

BIBLE

Tangsa Naga

Naga, Tase Language

Naga, Tase - All Bible (Tangsa Naga)

Old Testament			
		Nahum	1.886
Rapha Hiqwa Lak	3	Habakuk	1.890
Atsuq Wan	120	Jephania	1.896
Lewi	221	Hagai	1.902
Weawea	290	Jekeria	1.906
Tri Chongke	378	Malaki	1.926
Joshua	465	New Testament	
Phowebi	522	Mothiq	1.932
Rut	577	Makaq	2.028
1 Samuel	586	Lukaq	2.087
2 Samuel	661	Johan	2.187
1 Hokhambi	723	Kiimwebi Jaqsham	2.264
2 Hokhambi	799	Rom	2.364
1 Kaiüwa Weraü	870	1 Korin	2.412
2 Kaiüwa Weraü	937	2 Korin	2.454
Ejra	1.018	Galatia	2.483
Nehemia	1.043	Ephisia	2.499
Esthar	1.080	Philipia	2.515
Job	1.098	Kolosia	2.525
Shomshi	1.163	1 Thesalonia	2.536
Taksu Lak	1.325	2 Thesalonia	2.545
Phaqchi Shra Lak	1.379	1 Timothi	2.551
Ashichong	1.398	2 Timothi	2.564
Isaia	1.408	Titas	2.573
Jeremia	1.529	Philemon	2.579
Ajonjü	1.661	Hibru	2.582
Ejekiel	1.672	Jakob	2.616
Daniel	1.792	1 Petar	2.626
Hosea	1.828	2 Petar	2.640
Joel	1.847	1 Johan	2.648
Amos	1.854	2 Johan	2.659
Obadia	1.869	3 Johan	2.661
Jona	1.871	Jud	2.663
Mika	1.876	Atiichhi Arkuq	2.666

Naga, Tase - All Bible (Tangsa Naga)

Rapha Hiqwa Lak

Rapha Hiqwa Lak 1

Ra Nai Hiq Phansang Manphan

- ¹Apha shaq shaq na, ümtiikiiwa Shiikeawe raq ra nai hiq phan sangtaq,
- ²kiitiikaq hiq ka ashām min ahü kiimaq shaqmii riito. Sammokra jü ka amok achhai blun wantlaq kriiraq phanrap wiita lam wantaq kriika ranyaq tang tang raq lam baiqto. Kiimaq Shiikeawe ningkun ka jü thaq na hut wantlii wato.
- ³Kiijiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Ra wü laq,” kiimaq ra wükito.
- ⁴Shiikeawe raq kra chhi räuta khoqriiqkhiq riito. Kiijiishe apaiq raq rawüli ka ranyaq mong wa pong niishe rai baiqto.
- ⁵Räuta apaiq raq rawüli ka “Ranaiq” nguta mangto. Kiimaq ranyaq nyang ka “Rawa” nguta mangto. Raji ka lea wanto. Kiimaq ra she wü wanto, kriika apha ranaiq riito.
- ⁶⁻⁷Raütiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Alam kaü ashi donglaq. Räuta kham ka tiikho baiqlaq. Räuta pong baba banai niishe rai thülaq,” kiimaq kra kloto. Krai mren Shiikeawe raq alam kaü ashi kra kloto, kiimaq kriiraq atakiq wa kham ka akhu thaq wa kham kiiwa pong na raibaiqto.
- ⁸Apaiq raq kra alam kaü ka “Ra” nguta mangto. Raji ka lea wanto kiimaq ra she wü wanto, kriika ranaiq nai ngoja she riito.
- ⁹Raütiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Ra takiq wa kham ka bashi na riichomlaq, räuta hiq ka midonglaq,” kiimaq kriika dongto.
- ¹⁰Apaiq raq hiq ka “Hiq” nguta mangto. Kiimaq kham adam na riichomtaq kriika apaiq raq, “khamjong” nguta mangto. Kiimaq Shiikeawe raq kra chhi räuta khoqriiqkhiq riito.
- ¹¹Raütiishe apaiq raq akha aming kuqto, “Hiq raq phanrap pechong wiirü tiidonglaq, awong dong phan kiimaq atsi dong phan thun kra,” kiimaq kriika dongto.
- ¹²Kiimaq hiq raq phanrap pechong wiirü tiidongto. Kiimaq Shiikeawe raq kra chhi räuta khoqriiqkhiq riito.
- ¹³Raji ka lea wanto. Kiimaq ra she wü wanto, kriika ranaiq tsam ngoja she riito.

- ¹⁴Raütiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Ra na walütu thun donglaq. Ranaiq ka rawa wa pong na raibaiq miitu. Kiimaq ümtii'kiiwa ranaiq thun, rawii thun, kiimaq kamasham poi thun klophaho chang akhing kra tiichhike miitu;
- ¹⁵kriithun ka ra na li raüta hiq raikhü na mililiimlaq,” kiimaq kriithun ka dongto.
- ¹⁶Akha Shiikeawe raq rawüli tu ajong anai kloto, rashe kaü ka ranaiq pengti kiimaq jipi kaü ka rawa pengti; kiimaq apaiq raq raiqsaiq thun min kloto.
- ¹⁷Apaiq raq rawülitu thun ka ra na paqto hiqrai khü na liliim miitu,
- ¹⁸ranaiq kra peng miitu kiimaq rawa kra peng miitu, kiimaq rawüli ka ranyaq nyang wa pong na raibaiq miitu. Kiimaq Shiikeawe raq kra chhi raüta khoqriiqkhiq riito.
- ¹⁹Raji ka leawanto kiimaq rashe wü wanto, kriika rablai ngoja she riito.
- ²⁰Raütiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Jü ka phanrap phanrii atra phan riishe mima wanlaq, kiimaq rawang win ka peshap wushi riishe mima wanlaq.”
- ²¹Akha Shiikeawe raq khamjong na siti jungrü kong pahea, jü na siti atra phan phanrap phanrii, kiimaq phanrap phanrii wushi phansangto. Kiimaq Shiikeawe kra chhi raüta khoqriiqkhiq riito.
- ²²Apaiq raq tsangshiq thun wiitarü shiimanto, kiimaq jü na siti atra phan thun kiima puchi ronglaq, lanta khamjong ka tiima ronglaq kiimaq apaiq raq wushi thun miimin puchi ronglaq lanta pawan ronglaq nguta ramkuqto.
- ²³Raji ka leawanto kiimaq rashe wüwanto, kriika rabiingi ngoja she riito.
- ²⁴Raütiishe Shiikeawe raq akha aming kuqto, “Hiq raq atra phanrap phanrii tlotli ngam she tiidonglaq: jam nyamse kiimaq rum ngam, ajong kiimaq aran,” kiimaq kriika ka dongto.
- ²⁵Krai mren Shiikeawe kriithun wiita phansangto, kiimaq apaiq raq kriithun ka chhiraüta khoqriiqkhiq riito.
- ²⁶Kiijiishe Shiikeawe raq nguto, “Riita ümchaü ka nashiq raq maiqse thun she phansang rong i; tsangshiq ka nashiq ikha miraq kiimaq nashiq sham sham miraq. Tsangshiq raq ngiq, wushi thun, kiimaq ngamse tlotli, jam nyamse kiimaq rum ngam thun, ajong kiimaq aran phan wiita riim wan miitu arang miho.”
- ²⁷Krai mren Shiikeawe raq maiqse thun ka phansangto, tsangshiq ka apaiq la apaiq phansangto. Apaiq raq tsangshiq ka maiqwe nai jechak kloto,
- ²⁸raüta tsangshiq ka shiimanto, kiimaq akha nguto, “Namsetiim pahea hum ronglaq, krai mren namsaü namsetiim ka hiq raikhü na barap binrii na mishonglaq, raüta hiq raikhü ka tsangshiq wokhong na mirümlaq. Ngi raq ümniika ngiq, wushi thun, kiimaq rum nyamse tlotli khuthaq na arang kuq tiikang.

²⁹Ngi raq ümniima phanrap phanrii aphaq asea chang tü atsam kiimaq phanrap phanrii petsi wiq tsam thun tlotli kuqkang she;

³⁰shatmaq tlotli rumnyamse thun miitu kiimaq tlotli wushi phan miitu ka Ngi raq sangphii nai chhijaq nyiipji phan ka tsangshiq raq phaqsea miitu klo kuqkang,” kiimaq kriika ka dongto.

³¹Raütiishe Shiikeawe raq apaiq raq ümchuwa phansangtaq thun tlotli ka liito, kiimaq apaiq ka kai khoqriiqkhiq riito. Raji ka lea wanto kiimaq rashe wüwanto, kriika ratrok ngoja she riito.

Rapha Hiqwa Lak 2

¹Krai mren ra nai hiq phansang jaqsham ka lotto.

²Ramiishi ranaiq she angu na Shiikeawe raq apaiq jaqsham ka tlotto. Raüta ajaqsham ka athaq she riito.

³Raüta apaiq raq ramiishi ranaiq ka shiimanto. Raüta kra ranaiq ka pong na tiitsang dada arai riithüto. Jamkhano ngukla kra ranaiq akhing na apaiq raq aphan sang wan jaqsham ka tlotto. Raüta jaqsham ka athaq she riito.

⁴Akha ra nai hiq ka phansangto.

Eden Sonruk

Ümtiikiiwa TATI Shiikeawe raq ra nai hiq ka tiiqtaq,

⁵hiqraikhü na pechong wiirü ka ahü riito kiimaq petsi wiqtsam cham min ahü riito. Jamkhano ngukla apaiq raq ra ka mitiijun shaq. Kiimaq hiqraikhü na jaqshamseati min ahü shaqli riito.

⁶Shatmaq kham ka hiq mong wa dong raüta hiqraikhü ka kham maq tiipiimto.

⁷Kra raütiishe TATI Shiikeawe raq hiq ka phanshise tsunto. Raüta kriimaq maiq weshi kloto. Raüta apaiq raq tsitsü rilung ka akhüpu wiinai na meikuqto. Kiimaq maiqwe ka atra miishe jawanto.

⁸Raütiishe TATI Shiikeawe raq Eden hiq na sonruk ashi chhito. Kriika shedong nü na. Raüta apaiq raq maiq phantaq we ka kiijaq tiisito.

⁹Apaiq raq kiijaq phanrap phanrii pechong tsomhea phan thun ka tiijongto. Raüta atsi ango ka aheawiq tiitsi ngoto. Kra sonruk mong ba na rilung keti pechong kiimaq ahea nai abi sap wan chang phaqqhi pechong kra asi riito.

¹⁰Kiimaq Eden hiq na jüraise ashi kitlo raüta sonruk ka chehotlo. Eden hiq ka leaho jai kra jürai ka raiblai miishe tiiphiiqhoto.

¹¹Kriiwa apha shaqshaq raiti mang ka Pishon ngutlo. Kra rai kok ka Hawila mung na kihoto.

¹²(Kiijaq chiisan chaq asi humtlo. Kiimaq ahin na hummak phan rahea phan homseng nai longseng sitlo).

¹³Kiimaq rainai ngoja jürai mang ka Gihon ngutlo. Kra rai kok ka Kush mung na kihoto.

¹⁴Kiimaq raitsam ngoja jürai mang ka Taigris ngutlo. Kra raikok ka Asiria mung maq shedong nü siim maq kihoto. Kiimaq raiblai ngoja jürai mang ka Euphretis ngutlo.

¹⁵Raütiishe TATI Shiikeawe raq maiqwe ka Eden hiq na Sonruk kiijaq jaq shamsea miitu kiimaq kra khebom miitu tiisito.

¹⁶Shiikeawe raq apaiq ma nguto, “Ümniiraq sonruk wa petsi ka wiita phaqsea mimai.

¹⁷Shatmaq ahea abi sap chang phaqqhi pechong tsi kriili pansea maimak. Ümniiraq kra chongtsi ka sea maimak dongdii. Ümniiraq kriila pansiq haüla, kra ranaiq li ümniika mitsai haü.”

¹⁸Raütiishe TATI Shiikeawe raq tiingoto, “Maiqwe ma apaiq laq laqseli si ka peo mak. Ngi raq apaiq khrumti kongti riikhaqli ashi mikloha.”

¹⁹Kra ningkhan apaiq raq hiq ka phanshi tsunto. Raüta phanrap phanrii ngamsaü ngiqse thun kiimaq peshap washi thun kra tiidongto. Raütiishe apaiq raq kriithun ka maiqwe phana tsuq wanto. Raüta apaiq raq kriithun ka jamkho mangjiiq nguta liito. Akha kra nyamse thun wiita raq tsangshiq mangpon thun ka lapto.

²⁰Kiimaq kra maiqwe raq wushi thun tlotli kiimaq ngam thun tlotli mangto. Shatmaq kriithun kiiwa apaiq khrum ma kongti miitu ka ashi ra dongdii min hongmak riito.

²¹Kiijiishe TATI Shiikeawe raq maiqwe ka akon makaiq she tiikon baiqto. Kiimaq apaiq ka akon shon na, apaiq raq maiqwe siimrii phong kiiwa riishi ka lamto. Raüta angam ka pangbaiqto.

²²Apaiq raq maiqwe siim rii wa jechak nyung ashi kloto. Raüta kriinyung ka apaiq phana shea wanto.

²³Kiijiishe kra maiqwe raq akha nguto, “Atiisup niishe, ara ngi rai shamshi ngamshi Arii ka irii wa alam, kiimaq apaiq ngam ka ingam wa alam. Apaiq mang ka ‘Jechak’ nguta mingu jamkhano ngukla apaiq ka maiqwe khum wa lam raüta kloto.”

²⁴Arningkhan tiina maiqwe raq awe nai anyung ka baiqthütlaq raüta achak rai pumshi hanshi she tiipum wantlaq. Kiimaq tsangnai ka pumshi she jakitlo.

²⁵Kra maiqwe nai jechak nyung ka tsangnai wiita kheahü riito. Shatmaq tsangnai ka jam jeasi ngo min ahü sito.

Rapha Hiqwa Lak 3

Maiqse Raq Tri Jinto

¹Riita TATI Shiikeawe raq paü ka pinthum khonglaq phansangto. Kiimaq paü raq maiq nyung ma waito, “Shiikeawe raq ümniima sonruk mong wa petsi ka chongshi ra wiimin naq siq rongkiq nguta ngohea dea shea nguta?”

²“Naishiq raq sonruk mong wa petsi ka jamlai phan tsi li jiimin aseamimai,” nguta jechak nyung raq treto.

³“Shatmaq sonruk mong ba na sitlaq chongtsi ka aseamaimak. Shiikeawe raq kra chongtsi ka sea maimak nguta chongto. Kiimaq jaq maq shamkai min maimak. Kra riikhaila, naishiq ka atsai miraq.”

⁴Kiijaq paü raq treto, “Kriika teng mak; namshiq ka tsai man.

⁵Shiikeawe raq kra ngutiika, namshiq raq kra siq hanla, namshiq ka Shiikeawe ikha miraq kiimaq ahea abi ka misap han. Kra ningkhan na nguto.”

⁶Kiimaq jechak nyung raq pechong ka kai tsomhea chhito kiimaq atsi ka aseama kai aheawiq miraq nguta liito. Kiimaq apaiq raq phaqqhi maiqse ma jawan ka kai pinthum ahea miraq ngutaq atsan mong na shiweato. Krai mren apaiq raq petsi wiijam ka pan raüta siqto. Raüta petsi wiijam ka tsangwe miishe kuqto. Kiimaq apaiq riimin she siqto.

⁷Tsangnai raq petsi kra sealot ri li she, tsangnai ma atak wan tsantsii ka kuqto. Kiimaq tsangnai ka naiqhü ngutiishe saptu. Kra ningkhan tsangnai raq phupmup jaq thun ka adam na tiidiim chhangto. Raüta kriimaq tsangnai khum ka tiipangto.

⁸Kra raji tsangnai raq TATI Shiikeawe ka sonruk na akhum trang taito. Kiimaq tsangnai ka apaiq raq chhijiiq nguta pero mong na tiipaüto.

⁹Shatmaq TATI Shiikeawe raq kra maiqwe ka heato, “Ümnaq ümbano?”

¹⁰Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi raq ümnaq khum trang sonruk na taikang. Ngi ka haisi. Kra ningkhan ümniiraq chhijiiq nguta tiipaü tiikang. Jamto ngukla ngi ka kheahü ma.”

¹¹“Ümniika kheahü ma nguta ümniima juro chongta?” Shiikeawe raq waito. “Ngi raq petsi naqsiqqiq nguta chongpha irsha siqlaü?”

¹²Kra maiqwe raq treto, “Jechak nyung ümniiraq arjaq ngi rai tiisi damlaü iriiraq ngi ma petsi ka kuqto. Kiimaq ngi raq kra siqqang.”

¹³Kiijiishe TATI Shiikeawe raq jechak nyung kiima waito, “Ümniiraq ara jamlai wa riilaü?” Kriinyung raq treto, “Paü raq ngi lao raüta tiisiqto.”

Shiikeawe Raq Kha Ka Photo

¹⁴Kiijiishe TATI Shiikeawe raq paü kiima nguto, “Arkha na ümniiraq mo mihohaü. Ngamsaü ngiqse phong tlotli khuthaq wa ara miitu manson ka ümniiriili she miho haü. Ümchaü armiishe ümniika ümwokpo maq tiihit laüta mikhum haü. Kiimaq ümniika atra sitläü wiiwii hiqwin phaqsiiq laüta misi haü.

¹⁵Kiimaq Ngi raq jechak nyung nai ümnaq liipan na makshu rashe mitrii-riingengha. Apaiq laila nai ümlai ümla liipan na wranaiqshe wesang ralii she misi wan. Apaiq lai ala raq ümkhupo ka mitiibuntiiq. Kiimaq ümniiraq tsangshiq hokphi na mithaü haü.”

¹⁶Kiimaq apaiq raq jechak nyung ma nguto, “Ngi raq ümsewok hotläü liipan na chamchao mitiipaha. Kiimaq nowüchhi na tsihea mitiitsiha. Atinkhan chamchao taü miimin, ümwese ma roriitsi ka ümtsana tsi ruqli miraq. Li jiiimin ümniika apaiq wokhong na misi haü.”

¹⁷Kiimaq apaiq raq maiqwe kiimiishe nguto, “Ümniiraq ümchak bom tailaü. Laüta Ngi raq ümniima naq siqkiq nguta achongha petsi kra siq laü. Ümniiraq jamlai wa riilaü kriikha na, hiqraikhü ka manson ho laütiishe misi wan haü. Ümniiraq ümrilung wiilü pinthum jaqsham shiichaq laütiitiq tü atsam ka milap phaqsiiq haü.

¹⁸Hiq raq sang nai shuk rii she mitiicham wan kiimaq ümniika rum na acham pechong wiirü kra phaqsiiq laütiishe misi haü.

¹⁹Ümniika wak shamsea kai niiko laüta ralamsa raütiitiq hiq wa aphaq sea chang ka midong. Arka ümrilung pattup ümkhum lochang hiq da ma mijaki nong haü shaq wiiwii niiruq misihaü.”

²⁰Atam raq tsang-nyung ka Ewaq nguta mangto. Jamkhano ngukla apaiq ka maiqse tlotli ma anyung jong riito.

²¹Kiimaq TATI Shiikeawe raq Atam nai tsang-nyung miitu ngamkhii wa khea klo kuqto. Raüta apaiq raq tsangnai ma khea tiisam kuqto.

Atam Nai Ewaq Ka Sonruk Mongwa Jobaiqto

²²Kiijiishe TATI Shiikeawe raq nguto, “Ümchaü maiqwe ka nashiq akha maiq ashi jakito. Kiimaq ahea nai abi sap wan phaqsiiq ka lapto she. Apaiq ma rilung petsi chong kiiwa petsi ka pan raüta tiisea maimak raüta pattup pat-sa atrali she tiisi raamak.”

²³Kriikha niishe TATI Shiikeawe raq apaiq ka Eden Sonruk mong wa kiholaq nguta aming kuqto. Raüta apaiq khum tiiq chang hiq kra tiishamseakai she tiiki baiqto.

²⁴Kra raü tiishe sonruk shedong nü siim kiijaq apaiq raq cherubim thun ka nai walütu nepja ashi trotam na khumti kra thüto. Arka rilung petsi chong tho na jumin walot mak chang miitu thüto.

Rapha Hiqwa Lak 4

Kain Nai Abel

¹Kriijai maq Atam ka tsang-nyung rai haingato, kiimaq tsang-nyung ka wiihan she riito. Apaiq raq ase maiqwe ashi humto. Kiimaq akha nguto, “TATIWE khrum maq ngi raq ise ashi humkang.” Krai mren apaiq raq ase ka Kain nguta mangto.

²Kriijai maq apaiq raq ase ashi Abel ka humto. Abel ka sku riimti ma jato. Shatmaq Kain ka wak sham seati riito.

³Kriijai maq ashaqpuq siraüta, Kain raq atsam juttaq kiiwa wiijam lam wan raüta TATIWE ma honglu na kuqto.

⁴Kiitiikaq Abel raq apaiq sku kong phongwa apha shaq shaq ase anyung skuse ka lam wanto. Raüta tato. Raüta kriiwa ngam ahea pinthum ba ka lam raüta honglu na kuqto. TATIWE ka Abel ma nai ahonglu kuqtaq kiima atsan ahea riito.

⁵Shatmaq apaiq raq Kain nai ahonglu ka tao mak riito. Kiimaq Kain ka atsan khiqtsi ma ashiila anyaqlii she riito.

⁶Kiijiishe TATIWE raq Kain ma nguto, “Ümniika jam nguto khiqtlau? Ümtheaphi na ashiila anyaq liika jaro?”

⁷Ümniiraq riikhaqli shamlaü jiika, naihä hihe mirhäüwa. Shatmaq ümniiraq abi klo laü kha na, ngarai ka ümkilamda na tiipaü raüta ümnaq ka kaqho ma khetlo. Ngarai raq ümniika jamshaho dantlo. Shatmaq ngarai ka ümniiraq tang chang.”

⁸Kiijiishe Kain raq ano Abel ma nguto, “Nanai rum na ki i.” Kiimaq tsangnai ka rum na shon, Kain raq trosaq raüta ano ka tsat baiqto.

⁹Kiijiishe TATIWE raq Kain ma waito, “Ümno Abel ka ümbano?” Apaiq raq treto, “Ngi raq sap mang. Ngi ka ino rümtiwe shea?”

¹⁰Kiijiishe TATIWE raq nguto, “Ümniiraq atinkhan tiibitaq abi ka jam nguto klolaü? Ümno tiijai ka hiq mong maq ngi ma maiq raq aphuk lam kuqlaq nguta hoqtlaq ikha hoqto.

¹¹Ümniika manson kharü mong niishe thiito. Kiimaq hiqraikhü na minshiiqsiq lot maü she mirhäü. Hiq raq ümno tiijai ka ümniiraq apaiq tsat laü kriiwa anü tiiki raüta shuptlaq ikhiishe hiq mong na nyam wanto.

¹²Kriikha na ümniiraq hiq ka shamsiq häü min, hiq raq jamlai phan min heakuq mak miraq. Ümniika hiqraikhü na jamhü wakhü mangtam miishe jalaüta misi häü.”

¹³Kiijiishe Kain raq TATIWE ma akha nguto, “Ara ngi ma mo tiho kuqlaü arka laihea pinthum, ngi raq holot mangchang tiho kuqlaü.

¹⁴Ümniiraq ngi ka armung wa alu niishe jobaitlaü. Kiimaq ümmakki wiishe jobaiqlaü. Ngi ka hiqraikhü na mangtam ashi she miraq. Kiimaq juwa ngi rai riihumtlaq kriiti raq ngi ka mitsat baiq.”

¹⁵Shatmaq TATIWE raq treto, “Riimak. Kiikhiika riimak. Jurwa ümniika tsat jiiq, kra phuklam miika maiq miisaq wemiishi she mitsai.” Kra ningkhan TATIWE raq Kain khakam na awaiq raüta thüto. Kriika maiq raq apaiq rai riihum raüjaq apaiq miisaq ka tiithum maimak nguta honlam bom chongke waiqto.

¹⁶Kiimaq Kain ka TATIWE makki wa alu na kihoto. Raüta mung ashi, “Mangtam mung” ngutlaq kiiniishe kihoto. Kriika Eden hiq maq shedong mung nü na riito.

Kain Säüse Phan

¹⁷Kain nai tsang-nyung raq tsangse ashi humto. Kiimaq ase ka Enokh nguta mangto. Raütiishe Kain raq chela ashi teito. Raüta chela ka ase mang na mangto.

¹⁸Enokh raq ase ashi humto. Apaiq mang ka Irad. Irad ka Mehujael ma awe. Kiimaq Mehujael se ka ashi riito. Apaiq mang ka Methushael. Methushael ka Lamekh ma awe.

¹⁹Lamekh raq achak nyung nai lamto. Tsangnai mang ka Ada nai Jilla.

²⁰Ada raq ase ashi humto. Apaiq mang ka Jabal. Jabal säüse phan ka nyamse riimtinok ma ja wanto. Raüta tsangshiq ka tombutiip na sito.

²¹Apaiq ma anowe mang ka Jubal. Jubal säüse phan ka phanrap tsü ngiiti phaqlam toro nai paimin tsüngiiti phan ma jawanto.

²²Jilla raq ase Tubal Kain chiito. Apaiq ka miiki maq nai jin maq phanrap phanrii hupsam thun tiiqto. Tubal Kain ma ano jechakse mang ka Naama.

²³Lamekh raq tsang-nyung nai ma nguto. “Ada nai Jilla lei, tairong laq; Ngi raq jerowe ashi tsat baiq kang, jamkhano ngukla apaiq raq ngi bukto.

²⁴Kain tseabaiq kha na, phuklam maiq miisaq miishi thumtaq jiika, Ashi ra raq ngi tsat raüla, iphuk lam na maiq miisaq roqmiishi ri miishi mithum.”

Seth Nai Enosh

²⁵Atam nai tsang-nyung raq ase weshi hali humto. Krii-nyung raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ma maiqwese ashi kuqto, Kain raq tsattaq Abel pumsong ma,” Kra ningkhan anyung raq apaiq ka Seth nguta mangto.

²⁶Seth raq ase weshi humto. Apaiq raq ase ka Enosh nguta mangto. Kra akhing na maiqse raq TATIWE mang asii kra chongphaho raüta shomnoq wanto.

Rapha Hiqwa Lak 5

Atam Saüse Phan

(1 Ka 1.1-4)

- ¹Arka Atam saüse phan manphan raüpot. (Shiikeawe raq maiq phansangtaq akhing na, apaiq raq tsangshiq ka apaiq la apaiq kloto.
- ²Apaiq raq tsangshiq ka maiqwe nai jechak kloto. Raüta tsangshiq ka shiiman kuqto. Raüta tsangshiq ka “Maiqse” nguta mangto.)
- ³Riita Atam ka arawii 130 she angu na ase maiqwe se ashi, apaiq la apaiq humto. Kiimaq apaiq raq apaiq ka Seth nguta mangto.
- ⁴Kriijai maq, Atam ka rawii 800 hali sito. Raüta asetiim thun abiti hali humto.
- ⁵Raüta arawii 930 angu na tsaito.
- ⁶Riita Seth ka arawii 105 she angu na, ase maiqwe se ashi humto, apaiq mang ka Enosh.
- ⁷Kiimaq kra jai miimin arawii kra 807 hali sinongto. Kiimaq asetiim thun ka ahinti min humto.
- ⁸Raüta arawii 912 angu na tsaito.
- ⁹Riita Enosh ka arawii 90 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Kenan.
- ¹⁰Raüta arawii ka 815 hali sinongto. Asetiim ka ahinti thun min humto.
- ¹¹Raüta arawii 905 angu na tsaito.
- ¹²Riita Kenan ka arawii 70 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Mahalalel.
- ¹³Raüta arawii ka 840 hali sinongto. Kiimaq asetiim ahinti thun min humto.
- ¹⁴Raüta arawii 910 angu na tsaito.
- ¹⁵Riita Mahalalel ka arawii 65 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Jared.
- ¹⁶Riita arawii ka 830 hali sinongto. Kiimaq asetiim ahinti thun min humto.
- ¹⁷Raüta arawii 895 angu na tsaito.
- ¹⁸Riita Jared ka arawii 165 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Enokh.
- ¹⁹Raüta arawii ka 800 hali sinongto. Kiimaq asetiim ahinti thun min humto.
- ²⁰Raüta arawii 962 angu na tsaito.
- ²¹Riita Enokh ka arawii 65 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Methusela.

²²Krijai maq, Enoxh ka Shiikeawe rai rintiishi maq arawii 300 hali sinongto. Raüta asemiim ahinti thun min humto.

²³Apaiq ka arawii 365 na saüli sito.

²⁴Apaiq raq arilung ka Shiikeawe rai rintiishi maq sito. Raüta apaiq ka amoshe riikito. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq apaiq ka shea wanto.

²⁵Riita Methusela ka arawii 187 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto. Amang ka Lamekh.

²⁶Raüta arawii ka 782 hali sinongto. Raüta asemiim ahinti thun min humto.

²⁷Kiimaq arawii 969 angu na tsaito.

²⁸Riita Lamekh ka arawii 182 she angu na, apaiq raq ase maiqwe se ashi humto.

²⁹Raüta akha nguto, "TATIWE raq hiqraikhü ka manson raüta tiipat baiqtaq kiiwa, ara nono ariiraq nashiq ka jaqjasham chamchao mong wa mitihang kuq wan." Kriikha maq apaiq raq no ka Nowaq nguta mangto.

³⁰Lamekh ka arawii 595 hali sinongto. Raüta asemiim ahinti thun min humto.

³¹Raüta arawii 777 angu na tsaito.

³²Nowaq ka arawii 500 jai niishe, apaiq raq asemiim ka maiqsere wetsam humto Shem, Ham kiimaq Japheth.

Rapha Hiqwa Lak 6

Maiqse Shutphit

¹Maiq phan ka puwan raüta mangjong hiq raikhü na wiita nyam wanto. Kiimaq jechaksere thun ka hum wanto.

²Kiimaq ra na siti thun raq ara jechaksere ka shamhea wiqsetiim chhito. Krai mren tsangshiq raq aro aroti ka tsangshiq raq lamto.

³Kiijiishe TATIWE raq nguto, "Ngi raq maiqse ka pattup pat-sa tiisi mang. Tsangshiq ka atsaikaiti. Ümchaü miiphat sanha tsangshiq rilung ka wiishishi ri wiironai thaq niika simak miraq."

⁴Kiitinchoji akhing na, kiimaq kriima jai niimin, hiqraikhü na siti maiq phan jechakre nai ra na sitibi setiim maiq jonghea phan ka mangjong hiq na asi riito. Tsangshiq ka pinthum srea nola jongbi riito kiimaq tsangshiq ka richü pat na ratsa ikha tsakito.

⁵Riita TATIWE raq hiqraikhü na siti maiqse angu kunli ka pinthum abi siisaq chhito kiimaq tsangshiq tiima tsantsii ka wranaiqshe pinthum abi siisaq chhito.

⁶Kra chhiraüta apaiq ka maiqse ka jaramli wa phansang kang kiimaq hiqraikhü na jaram li wa tiisikang nguta kai atsan bito. Apaiq ka kai tiishudaqto.

⁷Kra ningkhan apaiq raq akha nguto, “Ngi raq aphan sangha maiq thun ara wiita miqchup mishthen baiqha. Kiimaq ngamsaü ngiqse thun nai peshap wushi thun kiimin mishthen baiqha. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq phansang kang kra khana kai tiishudaq tiikang.”

⁸Shatmaq TATIWE ka Nowaq rai tsan aheawiq sito.

Nowaq

⁹⁻¹⁰Arka Nowaq manphan. Asetiim ka wetsam, Shem, Ham, kiimaq Japheth. Nowaq ka jamlai shut phit min ahü riito. Kiimaq apaiq pat wa maiqshaq ka apaiq kli riito. Apaiq ka Shiikeawe rai rintiishi maq sito.

¹¹Shatmaq Shiikeawe makki na maiq angu wiitarü ka abi siisaq riito. Kiimaq barapse na jasam piqsii riili nyam wanto.

¹²Shiikeawe raq mangjong hiq ka liito. Kiimaq mangjong hiq ka abi chhito. Jamkhano ngukla maiqse kunli ka abi kiimungti siisaq.

¹³Kriikha na Shiikeawe raq Nowaq ma nguto, “Ngi raq maiq phan tlotli ka chongthum mitiijabaiqha. Ngi raq tsangshiq ka tiisiirai mitiithen baiqha. Jamkhano ngukla mangjong hiq ka tsangshiq mat kha tsa kha riili she wiita ma wanto.

¹⁴Arningkhan, ümnaq miitu pe ahea phan khunda lam laüta, lai ashi hailaq. Laüta lai mong na khok thun hailaq. Kiimaq among thun nai akii thun ka kaichang tai maq lolaq.

¹⁵Kriika alu nü na 133 mitar, ajong nü na 22 mitar, kiimaq adii lu na 13 mitar hailaq.

¹⁶Kra lai khuthaq na wukhu hailaq. Kiimaq wukhu nai khechong heawea niika 44 sentimitar apu li laüta thülaq. Lai ka thongtsam hailaq. Kiimaq kilü ka ashi asiim na tihonglaq.

¹⁷Ngi raq mangjong hiq na rathup jüjang mitii saüha. Lata atra wiitsitsü phan wiita mishthen baiqha. Hiqraikhü na ümchuwa sitlaq kra wiita mijiim.

¹⁸Shatmaq Ngi raq ümniirai ka tong mishongha. Ümniika lai mong na ümchak rai, ümsetiim rai, kiimaq ümnam-nyungtiim rai nyap wanlaq.

¹⁹⁻²⁰Kiimaq ümniirai lai mong na nyamse phan kunli wa ali ashi akaü ashi kiimaq wushi phan ngusaq wiita wa ali ashi akaü ashi alai ma thülaq.

²¹Kiimaq ümniirai phanrap aphaq asea chang phan ümnaq miitu kiimaq nyamse thun kra miitu lai na thülaq.”

²²Kiimaq Nowaq raq Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

Rapha Hiqwa Lak 7

Rathup Jüjang

¹TATIWE raq Nowaq ma nguto, “Ümjamtitiim tarü nong nong maq lai na düwakiq. Ngi raq mangjong tlot li na ümniili riikhaqli kloti mitting maiqse humkang.

²Ümniirai pii mak phan asii nyamse phantek kiiwa phan miishi akaü ashi ali ashi anai nai kra shea wanlaq. Shatmaq siimak phan nyamse phan kiiwiika phan shi wa akaü ashi ali ashi jura shishi kli lam wanlaq.

³Kiimahali wushi phan kiiwa phanshi wa akaü ashi ali ashi anai nai miishishi lam wanlaq. Arka phanrap nyamse phan sitlaq nai wushi phan sitlaq kra mangjong hiq na alai tiipu wan nong miitu ratlo.

⁴Ümchaü ranaiq armaq ra miishi sijai na, Ngi raq ra mitiijunha. Kra rajun ka raroq blai ranaiq rawa tinkhit mijun. Lata Ngi raq atra wiitsitsü phan ümchuwa klo kang kra wiita miqchup mitiithen baiqha.”

⁵Kiimaq Nowaq raq phanrap ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

⁶Kra mangjong hiq na rathup jüjang wantaq akhing na Nowaq ka rawii shitrok maiq riito.

⁷Apaiq nai achak, kiimaq asetiiim maiqwe sere kiimaq tsang-nyung tiim thun ka rathup jüjang wantlaq kiiwa tiichhii miitu lai mong na nyap wanto.

⁸Kiimaq ali ashi kiimaq akaü ashi, phanrap phanrii nyamse phan wa nai wushi phan wa, piimak asii phan wa lo riimakla, siimak phan wa lo jiimin, ali ashi akaü ashi kriithun ka,

⁹Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan Nowaq rai lai mong na düwan damto.

¹⁰Kra jai maq ramiishi siraüta rathup jüjang ka saü wanto.

¹¹Riita Nowaq ka rawii shitrok maiq she angu na, kra rawii wa jipi lünai she angu na kra jipi wa jikham ra miishi ranaiq na, hiq mong nyang wa kham jong hea sitlaq kra khamkuk thun ka wiita she blun phok wanto. Kiimaq ra wa jü lüm wan chang kilü thun ka wiita she dibaiqto.

¹²Kiimaq rajun düthaü dülii she raroqblai ranaiq rawa she pükhaü kham raü ikha jun wanto.

¹³Kra ranaiqsii hali Nowaq nai tsang-nyung ka tsangsetiim wetsam Shem, Ham, kiimaq Japheth, kiimaq tsang-nyungtiim rai lai mong na düwanto.

¹⁴Tsangshiq rai nong nong phanrap phanrii ngamsaü ngiqse, jam nyamse kiimaq rum-nyamse, ajong kiimaq aran, kiimaq phanrap phanrii wushi phan wiita düwanto.

¹⁵Ali ashi kiimaq akaü ashi, atra wiitsi tsü phan wa Nowaq rai lai mong na düwanto.

¹⁶Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan düwanto. Kiijiishe TATIWE raq Nowaq düwan jai na kilü ka shaq baiqto.

¹⁷Kra rathup jüjang ka raroqblai na saüli mawanto. Kiimaq kham ka tsäuhea she mawanto, kiimaq lai ka kham thaq niishe phü wanto.

¹⁸Kham ka tsäuhea she riiwanto. Kiimaq lai ka kham thaq niishe mophü phüli she khamthaq na phü wanto.

¹⁹Kham ka tsäuhea langlang she mawanto. Raüta pum thun chohea pinthum kiimin wiita kham raq lambaiqto.

²⁰Kham ka mawan ruqli mawanto. Raüta diilu pinthum pum thun kra lamwan raüta pum khuthaq na kham ka mitar miishi ra na saüli she mawanto.

²¹Hiqraikhü na siti atra phan kunli jiiimto, maiqse angu, ngamsaü ngiqse angu, kiimaq wushi phan angu kunli jiiimto. Atra tiichongtaq kriika Nowaq nai apaiq rai laimong na sitlaq thun kriili tiichongto.

²²Hiqraikhü na sitlaq wiitsitsü phan kunli jiiimto.

²³TATIWE raq hiqraikhü wa atra phan wiita tiithen baiqto, maiq phan ngusaq, ngam phan ngusaq, kiimaq wushi phan ngusaq wiita tiithen baiqto. Atra tiichongkitaq kriika Nowaq nai apaiq rai ümchuwa lai mong na siti thun kriili tiichongto.

²⁴Kham ka raroq shishi ri raroqbiingi ranaiq na saüli rüphaho mak dea riito.

Rapha Hiqwa Lak 8

Rathup Jujang Thumto

¹Shiikeawe raq Nowaq nai apaiq rai lai mong na nyamse thun sitlaq kra laqbaiq mak riito. Kiimaq apaiq raq ra tiihaito. Kiimaq jü ka riiwan wan she riiwanto.

²Hiqmong wa khamrai kuksetiim thun nai ra na khamkuk kilü thun ka ashaq she riibaiqto. Kiimaq rajun ka tsaqto.

³Kiimaq jü ka chaosusu maq riiwan wan she ranaiq shishi ri raroq biingi na saüli riiwanto.

⁴Raüta jipi lümiishi wa jikham ramiishi ranaiq na lai ka Ararat pum kaü thaq na ngakito.

⁵Jü lüm ka rüwan ruq li rüwanto. Kiimaq jipi lüroqshi she angu na kra jipi wa jiha ranaiqshi ranaiq na pum khupo thun kra tiichhi phato.

⁶Kra jai maq raroqblai siraüta Nowaq raq kitanpu ashi ka dito.

⁷Raüta khala kaü ashi ka tiibibaiqto. Riita kra kaü ka jangwa mak she riito. Shatmaq jü wiita mirü shaq wiiwii ra na tro biruq li bito.

⁸Kra bala na hali, Nowaq raq haütaü kaü ashi kra hali tiibibaiqto, jü ka riitiishea riimak shaq li wa kra sap ma.

⁹Shatmaq kham raq hiqraikhü ka lümshat li kha maq, haütaü kaü raq athiim chang hiq ka hummak riito. Kra ningkhan wushi kaü ka lai na hali jang wa nongto. Kiimaq Nowaq raq ajaq maq lapto. Raüta lai mong na hali thüto.

¹⁰Apaiq raq ramiishi hali khe nongto. Raüta kra haütaü kaü ka tiibi baiq nongto.

¹¹Kra haütaü kaü ka raji na apaiq phana jang wato anübok na olip pejaq nümphase kra kamraü. Krai mren Nowaq raq kham ka riikito she nguta sapto.

¹²Kra jai maq apaiq raq ramiishi hali khe nongto. Raüta kra haütaü kaü ka thongshi ri hali tiibibaiq nongto. Kra lak na haütaü kaü ka jang wa nong mak she riito.

¹³Riita Nowaq ka arawii 601 she angu na, kra rawii wa jipi phawan lüwa jiha ranaiq shi angu na, kham ka riikito. Kiimaq Nowaq raq lai wukhu pang chang kra linbaiqto. Raüta trotam na liito. Kiimaq hiqraikhü ka awe rai wantlaq kra chhito.

¹⁴Kiimaq jipi lünai kiiwa raroqnai ri ramiishi she angu ranaiq na hiq raikhü ka wiita shinriiq riiq she weto.

¹⁵Kiijiishe Shiikeawe raq Nowaq ma nguto,

¹⁶“Laimong wa ümchak, ümsetiim, kiimaq tsang-nyungtiim rai dongholaq.

¹⁷Kiimaq wushi kong thun wiita kiimaq nyamse kong thun wiita ümniirai kinphai na tiidong sheaholaq. Raüta tsangshiq ka mipuchi wanlaq raüta hiqraikhü ka kunli miham wanlaq.”

¹⁸Kiimaq Nowaq ka lai mong wa tsang-nyung rai kiimaq asetiiim, kiimaq anam-nyungtiim rai kinphai na donghoto.

¹⁹Kiimaq wiita nyamse kong kiimaq wushi kong thun ka lai mong wa maiq miimii phan kra akong akong maq donghoto.

Nowaq Raq Honglu Takuqto

²⁰Nowaq raq berong-wacha ashi TATIWE miitu haito. Raüta apaiq raq asii sii phan nyamse nai wushi kong kriiwa kaüshi shi lamto. Raüta wiipumtam-chaqtlii honglu na berong-wacha kiijaq chaqto.

²¹Kra honglu ataakuq wa na chaqtaq kra khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali riito. Kiimaq apaiq nai apaiq akha tiingoto, “Maiqse raq jamlai wa klotlaq kra ningkhan, Ngi raq ümtiikiimin mangjong hiq ma manson mang she. Ngi raq asapha maiqse ka noseji miiphü dongdii apaiq tsantsii ka abi. Li jiimin Ngi raq atra phan sitlaq kriika ümchaü lak na tiithen baiqkang akiika ümtiikiimin tiithenbaiq mang she.

²²Mangjong hiq ka sishat wiiwii, tsam jang choji akhing, kiimaq tsamjut choji akhing ka siruqli she miraq. Kiimaq akaiq nai akei ka wranaiqshe siruq miraq, rajuji nai diwinji, kiimaq ranaiq nai rawa ka siruq li she miraq.”

Rapha Hiqwa Lak 9

Shiikeawe Raq Nowaq Rai Tongshongto

¹Shiikeawe raq Nowaq nai asetiim ka shiimanto. Raüta akha nguto, “Ümsetiim ka pahea mipulaq. Raüta ümlai ümla thun raq mangjong hiq ka hamli misilaq.

²Nyamse phan tlotli raq, wushi thun raq, kiimaq ngiq thun raq ümniima haisong raüta misilaq. Tsangshiq tlotli ka ümwokhong na siisaq athü wishe.

³Ümchaü ümniiraq tsangshiq thun ka phaqsea mimai. Kiimaq ajaq awai pechong thun kiimin pha q sea mimai. Ngi raq kriithun ka wiita ümniiraq pha q sea miitu kuq kang she.

⁴Shatmaq ümniiraq ngam ka wiitijai tam maq pha q maimak. Ngi raq ara tiiwin tiikang arka tsitsü ka tijai na sitlo kriikha maq tiiwin tiikang.

⁵Jurwa maiq miisaq tantlaq, kriiti raq mo miho. Ngi raq maiqse miisaq tiithumti nyamse ka apaiq miisaq ka tanlata mo mitoha.

⁶Maiqse ka Shiikeawe ikha phansangto. Kriikha maq jurwa maiqse miisaq tantlaq, kriiti miisaq kiimin akongtibi maiq raq mitan wan.

⁷“Ümsetiim ka pahea puchi wan ratlo. Krai mren ümlai ümla phan ka hiqraikhü ka hamli misi wanlaq.”

⁸Shiikeawe raq Nowaq nai asetiim ma akha nguto,

⁹“Ümchaü Ngi raq ümniirai kiimaq ümsetiim rai tongshong tiikang.

¹⁰Kiimaq atra phan tlotli rai- wushi phan tlotli rai kiimaq nyamse phan tlotli rai- ümniirai lai mong wa ümchuwa dong hotaq kriiti thun rai.

¹¹Ara bomtsi armaq, Ngi raq ümniirai itongshong tiikang: Ngi raq kiqkham kuq tiikang, ümtiikii jiimin rathup jüjang raq atra phan ka tlotli tiithen baiq mak she miraq. Ümtiikii jiimin rathup jüjang raüta mangjong hiq ka tiithen baiq mak she miraq.

- ¹²Ara ümniirai kiimaq atra phan tlotli rai pattup pat-sa miitu tongshong wan tiikang saqse miithii ka
- ¹³Ngi raq ra na phumda mong na iliq ashi thü tiikang. Arka Ngi raq mangjong hiq rai itongshong tiikang kra saqse miraq.
- ¹⁴Ngi raq ümtiikiiwa ra ka phumda maq pang tiikang kiimaq maitsai ka dongtlaq,
- ¹⁵raüla Ngi raq ümniima kiimaq atra phan nyamse tlotli ma, rathup jüjang raq atra phan tlotli ka ümtiikiimin tiithen baiq mak nguta ikiqkham kuq kang kra itsan na mitiitsangha.
- ¹⁶Ümtiikiiwa maitsai ka ra na phum phong mong na dongtlaq, Ngi raq kra michhiha; kiimaq Ngi raq ümniirai kiimaq mangjong hiqraikhü na siti atra phan nyamse rai pattup pat-sa miitu i tongshong kang kra tsan na tiitsang wan lili mirha.
- ¹⁷Ngi raq atra phan tlotli rai kiqkham miithii shong tiikang ka ara maitsai dongtlaq kra miraq.”

Nowaq Nai Asetiim

- ¹⁸Nowaq setiim lai mong maq adongki thun ka arthun ara, Shem, Ham, kiimaq Japheth. (Ham ka Kanan ma awe.)
- ¹⁹Ara Nowaq setiim wetsam ahata mangjong hiq na maiq phan ümchuwa sitlaq kriima kaüwatitiim.
- ²⁰Nowaq ka waksham seati riito. Apaiq ka apha shaq shaq spiqro chhiseatiwe.
- ²¹Apaiq raq spiqtai ka wiijam nyangto. Raüta pherai raito. Raüta adüwa khea ka chhut baiqto. Raüta atombutiip na kheahü ma bumkito.
- ²²Riita Ham, Kananwe raq awe kheahü ma kra chhito, raüta apaiq ka kinphai na kihoto raüta apfu nai ano ma chongkito.
- ²³Kiijiishe Shem nai Japheth raq samtong jong kaü ashi kra lam raüta, tsangnai jaq maq jainong nü na sham raüta tsang nai phaqlam na tiida raq raq maq wato. Raüta tsangnai ka jai tiinong nü na khum wan raüta awe tombutiip na nyap wato. Raüta awe ka kheatong kaü kriimaq pangto. Kiimaq awe khahü ma kra chhijiiq nguta tsangnai maklii ka kinphai nü na liishat lam miili awe ma khea ka tiisam kuqto.
- ²⁴Riita Nowaq ka chephe wa asang kaijai she, ase nobungwe raq apaiq ma jamlai wa riitaq kra tho she heto.
- ²⁵Kiimaq apaiq raq akha nguto, Kanan khuthaq na manson misilaq! Apaiq ka apfu anotiim di ma mijalaq.

- ²⁶Shem TATI Shiikeawe ma tiitsamlaq! Kanan ka Shem dise ma mija.
- ²⁷Shiikeawe raq Japheth kiidea mitiipuchilaq! Apaiq lai ala phan ka Shem lai ala phan rai mishong nga wan laq! Kanan ka Japheth di ma mija.
- ²⁸Rathup jüjang jai maq Nowaq ka rawii 350 hali sithü nongto.
- ²⁹Raüta apaiq ka arawii 950 angu niishe tsaito.

Rapha Hiqwa Lak 10

Nowaq Setiim Maiqlai Thun

(1 Ka 1.5-23)

- ¹Nowaq setiim, Shem, Ham, kiimaq Japheth lai ala phan ka arthun ara. Ara wetsam raq rathup jüjang jai maq tsangsetiim humto.
- ²Japheth setiim ka arthun ara- Gomar, Magok, Madai, Jawan, Tubal, Meshekh, kiimaq Tiras riito. Arthun maiq phan arka tsangshiq lai ala phan mang ponti riito.
- ³Gomar saüse phan wa maiq phan thun ka Ashkenajnok mungti, Riphathnok mungti, kiimaq Togarmanok mungti riito.
- ⁴Kiimaq Jawan saüse phan wa maiq phan thun ka Elisha mungti, Spen mungti, Saipras mungti, kiimaq Rhodes mungti riito.
- ⁵Tsangshiq thun ka khamjong kii tro mung thun na siti maiq mung thun nai khamjong mong na siti maiqmung thun kriima kaüwa weraü riito. Arthun maiq phan arka Japheth lai wa apu wan riito. Tsangshiq ka maiq phan pong phan phan ma jawanto kiimaq pong mung mung niishe siwan raüta maiq phan aweatek raq maiqmiimii phan bom miishe siwanto.
- ⁶Hamsetiim thun ka arthun ara- Kush, Ejip, Libia, kiimaq Kanan riito. Arthun maiqphan arka tsangshiq lai ala phan mangponti riito.
- ⁷Kush saüse phan wa maiq phan thun ka Seba mungti, Hawila mungti, Sabta mungti, Raama mungti, kiimaq Sabteka mungti thun ka riito. Rama saüse phan wa maiq phan thun ka Sheba kiimaq Dedan mungti thun ka riito.
- ⁸Kush se ka weshi asi riito. Apaiq mang ka Nimrod. Apaiq ka mangjong hiq na rekhat tang wanti apha shaq shaq nola ajong pinthum riito.
- ⁹TATIWE raq khrum kha maq apaiq ka ngam hiiptiwe laqkong pinthum riito. Kiimaq kra ningkhan maiq raq ngutlo, "TATIWE raq Nimrod laqkong pinthum tiijataq kiikha ümniimin mitiijalaq!"
- ¹⁰Apha na apaiq mungtan thun ka Bebilon, Erekh, kiimaq Akkad mung thun kra riito. Ara maiq mung thun ka Bebilon mung na siisaq riito.

- 11** Kriimiishe apaiq ka Asiria mung na wawanto. Raüta Ninewi chela, Rehoboth Ir chela, Kala chela,
- 12** kiimaq Resen chela, kra tei wanto. Resen chela ka Ninewi chela nai ajongwiq Kala chela kra heawea na riito.
- 13** Kiimaq Ejip saüse phan wa maiq phan thun ka Libia mungti, Anam mungti, Lehab mungti, Naphtu mungti,
- 14** Pathrus mungti, Kaslu mungti, kiimaq Kret mungti thun ka riito. Kra mung thun wa Philistainnok kriishe puwanto.
- 15** Kanan setiim ka, Sidon, apaiq ka chhikhuwe pinthum. Kiimaq Heth, tsangnai kiiwa tsangnai mangponti maiq phan thun ka puwanto.
- 16** Kanan ka lai wa Jebusaiqnok, Amaraqnok, Girgashaiqnok,
- 17** Hiwaiqnok, Arkaiqnok, Sinaiqnok,
- 18** Arwadaiqnok, Jemaraqnok, kiimaq Hamthaiqnok thun kra puwanto. Kanan mung na siti maiq pongphan phan thun kriishe barap bin rii na riinyin shin siwanto.
- 19** Kriika Kanan mung hiqrai ka Sidon chela maq riita hiqmai nü mung na Gajar chela tho na Gerar chela na saüli she riito. Kriimaq shedong nü nü niika Sodom, Gommora, Adma, kiimaq Lasha chela tho na Jeboiim chela na saüli riito.
- 20** Ara maiq phan thun arka Ham lai wa apuwan siisaq. Tsangshiq ka maiqmiimii pong phan riiphan kiimaq pong mung riimung na, maiq miimii phan bom maq bom raüta siwanto.
- 21** Kiimaq Shem ka Japheth ma aphu. Apaiq ka Hibrunok phan kunli ma käüwati.
- 22** Shem setiim ka Elam, Asshur Arpakhshad, Lud, kiimaq Aram riito. Tsangshiq ka tsangshiq lai ala tsangshiq mangponti puwantaq kra käüwa titiim riito.
- 23** Aram setiim ka Uj mungtinok, Hul mungtinok, Gether mungtinok, kiimaq Meshek mungtinok riito.
- 24** Arpakhshad ka Shela ma awe. Shela ka Ebar ma awe.
- 25** Ebar setiim ka wenai riito: weshi ka Peleg nguta mangto. Jamkhano ngukla apaiq pat na mangjong maiqse ka wiita ariiphea riikito. Kiimaq weshi ka Joktan nguta mangto.
- 26** Joktan setiim lai ala thun ka Almodadnok, Shelephnok, Hajarmawethnok, Jerahnok,
- 27** Hadoramnok, Ujalnok, Diklahnok,
- 28** Obalnok, Abimaelnok, Shebanok,

²⁹Ophirnok, Hawilanok, kiimaq Jobabnok riito. Arthun tarü ka Joktan lai ala wa apu wan siisaq.

³⁰Tsangshiq shongchang hiq ka Mesha hiq maq riita shedong nü na ku akin mung kiiwa Sephar hiq na saüli riito.

³¹Arthun maiq phan arka Shem lai ala phan wa siisaq apuwan riito. Raüta tsangshiqnok thun ka maiq miimii phan rai kiimaq pong mung mung na, kongshi na siti ka maiq miimii phan bom maq bomtlo.

³²Arthun maiqphan arka Nowaq lai ala wa siisaq apu wan riito. Raüta maiq miimii mung niishe maiq kaiüwa weraü wawantaq kra tiiphan phan she, riiphea nyin wanto. Rathup jüjang wan jai maq maiq phan ümchuwa mangjong hiqraikhü na nyam wantaq kriika Nowaq setiim wa siisaq apu wan riito.

Rapha Hiqwa Lak 11

Bebilon Kongmong Chong

¹Apha na mangjong hiq na siti maiqse tlotli raq bom ka phan shi li bomto. Kiimaq bomtsi thun ka adam siisaq bomto.

²Tsangshiq ka bashi na laühoho shedong mung nü na kihoto. Raüta Bebilon mung na hiq thung tan bashi niishe saühoto kiimaq kiijaq shonghoto.

³Kiimaq tsangshiq liipan na bom ka akha riichongto, “Warong ra! Nashiq raq kiitelong klo rong i. Laita watum na shu rong i atiitsin ma.” Krai mren tsangshiq raq lairap hai ma kiitelong kloto. Kiimaq kriithun ka tiipha lochang kaichangtai kloto.

⁴Raüta tsangshiq raq nguto, “Ümchaü nashiq raq chela ashi tei rong i. Laita kra chela na kongmong chong ashi ratsan na saüli hai rong i. Kra laita nashiq maiqmii mang ka tiijong rong i. Kra riihaila nashiq ka mangjong hiqraikhü na riinyinki mai miraq.”

⁵Kiijiishe TATIWE ka chela kra nai tsangshiq raq ahai kongmong chong kra liikai satkito.

⁶Kiimaq apaiq raq akha nguto, “Riita ümchaü min arnok arka maiq phan phanshili kiimaq tsangshiq raq bom ka phanshili bomtlo. Arka tsangshiq raq phanrap miklo lot kra kiimung pha wan she ahata. Jaqlo liipan niili tsangshiq raq jamlai wa klo rotlaq kriika wiita miklo lot she!

⁷Nashiq ka satki rong i. Laita tsangshiq bom ka triishot baiqki rong i. Raüla tsangshiq liipan na bom ka weshi raq weshi bom ka taimak she miraq.”

⁸Krai mren TATIWE raq tsangshiq ka mangjong hiqraikhü tlot li na nyinbaiqto. Kiimaq tsangshiq raq chela tei wan ka athaq riibaiqto.

⁹Kra chela ka Bebilon nguta mangto. Jamkhano ngukla kiijaq TATIWE raq maiq phan wiita bom ka triishot baiqto. Kiimaq kiiwa apaiq raq tsangshiq ka mangjong hiqraikhü wiita na nyin baiqto.

Shem Säüse Phan

(1 Ka 1.24-27)

¹⁰Arthun arka Shem säüse phan. Rathup jüjang jai maq wiinai sijai na, Shem rawii ka 100 she angu na, apaiq raq ase ashi humto. Ase mang ka Arpakhshad.

¹¹Kra jai maq apaiq ka rawii 500 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

¹²Kiimaq Arpakhshad ka arawii 35 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Shela.

¹³Kra jai maq, apaiq ka rawii 403 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

¹⁴Kiimaq Shela ka arawii 30 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Ebar.

¹⁵Kra jai maq, apaiq ka rawii 403 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

¹⁶Kiimaq Ebar ka arawii 34 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Peleg.

¹⁷Kra jai maq, apaiq ka rawii 430 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

¹⁸Kiimaq Peleg ka arawii 30 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Reu.

¹⁹Kra jai maq, apaiq ka rawii 209 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

²⁰Kiimaq Reu ka arawii 32 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Serug.

²¹Kra jai maq, apaiq ka rawii 207 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

²²Kiimaq Serug ka arawii 30 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Nahor.

²³Kra jai maq, apaiq ka rawii 200 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

²⁴Kiimaq Nahor ka arawii 29 she angu na, ase ashi humto. Ase mang ka Tera.

²⁵Kra jai maq, apaiq ka rawii 119 hali sithü nongto. Kiimaq asetiim ka abi ri hali humto.

²⁶Tera ka arawii 70 jai miishe, apaiq raq asetiim Abram, Nahor, kiimaq Haran thun ka humto.

Tera Säüse Phan

²⁷Arthun arka Tera saüse phan. Apaiq ka Abram, Nahor, kiimaq Haran ma awe riito. Haran ka Lot ma awe.

²⁸Kiimaq Haran ka awe asi niili, tsanghiq shongchü Bebilon mung na Ur chela kriimaq tsaito.

²⁹Abram raq Sarai lamto. Kiimaq Nahor riika Milka, Haranse lamto. Kiimaq Haran ka Iska miimin awe riito.

³⁰Sarai ka sehü riito.

³¹Tera raq ase Abram, kiimaq asaü Lot kra sheahoto, Lot ka Haran ma ase, kiimaq anam-nyung Sarai, Abram tanyung kra apaiq rai sheaho raüta, Bebilon mung wa Ur chela kra baiqthü raüta Kanan mung na laüho nguta kihoto. Tsangshiq ka Haran hiq na saüli laühoto. Raüta kiijaq shongkito.

³²Tera ka kiijaq arawii wiishinai ri wiibiingi she angu na tsaito.

Rapha Hiqwa Lak 12

Shiikeawe Raq Abram Heato

¹TATIWE raq Abram ma nguto, “Ümhiqshong, ümta ümwii ta-nyang seno thun, kiimaq ümwe jamkun kra baiqthü laq. Laüta Ngi raq ümniima mung ashi mitiichhi kuqha kiina laüholaq.

²Ngi raq ümniima ümsaü ümsetiim ka pahea mikuq kang. Kiimaq tsangshiq ka maiq mung jonghea ashi miishe mija wan. Ngi raq ümniika mishman kuqha. Lata ümmang ka jonghea ratsa ikha mitiijongha. Krai mren ümniika shiiman kaü ashi ma mija wan haü.

³Jurwa ümnaq shiimantlaq kriiti ka Ngi raq mishmanha, Shatmaq jurwa ümniima mansontlaq kriiti ka Ngi raq misonha. Kiimaq ümnaq lümaq Ngi raq mangjong maiqse kunli mishmanha.”

⁴Ümtiikiiwa Abram ka arawii wiiroq miishi ri wiibiingi she riitaq, TATIWE raq apaiq ma chongtaq kra phan phan, apaiq ka Haran hiq wa laüho phato. Kiimaq Lot ka apaiq laüho damto.

⁵Abram raq tsang-nyung Sarai, ase lam Lot, kiimaq atsiiq anyam thun wiita kiimaq Haran hiq maq alap atsiiq tum nai adisekong thun kra kunli apaiq rai tsuqho raüta, Kanan mung na laüho she kihoto. Ümtiikiiwa tsangshiq ka Kanan mung niishe saütaq,

⁶Abram ka kra mung hamli maq kihoto raüta Shekhem chela na asii pechong More hiq na sitlaq kiijaq saüli kito. (Kra akhing na Kanannok ka kra mung na sishat li riito.)

⁷TATIWE ka Abram phana dongkito. Raüta apaiq ma akha nguto, “Armung ara Ngi raq ümsaü ümsetiim miishe mikuqha.” Kiijiishe Abram raq TATIWE apaiq phana dongkitaq kriiba kiijaq berong-wacha ashi haito.

⁸Kra jai maq, apaiq ka shemai nü wang na ku akin tonglong binjü na Bethel chela maq shedong nü nü binjü niishe kihoto. Raüta Bethel chela ka shenyap nü na kiimaq Ai chela ka shedong nü na kra chela wiinai heawea liipan kiijaq apaiq piitiip ka teito. Kiijiimin apaiq raq berong-wacha ka ashi hali hai nongto. Raüta TATIWE ka shomnoqto.

⁹Kriimiishe hali apaiq ka bashi na shonghoho maq laühoto. Raüta Kanan mung maq shemai nü nü mung kiiniishe laühoto.

Abram Nai Sarai Ka Ejiip Mung Na

¹⁰Shatmaq Kanan mung na ramdongto. Kra ramdong ka henghea kha maq Abram ka shemai nü mung na alu lin na, Ejiip mung na heashi sikai nguta kihoto.

¹¹Riita apaiq ka Ejiip mung hiq rai tho niishe saüho raüta, apaiq raq tsang-nyung Sarai ma akha nguto, “Ümniika sham hea wiq nyung.

¹²Kiimaq Ejiip mungti raq ümniika chhi raüla, tsangshiq raq ümniika ijamti nyung nguta mitiima. Kiimaq tsangshiq raq ngi ka atsea mirbaiq. Shatmaq ümniika atra mitiisi.

¹³Riita tsangshiq ma ümniika ishea nyung nguta chonglaq. Kra rihaüla, ümnaq miitu tsangshiq raq ngi ka atra mithü kiimaq tsangshiq raq ngi ka aheawiq miliikuq.”

¹⁴Kiimaq ümtiikiiwa apaiq raq hiqrai ka jinno raüta Ejiip mung niishe saühotaq, Ejiip mungti raq tsang-nyung ka shamheawiq nyung nguta dea liito.

¹⁵Kiimaq hokham rung na ngati maiq wiijamti raq apaiq ka chhito. Raüta hokhamwe ma kra nyung ka shamheawiq nguta tsakito. Kiimaq apaiq ka hokhamwe jam niishe shea wanto.

¹⁶Kra nyung ningkhan hokhamwe raq Abram ka aheawiq shiili liito. Kiimaq apaiq ma sku kong nai chhechhi kong, minsäü kong, kumtoq kong, kiimaq disetiim kiimaq kumtsong kong kuqto.

¹⁷Shatmaq hokhamwe raq Sarai ka tsang-nyung ma nguta shea wan kha na, TATIWE raq akhum na nai ahokham jam na sitibi maiq thun khu thaq na phiipsti chang thatsi henghea tiisaüto.

¹⁸Kiijiishe hokhamwe raq Abram ka tiheakito. Raüta apaiq ma akhiishe waito, “Ümniiraq ngi ma ara jamlai wa riiläü? Ümniiraq ngi ma apaiq ka ümjamti-nyung nguta jam nguto chongmaü riiläü?

¹⁹Ümniiraq ngi ma apaiq ka ümshea nyung nguta jaram wa ngulaü, ngi ma apaiq ka ichak ma nguta ijam na tiishea wan laü? Ümchaü min arjaq ara ümchak. Apaiq ka shea wan laq. Laüta tiibintlo laq!”

²⁰Kiimaq hokhamwe raq asenginok ma aming kuqto. Kiimaq tsangshiq raq Abram ka sheahoto. Raüta apaiq ka kra mung wa tiiwabaiqto. Tsang-nyung rai kiimaq ahup asam kunli nong nong kra mung wa tiiwa baiqto.

Rapha Hiqwa Lak 13

Abram Nai Lot Riipheato

¹Abram ka Ejip mung maq shekhu nü nü na Kanan mung maq shemai nü na tsang-nyung nai ahup asam kunli nong nong maq wawanto. Kiimaq Lot kiimin apaiq rai wawanto.

²Abram ka pinthum chithejong riito. Sku kong, chhechhi kong, kiimaq minsäu kong thun kiimaq ajaq na kampho nai chaq kiimin pahea asi riito.

³Raütiishe apaiq ka kriimaq wawan raüta bashi na siwan wan raüta Bethel chela nü nü niishe wawanto. Raüta apaiq ka Bethel nai Ai chela heawea binjü niishe kongkhuji na apaiq raq piitiip teitaq

⁴kiimaq berong-wacha ashi haitaq kiijaq saü wanto. Kiijaq apaiq raq TATIWE ka shomnoqto.

⁵Lot jaq niimin, sku kong, chhechhi kong, kiimaq minsäu kong kiimaq ajamtitiim nai ajaqshi setiim kong ka asi riito.

⁶Kriikha na tsangnai wiita adam na simiika nyamse rümchang nyiim lung rü hiq ka hongmak she jakito. Jamkhano ngukla tsangnai jaq na nyamse kong ka pahea lang lang she jakito.

⁷Kra ningkhan Abram nyamse rümtibi nai Lot nyamse rümtibi liipan na tatso she dongto. (Kra akhing na Kanannok nai Perijaiqnok ka kra mung na sishat asi riito.)

⁸Kiijiishe Abram raq Lot ma nguto, “Nanai ka tashiti. Kiimaq ümsengibi nai isengibi liipan na ta riitsoruq ka maimak.

⁹Kra ningkhan nanai ka arphea she rii i. Armung arwa ümniiraq aroro hiqshong rahai ka tsealaq. Ümniika konü na kilaq. Raüla ngi ka konü na mikiha.”

¹⁰Kiimaq Lot raq hiq ka tro tri liito. Raüta Jordan rai Tan kra chhito, Joar hiq shong na saüli, kham ka chamtraq, TATIWE sonruk ikha, riimakla Ejip mung ikha chhito. (Arka TATIWE raq Sodom nai Gommora chela ka mitiithenbaiq shaq na riito.)

¹¹Krai mren Lot raq Jordan rai Tan ka tlotli apaiq miitu tseato. Raüta apaiq ka shedong nü wang kiiniishe laühoto. Tsangnai liipan na akha riiphea wanto.

¹²Abram ka Kanan mung na shongto. Kiimaq Lot ka hiq thung tan wang na chela thun asi kiijaq shong wanto kiimaq Sodom chela tho na apiitiip ka teito.

¹³Kiijaq sitinok ka abi kiimaq TATIWE makki na ngarai kloti riito.

Abram Ka Hebron Hiq Na Laü Wanto

¹⁴Lot laü wan jai she, TATIWE raq Abram ma nguto, “Ümnaq ümbano chaptläü, kriimaq aheawiq barap binrii nü na nyi laüta tro tri liilaq.

¹⁵Ümniiraq ümmak maq aham ham hiq ara ümchuwa chhitläü thun kra, Ngi raq ümniima nai ümsäü ümsetiim ma wiita mikuqha. Kiimaq armung ka pattup pat-sa miitu ümniiriishe miraq.

¹⁶Ngi raq ümsäü ümsetiim phong ka pahea pahea she mitiipuchi wanha. Tsangshiq ka jurmin weawon lot mak miraq. Kra nam miika hiqraikhü wa botkhulai kra weawon riive ka aje lin miraq!

¹⁷Riita ümchaü min, kilaq, Laüta armung ara tlotli binhot jühot khum kikiq. Jamkhano ngukla armung ara kunli, Ngi raq ümniimiishe mikuqha.”

¹⁸Kiimaq Abram raq apiitiip ka tiisot wanto. Raüta Hebron chela wa maiqwe amang Mamre ngutlaq kriiraq achhi asii pero tho na apiitiip ka tei raüta shongto. Kiimaq apaiq raq kiijaq TATIWE ma berong-wacha ashi haito.

Rapha Hiqwa Lak 14

Abram Raq Lot Tiichhiito

¹Hokham weblai Babilon chela hokhamwe Armaphel, Ellasar chela hokhamwe Ariokh, Elam chela hokhamwe Chedorlaomar, kiimaq Goim chela hokhamwe Tidal thun ka,

²hokham webiingi rai riikhatkai kihoto. Tsangshiq ka Sodom chela hokhamwe Bera, Gommora chela hokhamwe Birsha, Adma chela hokhamwe Shinab, Jeboiim chela hokhamwe Shemeber, kiimaq Bela chela (riimakla Joar chela) hokhamwe thun riito.

³Ara hokham webiingi arka adam na pongto. Raüta tsangshiq phenlabi thun ka kongshi maq Siddim Tan na riichomto. Arka ümchaü Amaa Khamjong Chum miishe jakito.

⁴Tsangshiq ka Chedorlaomar hokhamwe puk na wiioqshi ri wiinai sito. Shatmaq wiioqshi ri wiitsam ngoja na tsangshiq ka apaiq wokhong wa donghoto.

⁵Kiimaq wiiroqshi ri wiiblai angu na Chedorlaomar nai apaiq rai pongti hokhambi ka tsangshiq phenlabi tsuqho raüta Ashteroth Karnaim hiqtiwe Rephaim, Ham hiqtiwe Jujim, kiimaq Kiriathaim hiqthung tan hiqtiwe Emim,

⁶kiimaq Edom mung na pum thun kiijaq shongti Horaiqnok thun ka khat raüta tangto. Raüta tsangshiq ka kumtsaiphii wang tho na Elparan hiq na saüli joho raüta khatto.

⁷Kra raütiishe tsangshiq ka jai nü na jang wanto. Raüta Kadesh hiq (kiitinchoji arka Enmishpat nguta ngutlo) na jang wanto. Tsangshiq raq Amalakaiqnok hiq thun ka wiita khat raüta tangto. Kiimaq Amoraiqnok Hajajon Tamar hiq na siti kiimin tangto.

⁸Kiijiishe Sodom chela hokhamwe, Gommora chela hokhamwe, Adma chela hokhamwe, Jeboim chela hokhamwe, kiimaq Bela chela hokhamwe thun raq tsangshiq phenlabi ka rekhat miitu Siddim Tan na riichomto. Raüta

⁹Elam hokhamwe, Goim hokhamwe, Bebilon hokhamwe, kiimaq Ellasar hokhamwe tiim rai riikhatto. Hokham webiingi rai hokham weblai riikhatto.

¹⁰Kra hiqthung tan niika kaichang boq hiq khobok pahea asi riito. Kiimaq Sodom hokhamwe nai Gommora hokhamwe ka rekhat lam maq aju riiwan i nguta tanto. Shatmaq tsangnai ka kra khobok thun na thap wato. Shatmaq ahinti hokhambi wetsam ka pum thun kiiniishe ju raüta lunto.

¹¹Kiimaq hokham weblai riika Sodom nai Gommora chela wa hupsam ka tlotli, aphaq asea thun nong nong howanto. Raüta wawanto.

¹²Lot, Abram ma ase lam ka Sodom na sichoji na riito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq kiimin shumwi ma kiimaq tlotli ahup asam kiimin tsuq wanto.

¹³Shatmaq maiq weshi ka lun raüta juto. Raüta ara tsütsa ka Hibru phan Abram ma chong wato. Abram ka kiitiikaq maiq weshi Amoraiq phan amang nin Mamre kriiwe asii pero hiq tho na sito. Kiimaq Mamre nai ano wenai Eshkol nai Aner ka Abram rai pongti kongshiti riito.

¹⁴Ümtiikiiwa Abram raq ase lam Lot ka re raq lap wanto nguta taitaq, apaiq raq apaiq rai piitiip na siti rekhatti ka wiita adam na riichom heato. Tsangshiq tlotli ka 318 riito. Kiimaq tsangshiq raq kra hokham weblai jai ka Dan chela na saüli jowanto.

¹⁵Kiijaq apaiq raq asenginok ka akong akong niishe triipheato. Raüta rewe ka rawa na khatto. Raüta tsangshiq ka tangto. Apaiq raq tsangshiq ka Damaskas chela maq shekhu nü na Hoba hiq na saüli jowanto.

¹⁶Raüta re raq sepat lopi atsuq wan hupsam thun ka tiijang lapto. Kiimaq apaiq raq ase lam Lot nai apaiq hupsam thun kra, jechakre thun krai kiimaq abi shumwi kong thun krai nong nong tiijang sheahoto.

Melkijedek Raq Abram Shiimanto

- ¹⁷Ümtiikiiwa Abram ka Chedorlaomar nai ahinti hokhambi kra tang raüta jang wantaq, Sodom hokhamwe ka apaiq humkai Shawe Tan na (arka Hokhamwe Tan ngutiimin ngutlo) kito.
- ¹⁸Kiimaq Melkijedek, apaiq ka Salem chela hokhamwe kiimaq apaiq ka Ratsan Ramong Nyang Na Siti Shiikeawe ramwe raq, Abraham ma winsii nai spiqtai lam kuqfoto.
- ¹⁹Raüta apaiq ma shiiman kuqto. Raüta akha ramkuqto, “Ratsan Ramong Nyang Na Siti Shiikeawe, ra nai hiq klotiwe raq Abram ka mishmanlaq!”
- ²⁰Ratsan Ramong Nyang Na Siti Shiikeawe, ümniima ümjaqtinok tiitang ketiwe, kriili tiisamlaq!” Kiimaq Abram raq sepat lopi lap wantaq hupsam tlotli kiiwa roqshi khu wa manshishi ka lam raüta Melkijedek ma kuqto.
- ²¹Sodom hokhamwe raq Abram ma nguto, “Sepat lopi thun ka ümniili thülaq. Shatmaq ngi miika isenginok kli jangkuqlaq.”
- ²²Kiijiishe Abram raq treto, “Ngi raq TATIWE man na tumkham tolata, Ratsan Ramong Nyang Na Siti Shiikeawe man na, Ra nai hiq klotiwe mang na tiitum lata ngutiikang,
- ²³ngi raq ümhupsam ka akhiismin thümang, railo loshi ra riimakla hokpa paqse ashi jiimin thü mang. Kra riha jitiq ümniiraq ümtiikiimin, ‘Abram ka ngi raq tiina chithe ma tiijakang’ nguta ngulot maü mirhaü.
- ²⁴Ngi raq ngi miitu ka jamlai phan min thüho mang. Ngi riika isenginok raq jamlai wa lang wantaq kriili mitaoha. Shatmaq ikongtibi reraüshi chapti Aner, Eshkol, kiimaq Mamre raq riwe kla maiq miimii rii kra milam holaq.”

Rapha Hiqwa Lak 15

Shiikeawe Raq Abram Rai Tongshongto

- ¹Arjai maq, Abram raq riisham mak maq chhito kiimaq TATIWE raq apaiq ma bom achong ka akha taito, “Naq haikiqjo, Abram la. Ngi raq ümniika haisi rasong mong wa khup wong kuq shat mirha. Kiimaq ümniima poksi jonghea mikuqha.”
- ²Shatmaq Abram raq treto, “TATI Rakaü Hiqwe lei, ümniiraq poksi kuqtlau ka ngi ma jamliip wa miraq, isetiim ri ahü? Ngi tachong hupsam lap wanti ka Damaskas hiqti Eliejar sitlaq kli kata.
- ³Ümniiraq ngi ma isetiim ri kuq maü. Kra ningkhan idisetiim phong wa weshi raq itachong kra milap kata.”
- ⁴Kiijiishe TATIWE raq hali apaiq ma bom chongkuqtlac kra taito: “Ara ümdise Eliejar riika ümtachong hupsam ka laplot mak; ümse shaq riili ümtachong hupsam ka milap wan.”

- ⁵Raüta TATIWE raq apaiq ka kinphai na sheahoto. Raüta akha nguto, “Ra nü na liilaq. Laüta raiqsaiq diimtlag kra awea riitlang liita; ümsäü ümsetiim phong ka kra raiqsaiq diimtlag kiikha miraq.”
- ⁶Kiimaq Abram raq TATIWE ma kamto. Kiimaq kra ningkhan TATIWE ka apaiq ma khoqriiqto. Raüta apaiq ka taoto.
- ⁷Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma nguto, “Ngi ka TATIWE, ümniika Bebilon mung na Ur chela wa armung na sheahoti. Armung ara ümniima ümtachong hupsam miitu tiji wan ma sheaho kang.”
- ⁸Shatmaq Abram raq waito, “TATI Rakaü Hiqwe lei, riita ngi raq armung arka ngi rii dea miraq ngutiika jamkho misapha?”
- ⁹Apaiq raq treto, “Ngi ma minsäü kaü ashi, chhechhi kaü ashi, kiimaq sku pongre se ashi, kra atsam wiita ka wiitsam nyamse siisaq riichang. Kiimaq haütaü kaü ashi kiimaq jam haütaü kaü ashi thun kra lamkikiq.”
- ¹⁰Abram raq kra nyamse thun ka Shiikeawe ma lam kuq wato. Raüta kriithun ka mannai na tiikho liiqliiq tiikhoto. Raüta siimko na khokoko khariire na len nai na riikong riikong thüto. Shatmaq apaiq raq wushi kaü nai riawe kriika tiikho chummak dea riito.
- ¹¹Kiijiishe langtang kong ka kra ngam maa thaq na thiim kito. Shatmaq Abram raq kriithun ka jobaiqto.
- ¹²Riita rashe ka achashe riito. Kiimaq Abram ka akon tsihea kha maq makaiq she konkito. Kiimaq apaiq ka ahaisiwala nai aphiiptsi waliishe riito.
- ¹³Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma akha nguto, “Ümsäü ümsetiim ka pong mung na wanshawe ma mija wan. Kiimaq tsangshiq ka kra mung na dikong ma mitiija. Kiimaq tsangshiq ka maiq raq rawii shiblai na säüli hok maq nishishi pinthum mitiichamchao wan.
- ¹⁴Shatmaq tsangshiq ka dikong ma tiijatinok mung ka Ngi raq mo mitiihoha. Kiimaq tsangshiq ka kra pong mung kiiwa ümtiikiiwa laü wantlaq, tsangshiq raq chaq nyung sengwe pahea howan raütiishe miläü wan.
- ¹⁵Ümnaq ümpumsii riawe kla tikijong kiikaiq na säüli misi haü. Laütiishe tiq ümniika khu asang maq mitsai haü. Raüta ümmaa ka milap.
- ¹⁶Ümsäü ümsetiim ka armung arjaq mijang wan shaq liipan na maiqpat ka patblai mithum. Jamkhano ngukla Amoraqnok ngarai ka aman she, pinthum bihea she, tsangshiq ma imo tiho akhing mihong shaq wiiwii ka, Ngi raq tsangshiq ka armung wa jobaiq mang mirha.”
- ¹⁷Riita rashe ka anyap wawishe riito. Kiimaq ranyaq she riito. Kiijaq tiihanghiq miili, tak kase ashi wakhuk mongwa la kiimaq walütu kaü ashi kra säükito. Raüta kra ngam phu phongtlaq heawe kriimaq walütu ka lea wanto.

¹⁸Kiijiishetiq kra akhing na kiijaq TATIWE raq Abram rai tong ka shongto. Apaiq raq nguto, “Ngi raq ümsaü ümsetiim ma armung thun ara tlotli mikuqha nguta kiq khamkuq tiikang. Arka Ejip mung hiq rai maq pha wan raüta Euphretis Rai kiina saüli miraq.

¹⁹Kenaiqnok hiq, Kenijaiqnok hiq, Kadmonaiqnok hiq,

²⁰Hitaiqnok hiq, Perijaiq nok hiq, Rephaimnok hiq,

²¹Amoraiqnok hiq, Kanannok hiq, Girgashaiqnok hiq kiimaq Jebusaiqnok hiq thun kra wiita hamli na mikuqha.”

Rapha Hiqwa Lak 16

Hagar Nai Ishmael

¹Abram tanyung Sarai raq apaiq ma ase ka humkuq mak dea riito. Shatmaq adinyung Ejip mungti jechak se amang Hagar ngutlaq kriika asi riito.

²Kra ningkhan apaiq raq Abram ma nguto, “TATIWE raq ngi ka khanghü rahüli riishat shat thühoto. Riita ümniika idi nyung kraili hainga liina? Jursap apaiq riitiq ngi ma ise ashi ra lo humkuq jiiq riila.” Kiimaq Abram riimin Sarai bom ka taito.

³Kra ningkhan apaiq raq Hagar ka Abram ma chakliip miitu kuqto. (Arka Abram ka Kanan mung na wiioqshi sijai she wa bom riito.)

⁴Kiimaq Abram ka Hagar rai haingato. Kiimaq apaiq ka wiihan she riito. Riita Hagar raq apaiq ka wiihan she nguta tho he raüta apaiq ka ashkong she riito. Kiimaq Sarai ka shummiito.

⁵Kiijiishe Sarai raq Abram ma nguto, “Hagar raq ngi shummiitlaq arka ümjiiq kha na. Ngi raq ijaq maq apaiq ka ümniima kuqkang. Kiimaq apaiq raq apaiq ka wiihan she nguta sap raüta, apaiq raq ngi she shummiihoto. TATIWE riitiq mipholaq. Nanai liipan na ümniisha riikhaqli shea ngi wa riikhaq li!”

⁶Kiijiishe Abram raq treto, “Ahea na. Apaiq ka ümdi nyung kata. Kiimaq apaiq ka ümwokhong na khata. Apaiq ka jamkhii tiija wa rotlaü kriika ümniiraq thili kata.” Kiijiishe Sarai raq Hagar ka tiibitaq she haihihoto. Kriikha niishe apaiq ka aju she riihoto.

⁷TATIWE rase raq Hagar ka kumtsaiphii binjü na Shur hiq na kailam na jüraise asi kiijaq riihumto.

⁸Kiimaq apaiq nguto, “Hagar, Sarai di-nyung lei, ümniika ümba maq aki haü wa? Kiimaq ümnüna kai wa?” Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi ka itijong-nyung wokhong wa juho tiikang.”

⁹Apaiq raq nguto, “Apaiq phana jang wakiq. Laüta adi-nyung ma jalaq.”

- ¹⁰Raüta apaiq raq nguto, “Ngi raq ümsaü ümsetiim ka pahea mitiipa kuqha. Tsangshiq ka maiq raq awea min wealot mak miraq.
- ¹¹Ümse ka maiqwe se michii haü. Kiimaq ümniiraq apaiq ka Ishmael nguta mimang haü. Jamkhano ngukla TATIWE raq ümnaq hoqsii laü kra taito she.
- ¹²Shatmaq ümse ka shiipuqhü kumtoq kaü ikha misi. Apaiq ka maiq wiitarü rai riingeng raüta misi wan. Kiimaq maiq wiita ka apaiq rai riingeng raütli misi. Apaiq ka apaiq ma ta-nyangseno rai pong na trai raütli misi.”
- ¹³Kiijiishe Hagar raq apaiq nai apaiq she riibomto, “Riita ngi raq Shiikeawe rai ngohea shaq shaq dea sha riihum kang? Kra taü maq ngi ka kra chongke ma atrali shea sitiikang?” Kra ningkhan apaiq raq TATIWE apaiq rai riibomti ka “Shiikeawe ka Maiq Chhitiwe,” nguta nguto.
- ¹⁴Kra ningkhan maiq raq Kadesh nai Bered hiq liipan wa khappong ka, “Atratiwe Khappong Ngi Chhitiwe” nguta mangto.
- ¹⁵Hagar raq Abram ma ase maiqse ashi hum kuqto. Kiimaq apaiq raq ase ka Ishmael nguta mangto.
- ¹⁶Kiitiika Abram rawii ka wiiproq tiichat ri wiitrok riito.

Rapha Hiqwa Lak 17

Athohan Poi Ka Tongshong Saqse

- ¹Abram ka arawii wiiproq tiikaü ri wiitiikaü she angu na, TATIWE ka apaiq rai riihumto. Raüta akha nguto, “Ngi ka Ningkun Ajong Shiikeawe. Ibom tailaq. Kiimaq wranaiqshe riikhaqli kli klolaq.
- ²Ngi raq ümniirai tong mishongha. Kiimaq ümniima ümlai ümla thun ka pahea mikuqha.”
- ³Kiimaq Abram raq manto tiichhi atheaphi ka hiq na bumtlii bumto. Kiimaq Shiikeawe raq nguto,
- ⁴“Ngi raq ümniirai ara tongshong tiikang: Ngi raq ümniima kiq khamkuq tiikang. Ümniika maiq phan pahea ma ati mija haü.
- ⁵Ümmang ka Abram ka riimak she. Shatmaq Abraham she miraq. Jamkhano ngukla Ngi raq ümniika maiq phan pahea ma ati tiija tiikang.
- ⁶Ngi raq ümniima ümlai ümla thun ka pahea mikuq kang. Kiimaq tsangshiq phong wa wiijam ka hokhambi ma mija. Ümlai ümla thun ka pahea mipu wan. Raüta tsangshiq ka maiq phan pahea miishe mija wan.
- ⁷“Ngi raq ümniirai ikiq kham tiikang ka ümniirai kiimaq rawiichii pat achat na ümlai ümla thun rai min pattup pat-sa tongshong ma mitijaha. Ngi ka üm Shiikeawe she kiimaq ümlai ümla thun Shiikeawe she.

⁸Ngi raq ümniima kiimaq ümlai ümla thun ma, arhiq ara ümchaü ümniika wanwe sitläü ara mikuqha. Kanan mung kunli ka pattup pat-sa miitu ümlai ümla phan rii she miraq. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe she mirha.”

⁹Shiikeawe raq Abraham nguto, “Ümniiraq min Ngi raq tongshong bomtsi kha tiikang arka milangha nguta kiq ri ratlo, arka ümnaq nai rawiichii na ümlai ümla phan thun riimin lang ratlo.

¹⁰Ümniiraq nai ümlai ümla phan wiitarü raq, namshiq phong wa maiqwere thun ka loweatek athohan ratlo.

¹¹⁻¹²Ümchaü armiiphath she ümniiraq loweatek maiqwese ka rawii chhi jai maq ratiichat she angu na athohan poi ka klo ratlo. Arka ümjam kun wa ümdisetiim rawii chhitlaq kriimin kiimaq ümniiraq maiq hiq wa arihaü disetiim kriimin athohan poi ka klo ratlo. Ara klo tlaü ahata ümnaq nai Ngi liipan na tongshong raükha ka asi nguta tiichhike saqse.

¹³Maiq loweatek raq athohan poi ka klo raa dongdii. Arka ümniirai itongshong kang kriika pattup pat-sa miitu dea nguta khum na tiichhi chang miithii saqse.

¹⁴Maiqwere jurwa athohan ka klomak dea, kriiti ka isengi riimak she. Jamkhano ngukla apaiq raq Ngi rai tongshong raükha athü wan ka lang mak dea.”

¹⁵Shiikeawe raq Abraham ma nguto, “Ümniiraq ümjamti nyung ka Sarai nguta naqheakiq she. Ümchaü armiiphath apaiq mang ka Sara she miraq.

¹⁶Ngi raq apaiq ka mishmanha. Kiimaq Ngi raq ümniima apaiq lümaq ümse maiqwese ashi mikuq kang. Ngi raq apaiq ka mishmanha. Kiimaq apaiq ka maiq phan pahea ma anyung jong she mija wan. Kiimaq apaiq lai ala phan kiiwa hokhambi she midong wan.”

¹⁷Abraham raq manto tiichhi atheaphi ka hiq na tiithanli bumto. Shatmaq apaiq raq akha tiima raüta anai rai she riito, “Maiq ka arawii shishi she kriiwe raq ase ka mihumlot shea? Kiimaq Sara ka wiiroq tiikaü she kriiraq ase ka mihumlot shea?”

¹⁸Raüta apaiq raq Shiikeawe ma waito, “Ikhiijiika Ishmael kli ilai ma tiija liina?”

¹⁹Shatmaq Shiikeawe raq nguto, “Riimak. Ümjamti nyung Sara raq ümniima ase maiqwese ashi mihumkuq. Kiimaq ümniiraq apaiq ka Isak nguta mimang haü. Ngi raq itongshong raukha ka apaiq rai she mithüha. Kiimaq apaiq lai ala phan rai pattup pat-sa miitu mithüha.

²⁰Ümniiraq Ishmael miitu achu jaülaü kriimin taikang she. Krai mren Ngi raq apaiq ka mishmanha. Lata apaiq ma asetiiim ka pahea mikuqha. Kiimaq alai ala phan ka pahea mikuqha. Apaiq ka hokhamsetiim weroqshi ri wenai ma awe miraq. Kiimaq Ngi raq apaiq lai ala phan ka maiq mung jonghea ashi miishe mitijaha.

²¹Shatmaq Ngi raq itongshong raükha ka ümse Isak raili mithüha. Kra no ka rawii atincho Sara raq mihum.”

²²Ümtiikiiwa Shiikeawe raq Abraham rai riibom ka lottaq, apaiq raq Abraham ka baiqthüto.

²³Kra ranaiq siili Abraham raq Shiikeawe aming ka langto. Raüta ase Ishael ma athohan kuqto. Kiimaq apaiq jamkun wa maiqwere thun tlotli, ajam na siti adisekong setiim achii thun kra, kiimaq apaiq raq maiq jaq wa ari adisetiim thun ka athohan kuqto.

²⁴Abraham raq athohan poi klotaq akhing na apaiq rawii ka wiiproq tiikaü ri wiitiikaü she riito.

²⁵Kiimaq ase Ishmael rawii ka wiiproq shi ri wiitsam she riito.

²⁶Tsangnai wiita raq ranaiqshi niili athohan poi ka kloto.

²⁷Abraham disetiim thun miimin adam na athohan poi ka klo kuqto.

Rapha Hiqwa Lak 18

Abraham Ma Ase Mikuqha Nguta Kiqkham Kuqto

¹TATIWE ka Abraham rai Mamre asii pero hiq ba maq riihumkito. Abraham ka apaiq tombutiip kilamchong na ngaraü riito. Kriibala ka ranaiq shethung shekham rashekii tsihea bala riito.

²Apaiq raq lam nü na liito raüta maiq wetsam ka kiijaq chap raq raq chhito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma manto tiichhi atheaphi ka hiq na tiithanli bumto.

³Raüta apaiq raq akha nguto, “Shiilangwetiim lei, mangchan lanta namshiq ka ijam na düwa hü maq naq leawan rongkiq. Ngi ka namtsam shiili miitu arjaq khekham.

⁴Namtsam hokphi hechang kham lamkuq wapha. Namtsam ka ara pechong tong na heashi niitiitsak ngali rong liishaq.

⁵Ngi raq namtsam miitu wakhiimkaq ma phaqsea phanshi lam wapha. Namtsam wanhq khum na han tiihong ma. Namtsam ka ajaq ijam lam maq dong wan lan arka ngi ma kiim jonghea. Kra ningkhan namtsam ka heashi shiikumpan pha.” Kiijishe tsangshiq raq treto, “Kechu jonghea; klolaq. Naishiq riimin taotiikai.”

⁶Kiimaq Abraham ka taülaü khiq tombutiip mong na juto. Raüta Sara ma akha nguto, “Kotsi, ümjaq wa ahea pinthum bunwong thong kriiwa wongwin ka lam laüta winsii lumlaq.”

⁷Raütiishe apaiq ka nyamse rümchang khok kiina juto. Raüta minsäuse arese phintsaq tsaq hea, angam pha ma asumwiq nintata hea kra lam wan raüta ajaqshi se weshi ma kuqto. Kriiwe riimin jaqlo thit kra ngam ka tiije lumto.

⁸Raütiishe apaiq raq krim wiijam, dut wiijam, kiimaq ngam kra lamho raüta, wanwetiim kiima lam kuq hoto. Kra pechongji na apaiq raq tsangtsam ma ajaq maq tsoq kuto. Kiimaq tsangshiq raq phaqsiqto.

⁹Kiijiishe tsangshiq raq apaiq ma waito, “Ümjamti nyung Sara ha ümbano?” “Apaiq ka tombutiip mong na,” nguta apaiq raq treto.

¹⁰Tsangtsam phong wa weshi raq nguto, “Ümchaü armaq jipi lütiikaü jai na, Ngi ka mijangki kang. Kiimaq ümjamti nyung Sara raq ase maiqwe se ashi mihum.” Sara ka apaiq jai na, tombutiip kilamchong maq kra riibom ka tairea riito.

¹¹Abraham nai Sara ka tsangnai wiita kiikaiq pinthum she riito. Kiimaq Sara ka jechakre kheasam kiimin atsaq kai wishe riito.

¹²Kra ningkhan Sara ka apaiq nai apaiq kli naito. Raüta akha nguto, “Ümchaü ngi ka wikaü kiikaiqshe kiimaq ihü ihan min wiita ariimkai kunshe. Riita ijamtiwe rai ka miha nga lot ha shea? Kiimaq kriithaq niimin, ijamtiwe kiimin tikii she.”

¹³Kiijiishe TATIWE raq Abraham ma waito, “Sara ka jamlai nguto naitla. Kiimaq, ‘Ngi ka wikaü nyung she riilata, ngohea dea ise ka mihum lot ha shea?’ nguta jaram wa ngutla.

¹⁴TATIWE raq lot mang chang phan ka asi shea? Ngi ngutiikang ara phan han, ümchaü armaq jipi lütiikaü silata Ngi ka ana mijangkiha. Kiimaq Sara raq ase maiqwe se ashi mihum.”

¹⁵Sara ka ahaisitsi ma, apaiq ka atiitam riikito. Raüta, “Ngi ka nai mang,” nguta tiitamkito. “Ja riiwa naimaü, nailaü ihata,” nguta apaiq raq treto.

Abraham Raq Sodom Miitu Tiipaiqneato

¹⁶Raütiishe kra maiqwetiim ka tiido wanto. Raüta kriiba maq tsangshiq raq Sodom chela kiina hiq na liili chang hiq ba kiina wawanto. Kiimaq Abraham ka tsangshiq ka lam na thükai nguta tsangshiq rai wawan damto.

¹⁷Kiijiishe TATIWE raq apaiq nai apaiq ka akha tiingoto, “Ngi raq jamlai klo chang wa sitlaq kriika Abraham ma dampäü mang.

¹⁸Apaiq saüse phan thun ka maiq mung jonghea ashi kiimaq maiq pahea ahong ala mung ashi miishe mija wan. Kiimaq apaiq lümaq Ngi raq maiq phan thun tlotli mishmanha.

¹⁹Ngi raq apaiq ka tsea wan kang she. Kriika apaiq raq asetiim nai asaütiim ka apaiq wokhong maq, Ngi raq akuqha aming thun kra lang laü raüta kiimaq riikhaqli nai tingting jaq sham raüta siwan miitu tsea wan kang. Tsangshiq raq kra klo raüla, Ngi raq apaiq ma kiq kham kuq kang kra kunli miklo kuqha.”

²⁰Kiijiishe TATIWE raq Abraham ma nguto, “Sodom nai Gommora chela ma kha thun ka tsinhea nyantlo asi. Kiimaq tsangshiq ngarai ka henghea she.

- ²¹Ngi ka kilata kra kha thun nyantlaq taitiikang ka ngohea dea shea arot wa kra liikai ratlo.”
- ²²Raütiishe kra wenai ka wawanto. Raüta Sodom chela nü na kihoto. Shatmaq TATIWE ka Abraham rai li khingto.
- ²³Abraham ka TATIWE phana tiisotto. Raüta akha waito, “Riita ümniiraq maiqsangti ka ashutti rai ngohea shaqshaq dea shea miqchup mijiipbaiq haü?”
- ²⁴Bom shiiton kra chela na maiqsangti maiq roq biingi asi nguraü jiiha, ümniiraq chelati ka miqchup mitiithenbaiq haü shea? Maiq roq biingi kra tiiwongke miitu chela ka tihang maü shea mirhaü?”
- ²⁵Riikhaqli miika, ümniiraq maiqsangti ka ashutti rai ka tsat baiq maü mirhaü. Kriika ümkhiiriitii jiimin klolot maü! Ümniiraq kiikhiika klolot maü. Kra ümniiraq klo haü jiika, maiqsangti kiimin ashutti rai khoshi na mo tiho ma mikhat wa. Arka ümkhiiriitii jiimin riimak. Mangjong hiq tlot li kha photiwe riika tingting maq phoke chang li.”
- ²⁶TATIWE raq treto, “Ngi raq Sodom chela na maiqsangti maiq roqbiingi hum hala, tsangshiq tiiwongke miitu chelati tlotli ka mitiihangha.”
- ²⁷Abraham raq jangshi ri hali nguto, “Ngi raq haimang maq ümniima bomruq bomrai kha na ngi mra ka diikuqlaq, TATIWE lei. Ngi ka miiman maiqse lam lamli. Ngi raq ümman na bomrai ka thek mang.”
- ²⁸Shatmaq, jursap kiijaq maiqsangti ka roqbiingi rii na roqblai li ngu i. Riita ümniiraq kra chelati ka tlotli maiq webiingi atsap se ningkhan mitiithenbaiq haüshea?” TATIWE raq treto, “Ngi raq maiqsangti roqblai ri biingi humhala, kra chela ka tiithen baiq mang mirha.”
- ²⁹Abraham raq jangshi ri hali ngu nongto, “Jursap kiijiika roqblai li misi ngu i.” Apaiq raq treto, “Ngi raq tiithenbaiq mang, kiijaq roqblai asi ngu raü ka.”
- ³⁰Abraham raq nguto, “Mangchan laüta naqkhiqkiq, TATIWE lei, ngi riika jangshi ri bom nong chang rakito. Riita kiijiika roqtsamli ngu raüha?” Apaiq raq nguto, “Ngi raq roqtsam humha jiila, klo mang mirha.”
- ³¹Abraham raq nguto, “TATIWE lei, mangchan laüta ngi raq hai mang maq ümniirai bomrai tiikang kha na. I mra ka adü riikuq laq. Bom shiiton roqnai li miraq ngu i?” Apaiq raq nguto, “Ngi raq roqnai hum hala, chela ka tiithen baiq mang mirha.”
- ³²Abraham raq nguto, “TATIWE lei, mangchan laüta naqkhiq kiq dea. Ngi raq jangshi lamlam se li she bom nong pha. Riita roqshi lamlam seli ngu raü ha?” Apaiq raq nguto, “Ngi raq kiijaq maiq roqshi humha jiila, chela ka tiithen baiq mang mirha.”

³³Apaiq ka Abraham rai riibom lot raüta. TATIWE ka awashe riiwanto. Kiimaq Abraham min ajam niishe jang wanto.

Rapha Hiqwa Lak 19

Sodom Chelati Ngaraiibu

¹Riita kra raji rasenai ka Sodom chela na saüto. Kiitiikaq Lot ka chela kilamchong na ngaraü lohoto. Apaiq raq tsangnai ka achhi ri li, tiidopot tsangnai rai riihumkito. Raüta apaiq ka tsangnai khaki na kusaq raüta manto tiichhito.

²Raüta akha nguto, “Shiilang wenai lei, ngi ka namnai shiikumpanti. Mangchan lanta ijam na düwa rongkiq. Lanta namnai hok ka heronglaq kiimaq ümchaü rawa ka ajapli ronglaq. Anap ranap chu maq tiido lanta namnai ka wa wan ronglaq.” Shatmaq tsangnai raq treto, “Wamai, nainai ka ara chela tsingblai arjiili rawa ka mijap hai.”

³Shatmaq apaiq raq tsangnai ma kai tiipaiqneato. Krai mren tsangnai ka Lot rai apaiq jam na wawanto. Raüta Lot raq ajaqshi setiim ka winsii lumronglaq nguta thaüto kiimaq wanwenai miitu phaqsea ka aheawiq kloto. Ümtiikiwa kra tiijelottaq, tsangnai raq pha qsiqto.

⁴Wanwenai ka chang na mikon shaq na, Sodom chelati maiqwere kong raq jam ka komwanto. Chelati maiqwere thun wiita, nosere thun kiimaq nyungwere thun raq komwanto.

⁵Raüta tsangshiq raq Lot ka hea raüta akha waito, “Koi, wanwenai ümchaü rawa ümjam na jap wan wataq ira ümbano? Tsangnai ka naishiq ma kiinong kuqlaq!” Sodom chelati maiqwere raq tsangnai rai hainga miitu ritto.

⁶Kiijiishe Lot ka kinphai na dongkito. Raüta kilü ka ajai na shaqsaq shaq baiqto.

⁷Raüta apaiq raq tsangshiq ma akha nguto, “Kongtitiim lei, ngi raq namshiq ma tiipaiqnea tiikang. Atinkhan abi ka naq klo rongkiq!

⁸Liironglaq. Isenai junsang senai asi. Ngi raq tsangnai ka namshiq ma sheakuq wa pha. Namshiq raq jamlai klo rowa, tsangnai miili klo ronglaq. Shatmaq ara wanwenai armiika jam min naq klo rongkiq. Tsangnai ka iwanwenai ijam mong na. Ngi raq tsangnai ka tiiwongke raa dongdii.”

⁹Shatmaq tsangshiq raq nguto, “Jamlaijiq ngukai, tiibintlolaq! Ümniika wanshawe laüta, naishiq ma tsii chongke ma juwa? Tiibintlolaq, naishiq khaki arwa: riimakla naishiq raq ümniika arwenai nam ma naolaq mihaiihai.” Tsangshiq raq Lot ka asiim nü na thubaiqto. Raüta kilü ka lin wan lai nguta thu wanto.

¹⁰Shatmaq jam mong wa maiqwenai raq tsangnai jaq maq, Lot ka jam mong na hitjoq hit wanto. Raüta kilü ka shaqbaiqto.

¹¹Raüta tsangnai raq kinphai wa maiqwere kong tlotli mak ka tiichuk baiqto. Krai mren tsangshiq raq kilü ka hum mak she riito.

Lot Ka Sodom Chela Wa Wawanto

¹²Kra wenai raq Lot ma nguto, “Ümniima ara chela na maiq asi jiila, ümsetiim maiqwe sere, jechaksere, ümchaiwetiim, riimakla ta-nyang seno asi jiila, tsangshiq ka wiita arwa tiijintlo ronglaq.

¹³Jamkhano ngukla naishiq raq ara chela ara atiithen she mirbaiq hai. TATIWE raq archelati khuthaq bihea kha nyantlaq kra taito she. Kiimaq nainai ka Sodom chela tiithen baiqkai tiikito.”

¹⁴Kiijiishe Lot ka achai wenai ma jawan chang ase nai kra lamti phana kito. Raüta akha nguto, “Jaqlo kotsi tiido ronglaq. Lanta ara chela arwa tiijintlo ronglaq. TATIWE raq ara hiq ara atiithen she mirbaiq.” Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka atiitsa bomtlo ngutli tiimato.

¹⁵Anap ranap chu maq rawii khang niishe rase nai raq Lot ka jaqlo tiibintlo laq nguta thaüto. “Jaqlo kotsi! Ümjamti nyung nai ümsenai jechak senai kra jaqlo sheahotlolaq. Namchiim jintlo ronglaq. Ara chela tiithenbaiqqlaq na namshiq miisaq ka tiimiq man chang miitu.”

¹⁶Shatmaq Lot ka anang nam riito. Li jiimin TATIWE raq apaiq ma mangchan tiitsito. Kra ningkhan maiqwe nai raq apaiq, tsang-nyung, kiimaq ase jechaksenai kra tsangshiq jaq ma kamshat maq chela phai niishe sheahoto.

¹⁷Raütiishe rase ashi raq thaüto, “Namchiim jintlo ronglaq! Jai nü na naqlii rongkiq. Kiimaq ara hiq thung tan na naq khing rongkiq. Kin thun kiina jutlo ronglaq. Kra haütiq namshiq khum ka mitiichhiilot han.”

¹⁸Shatmaq Lot raq treto, “Riimak, shiilangwe lei, klo na wiqwiq ka naq ngukiq.

¹⁹Ümniiraq ngi miitu jonghea khrum kuqlan. Laüta itsitsü ka tiiwong kuq laü. Shatmaq kin thun ka aluwiq na. Thenjen wantlaq akhing raq ngi ka a mitong wan. Ngi ka kiina misaü shaq niili atsai chang miraq.

²⁰Ümniiraq inna kra chela aranse asi kra chhitlaü shea? Kriika aje niili kata. Ngi ka kijiili wapha. Ümniiriimin achhi haü kriika maiqhiq aranse kata, kiijaq ngi ka tiikhup wong shat miraq.”

²¹Kiijiishe apaiq raq treto, “Ahea ikhiila. Jam raamak. Ngi raq kra chela ka tiithenbaiq mang.

²²Jaqlo! jutlolaq! Ümniika kiijaq misaü haü shaq wiiwii, ngi raq jamlai min klo lot mang.” Lot raq kra chela ka aranse nguta nguto. Kra ningkhan chela ka Joar nguta mangto.

Sodom Nai Gommora Chela Tiithenbaiqto

²³Rashedong akhing niishe Lot ka Joar chela na saüto.

²⁴Tiihanghiq miilishe TATIWE raq ra maq kan waniitu henghea kra rajun ikha Sodom nai Gommora chela ka tiibok chaq wanto.

²⁵Raüta kra chela wiinai kiimaq kra hiq thung tan ka wiita tiithen baiqto. Kijjaq siti maiqse angu nai phanrap hiqraikhü na chamtlaq phan ka tiisiirai tiithen baiqto.

²⁶Shatmaq Lot ta-nyung riika ajai nü na liito. Kra ningkhan apaiq ka shum longkham chong ma tiijabaiqto.

²⁷Anap ranap na ranap chu maq Abraham ka TATIWE rai apaiq chaptaq hiq ba kiina taülaü khiq wawanto.

²⁸Raüta apaiq raq Sodom nai Gommora chela nai kra hiq thung tan tlotli ka nü na liito. Kiimaq hiq thung tan hamli na watum jonghea mong wa adong wan ikha wakhuk mongwa kra chhito.

²⁹Shatmaq ümtiikiiwa Shiikeawe raq Lot shongchang hiq thung tan wa chela wiinai kra tiithen baiqtaq akhing na, apaiq raq Abraham ka atsan na thüshat riito. Kra ningkhan Lot ka akhum tiichhii wan hiq ahin na tiijubaiqto.

Mobnok Nai Ammonaiq Dongchang Rangchong

³⁰Lot ka Joar hiq na sima ahaisi she riito. Kra ningkhan apaiq ka ase nai jechakse nai kra shea raüta kin thun kiiniishe wawanto. Raüta longsha niishe shong wato.

³¹Anyi-nyungti raq ano nyung ma nguto, “Nawe ka tikiishe kiiwanto. Kiimaq nanai raq nasetiim humli chang nanai lamti maiq ka mangjong hiq na ahü she.

³²Wara, nawe ma che tiinyang laita che ma tiiphe i. Laita nanai ka apaiq rai hainga i. Laita nawe lümaq nasetiim ka hum wan i.”

³³Kra rawa tsangnai raq apaiq ma che ka tiinyangto. Raüta nyikhu nyung ka apaiq rai haingato. Shatmaq apaiq ka chephe makaiq kha maq jam min sap mak riito.

³⁴Kriimaq naiqjai niishe anyi-nyung raq ano-nyung ma nguto, “Ngi ka ümwa rawa apaiq rai konkang. Riita ümchaü min, apaiq ka che tiinyang laita che ma tiiphe nong i. Laita ümniika apaiq rai konlaq. Kra riihaitiq nanai wiita raq maiqwese no ka nawe lümaq mihum i.”

³⁵Krai mren kra rawa apaiq ma che tiinyang raüta che ma tiipheto. Raüta ano-nyung ka apaiq rai haingato. Kra rawa kiimin apaiq ka chephe mabaiq riito. Krai mren apaiq ka jam min sap mak riito.

³⁶Akha raüta Lot se nai jechakse nai ka tsangwe lümaq wiihan she riito.

³⁷Anyi-nyung raq ase ka maiqwe se humto. Raüta apaiq raq ase ka Mob nguta mangto. Apaiq ka ümchaü pat wa Moabnok phan kriima kauwati riito.

³⁸Kiimaq ano-nyung riimin ase ka maiqwe se humto. Raüta apaiq raq ase ka Benammi nguta mangto. Apaiq ka ümchaü pat wa Ammonnok phan kriima kauwati riito.

Rapha Hiqwa Lak 20

Abraham Nai Abimelekh

¹Kiimaq Abraham ka Mamre hiq maq Kanan mung shemai nü wang niishe laühoto. Raüta Kadesh hiq nai Shur kumtsaiphii binjü niishe shonghoto. Kra jai maq apaiq ka Gerar hiq na sichoji na,

²apaiq raq tsang-nyung Sara ka ano ashea-nyung nguta tiichongto. Kra ningkhan Gerar chela Hokhamwe Abimelekh, raq Sara ka apaiq jam na tiisheakito.

³Rawashi Shiikeawe ka apaiq phana rawa ma maq tiichhikito. Raüta akha nguto, “Ümniika atsai she mirhaü. Jamkhano ngukla ümniiraq arnyung ara lam wan laü. Apaiq ka maiq ma awa wishe, maiq-nyung.”

⁴Shatmaq Abimelekh ka kriinyung tho na wamak shaqli riito. Kiimaq apaiq raq akha nguto, “TATIWE, ngi ka maiqsang! Riita ümniiraq ngi nai isenginok ka mitiithen baiq haü shea?”

⁵Abraham apaiq riili kriinyung ka ashea nyung nguta ngutaq ihata. Kiimaq kriinyung riimin kiikhiisii ngutaq ihata. Ngi raq apaiq ijam na tiisheaki kang kriika itsan tsii siirai rai maq klokang. Ngi riika jamlai min ashut klomang dea.”

⁶Shiikeawe raq rawa ma maq treto, “Riikhaqli, Ngi riimin ümniiraq tiima tsantsii asii maq klo laü nguta asapha. Kra ningkhan Ngi raq ümniika Ngi imakki na ngarai tiitang mang riikang. Kiimaq apaiq dü na ümjaq maq tiisham mang riikang.

⁷Shatmaq ümchaü maiq nyung ka tsangwe miishe jangkuqlaq. Apaiq ka shammiwe. Kiimaq apaiq raq ümnaq miitu achu mijaü kuq. Kra rihaüla ümniika tsaimaü mirhaü. Shatmaq ümniiraq kriinyung ka apaiq ma jangkuq maü rihaüla, Ngi raq ümniima hon lam bom chongtiikang, ümniika mitsai haü, ümnaq nai üsenginok ka mijjimhan.”

⁸Kriimaq nap jai na ranap chumiili Abimelekh raq asengi ajong alabi thun ka tiisheakito. Raüta jamlai mra wa pintaq kriishe tsangshiq ma chongto. Kiimaq tsangshiq ka phiip raq tsaito.

⁹Raütiishe Abimelekh raq Abraham ka heato. Raüta akha waito, “Ümniiraq naishiq ma jamlai wa riilaü? Riita ngi raq ümniima jamlai wa riikang, ümniiraq ikhuthaq na nai imungtan thaq na atinkhan tiithen baiqli chang mra tiisaü wan

miika? Ümniiraq ngi ma jamlai wa kiimung laü kriika juwe riimin kiimung mak chang kiimung laü.

¹⁰Jamlai nguto ümniiraq akhiika klo laü?”

¹¹Kiijiishe Abraham raq treto, “Ngi riika arjiika Shiikeawe shrengti maiq ka ahü sham nguta tiima kang. Kra ningkhan tsangshiq raq ichak kra nyeaho kham ma ngi ka atsea mirbaiq sham nguta tiimakang.

¹²Riikhaqli miika apaiq ka ishea nyung ino dea na. Apaiq ka iwe ma ase dea. Shatmaq inyung ma ase ka riimak. Krai mren ngi raq apaiq ka lamkang.

¹³Kra ningkhan ümtiikiwa Shiikeawe raq ngi ka iwe jam mong wa pong mung niishe tiiki baiqtaq, ngi raq apaiq ma, ‘Ümniiraq ngi ka ümtinkhan wa lung wiitlaü kriika, nanok maiq wiitarü ma ngi ka ümpu nguta chong lili laüta tiichhilaq,’ ” nguta chongkang.

¹⁴Kiijiishe Abimelekh raq Sara ka Abraham ma janguqto. Kiimaq kriithaq niimin, apaiq raq Abraham miika sku kong, minsäü kong, kiimaq disetiim kuqto.

¹⁵Raüta apaiq raq Abraham ma nguto, “Ara imungtan ara ümkhaki na asi; ümriibaniwa siro tlaü kiijaq silaq.”

¹⁶Raüta apaiq raq Sara ma nguto, “Ngi raq ümpu ma kampho ngam phu ka hingshi kuq tiikang. Arka ümniirai maiq ümchuwa sitlaq kra makki na ümniika maiqsang dea nguta kuqtiikang. Maiq tarü raq ümniika jamshut ahü maiqsang dea nguta misap.”

¹⁷⁻¹⁸Sara, Abraham tanyung ma jamlai mra wa pintaq kriikha na, TATIWE raq Abimelekh hokham jamti anyung re jechak re ma ase humlot mak she tiija baiqto. Kra ningkhan, Abraham raq Abimelekh miitu achu jaü kuqto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq khum ka tiieha kuqto. Kiimaq TATIWE raq Abimelekh tanyung khum kiimin tiieha kuqto. Kiimaq apaiq disetiim jechak setiim khum kra tiieha kuqto. Krai mren tsangshiq raq asetiiim humto.

Rapha Hiqwa Lak 21

Isak Rawiichhi

¹ TATIWE raq akiq kham kuqtaq kra phan phan Sara ma shiiman kuqto.

²Kiimaq apaiq ka wiihan she riito. Raüta ase maiqwe se ashi Abraham ma tikiija na humkuqto. No ka Shiikeawe raq rawiichhi akhing chongkuqtaq kra akhing riikhaqli na humto.

³Abraham raq no ka Isak nguta mangto.

⁴Kiimaq Isak ka ratiichat maiq she angu na, Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan Abraham raq athohan poi ka klo kuqto.

⁵Isak rawiichhi akhing na Abraham ka rawii shishi maiq she riito.

⁶Sara raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ma chochi tiisaüto kiimaq atiina riito. Ara tsütsa ara juro taitlaq kriiti ka ngi rai anai mirdam.”

⁷Kra ngu raüta apaiq raq tiitsuqsaq nguto, “Abraham ma Sara raq asemiim miboq pum ngutiika juwero ngulot ta? Kra taü miidea min ngi raq apaiq tikiija na ase maiqwe se ashi humkuq kang.”

⁸Kra no ka chhanchhi wanto. Kiimaq no raq dungsea pha akhing ranaiq na, Abraham raq phaqsea poi jonghea kloto.

Hagar Nai Ase Ishmail Ka Jobaiqto

⁹Ranaiqshi Sara se Isak ka Abraham tanyung Ejip mung shea Hagar lümaq ahum Ishmail rai atiitsa sea riito.

¹⁰Sara raq tsangnai ka chhito. Kiimaq Abraham ma akha nguto, “Ara dinyung nai ase ka ahin na tiikibaiqlaq. Ara dinyung se raq ümtachong hupsam ise Isak rii kriiwa akhiismin lap dam mai mak.”

¹¹Ara ngukiita Abraham ka kai shiweato. Jamkhano ngukla Ishmail kiimin apaiq se sii.

¹²Shatmaq Shiikeawe raq Abraham ma nguto, “Kra no miitu nai ümdi nyung Hagar miitu ka ümnaq phongno chaparai chang jammin ahü. Sara raq jamlai wa chongtlaq kra tailaq. Jamkhano ngukla Ngi raq ümniima ümlai ümla mikuqha nguta kiqukham kuq kang kriika Isak lummiitiq mikuqha.

¹³Kiimaq Ngi riika di nyung se kra miimin asemiim ka pahea mikuqha. Krai mren tsangshiq kiimin maiq mung ashi ma mijawan. Apaiq kiimin la ümse sii kata.”

¹⁴Kriimaq napjai ranap chu maq Abraham raq Hagar ma phaqaq nai sea wiijam kuqto. Kiimaq kham ka ngamkhii tsabum shi kuqto. Raüta apaiq raq no ka anyung raikhü na tiiboqto. Raüta apaiq ka jamwa tiiki baiqto. Kriinyung ka kihoto. Raütiishe Beersheba kumtsaiphii wang binjü niishe momiihoto.

¹⁵Ümtiikiiwa kham ka wiita thumkitaq, apaiq raq no ka nyiimtam chong se tiiwong na baiqthüto.

¹⁶Raüta kriimaq mitar shishi tin khan loq na ngakito. Raüta apaiq nai apaiq ka akha tiingoto, “Ngi raq ise tsai wan ka liilot mang.” Raüta apaiq ka kiijaq nga raüta aho she riihoto.

¹⁷Shiikeawe raq no horai ka taito. Kiimaq ramungtan maq Shiikeawe rase raq Hagar rai riibomto, “Hagar lei, ümniika jamlai mo chapa tlaü? Naqhaikiq. Shiikeawe raq no horaitlaq kra taito she.

¹⁸Tiidolaq. Laüta no ka ümjaq na dolaq. Laüta apaiq ka tlinlaq. Ngi raq apaiq lai ala phan kiiwa maiq phan jonghea ashi mitiijaha.”

¹⁹Raütiishe Shiikeawe raq apaiq mak ka tiipiiq kuqto. Kiimaq apaiq raq khappong ashi chhito. Kiimaq apaiq ka kihoto raüta ngamkhü tsabum na kham ka mali tiimato. Raüta nono ma kham ka wiijam tiinyangto.

²⁰Shiikeawe ka kra nonose kraisi riito. Kiimaq apaiq ka chhanchhi wanto. Raüta apaiq ka paran kumtsaiphii binjü na shongto. Kiimaq apaiq ka ngamhiip laqkong jong miishe jawanto.

²¹Anyung raq apaiq miitu Ejip mungti shea nyungshi lamkuqto.

Abraham Nai Abimelekh Liipan Na Tongshongto

²²Kra akhing na Abimelekh ka apaiq phentu jongwe pinthum Phikol rai kiraüta, Abraham ma nguto, “Ümniiraq phanrap jaqsham tlaü na Shiikeawe ka ümniirai asi.

²³Kra ningkhan ümchaü ümniiraq Shiikeawe man na, ümniiraq ngi ka kiimaq isetiim ka, kiimaq isaütiim thun kra laolii maü mirhaü nguta sinkhamlaq. Ngi ka ümniirai silu riija ramkhap toshat maq siwan kang. Kiimaq ümniiriimin silu riija ramkhap ka ngi ma thüshat silaü kiimaq ümchaü ümnaq sitlaü armung arma toshat mithüha nguta kiqkhamlaq.”

²⁴Kiijiishe Abraham raq treto, “Ngi raq khamkuq tiikang.”

²⁵Kiimaq Abraham raq Abimelekh ma khappong ashi ka apaiq sengi raq nyeahoto nguta shokto.

²⁶Abimelekh raq treto, “Kriika jurwa klota ngi raq sap mang. Ümniiriimin ngi ma chong maü dea. Kiimaq ngi riika ümchaütiq taitiikang.”

²⁷Kiijiishe Abraham raq Abimelekh ma sku kong wiijam kiimaq minsäü kong wiijam kuqto. Raüta tsangnai wenai raq tsangnai liipan na tongshong kiqkham räüpot she khato.

²⁸Abraham raq anyamse kong phong wa sku aransetiim miishi ka pong na tseato.

²⁹Kiijiishe Abimelekh raq apaiq ma waito, “Arka jamlai riimo tseatläü?”

³⁰Abraham raq treto, “Ümniiraq ara sku ransetiim miishi ara taolaq. Ara tao laüta, ara khappong arka ngi Abraham riidea thukang nguta tri ka shat laq.”

³¹Kra ningkhan kra hiqshong ka Beersheba ngutiishe mangto. Jamkhano ngukla kra hiq shong ba maq tsangnai liipan na sinkham räüpot ka shatto.

³²Tsangshiq raq ara Beersheba hiqshong maq silu riija sinkham räüpot kra shatthü lot raütiishe, Abimelekh nai Phikol ka tsangshiq Philistain mung niishe hali jang wanto.

³³Raütiishe Abraham raq kra Beersheba hiq shong na Tamarisk pechong se ashi chhito. Kiimaq TATIWE, Pattup Pat-sa Shiikeawe kra shomnoqto.

³⁴Abraham ka Philistain mung na rawii luhea shongthüto.

Rapha Hiqwa Lak 22

Shiikeawe Raq Abraham Ma Isak Ka Honglu Na Kuqlaq Nguta Aming Kuqto

¹Kra jai maq ashaqpuq sijai na Shiikeawe raq Abraham ka maitaito. Apaiq raq Abraham ka heato, "Abraham!" Kiimaq Abraham raq treto, "O, ngi ka ajiilii!"

²Shiikeawe raq nguto, "Ümse ka shea wanlaq. Ümse sekhuq laq laq se Isak kra, ümniiraq pinthum lungwiitlaü kra. Laüta Moria wang kiina walaq. Kiijaq Ngi raq hiqlam ashi ümniima mitiichhikuq kang. Kiijaq apaiq ka Ngi ma honglu na takuq laq."

³Kriimaq napjai ranap na ranap chumiili Abraham raq honglu chaq chang chin ka thamto. Raüta akumtoq kaü raikhü na miito. Raüta apaiq rai Isak kiimaq ajaqshise wenai kra shea wanto. Raüta tsangshiq ka apaiq ma Shiikeawe raq chongtaq hiq ba kiiniishe wawanto.

⁴Ranaiq tsam wajai she Abraham raq kra hiq ba ka aluwiiq na chhito.

⁵Kiijiishe apaiq raq ajaqshi se nai kriima nguto, "Namnai ka arjiili kumtoq kaü kra kheli ronglaq. Nono nainai ka kiina walaita noq waphai. Laita nainai ka arjaq namnai phana mijangkikai."

⁶Abraham raq honglu na chaq chang chintei ka Isak ma tiipito. Kiimaq apaiq riika ajaq na jasai ashi kiimaq wathiqtai kriiri wa chaq phaho chang kra pito. Tsangnai ka adam na awarai lam maq,

⁷Isak raq nguto, "Iwe lei!" Apaiq raq treto, "Ise lei, jawa?" Isak raq waito, "Iwe lei, ümjaq niika wathiqtu nai chintei ka asi. Shatmaq honglu na taakechang skuranse ha ümbano?"

⁸Abraham raq treto, "Shiikeawe apaiq riitiq skuranse ka mikuq." Kiimaq tsangnai ka adam na wawanto.

⁹Tsangnai ka Shiikeawe raq chongtaq hiq ba niishe saüto. Kiimaq Abraham raq kiijaq berong-wacha ka haito. Kiimaq chin ka kiijaq aheawiiq phongto. Raüta apaiq raq ase ka raü maq khato. Raüta kra berong-wacha na chin phongtaq kriithaq na Isak ka tiibumto.

¹⁰Raütiishe apaiq raq Isak ka shukbaiq ma jasai ka tsunhit she riito.

¹¹Shatmaq TATIWE rase raq ramungtan maq apaiq ma akha riimto, "Abraham, Abraham!" Apaiq raq treto, "Oi, ngi arjaq lii."

¹²“No dü na jaq naq miiqkiq. Kiimaq apaiq dü na naq tiimitsikiq,” nguta apaiq raq nguto. “Ümchaü ngi raq sapkang she, ümniiraq Shiikeawe ka shreng tlaü. Kiimaq Shiikeawe aming ka langtlaü. Jamkhano ngukla ümniiraq ümse sekhuq laq laq se ka khun nü maü maq ngi ma kuqlaü.”

¹³Kiijiishe Abraham raq apaiq tro na liito. Riikiita skure se nyiimtam rum na arong maq akanrai kra chhito. Kiimaq apaiq ka kiraüta lapkito. Raütiishe ase rii na kra honglu na wiipumtam-chaqtlii takuqto.

¹⁴Abraham raq kriiba ka “TATIWE raq kuqtlo” nguta mangto. Kiimaq ümchaü niitaq maiq raq, “TATIWE pum niika apaiq raq kuqtlo,” nguta ngutlo.

¹⁵Kiimaq TATIWE rase raq ramungtan maq Abraham ma thongnai ngojashe hali hea nongto,

¹⁶“Ngi raq imang chong lata sinkham tiikang, Ngi TATIWE raq tantan ngutiikang, Ngi raq ümniika pinthum mishmanha. Jamkhano ngukla ümniiraq ara klo laü. Kiimaq ümse sekhuq laq laq se kriimin Ngi ma khunnü maü maq kuq laü.

¹⁷Ngi raq kiqkham lata chong tiikang, Ngi raq ümsaü ümsetiim ka ra na raiqsaiq jamkho diimtlaq, kiimaq khamjong chum kii na kumtsai phü na kumtsai riiphongtlaq ikha mipuchiha. Ümsaü ümsetiim phan raq tsangshiq jaqtinok thun ka mitang wan.

¹⁸Ngi raq ümsaü ümsetiim shiiman kuq kang kiikha maiq phan wiita raq Ngi ma tsangshiq kiimin shiiman kuqlaq nguta mijaü. Jamkhano ngukla ümniiraq Ngi aming langlaü.”

¹⁹Kiimaq Abraham ka ajaqshi se nai phana hali janghoto. Raüta tsangshiq tarü adam maq Beersheba na kihoto, raüta Abraham ka kiijaq shongto.

Nahor Saüsetiim

²⁰Kra jai maq ashaqpuq sijai she, Abraham raq, Mika raq ano Nahor ma asetiiim ka tiichat humkuqto nguta tsütsa ka taito.

²¹Uj ka chhikhuwe, Buj ka anowe, kiimaq Aram ma awe ka Kemuel,

²²kiimaq Chesed, Hajo, Pildash, Jidlaph, kiimaq Bethuel,

²³Apaiq ka Rebeka ma awe. Milka raq ara asetiiim tiichat ara Nahor, Abraham ma anowe ma humkuqto.

²⁴Reuma ka Nahor ma chakliip nyung. Apaiq raq Nahor ma asetiiim ka Teba, Gaham, Tahash, kiimaq Maaka humkuqto.

Rapha Hiqwa Lak 23

Sara Tsaito Kiimaq Abraham Raq Maalapchiim Hiq Rito

¹Sara ka rawii shishi ri wiiroqnai ri wiimiishi sito.

- ²Apaiq ka Kanan mung wa Hebron chela miishe tsaito. Kiimaq Abraham raq apaiq maa ka hoqto.
- ³Apaiq raq tsang-nyung maa wechang hiq ba ka baiqthü raüta, Hitaiqnok phana wato. Raüta akha nguto,
- ⁴“Ngi ka wanshawe, arjaq namshiq phong na sitiikang. Ngi ma hiq phu bashi shakuq ronglaq, ngi raq ichak maa ka lap pha.”
- ⁵Kiijiishe tsangshiq raq treto,
- ⁶“Shiilangwe lei, naishiq raq chongphai tai liishaq. Naishiq raq ümniika tuwejong ashi nguta liitiikai. Naishiq hiq na hiqhea pinthum maakho sitlaq kiijaq ümchak maa ka lap liina. Naishiq phong wa juwe riili jiimin chochikhiq maq ümniima maalapkho ka mikuq i. Krai mren ümniiraq apaiq maa ka milap haü.”
- ⁷Kiijiishe Abraham ka tsangshiq man na anato hiq na bumto.
- ⁸Kiimaq akha nguto, “Namshiq raq ijamti-nyung maa ka arjaq mitlap han jiila, mangchan lanta, Jahar se Ephron ma wai rong laq,
- ⁹apaiq wakphe tho na Makhpela Longsha kra misha kuq laq. Apaiq ma ümchaü namshiq tarü makki na athü ka kunli panthit na mishakuq laq nguta chongkuq ronglaq. Krai mren kra hiq ka ihiq she miraq, ngi raq maalap-chiim miishe mithüha.”
- ¹⁰Ephron apaiq kiimin chela kilamchong na ngongthun chang ba kiijaq Hitaiqnok ahinti rai adam na ngashat asi riito. Apaiq raq kiijaq nokwe wiitarü raq taishat na treto,
- ¹¹“Shiilangwe lei tailaq. Ngi raq kra wakram tlotli ka longsha kriimin nong nong mikuq kang. Arjaq ümchaü nokwe man na, ngi raq ümniima mikuq kang. Krai mren ümniiraq ümjamti-nyung maa ka misaiqsam haü.”
- ¹²Kiijiishe Abraham ka Hitaiqnok man na manto tiichhi hiq nü bumto.
- ¹³Raüta Ephron ma nokwe tarü raq taili chang na akha nguto, “Ikhla ngi raq bom poshi waipha. Mangchan lanta taironglaq. Ngi raq kra wakram ka tlotli ari riipha. Ngi raq athii kuqtiikang ka jaü ronglaq. Lata ijamti-nyung maa ka kiijaq lap pha.”
- ¹⁴Kiijiishe Ephron raq treto,
- ¹⁵“Shiilangwe lei, nashiq akha aki miikiimbi liipan na, kra hiq phuse thii kampho ngam sii shiblai ka apawiq shea? kra nintatali kata. Ümjamti-nyung maa ka kiijaq lap liina.”
- ¹⁶Kiimaq Abraham raq kra bom ka treto. Raüta Ephron raq nokwe wiitarü man na athü tankuqtaq kra phan phan kampho ka tok na shin raüta kuqto. Kampho ngamsii shiblai, kra pat na laopanbi raq langtlaq thii riikhaq li tok maq shin raüta kuqto.

¹⁷Akha, kra tachong hupsam hiqphu Ephron hiq, Makhpela hiqshong wa, Mamre hiqshong maq shedong nü na sitlaq kriika Abraham hiq miishe jakito. Kriika kriibawa wakram thun kiimin hamli she, wak ram mong wa longsha kriimin nongnong, kiimaq kiijaq pero thun sitlaq kra wiita kra wak ram phekam tro na sitlaq thun kra lot li na riito.

¹⁸Kra hiq ba ka Abraham hiq ngutiishe kiijaq Hitaiqnok ümchuwa ngongthun lomdamtiiti tarü riishe sapto.

¹⁹Raütiishe Abraham raq tsang-nyung Sara maa ka kra longsha mong na, Kanan mung na saiq samto.

²⁰Kra ningkhan she, kra wakram ka Hitaiqnok hiq wa, kiimaq kiijaq wakram wa longsha kiimin nong nong, Abraham tachong hiq phu, maiq maalap chiim miishe jakito.

Rapha Hiqwa Lak 24

Isak Ma Maiqlamke

¹Abraham ka kiitiikaq tikii kiikaiq she. Kiimaq TATIWE raq apaiq jaqsham ka phanrap na shiimanto.

²Apaiq raq ajaqshi se maiqla pinthumti, apaiq jamkun wa phanrap liiketiwe ma nguto, “Ümjaq ka i wütong wiinai hea wea na tiidalaq. Laüta sinkhamlaq.

³Laüta ümniiraq ara Kanan mung sheare phong wa ise ma achak ka lamkuq mang nguta TATIWE, ramungtan nai mangjong hiq Shiikeawe mang na sinkhamlaq.

⁴Ümniika ngi rawüchhi chang mung kiina jang wa nong ratlo. Laüta ngi ma tanyang senobi jamkun wa ise Isak ma achak ka lamke wa ratlo.”

⁵Shatmaq ajaqshi se raq waito, “Riita jechakse raq anyungwe jam ka baiqthülot mak, raüta armung na ngi rai kimak raüha? Ngi raq ümse ka ümnaq kaichang hiqchü rachü kiina mitiijang wan nongha shea?”

⁶Abraham raq treto, “Ümniiraq ise ka kiina ümkhiiriita jiimin tiijang wan nong mai mak!

⁷Jamkhano ngukla, TATIWE, ramungtan Shiikeawe raq, ngi ka iwe jam wa kiimaq ita iwii sichang hiqshong wa, ana sheahoto. Kiimaq apaiq raq ngi ma sinkham raüta armung arka isaü isetiim ma mikuqha nguta kiqkham raüpot shatkuqto. Apaiq raq arase ka ümkhaki na sinkhu na mitiwa. Kiimaq ümniiraq ise miitu kra mung wa achak ka mihum hohaü.

⁸Kiimaq jechakse ka ümniirai ana kiro mak she riiki raüka, ara kiqkham holai arka ümkhu thaq na ahü she miraq. Shatmaq ümkhiiriitii jiimin ümniiraq ise ka kra mung na tiijang shea wan nong ka mai mak.”

⁹Krai mren she, ajaqshi se raq ajaq ka atijongwe Abraham wütong wiinai heawea na tiiweto. Raüta Abraham raq jamlai bom wa thaütaq kra mishamha nguta sinkhamto.

Jaqshise Raq Rebeka Humto

¹⁰Kiimaq Abraham tachong hupsam liiketiwe ajaqshi se raq atijongwe kumtsong kaü roqshi ma phanrap ahea awa phan tiho raüta Mesopotamia mung na hiq khu wang na Nahor sichang chela kiina wawanto.

¹¹Riita apaiq ka kiiniishe saüwan raüta, apaiq raq kumtsong kaütiim ka chela phai na khappong ashi asi kra tho na tiibumto. Kra akhing ka ranaiq shethung shekham ba alea wan wishe, jechakre raq kham thükaicho akhing riito.

¹²Apaiq raq akha achu jaüto, “TATIWE, itijongwe Abraham Shiikeawe lei, ümchaü ranaiq ngi ma tiiong kuqlaq. Kiimaq itijongwe ma ümkiq kham kuqlaü kra tiikupi kuqlaq.

¹³Ngi ka ara khappong maq khetiikang. Ara chela na siti junriire ka arwa khamthiikai miki.

¹⁴Ngi raq tsangshiq kitlaq phong kriiwa nyungshi ma, ‘Mangchan laüta ümkham tsabum kriiwa tiipii laüta ngi ma kham phanshi tiinyang laq,’ nguta nguha jaq, kriinyung raq, ‘Nyang laq ahea. Kiimaq ngi raq üm kumtsong kong kiimiimin kham khukuq pha,’ ngutla nguhaüla, kriinyung ka ümniiraq ümjaqshi se Isak miitu tihong laü nyung kriishe mirlaq. Riita arla kuwan haüla, ümniiraq itijongwe ma ümkiq kham räpot kriishe dea kuwato nguta misapha.”

¹⁵Apaiq raq achujaü ka milot shaq niili, Rebeka ka aphaq na hamlii tsabum piraü she saükito. Rebeka ka Bethuel se. Bethuel ka Abraham ma ano Nahor se kiimaq tsang-nyung mang Milka.

¹⁶Apaiq ka shamheawiq junrii se kiimaq junsang. Apaiq ka khappong na kito. Raüta atsabum na kham ka khuto. Raüta ajang wan she riito.

¹⁷Kiijaq jaqshise ka apaiq rai riihumkai juto. Raüta akha nguto, “Mangchan laüta, ngi ma ümtsabum wa kham phanshi tiinyang laq.”

¹⁸Apaiq raq treto, “Shiilangwe lei, nyanglaq.” Kiimaq apaiq raq atsabum ka aphaq lam wa hiq na tiisat saq raüta ajaq na tiipiisat tiipii kuqto. Kiimaq apaiq ma kham ka tiinyangto.

¹⁹Apaiq raq kham ka nyanglot kiitiishe, kriinyung raq nguto, “Ngi raq üm kumtsong kong kriimiimin kham ka khukuq pha. Tsangshiq raq ümchu nyang chang wa kra minyanglaq.”

²⁰Kiimaq apaiq raq atsabum wa kham ka nyamse ma kham tiinyang chang long pin kaü kiijaq thii kuqto. Raüta apaiq ka khappong kiiwa abi ri kham ka khukito, kiimaq apaiq raq kham ka kumtsong kong wok tiipheli khukuq raüta tiinyangto.

²¹Kriiwe raq apaiq ka kaiqshak shak maq liisiqto. Kriika TATIWE raq apaiq ma miitung ka tiiong kuqtiidea shea nguta shri ra liisiqto.

²²Kriinyung raq ajaq sham ka lotto she angu na, kriiwe raq athii tsinhea phan chaq jaqtop ashi lamto. Raüta jechakse khü na tiipakuqto. Kiimaq ajaq na chaq jaqsin ajong jong wiq anai kriiri tiipa kuqto.

²³Raütiishe apaiq raq nguto, “Mangchan laüta, ngi ma ümwe mang ka juwa chonglaq. Kiimaq apaiq jam na ümchaü rawa ikongtitiim naitsam japwa miitu jam abin shea miraq?”

²⁴“Iwe mang ka Bethuel. Apaiq ka Nahor nai Milka se,” nguta apaiq raq treto.

²⁵“Naishiq jam na tsamkü shin nai wiiqkhi pahea asi. Kiimaq namshiq jap chang man khok abin wiq.”

²⁶Kiijiishe kriiwe ka hiq na alakü maq ngasaq raüta TATIWE ka shomnoqto.

²⁷Apaiq raq nguto, “TATIWE, itijongwe Abraham Shiikeawe li tiitsam i. Apaiq raq itijongwe ma akiq kham kuqtaq kra tsapkapkap maq tiihong kuqto. TATIWE raq ngi ka itijongwe jamtati jam na riikhaqli shea wanto.”

Jaqshise Nai Rebeka Nyungwe Junwa Miitu Kiq Rito

²⁸Kra jechakse ka anyung jam na juto. Raüta kra bom ka wiita chongto.

²⁹Riita Rebeka ma aphu weshi asi riito. Apaiq mang ka Laban. Kiimaq apaiq ka tiidopot raüta chiiphai na Abraham jaqshise chaptlaq khappong kiina tlat chhat juto.

³⁰Laban raq ashea nyung dü na akhü na chaq jaqtop kiimaq ajaq na chaq jaqsin kom patlaq kra chhito. Kiimaq kriiwe raq ano ma jamlai bom wa chongtaq thun kra wiita atai kun she riito. Apaiq ka Abraham jaqshise phana kito. Apaiq ka khappong tho na apaiq nyamse kumtsong kong rai chapshatli lohoto.

³¹Raüta apaiq raq akha nguto, “Wara ana ngi rai jam na. Ümniika TATIWE raq shiimanto she. Riita ajiili ka jawa chap rai tlaü? Ngi raq ijam na ümnaq miitu khok tiije kang she. Kiimaq üm kumtsong kong bumchang hiq min abin asi.”

³²Kiimaq kriiwe ka jam niishe wawanto. Raüta Laban raq kumtsong kong raikhü wa hupsam thun kra lam thüto. Raüta kumtsong kong kiima tsamkü shin nai wiiqkhi thun kra kuqto. Raütiishe apaiq raq Abraham jaqshise nai akongtibi hok-he ma kham she dokuq wanto.

³³Riita tsangshiq ma dung she kuqkiita kriiwe raq nguto, “Ngi raq namshiq ma jamlai bom chong chang wa kra chonghü miika, jamlai min wakhiim ka kaq mang.” Kijiishe Laban raq treto, “Chong liina ikhiijiika.”

³⁴Apaiq raq bom ka akhiishe phahoto, “Ngi ka Abraham jaqshise.

³⁵TATIWE raq itijongwe ka pinthum achu shiiman kuqto. Raüta apaiq ka chithejong tiiato. TATIWE raq apaiq ma sku kong kiimaq chhechhi kong, minsäu kong, kampho, chaq, dise kong jechakre kiimaq maiqwe re, kumtsong kong, kiimaq kumtoq kong kuqto.

³⁶Kiimaq itijongwe jamti-nyung Sara raq, apaiq wikaü ja niishe apaiq ma ase maiqwe se ashi hum kuqto. Kiimaq itijongwe raq ajaq na tachong hupsam ümchuwa sitlaq kra apaiq ma kuqto.

³⁷Itijongwe raq ngi raq apaiq aming ka lang raa nguta sinkham bom raü tiishatto. Apaiq raq nguto, 'Ise miitu achak ka ara Kanan mung na siti junriire phong kriiwa lamke maimak.

³⁸Kra rii na, iwe ma aphan amaqnok, ngi ma tanyang senobi phana walaq. Laüta kriiwa achak ka lam kuqlaq.'

³⁹Kiimaq ngi raq itijongwe ma waikang, 'Riita jechakse raq ngi rai ana kidam mak ngu raüha?'

⁴⁰Apaiq raq treto, 'TATIWE, ngi raq apaiq aming lang lata wranaiqshe siwan kangwe raq, apaiq rase ka ümniirai mitiwa dam. Raüta ümniima jaqsham ka mitiiong kuq. Ümniiraq ise ma achak ka ita iwii phan jamkun wa, iwe jamkun wa milam kuq wa haü.

⁴¹Ümniika ara sinkham bomtsi raükha arwa dongho chang lamlu ka ashi li she sitlo: Ümniika ita iwii phan phana watläü akhing na, tsangshiq raq ümniima tsangse kuq mak she riiraütq, ümniika sinkham raükha mong wa midongki lot haü.'

⁴²"Riita ümsii ranaiq ngi ka khappong niishe saü wa lata, ngi raq akha achu jaü kang, 'TATIWE, itijongwe Abraham Shiikeawe lei, mangchan laüta ngi raq jamlai jaq wa sham tiikang kra tiiong kuqlaq.

⁴³Ngi ka ara khappong na saü kang. Riita junriise ashi arjaq kham thiikai saüki raüla, ngi raq apaiq jaq wa hamlii tsabum kriiwa ngi ma kham tiinyang laq nguta mijaüha.

⁴⁴Kra jaü hajaq, apaiq raq ibom kra tao raüla kiimaq i kumtsong kong kriimiiri kham ka khu raüta tiinyang raüla, kra nyung ka ümniiraq itijongwe se miitu ajamti-nyung ma tsea läü ngutiishe misapha.'

⁴⁵Riita ngi raq kaiqshak shak se maq achu jaü tiikang kriimin mithum shaq niili, Rebeka ka aphaq na khamthii chang hamlii tsabum kra piraü she saükito. Raüta khappong kiiwa kham ka khuto. Kiimaq ngi raq apaiq ma ngukang, 'Mangchan laüta ngi ma kham tiinyanglaq.'

⁴⁶Kiimaq apaiq raq taü läü khiq aphaq lam wa kham tsabum ka tiisat lam raüta ngi ma nguto, 'Nyanglaq. Kiimaq ngi raq üm kumtsong kong miimin kham ka

mitiinyang kang.’ Kiimaq ngi raq kham ka nyang kang. Kiimaq apaiq raq kumtsong kong kriima kham ka tiinyangto.

⁴⁷Kiimaq ngi raq apaiq ma waikang, ‘Riita ümwe ka juwa?’ Kiimaq apaiq raq treto, ‘Iwe ka Bethuel. Nahor nai Milka se.’ Kiijiishe ngi raq akhü na pachang jaqtop nai ajaq dang na pachang jaqsın thun kra tiipa kuq kang.

⁴⁸Lata ngi ka kaütsrong na ngalata TATIWE ka shomnoq kang. Ngi raq TATIWE, itijongwe Abraham Shiikeawe ka tiitsam kang. Apaiq raq ngi ka itijongwe jam kunti tanyangseno jam na riikhaqli shea wanto. Raüta ngi raq itijongwe se miitu ase jechakse kra humkang.

⁴⁹Riita ümchaü min, namshiq raq itijongwe miitu jamlai jaqshamke chang wa kra misham kuq hai ngo chang jiila, apaiq ka ahea maq shreng ronglaq, kiimaq ngi ma bom ka arai riikuq ronglaq. Kiimaq riimak ngo chang jimin, riimak ngu ronglaq, raüla ngi raq jamlai riichang she wa kra ngi riitiq she misapha.”

⁵⁰Kiijiishe Laban nai Bethuel raq treto, “Riita arka TATIWE jaqsham ahata, arka naishiq raq thapthi chang ka ahü.

⁵¹Rebeka ri arjaq ahata. Ija apaiq ka sheaho liina. Apaiq ka TATIWE raq apaiq nübok maq ngutaq kra phan phan ümtijongwe se janti-nyung miishe mija wan laq.”

⁵²Riita Abraham jaqshise raq ara bomtre ka tai raütiishe, apaiq ka hiq nü na bum raüta TATIWE ka shomnoqto.

⁵³Raütiishe apaiq raq khea thun kiimaq kampho kiimaq chaq maq aklo laktum thun kriishe lamwa raüta Rebeka ma kuqto. Kiimaq apaiq raq apu ma nai anyung ma athii tsinhea phan kongphiq thun kriishe kuqto.

⁵⁴Kra raütiishe tiq Abraham jaqshise nai maiqwere akongtitiim raq tü adung kriishe phaqsıqto. Raüta kra rawa ka kiijaq japto. Raüta tsangshiq ka ranap na tiidoto. Raüta apaiq raq nguto, “Riita ngi ka itijongwe pha niishe jangho pha.”

Rebeka Nyungwe Raq Apaiq Ka Tiwato

⁵⁵Shatmaq Rebeka ma apu nai anyung riika akha nguto, “Jechakse ka naishiq rai chepat shi tin riimakla raroqshi tin misi thü liina. Kra raütiitiq apaiq ka miwa wan laq.”

⁵⁶Shatmaq apaiq raq nguto, “Naishiq ka naq shiikhing rongkiq. TATIWE raq ngi wanhiq khum ka tiiong kuqto she. Ngi ka itijongwe phana janghophi.”

⁵⁷Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Jechakse ka hea i shaq na. Laita apaiq raq jamkho ngutla kriiri tai i shaq”

⁵⁸Kiimaq tsangshiq raq Rebeka ka heato. Raüta waito, “Riita ümniika arwe rai miki dam haü shea?” “Miki damha,” nguta apaiq raq treto.

⁵⁹Kiimaq tsangshiq raq Rebeka nai tsangshiq jam kun wa maiqchü nyungshi jaqshise kra Abraham jaqshise nai akongtitiim rai tiiki damto.

⁶⁰Kiimaq tsangshiq raq Rebeka ma akha ramram kuqto: “Ino lei, ümniika saütam serü jawan laq, ümsetiim ka ahing amun mipu wan laq! Kiimaq ümlai ümla phan raq, tsang jaqtinok chela thun ka mijii wan laq.”

⁶¹Kra lot raütiishe Rebeka nai apaiq jaqshisetiim jechaksere ka akaiho miishe tiijeta. Raüta Abraham jaqshise rai tsangshiq ka kumtsong kong raikhü na ngato. Raüta tsangshiq tarü ka tiidohoto.

Isak Raq Rebeka Lamto

⁶²Tsangshiq ka wanhiq khumshon, Isak ka kumtsaiphii bintang jüngi wang na, “Ngi Chhiti Atra Sitiwe Khappong,” ngutlaq hiq ba kiina kihoto. Raüta Kanan mung maq shemai nü wang na shonghoto.

⁶³Apaiq ka raji rashe acha wan pha raü na wak ram na akhumsea kai kito. Kiimaq apaiq raq kumtsong kong ka awarai chhito.

⁶⁴Riita Rebeka raq Isak ka chhito. Raüta apaiq ka kumtsong kaü raikhü wa hiq na satkito.

⁶⁵Kiimaq Abraham jaqshise ma waito, “Riita i niikra wak ram na maiqwe nashiq pha nü na warai tlaq ka juwa?” “Apaiq ka itijongwe,” nguta kra jaqshise raq treto. Kiimaq apaiq raq akhu pang chang bannin khease kra hitsaq raüta atheaphi ka pangto.

⁶⁶Kiimaq jaqshise raq Isak ma apaiq raq ajaq shamtaq thun ka wiita chongto.

⁶⁷Kiijishe Isak raq Rebeka ka anyung Sara sichang tombutiip kiiniishe shea wanto. Kiimaq apaiq ka tsang-nyung miishe jawanto. Isak raq Rebeka ka kai lungwiito. Kiimaq anyung tsaikai jai maq apaiq jamkho shiri wantaq kriiwa tsaiji kongtam shi she siwanto.

Rapha Hiqwa Lak 25

Abraham Setiim Ahinti

(1 Ka 1.32-33)

¹Abraham raq achak nyungshi hali lamto. Apaiq mang ka Ketura.

²Kriinyung tsangnai setiim ka Jimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, kiimaq Shua riito.

³Jokshan senai ka Sheba nai Dedan riito. Kiimaq Dedan setiim ka Ashurimnok, kiimaq Letushimnok, kiimaq Leumminnok riito.

⁴Midian setiim ka Ephra, Ephar, Hanokh, Abida, kiimaq Eldaa. Arthun arka Ketura lai ala phan riito.

⁵Abraham raq apaiq tachong hupsam thun ka wiita Isak ma siisaq kuqto.

⁶Shatmaq apaiq atra siji na, tsang-nyungtiim ahinti setiim miika kongphiq pheakuqto. Raüta ara asetiiim thun ka Shedong mung na, ase Isak phawa luhea na tiiki baiqto.

Abraham Tsaito Kiimaq Amaa Ka Lapto

⁷⁻⁸Abraham ka arawii shishi ri wiiroq miishi ri wiibiingi niisheti, tikii kiikaig niitiq tsaito.

⁹Asenai Isak nai Ishmael raq apaiq maa ka Makhpela longsha na lapto. Kra longsha ka Mamre hiq maq shedong nü na, man niika Johar se Ephron Hitaiq phan hiq riito.

¹⁰Kra hiq phu ka Abraham raq Hitainok hiq ari riito. Tsangnai wiita Abraham nai tsang-nyung Sara maa ka kiijaq lapto.

¹¹Abraham tsai jai niishe Shiikeawe raq ase Isak ka shiimanto. Apaiq ka, “Ngi Chhiti Atra Sitiwe Khappong,” tho na sito.

Ishmael Saüsetiim

(1 Ka 1.28-31)

¹²Ishmael ka Abraham se, Sara dinyung Hagar lümaq ahum. Apaiq ka Ejip mungti.

¹³Ishmael setiim ka arthun ara riito. Arka tsangshiq rawiichhi chhikhu chhijai kra phan phan waiqto: Nebaioth, Kedar, Adbeel, Mibsam,

¹⁴Mishma, Duma, Massa,

¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Naphish, kiimaq Kedema riito.

¹⁶Tsangshiq ka maiq phan phan roq shi ri phan nai puwantaq kriima atitiim riito. Kiimaq tsangshiq hiqshong mang thun ka tsangshiq mang kra phan phan mangto. Kiimaq tsangshiq shong chang piitiip thun kiimin kiikhiisii mangto.

¹⁷Ishmael ka arawii wiishishi ri wiiroqtsam ri wiimiishi niishe tsaito.

¹⁸Ishmael lai ala phan ka Hawila nai Shur wang hea wea liipan wang na, Ejip mung maq shedong nü nü na, Asiria mung na walam wang na shongto. Tsangshiq ka Abraham saüse phan maiq phan ahinti rai pong ba na trai raüta shongto.

Esau Nai Jakob Rawiichhi

¹⁹Ahata Abraham se Isak manphan.

²⁰Isak rawii ka wiiroqblai she angu niitiq apaiq raq Rebeka ka lamto. Rebeka ka Bethuel se (apaiq ka Mesapotamia mungwa Aramean phan) kiimaq apaiq ka Laban shea nyung.

- ²¹Rebeka ka sehü kha maq, Isak raq apaiq miitu TATIWE jaq wa achu jaüto. Kiimaq TATIWE raq apaiq achu jaü ka treto. Kiimaq Rebeka ka wiihan she riito.
- ²²Ahan na no ka anai riito. Kiimaq no wiinai ka rawii michhi shaq akhing na anyung wok mong maq riithu riiliq phetrangto. Kiimaq apaiq raq nguto, “Ngi ma ara jamkho phelakita?” Kra ningkhan na apaiq ka TATIWE ma waikai kihoto.
- ²³TATIWE raq apaiq ma chongto, “Ümwok na maiq mung anai sitlo; Ümniiraq ümse nai anai mihum haü, tsangnai ka riilong riiliq mung anai miraq. Mungshiti ka mungshiti thaq na ningkun aheng lin miraq; Aphuwe raq anowe ka mishiili.”
- ²⁴Apaiq ma nodo akhing she saüto. Kiimaq apaiq raq ase ka achhop maiqwe se nai doto.
- ²⁵Aphutiwe sham ka shiicham cham riito. Kiimaq ahan ka kheabin samtong kaü asam ikha abin pahea riito. Kra ningkhan no ka Esau nguta mangto.
- ²⁶Kra jai wa no ka Esau hokphi ka phataqtaq khon raüta dongkito. Kra ningkhan apaiq mang ka Jakob nguta mangto. Ara ase nai rawiichhi akhing na Isak ka wiioqtrok maiq she riito.

Esau Raq Apaiq Chhikhuwe Arang Ka Shaphaqto

- ²⁷Kra no wiinai ka chhanchhi wanto. Kiimaq Esau ka ngamti srea jawanto. Apaiq ma rumkhum sea ka peo hea. Shatmaq Jakob ka kaiqshak shak jam ngati riito.
- ²⁸Isak riika Esau apa lung wiito. Jamkhano ngukla Esau raq rum wa ngam lam wan tlaq kra pha q lung wiito. Shatmaq Rebeka riika Jakob apa lung wiito.
- ²⁹Ranaiq shi Jakob ka cherongtsi wea shaütai lumrea riito. Kiimaq Esau ka rum wa ngam rit rü maq saü wato. Apaiq ka ramtsi hea riito.
- ³⁰Kiimaq apaiq raq Jakob ma nguto, “Ngi ramtsi raq pit wan kang. Kra shiiroro lumtlaü kiiwa ngi ma phanshi kuqlaq.” (Kra ningkhan apaiq ka Edom nguta mangto.)
- ³¹Kiijiishe Jakob raq treto, “Ümniiraq ngi ma ünnaq chhikhuwe arang kra ngi ma kuq haüla mikuq kang.”
- ³²Kiijiishe Esau raq nguto, “Ahea jam raamak. Lam holaq! Ngi ram raq haü wan kang ngupha khoti. Chhikhuwe arang kra holata ngi ma jamlai liip wa midong?”
- ³³Kiijiishe Jakob raq treto, “Apha na ünnaq chhikhuwe arang ka ngi midea mikuqha nguta sinkhamlaq.” Kiimaq Esau raq sinkham kuqto. Raüta apaiq chhikhuwe arang ka Jakob ma kuqto.
- ³⁴Kiijiishe Jakob raq apaiq ma winsii wiijam kiimaq wea shaü tai wiijam kuqto. Apaiq raq kra pha q siqto. Raüta apaiq ka kiiwa tiido hoto. Raüta kihoto. Esau raq apaiq chhikhuwe arang ka akha hiqtili ikhli shipoqto.

Rapha Hiqwa Lak 26

Isak Ka Gerar Hiq Na Shongto

- ¹Kanan mung na ram dong nongto. Arka kongkhuji Abraham pat na dongtaq kra jai thong she riito. Kiimaq Isak ka Philistain mung hokhamwe Abimelekh phana Gerar chela na kihoto.
- ²TATIWE ka Isak phana saükito. Raüta akha nguto, “Ejip mung na naq kikiq. Armung na, Ngi raq chongtiikang hiq kiijaq silaq.
- ³Arjaq shonglaq. Kiimaq Ngi ka ümniirai misi kang. Kiimaq ümniika mishman kuq kang. Ngi raq armung thun tlotli ka ümniima mikuqha kiimaq ümsäü ümsetiim ma mikuq kang. Ngi raq ümwe Abraham ma kiqukham räüpot khakuq kang kra mitiikuha.
- ⁴Ngi raq ümsäü ümsetiim ka ra na raiqsaiq diimtlaq kiikha awealot mai mitiipu kuqha. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ma armung thun ara tlotli mikuqha. Ngi raq ümsäü ümsetiim shiiman kuq kang kiikha, maiq mung thun tlotli raq tsangshiq kiimin shiiman kuqlaq nguta Ngi jaq wa mijaü.
- ⁵Ngi raq ümniika mishman kuqha. Jamkhano ngukla Abraham raq Ngi aming langto. Raüta Ngi raq akuqha thungtri räutu nai aming thun wiita langto.”
- ⁶Kiimaq Isak ka Gerar chela na shongto.
- ⁷Kiimaq kiijaq siti maiqwere raq tsang-nyung ka juwa nguta waito. Kiijaq apaiq raq tsang-nyung ka ashea nyung nguta chongto. Apaiq raq tsang-nyung ka tsang-nyung dea nguta tantan chongmak riito. Jamkhano ngukla apaiq ka kra mungti maiq raq tsang-nyung shamhea wa kra chhi räuta achak ka nyeaho kham ma, tsangshiq raq apaiq ka atsea morbaiq miraq nguta ahai riito.
- ⁸Riita Isak ka kra mung na ashaqpuq shongjai niishe, Hokhamwe Abimelekh raq rajam kitan pu maq hiq nü na liito. Raüta apaiq raq Isak nai Rebeka ka sinyung siwe tiitsa hainga kra chhito.
- ⁹Kiimaq Abimelekh raq Isak ka tiiheakito. Raüta akha nguto, “Riita kriinyung ka ümchak kata nya! Riita ümniiraq apaiq ka ümshea nyung nguta jam nguto chong laü?” Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi raq tiima ka, ngi raq apaiq ka ijamti nyung nguta chongha la maiq raq ngi ka atsea mirbaiq sham nguta tiima kang.”
- ¹⁰“Ara ümniiraq naishiq ma jamlai wa riilaü?” nguta Abimelekh raq nguto. “Isenginok phongwa maiq weshi ra ka ümchak rai kon rai dam räüha: räüla ümniiraq naishiq ma ngarai mitiitang haü wa.”
- ¹¹Kiimaq Abimelekh raq nokwe tarü ma honlam tsii akha chong kuqto, “Jurwa arwe ara nai tsang-nyung ka shummi jiiq, kriiti ka tiitsailaq atsea mirbaiq.”

¹²Isak raq kra mung na tsam lai wanto. Raüta kra rawii apaiq raq tsam ka alai ümchuwa wantaq kriithaq na aliip shishi rongboq jutto. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq ma shiimanto.

¹³Apaiq ka chithe jong ma jawan ruq li riito. Raüta pinthum chithe jong she jawanto.

¹⁴Apaiq jaq na nyamse sku kong kiimaq minsäu kong kiimaq ajaqshisetiim kong pahea she riito. Kra ningkhan Philistainnok ka apaiq ma makshu rashe she riito.

¹⁵Kra ningkhan tsangshiq raq, awe Abraham pat na apaiq jaqshisetiim raq athuthü khappong thun ka tsangshiq raq wiita tiima baiqto.

¹⁶Kiijiishe Abimelekh raq Isak ma nguto, “Ümniika nai mung arwa awa she riiwan laq. Ümniika naishiq thaq na ajong ala she jawan laü.”

¹⁷Kra ningkhan Isak ka kiiwa wawanto. Raüta Gerar hiq thung tan wang niishe apaiq piitiip ka teito. Apaiq ka kiijaq heashi shong wanto.

¹⁸Raüta apaiq raq kra binjü na khappong thun ka thongshi ri hali thu nongto. Kriithun ka Abraham pat na athu riito. Shatmaq Philistainnok raq Abraham tsaikai jai na tiitang baiqto. Isak raq kra khappong thun mang ka awe raq jamkho mangtaq kra phan phan mang nongto.

¹⁹Isak jaqshisetiim raq kra hiq thung tan na khappong ashi thuto. Raüta kiijaq kham ka humto.

²⁰Kiimaq Gerar chelati sku rümti kong ka Isak sku rümti kong rai riitsoto. Raüta nguto, “Arka naishiq kham.” Kra ningkhan Isak raq kra khappong ka “Tatso,” nguta mangto.

²¹Kiimaq Isak jaqshisetiim raq khappong ashi hali thu nongto. Kiimaq kra khappong miitu min tatso hali dong nongto. Kriikha na apaiq raq kra khappong ka “Wesang Ralii,” nguta mangto.

²²Kiimaq apaiq ka kiiwa ahin niishe tiisot wanto. Raüta khappong ashi hali thu nongto. Kra miitu ka riitso mak she riito. Kra ningkhan apaiq raq kra khappong ka “Wase” ngutiishe mangto. Apaiq raq nguto, “Ümchaü kla TATIWE raq nashiq ma armung na shong miitu wase miishe tijato. Kiimaq nashiq ka arjaq rongboq she mishong wan rong i.”

²³Isak ka kiiwa laü wanto. Raüta Beersheba chela niishe laü hoto.

²⁴Kra rawa TATIWE ka apaiq phana kito. Raüta akha nguto, “Ngi ka ümwe Abraham Shiikeawe. Ümniika naqhaikiq. Ngi ka ümniirai asi. Ngi raq ümniika mishman kang. Kiimaq ümniima ümsäu ümsetiim ka pahea mikuqha. Jamkhano ngukla Ngi raq ijaqshise Abraham ma kiiqkham kuqkang.”

²⁵Kiimaq Isak raq kiijaq berong-wacha ashi haito. Raüta TATIWE ka shomnoqto. Raüta apaiq raq apiitiip ka kiijaq teito. Kiimaq ajaqshisetiim raq kiijaq khappong ashi thuto.

Isak Nai Abimelekh Liipan Na Tongshongto

²⁶Abimelekh ka Gerar chela maq apaiq ma tsii chongketi Ahuja kiimaq apaiq phentu ajongwe Phikol kra sheawan raüta Isak rai riihumwa wato.

²⁷Kra ningkhan na Isak raq waito, “Riita ümchaü namtsam ka ngi rai jam miitu riihumwa wa walan? Man niika namshiq raq ngi ka wesang ralii ikha liilan. Kiimaq ngi ka nam mung wa ajo riibaiq lan?”

²⁸Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Ümchaü ka naishiq raq sapkai she. TATIWE ka ümniirai asi. Kiimaq naishiq raq tiima tiikai nashiq liipan na sinkham tongshong raükha sichang. Ümniiraq naishiq ma kiqkham kechang nguta tiima tiikai.

²⁹Naishiq raq ümniima jamlai min tiibiti mai siwan kai, kiikhiisii ümniiriimin naishiq ma jamlai min naq tiibikiq. Naishiq raq ümniika lungwiikai. Laita ümniika naimung wa hansang maq tlaü wan kai. Riita ümchaü ka naishiq raq chhikai she. TATIWE raq ümniika shiimanto.”

³⁰Kiimaq Isak raq tsangshiq miitu phaqsea aheawiq klo kuqto. Kiimaq tsangshiq raq kra dung ka phaqsiquo.

³¹Kriimaq napjai ranap she ranap chu maq tsangshiq loweatek raq maiqmii kiqkham raüpot kra shat thüto. Raüta kra sinkham raüpot ka sil maq thang thüto. Raütiishe Isak raq tsangshiq rai warong liijo nguta kiim riiphea bom shatto. Raüta tsangshiq ka silu riija raütiishe kiim riipheato.

³²Kra ranaiq na Isak jaqshisetiim ka apaiq phana wato. Raüta tsangshiq raq khappong ashi thutaq kra bom apaiq ma chongto. Tsangshiq raq nguto, “Naishiq raq khappong thulaita kham ka lapkai.”

³³Kiimaq apaiq raq kra khappong ka “Sinkham,” nguta mangto. Kiimaq Beersheba chela mang ka arwiishe dongkito.

Esau Raq Pongmung Sheare Lamto

³⁴Isaü ka arawii wiirroqblai maiq she angu na, apaiq raq Hitaiq sheare nyungnai lamto. Tsangnai mang ka Judith. Apaiq ka Beerise. Kiimaq nyungshi mang ka Basemath. Apaiq ka Elon se.

³⁵Tsangnai raq Isak nai Rebeka rilung ka kai umkoq ümpaq tijabaiqto.

Rapha Hiqwa Lak 27

Isak Raq Jakob Ma Ram Tiibok Kuqto

- ¹Isak ka tikii kiikaiq she. Kiimaq amak min amiikai wishe. Apaiq raq ase chhikhuwe Esau ka tiiheakito. Raüta apaiq ma akha nguto, “Ise lei!” “Ngi arjaq lii,” nguta apaiq raq treto.
- ²Kiijiishe Isak raq nguto, “Liilaq, ngi ka tikiishe. Kiimaq jaqlo motsaikai min mirha sham.
- ³Üm liq nai liq sinchü ka wiho laüta, rum na kilaq laüta ngi ma phanshi ra ngam ritkikiq.
- ⁴Laüta ngi raq lungwii tiikang phan phaqsea asum akamwiq se shong lumlaq. Laüta ngi ma lam kuq wanlaq. Ngi raq kra phaqsiiq latiitiq ümniima, ngi mitsai shaq na atiisup ram ka mitiibok kuq kang.”
- ⁵Riita Isak ka Esau rai riibom rai tlaq liipan na, Rebeka raq kra bom riichong ka taito. Kra ningkhan, Esau ka ngam rit kai kaiho jai she
- ⁶apaiq raq Jakob ma nguto, “Ngi raq ümchaütiq ümwe raq Esau ma akha chongto tai kang,
- ⁷’Ngi ma rum ngam ashi hiip kikiq. Laüta ngi miitu aheawiq shong lumlaq. Ngi raq kra phaqlot latiitiq, TATIWE man na, ngi mitsai ha shaq na ümniima ram ram kuq pha.’
- ⁸Riita ise lei, ümchaü min,” nguta Rebeka raq nguto, “Ibom ara tailaq. Kiimaq ngi raq chongtiikang ara phan phan klolaq.
- ⁹Nyamse kong sitlaq kriiwa chhechhi arese nai anai phintsaq heati kra lam kikiq. Kriiwa ngi raq ümwe raq kai rotlaq phan ka asumwiq maq shong lum pha.
- ¹⁰Kra ümniiraq lam wan laüta apaiq ma kuq wakiq. Apaiq raq miphaq siqlaq. Raüta apaiq raq ümniima apaiq mitsai shaq na ram miram kuq.”
- ¹¹Shatmaq Jakob raq anyung ma akha nguto, “Inyung ümniiraq asap haü, iphu Esau ka wiibin wrowe. Shatmaq ihan ka nyeajok jok abin ahü.
- ¹²Jursap iwe raq ajaq maq idü na mochhum miraq. Raüta ngi raq apaiq ka laotiikang nguta misap. Raüla ngi raq achu shiiman lap rii na manson khoti milapha riimak shea.”
- ¹³Kiijiishe anyung raq treto, “Ise lei, ümkhu thaq na saü chang manson ka idü niitiq misaülaq. Ngi raq jamkho chongtiikang kra phan phan klolaq. Laüta chhechhi senai anai ka ana ngi ma lam kuq kikiq.”
- ¹⁴Kiimaq apaiq ka kra lamkekai kihoto. Raüta anai ka anyung ma lamkuq wanto. Kiimaq anyung raq awe raq lungwiitlaq phan phaqsea ka asumwiq maq shong lumto.

- 15** Raütiishe anyung raq Esau miirii ahea pinthumti, anyung apaiq raq jam na athü kriishe lam wato. Raüta Jakob ma tiisam kuqto.
- 16** Anyung raq chhechhi khü ka Jakob jaq niishe tiisam kuqto. Kiimaq adang kong ba abin ahü ba kiijaq tiisam kuqto.
- 17** Raüta anyung raq Jakob ma asumwiq ashong lum phaqsea kra, winsii rai nong maq apaiq jaq na kuqto.
- 18** Raütiishe Jakob ka awe phaniishe wa wanto. Raüta nguto, “Iwe lei!” “Ngi arjaq lii,” nguta awe raq treto. “Isenai wa ümniika ümriiti wa?”
- 19** Jakob raq treto, “Ngi ka ümse chhikhuwe Esau ahata. Ümniiraq ngi ma chongläü ira phan phan klo kang she. Mangchan laüta tiido liina. Laüta ngalaq. Kiimaq ngi raq ümniima ngam lam wan kang ara phanshi ra phaqaq. Laüta ümniiraq ngi ma ram ram kuqlaq.”
- 20** Isak raq nguto, “Ise lei, riita jaq lose liipan niili ngam ka ümbawo lamki laü?” Jakob raq treto, “TATIWE, üm Shiikeawe raq ngi khrumke kha maq humkang.”
- 21** Isak raq Jakob ma nguto, “Ise lei, ana itho na wara. Ngi raq ümdü na ijaq maq chhum pha. Ümniika ngohea shaq shaq Esau dea shea?”
- 22** Kiimaq Jakob ka awe tho niishe tiisotto. Raüta awe raq apaiq dü na chhumto. Raüta nguto, “Ümkiq hang ka taikang la Jakob kiq hang ngochang chang. Shatmaq ümjaq phum thun ka Esau jaq phum ikha.”
- 23** Apaiq raq Jakob ka tiitsang mak dea riito. Jamkhano ngukla apaiq jaq phum thun ka Esau jaq phum ikha riito. Raüta apaiq ka ase ma ram ram keho she riito.
- 24** Shatmaq jangshi ri hali bom ka wainongto, “Riita ümniika ngohea shaq shaq Esau dea shea?” “Ngi dea,” nguta Jakob raq treto.
- 25** Kiijiishe Isak raq nguto, “Ngi ma ngam ka wiijam lam wanlaq. Ngi raq kra phaqaq latiitiq, ümniima ram ka miram kuqkang.” Kiimaq Jakob raq ngam ka apaiq ma kuqto. Kiimaq apaiq raq spiqtai min wiijam kuqto.
- 26** Raütiishe awe raq apaiq ma nguto, “Ise lei, ana ngi tho na tiisot laq. Laüta itheaphi na shup laq.”
- 27** Apaiq raq awe theaphi na ashup wa tiisotto. Kiijaq Isak raq ase khea tsang kra akhü maq shüto. Raütiishe apaiq ma achu ka akha shiiman kuqto, “Ise tsang ngii ka ahomwiq, TATIWE raq ashiiman kuq wak ram tsangtlaq ikha.
- 28** Shiikeawe raq ümniima ramungtan wa bang ka mitrok kuqlaq. Raüta ümwak ram thun ka hiqpo hiq win mitiija laq! Raüta bunwong nai spiqtai ka chamtraq mirlaq!
- 29** Raüta maiq mung thun ka üsengi ma mijalaq. Kiimaq maiq phan thun ka ümwokhong na minyap laq. Ümphu ümnotiim thaqaq na tuwejong jalaq, Kiimaq

ümnyung ma asemiim lai ala phan ka ümwokhong na misilaq. Ümnaq sontamti ka manson raq mitsai laq. Kiimaq ümnaq shiimanti ka shiiman milap laq!”

Esau Raq Isak Ma Shiiman Kuqlaq Nguta Tiipaiqneato

30Isak raq achu shiiman kelot jai she, Jakob tiidoho ri li, aphu Esau ka ngamhiip rü maq saü wato.

31Apaiq riimin phaqsea ka asumwiq kloto. Raüta kra awe ma lam kuq wanto. Kiimaq akha nguto, “Mangchan laüta, iwe lei tiidolaq. Laüta ara ngi raq ümniima ngam lam wan kang ara pha q laq. Laüta ümniiraq ngi ma achu shiiman kuqlaq.”

32“Ümniika juwa?” nguta Isak raq waito. “Ümse chhikhuwe Esau,” nguta apaiq raq treto.

33Kiijiishe Isak ka atiikhai she riihoto. Raüta ahü ahan ka wiitashe tiikhai wanto. Kiimaq apaiq raq waito, “Riita ngam lamki raüta ngi ma ngamja lamke wanti irka juwa? Ümnaq misaü wa shaq na ngi raq aphaq kun she. Lata ngi raq apaiq ma atiithum achu shiiman ka kuq kang she. Krai mren kra achu shiiman ka pattup pat-sa apaiq miilishe miraq.”

34Esau raq ara tai raüta, apaiq ka tihong raüta ahoshe riito. Kiimaq atsan tsi hea maq hoqto. Raüta nguto, “Iwe lei, ümnaq achu shiiman ka ngi miiri dea kuqlaq!”

35Isak raq treto, “Ümno wa raüta ngi ka laoto. Ümniirii achu shiiman ka apaiq raq lamhoto she.”

36Esau raq nguto, “Apaiq raq ngi ka ümchaü lak ariiraq jangnai she laotlo. Apaiq mang ka Jakob ngutlaq kra tiidada ahata. Apaiq raq ngi rii chhikhuwe arang ka lamhoto. Kiimaq ümchaü hali apaiq raq ngi rii achu shiiman kra lamhoto. Riita ümniiraq ngi rii achu shiiman ka tiichong maü dongdii she shea?”

37Isak raq treto, “Ngi raq apaiq ka ümkhu thaq na tijongwe ma ashong kun she. Kiimaq ngi raq apaiq ma tanyang senobi thun ka adikong ma tiija baiq kang she. Ngi raq apaiq ma bunwong nai spiqtai min kuqbaiq kang she. Ise lei! ümchaü ngi raq ümniima kechang ka jam min ahü she!”

38Esau ka awe jaq wa kai tiipaiq tiinea raüta akha jaü ruq li jaüto: “Iwe lei, ümjaq na ashi ra dongdii min achu shiiman ahü shea? Iwe lei, ngi miimin achu shiiman kuqlaq!” Kra ngu raüta apaiq ka aho she riihoto.

39Kiijiishe Isak raq apaiq ma nguto, “Ramungtan wa bangkham min ümniima ahü, Hiqpo hiqwin wak ram min ümniima ahü.

40Ümnep ja kra sham laütli ümniika misi haü, Shatmaq ümno dise ma mija haü. Li jiimin ümtiikiiwa ümniika pong wela mijaho haü, Apaiq wokhong wa ümniika midongho haü.”

⁴¹Esau raq Jakob ka ngengto. Jamkhano ngukla awe raq Jakob ma achu shiiman kuqto. Apaiq raq akha tiimato, “Iwe maajo miitu akhing ka ajeli she saü wantlo; kiitiikiitiq ngi raq Jakob ka mitsat baiqha.”

⁴²Shatmaq Rebeka raq Esau raq mat sütaq tho ka heto. Raüta apaiq raq Jakob ka tiiheakito. Raüta akha nguto, “Tailaq, ümpu raq phuk milam. Raüta ümniika atsea mirbaiq.

⁴³Ümchaü min, ise lei, ibom chongpha tailaq. Jaqlo Haran hiq na iphu Laban phana walaq.

⁴⁴Laüta apaiq rai heashi siwa damkiq. Ümpu tsankhiq kra misang kilaq.

⁴⁵Kiimaq ümniiraq apaiq ma jamlai wa riiläü kra alaq she mirbaiq. Kiitiikiitiq ngi raq maiq weshi ra ümnaq tiijang shea wa mitiwa kang. Ngi raq ise wenai ka ranaiqshi niili jamkho misumha?”

Isak Raq Jakob Ka Laban Phana Tiiwato

⁴⁶Rebeka raq Isak ma nguto, “Ngi ka Esau tanyungtiim pong mung sheare kriirai silata anii makaiq she. Arthaq na Jakob riimin ara Hitaiqnok sheare phong wa nyungshi ra lam wan haü jiika, ngi miika atsai kai riive khoti ahea lin miraq.”

Rapha Hiqwa Lak 28

¹Kiijiishe Isak raq Jakob ka heato. Raüta ramram kuqto. Raütiishe akha tsii chongto, “Kanannok shea wa naq lamkiq.

²Mesopotamia hiq na, ümti Bethuel jam na walaq. Laüta ümhu Laban setiim jechaksere phong kiiwa nyungshi lamlaq.

³Ningkun Ajong Shiikeawe raq ümjam kun shongnga wan tlaü ka mishmanlaq. Raüta ümsetiim ka pahea mitiipuchi kuq wanlaq. Raüta ümniika maiq mung pahea ma awejong mitijalaq!

⁴Riita apaiq raq Abraham ma shiiman kuqtaq kiikha ümniikiimin mishman kuqlaq. Kiimaq ümsaü ümsetiim thun kiimin mishman kuqlaq. Kiimaq ara ümnaq siwan laü mung ara, kiimaq Shiikeawe raq Abraham ma kuqtaq mung ara, ümniimiishe mitlap wanlaq!”

⁵Kiimaq Isak raq Jakob ka Mesopotamia hiq na Laban phana tiiwato. Laban ka Aram mungti Bethuel se. Kiimaq apaiq ka Jakob nai Esau nyung Rebeka ma aphu.

Esau Raq Tsang-nyung Nyungshihali Lamnongto

⁶Kiimaq Isak raq Jakob ma ramram kuq raüta achak trit wa Mesopotamia hiq na tiiwato nguta Esau raq tsütsa ka taito. Kiimaq apaiq raq, tsütsa ka, Isak raq Jakob ma ramtiibok kuqtaq akhing na, apaiq ma Kanan sheare lam ka mai mak nguta aming kuqto nguta bom kriimin apaiq raq taito.

⁷Kiimaq apaiq raq, Jakob riika awe nai anyung bom ka tai raüta apaiq ka Mesopotamia hiq na wawanto nguta tsütsa ka taito.

⁸Kra tairaütiishe Esau raq awe raq Kanannok sheare lam ka lungwii mak nguta sapto.

⁹Kra ningkhan she apaiq ka Abraham se Ishmael pha niishe wato. Raüta ase jechakse Mahala, Nebaioth sheanyung kriishe lamto.

Bethel Hiq Maq Jakob Rawa Ma Mato

¹⁰Jakob ka Beersheba hiq wa tiido wanto. Raüta Haran hiq nü niishe wawanto.

¹¹Raji rashe nyap akhing na apaiq ka asii hiq bashi na saü wato. Kiimaq apaiq ka kiijaq japkito. Apaiq ka rawa na akon she bumkito. Akhupo ka longkaü ashi thaq na tiidea raüta kon wanto.

¹²Apaiq raq ama maq hiqkhuphi diim ka hiq maq riita ramungtan na saüli chhito. Kiimaq kra hiqkhu phi niika rasetiim kong ka asat kaiti kiitin khan. Ranü na düwanti kiitinkhan akiti aki awati awa chhito.

¹³Kiimaq TATIWE ka apaiq tho na achap raü chhito. Kiimaq apaiq raq nguto, “Ngi ka TATIWE, Abraham Shiikeawe kiimaq Isak Shiikeawe. Ngi raq ara ümnaq kon rai tlaü mung arka ümniima kiimaq ümsaü ümsetiim ma mikuqha.

¹⁴Tsangshiq ka hiq raikhü na botkhulai riiphongtlaq kiikha awea lot mai miraq. Tsangshiq raq tsangshiq hiq rai ka trotam na mitiijong wan. Kiimaq ümnaq lümaq nai ümsaü ümsetiim lümaq, Ngi raq maiq phan thun ka mishman kuqha.

¹⁵Tsan na tiitsang laq. Ngi ka ümniirai nong shiinong mirha. Kiimaq ümniika ümriiba niili khum haü jiimin tiikhup wong kuq shat mirha. Kiimaq Ngi raq ümniika armung na hali mitiijang sheaho nongha. Ngi raq ümniima kiqkham raüpot khakuq kang thun kra kunli miku piwan shaq wiiwii, Ngi raq ümniika thaq mang.”

¹⁶Jakob ka akon wa samkito. Raüta akha nguto, “TATIWE ka arjaq asi! Apaiq ka arba arjaq asi, kiimaq ngi riika sap mang dea riikang!”

¹⁷Kiimaq apaiq ka ahaisi riito. Kiimaq akha nguto, “Arka phiiptsi chang hiq ba! Arka Shiikeawe jam ba sham. Arka ramungtan na wawan chang kilamchong sham.”

¹⁸Jakob ka anap ranap na ranap chu maq tiidoto. Raüta rawa na akhu dea chang longkaü kra do raüta tsan na tiitsang miithii longkaü ma kiijaq shongto. Raüta apaiq raq kriithaq na oliptai maq tiibok raüta Shiikeawe ma kiinong kuqto.

¹⁹Raüta apaiq raq kra hiq ba ka Bethel nguta mangto. (Kiijaq sitlaq chela ka man na Luj nguta ngutlo.)

²⁰Raütiishe Jakob raq TATIWE ma sinkham raüpot akha khato: “Riita ümniika ngi rai nong nong sihaüla, kiimaq ngi raq wanhig khum tiikang arwa tiikhup wongkuq haüla, laüta ngi ma phaq nai sea kra kuq haüla,

²¹kiimaq ngi ka iwe jam na khu asang maq jangho nonghala, ümniika i Shiikeawe miishe mija haü.

²²Krai mren ara tsan na tiitsang chang miithii longkaü shong tiikang arba arka ümnaq shomnoq chang hiq ba miraq. Kiimaq ümniiraq ngi ma phanrap kuqtlau kriiwa wiita, roqshi khu wa manshi ka ümniima mikuqha.”

Rapha Hiqwa Lak 29

Jakob Ka Laban Jam Na Saüto

¹Jakob raq apaiq wanhig khum ka shedong mung nü na wawan ruqli wawanto.

²Kiimaq tiidongchhaq miili apaiq ka wak ram na khappong ashi kriijaq saü wato. Kra khappong tro niika sku kong kongtsam jong ri abumsea chhi wanto. Kra nyamse kong ma kham ka kra khappong wa khu raüta tiinyangtlo. Kra khappong pangchang ka longpen kaü ajongwiq ashi maq pangtlo.

³Riita ümtiikiiwa nyamse kong phong ka adam na kiijaq saüki raüla, sku rümtibi raq longkaü ka ado riibaiqtlo. Raüta nyamse kong kiima kham ka khu raüta tiinyangtlo. Kra lot raüla kra longkaü maq khappong ka pangbaiq nongtlo.

⁴Jakob raq sku rümtibi kiima waito, “Phunobi lei, namshiq ka ümriibati wa?” “Naishiq ka Haran hiqti,” nguta tsangshiq raq treto.

⁵Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma waito, “Riita namshiq raq Nahor se Laban ka asap han shea?” “Naishiq raq asap-hai,” nguta tsangshiq raq treto.

⁶“Riita apaiq ka ahea shea?” nguta apaiq raq waito. “Apaiq ka ahea,” nguta tsangshiq raq treto. “Liimaüta ase jechakse Rechel ka awe nyamse kong sheaho raüta arjaq saütlo kata.”

⁷Kiimaq Jakob raq nguto, “Riita ümchaü ka rashe alu wiqli ahata. Kiimaq nyamse kong ka jam na tsuq wan akhing cho mihong shaqli. Riita namshiq raq nyamse kong ma kham ka tiinyang lanta nyiim tiiphaqki nong man jawa?”

⁸Tsangshiq raq treto, “Nyamse kong ka kunli ajaq riichom hümaq kiimaq kra longkaü ka dobaiq hümiika, naishiq raq nyamse kong ma kham ka tiinyanglot mai.”

⁹Kiimaq Jakob ka tsangshiq rai riibom raitlaq liipan niili, Rechel ka anyamse kong krai saükito.

¹⁰Riita Jakob raq Rechel ka ahu Laban nyamse kong kra tsuqho raüta saüki kiita, apaiq ka khappong kiina kito. Raüta longkaü ka lin baiqto. Raüta sku kong ma kham ka khu raüta tiinyangto.

¹¹Kra lot raütiishe apaiq raq Rechel theaphi na mangchan tiichhi shupto. Raütiishe apaiq ka achochisi tsi ma aho she riihoto.

¹²Raüta apaiq raq apaiq ma, “Ngi ka ümwe ma tanyang seno, Rebeka se,” nguta chongto. Kiijiishe kriinyung ka awe ma chong wa jam na tlat chhat juto.

¹³Kiimaq apaiq riimin adiiqwe Jakob tsütsa kra tai raüta, apaiq ka tlat chhat apaiq rai riihumkai juto. Raüta akhuk maq pomsaq riito. Raüta atheaphi na shupto. Raüta apaiq ka jam niishe shea wanto. Kiimaq Jakob raq Laban ma phanrap lea wantiwa bom thun ka wiita chongto.

¹⁴Kiijiishe Laban raq nguto, “Tengto, ümniika itijai ihan ngam dea kata.” Kiimaq Jakob ka kiijaq jipi lüshi tingkhit sito.

Jakob Raq Laban Ka Rechel Nai Lea Miitu Shiikumpanto

¹⁵Laban raq Jakob ma nguto, “Ümniika ngi ma tanyangseno nguta ngi ma phe maq jaq ka jamkho misham kuqhaü. Riita ümjaq maq ka ümchuwa mijau haü?”

¹⁶Laban setiim ka jechakse nai ka anai asi. Anyinyung mang ka Lea. Kiimaq ano nyung mang ka Rechel.

¹⁷Lea makpo wiinai ka atsom wiq. Shatmaq Rechel sham ka asap wiq kiimaq shamhea wiq.

¹⁸Jakob riika Rechel ka lungwiitlo. Kra ningkhan apaiq raq nguto, “Ümniiraq ngi ma Rechel ka kuq haüla, ümniima wiimiishi jaq misham kuq kang.”

¹⁹Laban raq treto, “Ngi raq apaiq ka maiq ahinti ma kenam miika, ümniimiidea mikuqha. Ahea, ümniika arjaq ngi rai li silaq.”

²⁰Kiimaq Jakob raq Rechel lap miitu Laban ma wiimiishi jaqsham kuqto. Kiimaq kra rahi q jipi lea wantaq thun kriika, apaiq miika ranaiq naitsam ikhli riito. Jamkhano ngukla apaiq raq Rechel ka lungwiitlo.

²¹Kiijiishe Jakob raq Laban ma nguto, “AkHING ka hongto she. Ngi raq ümse ka lampha.”

²²Krai mren Laban raq maiqlam poi kloto. Raüta maiq thun ka wiitarü tiiheato.

²³Shatmaq kra rawa, Rechel tiiwake rii na apaiq raq Lea ka Jakob ma tiiwato. Kiimaq Jakob ka apaiq rai haingato.

²⁴(Kiimaq Laban raq adise jechak se Jilpa ka ase Lea ma jaqshise miitu kuqto.)

²⁵Jakob riika anap ranap niisheti q kriika Lea khana nguta sapto. Kiimaq apaiq ka Laban phana wato. Raüta nguto, “Riita ümniiraq ngi ma ara jamlai wa klo laü?”

Ngi riika Rechel lam miitu jaq shamkuq kang. Ümniiraq ngi ka jaram wa laorat laü?”

²⁶Kiijiishe Laban raq treto, “Arjaq naishiq thunglai ka anyi-nyung sishat na anonyung ka maiq ma tiwa mai.

²⁷Maiqlam poi liipanshi poi klo tiikai kra mikun liisshaq na. Raüla ngi raq ümniima Rechel ka mitiwa kang, kiitiina ümniiraq ngi ma wiimiishi hali ja shamke nong chang miraq.”

²⁸Kiimaq Jakob riimin ahea nguta bom ka rito. Kiimaq maiq lampoi klo liipanshi kra thumto she angu na, Laban raq ase Rechel ka Jakob ma tiwato.

²⁹(Kiimaq Laban raq adise jechakse Bilha ka ase Rechel jaqshise miitu kuqto.)

³⁰Kiimaq Jakob ka Rechel rai min haingato. Kiimaq apaiq raq Rechel ka Lea nam ma achan lin lungwiito. Kiimaq apaiq raq Laban ma wiimiishi hali jaq ka shamkuq nongto.

Jakob Setiim

³¹Riita TATIWE raq Jakob riika Lea ka Rechel nam ma atsap lin lungwiitlo nguta chhito. Kriikha na TATIWE raq Lea ka wiikhang wiira nyung ma tiijato. Shatmaq Rechel ka sehüli riishat shat riito.

³²Kiimaq Lea ka wiihan she riito. Raüta ase maiqwe se chiito. Apaiq raq nguto, “TATIWE raq ngi chamchao ka chhito. Ümchaü ka iwese raq ngi ka milungwii she.” Kra ningkhan apaiq raq no ka Reuben nguta mangto.

³³Kiimaq apaiq ka wiihan she hali riito. Raüta ase ashi maiq wese hali hum nongto. Raüta apaiq raq nguto, “TATIWE raq ngi ma ise arti armin kuq nongto. Jamkhano ngukla apaiq raq ngi ka ijamtiwe raq lungwii mak riitlo nguta taito.” Kra ningkhan apaiq raq no ka Simeon nguta mangto.

³⁴Kiimaq thongshi ri hali apaiq ka wiihan she riito. Raüta ase maiqwe se ashi hali hum nongto. Apaiq raq nguto, “Ümchaü kla itawe ka ngi rai tiinap shat li she miraq. Jamkhano ngukla ngi raq apaiq ma asetiiim wetsam she humkuq kang.” Kra ningkhan apaiq raq no ka Lewi nguta mangto.

³⁵Kiimahali apaiq ka wiihan she hali riito. Raüta ase ka maiqwe se hali chiito. Kiimaq apaiq raq nguto, “Ümchaü lak ka ngi raq TATIWE mitiitsamha.” Krai mren, apaiq raq no ka Juda nguta mangto. Kra jaimiishe apaiq raq no ka hum nong mak she tsaqkito.

Rapha Hiqwa Lak 30

¹Shatmaq Rechel riika Jakob ma ase ashi ra min humkuq mak dea riito. Kra ningkhan na apaiq ka anyi nyung ma amak she shukito. Kra ningkhan apaiq raq Jakob ma akha nguto, “Ngi ma isetiim kuqlaq. Riimakla ngi ka atsai li mirha.”

- ²Kiimaq Jakob ka Rechel ma atsan she khiqto. Raüta akha nguto, “Ngi ka Shiikeawe ri riimang. Apaiq riikhata ümniima ümsetiim tiihum kuq mak shiikhing hola.”
- ³Kiimaq Rechel raq nguto, “Ikhla arjaq ara idi nyung Bilha. Apaiq rai hainga laq. Kiimaq apaiq raq ngi ma ise mihum kuqlaq. Akha ngi ka anyung ma mijaha.”
- ⁴Krai mren, apaiq raq adi nyung Bilha ka awese Jakob miishe kuqto. Kiimaq apaiq ka adi nyung rai haingato.
- ⁵Kiimaq Bilha ka wiihan she riito. Kiimaq Jakob ma ase ashi hum kuqto.
- ⁶Kiijiishe Rechel raq nguto, “Shiikeawe raq ngi khрум na kha ka phokuqto. Apaiq raq ngi achu jaü ka treto. Kiimaq ngi ma ise maiqwe se ashi kuqto.” Krai mren apaiq raq no ka Dan nguta mangto.
- ⁷Kiimahali Bilha ka wiihan she hali riito. Raüta Jakob ma ase maiqwe se anai she hum kuqto.
- ⁸Kiimaq Rechel raq akha nguto, “Ngi ka inyi rai kai riilong kang. Lata ngi raq tangkang.” Krai mren apaiq raq no ka Naphtali nguta mangto.
- ⁹Riita kijiishe Lea raq apaiq riika asetim hum mak she tsaqkito nguta sapto. Kra ningkhan she apaiq raq adi nyung Jilpa ka Jakob ma kuqto.
- ¹⁰Kiimaq Jilpa raq Jakob ma ase maiq wese ashi hum kuqto.
- ¹¹Kiimaq Lea raq nguto, “Ngi ka wiikiim she.” Krai mren apaiq raq no ka Gad nguta mangto.
- ¹²Kiimaq Jilpa raq Jakob ma ase maiqwe se ashi hali humkuq nongto.
- ¹³Kiimaq Lea raq nguto, “Ngi ka kai khoqriiq tiikang! Ümchaü jechakre raq ngi ka chochi hea nyung ngutiishe mingu.” Krai mren apaiq raq no ka Asher nguta mangto.
- ¹⁴Bunwong hanchoji na Reuben ka wak ram na kito. Raüta juni pe tsairai pü thun ka lam wanto. Raüta anyung Lea ma lam kuq wanto. Kijiishe Rechel raq Lea ma nguto, “Mangchan laüta ümse raq alam wan juni pe tsairai pü thun kra ngi ma phanshi ra kuqlaq.”
- ¹⁵Kijiishe Lea raq treto, “Riita ümniiraq iwese nyeaho laü kra riimin hongmak shea? Kriithaq na hali ümchaü ümniiriika ise raq alam wan juni pe mandrek thun kriimin nyeaho dan tlaü nya.” Kijiishe Rechel raq nguto, “Ümniiraq ümse raq alam wan tsairai pü kra ngi ma kuq haü jiika, athi rawa ka Jakob namnai kon mimai na.”
- ¹⁶Kiimaq kra raji Jakob ka wak maq jam niishe saüwa kiita, Lea ka apaiq humkai kito. Raüta akha nguto, “Athi rawa ka ümniika ngi rai kon chang. Jamkhano

ngukla ngi raq ümniika ise raq alam wan juni pe tsairai pü maq rikang.” Kiimaq kra rawa ka tsangnai konto.

¹⁷Shiikeawe raq Lea achu jaü ka treto. Krai mren apaiq ka wiihan she riito. Kiimaq Jakob ma ase webiingi ngoja kriishe hum kuqto.

¹⁸Kiimaq Lea raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ma poksi kuqto. Jamkhano ngukla ngi raq idi nyung ka ijamtiwe ma romkuq kang.” Kra ningkhan apaiq raq ase ka Isakar nguta mangto.

¹⁹Kiimahali Lea ka wiihan she hali riito. Raüta Jakob ma ase wetrok ngoja kriishe hum kuqto.

²⁰Kiimaq apaiq raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ma ahea wiq kongphiq ashi kuqto. Ümchaü kla iwese riimin ngi ka mitao she. Jamkhano ngukla ngi raq apaiq ma asetim maiqwesere siisaq wetrok she humkuq kang.” Kra ningkhan apaiq raq no ka Jebulun nguta mangto.

²¹Kra jai miishe apaiq raq jechakse ashi humto. Apaiq raq ase ka Dina nguta mangto.

²²Kra jaimiishe Shiikeawe raq Rechel ka atsan na thüto. Apaiq raq Rechel achu jaü ka treto. Raüta Rechel ma asetim she tiihum kuqto.

²³Apaiq ka wiihan she riito. Raüta maiqwe se ashi humto. Kiimaq apaiq raq akha nguto, “Shiikeawe raq ngi ma ise maiqwe se ashi kuq raüta, ikhakam wa jeasi bu ka alam she riibaiqto.

²⁴TATIWE raq ngi ma ise weshi ri tiq hali mikuq nonglaq.” Kra ningkhan apaiq raq no ka Joseph nguta mangto.

Jakob Raq Laban Rai Riitoqtanto

²⁵Joseph rawiichhi jai she Jakob raq Laban ma nguto, “Ngi ka akai she riipha. Lata ijam niishe jangho pha.

²⁶Ngi raq ümniima jaqsham kuq lata ichak nyungnai kiimaq isetim lap kang kra ngi miishe kuqlaq. Lata ngi ka akai she riihopho. Ngi raq ümniika pinthum athuk atsom shiikumpan kang kra ümniiraq ri asap haü.”

²⁷Kiijiishe Laban raq apaiq ma nguto, “Ikhla ngi chongpha: Ngi raq lang lii lata sap kang she, ümnaq asi ningkhan na TATIWE raq ngi ma kai shiimanto.

²⁸Riita ümjaq maq thun ka ümchuwa miraq kra chong liina, ngi raq mikuq kang.”

²⁹Kiijiishe Jakob raq treto, “Ngi raq ümnaq miitu ümtinkhan wa hunniwan kang kriika ümniiraq asap haü. Kiimaq i wokhong maq ümnyamse kong ka pinthum she puchi wanto.

³⁰Ngi misaü shaq na ümjaq niika ralangseli riito. Shatmaq ngi saüjaishe kriithun ka awealot mai she puchi wanto. Kiimaq ngi ümriibano kitiikang

kijjaq TATIWE ümniika shiiman kuqto. Riita ümchaü ka ngi raq ngi maiqmii miitu she tiima chang akhing she saüto.”

31“Riita ngi raq ümjaq maq ka jamlai kechang she wa miraq?” nguta Laban raq waito. Kijjiishe Jakob raq treto, “Ngi ma ranaiq ningchang ka raa mak. Ngi raq lamlu ashi tiima tiikang ara ümniinga ahea ngu haüla, ngi raq ümnyamse kong ka rümkuq ruq li mirümkuq kang:

32Ngi ka ümchaü ranaiq ümnyamse kong phong kra liiki pha. Lata sku anyaq nyaqti nai adü na awaiq waiqtam setiim asi siti kra riimakla chhechhi aran setiim waiqdiim setiim asiti loweatek kra pong na rai thüpha. Ngi ma ningchang jaq maq ka kriili miraq.

33Rawiichii ji na ümniiraq ngi raq jaq ka tingting miidea shea shamtiikang kra, sap saqli misap haü. Krai mren ümtiikiiwa ümniiraq ijaq maq kra konchon kai kitläü akhing na, ümniiraq ijaq na chhechhi awaiq ahü, riimakla waiqtam setiim ahü, kiimaq skuse kong phong wa anyaq riimakti kra chhi haüla, kriika ahuk riito nguta ümniiraq misap haü.”

34Laban raq treto, “Ahea. Ümniiraq chongtlaü kra phan phan dea miklo i.”

35Shatmaq kra ranaiq liipan niili Laban raq chhepong pong thun awaiq tlam raq raq riimakla waiqtam setiim twaiq raq raq thun kra kiimaq akaütiim awaiq asiti thun kra kiimaq waiqtam setiim twaiq raq raq thun kra riimakla akhum na alü maq twaiq raqraq kaütiim thun kra wiita pong na lam baiqto. Kiimaq apaiq raq sku kong anyaq nyaq thun kiimin wiita lam baiqto. Raüta kriithun ka asetiiim miishe trümto.

36Kra raütiishe apaiq ka Jakob tho wa hiq ahin na aluwiiq na ranaiq tsam lam niishe ara anyamse kong kra tsuq wanto. Kiimaq Jakob raq Laban nyamse kong abung tiichongtaq thun kriishe rümto.

37Jakob raq waichatchat samkhü chong kü thun nai Almon pe kü thun kra kiimaq pechong ajaq nyeadang dang thun kra lamto. Raüta akhü wiijam ka akoq rii baiqto. Krai mren kra pekü thun kriika alü maq tlam raq raq she twaiq kito.

38Raüta apaiq raq ara pekü thun arka nyamse kong ma kham tiinyang chang longpin khü thaq niishe phongto. Apaiq raq pekü thun longpin khü thaq na phongtaq kriika nyamse kong ka kham nyang kai kitlaq akhing na kijjaq ala haitlo.

39Krai mren chhechhi kong ka kra pekü phongtlaq kijjaq ala hai raüla, asetiiim alü waiq lam setiim maq twaiq raq raq riimakla waiqdiim setiim twaiq raq raq, kiimaq waiqtam setiim maq twaiq raq raq she nyungto.

40Jakob raq sku kong ka chhechhi kong phong wa pong na rai thüto. Raüta Laban rii nyamse kong aluwiiq alü maq tlam raq raq twaiq tlaq nai anyaq kong kra khaki

na tiihaito. Akha rüm raüta Jakob raq apaiq rii nyamse kong kra tiipu dungto. Raüta Laban rii nyamse kong kriika pong na rai raüta rümto.

⁴¹Kiimaq ümtiikiiwa phintsaq tsaq nyamse kong ka ala hai tlaq, kra akhing na Jakob raq kra pekü thun kriika nyamse kong miki na kham nyang chang longpin khü thun na phongtlo. Krai mren nyamse kong ka kra pekü thun riiphong tlaq kiijaq ala haitlo.

⁴²Shatmaq apaiq raq kra pekü thun kriika ahan ajom jomti nyamse kong miki niika phong kuq mak. Krai mren she, Laban rii nyamse kong ka arii kiimaq ahan ajom kong siisaq she dongto. Kiimaq Jakob rii nyamse kong ka ahan aphin siisaq she dongto.

⁴³Akha Jakob ka kai chiithe jong she jawanto. Apaiq jaq niika nyamse kong, dise kong, kumtsong kong, kiimaq kumtoq kong ka pahea she pu wanto raüta chiithe jong pinthum she riito.

Rapha Hiqwa Lak 31

Jakob Laban Phawa Juto

¹Jakob raq Laban setiim raq akha ngutlo nguta bom ka taito, “Jakob raq nawe rii hupsam wiita she lamhoto. Nawe tachong tsiiq maq piikii raüta apaiq ka chiithe jong she jakito.”

²Kiimaq apaiq riimin chhito Laban ka man na jamkho apaiq rai kongshi kiimshi sitlaq ikhiika simak she.

³Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma nguto, “Ümwe hiqshong nai ümpu ümnotiim shong chang hiq kiiniishe jangho nonglaq. Ngi ka ümniirai misi kang.”

⁴Kra ningkhan Jakob raq Rechel nai Lea ma apaiq rai nyamse rümchang wak ram kiijaq mirhumlaq nguta bom ka tiichong wanto.

⁵Apaiq raq tsangnai ma akha nguto, “Ngi raq shri ra liitiikang. Ümwe ka man na ngi rai jamkhiiwa ari aram maq siwan kai, kiikhiika simak she. Shatmaq iwe Shiikeawe ka ngi rai nong nong siwanto.

⁶Namnai wiita raq asap han, ngi ka namwe miitu iningkun wiita kuq lata jaq shamkuq kang.

⁷Kra taü miimin, apaiq raq ngi ka laolii wanto. Raüta ijaq maq kiimin jangroq shitin klaito. Shatmaq Shiikeawe raq apaiq ma idü na ajaq miika tiimiiq mak.

⁸Ümtiikiiwa Laban raq, ‘Awaiq setiim asi si chhehhi thun ka ümjaq maq miraq’ nguta ngutlaq, nyamse kong wiita raq asetiiim ka awaiq setiim asi siisaq nyung kuqtlo. Kiimaq ümtiikiiwa apaiq raq, ‘Awaiq tlam raq raq thun chhehhi setiim ka ümjaq maq rii miraq,’ nguta ngutlaq, nyamse kong tlotli raq asetiiim ka awaiq

tlam raq raq siisaq nyungtlo. Nyamse kong tlotli raq asekong ka awaiq tlam raq raq siisaq nyungtlo.

⁹Shiikeawe raq nyamse kong ka ümwe jaq wa nyeahoto, raüta kriithun ka ngi miishe kuqto.

¹⁰“Alahai akhing na, ngi raq rawa ma ashi makang, kiimaq akha chhikang, chhechhi pong wetiim thun akaütiim rai ala haitlaq kriika awaiq tlam raq raq, waiqtam setiim maq twaiq raq raq, kiimaq awaiq lamsetiim ka asi siisaq chhikang.

¹¹SHIIKEAWE rase raq ngi ma rawa ma maq akha chong kuqto, ‘Jakob!’ nguta nguto. Kijjaq ngi raq ‘Ngi arjaq lii,’ nguta trekang.

¹²‘Lililaq’ nguta apaiq raq nguto. ‘Chhepong wetiim tlotli akaütiim rai ala haitlaq thun ka, awaiqtlam raq raq, waiqtam setiim maq twaiq raq raq, kiimaq alan setiim maq twaiq raq raq siisaq. Ngi raq arthun ara akha klo kuq tiikang, jamkhano ngukla Laban raq ümniima jamlai wa haihii rat tlaq kriika Ngi raq chhikang she.

¹³Ngi ka Shiikeawe ümniirai Bethel maq riihumkang ira. Kijjaq ümniiraq longkaü ashi tsan na tiitsang chang miithii shong thü laüta olip tai maq tiibok thülaü ihata. Kiimaq ümniiraq kijjaq Ngi rai sinkham räüpot shatthü laü ihata. Riita ümchaü min ümniika tiido laq. Laüta ümwü chhi chang hiqshong kiina jangho nonglaq.”

¹⁴Kijjiishe Rechel nai Lea raq Jakob bom ka akha treto, “Iwe jaq wa tachong hupsam nainai raq lap chang ka jam min ahü she.

¹⁵Apaiq raq nainai ka pong mungti ikhli she liitlo. Apaiq raq naishiq ka asha riiphaqto. Ümchaü sanha apaiq raq nai nai tri apaiq ma akuq kampho ka wiita thum thum she sha phaqtö.

¹⁶Riita ara tsiiq nai nyam thun Shiikeawe raq naiwe jaq wa nyeahotaq arka nashiq rii she. Kiimaq nasetiim rii she. Shiikeawe raq ümniima jamkho chongkuqtaq kra phan phan klolaq.”

¹⁷⁻¹⁸Krai mren, Jakob ka awe phana Kanan mung na jangho nong miitu she tijjeto. Apaiq raq asetiiim nai tsang nyung nai ka kumtsong kong raikhü na tiingato. Raüta apaiq nyamse kong kunli ka apaiq khaki na, sinkhu na apaiq raq Mesopotamia maq atsiiq anyam ümchuwa laptaq thun ka wiita tsuqho raüta kihoto.

¹⁹Laban ka apaiq skukong bin sikai kihoto. Kiimaq apaiq tatimii shon Rechel raq awe jam wak kaü sumla thun kra huk hoto.

²⁰Jakob raq Laban ma apaiq ka alaüho she nguta chong mak laothü raüta kihoto.

²¹Apaiq jaq na tachong hupsam ümchuwa sitlaq kra kunli hoho raüta taü laükhiq kihoto. Raüta apaiq raq Euphretis rai kra jinto. Raüta ku-akin tonglong hiq Gilead wang nü kiina kihoto.

Laban Raq Jakob Jai Johoto

²²Kriimaq ranaiqtsam sijai na Jakob ha juhoto she lii nguta Laban ma tsütsa ka tiitaito.

²³Kra tai raüta apaiq raq asenginok kra sheaho raüta Jakob jai ka johoto. Apaiq raq ramiishi jojai she ku-akin tong long hiq Gilead wang wiishe apaiq ka lohoto.

²⁴Kra rawa na rawa ma maq Shiikeawe ka Laban phana kito. Raüta akha nguto, “Tsii lam shat riiliijo. Jakob ka moshkeng leng naq shiikeng kiqjo.”

²⁵Jakob raq apaiq piitiip ka pum na teito. Kiimaq Laban raq apaiq piitiip ka apaiq ma tanyang senobi rai adam maq ku-akin tonglong Gilead wang na teito.

²⁶Kiimaq Laban raq Jakob ma nguto, “Ümniiraq ngi ka jaram wa laothü laü? Laüta isetiim jechak sere ka redong na alap shumwi nyungre ikha jam nguto tsuqho laü?

²⁷Ümniiraq ngi ka jamto lao laü? Kiimaq ngi ma chonghü maq ahuk se maq jam nguto juho laü? Ümniiraq ngi ma chong haü jiika, ngi raq ümniika chojong chise kiimaq ashi ange jaqsinpin thun nai phaqlam toro thun tsü lata atiikiha chang wa.

²⁸Ümniiraq ngi ma kiim riiphea isaütiim thea phi niimin tiishup maü maq kiho laü. Kiimaq isetiim jechakre miimin han sang maq siki rong kiq jo ngutiimin triibom maü riilaü. Kriika angi maiqjiq kiimung laü!

²⁹Ngü raq ümdü na ijaq maq mimiiq lot ha. Shatmaq ümwa rawa ümwe Shiikeawe raq ngi ma ümniika shiikeng raa mak nguta atiiwin riito.

³⁰Ngü raq asapha, ümniika namhiq rotsi raq ahaü she, kra ningkhan kiholaü. Shatmaq ümniiraq ijam wak kaü sumla thun ka jam nguto hukho laü?”

³¹Kiijiishe Jakob raq treto, “Ngü ka ahai. Jamkhano ngukla ümniiraq ijamkun wa ümse nai jechak nyung nai kra achea mirwan haü sham nguta tiima kang.

³²Shatmaq ümniiraq arjaq naishiq phong arwa ashi ra raq ümjam wak kaütiim sumla thun hukhotoq jiika, kriiti ka atsai chang miraq. Riita arjaq, nai senginok tarü raq chhishat na ümhupsam phanshi ra asi jiika lii liina. Laüta jang wanlaq.” Jakob raq Rachel raq Laban jamwak kaü sumla thun hukhoto ngutiika sap mak dea riito.

³³Kiimaq Laban ka Jakob tombutiip mong na nyap wato. Raüta ritto. Raütiishe apaiq ka Lea tombutiip niishe wato. Kiimaq adi nyung wiinai tombutiip niishe

wato. Shatmaq apaiq jamwak phra kaütiim ka hummak dea riito. Raütiishe Rechel tombutiip niishe wato.

³⁴Rechel raq jamwak phra kaü thun ka lamhoto. Raüta kumtsong raikhü na damchang kheadiim thong khiiq thun mong na thüto. Raüta apaiq ka kriithun thaq na ngato. Laban raq tombutiip ka kunli ritto. Shatmaq kriithun ka hummak dea.

³⁵Rechel raq awe ma nguto, “Shiilangwe lei, ngi ma ümtsanaq tiikhiqkiq. Ngi ka ümkhaki na chaplot mang. Ngi ka ikheasam akhing.” Laban raq ritto. Shatmaq apaiq jam wak kaü thun ka hummak dea riito.

³⁶Kiijiishe Jakob ka atsan khiq ninlot mak she riito. Kriikha maq apaiq raq akhiq lam maq, “Riita ngi raq jamlai mra wa tiidong kang?” nguta waito. “Ngi raq jamlai tri wa jinkang, ümniiraq ngi atinkhan tiikot rot li chang ka?”

³⁷Ümchaü ümniiraq ita iwii thun kun kun she ritläü. Riita ümta ümwii ka arjaq asi hum laü shea? Ümchaü arjaq üsenginok nai isenginok makki na phong laq. Krai mren tsangshiq riitiq nanai liipan wa juwe wa alam kra michong laq.

³⁸Ngi ka ümniirai ümchaü wiioqnai she sikang. Üm skukong nai ümchhechhi kong thun raq ase nyung kuq mak riito nguta ahü. Kiimaq ngi raq üm nyamse phong kiiwa ngi raq sku pongse ashi ra dongdii min taphaq mang riikang.

³⁹Ümtiikiwa asea raq sku kaüshi ra kaq raüla, kra mokitlaq rii ka ngi rii wiishe sum tiikang. Ngi raq kra asea raq akaq kra ümphana lam wan lata kriika ngi jiq riimak jo nguta tiitai wa mang. Ümniiraq ijaqwa ranaiq niilo kiimaq rawa niilo, ahuk raq hukho raüla, kra tham ka ijaq wa jaütlaü.

⁴⁰Ngi ka ümtinkhan wa ranaiq na rashe kii raq chhaq kiimaq rawa na rasong raq kaq raüta chamchao wan kang. Ngi ka rawa konhü lea wan kang.

⁴¹Atinkhan ngi chamchao wan kang ümniirai wiioqnai siwan kang liipan na. Wiioq shi ri wiiblai ka ngi raq ümniima minshiiq kuq kang, ümse nai jechakse nai kra lap miitu. Kiimaq wiitrok ka ümnyamse kong rümkuq kang. Kiitinkhan niiko wan kang kra taü miimin, ümniiraq ijaq maq ningchang ka jangroq shitin klai wan laü.

⁴²Riita iwetiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe kiimaq Isak Shiikeawe ka ngi rai ahü nguraü ka, ümniiraq ngi ka jaqmii maq man niiphü mitiwa baiq haü wa. Shatmaq Shiikeawe raq ngi chamchao ka chhito. Kiimaq ngi raq minshiiq kang kra chhito. Kiimaq ümwa rawa apaiq raq nanai liipan na kha ka phokuqto she.”

Jakob Nai Laban Liipan Na Wehea Riijato

⁴³Kiijiishe Laban raq Jakob bom ka treto, “Ara jechaksere arka isetiim. Tsangsetiim thun ka ngi rii. Kiimaq ara nyamse kong thun armin ngi rii. Riikhaqli miika, arjaq phan raq ümchuwa ümmak maq chhitläü kriika ngi rii siisaq.

Shatmaq ngi raq ise jechak setiim kra nai tsangsetiim thun kra tiikhing lot mang she,

⁴⁴kra ningkhan ümchaü ka ngi ümniirai wehea riija kli she rotiikang. Nanai wehea riijatiikai kra saqse miitu longkaü thun ka arjaq phong i.”

⁴⁵Krai mren Jakob raq longkaü ashi do raüta shongto. Kriika pattup miitu tsan na tiitsang chang manphan longshong ma tiija miitu.

⁴⁶Apaiq raq asenginok ma longkaü thun riichom ronglaq nguta thaüto. Raüta kiijaq longkaü thun ka tiiphongto. Kra raütiishe kra longphong tho na nga raüta tsangshiq raq phaqsea kloto.

⁴⁷Laban raq kra longshong ka Jegar Sahadutha nguta mangto. Kiimaq Jakob riika Galeed nguta mangto.

⁴⁸Laban raq Jakob ma nguto, “Ara longkaü thun phongtiikai ara nanai wiita miitu tsan na tiitsang chang miraq.” Kra ningkhan kra hiq ba ka Galeed nguta mangto.

⁴⁹Kiimaq Laban rahali nguto, “Nanai kiimriiphea laita sitiikai arka TATIWE raq liishattiq mirlaq.” Kra ningkhan kra hiq ba ka Mijpa nguta mangto.

⁵⁰Laban riika akha hali nguto, “Ümniiraq ise jechaksetiim kra haihii haüla, riimakla ümniiraq maiq nyung nyetiim lam haüla, kra ngi raq sap mang li jiimin, tsan na tiitsang shat riilaq, Shiikeawe raq nashiq ka liishat.

⁵¹Riita arjaq nanai liipan na longkaü thun phong kang arka tsan na tiitsang chang longshong kaü she.

⁵²Riita ara longphong wiinai ara kiimaq tsan na tiitsang chang longkaü shongtiikai arka bom tiitsang chang manphan she. Ngi ka ara longphong ara tlea lata ümniika khat ki mang she. Kiimaq ümniiriimin ara longphong ara jin raa mak, kiimaq ara tsan na tiitsang chang longkaü ara jin laüta ngi ka khat wa raa mak.

⁵³Abraham Shiikeawe kiimaq Nahor Shiikeawe raq nanai liipan wa kha ka mipho.” Kiijiishe, awe Isak raq shomnoqtlag Shiikeawe mang na, Jakob raq kra sinkham bomtsi räukha kra mithüha nguta kiqkham kuqto.

⁵⁴Apaiq raq nyamse kaüshi tato. Kriika apaiq raq pum na honglu na takuqto. Kiimaq apaiq raq asengibi ka dung sea miitu heato. Tsangshiq raq phaq sea lot raütiishe tsangshiq ka kra pum niili kra rawa ka japto.

⁵⁵Kriimaq napjai ranap chu miishe Laban raq asaütiim nai ase jechaksetiim kra kiimriiphea theaphi na shupto. Raütiishe waphaijo nguta bomto. Raütiishe tsangshiq niishe jang wanto.

Rapha Hiqwa Lak 32

Jakob Raq Esau Rai Riihum Miitu Tiiieto

- ¹Jakob ka apaiq wanhiq khum lam kra phan phan wawanto. Kiimaq rasetiim wiijam ka apaiq rai riihumkito.
- ²Apaiq raq tsangshiq ka chhi raüta akha nguto, “Arka Shiikeawe piitiip.” Kra ningkhan kra hiq ba ka Mahanaim nguta mangto.
- ³Jakob raq apaiq ma sinkhu na tsasoqtibi Edom mung na tiiki raüta apfu Esau ma bom tiichong hoto.
- ⁴Apaiq raq tsangshiq ma bom ka akha tiichonghoto: “Ngi ka Jakob, ümwokhong na siti jaqshi se raq itijongwe Esau ma bom ka tiitai tiikang, ngi ka Laban rai shongrai wakang. Kra ningkhan ngi ka ümchaütiq luhea sirai wa jaitiq ana jangho tiikang.
- ⁵Ijaq na nyamse kong, kumtoq kong, sku kong, chhechhi kong, kiimaq disetiim asi. Shiilangwe lei, ngi raq ümniirai tsan riieha wan miitu ara bom ara tiichongho tiikang.”
- ⁶Riita ümtiikiiwa tsasoqtibi ka Jakob phanii she jang wantaq, tsangshiq raq akha chongto, “Naishiq ka ümpfu Esau phana kikai. Kiimaq apaiq ka ümniirai riihumwa lam niishe watlo. Apaiq rai maiq ka shiblai shea wan raüta watlo.”
- ⁷Kra tai raüta Jakob ka kai haito. Kiimaq kai chapato. Kiimaq apaiq raq asengibi maiq thun ka kongnai na triipheato. Kiimaq apaiq sku kong, chhechhi kong, minsäu kong, kiimaq kumtsong kong thun kiimin kongnai ma riipheato.
- ⁸Apaiq raq tiimato, “Esau ka wa raüta apha wa kong kra long raüla, jai wa kongti ka chiim mijinlot.”
- ⁹Kra raütiishe Jakob raq akha achu jaüto, “Iti Abraham Shiikeawe kiimaq iwe Isak Shiikeawe lei, ngi achu jaü ara tre laq! TATIWE lei, ümniiraq ngi ka imung na kiimaq inok ita phana jangho laq nguta chongläü ihata. Kiimaq ümniiraq ngi miitu phanrap lamlu ka ahea midi kuqha nguta ngulaü ihata.
- ¹⁰Ngi ümjaqshise ka ümniiraq ngi ma ümtinkhan wa mangchan tiichhi kuq läü kiimaq tsapkap wan läü kriithun kra lapwan ka thek mang. Ngi raq Jordan rai ka ijaq na jamlai min ahü, miinan nyeakii thitiikang kra lam lam miili jinwan kang. Shatmaq ümchaü ngi ka ara kong nai jong maiq nai nyamse kong kra sheaho latiishe säuki tiikang.
- ¹¹Ngi ka tiichhiilaq, iphu Esau jaq wa. Ngi ka haitiikang. Haitiikang apaiq watlaq ka naishiq khat wa watlo. Raüta naishiq ka wiita jiiqbaiq wa watlo sham. Jechakre nai nosere thun kriimin nong nong maq jiiqbaiq wa watlo sham.
- ¹²Tsan na tiitsang laq, ümniiraq ngi ma phanrap lamlu ka ahea miraq kiimaq ngi ma isaü isetiim ka maiq jurmin wealot mak, kham jong chum kii na kumtsai riiphongtlaq ikha mitiipuha nguta kiqkham kuq läü ira.”

13-15 Kra rawa ka kiijaq japto. Raütiishe Jakob raq anyamse kong phong kiiwa apfu Esau ma kongphiq keho miitu pong na tseato: Chhechhi chhekaü kong ka shinai kiimaq chhepong ka roq nai; kiimaq sku akaü ka shinai kiimaq sku ali ka roq nai, kumtsong kong nyakpü sochang kaü roqtsam, asemiim rai nong nong, minsäu ka kaüroqblai kiimaq minsäu saü pong roqshi, kumtoq kaütiim akaü roqnai kiimaq kumtoq kaü aliwe kaütiim ka roqshi tseato.

16 Raüta apaiq raq kriithun ka akong akong na triipheato. Raüta kongshi kra liiti ka ajaqshisetiim wa weshishi ma tiishea hoto. Raüta apaiq raq tsangshiq ma akha chongto, “Kili ronglaq ngi ma sinkhu na. Kiimaq akong kongkhu na kaiti kong kra nai jai na kaiti kong heawea niika ashaqpuq puq tiishea tiishea lanta kironglaq.”

17 Raüta apaiq raq ajaqshi se sinkhu na kaitiwe kiima akha aming kuqto, “Ümtiikiiwa iphu Esau rai riihumtlan, kiimaq apaiq raq ümniima, ‘Ümtijongwe ka juwa? Ümnüna kai wa? Ara ümkhaki na tsuqho tlaü nyamse kong arka ju nyamse kong wa?’ nguta wai raüla,

18 Ümniiriika akha tre ratlo, ‘Arthun arka ümjaqshise Jakob nyamse kong. Apaiq raq arka atijongwe Esau ma kongphiq keho miitu tlam hoto. Jakob apaiq ka naishiq jai na kitlo.”

19 Kiimaq apaiq raq jai na kaitiwe kongnai ngojawe kra miimin, kongtsam ngojati kiimiimin. Kiimaq ahinti ümchuwa asenginok nyamse kong tsuqho tlaqti thun wiita ma kiikhii siisaq aming ka kuqto: “Ümtiikiiwa namshiq tarü raq Esau rai riihumtlan na, akha siisaq ngo ratlo.

20 Namshiq raq akha chong ratlo, ‘O lii, ümjaqshise Jakob ka naishiq jai na kitlo.” Jakob riika akha tiimato, “Ngi raq apaiq tsan ka ara kongphiq thun armaq mitlinha. Kiimaq ümtiikiiwa ngi raq apaiq rai riihumtiikang, jursap apaiq raq ngi mra ka adii mirkuq sham.”

21 Kiimaq apaiq raq kongphiq thun ka apaiq ma sinkhu na tlam hoto. Raüta apaiq ka kra rawa ka kra piitiip niili japkito.

Jakob Ka Penuel Hiq Maq Riikito

22 Kra rawa niili Jakob ka akon maq tiidokito. Raüta tsang-nyung wiinai, kiimaq chakliip nyung wiinai kriiri, kiimaq asemiim roqshi ri ashi kra shea raüta Jabbok Rai kra jinto.

23 Apaiq raq tsangshiq ka kra jurai reko niishe tiikai baiqjai she, apaiq tachong hupsam ümchuwa sitlaq kriishe kunli tiiki baiqto.

24 Shatmaq apaiq ka apaiq hon hon seli she jai na tiichong kito. Kiijiishe maiq weshi apaiq phana wato. Raüta apaiq rai ranap rawüho na saüli riikisiqto.

²⁵Riita kra maiqwe raq tsangnai riiki raitlaq ka apaiq ra tangmak she chhi raüta, apaiq raq Jakob hiiko niishe bukto. Krai mren apaiq huko triiche chang ba ka asi she riikito.

²⁶Kra maiqwe raq nguto, “Ngi ka awashe riipha; rawii wanto she.” “Ümniika tiiwa mang, ngi ma shiiman kuq maü wiiwii,” nguta Jakob raq treto.

²⁷“Riita ümmang ka juwa?” nguta kriiwe raq waito. “Imang ka Jakob” nguta apaiq raq treto.

²⁸Kriiwe raq nguto, “Ümmang ka Jakob riimak she. Ümniika Shiikeawe rai riikilaü kiimaq maiqrai min riikilaü. Laüta ümniiriisii tanglaü. Kra ningkhan ümmang ka Israil she miraq.”

²⁹Kiijiishe Jakob raq nguto, “Riita ümchaü min ümmang ka juwa chonglaq.” Shatmaq apaiq raq treto, “Ümniiraq imang ka jaram sap wa rotlaü?” Kra ngu raüta apaiq raq Jakob ka shiimanto.

³⁰Kiijiishe Jakob raq nguto, “Ngi raq Shiikeawe ka mantut na tiqtaq sham riichhi kang. Kra taü miimin ngi ka atrali sitiikang.” Kra ningkhan apaiq raq kra hiq ba ka Peniel nguta mangto.

³¹Jakob ka Peniel maq tiidowan na rashe ka adong she riito. Kiimaq ahok ka doqshdoq she riito. Jamkhano ngukla ahuko ka asi she riikito.

³²Kra ningkhan ümchaü niitaq Israil saüse phan riika ahuko triiche chang ba wa achhum ka pha q mak pentlo. Jamkhano ngukla ara huko triiche chang ba arjaq Jakob ka bukto.

Rapha Hiqwa Lak 33

Jakob Ka Esau Rai Riihumto

¹Jakob raq Esau ka asengi maiqwere shiblai kra shea raüta saüwa kra chhito. Kra ningkhan apaiq raq asemi ka Lea, Rechel kiimaq chakliip nyungnai liipan na pheato.

²Apaiq raq chakliip nyungnai nai asemi ka kongkhu na tiikito. Kra jai na Lea nai asemi kra tiikito. Kra jainiishe Rechel nai Joseph ka jai tiisup niishe tiikito.

³Raüta Jakob ka tsangshiq ma mikhu na kihoto. Raüta aphu khaki na hiq na ku hihi jang miishi bumto.

⁴Shatmaq Esau ka tlat chhat apaiq humkai juto. Raüta ajaq wiinai maq apaiq ka pomsaq riito. Raüta atheaphi na shupto. Raüta tsangnai wiita aho trang liishe hoq trang hoto.

⁵Raüta Esau raq tsangnai tro na liito. Raüta kiijaq jechakre nai nosere kong kra chhito. Raüta apaiq raq waito, “Riita ara maiq kong ümniirai kitaq arka juwa?”

“Shiilangwe lei, arthun arka Shiikeawe raq lungwii raüta ngi ma kuqto,” nguta Jakob raq treto.

⁶Kiijiishe chakliip nyungwiinai ka tsang setiim rai saühoto, raüta Esau miki na hiq na bum rang raüta apaiq ka shrengto.

⁷Kra jai niishe Lea nai asetiiim ka saühoto. Kiimaq atiisup niishe Joseph nai Rechel saühoto. Raüta hiq na bum rang raüta apaiq ka shrengto.

⁸Kiijiishe Esau raq waito, “Riita kongkhu na maiq kong tiikilaü thun ka juwa? Kra liichum ka jamlai wa?” Jakob raq treto, “Kriithun ka ümnaq mangchan lap miitu tiiki kang.”

⁹Shatmaq Esau raq nguto, “Ino lei, ijaq na phanrap hongli asi. Ümjaq na jamlai wa sitlaq ka ümniiriili thülaq.”

¹⁰Jakob raq treto, “Riimak, mangchan laüta, ümniiraq ngi lungwiitlaü jiila, ikongphiq ka taolaq. Ngi ma ümsham chhi nong kriika, Shiikeawe rai arhum ikha. Riita ümchaü ümniiraq ngi ka tsan aheawiq miishe taolaü.

¹¹Mangchan laüta ara kongphiq ngi raq ümniima alamhoha arka taolaq. Shiikeawe raq ngi ka kai mangchanto. Kiimaq ngi ma phanrap jam lai wa raa tlaq kra wiita kuqto.” Kiimaq apaiq raq mitaoshaq wiiwii Jakob raq shetang tiipaiq neato.

¹²Esau raq nguto, “Ikhla nanai ka kiim riiphea miitu she tiije i. Ngi ka ümkhaki na kongkhu kiholipha.”

¹³Jakob raq treto, “Ümniiri asap haü, nosere kong ka aphiq khum tsü mak. Kiimaq ngi ka sku kong nai nyamse kong asetiiim noshii setiim kra liichang. Tsangshiq ka taütaü laü laü trü johu raü ka ranaiq shi li khum raü min, nyamse kong ka wiita mitsaiki.

¹⁴Mangchan laüta ümniika ngi ma sinkhu na kiholi laq. Kiimaq ngi ka ümjai na chaosu suse miitiq miki kang. Lata ümtin wa tang tiikang kra khan khan, nyamse kong rai kiimaq nosere kong rai Edom mung na ümnaq tloho miki kang.”

¹⁵Esau raq nguto, “Ikhla isengibi maiq wiijam ka ümniirai baiq thüpha.” Jakob raq treto, “Kra ngo min rarai makli. Ngi ma akhek ka ümnaq mangchan kli akhek ratlo.”

¹⁶Krai mren kra ranaiqli Esau ka Edom mung na jangho nong kihoto.

¹⁷Shatmaq Jakob ka Sukkoth hiq nü na kihoto. Raüta kiijaq apaiq sichang jam ashi haito. Kiimaq anyamse kong sichang tiip ri haito. Kra ningkhan kra hiqshong ka Sukkoth nguta mangto.

¹⁸Jakob ka Mesapotamia mung maq jangho raüta khu asang maq Kanan mung na Shekhem chela na saühoto. Kiimaq apaiq sichang piitiip ka kra chela tho na wak ram ashi na teito.

¹⁹Apaiq raq kra hiq phu wak ram ka Hamor, Shekhem ma awe kra saüsetiim jaq wa kampho ngam sii shishi kuq raüta rito.

²⁰Raüta apaiq raq kiijaq berong-wacha ashi haito. Raüta kriika Israilnok Shiikeawe El mang na thüto.

Rapha Hiqwa Lak 34

Dina Ka Maiq Raq Haihiito

¹Ranaiq shi Dina, Jakob nai Lea se ka Kanan mungti nyungre rai riihumkai kito.

²Kiimaq Hiwaiq phan Hamor se Shekhem, kra wang na welawe raq Dina ka chhito. Kiimaq apaiq raq Dina ka sheahoto. Raüta haihiito.

³Shatmaq apaiq raq kra jechakse ka shamheawiq chhi raüta apaiq raq no ka lungwiito. Kiimaq jechakse raq apaiq lungwii raüjaq nguta Dina ka tiijom nato.

⁴Kiimaq apaiq raq awe ma chongto, “Ümniiraq ara jechakse ara ngi ma lamkuq laq.”

⁵Jakob raq ase jechak se ka maiq raq shummiito nguta tho ka lapto. Shatmaq asetiim ka anyamse kong rüm rum na tatimii riito. Kra ningkhan asetiim misaü shaq wiiwii apaiq ka kaiqshak miili kheto.

⁶Shekhemwe Hamor ka Jakob rai bom riichongkai nguta kito.

⁷Kra akhing na Jakob setiim ka rum maq awa jam na asaü wan she riito. Tsangshiq raq kra tsütsa ka taito. Kra tairaüta tsangshiq ka ahang raili riito. Kiimaq Shekhem raq atinkhan ashut klotaq kiimaq Jakob se ka haihü raüta Israilnok shummiitaq kra ningkhan pinthum aphok khiqto.

⁸Hamor raq Jakob ma nguto, “Ise Shekhem ka ümse jechak se krai riilungwiitlo. Mangchan laüta ümse ka apaiq ma tiiwa kuqlaq.

⁹Nashiq liipan na kiq ri laita sikhe sirü lam ka tan rong i. Laita naishiqnok nai namshiqnok liipan na sikhe rii riija rong i.

¹⁰Laita namshiq ka naishiqnok rai nai mung arjaq sironglaq. Ümniiraq ümriiba wa lungwiitläü kriiba kiijaq shonglaq. Kiimaq naishiq rai piikii pealea klolaq. Kiimaq tachong hupsam ka ümniiraq lungwiitläü kra phan phan laplu laüta thülaq.”

¹¹Kra nguraü tiishe Shekhem raq Dinawe ma nai aphutiim ma akha nguto, “Ngi ma maiq ka kuq ronglaq. Ngi riimin namshiq ma, namshiq raq aroro phan kra miklo kuq kang.

12 Namshiq ma jamlai ari athü kongphiq kechang wa kra namshiq raq aro ro ngi ma chong ronglaq. Kiimaq jechakse tri tiithii ka namshiq raq aroro athü atsin maq miitang ronglaq. Namshiq raq ajaü jaü, ngi raq mikuq kang. Namshiq raq jechakse ka ngi ma tiiwake chongli.”

13 Shatmaq Shekhem raq tsangshea nyung Dina kra shummi kha na, Jakob setiim raq Shekhem nai awe Hamor ma bom ka khonglaq raüta chong kuqto.

14 Tsangshiq raq apaiq ma nguto, “Naishiq raq naino ka atho hanhüwe miika tiwalot mai. Kriika naishiq ma jea tiingaü miraq.

15 Naishiq raq namshiq rai kiq ram wan chang lamlu ka shi li. Kriika namshiq maiqwere ümchuwa sitlan ka naishiq jamkho atho hanlaita sitiikai kiikhiisii namshiq riimin athohan chang miraq.

16 Kra ngu raütiq naishiq ka namshiq rai sikherü mirjahai. Naishiq ka namshiqnok rai adam na misi hai. Kiimaq namshiqnok rai phanshi maqshi ma mija hai.

17 Shatmaq namshiq raq naishiq tri ara lang man jiika, lanta namshiq raq athohan tri ka lang man jiika, naishiq raq nai shea-nyung ka achea mirwan hai. Laita miwa wan hai.”

18 Riita ara chongtaq tri arka Hamor nai ase Shekhem raq tai miika athuk tri nguta tiimato.

19 Kiimaq kra jerowe raq kra athohan tri klo ka taü laü khiq li she kloto. Jamkhano ngukla apaiq ka Jakob se jechakse kra tsan riroshe. Apaiq ka tsangta khan na akhek pinthumwe riito.

20 Kiimaq Hamor nai ase Shekhem ka chela kilamchong na ngongthun chang ba kiina wato. Raüta tsangshiq chelati nokwe kiima akhiishe chongto:

21 “Arwetiim arka nashiq rai khi alu. Tsangshiq ka na mung na nashiqnok rai tiisinga rong i. Raüta akhum ashiim na jamlai min tiibanbi mai misilaq. Na mung na tsangshiq shong nga miitu hü ahiq ri chamtraq jong hea. Nashiq raq tsangshiqnok setiim jechaksere kra lamrong i. Kiimaq nashiqnok setiim jechaksere kiimin tsangshiq ma tiwa rong i.

22 Shatmaq arwetiim ka nashiqnok rai adam na nokshi hiqshi na shong nga wan ma jiila, tri ka ashi li riichang, kriika nashiq raq nashiqnok maiqwere ümchuwa sitiikai kra athohan laita, tsangshiq jamkho athohan raüta sitlaq kiikha sichang nguwa.

23 Riita ikhiijiika tsangshiq raq nyamse kong ümchuwa rümtlaq kiimaq tsangshiq tachong hupsam ümchuwa rümtlaq kriimin nashiq riishe miraq mak shea? Arningkhan nashiqnok min tsangshiqnok rai adam na hiqshi na shong nga wan miituli kiq ka ri rong i.”

²⁴Kiimaq kra chelati nokmai qse kunli raq Hamor nai ase Shekhem raq chongtaq tri kiijaq siisaq pongto. Raüta maiqwere angu thun kunli raq athohan tri ka kloto.

²⁵Kriimaq ranai qtsam sijai niishe, kiiwa maiqwere thun ka athohan tri klotaq kra tsangmitsi mihea shaq bala na, Jakob senai wenai, Simeon nai Lewi, Dina ma aphu nai kra tsangnai jaq na nepja doraq chhaq maq kra chela na kito. Raüta maiq raq jurmin sapmak shon liipan niili kriiwa maiqwere thun ka wiita jiiip baiqto.

²⁶Hamor nai ase Shekhem kiimin nong nong maq tsat baiqto. Raüta tsangno Dina ka Shekhem tahii jam wa chat wan raüta wa wanto.

²⁷Maiq thun jiiipbaiq jai she Jakob setiim ahinti raq tsangno shummiitaq kra phuk lam kra chela wa hup nai sam thun ka wiita tsuq wanto.

²⁸Tsangshiq raq nyamse kong, minsäu kong, kumtoq kong thun, kiimaq chela mong na jamlai wa sitlaq kra kiimaq wak ram na jamlai wa sitlaq kra kun kun tsuq wanto.

²⁹Tsangshiq raq ara ariq phan ka wiita tsuq wanto. Kiimaq jechakre nai nosere thun wiita kiimaq jam na jamlai wa sitlaq kra wiita tsuq wan raüta wa wanto.

³⁰Kiijiishe Jakob raq Simeon nai Lewi ma nguto, “Namnai raq ngi ma tsa she niqkuq lan. Ümchaü ka Kanannok, Perijaiqnok, kiimaq armung na siti maiq angu wiita raq ngi ka angeng she mirho. Ngi rai maiq ka atsap se li. Tsangshiq wiitarü ka adam na pong raüta, ngi khat wan raüla, nashiq jamti ka wiijamtam mitiithen baiq.”

³¹Shatmaq tsangshiq raq treto, “Naishiq raq naino naishea nyung ka maiq raq mephe nyung ikha haihii ka ninlot mai.”

Rapha Hiqwa Lak 35

Shiikeawe Raq Jakob Ka Bethel Maq Shiimanto.

¹Shiikeawe raq Jakob ka thaüto, “Bethel hiq na jaqlo kilaq. Laüta kiijaq silaq. Kiimaq kiijaq Ngi miitu berong-wacha ashi hailaq, ümniika ümphu Esau ma hai ma juwan tlaü akhing na ümniirai riihumtaq Shiikeawe irma.”

²Kiimaq Jakob raq ajamtitiim ma kiimaq apaiq rai siti tarü ma akha nguto, “Namshiq jaq na pong mungti sumla phra thun sitlaq kra wiita baiq ronglaq. Lanta namkhum ka wiita phumram kham maq bat lanta tiisii ronglaq. Lanta khu akhea ka asii sam ronglaq.

³Nashiq ka armaq alaü she mirho rong i. Laita Bethel hiq niishe mikiho rong i. Kiijaq ngi raq ngi khrum keti Shiikeawe, ngi ma litkot chamchao ranaiq khrum ketiwe kiimaq ngi ümriiba niiwa khum wan kang kiijaq ngi rai nong nong maq siwantiwe ma berong-wacha ashi mihaiha.”

⁴Kiimaq tsangshiq raq Jakob ma tsangshiq jaq na pongmungti sumla phra thun ka wiita kuqto. Kiimaq tsangshiq raq titlaq niti thun kriimin kuqto. Apaiq raq kriithun ka Shekhem chela tho na Ok pechong tong na hiq na lapbaiqto.

⁵Kiimaq ümtiikiiwa Jakob nai asetiiim ka kra hiq wa laühotaq, kra tro binjü chela thun na siti mungmaiqse ka phiip raq tsaito. Kiimaq tsangshiq raq Jakob nai asetiiim ka joki mak riito.

⁶Jakob ka asengi thun tlotli tsuqho raüta, Luj hiqshong na saükito. Ara hiqshong ka ümchaü Bethel ngutlo. Arka Kanan mung na.

⁷Apaiq raq kiijaq berong-wacha ashi haito. Raüta kra hiq ba ka Bethel Shiikeawe mang na mangto. Jamkhano ngukla Shiikeawe ka pumsii maq kiraüta, Jakob ka apu ma hai ma juwantlaq akhing na, ara hiq ba maq riihumkito.

⁸Rebeka khrumti jechak se Debora ka tsaito. Kiimaq amaa ka Ok chongtong na lapto. Arka Bethel hiq maq shemai nü siim na riito. Kra ningkhan kra hiq ba ka “Ahochang Okchong” nguta mangto.

⁹Ümtiikiiwa Jakob ka Mesopotamia mung maq jangkitaq, Shiikeawe ka apaiq phana riihumki nongto. Raüta apaiq ka shiimanto.

¹⁰Shiikeawe raq apaiq ma nguto, “Üm mang ka Jakob. Shatmaq ümchaü armiiphat sanha, ümmang ka Israil miraq.” Kiimaq Shiikeawe raq apaiq mang ka Israil ngutiishe mangto.

¹¹Kiimaq Shiikeawe raq apaiq ma nguto, “Ngi Ka Ningkun Ajong Shiikeawe. Ümsetiiim ka paheashe mipuchi wan laq. Ümlai ümla kiiwa maiq mung pahea she mipu wanlaq. Kiimaq ümniika hokhambi thun ma kaüwati mija wan haü.

¹²Ngi raq Abraham ma kiimaq Isak ma kuqkang mung kra ümniima mikuqha. Kiimaq kra mung ka ümnaq tsaijai ümsaü ümsetiiim ma mikuqha.”

¹³Kra nguraütiishe Shiikeawe raq apaiq ka baiqthü raüta wa wanto.

¹⁴Kiijaq, Shiikeawe raq apaiq rai riibomtaq hiq ba na Jakob raq tsan na tiitsang chang man phan longkaü ashi shongto. Raüta kra longkaü ka spiqtai nai olip tai maq nyuk raüta ramto. Raüta Shiikeawe ma kiinong kuqto.

¹⁵Apaiq raq kra hiq ba ka Bethel nguta mangto.

Rechel Tsaito

¹⁶Jakob nai ajamtiiim raq Bethel hiq ka baiq thüto. Kiimaq tsangshiq ka Ephrath hiq na saü ma ashaqpuq dea niili, Rechel ma nodo akhing ka saüto. Kiimaq apaiq ma nodo ka ahawiq chamchaoto. Apaiq ma nowüchhi tsi ka henghea pinthum riito.

¹⁷Kra bala nochhü kamketi nyung raq nguto, “Naq haikiq, Rechel lei, armin maiqwe se hali.”

¹⁸Shatmaq apaiq ka atsai wan she riito, kiimaq atsitsü apit wan niishe apaiq raq ase ka Benoni nguta mangto. Shatmaq awe raq no ka Benjamin nguta mangto.

¹⁹Riita Rachel ka tsaiki kiita, apaiq maa ka Ephrath hiq na walam lamkii na lapto. Arka ümchaü Bethlehem ngutiishe ngutlo.

²⁰Jakob raq kra hiq ba na tsan na tiitsang chang man phan longkaü ashi shongto. Kiimaq kra longkaü ka ümchaü niitaq Rachel maakho nguta ngutlo.

²¹Jakob ka kiimaq ahin na hali laü wanto. Raüta apaiq piitiip ka Edar kong mongchong maq konii reko niishe tei wanto.

Jakob Setiim

(1 Ka 2.1-2)

²²Jakob ka kra mung na sitlaq choji na, Reuben ka awe chakliip nyungtiim phong wa nyungshi Bilha rai kiichamto. Jakob raq kra tsütsa ka taito. Raüta apaiq ka pinthum khiq riqto. Jakob setiim ka roqshi ri wenai.

²³Lea setiim ka Reuben, (Jakob se chhikhuwe pinthum), Simeon, Lewi, Juda, Isakar, kiimaq Jebulun riito.

²⁴Kiimaq Rachel setiim ka Joseph nai Benjamin.

²⁵Kiimaq Rachel ma adi-nyung Bilha setiim ka Dan nai Naphtali.

²⁶Kiimaq Lea ma adi-nyung Jilpa setiim ka Gad nai Ashar. Riita ara asetiiim thun arka Mesopotamia mung maq chhiito.

Isak Tsaito

²⁷Jakob ka awe Isak phana Mamre hiqshong na wato. Mamre hiq ka Hebron chela tho na riito. Arjaq Abraham nai Isak ka shong wanto.

²⁸Isak ka arawii shishi ri wiiroq tiichat na saüli sito.

²⁹Raüta apaiq ka tikii kiikaiq niisheti q tsaito. Kiimaq asenai Esau nai Jakob raq amaa ka lapto.

Rapha Hiqwa Lak 36

Esau Saüsetiim

(1 Ka 1.34-37)

¹Arthun arka Esau saüsetiim. Tsangshiq ka Edom ngutiimin ngutlo.

²Esau raq Kanannok sheare lamto. Tsangshiq ka arthun ara: Ada ka Elon se Hitaiq phan; Oholibama, ka Ana se, Ana ka Jibeon se. Apaiq ka Hiwaiq phan;

³kiimaq Basemath, apaiq ka Ishmail se, Nebaioth shea-nyung.

⁴Ada se ka Eliphaj; Basemath se ka Reuel;

⁵Kiimaq Oholibama setiim ka Jeush, Jalam, kiimaq Kora. Arthun arka Esau setiim siisaq Kanan mung maq achii.

⁶Kra jai miishe Esau raq tsang-nyungtiim nai ase maiqwe setiim nai jechak sere kra kiimaq apaiq wokhong na siti asengi thun ka kunli kiimaq apaiq nyamse kong thun nai tachong hupsam tlotli Kanan mung maq laptaq thun kra tsuqho raüta, ano Jakob tho wa mung ahin niishe laühoto.

⁷Apaiq ka jamto laühota ngukla apaiq nai ano Jakob sichang hiqshong raq tsangshiq ka dunglot mak she riito. Tsangshiq nyamse kong ka pahea raham hiqham she kha maq adam na silot mak she jakito.

⁸Kra ningkhan Esau ka ku-akin tong long Edom mung niishe shonghoto.

⁹Esau saüsetiim thun ka arthun ara, tsangshiq ka Edomnok ma atitiim.

¹⁰⁻¹³Esau tanyung Ada se ka Eliphaj. Kiimaq Eliphaj setiim ka siphu webiingi riito: Teman, Omar, Jepho, Gatam, kiimaq Kehaj riito. Kiimahali tsang-nyung nyungshi setiim ka Timna, kiimahali ase weshi ri dea asi kra mang ka Amalek. Esau tanyung Basemath tsangnai se ka ashi, apaiq mang ka Reuel. Kiimaq Reuel setiim ka weblai riito: Nahath, Jera, Shamma, kiimaq Mijja.

¹⁴Esau tanyung Oholibama, apaiq ma awe ka Ana, Ana ma awe Jibeon. Tsangnai setiim ka maiqwe setiim wetsam riito: Jeush, Jalam, kiimaq Kora.

¹⁵Esau saüse phan wa maiq phan thun apu wan ka arthun ara. Esau se chhikhuwe Eliphaj lai wa apu wan maiq phan ka arthun ara: Teman, Omar, Jepho, Kenaj,

¹⁶Kora, Gatam, kiimaq Amalek phan thun riito. Arthun arka Esau lai ala tsang-nyung Ada tsang nai lai siisaq.

¹⁷Esau se Reuel ka arthun maiq phan arma kaüwati: Nahath, Jera, Shamma, kiimaq Mijja. Ara maiq phan thun arka Esau tanyung Basemath tsangnai lai siisaq.

¹⁸Esau nai tsang-nyung Oholibama, awe ka Ana, tsangnai setiim thun wa maiq phan ka arthun ara: Jeush, Jalam, kiimaq Kora.

¹⁹Ara maiq phan thun arka Esau lai wa apu wan siisaq.

Seir Saüse Phan

(1 Ka 1.38-42)

²⁰⁻²¹Nokti miitung Edom mung na shongti ka maiq aphan aphan na tiikhotlo. Kiimaq tsangshiq ma tsangti kaüwati ka Seir, apaiq ka Horaiq phan wa. Seir setiim ka arthun ara: Lotan, Shobal, Jibeon, Ana, Dishon, Ejar kiimaq Dishan.

²²Lotan ka Hori nai Heman weraü ma kaüwati. (Lotan ma ashea-nyung ashi. Apaiq mang ka Timna.)

²³Shobal ka Alwan weraü, Manahath weraü, Ebal weraü, Shepho weraü, kiimaq Onam weraü ma kaüwati.

²⁴Jibeon senai ka maiqwe se nai anai, Aia nai Ana. (Ara Ana kata awe kumtoq kong rüm lam maq kumtsai phii rum nyang khi wang na khamke tsiimse rai setiim humtiwe.)

²⁵⁻²⁶Ana ka Dishon ma awe. Apaiq ka Hemdan weraü, Eshban weraü, Ithran weraü, kiimaq Cheran weraü ma kaüwati. Ana se ka jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Oholibama.

²⁷Ejar ka Bilhan weraü, Jaawan weraü, kiimaq Akan weraü ma kaüwati.

²⁸Dishan ka Uj weraü nai Aran weraü ma kaüwati.

²⁹⁻³⁰Arthun arka Horaiq phan Edom mung na siti. Lotan phan, Shobal phan, Jideon phan, Ana phan, Dishon phan, Ejar phan, kiimaq Dishan phan.

Edom Mung Hokhambi

(1 Ka 1.43-54)

³¹⁻³⁹Israil mung na hokhambi mishong shaq pat na Edom mung pengti hokhambi thun ka arthun ariiraq lang wanto: Arthun arka riithong wantlii pat shi maq riita pat shi na saüli lang wanto: Bela ka Beor se Dinhaba hiqti Jobab ka Jera se Bojra hiqti Husham ka Teman wangti Hadad ka Bedad se Awith hiqti (apaiq raq Midiannok ka Mob mung maq khat raüta tangto) Samla ka Masreka hiqti Shaul ka Rehoboth hiqti Juraikii wa Baal Hanan ka Akhbor se. Hadad ka Pau hiqti (tsang-nyung mang ka Mehetabel, apaiq ka Matred se kiimaq ati mang ka Mejahab)

⁴⁰⁻⁴³Esau ka Edom mung na siti arthun maiq phan arma kaüwati: Timna phan, Alwa phan, Jetheth phan, Oholibama phan, Ela phan, Pinon phan, Kenaj phan, Teman phan, Mibjar phan, Maqdiel phan, kiimaq Iram phan ma kaüwati. Arthun maiq phan shong chang hiqshong thun ka tsangshiq Maiqmii aphan mang maq siisaq mangto.

Rapha Hiqwa Lak 37

Joseph Nai Aphutiim

¹Jakob ka awe shongchang Kanan mung niili siruq shongto.

²Kiimaq Jakob tahii manphan ka akha. Joseph ka jerowe arawii wiirroqshi ri wiimiishi. Apaiq ka awe sku kong nai chhechhi kong kra rümdamti, awe chakliip nyung nai Bilha nai Jilpa setiim rai riito. Aphutiim raq jamlai wa abi klotlaq kra apaiq raq awe ma chong wan lili riitlo.

³Jakob raq Joseph ka asemi abiti khuthaq na apa mangchanto. Jamkhano ngukla apaiq ka awe tikiija niitiq ahum riito. Awe raq samtong ajong wiq kaü ajaq dang na saü lili ashi apaiq miitu tiitaqto.

⁴Aphutiim raq awe raq Joseph ka tsangshiq nam ma achan mangchantlo nguta chhito. Kra ningkhan tsangshiq raq tsangno ka pinthum ngenghoto. Raüta tsangshiq ka apaiq rai samhea min bomdam mak she riito.

⁵Rawashi Joseph raq rawa ma ashi mato. Kiimaq apaiq raq apaiq rawa ma ka aphutiim ma chongto. Kra chong kiita tsangshiq raq apaiq ka ngenghea she ngeng hoto.

⁶Apaiq raq akha chongto, “Tairong laq, ngi rawa ma amaha ka chong pha.

⁷Nashiq tarü ka wak na, bunwong han laita khaolüm tei rea riikai. Kijjaq ijaq wa bunwong khaolüm tei kaü kriika tiichap kangta ra na rusan chaptö. Kiimaq namshiq khaolüm tei thun ka ikhaolim tei kaü kra tro tam na chaptö. Raüta amun ka hiq nü na kuraq raq raüta noqto.”

⁸Kiijiishe, “Riita ümniika hokham ma ja laüta naishiq thun ara mipengha ngutiisha tiima tlaü?” nguta aphutiim raq apaiq ma waito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq rawa ma chhitaq kra miitu nai apaiq raq tsangshiq khuthaq na jamlai bom wa chonglaq kra miitu achan ana she hali ngengho nongto.

⁹Kra jaimiishe hali Joseph raq rawa ma ka jangshi ri hali ma nongto. Kiimaq kra aphutiim ma akha chongto, “Ngi raq rawa ma ka jangshi ri hali manong kang. Ima miika rashe kaü nai jipi kaü kiimaq raiqsaiq poroq shi ri poshi ka ikhaki na hiq na bum raüta ngi ka noqto.”

¹⁰Apaiq raq rawa ma ka awe miimin chongto. Kiimaq awe riika kra tai raüta apaiq ka akhli sonto: “Jamkhiinok pe ama wa malaü kra? Riita ümniinga ümnyung, nai ümphutiim kiimaq ngi ka ümphana kilaita üm niisha minoqki haita?”

¹¹Joseph phutiim ka apaiq ma makshu rashe she riito. Shatmaq awe riika kra taiku rawa ma bom kra rashi hiq wea tiima shat maq sito.

Joseph Ka Shabaiqto Kiimaq Ejjip Mung Na Sheahoto

¹²Ranaiqshi Joseph phutiim ka awe nyamse kong rüm kai Shekhem hiq na kihoto.

¹³Kiimaq Jakob raq Joseph ma chongto, “Ümniika ümphutiim phana Shekhem na kilaq. Tsangshiq ka kijaq nyamse rüm sitlo.” Joseph raq treto, “Ahea na. Mikikang.”

¹⁴Kiijiishe awe raq nguto, “Kilaq. Laüta ümphutiim ka ahea shea sitla liiki kiq. Kiimaq nyamse kong kiimin ahea shea rümtla liikikiq. Laüta ana jang wakiq, laüta ngi ma tsütsa ka tiitai wakiq.” Kiimaq awe raq apaiq ka Hebron Hiqwii Tan maq kiina tiikito. Raüta Joseph ka Shekhem niishe saükito.

- ¹⁵Raüta kra binjü wak ram na apaiq ka aphutiim rit akhumsea riito. Kriiwiishe maiq weshi raq apaiq ka chhito. Raüta apaiq ma waito, “Ümniika jamlai rit wa khum rai tlaü?”
- ¹⁶“Ngi ka iphutiim rit khum tiikang. Tsangshiq ka nyamse kong rüm sitlo,” nguta apaiq raq treto. “Ümniiraq tsangshiq ka ümbano asap haü shea?”
- ¹⁷Kriiwe raq treto, “Tsangshiq ka ahin na kihoto she. Ngi raq tsangshiq liipan na Dathan hiq na kiho rong i nguta riichongtlo taikang.” Krai mren Joseph ka aphutiim jai joho kiina kihoto. Kiimaq tsangshiq ka Dathan hiq na lohoto.
- ¹⁸Tsangshiq raq apaiq ka alu na akairai chhito. Kiimaq tsangshiq phana misaüho shaq liipan niili tsangshiq raq apaiq ka atsea chang nguta mat kii ka süto.
- ¹⁹Tsangshiq liipan na akha riichongto, “Kra kitlaq ka, rawa ma chhitiwe ira.
- ²⁰Lo, warong ra, apaiq ka tiishe rong i. Laita amaa ka khappong kham hü shin riiq riiq sitlaq kra thun kiiwa ashi mong na dobaiq rong i. Nashiq raq apaiq ka rum ngam raq kaqto nguta michong rong i na. Laita apaiq rawa ma thun ka jam kho jajiiq kriishe milii rong i na.”
- ²¹Reuben raq tsangshiq bom riichong ka taito. Raüta Joseph ka tiichhiike miitu lamlu ritto. Raüta akha nguto, “Nashiq raq apaiq ka tsat mai li.”
- ²²“Apaiq ka ara rumnyangkhi arjaq khappong shin riiq riiq mong kiiiji li dobaiq rong i. Shatmaq atsea wiq wiq ka naq tsat rong kiq.” Apaiq raq akha ngutaq arka, tsangshiq jaq khon mong wa apaiq ka tiichhiike miitu nguto. Raüta awe phana tiiwa baiq nong ma nguto.
- ²³Riita Joseph ka aphutiim phaniishe saükito. Riikiita tsangshiq raq adü wa samtong jong kaü ajaq honglu samtlaq kra chaihama chaihea she chai baiqto.
- ²⁴Raüta apaiq ka hit hoto. Raütiishe khappong ashi kham ahü shin riiq riiqti mong na do raüta tiidea baiqto.
- ²⁵Raüta tsangshiq ka dungsea anga riito. Kra liipan na tiidong chhaq miili, tsangshiq raq Ishmailnok laopanbi kong ka Gilead wang maq aki Ejjip mung nü na kaihoti kra chhito. Tsangshiq kumtsong kong raikhü niika süse tapan nai triinai hupsam hoho raüta aki riito.
- ²⁶Kiimaq Juda raq aphutiim ma akha nguto, “Nashiq raq nano ka tsat baiq laita, apaü riihai jiika jamlai amet wa milap rong i ta?”
- ²⁷Ara Ishmailnok armiili khoti shaphaq rong i na. Kra nguraü ka nashiq raq apaiq dü na jaq miiq raa mak kata. Jamkhano ngukla apaiq ka nano shaq kata; tiijai hanngam ashi kata.” Kiimaq aphutiim riimin apaiq kiq niishe choto.
- ²⁸Kiimaq ümtiikiiwa wiijamti Midiannok laopanbi ka tsangshiq phaniishe saühotaq, aphutiim raq Joseph ka khappong mong kiiwa räü maq ra niishe doto.

Raüta apaiq ka Ishmailnok ma kampho ngam sii siiroq nai phana shaphaqto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka Ejip mung niishe sheahoto.

²⁹Kiimaq ümtiikiwa Reuben ka khappong na jangwa raüta liikiita, Joseph ka kiijaq ahü riito. Kra ningkhan apaiq raq adü na asam khea kra atsan bitsi ma chaihama chaihea she chai baiqto.

³⁰Apaiq ka anotiim phaniishe jangwato. Raüta akha nguto, “No ka kiijaq ahü she! Ngi ka jamkhii she wa mijaha?”

³¹Kiijiishe tsangshiq raq chhechhi ashi tsatto. Raüta Joseph samtong jong kaü ka kra ngam tiijai na tsamto.

³²Raüta tsangshiq raq kra samtong jong kaü ka awe miishe lam kuq hoto. Raüta akha nguto, “Naishiq raq ara humkai. Riita arka ümse samtong dea shea?”

³³Apaiq raq kra liito. Raüta sapto. Kiimaq akha nguto, “Ngohea dea, arka apaiq khea ahata! Phanshi ra rum ngam raq apaiq ka kaqto ahata. Ise Joseph ka apun awun she kaqphaqtaq ahata!”

³⁴Kiimaq Jakob raq atsanbi tsi ma adü wa khea kra chaihama chaihea chai baiqto. Raüta wunthaü riinaü miirii ka samto. Raüta ase maaho rahi luhea hoqsiqto.

³⁵Asetiim maiqwe setiim thun nai jechaksere ka apaiq phana wa raüta tlinto. Shatmaq apaiq ka jaiq mak phan riito. Kiimaq apaiq raq akha nguto, “Ngi ka ise maaho lam maq aho ajii lam miili she wulum mung na misaü hoha.” Kiimaq apaiq ka ase Joseph maaho shiri ruq miili she sito.

³⁶Kiimaq anü na, Midiannok raq Joseph ka Potiphar ma shabaiqto. Apaiq ka hokhamwe sengi siihiipbi phongwa weshi riito. Apaiq ka hokhamwe jam kheti phentuwe.

Rapha Hiqwa Lak 38

Juda Nai Tamar

¹Kra akhing bala Juda ka aphutiim thun ka baiqthü raüta maiq weshi Hira ngutlaqwe phana sikai kihoto. Kriiwe ka Adullam chelati.

²Kiijaq Juda raq Kanannok shea jechakse ashi, awe mang ka Shua kraiihumto. Raüta apaiq raq kriinyung ka lamto.

³Raüta kriinyung tsangnai se ka maiqwese ashi humto. Apaiq raq ase ka Er nguta mangto.

⁴Kiimahali tsang-nyung ka wiihanshe hali riito. Raüta ase maiqwese ashi hali doto. Raüta ase ka Onan nguta mangto.

⁵Kiimahali tsang-nyung raq ase ashi hali hum nongto. Raüta ase ka Shela nguta mangto. Kra nowüchhi akhing na Juda ka Akhhib hiq na riito.

⁶Riita ase chhikhuwe Er miika Juda raq tsang-nyung lamkuqto. Apaiq mang ka Tamar.

⁷Er hon aja ka abi. Kiimaq kriiraq TATIWE tsan tiibito. Kra ningkhan TATIWE raq apaiq ka atsea riibaiqto.

⁸Kiijiishe Juda raq ase Er ma anowe Onan kiima chongto, “Ümpu wulumwe khop kra thaqlaq. Laüta ümnyi-chhi-nyung manti-nyung krai sidamlaq. Laüta tri na chongtlaq kiikha ümniiraq apaiq ma ano-chhiwe raq aphu lai kra thumki mak chang tiishong ngalaq.”

⁹Shatmaq Onan raq asap anyi-chhi nyung tsangnai setiim ka apaiq rii ka riimak. Kra ngomaq ümtiikiiwa apaiq anyi-chhi-nyung manti-nyung rai haingatlaq, alai ka hiq na raübaiq baiq lili riitlo. Krai mren aphu wulumwe rii asetiiim ka ahü miraq.

¹⁰Apaiq raq kra klotlaq kra chhi raüta TATIWE ka kai tsan hea mak riito. Kra ningkhan TATIWE raq apaiq kiimin tsat baiqto.

¹¹Kiijiishe Juda raq anam-nyung Tamar ma akha chongto, “Ümwe jam niili jang wan laq. Laüta ise Shela kra maiq lamke cho misaü shaq wiiwii manti-nyung li silaq.” Apaiq raq akha chongtaq arka, apaiq ka ahai, Shela kiimin aphunai tsat baiqtaq kiikha tsat baiq nong jiiq nguta nguto. Krai mren Tamar ka awe jam na jang wanto.

¹²Kra jai maq ashaqpuq sijai na Juda tanyung ka tsaikito. Tsang-nyung tsaijai apaiq raq maajo akhing kra lot jai she, apaiq ka aluwe Adullam hiqti Hira tsangnai Timna hiq na kihoto. Kiijaq asku kong bin kra si akhing riito.

¹³Kiimaq maiq ashi ra raq Tamar ma ahuchhiwe Juda ka Timna hiq na asku kong bin sikai miki nguta chongto.

¹⁴Kiimaq, apaiq raq manti-nyung miirii samtlaq kra akilai riito. Raüta atheaphi ka bannin kheachü maq pangto. Raüta apaiq ka Timna chela na kaichang lam na Enaim chela na saü wan na chiiphai kilamchong tho na ngalito. Jamkhano ngukla apaiq raq Juda se nobungwe Shela ka kra akhing na maiqla she, maiq lamcho she nguta asap. Shatmaq apaiq ka Shela rai adam na tiishong nga dam mak nguta asap.

¹⁵Riita ümtiikiiwa Juda raq kriinyung ka chhitaq, apaiq raq kriika mephe nyung sham nguta tiimato. Jamkhano ngukla kriinyung raq atheaphi ka khea maq apang riito.

¹⁶Apaiq ka kriinyung phana lamphai kiijaq wato. Raüta akha nguto, “Ahea na. Riita ümniiraq amaq athu ka ümchuwa jaü tlaü?” (Apaiq raq kriinyung ka anam-nyung ngutiika sap mak dea riito.) Kriinyung raq nguto, “Ümniiraq ngi ma jamlai wa mikuq haü?”

17 Apaiq raq treto, “Ngi raq chhechhise are se ashi inyamse kong wiitiq mitiikuq kikang.” Kiijiishe kriinyung raq nguto, “Ahea na. Kra chhechhi se ka mitiikuqki haü shaq bala kiqkham raükha la na, ngi ma phanshi ra bom kham kongphiq kuq thü liina.”

18 “Riita ngi raq bomkham raükha kongphiq ka jamlai wa mikuqhata?” nguta apaiq raq waito. Kiijiishe kriinyung raq nguto, “Ümjaq na sil sitlaq kra apaq chang raülo nong nong kiimaq ümjaq na nyeakii shamtlaü kra kuq thülaq.” Kiimaq apaiq raq kriithun ka kriinyung ma kuqto. Kra raütiishe tsangnai ka adam na haingato. Kiimaq kriinyung ka wiihan she riito.

19 Raüta Tamar ka jam na wa wanto. Raüta adü na asam bannin khea akhupo pang chang ka alam riibaiqto. Raüta manti-nyung miirii kra hali sam nongto.

20 Kra jai miishe Juda raq aluwe Hira ma chhechhise ka jechak nyung kiima tiikuq kito. Kiimaq kriinyung jaq wa ahupsam bomkham akhakuq thü kra tlamkai tiikito. Shatmaq Hira raq kriinyung ka humki mak she riito.

21 Apaiq raq maiqwere wiijamti Enaim hiqti ma waito, “Man na ara lam tho na mephe nyung sitlaq ira ümbano?” “Ahüla, mephe nyung ka arjaq simak dongdiila” nguta tsangshiq raq treto.

22 Kiimaq apaiq ka Juda phana jang wanto. Raüta nguto, “Ahü ngi raq kriinyung ka humki mang. Kiijaq siti maiqwere nga, kiijiiq mephe nyung ka ahü simak dongdii nguwa.”

23 Juda raq nguto, “Bam riilaq. Hupsam thun ka apaiq riili she ümthüho laq. Nanai ka maiq miikhoti tiinaikü jiiq. Ngi raq apaiq jaq maq ka ake chang nguta atiiimaha wa. Shatmaq ümniiraq apaiq ri hum maü dea ngu.”

24 Kra jai maq jipi lütsam sijai niishe maiq ashi ra raq Juda ma chongto, “Üm-nam-nyung Tamar ka mephe nyung ikhli sitlo. Ümchaü ka apaiq wiihan she.” Kra tai raüta Juda raq aming kuqto, “Apaiq ka chiiphai na hit ho ronglaq. Lanta wa na tiitsai laq chaqbaiq ronglaq.”

25 Nanok raq apaiq ka chiiphai na hit ho tlaq akhing niishe, apaiq raq ahu-chhiwe ma bom ka akha tiichong wato: “Ngi raq isewok hotiikang arka ara hupsam thun ara tatiwe se hotiikang. Riita ara hupsam thun ara liilaq. Laüta arthun arka juwe hupsam wa kra liliishaq-ara sil apaq chang sairäü min nong nong kiimaq ara nyeakii ariiri.”

26 Kiimaq Juda raq kra hupsam thun ka tiitsangto. Raüta akha nguto, “Apaiq ka riikhaq li. Jiq mak dea. Ngi raq riawe apaiq ma jamlai kloke chang wa jaqsham ka klo kuq mang dea riikang. Ngi raq apaiq ka ise Shela ma romkeha chang wa romkuq mang dea riikang.” Kiimaq Juda ka kriinyung rai chap nga dam mak tliishe riito.

²⁷Kiimaq ümtiikiiwa apaiq ma nowüchhi akhing she saütaq, kra akhing na awok na ase ka anai jongri achhop nguta sapto.

²⁸Apaiq nowüchhitsu raitlaq kiijaq no ashiti raq ajaq jaqko ka kongkhu tiidong kito. Nochhü kamketi nyung raq kra no jaq dong kitaq kra ajaq maq lapsaq riito, Raüta raishiilo ka nojaq na dakto. Raüta nguto, “Arti ara kongkhu rawii chhito.”

²⁹Shatmaq kra noshii raq ajaq ka anyung wok mong na hali tiijang hit wan nongto. Kiimaq apuwe kriishe kong khu chhiito. Kiiishe nochhü kamketi nyung raq nguto, “O ikhla ümniika akha kongkhu shiiho laü nya!” Krai mren kra no ka Perej nguta mangto.

³⁰Raütiishe anowe ka ajaq dang na raishii lose kra tiidak shat miishe dongkito. Kiimaq apaiq ka Jera nguta mangto.

Rapha Hiqwa Lak 39

Joseph Nai Potiphar Tanyung

¹Riita Ishmailnok raq Joseph ka Ejip mung na sheahoto. Raüta Potiphar ma shabaiqto. Apaiq ka hokhamwe sengi siihiipbi phong wa weshi kiimaq apaiq ka hokhamwe jam kheti keptenwe.

²TATIWE ka Joseph rai asi. Kiimaq apaiq raq jamlai jaqwa shamtlaq kra wiita ong wan ruq riitlo. Apaiq ka atijongwe Ejipwe jam na sito.

³Atijongwe raq TATIWE ka Joseph rai asi nguta chhito. Kiimaq apaiq raq jamlai jaq wa shamtlaq kra phanrap na ong wan ruqli kra chhito.

⁴Kiimaq Potiphar ka apaiq ma kai tsanhea maq sito. Raüta apaiq ka apaiq pumsii jaqshise miishe shongto. Kiimaq apaiq raq Joseph ka apaiq jamkun na jaqsham kaiwa ümchuwa kra tachong wiira thun hupli thaq na liiwan miitu arang kuqto.

⁵Kra miiphat she, Joseph asi ningkhan TATIWE raq kra Ejip mungtiwe jamkun ka kiimaq ajam kun na hupsam sitlaq thun kra kiimaq wak na sitlaq thun ka wiita shiiman kuqto.

⁶Potiphar raq ajaq na jamlai wa sitlaq thun ka kunli Joseph arang niishe kiinong kuq baiqto. Apaiq ka jaq sham kaiwa jammin brorii mak she, ranap raji na tü adung phaqsitlaq kra lam lam li she riito. Joseph ka shamheawiq phintsaq tsaqwe kiimaq shamhea shamjüwe atsomwiq we riito.

⁷Kiimaq kiijaq heashi sijai na atijong-nyung maklii ka apaiq dü niishe tiinyi wanto. Apaiq raq Joseph kriishe lungwiihoto. Kiimaq atijong-nyung raq apaiq ka adam chapnga i ngutiishe niqhoto.

⁸Shatmaq apaiq raq tremak riito. Kiimaq apaiq ma akha chongto, “Liilaq. Ngi arjaq asi kha maq itijongwe raq ara jam kun miitu jam min chapa mak she. Apaiq raq ngi ma apaiq tachong hupsam kunli khuthaq na liiko wan miitu arang kuqto.

⁹Ara jam kun na apaiq raq jamkho arang hotlaq kiikha ngi riimin arang hotiikang. Kiimaq apaiq raq ngi ma jamlai phan min dampau mak. Ümniikli she tiichongtlo. Ikhiijiika ngi raq atinkhan ashe ashut sethoq ngarai ka Shiikeawe makki na jamkho miklo?”

¹⁰Kriinyung riika wranaiqshe Joseph ka tiishon ruq niqtlo. Shatmaq apaiq raq kriinyung bom ka tremak phan riito.

¹¹Shatmaq ranaiqshi she Joseph ka tap mong na apaiq jaqsham wa wato. Kra bala jam na jaqshamti jaqshisetiim ahinti ka jumin ahü chato.

¹²Kriinyung raq Joseph ka adü wa samtong jong kriimaq laphoto. Raüta, “Wara, nanai adam chapnga i,” nguta nguto. Shatmaq apaiq ka kiiwa adü na samtlaq samtong jong ka kriinyung jaq na chhut baiq thütlii raüta kinphai na tlatchhat juto.

¹³Kiijiishe kriinyung raq Joseph raq apaiq samtong jong ka kiijaq baiqthü tlii raüta, apaiq ka kin phai na juho kiita,

¹⁴apaiq raq ajam na jaqshamti jaqshisetiim thun ka heato. Raüta akha nguto, “Liirong laq ara! Ara Hibrunokse, ijamtiwe raq arjaq jaqsham ma asheaho se raq nashiq ka shummiitlo. Apaiq ka itap na nyap wato. Raüta ngi ka haihiila nguta danto. Shatmaq ngi raq tiihong lata siiho kang.

¹⁵Ngii siiraiho kang tiishe, apaiq ka kinphai na tlatchhat juto. Raüta asamtong jong ka ngi tho na baiqthü raüta juto.”

¹⁶Kiimaq kriinyung raq Joseph samtong jong ka atijongwe ka jam na misau shaq wiiwii apaiq jaq niili thüto.

¹⁷Kiijiishe tsang-nyung raq tsangwe ma ajaqshisetiim ma jamkho chongtaq kiikha chongto: “Kra Hibrunok phan dise ümniiraq arjaq na jam na shea wan lau kra itap mong na wato. Raüta ngi ka shummiito.

¹⁸Shatmaq ngi ka asiirai riikangta, apaiq ka asamtong jong ka ngi tho na baiqthü tlii raüta, kinphai na juto.”

¹⁹Joseph tijongwe ka kai phok khiqto.

²⁰Kiimaq Joseph ka tlapto. Raüta thong na thübaiqto. Kra thong ka hokhamwe raq phaqttek na ashaq baiq maiq thun kra sitlo. Kiijaq Joseph ka sito.

²¹Shatmaq TATIWE ka Joseph rai asi. Kiimaq apaiq raq Joseph ka shiimanto. Kra ningkhan phaqttek liiti ajongwe ka apaiq ma kai khoqriiq khiq riito.

²²Apaiq raq Joseph ka phaqttek mong na sitibi thun kra peng wan arang kuqto. Kiimaq phaqttek mong na jaqsham chang ümchuwa sitlaq kra Joseph arang niishe kuqto.

²³Kra siihiip jongwe ka Joseph wokhong na jaqsham kaiwa ümchuwa sitlaq kra miitu jamlai min chapa mak she riito. Jamkhano ngukla TATIWE ka Joseph rai asi. Kiimaq Joseph raq jaq ümchuwa shamlaq thun ka wiita tiiong kuq wan ruq riito.

Rapha Hiqwa Lak 40

Joseph Raq Thong Na Sitiwenai Rawa Ma Liichum Chongkuqto

¹Kra jai maq ashaquq sijai na, Ejip mung hokhamwe che tsümketiwe nai awinsii lumti maiqlawe raq hokhamwe tsan tiikhiqto.

²Apaiq ka ara siihiip wenai arma atsan khiqto.

³Kra ningkhan apaiq raq tsangnai ka hokhamjam kheti phentuwe jam na thong na shaqto. Joseph kiimin kra jam niisii thong na riito.

⁴Tsangshiq ka thong na rahiq aluwiiq sito. Kiimaq phentuwe raq Joseph ka tsangshiq liiti jaqshise ma thüto.

⁵Rawashi phaqték mong maq, che tsümketiwe nai winsii lumketi maiqlawe tsangnai wiita raq rawa ma mato. Kiimaq tsangnai rawa ma liichum ka pong pong.

⁶Kiimaq Joseph ka ranap na tsangnai phana wato. Raüta apaiq raq tsangnai ka tsan tiibi raq raq chhito.

⁷Kiimaq apaiq raq tsangnai ma waito, “Namnai ümchaü ranaiq jamto chapa raitlan?”

⁸Kiijiishe tsangnai raq treto, “Nainai wiita raq, maiqmiimii rawa ma makai. Kiimaq nainai ma kra liichum chongketi maiq ka arjaq jumin ahü.” “Shiikeawe riili khata rawa ma liichum ka chongkuq lotla,” nguta Joseph raq nguto. “Ikhla namnai rawa ma ka ngi ma chong rong liina.”

⁹Krai mren che tsümketiwe raq chongto, “I ma maq, ikhaki na spiqraü tsung ashi chhikang.

¹⁰Kiijaq akii ka kotsam jong ri. Kiijaq ajaq ka nüm wan ri, apü she riiwanto. Kiimaq spiqtsi ka amanshe riito.

¹¹Kiimaq ngi raq ijaq na hokhamwe kok ka sham kang. Latiishe ngi raq spiqtsi nyam ka pankang, lata atsi ka kok mong na sokang. Latiishe kra spiqtsi tsai ka apaiq ma kuq kang.”

¹²Kiijiishe Joseph raq nguto, “Kra liichum ka ara: akü kotsam kriika ranaiq tsam.

¹³Ranaiq tsam sijai na hokhamwe raq ümniika phaqték mong wa mitiidong. Raüta ümkha ka adii mirkuq. Kiimaq ümniika ümnaq ngachü ngacho na che tsümketiwe ma hali mishong nong. Kiimaq man na ümniiraq apaiq ma chekok ka jamkho tsümkuq tlaü kiikhahali mitsüm kuq nong haü.

¹⁴Shatmaq ümniima phanrap rahi q ahea she saü wan kiiphaüla, mangchan laüta, ngi ariiri ümisan na tiitsang laq. Kiimaq mangchan laüta ngi miitu ri hokhamwe ma bom ka tiitai chonglaq. Laüta ngi ka ara phaqték mong wa dongho miitu khrumlaq.

¹⁵Jamkhano ngukla, ngi ka naishiq Hibrunok mung wa maiq raq alap-ho. Kiimaq ara Ejip mung miimin, ngi raq thong na shaqli chang jamlai khü akha min tangmang shatmaq phaqték na shaqtlo.”

¹⁶Kiijiishe kra winsii lumketiwe maiqlawe raq kra chekok tsümketiwe rawa ma liichum ka ahea chongke kra chhito. Kiimaq apaiq raq Joseph ma chongto. “Ngi riimin ima ka ashi makang. Ima maq ngi ka ikhu na taükok atsam na winsii lumje kra buraü riikang.

¹⁷Akhu thaq niiti taükok niika hokhamwe miitu phanrap phanrii winsii riito. Kiimaq wushikong raq kra winsii thun ka phaqték rattlo chhikang.”

¹⁸Kiijiishe Joseph raq treto, “Kra liichum ka ara: Taükok atsam kriika ranaiq tsam misi.

¹⁹Ranaiq tsam sijai na hokhamwe raq ümniika phaqték mong wa mitiidong. Raüta ümkhupo ka mitiichum baiq! Raüta apaiq raq üm maa ka khamchong ashi shong raüta kiijaq ra na mitiishak paq baiq. Kiimaq wushi kong raq ümngam ka miphaq.”

²⁰Kiimaq apaiq rawüchhi ranaiq na, kriimaq ranaiq tsam sijai na, hokhamwe raq phaqték poi jonghea kloto. Raüta apaiq sengi siihiipbi ma tiiphaq siqto. Kiimaq apaiq raq chekok tsümketiwe nai winsii lumti maiqlawe ka phaqték mong wa tiidongto. Raüta tsangnai ka asengi siihiipbi man na tiichapto.

²¹Raüta apaiq raq che tsümketiwe ka kongkhu wa apaiq ngachang ngacho na hali tiinga shong nongto.

²²Shatmaq apaiq raq winsii lumketi maiqlawe ka atitsea riibaiqto. Kriithun ka Joseph raq jamkho chongtaq kra phan phan kuwato.

²³Shatmaq che tsümketiwe riika Joseph miitu atsan niimin tiimara mak she, apaiq miitu ka wiita laqtang laq baiqto.

Rapha Hiqwa Lak 41

Joseph Raq Hokhamwe Rawama Liichum Chongkuqto

¹Kriimaq wiinai sijai niishe, Ejip mung hokhamwe raq ama maq apaiq ka Nail Raikii na chap raü nguta mato.

²Kra liipan niili minsäu kaümiishi, phintsaq tsaq kumchipo ikha ka Nail Rai mong kiiwa dong wanto. Raüta nyiimlung sangphii rü kra phaqték ahai sea chhito.

³Kra jaimiishe minsäü kaü miishi kaühin she hali dong wan nongto. Kra kaütiim ka riikokkok arok ariidali riito. Kra kaümiishi ka dong wan räuta jürai kii kiijaq kong khuwa kaümiishi chaptlaq kra she chap damto.

⁴Räuta kra shinriiqriiq kaümiishi kriiraq phintsaq tsaq kaü miishi kra pha q baiqto. Kiijiishe hokhamwe ka asam riikito.

⁵Kiimaq apaiq ka akon hali riiwan nongto. Räuta apaiq raq rawa ma ashi hali ma nongto. Räuta ama miika tsam chong shi na tsam nyam ka nyam miishi aman she chhito.

⁶Kra jaimiishe hali tsam nyam ka nyam miishi kra cham wanto, kriika achhii shaqmii kiimaq kumtsaiphii nü maq rahai haike haiwan räuta atiishin baiq rat riito.

⁷Kiimaq kra achhii shinriiq riiq tsam nyam thun kriiraq tsam nyam ahea wiqti thun kra wiita kaq wan räuta pha q baiqto. Kiijiishe hokhamwe ka akon wa samkito. Räuta rawa ma khana nguta sapto.

⁸Ranap niishe apaiq ka achapa she riito. Kra ningkhan apaiq raq Ejjip mung na siti mintin logle kloti thun kiimaq taksmabi thun kra tiishe kito Räuta tsangshiq ma apaiq rawa ma ka chongto. Shatmaq tsangshiq phong wa weshi ra riimin apaiq rawa ma liichum ka chongkuq lot mak riito.

⁹Kiijiishe tiq chekok tsümketiwe raq hokhamwe ma chongto, “Ngi raq shut kang dea nguta ümchaü ranaiq ümman na mra tiidii wan tiikang.

¹⁰Ümniika winsii lumti maiqlawe nai ngi rai ümman akhiq riito. Kiimaq ümniiraq nai nai ka hokhamwe jamkheti phentuwe jam na pha qtek na sha q laü.

¹¹Rawashi nainai wenai wiita raq maiqmiimii rawa ma makai. Kiimaq nainai rawa ma liichum ka pong pong.

¹²Hibrunok jerowe ashi ka kiijaq nainai rai sitiwe riito. Apaiq ka jamkheti phentuwe dise riito. Nainai raq apaiq ma nai nai rawa ka chongkai. Kiimaq apaiq raq rawa ma liichum ka nainai ma chongkuqto.

¹³Phanrap ka apaiq raq chongtaq kra phan phan dea kuwato: ümniiraq ngi ka ngi ngachang ngacho na hali tiinga shong nong laü. Shatmaq ümniiraq winsii lumtiwe ka pha qsi na tiiki baiq laü.”

¹⁴Kiijiishe hokhamwe raq Joseph ka tiishe kito. Kiimaq tlohit li apaiq ka pha qtek mong wa tiishe kito. Apaiq raq anübin ka sijai akhu akhea ka klaito. Räuta apaiq ka hokhamwe man na wa räuta chaptto.

¹⁵Kiimaq hokhamwe raq apaiq ma nguto, “Ngi raq rawa ma ashi makang. Shatmaq kra liichum ka jurmin chongkuq lot mak. Nanok raq ngi ma, ümniiriika rawama liichum thun michongkuq lot haü nguta chongto.”

- 16** Joseph raq treto, “Chaü lei, ngi riika chongkuq lot mang. Shatmaq Shiikeawe raq liichum ka sam heawiq michong kuq.”
- 17** Kiijiishe hokhamwe raq nguto, “Ngi raq ima maq ngi ka Nail raikii na chap raü makang.
- 18** Kra liipan niili, minsäü kaü miishi phintsaq tsaq kumchipo ikha kra jürai mong wa dong wanto. Raüta nyiimjaq pha q sangphii rü na ahai sea chhikang.
- 19** Kiijiishe minsäü kaühin kaümiishi hali dong wan nongto. Kriika shinriiq riiq arok arii dali riito. Kra kaütiim ka ngi raq Ejip mung na riikok kok naolaq pinthum chhikang.
- 20** Kra shinriiqriiq kaütiim raq apüwiq kaütiim ka pha q baiqto.
- 21** Shatmaq maiq jurmin sap mak miraq, kra riikok kok kaütiim ka apha na jam khiiwa kiikhiili riishat shat riito. Kiijiishe ngi ka asam she riiki kang.
- 22** Kiimaq ngi riika rawa ma ashi hali manong kang. Ngi raq tsam chong chongshi na tsam nyam ka nyam miishi aman she chhikang.
- 23** Kiijiishe tsam nyam nyam miishi hali tsam chong chongshi na, kumtsaiphii rahai haike raq ajap rat shinriiq riiq achhii dong wanto chhikang.
- 24** Raüta kra shinriiq riiq achhii tsam nyam thun raq tsam nyam aheawiqti thun kra wiita pha q baiqto chhikang. Ngi raq ima ara mintin klotibi ma chongkang. Shatmaq jurmin liichum ka ngi ma chongkuq lot mak dea.”
- 25** Kiijiishe Joseph raq hokhamwe ma nguto, “Kra rawa ma jangnai malaü kra liichum ka ashili. Shiikeawe raq ümniima apaiq raq jamlai kiimung howa dantlaq kra chong kuqto.
- 26** Kra minsäü apüwiq kaümiishi kriika rawii wiimiishi miraq. Kiimaq tsam nyam nyam miishi hea hea aman chhilaü kriimin, rawii wiimiishi miraq. Kra wiinai liichum ka adam siili.
- 27** Kiimaq minsäü kaü miishi shinriiq riiq jai maq dong wantaq kra nai tsam nyam nyam miishi shinriiq riiq kumtsaiphii rahai haike raq atiishin rat chhilaü kriika rawii wiimiishi ram midong, kra chhi laü.
- 28** Arka ngi raq jamkho chong kang kra phanphan, Shiikeawe raq ümniima apaiq raq jamlai kiimung wa tankhan tlaq kra tiichhi kuqto.
- 29** Ejip mung tlotli na wiimiishi ka pinthum achong lot mai rongboq miraq.
- 30** Kra jai miishe wiimiishi ram dong heng hea miraq. Kongkhu na ümchuwa rongwin wantaq kra wiita alaq she mirbaiq. Jamkhano ngukla kra ramdong raq mung ka wiita mitiithenbaiq.

³¹Arong awin akhing ka wiita alaq she mirbaiq. Jamkhano ngukla kra ramdong heng hea saü wantlaq kriika phiiptsi jiiptsi miraq.

³²Tiithong kiki malaü kriika, Shiikeawe raq atiihong tha wan. Krai mren apaiq raq arka rawiichii na miklo dongdii.

³³“Ümchaü min, ümniiraq maiq weshi ra taksu maiq kiimaq taksma maiqse weshi tsea laq. Laüta üm mungtan ka apaiq arang wokhong na kiinong kuqlaq.

³⁴Kiimaq ümniiraq siihiip ajong alabi thun ka shong ratlo. Laüta kra rawii wiimiishi rongwintlaq bala tü atsam ka mungmai qse jaq wa manbiingi wa manshi kra riichom jaü thülaq.

³⁵Kiimaq aming kuq laüta tsam ka arong awin rawii saü wan tlaq liipan na adam na triichomlaq. Laüta tsangshiq ma kriithun ka chela thun na jam tiikai laüta tum akhiq na tiithülaq. Laüta kintsongtibi ma tiikheshat thülaq.

³⁶Kra tsam tum thun tiithülaü kriika, mung na ramdong wiimiishi saü wantlaq akhing na, mungmai qse ma lunke miitu pong na atiithü chamtraq asi miraq. Akha klo raüla mungmai qse ka ram raq jiim mak miraq.”

Joseph Ka Ejip Mung Na Wanghuptiwe Ma Shongto

³⁷Hokhamwe nai asengi ajong alabi raq Joseph raq ara jaqsham süriitaq kra tengto dea nguta tsangshiq kiiq romto.

³⁸Kiimaq hokhamwe raq tsangshiq ma akha nguto, “Nashiq raq Joseph nam ma maiqshaq maiq ahin ka humkilot mai she. Apaiq ka akhum na Shiikeawe wenyi asi.”

³⁹Kiimaq hokhamwe raq Joseph ma nguto, “Shiikeawe raq ümniima arthun ara tiichhikuqto. Krai mren ümniika nanok ahinti thaq na taksu tsii kiimaq taksu pha qchi apa lin asap haü.

⁴⁰Ngi raq ümniika ara imung khuthaq na arang hotiwe miishe shong tiikang. Krai mren, isenginok mungmai qse kunli raq ümnaq aming ka milang. Ümniiraq arang hotlaü kriika ijai thongti arang ho miraq.

⁴¹Ümchaü ngi raq ümniika Ejip mung tlotli khuthaq na wanghuptiwe miishe shong tiikang.”

⁴²Hokhamwe raq ajaqshi na apa jaqtop hokhamwe sil among na khat wai qje kra ajaq wa chhutto, raüta Joseph jaq niishe tiipa kuqto. Kiimaq apaiq raq Joseph ma müsaisai raihi-nairai samtong jong kaü kra tiisam kuqto. Raüta adangkong na chaq siraü laktum kra tlak kuqto.

⁴³Raüta apaiq raq Joseph ma hokham chaochang kumrang leng anai ngojati kriishe apaiq chao miitu kuqto. Kiimaq apaiq khum kheti kintsongti phenlabi ka

apaiq khaki na lamshea kiho raüta akha agilülü riimto, “Lam li rong! Lam li rong!” Akha Joseph ka Ejip mung tlotli na wanghuptiwe ma shongto.

⁴⁴Hokhamwe raq apaiq ma chongto, “Ngi ka hokhamwe. Krai mren Ejip mung tlot li na maiq juwe riimin ümnaq aming ahü maq, ajaqshi se kiimin tiimelot mak kiimaq ahok kiimshi dongdii min dolot mak miraq.”

⁴⁵⁻⁴⁶Apaiq raq Joseph ka Ejipnok mang maq Japhenath Panea nguta mangto. Kiimaq apaiq ma achak lam kuqto. Tsangnyung mang ka Asenath, apaiq ka ramwe we Heliopolis chela na siti Potiphera se. Joseph raq Ejip mung hokhamwe wokhong na mung jaqsham pha wantaq akhing na arawii ka wiioqtsam she riito. Kiimaq apaiq raq hokhamwe rung chong kiiwa tiido wan raüta Ejip mung tlotli na wanhiq khum wawanto.

⁴⁷Kra mung na rawii wiimiishi rongboq siwantaq liipan na tü atsam ka pinthum asho awo heasiqto.

⁴⁸Kriithun tlotli ka Joseph raq riichomto raüta chela thun na tsamtiip na saiqsamto. Apaiq raq chelatek tro binjü na wak ram thun wa tsam ka tsamtiip thun na saiqsamto.

⁴⁹Tsam ka pahea kha maq Joseph raq tsam ka athap min thap mak she athü nguli li she thüto. Tsam ka kumtsaiphii na kumtsai riiphong tlaq ikhli she riito.

⁵⁰Ramdong akhing ka misaü wan shaq na, Joseph tanyung Asenath tsang nai setiim ka wenai humto.

⁵¹Apaiq raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ma chamchao litkot ümtinkhan wa riihum wan kang kra kiimaq iwe jam kunti thun kra atlaq she riibaiqto.” Kra ningkhan apaiq raq ase chhikhuwe ka Manase nguta mangto.

⁵²Kiimaq apaiq raq akhmin nguto, “Shiikeawe raq ngi ma ngi chamchao chang mung na isetiim kuqto.” Krai mren apaiq raq ase anai ngojawe ka Ephraim nguta mangto.

⁵³Ejip mungti raq rawii wiimiishi pinthum arong awin rongboq siwantaq kra akhing ka athum she riikito.

⁵⁴Kiimaq rawii miishi ramdong kriishe dong pha wanto. Kriika Joseph raq jamkho chongtaq kra phan phan she dong wanto. Maiq mung thun wiitarü na ram dong wanto. Shatmaq Ejip mung tlotli niili phaqa asea ka asi riito.

⁵⁵Riita ümtiikiiwa Ejip mungti ka tsang ram she tsiwantaq, tsangshiq ka hokhamwe man na phaqa sea ramrit she hoq trangto. Kijjiishe hokhamwe raq tsangshiq ka Joseph phana warong laq nguta aming kuqto. Kiimaq Joseph raq tsangshiq ma jamlai bom wa chongtlaq kra phan phan klo ronglaq nguta aming kuqto.

⁵⁶Kra ramdong ka henghea riiwan wan she heng wanto. Kra mung tlotli niishe ram dong ka nyam wanto. Kiimaq Joseph raq tsamtiip thun ka tlotli dito. Raüta Ejip mungti ma tsam ka shakuqto.

⁵⁷Mangjong tlotli wa maiq thun ka Ejip mung na Joseph jaq wa tsam rikai kito. Jamkhano ngukla kra ramdong ka barapse na henghea dong wanto.

Rapha Hiqwa Lak 42

Joseph Phunainotiim Ejip Mung Na Ramritkai Kito

¹Riita Jakob raq Ejip mung na tsam asi nguta tsütsa ka taito. Kiimaq apaiq raq asetiiim ma nguto, “Namshiq ka kiikhiili shea misi han? Phanshi ra tiima rong liina?”

²Ngi raq Ejip mung na tsam asi nguta taitiikang. Kiina kironqlaq. Lanta ramrit kai rongkiq. Nashiq ka ram raq haü mai chang.”

³Krai mren Joseph ma aphu anotiim nyungre setiim weroqshi ka Ejip mung na ramrit kai kihoto.

⁴Shatmaq Jakob raq ase Joseph noshaq nyungshi se Benjamin ka tsangshiq rai tiikidam mak riito. Jamto ngukla apaiq ka atsan na ahai ase ma phanshi ra mrong mra pinjiq nguta tiikimak riito.

⁵Jakob setiim ka maiq nanok ahinti rai ramrit kai kito. Jamkhano ngukla Kanan mung na ram dongto.

⁶Joseph ka Ejip mung na wanghuptiwe. Kriikha maq apaiq ka maiq mungrap mungrii wa ramritkai akiti thun ma tsam shake rea riito. Krai mren Joseph phunainotiim kiimin kiijaq saükito. Raüta tsangshiq ka apaiq khaki na hiq na bumtlii maq apaiq ka noqto.

⁷Kiimaq Joseph raq aphutiim ka chhito. Raüta apaiq raq tsangshiq ka tiitsangto. Shatmaq apaiq riika tsangshiq rai riisap mak ikhli bom damto. Apaiq raq tsangshiq ma bom ka kiq la maq tiihai miichhai waito. “Namshiq ka ümriihiqti wa?” Kiijiishe, “Naishiq ka Kanan mung maq ramritkai kikai,” nguta tsangshiq raq treto.

⁸Joseph raq aphutiim ka tiitsangto. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka tiitsang mak dea.

⁹Apaiq raq rawa ma maq tsangshiq miitu mataq thun bom kriishe atsan na dongto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq ka siwe jati kong. Namshiq ka naimung ningkun ajom jom ba pu apot kra sisinkai kilan.”

¹⁰“Riimak, shiilangwe lei,” nguta tsangshiq raq treto. “Naishiq ka ümdisetiim ma jalaita, ramrit kai akihai.

- 11**Naishiq ka siphutiim jamshiti siisaq. Naishiq ka siwe riimak, shiilangwe lei. Naishiq ka tingting maiqsetiim.”
- 12**Kiijiishe Joseph raq tsangshiq ma nguto, “Riimak! Namshiq ka naimung ka jamlaino ajom sitiikai kra sisinkai kilan.”
- 13**Tsangshiq raq treto, “Shiilangwe lei, naishiq ka wiita siphu weroq shi ri wenai wa. Kanan mung na siti weshi se. Naino weshi ka atsai kai kun she. Kiimaq nobung pinthumwe ka ümchaü naiwe rai asi.”
- 14**“Kriikata, ngi raq ngukang kriidea kata,” nguta Joseph raq treto. “Namshiq ka siwebi.
- 15**Namshiq ka amaitai mirha: Ngi ka hokhamwe mang chong lata tiitum tiikang, namno nobungwe ka ana kimak wiiwii, namshiq ka arwa walot man she.
- 16**Namtsam phongwa weshi ka waraatlo, lanta apaiq ka ana sheawa ratlo. Namshiq wiijamti ka arjaq kintsongti raq kheshat maq mithü, namshiq bom ka riikhaqli dea shea riimak wa, kra mitiisap shaq wiiwii. Kra riimak jiika, hokhamwe ka atra sishat wiiwii, namshiq ka siwebi.”
- 17**Kra ngu raütiishe apaiq raq tsangshiq ka thong na ranaiq tsam shaqto.
- 18**Ranaiq tsam jai miishe, Joseph raq tsangshiq ma chongto, “Ngi ka Shiikeawe ma haiti. Kra ningkhan ngi raq namshiq ka bom poshi khu thaq na seng lata mitiidongha.
- 19**Namshiq ka mitting maiqsetiim dea nguta kra tiichhi miitu, namtsam phong wa weshi ka namtsam shaq chang phaqttek mong niili misi. Namshiq abiti thun ka awa wan mimai. Lanta namshiq raq tsam rilan kra namshiq jamtitiim, ram raq tsai raitlaq kriima hokuq wan ronglaq.
- 20**Lantiishe namshiq raq namno nobungwe kra ana ngi phana sheaho ratlo. Ara klo hantiq namshiq raq chongtlan ka riikhaqli dea nguta ngi raq misapha, kiimaq ngi raq namshiq ka tiitsat baiq mang mirha.” Kiimaq tsangshiq raq bom ka treto.
- 21**Raütiishe tsangshiq liipan weshi raq weshi ma akha riingoto, “Ahata. Ümchaü nashiq chamchao tiikai arka nashiq raq nano ma jamlai wa ashut klokai kra thamshe hophaq tiikai ahata. Nashiq raq apaiq ka pinthum chamchao mong na chhikai, kra ningkhan apaiq raq nashiq jaq wa khrum jaüto. Shatmaq nashiq raq apaiq ka khrum mai riikai. Kriikha niishe ümchaü nashiq raq chamchao riihum pha q kai ara.”
- 22**Kiijiishe Reuben raq nguto, “Ngi raq namshiq ma no ka naq tiicham chao rongkiq nguta ngupha ihata. Shatmaq namshiq raq taiman riilan. Kiimaq ümchaü nashiq raq hophaq tiikai arka, apaiq tsaitaq mat kha kra tham she hophaq tiikai ahata.”

²³Tsangshiq raq jamlai wa riichongtlaq kra Joseph raq taito. Raüta sapto. Shatmaq tsangshiq riika sapmak. Jamkhano ngukla tsangshiq ka apaiq rai bom kleti lümaqli riibom damtlo.

²⁴Joseph raq tsangshiq ka baiq thüto. Raüta apaiq ka aho raishe riito. Raüta atsan ka tiisang raüta abom amai she niitiq, apaiq ka tsangshiq phana hali jangki nongto. Raüta Simeon ka tseato. Kiimaq tsangshiq makki na apaiq ka raü maq tiikhato.

Joseph Phutiim Kanan Mung Na Jang Wangto

²⁵Joseph raq aphutiim thoila thun na tsam ka tuptup amachhaq sankuq ronglaq nguta aming kuqto. Kiimaq loweatek tsangshiq kampho ka tsangshiq thoila khiq nüki na miikuq ronglaq kiimaq lamsea kri miikuq ronglaq nguta aming kuqto. Kriika miikuqto.

²⁶Tsangtsam siphu kong ka tsangshiq raq ari tsam thoila thun ka tsangshiq kumtoq kong raikhü na miito. Raüta tsangshiq ka wawanto.

²⁷Tsangshiq rawa lamjap chang ba maq, tsangtsam phong wa weshi raq, apaiq thoila kra kumtoq kaü dung nguta linto, kiimaq apaiq kampho thop ka thoila nübok na humto.

²⁸“Ikampho ka ngi mahali janguq nongto,” nguta apaiq raq aphutiim ka hea raüta chongto. “Ahata arjaq ithoila nüki na!” Kra chhi raüta tsangshiq ka tsaihü jihü she kiinyiito. Kiimaq tsanghaisitsi ma tsangshiq liipan na weshi raq weshi ma, “Shiikeawe raq nashiq ara jaram wa maitai hota?”

²⁹Riita tsangshiq ka Kanan mung na tsangwe jong Jakob pha niishe säüwa raüta, tsangshiq raq jamlai wa riikumta taq thun tsütsa ka kunli akha chongto:

³⁰“Ejip mung wanghuptiwe ka naishiq rai tiihang tiihiq seakaq kaq bomto. Kiimaq naishiq kiinang tsang mung sisinkai kilan nguta kha nyanto.

³¹‘Naishiq ka siwe riimai,’ nguta naishiq raq trekai. ‘Naishiq ka mitting maiqsetiim.

³²Naishiq ka weshi setiim tlotli siphu weroqshi ri wenai wa. Naino weshi ka atσαι kaiwi she. Kiimaq nobungwe pinthum ka naiwe rai Kanan mung na,’ nguta chongkai.

³³Kiijiishe apaiq raq treto, ‘Ahea, ngi raq namshiq ka mitting maiqsetiim dea shea, kriika akha mimaitaiha: Namtsam phongwa weshi ka arjaq ngi rai li misi han. Kiimaq namshiq abiti thun ka namjamtitiim ram raq tsai rai tlaq kra tlo wan tsam ka howan lanta miwa han.

³⁴Kiimaq namno nobung pinthumwe ka ana ngi phana sheaho ronglaq. Kra hantiq ngi raq namshiq ka siwe jati riimak, mitting maiqsetiim dea nguta misap-

ha. Kiimaq ngi raq namno ka namshiq ma mijang kuq nongha. Kiimaq namshiq ka ana silanta piikii pealea klo mimai.”

³⁵Raütiishe tsangshiq raq tsangshiq thoila thun wa tsam ka tiisii rai tiidongto. Tsangshiq loweatek raq maiqmii kampho thop ka asi siisaq humto. Kiimaq tsangshiq raq kampho ka chhi raüta, tsangshiq nai awe Jakob ka ahai riito.

³⁶Tsangwe raq tsangshiq ma nguto, “Riita namshiq riika isetiim thun ka wiita tiimobaiq shea dan tlan? Joseph ka ahü she. Simeon kiimin ahü she. Kiimaq ümchaü ka namshiq raq Benjamin kiimin she sheaho dan tlan nya. Achamchaoti ka ngi arli riishat shat!”

³⁷Kiijiishe Reuben raq awe ma nguto, “Ngi raq Benjamin ka ümphana tiijang shea wan nong mang riihala, ümniiraq isenai wenai kra tsea baiq mimai. Apaiq ka iwokhong na kuqlaq, kiimaq ngi raq apaiq ka jam na mitiijang shea wanha.”

³⁸Shatmaq Jakob raq nguto, “Ise ka namshiq rai tiikilot mang. Aphu ka atsai kai wishe. Ümchaü ka apaiq kli she tiichongtlo. Jursap tung alam na phanshi ra morhumta rai riijiiq. Ngi ka tikii she. Kiimaq namshiq raq ngi ma chapa tiisaütlan kriiriili ngi ka atiitsai mirhan.”

Rapha Hiqwa Lak 43

Joseph Phutiim Ejip Mung Na Benjamin Rai Jangkinongto

¹Kanan mung na ramdong ka henghea she riiwanto.

²Kiimaq Jakob tahii jamtitiim raq Ejip mung wa ram aritki tsam ka asealot kun she riito. Kra ningkhan Jakob raq asetiiim ma nguto, “Kirong laq, jangki nong rong kiq. Lanta nashiq ma tü atsam phanshi ra ritki rongkiq.”

³Juda raq apaiq ma chongto, “Kiiwa ajongwe raq naishiq ma kiq atsin maq tiiphiip chongto, naino ka naishiq rai kongshi sheaho mai jiila, apaiq rai sham riichhi maimak nguta aming kuqto.

⁴Ümniiraq naino ka naishiq rai kongdam mitiiki haü jiika, naishiq ka kilaita ümnaq miitu raipo wonglo miri kihai.

⁵Kiimaq ümniiraq apaiq ka tiikidam maü chang jiika, naishiq ka kimai. Jamkhano ngukla kra ajongwe raq naishiq ma chongto naino ka naishiq rai kimak jiila, naishiq ka apaiq rai sham riichhi maimak nguta chongto.”

⁶Jakob raq nguto, “Namtsam raq namno weshi dea asi nguta kriiwe ma jaram chonglanto, ngi ma atinkhan chapa tiidong tlan?”

⁷Tsangshiq raq treto, “Kriiwe raq naishiq ma nashiq takhan jamkun bom ka wairuq wairuq she waihoto kata, ‘Riita namwe ka ümchaü min atra li shea? Namno ka weshi ri asi shea?’ nguta. Naishiq raq apaiq bom ka atre chang she

jakitaq kata. Naishiq riika jamkho misap apaiq raq naino ka naishiq rai sheaho ronglaq nguta minguhö ngutiika jamkho misap?”

⁸Kiijishe Juda raq awe ma nguto, “Naino ka naishiq rai tiiki damlaq. Laita naishiq ka jaqlo kiina kiphai. Kra nguhaü ka nashiq phongwa jumin ram raq amang miika tsaimai miraq.

⁹Ngi raq ikhum ka ijaq phi na michiim kuqha. Kiimaq apaiq miitu ka ngi arang na kiinong kuqlaq. Kiimaq ngi raq apaiq ka ümniima atra kiimaq hansang maq tiijang shea wan mang riihala, kra kha ka ikhupo na hoshat she misiha.

¹⁰Nashiq raq atinkhan khesiq mai nguraü ka, naishiq ka kiina kilaita ümchaü ka tiithong naitin min ajang wishe riichang wa.”

¹¹Tsangwe jong raq tsangshiq ma nguto, “Riita kiikhishe dongdii riichang she rakitaq jiika, namung na dongtlaq phan kriiwa ahea pinthum petsi wiqtsam kra namshiq thoila na miironglaq, lanta hoho ronglaq. Kiimaq kra wanghuptiwe ma kongphiq kuqho ronglaq: Trii nai wa phanshi, ngiq ngu phanshi, süse tapan, ahomwiq phan pistakio tsi, kiimaq Almon petsi thun kra hoho ronglaq.

¹²Lanta kampho ka thongnai achan lamho lanta kironglaq. Jamkhano ngukla namshiq thoila thun nüki na kampho thop ajangkuq kriika akeho nong chang miraq. Jursap kriika atiichhe man räuta moraq miraq.

¹³Namno kriiri sheaho rong laq. Lanta jaqlo jang phat jang wan rong laq.

¹⁴Ningkun Ajong Shiikeawe raq kra ajongwe tsantsii na namtsam ma mangchan mitiitsi kuq laq; kra mren apaiq raq namno Benjamin nai namno weshi kriimin namtsam ma ajang mirkuq laq. Kiimaq ngi ma riiwe kla, ngi raq isetiim ka atimobaiq chang she dongdii rakitaq jiika, jamkho miraq.”

¹⁵Krai mren tsangtsam siphutiim raq kongphiq keho chang thun kra kiimaq kampho ka thongnai rii hoho räuta, Ejip mung na Benjamin kri sheaho räuta kihoto. Räuta kiijaq tsangshiq ka Joseph man na chaptö.

¹⁶Riita Joseph raq Benjamin ka tsangshiq rai chhi räuta, apaiq raq ajaqshi se ajam liitiwe kiima thaüto, “Arwetiim ara ijam na shea wan laq. Tsangshiq ka ngi rai ranaiq shethung na dung misiq dam. Kra ningkhan jam nyamse ashi talaq. Läuta shonglum lilaq.”

¹⁷Kiimaq ajaqshi se riimin apaiq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto. Räuta tsangtsam siphu thun ka Joseph jam na shea wanto.

¹⁸Riita tsangshiq ka kra jam niishe sheawan kiita, tsangshiq ka ahai she riito. Kiimaq akha tiimato, “Nashiq ka arjaq shea wantaq arka kongkhu lak na kampho ka nashiq thoila khiiq na tiithii raq raq janguqtaq irkha niishe shea wanto sham. Tsangshiq raq nashiq ka tihanghiiq miili mitsat. Räuta nashiq kumtoq kong kra milamho. Kiimaq nashiq ka adise kong miishe mitiija baiq.”

¹⁹Kra ningkhan, kra jam kilamchong maq, tsangshiq raq jam khetiwe jaqshise kriima chongto,

²⁰“Mangchan laüta, shiilangwe lei, naishiq raq ümniima bom poshi tiitairo. Naishiq ka kongkhuji na ana jangshi tsam ri kai kikai.

²¹Kiimaq naishiq ka jam na jangwan laita lam na wajap wan kai. Kiijaq naishiq raq naishiq thoila thongkhiiq kra lin lii kaita, naishiq loweatek raq maiqmii kampho thop ka maiqmii thoila ki na tiithii raq raq humkai. Kampho ka wiita akhiismin kojo mak wiita humkai. Naishiq raq kriithun ka ümniima keho miitu hoho nongkai.

²²Kiimaq naishiq raq kampho ka abi ri hali lamho kai tsam ri wan miitu. Naishiq kampho ka naishiq thoila mong na jurwa thüta kra naishiq raq sap mai.”

²³Kra ajaqshi se raq nguto, “Naq chapa rongkiq. Naqhai rongkiq. Namshiq Shiikeawe, namwe jong Shiikeawe raq, kampho ka namshiq miitu namshiq thoila khiiq na thiikuqto sham. Ngi raq namshiq tsam ri kampho ka lap kang.” Raütiishe, apaiq raq Simeon ka tsangshiq phaniishe shea wato.

²⁴Kra jaqshise raq tsangtsam siphu ka jam niishe shea wanto. Raüta apaiq raq tsangshiq ma tsangshiq hok he chang kham ka lam kuq wato. Raüta tsangshiq kumtoq kong kriishe dungto.

²⁵Kiimaq tsangshiq raq aho kongphiq thun kra ranaiq shethung na Joseph saüwa raüjaq ke ma nguta tiije shat thüto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka apaiq rai dung sea chang miraq nguta tsangshiq ma bom ka achong wishe riito.

²⁶Riita Joseph ka jam niishe saüwa kiita, tsangshiq raq kongphiq thun ka apaiq phana jam mong niishe lam wanto. Raüta tsangshiq ka apaiq khaki na hiq na bumtlii raüta apaiq ka noqto.

²⁷Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka hansang shea nguta waito. Raütiishe apaiq raq nguto, “Namshiq raq namwe ka tikiiwe she nguta ngi ma chong lan. Riita apaiq ka ümkhiwa? Apaiq ka ümchaü min asi shea kiimaq ahea hansang shea?”

²⁸Tsangshiq raq treto, “Ümjaqshise, naiwe ka ümchaü min asi kiimaq ahea hansang.” Raüta tsangshiq ka apaiq khaki na hiq na bum rang raüta noqto.

²⁹Kiijiishe Joseph raq ano Benjamin ka chhito. Raüta apaiq raq nguto, “Riita arnya namno nobungwe pinthum, namshiq raq ngi ma chonglan ira. Ise lei, Shiikeawe raq ümniima achuli mishman kuqlaq.”

³⁰Kiijiishe, Joseph ka tiidong chhaq miili, tiidopot raüta wawanto. Jamkhano ngukla atsan ka ano ma tsihea riito. Apaiq ka hoq nam nam she riito. Kra ningkhan apaiq ka akhok na wawanto. Raüta hoq siqto.

³¹Apaiq raq athea ka mai raütiisheti q hali atsan ka ajaq maq thang shat maq, apaiq ka tsangshiq phana dongki nongto. Raüta apaiq raq dung ka tsoq ronglaq nguta thaüto.

³²Joseph tsam ka chamrii pong na dokuqto. Kiimaq aphutiim miika chamrii ashi na tiisiqto. Kiimaq Ejip mungti kiijaq dungsea damtibi ka pong chamrii na kuqto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Jehudinok rai adam na nga raüta pha qsea ka tsangshiq khushü jam nguta tiimatlo.

³³Aphutiim ka chamrii tiinap na Joseph rai khariire na tsangshiq rawüchhi chhikhu chhijai kra phan phan, chhikhuwe maq phaho raüta nojai pinthumwe ka atiisup na tiingato. Raüta tsangshiq raq tsangtsam tiichap ngatlaq kra chhi raüta, tsangshiq ka maiqmii liipan na riilii riilii raüta awang rai li riito.

³⁴Kiimaq tsangshiq ma dung ka Joseph chamrii kiiwa tsoq kuqto. Kiimaq Benjamin miika tsangshiq abiti ma kuqtaq kra tha q na jangbiingi achan apa tsoq kuqto. Kiimaq tsangshiq raq Joseph rai adam maq che nyang dungsea chochikhiq maq phekhinq pha q siqto.

Rapha Hiqwa Lak 44

Amo Arki Kok

¹Joseph raq ajam khetiwe ajaqshi se kiima akha aming kuqto, “Maiqwetiim thoila thun ka tsangshiq raq ümchuwa howan lotlaq kiichu tsam ka thiikuq laq. Kiimaq tsangshiq loweatek kampho ka maiqmii thoila khiiqqi na thiikuq laq.

²Kiimaq ikampho kok ka nobungwe thoila khiiqqi na tsam ri chang apaiq kampho thop rai thiikuq laq.” Kiimaq ajaqshi se riimin apaiq ma chongtaq kra phan phan kloto.

³Anap ranap chu miishe tsangtsam siphu thun ka tsangshiq kumtoq kong rai nong nong she tiiwa baiqto.

⁴Kiimaq tsangshiq ka chela kinphai jinwan ri lishe, Joseph raq ajam kheti ajaqshise kiima thaüto, “Walaq juju, kra maiqwetiim ka jowan laq. Laüta ümniiraq tsangshiq ka lowan haüla, tsangshiq ma akha wailaq, ‘Namshiq raq jaqsham ahea ka abi maq jaram songke wa?’

⁵Namshiq raq itijongwe kampho kok ka jam nguto huk wan lan? Ara kok arka apaiq khu akham tsüm nyang chang. Kiimaq ara kok maq lang lii chang. Namshiq raq ashut pinthum klo lan!”

⁶Kiimaq kra ajaqshi se raq tsangshiq ka lamwa lowanto. Raüta apaiq raq kra bomtsi ka bliiq nongto.

⁷Kiijiishe tsangshiq raq apaiq bom ka akha treto, “Shiilangwe lei, ümniiraq akha ngutlaü arka jamlai ngowa ngutlaü? Naishiq ka atiitum laita chongtiikai, naishiq raq akhiika klo mai.

⁸Ümniiraq asap haü, naishiq raq naishiq thoila khiiq ki na kampho humkai thun kra ümniima hali jangkuqho nongkai. Riita naishiq raq kampho kok lo riimakla chaq kok lo ka ümtijongwe jamwa jam nguto mihuk wan hai?

⁹Shiilangwe lei, naishiq phong wa weshi ra raq kra lam wantaq jiika, kriiwe ka atseabaiq chang miraq. Kiimaq naishiq abiti thun ka üm disetiim miishe mijahai.”

¹⁰Apaiq raq nguto, “Ahea ikhla. Shatmaq jurwa kra kok ka huk wantaq, kriiwe kli idise ma mija. Kiimaq namshiq ahinti thun ka jam raa mak, awawan nguli li mirhan.”

¹¹Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq thoila thun ka hiq na jaqlo thitthit tiisatto. Kiimaq tsangshiq loweatek raq maiqmiimii thoila khiiq ka linwito.

¹²Kiimaq Joseph jaqshise raq aheawiq konchonchon, chhikhuwe pinthum thoila khiiq kiimaq phaho raüta nobungwe pinthum thoila kra lin raüta konchonto. Kiimaq kra kok ka Benjamin thoilaki wa humto.

¹³Kiijiishe tsangtsam siphu thun ka tsangshiq tsanbi tsi ma tsangdü na asam khu akhea thun ka chaiham chaihea she chhai baiqto. Raüta tsangshiq hupsam ka kumtoq kong raikhü na mii raüta chela kiina hali jangho nongto.

¹⁴Riita Juda nai anotiim ka Joseph jam na saükitaq akhing na, Joseph ka jam na asili riito. Tsangshiq ka apaiq khaki na hiq na bumtlii maq noqto.

¹⁵Kiijiishe Joseph raq nguto, “Namshiq raq jamlai wa riilan? Ngi akha ajong ala maiqse riika langlii lata, namshiq raq jamlai wa klo tlan kra michhiha ngo ka sap man shea riilan?”

¹⁶Kiijiishe Juda raq treto, “Tuwe jong lei, naishiq raq jamlai she wa mingu? Naishiq kiqkhii chang ri ahü she. Naishiq ka jiq mai nguta jamkho michong? Shiikeawe raq naishiq shutphit kri achhi reawi she. Naishiq tarü ka ümchaü ümdise kong she. Weshi laq laq se ju khiiq niiwa ümkok humtiwe kriili ka riimak.”

¹⁷Kiijiishe Joseph raq nguto, “Kriika riimak! Ngi raq kiikhiika ümtiikiimin klomang! Ju khiiq niiwa ikok humtaq kriiwe kli idise ma mija. Namshiq ahinti ka hansang maq namwe phana jang wan rong laq.”

Juda Raq Benjamin Miitu Tiipaiqneato

¹⁸Kiijiishe Juda ka Joseph tho na tiisotto. Raüta akha nguto, “Tuwe jong lei, ngi ka ümniirai kholam kholiiq riibom miitu aming kuqlaq. Ümniika ngi ma naq khiqkiq. Ümniika hokhamwe apaiq pumsongti ikha.

19Tuwe jong lei, ümniiraq naishiq ma, ‘Namwe ka asi shea riimakla, namno weshi asi shea?’ nguta wailaü ihata.

20Kiimaq, naishiq raq trekai, ‘Naiwe ka asi. Apaiq ka tikii she kiimaq naino weshi, naiwe ka tikiija niisheti ahum. Kra naino ma aphu ka atsai kaiwi she. Kiimaq apaiq klishe nyungshi setiim wiika ümchaü atra asi. Awe tsan ran chang ka apaiq kli she.’

21Tuwe jong lei, ümniiraq naishiq ma apaiq ka ana sheaho ronglaq, ümniiraq apaiq sham ka ümmak maq chhili riima nguta ngulaü.

22Kiimaq naishiq raq trekai, kra no riika awe ka baiqthü lot mak. Apaiq raq awe baiqthü räü ka, awe ka atsai miraq.

23Kiijiishe ümniiraq, ‘Namno nobungwe ka namshiq rai kidam mak räüla, namshiq ka ngi rai sham riichhilot man,’ nguta chonglaü ihata.

24“Kiimaq naishiq ka naiwe phaniishe jang wan kai akhing na, naishiq raq apaiq ma, ümniiraq jamlai wa chonglaü kra tlii chongkai.

25Kra jaimiishe apaiq raq naishiq ma jangshi ri kinong rong laq, lanta tsam phanshi riki rongkiq nguta thaüto.

26Kiijiishe naishiq raq trekai, ‘Naishiq ka kilot mai. Naino nobungwe ka naishiq rai kidam mak räüla, naishiq ka kra ajongwe rai trii hum mak miraq. Naino nobungwe ka naishiq rai kidam räüli, naishiq ka miki lot hai,’ nguta chongkai.

27Kiijiishe naiwe raq akha nguto, ‘Namshiq raq asap han ijamti nyung Rechel raq ngi ma ase ka maiqwese nai anai laq laqseli hum kuqto.

28Kiwa weshi riika ngi abaiq thü wishe. Apaiq ka rum wa asea awea kong raq kaq räüta, bunlak buncha kaq baiqto sham. Jamkhano ngukla apaiq raq jam baiq thü li maq, ümchaü niitaq ngi raq ashama chhi mang she.

29Kiimaq namshiq raq ümchaü apaiq ka iwokhong wa hali sheaho lanta, jamnai jiq ngusaq räüta, apaiq ma tsai miq khusiq ngusaq räüka, namshiq raq ngi ma chamchao chapa tiisaü tlan kriiriili she, ngi ka ara tikiija akhing na, ilang pit chang she misaüwa,’ nguta nguto.

30-31“Riita ümchaü min, tuwe jong lei,” nguta Juda raq bom ka akha chongto, “Ngi ka iwe phana kra naino ka ahü maq jang wanha jiika, apaiq raq no ka ngi rai ahü kra chhi ri li, apaiq atsai miraq. Apaiq rilung tsitsü räütu paq chang ka ara naino sitlaq arli. Kiimaq apaiq ka tikii kiikaiq she kha maq, naishiq lümaq apaiq ma chapa tsi saütlaq kra riili apaiq miisaq ka athum miraq.

32Kriithaq niimin, ngi raq imiisaq ka ijaq phi na chüm lata, iwe ma ara no ara rii na, ngi mitsaiha nguta kiqkham kuq kang. Ngi raq apaiq ma chongkang, ngi raq no ka apaiq ma tiijang sheakuq wan mang jiila, ngi raq irilung pattup kra mat kha ka ikhupo na mihoha nguta chong kang.

³³Riita ümchaü min, tuwe jong lei, ngi ka no apaiq la na, arjaq ümdise ma jalata misiha. Apaiq ka aphutiim rai tiwa damlaq.

³⁴Kra no ka ngi rai ahü miika, ngi ka iwe phana jamkho mijang wan ha? Ngi raq iwe rilung na akha miisaq thum chang akhing ka jam riim mo mininha,” nguta tiipaiq neato.

Rapha Hiqwa Lak 45

Joseph Raq Aphutiim Ma Amang Tiichongto

¹Joseph raq atsantsi ka ajaqshisetiim khaki na ninlot mak she riito. Kra ningkhan, apaiq raq tsangshiq ka tarü khok kiiwa kinphai na kiho ronglaq nguta aming kuqto. Apaiq raq aphutiim ma apaiq ka juwa kra amang tiichongtaq akhing na, apaiq rai ahinti ka jumin ahü riito.

²Apaiq ka tiihong raüta sutshsut hoqrato. Krai mren, Ejipnok riimin apaiq hotrang ka taili riito. Kiimaq kra tsütsa ka hokhamwe jam na saüli she taito.

³Joseph raq aphutiim ma nguto, “Ngi ka Joseph. Iwe ka ümchaü min asi shea?” Shatmaq aphutiim raq ara tai raüta, tsangshiq ka phiipriishe tsaito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq bom ka trelot mak dea riito.

⁴Kiijiishe Joseph raq tsangshiq ma nguto, “Ana ngi tho na tiisot ronglaq.” Kiimaq tsangshiq ka apaiq tho niishe tiisotto. Kiimaq apaiq raq chongto, “Ngi ka namno Joseph, namshiq raq Ejip mung na shabaiq lan ira.

⁵Riita ümchaü namshiq tsan ka naq tiibi rongkiq. Riimakla namshiq raq ngi ka armung na shabaiq lan ningkhan, maiqmii nai maiqmii ka naq tiitap tang rongkiq. Kriika riikhaq li maq liiwan raüka, Shiikeawe raq ngi ka namshiq ma kongkhu na mungmaiqse rilung tiichhiike miitu tiikito.

⁶Ümchaü mung na ramdong arka wiinai ngoja shaqli. Arjai na rawii wiibiingi dea ramdong asi shaq. Kra saü wan raüla, tüchhi tsam jang nai tsamjut nguta jam min ahü miraq.

⁷Shiikeawe raq ngi ka namshiq ma kongkhu na namshiq tiichhiike miitu tiikito, ara awang chang jaqsham wantaq ara lümaq. Raüta namshiq nai namsetiim nai namsaütiim thun ka atra tiisi miitu tiikilito.

⁸Kiimaq riikhaqli maq liiwan raüla, ngi ka armung na namshiq raq atiikihan riimak, Shiikeawe raq tiikilito. Shiikeawe raq ngi ka hokhamwe sengi ajong alabi phong na ajong pinthum shongto. Ngi ka apaiq mungtan tlotli kra rümtiwe. Ngi ka Ejip mung kunli kra pengtiwe.

⁹“Riita ümchaü min, namshiq ka iwe phana jaqlo jangwan tlo ronglaq. Kiimaq apaiq ma ase Joseph raq akha tiichong wanto nguta bom ka apaiq ma chong

ronglaq: ‘Shiikeawe raq ngi ka Ejip mung kunli pengtiwe ma shongto. Ümniika iphana jaqlo kira.

10Ümniika ana Goshen wang na si mimai. Kriika ngi tho na aje niili miraq. Ümnaq, ümsetiim, ümsaütiim, ümsku kong, ümchhechhi kong, ümminsau kong, kiimaq ümjaq na ümchuwa rümtläü kra wiita kunli.

11Ümniika Goshen wang na si haüla, ngi raq ümnaq shiili liima ahea miraq. Ara ramdong ka jai na wiibiingi shaq dea asi. Kra ningkhan, ngi raq ümnaq, ümjamtitiim thun, kiimaq ümnyamse kong ka ram raq amang maq chamchao ka romang.”

12Joseph raq triilü wan tlii nguto, “Riita ümchaü namshiq tarü raq, kiimaq ino Benjamin ümnii riimin, ngi ka Joseph dea nguta chhilan she.

13Kiimaq iwe ma chongwan rong laq, ngi ka ajaq Ejip mung na ningkun ajong pinthum holata sitiikang kra, kiimaq namshiq raq nammak maq ümchuwa chhilan, kra apaiq ma chong wan rong laq. Lanta jaqlo apaiq ka ana sheaho ronglaq.”

14Raüta apaiq raq ajaq maq ano Benjamin ka pomsaq riito. Raütiishe hoqhoto. Kiimaq Benjamin riimin apfu ka pom raüta hoqto.

15Kra raütiishe aholam miili, apaiq raq aphutiim ka weshi shi maq pomto. Raüta tsangshiq theaphi na shupto. Kra jaimiitiq aphutiim raq apaiq rai riibom phahoto.

16Kiimaq Joseph phunainotiim ka saükito nguta tsütsa ka hokhamwe jam na saüto, riikiita hokhamwe nai asengi ajong alabi thun ka kai chochito.

17Kiimaq hokhamwe raq Joseph ma nguto, “Ümphutiim ma tsangshiq nyamse kong ma tsam ka tiho raüta Kanan mung na mijang wan laq.

18Raüta tsangwe nai tsangshiq jamtitiim nyungwe nose kong kra sheaho raüta ana mijang holaq. Ngi raq tsangshiq ma Ejip mung wa hiqpo hiq win wang kra mikuqha, kiimaq tsangshiq ka cham traq binli binla misi.

19Tsangshiq raq Ejip mung wa minsau leng thun kriiri lam wan raüta miwawi laq. Kriika tsangnyungre nai tsangsetiim nosere thun kra tiingaho miitu. Raüta tsangwe jong kra sheaho raüta ana milaüho laq.

20Tsangshiq raq tsangshiq tachong wiira thun ka kiina baiqthü miitu naq tiima rongkiq nguta chong kuq laq. Jamkhano ngukla Ejip mung wa hiqpo hiqwin pinthum ba kriika tsangshiq rii miraq.”

21Kiimaq Jakob setiim riimin tsangshiq ma chongkuqtaq kra phan phan kloto. Joseph raq tsangshiq ma hokhamwe raq aming kuqtaq kra phan phan minsau leng thun kuqto. Kiimaq lamsea kiimin kuqto.

²²Kiimaq apaiq raq tsangshiq tarii khumtek ma khea anye asam chang miirii achhuq chhuq kuqto. Shatmaq apaiq raq Benjamin miika kampho ngamsii shitsam kiimaq khea asam chang miirii ka biingi kuqto.

²³Kiimaq apaiq raq awe miika Ejip mung wa hupsam ahea ahea phan ka kumtoq kaü roqshi ma tiho wanto. Kiimaq kumtoq kaü roqshi miika wong, winsii, kiimaq lamsea rii phaqa nai sea kra tii howanto.

²⁴Raüta apaiq raq aphutiim ka tiwato. Kiimaq tsangshiq atiido wan akhing na, apaiq raq tsangshiq ma, “Lam maq naq riitsonyi wan rongkiq jo,” nguta chongto.

²⁵Kiimaq tsangshiq ka Ejip mung wa tiido wanto. Raüta awe phana jam na Kanan mung na jang wanto.

²⁶Jam na saüwa raüta tsangshiq raq, “Joseph ka ümchaü min atra asi,” nguta awe ma chongto. “Apaiq ka Ejip mung kunli rümtiwe!” Kra tai raüta Jakob ka ahang raili riito. Kiimaq tsangshiq bom ka lam mak riito.

²⁷Shatmaq ümtiikiiwa tsangshiq raq apaiq ma Joseph raq tsangshiq ma bom chongkuqtaq thun kra tlotli chongkuq kiitiishetiqa, kiimaq ümtiikiiwa apaiq raq, Joseph raq apaiq ka Ejip mung na sheaho miitu minsäu leng thun atiiwan kra thun kra chhi raütiishetiqa, apaiq ka akiinyii rai araq kiiwa atsii ka sam wanto.

²⁸“Ikhla ise Joseph ka ümchaü min atra asi dea nya!” nguta apaiq raq nguto. “Ngi miika arlisha dea ratlo! Ngi ka kairaatlo, lata ngi mitsaiha shaq na apaiq sham ka chhikai ratlo.”

Rapha Hiqwa Lak 46

Jakob Nai Ata Awii Thun Ejip Mung Na Laühoto

¹Jakob raq ahupsam ümchuwa ka thopto. Raüta Beersheba hiqshong na kihoto. Kiijaq apaiq raq awe Isak Shiikeawe ma honglu thun takuqto.

²Kiijaq Shiikeawe raq apaiq ma rawa na riisham makchhi maq riibomto. Raüta apaiq ka heato, “Jakob lei, Jakob lei!” “Ngi arjaq lii,” nguta apaiq raq treto.

³“Ngi ka Shiikeawe, ümwe Shiikeawe,” nguta apaiq raq nguto. “Ümniika Ejip mung na laüho ma naq haikiq. Ngi raq ümsäu ümsetiim ka kiijaq maiq mung jonghea ashi ma mitijaha.

⁴Ngi ka ümniirai Ejip mung na kongdam miki dam kang. Kiimaq Ngi raq ümsäu ümsetiim ka armung na hali mitijang shea wan nongha. Ümnaq tsai wan tlaü akhing na Joseph ka ümniirai miraq.”

⁵Jakob ka Beersheba maq tiido wanto. Asetiim raq apaiq ka, kiimaq tsangsetiim nosere thun, kiimaq tsang-nyungtiim thun ka Ejip mung hokhamwe raq atiiwan minsäu leng thun thaqa na tiingahoto.

- ⁶Tsangshiq raq tsangshiq jam nyamse kong kiimaq tsangshiq hup asam Kanan mung maq alap thun ka hoho raüta Ejip mung na laühoto. Jakob raq asaü asetiiim ka kunli apaiq rai tsuqho raüta laühoto.
- ⁷Asetiiim, asaütiim, ase jechak setiiim, kiimaq asaü jechak setiiim thun sheahoto.
- ⁸Jakob tahii jamtitiim apaiq rai Ejip mung na laühotaq thun ka ase chhikhuwe Reuben
- ⁹kiimaq Reuben setiiim thun: Hanokh, Pallu, Hejron, kiimaq Karmi riito.
- ¹⁰Kiimaq Simeon nai asetiiim thun: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Johar, kiimaq Shaul, anyung ka Kanan shea.
- ¹¹Kiimaq Lewi nai asetiiim thun: Gershon, Kohath, kiimaq Merari.
- ¹²Kiimaq Juda nai asetiiim thun: Shela, Perej, kiimaq Jera. (Kiimaq Juda setiiim ahinti, Er nai Onan ka Kanan mung maq tsaito.) Kiimaq Perej setiiim ka Hejron nai Hamul riito.
- ¹³Kiimaq Isakar nai asetiiim thun: Tola, Pua, Jashub, kiimaq Shimron riito.
- ¹⁴Kiimaq Jebulun nai setiiim thun: Sered, Elon, kiimaq Jahleel riito.
- ¹⁵Riita ara asetiiim arka tsangnyung Lea raq Jakob ma Mesapotamia mung maq achii riito. Kiimaq ase jechak se Dina kri riito. Tlotli Lea tsangnai setiiim ka roqtsam ri atsam riito.
- ¹⁶Kiimaq Gad nai asetiiim thun: Jephon, Haggi, Shuni, Ejbon, Eri, Arod, kiimaq Areli riito.
- ¹⁷Kiimaq Ashar nai asetiiim thun: Imna, Ishwa, Ishwi, Beria, kiimaq tsangno jechakse Sera ri riito. Kiimaq Beria setiiim ka Hebar nai Malkiel riito.
- ¹⁸Riita ara roqshi ri trok Jakob setiiim arka tsang-nyung Jilpa raq achii. Ara adinyung arka ahü Laban raq ase Lea ma akuq.
- ¹⁹Kiimaq Jakob tanyung Rachel riika asenai wenai humto: Joseph nai Benjamin.
- ²⁰Kiimaq Ejip mung maq Joseph raq asenai ka anai humto, Manase nai Ephraim. Tsangnai ma anyung ka Asenath. Apaiq ka Heliopolis hiqti ramwe Potiphera se.
- ²¹Kiimaq Benjamin setiiim ka Bela, Bechar, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Muppim, Huppim, kiimaq Ard riito.
- ²²Ara roqshi ri weblai arka Jakob nai Rachel setiiim.
- ²³Kiimaq Dan se ka Hushim.
- ²⁴Kiimaq Naphtali setiiim ka: Jahjeel, Guni, Jejer, kiimaq Shillem.

²⁵Riita ara tsangshiq wemiishi arka Jakob nai adi-nyung Bilha setiim, Ara adi-nyung arka Laban raq ase Rechel ma akuq.

²⁶Riita Jakob apaiq saüsetiim amak shaq Ejip mung na laühotaq tlotli ka roqtrok ri trok riito. Arka asetiim tanyungtiim thun kra weadam hümaq.

²⁷Joseph ka Ejip mung na siji na asenai wenai humto. Kriimin romshaq na Jakob jamtitiim Ejip mung na alaüho maiq tlotli ka tsangshiq maiq roqmiishi riito.

Jakob Nai Ajamtitiim Ka Ejip Mung Na

²⁸Jakob raq Juda ka sinkhu na tiiki raüta, Joseph ma tsangshiq rai Goshen wang na mirhumki laq nguta tiichonghoto. Kiimaq tsangshiq ka saüho kiita,

²⁹Joseph ka akumrang leng na chao raüta kihoto Goshen wang na awe rai riihumkai. Kiimaq tsangshiq rai riihum raüta, Joseph raq awe dangkong na ajaq maq pomsaq raüta, shetang hoqsiqto.

³⁰Kiimaq Jakob raq Joseph ma nguto, “Ngi ka ümchaü atsai kai ma khekham she. Ngi raq ümchaü ümsham chhikang she. Kiimaq ümniika atra asi dea nguta sap kang she.”

³¹Kiijiishe Joseph raq aphutiim nai awe jamtitiim ahinti ma akha nguto, “Ngi ka ümchaü hokhamwe phana waraa she, lata hokhamwe ma iphutiim nai iwe jamtitiim wiita Kanan mung na asi wa, ngi phaniishe saükito nguta chong wapha.

³²Ngi raq apaiq ma namshiq ka sku rümtibi kiimaq nyamse rümti nguta michongha. Kiimaq namshiq raq nam jam nyamse kong tsuqho lanta kiimaq namshiq laihin hupsam tachong wiira kra hoho lanta saükilan nguta michongha.

³³Kiimaq ümtiikiiwa hokhamwe raq namshiq ka mitiitheaki raüta, namshiq ka jamlai jaqsham seati wa nguta wai raüla,

³⁴apaiq ma riikhaqli, namtitiim raq nyamse rüm raüta sitaq kiikha namshiq kiimin nyamse rüm lanta siti nguta chong rong laq. Akha chong hanla, apaiq raq namshiq ka ara Goshen wang arjaq mitiishong.” Joseph raq akha chongkuqtaq arka, Ejip mungti raq sku rümtinok ka rosi mak kha maq chong kuqto.

Rapha Hiqwa Lak 47

¹Kiimaq Joseph raq aphutiim webiingi ka apaiq rai shea wan raüta hokhamwe phana wato. Raüta apaiq raq akha chongto, “Iwe nai iphu inotiim ka Kanan mung wa tsangshiq nyamse kong, chhechhi kong, kiimaq tsangshiq tachong hupsam wiita hoho raüta saükito. Tsangshiq ka ümchaü Goshen wang na.”

²Kra ngu raütiishe apaiq raq aphu anotiim ka hokhamwe man na tiichapto.

³Kiijiishe hokhamwe raq tsangshiq ma waito, “Riita namshiq ka jamlai jaqsham seati wa?” “Tuwejong lei, naishiq ka naititiim pat niiphü sku rümti,” nguta tsangshiq raq treto.

⁴“Naishiq ka armung na sikai nguta saükikai. Jamkhano ngukla Kanan mung na ramdong henghea kha maq rum na nyamse dung chang nyiim lung min ahü she. Mangchan laüta naishiq ka Goshen wang na tiishong laq.”

⁵Kiijiishe hokhamwe raq Joseph ma nguto, “Riita ümchaü ka ümwe nai ümphu ümnotiim she saükito.

⁶Ara Ejip mung arka tsangshiq rii. Kiimaq tsangshiq ka Goshen wang na bamsi laq. Kriika armung wa hiqpo hiqwin wang. Kiimaq tsangshiq phong na jaqsham atsinti asi jiila, tsangshiq ma inyamse kong kiimin trüm laq.”

⁷Kra lot raütiishe Joseph raq awe ka shea wan raüta hokhamwe man na tiichapto. Jakob raq hokhamwe ma achu shiiman kuqto.

⁸Kiimaq hokhamwe raq apaiq ma waito, “Riita ümniika ümchu rawii shewa?”

⁹Jakob raq treto, “Irilung ka mung shi maq riita mungshi na laüwan wan silatli wiishishi ri wiiroqtsam she saüto. Ara rawii thun arka atoqse li kiimaq litkot chamchao lam miili sung wanto. Kriika ititiim raq tsang rilung ka bashi na laü wan wan maq rawii luhea tiisung wantaq kiikhiika riimak.”

¹⁰Kiimaq Jakob raq hokhamwe ma kiim riiphea ramram kuq raüta tiido wanto.

¹¹Raütiishe Joseph raq awe nai aphutiim ka Ejip mung na, hokhamwe raq aming kuqtaq kra phan phan, tsangshiq ma hiq ahea pinthum wang ba Rameses chela tho na kra tiichi kuqto.

¹²Raüta Joseph raq awe ma, aphutiim ma kiimaq awe tahii jamtitiim tarü ma, takitek na nobungwe pinthum sitlaq kriimiitaq phaqaq nai sea ka tiihong kuqto.

Ramdong

¹³Ramdong ka henghea she heng wanto. Kiimaq aphaq sea chang tü atsam ka ümriiba niimin ahü she riito. Ejip mungti nai Kanan mungti ka ram raq wiita ahaü riiwanto.

¹⁴Kiimaq tsangshiq raq rai awong rikai Joseph phana kitlo. Kiimaq Joseph raq kampho ka wiita she riichomto. Raüta hokhamwe jam na thuwato.

¹⁵Kiimaq Ejip mung wa nai Kanan mung wa kampho ka wiita she shaphaq baiqto. Raütiishe Ejip mungti mung maiqse ka Joseph phaniishe kito. Raüta nguto, “Naishiq ma rai awong kuq laq! Naishiq ka ram ma naq tiitsaiqi. Phanshi ra klo laq! Naishiq jaq wa kampho ka wiita thumto she.”

¹⁶Kiijiishe Joseph raq treto, “Ikhla nam nyamse kong kra lamwa rongkiq. Namshiq kampho thum kitaq jiila, nyamse kong klai ngi raq namshiq ma tsam mikuq kang.”

¹⁷Krai mren tsangshiq raq tsangshiq nyamse kong kriishe Joseph ma lam kuqhoto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq nyamse kong kumrang kong, sku kong, chhechhi kong, minsau kong, kiimaq kumtoq kong kra klai tsangshiq ma tsam kuqto. Kra rawii apaiq raq tsangshiq nyamse kong kra klai aphaq sea chang tü atsam kra kuqto.

¹⁸Kra jaiwa rawii niishe hali tsangshiq ka apaiq phana kito. Raüta akha nguto, “Tuwejong lei, naishiq raq ümniima apaü chang jam min ahü. Naishiq jaqwa kampho ka wiita thumto she. Kiimaq naishiq nyamse kong ka ümniiriishe. Naishiq raq ümniima kechang ka jam min ahü she, ara naishiq khum sitlaq ara nai naishiq wak ajam sitlaq kriili she.

¹⁹Naishiq ka ram ma naq tiitsaikiq. Phanshi ra klolaq! Naishiq wak ram thun ka rum ma naq tiijabaiq kiq. Naishiq khum nai naishiq wak ajam thun kriiri tsam kuq laüta rilaq. Naishiq ka hokhamwe disekong miishe mijakai. Kiimaq apaiq ka naishiq wak ajam thun kra milap wan. Naishiq ma tsam kuq laq. Laüta naishiq tsitsü ka tiichümlaq. Kiimaq naishiq ma achhi ajang chang tü atsam lai ka phea kuq laq. Naishiq raq naishiq wak na chhi jang phai.”

²⁰Kiimaq Joseph raq Ejiip mung wa hiq thun ka hokhamwe miitu wiitashe rithüto. Ejiip mungti maiq loweatek raq awak ajam ka ashabaiq chang she jakito. Jamkhano ngukla ramdong ka henghea pinthum riiwanto. Kra ningkhan hiq thun ka hokhamwe tachong hupsam siisaaq miishe jakito.

²¹Joseph raq Ejiip mungti mungmaiqse ka siimko maq riita siimko na saüli dikong siisaaq she tiija baiqto.

²²Apaiq raq ramwebi rii hiq sitlaq kriili rimak dea riito. Tsangshiq raq tsangshiq hiq ka ashabaiq raamak riito. Jamkhano ngukla hokhamwe raq tsangshiq tiidung miitu laqkhaq kuqtlo.

²³Joseph raq mungmaiqse ma nguto, “Liironglaq, ngi raq namshiq nai namshiq hü ahiq thun ka hokhamwe miitu wiita she rikang. Namshiq wak na chhijang chang tsamlai thun ka ara lam wan rong laq.

²⁴Tsamjut tum na namshiq raq hokhamwe ma tsam ka man biingi wa manshi ka keraatlo. Kriiwa chantlaq tsam ka alai ma nai namshiq jamkun wa maiqmii saü ase thun kra dung miitu thü ronglaq.”

²⁵Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Ümniiraq naishiq tsitsü triichüm kuqläu. Tuwejong lei, ümniiraq naishiq ma ahea klo laü. Kiimaq naishiq ka hokhamwe disekong li she.”

²⁶Kiimaq Joseph raq Ejip mung miitu tri she thüto, rawiitek tsam juttlaq kiiwa man biingi wa manshi ka hokhamwe rii she nguta. Ara thung tri arka ümchaü niitaq langtlo. Ramwebi hiq thun kli hokhamwe rii riimak.

Jakob Raq Bom Pan Tiipaiqnea

²⁷Israilnok ka Ejip mung na Goshen wang na shongto. Raüta tsangshiq ka chiithe lüwa siisaq she jawanto. Kiimaq tsangsetiim ka pahea she puwanto.

²⁸Jakob ka Ejip mung wiiroqshi ri wiimiishi shongto. Raüta apaiq ka arawii wiishishi ri wiiroqblai ri wiimiishi na saüli sito.

²⁹Riita apaiq ma atsai wan akhing she saü wan kiita, apaiq raq ase Joseph ka tiiheakito. Raüta apaiq ma akha chongto, “Ümjaaq ka iwütong heawea na tiwelaq. Laüta sinkham laq, ümniiraq imaa ka Ejip mung na lap mang nguta.

³⁰Imaa ka iwetiim ümbano laptaq kiijaq lap laq. Imaa ka Ejip mung wa piwan laüta tsangshiq maa lapchang kiijaq laplaq.” Joseph raq treto, “Ümniiraq chongtlaü kiikha miklo kang.”

³¹Jakob raq nguto, “Sinkhamlaq ümniiraq ka miklo haüdea nguta.” Kiimaq Joseph raq mikloha nguta sinkhamto. Kiimaq Jakob raq kiijaq achangdü maq Shiikeawe ma kechu tumto.

Rapha Hiqwa Lak 48

Jakob Raq Ephraim Nai Manase Ma Ramkuqto

¹Kra jai maq ashaqpuq sijai na Joseph ma awe ka atsi nguta bom tiichong kito. Krai mren apaiq raq ase nai Manase nai Ephraim ka sheawan raüta Jakob rai riihumwa wato.

²Kiimaq Jakob ma ase Joseph ka apaiq rai riihumwa wato nguta chong kiita, apaiq ka aningkun ka la maq shoq raüta, achang na anga riito.

³Kiimaq Jakob raq Joseph ma nguto, “Ningkun Ajong Shiikeawe ka ngi phana Luj hiqshong maq Kanan mung maq riihum kito. Raüta ngi ka shiiman kuqto.

⁴Apaiq raq ngi ma akha nguto, ‘Ngi raq ümniima ümsetiim ka pahea mikuq kang. Krai mren ümsäü ümsetiim ka maiq phan pahea ma mipu wan. Ngi raq armung ara ümsäü ümsetiim ma pattup pat-sa tsangshiq tachong hupsam miitu mikuqha.”

⁵Kiimaq Jakob raq triilü wantlii akha nguto, “Joseph lei, ümse nai wenai, ngi ka ara Ejip mung na mikiha shaq na ahum haü ka ngi rii. Ephraim nai Manase ka ise nai Reuben nai Simeon kiikha ise nai sii.

⁶Kriiwa chantlaq ümsetiim ahinti la hum haü la, tsangshiq ka isetiim nguta weakai mai mak she. Tsangshiq raq tachong hupsam ka Ephraim nai Manase lümiisheti q milap wan.

⁷Ngi raq ara klo tiikang arka üm-nyung Rechel miitu klotiikang. Ngi ma itsan tsihea bunlaklak, apaiq ka Kanan mung maq tsaikito. Ngi ka Mesapotamia mung maq jang wan akhing na, Ephrath hiqshong tho maq tsaito. Ngi raq amaa ka Ephrath hiqshong na walam na lam kii niili lap kang.” (Ephrath ka ümchaü Bethlehem nguta ngutlo.)

⁸Kiimaq Jakob raq Joseph senai ka chhi raüta, apaiq raq waito, “Ara nono nai arka juwa?”

⁹Joseph raq treto, “Ara nowiinai arka isenai. Shiikeawe raq ngi ma ara Ejip mung na siji na akuq.” Jakob raq nguto, “Ana ngi tho na shea wan laq. Ngi raq tsangnai ma achu shiiman kuq pha.”

¹⁰Jakob mak ka amiishe samhea chhi mak. Jamkhano ngukla akiishe. Kra ningkhan sam hea ka chhimak she riito. Joseph raq ase nai ka apaiq phana shea wanto. Kiimaq apaiq raq tsangnai ka akhuk na pomto. Raüta tsangnai theaphi na shupto.

¹¹Jakob raq Joseph ma nguto, “Ngi ka ümsham michhi nongha nguta akhiismin tiima mang she riikang. Shatmaq ümchaü Shiikeawe raq ngi ma ümsenai sham kiimin tiichhi kuq damto.”

¹²Kiijiishe Joseph raq tsangnai ka Jakob jipum kiiwa ado she riito. Raüta apaiq ka hiq na bumtlii maq awe khaki na bumto. Raüta awe ka shrengto.

¹³Kiimaq Joseph raq Ephraim ka Jakob ma jaqpha nü siim na kiimaq Manase ka Jakob ma jaqtsi nü siim na tiingato.

¹⁴Shatmaq Jakob raq ajaq nai ka triiwat saq riito. Raüta ajaq jaqtsi nüti ka Ephraim khupo na shamto. Apaiq ka anowe li jiimin. Kiimaq ajaq jaq pha nüti ka Manase khupo na shamto. Apaiq riawe ka apuwe shatmaq.

¹⁵Raüta apaiq raq Joseph ma akha achu shiiman kuqto: “Iwetiim raq shomnoq wantaq Shiikeawe raq, Abraham nai Isak raq shiiliwantiawe raq, ara nono nai ara mishman kuq laq! Ümchaü ranaiq niitaq saüli ngi shunshea wanti Shiikeawe raq, tsangnai ka mishman kuq laq!

¹⁶Ngi phanrap chamchao mong wa khupwongke wanti rase raq tsangnai ka mishman kuq laq! Imang chong nai iwe Abraham kiimaq Isak mang chong ka ara nono nai ara lümaq siruq misi wan laq! Tsangnai setiim nai asaütiim ka pahea mipuchi wan laq!”

¹⁷Awe raq ajaq jaqtsi niiti ka Ephraim khupo na sham kiita Joseph ka amit simak riito. Kra ningkhan apaiq raq awe jaq ka Ephraim khupo wa lam raüta, Manase khupo na tiisham danto.

¹⁸Apaiq raq awe ma akha nguto, “Iwe lei kiikhiika riimak. Arti ahata chhikhuwe. Ümjaq jaq tsi nüti ka apaiq khupo na sham laq.”

¹⁹Shatmaq awe raq apaiq bom ka lang mak riito. Apaiq raq akha nguto, “Ngi raq asapha, Ise lei, ngi raq asapha. Manase lai ala thun ka maiq pahea jonghea mipuchi wan. Shatmaq apaiq ma anoweti riwe ka apaiq nam ma ajong alu lin miraq. Apaiq lai ala phan ka maiq mung thun jonghea ma mija wan.”

²⁰Krai mren, apaiq raq tsangnai ma akha ngu raüta achu shiiman kuqto, “Israilnok raq namshiq mang ka chong raüta achu shiiman ram ram miram kuq. Tsangshiq raq akha miram, ‘Shiikeawe raq ümniika ka Ephraim nai Manase ikha mishman kuq laq.’” Akha Jakob raq Ephraim ka Manase khuthaq na lam sheati ma tiijato.

²¹Raütiishe Jakob raq Joseph ma chongto, “Riita ümniiriiri achhi haü, ngi ka atsai wan she. Shatmaq Shiikeawe ka ümniirai asi miraq. Kiimaq apaiq raq ümniika ümti ümwe hiq shong rahai kiina hali mishea wan nong.

²²Kiimaq, ngi raq Amoraqnok ka nepja maq nai liq maq khat lata ajii wanha hiqpo hiq win hiqshong Shekhem chela ka ümphutiim ma riimak ümniima kuqthü tiikang.”

Rapha Hiqwa Lak 49

Jakob Bomchong Atiithum Bomtsi

¹Jakob raq asetiim thun tiiheakito raüta akha nguto, “Ngi tro na riitam ronglaq. Kiimaq rawiichiji namshiq ma jamlai wa hongtha wan tlaq kra bom chongkuq pha:

²“Warong ra adam na Jakob setiim lei. Namwe Israil bom ka tairong laq.

³“Reuben, ise mikhuwe lei, ümniika iningkun tu, Kiimaq ngi maiqwe rilung wa, rawü chhikhuwe. Isetiim phong na shiikong heawe kiimaq ningkun jonghea rümtiwe.

⁴Ümniika jüchhang jonghea watlaq ikha, Shatmaq ümniika wiita rü thaq na ajong pinthum ka riimaü mirhaü. Jamkhano ngukla ümniika ijamti-nyung chakliip rai kiicham laü. Laüta ümwe changdü tiishe laü.

⁵“Simeon nai Lewi ka siphu, Tsangnai raq ja maq maiq tiijai tiidongto.

⁶Ngi ka tsangshiq bomhuk riichong lom dam mang, Kiimaq tsangshiq ngongthun niimin ngadam mang, Jamkhano ngukla tsangshiq tsankhiq tsi ma maiq tsat baiqto, Kiimaq minsäü pongwe thun hok ka tsangkhiri tsi ma tiingoqto.

⁷Tsangshiq tsankhiq tam ma manson misilaq. Jamkhano ngukla kriika henghea, Kiimaq tsangshiq phok tlaq kra thaq na misilaq, jamkhano ngukla kra bihea. Ngi raq tsangshiq ka Israil mung hamli na minyin baiqha. Ngi raq tsangshiq ka anak ata phong na wiita minyin baiqha.

- 8**“Juda lei, ümpu ümnotiim raq mishom ra. Ümniiraq ümjaqtibi ka tsang buq maq lapu laü. Ümpu ümnotiim ka ümjichong na bumrang raüta minoq.
- 9**Juda ka hangsikaü ikha, Ngam ka kaq raüla abum chang longsha na jang wantlo, Abumsea ahok tlii raüta ahü ahan tiishun. Apaiq abum wa jurmin niqsiq walot mak.
- 10**Juda raq hokham nyeakii kra misham, Kiimaq asaü ase phan raq pattup mung misiq wan. Maiq mung thun raq apaiq ma tijong tsiq wa miho kuq wan Kiimaq ajichong na apaiq puk na minyap wan.
- 11**Apaiq raq akumtoq se ka spiqtsi chong na bantlo, Spiqtsi chong chonghea pinthum na. Apaiq raq akhu akhea thun ka Spiqtsi tiijai ikha shiiroro na hetlo.
- 12**Amakpo ka chenyang tsi raq shiiroro, Arong awi phong ka pü nyang raüta lüdi dii.
- 13**“Jebulun ka khamjong chumkii na misi. Apaiq kham jong chumkii ka sangpho lai phong khing chang miraq. Apaiq mungtan hiq rai ka Sidon hiqshong kiina saüli miraq.
- 14**“Isakar ka kumtoq kaü nam ma holi riimak Araikhü na maiq ngachang khiiq wiinai heawea na bumtlo.
- 15**Shatmaq apaiq raq abum chang ba ka hiqhea ba rittlo Kiimaq hiqshong rahai athuk atsom rittlo. Kra ningkhan araikhü na homa ho raüta khumtlo Kiimaq apaiq ka dise ikha tija raüta jaq tiishamtlo.
- 16**“Dan ka anak abin pengti miraq. Tsangshiq ka Israilnok maiq phan ahinti ikha miraq.
- 17**Dan ka lamkii na paü bumtlaq ikha miraq, Maiqlam kii na alai henghea phan paü kaü ikha miraq, Kumrang hokphi na thaüti miraq, Krai mren kumrang raikhü na chaoti ka hiq na tiidearok mibaiq.
- 18**“TATIWE lei, ngi ka ümniiraq tiichhii wan khe tiikang.
- 19**“Gad ka daku kong shi raq mithüm, Shatmaq apaiq ka jai na nyisaq raüta tsangshiq jai ka mijoho.
- 20**“Ashar hiqshong niika tsam pinthum hea miraq. Apaiq raq hokham raq phaqsea chang rai awong michom kuq.
- 21**“Naphtali ka chhingi se jutlaq ikha chamtraq tiibanbi mak mihaisiq, Asetiim tsomhea nyungtlo.
- 22**“Joseph ka tiipok hü kumtoq kaü jüse raikii na haitlaq ikha, Kumrang are se alai lam baiqhü shaq kinji na hai tlaq ikha.

²³Ajaqtinok raq apaiq ka pinthum longtlo Raüta tsangshiq liq pi ra chhaq kiimaq liqsin chü wi raq chhaq maq jotlo.

²⁴Shatmaq apaiq liq hiip ka nung mak phan, Kiimaq ajaq min thea mak phan Jakob Shiikeawe Ajong Pinthum ningkun maq, Sku Rümte, Israilnok Tiichhiiti raq khrumtlo.

²⁵Ümniika ümwe Shiikeawe raq khrumtlo, Ningkun Ajong Shiikeawe raq ümnaq shiimantlo Ra wa ra tiijun raüta shiiman kuqtlo Kiimaq hiq mong tsaühea wa kham thun maq shiiman kuqtlo, Nyamse pahea tiipu raüta Kiimaq ümsetiim pahea tiipu raüta Mishman kuq.

²⁶Tsam nai pepü wiihii mishman, Rathup rapha pum thun shiiman, Pattup pat-sa kin thun wa Maiqlung ngamwii thun shiiman. Arthun shiiman ara Joseph khuthaq na misilaq, Aphu anotiim phong wa pong na Atsea thü makbin na misi laq.

²⁷“Benjamin ka aramtsi hea shekaü ikha, Ranap raji ngam kaq pha q tiikoli miraq.”

²⁸Arthun arka Israilnok maiq phan phan roq shi ri phan nai sitlaq kra. Arka awe raq tsangshiq asetiim loweatek ma khaq khaq kiim riiphea bomshat achongkuq.

Jakob Tsaikai Nai Amaalap

²⁹Raütiishe Jakob raq asetiim ma aming akha kuqto, “Ümchaü ngi ka inok ita jai phan atsai wan she. Imaa ka iwetiim rai Hitaiqwe Ephron wak ram na longsha sitlaq kiijaq lap ronglaq.

³⁰Kra longsha ka Makhpela hiq na, Mamre hiq maq shedong nü na, Kannan mung na. Ara longsha nai wak ram ka Abraham raq Ephron jaq wa maalap chiim miitu ari thü.

³¹Kriiba kiijaq tsangshiq raq Abraham nai tsang-nyung Sara ka lapto. Kiijisii hali tsangshiq raq Isak nai tsang-nyung Rebeka maa ka lapto. Kriiba niisii hali ngi raq Lea kiimin lapkang.

³²Kra wak ram nai longsha ka Hitaiqnok jaqwa ari araq. Imaa kiimin kiijaq lap rong laq.”

³³Riita Jakob raq asetiim ma kra tsü chongke ka lot raütiishe, apaiq ka chang na awe riito. Raüta apaiq ka tsaikito.

Rapha Hiqwa Lak 50

¹Joseph ka awe tha q na bumtlii raüta kai hoqto. Kiimaq awe theaphi na shupto.

²Raütiishe Joseph raq awe maa ka namki makchang miitu tsiq maq lo ronglaq nguta aming kuqto.

- ³Kra maiq maa lothü akhing ka raroqblai rato. Kriika maiq maa lobaiq joli akhing. Ejipnok raq kra maajo ka raroq miishi na saüli joto.
- ⁴Kra maajo akhing ka thum jai niishe, Joseph raq hokhamwe sengi ajong alabi ma chongto, “Mangchan lanta ara tsütsa ara hokhamwe ma chongho ronglaq:
- ⁵“Iwe ka atsai wanho nini na, apaiq raq ngi ma, apaiq maa ka Kanan mung na apaiq raq maalap chiim tiijeje thüthütaq kiijaq milap waha nguta kiq tiikhamto. Kra ningkhan ngi ka mangchan laüta Kanan mung na tiiwa laq. Lata iwe maa ka saiqsam wapha. Kra lot la tiitiq ngi ka mijangki kang.”
- ⁶Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Walaq. Laüta ümwe maa ka, ümniiraq kiqkham kuq laü kra phan phan saiqsam wakiq.”
- ⁷Kiimaq Joseph ka awe maa lapwa wawanto. Hokhamwe sengi ajong alabi thun wiita, hokhamwe rung na ngati nyungwere thun, kiimaq Ejip mung wa mungtu shiilangbi thun wiita, Joseph rai wawan damto.
- ⁸Apaiq jamtibi, aphu anotiim thun, kiimaq awe jamkun wa maiq takhan ümchuwa sitlaq kra tlotli apaiq rai wawan damto. Tsangsetiim nosere thun kiimaq tsangshiq nyamse kong thun kli Goshen wang niili sito.
- ⁹Maiqwere kumrang leng chaotibi kiimaq kumrang raikhü na chaotibi thun kiimin apaiq rai wawan damto. Kra wawantaq maiq kong ka pahea riito.
- ¹⁰Riita tsangshiq ka Jordan rai maq shedong nü na Atad tsam nichang ba kiijaq saü räuta sanha, tsangshiq ka majo ajong maq agi asii rahi aluwiq na saüli maajo hoq trangto. Räuta Joseph raq wulum tiiü majo ka ramiishi na saüli joto.
- ¹¹Kiimaq kiijaq siti noktibi Kanan mungti raq Atad hiqshong na kra majo poi klo ka chhi räuta, tsangshiq raq akha nguto, “Ara Ejip mungti raq wulum tiiü majo poi klo tlaq arka kai tsapkap räuta klo tlo!” Kra ningkhan kra hiq ba ka Abel Mijraim nguta mangto.
- ¹²Jakob raq asetiim ma aming kuqtaq kra phan phan asetiim raq maalap jaqsham ka kloto.
- ¹³Tsangshiq raq apaiq maa ka Kanan mung na piwanto. Räuta Makhpela hiq na longsha ashi na lapto, kra hiq ka Mamre hiq maq shedong nü na, wak ram ashi, Abraham raq Hitaiqwe Ephron jaq wa maalap chiim miitu ari thü.
- ¹⁴Joseph raq awe maa ka saiqsam lot räutiishe, apaiq ka aphu anotiim thun nai apaiq rai maiq ümchuwa maalap wa wadam tiiti thun kra nongnong Ejip mung na hali jang hoto.

Joseph Raq Aphutiim Ma Tsan Tiisang Bom Chongkuqto

¹⁵Tsangwe tsaikai jai she Joseph ma aphutiim liipan na, “Riita Joseph raq ümchaü min apaiq haihiikai kriikha na nashiq ka ngengshat li raüta aphuk lam nashiq ma athamke atsan na tiimashat li ngu raüha?” nguta riichongto.

¹⁶Kra ningkhan tsangshiq raq Joseph ma tsütsa ka akha tiichong kito: “Nawe mitsai shaq na,

¹⁷apaiq raq naishiq ma chongto ümjaq wa akha jaü ronglaq nguta, ‘Ümphutiim raq ümniima ashut klotaq mra ka adii riikuqlaq.’ Riita ümchaü min, mangchan laüta, ümwe Shiikeawe jaqshisetiim naishiq raq ümniima ashut klokai kra adü riikuqlaq.” Joseph raq ara tsütsa ka lap raüta aho riito.

¹⁸Kiijiishe aphutiim ka tsangshiq pumsii miishe apaiq phana kito. Raüta apaiq khaki na hiq na kurang bum raüta noqto. Raüta, “Riita naishiq ka arjaq ümkhaki na ümdise kong ikha sitiikai,” nguta tsangshiq raq nguto.

¹⁹Shatmaq Joseph raq tsangshiq ma nguto, “Naqhai rongkiq. Ngi ka Shiikeawe ma jalot mang.

²⁰Namshiq raq ikhu thaq na abi klo lan. Shatmaq Shiikeawe kra mat raü ka ahea miitu wiiqbaiqto. Kra mra pintaq kra lümaq ümchaü ranaiq maiqse pahea atra sitlo.

²¹Namshiq ka ahai song chang jam min ahü. Ngi raq namshiq nai namsetiim ka miliikuq kang.” Akha apaiq raq tsangshiq ma bom aninse maq tsan tiisang bom chongkuqto. Kra bomtaq kriiraq tsangshiq tsantsii ka sanglili she riito.

Joseph Tsaito

²²Joseph ka awe jamtitiim rai Ejip mung niili shongto. Apaiq tsaitaq akhing na arawii ka wiishishi ri wiiroqshi she riito.

²³Apaiq ka Ephraim setiim nai asaütiim thun kra chhithüli sito. Kiimaq apaiq ka Manase se Machir setiim kriimin chhithüli sito.

²⁴Apaiq raq aphutiim ma nguto, “Ngi ka atsai wan cho she. Shatmaq Shiikeawe raq namshiq ka tengteng mishililii kuq wan. Raüta namshiq ka armung arwa shunshea wan raüta, Abraham ma, Isak ma, kiimaq Jakob ma sinkham raüta mikuqha nguta chongtaq mung kiina mishea wan.”

²⁵Kiijiishe Joseph raq anak abin kiima sinkham ronglaq nguta akha chongto. Apaiq raq nguto, “Ngi ma kiqkham ronglaq, ümtiikiiwa Shiikeawe raq namshiq ka kra mung na tsuq wan tlaq, kiitiikaq imaa armin namshiq rai mihowan hai,” nguta.

²⁶Kiimaq Joseph ka Ejip mung na arawii wiishishi ri wiiroqshi niishe tsaito. Tsangshiq raq apaiq maa ka namki mak chang miitu tsiq ma loraüta thüto. Raüta maatek mong na thüto.

Atsuq Wan

Atsuq Wan 1

Israilnok Ka Ejip Mungti Raq Kai Tiichamchao Haihiito

- ¹Jakob setiim apaiq rai loweatek raq achak asetiiim nongnong sheaho raüta Ejip mung na laühotaq thun ka arthun ara riito.
- ²Reuben, Simeon, Lewi, Juda,
- ³Isakar, Jebulun, Benjamin,
- ⁴Dan, Naphtali, Gad, kiimaq Ashar riito.
- ⁵Tsangshiq tlotli Jakob lai ala thun maiq ka roq miishi riito. Ase Joseph ka Ejip mung na asaükai kun she riito.
- ⁶Rahiq pahea siwan jai she Joseph nai aphu anotiim thun kiimaq kra pat wa maiq ümchuwa sitaq kra wiita atsaishe riikito.
- ⁷Shatmaq tsangshiq saü asetiiim, Israilnok ka puwan raüta maiq ka pahea raham hiq ham she pu wanto. Kiimaq ningkun ajong aheng ahong ala siisaq Ejip mung ka tsangshiq nok riili mawanto.
- ⁸Kiijiishe, hokhamwe anye ashi, Joseph manphan jam min sapmakwe kriishe hokham ma shongto.
- ⁹Apaiq raq asenginok ma akha chongto, “Ara Israilnok arka maiq pahea rama hiq ma she pawanto. Kiimaq ahong ala koilang koilanok siisaq. Tsangshiq ka nashiq ma atiihai chang asi.
- ¹⁰Chiq nai re dong raüla tsangshiq ka nashiq ma chiqse rewenok rai mopong wan miraq. Raüta namung ara mikhat dam. Raüta namung arwa molaü wan miraq. Nashiq raq tsangshiq ka pahea pu wan mak chang miitu phanshira lamlu tiidong chang.”
- ¹¹Kra ningkhan she Ejip mungti raq tsangshiq tsaiji kra tiijom baiq ma nguta dikong rümtinok raq tsangshiq ma ningkun maq shiitep raüta jaqsham holai henghea she tiishamto. Israilnok raq Pithom chela nai Rameses chela hokhamwe ma rai awong thun lunke chang nyungchong chela kra teito.
- ¹²Shatmaq Ejip mungti raq Israilnok ka jamkho shiiniim shawantlaq tsangshiq ka pahea puwan wan khoti riito. Raüta tsangshiq ka Ejip mung na pahea nyam wan wan khoti riito. Ejip mungti ka Israilnok ma ahai she riito.
- ¹³⁻¹⁴Kiimaq tsangshiq raq Israilnok ma jaqsham ka henghea shiitep wan wan tsaija chhunja dikong ma tiija wanto. Tsangshiq raq Israilnok ma tsangshiqnok jam tiihaito kiimaq tsangshiqnok wak na jaq tiishamto. Kiimaq Israilnok ma mangchan ka akhiismin tiichhi kuqmak she haihü wanto.

¹⁵Kiijiishe Ejip mung hokhamwe raq Hibrunok nyungre no wüchhi na achhü kamketi nyungnai Shiphra nai Pua ma akha chongto.

¹⁶“Namnai raq Hibrunok nyungre ka nowüchhi na khrum kuqtlan akhing na, maiqwese la chii raüla, no ka atsea riibaiq ronglaq. Shatmaq jechakse la chii raüla, atra tiisi ronglaq.”

¹⁷Shatmaq kra nowüchhi na achhü kamketi nyung nai ka Shiikeawe ma ahai. Kra ningkhan hokhamwe aming ka lang mak dea riito. Shatmaq tsangnai raq maiqwe sere chiitlaq kra atra tiisito.

¹⁸Kra ningkhan hokhamwe raq achhü kamketi nyung nai ka tiihea kito. Raüta tsangnai ma akha waito, “Namnai raq ara jamlai wa klo holan? Namnai raq maiqwe sere chhiitlaq kra atra jaram wa tiisi tlan?”

¹⁹Tsangshiq raq treto, “Hibrunok nyungre ka Ejip mungti nyungre ikhiika riimak. Tsangshiq raq no ka jeriiqriiq heali humtlo. Krai mren nainai ka tsangshiq phana misaüho hai shaq niili tsangshiq raq tsangsetiim ka chhiitlo.”

²⁰⁻²¹Kra nochhü kamketi nyungnai raq Shiikeawe ma haisong tsantsii riimkha na, Shiikeawe ka tsangnai ma tsanhea riito kiimaq tsangnai ma maiqmii jamkun kuqto. Kiimaq Israilnok ka pahea puwan wan ruq she puwanto. Kiimaq ahong alanok ma jawanto.

²²Atiisup niishe hokhamwe raq asenginok tlotli ma aming ashi akha kuqto, “Hibrunok sere noshii setiim maiqwe sere chiitlaq kra doho lanta Nail Rai na baiqki rongkiq. Shatmaq jechaksere chiitlaq kriili atra misilaq.”

Atsuq Wan 2

Mosheq Wüchhi

¹Ara akhing na maiq weshi Lewi phanwe raq tsangshiqnok phan wa tsang nyung ka lamto.

²Kiimaq tsangnyung raq apaiq ma ase maiqwe se ashi humkuqto. Anyung raq no ka shamheawiq se chhiraüta jipi lütsam na saüli apaü riito.

³Shatmaq apaiq raq no ka alu paülot mak she riito. Kra ningkhan apaiq raq hongkii ashi tingjang kii maq awai kra kaichangtai maq loto. Raüta kham raq chhemak chang kloto. Raüta apaiq raq no ka kra hongkii mong na tiiweto. Raüta jüraikii na sangphii aluwiq ba na tiiweto.

⁴Raüta nono ma anyi nyung ka kriimaq phan shi alu lin na chap raüta no ka jamkho jajiiq nguta shrira liito.

⁵Hokhamwe se jechakse ka kiijaq aju hekai kito. Kra liipan na ajaqshi nyungsetiim ka kra jürai kii na akhumsea riito. Tiidongchhaq miili apaiq raq kra

hongkii ka sangphii rü aluwıq ba kiiıaq tiıwe raü chhito. Kiımaq apaiq raq adi nyung jechakse ashi ka tiiki raüta kra hongkii ka tlam kito.

⁶Kra hokhamse jun rii nyung raq alin riito. Kiımaq no nose tiıbum raü kra chhito. Kra nono ka aho rai riito. Kiımaq nono ma atsanbi tsito. “Arka Hıbrunok setiım phong wa ashi ahata,” nguta nguto.

⁷Kiııishe nono ma anyi raq kriinyung ma, “Ngi raq nono ara boq pum ma Hıbrunok nyung ashi rit wa phajo?” nguta waito.

⁸“Ahea ritwakiq,” nguta apaiq raq treto. Krai mren kra jechakse ka wa raüta nono se ma anyung kra shea wato.

⁹Kiııishe hokham junriıse raq jechak nyung kiıma nguto, “Ara nonose ara boq wan laq. Laüta ngi miıtu tiıjong boqkuq laq. Ngi raq ümniıma jaq maq mikuq kang.” Krai mren apaiq raq noshii ka boq wanto. Raüta tiıchhan chhito.

¹⁰Kra jai miıshe nonose ka jong wan raüta, alashe na, kriinyung raq no ka hokham nyung se ma kuq kito kiımaq apaiq raq no ka ase ma dunghiqtı. Kriinyung raq nguto, “Ngi raq apaiq ka khamchum mong wa dıwan kang. Kriıkha maq apaiq ka Mosheq nguta mang tiıkang.”

Mosheq Ka Midian Mung Na Juto

¹¹Ümtiıkiıwa Mosheq ka maiqla she riıtaq, apaiq ka maiqmıınok ahiq Hıbrunok rai riıhumkai kihoto. Tsangshiq nok ka ningkun maq shiıtep raüta jaqsham henghea tiıshamtlaq kra apaiq raq chhito. Kiımaq apaiq raq Ejipnok maiq weshi raq Hıbruwe, Mosheq apaiq kra nok phan maiq weshi tseabaiq kra chhito.

¹²Mosheq raq apaiq tro na tro tri liıto. Kiımaq apaiq chhiti ka jumin ahü chhi raüta apaiq raq Ejip mungtiıwe ka tsatto. Raüta amaa ka kumtsaiphii na lapbaiqto.

¹³Kriımaq napjai ranaiq she hali apaiq ka jangkinongto. Kiımaq Hıbru wenai ka tatso riıbuk sea chhito. Apaiq raq juwa ashut we kriıma, “Ümniıraq maiqmıı Hıbrunok phan ka jam nguto tsat tlaü?” nguta tiıwinto.

¹⁴Kriııwe raq treto, “Naıshiq thaq na ümniıka tuıwe ma nai phıwe ma juro shongta? Ümniıraq Ejip mungtiıwe tsatbaiq laü kiıkha ngi armin tsea baiq shea dantlaü?” Kiııishe Mosheq ka ahai riito. Kiımaq apaiq nai apaiq she tiıngoto, “Ngi raq jamlai wa klo kang kra maiq riıshe sapto.”

¹⁵⁻¹⁶Ümtiıkiıwa hokhamıwe raq mra pıntaq tho ka laptaq, apaiq raq Mosheq ka atiısea baiq tanto. Shatmaq Mosheq ka juto. Raüta Midian mung na sikai kihoto. Ranaiqshi Mosheq ka khappıng tho na anga raü riito. Kiıııaq Midian Mung na siti ramıwe Jethro setiım jechaksere nyung miıshi ka khappıng wa kham khu raüta awe sku kong nai chhechhi kong ma tiınyang miıtu long pinkhü thun kra kham maq tiımakai saükıto.

¹⁷Shatmaq sku rümti maiqwere wiijamti raq Jethrosetiim ka ajo riibaiqto. Kiijiishe Mosheq ka kiraüta tsangshiq ka tiiwongkuqto. Raüta apaiq raq tsangshiq nyamse kong ma kham ka tiinyangto.

¹⁸Ümtiikiiwa tsangshiq ka awe pha niishe jang wantaq, apaiq raq tsangshiq ma waito, “Namshiq ka ümchaü ranaiq jam nguto jaqlöse li jang wan lan?”

¹⁹“Ejip mungti maiq weshi raq naishiq ka sku rümti kong jaq wa tiiwong kuqto, Kiimaq apaiq raq kham kiimin khu raüta nashiq nyamse kong ma tiinyangto,” nguta tsangshiq raq treto.

²⁰“Apaiq ka ümbano?” nguta apaiq raq asetiiim ma waito. “Namshiq raq apaiq ka kiijiili jamto baiqthü lan? Kironglaq. Lanta apaiq ka ana nashiq rai dung misiq walaq heaki rongkiq.”

²¹Krai mren Mosheq ka kiijaq sidam miitu kiq rito. Kiimaq Jethro raq apaiq ma ase Jippora ka tiiwato.

²²Kriinyung raq apaiq ma ase ashi humkuqto. Kiimaq Mosheq raq apaiq nai apaiq akha tiingoto, “Ngi ka armung na wanshawe. Kra ningkhan apaiq ka Gershom,” nguta mimangha nguta nguto.

²³Rawii luhea sijai she Ejip mung hokhamwe ka tsaito. Shatmaq Israilnok ka maiq dikong maiq jaqkhon mong na kai chamchao kharü mong na ahan anyi li sitlo. Kiimaq khrum jaü kai aho asii sito. Tsangshiq hoqsii trang ka Shiikeawe niki na saüto.

²⁴Apaiq raq tsangshiq hansii trang tra kra taito. Kiimaq apaiq raq Abraham rai, Isak rai, kiimaq Jakob rai tongshong wantaq kra tsan na tiitsangto.

²⁵Apaiq raq Israilnok maiqdikong ma jaraüta chamchaotlaq kra chhito. Kiimaq tsangshiq miitu atsan tsito.

Atsuq Wan 3

Shiikeawe Raq Mosheq Heato

¹Ranaiqshi Mosheq ka ahuchhiwe Jethro, Midian mungti ramwe skukong nai chhechhi kong kra riimrea riito. Apaiq raq nyamse kong ka rumnyangkhi kumtsaiphii wang kiina tsuqhoto. Raüta asii Sinai pumji kiina saükito.

²Kiijaq TATIWE rase ka apaiq ma walütu ma jaraüta nyiimtamse mong na tiichhikito. Mosheq raq rumtamse ka walütu mong na anyai rai chhito. Shatmaq nyiimtamse ka wa raq khiimbaiq mak.

³Kra chhi raüta, “Arka awang chang,” nguta atsan na tiimato. “Rumtamse ka wa raq jamkhii riito khiim baiq mak? Ngi ka atho na walata liila,” nguta tiimato.

⁴Ümtiikiiwa TATIWE raq Mosheq ka atho na warai chhitaq, kiitiikaq apaiq raq kra rumtamse mong maq, “Mosheq lei! Mosheq lei!” nguta heato. Apaiq raq treto, “O, ngi ka ajiilii.”

⁵Shiikeawe raq nguto, “Naptohea na naq warai kiq she. Ümhok kop wiinai kra chhut baiqlaq. Jamkhano ngukla ümniika asii hiq ba na chaptläü.

⁶Ngi ka ümtitiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe.” Kra ningkhan Mosheq raq atheaphi ka khea maq pangto. Jamkhano ngukla apaiq ka Shiikeawe theaphi na liikham mak ahaisi riito.

⁷Kiijiishe TATIWE raq nguto, “Ngi raq Ejip mung na isenginok pinthum tiichamchao haihiitlaq kra chhikang she. Ngi raq tsangshiq ka maiq jaq khon mong na tsangti jongnok raq tiichamchaotlaq kriiwa tiichhii kuqlaq nguta hoq trangtlaq kra taikang she. Ngi raq tsangshiq chamchao thun ka kunli sapkang she.

⁸Kra ningkhan Ngi ka tsangshiq kra Ejip mungti jaqkhon mong wa tiichhiike kai satki kang. Lata tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wan lata binlu binli hiqshong rahai, hiqpo hiq win mung na, ümchaü Kanannok, Hitaiqnok, Amoraiqnok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok sitlaq mung niishe mitsuq wanha.

⁹Ngi raq isenginok hoqsii trangtlaq kriika taikang she. Kiimaq Ejip mungti raq tsangshiq ka ümtinkhan wa hok maq nishishi haihiitlaq kra chhikang she.

¹⁰Ümchaü Ngi raq ümniika Ejip mung hokhamwe phana tiikitiikang. Kriika ümniiraq isenginok ka apaiq mungtan kiiwa ahin na tsuq wan miitu tiiki tiikang.”

¹¹Shatmaq Mosheq raq Shiikeawe ma nguto, “Ngi ka juwa. Ngi ka hokhamwe phana jamkho miki kiimaq Israilnok ka Ejip mung wa jamkho mitiidong tsuq wan lot?”

¹²Shiikeawe raq treto, “Ngi ka ümniirai adam mirha. Kiimaq ümtiikiiwa ümniiraq mungmaiqse ka Ejip mung wa tsuq wantläü, kiitiikaq ümniiraq Ngi ka ara pum arjaq mishomnoq haü. Kriikata ümniika Ngi riidea tiikikang nguta saqse miraq.”

¹³Shatmaq Mosheq raq treto, “Riita ngi ka Israilnok phana kilata, tsangshiq ma, ‘Namtitiim Shiikeawe raq ngi ka namshiq phana tiikito,’ nguta nguha jaq tsangshiq raq ngi ma, ‘Riita Apaiq mang ka juwa?’ nguta miwai. Kra ngu raüjaq ngi raq tsangshiq ma jamkho michongha?”

¹⁴Shiikeawe raq nguto, “Ngi ka Ngi dongdii. Ümniiraq tsangshiq ma akha ngo ratlo: ‘Ngi ka Ngi dongdii nguta ngutlaqwe raq ngi ka namshiq phana tiikito.’

¹⁵Israilnok ma chonglaq, Ngi, TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe raq ümniika tsangshiq

phana tiikito nguta chonglaq. Arka pattup pat-sa miitu imang. Rawiichii maiqpat ümchuwa saü wantlaq kriiraq imang ka akha chong chang.

¹⁶Kilaaq. Laüta Israilnok welabi ka adam na triitamlaq. Laüta tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe ka ümniirai sham riichhikito nguta chonglaq. Laüta tsangshiq ma Ngi ka tsangshiq phaniishe saüki kang kiimaq Ejip mungti raq tsangshiq ka jamkho haihiitlaq kriika chhikang she nguta chonglaq.

¹⁷Ngi raq tsangshiq ka Ejip mung na ümtinkhan wa haihii raüta tiichamchaotlaq kiiwa ahin niishe mitsuq wanha nguta thimi wankang she. Lata tsangshiq ka hiqpo hiqwin mung niishe Kanannok sichang, Hitaiqnok sichang, Amoraqnok sichang, Perijaiqnok sichang, Hiwaiqnok sichang, kiimaq Jebusaiqnok sichang mung niishe mitsuq wanha.

¹⁸“Ümniiraq tsangshiq ma jamlai wa chongkuq tlaü ka isenginok raq mitai. Laütiishe ümniika Israilnok welabi thun kra sheaho laüta Ejip mung hokhamwe phana kai ratlo. Laüta apaiq ma akha chonglaq, ‘TATIWE, Hibrunok Shiikeawe ka naishiq ma apumsii maq ashama tiichhikito. Ümchaü min ümniiraq naishiq ka rumnyangkhi kumtsaiphii wang na TATIWE, naishiq Shiikeawe ma honglu takekai miitu ranaiq tsam khumchang loq na saüli kaiho miitu naishiq ma aming kuqlaq.’

¹⁹Ngi raq asap-ha, Ejip mung hokhamwe ka ningkun maq tiichop hü maq namshiq ka tiiwa mak miraq.

²⁰Shatmaq Ngi raq iningkun maq Ejip mung na phiiptsi chang thun jaqsham lata imo mitihoha. Kra jai miitiq apaiq raq namshiq ka mitiwa.

²¹“Ngi raq Ejip mungti ma ümniika mitiishrengha. Raü jiiitiq ümtiikiiwa isenginok ka laü wantlaq na, tsangshiq ka jaqmii maq wawan mak miraq.

²²Israilnok nyungre loweatek raq apaiq jamthoti Ejip nyungre thun phana miki kiimaq apaiq jam na siti Ejip nyung sitlaq kra phana miki, raüta khu akhea kiimaq chaq kiimaq kampho laktum thun kra mijaü. Raüta Israilnok raq arthun laktum arka tsangsetiim maiqwe sere kiimaq jechakse re dangkong na mitlak. Raüta Ejip mung wa tachong wiira tsiiq tum thun kra wiita howan raüta milaü wan.

Atsuq Wan 4

Shiikeawe Raq Mosheq Ma Awang Chang Ningkun Kuqto

¹Kiijishe Mosheq raq TATIWE bom ka akha treto, “Shatmaq Israilnok raq ngi ma kam mak kiimaq ngi raq chong tiikang kra taimak raüha. Tsangshiq raq ngi nang nga ümniika ngi rai riihumki maü dea nguta nguraüha?”

- ²Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma waito, “Ümjaq niika jamlai wa shamtlaü?” “Nyeakii shamtiikang,” nguta apaiq raq treto.
- ³TATIWE raq nguto, “Kra hiq na baiqlaq.” Ümtiikiwa Mosheq raq nyeakii ka hiq na baiqtaq, kra nyeakii ka paü ma jakito. Kiimaq apaiq ka kra paükaü tho wa aju riito.
- ⁴Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Hiq na bum laüta kra amaita maq tsunsaq riilaq.” Kiimaq Mosheq ka hiq na bumsaq raüta paükaü ka amaita maq tsunhit riito. Kiimaq paü ka nyeakii miishe jaki nongto.
- ⁵Kiimaq TATIWE raq nguto, “Ara klo laüta Israilnok ma TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe ka ümniirai riihum kito dea nguta saqse tiichhi kuqlaq.”
- ⁶Kiimaq TATIWE raq Mosheq ma thongshi ri hali thaüto, “Ümjaq ka üsamtong mong na thülaq.” Kiimaq Mosheq raq aming ka langto. Kiimaq ümtiikiwa apaiq raq ajaq ka samtong mong wa lamtaq, ajaq ka atsi, ami tamli she tsak-hiiq ikha lüriirii she riito.
- ⁷Kiijiishe TATIWE raq thaüto, “Ümjaq ka üsamtong jong mong na hali thü nonglaq.” Kiimaq apaiq raq ajaq ka asamtong mong na thiito. Kiimaq apaiq raq ajaq ka kinphai na hali lam nongtaq, kra akhing na ajaq ka phintsaq tsaq she riito, akhum ahin kiikhiishe riito.
- ⁸Kiimaq TATIWE raq nguto, “Tsangshiq raq ümniima kammak riimakla aphi awang chang jaqsham kriima kam mak raüla, arti jaqsham ariiraq tsangshiq ka mitiikam she.
- ⁹Kiimaq ara awang chang laknai she arma min tsangshiq ka ümniima kammak li la raüla, kiimaq ümniiraq jamlai wa chongtlaü kra ma kammakli raüla, Nail rai wa kham ka khulaq, laüta hiq na nyuklaq. Raüla kra kham ka tiijai miishe mijaki.”
- ¹⁰Shatmaq Mosheq raq nguto, “Riimak, TATIWE, ngi ka naq thaükiq. Ngi ka maiq ma bom chongketi riimak. Kiimaq ümniiraq ngi rai riibom tlaü ariiraq, ngi ka tsüwe tsitwe ma tiija mak. Ngi ka maiqrai riibom tsin mang we. Kiimaq agak agaqaq nai anang anamtiwe.”
- ¹¹Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma nguto, “Maiqse ma anübok keti ka juwa? Kiimaq apaiq ka juro nibii ma tiijabaiqtla? Riimakla apaiq ka juro nütang ma tiijabaiqtla? Apaiq ma amakpo ka juro kuqtla? Riimakla juro amak ka tiichukbaiqtla? Arka Ngi, TATIWE raq klo tiikang.
- ¹²Ümchaü min, kilaq! Ümnaq jamkhii bom chang wa ka Ngi raq mikhrum kuqkang. Kiimaq jamlai chong chang wa kra Ngi raq michong kuq kang.”
- ¹³Shatmaq Mosheq raq treto, “Riimak, TATIWE, mangchan laüta maiq ahinti tiikilaq.”

¹⁴Ara ngukiitiishe TATIWE ka Mosheq ma akhiq she riito. Kiimaq akha nguto, “Riita Lewiwe ümpu Aron kiiha? Ngi raq asap-ha apaiq ka bom asa atsin wiq. Liilaq, apaiq ka ümchaü ümniirai riihumwa ana watlo. Kiimaq apaiq ka ümniirai riihum haüla chochikhiq miraq.

¹⁵Ümniiraq apaiq ma chonglaq. Laüta jamlai chong chang wa kra apaiq ma chonglaq. Ngi raq namnai wiita ma jamlai chong chang wa kra mikhrum kuqkang. Kiimaq Ngi raq namnai wiita ma jamlai klo chang wa kra achong mirkuqkang.

¹⁶Apaiq ka ümnübok ma mija. Krai mren mungmaiqse ma jamlai chongke chang wa kra ümniiraq chongrii na apaiq raq michong kuq. Kra raüla ümniika Shiikeawe ikha mija haü, ümniiraq apaiq ma jamlai bom chong chang wa kra michong kuq haü.

¹⁷Ara nyeakii ara ümjaq na shamholaq. Ara nyeakii maq awang chang jaq pahea misham haü.”

Mosheq Ka Ejip Mung Na Janghoto

¹⁸Raütiishe Mosheq ka ahuchhiwe Jethro phaniishe hali jang wan nongto. Raüta apaiq ma akha nguto, “Mangchan laüta ngi ka Ejip mung na, iphu inotiim phana tiikilaq. Tsangshiq ka ahea sha jamkhiwa sitla liiki pha.” Kiimaq Jethro riimin ahea na nguta treto. Raüta khusang maq sikikiq nguta apaiq ma kiim riiphea bomto.

¹⁹Riita Mosheq ka Midian mung niili shon na, TATIWE raq apaiq ma thaüto, “Kilaq Ejip mung na jangholaq. Ümnaq tsea ma tankhanti thun maiq ka wiita tsaikito she.”

²⁰Krai mren Mosheq raq achak nai asetiim ka kumtoq raikhü na tiingato. Raüta tsangshiq rai Ejip mung na, Shiikeawe raq shamholaq nguta chongtaq nyeakii kra ajaq na shamraü kihoto.

²¹Kiimaq TATIWE raq Mosheq mahali nguto, “Riita ümchaü min, ümniika Ejip mung niishe jangho nongtlaü. Kiimaq Ngi raq ümniima awang chang jaqsham thun klo miitu ningkun kuq kang kra hokhamwe makki na klo miitu khekham riilaq. Shatmaq Ngi raq hokhamwe tsan tsü ka lanlaqlaq mitiija baiqha. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka tiiwa mak miningtang.

²²Kra riihaüla, ümniiraq apaiq ma akha chongraatlo, Ngi, TATIWE raq akha ngutiikang, ‘Israil ka ise chhikhuwe.

²³Ngi raq ümniima ise ka tiiwa ratlo. Apaiq raq Ngi ka mishomnoq laq. Shatmaq ümniiraq apaiq ka ningtang laü. Ümchaü min, Ngi raq ümse chhikhuwe kriishe mitsat baiqha.”

²⁴Kiimaq Ejip mung na kaiho lam maq lamjap hiq ba maq, TATIWE ka Mosheq rai riihumto, raüta apaiq ka atsea baiq danto.

²⁵⁻²⁶Kiijiishe tsangnyung Jippora raq longpo ashi aniq asiwiqti kra tsunhit raüta, ase khum wa atho ka han baiqto. Raüta kriimaq Mosheq hok na thansaq riito. Kra athohan mrochhi kra klo kha na, “Ümniika ngi ma tiijai tiidongti iwese,” nguta nguto. Kiimaq TATIWE raq Mosheq ka tsatbaiq mak tiiwong kuqto.

²⁷Kiimaq anü na TATIWE raq Aron ma chongto, “Kumtsaiphii wang kiina kilaq. Laüta Mosheq rai riihum kikiq.” Kiimaq apaiq ka Mosheq rai riihumkai asii pum kiina kihoto. Kiimaq apaiq ka Mosheq rai riihumto. Raüta apaiq theaphi na shupto.

²⁸Kiijiishe Mosheq raq Aron ma TATIWE raq apaiq ka Ejip mung na jangholaq nguta thaütaq akhing na bom chongkuqtaq thun ka wiita Aron ma tlü chongkuqto. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma awang chang jaqsham miitu aming kuqtaq kriimin apaiq ma chongto.

²⁹Krai mren Mosheq nai Aron ka Ejip mung na kihoto. Raüta Israilnok welabi ka wiita adam na tiithungto.

³⁰Kiimaq Aron raq tsangshiq ma TATIWE raq Mosheq ma bom chongkuqtaq kra wiita tlü chongkuqto. Kiijiishe Mosheq raq mungmaiqse khaki na awang chang jaqsham thun kra klo raüta tiichhi kuqto.

³¹Kiimaq tsangshiq raq kamto. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE ka tsangshiq phaniishe saükito. Kiimaq tsangshiq ka maiq raq ümtinkhan wa hok maq nishishi tiichamchao haihiitlaq kra chhito she nguta tai raüta, tsangshiq ka hiq na bum rang raüta shomnoqto.

Atsuq Wan 5

Mosheq Nai Aron Ka Ejip Mung Hokhamwe Man Na Chopto

¹Kra raütiishe Mosheq nai Aron ka Ejip Mung hokhamwe phana kihoto. Raüta akha nguto, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq akha ngutlo ‘Isenginok ka tiiwalaq. Tsangshiq raq Ngi shreng ma kumtsaiphii rumnyangkhi wang na poi miklolaq.”

²Kiijiishe hokhamwe tsangnai ma shiitep waito, “TATIWE ka juwa? Ngi raq apaiq bom ka jaram taiwa? Lata Israilnok ka jaram tiwa baiq wa? Ngi raq TATIWE ka sap mang. Kiimaq ngi raq Israilnok kiimin tiwa mang.”

³Kiijiishe Mosheq nai Aron raq treto, “Hibrunok Shiikeawe apaiq ka naishiq phana kito. Raüta naishiq ma asham tiichhi kito. Naishiq ka ranaiqtsam lam na saüli kumtsaiphii rumnyangkhi wang na tiiwalaq, naishiq raq TATIWE, naishiq Shiikeawe ma honglu thun takuq kiphai. Naishiq raq kra klo mai riihai jiila, apaiq raq naishiq ka tha tiidong raüta riimakla re na mitiitsai.”

⁴Hokhamwe raq Mosheq nai Aron ma nguto, “Namnai raq mungmaiqse ka tsangshiq jaqsham wa jaram tiichiim sam wa? Kra dikong thun ka tsangshiq jaqsham chang kiina sheahotlo ronglaq!

⁵Namshiqnok ka Ejip mungti thaq na pahea ra ma hiq ma she purai wan lan. Jamlai jiq ngukai, ümchaü ka jaq min shammai she sha ngutlan ngukai!”

⁶Kra ranaiq liipan niili hokhamwe raq Ejip mungti dikong rümtibi kiima nai Israilnok jaqsham liitibi kriima akha aming kuqto:

⁷“Mungmaiqse jaqshamtibi ma kiitelong lo ma tsamkü shin ka naqkuq rongkiqshe. Tsangshiq maiqmii tiiki lanta tritki rongkiq.

⁸Shatmaq kongkhuji maq ranaiq shi na kiitelong ka ümchuwa lo tlaq, kiichu khaq khaq lo ratlo. Kiitelong ka poshi min tiitsap mai mak. Tsangshiq jaqsham chang ahü kha maq, tsangshiq raq ngi nangnga tsangshiq Shiikeawe ma honglu takekai miitu tiwa laq nguta paqlaqtlo!

⁹Arnok arma jaqsham ka apalin she tiisham ronglaq. Lanta tsangshiq ka jaqsham na tiimo ronglaq. Kra räütiq tsangshiq raq hiqtili arot bom chong kra taisea miitu akhing ahüshe miraq.”

¹⁰Kiimaq dikong pengtibi nai Israilnok jaqsham liitibi ka Israilnok phana kito. Räüta Israilnok ma akha chongto, “Hokhamwe raq namshiq ma tsamkü shin ka lunkuq mak she nguwa.

¹¹Apaiq raq ngutlo, namshiq maiqmii hok maq kilanta tsamkü ka ümriiba wa jiimin ahumhum ritki rongkiq. Shatmaq namshiq raq kiitelong ka ranaiq shi na ümchupo lochang wa kriika tiitsap mai mak nguwa.”

¹²Krai mren mungmaiqse ka Ejip mung hamli na tsamkü shin rit kai maiqmii miirang räüta kihoto.

¹³Dikong pengtibi raq tsangshiq ka shiitep wan ruq maq kongkhu na tsangshiq ma tsamkü shin lunkuq tlaq akhing na ranaiqshi na kiitelong ka ümchuwa klo tlaq kiichu klo raa dongdii nguta pinthum teptep shiitep wanto.

¹⁴Kiimaq Ejip mungti dikong pengtibi raq tsangshiq raq ashong Israilnok jaqsham liitibi ka hot hot she buk siq wanto. Tsangshiq raq akha shiitep wanto, “Namshiq raq kongkhu ji na ümchuwa klotlan kiichu jam nguto klo man riilan?”

¹⁵Kiijiishe Israilnok jaqsham liitibi ka hokhamwe phana wato. Räüta akha shokto, “Chaü lei, ümniiraq naishiq ka akha jam nguto shiitep holau?

¹⁶Naishiq ma tsamkü shin kiimin lunkuq mak she. Shatmaq naishiq raq kiitelong ka lora dongdii nguta aming kuqtlo! Räüta ümchaü naishiq ka maiqmo she hophaq tiikai. Arka ümsenginok shut.”

¹⁷Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Namshiq ka riinin nok kiimaq jaqsham roman dam tlan. Kra ningkhan tiina namshiq raq ngi nang nga namshiq ka TATIWE ma honglu thun takekai tiwalaq nguta ijaq wa aming jaü tlan.

¹⁸Ümchaü min jangho lanta jaq ka shamki rongkiq! Namshiq ma tsamkü shin ka kuq mai she. Shatmaq namshiq raq kiitelong ka ümchu lochang wa kiichu klo ratlo.”

¹⁹Kiijiishe Israilnok jaqshamti liitibi raq tsangshiq ka chamchao khobok mong niishe kha ana nguta sapto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq kiitelong ka kongkhuji na ranaiqshi na ümchuwa lotlaq kiichu klo raa nguta tsangshiq ma shiitepto.

²⁰Tsangshiq ka kinphai na dongho tlaq akhing niishe, tsangshiq raq Mosheq nai Aron rai riihumto. Tsangnai ka tsangshiq khe kiijaq riito.

²¹Tsangshiq raq Mosheq nai Aron ma nguto, “Namnai raq jamlai wa riilan ka TATIWE raq chhito she. Namnai raq hokhamwe nai asengi ajong alabi ma naishiq tiingeng wan lan arkha na namnai apaiq mo mihohan. Namnai raq tsangshiq ma naishiq tiitsea baiq miitu lampu tankuq lan.”

Mosheq Raq TATIWE Ma Shokto

²²Kiijiishe Mosheq raq TATIWE ma akha hali nguto, “TATIWE, ümniiraq ümsenginok ka jam nguto atinkhan tiichamchaoho laü? Ümniiraq ngi ka arjaq jaramli wa tiiki laü?”

²³Ngi raq hokhamwe phana üm mang na bom chongwa kang miiphat she, apaiq raq tsangshiq ka tiibitaq hok maq nishishi she haihii wanto. Shatmaq ümniiraq tsangshiq ka khrum kuq maü shaq li shat shat!”

Atsuq Wan 6

¹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümchaü Ngi raq hokhamwe khuthaq na jamlai jaq wa mishamha kriishe ümniiraq michhi haü. Ngi raq apaiq ka shiitep lata isenginok ka mitiwa baiqha. Atiwa baiq siika jawa michong. Ngi raq apaiq ka tiichop lata isenginok ka amungtan wa atiijo mirbaiqha.”

Shiikeawe Raq Mosheq Heato

²Shiikeawe raq Mosheq rai riibomto. Raüta akha nguto, “Ngi ka TATIWE.

³Ngi ka Abraham phana, Isak phana, kiimaq Jakob phana Ningkun Ajong Shiikeawe heshap maq riihumki kang. Shatmaq Ngi raq tsangshiq ma imang asii TATIWE kra chonglatiika tiisap kuq mang dea.

⁴Kiimaq Ngi raq tsangshiq rai itong min shong kang. Kra tongshong raükha kiqkham ka Ngi raq tsangshiq ma Kanan mung, tsangshiq wanshawe ma ja raüta shong wantaq kra tsangshiq ma mikuqha nguta kiqkham kuq kang.

⁵Ümchaü Ngi raq Israilnok aho asii chamchao han-nyi trang tlaq kra tai kang she. Tsangshiq ka Ejipnok raq dikong ma rümtlo. Kiimaq Ngi raq tsangshiq rai tongshong raükha paq kang kra itsan na dongtlo.

⁶Kra ningkhan Israilnok ma Ngi raq tsangshiq ma akha chongtiikang nguta chongkuqlaq, 'Ngi ka TATIWE; Ngi raq namshiq ka midok dawanha. Lata namshiq ka Ejipnok dikong sitlan kiiwa wasetiim miishe mitiija wanha. Ngi raq ijaq phum aheng honghea pinthum ara tsangshiq khuthaq niishe midoha. Lata phiiptsi chang chamchao mo ka tsangshiq ma mitiihoha. Lata Ngi raq namshiq ka mitiichhii kuqha.

⁷Ngi raq namshiq ka isenginok shaq miishe mitiija wanha. Lata Ngi ka namshiq Shiikeawe miishe mija wanha. Kiimaq namshiq raq Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe nguta misap han. Arka ümtiikiiwa Ngi raq namshiq ka Ejip mung na dikong ma jatlan kriiwa dokda wan tiikang akhing niishe misap wan han.

⁸Ngi raq namshiq ka Ngi raq sinkham ramkham tiibok lata, Abraham ma, Isak ma, kiimaq Jakob ma armung ara mikuq kang nguta kiqkham kuq kang, kra mung kiiniishe namshiq ka mishea wan kang. Kiimaq Ngi raq kra mung ka namshiq ma tachong hupsam miitu she mikuq kang. Ngi ka TATIWE.”

⁹Mosheq raq arthun ara Israilnok ma chongkuqto. Shatmaq tsangshiq raq apaiq bom ka tai mak riito. Jamkhano ngukla tsangshiq tsaiji ka riitsi tsai tsiiq dikong rilung tiichamchaotlaq kra ningkhan ajomkaikun she riito.

¹⁰Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma thaüto,

¹¹“Kilaq. Laüta Ejip mung hokhamwe ma apaiq raq Israilnok ka Ejip mungwa tiiwa baiq raa dongdii nguta chong kikiq.”

¹²Shatmaq Mosheq raq treto, “Israilnok riisintla ibom ka tairo mak, ikhiijiika hokhamwe raq ibom ka jaramshe wa mitai siq? Ngi ka ibom isa min tsin mang we, wepuq pinthum.”

¹³Kiijiishe TATIWE raq Mosheq nai Aron ma akha aming tatto: “Israilnok nai Ejip mung hokhamwe ma chonglaq, Ngi raq ümniima Israilnok ka Ejip mung arwa tsuq wan miitu aming kuq kang she nguta chongkuq laq.”

Mosheq Nai Aron Takhan Manphan Raüpot

¹⁴Reuben ka Jakob se chhikhuwe. Asetiim ka weblai: Hanokh, Pallu, Hejron, kiimaq Karmi riito. Tsangshiq thun ka tsangta kauwa weraü mangpon hoti tsangtitiim.

¹⁵Kiimaq Simeon setiim ka maiqwesere wetrok: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Johar, kiimaq Shaul, tsangshiq ka Kanan phan shea alam kriisetiim. Tsangshiq thun ka tsangta kauwa weraü mangpon hoti tsangtitiim.

¹⁶Kiimaq Lewi setiim ka maiqwesere wetsam: Gershon, Kohath, kiimaq Merari. Tsangshiq thun ka tsangta kaiüwa weraü mangpon hoti tsangtitiim. Lewi ka rawii 137 sito.

¹⁷Gershon setiim ka wenai: Libni nai Shemei. Kiimaq tsangnai saüsetiim ka pahea.

¹⁸Kiimaq Kohath setiim ka maiqwesere weblai: Amram, Ijhar, Hebron, kiimaq Ujjiel. Kohath ka rawii 133 sito.

¹⁹Kiimaq Merari setiim ka maiqwese nai wenai: Mahli nai Mushi. Arthun arka Lewi saüse phan kaiüwa weraü tsangta mang pon thun riito.

²⁰Kiimaq Amram riika awe ma ano ashea nyung Jochebed lamto. Jochebed raq apaiq ma asenai Aron nai Mosheq humkuqto. Amram ka rawii 137 sito.

²¹Kiimaq Ijhar setiim ka maiqwe sere wetsam: Kora, Nepheg, kiimaq Jichri.

²²Kiimaq Ujjiel setiim ka maiqwe sere wetsam: Mishael, Eljaphan, kiimaq Sithri.

²³Aron raq Elisheba lamto. Apaiq ka Amminadab se kiimaq Nashon ma ano ashea nyung. Kriinyung raq apaiq ma asetiiim ka Nadab, Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar humkuqto.

²⁴Kora setiim ka wetsam: Assir, Elkana, kiimaq Abiasaph. Tsangshiq ka Kora phan wa kaiüwa weraü tiikho wantaq kra mangpon hoti tsangtitiim.

²⁵Aron se Eleajar raq Putiel setiim jechaksere phong wa nyungshi lamto. Kriinyung raq apaiq ma ase Phinehas humkuqto. Arthun kaiüwa weraü mangpon thun arka Lewi phan wa.

²⁶Aron nai Mosheq ma TATIWE raq akha chongto, “Israilnok maiq phan thun ka Ejip mung wa shea wan ronglaq.”

²⁷Tsangnai raq Ejip mung hokhamwe ma Israilnok ka kharü mong wa tiidonglaq nguta chongkuqto.

TATIWE Raq Mosheq Nai Aron Ma Aming Kuqto

²⁸Ümtiikiiwa TATIWE raq Mosheq ma Ejip mung maq bom chongtaq,

²⁹apaiq raq akha nguto, “Ngi ka TATIWE. Ngi raq ümniima bom chongkuq kang kra wiita Ejip mung hokhamwe ma chonglaq.”

³⁰Shatmaq Mosheq raq treto, “Ümniiraq asap haü, ngi ka ibom isa min tsin mang we, wepuq pinthum, hokhamwe raq ibom ka jaram wa mitai?”

Atsuq Wan 7

¹ TATIWE raq nguto, “Ngi raq ümniika hokhamwe man na shiikeawe ikha mitiijaha. Kiimaq ümphu Aron ka ümshammiwe ma jaraüta bom michong.

²Ngi raq ümniima aming kuqtiikang thun ka wiita Aron chonglaq, kiimaq apaiq raq hokhamwe ma Israilnok ka amungtan kiiwa tiwalaq nguta michong.

³⁻⁴Shatmaq Ngi raq hokhamwe tsantsii ka wanshak lanlaqlaq mitiija baiqha. Kiimaq apaiq raq ümbom ka taimak miraq. Ngi raq Ejip mung na phiipsti jiiptsi ümtinkhanli shamha jimin taimak miraq. Kiijiisheti q Ngi raq Ejip mung ma imo ka hengbiti she mitihoha. Lata Ngi raq isenginok maiq phan thun ka armung wa ahin na mitsuq wanha.

⁵Ngi raq ijaq ka tsangshiq khuthaq na dolata, mo tiiho latiishe Israilnok ka tsang mung wa tsuq wan tiikang kra chhi raütiitiq, Ejip mungti raq Ngi ka TATIWE dea nguta misap.”

⁶Mosheq nai Aron raq TATIWE raq jamlai aming wa tataq kra kloto.

⁷Tsangnai raq hokhamwe rai riibomtaq akhing na, Mosheq ka wiiproq tiichat maiq riito. Kiimaq Aron ka wiiproq tiichat ri wiitsam maiq riito.

Aron Nyeakii

⁸TATIWE raq Mosheq nai Aron ma chongto,

⁹“Hokhamwe raq namnai raq arang hotlan ka awang chang jaqsham lanta tiichhike raa nguta shiitepho raüla, Aron ma anyeakii ka hokhamwe miki na riiwak baiqlaq nguta thaülaq. Raüla kra nyeakii ka paükaü ma mijaki.”

¹⁰Krai mren Mosheq nai Aron ka hokhamwe phana wato. Raüta TATIWE raq aming kuqtaq kiikha kloto. Aron raq hokhamwe nai asengi ajong alabi miki na anyeakii ka hiq na riiwak baiqto. Kiimaq kra nyeakii ka paükaü ma jakito.

¹¹Kiijiishe hokhamwe raq asenginok taksu maiqsetiim nai mintin klotibi thun ka tiihea kito. Kiimaq tsangshiq raq mintin klo raüta kiikhiisii kloto.

¹²Tsangshiq raq tsang nyeakii thun ka hiq na baiqto. Riikiita kra nyeakii thun ka paükaütiim ma jakito. Shatmaq kriithun ka Aron nyeakii raq wiita jokbaiqto.

¹³Shatmaq, hokhamwe ka akhiismin mak riijap mak wanshak shak riito. Arka TATIWE raq chongtaq kra phan phan lankito. Hokhamwe raq Mosheq nai Aron bom ka taimak riito.

Ejip Mung Ka Tsamku Wa Thun Raq Bukto Tijai Thadong

¹⁴Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Hokhamwe ka pinthum wanshak shak kiimaq isenginok ka tiwa mak ningtang hoto.

¹⁵Kra ningkhan ümniika kilaq. Laüta apaiq ka ranap na Nail rai na kitlaq kiijaq kilaüta riihumkikiq. Ümjiaq na nyeakii paü ma jakitaq kra lamho laüta kilaq. Laüta apaiq ka Nai rai kii na saükai kra khelilaq.

¹⁶Laüta hokhamwe ma akha ngulaq, TATIWE, Hibrunok Shiikeawe raq ngi ka ümniima asenginok ka tiwa laq, raüta tsangshiq raq apaiq ka kumtsaiphii rumnyangkhi wang na mishomnoq kilaq nguta tiichong kito. Shatmaq ümchaü niitaq ümniiraq kra bom chong ka taimaü li ngiimtlaü.

¹⁷Chaü lei, ümchaü, TATIWE raq ümniima ngutlo, apaiq ka juwa kra ümniiraq apaiq jaqsham kra chhi laütiisheti misap haü nguta chongtlo. Liilaq, ümchaü ngi raq jurai wa kham ka ara nyeakii armaq mitsat-ha, kiimaq jurai wa kham ka tiijai ma mijaki.

¹⁸Raüla, ngiq thun ka wiita mijiim. Kiimaq jurai wa kham ka wiita anamshe mirki. Kiimaq Ejip mungti raq arwa kham ka nyanglot mak she miraq.”

¹⁹TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Aron ma chonglaq, anyeakii ka lamho raüta Ejip mung na sitlaq tlotli jurai thun, khamchelum thun, kiimaq thamchum thun thaq na tiinyi raüta anyeakii ka ra na midolaq. Kra raüla kham thun ka wiita tiijai ma mijaki. Mung tlotli na tiijai tonglong lische miraq. Pe maq ahai khamthii chang waqkhü thun nai long tsabum thun wiimin kham ka wiita tiijai ma siisaq mijaki.”

²⁰Kiijiishe Mosheq nai Aron raq tsangnai ma TATIWE raq aming tattaq kra phan phan kloto. Hokhamwe makki na nai asenginok ajong alabi thun makki na, Aron raq anyeakii ka ra na doto. Raüta jurai wa kham ka riihot bukto. Kiimaq kiiwa kham tlotli ka wiita tiijai miishe jakito.

²¹Jurai wa ngiq thun ka wiita jiiimto. Raüta anam tsangwa lische Ejip mungti raq kham ka nyanglot mak she riito. Ejip mung tlotli na tiijai tonglongli she riito.

²²Kiijiishe hokhamwe sengi mintin klotibi raq tsangshiq mintin klo raüta kiikhiisii kham ka tiijai ma tiijato. Kiimaq hokhamwe ka kongkhuji na jamkho kiikha wanshak shak, akhiismin riilap makli riito. TATIWE raq chongtaq kra phan phan, hokhamwe raq Mosheq nai Aron bom ka taimak ngiimra li riito.

²³Apaiq ka, kra mra pin kra chhi raüta bomtai rii na khoti, jamlai atsan atsii min kuqmak maq, tiiphe phok raüta, apaiq ahokham jam nü kiina kokkok wawanto.

²⁴Ejip mungti tlotli raq jurai kii binjü na anyang chang kham miitu khappong she thuto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq jurai wa kham ka nyanglot mak she riito.

²⁵TATIWE raq jurai ka tiithen baiq jai maq ramiishi she sito.

Atsuq Wan 8

Makphang Thadong

¹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Hokhamwe phana walaq. Laüta apaiq ma TATIWE raq ngutlo, ‘Isenginok ka tiwalaq. Raüta tsangshiq raq Ngi mishomnoqlaq.

²Kiimaq ümniiraq ibom tlea haüla, Ngi raq ümmungtan ka makphang tiidong lata wiita mitiima baiqha.

³Nail rai ka makphang long raq ama mirwan. Raüta makphang long raq ümhokham jam mong na, ümtap mong na, ümchangdü na, kiimaq ümsenginok ajong alabi jam thun na kiimaq ümsengi mungmaiqse jam thun na, kiimaq ümwinsii lumchang watum khok mong thun na kiimaq winsii lumchang pin thun na wiita milong wan.

⁴Makphang phong ka ümkhu thaq na, ümsengi mungmaiqse thaq na, kiimaq ümsengi ajong alabi thun khuthaq na adoq aloq haha she mirphong wan.”

⁵TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Aron ma chonglaq, apaiq raq anyeakii ka jürai thun thaq na, khamchelum thun thaq na, kiimaq thamchum thun thaq na tiinyi laüta ra na dolaq. Laüta makphang ka tlong laq. Raüta Ejip mung ka makphang raq rama hiq ma milong wan laq.”

⁶Krai mren Aron raq anyeakii ka kham ümchuwa sitlaq kriithaq na ra na doto. Kiimaq makphang ka long wanto. Raüta hiq ma ra ma she mawanto.

⁷Shatmaq mintin kloti nok riimin mintin klo raüta makphang ka tiidongto. Raüta mung na tlongto.

⁸Kiijiishe hokhamwe raq Mosheq nai Aron ka tiieakito. Raüta nguto, “TATIWE jaq wa achu jaü ronglaq, apaiq raq makphang longtlaq kra wiita mitsuq wan laq. Kiimaq ngi raq namshiqnok ka mitiwa kang. Krai mren tsangshiq raq TATIWE ma honglu thun ka mitaa kuqlot.”

⁹Mosheq raq treto, “Ngi ka khoqriiqkhiq maq ümnaq miitu achu mijaü kuqha. Ngi ma akhing kli chong liina, ümnaq, ümsengi ajong alabi, kiimaq ümsengi mungmaiqse miitu ümtiikaq achu jaüke chang wa kra chonglaq. Kiimaq ngi raq achu jaü hala, ara makphang longtlaq raüta ümnaq chamchao tlaü arka ahüshe miraq. Raüla makphang ka wiita she mimoki. Nai rai niili she mitiichongki.”

¹⁰Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Ngi miitu anap jaükuqlaq.” Mosheq raq treto, “Ümniiraq chongtlaü kra phan phan ngi raq achu mijaü kuq kang. Kiijiisheti q ümniiraq, TATIWE, naishiq Shiikeawe khan ka shiikea ahin ahü nguta misap haü.

¹¹Ümnaq, ümsengi ajong alabi thun, kiimaq ümsengi mungmaiqse ka makphang raq longliiq mak she miraq. Makphang ka tiisii rai she mitsuq baiq. Nail rai niili she mitiichong.”

¹²Raütiishe Mosheq nai Aron ka hokhamwe jam wa kihoto. Kiimaq Mosheq raq TATIWE jaq wa apaiq raq hokhamwe ka makphang ma tlong phaqtat kriiwa tiichhiikuq laq nguta achu jaüto.

¹³Kiimaq Mosheq raq jaütaq kra phan phan TATIWE raq jaq ka shamto, Kiimaq makphang phong jam thun na, rinkea thun na, kiimaq wak ram thun na longraitlaq kra wiita jiipto.

¹⁴Ejip mungti raq makphang maa phong ka riichom raüta aphong jonghea hea phong baiqto. Raüta tsang mung ka makphang maa nam tsang raq nyam wanto.

¹⁵Kiimaq hokhamwe raq makphang thun jiiptaq kra chhito. Kiimaq apaiq ka wanshak shak hali tsinki nongto. Arka TATIWE raq chongtaq kra phan phan wankito. Kiimaq hokhamwe raq Mosheq nai Aron bom ka taimak hali lanki nongto.

Shecham Thadong

¹⁶TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Aron ma chonglaq, anyeakii maq hiq na buklaq nguta. Raüla Ejip mung tlotli wa botkhulai ka shecham miishe mijaki.”

¹⁷Kiimaq Aron raq anyeakii maq hiq na riihot bukto. Kiimaq Ejip mung tlotli wa botkhulai ka shecham ma jakito. Raüta maiqse nai nyamse thun khum na bok wanto.

¹⁸Kiimaq mintin klotibi riimin tsangshiq mintin maq kiimut raüta shecham tiidonglai nguta shiikutto. Shatmaq tiidonglot mak riito. Barap binrii na shecham siisaq long wanto.

¹⁹Kiimaq mintin klotibi raq hokhamwe ma nguto, “Arka Shiikea jaqsham!” Shatmaq hokhamwe ka wanshak shak. TATIWE raq chongtaq kiikhiili riito. Krai mren Apaiq raq Mosheq nai Aron bom ka taimak lanlaqlaq li riito.

She Thadong

²⁰TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Anap ranap chu maq walaq laüta hokhamwe ka jürai na kitlaq kiijaq riihumlaq. Laüta apaiq ma TATIWE raq akha ngutlo nguta chonglaq, ‘Isenginok ka tiiwa laq. Raüta tsangshiq raq Ngi mishomnoq laq.

²¹Ngi raq ünniima honlam chongtiikang, ünniiraq ningtang haüla, Ngi raq she tlong lata ümnaq, ümsengi along alabi thun, ümsengi mungmaiqse ma mo mitiihoha. Ejip mungti jam thun ka she long raq ama miraq kiimaq hiq raikhü kiimin she long raq wiita mima wan.

²²Shatmaq Ngi raq isenginok shongchang Goshen wang ka atiiwong mirha, she ka tlong mang. Ngi raq akha klotiikang arka, ünniiraq, Ngi TATIWE riidea armung na jaq shamtiikang arka nguta misap haü.

²³Ngi raq isenginok nai ümsenginok liipan na atrai lata pong na mitsea tsiiqha. Ara awang chang jaqsham arka anap ranai midong.”

²⁴Kiimaq TATIWE raq she long thadong henghea hokhamwe jam na kiimaq asengi ajong alabi thun jam na tiisaüto. Ejip mung tlotli ka she long thadong saü raüta wiita miqchup tiithen baiqto.

²⁵Kiijiishe hokhamwe raq Mosheq nai Aron ka tiiheakito. Raüta nguto, “Kironqlaq. Lanta namshiq Shiikeawe ma armung arjaq honglu thun ka takuqki rongkiq.”

²⁶“Kriika tri na riikhaqli ang wa mak miraq,” nguta Mosheq raq treto. “Jamkhano ngukla naishiq raq nyamse thun TATIWE naishiq Shiikeawe ma honglu na takuq tiikai kriika Ejip mungti makki na apii thuktsom mak miraq. Kiimaq naishiq raq ara nyamse thun ka Ejipnok makki na honglu kuqhai jiila, Ejipnok tsan ka akhiq miraq. Raüta tsangshiq raq naishiq ka long maq thong raüta mitsat baiq.

²⁷Naishiq ka ranaiq tsam lam loq na kumtsaiphii rumnyangkhi wang kiina kaiho chang ratlo. Laitiitiq TATIWE naishiq Shiikeawe raq naishiq ma aming kuqtaq kra phan phan honglu ka takekai chang dongdii rakito.”

²⁸Kiijiishe hokhamwe raq nguto, “Namshiq ka luhea na kiho man jiila, ngi raq namshiq ka TATIWE, namshiq Shiikeawe ma honglu takekai kumtsaiphii rumnyangkhi wang na mitiiki kang. Ngi miitu achu jaü kuqlaq.”

²⁹Kiijiishe Mosheq raq treto, “Ngi ka ünniirai kiim riiphea wan ri li, ngi raq TATIWE jaq wa, anap ranaiq niili she longtlaq arka ümnaq, ümsengi ajong alabi, kiimaq ümsengi mungmaiqse ka mibaiq thülaq nguta achu mijaü kang. Shatmaq ünniiraq naishiq ka alao nong mai mak. Kiimaq mungmaiqse ka TATIWE ma honglu takekai chang kiiwa naq ningtang kiq she.”

³⁰Kiimaq Mosheq raq hokhamwe ka baiqthüto raüta TATIWE jaq wa achu jaüto.

³¹Kiimaq Mosheq raq achu jaütaq kra phan phan TATIWE raq jaq ka shamto. Shekong longtlaq kriika hokham phawa, asengi ajong alabi phawa, kiimaq asengi mungmaiqse phawa alaü she riiwanto. Shekaü kaüshi se dongdii min tiichong mak laü wanto.

³²Shatmaq arlak niimin hokhamwe ka wanshak shak hali ngiimkito. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka tiiwa mak ningtangho nongto.

Atsuq Wan 9

Nyamse Thun Tiitsaito

¹TATIWE raq Mosheq ka thaüto, “Hokhamwe phana kilaq. Laüta apaiq ma TATIWE, Hibrunok Shiikeawe raq, ‘Isenginok ka tiiwalaq. Raüta tsangshiq raq Ngi mishomnoq walaq.

²Kiimaq ünniiraq tsangshiq ka tiiwa maü tiiwin ruqli haüla,

³Ngi raq ünniima mo mitiihoha, üm nyamse kong kunli kumrang kong, kumtoq kong, kumtsong kong, minsaukong, skukong, kiimaq chhechhi kong tlotli khuthaq na phiiptsi chang thadong mitiisaüha. Lata mitsatbaiqha.

⁴Shatmaq Ngi raq Israilnok nyamse kong nai Ejipnok nyamse kong liipan na arai mirha, lata Israilnok nyamse kong wiika ashi ra min tiitsai mang mirha.

⁵Ngi, TATIWE raq ara tha tiidong arka anap ranaiqli mitiidongha.”

⁶Kriimaq napjai angu na, TATIWE raq apaiq raq ngutaq kra phan phan jaq ka shamto. Krai mren Ejipnok nyamse thun ka kunli tsaito. Shatmaq Israilnok nyamsekong wiika ashi ra dongdii min tsaimak.

⁷Hokhamwe raq kra mra ka jamkho pinta nguta waito. Kiimaq Israilnok nyamse kong wiika ashira min tsaimak dea nguta tsangshiq raq apaiq ma chongto. Shatmaq apaiq ka wanshak shak li riito. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka tiiwa mak dea riito.

Tsamtsi Thadong

⁸Raütiishe TATIWE raq Mosheq nai Aron ma nguto, “Watum wa tapkhu ka jaq na phanshi tso ronglaq. Lanta kra tapkhu ka hokhamwe makki na Mosheq raq ra na miwan.

⁹Raüla kra wabun ka Ejip mung tlotli na botkhulai amiisetiim ma mijaki. Raüta Ejip mung barap se na minyam wan. Kiimaq kriika barap binrii na siti maiq khum na nai nyamse khum na atsam miishe mija wan. Raüta tsam mi thun ka anü tiiki raqraq she miraq.”

¹⁰Krai mren tsangnai raq wabun wiijam ka tsangnai jaq na lamho raüta, hokhamwe man na chaptto. Raüta Mosheq raq kra wabun ka ra na wanto. Krai mren kra wabun raq maiq khum na nai nyamse kong khum na atsam she tiidongto. Raüta kra amitsam thun ka maiq khum na nai nyamse kong khum na anü tiiki raq raq she riito.

¹¹Mintin klotibi thun ka Mosheq khaki na chap wa lot mak she riito. Jamkhano ngukla tsangshiq khum niika Ejipnok mungmai qse abiti khum na ami atsam tonglong dongtaq kiikha tsangshiq khum niimin atsam tonglong li she riito.

¹²Shatmaq TATIWE raq hokhamwe tsantsii ka wanshak shak li tiija baiqto. TATIWE raq chongtaq kra phan phan dea hokhamwe raq Mosheq nai Aron bom ka taimak tleato.

Tsak-hiiq Rok Thadong

¹³Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ka thaüto, “Anap ranap chu maq hokhamwe rai riihumlaq. Laüta apaiq ma TATIWE, Hibrunok Shiikeawe raq, ngutlo, ‘Isenginok ka tiiwalaq. Raüta tsangshiq raq Ngi mishomnoqlaq.

¹⁴Ümchaü lak niika Ngi raq üsengi ajong alabi nai üsengi mungmai qse lam lam li ma imo ka tiiho mang. Shatmaq imo ka ümniimiimin she mitiihoha. Krai mren ümniiraq ara mangjong hiq na Ngi khan ka jumin ahü nguta misap haü.

- 15** Kiimaq Ngi raq ijaq ka ra na dolata ümnaq nai ümsengi mungmaiqse ka tha tiidong lata tiijimha jiika, namshiq ka chongthum mija han wa.
- 16** Shatmaq ümniima iningkun tiichhike miitu, Ngi raq ümniika atra tiisitiikang. Arka imang chong tsaki kra mangjong tlotli na tiinyam wa miitu atra tiisitiikang.
- 17** Kra taü maq dongdii min, ümniika ümchaü niitaq ümngiim boqshat li sitläü. Kiimaq isenginok ka tiiwa maü ningtang tlaü.
- 18** Anap ranaiq atinkhan akhing na, Ngi raq rathaiq tsak-hiiq rok henghea mitiisaüha. Atinkhan ka Ejip mung manphan na ümchaü niitaq ahü rok mak.
- 19** Ümchaü min aming kuqlaq, laüta ümnyamse kong nai ümhupsam ümchuwa wak ram na sitlaq kra, tarü tiip mong na tiithülaq. Tsak-hiiq ka maiqse khuthaq na nai nyamse kong wak ram na sitlaq khuthaq na mirok. Raüta wiita atsai miraq.”
- 20** Hokhamwe sengi ajong alabi wiijam ka TATIWE bom chong kra tai raüta ahai riito. Kiimaq tsangshiq raq maiqmii disetiim nai nyamse kong thun ka tiip mong na thü wanto.
- 21** Shatmaq maiq wiijamti riika TATIWE raq honlam tsü achongkuq kra tai raütiimin atai ikha taimak ikha, brorii makli riito. Kiimaq tsangshiq disekong nai nyamse kong ka wak ram na hiqsii thung niili thüto.
- 22** Kiijishe TATIWE raq Mosheq ma thaüto, “Ümjaq ka ra nü na tiinyi laüta dolaq. Raüla, Ejip mung tlotli na tsak-hiiq ka henghea mirok. Maiqse khuthaq na, nyamse kong thaq na, kiimaq pechong wiirü wakram na chamtlaq kriithaq na mirok.”
- 23** Kiimaq Mosheq raq anyeakii ka ra nü na tiinyi raüta doto. Kiimaq TATIWE raq ramok rachhai amok dung dung tsak-hiiq trokto. Raüta hiq raikhü na tiiphongto. TATIWE raq
- 24** henghea pinthum tsak-hiiq trokto. Rathaiq wa nai rachhai watrang ka rasok rasiim na saülili thaiqto. Kra lak na rathaiq hengraitaq khan ka Ejip mung manphan na jangshi ra min rokmak ahü riito.
- 25** Ejip mung tlotli wa hiqsilii na ümchuwa sitlaq thun ka maiqse nai nyamse thun kiimin nong nong maq chongthum tiithen baiqto. Tsak-hiiq rok raq wak ram wa pechong thun ka wiita bukbaiqto kiimaq pero thun ka wiita hihut ngoqbaiqto.
- 26** Israilnok shongchang, Goshen wang kra lamlam niili tsak-hiiq rok mak riito.
- 27** Kiijishe hokhamwe raq Mosheq nai Aron ka tiiheakito. Raüta nguto, “Ümchaü lak na ngi raq ngarai tangkang; TATIWE ka riikhaqli dea. Isenginok nai ngi dea ashut.

²⁸TATIWE jaq wa achu jaü kuqlaq! Naishiq khuthaq na ara rathaiqtaq kiimaq tsak-hiiq roktaq arka hongto she! Ngi raq kiqkham kuq tiikang. Namshiq ka mitiwa kang she. Namshiq ka arjaq alu shong nga rai ngomin raamak she.”

²⁹Kiijiishe Mosheq raq apaiq ma akha nguto, “Ngi ka ara chela mong wa kinphai na dongho rili, ngi raq ijaq ka ra na dolata TATIWE jaq wa achu mijaüha. Kiimaq rathaiq trang ka atsaq mirki. Kiimaq tsak-hiiq ka rokmaq she miraq. Krai mren ümniiraq ara mangjong hiq arka TATIWE rii dea nguta misap haü.

³⁰Shatmaq ngi raq asapha, ümnaq nai üsengi ajong alabi thun ka TATIWE Shiikeawe ma haisong tsantsii thü man shaqli.”

³¹Raicho lung nai jaili tsam ka wiita tiithen baiqto. Jamkhano ngukla jaili ka aman she riito. Kiimaq raicho cham ka ashun dongpha raü she riito.

³²Shatmaq bunwong ka then mak dea riito. Jamkhano ngukla kriika jai niitiq dong man phatlo.

³³Mosheq raq hokhamwe ka baiqthü raüta, chela phai niishe kihoto. Raüta ajaq ka ra na do raüta TATIWE jaq wa achu jaüto. Kiimaq ramok wa, tsak-hiiq rok wa, kiimaq rajun wa trang ka wiita atsaq she riikito.

³⁴Shatmaq hokhamwe raq kriithun ka chhi raüta, apaiq raq ngarai hali tang nongto. Apaiq nai asengi ajong alabi thun ka kongkhu na jamkhiiwa kiikhiili wanshak shak wankito.

³⁵Kiimaq TATIWE raq Mosheq lümaq kongkhu miiphü tiithaitaq kra phan phan, hokhamwe raq Israilnok ka tiikimak ningtanghoto.

Atsuq Wan 10

Kupchilong Thadong

¹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma chongto, “Walaq. Laüta hokhamwe rai riihum wakiq. Ngi raq apaiq nai asengi ajong alabi thun ka wanshak shak tiijabaiq kang. Arka Ngi raq ara awang chang thun ara tsangshiq phong na klo miitu.

²Kiimaq namshiq raq namsetiim nai namsaütiim ma, Ngi raq Ejip mungti ka awang chang jaqsham lata, tsangshiq ka jamkho angok anginok ma tiijabaiq kang kra manphan ka michong kuq han. Namshiq tarü raq Ngi ka TATIWE dea nguta misap han.”

³Krai mren Mosheq nai Aron ka hokhamwe phana wato. Raüta apaiq ma nguto, “TATIWE, Hibrunok Shiikeawe raq ngutlo, ‘Ümniika ibom taimaü ikiq khiiruq ka ümtincho na saüli wa mikhiisiq haü? Isenginok ka tiiwalaq. Raüta tsangshiq raq Ngi mishomnoqlaq.

⁴Kiimaq ümniiraq ikiq ka tlea rugli tlea haüla, Ngi raq anap ranaiq ümmung arjaq kupchi mitlongha.

⁵Kupchi ka pahea ra ma hiq ma long wan raüta, hiqraikhü ka kunli mima wan. Tsak-hiiq raq tiithen mak atiichong abung atiichong thun ka tlotli tiisii rai mitiithenbaiq, pechong thun abung atiichong ka wiita tiisii rai mitiithen baiq.

⁶Kupchi long raq ümhokham jam thun kra kiimaq ümsengi ajong alabi jam thun kra kiimaq ümsengi mungmaiqse jam thun kra wiita mima wan. Kupchi long ka ümtitiim riimin chhitai mak phan sawa saü henghea miraq.” Kra ngu raüta Mosheq ka kihoto.

⁷Kiimaq hokhamwe sengi ajong alabi raq apaiq ma nguto, “Riita arwe raq nashiq ka ümtincho na saüli wa mitiichamchao? Israilnok wa maiqwere kong riawe ka mikiholaq. Raüta tsangshiq raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ka mishomnoqki laq. Ejip mung ka wiita she then wanto kra sap maüli sha?”

⁸Krai mren, Mosheq nai Aron ka hokhamwe phana tiijang sheaki nongto. Kiimaq apaiq raq tsangnai ma nguto, “Ahea. Namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe ka shomnoq kai mimai. Shatmaq riikhaqli ka juju wa miki han?”

⁹Kiijiishe Mosheq raq treto, “Naishiq wiitarü mikihohai. Naisetiim nosere thun kiimaq nyungwere thun kunli hutjok. Naishiq raq naisetiim maiqwe sere kiimaq jechaksere thun, kiimaq naishiq skukong, kiimaq chhechhi kong, kiimaq naishiq minsäü kong thun wiita. Jamkhano ngukla naishiq raq TATIWE shreng poi jonghea klo chang.”

¹⁰Kiijiishe hokhamwe raq nguto, “Ngi raq TATIWE mang chong lata tiitum tiikang, ngi raq namshiq ma jechakre nai nosere thun ka ümtiikiimin tiisheaho mang! Arka ra na tiawe räü she ahata. Namshiq ka iwokhong wa adongho she dan tlan. Lanta pongwela shongho she dan tlan.

¹¹Riimak! Kiikhla nguho lan jiila maiqwere kong kli kironqlaq. Lanta TATIWE ka shomnoqki rongkiq.” Kra nguraü tiishe Mosheq nai Aron ka hokhamwe rung kiiwa jobaiqto.

¹²Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümjaq ka ra nü na Ejip mung thaq na dolaq. Laüta kupchi ka tlonglaq. Raüta kupchi raq jamlai phan wa hiq na chamtlaq phan thun ka, tsak-hiiq raq atiithen baiq jaqsong thun atiichong ka hutjok tiisiiwai she miphaq baiq.”

¹³Kiimaq Mosheq raq anyeakii ka ra nü na doto. Kiimaq TATIWE raq shedong mung nü maq rahai tiisaü wanto. Raüta kra rahai ka kra mung na kra ranaiq minru kiimaq kra rawa minru tiihaito. Anap ranap niishe rahai raq kupchi kong ka tsuq wan raüta kra mung na phongto.

¹⁴Kupchi kong ka ada ala ra ma hiq ma she kra mung tlotli na long wanto. Kra kupchi long ka pahea pinthum longbiti riito. Kiitinkhan kupchi long ka manphan niimin ahü riito. Kiimaq rawiichii niimin long mak she miraq.

¹⁵Kupchi long raq hiq raikhü ka kunli, nyaqdok she phong wanto. Tsakhiiq raq atiiq abung atiichong ka wiita pha q baiqto, petsi chong wa atsi thun wiita pha q baiqto. Chhijaq nyiipji ka achong na apun min tiichong mak, riimakla Ejip mung tlot li wa pechong ka tlotli pha q baiqto.

¹⁶Kiijiishe hokhamwe raq Mosheq nai Aron ka taülaükhiq tiiheaki nongto. Raüta nguto, “Ngi ka TATIWE, namshiq Shiikeawe man na kiimaq namshiq man na shut kang.

¹⁷Ümchaü min, ara ingarai ka lakshi ri diikuq ronglaq. Lanta TATIWE namshiq Shiikeawe jaq wa ara ngi ma pinthum atsai chang mo tiihotlaq ara lambaiq miitu achu jaü kuq ronglaq.”

¹⁸Kiimaq Mosheq ka hokhamwe man wa tiidohoto. Raüta TATIWE jaq wa achu jaüto.

¹⁹Kiimaq TATIWE raq shedong mung nü wa rahai kitlaq kriika henghea shenyap nü mung wa rahai miishe tija baiqto. Kra rahai raq kupchi longtlaq kra rahai raq pan wan raüta, Suej Khamjong chum nong kiiniishe tsuq baiq wanto. Kiimaq Ejip mung na kupchi ka kaüshi min ahü siirai tsuq baiqto.

²⁰Shatmaq TATIWE raq hokhamwe tsan ka wanshak shak li tiitsin baiqto. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka tiywa mak dea ningtang baiqto.

Ra Tiinyaqbaiqto

²¹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümjaq ka ra nü na dolaq. Raüla Ejip mung tlotli na ranyaq tang tang she minyaq wan.”

²²Kiimaq Mosheq raq ajaq ka ra nü na tiinyi raüta ra na doto. Kiimaq Ejip mung tlotli na ranaiqtsam tinkhit ranyaq tangtang nyaq kito.

²³Kiimaq Ejipnok liipan na weshi raq weshi ka chhilot mak riito. Kiimaq kra bala maiq jurmin maiqmii jam wa kinphai na dong mak riito. Shatmaq Israilnok shongchang wang niika rawüli ahea wiq riito.

²⁴Kiijiishe hokhamwe raq Mosheq ka tiiheakito. Raüta nguto, “Namshiq ka akaiho mimai. Lanta TATIWE ka shomnoqki rongkiq. Nam-nyungtiim jechakre nai namsetiim kiimin namshiq rai kaidam mimai. Shatmaq nam skukong, chhechhi kong, kiimaq minsäu kong kriika aniili baiq thü ratlo.”

²⁵Kiijiishe Mosheq raq treto. “Ikhla ümniiraq naishiq ma TATIWE, naishiq Shiikeawe ma honglu na take chang kiimaq wiipumtam-chaqtlii honglu kechang nyamse thun ka ümniiraq naishiq ma kuqlaq.

²⁶Riimak. Naishiq raq naishiq nyamse kong kriimin naishiq rai nong nong lamho chang. Jai niika kaüshise dongdii min baiqthü mai. Naishiq raq maiqmii jaq maq nyamse thun kriiwa tsea laita, TATIWE naishiq Shiikeawe ka shomnoq chang.

Kiimaq naishiq ka kiijaq saüho hü miika, nyamse phong kiiwa jamlai phan honglu take chang wa kriika naishiq raq chonglot mai.”

²⁷ TATIWE raq hokhamwe tsantsii ka wanshak shak tiijabaiqto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka tiiwa mak ningtang baiqto.

²⁸ Kiimaq apaiq raq Mosheq ma nguto, “Imakki wa tiibintlo laq! Ngi ma ümsham ka ümtiikiimin tiichhi wa maimak she! Ümra ranaiq wa ümsham ka ngi ma mitiichhi haü, ümniika atsai mirhaü!”

²⁹ “Riikhaqli ngutläü!” nguta Mosheq raq treto. “Ümniiraq isham ka ümtiikiimin chhi maü she.”

Atsuq Wan 11

Mosheq Raq Chhikhuse Thun Mitsai Nguta Tiitaito

¹ Kiijishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ngi raq Ejip mung hokhamwe nai asenginok ma imo jangshi li she mitihoha. Kriijai miitiq apaiq raq namshiq ka mitiwa. Tengteng, apaiq raq namshiq wiitarü ka arwa ajo mirbaiq.

² Riita ümchaü min Israilnok tarü ma tsangshiq jamthoti chiiti jaq wa chaq nai kampho laktum, miirii thun kra jaü ronglaq nguta chongkuqlaq.”

³ TATIWE raq Ejip mungti ma Israilnok ka shreng miitu lam atan kewi she. Kriika riikhaqli dea, ajong alabi nai mungmaiqse raq Mosheq ka ajong pinthumwe nguta ngutlo.

⁴ Kiijishe Mosheq raq hokhamwe ma nguto, “TATIWE raq ngutlo, ‘Rawa wathung wakham na Ngi ka Ejip mung hamli na mikhumkiha.

⁵ Kiimaq Ejip mung wa chhikhuwe rawü chhiphati ka wiita mijiim, hokhamwe se rawiichii hokham ma jachang kriimaq phaho raüta atijongwe jam na adi nyung tsamthaü longkaü kra troti nyungse miitaq wiita mitsai. Kiimaq minsäü kong wa chhikhuse thun kiimin wiita mitsai.

⁶ Ejip mung tlotli na tiihong raüta maaho maanyi wa trangli she miraq. Atinkhan chamchao ka man niimin ahü riito. Kiimaq jai miimin ahü miraq.

⁷ Shatmaq Israilnok miika jammin ahü, ralang kuku min somak miraq. Kiimaq tsangshiq nyamse kong miimin jamlai atsak agut min ahü miraq. Kiijiisheti namshiq raq Ngi, TATIWE raq Ejipnok nai Israilnok liipan na pong na atiitsang lata tseatsiiq tiikang nguta misap han.”

⁸ Raüta Mosheq raq bom ka akhiishe tiisupto, “Ümsengi ajong alabi thun ka ijichong na waraüta hiq na bum raüta ngi minoq wa. Kiimaq tsangshiq raq ngi nangnga inok ita phan tlotli ka tsuq wantlo laq nguta mitiipaiq nea wa. Kra jai miisheti ngi ka miwa wanha.” Kiijishe Mosheq ka akhiq khiqshii miishe hokhamwe khaki wa wanto.

⁹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Hokhamwe raq ümbom ka taimak tlea ruqli miraq. Kriika Ngi raq Ejip mung na ijaq sham awang chang ka apapa shamnong miituli miraq.”

¹⁰ Mosheq nai Aron raq arthun awang chang jaqsham ka hokhamwe makki na kloto. Shatmaq TATIWE raq apaiq tsantsii ka wan shak shak tiitsin baiqto. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka apaiq mungtan wa ahin na tlaü wan mak dea ningtangto.

Atsuq Wan 12

Tiichhii Wan Poi

¹ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma Ejip mung maq chongto:

² “Ümchaü jipi arka namshiq ma rawii phawan jipi lü miraq.

³ Israilnok mungmaiqse kunli ma tsii ka akha chongkuq ronglaq: Ümchaü jipi lüwa jiha raroqshi ranaiq na maiqwere takitek raq skuse are se riimakla chhechhi are se ka apaiq jamkun miitu tsea raüta thü chang.

⁴ Kiimaq apaiq jamkun ka maiq atsapse nyamse pumshi ka wiita pha q lot mak chang raüla, apaiq nai apaiq jamthoti tashi sitlaq kriirai riiphea pha q mimai. Tsang tanai liipan na maiq apa atsap sitlaq kra phan phan kiimaq maiq loweatek raq ngam ka ümchuwa miphaq lot chang kra khan khan ngam ka riiphea pha q chang.

⁵ Namshiq raq nyamse ka skuse lo riimakla chhechhise tsea mimai. Shatmaq kriika apongse arawii wiishi akhum ka nyeajokjok phintsaqtsaq jamlai ami atsi ahü riichang.

⁶ Kra raütiishe kra jipi wa jikham rablai ngo raji niishe, Israilnok mungmaiqse tlotli raq kra nyamse ka tachang.

⁷ Raüta mungmaiqse raq ngam tijai wiijam ka lam raüta kra nyamse taphaqtlaq janti raq kilam chong kop tsangkili siimko nai wiita na kiimaq kilamchong kop chang ra nü na kriijaq ngam tijai ka nyat chang.

⁸ Raüta kra rawa ngam ka wa na shechang, raüta rum wa sangjaq akhap wiq phan nai pi maq shohü winsii alum krai pha q chang.

⁹ Kra ngam ka asang maq nai kham maq lum lantiika naq pha q rongkiq. Shatmaq wiipuntam, akhupo, kiimaq ahok pe thun, kiimaq atsan among thun kiimin nong nong chumhü miili wa na shu lanta pha q ronglaq.

¹⁰ Namshiq raq kra ngam ka abung akhiismin ranap na saüli tiichong maimak. Ümkhii miiwa aphaq bung tiichongki raüla, kriika wa na chaq baiq ratlo.

¹¹ Namshiq raq kra ngam ka taülaü khiq maq pha q chang. Jamkhano ngukla namshiq ka miirii samje maq alaü wan miitu khekham maq hokkop ka hok na

para chhaq kiimaq maiqmii nyeakii ka jaq na doraq chhaq maq ngam ka pha q chang. Arka Tiichhii Wan Poi pha qsea, Ngi, TATIWE shreng miitu.

¹²“Kra rawa Ngi ka Ejip mung tlotli na mikiha. Lata chhikhuse maiqwe sere angu ka kiimaq jam nyamse chhikhuse thun ka kunli mijiip baiqha. Kiimaq Ejip mung wa phra kong thun ka wiita mitsat baiqha. Ngi ka TATIWE.

¹³Kilamchong pumpat na ngam tiijai nyattlan kriika namshiq sitlan jam thun ka pong na arai baiq miithii shong miraq. Krai mren ümtiikiwa Ngi raq ngam tiijai ka michhiha, Ngi raq namshiq jam thun ka alea mirwanha. Kiimaq Ejip mungti tsat baiq wan tiikang na, Ngi raq namshiq ka tsat mang mitiihangha.

¹⁴Namshiq raq ara ranaiq arka, Ngi TATIWE raq jamlai wa shamkuq kang kra tsan na tiitsang wan miitu kamtsantsii poi ma seng lanta lang wan ratlo. Arka Ngi TATIWE raq namshiq miitu jamlai jaqwa shamkuq kang kra nam tsan na tiitsang shat miitu akam alam poi nguta lang wan ratlo. Arka pattup pat-sa langruq ronglaq.”

Pi Maq Shohü Winsii Pha q Poi

¹⁵ TATIWE raq nguto, “Ramiishi na saüli namshiq raq pi maq joshe winsii ka pha q maimak. Pi maq shohü winsii kli pha q ronglaq. Apha wan ranaiq na namshiq jam wa pi ka tiisiirai lambaiq ronglaq. Kra ramiishi liipan na maiq ashi ra raq winsii ka pi maq shoje pha q raüla, kriiwe ka isenginok wa weshi nguta wea dam mak she miraq.

¹⁶Apha wan ranaiq na kiimaq ramiishi ngo ranaiq na hali namshiq ka shomnoqkai noqku na kai ratlo. Kra ranaiq thun bala namshiq raq minshiiqkai raamak. Shatmaq namshiq raq pha qsea kloliika amai.

¹⁷Ara poi arka namshiq raq lang ronglaq. Jamkhano ngukla ara ranaiq na Ngi raq namshiqnok maiq phan thun ka Ejip mung wa tiidong wan kang. Pattup pat-sa na saüli namshiq raq ümchaü ranaiq arka poi klo lanta lang ratlo.

¹⁸Rawii phawan jipi lüwa raroqshi ri rablai raji maq pha wan lanta, raroqnai ri ranaiq shi raji na saüli, namshiq raq pi ma shoje winsii ka akhiismin nü na thü maimak.

¹⁹⁻²⁰Kra ramiishi liipan na namshiq jamkun thun na pi ka akhiismin si maimak. Jamkhano ngukla juli jiimin, noktiwe lo riimakla wanshawe lo, jurwa kra bala winsii ka pi maq shoje pha q raüla, apaiq ka isenginok phong wa weshi nguta weadam mak she miraq.”

Apha Shaqshaq Tiichhii Wan Poi

²¹Mosheq raq Israilnok welabi thun ka kunli adam na tiiheakito. Raüta tsangshiq ma akha nguto, “Namshiq loweatek raq skuse ashi riimakla chhechhise are se ka achhuq chhuq tsea ronglaq. Lanta ta ronglaq. Kra lanta namshiq takitek raq Tiichhii Wan Poi ka klo ronglaq.

²²Lanta hissop pekü nyamtu lam lanta nüchhong winpin na ngam tiijai kiijaq tsam ronglaq. Lantiishe kra ngam tiijai maq namjam kilamchong siimko nai ri pumpat kiijaq nai kilamchong pumpat ra nüti kiijaq nei ronglaq. Namshiq jamti maiq jumin ranap ra miwü shaq wiiwii kinphai na dongkai maimak.

²³Krai mren ümtiikiiwa TATIWE ka Ejip mung hamli wa Ejipnok tseakai kitlaq akhing na, apaiq raq kilamchong rati pumpat na nai siimkonai ri pumpat na ngam tiijai ka michhi. Raüla apaiq raq maiqtseati rase kitlaq kriika, namshiqnok jam mong na tiiwa mak miraq. Raüta namshiq ka tiitsat baiq mak miraq.

²⁴Namshiq nai namsetiim raq ara tri raütu arka pattup pat-sa lang ratlo.

²⁵Ümtiikiiwa namshiq ka TATIWE raq namshiq ma mikuqha nguta kiqkhamtaq mung niishe saü wan hanla, namshiq raq ara mrochhi arka klo wan ruq klo ratlo.

²⁶Riita ümtiikiiwa namsetiim raq akha waijiiq, 'Riita ara mrochhi liichum ka jamlai wa?'

²⁷Namshiq raq akha mitrehan, 'Arka TATIWE shreng Tiichhii Wan Poi honglu na ataakuq. Jamkhano ngukla apaiq raq Ejip mung maq Israilnok jam thun ka alea raüta wa wanto. Apaiq raq Ejip mungti ka jiiqbaiqto. Shatmaq nashiqnok ka atiiwong riikuqto.'" Kiimaq Israilnok ka hiq na bum raüta shomnoqto.

²⁸Raütiishe tsangshiq ka kihoto. Raüta TATIWE raq Mosheq nai Aron ma jamlai aming wa kuqtaq kra kloto.

Chhikhusetiim Tsaito

²⁹Rawa wathung wakham na TATIWE raq Ejip mung wa chhikhusetiim ka wiita tsat baiqto. Hokhamwe se hokham ma shong chang kriimaq phaho raüta longsha phaqttek mong na sitiwe shumwiwe se miitaq kun kun tsatbaiqto. Kiimaq nyamse chhikhu anyung thun kriimin wiita tsat baiqto.

³⁰Kra rawa, hokhamwe, kiimaq asengi ajong alabi thun kiimaq Ejip mungti mungmaiqse kun kun ka akon wa samto. Ejip mung tlotli na maiqho siitrang wa li she hoq trang wanto. Jamkhano ngukla ase tsaimak dea maiq jam ka jamshi min ahü riito.

³¹Kra rawa liipan niili hokhamwe raq Mosheq nai Aron ka tiiheakito. Raüta akha nguto, "Tiibin ronglaq! Namnai nai namnok Israilnok ka! Ara imung ara baiqthütlo ronglaq. Lanta kironlaq. Kiimaq namshiq raq jamkhii shomnoqkai wa lung wiitlan, TATIWE ka shomnoq ki rongkiq.

³²Namshiq skukong, chhechhikong, kiimaq minsäü kong thun kra tsuqho lanta laü wan ronglaq. Lanta ngi miitu ri achu shiiman lap ma achu jaükuq thü ronglaq."

³³Ejip mungti raq Israilnok ka kotsi pinhotlo ronglaq lanta tsang mung ka baiqthütlo ronglaq nguta thaüto. Tsangshiq raq nguto, “Namshiq ka tiibintlo man riihanla, naishiq ka wiita ajiim mirhai.”

³⁴Krai mren Israilnok raq tsangshiq winsii lumphaq chang winpin kaütiim ka pi maq shohü winsii da maq tiimali chhaq miito. Raüta khea maq thocto. Raüta tsangshiq phaqlam na boqraq chhaq miishe laü wanto.

³⁵Mosheq raq jamkho tsii chongkuqtaq kra phan phan, tsangshiq raq kloto. Tsangshiq raq Ejip mungti jaq wa chaq nai kampho maq atiiq laktum nai khu akhea thun kra jaüto.

³⁶TATIWE raq Ejip mungti tsantsii ka Israilnok ma shreng manto tiichhike miitu tiinkeje riito. Kiimaq tsangshiq raq jamlai wa jaütlaq kra wiita kuqto. Akha Israilnok raq Ejip mung wa tachong tsiiq anyam ka wiita tsuq wanto.

Israilnok Ka Ejip Mung Wa Laü Wanto

³⁷Israilnok ka Rameses chela maq hoksii maq Sukkoth hiq lam maq laü wanto. Tsangshiq ka maiqwere dongdii li 600,000 tin khan riito. Jechakre nai nosere thun kla weahü.

³⁸Kiimaq maiq munghinti min pahea tsangshiq rai laü wan damto. Kiimaq skukong, chhechhikong, kiimaq minsäu kong kiimin tsangshiq rai pahea tsuq wan raüta wa wanto.

³⁹Tsangshiq raq lamsea ka Ejip mung wa ahowan wongwinda kham maq nyimje kra wa lum raüta phaqtö. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Ejip mung raq tiidong chhaq miili jobaiqto. Kra ningkhan tsangshiq raq tsangshiq lamsea ka tiije lap mak dea riito, riimakla pi maq sho raüta tiija lapmak dea riito.

⁴⁰Israilnok ka Ejip mung na rawii 430 sito.

⁴¹Rawii 430 ka nyito she angu ranaiq na, TATIWE sengi maiq phan thun raq Ejip mung ka miimthüto.

⁴²Kra rawa ka TATIWE raq tsangshiq ka Ejip mungwa khesat maq tsuq wan akhing rawa riito. Kiimaq ara rawa arka Israilnok raq pattup pat-sa miitu TATIWE ma kiinong kuqto. Arka Israilnok raq rawa minru khesat nga rawa.

Tiichhii Wan Poi Thungtri

⁴³TATIWE raq Mosheq nai Aron ma akha nguto, “Tiichhii Wan Poi thungtri ka arthun ara: Pongmungti raq ara Tiichhii Wan Poi dung ka phaqlam dam maimak.

⁴⁴Shatmaq namshiq raq ari arhan dise ka atho hanjeti raq phaqlam dam ka mimai.

⁴⁵Namshiq rai jaqlo miitu wanshawe sitlaq kriiti riimakla ningchangti sitlaq kriiti riika phaqaq sea dam maimak.

⁴⁶Kra poi dung ka ümra jam miiwa klotlan kra jam miili tiithumli phaqaq sea chang. Kiiwa kinphai na lamho maimak. Kiimaq nyamse taphaq tlan kra arok arii thun kiimin riishi min tiingoq raamak.

⁴⁷Israilnok phan kunli raq ara poi ara lang ratlo.

⁴⁸Shatmaq maiqwere atho hanhüti raq phaqaq sea dam maimak. Kiimaq pong mungti namshiq rai ashong wanti raq TATIWE shreng ara poi ara lomdam ro raüla, namshiq raq kriiwe jamkun wa maiqwere thun ka kongkhu atho ka hanke ratlo. Kra raüta apaiq kiimin noktiwe Israilnok phan she nguta wura maq tiiham wan ratlo. Kiimaq apaiq raq kra poi ka lomdam mimai.

⁴⁹Kra tri ka Israilnok phan noktiwe miitu min kiimaq namshiq rai pongmungti ashong wan wanwe kriiti miitu min adam siili.”

⁵⁰Kiimaq TATIWE raq Mosheq nai Aron ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan Israilnok kunli raq langto.

⁵¹Kra ranaiq TATIWE raq Israilnok maiqphan thun ka Ejip mung wa tiidong tsuq wanto.

Atsuq Wan 13

Chhikhu Setiim TATIWE Ma Kiinongke

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Chhikhu setiim maiqwe sere tlotli ka Ngi ma kiinong kuqlaq. Jamkhano ngukla Israilnok sere chhikhu setiim loweatek kra kiimaq nyamse chhikhu nyungtlaq loweatek thun kriika Ngi rii.”

Pi Maq Shohü Winsii Phaqaq Poi

³Mosheq raq mungmaiqse ma nguto, “Ümchaü ranaiq ara tsan na tiitsang ronglaq. Namshiq ka Ejip mung wa laü wan lan ranaiq kra. Namshiq ka maiq dikong ma jalanta silan mung kra. Ara ümchaü ranaiq akhing na TATIWE raq apaiq ningkun jonghea wokhong maq namshiq ka tsuq wanto. Ümchaü ranaiq akhing na Pi maq shoje winsii phaqaq maimak.

⁴Namshiq raq Ejip mung ka ümchaü ranaiq Abib jipi lüwa jiha ranaiq shi angu na laü wantlan.

⁵TATIWE raq namtitiim ma sinkham khoq ramkii maq kha raüta, Kanannok hiq, Hitaiqnok hiq, Amoraqnok hiq, Hiwaiqnok hiq, kiimaq Jebusaiqnok hiq kra namshiq ma mikuqha nguta kiqkham kuqto. Ümtiikiiwa apaiq raq namshiq ka kra hiqpo hiqwin mung kiina shea wan raüla, namshiq raq ara poi arka rawiitek rawii phawan jipi lü na klo lanta lang wan ratlo.

⁶Ra miishi na saüli namshiq raq winsii ka pi maq shohü maq phaqsea ratlo. Kiimaq ra miishi ranaiq angu na TATIWE shreng poi klo ratlo.

⁷Ra miishi na saüli namshiq raq winsii ka pi maq shoje ka nü na thü maimak. Nam mung na pida ngutiika apun min thü raamak. Riimakla pi maq shoje winsii ka apun min thü maimak.

⁸Ümtiikiiwa poi ka phahotlan, kiitiikaq namsetiim ma chongkuq ronglaq, arka namshiq raq Ejip mung wa laü wan lan akhing na TATIWE raq jamkho jaq shamkuqtaq kra miitu klo tiikai nguta chongkuq ronglaq.”

⁹Ara poi lang wan tlan arka namshiq ma tsan na tiitsang wan miitu jaq na jaqkhaq raü apaq ikha riimakla nam khakam na phanshi ra atiipakuq ikha miraq. Ara poi klotlan ara lümaq namshiq ma TATIWE Thungtri raütu kra riishrii maq phat wan nong miitu kiimaq atsaü maq sidi raüta phat wan miitu akhing lam wan ashi miraq. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq ningkun jonghea maq namshiq ka Ejip mung wa tsuq wanto.

¹⁰Ara poi ka rawiitek riikhaqli rahiq jipi akhingtek na lang wan lili ronglaq.

Chhikhuse

¹¹“TATIWE raq namshiq ma nai namtitiim ma Kanan mung ka mikuqha nguta sinkham kuqtaq kra mung na namshiq ka mitsuq wan. Ümtiikiiwa kra mung ka namshiq ma kuqtaq,

¹²namshiq raq nyamse chhikhu pongse nyungtlaq kra TATIWE ma kiinongke ratlo. Nam nyamse chhikhu nyungtlaq loweatek kriika TATIWE rii.

¹³Shatmaq namshiq raq apaiq jaq wa kumtoq apong se chhikhu nyungtlaq loweatek kriika skuse ashi honglu na takuq lanta apaiq jaq wa atiijang riwan nong raatlo. Kiimaq kumtoqse ka apaiq jaq wa arithü nong romaü jiila, adangkong ka tiingoq buklaq. Kiimaq ümniiraq ümse maiqwese chhikhuwe rawii chhitlaq loweatek ka apaiq jaq wa atiijang ri wan raa dongdii.

¹⁴Rawiichii pat na ümse maiqwese raq ara poi lang tiikai arka jamlai liichum wiinya nguta wai raüla, ümniiraq apaiq ma akha bom ka mitre haü, “TATIWE raq apaiq ningkun jonghea wokhong maq, nashiq ka Ejip mung na maiq dikong sikai kriiwa ana tsuq wanto.

¹⁵Ejip mung hokhamwe tsantsii ka wanshak shak riito. Kiimaq nashiqnok ka tlaü wan mak ningtangto. Kiijiishe TATIWE raq Ejip mung wa chhikhuse humtlaq loweatek kra maiqwe se lo kiimaq nyamse lo thun kra wiita tsat baiqto. Kra ningkhan nashiq raq nyamse chhikhuse nyungtlaq loweatek kra TATIWE ma honglu na takuq tiikai. Shatmaq nasetiim chhikhusetiim ka apaiq jaq wa ari laita tiijang wan nong tiikai.

¹⁶Ara poi klo tiikai arka nashiq ma tsan na tiitsang wan miitu, najaq dang na jaqkhaq raü atiipakuq ikha. Riimakla nashiq khakam na apaq ikha sitlo. Ara

lūmaq nashiq raq tsan na tiitsang wan tiikai TATIWE raq apaiq ningkun jonghea maq nashiq ka Ejip mung wa tsuq wanto nguta takwan tiikai.”

Phum Kham Kaü Nai Walütu Kham Kaü

¹⁷Ümtiikiiwa Ejip mung hokhamwe raq Israilnok ka tiiwa baiqtaq, Shiikeawe raq tsangshiq ka Philistain mung khamjong chumkii lam maq shea wan mak riito. Kra lam ka aje pinthum shatmaq. Shiikeawe raq akha tiimato, “Ngi raq Israilnok raq tsangshiq tsantsii klai kai ka lungwii mang. Raüta Ejip mung na tiijang kainong ka romang. Arka tsangshiq raq re rai riikhat wan chang kra chhi raüta mitiima.”

¹⁸Kra rii na, apaiq raq tsangshiq ka konchi koncha lam luwiq kumtsaiphii rumnyangkhi Khamshii Khamjong chum lam nü maq shea wanto. Israilnok ka re rai riikhat miitu khekham wihup wiisam wawanto.

¹⁹Mosheq raq Joseph maa ka lamto. Raüta apaiq rai howan damto. Arka Joseph raq Israilnok ma sin tiikham raüta chongtaq kra phan phan kloto. Joseph raq akha nguto, “Ümtiikiiwa Shiikeawe raq namshiq ka tiichhii wanjiiq, namshiq raq imaa ka arba wa namshiq rai adam pi wan ratlo.”

²⁰Israilnok raq lamjap wantaq Sukkoth hiq kiiwa tiido wanto. Raütiishe kumtsaiphii wang na saü wan ni ni na Etham hiq kijiishe tsangshiq lamjap piitiip ka teito.

²¹Ranaiq bala niika TATIWE ka phum kham kaü ma ja raüta tsangshiq khaki na lamshea wawantlo. Raüta tsangshiq ma lam ka tiichhi kuq raüta, shea wantlo, kiimaq rawa niika walütu khamchong ma ja raüta, tsangshiq ma sinkhu na wawan tlo raüta tsangshiq ma wa tiinii kuq wan raüta shea wantlo. Krai mren tsangshiq ka ranaiq rawa wawan ruqli laü wanto.

²²Phum kham ka wranaiq she ranaiq bala maiq kong kra khaki ki na watlo. Kiimaq rawa bala niika waniitu kham kra tsangshiq khaki na watlo.

Atsuq Wan 14

Tsangshiq Ka Khamjong Khamshii Chum Nü Na Jang Wanto.

¹Kijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Israilnok ma jai nü na jang ronglaq. Lanta Migdol chela nai Khamjong Khamshii Chum liipan na Baal Jephron chela tho na Pi Hahiroth chela kiijaq piitiip tei wan ronglaq nguta chonglaq.

³Hokhamwe raq Israilnok ka kra wang na lam min hummak mangmii raitlo. Kiimaq kumtsaiphii rumnyangkhi wang na tiitaü rai hoto nguta mitiima.

⁴Ngi raq apaiq ka wanshak shak mitiitsin baiqha. Kiimaq apaiq raq namshiq ka mijoho. Kiimaq Ngi raq hokhamwe nai asengi phen phung khat lata mitangha. Kra lūmaq ikhushü ka mitiijong. Kijiishetiq Ejip mungti raq Ngi

ka TATIWE ngutiishe misap wan.” Tsangshiq ma chongkuqtaq kra phan phan Israilnok raq kloto.

Israilnok Ka Ejip Mungti Rai Atiithum Riihumto

(Ats 14.5-31)

Ejip Mungti Raq Israilnok Jowanto

(Ats 14.5-9)

⁵Riita Ejip mung hokhamwe ma Israilnok ka laü wanto she nguta chongkiita, apaiq nai asengi ajong alabi raq tsangshiq tsantsii ka akelai she riinongto. Raüta tsangshiq liipan na akha riingoto, “Nashiq raq ara jamlai wa riikai? Nashiq raq Israilnok ka tijubaiqkai she. Kiimaq tsangshiq ka nashiq dikong wa sumphaq kai she ahata!”

⁶Kiimaq hokhamwe raq arekhat chang kumrang leng ka tijeto kiimaq aphenlabi kra rechap miitu tijeto.

⁷Apaiq ka akumrang leng thun kra sheaho raüta, rekhatti pinthum ahea kumrang leng shitrok kra nong nong maq, aphenlabi ma tiishea raüta kihoto.

⁸TATIWE raq hokhamwe ka wanshak shak tijja baiqto. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka johoto, Israilnok ka tang wan tlii laü wanto.

⁹Ejip mung phenlabi ka, kumrang kong wiita maq, kumrang leng thun, kiimaq kumrang leng jiiqtibi thun nongnong maq, Israilnok ka johoto. Raüta Israilnok ka Khamjong Khamshii chum tho na Pi Hahiroth chela nai Baal Jephon chela tho na piitiip tei raüta sitlaq kriiwa lohoto.

Israilnok Ka Ejip Mungti Phenlabi Ma Kai Phiipto

(Ats 14.10-14)

¹⁰Kiimaq Israilnok raq Ejip mung hokhamwe nai asengi phenlabi phong ka tsangshiq khat kai akai rai kra chhito. Kra chhi raüta tsangshiq ka phiipraq tsaito. Kiimaq tsangshiq ka TATIWE ma aho anyi khрум kuqlaq nguta hoq trangto.

¹¹Kiimaq tsangshiq raq Mosheq ma nguto, “Riita Ejip mung na maiq maa lap chang hiq ahü sha? Ümniiraq naishiq ka ara kumtsaiphii rumnyangkhi arjaq mitsailaq ngutiisha sheaho laü? Liilaq, ümniiraq naishiq ka Ejip mungwa tsuqho laüta jamlai wa riilaü kra!

¹²Naishiq raq mikihohai shaq niiphü akha mirhumjo nguta ümniima chongmai sha riikai? Naishiq raq ümniima naishiq ka naq paq laqkiq li nguta chongmai sha riikai. Kiimaq ümniima Ejip mung na tsangshiq dikong ma jalaitli si rong i nguta chongkai ihata. Maiqdikong ma jalaita kiiiji li siriiwe ka ara kumtsaiphii na jiiim rai nam ma ahea lin.”

¹³Kiijiishe Mosheq raq treto, “Naqhai rongkiq! Namhok ni kli tiipha ronglaq. Kiimaq ümchaü ranaiq namshiq tiichhiike miitu TATIWE raq jamlai wa klotlaq

kriili liironglaq. Namshiq ara Ejip mungti ara jai na ümtiikiimin chhinong man she mirhan.

¹⁴TATIWE raq namshiq rii na re mikhat, kiimaq namshiq raq sham chang jam min ahü.”

Shiikeawe Raq Israilnok Ma Naqhai Rongkiq Nguto

(Ats 14.15-20)

¹⁵Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniika khрум jaüli jam nguto hoq rai tlaü? Mungmaiqse ka sinkhu na warong laq nguta thaülaq.

¹⁶Laüta ümnyeakii ka ra na dolaq. Kiimaq khamjong chum khuthaq kiina tiinyi laüta doshat maq shamlaq. Raüla khamjong chum ka mannai ma mitiipheaki. Kiimaq khamjong chum phii ka shinriiqriiq mishinki. Kra shinriiqriiq khamhü phii lam kriimaq Israilnok ka aheawiq miwa wan.

¹⁷Ngi raq Ejip mungti tsantsii ka wanshak shak mitii tsin baiqha. Krai mren tsangshiq ka Israilnok jai ka mijo wan. Kiimaq Ngi raq hokhamwe nai asengi phenlabi, akumrang leng thun, kiimaq akumrang leng jiiqtibi thun kra mikhat ha, lata mitangha. Lata ikhushü mitiijongha.

¹⁸Riita ümtiikiiwa Ngi raq tsangshiq ka khat lata mitangha, kiitiikaq Ejip mungti raq Ngi ardea TATIWE nguta misap.”

¹⁹Kiimaq Shiikeawe rase Israilnok phenlabi kong khaki na watlaq kriika, kiho raüta Israilnok jai nü niishe tiijakito. Kiimaq phum kham chong kriimin tiisot ho raüta,

²⁰Israilnok nai Ejipnok heawea niishe tiijakito. Kra phumkham chong raq Ejipnok miitu ra ka atiinyaq riibaiqto. Shatmaq Israilnok miika wa tiinii kuqto. Krai mren noknai ri wa phenlabi ka nokshi riimin nokshi tho na walot mak she, rawa minru shangbaiqto.

Israilnok Raq Khamjong Chum Ka Shinriiqriiq Jinwanto

(Ats 14.21-25)

²¹Mosheq raq ajaq ka khamjong chum khuthaq tiithi kiijaq tiinyi raüta shamshat riito. Kiimaq TATIWE raq khamjong chum wa kham ka rahai shedong nü wa henghea tiisaü raüta tsuq baiqto. Rahai ka rawa minru tingkhit haito. Raüta khamjong chum wa kham ka siimko nai ri na tsuqbaiqto. Raüta ahea wea na lam ikha shinriiqriiq lam ka tan kuqto. Kham ka atiikho riibaiqto.

²²Kiimaq Israilnok ka khamjong chum khü shinriiqriiq hea kriimaq laü wanto. Kiimaq siimhap ri niika kham ka khetuk kaü wiinai ikha chap kito.

²³Kiimaq Ejip mungti raq Israilnok ka jowanto. Tsangshiq raq khamjong chum mong na lam kra phan phan tsangshiq kumrang kong thun, kumrang leng thun, kiimaq leng jiiqtibi thun nong nong maq jowanto.

²⁴Ranap rawiiho nini niishe TATIWE raq watu khamchong kaü nai phum khamchong kaü mong maq Ejip mungti phenlabi kra hiq nü na ku raüta liito. Raüta tsangshiq ka phiip ajiip miishe tiitsaito.

²⁵Apaiq raq tsangshiq kumrang leng thun jikom ka hiq niishe tiikan baiqto. Kra ningkhan tsangshiq ka la maq ngila nguraü sheti q khumtlo. Kijjiishe Ejip mungti raq nguto, “TATIWE raq Israilnok miitu nashiqnok she khat wanto. Nashiq ka arwa jaqlo pintlo rong i!”

TATIWE Raq Ejip Mung Phenlabi Tiisii Rai Tsatbaiqto

(Ats 14.26-31)

²⁶Kijjiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümjaq ka khamjong chum nü kiina tiinyi laüta tiinyishatmaq ra nü na dolaq. Raülaq kham ka Ejip mungti khuthaq na kiimaq tsangshiq kumrang leng tha q na kiimaq leng thun jiiqtibi khuthaq niishe mima wan.”

²⁷Krai mren Mosheq raq ajaq ka ra na do raüta khamjong chum nü kiina tiinyi raüta doshat maq shamto. Kiimaq ranap rawüho niishe kham tso thun ka maiqmii kaichang jükhü kiiniishe jang wan nongto. Kiimaq Ejip mungti ka aju riilai nguta shiikutto. Shatmaq TATIWE raq tsangshiq ka khamjong chum mong niishe tiithap baiqto.

²⁸Khamtso wiinai ka siimko nai wiita wa jang wanto. Raüta kumrang leng thun, leng jiiqti thun, kiimaq Ejipnok phenlabi thun Israilnok jai jowanti thun ka khamjong chum mong na tiithap baiqto. Tsangshiq ka weshi ra min tiichong mak jiimto.

²⁹Shatmaq Israilnok ka khamjong jükhü shinriiqriiq lam maq wawanto. Kiimaq tsangshiq walam siimhap ri niika khamtso khechong maq atuk baiq ikha riito.

³⁰Kra ranaiq TATIWE raq Israilnok mungmai qse ka Ejip mungti jaq khon mongwa tiichhii kuqto. Kiimaq Israilnok raq Ejip mungti maa phong ka khamjong chum kii na küram liira riiphongtlaq kra chhito.

³¹Kiimaq Israilnok raq TATIWE raq ningkun henghea maq Ejip mungti ka khat raüta tangtaq kra chhi raüta, tsangshiq ka khakii huhu maq TATIWE ka shrengto. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE ma kamto kiimaq apaiq jaq shi se Mosheq ma kamto.

Atsuq Wan 15

Mosheq Shinge

¹Kijjiishe Mosheq nai Israilnok raq ara TATIWE tiitsam shito: “Ngi TATIWE ma mishiha, apaiq raq rekhat khushü jonghea tangto; apaiq raq kumrang kong nai kumrang tha q na chaoti thun khamjong chum na dobaiqto.

- ² TATIWE ka ningkun aheng ngi tiiwongti; apaiq raq ngi khupwongto. Apaiq ka ngi Shiikeawe, kiimaq ngi raq apaiq mitiitsamha, iwe ma Shiikeawe, kiimaq ngi raq apaiq jonglu mishiha.
- ³ TATIWE ka nolajong; apaiq mang ka TATIWE.
- ⁴“Apaiq raq Ejip mung phenlabi nai tsangshiq leng thun khamjong chum na dobaiqto; tsang phentubi pinthum ahea Khamshii Khamjong chum na tiithap baiqto.
- ⁵Khamjong tsaü hea raq tsangshiq lam wanto; tsangshiq ka longkaü ikha chumphii mong na sang wanto.
- ⁶“TATIWE lei, ümjaq jaq tsi nü ningkun ka maiqkii maiq nyii henghea; kriimaq re thun ka bunlak buncha bukbaigtlo.
- ⁷Achhai anyii khushü jonghea, ümjaqti thun tanglaü; ümtsankhiq walü hengto, kiimaq tsangshiq ka tsamkü ikha khiimbaiqto.
- ⁸Ümniiraq khamjong chum ka melaüta kham ka ra na dii luwiq atso blun wanto; raüta khetuk ikha chapkito; khamjong tsaühea ba ka hiqsii thung ma jakito.
- ⁹Rewe raq nguto, ‘Ngi raq tsangshiq ka mijoha lata milap-ha; Ngi raq tsangshiq tsiiq tum milapha, kiimaq ngi raq aroro milam wanha; Inepja michat ha, lata tsangshiq hupsam wiita milamhoha.’
- ¹⁰Shatmaq ümniiraq tsitsü jangshi heakaütli, TATIWE, Ejip mungti ka jü na thap wanto; tsangshiq ka chumtru na chunpo asang wan ikha phiiptsi rakrak thap wanto.
- ¹¹“TATIWE lei, ümnaq khan phra phong na asi sha? Ümnaq khan, asii pinthum asi sha? Ümniiraq shamtlaü khan awang chang nai ningkun aheng jaqshamti asi sha?
- ¹²Ümniiraq ümjaq jaqtsi nü ka tliisaq tlii laü, kiimaq hiq raq naijaqtinok jokbaigtlo.
- ¹³Ümkiq kham bomtsi tsapkapkap thülaü, ümniiraq atiichhii haü mungmaiqse ümniiraq shea wan laü; ümningkun maq tsangshiq ka ümmungtan asii mung na tsuq wan laü.
- ¹⁴Maiq mung thun raq taito, raüta haisitsi ma tiikhaito; Philistainnok ka phiip riishe tsai wanto.
- ¹⁵Edom mung welabi phiipjiip wanto; Mob mung nola jongbi atiikhai riitlo; Kanan mungti tsangshiq tsaiji tiidoqto.
- ¹⁶Aphiip ajiip kiinyii wanto. Tsangshiq raq ümningkun jong chhito, TATIWE lei, raüta haisitsi ma tsaihü jihü ngatlo ümsenginok milea wan shaq wiiwii, ümniiraq dikong wa adokda wan nok kra.

¹⁷Ümniiraq tsangshiq ka tsuq wanläü, läüta üm pum thaq na tsangshiq ka shong läü, hiq bashi ümniiraq, TATIWE lei, üm jam miitu tsea läü, Shomjam ümjaq maq hai läü.

¹⁸TATIWE lei, ümniika pattup pat-sa hokham mija haü.”

Miriam Shito

¹⁹Israilnok ka khamjong chum mong phii shinriiqriiq lam maq wawanto. Shatmaq Ejip mungti kumrang leng thun kumrang kong nong maq nai leng na chaoti thun ka khamjong chum lam maq wato, shatmaq TATIWE raq khamjong chum kham tso ka atijang riibaiqto. Raüta tsangshiq ka tiithap baiqto.

²⁰Shammi nyung Miriam, Aron shea-nyung raq jaqsinpin kra tsunhit riito. Kiimaq jechakre thun wiita apaiq jai phan, jaqsin nong thun tsii raüta wiinum neato.

²¹Miriam raq tsangshiq ma akha shito: “Shironglaq TATIWE ma, apaiq raq khushü jonghea rekhat tangto; apaiq raq kumrang kong nai achaoti thun khamjong chum na dobaiqto.”

Kham Ka Akhapwiq

²²Kra raütiishe Mosheq raq Israilnok ka khamjong khamshii chum kriimaq Shur kumtsaiphii rumnyangkhi wan nü niishe sheahoto. Tsangshiq ka ranaiqtsam tinkhit kra kumtsaiphii rumnyangkhi lam maq wawanto. Shatmaq kham ka ahü hummak riito.

²³Kra miishe tsangshiq ka hiq bashi Mara ngutlaq kiijiishe saühoto. Shatmaq kiijaq kham ka akhap wiq anyang maimak riito. Kra ningkhan kra hiq ba ka Mara nguta mangto.

²⁴Mungmaiqse raq Mosheq ma akha botto, “Naishiq raq jamlai wa minyang hai?”

²⁵Kiimaq Mosheq raq atsan tiitsi raüta TATIWE ma achu jaüto. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma pepan ashi tiichhi kuqto. Apaiq raq kra pepan ka kham mong na baiqto. Kiimaq kham ka anyang ma amai ahea she riito. Kiijaq TATIWE raq tsangshiq ma asi wan miitu tri raütu kuqto. Kiimaq kiijaq apaiq raq tsangshiq ka maitaito.

²⁶Apaiq raq nguto, “Namshiq raq ibom ka kunli phaqchii nichii maq tai hanla, lanta Ngi raq jamlaiwa riikhaqli nguta thapthi tiikang kra klo hanla, kiimaq Ngi raq akuqha aming thun ka wiita lang hanla, Ngi raq namshiq ma mo ka tiiho mang mirha, Ejip mung khuthaq na thadong tiisaü kaü thun ka, namshiq khuthaq na ashi ra dongdii min tiisaü mang mirha. Ngi ka TATIWE, namshiq thatsi tiiheaketi.”

²⁷Kriimaq anap ranaiq miishe tsangshiq ka Elim hiq niishe saühoto. Kijjaq tsiimse raisetiim roqshi ri anai asi riito. Kiimaq palm chong ka chong roq miishi riito. Kijjaq tsangshiq ka tsiimse raikii na piitiip teito.

Atsuq Wan 16

Manna Nai Wupe Kong

¹Israilnok mung tlotli ka Elim hiq maq tiido wanto. Raüta tsangshiq ka Ejip mung maq laü wan li maq jipi lünai she angu na kra lü wa ra roqshi ri rabiingi ranaiq niishe tsangshiq ka Sin kumtsaiphii binjü niishe saühoto. Kra wang ka Elim hiq nai Simai hiq liipan na riito.

²Kijjaq kra kumtsaiphii wang maq tsangshiq tarü raq Mosheq nai Aron ma bot tsaü trangto.

³Kiimaq tsangshiq raq akha nguto, “Naishiq arka TATIWE raq Ejip mung niili tsat baiq raüjaq ahea riichang wa. Kijjaq naishiq raq wok raq atang tang tolonglong nga laita ngam ka wok phetaktak phaqsikakai kiimaq laihiin phaqaq nai sea kiimin maiqmii raq aroro phetak phaqsik tiikai arwa. Shatmaq ümchaütiq nya ümniiraq naishiq ka ara kumtsaiphii rumnyangkhi mung na tsuq wan laüta naishiq tarü ka ram ma tihaü tlaü.”

⁴Kijjiishe TATIWE raq Mosheq nguto, “Ümchaü Ngi raq namshiq tarü kunli miitu tsam ka ra wiishe rajun ikha mitiisaüha. Mungmaiqse raq wranaiqtek tsangshiq ka rum na kiraüta kra ranaiq phaqaq sea chang dung kra mirchom kilaq. Akha dung lata Ngi raq tsangshiq tsantsii ka ibom chong ara phan phan sha sitla sha ibom chong ka tai romak wa kra misapha.

⁵Ratrok ranaiq angu niika tsangshiq raq rahin jaq na riichom wantlaq kra nam ma thep liip raüta riichom wanlili riichang. Raüta phaqaqsea ka tiije wan lili riichang.”

⁶Krai mren Mosheq nai Aron raq Israilnok tlotli ma akha chongto, “Athi raji namshiq ka Ejip mungwa ana shea wanti ka TATIWE dea nguta misap han.

⁷Ranap na TATIWE asi makse chat-hit chhai-nyii kra michhi han. Namshiq raq apaiq ngeng bot nyan lan kriika apaiq raq taito she. Tengto, namshiq raq apaiq ngeng bot-nyan lan. Jamkhano ngukla nainai raq jaqsham tiikai kriika apaiq raq achong chong kli shamtiikai.”

⁸Kijjiishe Mosheq raq nguto, “TATIWE raq namshiq ma raji ko phaqaq chang ka ngam mikuq kiimaq ranap ko na phaqaqsea chang ka winsii, namshiq raq alot lot kra mikuq. Jamkhano ngukla namshiq raq apaiq ngeng ma ümtinkhan wa bot nyan lan kra apaiq raq taito she. Namshiq raq nai nai ngeng bom ümchuwa bom lan kriika TATIWE ngeng bom riito.”

⁹Kiimaq Mosheq raq Aron ma nguto, “Mungmaiqse kunli ma chonglaq, tsangshiq ka waräuta TATIWE khaki na michaplaq. Jamkhano ngukla apaiq raq tsangshiq bot nyan trang ka taito she.”

¹⁰Aron raq mungmaiqse kunli ma bom chong kuqtaq kraï mren, tsangshiq raq kumtsaiphii rumnyangkhi wang nü kiina liito. Kiimaq tiihanghiiq miili TATIWE chhainyii makse chat-hit kra phumda dashi mong na chhai wanto.

¹¹Kiimaq TATIWE raq Mosheq ma nguto,

¹²“Israilnok bot-nyantrang ka Ngi raq taikang she. Tsangshiq ma chonglaq raji raban raprap na tsangshiq raq ngam aphaq chang milap. Kiimaq ranap na tsangshiq raq aphaq asea lot mak winsii ka milap. Kiiijisheti q tsangshiq raq Ngi, TATIWE ardea tsangshiq Shiikeawe ngutiishe misap wan.”

¹³Kiimaq rajiko niishe wupe kong pahea lang lang alu maq abi wan kra saü wanto. Raüta piitiip kra hamli na thüm wanto. Kiimaq ranap ko niika piitiip tro tam na bang kham tong long rokto.

¹⁴Kiimaq ümtiikiiwa bang kham ka rashe kii riishe süwan kiita, kumtsaiphii ram na piriirii setiim kiimaq phintsiip tsiip setiim ka kumtsaiphii hiq na tiiphong raq raq she chhito. Kriika nintata nyiiriitsi setiim ikha.

¹⁵Israilnok raq kra chhi raüta, tsangshiq raq kriika jamlai wa sapmak riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Arka jamlai wiinya?” nguta riwaito. Kiimaq Mosheq raq tsangshiq ma chongkuqto, “Ahata TATIWE raq namshiq ma akuq aphaq sea chang dung.

¹⁶TATIWE raq namshiq ma maiq loweatek raq maiqmii ma ümchuwa ratlaq kra riichom ronglaq, ajanti maiq loweatek miitu toknai nai riichom ronglaq nguta aming kuqto.”

¹⁷Israilnok raq kra kloto. Wiijamti riika apa riichomto. Kiimaq wiijamti riika atsapli riichomto.

¹⁸Kiimaq ümtiikiiwa tsangshiq raq tok maq shin raüta liikiita, jurwa apa riichomtaq kriiti riimin pahea ka riimak, kiimaq jurwa atsap lin li riichomtaq kriiti riimin tsaphease ka riimak hali. Maiq loweatek ma maiqmii rii ümchuwa ratlaq kiichu riikhaqli li riito.

¹⁹Mosheq raq tsangshiq ma nguto, “Jurmin arwa phanshi ra ka anap miitu nguta thü maimak.”

²⁰Shatmaq maiq wiijamti raq Mosheq bom ka taimak tleato. Raüta kiiwa wiijam abung tiichong raüta thüto. Kra anap ranap niishe liikiita ajong phong li she kiimaq anam tsang li she riito. Kiimaq Mosheq ka tsangshiq ma kai khiqto.

²¹Wranaptek maiq loweatek raq apaiq rii ümchuwa ratlaq kra riichom wan lili riitlo. Kiimaq rashe she kii wan raüla, hiqraikhü na abung tiichongtlaq kriika ajam she riikitlo.

²²Ratrok ranaiq na tsangshiq raq phaqsia ka rahin jaq thaq na thepliip raüta riichomtlo, maiq loweatek miitu tokblai lai chhaq riichomtlo. Mungmaiqse welabi thun ka tlotli Mosheq phana kiraüta kra bom ka chongto.

²³Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma nguto, “TATIWE raq aming kuqto, anap ranaiq ka apii ranaiq, niitiitsak ahai chang. Arka apaiq ma akiinong kuq wan ranaiq. Namshiq winsii ako chang sitlaq ka ko ronglaq, kiimaq namshiq raq kham maq alum chang ka lum ronglaq. Jamlai wa chantlaq kriika anap ranaiq miitu pong na rai lanta thübaiq ronglaq.”

²⁴Mosheq raq tsangshiq ma aming kuqtaq kra phan phan, jamlai wa abung tiichongtlaq kriika anap ranaiq miitu she pong na raithü baiqto. Kriika anam min nammak kiimaq ajong min ahü ahea taqtaq sito.

²⁵Mosheq raq nguto, “Arka ümchaü ranaiq phaqsiaq ronglaq. Jamkhano ngukla ümchaü ranaiq ka Asii Niitiitsak Ranaiq. Arka niitiitsak ranaiq. TATIWE ma akiinong kuq ranaiq. Kiimaq namshiq raq piitiip phai na aphaq sea chang ka ahü hum man mirhan.

²⁶Namshiq raq dung ka ratrok na saüli riichom ratlo. Shatmaq ramiishi ranaiq ka, niitiitsak ranaiq. Kra ranaiq dung ka rum na ahü humki man mirhan.”

²⁷Ramiishi ngo ranaiq na maiq wiijamti ka rum na phaqsia chang riichomkai nguta kito. Shatmaq tsangshiq raq ahü humki mak riito.

²⁸Kra ningkhan na TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Namshiq raq Ngi aming thun ka ümtincho na saüli wa lang man mijin han?”

²⁹Tsan na tiitsang ronglaq, Ngi, TATIWE raq namshiq ma ranaiq shi ka niitiitsak ahai miitu kuqkang. Kra ningkhan tiina Ngi raq ratrok ranaiq angu na namshiq ma aphaq sea chang dung ka ranaiq nai miitu hongli chang jang wraptek kuq tiikang. Krai mren ramiishi angu niika maiq loweatek maiqmii ümbano sitlan kriijaq li siraatlo. Apaiq ka jam wa kinphai na dongkai maimak.”

³⁰Krai mren mungmaiqse raq ramiishi ranaiq na jamlai phan jaq min sham mak haito.

³¹Israilnok raq kra aphaq sea chang dung ka manna nguta ngutlo. Kriika petsi aranse phan among wa arai ka lüdiidii sitlaq ikha riito. Kiimaq aphaq ma sum ka ngiq ngu rai ashot biskut sum ikha riito.

³²Mosheq raq nguto, “TATIWE raq nashiq ma aming kuqto, rawiichii pat na nasetiim ma tiichhike miitu manna wiijam ka aheawiq saiqsam ronglaq nguta aming tatto. Krai mren tsangshiq raq nashiq ka TATIWE raq Ejip mung wa tsuq

wantaq akhing na kumtsaiphii rumnyangkhi mung maq jamlai wa phaqsiiq wan kai kra dung ka tsangshiq riimin michhi.”

³³Mosheq raq Aron ma nguto, “Hamlii tsabum ashi lamlaq. Laüta litar nai rii manna ka kra mong na thiilaq. Laüta TATIWE asi tombutiip na thülaq. Arka rawiichii nasaütiim pat na tiichhike miitu.”

³⁴TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan, Aron raq kra tsabum chii manna thütaq kriika Tongshong Tek kaü khaki na tothüto. Raüta kiijaq aheawiq saiqsam thüto.

³⁵Israilnok raq manna ka rawii roqblai na saüli, tsangshiq shong chang Kanan mung na misaü wan shaq wiiwii manna siq raüta siwanto.

³⁶(Kra pat na mung raq langtlaq hupsam shinriiqriiq phan shin chang tok kriimaq shin raü ka arka litar roqnai rii riito.)

Atsuq Wan 17

Longraq Wa Kham Tiidongto

(Wea 20.1-13)

¹Israilnok mung tlotli ka Sin kumtsaiphii wang maq tiido wanto, TATIWE aming maq bashi maq riita bashi na wawan wan laü wanto. Raüta tsangshiq piitiip ka Rephidim hiq na teito. Shatmaq kiijaq kham anyang chang ahü riito.

²Kiimaq tsangshiq raq Mosheq ma bot tsaüto. Raüta akha nguto, “Naishiq ma kham anyang chang kuqlaq.” Mosheq raq treto, “Namshiq ka jam nguto bot tsaü tlan? Namshiq raq TATIWE ka jam nguto maitai tlan?”

³Shatmaq mungmaiqse ka khamnyang tsihea riito. Kiimaq tsangshiq raq Mosheq ma bot wan ruqli riito. Tsangshiq raq nguto, “Ümniiraq naishiq ka Ejiip mung wa jam nguto tsuq wan laü? Naishiq ka kiimaq naisetiim ka kiimaq nai nyamse kong ka kham nyangtsi ma tiijiim baiq miitu sha tsuq wan laü?”

⁴Kiijiishe Mosheq raq TATIWE jaq wa kai tsan tiitsi raüta achu jaüto. Raüta akha nguto, “Ngi raq arnok ara jamkho mirha? Tsangshiq raq ngi ka long maq tiiq baiq she dantlo?”

⁵Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniirai Israilnok welabi ka wiijam sheaholaq. Laüta ümniika mungmaiqse khaki na kongkhu walilaq. Ümniiraq Nail rai buk chang nyeakii ka ümjaq na shamho laüta walaq.

⁶Ngi ka Sinai Pum na longkaü sitlaq kiijaq ümkhaki na michap kang. Ümniiraq longkaü ka riihot buklaq. Raüla longkaü kiiwa mungmaiqse raq nyang miitu kham ka midong.” Krai mren Mosheq raq Israilnok welabi makki na kra chong kuqtaq kra phan phan kloto.

⁷Kra hiq ba mang ka Massa kiimaq Meriba nguta mangto. Jamkhano ngukla Israilnok bot nyanto. Raüta tsangshiq raq, “Riita TATIWE ka nashiq rai asi dea sha ahü wa?” nguta bot trang raüta TATIWE ka maitaito.

Amalakaiqnok Rai Riikhatto

⁸Amalakaiqnok ka kito. Raüta Israilnok ka Rephidim hiq wa longkito.

⁹Kiimaq Mosheq raq Joshua ma nguto, “Maiq wiijam ka tsea laq. Laüta Amalakaiqnok ka anap ranaiq khatkikiq. Ngi ka hiq lam thaq na michapha. Lata Shiikeawe raq chongtaq kra phan phan nyeakii kra sham lata ra na doshat maq michapha.”

¹⁰Kiimaq Joshua riimin Mosheq raq apaiq ma chongtaq kra phan phan kloto. Raüta Amalakaiqnok khatkai kihoto. Kiimaq anü na Mosheq nai Aron kiimaq Hur tsangtsam ka hiq lam khupo kiina wawanto.

¹¹Mosheq raq ajaq ka ra na doshat sitlaq wiiwii ka Israilnok raq rekhat ka tangtlo. Shatmaq ümtiikiwa apaiq raq ajaq phum wiinai ka hiq na tiisat tlaq, Amalakaiqnok raq tang wantlo.

¹²Ümtiikiwa Mosheq jaq phum ka athea she riiwantaq, Aron nai Hur raq apaiq tiinga miitu longkaü ashi dokuq wato. Raüta tsangnai ka apaiq ma siimko naita na chap raüta, ajaq phum wiinai ka ra na doshat tiime mak maq, rashe tiinyapli kamshat thüda kuqto.

¹³Akha klo raüta Joshua raq Amalakaiqnok ka tiisiirai khatto.

¹⁴Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ara re riikhat tang lan manphan raüpot ka ahea wiq waiq thülaq. Krai mren arka tsan na tiitsangshat mithülaq. Joshua ma chonglaq Ngi raq Amalakaiqnok ka miqchup mitiithen baiqha.”

¹⁵Kiimaq Mosheq raq kiijaq berong-wacha ashi haito. Raüta kriika, “TATIWE ka ngi Tanglap,” nguta mangto.

¹⁶Apaiq raq nguto, “TATIWE lan ka ra na diilu na doshat laüta thülaq! TATIWE raq Amalakaiqnok ka pattup pat-sa khat wan ruqli miraq!”

Atsuq Wan 18

Jethro Ka Mosheq Rai Riikumkito

¹Midia mungti ramwe Mosheq huchhi Jethro raq Mosheq raq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wantaq akhing na Shiikeawe raq apaiq miitu nai Israilnok miitu jaqsham kuqtaq thun kra tsütsa ka kunli tai wanto.

²Krai mren apaiq ka Mosheq phana kito ajamti nyung Jippora apaiq raq jai na abaiqthü kra shea raüta.

³Kiimaq asenai wenai Gershom nai Eliejar kiimin sheahoto. (Mosheq raq nguto, “Ngi ka pongmung na wanwe sikang.” Kra ningkhan apaiq raq ase weshi ka Gershom nguta mangto.)

⁴Kiimaq apaiq raq armin nguto, “Iwe Shiikeawe raq ngi ka khrum kuqto. Kiimaq Ejip mung hokhamwe raq ngi ka atsea baiq chang wa tiichhii kuqto.” Kra ningkhan, apaiq raq ase weshi ka Eliejar nguta mangto.)

⁵Jethro ka Mosheq jamti nyung kiimaq asenai wenai kra sheaho raüta kumtsaiphii wang na Mosheq raq asii pum ji na piitiip tei tlaq kiijaq kito.

⁶Apaiq raq Mosheq ma tsangshiq ka kitiikai lii nguta bom ka tiichongholito.

⁷Krai mren Mosheq ka apaiq rai riihumkai kito. Raüta apaiq miki na hiq na bumtlii maq shrengto. Kiimaq apaiq theaphi na atao wan shupto. Tsangshiq liipan na ahea khata nguta weshi raq weshi ma riihum bomtsi riiwaito. Raütiishe Mosheq tombutiip mong na wawanto.

⁸Mosheq raq Jethro ma TATIWE raq Israilnok kra tiichhii wan miitu hokhamwe nai Ejip mungti khuthaq ümtinkhan wa jaqshamtaq kra wiita chongto. Kiimaq apaiq raq ahuchhiwe ma mungmaiqse raq alaü wan lam maq ümtinkhan wa chamchao riihum wantaq kriimin chongto. Kiimaq TATIWE raq tsangshiq ka jamkho tiichhii kuqtaq kra chongto.

⁹Riita Jethro raq arthun tsütsa ka tai raüta apaiq ka kai khoqriiqto.

¹⁰Kiimaq akha nguto, “TATIWE li tiitsam i, apaiq raq ümniika hokhamwe jaq wa nai Ejip mungti jaq wa tiichhiito! TATIWE li tiitsam i, jurwa asenginok ka dikong wa tiichhii wantaq!

¹¹Ümchaü ngi raq sapkang TATIWE ka tarü phra kong thaq na ajong. Jamkhano ngukla Ejip mungti raq Israilnok ka atinkhan hok maq nishishi haihü wan kiita, apaiq raq tsangshiq ka tiichhii kuqto.”

¹²Kiijiishe Jethro raq Shiikeawe ma wiipumtam- chaqtlii kechang thun kra nai laihin honglu kechang thun kriishe lan wanto. Kiimaq Aron nai Israilnok welabi kiimin tlotli apaiq raishe asii honglu ngam kra phaqsea wadam, kiimaq noqku lomdam apaiq rai wawan damto.

Phowebi Shongto

(Tri 1.9-18)

¹³Kriimaq napjai ranaiq na Mosheq ka mungmaiqse liipan wa khü akha thun kra phoke ngong thun ngato. Apaiq ka kha phoke ranap chu maq riita ratiwali mosiqto.

¹⁴Jethro raq Mosheq ka phanrap phanrii apaiq raq siisaq shamrea kra chhito. Raüta apaiq raq waito, “Riita arthun ara ümniiraq mungmaiqse ma jamlai wa riiholaü? Atinkhan jaqsham arka ümnaq laqlaqse li ka jamkho sham tlaü?

Mungmaiqse ka arjaq ranap chu maq riita raji ra tiinyaqli ümniirai bom riiwaiso thungtii tlaq?”

¹⁵Kiijiishe Mosheq raq treto, “Ngi raq ara shamke raa jakito, jamkhano ngukla mungmaiqse ka Shiikeawe raq thapthitlaq kra sap miitu ngi rai riiwaiwa watlo.

¹⁶Maiq wenai liipan na tatso raüla, tsangnai ka ngi phana watlo. Kiimaq ngi raq juwa ajiq juwa alam kha kra phokuq tiikang. Kiimaq ngi raq tsangshiq ma Shiikeawe aming thun nai thung tri thun kra chongkuq tiikang.”

¹⁷Kiijiishe Jethro raq nguto, “Ümniiraq klotlaü arka riikhaq li riimak.

¹⁸Ümniika anü raili mirhaü. Kiimaq ara mungmaiqse armin aniiraili miraq. Arka ümnaq laqlaqse riili shammiika holai jonghea.

¹⁹Ümchaü ngi raq ümniima lamlu ahea miitu tsii chongkuqpha. Kiimaq Shiikeawe ka ümniirai rai miraq. Ümniiraq mungmaiqse miitu Shiikeawe manna chaptlaü kriika riikhaqli. Laüta tsangshiq kha ka Shiikeawe ma kiinongtlaü.

²⁰Ümniiriika tsangshiq ma Shiikeawe aming thun kra shrinke chang. Laüta kra aming thun ka tsangshiq raq jamkha laü wan chang wa kra chongkuqlaq. Raüta tsangshiq raq jamlai jaq sham chang wa kra chongkuqlaq.

²¹Shatmaq kriithaq niimin, ümniiraq maiq asap atsintibi kra tsea laüta mungmaiqse khuthaq na welabi ma shonglaq: welabi ka maiq ahing thun pengtibi, ashi thun pengtibi, roqbiingi thun pengtibi, kiimaq aroq thun kra pengtibi kra shonglaq. Tsangshiq thun ka Shiikeawe ma haisong tsantsii rümtibi kiimaq maiq kamsea chang kiimaq tsiqlap simakti riichang.

²²Tsangshiq ka rilung pattup mung khuthaq phowebi jaq sham chang. Tsangshiq riitiq kha tsinhea heati kriili ümniima mishokwa. Shatmaq khü akha aran setiim thun kriika tsangshiq raq phoke chang. Kra rihaüla holai ka ümniima achii miraq. Jamkhano ngukla holai ka tsangshiq riishe riishaho damtlo.

²³Ümniiraq akha klo haüla, Shiikeawe raq aming kuqtlaq kra phan phan, ümniika atinkhan ka hun nü rai maü mirhaü. Kiimaq ara mungmaiqse thun kiimin maiqmii khü akha thun kra riipholot raütiishe maiqmii jam na miwa wan.”

²⁴Kiimaq Mosheq raq Jethro tsii chong ka langto.

²⁵Raüta Israilnok tlotli liipan wa maiq asap atsintibi thun ka tseato. Raüta apaig raq tsangshiq ka welabi ma ahing thun thaq na, ashi thun thaq na, roqbiingi thun thaq na, kiimaq aroq thun thaq na apengti thun ma shongto.

²⁶Tsangshiq ka mungmaiqse khuthaq na rilung pattup phowebi jaq shamto. Raüta kha atsin tsin kriili Mosheq ma shokto. Shatmaq kha aran thun ka tsangshiq riili phokuqtlo.

²⁷Kra lot jai she Mosheq raq ahuchhiwe Jethro ma “waliijo” nguta kiimriiphea bomto. Kiimaq Jethro ka ajam na jang wanto.

Atsuq Wan 19

Israilnok Ka Sinai Pum Na Saüto

¹⁻²Israilnok ka Rephidim wang wa tiido wanto. Raüta tsangshiq ka Ejjip mung wa laü wan li maq jipi lütsam she angu na jiha ranaiqshi ranaiq na tsangshiq ka Sinai kumtsaiphii wang niishe saüto. Raüta kiijaq Sinai Pumji na tsangshiq piitiip ka teito.

³Kiimaq Mosheq ka Shiikeawe rai riihumwa pumkhu thaq na wa wanto. TATIWE raq pum maq apaiq ka heato. Kiimaq apaiq ma Jakob saüse phan Israilnok ma akha chongkuqlaq nguta chongto:

⁴“Ngi, TATIWE raq Ejjip mungti ka jamkho riikang kra chhilan she. Kiimaq Ngi raq namshiq ka liiha kaü raq ase ka arakong thaq na tiinga raüta jamkho boq wantlaq ikha namshiq ka arjaq Ngi phaniishe sheawan kang.

⁵Riita ümchaü min, namshiq raq ibom ara tai lanta itongshong wokhong na sihan jiila, namshiq ka isenginok shaq ma mijahan. Mangjong hiq tlotli ka Ngi rii dongdii. Shatmaq namshiq ka Ngi raq tingsang atsea arwanha isenginok ma mijahan.

⁶Ngi miituli dongdii akiinongkuq wan maiqphan ashi mirhan. Kiimaq namshiq ka iramwenok ma jalanta Ngi mishkumpan han.”

⁷Krai mren Mosheq ka pum maq satkito. Raüta mungmaiqse welabi thun ka adam na triitam heato. Raüta tsangshiq ma TATIWE raq apaiq ma aming kuqtaq thun kra wiita chongkuqto.

⁸Kiijiishe mungmaiqse kunli raq adam na apaiq bom ka akha treto, “TATIWE raq bom chongtaq thun ka naishiq raq wiita milanghai,” kiimaq Mosheq raq ara bom ka TATIWE ma tiitaito.

⁹TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ngi ka ümnaq pha na phumda theapak pak mong na mikiha. Krai mren mungmaiqse raq Ngi ka ümniirai riibom ka mitai. Raüta tsangshiq raq ümchaü armiiphat she ümniima mikam wan.” Kiimaq Mosheq raq TATIWE ma mungmaiqse raq apaiq bom tretaq kra chongto.

¹⁰Kiimaq TATIWE raq apaiq ka thaüto, “Ümniika mungmaiqse phana kilaq. Laüta tsangshiq ma ümchaü ranaiq nai anap ranaiq ka tsangshiq raq maiqmii khum ka Ngi shomnoq miitu mitiisiilaq. Tsangshiq raq tsangshiq khu akhea thun kra aheawiq hea ratlo.

¹¹Raüta shinap ranaiq miitu tijeshat misilaq. Kra ranaiq Ngi ka Sinai Pum na misat kiha. Kiijaq mungmaiqse tlotli raq Ngi ka michhi.

¹²Pumji tro na hiq ka arai laüta thübaiqlaq. Kra hiqrai ka mungmaiqse raq jin wa maimak. Kiimaq tsangshiq ka pum kiina düwa maimak nguta chonglaq. Kiimaq kra pumji tho kijiimin aje niika khumwa maimak. Maiq ashi ra raq kijaq ji maq niwa räula, kriiwe ka tiitsailaq atsea baiq ratlo.

¹³Apaiq ka long maq tiiqbaiq chang. Riimakla liq maq hiipbaiq chang. Apaiq dü niika jurmin jaq maq shamkai maimak. Arka maiqse nai nyamse miitu tri ka adamli. Kriiti ka atsea baiq chang dongdii. Shatmaq ümtiikiwa lerong ka tsüjiq, räula mungmaiqse ka kra pum kiina düwa chang.”

¹⁴Kijiishe Mosheq ka pum wa satkito. Kiimaq mungmaiqse ma noqku miitu tijeshat ronglaq nguta chongto. Krai mren tsangshiq raq tsangshiq khu akhea thun ka kham maq heto.

¹⁵Kiimaq Mosheq raq tsangshiq ma chongto, “Shinap ranaiq miitu tijeshat ronglaq. Kiimaq namshiq ka jechakre rai adam hainga raamak.”

¹⁶Ranaiqtsam ngoja ranap na ramoktrang nai rachhaiwa trang she riiwanto. Kiimaq pum ka phumda theapak pak raq pang wanto. Kiimaq nüchhong lerongsü ka henghea lang taito. Piitiip na siti mungmaiqse kunli ka akü anyii tiikhaito.

¹⁷Mosheq raq tsangshiq ka piitiip wa chiiphai na Shiikeawe rai riihumkai sheahoto. Räuta tsangshiq ka pumji chong na chaptö.

¹⁸Kra Sinai Pumkäü ka wiita hamli wakhuk raq pang wanto. Jamkhano ngukla TATIWE ka kijaq watu mong maq satkito. Kra wakhuk wa trang ka watum mong wa khuktlaq ikha ra na mong wanto. Kiimaq maiq kunli pinthum atiikhai rokrok haito.

¹⁹Kiimaq nüchhong lerong tsü ka henghea riiwan wan hengto. Kiimaq Mosheq ka bomto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq bom ka ramok trang maq treto.

²⁰TATIWE ka Sinai Pum khupo na satkito. Kiimaq Mosheq ka pum khu thaq na heato. Mosheq ka kiina wawanto.

²¹Kiimaq TATIWE raq apaiq ma nguto, “Kilaq satkikiq. Laüta mungmaiqse ma honlam bom chong kuq kikiq. Tsangshiq raq hiqrai ka jin mai mak kiimaq tsangshiq ka isham liiwa min maimak. Tsangshiq kra manhii räula, tsangshiq phong wa maiq pahea mitsai.

²²Kiimaq ramwebi Ngi tho na watlaqti kiimin tsangshiq khum ka atiisiihe ratlo. Riimakla Ngi raq tsangshiq ma mo mitiihoha.”

²³Mosheq raq TATIWE ma nguto, “Mungmaiqse ka ana walot mak. Jamkhano ngukla ümniiraq naishiq ma ara pum arka asii nguta chongläü kiimaq ara tro na hiq ka arai riilaq nguta aming kuqläü.”

²⁴ TATIWE raq treto, “Ümniika satkikiq. Laüta Aron ka ümniirai ana sheakikiq. Shatmaq ramwebi nai mungmaiqse ka hiqtraï ka jin raüta ana Ngi phana wa maimak. Riimakla Ngi raq tsangshiq ma mo mitiihoha.”

²⁵ Krai mren Mosheq ka mungmaiqse phana satkito. Raüta TATIWE raq jamlai bom wa chongtaq kra tsangshiq ma chongkuqto.

Atsuq Wan 20

Aming Roqshi

(Tri 5.1-2)

¹ Shiikeawe raq bomto, kiimaq arthun ara apaiq bomtsi:

² “Ngi ka TATIWE üm Shiikeawe ümniika Ejip mung na maiqdi asihaü wa shea wanti.

³ “Ngi tlea laüta ahin phra shomnoq maimak.

⁴ “Ümnaq maiqmii miitu ramungtan na siti lo riimakla mangjong hiq na sitilo, riimakla kham mong na sitilo kra sumla thun kiiwa jamlai phan sumla li jiimin naq klokiq.

⁵ Jamlai phan sumla khaki na jiimin naq bumkiq. Riimakla kra shomnoq maimak. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE üm Shiikeawe. Kiimaq Ngi rai riilongti ka ashi min thümang phan. Ngi ngenhti ma mo tiho tiikang. Kra mo ka asetiiim kiimaq asaütiim maiq pat tsam nai patblai na saüli mo mitiihoha.

⁶ Shatmaq Ngi lungwiiti nai Ngi aming thun wokhong na siti miika Ngi lungwiitsii ka maiqpat ahing ahing na saüli mitiichhi kuqha.

⁷ “Imang ka abi kiimung miitu naq shaphaqkiq. Jamkhano ngukla Ngi, TATIWE üm Shiikeawe raq imang atu na shaphaqti ka juli jiimin mo mitiihoha.

⁸ “Asii Niitiitsak Ranaiq ka aheawiq maq langlaq. Laüta asii thülaq.

⁹ Ümniima üm minshiiq miitu ka ratrok asi.

¹⁰ Shatmaq ramiishi ranaiq ka Ngi ma akiinongkuq niitiitsak ranaiq. Kra ranaiq ka jurmin minshiiqkai maimak. Ümniiraq lo, ümsetiiim raq lo, üm disetiiim raq lo, üm nyamsekong raq lo, riimakla pong mungti thun üm mung na siti raq lo jiimin minshiiqkai maimak.

¹¹ Ratrok na saüli Ngi, TATIWE raq, mangjong hiq ara, ra ara, kiimaq khamjong chum kra kiimaq arthun na siti phanrap sitlaq kra phansang kang. Shatmaq ramiishi ngo ranaiq na Ngi ka niitiitsak ahai riikang. Kra ningkhan na, Ngi, TATIWE raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka shiiman kuq kang. Lata kra ranaiq ka asii tiijakang.

12“Ümwe nai ümnyung ka shrenglaq. Kra rihaüla ümniika Ngi raq kuq tiikang mung kiijaq rilung luhea misihaü.

13“Maiq miisaq naq tiithumkiq.

14“Maiqchak rai naq srakiq.

15“Ahuk naq jakiq.

16“Maiq ma arot kha naq nyankiq.

17“Maiq jam chhi laüta naq süramkiq; achak ma, adise kong ma, anyamse kong ma, akumtoq kong ma, riimakla apaiq hupsam phan shi ra ma jiimin naq süramkiq.”

Mungmaiqse Haito

(Tri 5.22-33)

18Riita mungmaiqse raq kra ramok trang nai nüchhong lerong tsü trang taito kiimaq rachhai watrang nai pum ka wakhuk raq mong wantaq kra chhito, tsangshiq ka haisitsi ma atikhai rokrok riito. Kiimaq hiq lam maq luhea niili chapto.

19Tsangshiq raq Mosheq ma nguto, “Ümniika raq naishiq ma chonglaq, kriili naishiq raq mitaikai. Shatmaq Shiikeawe raq naishiq rai riibom haüla, naishiq ka atsai mirhai sham nguta, naishiq ka ahai tiitiikai.”

20Kiijiishe Mosheq raq treto, “Naqhai rongkiq. Shiikeawe ka namshiq tairai kai li kito. Raüta namshiq raq apaiq bom ka phaqqhii nichii maq tai wan ruq ratlo. Kra riihanla ngarai na dea man mirhan.”

21Shatmaq mungmaiqse ka aluwiiq niili chapruq riito. Mosheq lam lamse li kra phumda nyaqdok dok mong maq Shiikeawe bomtlaq kra tho na wato.

Berongwacha Tri

22 TATIWE raq Mosheq ma Israilnok ma akha chonglaq nguta aming kuqto: “Ngi, TATIWE raq ramungtan maq namshiq rai jamkho riibomkang kra chhilan she.

23Namshiq Ngi tiitsuq ma shomnoq wan miitu phra thun ka kampho maq riimakla chaq maq naq klo rongkiq.

24Ngi miitu ka hiq maq berong-wacha ashi klo ronglaq. Lanta kriijaq namshiq sku nai minsäü ka wiipumtam chaqtlii honglu thun nai rintii-honglu thun kra kuq ronglaq. Ngi raq ümriiba wa pong na namshiq raq Ngi shomnoq wan miitu tseathütiikang kiijaq Ngi ka shomnoq ronglaq. Kiijaq Ngi ka namshiq phana kilata mishman kuqkang.

²⁵Kiimaq namshiq raq Ngi miitu long maq berong-wacha hai han jiila, kriika long ka asoq lanta naqhai rongkiq. Jamkhano ngukla namshiq raq long ka tson miishe soq hanla, kriithun ka Ngi miitu abi she. Alang maimak she miraq.

²⁶Kiimaq Ngi miitu berong-wacha ka hiqkhu maq düwa raüta shomnoq chang ka naq klo rongkiq. Kra riihanla, namshiq ka kiijaq düwantlan akhing na raiqhü ma mijahan.

Atsuq Wan 21

Disetiim Rüm

(Tri 15.12-18)

¹“Israilnok ma arthun thungtri raüto ara kuqlaq:

²Ümniiraq Hibru phan wa di la ri haüla, apaiq raq ümniima wiitrok jaq mishamkuq. Wiimiishi saüto angu na apaiq ka ümwokhong wa dokdahü miilise apaiq ka wase she miraq. Raüta apaiq ka miwawan.

³Apaiq ka ümdise ma jawantaq akhing na achak lamhü jiila, apaiq ka wase ma donghotlaq akhing na apaiq raq achak ka apaiq rai shea wan lot mak miraq. Shatmaq ümtiikiiwa apaiq ka ümdise ma jawantaq akhing na achak asi riitaq jiika, apaiq raq achak ka apaiq rai shea wan dam mimai.

⁴Shatmaq atijongwe raq apaiq ma achak lamkuqtaq, raüta tsang nyung raq asetim maiqwe sere lo jechaksere humtaq jiila, kii-nyung nai asetim ka atijongwe rii she. Kriiwe ka apaiq hon hon li she mikiho.

⁵Shatmaq kra diwe raq atsan tsü maq apaiq raq atijongwe ka lungwiitlaq kiimaq tsang nyung nai asetim ka lungwiitlaq jiika, kiimaq apaiq ka wase ma jaho romak jiila,

⁶atijongwe raq apaiq ka noqku chang ba kiijaq misheaho. Raüta apaiq ka kiijaq kilamchong tiinap na lo kilamchong pumpat na tiinisaq tiichap chang. Raüta anilok ka tiipu thot chang. Raüla apaiq ka rilung pattup atijongwe dise miili she misi.

⁷“Kiimaq maiq weshi ra raq ase jechakse ka maiq ma di miila shabaiq raüla, kriinyung ka maiqwe dise tiidongbaiqtaq kiikha wase ma tiidong baiq ka raamak she.

⁸Kiimaq apaiq ka maiq weshi ra raq achak ma rom wan tiimatlaq kriiti ma shakuq raüla, shatmaq apaiq raq lungwii mak, raüla apaiq ka awe ma hali shake nong ratlo. Atijongwe raq apaiq ka pong mungti ma shake maimak. Jamkhano ngukla apaiq raq adi nyung ka riikhaq tri maq shiili liimak riito.

⁹Kiimaq maiq weshi ra raq ase ma romke ma nguta dinyung ri raüla, apaiq raq krii-nyung ka ase jechakse ikha shiili liichang.

¹⁰Kiimaq maiq kriiraq achak nyung nye nyungchü thaq na lam raüla, apaiq raq tsang-nyung nyung chiiti kiimiimin tü adung kiimaq khu akhea ka apha na jamkho dunghiqtat kiikha dunghea ratlo. Kiimaq kongkhu na singataq kiikha sinyung siwe hainga ka mren chhaq li riichang.

¹¹Kiimaq apaiq raq arthun ara tsangnyung ma liiko kuq mak raüla, apaiq raq tsang nyung ka ajam wa atu niili tiwabaiq ratlo kiimaq apaiq raq ari athii lapchang jamin ahü miraq.

Mat Atsa Kha Tri

¹²“Jurwa maiqwe ashi ka buktaq raüta tiitsai baiqtaq, raüla apaiq ka atsea baiq chang.

¹³Shatmaq kra mra pintaq ka shaiqshuq shi miili pinkitaq apaiq raq samsam maq atsea dongdii nguta atsat riimak jiika, kriiwe ka Ngi raq namshiq miitu ümra hiqshong wa tsea lata thütiikang kra hiqshong na juraüta tiipaü kaichang. Kiimaq apaiq ka kiijaq tiiwongshat misi.

¹⁴Shatmaq maiq weshi raq, atsankhiq tsi ma tamlam lam maq maiq ashi kra tiitsailaq tsatbaiq raüla, kra matwe ka atsea baiq chang. Apaiq ka akhum tiikhe wa i berong-wacha na tiipaü juraü min atsea baiq ratlo.

¹⁵“Jurwa awe lo kiimaq anyung lo buktaq, apaiq ka tiitsailaq tsea baiq ratlo.

¹⁶“Jurwa maiq weshi ra ka maiq ma shaphaq miitu lo riimakla adi ma tiija miitu ahukse maq lap wan tlaq, apaiq ka atsea baiq ratlo.

¹⁷“Jurwa awe ma lo anyung ma lo manson kiqsü riitlaq, apaiq ka atsea baiq ratlo.

¹⁸⁻¹⁹“Kiimaq maiq wenai liipan na tatso raüta, maiq weshi raq arewe ka long maq thongtlaq, riimakla ajaq tham maq thaütaq jiila, shatmaq tiitsailaq ka tsat mak dea jiila, apaiq ma mo ka tiho raamak. Kiimaq maiqmo hotiwe ka chang na tiibum li shatmaq, jaimaq ahea she riiki raüta apaiq ka nyeakii thi raüta kinphai na khumkilot tlaq jiila, apaiq tseatiwe raq mo hotiwe kiima ümchu ranaiq wa apaiq chiim raitaq kra ningchang ka keraatlo. Kiimaq atsitiwe ka miheashaq wiiwii ajaqtiwe raq dunghea ratlo.

²⁰“Kiimaq maiq weshi raq pekii maq adise ka tsat raüla, dise ka maiqwe lo jechak lo jiimin, kiimaq dise ka kiijaq chut tsaiki raüla, kriiwe ma mo ka tiho ratlo.

²¹Shatmaq kra dise ka ranaiq shi nai ranaiq nai liipan na tsaimak dea jiila, atijongwe ma mo ka tiho raamak. Apaiq tachong hupsam adise sumtaq kriili she apaiq ma moho ma mija.

²²“Kiimaq maiqwere wiijam ka tatso rai. Raüta maiqnyung wiihan kra tangrat raüta, ase ka mase ma tiijabaiq raüla, shatmaq anyung ka mitsi mak ahea jiila, kriinyung dü na jaq miiqtiwe kriika awese raq ümchuwa jaütlaq kra phan phan atsa chang. Kiitiina phowebi raq tri ka tanke chang.

²³Shatmaq kra jechak nyung apaiq kriimin moholi she riitaq jiila, kra kha tham ka miisaq ka miisaq ma song ratlo,

²⁴mak ka mak maq song raa, wi ka wi maq song raa, jaq ka jaq maq song raa, hok ka hok maq song raa,

²⁵wakhiim ka wakhiim maq song raa, ami ka ami maq song raa, mopung ka mopung maq song raa.

²⁶“Kiimaq maiq weshi raq adiwe lo adi nyung lo kra amakpo na buk raüta, makpo ka tiiphok raüla, apaiq raq adiwe lo adi nyung lo ka amakpo tiiphoktaq kra song ma phemaq adise ka wase ma tiiwabaiq ratlo.

²⁷Kiimaq apaiq raq adise wi ka tiidearok buk raüla, apaiq raq adise ka phemaq awisong ma wase miishe tiiwa baiq ratlo.

Atati Raq Arangho

²⁸“Kiimaq minsäu saüla pongwe raq maiq weshi ra ka tiitsailaq thaü baiq raüla, kriika longmaq tiitsailaq thongbaiq chang. Kra ngam ka aphaq maimak. Shatmaq atatiwe ma mo tiiho ka raamak.

²⁹Shatmaq kra minsäu saüla pongwe ka maiq thaüti dongdii kiimaq atati miimin hon tlam jeshe, shatmaq minpongwe ka banthü mak li thü raüta, kriima maiq ka tiitsailaq tiithaü baiq raüla, minsäu pongwe ka longmaq tiitsailaq tiiqbaiq chang kiimaq atatiwe kiimin tiitsailaq tiiqbaiq chang.

³⁰Shatmiitiina, atatiwe ka apaiq miisaq tiichhii wan ato ke mimai nguta pho raüla, apaiq raq maiqto ka tri na ümchu kechang wa kra riikhaqli ke ratlo.

³¹Kiimaq minsäu pongwe kriiraq maiq nose maiqwe se lo jechakse lo thaü raüta tsai räü min, tri ka kriisiili miraq.

³²Kiimaq kra mirsäu saüla pongwe raq, maiq diwe riimakla maiq di nyung thaü raüta tsatbaiq raüla, minsäu tatiwe raq dise tijongwe kiima kampho roqtsam maq tham kechang. Kiimaq minsäu saüla pongwe ka long maq tiitsailaq tiiq baiq raa.

³³“Kiimaq maiq weshi ra raq hiq khobok pang chang kra linbaiq raüta, riimakla apaiq raq hiq khobok ka thü raüta panghü maq thü kha na, maiq minsäu saüla pongwe lo, kumtoq kaü lo ka kra mong na dea wa raüla,

³⁴apaiq raq kra nyamse dea wantaq kriika athamke chang. Apaiq raq kra tham ka atatiwe ma kechang. Raüta ngam maa kriika apaiq rii she miraq.

³⁵Kiimahali maiq weshi minsäu saüla pongwe raq maq weshi minsäu saüla pongwe ka thaü raüta tsaiki raüla, kra atatiwe nai kriiraq atrati säü pongwe kra asha riichang. Raüta kra kampho ka riiphea riingea chhaq rii phea chang. Kiimaq

tsang nai raq amaati kra chum raüta ngam ka riiphea riingea chhaq riiphea pha^q chang.

³⁶Shatmaq kra minsaü saüla pongwe ka anok thaüti dongdii nguta sapshat dongdii, shatmaq atatiwe raq kra minpongwe ka aban raüta thümak raüla, apaiq raq minsaü tsattaq tatiwe ma atra minsaü pongwe maq atham kechang miraq, raüta apaiq raq amaati ka apaiq raq thüho mimai.

Atsuq Wan 22

Thiitham Ke Thungtri

¹“Maiq weshi ra raq, minsaü kaü lo, riimakla sku kaü lo huk raüla, kra ataa riiphaqtlaq riimakla angam ka asha riiphaq raüla, apaiq raq minsaü kaü shi kra tham ka minsaü kaü biingi maq thamke ratlo. Kiimaq sku kaüshi kra tham ka sku kaüblai maq thamke ratlo.

²⁻⁴Apaiq raq jamlai wa huktaq kriika apaiq raq thamke raa dongdii. Kiimaq apaiq jaq na thiitham ke chang jam min ahü she raüla, apaiq ka di ma sha raüta apaiq raq huktaq kha kra thamke chang she miraq. Kiimahali apaiq raq ahuk ho minsaü kaü lo, riimakla kumtoq kaü lo, riimakla sku kaü lo ka ajaq na atra asi hum raüla, apaiq raq kaüshi huktaq kriika kaünai maq thamke chang she. “Kiimaq ahukwe ka rawa na maiqjam na ahuk jawa awa kiiwa lapho raüta tsatbaiq raüla, kra ahukwe tseatiwe kriika matwe riimak. Shatmaq kra ahuk ja ka ranaiq na adong wiila tsat raüla, apaiq ka matwe ma mija.

⁵“Kiimaq maiq weshi ra raq, anyamse kong ka rum na nyimjaq tiiphaqkai tiikitlaq, riimakla spiqro na tiihaitlaq kriiwa kiho raüta, maiq wak wa tü atsam chamrü na kiho raüta pha^qki raüla, apaiq raq atsam maq riimakla spiqtsi maq thamke ratlo.

⁶“Kiimaq maiq weshi ra raq, awak na wa ka chaq raüta, kiimaq kra wa ka sang rü mong maq nyai wan raüta maiq ahinti wak niishe riilü wan raüla, raüta kra wak wa bunwong rü kra khiimbaiq raüla, riimakla bunwong ka ahan raüta khaolüm aphon^g kra tiikhiim baiq raüla, jurwa wa ka niq phataq kriiraq kra sumtaq kra thamke ratlo.

⁷“Kiimaq maiq weshi ra raq, nanok ahinti weshi ra kampho riimakla apaiq ma araa ariq phan hupsam phanshi ra ka apaiq jaq na atiithü kra, apaiq jamwa maiq raq hukho raüla, kiimaq ahukwe kra lap raüla, ahukwe raq thep tliip raüta kra thamke ratlo.

⁸Shatmaq ahuk kra lap mak dea raüla, kra hupsam araa ariq phan thütiwe kriika noqku jam na sheaho chang. Raüta kiijaq apaiq raq arewe hupsam ka apaiq raq huk mak dea nguta atiitum ratlo.

⁹“Phanrap hupsam mokai kha she dongtaq miiphat, kriika nyamse minsaü chhechhi kha, kumtoq kong kha, sku kong kha, khu akhea kha, riimakla, laihin

hupsam amo arki kha dong haüla, kra hupsam miitu kha riinyantlaq wenai ka noqku jam na shea wan chang. Tsangnai wenai kiiwa Shiikeawe raq ümriitiwa ajiqwe nguta phokuqtlag, kriiwe raq arewe ma thep tliip raüta thamke ratlo.

¹⁰“Kiimaq maiq weshi ra raq, maiq weshi hupsam kumtoq kaü, minsau kaü, sku kaü, riimakla laihin jam nyamse kra miriim kuqha nguta bom ri haüla, kriiwa nyamse ka atsai riiki raüla, riimakla asho riiki raüla, riimakla rehuk raq tsuq wan raüla, kiimaq kra chhiti maiq saqse ahü riiki raüla,

¹¹Kra kha nyantlaq we ka noqku jam na wa ratlo. Raüta kiijaq arewe nyamse ka apaiq raq huk-ho mak dea nguta atiitum ratlo. Kiimaq kra nyamse ka huk-ho mak dea jiika, kra mokitaq kriika atatiwe sumli she miraq. Krai mren arewe raq apaiq ma athamke ka raamak.

¹²Shatmaq kra nyamse ka maiq riila huk-ho raüla, nyamse tatiwe miika kriiwe raq athamke ratlo.

¹³Kiimaq kra nyamse ka asea riila kaq raüla, nyamse riimtiwe raq achho kra lam wan raüta saqse tiichhike ratlo. Kra ngu raüla, asea raq kaqtaq kha na, apaiq raq athamke ka raamak.

¹⁴“Kiimaq maiq weshi ra raq, nanok maiq weshi ra jaq wa, jam nyamse ka anam arki rümtlaq, kriiwa nyamse ka atiibuktiq raüta asho riiki raüla, riimakla atatiwe ka tamiishon atsai riiki raüla, anamtiwe raq athamke ratlo.

¹⁵Shatmaq kra bikitlaq akhing na atatiwe ka asi raüla, anamkaitiwe riika athamke raamak. Kra nyamse ka ningchang na anamki jiila, jaq kra sumtaq kra tham ka jaqsham maq laptlaq kli she miraq.

Thung Alai Kiimaq Miikam Miisham Tri

¹⁶“Maiq weshi ra raq, junsang se maiq raq miwai shaqli kra sunho raüla, apaiq raq jechak se ri athü ka kunli keraatlo. Raüta apaiq ka lam ratlo.

¹⁷Shatmaq awe raq ase ka kriiwe ma tiwa mak riho raüla, apaiq raq awe ma kampho ka junsang se maiq ma tiwa raüjaq apaiq tri ümchu ke chang wa kra kunli maq dok ratlo.

¹⁸“Jechak re nyungshi ra raq mintin klo raüla, apaiq ka atsea baiq ratlo.

¹⁹“Maiqwe re weshi ra raq, nyamse rai hainga raüla, apaiq ka atsea baiq ratlo.

²⁰“Jurwa Ngi TATIWE ara tlea raüta laihin phra ma honglu takuqtlag apaiq ka atsea baiq ratlo.

²¹“Pong mungti wanshawe ka naq haihiikiq. Riimakla ji maq nishishi naq raq riikiq. Tsan na tiitsanglaq, ümniika ka Ejip mung na wanshawe jalaü.

²²Manti nyung lo riimakla jechi se ka naq haihiikiq.

²³Ümniiraq haihü haüla, Ngi, TATIWE raq tsangshiq raq khrum jaü hoqtlag kra mitreha.

²⁴Kiimaq Ngi ka itsan mikhiq. Lata ümniika re na mitiitsaiha. Namnyungtiim ka manti nyungre miishe mijaki. Kiimaq namsetiim ka jechise kong miishe mijaki.

²⁵“Ümniiraq isenginok miitsan maiqse ashi ra ma kampho tiinam kuq raüla, kampho tiinamti laopanwe ikha naq jakhiq. Kiimaq apaiq jaq wa amet naq jaükiq.

²⁶Kiimaq ümniiraq maiq weshi ra jaq wa kongphiq kha apaiq samtong jong kra thüho haüla, rashe minyap shaq niili kra apaiq ma jangke ratlo.

²⁷Jamkhano ngukla rawa na samchang khea ka apaiq jaq na kriili. Kra ahü miika rawa na jamlai wa misam? Apaiq ka jamlai sam raüto mikon. Ümtiikiwa apaiq ka ijaq wa khrum jaü mihoq, raüla Ngi raq apaiq achu jaü ka mitreha. Jamkhano ngukla Ngi ka mangchan hea we.

²⁸“Shiikeawe ma abi naq bomkiq. Kiimaq ümnok ümta rümti welawe ma man naq sonkiq.

²⁹“Ngi ma honglu thun ka üm bunwong wa, üm spiqtai wa, kiimaq oliptsi tai wa ake chang akhing riikhaqli na kuqlaq. “Ngi ma üm se chhikhuwe ka kuqlaq.

³⁰“Ngi ma ümnyamse chhikhu anyung minsäu se kra kiimaq sku se kra kuqlaq. Nyamse chhikhu säu pong se nyung tlaq kra akaü rai ramiishi tiikai damlaq. Laüta ratiichat ranaiq angu na kra Ngi ma honglu na takuqlaq.

³¹“Namshiq ka isenginok. Kra ningkhan nyamse asea raq akaq wa binriim ka phaq maimak. Kriika kuku kong miili kuq ronglaq.

Atsuq Wan 23

Tarü Miitu Kappe Ka Ashili Langlaq

¹“Arot shapshaü naq tiipakiq. Kiimaq ajiqwe miitu arot saqse kuq laüta naq khrumkiq.

²Maiq apako raq ajiq klo raüla, tsangshiq rai naq pong damkiq. Riimakla ümtiikiwa tsangshiq raq saqse kuq raüta ashut tri maq photlaq kiijaq naq pong damkiq.

³Miitsan maiqse ka rung na tiichaptlaq akhing na naq tseatsiiqkiq.

⁴“Ümjaqtiwe minsäu kaü riimakla kumtoq kaü ka raükha tiidiiki raüta ahaisea chhi haüla, kra hit wan laüta apaiq ma jangkuq wakiq.

⁵Kiimaq apaiq kumtoq kaü ka aholai raq pat rai raüta holot mak hiq na bumki raüla, kra atiido laüta tiwa nonglaq. Kriika lam na baiqthü laüta naq lea wankiq.

⁶“Miitsan maiqse rung na chaptlaq akhing na, akha ka riikhaqli phokuqlaq. Naq tiishaüjikiq.

⁷Khahü na maiq ma kha naq nyankiq. Kiimaq maiqsangti ka tiishut laüta phaqsina naq tiikikiq. Jamkhano ngukla jurwa akha ajiq photlaq raüta ashut klotlaq, kriiti ka Ngi raq mitiishut baiqha.

⁸Tsiiqlap naq siqkiq. Tsiiqlap seatibi ka makchuk ma jakitlo. Raüta riikhaqli tri ka sham makshe riitlo. Raüta maiqsangti thun kha ka ahea maq pho kuq mak she tiijiq baiqtlo.

⁹“Wanshawe ka naq haihiikiq. Ümniika Ejip mung na wanshawe silaü na, wanshawe rilung chamchao ka ümniiraq sap wan laü.

Wiimiishi Rawii Nai Ramiishi Ranaiq

¹⁰“Wiitrok na saüli ümwak ka shamsiqlaq. Laüta wak na jamlai phan wa chhi jangtlaü kra jut laüta phaqsiquqlaq.

¹¹Shatmaq wiimiishi she angu na kra wak ka naq shamsiq kiq. Kiikhiili thülaq. Kra rawii ka kiijaq jamlai wa dong mantlaq kriimin naq jut siq kiq. Miitsan maiqse raq mijut siqlaq. Kra bung tiichongtlaq kriika rum nyamse raq miphaq siqlaq. Üm spiqtsi ro nai olip tsiro kiimin kiikhiisii thülaq.

¹²“Liipan shi wa ratrok na saüli min ka shiiqlaq. Shatmaq ramiishi ranaiq niika minshiiqkai maimak. Kra rii haütiq ümdise kong kiimaq pong mungti ümjaqshamti kra nai ümnyamse kong raq niitiitsak ahai miraq.

¹³“Ngi, TATIWE raq ümniima tsii ümchuwa chongkuq kang kra tiitsang tailaq. Laihin phra kong jaq wa achu naq jaüki. Tsangshiq mang thun kiimin achong maimak.

Poi Ajong Pinthum Atsam

(Ats 34.18-26; Tri 16.1-17)

¹⁴“Wiishi na jangtsam poi klo lanta Ngi shreng ronglaq.

¹⁵Abib jipi lü na, ümniiraq Ejip mung wa laü wan laü jipi lü na, Pi Maq shohü winsii phaqaq poi kra langlaq. Kriika Ngi raq aming kuqkang kra phan phan langlaq. Ara poi klotlan ramiishi liipan na pi maq asho winsii ka nü na thii maimak. Kiimaq Ngi shomnoq wa watlan na honglu kechang ahü jaqmii maq wa maimak.

¹⁶“Ümksam jut phaho tlaü akhing na Lamrii Poi ka klolaq. “Kiimaq Lamjaptiip Poi ka liidongji na ümniiraq spiqtsi nai petsiro wa petsi pansiq tlaü choji na klolaq.

¹⁷Wrawiitek ara poi atsam klotlan akhing na namshiq maiqwere thun kunli ka, Ngi, TATIWE, namshiq Shiikeawe ka shomnoq wan ratlo.

18“Ümniiraq Ngi ma nyamse honglu takuq tlaü na winsii ka pi maq shoje wa honglu na kewan raamak. Ara poi atsam akhing na nyamse honglu na ataakuq kiiwa ngampü ka anap ranap na saüli thü raamak.

19“Rawiitek ümniiraq bunwong jut pha shaq shaq jut tlaü kra TATIWE üm Shiikeawe jam na kewan ratlo. “Skuse aran se riimakla chhechhise ka akaü nyakpü maq lumphaq maimak.

Kiqkham Raüpot Thun Nai Tsii Chongke

20“Ngi raq rase ashi ümniima sinkhu na mitiwalihä, ümnaq laü wan tlaü na lam maq tiikhup wongke wan miitu. Kiimaq Ngi raq ümniika ümnaq miitu hiqshong tiijekang kiijaq mishea wanha.

21Apaiq bom ka tiitsang tailaq. Laüta apaiq wokhong na silaq. Akiq ka naqkhiikiq. Jamkhano ngukla apaiq ka Ngi raq atiikiha. Kiimaq apaiq raq akiq khiiti ka tiijiq mak miraq.

22Shatmaq ümniiraq apaiq bom tai haüla, laüta Ngi raq aming kuqkang thun kra phan phan klo haüla, Ngi raq ümjaqtinok thun ka wiita mikhat kuqha.

23Irase ka ümniima sinkhu na miwa. Raüta ümniika Amoraqnok, Hitaiqnok, Perijaiqnok, Kanannok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok sichang hiqshong thun kiina ümniika mishea wan. Kiimaq Ngi raq tsangshiqnok thun ka wiita mijip baiqha.

24Tsangshiqnok phra kong khaki na naq bumkiq. Riimakla kriithun ka naq noqkiq. Kiimaq tsangshiqnok miikam miisham thunglai ka naq lang kiq. Tsangshiq phra kong ka wiita tiithenbaiqlaq. Laüta tsangshiq raq asii longkham thun ashong ka wiita tiibun baiqlaq.

25Kiimaq ümniiraq Ngi, TATIWE, üm Shiikeawe ka shomnoq haüla, Ngi raq ümniika phaqa nai sea chamtraq kiimaq khu akham chamtraq mishman kuqha. Kiimaq ümthatsi thun ka wiita alam mirbaiqha.

26Ümhiqshong na jechakre jurmin maase baiq mak miraq. Riimakla khanghü rahü nyung ka jumin ahü miraq. Ngi raq ümniima rilung luhea mikuqha.

27“Ümnaq nengti maiq thun ka Ngi ma haisong tsii mitiithüha. Ümniiraq khat wan tlaünok tsii ka Ngi raq wiita abrak mirbaiqha. Kiimaq Ngi raq ümjaqtinok thun ka ümnaq chhi raüta wiita pongpin riipin mitiipin baiqha.

28Ngi raq ümjaqtinok ka phiip ma mitiitsaiha. Ngi raq Hiwaiqnok, kiimaq Kanannok, kiimaq Hitaiqnok thun ka ümnaq sinkhu na wawantlaü kra phan phan Ngi raq tsangshiq ka wiita mijobaiq wanha.

29Ngi raq tsangshiq ka wiishi liipan niili ka jobaiq mang. Kiikha riikha jiika, kra mung ka rumnyangkhi mung ma mijaki. Raüla rum ngam phong ka pahea mipu wan. Kriika ümniima ahawiq miraq.

³⁰Kra rii na, Ngi raq tsangshiqnok ka phanshi shi maq mijobaiq wanha. Namshiq ka puwan lanta kra mung ka wiita jiiwanli chang she puwan hanti wiita mijobaiqha.

³¹Ngi raq ümhiqshong trai ka Agaba khamjong Nongchum maq riita Mediterenian khamjong chum na saüli kiimaq kumtsaiphii rumnyangkhi wang maq riita Euphretis Rai na saüli mirai kuqha. Ngi raq ümniima armung na sitinok thun kra khat wan miitu ningkun mikuqha. Kiimaq ümniika sinkhu na wawantläü kra phan phan tsangshiq ka mijobaiq wan haü.

³²Tsangshiq rai jamphan niimin naq pong damkiq. Riimakla tsangshiq phra thun rai min naq pong damkiq.

³³Tsangshiqnok ka ümmung na naq tiishongkiq. Kra rihaüla, tsangshiq raq ümniika iman na ngarai mitiitang. Kiimaq ümniiraq tsangshiqnok phra thun kra shomnoq haüla, kriika üm miisaq thum chang thiikho ma mijaki.”

Atsuq Wan 24

Tongshong Jaqkhaq Raü Shatto

¹TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Pum na dü wan lanta Ngi phana wa rongra. Ümnaq rai Aron, Nadab, Abihu, kiimaq Israilnok welabi roq miishi kra shea wan laüta wara. Kiimaq namshiq ka phanshi alu lin miili hiq na bum lanta Ngi ka shomnoq ronglaq.

²Ngi tho niika ümnaq laqlaq se li miwa haü. Maiq ahinti ka jumin wa maimak. Kiimaq mungmaiqse ka ara pum na düwa maimak.”

³Kiimaq Mosheq ka mungmaiqse phana kito. Raüta TATIWE raq aming thun kuqtaq kra tri raütu akuq thun kra tlotli chongkuqto. Kiimaq mungmaiqse kunli raq adam maq treto, “TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra wiita naishiq raq miklohai.”

⁴Kiimaq Mosheq raq TATIWE raq akuq aming thun ka wiita waiq thüto. Kriimaq nap jai ranap chu maq apaiq raq kra pumji na berong-wacha ashi haito. Kiimaq longkaü roqshiri kaünai, Israilnok maiq phan phan roq shi ri phan nai kra miitu maiq phantek miitu kaüshi shi shongto.

⁵Raütiishe apaiq raq jerobi wiijam ka tiiwato. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE ma honglu thun ataakuq kra wa na chaqto. Kiimaq minsau wiijam thun ka rintii-honglu na takuqto.

⁶Kiimaq Mosheq raq nyamse ataakuq ngam tiijai thun ka man nai wa manshi lamto. Raüta nüchhong winpin thun na thiito. Kiimaq ngam tiijai khoko kriika berong-wacha kiijaq raüto.

⁷Kra raütiishe apaiq raq tongshong lakdam kra lamto. Kiijaq TATIWE aming thun awaiq thü asi riito. Kiimaq kra mungmaiqse ma tiihong raüta phat kuqto.

Tsangshiq raq nguto, “Naishiq raq TATIWE bom mitai hai. Kiimaq apaiq raq aming tattaq kra phan phan miklohai.”

⁸Kra raütiishe Mosheq raq ngam tijai nüchhong win pin thun wiika lamto. Raüta mungmaiqse thaq na batto. Kiimaq apaiq raq akha nguto, “Arka TATIWE raq namshiq rai tongshongtaq raüta aming thun kuqtaq kra neichang ram tiibok chang tijai.”

⁹Kiimaq Mosheq, Aron, Nadab, Abihu, kiimaq Israilnok welabi roqmiishi ka pum kiina wa wanto.

¹⁰Kiimaq tsangshiq raq Israilnok Shiikeawe ka chhito. Ahok phi takiq niika saphir longseng pen maq ahai maiqkhum chang lam ikha, ra jamkho wai chat chat li tlaq kiikha riito.

¹¹Shiikeawe raq ara Israilnok mung welabi ka tiimitsi mak riito. Tsangshiq raq Shiikeawe ka chhito. Kiimaq kra raütiishe tsangshiq ka kiijaq adam na nga raüta phaqsea khamnyang kloto.

Mosheq Ka Sinai Pum Na Wato

¹²TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Pum na düwan laüta Ngi phana wara. Kiimaq ümniika arjaq shon na, Ngi raq ümniima longpen anai kra mikuq kang. Kiijaq Ngi raq mungmaiqse ma tsii chongke bomtsi waiqkeje she.”

¹³Kiimaq Mosheq nai apaiq jaq treti Joshua ka tijeto. Kiimaq Mosheq ka asii pum kiina düpha wanto.

¹⁴Kiimaq Mosheq raq welabi kiima akha chongto, “Namshiq ka ara piitiip armaq, naishiq mijangki hai shaq wiiwii khe shat li kheronglaq. Aron nai Hur ka ajaq namshiq rai asi. Kiimaq jumiwa mra dongtlaq kriiti ka tsangnai phana walanta riichong ronglaq.”

¹⁵Kiimaq Mosheq ka Sinai Pum khu thaq na wawanto. Kiimaq phumda raq pum ka pangbaiqto.

¹⁶⁻¹⁷Kiimaq TATIWE asi makse chat-hit chhainyii ka pum thaq na saükito. Israilnok maklii niika kra walü li chhaitlaq kriika pum khuthaq na walütu kau nyairaitlaq ikha riito. Phum raq pum ka ratrok na saüli pangbaiqto. Kiimaq ramiishi ranaiq she angu na TATIWE raq phum mong maq Mosheq ka heato.

¹⁸Mosheq ka pum khuthaq na phum mong na düwanto. Kiijaq apaiq ka ranaiq rawa raroq blai siwato.

Atsuq Wan 25

Asii Tombutiip Miitu Honglu Akuq Thun

(Ats 35.4-9)

¹TATIWE raq Mosheq ma nguto,

- ²“Israilnok ma Ngi miitu honglu kuq ronglaq nguta chonglaq. Laüta jurwa maiqmii raq aro aro jamlai honglu wa kuqtaq kra riichom jaülaq.
- ³Kra honglu thun ka arthun ara kechang: chaq, kampho, kiimaq miiki;
- ⁴müsaisai raihi-nairai; kheawai, mintiitii khea, kiimaq ashii umnirai; chhechhibin maq ataq khea;
- ⁵sku pongse khü riiqshii maq atsi; nintatahea ngamkhü; akasia-pe;
- ⁶lem thun na tiinyai chang tel; süse tapan, arka ram ram chang tel na shot chang kiimaq ahomwiq-homseng honglu na shot miitu;
- ⁷Ramwe Ajong Pinthum rohun asii kheaphu nai akhuk na samchang kheaphu na tiikop chang Karnelian longseng nai laihin longsengpo thun.
- ⁸Mungmaiqse raq Ngi miitu asii tombutiip ashi hai ratlo. Kriika Ngi tsangshiq rai sidam miitu.
- ⁹Ara tiip ka hailaq. Laüta kriika Ngi raq jamkho mitiichhi kuqha kra phan phan mitiimiikhiiq haü.

Tongshong Tek

(Ats 37.1-9)

- ¹⁰“Akasia pe maq tek kaü ashi hailaq. Kriika alu nü na 110 sentimitar, ajong nü na 66 sentimitar, kiimaq adii lu nü na 66 sentimitar.
- ¹¹Laüta arka among thun nai akii thun wiita ka chiisan chaq maq lolaq. Kiimaq akii tro thun ka wiita chaq maq kong baiqlaq.
- ¹²Laüta kra pi chang chaq maq awa komtang komblai lolaq. Laüta kra awa komblai ka siimhap ri na komnai nai chhaq maq ahok blai kiijaq tiikoplaq.
- ¹³Kiimaq kra pi chang ka akasia pe maq pepum hailaq. Laüta pum nai wiita trotam na chaq maq lolaq.
- ¹⁴Laüta kra pum wiinai wiita tek kaü siimhap ri na awa mong kiimaq re laüta tiiwalaq.
- ¹⁵Kra pum nai wiita ka awa mong kiijaq treshat li thü chang. Kiiwa ashunbaiq maimak.
- ¹⁶Laütiishe Ngi raq aming thun waiqthüje longpen wiinai mikuq kang kriishe tek mong kiijaq thülaq.
- ¹⁷“Kiimaq ahap chang ka chiisan chaq maq lolaq. Arka alu nü na 110 sentimitar. Kiimaq ajong nü na 66 sentimitar.
- ¹⁸Kiimaq chaq tiiphin tiiq laüta cherubim kaünai klolaq.

¹⁹Tek hap chang siimko nai ri na kaü shi shi hailaq. Kriika tek hap chang krai adam na tiikoptlii maq hai chang.

²⁰Kra cherubim kaünai ka tek hap chang thaq na riili riili kha riikhok na nyi raq raq riichang. Kiimaq tsangnai rakong wiinai tiipii raq raq kra riika tek hap kra hamli pang chang.

²¹Kiimaq longpen wiinai ka tek mong kiijaq thiilaq. Laütiishe tek hap chang kriimaq pang thülaq.

²²Ngi raq ümniirai ka kiijaq mirhum kang. Kiimaq apang chang thaq na cherubim kaünai hea wea kiimaq Ngi raq ümniima Israilnok miitu ithung tri ka wiita mikuq kang.

Shiikeawe Ma Winsii Honglu Akuq Thüchang Chamrii

(Ats 37.10-16)

²³“Akasia pe maq chamrii ashi hailaq. Alu nü na 88 sentimitar, ajong nü na 44 sentimitar, kiimaq adii lu nü na 66 sentimitar.

²⁴Laüta arka chiisan chaq maq lo laüta pang baiqlaq. Kiimaq akii tro ka chaq maq kong baiqlaq.

²⁵Akii tro kong chang pen ka ajong nü na 75 milimitar hailaq. Kiimaq kra akong pen tro ka chaq maq lobaiqlaq.

²⁶Kra pi chang awa ka chaq maq komblai lolaq. Laüta arka ahok pe blai kiijaq siimblai wiita na tiikoplaq.

²⁷Chamrii pi chang pepum rechang awa komblai kriika chamrii kii tiinap na tiikop chang.

²⁸Kra pepum wiinai ka akasia pe maq hailaq. Laüta kra wiinai ka chaq maq trotam na lolaq.

²⁹Kiimaq winpin thun, kok thun, tsabum thun, kiimaq spiqtai-honglu thun kra thii chang nüchhong win pin thun kra tiqlaq. Arthun hupsam arka chiisan chaq maq siisaq lochang.

³⁰Raüta chamrii ka Tongshong Tek khaki na tochang. Kiimaq chamrii niika wranaiq tek Ngi ma honglu akuq asii winsii kra siruq sichang.

Lem-khamchong

(Ats 37.17-24)

³¹“Lem-khamchong ashi ka chiisan chaq maq lolaq. Kra achap chang ajichong nai kham kriika chaq maq tiqlaq. Kra tiitsom rom chang pepü thun, pepü ka püphaho dong ninsetiim thun kra kiimaq pepü jaqsetiim kra wiita ka achong ashi kiiwiili riichang.

- ³²Kra achong kiiwa siimhap ri na aküsetiim ka kütrok riichang. Siimhap ri na kiitsam tsam chhaq sii riichang.
- ³³Kra kütrok wiita ka akütek na atsam tsam chhaq sii, atsomwiq Almon pepü püphaho setiim among na ajaq maq tiithop raqraq kiimaq pepü jaqsetiim asi püliitlaq ikha riichang.
- ³⁴Kra lem khamchong kiijaq Almon pepü atsomwiq apüphaho ajaq min asi kiimaq pepü jaqsetiim asi ikha pepü ka blai asi riichang.
- ³⁵Kra akü siimhap ri na atsam tsam kiijiika akü phiiq wan chang ba na apü pha wan chang ajaq kriimin nong nong asi riichang.
- ³⁶Kra apü phawan dongnin sitlaq kra, akü thun kra, kiimaq lem-khamchong ka chiisan chaq panshi wiili atiiq riichang.
- ³⁷Lem-khamchong kiijaq thü chang lemsetiim ka miishi klolaq. Laüta lem thun ka rin nü na aheawiq liliim chang miitu atochang na tiihong thütaq.
- ³⁸Kra lemsetiim tiinyai chang kiipsetiim kiimaq kra thüchang trei winpin thun ka chiisan chaq maq lolaq.
- ³⁹Ara lem-khamchong nai amii akhiiq thun kra klo miitu ka chiisan chaq kilogram roqtsam ri biingi maq lolaq.
- ⁴⁰Arka ngi raq ümniima pum maq sumla tiichhikuq kang kra phan phan riikhaq li tiiqlaq.

Atsuq Wan 26

TATIWE Asi Tombutiip

(Ats 36.8-38)

- ¹“Asii Tombutiip, Ngi asi Tombutiip mong thun kriika müsaisai raihi-nairai ka raiwai, raishii kiimaq unirai shii maq shot raüta ataq thumjong thum roqshi kriimaq hailaq. Kiimaq kriithun ka rai maq cherubim sumla thun ka khea kiijaq waiq chhang chang.
- ²Kheathum loweatek ka ajong alu na mren chhaq siisaq riichang. Alu nü na mitar roqshi ri mitarnai kiimaq ajong nü na mitar roqshi ri mitarnai.
- ³Laüta thum biingi ka adam na diimshi ma tiijatlii riisü riisü triiche chhanglaq. Kiimaq abi thum biingi kiimin kiikhiisii hali diimshi ma triiche chhanglaq.
- ⁴Khea wai phusetiim maq awa chang kra klolaq. Laüta kriithun ka diimshi kiphai ni siim kii kiijaq kra awasetiim thun ka tiikop chhanglaq.
- ⁵Laüta aphati diim kiijaq awa thun ka roq biingi tiikop chhanglaq. Kiimaq diimnai ngojati kiijaq min aphati kra tri saqsaq na awasetiim roqbiingi ka tiikop chhanglaq.

- ⁶Kiimaq chaq maq khaiq ka roq biingi tiqlaq. Kriithun maq kheathum diim wiinai ka adam na triiche chang. Raüla diimshi miilise tiijachang.
- ⁷“Kiimaq Tombutiip kra pangchang ka chhechhi bin maq ataq kheathum ka thum roqshi ri thumshi kra taqlaq.
- ⁸Kriithun ka ajong niimin alu niimin mren chhaq siisaq riichang. Alu nü na mitar roqshi ri atsamtsam kiimaq ajong niimin mitar nainai siisaq riichang.
- ⁹Kra thumbiingi ka adam na diimshi ma tiijatlii kok chhanglaq. Kiimaq thumtrok kriika diimshi ma tiijatlii hali kok chhanglaq. Kiimaq thumtrok ngojati ka ajam ba maq tiidap saq laüta Tombutiip khaki na kra pangbaiqsaq riichang tiihonglaq.
- ¹⁰Kiimaq diimshi kii kiijaq awasetiim ka roq biingi tiikop chhanglaq. Kiimaq diimshiti kii niimin kiikhiisii hali awasetiim ka roq biingi tiikop chhanglaq.
- ¹¹Kiimaq miiki khaiq setiim ka roq biingi tiqlaq. Laüta kra khaiq setiim ka awasetiim kiimaq paq raq raq diim nai ri ka diimshi ikhli she adam na chhanglaq. Raüla apang chang diim ka diimshi ikhliche miraq.
- ¹²Kiimaq kra achan arki thiq khea diim thiqko kriika Tombutiip jai nü nü siim kiijaq chanlaq.
- ¹³Kiimaq kheathum diimkaü alu nü siim siim hap ri na achan sentimitar roq biingi sitlaq kriika Tombutiip siimnai ri kra pang ma miraq.
- ¹⁴“Kiimaq kriithaq na wukhu pang chang ka liipshi diim nai ri hali klo nonglaq. Diimshi ka sku pongwe khü riiqshii maq alo riichang. Kiimaq diimshiti ka ngamkhü nyeadang danghea maq aklo riichang. Arka ra liipti wukhu shap ma tiihong chang.
- ¹⁵“Kiimaq Tombutiip kra chan chang ka akasia-pe maq tiichaphihi ariikom haichang pe thun kra hailaq.
- ¹⁶Kra ariikom haichang ashi ka alu nü na mitarblai kiimaq ajong nü na 66 sentimitar riichang.
- ¹⁷Raüta ara ariikom ashi kra arong ikha siimnai ri na anok rai tiikaq saqsaq tiihong chang arong ka achhuq chhuq tiihong chang. Ariikom tlotli ka akha wrong siisaq tiihong chang.
- ¹⁸Shemai nü siim miitu ariikom ka roqnai hailaq.
- ¹⁹Kiimaq ariikom kham thun kra tiinga chang khamji chong bu thun ka kampho maq bu roqblai klolaq. Ariikom ashi kra tiinga miitu ka arong anai nai kra tiinga saq saq chang khamji chong bu ka anai nai hailaq.
- ²⁰Tombutiip shekhu nü siim kra miitu min ariikom ka roqnai hailaq.

- ²¹Kiimaq hali ariikom kra tiinga chang khamjichong bu ka kampho maq roqblai klolaq. Ariikom ashi tiinga chang ka khamjichong bu ka anai nai riichang.
- ²²Kiimaq Tombutiip jai nü na shenyap nü siim miitu ka ariikom trok hailaq.
- ²³Kiimaq ashok thun kra miitu ka ariikom ka anai klolaq.
- ²⁴Ara ashok na ariikom tiingatlaq thun kriika achongji hiq maq adam na triichüp saq saq räuta ra na akhupo na saüli tiichüp chang. Ara ashok wiinai na tiinga chang ariikom wiinai ka akhiisii klochang.
- ²⁵Krai mren ariikom ka tiichat miraq. Kiimaq kampho maq ahai khamjichong bu thun roqshi ri trok miraq. Ariikom ashi miitu khamjichong bu anai nai chhaq miraq.
- ²⁶“Kiimaq akasia pe maq khetuk riikom sü chang pepum ka pumroq shi ri pumbiingi tihonglaq. Tombutiip siimko riikom miitu pum biingi chhaq chhaq hailaq.
- ²⁷Kiimaq pumbiingi ka siimko nü khetuk riikom kra miitu. Kiimaq shenyap nü siim khetuk riikom miitu ka jai nü na pumbiingi.
- ²⁸Kiimaq khetuk jai nü nai hiq nü na ajam ba tiithi wiiti pum thun kriika Tombutiip rin nü maq riita jamcha nü na thin li riichang.
- ²⁹Kra ariikom thun ka wiita chaq maq lolaq. Kiimaq chaqwa kom setiim ka pepum thun kra akom mong na rong saq saq rechang tihonglaq. Kra pepum thun kiimin chaq maq alo siisaaq riichang.
- ³⁰Laüta Tombutiip ka pum maq asiirii jamkho tiichhi kuqkang kra phan phan chanlaq.
- ³¹“Kiimaq achan chang kheathum kaü ka müsaisai raihi-nairai ka raiwai, mintiitii kiimaq unirai shii maq taqlaq. Kra kheathum na cherubim sumla thun ka chhang waiqlaq.
- ³²Laüta kra kheathum ka akasia pe kham blai chaq maq alo kiimaq khaiqsetiim atihongwi she chaq khamjichong bu blai thaq na tiingaje kiijaq bat hihi chan thülaq.
- ³³Kra kheathum ka Tombutiip wukhu na alen alen na khaiq thun tihongje kriijaq bat hi hi batthülaq. Kiimaq kra khetuk chang kheathum tiichan tlaq kra jai niishe Tongshong Tek, among na longpen wiinai tiithiishat kra tothülaq. Ara khetuk chang kheathum ariiraq Asii Khok kra Asii Pinthum Khok kriiwa pong na mirai baiq.
- ³⁴Kiimaq Tongshong Tek ka apang chang ahap kriimaq panglaq.
- ³⁵Kiimaq Asii Pinthum Khok kra kinphai na, Tombutiip ma shekhu nü siim tiinap na chamrii ka tolaq. Kiimaq shemai nü siim tiinap na lem-kham ka tolaq.

³⁶“Kiimaq Tombutiip na nyap wa chang kilü ka kheathum ashi müsaisai raihi-nairai, raiwai, mintiitii, kiimaq unirai rongshii maq ataq kiimaq rai maq sumla atiitsom waiq chhang kra kilü ma tiihonglaq.

³⁷Ara kheathum ara chan chang ka akasia pe maq kham biingi hailaq laüta chaq maq lolaq kiimaq chaq maq alo khaiq setiim ka kham thun kiijaq tiihonglaq. Kiimaq ara kham thun tiinga chang ka miiki maq ajichong bu biingi tiihonglaq.

Atsuq Wan 27

Berong-wacha

(Ats 38.1-7)

¹“Kiimaq akasia pe maq berong-wacha ashi hailaq. Kriika tsingblai riichang. Alu nü na 2.2 mitar kiimaq ajong nü niimin 2.2 mitar sii riichang. Kiimaq adii lu nü niika 1.3 mitar riichang.

²Kiimaq akhupo nü na shokblai wiita na arong blai hailaq. Ara rongblai armin berong-wacha kra panshi wiili haichang. Kiimaq kra berong-wacha tlotli akii thun kriika miiki maq pangbaiq chang.

³Kiimaq wabun akhap arapwiq thun kra thiichang winpin thun kra hailaq kiimaq atsoq baiq chang belcha thun, nüchhong winpin thun, khaiq thun, kiimaq wapin thun kra tiihonglaq. Arthun hupsam arka miiki maq klochang.

⁴Kiimaq miiki maq atheawiq jinchiiq ka tiiqlaq. Laüta kra shokblai ri na api chang awa kom kra tiihonglaq.

⁵Laüta kra jinchiiq diim ka berong-wacha mong kiijaq tiihonglaq. Raüta kriika berong-wacha mong na wiijamba thi kiina saüli chang tiihonglaq.

⁶Kra pichang ka akasia pe maq pepum pumnai klolaq. Kra pepum wiinai ka miiki khop maq jopbaiqlaq.

⁷Laüta kra pepum wiinai ka berong-wacha siimhap ri na awa komblai mong kriijaq relaq. Raüta piwan lili riichang.

⁸Berong-wacha ka pepen thun atheawiq maq klolaq. Laüta among ka liilea tiihonglaq. Arka ümniima Ngi raq pum maq tiichhi kuq kang ira phan phan klolaq.

TATIWE Asi Tombutiip Keathung Tro Rukchang

(Ats 38.9-20)

⁹“Ngi asi Tombutiip kra tro na keathung kra rukchang ka müsaisai raihi-nairai maq ataq kheathum thun klotaq. Shemai nü siim keathung na rukchang kheathum thun ka alu nü na 44 mitar riichang.

¹⁰Kriika miiki maq alo kham roqnai ka miiki maq alo khamjichong bu roqnai thaq na tiinga chang. Kriika kampho maq alo khaiqsetiim nai kampho kiisetiim tiihongtaq kriimaq tiikha chan chang.

¹¹Akhiisii hali shekhu nü siim keathung kriimin khea chan raüta ruk baiq chang.

¹²Kiimaq shenyap nü siim keathung kra rukchang ka kheathum thun ka alu nü na 22 mitar riichang. Kiimaq kham chong ka roqshi kiimaq khamjichong bu thun ka roqshi thaq kiijaq tiinga chang.

¹³Shedong nü siim keathung, kiijaq maiq nyap wa chang kilam chong asi nü kra rukchang kheathum kiimin ajong nü na 22 mitar riichang.

¹⁴⁻¹⁵Kilamchong siimko nai wiita na, atuk chang kheathum wiinai kriika 6.6 mitar sii riichang. Kiimaq khamchong ka atsam tsam chhaq sü riichang. Kiimaq khamjichong bu ka atsam tsam chhaq sii riichang.

¹⁶Kiimaq kilamchong kra miitu kheathum ka alu nü na mitar 9, müsaisai raihi-nairai ka raiwai, mintiitii, kiimaq unirai rongshii maq ataq riichang. Raüta rai maq sumla aheawiq achhang awaiqthü riichang. Arka khamchong blai ka khamjichong bu blai thaq na atiinga kiijaq tiikha chan chang.

¹⁷Ara trotam na keathung rukchang khamchong thun arka kampho kii thun maq triiche hihi chan chang. Kiimaq kra khaiq thun kriika kampho maq alo riichang kiimaq khamjichong bu thun ka miiki maq alo riichang.

¹⁸Kra keathung ruk kriika alu nü na 44 mitar riichang. Kiimaq ajong nü na 22 mitar riichang. Kiimaq ruk ka adii lu nü niika 2.2 mitar riichang. Kra kheathum thun kriika müsaisai müsaisai raihi-nairai maq ataq riichang. Kiimaq khamjichong bu thun kriika miiki maq alo riichang.

¹⁹Ara Tombutiip na lang chang hupsam thun kra kiimaq Tombutiip tro na aruk tiikha chan chang tson thun kiimaq keathung tro ruk chang kheathum thun kra tiikha chan chang hupsam thun kriika miiki maq alo siisaq riichang.

Lem Ka Tsrupriiq Chang

(Lew 24.1-4)

²⁰“Israilnok mungmaiqse ma, tsangshiq raq ümniima ahea pinthum olip tai ka lem na thii miitu lam wan ronglaq nguta aming kuqlaq. Kra raütiq rajitek na lem tlü chang tel asi miraq.

²¹Aron nai asetiim raq Ngi asi Tombutiip khok na tapmong khokti Tongshong Tek tochang kra tuk chang kheathum chantlaq kra maq kin phai na lem ka tochang. Raüta kiijaq iman na lem ka raji wan tlaq kiijaq tiinyai raüta ranap na tiisaüli tiinyai chaqlili riichang. Ara aming kuq tiikang arka Israilnok raq kiimaq tsangsaü tsangsetiim raq pattup pat-sa lang wan ruq lang chang.

Atsuq Wan 28

Ramwebi Rohun

(Ats 39.1-7)

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümphu Aron nai asetiim Nadab, Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar thun ka tiihea kikiq. Laüta tsangshiq ka Israilnok phong wa pong na tsea laüta thülaq. Raüta tsangshiq ka ramwebi ma ja raüta Ngi mishkumpanlaq.
- ² Ümphu Aron miitu ramwe miirii thun kra klolaq. Laüta apaiq miirii ka khushü adong kiimaq athuk atsom tiihong kuqlaq.
- ³ Kiimaq Ngi raq jaqsham smabi hon atsii juju mo kuqkang kriibi thun ka wiita healaq. Laüta tsangshiq ma Aron rohun khu akhea thun kra klo ronglaq nguta chonglaq. Kra raütiq apaiq raq akhum ka Ngi shiikumpan ramwe jaqsham miitu kiinongke chang miraq.
- ⁴ Tsangshiq ma khuk na samchang miirii, asii kheaphu, samtong jong kaü, rai maq sumla akokrat samtong, akhuphok, kiimaq kheabuntusetiim thun kra klo ronglaq nguta chonglaq. Tsangshiq raq ara ramwe rohun thun ara ümphu Aron nai asetiim miitu kloke chang. Raütiq tsangshiq ka ramwebi ma ja raüta Ngi ka mishkumpanlot.
- ⁵ Tsiimwebi raq arthun ara raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq alo, chaq rai, kiimaq müsaisai raihi-nairai maq taq chang.
- ⁶ “Tsangshiq raq asii kheaphu ka raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii, chaq rai, kiimaq müsaisai raihi-nairai maq taq raüta atsomwiq sumla thun ka rai maq chhang raüta klo chang.
- ⁷ Kiimaq phaq lam na tiibat saq saq raüta, siimpai nü maq chhii na khea ka tiipha shat chang kheaphu ka anai ka siimnai ri na tiikop shat riichang.
- ⁸ Kra chongtaq rai thun kriimiisii atsomwiq ataq chhüshat chang kheaphu ashi kiimin asii kheaphu kraii tiinapsaq phushi ma tiijatlii raüta tiikop chhang chang.
- ⁹ Laüta karnelian longseng ponai lamlaq. Laüta kra longseng ponai na Jakob setiim roqshi ri wenai mang thun kra khat laüta waiq thülaq.
- ¹⁰ Arka tsangshiq rawü chhikhu chhijai kra phan phan waiq thülaq. Wetrok mang ka poshi na kiimaq wetrok mang ka poshi na waiq thülaq.
- ¹¹ Kiimaq longseng laktum kloti smajongwe weshi rit laq. Laüta kriiwe ma ara longseng ponai arjaq Jakob setiim mang thun kra among na tiikhat waiqlaq. Laüta ara longseng ponai arka chaq ngamphu mong na tiihong sanbaiqlaq.
- ¹² Laüta arka ramwe rohun asii kheaphu kra phaqlam na batsaq samchang kheaphu wiinai thaq kriijaq tiikoplaq. Arka Israilnok maiq phan phan roqshi ri phan nai kra mangchong la na misilaq. Akha Aron raq tsangshiq maiq phan phan

roqshi ri phan nai kra apaiq phaqaq lam na hoshat miraq. Kra raütig Ngi, TATIWE raq, isenginok ka wranaiqshe itsan na tiitsang ruq mithüha.

¹³Kiimaq chaq maq ariikom anai klolaq.

¹⁴Kiimaq chiisan chaq maq sairaü anai ka ngi raü ikha triidak hihi klolaq. Laüta kriika ariikom wiinai kiijaq triiche saq paqlaq.

Khuk Na Samchang Rohunphu

(Ats 39.8-21)

¹⁵“Ajong Pinthum Ramwe khuk na samchang kheaphu ashi klolaq. Arka Shiikeawe raq tiimatlaq kra sap miitu lang chang. Arka asii kheaphii klotaq kra phan hupsam maq klo chang. Kiimaq atimiikhiiq waiq chhangtaq kiimin kiikhiisii chhang chang.

¹⁶Arka tsingblai riichang. Kiimaq liipnai tiidapsaq riichang. Alu nü na 22 sentimitar. Ajong nü na 22 sentimitar riichang.

¹⁷Kiimaq arthaq na longseng posetiim ka lenblai na tiikoplaq. Apha lenti kiijiika rubi longseng poshi, topaj longseng poshi, kiimaq garnet longseng poshi tiikop laq.

¹⁸Len nai ngojati na, emarel longseng poshi, saphir longseng poshi, kiimaq longseng hea poshi tiikoplaq.

¹⁹Lentsam ngojati na, turkuois longseng poshi, agat longseng poshi, kiimaq amethyst longseng poshi tiikoplaq.

²⁰Kiimaq lenblai ngojati na, beril longseng poshi, karnelian longseng poshi, kiimaq jaspas longseng poshi tiikoplaq. Ara longseng po thun arka chaq maq aklo ariikom bok mong na sanbaiq chang.

²¹Ara longseng po thun armong niika Jakob setiim weroqshi ri wenai mang thun ka longseng poshi mong na weshi shi mang khat waiq raüta shaqbaiq chang. Raüta Israilnok maiqphan thun kra mang chong la na sichang.

²²Kra khuk na samchang kheaphu kra dü na paq chang ka chiisan chaq maq sairaü thun ka ngi raü ikha triidak hihi klolaq.

²³Kiimaq chaq sairaü anai ka klolaq. Laüta kra khuk na samchang kheaphu ra nü nü siim ni wiinai kiijaq sairaü ka achhuq chhuq tiikop hihi tihonglaq.

²⁴Laüta kra chaq sairaü wiinai ka chaq wa kom wiinai mong kiijaq tiiphaq saq saq paq thülaq.

²⁵Kiimaq kra sairaü wiinai thoko nü wa raütho wiinai kriika ariikom wiinai tihongje mong na tiiphaq shatlaq. Akha asii kheaphu khaki nü siim na tiikop hihi tihonglaq.

²⁶Laütiishe chaq maq akomse nai anai klolaq. Laüta kra komsenai ka khuk na samchang kheaphu hiq nü nü siim among nü siim ani wiinai kiijaq asii kheaphii kriithaq na tiinap saqsaq tiikoplaq.

²⁷Kiimaq chaq maq akomse nai anai hali klolaq. Laüta kra komse nai ka phaqlam na paqchang kheaphu wiinai khaki nü siim hiq nü nüti wiinai asii kheaphu kii tho kiijaq kiimaq atsomwiq ataq shinket kriithaq na shatlaq.

²⁸Kiimaq khuk na samchang kheaphu ni na akomsetiim ka asii kheaphu ni wiinai na akomsetiim ni sitlaq kriirai räü raiwai maq aklo kriimaq tiipha shatlaq. Kra räüla khuk na samchang kheaphu ka shinket thaq na tiipat saq mikop. Kiimaq asi räüta wanwiiki mak miraq.

²⁹“Riita ümtiikiiwa Aron ka Asii Khok mong na nyap watlaq, apaiq raq ara khuk na samchang kheaphu na Israilnok maiq phan thun mang waiqje kra sam räüta minyap wa. Räüla, Ngi, TATIWE raq isenginok ka itsan na wranaiqshe tiitsangshat mirha.

³⁰Laüta Urim nai Thummin ka khuk na samchang kheaphu kiijaq thülaq. Räüta ümtiikiiwa Aron ka iman na chap watlaq kra wiinai kiimin nong nong maq wachang miraq. Akha akhing na wranaiqshe apaiq raq khuk na samchang kheaphu ka samshat riichang. Räüta Ngi raq Israilnok miitu jamlai wa tiimatiikang kra apaiq raq riikhaqli mithaphthilot.

Ramwebi Ahinti Raq Samchang Rohun

(Ats 39.22-31)

³¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Samtong jong asii kheaphu takiq na sam chang ka tlotli uniraiwai lamlam miili taq chang.

³²Kiijaq khupo hong chang apu ka tiihong shat riichang. Kiimaq ara dangkong pu tro ka tiichaiki mak chang miitu kheaphu ashi maq trotam na kop chhang chang.

³³⁻³⁴Ara samtong jong hokpe nü nü akii trotam niika pomegernet petsi sumla thun rongwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq aklo thun ka chaq maq aklo konta posetiim krai tiihea tiihea räüta paq raq raq thüchang.

³⁵Aron raq ara rohun ara sam räüta ramwe jaq ka sham chang. Apaiq ka ümtiikiiwa iman na Asii Khok mong na nyap watlaq akhing na Riimakla apaiq ka ümtiikiiwa khok mong wa dongho tlaq akhing na, kra kontasetiim tsütrang ka tiitaishat miraq. Räüta apaiq ka tsatbaiq mak miraq.

³⁶“Kiimaq chiisan chaq maq atimiikhiiq chang chamchhok klolaq. Kiimaq chamchhok kiijaq ‘TATIWE Ma Akiinongkuq’ nguta khat waiqlaq.

³⁷Laüta arka raiwai maq triiwat hi hi arap räülo maq khuphok na khaki nü siim kiijaq tiikoplaq.

³⁸Aron raq ara akhakam na pachang. Raütiq Ngi, TATIWE raq, Israilnok raq honglu ümchuwa Ngi ma kiinong kuqtlag thun kra, mungmaiqse raq honglu thun kuqtlag akhing na phanshi ra tiishut raü min, Ngi raq mitaoha.

³⁹“Kiimaq Aron samtong ka müsaisai raihi-nairai maq taq laq. Kiimaq akhuphok kiimin müsaisai raihi-nairai maq taq chang. Kiimaq khea shinket kriimin rai maq atsomwiq waiqchhang raüta klochang.

⁴⁰“Kiimaq samtong thun, wisaq samchang kheakomsetiim thun, kiimaq Aron setiim miitu khuphok thun kra tsangshiq khushü tiijong ma kiimaq tsangshiq tiisopda ma klolaq.

⁴¹Arthun rohun arka ümpu Aron ma tiisam kuqlaq. Kiimaq asetiim ma tiisam kuqlaq. Kra laütiishe tsangshiq ka shonglaq. Laüta tsangshiq dü na oliptai maq ram laüta, tsangshiq ka kiinong kuqlaq. Kra raütiq tsangshiq raq ramwebi ma ja raüta Ngi mishkumpan.

⁴²Kiimaq tsangshiq miitu müsaisai raihi-nairai maq patulong setiim ka achhü maq riita tsangshiq wütong kra hamlili klo kuqlaq. Kra raütiq tsangshiq sham ka rashra tiichhi mak miraq.

⁴³Aron nai asetiim raq wranaiqshe arthun rohun ara sam raütiitiq, tsangshiq ka Ngi asi tombutiip na wachang riimakla Asii Khok na berong-wacha na honglu kewa ramwe jaqsham wa chang. Kra raütiq tsangshiq sham ka tiichhi wa kha na tsangshiq ka tsatbaiq mak miraq. Arka pattup thungtri raütu, Aron nai asaü asetiim raq lang chang.

Atsuq Wan 29

Aron Nai Asetiim Ramwebi Ma Shong Tri

(Lew 8.1-36)

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniiraq Aron nai asetiim ka akha kiinong kuq laüta Ngi shiikumpan miitu ramwebi ma mishong haü. Minsäu pongwe ashi alai lamhü kiimaq sku pongse arese nai anai akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra lam wan laq.

²Kiimaq ahea pinthum bunwong win kra langlaq. Shatmaq pi ka naq shamkiq. Laüta winsii thun ka oliptai maq diimlaq. Kiimaq winsii wiijam ka oliptai ahü miili diimlaq. Kiimaq wiijam ka biskut ikha tel maq man laüta kolaq.

³Laüta kriithun ka taükok na thiilaq. Laüta ümtiikiiwa ümniiraq minsäu pongwe nai sku pongse aresenai kra Ngi ma honglu na takuqtlau akhing ara winsii thun armin honglu na kuqlaq.

⁴“Kiimaq Aron nai asetiim ka Ngi asi Tombutiip kilamchong kiina shea wanlaq. Kiimaq tsangshiq ma khum tiisii mrochhi khum tiisii he ronglaq nguta chonglaq.

- ⁵Laütiishe Aron ma ramwe rohun kra tiitsam kuqlaq. Samtong, samtong jong asii kheaphu takiq na samchang kra, asii kheaphu kra, khuk na samchang kheaphu kra tiisam kuqlaq, kiimaq achhii shat chang shinket kra tiipa kuqlaq.
- ⁶Kiimaq khuphok ka tiiphok kuqlaq. Kiimaq khuphok na khum kiinong ke saqse asii chamchhok mong na, 'TATIWE Ma Akiinongkuq' nguta waiqje kra tiikop khakuqlaq.
- ⁷Kra laütiishe khum na nyat chang ramkham tel kriishe akhupo na nyuklaq. Laüta apaiq ka ramtel maq nyat laüta ramwe ma shonglaq.
- ⁸"Kiimaq asetiim kriishe shea wanlaq. Laüta samtong thun ka tiisam kuqlaq.
- ⁹Kiimaq khea shinket thun kra tsangshiq chhü na tiipa kuqlaq. Kiimaq khuphok thun ka tsangshiq khu na tiiphok paq kuqlaq. Akha Aron nai asetiim ka ümniiraq ramwe ma mishong haü. Tsangshiq nai tsangsaütiim raq Ngi shiikumpan miitu pattup pat-sa ramwebi jaq misham wan.
- ¹⁰"Minsaü pongwe ka Ngi asi Tombutiip rinkea na hit wanlaq. Kiimaq Aron nai asetiim raq tsangshiq jaq maq minsäü pongwe khupo kiijaq mishamlaq.
- ¹¹Laüta minsäü pongwe ka Ngi asii maklii khaki na Tombutiip na nyap wa chang rinkea na talaq.
- ¹²Kiimaq minsäü pongwe tiijai wiijam ka lamlaq laüta ümjaq shi maq berong-wacha rong thun kiijaq neilaq. Kra laütiishe ngam tiijai abi tiichongtlaq thun ka berong-wacha takiq jichong kiijaq raübaiqlaq.
- ¹³Kra laütiishe atsan among thun na ngampü thun ka wiita lamlaq. Kiimaq atsan wa ahea pinthum ba kra lamlaq. Kiimaq akeapo wiinai kriimin apü thun kra nong nong lamlaq. Kra laütiishe arthun ka berong-wacha na Ngi miitu honglu na wa na chaqlaq.
- ¹⁴Shatmaq minsäü pongwe angam thun, akhü thun, kiimaq apukji thun, ka piitiip phai na lamho laüta wa maq chaqbaiqlaq. Arka ramwebi ngarai thun kra tiisiiwan miitu honglu.
- ¹⁵"Kiimaq sku pongse nai kiiwa ashi kriishe lamlaq. Laüta Aron nai asetiim ma tsangshiq jaq maq sku pongse khu na sham ronglaq nguta chonglaq.
- ¹⁶Laüta kra talaq. Laüta ngam tiijai ka lam laq kiimaq berong-wacha siimblai ri wiita na wanbaiqlaq.
- ¹⁷Kiimaq sku pongse ngam ka apan alan setiim chumlaq. Kiimaq among wa atsan among thun, apukji thun, awühokpe wiinai thun kra kham maq helaq. Laüta arthun ka ngam khupo nai angam thun kriithaq na phonglaq.

18Laütiishe sku pongse ngam thun tlotli ka berong-wacha kiijaq phaqsea honglu ke la na wa maq chaqbaiqlaq. Ara honglu khiimtsang ka Ngi ma tsan tiiheali miraq.

19“Kiimaq sku pongse ashiti kriishe lamlaq. Arti arka khum kiinongke honglu miitu. Kiimaq Aron nai asetiim ma tsangshiq jaq maq skupongse khu na sham ronglaq nguta chonglaq.

20Laütiishe kra talaq. Kiimaq kra ngam tiijai wiijam ka lamlaq. Laüta Aron nai asetiim niban nitsi nü thun kiijaq ngam tiijai maq nyat kuqlaq. Kiimaq tsangshiq jaq jaq tsi nü shilawe thun kiijaq nyat kuqlaq. Kiimaq tsangshiq hok hoktsi nü shilawe thun kiijaq nyat kuqlaq. Laütiishe kra ngam tiijai chantlaq thun kriika berong-wacha siimblai ri na raübaiqlaq.

21Kiimaq berong-wacha kiiwa tiijai wiijam ka lamlaq. Kiimaq ram ram chang tel kiiwa wiijam lamlaq. Laüta kriimaq Aron nai apaiq khea thun kiijaq kiimaq asetiim dü na kiimaq tsangshiq khea thun kiijaq bat kuqlaq. Kiimaq, apaiq, nai asetiim ka kiimaq tsangshiq khea thun kriika ngi ma akiinongke kun asii she miraq.

22“Sku pongse ngam apü thun kra pong na lamlaq. Apü asi amaita kra, among wa atsan among thun wa apü thun kra, atsan ahea pinthum ba kra, akeapo wiinai kra wiipumtam maq, kiimaq awüko hoktsi nüti kra lam thülaq.

23Kiimaq Ngi ma akekun taükok na winsii sitlaq kiiwa, phanrap winsii kiiwa ashi shi lamlaq. Olip tai maq alum winsii kiiwa ashi, kiimaq winsii ashi ka olip tai ahü maq alum kiiwa lamlaq. Kiimaq biskut min ashi lamlaq.

24Laüta arthun aphaq sechang arka Aron jaq na nai asetiim jaq na tiishamlaq. Laüta tsangshiq ma arka akhek atiitsang honglu Ngi ma kiinong kuq ronglaq nguta chonglaq.

25Kra laütiishe kriithun ka tsangshiq jaq wiishe ümniiraq jaülaq. Laüta berong-wacha na chaqtlii-honglu kuqtaq kriithaq na phong laüta Ngi ma phaqsea-honglu na kuqlaq. Ara honglu khiimtsang ka Ngi ma tsan tiiheali miraq.

26“Kiimaq ara sku pongse akhuk ngam kra lamlaq. Laüta Ngi ma akhek atiitsang kongphiq miitu kiinong kuqlaq. Riita ara ngam phu arka ümniirii miraq.

27“Kiimaq ümtiikiiwa ramwe ka shongtlaq, sku pongwe khuk ngam kiimaq awütong ngam thun ramwe shong ngam rea phu thun kriika atiitsang kongphiq miitu kiimaq ramwe rii ngamrea nguta Ngi ma kiinongke chang.

28Kiimaq ümtiikiiwa isenginok raq rintii-honglu kuqtaqtek na, ara awühokpe ngam nai akhuk ngam arka ramwe rii ngamrea pong na raithü raa nguta Ngi raq pattup pat-sa klaimak phan tri miishe shatthü tiikang.

²⁹“Kiimaq Aron raq samtlaq ramwe rohun thun kriika apaiq tsaikai jai na asetiim miishe kiinongke chang. Raüta tsangshiq ka ramwe ma shong jai na ara tiisamke chang.

³⁰Aron se juwa awe pum song ramwe ma shongtlaq kiimaq juwa Ngi asi Tombutiip na Asii Khok na jaqsham wa nyap watlaq, kriiti raq ara rohun arka ramiishi na saüli samchang.

³¹“Kiimaq Aron nai asetiim ramwe ma shongtaq sku pongwe ngam rea kra lamholaq. Laüta asii ba na kham maq lumlaq.

³²Raüta tsangshiq raq kra ngam ka Ngi asi Tombutiip na wachang kilamchong tho na nga raüta taükok na winsii thun abung tiichongtlaq krai miphaqlaq.

³³Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq ramwe ma shong wan akhing na ram ram ngamrea tsangshiq mrochhi chang ngamrea kra miphaqlaq. Ara phaqsea arka ramwebi lamlam riili phaqsea chang. Jamkhano ngukla arka asii.

³⁴Kiimaq kra ngam thun ka riimakla winsii thun wiijam ka ranap na phaqlot mak dea raüla, kriika wa na chaq baiq chang. Kriika aphaq sea maimak. Jamkhano ngukla kriika asii.

³⁵“Ngi raq ümniima aming kuqkang kra phan phan riikhaqli, Aron nai asetiim ka ramwe shong wan ramram klo ka ramiishi na saüli klolaq.

³⁶Ranaiqtek ümniiraq minsäu pongwe alai lamhü kra honglu na take ratlo. Kra raütiq ngarai ka midiikuq. Akha klo raüla berong-wacha ka asii miraq. Kra laütiishe berong-wacha ka olip tai maq nyat laq. Kra raüla asii miraq.

³⁷Riita ara jaqsham ka ramiishi na saüli klolaq. Kra raüla berong-wacha ka thep siirai she miraq. Kiimaq maiq ashi raq, lo, riimakla hupsam phanshi ra raq lo berong-wacha na than raüla, kra asii ningkun heng raq jamlai phan riwa kra thantlaq kriika athen mirki.

Ranaiqtek Kechang Honglu Thun

(Wea 28.1-8)

³⁸“Pattup pat-sa na saüli arawii wiishishi skuse ka anai nai ranaiqtek berong-wacha kiijaq honglu talaq.

³⁹Skuse ashi ka ranap na takuqlaq. Kiimaq ashiti ka raji na takuqlaq.

⁴⁰Apha na takuq tlaü kriiti rai ka bunwong win kamshok shok kilogram shi ka litar shi chiisan olip tai rai adam na triishot laüta kuqlaq. Kiimaq spiqtai ka litar shi honglu na nyuklaq.

⁴¹Kiimaq skuse anai ngojati ka raji na takuqlaq. Kriirai min ranap na honglu kuqlaü kiikhiisii hali bunwong win, olip tai, kiimaq spiqtai kiimin honglu na kuqlaq. Arka, Ngi, TATIWE ma phaqsea honglu. Kiimaq ara khiimtsang ka Ngi ma tsan tiheali.

⁴²Arka pattup pat-sa na saüli ara wiipumtam-chaqtlii honglu arka imakki na Ngi asi Tombutiip kilamchong na kuq wan ruq riichang. Arba arjaq Ngi raq isenginok rai riihumki lili mirha. Kiimaq ümniirai mirbomha.

⁴³Kiijaq Ngi raq isengi Israilnok rai mirhumha. Kiimaq Ngi asi kha maq makse chhat-hit chai nyii raitlaq kriiraq kriiba ka asii ma mitiija.

⁴⁴Ngi raq Tombutiip nai berong-wacha ka asii ma mitiijaha. Kiimaq Ngi raq Aron nai asetiiim ka Ngi shiikumpan miitu ramwe ma pong na atsea lata mithüha.

⁴⁵Ngi ka Israilnok phong na misi damha. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mirha.

⁴⁶Kiimaq tsangshiq raq Ngi ardea tsangshiq TATIWE, tsangshiq Shiikeawe, tsangshiq rai sidam miitu tsangshiq ka Ejip mung wa shea wantiwe nguta misap wan. Ngi ka TATIWE tsangshiq Shiikeawe.

Atsuq Wan 30

Homseng Honglu Chaq Chang Berong-wacha

(Ats 37.25-28)

¹TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Akasia pe maq homseng honglu kechang berong-wacha ashi hailaq.

²Kriika tsingblai riichang. Alu nü na 45 sentimitar. Kiimaq ajong nü niimin 45 sentimitar riichang. Kiimaq adii lu nü niika 90 sentimitar riichang. Kiimaq akhupo na arong blai ka ashok blai na tiichang. Kriika pe ka bushi kriiwa haidamtlii haichang.

³Akhupo, asiim siimblai wiita, kiimaq arongblai wiita ka chiisan chaq maq kopbaiqlaq. Laüta akii tro kiimin chaq maq kong baiqlaq.

⁴Kiimaq ara pichang chaq maq awa kom nai tiqlaq. Laüta kra komnai ka siimhap ri na akii kriimaq diikiq lin lin na apichang pum wiinai kra awa mong na rehihi riichang tiikoplaq.

⁵Kiimaq ara api chang pepum wiinai kriimin akasia pe maq hailaq. Laüta kra pum nai wiita chaq maq lobaiqlaq.

⁶Laüta ara berong-wacha arka Tongshong Tek tukchang kheathum chantlaq kriima kinphai nü na thülaq. Arba arjaq Ngi ka ümniirai mirhumha.

⁷Wranaptek Aron ka lem tsrup riiqwa watlaq akhingtek na, apaiq raq ara berong-wacha arjaq ahomwiq-homseng honglu ka chaqho lili riichang.

⁸Kiimaq apaiq raq raji ko na lem tiinyaitlaq akhing niimin akhiisii homseng honglu kra chaqho lili riichang. Ara homseng honglu ke arka pattup pat-sa atsaq kai maiq mak kuq wan ruqli riichang.

⁹Ara berong-wacha arjiika lai hin kuqmai chang phan homseng honglu ka keho maimak. Kiimaq jamlai phan nyamse honglu jiimin, lo kiimaq jamlai phan wong-honglu jiimin arjaq keho maimak. Kiimaq jamlai phan spiqtai honglu li jiimin arjaq nyuk ka maimak.

¹⁰Wiishi na jangshi Aron raq berong-wacha ara tiisii wan miitu ngarai miitu honglu na ataakuq ngam tiijai ka arongblai kiijaq nyatlili riichang. Arka rawiitek pattup pat-sa miitu klo wanruq riichang. Ara berong-wacha arka pinthum asii, Ngi, TATIWE ma akiinong kuq.”

TATIWE Asi Tombutiip Phunta

¹¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

¹²“Ümtiikiiwa ümniiraq Israilnok mung maiqse ka weatläü akhing na, maiqwere khumtek raq apaiq rilung tri ka Ngi ma ke ratlo. Kra räüla maiqwea akhing bala apaiq khuthaq na tsaimiq khusiq säumak miraq.

¹³Maiqwea na tlomdamtlaqti maiq loweatek raq mung raq langtlaq tok maq shin räüta apaiq tri kampho ka ke ratlo. Maiq loweatek raq ara apaiq tri ka Ngi ma honglu na ke ratlo.

¹⁴Maiqwere loweatek ara maiqwea na tlomdamtlaqti, maiq loweatek arawii wiuroq nai sheti nai kriima maiqlati thun raq, Ngi ma ara kampho ka ke ratlo.

¹⁵Ümtiikiiwa ara tsangshiq raq tsangshiq rilung tri kampho ka kuqtaq, kiitiikaq chiithewe raq apalin ke min maimak, kiimaq miitsanwe raq arma atsaplin ke min maimak.

¹⁶Ara tri kampho ka Israilnok jaq wa riichom jäülaq. Läüta ara kampho ka Ngi asi Tombutiip kra shiililii ma langlaq. Ara phunta arka tsangshiq rilung tri ma miraq. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka itsan na thüshat maq mitiikhup wong kuqha.”

Jaqhe Chang Nüchhong Miiki Pin

¹⁷ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

¹⁸“Miiki nüchhong jaqhe chang pin ka ajichong min miiki maq hailaq. Läüta kra Tombutiip nai berong-wacha heawea na tolaq. Läüta kra mong na kham thiilaq.

¹⁹Aron nai asetiiim raq kiiwa kham kra lam räüta tsangshiq jaq nai hok ka hechang.

²⁰Arka tsangshiq ka Tombutiip mong na nyap wa ma hechang. Riimakla berong-wacha na pha qsea honglu kewa ma hechang. Kra räütiq tsangshiq ka tsat baiq mak miraq.

²¹Tsangshiq raq tsangshiq jaq nai hok ka heraa dongdii. Kra raütiq tsangshiq ka tsaimak miraq. Ara tri arka tsangshiq nai tsangsaütiim raq pattup pat-sa lang wan chang.”

Rantiibok Chang Tel

²²TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²³“Ahea pinthum süse tapan homseng kham ka kilogram trok, kiimaq ahomwiq phan tsangkürang tsai ka kilogram atsam lam laq, kiimaq ahomwiq phan homkii tsai ka kilogram atsam lamlaq,

²⁴kiimaq ahomwiq phan kassia ngutlaq ka kilogram trok lamlaq (arthun tlotli ka mung tok maq riikhaqli shinchang). Kriithaq na kilogram blai olip tai kra tiitsuqlaq,

²⁵kiimaq kra laüta asii ramram chang tel kra klolaq, laüta homseng ikha triishot laq.

²⁶Laüta armaq Ngi asi Tombutiip nai Tongshong Tek kra tiiboklaq,

²⁷kiimaq chamrii nai kra miirii laihein hupsam thun kra, lem-kham kra kiimaq kra miirii laihein hupsam thun kra, homseng honglu chaq chang berong-wacha kra,

²⁸honglu thun chaq chang berong-wacha kra, kriirai apaiq miirii hupsam thun kra nong nong, kiimaq jaqhechang nüchhong-pin nai ajichong kham kra tiiboklaq.

²⁹Arthun hupsam ka akha kiinong kuqlaq. Raüla arthun ka pinthum siirairai she miraq, kiimaq maiq ashi ra raq riimakla phanshi ra hupsam raq arthun ara than raüla, kriiti nai kriithun hupsam ka arthun arjaq asi ningkun sitlaq kriirai kra tiithantaq thun ka wiita mitiithenbaiq.

³⁰Kra laütiishe Aron nai asetiiim khum na ramkham kiimaq tiibok nyat laq. Laüta tsangshiq ka Ngi shiikumkan ma ramwebi ma shonglaq.

³¹Kiimaq Israilnok ma akha chonglaq, ‘Ara asii ram kham tel arka Ngi shiikumkan jaqsham miitu pattup pat-sa lang chang.

³²Arka miinan joli maiqse khum na nyuk maimak. Kiimaq ümniiraq ara jamkho klo laü kra lang laüta, laihein na lang wan miitu tel ka phoq maimak. Arka asii, kiimaq ümniiraq arka asii hupsam nguta pinthum shreng ratlo.

³³Kiimaq jurwa akha tel ka phoq tlaq, riimakla arwa maiq ahinti juwa ramwe riimakti khum na nyat kuq raüla, kriiti ka isengi nguta weamak she miraq.”

Homseng

³⁴ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ara ahomwiq tapan thun arwa riingea riingea chhaq maq thap laüta lamlaq: stekte homseng wa, onicha homseng wa, galbanum homseng wa, kiimaq chiisan pechong mong wa alam homsengtsai wa.

³⁵ Laüta arthun armaq homseng honglu kra klolaq. Arthun arka homseng ikha adam na riishot laüta phoqlaq. Laüta chiisan kiimaq asii maq thü miitu shum ri shot damlaq.

³⁶ Arwa phanshi lam laüta awin müsaisai ma tiija buklaq. Laüta arka Ngi asi Tombutiip mong na lam wanlaq. Laüta Tongshong Tek khaki kiijaq wanlaq. Ara homseng arka chiisan asii pinthum nguta langlaq.

³⁷ Ara niqri ri triishot laüta maiqmii raq lang miitu ahin homseng klo maimak. Arka asii phan hupsam Ngi ma akiinongkuq ngam rea ma akuq nguta tiimalaq.

³⁸ Maiq ashi ra raq maiqmii raq lang miitu ara niq riri homseng klo raüla, apaiq ka isengi nguta weamak she miraq.”

Atsuq Wan 31

TATIWE Asi Tombutiip Haiti Tsiimwebi

(Ats 35.30—36.1)

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

² “Ngi raq Juda phan wa Uri se Bejalel, Hur ma asaü kra ijaq sham miitu tsea wan kang.

³ Kiimaq Ngi raq apaiq khum na iningkun ka asho awo tiimakuq kang she. Ngi raq apaiq ma taksu tsii kuq kang, jaqsham sma phaqqhi kuq kang. Kiimaq phanrap phanrii awaiq angon jaqsham phaqqhi kra kuq kang.

⁴ Arka aheawiq athuk atsom sürii wan kiimaq kra sürii sumla thun ka chaq ngam na, kampho ngam na, kiimaq miiki ngam na;

⁵ longseng po thun kra aheawiq chum raüta among na tiitsom shaq wan miitu; pe thaq na awat raüta waiqwun miitu; kiimaq phanrap ka atsomwiq haihun wan miitu phaqqhi kuqkang.

⁶ Kiimaq Ngi raq Dan phan wa Ahisamakh se Oholiab kiimin apaiq rai jaqsham dam miitu tsea wan kang she. Kiimaq Ngi raq maiq ahinti tsiimwe khiiqwebi thun wiita ma taksma phaqqhi jonghea pheakuq kang she. Krai mren Ngi raq aming kuq kang kra phan phan tsangshiq raq phanrap ka thep thep miklolot.

⁷ Ngi asi Tombutiip kra, Tongshong Tek kra kiimaq kra pang chang kra, kiimaq Tombutiip mong na thüchang hupsam thun kra,

⁸chamrii nai chamrii miirii hupsam thun kra, chiisan chaq maq aklo lem-khamchong kra kiimaq kra miirii hupsam thun kra, homseng honglu chaq chang berong-wacha kra,

⁹wiipumtam-chaqtlii chang berong-wacha kra kiimaq kra miirii hupsam thun kra, jaqhechang-nüchhong pin nai ajichong khambu kra,

¹⁰ramwe Aron nai asemiim rohun tsohmea, tsangshiq raq ramwe jaqsham akhing na samtlaq akhea thun kra,

¹¹ramram chang tel kra, kiimaq ahomwiq-homseng honglu Asii Khok na kechang thun kra klo miitu ningkun kuq kang she. Tsangshiq raq arthun hupsam klotlaq akhing na Ngi raq ümniima aming kuq kang kra phan phan klo ratlo.”

Asii Niitiitsak Ranaiq

¹² TATIWE raq Mosheq ma,

¹³Israilnok ma akha chongkuqlaq nguta aming kuqto, “Asii Niitiitsak Ranaiq ka lang ronglaq. Arka Ngi niitiitsak ranaiq. Jamkhano ngukla namshiq nai Ngi liipan na pattup pat-sa miitu, Ngi, TATIWE raq namshiq ka isenginok ma tiija wan kang nguta jaqkhaq raüpa saqse ka ara miraq.

¹⁴Namshiq raq niitiitsak ranaiq ka lang raa dongdii. Jamkhano ngukla arka asii ranaiq. Jurwa ara ranaiq ka langmak maq minshiiq kitlaq, kriiti ka atseabaiq ratlo.

¹⁵Namshiq raq minshiiq miitu liipanshi wa ratrok asi. Shatmaq ramiishi ranaiq kriika Ngi rii, Ngi miitu apii ranaiq nguta akiinongke wan kun she. Jurwa kra ranaiq na minshiiqtlaq kriiti ka atsea baiq raa dongdii.

¹⁶Israilnok raq ara ranaiq arka tongshong jaqkhaq raü saqse nguta lang ratlo.

¹⁷Arka Israilnok nai Ngi liipan na pattup pat-sa miitu jaqkhaq raüpa saqse. Jamkhano ngukla Ngi, TATIWE raq ra nai hiq ka ratrok ranaiq na saüli phansang wan kang. Lata ramiishi ranaiq na Ngi ka minshiiq kimang niitiitsak ahai riikang.”

¹⁸Riita ümtiikiiwa Shiikeawe raq Sinai Pum maq Mosheq ma bom chongke kra lottaq, apaiq raq longpen wiinai na aming raütu apaiq jaq maq awaiq kra Mosheq ma kuqto.

Atsuq Wan 32

Saüla Pongse Sumla

(Tri 9.6-29)

¹Ümtiikiiwa mungmaiqse raq Mosheq ka pum wa satki mak she, rahi q ka luhea she kiijaq siraiho kiita, tsangshiq ka Aron tro na riitamto raüta, apaiq ma akha

nguto, “Nashiq ka Ejip mungwa shea wantiwe Mosheq ka jamkhii she wa jakita nashiq ri sapmai. Kra ningkhan nashiq shun sheati phra kaü ashi hailaq.”

²Kiijiishe Aron raq tsangshiq ma nguto, “Chaq niti thun namchaktiim, namse maiqwe sere, kiimaq jechakse re ni na titlaq thun kra ana ngi ma lamkuq wan ronglaq.”

³Krai mren mungmai qse wiita raq tsangshiq chaq niti thun ka chhut raüta, kriithun ka Aron ma lam kuq wanto.

⁴Kiimaq apaiq raq niti thun ka jaüto, raüta wa na tiijamto. Raüta chaq ka thang na loto. Raüta chaq maq saüla pongse sumla ashi loto. Kra chhi raüta mungmai qse raq nguto, “Israilnok lei, ahata nashiq phra kaü, Ejip mung wa nashiq sheawanti!”

⁵Kiijiishe Aron raq saüla pongse sumla khaki na berong-wacha ashi haito. Raüta mungmai qse ma akha tiitaito, “Anap ranaiq TATIWE shreng poi ashi miklo rong i.”

⁶Anap ranaiq ranap chu maq tsangshiq raq honglu na take ma nyamse thun wiijam lam wanto. Kiimaq nyamse wiijam ka rintii-honglu na kuq raüta aphaq ma lam wanto. Raüta mungmai qse ka poi dung kra pha qsea she ngakito. Raüta kra poi ka chechok tsampii butja she tiipongpii wanto. Raüta hikong ikha sethoqja she kiicham wanto.

⁷Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Jaqlö sat-hotlo laq. Jamkhano ngukla ümsenginok ümniiraq Ejip mung wa tsuq wan laü kriiraq ngarai tangto kiimaq Ngi ka no niishe tsuq baiqto.

⁸Ngi raq tsangshiq ma aming kuq lata lamphan tiichhikuq kang kriika phan mak she miimbaiqto. Tsangshiq raq chaq maq saüla pongse ashi loto, raüta kriishe shomnoq hoto. Raüta kriima honglu thun takuqto. Tsangshiq raq arka tsangshiq phra kaü, tsangshiq ka Ejip mungwa shea wanti nguta ngutlo.

⁹Ngi raq asapha arnok arka wanshakshak nilan pinthumnok.

¹⁰Ümchaü, ümniiraq Ngi ka naq tiiwinkiq. Ngi ka tsangshiq ma itsan khiq she. Kra ningkhan Ngi raq tsangshiq ka mitiithen baiqha. Kra latiishe Ngi raq ümnaq nai ümsaü ümsetiim ka maiq mung ashi jonghea ma mitiijaha.”

¹¹Shatmaq Mosheq raq TATIWE apaiq Shiikeawe ma tiipaiq neato raüta akha nguto, “TATIWE riita ümniika ümsenginok, ümniiraq Ejip mung wa üm ningkun henghea kiimaq arang jonghea maq tiichhii wan laü kra miika, atinkhan ümnsan ka jaram wa tiikhicho laü?

¹²Ejip mungti ma ümniiraq ümsenginok ka Ejip mungwa tsuq wan laüta pum thun na tiisii rai jiiqbaiq wan miitu tsuq wanto nguta jaram tiingo wa? Naqkhiq

kiq tsaq liishe. Üm tiima ka klai laq. Kiimaq ara phiiptsi chang chongthum mra ka ümsenginok thaq na naq tiisaükiq.

¹³Ümjaq shisetiim Abraham, Isak, kiimaq Jakob ka tsan na tiitsanglaq. Kiimaq ümniiraq tsangshiq ma tsangsaü tsangsetiim ka ra na raiqsaiq diimtlaq kiikha mitiipaha nguta ramram kongphiq kiqkham kuqlaü kra tiimalaq. Kiimaq tsangshiq saüsetiim ma mung ashi ka wiita pattup pat-sa miitu tsangshiq tachong hupsam ma mikuqha nguta kiqkham kuq laü kra tsan na tiitsanglaq.”

¹⁴Krai mren TATIWE raq apaiq tiima tsantsii ka klaito. Kiimaq apaiq raq asenginok khuthaq na phiiptsi chang mitiithen baiqha nguta tiiphiip bomtaq kriika tiisaü mak riito.

¹⁵Raüta Mosheq ka pum maq longpen wiinai siimhap ri na aming thun waiqje kra pi raüta sat hoto.

¹⁶Shiikeawe apaiq raq ajaq maq longpen wiinai ka soqto. Raüta aming thun ka kriithaq na khat waiqto.

¹⁷Kiimaq Joshua raq mungmaiqse rüriiq trang ka taito. Raüta Mosheq ma akha nguto, “Ngi raq piitiip na re riikhat riiriq trang taitiikang.”

¹⁸Mosheq raq treto, “Kriika rekhat tang raüta rüriiq trang ka riimak. Kiimaq rekhat tang mak raüta hoqsii trang min riimak. Kriika ashi ange trang trangtlo.”

¹⁹Ümtiikiiwa Mosheq ka piitiip tho na aje niishe saüho raüta liikiita kra saüla pongse sumla kra chhito. Kiimaq mungmaiqse ka kiijaq awinum sea chhito. Kra chhi raüta apaiq ka pinthum amokdung dung she khiqto. Kiijaq pumji chong na apaiq raq pitlaq longpen wiinai ka hiq na riiwak baiqto. Raüta kra longpen wiinai ka tiibun baiqto.

²⁰Raüta tsangshiq raq alo saüla pongse sumla kra apaiq raq dopot riito. Raüta wa na tiijo baiqto. Raüta awinsetiim ma tiija baiqto. Raüta kra win ka kham rai shotto. Raüta Israilnok mungmaiqse ma tiinyangto.

²¹Raüta apaiq raq Aron ma nguto, “Arnok raq jamlai riikaq phaüto, ümniiraq tsangshiq ma atinkhan pinthum ashut ngarai ka tiitang laü?”

²²Kiijiishe Aron raq treto, “Ngi miika naq khiq kiq. Ümniiraq arnok ka abi kiimung miitu kai honghea ngutri asap haü.

²³Tsangshiq raq ngi ma akha nguto, ‘Nashiq Ejip mungwa tsuq wantiwe Mosheq ka jamkhiishe wa jakita nashiq ri sapmai. Kra ningkhan naishiq shun sheati phra kaü ashi klolaq.’

²⁴Kriikha na ngi raq tsangshiq ma tsangshiq chaq lak tum thun kra lam wan ronglaq nguta thaü kang. Kiimaq tsangshiq phong wa juju jaq niiwa asiti raq kriithun ka chhut raüta ngi ma kuqto. Kiimaq ngi raq kra laktum thun ka wa na chaq kangta kiiwa ara saüla pongse arshe dongkito!”

²⁵Kiijiishe Mosheq raq Aron raq mungmaiqse ka penglot mak she thaqbaiqto nguta sapto. Raüta tsangshiq jaqtinok makki na angok anginok miishe jakito nguta sapto.

²⁶Kra ningkhan she apaiq ka tsangshiqnok piitiip kilamchong na chapto. Raüta akha tihong raüta riimto, “Juwa TATIWE rai pongtibi loweatek ana warong ra!” Krai mren Lewinok thun ka kunli ka apaiq tro na riitamto.

²⁷Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma akha nguto, “TATIWE Israilnok Shiikeawe raq namshiq tarü loweatek raq maiqmii nepja ka wirang ronglaq nguta aming kuqtlo. Lanta ara kilamchong armaq phaho lanta piitiip mong kiimaq konü siim piitiip kilamchong kiina saüli kironglaq. Lanta maiqmii phunainotiim ka, maiqmii kongtibi ka, kiimaq maiqmii jam thoti ka jiiqbaiq ronglaq.”

²⁸Kiimaq Lewinok raq aming ka taito. Raüta kra ranaiq na maiqwere kong hingtsam jiiqbaiqto.

²⁹Kiimaq Mosheq raq Lewinok ma nguto, “Ümchaü ranaiq namshiq raq maiqmii khum ka namsetiim kiimaq namphu namnotiim thun kra tsatbaiq lanta TATIWE shiikumkan ramwebi jaqsham miitu kiinong kuqlan she. Kra ningkhan TATIWE raq namshiq ma apaiq achu shiiman kuqto she.”

³⁰Kriimaq anap ranaiq niishe, Mosheq raq mungmaiqse ma nguto, “Namshiq raq phiiptsi chang ngarai tang lan. Shatmaq ümchaü ngi ka thongshi ri hali pum na TATIWE phana miwa nongha. Jursap ngi raq namshiq ngarai kra diike miitu lamlu lo humräü.”

³¹Raütiishe Mosheq ka TATIWE phana hali jang wan nongto. Raüta akha nguto, “Arnok raq phiiptsi chang ngarai tangto. Tsangshiq raq chaq maq sumla phra ashi loto. Raüta kra shomnoqto.

³²Mangchan laüta tsangshiq ngarai ka diikuqlaq. Shatmaq ümniiraq diikuq maü jiila, ümniiraq üsenginok mang thun waiqlaü lakdap kiiwa imang ka alamli riibaiqlaq.”

³³Kiijiishe TATIWE raq treto, “Iman na ngarai tangtibi thun mang ka ilakdap mong wa Ngi raq milam baiqha.

³⁴Ümchaü ümniika kilaq, laüta mungmaiqse ka Ngi raq ümriiba na shea wan chang ngutiwa chong kang kiijaq shea wanlaq. Tsan na tiitsang shat riilaq, irase raq ümniika mishun shea wan. Shatmaq Ngi raq arnok arma tsangshiq ngarai kha na imo tiihoke akhing ka saü wantlo she.”

³⁵Kra ningkhan, TATIWE raq thatsai ashi mungmaiqse khuthaq na tiisaüto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Aron ma chaq saüla pongse sumla tloto.

Atsuq Wan 33

TATIWE Raq Irailnok Ka Sinai Pum Wa Laü Wan Miitu Aming Kuqto

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Arba arwa laüwan ronglaq, ümnaq nai mungmaiqse ünniiraq Ejip mungwa tsuq wan laü thun kra. Laüta Ngi raq Abraham ma, Isak ma kiimaq Jakob ma nai tsangshiq saü asetiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqkang mung kiiniishe laüwan ronglaq.

² Ngi raq rase ashi ka ünniima lamsheake miitu mitiwa kang. Kiimaq Ngi raq Kanannok, Amoraqnok, Hitaiqnok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok kiimaq Jebusaiqnok thun kra ajo mirbaiqha.

³ Namshiq ka hiqpo hiq win mung niishe wawantlan. Shatmaq Ngi ka namshiq rai adam niika wadam mang she. Jamkhano ngukla namshiq ka nilan wanshak shaknok. Kra ningkhan Ngi raq namshiq ka lam niili motiithen baiq riijiiq.”

⁴ Mungmaiqse raq ara tai raüta, tsangshiq ka makphai khüshang hoq trangto. Kiimaq chaq nai kampho laktum thun ka lak mak she riito.

⁵ Jamkhano ngukla TATIWE raq Mosheq ma tsangshiq ma akha chongkuqlaq nguta aming kuqto, “Namshiq ka nilan wanshak shaknok. Ngi ka namshiq rai heashiseli wadamha jiimin, Ngi raq namshiq ka tiisiirai mitiithum baiqha. Ümchaü min, namshiq chaq nai kampho laktum thun kra chhut baiq ronglaq. Kiimaq Ngi raq namshiq rai jamkha sichang wa ka Ngi tiq mithiha.”

⁶ Krai mren, Israilnok raq Sinai Pum ka baiqthü jai miishe ka chaq nai kampho laktum thun ka lak mak she riito.

TATIWE Asi Tombutiip

⁷ Ümtiikiiwa Israilnok raq tsangshiq piitiip ka tei wantlaq, Mosheq raq asii Tombutiip kra piitiip phai na phanshi asha puq na tei wan lili riitlo. Kra tiip ka TATIWE asi Tombutiip ngutlo. Kiimaq ümriiti riwa TATIWE rai bom riwaiso rotlaq, kriiti ka kra tiip na kitlo.

⁸ Kiimaq ümtiikiiwa Mosheq ka kiijaq kitlaq, raüla mungmaiqse ka tsangshiq maiqmii tombutiip kilamchong na chapkitlo. Raüta Mosheq ka tiip mong na minyap wan shaq wiiwii liishat liitlo.

⁹ Mosheq ka tiip mong na nyap wan raüla, ra wa phumda kaü ka sat kitlo. Raüta phumda ka Tombutiip kilam chong kiijaq chapkitlo. Kiimaq TATIWE ka phumda mong maq Mosheq rai riibomdamtlo.

¹⁰ Kiimaq mungmaiqse raq phumda ka Tombutiip kilamchong na chap raü chhi raüla, tsangshiq ka hiq na bum rang riitlo.

¹¹ TATIWE raq Mosheq rai ka mantut na, maiq weshi raq akongtiwe rai riibomtlaq ikha riibomtlo. Kra lot raütiishe Mosheq ka piitiip na hali jang wan nongtlo. Shatmaq jerowe apaiq jaq thüti. Nun se Joshua ka kra Tombutiip niili sitlo.

TATIWE Raq Asenginok Rai Misidamha Nguta Kiqkham Kuqto

- ¹²Mosheq raq TATIWE ma nguto, “Riikhaqli, ümniiraq ngi nang nga ara mungmaiqse arka kra mung na shea wan laq nguta chonglaü. Shatmaq ümniiraq ngi rai ka juwa mitiwa dam haü kriika chongkuq maü dea. Ümniiraq ngi ka aheawiq asaphaü. Kiimaq ümniika ngi rai tsanhea sitlaü ngutlaü.
- ¹³Ikhla, ümchaü ümniiraq jamkho thapthi tlaü kra ngi ma chongkuqlaq. Kra ngu raütiq ngi raq ümjaq ka aheawiq misham kuqlotha kiimaq ümniiraq lungwii tlaü kra jaq ka misham kuq lotha. Tsan na tiitsang shat riilaq, armung arka ümsenginok miitu ümniiraq tseatsiiq wan laü.”
- ¹⁴Kiijiishe TATIWE raq nguto, “Ngi ka ümniirai miwa dam kang. Kiimaq Ngi raq ümniima rekhat ka mitiitang kuq kang.”
- ¹⁵Kiijiishe Mosheq raq treto, “Ümniika naishiq rai wadam maü jiika, naishiq ka arba arwa naq tiiwakiq.
- ¹⁶Ümniika naishiq rai wadam maü riihaü ka, ümniika ümsenginok rai kiimaq ngi rai tsan wa maq sitlaü ngutiika, juro jamkho misap? Ümniika naishiq rai adam sitlaü kriiraqli naishiq ka mangjong maiqse phong wa pong na traishat tiisapkitlo.”
- ¹⁷TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniiraq jamlai wa jaü laü kra phan phan Ngi raq miklo kang. Jamkhano ngukla Ngi raq ümniika aheawiq asapha. Kiimaq Ngi ka ümniima kai khoqriiq tiikang.”
- ¹⁸Kiijiishe Mosheq raq TATIWE ma tiipaiq neato, “Mangchan laüta, ngi ma ümnaq asi makse chat-hit chhainyii kra tiichhi kuqlaq.”
- ¹⁹Kiijiishe TATIWE raq treto, “Ngi raq wiita ikhushü jonghea chhainyii ka üm makki na alea wan mitiichhikuq kang. Kiimaq ümmiki na Ngi raq imang chong asii kra michong kang. Ngi ka TATIWE. Kiimaq Ngi raq juwa tsea tsiiq wan kang kriiti ma mangchan tsii tiichhi kuq tiikang. Kiimaq Ngi raq tsea wan kangti ma mangchan tiitsi kuqtiikang.
- ²⁰Ngi raq ümniima itheaphi ka tiichhi kuq mang. Jamkhano ngukla jurmin itheaphi na liilot mak. Kiimaq chhi raüta atra silot mak.
- ²¹Shatmaq Ngi tho na longkaü ashi asi kiijaq ümniika achap kai mimai.
- ²²Kiimaq ümtiikiwa Ngi asi makse chathit chhainyii liliim kra lea wantlaq akhing na, Ngi raq ümniika longkaü mong na apuse asi kriiba kiijaq mitiichap kang. Lata Ngi ka milea wanha shaq wiiwii Ngi raq ümniika ijaq maq apang mirbaiqha.
- ²³Kra latiishe Ngi raq ijaq ka alam she mirbaiqha. Kiimaq ümniiraq ijainü siim kra michhi haü. Shatmaq itheaphi ka liilot maü.”

Atsuq Wan 34

Thongnai Ngojashe Longpen Wiinai Hainongto

(Tri 10.1-5)

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto “Apha lak wa kiikha longpen anai hailaq. Raüla Ngi raq apha lak awaiqha bomtsi longpen wiinai ümniiraq tiibun baiq laü kra bomtsi hali miwaiq nongha.
- ² Anap ranap na tijelaq. Laüta Sinai Pum khuthaq na Ngi rai riihumwa wara. Kijjaq Ngi rai mirhum haü.
- ³ Ümniirai ahinti jumin wadam maimak. Ara pum tro na maiq jumin khumkai maimak. Kiimaq ara pumji na sku lo minsäü lo, kriimin nyiimjaq tiiphaqkai mai mak.”
- ⁴ Krai mren Mosheq raq longpen anai hali hai nongto. Kiimaq anap ranaiq na ranap chu maq apaiq raq kra longpen wiinai ka pi raüta Sinai Pum khuthaq na, TATIWE raq aming tattaq kra phan phan wawanto.
- ⁵ Kiimaq TATIWE ka phumda mong maq satkito. Raüta kijjaq apaiq rai chapkito. Raüta apaiq asii mang chong, TATIWE kra chongto.
- ⁶ Raütiishe TATIWE ka apaiq miki na lea wanto. Raüta akha riimto, “Ngi, TATIWE ka, Shiikeawe pinthum mangchan tsii rümti kiimaq tsan tsihea maq mangchanti, mokhiq khiq mang phan, kiimaq lungwii tsii jonghea rümti kiimaq pinthum tsapkapti.
- ⁷ Ngi raq ikiq kham bomtsi ka maiq pat pat ahing amun na saüli thütiikang. Kiimaq abi kiimung nai ngarai kra diikuq tiikang. Shatmaq Ngi riika anyungwe ngarai miitu, asetiiim ma kiimaq asaütiim ma kiimaq maiqpat pat tsam na kiimaq patblai na saüli mo tiho ka tiipoi mang mirha.”
- ⁸ Kiimaq Mosheq ka taülaü khiq hiq na bumsaq raüta TATIWE shomnoqto.
- ⁹ Apaiq raq nguto, “TATIWE, ümniika ngohea shaq shaq ngi ma khoqriiq tlaü jiila, ngi raq ümniika naishiq rai adam na wa i nguta tiipaiqnea tiikang. Arnok arka nilan wanshak shak nok. Shatmaq naishiq abi kiimung nai ngarai ka adii riikuqlaq. Kiimaq naishiq ka ümsenginok shaq ma rümshat riilaq.”

Tongshong Ka Anye Ma Tiijanongto

(Ats 23.14-19; Tri 7.1-5; 16.1-17)

- ¹⁰ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ngi raq ümchaü Israilnok rai tongshong tiikang. Tsangshiq rai mantut na Ngi raq ara mangjong hiq na siti maiq mung thun na ümtiikiimin sham mak dongdii phan jaqsham jonghea mishamkuqha. Ngi, TATIWE raq ümtinkhan jonglu wa jaq shamlot tiikang kra maiqse wiita raq she michhi. Jamkhano ngukla Ngi raq namshiq miitu phiipstsi chang jaq she mishamha.
- ¹¹ Ümchaü ranaiq Ngi raq namshiq ma thungtri raütu thun kuq tiikang kra lang ronglaq. Ngi raq Amoraiqnok, Kanannok, Hitaiqnok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok,

kiimaq Jebusaiqnok thun kra namshiq jamkho sinkhu na wawantlan, kra phan phan wiita mijobaiqha.

¹²Namshiq raq jiiwantlan maiq mung thunti rai wehea riija tong naqshong rongkiq. Akhla riihan jiila, namshiq khlaq wan chang hiqbi thiikho bok ma mijaki.

¹³Kra rii na, tsangshiq berong-wacha thun ka arun riibaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq asii khamchong thun ka atiithen riibaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq phra nyung Ashera berong thun ka atiithen riibaiq ronglaq.

¹⁴“Namshiq raq lai hin phra naq shomnoq rongkiq. Jamkhano ngukla, Ngi, TATIWE raq Ngi rai riilongtibi ka ninlot mang.

¹⁵Kra mungti rai namshiq raq wehea riija tongshong raamak. Jamkhano ngukla tsangshiq raq tsangshiqnok thatsang phra kong kra shomnoq tlaq akhing na kiimaq honglu takuq tlaq akhing na, tsangshiq raq namshiq min lomki dam rongkiq nguta, namshiq ka mihea, kiimaq namshiq ka tsangshiqnok phra kong ma honglu na ataakuq pha qsea kra lomdam chang she mijaki.

¹⁶Kiimaq namsetiim raq pong mung maiqse sheare kra molam wan she moraq miraq. Raüla kra nyungre raq tsangwesetiim ka Ngi miimthü raüta lamjiq niishe misheaho. Raüta tsangshiq thatsang phra kong kriishe mitiishomnoqho.

¹⁷“Jin maq phra sumla thun naqhai rongkiq kiimaq naq shomnoq rongkiq.

¹⁸“Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi kra lang ronglaq. Ngi raq jamkho aming kuq kang, kra phan phan Abib jipi lü na ramiishi na saüli Pi Maq Shohü Winsii kra phaq ronglaq. Jamkhano ngukla kra jipi lü na namshiq ka Ejip mung wa laüwan lan.

¹⁹“Loweatek chhikhuse maiqwese rawiichhitlaq kra nai jam nyamse chhikhu nyungtlaq kriika Ngi rii.

²⁰Shatmaq namshiq raq loweatek kumtoq se chhikhu nyungtlaq kriika ijaq wa skuse ashi ka pumsong honglu na kuq lanta dawan lili ronglaq. Namshiq raq kra ijaq wa riwan man jiila, kra kumtoqse dangkong ka atingo buk ronglaq. Maiqwese chhikhuse loweatek ka ijaq wa ada riwan ronglaq. “Ngi phana maiq jumin honglu kechang ahü jaqmii maq sham tiichhiwa maimak.

²¹“Namshiq ma minshiiq sea miitu liipan shi wa ratrok asi. Shatmaq ramiishi ngo ranaiq na jaqsham kai maimak. Arka nithechoji niimin kiimaq tsamjut choji niimin jaqsham kai maimak.

²²“Ümtiikiiwa namshiq raq bunwong tsam nye siqphahotlan kiitiikaq Tsamwi Poi ka klo ronglaq. Kiimaq Lamjaptiip Poi ka liidong wan na petsi anye pansiq phahotlan akhing na klo ronglaq.

²³“Wiishi na jangtsam namshiq maiqwere kunli raq, Ngi TATIWE, Israilnok Shiikeawe ka shomnoq wa ratlo.

²⁴Ngi raq namshiq khaki na maiqmung thun sitlaq kra jobaiq wan jai, lata nam mung hiq trai ka tiijong kewan jai na, ara laktsam poi klotlan akhing na jurmin nammung ka khat wa la nguta manhii mak miraq.

²⁵“Namshiq raq Ngi ma nyamse honglu takuqtlan akhing na, pi maq asho winsii ka Ngi ma honglu na kewan maimak. Tiichhiiwan Poi na ataaphaq han ngam ka anap ranap na tiisaüli naq thü rongkiq.

²⁶“Rawiitek TATIWE jam na, namshiq raq apha shaq shaq bunwong hantlan kra kuq ronglaq. “Skuse ngam lo riimakla chhechhise ngam lo ka akaü nyakpü maq naq lum rongkiq.”

²⁷ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ara bomtsi thun ara awaiq laüta thülaq. Jamkhano ngukla ara bomtsi thaq na seng lata Ngi raq ümniirai kiimaq Israilnok rai ara tongshong wan tiikang ara.”

²⁸Mosheq ka kiijaq TATIWE rai raroq blai ranaiq rawa sidamto. Apaiq raq kra bala dung min siq mak kiimaq kham min nyang mak riito. Apaiq kra longpen wiinai kiijaq tongshong bomtsi thun Aming Roqshi kra waiqto.

Mosheq Ka Sinai Pum Wa Satkito

²⁹Ümtiikiiwa Mosheq ka Sinai Pum maq Aming Roqshi kra piho raüta satkitaq akhing na, atheaphi ka achhai anyii riito. Jamkhano ngukla apaiq ka TATIWE rai riibom shat riito. Shatmaq apaiq riika hemak dea.

³⁰Aron nai mungmaiqse raq Mosheq sham na liito. Kiimaq atheaphi ka achhai anyii chhito. Kiimaq tsangshiq ka apaiq tho na wa ma ahai riito.

³¹Shatmaq Mosheq raq tsangshiq ka heato. Kiimaq Aron nai mung thaq wa welabi thun ka apaiq phana wato. Kiimaq Mosheq raq tsangshiq rai riibomto.

³²Kra jai miishe, Israilnok mungmaiqse kunli she apaiq tro na riitamto. Kiimaq Mosheq raq apaiq ma TATIWE raq Sinai Pum maq akuq thungtri raütu thun ka wiita tsangshiq ma kuqto.

³³Ümtiikiiwa Mosheq raq tsangshiq ma bom ka chongkuq lot taq, apaiq raq atheaphi ka khea maq khup pangto.

³⁴Kiimaq Mosheq ka ümtiikiiwa TATIWE asi Tombutiip na TATIWE rai riibom wa watlaq, apaiq raq akhu pang chang khea ka alin riibaiqtlo. Kiimaq ümtiikiiwa apaiq ka kinphai na dongkitlaq, TATIWE raq apaiq ma aming thun ümchu wa chongkuqlaq nguta kuqtaq kra, apaiq raq Israilnok mungmaiqse ma chongkuqtlo.

³⁵Kiimaq tsangshiq raq atheaphi ka achhai anyii chhitlo. Kra lot raütiishe apaiq raq kra khea maq atheaphi ka TATIWE phana riibom wa nong miwa nong shaq wiiwii, pangshat riitlo.

Atsuq Wan 35

Asii Niitiitsak Ranaiq Thungtri

¹Mosheq raq Israilnok mungmaiqse ka tlotli adam na triitam heato. Raüta tsangshiq ma nguto, “TATIWE raq namshiq ma akha klo ronglaq nguta aming kuqto:

²Namshiq raq minshiiq miitu ka ratrok asi. Shatmaq ramiishi ngo ranaiq ka asii. Kriika Ngi TATIWE ma ramram raüta akiinongkuq niitiitsak ranaiq. Jurwa kra ranaiq na phanshi ra jaq sham raüla kriiti ka atsea baiq chang.

³Asii Niitiitsak Ranaiq ka namshiq jam na pe awa chaq min maimak!”

Asii Tombutiip Miitu Honglu Thun

(Ats 25.1-9)

⁴Mosheq raq Israilnok mungmaiqse tlotli ma nguto, “TATIWE raq akha aming kuqto:

⁵TATIWE ma honglu kuq ronglaq. Maiq loweatek jurwa honglu ke lungwiitlaq, kriiti raq chaq, kampho, riimakla miiki lam wan raüta mikuqlaq;

⁶kiimaq müsaisai raihi-nairai, raiwai, mintiitii rai, kiimaq uni raishii; chhechhi bin maq ataq khea;

⁷sku pongsetiim khü riiqshii maq alo; nintata ngamkhü; akasia pe;

⁸lem na tiinyai chang tel; süse tapan ram ram chang tel na shot chang kiimaq ahomwiq-homseng honglu;

⁹karnelian longseng, kiimaq Ajong Pinthum Ramwe asii kheaphii na nai akhuk na samchang kheaphu na shaq chang longseng thun kra honglu na mikuqlaq.

TATIWE Asi Tombutiip Na Langchang Hupsam Thun

(Ats 39.32-43)

¹⁰“Namshiq phong na taksma tsiimwe khiiqwebi thun ka walanta TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan hupsam wiita klo ronglaq:

¹¹Tombutiip kra, kra shap chang thun kra, kiimaq akii tro tuk chang thun kra, kiijaq langchang khaiq thun kra, tiip riikom sürii chang hupsam thun kra, khetuk chang pumpat thun kra, khamchong thun kra, kiimaq khamjichong bu thun kra;

¹²Tongshong Tek kaü kra, kra pichang pepum wiinai kra, kra pangchang ahap kra, kiimaq kra tukchang kheathum chan tlaq kra;

¹³chamrii kra, chamrii pichang pepum wiinai kra, kiimaq chamrii miirii hupsam thun kra; Shiikeawe ma honglu na akuq winsii thun kra;

¹⁴wa tlü chang lem-khamchong nai kra miirii thun kra; lemsetiim nai kiijaq chaq chang tel kra;

¹⁵homseng honglu chaqchang berong-wacha nai kra pichang pepum wiinai kra; ramram chang tel kra; ahomwiq-homseng honglu kra; Tombutiip na wachang kilamchong na chanchang kheathum kra;

¹⁶honglu na akuq thun kra chaqchang miiki maq alo berong-wacha kra, nai kra mong na miiki maq aklo chiiq kra, berong-wacha pichang pepum wiinai kra, kiimaq kra miirii hupsam thun kra; jaqhechang-nüchhong winpin kra kiimaq kra tiinga chang ahokphi kra;

¹⁷Tombutiip rukchang kheathum thun kra, kra tukchang khamchong thun kra kiimaq khamchong tiinga chang ahokpe thun kra; kra keathung mong na walam kilamchong na chantlaq kheathum kra;

¹⁸tson thun kra kiimaq Tombutiip nai keathung tuk kra tiikha chan chang räü thun kra;

¹⁹kiimaq pinthum tsomhea rohun ramwebi raq Asii Khok na jaqsham wa watlaq akhing na samchang rohun thun, asii khu akhea thun ramwe Aron nai asetiim raq samchang thun kra klo ronglaq.”

Mungmaiqse Raq Tsangshiq Honglu Thun Kuqto

²⁰Kiimaq Israilnok mungmaiqse tlotli ka tiido rang kihoto.

²¹Kiimaq maiq loweatek jurwa hongluke lungwiitlaq kriiti raq honglu ka achhuqchhuq hupsam lam wan räüta, TATIWE asi Tombutiip kra hai miitu kuqto. Tsangshiq raq noqku na langchang hupsam ümchuwa rong ratlaq thun kra wiita kiimaq ramwebi rohun klo chang hupsam rong ratlaq thun kra kun kun lam wan räüta kuqto.

²²Maiq ümchu riiwa kewan lungwiitlaqti thun raq, jechak maiqwe tarü kunli raq, atimiikhiiq na dat chang maiqchi thun, niti thun, jaqtop thun, laktum thun, kiimaq phanrap phanrii tsomhea chaq laktum thun kra lam wan räüta TATIWE ma honglu na kiinong kuqto.

²³Maiq loweatek jujaq niiwa müsaisai raihi-nairai; raiwai, mintiitii rai, riimakla uniraishii; chhechhi bin maq ataq khea; sku pongsetiim khü riiqshii maq alo; riimakla nintata ngamkhü, thun kra lamkuq wanto.

²⁴Kiimaq maiq ümchu riiwa kampho kuqlottlaq, riimakla miiki kuqlotlaqti thun raq tsangshiq honglu ka lam wan räüta TATIWE ma kuqto. Kiimaq maiq juju jaq niiwa akasia pe asiti raq, jaqsham ma lang maitlaq thun kra lamkuq wanto.

²⁵Jechakre jaqsham smabi raq tsangshiq jaq maq aklo, müsaisai raihi-nairai kiimaq raiwai thun, mintiitii rai, kiimaq unirai rongshii maq alo, thun kra lamkuq wanto.

²⁶Kiimaq tsangshiq raq chhechhi bin maq rai pato.

²⁷Kiimaq welabi thun riika karnelian longseng kiimaq laihein longseng thun ka asii kheaphu nai khuk na samchang kheaphu kiijaq tiisap san ma lamkuq wanto.

²⁸Kiimaq süse tapan homseng kiimaq lem thun na tiinyai chang tel, ram ram tel, kiimaq ahomwiq-homseng honglu thun kra lam wan raüta kuqto.

²⁹Israilnok mungmaiqse tlotli raq, jurwa honglu kewan lungwiittlaqti raq, tsangshiq honglu thun ka TATIWE jaqsham miitu lamkuq wanto. Arka apaiq raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

TATIWE Asi Tombutiip Haiti Smabi

(Ats 31.1-11)

³⁰Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE raq Juda phan wa Uri se Bejalel, Hur ma asaü kra tseato.

³¹Raüta Shiikeawe raq apaiq ka apaiq ningkun maq asho awo tiima kuqto. Kiimaq apaiq ma jaqsham sma, asap atsin, taksu tsii ka phanrap awaiq angon jaq sham phaqqhi,

³²athuk atsom jaqsham sürii wan, raüta kra sumla thun kra chaq maq, kampho maq kiimaq miiki maq klo wan sma kuqto;

³³raüta longseng po thun ka chum raüta thang na alo ikha tiihongtha; pe na awaiq angon waiqwun raüta; kiimaq laihein athuk atsom awaiq angon thun jaqsham sma kuqto.

³⁴TATIWE raq apaiq ma kiimaq apaiq jaq treti Ahisamakh se Oholiab, Dan phan wa kriima tsangnai jaqsham tsiimwe khiiqwe phaqqhi kra nanok ahin ma shrinke miitu phaqqhi ka kuqto she.

³⁵TATIWE raq tsangnai ma phanrap phanii jaqsham sma thun ka among na wat raüta shaq wan, sumla sürii wan, müsaisai raihi-nairai kheataq wan; raiwai maq, mintiitii maq, kiimaq unirai riiqshii maq kheataq wan ningkun ka kuqto; kiimaq laihein kheataq phaqqhi min kuqtoshe. Tsangshiq ka phanrap phanii jaqsham atsin siisaaq kiimaq phan phan sumla sürii jaqsham ka atsin siisaaq.

Atsuq Wan 36

¹“Bejalel, Oholiab kiimaq nanok ahinti tsiimwe khiiqwebi, ju miiwa TATIWE raq jaqsham sma phaqqhi kiimaq asap atsin phaqqhi kuqtaq, jurwa asii Tombutiip hai wan miitu phanrap hupsam thun rong ratlaq kra klo asapti thun raq, TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kunli miklolaq.”

Mungmaiqse Raq Kongphiq Pahea Kuqto

²Kiimaq Mosheq raq Bejalel, Oholiab, kiimaq jaqsham smabi ahinti thun wiita TATIWE raq asap atsin phaqqhi kuqtaqi thun kra, kiimaq juju riiwa jaqsham khrumke lungwiitibi thun kra heato. Raüta Mosheq raq tsangshiq ma jaqsham ka phaho rongliishe nguta chongkuqto.

³Tsangshiq raq Mosheq jaqwa Israilnok raq asii Tombutiip hai miitu ümchuwa honglu kuq wantaq hupsam thun kra jaüto. Shatmaq Israilnok mungmaiqse riika tsangshiq honglu ka Mosheq ma wranap tek kuq wan ruqli kuqto.

⁴Kiijiishe jaqsham smabi kra jaqshamtibi thun ka Mosheq phana kito.

⁵Raüta Mosheq ma tiitaito, "TATIWE raq jaqsham chang aming kuqtaq kra klo miitu hupsam ümchuwa rong ratlaq kriithaq niimin mungmaiqse riika pahea achan ana she kuq wantlo."

⁶Kra ningkhan Mosheq raq mungmaiqse ma piitiip kunli na asii Tombutiip hai miitu jurmin honglu kewan raa mak she nguta aming tatto. Krai mren Mungmaiqse raq honglu ka kuq wan mak she riito.

⁷Hupsam ümchuwa honglu na ake wan kun she kra dongdii min jaqsham tlot raütiimin achan anashe riito.

TATIWE Asi Tombutiip Ka Haito

(Ats 26.1-37)

⁸Kra jaqshamtibi phong na pinthum jaqsham smabi thun raq TATIWE Asi Tombutiip ka haito. Tsangshiq raq kra tiip ka müsaisai raihi-nairai khea ka raiwai, mintiitii rai, kiimaq unirai raishii ka riishot riishaq raüta ataq kiimaq cherubim sumla phong ka khea kiijaq achhang raüta awaiq khea thum thun roqshi ka adam na triiche raüta haito.

⁹Kheathum thumshi kriika ajong alu na mren mren siisaq riito. Alu nü na mitar roqshi ri anai, ajong nü na mitar nai nai siisaq riito.

¹⁰Tsangshiq raq kheathum thumbiingi ka adam na thumshi maq tiijsaq triiche chhangto. Kiikhiisii hali thumbiingi kiimin adam na thumshi ma tiijsaq chhangto.

¹¹Kiimaq tsangshiq raq awakom setiim ka khea wai phusetiim maq chhangto. Raüta kheathum jong kaü nai ri kinphai nü siim na tiikop chhangto. Tsangshiq raq apha thum kaü kiijaq kra awakom thun ka roqbiingi tiikop chhangto.

¹²Tsangshiq raq apha kheathum diim kaü kiijaq awakom ka roqbiingi tiikop chhangto. Kiimaq thumnai ngojati kiiiii min awakom ka roqbiingi hali apha thumti kraii adam na triichesaq chang tiihong chhangto.

¹³Kiimaq tsangshiq raq chaq maq khaiq thun ka roqbiingi kloto. Ara khaiq thun armaq kheathum kaü wiinai ka adam na triichesaq saq bat chang tiihongto.

- ¹⁴Kra raütiishe tsangshiq raq Tombutiip pangchang ka, chhechhi bin maq ataq kheathum kaütiim ka roqshi ri thumshi kloto.
- ¹⁵Tsangshiq kra kheathum kaütiim ka ajong alu na mren mren siisaq taqto. Alu nü na mitar roqshi ri atsam kiimaq ajong nü na mitarnai nai siisaq kloto.
- ¹⁶Raüta tsangshiq raq thum biingi ka adam na asiim nü maq triiche saqsaq thumjong kaü ashi ma tijatlii chhangto. Kiimaq kriiwa thumtrok kra hali thum jong kaü ashi ma tijatlii chhangto.
- ¹⁷Kra raütiishe tsangshiq raq kra kheathum kaü ashi atiisup wanti siim kriijaq awakom ka roq biingi tiikop chhangto. Kiimaq kheathum kaü nai ngojati siim kra jiimin kiikhiisii hali, awakom ka roq biingi hali tiikap chhangto.
- ¹⁸Raüta tsangshiq raq miiki maq khaiq ka roq biingi kloto. Arka ara kheathum kaü wiinai ka adam na triichesaq saq apang chang dum ka diimshi ma tijatlii chang tiihongto.
- ¹⁹Kiimaq tsangshiq raq apang chang ka diimnai ri hali tiihong nongto. Diimshi ka sku pongsetiim khü ka rongshii maq loto. Kiimaq diimshiti kriika nintata ngamkhü maq kloto. Arti ka akhuthaq na pang miitu.
- ²⁰Kiimaq tsangshiq raq Tombutiip haichang ariikom ka akasia pe maq rusansan tiichap raq raq kloto.
- ²¹Kra ariikom ashi ka adü lu nü na mitar blai kiimaq ajong nü na sentimitar roqtrok ri trok.
- ²²Raüta ariikom wiinai niika arong ka rusansan tipi ikha wanghap ri na anai nai chhaq tiihongto. Raüta ariikom wiinai ka adam na triiche saqsaq riichang tiihongto. Ariikom thun wiita ka ara arong ka rusansan tipi ikha siisaq tiihongto.
- ²³Tsangshiq raq shemai siim miitu ariikom thun ka roqnai kloto.
- ²⁴Kiimaq kra ariikom thun ka tiichap hi hi riichang ahokphi diimliim ka kampho maq roqblai kloto. Ariikom ashi miitu arong wiinai kra tiichap chang hokphi ka diim nai nai riito.
- ²⁵Kiimaq tsangshiq raq Tombutiip shekhu nü siim na shongchang ariikom thun ka roqnai hali kloto.
- ²⁶Kiimaq kampho maq ahokphi diim ka roqblai kloto. Ariikom ashi miitu ahokphi diim ka anai nai kloto.
- ²⁷Kiimaq Tombutiip tiipjai nü siim na shenyap nü siim na shongchang ka, tsangshiq ariikom ka trok kloto.
- ²⁸Kiimaq ashok wiinai na shongchang ariikom anai kloto.

²⁹Riita ara tiipshok na shongchang ariikom wiinai ka ajichong maq adam na ra na saülili triichhop saq saq chang kloto. Kra ashok wiinai ri na shong chang ariikom wiinai ka akhiisii kloto.

³⁰Krai mren ariikom thun tlotli ka tiichat riito. Kiimaq ahokphi kampho maq aklo diim ka roqshi ri trok riito. Ariikom ashi hokphi na anai nai chhaq riito.

³¹Kiimaq tsangshiq raq akasia pe maq atuk chang pumpat thun ka roqshiri biingi kloto. Tombutiip siimko na tihong miitu pumpat kii ka pumbiingi tihongto.

³²Kiimaq siimko nü na shongchang ariikom thun miitu ka pumpat kii ka pumbiingi hali tihongto. Kiimaq shemai siim na shongchang ariikom thun kra miitu pumpat kii ka biingi kloto.

³³Khetuk wiijam riingea tiithiba wa pumpat kii ka ariikom thun among jam ba maq riita konü siim maq riita konü siim na nyilili riichang.

³⁴Tsangshiq raq ariikom thun ka chaq maq job loto. Raüta ariikom thun kiijaq chaq maq alo awakom thun ka tihongto. Arka pumpat pum kra akom mong na tlat hihi re raüta khetuk miitu kloto. Ara pumpat pum thun armin chaq maq job hihi na loto.

³⁵Kiimaq tsangshiq raq achan chang khea thum ka müsaisai raihi-nairai maq, raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq trai trai raüta taqto. Raüta kiijaq awaiq angon rai maq cherubim sumla thun kra chhangto.

³⁶Raüta tsangshiq raq ara kheathum ara chanchang kham ka blai akasia pe maq haito. Raüta ara kham blai ka chaq maq loto. Raüta kham blai kiijaq chaq maq atiiq khaiq thun kra tiikop hihiq tihongto. Kiimaq tsangshiq raq ara kham thun ara tiinga hihi shongchang ajichong diim ka kampho maq blai kloto.

³⁷Kiimaq Tombutiip mong na nyap wa chang kilü na chan chang khea thum ka tsangshiq raq müsaisai raihi-nairai maq, raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq traihihi raüta taqto. Raüta sumla awaiq angon rai maq kiijaq chhang raüta tiimii khiiqto.

³⁸Tsangshiq raq ara kheathum ara chanchang ka kham biingi kloto. Raüta kham thun arjaq tiikophihi khaiq thun kloto. Kiimaq kham khupo thun ka chaq maq joptlii loto. Kiimaq kiijaq tihong chang pumpat kiisetiim kriimin chaq maq loto. Kiimaq kham thun tiichap chang ahokphi diim thun biingi ka miiki maq kloto.

Atsuq Wan 37

Tongshong Tek Klo

(Ats 25.10-22)

¹Kiimaq Bejalel raq Tongshong Tek ka akasia pe maq kloto. Alu nü na 110 sentimitar, ajong nü na 66 sentimitar, kiimaq adü lu nü na 66 sentimitar haito.

²Raüta apaiq raq kriika chiisan chaq maq among thun nai akii thun kra jopto. Kiimaq akii tro thun ka chaq maq kongto.

³Kiimaq apaiq raq apichang chaq maq awakom komblai kloto. Raüta kra komblai ka tek jichong ahok blai kra siim na siimko na kom nainai tiikopto.

⁴Kiimaq apaiq raq akasia pe maq tek pichang pe pum pumnai kloto. Kra pum wiinai ka chaq maq trotam na jopto.

⁵Raüta kra pepum wiinai ka awakom tek siim siimhap ri na atiikop kra mong kiimaq tlea saqsaq na reto.

⁶Kiimaq apaiq raq tek pangchang apen ka chiisan chaq maq kloto. Alu nü na 110 sentimitar kiimaq ajong nü na 66 sentimitar haito.

⁷Kiimaq apaiq raq chaq maq cherubim kaü nai tiiqto.

⁸Kra kaü wiinai ka tek pangchang hap thaq na siimhap ri thaq na kaüshi shi kloto. Apaiq raq kra kaü wiinai ka tek pangchang kra diimshi ma tijatlii ikha kloto.

⁹Kra cherubim kaünai ka khariikhok na riilii riilii tek pangchang pen thaq kriijaq kloto. Kiimaq tsangnai rakong ka atiiipii raq raq raüta tek pangchang pen kra ra maq pangtlii na kloto.

Shiikeawe Ma Akuq Honglu Winsii Thüchang Chamrii Kloto

(Ats 25.23-30)

¹⁰Kiimaq apaiq raq chamrii ka akasia pe maq haito. Alu nü na 88 sentimitar. Ajong nü na 44 sentimitar. Adii lu nü na 66 sentimitar haito.

¹¹Raüta apaiq raq arka chiisan chaq maq jopto. Raüta akii tro ka chaq maq kongto.

¹²Kiimaq apaiq raq chamrii tro kongchang pen ka ajong nü na 75 milimitar maq kongto. Raüta akong tro na chaq maq kopto.

¹³Apaiq kra pichang awakom blai chaq maq kloto. Raüta ara komblai ka siimblai ri na hokpe blai kiijaq tiikopto.

¹⁴Kra chamrii pichang pepum wiinai siimhap ri na rechang awakom thun ka chamrii kii thocho kiijaq tiikopto.

¹⁵Apaiq raq apichang pepum wiinai ka akasia pe maq kloto. Raüta chap maq trotam na jobto.

¹⁶Kiimaq apaiq raq chamrii krai langchang winpin thun ka chiisan chaq maq kloto. Arthun ka: pletsetiim thun, kok thun, tsabum thun, kiimaq spiqtai honglu kechang nüchhong winpin thun kra kloto.

Lem-khamchong Kloto

(Ats 25.31-40)

¹⁷Raüta Bejalel raq lem-khamchong ka chiisan chaq maq kloto. Apaiq raq lem-kham jichongdiim nai kham ka chaq maq tiiqto. Raüta lem-kham ka tsomhea pepü maq, kiimaq pepü ashun dong phahosetiim kiimaq pepü jaq thun kriika kham-chong krai pumshi kiiwiili siisaq kloto.

¹⁸Kiimaq lem-khamchong kriiwa ka siimko nü wa akü ka kütsam tsam chhaq sü kütrok kloto.

¹⁹Kra kütrok kiijaq aheawiq atsomwiq maq pepü ka atsam tsam siisaq Almon pepü ka apü pha wan ashun nai pepü jaq thun kriimin nong nong maq kloto.

²⁰Kra lem-khamchong niika pepü ka atsomwiq püblai asi. Kra pepü ka Almon pepü ashun nai pepü jaq kriimin nong nong asi.

²¹Kra lem kü siimhap ri na kütsam tsam chhaq sitlaq kriijaq akütek chongji niika pepü shun pha wan ka achhuq chhuq asi.

²²Apü shun thun, akü thun, kiimaq lem-khamchong thun ka chaq bushi kriili tiiq raüta aklo.

²³Apaiq raq lem-khamchong kriijaq tiidahihi tochang lem thun ka miishi kloto. Kiimaq apaiq raq lemsetiim kiijaq wa tiinii chang kiipsetiim kiimaq trei winpin setiim ka chiisan chaq maq siisaq kloto.

²⁴Apaiq raq lem-khamchong nai kra miirii hupsam thun kra klo miitu ka chaq 35 kilogram maq kloto.

Homseng Honglu Chaqchang Berong-wacha Kloto

(Ats 30.1-5)

²⁵Kiimaq Bejalel raq akasia pe maq homseng honglu chaqchang berong-wacha ashi kloto. Kriika tsingblai riito. Alu nü na 45 sentimidar kiimaq ajong niimin 45 sentimidar, kiimaq adii lu nü na 90 sentimidar riito. Kiimaq tapshok blai na arong blai kriimin bushi wiili aklo riito.

²⁶Kiimaq apaiq raq kra khuthung kra, akii tro siimblai ri kra, kiimaq arong blai wiita thun kra chiisan chaq maq siisaq jopto. Raüta akii tro thun ka chaq maq kongto.

²⁷Kiimaq apaiq raq chaq maq kra pichang awa komnai kloto, raüta siimkonai ri na akii tho na tiikopto, apichang pepum wiinai ka siimhap ri na resaq saq riichang tiikopto.

²⁸Kiimaq apaiq raq apichang pepum ka pumnai wiita akasia pe maq kloto. Raüta chaq maq jopto.

Ramram Chang Tel Nai Honglu Hom seng Kloto

(Ats 30.22-38)

²⁹Kiimaq apaiq raq asii ramram chang tel kra kiimaq ahomwiq-homseng honglu kra khum na nyat chang homseng riishottlaq ikha kloto.

Atsuq Wan 38

Honglu Chaqchang Berong-wacha Kloto

(Ats 27.1-8)

¹Raüta Bejalel raq honglu thun kra chaq chang akasia pe maq berong-wacha ashi haito. Kriika tsingblai riito. Alu nü na 2.2 mitar kiimaq ajong nü niimin 2.2 mitar. Kiimaq adii lu nü niika 1.3 mitar.

²Kiimaq apaiq raq arong ka tapshok blai akii kiijaq rongblai kloto. Kra arong blai wiita berong-wacha krai bushi wiili haito. Apaiq raq kra trotam na miiki maq jobaiqto.

³Kiimaq apaiq raq berong-wacha krai lang chang hupsam thun kriimin kloto. Kriithun ka arthun ara: winpin thun, belcha thun, nüchhong winpin thun, khaiq thun, kiimaq wa tso chang winpin thun kra kloto. Arthun hupsam ka miiki maq siisaq kloto.

⁴Kiimaq apaiq raq miiki maq wa chaq chang jinchiq kloto. Raüta kriika berong-wacha aki kong chang takiq kiijaq berong-wacha mong na, among jam tiithi ba kiijaq tiihongto.

⁵Kiimaq apaiq raq apichang awakom blai miiki maq kloto. Raüta kra komblai ka ashokblai jong ri kiijaq tiikopto.

⁶Kiimaq apaiq raq apichang pepum wiinai ka akasia pe maq kloto. Raüta kriika miiki maq trotam na jopto.

⁷Raüta kra pum wiinai ka berong-wacha siimhap ri na awa komnai nai sitlaq kra mong na tlea hihi reto. Kra berong-wacha ka pepen maq aklo. Kiimaq among ka liilea.

Miiki Maq Jaqhe Chang Nüchhong Pin Kloto

(Ats 30.18)

⁸Kiimaq apaiq raq miiki maq jaqhe chang nüchhong winpin nai kra shong chang kham ka jechakre TATIWE asi Tombutiip kilamchong na jaqshamti chamni phong kriimaq kloto.

TATIWE Asi Tombutiip Tro Ruk

(Ats 27.9-19)

⁹Apaiq raq TATIWE asi Tombutiip tro keathung ruk chang ka müsaisai raihi-nairai kheathum taqto. Shemai nü siim ruk chang kheathum thun ka alu nü na 44 mitar riito.

¹⁰Raüta kra kheathum thun tiikha chan chang ka miiki maq alo khamchong roqnai. Kra khamchong thun tiichap chang ka miiki maq alo hokphi diim roqnai kiimaq khaiq thun nai riiq pum kiisetiim kampho maq alo kriimin nong nong.

¹¹Shekhu nü siim kheathung ruk chang kriimin kiikhiisii adam kloto.

¹²Kiimaq shenyap nü siim keathung ruk kheathum thun kriika alu nü na 22 mitar. Kiimaq kham thun ka roqshi. Kiimaq khamchong tiichap chang ajichong diim thun ka roqshi. Kiimaq khaiq thun nai riiq pum kiisetiim kampho maq aklo kiimin nong nong.

¹³Kiimaq shedong nü siim keathung, maiq nyapwa chang lam kilü nü niwa ruk kriimin ajong nü na 22 mitar.

¹⁴⁻¹⁵Kra kilamchong maq siimhap ri siim niika, aruk chang kheathum ka ^{6.6} mitar. Kiimaq kham ka atsam chhaq kiimaq kham tiichap chang ahokphi diim kiimin atsam tsam chhaq sii.

¹⁶Kra keathung trotam na ruk chang kheathum thun ka wiita müsaisai raihi-nairai maq ataq siisaq.

¹⁷Kra kham thun tiichap chang ahokphi diim thun ka miiki maq alo siisaq. Kiimaq khaiq thun, riiq pum kiisetiim thun, kiimaq khamchong khupo pangchang thun ka kampho maq alo siisaq. Keathung trotam na khamchong thun shongtaq kriika chaq maq alo riiq pum kiisetiim maq siisaq khamnai kham heawea thun na chanhihi triicheto.

¹⁸Kra kilamchong na chanchang kheathum ka müsaisai raihi-nairai maq raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq trai trai raüta ataq kiimaq rai maq atsomwiq awaiq angon chhang raüta aklo. Kriika alu nü na 9 mitar kiimaq adü lu nü na 2 mitar. Keathung ruk chang kheathum kra niq ri ri sii aklo.

¹⁹Kra kilamchong kheathum chantlaq kriika khamchong blai ajichong tiichap chang ka miiki diim thaq na atiichap. Kra chanchang khaiq thun, kham khupo pangchang thun, kiimaq kham heawea na tihong chang riiq pum kiisetiim thun ka kampho maq aklo siisaq.

²⁰Kiimaq Tombutiip wukhu shapchang tiikha chan chang khaiq thun kiimaq keathung tro ruk chang kheathum chan chang khaiq thun ka miiki maq siisaq aklo.

TATIWE Asi Tombutiip Haima Alang Jin-ngam Thun

²¹ TATIWE asi Tombutiip longpen anai na Aming Roqshi awaiq kra thüchang tiip kra hai miitu ja ajin ümchuwa lang wantaq thun weawea räüpot ka arthun ara riito. Kra hupsam thun rong raa tlaq wea wea räüpot ka Mosheq raq achu miraa nguta aming akuq. Kiimaq kra räüpot waiqthüti ka Lewinok ramwe Aron se Ithamar wokhong maq jaqsham wanti raq waiqto.

²²Uri se Bejalel apaiq ka Hur ma asaü Juda phan wa kriiwe raq phanrap phanrii jaqsham ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

²³Apaiq jaqthütiwe ka Oholiab riito. Apaiq ka Ahisamakh se. Apaiq ka Dan phan wa. Apaiq ka among na awat raüta sumla waiqti, ariikom süriiti, kiimaq apaiq ka müsaisai raihi-nairai maq, raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq khea taqti.

²⁴Asii Tombutiip kra hai miitu TATIWE ma akiinong kuq wan chaq tlotli ka mung raq langtlaq tok maq shin kiita kilogram hingshi riito.

²⁵Kiimaq mung maiqse maiq weataq kriiwa kampho ka mung raq langtlaq tok maq shin kiita 3,430 kilogram riito.

²⁶Riita maiq mang wea akhing na maiqwere loweatek raq mung raq langtlaq tok maq shin raüta akuq kampho kiimin tlotli ka achu hali riito. Maiq mang wea akhing na mang waiq wantaq maiqwere thun wiioqnai maiq, riimakla kriima maiqla lin she thun ka tlotli 603,550 riito.

²⁷Riita kra kampho kiiwiika, 3,400 kilogram ka asii Tombutiip na shongchang khamchong thun hokphi jichong diim shi shi kra haima wato kiimaq kheathum atuk chang khamchong thun hokphi jichong diim thun klo miika, diimshi kloma 34 kilogram wato.

²⁸Raüta abung 30 kilogram kampho tiichongtlaq kriimiika, Bejalel raq achan chang riiqkii pumsetiim, khamchong na tiikop chang khaiq thun, kiimaq khamchong khupo thun kra jop miitu langto.

²⁹Kiimaq TATIWE ma kiinong kuqtaq miiki ka tlotli 2,425 kilogram riito.

³⁰Riita armiika apaiq raq TATIWE asi Tombutiip na wachang kilamchong kham thun hokphi diim thun kra, miiki maq aklo berong-wacha kra berong-wacha mong na jinchiq kaü thun kra, kiimaq berong-wacha miirii laihein hupsam thun tlotli kra kloto.

³¹Kiimaq Tombutiip tro na keathung ruk chang khamchong hokphi diim thun kra, kiimaq keathung mong na wachang kilamchong na kham chong thun shongtaq hokphi diim thun kra, kiimaq Tombutiip tro na shong chang khaiq thun kra kiimaq tombutiip keathung trotam na ruk chang khaiq thun kra klo ma langto.

Atsuq Wan 39

Ramwebi Rohun Kloto

(Ats 28.1-14)

¹Bejalel nai akongtibi raq raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq pinthum athuk atsom rohun ramwebi raq Asii Khok na shiikumpan jaqsham tlaq akhing na samchang taqto. Tsangshiq raq ramwe rohun thun ka Aron miitu ka Mosheq lümaq TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

²Tsangshiq raq asii kheaphu ka müsaisai raihi-nairai, raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii maq kiimaq chaq rai shot raüta taqto.

³Tsangshiq raq chaq ka pisaisai diimsetiim tiiqto. Raüta kiiwa pisaisai diim ransetiim hanto. Raüta kra diimsetiim maq müsaisai raihi-nairai kra, kiimaq raiwai, mintiitii, kiimaq uniraishii kra riishot raüta khea ka taqto.

⁴Kiimaq tsangshiq raq asii kheaphu kra pha lam na batsaq paqchang kheapen senai anai taqto. Raüta asii kheaphu kra asiim wiinai na tiikop chhangto. Krai mren kra dü na tiikopsaq sam chang tiihongto.

⁵Kiimaq atsomwiq chhüshat chang shinket kheaphu kriimin arthun rai phan phan kra riishot raüta taqto. Raüta ara shinket ka asii kheaphu kra tiinapsaq na phushi ma tiija tlii tiikop chhangto. Arka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

⁶Kiimaq tsangshiq raq karnelian longsengpo setiim ka kloto. Raüta chaq posetiim mong na akhok setiim hai raüta shaqto. Raüta arthun arka kai taksma jaqshamti raq Jakob setiim mang roqshi ri wenai mang kra adam na tiihong raüta shaqto.

⁷Kiimaq tsangshiq raq ara tiihongtaq posetiim arka phaqlam na batsaq samtlaq asii kheaphu kriithaq na shaqto. Arka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan maiq phan phan roqshi ri phan nai kra mang pon na tiihongto.

Khuk Na Samchang Kheaphu Kloto

(Ats 28.15-30)

⁸Kiimaq tsangshiq raq khuk na samchang kheaphu kiimin arthun phan phan rai thun armaq asii kheaphu taqtaq kiikhiisii awaiq angon chhang raüta taqto.

⁹Kra kheaphu ka tsingblai kiimaq riingea riingea wenai ma wetlii kloto. Alu nü na 22 sentimitar kiimaq ajong nü niimin 22 sentimitar.

¹⁰Raüta tsangshiq raq ara kheaphu thaq na longseng athii tsinhea phan posetiim ka alen alen na tiichap raq raq len blai kloto. Apha lenti kiijaq tsangshiq raq rubi longseng po, topaj longseng po, kiimaq garnet longseng po thun kra tiihong shaqto.

¹¹Kiimaq lennai ngojati na, emarel longseng po, saphir longseng po, kiimaq diamond longseng po thun kra tiihong shaqto.

¹²Kiimaq lemtsam ngojati na, turkuois longseng po, agat longseng po, kiimaq amethyst longseng po thun kra tiihong shaqto.

¹³Kiimaq lenblai ngojati na, beril longseng po, karnelian longseng po, kiimaq jaspas longseng po thun kra tiihong shaqto. Ara longseng po thun arka chaq riikom thun aklo mong na wat raüta tiihong shaqto.

¹⁴Kra longsengpo thun loweatek roqshiri ponai kra mong niika Jakob setiim weroqshi ri wenai mang kra among na wat raüta waiq raq raq tiihongto. Kriika Israilnok maiq phan phan roqshiri phan nai kra mang pon na waiq thüto.

¹⁵Kiimaq tsangshiq raq khuk na samchang kheaphu miitu ka chiisan chaq maq sairaü ka triiwat hi hi raüta sairaü ashi kloto.

¹⁶Kiimaq tsangshiq raq chaq ngam mong na wat raüta atiihong ponai kloto. Kiimahali chaq maq sairaü anai kloto. Raüta kra sairaü wiinai ka khuk na samchang kheaphu akhupo siim nü ashok wiinai kiijaq tiikopto.

¹⁷Raüta tsangshiq raq chaq sairaü wiinai ka awakom wiinai mong kiijaq tiipha shatto.

¹⁸Kiimaq kra sairaü anai tho kriika chaq riikom tiihong wattaq kiijaq hali tiipha shatto. Akha raüta arka phaqaq lam na tiipha shattaq asii kheaphu khaki nü siim kiijaq tiipha shatto.

¹⁹Kiimaq tsangshiq raq chaq maq awakom anai hali kloto. Raüta kra wiinai ka khuk na samchang kheaphu hiq nü nü siim wiinai kiijaq tiikopto. Arka kra kheaphu among nü nü siim kiijaq asii kheaphu kraii tiinap saq na tiikopto.

²⁰Kiimaq tsangshiq raq chaq maq awakom ka komnai hali kloto. Raüta kra komnai ka phaqaq lam maq paq samtlaq asii kheaphu kra paq chang kra kheaphu wiinai sup wan khaki nü siim hiq nü nü kiijaq, asii kheaphu hiq nü nü siim akii tho kiijaq atsomwiq kheaphu chhiishat chang shinket kra thaqaq na tiikopto.

²¹TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan, tsangshiq raq khuk na samchang kheaphu awakom wiinai ka asii kheaphu na awakom wiinai kiijaq raiwai maq aklo raülo kriimaq tiipha shatto. Kraii mren khuk na samchang kheaphu ka chhü na shattlaq shinket kra thaqaq na tiinap saq phataqtaq tiikopshat miraq. Kraii mren khuk na somtlaq asii kheaphu ka wanli wiili tiipaq mak miraq.

Ramwebi Rohun Abi Min Kloto

(Ats 28.31-43)

²²Samtong jong asii kheaphu takiq na among na samchang ka unirai raiwai maq siisaq taqto.

²³Raüta khupo na tlat saq dangkong na hongsam chang pu kriika akii tro na tiichaiki mak chang miitu rai maq ataq lam maq taq wantlii tiihongto.

²⁴⁻²⁶Raüta samtong hiq nü na akii tro trotam na pomegernet petsi thun ka müsaisai raihi-nairai maq, kiimaq raiwai maq, mintiitii rai maq, kiimaq uniraishii maq ataq thun kra chiisan chaq maq alo konta posetiim rai tiihea raq raq raüta paqto. Arka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

²⁷Tsangshiq raq samhong thun ka Aron nai asetiim miitu kloto.

²⁸Kiimaq bannin khuphok, khuphok ransetiim, raihi-nairai maq ataq patulong setiim,

²⁹kiimaq müsaisai raihi-nairai maq kiimaq raiwai rai, mintiitii rai, kiimaq uniraishii maq ataq khea shinket, raüta atsomwiq rai maq achhang khea thun ka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

³⁰Kiimaq tsangshiq raq khum kiinongke saqse laktum ka chiisan chaq maq kloto. Raüta tsangshiq raq kra laktum mong na wat raüta, “TATIWE Ma Akiinongke Wishe” nguta waiqto.

³¹Tsangshiq raq laktum ka khu na bannin khuphok khaki na raiwai maq aklo raülo maq tiikop khatto. Arka TATIWE Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

Jaqsham Ka Lotto

(Ats 35.10-19)

³²Kiimaq TATIWE asi Tombutiip miitu jaqsham chang ümchuwa sitlaq kriika kun kun she lotto. TATIWE raq Mosheq ma aming tattaq kra phan phan Israilnok raq jaqsham ka phanrap phanrii kloto.

³³Raütiishe tsangshiq raq Tombutiip nai amii akhiiq hupsam thun ka tlotli, khaiq thun, ariikom thun, riiqse pum thun, khamchong thun, kiimaq khamjichong diim thun kra;

³⁴apangchang sku pongsetiim khü riiqshii maq alo diim thun; apangchang nintata ngamkhii maq aklo diim thun; achan chang kheathum thun;

³⁵Tongshong Tek among na longpen wiinai asi kra, kra pichang pepum wiinai kra, kiimaq apang chang ahap kra;

³⁶chamrii kiimaq kra miirii thun kra, kiimaq Shiikeawe honglu na akuq winsii thun kra;

³⁷kiimaq lem-khamchong chiisan chaq maq aklo, lemsetiim thun, kiimaq lem rai langchang miirii thun kra, kiimaq lem na tiinyai chang tel;

³⁸kiimaq chaq berong-wacha; ram ram chang tel; ahomwiq-homseng honglu kra; Tombutiip na wachang kilamchong na chantlaq kheathum kra;

³⁹miiki maq aklo berong-wacha nai amiirii jinchiq kaü kra, kra pichang pepum wiinai kra, kiimaq berong-wacha rai lang chang amiirii hupsam thun kra; ahechang-nüchhong winpin nai kra tiichap chang ahokphi diim kra;

⁴⁰Tombutiip keathung tro na ruk chang kheathum thun kra kiimaq kra khamchong thun nai khamchong tiichap chang hokphi diim thun kra; keathung ruk kilamchong na changchang kheathum thun kra kiimaq atiikha chan chang raü thun kra; Tombutiip tiikha chan chang khaiq thun kra; kiimaq Tombutiip mong na langchang hupsam thun kra;

⁴¹Kiimaq tsomhea rohun ramwebi raq Asii Khok na samchang rohun miirii thun kra: asii miirii thun ramwe Aron nai asemi raq samchang thun kra Mosheq ma lamkuq wanto.

⁴²Israilnok raq jaqsham thun tlotli ka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto.

⁴³Kiimaq Mosheq raq hupsam thun ka wiita shrira liito. Raüta tsangshiq raq jaqsham ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan dea kloto nguta liito. Kiimaq Mosheq raq kra hupsam thun ka shiimanto.

Atsuq Wan 40

TATIWE Asi Tombutiip Shong Nai Akiinongke

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Apha wan jipi wa jiha ranaiqshi na TATIWE asi Tombutiip ka shonglaq.

³Laüta kra mong na Aming Roqshi thüchang Tongshong Tek ka tothülaq. Kiimaq kra khaki na khok tuk chang kheathum kra chanlaq.

⁴Kiimaq chamrii ka do wanlaq laüta apaiq miirii hupsam thun ka kriithaq na thülaq. Kiimaq lem-khamchong kiimin jam mong na lam wanlaq. Laüta lemsetiim thun ka kriithaq na tiihong thülaq.

⁵Kiimaq chaq berong-wacha homseng honglu chaq chang ka Tongshong Tek khaki na tolaq. Kiimaq Tombutiip na nyap wachang kilü kheathum kra chanlaq.

⁶Laüta Tombutiip rinkea na honglu thun chaq chang berong-wacha kra tiihonglaq.

⁷Kiimaq jaqhe chang nüchhong-win pin ka Tombutiip nai berong-wacha liipan na tiihonglaq. Laüta kiijaq kham tiimali thiilaq.

⁸Kiimaq Tombutiip keathung tro ka kheathum maq ruklaq. Laüta anyap wa chang kilamchong na kheathum ka chanlaq.

⁹“Kra laütiishe Tombutiip nai kiijaq lang chang hupsam thun tlotli ka asii ramkham tel maq nei laüta kiinong kuqlaq. Raüla kriika asii she miraq.

¹⁰Kra jai miishe, berong-wacha nai kra miirii hupsam thun ka asii ramkham tel maq nyat laüta kiinong kuqlaq. Raüla kriika wiita siirairai she miraq.

¹¹Kiimahali ahechang-nüchhong winpin nai kra tiichapchang ahokphi diim kra akhiisii hali kiinong kuqlaq.

¹²“Laüta Aron nai asemi ka Tombutiip kilamchong tho na shea wanlaq. Laüta tsangshiq ma pü tiishi jühe ronglaq nguta chonglaq.

13Laüta Aron ma ramwe rohun thun kra tiisam kuqlaq. Laüta akhum na asii tel ma nyat laüta ramkuqlaq. Akha klo laüta apaiq ka kiinong kuqlaq. Kra räula apaiq raq iramwe jaq sham räuta Ngi mishkumpan milot.

14Laütiishe asetii kra shea wanlaq. Laüta samtong thun ka tsangshiq ma tiisam kuqlaq.

15Kra laüta tsangshiq ka awe jamkho asii ramkham tel ma nyat laüta kiinong kuqlaü kiikhiisii, tsangshiq kiimin ramkham tel maq nyat laüta kiinong kuqlaq. Kra rihaüla tsangshiq ka ramwebi ja räuta Ngi shiikumpan jaqsham milot. Ara ramkham tel maq nyattlaü ariiraq tsangshiq ka pattup pat-sa ramwebi ma mitiija wan.”

16Kiimaq TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan Mosheq raq wiita kloto.

17Krai mren tsangshiq raq Ejip mung ka baiqthü li maq rawii wiinai she angu na kra rawii wa apha wan jipi lüwa jiha ranaiqshi na TATIWE asi Tombutiip ka shongto.

18Kiimaq Mosheq kra Tombutiip khamchong hokphi diim thun kra tiihongto. Räuta ariikom thun kra tiihongto. Räuta khetuk chang riiqpum kii thun kra tiihongto. Räütiishe khamchong thun kra shongto.

19Räuta apaiq raq Tombutiip shap chang kheathum thun kriimaq shapto. Räuta kriithaq na ralipti kriimiishe shap nongto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

20Kra räütiishe apaiq raq longpen wiinai kra lamto. Räuta Tongshong Tek mong niishe thüto. Räuta apaiq raq tek pichang pepum wiinai ka awakom mong na tlea reto. Räuta apang chang ahap kiimaq pangto.

21Räütiishe apaiq raq tek ka Tombutiip mong niishe thüto. Räuta atuk chang kheathum kriishe chanto. Akha klo räuta apaiq raq Tongshong Tek ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan khetuk maq rai thüto.

22Kiimaq apaiq raq chamrii ka Tombutiip mong na khetuk kilü chantaq kriimaq kinphai na shekhu nü siim na tothüto.

23Räütiishe kra chamrii na TATIWE ma honglu na akuq winsii thun kriishe thüto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

24Räuta apaiq raq Tombutiip mong na lem-khamchong kriishe toto. Kriika shemai nü siim na, chamrii rai khariire na tiihong toto.

25Kra räütiishe apaiq raq kiijaq TATIWE makki na lemsetiim thun ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan tiiniito.

26Kiimaq apaiq raq chaq berong-wacha kriishe Tombutiip mong na thüto. Kriika atuk chang khea chantlaq kra khaki na tothüto.

²⁷Raütiishe ahomwiq-homseng honglu kra TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan wa na chaqto.

²⁸Raüta apaiq raq Tombutiip kilamchong na chan chang kheathum kriishe chanto.

²⁹Raüta kiijaq kra kilamchong kheathum chantaq khaki na honglu thun chaq chang berong-wacha kriishe tiihong thüto. Raüta kriijaq apaiq raq wiipumtam-chaqtlii honglu kra takuqto kiimaq rai-awong honglu kra kuqto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

³⁰Kiimaq apaiq raq ahechang-nüchhong winpin ka Tombutiip nai berong-wacha liipan na tiihong thüto. Raüta kra kham maq tiima thüto.

³¹Kiimaq Mosheq, Aron, kiimaq asemiim raq tsangshiq jaq nai hokphi ka kiijaq heto.

³²Kriika ümtiikiiwa tsangshiq ka Tombutiip mong na watlaq riimakla berong-wacha na watlaq akhing na, TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan tsangshiq jaq nai hokphi ka kiijaq hetlo.

³³Kiimaq Mosheq raq Tombutiip tro keathung nai berong-wacha tro ka kheathum chan raüta ruk thüto. Raüta kra keathung ruk kilamchong ba ka kheathum chan raüta shaqto. Akha apaiq raq phanrap jaqsham ka kunli tlotto.

TATIWE Asi Tombutiip Thaq Na Phumda Sitlo

(Wea 9.15-23)

³⁴Kiijiishe Tombutiip ka phumda raq pang wanto. Kiimaq TATIWE asi makse chathit chhainyii liliim raq Tombutiip ka mong wanto.

³⁵Atinkhan chhainyii rai kha na Mosheq ka Tombutiip mong na nyap walot mak riito.

³⁶Kra phumda ka Tombutiip kiiwa ra na lambaiq wan lili raütüq, Israilnok raq tsangshiq piitiip ka ahin na laü wan lili riitlo.

³⁷Kra phumda kiijaq siruq wiiwii, tsangshiq raq tsangshiq piitiip ka ahin na tiisot wan mak phan riito.

³⁸Tsangshiq ka bintang jüngi mung na manglaü wawantlaq akhing tlotli na, tsangshiq raq TATIWE asi dea nguta phumda ka Tombutiip thaq na ranaiq na chhitlo kiimaq rawa niika walütu kaü ka Tombutiip thaq na nyai raitlaq kra chhitlo.

Lewi

Lewi 1

Wiipuntam Maq Chaqtlii Honglu

- ¹ TATIWE raq Mosheq ka TATIWE Asi Tombutiip maq heato. Raüta apaiq ma arthun thungtri raütu ka kuqto.
- ² Arka Israilnok raq tsangshiq raq honglu takuq tlaq akhing na lang wan miitu kuqto. Arka jurwa nyamse honglu takuq tlaq akhing na, riimakla aminsaü ashi takuq tlaq akhing na, lo riimakla asku ashi takuq tlaq akhing na, riimakla achhechhi kong wa ashi takuq tlaq akhing na lang chang.
- ³ Apaiq raq aminsaü kong wa ashi ka wiipuntam maq chaqtlii honglu na takuq tlaq akhing na, apaiq raq minsäü pongwe ka nyeajokjok hea jamlai ami atsi min ahü kechang. Apaiq raq kra TATIWE asi Tombutiip rinkea na kewan ratlo. Kra raütiq TATIWE raq apaiq ka mitao wan.
- ⁴ Kriiwe raq nyamse khupo na ajaq maq sham chang. Kiimaq kra nyamse ka apaiq ngarai thun tiikhoi miitu takuqto nguta mitao wan.
- ⁵ Apaiq raq kra minsäü pongwe ka kiijaq ataa miraq. Kiimaq Aron phan ramwebi raq ngam tijai ka TATIWE ma mikuq. Raütiishe Tombutiip kilamchong tho na berong-wacha sitlaq kra arong shokblai ri wiita na ngam tijai ka miwan.
- ⁶ Kra raütiishe apaiq raq ngamkhü ka akoq miraq. Raüta ngam ka achum miraq.
- ⁷ Kiimaq ramwebi raq berong-wacha kiijaq chin pan thun kra aheawiq miphong. Raüta wa maq michaq.
- ⁸ Tsangshiq raq ngamphu thun ka wa na michaq. Akhupo nai ngampü thun kiimin nong nong michaq.
- ⁹ Kriiwe raq among wa apukji thun nai ahok thun kra kham maq heraatlo. Raüta kiijaq jaqshamti ramwe raq kra honglu ngam thun kra berong-wacha na wiita michaq baiq. Ara phaqsea-honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.
- ¹⁰ Kiimaq kriiwe raq honglu na asku phong wa sku ashi lo riimakla achhechhi kong wa ashi takuq tlaq jiila, kriika apongwe kiimaq akhum nyeajokjok ami atsi jammin ahü riichang.
- ¹¹ Apaiq raq nyamse ka berong-wacha shekhu nü siim na tachang. Kiimaq ramwebi raq ngam tijai ka berong-wacha siimblai ri wiita na miwan.
- ¹² Kiimaq kriiwe raq ngam ka aphu maq chumlot jai she, kiijaq jaqshamti ramwe sitlaq kriiraq ngam phu thun ka wiita, akhupo kiimaq ngampü thun kiimin nong nong maq wa na michaq.

¹³Kriiwe raq among wa apuk aji thun nai awühokpe wiinai thun kra kham maq he ratlo. Kiimaq ramwe raq honglu ngam thun ka TATIWE ma mikuq. Raüta ngam tlotli ka berong-wacha na michaq. Ara phaqsea honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

¹⁴Kiimaq kriiwe raq chaqtlii-honglu ka wushi la kuq raüla, kriika haütao kaü keraatlo. Riimakla paro kaü riichang.

¹⁵Ramwe raq kra berong-wacha na kechang. Adang kong maq rapkhat khat raüta, tsea chang. Raüta akhupo ka berong-wacha na chaq chang. Atiijai ka berong-wacha siim na tiisa baiq chang.

¹⁶Raüta apaiq raq wushi tsiq pukpo nai among wa apukji thun ka lambaiq chang. Raüta berong-wacha maq shedong nü siim na wabun tsobaiq tlaq kiina baiqkai chang.

¹⁷Apaiq raq wushi maa ka arakong wiinai maq sham raüta, arakongnai ka panbaiq mak miili panthit angam ka chai baiq chang. Raüta wiipumtam maq berong-wacha na chaq chang. Ara phaqsea-honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

Lewi 2

Wong Honglu

¹Ümtiikiiwa maiq weshi ra raq wong honglu TATIWE ma kuqtlaq, apaiq raq kra kongkhu wongwin ma thaü chang. Raüta apaiq raq olip tai nai homseng ka kriithaq na thiichang.

²Raüta Aron phan ramwe jaq na kewa chang. Kiijaq jaqshamti ramwe raq kiiwa jaqphi shi wongwin kra milam kiimaq olip tai kra kiimaq homseng thun ka tlotli milam. Kra raütiishe berong-wacha na TATIWE ma tlotli akuq la na ngamrea ikha wa na chaq raüta mikuq. Ara phaqsea-honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

³Kriiwa chantlaq wong-honglu bung kriika ramwebi rii she. Arka asii pinthum. Jamkhano ngukla arka phaqsea-honglu TATIWE ma kebung atiichong.

⁴Kra honglu ka winsii watum na koraüta alum jiila, kriika pi maq shohü winsii riichang. Kriika bunwong win wa olip tai rai shot raüta ako theapakpak winsii moraq miraq. Riimakla, wongwin olip tai rai ashot riimakla biskut ka olip tel maq nyat raüta kechang.

⁵Kiimaq kra honglu winsii ka jinpen pintam na ako jiila, kriika bunwong win ka olip tai rai ashot riichang. Shatmaq pi maq sho ka maimak.

⁶Kra winsii ka atiibun riichang. Raüta olip tai ka kriithaq na nyukchang. Laüta ümniiraq honglu ka kechang.

- ⁷Kiimaq kra honglu winsii ka pintak na ako jiila, kriika bunwong win ka olip tai rai alum riichang.
- ⁸Laüta kra TATIWE ma honglu na lam wan laq. Laüta ramwe jaq na kuq laq. Apaiq riisheti q kra berong-wacha na milam wan.
- ⁹Ramwe raq kriiwa phanshi se ngamrea ikha lam raüta, tlotli TATIWE ma akuq ikha mikuq. Raüta apaiq raq kra berong-wacha na wa na michaq. Ara pha qsea-honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.
- ¹⁰Kriiwa abung tiichongtlaq honglu thun kriika ramwebi riishe. Arka asii pinthum. Jamkhano ngukla pha q sea honglu TATIWE ma akuq wan kii bungshe.
- ¹¹Ümniiraq TATIWE ma wong-honglu kuqtlaü kii jaq pi maq sho raüta klo maimak. Ümniiraq raq TATIWE ma pha q sea honglu kuqtlaü na ümtiikiimin pi maq shot raa mak, riimakla ngiq ngu maq shot maimak.
- ¹²Rawiitek namshiq wak wa püwong kham ra dong pha toqphaq tlan kriiwa TATIWE ma honglu na kewan ratlo. Shatmaq kriika berong-wacha na wa maq chaq raamak.
- ¹³Wong-honglu kuq tlan tek na shum ka tiinang ruq ronglaq. Jamkhano ngukla shum ka ümnaq nai Shiikeawe liipan na tongshong wan lan kra la na sitlo. (Ümniiraq shum ka honglu kuqtlaü tek na tiinang ruq riilaq.)
- ¹⁴Ümtiikiiwa ümniiraq apha shaq shaq adong man wan kriiwa piwong kham ra honglu TATIWE ma kuq wan tlaü tek na, kriika wa na ako laüta riimakla, atiiwin thaü laüta kuq wan lili riilaq.
- ¹⁵Laüta olip tai kra kriithaq na thiilaq. Kiimaq kriithaq na homseng kra thiilaq.
- ¹⁶Raütiishe ramwe raq kra pha qsea honglu ka tel asi ba kra lam raüta ngamrea ikha wa na michaq kiimaq homseng ka tlotli TATIWE ma pha qsea-honglu na mikuq.

Lewi 3

Rintii Honglu

- ¹Ümtiikiiwa maiq ashi ra raq aminsaü kong wa ashi ka rintii-honglu na kuq jiiq, kriika minsaü pongwe riimakla akaü akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü riichang.
- ²Kriiwe raq ajaq maq nyamse khupo na shamchang. Raüta nyamse ka TATIWE asi Tombutiip na walam kilam chong kii jaq ta chang. Raüta Aron phan ramwebi raq ngam tiijai ka berong-wacha siimblai ri na miwan.
- ³Kiimaq arthun ngamrea ka TATIWE ma pha qsea-honglu na mikuq: among wa ngampü thun kra.

⁴Akeapo wiinai kra kiimaq kiiwa ngampü thun kra, kiimaq atsan wa ngamhea pinthum ba kra.

⁵Ramwebi raq arthun ngamrea arka chaqtlii-honglu thun kraï adam na berong-wacha kiijaq michaq. Ara phaqsea-honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

⁶Kiimaq sku ashi riimakla chhechhi ashi ka rintii-honglu na kuq räüla, kriika apongwe lo riimakla akaü kechang. Shatmaq kriika akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü riichang.

⁷Kiimaq maiq weshi ra raq sku ashi kuq räüla,

⁸apaiq raq ajaq maq nyamse khupo na shamchang, räütiishe Tombutiip rinkea na tachang. Räüta ramwebi raq ngam tiijai ka berong-wacha siimblai ri na miwan.

⁹Kiimaq arthun ngamrea ka phaqsea-honglu na TATIWE ma mikuq: Apü thun kra, amai ta wa apü asi thun kra maichong arai kong rii tiinap maq tap chang, kiimaq among wa apü thun ka wiita,

¹⁰akeapo wiinai kiimaq kiiwa ngampü thun kra, kiimaq atsan wa ahea pinthum ba kra kechang.

¹¹Kiijaq ramwe jaqshamti raq arthun ngam rea ka berong-wacha na TATIWE ma phaqsea-honglu na mikuq.

¹²Kiimaq maiq weshi ra raq chhechhi ashi ka alu na kuq räüla,

¹³apaiq raq ajaq maq nyamse khupo na sham chang. Räütiishe nyamse ka Tombutiip rinkea na tachang. Räütiishe ramwebi raq ngam tiijai ka berong-wacha siimblai wiita na miwan.

¹⁴Kiimaq arthun ngamrea ka TATIWE ma phaqsea-honglu na kechang: among wa ngampü thun tlotli kra,

¹⁵akeapo wiinai kra kiimaq kiiwa ngampü thun kra, kiimaq atsan wa ngamhea pinthum ba kra kechang.

¹⁶Räüta ramwe raq arthun ara berong-wacha na TATIWE ma phaqsea-honglu na tsan tiiheali michaq. Ara ngampü thun ka tlotli TATIWE rii siisaq.

¹⁷Israilnok phongwa ju riimin ngampü ka pha q maimak. Riimakla ngam tiijai kiimin pha q sea mai mak. Ara tri ka Israilnok raq ümriiba niili shong nga räümin pattup pat-sa lang wan ruq riichang.

Lewi 4

Sapmak Lam Maq Ngarai Atang Miitu Honglu

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto,
- ² Israilnok phong wa jurwa sapmak lam maq ngarai tangtlaq kiimaq TATIWE aming thun jintlaq, kriiti raq arthun tri ara lang chang nguta chongto.
- ³ Kiimaq Ramwe Ajong Pinthumwe raq ngarai tang raüla mung khuthaq ashut klo raüla, apaiq raq minsäü pongwe are, akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra lam wan raüta apaiq ngarai miitu TATIWE ma honglu na take chang.
- ⁴ Apaiq raq minsäü pongwe ka Tombutiip rinkea na mihe wan. Raüta ajaq maq minsäü pongwe khupo na misham. Raütiishe kiijaq TATIWE man na mitaa.
- ⁵ Kra raütiishe Ramwe Ajong Pinthumwe raq minsäü pongwe tiijai ka wiijam milam. Raüta Tombutiip mong kiina milam wan.
- ⁶ Raüta ajaqshi ka minsäü tiijai na mitsam. Raüta asii kheathum khok rai chang chan tlaq khaki na jang miishe mibat.
- ⁷ Kra raütiishe apaiq raq ngam tiijai wiijam ka lam raüta Tombutiip mong na homseng honglu berong-wacha arong blai kiijaq minei. Raüta ngam tiijai abung ümchuwa tiichongtlaq kriika Tombutiip rinkea na honglu chaq chang berong-wacha jichong kiijaq minyuk baiq.
- ⁸ Ara minsäü pongwe ngam kiiwa apaiq raq ngampü thun ümchuwa sitlaq kra wiita milam. Among wa atsan among na ngampü ümchuwa sitlaq kra wiita milam.
- ⁹ Akeapo wiinai kra kiijaq ngampü thun kra nong nong, kiimaq atsan wa ngamhea pinthum ba kra milam.
- ¹⁰ Raüta ramwe raq, arthun ngampü kra milamho. Raütiishe chaqtlii-honglu kuqtlag kiikha berong-wacha kiijaq michaq. Arka apaiq raq rintii-honglu ngamrea jamkho chaq tlaq kiikhiisii michaq.
- ¹¹ Shatmaq apaiq raq kra ngamkhü ka, angam thun wiita, akhupo kra, ahokpe thun kra, kiimaq among wa atsan among thun wiita apukji kiimin nong nong milamho.
- ¹² Raüta arthun ka kem phai na hiq ba asii apii chang riimak ba ngampü wabun raükitlaq ba kiina milamho. Raüta apaiq raq kiijaq chin phong chaq raüta kriithaq michaq baiqki.
- ¹³ Kiimaq Israilnok mungmaiqse tlotli raq hemak lam maq ngarai tangtaq, raüta TATIWE aming thun wa aming ashi jin raüta shuttaq jiika,
- ¹⁴ kiijiishe ngarai ka klo kaidea nguta tsangshiq raq asapri li she, mungmaiqse tlotli raq ngarai miitu honglu ka minsäü pongwe are ashi ngarai-honglu kra ke chang. Tsangshiq raq kra TATIWE asi Tombutiip na lam wan chang.

- 15** Kiimaq mung welabi raq tsangshiq jaq maq kra minpongse khupo na sham chang. Raüta kra kiijaq ta chang.
- 16** Kiimaq Ramwe Ajong Pinthumwe raq minpongwe tiijai ka wiijam lam raüta Tombutiip jam mong na milam wan.
- 17** Raüta ajaq shi ka ngam tiijai na mitsam. Kiimaq ngam tiijai ka khetuk kheathum chantlaq kra khaki na jang miishi mibat.
- 18** Apaiq raq ngam tiijai wiijam ka Tombutiip mong na homseng honglu kechang berong-wacha siimblai ri wiita na arong blai kiijaq minei. Raüta kiiwa abung tiichongtlaq ngam tiijai ka honglu kechang Tombutiip kinphai na berong-wacha jichong kiijaq miraübaiq.
- 19** Kra raütiishe apaiq raq ngampü thun kra lam raüta berong-wacha na na michaq.
- 20** Raütiishe apaiq raq ngarai-honglu minsäü pongwe jamkho takuq tlaq kiikhiisii hali ara minsäü pongwe armin honglu na mikuq. Kiimaq apaiq raq akha mungmaiqse ngarai miitu honglu takuq tlaq arai mren tsangshiq ngarai ka midii kuq.
- 21** Kra raütiishe apaiq raq minsäü pongwe maa kra piitiip phai na milamho. Raüta apaiq raq apaiq maiqmii ngarai miitu minsäü pongwe honglu na akuq chaq kitaq kiikhiisii wa na chaqbaiq kai chang. Arka mungmaiqse raq ngarai tangtaq kra tiisiibaiq miitu akuq honglu.
- 22** Kiimaq mungtuwe raq hemak lam maq ngarai tangtaq, raüta TATIWE aming thun kiiwa aming ashi jin raüta shuttaq jiika,
- 23** kiijiishe apaiq ma apaiq ngarai kra tiichhi kerii li she, apaiq raq apaiq honglu ka chhechhi pongwe ashi akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra lam wan chang.
- 24** Apaiq raq ajaq maq chhechhi pongwe khupo na misham. Raüta berong-wacha maq shekhu nü siim na, chaqtlii-honglu ke chang ba kiijaq mitaa. Arka ngarai tiisii miitu ataakuq honglu.
- 25** Ramwe raq ajaqshi ka ngam tiijai kiijaq mitsam. Raüta berong-wacha siimblai ri na arong blai kiijaq minei. Raüta kiiwa chantlaq abung ngam tiijai ka berong-wacha jichong kiijaq minyuk.
- 26** Kra raütiishe apaiq raq ngampü thun ka tlotli, rintii-honglu nyamse ataakuq jamkho wa na chaqtlaq kiikhiisii hali, wa na michaq. Mungtuwe ngarai tangtlaq miitu ka ramwe raq akha ngarai miitu honglu take chang raüla apaiq ngarai ka adii mirkuq.
- 27** Kiimahali nokmaiqse phong wa maiq weshi ra raq sapmak lam maq, ngarai tangtaq, raüta TATIWE aming thun kiiwa aming ashi jin raüta shuttaq jiika,

²⁸kiiishe apaiq ngarai kra tiichhi kerli she, apaiq raq apaiq honglu ka chhechhi kaü ashi akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra lam wan chang.

²⁹Raüta apaiq raq ajaq ka chhechhi kaü khupo na misham. Raüta kra nyamse thun chaqtlii-honglu thun take chang berong-wacha maq shekhu nü siim kiijaq mitaa.

³⁰Kiimaq ramwe raq ajaq shi ka kra ngam tiijai na mitsam. Raüta berong-wacha siimblai na arongblai kiijaq minei. Kiimaq kiiwa chantlaq ngam tiijai ka berong-wacha jichong kiijaq minyukbaiq.

³¹Kra raütiishe apaiq raq ngampü thun ka wiita milambaiq. Arka rintii-honglu na ataakuq ngam maa thun wa jamkho lambaiqtlaq ikha milambaiq. Raüta apaiq raq ngampü thun ka berong-wacha na michaq. Krai mren ara khiimsang ka TATIWE ma tsan tiheali miraq. Akha ramwe raq kriiwe ngarai miitu honglu ka mitaa kuq. Kiimaq apaiq ngarai ka midiikuq.

³²Kiimahali maiq weshi raq apaiq ngarai honglu na ke ma sku lam wan raüla, kriika akaü riichang kiimaq nyeajokjok akhum na jamlai ami atsi ahü riichang.

³³Apaiq raq ajaq maq nyamse khupo na misham. Raüta kra berong-wacha maq shekhu nü siim na chaqtlii-honglu nyamse thun take chang ba kiijaq mitaa.

³⁴Ramwe raq ajaq shi ka ngam tiijai na mitsam. Raüta berong-wacha shokblai ri na arong blai kiijaq minei. Raüta ngam tiijai abi tiichongtlaq kriika berong-wacha jichong kiijaq minyukbaiq.

³⁵Kra raütiishe apaiq raq ngampü ka wiita milam. Arka rintii-honglu na ataa sku ngampü lamtlaq ikha milam. Raüta apaiq raq wa na phaqsea-honglu kra i adam na TATIWE wa na michaq. Akha ramwe raq kriiwe ngarai miitu honglu ka mikuq. Kiimaq apaiq ngarai ka midiikuq.

Lewi 5

Ngarai-Honglu Kechang Khü Akha Thun

¹Arthun ngarai klo raüla ngarai honglu kechang miraq. Maiq weshi ra ka rung na hakhi kewa miitu tiieha raüjaq, apaiq raq jamlai wa chhitaq kra chong mak, riimakla ani maq taitaq kra hakhi kuq mak raüla, kra kha miitu apaiq ka chamchao raa dongdii.

²Kiimaq maiq ashi ra raq hemak lam maq apii ashe phan kra ajaq maq than sham rat raüla, bom shiiton atsai arki ngam maa ngu i, kra ngu raüla apaiq ka ashe miishe mijaki. Kiimaq apaiq raq kra thoheri li she apaiq ka ashutwe miishe mijaki.

³Kiimahali maiq ashi ra raq sapmak lam maq maiq khum wa adong ashe ashi phan kra ajaq maq than rat raüla, jamlai phan li jiimin, apaiq raq kra tho ka heraüla, apaiq ka ashutwe miishe mijaki.

⁴Kiimaq maiq ashi ra raq, tiima ra mak miili, sinkiitiq bomrai raüla, jamlai phan na seng raüta bom raü min, apaiq raq kra jiqkangdea nguta tho heraüla, apaiq ka ashutwe she mijaki.

⁵Ümtiikiiwa maiq ashi ra ka shuttlaq, apaiq raq maiqmii ngarai ka tiidii raa dongdii.

⁶Kiimaq apaiq ngarai kra tham miitu apaiq raq TATIWE ma sku kaü ashi, riimakla chhechhi kaü ka honglu na kewan ratlo. Raüta kriiwe ngarai miitu ramwe raq nyamse ka honglu na mitaa.

⁷Kiimaq maiq weshi ra raq sku kaü lo kiimaq chhechhi lo kriimin kuqlot mak raüla, apaiq raq apaiq ngarai tham miitu TATIWE ma haütaü kaünai riimakla paro kaünai ka honglu na kewa ratlo, kaüshi ka ngarai-honglu miitu kiimaq kaüshi ka chaqtlii-honglu miitu kewan ratlo.

⁸Apaiq raq kra wushi kaü nai ka ramwe ma kewan chang. Raüla ramwe raq ngarai-honglu ma kechangti wushi kaü kra kongkhu honglu na mikuq. Apaiq raq adangkong ka attiingoq miraq shatmaq akhupo ka pantlii ka panbaiq mak miili mitsat.

⁹Raüta atijjai wiijam ka berong-wacha siim na miwan. Kiiwa chantlaq tiijai wiijam ka berong-wacha jichong kiijaq mitiichaü baiq. Arka ngarai tiikhoi miitu honglu.

¹⁰Kra raütiishe apaiq raq wushi kaüshiti kriishe chaqtlii-honglu miishe mikuq. Arka thungtri na chongtlaq kra phan phan miraq. Ara chongtlaq akha ramwe raq kriiwe ngarai miitu honglu ka mikuq. Kiimaq apaiq ngarai ka adii mirkuq.

¹¹Kiimaq maiq weshi ra raq haütaü kaünai riimakla paro kaünai kriimin kuqlot mak she raüla, apaiq raq bunwong win kilogram shi ka ngarai-honglu miitu lam wan chang. Apaiq raq kiijaq olip tai ka thii mai mak. Riimakla homseng min thii maimak. Jamkhano ngukla arka ngarai-honglu. Wong-honglu riimak.

¹²Apaiq raq kra ramwe ma lamke wan chang. Ramwe riishe ngamrea ikha kiiwa ajaq na jaqkhon shi kra mihin. Raüta TATIWE ma wiita akuq ikha mikuq. Raüta apaiq raq kra berong-wacha na phaqsea-honglu akuq ikha wa na michaq. Arka ngarai shiikhoi miitu akuq honglu.

¹³Ara chongtlaq akha ramwe raq kriiwe ngarai honglu ka mikuq, kiimaq apaiq ngarai ka midiikuq. Kiiwa abung tiichongtlaq bunwong win ka wong-honglu akuq wa ramwe ma kuqtlaq ikha ramwe riishe miraq.

Tiitham-Honglu Thun

- ¹⁴ TATIWE raq Mosheq ma arthun tri raütu kuqto.
- ¹⁵ Maiq ashi ra raq sapmak lam maq TATIWE ma asii honglu ake chang wa kuqmak dea laq baiq raüla, apaiq raq kra kuq mak dea riitaq kra miitu TATIWE ma tiitham-honglu kenong chang. Kriika sku pongwe ashi riimakla chhechhi akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra kechang. Kra thii ka mung raq langtlaq thii riikhaq li maq kechang.
- ¹⁶ Apaiq raq ake chang wa kuq mak dea tlea baiqtaq kriika keraa dongdii. Kiimaq kriithaq na amet shishi khu na roqnai tliip raüta keraatlo. Apaiq raq kra ramwe jaq na mikuq. Kiimaq ramwe riishe kra nyamse ka kriiwe ngarai miitu mitaakuq. Kiimaq apaiq mra ka midiikuq.
- ¹⁷ Kiimahali, maiq ashi ra raq, sapmak lam maq TATIWE aming thun kiiwa aming poshi ra kriila jin raüla, apaiq ka ashutwe she miraq. Krai mren apaiq ka atsa chang miraq. Kiimaq apaiq riika dok rashe.
- ¹⁸ Apaiq raq ramwe ma thiitham-honglu kenong chang. Arka sku pongwe riimakla chhechhi akhum nyeajokjok ami atsi jam min ahü kra ke ratlo. Kra thii ka mung raq langtlaq tri maq riikhaqli kechang. Ramwe raq kra sapmak lam maq atang ngarai miitu honglu ka mitaakuq. Kiimaq apaiq ngarai ka midiikuq.
- ¹⁹ Arka apaiq TATIWE ma ngarai tangtaq kra miitu tiitham-honglu.

Lewi 6

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma arthun tri raü thun kuqto.
- ² TATIWE ma honglu kechang miraq, maiq ashi ra raq ngarai tang raüjaq. Arka maiqmii Israilnok phan raq apaiq jaq na phanshi ra miitu kongphiq kha hupsam atiithü kra janguq mak raüjaq, riimakla arewe jaq wa phanshi ra hupsam huk raüjaq, riimakla arewe jaq wa phanshi ra laoho raüjaq,
- ³ riimakla arewe hupsam phanshi ra amo arki miitu arot chong raüjaq, kiimaq apaiq raq kra hupsam ka hum mak dea nguta arot atiitum raüjaq, honglu kechang miraq.
- ⁴⁻⁵ Ümtiikiiwa maiq weshi ra raq arthun ngarai klo raüla, apaiq raq arot akiq raüta jamlai phan hupsam wa lam hotaq, kra miitu ka asongke ratlo. Ümtiikiiwa apaiq shut phit kra sap jiiq, kra ranaiq apaiq raq hupsam tatiwe ma kra hupsam thii ka wiita thamke ratlo. Kriithaq na amet shishi khu na roqnainai maq thamke ratlo.
- ⁶ Apaiq raq ramwe jaq na apaiq thiitham-honglu ka TATIWE ma sku pongwe riimakla chhechhi akhum nyeajokjok jamlai ami atsi ahü kra kewan chang. Kra thii ka mung raq lang tlaq thii riikhaq li maq kewa chang.

⁷Ramwe raq kriiwe ngarai miitu honglu ka mitaakuq. Raüla apaiq ngarai ka midiikuq.

Wipumtam Chaqtlii-Honglu Thun

⁸TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

⁹apaiq raq Aron nai asetiim ma chaqtlii-honglu thun kra miitu arthun thungtri raütu ara kuqlaq nguta chongto. Chaqtlii-honglu ka rawa minru berong-wacha niili thüchang. Kiimaq wa ka rawa minru chaq ruqli chaq chang.

¹⁰Raütiishe ramwe raq, adü na müsaisai raihi-nairai khea samtong jong kra nai müsaisai raihi-nairai khea patulong kra sam raüta, berong-wacha tapkhu na tiiphongtlaq ngampü tsai raq ada ala wabun tiiphongtlaq kra tsoq baiq chang. Raüta kriithun ka berong-wacha tho kiijaq riichom phong chang.

¹¹Kra raütiishe apaiq raq adü wa khea ka klai chang. Raüta apaiq raq kra wabun ka piitiip phai na asii hiq ba kiina lamho raüta raübaiq kai chang.

¹²Kiimaq berong-wacha na wa sitlaq kriika tiinyai chaq ruqli riichang. Kriika ümtiikiimin tiimat baiq mai mak. Wranaptek ramwe raq chin ka anye thümchaq wali li riichang. Raüta chaqtlii-honglu ka kriithaq na aheawiq tri thüli li riichang. Raüta rintii-honglu ka chaq lili riichang.

¹³Berong wacha wa ka wranaiqshe tiinyai chaq wan ruq li riichang. Ümtiikiimin tiimatbaiq raamak.

Wong-Honglu Thun

¹⁴Wong-honglu thungtri raütu ka arthun ara. Aron phan ramwe raq wong-honglu ka TATIWE ma berong-wacha khaki na kechang.

¹⁵Kra raütiishe apaiq raq bunwong wongwin kiiwa jaqkhon shi ajaq na mitso. Kiimaq tel kri milam. Raüta kriithaq na homseng honglu kriishe mithii. Raütiishe apaiq raq TATIWE ma berong-wacha na tlotli akuq rii na ngamrea ikha mikuq. Ara khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali miraq.

¹⁶⁻¹⁷Kiiwa chantlaq abung ka ramwebi raq miphaq siq. Kriika winsii ma pi maq shohü maq kochang. Raüta asii khok Tombutiip TATIWE asi rinkea kiimaq phaqq chang. Arka TATIWE ramwebi rii she nguta phaqqsea-honglu akuq kiiwa phea kuqtlo. Arka asii pinthum, ngarai-honglu nai thiitham-honglu thun kuqtlaq kiikha.

¹⁸Arka maiqpat ümchuwa saü wantlaq, kiijaq Aron saüse phan maiqwere thun raq TATIWE ma akuq wa tsangshiq rii she apheakuq nguta phaqqsiq wan ruq riichang. Maiq ahinti ashi ra raq ara phaqqsea-honglu ara jaq miila sham raüla arjaq asii ningkun asi kriiraq kriiti ka mishthenbaiq.

¹⁹TATIWE raq Mosheq ma arthun thungtri raütu kuqto.

²⁰Arka Aron phan wa ramwe ma shong wan tri raütu. Apaiq ka ramwe ma shong wantlaq ranaiq na, apaiq raq TATIWE ma bunwong win kilogram shi honglu na kechang. (Arka ratili na ranaiqtek wong-honglu kuqtlaq kiichu). Khoko ka ranap na kiimaq khoko ka raji na kechang.

²¹Arka tel rai shot chang. Raüta jinpen pintam na kochang. Raütiishe atiibun riichang. Raüta wong-honglu kuqtlaq ikha kechang. Kra khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali miraq.

²²Arka maiqpat ümchuwa saü wantlaq na, Aron saüse phan wa maiqwe re loweatek juwa Ramwe Ajong Pinthum jaqshamtlaq kriiti raq ara honglu ara kechang. Arka TATIWE ma honglu na akuq ikha tiithumpak chaq chang.

²³Ramwe raq wong-honglu kuqtlaq arwiika akhiisiimin nü na thii raamak. Tiithumpak wa na chaq ratlo.

Ngarai-Honglu Thun

²⁴TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

²⁵Aron nai asetiim ma ngarai-honglu thungtri arthun ara kuqlaq nguta chongto. Ngarai-honglu ma akuq nyamse ka berong-wacha maq shekhu nü siim na wa na chaq chang nyamse honglu thun takuqtlaq kriiba na ta chang. Arka asii pinthum honglu.

²⁶Ara nyamse ka honglu na taketiwe ramwe raq ara ngam ka asii ba, TATIWE asi Tombutiip rinkea maq phaqaq chang.

²⁷Maiq ahinti ashi ra raq ara ngam na than raüla riimakla hupsam maq ara ngam phu na tiithan raüla, asii ningkun asi kriiraq mitiithenbaiq. Kiimaq khu akhea phu thaq na ara ngam tijjai arla chhit raüla, kriika asii hiqba maq hebaiq chang.

²⁸Kiimaq hamlii tak ara ngam lumchang kriika atiibun riibaiq raa dongdii kiimaq kra tak ka koti tak jiika aheawiq maq atsiiq riibaiq chang. Raüta kham maq aheawiq baihihi raüta hechang.

²⁹Ramwe tajamti maiqwere raq ara honglu ngam ka aphaq dam mimai. Arka pinthum asii.

³⁰Shatmaq arwa phanshi rase jiimin ngam tijjai ka Tombutiip mong niila lam wan raüla, raüta ngarai tiisii wan honglu niila kuq raüla, kra ngam ka aphaq maimak she. Kriika wa na chaq baiq raa dongdii.

Lewi 7

Thiitham-Honglu Thun

¹Thiitham-honglu ke thungtri ka arthun ara. Arka pinthum asii.

- ²Ara honglu na akuq nyamse ka berong-wacha maq shekhu nü siim na, nyamse thun chaqtlii-honglu tatlaq kriiba kiijaq tachang. Raüta kra ngam tiijai ka berong-wacha siimblai wiita na raübaiq chang.
- ³Kiimaq kra ngampü thun ka wiita lam chang. Raüta berong-wacha na honglu ka kechang. Amaita wa apü thun kra, atsan among wa ngampü thun kra;
- ⁴akeapo wiinai nai kiiwa apü thun kra, kiimaq atsan wa ngam hea pinthum ba kra kechang.
- ⁵Ramwe raq kra ngampü thun ka wiita berong-wacha na TATIWE ma phaqsea-honglu akuq ikha kechang. Arka thiitham-honglu.
- ⁶Ara ngam ka ramwe jamti maiqwere raq pha q dam mimai. Shatmaq arka asii hiq ba kriimiili pha q chang. Jamkhano ngukla arka asii pinthum.
- ⁷Ara ngarai-honglu nai thiitham-honglu khuthaq na tri raü ashi sitlo. Kriika ara anai wiita miitu langtlo: kra ngam ka honglu taketi ramwe rii sii.
- ⁸Chaqtlii-honglu na akuq wa ngamkhü ka ramwe ümriiti riiwa honglu ka tataq kriiwe rii.
- ⁹Kiimaq aweatek wong-honglu watum pin na ako, riimakla pintam na ako, riimakla jin pen pintam na ako kriika, ümriiti ramwe riiwa Shiikeawe ma honglu kuqtlaq kriiwe riishe.
- ¹⁰Shatmaq maq asang maq wong-honglu thun kuqtlaq kriika, tel maq shotje, riimakla ashin thun kriika Aron phan ramwebi wiita miitu. Kriika tsangshiq liipan na riiphea riingea chhaq riiphea chang dongdii.

Rintii-Honglu Thun

- ¹¹ TATIWE ma rintii-honglu thun ke thungtri ka arthun ara.
- ¹² Maiq weshi ra raq ara honglu ka Shiikeawe ma kechutum-honglu ma kuq raüla, apaiq raq nyamse honglu na take chang kuq tlaq kriirai winsii honglu pi maq shohü maq alum kriirai kechang: bunwong wong win olip tai rai shotje theapakpak winsii riichang. Riimakla, biskut ka olip tai maq nyat raüta, riimakla, kek bunwong wongwin nai olip tai rai shot raüta alum riichang.
- ¹³ Ara tiitsuq ma, apaiq raq winsii pi maq shoje alum kriimin honglu na kechang.
- ¹⁴ Apaiq raq ara chongkai winsii phan phan kriiwa manshishi lam raüta TATIWE ma akhek atiitsang jaqmiiq ma mang raüta kechang. Ara honglu thun arka kiijaq ramwe jaqshamti jurwa ngam tiijai ka berong-wacha na wantlaq kriiwe riishe.
- ¹⁵ Kra ngam ka honglu takuqtaq ranaiq liipan niili tiithum pha q chang. Kra ngam ka anap ranap na saüli akhiismin abung tiichong maimak.

- ¹⁶Kiimaq maiq weshi ra raq, sin kiitiq kiq akham kra shiipai riimakla atsanro maq rintii-honglu kuq raüla, ngam ka kra honglu ke ranaiq li tiithum pak phaarea ngomin raamak. Abung tiichongki tlaq kriika anap ranaiq niimin pha sea mimai.
- ¹⁷Shatmaq kra ngam bum ka shinap ranaiq na saüli tiichongki raüla, kriika wa na chaq baiq chang dongdii she.
- ¹⁸Kiimaq ranaiqtsam ngoja na kra ngam bung kla phaqsiiq raüla, Shiikeawe raq kriiwe honglu ka tao mak she miraq. Kra honglu ka apaiq raq kuqto nguta weamak she miraq. Shatmaq kriika ashe miishe mijaki. Krai mren jurwa kra phaqtlaq, kriiti raq mra miho. Raüta chamchao mirhum.
- ¹⁹Kiimaq kra ngam ka phanshi ra apii ashan chang phan rai la tiithan ki raüla, kriika aphaq sea mai mak she. Kriika wa na chaqbaiq ratlo. Maiq juwa asii sitlaq kriiti raq kra ngam ka phaqtsea dam mimai.
- ²⁰Shatmaq maiq weshi ra juwa asii riimak kriiti riila phaqsiiq raüla, apaiq ka Shiikeawe sengi nguta weamak she miraq.
- ²¹Kiimahali, maiq weshi ra raq, maiq khum wa adong apii chang phan, riimakla apii chang phan ngamse ka ajaq maq sham jai na, ara ngam ka phaqt raüla, apaiq ka Shiikeawe sengi nguta weadam mak she miraq.
- ²²TATIWE raq Mosheq ma arthun thungtri ara kuqto.
- ²³Arka Israilnok miitu. Minsaü ngampü, kiimaq sku ngampü, riimakla chhechhi ngampü ka aphaq maimak.
- ²⁴Jam nyamse apaiq tsai tsai atsaiki ngam pii, riimakla jam nyamse asea raq akaq kra ngampü ka aphaq maimak. Shatmaq laihin jaqsham na lang ka mimai.
- ²⁵Maiq ümriiti riiwa TATIWE ma phaqtsea-honglu na akuq nyamse ngampü kra phaqtlaq, kriiti ka Shiikeawe sengi nguta weadam mak she miraq.
- ²⁶Israilnok ka ümriiba na shong nga raü jiiimin, tsangshiq raq wushi tijai riimakla ngam tijai ka phaqtsea maimak.
- ²⁷Jurwa arthun thungtri raütu arwa raüshi jin jiiq, kriiti ka Shiikeawe sengi nguta weadam mak she miraq.
- ²⁸TATIWE raq Mosheq ma arthun thungtri kuqto.
- ²⁹Arka Israilnok miitu. Jurwa rintii-honglu kuqtlaq, kriiti raq honglu kuqtaq kiiwa phanshi ka TATIWE ma akhek atiitsang kongkhiq kewan ratlo.
- ³⁰Arka apaiq raq ajaq maq phaqtsea-honglu na kewan chang. Apaiq kra nyamse takuqtlaq ngampü thun ka akhuk ngam kra i adam na TATIWE ma akhek atiitsang ngamrea kongphiq kechang.

- ³¹Raüta ramwe kra ngampü ka berong-wacha na michaq. Shatmaq akhuk ngam kriika ramwebi rii she.
- ³²Kra ngam hokpe hoktsi nü awühok kriika ramwe akhek atiitsang jaqmiiq miitu kechang.
- ³³Arka ramwe rintii-honglu ngam tijai nai ngampü thun kra honglu na ketiwe jaqshamti kriima kechang.
- ³⁴Kra akhuk ngam ka akhek atiitsang kongphiq. Kiimaq awühok hoktsi nü kriimin akhek atiitsang jaqmiiq miitu ramwebi ma kechang nguta TATIWE raq Israilnok jaq wa jaü thüto. Arka Israilnok raq pattup ramwebi ma kuqwan ruq riichang dongdii.
- ³⁵Ara ngamrea ba thun ahata TATIWE ma phaqsea honglu akuq kiiwa lam raüta Aron nai asetiim ka ramwebi ma shongtaq ranaiq akhing na tsangshiq rii nguta athiiq wan.
- ³⁶Kra ranaiq akhing na TATIWE raq Israilnok ma honglu na akuq kiiwa ara ngamrea ba arka ramwebi ma kuq ronglaq nguta aming kuqto. Ara thungtri ka Israilnok raq maiq pat ümchuwa siwantlaq kiijaq lang wan ruqli lang wan ratlo.
- ³⁷Riita arthun thungtri raüto ka chaqtlii-honglu thun kuqtaq akhing na, wong-honglu thun kuqtaq akhing na, ngarai-honglu thun kuqtaq akhing na, thiitham-honglu thun kuqtaq akhing na, ramwe-shong-honglu thun kuqtaq akhing na, kiimaq rintii-honglu thun kuqtaq akhing na lang wan ratlo.
- ³⁸Arka kumtsaiphii rumnyangkhi mung maq, Sinai pum maq TATIWE raq Israilnok ma honglu thun kuq ronglaq nguta chongkuqtaq kra ranaiq na arthun aming ka Mosheq ma kuqto.

Lewi 8

Aron Nai Asetiim Ramwebi Ma Shongto

(Ats 29.1-37)

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,
- ²“Aron nai asetiim ka ngi asi Tombutiip rinkea na shea wanlaq. Kiimaq ramwebi rohun thun kra, ram ram chang tel kra, ngarai-honglu minsau pongwe arese kra, sku pongse nai arese nai kra, kiimaq pi maq shohü winsii taükok thun kra lam wan laq.
- ³Kra laütiishe mungmaiqse tlotli ka kiijaq adam na triitam healaq.”
- ⁴Krai mren Mosheq raq TATIWE aming phan phan jaq ka shamto. Kiimaq ümtiikiiwa mungmaiqse ka thungtaq,
- ⁵apaiq raq tsangshiq ma akha nguto, “Ümchaü ngi raq jamlai jaq wa shamtiikang arka, TATIWE raq aming maq.”

- ⁶Mosheq raq Aron nai asemiim ka khaki a shea wanto. Raüta tsangshiq ma pii tiishi jü heronglaq nguta chongto.
- ⁷Raüta apaiq raq samtong nai samtong jong ka Aron ma tiisam kuqto. Kiimaq kheabun tusemiim ka achhii na shat kuqto. Raüta apaiq raq asii kheaphu ka adü na tiisam saq paq kuqto. Raüta akhum na achhü na kheaphu aheawiq ataq shinket kiimaq shat kuqto.
- ⁸Raütiishe apaiq raq khuk na samchang miirii kriishe akhuk na tiisam kuqto. Raüta apaiq raq langlii chang Urim nai Thummin ngutlaq kra among na thüto.
- ⁹Raütiishe apaiq raq khuphok ikha khuphok ka akhupo na tiiphopto. Kiimaq kra khuphok khaki nü na chaq pepü tu tiikopto. Arka TATIWE rii she nguta akiinongke wan asii hakhi. Arka TATIWE raq apaiq aming kuqtaq kra phan phan kloto.
- ¹⁰Raütiishe Mosheq raq ram ram chang tel kra lamto. Raüta TATIWE asi Tombutiip nai kra mong na hupsam ümchuwa sitlaq kriithaq niishe batto. Apaiq raq akha ramtiibok raüta arka wiita TATIWE ma kiinong kuqto.
- ¹¹Kiimaq apaiq raq tel ka wiijam lamto. Raüta berong-wacha nai kiijaq lang chang hupsam thun thaq na, kiimaq jaq he chang sorija pin kra, kiimaq kra jichong kiijaq, tel maq jang miishi batto. Arka arthun ara TATIWE ma kiinongke miitu ram tiibok.
- ¹²Raüta apaiq raq Aron khupo na tel kriimaq nyukto. Raüta apaiq ka ramwe miishe shongto.
- ¹³Kra lot raütiishe Mosheq raq Aron setiim kriishe khaki na shea wanto. Raüta tsangshiq ma samtong thun kra tiisam kuqto. Kiimaq tsang chhüpii na kheabun tusemiim kra tiipaq kuqto. Kiimaq tsangshiq khu na khuphok setiim kriishe tiiphok kuqto. Raüta raülo maq tiipha shat kuqto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.
- ¹⁴Kra lot raütiishe Mosheq raq minsäu säure pongwe kriishe lam kito. Arka ngarai-honglu na take miitu. Kiimaq Aron nai asemiim raq tsangshiq jaq ka minsäu khupo na shamto.
- ¹⁵Mosheq raq kriika ataa riito. Raüta ngam tiijai wiijam ka lamto. Raüta ajaq shi ka ngam tiijai na tsam raüta berong-wacha shokblai na arongblai kiijaq neito. Arka TATIWE ma kiinongke miitu nyatto. Kra raütiishe apaiq raq ngam tiijai abung tiichongtlaq kriika berong-wacha jichong na nyukto. Akha klo raüta apaiq raq arthun ka TATIWE ma kiinong kuqto kiimaq tiisiito.
- ¹⁶Mosheq raq among na atsan among thun wa ngampü thun kra lamto. Kiimaq atsan ahea pinthum ba kra, akeapo wiinai ka ngampü kra nong nong maq lamto. Raüta arthun wiita berong-wacha na chaqto.

¹⁷Raütiishe apaiq raq minsäu pongwe maa abung tiichongtlaq, akhü kra, angam kra, kiimaq apukji thun kra lamhoto. Raüta piitiip phai na lamhoto, raüta wa na chaqbaiqto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

¹⁸Kra raütiishe, Mosheq raq sku pongse ka chaqtlii-honglu kra lamto. Raüta Aron nai asetiim raq tsangshiq jaq maq akhupo na shamto.

¹⁹Raüta Mosheq raq kra tato. Raüta kra ngam tiijai ka berong-wacha siimblai wiita na wanto.

²⁰⁻²¹Raüta apaiq raq angam ka abu alu kaütiim chumto. Kiimaq apukji thun nai awühok wiinai ka kham maq heto. Raüta akhupo kra, ngampü thun kra, kiimaq sku ngam abi thun kra berong-wacha na chaqto. Arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto. Riita ara chaqtlii- honglu arka phaqsea-honglu. Kiimaq ara khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

²²Kra lot raütiishe Mosheq raq sku pongse ashiti kriishe lamki nongto. Kriiti ka ramwebi thun shong miitu. Kiimaq Aron nai asetiim raq tsangshiq jaq maq sku khupo na shamto.

²³Mosheq raq kra ataa riito. Kiimaq atijai wiijam ka lamto. Raüta ngam tiijai maq Aron nilok nitsi nüti niban kiijaq, ajaq jaqtsi shilawe kiijaq, kiimaq ahok hoktsi nü hokshi shilawe thun kiijaq nyatto.

²⁴Raütiishe apaiq raq Aron setiim kriishe khaki nü na shea wanto. Raüta ngam tiijai maq tsangshiq nilok nitsi nü kiijaq, tsangshiq jaqtsi nü shilawe kaütiim kiijaq, kiimaq tsangshiq hok hoktsi nü shilawe thun kiijaq ngam tiijai maq nyatto. Kra lot raütiishe Mosheq raq ngam tiijai abung tiichongtlaq thun ka berong-wacha siimblai wiita na raübaiqto.

²⁵Raütiishe apaiq raq ngampü thun kra, amaita wa ngampü thun kra, among wa atsan among thop chang ngampü thun kra, atsan wa ahea pinthum ba kra, akeapo wiinai ka apütam nong nong maq, kiimaq awühok hoktsi nüti thun kra lamto.

²⁶Kra raütiishe apaiq raq pi maq shohü winsii taükok TATIWE ma akiinongkuq kiiwa ashi, tel maq alum winsii kiiwa ashi, kiimaq biskut kiiwa ashi lamto. Raütiishe apaiq raq kriithun ka ngampü phong nai awühok hoktsi nü hokti thun thaq niishe phongto.

²⁷Raüta apaiq raq arthun phaqsea chang tlotli ka Aron nai asetiim jaq na kuqto. Kiimaq tsangshiq riishe arthun arka akhek atiitsang kongphiq miitu TATIWE ma kuqto.

²⁸Kra raütiishe Mosheq raq kra phaqsea thun kra tsangshiq jaq wa jaüto. Raütiishe berong-wacha kiijaq, chaqtlii-honglu thaq na phong raüta chaqto. Arka ramwebi shong honglu. Arka phaqsea-honglu. Kiimaq akhiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

²⁹Kra raütiishe Mosheq raq akhuk ngam ka lamto. Raüta akhek atiitsang kongphiq TATIWE ma kuqto. Kriika ramwebi shong sku ngam kiiwa Mosheq apaiq rii she. Mosheq raq phanrap jaqsham ka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

³⁰Mosheq raq ram ram chang tel kiiwa wiiyam lamto. Kiimaq ngam tiijai berong-wacha kiiwa wiiyam lamto. Raüta Aron nai asetiim dü na kiimaq tsangshiq dü na miirii samtlaq kiijaq batto. Akha klo raüta apaiq raq tsangshiq ka kiimaq tsangshiq miirii thun ka TATIWE ma ngamrea ikha kiinong kuqto.

³¹Mosheq raq Aron nai asetiim ma akha nguto, “Ngam ka TATIWE asi Tombutiip kilamchong kiina lamho ronglaq. Lanta kham maq lum rong laq. Lanta kriiba maq ramwe shong honglu na akuq winsii taükok kriiwa winsii krai TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan pha q ronglaq.

³²Kiimaq aphaqsea bung ngam lo, riimakla winsii lo tiichongtlaq kriika wa na chaq baiq ronglaq.

³³Namshiq raq namshiq ramwe ma shong wan ram ram jaqsham kra mithum shaq wiiwii, ramiishi na saüli kra Tombutiip na wachang kilam chong ba kiiwa ahin na khumkai maimak.

³⁴Ümchaü ranaiq jamlai wa klo wan kai arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan klokai. Arka namshiq ngarai kra tiisiibaiq miitu klokai.

³⁵Namshiq ka Tombutiip na wachang kilamchong na ranaiq rawa ramiishi na saüli siraatlo. Lanta TATIWE raq jamlai jaqsham aming wa kuqtaq kra sham chang. Namshiq raq kra klo man riihan la namshiq ka atsai mirhan. TATIWE raq ngi ma akha klo ronglaq nguta aming kuqto.”

³⁶Krai mren, Aron nai asetiim riimin phanrap jaqsham ka TATIWE raq Mosheq lümaq aming kuqtaq kra phan phan kloto.

Lewi 9

Aron Raq Honglu Thun Kuqtlo

¹Aron nai asetiim ka ramwe ma shong raüta apii hai kra thumri, Mosheq raq Aron nai asetiim kra kiimaq Israilnok welabi thun ka adam na heato.

²Raüta apaiq raq Aron ma nguto, “Minsaü pongwe are ashi kiimaq sku pongwe arese ashi akhum nyeajokjok jamlai ami atsi ahü kra lam wan laq. Laüta kra TATIWE ma honglu na takuqlaq. Minsaü pongwe ka ngarai-honglu miitu kiimaq sku pongwe kriika chaqtlii-honglu miitu.

³Kra laütiishe Israilnok ma chonglaq, tsangshiq raq chhechhi pongwe ashi ka ngarai-honglu miitu, kiimaq wiishi minsaüse shi kiimaq wiishi skuse ashi kra

wiinai ka akhum nyeajokjok jamlai ami atsi ahü kriika chaqtlii-honglu miitu lam wan chang.

⁴Kiimaq minsäü pongwe alai lamhü ashi, kiimaq sku pongwe ashi kra rintii-honglu miitu lam wan chang. Raüta tsangshiq raq kriithun ka TATIWE ma honglu na wong-honglu rai tel maq shot raüta kechang. Tsangshiq raq arka keraa dongdii. Jamkhano ngukla TATIWE ka ümchaü ranaiq tsangshiq rai mirhumki.”

⁵Kiimaq tsangshiq raq phanrap khumkhum ka Mosheq raq aming kuqtaq kra phan phan Tombutiip rinkea na lam wanto. Kiimaq Israilnok tlotli ka kiijaq TATIWE shomnoq miitu riitamto.

⁶Mosheq raq nguto, “TATIWE raq namshiq ma arthun ara klo ronglaq nguta aming kuqto. Kra riihanla apaiq asi makse chathit liliim ka namshiq ma mitiichhikuq.”

⁷Raütiishe apaiq raq Aron ma nguto, “Berong wacha kiina walaq. Laüta ngarai-honglu nai chaqtlii-honglu kra kuqlaq. Arka üm ngarai thun nai mungmaiqse ngarai thun kra tiisiibaiq miitu. Ara honglu ka mungmaiqse ngarai thun kra tiikhoibaiq miitu TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kuqlaq.”

⁸Aron ka berong-wacha kiina wato. Raüta minsäü pongwe ka apaiq ngarai miitu honglu na tato.

⁹Asetiim raq apaiq ma ngam tiijai ka lamkuq wanto. Kiimaq apaiq raq ajaqshi ka ngam tiijai na tsamto. Raüta berong-wacha shokblai ri na arongblai kiijaq neito. Kiimaq ngam tiijai abi tiichongtlaq ka berong-wacha jichong kiijaq nyukbaiqto.

¹⁰Raütiishe apaiq raq berong-wacha kiijaq ngampü kra, akeapo wiinai kra, kiimaq atsan wa ngamhea pinthum ba kra, TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan chaqto.

¹¹Shatmaq apaiq raq ngam thun nai akhu koqtaq thun ka piitiip phai na lamho raüta chaqto.

¹²Raütiishe apaiq raq nyamse ashi apaiq rii chaqtlii-honglu kra tato. Asetiim raq apaiq ma ngam tiijai ka lam kuq wanto. Kiimaq apaiq kra ngam tiijai ka berong-wacha siimblai ri na batto.

¹³Tsangshiq raq ngam khupo kra nai angamphu abi thun kriishe apaiq ma lam kuq wanto. Kiimaq apaiq raq kriithun ka berong-wacha i kiijaq chaqto.

¹⁴Raütiishe apaiq raq atsan among thun nai awühok wiinai kra kham maq heto. Raüta kriithun chaqtlii-honglu thun berong-wacha na kongkhu achag wishe kriithaq na phong raüta chaqto.

¹⁵Kra jai miishe, apaiq raq mungmaiqse miitu honglu kechang thun kriishe kuqto. Apaiq raq mungmaiqse ngarai honglu kechang chhechhi kaü kra lamto.

Raüta kra tato. Raüta apaiq maiqmii ngarai-honglu jamkho kuqtaq kiikhahali kriimin honglu na kuqto.

¹⁶Kiimaq apaiq raq chaqtlii-honglu kechang ngamse kriishe lamto. Raüta thungtri na chongtlaq kra phan phan honglu ka kuqto.

¹⁷Apaiq raq wong-honglu kriishe kuqto. Kiimaq kiiwa bunwong win ka jaqkhon shi ajaq na lamto. Raüta berong-wacha na chaqto. (Arka ranaiqtek chaqtlii-honglu kuqtaq kriithaq na kuqtlo.)

¹⁸Raütiishe apaiq raq minsau pongwe nai sku pongwe kriishe rintii-honglu na mungmaiqse miitu kuqto. Asetiim raq ngam tiijai ka apaiq ma lam kuq wanto. Kiimaq apaiq raq ngam tiijai ka berong-wacha siimblai wiita na batto.

¹⁹Aron raq minsau pongwe ngam wa ngampü thun kra kiimaq sku pongwe ngampü thun kra lamto.

²⁰Raüta kra nyamse wiinai akhuk ngam phu thaq kiijaq thüto. Raüta kra ngam thun tlotli ka dowan raüta berong-wacha na dowanto. Raüta apaiq raq ngampü ka berong-wacha na chaqto.

²¹Raüta akhuk ngam thun nai awühok wiinai ka akhek atiitsang kongphiq ngamrea ikha TATIWE ma kuqto. Arka ramwebi miitu, Mosheq raq aming kuqtaq kra phan phan klotlo.

²²Riita ümtiikiiwa Aron raq honglu take chang thun kra wiitashe lottaq, apaiq raq ajaq ka mungmaiqse khuthaq na ra nü na doto. Raüta mungmaiqse ka shiiman kuqto. Raütiishe apaiq ka hiq niishe satkito.

²³Raüta Mosheq nai Aron ka TATIWE asi Tombutiip mong niishe nyap wato. Kiimaq tsangnai ka tiipmong maq kinphai na dongkito. Raüta tsangnai raq mungmaiqse ka shiiman kuqto. Kiimaq TATIWE asi makse chathit chhainyii liliim ka mungmaiqse ma tiichhi kuqto.

²⁴Tiihanghiq miili TATIWE raq wa tiisatto. Raüta chaqtlii-honglu akuq ngam kra nai ngampü akuq berong-wacha wiika wiita khiimbaiqto. Mungmaiqse raq kra chhi raüta, tsangshiq tarü gitrangto. Kiimaq tsangshiq tarü hiq na bumtlii kurang raüta shrengto.

Lewi 10

Nadab Nai Abihu Raq Ngarai Tangto

¹Aron senai Nadab nai Abihu, tsangnai raq maiqmii jaq na wa pinkhü doraq chhaq riito. Raüta kiijaq wachan wiiwa ka thüto. Raüta kiijaq homseng honglu kra thiito. Raüta kra TATIWE ma kuqto. Shatmaq ara wa arka asii riimak. Jamkhano ngukla TATIWE raq tsangnai ma kiikha kuq ronglaq nguta aming kuqmak dea.

²Tiihanghiiq miili TATIWE raq wa tiisatto. Raüta wa raq tsangnai ka kiijaq TATIWE man na tiikhiqlaq chut khiimbaiqto.

³Kiijiishe Mosheq raq, “Ümtiikiiwa TATIWE raq, ‘I jaq shamtibi wiitarü raq ngi asii arai ka shreng ratlo; Ngi raq ikhushü ka isenginok ma mitiichhi kuqha,” nguta ngutaq irka akhnok ara ngo nangnga nguto, nguta Aron ma chongto. Shatmaq Aron ka kaiqshak li riito.

⁴Kiijiishe Mosheq raq Aron ma awa Ujjiel senai Mishael nai Eljaphan kra heato. Raüta tsangnai ma, “Ana warong ra. Lanta namphu nowe nai maa kra asii Tombutiip arwa ahin na piho ronglaq. Lanta piitiip phai na thüki rongkiq.”

⁵Kiimaq tsangnai wato. Raüta amaa wenai khea kiimaq sham raüta Mosheq raq aming kuqtaq kra phan phan piitiip phai na pihoto.

⁶Kiijiishe Mosheq raq Aron nai asenai Eleajar nai Ithamar ma nguto, “Maaho maajü tiichhi nguta namshiq khu ka thai hü maq naq thü rongkiq. Riimakla namdü wa khea kra chailanta maajo kheasam ikha naqchai rongkiq. Namshiq raq kiikha riihanla atsai mirhan. Kiimaq TATIWE ka Israilnok tlotli ma tsankhiq miraq. Shatmaq namshiq Israilnok mungmaiqse riive kla ara TATIWE raq wa tiisat raüta tiikhiim baiqtaq ara miitu maajo jümii shiri mimai.

⁷Akha akhing na namshiq ka Tombutiip kilamchong wa ahin na kaiho raa mak. Riimakla namshiq kiimin atsai mirhan. Jamkhano ngukla namshiq ka TATIWE tel ramkham maq atiibok wishe.” Krai mren tsangshiq riimin Mosheq raq chongkuqtaq kra phan phan kloto.

Ramwebi Miitu Thungtri

⁸ TATIWE raq Aron ma nguto,

⁹“Ümnaq nai ümsenai ka che nyang lanta riimakla chetho nyang lanta ngi asi Tombutiip mong na nyap wa maimak. Kra riihan jiila namshiq ka atsai mirhan. Ara thungtri ka ümsaü ümsetiim pat niimin lang wan ruq riichang.

¹⁰Namshiq raq Shiikeawe rii athiiq nai wiita raq joli na lang chang kra arai arii wan ka sap ratlo. Jamlai wa asii kiimaq jamlai wa siimak apii chang kra asap ratlo.

¹¹Namshiq raq Israilnok mungmaiqse ma Ngi raq Mosheq lümaq thungtri kuqkang kra tlangke raa dongdii.”

¹²Mosheq raq Aron nai asenai tiichongtlaq Eleajar nai Ithamar ma nguto, “Wonghonglu TATIWE ma akuq abung tiichongtlaq kra lam ronglaq. Lanta kra wongwin kiimaq pi maq shohü winsii lum ronglaq. Lanta berong-wacha tho na phaqq ronglaq. Jamkhano ngukla ara honglu arka pinthum asii.

¹³Arka asii hiq ba kiimaq phaqqsiq ronglaq. Arka TATIWE ma phaqqsea honglu akuq kiiwa ümniirii nai ümsenai rii. TATIWE raq ngi ma akha aming kuqto.

¹⁴Shatmaq ümnaq nai ümjanti jechakre raq, TATIWE ma akhuk ngam kiimaq awühok kra aphaq mimai. Arka TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq akuq kiimaq atiitsang jaqmiiq akuq wa ramwebi rii she. Kriika namshiq raq apii riimak asii hiq ba maq phaqsea mimai. Arthun honglu arka namshiq ma kiimaq namsetiim ma ake kunshe, Arka Israilnok raq rintii-honglu akuq phaqsiiq tlan kiikha.

¹⁵Tsangshiq raq awühok nai akhuk ka ngampü TATIWE ma phaqsia-honglu na kuqtaq akhing na milam kuq wan. Arthun ngamrea arka TATIWE raq aming kuqtaq kra phan pattup pat-sa ümnaq nai ümsetiim rii she.”

¹⁶Raütiishe Mosheq raq ngarai-honglu miitu kechang chhechhi kriishe waito. Kiimaq kriika wa na achaaq kun she nguta sapto. Ara tai raüta apaiq ka Eleajar nai Ithamar ma akhiq riito. Kra ningkhan apaiq raq sonto.

¹⁷“Riita namnai kra ngarai-honglu ngam ka asii siqlaitap maq phaqaq man jamto? Arka pinthum asii ngamrea. Kiimaq TATIWE raq mungmaiqa ngarai kra tiisii wan miitu namshiq ma a kuqto.

¹⁸Kra ngam tiijai ka asii tiip na lam wan man dea kha maq, namshiq raq honglu ngam kiijaq ngi raq aming kuqkang kra phan phan phaqsia han chang.”

¹⁹Kiijishe Aron raq treto, “Riita ngi raq ngarai-honglu kra ümchaü ranaiq phaqaq kang ngu raüjaq, TATIWE raq ahea ngutiisha mingu? Mungmaiqa raq ümchaü ranaiq tsangshiq ngarai-honglu ka TATIWE ma kuqto. Kiimaq tsangshiq raq chaqtlii-honglu kriimin kuqto. Kra taü miidea min ngi ma atinkhan mra jonghea saüto.”

²⁰Riita Mosheq raq ara bomtre ka tai raütiishe apaiq ka atsan asang she riito.

Lewi 11

Aphaq Maitlaq Rum Ngam Thun

(Tri 14.3-21)

¹ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma arthun thungtri raütu ara kuqto.

²Arka Israilnok miitu. Namshiq raq ta na siphon rum nyamse ka aphaq mimai.

³Ahok san atiikho phan ngam thun kra. Kiimaq nyiimjaq ka aphaq jai awok mong wa bliiq raüta shophaqtaq phan thun kra aphaq mimai.

⁴⁻⁶Shatmaq namshiq raq Kumtsong kiimaq longsha na siti phan riimakla koina phan ka aphaq maimak. Arthun ka ashe. Tsangshiq riika awok mong wa bliiq raüta shophaqtlo. Shatmaq tsangshiq hoksan ka tiikho mak.

⁷Waq ka naq phaqaq rongkiq. Arthun ka ashe nguta tiima ratlo. Tsangshiq hoksan ka atiikho asi. Shatmaq atsam ka awok mong wa bliiq raüta sho phaqaq mak.

⁸Arthun nyamse ngam ka naq pha q rongkiq. Aphaq ka jawa michong. Atsai arki amaa chhi han jiimin jaq maq sham kai maimak. Arthun arka ashe.

⁹Namshiq raq arakong asi phan nai asak asi phan ngiq thun ka asea mimai.

¹⁰Shatmaq kham na siphon arakong ahü nai asak ahü phan ngiq ka pha qsea maimak.

¹¹Akhnok phan ka ashe nguta tiima ronglaq. Namshiq raq akhnok arka aphaqsea mai mak. Kiimaq atsai arki amaa chhihan jiimin jaq maq shamkai maimak.

¹²Namshiq raq jü mong na siti phan wa arakong ahü phan kiimaq asak ahü phan ka pha qsea maimak.

¹³⁻¹⁹Namshiq raq arphan thun wushi ka pha qsea maimak; liiha phan, wukhuk phan, liise phan, lii phan, langtang, khala, wuthon, sigol wushi, wukam phan, heron wukam, Pelikan wukam, kormoran wukam, hoopu wukam phan riimakla phaqsaiq thun ka pha qsea maimak.

²⁰Arakong asi phan ajong ajii thun ka ashe siisaq.

²¹Shatmaq arphong arwa adoq riitlaq phan ka pha qsea mimai.

²²Namshiq raq kup-hai-hiiq, küwa, kupchi thun ka aphaq mimai.

²³Shatmaq lai hin aran phan arakong asi kiimaq hiq na awokpo maq khumtlaq phan thun ka ashe siisaq.

²⁴⁻²⁸Jurwa arjaq chongtlaq thun ngam maa ka ajaq maq shamjiiq apaiq ka kra ranaiq raji na saüli ashe mijaki: Ahok san asi phan nyamse thun tarü hutjok, shatmaq ahokphi na ahoksan ka atiikho raüta sitlaq phan kiimaq awok mong wa atsam ka abliiq raüta jophaqtlaqti phan riime kla pong, kiimaq tlotli ahokblai phan ahokphi na akhang asiti phan thun kriika ashe. Jurwa arthun phan ngam maa dopijiiq kriiti raq akhea ka kham maq heraatio. Shatmaq apaiq kiimin kra ranaiq raji na saüli ka ashe misi.

²⁹⁻³⁰Kiimaq tongpi, juk ran phan, juk, kiimaq waithot thun ka ashe phan siisaq.

³¹Jurwa arthun ara ajaq maq shamtlaq, riimakla atsai arki amaa ka jaq maq shamtlaq, kriiti ka raji na saüli ashe miraq.

³²Kiimaq arthun maa ka dea raüta hupsam phan shi ra thaq na dea raüla, kriika ashe miraq. Arka hupsam pe maq ahai, khu akhea, ngamkhü maq aklo hupsam, riimakla thoila khiiq jamlai phan miitu lang raüli jiimin, kriika ashe miishe mijaki. Kriika kham na tsam chang. Shatmaq kra hupsam thun ka raji na saüli ashe miraq.

³³Kiimaq arthun maa ka hamlii tak na deawa raüla, kra tak mong na jamlai wa sitlaq kriika wiita ashe siisaq miraq. Kiimaq namshiq raq kra hamlii tak kriika atiibun riibaiq ratlo.

- ³⁴Kiimaq aphaq asea chang phan tü atsam thaq na, ara tak wa kham ashe arshe la thürat raüla, kra phaqsea chang thun ka ashe miishe mijaki. Kiimahali jamlai phan khu akham anyang chang kra thaq na ara kham arshela thürat raüla, kra kham ka ashe miishe mijaki.
- ³⁵Jamlai hupsam thaq niiwa lairap amaa arki kra dea watlaq, kriika ashe miishe jakitlo. Hamlii taklong, riimakla hamlii watum kriika atiibun baiq chang.
- ³⁶Shatmaq hiq mong maq phok raüta jürai se dong tlaq riimakla khappong kriika asii shemak miraq. Shatmaq laihin phanrap hupsam ka ara chongtiikai amaa thun kiijaq tiithan raüla kriithun ka wiita ashe siisaaq miraq.
- ³⁷Kiimaq arthun chongkai phan maa ka tsamlai ajangkai chang kriithaq na deawa raüla, tsamlai ka shemak. Asii miraq.
- ³⁸Shatmaq tsamlai ka kham na achin kriithaq na ara chongkai phan maa kra deawa raüla, kra tsamlai ka ashe mijaki.
- ³⁹Kiimaq nyamse aphaq chang phan kra tsaiki raüla, kiimaq kra maa ka maiq ashi ra raq ajaq maq sham rat raüla, apaiq ka raji na saüli ashe miishe mijaki.
- ⁴⁰Kiimaq maiq ashi ra raq kra ngam maa kiiwa phanshi ra chum raüta phaqsiiq raüla, apaiq raq adü wa khu akhea ka kham maq ahechang. Shatmaq apaiq khum ka raji na saüli ashe miraq. Kiimaq jurwa ngam maa pitlaq kriiti raq adü wa khea ka kham maq heraatlo. Shatmaq apaiq khum ka raji na saüli ashe miraq.
- ⁴¹Namshiq raq ngamse ngusaaq aransetiim phan hiq na khumtlaq phan kra,
- ⁴²akhuk maq khumtlaq phan lo, ahokblai maq khumtlaq phan lo, kiimaq ahok pahea phan lo kra phaqsea maimak.
- ⁴³Namshiq raq arthun chongkai arwa phanshi ra phaqsiiq lanta maiqmii khum ka ashe ma naq tiijabaiq rongkiq.
- ⁴⁴Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe. Krai mren namshiq raq maiqmii khum ka asii thü raa dongdii. Jamkhano ngukla Ngi ka asii.
- ⁴⁵Ngi ka TATIWE namshiq ka Ejip mung wa shea wanti. Kriika Ngi ka namshiq Shiikeawe ma ja miitu shea wan kang. Namshiq ka asii siraa dongdii. Jamkhano ngukla Ngi ka asii.
- ⁴⁶Riita, ngam thun khuthaq na kiimaq wushi thun khuthaq na, kiimaq kham na siti phan atra phan tlotli khuthaq kiimaq atra phan hiq raikhü na sitlaq kriithun khuthaq na thungtri raütu thun ka arthun ara.
- ⁴⁷Namshiq ka kai stiiq siikhaq lanta sichang. Apii chang nai pii mak chang phan kra aheawiq rairai riirii tiitsang dada tseatsiiq lanta siraatlo. Ngam saü ngiqse liipan na aphaq chang phan nai phaqaq mai chang phan kra sap ratlo.

Lewi 12

Nowüchhi Jai Jechakre Khum Tiisii

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma arthun thungtri raütu
- ² Israilnok miitu kuqto. Jechakre ka jipilü kheasam akhing na ramiishi miitu akhum ka ashe sitlaq ikha, ase maiq wese chijai maq akhum ka ramiishi na saüli ashe miraq.
- ³ Nowüchhi jai maq ratiichat ngo ranaiq na no khum wa atho ka mihan.
- ⁴ Kra jai miimin raroqtsam ri ranaiq-tsam noshii nyung ka adü wa tiijai dongtaq kra ningkhan ashe miraq. Apaiq raq asii phan ka ajaq maq shamkai maimak. Kiimaq apaiq khum tiisii wan akhing ranaiq kra mithum shaq wiiwii apaiq ka asii Tombutiip na nyap wa mai mak.
- ⁵ Kiimaq jechakre raq ase jechakse la chii raüla, apaiq ka jipi lü kheasam akhing na ashe sitlaq ikha akhum ka raroqshi ri rablai na saüli ashe miraq. Kra jai maq apaiq ka raroqtrok ri ra-trok akhum wa tiijai dongtaq ningkhan ashe misi nong. Kra jai miitiq apaiq ka asii she miraq.
- ⁶ Riita ümtiikiiwa apaiq khuim tiisii wan akhing kra thumjiiq, ase maiqwese lo jechakse lo chijai na, apaiq raq ramwe ma TATIWE asi Tombutiip kilam chong na skuse arawii wiishi she kra chaqtlii- honglu kra mikuq wan. Kiimaq paro kaü riimakla haütaü kaü ashi ka ngarai-honglu miitu mikuq wan.
- ⁷ Kiimaq ramwe raq apaiq raq alam wan honglu kra TATIWE miishe mikuq. Raüta apaiq khum ashe kra tiisii wan pii tiishi shomnoq jaqsham kra miklo. Krai mren kriinyung khum ka asii she miraq. Riita jechakre raq ase chijai na ara khum tiisii wan pii tiishi jaqsham ara akhek klo wan ratlo.
- ⁸ Kiimaq jechak nyung raq skuse kuq wan lot mak jiika, apaiq raq haütaü kaünai riimakla paro kaünai, kaüshi ka chaqtlii-honglu miitu kiimaq kaüshi kra ngarai-honglu miitu kewan chang. Kiimaq ramwe raq kriinyung khum tiisii wan pii tiishi jaqsham kra miklo kuq wan. Kra raütiq apaiq ka asii she miraq.

Lewi 13

Khum Na Rakhütsiri Thatsi Kra Miitu Thungtri

- ¹ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma arthun thungtri raütu ara kuqto.
- ² Riita maiq ashi ra khum na rakhütsiri na ami shiiroro achhang siraüla, riimakla atsam siraüla, riimakla, ami ka rampun mitsi ikha siraüla, apaiq ka Aron phan ramwe phana shea wan chang.
- ³ Raüta ramwe kra mitlaq kra mishri ra lü. Kiimaq kra ami ba kiiwa abin thun kra lüdiidii she jawan tlaq jiika, kiimaq kra ami ba ka rakhü tsiri niili riimak kra ami

tro wa han-ngam khü kra nam ma atsaü lin angam na saü wan tlaq jiika, kriika thabi tsi ngushat miraq. Kiimaq ramwe raq kriiwe ka ashe nguta bom ka mitan.

⁴Shatmaq kra ami ka lüdiidii shatmaq ami tro na akhü kra nam ma han-ngam na atsaü riimak, kiimaq kriiba wa abin thun kriimin alü ka riimak jiila, ramwe raq apaiq ka ramiishi na saüli pongtiip na arai raüta apaiq honhon se mitiisi.

⁵Raüta ramwe raq ramiishi sijai na apaiq khum wa ami ba kra aheawiq hali mishri ra liinong. Kiimaq ramwe tiima na, kra ami ba kriika kongkhu lak na jamkho chhitaq kiikhiili, akhum bahin na atsi ka nyam wan mak jiila, apaiq raq kra atsiwe ka ramiishi hali pongtiip na apaiq laq laqse mitiisi nong.

⁶Kra jai maq hali ramwe raq ramiishi she angu na apaiq khum wa ami ba kra aheawiq maq mishri ra liinong. Kiimaq kra ami ba ka ahea she, amaq she riiwantaq jiika, kiimaq adü na bahin na nyam wan mak jiila, apaiq raq kriiwe ka ahea she, asii she nguta bom ka mitoqtan. Kra mi ka miinan hiqtili mi lamlam li. Krai mren kriiwe raq adü wa akhu akhea ka kham maq mihe. Kiimaq apaiq ka asii she miraq.

⁷Shatmaq ramwe raq apaiq khum ka ahea she asii she nguta bom ka toqtan jai she hali, apaiq khum wa ami ka bahin niishe nyam wan raüla, apaiq khum ka ramwe ma thongshi ri hali tiichhi wa nong chang miraq.

⁸Raüla ramwe raq apaiq khum ka thongshi ri hali mishri ra liinong. Raüta ngohea dea ami ka akhum bahin niishe dea nyam wan tlaq jiika, ramwe raq apaiq ka ashe nguta bom ka mitan nong. Arka thabi tsi ngushat she.

⁹Riita maiq weshi ra ka thabi tsi la ngaü raüla, kriiti ka ramwe phana mishea wan.

¹⁰Apaiq raq kriiwe khum ka mishri ra lii. Riita kriiwe khum wa ami ka lüdiidii akhü na mitlaq jiila, raüta ami ba wa abin thun ka lüdiidii la jiila, kiimaq kra ami ba ka atsam asi jiila,

¹¹kriika hanho thabitsi ngushat she. Ramwe raq kriiwe ka ashe nguta bom ka mitoqtan. Apaiq ka pong na rai thükai chang min raamak she. Jamkhano ngukla apaiq ka ashe nguta ra na rashra.

¹²Kiimaq kra thatsitsi mitsi ka akhum na nyam wan raüta akhum tlotli na akhupo maq riita ahokphi na saüli nyam wan raüla,

¹³ramwe raq apaiq khum ka jangshi ri hali mishri ra liinong. Raüta ngohea dea apaiq khum ka tlotli she nyam wantaq jiika, ramwe raq kriiwe ka pii mak ahea asii nguta bom ka mitoqtan. Apaiq khum ka lüdiidii she lükitaq jiila, apaiq ka ahea asii, apii chang riimak.

¹⁴Shatmaq akhum na ami atsam asi kriishe la dongki raüla, apaiq ka ashe miraq.

¹⁵Ramwe raq apaiq khum ka thongshi ri hali mishri ra liinong. Raüta apaiq raq kriiwe khum na ami atsi atsam asi dea jiila, apaiq raq kriiwe ka ashe nguta bom ka mitoqtan. Ami ka anü tiiki raq raq shiiroro mitlaq jiika, kriika thabi tsi ngushat she. Apaiq ka ashe.

¹⁶Shatmaq kra ami atsi thun kra heaki nong raüla, raüta kriiwe khum ka lüdiidii she jaki nong raüla, kriiwe ka ramwe phana hali miwa nong.

¹⁷Raüta ramwe raq apaiq khum ka mishri ra liinong. Kiimaq apaiq khumwa ami ba thun kra lütaitai she jaki raüla, apaiq khum ka asii she, apii chang ka ahü she. Kiimaq ramwe raq apaiq ka asii she nguta bom ka mitoqtan.

¹⁸Kiimaq maiq ashi ra khum na atsam arwa aheakai wishe raüla,

¹⁹kiimaq kra atsam tsii heakai jai she kra michü ba kiijaq achhang riiki raüla, riimakla ami ka shiiroro kiimaq lüdiidii she jaki raüla, apaiq ka ramwe phana wachang.

²⁰Raüta ramwe raq akhum ka mishri ra lii. Kiimaq kra ami ka ami tro na akhü kra nam ma han-ngam na atsaü lin she jiila, kiimaq kra ami ba wa abin thun ka lüdiidii she raüla, ramwe raq apaiq ka ashe nguta mitoqtan. Kriika thabitsi ngushat she, kra atsam phataq kriimaq aphaho ngushat.

²¹Shatmaq ramwe raq kra ami ka shri ra lii raüta, apaiq raq kra ami ba kiiwa abin thun ka lüdiidii riimak, kiimaq kra ami ka ra na akhütsi ri niili, ami tro thun wa akhü kra thaq na atsaü angam niika saümak jiila, shatmaq rong ka lütaitai jiila, ramwe raq apaiq ka ramiishi miitu pong tiip na miraithü.

²²Kiimaq kra ami ka akhum bahin niishe nyam wan raüla, ramwe raq apaiq ka ashe nguta mitoqtan. Apaiq ka atsi ngushat.

²³Shatmaq kra ami ka klaimak kiikhiili riishat shat kiimaq khum bahin niimin nyam wan mak jiila, kriika michü phan, atsam araq kriiwa ami phan ngushat. Krai mren ramwe raq apaiq ka asii nguta mitoqtan.

²⁴Kiimaq maiq ashi ra ka wa raq akhiim raüta, kra wa miba ka ami lüdiidii she jaki raüla, riimakla ami ba ka shiiroro kiimaq lüdiidii jaki raüla,

²⁵ramwe raq apaiq mi kra mishri ra lii. Raüta kra ami ba kiiwa abin thun kra lüdiidii she jaki raüla, kiimaq kra ami ka ami tro na akhü kra nam ma hanngam mong niishe saü wantaq jiika, kriika kra wami thaq niishe thabi tsi she dongkito ngushat. Krai mren ramwe raq apaiq ka ashe nguta bom ka mitoqtan.

²⁶Shatmaq kra ami ba kiiwa abin thun ka lüdiidii riimak, kiimaq ami kiimin ami tro na akhü kriithaq na atsaü ka riimak jiila, shatmaq kra amiba ka lütaitai jiila, ramwe raq apaiq ka ramiishi pongtiip na miraithü.

²⁷Raüta ramwe raq ramiishi ngo ranaiq na hali kriiwe khum ka mishri ra liinong. Kiimaq kra liitlaq akhing na ami ka akhum bahin niishe dea nyiirai wantaq jiila,

kriika thabi tsi ngushat. Kiimaq ramwe raq apaiq ka ashe nguta bom ka mitoqtan.

²⁸Shatmaq kra ami ba ka kiikhiili, khum ahin na nyam wan mak jiika, kiimaq ami ba ka lütaitai jiila, kriika thabi tsi ka riimak. Wakhiim miphan lam lam li. Kiimaq ramwe raq apaiq ka asii nguta bom ka mitoqtan.

²⁹Ümtiikiiwa maiq weshi ra lo, riimakla jechak nyungshi ra lo ka akhupo na atsam riimakla, akiq na atsam miraq,

³⁰raüla ramwe raq kra ami ka mishri ra lii. Raüta ami ka ami tro na akhü kra nam ma atsaü lin, han-ngam na saüli jiila, kiimaq kra ami ba kiiwa abin thun ka mintiitii kiimaq pisaisai jiila, kriika thabitsi ngushat. Krai mren ramwe raq apaiq ka ashe nguta bom ka mitoqtan.

³¹Kiimaq ramwe raq apaiq mi ka shri ra lii raüta, ami ka rakhütsiri niili, shatmaq kra ami ba kiiwa abin thun ka ahea riimak jiila, apaiq raq kriiwe ka pongtiip na ramiishi na saüli miraithü.

³²Raüta ramwe raq kra ami ba ka ramiishi ngo ranaiq na hali milii nong. Raüta, ami ka khum bahin na nyam wan mak, kiimaq kra ami ba kiijaq abin thun ka mintiitii ka riimak, kiimaq ami ka rakhütsiri niili ami tro na akhü kriima atsaü ka riimak jiila,

³³kriiwe raq ami base tro kra tam baiq raüta, akhu ka loktam sibaiq chang. Raütiishe ramwe raq apaiq ka jangshi ri ramiishi miitu hali pongtiip na miraibaiq.

³⁴Raüta ramiishi she angu na, ramwe raq kriiwe khum ka jangshi ri hali ami ba kra mishri ra liinong. Raüta kra ami ka bahin na nyam wan mak, kiimaq ami ka ami tro wa akhü kra thaq na atsaü ka riimak, rakhü tsiri niili jiila, apaiq raq kriiwe ka apii chang riimak asii nguta bom ka mitoqtan. Kriiwe raq akhu akhea ka kham maq mihe. Kiimaq apaiq ka asii she miraq.

³⁵Shatmaq kriiwe ka asii nguta bom ka toqtan jai she hali kra ami ka ahan na nyam wan nong haüla,

³⁶ramwe raq kriiwe khum ka thongshiri hali mishri ra liinong. Kiimaq kra ami ka akhum na nyam wantaq jiika, apaiq raq ami ba na abin ka mintiitii sha nguta liirea ngomin rarai mak she. Kriiwe ka ashe dea ngushat.

³⁷Shatmaq ramwe tiima na, kra ami ka ahan na nyam wan mak kiimaq kra ami ba wa abin thun ka aheawiq cham tlaq jiila, kra ami ka heakito she ngushat. Kiimaq ramwe raq kriiwe ka apii chang riimak, asii she nguta bom ka mitoqtan.

³⁸Ümtiikiiwa maiq weshi ra khum na, riimakla jechakre nyungshi ra khum na, ahan ngam ka aba ba na lütaitai jaki raüla,

³⁹ramwe raq kriiti khum ka mishri ra lii. Raüta kra ami ba thun ka lüman man jiila, kriika rakhütsi ri na miinan akhü tiikoqja ngushat miraq. Kriiti ka apii chang riimak. Asii.

⁴⁰⁻⁴¹Kiimaq maiq weshi ra tok kun wa akhubin ka siiki raüla, riimakla akhakam tho wa akhubin ka siiki raüla, ariiraq kriiwe ka ashe ma tiija mak.

⁴²Shatmaq kra asii khubin hüba kiijaq shiiroro nai lütaitai ma ami atsam dongki raüla, kriika thabi tsi ngushat.

⁴³Ramwe raq apaiq khum ka mishri ra lii. Raüta kiijaq shiiroro kiimaq lütaitai ami dea jiila,

⁴⁴ramwe raq apaiq ka ashe nguta bom ka mitoqtan. Jamkhano ngukla akhupo na atsi ka thabi tsi dea.

⁴⁵Maiq ümriiti khum niwa thabi tsi asi, kriiti riika wunthaü riinaü khu akhea kriili sam ratlo. Raüta akhu ka thaihü miili thü chang. Raüta atheaphi ka hiq nü nü ba ka khea maq pangshat riichang. Raüta apaiq raq nanok ma, "Ashe, ashe!" nguta chiiriim raüta khumchang.

⁴⁶Apaiq khum na kra thabi tsi ka sishat wiiwii, apaiq ka ashe miraq. Kiimaq apaiq ka nokwe piitiip maq chiiphai na, alu na sichang.

Thathaü Miitu Thungtri

⁴⁷Ümtiikiiwa khea na, uni khea lo müsaisai raihi-nairai khea lo thaq na thathaü she kop raüla,

⁴⁸riimakla laihin müsaisai raihi-nairai khea phu thaq na lo, riimakla uni khea na lo, riimakla ngamkhü thaq na lo, ngamkhü maq aklo laihin hupsam thaq na thathaü kop raüla,

⁴⁹kra rong ka awai waichat chat riimakla, shiiroro raüla, kriika thathaü longtlo ngushat. Kriika ramwe ma tiichhi wa raa dongdii.

⁵⁰Raüta ramwe raq kra mishri ra lii. Raüta kra hupsam ka ramiishi na saüli kinphai na mithübaiq.

⁵¹Raüta apaiq raq ramiishi ranaiq she angu na hali mishri ra liinong. Kiimaq kra thathaü ka wiita niishe long wantaq jiila, kra hupsam ka ashe.

⁵²Ramwe raq kra hupsam ka wa na michaqbaiq. Jamkhano ngukla kriika thathaü raq along wan kun she. Kra ningkhan kra hupsam ka wa na chaqbaiq raa dongdii she.

⁵³Shatmaq ümtiikiiwa ramwe raq hupsam ka shri ra liitlaq akhing na, thathaü ka wiita na nyam wan mak dea ngu raüla,

⁵⁴apaiq raq kra hupsam ka kham maq tihe miitu aming mikuq. Raüta kinphai na ramiishi na saüli mitiithü baiqki.

⁵⁵Kra raütiishe apaiq raq hupsam ka mishri ra liinong. Kiimaq kra thathaü ka rong klai mak dea jiila, bahin na nyam wan mak dea li jiimin, kriika ashe li riishatshat. Namshiq raq kra hupsam ka wa na chaq baiq raa dongdii. Kra anam ba kriika kinphai nü na lo, among nü na lo, kriika wa na chaqbaiq chang dongdii.

⁵⁶Shatmaq, ümtiikiwa ramwe raq kra hupsam ka thongshi ri hali shri ra liinongtlaq, kra akhing na thathaü ka amo she riiwantaq jiila, apaiq raq kriiba ka khea kiiwa lo ngamkhü jiimin kriiba ka achai mirbaiq.

⁵⁷Kra jai maq min thathaü ka thongshi hali long wan nong haü jiila, kriika thathaü raq long wantlo ngushat she. Kiimaq hupsam tati raq kra hupsam ka wa na michaq baiq.

⁵⁸Kiimaq apaiq raq kra hupsam ka kham maq heraüta, kra jai maq thathaü watlaq ba kiiwa thathaü ka asii she riiki raüla, apaiq raq kra hupsam ka jangshi ri hali kham maq henong chang. Kiimaq kra hupsam ka asii she miraq. Apii raa mak she.

⁵⁹Riita ija thathaü ka uni rai na, riimakla müsaisai raihi-nairai khea na, riimakla nairai khea na, riimakla uni khea na, riimakla ngamkhü maq aklo hupsam na long raüla, arthun thungtri ara lang chang. Raüta hupsam thaq na thathaü long raüjaq, kriika ashe apii chang sha asii pii mai chang wa, kra ara tri raütu armaq shin raüta lang wan chang.

Lewi 14

Thabitsi Heakajai Pii Tiishi Khum Tiisii Mrochhi

¹TATIWE raq Mosheq ma

²arthun thungtri raütu ara kuqto. Arka maiq thabitsi wa aheakiti miitu tri. Atsiwa aheakiwe ka asii she nguta toqtan tlaq ranaiq na apaiq ka ramwe phana mishea wan.

³Raüta ramwe raq apaiq ka piitiip phai na misheaho. Raüta apaiq khum wa ami atsi kra mishri ra lii. Raüta athatsi ka aheakai wishe jiika,

⁴ramwe raq apaiq ma wushi asii phan wa kaünai kiimaq maisak pe wa panshi, kiimaq raishii räü ashi, kiimaq hissop peküse ashi lam wan laq nguta aming mikuq.

⁵Raütiishe ramwe raq wushi anai kiiwa kaüshiti ka hamlii nüchhong winpin na khamse rai wa kham akhu wan kra thaq kiijaq mitiitaa.

⁶Kra raütiishe apaiq raq wushi kaüshiti kra milam. Raüta maisak pe pan, raishii räü, hissop küse kraï adam na wushi kaü tataq tiijai na mitsam.

⁷Apaiq raq wushi tiijai ka kra maiqwe akhum ka thabitsi aheaki wa apii tiishi ke chang we dü na jang miishi mibat. Kra raütiishe ramwe raq apaiq ka asii she nguta bom ka mitoqtan. Raüta apaiq raq wushi kaüshiti ka hiqsii thung ram kiiniishe lamho raüta atiibi mirbaiqki.

⁸Raüta kriiwe raq akhea kriishe mihe. Raüta akhu ka loktam asi mirbaiq. Kiimaq ajü she mihe. Kra lot jai shetiq apaiq khum ka asii she miraq. Pii mak she. Kiimaq apaiq ka piitiip mong na nyap wa nong mimai she. Shatmaq apaiq ka apaiq tombutiip mong niika nyap wa raamak. Tiipphai na apaiq ka ramiishi sichang.

⁹Ramiishi ngo ranaiq na apaiq raq akhu kra, anübin kra, amak bin kra, kiimaq akhum na abin sitlaq thun kra wiita thongshi ri hali sibaiq nong chang. Raüta apaiq raq akhu akhea thun kra kham maq hechang. Raüta ajii ka hechang. Kra lot jaishetiq apaiq khum ka asii she miraq. Apii chang ka ahüshe.

¹⁰Ratiichat ngo ranaiq na apaiq raq wiishi sku pongse arese nai anai kiimaq skuse are se skushii akhum nyeajokjok, jamlai ami atsi ahü, kiimaq bunwong win kilogram atsam ka olip tai rai shot raüta lam wan chang, kiimaq olip tai ka litar shi wa mantsam na tiikho raüta manshi kra lam wan chang.

¹¹Raüta ramwe raq maiqwe nai honglu hupsam thun ka TATIWE asi Tombutiip kilamchong kiina milam wan.

¹²Raütiishe ramwe raq sku pongsenai kiiwa ashiti kra milam. Kiimaq tel litar shi wa mantsam na tiikhotaq kiiwa manshiti kriiri adam na milam. Raüta apaiq raq thiitham-honglu na mikuq. Raüta apaiq raq arthun honglu ka TATIWE ma ramwe miitu akhek atiitsang kongphiq ma mikuq.

¹³Raüta apaiq raq kra sku pongse ka asii ba ngarai-honglu nai chaqtlii-honglu tachang ba kiijaq mitaa. Apaiq raq arka klo raa dongdii. Jamkhano ngukla thiitham-honglu ka ngarai-honglu ka ramwe rii kiimaq arka pinthum asii.

¹⁴Raüta ramwe raq kra sku tiijai wiijam ka milam, raüta kriiwe nitsi nü nilok na, kriiwe jaq jaqtsi nü jaqtham na, kiimaq kriiwe hok hoktsi nü shilawe kiijaq, apaiq ka asiishe, apii chang ahü she nguta toqtan kechang we khum na minyat.

¹⁵Raütiishe ramwe raq olip tai kiiwa phanshi lam raüta apaiq jaqphi jaq pha nü kiijaq minyuk.

¹⁶Raüta ajaq jaqtsi nü jaqshi ashi ka kra tai kiijaq mitsam. Raüta kra ngam tiijai ka TATIWE asi ba kiijaq jang miishi mibat.

¹⁷Raüta apaiq raq ajaq phi na tel kiiwa wiijam ka milam kiimaq sku tiijai kiiwa wiijam milam. Raüta maiqwe akhum asii she nguta toqtan chang we nilok nitsi nü kiijaq kiimaq jaqtsi nü shilawe kiijaq, kiimaq ahok hoktsi nü shilawe kiijaq minyat kuq.

- 18** Raütiishe ajaq phi wa abung tel tiichongtlaq kriika kriiwe khupo niishe minyat. Akha apaiq raq khum tiisii wan piitiishi ramram ka miklo wan.
- 19** Kra raütiishe ramwe raq ngarai-honglu kriishe mikuq. Raüta khum tiisii wan jaqsham kra miklo. Kra lot jai she, apaiq raq chaqtlii-honglu kechang nyamseti kriishe mitaa.
- 20** Raüta kriika wong-honglu kriirai adam na berong-wacha na mikuq. Ramwe raq khum tiisii wan ram ram ka akha miklo. Kiimaq kriiwe khum ka asii she miraq.
- 21** Kiimaq maiqwe ka miitsan maiqse, kiichu ka kuqlot mak raüla, apaiq raq apaiq khum tiisii wan piitiishi miitu ka sku pongse ashi, kriili mikuq wan. Arka akhek atiitsang TATIWE ma thiitham-honglu akuq ramwe rii. Apaiq raq bunwong win kilogram shi kra olip tai rai shot raüta wong-honglu miitu mikuq. Kiimaq olip tai litar shi kriiwa mantsam na tiikho raüta manshi kriiri milam wan.
- 22** Kiimaq apaiq raq haütaü kaü nai kri milam wan. Riimakla paro kaü nai milam. Ashi ka ngarai-honglu miitu. Kiimaq ashi ka chaqtlii-honglu miitu.
- 23** Ratiichat ngo ranaiq na apaiq khum tiisii wan piitiishi wan ranaiq, apaiq raq kriithun ka ramwe ma Tombutiip kilamchong kiijaq milam kuq wan.
- 24** Ramwe raq kra sku pongse kra nai olip tai kra milam wan. Raüta TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq ramwe miitu mikuq.
- 25** Raüta apaiq raq sku pongse kra mitaa. Raüta ngam tiijai wiijam ka milam. Raüta kra maiqwe nilok nitsi nü kiijaq minyat. Kiimaq ajaq jaq tsi nü jaqshi shilawe kiijaq kiimaq ahok hoktsi nü shilawe kiijaq minyat.
- 26** Raüta ramwe raq ngam tiijai wiijam ka ajaq jaq pha nü jaq phi na mithii.
- 27** Kiimaq ajaqshi jaqtsi nü jaq kriimaq ngam tiijai ka wiijam TATIWE asi ba kiijaq jang miishi mibat.
- 28** Raüta apaiq raq olip tai wiijam ka ngam tiijai battaq ba thun kiijaq hali mibat nong: maiqwe nitsi nü nilok kiijaq, ajaq jaqtsi nü shilawe kiijaq, kiimaq ahok hoktsi nü shilawe kiijaq minyat.
- 29** Kra lot jai tel wiijam ajaq phi na tiichongtlaq kriika, apaiq raq kra maiqwe khupo niishe mijut. Kiimaq apaiq raq khum tiisii wan piitiishi jaqsham ka akha miklo wan.
- 30** Kra raütiishe, apaiq raq haütaü kaü ashi kra riimakla, paro kaüshi kriishe honglu na mikuq.
- 31** Arka ngarai-honglu miitu mikuq. Kiimaq kaüshiti ka chaqtlii-honglu na wong-honglu krai adam na mikuq. Akha ramwe raq khum tiisii wan piitiishi honglu ke jaqsham kra miklo wan.

³²Arthun thungtri arka maiq ümriitiwa thabitsi asiwe shatmaq akhum tiisii wan joli honglu kra kuq wan lot makti miitu.

Jam Na Thathaü Longraü Jaq Langchang Thungtri

³³TATIWE raq Mosheq nai Aron ma

³⁴⁻³⁵arthun thungtri ara kuqto. Arka jam na thathaü long wan raüta nyam wan raüjaq lang chang tri. (Arthun thungtri ka Israilnok ka Kanan mung na, TATIWE raq tsangshiq ma tachong hiqshong kuq wantlaq kiijaq saü wan raüjaq lang chang.) Riita maiq ashi ra raq TATIWE raq ajam na thathaü tlongto ngutla chhi raüla, kiitiikaq apaiq ramwe phana kiraüta kra bom ka chongkai ratlo.

³⁶Raüla ramwe raq apaiq ka kra jam wa thathaü kra shrira liiwa miwa shaq na kra jam mong na hupsam thun wiita ka kinphai na lambaiq ronglaq nguta aming mikuq. Kra riimakla, jam mong na ümchuwa sitlaq ta awii thun kra ashe siisaq nguta bom ka toqtan chang she mijaki. Kra raütiitiq, apaiq ka kra jam ka shri ra liiwa miwa.

³⁷Raüta kra thathaü sitlaq kra mishri ra lii. Riita kriijaq waichat chat riimakla shiiroro khetuk na asi dea, raüta kra aba ala setiim dongtlaq kriiraq khetuk thun kra pha q wantlaq jiika,

³⁸apaiq raq kra jam wa kilü thun kra ala raütiishe kra jam ka ramiishi na saüli mibaiqthü.

³⁹Raüta ramiishi she angu na apaiq ka jangwa nong raüta milii wa nong. Raüta thathaü ka long wan raüta khetuk niidea nyamrai wantaq jiila,

⁴⁰apaiq raq thathaü longtlaq longkaü thun kriika alam riibaiq ronglaq nguta aming mikuq. Raüta kra long kaü thun kriika chela phai na hiq ashe ba kiijaq mitiido baiqki.

⁴¹Kra jai maq apaiq raq kra jam mong wa khetuk thun kriika aheawiq tiikhat baiq chang. Raüta kra khat baiqtaq kiiwa khetuk wa akhat baiq hiq thun kra chela phai na ashe hiq ba kiina tiitso baiq kai chang.

⁴²Kra raütiishe khetuk wa longkaü lam baiqtaq thun kriika longkaü ahin miishe laibaiq chang. Raüta jam khechong thun kriika boq anye miishe lonong chang.

⁴³Riita kra jam wa khetuk chang longkaü thun kra lambaiq jai maq, raüta khetuk ka asoq riibaiq raüta boq maq lonong jaishe hali, thathaü ka nyii wan raüta kra jam na long wan nong raüla,

⁴⁴ramwe ka wa raüta mishri ra liiwa nong. Raüta ngohea dea thathaü ka long wantaq jiila, kra jam ka ashe she.

⁴⁵Kra jam ka asiiq baiq chang she. Raüta jamhai chang longkaü thun kra, pe thun kra, jam lochang hiq thun kra wiita chela phai na hiq ashe ba kriina pi baiqkai chang.

⁴⁶Kra jam ka kilü shaq baiq je bala maiq weshi ra kra jam mong na nyap wa raüla, kriiwe ka raji na saüli ashe miraq.

⁴⁷Maiq ashi ra juwa kra jam mong na kontlaq, riimakla kiijaq nga raüta phaqsiiq tlaq, kriiwe raq akhu akhea thun ka kham maq hebaiq ratlo.

⁴⁸Kiimaq ümtiikiiwa ramwe ka jam kra shri ra liiwa watlaq, kiitiikaq apaiq raq jam ka boq anye maq lojai thathaü ka longmak she jiila, apaiq raq kra jam ka asii she apii chang ahü she nguta bom ka mitoqtan. Jamkhano ngukla thathaü ka tiisiirai alambaiq kun she.

⁴⁹Kra jam ka tiisii wan miitu ka, apaiq raq wushi kaünai kiimaq maisak pe pan ri, kiimaq raishii lo raü ri ashi, kiimaq hissop pekiise ka wiijaq tam maq milam wan.

⁵⁰Raüta apaiq raq wushi kaünai kiiwa kaüshi kra hamlii nüchhong winpin na jüse rai wa kham alamki kiijaq mitaa.

⁵¹Raütiishe apaiq raq maisak pe phu kra, hissop kü nyam kra, raishii raü kra, kiimaq wushi atra kaüti kra milam. Raüta kriithun ka wushi tiijai khamse rai kham kiijaq mitsam. Raüta apaiq raq kra kham maq jam kiijaq jang miishi mibat.

⁵²Apaiq raq akha klo raüta, kra jam ka wushi tiijai maq, kham nye kriimaq, kra wushi atra kaüti kiimaq, maisak pe phuse kiimaq, hissop kü nyamse kiimaq, kiimaq raishii raü kriimaq, kra jam ka mitiisii hebaiq.

⁵³Kra raütiishe, apaiq raq wushi kaü atra kaüti kriika chela phai kiina lamho raüta hiqsii thung ram kiimaq mitiibi baiqki. Akha klo raüta apaiq raq jam tiisii wan pii tiishe jaqsham kra miklo wan. Krai mren kra jam ka asii she apii chang ahü she miraq.

⁵⁴Ara thungtri raütu thun arka thabitsi na lang chang tri;

⁵⁵⁻⁵⁶amitsi thun, atsam tsi thun, riimakla achhang akei alei wakhiim tsi ikha tsitlaq kra miitu; kiimaq khu akhea thaq na nai jam na thathaü longtlaq thun kra miitu lang wan chang thungtri raütu.

⁵⁷Arthun tri maq shin raüta jamlai wa ashe kiimaq jamlai wa asii kra thapthitlo.

Lewi 15

Khum Wa Ashe Kham Dongtlaq Thun Kra

¹TATIWE raq Mosheq nai Aron ma arthun thungtri ara kuqto.

- ²Arka Israilnok miitu. Maiqwe khum wa haibiitsi raq ahupsam maq kham dong raüla kra kham dongtlaq kriika ashe.
- ³Kra akhum kiiwa akham ka dongruqli lo riimakla atsaq she riiki raü min apaiq ka ashe.
- ⁴Apaiq nga tlaq changdü riimakla apaiq konchang changdü ka ashe.
- ⁵Maiq ashi ra raq apaiq changdü na tiithan raümin,
- ⁶riimakla kriiwe ka jamlai phan thaq no ngataq kiijaq nga raü min, apaiq ka ashe miraq. Kra ningkhan apaiq raq adü wa akhu akhea ka kham maq hechang. Kiimaq apaiq raq raji na saüli ashe miraq.
- ⁷Maiq ashi ra raq adü wa akham dongtlaqwe dü na jaq maq tiithan sham raüla, apaiq raq a düwa akhea ka kham maq he ratlo. Raüta apaiq raq ajü he ratlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe misi.
- ⁸Kiimaq adü wa akham dongtlaqwe raq maiq ahinti akhum asii khum na atho maq tho raüla, kriiwe raq adüwa akhea kra kham maq he ratlo. Raüta ajü ka he ratlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- ⁹Maiq akhum wa akham dongtlaqwe ka nyamse raikhü na damchang hupsam riimakla maiq ngachang hupsam thaq na nga raüla kriithun ka wiita ashe siisaq miraq.
- ¹⁰Maiq ahinti jurwa kriiwe ngachang hupsam na tiithantlaq, kriiwe ka raji na saüli ashe miraq. Jurwa kriiwe ngachang hupsam ka dopi wantlaq, kriiwe raq adü wa akhea ka kham maq heraatlo kiimaq apaiq raq ajii ka heraatlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- ¹¹Kiimaq maiq weshi ra juwa akhum wa akham dongtlaq kriiwe raq, apha na ajaq ka kham maq hehü maq maiq dü na sham raüla, kriiwe raq adü wa khea ka kham maq heraatlo. Raüta apaiq raq ajü ka heraatlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- ¹²Kiimaq kriiwe raq ajaq maq shamtlaq hamlii tak kriika atiibunbaiq ratlo. Kiimaq pe maq ahai nüchhong winpin apaiq raq jaq maq sham raüla kra hupsam ka kham maq heraatlo.
- ¹³Kriiwe ka akhum wa akham dongtlaq thatsii kra heakai jai she, apaiq raq ramiishi khe chang. Raüta apaiq raq adü wa khu akhea thun ka khamraise siirairai hea kiijaq hechang. Kiimaq ajii ka hechang. Kra raütiq apaiq khum ka asii she, apii chang ahü she miraq.
- ¹⁴Ratiichat ranaiq angu niishe apaiq raq haütaü kaünai, riimakla paro kaünai lam wan raüta, TATIWE asi Tombutiip kilam chong na wachang. Raüta kriithun ka ramwe jaq na kechang.

- 15** Raüta ramwe raq wushi kaüshi ka ngarai-honglu na mikuq. Kiimaq kaüshiti ka chaqtlai-honglu na mikuq. Kha ramwe raq kriiwe khum tiisii wan piitiishi jaqsham ka miklo.
- 16** Kiimaq ümtiikiiwa maiqwe khum wa chongwa kham kra apaiq dongdong dong raüla, apaiq raq ajü ka hechang. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- 17** Kriiwe khum wa adong kham kra hupsam khea maq aklo riimakla ngamkhü maq aklo thaq na kra kham kla sa raüla, kriika kham maq hebaiq chang. Kiimaq kra hupsam ka raji na saüli ashe miraq.
- 18** Kiimaq jechak nai maiqwe liipan na adam hainga raüla, tsangnai wiita maiqwe riimin jechak riimin jü heraatlo. Kiimaq tsangnai wiita raji na saüli ashe miraq.
- 19** Ümtiikiiwa jechakre ma jipi lü kheasam akhing saütlaq, apaiq ka ramiishi na saüli ashe miraq. Maiq jurwa apaiq khum na tiithantlaq kriiti ka raji na saüli ashe miraq.
- 20** Kiimaq kriinyung ka akheasam bala jamlai phan thaq no ngatlaq lo kontlaq kra hupsam ka ashe miraq.
- 21-23** Maiq ahinti jurwa kriinyung changdü na tiithan tlaq, riimakla laihin hupsam thaq na kriinyung ngataq kiijaq tiithantaq jiila, apaiq raq akhea ka ahe ratlo. Raüta ajü ka heraatlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- 24** Kiimaq maiqwe raq akheasam bala apaiq rai adam na hainga raüla, apaiq kiimin kriinyung sheshi kriiraq ashe miishe tijabaiqto. Kiimaq apaiq kiimin ramiishi na saüli ashe miraq. Kiimaq apaiq konchang changdü kriimin ashe miraq.
- 25** Kiimaq jechakre ümriitiwa apaiq jipilü kheasam akhing riimak ratili akhing na akhum wa tijai ka ranaiq tsam blai dong ruqli la dong raüla, riimakla apaiq jipilü kheasam akhing kra thumjai niimin tijai ka dongruqli la dong raüla, atijai ka dongruq dongshat wiiwii, apaiq ka jipilü kheasam bala ashe sitlaq ikha ashe miraq.
- 26** Apaiq konchang changdü kra kiimaq apaiq jamlai hupsam thaq no ngatlaq thun kriika ashe miraq.
- 27** Kiimaq maiq ahinti jurwa kriithun hupsam kiijaq adü maq tiithan tlaq, kriiti ka ashe miraq. Kriiti raq akhea ka kham maq heraatlo. Kiimaq ajü ka heraatlo. Kiimaq apaiq ka raji na saüli ashe miraq.
- 28** Apaiq khumwa tijai dong kra tsaq kai jai, apaiq raq ramiishi na saüli khe ratlo. Kra jai miitiq apaiq khum ka asii she, piimak she miraq.
- 29** Kiimaq ratiichat she angu ranaiq na, apaiq raq haütaü kaünai riimakla paro kaünai kra lam wan raüta, ramwe phana TATIWE asi Tombutiip kilamchong kiina wachang.

³⁰Raüta ramwe raq kiiwa kaüshi ka ngarai-honglu na mikuq. Kiimaq kaüshiti ka chaqtlii-honglu na mikuq. Akha ramwe raq kriinyung pii tiishi khum tiisii wan jaqsham ka miklo.

³¹TATIWE raq Mosheq ma chongto Israilnok ka tsangshiq khum ashe sitlaq bala tiihai shat maq siraatlo nguta. Kriika tsangshiq raq apaiq asi Tombutiip tsangshiq piitiip thun mong na sitlaq kra tiisheshi mak chang miitu honlam bom chongtlo. Tsangshiq raq kra tiishe shi raüla, tsangshiq ka TATIWE raq atsea mirbaiq.

³²Arthun thungtri arka maiqwere ümriiti khum niiwa haibiitsi asi riimakla maiqwe khumwa chongwa kham dongtlaq kra miitu lang wan chang thungtri.

³³Kiimaq jechakre maiqmii jipilü akhing kheasam bala na riimakla, maiqwere jurwa jechak rai apii sitlaq bala adam hainga tlaq kriiti miitu thungtri raütu.

Lewi 16

Khuliiq Wan Ranaiq

¹Aron se nai ka tsangnai raq TATIWE ma ashe honglu wa kewan kha na TATIWE raq tsat baiqto. Kra jai maq TATIWE raq Mosheq ma akha chongto.

²Apaiq raq nguto, “Ümphu Aron ma chonglaq, apaiq ka akhing riikhaqli niitiq, kheachan khetuk jai na Asii Pinthum Khok kiijaq nyapwa ratlo. Jamkhano ngukla kiijaq Ngi ka Tongshong Tek pang chang thaq na phumda mong na kilata riihumki tiikang. Kiimaq apaiq raq ibom kla tlea raüla, apaiq ka atsea mirbaiq.

³Apaiq ka apaiq raq minsäu pongwe ashi ka ngarai-honglu miitu kiimaq skure pongse ashi ka chaqtlii-honglu miitu kra lam wan jaitiq, Asii Pinthum Khok na nyapwa mimai.”

⁴Kra raütiishe TATIWE raq arthun thungtri ara kuqto. Aron ka Asii Pinthum Khok na minyap wa shaq na, apaiq raq ajü ka heraatlo. Raüta ramwe rohun kra sam ratlo: müsaisai raihi-nairai samtong jong kaü kra, kiimaq patulong kra, shinket kra, kiimaq khuphok kra samchang.

⁵Kiimaq Israilnok mungmaiqse raq Aron ma ngarai-honglu miitu chhehhi pongwe anai, kiimaq chaqtlii-honglu sku pongrese ashi kechang.

⁶Raüta apaiq raq minsäu pongwe atha lamhü ashi kra apaiq maiqmii ngarai nai ajamtitiim ngarai tiisii miitu hong lu na mitaa.

⁷Raütiishe apaiq raq chhechhi wiinai kra TATIWE asi Tombutiip kilamchong tho kiijaq milam wan.

⁸Kiijaq apaiq raq longpo senai anai kriimaq poshi niika “TATIWE rii” nguta waiqje kiimaq “poshi niika Ajajjel rii” nguta waiqje, kra wiinai kiimaq apaiq raq lang milii.

- ⁹Raüta Aron raq kra lang raq TATIWE rii nguta thaütaqti chhechhi ka lam raüta ngarai-honglu miitu mitaa.
- ¹⁰Kiimaq langraq Ajajel rii nguta thaütaqti chhechhi kriika atra maq TATIWE ma mikuq. Raütiishe kra chhechhi ka Ajajel miitu kumtsaiphii rumnyangkhi na mitiiki baiq. Kriika Israilnok mungmaiqse ngarai kra hoho miitu.
- ¹¹Riita ümtiikiiwa saüla pongwe kra apaiq miitu nai ajamtitiim miitu ngarai-honglu na tatlaq,
- ¹²apaiq raq wa-tso chang winpin na wachan anyai alai kra berong-wacha kiiwa mitso. Kiimaq homseng honglu win ka jaqkhon maq jaqkhonnai kra milam. Raüta kriithun ka Asii Pinthum Khok kiijaq milam wan.
- ¹³Raüta apaiq raq kiijaq TATIWE man na homseng honglu kra wa na michaq. Kiimaq kra homseng honglu wakhuk kriiraq Tongshong Tek pang chang kra wiita mipang baiq wan. Krai mren apaiq raq kra chhimak miraq kiimaq apaiq ka tsai mak miraq.
- ¹⁴Kiimaq apaiq raq saüla pongwe ngam tiijai wiijam ka milam. Raüta ajaq shi maq kra apang chang khaki nü ba kiijaq ngam tiijai ka mibat. Kiimaq raüta ngam tiijai wiijam kriimaq Tongshong Tek khaki na jang miishi mibat.
- ¹⁵Kra lot jai she, apaiq raq chhechhi kaü mungmaiqse ngarai-honglu miitu kra mitaa. Raüta kra ngam tiijai ka Asii Pinthum Khok mong kiijaq milam wan. Raüta kra apang chang kiijaq ngam tiijai ka mibat. Kiimaq minsaü pongwe tiijai maq batlaq kiikha Tongshong Tek khaki niishe mibat.
- ¹⁶Apaiq raq akha ram ram jaqsham klo wan raüta, Asii Pinthum Khok kra Israilnok mungmaiqse sheshi tlaq kriiwa kiimaq tsangshiq ngarai kriiwa mitiisii wan. Apaiq akha ara Tombutiip arka tiisii chang ratlo, jamkhano ngukla kra Tiip ka mungmaiqse sichang piitiip mong ba na sitlo. Kra ningkhan kra hiq ba ka apii ashe.
- ¹⁷Kiimaq Aron ka Asii Pinthum Khok mong na atiisii baiq wa ram ram jaqsham wa nyapwa tlaq akhing maq pha raüta, apaiq ka among wa kinphai na midongho shaq wiiwii, kra Tombutiip mong na maiq ahinti ka jumin siraa mak. Kiimaq ümtiikiiwa apaiq raq apaiq miitu, kiimaq ajamtibi miitu, kiimaq Israilnok mungmaiqse miitu ramram jaqsham kriishe lot tlaq,
- ¹⁸kra lotjai apaiq ka berong-wacha kiijaq kiraüta chaqtlii-honglu kra kekai ratlo. Raüta berong-wacha kra tiisii ratlo. Raüta apaiq raq minsaü pongwe tiijai kiiwa wiijam, kiimaq chhechhi tiijai kiiwa wiijam ka lam wan raüta, berong-wacha shokblai na arongblai kiijaq ngam tiijai maq nei ratlo.
- ¹⁹Apaiq raq ajaqshi maq, ngam tiijai wiijam ka berong-wacha na jang miishi bat ratlo. Apaiq raq akha klo raüta berong-wacha ka Israilnok ngarai wa tiisii hebaiq ratlo. Raüta kriika asii miishe tiijatlo.

Khupi Chhechhi Kaü

²⁰Riita Aron raq Asii Pinthum Khok kra, kiimaq TATIWE asi Tombutiip kra, kiimaq berong-wacha kra tiisii wan ram ram jaqsham klo lot jai she, apaiq raq Ajajel miitu tsea thütaq atrati chhechhi kaü kriishe TATIWE ma mikuq.

²¹Raüta apaiq raq ajaq wiinai ka jaqko naita chhechhi kaü khupo kiijaq misham. Raüta Israilnok raq abi ümchuwa klo tlaq, ngarai thun tangtlaq, kiimaq Israilnok raq kiqkhiitlaq mra thun kra mitiidii wan. Raüta kra ngarai homa ka chhechhi kaü khupo niishe mitiiho kuq. Raütiishe kra miitu maiq weshi tiihongje we riishe chhechhi kaü ka kumtsaiphii rumnyangkhi binjü kiina mijobaiqki.

²²Kra chhechhi kaü raq, tsangshiq ngarai homa thun kra wiita hoho raüta maiqsi mak chang bintang jüngi wang kiiniishe mikiho.

²³Kra lot jai she Aron ka Tombutiip mong niishe minyapwa. Raüta ramwe rohun apaiq raq, Asii Pinthum Khok mong na nyap wa ma samtaq kra achhut she miraq. Raüta kra rohun ka kiijiili mithiithü.

²⁴Raüta apaiq raq ajü ka asii hiq ba na heraatlo. Raütiishe apaiq khu akhea kriishe samraatlo. Kra lot jaisheti, apaiq ka Tombutiip mong wa kinphai niishe midongki. Raüta apaiq ngarai nai mungmaiqse ngarai tiisii wan chang chaqtlühonglu kriishe mitaa.

²⁵Kiimaq apaiq raq ngarai-honglu ataa ngampü thun kra berong-wacha kiijaq wa na michaq.

²⁶Kiimaq jurwa chhechhi kaü Ajajel ma akuq ka kumtsaiphii rumnyangkhi na jobaiqkitaq we raq akhea ka heraatlo. Raüta apaiq ka piitiip mong na miwa shaq na ajü ka heraatlo.

²⁷Kiimaq minsäu pongwe nai chhechhi kaü ngarai-honglu miitu ataakuq, kra ngam tiijai ka ngarai tiikhoi miitu Asii Pinthum Khok na bat wantaq kra ngam maa wiinai ka, piitiip thun phai na lamho raüta wa maq chaq baiq kai chang. Ngam khü thun kra, angam thun kra kiimaq apukji thun kra wiita wa na chaq baiq chang.

²⁸Jurwa ara ngam thun ka wa na chaqki tlaq kriiti raq, adü na asam akhu akhea thun kra wiita kham maq heraatlo. Raüta piitiip mong na miwa shaq na aju ka heraatlo.

Khuliiq Thungtri Lang Wan

²⁹Arthun thungtri arka pattup lang wan ruq ratlo. Jipi lümiishi she angu na kra jipi lüwa jiha raroq shi angu na Israilnok raq kiimaq pongmungti wanshanok tsangshiq rai sidamti raq amang maq achu jaü ratlo. Kiimaq kra ranaiq ka apii jamlai phan jaqsham kaiwa min mai mak.

³⁰Kra ranaiq tsangshiq ka tsangshiq ngarai thun kiiwa tlotli tiisii wan miitu khuliiq wan ratlo. Kra raütiq tsangshiq ka apii riimak asii miraq.

³¹Kra ranaiq akhing ka pinthum asii ranaiq riichang. Kra ranaiq ka tsangshiq raq amang maq achu jaü chang. Kiimaq jamlai jaqsham kai min maimak dongdii. Ara thungtri arka pattup langwan ruq ratlo.

³²Ramwe Ajong Pinthumwe ka, riikhaqli thungtri maq ashong wan we riichang kiimaq awe pumsong ma ashong wanwe riichang. Apaiq riitiq ara khum tiisii wan khuliiq tsaichhin jaqsham ara klo wan chang. Apaiq raq ramwe rohun kra samchang.

³³Raüta apaiq raq Asii Pinthum Khok, kiimaq TATIWE asi Tombutiip asok asiim thun tlotli kra, berong-wacha kra, kiimaq ramwebi kra, kiimaq mungmaiqse kunli kra khuliiq kuq wan raüta wiita tiisii wan chang.

³⁴Riita ara thungtri thun arka pattup lang wan ruqli riichang. Ara khuliiq tsaichhin jaqsham arka wiishi na lakshi klo wan lili riichang. Arka Israilnok mungmaiqse ka tsangshiq ngarai thun kiiwa tiisii wan miitu jaqsham. Riita TATIWE raq jamkho aming kuqtaq kra phan phan Mosheq raq arthun jaqsham ka klo wanto.

Lewi 17

Tijai Ka Asii

¹ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto.

² Aron nai asetiiim ma kiimaq Israilnok mungmaiqse wiitarü ma arthun thungtri raüta ara kuqlaq nguta.

³⁻⁴ Israilnok maiq ashi ra raq minsäu kaü lo riimakla sku lo riimakla chhechhi lo ka TATIWE ma honglu na TATIWE asi Tombutiip rinkea ba kra tlea raüta hiq ba ahin na takuq raüla, apaiq raq Thungtri jinto ngushat. Apaiq raq tijai tiidongto. Kriikha na apaiq ka Shiikeawe sengi nguta weamak she miraq.

⁵ Riita ara aming liichum ka ümchaü sanha Israilnok raq man na wak ram na nyamse thun ta phaqlaq kriika tsangshiq raq TATIWE phaniishe milam kuq wan. Ümchaü sanha tsangshiq raq nyamse thun kriika ramwe ma TATIWE asi Tombutiip kilamchong kiijaq milam kuq wan. Raüta kriithun ka rintii-honglu miishe mitaa.

⁶ Ramwe raq kra ngam tijai ka Tombutiip rinkea kilamchong tho na berong-wacha siim thun na mibat. Kiimaq ngampü thun khiimtsang ka TATIWE tsan tiiheali miitu wa na michaq.

⁷Israilnok raq man na tsangshiq raq nyamse thun ka chhechhi tsak kaü ma wak ram hiqsii thung na honglu takuq tlaq kiikha take wan ka maimak dongdii she. Israilnok raq ara thungtri ka pattup lang wan ratlo.

⁸Israilnok wa maiq weshi ra raq lo riimakla wanshawe pongmungti tsangshiq rai sidamti raq, jurwa chaqtlii-honglu riimakla lai hin honglu kuqtaq akhing na,

⁹TATIWE asi Tombutiip rinkea ba kra tlea raüta hiq hin ba maq honglu kra takuq raüla, kriiti ka Shiikeawe sengi nguta weamak she miraq.

¹⁰Kiimaq Israilnok wa maiq weshi ra raq, lo riimakla wanshawe pongmungti tsangshiq rai asiwa raq ngam ka wiitijai tam maq lum pha q raüla, TATIWE ka apaiq ma wesang she miraq. Kiimaq apaiq ka asenginok wa weshi nguta weamak she miraq.

¹¹Atra phan ümchuwa sitlaq tsitsü ka tijai na sitlo. Arningkhan TATIWE raq ngam tijai ka wiita berong-wacha kiijaq raübaiq raa nguta aming kuqto. Arka maiqse ngarai thun kra tiikhoibaiq wan miitu chongtlo. Tijai ka tsitsü raü. Arningkhan ngarai tiikhoi baiqtlo.

¹²Arningkhan TATIWE raq Israilnok ma, tsangshiq riimin kiimaq wanshawe pongmungti tsangshiq rai sidamti riimin, atijai sishat maq ngam ka aphaq raamak dongdii nguta chongto.

¹³Kiimaq Israilnok wa maiq weshi ra raq, lo riimakla wanshawe pongmungti tsangshiq rai sidamti raq rumwa ngam lo, wushi lo aphaq chang phan asii kra hiipki raüla, apaiq raq ngam tijai ka hiq na raübaiq raatlo. Raüta kra ngam tijai ka hiq maq bokthü raatlo.

¹⁴Atra phan tsitsü ka atijai na sitlo. Kiimaq kra ningkhan TATIWE raq Israilnok ma tsangshiq raq ngam ka wiitijai tam maq pha q mai mak nguta aming kuqtaq. Kiimaq jurwa kra tri ka jin raüta phaqsiiq tlaq, kriiti ka asengi phong wa weshi nguta weamak she miraq.

¹⁵Maiq weshi ra juli jiimin, Israilnok phan lo, riimakla wanshawe pongmungti lo raq, ngam ka apaiq tsai tsai atsaiki riimakla rum ngamse raq akaq kra ngam ka pha q raüla, apaiq raq adü wa khea kra kham maq heraatlo. Kiimaq ajii ka heraatlo. Raüta raji na saüli apaiq khum ka misii shaq wiiwii khechang.

¹⁶Apaiq kra klo mak raüla, apaiq ka achamchao chang she dongdii miraq.

Lewi 18

Maiqta Singa Ka Asii

¹ TATIWE raq Mosheq ma

²Israil ma akha chongkuq laq nguta chongto, “Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

- ³Man na namshiq shong wan lan Ejip mungti hainga ka naq phan rongkiq. Riimakla, ümchaü Ngi raq namshiq shea wan tiikang Kanan mungti hainga ka naq phan rongkiq.
- ⁴Ngi aming thun kra lang rong laq. Kiimaq Ngi raq aming kuq tiikang kra sham ronglaq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ⁵Ngi raq jamkha singa chang ngutiiwa chongkuq kang kra phan phan sirong laq. Kiimaq Ngi raq namshiq ma Thungtri kuqkang kra lang lanta sironglaq. Ümniiraq ara lang haüla ümrilung ka mitiichhii haü. Ngi ka TATIWE.”
- ⁶TATIWE raq arthun thungtri raütu kuqto. Namshiq ma tanyang seno rai adam na hai nga maimak.
- ⁷Ümnyung rai hai nga laüta ümwe ma jea naq tiingaükiq. Ümniiraq ümnyung shaq ka shumii maimak.
- ⁸Ümwe tanyungtiim ashi ra rai hainga laüta ümwe ka naq shummiikiq.
- ⁹Ümshea nyung rai naq haingakiq. Riimakla, ümshea nyung pong nyungse rai naq haingakiq. Apaiq ka ümniirai jamshi na atijonglu wan riimak li jiimin kiicham maimak.
- ¹⁰Ümniima ümsaü rai hainga maimak. Kriika ümniima jeasi jonghea.
- ¹¹Ümno ümwe tanyung pong nyungse jechakse rai naq haingakiq. Apaiq kiimin ümshea nyung shaq.
- ¹²⁻¹³Ümnyai ümwe shea nyung riimakla ümnyung ma anyi-ano ümsai rai naq haingakiq.
- ¹⁴Ümwe ma aphu ano tanyung ümsai rai naq haingakiq. Apaiq kiimin ümniima asai.
- ¹⁵Ümnam-nyung rai naq haingakiq.
- ¹⁶Riimakla ümphu ümno tanyung rai naq haingakiq.
- ¹⁷Ümniika ju nyung rai wa hainga laü, kra nyung ma ase jechakse riimakla kriinyung ma asaü jechakse krai naq haingakiq. Tsangshiq ka ümniirai jamshiti moraq miraq. Krai nguraü ka apii riikhiq miraq.
- ¹⁸Ümjamti nyung atra sishat wiiwii, ümniiraq ümta-nyung ma anyi ano ka alam wan maimak.
- ¹⁹Jechakre jipilü kheasam bala na naq haingakiq. Jamkhano ngukla apaiq ka apii ashe.
- ²⁰Maiqchak rai naq haingakiq. Kra raüla ümniika apii ashe ma mija haü.

²¹Ümsetiim wa jumin Molekh phra shomnoq miitu honglu na naq kiinong kuqkiq. Kra raüla Shiikeawe, TATIWE mang ka shummi miraq.

²²Maiqwe raq maiqwe ashi rai hainga maimak. Kra Shiikeawe raq romak pinthum.

²³Maiqwe ashi raq jiimin kiimaq jechak ashi raq jiimin nyamse rai hainga maimak. Kra ashut klo raüla ümniika ashe ma mijaki haü.

²⁴Namshiq ka akhnok ashut ashai klo lanta namkhum ka naq tiisheshi rongkiq. Namshiq ma kongkhu na kra mung na siti thatsang maiqse thun raq akha singatlo. Raüta tsangkhum ka ashe ma tijatlo. TATIWE raq namshiq ka kiina tiishong wan miitu tsangshiq ka jobaiq wantlo.

²⁵Tsangshiq raq akha kiimung kha na kra mung ka ashe miishe jakito. Kra ningkhan TATIWE raq kra mung ma mo tiho wantlo raüta kra mung wa hiqkhu rakhu raq kra mung na shongtinok maiq thun ka tiishaübaiqtlo.

²⁶⁻²⁷Tsangshiq raq arthun maiqphai asi ara klo wan raüta, kra mung wa hiqshong rahai thun ka wiita tiishe baiqto. Shatmaq namshiq riika kriithun klo wan raamak. Namshiq kunli tarü raq, Israilnok phan raq lo, kiimaq namshiq rai shongti wanshanok pongmungti raq lo, TATIWE thungtri raütu thun nai aming thun ka lang wan raa dongdii.

²⁸Kiimaq kra riihan jüila, kra mung hiqshong rahai raq namshiq ma kongkhu na shong wanti thatsang maiqse thun jamkho jobaiq wantaq kiikha namshiq ka jobaiq mak miraq.

²⁹Namshiq raq sap wan ratlo, jurwa ara maiqphai asi kiimung thun arwa phanshi ra klo wan raüla, kriiti ka Shiikeawe raq asengi ma weadam mak she miraq.

³⁰Kiimaq TATIWE raq nguto, “Ngi raq aming thun kuq kang kra lang rong laq. Kra mung na namshiq ma kongkhu na shong wantinok raq jamlai wa klo wantaq kra klo wan maimak. Kiimaq namshiq raq arthun ashe jaqsham thun awa phanshi ra ka sham wan lanta, namkhum ka ashe ma naq tijjabaiq rongkiq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.”

Lewi 19

Asii Rilung Thungtri Kiimaq Riikhaqli Kappe Sham

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto

² Israilnok ma akha chonglaq, “Namshiq ka asii sironglaq. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE, namshiq Shiikeawe ka asii.

- ³Namshiq loweatek raq anyung nai awe ka shreng raa dongdii. Kiimaq Asii Niitiitsak Ranaiq ka Ngi raq namshiq ma aming kuq kang kra phan phan lang wan ratlo. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ⁴“Ngi ka naq baiqthü rongkiq. Kiimaq sumla phra thun ka naq shomnoq rongkiq. Ja ajin maq sumla thun naq lo rongkiq. Lanta tsangshiq ka naq shomnoq rongkiq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ⁵“Ümtiikiiwa namshiq raq rintii-honglu na nyamse ashi tatlan, Ngi raq namshiq ma aming thun kuq kang kra lang ronglaq. Raüla Ngi raq kra honglu ka mitaoha.
- ⁶Kra ngam ka nyamse talan kra ranaiq niili thumli pha q ratlo. Riimakla kriima napjai ranaiq na tiithum pha q ratlo. Kiimaq ranaiq tsam ngoja na saüli ngam bung tiichongki raüla, kriika wa na chaqbaiq ratlo.
- ⁷Jamkhano ngukla kriika apii, ashe she. Kiimaq maiq ashi ra raq kra ngam ka phaqsiiq raüla, Ngi raq kra honglu ka tao mang she.
- ⁸Maiq ashi ra kra ngam ka phaqsiiq raüla, kriiti ka ashut we she mijaki. Jamkhano ngukla Ngi ma akiinong kuq hupsam kriika apaiq raq hiqtili hupsam ikha tiijabaiqto. Kriikha na apaiq ka isengi nguta weadam mak she miraq.
- ⁹“Ümtiikiiwa namshiq raq wak wa bunwong hankitlan, phekam kam wiika naq han rongkiq. Kiimaq jaina atiichongki tsamso kriika naqsoki rongkiq she.
- ¹⁰Namshiq spiqro wa aso atiichongki kra naq panki rongkiq she. Riimakla spiqtsi hiq na arokki kra naq riichomki rongkiq she. Kriika miitsan maiqsetiim ma nai wanshawe pong mungti thun miitu mirlaq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ¹¹“Ahuk naq jaq rongkiq. Riimakla maiq naq long rongkiq riimakla arot naq chong rongkiq.
- ¹²Namshiq raq jaqsham maq tiichhi man chang ka imang na kiiq naq kham rongkiq. Kra riika imang tiibi changli. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ¹³“Maiq ka jumin nanshan maimak. Kiimaq jam min huk rot maimak. Namshiq raq maiq ningchang jaq tiisham tlan kra jaq maq kehü maq haihii maimak. Rawa shi miitu jiimin jaq maq kehü maq thü raamak.
- ¹⁴Nibiiwe ka naq son rongkiq. Riimakla makchukwe khaki na apaiq tiikü rea ma lam na atiibanbi chang hupsam maq tangta maimak. Ngi ma haironglaq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.
- ¹⁵“Namshiq raq ümtiikiiwa khü akha phokuq tlan, tingting kiimaq teng teng maq pho ronglaq. Miitsan maiqse rai lop dam min maimak kiimaq chithe maiqse miimin haisong raamak.
- ¹⁶Maiq ju mang niimin arot shap shaü pan raamak. Kiimaq ümtiikiiwa maiq ashi ra ka rung na arilung miitu chaptlaq, ümniiraq apaiq khrumke miitu ahea hakhi

kechang bom siraüla, kra linham linhok chonglaq. Laüta apaiq ka tiichhii kuq laq. Ngi ka TATIWE.

17“Maiq ka jumin naqshuliikiq. Shatmaq namnai liipan na jamlai no riikhiilea tlan kriika riichong lanta ari aram ronglaq. Kra rii haü jiitiq ümniiraq apaiq ningkhan na ngarai tang maü mirhaü.

18Maiq ka ju jaq wiimin ümphuk naq lamkiq. Riimakla apaiq ka ngeng wan ruq ka naq ngengkiq. Shatmaq ümkhum ka ümniiraq jamkho lungwiitläü kiikha ümjam thoti chiiti kra lungwiilaq. Ngi ka TATIWE.

19“Ngi raq akuqha aming thun kra langlaq. Jam nyamse ka phanshi rai phanshi nyamse ka adam na ala naq tihaikiq. Phannai petsi lai ka wak dam ashi naq triishot jangkiq. Rai ka phannai pong phan phan triishot raüta ataq khea ka naq samkiq.

20“Jechakse maiqdi nyung ka maiq weshi raq chakliip ma alam wishe kiimaq apaiq daa wan miitu tri ka kuq mak dea, kiimaq wase miika mija shaq li, kra bala maiq weshi raq kriinyung rai hainga raüla, tsangnai wiita ka tri maq mo miho. Shatmaq tiitsai li ka tseabaiq raamak. Jamkhano ngukla kriinyung ka maiqdi nyung.

21Kra maiqwe kriiraq sku pongre se ashi Ngi asi Tombutiip kilamchong na apaiq thiitham-honglu miitu lam wan ratlo.

22Kiimaq kriimaq ramwe raq kriiwe ngarai shiikhoi wan khuliiq tsaichhin kra miklo. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq ngarai ka midii kuq.

23“Ümtiikiiwa namshiq ka Kanan mung na saüwan tlan, lanta petsi wiq tsam cham kra chhitlan, kra chong wa atsi thun ka rawii wiitsam na saüli ka ashe apii nguta tiima ronglaq. Kra wiitsam liipan bala atsi ka namshiq raq pansea maimak.

24Rawiiblai she angu na tsitlaq kriika petsi wiita ka Ngi TATIWE arma kechutum honglu na kiinongke chang.

25Shatmaq rawii biingi she angu niishetiq namshiq raq petsi thun kra pan sea mimai. Namshiq raq ara tri thun ara langhanla, nam petsiro na atsi ka pahea mitsikuq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

26“Jamlai phan ngam li jiimin wiitijaitam maq naq pha q rongkiq. Jamlai phan mintin loqle min naq klo rongkiq.

27Namkhupo siim tro na khu ka sibaiq maimak. Riimakla namkhubin ka tapbaiq maimak.

28Riimakla namkhum na awaiq angon waiqwe maimak. Riimakla maajo miitu namkhum na atsaü wiq Tlamhihi tiimikhat han min maimak. Ngi ka TATIWE.

29“Namsetiim jechaksere ka sumla noqchang shomjam thun na mephe ma naq tiija rongkiq. Namshiq kra klo hanla, namshiq ka lai hin phra thun kra wokhong

niishe minyap wan han. Kiimaq armung ka sethoq jati phong riili she wiita mima wan.

³⁰Asii Niitiitsak Ranaiq ka lang ronglaq. Kiimaq Ngi shomnoq chang ba kra shreng ronglaq. Ngi ka TATIWE.

³¹“Wulum rai bom riichong raüta tsii chongketibi phana namshiq ka langtliikai naqki rongkiq. Namshiq raq kra klo hanla namshiq ka ashe apii miishe mijaki han. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

³²“Nyungwere ma kai anato ronglaq. Kiimaq tsangshiq ka pinthum shreng ronglaq. Ngi ka kai shreng lanta Ngi aming ka lang ronglaq. Ngi ka TATIWE.

³³“Nam mung na namshiq rai pong mungti sidamtlaq wanshanok ka naqhahii rongkiq.

³⁴Namshiq maiqmii Israilnok jamkho makliishi maq liitlan kiikhiisii tsangshiq kiimin liironglaq. Kiimaq namshiq maiqmii ka jamkho lungwiitlan kiikhiisii tsangshiq kiimin lungwii ronglaq. Namtsan na tiitsang ronglaq akhing ashi na namshiq kiimin Ejip mung na wanshawe siwan lan. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

³⁵“Maiq ka juli jiimin hupsam rithü tlan akhing na, alu nü na, alaiq nü na, riimakla apa atsap shintlan na naq lao rongkiq.

³⁶Alu na tingting raülo maq shinchang, tengteng tok maq shin chang, kiimaq tingting khap maq shin chang. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe. Kiimaq Ngi raq namshiq ka Ejip mung wa tsuq wan kang.

³⁷Ngi raq akuqha thungtri raütu thun wiita kiimaq aming thun ka kunli lang rong laq. Ngi ka TATIWE.”

Lewi 20

Tri Jinti Ma Mo Tiihochang

¹ TATIWE raq Mosheq ma chongto

²Israilnok ma akha chongkuq laq, “Namshiq phong wa ashi ra lo riimakla pongmungti wanshawe namshiq rai sidamti phong wa jurwa asetiim phong wa ashi ka Molekh sumla phra shomnoq miitu kuqtaq kriiti ka mungmaiqse tlotli raq long maq tiitsailaq tiiqbaiq chang.

³Kiimaq maiq ashi ra raq asetiim phong wa ashi ka Molekh phra shomnoq miitu kuq raüla, raüta ijam asii Tombutiip kra tiishe shi raüla, raüta imang asii kra tiibi raüla, Ngi ka apaiq ma wesang mijaha. Lata apaiq ka isengi nguta wea mang she mirha.

⁴Shatmaq nokwe raq apaiq mra kra shummu mak, kiimaq apaiq ka tiitsailaq tsat baiq mak raüla,

⁵Ngi raq ipumsii maq kriiwe ka mingengha kiimaq apaiq jamti wiitarü kiimaq apaiq rai kongshi maq pong raüta, Ngi shummiitaq raüta Molekh shomnoq wantaqtı thun ka mingengha. Ngi raq tsangshiq ka isenginok nguta wea mang she mirha.

⁶“Kiimaq maiq ashi ra raq wulum rai riibomti shammi rai, lang tliiki raüla, Ngi ka apaiq ma wesang miishe mijaha. Kiimaq Ngi raq apaiq ka isengi nguta wea mang she mirha.

⁷Nam khum ka asii thüronglaq. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

⁸Ngi raq akuqha thungtri raütu kra lang ronglaq. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE kiimaq Ngi raq namshiq ka asii she tiija kang.”

⁹ TATIWE raq arthun thungtri raütu kuqto. Jurwa awe lo anyung lo kra ratum hiqta raüta sontlaq, kriiti ka tiitsailaq tseabaiq chang. Apaiq miisaq thumtlaq kra kha maa ka apaiq riili miho.

¹⁰Kiimaq maiq ashi ra raq anok abin Israilnokwe chak rai shraki raüla, tsangnai wiita kriiwe nai jechak nyung ka tiitsailaq tsea baiq raa.

¹¹Maiq jurwa awe tanyungtiim kiiwa nyungshi rai sratlaq, kriika awe ma jea tiingaütlo. Krai mren apaiq nai jechak nyung ka tiitsailaq tseabaiq raa. Tsangnai miisaq thumtlaq kriikha ka tsangnai raq miho.

¹²Kiimaq maiq ashi ra raq anam-nyung rai sra haüla, tsangnai wiita tiitsailaq tseabaiq raa. Tsangnai raq riiqkhiq mra tangto. Krai mren tsangnai miisaq thumtlaq kriika tsangnai riili miho.

¹³Kiimaq maiqwe ashi ra raq maiqwe ashi ra rai sra haüla, tsangnai wiita raq riiqkhiq maiqphai asi mra tangto. Krai mren tsangnai wiita tiitsailaq tsea baiq raa. Tsangnai miisaq thumtlaq kra kha ka tsangnai riili miho.

¹⁴Kiimaq maiq weshi ra raq jechak nyung kra lamtlaq raüta kriithaq na kriinyung ma anyung kra hali lam raüla, tsangtsam wiita tiitsailaq tseabaiq raa. Jamkhano ngukla tsangtsam raq nü na dong makchang ashut kloto. Akhnok ashut pinthum mra tiipinti maiq ka namshiq phong na tiisi maimak.

¹⁵Kiimaq maiq weshi ra raq jam nyamse rai kiicham raüla, kriiwe nai kra nyamse ka tiitsailaq tsea baiq raa.

¹⁶Kiimaq jechak nyungshi ra raq nyamse rai kiicham raüla, kriinyung nai kra nyamse ka tiitsailaq tsea baiq raa. Tsangnai miisaq thumtlaq kra miitu ka tsangnai khupo niili miraq.

¹⁷Kiimaq maiq weshi ra raq anyi ashea-nyung lo ano ashea-nyung lo, riimakla ashea-nyung awe ma ase riimakla anyung ma ase rai sra haüla, tsangnai ka nokwe man na jea tiingaü chang. Raüta hiqshong wa ajo baiq chang. Jamkhano ngukla apaiq raq ashea-nyung rai srato. Krai mren kra kha ka apaiq khupo na ho raa dongdii.

¹⁸Kiimaq maiq weshi ra raq jechak nyung shi ra rai, apaiq jipi lü kheasam akhing na hainga raüla, tsangnai wiita hiqshong wa ajobaiq chang. Jamkhano ngukla tsangnai raq apii chang ashe ashi thungtri ka jinto.

¹⁹Kiimaq maiq weshi ra raq, awe ma ashea-nyung anyai rai lo, anyung ma anyi ano asai rai sra haüla, tsangnai raq kra riiqkhiq sheawa lam rai srataq kriikha ka tsangnai riili miho phaq.

²⁰Kiimaq maiq weshi ra raq, awa ta-nyung asai rai kiicham raüla, apaiq raq awa ka shummiito. Krai mren apaiq nai kii-nyung raq kriikha mo ka miho. Tsangnai wiita ka laihü lahü she miraq.

²¹Kiimaq maiq weshi ra raq aphu lo ano lo ta-nyung kra la rom raüla, tsangnai wiita laihü lahü miishe mitsai. Apaiq raq apii ashe mra kloto. Kiimaq aphu ano kra shummiito.

²²TATIWE raq nguto, “Ngi raq akuqha thungtri raütu thun kiimaq aming thun ka wiita kun kun lang ronglaq. Kriika Ngi raq namshiq tsuq wan tiikang Kanan mung hiqkhu rakhu raq namshiq ka tiishaübaiq mak chang miitu.

²³Kra mung na sitinok maiq mung thun thung nai lai ka naq lang rongkiq. Ngi raq tsangshiq thatsang maiqse phan thun ka wiita jobaiq wan tiikang. Kriika namshiq ka kra mung na tiinyap wan miitu. Tsangshiq raq abi klo wanto. Raüta Ngi ma iphai tiisito.

²⁴Shatmaq Ngi raq ara hiqpo hiqwin mung arka namshiq ma tachong hupsam miitu mikuqha nguta kiiqkham kuq wan kang she. Krai mren Ngi raq namshiq ma mikuqha. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe. Kiimaq Ngi raq namshiq ka maiq mung ahinti thun phong wa pong na arai latiishe tseatsiiq wan kang.

²⁵Krai mren, ikhla, namshiq raq ngamsaü ngiqse thun nai peshap wushi thun kiiwa asii pii mak chang nai ashe apii chang phan thun kra samhea tiitsang shat thü ronglaq. Kiimaq nyamse ashe phan thun nai wushi ashe phan thun ka naq phaqsiiq rongkiq. Ngi raq tsangshiq ka ashe apii phan nguta rairii wan kang she. Namshiq raq kriithun kla phaqsiiq hanla namshiq ka ashe ma mijaki han.

²⁶Namshiq ka asii misi han kiimaq Ngi riili. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE kiimaq Ngi ka asii. Ngi raq namshiq ka nanok maiq mung ahin thun phong wa pong niishe rai rii wan kang. Krai mren namshiq ka Ngi rii miituli she misi han.

²⁷“Maiq weshi ra raq, riimakla jechakre nyungshi ra raq, jurwa lang lii raüta wulum rai riibomtlaq, kriiti ka long maq tiitsailaq tiiqbaiq raa. Jurwa akhnok klo liitlaq, kriiti ka apaiq miisaq miitu mra ka apaiq riili kha ka miho.”

Lewi 21

Ramwe Asii Singa Rilung

¹ TATIWE raq Mosheq ma Aron phan ramwebi ma akha chong kuq laq nguta aming kuqto, “Ramwebi wa maiq juli jiimin tati seno tsaiki raü jaq, maalap kai lomki raüta apaiq khum ka tiishe shi raamak.

²Anyung shaq, awe shaq, ase maiqwe se, ase jechakse, aphu ano shaq riitiidea jiili.

³Riimakla, maiq ma wahü ashea nyung, apaiq rai jamshi na siti jiili.

⁴Apaiq raq tsang-nyung lamtaq kra ta awii phan wa maiq tsaiki raüla, ramwe raq apaiq khum ka tiishe shi raamak.

⁵“Ramwebi phong wa juwe riimin, akhupo wa bashi ra min sibaiq raamak, riimakla anübin ka tapbaiq maimak, riimakla akhum na tlam tlii tiimi khat raüta maaho dam mai mak.

⁶Apaiq ka asii siraa dongdii. Kiimaq apaiq raq imang chong tiibi maimak. Apaiq raq Ngi ma phaqsea-honglu kuqtlo. Kiimaq apaiq ka asii siraa dongdii.

⁷Ramwe raq mephe ma jataq nyung ka lam maimak. Riimakla juwa junsang riimak, riimakla maiq junshu nyung kra lam maimak. Apaiq ka asii.

⁸Nokwe raq ramwe ka asii nguta lang raa dongdii. Jamkhano ngukla apaiq raq Ngi ma phaqsea-honglu thun kuqtlo. Ngi ka TATIWE. Ngi ka asii kiimaq Ngi raq isenginok ka asii maiqse tiija tiikang.

⁹Kiimaq ramwe se jechakse ka mephe miila jaki raüla, apaiq raq awe khushü ka tiijamto. Apaiq ka wa na atra maq chaq raüta tseabaiq raa dongdii.

¹⁰“Ramwe Ajong Pinthumwe khum niika ram ram chang tel maq apaiq khupo na anyuk kun she. Kiimaq apaiq ka ramwe rohun kra sam miitu pongna asii araibaiqkun she. Kra ningkhan apaiq raq maaho majü shiri tiichhi ma akhu ka thaihü maq thü maimak. Riimakla maaho tiichhi nguta adü na asam khu akhea kra chaibaiq maimak.

¹¹⁻¹²Apaiq ka Ngi ma akiinongke kun she. Kiimaq apaiq khum ka apii ashe tiija baiq mai mak. Riimakla apaiq raq ijam asii Tombutiip kiiwa kiho raüta, kiimaq maiq atsaiki jam kiijaq kiraüta asii Tombutiip ka tiishe maimak. Apaiq ma aweshaq riimakla anyung shaq li tsaiki raü min, akhum ka tiishe maimak.

¹³Apaiq riika junrii junsang se kriili lam chang.

¹⁴Manti-nyung lam raamak. Kiimaq junshu nyung kriimin lam maimak. Kiimaq mephe nyung ma ajakiti kriimin lam maimak. Apaiq riika maiqmii phan weraü wa junrii junsang se kriili lam chang.

¹⁵Kra riimakla, asetiiim siirai rai setiim riichang ka apii ashe miishe mijaki. Ngi ka TATIWE. Kiimaq Ngi raq apaiq ka Ramwe Ajong Pinthumwe miishe shong kang.”

¹⁶ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto,

¹⁷Aron ma akha chongkuq laq nguta, “Ümsaü ümsetiim phong wa juwa akhum na ami atsi amiphan asi, kriiti raq Ngi ma phaqsea-honglu kewa maimak. Arka pattup miitu tri.

¹⁸Maiq juwa akhum na ako ajo asiti raq Ngi ma honglu kewa maimak. Juwa amak achuk, ahok akü, atheaphi ka ami phan tamli siti, riimakla dongbiti raq Ngi ma honglu kewa maimak.

¹⁹Maiq juwa ajaq ka akü, riimakla ahok akü ashiiti raq honglu kewa maimak;

²⁰Maiq juwa araikhü na anilam asiti raq; kiimaq maiqnggeati raq; maiq juwa amakpo na riimakla adü na thabitsi asiti raq; kiimaq maiqwe juwa alaipo alam baiq witi thun raq, Ngi ma honglu kewa maimak.

²¹Ramwe Aron saüse phan wa maiq juwa akhum na kupi mak phanshi ra kojo tlaqti raq, Ngi ma phaqsea-honglu kewa maimak.

²²Akhnok maiq riika Ngi ma phaqsea honglu na akuq kriika phaqsea mimai. Phan nai wiita asii phaqsea-honglu akuq kra nai asii pinthum phaqsea-honglu akuq kra phaqsea mimai.

²³Shatmaq apaiq khum na kupimak phan sikai kha maq, apaiq ka asii khetuk khea chan tlan kra tho na kiimaq berong-wacha tho na wa maimak. Apaiq raq ara asii hupsam thun ka tiishe shi maimak. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE. Kiimaq Ngi raq arthun ka asii ma tiija tiikang.”

²⁴Riita arthun ara Mosheq raq Aron ma, Aron setiim ma, kiimaq Israilnok tlotli ma chongkuqto.

Lewi 22

Shiikeawe Raq Taotlaq Honglu Thun

¹ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

²Aron nai asetiiim ma akha chongkuq laq nguta, “Namshiq raq imang asii kra tiibi maimak. Kra ningkhan Israilnok raq Ngi ma asii honglu thun ümchuwa kiinong kuq wan tlaq kra kai shreng lanta shamlam ratlo. Ngi ka TATIWE.

³Kiimaq ümsaü ümsetiim phong wa, ashi ra raq apaiq ka apii ashe sitlaq bala, Israilnok raq asii honglu thun Ngi ma kiinong kuqtlaq kra phong tho na wa raüla, apaiq ka berong-wacha na wa raüta ijaq ka ümtiikiimin sham wa lot mak she miraq. Arka pattup miitu tri. Ngi ka TATIWE.

⁴“Aron saüsetiim phong wa juwa akhum na thabitsi ami atsi asi riimakla akhum wa kham dongtlaq atsi siraüla, asii honglu thun ka akhum ka apii mitiisii shaq wiiwii phaqa sea maimak. Ramwebi jurwa jamlai phanli jiimin maiq maa niishe tiithantaq hupsam kra ajaq maq thantaq jiila, riimakla apaiq khum wa akham ka dongtlaq jiila, apaiq ka ashe she miraq.

⁵Riimakla apaiq raq apii chang phan ngam dü na tiithantaq, riimakla maiq apii bala sitlaq dü na tiithantaq jiila, apaiq ka ashe she miraq.

⁶Ramwebi juwa ashe ma jaki tlaq, apaiq ka raji na saüli ashe miraq. Kiimaq kra jai miimin apaiq raq ajü mihe shaq wiiwii, asii honglu thun ka phaqa sea maimak.

⁷Rashe nyap jai shetiqa apaiq ka asii miraq. Krai mren apaiq raq asii honglu thun, apaiq rii phaqa sea sitlaq kra phaqa sea mimai.

⁸Apaiq raq jamlai phan ngamli jiimin, apaiq tsaitsai atsaiki ngam ka phaqa maimak. Riimakla, rum ngam raq akaq raüta atsaiki kra ngam ka phaqa maimak. Kra phaqa raüla apaiq ka ashe miishe mijaki. Ngi ka TATIWE.

⁹“Ramwebi tarü raq Ngi raq akuqha thungtri raütu thun kra lang ratlo. Riimakla tsangshiq ka ashut ma mijaki. Raüta atsaiki miraq. Jamkhano ngukla tsangshiq raq asii thungtri raütu ka langmak jinto. Ngi ka TATIWE. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka asii tiija tiikang.

¹⁰“Ramwe tajamti riili asii honglu ngamrea thun kra miphaqlot. Ahinti jurmin arthun ara phaqa sea dam maimak. Ramwe rai sidamti riimakla apaiq raq jaqsham miitu ningchang athü kriiti riimin phaqa sea maimak.

¹¹Shatmaq ramwe dise, apaiq kampho maq ari araq riimakla, apaiq jam na rawü achhi jiika ramwe rii phaqa sea laptlaq kra phaqa sea mimai.

¹²Ramwe se jechak se raq ramwe phan riimak maiq ahinti ma wawan raüla, ara asii honglu ngamrea thun arka phaqa sea maimak.

¹³Shatmaq manti-nyung riimakla, ramwe ma ase maiq ma awa tsangwe raq amiimbaiq kiimaq asetiiim ahü kiimaq apaiq ka anyungwe jam na ajang wan awe raq dunghiqtlaq jiila, apaiq raq awe ramwe rii akuq phaqa sea honglu thun kra phaqa sea dam mimai. Ramwe jamtatitiiim riili arthun honglu arwa miphaqsiiq lot.

¹⁴“Kiimaq maiq weshi ra ramwe jamti riimakti raq arthun asii honglu ngamrea thun arwa phanshi ra ka hemak lam maq phaqsiiq rat haüla, apaiq raq ramwe ma kra thii ka kunli thamke ratlo. Raüta kriithaq niimin shishi khu na roqnai nai achan tiitsuqke ratlo.

- ¹⁵Ramwe raq asii honglu ngamrea thun kra tiisheshi maimak,
- ¹⁶maiq ahinti arthun ara phaqsea thek makti ma tlomdam raüta. Kriila ngu raüla kriiwe ka ashutwe miraq kiimaq kriiwe raq mo ka miho. Ngi ka TATIWE kiimaq honglu thun ka asii ma tija tiikang.”
- ¹⁷TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto,
- ¹⁸Aron nai asetii kiimaq Israilnok mungmaiqse tlotli ma arthun thungtri raütu ara kuqlaq nguta. Ümtiikiiwa Israilnok maiq weshi ra raq riimakla, pongmungti wanshawe ka Israil mung na siti raq chaqtlii-honglu kuqtlaq akhing na, kriika sinkiitiq kiqkham shiikhoi miilo, riimakla maiqmii tsanro honglu kuqtlaq akhing na, kra nyamse ka nyeajokjok akhum na jamlai ami atsi ahü ratlo.
- ¹⁹Honglu ka tao wan li chang miitu, kra nyamse ka aliwe wiishi nyamse akhum nyeajokjok ami atsi ahü riichang.
- ²⁰Kiimaq namshiq raq nyamse ka akhum na ami atsi asi kriila takuq hanla, TATIWE raq kra honglu ka taomak miraq.
- ²¹Ümtiikiiwa maiq ashi ra raq TATIWE ma rintii-honglu kuqtlaq, sinkham raüpot diibaiq miitu lo, riimakla maiqmii tsantsii maq honglu kuqtlaq akhing na, kra nyamse ka akhum nyeajokjok ami atsi ahü ratlo. Kra raütiq honglu ka mitao.
- ²²TATIWE ma, nyamse honglu kuqtlan kriika mak chuk, riimakla hokkü, riimakla akhum ka jami tonglong li, riimakla adü na ami atsi phong atsam sawali, riimakla akhü thun ka akha ala phongli, riimakla atsak raq akhü na amiphan tonglong li kra honglu na take raamak. Akhiinok nyamse ka phaqsea-honglu ma berong-wacha na kewa maimak.
- ²³Maiqmii tsantsii honglu ka nyamse samhea jongmak, apot laq rai araq kra kewan ka mimai. Shatmaq arka sinkham mrochhi honglu miitu ka maimak.
- ²⁴Nyamse alaipo atiibun baiq wishe, riimakla ahan arbaiq, riimakla atiibun arbaiq riimakla achai arbaiq kriika honglu na ke raamak. Akhnok arka nam mung na sham maimak.
- ²⁵Nyamse pong mungti jaq wa alap han kriika phaqsea-honglu na ke maimak. Akhnok nyamse thun ka kupi mak hupsam kiimaq atao wan maimak.
- ²⁶⁻²⁷Ümtiikiiwa minsaüse lo, skuse lo, riimakla chhechhise lo nyungtlaq, kriika ramiishi na saüli akaü phawa ahin na sheaho mai mak. Shatmaq kriijai miishe kla phaqsea-honglu na kewan mimai she.
- ²⁸Minsaü kaü nai ase noshii kra, riimakla sku kaü nai ase noshiise kra, riimakla chhechhi kaü nai ase noshiise kra ranaiq shi na honglu na naq ta rongkiq.

²⁹Ümtiikiiwa namshiq raq TATIWE ma kechutum miitu honglu takuq tlan, thungtri na chongtlaq kra phanphan klo ronglaq. Kra raütiq namshiq ka mitao wan.

³⁰Kra ngam ka aranaiq li tiithum li pha q ronglaq. Kiimaq anap ranap na tiisaüli ka akhüse min tiichong maimak.

³¹TATIWE raq nguto, “Ngi raq akuqha aming thun ka lang ronglaq. Ngi ka TATIWE.

³²Imang asii khuthaq na namshiq raq jea naq tiingaü rongkiq. Israilnok mungmai qse kunli raq Ngi ka asii nguta sap ratlo. Ngi ka TATIWE kiimaq Ngi raq namshiq ka asii tiijakang.

³³Kiimaq Ngi raq namshiq ka Ejip mung wa tsuq wan kang. Arka Ngi ka namshiq Shiikeawe ma jawan miitu klo kang. Ngi ka TATIWE.”

Lewi 23

Jehudinok Raq Langtlaq Poi Thun

¹TATIWE raq Mosheq ma

²Israilnok ma kuqlaq nguta arthun thungtri kuqto. Arka ümtiikiiwa Israilnok raq kamasham poi thun klo wantlaq akhing na noqku na riitamtlaq kiijaq lang wan chang.

³Namshiq raq minshiiq miitu ka ratrok asi. Shatmaq ramiishi ranaiq ka tsan na tiitsang ronglaq. Kriika Asii Niitiitsak Ranaiq. Kra ranaiq ka niitiitsak ranaiq. Kra ranaiq jaq naqsham rongkiq. Shatmaq noqku na riitam lanta shomnoq ronglaq. Asii Niitiitsak Ranaiq ka TATIWE rii. Namshiq ka ümriiba na sihan jiiimin, arka TATIWE rii.

⁴Arthun poi ara akhing riikhaqli na lang wan miitu chiiriim lanta mungmai qse ma chongkuq ronglaq.

Tiichhiiwan Poi Nai Pi Maq Shohü Winsii Pha q Poi

(Wea 28.16-25)

⁵Tiichhiiwan Poi ka TATIWE shreng miitu langtlo. Arka apha wan jipi lü wa raroqshi ri rablai ranaiq na rashe nyap wan na klo phahotlo.

⁶Raroqshi ri rabiingi angu ranaiq na Pi Maq Shohü Winsii Pha q Poi kra phahotlo. Kiimaq ramiishi na saüli namshiq raq pi maq shoje winsii ka pha qsea maimak.

⁷Ara chongtiikai ranaiq thun apha wan ranaiq na namshiq ka noqku na riitam lanta mishom noq han. Kiimaq namshiq raq ranaiqtek joli jaqsham tlan kriika shamkai maimak.

⁸Ramiishi na saüli wranaiqtek TATIWE ma pha qsea-honglu thun kra kuq ronglaq. Ramiishi she angu ranaiq na namshiq ka jangshi ri hali noqku na shomnoq miitu

adam mirtam han. Shatmaq namshiq raq joli ranaiqtek jaqsham ka shamkai maimak.

9-10 Ümtiikiiwa namshiq ka TATIWE raq kuqtlaq mung kiijiishe misaü wan han, kiimaq namshiq raq jaili hantlan kiiwa apha shaq shaq ahan tsamte kra ramwe ma kuq ronglaq.

11 Apaiq raq kra akhek atiitsang honglu na TATIWE ma mikuq. Kra riihan jiiitiq namshiq ka TATIWE raq mitao wan. Ramwe raq kra Asii Niitiitsak Ranaiq jai miitiq mikuq.

12 Tsam honglu ka kuqtlan ranaiq, arawii wiishi sku pongse akhum nyeajokjok ami atsi jamlai min ahü ka chaqtlii-honglu na takuq ronglaq.

13 Kriirai namshiq raq kilogram anai bunwong win ka olip tai maq shot lanta phaqsea-honglu na kuq ronglaq. Ara honglu Khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali miraq. Kiimaq namshiq raq kriirai litar shi spiqtai kiimin honglu na kuq ronglaq.

14 Namshiq ara honglu ka Shiikeawe ma mikuq wa han shaq wiiwii, tsam nye ajut han kriiwa, asang maq jiimin, wa na kolanta jiimin, riimakla winsii ma kolanta jiimin, nü na naq thii rongkiq. Ara thungtri arka namsaü namsetiim pat niimin pattup lang wan ruqli lang wan ratlo.

Tsamwi Poi

(Wea 28.26-31)

15 Asii Niitiitsak Ranaiq na TATIWE ma jaili nyamte lamkuq wantlan kriimaq napjai ranaiq maq weaphaho lanta tinkhit chepat miishi na saüli wearonglaq.

16 Raroq biingi ranaiq, Asii Niitiitsak Ranaiq jang miishi kra thumjai maq anap ranaiq angu na, TATIWE ma bunwong wong nye honglu kra thongshi ri hali kuq ronglaq.

17 Maiq shongtek raq winsii thopnai chhaq lam wan chang. Raüta TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq kechang. Winsii thopshi kriika bunwong win kilogram anainai maq pi maq sho raüta wa na kochang. Raüta TATIWE ma bunwong hanpha wan honglu na kechang.

18 Kiimaq kra winsii krai nokwe raq arawii wiishishi siisaq sku setiim miishi, minsäü pongwe ashi, kiimaq skure pongwe nai anai. Arthun wiitarü ka akhum nyeajokjok, ami atsi jamlai ahü siisaq kechang. Arthun arka TATIWE ma chaqtlii-honglu na kechang. Arka wong-honglu nai spiqtai-honglu rai adam na kechang. Ara honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali miraq.

19 Kiimaq hali, ngarai-honglu na chhechhi pongwe ashi kiimaq arawii wiishi shi sku pongwe anai ka rintii-honglu na kuq ronglaq.

²⁰Ramwe raq kra winsii ka sku pongse nai kraï adam na TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq ramwebi miitu mikuq. Arthun honglu arka asii.

²¹Kra ranaiq namshiq phong wa jurmin maiqmii joli jaqsham ka shamkai maimak. Shatmaq adam na riitam lanta noqku na shomnoq ronglaq. Namsaü namsetiim raq pattup miitu tsangshiq ka ümriiba na shong nga raü min ara poi ka klo wanruq ratlo.

²²Namshiq raq ümtiikiiwa bunwong hantlan, wakphe phe wiika naqhan wan rongkiq. Kiimaq aso nyam atiichongki thun kriika naq hanki nong rongkiq she. Kra tsamso ka miitsan maiqsetiim nai wanshawe pongmungti sitlaq kra miitu tiichong kuq ronglaq. TATIWE ka namshiq Shiikeawe.

Rawiinye Poi

²³⁻²⁴Jipi lümiishi she angu na kra jipi lüwa jipi phawan ranaiq kriika akhek atiitsang niitiitsak ranaiq ma mang lanta lang ronglaq. Kiimaq lerong tsü trang kra taihanla namshiq tarü adam na riitam lanta noqku maq shomnoq ronglaq.

²⁵TATIWE ma phaqsea-honglu kuq ronglaq. Kiimaq namshiq ranaiqtek joli jaqsham thun ka naq sham rongkiq.

Khuliiq Poi

(Wea 29.7-11)

²⁶⁻²⁷Jipi lümiishi angu na jiha raroqshi ranaiq ka wiitek nokmaiqse ngarai thun tiikhoi miitu khuliiq wan chang. Kra ranaiq jamlai min naq phaqsiiq rongkiq. Adam na riitam lanta noqku maq shomnoq ronglaq. Kiimaq TATIWE ma phaqsea-honglu kuq ronglaq.

²⁸Kra ranaiq jaq naq sham rongkiq. Jamkhano ngukla kra ranaiq ka ngarai tiisii miitu khuliiq tsaichhin poi akhing.

²⁹Jurwa kra ranaiq phanshi ra phaqsiiqtlaq kriiti ka Shiikeawe sengi nguta weamak she miraq.

³⁰Kiimaq maiq ashi ra raq kra ranaiq na phanshi ra jaq shamki raüla, TATIWE apaiq jaq maq kriiti ka atsea mirbaiq.

³¹Arthun thungtri arka namsaü namsetiim tlotli miitu, tsangshiq ka ümriiba niili shong nga raü min arka lang wan raa dongdii.

³²Jipi jiha ratiikaü raji rashe nyap jai maq pha wan raüta jipi jiha raroqshi raji rashe nyap na saüli ara khuliiq poi ara klo wan ratlo. Arka akhek atiitsang niitiitsak ranaiq ma lang ratlo. Ara ranaiq na jamlai phan pha sea min maimak.

Jolitiip Jap Poi

(Wea 29.12-40)

³³⁻³⁴Jolitiip Jap Poi ka jipi lümiishi angu na raroqshiri ra biingi angu ranaiq na pha wantlo. Raüta ramiishi na saüli poitlo.

³⁵Ara poi phaho ranaiq na namshiq ka tarü adam na riitam lanta noqku maq shomnoq ronglaq. Kiimaq namshiq ranaiqtek joli jaqsham tlan ka ashi min shamkai maimak.

³⁶Ranaiqtek ara ramiishi poi bala namshiq raq phaqsea-honglu kra kuq ronglaq. Ratiichat angu ranaiq na jangshi ri hali namshiq ka adam riitam lanta noqku maq shomnoq ronglaq. Arka noqku maq shomnoq ranaiq. Namshiq raq jamlai jaqsham min maimak.

³⁷(Arthun arka akam alam poi thun siisaq. Arthun poi akhing na namshiq ka adam na riitam lanta noqku maq shomnoq wan akhing, kiimaq phaqsea-honglu, chaqtlii-honglu, wong-honglu, nyamse take honglu, kiimaq spiqtai-honglu ke wan thungtri na chongtlaq kra phan phan kewan akhing.)

³⁸Ara poi thun arka joli Asii Niitiitsak Ranaiq thun na klo wantlan kriithaq na klo wan chang. Kiimaq arthun honglu kewan armin, namshiq raq joli akhingtek kongphiq kuqtlan kriithaq na kewan chang, kiimaq namshiq sin kiitiq mrochhi honglu thun kuqtlan, kiimaq maiqmii tsantsii honglu thun kuqtlan thaq na kewan chang riito.)

³⁹Ümtiikiiwa namshiq raq bunwong ka hanlot tlan, ara poi ara ramiishi na saüli klo lanta lang ronglaq. Jipi lümiishi angu na raroqshi ri rabiingi ranaiq maq phaho lanta poi ka klo ronglaq. Kra apha ranaiq ka akhek atiitsang niitiitsak ranaiq miraq.

⁴⁰Kra ranaiq namshiq petsi ro wa petsi ahea pinthum wiijam kra pan lanta, taitsi jaq thun kiimin lam lanta kiimaq pechong atsung ahea phan pekü nyam thun kra lam lanta, TATIWE namshiq Shiikeawe shreng kamasham poi kra lang ronglaq.

⁴¹Ara poi ka ramiishi na saüli lang ronglaq. Ara thungtri ka namsaü namsetiim raq pattup na saüli lang wan ratlo.

⁴²Israilnok mungmaiqse kunli ka joli tiip na ramiishi na saüli jap wan ratlo.

⁴³Arka namsaü namsetiim raq TATIWE raq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wan raüta laü wantaq akhing na lam na joli tiip na jap wan raüta laü wanto nguta tsangshiq raq misap laq. Apaiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

⁴⁴Riita Mosheq raq Israilnok ma kamasham poi thun ka akha lang wan raüta TATIWE ka shreng chang nguta thungtri ka tsangshiq ma kuqto.

Lewi 24

Asii Khok Wa Lemsetiim Shiichom

(Ats 27.20-21)

¹ TATIWE raq Mosheq ma chongto

²arthun aming ka Israilnok ma kuqlaq nguta: Chiisan olip tai ahea pinthum phan ka Tombutiip na lemsetiim kiijaq tiinyai miitu lam wan ronglaq. Kiijaq lemsetiim ka tlü wan ruq tiiniishat maq shiikum pan chang.

³Rajitek na Aron raq lemsetiim ka tiinyai chaqlili miraq. Raüta anap ranap na saüli lüshat riichang. Ara lemsetiim ka TATIWE asi Tombutiip na Asii Pinthum Khok na Tongshong Tek sitlaq kra raituk chang khea chan tlaq kriimaq kinphai khokti na totlo. Ara thungtri ka pattup pat-sa lang wan ruq riichang.

⁴Aron raq lemsetiim ka lem tochang chiisan chaq khamchong na tiitotlaq thun kra aheawiq shiilichang, Apaiq raq ara lemsetiim ka akhing tek akhing khaq khaq na tiinyai ruq maq thü wan ratlo.

Shiikeawe Ma Akuq Winsii

⁵Bunwong win kilogram roqshi ri anai lam laüta winsii ka roqshi ri anai kolaq.

⁶Laüta winsii thun ka lennai na thülaq. Lenshi na phu trok rok. Kriika chamrii chaq maq alo TATIWE asi tiip na totlaq kiijaq thülaq.

⁷Laüta homseng ka alentek kiijaq phanshi shi phonglaq. Arka phaqsea-honglu TATIWE ma akuq winsii kra la na kuqlaq.

⁸Asii Niitiitsak Ranaiqtek na winsii phu thun ka TATIWE asi tiip na pattup pat-sa thüwan ruq riichang. Arka Israilnok jaqsham pattup pat-sa miitu.

⁹Kra winsii thun ka Aron nai asaü asetiim riishe. Kiimaq tsangshiq raq winsii ka asii ba maq ngaraüta pha q chang. Jamkhano ngukla arka pinthum asii phaqsea TATIWE ma akuq ramwebi rii.

Riikhaqli Tri Maq Pho Raüta Mo Atiiho Bom Shiiton

¹⁰⁻¹¹Kiijaq maiq weshi riito. Awe ka Ejip mungti kiimaq anyung ka Israilnok phan. Kriinyung mang ka Shelomith. Awe mang ka Dibri. Dan phan wa. Kiijaq piitiip mong maq arewe Israilnok phan rai ta riitsoto. Tsangnai tatso tlaq bala apaiq raq Shiikeawe ma manson kiqsü bomto. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq ka Mosheq phana sheahoto.

¹²Raüta apaiq ka kintsongti ma tiikheshat thüto. Raüta tsangshiq raq TATIWE raq tsangshiq ma jamkho chongkuq jiiq nguta TATIWE kiq tiidea kra kheto.

¹³ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

¹⁴“Kriiwe ka piitiip phai na sheaho ronglaq. Kriiwe raq manson rea taiti thun maiq loweatek raq apaiq jaq ka kriiwe khupo na sham ratlo. Raüta kriiwe ka shutto dea nguta saqse kechang. Raütiishe nokwe raq apaiq ka long maq tiitsai laq tiiqbaiq ratlo.

¹⁵Kra laütiishe Israilnok ma jurwa Shiikeawe ma manson kiqsü bomtlaq kriiti raq mo ka horaa dongdii nguta chongkuqlaq.

¹⁶Kiimaq apaiq ka tseabaiq raa dongdii. Israilnok wa juli jiimin, riimakla wanshawe pong mungti Israilnok rai sidamti jurwa TATIWE ma manson kiqsü bomtlaq, kriiti ka nokwe raq long maq tiq raüta tseabaiq raa.

¹⁷“Juwa maiqtseati matwe kriiti ka tiitsailaq tseabaiq raa.

¹⁸Kiimaq jurwa maiq hupsam nyamse ka tiitsailaq tsat baiqtlaq, kriiwe raq kra nyamse ka asongke ratlo. Tri ka tsitsü ka tsitsü maq songke chang.

¹⁹“Kiimaq maiq ashi ra raq, weshi ra ka tiimitsi buktiiq raüla, apaiq raq maiq dü na jamkho jaq miiqtaq kiikha apaiq dü niimin jaq ka miiq chang.

²⁰Kiimaq apaiq raq arewe rok arii ka ashi ra tiingoq raüla, arii phong kiiwa ashi ka tiingoq chang. Kiimaq apaiq raq arewe makpo ka ashi la tiiphok raüla, apaiq mak kiimin ashi ka tiiphok chang. Kiimaq apaiq raq arewe wi ka ashi tiingoq buk raüla, apaiq wi kiimin ashi tiingoq buk ratlo. Apaiq raq arewe khum na jamlai phan wa tiimitsitaq kra apaiq khum niimin tiimitsi ratlo.

²¹Jurwa maiq nyamse tsatbaiq tlaq, kra apaiq raq nyamse maq songke ratlo. Shatmaq jurwa maiq tsattlaq kriiwe ka atsea baiq ratlo.

²²Ara thungtri ka namshiq tarü miitu. Israilnok miitu kiimaq wanshawe pong mungti namshiq rai shongti miitu. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.”

²³Riita ümtiikiiwa Mosheq raq ara Israilnok ma chongkuqtaq, tsangshiq raq kriiwe ka piitiip phai niishe sheahoto. Raüta long maq tiitsai laq tiiqbaiqto. Akha Israilnok raq TATIWE raq Mosheq ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan tri ka langto.

Lewi 25

Wiimiishi Rawii

(Tri 15.1-11)

¹ TATIWE raq Mosheq ma Sinai Pum maq aming kuqto,

²Israilnok ma arthun thungtri raütu ara kuqlaq nguta. Ümtiikiiwa namshiq ka TATIWE raq namshiq ma kuqtaq mung kiina saü wantlan, wiimiishi rawiitek angu na wak ka jaq shamseahü maq thülanta TATIWE ka shreng ronglaq.

³Namshiq raq namshiq wak ka wiitrok na saüli mishamsiq han. Spiqtsi ro thun kiimin wiitrok na saüli miton han, lanta petsi ka wiitrok na saüli mipan siq han.

⁴Shatmaq wiimiishi ngoja rawii ka hü ahiq miitu wak sham sea maimak. Hiqkhu rakhu tlotli ma nü tiitsak rawii. Arka TATIWE ma akiinong kuq rawii. Namshiq wak ram thun ka jaq shamsea maimak. Kiimaq spiqro thun kiimin tonkai maimak.

⁵Kiimaq kap ram na bunwong ari acham kiimin naq han siq rongkiq. Kiimaq spiq ro tonhü wa tsitlaq kriimin pansea kai maimak. Arka hiqkhu rakhu tlotli ma niitiitsak rawii.

⁶Kra rawii wak ajam thun ka shamsiq kiman li jiimin, namshiq miitu phaqsea chang ka, hiqkhu rakhu raq namshiq ma, namdise kong ma, namshiq jaqshamti ningchangtibi ma, wanshawe pong mungti namshiq rai siti ma, phaqsea ka chamtraq mikuq.

⁷Namshiq jam nyamse kong thun, kiimaq rum nyamse kong rum na siti kunli miitu phaqsea chang ka chamtraq mikuq. Rum na ümchuwa apaiq dong dongtlaq kra phaqsä räutli misi.

Asongke Rawii

⁸Rawii ka awii wiimiishi shi maq jang miishi wea ronglaq. Räuta tlotli ka rawii roqblai ri wiitiikaü miraq.

⁹Kra läuta wiimiishi rawii na kra rawii wa jipi lümiishi angu na jiha raroq shi she angu na Khuliiq Poi ranaiq maiq weshi ka nam mung tlotli na chiiriimkai lerong tiitsükikiq.

¹⁰Akha lanta namshiq raq rawii wiiproq biingi rawii ka pong na raibaiq lanta thüronglaq. Lanta nammung na siti mungmaiqse tlotli ma wase ma jawan akhing saüto nguta chiiriim lanta tsütsa ka tiitai ronglaq. Ara rawii liipan wa phanrap tachong hupsam wak ajam ümchu riiwa maiq ma shabaiqtaq kriithun ka atati ma, riimakla asaü asetiim ma jangke nong ratlo. Kiimaq maiqse liipan na juwa maiqdi ma shabaiqtaq kriiti kiimin maiqmii ata awii jam na tiijang wan nong chang miraq.

¹¹Kra rawii namshiq raq jaq shamsea maimak. Wak na bunwong lai wankai min maimak. Kiimaq bunwong tsamri acham kra hansea kai mai mak. Kiimaq spiqtsi ro na namshiq raq tonhü maq atsi ari adong man kra pansea kai maimak.

¹²Kra rawii tlotli ka namshiq miitu asii ram tiibok rawii. Kra rawii namshiq raq kap ram na jamlai wa ari dong man tlaq kra phaqsäq lantli misi han.

¹³Ara rawii liipan na tachong hupsam ümchuwa maiq ma shabaiqtaq krii thun ka wiita man niiwa atati kiima jangke nong chang.

¹⁴Arningkhan ümniiraq wak ka maiqmii Israilnok ma shakuq tlaü na, riimakla ümniiraq raq apaiq jaq wa hiq ri tlaü na, namnai liipan na naq riilao rongkiq.

¹⁵Hü ahiq thii ka Ajangke Rawii misaü wan shaq na, ümchu rawii na saüli wa jaq ka mishamsiq lot, kiimaq tsam ka mijut siq lot kra wea räuta athii ka miitang chang.

¹⁶Rawii ka apa dea asi jiila, wak thii ka apalin miraq. Kiimaq rawii ka atsap seli she jiila, wak thii kiimin atsap seli she miraq. Jamkhano ngukla hiq ka ümchu

rawii na saüli wa jaq ka misham siq lot han, kriithaq na seng lanta tsam thii kra riisha lili chang.

¹⁷Maiqmii Israilnok phan ka naq lao liikiq. Shatmaq TATIWE üm Shiikeawe aming kra langlaq.

Wiimiishi Rawii Jamwo Misiq?

¹⁸TATIWE thungtri thun nai aming thun kra kunkun lang rong laq. Kra rihantiq namshiq ka maiqmii hiq na khusang rakhang maq misi han.

¹⁹Hiq raq tü atsam, petsi wiqtsam ka pahea mitiitsi ngo kuq. Krai mren namshiq ma ümchu wa aphaq asea chang rongraa tlaq kra chamtraq midong man. Kiimaq namshiq ka khusang maq mishong nga han.

²⁰Shatmaq maiq ashi ra raq, riita wiimiishi rawii ka jambawo miphaqsiq, wak na jaq shamsea hü maq kiimaq tsam jut kai hü miika nguta bom ka miwai.

²¹TATIWE raq wiitrok angu rawii wak na pinthum achu mishman kuq. Krai mren wak ram na tü atsam ka pahea mitiidong man kuq. Kriika wiinai phaqsea rii tum akhiq ama mitlap kuq.

²²Krai mren, namshiq raq wiitiichat she angu rawii wak jaqsham siq tlan akhing niimin, namshiq riika wiitrok rawii na alap rat han tsamchü tumwa kra phaqsiiq lantli misi han. Kiimaq namshiq wak shamki tlan wiinye akhing na tsam nye sea raq lowantlaq akhing niimin tsam chü kra phaqsiiq lantli misi han. Tsamchü siq lantli tsamnye ka mijut han.

Tachong Hupsam Jangkenong

²³Namshiq hiq ka pattup miitu shabaiq raamak. Jamkhano ngukla kra namshiq hupsam riimak. Kriika Shiikeawe hiq. Namshiq ka pong mungti wanshawe ma tiishamsiqtlaq ikhli shamsiqtlan.

²⁴Ümtiikiiwa hiq ka asha riitlaq, hiq tatiwe raq ari nong mimai nguta kra tri ka namshiq raq saplanta sironglaq.

²⁵Kiimaq Israilnok phan maiq, weshi ra ka pinthum miitsan ma jakai kha na, apaiq raq ahiq ka ashaphaq chang she dongki raüla, apaiq jamti tanyang seno shaq raq ahiq ka jai maq ari thü nong chang miraq.

²⁶Maiq ajamti jamthaq jamkiqti kra hiq ka jang rinongti jumin ahüwe ka, jaimaq apaiq ka chiithe miishe jaki raüta, hiq ka ari nongro miraq.

²⁷Kra ngu raüla, kra hiq apaiq raq aritiwe jaq wa rinongtlaq akhing maq riita, hiq ka apaiq ma Ajangke Rawii na saüli ka ümchu rawii wa tiichong tlaq, kra wawii thun ka riikhaqli wea raüta, apaiq raq kampho ka kriiwe ma kechang miraq.

²⁸Shatmaq apaiq jaq na kampho kiichu kechang ka ahü ngu raüla, hiq ka jangri lot mak ngu raüla, kra hiq ka juwero rita kriiwe jaq niili misi. Raüta kra jai wa

Ajangke Rawii saü wan tlaq akhing niisheti q apai q hi q tatiwe wechüwe mahali mijang kuq nong.

²⁹Kiimaq mai q weshi ra raq, jam ka chela trotam maq kiitelong maq rukje wa sha raüla, apai q raq kra shataq ranai q maq phaho raüta wiishi saütlaq liipan na, apai q raq kra jam ka tiijang rikai nong milot.

³⁰Shatmaq apai q raq kra rawii liipan na tiijangri wan lot mak dea jiika, apai q raq atijang riwan nong arang ka lap mak she miraq. Kra ngu raüla, kra jam ka aritiwe nai asaü asetim ma pattup tachong hupsam miishe mijaki. Kra jam ka jaina saü wan tlaq Ajangke Rawii akhing niimin jangke maimak she miraq.

³¹Shatmaq jam hiqshong thun kiitelong maq ruk hü na ahai jam thun kriika, rum wa wak ram ikhli milii. Apha wa jamtatiwe raq jam ka jang ri wan nong mimai. Kiimaq kra jam thun ka Ajangke Rawii akhing na atatiwe ma jangke nong chang.

³²Shatmaq tiina, Lewinok riika tsangshiq tachong hupsam thun ka chela thun tsangshiq ma apheakuq thun kriiwa jam ka ümra akhing niili jiimin, jai na ajang riwan nong milot.

³³Kiimaq ara chela thun arjaq jam ashi ka, Lewi weshi ra raq shabai q raüla, kiimaq kra jam ka apai q raq tiijang riki mak dea raüla, kriika Ajangke Rawii na jam tatiwe ma jangke wan nong ratlo. Jamkhano ngukla Lewi phan chela thun na tsangshiq jam thun ümchuwa sitlaq kriika, Israilnok rai tsangshiq ma pattup tachong hupsam miitu apheakuq wan.

³⁴Shatmaq Lewinok sichang chela thun tro na nyamse rümchang sangphii rii wak ram thun sitlaq kriika ümtiikiimin mai q ma shabai q maimak. Arthun arka pattup pat-sa miitu tsangshiq tachong hupsam.

Miitsan Maiqse Ma Atinam Kuq

³⁵Kiimaq maiqmii Israilnok phan namshiq rai siti mai q ashi ra ka miitsan maiqse ma jaki raüta, apai q ka maiqmii tiidung lot mak she jaki raüla, ümniiraq apai q ka ningchang jaqshamti ma kuq tlaü kiikha, apai q ka dunghea ratlo. Krai mren, apai q ka ümtho na siraüta atra maq mitiipao lot.

³⁶Apai q jaq wa amet ka naq jaükiq. Shatmaq Shiikeawe aming kra lang laq. Kiimaq ümkongtiwe Israil phan ka ümjamtho na tiisilaq.

³⁷Apai q ma kampho tiinam kuq laü kra amet naq jaü ki q kiimaq apai q ma pha q ase shakuq tlaü kriithaq na aliip naq jaükiq.

³⁸Arka TATIWE nam Shiikeawe raq akuq aming. Apai q raq namshiq ka Eji p mung wa tsuq wanto. Raüta namshiq ma Kanan mung ka kuqto. Kiimaq apai q ka namshiq Shiikeawe she.

Disekong Tiidongbai q Thungtri

- ³⁹Kiimaq ümjam tho na siti Israil phan we ka pinthum miitsan ma jaki raüta, apaiq raq akhum ka üm dise ma shabaiq raüla, ümniiraq apaiq ma dise jaqsham ka naq tiishamkiq.
- ⁴⁰Apaiq ka ümwokhong na ningchang tham phaqtive ikha jai na Ajangke Rawii akhing na saüli apaiq raq ümjaq ka misham kuq.
- ⁴¹Kra akhing niishe apaiq nai asetim ka ümjam wa miwa wan raüta apaiq ma ata awii sitlaq kiimaq apaiq ma ati awe tachong hupsam hiqshong kiijaq hali mijang wan nong.
- ⁴²Israilnok ka TATIWE disekong. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka Ejjip mungwa tsuq wanto. Tsangshiq ka dise kong ma shabaiq maimak.
- ⁴³Tsangshiq ka tiiphiip mijiip naq shiikengkiq. Shatmaq üm Shiikeawe aming kra langlaq.
- ⁴⁴Kiimaq ümniima disetiim raa tlaq jiika, nam tro na siti maiq mung thun kiiwa ri mimai.
- ⁴⁵Kiimaq ümniiraq wanshawe pong mungti namshiq rai sitlaq phong wa tsang setiim kriiwa ri min mimai. Akha nam mung na siti setiim ka ümniima tachong hupsam ma tijaho mimai.
- ⁴⁶Kiimaq tsangshiq thun ka ümniiraq ümsetiim ma tachong hupsam ma kethü mimai. Kriika tsangshiq ka atra sitlaq wiiwii tsangshiq raq tsang tijongwetiim kra shiili liiraa dongdii. Shatmaq ümniiraq maiqmii phan Israilnok ka tihang tiihiq seakaq maimak.
- ⁴⁷Bom shiiton ümniirai sidamti pong mungti wanshawe ka chiithe miishe mijaki. Kiimaq ümnok ümtawe Israil we ka miitsan miishe mijaki. Kra ningkhan, apaiq ka pong mungtiwe kriima apaiq ka adiwe miitu mitiishaphaq. Riimakla kriiwe tajamti maiq weshi ra ma mitiishaki.
- ⁴⁸Apaiq khum ka maiqdi ma tiisha baiq jai min, apaiq khum ka tiida wan nong mimai. Apaiq ma aphu anotiim phong wa, weshi ra raq,
- ⁴⁹riimakla, ahu raq, riimakla, anang wetiim raq, riimakla, apaiq ma tatiseno ajamti weshi ra raq, apaiq ka ada wan milot. Riimakla, apaiq raq kampho apa piikiitaq jiika, apaiq riili apaiq khum ka mitiidaa wan lot. Raüta wase ma mija wan lot.
- ⁵⁰Apaiq raq atijongwe krai bom ka riiwai ratlo. Raüta tsangnai raq apaiq ümra rawii niiwa tiisha phaqtat kra rawii maq weapha raüta, kra jai na Ajang Wan Rawii na saüli rawii ka wea chang. Raüta apaiq tiida wan miitu athii ka ningchangti jaq maq ümchuwa kuqtlaq kiikha wea raüta apaiq ri kampho ka kechang.

⁵¹⁻⁵²Apaiq raq apaiq tiida wan chang kampho ka jai na ümchu rawii wa tiichongtlaq kra wea raüta kampho ka atijongwe ma jangke thü ratlo.

⁵³Kriika apaiq ka rawiishi miitu ningchang jaqsham ma kiq arkham ikha rahiq ka wea chang. Atijongwe raq apaiq ka tiihang tiihiq sea kaq kaq seakaq maimak.

⁵⁴Kiimaq apaiq ka arthun chongkai tri lamlu thun armaq tiida wan lot mak she riiki raüla, apaiq nai asetiim thun ka jai na thongshi Atiijang Wan Rawii akhing saü wan tlaq kra lak niishe wase ma tiidong baiq raa dongdii she.

⁵⁵Israilnok phan ka pattup pat-sa miitu maiqdise ma tija lot mak. Jamkhano ngukla Israilnok ka TATIWE dikong. Apaiq raq tsangshiq ka Ejip mung wa tiidong tsuq wanto. Apaiq kli TATIWE tsangshiq Shiikeawe.

Lewi 26

Shiikeawe Aming Langti Ma Achu Shiiman

(Tri 7.12-24; 28.1-14)

¹TATIWE raq nguto, “Sumla thun naqhahun rongkiq. Riimakla sumla phra thun ka naq tiinga rongkiq, kiimaq longkham thun ka naq shong rongkiq, riimakla longkaü thun na sumla soqhai lanta naq noq rongkiq. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.

²Ngi shomnoq poi thun kra lang ronglaq. Kiimaq Ngi shomnoq chang hiq ba kra shreng lanta thüronglaq. Ngi ka TATIWE.

³“Namshiq ka Ngi raq akuqha thungtri thun kra lang lanta shong nga hanla kiimaq Ngi aming thun wokhong na sihan jiila,

⁴Ngi raq namshiq ma ra ka akhing khaq khaq na mitiijunha. Krai mren, hiq na tü atsam thep miheasiq. Kiimaq pechong na atsi ango pahea miraq.

⁵Namshiq wak wa bunwong ka hea hea mihea. Namshiq raq bunwong hanson niili spiqtsi ro wa atsi ka apancho she misaü wan. Kiimaq namshiq ka spiqtsi panshon niili bunwong wancho akhing ka misaü wan. Namshiq raq ümchu phaqsea wa lungwii tlan, kra chamtraq rongboq miphaqsiq han. Kiimaq namshiq ka namhiq na khusang raxhang maq misinga han.

⁶“Ngi raq namshiq ka nam mung na mung atsing maq mitiisi kang. Kiimaq namshiq ka haihü songhü maq aheawiq mikon nga han. Ngi raq rum ngam ngamthaiq thun kra namhiq shong wa ajo mirbaiqha. Kiimaq nam mung na chiqdong redong ka ahü she miraq.

⁷Namshiq ka nam jaqtinok khatki hanla, tang wan ruq mirhan.

⁸Namshiq maiq webiingi riili rewe shishi kra khat lanta mitang han. Kiimaq namshiq phongwa maiq shishi raq rewe hingroq shi kra mikhat lot han.

⁹Ngi raq namshiq mishman kuqha. Kiimaq namsetiim ka pahea mitii puchikuq kang. Ngi raq namshiq rai tongshong raütu kha wan kang kra Ngi raq ümchu shamchang wa kra misham kuqha.

¹⁰Namshiq raq tsam ka pahea milap han. Wiishi tsam ka tsam nye loli chhaq misiq han. Kra rawii nyi wan jai niimin tsamchü ka tum akhiiq na achan ana asi li miraq. Kra ningkhan tsamnye thü ma tum akhiiq tiibin ma tsamchü ka araü mirbaiq han.

¹¹Ngi ka namshiq rai Ngi asii tombutiip na misiha. Lata Ngi raq namshiq ka ümtiikiimin baiqthü mang she mirha.

¹²Ngi ka namshiq rai nong nong misiha. Ngi ka namshiq Shiikeawe ma mijaha. Kiimaq namshiq ka isenginok ma mija han.

¹³Ngi, TATIWE, namshiq Shiikeawe raq namshiq ka Ejiip mung wa shun shea wan kang. Kriika namshiq ka ümtiikiimin dikong ma jaki man chang miitu tsuq wan kang. Ngi raq namshiq khachang kharü ka chumbaiq wan kang. Lata Ngi raq namshiq ka wase miishe tiija wan kang. Krai mren namshiq ka namtok ra na dolan tiishe khumtlan.”

Shiikeawe Tri jinti Raq Mo Miho

(Tri 28.15-68)

¹⁴ TATIWE raq nguto, “Namshiq raq Ngi aming thun lang man rii hanla, namshiq raq mo mihohan.

¹⁵Namshiq raq Ngi raq akuqha thungtri thun nai aming thun kra lang man tlea hanla, kiimaq Ngi raq namshiq rai tongshong wan kang bomkham raütu thun kra jin wan hanla,

¹⁶Ngi raq namshiq ma mo mitiihoha. Ngi raq namshiq khuthaq na tsamku mitiiwaha. Ahea chang phan riimak thatsai, kiimaq tsidong raq nam mak ka mitiichuk baiq. Raüta nam rilung ka wiita atijam mitiisa baiq. Namshiq raq tsamlai ka wak na miwan kihan. Shatmaq namshiq ma jamliip min ahü miraq. Jamkhano ngukla namjaqtinok raq namshiq ka mikhat wan. Raüta namshiq raq achhi jang han tü atsam ka wiita miphaqsiiq wan.

¹⁷Ngi ka namshiq ma wesang miishe mijakiha. Krai mren namshiq ka re raq khat raüta mitang. Krai mren namshiq ngengtinok raq namshiq khuthaq na nga raüta mung ka mipeng. Namshiq ka phiip ajiiptsi raq tsai lanta, maiq raq ajo wanti ahü li ngu raü min namshiq ka tsaihü jihüshe miju han.

¹⁸“Kiimaq atinkhan chamchao riihumjai min, namshiq raq i bom ka taimanli shat shat rii hanla, Ngi raq namshiq ma chamchao mo ka kriithaq niimin jang miishi tiitsuq lata mitiiho nongha.

¹⁹Ngi raq namshiq wanshak shak shiikong tsii rümtlan kra, buk lata atingoq mirbaiqha. Ra min junkuq mak she miraq. Namshiq hiqshong rahai wa hü ahüq thun ka shinriiqriiq she miraq. Kiimaq hiq raikhü ka jin ikha tsinhea miraq.

²⁰Namshiq raq ümtinkhan wa jaqsham hun nü tlan, kriika namshiq ma atuli she miraq. Jamkhano ngukla nam wak ram thun na minshiiq lan kiiwa jamlai phan tü atsam min dong man kuq mak she miraq. Kiimaq petsi ro na atsi ango min ahü she miraq.

²¹“Kra taü miimin, namshiq raq ikiq ka khii wan ruqli riihan jiila, lanta i bom ka tai man tlea ruqli la tlea hanla, Ngi raq namshiq ma mo ka kriithaq niimin jang miishi achan she mitii saü nongha.

²²Ngi raq namshiq phana phiiptsi chang ngamthaiq kong she mitiiwaha. Kiimaq ngamthaiq kong raq namsetiim ka mikaq raüta mitsai. Namshiq jam nyamse kong kra mitiithen baiq. Kiimaq namshiq ka atsap seli mitiichong han. Kiimaq chiihea wea tung alam thun kiijiimin maiq akhum ashiimti ka ahüshe miraq.

²³“Kiimaq atinkhan mo tiho jai min, namtsii chhiman, namshiq raq ibom taiman, shatmaq ikiq ka khii ruqli la sihan la,

²⁴kriishe nguraüla, Ngi ka namshiq khuthaq na chap latiishe, Ngi raq namshiq ma kongkhuji na mo tihokang kriithaq niimin mo ka jang miishi atsin lin she hali mitiiho nongha.

²⁵Ngi raq namshiq khuthaq na re she mitii dongha. Lata namshiq ma mo mitiihoha. Jamkhano ngukla namshiq raq nashiq liipan na tongshong bom kham wan kai raütu thun kra jin wan lan. Kiimaq namshiq ka namshiq khum tiichhii wan miitu chela thun kiina riitam wan han jiila, Ngi raq namshiq khuthaq na tha wa henghea healot mak phan thatsi kriishe mitiisaüha. Kra ningkhan she namshiq ka jamkhii min jasiq lot man she mirhan. Kra ningkhan, namjaqtinok puk niishe minyap wan han.

²⁶Ngi raq namshiq phaqsea lun wan chang lam thun kra ahang mirbaiqha. Kra ningkhan ramtsi ma jechak nyung roqshi raq tsangshiq winsii lumchang wacha ka ashi kiijiili she milum. Ashong lumchang min ahü she miraq. Tsangshiq raq rai awong ka akhüse kli she mishong phaqsiiq. Kra ningkhan namjaq na sitlaq kra phaqsea lot jai, namshiq ka ramtsi hot hot li misi han.

²⁷“Kiimaq atinkhan mo tiho taü miimin, namshiq raq ikiq ka khiiwan ruqli la sru han jiila, lanta ibom tai man tlea ruq li sihan la,

²⁸kiijiishe kla itsankhiq ka henghea she miraq. Kra ningkhan Ngi raq namshiq mo ka kongkhu lak na kra nam ma jang miishi achan henghea she mitiiho nongha.

²⁹Namshiq ka ram raq haü wan lanta pitlang pitthea she mihaü wan han. Namlang pitsi ma namsetiim ngam kriishe miphaq han.

³⁰Namshiq raq hiq lam thun na shomnoq tlan jam thun kra wiita mitiithen baiqha. Namshiq raq homseng honglu kechang berong-wacha thun ka wiita michaibaiqha. Lata nam maa phong ka namshiq raq shomnoq tlan sumla thun hiq na riiphongtlaq kriithaq na miphong baiqha. Arka itsankhiq tsi ma makshu tsi miishe mikloha.

³¹Ngi raq nam chela thun ka hiqmiq changkhü miishe mitiija baiqha. Namshiq raq sumla noq tlan hiqba thun kra wiita mitiithen baiqha. Kiimaq namshiq raq Ngi ma honglu takuq tlan thun kriika tao mang she mirha.

³²Ngi raq nammung wa hiqshong rahai thun ka tiihut mishten baiqha. Kra ningkhan namjaqtinok nammung jii wanti ka raq kra hiqmiq changkhü ma atijabaiq kra chhi raüta akiinyii li she miraq.

³³Ngi raq namshiq khuthaq na chiq are pahea mitiidong wanha. Lata namshiq ka pongmung pahea na wiita anyin mirbaiqha. Nam mung ka shaq miishe miraq. Kiimaq nam chela thun ka wiita botkhulai rai mishot baiq.

³⁴⁻³⁵Kra jiishetiq namshiq raq hiqkhu rakhu ma niitiitsak kuq man dea riilan kra, hiqkhu rakhu wiita raq rawii luhea niitiitsak akhing she milap wan. Wak ajam thun ka asham seati maiq ahüshe miraq. Kiimaq tsangshiq raq niitiitsak wan akhing milap. Kiimaq namshiq ka pongmung na namjaqtinok hiq na munglu shumwikong ma jalanta misihan.

³⁶“Ngi raq namshiq ümchuwa pongmung na munglu shumwi ma atsuq wanti thun ka pinthum tsaihü jihü mitiiphiipha. Rahai raq chhijaq nyiipji tiime raümin namshiq ka haisitsi ma aju mirhan. Namshiq ka re raq rekhat na joraü jaq jutlan ikha miju han. Kiimaq namshiq tho na re ka ahü li jiimin namshiq ka akü alii miju han.

³⁷Namshiq jai na ajo wanti jumin ahü li jiimin, weshi thaq na weshi tiithap tha lanta akü mirhan. Kiimaq namshiq ka re rai riikhat lot man she mirhan.

³⁸Namshiq ka pongmung na munglu shumwi sitlan kiina mitsai han. Namjaqtinok hiqkhu rakhu riili she namshiq ka mijok wan.

³⁹Namshiq phong wa abung akhüse atra tiichongtlanti thun kiimin, namshiq maiqmii ngarai nai namtitiim ngarai ma ka holantli she ajam riiwan lanta misa wan han.

⁴⁰“Shatmaq namsaü namsetiim riitiq tsangshiq ngarai thun nai tsangti tsangwetiim ngarai thun ka, jurwa i bom taimak, ikiq khii sru wantaq ngarai thun ka mitiidii wan.

⁴¹Tsangshiq raq Ngi ka wesang ralii ma tiija wanto. Kriikha na Ngi raq tsangshiq ka tsang jatinok mung na rewa munglu wanshawe ma tiija baiq wan kang. Atiisup niishe, ümtiikiiwa namsaü namsetiim pat na tsangshiq ka aran miishe

jaraüta kiimaq tsangshiq ngarai kha nai tsangshiq raq ikiq khii wantaq kha ka thamkuq lottoshe angu niitiq,

⁴²Ngi raq Jakob rai kiimaq Isak rai kiimaq Abraham rai i tongshong wan kang bomkham kra itsan na mitiitsang wanha. Lata Ngi raq ikiq kham bomtsi isenginok ma mungtan ashi mikuq kang nguta kiqkham kuq kang kra anye ma mitiija wan nongha.

⁴³Shatmaq, aphana, kra mungwa maiq thun ka kongkhu tiisiirai jobaiq chang. Kra rihaütiq hiqkhu rakhu thun raq niitiitsak rahi q tiinyili mihaisiq. Kiimaq tsangshiq raq Ngi raq akuqha thungtri raütu thun jin wan kha na nai kiimaq Ngi raq akuqha aming thun kra tlea wan kha na thumli tsangshiq kha tham kra kewan ratlo. Raüta chamchao homa kra howan ratlo.

⁴⁴Shatmaq, kiitinkhan taü miili jiimin, tsangshiq ka tsang jaqtinok mung na sishon na, Ngi raq tsangshiq ka klang maq baiqtlai lang lang kla tiishaübaiq mang. Riimakla tiithumpak kla tiithenbaiq mang. Kra riha jiika Ngi raq tsangshiq rai i tongshong wan kang ka athum she mirki. Kiimaq Ngi ka TATIWE tsangshiq Shiikeawe.

⁴⁵Ngi raq tsangtitiim rai tongshong wan kang kra anye ma hali mitiija nongha. Ngi raq isenginok ka Ejip mung wa tsuq wan lata maiq mung thun ma iningkun jonghea kra tiichhi kuq wan kang. Arka Ngi TATIWE ka tsangshiq Shiikeawe ma jawan miitu klo wan kang.”

⁴⁶ TATIWE raq Mosheq ma Sinai Pum maq Israilnok miitu akuq thungtri raütu nai aming thun ka arthun ara.

Lewi 27

TATIWE Ma Kongphiq Ke Thungtri

¹ TATIWE raq Mosheq ma

²arthun thungtri ka Israilnok miitu kuqto. Ümtiikiwa maiq ashi ra ka sinkham raüta TATIWE ma kiinong kuqqlaq, kra sinkham mra shiikhoi miitu kampho kechang miraq.

³⁻⁷Kriika mung raq langtlaq kappe kra phan phan akha kechang:

—maiqwe maiqla she wiiroq nai maq pha raüta wiiroq trok na saüli miitu ka: kampho ngamsii ⁵⁰

—jechak maiqla she miitu ka: kampho ngamsii ³⁰

—jero jong maiqwe, wiibiingi maq pha raüta wiiroqnai na saüli miitu ka: kampho ngamsii ²

—junrii jong jechak miitu ka: kampho ngamsii ¹⁰

—noshii maiqwese arawii wiibiingi takiq na kra miitu ka: kampho ngamsii ⁵

—noshii jechakse miitu ka: kampho ngamsii ³

—maiqwe arawii wiiroqtrok thaq niisheti miitu ka: kampho ngamsii ¹⁵

—jechak arawii wiiroqtrok thaq niisheti miitu ka: kampho ngamsii ¹⁰

⁸Kiimaq sinkham kuqtiqwe kriika miitsanhea kha maq sinkham kampho ka kuqlot mak raüla, jurwa akhum TATIWE ma kiinong kuqtiwe kriika ramwe phana shea wan chang. Raüta ramwe raq apaiq raq mikuq lot chang khan thiinin lin na seng raüta athii ka mimiitang kuq.

⁹Kiimaq kra sinkhamtaq nyamse ka TATIWE ma honglu na ke mimai phan nyamse jiila, jamlai wa mikuqha nguta khamtaq kriika TATIWE ma asii kongphiq siisaq miraq.

¹⁰Kra ningkhan jurwa kra sinkhamtaq apaiq raq kra laihein nyamse maq songke maimak she. Kiimaq apaiq raq kra nyamse ka ahin miishe la song raüla, kra nyamse wiinai ka anai wiita TATIWE rii she miraq.

¹¹Shatmaq sinkhamtaq kriika apii chang phan nyamse, TATIWE ma honglu na take maimak phan jiila, apaiq raq kra nyamse ka ramwe phana milam wan.

¹²Raüla ramwe raq kra nyamse thii ka ümchu kechang wa kra mimiitang kuq. Kriika kra nyamse khum na shri ra lii raüta, ahea sha abiwa kra khan khan athii ka mimiitang kuq. Kriimaq kra tankuqtaq athii ka kriili she miraq. Jai na diimkai chang ahü she.

¹³Kiimaq kriiwe raq kra nyamse ka apaiq raq riho nong rotlaq jiila, apaiq raq kra nyamse thii kra keraatlo. Kiimaq kriithaq na shishi khu na roqnai nai tliip raüta athii ka ke ratlo.

¹⁴Kiimaq maiq weshi ra raq, apaiq jam ka TATIWE ma kiinong kuq raüla, ramwe raq kra jam ka ahea abi wiita shri ra lii raüta jamthii ka mimiitang kuq. Krai mren kra jamthii ka kriili she miraq.

¹⁵Kiimaq kra jam ka kiinongketi we raq, apaiq riili riho nong rotlaq jiila, apaiq raq jam thii ka kechang kiimaq kriithaq na aliip ka shishi khu na roqnai nai achan kuq raüta kra jam ka riho nong mimai.

¹⁶Kiimaq maiq weshi ra raq awak wa hiq phu bashi ka TATIWE ma kiinong kuq raüla, kra hiq phu thii ka kra hiq ba na jaili lai ka ümchu wan raü wa mihong kra shin chang. Raüta jaili lai ka kilogram roqnai na athii ka kampho ngamsii roqshishi na seng raüta hiq phu thii ka miitang chang.

¹⁷Kiimaq apaiq raq kra hiq phu ka Ajangke Rawii jai maq tijjorot li la TATIWE ma kiinong kuq raüla, kra hiq thii ka kunli kechang.

¹⁸Shatmaq apaiq raq kra hiq phu ka Ajangke Rawii lea wan jai maq rawii ashaqquq sijai niisheti q kiinong kuq raüla, ramwe raq, jai na saü wan tlaq Ajangke Rawii kra misaü shaq na ümchu rawii wa abung tiichongtlaq kra wea raüta, athii kampho ka atsap lin she miitang chang miraq.

¹⁹Kiimaq kra wak ba ka kiinongketi we raq apaiq raq ari nong tiima tlaq jiila, apaiq raq athii ka wiita kechang. Raüta kriithaq na shishi khu na roqnai nai tliip raüta athii ka kechang.

²⁰Kiimaq apaiq raq kra hiq phu ka TATIWE jaq wa kongkhu rimak dea miili, maiq weshi ra miila sha kuq raüla, apaiq raq jai maq kra hiq ka ari nong arang hotlaq kriika ahü lapmak she miraq.

²¹Kra jai wa saü wan tlaq Ajangke Rawii akhing miishe ka, kra hiq phu ka pattup miitu TATIWE tachong hupsam she miraq. Kra hiq phu ka ramwebi rii she miraq.

²²Kiimaq maiq weshi ra raq wak dam ashi ka maiq jaq wa ri raüta, TATIWE ma kiinong kuq raüla,

²³ramwe raq kra wak dam thii ka jai na Ajangke Rawii saü wantlaq kra akhing na saüli ümchu rawii wa tiichongtlaq, kra wea raüta athii ka miitang chang. Raüta kriiwe raq wak ri kampho ka kra ranaiqli keraatlo. Kra kampho ka TATIWE rii she.

²⁴Jai na Ajangke Rawii saü wantlaq akhing na, kra wak dam ka apha wa asha ketiwe waktatiwe kriima hali riimak la asaü asemiim ma jangke nong chang.

²⁵Athii arii ümchuwa sitlaq kriika mung raq langtlaq kappe maq wea raüta siisaq tanlili riichang.

²⁶Jam nyamse chhikhu nyungtlaq kriika TATIWE rii dongdii. Kra ningkhan jurmin chhikhu nyung phati kriika maiqmii tsantsii honglu na TATIWE ma kiinong kuqmak raüjaq ahea. Minsaü se ngu i, skuse ngu i, riimakla chhechhi se ngu i, wiita ka TATIWE rii siisaq.

²⁷Shatmaq ashe ashi phan nyamse chhikhu nyungtlaq kriika ari nong mimai. Kra thii ka mung raq langtlaq thii maq richang. Kiimaq kriithaq na shishi khu na aliip roqnai nai tiitsuq raüta kechang. Raüta richang. Kiimaq kra atatiwe raq tiijang rimak dea jiila, kriika maiq ahinti ma mung raq langtlaq thii maq shabaiq mimai.

²⁸Jurwa pattup miitu she TATIWE ma kiinong kuq baiqtaq hupsam ka, maiqse riitlo, nyamse riitlo, riimakla wak ajam riitlo, kriika asha pha q kai min maimak she, kiimaq ari kai nong min maimak she. Kriika pattup miitu TATIWE rii she.

²⁹Maiqse li jiimin, juwa TATIWE ma kiinongtlii jai na bom biijit kaichang ahü maq kuq baiq raüla, adaa wan nong maimak she. Apaiq ka tiitsailaq tsea baiq chang dongdii she.

³⁰Roqshi khu wa manshi ka wiitarü, wak wa dong man wantlaq phan kiiwa tü atsam lo, petsi wiq tsamlo ka TATIWE rii.

³¹Kiimaq maiq ashi ra raq jamlai phan wa ari wan nong rotlaq jiila, apaiq raq mung raq langtlaq thii kra kechang. Kriithaq na shishi khu na roqnai nai tliip raüta kechang.

³²Jam nyamse kong wa roqshi khu wa ashi ka TATIWE rii. Ümtiikiiwa jam nyamse kong ka awea riitlaq, roqshi khuwa ashi ka TATIWE rii.

³³Atatiwe raq nyamse kong ka kongkhu tiihong raüta, ahan phin mak makti kra wea miitu tiihong mak raüjaq ahea. Kiimaq apaiq raq kra nyamse aroq khu na kuqtaq kriika nyamse ahinti maq songkuq mak raüjaq ahea. Kiimaq apaiq raq kra nyamse tseataq kra ahinti maq song raüla, kra nyamse kaü nai wiita ka TATIWE rii she miraq. Kiimaq arikai nong mai mak she miraq.

³⁴Ara aming raütu thun arka TATIWE raq Mosheq ma Sinai Pum maq Israilnok miitu akuq.

Weawea

Weawea 1

Israilnok Mungmaiqse Maiqwea Pha Shaq Shaq

¹Israilnok ka Ejip mung wa laü wan li maq wiinai she angu na, kra rawii wa jipi lünai she angu na jiha ranaiqshi ranaiq na, Sinai wang Kumtsaiphii binjü maq TATIWE raq apaiq asi tombutiip maq Mosheq ma akha nguto,

²“Aron nam nai raq Israilnok ka käuwa weraü phan phan kiimaq ata ata maq maiq ka wea ronglaq. Maiqwere thun mang ka wiita wea wea räüpot na waiq ronglaq.

³Tsangshiq ka arawii wiiroqnai maq phawan räüta maiqlare phenla ma jawan milottibi mang ka waiq ronglaq.

⁴Maiq phan käuwa weraütek wa welabi ka weshi shi ümnaq khrumke miitu thaülaq.”

⁵⁻¹⁶Kra tsangshiq maiq aphan aphan khuthaq wa welabi ka arthun ara jaqsham miitu tsea tsiiq wanto:

Maiq Phan	Aphan wa welawe
Reuben phan wa	Shedeur se Elijur
Simeon phan wa	Jurishaddai se Shelumiel
Juda phan wa	Amminadab se Nahshon
Isakar phan wa	Juar se Nethanel
Jebulun phan wa	Helon se Eliab
Ephraim phan wa	Ammihud se Elishama
Manase phan wa	Pedahjur se Gamaliel
Benjamin phan wa	Gideoni se Abidan
Dan phan wa	Ammishaddai se Ahiejar
Ashar phan wa	Ochran se Pagiell
Gad phan wa	Deuel se Eliasaph
Naphtali phan wa	Enan se Ahira

¹⁷Ara welabi roqshiri wenai ara khrum ma Mosheq nai Aron raq

¹⁸mungmaiqse kunli ka jipi lünai she angu wa jiha ranaiq shi na adam na triitam heato. Räüta mungmaiqse mang ka aweraü mang maq nai ata mang maq wea

raüta rejistar na waiqto. Maiqwere angu kunli arawii roq nai maq pha wan raüta kiima maiqlabi thun mang ka aheawiq wea raüta waiq thüto.

¹⁹Arka TATIWE raq jamkho aming kuqtaq kra phan phan kloto. Sinai wang Kumtsaiphii binjü maq Mosheq raq maiq mang ka lakdap na waiq thüto.

²⁰⁻⁴⁶Maiqwere arawii wiirroqnai kiimaq kriima maiqlabi thun, rekhat kai amai phenla ma mijalotti thun maiq mang ka aweraü rai ata ata maq waiq raüta lakdap na waiq thüto. Ara mang waiq arka Jakob se chhikhuwe Reuben weraü maq waiq phahoto. Riita maiq mang waiq wantaq tlotli ka achu riito:

Maiq phan	maiqwea
Reuben phan wa	46,500
Simeon phan wa	59,300
Gad phan wa	45,650
Juda phan wa	74,600
Isakar phan wa	54,400
Jebulun phan wa	57,400
Ephraim phan wa	40,500
Manase phan wa	32,200
Benjamin phan wa	35,400
Dan phan wa	62,700
Ashar phan wa	41,500
Naphtali phan wa	53,400
Maiq tlotli ka:	603,550

⁴⁷Lewi phan wa maiq wea ka maiq phan ahinti rai waiq dam mak riito.

⁴⁸Jamkhano ngukla TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁴⁹“Ümtiikiiwa ümniiraq maiq ka rekhat kai miitu maiq weatläü akhing na Lewi phan wa maiq ka naq tlom damkiq.

⁵⁰Kra rii na Lewi phan maiq thun miika, Ngi asi Tombutiip nai kra mong na sitlaq hupsam thun kra shiililii jaqsham arang kra kuqlaq. Tsangshiq raq tiip nai kiijaq

sitlaq hupsam thun kra mihopi wan. Raüta kra tiip mong wa jaqsham thun kra misham laq. Raüta tsangshiq tiip thun ka tombutiip tro na mitei wan laq.

⁵¹Ümtiikiiwa namshiq ka lamjap piitiip kiiwa laüwan nong tlan, Lewi phan raq Tombutiip kra arun miraq. Raüta piitiip anye kiijaq hali tiip ka mihai wan nong. Juwa kra Tombutiip tho na wajiiq, kriiti ka tiitsailaq atsea baiq chang.

⁵²Kiimaq kiiwa chantlaq Israilnok maiq phan ümchuwa sitlaq kra riika akong akong maq tsangshiqnok piitiip kra tei wan chang. Aphan thaq na wela sitlaq kra wokhong na maiqmii aphan alan kra shong raq chhaq maq tsangshiq piitiip kra tei wan ratlo.

⁵³Shatmaq Lewi phan raq tsangshiq piitiip ka Tombutiip tro na tei wan ratlo. Raüta Tombutiip kra khe ratlo. Kriika maiq ahinti jumin kra tho na wamak chang miitu. Kiimaq itsan tiikhiq raüta Ngi raq Israilnok ka jiiqbaiq mang chang miitu khe wan ratlo.”

⁵⁴Krai mren, TATIWE raq Mosheq ma jam kho aming tattaq kra phan phan Israilnok raq kloto.

Weawea 2

Piitiip Hai Tri Aphan Aphan Maq

¹ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma akha tsii chongkuqto.

²Ümtiikiiwa Israilnok raq piitiip tei wantlaq akhing na, maiqmii phan alan khea chantlaq nai maiqmii ata alan tanglap shongtlaq wokhong na tei wan ratlo. Piitiip thun ka Tombutiip trotam na tei wan chang.

³⁻⁹Tombutiip maq shedong nü siim niika, Juda phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka akong akong maq, maiqmiimii welabi wokhong na, tsangshiq piitiip thun ka akha mitei wan:

Maiq phan	aphan welawe	maiqwea
Juda phan wa	Amminadab se Nahshon	74,600
Isakar phan wa	Juar se Nethanel	54,400
Jebulun phan wa	Helon se Eliab	57,400
	Maiq tlotli ka	186,400

Alaü wan wawantlaq akhing na Juda phan alan khea chantlaq wokhong na siti raq lamshea sinkhu na miwa.

¹⁰⁻¹⁶Kiimaq shemai nü siim niika, Reuben phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka akong akong maq, maiqmiimii welabi wokhong na, tsangshiq piitiip thun ka akha mitei wan:

Maiq phan	aphan welawe	maiqwea
Reuben phan wa	Shedeur se Elijur	46,500
Simeon phan wa	Jurishaddai se Shelumiel	59,300
Gad phan wa	Deuel se Eliasaph	45,650
	Maiq tlotli ka	151,450

Alaü wan wawantlaq akhing na Reuben phan alan kheachan wokhong na siti ka kongnai ngoja na miwa.

17 Kra raütiishe kongkhu na lamsheati kongnai wawantlaq kra heawea niika kiimaq jai na atiisup kongnai watlaq heawea niika Lewi phan raq Tombutiip haichang hupsam thun kra piraüta wa wan chang. Maiq phan kong thun kriika tsangshiq piitiip tei wantlaq na jamkho aphan alan khea chantlaq wokhong na siwantlaq kra tiiphan phan, alaü wan lam maq miimin kra phan phanli wawan ruq riichang. Maiq phan aweatek ka maiqmiimii phan alan khea chan wokhong na wawan chang.

18-24 Kiimaq shenyap nü siim niika, Ephraim phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka akong akong maq, maiqmiimii welabi wokhong na, tsangshiq piitiip thun ka akha mitei wan:

Maiq phan	aphan welawe	maiqwea
Ephraim phan wa	Ammihud se Elishama	40,500
Manase phan wa	Pedahjur se Gamaliel	32,200
Benjamin phan wa	Gideoni se Abidan	35,400
	Maiq tlotli ka	108,100

Ephraim phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka kongsam ngoja na miwa.

25-31 Shekhu nü siim niika, Dan phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka akong akong maq, maiqmiimii welabi wokhong na tsangshiq piitiip thun ka akha mitei wan:

Maiq phan	Aphan welawe	Maiqwea
Dan phan wa	Ammishaddai se Ahiejar	62,700
Ashar phan wa	Ochran se Pagiell	41,500
Naphtali phan wa	Enan se Ahira	53,400
	Maiq tlotli ka	157,600

Dan phan alan khea chantlaq wokhong na siti weraü thun ka jai tiisup na miwa.

³²Israilnok mungmaiqse tlotli, aphan aphan miithii khea chantlaq wokhong siti maiq, akong akong maq maiq mang wea wantaq thun ka 603,550 riito.

³³TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan, Lewi phan wa maiq ka Israilnok mungmaiqse rai wea dam mak dea riito.

³⁴Ara chongtlaq arai mren, Israilnok raq TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan wiita klo wanto. Tsangshiq raq piitiip ka maiqmiimii phan alan khea chantlaq wokhong na tei wanto. Kiimaq tsangshiq ka maiq miimii weraü wela wokhong na akong akong maq laü wanto.

Weawea 3

Aron Setiim

¹ TATIWE raq Mosheq ma Sinai Pum maq riibomtaq akhing na Aron nai Mosheq tahii ka akha riito.

²Aron setiim ka maiqwe weblai riito: Nadab, apaiq ka chhikhuwe pinthum. Kra jai wiika Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar riito.

³Tsangshiq ka ramwebi miitu tsangshiq khuna ramkham tel maq nyat kuqto. Raüta ramwebi ma shongto.

⁴Shatmaq Nadab nai Abihu ka tsangnai raq Sinai Kumtsaiphii wang maq siimak honglu wa TATIWE ma ke kha na tsatbaiqto. Tsangnai ka sehü riito. Kra ningkhan Eleajar nai Ithamar raq Aron pat na ramwe jaqsham wanto.

Lewi Phan Ka Ramwebi Khrumke Miitu Shongto

⁵ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁶“Lewi phan ka shea wakiq. Laüta tsangshiq ka ramwe Aron jaqshisetiim miitu shonglaq.

⁷Tsangshiq raq Ngi asi Tombutiip na jaqsham chang thun kra misham kiimaq ramwebi miitu nai Israilnok tlotli miitu jaq misham.

⁸Tsangshiq raq Tombutiip na lang chang hupsam thun kra tsrupriiq arang miho. Kiimaq Israilnok miitu jaqsham chang ümchu wa sitlaq kra misham.

⁹Lewi phan raq jaqsham chang akhek ka Aron nai asetiiim kra shiikum panke ratlo kriili akhek.

¹⁰Ümniiraq Aron nai asetiiim ka ramwe jaqsham miitu mishong haü. Maiq ahinti raq ramwe jaqsham kra shamlai nguta manhii raüla, kriiti ka tiidoq ra atsea baiq chang miraq.”

¹¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

12-13“Lewi phan ka ümchaü Ngi rii she. Ümtiikiwa Ngi raq Ejip mung wa maiq chhikhu setiim kra jiiptaiq kang, Ngi raq Israilnok phan wa maiq takitek wa chhikhusetiim ka ise chhikhu she nguta iramkham maq tiibok wan kang. Kiimaq tsangshiq nyamse chhikhu ümchuwa nyungtlaq kriimin Ngi rii she nguta ramkham maq tiibok wan kang. Riita ümchaü ka Ngi raq Israilnok sere chhikhu setiim ka Ngi rii she nguta lang wan la na, Ngi raq Lewi phan kriishe ise chhikhuse ma tsea wan kang. Tsangshiq ka Ngi riishe. Ngi ka TATIWE.”

Lewi Phan Maiq Wea

14Sinai Kumtsaiphii wang maq TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

15Lewinok ka aweraü maq kiimaq ata ata maq maiqwesere ka arawii wiishi maq phaho räuta maiqlare na säuli ka awea läuta rejistar na waiq thülaq nguta aming kuqto.

16Krai mren Mosheq raq maiq thun ka weato.

17-20Lewi setiim ka maiqwesere wetsam riito: Gershon, Kohath, kiimaq Merari riito. Arka tsangshiq weraü mangpon tsangtitiim wa tsangta mang thun riito. Gershon setiim ka wenai riito: Libni nai Shimei riito. Kohath setiim ka weblai riito: Amram, Ijhar, Hebron, kiimaq Ujjiel riito. Kiimaq Merari setiim ka wenai riito: Mahli nai Mushi riito. Arka tsangshiq weraü mangpon tsangtitiim wa tsangta mang thun riito.

21Gershon weraü phan ka Libni nai Shimei tahii wa riito.

22Maiqwea tlotli maiqwere arawii wiishi maq phaho räuta maiqlare miitaq kra maiqwea akhing na mang waiq wantaq kriika 7,500 riito.

23Ara tsangshiq weraü phan ka Tombutiip maq shenyap nü siimjai na tsangshiq piitiip ka tei wan chang riito.

24Kiimaq tsangshiq weraü welawe ka Lael se Eliasaph riito.

25Tsangshiq ka Tombutiip, tiip mong pang chang thun kra, wukhu shap chang hupsam thun kra, kilam chong kheachan thun kra,

26kiimaq tombutiip keathung tro na chan chang khea thum thun kra, kiimaq berong-wacha tro na chan chang kheathum thun kra, kiimaq keathung kilam chong thun na chan chang kheathum thun kra liiti riito. Kiimaq tsangshiq ka arthun hupsam ara shiililii jaqsham wanti arang hotibi riito.

27Kiimaq Kohath weraü phan wa maiqta thun ka arthun ara riito. Amram ta, Ijhar ta, Hebron ta, kiimaq Ujjiel tahii riito.

28Kiimaq tsangshiq weraü wa maiqwere nosere arawii wiishi maq pha räuta maiqlare na säuli maiq mang waiq wantaq thun kriika 8,600 riito.

²⁹Ara weräü phan arka Tombutiip maq shemai nü siim na tsangshiq piitiip ka haiwan chang riito.

³⁰Kiimaq tsangshiq aweraü thaq na tsang welawe ka Ujjiel se Elijahan riito.

³¹Tsangshiq ka Tongshong Tek kaü kra, chamrii kra, lem tochang kham kra, berong-wacha thun kra, Asii Tiip na ramwebi raq langtlaq tak apin thun kra, kiimaq Asii Pinthum Khok na wachang kilamchong na chantlaq kheathum thun kra liikoti riito. Tsangshiq ka arthun hupsam ara shiililii wan arang hoti riito.

³²Lewi phan weräü thaq na tsang wela ajong pinthumwe ka ramwe Aron se Eleajar riito. Apaiq ka Asii Khok na jaqsham chang ümchuwa sitlaq thun kra liikoti riito.

³³Kiimaq Merari weräü phan wa maiq ata thun ka Mahli nai Mushi säuse phan wa riito.

³⁴Tsangwe räüwa maiqwea tlotli ka maiqwesere arawii wiishi maq phawan räüta maiqlare na säüli mang waiq wantaq ka 6,200 riito.

³⁵Ara weräü phan raq tsangshiq piitiip ka Tombutiip maq shekhu nü siim na tei wan chang riito. Kiimaq tsang welawe ajongwe ka Abihail se Juriel riito.

³⁶Tsangshiq raq jaqsham chang ka Tombutiip haichang pepum thun kra, pumpat thun kra, kham thun kra, khamchongji diim thun kra, kiimaq kra tiipha chang akop chang thun kra piwan nai shiililii wan jaqsham arang kra kuqto. Tsangshiq ka arthun hupsam thun ara shiililii wan nai sai q sam wan jaqsham arang kuqto.

³⁷Kiimaq tsangshiq miika kham thun kra, khamchongji diim thun kra, tombutiip tiikha chan chang khaiq thun kra, kiimaq kinphai keathung ruk tiikha chan chang räütu thun kra liiko wan arang kuqto.

³⁸Kiimaq Mosheq nai Aron nai asetii riika Tombutiip khaki nü na shedong nü siim na tsangshiq piitiip ka tei wan chang riito. Tsangshiq ma jaqsham ka Asii Khok na Israilnok miitu jaqsham chang ümchuwa sitlaq kra liiwan chang riito. Maiq ahinti jurwa ara tsangshiq jaqsham kra sham lai nguta danjiiq, kriiti ka tiitsailaq atsea baiq chang riito.

³⁹Lewi phan wa maiq wesere arawii wiishi riimakla, alalin maiq Mosheq raq TATIWE aming maq ata ata maq maiq weataq thun tlotli ka 22,000 riito.

Lewi Phan Raq Rawiichhiti Chhikhuwe Pum Songto

⁴⁰⁻⁴¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Israilnok setiim maiq wesere rawü chhikhu thun kriika Ngi rii. Kra ningkhan tsangshiq mang ka lakdam na waiq thülaq. Arawii jipi lüshi riimakla kriima alati ümchuwa sitlaq thun ka waiq thülaq. Shatmaq tsangshiq thun kra la na, Ngi raq Lewi phan kriishe Ngi rii nguta jäü wan tiikang! Ngi ka TATIWE! Kiimaq Ngi riika nyamse chhikhu nyungtlaq kra rii na Lewi phan raq nyamse rümtlaq kra Ngi rii she nguta jäü tiikang.”

⁴²Mosheq raq ara aming thun ka langto. Raüta chhikhu maiqwe sere thun mang ka lakdam na waiqto.

⁴³Arawii jipi lüshi maiq riimakla, kiima alati thun mang ka waiqto. Kra maiqwea tlotli ka 22,273 riito.

⁴⁴TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁴⁵“Ümchaü Israilnok maiqwe chhi khusetiim kra rii na, Lewi phan ka Ngi riishe nguta Ngi ma kiinong kuqlaq. Kiimahali Israilnok nyamse chhikhu nyungtlaq kra rii na, Lewi phan raq rümtlaq nyamse ka wiita Ngi riishe nguta Ngi ma kiinong kuqlaq.

⁴⁶Riita Israilnok maiq wesere chhikhu setiim ka Lewi phan maiqwe sere thaq na 273 achan apa. Kra nosere achan ümchuwa sitlaq kriika ümniiraq adaa wan ratlo.

⁴⁷Maiqwesere loweatek daa wan miitu mung raq langtlaq tri maq no ashi khum ri miitu ka kampho ngam siibiingi kuqlaq.

⁴⁸Laüta ara kampho ka Aron nai asetiiim jaq na kuqlaq.”

⁴⁹Mosheq raq kra aming ka langto. Raüta apaiq raq

⁵⁰kampho ngamsii 1,365 kra lamho raüta

⁵¹Aron nai asetiiim jaq niishe kuqto.

Weawea 4

Lewi Phan Wa Kohath Weraü Raq Jaqsham Chang

¹TATIWE raq Mosheq ma,

²Lewi phan wa Kohath weraü phan kra tsangshiq ata ata maq kiimaq ashong wea maq maiq ka wealaq,

³laüta maiqwere tlotli arawii wiirroqtsam maq pha raüta wiirroq biingi na saüli maiq ka wealaq, laüta TATIWE asi Tombutiip na jaqsham milotti thun tsangshiq mang ka lakdap na waiqthülaq nguta chongto.

⁴Tsangshiq raq jaqsham chang ka pinthum asii jaqsham thun kra shamchang.

⁵TATIWE raq Mosheq ma tsii ka akha chong kuqto. Ümtiikiiwa piitiip thun kra siiq wan akhing saütlaq, Aron nai asetiiim ka Tombutiip mong na nyap wa chang. Raüta Tongshong Tek kaü khaki na chantlaq khea thum kra lamchang. Raüta kriimaq Tek kra pang chang.

⁶Raüta tsangshiq raq nintata ngamkhü diim maq ara pang baiq chang. Raüta kriithaq na khea wai thum ka tiipii laüta pang chang. Kra raütiishe tek kaü pichang pepum wiinai kriishe apichang kom mong na rechang.

⁷Kiimaq tsangshiq raq TATIWE ma akuq winsii thüchang chamrii thaq na khea wai thum kra tiipii laüta pang chang. Raüta kriithaq na winpin thun kra, homseng honglu chaq chang nüchhong pinsetiim kra, hongluke chang nüchhong pin thun kra, kiimaq spiqtai honglu kechang tsabum thun kra thü chang. Kra chamrii thaq niika winsii ka wranaiqshe siruq riichang.

⁸Raüta tsangshiq raq arthun thaq niishe kheashii thum kra tiipii raüta pang chang. Raüta kriithaq niishe ka nintata ngamkhü diim maq pangchang. Raütiishe kra pichang pepum wiinai kra akom mong na rechang.

⁹Raüta tsangshiq raq khea wai khea kra milam. Raüta kriimaq lem tochang khamchong nai lem thun kra, kiipsetiim thun kra, ado chang pin thun kra, kiimaq olip tai thüchang hupsam thun kra wiita mipang.

¹⁰Raüta tsangshiq raq lem tochang nai arong arai hupsam thun kra nintata ngamkhü diim maq aheawiq she mithop. Raüta api chang chamwii kiijaq tiida raüta mipi wan.

¹¹Kra lot raütiishe tsangshiq raq khea wai thum ka chaq berong-wacha thaq na tiipii raüta pang chang. Raüta kriithaq niika nintata ngamkhü diim kriimiishe pang chang. Kra raütiishe kra pichang pepum wiinai kriishe apichang kom mong kiiniishe mirei.

¹²Raüta tsangshiq raq Asii Khok na langchang tak apin thun kriishe milam. Raüta kriithun ka khea wai thum maq thop chang. Raüta nintata ngamkhü diim maq arthun arthaq na pang chang. Kra raütiishe kra pichang chamwii kiijaq tiida chang.

¹³Raüta tsangshiq raq ngampü thakotkot wabun na adarai kra berong-wacha kiiwa atso baiq chang. Raüta mintiitii kheathum kra kriithaq na tiipiisag pang chang.

¹⁴Raüta tsangshiq raq arthaq na berong-wacha na lang chang hupsam thun: watso chang pinthun kra, khaiq thun kra, watso baiq chang belcha thun kra, kiimaq lairap hechang pin thun kra, wiita kriithaq na mithü. Kra raütiishe tsangshiq raq nintata ngamkhü diim miishe mipang. Kra raütiishe api chang pepum wiinai kriishe akom mong na mirei.

¹⁵Ümtiikiiwa piitiip ka arun wan cho akhing she saüjiiq, Aron nai asetiim raq asii hupsam thun nai krai lang chang hupsam thun kra wiita apang chang maq pangbaiq lottoshe angu niitiq, Kohath weraü phan ka waraüta arthun asii ta awii thun kra mipi wan. Kohath weraü phan raq ara chongtiikai asii hupsam thun ka tsangshiq jaq maq shamwa maimak. Riimakla tsangshiq ka atsai miraq. Kohath weraü phan raq Tombutiip kra tiisot wantlaq akhing na jaqsham chang ka arthun ara.

¹⁶Aron se ramwe Eleajar miika Tombutiip miitu kunli kiimaq lem thun na chaq chang tel miitu, homseng honglu, wong-honglu thun, ram ram chang tel miitu,

kiimaq Tombutiip mong na lang chang TATIWE ma kiinong kuq wantaq hupsam thun kunli liiko wan miitu arang kuqto.

¹⁷ TATIWE raq Mosheq nai Aron maq nguto,

¹⁸“Kohath weraü phan wa maiq ka

¹⁹arthun asii pinthum hupsam phong tho na naq tiiwa rongkiq. Waraüla tsangshiq ka atsea mirbaiq. Akha tsangshiq ka tsai mak chang miitu, Aron nai asetiim ka ki raüta tsangshiq maiq loweatek ma apaiq raq jamlai phan hupsam piwan chang wa kra khaq khaq pumtek ma jaqsham kra chongke wan ratlo.

²⁰Shatmaq Kohath weraü phan wa maiq ka Tombutiip mong na nyap wa raüta, ramwebi raq kra asii hupsam thun kra api wan miitu thop jop tlaq kriila liiwa raüla, tsangshiq ka atsai miraq.”

Lewi Phan Wa Gershon Weraü Jaqsham

²¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto

²²Lewi phan wa Gershon weraü wa maiq ka ata ata maq kiimaq ashongtek maq maiq ka wealaq nguta aming kuqto.

²³Kra raüta maiqwere arawii wiuroq tsam maq phaho raüta arawii roq biingi na saüli, TATIWE asi Tombutiip na jaqsham milot titi thun mang ka lakdam na waiq thülaq nguta chongto.

²⁴Tsangshiq ka arthun hupsam ara piwan arang hotibi miraq:

²⁵Tombutiip kra, kra Tombutiip wukhu wang mong na shapchang thun hupsam kra, wukhu rathongti shapchang thun kra, nintata ngamkhü diim thun hupsam thaq na pang chang diim kra, kilamchong na chan chang khea thum kra,

²⁶Tombutiip nai berong-wacha tuk chang kheathum thun kra nai kra tiikha chan chang raüthun kra, kiimaq keathum kilamchong na chan chang khea thum thun kra, kiimaq tombutiip chan wantlaq akhing na langchang hupsam atiipha kha chang amii akhiq hupsam thun sitlaq kra piwan ratlo. Tsangshiq raq arthun jaqsham sitlaq kra sham wan ratlo.

²⁷Mosheq nai Aron raq Gershom weraü ma, Aron nai asetiim raq tsangshiq ma arthun jaqsham arang kuqtaq thun kra riikhaqli maq shampi wan miitu aming kuqto.

²⁸Gershom weraü raq Tombutiip na jaqsham chang ka arthun ara kiinong kuqto; Tsangshiq raq arthun jaqsham ka Aron se Ithamar ramwe wokhong maq sham wan ratlo.

Lewi Phan Wa Merari Weraü Jaqsham

²⁹ TATIWE raq Mosheq ma Lewi phan wa Merari weraü wa maiq ka ata ata maq kiimaq shong weatek maq wealaq nguta chongto.

³⁰Kiimaq maiqwere tlotli arawii wiiroq tsam maq phaho raüta wiiroq biingi na saüli, TATIWE asi Tombutiip na jaqsham mitsintibi thun maiq mang ka waiq laüta lakdam na waiq thülaq.

³¹Tsangshiq raq ariikom haichang hupsam, khetuk chang pepum thun kra, khamchong thun kra, kiimaq Tombutiip khamchong hokphi diim thun kra,

³²kiimaq khamchong thun kra, khamchong hokpe diim thun kra, khaiq thun kra, kiimaq Tombutiip keathung tro na chan chang raü thun kra, kiimaq kriithun kra hai wan na lang chang hupsam ümchuwa sitlaq kra howan arang ka tsangshiq ma kuqto. Maiq loweatek ma hupsam howan chang ka khakkhaq laqqkhaq pheakeje kuqto.

³³Tombutiip miitu arthun jaqsham kaiwa arka Merari weraü phan raq sham wan chang nguta jaqsham ka pheakuqto: Tsangshiq raq arthun jaqsham ka Aron se ramwe Ithamar wokhong na sham chang nguta kiinong kuqto.

Lewi Phan Wa Maiq Ka Weato

³⁴⁻⁴⁸ TATIWE aming maq, Mosheq, Aron, kiimaq mungmaiqse welabi raq Lewi phan wa maiq aweraü phan tsam, Kohath phan, Gershon phan, kiimaq Merari phan maiq ka weato. Tsangshiq raq ara maiq wea wantaq arka aweraü maq kiimaq ata ata maq nai shongtek maq weato. Raüta maiqwere thun arawii roqtsam maq phaho raüta wiiroq biingi na saüli, TATIWE asi Tombutiip na jaqsham atsinti thun kra mang waiq raüta weato. Kra maiq ka achu riito:

Maiq ta wa	Maiq wea
Kohath ta wa	2,750
Gershon ta wa	2,630
Merari ta wa	3,200
Maiq tlotli ka	8,580

⁴⁹Maiq loweatek mang ka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan lakdam na waiq thüto. Kiimaq TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan maiq loweatek ma apaiq raq jaqsham chang sitlaq kra riimakla aho wan chang sitlaq thun ka pheakuqto.

Weawea 5

Maiq Ashe Ashiti Thun

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Israilnok ma aming kuqlaq, namshiq piitiip mong wa maiq thabitsiti, riimakla akhumwa ashe kham dongtlaqti kiimaq maiq loweatek juwa maiq amaa dü na tiithantaqti maiq thun ka piitiip wa kinphai na jobaiq ronglaq.

³Ara tsangshiq khum na apii ashe phan asi maiq kong thun ka wiita chiiphai na tiikibaiq ronglaq. Kra riihantiq tsangshiq raq Ngi isenginok rai sidam tiikang piitiip ka tiisheshi mak miraq.”

⁴Krai mren, Israilnok raq ara aming ka langto. Raüta maiq ashe ashiti thun ka piitiip mong wa chiiphai na jobaiqto.

Ashut Kloti Raq Akha Ka Adok Chang

⁵ TATIWE raq Mosheq ma

⁶arthun tsii chong bomtsi ara Israilnok ma chongkuqlaq nguta aming kuqto. Ümtiikiwa maiq ashi raq TATIWE wokhong wa dongho raüta maiq ashi ra khuthaq na ashut klo raüla,

⁷apaiq raq apaiq mra ka atiidi ratlo. Raüta apaiq kha tham ka kunli adok ke ratlo. Kriithaq na achan shishi khu na roqnainai amet kuq raüta akha ka juwe mo shuttaq kriiwe ma dokke ratlo.

⁸Shatmaq kriiwe ka atsai kaiwishe jiila, kiimaq ata awii maiq ahinti kra khadok thamke tsiiq jaü phaqtii maiq ahü she raüla, kra kha tham tsiiq ka TATIWE ma ramwe miitu kechang. Ara khadok arka khum tiisii wan miitu ashutwe raq apaiq mrochhi khum tiisii miitu skupongwe kuqtlaq kriithaq na tiitsuq kechang miraq.

⁹Kiimaq Israilnok raq akhek atiitsang kongphiq TATIWE ma kuqtlaq thun kriika, tsangshiq raq ümriiti ramwe jaq niiwa kra kongphiq ka kuqtlaq kriiwe riishe miraq.

¹⁰Ramwebi loweatek raq apaiq jaq na jamlai honglu wa kuqtlaq kriika apaiq riishe mithüho.

Ata-nyungre Ma Tsangwetiim Raq Sethoq Ja Kha Nyan Raüjaq

¹¹ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

¹²⁻¹⁴Israilnok ma arthun tsii chongke bomtsi ara chongkuqlaq. Bom ka akha moraqli miraq. Awese raq ata-nyung ka apaiq shummi raüta maiq rai kiicham kito, raüta apaiq khum ka tiisheto nguta kha mo-nyanli miraq. Shatmaq tsangwe riika riikhaqli ka sap mak. Jursap tsang-nyung raq kra bomtsi ka apaü raüta mothü min moraqli miraq. Kra chhiti ka maiq saqse jumin ahü. Kiimaq tsang-nyung ka kra maiq rai sra rai tlaq akhing na jurmin chhimak dea. Riimakla, tsangwe ka tsang-nyung ma khahü na atsan ka motiikan sea moraqli miraq. Tsang-nyung riika tsangwe ma jamlai shut phit min klo mak shatmaq kha mo-nyan li miraq.

- ¹⁵Akhnok kha she nguraüla, tsangwe raq tsang-nyung ka ramwe phana shea wan chang. Kiimaq apaiq raq tri na chongtlaq kra phan phan honglu kechang jaili wongwin kilogram shi lam wan ratlo. Shatmaq apaiq raq olip tai ka kriijaq nyuk raamak. Riimakla kiijaq jamlai homseng min thiidam maimak. Jamkhano ngukla arka awese raq tsang-nyung ma tsan tiikan kha nyantlaq kra miitu, tengtlaq bomtsi kra tiidong khot ma akuq honglu.
- ¹⁶Ramwe raq jechak nyung ka sheawan raüta berong-wacha khaki na mitiichap.
- ¹⁷Raüta apaiq raq asii kham kiiwa wiijam ka lam raüta hamlii nüchhong win pin na mithii. Kiimaq TATIWE asi Tombutiip mong wiithung kiiwa hiq da ka mitsun. Raüta kra khampin mong na kham ka akhapwiq ma tijabaiq miitu mithii.
- ¹⁸Kra raütiishe apaiq raq jechak nyung khudap kra adü mirbaiq. Raütiishe apaiq raq jaili wongwin honglu kra kriinyung jaq niishe mithii. Kiimaq ramwe raq apaiq jaq na nüchhong win pin na akhapwiq kham manson tiinikai chang kra ajaq na misham.
- ¹⁹Kra raütiishe ramwe raq kra jechak nyung kiima ramwe apaiq raq tumkham bomtsi chongtlaq kra phan phan akha bomlaq nguta michong: “Ümniiraq maiq rai sethoq jaki maü dea jiila, ara tumkham raq ümdü na manson ka tiinilot mak miraq.
- ²⁰Shatmaq ümniika maiqrai sraki laü dea jiila,
- ²¹TATIWE raq ümmang ka ümnok ümta phong na manson hoti nyung nguta misilaq. Apaiq raq ümhupsam ka atiishin mirbaiqlaq. Kiimaq ümwok po ka achhang she mirkilaq.
- ²²Kiimaq ara kham arka ümwok mong na minyap wanlaq. Raüta ümwokpo ka atiichhang she mirbaiqlaq. Kiimaq ümhupsam ka shinriiqriiq aran she mirkilaq.” Kiijiishe kii-nyung raq bom ka akha mitre, “Ngi raq ikiq rom dam tiikang. TATIWE raq kiikhiitiq miklolaq.”
- ²³Kiijiishe ramwe raq kra manson bomtsi ka miwaiq. Raüta kra waiqtaq bomtsi ka kra kham khap winpin mong niishe mihebaiq.
- ²⁴Raüta apaiq raq kra kham ka kii-nyung raq nyang raüjaq wok na atsi tsi hea motiitsi chang kra mitii-nyang shaq na,
- ²⁵ramwe raq kii-nyung jaq wa jaili wongwin honglu kra mijaü, raüta ajaq na sham raüta ra na mido TATIWE ma kiinong kewan, raüta berong-wacha niishe honglu ka mikuq.
- ²⁶Kiijiishe apaiq raq kra wong win kiiwa ajaq na phanshi se ngamrea honglu ka milam. Raüta ngamrea akuq honglu ka berong-wacha niishe michaq. Kra lot jaishe apaiq raq kii-nyung ma tumkham kriishe mitii-nyang.

²⁷Kiimaq krii-nyung raq ngohea dea sethoq jataq jiila, kra tumkham kriiraq akhum na tsihea she mitiitsi wan. Awok ka achhang she mirwan. Kiimaq apaiq hupsam kiimin ashin riiwan raüta aranse she mijaki. Kiimaq apaiq mang ka tsangshiqnok liipan na manson tihap chang miishe mijaki

²⁸Shatmaq apaiq ka shut mak dea, sepii jiila, manson ka akhum na nikhi walot mak miraq. Krai mren apaiq raq asetiiim ka mihum wan.

²⁹⁻³⁰Riita maiq awese ashi ka ata-nyung ma sethoq jakito nguta kha nyanho raüta tsang-nyung ka shuho raüla, ara tri armaq kha ka phoke chang. Kra nyung ka berong-wacha khaki na tiichap chang. Raüta ramwe raq arthun tumkham ramtam ara klo chang.

³¹Tsangwe dü na kha ka ahü miraq. Shatmaq jechak nyung ka ngohea dea shuttaq jiila, apaiq ngarai miitu chamchao chang miraq.

Weawea 6

Najiraiq Phan Miitu Thungtri

¹TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto.

²Israilnok ma arthun thungtri ara chong kuqlaq nguta. Maiq weshi ra lo jechak nyung shi ra lo, ka Najiraiq phan ma jawan rotiikang nguta sin khamtlaq raüta akhum ka TATIWE miishe kiinong kuq raüla,

³apaiq raq che nai chetho ka nyang maimak. Apaiq raq spiqtsi tsai maq aklo che ngusaq kiimaq spiqtsi kiimin sea maimak riimakla spiqtsi shin kriimin pha q maimak.

⁴Apaiq ka Najiraiq phan ma jaraüta sitlaq wiiwii, spiqtsi tsai maq aklo phan ka apaiq raq pha qsea maimak. Spiqtsi alai kriimin kiimaq spiqtsi khü kriimin pha qsea mai mak.

⁵Apaiq ka Najiraiq phan sinkham wokhong na sishat wiiwii, apaiq raq akhu ka si maimak. Kiimaq anü bin kiimin sibaiq maimak. Apaiq khum ka TATIWE ma kiinong kuqtaq kra sinkham wokhong niili si ratlo. Krai mren, apaiq raq akhu nai anübin ka tlu wan ruq miili si chang.

⁶⁻⁷Apaiq khu alu thütlaq kriika apaiq raq akhum ka TATIWE ma kiinong kuqtaq kra saqse miithii. Kra ningkhan apaiq raq akhum ka maiq maa tho na ki raüta tiishe shi baiq maimak. Awe nai anyung, kiimaq aphu ano riimakla ano jechakse tsaiki raü min kai maimak.

⁸Apaiq ka Najiraiq phan ma jashat wiiwii, apaiq khum kriika TATIWE ma wiita akiinongke reawi she.

⁹Kiimaq apaiq Najiraiq asii khudap kra maiq ashi ra tiidong chhaq miili tsaikai kha na, apaiq ka kriiwe tho na asi, ningkhan akhu ka sheki raüla, apaiq raq

ramiishi khechang. Raütiishe akhu nai anübin kra sibaiq ratlo. Kra raütiq apaiq khum ka asii she miraq.

¹⁰Raüta ratiichat ranaiq niisheti q apaiq raq haütaü kaünai riimakla paro kaünai kra lam wan raüta, ramwe ma TATIWE asi Tombutiip kilam chong na kewa chang.

¹¹Raüla ramwe raq kaü shi ka ngarai-honglu na mikuq. Kiimaq kaüshiti ka chaqtlii-honglu na mikuq. Raüta ramwe raq apaiq khum maiq maa na tiithan kha ashe jakitaq kra tiisii wan mrochhi jaqsham kra miklo. Kra ranaiq sii hali kriiwe raq akhu dap ka thongshi ri hali kiinong kewan nong ratlo.

¹²Kiimaq apaiq akhing ka TATIWE ma thongshi ri hali Najiraiq phan ma jawan miitu kiinong kewan nong ratlo. Kongkhu lak na apaiq khum kiinong kuq wantaq kra akhing lea wantaq kriika wea mak she miraq. Jamkhano ngukla akhu asii athü wan kriika atiishe shi riiwanto. Kriikha na apaiq raq thongshiri athamke honglu arawii wiishi skuse ka ke wan chang.

¹³Ümtiikiiwa Najiraiqwe raq apaiq sinkham akhing kriishe khoi raüla, apaiq raq sinkham shiikhoi akhing ka milam. Apaiq ka Tombutiip na wachang kilamchong kiiniishe miwa.

¹⁴Raüta apaiq raq TATIWE ma nyamse atsam ami atsi ahü nyeajokjok kra honglu na kechang: arawii wiishi skupong se ka chaqtlii-honglu miitu, arawii wiishi skushii arese ka ngarai-honglu miitu, kiimaq skupongre se ka rintii-honglu miitu kechang.

¹⁵Kiimaq apaiq raq taükok shi pi maq shohü maq alum winsii thun: atheawiq bunwong win na olip tai maq shot raüta ako winsii thun kra, kiimaq biskut olip tai maq nyat je thun kra, kiimaq arthun arthaq na ratlaq bunwong win nai spiqtai honglu thun kriimin kechang.

¹⁶Ramwe raq arthun ara TATIWE ma mikuq raüta ngarai-honglu nai chaqtlii-honglu thun kra mikuq.

¹⁷Apaiq raq sku pongre se ka TATIWE ma rintii-honglu na mitaa kuq. Kiimaq kriirai taükok shi winsii kiimin honglu na mikuq dam. Kiimaq apaiq raq bunwong win nai spiqtai honglu kriimin mikuq dam.

¹⁸Raüta Najiraiqwe raq Tombutiip na wachang kilamchong tho kiijaq apaiq khu kra misi. Raüta akhu dap kra rintii-honglu chaqtlaq wa kiijaq michaq.

¹⁹Raütiishe, ümtiikiiwa skupongre se aphaq hok ngam ka tak na kham maq lumtlaq kra ja raüla, ramwe raq kra milam, raüta winsii atheawiq taü kok mong kiiwa ashi kiimaq taü kok mong wa biskut ka ashi kra tsun raüta kriithun ka adam na, Najiraiq phanwe jaq niishe mikuq.

²⁰Kra jai niishe, ramwe raq kriithun ka TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq miishe mikuq. Arthun arka pinthum asii honglu ngamrea ramwe rii. Arka skupongse ngam wa akhuk ngam nai ahok pe ngam thun arka tri maq ramwe rii

dongdii thütlaq kriithaq niishe tiitsuq kuqto. Arthun ara pii tiishilot jai sheti
Najiraiq phanwe raq spiqtai ka anyang mimai.

²¹Arthun thungtri arka Najiraiq phan miitu. Shatmaq Najiraiq phanwe raq apaiq
raq sinkham wantaq tri maq arthun honglu ara kewan jai niimin, achan mikuqha
nguta akiqkham wantaq jiika, apaiq raq jamkho kiqkham wantaq kra phan phan
tiikuwan ratlo.

Ramwe Ramram

²²TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto.

²³Aron nai asetim ma arjaq waiqtaq bomtsi ara bom raüta Israilnok ma
ramkham ka tiibok kechang nguta chongto. Arka akha:

²⁴TATIWE raq ümniidea mishmanlaq kiimaq ümniika mishkum panlaq;

²⁵TATIWE raq ümniidea mimang chanlaq kiimaq ümniidea mikaphaplaq;

²⁶TATIWE raq ümniidea loptlii miliilaq raüta ümniika hansang maq mithülaq.

²⁷Kiimaq TATIWE raq nguto, “Tsangshiq raq imang chong raüta Israilnok ma,
ramkham ka tiibok kuq raüla, Ngi raq tsangshiq ka mishman kuqha.”

Weawea 7

Welabi Raq Kechang Honglu Thun

¹Ranaiqshi Mosheq raq TATIWE asi Tombutiip kra chan lotto. Raüta Tombutiip
nai kiijaq lang chang ta awii thun kunli kiimaq berong-wacha kiimaq krai lang
chang hupsam thun kra ramkham tel maq nyatto. Raüta TATIWE ma kiinong
kuqto.

²Kiijiishe Israilnok maiq phan ümchuwa sitlaq kra khuthaq na aphan mungtubi,
juwa maiq wea wan jaqsham arang hotibi thun raq,

³tsangshiq raq TATIWE ma kechang honglu thun kriishe lam wanto: Kriika hit-
leng trok, kiimaq minsäü pong wetiim roqshiri anai, wela wenai miitu hit-leng
ashi ashi lam wanto. Tsangshiq raq arthun honglu ka kewan jai she,

⁴TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁵“Arthun kongphiq ara ümniiraq taolaq. Laüta Tombutiip na jaqsham miitu
thülaq. Laüta arthun arka Lewinok ma tsangshiq jaqsham chang sitlaq kra
tiiphan phan kuqlaq.”

⁶Krai mren, Mosheq raq hit-leng thun nai minsäü pongwetiim ka Lewinok ma
kuqto.

⁷Apaiq raq Gershon phan miika hit-leng anai kiimaq minsäü pongwetiim blai
kuqto.

⁸Kiima hit-leng blai kiimaq minsäü pongwetiim tiichat ka Merari phan ma kuqto. Tsangshiq jaqsham chang ümchuwa sitlaq kriika Aron se Ithamar aming miitiq sham chang riito.

⁹Shatmaq Mosheq raq Kohathaiq phan miika hit-leng thun wa kiimaq minsäü pongwetiim kiiwa ashi min kuq mak dea, Jamkhano ngukla tsangshiq raq asii hupsam thun shiikum pantlaq thun kriika tsangshiq raq phaqa na siisaq pi chang.

¹⁰Kiimahali welabi riika berong-wacha kra kiinong kewan akhing na lang chang honglu thun kiimin kuq wanto. Ümtiikiwa tsangshiq ka berong-wacha na tsangshiq kongphiq thun kra kewan akhing na saütaq,

¹¹TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Tsangshiq ma, raroqshi ri ranaiqnai liipan na welabi phong wa, weshi shi raq, apaiq kongphiq ka berong-wacha kra kiinong kewan miito kechang nguta chonglaq.”

¹²⁻⁸³Tsangshiq raq tsangshiq honglu thun ka akha kuq wanto:

Aranaiq	Maiq phan	Welawe
apha ranaiq na	Juda phan wa	Amminadab se Nahshon raq
ranaiqnai ngoja na	Isakar phan wa	Juar se Nethanel raq
ranaiq tsam ngoja na	Jebulun phan wa	Helon se Eliab raq
rablai ngoja na	Reuben phan wa	Shedeur se Elijur raq
rabiingi ngoja na	Simeon phan wa	Jurishaddai se Shelumiel raq
ratrok ngoja na	Gad phan wa	Deuel se Eliasaph raq
ramiishi ngoja na	Ephraim phan wa	Ammihud se Elishama raq
ratiichat ngoja na	Manase phan wa	Pedahjur se Gamaliel raq
ratiikaü ngoja na	Benjamin phan wa	Gideoni se Abidan raq
raroqshi ngoja na	Dan phan wa	Ammishaddai se Ahiejar raq
raroqshi ri ranaiq shi ngoja na	Ashar phan wa	Ochranse Pagiell raq
raroqshi ri ranaiq nai ngoja na	Naphtali phan wa	Enan se Ahira raq.

Maiq loweatek raq kuq wantaq honglu thun ka mren adam dam siisaq: kampho maq alo nüchhong pinpo ashi alaiq nü na 1.5 kilogram kiimaq kampho maq alo lairap hechang pin alaiq nü na 800 gram, arka mung raq langtlaq tok maq ashin, kra wiinai ka bunwong win ka tel rai shot räuta malili chhaq wong-honglu miitu; chaq winpin ashi alaiq nü na 110 gram, kiijaq homseng ka tuptup; minsäü pongwe arese ashi, sku pongre se ashi, kiimaq arawii wiishi skuse ashi, kriika chaqtlii-honglu miitu; ngarai-honglu miitu chhechhi ashi; kiimaq minsäü

pongwe anai, sku pongre setiim biingi, chhechhi biingi, kiimaq arawii wiishi shi skusetiim biingi kriika rintii-honglu miitu.

84-88 Welabi roqshi ri wenai raq berong-wacha kiinongke miitu honglu thun akuq wan tlotli ka achu riito: kampho maq alo nüchhong pinpo roqshi ri anai kiimaq jaqhe chang kampho maq alo nüchhong pin roqshiri anai. Arthun tlotli shin kiita 27.6 kilogram riito chaq winpin roqshi ri anai, kra shinkiita tlotli ka 1.32 kilogram riito. Arthun na homseng ka tuptup riito minsäu pongwetiim roqshi ri anai, sku pongre setiim roqshi ri anai, kiimaq arawii wiishishi sku setiim ka roqshi ri anai, arthun ariirai wong-honglu kadam chang sitlaq krai nongnong maq chaqtlii-honglu ka kuqtlo ngarai-honglu kechang chhechhi ka roqshi ri anai minsäu pongwetiim roqnai ri blai, sku pongre setiim roqtrok, chhechhi ka roqtrok, arawii wiishishi skusetiim ka roqtrok, arka rintii-honglu miitu

89 Ümtiikiiwa Mosheq ka Tombutiip mong na TATIWE rai riibom wa wawantaq, apaiq raq TATIWE ka Tongshong Tek pang chang hap kriithaq maq cherubim kau nai chaptlaq heawea maq apaiq rai riibomdam ka taito.

Weawea 8

Lem Thun Kra Tiinyai

1 TATIWE raq Mosheq ma nguto,

2 “Aron ma chonglaq, ümtiikiiwa apaiq raq lem setiim miishi kra atochang khamchong kiijaq totlaq akhing na lem li raq khaki nü siim kra liliim chang mitiinyailaq.”

3 Krai mren, Aron raq aming kuqtaq kra phan phan, lem setiim ka lem khamchong khaki nü siim kra liliim chang toto.

4 Lem khamchong ka akhupo maq riita hiq jichong na saüli chaq ngam maq alo. Arka TATIWE raq Mosheq ma ariikom sü raüta tiichhi kuqtaq kra phan phan shiipan püsetiim ikha tiiqto.

Lewinok Khum Tiisii Wan Nai Khum Kiinong Kewan Jaqsham

5 TATIWE raq Mosheq ma nguto,

6 “Lewi phan ka Israilnok mung maiqse phong wa pong na raithülaq. Laüta tsangshiq khum ka atisii riilaq.

7 Arka akha tiisiilaq: tsangshiq khum na phumram kham maq bat laüta tiisiilaq. Kiimaq tsangshiq ma tsang khum tlotli wa abin ka asi riibaiq ronglaq kiimaq tsangshiq khu akhea thun ka kham maq he ronglaq nguta chonglaq. Kra raüla tsangshiq ka apii chang ahü asii she miraq.

8 Kra raütiishe tsangshiq raq minsäu pongwe arese kra lam wan chang, kiimaq tri na chongtlaq kra phan phan wong-honglu bunwong win olip tai rai shotje kra

lam chang. Kiimaq ümniiraq minsau pongwe ashi ngarai-honglu na kechang kriili lam wan chang.

⁹Laütiishe Israilnok mungmaiqse tlotli ka adam na triitam laq. Kiimaq Lewinok ka Ngi asi Tombutiip khaki na tiichap laq.

¹⁰Raüta Israilnok raq tsangshiq jaq ka Lewinok khupo na tiida chang.

¹¹Kiijiishe Aron raq Lewinok ka Israilnok raq Ngi ma akhek atiitsang kongphiq akuq ikha mikiinong kuqlaq. Kriika tsangshiq raq ijaq shamke miitu.

¹²Kiijiishe Lewinok raq tsangshiq jaq maq minsau pongwe nai khupo na misham. Kiiwa pongshi ka ngarai-honglu na take chang kiimaq pongshiti ka chaqtlii-honglu na kechang. Arka Lewi phan khum tiisii wan miitu khuliiq.

¹³“Lewi phan ka Ngi miitu akhek atiitsang kongphiq ma kiinong kuq laq. Kiimaq Aron nai asetiim ka tsangshiq khuthaq na asheati ma shong laq.

¹⁴Lewi phan ka Israilnok phong wa akha pong na tsea thülaq. Krai mren tsangshiq ka Ngi riishe miraq.

¹⁵Ümniiraq Lewi phan khum ka tiisii wan jai, kiimaq tsangshiq ka Ngi ma kiinongke wan jai she, tsangshiq ka Tombutiip na jaqsham miitu riikhaqli she miraq.

¹⁶Ngi raq tsangshiq ka Israilnok chhikhu setiim rii niishe Ngi rii nguta rai wan kang. Krai mren, tsangshiq ka Ngi rii li she dongdii.

¹⁷Ümtiikiiwa Ngi raq Ejip mungti chhikhu setiim maiqwe sere tsat baiq wankang akhing na, Ngi raq Israilnok takitek wa maiqwe sere chhikhuse thun kiimaq jam nyamse chhikhu setiim thun ka Ngi riishe nguta iram kham maq tiibok wan kang.

¹⁸Ngi raq ümchaü ka Israilnok chhikhu setiim kra la na, Lewi phan kriishe Ngi rii nguta lam wan tiikang.

¹⁹Kiimaq Ngi raq Lewi phan ka Aron nai asetiim ma Israilnok raq akuq kongphiq ma kiinong kuq tiikang, tsangshiq ka Israilnok miitu Tombutiip na jaqshamke ma kiimaq Israilnok ka Asii Khok tho jehea na warai raüjaq, phiüptsi jiüptsi tsai rai chang wa tiiwongke wan miitu shong wan tiikang.”

²⁰Krai mren Mosheq, Aron, kiimaq Israilnok raq TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan Lewi phan ka TATIWE ma kiinong kuqto.

²¹Lewinok raq tsangshiq maiqmii khum ka tiisii wanto. Kiimaq tsangshiq khu akhea thun kra kham maq heto. Kiimaq Aron raq tsangshiq ka akhek atiitsang kongphiq TATIWE miishe kiinong kuqto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq khum ka asii ma tiija wan miitu phum ram kham maq batto.

²²TATIWE raq Mosheq ma Lewinok miitu jamkho aming kuqtaq kra phan phan mung maiqse raq klo wanto. Krai mren, Lewi phan ka Tombutiip na Aron nai asetiim wokhong maq jaqsham wan miitu asii she riito.

²³ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²⁴“Lewi phan wa maiq loweatek ka arawii wiiroqnai ri wiibiingi maq phaho raüta Ngi asi Tombutiip na apaiq jaqsham chang sitlaq kra misham.

²⁵Kiimaq arawii wiiroq biingi she la saü raüla, ajaqsham ka athaq she miraq.

²⁶Kra jai miishe ka, apaiq raq anok Lewi phan ka Tombutiip na jaqsham tlaq kra khrumke mimai. Shatmaq apaiq raq pumsii maq Tombutiip na jaqsham kainong maimak she. Ümniiraq Lewinok jaqsham ka akha tri wokhong na thü wan ratlo.”

Weawea 9

Thongnai Ngoja Tiichhiiwan Poi

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto Sinai Kumtsaiphii wang maq Israilnok ka Ejiip mung wa laü wan li maq wiinai she angu na kra rawii wa jipi pha wan lü na. Apaiq raq nguto,

²⁻³“Ümchaü jipi lü awa raroqshi ri rablai angu ranaiq na, rashe nyap wan pha raü na, Israilnok raq thungtri phan phan kiimaq aming thun na chongtlaq kra phan phan Tiichhiiwan Poi ka klo wan chang.”

⁴Kra ningkhan Mosheq raq Israilnok ma Tiichhiiwan Poi ka klo wan chang nguta chongkuqto.

⁵Krai mren, rawii pha wan apha jipi lü wa raroqshi ri rablai angu ranaiq raji na Sinai Kumtsaiphii wang maq Tiichhiiwan Poi ka kloto. TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan mung maiqse raq kloto.

⁶Shatmaq tsangshiq phong na maiq wiijamti ka maiq maa na tiithan kha na apii ashe riito. Kra ningkhan tsangshiq raq kra ranaiq na Tiichhiiwan Poi ka klo wan lot mak dea riito. Kra ningkhan, tsangshiq ka Mosheq nai Aron phana wato.

⁷Raüta akha nguto, “Naishiq raq maiq maa ka shamkai. Kra ningkhan naishiq ka apii ashe. Shatmaq naishiq ka ahinti Israilnok rai TATIWE ma hongluke chang wa jaram tangta baiq wa?”

⁸Kiijiishe Mosheq raq treto, “Ngi raq TATIWE jaq wa kiq tiidea bomtsi kra milapha sha wiiwii namshiq ka akheli ronglaq.”

⁹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma chongto

¹⁰Israilnok ma bom ka akha chongkuqlaq nguta, “Ümtiikiiwa namshiq phong wa maiq weshi ra ka, riimakla namsaü namsetiim ka maiq maa shamki raüta apii

ashe raüla, riimakla maiq hiq na wanhiq khum aluwiq na cha raüla, shatmaq Tiichhiiwan Poi kra lang wan ro raüla,

¹¹namshiq raq kra poi ka jipi lünai she angu na raroqshi ri rablai raji ranaiq niika riimak, shatmaq jipi lüshi jai na kra poi ka klo wan mimai. Poi ka pi maq shohü winsii nai akhapiwiq phan sangphii phaqaq lanta lang ronglaq.

¹²Kra phaqsigtlan tü adung ka anap ranap na saüli tiichong thü raa mak. Kiimaq kra nyamse phaqaq tlan ka arok arii thun ka ashi min tiingoq maimak. Tiichhiiwan Poi ka thungtri na chongtlaq kra phan phan wiita klo lanta lang ronglaq.

¹³Shatmaq juwa akhum ka asii taü maq kiimaq apaiq ka wanhiq khum lam na riimak, shatmaq apaiq raq Tiichhiiwan Poi ka lang mak raüla, kriiwe ka isengi nguta wea dam maimak she. Jamkhano ngukla apaiq raq kra akhing ranaiq na Ngi ma honglu kuqwa mak riito. Apaiq raq ngarai tangtaq kra miitu apaiq ka chamchao raa dongdii she.

¹⁴“Kiimaq namshiq phong na pong mungti sitlaq kriiraq Tiichhiiwan Poi ka lang wan lungwiitlaq jiila, apaiq raq thungtri na chongtlaq kiimaq aming thun na chongtlaq kra phan phan klo ratlo. Tri ka wiitarü miitu adamli. Noktiwe lo kiimaq pong mungti lo.”

Waniitu Phumda

(Ats 40.34-38)

¹⁵⁻¹⁶TATIWE asi Tombutiip ka chan wan akhing ranaiq na, phumda kaü ka sat kito. Raüta tiip ka wiita pang baiqto. Rawa niika kra phumda kaü ka watu kaü ikha riito.

¹⁷Ümra akhing niiwa phumda kaü ka ra na wawan tlaq, Israilnok raq tsangshiq piitiip ka run wantlo. Raüta laü wantlo. Kiimaq lam na ümriibano phumda ka satkitlaq, kiijaq tsangshiq raq piitiip ka tei wantlo.

¹⁸TATIWE aming maq Israilnok raq tsangshiq piitiip ka run raüta laü wantlo. Kiimaq TATIWE aming maq tsangshiq piitiip ka tei wantlo. Kra phumda kaü ka tombutiip khuthaq na sishat wiiwii, tsangshiq ka kra piitiip na siruqli sitlo.

¹⁹Ümtiikiiwa phumda kaü ka tombutiip khuthaq na rahiqaq aluwiq sijiiq, raümin tsangshiq raq TATIWE aming kra taitlo. Kiimaq tsangshiq ka kriiwa laü wan mak sitlo.

²⁰Jangshishi ka phumda kaü ka Tombutiip khuthaq niika ranaiq naitsam miituli sitlo. Tsangshiq ka piitiip niili sichang lo, kiimaq alaü wan chang lo, TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan li tsangshiq raq klotlo.

²¹Kiimaq jangshishi niika phumda kaü ka raji maq riita anap ranap na saüli sitlo. Krai mren tsangshiq min phumda kaü ka wawan ri li she kriiba wa laü wantlo. Phumda kaü ka ümtiikiiwa wa wanjiq, kiitiikaq tsangshiq ka laü wantlo.

²²Krai mren, ranaiq nai li lo, jipi lüshi lo, kiimaq wiishi lo, riimakla kriithaq na alu sichang lo, phumda kaü ka Tombutiip khuthaq na sishat wiiwii, tsangshiq ka laü wan mak. Shatmaq ümtiikiiwa phumda ka wawantlaq, raüla tsangshiq kiimin laü wantlo.

²³Tsangshiq raq piitiip tei wan chang sha, piitiip run wan chang wa, kriika TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtlac kra phan phan, aming wokhong maq, tsangshiq raq klo wantlo.

Weawea 10

Kampho Lerong Thun

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Mung maiqse ka adam na triitam hea ma nai piitiip ka run wan akhing na tsü ma, kampho ngam maq lerong anai tiqlaq.

³Ümtiikiiwa lerong wiinai ka adam na tihong raüta shetang la tsü raüla, mung maiqse kunli ka üm tro na Ngi asi Tombutiip kilamchong na riichom thung chang.

⁴Shatmaq ümtiikiiwa lerong ka ashili tsü raüla, aweraü phantek wa welabi thun kra üm tro na riitam chang.

⁵Kiimaq ümtiikiiwa lerong wiinai ka jaqloveli tsü jiiq; piitiip maq shedong nü siim na siti maiq phan thun kra tiido pha wan chang.

⁶Kiimaq ümtiikiiwa thong nai she hali lerong wiinai ka atoq se miili tsü nong jiiq, piitiip maq shemai nü siim na siti maiq phan thun kra tiido pha wan chang. Kra ningkhan, piitiip run wan miika lerong ka atoqse miili tsü chang.

⁷Shatmaq nokmai qse kunli kra ngong thun ma heachang raüla, lerong ka dang alu maq tsü chang.

⁸Kra lerong wiinai ka Aron setiim, ramwebi raq tsü chang. “Arhun thungtri raütu arka pattup lang wan ruq riichang.

⁹Ümtiikiiwa nammung ka re raq long wantlaq, kiitiikaq namshiq raq maiqmii tiichhii wan re rai riikhat ho ma, ara lerong ara tsü ronglaq. Ngi, TATIWE, namshiq Shiikeawe raq, namshiq ka mikhrum kuq kang. Lata namshiq ka nam jaqtinok jaqkhon mong wa mitiichhii kuq kang.

¹⁰Kiimahali poi awii chojong chise sitlan akhing niimin, namshiq raq Jinye Dong Poi akhing na kiimaq lai hin kamasham poi akhing na, namshiq raq chaqtlai-honglu takuq tlan akhing na, kiimaq namshiq raq rintii-honglu kuq tlan akhing na, lerong ka tsü ronglaq. Raüla Ngi raq namshiq ka mikhrum kuqha. Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe.”

Israilnok Raq Tsangshiq Piitiip Runto

- 11** Israilnok ka Ejip mung wa laü wanli maq wiinai she angu na, kra rawii wa jipi liinai ngoja na, kra jipi wa raroqnai ranaiq na, TATIWE asi Tombutiip khuthaq wa phumda kaü ka wawanto.
- 12** Krai mren, Israilnok raq tsangshiq ka Sinai Kumtsaiphii wang wa tiido wanto. Raüta laü wanto. Kriimiishe tsangshiq ka Paran kumtsaiphii wang na saüto. Kiijaq phumda kaü ka Tombutiip khuthaq na satki raüta khingkito.
- 13** Tsangshiq ka TATIWE raq Mosheq lümaq aming kuqtlag kra phan phan laü wantlo.
- 14** Kiimaq tsangshiq laü wantlaq akhingtek na apha na jamkho tiido pha wantaq kra phan phan laü wan lili riitlo. Juda phan lan khea chan wokhong na siti maiq phan thun ka awe raü ka akong akong maq, Juda phan ma lam tiishea raüta laü wantlo. Tsangshiq sheati tsangwe lawe Amminadab se Nashon wokhong maq watlo.
- 15** Kiimaq Isakar phan sheati welawe ka Juar se Nethanel. Apaiq wokhong maq Isakar phan ka shea wantlo.
- 16** Kiimaq Jebulun phan sheati welawe ka Helon se Eliab. Apaiq wokhong maq Jebulun phan ka shea wantlo.
- 17** Kiijiisheti q Tombutiip kra siiqtlo. Raüta Gershon weraü nai Merari weraü phan raq kra tombutiip haichang hupsam thun kra thop raüta piwan lili riitlo.
- 18** Kra jai niishe, Reuben phan alan khea chan wokhong na siti awe raü thun ka, akong akong maq, Shedeur se Elijur raq shea raüta laü wan lili riitlo.
- 19** Jurishaddai se Shelumiel ka Simeon phan sheati welawe.
- 20** Kiimaq Eliasaph se Deuel ka Gad phan sheati welawe.
- 21** Kiijiisheti q Lewi phan wa Kohath weraü phan ka asii hupsam thun athop kra pi raüta wawan lili riitlo. Tsangshiq ka lamjap chang piitiip kiiniishe saü wan raüla, Tombutiip ka achanlot wishe lowan lili riitlo.
- 22** Kra jai niishe, Ephraim phan alan khea chan wokhong na aweraü thun ka akong akong maq, Ammihud se welawe Elishama raq shea raüta laü wantlo.
- 23** Pedahjur se Gamaliel ka Manase phan sheati welawe.
- 24** Kiimaq Gideon se Abidan ka Benjamin phan sheati welawe.
- 25** Atiisup niishe, ka Dan phan alan khea chan wokhong na siti aweraü thun ka akong akong maq, Ammishaddai se Ahiejar raq shea raüta, kongkhu na maiq phan ümchu kong wa wawantaq kra jai tiisup na nokwe hup rekheti kong kriishe watlo.
- 26** Ochran se Pagiel ka Ashar phan sheati welawe.

- ²⁷Kiimaq Enan se Ahira ka Naphtali phan sheati welawe.
- ²⁸Riita Israilnok raq tsangshiq piitiip ka siiq raüta laü wantlaq akhingtek na, tsangshiq mang laü wan akhum ka ara chongtlaq ara phan phan laü wan lili riitlo.
- ²⁹Kiimaq Mosheq raq anangwe Midian phan Jethro se Hobab ma akha nguto, “Naishiq ka TATIWE raq naishiq ma mikuq kang nguta kiqukham kuqta mung kiina laü wan she. Apaiq raq Israilnok ka pinthum aphe arongnok ma mitiijaha nguta kiqukham kuqto. Kra ningkhan, ümniimin naishiq rai li wa i. Kiimaq naishiq ümkhiiwa chithe jawan tiikai kra ümniirai riiphea, riinyin laita misi rong i.”
- ³⁰Kiijishe Hobab raq treto, “Wamang. Ngi ka i hiqshong niili mijang wanha.”
- ³¹“Mangchan laüta ümniiraq naishiq ka naq baiq thükiq,” nguta Mosheq raq nguto. “Ümniiriika ara kumtsaiphii bintang jüngi wang na ümriiba na lam jap wan chang wa hiq ara thun asap haü. Kiimaq ümniika naishiq ma lam tiichiketi mijalot haü.
- ³²Ümniika naishiq rai wadam haüla, TATIWE raq naishiq ma ümchu wa achu shiiman kuq jiiq, kra wiita ümniirai riiphea riinyin laita mishong wan rong i.”

Israilnok Laü Wanto

- ³³Riita Israilnok ka asii Sinai pum wa tiido wanto, raüta tsangshiq ka ranaiqtsam tinkhit wawanto. TATIWE Tongshong Tek ka jang wrapshe tsangshiq ma lam shea sinkhu na wawan lili riitlo. Raüta tsangshiq ma lamjap chang piitiip tei wan chang hiq ba kra rit wan litlo.
- ³⁴Tsangshiq ka piitiip ashi maq riita piitiip ashi na laü wantlaq na, TATIWE phumda kaü ka ranaiq na tsangshiq khuthaq na sitlo.
- ³⁵Riita ümtiikiiwa Tongshong Tek ka wawantlaq, kra akhing na Mosheq raq akha ngutlo, “Tiidolaq, TATIWE lei; laüta ümjaqtinok thun ka tiipin baiqlaq. Laüta ümnaq ngengtibi ka tiipin miijin jobaiqlaq!”
- ³⁶Kiimahali ümtiikiiwa Tongshong Tek ka akhing riikitlaq, kra akhing na apaiq raq akha ngutlo, “Jangkikiq, TATIWE lei, Israilnok maiqta ahing amun phana.”

Weawea 11

Tabera Hiq Na

- ¹Mungmaiqse raq TATIWE ma tsangshiq chamchao tiikai ngutiishe bottsaü phahoto. TATIWE raq tsangshiq bottsaü trang ka taito. Kra ningkhan apaiq ka tsangshiq ma atsan khiqto kiimaq tsangshiq khuthaq na wa tiisatto. Kra wa ka tsangshiq phong mong na nyai wanto raüta tsangshiq ka khumto. Raüta tsangshiq piitiip siimko na sitibi maiq thun ka tiithen khiimbaiqto.

²Mungmaiqse ka Mosheq phana waräuta khрум kuqlaq nguta hoq trangto. Kiimaq apaiq raq TATIWE jaq wa achu jaüto. Krai mren wa khiim dong ka amat she riikito.

³Kra ningkhan kra hiq ba ka Tabera nguta mangto. Jamkhano ngukla kiijaq TATIWE wa raq tsangshiq liipan wa khumto.

Mosheq Raq Welabi Roqmiishi Shongto

⁴Israilnok rai pongmungti maiq min laü wan damto. Tsangshiq ka ngam pha q ro tsangsü tsi hea she riito. Kiimaq Israilnok tsangshiq phong wiimin ngam pha q ro ngutiishe bottrang wanto: “Aja naishiq ka ngam pha q ro sütsi riishe haü wan kai!

⁵Ejip mung na siji na ngiq ka chamtraq siq wankai. Athii arii min ahü miili chamtraq ngiq ka siq wankai. Tsan na tiitsang ronglaq, kumchan thun, kham kumchan thun, siq khupo jaqlu lai, siqkhupo pojong lai, kiimaq khorotsang po thun pha q siq wan kai ira ro dongtlo?

⁶Shatmaq ümchaü ka nashiq ningkun min wiitashe jom wanto. Nashiq raq pha q sea chang ka jamlai min ahü she. Wranaiqtek ara manna lam lamse arli she pha q sea chang ahata!”

⁷(Manna ka asham lü ma petsi alai aransetiim ikha. Rong ka alü kiimaq mintiitii.

⁸⁻⁹Kriika rawa na bang roktlaq kra i tsangshiqnok piitiip mong na roktlo. Anap ranap niishe nokmaiqse ka ki räuta tsangshiq piitiip tro kiiwa manna ka riichom kitlo. Räuta tham na tiibun thaütlo. Riimakla wong win ikha tham na thaütlo. Räuta kham maq lumtlo. Räuta kek ikha phintsiip tsiip wa na diim pha q tlo. Kra sum ka winsii olip tai maq ako ikha asumwiq pha q tlo.)

¹⁰Mosheq raq mungmaiqse wiita ka tsangshiq tombutiip rinkea na akong akong maq riitam chap räuta, bot trangtlaq thun ka taito. Apaiq ka chapa tsihea, jamkhano ngukla TATIWE ka tsangshiq khuthaq na kai atsan khiq riito.

¹¹Kra ningkhan apaiq raq TATIWE ma nguto, “Ümniiraq ngi ka atinkhan jam nguto tlitkot ho laü? Ümniika ngi ma jam nguto khiq tlaü? Ümniiraq ngi ma arnok liiwan arang ka jaram wa kuqlaü?

¹²Ngi raq tsangshiq ka phansang mang dea. Riimakla ngi raq tsangshiq ka chii mang dea! Riita ümniiraq ngi ka noboqti nyung ma jalata tsangshiq ka ijaq na do lata noshiisetiim kong ikha, ümniiraq mung ashi mikuqha nguta tsangtitiim ma kiqkham kuqlaü kra mung na saüli boq wan laq nguta jaram wa thaü tlaü?

¹³Ngi raq mungmaiqse achu kong arma kechang ngam ka jambawo mihum kiha? Tsangshiq raq ijaq wa anyan ashan watrangla räuta ngam kuqlaq nguta bottsau wantlaq ara,

- 14** Ngi laqlaqse raq tsangshiq maiq achu kong ara miitu ka arang holot mang. Arka ngi ma hekii laihea pinthum!
- 15** Riita ümniiraq ngi ka akhli tlitkot chang jiika, ngi ara mangchan laüta, tiitsailaq atseali riibaiqlaq. Kra nguraü ka ümniiraq ngi atinkhan tiichamchao tlaü homa arka alaq she mirbaiqha. Ninwan ruq ka nin mang she miraq.”
- 16** TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Mungmaiqse raq wela dea nguta shrengtlaqtibi wa maiq nyungwere roq miishi kra adam na triitamlaq. Laüta tsangshiq ka Ngi phana Ngi asi Tombutiip kiijaq shea wanlaq. Kiimaq tsangshiq ka kiijaq ümtho na michaplaq nguta chonglaq.
- 17** Ngi ka kiijaq misat kikang. Lata ümniirai kiijaq mirbom kang. Kiimaq Ngi raq ümniima akuqha wenyi kiiwa wiijam lam lata tsangshiq ma mikuqha. Kra riia jiila, tsangshiq raq mungmaiqse miitu hekiilai ümniiraq hotlaü kra wiijam tsangshiq raq riisha hodam raüta ümniika mikhrumlot. Kiimaq kra holai ka ümnaq laqlaqse riili horea ka raamak miraq.
- 18** Riita ümchaü mungmaiqse ma chonglaq, ‘Anap ranaiq miitu namkhum ka atisii ronglaq. Namshiq raq ngam miphaq han. TATIWE raq namshiq honyi trang ka taito she. Kiimaq namshiq raq ngam phaqa rohea nguta bottrang lan kiimaq namshiq ka man na Ejip mung na siji niika ümchaü arnam ma apeolin silan nguta ngulan kra taito she. Riita ümchaü min TATIWE raq namshiq ma ngam she mikuq. Kiimaq namshiq raq phetak she miphaq siq han.
- 19** Namshiq raq ngam ka ranaiqshi lam lam se li riimak, kiimaq ranaiq nai lo rabiingi lo, raroqshi lo kiimaq raroqnai na saüli li min riimak.
- 20** Shatmaq jipi lüshi lütang nyasiq lanta, namshiq nilok mong maq ngamphu ka dong kili chang she, namshiq ka ngam raq ngiirai lanta namwok riim raq atsi tiibumhap she miraq. Akha namshiq ma misaü wan, jamkhano ngukla namshiq raq TATIWE arjaq namshiq rai adam sitiwe ka weahü tiishaü baiqlan. Kiimaq namshiq ka Ejip mung wa laü wan manli riichang wa nguta bot nyan trang lan.”
- 21** Kiimaq Mosheq raq TATIWE ma nguto, “Ngi raq mungmaiqse achu kong 600,000 ara shea lata watiikang. Kiimaq ümniinga tsangshiq ka jipi lüshi tinkhit ngam maq chamtraq midungha ngutlaü nya?
- 22** Riita minsäü kong nai sku kong ka pahea tsangshiq sükhatsi kra tiingiili chang take chang ka asi shea miraq? Khamjong chum na ngiq sitlaq kra lamki raü min tsangshiq wok ka pheli chang shea miraq?”
- 23** Kiijiishe TATIWE raq treto, “Riita Ngi ningkun jong ka achuli she riichang nguta mishangbaiq lot sha? Ngi raq chongtiikang kra miku wan sha ku wan mak wa, kra ümniiraq jaqlo liipan niili she ümmak maq michhi haü!”

²⁴Krai mren Mosheq ka kihoto raüta TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra mungmaiqse ma chongto. Apaiq raq welabi roq miishi ka adam na triitam heato. Raüta Tombutiip tro na triitamto.

²⁵Kiijiishe TATIWE ka phumda kaü mong na satkito. Raüta apaiq rai riibom damto. Raüta apaiq raq Mosheq ma akuq wenyi kiiwa wiijam lamto. Raüta kra welabi roqmiishi ma kuqto. Ümtiikiiwa wenyi ka tsangshiq khuthaq na saütaq, tsangshiq ka shammibi ikhiishe siitranghoto. Shatmaq akhing alu miitu ka riimak.

²⁶Welabi roqmiishi phongwa wenai, Eldad nai Medad ka tsangshiq piitiip niili khingkito. Tombutiip na kimak dea. Kiijaq tsangshiq piitiip na wenyi ka tsangnai khum na satkito. Krai mren, tsangnai kiimin shammibi ikhiishe siitranghoto.

²⁷Jerowe ashi ka Eldad nai Medad raq jamlai wa riihotaq kra chongkai Mosheq phana juto.

²⁸Kiijiishe Nun se Joshua noseji niiphü Mosheq jaq tretiwe raq Mosheq ma nguto, “Shiilangwe lei, tsangnai ka tiitsaqlaq!”

²⁹Kiijiishe Mosheq raq treto, “Ümniika ngi miitu shea chapa rai tlaü? Ngi raq kla TATIWE raq apaiq wenyi ka asenginok tlotli ma kuq raü jaq ahea, raüta tsangshiq tarü raq shammibi kong ikha siitrangho raüjaq ahea riichang nguta tiima tiikang!”

³⁰Kra raütiishe Mosheq nai Israilnok welabi roqmiishi ka tsangshiq piitiip niishe jang wanto.

TATIWE Raq Wupe Kong Tiiwato

³¹Tiidongchhaq miili TATIWE raq ra tiihaito. Raüta khamjong chum wang wa wupe kong ka hiq maq mitarshi diitoq lin maq tiibi raüta tsuq wanto. Raüta wushi kong ka piitiip mong na nai piitiip tro na hiq ham ra ham kilomitar luhea na saüli barap binrii na she thiim wanto.

³²Krai mren, kra ranaiq minru, kra rawa minru, kiimaq anap ranaiq niimin ranaiq minru, mungmaiqse ka wupe kong lap pha q niishe mowanto. Maiq loweatek raq kilogram hingshi tha q na kom mak riichomto. Raüta tsangshiq raq wushi ngam ka rashekii na piitiip tro na atiishin ma lamto.

³³Tsangshiq jaq na wushi ngam ka aphaq chang pahea aphong along riiphong rai tlaq bala liipan niili she TATIWE ka Israilnok ma atsan khiq she riito. Kra ningkhan, tsangshiqnok liipan na thabi tsi she tiidongto.

³⁴Kra hiq ba mang ka Kibroth Hattaawa nguta mangto. (Kra liichum ka “Sükha Maa chiim” ngutlo). Jamkhano ngukla kra hiq na tsangshiq raq ngam pha q ma süramtibi thun jiim raitaq thun maa phong ka kiijaq lapthüto.

³⁵Kriimaq mungmaiqse ka laü wan raüta, Hajeroth hiq niishe saüto. Raüta kiijaq tsangshiq piitiip thun ka teito.

Weawea 12

Miriam Ma Mo Tiihoto

¹Mosheq raq Kushaiq phan nyung lamto. Kra ningkhan na Miriam nai Aron raq apaiq ka chongsiqto.

²Tsangnai raq nguto, “TATIWE riika Mosheq lamlam lü miili sha bom ka chongtla? Apaiq riika naishiq lü miimin bom ka chong kuqtlo riimak sha?” Tsangshiq raq jamlai wa nguta kra TATIWE raq taito.

³(Mosheq ka tsan nin heawe, mangjong hiq na apaiq khan tsan nin pinthum ka maiq ahü.)

⁴Kiijiishe tiihanghiiq miili TATIWE raq Mosheq, Aron kiimaq Miriam ma akha nguto, “Namtsam atsam ka Ngi asi Tombutiip kiina warong ra.” Krai mren tsangtsam ka wawanto.

⁵Kiimaq TATIWE ka ra wa phumda kham mong na sat kito. Raüta Tombutiip kilamchong na chap kito. Raüta tsang nai ka akha heato, “Aron! Miriam!” Krai mren, tsangnai ka khaki nü na kiim wiisaq raüta khaki na chaptö.

⁶Kiimaq TATIWE raq nguto, “Ümchaü Ngi raq jamlai bom wa chongtiikang ara tai ronglaq! Namshiq phong na shammiibi siraüla, Ngi ka tsangshiq rai isham ka riisham makchhi maq tiichhikuq tiikang. Kiimaq tsangshiq rai rawa ma maq riibom dam tiikang.

⁷Shatmaq ümtiikiwa Ngi ka i jaqshise Mosheq rai she riibom dam tiikang, kriika pong she. Ngi raq apaiq ka isenginok Israilnok khuthaq na tsangshiq hupkhang wan miitu arang apaiq ma kuqkang.

⁸Kra ningkhan, Ngi raq apaiq rai ka mantut na tiqtaq riibom dam tiikang. Linham linhok riibom dam tiikang. Shiiwang bomtsi miika riimak. Apaiq raq Ngi sham ka jam khiiwa kriimin chhito! Ikhla namnai raq ijaqshise khuthaq na bombi kigsü ka jaram wa kuq tlan?”

⁹ TATIWE ka tsangnai ma atsan khiq riito. Krai mren, apaiq ka kiiwa wawanto.

¹⁰Kiimaq Tombutiip khuthaq wa phumda ka ra na wawanto. Kiimaq Miriam khum niika rampun tsi mi phong li she riito. Raüta akhum wa ahan na akhü thun ka tsakhiiq ikha lüdiidii she riito. Riita Aron raq Miriam khum na liikiita, apaiq khum ka rampun mitam tonglong lische riito.

¹¹Apaiq raq Mosheq ma nguto, “O, Shiilangwe lei, ajiq dea shutraikai, kriikha na akhii lang lang mo ka naq tiihokiq.

¹²Apaiq ka anyung puk mong maq amaa she ami atsi tamli tha raq aphaq wan wi rawü chhitlaq ikhiika naq tiijakiq.”

¹³Kra ningkhan Mosheq raq TATIWE jaq wa akha achu jaüto, “O, Shiikeawe lei, apaiq thatsü ka tiihea kuqlaq!”

¹⁴Kiijiishe TATIWE raq treto, “Awe raq apaiq theaphi na tho maq tho raüla, apaiq raq apaiq jeasi kha tiichhit miitu ka ramiishi na saüli munjuk maq sichang miraq. Krai mren, apaiq ka piitiip mong wa dongho raüta kinphai na ramiishi na saüli bamsi kilaq. Kra jai miitiq apaiq ka piitiip mong na hali sheakai nong mimai.”

¹⁵Kiimaq Miriam ka piitiip mong wa chiiphai na thükito. Kiimaq apaiq ka mitiijang sheaki shaq wiiwii, mungmaiqse ka kiiwa tiido wan mak riito.

¹⁶Kra raütiishe, tsangshiq ka Hajeroth hiq kiiwa laü wanto. Raüta Paran rumnyangkhi wang niishe tsangshiq piitiip ka tei wanto.

Weawea 13

Siwebi

(Tri 1.19-33)

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Maiq phan phan roqshi ri phan nai kiiwa wela weshi shi tsealaq. Laüta tsangshiq ka Ngi raq Israilnok ma kuqtiikang Kanan mung kra aheawiq misi sin walaq.”

³⁻¹⁵Mosheq raq kra aming ka taito. Raüta Paran wang rumnyangkhi binjü maq, apaiq raq welabi arthun ara tiiwato:

Maiq phan	Welawe
Reuben phan wa	Jakur se Shammua
Simeon phan wa	Hori se Shaphat
Juda phan wa	Jephunne se Kaleb
Isakar phan wa	Joseph se Igal
Ephraim phan wa	Nun se Hoshea
Benjamin phan wa	Raphu se Palti
Jebulun phan wa	Sodi se Gaddiel
Manase phan wa	Susi se Gaddi
Dan phan wa	Gemalli se Ammiel
Ashar phan wa	Mikel se Sethur

Naphtali phan wa	Wophsi se Nahbi
Gad phan wa	Machi se Geuel

16 Mosheq raq siwebi Kanan mung sisinwa tiwataq ka arthun ara riito. Apaiq raq Nun se Hoshea mang ka Joshua ngutiishe klaito.

17 Ümtiikiwa Mosheq raq tsangshiq ka tiwataq, apaiq raq tsangshiq ma akha chong kuqto, “Armaq shekhu nü nü na walanta, Kanan mung shemai nü nü wang kiina waronglaq. Kriimiishe ku akin tonglong wang kiiniishe waronglaq.

18 Lanta kra mung ka jamkhiiwa kra sisin wa rongkiq. Maiq ka apa sha atsap wa sitla; kiimaq tsangshiq ka ümtinkhan hong alanok wa.

19 Lanta hü ahiq ka jamkhiiwa, ahea sha abi wa, kiimaq maiq ka chela thun ruk-hü niisha sitla, shea peruk wshaü chela thun mong niiwa sitla.

20 Kiimaq hiq ka hiqpo hiq win sha, kiimaq kra mung na pechong wiirü rum ka asi sha. Kiimaq kra mung na petsi tsingo tlaq kriiwa panho lanta lamho ka naq laq rongkiq.” (Kra akhing ka spiqtsi manchoji riito.)

21 Krai mren, siwebi ka shekhu nü nü wang kiina wa wanto. Raüta mung ka shemai nü na Jin rumnyangkhi wang maq sipha wan raüta, shekhu nü wang na Hamath Pumchit tho na Rehab wang binjü na saüli siwanto.

22 Tsangshiq raq apha na shemai nü mung kiimaq kongkhu siwapha wanto. Raüta Hebron chela niishe siwanto. Kiijaq maiq phan ajong wiq phan Anakim ngutlaq jonghea luhea phan wa Ahiman weraü, Sheshai weraü, kiimaq Talmi weraü phan maiq thun kra shongtlo. (Hebron chela ka Ejip mung wa Joan chela tei wantaq kriima wiimiishi kongkhu na tei wanto.)

23 Raütiishe tsangshiq ka Eshkol tan thung kiiniishe saü wanto. Kiiwa tsangshiq raq spiqtsi raü tsung wa küshi, atsi tu ka tujongwiq kaü kra chumto. Kra petsi tu nyam ka jonghea kiimaq laihea kha maq, maiq wenai raq pepum pumshi na paq raüta pihoto. Kiimaq tsangshiq raq pomegernet petsi kiimaq phupmuptsi min wiijam lamhoto.

24 (Kra hiq thung tan mang ka Eskol tan ngutlo. Jamkhano ngukla Israilnok raq spiqtsi tu daqhoto.)

25 Kra mung ka raroqblai na saüli sisinwalot raütiishe siwebi ka jangkito

26 Mosheq, nai Aron, kiimaq Israilnok mungmai qse tlotli phana Paran rumnyangkhi mung na Kadesh wang na janghoto. Raüta tsangshiq raq jamlai wa sisin wataq tsütsa ka chonghoto kiimaq petsi tu tsangshiq raq pihotaq kra tsangshiq ma tiichhi kuqto.

²⁷Raüta tsangshiq raq Mosheq ma akha nguto, “Naishiq raq mung ka liiwakai. Laita mung ka chiithe jong hiq kiimaq hiqpo hiq win mung chhiwakai. Arjaq lamhokai petsi wiq tsam tu thun arli liimanta.

²⁸Shatmaq kiijaq shongtinok maiq ka sra nola jong siisaq, kiimaq tsangshiqnok chela thun kiimin jonghea hea siisaq kiimaq trotam maq kiitelong maq aruk siisaq. Kriithaq niimin tiibitaq she ka, naishiq raq maiq phan jonghea saüse phan kra chhikai.

²⁹Kiimaq Amalakaiqnok ka Kanan mung shemai nü wang na shongtlo. Kiimaq Hitaiqnok, Jebusaiqnok, kiimaq Amoraiqnok thun ka ku akin tonglong wang kiina shongtlo. Kiimaq Kanannok ka Mediterenian khamjong kii wang na nai Jordan rai khü phan phan na shongtlo.”

³⁰Kiijiishe Kaleb raq mungmaiqse phong wa Mosheq ma bomnam keti thun kra tiitsaqto kiimaq akha nguto, “Nashiq raq kra mung ka ümchaüli khatwa rong i. Laita mung ka jiiwan rong i: Nashiq ningkun asi mitang rong i.”

³¹Shatmaq siwebi Kaleb rai wadamtibi riishe akha nguto, “Raamak. Nashiq ka ningkun ahü. Tsangshiq ka khat lot mai. Kra mungti ka nashiq thaq na ningkun aheng riimtlo.”

³²Krai mren, tsangshiq raq mung sisin wataq bom ka Israilnok mungmaiqse liipan na arot tsütsa kriishe tiinyam wanto. Tsangshiq raq akha nguto, “Kra mungwa hiq ka abi ningkhan tü atsam min kra mungti raq hongli ka lap pha q siq mak. Kiijaq naishiq raq maiq ümchuwa chhikai thun ka ajong alu maiq tonglong.

³³Kiimaq naishiq raq maiq jonghea luhea phan Anak saüse phan kriimin chhikai. Tsangshiq man na naishiq ka kupchi kaüsetiim ikha tsaiji ranto. Kiimaq tsangshiq makki na naishiq ka jammin tairai mai kong ikha chhito sham.”

Weawea 14

Mungmaiqse Bottrangto

¹Rawa minru mungmaiqse ka chapatsi ma hoq trangto.

²Tsangshiq raq Mosheq nai Aron tiishaü bomto. Kiimaq akha nguto, “Nashiq ka Ejip mung niili tsai hai jaq riiwe ka ahea riichang wa. Riimakla ara rumnyangkhi binjü arjaq tsairai hai riiwe ka ahea riichang wa!

³TATIWE raq nashiq ka kra mung na jaram wa tsuq wantla? Nashiq ka re na mitsai rong i. Kiimaq nachaktiim nai nasetiim thun ka re raq shumwi kong ma mitsuq wan. Kra nam miika, Ejip mung na jangho nong riiwe khoti ahea lin miraq riimak sha?”

⁴Krai mren, tsangshiq liipan na weshi raq weshi ma akha nguto, “Nashiq liipan wa wela ashi tsea laita shong rong i. Laita Ejip mung niili jangho nong rong i!”

- ⁵Kiijiishe Mosheq nai Aron ka mungmaiqse khaki na hiq na bumki tlii bumkito.
- ⁶Kiimaq Nun se Joshua kiimaq Jephunne se Kelib, siwe wiinai raq tsangnai dü wa khea ka tsangnai tsanbitsi ma chai hea hea she chaito.
- ⁷Kiimaq mungmaiqse ma nguto, “Naishiq raq sisin wakai mung ka hiqpo hiq win pinthum ahea.
- ⁸TATIWE raq nashiq ma lungwiitsii thü raüla, apaiq raq nashiq ka kra mung na mishea wan. Raüta kra hiqpo hiq win mung ka nashiq ma mikiinong kuq.
- ⁹TATIWE kiq ka naq khii rongkiq. Kiimaq kra mung na siti maiqse miika naqhai rongkiq. Nashiq raq tsangshiq ka jeriiq riiqli khat laita mitang rong i. TATIWE ka nashiq rai asi. Krai mren, tsangshiqnok phra kong tsangshiq tiikhup wongti thun ka apaiq raq khat raüta wiita tangto she. Kra ningkhan ahai ka naqhai rongkiq.”
- ¹⁰Shatmaq mungmaiqse tlotli raq tsangshiq ka long maq tiitsailaq tiiqbaiq rong i nguta danto. Shatmaq tiihanghiiq miili mungmaiqse raq TATIWE asi makse chathit chhainyii raitlaq kra Tombutiip khuthaq na chhito.

Mosheq Raq Mungmaiqse Miitu Achu Jaüto

- ¹¹Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Arnok raq Ngi ka ümtincho na saüli wa mishishe baiq wan? Tsangshiq raq Ngi ma kamtsan tsii thümak maq ümtincho na saüli wa milan phan wan? Ngi raq tsangshiq liipan na ümtinkhan wa awang chang jaqsham kuq wan kang jumin kammak ka jaro?
- ¹²Arningkhan Ngi raq thabi tiidong lata tsangshiq ka mitiijiim baiqha. Shatmaq Ngi raq ümniika mung ashi khuthaq na awejong ma mitiija wanha. Kriika arnok arthaq niimin maiq ka apa kiimaq tsangshiq thaq na ningkun ajong nok she mitiija wanha!”
- ¹³Shatmaq Mosheq raq TATIWE ma akha nguto, “Ümniiraq arnok ka ümningkun jong ma Ejip mung wa tsuq wan laü. Riita ümniiraq ümsenginok ka jamkho riilaü kra tsütsa ka Ejip mungti raq tai haü jiila,
- ¹⁴tsangshiq raq armung na shongti maiq mung thun kiima michong. Armungti thun raq tsütsa ka atai kun she ümniika, TATIWE, naishiq rai asi, kiimaq ümniika naishiq rai dea sitlaü nguta phumda kaü ka naishiq khuthaq na khingkitlaq kra chhitlo. Kiimaq ümniika naishiq khaki na ranaiq niika phumda kaü khamchong ma jalaüta wawan tlaü, kiimaq rawa niika walütu kaü khamchong ma jalaüta wawantlaü nguta achhitai wan wishe.
- ¹⁵Riita ikhiiijiha ümchaü ümniiraq, ümsenginok kra kunli jiiipbaiq haü jiika, maiqmung thun ümmang chong jong tsaki ratsa ikha tai wanti thun riika akha ming,

¹⁶Ümniiraq ümsenginok rumnyangkhi bintang jüngi mung na tsatbaiq laü kriika, ümniiraq tsangshiq ma mung ashi mikuqha nguta kiq kham kuq laü mung kiijaq shea wan lot maü kha miishe jiiipbaiq laü nguta mingü.

¹⁷Arningkhan TATIWE lei, ümchaü min, Ngi raq ümjaq wa achu jaü tiikang, ümningkun ka tiichhi kuqlaq. Kiimaq ümniiraq jamlai jaq misham kuqha ngutiwa ngulaü kra shamkuqlaq.

¹⁸Ümniiraq ngulaü, 'Ngi, TATIWE ka mokhiq ka khiq mang. Kiimaq Ngi raq lungwiitsii jonghea tiichhikuq tiikang kiimaq pinthum tsapkapkap tiikang kiimaq ngarai kiimaq ikiq khiiti mra ka diikuq tiikang. Li jiimin, anyungwe ngarai thun kriikha na, asetiiim nai asaütiim ma maiq pat pat-sam na nai patblai na saüli, anyungwe ngarai kha na mo tiihohü ka tlea baiq mang mirha.'

¹⁹Riita ümchaü min, TATIWE lei, ngi raq achu jaütiikang, ümnaq lungwii tsantsii ümtiikiimin klai kimak phan rümtlaü kriimaq mra ka diikuqlaq. Ümniiraq tsangshiq ka Ejip mung maq wawan li miiphat, ümchaü niitaq saüli jamkho diikuq wan laü kiikha diikuqlaq."

²⁰Kiijiishe TATIWE raq treto, "Ümniiraq jamkho jaülaü kra phan phan Ngi raq tsangshiq mra ka midii kuqha.

²¹Shatmiitiina, Ngi raq ikiq kham lata toqtan tiikang, Ngi atra sitiikang kra phan phan kiimaq Ngi asi kharii raq mangjong hiq ara mashat wiiwii,

²²arnok arwa maiq weshi ra riimin kra mung na saüwan li chang atra silot mak miraq. Tsangshiq raq Ngi asi makse chathit chhainyiitlaq walü kra kiimaq Ngi raq Ejip mung na awang chang jaqsham wan kang thun kra kiimaq rumnyangkhi kumtsaiphii mung na awang chang jaqsham wan kang thun kra wiita chhi wanto she. Kiitinkhan tiichhike wan taü miimin, tsangshiq raq Ngi raq anin wan tsantsii rümtiikang kra bliiq kiki maitai wantlo. Kiimaq tsangshiq raq ibom tai mak maq ikiq khiitlo.

²³Ngi raq tsangtitiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqkang mung na tsangshiq ka ümkhii riitiimin saü wanlot mak. Ngi shulii wantibi thun wiika maiq jumin kra mung na saü walot mak miraq.

²⁴Shatmaq ijaqshise Kaleb tsantsii ka pong. Krai mren apaiq ka iwokhong na tsapkapkap maq siwantlo. Ngi raq apaiq ka apaiq raq sisin wataq mung na mishea wanha. Kiimaq asaü asetiiim raq kra mung ka misiq wan.

²⁵Ümchaü kra hiq thung tan thun na Amalakaiqnok kiimaq Kanannok shongtlaq kriijaq tsangshiq ka mishong wan. Namshiq ka anap jai na jangho ronglaq. Lanta rumnyangkhi mung na Akaba khamjong chum nong wang nü nü kiina laüho ronglaq."

TATIWE Raq Abottsäü Kha Mungmaiqse Ma Mo Tiihoto

- ²⁶ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma nguto,
- ²⁷ “Ara abi pinthumnok ariiraq Ngi shra bottsaü arka ümtincho na saüli wa mibot nyan trang wan? Ngi raq tsangshiq bottsaü trang ka pahea achan she tai tiikang!
- ²⁸ Ümchaü tsangshiq ma ara bomtre arli she chongkuq ronglaq: ‘Ngi ka atitum lata chongtiikang, Ngi ka atra sishat wiiwii, namshiq raq jamlai wa jaü tlan kriishe miklo kuqha. Arka, Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.
- ²⁹ Namshiq ka mijiim han. Kiimaq namshiq maa phong ka ara rumnyangkhi bintang jüngi mung na minyin baiq wan. Namshiq raq Ngi ngeng wan bottsaü wan lan kha na, namshiq phong wa maiq arawii wiioqnai pat thaq na siti thun ka juwe riimin kra mung na saü wan lot man she mirhan.
- ³⁰ Ngi raq namshiq ka kra mung na tiishong nga wan miitu kiq kham kuqkang. Shatmsq Kaleb nai Joshua kra tlea räuta, namshiq phong wa maiq ahinti ka jumin kiina shong wan lu man mirhan.
- ³¹ Namshiq raq namsetiim ka re raq milap wan ngulan. Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka namshiq raq tiishaübaiq lan mung na mishea wanha. Krai mren, kra mung ka tsangshiq hiqshong rahai she mija wan.
- ³² Namshiq ka ara bintang jüngi mung arjaq li mijiim wan han.
- ³³ Namsetiim ka ara bintang jüngi mung arjaq rawii roqblai mimang mii wan. Tsangshiq ka namshiq raq Ngi shishe baiq lan kriikha na micham chao wan. Kra chamchao ka namshiq phong wa atiisup tsaitiwe kra mitsai shaq wiiwii michamchao wan.
- ³⁴ Namshiq ka namshiq maiqmii ngarai kra ningkhan rawii roqblai michamchao wan han. Kanan mung sisin wa raroqblai kriiwa ranaiq shi la na rawii shishi she michamchao wan han. Namshiq raq Ngi ka namshiq ngengtiwe ma tiija wan ka akhiidea shea ngutiishe misap wan han!
- ³⁵ Ngi raq arka namshiq abi pinthumnok khuthaq na mikloha dongdii nguta tumkhamkok tolata ngutiikang. Namshiq ka Ngi ngeng lanta adam na riitu lanta, Ngi ka shulii wan lan. Ara bintang jüngi mung arjaq namshiq loweatek mijiim wan han. Arka, Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”
- ³⁶⁻³⁷ Mosheq raq welare ka Kanan mung kra sisin wa tiiwakiita tsangshiq raq arot tsütsa chonghoto. Kra ningkhan na mungmaiqse raq TATIWE ngeng wan bombi bot nyan trangto. Kra ningkhan TATIWE raq tsangshiq ka tha tiidong räütiishe tijiim baiqto.
- ³⁸ Siwebi roqshi ri wenai atiiwa kriiwa Joshua nai Kaleb li tsai mak atra tiichongto.

Apha Shaq Shaq Kanan Mung Khat Wato

(Tri 1.41-46)

³⁹Ümtiikiiwa Mosheq raq Israilnok ma TATIWE raq jamlai wa ngutaq kra chongkiita, tsangshiq ka kai tiishudaq hoqsiqto.

⁴⁰Anap ranaiq na ranap chu maq li she tsangshiq ka ku-akin tong long wang kra khat walai nguta akha nguto, “Ümchaü nashiq ka TATIWE raq chongtaq hiqshong kiina wa ma khekham she. Nashiq ka shutkai dea. Shutmai ka ngumai.”

⁴¹Shatmaq Mosheq raq nguto, “Riita ümchaü namshiq raq TATIWE kiq ka jam nguto khiitlan? Namshiq raq tang man mirhan!

⁴²Naq wa rongkiq. TATIWE ka namshiq rai pongdam mak. Krai mren, namjaqtinok raq namshiq ka mitang.

⁴³Ümtiikiiwa namshiq raq Amalakaiqnok nai Kanannok rai riikhat tlan, namshiq ka re na mitsai han. TATIWE ka namshiq rai lomdam mak miraq. Jamkhano ngukla namshiq raq apaiq bom chong taiman riitlan. Namshiq raq apaiq jai phan man.”

⁴⁴Kra taü maq dongdii min, tsangshiq ka haimak maq ku akin tonglong hiq kiina wawanto. Shatmaq, TATIWE Tongshong Tek nai Mosheq ka tsangshiq piitiip wa tiido mak dea.

⁴⁵Kiijiishe, kiijaq shongti Amalakaiqnok nai Kanannok raq Israilnok ka khatto. Raüta tsangshiq raq Israilnok ka tangto. Kiimaq tsangshiq ka Horma hiqshong na saüli joho raüta khatto.

Weawea 15

Honglu Take Thungtri

¹ TATIWE raq Mosheq ma kuqto

²arthun thungtri raütu ara, apaiq raq Israilnok ma mung ashi kuq wantlaq kiijaq tsangshiq raq lang wan miitu.

³Minsaü pongwe ashi, skure pongwe ashi, sku ashi, riimakla chhechhi ashi kra TATIWE ma chaqtlii-honglu na ke mimai. Riimakla sinkham tiikhoi honglu na mimai, riimakla maiqmii tsantsii honglu riimakla akhing khing na kamasham poi klotlaq kiijaq ke mimai. Ara phaqsea-honglu akuq khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali miraq.

⁴⁻⁵Jurwa sku ashi honglu na kuqqlaq riimakla chhechhi ashi ka chaqtlii-honglu na TATIWE ma kuqqlaq, kriiti raq nyamse ashi kra bunwong win kilogram shi ka olip tai litar shi rai shot raüta wong-honglu na spiqtai litar shi kra adam na kechang.

- ⁶Ümtiikiiwa skure pongwe kra honglu na kuqtlag, krai ka bunwong win kilogramnai ka oliptai litar shi ri athiq krai adam na shot raüta wong-honglu na kechang.
- ⁷Arka spiqtai litarshi ri athiq rai adam na kechang. Arthun honglu akuq khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali miraq.
- ⁸Ümtiikiiwa minsäu pongwe ka TATIWE ma chaqtlii-honglu na kuqtlag riimakla sinkham tiikhoi honglu na kuqtlag riimakla rintii-honglu na kuqtlag,
- ⁹ariirai ka wong-honglu ka bunwong win kilogram atsam kriika oliptai litarnai rai adam na shot raüta honglu na kadam chang.
- ¹⁰Arka spiqtai litarnai krai adam na kechang. Ara honglu khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali miraq.
- ¹¹Akha minsäu pongwe ashi rai, skure pongwe rai, sku rai, riimakla chhechhi ashi rai honglu ka akha kechang.
- ¹²Ümtiikiiwa nyamse honglu ka kaüshi thaq na apalin she kuqtlag, raüla kriirai honglu na kadam chang laihin honglu thun kriimin kra tiithithi sii hali tiipa wan wan raüta kechang.
- ¹³Ümtiikiiwa Israilnok noktiwe loweatek raq wong-honglu khiimtsang, TATIWE ma tsan tiheali kuqtlag akhingtek na, akhiisii kewan lili riichang.
- ¹⁴Kiimaq, ümra akhing niili jimin, maiq weshi ra pong mungti namshiq rai sidamti, alo se miitu lo, riimakla pattup miitu lo, shongtlag kriiraq phaqa-honglu kuqtlag khiimtsang ka, TATIWE ma tsan tiheali miraq, kra akhing na apaiq raq thungtri ka kriisiili lang chang.
- ¹⁵Pattup pat-sa miitu, namshiq ma kiimaq pong mungti namshiq rai sidamtlaqti ma, thungtri ka raütu ka ashili. Namshiqnok nai tsangshiqnok ka TATIWE maklii na adam siili.
- ¹⁶Thungtri raütu thun nai tri raütu thun ka namshiq khuthaq niimin kiimaq tsangshiq khuthaq niimin mren chhaq siili miraq.
- ¹⁷ TATIWE raq Mosheq ma,
- ¹⁸arthun thungtri raütu ara Israilnok raq apaiq raq tsangshiq ma kuqtlag mung maq lang miitu kuqto.
- ¹⁹Ümtiikiiwa wak na adong man wa phaqa asea chang phan kra phaqsigtlaq, kiiwa wiijam ka pong na lam raüta akhek atiitsang TATIWE ma ke miitu raithü chang.
- ²⁰Ümtiikiiwa namshiq raq winsii ka wa na kotlan, tsamnye sea pha shaq shaq bunwong win lumtlan kra phu ka TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq ma kuq

ronglaq. Arka namshiq raq bunwong ni lot jai na winsii lum hanjaq akhek atiitsang kongphiq TATIWE ma kuqtlan kiikhiisii kechang.

²¹Arka pattup pat-sa na saüli, namshiq winsii lumphaq tlan kiiwa TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq ma kuq wan ruq riichang.

²²Shatmaq maiq ashi ra raq hemak lam maq arthun thungtri raütu TATIWE raq Mosheq lümaq kuqtaq ara thungtri wiiyam ka lang wan mak dea laq thaq raüla,

²³kiimaq bom shiiton Israilnok mungmaiqse raq rawiichii akhing na TATIWE raq Mosheq ma akuq thungtri raütu thun kra kunli lang wan mak tiikhea wan raüla,

²⁴kiimaq kra shut phit wantaq kriika mungmaiqse raq sap mak kha ma shut wantaq jiila, tsangshiq raq minsäu pongwe ka chaqtlii-honglu na kechang. Ara khiimtsang ka TATIWE ma tsang tiiheali miraq. Arka riikhaqli tri maq wong-honglu nai spiqtai-honglu rai adam na kechang. Arthaq niimin, tsangshiq raq chhechhi pongwe ashi ka ngarai-honglu na kechang.

²⁵Ramwe raq mungmaiqse khuliiq mrochhi poi kra miklo kuq. Kiimaq tsangshiq ngarai ka midiikuq. Jamkhano ngukla kra shut wantaq kriika hemak lam maq shutto. Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq ngarai-honglu ka phaqsea-honglu ikha TATIWE ma kuqto.

²⁶Israilnok mungmaiqse kunli kiimaq tsangshiq rai siti pong mungti thun mra kiimin wiita adii mirkuq. Jamkhano ngukla maiq loweatek tarü raq kra shuttaq kiijaq lomdamto.

²⁷Kiimaq maiq weshi ra raq hemak lam maq ngarai tang raüla, apaiq raq chhechhi kaü akaü arawii wiishi kra ngarai-honglu na kechang.

²⁸Berong wacha kiijaq ramwe raq kra mrochhi khuliiq poi ka kriiwe ngarai tiisii wan miitu miklo kuq. Kiimaq apaiq ngarai ka midii kuq.

²⁹Kra thungtri ka maiq loweatek miitu jurwa hemak lam maq ngarai klotlaq, Israilnok phan noktiwe jiimin kiimaq pong mungti wanshawe raq klo raü min kiikhiisii klo wan chang.

³⁰Shatmaq maiq ashi ra raq sam sam maq ngarai la klo raüla, apaiq ka Israilnok phan noktiwe lo, riimakla pong mungti wanshawe lo, kriika TATIWE ka ji maq nishishi ngarai tangtiwe miraq. Krai mren, apaiq ka tiitsai laq tsea baiq chang.

³¹Jamkhano ngukla TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra apaiq raq shisheto. Kiimaq apaiq raq sapshat taü maq tam lam lam maq TATIWE aming thun wa aming ashi kra jinto. Krai mren, apaiq miisaq thumtlaq kha ka apaiq khupo niili miraq.

Asii Niitiitsak Ranaiq Tri Jintiwé

³²Israilnok ka rumnyangkhi bintang jüangi mung na siji na, ranaiqshi maiq weshi ka Asii Niitiitsak Ranaiq na chinkii riichom rea chhito.

³³Kriikha na apaiq ka Mosheq, Aron, kiimaq mungmaiqse kunli man na shea wanto.

³⁴Raüta apaiq ka kintsongti ma tiikheshat thüto. Jamkhano ngukla apaiq ka jamkha riichang wa bom ka tsangmak shaq li riito.

³⁵Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Kriiwe ka tiitsailaq tsea baiq ratlo. Mungmaiqse tlotli raq apaiq ka piitiip phai kiina sheaho raüta long maq tiitsai laq thong baiq ratlo.”

³⁶Krai mren, mungmaiqse tlotli raq apaiq ka piitiip phai na sheahoto. Raüta apaiq ka long maq tiitsailaq TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan tiq baiqto.

Kheani Nyamtu

³⁷ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto,

³⁸Israilnok ma akha chongkuqlaq nguta: “Namshiq miirii kheani na anyamtu setiim tiihong paq ronglaq. Lanta kra kheani nyamtu kra paq chang ka raiwai maq ataq raülo maq paq ronglaq. Arka namshiq raq pattup pat-sa lang wan ratlo.

³⁹Ara kheani nyamtu paqtlan thun arka namshiq ma tsan na tiitsang shat thü wan miitu miraq. Ara chhitlan akhingtek na, namtsan na Ngi raq akuqha aming thun kra mitiitsang han. Lanta kra aming thun ka milang han. Kra riihanla namshiq ka iwokhong wa ahin na juho man mirhan. Kiimaq namshiq raq athithi lam phan na kiimaq namshiq raq aroro lam phan na kiho man mirhan.

⁴⁰Kra kheani nyamtu raq namshiq tsan mong na Ngi raq akuqha aming thun kra lang chang nguta mitiichhi kuq. Krai mren, namshiq ka Ngi rai iwokhong na tiipumtlii lantli misi wan han.

⁴¹Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe. Ngi raq namshiq ka Ejip mung wa tsuq wan kang. Arka Ngi ka namshiq Shiikeawe ma jawan miitu tsuq wan kang. Ngi ka TATIWE.”

Weawea 16

Kora, Dathan Kiimaq Abiram Raq Mosheq Ngachang Nyea Tanto

¹⁻²Kora ka Ijhar se, Lewi weraü wa, Kohath ta wa. Apaiq ka Mosheq wokhong wa dongho raüta pong wela jahoto. Apaiq rai pongdamti ka Reuben phan wa Dathan nai Abiram, Eliab se nai Kiimaq Peleth se On raq pong damto. Kiimaq Israilnok phong wa mung maiqse raq atsea maiq welabi amang chong ra tsa ikha siti maiq 250 raq pong damto.

³Tsangshiq ka adam na Mosheq nai Aron khaki na thungto. Raüta tsangnai ma akha nguto, “Namnai ka chan hea she tiichan ne kilan! Israilnok mungmaiqse kunli ka TATIWE sengi siisaq. Kiimaq TATIWE ka naishiq tarü rai adam na asi. Kra

taü maq, Mosheq ümniika TATIWE sengi mungmaiqse thaq na ajong nguta jam nguto tiitsaki tlaü?”

⁴Ümtiikiwa Mosheq raq ara bom ka taitaq, apaiq ka hiq na bum kitlii raüta achu jaüto.

⁵Kra raütiishe apaiq raq Kora nai asenginok ma akha nguto, “Anap ranap TATIWE raq nashiq ma, apaiq rii maiq ka juwa tsea wantaq, kriiwe ka nashiq ma mitiichhikuq. Apaiq raq juwa ajaqshi ma shongtaq, kriiwe ka apaiq phana mitiwa. Raüta berong-wacha na honglu ka mitiikuq wa.

⁶⁻⁷Anap ranap na, ümnaq nai üsenginok raq honglu kechang wapin thun kra achhuq chhuq jaq na sham ronglaq. Lanta kiijaq wachan wiiwa kra thii ronglaq. Kriithaq na homseng kra thii ronglaq. Lantiishe berong-wacha kiina kuq wa rongkiq. Kijiisheti q nashiq raq milii rong i, nashiq phong wa TATIWE raq juwa apaiq ramwe miitu shongtaq kra milii rong i. Namshiq Lewinok riiwe ka chanhea thittlai phok she tri jin tlan!”

⁸Mosheq raq Kora ma akha nguto, “Tai ronglaq! Namshiq Lewi phan raq!

⁹Israilnok Shiikeawe raq namshiq ka Israilnok phong wa pong na tsea wanto, raüta namshiq raq apaiq tho na wa lanta, TATIWE Tombutiip na apaiq shiikum pan jaqsham arang kuqto, kiimaq mungmai qse miitu shomnoq jaqsham kuqto kiimaq tsangshiq shiikum pan jaqsham kuqto, arka hiqtilise kuqto ngutiisha tiima tlan?

¹⁰Apaiq raq ümnaq nai Lewinok phan tlotli ma ara rahea phan jaqsham kuqto. Kra taü miisha, ümchaü ümnii riika ramwe jaqsham kriimin ümniiraq sham chang nguta phephiiq tlaü!

¹¹Ümtiikiwa ümniiraq Aron ngeng bom bomtlaü, kriika riikhaqli maq ümniiraq nai üsenginok raq TATIWE ngeng bom bom tlan.”

¹²Kijiishe Mosheq raq Dathan nai Abiram ka tiheakito. Shatmaq tsangnai raq akha treto, “Nainai ka wamai!

¹³Riita ümniiraq naishiq ka hiqpo hiq win hiq Eji p mung wa arjaq tsuq wan laüta, ara bintang jü ngi mung arjaq tseabaiq ma tsuq wan laü armin hong mak dea ngutiisha tiima tlaü? Kriithaq niimin ümniika naishiq khuthaq na dü laüta naishiq ka kai jamshaha jaq ngutiisha tiima tlaü?

¹⁴Ümniiraq naishiq ka hiq po hiq win mung na shea wan maü shaq li. Riimakla naishiq ma wak ajam kiimaq spiqtsi ro sunruk thun ka naishiq ma tachong hupsam kuq maü shaq li. Kiimaq ümchaü ümniiraq naishiq ka alao riiha jaq nguta dan tlaü. Naishiq ka ümphana wamai!”

¹⁵Mosheq ka atsan khiqto. Kra ningkhan TATIWE ma nguto, “Arwetiim raq honglu kuqqlaq thun ka ashi min naq taoki q. Ngi raq tsangshiq phong wa ju

miimin ashut klomang. Ngi raq tsangshiq kumtoq kong wa kaüshi ra dongdii min lamho mang.”

¹⁶Mosheq raq Kora ma nguto, “Anap ranaiq ümnaq kiimaq ümsengi 250 ka TATIWE asi Tombutiip na wa ratlo. Aron min kiijaq asi miraq.

¹⁷Namshiq loweatek raq maiqmii jaq na wa winpin kra sham raq mirhan, lanta kiijaq homseng kra thii ronglaq. Lanta berong-wacha na honglu kra kuq ronglaq.”

¹⁸Krai mren, maiqwere loweatek raq maiqmii jaq na wa win pin kra doraq chhaq riito. Raüta wachan wiiwatam ka kiijaq thiito. Kiimaq homseng ka kiijaq thiito. Raütiishe Mosheq nai Aron rai Tombutiip na walam kilamchong na chaptö.

¹⁹Kiijiishe Kora raq asengi kong ka wiinoktam kiijaq tiithungto. Raüta tsangshiq ka Mosheq nai Aron rai khariire na Tombutiip kilamchong na chaptö. Kiijiishe tiihanghiiq miili makse chathit achhai anyii TATIWE asi chhainyii ka tlotli mungmaiqse mak ki na saükito.

²⁰Kiimaq TATIWE raq Mosheq nai Aron ma nguto,

²¹“Namshiq ka arkong tho wa jai na tiijin tlo ronglaq. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka ümchaü tlothit mitiijiim baiqha.”

²²Shatmaq Mosheq nai Aron ka hiq na bum rang bum kito. Raüta akha nguto, “O, Shiikeawe lei, ümniika tlotli ma rilung tsitsü raü chong. Ngarai ka maiq weshi riili tangto. Riita ümniiraq mungmaiqse tlotli miisha mikhiq haü?”

²³ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²⁴“Mungmaiqse ma tsangshiq ka Kora, Dathan, kiimaq Abiram sichang tombutiip thun kra tho wa alu na jutlo ronglaq nguta chonglaq.”

²⁵Kiijiishe Mosheq raq apaiq rai Israilnok welabi thun ka shea raüta, Dathan nai Abiram phaniishe kito.

²⁶Raüta apaiq raq mungmaiqse ma nguto, “Ara abi wetiim tombutiip thun tho kiiwa alu na chap ronglaq. Kiimaq tsangshiq hup asam thun ka ashi min jaq maq naq sham rongkiq. Riimakla, namshiq kiimin tsangshiq ngarai kha na wiita khoshi na mitsuq baiq wan.”

²⁷Krai mren, tsangshiq ka Kora, Dathan, kiimaq Abiram tombutiip thun tho wa alu niishe tiijin wanto. Dathan nai Abiram ka tsangshiq tombutiip mong wa dongki raüta, tsangshiq tombutiip thun kilamchong na tsang chaktiim nai tsang setiim thun rai chap raqraq riito.

²⁸Mosheq raq mungmaiqse ma nguto, “Riita ümchaü sanha ngi raq arthun jaqsham tiikang arka TATIWE raq shong raü tiidea shamtiikang, ngi tsiitsii maq ashamba riimak nguta, namshiq raq misaphan.

²⁹Kriika arwetiim arka Shiikeawe raq mo tiho raüta riimak, miinan joli maiqse tsaitlaq ikhla tsaiki raüla, TATIWE raq ngi ka shong mak dea ngushat.

³⁰Shatmaq TATIWE raq phanshi ra, maiqse raq ni maq taimai phan jaqsham raüta, kiimaq hiq raq anübok ka tiiki raüta tsangshiq ka tsangshiq tachong hupsam rai nongnong maq jok wan raüla, raüta tsangshiq ka hiqmong na atra maq hiq raq lam wan raüta, wulum mung na tsuq wan raüla, arwetiim raq TATIWE ka tiishaü baiqto dea nguta misap han.”

³¹Mosheq raq apaiq bom chong kra tiithum lot ri lishe, Dathan nai Abiram chap chang ba hiq kra tiikholiq tlinhok khokito.

³²Raüta tsangshiq ka achak asetiim nong nong maq, Kora sengi kong nai tsangshiq hupsam ta awii thun hutjok miishe hiq tiichaikita nübok mong na jok wanto.

³³Krai mren, tsangshiq ka atra miili she hiqkho mong na wulum mung na tsangshiq hup asam thun nong nong maq jok wanto. Hiq raq anübok ka tsangshiq jok wan raüta tiiphup baiqto. Krai mren tsangshiq ka miqchup miqto.

³⁴Israilnok mungmaiqse kiijaq asiti thun ka tsangshiq hotrang tai raüta wiita apin ajin pin trangto. Tsangshiq ka, “Jutlo ronglaq! Hiq raq nashiq min jok baiq wan dam jiiq!” nguta gitrangto.

³⁵Kiijiishe TATIWE raq watu tiikito. Raüta kra walü nyai hengtlaq kriiraq maiqwere 250 homseng honglu berong-wacha na kewati kra tihihut khiimbaiqto.

Wawinpin Thun

³⁶Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto,

³⁷“Ramwe Aron se Eleajar ma chonglaq, maiq ümchuwa wa raq khum raüta jiiantaq maa chiim na miiki wawinpin thun kra adam na riichom laq. Laüta wapin mong wa wachan thun kriika hiq ba ahin na wanbaiqlaq. Jamkhano ngukla wawinpin thun ka asii.

³⁸Kra wawinpin thun ka ümtiikiiwa TATIWE berong wacha na kuqtaq kriikha maq asii she jakito. Kra ningkhan tsangshiq ngarai tang kha na tsaitaq wetiim wa winpin thun kra adam na riichomlaq. Laüta pisaisai diimsetiim ma tiiqlaq. Laüta kra diimsetiim maq berong-wacha kra joblaq, kriika Israilnok miitu tsii lam chang saqse misilaq.”

³⁹Krai mren, ramwe Eleajar raq kra wa winpin thun kra riichomto. Raüta kriithun ka tiiqwe ma kuq raüta pisaisai setiim adiim liim tiitiiqto. Raüta kra diim thun maq berong-wacha kra jopto.

⁴⁰Arka Aron saüse phan riimakti raq, juli jiimin berong-wacha tho na TATIWE ma homseng honglu chaq wa maimak nguta, Israilnok miitu honlam bomchong ashi

riito. Kriiti ka Kora nai asenginok khiimbaiqtaq kiikha wa raq apaiq kiimin mikhiimbaiq. Arthun jaqsham klo wantaq arka TATIWE raq Mosheq lümaq aming kuqtaq kra phan phan Eleajar raq kloto.

Aron Raq Mungmaiqse Ka Tiichhiikuqto

⁴¹Kriimaq nap jai ranaiq she mungmaiqse tlotli raq Mosheq nai Aron tiishut bomto. Tsangshiq raq akha nguto, “Namnai raq TATIWE sengi maiq wiijam tsatbaiq lan.”

⁴²Tsangshiq ka Mosheq nai Aron tiishut ma adam na kunli riitam wan jai she, tsangshiq ka Tombutiip nü na liito. Kiimaq tsangshiq raq phumda kaü ka satki raüta tiip ka pang wanto. Kiimaq TATIWE asi makse chathit chhainyii liliimtlaq ka kiijaq chhairaitlaq kra chhito.

⁴³Kiijiishe Mosheq nai Aron ka wa raüta Tombutiip rinkea kiijaq chap wato.

⁴⁴Kiimaq kiijaq TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁴⁵“Namnai ka arkong artho wa jai nü kiina chap ronglaq. Ngi raq tsangshiq ka ümchaü li arjaq mijiip baiqha!” Kiiijiishe tsangnai ka hiq na bum rang she bumkito.

⁴⁶Kiimaq Mosheq raq Aron ma nguto, “Üm wapin ka ümjaq na shamtlolaq. Laüta berong-wacha kiiwa wachan wiiwatam maq kiijaq tso laüta thiilaq. Laüta homseng honglu wiijam ka wapin na thiilaq. Laüta kra ümjaq na doshat maq jaqlo thit thit mungmaiqse khum kra tiisii wan mro ka chhikuq tlolaq. Kotsi jaqlo! TATIWE tsankhiq walü ka anyai wan kun she. Thabi tsi ka adong wan kun she.”

⁴⁷Krai mren, Aron raq kra aming ka langto. Raüta apaiq wa winpin ka ajaq na doshat maq apaiq ka mungmaiqse thungtlaq among tiithi ba maq juto. Riita apaiq raq thabi ka adong wanwi she chhito. Kiimaq apaiq raq homseng ka wa winpin na wachan nyaitlaq kriithaq na chaqto. Raüta mungmaiqse khum tiisiike mrochhi khuliiq jaqsham kra klo kuqto.

⁴⁸Ara klo kiitiitiq thabi dong ka tsaq kito. Kiimaq apaiq chapkitaq kriimaq siimko niika maiq maa phongli kiimaq siimko niika maiq atrati kong phong riito. Apaiq ka aheawea na chap raü riito.

⁴⁹Kra akhing na maiq jiim raitaq ka 14,700 riito. Arka Kora raq welaja ngarai tangtaq akhing na maiq jiim raitaq kra weahü maq chongtlo.

⁵⁰Ümtiikiiwa thabi dong ka tsaq kitaq, kiijiisheti q Aron ka Mosheq phana Tombutiip kilamchong tho na wato.

Weawea 17

Aron Nyeakii

- ¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,
- ² “Israilnok raq ümniima nyeakii roqshiri anai kuqlaq nguta chonglaq. Maiq phan wela ashi jaq wa nyeakii ka achhuq chhuq jaülaq. Laüta maiq welatek mang ka anyeakii kiijaq waiqlaq.
- ³ Kiimaq Aron mang ka Lewi phan rii nyeakiiti kiijaq waiqlaq. Maiq phan aweatek welabi kra rii na nyeakii ka kiishishi miraq.
- ⁴ Laüta kra nyeakii thun ka Ngi asi Tombutiip mong na Tongshong Tek khaki na, Ngi raq ümniirai riihumtiikang ba kiijaq thülaq.
- ⁵ Krii phong kiiwa Ngi raq juwa shong wan kang kriiwe nyeakii kra acham raüta aküsetiim asi miraq. Akha klo lata Ngi raq ara Israilnok raq ümnaq ngeng bom bot wan ruq bottlaq kra tiikaiqshak she mitikaiq baiqha.”
- ⁶ Akha Mosheq raq Israilnok ma chongto. Kiimaq tsangshiq raq maiq phan wela aweatek raq apaiq ma maiqmiimii phan nyeakii ka achhuq chhuq kuqto. Tsangshiq nyeakii tlotli ka roqshiri anai. Kiimaq Aron nyeakii kiimin tsangshiq nyeakii phong kra adam na thüdamto.
- ⁷ Kijjiishe Mosheq raq kra nyeakii thun ka Tombutiip mong na Tongshong Tek kaü khaki na thüto.
- ⁸ Kriimaq napjai niishe, Mosheq ka Tombutiip mong na wato. Raüta apaiq raq liikiita Lewi phan rii Aron nyeakiiti kriika aküsetiim chamto. Raüta apü setiim ka dongto. Raüta Almon petsi posetiim ka aman she riito!
- ⁹ Mosheq raq kra nyeakii thun ka wiita lam hoto. Raüta Israilnok ma tiichhito. Kiimaq tsangshiq raq kra jamkho jataq kra chhito. Kiimaq maiq phan welatek raq maiqmiimii nyeakii kra jang rang she janghoto.
- ¹⁰ Kijjiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Aron nyeakii ka Tongshong Tek kaü khaki na thüwa nongkiq. Arka Israilnok phongwa Ngi ngengtibi thun miitu tsangshiq raq bot nyantlaq kra tsaq mak lila siraüla, tsangshiq ka atsai miraq nguta hon chong bomtsi khake ma misilaq.”
- ¹¹ TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan Mosheq raq jaq ka shamto.
- ¹² Kijjiishe Israilnok raq Mosheq ma nguto, “Ikhijjiika naishiq thun ka miqkai she ahata!
- ¹³ Naishiq phongwa maiq weshi ra ka Tombutiip tho kiina waraü min, apaiq ka atsai chang she jiika, naishiq tarü arka amaa phong ikhli she sitiikai ahata!”

Weawea 18

Ramwebi Nai Lewinok Jaqsham

¹ TATIWE raq Aron ma nguto, “Ümnaq nai ümsetiim kiimaq Lewi phan raq Ngi miitu Ngi asi Tombutiip mong na jaqsham tlan kiijaq shutphit han jiila, kra mra hotlan kha ka namshiq raq mo mihohan. Shatmaq ramwe jaqsham na shut phit han jiila, ümnaq nai ümsetiim lam lam riili kriikha miitu mo mihohan.

² Ümniima tanyang senobi, Lewi phan ka shea wan laq, ümnaq nai ümsetiim raq Tombutiip na jaqsham tlan kiijaq, namshiq khrumke miitu.

³ Tsangshiq raq ümnaq choke wan jaqsham sitlaq kra nai Tombutiip miitu tsangshiq raq jaqsham chang sitlaq kriika sham raa dongdii. Shatmaq tsangshiq ka Asii Khok na sitlaq asii hupsam thun ka tsangshiq jaq maq sham maimak. Riimakla berong-wacha ka jaq ma shamwa maimak. Tsangshiq raq krie thun ka jaq miila sham raüla, tsangshiq nai ümniika khoshi na tsea baiq chang miraq.

⁴ Tsangshiq ka ümniirai adam maq jaq sham dam chang. Raüta Tombutiip miitu tsangshiq raq jaqsham chang holai ümchu wa sitlaq kra khaq khaq sham ratlo. Shatmaq tri maq tseatsiiq wanhüti riika, ju riimin ümniirai jaqsham dam maimak.

⁵ Asii Khok nai berong-wacha na jaqsham chang sitlaq kriika ümnaq nai ümsetiim riili dongdii jaq ka sham chang. Kra riihan jiiq Israilnok khuthaq na itsankhiq walü ka nyai nong mak she miraq.

⁶ Ngi raq ümta ümwii Lewi phan ka Israilnok phong wa ümniima kongphiq akuq ikha tsangshiq ka tsea wan lata ümniima kuqkang. Tsangshiq ka Ngi ma akiinongke wan wishe. Krai mren, tsangshiq raq Tombutiip na jaqsham chang sitlaq kra sham miitu tseatsiiq wan kang.

⁷ Shatmaq Asii Pinthum Khok nai berong-wacha na ramwe jaqsham chang ümchuwa sitlaq kriika ümnaq nai ümsetiim raq lam lam riili sham ratlo. Arthun jaqsham arka ümnaq arang. Jamkhano ngukla Ngi raq ramwe jaqsham kongphiq ka ümnaq miili kuqkang. Krai mren, maiq juwa arthun jaqsham miitu shong wan mak dea, kriiti weshi ra ka arthun asii hupsam thun artho niila wa raüla, apaiq ka atsea mirbaiq.”

Ramwebi Rii Saqseng

⁸ TATIWE raq Aron ma nguto, “Tsan na tiitsanglaq, Ngi ma kuqqlaq honglu thun wa na chaq chang riimak tlotli akhek jaqmiiq thun kriika, Ngi raq ümniimiishe kuqtiikang. Ngi kriithun ka ümniima nai ümsaü ümsetiim rii pattup pat-sa miitu saqseng athiiq ikha kuqtiikang.

⁹ Asii pinthum honglu kuqqlaq thun wa, berong-wacha na wa na chaq mak honglu thun kriiwa, arthun arka ümniiriishe miraq: wong-honglu thun kra, ngarai-honglu thun kra, kiimaq thiitham honglu thun kra. Ngi ma ümchuwa ram tiibok honglu akuq thun kriika ümniirii nai ümsetiim rii she.

- 10** Ümniiraq arthun ka asii silaitap maq phaqsea chang. Kiimaq maiqwere riili pha qsea chang. Arthun arka asii nguta kai shreng laq.
- 11** “Arthun arthaq niimin, Israilnok raq akhek atiitsang laihin jaqmiiq Ngi ma kuq tlaq thun kriika ümniirii she miraq. Kriithun ka Ngi raq ümniima, ümsetiim ma, kiimaq ümse jechak setiim ma pattup pat-sa miitu she kuq tiikang. Ümjamtitiim khum asii maq siti loweatek raq arthun ara pha qsea dam mimai.
- 12** “Ngi ma Israilnok raq rawiitek tsamnye siqtlaq kriiwa petsi wiq tsam ahea pinthum kuq tlaq thun kra ümniimiishe kuq tiikang: oliptai, spiqtai, kiimaq bunwong wong thun kra kuq tiikang.
- 13** Arthun arka ümniirii she. Ümjamtitiim khum asii maq siti tarü raq kriithun ka pha qsea mimai.
- 14** “Israil mung na jamlai phan wa jaina raükha ahü maq Ngi ma kiinong kuq tlaq thun hupsam ka ümniirii she.
- 15** “Ase chhikhuse riimakla nyamse chhikhuse Israilnok raq Ngi ma kiinong kuq tlaq kriithun ka ümniirii riishe. Shatmaq ümniiraq maiqse chhikhuse loweatek daa wan miitu ari athii kuq tlaq kriika ajaü ratlo. Kiimaq nyamse ashe phan chhikhuse nyung tlaq kra daa wan miitu ari, athii kuq tlaq kra kampho kiimin ümniiraq jaü ratlo.
- 16** Nosere ka arawii jipi lüshi she angu na thungtri na athü kampho ngam siibiingi, mung raq lang tlaq thii kriimaq ri raüta daa wan ratlo.
- 17** Shatmaq minsau chhikhu se, sku chhikhu se, kiimaq chhechhi chhikhu se nyung tlaq thun kriika ari kuq raüta daa wan raamak. Kriithun ka Ngi riili dongdii kha maq honglu na take ratlo. Kra ngam tijai thun ka berong-wacha kiijaq raübaiaq laq. Kiimaq kra ngam pü thun kriika pha qsea-honglu akuq la na wa na chaq laq. Kra khiimtsang ka Ngi ma tsan tiiheali honglu.
- 18** Kriithun wa ngam thun ka ümniirii she. Akhuk ngam, kiimaq awühok hoktsi nüti thun akhek atiitsang honglu akuq ngam rea ka ümniirii she.
- 19** “Israilnok raq akhek atiitsang kongphiq thun ümchuwa Ngi ma kuq tlaq, kriithun ka Ngi raq ümniima, ümsetiim ma, kiimaq ümsetiim jechaksere ma kuq tiikang. Arka pattup pat-sa miitu she kuq tiikang. Israilnok raq Ngi ma akhek atiitsang jaqmiiq kuq tlaq thun tlotli ka ümniirii siisaq she. Arka Ngi raq ümnaq rai kiimaq ümsau ümsetiim rai tiipanki mak phan tongshong ramkham maq atiibok jaqkhaq raü tiipa kuq tiikang.”
- 20** TATIWE raq Aron ma nguto, “Ümniiraq Israil mung wa tachong hupsam hiqphu ka ümniirii ka phushi min chum kuqmak ahü miraq. Ngi, TATIWE sitiikang arli ümniirii ka. Ngi arli she ümniima hongli.”

Lewinok Rii Saqseng

21 TATIWE raq nguto, “Israilnok raq Ngi ma aroq khuwa honglu kuqtlag thun ka Ngi raq Lewinok miishe kuqbaiq kang. Arka tsangshiq raq Ngi asi Tombutiip shiili liitlag kra miitu tsangshiq jaq maq she kuq tiikang.

22 Israilnok maiq phan ahinti raq Tombutiip tho na awa maimak she. Kiimaq akha tsangshiq raq klo raüla, tsangshiq ka mo ho raüta atsai miraq.

23 Ümchaü armiiphat sanha Tombutiip liikoti ka Lewinok lam lam li she miraq. Kiimaq Tombutiip miitu sham akai kunli ka tsangshiq riili she arang miho. Ara thungtri arka pattup miitu she. Ümsaü ümsetiim riimin arthun tri ara lang raüta jaqsham chang. Israil mung na Lewinok miitu tachong hupsam ka ahü miraq.

24 Jamkhano ngukla Israilnok raq Ngi ma akhek atiitsang jaqmiiq aroq khu wa honglu kuqtlag kra, Ngi raq tsangshiq ma tachong hupsam ikha kuqbaiq kang she. Arningkhan na Ngi raq tsangshiq ma chongkuq kang she, Israil mung na tsangshiq rii pattup tachong hupsam ka ahü miraq.”

Lewinok Raq Akuq Aroq Khu Honglu

25 TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

26 Lewinok ma akha chong kuqlag nguta: “Namshiq raq ümtiikiiwa Israilnok jaqwa aroq khu honglu, TATIWE raq namshiq miitu tachong hupsam la na kuqtlag kra laptlan akhing na, kriiwa namshiq raq aroq khuwa honglu ka lam lanta TATIWE ma akhek atiitsang jaqmiiq la na ke wan ratlo.

27 Ara akhek atiitsang jaqmiiq kuqtlan arka, wak shamseati raq tsamnye wong honglu nai spiqtai anye honglu kuqtlag irkhan miraq.

28 Akha namshiq riimin Israilnok raq akuq honglu thun laptlan kiiwa, aroq khu wa lam lanta TATIWE rii akhek atiitsang jaqmiiq kra kuq ronglag. Namshiq raq ara akhek atiitsang TATIWE ma kechang arka ramwe Aron jaq na kuq ronglag.

29 Namshiq raq laptlan kriiwa ahea pinthumti ka kuq ronglag.

30 Ümtiikiiwa namshiq raq ahea pinthumti kra kuqtlan, kriiwa abung tiichongtlaq kriika, waksham seati raq honglu kewan jai abung atiichong ka apaiq riishe thühotlag ikha namshiq riishe thüho ronglag.

31 Kriiwa abung tiichongtlaq kriika ümnaq nai ümjamti raq ümbana ngalanta phaqsea min mimai she. Jamkhano ngukla arka ümniiraq Tombutiip na jaqsham tlaü kra miitu ümjaq maq akuq.

32 Ümniiraq ahea pinthumti ka TATIWE ma kuq laü jiika, ümniiraq ara phaqsig haü min, ümniika tiishut mak she. Shatmaq Israilnok raq akuq asii ngamrea kongphiq thun kiiwa ahea pinthum ba kra TATIWE ma kongkhu honglu na mikuaq haüshaq wiiwii, ümniiraq phaqsig laüta tiishe baiq maimak. Ümniiraq kra tiishe shi haüla, ümniika tiitsailaq mitsatbaiq.”

Weawea 19

Minshii Kaü Achaq Wabun

- ¹ TATIWE raq Mosheq nai Aron ma,
- ² Israilnok ma arthun tri raütu ara kuq ronglaq nguta aming kuqto. Mosheq nai Aron ma minshii kaü ashi akhum nyeajokjok ami atsi jammin ahü kiimaq maiq raq jaq tiisham mak shaq atang kra lam kuq wan ronglaq.
- ³ Kiimaq tsangnai raq kra kaü ka ramwe Eleajar jaq na mikuq. Raüta kra minkaü ka piitiip phai niishe hitho chang. Raüta apaiq man na kra kaü ka ataa chang.
- ⁴ Raüta Eleajar raq kiiwa ngam tiijai wiijam ka ajaq na milam. Raüta ajaq shi maq jang miishi ngam tiijai ka Tombutiip nü nü kiina tiinyi raüta miwan.
- ⁵ Raütiishe kra ngam ka wiipumtam maq, akhü thun min nong nong maq, angam thun kra, atijai thun kra, kiimaq apukji thun kra, ramwe man na wiita wa na chaq baiq chang.
- ⁶ Raütiishe apaiq raq maisak chin pan thun, hissop pekü nyam, kiimaq raishiilo kra lam raüta kriithun ka wa na michaq.
- ⁷ Kra lotjai, apaiq raq adü wa akhu akhea thun kra kham na hechang. Raüta kham ka akhum na nyuk chang. Kra lot jai she apaiq ka piitiip mong na minyap wa nong. Shatmaq apaiq khum ka apii ashe raji na saüli miraq.
- ⁸ Kiimaq minsäu kaü ka wa na chaqtiwe riimin apaiq khum wa khu akhea thun kriika kham maq hechang. Raüta adü na kham maq tiinyuk chang. Shatmaq apaiq kiimin raji na saüli, akhum ka ashe miraq.
- ⁹ Kra lot jai she maiq weshi akhum asii pii mak we riishe kra minsäu kaü achag wabun kriishe mirchom. Raüta piitiip phai hiq ba ashi asii pii mak ba na phong chang. Raütiishe kriika Israilnok raq lang miitu kijiili she phong chang. Israilnok raq kiiwa wabun kra lamki raüta kham rai shot chang. Raüta kra kham kriimaq apii phan hupsam kra tiisii bat chang. Ara apii chang phan tiisii he wantlaq arka ngarai tiisii miitu klotlo.
- ¹⁰ Maiq ümriiti riiwa kra wabun kra riichomtaq kriiwe raq apaiq dü wa khea samtlaq thun kra kham maq hechang. Kiimaq apaiq ka raji na saüli akhum ka apii ashe miraq. Ara thungtri arka pattup pat-sa miitu. Israilnok miitu kiimaq pong mungti wanshawe Israilnok rai siti miitu min.

Maiq Maa Jaq Maq Asham

- ¹¹ Jurwa maiq maa na ajaq maq shamtlaq kriiti ka ramiishi na saüli akhum ka ashe apii misi.
- ¹² Apaiq raq akhum ka ranaiq tsam ngoja na kham maq pii tiishi hechang. Kiimaq ramiishi ngoja na akhum ka kham maq hechang. Kra raütiq akhum ka asii she

miraq. Shatmaq apaiq raq akhum ka ranaiqtsam ngoja na nai ramiishi ngoja na jang nai wiita na akhum ka kham maq hemak raüla, akhum ka apii asheli miraq.

¹³Jurwa maiq maa ka jaq maq shamtlaq raüta akhum ashe pii tiishimak riitlaq, kriiwe ka apii asheli riishatshat miraq. Jamkhano ngukla akhum na phum ram kham maq bat mak dea. Kra ningkhan apaiq raq TATIWE Tombutiip ka tiishetlo. Krai mren apaiq ka TATIWE sengi nguta wea dam mak she miraq.

¹⁴Kiimaq tombutiip mong na maiq ashi ra tsaiki raüla, kra akhing na tombutiip mong na juwa asi, riimakla juwa tiipmong na nyap watlaq, kriiti ka ramiishi na saüli ashe apii miishe mijaki.

¹⁵Kiimaq tombutiip mong na ahap ahü loweatek hamlii tsabum kiimaq apang chang ahü hamlii tak kiimin apii ashe miishe mijaki.

¹⁶Kiimaq maiq ashi ra raq maiq ashi ra ka maiq raq atsat lo, riimakla apaiq tsai tsai chiiphai na atsaiki lo, riimakla maiq ashi ra raq maiq rii ka jaq maq sham raüla, apaiq ka ramiishi na saüli apii ashe miishe mijaki.

¹⁷Apaiq ashe kra tiisii ma, minsau ashii kau ngarai tiisii miitu wa na achag wabun kra tsoq chang. Raüta hamlii tak na thiichang. Raüta kriithaq na kham anye thiichang.

¹⁸Apha na maiq ju khum wa asii apii ahü kriiti raq hissop pekii nyamse kra toqkai chang. Raüta kra pekii nyam ka kham na tsam chang. Raüta tombutiip ka kham maq bat chang. Kiimaq tiip mong na phanrap hupsam thun sitlaq kra wiita phumram kham maq bat chang. Kiimaq tiip mong na maiq ümchuwa asi kriithun kunli dü na phumram kham maq bat chang. Kiimaq bomtsi anai ngoja na, maiq ümriiti khumwa pii mak asii sitiwe raq kra maiq rii shamtiwe riimakla, maiq maa na ajaq maq shamtiwe, riimakla maiq maakho na ajaq maq shamtiwe khum na phum ram kham maq bat chang.

¹⁹Kriimaq ranaiqtsam ngoja niishe kiimaq ramiishi she ngoja na, maiq akhum apii riimak asii sitiwe raq, akhum apii ashe sitiwe khum na phumram kham maq bat chang. Kiimaq ramiishi ngoja na, apaiq raq arewe jurwa akhu akhea thun nai akhum na kham maq ranap rashe dong na tiinyuk raüta, akhum tiisii wantaq we kra khum ka tiisii heke wan chang.

²⁰Juwa akhum ka apii ashe ma jakitlaq, kiimaq akhum ka tiisii mak maq sitlaq, kriiti ka ashe li miraq. Jamkhano ngukla akhum tiisii chang phumram kham maq akhum na bat mak dea. Apaiq raq TATIWE Tombutiip ka tiishe baiqto. Kra ningkhan apaiq ka Shiikeawe sengi nguta weadam mak she miraq.

²¹Namshiq raq ara thungtri ka pattup pat-sa lang wan ratlo. Jurwa arewe khum na phumram kham maq bat kuqtlaq, kriiwe riimin, apaiq düwa akhu akhea thun kra kham maq heraatlo. Kiimaq jurwa kra kham ka ajaq maq shamtlaq, kriiwe kiimin raji na saüli apaiq khum ka ashe apii misi.

²²Akhum ashe we raq jamlai phan hupsam wa ajaq ma shamtlaq, kriithun ka ashe apii she miraq. Kiimaq kriithun hupsam ka maiq jurwa ajaq maq than shamtlaq kriiwe kiimin raji na saüli ashe miraq.

Weawea 20

Kadesh Hong Na Mra Pintaq Thun Kra

(Ats 17.1-7)

¹Rawii phawan apha jipi lü na Israilnok ka Jin kumtsaiphii wang na Kadesh hong na saüto. Raüta tsangshiq piitiip ka kiijaq teito. Kiijaq Miriam ka tsaito. Raüta amaa ka lapto.

²Kiijaq tsangshiq piitiip teitaq ba niika kham ahü riito. Kra ningkhan mungmaiqse ka Mosheq nai Aron tro na riitamto.

³Raüta tsangshiq ka akha bot trangto: “Nashiq armin naphu nanobi Israilnok TATIWE Tombutiip rinkea na jiiimraitag ikhiisii jiiimrai haijaq khoti ahea riichang wa.

⁴Ümniiraq naishiq ka ara bintang jüngi mung arjaq jamlai nguto tsuqho laü? Arjaq naishiq ka nyamsekong rai chiimshi na mijiim rai laq ngutiisha tsuqho laü?

⁵Ümniiraq naishiq ka Ejip mung wa ara jamlai phan min dong man lot mak chang pinthum maiq chamchao chang hiq mung arjaq jaram wa tsuq wan laü? Arjaq bunwong min ahü, phupmup chong min ahü, spiqtsi ro min ahü, pomegrenet petsi ro min ahü. Kiimaq anyang chang khu akham dongdii min ahü!”

⁶Kiijiishe Mosheq nai Aron ka mungmaiqse phong wa tiisot wanto. Raüta Tombutiip kilam chong na chap wato. Raüta tsangnai ka hiq na bum rang bumkito. Kiimaq makse chat-hit TATIWE chhainyii liliim kra tsangshiq makki na chhai wanto.

⁷Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁸“Tongshong Tek kaü khaki na nyeakii tiithütlaq kra lam laq. Laüta ümnaq nai Aron raq mungmaiqse kunli ka adam na tiithung ronglaq. Kiijaq mungmaiqse tlotli makki na iniikiijaq longraq kaü jonghea kriima bomlaq. Raüla, kiiwa kham ka aphok alok mipphok. Akha kra longraq kaü mong wa ümniiraq kham ka mitiidong haü. Raüta mungmaiqse nai tsangshiq jam nyamsekong raq minyang.”

⁹Kiimaq Mosheq ka Tombutiip mong na wato. Raüta TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan kra nyeakii kra lam wato.

¹⁰Raüta apaiq nai Aron raq mungmaiqse kunli ka kiijaq longraq kaü khaki na tiithungto. Raüta Mosheq raq akha nguto, “Tairong laq, namshiq kiiqkhi sruriiitibi lei! Nainai raq namshiq miitu ara long raq mong arwa kham ka tiidongke chang shea miraq ngukai?”

¹¹Kra ngu raütiishe Mosheq raq anyeakii ka ra nü na do saq riito. Raüta kriimaq longraq na jangnai hot hot bukto. Kiimaq kham rai ashi ajongwiq kra longraq mong kiiwa phok saq li phok wanto. Kiimaq mungmaiqse kunli raq nai nyamsekong kunli raq kham ka nyangto.

¹²Shatmaq TATIWE raq Mosheq nai Aron ka sonto. Apaiq raq akha nguto, “Ümniiraq Ngi asii ningkun ka Israilnok makki na tiichhike wan miitu kamtsantsii hongli rüm maü dea kha maq, Ngi raq tsangshiq ma mikuqha nguta kiqkham kuqkang mung kriijaq ümniiraq tsangshiq ka shea wan lot maü she mirhäü.”

¹³Ara mra pintaq arka Meriba hiq maq pinto. Kriiba maq Israilnok raq TATIWE ngeng ma bottrangto. Kiimaq kiijaq apaiq raq tsangshiq ma apaiq ka asii nguta tiichhi kuqto.

Edom Mung Hokhamwe Raq Israilnok Tiiwa Mak Riito

¹⁴Mosheq raq Kadesh wang maq Edom mung hokhamwe phana tsasoqti tiiwato kiimaq tsangshiq raq akha chongto, “Ara tsütsa arka ümpu ümno Israilnok maiq phan thun raq atiichong wan. Ümniiraq naishiq chamchao wankai thun kra asap häü.

¹⁵Naititiim ka Ejip mung na jamkho laü hotaq, raüta kra mung na naishiq ka rawii luhea sikai. Ejip mungti raq naititiim pat na kai tiichamchao wanto. Kiimaq naishiq min tiicham chao wanto.

¹⁶Kiimaq naishiq ka TATIWE man na khрум jaü hoqtrangkai. Apaiq raq naishiq hotrang ka taito. Raüta naishiq khрумti rase ashi tiikito. Apaiq raq naishiq ka Ejip mung wa tsuq wanto. Ümchäü naishiq ka Kadesh wang na. Üm mung hiqrai tho chela na.

¹⁷Mangchan laüta naishiq ka üm mung lam maq leawan miitu aming kuqlaq. Naishiq nai naishiq nyamse kong thun ka lam jong phan phan li miwahai. Lamphai ka jinkimai. Riimakla üm wak ram thun na riimakla üm spiqtsi ro thun niimin ji maq niki mai. Kiimaq naishiq raq üm khappong thun wiimin kham ka nyang wan mai. Naishiq ka mangjong maiqse lamjong kra phan phan li üm mung wiilü miwa wan hai. Lamphai ka jinki mai.”

¹⁸Shatmaq Edomnok raq treto, “Naishiq raq namshiq ka nai mung lam maq tlea wan mai! Kiimaq namshiq ka naimung lam maq laü wan han la, naishiq raq namshiq ka akhat mirki hai.”

¹⁹Kiijiishe Israilnok raq nguto, “Naishiq ka mangjong lam kra phan phan li miwa hai. Kiimaq naishiq raq kiimaq naishiq nyamse kong raq namshiq kham chum wa ümkhii miwa kham nyang wan haijiila, kra miitu naishiq raq ari mikuq kai. Naishiq ka lamjong phan phan lea wan miituli chongtiikai.”

²⁰Shatmaq Edomnok raq hali tre nongto, “Naishiq raq tiiwa mai!” Krai mren tsangshiq ka phenlabi pahea sheaho raüta Israilnok khatkai kihoto.

²¹Edomnok raq Israilnok ka tsang mung lam maq tiiwa mak kha miishe, Israilnok ka lam ahin nü miishe wawanto.

Aron Tsaito

²²Israilnok ka Kadesh wang maq laü wanto. Raüta Hor pum wang niishe saüto.

²³Kriika Edom mung hiq rai na. Kiijaq TATIWE raq Mosheq nai Aron ma nguto,

²⁴“Aron ka Ngi raq Israilnok ma mung ashi mikuqha nguta kiq kham kuq kang kiijaq saü wa lot mak. Apaiq ka atsai she miraq. Jamkhano ngukla namnai wiita Meriba wang maq ikiq khiilan.

²⁵Aron nai ase Eleajar ka Hor pum na shea wanlaq.

²⁶Laüta kiijaq Aron ramwe rohun samtong jong thun ka chhut baiq laq. Laüta ase Eleajar ma tiisam kuqlaq. Aron ka kiijiishe mitsai.”

²⁷TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan Mosheq raq jaq ka shamto. Tsangshiq ka mungmaiqse makki na Hor pum na wawanto.

²⁸Kiimaq Mosheq raq Aron dü wa ramwe rohun thun ka chhutto. Raüta kriithun miirii ka Eleajar miishe tiisam kuqto. Kiijaq kra pum khuthaq na Aron ka tsaito. Kiimaq Mosheq nai Eleajar ka pumji niishe sat kito.

²⁹Mungmaiqse tlotli raq Aron ka tsaikito she nguta tsütsa ka sapto. Kiimaq tsangshiq tlotli raq Aron majo ka raroqtsam hoqto.

Weawea 21

Kanannok Khat Raüta Tangto

¹Ümtiikiiwa Arad chela na siti Kanan mung hokhamwe raq Israilnok ka Atharim hiq lam maq watlo nguta tsütsa ka taitaq, apaiq raq tsangshiq ka khatto. Raüta maiq wiijam ka shumwi ma lap wanto.

²Kiijiishe Israilnok raq TATIWE ma sinkham akha tiitumto: “Ümniiraq naishiq ma arnok ara tiitang kuq haüla, naishiq raq tsangshiq nok nai tsangshiqnok chela thun ka ümniima jai na bomchan shun mai maq kunli mikiinong kuqhai.”

³Kiimaq TATIWE raq tsangshiq achu jaü ka taito. Raüta tsangshiq ka khrum kuqto kiimaq Kanannok ka tiitang kuqto. Krai mren Israilnok raq Kanannok ka miq chup jiiq baiqto. Kiimaq tsangshiq chela thun kiimin wiita tiithen baiqto. Raüta kra hiq ka Horma nguta mangto.

Miiki Ngam Maq Atiiq Paü Sumla

⁴Israilnok ka Hor Pum maq tiido wan raüta, Akaba Khamjong Nong chum lam nü niishe wawanto. Kriika Edom mung kra shüp wan wawanto. Shatmaq mungmaiqse raq lam na alaü wan lam maq athenge atsutsa she riiwanto.

⁵Raüta Shiikeawe ngeng nai Mosheq ngeng bom bomto. Tsangshiq raq akha bottrangto, “Ümniiraq naishiq ka Ejip mung wa tsuq wan laüta ara bintang jüngi kumtsaiphii mung na jaram wa tiitsai tlaü? Arjaq aphaq asea chang min ahü. Anyang chang kham min ahü? Naishiq ka ara aphaq asea chang min riimak manna ariiraq achok she!”

⁶Kiijiishe TATIWE raq paü alai henghea phan ka tsangshiq phana pahea tiikito. Kiimaq Israilnok maiq pahea paüraq kaq raüta jiiimto.

⁷Kiijiishe mungmaiqse ka Mosheq phana wato. Raüta akha nguto, “Naishiq raq TATIWE ma nai ümniima bom abi bomlaita ngarai tangkai. Ümchäu min TATIWE jaq paü kong ara lambaiq laq nguta achu jaülaq.” Krai mren Mosheq raq Mungmaiqse miitu achu jaüto.

⁸Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma miiki ngam maq paü sumla ashi tiiqraq. Laüta kra sumla ka lükii ashi na tsomlaq. Kiimaq juwa paü raq thaütlaq, kriiti raq kra lükii na atsom paü sumla kra miliilaq. Raüla atsi ka ahea mirki nguta chongto.

⁹Krai mren, Mosheq raq miiki ngam maq paü sumla ashi tiiqto. Raüta kra paü sumla ka lükii na tsomto. Kiimaq juwa paü raq thaütlaq kriiti raq kra paü sumla kra liitlo. Raüta atsi ka heakitlo.

Hor Pum Maq Riita Mob Mung Hiqthung Tan Na

¹⁰Israilnok ka kriimaq laü wan raüta Oboth hiq na piitiip tei wanto.

¹¹Kriimaq laü wan raüta, tsangshiq ka Mobnok mung hiq rai maq shedong nü na kumtsaiphii hiq wang na Abarim hiqshong ram na tsangshiq piitiip ka teito.

¹²Kriimiishe tsangshiq piitiip ka Jered tan niishe teito.

¹³Kriimahali wawan nong raüta, Arnon Rai maq shekhu siim na, Amoraqnok hiq rai na saüli bintang jüngi wang bin kiijaq tsangshiq piitiip ka teito. (Arnon rai ka Mobnok mung nai Amoraq mung hiq trai na.)

¹⁴Arningkhan, TATIWE *Rekhat Thun Lakdap* na chongtlo “...Waheb chela ka Supha wang na, kiimaq hiq thung tan thun kra; Arnon Rai kra,

¹⁵kiimaq hiq thung tan na sat hotlaq lam hong thun kra Ar chela na saüli kiimaq Mob mung hiq rai nü na saüli.”

¹⁶Kriimiishe tsangshiq ka hiq bashi Khappong thun ngutlaq kiina laü wanto. Kiijaq TATIWE raq Mosheq ma akha ngutlo, “Mungmaiqse ka adam na triitamlaq. Ngi raq tsangshiq ma kham mikuqha.”

¹⁷Kra akhing na Israilnok raq ara shingeto: “Khappong thun lei, namshiq kham ka tiidong ronglaq. Kra riihanla naishiq raq namshiq ka ashi ange mitao wankai.

¹⁸Hokham setiim raq athu khappong thun lei, kiimaq mungtubi raq athu thun, mungpeng chang hokham chongwai kii maq athu, kiimaq hokhambi raq nyeakii maq athu.” Tsangshiq ka bintang jüngi wang kriimaq Mattana hiq na laü wanto.

¹⁹Kiimaq tsangshiq ka Nahaliel hiq niishe laü wanto. Kiimaq Nahaliel hiq maq Bamoth niishe laü wanto.

²⁰Kiimaq Bamoth hiq maq Mob mung hiq rai hiq thung tan niishe wawanto. Arka Pisga Pumji na. Armaq bintang jüngi kumtsaiphii wang ka khariire na ra shii ra liithü raüta wa wanto.

Sihon Hokhamwe Nai Og Hokhamwe Khat Raüta Tangto

(Tri 2.26—3.11)

²¹Kiitiikaq Israilnok raq tsasoqti maiq tiiwa raüta Amoraiqnok hokhamwe Sihon ma akha tiichong wato:

²²“Naishiq ka ümmung lam maq laü wan phai. Naishiq nai naishiq nyamse kong raq lamphai jinki mai. Kiimaq namshiq wak ajam riimakla spiqro niimin ji maq niki mai. Kiimaq namshiq khappong thun wiimin kham ka nyang mai. Naishiq ka ümmung ara milea wan hai shaq wiiwii mung lam jong kra phan phan li miwa wan hai.”

²³Shatmaq Sihon raq Israilnok ka tsang mung lam maq tiiwa mak riito. Apaiq raq asengi mungmaiqse ka shunto. Raüta kra bintang jüngi wang na Jahaj hiq na tsangshiq khatkai asengi phenlabi tsuqho raüta kihoto kiimaq Israilnok ka khatto.

²⁴Shatmaq Israilnok raq renok ka khatto raüta pahea jiipto kiimaq tsang mung ka Arnon Rai maq riita Jabok Rai maq shekhu nü nü kiina saüli, kriika Ammonaiqnok mung na saüli jiiwanto. Jamkhano ngukla Ammonaiq mung hiq rai ka theptheperuk wshaü raüta tiiwong shat riito.

²⁵Kra ningkhan Israilnok raq Ammoraiqnok chela thun ka tlotli khat raüta jiiwanto. Heshbon chela nai kra chela tro binjü wa chela thun ka kun kun khat raüta jiiwanto. Raüta tsangshiq ka kra chela thun niishe shong wanto.

²⁶Heshbon chela ka Amoraiqnok hokhamwe Sihon chela nyungchong. Apaiq raq man niiwa Mob mung hokham wechü we kra riikhatto. Raüta Mob hokhamwe hiq ka wiita tlotli Arnon Rai na saüli khat raüta jiiwanto.

²⁷Arningkhan na shiwebi raq akha shito, “Heshbon chela na warong ra, Sihon hokhamwe chela na! Naishiq raq ara chela ka arun arbaiq wa thongshi haihun raüta atiihea wan chhiro tiikai.

²⁸Man na ara Heshbon chela armaq, Sihon phenlabi thun ka waniitu ikha rekhatkai wawanto; Raüta tsangshiq raq Mob mung wa Ar chela ka khat raüta tiithen baiqto Kiimaq Arnon rai jükhü nü wang kin thun phaqbaiqto.

²⁹Mob mungti lei, phiiptsi chang jo namshiq ma! Khemosh phra shomnoqtinok lei thenki lan she jo! Namshiq phra kaü raq namshiq ka munglu wanshanok miishe tiijato, Kiimaq jechakre ka Amoraiaq hokhamwe shumwi kong ma tiija baiqto.

³⁰Shatmaq ümchaü tsangshiq saüsetiim ka wiita she jiiqbaiqto, Heshbon chela maq riita Dibon chela na saüli, Kiimaq Nashim chela maq riita Nophan chela na saüli, Medeba hiq tho na saüli tiithen baiqto.”

³¹Krai mren Israilnok ka Amoraiaqnok mung niishe shong wanto.

³²Kiimaq Mosheq raq siwebi ka Jajer chela khat wan chang lam kra siwa tiiwato. Israilnok raq kra chela ka khatto. Raüta jiiwanto. Kiimaq kra tro wa chela thun kra jiiwanto. Kiimaq kiijaq siti Amoraiaqnok ka wiita jobaiqto.

³³Kra raütiishe Israilnok ka Bashan mung nü na wawanto. Kiimaq Bashan hokhamwe Og ka asengi phenlabi sheaho raüta Edrel chela khat kai kito.

³⁴Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Apaiq ma naq haikiq. Ngi raq ümniima apaiq ka, asenginok tlotli, kiimaq apaiq mungtan kra wiita mitiitang kang. Ümniiraq Sihon hokhamwe Heshbon chela pengtiwe ka jamkho riilaü, ikha apaiq kiimin kiikhiisii tiibiilaq.”

³⁵Krai mren, Israilnok raq Og hokhamwe, asetiim, kiimaq asengi thun thumthum, weshi min atra tiichong mak jiiqbaiqto. Raüta tsangshiq raq amungtan kra jiiwanto.

Weawea 22

Mob Mung Hokhamwe Raq Balaam Tiihea Wato

¹Israilnok ka laü wanto. Raüta tsangshiq lamjap piitiip ka Mob mung hiq thung tan na, Jordan rai maq shedong nü na kiimaq Jeriko chela maq khariire na teito.

²Ümtiikiiwa Mob mung hokhamwe Jippor se Balak raq Israilnok raq Amoraiaq mungti ka jamkho riita kiimaq kiijaq Israilnok ka maiq ümchuwa kra tsütsa ka taito.

³Raüta apaiq nai asengi mungmaiqse tlotli ka phiip raq tsaito.

⁴Mobnok raq Midiannok welabi ma akha nguto, “Arnok maiq atinkhan pahea ara riika, nashiq tro wa phanrap ka minsäu pongwe raq nyiim lung rü wa jaqloli tiisiirai phaqtlaq ikhiishe mishthen baiq.” Kra ningkhan Hokhamwe Balak raq,

⁵Beor se Balaam kra heawatibi maiq tiiwato. Apaiq ka Amaw mung na Euphretis Rai tho na Pethor hiq na riito. Tsangshiq raq apaiq ma Balak hokham we bom ka

akha chongto: “Ngi raq ümniima ara bom tiitai rotiikang, Ejip mung wa awa maiq mung ashi saü wato. Kra mungti maiq phong ka barap binrii niishe nyam wanto. Kiimaq tsangshiq raq naimung ara jiiwan tantlo.

⁶Tsangshiq ka naishiq thaq na achan pahea. Kra ningkhan, mangchan laüta ümniika ana kira. Laüta tsangshiq khuthaq na ngi miitu man sonlaq. Jursap kra nguraü ka naishiq raq tsangshiq ka khat laita mitanghai min lo riila. Laita tsangshiq ka naimung wa mijobaiq lot hai minlo riijiiq. Ngi raq asapha, ümtiikiiwa ümniiraq maiq ma ramram kuq tlaü, raüla maiq raq achu shiiman laptlo. Kiimaq ümtiikiiwa ümniiraq maiq ka ason riitlaü, haüla kriiti ma manson tiini kitlo.”

⁷Krai mren Mob mung welabi nai Midian mung welabi raq manson jaq maq kra howan raüta, Balaam phana wawanto. Kiimaq Balak raq tsütsa tiichong wantaq kra tiitaito.

⁸Kiijishe Balaam raq tsangshiq ma nguto, “Ümchaü rawa ka ajili jap ronglaq. Anaptiq TATIWE raq ngi ma jamlai wa chongjiiq kra namshiq ma mitaikang.” Krai mren Mob mungti welabi ka Balaam rai japtlo.

⁹Shiikeawe ka Balaam phana kito raüta bom ka akha waito, “Ümniirai sitlaq maiq thun arka junok wa?”

¹⁰Apaiq raq treto, “Mob mung Hokhamwe raq tsangshiq ka iphana

¹¹Ejip mung wa awa maiq phong raq Mob mung ka tlotli nyam wanto nguta tiichong wa tiiwato. Apaiq ngi nang nga tsangshiq ka sonlaq, apaiq raq tsangshiq ka khat raüta tang ma kiimaq tsangshiq ka jobaiq ma nguwa.”

¹²Kiijishe Shiikeawe raq Balaam ma nguto, “Ümniika arwetiim rai naqki damkiq. Kiimaq Israilnok ma man naq sonkiq. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Ngi raq ashiimanke wishe.”

¹³Kriimaq napjai na Balaam ka Balak kiimwebi phana kito raüta nguto, “Namshiq ka jam niili jangho ronglaq. TATIWE raq ngi ka namshiq rai tiikidam mak tiwinhoto.”

¹⁴Krai mren, tsangshiq ka Balak phana janghoto. Raüta apaiq ma Balaam ka tsangshiq rai kidam mang nguhoto nguta chonghoto.

¹⁵Kiijishe Balak raq welabi ka maiq apashe tiywa nongto. Tsangshiq ka kongkhu lak na wataq kriithaq na ajong alabi she tiiwato.

¹⁶Tsangshiq ka Balaam phana wato. Raüta apaiq ma Balak tsütsa atiichong wan ka akha chongto: “Mangchan laüta ümniika ngi phana kai ma naq damkiq!

¹⁷Ngi raq ümniima tiibomhü poksi chamtraq mikuq kang. Kiimaq ümniiraq achong chong ngi raq miklo kang. Mangchan laüta kira. Laüta arnok ara ngi miitu sonlaq.”

¹⁸Shatmaq Balaam raq treto, “Balak raq ngi ma ahokham jam na sitlaq kiiwa kampho nai chaq ka wiita kuq raümin, ngi raq TATIWE i Shiikeawe aming ka jaqsham aranse niili jiimin tlea lot mang.

¹⁹Li jiimin, kongkhu watibi raq ngi rai rawashi jap damtaq kiikha hali, namshiq min ümchaü rawa ka jap ronglaq. Kiimaq ngi riimin, TATIWE raq ngi ma bom anye chongke chang asi sha ahü wa kra tho hepha shaq.”

²⁰Kra rawa Shiikeawe ka Balaam phana kito. Raüta akha nguto, “Arwetiim ka ümnaq heawa nong nguta wataq jiika, tiije laüta tsangshiq rai kidam laq. Shatmaq tiina Ngi raq jamlai wa chongtiikang kriili misham haü.”

²¹Krai mren, napjai ranap na Balaam raq akumtoq kaü raikhü na chao raüta Mob mungti welabi krai kiho damto.

Balaam Nai Akumtoq Kaü

²²Shiikeawe ka Balaam kaihokha na akhiq riito. Kriikha na Balaam ka kumtoq kaü raikhü na nga raüta ajaqshi se wenai krai adam na lam na akai rai riito. Kiijiishe TATIWE rase ka apaiq kai chang lam kra shangkai lam na chapkito.

²³Ümtiikiiwa kumtoq kaü raq rase ka kiijaq nepja doraü achap raü kra chhitaq, kumtoq kaü ka wak ram nü na kihoto. Balaam raq kumtoq kaü ka pekii maq bukto. Raüta lam nü kiinahali shea wanto.

²⁴Kiijiishe rase ka lamtsase ba, lam ka siimko nai ri na spiqtsi ro asi kiimaq siimhap ri na longmaq aruk ba kiijiishe chapkito.

²⁵Ümtiikiiwa kumtoq kaü raq rase ka chhitaq, apaiq ka longkhetuk siim kiiniishe tiisot wanto. Raüta Balaam hokpe ka longkhetuk kiijaq tiichop thaüto. Kiijiishe Balaam raq kumtoq kaü ka thongshi ri hali pekii maq riihot bukto.

²⁶Jangshiri hali rase ka sinkhu nü na kiho nongto. Raüta apaiq ka lam tsahea ba siimkonai wiita na aleaho chang ahü ba kiijiishe chapkito.

²⁷Ara akhing niika, ümtiikiiwa kumtoq kaü raq rase ka chhitaq, apaiq ka abum she riikito. Balaam ka atsan khiq ninlot mak she riito. Kriikha na apaiq raq kumtoq kaü ka apekii maq hot hot she buk hoto.

²⁸Kiijiishe TATIWE raq kumtoq kaü ma abom miitu ningkun she kuqto. Krai mren apaiq raq Balaam ma nguto, “Ngi raq ümniima jamlai wa tiibi kang? Ümniiraq ngi ka jangtsam she jam nguto buk laü?”

²⁹Balaam raq treto, “Ümniiraq ngi ka angiwe ma tiijaho laü kata! Ijaq na nepja asi nguraü jaq, ümniika ase baiqwi she mirha wa.”

³⁰Kiijiishe kumtoq kaü raq treto, “Ngi ka üm rilung pattup irai khü na chao laüta khumsiq tlaü kra kaüli riimak sha? Ngi raq ümniika jangshi ra akha niqsiq kang sha? “Riimaüdea,” nguta apaiq raq treto.

³¹Kiijiishe TATIWE raq Balaam ma kiijaq rase nepja sham raü chaptlaq kra tiichhi kuqto. Kiimaq Balaam ka hiq na akap nü na bumsaq she bum kito.

³²Rase raq apaiq ma akhiishe shiitepto, “Ümniiraq üm kumtoq kaü ka jangtsam jam nguto tsat laü? Ngi ka ümlam tangbaiq kai akiha. Jamkhano ngukla ümniika ana kimaü chang kitlaü.

³³Shatmaq ümkumtoq kaü raq ngi chhi raüta lamkii nü na laktsam kihoto. Kra riimak nguraü ka, ngi raq ümniika mitsat baiqha wa. Lata kumtoq kaü ka mitiiwong kuqha wa.”

³⁴Kiijiishe Balaam raq treto, “Ngi raq ngarai tangkang. Ngi raq ümniika ngi shangkai lam na chapki laü nguta sap mang dea riikang. Shatmaq ümchaü ümniinga ngi kiina kai ka ajiq ngutlaü jiila, ngi ka jam niili mijang wanha.”

³⁵Shatmaq rase raq nguto, “Arwetiim rai kilaq, shatmaq Ngi raq jamlai wa chongtiikang kriili mingü haü.” Krai mren, Balaam ka tsangshiq rai kiho ruq li kiho damto.

Balak Raq Balaam Taoto

³⁶Ümtiikiiwa Balak raq Balaam ka kitlo nguta taitaq, apaiq ka Balaam humkai Ar chela na kihoto. Kra chela ka Arnon Rai kii na Mob mung hiq rai na riito.

³⁷Balak raq apaiq ma nguto, “Ngi raq ümnaq tiieha wa apha lak tiwa phata jamto kimaü riilaü? Ngi raq ümniima poksi hongli kuqlot mak mirsham ngutiisha tiima laü?”

³⁸Kiijiishe Balaam raq treto, “Ngi ka saüki kang ahata. Kimang ri riimak? Shatmaq ümchaü, ijaq na jam ningkun wa asi? Ngi riika Shiikeawe raq ngi ma jamlai wa thaütlaq kriili michongha.”

³⁹Kiimaq Balaam ka Balak rai Hujoth chela na wawanto.

⁴⁰Kiijaq Balak raq minsäü nai skukong tato. Raüta ngam wiijam ka Balaam ma kuqto. Kiimaq welabi apaiq rai sitibi kriima kuqto.

Balaam Raq Apha Riisham Bomchong

⁴¹Kriimaq napjai ranap niishe Balak raq Balaam ka diiluwig Bamoth Baal kin na shea wanto. Kriiba maq Balaam raq Israilnok ka khoko chhilot-li chang ba kiina shea wanto.

Weawea 23

¹Apaiq raq Balak ma chongto, “Ngi ma arjaq berong-wacha miishi hailaq. Kiimaq ngi ma minsäü pongwetiim miishi kiimaq sku pongresetiim miishi lam wanlaq.”

²Kra chongtaq kra phan phan Balak raq kloto. Kiimaq apaiq nai Balaam raq berong-wacha aweatek na minsäü pongwe kiimaq sku pongse achhuq chhuq tato.

³Raütiishe Balaam raq Balak ma nguto, “Ümniika ara chaqtlüi-honglu ümniiraq kuqläü arjiili chapli laq. TATIWE ka ngi rai mirhumki sha riihumki mak wa, ini kiina walata liiwapha. Apaiq raq ngi ma jamlai wa tiichhi kuq jiiq kra ümniima michong kang.” Krai mren apaiq laqlaqse hiqlam ashi kriithaq kiina wawanto.

⁴Kiimaq Shiikeawe ka apaiq rai riihumto. Balaam raq apaiq ma nguto, “Ngi raq berong-wacha miishi haikang. Lata berong-wacha loweatek na minsäü pongwe ashi sku pongse ashishi honglu na takang.”

⁵Kiijiishe TATIWE raq Balaam ma jamlai bom chong chang wa kra chongkuqto. Raüta apaiq ka Balak phana hali apaiq tsütsa kra tiichongkai tiijang hoto.

⁶Krai mren apaiq ka janghoto. Kiimaq Balak ka apaiq raq chaqtlüi-honglu kuqtaq kiijaq Mob mungti welabi tlotli rai adam chap shat li lohoto.

⁷Balaam raq akha riisham bom chongto: “Balak Mob mung hokhamwe raq ngi shea wato Siria mung wa, shedong mung pum tonglong hiq wa. ‘Kira laüta ngi miitu chonglaq,’ nguta apaiq raq nguto. ‘Laüta Israilnok mung thaq na mansonlaq’

⁸Ngi raq jamkho mison Shiikeawe raq son mak wa, Riimakla chongthum she nguta jamkho mingu TATIWE raq ngohü maq?

⁹Diiluheä longraq khu maq ngi raq tsangshiq chhitiikang; Ngi raq tsangshiq ka kin thun maq liitiikang. Tsangshiq ka maiq mung ashi tsangshiq hon hon li siti; Tsangshiq raq asap tsangshiq ka nanok mung ahin thun thaq na shiiman mung.

¹⁰Israil säuse phan ka botkhulai ikha- Tsangshiq ka awealot mai pahea. Irilung ka Shiikeawe sengi ashi ikha tiisungpha; Ngi ka hansang maq kechu maiqse tsai tsaipha.”

¹¹Kiijiishe Balak raq Balaam ma nguto, “Ümniiraq ngi ka jamkhiishe wa riiläü? Ngi raq ümniika arjaq ijaqtinok kra son miitu shea wakang. Shatmaq ümniiriika tsangshiq ma ram khoti ram kuq läü.”

¹²Apaiq raq tretto, “Ngi riika TATIWE raq ngi ma jamlai wa tiichongtlaq kriili michongha.”

Balaam Raq Thongnai Ngoja Riisham Bom Chongto

¹³Kiijiishe Balak raq Balaam ma nguto, “Wara ngi rai hiq ba bashi niishe. Kriiba miika Israilnok ka wiijam li she michhi häü. Kriiba maq tsangshiq ka ngi miitu sonlaq.”

¹⁴Apaiq raq Balaam ka Pisga pum khupong na Jophim wak ram niishe shea wanto. Kriiba niimin apaiq raq berong-wacha ka miishi haito. Raüta berong-

wacha aweatek na minsäü pongwe nai sku pongse ka achhuqchhuq honglu na tato.

¹⁵Balaam raq Balak ma nguto, “Ümniika ara chaqtlii-honglu ümniiraq kuqläü arjiili chapli laq. Kiimaq ngi ka Shiikeawe rai iniikiijaq riihum wa pha.”

¹⁶Kiimaq TATIWE ka Balaam rai riihumto. Raüta apaiq raq jamlai bom chong chang wa kra chong kuqto. Raüta apaiq ka Balak phana apaiq tsütsa kra tiichongkai tiijang kinongto.

¹⁷Kiimaq apaiq ka jangho nongto. Raüta apaiq raq Balak ka chaqtlii-honglu kuqtaq kriijaq Mob mungti welabi rai chapshat li lohoto. Balak raq apaiq ma TATIWE raq jamlai wa nguta kra waito.

¹⁸Kiimaq Balaam raq riisham bom ka akha chongto: “Wara, Jippor se Balak lei, Laüta ngi raq jamlai wa chongtiikang ara tailaq.

¹⁹Shiikeawe ka maiq ikha riimak, arot chong ma; Apaiq ka maiqse ri riimak, atsantsii klai ma. Apaiq raq jamlai kiiq wa khamtlaq, apaiq raq klotlo; Apaiq raq bomtlo, kra sham kuqto.

²⁰Ngi ma ramkuqlaq nguta tsii chongto, Kiimaq Shiikeawe raq shiiman keje ka, Ngi raq tiijanglot mang.

²¹Ngi raq Israilnok rawiichii rilung chhikang she Apaiq miitu kaükhea la-nyea ahü, riimakla chamchao ahü miraq. TATIWE tsangshiq Shiikeawe ka tsangshiq rai; Tsangshiq raq lachong dok dok apaiq ka tsangshiq Shiikeawe ngutlo.

²²Shiikeawe raq tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wanto; Apaiq ka tsangshiq tiiwongke rum wa minsäü pongwe ikha maiq thaütlo.

²³Mintin riimin, awuq raü min, Israil mung thaq na tailot mak. Ümchäü maiqse raq Israilnok miitu akha mingü, ‘Liironglaq Shiikeawe raq jamlai wa shamtaq kra!’

²⁴Israil mung ka honghea pinthum hangsikaü ikha; Apaiq raq ngam ka bunlak buncha chaibaiq hü maq, raüta pha q baiq hü maq sanglili bum mak, Apaiq raq kaqtaq thun tiijai thun ka mishup nyang shaq wiiwii, sanglili bum mak.”

²⁵Kiijiishe Balak raq Balaam ma nguto, “Ümniiraq Israilnok ka son maü ngiimki laü. Riikaüli jiimin, tsangshiq ka ramkham maq naq tiibokkiq!”

²⁶Kiijiishe Balaam raq treto, “Ngi raq ümniima chongkang ihata, ngi riika TATIWE raq ngi ma jamlai wa chongtaq kriili mishamha nguta?”

Balaam Raq Laktsam Ngoja Riisham Bom Chongto

²⁷Kiijiishe Balak raq nguto, “Ikhla ngi rai wara. Ngi raq ümniika hiq bahin niishe shea wan pha. Jursap tsangshiq ka ümniima Shiikeawe raq kriiba maq ngi miitu mitiison wa riila.”

²⁸Kra ningkhan, apaiq raq Balaam ka Peor pum khuthaq na kumtsaiphii wang tiichhi rashra kiiniishe shea wanto.

²⁹Balaam raq apaiq ma nguto, “Ngi miitu arjaq berong-wacha miishi hailaq. Laüta minsäü pongwe miishi kiimaq sku pongresetiim miishi lamki kiq.”

³⁰Balak riimin apaiq ma jamkho chongtaq kra phan phan kloto. Raüta berong-wacha aweatek na minsäü pongwe ashi kiimaq skupongrese ashi honglu na tato.

Weawea 24

¹Kra lak niika TATIWE raq apaiq nangnga Israilnok ka shiiman ke raa dongdii nguta thaütlo nguta Balaam riimin asap wishe riito. Kra ningkhan apaiq raq kongkhu lak na kiikha lang liimak she riito. Apaiq ka kumtsaiphii wang nü nü kiina liito.

²Kiimaq Israilnok ka aphan aphan maq piitiip thun hai raüta sitlaq kra chhito. Kriimaq Shiikeawe wenyi raq apaiq ka wiita rom wanto.

³Kiimaq apaiq raq ara riisham bom ara chongto: “Beor se Balaam raq achong riisham bomtsi, Maiqwe ashi raq raq khangriri hea chhitlo,

⁴Jurwa mitailot Shiikeawe raq ngutlaq kra. Ngi raq riisham mak ma tiqtiq liilata chhi tiikang Ningkun Ajong Shiikeawe raq shammi mak maq atiichhikuq.

⁵Israilnok tombutiip thun ka kai tsomhea,

⁶Taitsiro pahea alen alen acham ikha Riimakla jürai kii na sonruk thun na achhi ikha, Alo pero TATIWE raq achhi ikha Riimakla maisak pero khamchum kii na ikha.

⁷Tsangshiq ma ra chamtraq mijun kuq Raüta alai thun ka kham chamtraq Wak ram thun michhi jang. Tsang hokhamwe ka Agag thaq na ajong miraq, Kiimaq apaiq mungtan ka Luhea na misäü wan kiimaq jonghea mijong wan.

⁸Shiikeawe raq tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wanto; Apaiq raq tsangshiq re ka rum wa Minsäü pongwe ikha thaükuqtlo. Tsangshiq raq tsang jaqtinok thun pha q wanto, Tsang rok tsang rii tiibun wanto, Tsang liqsin thun tiibun baiqto.

⁹Armung ka hangsi kaü honghea ikha; Ümtiikiiwa apaiq akon sea bumtlaq, Jurmin tiisamki kham mak. Jurwa Israilnok ma ram ram kuqtaq, Kriiti ma achu shiiman miraq, Kiimaq jurwa Israilnok ma manson tlaq, Kriiti raq manson milap.”

¹⁰Balak ka atsan khiq tsi ma ajaq tham tiitam saq raüta Balaam ma nguto, “Ngi raq ümniika ijaqtinok sonlaq nguta tiieha kang. Shatmaq ümniiraq ümchaü jangtsam she tsangshiq ma ram kham khoti tiibok kuqlaü.

¹¹Ümchaü min ümjam na wa wanlaq! Ngi raq ümniima poksi mikuqha nguta kiqkham kuqkang. Shatmaq TATIWE raq ümniima poksi ka tiikuq mak she shiikhing baiqto.”

¹²Kiijiishe Balaam raq treto, “Ngi raq ümkiimwetiim ngi tiihea wati ma

¹³ümniiraq ngi ma üm hokham jam wa kampho nai chaq tum kiiwa wiita kuq haü jiimin, ngi raq TATIWE kiq khü lata, itsii tsii maq jamlai min klo lot mang nguta tiichong hokang ihata. Ngi riika TATIWE raq jamlai wa tiichongtlaq kriili michongha.”

Balaam Raq Balak Ma Atiisup Riisham Bomchong

¹⁴Kiijiishe Balaam raq Balak ma nguto, “Ümchaü ngi ka inok ita phana wa wan she. Shatmaq ngi miwa wanha shaq na, ngi raq rawiichiji na Israilnok raq ümsenginok ma jamlai wa miraq kra, ümniima honlam bom chong kuq pha.”

¹⁵Raüta apaiq raq ara riisham bom chongto: “Beor se Balaam raq achong riisham bom, khangriri hea chhitiwe bomtsi,

¹⁶Jurwa Shiikeawe bom kra taitlaq Raüta Ratsan Mong Na Sitiwe raq akuq pha qchi laptla. Ngi raq riisham mak maq tiqtqi liilata chhitiikang Ningkun Ajong Shiikeawe raq riisham makchhi akuq.

¹⁷Ngi raq rawiichii akhing chhitiikang, Kiimaq Israilnok mung kra chhitiikang. Hokham weshi, raiqsaiq ikha chhai hea, Kra mung na midong. Komet raiqsaiq po ikha apaiq ka Israil mung wa midong. Apaiq raq Mob mungti welabi thun mibuk. Kiimaq Seth mungti tlotli mitiiq baiq.

¹⁸Apaiq raq ajaqtinok ka Edom mung na mitang Kiimaq tsang mung ka atachong ma mitiija, Israilnok raq renok ka tang wan ruqli miraq.

¹⁹Israilnok raq tsangshiq ka hok maq nishishi mini wan Raüta aso atiichong kiimin tiisii rai mijiip baiq.”

²⁰Kiitiikaq Balaam raq riisham mak maq Amalakaiq mung ka chhito raüta riisham bom akha chongto: “Amalakaiq mung ka maiq mung thun wiita thaq na ningkun ajong pinthum, Shatmaq atiisup na pattup pat-sa chongthum mija wan.”

²¹Apaiq riisham mak maq Kenaiq phan mung miitu chhito raüta ara riisham bom chongto: “Ümnaq shongtlaü hiq ka re raq khat lot mak. Longraq khu na wushi chü ahai ikha.

²²Shatmaq namshiq Kenaiq mung ka mitiithenbaiq Ümtiikiwa Asiria mung raq namshiq ka Shumwi kong ma tsuq wantlaq akhing na.”

²³Balaam raq ara riisham bom chongto: “Ara shekhu nü mung na thungtlaq ara junok wa?

²⁴Alongkaiti ka Saipras mung wa khamjong lam maq sangpho lai maq miki; Tsangshiq raq Asiria mung nai Ebar mung ka mitang wan, Shatmaq tsangshiq ka, maiqmii akhing na Pattup pat-sa miitu mithumki.”

²⁵Raüta Balaam ka tijeto raüta ahiq niishe jang wanto. Kiimaq Balak kiimin aji jai niishe wa wanto.

Weawea 25

Israilnok Peor Hiq Na

¹Ümtiikiiwa Israilnok ka Akasia tan na piitiip hai raüta sitaq, maiqwere ka kiijaq siti Mob mungti sheare rai haingahoto.

²Ara jechak nyungre raq tsangshiq ka tsangshiqnok raq Mob phra shomnoq poi ma ataa ngam kra phaqsea dam miitu tiheato. Israilnok raq kra thatsang poi phaqsea kra lomdamto kiimaq Peor hiq wa Baal phra ka shomnoqto.

³Kra ningkhan TATIWE ka tsangshiq ma atsan khiqto.

⁴Kriikha Mosheq ma nguto, “Israilnok welabi ka wiita shea laq, kiimaq Ngi aming wokhong maq ranaiq shethung pii na tsangshiq thun ka jiiqbaiq laq. Kra rihaütiq Ngi ka mungmaiqse ma itsan tiikhiq mangshe mirha.”

⁵Krai mren Mosheq raq ajong alabi kiima thaüto, “Namshiq loweatek raq maiqmii phan wa jurwa Peor hiq wa Baal phra shomnoqti ma jakitiiti thun kra jiiqbaiq ratlo.”

⁶Israilnok phongwa maiq weshi raq Mosheq nai mungmaiqse makki na Midiannok shea ka apaiq tombutiip mong na shea wanto. Kiitiikaq Mosheq nai mungmaiqse kunli ka TATIWE asi Tombutiip rinkea na maaho manyi ahotrang riito.

⁷Kiijiishe ramwe Aron ma asaü kiimaq Eleajar se Phinehas raq kra chhito. Raüta apaiq ka mungmaiqse phungtu ngatlaq kiiwa tiido pot wa wanto. Raüta apaiq raq ajaq na piq kaü kra sham raü,

⁸kra maiqwe nai jechak nyung kra tsangshiq nyap wataq tombutiip mong na jowanto. Raüta piq maq tsangnai wiita tlat chhat tiitsai laq shuk baiqto. Apaiq raq akha klo raüta thabi dongraq Israilnok pha qwantlaq kra tiitsaqto.

⁹Shatmaq thabi dongtaq maiq ka hingroqnai ri hingblai atijiim baiq kun she riito.

¹⁰ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

¹¹“Phinehas raq jaqsham ahea klo kha maq, Ngi ka Israilnok ma itsan tiikhiq mang she. Apaiq raq laihin phra shomnoq ka pinthum ninlot mak Ngi li

shomnoqtlo. Kra ningkhan tsangshiq ka itsan khiq li jiimin, Ngi raq tsangshiq ka tijiimbaiq mang dea riikang.

¹²Kra ningkhan, apaiq ma chonglaq, Ngi raq apaiq rai pattup pat-sa miitu tongshong tiikang.

¹³Apaiq nai asaü asetim ka Ngi raq pattup pat-sa miitu ramwebi miishe shongtiikang. Jamkhano ngukla apaiq raq Ngi ngachang jiiti lai hin phra ka ninlot mak riito. Kiimaq apaiq raq jaqsham raüta mungmaiqse ngarai kra dobaiq wan miitu lam tanto.”

¹⁴Kra Israilnok we Midiannok nyung rai tsat baiq tiuwe mang ka Jimri. Apaiq ka Salu se. Salu ka Simeon phan wa akhupo welajong riito.

¹⁵Kiimaq kra jechak nyung mang ka Kojbi. Awe mang ka Jur. Jur kiimin Midiannok weraü thun wa aweraü ashi thaq na welawe.

¹⁶TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto,

¹⁷“Midiannok ka khat laq. Laüta tsangshiq ka chongthum tiija baiq laq.

¹⁸Jamkhano ngukla tsangshiq raq Peor hiq maq abi kiimung raüta namshiq laoto. Kiimaq Peor hiq maq thadong na tsaitaq Kojbi lümaq lao wanto.”

Weawea 26

Thongnai Ngoja Mungmaiqse Wea

¹Kra thabi dong na maiq jiiimrai jai she TATIWE raq Mosheq nai Eleajar se Aron ma akha chongto,

²“Israilnok mungmaiqse ka ata ata aweatek maq maiqwere arawii wiironqaiti thun nai kriithaq na maiqlare sitlaq thun kra re na kai ma maitlaqti thun maiq ka wea lanta waiq ronglaq.”

³⁻⁴Kiimaq Mosheq nai Eleajar raq aming ka langto. Raüta kra tsangshiq rawii rai chongtaq kriithun ka adam na triitam heato. Raüta tsangshiq ka ngong thun Mob mung na Jordan Rai maq reko nü hiq thung tan na Jeriko chela maq khariire na thungto. Ejip mung wa alaü wan Israilnok mungmaiqse ka achu riito:

⁵Reuben phan (Reuben ka Jakob se chhikhuwe) wa maiq ka akha riito: Hanokh weraü phan wiika Pallu,

⁶Hajron, kiimaq Karmi riito.

⁷Arthun maiqwe raü wa maiqwere thun ka 43,730 riito.

⁸Pallu saüse phan wa maiq ta thun ka Eliab

⁹kiimaq asetim Nemuel, Dathan, kiimaq Abiram riito. (Arthun arka Dathan ta nai Abiram ta wa mungmaiqse atsea wan riito. Tsangshiq raq Mosheq nai Aron

wokhong na simai maiqmii wela ja raa nguta Kora senginok rai adam na pong raüta TATIWE wokhong na simai pong wela mishong hai nguta riilongto.

¹⁰Hiq ka kha raüta tsangshiq thun ka hiq raq jok wanto, kiimaq tsangshiq ka Kora nai asenginok rai adam na wa raq khiim raüta maiqwere 250 jiiantaq kiijaq tsai damto. Tsangshiq jiiantaq ka mungmaiqse ma honlam bom chong ma jato.

¹¹Shatmaq Kora setiim ka tsat baiq mak dea riito.)

¹²Simeon phan wa maiq aweraü thun ka arthun ara riito: Namuel weraü. Jamin weraü. Jachin weraü,

¹³Jera weraü, kiimaq Shaül weraü riito.

¹⁴Arthun weraü wa maiqwere thun ka 22,200 riito.

¹⁵Gad phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Jephon weraü, Haggi weraü, Shuni weraü,

¹⁶Ojni weraü, Eri weraü,

¹⁷Arod weraü, kiimaq Areli weraü thun riito.

¹⁸Arthun weraü wa maiqwere thun ka 40,500 riito.

¹⁹⁻²¹Juda phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Shela weraü, Perej weraü, Jera weraü, Hejron weraü, kiimaq Hamul weraü thun riito. (Juda se nai wenai Er nai Onan ka Kanan mung na siji na tsaito.)

²²Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 76,500 riito.

²³Isakar phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Tola weraü, Pua weraü,

²⁴Jashub weraü, kiimaq Shimron weraü riito.

²⁵Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 64,300 riito.

²⁶Jebulun phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Sered weraü, Elon weraü, kiimaq Jahleel weraü thun riito.

²⁷Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 60,500 riito.

²⁸Joseph phan wa ase nai ka wenai riito. Tsangnai mang ka Manase nai Ephraim.

²⁹Manase phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Manase se ka Machir, ase mang ka Gilead. Kiimaq arthun weraü raq tsangshiq ka Gilead saüse phan nguta tiichongtlo:

³⁰Lejer weraü, Helek weraü,

³¹Asriel weraü, Shekhem weraü,

³²Shemida weraü, kiimaq Hepar weraü,

- ³³Jelophechad, Hepar se ka laihü. Shatmaq asetiim ka jechaksetiim li riito. Tsangshiq mang thun ka Mahla, Noa, Hogla, Milka, kiimaq Tirja riito.
- ³⁴Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 52,700 riito.
- ³⁵Ephraim phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Shuthela weraü, Bechar weraü, kiimaq Tahan weraü riito.
- ³⁶Eran weraü phan raq tsangti ka Shuthela nguta tiichongtlo.
- ³⁷Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 32,500 riito. Arthun aweraü ka Joseph saüse phan.
- ³⁸Benjamin phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Bela weraü, Ashbel weraü, Ahiram weraü,
- ³⁹Shephupham weraü, kiimaq Huphan weraü thun riito.
- ⁴⁰Ard weraü phan nai Naaman weraü phan raq tsangshiq ka Bela saüse phan nguta tiichongtlo.
- ⁴¹Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 45,600 riito.
- ⁴²Dan phan wa aweraü ka ara riito: Shuham weraü,
- ⁴³Tsangshiq weraü wa maiqwere ka 64,400 riito.
- ⁴⁴Ashar phan wa aweraü thun ka ara riito: Imna weraü, Ishwi weraü, kiimaq Beria weraü thun riito.
- ⁴⁵Hebar weraü nai Malchiel weraü raq tsangshiq ka Beria saüse phan nguta tiichongtlo.
- ⁴⁶Ashar se ka jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Sera.
- ⁴⁷Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 53,400 riito.
- ⁴⁸Naphtali phan wa aweraü thun ka arthun ara riito: Jahjeel weraü, Guni weraü,
- ⁴⁹Jejer weraü, kiimaq Shillem weraü riito.
- ⁵⁰Arthun aweraü wa maiqwere thun ka 45,400 riito.
- ⁵¹Israilnok mungmaiqse maiqwere thun tlot li ka 601,730 riito.
- ⁵²Raüta TATIWE raq Mosheq ma nguto,
- ⁵³“Kanan mung ka maiq phan thun ma maiq apa atsap kra khan khan hiq ka chumkuqlaq.
- ⁵⁴⁻⁵⁶Hiq ka lang lii laüta chumkuqlaq. Maiq phan apati miika hiq min ajong jong chumkuqlaq. Kiimaq maiq phan atsapti miika hiq kiimin aran ran chumkuqlaq.”

⁵⁷Lewi phan wa aweraü thun ka arthun ara: Gershon weraü, Kohath weraü, kiimaq Merari weraü riito.

⁵⁸Tsangshiq weraü phan wa akü aphiiq weraü thun ka arthun ara riito: Libni weraü, Hebron weraü, Mahli weraü, Mushi weraü, kiimaq Kora weraü riito. Kohath ka Amram ma awe.

⁵⁹Amram riika Lewi se Jochebed lamto. Apaiq ka Ejiq mung na sichoji na rawü chhito. Amram tsangnai setiim ka anai humto, Aron kiimaq Mosheq. Kiimaq jechak se ashi Miriam riito.

⁶⁰Aron setiim ka maiqwe setiim weblai. Tsangshiq mang ka Nadab, Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar riito.

⁶¹Nadab nai Abihu ka tsangnai raq TATIWE ma ashe honglu wa kuq raüta tsaito.

⁶²Lewi phan wa maiqwesere jipi lüshi shi maiq, riimakla kriithaq na ala sheti thun ka 23,000 riito. Tsangshiq ka mangwea raüpot pong na waiq thüto, Israilnok mungmaiqse rai maiq wea na shotdam mak. Jamkhano ngukla tsangshiq miika Kanan mung Israilnok ma hiqshong chum kuqtaq kiikha hiqshong chumkuq mak.

⁶³Mosheq nai Eleajar raq, tsangnai raq Mob mung hiq thung tan maq Jordan Rai reko na Jeriko chela maq khariire wang maq mungmaiqse maiq wea wantaq akhing na arthun maiq aweraü mang thun ka waiq thüto.

⁶⁴Kongkhu apha shaq shaq lak na Mosheq nai Aron raq Sinai Kumtsaiphii wang maq mungmaiqse maiq wea wantaq phong kra wiika maiq ka weshi min tiichong mak wiita tsaito.

⁶⁵TATIWE raq tsangshiq tarü bintang jüangi mung miili kunli mijiim nguta chongje riito. Jephunne se Kaleb nai Nun se Joshua tsangnai kli atra tiichongto.

Weawea 27

Jelophechad Setiim Jechaksere

¹Mahla, Nowaq, Hogla, Milka, kiimaq Tirja ka Jelophechad setiim. Jelophechad ka Hepar se. Hepar ka Gilead se. Gilead ka Machir se. Machir ka Manase se. Manase ka Joseph se.

²Tsangshiq ka wa raüta Mosheq, Ramwe Eleajar, welabi, kiimaq mungmaiqse tlotli TATIWE asi Tombutiip kilamchong na thungtlaq kiijaq wato raüta akha nguto,

³“Naiwe ka bintang jüangi mung na ase maiqwesetiim ahü maq tsaito. Apaiq ka TATIWE kiiqkhiiti Kora jaiphanti phong niika lom mak. Apaiq tsaitaq ka maiqmii pumsii ngarai kha na tsaito.

⁴Naiwe ka alai maiq wesere ahü ngo maq apaiq mang ka Israilnok mung wa jaram tiimobaiq wa? Naiwe ma aphu Anotiim ma apheakuq tachong hupsam kriiwa naishiq rii min pheakuqlaq.”

⁵Kiimaq Mosheq raq tsangshiq kha ka TATIWE ma tiitaito.

⁶Kiimaq TATIWE raq apaiq ma akha nguto,

⁷“Jelophehad setiim jechaksere raq jamlai wa tiipaiq neatlaq kriika tri na riikhaqli. Tsangshiq ma tachong hupsam ka awe ma tati senobi rü sitlaq rii kiiwa pheakuqlaq. Apaiq rii tachong hupsam ka tsangshiq rii mirlaq.

⁸Israilnok ma chonglaq, ümtiikiiwa maiqwe ashi ka ase maiq wese ahü miili tsaiki raüla, apaiq rii tachong hupsam ka ase jechak se sitlaq kriiraq milap.

⁹Kiimaq ase jechak se ahü jiila, apaiq ma aphu anotiim raq apaiq tachong hupsam kra milap.

¹⁰Kiimaq apaiq ma aphu anotiim ahü jiila, awe ma aphu anotiim sitlaq kra raq apaiq tachong hupsam ka misiq.

¹¹Kiimaq apaiq ma aphu anotiim riimakla apaiq ma awa lam min ahü she raüla, apaiq ma tati seno shaq apaiq khop thaq mimaiti riishe apaiq rii tachong kra misiq. Raüta apaiq tachong hupsam ikha misiq wan. Israilnok raq ara Ngi raq ünniima aming kuq tiikang arka tri raütu ma riikhaqli maq lang wan ratlo, Ngi, TATIWE raq ünniima aming kuqkang ara phan phan.”

Mosheq Lai Ma Joshua Ka Tsea Raüta Shongto

(Tri 31.1-8)

¹² TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Abarim pum thun kiina walaq. Laüta kiimaq Ngi raq Israilnok ma kuq tiikang mung kra shri ra liilaq.

¹³Ünniiraq armung ka liilot jai, ümphu Aron tsaitaq ikha, ünniimin mitsai haü.

¹⁴Jamkhano ngukla namnai wiita raq Jin bintang jüngi wang maq, ikiq khii wan lan. Israilnok mung kunli raq Meriba hiq maq Ngi ma bom nam bot nyan wantaq akhing na, ünniiraq asii iningkun ka tsangshiq makki na shreng maü riilaü.” (Meriba ka khamphok raise Jin bintang jüngi wang na Kadesh hiq na riito.)

¹⁵Kiijiishe Mosheq raq akha achu jaüto,

¹⁶“TATI Shiikeawe, tlotli ma tsitsü raü chong lei, ara mungmaiqse ara shea wan lotti, maiq weshi wela ma shonglaq.

¹⁷Kiimaq tsangshiq ka rekhat akhing na mipenglottiwe shonglaq, ümsenginok ka skusekong arümti ahü ikha simak chang.”

¹⁸ TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Nun se Joshua ka tsealaq, apaiq ka phanrap na asap atsin. Laüta akhu na ümjaq maq shamlaq.

¹⁹Apaiq ka ramwe Eleajar khaki na kiimaq mungmaiqse tlotli khaki na tiichap laq. Laüta kiijaq tlotli mungmaiqse man na apaiq ka üm pumsongtiwe she nguta chiiriim laüta chonglaq.

²⁰Apaiq ma ünniiraq arang hotlaü kriiwa wiijam triisha kuqlaq. Kiimaq Israilnok mungmaiqse tlotli raq apaiq aming kra milanglaq.

²¹Apaiq ka ramwe Eleajar dü na tiinin raüta misi. Eleajar riika Ngi raq jamlai wa rotiikang kra Urim nai Thummin maq lang lii raüta misap. Akha Eleaja raq Joshua ka tsii michongkuq. Kiimaq Israilnok mungmaiqse tlotli ka phanrap lam phan na mishun shea wan.”

²²Mosheq raq apaiq ma TATIWE raq jamkho aming kuqtaq kra phan phan jaq ka shamto. Apaiq raq Joshua ka ramwe Eleajar khaki na kiimaq mungmaiqse tlotli man na tiichapto.

²³TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan, Mosheq raq ajaq wiinai ka Joshua khupo na shamto. Raüta Joshua ka apaiq pumsongtiwe she nguta chiiriim raüta shongto.

Weawea 28

Ranaiqtek Kechang Honglu Thun

(Ats 29.38-46)

¹ TATIWE raq Mosheq ma aming kuqto

²Israilnok raq Shiikeawe ma tsan tiiheali phaqsea-honglu kechang ratlaq thun ka akhing khaq khaq na kuq ronglaq nguta chongkuqto.

³ TATIWE ma phaqsea-honglu kechang thun ka arthun ara: Ranaiqtek chaqtlii-honglu miitu ka, arawii wiishi skuse anai akhum nyeajokjok ami atsi ahü kra kechang.

⁴Ashi ka ranap na takuqlaq. Kiimaq anai ngojati ka raji na takuqlaq.

⁵Skuse loweatek krai wong-honglu bunwong win 1 kilogram ka 1 litar shi ahea pinthum olip tai krai triishot raüta kechang.

⁶Arka ranaiqtek honglu akuq wa na tiisii rai chaqtlii riichang. Arka Sinai Pum maq apha shaqshaq phaqsea-honglu na akuq wan. Ara khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

⁷Apha wa skuse krai spiqtai-honglu na, spiqtai litar shi ka berong-wacha kiijaq nyuklaq.

⁸Rajiko niika skuse anai ngojati kriishe ranap na jamkho takuq laü kiikhiisii, spiqtai-honglu kra adam na kuqlaq. Armin phaqsea-honglu akhiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali.

Asii Niitiitsak Ranaiq Honglu

⁹Asii Niitiitsak Ranaiq honglu ka arawii wiishi sku pongse anai akhum nyeajokjok ami atsi jamin ahü kra bunwong win kilogram anai ka olip tai rai adam shot laüta wong-honglu kiimaq spiqtai-honglu na kuqlaq.

¹⁰Riita ara chaqtlii-honglu arka Asii Niitiitsak Ranaiqtek na joli ranaiqtek honglu spiqtai-honglu rai kuqtlaq kriithaq tiitsuq ke chang.

Jinye Dong Ranaiq Kechang Honglu

¹¹TATIWE ma jinye dong wantek na chaqtlii-honglu kuqlaq: Minsaü pongre se anai, sku pongre se ashi, arawii wiishi sku pongsetiim miishi, arthun tarü ka akhum nyeajokjok adü na ami atsi ahü siisaq riichang.

¹²Wong-honglu niika bunwong win olip tai rai shot laüta kuqlaq: minsaü pongsetiim loweatek rai, bunwong win kilogram atsam tsam chhaq; sku pongre se krai ka bunwong win kilogram anai kuqlaq;

¹³kiimaq sku pongse loweatek krai ka, bunwong win kilogram shishi kuqlaq. Arthun chaqtlii-honglu thun arka phaqsea-honglu thun miitu. Ara khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiheali.

¹⁴Riikhaqli spiqtai-honglu ka minsaü pongwe ashi rai spiqtai ka litar nai nai kechang, kiimaq skupongse rai ka spiqtai ka litar shi ri litar thiq thiq kechang, kiimaq skuse loweatek rai ka spiqtai ka litar shishi kechang. Ara tri arka jipi jiha ranaiq shi angu na jipi lütek na rawii tiithumli lang chang.

¹⁵Kiimaq ranaiqtek chaqtlii-honglu ka spiqtai-honglu rai kuqtlaq kriithaq na hali, chhechhi pongwe ashi ka ngarai-honglu na kuqlaq.

Pi Maq Shohü Winsii Phaqa Poi Na Kechang Honglu Thun

(Lew 23.5-14)

¹⁶TATIWE shreng Tiichhiiwan Poi ka rawii phawan jipi lü na raroqshi ri rablai angu ranaiq na klo chang.

¹⁷Raroqshi ri rabiingi angu ranaiq na kamasham lamphan poi kra pha wan chang. Raüta kra poi ka ramiishi na saüli poi chang. Kra poi bala ka pi maq shohü winsii kli phaqa chang.

¹⁸Poi phaho ranaiq na namshiq ka noqku miitu adam riitam chang. Kiimaq laihin jaq naq sham rongkiq.

¹⁹TATIWE ma chaqtlii-honglu ka phaqa-honglu ikha kuqlaq: minsaü pongwe are anai, sku pongre se ashi, kiimaq arawii wiishi sku pongsetiim miishi, arthun wiitarü ka akhum nyeajokjok ami atsi jamlai min ahü siisaq riichang.

²⁰Laüta riikhaqli wong-honglu bunwong win ka olip tai rai shot laüta kuqlaq: kilogram atsam tsam chhaq minsaü pongwe ashi shi krai, kilogram anai ka sku pongse krai kechang,

- ²¹Kiimaq sku pongsetiim loweatek rai ka kilogram ashi shi kechang.
- ²²Kiimaq ngarai-honglu miitu ka chhepongwe ashi kiimin kuqlaq. Akha mungmaiqse khum tiisiwan mrochhi jaqsham ka klolaq.
- ²³Arthun arka ranaptek chaqtlii-honglu kuqtlau kriithaq na tiitsuq kechang.
- ²⁴Ara kuq tlaü akhiisii hali ramiishi na saüli, TATIWE ma phaqsea-honglu ka kuqlaq. Ara khiimtsang ka apaiq ma tsan tiiheali miraq. Ara honglu arka ranaiqtek chaqtlii-honglu kuqtlau kra nai spiqtai-honglu kuqtlau kra tiitsuq ma kuqlaq.
- ²⁵Ramiishi ranaiq niika noqku na riitam ronglaq. Laihin jaq naq sham rongkiq.

Lamrii Poi Na Kechang Honglu Thun

(Lew 23.15-22)

- ²⁶Tsamwi Poi apha wan ranaiq na, ümtiikiiwa ümniiraq tsamnye bunwong wong honglu ka TATIWE ma kuqtlau akhing na, namshiq ka noqku lom tarü riitam chang. Kiimaq laihein jaqsham kai maimak.
- ²⁷TATIWE ma chaqtlii-honglu ka akhiimtsang tsan tiiheali chang kuqlaq: minsäu pongwe are anai, sku pongre se ashi, kiimaq sku pongsetiim arawii wiishi shi shi ka miishi, arthun wiita ka akhum nyeajokjok ami atsi ahü siisaq riichang.
- ²⁸Riikhaqli maq wong-honglu kechang bunwong win ka olip tai rai shot laüta kuqlaq; minsäu pongwe loweatek kra bunwong win ka kilogram atsam tsam, sku pongre se kra ka bunwong win kilogram nai nai chhaq,
- ²⁹kiimaq skuse pongsetiim rai ka bunwong win kilogram ashi shi kuqlaq.
- ³⁰Kiimaq hali ngarai-honglu miitu ka chhechhi pongse arawii wiishi kra kuqlaq. Akha mungmaiqse khum tiisii wan mrochhi ramram ka klolaq.
- ³¹Arthun honglu kiimaq spiqtai-honglu ka joli ranaiqtek chaqtlii-honglu kiimaq wong-honglu kuqtlau kriithaq na tiitsuq kuq laq.

Weawea 29

Wiinye Poi Na Kechang Honglu Thun

(Lew 23.23-25)

- ¹Jipi lümiishi angu na kra jipi wa apha wan ranaiq na namshiq ka noqku lom riitam ronglaq. Kiimaq laihein jaqsham maimak. Kra ranaiq lerong thun ka tsü chang.
- ²Lanta TATIWE ma chaqtlii-honglu ka kuq ronglaq. Ara khiimtsang ka apaiq ma tsan tiiheali miraq: minsäu pongwe are ashi, sku pongre se ashi, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim miishi. Arthun wiita ka akhum nyeajokjok ami atsi ahü siisaq riichang.

³Riikhaqli wong-honglu bunwong win ka olip tai rai shot laüta kuqlaq: minsaü pongwe rai bunwong win ka kilogram atsam, skupongre se rai ka bunwong win ka kilogram anai,

⁴kiimaq sku pongsetiim rai ka skuse ashi rai bunwong win ka kilogram ashi shi,

⁵kiimaq hali chhechhi pongwe ashi ka ngarai-honglu na kuqlaq. Akha mungmaiqse khum tiisii wan mrochhi ram ram ka klolaq.

⁶Arthun arka, tri na chongtlaq kra phan phan jipi jinye ranaiq na chaqtlii-honglu kuqtlaq kiimaq, kriirai wong-honglu kuqtlaq, kiimaq akhingtek na chaqtlii-honglu kuqtlaq kiimaq kriirai wong-honglu kuqtlaq, kiimaq spiqtai-honglu kuqtlaq, kriithun kriithaq na kuqtlo. Ara phaqsea-honglu thun ara khiimtsang ka TATIWE ma tsan tiiheali miraq.

Adaa Wan Ranaiq Honglu Thun

(Lew 23.26-32)

⁷Jipi lümiishi wa raroqshi angu ranaiq na noqku lom riitam ronglaq; tü adung min naq pha q siq rongkiq kiimaq minshiiq kai maimak.

⁸TATIWE ma chaqtlii-honglu kuq ronglaq, akhiimtsang tsan tiiheali chang: minsaü pongre ashi, sku pongse are ashi, kiimaq arawii wiishishi sku pongsetiim miishi, arthun wiitarü ka nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq riichang.

⁹Riikhaqli wong-honglu ka olip tai rai shot laüta kuqlaq: minsaü pongwe rai ka bunwong win kilogram tsam, sku pongse rai ka bunwong win kilogram nai,

¹⁰kiimaq sku pongsetiim rai ka kaüshi rai bunwong win ka kilogram shi shi kuqlaq.

¹¹Kiimahali ngarai-honglu chhechhi ashi kuqlaq, arka mungmaiqse khum tiisii wan mrochhi chhechhi kuqtlaü kriithaq na, kiimaq joli ranaiqtek chaqtlii-honglu kra wong-honglu kiimaq spiqtai-honglu kuqtlaü kriithun kriirai kuqlaq.

Lamjaptiip Poi Honglu Thun

(Lew 23.33-44)

¹²Jipi lümiishi wa raroqshi ri rabiingi angu ranaiq na noqku lom riitam ronglaq. TATIWE shreng ara poi ka ramiishi na saüli klo ronglaq kiimaq jaq naq sham rongkiq.

¹³Ara poi pha wan ranaiq na TATIWE ma pha qsea-honglu kuq ronglaq, apaiq ma akhiimtsang tsan tiiheali chang: minsaü pongre setiim roqshi ri atsam, sku pongrese nai anai, kiimaq arawii ashi shi sku pongsetiim roqshi ri blai, wiitarü nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq riichang.

¹⁴Riikhaqli wong-honglu ka bunwong win ka olip tai rai shot laüta kuqlaq: minsaü pongwetiim achhuq chhuq rai bunwong win ka kilogram atsam tsam, sku pongre senai rai ka bunwong win kilogram anai nai,

15kiimaq skusetiim rai ka ashi rai bunwong win ka kilogram ashishi, kra spiqtai-honglu thun kechang krai kuqlaq.

16Kiimahali chhechhi pongwe ashi ka ngarai-honglu na kuqlaq. Arthun arka ranaiqtek joli chaqtlii-honglu nai wong-honglu krai kiimaq spiqtai-honglu kuqtlau kra thaq na tiitsuq ma kuqlaq.

17Poi ranaiq nai she angu na minsau pongre setiim roqshiri anai, sku pongre se nai anai, kiimaq arawii wiishishi sku pongsetiim roqshi ri blai, taru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

18-19Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriithun kriimin nong nong kuq damlaq.

20Poi ranaiq tsam she angu na, minsau pongre setiim roqshi ri ashi, sku pongre senai anai, kiimaq arawii wiishishi sku pongsetiim roqshi ri blai, wiitaru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

21-22Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriimin nong nong kuq damlaq.

23Poi rablai ranaiq she angu na, minsau pongre setiim roqshi, sku pongre senai anai, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim roqshi ri blai, wiitaru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

24-25Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriimin nong nong kuq damlaq.

26Poi rabiingi ranaiq she angu na, minsau pongre setiim tiikaü, sku pongre se anai, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim roq shi ri blai, wiitaru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

27-28Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriimin nong nong kuq damlaq.

29Poi ratrok she angu na, minsau pongre setiim tiichat, sku pongre se anai, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim roqshi ri blai, wiitaru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

30-31Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriimin nong nong kuq damlaq.

32Poi ramiishi ranaiq she angu na, minsau pongre setiim miishi, sku pongre se anai, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim roqshi ri blai, wiitaru nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

33-34Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun umchuwa kuqlau kriimin nong nong kuq damlaq.

³⁵Poi ratiichat ranaiq she angu na noqku lom riitam ronglaq kiimaq jaqsham kai maimak.

³⁶Chaqtlii- honglu ka phaqsea-honglu ikha TATIWE ma akhiimtsang tsan tiheali kuqlaq: minsäü pongre se ashi, sku pongre se ashi, kiimaq arawii wiishi shi sku pongsetiim miishi, wiitarü nyeajokjok akhum na ami atsi ahü siisaq takuqlaq.

³⁷⁻³⁸Arthun honglu ariirai apha ranaiq na honglu thun ümchuwa kuqläü kriimin nong nong kuq damlaq.

³⁹Arthun thungtri ara lang laüta ümniiraq chaqtlii-honglu thun, wong-honglu thun, spiqtai-honglu thun, kiimaq rintii-honglu thun kra TATIWE ma kechang. Arka rahiq jipi akhing khaqkhaq na poi klotlan na lang chang. Arthun arka namshiq raq sinkham shiikhoi honglu riimakla maiqmii tsanro honglu thun kuqtlan kriithaq na achan ke wan chang honglu thun kra chongtiikai.

⁴⁰Krai mren Mosheq raq Israilnok mungmaiqse ma TATIWE raq apaiq ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan wiita chongkuqto.

Weawea 30

Sinkiitiq Thungtri

¹Mosheq raq Israilnok maiq phantek welabi thun ma arthun thungtri räutu ara kuqto.

²Ümtiikiiwa maiq weshi ra raq TATIWE ma hupsam phanshi ra mikuqha nguta sinkham räula, riimakla phanshi ra ka pha q siq mang she nguta atiitum räula, apaiq sinkham kra jin maimak, shatmaq apaiq raq jamlai wa mikloha ngutaq kra klo raa dongdii.

³Ümtiikiiwa junrii nyung raq awe jam na sishat ji na TATIWE ma phanshi ra hupsam mikuqha nguta sinkham räupot kha räula, riimakla phanshi ra ka klo mang nguta sinkham räula,

⁴apaiq raq akiq jamkho khamtaq kra phan phan phanrap ka klo ratlo, riimakla akiq khamtaq kra klo ratlo, awe raq kra tai räuta khiiho räukla pong miraq.

⁵Shatmaq awe raq apaiq sinkiitiq bomkham kra tai räuta tiiku maimak ngutla ningtangho räula, apaiq raq asinkham kra tiiku wanmakli mimai. TATIWE raq apaiq ma mra ka adii mirkuq. Jamkhano ngukla awe raq kra maimak ngutiishe khiihoto.

⁶Kiimaq maiq junrii wahü nyung raq sinkham räula, tantan maq riimakla samhea tiimara mak miili sinkham räula, riimakla klomang nguta akiq kham räula, kra taü maq maiq ma wawan räula,

⁷apaiq raq sinkhamtaq kra kunkun klo ratlo, riimakla akiq khamtaq kra wiita klo wan ratlo. Shatmaq ajamtiwe raq kra tai räuta khiiho räukla pong miraq.

⁸Shatmaq awese raq kra sinkham ka tai raüta tiiku wan raamak nguta ningtangho raükla, apaiq raq kra tiiku wan ka rarai mak she. TATIWE raq apaiq mra ka adii mirkuq.

⁹Mantinyung raq riimakla maiq junshu nyung raq sinkham raüla, kiimaq phanshi ra ka klomang nguta kiqkham raüla kriika tiiku wan raa dongdii.

¹⁰Kiimaq maiq ma awawi she nyung raq sinkham raüla, riimakla phanshi ra ka klo mang nguta kiq kham raüla,

¹¹apaiq raq sinkhamtaq kriika kunkun klo wan ratlo, riimakla akiq khamtaq kra tiiku wan ratlo, o awese raq tai raüta, kra klo raamak ngutiishe ningtangho raükla, pong miraq.

¹²Shatmaq awese raq kra sinkham kra tai raüta tiiku wan maimak nguta tsang nyung ka ningtangho raükla, apaiq raq kra tiiku wan makli nguraü min jam raamak. TATIWE raq apaiq mra ka adii mirkuq. Jamkhano ngukla awese raq kra sinkham ka tiiku maimak ngutiishe khiihoto.

¹³Awese raq achak sinkham lo riimakla achak kiqkham lo kra atiiku wan min milot riimakla ashkhai baiq min milot.

¹⁴Shatmaq atawe raq atanyung raq sinkhamto nguta tsütsa ka taijai maq anap ranaiq niimin, apaiq raq ningtang mak raü jiila, apaiq raq sinkhamtaq kra, riimakla akiqkhamtaq kra apaiq raq tiiku wan raa dongdii. Apaiq raq achak sinkham kra taitaq ranaiq na ningtang mak dea kha maq, apaiq riimin sinkham kriijaq pongdam miishe jato.

¹⁵Shatmaq tsangwe raq kra jaimii sheti q tsang-nyung sinkham kra shiikhoi baiq raüla, kra sinkham tiiku wan mak tlea baiqtaq kra mra ka apaiq riishe miho pha q.

¹⁶TATIWE raq Mosheq ma maiq ma wahü junrii nyung awe jam na sishat maq sinkham raüla, riimakla maiq ma awawi she nyung raq sinkham raüla, arthun thungtri ara lang chang nguta Mosheq ma kuqto.

Weawea 31

Midiannok Rai Asii Reriikhat

¹ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²“Midiannok raq Israilnok ma jamlai wa riitaq kriikha na tsangshiq ma mo tiiholaq. Ümniika kra jaqsham lot laütiitiq mitsai haü.”

³Krai mren Mosheq raq mungmai qse ma nguto, “Rekhat kai ma tiije ronglaq. Lanta Midiannok ka longki rongkiq. Lanta tsangshiq raq TATIWE ma jamlai wa ashut klotaq kriikha na tsangshiq ma mo tiho ronglaq.

- ⁴Israilnok maiq phantek wa rewe ka hingshi shi tiiki ronglaq.”
- ⁵Krai mren maiq phantek wa re na kaiti sreabi ka maiq hingshi shi tseato. Rekhat kaiti khekham maiq tlotli ka hingroqshi ri hingnai riito.
- ⁶Mosheq raq tsangshiq ka rekhat kaiti rewe thun ka Eleajar se ramwe Phinehas, asii hupsam thun arang hotiwe kiimaq lerong thun kra tsüho ma atiichhiketi arang hotiwe wokhong na tiikito.
- ⁷TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan, tsangshiq raq Midiannok ka khatto. Raüta maiqwere ka wiita jiiqbaiqto,
- ⁸Midian mungti hokham webiingi kiimin nong nong: tsangshiq ka Ewi, Rekem, Jur, Hur, kiimaq Reba. Kiimaq tsangshiq raq Beor se Balaam kiimin tsatto.
- ⁹Israilnok raq Midiannok jechakre nai nosere thun ka shumwi kong ma lapto. Kiimaq tsangshiqnok minsäu kong kiimaq jam nyamse kong thun kra lap wanto. Kiimaq tsangshiqnok tsiiq nai nyam tum thun kra wiita rut wanto.
- ¹⁰Kiimaq tsang mung wa chela thun nai tsangshiqnok piitiip thun ka wiita wa maq chaq baiqto.
- ¹¹Tsangshiq raq sepat lopi ümchuwa laptaq thun kra wiita hophaq wanto. Arka shumwi kong laptaq kra nai nyamse thun lap wantaq krai nong nong tsuq wanto.
- ¹²Raüta Mosheq nai Eleajar kiimaq Israilnok mungmaiqse khaki na tsuq wanto. Tsangshiq ka Mob mung hiqthung tan na Jeriko chela maq khariire na Jordan rai reko na tsangshiq piitiip na riito.

Rekhat Kaiti Rewebi Jang Wanto

- ¹³Mosheq, Eleajar, kiimaq mungmaiqse welabi thun ka piitiip maq phenlabi kra humkai kihoto.
- ¹⁴Mosheq ka siihiipbi, phentubi betelion nai kumpanibi thun kra pengti, rekhat rü maq ajang wantibi ma atsan khiq riito.
- ¹⁵Apaiq raq tsangshiq ma waito, “Namshiq raq jechakre thun ka atra jaram wa thülan?”
- ¹⁶Tsan na tiitsang ronglaq, Jechakre raq mak jea, Peor hiq maq Balaam raq tsii achong kra tai raüta, Israilnok ka TATIWE wokhong wa lamjiq na tiishon hotaq ira. Kriikha na tiina TATIWE sengi khuthaq na thabi tiidongtaq ira.
- ¹⁷Kra ningkhan ümchaü min, maiqwe sere thun ka wiita tsatbaiq ronglaq. Kiimaq jechakre maiqwere rai asinga witi thun kra wiita jiiqbaiq ronglaq.
- ¹⁸Shatmaq jechaksere nai jechakre jalan nyungre thun ka namshiq maiqmii miitu thü ronglaq.

¹⁹Ümchaü min namshiq wiitarü jurwa re na maiq tsat lanti thun kra, riimakla maiq maa na jaq maq sham lanti thun ka, piitiip phai na ramiishi sikai ratlo. Ranaiqtsam angu na nai ramiishi ranaiq na namkhum kra tiisii ronglaq. Kiimaq shumwi kong jechakre lap wan lan thun kra tiisii wan khuliiq ronglaq.

²⁰Kiima hali namshiq raq khu akhea thun kra wiita kiimaq ngam khü maq aklo hupsam thun kra, chhechhi bin thun kra, riimakla pe maq aklo hupsam thun kra wiita tiisii ronglaq.”

²¹Ramwe Eleajar raq re na aki ajang wanti maiqwere ma nguto, “TATIWE raq Mosheq ma arthun thungtri raütu ara kuqto.

²²⁻²³Wa raq khiim mak phan hupsam thun ka wiita, chaq, kampho, miiki, jin, tin, riimakla chun, thun ka wa na chaq raüta tiisii chen baiq chang. Kriiwa chantlaq hupsam ahin thun ka wiita kham maq heraüta tiisii chang.

²⁴Ramiishi ranaiq na namshiq raq maiqmii khu akhea thun ka kham maq hebaiq ratlo; kijiishetiq namshiq ka apii chang ahü asii she mirhan. Kiimaq namshiq ka piitiip mong na nyap wa nong amai she.”

Sepat Lopi Kra Riiphea Phaq

²⁵ TATIWE raq Mosheq ma nguto,

²⁶“Eleajar nam nai ka mung welabi ahinti rai adam maq, sepat lopi ümchuwa lap wan lan kra, maiq shumwi kong nai nyamse thun kra nong nong maq wea ronglaq.

²⁷Lanta kra lap wan lan thun ka mannai na riingea riingea phea ronglaq. Manshi rii kriika sreabi ma kuq ronglaq kiimaq manshi rii ka mungmaiqse ma kuq ronglaq.

²⁸Phenlabi rii kriiwa, TATIWE ma kechang phunta ka maiq shumwi kong shibiingi wa shumwi ashii lamthü ronglaq. Kiimaq kiikhiisii hali minsäü kong, kumtoq kong, sku kong, kiimaq chhechhi kong kra wiimin lamthü ronglaq.

²⁹Lanta kriithun ka ramwe Eleajar ma kuq ronglaq. Arka TATIWE rii akhek atiitsang jaqmiiq.

³⁰Mungmaiqse ma kuq lan rii kra wiika, shumwi kong roqbiingi kiiwa shumwi ka ashii lam thü ronglaq. Kiimaq kra niq ri ri sii hali minsäü kong, kumtoq kong, sku kong, kiimaq chhechhi kong kra wiimin lamthü ronglaq. Lanta kriithun ka TATIWE Tombutiip kheti Lewinok ma kuq ronglaq.”

³¹TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan, Mosheq nai Eleajar raq jaq ka shamto.

³²⁻³⁵Phenlabi raq sepat lopi laptaq kriiwa, raüta tsangshiq rii saqseng thüho jai, abung atiichong hupsam wea raüpot na waiqtaq ka achu riito: Sku kong nai

chhechhi kong ka 675,000, minsaü kong ka 72,000, kumtoq kong ka 61,000, kiimaq jelanse kong ka 32,000 riito.

36-40Phenlabi rii aphea kuq wa khoko ka sku kong nai chhechhi kong ka 337,500 riito, arwa TATIWE ma phunta ka 675 kuqto; kiimaq phenlabi rii aphea kuq wa minsaü kong ka 36,000 riito. Arwa TATIWE ma phunta ka 72 kuqto; kiimaq phenlabi rii aphea kuq kumtoq kong ka 30,500, arwa TATIWE ma phunta ka 61 kuqto; kiimaq phenlabi rii jelanse kong aphea kuq ka 16,000 riito, arwa TATIWE ma phunta ka 32 kuqto.

41Kiimaq Mosheq raq ara phunta thun Eleajar ma kuqto TATIWE ma akhek atiitsang jaqmiiq na kuqto. Arka TATIWE aming kutaq kra phan phan kloto.

42-46Mungmaiqse rii aphea kuq kriimin phenlabi ma phea kuqtaq kra khan khan sii hali riito: sku kong nai chhechhi kong ka 337,500, minsaü kong ka 36,000, kumtoq kong ka 30,500, kiimaq jelanse kong ka 16,000 riito.

47Ara saq seng arwa Mosheq raq shumwi kong roqbiingi wa shumwi ashi ashi, kiimaq nyamse kong roqbiingi wa ashi shi ka lamto, raüta TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan, TATIWE Tombutiip liiti Lewinok ma kuqto.

48Kiijiishe phenlabi pengtibi ajong alabi thun ka Mosheq phana wato.

49Raüta apaiq ma raüpot ka tiitai chong wato, “Shiilangwe lei, naishiq raq naishiq wokhong na siti phenlabi thun ka kun kun weakai. Kiimaq phenlabi wa weshi dongdii min kojo mak. Tarü kunli asi.

50Kiimaq naishiq loweatek raq alap wan hai wa ümniima, chaq maq alo tükii thun, jaqsin thun, jaqtop thun, niti thun, kiimaq laktum thun ara lamkuq wan tiikai. Naishiq raq arthun ara TATIWE ma naishiq khum tiiwongke wan kha na kuq tiikai, apaiq raq naishiq ka tiikhup wong kuq shat mirümlaq.”

51Mosheq nai Eleajar raq chaq maq aklo miirii thun ka jaü thüto.

52Kra siihiip jongbi raq jaqmiiq akuq wan ka kilogram shinai saü nam riito.

53Phentubi riimak miinan phenlabi riika tsangshiq raq alap wan sepat lopi thun ka maiqmii miitu thüto.

54Krai mren Mosheq nai Eleajar raq kra chaq thun ka Tombutiip mong na thü wanto. Kriika TATIWE raq Israilnok ka mitiiwong kuqlaq ngo maq kuqto.

Weawea 32

Jordan Rai Maq Shedong Nü Wang Na Shongti Maiq Phan Thun

(Tri 3.12-22)

1Reuben phan nai Gad phan jaq niika jam nyamse kong pahea. Krai mren tsangshiq raq Jajer wang nai Gilead wang binjü ka nyamse rüm ma hiqshong ka thep chhito.

²Kriikha maq tsangshiq ka Mosheq nai Eleajar phana, kiimaq mungmaiqse welabi ahinti phana wato. Raüta nguto,

³⁻⁴“Arwang binjü na TATIWE raq Israilnok ma tijiij wantaq--Ataroth chela, Dibon chela, Jajer chela, Nimra chela, Heshbon chela, Eleale chela, Shibma chela, Nebo chela, kiimaq Beon chela thun arka--nyamse rüm ma hiq hea wiq. Kiimaq naishiq jaq niika nyamse kong pahea.

⁵Mangchan laüta naishiq rii hiqshong ka arwang arwa tachong hiqshong ma kuqlaq. Kiimaq naishiq ka Jordan rai reko na shong wan miitu jürai ka naq tijiin wankiq.”

⁶Kiijiishe Mosheq raq treto, “Namphu namno Israilnok ka rekhat wa kiina tiiwa baiq lanta, namshiq ka arwang niili shongkai sha dan tlan?

⁷Namshiq raq Israilnok mungmaiqse ka TATIWE raq tsangshiq ma akuq mung kiina Jordan rai reko na wawan wa tsangshiq tsaiji ka jaram tran wa dan tlan?

⁸Namwetiim raq Kadesh Barnea wang maq mung ka sisin wa rongkiq nguta tiiwa kangta manla, akhiisii riitaq.

⁹Tsangshiq ka Eshkol Hiq Thung Tan wang na saüli wato. Raüta mung ka sili wato. Shatmaq ümtiikiwa tsangshiq ka janghotaq, tsangshiq raq mungmaiqse ka TATIWE raq tsangshiq ma akuq mung kiijaq wawan chang wa, tsangshiq raq mungmaiqse tsaiji ka atran riito.

¹⁰Kra ranaiq TATIWE ka atsan khiqto. Raüta apaiq raq akha akiq khamto:

¹¹‘Ngi raq atiitum lata ngutiikang, tsangshiq ka iwokhong na pha q chii nichii maq simak kha na, maiqwere arawii wiioqnai riimakla kriima alati thun Ejiip mung wa laü wantaq phong kiiwa weshi ra dongdii min, Ngi raq Abraham, Isak, kiimaq Jakob ma mung ashi mikuqha nguta ki q kham kuq kang kiijaq saü wan lot mak miraq.’

¹²Arjaq maiq thun ka wiita kunli lomtlo. Shatmaq Jephunne se Kaleb Kenijaiq phan kra nai Nun se Joshua kriili tlom mak. Tsangnai ka TATIWE wokhong na tsapkapkap sito.

¹³TATIWE ka mungmaiqse ma atsan khiq riito. Kra ningkhan tsangshiq ka kumtsaiphii bintang jüngi mung na wiioqblai, apaiq tsan tiikhiq wanti maiq phan kra thumpak mitsai shaq wiiwii tiimangmii wanto.

¹⁴Kiimaq ümchaü min namshiq riika namwetiim jijai kra hali she phan wan nongtlan. Ngarai bu senye pat she hali dong nong tlan, Israilnok mung khuthaq na TATIWE tsan khiq walü henghea kra tiisaü miitu.

¹⁵Riita ümchaü namshiq Reuben phan nai Gad phan raq apaiq jai ka phan man she dongho han jiila, apaiq raq ara mungmaiqse kong arka jangshi ri hali ara

kumtsaiphii bintang jüngi mung arjaq mimiim baiqthü nong. Raüla mungmaiqse then wan tlaq mra ka namshiq riishe miho han.”

¹⁶Kiijiishe tsangshiq raq Mosheq phana wato, raüta akha nguto, “Apha na naishiq nyamse rümchang khok thun kra long maq kongkhu klophai shaq. Kiimaq naishiq wokhong na siti nyungwe nose thun sima chela thun ka kiitelong maq trotam maq rukphai shaq.

¹⁷Kra klo lot laita, naishiq ka naiphu naino Israilnok rai rekhat wa dam khekham mirhai. Laita lam shea re ka mikhat wan rong i laita tsangshiq raq Kanan mung na maiqmii hiqshong ka milap wan shaq wiiwii mikhat wan hai. Kiimaq ana, naishiq wokhong na siti nyungwe nose thun ka ara peruk wshaü mong na chela thun arjaq, armung na siti ma ahaisong chang ahü maq misi.

¹⁸Israilnok maiq phan ahinti raq tsangshiq rii achumkuq hiqshong kra jii wan raüta mishong wan shaq wiiwii, naishiq ka maiqmii hiqshong na jangho mai mirhai.

¹⁹Naishiq raq Jordan rai maq kiinü reko mung kiiwa naishiq rii tachong hiqshong ka jaü mai. Jamkhano ngukla naishiq rii hiqshong tachong hupsam ka ara Jordan rai maq shedong nü wang wa lap kai she.”

²⁰Kiijiishe Mosheq raq treto, “Namshiq raq ngutlan kra ngohea miklo han jiika, ikhla arjaq TATIWE manna, rekhat wa miitu chiqchap rechap süje tiije ronglaq.

²¹Namshiq phongwa rekhatti tlotli raq Jordan rai ka jin wan chang, lanta TATIWE aming wokhong maq, tsangshiq raq nashiq ma renok kra TATIWE raq tsangshiq ka kunli mititang kuq shaq wiiwii khat wan chang.

²²Raüta mung ka jiiwan chang. Kra kunjai shetiq namshiq ka mijangho han. Jamkhano ngukla namshiq raq TATIWE ma jaq shamke chang nai namphu namno Israilnok ma khрум jaqshamke chang ka lot lanshe ngushat. Kra raütiq TATIWE raq ara Jordan rai reko shedong nü wang arka namshiq riishe dea nguta tri ka mishat.

²³Shatmaq namshiq raq maiqmii kiqkham kra tiiku wan man riihanla, ngi raq hiiq hiiq namshiq ma ngutiikang, namshiq raq TATIWE man na ngarai mitang han. Kriika atiitsa riimak jo; namshiq ngarai kha na mo mihohan.

²⁴Krai mren, nam chela thun ka hai ronglaq kiimaq nam skukong rümchang ruk khok thun ka ruk ronglaq. Shatmaq namshiq raq kiq kham kuq lan kriika klo raa dongdii!”

²⁵Kiijiishe Gad phan nai Reuben phan raq nguto, “Shiilangwe lei, ümniiraq aming kuqtläü kra phan phan naishiq raq miklo hai.

²⁶Naishiq jamti nyungre kiimaq naisetiim kiimaq naishiq minsäu kong kiimaq sku kong ka Gilead wang chela thun kiijaq misi.

²⁷Shatmaq naishiq ka wiitarü TATIWE aming wokhong na rekhat wa khekham she. Ümniiraq chongläü kiikha Jordan rai ka jin wan laita rekhat wa miwa hai.”

²⁸Krai mren Mosheq raq arthun aming ara Eleajar, Joshua, kiimaq ahinti Israilnok welabi ma kuqto:

²⁹“Gad phan nai Reuben phan maiqwere thun ka Jordan rai ka jin raüta TATIWE aming wokhong maq rekhat miitu khekham jiila kiimaq tsangshiq khrum maq namshiq raq mung ka khat lanta mijii wan lot han jiila, tsangshiq ma Gilead wang ka tsangshiq tachong hiqshong miitu kuq ronglaq.

³⁰Shatmaq tsangshiq raq Jordan rai jin mak kiimaq namshiq rai rekhat wan dam mak jiila, tsangshiq rii tsangshiq tachong hiqshong ka namshiq rai Kanan mung wiitiq milap wan dam.”

³¹Kiijiishe Gad phan nai Reuben phan raq treto, “Shiilangwe lei, TATIWE raq aming kuqqlaq kra phan phan naishiq raq miklo hai.

³²Apaiq aming wokhong maq naishiq raq Jordan rai ka mijin hai. Laita Kanan mung kra mikhat hai. Krai mren naishiq rii hiqshong tachong hupsam ka ara Jordan rai maq shedong nü ka naishiq rii tachong hupsam miraq.”

³³Krai mren Mosheq raq Gad phan nai Reuben phan kiimaq Manase phan wa khoko kriima, Amoraq phan Hokhamwe Sihon hiq thun kra kiimaq Bashan wang Hokhamwe Og hiqshong thun kra, kra tro binjü wa chela thun nai hiqshong thun kra chum kuqto.

³⁴Gad phan raq kiitelong maq rukje Dehon chela, Ataroth chela, Aroar chela,

³⁵Atroth Shophan chela, Jajer chela, Joqbeha chela,

³⁶Beth Nimra chela, kiimaq Beth Haran chela thun kra tiieha haito.

³⁷Reuben phan raq Heshbon chela, Eleale chela, Kiriathaim chela,

³⁸Nebo chela, Baal Meon chela (armang ka ak lai riito), kiimaq Sibma chela thun kra tiieha haito. Tsangshiq raq chela thun tiieha haitaq kriika anye she mangto.

³⁹Manase se Machir weraü raq Gilead wang ka khatto. Raüta hiq ka jiiwanto. Kiimaq kiijaq siti Amoraqnok ka jobaiqto.

⁴⁰Kra ningkhan Mosheq raq Gilead wang ka Machir weraü ma kuqto. Kiimaq tsangshiq ka kiiiii she shong wanto.

⁴¹Manase phan wa Jair weraü raq maiq hiqshong wiijam ka khatto. Raüta kriithun ka jii wanto. Raüta kriithun ka, “Jair Hiqshong thun,” nguta mangto.

⁴²Nobath raq Kenath hiq ka khatto. Raüta Kenath kiimaq kra tro wa maiq hiq shong thun kra jii wanto. Raüta apaiq raq Nobath hiq nguta, apaiq mang na mangto.

Weawea 33

Ejip Mung Maq Riita Mob Mung Na Saüli Mangläü Wan

¹Israilnok ka Ejip mung wa Mosheq nai Aron wokhong maq laü wantaq akhing na maiqmii phan wela takiq na tsangshiq lamjap piitiip ka arjaq chongtlaq maiqhiq thun na tei wanto nguta chongtlo.

²TATIWE aming maq, Mosheq raq, tsangshiq raq piitiip tei wantaq akhingtek na kra hiq ba mang ka waiq thüto.

³Israilnok mungmaiqse raq Ejip mung wa rawii pha wan jipi lü wa raroqshi ri rabiingi angu ranaiq, Tiichhiiwan Poi maq napjai ranaiq laü wanto. TATIWE raq tiiwong shatmaq tsangshiq ka Ejip mungti makki na tan tan maq Rameses chela wa laü wanto.

⁴Tsangshiq ka TATIWE raq chhikhusetiim jiiipbaiqtaq thun kra maa lap rea riito. Ara jiiipbaiq raüta TATIWE apaiq ka Ejip mung wa phra kong kriithaq na ningkun ajong rümtiwe nguta tiichhi kuqto.

⁵Israilnok mungmaiqse ka Rameses chela wa laü wanto. Raüta Sukkoth hiq na piitiip ka teito.

⁶Kiiwa laü wan raüta kumtsaiphii wang kii tho na Etham hiq na tsangshiq piitiip ka teito.

⁷Kriimaq tsangshiq ka jai nü na Pi Hahiroth hiq na wawanto. Kriika Baal Jephon hiq maq shedong nü na riito. Raüta Miqdol hiq tho na tsangshiq piitiip ka teito.

⁸Tsangshiq ka Pi Hahiroth hiq kriimaq laü wanto. Raüta Khamjong khamshii chum ka jin wanto. Raüta Shur kumtsaiphii wang niishe wawanto. Ranaiqtsam wa wan jai she, tsangshiq ka Mara hiq na piitiip teito.

⁹Kriimaq tsangshiq ka Elim hiq na wawanto. Kiijaq tsangshiq piitiip teito. Jamkhano ngukla kiijaq tsiimse rai setiim ka rai roqshi ri rainai asi kiimaq taitsi ro ka chong roq miishi riito.

¹⁰Tsangshiq ka Elim hiq wa laü wanto. Raüta Suej Khamjong Chum Nong tho na tsangshiq piitiip teito.

¹¹Kra jai maq tsangshiq piitiip ka Sin kumtsaiphii wang na teito.

¹²Kriimiishe tsangshiq piitiip ka Dophka hiq na teito.

¹³Kiimaq kra jai miishe ka Alush hiq na teito.

¹⁴Kra jai miishe ka Rephidim hiq na teito. Kiijaq tsangshiq ma kham anyang chang ahü riito.

¹⁵⁻³⁷Rephidim hiq maq riita Hor Pum na saüli tsangshiq piitiip ka ara chongtlaq maiq hiq thun na tei wanto: Sinai Kumtsaiphii wang na, Kibroth Hattaawa hiq

na, (riimakla “Sükha Maakho phong”) na, Hajeroth hiq na, Rithma hiq na, Rimmon Perej hiq na, Libna hiq na, Rissa hiq na, Kehelathah hiq na, Shephar Pum hiq na, Harada hiq na, Makheloth hiq na, Tahath hiq na, Tera hiq na, Mithka hiq na, Hashmona hiq na, Moseroth hiq na, Bene Jaakan hiq na, Hor Haggidgad hiq na, Jotbatha hiq na, Abrona hiq na, Ejjongebar hiq na, Jin Bintang Jüngi wang na (kriika Kadesh wang nang nga), kiimaq Hor Pum hiq na, arka Edom mung tho niishe tei wanto.

38-39 TATIWE aming maq, ramwe Aron ka Hor Pum na düwato. Raüta arawii 123 angu na apaiq ka kiijaq, jipi lübiingi na jiha ranaiq shi angu ranaiq, Ejip mung maq laü wanli maq wiirroqblai angu na tsaito.

40Arad chela hokhamwe, Kanan mung shemai nü wang na sitiwe raq Israilnok ka watlo nguta tsütsa ka taito.

41-49Hor Pum maq riita Mob mung tan thun na saüli Israilnok raq tsangshiq piitiip ka arjaq chongtlaq maiq hiq thun na tei wanto: Jalmona hiq na, Punon hiq na, Oboth hiq na, Mob mung hiq rai na Abarim chela hiqmiq changkhü na, Dibon Gad hiq na, Almon Diblathaim hiq na, Nebo Pum tho na Abarim Pum thun na, kiimaq Mob mung hiq thung tan wang Jordan raire na Jeriko chela maq khariire na, Beth Jeshimoth hiq nai Akasia hiq thung tan binjü hea wea na tsangshiq piitiip ka tei wanto.

Jordan Rai Mijin Shaq Na Tsü Chong Kuqto

50Mob mung hiq thung tan kiijaq Jordan rai reko Jeriko chela maq TATIWE raq Mosheq ma

51Israilnok miitu arthun tsü chong bomtsi ara chong kuqto: “Ümtiikiwa namshiq raq Jordan rai ka jin lanta Kanan mung na saü han jiila,

52namshiq raq kra mungti maiq thun ka wiita jobaiq ratlo. Tsangshiq long shong thun kiimaq jin maq aklo sumla phra thun kiimaq tsangshiq noqku chang ba thun kra kun kun tiithen baiq ratlo.

53Lanta mung ka jii wan ronglaq. Lanta kra mung na shong wan ronglaq. Jamkhano ngukla kra mung ka Ngi raq namshiq miishe kuq tiikang.

54Lanta hiq ka maiq phan thun liipan na kiimaq aweraü liipan na, lang lü lanta, aweraü apati miika tachong hiq shong kiimin ajong kiimaq aweraü atsapti miika hiq kiimin aran chumkuq ronglaq.

55Shatmaq namshiq raq kra mungwa noktink kra wiita jobaiq man riihanla, kiijaq abung tiichongtlaq thun ka namshiq mak na sinchii raq asuk ikha namshiq ma chamchao mitiidong, kiimaq namshiq khum na shuk raq aram ikhiishe namshiq ka mitiicham chao. Kiimaq tsangshiq ka namshiq rai mirkhat.

⁵⁶Kiimaq namshiq raq tsangshiq ka jobaiq lot man riihanla, Ngi raq tsangshiq ka chongthum mitiithenha nguta hang kang kiikha, Ngi raq namshiq ka mishten baiqha.”

Weawea 34

Kanan Mung Hiqrai Thun

¹TATIWE raq Mosheq ma

²Israilnok miitu arthun tri raütu ara kuqto: “Ümtiikiwa namshiq ka Ngi raq kuq tiikang Kanan mung niishe misaü han, nam mung hiq rai thun ka akha miraq.

³Shemai nü hiq rai ka Jin bintang jüngi wang maq pha wan raüta, Edom mung hiq rai kra phan phan miraq. Kriika shedong nü mung na, Amaa Khamjong Chum shemai nü siim kriimaq mipha wan.

⁴Kriimiishe shemai nü nü kiina kiho raüta, Akrabbim kinchit kiiniishe mikiho. Raüta kriimiimin, Jin wang binjü kriimaq kiho ruqli kiho raüta, shemai nü kiina kiho ruqli miraq. Raüta Kadesh Barnea wang kiiniishe mikiho. Kriimiishe shekhu-shenyap nü nü na kiho raüta Hajar Addar hiq na mikiho kriimiika Ajmon hiq niishe miwa wan.

⁵Kriimiishe ka Ejipt mung rai hiq trai hiq thung tan wang nü nü niishe mikiho. Raüta Mediterenian Khamjong kii wang niishe misupki.

⁶“Shenyap nü mung hiq trai ka Mediterenian Khamjong kii wiilü kra miraq.

⁷“Shekhu nü mung hiq rai ka Mediterenian Khamjong kii maq wapha wan raüta Hor Pum kiina miwa wan.

⁸Kriimaq wawan raüta Hamath Pumchit kiiniishe miwa wan. Raüta kriimiimin wawan ruq wawan raüta, Jedad hiq kiiniishe miwa wan.

⁹Kiimaq kriimiishe ka Jiphron hiq niishe miwa wan. Kriimaq wa wan raüta Hajar Enan wang kiiniishe misup wa.

¹⁰“Shedong mung nü wa hiq trai ka Hajar Enan wang maq phaho raüta Shepham wang kiina mikiho.

¹¹Kriimiishe shemai nü nü na Harbel hiq kiiniishe mikiho, kiimiika Ain wang maq shedong nü nü niishe mikiho. Kriimiishe ka Gelili Thamchum maq shedong nü wang na ku akin tonglong wang kiiniishe mikiho.

¹²Kriimiishe ka Jordan rai khü phan phan shemai nü wang kiiniishe mikiho. Raüta Amaa Khamjong Chum kiijiishe misupki. “Siimblai ri wa nam mung hiqtrai ka arthun ara miraq.”

13 Krai mren Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Namshiq raq lang liilanta lap wan chang hiqshong ka arthun ara, TATIWE raq namshiq maiq phan tiikaü ri phanthiq ma apheakuq wan hiqshong ka arshe.

14 Reuben phan nai Gad phan kiimaq shedong nü na siti Manase phan khoko rii tachong hupsam ka tsangshiq raq lapto she. Raüta tsangshiq maiqmii ata ata maq ariiphea kun she.

15 Kriika Jordan rai maq shedong nü wang na, Jeriko chela maq khariire na chum kuqto.”

Hiq Chumketi Welabi Thun

16 TATIWE raq Mosheq ma nguto,

17 “Ramwe Eleajar kiimaq Nun se Joshua raq hiq ka mungmaiqse ma michum kuq.

18 Hiq rai chumke na tsangnai khrum ma maiq phantek wiimin maiq ka weshi shi tsea laq.”

19-28 TATIWE raq maiq ka arthun ara tseato:

Maiq Phan	aphan welawe
Juda	Jephunne se Kaleb
Simeon	Ammihud se Shelumiel
Benjamin	Chislon se Elidad
Dan	Jogli se Bukki
Manase	Ephod se Hanniel
Ephraim	Shiphtan se Kemuel
Jebulun	Parnakh se Elijaphan
Isakar	Ajjan se Paltiel
Ashar	Shelomi se Ahihud
Naphtali	Ammihud se Pedahel.

29 TATIWE raq Israilnok mungmaiqse ma Kanan mung wa tachong hiqshong chumke wan miitu atsea wan welabi ka arthun ara riito.

Weawea 35

Lewinok Rii Apheakuq Chela Thun

- ¹Mob mung hiq thung tan maq Jordan rai reko Jeriko maq TATIWE raq Mosheq ma nguto,
- ²“Israilnok ma chonglaq, tsangshiq rii tachong hiqshong laptaq kriiwa, Lewinok ma tsangshiq sichang chela wiijam ke ratlo kiimaq kra chela thun tro na nyamse rüm ma nyiimlung wak ram thun ka ke ratlo.
- ³Arthun chela ka Lewinok rii miraq. Tsangshiq ka kra chela thun na misi. Nyiim lung wak ram thun ka tsangshiq minsau kong nai jam nyamse ahin rümtlaq kra haisea miitu miraq.
- ⁴Kra nyiimlung wak ram thun ka chela trotam na chela peruk kriimaq mitar 450 loq na saülili miraq.
- ⁵Krai mren chela tro tam na hiq ka ajong nü na tapshok ikha shokblai wiita na mitar 900 chhaq miraq. Raüta chela ka among tingting ba na miraq.
- ⁶Namshiq raq Lewinok ma maiq tiipaü kai chang chela ka trok pheakuq ronglaq, ümkhiimiwa maiq weshi ra raq, shaiqshuq shi maq maiq tsat raü jaq kiijaq ju raüta tiipaükai miitu. Arthaq niimin tsangshiq ma chela ahin thun min roqblai ri anai kuq ronglaq.
- ⁷Kra chela thun tro na nyamse rümchang nyiimlung wak ram kriimin nong nong maq. Raüla chela thun tlotli ka roqblai ri tiichat miraq.
- ⁸Maiq phan aweatek hiqshong thun na Lewinok ma chela ka ümchu pheake chang wa, kriika maiq aphantek ma hiq shong ka ümtinkhan jong wa kuqtaq kra thap thi raüta pheake chang miraq.”

Atiipaü Chang Chela Thun

(Tri 19.1-13; Jos 20.1-9)

- ⁹ TATIWE raq Mosheq ma chongto
- ¹⁰Israilnok ma chonglaq nguta: “Ümtiikiwa namshiq raq Jordan rai ka jintlan, lanta Kanan mung na saü wantlan,
- ¹¹namshiq raq maiq tiipaükai chang chela thun kra tsea lanta thüchang miraq. Kiijaq maiq weshi ra raq shaiqshuq shi maq maiq tsat raüjaq tiipaü juho chang miraq.
- ¹²Kiijaq matwe ka miqtiiqwe kriima tati seno raq aphuk lam rittlaq kiiwa akhum ka mitiiwong lot. Maiq ashi ka matwe ma jato nguta apaiq kha ka rung na phohü maq apaiq ka tseabaiq maimak.
- ¹³Chela ka trok tsea ronglaq.
- ¹⁴Jordan rai maq shedong nü wang na chela atsam kiimaq Kanan mung na chela atsam.

¹⁵Arthun arka Israilnok miitu nai pongmungti namshiq rai jaqlo miitu siti lo kiimaq pattup nokti ma aja kaiwi thun kra tiipaükai chang chela thun miraq. Maiq jurwa shaiqshuq shi maq maiq tsattlaq kriiti ka arthun chela arjaq chela ashi ra na tiipaü juho chang miraq.

¹⁶⁻¹⁸“Shatmaq tiina, maiq ashi ra raq, maiq tsea chang ka jin pan, riimakla longpo riimakla pe pan do raüta maiq ka tsat raüla, apaiq ka maiq tseati ashutwe miraq. Kiimaq apaiq ka tiitsailaq tseabaiq chang.

¹⁹Kra miqtiiqwe ma ata awii shaqti raq kra matwe kra tseabaiq chang miraq. Apaiq raq ajaqtiwe ka ümtiiko humjiiq kiitiikaq apaiq raq tseabaiq chang miraq.

²⁰“Kiimaq maiq weshi ra raq, maiq ashi ra ka ngeng raüta apaiq ka aliiq riibaiq raüta lo apaiq dü na phanshi ra maq athong raüta tsat raüla,

²¹riimakla ajaq tham maq thaü raüta tsat raüla, apaiq ka ashut matwe miraq. Krai mren apaiq ka atsea baiq chang. Kra miqtiiqwe ma tati seno shaq raq kra matwe ka tsea baiq chang. Apaiq raq ajaqtiwe ka ümtiiko humjiiq kiitiikaq tseabaiq chang.

²²“Shatmaq bom shiiton maiq weshi raq apaiq raq ngengseng makwe kra, shaiqshuq shi maq aliiq riibaiq raüta lo riimakla phanshi ra maq thong raüta lo tsat raüla,

²³riimakla bom shiiton, apaiq raq tsat la nguta samsam maq atsat riimak, kiimaq apaiq ma ajaqti min riimak, shatmaq liimak maq longpo baiq raüta tsat raüla,

²⁴akha khü akha dongtlaq ajiika, mungmaiqse raq kha ka maiq tseatiwe kra tiiwongke na phoke chang. Tsaiki tiwe kra jamti raq aphuk lam rittiwe lop na phoke maimak.

²⁵Mungmaiqse raq matwe ka ajaqtiwe apaiq phuk lam rittlaq kriiwe jaq wa tiiwongke chang. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka atiipaü chang chela apaiq jutaq kiijaq hali tiijang wan nong chang. Apaiq ka kra chela na kra matdong akhing na Ramwe Ajong Pinthumwe kra mitsai shaq wiiwii siruqli sichang.

²⁶Shatmaq kra matwe ka apaiq tiipaü chang chela kiiwa dongho raüta, maiq hiq ahin na kiho raüla,

²⁷kiimaq apaiq jaqtiwe tati seno raq apaiq ka hum raüta apaiq ka tsat baiq raüla, ara phuk lamtaq arka maiq tsatto nguta kha nyan chang ka riimak.

²⁸Maiq tseati matwe ka Ramwe Ajong Pinthumwe kra mitsai shaq wiiwii, apaiq ka kra atiipaü chang chela kriijiili siruq sichang. Shatmaq kra jai miishe ka apaiq ka maiqmii hiq na jangwa nong mimai she.

²⁹Ara thungtri arka namshiq miitu kiimaq namsaü namsetiim miitu. Namshiq ka ümriiba niili sihan jiimin, ara tri arka lang wan ruq riichang.

³⁰“Maiq mat kha hotiwe ka shutto dea nguta saqse wenai riimakla kriima apa raq saqse kuq raütiq, apaiq ka tseabaiq chang. Saqse weshi laq laq se raq akuq kriika matwe dea nguta tiishutli chang ka hongmak.

³¹Maiq tseati matwe kriika atseabaiq raa dongdii. Apaiq ka atsai chang kiiwa, kampho maq dok raüta lunlot mak.

³²Matwe ka atipaü chang chela na ajuho kriiwa, Ramwe Ajong Pinthumwe kra mitsai shaq niili, apaiq raq akha ka adok raüta ajam na tiijang wan maimak.

³³Namshiq raq akha klo hanla, namshiq sichang hiqshong ka namshiq raq atiishe riitlan ngushat. Mat kha raq hiqshong tiishe baiqtlo. Kiimaq maiq tsat raüla kra hiqshong tiisii chang ka, matwe kra tsaihü maq, mat kha shiikhoi mrochhi chang lamlu ahin ka ahü.

³⁴Namshiq sitlan hiqshong ka naq tiishe rongkiq. Jamkhano ngukla Ngi ka TATIWE. Kiimaq kra Israilnok mungmaiqse rai sitiikang.”

Weawea 36

Maiq Ma Waje Jechakre Miitu Tachong Hupsam

¹Gilead weraü wa maiq ata khuthaq na nyungwere thun ka, Gilead ka Machir se Manase ma asaü, Joseph saüse phan. Tsangshiq ka Mosheq phana nai mung welabi ahinti phana wato.

²Raüta tsangshiq raq akha nguto, “TATIWE raq ümniima ara mung wa hiq ka Israilnok mungmaiqse ma lang lü laüta chumkuqlaq nguta aming kuqto. Kiimaq apaiq raq ümniima naishiq ma tanyang Jelophechad tachong hupsam ka asetiiim jechak setiiim kiima kuqlaq nguta aming kuqto.

³Shatmaq tsan na tiitsang laq, tsangshiq raq maiqwere ka maiq phan ahin phan ma wawan haüla, tsangshiq tachong hupsam hiq ka kra wa wantaq maiq phan tachong hupsam miishe mijaki. Krai mren, naishiq aphan rii hiq achumkuq kra ajom mirki.

⁴Kiimaq Tachong Hupsam Jangke Rawii saütlaq na, maiq ma ashabaiq tachong hupsam thun kra atati chüwe ma hali jangkuq wan nongtlaq akhing na, Jelophechad setiiim jechaksere tachong hupsam hiq ka, tsangshiq juta kauwa weraü phan mo wa wantaq, kra phan hiqshong tachong hupsam miishe pattup miitu mikuq baiq. Kra raüla, naishiq Jelophechad phan rii hiqshong ka ahüshe mija wan.”

⁵Kra ningkhan Mosheq raq Israilnok ma TATIWE raq akuq aming ka arshe kuqto: “Manase phan raq jamlai wa chongtlaq kriika tengto.

⁶Krai mren TATIWE raq ngutlo, Jelophechad setiim jechaksere raq tsangshiq maiqmii raq aroro maiqwere ma wawan mimai. Shatmaq tsangshiq maiqmii kaüwa weraü phan kriimiili wachang.

⁷Israilnok maiq phantek tachong hupsam hiqshong ka maiqmii phan liipan raili misi.

⁸Jechakre loweatek raq maiqmii Israilnok phan wa tachong hupsam lap tlaq kriika, maiqmii phan kriimiili wa wan ratlo. Akha shong nga raüla, Israilnok maiq phan aweatek raq maiqmii titiim tachong hupsam kra lap wan ruq miraq.

⁹Krai mren tachong hupsam hiqshong ka maiqphan ashi maq riita maiq phan ashi ma tlü kuq wan mak miraq. Maiq phantek raq maiqmii phan tachong hupsam kra maiqmii phan riili lap wan ruq miraq.”

¹⁰⁻¹¹Krai mren she, Mahla, Tirja, Hogla, Milka, kiimaq Nowaq, Jelophechad setiim jechakre raq, TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan kloto. Kiimaq tsangshiq ka awe ma aphu ano setiim kriima wa wanto.

¹²Tsangshiq raq Joseph se Manase phan kriima wa wanto. Kiimaq tsangshiq tachong hupsam hiqshong ka awe weraü phan kra riili siqto.

¹³Ara thungtri raütu thun kiimaq thung nai lai thun arka TATIWE raq Mosheq lümaq Mob mung hiq thung tan maq Jordan rai reko Jeriko maq Israilnok ma kuqto.

Tri Chongke

Tri Chongke 1

Mosheq Raq Apha Traho (1.1—4.43) Bomphaho

¹Ara Lakdap na waiqtaq arka Mosheq raq Israilnok ma Jordan Rai ma shedong nü kumtsaiphii wang maq bom achong kuq bomtsi thun kra waiq thüto. Kiitiikaq tsangshiq ka Jordan Rai hiq thungtan Suph wang tho na riito. Kra tan ka siimko na paran chela kiimaq siimko niika Tophel chela, Laban chela, Hajeroth chela, kiimaq Dijahab chela thun riito.

²(Sinai Pum maq riita ku akin tonglong Edom mung lam maq wawan raüta Kadesh Barnea wang na saüli ka raroqshi ri ranaiq shi raatlo).

³Israilnok raq Ejip mung baiqthü raüta laü wanli maq wiirroqblai she angu rawii wa, jipi lüroqshi ri lüshi she angu na, kra jipi wa jiha ranaiq shi ranaiq, TATIWE raq Mosheq ma jamlai bom chong kuqlaq ngutiwa aming kuqtaq kra thun bom ka tsangshiq ma phanrap phanrii thumli chong kuqto.

⁴Arka TATIWE raq Amoraqnok Hokhamwe Heshbon chela pengtiwe Sihon khat raüta tang wantaq kiimaq Bashan wang Hokhamwe Og, Ashtaroth chela nai Edrel chela pengtiwe kra khat raüta tang wantaq kra jai maq achong kuq riito.

⁵Ara Mosheq raq Shiikeawe tri raütu nai phanrap thungtri bomtsi Israilnok ma traho kuqtaq akhing na, tsangshiq ka Jordan rai maq shedong nü wang na Mob mung na siji na riito. Apaiq raq nguto,

⁶“Man na nashiq ka Sinai Pum na siji na, TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma akha nguto, ‘Namshiq ka ara pum na rahiq aluwiq she silan.

⁷Namshiq piitiip thun kra run rong laq. Lanta laü wan rong liishe. Lanta Amoraqnok mung ku akin tonglong mung kiina kiimaq kra tro binjü wang thun kiina— Jordan Rai Thungtan na, ku akin tonglong wang kiina kiimaq hiqthungtan thun wang kiina, shemai nü wang thun kiina, kiimaq Mediterenian khamjong kii wang thun kiina laü wan ronglaq. Lanta Kanan mung kiina, kiimaq Lebanon mung pum thun kra tlea lanta kiimaq riita luhea hiq tiisup wang na Euphretis Rai kiina saüli laü wan ronglaq.

⁸Armung thun ara tiina Ngi TATIWE raq, namtitiim Abraham, Isak, kiimaq Jakob ma kiimaq tsangsaütiim ma mikuqha nguta kiiq kham kang kra. Warong laq. Lanta khat lanta jiiwan ronglaq.”

Mosheq Raq Phowebi Shongto (Ats 18.13-27)

⁹Mosheq raq mungmaiqse ma nguto, “Man na nashiq ka Sinai Pum na sitiikaiji na, ngi raq namshiq ma chongkang, ‘Ngi ma namshiq peng wan holai ka laihea lang lang. Arka ngi hon honse raq holot mang.

¹⁰TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka ra na raiqsaiq awea lotmai diimtlaq ikha tiipuchi wanto.

¹¹Riita TATIWE namtitiim Shiikeawe raq, namshiq ka ahing amunli dea mitiipuchi kuq wanlaq. Kiimaq apaiq raq kiqkham kuq taq kra phan phan chithe lüwanok ma mitiija kuqlaq!

¹²Shatmaq ngi laq laq se riili ka namshiq liipan na tatso wiinyi dongtlaq kra phoke wan holai ka jam riimo mihoha?

¹³Maiq phantek wa maiq wiijam taksu maiqsebi, taksmabi, kiimaq asap atsinti thun kra tsea ronglaq, kiimaq ngi raq tsangshiq ka namshiq khuthaq na welabi ma mishong kang.’

¹⁴Kiimaq namshiq riimin ardea riikhaqli nguta ikiq na lomlan.

¹⁵Krai mren dea ngi riimin namshiq raq atsea han taksubi nai asap atsintibi thun ka namshiq khuthaq na welabi ma shong wan kang. Welabi wiijam ka mungmaiqse hingshi khuthaq na wela, wiijam ka shishi khuthaq na wela, wiijam ka maiq roq biingi khu thaq na wela, kiimaq wiijam ka maiq roqshi khuthaq na wela ma shong kang. Kiimaq hali ngi raq maiq phan thun tlotli khuthaq na ahin siihiipbi thun kiimin shong wan kang.

¹⁶“Kra akhing na ngi raq tsangshiq ma tsii ka akha chongkuq kang, ‘Namshiq sengi liipan na jamlai mra wa pintlaq, kra samhea tiitsang tai wan lili ronglaq. Lanta kha dongtlaq aweatek ka riikhaqli kappe maq shin lanta phokuq ronglaq. Kra kha thun ka namshiq maiqmiinokti liipan na lo, riimakla namshiq rai shongti pongmung maiqsetiim khü akha lo,

¹⁷kha pho kuq tlan na, jurai jiimin lopdam maimak. Maiq loweatek ma kha ka tri kappe ashi miili shin ratlo. Khahoti nai ashokti ka juwe riiklo. Ju miimin naqhai rongkiq. Jamkhano ngukla namshiq raq kha tankuq tlan kriika Shiikeawe raq kuqtlo. Kiimaq kha tsinhea namshiq raq phokuq lot man chang she raüla, kriika ana ngi phana lam wan lili ronglaq. Kriika ngi raq mipho kuqha.’

¹⁸Kiimaq krai nong nong siili, namshiq raq jaqsham wan chang ümchuwa sitlaq kra miitu ngi raq namshiq ma hon atsu kun kun chongkuq kang.

Kadesh Barnea Wang Maq Siwebi Tiwakang

(Wea 13.1-33)

¹⁹“Nashiq ma TATIWE nashiq Shiikeawe raq jamlai aming wa kuqtaq kra klokai. Nashiq ka Sinai Pum wa tiido wankai. Laita kra mung jonghea kiimaq maiqhai asi kumtsaiphii mung lam kriimaq laü wan kai. Laita ku akin tonglong mung

Amoraiqnok mung niishe wawankai. Riita ümtiikiiwa nashiq ka Kadesh Barnea wang niishe saü wankai,

20-21ngi raq ngukang, 'Ümchaü namshiq ka ku akin tonglong Amoraiqnok mung niishe saü walan. Arka TATIWE nashiq Shiikeawe, natitiim Shiikeawe raq nashiq miishe kuqtlo. Liimanta, arshe saü wakai ahata. Warong laq kiina. Lanta mung ka apaiq raq aming kuqtaq kra phan phan jiiwan ronglaq. Naqkhaiq kham rongkiq. Riimakla naqhai song rongkiq.'

22"Shatmaq namshiq ka ngi phana kilan. Lanta akha ngulan, 'Nashiq ma sinkhu na kra mung ka siwati maiq siwebi kongkhu tiiwa rong i shaq. Kra nguraüla tsangshiq raq nashiq wa ma lam ahea pinthum kra michong kuqlot kiimaq kiijaq chela thun ka jamkho sitlaq kra michong kuqlot.'

23"Kriidea ahea mirsham nguta tiima kai. Lata ngi raq maiq roqshi ri wenai tseakang, maiq phantek wa weshi shi.

24Tsangshiq ka ku akin tonglong mung kiina wato, Eshkol Hiq thungtan wang kiina saüli wato. Raüta hiqkhu rakhu ka sisin wato.

25Raüta tsangshiq raq kiiniiwa petsi tu kaütiim min wiijam pihoto. Kiimaq TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma kuqtaq mung ka pinthum hiqpo hiqwin hiq nguta tsütsa ka chonghoto.

26"Shatmaq namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe raq akuq aming ka akhii riilan. Lanta namshiq ka kra mung na nyap wan man riilan.

27Namshiq liipan na weshi raq weshi ma akha bottrang lan: "TATIWE raq nashiq ka angeng riitlo. Apaiq raq nashiq ka Ejip mung wa tsuq wan raüta ara Amoraiqnok jaqkhon mong na kebaiq dantlo. Kra rihaüla ara Amoraiqnok raq nashiq ka mijiiqbaiq.

28Nashiq ka kiijaq jam nguto miwa rong? Nashiq ka haisi. Nashiqnok siwebi kiina tiiwakai kriiti raq chongtlo, kra mung na siti maiq thun ka ahong alanok siisaq. Kiimaq nashiqnok thaq na ajong alu siisaq. Kiimaq tsangshiq ka chela thun na sitlo. Kra chela thun ka kiitelong maq ra tsan ra mong nyang na saüli li siisaq aruk. Kiimaq tsangshiqnok ka tum tintin chhiwataq nguwa!'

29"Shatmaq ngi raq ngukang, "Tsangshiqnok ma naqhai rongkiq.

30TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka mishea wan. Raüta apaiq raq namshiq miitu re ka mikhat kuq. Arka namshiq raq Ejip mungti jamkho khat kuqtaq kiikha mikhat kuq.

31Kiimaq kumtsaiphii mung maq khat kuqtaq kiikha mikhat kuq. Apaiq raq namshiq ka lam wiilülü ana saüli khusang maq jamkho tsuq wantaq kra chhilan she kata. Awe raq ase ka raikhü na jamkho boq wantlaq ikha namshiq ka boq wanto.'

³²Shatmaq ngi raq jamlai wa chongkang kra tairii na, namshiq raq TATIWE ma kamtsantsii thü man riilan.

³³Apaiq riika wranaiqshe namshiq ma sinkhu na wawan lili raüta, namshiq ma lamjap piitiip tei wan chang hiq ba ka tiihong kuq wan lili riito. Namshiq ma lamshea wan, apaiq ka namshiq ma sinkhu na, rawa niika waniitu ma ja raüta wawantlo, kiimaq ranaiq niika phumda kham ma ja raüta wawan lili riitlo.

TATIWE Raq Israilnok Ma Mo Tiihotlo

(Wea 14.20-45)

³⁴“TATIWE raq namshiq bottrang ka taito. Kra ningkhan apaiq ka akhiq she riito. Kriikha na apaiq raq atiitum raüta kha ka akha tanto,

³⁵‘Ara abi ashut maiq pat namshiq phong arwa, Ngi raq namtitiim ma hiqpo hiqwin mung ashi mikuqha nguta kiqukham kuq kang kiijaq weshi ra dongdii min saü wan lu man she mirhan.

³⁶Jephunne se Kaleb kli she misaü wan. Apaiq kli iwokhong na ibom taiti tsapsaü kapse maq siwanto. Krai mren Ngi raq apaiq ma kiimaq asaü asetiim ma apaiq raq aji maq konshkon khum raüta konchon wata kra mung ka mikuqha.’

³⁷Kiimaq namshiq lümaq TATIWE ka ngi miimin akhiq she riikito. Raüta akha nguto, ‘Mosheq ümnaq kriimin kra mung na saüwa lu maüshe mirhaü.

³⁸Shatmaq ümnaq khrumti Nun se Joshua tsaiji kriili tiijong thüda kuqlaq. Apaiq raq Israilnok ka sheawan raüta kra mung ka mijii wan.’

³⁹“Kra ngu raütiishe TATIWE raq nashiq tarü ma akha nguto, ‘Namsetiim ümchaü lairap ahea abi misap shaqti thun kriitiq kra mung kiijaq misaü wan. Namsetiim ümchaü namshiq raq re jaq na mitsai ngulantibi kra kiina misaü wan. Ngi raq tsangshiq ma kra mung ka mikuqha. Kiimaq tsangshiq raq mung ka mijii wan.

⁴⁰Shatmaq ümchaü namshiq thun ka jai nü na atro na jangho ronglaq. Lanta kumtsaiphii mung kiina hali jangho nong ronglaq. Lanta Agaba khamjong chum nong mung wang nü nü lam kra miishe laüho ronglaq.’

⁴¹“Kiijiishe namshiq raq trelan, ‘Mosheq lei, naishiq raq TATIWE man na ngarai ka tangkai dea. Shatmaq ümchaü ka TATIWE raq nashiq ma aming kuqtaq kra phan phan naishiq raq mung ka mikhat wahai.’ Kra lantiishe namshiq ka loweatek rekhat wa hong tiitsan la tiitsan lantiishe, kra ku akin tonglong mung kriika jeriiq riig heali mikhat wahai nguta tiima lan.

⁴²“Shatmaq TATIWE raq ngi ma nguto, ‘Tsangshiq ma naq khat wa rongkiq nguta hon chong kuq laq. Jamkhano ngukla Ngi ka tsangshiq rai pongdam mang she. Krai mren tsang jaqtinok raq tsangshiq ka mikhat. Raüta mitang.’

⁴³TATIWE raq ngi ma jamlai wa ngutaq kra ngi raq namshiq ma chongkuq kang. Shatmaq namshiq raq ibom ka tai man riilan. Namshiq raq TATIWE kiq ka akhü

riilan. Lanta namshiq shiikong tam kra holanta kra ku akin tonglong mung kra khat wa riidung wan lan.

⁴⁴Kra ningkhan she kra ku akin tonglong mung na siti Amoraqnok ka namshiq khat kai ngiq lii tu atiipin buk ikhiishe namshiq ka bok wan tlii maq khat wanto. Tsangshiq raq namshiq ka Horma chela na saüli johoto. Raüta tsangshiq raq namshiq ka ku akin tonglong Edom mung kiijaq khat-ho raüta namshiq ka tangto.

⁴⁵Kra ningkhan she namshiq raq TATIWE jaq wa khрум jaü hoq trang lan. Shatmaq apaiq raq namshiq achu jaü ka tre mak riito. Kiimaq namshiq hoqsii trang lan kriika akhiismin bro riimak riito.

Israilnok Ka Kadesh Wang Maq Riita Arnon Rai Na Saüli Laü Wanto

⁴⁶“Krai mren she, nashiq ka Kadesh wang na rahiq luhea siwan jai she,

Tri Chongke 2

¹Nashiq ka atiisup na sanha jai nü na jangho laita kumtsaiphii mung kiina she hali laüho nongkai. Laita TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan Agaba khamjong chum nong mung nü niishe laü wan kai. Laita nashiqnok ka rahiq luhea ku akin tonglong Edom mung na miishmii laüsiq wankai.

²“Kiitiikaq TATIWE raq ngi ma chongto

³nashiq ka kra kun akin tonglong mung na rahiq luhea she mangmii rai wan kai. Kra ningkhan shekhu nü wang nü niishe warong laq nguta chongto.

⁴Apaiq raq namshiq ma tsü ka akha chongkuqlaq nguta chongto: ‘Namshiq ka ümchaü ku akin tonglong Edom mung kra lam maq wawan chang she miraq. Arka namshiq ma man niiwa tanyang seno phan maiq mung lam miishe wa wan chang miraq. Tsangshiq ka Esau saüse phan. Tsangshiq ka namshiq ma ahai miraq.

⁵Shatmaq namshiq ka tsangshiq rai naq riikhat rongkiq. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq hiqshong rahai kiiwiika namshiq ma akha ralang jaqphi phutin dongdii min hiqshong ka likuq mang. Ngi raq Edom mung ka Esau saüse phan ma akebaiq kun she.

⁶Namshiq raq tsangshiq jaq wa phaqsea nai khu akham ka ari lanta nyang wan mimai.’

⁷“Namshiq raq ümchuwa jaqsham wan lan kra TATIWE namshiq Shiikeawe raq shiiman kuqtaq ira tsan na tiitsang ronglaq. Apaiq raq namshiq ka ara kumtsaiphii bintang jüngi jonghea mung maq laü wan lan akhing phanrap na pinthum shiikum pan kuq wanto. Apaiq ka ara rawii roqblai tingkhit namshiq

rai nong nong maq wadamto. Kiimaq namshiq ma jamlai phan wa rongraa wantaq kra apaiq raq thumli kun kun kuqto.

⁸“Krai mren nashiq ka laüwan ruq wa wankai. Kiimaq nashiq raq Elath chela nai Ejiongebar chela maq Amaa khamjong Thamkaü nü na walam kriika phan wan mai baiqthükai. Laita kriimaq nashiq ka shekhu-shedong nü tiinyi na Mob mung na walam kriimiishe wa wankai.

⁹TATIWE raq ngi ma akha nguto, ‘Mob mungti Lot saüse phan rai ka naq riitsak kaq rongkiq. Riimakla tsangshiq rai naq riikhat rongkiq. Ngi raq tsangshiq ma Ar chela ka akebaiq kun she. Kra ningkhan Ngi raq tsangshiq hiqshong kiiwa hiq ka namshiq ma phushi ra jiimin kuq mang.’”

¹⁰(Maiqphan phanshi jonghea luhea kiijaq Ar chela na shongto. Tsangshiq ka Emim phan nguta ngutlo. Tsangshiq ka maiq phan phanshi hali jonghea luhea phan Anakim ngutlaq phan kiikha jonghea luhea phan riito.

¹¹Anakim phan kiikha hali tsangshiqnok ka Rephaim phan ngutiimin ngutlo. Shatmaq Mobnok raq tsangshiqnok ka Emim phan nguta ngutlo.

¹²Horaiqnok phan ka Edom mung na shongti riito. Shatmaq Esau saüse phan raq tsangshiqnok ka jobaiqto, tsangmung ka wiita tiithen baiqto. Raüta tsangshiqnok ka kiijaq shong wanto. Arka kra jaimaq Israilnok raq TATIWE raq tsangshiq ma akuq mung kiiwa chiqse rewenok kra mung wa jobaiq wantaq kiikha jobaiqto.)

¹³“Kra laitiishe TATIWE raq nashiq ma chongtaq kra phan phan, nashiq raq Jered Rai kriishe jin wankai.

¹⁴Kra akhing ka nashiq raq Kadesh Barnea wang baiqthü li maq rawii roqtsam ri wiitiichat she na riito. Kra pat wa maiqlare rekhatti thun ka kunli atsai kaiwi she riito. Arka TATIWE raq tsangshiq ka atsai mirhan nguta chongtaq kra phan dea tsaito.

¹⁵TATIWE raq tsangshiq thun kra kunli mitsat baiq wan shaq wiiwii, tsangshiq thun ka tiwa mak tangta baiq wanto.

¹⁶“Tsangshiq ka wiita kunli tsa jai she,

¹⁷TATIWE raq nashiq ma nguto,

¹⁸‘Ümchaü ranaiq namshiq ka Mob mung lam maq Ar chela lam kiimaq laüwan longlaq.

¹⁹Kra riihantiq namshiq ka Lot saüse phan Mobnok shongtlaq hiq rai tho tho na mirhan. Tsangshiq ka naq niq siq wan rongkiq. Riimakla tsangshiq rai ka naq riikhat rongkiq. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq ma hiqshong kuqkang kra wiika namshiq ma phushi min chumkuq mang she.’”

²⁰(Armung arka Rephaimnok mung ngutiimin ngutlo. Tsangshiq ka kra mung na shongti riito. Ammonaiq nok raq tsangshiq ka Jamjumminnok ngutlo.)

²¹Tsangshiqnok kiimin Anakimnok jamkho jonghea luhea phan sitaq kiikhiisii ajong alu phan riito. Kijjaq tsangshiq ka pahea pahea riito. Kiimaq tsangshiqnok ka srea nolanok. Shatmaq TATIWE raq tsangshiq ka wiita tiithen baiqto. Krai mren Ammonaiqnok raq tsangshiqnok hiqshong jii wanto. Raüta tsangshiq she kijjaq shong wanto.

²²TATIWE raq Esau saüse phan Edomnok miitu min kiikhiisii hali klo kuqto. Tsangshiq ka ku akin tonglong Edom mung na siti riito. Apaiq raq Horaiqnok ka wiita chongthum tiiwato. Krai mren Edomnok raq tsangmung kra jiiwan raütiishe shong wanto. Tsangshiq ka ümchaü min kijjaq shong ruqli sitlo.

²³Kiimaq Mediterenian khamjong chumkii wang thun ka khamjong mong wa Kret mung na siti alaü wan maiq phan riishe jiiwan raüta siwanto. Tsangshiq raq kra mung na shongti noktink Awwim phan kra chongthum tiithenbaiqto. Raütiishe tsangshiq raq kra mung ka tlotli Gaja chela na saüli jiiwanto.)

²⁴“Nashiq raq Mob mung leawan jai she, TATIWE raq nashiq ma nguto, ‘Ümchaü ka armaq tiido rong laq. Lanta Arnon Rai kriishe jin ronglaq. Ngi raq Ammoraiqnok hokhamwe Sihon, Heshbon chela pengtiwe ka apaiq mungtan kra nong nong maq namshiq jaqkhon mong niishe kiinong kuqkang. Apaiq ka khat ronglaq. Lanta ahiqshong rahai thun kra wiita jiiwan ronglaq.

²⁵Ümchaü ranaiq miishe barap binrii wa maiq thun ka Ngi raq namshiq ma ahai rak rak she mitiisiha. Namshiq mang chong kra tai raütli maiq thun ka wiita phiip raq mitsai.’

Israilnok Raq Sihon Hokhamwe Tangto

(Wea 21.21-30)

²⁶“Kra laitiishe ngi raq Kedemoth hiq maq Heshbon chela Hokhamwe Sihon phana kiimwebi tiywa lata akha wehea maq si rong i nguta tsütsa tiichong wa kang:

²⁷‘Naishiq ka üm mungtan hiq lam maq laü wan phai. Naishiq ka mung lam jong kra phan phan jojujuli milea wanhai. Lamphai ka jinki mai.

²⁸Naishiq raq tü adung phaqsiiq tiikai kra miitu ka ari mikuq kai. Kiimaq kham jaü nyang tiikai kra miitu ari mikuq kai. Naishiq ka miinan leaphok jojuju li miwa wanhai.

²⁹Laita Jordan Rai kra jin wan laita TATIWE naishiq Shiikeawe raq naishiq ma akuq mung kijjaq misaü wan haishaq wiiwii leaphok li miwa wanhai. Esau saüse phan, Edom mung na shongti nai Mob mungti Ar chela na siti riimin naishiq ka tsangshiqnok hiqshong lam maq tlea wanto.’

³⁰“Shatmaq Sihon Hokhamwe raq nashiq ka apaiq mungtan lam maq tiiwa mak tangtahoto. TATIWE namshiq Shiikeawe raq apaiq tsantsii ka atiitsin riibaiqto. Kiimaq khiilataq she sru wanto. Kriika nashiq raq apaiq ka khat laita tang wan miitu kiimaq amungtan kra jiiwan laita shong wan miitu riito. Nashiq ka ümchaü min kiijaq shongruq li sitiikai ahata.

³¹“Kiijiishe TATIWE raq ngi ma nguto, ‘Liilaq. Ngi raq Hokhamwe Sihon nai asenginok ka ümkhaki na jamkhii min jalot mak tijjabaiq kang. Amungtan ka khat laüta jiiwan laq.’

³²Sihon ka asenginok thun kunli sheaho raüta nashiq khatkai Jahaj chela tho na kito.

³³Shatmaq TATIWE nashiq Shiikeawe raq apaiq ka nashiq jaqkhon mong na kiinong kuqto. Kiimaq nashiq raq apaiq ka tsatbaiq kai kiimaq asetim, kiimaq asengi sreabi kunli tsatbaiqkai.

³⁴Krai mren, nashiq raq chela thun wiita tiikham laita jiiwan kai. Laita miqchup tiithen baiqkai. Maiqse angu wiita, maiq were, jechak re, kiimaq nosere thun wiita chongthum jiiwbaiqkai. Nashiq raq maiq ka ashi ra min atra tiichong mai tsatbaiq kai.

³⁵Nashiq raq jam nyamse kong thun kunli lap wankai. Kiimaq chela thun ka kunli chongthum tiiwa baiqkai.

³⁶TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma chela thun ka kunli Arnon raikii na sitlaq Aroar chela maq phawan laita, kra kin hea wea hiq thung tan mong na sitlaq chela kiina saüli kiimaq riita shekhu nü na Gilead wang na saüli khat laita jiiwankai. Nashiq raq khatlot mai chela peruk theahea ngutiika chela ashi min ahü riito.

³⁷Shatmaq nashiq ka Ammoraiqnok mung hiqrai tho niika kimai dea. Kiimaq Jabbok Rai kii tho kiina min kimai dea. Kiimaq ku akin tonglong wang na chela thun kiijiimin kimai dea. Kiimaq TATIWE nashiq Shiikeawe raq kiina naqki rongkiq nguta aming kuqtaq thun hiqshong niika kimai riikai.

Tri Chongke 3

Israilnok Raq Og Hokhamwe Khat Raüta Tangto

(Wea 21.31-35)

¹“Kra jai maq, nashiq ka shekhu nü na Bashan wang niishe laü wankai. Kiimaq Og Hokhamwe ka asengi sreabi thun kunli sheaho raüta nashiq khatkai Edrei chela tho niishe saükito.

²Shatmaq TATIWE raq ngi ma nguto, ‘Apaiq ma ümniika naqhaikiq. Ngi raq apaiq ka, kiimaq asengi sreabi thun ka, kiimaq apaiq mungtan hiqshong thun ka wiita ümjaq khon na mikiinong kuqbaiq kang. Ümniiraq Ammoraiqnok hokhamwe

Sihon Heshbon chela pengtiwe ka jamkho chongthum tiiwa baiq laü kiikhiisii apaiq kiimin chongthum tiiwa baiqlaq.’

³“Krai mren TATIWE raq Og Hokhamwe nai asenginok ka nashiq jaqkhon mong na kiinong kuqto. Kiimaq nashiq raq tsangshiqnok ka miqchup jiiqbaiqkai.

⁴Kra rai nong nong nashiq raq apaiq mungtan wa chela thun ka wiita jiiwan kai. Nashiq raq chela ashi ra dongdii min jiiwan mai maq tambaiq mai. Kun kun khat laita jiiwan kai. Chela thun kunli ka roqtrok jii wankai. Hokhamwe Og raq pengtlaq Bashan wang binjü na Argob mung wa chela thun ka kunli lap wankai.

⁵Arthun chela ka trotam na kiitelong maq diiluwiq maq aruk siisaq. Kiimaq kilamchong thun kilü asi siisaq, kiimaq kilü lachong ka jinpan siisaq atiihong riito. Kiimaq kiitelong maq hiqshong tro na ruk hü hiqshong kiimin pahea riito.

⁶Nashiq raq chela thun kunli hiqmiq changkhü ma tiiqbaiqkai. Kiimaq maiq thun ka maiqwere, jechakre, kiimaq nosere thun wiita miqchup, Heshbon chela pengti Sihon Hokhamwe hiq tiithenbaiq kai kiikhiisii hali tiithen baiq kai.

⁷Nashiq raq jam nyamse kong ka wiita lam wankai. Kiimaq chela thun ka kun kun shiithen baiq kai.

⁸“Kra akhing na nashiq raq kra Ammoraiq phan hokham wenai jaq wa hiqshong thun ka Jordan Rai maq shedong nü wang thun kra Arnon Rai maq pha wan laita Harmon Pum na saüli lap wankai.

⁹(Harmon Pum ka Sidon mungti raq Sirion nguta ngutlo. Kiimaq Ammoraiqnok riika Senir nguta ngutlo.)

¹⁰Nashiq raq Bashan wang Hokhamwe Og mung wa hiqshong thun ka kunli jiiwankai. Pumchit binjü na chela thun kra, kiimaq Gilead wang wa chela thun kra, kiimaq Bashan wang wa chela thun kra, shedong nü wang na Saleka chela nai Edrel chela thun kiina saüli jiiwan kai.”

¹¹(Hokhamwe Og ka Rephaim phan wa atiithum hokhamwe riito. Apaiq maa thü chang ka longtek kau riito. Kriika alu nü na mitar blai kiimaq ajong nü na mitar nai riito. Arka kriipat na langtlaq shinchang maq chongtlo. Kriika ümchaü min Ammoraiqnok hiq Rabba chela na sishat li.)

Jordan Rai Maq Shedong Nü Wang Na Shongkaiti Maiq Phan Thun

(Wea 32.1-42)

¹²“Riita ümtiikiiwa nashiq raq mung ka nashiq jaq na lap wan kai, ngi raq Reuben phan nai Gad phan ma hiqshong ka Aroar chela maq shekhu nü wang thun kra Arnon Rai tho binjü thun kra kiimaq Gilead wang binjü wa ku akin tonglong hong thun kra, kriijaq sitlaq chela thun kra nong nong maq chum kuq kang.

¹³Kiimaq Manase phan khoko kholiq miika ngi raq Gilead wang wa hiq ümchuwa tiichongtlaq kra kiimaq Og hokhamwe raq siq wantaq Bashan wang

wa Argob hong thun tlotli kra kun kun chumkuq kang.” (Bashan wang ka Rephaimnok hiq ngutlo.

14Kiimaq Manase phan wa Jair raq Bashan wang wa Argob hong binjü tlotli kra Geshur chela nai Maka chela hiq rai binjü na saüli jiiwanto. Raüta apaiq raq kra binjü wa hiqshong thun mang ka apaiq mang niishe mang wanto. Kra binjü wa maiq hiqshong thun ka ümchaü niitaq Jair hiqshong thun ngutli ngutlo.)

15“Kiimaq ngi raq Gilead chela ka Manase phan wa Machir weraü ma chumkuq kang.

16Kiimahali ngi raq Reuben phan nai Gad phan ma Gilead wang maq riita Arnon Rai na saüli hong binjü kra chumkuq kang. Kra jürai khü rai jam ba kriimaq panthit raüta tsangshiqnok hiqshong shemai nü trai kra rai wanto. Kiimaq tsangshiqnok shekhu nü wang wa hiq rai ka Jabbok Rai maq trai wanto, kiiwa raihiq ka Ammonaiq mungti hiq rai she lomtlo.

17Kiimaq shenyap nü wang niika tsangshiq hiq rai ka Jordan Rai khü na saüli riito. Kriika shekhu nü wang na Gelili Thamchum maq phaho raüta shemai nü wang na Amaa Khamjong Chum na saüli riito. Kriimaq kiho raüta shedong nü wang na Pisga Pum kiina saüli riito.

18“Kra chumkuq kang akhing na, ngi raq tsii ka chongkuq kang: “TATIWE nashiq Shiikeawe raq namshiq ma Jordan Rai maq shedong nü wang thun kra namshiq siwan miitu kuqto. Riita ümchaü min namshiq phong wa srea nolabi thun kra rekhat wa miitu tiije ronglaq. Lanta Jordan rai reko na Israilnok maiq phan ahinti kriima lamkhu shea tiiwa ronglaq, raüta tsangshiq raq tsangshiq rii hiqshong thun kra jiiwan na khrum kuq ronglaq.

19Anü re niika namchaktiim, namsetiim kiimaq jam nyamsekong kli she misi laq. Ngi raq asapha namshiq nyamse kong ka pahea. Kriithun ka ngi raq chumkuq kang hiqshong thun kiijaq misilaq.

20Namshiq maiqmiinok ata Israilnok phan thun raq TATIWE raq tsangshiq rii achumkuq Jordan rai reko mung wa hiqshong rahai thun kra tsangshiq raq mijii wan shaq wiiwii, TATIWE raq namshiq ma hansang maq shong nga wan miitu jamkho tiihong kuqtaq kiikha tsangshiq miimin asi chang hiq shong thun kra mitiihong kuq wan shaq wiiwii khrum kuq ronglaq. Kra lot lantiisheti namshiq ka ara ngi raq namshiq ma hiqshong rahai chumkuq kang arjiishe jangho lantiishe mishong nga wan han.’

21“Kiitiikaq ngi raq Joshua ma tsii ka akha chongkuq kang: ‘Ümniiraq ümmak maq TATIWE raq kra hokham wenai, Sihon nai Og ma jamlai wa riitaq kra chhilaü she. Kra niqri ri siisaq ümniiraq maiq mung thun ümchuwa khat wan tlaü thun kra apaiq raq miqchup mishthen baiq.

²²Tsangshiq ma naqhaikiq. Jamkhano ngukla TATIWE üm Shiikeawe raq re ka ümniima mikhat kuq wan.'

Mosheq Ka Kanan Mung Na Tiiwamak Riito

²³"Kra akhing na ngi raq itsan tiitsi lata akha achu jaükang.

²⁴'O TATI Rakaü Hiqwe lei, ngi raq asapha, ümniiraq ngi ma tiichhi kuq laü kriika ümniiraq jaqsham jonghea sham wan tlaü kiimaq awang chang jaq sham wan tlaü kriiwa, ralang apha wan lamlam se kli tiichhi kuq laü. Ümniiraq ningkun aheng maq jaq sham wan laü kriithun sham wanti phra ka ramungtan niimin ahü kiimaq mangjong hiq niimin ahü!

²⁵O TATIWE lei, ngi raq Jordan Rai ka rap wan pha. Lata jüreko na hiqpo hiqwin ku akin tonglong mung kra kiimaq Lebanon Pum thun kra liiwa pha.'

²⁶"Shatmaq namshiq mungmai qse khuthaq na TATIWE ka ngi ma atsan tiikhiqto. Kra ningkhan apaiq raq ngi achu jaü ka tremak riito. Kra rii na apaiq raq nguto, 'Kra ngulaü kli she hongto! Ara bom ka naq chongkiq she!

²⁷Pisga Pum khuthaq kiina walaq. Laüta shekhu nü mung kiina liilaq. Kiimaq shemai nü mung kiina ri liilaq. Kiimaq shedong nü mung kiina ri liilaq. Kiimaq shenyap nü mung kiina ri liilaq. Ümmak maq jamlai wa chhitlaü kra samhea wiq tiitsang liilaq. Jamkhano ngukla ümniiraq Jordan rai ka jin laüta kra mung na walu maü she.

²⁸Joshua ma hon atsii kriili she chong kuqlaq. Apaiq ma tsaiji kli dokuqlaq. Jamkhano ngukla apaiq raq mungmai qse ka Jordan rai re na mishea wan. Raüta ümchaü ümniiraq chhitlaü mung kra mijii wan.'

²⁹"Krai mren she dea, nashiq ka kra hiq thungtan na Bethpeor chela maq kha riire wang niishe sikai."

Tri Chongke 4

Mosheq Raq Israilnok Ma Pha qchii Nichii Maq Sironglaq Nguta Chongtlo

¹Kiitiikaq Mosheq raq Israilnok ma nguto, "Ümchaü ngi raq namshiq ma shrinkuq tiikang thungtri raütu thun ara wiita lang ronglaq. Kra riihanla namshiq ahea mishong nga wan kiimaq TATIWE, namtitiim Shiikeawe raq namshiq ma kuqtaq mung ka milap wan han lanta misiq wan han.

²Ngi raq namshiq ma jamlai aming wa kuqtiikang arthaq na namshiq raq ahin naq tiitsuq rongkiq. Kiimaq arthun aming arwa poshi ra min naq lam baiq rongkiq. Ngi raq namshiq ma TATIWE namshiq Shiikeawe aming thun kuqkang kra lang ronglaq.

³TATIWE raq Peor Pum maq jamlai wa riitaq kra namshiq raq maiqmii mak maq achhilan. Apaiq raq Baal phra shomnoqti maiq wiita tsatbaiqto.

⁴Shatmaq namshiq phong wa maiq ümchu riiwa TATIWE, namshiq Shiikeawe wokhong na tsapkapkap maq siwan lan, kriiti thun ka ümchaü ranaiq na saüli atra sitlan.

⁵“TATIWE i Shiikeawe raq ngi ma chongkuqtaq kra phan phan, ngi raq namshiq ma thungtri raütu thun ka kunli shrin kuq kang she. Kriithun ka ümchaü namshiq raq khat wan lanta mung ka jii wantlan kiijaq lang lanta shong ronglaq.

⁶Kriithun thungtri ka tsapkapkap maq lang ronglaq. Kra klo han jiila, maiq mung phan hintinok raq namshiq ka taksu maiqsenok dea nguta michhi. Kiimaq tsangshiq raq arthun thungtri kra tai raüta, tsangshiq raq, ‘Ara mungti arka pinthum taksu kiimaq pha qchi jonghea phan maiqse!’ nguta mingu.

⁷“Nashiq Shiikeawe ka nashiq ma rong raa tlaq akhingtek na nashiq tiinap na sitlo. Akha Shiikeawe ka maiq mung ahin ümtinkhan jongli siraü min tsangshiq ma rakitlaq ranaiq na tsangshiq tho na siti phra ka ahü. Nashiq raq apaiq jaq wa khрум achu jaü tiikai akhing tek na apaiq raq tre kuqtlo.

⁸Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma shrinkuq kang tingting thung tri raütu akhiika, nanok maiq mung ahinti ümtinkhan li jong rai raü min, akha tri raütu ka tsangshiq nok jaq na ahü.

⁹Namshiq ka hon kamshat maq sironglaq! Namshiq raq maiqmii mak maq jamlai wa chhi wan lan thun kra, namshiq ka atra sitlan wiiwii, arka ümtiikiimin naqlaq rongkiq. Namsetiim ma kiimaq namsaütiim ma arthun ara chongkuq lili ronglaq.

¹⁰Namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe man na Sinai Pum maq chap wan lan ranaiq wa bomtsi kra chongkuq ronglaq. Kra akhing na, apaiq raq ngi ma akha nguto, ‘Mungmai qse ka adam na triitamlaq. Ngı raq tsangshiq ma jamlai chong ke chang wa asi kra tsangshiq raq tai ratlo. Raüta tsangshiq ka atra sishat wiiwii ibom chong ara lang raüta singa wan kra mitsinlaq. Kiimaq tsangshiq raq tsangsetiim ma ara aming thun ara lang raüta siwan miitu mishrinkuq wanlaq.’

¹¹“Namshiq ka pum kaü wakhuk raq among wan ranyaq tang tang kiimaq kra pum thaq na walü nyaiwa liliim ka makse chathit ratsan ramong nyang na saüli nyai rai tlaq kra pum jichong na jamkho chap wa lan kra namsetiim ma chongkuq ronglaq.

¹²TATIWE raq walü mong maq namshiq rai jamkho riibomtaq kra tsangshiq ma chongkuq ronglaq. Kiimaq apaiq raq namshiq rai jamkho riibomtaq tailan kra chongkuq ronglaq. Shatmaq namshiq raq apaiq sham ari ka jamkhiiwa kriika chhiman dea.

¹³Apaiq raq namshiq ma, namshiq rai tongshongtaq kra namshiq raq jamkha lang wan chang wa kra chong kuqto. Apaiq raq longpen anai na awaiq kuq Aming Roqshi kriika namshiq raq lang raa dongdii nguta namshiq ma chong kuqto.

¹⁴TATIWE raq ngi ma thungtri thun ka tlotli namshiq ma shrinkuq laq nguta chongto. Kra thungtri ka namshiq raq ümchaü khat wan tlan, lanta hiq ka jiiwan tlan kiijaq sitlan akhing na lang wan chang nguta chongto.

Sumla Noq Maimak

¹⁵“Ümtiikiiwa TATIWE raq namshiq rai Sinai Pum maq walü mong maq riibomtaq akhing na, namshiq raq apaiq sham ka chhi man dea. Riita namshiq maiqmii ma ahea miitu, tsan na atsi dada thü ronglaq,

¹⁶namshiq raq maiqmii miitu jamlai phan sumla min, maiqwe sumla lo riimakla jechak nyung sumla klo lanta ngarai naq tang rongkiq.

¹⁷Kiimaq rum nyamse sumla lo, wushi sumla lo,

¹⁸paü phan sumla lo ngiq sumla lo min klo maimak.

¹⁹Namshiq mak maq jamlai phan wa chhiha tlan, rashe kaü, jipi kaü, kiimaq raiqsaiq phong kra shomnoq maimak. TATIWE namshiq Shiikeawe raq arthun arka maiq phan ahin thun raq mishom noq laq nguta tsangshiq ma kuqto.

²⁰Shatmaq namshiq ka Ejip mung na watum nyairaitlaq kra mong wa apaiq raq achhii wannok. Apaiq raq namshiq ka ümchaü jamkho apaiq sengi ma jalanta sitlan, kra miitu shun shea wanto.

²¹Namshiq ningkhan na TATIWE namshiq Shiikeawe ka ngi ma atsan khiq riito. Kra ningkhan ngi raq Jordan Rai kra jin wan lata kra hipo hiq win mung namshiq ma kuq wantlaq kra mung na ngi ka saü wan maimak nguta apaiq raq atiitum raüta kha ka toqtan wanto.

²²Krai mren ngi ka armung anii li she mitsaiha. Jürai ka ümtiikiimin jin wan mang she. Shatmaq namshiq ka ümchaü wawan lanta jürai kriishe mijin wan han. Lanta kra hiqpo hiq win mung kra khat lanta mijii wan han.

²³Namtsan na pharang rang tiitsang ronglaq TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq rai tongshong wantaq kra laqbaiq raamak. Apaiq raq namshiq rii jamlai phan sumla min haihun maimak nguta aming kuqtaq kra lang ronglaq.

²⁴Jamkhano ngukla TATIWE namshiq Shiikeawe ka walütu kaü. Apaiq rai riilongti ka apaiq raq akhiismin nin lot mak.

²⁵“Kiimaq namshiq ka kra mung na shong wan jai rawii luhea siwan jai niimin, lanta namsetiim kiimaq namsaütiim pat niimin, namshiq raq maiqmii miitu jamlai phan sumla li jiimin hai lanta ngarai naq tang rongkiq. Arka TATIWE makki na abi jong hea. Kra klo hanla apaiq ka namshiq ma tsankhiq miraq.

²⁶Ümchaü ranaiq akhing na ngi raq ramungtan nai mangjong hiq ka namshiq shrati saqse keti ma tiijalata chongtiikang, namshiq raq ibom chong ara tlea hanla, namshiq ka kra mung kiiwa wiita she mimo wan han. Namshiq ka ümchaü

Jordan rai jin wan lamta jiiwan tlan kra mung na alu ka shong nga wan lot man mirhan. Namshiq ka chongthum ma tiijatlii raüta mitiithum baiq.

27TATIWE raq namshiq ka pong mung thun na wiita miwan baiq. Kra mung thun na namshiq ka maiq atsapko li she mitiichong han.

28Kra mung thun na namshiq raq maiqse raq jaq ma aklo sumla phra thun kra mishomnoqhan. Pe maq ahai thun, kiimaq long maq ahai thun, amak maq chhimak phra thun, riimakla ani maq taimak phra thun, riimakla tsam siq tsü mak, kiimaq akhü maq lairap atsang min shütsü mak phra thun kriishe mishom noq wan han.

29Kra mung thun maq namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe kra chhihai jiilei nguta mirit han. Kiimaq namshiq raq tsan nai mongjii wiita kuq lanta apaiq ka rit han jiila, apaiq ka mihum han.

30Riita ümtiikiiwa namshiq ka chamchao litkot mirhum han kiimaq kra chongkang thun mra pin wan kra namshiq riishe mirhum wan han, kra jiisheti q namshiq ka atiithum niishe TATIWE pha niishe mijang wan nong han. Lanta apaiq wokhong niishe mishong wan han.

31Apaiq ka tiihang mangchan jonghea riimti Shiikeawe. Apaiq raq namshiq ka tiishaübaiq mak miraq. Riimakla namshiq ka chongthum miika tiijabaiq mak miraq. Kiimaq apaiq raq namtitiim ma tongshong jaq khaq raü tiipa kuqtaq kriika laq baiq mak miraq.

32“Namshiq rawü michhi han shaq, lea wantiwa akhing kra konchon rong liita. Shiikeawe raq maiqse phan sang wantaq rapha hiqwa pat na saüli konchon rong liita. Mangjong hiq raikhü tlotli ka konchon rong liita. Atinkhan mra jonghea ka man na kongkhu pat na pin wan tiisha? Maiq weshi ra raq akha mra pinto nguta tsütsa ka tai wan tiisha?

33Namshiq raq taiwan lan kiikha, maiq phan phanshi ra raq phra raq watu mong maq abom kra taijai maq, maiq ka atra siwan tiisha?

34TATIWE namshiq Shiikeawe raq apaiq ka Ejip mung na kiraüta namshiq ka asengi ma tiija wan miitu shea wantaq kiikha, phra ashi ra raq maiq mung mungshi ra na kiraüta, maiq phan phanshi ra ka asengi ma tiija wan miitu tsuq wan ka kham tiisha? Namshiq makki na apaiq raq apaiq ningkun jonghea kiimaq apaiq hong ala jonghea kra lang wanto. Apaiq raq thabi pahea tiisaüto. Kiimaq re tiidongto. Kiimaq awang chang jaqsham pahea shamto. Kiimaq amao chang jaqsham pahea kloto. Raüta phiiptsi chang jaqsham pahea shamto.

35TATIWE raq arthun ara namshiq ma tiichhi kuq wanto. Arka namshiq ma apaiq kli dea Shiikeawe nguta tiichhike miitu klo wanto. Kiimaq apaiq tlea raüta ahin ka ahüshe nguta tiichhike miitu arthun ara klo wanto.

³⁶Apaiq raq namshiq ma apaiq bom ka ramungtan maq abom kra tiitai kuq wanto. Kriika apaiq raq namshiq ma tsii chongke wan miitu kloto. Kiimaq ara mangjong hiq raikhü armaq, namshiq ma apaiq asii walütu nyaitlaq kra tiichhi kuqto. Raüta kra walütu kaü kra mong maq apaiq raq namshiq rai riibom damto.

³⁷Apaiq raq namtitiim kra lungwii kha maq, apaiq raq namshiq ka tseatsiiq wanto. Kiimaq apaiq ningkun aheng kriimaq apaiq raq apumsii maq kiraüta namshiq ka Ejip mung kriiwa tsuq wanto.

³⁸Kiimaq namshiq ka jamkho sinkhu na wa wan wan laü wan lan, apaiq raq namshiq walam wa maiq mung thun namshiq thaq na ajong ahong ala phan mungti thun ka wiita jobaiq wanto. Kriika apaiq raq namshiq kra tsuq wan raüta, tsangshiqnok kra jobaiq wan raüta kiijaq tsangshiqnok mung na namshiq ka tiishong wan miitu jobaiq wanto. Kra mung thun ka ümchaü min namshiq rii li.

³⁹Kra ningkhan ümchaü ranaiq tsan na tiitsang ronglaq. Kiimaq ümtiikiimin naqlaq rongkiq. TATIWE ka ramungtan na min Shiikeawe. Kiimaq ara mangjong hiq niimin Shiikeawe. Apaiq tlea raüta shiikea ahin ka jumin ahü she.

⁴⁰Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma kuqtiikang tri raütu thun ka kunli lang ronglaq. Kra riihanla namshiq ma phanrap na khusang ahea miraq. Kiimaq namsaü namsetiim miimin ahea miraq. Namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ma pattup pat-sa miitu hiqshong rahai kuqtlaq kiijaq hansang maq siwan ruq misi wan han.”

Jordan Rai Maq Shedong Nü Wa Atiipaü Chang Chela Thun

⁴¹Kra raütiishe Mosheq raq Jordan Rai maq shedong nü wang wa chela atsam ka pong na rai thüto.

⁴²Kra chela atsam kriika maiq weshi ra raq, ajaqtiwe riimak, shatmaq shaiqshuq shi maq maiq tsat räüjaq, achiim jin tiipaü juho miitu tiihong kuqto. Apaiq ka arthun chela atsam arjaq chela ashi ra na achiim jin tiipaü juho mimai. Kiimaq apaiq ka tsatbaiq mak miraq.

⁴³Reuben phan miitu ka Bejar chela tsea thüto. Kriika kumtsaiphii wang kinchit thung na atei wan. Kiimahali Gad phan miitu ka Ramoth chela kra tsea thüto. Arka Gilead wang na riito. Kiimahali Manase phan miitu ka Golan chela kra tsea thüto. Arka ka Bashan wang binjü na riito.

Mosheq Raq Thongnai Traho (4.44-26.19) Sinai Pum Maq Achongkuq Shiikeawe Bomtsi

⁴⁴Mosheq raq Shiikeawe Tri raütu thun nai tri tsii chongke thun ka Israilnok ma kuqto.

⁴⁵⁻⁴⁶Kriika tsangshiq ka Ejip mung wa laü wan raüta Jordan Rai maq shedong nü mung na hiq thung tan wang na Bethpeor chela maq khariire na sitlaq akhing na Mosheq raq arthun thungtri raütu ara tsangshiq ma kuqto. Ara hiqshong arka

Amoraiq phan Sihon Hokhamwe Heshbon chela maq siräuta amung peng wantaq kra hiq binjü na riito. Mosheq nai Israilnok raq tsangshiq ka Ejip mung maq laü wantaq akhing apaiq ka khatto räuta tangto.

⁴⁷Tsangshiq raq apaiq mungtan ka jii wanto. Kiimaq Amoraiqnok Hokhamwe Bashan wang na siti Og kiimin khatto. Räuta ahiq shong ka jiiwanto. Apaiq ka Jordan Rai maq shedong nü wang na sito.

⁴⁸Armung hiq rai ka Aroar chela maq pha wan räuta, Arnon Raikii kii trü maq wa wanto. Räuta Sirion Pum maq shekhu nü nü na wawanto. Arka Harmon Pum kra nang nga ngutlo.

⁴⁹Armung hiqrai mong niika Jordan Rai maq shedong nü wang thun kra wiita lom wan räuta shemai nü mung niika Amaa Khamjong Chum kaü kiina saüli rai wanto. Kriimaq Pisga Pum kaü ji maq shedong nü wang binjü thun kra hamli riito.

Tri Chongke 5

Aming Roqshi

(Ats 20.1-17)

¹Räuta Mosheq raq Israilnok ka kunli adam na triitam heato. Räuta tsangshiq ma akha chongkuqto, "Israilnok lei, ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma tri räutu thun kuq tiikang ara wiita tiitsang tai ronglaq. Kriithun ka sapsin ronglaq kiimaq tri wokhong na sironglaq.

²Sinai Pum maq TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma tongshong kuqto.

³Kriika natitiim miitu lam lam li ka riimak shatmaq nashiq tarü kunli ümchaü ümchuwa atra sitiikaiti miitu shongto.

⁴Kra pum maq TATIWE raq namshiq rai mantut maq walütu mong maq riibom damto.

⁵Ngi ka kra akhing na namshiq nai TATIWE liipan na chapkang. Lata apaiq raq jamlai bom wa chongtlaq kra namshiq ma tlü chongkuq kang. Jamkhano ngukla namshiq ka walütu kaü nyai raitlaq kriima ahai riilan kha ma pum na düwa man riilan. "TATIWE raq nguto,

⁶Ngi ka TATIWE üm Shiikeawe. Namshiq ka Ejip mung na dikong asi han wa daa chhii wankang.

⁷"Laihin phra naq shomnoqkiq. Shatmaq Ngi arli shomnoqlaq.

⁸"Ümnaq maiqmii miitu ramungtan na siti jamlai phan sumla min klo raamak. Kiimaq mangjong hiq na siti sumla min klo raa mak. Kiimaq kham mong na siti sumla min klo raamak.

⁹Jamlai phan sumla jiimin bum lanta noqkai maimak. Kiimaq shomnoq raa mak. Jamkhano ngukla Ngi arli üm TATIWE üm Shiikeawe. Kriikha maq Ngi rai riilongti thun ka Ngi raq ninlot mang. Ngi raq Ngi ngengtibi ma mo tiho tiikang. Kiimaq tsangsetiim kiimaq tsangsaütiim pat na saüli maiq pat patblai na saüli mo mitihoha.

¹⁰Shatmaq Ngi lungwiiti nai Ngi raq akuqha tri thun kra langtibi miika, maiq pat ahing amun na saüli lungwiitsii mitiichhi kuqha.

¹¹“Imang ka abi kiimung miitu naq chongkiq. Jamkhano ngukla Ngi ka üm TATIWE Shiikeawe raq, jurwa imang sha phahti ka Ngi raq tiijiq mang mitiicham chaoha.

¹²“Asii Niitiitsak Ranaiq ka langlaq. Kiimaq asii thülaq. Ngi TATIWE üm Shiikeawe raq aming kuqkang kra phan phan thülaq.

¹³Üm minshiiq miitu ratrok asi.

¹⁴Shatmaq ramiishi ranaiq kriika Ngi miitu akiinongkuq niitiitsak ranaiq. Kra ranaiq ju riimin jaqsham kai maimak. Ümniiriimin, ümsetiim riimin, üm disetiim riimin, üm nyamsekong riimin, kiimaq pong mungti nam mung na shongti riimin minshiiq kai maimak. Üm disetiim riimin ümniiraq niitiitsak tlaü kiikha niitiitsak ratlo.

¹⁵Üm tsan na tiitsang laq, man na ümniika Ejjip mung na di ma jalaüta silaü. Kiimaq Ngi, TATIWE üm Shiikeawe raq iningkun henghea maq nai ihong ila maq ümniika tiichhii wan kang. Kra ningkhan Ngi raq ümniima Asii Niitiitsak Ranaiq ka langlaq nguta ümniima aming kuq tiikang.

¹⁶“Ümwe nai üm nyung ka shrenglaq. Ngi, TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima aming kuq tiikang ara phan phan. Kra rihaüla ümniima phanrap na ahea miraq. Kiimaq ümniika Ngi raq hiqshong kuq tiikang kiijaq rilung alu luhea maq misi haü.

¹⁷“Mat we ma naq jakiq.

¹⁸“Maiqchak rai naq srakiq.

¹⁹“Ahuk naq jakiq.

²⁰“Maiq ju miimin arot kha naq nyankiq.

²¹“Maiqchak ma naq süramkiq, Apaiq jam kriima, apaiq wak kriima, adi sekong kriima, apaiq minsäü kong kriima, apaiq kumtoq kong kriima, kiimaq apaiq raq jamlai phan ta awii wa rümtlaq kriima naq süramkiq.’

²²“Arthun aming ara namshiq tarü ma pum na thunglan akhing TATIWE raq namshiq ma kuqto. Ümtiikiwa apaiq raq abomtsi ka tiheng raüta walütu mong maq kiimaq phumda theahea mong maq ara bomtaq, apaiq raq arthun aming

raütu arli kuqto kiimaq laihein aming ka kuqmak dea. Kra raütiishe apaiq raq arthun ka longpen anai na waiqto raüta kra ngi ma kuqto.

Mungmaiqse Ka Haito

(Ats 20.18-21)

23“Ümtiikiiwa kra pumkaü hamli ka walütu li she nyaitlaq, kiimaq namshiq raq kra ranyaq tangtang mong wa abom ka tailan, namwelabi nai namshiqnok maiqmii aphan aphan thaq wa welabi thun ka ngi phana wato.

24Raüta tsangshiq raq nguto, ‘TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma apaiq jonglu nai apaiq khushü ngao jonglu kra apaiq raq walütu mong maq bomtlaq taikai kiijaq nashiq ma tiichhi kuqto! Ümchaü ranaiq naishiq raq chhikai, Shiikeawe raq maiqse rai riibomdam raü min, maiqse ka tsai mak atra misilot nguta sapkai she.

25Shatmaq naishiq ka tsaimiq khusiq chang lam sishat shat kiijiika jamkho misi nga hai? Kra phiiptsi chang walütu kaü nyai rai tlaq kriiraq naishiq ka mikhiimbaiq. Naishiq raq TATIWE nashiq Shiikeawe bom ka thongshi ri tai nong haila naishiq ma atsai chang lam ka sishatli.

26Maiqse ngusaq maiq ashi raq Shiikeawe ka walütu mong maq apaiq rai riibomtlaq kra taijai she, apaiq ka atra silot tlaq asi sha?

27Mosheq lei, ümniika kiina jangwa nongkiq. Laüta TATIWE nashiq Shiikeawe raq jamlai wa chongtlaq kra wiita tiitsang taiwakiq. Laüta ana jangki nongkiq. Kiimaq apaiq raq ümniima jamlai bom wa chongtaq kra naishiq ma mitlü chongkuq haü. Naishiq raq mitaikai. Laita aming ka milangkai.’

28“Ümtiikiiwa TATIWE raq ara bom ka taitaq, apaiq raq ngi ma akha nguto, ‘Arnok raq jamlai wa chongtaq kra Ngi raq taikang she. Kiimaq tsangshiq raq chongtlaq ka riikhaqli.

29Tsangshiq raq wranaiqshe akhiisii haisong tsantsii rüm raü ka ahea riichang! Tsangshiq raq Ngi ka wranaiq she akha anato raüta shreng raüka ahea riichang. Raüta Ngi raq akuqha aming thun kra lang raüta shong nga raüka ahea riichang. Kra nguraü ka tsangshiq ma phanrap na jamlai phan rongraa min ahü khusang rakhang maq mishong nga wan wa. Kiimaq tsangsaü tsangsetiim pat niimin pattup pat-sa ahea misi wan wa.

30Kilaq, ümniika. Laüta tsangshiq ma tsangshiq maiqmiimii piitiip na jang ronglaq nguta chongkuqlaq.

31Shatmaq, Mosheq lei, ümniika, arjaq Ngi rai li si liishaq. Kiimaq Ngi raq ümniima Ngi thungtri raütu thun nai aming raütu thun ka wiita ümniima mikuq kang. Arthun ka mungmaiqse ma shrin kuqlaq. Krai mren Ngi raq tsangshiq ma hiqshong kuq tiikang kiijaq tsangshiq raq arthun aming ara lang raüta misilaq.’

³²“Israilnok sing mungmaiqse lei, TATIWE namshiq Shiikeawe raq aming kuqtaq thun kra kun kun lang lanta shong nga rong laq. Apaiq thungtri raütu thun kra loshi ra min naq jin rongkiq.

³³Kra thungtri raütu ka wiita kunli lang rong laq. Kra riihantiq namshiq ma phanrap na hansang rakhang miraq. Kra nguraüla namshiq ka hiqshong jiiwantlaq kiijaq aheawiq maq shong nga wan ruq misi wan han.

Tri Chongke 6

Aming Ajong Pinthum

¹“Arthun thungtri raütu ara TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ma shrinkuq laq nguta aming kuqto. Namshiq ka mung ashi na saü wan lanta hiq ka jiiwantlan kiijaq ara thungtri ara lang lanta siwan ronglaq.

²Namshiq ka atra sitlan wiiwii, namshiq kiimaq namsaü namsetiim raq TATIWE namshiq Shiikeawe ka shreng lanta kiimaq ngi raq kuqtiikang thungtri raütu thun kunli kra lang lanta sironglaq. Kriika namshiq kra mung na pat aku mit asu maq singa wan miitu.

³Israilnok lei, kriithun tri bomchong ka tiitsang tai ronglaq, kiimaq aming thun wokhong na sironglaq! Kra riihantiq namshiq ka khusang rakhong maq mishong nga han. Kiimaq namshiq ka maiq mung jonghea ajong ala phan ma mijahan. Lanta kra hiqpo hiq win mung kiijaq mishong nga han. TATIWE, natitiim Shiikeawe raq jamkho akiq kham kuqtaq kra phan phan kiikha mishong nga wan han.

⁴“Israil lei, ara tsan na tiitsang laq! TATIWE kli dongdii nashiq Shiikeawe ka.

⁵TATIWE ka üm Shiikeawe ka tsan nai mongjii wiita kuq laüta, üm tsaiji wiita kuq laüta, kiimaq üm ningkun wiita kuq laüta lungwiilaq.

⁶Ümchaü ranaiq ngi raq ümniima kuq tiikang aming thun ara ümtiikiimin naq laqkiq.

⁷Arthun ara ümsetiim ma shrin kuqlaq. Ümniika jam na sitlaü na arthun ara bliiq biishi shrin kuqlaq. Ümniika maiqhiq niishon min, ümniika jam na niitiitsak shon min kiimaq ümniika jaqsham lam miimin shrin kuqlaq.

⁸Arthun ka ümjaq dang na paq shat thülaq. Kiimaq tsan na tiitsang miitu ümkhakam na pashat riilaq.

⁹Laüta arthun ka ümjam kilam pumpat thun na waiqthü laq. Kiimaq rinkea kilamchong na waiq thülaq.

Tri Jinti Ma Honchong

10“TATIWE nam Shiikeawe raq namtitiim Abraham ma, Isak ma, kiimaq Jakob ma kiqkham kuqtaq kra phan phan, apaiq raq namshiq ma mung ashi jonghea binlu binli kiimaq chela thun min namshiq raq tei wan man thun kra mikuq.

11Jam thun mong niika phanrap phanrii hupsam ahea awa tonglong raq ama asho awo, namshiq raq athühan riimak pahea asi miraq. Kiimaq kra mung niika namshiq raq athü han riimak maiqraq theje khappong thun, kiimaq spiqro phong thun kiimaq olip petsiro thun pahea namshiq raq achhi jang han riimak pahea asi miraq. Ümtiikiwa TATIWE raq namshiq ka kra mung kiijaq shea wanjiq, kiimaq namshiq ka rongboq pinthum she, aphaq aseali lot man mirhan.

12Kra akhing na namtsan na tiitsang dada thüshat ronglaq, namshiq raq TATIWE, namshiq ka Ejip mung na dikong sitlan kiiwa dokda wantiwe kra naq laq rongkiq.

13TATIWE namshiq Shiikeawe kra shreng ronglaq. Apaiq kli shomnoq ronglaq. Kiimaq apaiq mang niili namshiq kiqkham bomtsi kriimin kham ronglaq.

14Laihin phra thun ka naq shomnoq rongkiq. Namshiq tro na shongti maiqnok phra thun ka naq shomnoq rongkiq.

15Namshiq raq laihin phra thun kra shomnoq han jiila, TATIWE tsankhiq walü ka namshiq khuthaq na walütu ikha minyai wan. Raüta namshiq ka michup tiisiirai she mishthen baiq. Jamkhano ngukla TATIWE namshiq Shiikeawe, namshiq rai adam sitlaq kriiraq apaiq ngengtibi ka apaiq raq ninlot mak.

16“Namshiq raq Massa hiq maq TATIWE namshiq Shiikeawe ka tairai lan ikha naq tairai rongkiq.

17Tsan na tiitsang dada maq sirong laq, apaiq raq namshiq ma thungtri raütu thun kuqtaq kra riikhaqli lang lanta sirong laq.

18TATIWE raq jamlai wa riikhaqli kiimaq ahea ngutlaq kriili riikhaqli maq jaq ka sham ronglaq. Kra riihan jiila namshiq ma jamlai min ngusiq mak, khusang rakhang maq misihan. Namshiq raq kra hiqpo hiq win mung TATIWE raq namtitiim ma mikuqha nguta kiq akhamkuq kra jiiwan lanta milap wan lot han.

19Kiimaq namshiq raq nam jaqti renok thun kra, apaiq raq kiqkham kuqtaq kra phan phan mijobaiq wan han.

20“Rawiichii akhing na, namsetiim raq akha miwai, “TATIWE nashiq Shiikeawe raq arthun aming ara lang ratlo ngutiika jaram wa aming kuqtla?”

21Kra nguraüla, tsangshiq ma akha chongkuq rong laq, ‘Nashiq ka Ejip mung hokhamwe dikong siwan kai. Kriiwa TATIWE raq nashiq ka apaiq ningkun henghea kriimaq tiichhii kuq wanto.

22Naishiq raq maiqmii mak maq apaiq raq awang chang jaqsham wantaq thun kra chhi wan kai kiimaq Ejipnok khuthaq na kiimaq hokhamwe khuthaq na

kiimaq apaiq siihiip jongbi thun khuthaq na phiippsi chang jaqsham pahea sham wanto.

²³Apaiq raq nashiq ka Ejip mung kharü mong wa diikuq wanto. Raüta armung niishe shunshea wanto. Arka natitiim ma apaiq raq kiqkham kuqtaq kra phan phan klo kuqto.

²⁴Kra raütiishe TATIWE nashiq Shiikeawe raq nashiq ma arthun aming raütu ara lang lanta shong nga rong laq nguta aming kuqto. Kiimaq apaiq ka shreng rong laq nguta aming kuqto. Krai mren, nashiq ka apaiq aming wokhong na shong nga hai jiila, apaiq raq na mung arka khebom kuqshat miraq. Kiimaq namung ka chiiithe lüwa mitiija wan.

²⁵Kiimaq nashiq ma Shiikeawe raq aming thun kuqtaq kriithun ka tsapsaü kapse maq lang laita shong nga wan haila, apaiq ka nashiq ma tsan ahea miraq.'

Tri Chongke 7

TATIWE Apaiq Rii Asenginok

(Ats 34.11-16)

¹"TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka Kanan mung na mishea wan. Kra mung ka namshiq riishe milap wan han. Kiimaq apaiq raq kra mung wa maiq phan pahea mung ka ajo mirbaiq. Namshiq ka kra mung khat wan wan maiq mung thun kra jiiwan tlan kra phan phan, apaiq raq namshiq thaq na maiq mung jonghea hea kiimaq namshiq thaq na ningkun jonghea hotinok mung miishi kra mijobaiq wan: Tsangshiq ka Hitaiqnok, Girgashaiqnok, Amoraiqnok, Kanannok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok thun kra mijobaiq wan.

²Ümtiikiiwa TATIWE namshiq Shiikeawe raq armung thun ka namshiq jaqkhon mong niishe kiinong kuqqlaq, kiimaq namshiq raq tsangshiq ka khat lanta tang wantlan, namshiq raq tsangshiqnok ka kunli miqchup jiiqbaiq wan ratlo. Tsangshiq nok rai wehea riija tongshong wan maimak. Riimakla tsangshiq ka tiihang wan maimak.

³Namshiq raq tsangnok sheare ashi min lam maimak. Kiimaq namsetiim miimin tsangshiqnok sheare ka ashi ra min lamke maimak.

⁴Kra nguraüla tsangshiq raq namsetiim ka TATIWE wokhong wa sheaho raüta lai hin phra thun kra shomnoq kai she misheaho. Kriishe nguraüla, TATIWE ka namshiq ma tsankhiq she miraq. Raüta apaiq raq namshiq ka tlohit li she mitiijiimbaiq.

⁵Arningkhan na, tsangshiqnok berong-wacha thun ka wiita runbaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq raq long berong kham thun maiqwe Baal phra ma akiinongkuq thun ka wiita bunlak buncha tiibunbaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq raq jechak phra Ashera ma akiinongkuq berong kham thun kra wiita daqbaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq sumla phra thun kra wiita wa na chaqbaiq ronglaq.

⁶Namshiq raq akha shiithenbaiq ratlo. Jamkhano ngukla namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe rii she sitlan. Mangjong hiq raikhü tlotli na maiq phan sitlaq kiiwa apaiq raq namshiq kli apaiq sengi ma nguta dadüdü atiitsang raüta tseatsiiq wanto.

⁷“TATIWE raq namshiq ka nanok maiq mung ahinti thaq na maiq apa phan nguta atsea wan riimak. Mangjong hiq raikhü na namshiq ka maiq mung aranse pinthum.

⁸Shatmaq TATIWE raq namshiq ka lungwii wanto. Kiimaq apaiq raq namtitiim ma kiqukham kuqtaq kra tiiku wan rotlo. Kra ningkhan tiina apaiq raq namshiq ka Ejiip mung hokhamwe jaqkhon mong na dikong asi han wa apaiq ningkun jonghea kriimaq namshiq ka dokda wan raüta wasetiim ma tiija wanto.

⁹Tsan na tiitsang ronglaq TATIWE namshiq Shiikeawe kli Shiikeawe. Kiimaq apaiq ka pinthum tsapkapkap we. Apaiq raq tongshong ramram kiqukham kuqtaq kra riikhaqli mitiihong kuq wan. Kiimaq apaiq lungwiitibi ma kiimaq apaiq aming wokhong na siwantibi ma, apaiq lungwii tsantsii ka tiipit mak phan maq, maiq pat ahing amun na saüli mitiitsing kuq wan.

¹⁰Shatmaq apaiq ngengseng wanti ka apaiq raq tiijiq mak miraq. Apaiq raq tsangshiq ma mo mitiiho wan.

¹¹Arningkhan ümchaü min, namshiq ma jamlai wa shrinkuq wantaq aming thun kra lang ronglaq. Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma thung tri raütu ümchuwa kuq kang kra wiita kun kun lang ronglaq.

Bomtaiti Ma Achu Shiiman

(Tri 28.1-14)

¹²“Namshiq raq ara aming thun ara tiitsang tai lanta tsapkapkap maq lang hanla, TATIWE namshiq Shiikeawe raq apaiq raq namshiq rai tongshong ram ram bomtsi thü wantaq thun kra namshiq ma thü wan ruq miraq. Kiimaq apaiq raq namshiq ma apaiq lungwii tsii tiipit mak phan rümtlaq kra rüm wan ruq miraq. Arka apaiq raq namtitiim ma kiqukham kuqtaq kra phan phan mirüm wan.

¹³Apaiq raq namshiq ka milungwii kiimaq namshiq ma mishman kuq. Krai mren namshiq ka maiq pahea mipuchi wan han. Kiimaq namsetiim ka pahea miraq. Apaiq raq namshiq wak ram thun kra mishman kuq. Krai mren namshiq raq bunwong, spiqtai, kiimaq olip tsai thun chamtraq rongboq milap han. Kiimaq apaiq raq namshiq nyamse kong ka pahea mitiipu kuq. Kiimaq skukong ka pahea mitiipu kuq wan, Apaiq raq namtitiim ma mikuqha nguta kiqukham kuqtaq kra phan Kanan mung na namshiq ma arthun achu shiiman ara mikuq.

¹⁴Namshiq ma achu shiiman kuqtaq atinkhan chithe ka mangjong hiq raikhü na maiq mung ahin ka jumin ahü miraq. Namshiq phong wa maiq ka jumin sehü ka riimak miraq. Kiimaq namshiq nyamsekong wiimin sehü ka riimak miraq.

15TATIWE raq namshiq ka phanrap atsi asi wiita wa mikhup wongkuq. Kiimaq apaiq raq Ejip mung maq chhitai wan lan thabi tsi thun ka namshiq khuthaq na phanshi ra thabi tsi min tiisaümak miraq. Shatmaq apaiq raq kriithun thabi tsi ka namshiq jaqtinok khuthaq na mitiisaü kuq wan.

16TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq jaqkhon na maiq mung kiinong kuq wantlaq kra aweatek miqchup tiithen baiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq ma tiihang mangchan tiichhike wan maimak. Tsangshiq phra thun ka naq shomnoq rongkiq. Kra riihanla namshiq mea wan chang thiikho miraq.

17“Namshiq liipan na arnok arka maiq pahea. Namshiq raq tsangshiq ka jobaiq wan lot mai ngutiika naq tiingo rongkiq.

18Tsangshiq ma naqhai rongkiq. Namtsan na wranaiqshe tiitsang shat ronglaq kiimaq ümtiikiimin naqlaq rongkiq, TATIWE namshiq Shiikeawe raq Ejip mung hokhamwe nai asenginok ka jamkho riitaq ira.

19Tsan na tiitsang ronglaq, namshiq raq maiqmii mak maq chhiwan lan pinthum phiippsi chang thabitsi tiidong wantaq thun ira. Kiimaq awang chang thun nai amao chang thun jaqsham kuq wantaq thun ira. Kiimaq ningkun henghea maq kiimaq ahong ala henghea maq TATIWE raq namshiq Shiikeawe raq namshiq dokda wan raüta wasetiim miishe tiija wantaq kra. Apaiq raq Ejip mungti miq chup tsatbaiq wantaq kra niqriri sii hali ümchaü namshiq hairaitlannok kriimin apaiq raq wiita miqchup mijiipbaiq wan.

20Apaiq raq tsangshiq nok ka tiipin miijin mitiiphiip wan. Raüta tsangshiq ka aju rai arti thun kiimin wiita miqchup mijiipbaiq wan. Kiimaq atiipaü arki thun kiimin wiita mijiipbaiq wan.

21Kra ningkhan arnok miitu namshiq naqhai rongkiq. TATIWE namshiq Shiikeawe ka namshiq rai. Apaiq ka ajong Shiikeawe kiimaq apaiq miika ahai chang akhek sitlo.

22Namshiq raq mung ashi shi maq jiiwan wan jiiwan tlan kra phan phan, apaiq raq ara maiq mung thun ka phanshi shi maq mijobaiq wan. Namshiq raq tsangshiqnok ka klang maq lakshi wa niili ka tiithen baiq lot man mirhan. Kra nguraü ka, rum na siti rum ngamse ka pahea mipu wan. Raüta namshiq ma haisi chang mijaki.

23TATIWE raq nam jaqtinok ka namshiq jaqkhon mong na mikiinong kuq baiq wan. Raüta tsangshiq ka miqchup mitiithen baiq shaq wiiwii phiip ma mitiitsai.

24Apaiq raq tsangshiqnok hokhambi ka namshiq jaqkhon mong na mikuq baiq. Namshiq raq tsangshiq ka mijiip baiq han. Kiimaq tsangshiq ka maiq raq alaq she mirbaiq. Namshiq ka juwe riimin tangtalot mak miraq. Namshiq raq maiq ka wiita mijiipbaiq han.

²⁵Lanta tsangshiq sumla phra thun ka wa maq chaq baiq ronglaq. Kra sumla thun na kampho lo riimakla chaq sitlaq kra miitu namshiq naq rang ran rongkiq. Kiimaq kriithun ka namshiq maiqmii miitu naq lam thü rongkiq. Kra riihanla, namshiq ka laimiq wachang misaüki. Jamkhano ngukla TATIWE raq sumla phra shomnoq ka kai saisitlo.

²⁶Ara sumla phra thun arwa namshiq jam na ashi ra min lam wan maimak. Kra riihanla tsangshiq raq howantaq manson ka namshiq miishe miniki. Namshiq riika saisi wan raa dongdii kiimaq kra sumla phra thun ka tho maq thowan raa dongdii. Jamkhano ngukla arthun arka TATIWE manson maq atiiham wanwi she.

Tri Chongke 8

Mungtan Ashi Hipo Hiqwin Lapwan Chang Asi

¹“Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma thungtri ümchuwa kuqkang kra thun ka kunli tsapkapkap maq lang ronglaq. Kra riihanla namshiq ka hansang maq mishong nga han. Kiimaq tererü ikha mipuchi wan han kiimaq TATIWE raq namtitiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq mungtan kra mijii wan han.

²Namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka kumtsaiphii bintang jüngi lam luhea maq ara rawii roqblai ka jamkho shun shea wantaq kra tsan na tiitsang shat thü ronglaq. Namshiq ma litkot chamchao tiisaü raüta namshiq ka maitai wanto. Kriika namshiq raq jamlai wa mitiimahan kiimaq apaiq aming thun kra namshiq raq milang han sha lang man wa riijiiq nguta tairai wanto.

³Apaiq raq namshiq ka songtsi ramtsi tiichamchaoto. Raütiishe apaiq raq namshiq ka manna maq dung wanto. Kra dung ka namtitiim pat na nai namshiq riimin man na phaqsiiq wan man riilan. Apaiq raq namshiq ma manna maq dung wantaq arka, maiqse ka atra si miitu dung lam lamse phaqsii raütli sichang riimak, shatmaq TATIWE raq phanrap bomtsi chongtlaq kra phaqsiiq raüta sichang nguta shrinke miitu riito.

⁴Ara rawii roqblai liipan na namdü na asam han khu akhea thun kriika chüki mak riito. Kiimaq namshiq hok kiimin chhang mak riito.

⁵Tsan na tiitsang ronglaq, TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka awe raq asetiiim ka tsatson raüta hon atsii chongkuqtaq ikha namshiq ka trantsii wanto.

⁶Kra ningkhan, TATIWE raq namshiq ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan jaq ka sham ronglaq. Apaiq aming raütu thun na jamkho chongtlaq kra lang lanta shongnga ronglaq. Lanta apaiq aming wokhong na sirong laq.

⁷TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ka hiqpo hiq win mung niishe tsuq wantlo. Kra mung niika khamrai thun nai juse raisetiim pahea asi. Kiimaq hiq mong maq aphok alok adong khamserai setiim pahea. Kriithun ka hiq thung tan thun na nai ku akin thun kiina kihotlo.

⁸Kra mung niika bunwong nai jaili, spiqro, phupmupro, pomegernet tsiro, olipro, kiimaq ngiq thun asi.

⁹Kiijaq namshiq ka ümtiikiimin songtsi ramtsi chamchao man she. Kiimaq athüm alit ngutiimin ahü she. Kiijaq longraq thun niika jin asi. Kiimaq kra ku akin thun kiiwa namshiq raq akhat mong wa miiki mithu han.

¹⁰Namshiq raq jamlai phan wa phaqsea wa rotlan, kra chamtraq miphaq siq wan han. Kiimaq namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe ma apaiq raq namshiq ma hiqpo hiqwin mung kuqtaq kra miitu kechu mitum han.

TATIWE Laqbaiq Mak Chang Miitu Honchongke

¹¹“Tsan na tiitsang dada thürong laq, namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe ka laqbaiq raa mak. Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma kuqtiikang apaiq thungtri thun arwa raüshi min lang wanhü maq jin wan maimak.

¹²Ümtiikiiwa namshiq ka rongboq wok phetaktak misi han, lanta namshiq sichang jam thun ka mihai han,

¹³kiimaq ümtiikiiwa minsäu kong kiimaq skukong thun ka, kiimaq namshiq jaq wa kampho kiimaq chaq thun ka kiimaq namshiq tsiiq nai nyam laihein ta awii hupsam thun kra pahea she miraq,

¹⁴raüla tsan na tiitsang ronglaq, namshiq ka ashkong maimak kiimaq TATIWE namshiq Shiikeawe, namshiq ka Ejip mung na dikong asi han wa tiichhiike wantiwe ka laqbaiq raa mak.

¹⁵Apaiq raq namshiq ka bintang mung jonghea kiimaq phiiptsi chang kumtsaiphii lam maq tsuq wanto. Kra mung na paüsang nyiqla kiimaq phangkaü phong pahea asi lam maq namshiq ka tsuq wanto. Kra shinriiqriiq kiimaq kham ahü mung maq apaiq raq namshiq miitu longkaü wa khamrai tiidong kuq wanto.

¹⁶Kumtsaiphii mung maq apaiq raq namshiq ma manna kuq raüta dungto. Kra dung ka namtitiim raq jangshi ra min phaqsiiq wan mak riito. Apaiq raq namshiq ma chamchao tiisaü wanto. Kriika namshiq maitai wan miitu. Kriika atiisup na namshiq ma apaiq raq phanrap ahea awa phan maq achu shiiman kewan miitu riito.

¹⁷Arningkhan, namshiq ka maiqmii ningkun maq kiimaq maiqmii hong ala maq, chiiithe lüwa jawan kai nguta tiima wan raa mak.

¹⁸Tsan na tiitsang ronglaq, TATIWE namshiq Shiikeawe raq, namshiq ka chiiithe ma jawan miitu ningkun kuqto. Apaiq raq ara jamkhano klo kuqto ngukla, apaiq raq namtitiim rai tongshong wantaq kra ümchaü ranaiq na saüli tsapakpak maq rüm wantlo kra ningkhan namshiq ka chiiithe ma tiijatlo.

¹⁹TATIWE namshiq Shiikeawe ka ümtiikiimin laqbaiq raa mak. Kiimaq laihein phra thun jai phanho lanta shomnoq kai maimak. Namshiq raq kra riihan jiila,

ngi raq ümchaü ranaiq namshiq ma kholam kholiiq chongkuq tiikang, namshiq ka miqchup mitiithen baiq.

²⁰Namshiq ka TATIWE wokhong na siman riihan jiila, ümchaü namshiq raq maiq mung thun jiiwan tlan kraï mren, apaiq raq miqchup tiithenbaiq wantlo, kiikhiisii hali namshiq kiimin miqchup mitiithen baiq.

Tri Chongke 9

Israilnok Raq TATIWE Aming Tleato

¹“Israil lei tai laq! Ümchaü ranaiq ümniiraq Jordan Rai ka jin wan laüta ümthaq na maiq mung jonghea thun nai ümthaq na srea nola jongnok thun kra mijii wan haü. Tsangshiqnok chela thun ka jonghea hea siisaq. Kra chela thun tro na aruk thun ka chohea hea ra na saülili.

²Tsangshiq maiq thun ka ajong alu kiimaq srea nola siisaq. Tsangshiqnok ka jonghea hea phan. Kiimaq ümniiraq tsangshiq tsaki ka taiwan laü she tsangshiqnok khaki niika maiq mung ahinti jumin wakham mak. Ngiim raq jok lot mak.

³Shatmaq ümchaü ka ümniiraq ümmak maq michhi haü. TATIWE üm Shiikeawe ka ümkhaki na sinkhu na walütu kaü raq khiim wantlaq ikha mikhiim baiq wan. Ümniiraq tsangshiq ka khat wantläü kraï mren, apaiq raq tsangshiq ka mitiitang kuq wan. Kraï mren ümniiraq tsangshiqnok ka mijobaiq wan haü. Kiimaq tsungshi ka chongthum ma tiija baiqtlii mitiithen baiq haü. Arka apaiq raq kiqukham kuqtaq kra phan miraq.

⁴“TATIWE üm Shiikeawe raq tsangshiq ka ümnaq miitu jobaiq wan jai na, armung ka ümniima ke thektlo kha maq armung na shea wan raüta mung ka kuqto nguta naq tiitsaki kiq. Riimak, TATIWE raq ümnaq miitu arnok jobaiq wantlaq arka tsangshiq ka abi pinthumnok kha maq jobaiq wantlo.

⁵Arka ümniika ahea maiqshaq ja laüta riimak. Kiimaq tingting jaq sham laüta riimak. Kriikha na TATIWE raq ümniima tsangshiqnok hiqshong ka likuq wan mak. Apaiq raq tsangshiq jobaiq wantlaq kriika tsangshiq ka abi kha maq jobaiq wantlo. Kiimaq apaiq raq ümtitim Abraham, Isak, kiimaq Jakob ma kiqukham raüpot khakuqtaq kra tiikupi wan miitu she ümniima armung ara kuq wantlo.

⁶Ümnsan na tiitsang dada thülaq, TATIWE raq ümniima ara hiqpo hiq win mung kuq wantlaq arka ümniika maiqshaq we ümniiraq lap wan thek raüta kewan ka riimak. Riimak. Kriika riimak. Ümniika ka nilan pinthum.

⁷“Namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe tsan ka kumtsaiphii bintang jüngi mung maq tiikhiq wan lan ira ümtiikiimin naq laq rongkiq. Namshiq raq Ejip mung wa laü wan ranaiq maq pha lanta, namshiq ka arjaq saü wan lan ranaiq na saüli, namshiq raq apaiq kiq khii wan lan.

⁸Namshiq raq TATIWE ka Sinai Pum maq dongdii min tiikhiq wan lan. Namshiq tiithen baiq li chang, apaiq tsan tiikhiq wan lan.

⁹Ngi ka TATIWE raq namshiq rai tongshongtaq bomkham kra longpen dam wiinai na awaiq kuq kra jaüwa pum na wa wan kang. Lata ngi ka kiijaq anaiq roqblai awa roqblai ranaiq rawa dungmin siq mang kham min nyang mang maq siwa kang.

¹⁰Kiitiikaq TATIWE raq kongkhuji maq namshiq ka pumji chong na tiithung raüta, kra ranaiq apaiq raq namshiq ma walütu mong maq jamlai bom wa chongkuqtaq, kra bomtsi ka apaiq jaq maq longpen dam anai na waiq raüta ngi ma kuqto.

¹¹Kriika tengteng, kra raroqblai ranaiq rawa siwa jai she, TATIWE raq ngi ma, apaiq raq longpen dam anai na tongshong bomtsi waiqtaq kra ngi ma kuqto.

¹²“Kiitiikaq TATIWE raq ngi ma nguto, ‘Ümniika tiidolaq. Laüta pumji na jaqlo thit sat kikiq. Jamkhano ngukla, üsenginok, ümniiraq Ejip mung wa atsuq wan thun ka ashut she jakito. Raüta abi she kloto. Ngi raq tsangshiq ma aming akuqha kra jin raüta lamjiq niishe kihoto. Raüta tsangshiq raq tsangshiq miitu sumla phra she tiiqto.’

¹³“Kiimaq TATIWE raq ngi ma akhmin nguto, ‘Ngi raq asapha. Arnok ka nilan wanshak shaknok.

¹⁴Ümniiraq ngi ka naq tiiwinkiq. Ngi raq tsangshiq ka jiip baiq lata chongthum tiijabaiq wan tiimatiikang. Krai mren tsangshiq ka maiqse raq jurmin tsan na tiitsang mak she miraq. Kra latiishe Ngi raq ümniika maiq mung ashi, tsangshiq thaq na maiq apa kiimaq tsangshiq thaq na ahong ala nok khuthaq na awe miishe mitiija wanha.’

¹⁵“Krai mren she, ngi ka tiido lata kra pumjichong niishe sathokang, i phaq na tongshong bomtsi awaiq longpen dam wiinai kra piho lata satho kang. Kra pum na walütu kaü ka anyai rai riito.

¹⁶Ngi raq namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ma aming kuqtaq kra ajinbaiq wishe chhihokang. Kiimaq namshiq raq maiqmii miitu jin ngam phan maq minsäu pongse sumla ashi apaiq ngeng ma tiiq lanta ngarai tanglan.

¹⁷Kra ningkhan, ngi raq kiijaq namshiq khaki na kra longpen dam wiinai ka hiq na riiwak baiq kang. Kiimaq kra longpen wiinai ka wiita tiibunlak bunkito.

¹⁸Kra ningkhan jangshiri hali, ngi ka TATIWE man na hiq na ku wantlii lata ranaiq rawa raroqblai bumkikang. Kiimaq tü adung min siq mang kiimaq kham min nyang mang maq achu jaükang. Ngi raq ara achu jaükang, jamkhano ngukla namshiq raq TATIWE man na ngarai jonghea tang lan. Lanta apaiq tsan tiikhiq lan.

¹⁹Ngi ka TATIWE tsankhiq henghea kriima haikang. Jamkhano ngukla apaiq tsankhiq henghea kha maq, apaiq raq namshiq ka miqchup tiithen baiq la nguta danto. Li jiimin, jangshi ri hali TATIWE raq ngi achu jaü ka tre kuqto.

²⁰Kiimaq TATIWE ka Aron miimin, apaiq ka tsatbaiq nam nam atsan khiqto. Kra ningkhan ngi raq Aron miitu min kra akhing na achu jaükuq dam kang.

²¹Latiishe ngi raq kra namshiq raq ngaraibu kaü klo lan kra lam lata, kra jin ngam maq alo han minsäu pongse sumla kra, lata wa mong niishe chaqbaiq kang. Lata ngi raq kra wiita apun awun miishe tiibun baiq kang. Lata botkhulai ma tiija baiq kang. Kiimaq kra botkhulai ka pum maq kitlaq khamraise kiijaq raübaiq kang.

²²“Namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe tsan ka Tabera hiq maq, Masa hiq maq, kiimaq Kibroth Hattaawa hiq maq min tiikhiq wan lan.

²³Kiimaq apaiq raq namshiq ka Kadesh Barnea hiq maq, aming kuq raüta apaiq raq namshiq ma Kanan mung kuqtaq kra wa lanta jiiwan ronglaq nguta namshiq tiiwataq akhing niimin namshiq raq apaiq aming ka akhü riilan. Namshiq apaiq ma kamtsan tsii thü man riilan. Kiimaq apaiq aming kiimin lang man dea riilan.

²⁴Ngi raq namshiq rai mang riisap wan li maq, namshiq raq TATIWE kiq khü sru wan kra chhi wan kang.

²⁵“Kriikha na, ngi ka TATIWE man na, kra raroqblai ranaiq rawa hiq na kuwantlii maq achu jaü kang. Jamkhano ngukla ngi raq kunli asapha apaiq raq namshiq ka miqchup tiithumpak tijiimbaiqla nguta kha ka atan wishe riito.

²⁶Kriikha na, ngi raq akha achu jaü kang, “TATI Rakaü Hiqwe lei, ümsenginok ka naq tiithen baiqkiq dea. Tsangshiq ka ümniiraq Ejip mung wa adok daa wan haü, üm ningkun henghea maq kiimaq üm hongla jong hea maq atsuq wan haü kata.

²⁷Ümtsana na üm jaqshisetiim, Abraham, Isak, kiimaq Jakob thun kra tiitsang shat riilaq. Kiimaq tsangshiq tsantsii wan shak shak rümtlaq kra, abi ashut ümtinkhan wa klo wan tlaq kra, kiimaq arnok raq ngarai tangtlaq kriika ümtsana na naq thükiq.

²⁸Kra riimakla, Ejip mungti raq ümniima, ümniiraq ümsenginok ka tsangshiq ma mung ashi mikuqha ngulaü kriijaq shea wan lot maü dea riilaü nguta ming. Kiimaq tsangshiq raq ümniiraq ümsenginok ka kumtsaiphii bintang jüangi mung na tsuq wan laüta tsatbaiq laü. Jamkhano ngukla ümniiraq tsangshiq ka kai ngengtlaü nguta ming.

²⁹Riita ija, ümniiriili arnok ka ümsenginok she nguta tseatsiiq wan laü kata. Kiimaq ümniiraq tsangshiq ka Ejip mung wa ümningkun henghea maq kiimaq ümhong ümla heng hea maq tsangshiq ka arjaq tsuq wan laü ahata.’

Tri Chongke 10

Mosheq Raq Aming Thun Kra Jaü Nongto

(Ats 34.1-10)

¹“Kijjiishe TATIWE raq ngi ma nguto, ‘Kongkhu lak wa Ikha longpen dam anai hailaq. Kiimaq kra thüchang pe tek ashi hailaq. Laüta ümniika Ngi phana pum na wara.

²Kiimaq Ngi raq kra longpen dam wiinai na ümniiraq kongkhu lak na tiibunbaiq laü longpen dam wiinai na awaiqha bomtsi kra hali miwaiq kuq nong kang. Kiimaq kra laütiishe ümniiraq kra wiinai ka tek mong niishe thülaq.’

³“Krai mren, ngi raq akasia pe maq tek ashi haikang. Kiimaq longpen dam anai soq lata kongkhu lak wa ikha haikang. Latiishe ngi raq kra wiinai ka pilata pum na wa wan kang.

⁴Kijjiishe TATIWE raq kra longpen dam wiinai na, apaiq raq kongkhu lak na waiqtaq bomtsi kra waiq kuqto. Kriika Aming Roqshi apaiq raq namshiq ka pum na thunglan ranaiq na walütu mong maq bomtaq kra waiq kuqto. TATIWE raq ngi ma kra longpen dam wiinai ka kuqto.

⁵Krai mren ngi ka jai na hali jangho nong kang. Lata pumji niishe satho nong kang. Kijjiishe, TATIWE raq ngi ma aming kuqtaq kra phan kra longpen dam wiinai ka ngi raq ahaiha tek mong na thükang. Krai mren, kra longpen wiinai ka ümchaü niitaq kra tek mong niili sitlo.”

⁶(Israilnok ka Jaakan hiqti khappong thun kriiba maq laü wan nongto. Raüta Mosera hiq na saüto. Kijjaq Aron ka tsaito. Kiimaq amaa ka lapto. Kiimaq ase Eleajar kriishe awe pumsong ramwe ma shongto.

⁷Kra hiq miishe tsangshiq ka laü wanto. Raüta Gudgodah hiq niishe saüto. Kriimaq laü wan raüta Jotbatha hiq niishe saüto. Kra hiqshong na kham ka chamtraq riito.

⁸Pumji maq TATIWE raq Lewi phan maiqwere ma Tongshong Tek kra shiili jaqsham arang kuqto. Kiimaq apaiq ramwebi jaqsham miitu kiimaq apaiq mang na ram ramke wan miitu shongto. Riita ümchaü min arthun jaqsham arka tsangshiq arang na sitlo.

⁹Arningkhan tiina maiq phan ahinti ma hiqshong phea kuqtaq kiikha Lewi phan ma hiqshong ka chumkuq mak dea riito. Tsangshiq miika TATIWE ramwe jaqsham arang kra kiinong kuqto. Kriika tsangshiq kiim riito. Arka TATIWE namshiq Shiikeawe raq kiqkham kuqtaq kra phan phan kuqto.)

¹⁰“Ngi ka kongkhu lak na siwakang kiikha pum na raroqblai ranaiq rawa siwa kang. Kiimaq TATIWE raq thongshi ri hali ngi achu jaü ka treto. Raüta namshiq ka miqchup jiiip baiq mang nguta kiq ka rito.

¹¹Kra raütiishe apaiq raq ngi ka namshiq phana hali jangho nonglaq. Laüta namshiq ka shun shea wan nong laq nguta thaüto. Kriika apaiq raq namtitiim

ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq mung kra namshiq raq jiiwan lanta milap wan laq nguta thaüto.

Shiikeawe Raq Namshiq Jaqwa Jaütlo

¹²Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Ümchaü min, Israilnok lei, TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq jamkha shong nga chang ngutiwa chongtlaq kra tai ronglaq: TATIWE ka shomnoq ronglaq. Kiimaq apaiq raq aming kuqtaq thun ka tlotli lang ronglaq. Apaiq ka lungwii ronglaq. Lanta apaiq kli nam tsan nam mong wiita kuq lanta shiili ronglaq.

¹³Kiimaq apaiq thungtri raütu thun ka kunli lang ronglaq. Ngi raq ümchaü ranaiq arthun ka namshiq ka hansang maq si miitu kuq tiikang.

¹⁴Ratsan ramong nyang na ramungtan thun kriimin TATIWE riili sitlo. Mangjong hiq armin apaiq riili. Kiimaq hiq raikhü na ümchuwa sitlaq kriimin apaiq rii siisaq.

¹⁵Shatmaq namtitiim miitu TATIWE lungwiitsii ka pinthum jonghea kha maq, nanok maiq mung ahinti ka tsea wan la na apaiq raq namshiq ka tseatsiiq wanto. Krai mren, ümchaü li jiimin namshiq ka apaiq raq atsea wan asenginok sitlan.

¹⁶Arningkhan, ümchaü armiiphat sanha, namshiq ka TATIWE wokhong na pha q chii nichii maq apaiq bom tai lanta shong nga ronglaq. Kiimaq nilan miika naqja rongkiq she.

¹⁷TATIWE namshiq Shiikeawe ka phra thun wiita tlotli tha q na ajong pinthum kiimaq ningkun thun ümchuwa sitlaq kra tlotli tha q na ajong pinthum. Apaiq ka jonghea kiimaq apaiq ningkun ka henghea. Krai mren, apaiq miika ahai chang dongdii. Apaiq riika ju miimin lopki mak phan. Kiimaq apaiq raq tsiiqlap ka siq mak phan.

¹⁸Apaiq raq jechi nomisetiim nai thümwaq manti-nyungre ka tiishaüji mak maq khрум kuqtlo. Apaiq raq pong mungti nashiqnok rai shongti kra lungwiitlo. Raüta tsangshiq ma pha q nai sea kiimaq khu akhea kra kuqtlo.

¹⁹Arningkhan, pong mungti wanshawe thun kriima lungwiitsii tiichhikuq ronglaq. Jamkhano ngukla man na namshiq ka Ejip mung na wanshawe siwan lan.

²⁰TATIWE namshiq Shiikeawe wokhong na pha qchii nichii maq sironglaq. Lanta apaiq kli shomnoq ronglaq. Apaiq rai tiipum tlii lanta sironglaq. Kiimaq namshiq kiqkham bomtsi kiimin apaiq mang chong lantli kham ronglaq.

²¹Apaiq ka tiitsam ronglaq. Apaiq ka namshiq Shiikeawe. Kiimaq namshiq raq namshiq mak miishe apaiq raq jaqsham jonghea kiimaq akiinyii chang jaqsham pahea namshiq miitu shamkuq wantaq thun kra chhiwan lan she kata.

²²Man na namtitiim ka Ejip mung na laühotaq akhing na, tsangshiq ka maiq roqmiishi laqlaqse li riito. Shatmaq ümchaü ka TATIWE namshiq Shiikeawe raq, namshiq ka ra na raiqsaiq diimtlaq ikha awea lot mai she tiipu chikuq wanto.

Tri Chongke 11

TATIWE Raq Asenginok Miitu Jonghea Jaqshamtlo

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE namshiq Shiikeawe ka lungwii ronglaq. Lanta apaiq thungtri raütu thun wiita kunli kra lang ronglaq.

²Ümchaü ranaiq namshiq raq tsan na tiitsang ronglaq, TATIWE raq namshiq ma awokhong maq akaiq ake maq tran tsii wantaq thun sap wan lan kra. Kra akaiq ake ahea abi ümchuwa leawan kriika namshiq raq leawan lan. Namsetiim riika riimak. Namshiq raq TATIWE jonglu kra chhi wan lan she. Apaiq ningkun jong kiimaq apaiq hongla kra wiita chhi wan lan she.

³Kiimaq apaiq raq awang chang jaq sham wantaq thun kra chhiwan lan she. Apaiq raq Ejip hokhamwe ma kiimaq asengi wiimungtam ma jamlai wa riiwantaq kra chhi lan she.

⁴TATIWE raq jamkho Ejip mung phenlabi ka tsangshiq kumrang kong rai nong nong maq kiimaq kumrang leng thun nong nong maq miqchup tiisiirai Khamshii Khamjong chum na tiithapbaiqtaq kra chhilan she. Tsangshiq ka namshiq jai jowan awa tiithen baiqto.

⁵Namshiq ka arjaq misaü wan shaq na, TATIWE raq kumtsaiphii bintang jüngi mung maq, namshiq miitu jamlai jaq wa sham kuq wantaq kra asap han.

⁶Namshiq raq tsan na tiitsang rong laq, apaiq raq Reuben phan wa Eliab se wenai Dathan nai Abiram ka jamkho riita. Mungmaiqse wiitarü makki na hiq raq anübok tiiki raüta tsangnai ka, achak asetiiim tsang jamtitiim wiita, tsangshiq sichang tombutiip thun kiimaq tsangshiq jaqshisekong kiimaq tsangshiq nyamsekong kunli hutjok hiq raq jok wan raüta miqto ihata.

⁷Tengteng kriika. Namshiq kata TATIWE raq jaqsham jonghea arthun sham wantaq kra chhi wanti.

Kiqkham Mung Na Achu Shiiman

⁸“Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma ümchuwa thungtri raütu thun kuqkang ara kunli lang ronglaq. Kra riihanla namshiq raq Jordan Rai ka mijin wan lot han. Lanta ümchaü namshiq wa wan tlan mung kra mijii wan lanlot han.

⁹Kiimaq TATIWE raq namtitiim ma nai tsangsaütiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq hiqpo hiq win mung kiijaq namshiq ka rilung alu maq pat aku mit asu miishe mishong nga wan han.

- 10** Ümchaü namshiq raq mijii wan han mung kriika, man na namshiq shong wan lan Ejiip mung kiikhiika riimak. Kra mung niika namshiq wak na tsam lai wan wan han jiila, wak thun kiijaq kham lam cheke wan pinthum hunnii wan lan.
- 11** Shatmaq ümchaü namshiq wawan tlan mung kriika pumtong long nai kin heawea hiq thung tan tonglong li. Kiijiika rajun kham riili wak ka dungtlo.
- 12** TATIWE namshiq Shiikeawe raq armung ara rümtlo. Kiimaq rawii wiilülü armung ara khesat maq rümtlo.
- 13** “Kra ningkhan, ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma aming thun kuqkang arthun ka lang ronglaq. TATIWE namshiq Shiikeawe ka lungwii ronglaq kiimaq apaiq ka nam tsan nam mongjii wiita kuq lanta shiikum pan ronglaq.
- 14** Namshiq raq kra riihanla, apaiq raq namshiq wak ram na akhing khaqkhaq na ra mitiijunkuq. Liidong wan na, kiimaq lamse sat na mitiijunkuq. Krai mren, kiijaq bunwong, spiqtai, kiimaq olip petsi tsai namshiq ma chamtraq miraq.
- 15** Kiimaq nam nyamsekong rümchang nyiimlung rü chamtraq miraq. Namshiq ka pinthum rongboq misi han.
- 16** Namshiq ka TATIWE wokhong wa lai hin phra thun shomnoq kai maiq ma naq tiishon ronho rongkiq.
- 17** Namshiq raq kra riihanla, TATIWE ka namshiq ma atsan akhiq she miraq. Kiimaq apaiq raq ra ka tiijunkuq mak she miraq. Krai mren namshiq wak ram thun ka rakii tsi raq hiq ka shinriiq riiq she miraq. Krai mren tü atsam min heakuq mak she miraq. Kriishe ngu raüla, apaiq namshiq ma hiqpo hiq win mung li kuq raü min, namshiq kiijaq jaqlo miili she mitsai wan han.
- 18** “Ara aming thun ara tsan na tiitsang shat thü ronglaq. Laüta khuk na pomshat maq lungwii ronglaq. Ara aming thun ka nam jaq phum na pashat ronglaq. Kiimaq nam khakam na chamchhok ikha pashat ronglaq. Arka nam tsan na tiitsangshat thüwan miitu.
- 19** Arthun ka namsetiim ma shrinkuq ronglaq. Namshiq ka jam na shon namsetiim ma phanchan kuq ronglaq. Kiimaq namshiq ka kinphai na shon min, namshiq ka niitiitsak anga shon min kiimaq namshiq ka jaqsham lam miimin chong kuq shat ronglaq.
- 20** Arthun arka namshiq jam kilam kham thun na waiq thü ronglaq. Kiimaq namshiq rinkea ruk kilam chong thun na waiqthü ronglaq.
- 21** Kra riihantiq, namshiq kiimaq namsetiim ka TATIWE namshiq Shiikeawe raq namtitiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kra mung na rilung luhea misi wan han. Namshiq ka kra mung na ra nai hiq ka siruq wiiwii rilung alu maq mishong nga wan han.

²²“Ngi raq namshiq ma thungtri raütu thun ümchuwa kuqkang kra tsapsaü kapse maq lang lanta shongnga ronglaq. TATIWE namshiq Shiikeawe ka lungwii ronglaq. Apaiq raq aming kuqtaq kra kun kun sham lanta sironglaq. Apaiq rai tiipumtlü lanta sironglaq.

²³Kra riihantiq, namshiq ka sinkhu na wawan tlan kra phan phan, apaiq raq kra mung thun mijobaiq wan, kiimaq namshiq thaq na ajong kiimaq srea nok hiqshong thun kra mijii wan han.

²⁴Namshiq hok maq khum wantlan thun hiq ka namshiq riishe miraq. Namshiq hiqshong hiq rai thun ka shemai nü mung na kumtsaiphii wang maq phawan raüta shekhu nü mung na Lebanon pum thun kiina saüli miraq. Kiimaq riita shedong mung nü miika Euphretis Rai maq raiho raüta, shenyap mung nü niika Mediteranian Khamjong kii mung na saüli miraq.

²⁵Namshiq ka kra mung na ümra hiq no watlan, Shiikeawe raq kra nok ka namshiq ma ahai asong wa rak rak mitiihai. Arka apaiq raq kiqkham kuqtaq kra phan phan miraq. Krai mren namshiq ka juwe riimin tangtalot mak miraq.

²⁶“Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma atsea wan chang lamlu anai kuqtiikang. Ashi ka achu shiiman lam kiimaq ashii ka manson lam.

²⁷Ümchaü ranaiq ngi raq TATIWE namshiq Shiikeawe aming thun kuqtiikang kra wokhong na sihanla achu shiiman milap han.

²⁸Kiimaq, namshiq raq ara aming thun ara jin lanta, lai hin sumla phra thun, namshiq raq man na shomnoq man dongdii kriithun ka shomnoqho hanla, manson miho han.

²⁹Ümtiikiüwa TATIWE raq namshiq ka namshiq siwan chang mung niishe shea wan jiiq, namshiq raq achu shiiman ram ram ka Gerijim Pum maq chiiriim lanta chong ronglaq. Kiimaq manson ka Ebal Pum maq son ronglaq.

³⁰(Ara pum wiinai arka Jordan Rai maq shenyap nü wang na Jordan Rai tan na Kanannok hiqshong wang na sitlo. Ara pum wiinai ka shenyap nü nü wang na, Gilgal chela tho na asii pero More hiq tho na.)

³¹Namshiq ka Jordan Rai ka jin wan nini she. Lanta TATIWE namshiq Shiikeawe raq kuqtaq mung kra lap wan nini she. Ümtiikiüwa namshiq raq mung ka milap han, lanta mishong wan han,

³²tsan na tiitsangshat maq, ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma kuq tiikang thungtri raütu thun ara atsi dada maq lang ronglaq.

Tri Chongke 12

Shomjam Ka Bashi Niili

- ¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE namtitiim Shiikeawe raq kuqtlag mungtan kiijaq namshiq ka atra sitlan wiiwii, arthun thungtri raütu ara lang lanta sironglaq. Thungtri na chongtlaq kra tiitsang tai ronglaq!
- ²Kra namshiq raq jiiwan tlan mung wa, kra mungti raq phra kong pum diilulu wiq thun na, kin thun na, kiimaq ajaq nümtlaq pechong tong thun na, shomnoqtlag thun kra wiita hihut tiithen baiq ronglaq.
- ³Tsangshiq berong-wacha thun kra wiita runbaiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq raq maiqwe Baal phra ma akiinongkuq long berong kham thun kra wiita bunlak buncha tiibun baiq ronglaq. Tsangshiq raq jechak phra Ashera ma akiinongkuq berong kham thun kra wiita wa maq chaq baiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq sumla phra phong kra wiita bunlak buncha chumbaiq ronglaq. Krai mren kriithun sumla ka kra hiq ba thun na ümtiikiimin shomnoq mak she mirlaq.
- ⁴“Namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe ka arnok raq tsangshiq sumla phra thun shomnoq tlaq kiikha namshiq raq shomnoq maimak.
- ⁵Namshiq maiqphan ümchuwa sitlan kra hiqshong thun liipan wa, TATIWE raq hiqshong bashi atsea miraq. Kra hiq na namshiq tarü kilanta apaiq man na chap lanta apaiq ka shomnoq chang.
- ⁶Kriiba kiijaq namshiq raq wa na chaq chang honglu takuq tlan thun kra mikuq han, kiimaq namshiq raq ahin honglu kuqtlan thun kra, namshiq raq aroq khuwa kuqtlan honglu thun kra, kiimaq namshiq raq honglu thun kuqtlan kra, kiimaq namshiq raq TATIWE ma mikuqha nguta kongphiq akha han thun kra, kiimaq namshiq tsantsii maq honglu kuqtlan thun kra, kiimaq nashiq nyamse minsäu nai skukong raq chhikhu anyung chhikhu-honglu kuqtlan thun kra hiq bashi niili kewan chang.
- ⁷Kiijaq, TATIWE namshiq Shiikeawe rai mantut na, namshiq ma shiiman ketiwe man na, namshiq nai nam jamtitiim tarü raq adam na ngalanta namshiq minshiiq wanlan tsingo thun kra phaqsiiq lanta chojong chise polo wan ronglaq.
- ⁸“Ümtiikiiwa kra akhing she saü wan jiiq, man na namshiq raq jamkho klo wan lan, kiikhiika klo wan raamak she. Ümchaü ranaiq niitaq saüli namshiq raq jamkha noq wan rowa, namshiq raq athithi kli shomnoq wan lan.
- ⁹Jamkhano ngukla namshiq ka ümchaü niitaq, TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq khusang rakhang maq siwan chang kuqtlag mungtan kiijaq misäu wan shaq li.
- ¹⁰Ümtiikiiwa namshiq raq Jordan Rai kriishe mijin wan han, TATIWE raq namshiq ka shea wan raüta kra mung kriishe mitiijii kuq wan. Lanta namshiq ka kiijishe mishong nga wan han. Apaiq raq namshiq ka nam jaqtinok jaq wa wiita khup wong kuq shat miishe mirüm wan. Krai mren, namshiq ka hansang rakhang miishe mishong nga wan han.

11TATIWE raq apaiq shomnoq chang hiq ka bashi tiitsang dada she mitsea. Raüta mithü wan. Kra hiqba kijiili apaiq ka namshiq raq shomnoq chang. Kiimaq ngi raq namshiq ma aming kuq kang kra phan phan, wiita namshiq raq lam wan lanta, kiijaq apaiq ma kewa ratlo: Namshiq raq wa na chaqtlii chang honglu kuqtlan kra kiimaq laihin honglu kuqtlan thun kra, namshiq raq aroq khu wa honglu kuqtlan thun kra, kiimaq namshiq raq TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq mikuqha nguta kiqkham kuqlan thun kra mikuq wan han.

12Kiijaq namshiq ka apaiq rai mantut na chojong chise maq sirong laq. Namsetiim nai nam jaqshisetiim rai kiimaq Lewinok namshiq rai chela thun na sidamtlag kra adam maq chochikhiq shong nga ronglaq. Tsan na tiitsang shat ronglaq, Lewinok riika maiqmii rii tachong hiqshong ka lap mak miraq.

13Namshiq raq honglu thun ka maiqmii tsan raq aro ro hiq ba na kuq wan lot man.

14Namshiq raq honglu thun ka TATIWE raq namshiqnok maiq phan thun sichang hiqshong liipan kiiwa maiq phan phan shi sichang hiqshong wa hiq ka bashi tiitsang dada mitsea wan. Kriiba kiijaq lam lam li namshiq raq honglu thun kra kewan ratlo. Kriiba niili namshiq raq wa na chaqtlii chang honglu thun kra kiimaq ngi raq namshiq ma aming kuq kang laihin jaqsham thun kra misham wan han.

15“Shatmaq namshiq ka ümriibano shonga tlan kiijaq namshiq jam nyamse thun ka maiqmii tsanro ataa pha q mimai. TATIWE raq namshiq ma ümchuwa tiipuchi kuqtlag kriiwa maiqmii raq aroro ümchu jimin ataa pha q mimai. Namshiq wiitarü raq, apii phan lo riimakla asii phan ngam lo namshiq raq chok ngam riimakla chong ngi ngam phaqtlan ikha aphaq sea mimai.

16Shatmaq namshiq raq ngam tiijai ka pha qsea maimak. Kham jamkho raübaiq tlan ikha ngam tiijai ka hiq na raübaiq ratlo.

17Namshiq sitlan hiqshong kiijaq TATIWE ma honglu na akuq han kriiwa jamlai phan jimin pha qsea wan maimak: aroq khuwa bunwong wong honglu kuqtlan kra, spiqtai honglu kuqtlan kra, riimakla olip tsai kuqtlan kra, riimakla namshiq jam nyamse kong minsäü se chhikhu nyungtlag kra kiimaq skuse chhikhu nyungtlag kra, TATIWE ma akhek atiitsang kongphiq mikuqha nguta kiq kham honglu kra, namshiq maiqmii tsantsii maq honglu kuqtlan kra, riimakla laihin honglu kuqtlan thun kra, namshiq sitlan ba kiimaq pha qsea maimak.

18Namshiq kiimaq namsetiim thun kra, nam jaqshisetiim rai adam maq kiimaq Lewinok namshiq chela thun na sitibi rai, arthun honglu kuqtlan thun arka, TATIWE namshiq Shiikeawe rai mantut na, namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe raq, apaiq shomnoq miitu hiq bashi tiitsang dada tsea wantaq, kriiba niili pha qsea wan ratlo. Kiimaq namshiq ka kiijaq phanrap ümchuwa sham akai shamlan kra miitu khoqriiq shishiiq si ronglaq.

¹⁹Kiimaq tsan na tiitsang dada thü ronglaq, namshiq ka nam mung na shongtlan wiiwii Lewinok shiili ka laq thaq maimak.

²⁰“Ümtiikiiwa TATIWE namshiq Shiikeawe raq apaiq raq kiqkham kuqtaq kra phan phan, namshiq mungtan hiq rai thun kra tijong kuq wan jiiq, namshiq raq aroro hiq ba maq ngam phaqa ka mimai.

²¹Kiimaq atiitsang noqku jam ba kra namshiq ma lam luhea niishe ngu räü jiika, namshiq raq maiqmii raq aroro hiq ba maq, namshiq jam nyamse minsäü lo riimakla sku lo TATIWE raq namshiq ma kuqtaq kriiwa ta lanta, ngi raq namshiq ma chongkuq kang kra phan phan, namshiq jam maq phaqa sea mimai.

²²Maiq juli jiimin akhum asiiti lo riimakla apii sitlaqti riilo, riimin kra ngam ka phaqa sea dam mimai. Arka rum wa chok ngam lo chong ngi ngam lo phaqtlaq ikha apaiq raq phaqa sea mimai.

²³Ngam ka wiitijai tam maq aphaqa maimak. Jamkhano ngukla miisaq ka tijai na. Kra ningkhan, namshiq raq miisaq ka ngam rai phaqa dam maimak.

²⁴Ngam tijai ka phaqa sea chang ma naq tijai rongkiq. Ngam tijai ka hiq na kham räübaiq tiikai ikha räübaiq ronglaq.

²⁵Namshiq raq ara aming ara lang hanla, TATIWE ka namshiq rai tsan ahea miraq kiimaq namshiq ma phanrap na ahea miraq kiimaq namsäü namsetiim ma khusang rakhang ahea miraq.

²⁶Namshiq raq honglu kechang thun nai akhek atiitsang kongphiq thun mikuqha nguta TATIWE ma kiqkham kuqlan thun kra wiita atiitsang noqku hiq ba kriijaq lamho lanta kuqholili ronglaq.

²⁷TATIWE berong-wacha na wiita chaqtlii chang honglu thun kra kiijaq takuq lili ronglaq. Kiimaq lai hin nyamse honglu atijai ka berong-wacha na räübaiq lanta, angam ka aphaqa chang honglu thun kriimin kriiba kiijaq takuq lanta phaqa ronglaq.

²⁸Ngi raq ümchuwa aming kuqkang thun ara wiita tsapkapkap maq lang ronglaq. Kra riihanla, namshiq ma jam min ngusiq mak phanrap na ahea miraq. Kiimaq namsäü namsetiim pat niimin pattup pat-sa ahea hansang miraq. Jamkhano ngukla namshiq raq thungtri na riikhaqli kriili misham han kiimaq TATIWE namshiq Shiikeawe tsan tiieha chang kli misham wan han.

Sumla Phra Shomnoq Maimak

²⁹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq maiq mung thun kra khat wantlan kra phan phan wiita miqchup mishthen baiq wan. Kiimaq namshiq kra mung thun ka mijii wan han. Lanta kiijaq mishong nga wan han.

³⁰TATIWE raq kra mung thun ka tiithenbaiq wan lot jai, namshiq tsan na atsidada thü ronglaq, tsangshiqnok raq jamlai wa shomnoq wantaq thun kiijaq namshiq ka minrai kai maimak. Kriishe nguraü ka namshiq ma atsai chang she misaüki. Tsangshiq raq tsangshiqnok phra thun ka jamkho noqpitlaq kra namshiq raq konchonkai maimak. Lanta kra namshiq riimin kiikha shomnoq wan maimak.

³¹Tsangshiq raq tsangshiq sumla phra thun jamkho noqpi tlaq kra phan phan namshiq raq TATIWE namshiq Shiikeawe ka shomnoq maimak. Jamkhano ngukla tsangshiq raq tsangshiq sumla phra thun shomnoq wan tlaq akhing na TATIWE raq pinthum tsaihai wan tlaq maiqphai asi klo wantlo. Tsangshiq raq tsangsetiim dongdii min honglu na ta raüta berong-wacha thun na wa na chaqtlo.

³²“Ngi raq namshiq ma ümchuwa aming kuqkang thun kra wiita lang ronglaq. Arthaq na laihin naq tiitsuq rongkiq. Kiimaq kriithun wa aming tsi shi ra min lambaiq maimak.

Tri Chongke 13

¹“Shammiwe lo rawa ma liichum chongketi riilo, awang chang jaqsham mitiichhiha riimakla amao chang jaqsham mitiichhi kuqha nguta kiq mokham ke min miraq.

²Kriika ümniiraq man na shomnoq wan maü phan sumla phra thun kra tiishomnoqho kham ma kiimaq ümniika tiishonho kham ma nguta mimaitai kiiphaü. Bom shiiton kra apaiq kiqkham bomtsi kra ngohea dea li kupi wan räü min,

³apaiq bom na ümniika naq shonbiikiq. TATIWE üm Shiikeawe raq apaiq ka üm tsantsii kra maitaitlo ngushat. Kriika ümniiraq TATIWE ka tsan nai mongjii wiita kuq laüta sha lungwiitläü lungwii maü wa nguta maitaitlo.

⁴TATIWE jai phan laüta silaq. Laüta apaiq ka shrenglaq. Apaiq aming wokhong na silaq. Laüta apaiq aming thun kra langlaq. Apaiq kli shomnoqlaq. Laüta apaiq rai tiipumtlii silaq.

⁵Shatmaq rawa ma liichum chongketi ka atsea riibaiq ronglaq kiimaq namshiq ka Ejiip mung na maiqdi kong asi han wa, dokda wanti TATIWE wokhong wa dongholaq nguta, namshiq ma chongketi ka atsea riibaiq ronglaq. Akhnok maiq arka abi pinthum. Akhnok maiq raq ümniika TATIWE aming wokhong na silaüta rilung lam phantläü kiiwa lamjiq nü na sheaho dantlo. Apaiq ka atsea baiq raa dongdii. Ara abi kiimung arwa ümniika traishat siraatlo.

⁶“Ümphu ümno shaq riilo, ümse maiqwe se riilo, riimak la ümse jechak se riilo, riimakla, ümchak ümnsan ümmong po paqchang riilo, riimakla, ümnsanwa we ümluwe shaq riilo, raq ahukse maq ümniima laihin sumla phra thun kra

shomnoq i nguta, phra thun ümniiraq kiimaq namtitiim raq ümtiikiimin shomnoq mak thun kra shomnoq i nguta molao moraq miraq.

⁷Tsangshiq phong wa maiq weshi ra raq, ümniika ümphai ümpa na shongti, riimakla ümniima alu lang na siti maiq phan ahinti raq shomnoq tlaq phra thun kra shomnoq i nguta, ümniika motlinho moraq miraq.

⁸Shatmaq ümniika apaiq mo na naq shangkiq. Apaiq bom ka atai min naqtaikiq. Apaiq ka naq tiihangkiq. Riimakla apaiq ma mang chan naq tiitsikiq. Kiimaq apaiq ka naq tiiwongkiq.

⁹Apaiq ka tiidoq ra tsatbaiq ronglaq! Ümniika kongkhu apaiq dü na long maq thong phati ma jalaq. Ümnaq jai niitiq nanok tarü raq apaiq ka long maq mitiiq baiqlaq.

¹⁰Apaiq ka long maq tiinamtok tiiqbaiq ronglaq! Apaiq raq ümniika Ejip mung na maiqdise kong asi han wa dokda wanti TATIWE namshiq Shiikeawe wokhong mong wa lamjiq na kiholaq nguta tiishonho danto.

¹¹Kra riihantiq, Israilnok tlotli raq jamlai mra wa pintaq kra wiita raq mitai. Raüta tsangshiq ka ahai she miraq. Kiimaq maiq ahinti jurmin akha ashut aphit jaqsham ka klo mak she miraq.

¹²“Ümtiikiiwa namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe raq kuqtlaq chela thun na sitlan na, namshiq raq tsütsa ka akha motai mirhan,

¹³nam mungwa maiq pantlat na siti raq tsangshiq chelati mungmaiqse ka, namshiq raq man na ümtiikiimin shomnoq wan man sumla phra thun kriishe shomnoq hoto nguta tsütsa ka mitai han.

¹⁴Namshiq raq akha shap shaü miqshii kra tai hanla, kra bom ka ahea wiq maq konchon ronglaq. Kra konchan lot jai ngohea dea kra abi ashut jaqshamti ka asidea nguta sap hanla,

¹⁵kriishe ngu raüla, kra chelati maiq thun ka namshiq raq wiita miqchup jiiq baiq ronglaq. Kiimaq tsangshiq jam nyamse kong thun kiimin wiita jiiq baiq ronglaq. Kra chela ka hiqmiq changkhü ma tiijabaiq tlii jiiqbaiq ronglaq.

¹⁶Kra chelati mungmaiqse hupsam thun ka wiita adam na lamwa rongkiq. Lanta kra chela mong na mung thung chang tapshok hiq thung ba kiijaq phongbaiq ronglaq. Lantiishe kra chela ka chela mong na sitlaq hupsam ümchuwa kra TATIWE namshiq Shiikeawe ma honglu na wa maq chaq baiq ronglaq. Kra chela ka pattup pat-sa miitu bunlak hiqmiq changkhü ma tiija baiq ratlo. Kiimaq ümtiikiimin tiishe tei wan nong mai mak she.

¹⁷Kra miqchup shiithen baiq chang nguta atiishut baiq hupsam kiiwa jamlai min namshiq maiqmii miitu naq thü rongkiq. Kra riihan jiiitiq TATIWE tsankhiq walüwa ikha nyaitlaq kra atsaq she miraq. Raüta namshiq ma tiihang mangchan mitiichhikuq. Kiimaq apaiq raq namshiq ma tiihang mangchan mitiichhikuq

wan. Kiimaq namshiq ka namtitiim ma kiqkham kuqtaq kra phan phan awealot maiq ka pahea mitiipuchi kuq wan.

¹⁸Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma aming thun kuqkang kra wiita namshiq raq lang hanla kiimaq apaiq raq jamlai wa chongtlaq kra phan phan jaqsham hanla ara chongtlaq shiiman ka mihong wan.

Tri Chongke 14

Pongnok Phan Maaho Naqho Rongkiq

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe senginok. Kra ningkhan pongnok phan maiqse raq maaho majütlaq akhing na tsangshiq khum na tiimi hantlaq ikha kiimaq tsangshiq khakam wa khubin ka sibaiqtlaq ikha namshiq riika namkhum naq tiimihan rongkiq kiimaq nam khakam wa khubin ka naq sibaiq rongkiq.

²Namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe rii. Apaiq raq namshiq ka mangjong hiq raikhü na maiq phan ümchuwa sitlaq kra phong wa namshiq ka asengi ma nguta tsea wanto.

Asii Phan Nai Ashe Phan Ngamse

(Lew 11.1-47)

³“TATIWE raq jamlai wa ashe phan nguta toqtan wantaq kra phan ngam ka naq phaqqiq.

⁴Ümniiraq arthun ngam ka aphaqsea mimai: minsäu, sku, chhechhi,

⁵chok, rum na siti sku, rum na siti chhechhi, riimakla chongngi,

⁶kiimaq rum ngam ahok san ka khonai sitlaq phan kra, kiimaq awok mong wa atsam ka bliiq räüta shophaqtlaq phan kra, aphaq mimai.

⁷Shatmaq ahok san khonai riimak phan kiimaq awok mong wa atsam ka bliiq räüta shophaq mak phan ka aphaq maimak. Ümniiraq kumtsong ngam, koina ngam, kiimaq phongtsai ikha long raq na siti ngam ka aphaq maimak. Arthun arka ashe ashi phan nguta sap ratlo. Tsangshiq riika awok mong wa atsam ka bliiq räüta shophaqtlo. Shatmaq ahok san ka tiikho mak.

⁸Waq ngam ka naq phaqq rongkiq. Arthun ka ashe phan nguta sap ratlo. Tsangshiq hok san thun ka khonai nai. Shatmaq awok mong wa atsam ka bliiq räüta shophaq mak. Akhnok thun ngam ka naq phaqqiq. Kiimaq tsangshiq maa thun chhihäü min jaq maq dongdii min shamkai maimak.

⁹“Ümniiraq arakong asi phan nai asak asi phan ngiq ka asea mimai.

¹⁰Shatmaq jü mong na siti phan wa arakong ahü nai asak ahü phan kriika phaqq sea maimak. Arthun arka ashe phan siisaq.

11“Ümniiraq wushi asii phan thun kriika aphaq mimai.

12-18Shatmaq wushi phan wa arthun arka namshiq raq phaqaq maimak: Lii phan, wukhuk phan, liise phan, arakong aluwiiq liise phan, liitii phan, liitii, khala, wuthon, sigul, stok, heron, pelikan, kormoran, hoopu kiimaq phaqsaiq thun arka aphaq maimak.

19“Kiimaq arakong asi ajong ajii phan ka ashe. Kriithun ka naq phaqqiq.

20Shatmaq ajong ajii asii phan ka ümniiraq aphaq mimai.

21“Apaq tsaitsai atsaiki ka jamlai ngam li jiimin aphaq maimak. Pong mungti namshiq rai sitlaq kra miika tiiphaq sea mimai. Riimakla namshiq pong mungti maiq phan ma shaphaq kla mimai. Shatmaq ümniika TATIWE üm Shiikeawe rii. Namshiq ka apaq sengi. “Sku se ngam riimakla chhechhi se ngam ka akaü nyakpü na naq lum phaqqiq.

Aroq Khuwa Hongluke Thungtri

22“Rawiitek üm wak na ümchuwa atsi ango dongtlaq kiiwa aroq khuwa honglu ka pong na lam laüta thü baiq lili riilaq.

23Kra laüta TATIWE üm Shiikeawe raq apaq shomnoq chang hiq bashi tiitsang dada pong na tsea raüta thütaq kra hiq na kilili riilaq. Kra laüta kiijaq apaq man na ümniiraq bunwong, spiqtai, kiimaq olip tai, kiimaq üm minsäu nai üm skuse chhikhu-anyung thun honglu kra phaqsilaq. Ümniiraq akha klolaq. Arka ümniiraq wranaiqshe TATIWE üm Shiikeawe ma shreng manto kewan sap miitu.

24Kiimaq kra noqku chang hiq ba ka ümhiq shong maq luhea kha maq, ümniima TATIWE raq wak jaqsham na shiiman kuqtaq aroq khuwa honglu thun kra lamho lot maü jiila, akhiishe klolaq:

25Ümjaq wa atsi ango, nyamse chhikhu thun kra kampho pha asha riilaq. Laüta kra kampho ka lamho laüta shomnoq chang hiq shong bashi kiijaq lamholaq.

26Laüta kra kampho maq ümniiraq jamlai phan ri rowa, minsäu ngam, sku are se, spiqtai, chetho thun kra ri laüta kiijaq TATIWE üm Shiikeawe rai mantut na, ümchak ümsetiim rai nong nong maq khoqriiq shishiiq phaqsiiq laq.

27“Ümniirai rai chela ashi na Lewinok sitlaq kra naq laq thaq kiiq. Tsangshiq rii tachong hiqshong ka ahü.

28Rawiitsam tsam sijai maq ümjaq na üm wak wa tü atsam aroq khu wa honglu ka kunli wiita howan laüta ümnaq sichang chela na riichom thülaq.

29Ara tsam thun arka Lewinok rii she. Jamkhano ngukla tsangshiq ma tachong tsiq ahiq ka pheakuq mak dea. Kiimaq pong mungti thun, jechi nomi thun, kiimaq manti-nyungre namshiq rai chela na sitlaq kra miitu miraq. Tsangshiq ka wa raüta tsangshiq ma ümchu wa ratlaq kra milam siq wan laq. Ara klolaq.

Raüla TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima phanrap jaqsham tlaü kiijaq achu mishman kuq.

Tri Chongke 15

Üm Thiitham Ka Diibaiqlaq

(Lew 25.1-7)

¹Mosheq raq Jehudinok ma nguto, “Rawii wiimiishi she thumto angutek na ümjaq wa kampho namtibi thiitham thun raüpot akha thü haü thun kra wiita adü she riibaiqlaq.

²Arka akha klowan ratlo. Maiq loweatek raq maiqmii Jehudinok ma kampho tiinam kuqtaqi tarü raq kra thiitham raüpot akha thü kra adiibaiq ratlo. Apaiq raq thiitham kampho ka jaükai maimak she. TATIWE apaiq raq kra kha ka thumto she nguta atoqtan kun she.

³Pong mungti ma tiinam kuqlaü jikla ümniiraq tiitham ka riichom jaükai ka mimai. Shatmaq maiqmiinok jaq wa thiitham ka ümniiraq jaükai maimak she.

⁴“TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima hiqshong kuq wantlaq kiijaq ümniika mishman kuq. Namshiq phong na maiq jumin miitsan maiqse ahü miraq,

⁵namshiq raq apaiq bom ka tai lanta, kiimaq ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma aming thun kuqtiikang ara aheawiq tsapkapkap maq lang lanta sihanjaq ju min miitsan ahü miraq.

⁶TATIWE raq apaiq kiqkham kuqtaq kra phan phan, ümniima achu mishman kuq. Ümniiraq maiq mung pahea ma kampho mitiinam kuq haü. Shatmaq ümniiriika ju jaq wiimin kampho ka namki maü mirhaü. Ümniiraq maiq mung pahea mipeng wan haü. Shatmaq ümniika maiq mung ahinti jurmin jamsha wan lot mak miraq.

⁷“Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe raq mung kuqqlaq kiijaq chela thun na siti maiq weshi ra maiqmii Israilnok phong wa miitsan acham achao sitlaq jiila, ümniika sükha ma naq jakiiq. Kiimaq apaiq ma khrumke ka naq khan nyankiiq.

⁸Kra rii na, jaq chii jichii maq ümrewe ka khrum kuqlaq. Kiimaq apaiq ma ümchuwa rong ratlaq kra ümniiraq atang tang kampho ka tiinam kuqlaq.

⁹Thiitham raüpot diike wan rawii saü wan ka ajeli she nguta, apaiq ma phanshi ra tiinamke ka naq khun niikiq. Akha abi hon atsii ka ümkhutsai na naq tiinyap kiiq. Kiimaq ümniiraq apaiq ma kampho ka tiinam kuq maü rihaüla, apaiq ka TATIWE phana wa raüta ümniika mishok wa. Krai mren, ümniika ashut we miishe mija haü.

¹⁰Apaiq ma jaqchii jichii maq kuqlaq. Kiimaq khan nyan maü maq kuqlaq. Kra rihaüla phanrap ümjaq shamtaü na TATIWE raq achu mishman kuq.

11 Israilnok phong wa miitsan maiqse ka siruq miraq. Kiimaq athüm alitti ka siruq miraq. Kra ningkhan Ngi raq ümniima tsangshiq ka jaqchii jichii maq khrum kuqlaq nguta aming kuq tiikang.

Asii Niitiitsak Rawii Disetiim Ka Diibaiqlaq

(Ats 21.1-11)

12 “Kiimaq maiqmiinok Israilnok wa, maiqwe lo jechak lo, kra ümdise ma maiqmii pumsii maq tiisha raüla, üm wokhong na wiitrok ümnaq shiili lot jai na, apaiq ka ajam na wase miishe tiiwa baiqlaq. Rawii miishi she nyi wa raüla, ümniiraq apaiq ka wase miishe tiija laüta apaiq kharü kra diibaiqlaq.

13 Ümtiikiiwa ümniiraq apaiq ka wase miishe tiija tlaü, apaiq ka jaqmii maq naq tiiwakiq.

14 TATIWE raq ümniima ümchuwa achu shiiman kuqtaq ümtsiiq üm nyam phong kriiwa chamtraq riisha kuq laüta tiwalaq. Sku, bunwong, kiimaq spiqtai kra phong tsoktsok kuq laq.

15 Ümtsän na tiitsang laq, man na namshiq ka Ejip mung na maiqdi ma jalanta silan. Kiiwa TATIWE üm Shiikeawe raq namshiq ka dokda wanto. Raüta wase ma tiija wanto. Kra ningkhan, ümchaü Ngi raq ümniima ara aming kuq tiikang ara.

16 “Shatmaq ümdise riika üm wokhong wa wawan romak moraq miraq. Apaiq raq ümniika kai lungwii hea kiimaq ümjamti ka kai lungwii hea moraq miraq. Krai mren, apaiq ka üm wokhong niili siro moraq miraq.

17 Kriishe ngu raüla, apaiq ka rin kilamchong kiina sheaholaq. Laüta kiijaq anilok ka tiipu thotlaq. Kriishe ngu raüla apaiq ka arilung pattup ümdise lische miraq. Ümdise jechak nyung kriimin kiikhiisii tri raüshi maq shin laüta rümlaq.

18 Ümniiraq ümtiikiiwa ümdise ka ümwokhong wa tiiwa baiq tlaü, kra akhing na apaiq ma ümtsän tiikhiq raa mak. Jamkhano ngukla apaiq raq wiitrok ümniima ranaiqshi ningchang maq wa khoko jaq maq ümjaq ka shamkuqto. Ümniiraq akha klo haüla, TATIWE üm Shiikeawe raq ümniiraq ümchuwa minshiiq tlaü kiijaq achu shiiman mikuq.

Minsaüse Nai Skuse Chhikhu Nyung Phati

19 “TATIWE üm Shiikeawe rii üm minsaü kong raq nai üm sku kong raq ase chhikhu ümchuwa nyungtlaq kra wiita, pong na rai laüta thübaiqlaq. Arthun minsaü setiim kriima jaq naq tiishamkiq. Kiimaq skusetiim bin kra asi maimak.

20 Rawiitek arthun nyamse ka ümnaq nai ümjamtitiim raq kriithun ka TATIWE rai mantut na apaiq shomnoq chang hiqba kiijaq ta laüta pha q siqlaq,

21 Shatmaq kra nyamse kong khum na abi ati asi, kra nyamse kong ka ahok akü, riimakla makchuk riimakla, phanshi ra akhum na dongbi ikha asi jiila, kiikha nyamse thun ka ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe ma honglu na take maimak.

²²Akhnok nyamse thun ka ümniiraq ümjam maq ta laüta phaqaq mimai. Namshiq jamti tarü raq, khum asiiti nai khum siimakti tarü raq aphaqaq mimai. Arka chok ngam riimakla chongngi ngam phaqaq tlan ikhli phaqaq ronglaq.

²³Shatmaq ngam tijai ka alum phaqaq maimak. Ümniiraq ngam tijai ka kham raübaiaq tlaü ikha, hiq na raübaiaq ratlo.

Tri Chongke 16

Tiichhiiwan Poi

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE üm Shiikeawe ka Tiichhiiwan Poi ka Abib jipi lü na lang laüta shrenglaq. Kra jipi lü na rawa shi akhing na apaiq raq nashiq ka Ejip mungwa tiichhii kuq wanto.

²Noqku chang hiqba kriijaq kilaüta üm skukong wa ashi riimakla üm chhechhi kong wa ashi ka üm TATIWE üm Shiikeawe shreng ma Tiichhiiwan Poi dung tsap ma ta laüta phaqaq.

³Ümtiikiiwa ümniiraq ara dung siq tlaü akhing na, pi maq sho raüta alum winsii rai naq phaqaq. Ramiishi na saüli ümniiraq pi maq shohü winsii ka phaqaq laq. Arka man na namshiq raq Ejip mung wa taülaü khiq maq alaü wan akhing na phaqaq lan ikha phaqaq sea chang. Laüta ara winsii ka phaqaq laq. Ara winsii ka chamchao winsii phu nguta mingu. Krai mren, ümniika atra sitlaü wiiwii, ümniiraq Ejip mung wa chamchao litkot mung wa dong wan laü kra ranaiq ka ümtsang na tiitsang shat mirhäü.

⁴Ramiishi na saüli kra namshiq sitlan mung na, maiq jurmin apaiq jam na pi ka thü maimak. Kiimaq kra poi phawan ranaiq rajiko na jam nyamse taphaqaq tlaü kra ngam ka kra rawa niili phaqaq ratlo.

⁵⁻⁶“Kra Tiichhiiwan Poi na taphaqaq chang jam nyamsetiim ka TATIWE shomnoq chang hiq ba kiina lamho laüta talaq. TATIWE üm Shiikeawe raq kuqtaq mung na hiq ahin niika naq takiq. Arka rashe nyap wan akhing na talaq. Kriika namshiq Ejip mung wa laü wan lan ranaiq wa atiidowan akhing.

⁷Ngam ka kham maq lum laq. Laüta TATIWE shomnoq chang hiq ba kiijaq phaqaq laq, kiimaq anap ranap niishe ka ümjam niishe jang wanlaq.

⁸Kra jai miimin ratrok na saüli ka, ümniiraq winsii ka pi maq shohü maq lum laüta phaqaq. Kiimaq ramiishi ranaiq niika namshiq ka adam na riitam lanta TATIWE üm Shiikeawe ka shomnoq laq. Kiimaq kra ranaiq ümniiraq minshiiq kai maimak.

Tsamwi Poi

(Ats 34.22; Lew 23.15-21)

⁹“Ümniiraq bunwong han phaho laü kriimaq liipan miishi na saüli rahiq ka wea laq.

¹⁰Kra laüta Tsamwi Poi ka klolaq. Kriika TATIWE üm Shiikeawe ma shreng. Apaiq raq ümniima ümtin khan wa achu shiiman kuqtaq kra khan khan ümτσιitsii maq honglu thun kra kuq laüta shomnoq laq.

¹¹TATIWE rai man tut na, ümsetiim nai ümjaq shisetiim rai kiimaq Lewinok rai, kiimaq pong mungti namshiq rai siti rai kiimaq jechisetiim rai kiimaq manti-nyungre namshiq chela thun na siti rai adam na khoqriiq shishiiq maq poi ka lang ronglaq. Ara poi ka noqku chang hiq ba kriijaq klo ronglaq.

¹²Ümτσιan na atsi dada maq tiitsang laüta thülaq. Laüta ara aming thun ara langlaq. Namshiq ka Ejip mung na maiqdi ma jalanta siwan lan kra naq laq rongkiq.

Jolitiip Na Jap Poi

(Lew 23.33-43)

¹³“Ümτσιiraq bunwong ka buklot jai na kiimaq spiqtsi thun kra wiita tiikit lot jai na, Jolitiip Na Jap Poi ka ramiishi lang ronglaq.

¹⁴Ara poi ka chojong chise maq ümsetiim rai, ümjaq shisetiim rai kiimaq Lewinok rai, pong mungti rai, jechisetiim rai, kiimaq mangti-nyungre namshiq chela thun na siti irai ara poi ka klo ronglaq.

¹⁵TATIWE üm Shiikeawe ka ara poi ara ramiishi na saüli noqku chang hiq bashi kriijaq klo lanta shreng ronglaq. Pinthum khoqriiq ronglaq. Jamkhano ngukla TATIWE raq üm bunwong buk lan ka shiiman kuqto kiimaq üm minshiiq laü kra shiiman kuqto.

¹⁶“Nam mungti maiqwere thun tarü ka wiishi na jangtsam noqku chang hiq bashi TATIWE raq atsea thü kiijaq kilili raüta TATIWE ka shomnoq kai ratlo. Arka Tiichhiwan Poi, Tsamwi Poi, kiimaq Jolitiip Jap Poi akhing na kai lili riichang. Maiqwere loweatek raq kongphiq lamho raüta kaichang.

¹⁷Arka TATIWE namshiq Shiikeawe raq jamkho achu shiiman kuqtaq kra phan phan maiqmii hii tiithithi maq honglu ka lamho raüta kaichang.

Tri Riikhaqli Sham Lanta Mung Peng Ronglaq

¹⁸Mosheq raq Israilnok ma mung ka riikhaqli peng ra nguta chongto, “TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ma mung kuqtlaq kiijaq chelatek na tuwebi nai siihiipbi ka mung peng wan miitu shong ronglaq. Ara welabi thun raq mungmaiqse ka tingting kappe maq shin raüta peng wan ratlo.

¹⁹Tsangshiq raq kha ka ashut phoke maimak. Kiimaq tsangshiq kha pho kuq tlaq kra jurai min lop kai dam maimak. Kiimaq tsangshiq raq tsiiqlap jaü sea raamak. Jamkhano ngukla tsiiqlap riika taksu maiqse nai tingting maiqse mak kriimin atiichuk riibaiqtlo. Raüta tsangshiq riimin kha ka ashut she mipho kuq.

²⁰Wranaiq she tingting kiimaq tri na riikhaq li kli shamkuq lili ronglaq. Kra riihantiq TATIWE namshiq Shiikeawe raq kuqqlaq mung ka mijii wan han. Lanta namshiq ka kiijaq shong wan ruq misi wan han.

²¹“Ümtiikiiwa ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe ma berong-wacha haitläü, kra tho na jechak phra Ashera ma ashong pe berong kham ka shong maimak.

²²Kiimaq sumla phra shomnoq chang longkham min shong maimak. TATIWE raq arthun ka pinthum saisitlo.

Tri Chongke 17

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE üm Shiikeawe ma minsäu lo, sku lo, akhum na ami atsi asi kra honglu na naq ta kuqkiq. TATIWE raq akhnok ka asaisi riitlo.

²“Kiimaq bom shiiton, namshiq raq nam mung na chela bashi ra na, maiqwe riilo riimakla jechak riilo, ashi ra raq, TATIWE man na ngarai tangto, raüta apaiq tongshong raükha kra,

³laihin phra thun kra shomnoq raüta jinto, riimakla rashe kaü, riimakla jipi kaü kra noqpi raüta riimakla, raiqsaiqthun kra TATIWE aming jin raüta shomnoqto nguta tsütsa ka mitaihan.

⁴Namshiq raq akha tsütsa kla tai hanla, namshiq raq kra tsütsa ka tiitho tiipha konchon ronglaq. Lanta ngohea dea Israil mung na akha abi ashut mra ka pinto dea nguta sap hanla,

⁵kriiwe ka chela phai na hit ho ronglaq. Lanta apaiq ka long maq tiitsaiqlaq tiiqbaiq ronglaq.

⁶Shatmaq tiina, akhnok khü akha tangti ka saqse ka maiq wenai raq kuq raütiq, riimakla kriithaq na apa raq saqse kuq raütiq, apaiq ka tsea baiq chang. Saqse keti ka maiq weshi laq se riili kuq raüla, apaiq ka tseabaiq raa mak.

⁷Saqse ketibi raq ashut we dü na long maq thong pha ratlo. Kra jai miitiq nanok ahinti raq apaiq ka thong ratlo. Akhnok ashut kloti ka akha lambaiq chang.

⁸“Kiimaq khü akha wiijam ka hiqshongti phowebi riili phokuqlot mak, atsinwiq min moja miraq. Arka tachong hupsam kha thun, riimakla maiq dü na jaqmiiq raüta ami atsi kha thun, riimakla, mat kha thun nai shaiqshuq shi maq maiq atsat kha kriika, kra nokti phowebi raq phokuq lot mak moraq miraq. Ümtiikiiwa akhnok kha pintlaq, raüla TATIWE namshiq Shiikeawe raq atsea noqku chang hiq ba bashi kiijaq kironqlaq.

⁹Lanta namshiq kha ka Lewi phan ramwebi nai kra akhing na phowe sitlaq kriima shok ronglaq. Raüta kra kha ka tsangshiq riitiq mipho kuqlaq.

¹⁰Tsangshiq raq kha ka mipho. Raüla tsangshiq raq pho kuqtaq kra phan phan namshiq raq klo chang.

¹¹Tsangshiq raq kha toqtan kuqtaq kra lang ronglaq. Kiimaq tsangshiq raq tsii chong kuqtaq kra phan phan phanrap ka klo ronglaq.

¹²Maiq ashi ra raq kra phowe lo, riimakla ramwe kiijaq jaq shamtiwe tsii achongkuq kriila khii raüla, kriiwe ka tiitsailaq atsea riibaiq ronglaq. Akha klo lanta namshiq Israil mungwa ashut kloti ka tiisii baiq ronglaq.

¹³Kra riihantiq maiqse angu tarü raq kra tsütsa ka tai raüta, ahai asong rak rak misi. Kiimaq maiq ahinti juwe riimin akhnok abi kha ka tang mak she miraq.

Hokham Shong Wan Miitu Tsii Chongke

¹⁴Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kuqtlaq mung kra ümniiraq jiiwan lot jaishe, ümniika kra hiq niishe shong nga wan haüla, ümniiraq üm tro na nanok maiq mung ahinti sitlaq kiikha ümnaq miimin hokham miraa ngutiishe bom ka mithap thi wan haü.

¹⁵Riikhaqli tsan na tiitsanglaq, ümniiraq üm hokhamwe ma tsea wan tlaüwe kriika, TATIWE raq atsea wantiwe kra shong chang. Apaiq ka namshiqnok maiq phan wa riichang. Pong mungti ka namshiq hokham ma shong maimak.

¹⁶Hokhamwe raq apaiq phenlabi miitu kumrang kong ka pahea thü mai mak. Kiimaq apaiq raq asenginok ka Ejip mung wa kumrang kong tri kai tiikai maimak. Jamkhano ngukla TATIWE raq asenginok ka kra mung na ümtiikiimin jangkai maimak nguta nguto.

¹⁷Kiimaq hokhamwe raq achak pahea lam raamak. Jamkhano ngukla akha raüla apaiq ka TATIWE wokhong wa lamjiq nü niishe misheaho. Kiimaq apaiq raq kampho nai chaq tum kra towan raüta chan hea chiithe ma jawan raa mak.

¹⁸Kiimaq ümtiikiiwa apaiq ka hokham miishe shongtlaq, apaiq raq ajaq na Lewinok ramwebi raq arang chong Shiikeawe tri lakdap nai kriiwa ashrikuq wan bomtsi thun lakdap kiiwa ashi ka apaiq rai thüdam ratlo.

¹⁹Apaiq raq ara lakdap ka apaiq tho na thü chang. Kiimaq arilung pattup apaiq raq ara lakdap ara phat ruq siwan chang. Kra riihäütiq apaiq raq TATIWE ka jamkha shreng chang wa kra misap wan. Kiimaq kra lakdap mong na aming thun kuqtaq kra tsapsaü kapse maq lang wan raüta misi wan.

²⁰Akha siwan haüla, apaiq tsan mong na apaiq ka maiqmii Israilnok mungmai qse khuthaq na maiqshaq lin nguta tiima wan mak miraq. Kiimaq TATIWE aming thun kra apaiq raq jin wan mak maq misi wan. Kra ngu räütiq apaiq raq mung ka rawii luhea mipeng wan lot. Kiimaq apaiq saüsetiim raq Israilnok ka maiq pat pahea na saüli misiq wan.

Tri Chongke 18

Ramwebi Rii Apheakuq

- ¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Lewi phan ramwe jati riika Israilnok mung na tachong hiq shong rahai ka lap mak miraq. Tsangshiq ka TATIWE ma honglu thun nai nyamse thun honglu na takuqtaq kra phaqsiaq raüta sichang.
- ²Israilnok maiq phan ahin raq lap tlaq kiikha tsangshiq raq tachong hupsam hiq ka thü maimak. Tsangshiq ma kiim jonghea pinthum ka TATIWE raq kiq khamkuqtaq kra phan phan tsangshiq ma TATIWE ramwebi jaqsham kuq wantaq kra.
- ³“Ümtiikiiwa minsäu riimakla sku honglu na tatlaq, ramwebi miika aphaq lam kra, akiq kra, kiimaq apukji thun kra kechang.
- ⁴Tsangshiq riika tsam nye siqtaq kiiwa apha shaqshaq bunwong kra, spiqtai kra, olip petsi tsai kra, kiimaq unirai thun kra lap chang.
- ⁵TATIWE raq namshiq maiq phan thun tlotli wa Lewi phan ka pattup pat-sa apaiq ramwe jaq sham wan miitu apaiq wokhong na si miitu tsea wanto.
- ⁶“Lewi phan wa jurwa ramwe jaqsham lungwiitlaq kriiti ka Israil mung wa, ümra chela wiili jimin noqku chang hiq bashi sitlaq kiijaq awa amai.
- ⁷Raüta kiijaq Lewinok ahinti ramwe jaqshamti rai TATIWE apaiq Shiikeawe ramwe jaqsham dam mimai.
- ⁸Apaiq riimin ramwebi ahinti raq lap phaqsiaqtaq kiikhiisii apaiq riimin, mren chhaq pha q nai sea thun ka lap pha q sea ratlo. Kiimaq apaiq jamtitiim raq tiihohotlaq kriika apaiq rii athü mimai.

Thatsang Maiqse Thunglai Lang Maimak

- ⁹“Ümtiikiiwa ümniika TATIWE üm Shiikeawe raq kuqtaq mung kiijaq misäu haü, kra mung na shongti maiq phan pahea raq maiqphai asi thunglai thun langtlaq kra lam phan maimak.
- ¹⁰Ümsetiim ka wa na berong-wacha thun kiijaq honglu na take maimak. Kiimaq namshiq raq lang lii raamak. Kiimaq atijishi kiimin liikai maimak. Kiimaq mintin klo min maimak,
- ¹¹kiimaq teitlang kai min maimak. Kiimaq wulum rai riibom kai min maimak.
- ¹²TATIWE üm Shiikeawe raq akhnok maiqphai asi kloti ka pinthum tsai haitlo. Kra ningkhan tiina namshiq raq hiqshong thun ka jiiwan tlan kra phan phan, apaiq raq kra maiq mung thun ka namshiq khaki na wiita jobaiq wan tlaq kra.
- ¹³Ümniika TATIWE rai tiipumtlai silaq.”

Shammiwe Mitiikiha Nguta Kiqkham Kuqto

¹⁴Kra raütiishe Mosheq raq nguto, “Ümchaü namshiq raq mung jiiwan nam nam she kiijaq, kra mung na siti mungmaiqse riika langliiti raq chongtlaq kra phan phan shamtlo. Kiimaq atijishi kra lii raüta jaq shamtlo. Shatmaq TATIWE üm Shiikeawe raq arthun jaqsham arka ümniima tiisham mak.

¹⁵Shatmaq apaiq raq namshiq ma namshiq phong wa shammi weshi tsea raüta ngi akha namshiq phana mitiiki. Kiimaq namshiq raq apaiq bom ka tai ratlo.

¹⁶“Namshiq ka Sinai Pum na thunglan ranaiq akhing na, namshiq rai TATIWE ka mantut na riibom mak she nguraü jaq ahea tailot mai nguta namshiq tiipaiqnealan. Kiimaq apaiq asi walütu chhainyii kra namshiq ma tiichhikuq mak she ngu raüjaq ahea nguta tiipaiq nea lan. Jamkhano ngukla namshiq ka atsai mirhan sham nguta kai ahai riilan.

¹⁷Kra ningkhan TATIWE raq ngi ma nguto, “Tsangshiq raq athuk wiq tiipaiq neato.

¹⁸Ngi raq tsangshiq phana ümnaq kiiikha shammiwe ashi tsangshiq phong kiiwa tsea lata mitiikiha. Apaiq raq jamlai chongke chang wa kra ngi raq apaiq ma michongkuqha. Kiimaq Ngi raq apaiq ma aming kuqkang kra wiita apaiq raq mungmaiqse ma michongkuq.

¹⁹Apaiq raq i mang na bom ka michong kuq. Kiimaq jurwa apaiq bom taimak tlea tlaq kriiti ka Ngi raq mo mitiihoha.

²⁰Shatmaq shammi weshi ra raq, Ngi raq chongkuq mang taü maq, imang na apaiq tsiitsii maq shammi bomtsi la chong kuq raüla, apaiq ka atsai raa dongdii she. Krai mren sii hali, shammi weshi ra raq sumla phra thun mang na shammi bom chong kuq raü min, apaiq ka atsea baiq ratlo.’’

²¹“Riita ümniika shammiwe bomchong kriika riikhaqli TATIWE nübok wa adong riimak ngutiika jamkho misap i nya nguta miwang thang haü min aja sham.

²²Kra ningkhan, shammi weshi raq TATIWE mang na riisham bomtsi chong kuq raüjaq, shatmaq kra riisham bomtsi ka kuwa mak la raüla, kriika TATIWE nübok maq adong bomtsi ka riimak ngushat. Kriika shammiwe raq apaiq tsan mong wa adong bomtsi apaiq arang maq bomto ngushat. Kra miitu ka ümniiraq apaiq ma haisong chang ahü.

Tri Chongke 19

Atiipaü Chang Chela Thun

(Wea 35.9-28; Jos 20.1-9)

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “TATIWE üm Shiikeawe raq maiq mung thun kra wiita miqchup jiiptaiq raüta, ümniima like wan jai na, kiimaq ümniiraq tsangshiq chela thun nai jam thun kra jiiwan laüta siwan tlaü na,

²⁻³mung wa hiq ara thun ka mantsam na phea baiqlaq. Kra mantek wang kriijaq chela ka ashi ka aje na jaqlo kiijaq saü wali chang tiihonglaq. Kra nguraü ka, maiq

weshi ra raq maiq la tsat baiq raüla, kra matwe ka kra chela atsam phong kriiwa chela ashi kiijaq jutlo raüta akhum ka tiikhe wan chang.

⁴Kiimaq maiq weshi ra raq, shaiq shuq shi maq, maiq weshi ra, apaiq ma wesang riimak kra tsat raüla, apaiq ka ara atipaü kaichang chela thun kiina chela ashi kiina tiipaü juho chang. Raüta apaiq miisaq kra tiichhii wan mimai.

⁵Bom shiiton, maiq wenai ka rum na chin tham kai mikiho. Kiimaq maiq weshi ka chin chong kra daq rea miraq. Kiijaq mang ka aphak chang khupo kriiwa dongki raüta arewe kra serat raüta, are ka tsaiki raüla, apaiq ka ara chela atsam phong arjaq chela ashi na tiipaü juho chang. Raüta apaiq miisaq kra tiiwong chang.

⁶Atipaü chang chela ka ashi laqlaqse li nguraü ka lam ka luhea mijaki. Kra nguraüla, maiq tsaitaq we kriima tanyang seno aphuk lamti raq atsan khiqtsi ma matwe kra johu raüta lam wa loho raüta phuklam maiqtu jam shut makwe kra mitsat baiqki. Jamkhano ngukla kra mat dongtaq kriika shaiq shuq shi miili dongto. Apaiq raq arewe ka tsat la nguta sam sam maq atsat baiq riimak. Are we ka apaiq ma wesang riimak.

⁷Arningkhan na Ngi raq maiqhiq wang shi na atipaü chang chela ka atsam tsam pong na tsea thü ronglaq nguta aming kuq tiikang.

⁸“Ümtiikiiwa TATIWE üm Shiikeawe raq ümtiim ma hiq rai ka mitiijongkuqha nguta kiqkham kuqtaq kra phan phan, ümhiq shong hiq rai thun kra tiijong kuq wan raüla, raüta apaiq raq kra mung thun kra ümniima kuq raüla,

⁹ümniiraq chela ka atsam ri hali tiitsuq rit nong chang miraq. (Ümniiraq ümchaü ranaiq Ngi raq aming kuq tiikang thun ara kunli lang laüta siwan haüla, kiimaq ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe ka lungwii haüla kiimaq apaiq raq tri shrinkuqtaq kra phan phan shong nga wan haüla, apaiq raq armung ka ümniima mikuq.)

¹⁰Ara chong tiikang kra shamlaq, raüla maiqtu ngampü ka tsaimak miraq. Kra nguraüla ümniika TATIWE raq kuqtaq mungtan kiijaq tsangshiq tseabaiq wan kha mra ka ümniiraq homaü mirhaü.

¹¹“Shatmaq bom shiiton, maiq weshi ra raq, tamlamlam maq ajaqtiwe kra ahukse maq aphuk lam tsat baiq raüta, apaiq ka ara atipaü chang thun ajaq chela ashi ra na akhum tiichhii tiipaü juho raüla,

¹²akha kha arjiika, apaiq sichang chelati welabi raq apaiq ka atiishea riikai chang. Raüta kra maiq tsat baiqtaq ta aphuk lamtibi ata awii aphu anobi kriima lap raüta kiinong kechang. Raüta ajaqti raq apaiq ka phuk lam atsea riibaiq chang.

¹³Apaiq ka atihang maimak. Akhnok mat atsa kloti ka Israil mung wa alam baiq chang. Kra riihantiq namshiq wiita ma ahea miraq.

Richü Pat Wa Hiqtraí Longshong

¹⁴“Chiiti üm jamthoti hiqtraí longkaü man na rathupse niiphü ashong kra TATIWE üm Shiikeawe raq akuq mung wa naq tiisotkiq.

Rung Na Hakhi Ketibi

¹⁵“Maiq weshi laqlaqse raq saqse kuq raüta kha nyantliiwe kra shutto dea nguta tiishut baiqlot mak. Maiq weshi ka shutto dea nguta mra na tiidea baiq miika saqse keti ka maiq anai ratlo.

¹⁶Maiq weshi raq weshi ka arot saqse kuq raüta kha ahü na kha tangto nguta kriiwe dü na jaqmiiq tan haüla,

¹⁷tsangnai wenai wiita ka noqku chang hiq bashi kriijaq kaichang. Raüta tsangnai kha ka ramwebi nai kra akhing ka phowebi nga tlaq kriima kha ka tiipho chang.

¹⁸Kiijaq phowebi raq kha ka ahea wiq she mikon chon. Kra raüta kra kha nyantiwe raq are we Israilnok phan dü na arot akiq kha la nyan tlaq jiila,

¹⁹apaiq raq are we ma kha nyantaq kra tham mo ka phowebi raq apaiq miishe mitiiho. Namshiq raq akha phokuq lanta akha abi kloti ka alam mirbaiq han.

²⁰Kra riihantiq maiqse wiitarü raq kra kha phokuq lan tsütsa kra mitai. Krai mren tsangshiq ka ahai miraq. Kiimaq maiq ahinti jurmin akha abi ashut ngarai ka klo mak she miraq.

²¹Akhnok khü akha niika atiihangke maimak. Kra khapho ka miisaq klai ka miisaq maq lai ratlo. Makpo ka makpo maq songke ratlo; wi ka wi maq songke ratlo; jaq ka jaq maq songke ratlo kiimaq hok ka hok maq songke ratlo.

Tri Chongke 20

Reriikhat Tri

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Ümtiikiiwa namshiq ka rekhat kai kitlan, kiimaq renok kumrang leng phong nai kumrang kong phong ka michhihan kiimaq namshiq thaq na rewe phenlabi ka pahea michhi han, namshiq ka naq hai rongkiq. TATIWE namshiq Shiikeawe namshiq ka Ejip mungwa tiichhii kewanti ka namshiq rai kongshi miraq.

²Namshiq raq rekhat ka mipphaho shaq na, ramwe ashi ka sreabi khaki na michap wa. Raüta apaiq raq akha phenlabi kiima mingü,

³Israilnok lei, tiitsang taironglaq! Ümchaü ranaiq namshiq ka rekhat kai kitlan. Namshiq jaqti renok ma naqhai rongkiq. Riimakla tsaiji naq tran rongkiq. Riimakla naq kiinyii rongkiq.

⁴TATIWE namshiq Shiikeawe ka namshiq rai kitlo. Kiimaq apaiq raq namshiq ma rekhat ka mitiitang kuq.'

⁵"Kiijiishe phentubi raq phenlabi ma akhiishe ming, 'Riita arjaq maiq weshi ra ajam anye hai raüta, jam nyap poi klo hüshaqti maiq asi sha? Kiikhiiti asi jiila apaiq ka jam niili mijang wanlaq. Kra riimak raüla, apaiq ka re na tsaiki raü jaq ajam ka maiq ahinti riishe jamwa poi miklo wan.

⁶Riita maiq weshi ra raq spiqro chhilot raüta, shatmaq atsi pansiq lap mak dea asi sha? Ikhla apaiq ka ajam niili miwa wanlaq. Kra riimak raüla, apaiq ka re na tsaiki raüjiila, maiq ahinti weshi ra riishe apaiq spiqtsi tsai ka minyang. Raüta mipeosiq.

⁷Kiimaq arjaq maiq weshi ra achak lam ma maiq awai wisheti asi sha? Ikhla, apaiq ka jam niili mijang wanlaq. Kra riimakla, apaiq ka re na tsaiki raüjaq, apaiq raq junrii nyung waitaq kriika maiq ahinti riishe milam wan.'

⁸"Kiimaq phentubi raq phenlabi ma akha hali ming, 'Riita arjaq maiq weshi ra atsaiji aranti kiimaq ahai asongti maiq asi sha? Kiikhiiti maiq siraüla, apaiq ka jam niili mijang wanlaq. Kra riimakla, apaiq raq kongtibi tsaiji kra mitran.'

⁹Ümtiikiiwa phentubi raq phenlabi ma bomchongke kra lot raüla, phenlabi kong thun kra akong akong maq sheatibi kongshi khu thaq na phentu weshi shi kriishe mitsea.

¹⁰"Ümtiikiiwa namshiq ka chela ashi khatkai kitlan, kra chelati ma apha na tsangshiq ka nam puk na nyap wan miitu akhing kuq ronglaq.

¹¹Krai mren, tsangshiq raq chela kilü thun kra lin raüta tsangshiq ka nam puk na nyap raüla, tsangshiq tarü kunli ka namshiq dikong miishe mijaki. Raüta namshiq miitu ningkun maq jaq tiisham chang miraq.

¹²Shatmaq kra chelati raq nam puk na nyap mak maq namshiq rai arkhat she ngu raüla, kra chela ka trotam maq nam phenlabi ma tiikombaiq ronglaq.

¹³Kra lantiishe, ümtiikiiwa TATIWE nam Shiikeawe raq kra chela ka khat kuq raüta jiiwan hanla, chela mong wa maiqwe re thun ka wiita jiiptaiq ronglaq.

¹⁴Shatmaq, namshiq raq jechakre, nosere kong kiimaq jam nyamse kong thun ka kra chela mong na laihin hupsam sitlaq kra nong nong, namshiq raq maiqmii miitu lamho ronglaq. Namshiq raq namjaqtinok hupsam thun ka wiita lang wan mimai. Kriika TATIWE raq namshiq ma ake kun she.

¹⁵Namshiq sitlan mung kriimaq luhea na sitinok chela thun ka namshiq raq akha siisaq klo wan ronglaq.

¹⁶"Shatmaq ümtiikiiwa namshiq raq chela thun ka TATIWE nam Shiikeawe raq kuqqlaq kra mung wa khat lanta jiiwan tlan, maiq thun ka wiita miqchup jiiptaiq ronglaq.

¹⁷Maiq thun ka hutjok tiisiirai jiiqbaiq ronglaq: Hitaiqnok kra, Amoraiqnok kra, Kanannok kra, Perijaiqnok kra, Hiwaiqnok kra, kiimaq Jebusaiqnok kra. TATIWE raq namshiq ma aming kuqtaq kra phan phan klo ronglaq.

¹⁸Tsangshiq ka jiiqbaiq ronglaq. Kra riihan jiiitiq tsangshiq raq tsangshiqnok sumla phra thun noqpitlaq maiqphai asi ngarai jaqsham thun kra namshiq ma tlang kuq raüta TATIWE man na namshiq ma ngarai tiitang mak miraq.

¹⁹“Ümtiikiiwa namshiq raq chela ashi kra khat wan tlan na, kra chela wa petsi chong thun ka naq daq baiq rongkiq. Kra chela kom wan jai miimin, chela jiiwan ma rahiq ka luhea raa raü min, naqdaq baiq rongkiq. Petsi ka pansiq ronglaq. Shatmaq achong thun ka naq daq baiq rongkiq. Pero thun ka nam jaqtinok ri riimak.

²⁰Namshiq raq laihein pechong thun kla adaq mimai. Lanta chela ka namshiq raq mijii wan han shaq wiiwii, pe thun kra lam lanta chela ruk tro na adü wan chang hiqkhu thun kra hai ma pe ka lang ronglaq.

Tri Chongke 21

Matwe Hummak Dea Kha Shiikhoi

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Bom shiiton, TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima mung kuqtaq kiijaq wak ram na maiq maa ashi mihum haü. Kiimaq ümniiraq matwe ka juwa kriika sap maü miraq.

²Kra nguraüla, üm welabi nai phowebi ka kiraüta, kra maiq maa wetlaq kriimaq kra tro aje je na sitlaq chela thun lam ka ümloq wa kra shin chang.

³Raüta kra maiq maa wechang kriimaq ümra chela wa aje pinthum, kra chelati welabi raq minsaü kaü arekaü ashi maiq raq jaq mitiisham shaq kaü kra tsea chang.

⁴Raüta tsangshiq raq kra minsaü kaü ka kham raise ümtiikiimin rüki mak phan raise tho na hit ho chang. Kiimaq kra hiq ba ka ümtiikiimin phu maq thehü wak ba, riimakla tü atsam ümtiikiimin chhimak ba na lamho chang. Raüta tsangshiq raq minsaü kaü ka adang kong ka tiingoq raa bukbaiq chang.

⁵Kiijaq Lewi phan wa ramwebi kriimin kaidam chang. Jamkhano ngukla mat kha she ngutiimiiphat ka tsangshiq raq pho chang she. Jamkhano ngukla TATIWE üm Shiikeawe raq tsangshiq ka apaiq jaqshamke miitu kiimaq apaiq mang na achu shiiman ram ramke miitu tsangshiq ka tsea raüta shong wanto.

⁶Kra raütiishe kra maiq maa wechang kriimaq aje pinthum chelati kriiwa welabi tlotli raq tsangshiq jaq ka kra minsaü maa thaq na kham maq hechang.

⁷Raüta tsangshiq raq akha ngochang, ‘Naishiq raq kra maiq ka tsat mai dea. Kiimaq kra tseati matwe ka juwa naishiq raq sap mai.

⁸TATIWE lei, ümsengi Israilnok mra ka adii riikuqlaq. Tsangshiq ka ümniiraq Ejip mung wa tiichhii wan laü. Naishiq mra ka adii riikuqlaq. Kiimaq maiqsang maiq ashi ka jurwa tsattaq, kra kha ka naishiq ma naq nyankiq.’

⁹Krai mren, TATIWE raq ümniima jamlai aming wa kuqtaq kra klo haüla, kra mat kha miitu ümdü na mra ahü she miraq.

Redong Shumwi Ma Alap Wan Jechakre Miitu Tri

¹⁰“Ümtiikiiwa TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima rekhat kitläü na tiitang kuqtaq, kiimaq ümniiraq rewa shumwi kong lap wan tlaü na,

¹¹shumwi kong phong na jechak nyung ashi sham heawiq ümniiraq mochhi mirhaü. Kiimaq krei-nyung ka ümniiraq alam wan mirohaü.

¹²Jiila apaiq ka ümjam na shea wanlaq. Kijjaq apaiq ma akhu ka atiisi riibaiqlaq. Kiimaq ajaq san thun kra ahan riibaiqlaq.

¹³Kiimaq akhu akhea thun kra akhai riibaiqlaq. Apaiq ümjam na sichang raüta anyung nai awe thun tsaitaq kra maaho majü ka jipi lüshi maajo chang. Kra lot jaishetiq ümniiraq apaiq ka ümchak ma lam wan mimai.

¹⁴Kra jai miishe, ümniiraq apaiq ka lungwii maü she rihaüla, ümniiraq apaiq ka wase ma tiwa baiq raa. Ümniiraq apaiq ka ümniirai hainga raa nguta ningkun maq silaü kra ningkhan, ümniiraq raq apaiq ka dinyung ma tiijalot maü. Kiimaq apaiq ka shaphaq lot maü she.

Chhikhuwe Raq Lapchang Tachong Hupsam

¹⁵“Bom shiiton maiq weshi chak ka nyungnai miraq. Kiimaq nyungnai ri raq ase ka maiqwesetiim mihum. Shatmaq chhikhuwe kriika apaiq raq lungwiitlaq nyung se ka riimak.

¹⁶Riita ümtiikiiwa kriiwe raq apaiq tachong hupsam ka asetiiim miishe pheakuqtaq, kiitiikaq apaiq raq apaiq raq achak ümriitiwa kai lungwiitlaq kriiti nyungse kriima chhikhuwe rii tachong hupsam kra pheake raamak. Kriika atsea tsiiq ma mijaki.

¹⁷Apaiq raq apaiq tachong hupsam kiiwa pheanai achan ka ase chhikhuwe kriima pheake chang. Apaiq ka achak apaiq raq kai lungwiitlaq nyung se riimakli jiimin, chhikhuwe kriima pheake chang. Maiqwe ashi raq ase chhikhuwe ka juwa kra sap raa dongdii krai mren apaiq rii tachong hupsam ümchu lap chang wa kriika lap ratlo.

Anyungwe Bom Tleati Se

¹⁸“Bom shiiton maiq weshi ka ase ashi asi miraq. Apaiq ka maiq bom taimak wanshak shak. Kiimaq anyungwe bom tai mak maiq kiq khiiwa sruli. Anyungwe raq atiitsii ma tsat son raü min tsii mak.

¹⁹Kriishe nguraüla anyungwe raq apaiq ka kra chelati welabi rung na sheaho raüta apaiq kha ka tiipho chang.

²⁰Tsangshiq raq welabi ma akha ngochang, 'Ara naise ara nilan maiq bom taimak. Kiimaq naishiq kiq khiwali srutlo. Apaiq raq kampho ka atu na shaphaq tlo. Kiimaq apaiq ara cherop.

²¹Kiijiishe kra chelati mungmaiqse raq kriise ka long maq tiitsaiqlaq tiiqbaiq chang. Namshiq raq akhnok abi maiqse ka alam mirbaiq han. Israil mungti kunli raq kra tsütsa ka mitai laq. Raüta tsangshiq hai misilaq.

Phan Phan Thungtri Raütu

²²"Kiimaq maiq weshi ka kha jonghea tang kha na, tsat baiq raüta, apaiq maa ka pekham chong na tiipaq shat chan thü raüla,

²³kra maiq maa ka ra washi kiikhiili tiipaq shat ka thü raa mak. Kra maiq maa ka kra ranaiq li lap thü chang. Jamkhano ngukla maiq maa pekham chong na tiipaq shat la thü raüla kra mung na Shiikeawe manson she misaüki. Maiq maa ka lam lanta alap riithü ronglaq. TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kuqtlaq mung ka naq tiishekiq.

Tri Chongke 22

¹"Kiimaq ümniiraq maiqmii Israilnok minsaükaü lo, riimakla skukaü ka raükha tiidiiki raüta ajuhu chhihaüla, achhi ikha chhimaü ikhiika naq riikiq. Kriika atatiwe phana hit thü wakiq.

²Shatmaq kra nyamse tatiwe ka ahiq aluwil na sitlaq jiila, riimakla ümniiraq atati ka juwa sap maü la rihaüla, kra nyamse ka ümjam niili hit wanlaq. Ümtiikiwa atatiwe ka kra rit wa saüwa jiiq, raüla kra atatiwe ma kuqlaq.

³Kiimaq ümniiraq kumtoq kaü hum haü min, khu akhea hum haü min, riimakla maiqmii Israilnok raq atiimo laihin hupsam li hum haü min kiikhiisii klolaq.

⁴"Kiimaq maiqmii Israilnok kumtoq kaü, riimakla minsaü kaü lo, ka hiq na akü raüta deawa raüla, miinan aliithü lam lam li ka naq riikiq. Kra nyamse ka atiido riilaq. Laüta tiichap laq.

⁵"Jechak re raq maiqwere khea ka sam raamak. Kiimaq maiqwere riimin jechakre khea ka sam maimak. TATIWE üm Shiikeawe raq akhnok ashut kiimung arka asaisi riitlo.

⁶"Kiimaq ümniiraq rum na wushi chü pechong na hum haüla, riimakla hiq na hum haüla, akaü ka atai phong thaq na ngaraü, riimakla asetiim thaq na ngaraü chhi haüla, ümniiraq akaü ka lam wan raamak.

⁷Ümniiraq wushi setiim kra lam wan riiwe kla mimai. Shatmaq ümniiraq akaü ka atiikai riibaiq ratlo. Kra rihaüla ümniika rilung alu maq kiimaq chiithe lüwajong ma jalaüta mishong nga wan haü.

⁸“Kiimaq ümtiikiwa ümniiraq jam anye haitläü, ümwukhu thung kra trotam na kinthii thun ka aruk laüta thülaq. Kra nguraüla maiq ashi ra ka wukhu maq dea wa raüta tsaiki raüla, üm dü na kha ahü miraq.

⁹“Spiqro chhitläü wak na laihin petsi wiq tsam ka naq chhi jangkiq. Ümniiraq kla rihaüla, ümniiraq spiqtsi ka pansiq lot maü she. Kiimaq laihin petsi kriimin pansilot maü she. Kriika ümniima apii she.

¹⁰“Minsaü pongwe rai kumtoq kaü ka adam na tiihong laüta wak naq thukiq.

¹¹“Kiimaq unirai nai müsaisai raihi-nairai ka adam na triishot raüta ataq khea ka naq samkiq.

¹²“Ümkhea ni siimblai wiita na khea bun setiim railo kra chhanglaq.

Achak Rai Asii Maq Shong Nga

¹³Mosheq raq Israilnok ma ngutlo, “Bom shiiton maiq weshi raq jechak junrii nyung ka achak ma milam wan. Shatmaq jai miishe apaiq raq apaiq ka lungwii mak she miraq.

¹⁴Kra ningkhan she, apaiq raq kriinyung mang tiibi miitu arot khanyan bom she mibom. Apaiq raq kriinyung achak ma lam wantaq akhing na apaiq ka junsang riimak nguta kha ka minyan.

¹⁵“Riita bom ka akhla dongki raüla, jechak se nyungwe raq junriise siji na akhea sam tijai asi apaiq jun wa ranaiq na changdü na khea aphii khea kra lamho raüta rung na kai chang. Raüta kra chelati welabi rung na tiichhike ratlo.

¹⁶Raüta jechakse ma awe raq tsangshiq ma akhiishe mingü, ‘Ngi raq ise ka arwe ma tiiwa kang. Shatmaq ümchaü apaiq raq ise ka lungwii mak she.

¹⁷Apaiq raq ise ma arot kha nyantlo. Apaiq raq ise ka man na apaiq raq lam wantaq akhing na apaiq junsang riimak nguta arot kha nyantlo. Shatmaq arjaq ahata kra akhing na ise ka junsang dea nguta saqse tiichhi tiikang. Ara liimanta apaiq junwa akhing rawa apaiq kheasam changdü na kheaphii na asa tijai asi ara!’

¹⁸Kiijiishe kra chelati welabi raq kra tsangwe kra hit ho raüta sintsang maq nintashé buk chang.

¹⁹Kriimaq tsangshiq raq apaiq ka kampho ngam sii shishi tsa ratlo. Raüta kra kampho ka jechakse we kriima kechang. Jamkhano ngukla kriiwe raq Israilnok junrii nyung khuthaq na jea tiingaüto. Raüta khushü tijamto. Kriithaq niimin

kriinyung ka tsang-nyung ma siruqli miraq. Kiimaq apaiq ka atra sitlaq wiiwii achak ka ümtiikiimin miimbaiq lot mak.

²⁰“Shatmaq kra kha nyantlaq kra ngohea dea jiika, kra junrii nyung ka junsang dea riito nguta saqse kuqlot mak jiika,

²¹tsangshiq raq apaiq ka awe jam rinkea kilam chong kiijaq shea wan chang. Raüta kra chelati mungmaiqse raq apaiq ka long maq tiitsailaq tiiqbaiq ratlo. Apaiq raq nashiqnok mung na jeasi chang ngarai tangto. Jamkhano ngukla apaiq raq maiq ma miwa shaq na, awe jam na siji niili maiqwe rai adam hainga wanto. Akha kha pholanta akhnok abi jaqsham ka alam mirbaiq han.

²²“Kiimaq maiqwe ashi ka maiq chak rai sra wa lapho raüla, tsangnai wiita adam na tsea baiq ratlo. Akhnok abi kloti ka akha tiisii lambaiq chang.

²³“Bom shiiton chela ashi na maiq weshi ka jechak se maiq raq awai kun she kra hainga wa lapto ngu i.

²⁴Namshiq raq tsangnai ka chela phai na sheaho chang. Lanta tsangnai ka long maq tiitsai laq tiiqbaiq ratlo. Jechak se ka atsai ratlo, jamkhano ngukla apaiq ka nanok khrum jaü aho asii siimak dea riito. Jamkhano ngukla apaiq ka chela mong na riito. Apaiq ka asii raüla nanok raq mitai wa. Kiimaq maiqwe kiimin atsai chang jamkhano ngukla, apaiq raq jechak se maiq raq awai wishe kra haingato. Namshiq akha klo lanta akhnok abi kiimung kra alam mirbaiq han.

²⁵“Bom shiiton maiqwe ashi raq jechak se maiq raq awai wishe kra rum na ningkun maq mihaiiii. Kra nguraüla maiqwe kli tseabaiq chang.

²⁶Jechak se shrakai chang kha ahü. Jamkhano ngukla apaiq raq apaiq miisaq thumli chang kha tang mak dea. Akha kha arka, maiq weshi raq maiq weshi ka hum raüta atsabaiq kha ikha.

²⁷Kriiwe raq jechak se maiq raq awai wishe ka hiqshong na rum na hum raüta haihiito. Kiijiika jechak se raq asii lülü sii raü min apaiq tiichhiiketi maiq jumin ahü.

²⁸“Bom shiiton, maiq weshi raq jechakse ashi, maiq raq miwai shaq kra haihii rea milap ngu i.

²⁹Apaiq raq jechak se we kiima ase tri ka maiq ma tiiwa raüta kuqtlaq kra kampho ngam sii roqbiingi kechang. Kra raüta kriinyung ka achak miishe lam chang. Jamkhano ngukla apaiq raq kriinyung ka ningkun maq apaiq rai tiihai ngato. Apaiq raq kriinyung ka apaiq atra sitlaq wiiwii miimbaiq maimak.

³⁰“Maiq jurmin, awe ta-nyungtiim, jurai jiimin hainga raüta awe khushü ka tiijam maimak.

Tri Chongke 23

Phungtu Wa Ashleqbaiq

- ¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Maiqwe re juwa alaipo lambaiq jeti, riimakla ahupsam ka chumbaiq jeti ka TATIWE sengi phungtu na tlomdam maimak.
- ²“Juwa siqphinse chii hea wea wa ahum, riimakla awe ka siqphinse kra lai ala phan ka maiq pat pat roqshi na saüli TATIWE sengi phungtu na tlom dam maimak.
- ³“Amonnok phan riimakla Mobnok phan wa riimakla tsangshiq lai ala phan wa, maiq ka maiq pat pat roqshi na saüli, TATIWE sengi phungtu na tlomdam maimak.
- ⁴Jamkhano ngukla tsangshiq raq ümniika Ejip mung wa laü wan laü akhing na, tsangshiq raq lam maq ümniima lamsea kuq mak dea kiimaq khu akham min kuq nyang mak dea riito. Kiimaq tsangshiq raq Beor se Balaam ka Pethor chela Mesopotamia mung na sitiwe kra üm khuthaq na manson miitu shiipto.
- ⁵Shatmaq TATIWE üm Shiikeawe raq Balaam bom ka tremak riito. Kra rii na Shiikeawe raq Balaam manson ka ram ram ke ma tiija baiqto. Jamkhano ngukla apaiq raq ümniika lungwiitlo.
- ⁶Ümniika maiq mung ashi ma ja laüta sishat wiiwii, armung wiinai arma jamlai phan na jiimin khrumke maimak. Riimakla armung wiinai ka chiithe lüwa mung ma tiija maimak.
- ⁷“Edomnok ka naq saisikiq. Tsangshiq ka ümniima tanyang seno. Kiimaq Ejip mungti kiimin naq saisikiq. Man na ümniika tsang mung na shong wan laü.
- ⁸Tsangshiqnok wiika maiq pat pat tsam sijai maq TATIWE sengi phungtu na tlom wan dam mimai.

Phentiip Ka Asii Thüchang

- ⁹“Ümtiikiiwa ümniika rekhat akhing na phentiip na sitläü bala, ümkhum ka apii ashan chang phan ma tiishe shi maimak.
- ¹⁰Maiq weshi ka rawa na akon lam maq ama maq akhum ka atiiipim rea raüta, ashe ma jaki raüla, apaiq ka piitiip phai na kaiho chang, raüta kiijaq sikai chang.
- ¹¹Rajiko niisheti q apaiq raq ajü ka riihe chang. Kiimaq rashe nyap wan akhing niisheti q apaiq ka piitiip mong na jang wan nong mimai.
- ¹²“Namshiq raq piitiip phai na phai na ngakai chang hiq ka bashi pong na rai lanta thü ronglaq. Namshiq ma raa tlaq akhing na kriiba kiijaq kilanta namhan ka tiichiiki lili ronglaq.
- ¹³Laüta pekü ashi thiho laüta kiina kilaq. Laüta ümwok tsi kiiphaüla hiqkho thu laüta nga thü lili riilaq. Laüta hiqkho ka atitang riithü lili riilaq.

14Üm sichang piitiip ka apii ashan chang ahü asii maq thülaq. Jamkhano ngukla TATIWE üm Shiikeawe ka ümniirai piitiip na ümnaq tiikhup wongke miitu sitlo. Kiimaq ümjaqtinok khuthaq na ümniima rekhat tiitangke wan miitu sitlo. TATIWE raq lungwiimak phan, apaiq raq ümniika jai nong shungthü chang phan ashe ashi jaq ka naq shamkiq.

Phan Phan Thungtri Raütu

15“Maiq dise ashi ka atijongwe jam wa juho raüta, ümpuk na nyapki raüla, apaiq ka atijongwe phana naq tiijang wankiq she.

16Apaiq raq aroro ümchela thun phong kriiwa chela ashi na ümsilaq. Raüla ümniiraq apaiq ka shiikeng miileng naq tihaikiq.

17“Israilnok phan wa jechak lo maiqwelo li jiimin, sumla phra shomjam na mephe ma jakai maimak.

18Kiimahali, akha mephe jaq sham raüta alap kampho ka TATIWE üm Shiikeawe jam na sinkiitiq kiqkham honglu na kewan maimak. TATIWE raq sumla phra shomjam na mephe jaqshamti ka kai saisitlo.

19“Ümtiikiiwa ümniiraq kampho lo tsam lo, riimakla lai hin hupsam ka maiqmii phan Israilnok ma tiinamkuq haüla, apaiq jaq wa amet ka naq jaükiq.

20Shatmaq ümniiraq pong mungti ma tiinam kuq tlaü, kriiwiikla amet jaüphaq mimai. Shatmaq ümniiraq maiqmii phan, Israilnok ma tiinam kuq tlaü kiiwiika amet naq jaükiq. Ara thungtri raütu ara lang laüta silaq. Kra rihaüla TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima mung kuqtlag kiijaq hiq ka jiiwan laüta shong wan tlaü na, ümniiraq ümchuwa minshiiq tlaü kiijaq Shiikeawe raq achu mishman kuq.

21“Ümtiikiiwa ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe ma sinkham tlaü, ümniiraq jamlai jaq misham kuqha ngutiwa kiqkham laü kra tlin phin maimak. Jamlai kiqua kham laü kriika klo raa dongdii. TATIWE raq ümnaq sinkham bomtsi kriika thüshat miraq. Kra tiiku wan maü raüla, ümniima ngarai miraq.

22TATIWE ma sinkham bomtsi thümai raü min ngarai ka riimak.

23Shatmaq ümniiraq ümtsantsii maq sinkham bomtsi khathü laü jiila kriika ümkhiiriita jiimin tiiku thü ratlo.

24“Ümtiikiiwa ümniika maiq weshi ra spiqtsi ro wak lam maq khum tlaü, ümniiraq spiqtsi ka ümchu sea wa rotlaü kra silaq. Shatmaq ümniiraq phanshi ra na khu akhiq na thii laüta howan ka maimak.

25Ümtiikiiwa ümniika maiq weshi ra wak bunwong rü lam maq khum tlaü, bunwong nyam kiiwa jut laüta arai ka ümjaq phi na ümchuwa jut laüta not pha q wan rotlaü, kriika not pha q mimai. Shatmaq ümniiraq ningshao maq bunwong nyam ka ahan maimak.

Tri Chongke 24

Chakmiim Nai Arirom Nong

¹“Bom shiiton maiq weshi raq jechak nyungshi ka milam. Shatmaq alam jai miishe apaiq raq achak ka romang she nguta mithap thi wan. Jamkhano ngukla apaiq raq kriinyung rong arai ka romak. Kra ningkhan apaiq raq kriinyung ma amiimbaiq lak kra waiq raüta, kriinyung jaq na mikuq. Raüta kriinyung ka ajam wa mijobaiq.

²Kiimaq kra junshu nyung ka maiqwe ahin miishe miwa wan ngu i.

³Kiimahali kra wenyewe kra riimin kriinyung ka romak. Kra ningkhan apaiq riimin achak miimbaiq lak kra waiq raüta kriinyung jaq na mikuq. Raütiishe are nyung ka apaiq raq ajam wa ajoshe mirbaiq. Riimakla, awese anai ngojawe kra atsai mirki ngu i.

⁴Akhli nguraü min, apha wa awese kriiraq kriinyung ka thongshi rom wan nong maimak she. Apaiq raq are nyung ka ashe she nguta tiima chang. Shatmaq apaiq raq are nyung ka thongshi hali la rom wan nong haüla, kriika TATIWE makki na abi pinthum she miraq. TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima mung ashi kuqtlaq kiijaq akha ashut pinthum ngarai ka klo raamak.

Phan Phan Thungtri

⁵“Maiqwe achak lam nyeti ka phenla ma shiikap raamak. Riimakla laihin mung jaqsham niimin shiikap raamak. Apaiq ka wiishi miitu akhnok mung jaqsham wa atiihangke chang. Kra raütiq apaiq ka ajam niili misi, raüta tsang-nyung ka mitiichochi.

⁶“Ümtiikiiwa ümniiraq maiq ashi ra ma, phan shi ra hupsam tiinam kuq tlaü, ümniiraq ümrewa jaq wa bunwong wong tiikit chang longtham ka kongphiq khathü lana lamthüho maimak. Arshe lamthüho haü ka wiiamtam raq atra si miitu dung ka jamwo mihumsiq.

⁷“Jurwa maiqmiinok Israilnok phan wa arewe ka rehuk maq lapho raüta, adise ma tiijatlaq riimakla, apaiq ka maiqdi ma shaphaq baiqtaq, kriila ngu raüla, kriiwe ka tiitsailaq atsea baiq chang. Akha klo laüta akhnok abi kiimungti ka alam riibaiqlaq.

⁸“Ümtiikiiwa ümniika thabi tsi raq chamchaoki haüla, Lewi phan ramwe raq ümniima jamlai wa chong kuqtlaq kra phan phan riikhaqli klo laq. Ngi raq tsangshiq ma akuqha hon atsii chongkuq kang kra phan phan klo laq.

⁹Ümniika Ejiip mung wa laü wan laü akhing na, TATIWE üm Shiikeawe raq Miriam ka rampun tsitaq akhing na jamkho thapthi wantaq ira ümtsana na tiitsang laq.

- 10“Ümtiikiiwa ümniiraq maiq weshi ra ma hupsam phanshi ra tiinam kuqtläü, apaiq raq kongphiq khathü la na apaiq khea kuqtläq kra jaükai nguta ümniika apaiq jam na tap mong na naq wa kiq.
- 11Rinkea maq chap laütli khe laq. Apaiq raq ajaq ma lam wa raütiitiq ümniima mikuqlaq.
- 12Kiimaq apaiq ka miitsan maiqse jiila, kra khea thum ka kra rawa min ru ümjaq na naq thükiq.
- 13Rajitek kra kheathum ka apaiq ma jang kuq wali li riilaq. Kra rihaütqi apaiq ma rawa na asam chang khea asi miraq. Kra räula apaiq ka ümniima kai kechu mitum. Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe ka ümniima khoqriiq shishiiq miraq.
- 14“Miitsan maiqse kiimaq alit akotti raq ranaiq ningchang tham phahti ka naq laokiq. Apaiq ka maiqmiinok Israilnok lo riimakla pong mungti namshiqnok chela thun kriijaq shongti riiklo.
- 15Wranaiqtek apaiq ningchang ka rashe minyap shaq na khaq khaq kuqlaq. Apaiq ma kampho ka akhek ratlo. Kiimaq apaiq ka kra ningchang jaq maq kriima tlam räuta sitlo. Ümniiraq apaiq ma ningchang ka kuq maü räula, apaiq ka TATIWE man na aho räuta ümnaq shra mishok. Kiimaq ümniika ashutwe ma mija haü.
- 16“Asetiim raq kha tang räula, anyungwe ka kriikha na tseabaiq raa mak. Kiimaq asetiiim ka anyungwe raq kha tang räüjaq tsea baiq raa mak. Maiq weshi miisaq ka apaiq raq ajaq maq kha tang tlaq krii miituli tiithum chang.
- 17“Pong mungti nai jechi setiim ka tsangshiq raq jamlai lap chang wa kra naq ningtangkiq. Kiimaq manti-nyung raq phanshi ra ümjaq wa anam räula, kra rii thiitham kongphiq kha thü na apaiq khu akhea kra naq lam thükiq.
- 18Ümnsan na tiitsangshat riilaq, man na ümniika Ejip mung na maiqdi siwan läü. Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe raq ümniika dokda wan räuta wase ma tiija wanto. Kra ningkhan Ngi raq ümniima ara aming ara kuqtiikang.
- 19“Ümtiikiiwa ümniiraq ümnsam bunwong ka hantläü, kiiwa tsamte wiijam ka jam na howan maüdea laqbaiq haü jiila, kra hokai nong ka naq kikiq she. Kriika pong mungti wansha we miitu nai jechisetiim kiimaq manti-nyungre miitu she tiichong kuqlaq. Kra rihaüla, TATIWE üm Shiikeawe raq ümniiraq phanrap minshiiqtläü kiijaq achu mishman kuq.
- 20Ümtiikiiwa ümniiraq oliptsiro wa atsi ka jangshi panki tlaü, jai na thongshi ka naq panki kiq she. Kra aso tiichong tlaq kriika pong mungti wanshanok kiimaq jechisetiim, kiimaq manti-nyungre miitu she.
- 21Ümtiikiiwa ümniiraq üm spiqro wa atsi ka lakshi panki tlaü, kiijaq aso tiichongtlaq kra pankai nong ka naq kikiq she. Kra spiqro na aso tiichongtlaq

kriika pong mungti wanshawetiim, jechisere kiimaq manti-nyungre sitlaq kra miitu she.

²²Ümtiikiimin naq laqkiq man na ümniimin Ejip mung na maiqdi ma jalaüta silaü. Kra ningkhan Ngi raq ümniima ara aming kuq tiikang ara.

Tri Chongke 25

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Bom shiiton Israilnok maiq wenai ka tsangnai kha tiiphokai rung na michap. Raüta phowebi raq tsang nai liipan wa, weshi ka alamwe kiimaq weshi ka ajiqwe nguta kha ka mipho kuq.

²Raüta ajiqwe ka atea chang nguta kha ka tan haüla, phowe raq apaiq ka hiq nü na kusaq raüta hiq na tiibum chang. Raüta araikhü na chunpo nyam sintsang maq tsat chang. Ümchujang tsat chang wa kriika apaiq raq kha tangtaq kra khuthaq na mipho.

³Apaiq ka apa pinthum jangroqblai tsea chang. Kriithaq na achan tsea raamak. Kriithaq na achan she tsat raüka apaiq ka nokwe man na ashummii ikhiishe mijaki.

⁴“Ümtiikiiwa ümniiraq minsäu pongwe maq tsam bunwong tiinitläü, anübok ka naqbekiq.

Aphu Ano Atsaikiti Alai Tiichong

⁵“Siphu wenai shongshiti wa weshi ka sehü tsaiki raüla, kra manti-nyung ka pongta chiiti ma wawan raamak. Kriika tsaikitiwe ma aphu ano shaqti raq manti-nyung ka romho chang.

⁶Raüta tsangnai se chhikhuwe humtlaq kriika tsaikitiwe se ma mija. Krai mren, apaiq takhan ka alai ka Israil mung na thummak siruq miraq.

⁷Shatmaq tsaikitiwe ma aphu ano shaq raq anyi-chhi-nyung kra tiishong nga mak raüla, kra manti-nyung ka chelati welabi rung na kai chang. Raüta akha ngo chang, ‘Ijamtiwe ma aphu ano raq, aphu ano jamkun ka tiishong nga romak. Apaiq raq aphu ano lai ka Israil mung na tiicham thüro mak.’

⁸Kra raüla, chelati rung welabi raq apaiq ka rung na tiihea raüta bom ka michong kuq. Welabi raq chongke jai min, apaiq raq ano-chhi-nyung sha anyi-chhi-nyung wa kra tiishong nga mang nguta lanki raüla,

⁹anyi-chhi-nyung raq kra chelati rung welabi man na aphu-chhiwe tho na chap raüta, apaiq hok na patlaq sandal kiiwa ashi kra michhut baiq, raüta atheaphi na tho maq mitho. Raüta akha mingü, ‘Jurwa aphu ano ma alai tiichhan chhiro mak, kriiti jamkun ka akha miraq.’

¹⁰Krai mren kriiwe jamkun takhan ka Israil mung na, ‘Ahok pa sandal achhut baiq we ta’ ngutiishe mimang.

Laihin Thungtri Raütu

¹¹“Kiimaq maiq wenai ka tatso riikiho raüla, kiimaq kra riitsotlaq wenai wa weshi ta-nyung raq tatso chhü nguta tsangwe rai riitsotiwe hupsam kriijaq ajaq maq sham raüta hit raüla,

¹²apaiq ka tiihang maimak. Kriinyung jaq ka atap baiq ratlo.

¹³⁻¹⁴“Maiq ma hupsam shakuq tlaü na tok shinchang nai ajong alu na shinchang kriimaq maiq ka naq laokiq.

¹⁵Riikhaqli tok ka lang laüta shinlaq kiimaq ajong alu na shinchang tlam kriimin riikhaqli maq shinlaq. Kra riihaüla, TATIWE üm Shiikeawe raq kuqtaq mung kiijaq üm rilung ka luhea mishong nga haü.

¹⁶TATIWE raq maiq laoti ka pinthum saisitlo.

Amalakaiqnok Jiipbaiq Miitu Aming Kuqto

¹⁷“Ümniika Ejjip mung maq laü wan laü akhing na, Amalakaiqnok raq ümniima jamlai wa haihiitaq ira ümtsana na tiitsangshat riilaq.

¹⁸Tsangshiq raq Shiikeawe ma haisong tsantsii thü mak riito. Tsangshiq raq ümniika anü maakaiq kiimaq ngi la nguraü akhing na jai nü maq jowan raüta khatto. Raüta jaiti maiq ümchuwa ngi la nguraü awa rai kiiwa tsatbaiqto.

¹⁹Kra ningkhan, ümtiikiiwa TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima mung ka likuq wan raüta, ümniika ümjaqtinok ümtro na siti maiq mung thun maklii wa khusang rakhang miishe tiishong nga wan phaüla, tsan na atsi dada maq Amalakaiqnok phan ka miqchup tiisiirai jiipbaiq laq. Kra riihaütiq tsangshiq ka jurmin tsan na broriiki mak she miraq. Arka alaq baiq raamak!

Tri Chongke 26

Apha Shaqshaq Lamrii Poi Honglu

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Ümniika TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kuqtaq mung kra jiiwan laüta kiina shong nga wan jai she,

²namshiq maiq loweatek raq tü atsam wak wa jamlai wa apha shaq shaq jutlan kiiwa wiijam taükok na thü ratlo. Kra laüta ümniiraq noqku chang hiq bashi tiitsang dada tiihong tseaje kriijaq lamholaq.

³Laüta kiijaq ramwe juwa arang hoti sitlaq kriiwe ma lamkuq holaq. Laüta apaiq ma akha ngulaq, ‘Ngi raq ümchaü TATIWE i Shiikeawe ma kechutum tiikang, apaiq raq natitiim ma mung ashi mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kra mung na ngi ümchaü säüwa kang she.’

⁴“Raüla, ramwe raq ümjaq wa taükok ka mijaü. Raüta TATIWE üm Shiikeawe shomnoq chang berong-wacha khaki na mito.

⁵Kiijiishe, ümniiraq TATIWE man na ara bomtsi thun arshe ümnümaq mibliiq chong haü: 'Iti ka Aram mungti wanmowe riito. Apaiq raq ajamti achak ase thun ka Ejip mung na tsuqho raüta sikito. Tsangshiq kiina laühotaq akhing na maiq ka atsap se li riito. Shatmaq tsangshiq ka maiq pahea she puwanto. Raüta ningkun jonghea maiq mung ashi she jawanto.

⁶Ejip mungti raq nashiq ka kai tiichamchaoto. Raüta nashiq ka dikong ma tiija raüta ningkun maq jaq tiisham jamshato.

⁷Kiijiishe nashiq ka TATIWE natitiim Shiikeawe jaq wa khрум achu jaü hoq trangkai. Apaiq raq nashiq achu jaü ka taito. Kiimaq nashiq chamchao, litkot, kiimaq tsaija chhunja chamchao ka chhito.

⁸Apaiq ningkun heng hea maq kiimaq ahong ala jong hea kriimaq apaiq raq nashiq ka Ejip mung jaq khon mongwa tiichhii wanto. Apaiq raq awang chang pahea jaq shamto. Kiimaq amao chang pahea jaq shamto. Raüta phiiptsi chang pahea klo wanto.

⁹Raüta apaiq raq nashiq ka armung na shea wanto. Raüta ara chiiithe liiwa hiq kiimaq hiqpo hiq win mung ara kuq wanto.

¹⁰Kra ningkhan, ümchaü ngi raq ara TATIWE ma, apaiq raq ngi ma tsamnye pünyete akuq ara apaiq ma honglu na kuq tiikang.' "Laüta kra tsam taükok ka TATIWE man na tolaq. Laüta kiijaq apaiq ka shomnoqlaq.

¹¹TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kiimaq ümjamti ma ahea awa phan kuqtaq kra miitu kai kechutum laq. Kiimaq ümniirai Lewinok kiimaq pong mungti ümchuwa sitlaq thun riimin ümniirai ara poi ka chojong chise maq milom dam laq.

¹²"Rawiitsam tsam sijai maq, aroq khu wa honglu thun ka— tsam wa aroqkhu honglu ka, Lewinok ma, pong mungti wan sha wetiim ma, jechisetiim ma, kiimaq manti-nyungre ma kuqlaq. Kra rihaüla, maiq phan ümchu wa sitlaq aphantek na, tsangshiq ka aphaq asea ma chamchao mak chamtraq miraq. Ümtiikiwa ümniiraq arthun ara miklo lot haü,

¹³TATIWE ma akha ngulaq, 'Asii honglu kechang thun ka ümchaü ijam na ahü she. Ngi raq Lewinok ma, pong mungti wanshawe thun ma, jechisetiim ma, kiimaq manti-nyungre ma wiita kuq baiq kang she, ümniiraq ngi ma aming kuq laü kra phan phan. Ümniiraq aroq khu wa hongluke miitu aming akuq haü thun irka, ngi raq tlea mang, riimakla laq thaq mang.

¹⁴Ngi raq kriithun kiiwa phanshi ra min, ngi maaho majü bala phaqsii mang riikang. Ngi ka ikhum apii bala sitiikang na, arthun ara ijam mong wa kinphai na lamho mang. Kiimaq ngi raq arthun arwa akha ashi ra dongdii min, atsai arki ma honglu na kuq mang. O, TATIWE lei, ümniiraq aroq khu wa hongluke chang miitu aming kuq laü irka kunkun klokang.

¹⁵Ramungtan na ümnaq sichang asii jam kiimaq liikuq laq. Kiimaq ümsengi Israilnok ka shiiman kuqlaq. Kiimaq naititiim ma mikuq kang nguta kiq khamkuq laü kra phan phan, ara chiithe kiimaq hiqpo hiq win mung naishiq ma kuqlaü armin shiiman kuqlaq.'

TATIWE Senginok

¹⁶“Ümchaü ranaiq TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima apaiq tri raütu thun ka wiita lang laq nguta aming kuqtlo. Krai mren, kriithun ka ümnsan tsii wiita kuq laüta tsapkapkap maq lang laq.

¹⁷Ümchaü ranaiq ümniiraq TATIWE ka üm Shiikeawe dea nguta tantan maq langtlaü. Ümniiraq apaiq aming wokhong na misiha nguta toqtan laü she. Apaiq tri raütu thun kra milangha kiimaq apaiq raq ümchuwa aming kuqtlag kra wiita milangha nguta bom ka shat wan laü she.

¹⁸Ümchaü ranaiq TATIWE raq ümniika apaiq raq kiq kham kuqtaq kra phan phan asenginok she nguta, awura maq tiiham wanto. Kiimaq apaiq raq ümni ma apaiq tri raütu thun ka kun kun langlaq nguta aming kuqtlo.

¹⁹Apaiq raq ümchuwa maiq mung thun phansang wantaq kra thaq na, ümniika ajong pinthum mung miishe mitiija wan. Kiimaq ümniiraq apaiq tiitsam kam kiimaq apaiq mang shreng manto ka jonghea mikuq wan haü. Ümniika apaiq raq kiq kham kuqtaq kra phan phan asengi miishe mija wan haü.”

Tri Chongke 27

Kanan Mung Na Nyap Wan Miitu Tsii Chongke (27.1-28.68) Shiikeawe Thungtri Longpen Na Awaiq

¹Kiijiishe Mosheq raq Israilnok welabi rai adam maq, mungmaiqse ma akha nguto, “Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma tsii chongkuq tiikang ara kunli lang ronglaq.

²Ümtiikaq ranaiq wa namshiq raq Jordan Rai ka mijin wan han, lanta TATIWE nam Shiikeawe raq kuqtlag mung kiijiishe misaü wan han, namshiq raq longkham kaütiim ajong jong wiq kra shong ronglaq. Lanta longkham kaütiim ka hamlii boq maq lo ronglaq.

³Lanta kriithaq na ara thungtri raütu thun ara nai traho bomchong thun ara waiq thü ronglaq. Ümtiikiwa namshiq ka kra chiithe kiimaq hiqpo hiq win mung, TATIWE namtitiim Shiikeawe raq, mikuqha nguta kiq kham kuqtaq kiijiishe saü wan hanla,

⁴kiimaq namshiq ka Jordan Rai reko niishe saü wan hanla, ara long kaü thun arka Ebal Pum na shong ronglaq. Arka ümchaü ranaiq ngi raq tsii chongkuq tiikang ara phan phan klo ronglaq. Lanta hamlii boq maq lo ronglaq.

- ⁵Kiijaq berong-wacha ashi long kaü maq hai ronglaq. Kra long kaü thun ka ja maq asoq raamak.
- ⁶Jamkhano ngukla TATIWE namshiq Shiikeawe miitu berong-wacha haitlan ka longkaü thun ka ja maq soqhü maq haichang. Kiijaq namshiq raq wa na chaq chang honglu thun kra take chang.
- ⁷Kiimaq kiijaq namshiq raq honglu ka takuq lanta rintii-honglu ngam kra pha q chang. Kiimaq TATIWE nam Shiikeawe rai mantut na khoqriiq shishiiq maq sironlaq.
- ⁸Kra longkaü kham thun tha q na Shiikeawe thungtri raütu thun ka khang ri ri hea waiq thü ronglaq.”
- ⁹Kiijiishe Mosheq raq, Lewinok ramwebi rai adam maq, Israilnok mungmai qse tlot li ma akha nguto, “Ngi ma namtsan tsii ka kuq ronglaq, Israilnok lei. Lanta ibom ara tiitsang tai ronglaq. Ümchaü ranaiq namshiq ka TATIWE nam Shiikeawe sengi miishe jaki lan.
- ¹⁰Kra ningkhan, apaiq aming wokhong na sironlaq. Kiimaq ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma kuqtiikang thungtri raütu thun kra wiita lang ronglaq.”

Bom Tleati Ma Manson Mini

- ¹¹Kiijiishe Mosheq raq Israilnok ma nguto,
- ¹²“Namshiq ka Jordan Rai kra jin wan jai maq, ümtiikiiwa mungmai qse ma ram ram kuqtlan akhing na, arjaq chongtiikang maiq phan thun ka Gerijim Pum na chap chang miraq: Tsangshiq ka Simeon phan wa, Lewi phan wa, Juda phan wa, Isakar phan wa, Joseph phan wa, kiimaq Benjamin phan wa miraq.
- ¹³Kiimaq ümtiikiiwa mungmai qse ma manson tlan akhing na, arjaq chongtiikang maiq phan thun ka Ebal Pum na chap chang miraq: Tsangshiq ka Reuben phan wa, Gad phan wa, Ashar phan wa, Jebulun phan wa, Dan phan wa, kiimaq Naphtali phan wa miraq.
- ¹⁴Raüta Lewinok raq arthun bomtsi ara tihong raüta michong kuq:
- ¹⁵“Jurwa long maq, kiimaq pe maq, riimakla jin maq sumla phra ashi haitlaq, raüta ahuk se maq shomnoqtaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq. TATIWE raq sumla noq ka saisitlo.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’
- ¹⁶“Jurwa awe riimakla anyung shummiitlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’
- ¹⁷“Jurwa maiqmii jamthoti hiq rai longshong tiijintlaq kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

18“Jurwa makchukwe ka lamjiq nü na sheahotlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

19“Jurwa pong mungti wan shawetiim, jechisetiim, kiimaq manti-nyungre raq alap chang wa kuq mak haihiitlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre ‘Amen!’

20“Jurwa awe ta-nyungtiim phong wa nyungshi rai hainga raüta, awe shummiitlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

21“Jurwa nyamse rai haingatlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

22“Jurwa ashea nyung weshi se, riimakla anyung ma ase jechakse krai haingatlaq kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

23“Jurwa anyaichhi rai haingatlaq, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen.’

24“Jurwa ahukse maq maiq tsat raüta matwe jataq kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

25“Jurwa maiqsang jamshut ahü kra tseabaiq miitu tsiqlap siqqlaq kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

26“Jurwa Shiikeawe tri raütu thun tlotli kiimaq tsü chong bomtsi shrinkuqtaq thun tlotli lang mak, kriiti ma Shiikeawe manson minilaq.’ “Kiimaq mung maiqse kunli raq mitre, ‘Amen!’

Tri Chongke 28

Aming Langti Ma Achu Shiiman

(Lew 26.3-13; Tri 7.12-24)

1Mosheq raq mungmaiqse ma nguto, “Kiimaq ümchaü ranaiq ngi raq ümniima kuqtiikang TATIWE üm Shiikeawe aming thun ara tsapkapkap maq lang laüta, apaiq wokhong na sihaüla, apaiq raq ümniika mangjong hiq raikhü na siti maiq mung ahinti thun thaq na ajong ma mitiija wan.

2TATIWE üm Shiikeawe aming kra lang laüta apaiq wokhong na silaq. Kra rihaüla, arjaq chongtlaq thun achu shiiman arka ümniima miraq:

3“TATIWE raq üm chela thun kra kiimaq üm wak ram thun kra wiita achu mishman kuq.

4“TATIWE raq ümsetiim ka tere rü atang ikha mitiipukuq. Kiimaq aphe arong rongboq mitiijakuq. Kiimaq minsäü kong nai sku kong ka pahea mitiipukuq.

⁵“TATIWE raq üm wak wa bunwong kra kiimaq kriiwa phaqsea chang dung chungtlaü kra mishmankuq.

⁶“TATIWE raq ümjaq ümchuwa shamtlaü kra achu mishmankuq.

⁷“Ümtiikiiwa ümjaqtinok raq ümniika longtlaq, kiitiikaq TATIWE raq ümjaqtinok ka mitiitanguq. Tsangshiq raq ümniika lamshi maq wa raüta mikhat wan. Shatmaq tsangshiq ka ümpa wa lamrap miishe mipinrang.

⁸“TATIWE üm Shiikeawe raq, ümniiraq minshiiqtlaü kra achu mishmankuq. Raüta üm tsamtiip thun ka tsam raq asho awo ama miraq. Apaiq raq ümniima hiqshong rahai kuqtlaq kiijaq kai achu mishmankuq.

⁹“Ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe wokhong na silaüta apaiq aming thun kra kunli lang laüta shong nga haüla, apaiq raq kiq kham kuqtaq kra phan phan ümniika asenginok ma mitiija wan.

¹⁰Kiijiishe mangjong hiq raikhü na siti maiq phan tlotli raq ümniika TATIWE raq asengi miishe dea tsea tsiq wanto nguta michhi wan. Kiimaq tsangshiq ka ümniima ahai she miraq.

¹¹TATIWE raq ümniima mung ashi mikuqha nguta ümtitiim ma kiqkham kuqtaq mung kiijaq, ümniima ümsetiim kong, minsäu kong, ka pahea mitiipukuq. Kiimaq üm hiqshong mikuqha nguta ümtitiim ma kiqkham kuqtaq mung na ümniika rongboq mitiija wan.

¹²Apaiq raq ra na rajun khamtum thun totlaq kriiwa, akhing khaq khaq na ra mitiijun kuq. Raüta ümniiraq ümchuwa minshiiqtlaü ka achu mishmankuq. Krai mren, ümniiraq maiq mung paheati ma phanrap pahea mitiinam kuqhaü. Shatmaq ümniiriika ju jaq wiimin achhi anam kai raamak miraq.

¹³Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe raq ümniika maiq mung pahea khu thaq na wela ma mishong wan. Kiimaq ümniika tsangshiq jai phanti miika tiija mak miraq. Ümchaü ranaiq ngi raq ümniima apaiq aming thun kuqtiikang ara tsapkapkap maq lang laüta shong nga wan haüla, ümniika kai chiithe jong ma jawan ruqli mirhaü. Ümtiikiimin ong maü dea ngutiika ahü miraq.

¹⁴Shatmaq ümniiraq arthun aming arka phanshi ra niimin jin wan raa mak. Riimakla lai hin sumla phra thun ka shomnoq kai mai mak kiimaq shiililiikai maimak.

Aming Tlea Räüjaq Moho Chang Miraq

(Lew 26.14-46)

¹⁵Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Shatmaq ümchaü ranaiq ngi raq ümniima kuqtiikang TATIWE üm Shiikeawe raq akuq aming thun nai thungtri raütu thun kra tsapkapkap maq lang maü, apaiq aming thun nai tri thun kra tlea haü jiila, arjaq waiqtlaq manson abi thun ara ümniimiishe minikhi wan:

- 16“TATIWE raq üm chela thun nai wak ram thun ka ason miraq.
- 17“TATIWE raq üm bunwong tum kra kiimaq kriiwa dung chungtlaü kra ason miraq.
- 18“TATIWE raq ümniika ason miraq. Kra ningkhan ümsetiim ka atsap seli miraq. Tsam ka atsapseli milap haü. Kiimaq minsäü kiimaq sku min atsapseli miraq.
- 19“TATIWE manson ka ümniiraq phanrap jaqsham tlaü kiijaq miniki.
- 20“Ümniiraq abi klo haüla kiimaq TATIWE wokhong wa dongho haüla, apaiq raq üm khuthaq na laimiq mra mitiisaü kuq, ümniika atuk amuk mitiijabaiq. Kiimaq ümniiraq phanrap jaqshamtlaü na acham achaoli mirhum haü. Raüta ümniika jaqlo liipan niili tiimiqchup mitiithen baiq.
- 21Apaiq raq üm khuthaq na thup atha ka phanshi thaq na phanshi tiipat hoho mitiisaü, raüta ümniika ümchaü jiiwan tlaü mung kiiwa miqchup, maiq ka weshi min tiichong mak mijiipbaiq.
- 22TATIWE raq ümniika thabi tsi maiqdü na riili phan maq mitiitsai. Kiimaq khum na achhang ajong, kiimaq khutsi rasong henghea mitiisaü. Apaiq raq rarín henghea mitiisaü kiimaq rahai haïke henghea tiïhai raüta, üm wak wa tsam ka wiita mitiithen baiq. Arthun thawa saütlaq arka ümniika wiita miqchup mithum haüshaq wiiwii ümniika tiichamchao ruqli miraq.
- 23Ra ka jun mak miraq. Kra ningkhan üm wak ram ka rashe kii raq shinki raüta jinbu ikhli she tsin dang dang miraq.
- 24Kiimaq rajun tiisaü rii na, TATIWE raq ümniima botkhulai rahai mitiisaü. Kiimaq ümniika miqchup mitiithen baiq shaq wiiwii, kumtsai rathaiq heng hea kra mitiisaü.
- 25“TATIWE raq ümniika ümjaqtinok ma tiikhat raüta mitiitang. Ümniiraq tsangshiq ka lamshi maq wa laüta mikhat haü. Shatmaq ümniika tsangshiq hai ma lamrap miishe miju haü. Kiimaq ümnaq thum rai laü kra chhi raüta, mangjong maiqse kunli ka phiip raq mitsai.
- 26Ümtiikiiwa ümniika mijiim rai haü, wushi kong nai rum ngamse kong ka wa raüta üm maa phong ka miphaq. Kiimaq kra wushi kong nai ngam kong jobaiqti maiq ka jumin ahüshe miraq.
- 27TATIWE raq Ejip mungti ma tsamtsi thawa tiisaütaq ikha üm khuthaq niimin tsamtsi thawa mitiisaü. Apaiq raq üm khum ka atsam tsiwa riili bunlak buncha mitiimi baiq. Üm khum ka atsak miphan tamli miraq. Ümniika hantsak tsi raq mitsai haü. Shatmaq kra thatsï tiïhea chang ka tsïq ahü miraq.
- 28TATIWE raq üm khutsai ka atiibi mirbaiq. Apaiq raq ümniika makchuk ma mitiija baiq. Kiimaq ümtsii ka tuktuk mukmuk li she miraq.

29 Ümniika ranaiq shethungpii niimin, makchukwe ikhli mangli miili mirhaü. Kiimaq ümniiraq maiqmii khum chang lam kriimin humphaq maü mirhaü. Ümniiraq ümchuwa minshiiqtaü ka achu shiiman ahü miraq. Ümniika wranaiqshe maiq raq nan shan shan li mijam sha. Raüta thiimeaq daku raq mitek pha. Kriiwa ümnaq khrumketi ka jumin ahü miraq.

30 “Ümniiraq jechakse ashi ka alam ma nguta awai mirhaü. Shatmaq krii-nyung ka maiq ahinti riishe milam wan. Kiimaq ümniiraq jam ashi mihai haü. Shatmaq kiijaq ümniika silu maü mirhaü. Ümniiraq spiqro ka michhi haü. Shatmaq kiiwa spiqtsi ka ümtiikiimin pansiq lumaü mirhaü.

31 Ümminsaü kong ka ümmakki na mitaa. Shatmaq kra ngam ka phanshi ra min ümniiraq pha lu maü mirhaü. Ümkumtoq kong ka ümmakki niili maiq raq minyea wan. Raüta mihit pha wan. Kiimaq kriikong ka ümniima jangkuq mak she miraq. Üm skukong ka ümjaqtinok ma mikuq baiq. Kiimaq kriiwa ümnaq tiwongketi maiq ka jumin ahü she miraq.

32 Ümmak ki na ümsetiim maiqwe sere kong nai jechaksere kong ka pong mungti ma disetiim ma tija ma mikuq baiq. Wranaiqtek ümniika makshü jaqshii ümsetiim ka ümtiiko jang wan jiiq nguta maklii khamthii misi haü.

33 Maiq pong mungti raq ümniiraq riingoq ra ra minshiiq anü haü kriiwa tü atsam thun kra mijut siq. Shatmaq ümniiraq lap chang ka jammin ahü miraq. Shatmaq wranaiqshe ümniika maiq jaq khon mong na ji maq nishishi raütli mihaihi.

34 Ümnaq tsaija chhunja chamchao tlaü kra riili she ümsung ümtsii kiimin amoshe mirki.

35 TATIWE raq ümhok thun ka ahea phan riimak thabi tsi ma, tsibiti ami atsi phongli mitiijabaiq; atsam miphong raq ümkhum ka üm khupo maq riita ümhok phi na saüli amaa miraq.

36 “TATIWE raq ümnaq nai üm hokhamwe ka pong mung na mishea wan. Kra mung niika ümnaq min simaü dea kiimaq ümtitiim min simak dea. Kra mung na ümniiraq phra kong pe maq ahai nai long maq ahai thun kra mishom noq haü.

37 TATIWE raq ümniika ümra mung niiwa nyin shin baiq tlaq, kra mungti raq üm tsütsa ka tai raüta pinthum akiinyii miraq. Tsangshiq raq ümniika naikü sherü raütli mishum miisiq.

38 “Ümniiraq tsamlai ka pahea miwan haü. Shatmaq tsam ka akhüseli mijut haü. Jamkhano ngukla kupchi raq üm tsam ka miphaq.

39 Ümniiraq spiqro ka michhi haü. Laüta kai michhin tsii haü. Shatmaq ümniiraq spiqtsi ka pansiq lumaü mirhaü. Riimakla kriiwa spiqtai kiimin nyanglu maü mirhaü. Jamkhano ngukla ajong raq spiqtsi ro ka wiita miphaq baiq.

⁴⁰Olip pero ka üm hiqshong na barap na micham. Raüta mijong wan. Shatmaq ümniiraq olip tai ka lap maü mirhaü. Jamkhano ngukla olip tsi ka miman shaq niili hiq na mirokki.

⁴¹Ümsetiim maiqwe sere nai jechaksere ka asi miraq. Shatmaq tsangshiq ka ümjam kun wa amo mirki. Jamkhano ngukla tsangshiq ka munglu shumwi kong ma pong mung na mitsuq wan.

⁴²Üm pero nai ümksam rü thun tlotli ka ajong raq wiita phaqa raüta mitiithen baiq.

⁴³“Pong mungti üm mung na sitibi ka ajong ala ma jawan wan raüta ningkun apa lap wan wan miraq. Shatmaq ümniika aran ma jawan wan, ümningkun ka jom wan wan she mija wan haü.

⁴⁴Tsangshiq jaq na kampho asi miraq. Raüta tsangshiq raq ümniima kampho ka mitiinam kuq. Shatmaq ümjaq na tsangshiq ma tiinamke chang ka ahü miraq. Atiisup na sanha tsangshiq ka ümwelabi miishe mija wan. Raüta tsangshiq raq ümniishe mipeng wan.

⁴⁵“Arthun litkot chamchao arka ümniima misaü wan. Kiimaq ümniika chongthum ma mitiija baiq shaq wiiwii arthun chamchao ka ümniima siruqli miraq. Jamkhano ngukla ümniiraq raq TATIWE üm Shiikeawe aming thun lang maü riilaü. Kiimaq apaiq raq akuq thungtri raütu thun ka lang laüta tri wokhong na shong wan maü riilaü.

⁴⁶Kra chamchao thun ka pattup pat-sa miitu ümkhuthaq na nai ümsaü ümsetiim khuthaq na Shiikeawe tsan khiq khapho saqse miishe mija wan.

⁴⁷TATIWE raq ümniima phanrap lam na achu shiiman kuqto. Shatmaq ümniiraq apaiq ka khoqriiq shishiiq maq kiimaq chojong chise maq shomnoq wan maü dea riilaü.

⁴⁸Kra ningkhan she, TATIWE raq üm khuthaq na chiqse rewenok tiikitlaq kriishe mishomnoq wan haü. Ümniika ramtsi, kham nyangtsi, kiimaq kheahü, phanrap na athüm alit she misi wan haü. TATIWE raq ümniika nyat shat shat not shot shot lise chongthum ma mija haü shaq wiiwii mitiicham chao wan.

⁴⁹TATIWE raq üm khuthaq na pong mungti rathup rapha mungti kra mishea wan. Kra mungti bom ka ümniiraq taimaü mirhaü. Tsangshiq ka wa raüta liihawe raq wu phiimtlaq ikhiishe ümniika miphiim wan.

⁵⁰Tsangshiq riika ratho chiqhawe raq kaq tlaq ikha mijiip baiq wan. Kiimaq jumin tiihang mak miraq. Nose re miimin kiimaq nyungwere miimin akhiismin tiihang mangchan tiichhi kuq mak miraq.

⁵¹Tsangshiq raq üm nyamsekong ka mitaa phaqa. Kiimaq ümtü ümksam ka miphaqa siq. Kra ningkhan ümniika ram raq mitsai haü. Tsangshiq raq ümniima

üm bunwong, spiqtai, olip tai, jam nyamse kong riimakla, sku kong ka ümniima jamlai min tiichong kuq mak miraq. Kra ningkhan ümniika atsai she mirhaü.

52Tsangshiq raq TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kuqtlag mung kiiwa chela thun loweatek ka akhat mirwan. Kiimaq ümniiraq lamkamsiq tlaü chela thun diiluheä hea kiitelong maq aruk, peruk weshäü jamlai riimin chhe mak phan thun kra wiita mithen baiq wan.

53“Ümtiikiiwa ümjaqtinok raq üm chela thun ka trotam maq kom raüta khat wan jiiq, kra akhing na ümniika ram raq haü wan pit lang pitthea she michamchao wan haü. Kra ningkhan na ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe raq akuq ümsetiim ngam kriishe miphaq haü.

54-55Aki miikiimse maiq shaq wase kriiraq dongdii min, re raq chela tro maq kom wantlaq kra akhing na ram raq apit wan kra kha miishe, atsaitsi ma, asetiiim wiijam ka tsat raüta kra ngam ka miphaq. Jamkhano ngukla laihein phaqsea chang jam min ahü she. Apaiq raq kra ngam ka phan shi se ra dongdii min apfu ano ma riimakla apaiq raq lungwiitlaq achak kriima dongdii min kuq pha q mak miraq. Riimakla, asetiiim abung atra tiichongtlaq kriiti ma dongdii min kuq pha q mak miraq.

56-57Kiimaq pinthum maiqshaq lüsaü wase shea kriiraq dongdii min, apaiq ka pinthum chithe maiqse kha maq ahok maq kinphai na jangshi min khumki makti nyung raq dongdii min, arjaq chong tlaq kiikhiisii li she mija shaki. Ümtiikiiwa re raq apaiq sichang chela ka trotam maq kom wanjiiq, apaiq ka pinthum tsaija chhunja she michamchao wan. Aphaq sea chang jam min ahü, ram raq pit lang pitthea she mitsai wan. Kra ningkhan ase noshiise ka achii ri li she apaiq raq ahukse maq aphaq miraq. Kiimaq nowüchhi jai nochhü arok kriimin apaiq raq miphaq. Kriinyung raq kriithun ka tsangwe apaiq raq pinthum lungwiitlaq kriima dongdii min kuqphaq mak miraq. Kiimaq asetiiim atrati thun kiimiimin kuq pha q mak miraq.

58“Kiimaq ümniiraq ara lakdap na Shiikeawe raq shrinkuqtlag bomtsi thun ara tsapkapkap maq lang maü raüla, kiimaq ümniiraq awang chang mang kiimaq maiqkha akii haisi chang TATIWE üm Shiikeawe mang kra shreng maü rii haüla,

59apaiq raq ümkhuthaq na kiimaq ümsaü ümsetiim khuthaq na ahea chang phan riimak thabi tsi thun mitiisaü. Kiimaq phiiptsi chang thadong atsaq kai phan riimak kra mitiisaü.

60Apaiq raq ümkhuthaq na ümniiraq Ejip mung maq phiiptsi chang thabi dong chhi wan laü thun kra wiita hali ümkhuthaq na thong shi ri hali mitiisaü nong. Kra raüla, ümniika kra thatsi chamchao mong wa ümtiikiimin chhun wan lot maü she mirhaü.

61Kiimaq apaiq raq laihein phanrap phanii thabi tsi thun, ara Shiikeawe tri lakdap na waiq thü mak dea thun kra kiimaq apaiq raq shrin kuqtaq thunglai

thun na chong mak dea thabi tsi dong thun kriimin wiita üm khuthaq niishe mitiisaü. Krai mren, ümniika miqchup she mitiithen baiq.

⁶²Ümniika pu wan laüta ra na raiqsaiq diimtlaq ikhli purai haü min, namshiq phong wa maiq ka atsap seli she aso mitiichong han. Jamkhano ngukla ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe aming thun ka lang wan maü riilaü.

⁶³TATIWE raq ümniika jamkho chochi khiq maq chithe lüwawe ma tiija wantaq kiimaq ümniika tiipuchi kuq wantaq, raüta maiq ka pahea tiipa wantaq, kra niqriri sii hali, apaiq raq ümniika chochi khiq maq mitiithen baiq wan. Raüta ümniika miqchup she mitiithen baiq wan. Ümniika ümchaü mung jiiwan tlaü, laüta shong nga wan tlaü mung kiiwa arang chong maq barot raüta miphai baiq wan.

⁶⁴“TATIWE raq ümniika mangjong hiq raikhü na, maiq mung thun kiijaq wiita na miwan baiq wan. Mangjong hiq raikhü na siimko maq riita siimko na saüli miwan baiq wan. Kiimaq kiijaq ümniiraq pe maq ahai nai long maq ahai sumla phra thun kra, ümniiraq maiqmii riimin sap maü kiimaq ümtitiim riimin sap mak sumla phra kong kriishe mishomnoq wan haü.

⁶⁵Ümniika ümriiba niimin khusang maq simaü mirhaü. Maiqmii hiqshong rahai nguta ngo chang min ahü she miraq. TATIWE raq ümniika acha apa tsi riili mitiitsai. Kiimaq tsaija chhunja ümkha ijasiq li she mirhaü. Kiimaq akamsea chang jam min ahü she miraq. Tsüm jüshu shu li she mirhaü.

⁶⁶Ümrilung ka miisaq jaq phi na khonshat miili she misi haü. Ranaiq rawa ümniika phiiptsi jiiptsi mong niili she misi haü. Kiimaq ümniika athi sha anap wa tsai tiikang nguta khekham miili she misi haü.

⁶⁷Ümmak maq jamlai wa chhitlaü kra wiita kriiraq ümtsän mong na tsan chhiwa atikhai rok rok lische misi haü. Ranaptek rawii wan raüla, raji she nguraü jaq ahea riichang nguta mitiima haü. Kiimaq raji wan raüla, ranap she nguraü jaq nguta mitiima haü.

⁶⁸TATIWE raq ümniika Ejip mung na hali kham jahat thun maq mitiiki baiq nong. Man na apaiq raq ümniika Ejip mung na jangkai nong ka raamak she miraq ngutiika nguto. Li jiimin apaiq raq ümniika kiina mitiiki baiq nong. Kiijaq namshiq raq nam khum ka namjaqtinok ma di ma misha kuq han. Shatmaq namshiq ka jurmin di ma rimak she miraq.”

Tri Chongke 29

Mosheq Raq Thongtsam Trahoto Tatiwe Raq Israilnok Rai Mob Mung Maq Tongshongto (29.1—30.20)

¹ TATIWE raq Mosheq ma Israilnok rai Mob mung maq tongshong wantaq tri raü kha thun ka akha lang wan chang nguta Mosheq ma aming kuqto. Riita arthun

bomtsi arka TATIWE raq Israilnok rai Sinai Pum maq tongshong wantaq kra thaq na hali tiitsuq kuq wan nongto.

²Mosheq raq Israilnok mung maiqse ka adam na triitam heato. Raüta tsangshiq ma akha nguto, “TATIWE raq Ejip mung hokhamwe ma, apaiq sengi ajong alabi ma, kiimaq tsang mung tlotli na jamlai wa klotaq kriika namshiq raq maiqmii mak maq chhiwan lan she.

³Namshiq raq phiiptsi chang thadong thun kra, awang chang jaqsham thun kra, kiimaq amao chang jaqsham thun TATIWE raq shamtaq thun kra chhilan she.

⁴Shatmaq ümchaü ranaiq na saüli, namshiq raq jamlai wa lea wan lan thun kra apaiq raq namshiq ma tiitak kuq wan mak dea.

⁵TATIWE raq namshiq ka kumtsaiphii bintang jüngi mung maq shun shea wanto. Shatmaq namshiq dü na asamhan khu akhea thun nai hok na patlan sandal thun ka chüki mak dea.

⁶Namshiq jaq na lamsea winsii ahü riito. Kiimaq anyang chang spiqtai riimakla chetho min ahü riito. Shatmaq TATIWE raq namshiq ma ranaiqtek khoraki raa tlaq kra kuqto. Kriika namshiq ma apaiq kiidea namshiq Shiikeawe nguta tsii chongke wan miitu riito.

⁷Kiimaq ümtiikiiwa nashiq ka arwang niishe saü wan kai, Heshbon chela Hokhamwe Sihon kiimaq Bashan wangti Hokhamwe Og ka nashiq khat kai saü wanto. Shatmaq nashiq raq tsangshiq ka khat laita tangkai.

⁸Laita tsang mung ka jiiwankai. Laita kra mung hiq thun ka Reuben phan, kiimaq Gad phan, kiimaq Manase phan wa khoko kriima hiq ka pheakuq wankai.

⁹Ara tongshong raütu bomtsi thun ka tsapkapkap maq lang ronglaq. Kra riihan jiiitiq namshiq ka phanrap jaqsham kaiwa na ong wan ruq mi ong wan han.

¹⁰“Ümchaü ranaiq namshiq ka TATIWE nam Shiikeawe rai mantut na chaptlan. Namshiq tarü, nam welabi, kiimaq nam siihiipbi, mung maiqse maiqwere,

¹¹kiimaq jechak re, kiimaq nosere, kiimaq namshiq rai siti pong mungti thun, tsangshiq ka namshiq ma pe daq keti kiimaq namshiq ma kham piketinok tarü adam na chaptlan.

¹²Ümchaü ranaiq namshiq ka arjaq TATIWE nam Shiikeawe raq namshiq rai tongshong wantlaq kra phum ram kham maq tiibok wan miitu riitam tlan. Lanta namshiq kra tongshong bom kham raütu thun kra tao wan miitu chap tlan. Kiimaq kra kiqkham bomtsi kra milang hai nguta sinkham wan tlan.

¹³Krai mren ümchaü sanha TATIWE raq namshiq ka apaiq sengi she dea nguta mirai riiwan. Kiimaq apaiq ka namshiq Shiikeawe miishe mija wan. Arka namshiq ma jamkho kiq kham kuqtaq, kiimaq namtitiim Abraham, Isak, kiimaq

Jakob ma kiq kham kuqtaq kra phan phan she apaiq raq kiqkham bomtsi ka pharang rang she mikha kuq wan.

¹⁴TATIWE raq apaiq tongshong ram kham tri mong na siwan raa nguta tiham wantlaq kriika namshiq lam lam seli ka riimak.

¹⁵Apaiq riika nashiq tarü rai, arjaq maiq ümchuwa apaiq rai mantut na chaptiikai kra rai kiimaq nasaü nasetiim rawiichii akhing na rawü chhi wantlaqti thun miitu tong ka shongtlo.

¹⁶“Namshiq raq Ejip mung na jamkho shong wan lan kiimaq maiq mung ahin thun lam maq laü wan lan akhing na jamkho wawan lan kra namshiq tsan na tiitsang rong laq.

¹⁷Namshiq raq tsangshiqnok phra sumla phong maiq phai asi thun ka pe maq ahai, long maq ahai, kampho maq alo, kiimaq chaq maq alo thun ka chhiwan lan.

¹⁸Tsan na atsi dada maq ümchaü ranaiq arjaq ümchu wa chap tlan, kriiwa, juwe riimin, junyung riimin, juta riimin, riimakla juwe raü riimin, TATIWE nashiq Shiikeawe wokhong wa dongho raüta maiq mung ahinti thun sumla phra kong kra shomnoq ho raamak. Akhla rihaüla, pecham arang ka akhapwiq kiimaq maiq chok chang phan pechong ma jong wan tlaq ikha miraq.

¹⁹Tsan na atsi dada maq thü ronglaq, ümchaü ranaiq arjaq ümchuwa thungtlan arphong wa, jurmin ara akhek atsin ramtam bomtsi ara tai shat shat taü maq, apaiq raq arthun honchong bomtsi ara jin raüta, lanlaqlaq maq laihin sumla noq lam phan na kiho raü min apaiq miika ahea miraq nguta tiima maimak. Kiikhla klo raüla, namshiq tarü kunli, maiq hea maiqbi wiita khoshi na miqchup mithen wan.

²⁰TATIWE raq akhnok maiqse mra ka diikuq mak miraq. Kiimaq TATIWE tsankhiq walü ka apaiq khuthaq na minyai wan. Kiimaq ara lakdap na ümchu wa phiiptsi chang chamchao waiqtaq thun ka apaiq khuthaq na misaü wan. Raüta apaiq ka chongthum ma mitiija baiq shaq wiiwii, kra walü ka nyairuq li mikhiim wan.

²¹TATIWE raq apaiq rilung ka Israilnok maiq phan tlotli makki na abi bom shiiton saqse ashi ma mitiija. Kiimaq apaiq khuthaq na phiiptsi chang chamchao thun ka tongshong raütu na manson ümchuwa waiqtaq kra kunli misaü wan. Arka TATIWE raq shrin kuqtaq thunglai lakdap na tongshong raütu na manson thun waiq thütaq kra phan phan miraq.

²²“Rawii shiqwii namsaü namsetiim pat na tsangshiq raq, kiimaq pong mungti luhea wa awati thun raq, phiiptsi chang mat wa tsawa chamchao thun nam mung na TATIWE raq tiisaütaq thun kra michhi.

²³Wak ram thun ka shaqmii shin ram shinriiq miraq. Hiq ka kan phong raq nai shum phong riili she amaa miraq. Jamlai chhijang kai min maimak miraq. Kiimaq sangphii dongdii min cham mak miraq. Nam mung wa hiq thun ka Sodom nai

Gommora hiq kiikha miraq kiimaq Adma chela kiimaq Jeboim chela thun TATIWE raq atsankhiq henghea kha tiithen baiqtaq kiikha miraq.

²⁴Kiijiishe mangjong hiq raikhü na siti maiqse tlotli raq miwai, ‘TATIWE raq atinkhan tsang mung ka jam nguto tiithen baiqta? Apaiq tsan atinkhan khiq chang ka jamlai wa riita?’

²⁵Kiimaq kra bomtre ka akha miraq, ‘Arka TATIWE senginok raq, tsangtitiim Shiikeawe raq, tsangshiq ka Ejip mung wa shea wantaq akhing na, tsangshiq rai tongshong raüta tri thü wantaq kra jinbaiq wan kha na tiithen baiqto.

²⁶Tsangshiq raq lai hin phra kong man niimin shomnoq mak dongdii thun kra, TATIWE raq tsangshiq ma naq noq rongkiq nguta atiiwin araq sumla phra thun kra shomnoq wanto.

²⁷Kra ningkhan TATIWE ka asenginok ma atsan kai khiqto. Kriikha na ara lakdap na waiqtaq phiippsi jiiptsi chamchao thawa thun ka tsang mung na tiisaüto.

²⁸TATIWE tsan ka pinthum walü wa ikhiishe khiq kito. Kiimaq atsan khiqtsi miishe, apaiq raq tsangshiq ka tsang mung wa arang chong maq babaiqto. Raüta tsangshiq ka pong mung na dobaiqto. Kra ningkhan, tsangshiq ka ümchaü pong mung na sitlo.’

²⁹“TATIWE nashiq Shiikeawe raq phanrap wiijam ka apaü raüta thüto. Shatmaq apaiq atri raütu ka nashiq ma tiichhi kuqto. Kiimaq nashiq nai nasau nasetiim raq kriithun ka pattup pat-sa lang wan ruq laita sichang.

Tri Chongke 30

Tongshong Ka Anye Tiija Wan Tiijeme Israilnok Ka Tatiwe Phana Mijang Wan Nong

¹Mosheq raq Israilnok ma nguto, “Ümchaü ngi raq ümniima achu shiiman nai manson kra kuqtiikang. Kiiwa ümniiraq ümriiti wa rotlaü kra tsealaq. Ümtiikiiwa ümniima arthun ara misaü wan, kiimaq ümniika TATIWE üm Shiikeawe raq pong mung thun kiina wan baiq wantaq mung na misi haü, kiitiikaq ümniiraq ngi raq ümniima ara tseatsiiq wan bom chongkuqkang kra tsan na mitiitsang haü.

²Kiimaq namshiq nai namsaü namsetiim ka TATIWE wokhong na hali nyap wan nong hanla, lanta namtsan nam mongjii wiita kuq lanta ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma apaiq aming thun kuqtiikang ara lang han jiila,

³TATIWE nam Shiikeawe raq namshiq ka atihang mirwan. Apaiq raq namshiq ka pong mung thun kriiwa, apaiq raq namshiq wan baiqtaq mung thun kriiwa mitiijang shea wan nong. Raüta apaiq raq namshiq ka chiithe lüwanok miishe mitiija wan nong.

⁴Kiimaq namshiq ka mangjong hiq raikhü na ratsü rapha mung na anyin baiq rat wa li nguhaü min, TATIWE namshiq Shiikeawe raq adam na hali mitriitam wan nong. Raüta namshiq ka nam mung na hali mishea wan nong.

⁵Krai mren, namshiq raq namtitiim sichang hiqchü rachü thun kiina hali mishong wan nong han. Kiimaq apaiq raq namshiq ka man na namtitiim pat na siwantaq kriithaq na pinthum chithejong she mitijong kuq wan, kiimaq namshiq ka maiq pahea awealot mai raham hiq ham she mitiipu kuq wan.

⁶TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima kiimaq ümsäü ümsetiim ma phaqqhii nichii tsantsii mikuq. Krai mren, ümniiraq apaiq ka ümtsän ümmong jii wiita kuq laüta milungwii haü, kiimaq ümniika rilung alu maq kra mung na shong nga wan ruq mirhaü.

⁷Apaiq raq arthun manson arka ümjaqtinok khuthaq niishe, ümnaq ngengtibi kiimaq ümniika ji maq nishishi haihii wantinok khuthaq niishe mitiisaü wan.

⁸Kiimaq ümniika thongshi ri hali apaiq wokhong na misi wan haü. Kiimaq apaiq aming thun, ümchaü ranaiq ngi raq kuq tiikang thun kra phaqq chii nichii maq lang laüta misi wan haü.

⁹TATIWE raq ümniika phanrap jaqqham tlaü kiijaq chithe lüwa jong miishe mitiijan wan. Ümsetiim ka pahea miraq kiimaq üm nyamse kong min pahea miraq, kiimaq üm wak thun wa tsam ka pahea milap haü. Apaiq raq ümtitiim ka chochikhiq maq chithe jong tiija kuq wantaq ikha, ümniikiimin chochikhiq maq chithe jong ma mitiija kuq wan.

¹⁰Shatmaq ümniiraq apaiq bom ka taichang kiimaq apaiq thungtri raütu thun apaiq raq shrinkuqtaq tri thun ka ara lakdap na waiqtaq kra thun ka lang chang. Ümtsän tsii wiita kiinong kuq laüta, ümniika apaiq wokhong na nyap wan chang.

Shiikeawe Bomtsi Ka Jeriiqqiiq Niili

¹¹“Ümchaü ranaiq ngi raq ümniima kuqtiikang aming ka ahawiq riimak. Riimakla ümniiraq thin lot maü ka riimak.

¹²Arka ra tsan mong niika riimak. Ümniiraq ara miitu, ‘Ra na juwa midü wa, raüta kra naishiq ma milam kuqwa, kra bomtsi ka atai hai chang? Laita naishiq raq kra alang hai chang wa?’ nguta waisea ngo min raamak.

¹³Riimakla arka sammok tra chum reko niimin riimak. Ümniiraq, ‘Sammok tra chum reko na ki raüta naishiq ma kra bomtsi ka juro milam kuqki? Kra nguraü jaq naishiq raq kra alang hai chang?’ nguta wai chang min riimak.

¹⁴Riimak, kiikhiika riimak. Arka arjaq ümniirai asi ahata. Ümniiraq asap haü kata. Kiimaq ümnümaq kra bomtsi ka mibliiq bom lot haü. Krai mren, ümchaü ümniiraq kra langlaq.

Rilung Ka Tsealaq

¹⁵“Ümchaü ranaiq ngi raq ümniima ahea lamlu nai abi lamlu kiiwa ashi, kiimaq rilung lamlu nai atsai lamlu kiiwa ashi kra ümniiraq tsealaq nguta kuqtiikang.

¹⁶Kiimaq ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe aming thun kra lang haüla, ngi raq ümniima ümchaü ranaiq kuqtiikang ara, kiimaq ümniiraq apaiq ka lungwii haüla, laüta apaiq bom tai haüla, kiimaq apaiq thungtri raütu thun kra wiita lang laüta sihaüla, kra ngu raüla ümniika chiithe jong ma mija wan haü. Kiimaq ümniika maiq mung ashi maiq pahea mung ma mija wan haü. Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe raq ümnaq saü wan tlaü, laüta jiiwan tlaü mung kiijaq ümniima achu mishman kuq.

¹⁷Shatmaq ümniiraq bom ka tlea haüla, kiimaq kiqukhi sru haüla, kiimaq laüta ümniika lai hin sumla phra kong thun kra shomnoq ho kiho haüla,

¹⁸ümniika miqchup mitiithenbaiq. Ngi raq ümchaü armaq ümniima chongkuq tiikang ara. Kra ngu haüla, ümniiraq hiqshong Jordan rai re na jiiwan tlaü kiijaq ümrilung ka alu simaü mirhaü.

¹⁹Ngi raq ümchaü ümniima rilung lam nai atsai lam kriiwa ashi tsealaq nguta ümniima kuq tiikang. Shiikeawe achu shiiman nai Shiikeawe manson. Kiimaq ngi raq ramungtan nai mangjong hiq ka ümchaü ranaiq ümniiraq ümriiti wa tsea tlaü kra saqse miitu heatiikang. Rilung ka tsealaq.

²⁰TATIWE üm Shiikeawe ka lungwiilaq. Laüta apaiq wokhong na silaq. Kiimaq apaiq bom ka tsapkapkap maq tailaq. Kra riihaüla, ümnaq nai ümsaü ümsetiim ka apaiq raq ümtitiim Abraham, Isak, kiimaq Jakob ma mikuqha nguta kiq kham kuqtaq mung kiijaq rilung alu maq mishong nga wan haü.”

Tri Chongke 31

Mosheq Raq Atiithum Jaqsham Nai Tsii Chong (31.1-33.29) Mosheq Pumsongti Joshua Ma Laito

¹Mosheq raq arthun bomtsi ka Israilnok ma chongkuqlot raütiishe apaiq raq tsangshiq ma

²akha nguto, “Ngi ka ümchaü irawii wiishishi ri wiiroq nai she. Kiimaq namshiq sheati wela jaruq jalot mangshe. Kiimaq arthaq niimin TATIWE raq ngi ma Jordan rai ka jin walot mang she miraq nguta chongto.

³TATIWE nam Shiikeawe ka apaiq pumsii maq namshiq ma sinkhu na lamshea miwa wan. Raüta kiijaq siti maiq mung thun kra mitiithen baiq wan. Krai mren, namshiq raq tsangshiq hiq shong thun kra mijii wan haü. Kiimaq TATIWE raq chongtaq kra phan phan, Joshua ka namshiq sheati wela ma mija wan.

⁴TATIWE raq Sihon nai Og, Amoraqnok hokham wenai khat raüta tangtaq, raüta tsangmung ka miqchup tiithen baiqtaq kiikha, arnok mung thun ka mitiithen baiq wan.

⁵TATIWE raq namshiq ma tsangshiqnok thun ka mitiitang khat kuq. Kiimaq namshiq ma ngi raq jamkho chongkuq kang kra phan phan tsangshiq ka mishthen baiq han.

⁶Namshiq ka jaq khon tiipha tiipha lanta sironglaq. Kiimaq kamto maq sironglaq. Tsangshiq ma akhiismin naqhai rongkiq. Nam Shiikeawe, TATIWE ka apaiq pumsii maq namshiq rai nongshnong miraq. Apaiq raq namshiq ka tiishaü mak miraq. Kiimaq miimbaiq mak miraq.”

⁷Kiijiishe Mosheq raq Joshua ka heato. Raüta Israilnok mungmaiqse man na apaiq ma akha nguto, “Ümniika jaq khon tiipha tiipha laüta silaq. Kiimaq kamto maq silaq. Ümniiraq arnok ka shea wan laüta TATIWE raq tsangtitiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq mung kra mijiiwan haü.

⁸TATIWE apaiq raq ümniika mishea wan. Kiimaq apaiq ka ümniirai miraq. Apaiq raq ümniika tiishaü mak miraq. Kiimaq miim baiq mak miraq. Kra ningkhan ümtsaiji naq trankiq. Kiimaq naqhaikiq.”

Thungtri Ka Wiimiishi Na Jangshi Phat Chang

⁹Krai mren, Mosheq raq Shiikeawe thungtri ka waiq thüto. Raüta TATIWE Tongshong Tek liiti Lewi phan ramwebi nai Israilnok welabi jaq na kuqto.

¹⁰Apaiq raq tsangshiq ma akha aming kuqto, “Rawii miishi thum jai na, ümtiikiwa thiitham raüpot thun ka diibaiq wan apaitum rawii, ara thungtri lakdap ara, Jolitiip Jap Poi na nokwe raq taili chang tihong laüta phat laq.

¹¹Arka Israilnok mungmaiqse ka TATIWE üm Shiikeawe shomnoq kai atiitsang hiq ba na noqku lomkai kitlaq akhing na phat kuq laq.

¹²Wiitarü adam na, maiqwere thun, jechakre thun, kiimaq nosere thun, kiimaq namshiq chela thun na siti pong mungti thun kra triitam hea laq. Krai mren, maiq tarü raq ara tri raütu kra mitailaq. Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe ka tsangshiq raq mishreng laq. Kiimaq apaiq raq shrinkuqtaq bomtsi thun kra tsapkapkap maq milanglaq.

¹³Akha riihanla, namsaü namsetiim, TATIWE nam Shiikeawe thungtri ka jangshi min tai mak shaqtibi raq mitai. Krai mren, tsangshiq raq Jordan rai reko na hiqshong jiiwan tlaq kiijaq, namshiq ka atra sishat wiiwii apaiq aming thun ka milang han.”

TATIWE Raq Mosheq Ma Atiisup Tsii Chong Bomtsi

¹⁴Kiijiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniika alu simaü she. Joshua ka healaq. Laüta apaiq ka Tombutiip na shea wan laq. Ngii raq apaiq ma tsii chongkuqpha.” Kiimaq Mosheq nai Joshua ka Tombutiip na wato.

15 Kiimaq TATIWE ka tsangnai phana phumda kham ma ja raüta Tombutiip kilamchong na chap kito.

16 TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Ümniika jaqloli she mitsai haü. Kiimaq ümnaq tsai jai na mungmaiqse ka iwokhong na simak she midongki. Raüta Ngi raq tsangshiq rai tongshong kang tri ka ajin mirbaiq. Tsangshiq raq Ngi ka amiim mirbaiq. Raüta tsangshiq raq jiiwantlaq mung kiiwa thatsang maiqse sumla phra thun kriishe mishomnoq wan.

17 Ümtiikiiwa kriishe klohojiiq, Ngi ka tsangshiq ma itsankhiq she miraq. Ngi raq tsangshiq ka amiim mirbaiqha. Kiimaq tsangshiq ka miqchup mitiithen baiqha. Tsangshiq khuthaq na phiiptsi chang mra pahea midong wan. Kijjiishetiq tsangshiq raq kra chamchao thun saü wantaq kriika tsangshiq raq Ngi, tsangshiq Shiikeawe ka tsangshiq rai lomdam mang she kha maq kriithun ka saü wanto ngutiishe misap wan.

18 Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka khrum kuq mang she mirha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq abi kloto. Raüta laihin phra kong shomnoq wanto.

19 “Ümchaü min, ara ashi ara waiqlaq. Laüta ara Israilnok ma tlang kuqlaq. Krai mren, arka tsangshiq tiishut wan saqse miishe mija wan.

20 Ngi raq tsangshiq ka ara hiqpo hiqwin mung na mishea wanha, Ngi raq tsangtitiim ma kiqkham kuqkang kra phan phan. Kijjaq tsangshiq ka phaq aseam chamtraq wok phetaktak misi. Kiimaq tsangshiq ka polokhiq chamtraq mishong wan. Shatmaq tsangshiq ka iwokhong wa midongho, raüta laihin sumla phra kong kriishe mishomnoq wan. Tsangshiq raq Ngi ka ashu she mirbaiq wan. Raüta Ngi raq akuqha itongshong raütu kriishe mijin wan.

21 Kiimaq tsangshiq khuthaq na phiiptsi chang pahea chamchao misaü. Shatmaq ara shi nge arka shinge wan ruq li miraq. Kiimaq ara ashi arka tsangshiq tiishut wan saqse miishe mija wan. Ümchaü dongdii min, Ngi raq tsangshiq ma mung ashi mikuqha nguta kiq kham kuqkang mung kijjaq mishea wanha shaq niimin, tsangshiq tsan mong na jamlai wa tiimatlaq kra Ngi raq asapha.”

22 Kra ranaiq niili, Mosheq raq kra ashi ka waiqto. Raüta Israilnok ma shrin kuqto.

23 Kijjiishe TATIWE raq Nun se Joshua ma chongto, “Ümtsan na kamto maq silaq. Kiimaq jaq khon tiipha shatmaq silaq. Ümniiraq Israilnok ka Ngi raq tsangshiq ma mikuqha nguta kiq kham kuqkang mung na mishea wan haü. Kiimaq Ngi ka ümniirai lomdam shat mirha.”

24 Mosheq raq Shiikeawe thungtri ka lakdap ashi na waiqto. Apaiq raq kai tsapkapkap, bomtsi poshi min tiikhea mak maq waiq thüto.

25 Ümtiikiiwa apaiq raq lakdap ka tiithum waiqtaq, apaiq raq Lewi phan ramwebi, TATIWE Tongshong Tek kra liiti ma akha nguto,

²⁶“Ara Shiikeawe Thungtri lakdap ara jaülaq. Laüta TATIWE üm Shiikeawe Tongshong Tek siim kiijaq thülaq. Krai mren, ara lakdap ka arnok khuthaq na tsangshiq tiishutti saqse ma mijalaq.

²⁷Ngi raq asapha tsangshiq ka nilan wanshak shak kiimaq TATIWE kiq khii srutinok. Tsangshiq ka iri lung na TATIWE kiq khii wanti. Kiimaq ngi ahü jijai niika tsangshiq raq TATIWE kiq khii ka sruhea she miheng wan.

²⁸Namshiq maiq phan thun khuthaq na welabi thun kra kiimaq siihiipbi thun kra, ana ikhaki na thung ronglaq. Krai mren, ngi raq arthun ara tsangshiq ma chong kuqpha. Ngi raq ra mungtan nai mangjong hiqkhu rakhu ka tsangshiq tiishutti ngi rai saqse ke wan damti ma tiichap tiikang.

²⁹Ngi raq asapha, ngi tsai jai na, mungmaiqse ka abi ashut kong miishe mijaki. Kiimaq ngi raq tsangshiq ma ümchuwa shrinkuq wan kang tri thun ka no niishe mitsuq baiq. Kiimaq rawiichii akhing na tsangshiq ma phiiptsi chang mra mirhum. Jamkhano ngukla tsangshiq TATIWE raq naq klo rongkiq nguta atiiwin thun kriishe miklo wan. Raüta TATIWE tsan ka pinthum mitiikhiq wan.”

Mosheq Miikhon

³⁰Kiijiishe Mosheq raq ashi ka Israilnok raq taishat na tiithumli phatto.

Tri Chongke 32

¹“Hiq nai ra lei, ibomtsi ara tai ronglaq, ni tiitsii lanta ibom chong ara tai ronglaq.

²Ngi traho bomtsi ka rajun kham ikha misa, raüta hiq raikhü na bang arok ikha miraq. Ibomtsi ka pe chamsetiim thaq na kham düsetiim ikha misa, sangphii champhasetiim thaq na rajun rak raq tlaq ikha misa.

³Ngi raq TATIWE mang mitiitsamha, kiimaq asenginok raq apaiq jonglu michong.

⁴“TATIWE ka ümnaq khup wongti ningkun jonghea, apaiq sham akai wiita na minhap kiimaq tingting. Üm Shiikeawe ka tsapkapkap kiimaq riikhaqli; apaiq riika tengteng kiimaq riikhaqli kli klotlo.

⁵Shatmaq namshiq ka awokhong na siman, asenginok ma ja thek man, ngarai bu kiimaq laopha mung ashi.

⁶TATIWE ka namshiq raq akha shipoq chang sha? namshiq angi, tsiihünok lei? Apaiq ka namwe, namshiq Tiiqtiwe, apaiq raq namshiq ka maiq mung ashi ma tiijato.

⁷“Man na richü pat wa, luhea wa man phan ka tiima ronglaq; namwetiim ma mra pintaq man phan ka wai ronglaq. Tikiibi ma man niwa manphan ka chonglaq nguta wai ronglaq.

⁸Ratsan Ramong Nyang Na Sitiwe raq maiq mung thun ma tsangshiq hiqshong chum kuqto; apaiq raq maiq phan thun ma asi anga chang hiq tiihong kuqto. Apaiq raq maiq mungtek ma phra achhuq chhuq kuqto.

⁹Shatmaq Jakob saüsetiim ka apaiq rii she tsea wanto.

¹⁰“Apaiq raq tsangshiq ka kumtsaiphii mung na amangmii rai wa humto, maiq ahü, rahai wa henghea bintang jiingi mung. Apaiq raq tsangshiq khup wong kuqto raüta shiikum panto, apaiq maiqmii khum tiichhiitlaq ikha.

¹¹Liiha kaü raq asetiiim ma abi shrin kuqtlag ikha, ra na adea wan wa arakong tiipiitlaq araikhü na boq wanto, TATIWE raq Israilnok ka tiidea mak thüto.

¹²TATIWE apaiq laq laq se riili asenginok ka shea wanto, pong mungti phra khrum jaü mak riito.

¹³“Apaiq raq tsangshiq ma ku akin thun ka tiipeng wanto, kiimaq tsangshiq raq wak ram na acham kra tiiphaq siq wanto. Tsangshiq raq longraq thun na ngiq ngu humsiq wanto; tsangshiq olip petsiro ka long rongtili wak na hearai wanto.

¹⁴Tsangshiq minsäü kaü thun nai chhechhi kaü thun raq nyakpü chamtraq kuqto; tsangshiq skukong, chhechhi kong, kiimaq minsäü kong ka ahea pinthum riito, bunwong ka ahea pinthum, tsangshiq spiqtai ka ahea pinthum.

¹⁵“TATIWE senginok ka chithe jawanto, shatmaq kiqkhii sruti riito; tsangshiq ka apüwiq, phaqsea chamtraq rongboq. Shatmaq tsangshiq raq Shiikeawe tsangshiq phansangti miimbaiqto, kiimaq tsangshiq chhiiti ningkun henghea riimtiwe shipoqto.

¹⁶Tsangshiq raq sumla phra noqto, Raüta TATIWE mak tiishuto, tsangshiq raq abi klotaq kriiraq apaiq tsan tiikhiqto.

¹⁷Tsangshiq arot phrakong ma honglu takuqto, tsangtitiim raq sap mak dongdii anye phra kong, Israil raq noq wan mak phra kong noqto.

¹⁸Tsangshiq raq tsang Shiikeawe, ningkun henghea riimti chiitiwe laq baiqto, tsangshiq ma tsitsü ketiwe apaiq riito.

¹⁹“Ümtiikiiwa TATIWE raq ara chhitaq, apaiq atsan khiqto, kra ningkhan ase maiqwesetiim nai jechaksetiim ka miimbaiqto.

²⁰‘Ngi raq tsangshiq khrum kuq mang she,’ nguta apaiq raq nguto; ‘kiijiitiq tsangshiq jamkho jajiiq kra Ngi raq miliha, nilannok, ipuk wa adonghotinok.

²¹Tsangshiq sumla phra kong maq itsan tiikhiqto, tsangshiq shiikea kong ma imak tiishuto, phra kong ka riikhaqli shiikea kong riimak. Kriikha na Ngi raq maiq mung ashi kriima tsangshiq tsan ka mitiikhiqha; Ngi raq tsangshiq ka maiq mung ashi anginok ma tsangshiq mak mitiishuha.

22 Itsan khiq walü ka amok dung dung michaqha, lata mangjong hiq wa phanrap wiita wa maq michaq baiqha Kra walü ka wulum mung na misaü, kiimaq pum thun rang chong thun wiita mikhiim.

23 “Ngi raq tsangshiq khuthaq na athum min thummak phan chongthum thadong mitiisaüha, lata iliq sintei tsangshiq hiip ma milangha.

24 Tsangshiq ka ramdong raq nai tsidong raq mitsai; tsangshiq ka phiiptsi chang thadong raq mitsai. Ngi raq rum ngam kong tiiki lata tsangshiq miitiikaqha, kiimaq alai henghea paükong tiiki lata mitiithaüha.

25 Redong raüta chiihea wea na maiq maa phongli miraq; jamkun thun na phiiptsi wali miraq. Jerobi nai jeture thun wiita mitsai; noshiisetiim nai tikiire min tiihang mak miraq.

26 Ngi raq tsangshiq ka miqchup tiithenbaiqha chang wa, jurmin tsangshiq ka tsan na tiitsang mak she mirwa.

27 Shatmaq Ngi raq tsang jaqtinok ka tiishkonglot mang, tsangshiq raq isenginok tiinamtok khatto nguta, shatmaq tsangshiq ka Ngi raq ijaq maq tiinamtok atikhath baiqha.’

28 “Israil mung ka atsii ahü mung; tsangshiq ka taksu tsii ahü dongdii.

29 Tsangshiq ka re raq jamkhano tang wantaq kra takmak; tsangshiq ka jamkho miq wantaq kra tak mak.

30 Rewe weshi riili maiq hingshi ka jamkho tangta, kiimaq maiq hingroqshi ka re we anai riili jamkho khatta? TATIWE, tsang Shiikeawe raq tsangshiq ka tiishaübaiqto; tsang Shiikeawe ahong alawe raq tsangshiq ka miimbaiqto.

31 Tsang jaqtinok raq tsangshiq phra kong ka ningkun ajom nguta asap, Israilnok Shiikeawe kiikha ningkun aheng riimak nguta asap.

32 Tsang jaqtinok thun ka Sodom nai Gommora ikha namtoktok, tsangshiq ka spiq tsung atsi khap dokdok nai maiqchok chang tsitlaq ikha,

33 paü lai wa spiqtai aklo ikha maiqchok maiqraq.

34 “TATIWE raq tsangjaqtinok raq Israilnok ma jamlai wa riitaq kra tsan na tiitsangto; apaiq raq akhing ahea khe kham khetlo tsangshiq ma mo tiho miitu.

35 TATIWE raq tsangshiq phuk milam, raüta tsangjaqti ma mo mitiho; tsangshiq dea wan akhing jai na misaü; tsangshiq chongthum jawan ranaiq ajeli she.

36 TATIWE raq asenginok mitiichhikuq, ümtiikiiwa tsangshiq ningkun thum ka apaiq raq chhijiiq. Apaiq shomnoqti ka apaiq raq mitiihangkuq, ümtiikiiwa apaiq raq tsangshiq ka tsaija chhunja chhijiiq.

³⁷Kiitiikaq TATIWE raq asenginok ma miwai, ‘Namshiq raq kam wan lan ningkun aheng phra kong ira ümbano?’

³⁸Namshiq raq kriithun ka honglu ngampü maq dunglan ihata, lanta tsangshiq ma spiqtai kuq nyang lan ihata. Tsangshiq ka ümchaü waraüta namshiq ka mikhrum kuq liina; tsangshiq ka ju raüta namshiq ka mitiichhii kuq liina.

³⁹“ ‘Ngi, kiimaq Ngi arli dongdii Shiikeawe ka; laihein phra ka riikhaqli shiikea riimak. Ngi raq atsea riibaiq tiikang, kiimaq Ngi raq tsitsü kuqtiikang, kiimaq Ngi raq tiisho tiikang kiimaq Ngi raq ami ka tiihea kuqtiikang, kiimaq Ngi raq jamlai wa shamtiikang kra tangtati ka jumin ahü.

⁴⁰Ngi arli tengteng atra Shiikeawe, Ngi raq ijaq ka ra na dotiikang kiimaq ikiq sinkham bom chongtiikang

⁴¹Ngi raq inepja ka achhai lüplüp mitiisi minha, kiimaq kha ka tingting maq mipphoha. Ngi raq iphuk lam ijaqtinok mikhatha kiimaq Ngi ngenhti thun ma mo mitiihoha.

⁴²Iliq sin kii thun maq tsangshiq tiijai misa, kiimaq Ngi rai riilongtibi ka inepja raq mijiipbaiq. Ngi rai riilongti ka jumin tiijiq mang; ashoti nai shumwi kong kiimin wiita mitsai.’

⁴³“Maiqmung thun lei, namshiq raq TATIWE senginok ka tiitsam ratlo, apaiq raq tsangshiq tseati thun ka wiita ma mo mitiiho. Apaiq raq ajaqtinok thaq na aphuk lamtlo, kiimaq asenginok ngarai thun ka diikuqtlo.”

⁴⁴Mosheq nai nun se Joshua raq ara ashi ara Israilnok ma phat kuqto. Arka Israilnok raq mitailaq nguta phat kuqto.

Mosheq Raq Atiisup Tsii Chongke

⁴⁵Ümtiikiiwa Mosheq raq mungmaiqse ma Shiikeawe raq ashrikuq tsii chongke kra lottaq,

⁴⁶apaiq raq nguto, “Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq ma aming thun kuqkang kra tsan na tiitsang dada maq kun kun lang ronglaq. Arthun ara namsetiim ma bliiq kiki chongkuq ronglaq. Kra riihantiq tsangshiq raq Shiikeawe raq shrinkuqtaq bomtsi ka tsapkapkap maq milang wan.

⁴⁷Arthun shrinkuqtaq bomtsi arka atu riimakjo. Arthun arka namshiq rilung tsitsü raütu. Kriithun ka lang ronglaq. Kra riihantiq namshiq ka ara Jordan rai reko na ümchaü wa wantlan, lanta jiiwantlan hiqshong kiijaq rilung alu maq misi wan han.”

⁴⁸Kra ranaiq na siili TATIWE raq Mosheq ma nguto,

⁴⁹“Ümniika Mob mung na Abarim pum thun Jeriko chela maq khariire na sitlaq kiijaq walaq. Laüta Nebo pum na düwakiq. Laüta kiimaq Ngi raq Israilnok ma kuqtiikang Kanan mung kra liilaq.

⁵⁰Ümphu Aron Hor Pum na tsaitaq ikha, ümniika Nebo Pum na mitsai haü.

⁵¹Jamkhano ngukla Israilnok mungmaiqse man na namnai wiita raq ikiq tlea lan. Arka namshiq Meriba kham rai setiim hiq na siji na, Jin kumtsaiphii wang na Kadesh chela tho maq, namnai raq Ngi ka mungmaiqse makki na shreng man riilan.

⁵²Ümniiraq Kanan mung ka alu miili milihaü. Shatmaq Ngi raq Israilnok ma kuqtiikang mung kiijaq ümniika walu maü mirhaü.”

Tri Chongke 33

Mosheq Raq Israilnok Maiq Phan Thun Ma Shiiman Kuqto

¹Shiikeawe maiqse Mosheq raq apaiq mitsai shaq na Israilnok ma arthun achu shiiman ara ramkuqto.

²TATIWE ka Sinai Pum maq satkito; apaiq ka Edom mung thaq na rashe kaü dongtlaq ikha dongto kiimaq asenginok thaq na Paran Pum maq liliimto. Apaiq rai rasetiim ka hing roqshi asi riito, apaiq ma jaqtsi nü na walütu kaü asi riito.

³TATIWE raq asenginok lungwiitlo, kiimaq awokhong na siti ka khup wong kuqtlo. Kra ningkhan nashiq ka ajichong na bumtiikai kiimaq apaiq aming thun kra langtiikai.

⁴Nashiq ma Mosheq raq akuq thungtri raütu kra langtiikai, arka namung ma tsiiq chong nyamchong rahea pinthum.

⁵TATIWE ka asengi Israilnok thaq na hokham ma jakito arka ümtiikiiwa tsangshiq maiq phan thun nai welabi thun adam thungtaq akhing na riito.

⁶Mosheq raq Reuben phan miitu akha nguto: “Reuben phan ka ümtiikiimin thum mak mirlaq, tsangshiq phan ka maiq atsapli jimin.”

⁷Apaiq raq Juda phan miitu nguto: “TATIWE lei, tsangshiq raq khrum achu jaütlaq kra tailaq; Tsangshiq ka maiq phan ahinti rai adam tiiponglaq. Tsangshiq miitu re ka khat kuqlaq, TATIWE lei. Kiimaq tsang jaqtinok khat na khrum kuqlaq.”

⁸Apaiq raq Lewi phan miitu akha nguto: “TATIWE lei, ümnaq tiima tsantsii ka Urim nai Thummin maq tiichhikuqlaq, ümjaqshisetiim Lewinok raq tsapkapkap jaq shamtlaq kra lümaq. Ümniiraq tsangshiq ka Massa hiq ma maitailäü Kiimaq tsangshiq ka Meriba khamraisetiim maq Kiimaq tsangshiq ka riikhaqli dea nguta maitailäü.

⁹Tsangshiq ka ümniirai tiipumtlai siwanto Anyungwe, apu anotiim riimakla tsangsetiim thaq niimin. Tsangshiq raq ümnaq aming thun langto Kiimaq tsangshiq ka üm tongshong mong na tsapkapkap sito.

¹⁰Tsangshiq raq ümsenginok ma üm tri ka lang ronglaq nguta mishrin kuq wan; Tsangshiq raq üm berong wacha na honglu thun mitaa kuq wan.

¹¹TATIWE lei, tsangshiq phan ka ahong ala ma tiichhanchhi kuq wanlaq; Tsangshiq raq jaqshamtlaq kiijaq ümniika chochilaq. Tsangshiq jaqtinok thun miqchup tiithenbaiqlaq; Tsang jaqtinok ka jai na jangshi naq tiichapkiq she.”

¹²Apaiq raq Benjamin phan miitu akha nguto: “Arnok phan ka TATIWE raq lungwiitlo kiimaq tiiwong kuqtlo; Apaiq raq tsangshiq ka ranaiq minru tiiwongtlo, Kiimaq apaiq ka tsangshiq rai adam sitlo.”

¹³Apaiq raq Joseph phan miitu akha nguto: “TATIWE raq tsang hiqshong ka rajun kham maq mishman kuqlaq Kiimaq hiqmong nyang wa kham tiidong raüta achu mishman kuqlaq.

¹⁴Tsangshiq hiqshong ka rashe kii na aman petsi ro maq mishman kuqlaq, Jurai liiraitek na petsi wiqtsam ahea pinthum mitsi ngo kuqlaq.

¹⁵Tsangshiq wa rathup rapha wa ku akin thun ka petsi wiqtsam ahea pinthum raq asho awo mirlaq.

¹⁶Tsang hiqshong ka ahea awa phan riili ama misilaq, TATIWE tsumwa riili mishmanlaq, Apaiq ka walü rumtam se maq bom damto. Arthun achu shiiman ka Joseph phan ma misaülaq, Jamkhano ngukla apaiq ka aphutiim phong na wela riito.

¹⁷Joseph ningkun jong ka minsäu pongwe alai lamhü hong ikha, Rum na siti minsäu pongwe rong wiinai ikha, Apaiq rong wiinai ka Manase phan sreabi ahing amun hongla Kiimaq Ephraim phan sreabi hingroq shi hongla. Tsangshiq lümaq apaiq raq maiq mung thun tlat tiichhat thaütlo Kiimaq tsangshiq ka ratho rapha na saüli jobaiqtlo.”

¹⁸Apaiq raq Jebulun phan nai Isakar phan miitu akha nguto: “Jebulun phan ka khamjong chum kii na piikii pealea chithe mijalaq, Kiimaq Isakar phan ka ajam kun na chithe jong ma mijalaq.

¹⁹Tsangshiq raq pong mungti tsangshiq pum na heato Kiimaq riikhaqli honglu thun kiijaq takuqto. Tsangshiq tsiiq tum ka khamjong chum wa Kiimaq khamjong chum kii kumtsaiphii wa laptlo.”

²⁰Apaiq raq Gad phan miitu akha nguto: “Shiikeawe tiitsamlaq, apaiq raq tsangshiq hiqshong jonghea kuqto, Gad raq hangsi kaü ikha khetlo Ahok hokko pan pha q homa riimakla akhurii chaiphaq ma.

²¹Tsangshiq raq hiq hea pinthum ba ka tsangshiq ma lamhoto; Welawe rii tsangshiq ma chumkuqto. Tsangshiq raq TATIWE aming thun nai thungtri thun langto. Arka Israilnok welabi ngongthuntaq akhing na riito.”

²²Apaiq raq Dan phan miitu akha nguto: “Dan ka hangsi are se ikha; Apaiq ka Bashan wang wa adoaq haha jutlo.”

²³Apaiq raq Naphtali phan miitu akha nguto: “Naphtali ka pinthum chithe TATIWE raq kai shiimanto; Tsangshiq hiqshong ka Gelilii thamchum maq shemai nü na saüli.”

²⁴Apaiq raq Ashar phan miitu akha nguto: “Ashar ka phanhinti thaq na apa shiimanto. Apaiq ka aphu anotiim phong na pinthum maiqlung ngamwii mijalaq, Kiimaq apaiq hiqshong ka olip pero maq chithe mijalaq.

²⁵Apaiq sichang chela thun ka jin kilam thun maq siisaq ruk raüta mitiwwonglaq, Kiimaq apaiq ka wranaiqshe tiwwong kuqshat misilaq.”

²⁶Israilnok lei, namshiq Shiikeawe kiikha ahin shiikea ahü, achai anyii ra na siimko maq riita siimko na saüli chaotlo, phumda mong maq chaoho raüta ümnaq khrumkai kitlo.

²⁷Shiikeawe ka wranaiqshe ümnaq tiwwongti; pattup pat-sa jaq phum maq ümnaq thü datlo. Apaiq raq ümjiaqtinok ka ümniiraq hiq jiiwantläü kra phan phan jobaiq wanto, kiimaq ümniima tsangshiq ka wiita jiiqbaiqlaq nguta ümniima chongto.

²⁸Krai mren, Jakob saüsetiim ka hansang maq shong wanto, tsam nai spiqtai chamtraq mung na khusang maq shong nga wanto, kiijaq ra wa bang rok raüta hiq ka traptlo.

²⁹Israil lei, ümniika kopan jonghea! ümnaq akha maiq jumin ahü, TATIWE raq atiichhii wan mung ashi. TATIWE apaiq kli ümliiq kiimaq üm nepja, ümnaq tiwwongketi kiimaq ümniima rekhat tiitangketi. Ümjiaqtinok ka tiihang kuqlaq nguta ümman na mitiipaiqnea, kiimaq ümniiraq tsangshiq ka hok maq nishishi mirhaü.

Tri Chongke 34

Mosheq Tsaito

¹Mosheq ka Mob mung hiq thungtan maq Nebo Pum na düwanto. Raüta Pisga Pum khuthaq na düwato. Kriika Jeriko chela maq shedong nü na riito. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma Kanan mung tlotli ka tiichhi kuqto: Gilead wang hamli maq riita shekhu nü na Dan chela na saüli tiichhi kuqto.

²Raüta Naphtali phan wang ka wiita hamli raüta Ephraim phan wang nai Manase phan wang kra hamli maq tiichhikuqto; kiimaq Juda phan wang kra hamli raüta, Mediterenian Khamjong kii na saüli tiichhi kuqto.

³Kiimaq raüta Juda phan wang shemai nü trai kra, kiimaq hiq thungtan thun kra Joar chela maq riita, palm ro chela kiina saüli tiichhi kuqto.

⁴Kra lot raütiishe TATIWE raq Mosheq ma nguto, “Armung ahata Ngi raq Abraham ma, Isak ma, kiimaq Jakob ma, tsangsaütiim ma mikuqha nguta kiqkham kuqkang mung kra. Ngi raq ümniima tiichhi kuqkang she. Shatmaq Ngi raq ümniika kiina tiiwa mang.”

⁵Krai mren, TATIWE jaqshi Mosheq ka kiijaq Mob mung na, TATIWE raq chongtaq kra phan phan tsaito.

⁶TATIWE raq apaiq ka Mob mung hiq thungtan na lapto. Arka Bethpeor chela maq khariire na riito. Shatmaq ümchaü ranaiq niitaq apaiq maa lap chang hiq ba ka jurmin sap mak.

⁷Mosheq ka apaiq tsaitaq akhing na arawii ka wiishishi ri wiiroqnai riito. Apaiq ka ahong ala taqtaq li riito. Kiimaq apaiq makpo kiimin miimak aheawiq li riito.

⁸Israilnok raq apaiq maaajo ka kra Mob mung hiq thungtan maq raroqtsam joto.

⁹Kiimaq Nun se Joshua ka anyan phaqqhi tsü raq ama riito. Jamkhano ngukla Mosheq raq apaiq pumsong wela jaqsham ma nguta shongto. Kiimaq Israilnok ka Joshua wokhong na sito kiimaq TATIWE raq Mosheq lümaq tsangshiq ma aming thun kuqtaq kra langto.

¹⁰Mosheq khan shammi ka Israil mung na jumin dong mak riito. TATIWE raq apaiq rai ka mantut na tiqtaq riibom damto.

¹¹TATIWE raq Mosheq ka Ejip mung na tiiki raüta, hokhamwe khuthaq na, kiimaq asengi ajong alabi khuthaq na, kiimaq Ejip mungti kunli khuthaq na awang chang kiimaq amao chang jaq tiishamto. Atinkhan jaqsham ka shammibi ahinti juwe lümiimin tiisham mak dea riito.

¹²Mosheq raq Israilnok mungmaiqse makki na jonghea kiimaq phiiptsi chang jaqsham kuqto. Atinkhan ajong jaqsham ka shammibi ahinti jurmin shamkuq lot mak riito.

Joshua

Joshua 1

Shiikeawe Raq Joshua Ka Wela Ma Shongto

- ¹ TATIWE jaqshise Mosheq tsaikai jai, TATIWE raq Mosheq khrumti Nan se Joshua ma chongto,
- ² Apaiq raq nguto, “Ijaqshise Mosheq ka tsaikito she. Ümchaü min tiije laq. Laüta ümniirai Israilnok kunli ka, ara Jordan rai reko mung nü na tsangshiq ma kuq tiikang kiina jin wan ronglaq.
- ³ Ngi raq Mosheq ma jamkho chongkuq kang, kraï mren, ümchaü min ngi raq ara mung ara, namshiq Israilnok kunli miitu, ümwokhong maq armung tiithumli ka kuq kang she. Ümniiraq shea laüta namshiq raq ümtinkhan wa hiq ka jiiwantlan, kra namshiq riishe miraq.
- ⁴ Namshiq hiqshrit ka shemai nü na kumtsaiphii mung kriimaq pha wan raüta, shekhu nü na Lebanon pum thun kiina saüli. Kiimaq shedong mung nü miika, Euphretis jürai jonghea kiimaq phaho raüta, Hitaiqnok mung binjü thun hamho tlii raüta, shenyap nü na Mediterenian sammok tra jükii kiina saüli miraq.
- ⁵ Joshua lei, ümrilung pattup ümniika chiq nai re riimin khatlot mak miraq. Ngi ka Mosheq rai jamkho adam siwan kang, kiikha ümniirai min adam maq pong dam lata misi kang. Ngi ka ümniirai riinap shat miili misi kang. Ngi raq ümniika ümtiikiimin tiishaü mang.
- ⁶ Ningkun shoqwiishoq maq srea nola ma jalaq. Ümwokhong maq tsangshiq shea laüta, ngi raq tsangtitiim ma kiq akhamkuqha, ara mung ara mijii wan han. Lanta misiq wan han.
- ⁷ Ningkun shoqwiishoq maq srea nola ma jalaq. Ijaqshise Mosheq raq ümniima Thungtri kuqtaq kra, samheawiq maq jaqkhon tiipha shat maq shamlaq. Thungtri aming ka poshi min naqjinkiq. Kra rihaüla, ümniika ümbano kitläü phanrap na onghan ruq mirhäü.
- ⁸ Ara Thungtri lakdap bomtsi arka ümnübok wa ümtiikiimin tiimobaiq maimak. Ümniiraq ara lakdap arka ranaiq rawa sidi phat ruq phat ratlo. Kra rihaü jiiitiq, ümniiraq Thungtri na chongtlaq kra phan phan jaqkhon apha maq misham lot häü. Kra rihaü jiiitiq ümniika phanrap na chithe lüwa ma mija häü. Kiimaq phanrap na onghan ruq mirhäü.
- ⁹ Ngi raq ümchaü ümniima aming kuq tiikang. Ümniika ningkun shoqwiishoq maq srea nola ma jalaq; ümtiikiimin naqhaikiq kiimaq ümtsaiji naqtrankiq. TATIWE üm Shiikeawe ka ümnaq ümbano kitläü, kiijaq ümnaq rairai.”

Joshua Raq Rechap Wan Aming Kuqto

- ¹⁰Kiijiishe, Joshua raq mung welabi ma
- ¹¹piitiip mong na kilanta akha chongronglaq nguta aming tatto, “Tarii raq maiqmiimii lamsea tiije rong laq; shinap ranaiq she namshiq raq Jordan rai ka mijin han. Lanta TATIWE, namshiq Shiikeawe raq kuqtaq hiq kra mijii wan han. Lanta misiq wan han.”
- ¹²Kra raütiishe, Joshua raq Reuben phan nai Gad phan kiimaq Manase phan wa nokthiq kiima, akha aming kuqto,
- ¹³“TATIWE jaqshise Mosheq raq namshiq ma, ‘Namshiq TATIWE, Shiikeawe raq namshiq ma ara Jordan rai maq shedong nü mung ara namshiq shong nga wan miitu mikuq,’ nguta chongtaq ira tsan na tiitsang ronglaq.
- ¹⁴Krai mren, ümchaü min, namjamti nyungtiim, namsetiim nyungwe nosere thun ka, kiimaq nam nyamse kong thun ka, arjaqli misi. Shatmaq namshiq phenlabi ka, rekhat wa, namphu namno Israilnok ma sinkhu na, Jordan rai kra jin wan lanta lamshea waraatlo.
- ¹⁵Arka TATI Shiikeawe raq tsangshiq ma Jordan rai maq shenyap nü mung kuqtaq kra mijii wan lot shaq wiiwii, mikhrum kuq han. Ümtiikiiwa apaiq raq Israilnok maiqphan tlotli ma, hiqshong khamli she kuqjiiq, kra jai miishetiq, namshiq ka, TATI Shiikeawe raq ajaqshi se Mosheq lümaq, Jordan rai maq shedong mung chumkuqtaq kiina jang wan nong lantiishe misi wan han.”
- ¹⁶Kiijiishe tsangshiq raq Joshua bom ka akha treto, “Ümniiraq naishiq ma jamlai aming wa kuqtaü, kra naishiq raq misham hai. Kiimaq ümniiraq naishiq ka ümriiba niiwa tiiki tlaü, kiijaq miki hai.
- ¹⁷Naishiq raq Mosheq aming wranaiqshe lang wan kai, kra phan phan ümnaq aming kiimin milang wan hai. Kiimaq üm TATIWE Shiikeawe raq Mosheq ka jamkho apaiq rai napshat siwantaq, kiikhiisii ümniirai min misi laq.
- ¹⁸Jurwa ümwokhong na simak, kiimaq ümnaq aming tlea tlaq, kriiti ka atsea baiq ratlo. Ningkun shoqwiishoq riilaq kiimaq srea nola ma jalaq!”

Joshua 2

Joshua Raq Jeriko Chela Na Siwe Tiiwato

- ¹Raütiishe Joshua raq Shittim hiq maq Kanan wang binjü kra kiimaq akhek ka Jeriko chela kra ahukse maq walanta sisin liiwa rongkiq nguta siwe anai tiiwato. Tsangnai ka Jeriko chela na saü raüta, kra rawa ka mephe nyung Rahab jam na jap wan nguta düwato.
- ²Jeriko chela rümti hokhamwe raq Israilnok siwebi saüwato. Raüta tsangmung sisin wa wato nguta tsütsa ka taito.

³Kra tairaüta, “Ümjam na wanwenai wataq kriika namung ara sisin wan nguta wato! Tsangnai ka ana sheaho laq!” nguta raq Rahab ma bom ka tiichongkito!

⁴Shatmaq kra nyung raq maiqwenai kra apaü riibaiqto. Raüta, “Tengto, maiqwenai ka i jam na wato dea. Shatmaq ngi raq tsangnai ka ümriibati wa kriika sapmang.

⁵Kiimaq raji ranyaq wan tlaq chela kilamchong kra shabaiq wan akhing na tsangnai ka ijam wa ahin na tiidohoto. Tsangnai ka ümnüno kihotaq kriika ngi raq sapmang. Namshiq raq tsangnai ka jaqlo thit joho ronglaq. Hanjiila, tsangnai ka aje wiili miloho han,” nguta Rahab raq bom ka treto.

⁶(Shatmaq kra nyung raq maiqwe nai ka wukhu thung kiina shea wan raüta, apaiq raq wukhu thung na raikii shinte phong pahea athü kra phong mong na pangbaiqto.)

⁷Krai mren, hokhamwe sengi raq kra wenai ka Jordan rai na kaichang lam nü kiina, Jordan rai jinwan tlaq jürap chang ba kiina saüli johoto. Tsangshiq maiqjohoti kra kaiho ri li she chela kilamchong kriimin shabaiqto.

⁸Siwenai ka mikon wan shaq liipan na Rahab ka wukhu na wato.

⁹Raüta apaiq raq, “Ngi raq asap ha, TATIWE raq namshiq ma naimung arka kiinong kuqbaiqto she. Armungti maiq wiita ka namshiq hai ma phiip riishe tsaitlo.

¹⁰Jamkhano ngukla, namshiq ka Ejip mung maq laü wan lan akhing na, TATIWE raq namshiq wawan miitu lam tanke wan, Khamshii khamjong rai kra wiita shinriiq trübaiqto nguta tsütsa ka taikai. Kiimaq ara Jordan rai reko binjü wiiq na siti Amoraq mungti hokhamwe nai Sihon hokhamwe nai Ok hokhamwe kriimin, namshiq raq long wan lanta jamkho tiimiqchup jiiipbaiq wan lan kriimin naishiq raq tsütsa ka taikai she.

¹¹Naishiq raq kra tsütsa ka tailaita, naishiq ka pinthum atiikhairokrok she hai wan kai. Naishiq ka namshiq ma haima, tsitsü min dong mak she. Tengto. Namshiq TATIWE Shiikeawe ka ramungtan nai mangjong hiq ara rümti dea.

¹²Riita, ümchaü min, ngi raq namnai ka jamkho lungwii tsantsii maq khrum kuq kang, kiikhiisii hali, namshiq riimin, ngi nai ijamtitiim ka mikhrum hai nguta apaiq mang na ngi raq kamli chang sinkham miithii kii shongthü ronglaq.

¹³Namshiq raq inyung nai iwe kra, kiimaq iphu ino maiqwesetiim kra kiimaq inung inotiim jechaksetiim kra kiimaq tsangshiq jamtitiim tarü, namshiq raq tsatbaiq mai mitiwwong kuq hai nguta ngi ma kiqkham kuqthü ronglaq!” nguta Rahab raq tsangnai ma chongto.

¹⁴Kiijiishe kriiwe nai raq, “Nainai miisaq ka namshiq miisaq maq song! Ümniiraq nainai arjaq jamlai miitu wa wakai ara nanok ma chongmaü dam laüta thü haüla, ümtiikiiwa TATIWE raq, naishiq ma armung ara kuqjiiq, kra akhing na, naishiq

riimin ümniirai kiimaq ümjamtitiim rai sinkham bomtsi ka riikhaqli mithü hai,” nguta kriinyung ma nguto.

¹⁵Kra raütiishe apaiq raq, tsangnai ka kitanpu maq raülo maq rukphai na tiisatbaiqto. Jamkhano ngukla apaiq jam ka longmaq ahai chela tro ruk kra rukphai nü khetuk kiijaq tiinapsaq na ahai.

¹⁶Apaiq raq nguto, “Namnai ka ku akin binjü nünü kiina wa lanta tiipaü wa rongkiq.” “Riimak la, hokhamwe sreabi raq namnai ka humrat jiiq. Namnai ka kin binjü kiina ranaiqtsam tiipaü wa rongkiq. Namnai joti sreabi ka chela na jang wanto she angu niisheti, namnai ka leaho ronglaq,” nguta kra nyung raq tsangnai ma chongkuqto.

¹⁷Kriiwenai raq, kriinyung ma nguto, “Ümniiraq nainai ma kiq tiikham laü kra riikhaqli mithü kai.

¹⁸Kiitiina, ümniiriika akha riichang. Naishiq raq ümra akhing niiwa ara nammung ara long tiikai, kra akhing na, ara raüshiilo arka ümchaü ümniiraq nainai tiisat laü khetuk kitanpu arjaq chan laüta thülaq. Laüta ümnyung nai ümwe kiimaq ümphu ümnotiim thun ka, kiimaq ümjamtitiim tarü ümjam mong arjaq triitam laüta ngarong laq.

¹⁹Riita ara bom riikham tiikai arai mren, ümjamti phong wa maiq ashi ra ka ara ümjam mong arwa kinphai niila dongki raüla, kriiti khupo ka tsangshiq maiqmii riili miho. Naishiq ka sepil miraq. Shamtaq ümjam mong wa maiq ka tsat raüla, kra mat kha ka naishiq khuthaq na miraq.

²⁰Shatmaq tiina, ümniiraq ara naishiq jaqsham ara nanok ma chong haüla, ümniiraq naishiq ma ara tumkham tiinyang tlaü arka naishiq khuthaq na mra ahü she miraq.”

²¹Krai mren, kriinyung riimin tsangnai bom ka treto. Raüta tsangnai ka khu asang maq tiwa baiqto. Tsangnai kaihari she, apaiq raq kra raüshii lo kra khetuk kilüpu kiijaq chan thüto.

²²Kra siwe nai ka ku akin binjü kiina wawan raüta tiipaü wato. Hokhamwe sengibi raq tsangnai ka hiqshong tlotli na ranaiqtsam ritto. Shatmaq tsangshiq raq tsangnai ka hummak riito. Kra ningkhan she tsangshiq ka Jeriko niishe jang wan nongto.

²³Kiijiishe siwe nai ka ku akin binjü kiiwa tsangnai jijai lam nü kiina hali jangho nongto. Raüta, Jordan rai reko nü kiina hali jang wan nongto. Raüta Joshua phana jang wan nongto. Raüta tsangnai raq tsangnai wanhiq khum lam maq phanrap riihumtaq kra Joshua miishe kunkun phanchan kuqto.

²⁴Kiimaq tsangnai raq akha nguto, “Tengto, TATIWE raq nashiq ma armung arka kiinong kuqto she. Kiijaq siti mungmai qse ka, nashiqnok ma haima, phiip raq atsai sitlo.”

Joshua 3

Israilnok Raq Jordan Rai Jin Wanto

- ¹Anap ranaiq miishe Joshua nai Israilnok tlotli ka ranap chu miili tiidoto. Raüta tsangshiq lamjap wan chang Shittim hiqshong kriiwa tiido wanto. Raüta Jordan rai kii kiina jap wanto. Raüta Jordan rai kra jin wan miitu tijjeme wanto.
- ²Kra lamjap piitiip na ranaiqtsam hai jai she, welabi thun ka mungmai qse sitlaq piitiip mong kiina khumshkhum maq ki raüta,
- ³akha aming kuqto, “Singmung mai qse lei, tai ronglaq, ümtiikiiwa ramwebi raq namshiq TATI Shiikeawe Tongshong Tek ka piraü she chhihan la, namshiq piitiip ka run ronglaq. Lanta tsangshiq jai phan phan warong laq.
- ⁴Namshiq ka ana ümtiikiimin waman shaq. Kriikha na tsangshiq raq lam mishea. Shatmaq, namshiq ka Tongshong Tek tho na tiinap hea naq khum rongkiq. Namshiq ka Tongshong Tek jai na kilomitar shi tiieha lanta khum ronglaq.”
- ⁵Joshua raq mungmai qse ma chongto, “Namshiq khum ka tiisii ronglaq. Jamkhano ngukla, TATIWE raq anap ranaiq namshiq phong na amao chang jaq misham.”
- ⁶Kra chongkuq raütiishe, apaiq raq ramwebi ma Tongshong Tek kra piraüta mungmai qse ma sinkhu na lamshea waronglaq nguta thaüto. Krai mren tsangshiq riimin kra phanphan wawanto.
- ⁷TATIWE raq Joshua ma nguto, “Ümchaü ranaiq ngi raq jamlai jaq wa shamtiikang, kra chhiraüta Israilnok raq ümniika ajong pinthum dea nguta mishreng phaho kiimaq tsangshiq raq, ngi ka Mosheq rai jamkho kongshi kiimshi maq sikang, kiikha ümniirai min sidam tiikang nguta misap.
- ⁸Tongshong Tek piti ramwebi ma chonglaq, tsangshiq ka Jordan rai kii na saüwan raüla, jü rai ka jin pha wan chang. Raüta phanshi rap raüta jükii tho kiimaq jümong na chapkai chang.”
- ⁹Kiijiishe, Joshua raq mungmai qse ma chongto, “Ana itho na warong ra. Lanta TATI Shiikeawe raq jamlai wa chongtlaq kra tiitsang tai rong laq.
- ¹⁰Namshiq ka jamkho Kanan mung na nyap wan wan, milong wan han, TATIWE apaiq raq, Kanannok, Hitaiqnok, Hiwaiqnok, Perijaiqnok, Girgashaiqnok, Amoraqnok, kiimaq Jebusaiqnok thun kra wiita thumthum mijobaiq. Raüta, namshiq raq atra Shiikeawe ka namshiq rai nguta misap wan han.
- ¹¹Arka mangjong tlotli ma TATIWE Tongshong Tek kra namshiq ma sinkhu na konü jüreko na jin wan lot jai sheti q misap wan han.

¹²Riita ümchaü min, Israilnok maiqphan phanroqshi ri phan nai kiiwa, phanshi wa maiq weshishi kra tsea rong laq.

¹³Riita ara mangjong hiq tlotli rümti TATIWE Tongshong Tek kra piti ramwebi raq Jordan rai kham kiijaq ji maq rappa wan raüla, Jordan rai kham kai ka atsaq she mirki. Kham ka raikhu nü na hiq bashi na atihap she mirki. Raüta khamkai ka atsaq she mirki.”

¹⁴⁻¹⁵Kra akhing ka bunwong hanchoji. Krai mren jürai ka chhanghea ama riito. Mungmaiqse ka piitiip kiiwa tiido wanto. Raüta Jordan rai jin wan wawanto. Ramwebi ka Tongshong Tek kra pi raüta, mungmaiqse ma sinkhu na wawan lito. Riita ramwebi raq Jordan rai jü kiijaq tsangshiq ji maq kham mong na niwan ri li she,

¹⁶Jordan rai kham kai ka atsaq she riikito. Kra khamkok tiihap kitaq hiq ba ka raikhu nünü na alu wi maq tiihap kito. Kriiba ka Adam chela tho na riito. Adam chela ka Jarethan hiqshong tho na riito. Jordan rai kok ka Amaa Khamjong Chum kiina kiho tlo. Kra jükok kra trütha phiisü ma tiija tlii jükhü maq hapbaiqto. Krai mren, Israilnok raq Jordan rai ka Jeriko chela re tho maq jin wanto.

¹⁷Nokwe raq jükok ka süroqroq hea konü jüreko niishe jin wanto. Mungmaiqse kunli konü jüreko na mijin wan lot shaq wiiwii, ramwebi ka TATIWE Tongshong Tek kra pishat maq Jordan raikhü mong ba na phii süroqroq hea kriijaq chapruq li chapto.

Joshua 4

Manphan Longshong

¹Kiimaq ümtiikiiwa Israilnok mungmaiqse raq Jordan rai ka jin wan lottaq, TATIWE raq Joshua ma akha chongto,

²“Israilnok maiqphan phanroqshi ri phannai kiiwa phanshi wa maiq weshi shi tsea laq.

³Laüta tsangshiq ma, ramwebi chap chang ba Jordan rai jümong ba jüphii kiiwa, longkaü kaüroqshi ri kaü nai dowan ronglaq nguta chonglaq. Raüta longkaü thun ka piwan raüta athi rawa ümbano piitiip tei wan tlan kiijaq phong rong laq.”

⁴Krai mren, Joshua raq Israilnok phongwa maiq ka weroqshi ri wenai tseato. Raüta heato.

⁵Kiimaq tsangshiq ma akha aming kuqto, “Namshiq ka TATIWE Shiikeawe Tongshong Tek khaki na Jordan rai mong jüphii kiina wawanli ronglaq. Lanta namshiq maiq loweatek raq Israilnok maiq phantek miitu longkaü ka kaüchhuq chhuq pha q na piwan ronglaq.

⁶Ara longkaü thun arka mungmaiqse ma TATIWE raq jamlai jaqwa shamkuqtaq kra tiitsang wan miitu miraq. Rawiichii ji na namsetiim raq ara longkaü phong arka jamlai miitu athü wa nguta miwai.

⁷Namshiq raq tsangshiq ma, TATIWE Tongshong Tek raq Jordan rai jin wan kiita, Jordan rai kham ka süroq rükito nguta michongkuq han. Ara longkaü phong arka Israilnok ma pattup miitu ümchaü akhing na Jordan rai ka jamkho jin wantaq kra manphan tiitsang chang manphan miraq.”

⁸Aming kuqtaq kra mren, tsangshiq riimin jaq ka shamto. TATIWE raq Joshua ma jamkho aming kuqtaq kra phanphan, Israilnok maiqphan phanroqshi ri phannai raq kra jürai phiisü kok mong ba tiithi kiiwa longkaü ka kaüroqshi ri kaü nai dowan wato. Raüta Israilnok mungmaiqse raq kra rawa lamjap wantaq hiq ba kiijaq phong wanto.

⁹Kiimaq, Joshua raq Tongshong Tek piwanti ramwebi chap wan chang ba Jordan rai kok mong ba kiijaq, longkaü kaüroqshiri kaünai hali, Israilnok maiqphan phanroqshi ri phannai kra maiqphan aweatek kaüshishi tiiphong wanto. (Riita ara longkaü thun arka, ümchaü min kriijaq sishat asili.)

¹⁰TATIWE raq Joshua ma kra jaqsham miitu aming kuqtaq kra phanphan, Israilnok raq jaqsham ka mingut wan shaq wiiwii, ramwebi ka kra Jordan raikok phii mong ba kiijaq chapshatli chapto. Arka Mosheq riimin akha klo wan chang nguta aming kethüje dongdii riito. Mungmaiqse riimin jürai ka jaqlo witwit jin wanto.

¹¹Riita mungmaiqse ka konü tareko na kunkun she saüto angu niisheti, TATIWE Tongshong Tek piti ramwebi ka mungmaiqse ma lamshea sinkhu niishe hali wawan nongto.

¹²Mosheq raq aming tatthütaq kra phanphan, Ruben phan kiimaq Gad phan kiimaq Manase phan wa khoko srea nolabi thun ka, rekhat ma tijeshat maq, Israilnok mungmaiqse ma sinkhu na jü ka jin wawanto.

¹³TATIWE khaki na rewebi rekhat ma khekham maiq hingroqblai tinkhan, raq Jeriko tho na hiqthungtan kra jin wanto.

¹⁴Kra ranaiq TATIWE raq jaqsham kuqtaq kra chhiraüta mungmaiqse raq, Joshua ka ajong pinthumwe dea nguta tak wanto. Tsangshiq raq Mosheq ka jamkho shreng wantaq kra phanphan Joshua kiimin arilung pattup tsangshiq raq shreng wanto.

¹⁵Kiijiishe TATIWE raq Joshua ma,

¹⁶Tongshong Tek piwanti ramwebi ka Jordan rai phii mong kiiwa, takii niishe warong ra, nguta aming kuq laq nguta thaüto.

¹⁷Krai mren, Joshua raq, aming kuqto.

¹⁸Krai mren ramwebi ka jüraikii na saü wanri li she, Jordan rai kham ka kongkhu na jamkho tareko na saülili, tümlüm tümlü achhang lowantaq kiikha chhang wan nongto.

¹⁹Israilnok raq Jordan rai ka apha wan jipi lü wa jiha raroqshi ranaiq na jin wanto. Raüta Gilgal chela tho na shedong nü tiithi na tsangshiq piitiip tei wanto.

²⁰Kiijaq Joshua raq Jordan rai wa longkaü kaüroqshi ri kaünai tiipi wantaq kra shongto.

²¹Raüta Joshua raq Israilnok ma akha chongto, “Rawiichii namsetiim raq, ara longkaü phong arka jaram aphong wan wa nguta bom wai raüla,

²²namshiq raq tsangshiq ma, Israilnok raq Jordan rai ka phiisü süroqroq jin wantaq manphan kra miphan kuqhan.

²³Tsangshiq ma, TATIWE Shiikeawe raq, nashiq miitu Khamshii Khamjong rai jamkho tiisüroq trübaiqtaq, kiikhiisii, Jordan rai kiimin namshiq raq mijin wanlot shaq wiiwii, tiisübaiqto nguta chongkuq ronglaq.

²⁴Arningkhan mangjong hiq na siti maiq tlotli raq, TATIWE ningkun jonglu ka ümtinkhan wa kra misap wan. Kiimaq namshiq riimin TATIWE namshiq Shiikeawe ka pattup pat-sa mishreng wan han.”

Joshua 5

¹Jordan rai maq shenyap mung nü na siti kunli Amoraqnok hokhambi raq kiimaq Mediterenian Khamjongkii binjü mung thun na siti Kanannok hokhambi thun kunli raq, Israilnok kunli raq Jordan rai ka mijin wan lot shaq wiiwii, TATIWE raq, Jordan rai kham ka tiisirai tiisüroq trübaiqto; raüta jükok ka phiisü shinriiqriiq ma tiija baiqto nguta tsütsa ka taito. Tsangshiq ka Israilnok ma pinthum haito kiimaq tsaihü jihü she riito.

Gilgal Chela Maq Athohanto

²Kiijiishe TATIWE raq, “Longpen wa longniq jasai wiijam tiije hailaq. Laüta Israilnok atho ka hankuq laq,” nguta Joshua ma chongto.

³TATIWE raq chongtaq krai mren, Joshua raq jaqsham ka kloto. Apaiq raq Israilnok ma atho ka hankuqto. Kra tsangshiq ma atho hankuqtaq ba hiqshong mang ka Athohan Kin ngutlo.

⁴⁻⁶Israilnok raq Ejiip mung maq laü wantaq akhing na, maiqwere thun ka tarü athohanje siisaq riito. Shatmaq tsangshiq ka kumtsaiphii mung na wiirroqblai manglaü wan lam na siwato. Kra liipan wa maiqwesere ümchuwa rawii chhi wantaq thun ka weshi min athohan mak dea riito. Kiimahali, kra akhing thum wan niika, Ejiip mung maq srea nolabi rekhat atsinti, maiqwere awadam thun ka, wiita atsaikaiwi she riito. Jamkhano ngukla tsangshiq raq TATIWE aming taimak shishe wanto. Apaiq raq tsangshiq ma tumkham tiinyang wantaq krai mren,

tsangtitiim ma ara hiqpo hiqwin mung kra mikuq kang nguta kiqkham kuqtaq kiina, tiisaü wan mak dea riito.

⁷Ara chongtiikai awetiim tsai wantaq setiim thun ka atho hankehü siisaq riito. Riita Joshua raq atho hankuqtaq kong ka are senye kong ma hankuqto.

⁸Ara athohanke jaqsham kra kun raüta, tsangmitsi kra samhea tiiheali, Israilnok ka wiimungtam kra piitiip kijiili sito.

⁹Kra akhing na TATIWE raq Joshua ma akha nguto, “Ümchaü ranaiq ngi raq namshiq khuthaq na Ejip mung na dise rilung siwan lan kharii mro thoda ka lambaiq kang she.” Kra ningkhan na, kra hiq ba mang ka Gilgal nguta mangto. Kra hiq mang ka ümchaü min kriili.

¹⁰Israilnok ka Jeriko chela tho na Gilgal tan na lamjap piitiip sitlaq bala, kra jipi lü wa raroqshiri rablai raji na, Tiichhiwan Poi kloto.

¹¹Kra ranaiq maq naiqjai ranaiq miishe, tsangshiq raq Kanan mung na adong man, ako araq wong kiimaq pi maq shohü winsii ka apha shaqshaq phaqsiiq wanto.

¹²Kra ranaiq miiphat she ra wa manna ka rok mak she tsaq kito. Kiimaq Israilnok jaq na manna ka ahü she riito. Kra akhing miiphat she tsangshiq raq Kanan mung na adong man tü atsam kriishe phaqsiiq wanto.

TATIWE Phentuwe Joshua Rai Riihumto

¹³Joshua ka Jeriko chela tho na bala shon, tiihanghiq miili apaiq raq maiqwe ashi ka apaiq khaki na chap raü chhito. Kriiwe ka ajaq na nepja shamraü chhito. Kra chhi raüta Joshua ka apaiq phana wato. Raüta, “Ümniika naishiqnok phenlabi shea? Shea naishiq ma wesang wa?” nguta waito.

¹⁴“Ngi ka namshiq phenlawe min riimang, kiimaq namshiq ma wesang min riimang. Ngi ka TATIWE phenlabi pengti Ajong Phentuwe,” nguta treto. Kra tai raüta, Joshua ka kriiwe khaki na hiq na bumkisaq shomnoqto, Kiimaq, “Chaü lei, ngi ka ümdise. Ngi raq jamlai riichang wa?” nguta apaiq ma waito.

¹⁵Kiijiishe TATIWE phentuwe raq, “Ümhokpa khorom ka achhut riilaq. Ümniika asii hiq ba na chap tlaü,” nguta chongto. Krai mren, Joshua riimin kra chongtaq kra phan phan kloto.

Joshua 6

Israilnok Raq Jeriko Khat Raüta Jiiwanto

¹Jeriko chela kilü thun ka Israilnok nyapwa jiiq nguta among nü maq laje siisaq thüto. Raüta sreabi raq khesat riito. Jumin chela mong na walot mak kiimaq jumin kinphai na tiidong mak riito.

²Kra akhing na TATIWE raq Joshua ma nguto, “Ngi raq Jeriko chela ka tsangshiq hokhamwe kra nong nong maq, mungmaiqse srea nolabi wiita ümjaq khon mong na kiinong kuq kang she.

³Ümniiraq ümsengi srea nolabi kra shea laüta chela tro na ranaiqshi na troshishi, ratrok na saüli kom khumlaq.

⁴Tongshong Tek khaki na, ramwebi wemiishi, tsangshiq jaq na lerong chü achhuq chhuq shamraq chhaq maq, riikong riikong khum chang. Ramiishi ranaiq na, ümsengi srea nolabi thun shea laüta, ramwebi min nongshnong maq chela tro na jang miishi tro khum chang. Kra akhing na ramwebi riika tsangshiq lerong kra tsü raüta khum chang.

⁵Kiijiishe, tsangshiq raq lerong ka adam na tiihong raüta dang alu maq tsü chang. Namshiq raq kra tairi, maiqwere tarü raq tiihong lanta gitrang ratlo. Kra raüla, chela tro wa ruk ka wiita mithamki. Kiijiishe nolabi kunli ka chela mong na phongtsok she khat wan chang.”

⁶Raüta Joshua raq ramwebi ka heato. Raüta tsangshiq ma akha chongto, “Tongshong Tek pironglaq, lanta kra khaki na wemiishi lamshea lerong doraq maq khum ronglaq.”

⁷Kra raütiishe apaiq raq asengi ma chela tro na khum miitushe aming kuqto. TATIWE Tongshong Tek khaki na sreabi kongshi lamshea tiuwato.

⁸⁻⁹Joshua raq aming kuqtaq kra phan phan, lerong tsüwanti ramwebi ma sinkhu na, lamsheati srea nolabi kongshi tiuwato. Kra jai na sreabi jai nü maq kheti kriishe wato. Riita ara chongtiikai akhing na lerong ka tsü wan ruq tsüto.

¹⁰Shatmaq, Joshua raq asengi ma, apaiq raq aming mikuq shaq wiiwii, asii min raamak, bom poshi min bom maimak, nguta aming tatto.

¹¹Krai mren, apaiq raq asengi arkong ma, TATIWE Tongshong Tek ka chela tro na komshi khumki rongkiq nguta aming kuqto. Raüta troshi khum jai, tsangshiq piitiip na jangki nongto. Raüta kra rawa ka piitiip na japto.

¹²⁻¹³Joshua ka anap ranaiq na, ranap chu maq chapto. Raüta jangnai ngoja she, kongkhu ranaiq khumtaq kra phan phan hali, ramwebi nai srea nolabi ka chela tro na khum nongto: Apha na lamsheati phenlabi; kra jai na lerong tsüti ramwebi wemiishi; kra jai na ramwebi Tongshong Tek piti; kra jai na atiisup niika, akheti phenlabi kra khumto. Tsangshiq ka lerong tsii wan ruq maq khumto.

¹⁴Kra ranaiqnai ngoja ranaiq niimin, tsangshiq ka chela tro na troshi khumto. Raüta tsangshiq piitiip na janghoto. Tsangshiq raq akha chela tro na khum ka ratrok na saüli khumto.

¹⁵Ramiishi ranaiq ngoja niishe, tsangshiq ka ranapchu maq rawü tsuprup tsupriiq niili chap pha wanto. Raüta rahin jaq khumtaq kra phan phan, jang

miishi tro khumto. Ara ramiishi ngoja ranaiq niili, tsangshiq raq chela tro na jang miishi kom khumto.

¹⁶Chela tro na jang miishi she tro khumto angu na, ramwebi raq lerong tsüho namnam she kriijaq, Joshua raq asengi ma ümchaü ka gitrang rong liishe nguta aming kuqto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma, “TATIWE raq namshiq ma chela ka wenkuqto she!

¹⁷Chela nai chela mong na ümchuwa sitlaq kra thumthum shiithen baiq ratlo. Arka TATIWE ma honglu na ake kun she. Mephe nyung Rahab nai ajamtitiim kriili tiichong chang. Jamkhano ngukla apaiq raq nashiq siwenai kra paükuqto.

¹⁸Shatmaq ashthenbaiq chang hupsam kra namshiq raq jaqkaiq maq shamkai raamak. Kra riihanla, namshiq raq Israilnok piitiip na chamchao kiimaq athen ajen mitiisaü han.

¹⁹Phanrap hup nai sam kampho maq atiiq, chaq maq atiiq, nairai maq atiiq, kiimaq jin maq atiiq, thun wiita ka TATIWE rii pong na asii ngamrea arai thüwi she. Arka TATIWE tsamtiip khok na thü chang,” nguta aming kuqto.

²⁰Krai mren ramwebi raq lerong ka tsütrangto. Sreabi raq lerong tsüwa trang kra tai raüta, tiichong raüta gitrangto. Krai mren, chela tro ruk ka riidungtsok tham wanto. Kijiishe Israilnok rewebi raq, lamha kra dürang raüta chela mong na khat wanto. Raüta chela ka jiiwanto.

²¹Tsangshiq raq nepja maq, chelati maiqwere kiimaq jechakre, nyungwe nose wiita jiiqbaiqto. Tsangshiq raq nyamse thun minsäü, skukong, kiimaq kumtoq kong wiita jiiqbaiqto.

Rahab Nai Ajamtitiim Atiiwong Riikuqto

²²Raütiishe, Joshua raq siwenai kiima thaüto, “Namnai raq mephe nyung ma, bom khamkuq lan kra phan phan, apaiq jam kiina walanta, apaiq nai ajamtitiim ka kinphai na sheawa rongkiq.”

²³Krai mren, tsangnai ka wato. Raüta Rahab ka kinphai na awe kiimaq anyung, kiimaq anung anotiim, kiimaq apaiq jamtitiim wiita adam na shea wato. Tsangshiq raq tsangshiq tarü, wiiamtam kiimaq tsangshiq disetiim thun kiimin Israilnok piitiip tho na tiiwong shat na sheahoto.

²⁴Kra lot raütiishe, tsangshiq raq chela ka wa maq tiibunlak, hiq maq hutse chaqbaiqto. Shatmaq hup asam thun chaq maq atiiq, kampho maq atiiq, miiki maq atiiq, kiimaq jin maq atiiq thun ka, tsangshiq raq ümchuwa riichom taq kriika, lamho raüta TATIWE tsamtiip khok na thühoto.

²⁵Shatmaq, Joshua raq mephe nyung Rahab nai ajamtitiim thun ka tsat mak, tiiwong kuqto. Jamkhano ngukla apaiq raq Jeriko chela na atiiwa siwenai ka, kra nyung raq apaü raüta tiiwongkuqto. (Arnyung ma asaü ase phan ka ümchaü niitaq Israil mung na sitlo.)

²⁶Kra akhing na, Joshua raq Jeriko chela ma akha sonto, “Jurwa Jeriko chela ka tiihea hainong tlaq, kriiti raq TATIWE manson akha miho. Jurwa chela jamkhü sürii tlaq, ase chhikhuwe mitsai. Jurwa chela kilam thun tiihea haitlaq, ase nobungwe mitsai.”

²⁷Krai mren, TATIWE ka Joshua rai lomshat riito. Kriikha maq, Joshua khushü jonglu ka mung tlotli na phoi wanto.

Joshua 7

Achan Raq Tatiwe Aming Jinto

¹Shamtaq TATIWE raq Israilnok ma, Jeriko chela wa phanrap hupsam ka wiita ashthen baiq chang phanshi ra min jaqkaiq maq shamkai maimak nguta aming akuq ka langmak dea riito. Maiq weshi amang Achan ngutlaq kriiraq, kra aming ka lang mak jinto. Kra ningkhan TATIWE ka Israilnok ma atsan khiqhea walü wa ikha riito. Achan ka Karmi se. Apaiq ma ati ka Jabdi. Kiimaq tsangta mang ka Jera ta. Kiimaq tsangshiq weraü ka Juda phan wa.

²Joshua raq maiq wiijam ka Jeriko chela maq Ai chela na tiwato. Ai chela ka Bethel chela maq shedong nü na. Kiimaq Bethawen chela tho na riito. Joshua raq sreabi ma, kra binjü ka samheawiq sisin wa rongkiq nguta tiwato. Tsangshiq ka waraüta sisin wato.

³Raüta tsütsa ka Joshua ma akha chonghoto, “Ai chela khatwa ka wiitarü warai ngomin raamak. Sreabi hingnai riimak la hingsam tin khanli tiiwa laq. Kra khatwa ka phenlabi tlotli ka naq tiwakiq. Kra chela ka ajongwiq riimak.”

⁴Krai mren, Israilnok sreabi hingsam tin wa raüta, Ai chela ka long wato. Shatmaq tsangshiq ka khatlot mak, jai na jangto.

⁵Ai chelati raq Israilnok ka, chela kilamchong maq joho raüta, long piikii chang binjü kiina saüli johoto. Raüta kra lamhong binjü kiiwiili Ai chelati raq, Israilnok ka maiq roqtsamri wetrok tin tsatbaiqto. Kra ningkhan Israilnok ka tsaiji ajom she riito kiimaq ahai she riito.

⁶Kriikha niishe, tsanbi hosi tsi nin wan lot mak she raüta, Joshua nai Israilnok maiqlare nyungwere thun kra, tsangdü na asam khu akhea kriimin chaiham chaihea raüta, TATIWE Tongshong Tek khaki na hiq na bumrang achu jaü hoqsii trang wanto. Raüta kiijaq ranap chu maq riita raji na saüli, tsangkha kam na botkhulai maq nyat raüta tsanbi hosi tsi ma akap atsea hoqsiqto.

⁷Raüta Joshua raq akhiishe achu jaüto, “Ajong Pinthum TATIWE le! Riita, ünniiraq naishiq ka ara Jordan rai reko na jaramli wa sheawan laü? Naishiq ka Amoraqnok jaq na kiinongkebaiq miishea shea wan laü? Naishiq ka ashthen baiq miitu shea? Riita, naishiq ka Jordan rai reko niili jamto simai riikai?”

⁸O, TATIWE lei, ngi raq jamlai she wa michong? Israilnok ri rekhat tang mak dea jangkitaq?

⁹Ümchaü sanha, Kanannok raq kiimaq armung na siti mung ahinti tarü raq, ara tsütsa ara mitai. Raüta tsangshiq raq naishiq ka trotam maq kom wan raütiishe mikhat wan! Raüla ümkhushü jonglu ka jamkhiishe wa mitiiwong haü?”

TATIWE Aming Jinto

¹⁰Kiijiishe, TATIWE raq Joshua ma chongto, “Tiido laq! Ümniika hiq na akha jaram bumsea wa?

¹¹Israilnok raq ngarai tangto! Ngi raq tsangshiq ma tongshong jaqkhaq raü atiipa kuqha kra samhea thü ronglaq nguta aming akuqha kra panbaiqto. Tsangshiq raq atiithen baiqchang hupsam wiiyam ka lamhoto. Tsangshiq raq hukhoto. Raüta kra miitu arot riito. Raüta tsangshiq hupsam rai she thühoto.

¹²Arningkhan tiina Israilnok ka rewe khaki na chap wan lot mak she riitaq. Tsangshiq raq rewe ka khatlot mak dea jangkito. Jamkhano ngukla tsangshiq maiqmii kiimin ashten baiq chang phan manson thiikho na araü baiq wishe jakito! Ngi raq namshiq ma, jaqkaiq maq naqsham rongkiq nguta aming akuqha hupsam thun kra shiithen baiq man wiiwii, ngi ka namshiq rai sidam mang she!

¹³Tiido laq! mungmaiqse ka tiisilaq, laüta tsangshiq ka anap ngi phana riihumwa miitu tiije laq. Jamkhano ngukla ngi Israilnok TATIWE Shiikeawe raq akha chong chang asi: ‘Israilnok lei, ngi raq namshiq ma ashtenbaiq chang hupsam nguta chongkang kra namshiq jaq na wiiyam asi! Namshiq raq kra hupsam thun ka lambaiq man wiiwii, namshiq raq namjaqti ka khatlot man mirhan!’

¹⁴Arningkhan, anap ranap na, tsangshiq aphan aphan maq, khaki na mitiichap wan. Kiiwa ngi raq ümra phan wa tsun tiikang, kra phan ka aweraü raü maq khaki na michap. Kiiwa juweraü wa tsun tiikang, kra weraü ka ata ata miishe michap. Kiiwa juta wa ngi raq tsun tiikang, kra ta ka maiq weshishi miishe michap.

¹⁵Raüta juwe wa tsun tiikang, kiimaq apaiq jaq na ashten baiq chang hupsam kra humjiiq, kriiwe ka apaiq rai ajamtitiim kiimaq ahup asam ümchuwa ajaq na sitlaq krai adam na, wa maq chaqbaiqchang. Jamkhano ngukla apaiq raq Israilnok khuthaq na phiiptsi chang jea tiingaüto kiimaq ngi raq akuqha tongshong tri jinto.”

Ashutwe Ka Lambaiqto

¹⁶Anap ranaiq niishe, ranap chu miili, Joshua raq Israilnok ka aphan aphan maq khaki na tsun raüta tiichapto. Raüta Juda phan kra tsunto.

17 Apaiq raq Juda phan kra khaki na tiichapto. Raüta aweraü phan maq tiichapto. Raüta Jera weraü kra lang raq thaüto. Krai mren, Jera weraü wa maiq ka ata ata miishe khaki na tiichap raüta tseato. Jabdi tajamti kra thaüto.

18 Kra raütiishe apaiq raq Jabdi tahii jamti ka weshi shi maq tsea raüta tiichapto. Raüta kra phong wa Karmi se Achan, Jabdi ma asaü kra lang raq thaüto. Krai mren Achan ka khaki na tsea raüta tiichapto.

19 Kiijiishe, Joshua raq Achan ma, "Ise Achan lei, ümchaü min chonglaq, TATIWE, Israilnok Shiikeawe man na, tengteng chonglaq. Kiimaq üm mra ka tiidii laq. Ümchaü ngi ma chonglaq, ümniiraq jamlai wa riilaü? Ümniiraq ngi ma naq paükiq," nguta waito.

20 Kiijiishe, Achan raq treto, "Tengto, shutkang dea. Ngi raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe man na ngarai tangkang. Ngi raq akha shutkang.

21 Sepat lopi hupsam lapkai phong kiijaq, ngi raq Babilon mung wa khea samtongjong kaü ashi, toknai tin kampho ngam, kiimaq chaq ngam pan ka tokthiq kra chhikang. Isiikha tsi ninlot mang kha maq, arthun ara lam wan kang. Namshiq raq kriithun ka Ijam tombutiip na, kampho ka atakiq na laphü kang kra mihum han."

22 Krai mren, Joshua raq maiq wiijamti tiikito. Tsangshiq ka tlatchhat juraüta tombutiip kiijaq rit kito. Krai mren ngohea dea, ashthenbaiq chang hupsam thun ka, kiijaq kampho ngam ka atakiq na raüta tlap raü humto.

23 Tsangshiq raq kra hupsam thun ka tombutiip mong wa lam wanto. Raüta Joshua nai Israilnok khaki na TATIWE man na phongto.

24 Raütiishe, Joshua nai Israilnok mungmaiqse wiita raq, Achan ka kampho, samtongjong kaü, kiimaq chaq ngam pan, kiimaq Achhan setiim maiqwesere, kiimaq asetiiim jechaksere, apaiq minsäü kong, kumtoq kong, kiimaq skukong, kiimaq apaiq tombutiip kra, kiimaq apaiq jaq na hupsam ümchuwa rümtlaq kra thun kra nong nong maq laphoto; raüta tsangshiq raq tsangshiq ka Chamchao Hiqwii kiiniishe sheahoto.

25 Kiimaq Joshua raq akha nguto, "Ümniiraq naishiq khuthaq na atin khan chamchao jam nguto tiisaü laü? Ümchaü san, TATIWE raq ümnii miimin chamchao she mitii saü!" Raütiishe, mungmaiqse kunli raq Achan ka longmaq tiitsailaq tiiqbaiqto. Kiimaq tsangshiq raq ajamtitiim thun kiimin longmaq tiiqbaiqto. Raüta tsangshiq hupsam thun kra adam na wa maq chaqbaiqto.

26 Tsangshiq raq apaiq maachiim na long maq phongnyung kaüshi she rongbaiqto. Kra longphong ka ümchaü min asili. Kra ningkhan tiina, kra hiq ba ka ümchaü min Chamchao Hiqwii nguta ngutlo. Kra lot jaishe TATIWE ka tsangshiq ma khiqmak she riito.

Joshua 8

Joshua Raq Ai Chela Longwa Miitu Rechap Sūto

- ¹Kiijiishe TATIWE raq Joshua ma chongto, “Naqhaikiq she. Kiimaq ümtsaiji akhiisii min naq trankiq. Srea nolabi ka wiita ümniirai shea laüta, Ai chela na walaq. Liilaq, ngi raq Ai chela hokhamwe ka asenginok rai achela ka kiimaq amung ka wiita ümjaq khon mong na kuqbaiq kang she.
- ²Ümniiraq Jeriko chela nai kiiwa hokhamwe ka jamkho riilaü kiikhiisii Ai chela nai ahokhamwe kiimin mirhaü. Shatmaq kiiwa hup asam thun nai atra jam nyamse thun ka, sepat lopi ma namshiq maiqmii raq tsuqphaq wan mimai. Chela jai nünü kiimaq bom hai lanta khe rong laq.”
- ³Krai mren, Joshua raq asengi phenlabi tlotli shea raüta, Ai chela ka khatwa miitu rechap sürii wanto. Apaiq raq asengi sreabi phong wa kuilang kuilabi thun hingroqtsam tsea raüta rawa niili tiwa baiqto.
- ⁴Tsangshiq ma akha aming kuqto: “Chela konü siim kiimaq tiipaü lanta khe wan li rong laq. Shatmaq chela maq luhea niika riimak. Lanta chela kra khat ma tiijeshat maq kheli rong laq.
- ⁵Ngi raq ngi rai wadamti sreabi kra shea lata, chela mong nünü kiina miwakai. Riita Ai chelati raq naishiq kla joho raüla, naishiq ka apha lak na jurai kai kiikha, jai na jang rang laita miju trangkai.
- ⁶Naishiq raq tsangshiq ka naishiq jai joho chela maq luhea na saüli misheahokai. Tsangshiq raq naishiq ka kongkhu lak na kiikha, tsangshiq hai ma jurai tiikai nguta mitiima.
- ⁷Kiijiishetiq, namshiq ka bom mong kiiwa dong rang lantiishe, chela ka long ronglaq. Lanta chela ka jii ronglaq. TATIWE namshiq Shiikeawe raq chela ka namshiq ma mikuq.
- ⁸Namshiq raq chela ka longwan lot jai, TATIWE raq aming kuqtaq kra phanphan, chela ka wa maq chaq rong laq. Ara ngi raq namshiq ma aming kuqtiikang.”
- ⁹Krai mren, Joshua raq tsangshiq ka tiwa baiqto. Kiimaq tsangshiq ka wawan raüta, tsangshiq bom hai chang ba kiina tiipaü wanto. Raüta kiimaq khewan lito. Kra bomhai wan chang ba ka Ai chela maq shenyap nünü siim na, Ai nai Bethel chela heawea na riito. Raüta Joshua ka kra rawa piitiip na japto.
- ¹⁰Anap ranaiq miishe, Joshua ka ranapchu miili tiidoto. Raüta sreabi thun ka atho na adam triitamto. Raüta apaiq rai Israilnok welabi thun raq phenlabi ka shea raüta Ai chela khat wa wawanto.

¹¹Raütiishe, phenlabi ka apaiq rai shea raüta, chela na wachang kilü ajongkaü tiithi nünü kiina wawanto. Raüta hiqkhu nü tiithi na tsangshiq piitiip ka teito. Raüta tsangshiq nai Ai chela heawea niika jüwii raq traishat riito.

¹²Apaiq raq sreabi hingbiingi tin kra shea wan raüta, Ai chela maq shenyap nünü siim kiijaq bom hai raüta, Ai chela nai Bethel chela heawea na tiipaü thüto.

¹³Rekhatti phenlabi apako piitiip ka Ai chela maq hiqkhu nünü na tiihongto. Kiimaq phenlabi wiijam ka Ai chela maq shenyap nünü siim na tiihongto. Kiimaq Joshua apaiq ka kra rawa hiqthung tan kiijaq japto.

¹⁴Riita ümtiikiiwa, Ai chela hokhamwe raq Joshua phenlabi phong ka chhitaq, apaiq raq tlohit li she, rechap wanto. Raüta apaiq raq asengi sreabi ka shea raüta, Jordan rai jüwii tan kiina, Israilnok khat kai, kongkhu lak na riikhat raitaq hiq ba kiina johoto. Shatmaq apaiq ka jai nü miishe mikhat wan ngutiika sapsmak riito.

¹⁵Re raq johu tlaq kra mren, Joshua nai asengi sreabi riimin, ngohea dea tsangshiq ka rekhat tangmak raüta pintrang tlo nguta mitiima laq nguta, tsangshiq ka hiqsii thung binjü nünü kiina jutrangto.

¹⁶Chela wa maiqwere thun kunli ka adam maq Israilnok ka johu raa nguta aming kuqto. Krai mren tsangshiq raq Joshua jai johotlaq kra mren, tsangshiq ka chela maq alu na saühoho she niqhoto.

¹⁷Ai chela wa maiqwere thun ka wiita, Israilnok jai johu kihoto. Kiimaq chela tiiwong kheta ka jumin ahüshe. Chela kilü thun ka wiita atiidi siisaq riito.

Ai Chela Ka Khat Raüta Jiiwanto

¹⁸Kiijiishe TATIWE raq Joshua ma chongto, “Ümjaq na piq sham tlaü kiimaq Ai chela nünü kiina nei laq; ngi raq Ai chela ka ümniima kuqtiikang.” Krai mren, Joshua riimin, apiq ka Ai chela nü na neisaq riito.

¹⁹Kiimaq apaiq raq ajaq ka ra nü na dotaq kra mren, phenlabi atiipaü araq kiiwa dongchhaq dongrang she riito. Raüta chela mong kiina phong rang nyap wanto. Raüta chela ka long raüta jiiwanto. Raüta tsangshiq raq tlohit li wa maq chaqto.

²⁰Kiijiishe, Ai chelati raq tsangshiq jai nü na liikiita, wakhuk mong wan ka raham hiqham she chhito. Tsangshiq juchang lam ka ahüshe. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq jorat hotaq Israilnok hiqsii thung binjü nü na jutrang tlaq kra, jai na jang rang raütiishe, tsangshiq ka khat wanto.

²¹Riita Joshua nai asengi raq, akongtibi raq, Ai chela ka khathoto she, kiimaq wa maq chaqbaiqto she nguta chhi raüta, tsangshiq ka jai na tro rang raüta, Ai chelati kra jiiip wanto.

²²Kiijiishe, chela khatti Israilnok kriimin, lamhong kiina satho raüta re ka khat wan damto. Krai mren, Ai chelati raq tsangshiq ka trotam maq, Israilnok raq

akom baiq wan wishe chhito. Krai mren, tsangshiq ka thumthum jiiqbaiqto. Maiq ka weshi min julap mak riito. Kiimaq jumin atra tiichong mak riito.

²³Shatmaq Ai chela hokhamwe kra lamlamli atra tiichongto. Raüta apaiq ka lap raüta Joshua phana sheahoto.

²⁴Israilnok raq tsang jaqtinok ka hiqsii ram binjü kiiwa, tsangshiq johoti thun ka wiita tiimiqchup jiiqbaiqto. Raüta tsangshiq ka Ai chela na jang wanto. Raüta maiqse angu wiita tiimiqchup jiiqbaiqto.

²⁵⁻²⁶Joshua raq apiq ka Ai chela nü na neishat li riito. Kiiwa maiq angu thun ka thumthum mitsat baiq shaq wiiwii, ra na doshat li riito. Ai chelati maiq ümchuwa sitlaq ka wiita jiiqbaiqto. Maiq ka waiqwe jechak wiita romshaq hingroqshi ri hingnai tsatbaiqto.

²⁷Kiimaq TATIWE raq Joshua ma chongtaq kra phanphan, Israilnok raq Ai chela wa sepat lopi hupsam nai jam nyamse thun ümchuwa laptaq kra tsangshiq maiqmii miitu thühoto.

²⁸Joshua raq Ai chela ka wa maq bunlak chaqbaiqto. Raüta hiqmiq changkhü ma tiija baiqto. Krai mren, ümchaü niitaq Ai chela ka kiikhiili sitlo.

²⁹Apaiq raq Ai chela hokhamwe ka pechong na tiishak paqbaiqto. Raüta amaa ka raji na tiisaüli tiipaq shatli riito. Raji, rashe nyap akhing na, Joshua raq amaa ka diibaiq miitu aming kuqto. Raüta chela na nyap wan chang kilamchong phai na tiidobaiqto. Raüta tsangshiq raq long pahea maq rongbaiqto. Kra longrong ka ümchaü niitaq sishatli.

Joshua Raq Mosheq Thungtri Israilnok Ma Phatkuqto

³⁰Kra raütiishe, Joshua raq Ebal Pum na TATIWE, Israilnok Shiikeawe ma hongluke miitu, berong-wacha ashii haito.

³¹Apaiq raq kra berong-wacha ka TATIWE jaqshise, Mosheq raq Israilnok ma, jamkha haichang ngutiwa aming kuqtaq, kra phanphan tiihaito. Mosheq raq akuq Thungtri na akha chongtlo: “berong-wacha ka ja ajin maq soqhü longkaü maq haichang.” Kra berong-wacha na tsangshiq raq TATIWE ma wa na chaq chang honglu thun nai rintii honglu thun min kuqto.

³²Kiijaq Joshua raq, Israilnok maklii na, Mosheq raq akuqthü Thungtri ka longkaü thaq na thok waiqthüto.

³³Israilnok ka tsangshiq sheati tuwebi, siihiipbi, kiimaq phowebi, kiimaq tsangshiq rai siti pongmungti, thun ka Tongshong Tek siimhapri na len nai na chapto. Tsangshiq ka kra piti lewinok ramwebi ka tsangshiq khaki nü na tiihong raüta chapto. Nokwe khoko kong riika, Gerijim Pum ka tsangshiq jai nü na tiinyi raüta chapto. Kiimaq khoko kongshiti riika, Ebal Pum ka tsangshiq jai nü na tiinyi raüta chapto. Arka, TATIWE jaqshise Mosheq raq, tsangshiq ma, achu

shiiman lap akhing na, akha klo chang nguta aming kuqthütaq kra phan phan klotlo.

³⁴Kiijiishe, Joshua raq Thungtri raütu thun ka wiita mungmaiqse ma tiihong raüta phatkuqto. Kra phat kuqtaq ka Thungtri lakdam na waiqtaq kra phanphan, ramram raütu nai manson raütu thun wiita nong nong phat kuqto.

³⁵Joshua raq Mosheq raq awaiq Thungtri aming thun ka poshi min tiikhea mak maq, wiita Israilnoktu thung tlaq kiima phatkuqto. Kra mungmaiqse thungtaq phong niika jechakre, kiimaq nosere, kiimaq Israilnok phong na pongmung maiqse sidamtlaq thun kriimin asi riito.

Joshua 9

Gibeon Chelati Raq Joshua Laoto

¹Israilnok raq rekhat tang wantaq thun tsütsa ka, Jordan rai maq shenyap mung na siti maiqmung thun kunli niishe nyam wanto. Pum na siti mung thun na, pumjiji na siti mung thun na, kiimaq Mediterenian khamjongkii mung thun kiijaq nyam wanto. Hiqkhu nü wa Lebanon mung kiina saüli nyam wanto. Riita ara hokhambi thun arka, Hitaiq mung, Amoraiq mung, Kanan mung, Perijaiq mung, Hiwaiq mung, kiimaq Jebusaiq mung hokhambi riito.

²Tsangshiq tarü ka adam na pongto. Raüta Joshua nai Israilnok rai riikhat miitu phentiip she phoq wanto.

³Shatmaq Hiwaiqnok Gibeon chelati riika, Joshua raq Jeriko chela nai Ai chela ka jamkho riita, kra tsütsa ka taito.

⁴Raüta tsangshiq raq, apaiq ka alao chang nguta tri ka shatto. Krai mren, tsangshiq ka kiho raüta, phaqaq nai sea ka tiijeta. Raüta tsangshiq kumtoq kong raikhü na achüshe puchü riiqshin thoila na, phaqaq nai sea kra thoqto. Kiimaq che thii chang ngamkhü tsabum thun kiimin, tsabum chü, ngamkhü kra atiidiim chhang araq, thun kiijaq thiito.

⁵Kiimaq tsangshiq maiqmii dü niika, wunthaü riinaü samtong achü ariim thun kra samraqraq, kiimaq tsangshiq hokpa ngamkhü khorom thun kiimin achü ariim, achhang araq kra pa raüta wato. Kiimaq tsangshiq raq winsii thop ahowan kiimin ashin kaiwi she, atsaü she howanto.

⁶Raütiishe tsangshiq ka Israilnok sichang piitiip Gilgal chela kiina wato. Raüta tsangshiq raq Joshua nai Israilnok ma, “Naishiq ka naimung luhea maq akihai. Naishiq ümpa na saüwa kai arka, ümpuk na nyap wa, tongshong wa nguta wakai,” nguta chongto.

⁷Shatmaq Israilnok raq, “Naishiq raq namshiq rai wehea riija tong ka shongmai. Jursap namshiq ka arbinjü na aje na siti wa riila?” nguta chongto.

- ⁸Kiijiishe, tsangshiq raq, “Naishiq ka ümdisetiim. Ümwokhong na,” nguta Joshua ma chongto. Kiijiishe Joshua raq, “Namshiq ka junok wa? Ümbawa akihan wa?” nguta waito.
- ⁹Kiijiishe, tsangshiq raq akhiishe phankuqto: “Shiilangwe lei, naishiq ka mung luhea maq akihai. Jamkhano ngukla, naishiq raq, TATIWE üm Shiikeawe tsütsa ka taikai. Apaiq raq Ejip mung na jamlai wa shamtaq kra wiita taikai.
- ¹⁰Kiimaq apaiq raq Jordan rai maq shedong mung na siti, Amoraqnok hokham wenai, Heshbon chela Hokhamwe Sihon, kiimaq Ashtaroth chela na siti, Bashan mung Hokhamwe Og, kra jamkho riitaq kra tsütsa ka taikai.
- ¹¹Nai mung rümti welabi thun kiimaq mungmaiqse tarü raq, naishiq ma wanhiq khum miitu lamsea tiije ronglaq. Lanta Joshua rai riihumki kironqkiq nguta thaüto. Naishiq ka ümpuk na nyapki rongkiq kiimaq naishiq rai tongshong laq nguta ümniima tiichongkai tiikito.
- ¹²Naishiq winsii thop thun ara liimaüta. Ümniirai riihumkai naishiq jam maq wanhiq khum tiido phaho akhing niika, arthun arka, ake ketsatsa riito. Shatmaq liimaüta! Ümchaü ka ara winsii thop thun armin, shinriiqriiq she, atsaü kaikun she.
- ¹³Kiimaq ara che thiiho chang ngamkhü tsabum thun armin, naishiq riika tsabum anye na athiiho hai. Shatmaq liimaüta! Arthun armin atiichai kai wishe. Lamluhea kha maq, wanhiq khumtsi raq naishiq khu akhea nai khorom thun armin wiita puchü riiqshin she.”
- ¹⁴Kra chongtaq krai mren, Israilnok riimin tsangshiq jaq wa shiipan pin la na phaq asea akuq wan ka wiijam taoto. Shatmaq kra miitu tsangshiq raq TATIWE rai ka riiwaimak dea.
- ¹⁵Joshua raq Gibeon hiqti rai phuno riija tongshongto. Tsangshiq ka khat mak tiisito. Kiimaq Israilnok welabi riimin phuno riija tongshong tri ka samhea mithü rong i nguta phumram kham maq batkuqto.
- ¹⁶Tongshong lot jai ranaiqtsam jai miishe, Israilnok raq arnok arka kra binjü na aje na sitinok nguta sapto.
- ¹⁷Krai mren, Israilnok ka tsangshiqnok ritkai kihoto. Raüta ranaiqtsam jaimaq tsangshiqnok sichang chela thun kiina saühoto. Kra chela thun ka arthun ara: Gibeon chela, Chephira chela, Beeroth chela, kiimaq Kiriath Jearim chela.
- ¹⁸Shatmaq, Israilnok raq tsangshiq ka tsatlot mak she riito. Jamkhano ngukla, tsang welabi raq, TATIWE Israilnok Shiikeawe mang na tongshong phumram kham atiibok wishe riito. Kriikha na Israilnok mungmaiqse raq, welabi ma bottrangto.

¹⁹Shatmaq welabi raq, “Nashiq raq Israilnok TATI Shiikeawe mang na tsangshiq ma sinkham kuq kai she. Kriikha na ümchaü nashiq raq tsangshiq ka khatki lot mai she.

²⁰Nashiq raq tsangshiq ka atra tiisi chang she dongdii. Jamkhano ngukla nashiq raq tongshong tumkham kok towan kai she. Nashiq raq tri ka lang mai riihaila, Shiikeawe raq nashiq ma mo mitiho.

²¹Tsangshiq ka bamsilaq. Shatmaq tsangshiq raq nashiq miitu pe daqke chang miraq kiimaq kham thiike chang miraq.” Welabi raq bom ka akha chong kuqto.

²²Kiijiishe Joshua raq Gibeon chelati ka apaiq phana sheaki rongkiq nguta aming kuqto. Raüta apaiq raq tsangshiq ma waito, “Namshiq raq naishiq ka jam nguto laolan? Namshiq ka ajaq aje na siti taü maq, nam mung ka aluwiq na, nguta arot jaram chonglan?”

²³Namshiq raq ara shutlan khana, Shiikeawe raq namshiq ka tiishut baiqto she. Namshiqnok ka pattup di miili she mija han. Lanta pe midaq han kiimaq i Shiikeawe asii jam na lang chang kham mipi han.”

²⁴Tsangshiq raq treto, “Shiilangwe lei, naishiq raq akha jamto klokai ngukla, naishiq raq tengteng bom ka akha taikai, TATIWE namshiq Shiikeawe raq ajaqshi se Mosheq ma, apaiq raq armung ara kunli namshiq ma kebaiq wan miitu aming ake kun she. Krai mren, namshiq raq armung ka long wan wan lanta, maiq thun ka ajiipbaiq wan nguli mirhan nguta asaphai. Naishiq raq ara klokai ka, namshiq ma haisitsi ma phiip laita klokai. Naishiq raq naishiq miisaq tiichhii wan miitu klokai.

²⁵Riita, ümchaü min, naishiq ka ümjaq khon mong niishe. Ümniiraq jamlai wa ahea nguta tiima tlaü kra phan phan klolaq.”

²⁶Krai mren, Joshua riimin akhiishe kloto: Apaiq raq tsangshiq ka tiiwong kuqto. Kiimaq Israilnok ma tsangshiq ka tiitsat baiq mak dea riito.

²⁷Shatmaq apaiq raq tsangshiq ka di ma tiija baiqto. Raüta Israilnok miitu nai TATIWE berong-wacha na lang miitu chin tiithamto. Kiimaq kham tiipito. Ümchaü akhing na saüli, TATIWE raq apaiq shomnoq chang ba ka ümriibano tiihong wantlaq, kiijaq tsangshiq raq ara jaq ka shamkuqtlo.

Joshua 10

Israilnok Raq Amoraqnok Khat Raüta Tangto

¹Jerusalem hokhamwe Adonijedek raq, Joshua raq Jeriko chela ka khat raüta tiithenbaiqto kiimaq kiiwa hokhamwe ka tsatbaiqto, kiikhiisii hali, Ai chela ka khatto. Raüta tiimiqchup shiithen baiqto, kiimaq kiiwa hokhamwe kiimin tsatbaiqto nguta tsütsa ka taito. Kiimaq apaiq raq Gibeon chelati riika Joshua rai

tongshongto, raüta Israilnok rai wehea jaraüta, tsangshiq rai adam niishe sitlo nguta tsütsa ka taito.

²Arthun tsütsa ara tai raüta, Jerusalem chelati ka kai tsaihü jihü, akii anyii she riito. Jamkhano ngukla, kra binjü na hokham raq rümtlaq chela thun phong na, Gibeon chela ka ajong ashi riito. Kiimaq Gibeon chela ka Ai chela thaq na ajong lin riito. Kiimaq kiijaq siti mungmaiqse kiimin kuilong kuila rekhatti siisaq riito.

³Kra ningkhan na Adonijadek raq, Hebron chela Hokhamwe Hoham; Jarmuth chela Hokhamwe Piram; Lakhish chela Hokhamwe Japhia; kiimaq Eglon chela Hokhamwe Debir ma tsütsa ka akha tiichonghoto:

⁴“Ana warong ra; Gibeon chela khat ma ngi khрум warongkiq. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Joshua nai Israilnok rai wehea she riija wanto.”

⁵Krai mren, Amoraqnok hokhambi webiingi, Jerusalem hokhamwe, Hebron chela hokhamwe, Jarmuth chela hokhamwe, Lakhish chela hokhamwe, kiimaq Eglon chela hokhamwe, thun ka adam na pong raüta, tsangshiq phentu kra shea raüta Gibeon chela ka khat wanto. Raüta Gibeon chela ka komtam maq khehoto.

⁶Kiijiishe Gibeon chelati raq, Joshua ma tsangshiq piitiip Gilgal chela kiijaq “Naitijongwe lei, naishiq ka naq tiishaü baiqkiq! Tlohit ana wara, laüta naishiq khрум wakiq! Naishiq tiiwongkuq laq! Kin thun na siti Amoraqnok hokhambi raq tsangshiq phentu ka adam pong raüta naishiq khat wanto!”

⁷Krai mren, Joshua nai asengi phenlabi wiita, sreajongbi thun kiimin nongnong maq, rekhat wa Gilgal chela maq wawanto.

⁸Kiitiikaq TATIWE raq Joshua ma akha nguto, “Ümniika tsangshiq ma akhiisiimin naqhaikiq. Ngi raq rekhat ka ümniima atitangke wishe. Weshi ra min ümman na chap wanlot miraq.”

Shiikeawe Raq Israilnok ka Rekhat Na Khрум Kuqto.

⁹Krai mren, Joshua nai asengi phenlabi thun ka rawa minru, Gibeon chela khat wa she wawanto. Raüta tsangshiq raq tiihanghiiq miili dongrang raüta Amoraqnok kra khatto.

¹⁰TATIWE raq Amoraqnok ka Israilnok ka chhi raütli phiip ma tiitsaito. Krai mren, Israilnok raq tsangshiq ka Gibeon chela wa jiiqbaiqto. Raüta tsangshiq ka pumchit na Beth Horon chela kiina saüli johoto. Kriimaq hiqmai nü na Ajeka nai Makkeda chela kiina tiisaüli joho raüta khatto.

¹¹Kra akhing na, Amoraqnok ka Israilnok phenlabi ma hai ma pumchit nü kiina lamhong wiilü juto. Tsangshiq ka kra lamhong binjü na ajurai kiiwa, TATIWE raq rathaiq nai tsak-hiiq jonghea hea po trok raüta tsatto. Kra tsakhiiq rok raq tsangshiq ka Ajeka chela na saüli tiiqbaiqto. Tsangshiq ka Israilnok jaq na tsaitaq kra thaq na tsakhiiq raq tiiq raüta apako jiiimto.

¹² TATIWE raq Israilnok ma Amoraionok khat raüta tiitangkuqtaq akhing na, Joshua raq Israilnok man na akha achu jaüto: “Rasekaü lei, Gibeon chela na, kiishatli kiilaq; Jipikaü lei, Ajalon Hiqthung tan na, likuq shat li lilaq.”

¹³ Krai mren rashekaü ka, rajam na khingkitto, kiimaq jipikaü min khingkitto, Israilnok raq rekhat ka mithum shaq wiiwii, Arbomtsi arka *Jashar lakdap* na waiqthüto. Rashekaü ka rajam na khingkitto. Ranaiq shi tinkhit rashekaü ka chawan mak dea riito.

¹⁴ TATIWE raq maiqse achu jaü akha treke wan arka, man niimin tai wan mai, kiimaq jai miimin akhiika tai wan mai miraq. Arka TATIWE apaiq raq Israilnok re ka khat kuqto!

¹⁵ Ara rekhat lot jai, Joshua nai asengi Israilnok ka Gilgal piitiip na hali jang wan nongto.

Joshua Raq Amoraionok Hokham Webiingi Ka Lapto

¹⁶ Shatmaq Amoraionok hokham webiingi ka aju riito. Raüta Makkeda chela tho na longsha mong na tiipaü kito.

¹⁷ Kriishe maiq weshi ra raq tsangshiq ka chhito. Raüta tsangshiq ka ümbano tiipaütlag kra Joshua ma tsütsa ka tiitaito.

¹⁸ Kiijiishe apaiq raq, “Longkaü ajong jong wa dolanta longsha kilübok kra sukbaiq ronglaq. Lanta sontri ma tiikhe ronglaq.

¹⁹ Shatmaq, namshiq ka kiijaq naqkhing rongkiq. Namshiq ka rekong jai ka joruq jo ronglaq. Tsangshiq ka tsangshiq chela thun kiina naq tiisaü rongkiq! TATIWE namshiq Shiikeawe raq tsangshiq ka namshiq ma tiitangkuqto she.”

²⁰ Joshua nai Israilnok raq tsangshiq thun ka tiinamtok jiiipbaiqto. Kiitiina rewebi phong wa wiijam ra kla Israilnok raq tsat lap mak dea riito. Tsangshiq ka ju raüta tsangshiqnok chela ruk mong na tiipaü nyap wato. Kriikha na Israilnok raq tsat lap mak dea riito.

²¹ Kra lot raütiishe, Joshua sengi ka tlotli khu asang ma apaiq phana, Makkeda chela tsangshiq piitiip na jang wato. Kanan mung na siti raq juwe riimin, Joshua nai Israilnok ni ka pha lot mak she riito.

²² Kiijiishe Joshua raq nguto, “Longsha kilü ka lin lanta hokham webiingi ka ana ngi phana sheaki rongkiq.”

²³ Krai mren, longsha kilü ka linto. Raüta Jerusalem chela hokhamwe, Hebron chela hokhamwe, Jarmuth chela hokhamwe, Lakhish chela hokhamwe, kiimaq Eglon chela hokhamwe kra longsha mong wa tiidongto.

²⁴ Raüta Joshua phana shea wanto. Kiijiishe Joshua raq asengi Israilnok sreabi thun ka wiita adam na tiithungto. Raüta asengi phong wa siihiipbi apaiq rai

kaidamti thun kra waräuta, hokhamwetiim dangkong na ji maq ni ronglaq nguta aming kuqto. Krai mren tsangshiq raq ji maq nito.

²⁵Kiijiishe Joshua raq asengi siihiipbi ma akha nguto, “Namshiq ka akhiisiimin naqhai rongkiq. Ningkun tiijom maimak. Ningkun shoqwiishoq ronglaq. Kiimaq srea nola jaronglaq. Jamkhano ngukla, TATIWE raq, namshiq jaqtibi thun ka wiita akhiisii mikhat kuq.”

²⁶Raütiishe, Joshua raq hokhambi thun ka tsatbaiqto. Raüta amaa ka raji na tiisaüli pechong na tiishak paq baiqto.

²⁷Raüta raji rashe nyap niishe, Joshua raq aming kuqto. Raüta tsangshiq maa ka pechong wa tiisat diito. Raüta kongkhuji na, tsangshiq tiipaü chang longsha kriijaq tiido baiqkito. Raüta longkaü ajong jong maq longsha kilü kiijaq phong baiqto. Kra longkaü phong ka ümchaü min sishatli.

Joshua Raq Amoraiqnok Hiqthun Jiiwanto

²⁸Kra ranaiq niisiili, Joshua raq Makkeda chela ka longto. Raüta jiito. Kiimaq tsang hokhamwe ka lapto. Apaiq raq chelati thumthum tiimiqchup jiiptaiqto. Maiq ka ashi min atra tiichong mak jiiptaiqto. Apaiq raq Jeriko hokhamwe jamkho tsatbaiqtaq, kiikhiisii hali Makkeda hokhamwe kiimin tsatbaiqto.

²⁹Arlot jai, Joshua nai asengi phenlabi ka Makkeda maq, Libna chela niishe wawanto. Raüta khatto.

³⁰TATIWE raq Israilnok ma ara tiikhatto raüta tangto. Tsang hokhamwe kiimin lapto. Tsangshiq raq maiq ka weshi min tiichong mak tiimiqchup jiiptaiqto. Tsangshiq raq Jeriko hokhamwe jamkho tsatbaiqtaq, kiikhiisii hali Libna hokham kiimin tsatbaiqto.

³¹Arjai maq, Joshua nai aphenlabi ka Libna maq Lakhish chela niishe wawanto. Raüta trotam maq kom raüta khatto.

³²TATIWE raq Israilnok ma ranaiq nai riikhat jai niishe, Lakhish chela ka tiitang kuqto. Tsangshiq raq Libna chelati tiimiqchup thumthum jiiptaiqtaq kiikhiisii hali, Lakhish chelati kiimin maiq ashi min tiichong mak thumthum jiiptaiqto.

³³Gejar chela hokhamwe Horam Lakhish chelati khrumkai kito. Shatmaq Joshua raq apaiq kiimin tangto kiimaq asengi thun ka weshi min atra tiichong mak maq, tiimiqchup jiiptaiqto.

³⁴Kra jai miishe, Joshua nai asengi sreabi ka Lakhish maq Eglon chela niishe wawanto. Raüta tsangshiq raq chela ka trotam maq komto. Raüta khatto.

³⁵Tsangshiq raq chela ka kra ranaiq niili khat baiqto. Raüta jiito. Raüta Lakhish chelati jiiptaiqtaq, kiikha hali, maiq ashi min tiichong mak, tiimiqchup jiiptaiqto.

³⁶Arjai miishe, Joshua nai asengi sreabi Eglon maq ku akin wang wa Hebron chela khat wa she wawanto. Raüta chela ka khatto.

³⁷Raüta chela ka jiito. Tsangshiq raq hokhamwe ka tsatto, kiimaq chela wa maiqse angu ka tiimiqchup tsatbaiqto. Kiimaq kra chela maq ajeje na siti chela thun kriimin wiita khatto. Raüta maiqse angu ka tiimiqchup jiiipbaiqto. Joshua raq Hebron chela kiimin Eglon chela kiikhiisii, tiimiqchup jiiipbaiqto. Maiq ka weshi min atra tiichong mak jiiipbaiqto.

³⁸Kra lot jai she, Joshua nai asengi sreabi ka jai nü na jang raüta, Debir chela kriishe khatto.

³⁹Apaiq raq kra chela ka khat raüta, chela hokhamwe kiimaq Debir chela tho na siti chela thun kiimin khat raüta jiito. Tsangshiq raq maiqse angu ka tiimiqchup jiiipbaiqto. Joshua raq Debir chela hokhamwe ka Hebron hokhamwe nai Libna hokhamwe jamkho tsatbaiqtaq kiikhiisii tsatbaiqto.

⁴⁰Joshua raq kra mung ka kunkun khat raüta jiiwanto. Apaiq raq kin na siti thun hokhambi kra, shedong nü wang wa kinjam na siti thun kra, kiimaq shenyap nü wang wa, kinjiji na siti thun kra, kiimaq shemai nü wang wa, hiqshin wang na siti thun kra, thumthum khat raüta jiito. Apaiq raq jumin atra tiichong mak; maiqse angu wiita tiimiqchup jiiipbaiqto. Arka Israilnok TATI Shiikeawe raq aming akuq kra phan phan kloto.

⁴¹Joshua raq munglap rekhat wantaq kriika, Kanan mung shemai nü na, Kadesh Barnea wang binjü maq tiichap wan raüta, Khamjongkii wang binjü tho na saüli, raüta Goshen wang kriimin lomwantlii maq, shekhu nü binjü wa Gibeon chela na saüli khat raüta jiiwanto.

⁴²Joshua raq arthun hokhambi ka klang maq lakshi wa niili khat raüta tangto, raüta tsangshiq chela thun nai tsang mung thun ka jiiwanto. Jamkhano ngukla TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq tsangshiq miitu re ka khat kuqto.

⁴³Arjai maq, Joshua nai asengi Israilnok ka Gilgal piitiip niishe jang wanto.

Joshua 11

Joshua Raq Jabin Nai Akongtitiim Khat Raüta Tangto

¹Riita Israilnok raq maiqmung thun khat raüta tang wanto nguta tsütsa ka Hajor chela hokhamwe Jabin raq taito. Raüta apaiq raq tsütsa ka, Madon chela Hokhamwe Jobab ma, kiimaq Shimron chela hokhamwe, kiimaq Achshaph chela hokhamwe,

²kiimaq hiqkhu nü mung pum na siti hokhambi ma, Gelili Thamchum maq hiqmai nü wang Jordan rai tan binjü na siti ma, kinji wang binjü na siti ma, kiimaq khamjongkii wang binjü na Dor chela tho na siti ma tsütsa ka tiichong kito.

³Kiimaq apaiq raq tsütsa ka Jordan raikii siimhapri wang binjü na siti Kanannok ma, kiimaq Amoraqnok ma, Hitaiqnok ma, Perijaiqnok ma, kiimaq kin binjü wang na siti Jebusaiqnok ma, kiimaq Harmon Pumji wang binjü wa Mijpa tan na siti Hiwaiqnok miimin tsütsa ka tiichonghoto.

⁴Krai mren, tsangshiq ka tsangshiq phenlabi shea raüta wato. Tsangshiqnok phenlabi ka khamjong chumkii na kumtsai riiphong tlaq ikha awea lot chang riimak. Kriithaq niimin tsangshiq jaq niika kumrang kong nai kumrang leng pahea asi.

⁵Arthun hokhambi ka adam na pong raüta, tsangshiq phenlabi ka shea raüta wato. Raüta Israilnok khat ma Meron Jürai tan na piitiip teito.

⁶TATIWE raq Joshua ma nguto, “Ümniika tsangshiq ma naqhaikiq. Anap ranaiq atincho na, ngi raq tsangshiq ka Israilnok miitu wiita ajiipbaiq wishe mirha. Ümniiraq tsangshiq kumrang kong hok ka tiikü sebaiq laq. Kiimaq tsangshiq kumrang leng thun ka wa maq chaqbaiq laq.”

⁷Krai mren, Joshua nai asengi tlotli raq tsangshiq ka tiihanghiiq miili Merom Jüserai tan kiiwa khatto.

⁸TATIWE raq Israilnok ma rekhat ka tiitangkuqto. Israilnok raq tsangshiq khatto, raüta tsangshiq ka jowan raüta shekhu nü wang na Misrephoth Main chela nai Sidon chela na saüli khat wanto. Kiimaq shedong nü wang na, Mijpa tan binjü na saüli jowan raüta khatto. Israilnok raq re ka weshi min atra tiichong mak khatto.

⁹TATIWE raq Joshua ma aming kuqtaq, kra phanphan, Joshua riimin tsangshiq ka khatto: Apaiq raq tsangshiq kumrang kong hok ka wiita tiikü sebaiqto, kiimaq tsangshiq kumrang leng thun ka wa maq chaqbaiqto.

¹⁰Raütiishe Joshua ka jai na jangto. Raüta Hajor chela ka khatto. Raüta hokhamwe ka tsatbaiqto. (Kiitinchoji Hajor hokhamwe ka kra tro wa mung thun sitlaq kra thaq na ajong pinthum riito.)

¹¹Israilnok raq kiiwa maiqse angu ka thumthum tiimiqchup, weshi min atra tiichong mak jiiipbaiqto. Raüta chela ka wa maq chaqbaiqto.

¹²TATIWE jaqshise Mosheq raq aming kuq thütaq kra phanphan, Joshua raq ara chela thun ka khat raüta jiiwanto. Kiimaq kiiwa hokhambi nai tsang sengi ka tiimiqchup jiiipbaiqto.

¹³Kiitiina, Israilnok riika hiqlamsetim na atei chela thun ka chaqbaiq mak dea riito. Shatmaq Hajor chela kli Joshua raq wa maq chaqbaiqto.

¹⁴Israilnok raq arthun chela khattoq kiiwa araa ariq phan hupsam thun nai nyamse thun ka, tsangshiq miitu lamho raüta thühoto. Shatmaq tsangshiq raq maiqse ngusaq kla weshi min atra tiichong mak, tiimiqchup jiiipbaiqto.

¹⁵TATIWE raq ajaqshi se Mosheq ma aming thun ka kuqthüto; Mosheq raq kriithun ka Joshua ma kuqto; krai mren Joshua raq aming thun ka lang wanto. TATIWE raq Mosheq ma aming ümchuwa kuqtaq kra, Joshua raq kunkun klo wanto.

Joshua Raq Mung Alap Wan Hiqrai

¹⁶Joshua raq mung ka khat raüta kunli jiiwanto. Kriika arthun ara riito: Ku akin mung kra, kiimaq kinji wang thun kra, shekhu nü wang nai shemai nü wang thun ka romshaq na, Goshen wan binjü lotli, kiimaq kriimaq shemai nü mung thun kra, kiimaq Jordan rai tan thun kra.

¹⁷⁻¹⁸Kra hiqrai thun ka Halak Pum maq riita, shemai nü mung na Edom mung hiqrai tho na saüli riito; kiimaq riita shekhu nü mung na, Baalgad chela na saüli riito. Kiimaq riita Harmon Pum maq shemai nü na Lebanon tan na saüli riito. Joshua ka armung thun hokhambi rai rawii luhea riikhatto. Shatmaq apaiq raq tsangshiq tarü tangto, raüta mung thun ka jiito. Kiimaq tsangshiq ka thumthum jiiqbaiqto.

¹⁹Israilnok rai wehea riija wanti ka Gibeon chelati lamlamli. Kra chela na sitinok ka Hiwaiqnok. Kriiwa chan tlaq chela ahinti thun ka Israilnok raq khat raüta siisaq jiiwanto.

²⁰TATIWE raq kra mungti thun ka chongthum tiijabaiq miitu, tsangshiq tsantsii ka longkaü ikha tiitsin baiqto. Kriikha maq, tsangshiq ka Israilnok rai riikhat wanto. Kiimaq Israilnok raq tsangshiq ka tiihang mak maq, tiimiqchup jiiqbaiqto. Arka TATIWE raq Mosheq ma aming kuq thütaq kra phanphan kloto.

²¹Kra akhing na, Joshua ka kiraüta, maiq akhum jonghea hea phan Anakimnok, ku akin wang binjü na-- Hebron chela, Debir chela, Anab chela, kiimaq Juda mung nai Israil mung na ku akin wang binjü na shongtinok thun kra Joshua raq tsangshiq ka tiimiqchup jiiqbaiqto. Kiimaq tsangshiq chela thun kiimin botkhulai rai shotlii shiithen baiqto.

²²Israil mung na Anakimnok phan ka ashi ra min atra tiichong mak, thumthum jiiqbaiqto. Shatmaq, Gaja chela wa, Gath chela wa, kiimaq Ashdod chela wiita, tsatlap mak dea, abung atsapseli tiichong kito.

²³TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan, Joshua raq mung ka kunli jiiwan raüta lapto. Raüta Joshua raq Israilnok ma tsangshiq tachong hiqshong miitu kuqto. Raüta maiqphan aweatek ma, maiqmii riirii hiqshong tiikho chumkuq raüta phea kuqto. Kiimaq, Israilnok ka mungtsing mungngang miishe shongnga wanto.

Joshua 12

Mosheq Raq Khat Raüta Tangtaq Hokhambi Mang

¹Israilnok raq Jordan rai maq shedong nü wang binjü ka khat raüta tangto. Raüta hiq ka ajii wankun she riito. Kriika Jordan rai tan maq sheqkhu nü na Aron Tan na saüli riito. Kiimaq sheqkhu nü mung na Harmon Pum na saüli riito. Tsangshiq raq hokham wenai khat raüta tangto.

²Weshi mang ka Sihon. Apaiq ka Amoraiqnok phan. Apaiq ka Heshbon chela rümtiwe riito. Apaiq mungtan ka Gilead wang wa thiqko hamto: Arka Aroar (Arnon rai tan wang kii na saüli) kiimaq riita, kra tan mong ba na chela kiina saüli, raüta Ammon mung hiq rai na Jabok Rai kiina saüli riito.

³Kiimaq riita, Jordan rai tan wa Gelili Thamchum maq phaho raüta, shemai nü na Beth Jeshimoth hiq (Amaa Khamjong Chum maq shemai nü) na saüli riito. Kiimaq riita, Pisga Pumji na saüli riito.

⁴Kiimaq tsangshiq raq Bashan wang Hokhamwe Og kiimin khat raüta tangto. Apaiq ka Rephaim phan wa atiisup hokhamwe she riito. Apaiq ka Ashtaroth chela nai Edrel chela rümtiwe riito.

⁵Apaiq mungtan ka Harmon Pum maq riita Saleka binjü kiimaq riita, Bashan wang wiita hamli raüta, Geshur wang binjü kiimaq Maka wang binjü maq riita, Gilead wang binjü wa khoko tiikholiq raüta, Heshbon chela Hokhamwe Sihon hiq rai kiina saüli riito.

⁶Ara hokham wenai arka Mosheq wokhong maq Israilnok raq khat raüta tangto. TATIWE jaqshise Mosheq raq Reuben phan nai Gad phan, kiimaq Manase phan wa khoko ma, tsangshiq rii she nguta hiq ka chumkuqto.

Joshua Raq Khat Raüta Tangtaq Hokhambi Mang

⁷Joshua nai Israilnok raq, Jordan rai maq shenyap mung na siti hokhambi thun ka thumthum khat raüta tangto. Kriika Lebanon tan wa Baalgad hiq ma phaho raüta, shemai nü mung na, Edom mung tho wa Halak Pum kiina saüli riito. Joshua raq armung thun hiq arka, Israilnok maiqphan sitlaq kiima, maiqmiimii rii hiqshong tachong hupsam miitu chumkuqto.

⁸Kra chumkuqtaq hiq trai ka arthun ara hamto. Ku akin binjü wang kra, shenyap mung nü wa pumjiji wang kra, Jordan rai tan kra, kiimaq Jordan rai tan pumjiji binjü wang thun kra, Jordan rai maq shedong nü kin jamjam binjü wang thun kra, kiimaq shemai nü mung wa, shinriiqriiq wang binjü thun kra riito. Armung thun arka man na, Hitaiqnok, Amoraiqnok, Kanannok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok shongchang riito.

⁹Israilnok raq chela thun khat raüta tangtaq ka arthun riito: Jeriko, Ai (Arka Bethel chela tho na),

¹⁰Jerusalem, Hebron,

¹¹Jarmuth, Lakhish,

- ¹²Eglon, Gejar,
¹³Debir, Gadar,
¹⁴Horma, Arad,
¹⁵Libna, Adullam,
¹⁶Makkeda, Bethel,
¹⁷Tappua, Hephah,
¹⁸Aphek, Lasharon,
¹⁹Madon, Hajor,
²⁰Shimron Meron, Akhshaph,
²¹Taanakh, Megiddo,
²²Kedesh, Jokneam (Karmel wang na).
²³Dor, (Mediterenian Jüjong kii na), Goim (Gelili wang na).
²⁴Kiimaq Tirja, tlotli hokham roqtsam ri weshi riito.

Joshua 13

Mung Alap Wan Chang Asishaq Dea

- ¹Joshua ka ümchaü tikiishe. TATIWE raq apaiq ma nguto, “Ümniika ümchaü tikiihea she. Shatmaq mung alap chang ka ümchaü min taqtaq asi shaqli:
²Philistain mung thun tlotli kiimaq Geshur mung ka,
³kiimaq riita shemai nü na Awim wang kra. (Ejip mung hiq rai na Shihor jürai maq pha räuta, shekhu nü wang na Ekron chela na saüli ka Kanannok hiq nguta ngutlo; Philistainnok hokhambi ka, Gaja, Ashdod, Ashkelon, Gath, kiimaq Ekron chela thun na sitlo.)
⁴Kiimaq, Kanannok mung tlotli thun ka, kiimaq Meera wang kra, (arka Sidon wokhong na siti), kiimaq riita, Amoraqnok hiq rai na Aphek chela na saüli;
⁵kiimaq riita, Gebalnok hiq wang kra; kiimaq riita, shedong nü mung wa, Lebanon mung tlotli wa, Harmon Pum wang wa Baalgad chela kra hamli maq riita, Hamath Pumchit na saüli.
⁶Arthun arka Sidonnok mung kunli, ku akin wang maq phaho räuta, Lebanon Pum Thun kra, kiimaq riita Misrephoth Maim chela na saüli. Ngi raq armung thun wa maiq ka Israilnok raq jamkho khat wan räuta hiq ka jiiwan tlaq, kra phan phan wiita mijobaiqha. Ümniiraq armung thun ka, ngi raq ümniima aming kuq kang kra phan phan, chum läuta pheake wan ratlo.

⁷Arningkhan, ümchaü min, armung thun arka, Israilnok maiqphan phan tiikaü kiimaq Manase phan wa khoko sitlaq kriima, tsangshiq ma tachong hiqshong miitu chumkuq laq.”

Jordan Rai Maq Shedong Mung Hiq Chumkuqto

⁸TATIWE jaqshise Mosheq raq, Reuben, Gad, kiimaq Manase phan wa khokoti miika, tsangshiq rii tachong hiqshong Jordan Rai maq shedong nü mung kiiwa, kongkhuji miiphü achumke wishe riito.

⁹Tsangshiq rii hiqrai ka Arnon jiiwii tan na atei Aroar chela na saüli riito. (Arka Arnon Tan kii na riito) kiimaq riita kra tan mong na chela kiijaq saüli riito. Raüta kin thaq na hiqthungtan thun kra Medeba chela maq riita Dibon chela na saüli riito.

¹⁰Kiimaq riita Ammon mung hiqrai na saüli; kiimaq riita Amoraq hokhamwe Sihon, Heshbon chela pengtiwe wokhong wa chela thun ümchuwa sitlaq kra wiita hamli.

¹¹Kra thun ka Gilead wang binjü kra, Geshur wang binjü kra, kiimaq Maka wang binjü kra, kiimaq Harmon Pumji wang binjü thun tlotli, kiimaq Bashan wang binjü tlotli, raüta Saleka wang binjü na saüli.

¹²Kriithun mong niika, Rephaim phan wa atiithum hokhamwe, Ashtaroth chela nai Edrel chela langti Og hokhamwe raq langtaq mung thun kra wiita hamli riito. Tsangshiq ka Mosheq raq khat raüta tangto. Raüta jobaiqto.

¹³Shatmaq tiina, Israilnok raq Geshur wangti nai Maka wangti ka jobaiq lot mak dea riito. Tsangshiq ka ümchaü min Israil mung niili sitlo.

¹⁴Mosheq raq Lewi phan ma tsangshiq rii tachong hiqshong ka chumkuq mak dea. Jamkhano ngukla, TATIWE raq Mosheq ma tsangshiq riika, tsangshiq rii tachong hupsam ka, Israilnok raq Israilnok TATI Shiikeawe ma honglu kuqtlag kiiwa pheake raa nguta aming kuqto.

Reuben Phan Rii Achumkuq Hiqshong

¹⁵Mosheq raq kra wang kiiwa panshi ka Reuben phan wa maiqta thun ma tsangshiq rii tachong hiqshong miitu chumkuqto.

¹⁶Tsangshiqnok hiqrai ka Aroar chela na saüli (Arnon tan kii na saüli) kiimaq kra tan mong jam na chela sitlaq kriimin tlom wan damtlii raüta, Medeba chela tro na pum thung tan binjü kra hamli na chumkuqto.

¹⁷Kriika Heshbon chela kiimaq pumthungtan wa chela thun kra wiita hamli na pheakuqto. Kra chela thun ka arthun ara: Dibon, Bamoth Baal, Beth Balmeon,

¹⁸Jahaj, Kedemoth, Mephath,

¹⁹Kiriathaim, Sibma, kiimaq kra tan wa kin kha na sitlaq Jerethshahar chela kra,

²⁰Bethpeor chela, kiimaq Pisga Pumjiji binjü thun kra, kiimaq Beth Jeshimoth chela thun kra riito.

²¹Arka pumthung tan na chela thun ümchuwa sitlaq kra wiita hamli riito. Kiimaq Ammoraiqnok hokhamwe Sihon raq Heshbon chela maq mung langtaq thun kra wiita hamli riito. Mosheq raq apaiq ka khat raüta tangto kiimaq Midian wang wa arthun chela rümti hokhambi armin khat raüta tangto: Ewi, Repiitiip, Jur, Hur, kiimaq Reba chela thun kra riito. Arthun hokhambi tlotli raq mung ka Sihon Hokhamwe wokhong na siisaq pengto.

²²Riita Israilnok raq tsatbaiqtaq phong niika Beor se, jaqliiti shammiwe Balaam kiimin tsatto.

²³Reuben phan ma achumkuq shenyap mung nü wa hiqrai ka Jordan rai maq raito. Ara chela thun nai hiqshong thun arka Reuben phan ma tachong hiqshong achumkuq riito.

Gad Phan Ma Achumkuq Hiqshong

²⁴Mosheq raq kra mung wa panshi ka Gad phan weraü maiqta thun mimin, tsangshiq rii tachong hiqshong chumkuqto,

²⁵Tsangshiqnok hiq rai mong niika, Jajar chela kiimaq Gilead wang wa tlotli chela thun kra, kiimaq Ammon mung wa Aroar chela na saüli riito; Aroar chela ka Rabba chela ma maq shedong nü na riito.

²⁶Tsangshiqnok hiq ka Heshbon chela maq riita Ramath Mijpe chela na saüli, kiimaq riita Betonim chela saüli, kiimaq riita Mahanaim chela na saüli, kiimaq riita Lodebar binjü hiq rai na saüli riito.

²⁷Kiimaq riitaq, Jordan Rai Tan thung binjü wiika Beth Haram, Bethnimra, Sakko, kiimaq Japhon chela thun kra hamli riito. Kiimaq Heshbon chela Hokhamwe Sihon mungtan wa abung hiq tiichongtaq thun ka wiita riito. Tsangshiqnok hiq rai shedong mung nü wiika, Jordan rai khü phan wawan raüta hiqkhu nü miika Gelili Thamchum na saüli riito.

²⁸Gad phan weraü maiqta thun ma tachong hiqshong achumkuq hiq ka arthun ara riito.

Shedong Mung Na Siti Manase Phan Ma Achumkuq Hiqshong

²⁹Mosheq raq kra mung kiiwa Manase phan nokkho ma tsangshiq rii tachong hiqshong chumkuqto.

³⁰Tsangshiqnok hiqrai ka Mahanaim chela na saüli riito. Raüta Bashan wang tlotli, Bashan hokhamwe Og mungtan kra tlotli ham wan raüta, Bashan wang wa Jair wokhong na siti maiq hiqshong roqtrok kra wiita lomto.

³¹Kiimaq Gilead wang wa khoko kra tiiham wanto, kiimaq Bashan wang wa Og hokhamwe nyungchong chela wiinai Ashtaroth chela nai Edrei chela kriimin lomtlia riito. Arthun chela arka Manase se Machir saüse phan ma chumkuqto.

³²Ara Kanan mung wa Jeriko maq shedong nü wang nai Jordan rai tan arka, Mosheq raq apaiq ka Mob mung tan na sichoji na achumkuqthü riito.

³³Shatmaq Mosheq raq Lewi phan ma tsangshiq rii tachong hiqshong ka chumkuq mak dea. Jamkhano ngukla, apaiq raq tsangshiq ma, tsangshiq rii tachong hupsam ka Israilnok TATI Shiikeawe ma honglu kuqtaq kriiwa riisha räuta phaqsea chang nguta chongkuqto.

Joshua 14

Jordan Rai Maq Shenyap Nü Mung Hiq Chumkuqto

¹Riita, arjaq arka Kanan mung wa, Jordan rai maq shenyap nü mung ka Israilnok liipan na hiq ka jamkho chongkuqtaq kra chongtlo. Ramwe Eleajar, Nan se Joshua, kiimaq Israilnok phan wa kauwa weraü welabi raq mung hiq ka tsangshiq mungmaiqse liipan na riichumto.

²TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra mren, Jordan rai maq shenyap nü mung ka, maiqphan phan tiikaü ri phankho rii hiq ka, langlii räuta, lang raq thaütlaq kra phan chumkuqto.

³⁻⁴Mosheq raq Jordan rai maq shedong nü wang hiq ka maiqphan phan nai ri phankho rii kongkhuphii achumke wishe riito. (Joseph saüsephan ka maiqphan phannai ma tiikhoto: Manase nai Ephraim.) Shatmiitiina, Mosheq raq Lewi phan miika tsangshiq rii hiq chumkuq mak dea riito. Kra rii na tsangshiq miika asichang chela atro na nyamse kong tihaichang nyiimlung rü wak ram asisi chela thun kra pheakuqto.

⁵Israilnok raq Kanan mung hiq ka TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq, kra tiiphan phan riichumto.

Hebron Chela Ka Kelib Ma Kuqto

⁶Ranaiqshi Juda phan wa, maiq wiijamti ka Joshua phana wato. Kra phong wa weshi ka Kelib. Apaiq ka Jephunne se Kennijaiq ta wa. Kelib raq Joshua ma, “TATIWE raq apaiq jaqshise Mosheq ma Kadesh Barnea chela maq nanai miitu jamlai bom wa chongkuqtaq irka, ümniiraq asap haü.

⁷TATIWE jaqshise Mosheq raq Kadesh Barnea hiq maq ngi ma Kanan mung ka sisin wa tiiwataq akhing na irawii ka wiioqblai maiq riikang. Krai mren, ngi raq apaiq ma Kanan mungti ka jamkho chhiwa kang, kra tsütsa ka riikhaqli apaiq ma tiitai chongkuqho kang.

⁸Shatmaq, ngi rai wadamti siwebi ahinti raq nashiqnok ka atiihai khoti riito. Shatmaq ngi raq TATIWE I Shiikeawe aming ka tsapakpak langkang.

⁹Ngi raq riikhaqli jaqshamkuq kang krai mren, ngi raq iji maq ni wan kang mung kriiwa, isetiim nai ngi rii hiqshong michumkuq kang nguta Mosheq raq ngi ma kiqukham kuqto.

¹⁰Shatmaq, liilaq! TATIWE raq Mosheq ma kra bom chongkuqtaq kriimaq, ümchaü ka rawiirroqblai ri wiibiingi she lea wanto. TATIWE raq Mosheq ma kra bom chongkuqtaq akhing na, Israilnok ka kumtsaiphii mung na mang laü wan riito. Riita ija, TATIWE raq ngi ma kiqu khamkuqtaq krai mren, ümchaü niitaq ngi ka khu asang maq rümtlo. Liimaüta! Ngi ka ümchaü irawii roqtiichat ri wiibiingi she.

¹¹Kiimaq ngi ka ümchaü min kuilajongli sitiikang. Mosheq raq ngi ka Kanan mung hiq sisin wa tiiwataq akhing na jamkho kuila jong riikang, ümchaü min kra taqtaqli sitiikang. Ngi ka ümchaü min rekhat kai amai sreajong sitiikang. Kiimaq alaiq athaiq jaqsham miitu khekham sitiikang.

¹²Riita, ümchaü min, ikongtitiim nai ngi raq kra tsütsa chongkuqho kai akhing na, TATIWE raq ngi ma mikuqha nguta kiqukham kuqtaq, krai mren, ara ku akin binjü thun arka ngi rii chumkuq laq. Kiitiikaq naishiq raq ümniima kra binjü na sitinok ka Anakim phan, jonghea luhea phan sitlo nguta chonghokai ihata. Kiimaq tsangshiqnok sichang chela thun ka, ajong min jong hea, trotam maq long maq aruk nguta chonghokai ihata. Li jiiimin, TATIWE ka ngi rai asi miraq. TATIWE raq ngi ma jamkho kiqukham khuqtaq kra phanphan, ngi raq tsangshiq ka khat lata, chela thun ka mijii wanha,” nguta Kelib raq Joshua ma chongto.

¹³Krai mren, Joshua riimin, Jephunne se Kelib ma achu shiiman kuqto. Raüta apaiq rii tachong hiqshong Hebron chela kra chumkuqto.

¹⁴Riita, Hebron chela ka ümchaü niitaq saüli, Jephunne se, Kenijaiq ta Kelib saü asetiim riidea siqtlo. Jamkhano ngukla, apaiq raq TATIWE Israilnok Shiikeawe aming ka tsapkapkap maq lang wanto.

¹⁵Kriima kongkhu niika, Hebron chela ka Arba chela ngutlo. (Arba ka Anakim phan wa, tarü thaq na nolajong pinthum riito.) Riita ümchaü kra mung ka mungtsing she sitlo.

Joshua 15

Juda Phan Ma Achumkuq Hiqrai

¹Lang raq thaütaq krai mren, Juda phan ma hiqrai ka arjaq chongtlaq arphan phan chumkuqto: Hiqrai ka shemai nü na Jin kumtsaiphii wang shemai tiisup pinthum Edom mung rai hiqrai kiina saüli riito.

²Ara shemai nü hiqtrai ka Amaa Jüjong Chum chummai nü wang binjü kiimaq rai wan raüta,

³Akrabbim Pumchit kriimaq shemai nü nai shenyap nü kiina rai wanto. Raüta Jin kumtsaiphii wang binjü kiina saüli raiwanto. Raüta Kadesh Barnea chela maq shemai nünü maq rai wan raüta, Hajron chela kra tiiham wan raüta, Addar chela kiina tiiham wanto. Raüta, Karka chela nünü kiina rai wanto.

⁴Raüta Ajmon chela kra tiiham wanto. Raüta Ejip mung hiq rai na jüraise ashi kitlaq kra raikhü phanphan raiwan raüta, shenyap mung nü na Mediterenian Khamjong kii kiina saüli hiq rai ka tiisup wanto. Arka Juda phan rii achumkuq shemai nü mung wa hiqtra.

⁵Shedong mung nü wa hiqrai ka Amaa Khamjong Chum kii kra phanphan rai wan raüta, shekhu nü niika, Amaa Khamjong Chumkhupo na Jordan rai dongkai chang ba kiina saüli riito. Shekhu nü mung hiqtra ka kriiba maq shekhu nü nü na wawantlo.

⁶Raüta, Beth Hogla kiina saüli maq riita, kinla wawan tlaq kra phanphan, Jordan rai wii tan kra kinla kiimaq khare na wawanto. Raütiishe Bohan Longkaü kiiniishe rai wanto. (Bohan ka Reuben se mang.)

⁷Kiimiishe ka Chamchao Hiqwii ba kiimaq rai wan raüta, Debir hiq kiiniishe rai wanto. Kriiba miishe hali ka shekhu nünü tiithi kiina rai wan raüta Gilgal hiq na raiwanto. Kriimaq Adummin kinchit ka shemai nünü jüwii tan na liithü tlo. Kriimiishe ka Enshemesh jüraisetiim nünü kiiniishe rai wanto. Raüta tleaphok Enrogel hiq kiiniishe raiwanto.

⁸Kiimahali Hinnom Hiqwii kra phanphan lamthaq nünü kiina wawan raüta, Jebusaiqnok chela Jerusalem kriimaq shemai nü siim lamhong jam kriimaq rai wanto. Kriimaq hali Hinnom Hiqwii küla kongse wawan tlaq kra dü wan raüta Hinnom Hiqwii küla kriimaq konünü siim kiiniishe blak wan raüta, Rephaim Hiqwii maq shekhu nü kiiniishe rai wanto.

⁹Kra küla lam khupong kra miishe hiqrai ka Nephtoa khamraisetiim binjü kiiniishe rai wanto. Raüta Ephron Pum na atei wan chela thun kriiniishe rai wanto. Kriimahali she hiqrai ka Baala chela nünü niishe raihoto. (Kra chela ka ümchaü Kiriath Jearim ngutiishe ngutlo.)

¹⁰Kriiba miishe ka Baala chela ka shenyap nü siim maq komsaq rai wan raüta, ku akin mung Edom mung nünü kiiniishe rai wanto. Raüta Jearim Pum (riimakla Chesalon ngutlo) maq shekhu nü siim kiiniishe raiwanto. Raüta ahong nü nü na sat wan raüta, Beth Shemesh chela kiiniishe raiwanto. Kiimaq riita Timna chela kiiniishe jinwanto.

¹¹Kriimiishe hiqrai ka Ekron kin maq shekhu nünü kiiniishe rai wanto. Raüta Shikkeron chela nünü kiiniishe rai wanto. Raüta Baala Pum kra jin saq rai wanto. Raüta Jamnia chela kiiniishe rai wanto. Kriimaq rai wan raüta. Mediterenian Khamjong kii kiiniishe tiisup wanto.

¹²Riita ara Mediterenian Khamjong kii lam phanphan she wawan tlaq arka shenyap mung nü hiqrai riito. Juda phan phan wa aweraü thu ka ara hiqrai mong binjü na sitlo.

Kelib Raq Hebron Nai Debir Chela Khat Raüta Jiiwanto

(Pho 1.11-15)

¹³TATIWE raq Joshua ma aming kuqtaq kra phanphan, Juda phan rii hiqshong achumkuq kiiwa, Jephunne se Kelib miimin hiq ka hongshi chumkuqto. Apaiq kiimin Juda phan wa. Apaiq rii hiqshong ka Hebron chela chumkuqto. Hebron chela ka man na Anak ma awe Arba hiqshong riito.

¹⁴Kelib raq Anak saüse phan Sheshai weraü, Ahiman weraü, kiimaq Talmai weraü thun ka Hebron chela kiiwa wiita jobaiqto.

¹⁵Kriimiishe apaiq raq Debir chela kriishe khatto. (Ara chela ka Kiriath Sephar ngutiimin ngutlo).

¹⁶Kiimaq Kelib raq nguto, “Jurwa Kiriath Sephar chela ka khat raüta jiiwan tlaq, kriiti ma i se Aksa kra mitiwaha.”

¹⁷Kra chela ka Kelib ma aphu anolam Kenaj se Othniel raq khat raüta jiiwanto. Krai mren, Kelib raq ase Aksa ka Othniel ma tiiwato.

¹⁸Achak lam ranaiq na, Othniel raq tsangnyung ma, awe jaq wa wak phu bashi jaüliina, nguta thaüto. Krai mren, apaiq ka kumtoq kaü raikhü wa satkito. Riikiita Kelib raq apaiq ma jamlai wa ratla nguta waito.

¹⁹Kiijiishe apaiq raq treto, “Iwe lei, ngi ma khamchum wiijam kuqlaq, ümniiraq ngi ma akuq haü hiqshong ka shinram shinriiq binjü ba kuqlaü.” Krai mren, Kelib riimin apaiq maq lamthaq nü wa khamchum kra nai lamkiq nü wa khamchum kra ase ma kuqto.

Juda Phan Ma Akuq Chela Thun

²⁰Juda phan rii tachong hiqshong achumkuq hiq ka arthun ara riito.

²¹Tsangshiqnok hiq shemai nü mung pinthum na, Edom mung rai trai binjü wa chela thun ka arthun ara riito: Kabjeel, Edar, Jagur,

²²Kina, Dimona, Adada,

²³Kedesh, Hajor, Ithnan,

²⁴Jiph, Telem, Bealoth,

²⁵Hajor Hadatta, Kerioth Jejron (riimakla, Hajor),

²⁶Amam, Shema, Molada,

²⁷Hajar Gadda, Heshmon, Bethpelet,

- ²⁸Hajar Shual, Beersheba, Bijoithia,
- ²⁹Baala, Iim, Ejem,
- ³⁰Eltolad, Chesil, Horma,
- ³¹Jiklak, Madmanna, Sansanna,
- ³²Lebaoth, Shilhim, Ain, kiimaq Rimmon: tlotli chela roqnai ri tiikaü, kiimaq kra thun tro na chela aran setiim thun kriimin romshaq riito.
- ³³Kinji wang na chela thun ka arthun ara riito: Eshtaol, Jora, Ashna,
- ³⁴Janoa, Engannim, Tappua, Enam,
- ³⁵Jarmuth, Adullam, Soko, Ajeka,
- ³⁶Shaaraim, Adithaim, Gadera, kiimaq Gaderothaim: tlotli chela roqshi ri blai kiimaq kra tro na chela aran setiim thun kiimin romshaq.
- ³⁷Kiimaq arthun chela armin riito: Jenan, Hadashah, Migdalgad,
- ³⁸Delean, Mijpa, Joktheel,
- ³⁹Lakhish, Bajkath, Eglon,
- ⁴⁰Kabbon, Lahmam, Chitlish,
- ⁴¹Gederoth, Bethdagon, Naama, kiimaq Makkeda riito: tlotli chela roqshi ri trok. Kiimaq arthun chela tro binjü wa chela aran setiim kriimin romshaq.
- ⁴²Kiimaq arthun chela armin riito: Libna, Ethar, Ashan,
- ⁴³Iphta, Ashna, Nejb,
- ⁴⁴Keila, Akhjib, kiimaq Maresha chela riito: tlotli chela tiikaü riito. Kiimaq arthun chela tro binjü wa chela aran setiim kriimin romshaq.
- ⁴⁵Kiimaq Ekron chela nai kra tro wa chela aransetiim nai hiqshong thun kriiri,
- ⁴⁶kiimaq Ashdod chela thotho binjü na chela thun nai hiqshong thun kiimin romshaq na, Ekron chela maq riita Mediterenian Khamjong kii na saüli.
- ⁴⁷Kiimahali Ashdod nai Gaja chela kriimin kra tro binjü wa chela aran setiim thun nai hiqshong thun kriimin nong romshaq raüta Ejip mung rai hiqtraï na jüraise kiina saüli kiimaq Mediterenian Khamjong kii na saüli riito.
- ⁴⁸Ku akin wang binjü na arthun chela ara riito: Shamir, Jattir, Soko,
- ⁴⁹Danna, Kiriath Sephar, (riimakla, Debir),
- ⁵⁰Anab, Eshtemoa, Anim,

- ⁵¹Goshen, Holon, kiimaq Gilo riito: chela roqshi ri ashi kiimaq kra tro binjü wa, chela aransetiim thun kiimin romshaq.
- ⁵²Kiimahali Arab, Duma, Eshan,
- ⁵³Janim, Beth Tappua, Apheka,
- ⁵⁴Hamtah, Hebron, kiimaq Jior chela thun ara riito: chela tiikaü riito. Kiimaq arthun tro binjü wa chela aransetiim thun kriimin romshaq.
- ⁵⁵Kiimahali, Maon, Karmel, Jiph, Jutta,
- ⁵⁶Jejreel, Jokdeam, Janoa,
- ⁵⁷Kain, Gibeä, kiimaq Timna thun riito: chela roqshi riito. Kiimaq kra thun tro binjü wa chela aran setiim thun kra romshaq.
- ⁵⁸Kiimahali, Halhul, Bethjur, Gedor,
- ⁵⁹Maarath, Bethanoth, kiimaq Eltekon chela thun riito: chela trok. Kiimaq kra thun tro binjü wa chela aransetiim romshaq riito.
- ⁶⁰Kiimahali, Kiriath Baal (riimakla Kiriath Jerim) kiimaq Rabba riito: chela ani. Kiimaq kra thun tro wa chela aransetiim kra romshaq.
- ⁶¹Kiimaq kumtsaiphii wang kiiniika, Beth Araba, Middin, Sekaka,
- ⁶²Nibshan, Shum chum chela, kiimaq Engedi chela thun riito: chela trok riito. Kiimaq kra thun tro wa chela aransetiim kra romshaq.
- ⁶³Shatmaq, Juda phan raq Jerusalem na siti Jebusaiqnok ka jobaiqlot mak dea riito. Kra ningkhan, Jebusaiqnok ka ümchaü niitaq Juda phan rai kiiijili sidamtlo.

Joshua 16

Ephraim Nai Shenyap Mungti Manase Phan Rii Hiqrai

- ¹Joseph saüsetiim phan rii achumkuq hiqtraï ka, hiqmai nü na Jordan rai maq pha wan räuta, Jeriko tho maq, jüräsetiim kriimaq phanshi shedong nünü tiithi maq rai wanto, räuta kumtsaiphii binjü kiina rai wanto. Kiimaq Jeriko maq riita ku akin wang kiina wawan räuta Bethel chela na rai wanto.
- ²Bethel maq rai wan räuta, Luj chela maq rai wanto. Räuta Ataroth Addar chela kiina rai wanto. Kriika Arkaiqnok sichang hiqshong riito.
- ³Kriimiishe shenyap nü wang kiina raiwan räuta, Japhletaiqnok shongchang binjü kiina rai wanto, räuta Beth Horon chela maq lamkiq nünü binjü kiiniimaq rai wanto. Kriimiishe Gejar chela kiina rai wanto. Räuta Mediterenian Khamjong kiinüniishe tiisupto.

⁴Joseph saüse Ephraim phan nai Shenyap mung na siti Manase phan rii hiqshong ka arwang ara chumkuqto.

Ephraim Phan Ma Achumkuq Hiqrai

⁵Ephraim phan ma achumkuq hiqrai ka akha riito: Tsangshiq hiqtrai ka Ataroth Addar chela kriimaq shedong nü na rai wanto. Raüta Beth Horon chela kriimaq lamthaq nünü tiithi maq rai wanto.

⁶Kiimaq kriimaq rai wan raüta Mediterenian Khamjongkii na saüli she rai wanto. Kriimiishe ka shekhu nünü hiqrai ka Mikhmethath chela maq rai wanto. Kriimiika shedong nü nü na rai wanto. Raüta Taana Shilo chela lam maq raiwan raüta, Janoa chela, shedong nü na rai wanto.

⁷Raüta Janoa chela maq ahong nü nü na raiho raüta Ataroth nai Naara chela kiimaq riita, Jeriko chela na raihoto. Kiimaq riita Jordan rai na tiisupto.

⁸Raüta hiqrai ka Tappua chela maq Kana raise kiina kiho raüta Mediterenian Khamjongkii na supto. Arka Ephraim phan weraü ta thun ma achumkuq hiqrai riito.

⁹Kriithun chela kra chela aransetiim wiijam kiimaq hiqshong thun Manase phan hiqtrai mong wiimin lomto. Shatmaq Ephraim phan ma chumkuqto.

¹⁰Shatmaq tsangshiq raq Gejar chela na siti Kanannok ka jobaiq lot mak dea riito. Kra ningkhan, Kanannok ka ümchaü niitaq saüli, Ephraim phan raili sidam tlo. Shatmaq tsangshiq ka di ma tiija raüta tiisitlo.

Joshua 17

Manase Phan Ma Achumkuq Shenyap Nü Hiqrai

¹Langraq thaütaq kra phanphan Joshua raq Manase phan ma Jordan rai maq shenyap nü wang binjü kriiwa hiq ka tarü thaq na ajong pinthum chumkuq wanto. Manase ka Joseph se chhikhuwe. Manase se chhikhuwe mang ka Machir. Machir se mang ka Gilead. Machir ka rekhat na nolajong pinthum riito. Joshua raq Machir rii tachong hupsam hiqshong ka kongkhuji miiphü Gilead wang nai Bashan wang binjü kra chumkuq wanto. Ara binjü arka Jordan rai maq shedong nü wang binjü.

²Riita ija, arjaq chongwan tlaq arai mren, Joshua raq Manase saüsetiim wiijamti rii tachong hupsam hiqshong ka Israilnok ahintitiim rai Jordan rai maq shenyap nü wang kiiwa chumkuq wanto. Manase saüsetiim phong wa maiqwe sere ka arthun ara riito: Abiejar, Helok, Ashriel, Shekhem, Hepar, kiimaq Shemida riito. Arthun arka Manase phan kiiwa kaüwa weraü mang ahata. Riita arjaq chong wantiikai, aweraütek miitu tachong hupsam hiqshong ka Jordan rai maq shenyap nü wang wa siisaq chumkuq wanto.

³Jelophehad ka Hepar se, Hepar ka Gilead se, Gilead ka Machir se, Machir ka Manase se; Jelophehad se ka maiqwe ahü. Jechaksetiim siisaqli. Kra jechaksetiim mang ka: Mahla, Nowaq, Hogla, Milka kiimaq Tirja.

⁴Kriikha na tsangshiq ka ramwe Eleajar nai Joshua phana kiimaq Israilnok welabi phana wato. Raüta, “TATIWE raq Mosheq ma, armung hiq wa, hiqshong ka naita naiwii maiqwere ma chumkuqtaq kiiwa, naishiq miimin chumke chang nguta aming kuqto.” Kiimaq TATIWE raq aming kuqtaq krai mren, tsangta tsangwii maiqwere sitlaq krai tsangshiq rii min hiqshong ka chumkuqto.

⁵Kra ningkhan tiina, Manase saüsetiim ma, Jordan rai maq shenyap nü wang binjü wa, Gilead wang nai Bashan wang tiitsuq ma, hiq ka manroqshi hali chumkuqto.

⁶Jamkhano ngukla tsangshiq ka maiqwesere rii min kiimaq jechaksere rii min hiq ka chumkuqto. Gilead wang ka Manase phan weräü ahinti thun ma chumkuqto.

⁷Manase phan rii hiqshong achumkuq hiqrai ka Ashar phan ma achumkuq hiqrai kra phanphan maq riita Mikhmethan chela kriimaq rai wan raüta, Shekhem chela maq shedong nü nü kiina rai wanto. Kriimiishe hali shemai nü na raiho raüta Entapuanok hiq kra binjü tiihamtlii rai wanto.

⁸Tappua chela tro na hiq ka Manase phan rii. Shatmaq hiqtraï na Tappua chela kriika Ephraim saüse phan hiqshong.

⁹Kriimaq hiq rai ka ahong nü na Kana rai nü niishe raihoto. Riita Kana rai maq shemai nünü binjü na chela thun sitlaq kriika Manase phan rii hiq rai mong na chato. Shatmaq kra chela thun ka Ephraim phan rii she riito. Riita Manase phan rii hiq arka Kana rai khü maq shekhu nü binjü wang kriimaq rai wan raüta, Mediterenian Jüjong kii kiiniishe rai wanto.

¹⁰Riita Ephraim phan rii hiq kriika shemai nünü wang na. Kiimaq Manase phan rii hiqshong ka shekhu nü nü kiina chato. Kiimaq Mediterenian Jüjong ka tsangshiq noknai ri ma shenyap nü wang traï riito. Kiimaq Ashar phan rii achumkuq hiqrai ka shekhu nü nai shenyap nü na chato. Kiimaq Isakar phan rii achumkuq hiq shong ka shekhu nü nai shedong nü na riito.

¹¹Isakar phan rii achumkuq hiqrai mong wa nai Ashar phan rii achumkuq hiqrai wang mong kiiwa, Manase phan raq lapwantaq chela thun mang ka arthun ara riito. Beth Shan chela, nai Ibleam chela kiimaq kra chela wiinai tro binjü na sitlaq chela thun kriimin tromsaq na tlom wanto. Kiimaq hali Dor chela (Khamjong chumkii niiti kiimin), Endor chela, Taana chela, Megiddo chela kiimaq kra chela thun tro binjü wa chela aransetiim thun kra tlom wanto.

¹²Shatmaq tiina, Manase phan raq kra chela thun na siti Kanannok ka jobaiq lot mak dea riito. Kriikha na Kanannok ka ümchaü niitaq kiijaq siruqli.

¹³Kra jaimaq Israilnok ka phung achang jonglu wantaq akhing niimin, tsangshiq raq Kanannok ka wiita tiisiirai jobaiq lot mak riito. Shatmaq tsangshiq raq Kanannok ka di miishe tiija raüta, tsangshiq jaq tiisham jamsha wanto.

Ephraim Nai Shenyap Wangti Manase Raq Hiq Abiri Jaüto

¹⁴Joseph saüse phan ka Joshua ma chongto, “Ümniiraq naishiq ma hiqshong ka bashili jam nguto chumkuq laü? Naishiq ka maiq pahea. Jamkhano ngukla TATIWE raq naishiq ka tere rü atang pahea tiipu kuq wanto.”

¹⁵Kiijiishe Joshua raq treto, “Riita namshiq ka maiq pahea jiika, ku akin binjü Ephraim phan ma achumkuq ka aranse siim man jiika, Perijaiqnok nai Rephaimnok hiqshong binjü kiina walanta, rum ka shiimsiq warong kiq.”

¹⁶Tsangshiq raq treto, “Ara ku akin binjü arka aranse. Naishiq ka siimmai. Shatmaq Kanannok hiq thung tan na siti jaq niika jin maq atiiq kumrang leng thun asi. Beth Shan chela, kiimaq kra tro binjü na chela aransetiim thun kiimaq Jejreel rai tan binjü na siti jaq niika asi chhaq siisaq.”

¹⁷Kiijiishe Joshua raq Ephraim phan ma nai Shenyap nü na siti Manase phan ma, akhiishe chongkuqto, “Tengto. Namshiqnok phannai ri ka maiq pahea dea sitlan. Kiimaq namshiq ka srea nolabi siisaq. Namshiq rii hiqshong ka manshili ka riimak, abi min milap han.

¹⁸Ku akin wang ka namshiq rii miraq. Kra wang ka bintang rum li jiimin, namshiq raq rum ka shiim lanta, siimko maq riita siimko na saüli tiisii shiim ronglaq. Kiimaq Kanannok sitlaq riive kla, tsangshiq jaq na jin maq atiiq kumrang leng asi li jiimin, kiimaq tsangshiq ka ahong alanok li jiimin, namshiq raq mijobaiq lot han.”

Joshua 18

Maiqphan Phan Miishi Rii Hiqshong Chumkuqto

¹Israilnok raq Kanan mung ka kunlishe khatto. Raüta hiqshong thun ka jiiwanto. Raüta tsangshiq ka wiimungtam kunli Shilo chela na thungto. Raüta TATIWE sichang tombutiip ka haito.

²Kra akhing na tsangshiq rii hiqshong mipheakuq shaqti Israilnok maiqphan ka phan miishi dea asi shaq riito.

³Kriikha na Joshua raq Israilnok mungmaiqse ma, “Riita namshiq riitiq, namti namwi TATI Shiikeawe raq namshiq ma akuq hiqshong rahai ka, ümtinchosheti wa mijii wan han? Jaram wa khesiq holan?”

⁴Namshiq maiqphan ümchuwa sitlan kiiwa, phantek wa maiq wetsam tsam chhaq tsea pha. Lata tsangshiq ka bin ajü thun kra hotwa mitiwa kang. Kra hotwa tlaq bin ajü thun ka tsangshiq maiqmiimii phan rii hiqshong miraq. Raüta tsangshiq ana ngi phana hali jangkai nong raa.

⁵Tsangshiq raq hotwa tlaq bin ajü thun kriika tsangshiq liipan na man miishi na chumke chang. Juda phan raq riwe kla shemai nü wang na misi. Kiimaq Joseph saüse phan ka shekhu nü wang na misi.

⁶Riita ara hiqtraï wang miishi na raitlan ka, lak na waiq lanta ngi phana lamho ronglaq. Kra riihan la ngi raq lang liilata namshiq miitu TATIWE nashiq Shiikeawe ma miwaikang.

⁷Kiitiina, Lewi phan riika, namshiq rai hiqshong ka lap mak miraq. Jamkhano ngukla tsangshiq rii tachong hiqshong ka, tsangshiq raq TATIWE ramwe jaq sham tlaq kriili she. Kiimahali Gad phan, Reuben phan, kiimaq shedong nü na siti Manase phan miitu hiqshong ka, Jordan rai maq shedong nü wang binjü wa achumke kun she. Tsangshiq ma TATIWE jaqshise Mosheq raq chumkuqto she.”

⁸Joshua raq tsangshiq ma bom ka akha chongke jai, kra maiqwetiim ka bin ajü hot wa she wawanto, “Namshiq ka warong laq. Lanta kra bin ajü thun ka samheawiq hotwa rongkiq. Lanta ana ngi phana jangki rongkiq. Kra riihanla, ngi raq Shilo maq langlii lata namshiq miitu, TATIWE ma miwaiha.”

⁹Krai mren, maiqwetiim ka binhot wa wanto. Raüta bin ajü thun ka konchi koncha shrira liiwato. Raüta tsangshiq raq hiq hot wataq thun kra, man miishi na chum raüta, hiq rai thun kra aheawiq maq lak na waiqhoto. Manshi rii wang mong na maihiq chela sitlaq thun kra samheawiq weaho raüta mangwa räüpot waiqhoto. Raüta tsangshiq ka Joshua phana Shilo piitiip na jangki nongto.

¹⁰Raüta Joshua raq, tsangshiq miitu langlii raüta TATIWE ma waito. Raüta Israilnok maiqphan abung tiichongtlaq kriiti ma, tsangshiq rii hiqshong thun ka chumkuqto.

Benjamin Phan Ma Achumkuq Hiqrai

¹¹Benjamin phan maiqta thun rii hiqshong ka apha shaq shaq chumkuqto. Tsangshiqnok phan rii hiqshong achumkuq kriika Juda phan rii hiqshong nai Joseph saüse phan rii hiqshong heaweana riito.

¹²Tsangshiqnok rii shekhu nünü trai Jordan rai khü maq rai pha wanto. Raüta Jeriko chela maq shekhu nünü kiina kinjam jam binjü kriimaq raiwanto. Raüta shenyap nünü wang kiiniishe ku akin hiq binjü wang binjü miishe raiwanto. Raüta, Bethawen chela tho na kumtsaiphii wang binjü kiiniishe rai wanto.

¹³Kiimiishe hiqrai ka Luj chela maq shemai nünü siim lamhong hong nü kiina raiwanto. Luj chela ka (Bethel chela ngutiimin ngutlo). Kriimaq lamhong nü na kiho ruq raüta, pum na Lamkiq nüti Beth Horon chela maq hiqmai nü na Ataroth Addar chela kiiniishe raihoto.

¹⁴Kriimiishe hiqrai ka shenyap nü pum siim armaq hiqmai nünü pum siim kinhong kiiniishe raihoto. Raüta Kiriath Baal chela (riimakla Kiriath Jearim)

kiiniishe raihoto. Kra chela ka Juda phan rii hiq rai mong niishe chatlo. Arka Benjaminnok hiqshong shenyap nü hiqrai.

¹⁵Kiimaq hiqmai nü wang hiqrai ka, Kiriath Jearim chela tho na kinlase kitlaq kriimaq raiho raüta, Nephtoa jurai setiim tsiimnyiim binjü maq raihoto.

¹⁶Kriimiishe hiqrai ka Pumji nünü kiiniishe sathoto. Raüta Rephaim rai wii mong na Hinnom hiqwii kra phaho chang ba kriijiishe tiisaü hoto. Kriimiishe hali ka Hinnom wii kra phanphan she shemai nünü kiina raiho raüta, Jebusaiqnok kinse maq hiqmai nü na kinlase kriijaq raihoto. Raüta kriimiika Enrogel khamrai se kiinii she raihoto.

¹⁷Kriimiishe hiqrai ka shekhu nünü na Enshemesh chela kiiniishe raiwanto. Raüta Geliloth chela nü kiiniishe raiwanto. Geliloth chela ka Addulam Kinchit maq khariire na. Kriimiishe hiqrai ka kra kinhong kra sat wan raüta Bohan Longkaü (Bohan ka Reuben se) ngutlaq kiiniishe rai wanto.

¹⁸Kiimiishe hiqrai ka kinse kriimaq shekhu nü niishe Jordan rai wii tan kra jaqtsi nünü bok na liithüthü raüta raiwanto. Raüta kiimiika tan thung kiiniishe raihoto.

¹⁹Raüta Beth Hogla chela kinse kriimaq shekhu nünü kiina raiwanto. Raüta Jordan rai supkai chang Amaa Khamjong Chum khupo shekhu nünü ba kriina tiisupto. Arka shemai nü binjü hiqrai.

²⁰Kiimahali shedong nü hiqrai kriika Jordan rai khü phanphan raito. Ahata Benjamin phan rii tachong hiqshong achumkuq hiqrai longshong.

²¹Benjamin phan rii tachong hiqshong achumkuq wang binjü na chela thun lomtlaq ka: Jeriko, Beth Hogla, Emek Kejj,

²²Beth Araba, Jemaraim, Bethel,

²³Awwim, Para, Ophra,

²⁴Chepharammoni, Ophni, kiimaq Geba chela riito: chela roqshiri anai kra tro binjü wa chela aransetiim romshaq.

²⁵Kiimahali arthaq chela armin riito: Gibeon, Rama, Beeroth,

²⁶Mijpa, Chephira, Moja,

²⁷Rekem, Irpeel, Tarala,

²⁸Jela, Haeleph, Jebus, (riimakla Jerusalem), Gibeon, kiimaq Kiriath Jearim chela thun riito: Chela roqshi ri blai kiimaq kra thun tro binjü na chela ransetiim thun romshaq. Benjamin phan weraü ma achumkuq tachong hiqshong ka rathun ara riito.

Joshua 19

Simeon Phan Rii Achumkuq Hiqrai

¹Pheanai ngoja hiqshong ka Simeon phan maiqweräü miishe chumkuqto. Tsangshiq phan rii hiqtraï ka Juda phan ma achumkuq hiqtraï mong kiina saüli riito.

²Tsangshiq hiqshong mong niika arthun chela ara tlom wandamto: Beersheba, Sheba, Molada,

³Hajar Shual, Bala, Ejem,

⁴Eltolad, Bethul, Horma,

⁵Jiklak, Beth Markaboth, Hajar Susa,

⁶Beth Lebaoth, kiimaq Sharuhen chela thun riito. Chela roqshi ri atsam, kiimaq kra tro binjü wa chela aransetiim thun kra romshaq.

⁷Kiimahali arhun chela armin riito: Ain, Rimmon, Esthar, kiimaq Ashan riito. Chela blai kiimaq kra tro wa chela aransetiim romshaq na chumto.

⁸Riita ara hiqtraï ka ara chela thun tro na maiqhiq chela aransetiim ümchuwa sitlaq kriimin romshaq na tiham wanto. Raüta wangmai nü pinthum tiisup na Baalath Beer (riimakla Rama) kiina saüli tiham wanto. Arka Simeon phan weräü rii achumkuq tachong hiqshong.

⁹Riita Juda phan ma achumkuq hiq ka achan ana pahea riito. Kriikha maq, chantlaq binjü kiiwa simeon phan miimin hali tiikho chumkuq nongto.

Jebulun Phan Rii Achumkuq Hiqrai

¹⁰Kiimaq mantsam ngoja ka, Jebulun phan weräü miishe chumkuqto. Tsangshiq rii hiqshong achumkuq ka hiqtraï ka Sarid chela kiina tiisaüli riito.

¹¹Kriimaq riita hiqrai ka Mareal chela kiiniishe raiwanto. Raüta Dabbesheth chela kiina raiwanto. Raüta Jokneam chela maq shedong nü na khamraise ashi kitlaq kiiniishe rai wanto.

¹²Kiimahali Sarid chela maq siimko nü miishe ka Chisloth Tabor chela maq shedong nünü binjü kriimiishe raiwanto. Raüta Daberath chela kiina raiwanto. Raüta Japhia chela kiina raiwanto.

¹³Kriimiishe ka shedong nünü maq wawan ruq raiwan raüta, Gath Hephah chela nai Ethkajin chela kiiniishe raiwanto. Raüta kiimiika Rimmon chela na walam na Nea chela kiiniishe raiwanto.

¹⁴Kiimaq shekhu nü hiqrai ka Hannathon chela kiiniishe rai wan raüta, Iphtahel jüwii kiiniishe tiisup wanto.

¹⁵Ara hiqrai mong na Katta, Nahalal, Shimron, Idala, kiimaq Bethlehem chela thun tlom wan damto: chela roqshiri anai kiimaq kra tro binjü wa chela aransetiim thun kiimin romshaq na raito.

¹⁶Riita ara chela thun nai kra tro binjü na chela aransetiim thun kra romshaq maq Jebulun phan rii tachong hiqshong kra kra chumkuqto.

Isakar Phan Rii Achumkuq Hiqrai

¹⁷Pheablai ngoja hiqshong rai kriika Isakar phan weraü miishe chumkuqto.

¹⁸Tsangshiq rii achumkuq hiqshong trai mong niika arthun chela ara lomto: Jeireel, Chesulloth, Shunem,

¹⁹Hapharaim, Shion, Anaharath,

²⁰Rabbith, Kishion, Ebej,

²¹Remeth, Engannim, Enhadda, kiimaq Bethpajjej riito,

²²Kra hiqtrai riika Tabor, Shahajuma, kiimaq Beth Shemesh chela thun min lomdamto. Raüta Jordan rai na supto. Kra hiqtrai mong niika chela roqshi ri trok kiimaq kriithun tro binjü wa chela aransetiim kra romshaq riito.

²³Arthun chela nai chela aransetiim thun ka Isakar phan weraü ma tachong hiqshong chumkuqtaq kra mong na lomto.

Ashar Phan Rii Achumkuq Hiqrai

²⁴Phea biingi ngoja hiqshong kriika Ashar phan weraü ma chumkuqto.

²⁵Tsangshiq rii achumkuq hiqrai mong niika ka arthun chela ara lomto: Helkath, Hali, Beten, Akhshaph,

²⁶Allam Melekh, Amad, kiimaq Mishal riito. Raüta shenyap nü wang hiqrai ka Karmel pum nai Shihor Libnath tiiham damto.

²⁷Kiimaq shedong wang nü hiqrai ka Bethdagon chela kiina saüli raiwanto. Raüta Jebulun phan rii achumkuq hiqtrai kriimaq raiwanto. Raüta Iphtahel jüwii kriimaq raiwan raüta Bethemek chela nai Neiel chela wiinai kriimaq shekhu nünü kiina raiwanto. Raüta Kabul chela maq shekhu nünü maq raiwanto.

²⁸Raüta Ebron, Rehob, Hammon, kiimaq Kana kriithun tiiham wan raüta, shekhu nü pinthum tiisup na Sidon chela kriijaq tiisupto.

²⁹Raüta hiqrai ka Rama chela kiina raiwanto. Kiimaq riita raiwan raüta kiitelong maq trotam na aruk Tajar chela kiiniishe tiisupto. Kriimiishe ka Hosa chela kiina raiwanto. Raüta Mediterenian Khamjong kii kiina tiisupto. Ara hiqrai mong niika, Mahalab chela, Akhjib chela,

³⁰kiimaq Ümma chela, Aphek chela, kiimaq Hehob chela kra tlom wandamto. Tlotli chela roqnai ri anai kiimaq kriithun tro binjü wa chela aransetiim thun kra romshaq tlom damto.

³¹Arthun chela nai kriithun tro binjü na chela aransetiim thun ka Ashar phan weraü rii tachong hiqshong chumkuqto.

Naphtali Phan Rii Achumkuq Hiqrai

³²Pheatrok ngoja kriika Naphtali phan weraü miishe chumkuqto.

³³Tsangshiq rii achumkuq hiqtrai ka Heleph chela maq riita Jaananim chela tho na Ok pero kiina raiwanto. Kiimaq raiwan raüta Adaminekeb chela kiina raiwanto. Raüta Jamnia chela kiiniishe raiwanto. Raüta Lakkum chela kiina raiwan raüta shedong nü nü na Jordan rai na tiisupto.

³⁴Kriimaq riita hiqrai ka Ajnoth chela kiina raiwanto. Ajnoth Tabor miishe raiwanto. Raüta hali shemai nü wang miika Jebulun phan rii hiqrai kriimaq raiwan raüta Hukkok chela kiiniishe rai wanto. Raüta kra shenyap nü wang hiqtrai ka Ashar phan rii hiqshong kiimaq shedong nünü wang na Jordan rai maq raito.

³⁵Tsangshiq rii achumkuq hiqrai mong na kiitelong maq trotam na aruk chela thun ka arthun ara riito: Jiddim, Jer, Hammath, Rakkath Chinnereth,

³⁶Adama, Rama, Hajor,

³⁷Kedesh, Edrei, Enhajor,

³⁸Jiron, Migdalel, Horem, Bethanath, kiimaq Beth Shemesh chela riito. Tlotli chela roqshi ri tiikaü riito. Kiimaq kriithun tro binjü wa chela aransetiim thun kra romshaq riito.

³⁹Arthun chela nai chela aransetiim thun ka Naphtali phan weraü rii tachong hiqshong chumkuqto.

Dan Phan Rii Achumkuq Hiqrai

⁴⁰Kiimaq phea miishi ngoja tachong hiqshong ka Dan phan weraü miishe chumkuqto.

⁴¹Tsangshiq rii achumkuq hiqrai mong niika arthun chela ara tlom damto: Jora, Eshtaol, Irshemesh,

⁴²Shaalbim, Aijalon, Ithla,

⁴³Elon, Timna, Ekron,

⁴⁴Elteke, Gibbethon, Baalath,

⁴⁵Jehud, Beneberak, Gathrimmon,

⁴⁶Mejarkon, kiimaq Rakkon chela, kiimaq arthaq niimin Joppa chela tro binjü wa hiq kra tiham raüta hiqrai ka chumkuqto.

⁴⁷Kra jaimaq Dan phan rii achumkuq hiqshong ka, re raq tsangshiq hiqshong kiiwa jiiwanto. Kra khana tsangshiq Laish chela ka khatto. Raüta kriiwa maiq ka wiita tsatbaiqto. Raüta Laish chela ka jiiwanto. Raüta tsangshiq she shong

wanto. Kiimaq Laish chela mang ka tsangshiq käuwati mang na Dan chela ngutiishe mangto.

⁴⁸Arthun chela nai kriithun tro binjü wa chela aransetiim thun ka romshaq Dan phan weraü rii tachong hiqshong chumkuqto.

Israilnok Raq Joshua Ma Achumkuq Hiqshong

⁴⁹Israilnok käuwa weraü wa welabi thun raq tsangshiq rii tachong hiqshong kra riiphealot räütiishe, tsangshiq raq Nun se Joshua rii she tachong hiqshong ka apaiq ma hiq bashi chumkuqto.

⁵⁰TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan tsangshiq raq apaiq ma apaiq raq jaütaq kra phan phan, ku akin tonglong Ephraim wang wa Timnath Sera chela kra chumkuqto. Apaiq raq kra chela ka tiieha hai wanto. Räüta apaiq ka kiijaq shong wanto.

⁵¹Riita, ramwe Eleajar, Nun se Joshua, kiimaq Israilnok käuwa weraü welabi thun ka adam na, Shilo chela maq TATIWE Shomnoq Chang Tombutiip rinkea na thung räüta, lang raq thaütlaq kra phanphan, Israilnok käuwa weraü ma tachong hiqshong ka chumkuqto. Arjaq chongtaq ara phanphan, tsangshiq Israilnok liipan na tachong hiqshong mung hiq riiphea wan jaqsham ka shiingutto.

Joshua 20

Chiimjin Chang Chela Thun

(Wea 35.9-28; Tri 19.1-13)

¹Kiitiikaq TATIWE raq Joshua ma,

²Israilnok ma akha chonglaq nguta thaüto, “Ngi raq Mosheq ma atiipaükai chang chela thun tsea laüta thülaq nguta aming kuqkang kra miitu tsangshiq ma chongkuq laq.

³Maiq weshi ra raq shaiqshuq shi maq, maiq tiitsailaq tsat räüla, kra matwe ka ajaqtiwe maklii wa achum jin chang miraq. Räüla apaiq ka kra chela kiijaq tiipaü juho chang miraq.

⁴Apaiq ka ara chela thun kriiqaq, chela ashi ra na tiipaü juchang miraq. Räüta apaiq ka chela kilamchong tho na khapho chang ba hiqthung ba kriiqaq ngakai chang miraq. Räüta apaiq raq kra chelati shiilangbi ma apaiq kha kra jamkho dongtaq kra chongke chang miraq. Kiijiishetiq tsangshiq raq apaiq ka chela mong na mitiinyap. Räüta apaiq sichang hiq mikuq. Räüta apaiq ka kiijaq misi.

⁵Kiimaq ümkhiimiwa maseta janti raq phuk lam kai, kiijaq joho räüla, kra chelati raq matwe ka ajaqtiwe jaq na jamkhii riitii jiimin lapke maimak. Tsangshiq raq apaiq ka tiiwongke raa dongdii. Jamkhano ngukla apaiq raq maiq tsattaq ka tsankhiq tsi ma atsea chaüchaü atsat riimak, shaiqshuqshi miili tsatto.

⁶Apaiq kha ka kra chelati phowebi raq miphokuq shaq wiiwii, apaiq ka kiijaq misi lot. Kra akhing na tsanghiq wa Ramwe Ajong Pinthumwe kra mitsai shaq wiiwii, apaiq ka chiimjin chang chela kiijiili she misi. Ramwe Ajong Pinthumwe kra tsaikai jaishe riwe kla, kra apaiq ka ahiqshong na jang wan nong mimai.”

⁷Krai mren, Jordan rai maq shenyap nü binjü na Gelili wang wa Kedesh chela kra tseato. Arka ku akin tonglong mung na Naphtali wang na riito. Kiimahali ku akin tonglong Ephraim mung kiiwa Shekhem chela kra tseato. Kiimahali ku akin tonglong mung na Juda wang wa Hebron chela kriimin tseato.

⁸Kiimahali, Jordan rai maq shedong nü mung wiika, Jeriko chela maq shedong nünü binjü kumtsaiphii wang kin thung hiq wa Bejar chela kra tseato. Bejar chela ka Reuben phan ma achumkuq hiqrai na riito. Kiimahali, Gad phan ma achumkuq Gilead wang wa Ramoth chela kra tseato. Kiimaq Manase phan nok hiq Bashan wang binjü wa Golan chela kriiri tseato.

⁹Chiimjin chang chela thun tsea wantaq ka arthun ara riito. Arka Israilnok mungmaiqse kunli miitu kiimaq Israilnok rai pongmung maiqse sidam tlaq kra miitu riito. Jurwa shaiqshuqshi maq maiq lang tiipit raüla, kriiti miisaq ka ajaqtiwe maklii wa ara chela thun arjaq tiipaü raüta mitiichhii wan. Apaiq kha ka apha na phowebi raq phoke hü maq, ajaqtiwe raq apaiq ka tsatbaiq lot mak.

Joshua 21

Lewi Phan Rii Apheakuq Chela Thun

¹Kra akhing na Lewi phan welabi ka ramwe Eleajar nai Nun se Joshua kiimaq Israilnok phan wa kauwa weraü welabi phana wato.

²Raüta, Kanan mung na Shilo chela maq akha chongto, “TATIWE raq Mosheq ma, naishiq Lewi phan ma naishiq shongchang chela thun phea chang. Kra chela thun tro binjü na nyamse rüm chang nyiimlung rü asi riichang,” nguta aming kuqto.

³Krai mren, TATIWE raq aming kuqtaq kra phanphan, Israilnok raq tsangshiqnok hiqshong achumkuq kriiwa, Lewi phan rii chela thun wiijam ka atro binjü na nyamse rümchang nyiimlung rü asisi thun kra nongnong maq chumkuqto.

⁴Kohath phan weraü thun ma apha shaqshaq chela thun ka pheakuqto. Ramwe Aron phan saüse maiqta thun miika chela roqshi ri atsam Juda phan, Simeon phan, kiimaq Benjamin phan rii hiqshong wa chumkuqto.

⁵Kiimahali Kohath weraü phan wa maiqta ahinti thun miika Ephraim phan rii, Dan phan rii, kiimaq Shenyap nü na siti Manase phan rii hiqshong kriiwa chela roqshi pheakuqto.

⁶Kiimahali, Gershon phan weraü maiqta thun miika, chela roqshi ri atsam Isakar phan rii, Ashar phan rii, Naphtali phan rii, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan rii hiqshong wa chumkuqto.

⁷Kiimahali, Merari phan weraü maiqta thun miika, chela roqshi ri anai Reuben phan rii, Gad phan rii, kiimaq Jebulun phan rii hiqshong wa chumkuqto.

⁸TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phanphan, Israilnok raq langlii raüta ara chela thun nai kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiim lung rü wakram sitlaq kra pheakuqto.

⁹Juda phan hiqshong kiimaq Simeon phan hiqshong wiika arthun chela ara pheakuqto.

¹⁰Tsangshiq ka Aron saüse phan. Tsangti Kohath weraü wa. Kiimaq tsangti tipai ka Lewi. Tsangshiq rii ka apha shaqshaq chumkuqto.

¹¹Tsangshiq miika Arba chela (Arba ka Anak we mang), kra chela ka ümchaü Hebron ngutlo. Arka Juda mung wa ku akin tonglong wang na kiimaq kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung asisi wakram thun kra romshaq chumkuqto.

¹²Shatmaq kra chela hong binjü wa wakram thun riwe kla kongkhuji miiphü Jephunne se Kelib ma apaiq rii tachong hiqshong ma achumke wishe riito.

¹³Hebron chela armin chiimjin chang chela phong wa ashi riito. Ara tiitsuq ma ramwe Aron saüsetiim phan miika arthun chela armin pheakuqto: Libna,

¹⁴Jattir, Eshtemoa,

¹⁵Holon, Debir,

¹⁶Ain, Jutta, kiimaq Beth Shemesh chela thun riito, kiimaq kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung asisi thun kriimin romshaq chumkuqto. Juda phan rii nai Simeon phan rii hiqshong binjü kiiwa chela tiikaü pheakuqto.

¹⁷Kiimaq Benjamin phan rii hiqshong binjü wiika chela blai pheakuqto. Kra chela thun ka: Gibeon, Geba,

¹⁸Anathoth, kiimaq Almon chela thun riito kiimaq kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiim lung wakram thun kiimin romshaq pheakuqto.

¹⁹Chela roqshi ri atsam kiimaq kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram ka Aron saüse phan ramwebi thun maq pheakuqto.

²⁰Kiimaq Lewi saüse phan wa Kohath weraüta wa maiqta tahinti thun miika, Ephraim phan rii hiqshong binjü wa chela thun wiijam ka chumkuqto.

- ²¹Tsangshiq ma chela blai kuqto: Ku akin tonglong Ephraim wang wa, Shekhem chela kra chela tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kiimin romshaq kuqto. (Arka Chiimjin Chang chela phong wa ashi riito). Kiimaq Gejar,
- ²²Kibijaim, kiimaq Beth Horon kiimaq kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram thun kriimin romshaq kuqto.
- ²³Kiimahali Dan phan rii hiqshong wa chela blai kuqto: Elteke, Gibbethon,
- ²⁴Aijalon, kiimaq Gathrimmon chela kra, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kriimin romshaq raüta kuqto.
- ²⁵Kiimaq, Shenyap nü na siti Manase phan rii hiqshong wiika, tsangshiq ma chela anai kuqto: Taanakh nai Gathrimmon chela kra nyamse rümchang nyiimlung wakram nongnong maq kuqto.
- ²⁶Riita ara Kohath weraüta thun raq chela ka roqshi, kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram thun kriimin romshaq lapto.
- ²⁷Kiimaq Lewi säuse phan Girshon weraüta thun miika, Shedong nü wang na siti Manase phan rii hiqshong binjü kiiwa chela anai chumkuqto: Bashan wang Golan (arka Chiimjin chang chela phong wa ashi) kiimaq Beeshetera, kra wiinai tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung rü wakram thun kiimin romshaq lapto.
- ²⁸Kiimaq Isakar phan rii hiqshong binjü kiiwa tsangshiq raq chela blai lapto: Kishion, Daberath,
- ²⁹Jarmuth, kiimaq Engannim chela thun ka kra tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kriimin romshaq lapto.
- ³⁰Kiimaq Ashar phan rii hiqshong binjü kiiwa chela blai lapto: Mishal, Abdon,
- ³¹Helkath, kiimaq Rehab chela kra, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kriimin romshaq pheakuqto.
- ³²Kiimahali Naphtali phan rii hiqshong binjü wiika, tsangshiq raq chela atsam lapto: Gelili wang wa Kedesh, kra chela tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kiimin romshaq (arka chiimjin chang chela phong wa ashi), kiimaq Hammoth Dor, kiimaq Kartan chela thun ka, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kriimin romshaq raüta kuqto.
- ³³Riita, Gershon weraü thun miika tlotli chela roqshi ri atsam, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kiimin romshaq raüta kuqto.
- ³⁴Kiimaq Lewi säuse phan wa Merari weraüta thun miika, Jebulun phan rii hiqshong binjü kiiwa chela blai kuqto: Jokneam, Karta,
- ³⁵Dimna, kiimaq Nahalal chela thun, kiimaq kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram thun kriimin romshaq raüta chumkuqto.

³⁶Kiimahali Reuben phan rii hiqshong binjü wiika tsangshiq raq chela blai lapto: Bejar, Jahaj,

³⁷Kedemoth, kiimaq Mephath chela thun kiimaq kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram kriimin tromshaq pheakuqto.

³⁸Kiimahali Gad phan rii hiqshong binjü kiiwiika tsangshiq raq chela blai lapto: Gilead wang wa Ramoth, kra tro binjüwa nyamse rümchang nyiimlung wak ram thun min romshaq (arka Chiimjin chang chela phong wa ashi), lapto, kiimaq, Mahanaim,

³⁹Heshbon, kiimaq Jajar chela thun ka, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram nongnong pheakuqto.

⁴⁰Krai mren, Menari weraüta thun miika tlotli chela roqshi ri anai pheakuqto.

⁴¹⁻⁴²Israilnok raq Kanan mung wa hiq ümtinkhan wa lap wantaq kriiwa, tsangshiq raq Lewi phan miika chela roqblai ri tiichat, kriithun tro binjü wa nyamse rümchang nyiimlung wakram thun romshaq maq pheakuqto.

Israilnok Raq Kanan Mung Ka Lapto She

⁴³Riita man na TATIWE raq tsangtitiim ma mung mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kra phan phan she, Israilnok ma mung ka tlotli she kuqto. Riita tsangshiq raq mung ka lap raütiishe, tsangshiq ka kiijiishe shong wanto.

⁴⁴TATIWE raq tsangshiq ma tsangmung hamli na mung atsing angang she kuqto. Arka apaiq raq tsangtitiim kiqkham kuqtaq kra phan phan she riito. Tsangshiqnok jaqtibi rewe phong wa nokshi ra raq dongdii min tsangshiq ka khatlot mak riito. Jamkhano ngukla TATIWE Israilnok ma tsangshiq ma chiqse rewe phan khuthaq na wiita rekhat tiitang kuqto.

⁴⁵TATIWE raq Israilnok ma kiqkham kuqtaq bomtsi thun ka poshi min tiipoi mak maq, thumthum tiihong kuqto.

Joshua 22

Joshua Raq Shedong Wangti Tsangshiq Niishe Tiiwato

¹Kiitiika Joshua raq Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong wang na siti Manase phan ka adam na triitam heato.

²Raüta apaiq raq tsangshiq ma chongto, “TATIWE jaqshise Mosheq raq namshiq ma aming kuqtaq kra kunkun klo lan she. Kiimaq ngi raq namshiq ma aming kuq kang kriimin klo lan she.

³Ara lea wantaq akhing na namshiq raq namphu namno Israilnok ka jangshi min tiishaü man maq khrum kuqlan. Namshiq ka TATIWE namshiq Shiikeawe aming tsapkapkap maq lang wan lan.

⁴Riita, ümchaü sanha, TATIWE namshiq Shiikeawe raq, jamkho kiqkham kuqtaq, kra phanphan, apaiq raq namphu namno Israilnok ma mung atsing ashe kuqto. Krai mren, namshiq hiqshong, TATIWE jaqshise Mosheq raq namshiq ma, Jordan rai maq shedong nü wang chumkuqtaq, namshiq raq jiiwan lan she kiijishe jang wan ronglaq.

⁵Mosheq raq namshiq ma aming tri raütu kuqtaq kra tsapkapkap maq lang ronglaq: TATIWE nam Shiikeawe ka lungwii ronglaq, apaiq raq thimitlaq kra sham ronglaq, apaiq aming thun kra lang ronglaq, apaiq wokhong na phaqqhii nichii maq sironglaq, kiimaq tsan nai mongjii wiita kuq lanta apaiq ka shiili lii ronglaq.”

⁶⁻⁸Joshua raq tsangshiq ma akha ramram kuq raüta tsangshiq ka tiiwato: “Namshiq ka jam na chithe jong she, nyamse kong pahea, kampho, chaq, miiki ngam, jin, kiimaq khu akhea howan lantiishe wawan tlan. Namjaqtinok jaq wa alam wan han sepat lopi thun ka namphu namnobi rai riiphea riinyin riironglaq.” Kra raütiishe tsangshiq ka maiqmii hiqshong niishe wawanto. Mosheq raq Manase phan wa nokkho miika, Jordan rai maq shedong nü wang kriiwa tsangshiq rii hiqshong chumkuqto. Shatmaq Manase phan nokkho miika, Joshua raq Israilnok maiqphan ahinti kra, Jordan rai maq shenyap nü wang binjü kiiwa chumkuqto.

⁹Krai mren, Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan ka tsangshiq hiqshong niishe jang wanto. Tsangshiq raq, tsangphu tsangno Israilnok ka, Kanan mung na Shilo chela piitiip na baiqthü raüta, tsangshiq ka tsangshiq hiqshong Gilead wang na jang wanto. Ara Gilead wang arka TATIWE raq Mosheq lümaq tsangshiq miitu chumkuqto.

Jordan Raikii Tho Na Berongwacha Hairaüta Riitsoto

¹⁰Riita Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan ka Jordan rai maq shenyap nü na Geliloth chela na saüto. Raüta tsangshiq raq kiijaq jürai tho na ajongwiq kiimaq atsomwiq berong-wacha ashi haito.

¹¹Kiijishe, Israilnok ahinti thun kiima, “Taironglaq! Reuben phan, Gad phan, kiimaq shedong nü na siti Manase phan raq Jordan rai maq nashiqnok hiq na, Geliloth chela na berong-wacha ashi haito!”

¹²Kra tsütsa ka Israilnok tai raütiishe, mungmaiqse tlotli ka shedong mungti rai riikhat ma nguta Shilo na ngongthun ngato.

¹³Raütiishe Israilnok raq ramwe Eleajar se Phenahas ka, Reuben phan, Gad phan kiimaq shedong nü na siti Manase phan kriima bom tiichong kai, Gilead wang na tiiwato.

14 Welabi weroqshi ka Phinehas rai wadamto, tsangshiq ka shenyap nü wang na siti Israilnok maiqphan phanroqshi kra khuthaq wa, maiq aphan kaiwatek wa weshishi wadamto.

15 Raüta tsangshiq ka Gilead wang na, Reuben phan, Gad phan kiimaq Shedong nü na siti Manase phan phana riihum wato.

16 Raüta TATIWE sengi mungmaiqse tlotli miitu bom ka akha nguto, “Namshiq raq ara abi pinthum jaqsham ara jam nguto Israilnok Shiikeawe man na klo lan? Namshiq raq namshiq miitu ara berong-wacha hai lanta TATIWE aming jin lan! Namshiq ka TATIWE wokhong wa dongholan she!

17 Nashiq raq Peor chela maq ngarai tang laita, TATIWE raq asenginok ka thabi tiidong raüta tijiim baiqtaq ira tsan na asi khata? Kra ngarai kha na nashiq ka ümchaü niitaq chamchao tiikai ara. Riita kra ngarai thaq na jaram tiitsuq wa?

18 Riita ümchaü min, namshiq ka apaiq wokhong wa pong na dongho she shea? Namshiq raq ümchaü TATIWE kiq khii han jiila, anap ranaiq apaiq ka Israilnok kunli ma atsankhiq miraq.

19 Riita ümchaü min, namshiq hiqshong ka TATIWE shomnoq thekmak jiika, TATIWE asi Tombutiip sitlaq mung kiina kirongra. Lanta naishiq hiqshong kiiwa hiq wiijam namshiq rii jaü ronglaq. Shatmaq TATIWE aming ka naq jin rongkiq. Riimakla TATIWE nashiq Shiikeawe berong-wacha kra tlea lanta, berong-wacha achan ashi haiho lanta, nashiq liipan wa maiq wiijam ma ngarai naq tiitang rongkiq.

20 Jera se Akan raq tiimiqchup shiithenbaiq chang nguta aming akuq hupsam kra tiithenbaiq mak tri jin raüta, mra pintaq ira tsan na tiitsang ronglaq. Kra ngarai tang kha na, Israilnok mungmaiqse kunli raq mohoto. Apaiq ngarai khana, Akan apaiqli ka tsaimak.”

21 Kiijiishe Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan raq Shenyap nü na siti maiqphan weraü welabi kriimaq akhiishe treto,

22 “Ajong Pinthum kli Shiikeawe! Apaiq kli TATIWE! Ajong Pinthum kli Shiikeawe! Apaiq kli TATIWE! Apaiq raq asap naishiq raq ara jamkhano klokai, kiimaq namshiq riimin sap ronglaq! Naishiq raq apaiq kiq khiikai dea jiila kiimaq TATIWE ma kamtsantsii thümai dea jiila naishiq ka atra naq tiisi rongkiq she!

23 Ngohea dea naishiq raq TATIWE aming jin laita, atra honglu chaq chang, kiimaq rai awong honglu chaqchang, kiimaq rintii honglu chaqchang, naishiq maiqmii miitu berong-wacha haikai jiila, TATIWE apaiq raq naishiq ma mo mitiiholaq.

24 Riimak! Naishiq raq ara klokai arka, jai na miitu tiihai laita klokai. Rawiichii saüpat sepat na, namsaü namsetiim raq, naisaü naisetiim ma, ‘Namshiq raq TATIWE Israilnok Shiikeawe rai riibomdam chang asi shea?

²⁵Apaiq raq naishiq nai namshiq Reuben phan kiimaq Gad phan liipan na hiq ka Jordan rai maq raikuqto. Namshiq raq TATIWE rai riibom kai chang lam ahü,' nguta mongo miraq nguta ara klokai. Kiikhiishe nguhaü jiika, namsaü namsetiim raq naisaü naisetiim ka TATIWE shomnoq wa tiiwa mak she miraq.

²⁶Kra ningkhan naishiq raq berong-wacha haikai. Shatmaq arka honglu ataakuq nyamse chaq ma riimak, kiimaq honglu kewan miitu min riimak.

²⁷Shatmaq, arka namshiqnok nai naishiqnok liipan na, miithii shong ashi mirlaq nguta, kiimaq naishiq tsai jai, rawiichii saüpat sepat miitu, naishiq riimin TATIWE ka apaiq sichang asii Tombutiip kiiiji dea naishiq honglu wa na chaq chang kra lamho laita kiimaq nyamse take chang honglu kiimaq rintii honglu thun ka lamholaita shomnoq tiikai nguta mithii shong klokai. Arka namsaü namsetiim raq naishiq ma, naishiq riika TATIWE rai riibom kai chang lam ahü nguta bom chang ahü mirlaq nguta klokai.

²⁸Naishiq raq tiima wan kai, ngohea shaqshaq kriishe dea nguraüla, naisaü naisetiim raq akha mingulot, 'Liirong laq! Ara naititiim pat na TATIWE berong-wacha ikha haithütaq ara! Arka honglu thun ka wa na chaq ma riimak, kiimaq nyamse atra honglu take miimin riimak, shatmaq nashiqnok nai namshiqnok liipan na atiitsang miitu mithii shongthüto.'

²⁹Naishiq ka ümkhiiriita jiimin TATIWE kiq ka khiimai. Kiimaq ümchaü wa na chaq chang honglu, kiimaq rai awong honglu kiimaq nyamse atra take chang berong-wacha hai laita, TATIWE wokhong wiika ümtiikii jiimin dongho mai. Naishiq raq TATIWE nashiq Shiikeawe berong-wacha apaiq sichang Tombutiip rinkea na chaptlaq berong-wacha kra tlea laita, ahin berong-wacha ka haiki mai."

³⁰Ramwe Phinehas nai apaiq rai akidam mung welabi weroqshi kriiraq, shenyap mung na siti aweraü khuthaq wa welabi raq, Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan shiilangbi raq tsangshiq ma bom tru chongkuqtaq kra tai raütiishe, tsangshiq ka mit si mitsaq, tsansang she riito.

³¹Kiijiishe, ramwe Phinehas Eleajar se raq, tsangshiq ma akhiishe nguto, "Ümchaü ka naishiq riimin sap kai she. TATIWE nashiq rai asi. Namshiq raq apaiq kiq ka tlea man dea. Krai mren, namshiq raq Israilnok ka TATIWE moho chang wa tiichhii kuq lan."

³²Kra raütiishe, Phinehas nai apaiq rai akidam welabi ka, Reuben phan nai Gad phan ka Gilead wang na baiqthü raüta, Kanan mung na, Israilnok phaniishe jang wanto. Raüta tsangshiq ma tsütsa ka chongkuq wanto.

³³Kra tai raüta Israilnok ka mitsi mitsaq she riito, kiimaq tsangshiq raq Shiikeawe ka tiitsamto. Tsangshiq raq arkhat kai chang, raüta kra Reuben phan nai Gad phan hiqshong ka shiithen baiq kai bom ka riichong mak she riito.

³⁴Kiimaq Reuben phan nai Gad phan riimin, akha nguto, “Ara berong-wacha arka nashiq tarü ma, TATI Shiikeawe kli dea Shiikeawe,” nguta saqse sitlo. Krai mren, tsangshiq raq kra mang ka “saqse” nguta mangto.

Joshua 23

Joshua Raq Israilnok Ma Atiithum Traho

¹Luhea sijai miishe, TATIWE raq Israilnok ka tsangshiq tro na siti chiqse rewe jaq wa kunkun she tiiwong kuqto. Kra akhing na Joshua ka tikii kiikaiq she riito.

²Kra ningkhan apaiq raq Israilnok tlotli, phukhu welabi, ashun asheatibi, phowebi, kiimaq mung liiti siihiipbi thun ka adam na ngongthun nga miitu tiiheato. Raüta akha nguto, “Ngi ka ümchaü sanha kaüja kiija she.

³Namshiq TATI Shiikeawe raq namshiq miitu, ara maiqmung thun ka jamkho riiwantaq, kra wiita kunkun chhi wan lan she. Namshiq TATIWE nam Shiikeawe raq namshiq miitu re ka khatkuqto.

⁴Ngi raq namshiq maiqphan thun ma tachong hiqshong miitu, Kanan mung wa maiqmung thun mijii wan han shaq sitlaq kra, kiimaq ngi raq maiq mung thun shedong nü mung wa Jordan Rai maq riita shenyap mung nü na Mediterenian Khamjong kii na saüli kra khat lata jiiwan kang thun kra chumkuq kang she.

⁵Namshiq TATI Shiikeawe raq tsangshiq ka namshiq khaki na chapkhu mak, tsangshiq jai na apin ajin mitijang baiq. Kiimaq namshiq raq tsangshiq khat wan tlan kra phan phan, apaiq raq tsangshiq ka ajo mirbaiq wan. TATIWE namshiq Shiikeawe raq namshiq ma kiqkham kuqtaq kra phan phan, namshiq raq tsang mung thun wa hiq ka mijii wan han.

⁶Arningkhan, Mosheq Thungtri lakdap na waiqtaq kra phan phan, aming ka lang ronglaq kiimaq phanrap jaqsham ka pinthum honkam shat sham ronglaq. Tri raütu ka ano anise dongdii min naq shishe rongkiq.

⁷Kiimahali, namshiqnok phong na tsangshiqnok abung tiichongkitaq kra rai, adam na shongnga maimak, kiimaq tsangshiqnok phra kong kra mang chong lanta sinkiitiq bomkham maimak, kiimaq kra phra thun ka shomnoq raamak, riimakla tsangshiq khaki na anoq bumkai maimak.

⁸Namshiq ka ümchaü niitaq saüli TATIWE wokhong na tsapkapkap sitlan, kra phan phan TATIWE wokhong na phaqqhii nichii maq siwan ruq ronglaq.

⁹Namshiq raq rekhat wan jamkho sinkhu na wawan tlan, kra phan phan TATIWE raq maiqmung jonghea hea kiimaq srea nolanok mung thun wiita kunkun she jobaiq wanto. Krai mren, chiqse rewe junok riimin, namshiq khaki na chap wan lot mak riito.

¹⁰Namshiq phong wa maiq weshi riili dongdii min, rewe maiq hingshi ka tiipin tiijin jobaiq wan lan. Jamkhano ngukla TATIWE nam Shiikeawe raq namshiq

miitu re ka khatkuq wanto. Arka apaiq raq kiqkham kuqtaq kra phan phan khat kuqto.

¹¹Arningkhan, namshiq raq TATIWE nam Shiikeawe ka, honkam shat maq lungwii ronglaq.

¹²Shatmaq namshiq ka TATIWE wokhong na phaqqhii nichii maq shonga man riihan la kiimaq namshiq rai pongnok phan maiqse tiichong kitaq thun kra, namshiq ka adam na riishot riishaq sihanla, lanta tsangshiqnok rai sikhe sirü riija hanla,

¹³namshiq raq riikhaqli sapchang, TATI Shiikeawe raq, namshiq raq chiqse rewe mung thun khat wan tlan kra apaiq raq khat kuq wan mak she miraq. Kiimaq apaiq raq armung thun ka jobaiq wan mak miraq. Kra rii na, tsangshiq ka namshiq minrai chang bi atsan ikha miraq, riimakla thiikho ashi, kiimaq namraikhü na chumpo-nyam chongwai maq atsat ikha miraq, riimakla nam makpo na shuk raq aram ikha miraq. Riita ara waqkhükham nyangli chamchao arka, TATIWE raq namshiq ma, ara hiqpo hiqwin mung kuqtaq arjaq, maiq ka weshi min tiichong mak she akhing na saüli namshiq ma siruqli miraq.

¹⁴“Ngi ma rilung lamsea ka athum she. Namshiq tarü khumtek raq maiqmii tsan nai mongjii na asap han, TATIWE nam Shiikeawe raq, ahea awa phan ümchuwa mikuqha nguta kiqkham kuqtaq thun ka wiita kuqto Apaiq raq kiqkham raüpot ümchuwa khakuqtaq kriika, wiita kunkun shiikupi kuqto. Bomtsi poshi dongdii min tiipoi mak.

¹⁵Shatmaq, apaiq raq namshiq ma jamkhiiwa apaiq kiqkham poshi min tiikhoi mak shiikupi kuqtaq, kra niqiri sii hali, apaiq raq namshiq ma aphiip jiiip chang chongkuqtaq, kriithun kiimin, kunkun mitiisaükuq.

¹⁶Kiimaq namshiq raq, TATIWE nam Shiikeawe raq, namshiq ma tongshong ramkhap kra lang ronglaq nguta aming kuqtaq kra, lang man riihan jiila, kiimaq lanta namshiq raq ahin phra thun kra shiilili lanta shomnoqho han la, apaiq tsan mikhiq, raüta namshiq ma mo mitiho. Kiimaq jaqlo liipan niili, ara hiqpo hiqwin mung, apaiq raq namshiq ma kuqtaq arwa, namshiq ka weshi min tiichong man she mithum han.”

Joshua 24

Joshua Raq Israilnok Ma Kiimriiphea Bom Chongkuqto

(Ats 24.9-18)

¹Joshua raq Israilnok kaüwa weraü maiqphan tlotli Shekhem chela na triitamto. Apaiq raq Israilnok wa phukhu welabi, ashun asheatibi, phowebi, kiimaq siihiipbi thun ka Shiikeawe man na tiichapto.

²Raüta Joshua raq mungmaiqse wiitarü ma, akha nguto. “TATIWE Israilnok Shiikeawe raq akha ngutlo: ‘Man na rathup raphaji na, namtitiim ka Euphretis

Rai reko nü wiiq na shongto. Kiimaq lai hin shiikea thun noq raüta sito. Namtitiim phong wa weshi mang ka Tera. Apaiq ka Abraham nai Nahor ma awe.

³Kiiwiishe ngi raq namti Abraham ka Euphretis Rai maq siimko nü mung kiiwa sheaho kang. Lata ngi raq apaiq ka Kanan mung arjaq kunli na sheaho kang. Ngii raq apaiq ma alai ala pahea kuqkang. Ngii raq apaiq ma ase Isak kuq kang,

⁴kiimaq Isak ma ase nai wenai Jakob nai Esau kuqkang. Ngii raq Esau ma apaiq rii tachong hiqshong ku akin tonglong Edom mung ka kuqkang. Shatmaq namti Jakob nai asetiim ka Ejip mung na laühoto.

⁵Kra jai miishe, ngi raq Mosheq nai Aron tiikikang. Kiimaq ngi raq Ejip mungti ma chamchao jonghea tiisaü kang. Shatmaq ngi raq namshiq ka Ejip mung wa tsuq wan kang;

⁶Ngii raq namtitiim ka Ejip mung wa tiidong tsuq wan kang, kiimaq Ejip mungti raq kumrang leng na chao raüta nai kumrang raikhü na chao raüta tsangshiq ka jowanto. Shatmaq ümtiikiwa namtitiim ka Khamshii Khamjong rai na saütaq,

⁷tsangshiq raq ijaq wa khrum jaüjaü hoqsii trangto, kraii mren, ngii raq tsangshiq nai Ejipnok liipan na rathup ranyaq tiisaü kang. Ngii raq Khamshii Khamjong rai kham ka Ejipnok thaq na jütso tiiblun lata wiita tiithap baiq kang. Ngii raq Ejip mungti ma jamlai wa riikang kriika namshiq raq asap han. “Namshiq ka kumtsaiphii binjü na rawii luhea silan.

⁸Kra jai miishe, ngi raq namshiq ka Jordan rai maq shedong nü wang na shongti Amoraq mung kiiniishe shea wan kang. Tsangshiq raq namshiq khatto. Shatmaq ngi raq tsangshiq ka namshiq ma tiitang kang. Kraii mren, namshiq raq tsangshiqnok hiqshong thun ka jiiwan lan. Kiimaq ngi raq tsangshiq ka, namshiq raq khat wan tlan kra phan phan wiita shiithen baiq kang.

⁹Kriimiishe, Mob mung hokhamwe Balak, Jippor se raq raq namshiq ka khatto. Apaiq raq Beor se Balaam ma bom tiichongkito. Kiimaq apaiq ma namshiq khuthaq na manson laq nguta chongto.

¹⁰Shatmaq ngi raq Balaam bom ka tre mang riikang. Kra ningkhan she apaiq raq namshiq ma achu shiiman kuqto. Kiimaq ngi raq namshiq ka Balak jaq wa tiiwongkuq kang.

¹¹Lanta namshiq raq Jordan rai ka jinlan. Lanta Jeriko niishe saülan. Jerikoti raq namshiq khatto. Kra niqriri sii hali Amoraqnok, Perijaiqnok, Kanannok, Hitaiqnok, Girgashaiqnok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok thun riimin namshiq khatto. Shatmaq ngi raq namshiq ma tsangshiq thun ka wiita tiitang kuqkang.

¹²Namshiq raq tsangshiq khat wan tlan kraii mren, Amoraqnok hokham wenai kra jobaiq miitu, ngi raq tsangshiq ka phiip ma tiitsaikang. Kriika namshiq nepjasai nai liqsin ma hai raüta riimak.

¹³Ngi raq namshiq ma hiq namshiq raq ümtiikiimin shamsiq man kra kuqkang. Kiimaq chela thun namshiq jaq maq atei wan han riimak thun kra kuqkang. Ümchaü namshiq ka kijiishe sitlan, lanta spiqtsi namshiq raq chhijang man kriiwa pansiq tlan, kiimaq olip tsi ka achong wa, namshiq raq achhi han riimak kiiwa pansiq tlan.”

Joshua Raq Israilnok Ma TATIWE Mishomnoq Hanshea Nguta Waito

¹⁴Joshua raq bom ka akha chongkuqto, “Riita, ümchaü sanha, TATIWE ka shreng ronglaq lanta apaiq ka tsan tiitsi lanta kiimaq tsapsaü kapse maq shiilili ronglaq. Kiimaq namtitiim raq Mesopotamia mung maq shomnoqtaq kiimaq Ejip mung maq shomnoqtaq phra thun ka wiita tiijobaiq ronglaq. Lanta TATIWE kli she shiikum pan ronglaq.

¹⁵Kiimaq namshiq raq apaiq ka shomnoq man ngochang jiila, ümchaü ranaiq namshiq raq thapthi ronglaq, ju wa mishomnoq han. Namtitiim raq Mesopotamia mung maq shomnoqtaq phra thun kriisha mishomnoq han, shea namshiq sitlan hiqshong wa Amoraqnok phra thun kriiwa mishomnoq han. Shatmaq ijamtitiim nai ngi raq kla, TATIWE kriili mishomnoq hai.”

¹⁶Kijiishe, mungmai qse raq treto, “Naishiq raq TATIWE baiq laita, ahin phra thun ka shomnoqki mai!

¹⁷TATIWE nashiq Shiikeawe raq nawetiim nai nashiq ka Ejip mung a maiqdi asi haiwa tiidong tsuq wanto. Kiimaq apaiq raq awang chang jaqsham wantaq thun kra chhi wankai. Kiimaq apaiq raq nashiq ka maiqmung ümtinkhan lam mo laü wan kai kiiwa khup wongkuq shat maq shea wanto.

¹⁸Kiimaq nashiq ka armung niishe saü wan kaita, arjaq siti Amoraqnok thun ka TATIWE raq wiita jobaiq wanto. Kra ningkhan, naishiq riimin, TATIWE kli mishlihai. Apaiq kli naishiq Shiikeawe.”

¹⁹Kijiishe Joshua raq mungmai qse ma nguto, “Shatmaq namshiq raq TATIWE ka shiili lot man mirhan sham. Apaiq ka asii Shiikeawe. Kiimaq apaiq raq namshiq ngarai thun ka diikuq mak miraq. Apaiq raq apaiq rai riilongti thun ka ninlot mak miraq.

²⁰Kiimaq namshiq raq apaiq baiqthü lanta pongmungti phra thun shomnoq kai kiho hanla, apaiq ka ma wesang she mijaki. Raüta namshiq ma mo mitiho. Apaiq ka man na namshiq rai ahea sito li jiimin, apaiq raq namshiq ka mishthen baiq.”

²¹Kijiishe mungmai qse raq Joshua ma nguto, “Riimak! Naishiq riika TATIWE kli mishli hai.”

²²Kijiishe Joshua raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq raq TATIWE kli mishli rong i nguta thapthi wan lan kra saqsebi ka namshiq kli she sitlan.” “Tengto, kriili dea. Naishiq arlisha saqsebi ka.”

²³“Ikhla, namshiq phong na pongmungti phra thun rümtlan kra wiita miimbaiq rong laq. Lanta namshiq ka Israilnok TATI Shiikeawe puk na nyap ronglaq,” nguta apaiq raq tsangshiq ka shiitepto.

²⁴Kiijiishe mungmaiqse raq Joshua ma nguto, “Naishiq raq nashiq TATI Shiikeawe kli mishli hai. Naishiq raq apaiq aming thun kra milang hai.”

²⁵Krai mren, Joshua raq kra ranaiq niili mungmaiqse miitu tongshong kuqto. Raüta apaiq raq kra Shekhem chela kiimaq tsangshiq ma thungtri raütu kiimaq aming raütu tsangshiq raq lang chang thun kra kuqto.

²⁶Joshua raq ara aming raütu thun ka Shiikeawe Tri lakdap na waiqthüto. Raüta apaiq raq longkaü ajongwiq ashi kra lam raüta ok chongji na TATIWE asii tiip rinkea na shongto.

²⁷Raüta apaiq raq mungmaiqse tlotli ma akhiishe nguto, “Ara longkaü arka nashiq khuthaq na saqse miraq. TATIWE raq nashiq ma ümchuwa bom chongkuqtaq ka ara longkaü raq taito she. Krai mren, arka namshiq raq Shiikeawe kiq khiiman chang miitu saqse miraq.”

²⁸Raütiishe Joshua raq mungmaiqse ka tiiwa baiqto, Krai mren maiqthun ka loweatek maiqmiimii hiqshong niishe jang wanto.

Joshua Nai Eleajar Tsaito

²⁹Kra jai maq, TATIWE jaqshi, Nun se Joshua ka arawii shishi ri wiiroqshi na tsaito.

³⁰Tsangshiq raq amaa ka ku akin tonglong Ephraim wang na, Gash Pum maq shekhu nü na, apaiq hiqshong Timnath Sera chela kiijaq lapto.

³¹Joshua ka atra sishat wiiwii, Israilnok mungmaiqse raq TATIWE ka shiilito. Kiimaq apaiq tsaijai min, TATIWE raq Israilnok miitu ümchuwa jaqsham wantaq kra maiqmii mak maq chhiti welabi thun ka atra sishat wiiwii tsangshiq raq TATIWE ka shiili shat riito.

³²Joseph maa, Israilnok raq Ejiip mung wa api wan ka Shekhem chela na lapto. Kra hiq phu ka Jakob raq Hamor setiim jaq wa, Shekhem ka Hamor awe kra jaq wa kampho ngam shishi maq ari riito. Kra hiqphu ka Joseph setiim ma tachong hiqshong chumkuqto.

³³Aron se Eleajar ka tsaito. Kiimaq amaa ka ku akin tonglong Ephraim wang na Gibea chela kiijaq lapto. Gibea chela ka Eleajar se Phinehas ma achumkuq tachong hiqshong.

Phowebi

Phowebi 1

Juda Phan Nai Simeon Phan Raq Adonibejek Chela Khat Raüta Jiiwanto

- ¹Joshua tsaikai jai maq Israilnok raq TATIWE ma waito, “Naishiq maiqphan phong arwa, ümriiti phan riiwa Kanannok mung ka kongkhu mikhat pha wan?”
- ²Kiijiishe TATIWE raq treto, “Juda phan raq kongkhu khatho chang. Ngi raq tsangshiq ma Kanan mung peng wan miitu arang kuqtiikang.”
- ³Kiijiishe Juda phan raq Simeon phan ma nguto, “Namshiq ka naishiq rai kongshi mung chumkuqtaq kiina warong i. Nashiq adam maq Kanannok ka khat rong i. Kra laitiishe naishiq ka namshiq rai namshiq rii hiqshong chumkuqtaq kiina miwa kai.” Krai mren Simeon phan ka,
- ⁴Juda phan rai rekhat wa adam maq wawanto. Krai mren, TATIWE raq tsangshiq ma Kanannok nai Perijaiqnok ka tiikhat raüta tiitangto. Krai mren tsangshiq raq Bejek chela wa rewenok ka hingroqshi jiiqbaiqto.
- ⁵Tsangshiq raq Adonibejek ka kiijaq humto. Raüta apaiq ka khatto.
- ⁶Apaiq ka kiiwa juhoto. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka johu raüta lapto. Raüta ajaq shikaü shilawe wiinai kra nai ahokshikaü shilawe wiinai kra chumbaiqto.
- ⁷Adonibejek raq nguto, “Hokham weroqmiishi tsang jaqshi shilawe thun kra nai tsangshiq hokshi shilawe thun kra ngi raq tapbaiq kang. Tsangshiq raq inüchho seaphan hiq na atrok ha kra riichom tsunsiq raüta sito. Ngi raq tsangshiq jamkho haihü kang kriishe Shiikeawe raq ngi ka haihiito.” Apaiq ka Jerusalem na shea wanto. Kiijaq apaiq ka tsaito.

Juda Phan Raq Jerusalem Nai Hebron Chela Ka Khat Raüta Jiiwanto

- ⁸Juda phan raq Jerusalem ka khatto. Raüta jiiwanto. Tsangshiq raq kiiwa maiq thun ka wiita tsatbaiqto. Raüta chela ka wa maq chaqbaiqto.
- ⁹Arjai miishe tsangshiq ka Kanannok ku akin tonglong wang na siti, kiimaq kinjiji thun wang na siti, kiimaq shemai nü na shinram shinriiq wang na siti thun kriishe khat wanto.
- ¹⁰Tsangshiq ka Hebron chela na siti Kanannok kriishe khat wanto. Man na Hebron chela ka Kiriath Arba chela nguta ngutlo. Kiijaq tsangshiq raq Sheshal weraü, Ahiman weraü, kiimaq Talmai weraü phan thun kra khatto. Raüta tangto.

Othniel Raq Debir Chela Ka khat Raüta Jiiwanto

(Jos 15.13-19)

- ¹¹Kriimiishe Juda phan ka Debir chela ka khatkai kihoto. Kra akhing na Debir chela ka Kiriath Sephar nguta ngutlo.

¹²Kiimaq tsangshiq phong wa maiq weshi Kelib raq asengi ma akha nguto, “Jurwa Kiriath Sephar kra khat raüta jiiwan jiiq, kriiti ma ngi raq ise Aksa kra mitiiwaha.”

¹³Kelib ma anowe Kenej se Othniel raq Kiriath Sephar chela ka khat raüta jiiwanto. Kiimaq akiq khamkuqtaq kra phanphan Kelib raq ase jechakse Aksa ka Othniel ma tiiwato.

¹⁴Achak lam ranaiq na Othniel raq tsangnyung ma, awe jaq wa wak phu bashi jaü laq nguta chongto. Krai mren, apaiq ka kumtoq kaü raikhü kiiwa satkito. Kiijiishe Kelib raq apaiq ma jamlai jaüro wa nguta waito.

¹⁵Kiijiishe ase raq treto, “Ngi ma khamchum wiijam ratlo. Ümniiraq ngi ma kuq laü wakram kriika shinram shinriiq binjü ba na chato.” Krai mren, Kelib raq ase ma lamthaq nü khamtsiim raisetiim kra nai lamkiq nü wa khamtsiim raisetiim kra kuqto.

Juda Phan Nai Benjamin Phan Raq Rekhat Tangto

¹⁶Mosheq huchhi ka Kenaiq phan. Tsangshiq ka Juda phan rai kongshi maq Jeriko maq, kriika Sirichong ro chela ngutlo, kriimaq Juda mung na Arad chela maq shemai nü wang kiina shinram shinriiq binjü kiina kihoto. Raüta kra binjü kiijaq Amalakaiqnok rai adam na shong wanto.

¹⁷Juda phan ka Simeon phan rai kongshi maq kiraüta, Jephath chela na siti Kanannok ka khatto raüta tangto. Tsangshiq raq chela thaq na mansonto, raüta chela ka shiithen baiqto. Raüta kra chela ka Horma nguta mangto.

¹⁸⁻¹⁹TATIWE raq Juda phan ka khрум kuqto. Krai mren, tsangshiq raq ku akin tonglong wang ka jiiwanto. Shatmaq tsangshiq raq Gaja chela, Ashkelon chela, lo, Ekron chela thun ka, kiimaq kriithun tro binjü na maiqhiqshong thun ka jiiwan lot mak dea riito. Arnok thun Khamjong kii wang binjü na siti jaq niika, jin kumrang leng asi riito. Kra ningkhan Juda phan raq tsangshiqnok ka jobaiq lot mak riito.

²⁰Mosheq raq aming kuq thütaq kra phan phan, Hebron chela ka Kelib ma kuqto. Kelib raq kra chela wa Anak saüsetiim wetsam jobaiqto.

²¹Shatmaq Benjamin phan raq Jerusalem chela na siti Jebusaiqnok ka jobaiqlot mak dea riito. Kriikha na Jebusaiqnok ka ümchaü niitaq Benjamin phan rai adam niili sitlo.

Ephraim Phan Nai Manase Phan Raq Bethel Chela Jiiwanto

²²⁻²³Ephraim phan nai Manase phan raq Bethel chela ka longto. Kra akhing na Bethel mang ka Luj riito. TATIWE raq tsangshiq ka khрумto. Tsangshiq raq chela kra sisin kaiti siwebi tiikito.

²⁴Siwebi raq kra chela tho na maiq weshi ka chela maq ahin nü na kaiho chhito. Raüta apaiq ma, “Naishiq ma chela mong na nyapwa chang lam ka chongkuq laq. Kra haüla, naishiq raq ümniika tsatmai mirkai,” nguta bomhuk ka waito.

²⁵Krai mren, kriiwe raq tsangshiq ma lam ka tiichhikuqto. Krai mren, Ephraim phan nai Manase phan raq kra chela wa maiq thun ka wiita tiithumpak jiiqbaiqto. Shatmaq arwe nai apaiq jamtitiim ka tsatmak tiiwongto.

²⁶Apaiq ka jai maq, Hitaiqnok mung na laü wanto. Raüta kiijaq chela ashi teito. Raüta kra chela ka Luj nguta mangto. Kra chela mang ka ümchaü min Luj ngutli ngutlo.

Israilnok Raq Maiq Jobaiqlot Mak Dea Chela Thun Mang

²⁷Manase phan raq Beth Shan chela, Tanakh chela, Dor chela, Ibleam chela, Megiddo chela, kriimaq arthun tro binjü wa chela aransetiim na siti Kanannok ka jobaiqlot mak dea riito. Kra Kanannok ka ümchaü min Israilnok rai adam niili sitlo.

²⁸Ümtiikiiwa Israilnok ka ningkun aheng sitlaq, kra bala ka tsangshiq raq Kanannok ka, tsangshiq jaq tiisham jamshatlo. Li jiimin tsangshiq raq Kanannok ka jobaiqlot mak dea riito.

²⁹Kiimaq Ephraim phan riimin Gejar chela na siti Kanannok ka jobaiqlot mak dea riito. Krai mren, Kanannok ka ümchaü niitaq tsangshiq raili sidamtlo.

³⁰Kiimaq Jebulun phan riimin Kitron chela nai Nahalal chela na siti ka jobaiqlot mak dea riito. Krai mren, ümchaü niitaq Kanannok ka tsangshiq raili sidamtlo. Kiimaq tsangshiq ka Israilnok raq di ikha jaq tiisham jamshato.

³¹Kiimaq Ashar phan riimin Ako chela, Sidon chela, Ahlab chela, Akhhib chela, Helbah chela, Aphek chela, kiimaq Rehob chela na siti Kanannok ka jobaiqlot mak dea riito.

³²Kriikha na, Ashar phan ka nokti Kanannok raili she adam na sito. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Kanannok ka jobaiqlot mak dea riito.

³³Kiimaq Naphtali phan riimin Beth Shemesh chela nai Bethanath chela na siti ka jobaiqlot mak dea riito. Krai mren, Naphtali phan ka nokti Kanannok raili she siwan damto. Shatmaq Israilnok raq tsangshiq ka di ikha jaq tiisham jamshato.

³⁴Kiimaq Amoraqnok raq Dan phan ka ku akin tonglong wang kiina jobaiqto. Kiimaq tsangshiq raq Israilnok ka hiqthung tan wang kiina tiiki mak ningtangto.

³⁵Amoraqnok ka Aijalon chela, Shaalbim chela, kiimaq Heres Pum chela na siruqli she siwanto. Shatmaq Ephraim phan nai Manase phan raq tsangshiq ka tsangshiq wokhong na thüto. Raüta tsangshiq miitu di ikha jaq tiisham shiinüm shato.

³⁶Edomnok hiq rai ka Sela maq shekhu nü nü na rai wan raüta, Akabbim Kinchit maq rai wanto.

Phowebi 2

TATIWE Rase Ka Israilnok Rai Bochim Na Riihumkito

¹ TATIWE rase ka Gilgal chela maq Bochim chela na wawanto. Raüta Israilnok ma nguto, “Ngi raq namshiq ka Ejiip mung wa tsuq wan kang. Lata ngi raq namtitiim ma mung ashi mikuq kang nguta kiiq khamkuq kang mung na shea wan kang. Ngi raq ngukang, ‘Ngi raq namshiq rai tongshong tri khakuq kang kra ümtiikii jiimin diibaiq mang she.

² Krai mren, namshiq raq armung na sitinok rai tongshong wan maimak. Namshiq raq tsangshiq berong-wacha thun ka wiita shiithen baiq wan ratlo.’ Shatmaq ngi raq namshiq ma jamlai bom wa chongkang kra namshiq raq klowan man dea riilan. Namshiq raq jaqsham ka angan nü na khoti sham wan lan!

³ Arkha na ngi raq ümchaü namshiq ma chongtiikang, namshiq ka tsangshiq khat wan tlan kra phan phan, ngi tsangshiq ka jobaiq mang she. Tsangshiqnok ka namshiq ma wesang miraq. Kiimaq namshiq ka tsangshiqnok sumla phra thun shomnoq tlaq thiikho bok niishe midea han.”

⁴ Rase raq ara ngukiita, Israilnok ka aho asii trang wali she hoq trang wanto.

⁵ Kriikha na tiina, kra chela mang ka Bochim nguta ngutlo. Kiijaq tsangshiq raq TATIWE honglu thun takuqto.

Joshua Tsaito

(Jos 24.29-31)

⁶ Joshua raq Israilnok ka tsangshiq hiq na tiiwa baiqto. Kiimaq, maiq loweatek ka apaiq rii hiqshong achumkuq kiijaq shong wa she wawanto.

⁷ Joshua atra sishat wiiwii ka Israilnok raq TATIWE ka shiililii raüta siwanto. Kiimaq apaiq tsajai niimin, Israilnok ma phukhu welabi juju riiwa TATIWE raq Israilnok miitu, amao chang pahea sham wantaq kriithun ka maiqmii mak maq chhi wantibi pat ka atra sishat wiiwii, tsangshiq raq TATIWE ka shomnoq wan ruq riito.

⁸ Riita Nun se, TATIWE jaqshise se Joshua ka apaiq rawii wiioqshishi ri wiioqshi niishe tsaito.

⁹ Apaiq maa ka, apaiq rii achumkuq hiqshong Timnath Sera chela na lapto. Kra hiqshong ka Ephraim wang na Gash Pum maq shekhu nü na riito.

¹⁰ Kriipat wa maiq thun ka wiita thumthum she tsaito. Kiimaq jai wa maiqpat senye raq TATIWE ka alaqshe riibaiqto kiimaq apaiq raq Israilnok miitu jaq shamkuqtaq thun kiimin laqbaiqto.

Israilnok Raq TATIWE Shomnoq Thaqbaiqto

- 11** Kiitiikaq Israilnok raq TATIWE man na ngarai tangto. Kiimaq tsangshiq raq Baal phra thun kriishe shomnoq hoto.
- 12** Tsangshiq raq TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe, tsangtitiim ka Ejip mung wa tsuq wan raüta shunshea wanti Shiikeawe shomnoq ka athaq she riibaiqto. Raüta tsangshiq raq phra ahin thun kriishe shomnoq wanto. Tsangshiq tro na sitinok phrakong kriishe shomnoq hoto. Tsangshiq ka kra phrakong khaki niishe bum wanto. Raüta TATIWE tsan ka tiikhiqto.
- 13** Tsangshiq raq TATIWE shomnoq ka athaq she riibaiqto. Raüta Baal phra thun puk niishe nyap wanto. Raüta Baal phra thun nai Ashtaroth phra thun kriishe shomnoq wanto.
- 14** Kriikha na Israilnok khuthaq na TATIWE tsankhiq she saüwanto. Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ka rehuk jati chiqse rewebi tiiki raüta tlongliiq wanto. Raüta rewebi ma tsangshiq tsiq anyam thun ka wiita trunbaiq wanto. Apaiq raq tsangshiq ka trotam maq re ma tlongliiq wanto. Raüta tsangshiq ka re ma tiitang wanto. Kra ningkhan Israilnok raq tsangshiq maiqmii khum kriimin tiichhii phaq lot mak she riito.
- 15** Tsangshiq ka rekhat kai kitlaqtek na, TATIWE ka tsangshiq ma wesang jakitlo. Kriika apaiq raq man na tsangshiq mingengha nguta chongtaq kra phan phan she klofoto. Tsangshiq ka pinthum tsaija chhunja she riito.
- 16** Kiijiishe, TATIWE raq Israilnok ma mungtubi she shongkuqto. Raüta tsangshiq raq Israilnok ka rehuk pahea dongtlaq kriiwa tiiwong kuqto.
- 17** Shatmaq Israilnok raq tsangwelabi bom ka taimak riito. Israilnok raq TATIWE ka tsapkap mak shisheto. Kiimaq laihein phrakong khoti shomnoqhoto. Tsangwetiim riikaq TATIWE aming thun lang wanto. Shatmaq ara senye pat raq kra lamphan ka jaqloli athaq she riibaiqto.
- 18** Ümtiikiiwa TATIWE raq Israilnok ma wela ashi shongkuq tlaq, TATIWE raq apaiq kra khrumkuq tlo. Raüta apaiq atra sishat wiiwii mungmaiqse ka chiqse rewe jaqkhon mong wa tiiwong kuqtlo. TATIWE raq chiqse rewe jaqkhon mong na tsangshiq chamchao kaidi hansii trang nai aho trang kra tairaüta, tsangshiq ma tiihang wan mangchan kuqtlo.
- 19** Shatmaq tsangwelawe kriishe tsaiki raüla, tsangshiq ka achü rilung lamphan kiinahali jangki nong tlo. Raüta tsangshiq ma kongkhu pat na leawantaq kra thaq niimin naolaq she ngarai klotlo. Raüta tsangshiq raq laihein phra kong kriishe shiililiho tlo kiimaq shomnoqhotlo. Kiimaq tsangshiq raq abi rilung lamphan ka thaqbaiq mak phan she riitlo.
- 20** Kiijiishe, TATIWE ka Israilnok ma pinthum atsan khiqtlo kiimaq akha ngutlo, “Armungti raq, ngi raq tsangtitiim ma tongshong kiqkham ka thürong laq nguta

aming akuqha kra, wiita she jin wanto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ibomchong ka taimak tleatlo.

²¹Arkha na, Joshua tsajai maq armung na pongnok phan maiqmung ümtinkhan wa abung tiichongkitaq, kriithun ka ümchaü ngi raq jokuq mang she.

²²Ngii raq arnok thun ara lumaq, Israilnok raq, tsangtitiim pat na ilam phan raüta shong wantaq kiikha misi wan shea siwan mak wa kra michechiip wanha.”

²³Kra ningkhan, TATIWE raq kra maiq phan thun ka kra mung niili tiisito. Apaiq raq Joshua miimin tsangshiqnok ka tiitang kuq mak dea riito. Kiimaq Joshua tsaikai jaimin, apaiq raq tsangshiqnok ka jobaiq mak dea riito.

Phowebi 3

Kanan Mung Na Maiqmung Ahin Atiichongki Thun

¹Krai mren, TATIWE raq Israilnok Kanan mung maq rekhat riihum wan mak shaqti thun kra tsantsii maitai miitu maiqmung wiijam ka jobaiq mak dea tiichong baiqto.

²Apaiq raq ara klotaq arka, akhek pinthum ka Israilnok maiq pat tek anye dong wan tlaq, chiq are khat sapmakti kriima rekhat shrinke wan miitu tiichong baiqto.

³Riita kra mung na tiichong kitaq maiqmung thun ka Philistainnok chela biingi, Kanannok phan tlotli, Sidonnok, kiimaq Lebanon pum thun na siti Baal Harmnon Pum maq phawan raüta Hamath Kinchit na saüli siwanti thun ka riito.

⁴Tsangshiqnok thun arka TATIWE Mosheq lümaq tsangtitiim maq aming kuqtaq thun kra Israilnok raq milang wan shea lang wan mak wa riijiiq thote ma nguta tiichong baiqto.

⁵Krai mren, ngohea dea Israilnok ka Kanannok rai, Hitaiqnok rai, Amoraqnok rai, Perijaiqnok rai, Hiwaiqnok rai, kiimaq Jebusaiqnok rai, riishot riishaq she adam na siwanto.

⁶Israilnok ka arnok thun rai sikhe sirüshe riija wanto. Raüta tsangshiqnok phra thun kriishe shomnoqto.

Othniel

⁷Israilnok raq tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ka laqbaiqto. Tsangshiq raq apaiq man na ngarai tangto. Raüta Baal sumla thun nai Ashera sumla thun ka shomnoqto.

⁸Kriikha na TATIWE ka tsangshiq ma atsankhiq riito kriikha na TATIWE raq Mesopotamia Hokhamwe Kushan Rishathaim ma tsangshiq ka tiikhat raüta tiitangto. Raüta apaiq ma Israilnok ka tiipeng wanto.

⁹Kiijiishe Israilnok ka TATIWE man na hoqsii trangto. Krai mren, apaiq raq maiq weshi tiikito. Raüta apaiq raq tsangshiq ka dokda wanto. Kriika Kelib ma anowe Kenaj se Othniel riito.

¹⁰TATIWE wenyi ka apaiq khum na kito, krai mren apaiq ka Israilnok khuthaq na wela ma jato. Othniel ka rekhatkai kito. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma Mesopotamia hokhamwe ka khat raüta tiitang kuqto.

¹¹Krai mren, Israilnok mung na rawii roqblai mung atsing maq sito. Kiimaq Othniel ka tsaito.

Ehud

¹²Israilnok raq TATIWE man na ngarai hali tang nongto. Kriikha na TATIWE raq Mob mung Hokhamwe Eglon ka Israilnok thaq na phung achag miishe tiija baiqto.

¹³Kiimaq Eglon ka Ammoraiqnok nai Amalakaiqnok rai she pong wanto. Raüta tsangshiq raq Israilnok ka khatto raüta tangto. Raüta taitsi chongro chela, Jeriko ka jiiwanto.

¹⁴Israilnok ka Eglon wokhong na wiioqshi ri wiitiichat sito.

¹⁵Kiijiishe Israilnok ka TATIWE man na hoqsii trangto. Krai mren apaiq raq tsangshiq dokdakai maiq weshi tiikito. Apaiq mang ka Ehud. Apaiq ka jaqphawe. Apaiq ka Gera se, Benjamin phan. Israilnok raq Ehud ka Mob mung hokhamwe Eglon phana kongphiq tiiekai tiikito.

¹⁶Ehud raq jasai ashi alu nü na

⁵⁰ sentimitar tinkhan kra minhap ri na wiiniq sihea tiq raüta wihoto. Apaiq raq ajasai ka ajaq jaqtsi nü siim na samtongjong kaü samtlaq kra mong na phataq chhüshat maq kito.

¹⁷Kiijiishe apaiq raq kongphiq thun kra Eglon phaniishe lam wanto. Apaiq ka tumtin jongheawe riito.

¹⁸Riita Ehud raq kongphiq thun ka apaiq jaq na kuqlot raütiishe, apaiq raq kongphiq hohotibi maiq thun ka jam na wa rong laq nguta tiiwa baiqto.

¹⁹Shatmaq Ehud apaiq riwe ka Gilgal chela tho na longkaü na sumla awat raüta awaiq ba kiimaq, jai na jangki nong raüta, Eglon hokhamwe phana jangki nongto. Raüta, “Chao lei, ngi raq ümniima bomhuk tsütsa chongke chang asi,” nguta nguto. Krai mren, hokhamwe raq asengi ma, “Nainai laqlaqli ngaphai!” nguta aming kuqto. Krai mren, tsangshiq wiita kinphai na kihoto.

²⁰Kiijiishe hokhamwe ka wukhu na apaiq khok rahai ahu kiijaq apaiq laq laqseli ngaraü riito. Riita Ehud ka apaiq phana tiinapsaq wato, raüta akha nguto, “Ngi

raq Shiikeawe tsütsa ümniima chong chang asi.” Kiijiishe hokhamwe kiimin tiidopot chapsaq riito.

²¹Kiijiishe Ehud raq ajaq jaq phanü maq jasai ka jaqtsi nü siim kiiwa chat raüta hokhamwe wokpo na tlat chhat shukto.

²²Jasai ka wiilütam maq, aphak kiimin wiita tüsaiq shukbaiqto. Kiimaq apü da raq jasai mi kriimin tiitangtlii suk baiqto. Ehud raq jasai ka hokhamwe wokpo mong kiiwiika chatbaiq makdea riito. Jasai ka araikhü nü na tlatchhat ahok wiinai heawea na tleali riito.

²³Kra lot raütiishe Ehud ka khokmong maq kinphai na donghoto. Raüta kilü thun ka ashaq riito. Raüta ala riibaiq thüto.

²⁴Raüta apaiq ka wawanto. Kiijiishe ajaqshisetiim ka kiraüta liikito. Riikiita kilü thun ka atiishaq siisaq chhito. Shatmaq tsangshiq raq tiima ka hokhamwe ka tapmong na niitiitsak akon sham ngutli tiimato.

²⁵Krai mren, tsangshiq raq ümtinkhan akhing na saüli khechang wa kra kheto. Shatmaq chanhea she apaiq raq kilü ka dimak she riikiita, tsangshiq raq sapi ka lam raüta, kilü ka dito. Raüta liikiita sanha, tsangtjongwe ka wiithung na amaa weraü chhito.

²⁶Tsangshiq raq apaiq khesion bala Ehud ka juhoto. Apaiq ka longkaü na awat raüta sumla awaiq ba kra leaphok she wawanto. Raüta apaiq ka Seira chela kiiniishe tiipaü juhoto.

²⁷Raüta apaiq ka ku akin tonglong hiq Ephraim wang kiiniishe saüto. Raüta apaiq raq reshun Israilnok hea lerong tsüto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka kin thun kiimaq lamhong nü kiiniishe sheahoto.

²⁸Apaiq raq nguto, “Namshiq ka ijai phan phan kironng ra! TATIWE raq nam jaqtinok Moabaiqnok ka tiitang kuqto she.” Krai mren tsangshiq riimin Ehud jai ka lamhong nü kiina phanhoto. Raüta Moabnok raq Jordan rai jin wan chang ba hiqshong ka khat raüta jiito. Tsangshiq raq rewedi ka weshi ma dongdii min jü ka tiijin mak riito.

²⁹Kra ranaiq tsangshiq raq Moabnok phenlabi srea nolabi jongbi ahea pinthum hingroqshitin jiiqbaiqto. Weshi ra dongdii min tiiju lapmak riito.

³⁰Kra ranaiq Israilnok raq Moabnok ka tiinamtok jiiqbaiqto. Krai mren, Israilnok mung na wiiproq tiichat mung atsing maq sito.

Shamgar

³¹Kra jai wa welawe dongtaq kriika Anath se Shamgar riito. Apaiq riimin Israilnok ka rewe jaq wa tiichhii kuqto. Apaiq riika minsäu pongwe jochang piqkhu maq Philistainnok ka shitrok tsatbaiq raüta khupwong kuqto.

Phowebi 4

Debora Nai Barak

- ¹Ehud tsaikai jai maq Israilnok raq TATIWE man na ngarai hali tang nongto.
- ²Kriikha na TATIWE raq Israilnok ka Kanannok hokhamwe Hajor chela pengti Jabin ma tiikhat raüta tiitangto. Apaiq phentiip pengti phentuwe mang ka Sisera. Apaiq ka pongnok phan hiqshong Harosheth chela na siti riito.
- ³Jabin jaq niika jin kumrang leng shitiikaü asi. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka ji maq nishishi kiimaq jasam piqsii maq wiirroqnai jamshato. Kijjiishe Israilnok ka TATIWE man na pinthum hoqsii trang raüta khrum kuq liidea nguta achu jaüto.
- ⁴Riita kra akhing na Lappidoth tanyung Debora, apaiq ka shammi nyung, kriika Israilnok pengti phonyung riito.
- ⁵Apaiq raq mung peng jaqsham ka ku akin tonglong Ephraim wang na Rama chela nai Bethel chela liipan na Sirichong ashi asi kra chongtong na nga raüta mung ka peng wanto. Kiimaq Israilnok ka tsangshiq ma mrong mra dong raüla apaiq phana kiraüta riiphokitlo.
- ⁶Ranaiqshi apaiq raq Abinoam se Barak, Naphtali wang na Kedesh chela na sitiwe ka apaiq phana tiiheakito. Raüta apaiq raq Barak ma akha chongto, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ümniima ara aming kuqto, ‘Naphtali phan nai Jebulun phan wa rewe hingroqshi sheaho laüta, Tabor Pum kiina walaq.
- ⁷Ngi raq Jabin sengi phentu jongwe Sisera ka phenlabi thun shea raüta, ümniirai riikhat kai Kishon Rai khü kiijaq misheaho kang. Apaiq jaq niika kumrang leng thun nai asengi phenlabi thun asi miraq. Shatmaq ngi raq apaiq ka ümjaq khon mong na mikiinong kuqbaiq kang. Apaiq ka ümniiraq mitang haü.”
- ⁸Kijjiishe Barak raq treto, “Ümniika ngi rai kidam haüla mikhat kiha. Shatmaq ümnaq ngi rai kidam maü jiila, ngi min kimang.”
- ⁹Kijjiishe kriinyung raq treto, “Ahea jam raamak, ngi min ümniirai mikidam kang. Shatmaq ara rekhat tang miitu ümmang ka dongmak she miraq. Jamto ngukla, TATIWE raq Sisera ka jechak nyung ashi jaq niishe mikuq baiq.” Krai mren, Debora ka Barak rai rekhatkai Kedesh chela na kiho damto.
- ¹⁰Barak riimin, Naphtali phan nai Jebulun phan wa maiq ka Kedesh chela na tiiheato. Krai mren sreabi maiq hingroqshi ka apaiq jaiphan kihoto. Kiimaq Debora kiimin apaiq rai kihodamto.
- ¹¹Kiimaq kra akhing na Kenaiq phan wa Hebar raq, apaiq tombutiip ka Kedesh chela tho na ok pechong ji na Jananim binjü na atei wan wishe riito. Apaiq ka

Kenaiq phan nanok ahin, Mosheq ma anangwe Hobab saüse phan phong wa pong niishe trai wanto.

12Riita Sisera raq Barak ka Tabo Pum niishe wawanto nguta tsütsa ka taito.

13Krai mren, apaiq riimin asengi jin kumrang leng shitiikaü kra riichom heato, kiimaq asengi tlotli kra riichomto, raüta pongnok phan hiqshong Harosheth chela maq Kishon Rai khü kiina tiiwato.

14Kiijiishe Debora raq Barak ma chongto, “Walaq! TATIWE ka ümniima sinkhu na lamshea wali tlo! Ümchaü ranaiq TATIWE raq Sisera ka ümjaq khon na kiinong kuq baiqto she.” Krai mren, Barak ka asengi sreabi maiq hingroqshi kra shea raüta Tabor Pumji kiiniishe rekhat kai sat wanto.

15Riita ümtiikiiwa Barak raq asenginok rai re ka khat wantaq, TATIWE raq Sisera ka akumrang leng thun nai asengi phenlabi thun rai nong maq, apaiq sung atsii min tlam lapmak she, tiimok mobaiqto. Kiimaq Sisera ka apaiq kumrang leng wa satki saq raüta hoksii miishe juto.

16Barak raq kumrang leng thun nai phenlabi thun ka pongnok phan hiqshong Harosheth chela kiina saüli jowanto. Raüta Sisera sengi phenlabi thun ka wiita tiithumpak jiiqbaiqto. Maiq ka weshi dongdii min tiichong mak jiiqbaiqto.

17Kiimaq Sisera ka Kenaiq phan wa Hebar tanyung Jael tahii tombutiip kiina juto. Jamkhano ngukla Hajor chela hokhamwe Jabin ka Kenaiq phan Habar weraü rai wehea riito.

18Jael ka kinphai na dongki raüta Sisera ka awarai wa akha taokito, “Shiilangwe lei, wara. Itiip mong na wara. Naqhaikiq.” Krai mren, apaiq ka tiip mong na nyap wato. Kiimaq krei nyung riimin kheachan tiiwong na paübaiqto.

19Apaiq raq kriinyung nangnga, “Ngi khamnyangtsi hea. Kham kuqlaq,” nguta jaüto. Apaiq raq ngamkhü tsabum chü ka lin raüta, nyamse nyakpü ka apaiq ma tsümkuqto. Raüta, apaiq ka khea chan tlaq kra tiiwong na hali paü nongto.

20Kiimaq apaiq raq kra nyung nangnga, “Ümniika tombutiip kilamchong na chap laüta khelaq. Kiimaq maiq weshi ra wa raüta, ümniima, maiq weshi raq asi shea nguta wai raüla, ahü nguta chonglaq.”

21Sisera ka aniitsi makaiq kha maq, kaiqshak akon she riilaq kito. Kra chhi raüta. Jael raq ajaq na sintu ashi kiimaq tombutiip tiikha chan chang tson ashi ajaq na sham raüta, apaiq phana atsise maq wato, Raüta tsonkii kriimaq Sisera khupo nisiinü ba kiijaq sintu maq hiq na tlatchhat tiikhiqlaq tiipha tiibaiqto.

22Riita ümtiikiiwa Barak ka Sisera jowan saüwataq, Jael ka kinphai na kiraüta apaiq rai riihumkito. Raüta apaiq ma akha nguto, “Wara ana! Ümniiraq rit tlaüwe ka tiichhikuq pha.” Krai mren, apaiq ka kriinyung rai tombutiip na nyap wa raüta

liikiita, Sisera ka amaa hiq na bumraü, akhupo na tombutiip tiikha chan chang tsonkii maq tlatchhat hiq na tiiphataq atübaiq kra chhito.

²³Kra ranaiq Shiikeawe raq Israilnok ma Kanannok hokhamwe Jabin ka tiitang kuqto.

²⁴Israilnok raq Kanannok hokhamwe Jabin ka tiikot mrot jo raüta, apaiq ka klang maq tiimiqchup shiithen baiqto.

Phowebi 5

Debora Nai Barak Shomshi

¹Kra ranaiq Debora nai Abinoam se Barak raq ara shito:

²TATIWE tiitsam laq! Israilnok ka re khatkai, shairang chapto; mungmaiqse kiimchii maq, tiido rang rang chapto.

³Hokhambi lei tai ronglaq! mungtu shiilangbi lei, samhea tiitsang tai ronglaq! Ngi raq Israilnok Shiikeawe TATIWE ma, shomshi mishingeha, phanrap tsüngii lata mishi ngeha.

⁴TATIWE lei ümnaq Seir pum maq, sat wan laü akhing na, ümnaq Edom mung maq dong wan laü akhing na, hiq ka atiikhai banban riito, kiimaq ra wa rajun düthaü raüto. Tengto, phum mong wa kham raüto.

⁵Sinai pum TATIWE man na, pum thun atiikhai ban ban riito, TATIWE Israilnok Shiikeawe man na, tiikhai ban ban riito.

⁶Anath se Shamgar pat na, jael pat na, nyamse laopan lengthun Israil mung lam maq, khum lot mak riito, kiimaq wanhig khumti raq, shiiplam thun kiimiili khumto.

⁷Israil mung wa chela thun ka, hiqmiq changkhü ikha riito, Debora lei; ümnaq misaüho shaq na, ümniika Israilnok ma anyung ikha, misaüho haü shaq na.

⁸Kiitiika mung na re dongto, kiitiikaq Israil raq phrakong anye tseato, Israil mung wa rewe hingroqlai raq, weshi ra raq liiq riimakla, piq lamho tiishea?

⁹Imongjii ka Israilnok phentubi rai, kiimaq mungmaiqse kiimchii riichii maq, rekhat chap wanti rai sitlo, TATIWE li tiitsam!

¹⁰Chong ronglaq, kumtoq kong thaq na chaotibi lei, ngachang diim na ngati lei, kiimaq ümriiba na kihan jiimin, hok maq khumtibi lei.

¹¹Taironglaq! Khappong tro na, maiq arii ariiq tsantrang tlaq kra, tsangshiq raq TATIWE raq rekhat tangtaq kra, riichongtlo, Israilnok raq rekhat tangtaq thun kra riichongtlo! raütiishe TATIWE senginok ka, tsangshiq chela thun maq, rekhatkai sat wanto.

- 12** Shunshea laq, Debora lei shealaq! shea laq! Ashi ashi shilaq! Laüta shea laq!, Sinkhu na, Ahinoam se Barak lei, shumwikong tsuq laüta, sinkhu lamshea wala!
- 13** Kijjiishe tsapkapkap maq sitibi ka, tsangwelabi phana saükito, TATIWE senginok ka apaiq phana, rekhat kai shairang kito.
- 14** Tsangshiq ka Ephraim wang wa, tanthung na satkito, Benjamin phan raq shunshea tlaq kra jai na, kiimaq tsangshiqnok jai na kito. Sreajongbi asheati thun Machir saüse phan wa, phentubi ka Jebulun phan wa.
- 15** Isakar phan sreabi ka, Debora rai adam kito, tengto, Isakar min kito, kiimaq Barak min kito, kiimaq tsangshiq raq apaiq jai na, hiqthung tan na saüli kito. Shatmaq Reuben phan ka tsannai riito; rekhat kaichang shea kimai chang wea nguta nguto.
- 16** Tsangshiq jamto skukong rümli? sku rümte raq heatlaq kra tai ma ngutiisha? Tengto, Reuben phan ka tiima anai dea, tsangshiq ka akai chang shea kimai wa, nguta khaiqkhamto.
- 17** Gad phan ka Jordan rai maq shedong nü na shongto. Kiimaq Dan phan ka sangpholai na minshiiqto. Ashar phan ka khamjongkii na shongto; tsangshiq ka khamjongkii na chamtraq, shongto.
- 18** Shatmaq Jebulun phan nai Naphtali phan raq, miisaq tan raüta re na kito.
- 19** Tanakh hiq maq Megiddo tho na tsiimserai maq, hokhambi ka kiraüta khatto; Kanannok hokhambi raq khatto, shatmaq tsangshiq raq kampho ka, lap wan lot mak riito.
- 20** Raiqsaiq thun raq ra maq khatto; ra na akhum lam maq khatto, tsangshiq raq Sisera khatto.
- 21** Kishon rai chhang raq tsangshiq, wiita che wanto, Amok dungdung Kishon Rai chhangto. Ngi ka rekhat wan, wawan ruq mirha, ningkun shoqwiishoq maq, khat wan ruq mirha!
- 22** Kijjiishe kumrang kong ka, adoqhaha saü wanto, tsangshiq hok maq, hühap hiqhap kito.
- 23** “Meroj chelati khuthaq na manson laq,” nguta TATIWE rase raq ngutlo, “Sonlaq, manson laq! Meroj chela na siti ma. Tsangshiq ka TATIWE khrumkai kimak riito, phenlabi ma jaraüta apaiq miitu, rekhat kai kimak dea riito.”
- 24** Jechakre phong na pinthum, akiim asi nyung ka Jael, Hebar tanyung Kenaiq phan wa, Tombutiip na siti jechakre phong wa, pinthum kopan jonghea nyung riito.

²⁵Sisera raq apaiq jaq wa kham jaüto, shatmaq apaiq raq minsäü pü kuqto, kriinyung raq apaiq ma, minsäü pü wa krim ka, pinthum tsohmeha pintamcho na kuqto.

²⁶Apaiq raq jaqko na tombutiip tiikha chang chang, tsonkii shamto; jaqko nü na sintupo shamshat riito. Apaiq raq Sisera akhupo tiibunlak shukto, apaiq akhupo na tlatchhat túbaiqto.

²⁷Apaiq ka alakü na riidungtsok riito, raüta kriinyung jichong na tiikaiqshak riwanto, Kriinyung jichong na tiikhiqlaq riwanto, apaiq ka hiq amaashe riwanto.

²⁸Sisera nyung ka ase säüwa khe, maklii khamthii riito. Tsangjam kitanpu maq ase; säüwa kheto. Apaiq raq kitanpu chiiq maq liito. Raüta, “Apaiq kumrang leng ka, asaü min säumak, ümbano haikita?” nguta anyung raq waito. “Akumrang kong ka jam na, ajang min jang wan mak, ümbano tiihit kita?”

²⁹Asengi taksu nyungre raq tretto, kiimaq apaiq riimin bliiq kiki akha tiingoto,

³⁰“Tsangshiq ka sepat lopi riichom raüta, riiphea pha q na mochii kito, phenla weshi ma jechak se ka achhuq chhuq, riimakla anainai chhaq riiphea motlo, Sisera miika khea ahea pinthum kra, hokhamnyung dang na kai ma, khea na awaiq angon asi kra rittlo.”

³¹Riita ümjaqtinok thun ka, kiikha siisaq mitsai laq, O TATIWE lei, shatmaq ümkhi ümlubi thun ka, rashekaü dong wan tlaq ikha, ali aliim michhai wan laq! Kiimaq mung na wiioqblai mung atsing maq sito.

Phowebi 6

Midiannok Raq Israilnok Jamshato

¹Jangshi ri hali Israilnok raq TATIWE man na ngarai tangto. Kriikha niishe TATIWE raq Israilnok ka Midiannok jaqkhon mong na wiimiishi thúbaiqto.

²Midiannok ka Israilnok tha q na ahong ala, srea nola riito. Kriikha niishe Israilnok ka Midiannok ma hai ma longshabok thun na nai ku akin binjü kiina tiipaüto.

³Israilnok raq wak na tü atsam lai wanki raüla, Midiannok ka Amalakaiqnok nai kumtsaiphii binjü na shongtinok maiq thun kra sheaho raüta Israilnok ka longkilili riitlo.

⁴Tsangshiq ka Israilnok mung kiina kilili raüta, piitiip teitlii maq, wak ram wa tü atsam kra shemai nü wang na Gaja chela binjü kiina säüli tiithen baiqtlo. Raüta tsangshiq raq skukong, chhechhi minsäü kong, kumtoq kong thun ka wiita hutjokjok tsuq wantlo. Raüta Israilnok miitu ka aphaq asea chang jamlai phan min tiichong mak nyea wan lili riitlo.

⁵Tsangshiq ka tsangshiq jam nyamsekong nai tombutiip haichang tombo thun ka horaq chhaq maq kupriikong longtlaq ikha ranyaq tangtang kilili riitlo. Tsangshiqnok nok kiimaq tsangshiq kumtsong kong ka pahea awealot chang riimak. Tsangshiq ka kiraüta Israilnok mung ka tiithenbaiq kitlo.

⁶Krai mren, Israilnok ka ümkha ijasiq she, tsangshiq raq notshotshot jamshato.

⁷Kiijiishe Israilnok ka TATIWE man na Midiannok jaqkhon mong wa tiichhiikuq laq nguta khrum jaü jaü hoqsii trangto.

⁸Kra riikiitiishe, TATIWE raq tsangshiq phana shammi weshi tiikito. Apaiq raq tsangshiq ma TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsütsa ka akha lamhoto: “Ngi raq namshiq ka Ejip mung na maiqdikong asi han wa tsuq wan kang.

⁹Ngi raq namshiq ka Ejip mungti jaqkhon mong wa kiimaq ara Kanan mung na sitinok raq namshiq khattlaq kiiwa tiichhii kuqkang. Namshiq raq jamkho Kanan mungti khat wan lan, kra phan phan ngi raq tsangshiq ka jobaiqkang lata tsang mung ka namshiq ma kuqkang.

¹⁰Ngi raq namshiq ma Ngi ka namshiq TATIWE, namshiq Shiikeawe nguta chongkuq kang. Arkha na namshiq raq, ümchaü namshiq riishe jiiwan lan arjaq siti, Amoraqnok phra thun ka shomnoq maimak nguta chongkuq kang. Shatmaq namshiq raq ibom taiman tlea lan.”

TATIWE Raq Gideon Ka Phowe Ma Shongto

¹¹Kra akhing na TATIWE rase ka Ophra hiqshong na kito. Raüta Abiejar weraü wa, maiq weshi amang Joash ngutlaq kriiwe hiq na ok chongji na ngato. Ase Gideon ka Midiannok raq apaiq chhijiiq nguta, ahukse maq Bunwong khaolüm ka spiqtsitsai tiikit chang longtham na tiikit rea riito.

¹²TATIWE rase ka kiijaq apaiq khaki na dongkito. Raüta akha nguto, “TATIWE ka ümniirai, srea nola jongwe lei!”

¹³Gideon raq apaiq ma nguto, “Shiilangwe lei, ümniima bom poshi wai pha. Riita TATIWE ka naishiq rai asi jiika, naishiq ma atinkhan mra ka jamkho pintla? TATIWE raq awang chang pahea jaq shamkuqto nguta naiwetiim raq phankuqtaq kriiha apaiq raq tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wanto nguta phantlaq kriiha ümchaü ümbano? TATIWE naishiq ka miimbaiqto she raüta Midiannok jaqkhon mong niishe kuqbaiqto.”

¹⁴Kiijiishe TATIWE raq apaiq ma akha aming kuqto, “Walaq. Ümningkun ajong maq walaq. Laüta Israilnok ka Midiannok jaqkhon mong wa tiichhii laq. Ngi TATIWE raq ümniika thaü tiikang.”

¹⁵Kiijiishe Gideon raq treto, “Riita TATIWE ngi raq Israilnok ka jamkho mitiichhii kuqha? Naita ka Manase phan phong na, taranse pinthum. Kiimaq ngi arka ijamtitiim iphu inotiim phong na manghü rahü jehin.”

¹⁶Kiijiishe TATIWE raq treto, “Ümniiraq milot haü. Jamkhano ngukla ngi raq ümnaq mikhrum kang. Ümniiraq Midiannok ka jeriiriiq hea, weshi laqlaqse ikha notshotshot li mitang haü.”

¹⁷Gideon raq treto, “Ümniika ngi ma khoqriiq tlaü dea jiila, ümniika TATIWE dea nguta phanshi ra saqse tiichhi kuq laq.

¹⁸Ngü raq ümniika phanshi ra aphaq asea chang honglu lamkuq wan pha. Ümniika arjaq heashi kheli laq.” Kiijiishe apaiq raq treto, “Ümnaq mijangki haü shaq wiiwii ngi ka kheshat mirkang.”

¹⁹Krai mren, Gideon ka ajam na wawanto. Raüta chhechhise arese ashi ka ta raüta ngam ka lumto. Kiimaq tokroqshi bunwong win maq winsii ka pi maq shohü maq lumto. Raüta apaiq raq ngam ja ka taükok ashi thiito. Kiimaq ngamtaï thakotkot ka takpo ashi na thii raüta TATIWE rase okchong tong na nga tlaq kiijaq lamkuq hoto.

²⁰Kiijiishe rase raq apaiq ma aming kuqto, “Ngam ja nai winsii thun ka ara longkaü thaq na phong laq. Laüta ngamtaï thakotkot ka kriithaq na nyuklaq.” Krai mren, Gideon riimin kra phanphan kloto.

²¹Kiijiishe TATIWE rase raq ajaq na shamtlaq nyeakii kra tsii maq ngamja phong nai winsii phong kiijaq thansaq thanto. Krai mren, longkaü kiiwa wa ka riidung phok saq lüwanto. Raüta ngamja phong nai winsii phong ka wiita khiim baiqto. Raüta rase ka kiiwa mokisaqli she mokito.

²²Kiijiishe Gideon raq apaiq raq chhitaq kriika TATIWE rase khanea nguta takto. Kiimaq apaiq ahaisi akiinyii lam maq, “Ajong Thaq Na Ajong TATIWE le! Ngü raq ümrase rai mantut na sham riichhikang!”

²³Shatmaq TATIWE raq apaiq ma nguto, “Hansang maq silaq! Naq haikiq. Ümniika tsai maü.”

²⁴Gideon raq kriiba kiijaq TATIWE ma berong-wacha ashi haito. Raüta kriika, “TATIWE ka Hansang,” nguta mangto. (Kra berong-wacha ka ümchaü min Abiejar weraü phan hiqshong Ophra hiq na tiishong shatli sitlo.)

²⁵Kra rawa TATIWE raq Gideon ma akha chongto, “Ümwe minsäü pongwe kra rai minsäü pongwe ashi hali arawii wiimiishi säüpongwe kriiri lamholaq. Laüta ümwe raq Baal ma ahaikuq berong-wacha ka runbaiq laq. Laüta Ashera phra nyung berong Baal sumla tiinap na ashong kriimin chumbaiq laq.

²⁶Laüta ara hiqlamse thaq na samheawiq TATIWE üm Shiikeawe ma berong-wacha ashi hailaq. Kra hailaüta minsäü pongwe ashiti ka ta laq. Laüta ümniiraq Ashera berong adaqbaiq haü wa chin kra lam laüta, minsäü maa ka wiipumtam maq wa na chaq laüta honglu kuq laq.”

²⁷Krai mren Gideon raq ajaqshisetiim weroqshi shea raüta, TATIWE raq apaiq ma chongtaq kra phan phan kloto. Apaiq ka kra klo ma ajamtitiim nai chelati

nokmaiqse ma ahai sihea riito. Kriikha maq apaiq raq kra jaqsham ka rawa mong na kloto.

Gideon Raq Baal Noq Chang Berongwacha Runbaiqto

28Anap ranaiq na ranapchu maq kra chelati ka akon maq tiido raüta liikiita, Baal berong-wacha nai Ashera berong ka adaqbaiq wishe chhito. Kiimaq minsäu pongwe anai ngojati ka kiijaq berong-wacha ashi haitaq kiijaq honglu na achaaq baiq wishe.

29Kra ningkhan tsangshiq liipan na, “Ara juro riita?” nguta bom ka riwaito. Raüta tsangshiq raq kra konchonto. Raüta, Joash se Gideon raq shiithento nguta sapto.

30Kiijiishe tsangshiq raq Joash ma akha nguto, “Ümse ka ana sheaho laq. Naishiq raq apaiq ka atseabaiq chang! Apaiq raq Baal berong-wacha ka daqbaiqto kiimaq kra tiinap wa Ashera berong kiimin daqbaiqto.”

31Shatmaq Joash raq apaiq shiitepti nokwe thun kiima, “Riita namshiq ka Baal rai shea pongtlan? Namshiq riika apaiq kiishea tiiwong tlan? Jurwa apaiq rai pongtlaq kriiti ka ranap ra miwü shaq na mitsat baiq. Baal ka shiikea dea jiika apaiq maiqmii mitiichhii liina. Apaiq berong-wacha shiithen baiqtaq kata.”

32Kra akhing miiphat she Gideon mang ka Jerubbaal nguta mangto. Jamkhano ngukla Joash raq, “Baal raq maiqmii mitiichhiiphaq liina. Apaiq berong-wacha shiithen baiqtaq kata.”

33Kiijiishe tlotli Midiannok, Amalakaiqnok, kiimaq kumtsaiphii wang na siti maiqphan thun kra adam na riitamto. Raüta Jordan rai ka jinto. Raüta Jeireel tan na thungto.

34Kiitiika TATIWE wenyi raq Gideon ka kunli rom wanto. Krai mren, apaiq raq rekhat kai miitu Abiejar weraü phan maiq thun ka apaiq jai phan kirong ra nguta tsangshiq hea boli tsüto.

35Kiimaq apaiq raq reshun kiimwebi ka Manase phan noknai ri hiqshong thun kiina rekhatkai apaiq jaiphan kirong ra nguta tiheato. Kiimaq apaiq raq kiimwebi thun ka Ashar phan, Jebulun phan, kiimaq Naphtali phan thun kra tiheha wa tiiwato. Krai mren tsangshiq thun kiimin apaiq pong kai dam kito.

Skubin Nai Bangkham Maitai

36Kiijiishe Gideon raq Shiikeawe ma nguto, “Ümniiraq ngi lümaq Israilnok ka tiichhiike miitu bom ka thapthi wan laü she ngutläü.

37Ahea ikhla, ngi raq unirai wiijam ka bunwong bukchang hiqsii ba kiijaq phongthü tiikang. Riita, anap ranap na, bangkham ka ara unirai phong thaq niili, hiq thung kiijaq ahü nguraü la, ümniiraq ngi lümaq Israilnok ka mitiichhii kuq haü dea nguta misapha.”

³⁸Kra phan phan dea hongto. Gideon ka anap ranap na akon maq tiido raüta, unirai wit thun ka sorija winpin jongkaü na sokiita, kiimaq unirai wit thun ajaq maq sokiita, sorija pin ka bangkham raq mali riito.

³⁹Kiijiishe hali Gideon raq thongshi ri Shiikeawe ma nguto, “Ngi ma naqkhiqkiq. Ngi raq ümniima bom poshise ri chong nongpha. Ara unirai wit maq jangshi ri hali maitai nongpha. Riita ümchaü lak niika, unirai wit thun ka shinriiqriiq mirlaq. Kiimaq hiqsii thung ba ka bangkham raq jobaibai mipiim laq.”

⁴⁰Krai mren, kra chongtaq kra phan phan Shiikeawe raq kloto. Kriimaq napjai ranap na liikiita unirai wit thun ka shinriiqriiq riito. Shatmaq hiqsii thung ba ka bangkham raq jobaibai riito.

Phowebi 7

Gideon Raq Midiannok Khat Raüta Tangto

¹Ranaiqshi ranap chu maq Gideon nai asengi sreabi ka wawan raüta Harod Khamraise tho na tsangshiq piitiip teito. Kiimaq Midiannok piitiip ka tsangshiq piitiip maq shekhu nü na hiqthung tan na More kinse tho na teito.

²Kiijiishe TATIWE raq Gideon ma akha chongto, “Ngi raq Midiannok tiitangke miika, ümniirai phenlabi ka pahea. Tsangshiq raq rekhat ka tsangshiq maiqmii ningkun maq tangkai nguta mongo miraq. Raüta tsangshiq raq ngi ka wea mak miraq.

³Arningkhan nokwe ma akha riimlaq, “Juwa ahai riitlan, kriiti ka jam niili mijang wanlaq. Naishiq abiti thun ka ara Gilead pum na piitiip tei laitli misihai.” Krai mren, maiq ka hingroqnai ri hingnai jam na jang wanto. Shatmaq kiijiika maiq hingroqshi khingkito.

⁴Kiijaq hali, TATIWE raq Gideon ma chong nongto, “Ümniirai maiq ka ümchaü min pahea shaqli. Tsangshiq ka khamrai kiina sheaho laq. Kiijaq ümnaq miitu ngi raq tsangshiq mitsea kuq kang. Ngi raq kriiwe ka ümniirai wadam chang nguta nguhala, apaiq ka waratlo. Kiimaq ngi raq kriiwe ka ümniirai wadam maimak nguhala, kriiwe ka wadam maimak.”

⁵Krai mren, Gideon raq maiq thun ka, jürai na sheahoto. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma thaüto, “Jurwa kham ka kuku raq nyangtlaq ikha atili maq mehihi nyangtlaq, kriiti thun ka alakü maq nga raüta kham chum na bumtlii raüta nyangtlaq, kriiti phong wa pong na raibaiq laq.”

⁶Riita maiqmii jaqphi na kham ka khusaqsaq raüta tsoqhihi nyangti thun ka maiq shitsam riito. Kiiwa chantlaq maiq abiti thun tlotli riika tsang lakü maq ngasaq raüta khamchum kiina bumtlii maq nyangto.

⁷Kiijiishe TATIWE raq Gideon ma chongto, “Ngi raq ümniika mitiiwong kuqha kiimaq ara maiq shitsam, kham ka tsangshiq jaqphi na tsoq raüta nyangti thun

kra liimiili, ngi raq ümniima Midiannok ka mitiitang kang. Maiq ahinti thun ka wiita jam na jang wan ronglaq nguta chongkuq laq.”

⁸Krai mren, Gideon raq Israilnok ka jam na tiwabaiqto. Kra shitsam tiichongtaq kra riilise tumsea lamsii thun nai lerong thun ka riichom raüta thüto. Midiannok piitiip ka, tsangshiq piitiip takiq na hiqthung tan na riito.

⁹Kra rawa TATIWE raq Gideon ma akha aming kuqto, “Tiido laq. Laüta Midiannok piitiip ka khatkikiq. Ngi raq kra ümjaqkhon mong na kiinong kuqkang she.

¹⁰Shatmaq ümniika kra khatkai ma haisi jiila, ümjaqshise Pura kra sheaho laüta, piitiip kiina kilaq.

¹¹Laüta tsangshiq liipan na jamlai bom wa riichong tlaq kra tailaq. Kra taihaüla, tsangshiq khatkai ma ümhai simak she miraq.” Krai mren, Gideon nai ajaqshi se Pura ka rewe piitiip kiijaq saüli kihoto.

¹²Raüta Midiannok, Amalakaiqnok, kiimaq kumtsaiphii wang na sitinok maiqphan thun ka kra tan mong kiijaq, tsangshiqnok piitiip ka kupchi longtlaq ikha, ra ma hiq ma tan ka wiita mato. Kiimaq kra tsangshiqnok kumtsong kong ka khamjongkii na kumtsai riiphongtlaq ikha riito.

¹³Gideon ka kiijaq saüki raüta, maiq weshi raq akongtiwe ma apaiq rawama kra chongrea taihoto. Kriiwe raq akongtiwe ma akha chongto, “Ima maq, jaili winsii thop ashi ka nashiqnok piitiip mong na küwanto, raüta tombutiip ashi tiibunlak hiq na tiiphintsiiip tiiqbaiqto nguta makang.”

¹⁴Kiijiishe akongtiwe raq treto, “Arka Israilnok nepjasai. Joash se Gideon kra malaü! Shiikeawe raq apaiq ma nashiq Midiannok nai phenlabi ka wiita tiitang kuqto she!”

¹⁵Gideon raq kriiwe rawa ma bom nai kra liichum ka tairaüta, apaiq ka alakü maq hiq na bumsaq raüta TATIWE shomnoqto. Raüta apaiq ka Israilnok piitiip kiina hali jangwan nongto. Kiimaq akha nguto, “Tiido ronglaq! TATIWE raq namshiq ma Midiannok phenlabi ka tiitang kuqto she!”

¹⁶Raüta apaiq raq asengi shitsam ka kongtsam na triipheato. Raüta maiq khumtek ma lerong ka achhuqchhuq kuqto. Kiimaq hamlii tsabum mong na waniitu kra tiinyaije achhuqchhuq kuqto.

¹⁷Raüta apaiq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Liirong laq! Ngi ka piitiip tho kiijaq saüho tiikang na, ngi raq jamlai wa riitiikang, kra phanphan klo rongliijo.

¹⁸Ümtiikiiwa ngi nai ikongtitiim raq naishiq lerong ka tsütrang haila, namshiq riimin namshiq lerong ka piitiip trotam maq tsütrang rongliijo. Lanta, “TATIWE miitu kiimaq Gideon miitu, nguta gitrang rong laq.”

¹⁹Krai mren, Gideon nai asengi maiq shishi ka rawa wathung wakham saü wan namnam she angu na, kintsongti ka klailot ri Midiannok piitiip tiinap kiijaq kito.

Raüta tsangshiq jaq na lerong shamtlaq kra tsütrangto. Kiimaq tsangshiq jaq na hamlii tsabum shamtlaq thun kra tiibunbaiqto.

²⁰Kiimaq ahinti kongnai kra riimin kiikhiisii riito. Tsangshiq tarü raq jaq pha nü na waniitu ka doraq chhaq riito, kiimaq jaqtsi nü na lerong kra doraq chhaq riito. Raüta tihong raüta, “TATIWE miitu nepjasai kiimaq Gideon miitu nepjasai!” nguta gitrangto.

²¹Maiq loweatek ka maiqmii chapchang ba na piitiip tro na chapraq chhaq chapkito. Krai mren, rekong ka agi asiiwa trang la pintrangto.

²²Gideon nai asengi raq lerong kra tsütrang wanto, kiimaq TATIWE raq rethun ka, maiqmii nepjasai chat raütiishe, maiqmii liipan na triijiip wanto. Tsangshiq ka Jarethan chela lam kriimaq riita Beth Shitta chela kiina, kiimaq riita Tabbath chela tho na Abel Mehola chela kiina jutrangto.

²³Kiijiishe, Naphtali phan, Ashar phan, kiimaq Manase phan ka wangnai wiita wa tiihea wato. Krai mren, tsangshiq raq Midiannok ka johoto.

²⁴Kiimaq Gideon raq kiimwebi thun ka ku akin tonglong Ephraim phan wang kiina tiiwa raüta akha tiichong wato, “Kirong ra ana. Lanta Midiannok ka khat ronglaq! Jordan raikhü kiimaq kheli lanta khat ronglaq. Kiimaq Bethbara khamrai tsiim wii binjü kiimaq kheho li ronglaq. Midiannok ma khamrai thun kra naq tiijin rongkiq maq khat ronglaq.” Krai mren, Ephraim phan maiq ka adam na riichom heato. Raüta tsangshiq raq Jordan Rai maq kheto kiimaq khamraisetiim khü thun ka Bethbara na saüli ajinhowa kheto.

²⁵Krai mren, tsangshiq raq Midiannok wela ajong wenai Oreb nai Jeeb ka lapto. Tsangshiq raq Oreb ka Oreb Longkaü hiq ba kiijaq tsatbaiqto. Kiimaq Jeeb ka Jeeb Spiqtsitsai tiikitchang longtham ba kiijaq tsatbaiqto. Tsangshiq raq Midiannok ka tiikot mrot jowanto. Kiimaq Oreb nai Jeeb khupo ka Gideon phana lam wanto. Kiitiikaq Gideon ka Jordan rai maq shedong nü wang binjü niishe riito.

Phowebi 8

Gideon Raq Midiannok Tiithumpak Khatto

¹Kra akhing na Ephraim phan raq Gideon ma, “Ümniiraq Midiannok khatkai kilaüta naishiq ma jamto chongmaü? Ümniiraq naishiq ka jam nguto roilaü?” nguta tsangshiq raq Gideon ma kai akhiq ariq tiibottaq trangto.

²Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi raq jamlai wa shamkang kriika namshiq raq jaq sham lan kriirai tiimren chang ka riimak. Namshiq Ephraim phan raq ralangse li sham lan kra dongdii min, naita raq ümtinkhan wa shamkai kra tlotli rom raüta thapthi raüla, namshiq raq sham lan kriika ajong pinthum.

³Jamkhano ngukla, Shiikeawe ningkun maq namshiq raq Midiannok hokham wenai Oreb nai Jeeb ka tsat lan. Kra jaqsham jonghea sham lan kriimaq thi miika, ngi raq shamkang arka athap thi chang min ahü?" Apaiq raq ara ngukiitiishe tsangshiq ka khiq mak she tsaqkito.

⁴Kra akhing na, Gideon nai asenginok shitsam ka Jordan rai na asaüwi she riito. Raüta Jordan rai kiimin ajin wan wishe riito. Tsangshiq ka rejai jotsi raq anü makaiq she riito. Shatmaq tsangshiq raq rethun ka jowan ruqli jowanto.

⁵Ümtiikiiwa tsangshiq ka Sakkoth chela niishe saütaq, apaiq raq kra chelati ma akha nguto, "Mangchan lanta isengi sreabi ma winsii phanshi ra kuq ronglaq. Tsangshiq anü makaiq she. Kiimaq ngi ara Midiannok hokhamwenai Jeba nai Jalmunna joho kitiikang."

⁶Shatmaq Sakkoth chelati welabi raq, "Naishiq raq ümsengi phenlabi ma jamlai nguto phaqsea ka mikuq hai? Ümniiraq ümchaü niitaq Jeba nai Jalmunna ka lap laüta kharü maq mikha haüshaq dea kata?"

⁷Kiijiishe Gideon raq, "Ahea na, kiikha ngutlan jiika!. Ümtiikiiwa TATIWE raq Jeba nai Jalmunna ka ijaq khon mong na kuqjiiq, kra akhing niitiq, kumtsaiphii binjü wa shuk hii miishetiq namshiq ka mitsat kang!" nguta nguto.

⁸Kiimahali Gideon nai asengi thun ka Penuel chela niishe wawanto. Raüta Penuel chelati jaq wiimin kiikhiisii tiipaiqneato. Shatmaq Penuel chelati riimin Sakkoth chelati bom kiikhiisii hali bombi khoti kuqnongto.

⁹Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ma akha nguto, "Ngi ka khusang rakhang maq mijang wanha. Kra saüwan tiikang akhing niishetiq, namhiqshong wa kongmong chong ka tiibunlak mitiiq baiq kang!"

¹⁰Riita Jeba nai Jalmunna ka tsangsengi phenlabi rai Karkor chela na riito. Kumtsaiphii wang binjü na siti maiqphan thun phenlabi phong wa, 15,000 lishe abung tiichongto. Phenlabi 120,000 ka re jaq na tsaito.

¹¹Kiimaq Gideon ka kumtsaiphii wang binjü kinjiji rai kiimaq wawan raüta, Noba chela nai Jogbeha chela maq shedong nü nü thithi kriimaq wawanto. Raüta Gideon raq re ka tiihanghiiq miilische khatto.

¹²Kra Midiannok hokhamwe nai Jeba nai Jalmunna ka aju riito. Shatmaq apaiq raq tsangnai ka tiikot mrot johoto. Raüta lapto. Raüta tsangshiqnok phenlabi tlotli tiimokchaq, sung atsii min tlam lam mak khatto.

¹³Gideon ka rekhat lot raüta jaijang wan Heres kinchit lam miishe awarai riito.

¹⁴Apaiq raq jerowe ashi Sakkoth chelati ka lapto. Raüta apaiq bom ka waito. Krai mren, kra jerowe raq Sakkoth chelati welabi maiq roqmiishi ri wemiishi mang ka waiq raüta Gideon ma kuqto.

¹⁵Kiijiishe, Gideon ka Sakkoth chelati welabi phana wato raüta akha waito, “Namshiq raq ngi khrumkuq man dea ira tsan na asi khata? Namshiq raq isenginok phenlabi anii makaiq kriima tü adung kuq lot man jamkhano ngukla kra akhing na ngi raq Jeba nai Jalmunna ka milap hashaq li nguta ngulan ihata. Ahea, tsangnai ka ahata!”

¹⁶Kra ngu raütiishe, apaiq raq kumtsaiphii binjü wa shuk hii akü atsin wiq phan kriimaq Sakkoth chelati welabi kra khülü khüshii she tsatsiqto.

¹⁷Kiimaq apaiq raq Penuel chela wa kongmong chong kra tiiqbaiqto kiimaq kra chelati maiq ka jiiqbaiqto.

¹⁸Raütiishe Gideon raq Jeba nai Jalmunna ma waito, “Namnai raq Tabor chela maq tsatbaiq lan maiq thun ira jamkhiiwa chhilan?” Tsangshiq raq treto, “Tsangshiq kiimin ümsham ümri kiikhiisii riito. Tsangshiq ka loweatek hokhamwe setiim ikha siisaq riito.”

¹⁹Kiijiishe Gideon raq nguto, “Tsangshiq ka iphu inotiim, ichhüthiq nyungshi setiim siisaq. Ngi raq atiitum lata ngutiikang, namshiq raq tsangshiq tsat man nguraü ka ngi raq namshiq kiimin tsat mang mirha wa.”

²⁰Kiijiishe apaiq raq ase chhikhuwe Jethar ka thaüto, “Kriq, tsangnai ka sebaiqtlo laq!” Shatmaq no riika anep jasai chat mak dea riito. Apaiq ka anang nam riito. Jamkhano ngukla apaiq ka nose hea, khumak riito.

²¹Kiijiishe Jeba nai Jalmunna raq Gideon ma nguto, “Warea. Ümjaq maq nainai ara tsatbaiq laq. Wela ka wela jaq niitiq tsaichang.” Krai mren, Gideon raq kriiwenai ka tsatbaiqto. Raüta tsangshiq Kumtsong nyamse kong dangkong wa laktum thun ka wiita lamto.

Gideon Raq Sumla Noq Ngarai Tangto

²²Kriijai maq, Israilnok raq Gideon ma akha nguto, “Ümniika naishiq pengti ma jalaq. Ümnaq tsaijai min ümsaü ümsetiim raq mung ka milang laq. Ümniiraq naishiq ka Midiannok jaqkhon wa dokda kuq laü.”

²³Kiijiishe Gideon raq treto, “Ngi ka namshiq pengti ma jamang, kiimaq ise kiimin jamak. TATIWE kli namshiq pengti miraq.”

²⁴Shatmaq apaiq raq akha hali ngunongto, “Ikhiijiika, ngi raq namshiq ma bom poshi chong pha. Namshiq khumtek raq sepat lopi tsiiq niti thun lam wan lan riiwe kli ana ijaq na kuq rong laq.” (Kumtsaiphii wang na shongtinok thun riika chaq niti laktum laktlo).

²⁵Kiijiishe nokwe raq treto, “Naishiq raq kriika chochikhiq maq mikuq hai.” Krai mren, tsangshiq raq kheathum kaü ashi hiq na phiito. Raüta maiq loweatek raq maiqmii jaq wa niti thun ka phongtsoktsok kuqto.

²⁶Krai mren, Gideon raq chaq niti lapraq thun kra shin kiita, kilo roqnai tin khan saüto. Riita arka lai hin mii akhiiq ni na ti chang, jaq na pachang, kiimaq dang na lakchang thun kiimaq Midiannok hokhambi raq samchang miirii khu akhea mintiitii phan, kiimaq kumtsong kong dang na tlakchang phan laktum miirii thun kriika weahü riito.

²⁷Kriithun chaq maq Gideon raq sumla phra ashi loto. Raüta apaiq sichang Orphra chela na kra sumla ka thüto. Krai mren, Israilnok tlotli raq Shiikeawe ka amiimshe riibaiqto. Raüta sumla phra kra shomnoq kaishe riidunghoto. Riita arka Gideon nai ajamtitiim ma tsangshiq dea wa chang thiikho miishe jakito.

²⁸Krai mren, Israilnok raq Midiannok ka khatto. Raüta tangto. Kra ningkhan Midiannok ma haisong chang ka ahü she riito. Krai mren, Israil mung ka Gideon mitsai shaq wiiwii, wiioqblai mung atsing maq sito.

Gideon Tsaito

²⁹Gideon ka ahiqshong niishe wawanto. Raüta kijiishe siwato.

³⁰Asetiim ka weroq miishi, jamkhano ngukla achaktiim ka apawiq riito.

³¹Kiimaq achak chakliip nyungshi riito. Kriinyung ka Shekhem chela na riito. Kriinyung tsangnai se ka maiqwese ashi riito. Apaiq mang ka Abimelekh.

³²Joash se Gideon ka tikii kiikaiq niisheti q tsaito. Riita apaiq ma ka awe Joa lapchang machiim kiijaq adam na lapto. Kra maraükhu ka tsangti Abiejar weraü phan siwan chang hiqshong Orphra chela kiijaq riito.

³³Gideon tsajai maq Israilnok raq Shiikeawe lamphan ka alaq she riibaiq nongto. Raüta tsangshiq raq Baal phra thun ka shomnoqho nongto. Tsangshiq raq Tongshong Baal phra ka tsangshiq phrakaü ma tiija raüta shomnoqto.

³⁴Krai mren tsangshiq raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe, tsangshiq tro na siti tsang jaqtinok jaqkhon wa tiikhup wongke wantiwe ka amiim she riibaiq nongto.

³⁵Kiimaq tsangshiq ka Gideon raq Israilnok miitu ümchuwa jaqsham ahea shamkuqtaq kra miitu ajanti asetiiim ma kechu tumkuq maq she riito.

Phowebi 9

Abimelekh Raq Hokham Weraü Shong Wan Danto

¹Arjai maq Gideon se Abimelekh ka Shekhem chela na anyung ma tanyang senobi sichang hiq na wawanto. Anyung ma tanyang senobi thun ka tlotli kiijaq siisaq sitlo. Kiimaq tsangshiq ma

²Shekhem chelati ma bom ka akha tiiwaito, “Namshiq raq jamkho rotlan? Namshiq ka Gideon setiim maiq roqmiishi raq peng wan kriisha lungwii tlan,

shea wela weshi riili peng wan wa rotlan? Namshiq tsan na tiitsang ronglaq, Abimelekh ka namshiq ma tiijai han-ngam ashi.”

³Krai mren, anyung ma tanyang senobi raq, Shekhem chelati rai apaiq miitu kra bom ka riichongto. Krai mren Shekhem chelati raq Abimelekh kriidea tsangshiq pengti wela shong chang nguta bom ka raito. Jamkhano ngukla, apaiq riive ka tsangshiq ma tanyang seno dongdii.

⁴Krai mren, tsangshiq raq apaiq ma Baal Tongshong shomjam kiiwa kampho ngamsii ka siiroqmiishi kuqto. Kiimaq apaiq raq kra kampho maq pontiwa na sitikong ka apaiq rai pongdam miitu jaq maq kuqto.

⁵Raüta apaiq ka awe jam na, Ophra chela na wato. Raüta kiijaq longkaü kaüshi thaq niili, apfu anotiim roqmiishi, Gideon setiim ka jiiipbaiqto. Shatmaq Gideon se nobungwe Jotham ka atiipaü riikito. Kriikha maq apaiq ka tsat lap mak dea riito.

⁶Kiijiishe Shekhem chelati nai Bethmillo chelati ka adam na pong raüta, Shekhem chela na asii berong ok chong ji kiina kito. Raüta tsangshiq raq Abimelekh ka hokhamwe ma shongto.

Pechong Thun Manphan

⁷Ümtiikiiwa Jotham raq ara tsütsa ka taitaq, apaiq ka Gerijim Hiqlam khupo kiina wawanto, raüta mungmaiqse ma tiihong raüta agilülü akha riimto, “Shekhem chelati singmung maiqse le ibom ara tai ronglaq! Kiimaq Shiikeawe riimin namshiq bom ka mitai laq!

⁸AkHING ashi na pechong thun ka, tsangshiq hokham shong ma, ngongthunto. Raüta tsangshiq raq olip chong ma, ‘Ümniika naishiq hokham ma jalaq,’ nguta, chongto.

⁹Olip chong raq treto, ‘Ngi ka namshiq hokham ma jaha jiila, sumla phra nai maiqse shreng chang, ikhum wa itsai tiidong ka, atsaq kai chang she miraq.’

¹⁰Kiijiishe pechong thun raq, phupmup chong ma chongto, ‘Ikhla ümniika naishiq hokham jalaq,’

¹¹Shatmaq phupmup chong treto, ‘Ngi ka namshiq hokham jaha jiika, itsi ingo ahom asum kra, tsi mangshe tsaqkai chang miraq.’

¹²Kiijiishe pechong thun raq, spiq raü ma chongto, ‘Ikhla ümniika naishiq hokham jalaq.’

¹³Shatmaq spiq raü raq treto, ‘Ngi ka namshiq hokham jaha jiika, ngi raq itsi ingo spiqtsi ka, maiqse nai phrakaü thung tiichochi chang, i spiqtai tiidong ka atsaqkai chang she miraq.’

¹⁴Kiijiishe pechong thun wiita raq, Shuktam chong ma chongto, ‘Ikhla ümniika she naishiq hokham ma jalaq.’

¹⁵Kiijiishe shuktam chong raq treto, ‘Namshiq raq ngohea dea, ngi ka nam hokham ma shong rotlan jiika, ahea namshiq ka iwokhong na sironglaq, Kra riiman han la, ikü iko shuktam rong kiiwa, wa phok raüta namshiq ka, wiita mikhiim chaq laq. Raüta Lebanon pum wa sedar chongro kiimin, wiita mikhiim laq.’

¹⁶Kiijaq tiitsuqsaq Jotham raq akha nguto, “Riita, ümchaü min namshiq raq Abimelekh hokhamwe ma shong lan kra ngohea shaqshaq lungwii lantiidea shea shonglan? Gideon raq namshiq miitu jaqsham kuq wantaq kra shreng tlan dea shea kiimaq apaiq raq jaq shamkuqtaq kra mren, ajamtitiim thun ka riikhaqli dea shea shreng tlan?”

¹⁷Tsan na tiitsang ronglaq, iwe raq namshiq tiichhunke miitu re khat wanto. Apaiq raq namshiq ka Midiannok jaqkhon mong wa tiiwongke wan miitu, apaiq miisaq ka jaqphi na chiim raüta siwanto.

¹⁸Shatmaq ümchaü ranaiq, namshiq ka iwe ma ata awii thun kra namshiq raq wesang ralii miishe tiija wan lan. Namshiq raq asemi kongnyung kaüshi weroqmiishi ka longkaü ashi thaq na tsatbaiqlan. Kiimaq iwe jaqshi nyungse Abimelekh kra, namshiq ma tanyang seno lam nguta, namshiq raq apaiq ka Shekhem chela hokham miishe shong lan.

¹⁹Riita ümchaü min, namshiq raq Gideon jamtitiim khuthaq na jamlai wa klo lan, kriika namshiq tsan nai mong na ardea athuk atsom nguta tiima lan tiidea kiimung lan jiika, ahea jamra mak. Ahea namshiq ka Abimelekh wokhong na khusang maq shong nga ronglaq, kiimaq apaiq kiimin namshiq rai khoqriiq shishiiq miishe mishong nga laq.

²⁰Shatmaq, kra riimak jiila, Abimelekh khum wa walü phok raüta, Shekhem chelati nai Bethmillo chelati thun ka, wa raq bunlak buncha mikhiim baiqlaq. Kiimaq Shekhem chelati khum wa kiimaq Bethmillo chelati khum wa watum phok raüta Abimelekh ka mikhiim baiqlaq.”

²¹Kra manson kuq räütiishe, apaiq ka aphu Abimelekh ma ahai ningkhan, apaiq ka Beer chela na shongkai she juhoto.

Abimelekh Dea Wanto

²²Abimelekh raq Israil mung ka wiitsam langto.

²³Kiijiishe Shiikeawe raq Abimelekh nai Shekhem chelati liipan na wesang ralii she tiijabaiqto. Krai mren, tsangshiq raq apaiq kiishe ngenghoto. Raüta apaiq wokhong na simak she riito.

²⁴Ara tsangshiq liipan na wesang ralii miishe jawantaq arka, Shekhem chelati raq Abimelekh ma Gideon setiim weroqmiishi kra tseabaiq miitu raikao tattaq, kra mat kha thamke wan ngarai tsi she riito.

25 Shekhem chelati raq Abimelekh sengi thun kra tiithüm miitu, thiimeaq tekti maiq ka pum thun kiijaq bom hairaüta thütlo. Krai mren tsangshiq raq maiq wanhiq khumti ka wiitarü thümtlo. Kra tsütsa ka Abimelekh ma tiitaito.

26 Kiijiishe na Ebed se Gal ka Shekhem chela na aphu anotiim sheaho raüta kito. Kiimaq Shekhem chelati raq Gal ka wela ma shong i nguta kiq rito.

27 Kiimaq tsangshiq tarü maiqmiimii spiqro na spiqtsi pankai kihoto. Raüta spiqtsi maq spiqtai kloto. Raüta poi kloto. Raüta tsangshiq ka tsangshiq raq noq tlaq sumla phra shomjam kiina wawanto. Kiijaq tsangshiq ka chenyang dungsea peokhiq peoto. Raüta tsangshiq raq Abimelekh ma shummi laqpai she saisito.

28 Kiijiishe Gal raq akha bomnam nguto, “Riita nashiq Shekhem chelati artiq jamkhiinok maiq wa sitiikai nya? Nashiq ka Abimelekh wokhong na jam nguto sitiikai? Riita singmung lei, apaiq ka ju wiita? Apaiq ka Gideon se riimak shea! Kiimaq Jebul raq apaiq jaq wa aming jaü raüta mung pengtlaq kata, shamtaq nashiq ka apaiq wokhong na jaram wa sitiikai? Namshiq kauwa weraü shong wantiwe Hamor wokhong na sirong liina, apaiq kata namta kauwa weraü tipai!

29 Ngiliishulai, akhiwiqwiq! Ngi ka ara mungmaiqse pengti nguraüjaq! Ngi raq Abimelekh ka alam arbaiqha chang wa! Ngi raq apaiq ma akha anguha chang wa, ‘Üsengi phenlabi kong ka sheaho laq, laüta kira! Laüta wara ana! Nanai riikhat i!’”

30 Gal raq kra nguta kra tai raüta chela pengti we Jabul ka akhiq she riito.

31 Krai mren, apaiq raq Abimelekh ma Aruma chela na bom ka akhiishe tiichong wato, “Ebed se Gal nai aphu anotiim ka ana Shekhem chela na kito. Kiimaq tsangshiq raq ümniika chela na tiinyap mak she miraq.

32 Riita ümchaü min, ümniika üsengi thun sheaho laüta, athi rawa liipan niili wak ram thun na bom hai laüta kheho lilaq.

33 Laüta anap ranap chu maq rashe dong wan tlaq akhing na tiihanghiq maq chela ka khat laq. Raüla Gal nai asenginok ümnaq khatkai miki. Kriiwa ümniiraq atangtang, tsangshiq ka tiinamtok thaübaiq laq!”

34 Krai mren, Abimelekh nai asengibi wiita ka rawa na kihoto. Raüta Shekhem chela tho maq kongblai na tiipaü raüta kheto.

35 Riita Abimelekh nai asengi kong raq, Gal ka kiraüta chela kilam chong na chapraqraq kra chhi raüta, tsangshiq ka tsangshiq tiipaü chang kiiwa dongrang she riito.

36 Gal raq tsangshiq ka chhito, raüta Jebul ma, “Liilaq! pum thun thaq maq maiqkong ka ana akai rai!” nguta nguto. Kiijiishe Jabul raq treto, “Kriika maiqkong riimak.” “Kriika pum khuthaq na tsaijinyam thun li.”

³⁷Kiijiishe Gal raq thongshi ri hali, “Liilaq! pumchit maq maiqkong satrai wantlo! Kiimaq kongshiti ka jaqliitiwe sichang ok chongji lam nü maq kiraitlo!” nguta nguto.

³⁸Kiijiishe Jebul raq apaiq ma akhiishe nguto, “Ra na dü ma phipii tsütsit laü ira ümchaü ümbano? Ümniidea khata naishiq ma Abimelekh wokhong na jaram wa sitlan nguta ngotiwe ira. Ümniiraq thophi riiqphi saisi rat laüwetiim irka arshe kitlaq ahata. Ümchaü min tiido laüta tsangshiq ka khatki kiq na.”

³⁹Krai mren, Gal raq Shekhem chelati ka sheaho raüta Abimelekh rai riikhatto.

⁴⁰Shatmaq Gal ka aju rai riito. Kiiwiishe Abimelekh raq apaiq ka rot-rot johoto. Maiq ka pahea shophito, chela kilam chong niimin pahea shoto.

⁴¹Abimelekh ka Aruma na shongto. Kiimaq Jebul raq Gal nai aphu ano thun ka Shekhem chela wa ajo riibaiqto. Krai mren, tsangshiq ka kiijaq silot mak she riito.

⁴²Kriimaq napjai ranaiq na Abimelekh raq Shekhem chelati ka rum na kainong chang nguta riichongto nguta taito.

⁴³Krai mren apaiq raq asenginok kra shea raüta, kongtsam na triipheato. Raüta rum na bom hai raüta kheto. Krai mren, Apaiq raq nokmaiqse ka chela mong wa kinphai na dongho kra chhi raüta, apaiq ka bom mong kiiwa dongchhaq raüta tsangshiq ka khatto.

⁴⁴Riita Abimelekh nai asengi kong thun ka, chela kilam chong kra shangbaiq wantlo miitu kilamchong nü kiina jutrangto. Kra liipan bala, niilishe asengi kongnai kriiraq maiqmii ba maq dong raü raüta, nokmaiqse ka wak ram binjü kiiwa khat-siqto. Raüta wiita jiiqbaiqto.

⁴⁵Kra rekhat ka ranaiq minru riikhat siqto. Abimelekh raq chela ka jiito. Raüta chelati thun ka wiita jiiqbaiqto. Kiimaq chela ka wiita runbaiqto, kiimaq hiq ka shum maq shotbaiqto.

⁴⁶Riita kra tsütsa Shekhem chelati aki miikiimbi chela tho na longperuk jam mong na atiipaüti raq taito. Kra tai raüta tsangshiq ka Baal Tongshong shomjam long maq ahai kiiniishe ju raüta tiipaü kito.

⁴⁷Abimelekh ma tsangshiq ka kiijaq riitamto nguta bom ka chongto.

⁴⁸Kra tai raütiishe Abimelekh ka Jalmon hiqlam kiijaq asengi shea raüta dü wanto. Kiijaq saü raüta, apaiq raq mang maq pekü ashi daqto. Raüta aphaq na pito. Raüta apaiq raq asengi thun kiimin, apaiq raq jamkho pekü pitlaq, kiikhiisii jaqlo thitthit klo ronglaq nguta chongto.

⁴⁹Krai mren, maiq loweatek raq pekü ka achhuqchhuq daq raüta pito. Raüta tsangshiq ka Abimelekh jaiphan phan wato. Raüta kra re tiichang longjam kra tro na phong baiqto. Kiimaq maiq thun ka kra mong kiijaq wa miishe chaqto.

Krai mren peruk jam mong na maiqkong thun ka wiita wa maq tiikhiim chaq baiqto. Kiijaq maiq ka jechak maiqwe tlotli hingshi tin jiiimto.

⁵⁰Kiimiishe Abimelekh ka Thebej chela khat wa wawanto. Raüta chela ka trotam kombaiqto. Raüta chela ka jiito.

⁵¹Kra chela niimin longkham jam ashi asi riito. Kra chela na siti maiq jechak maiqwe, kiimaq welabi thun tarü kunli kra longkham jam kongmong chong mong kiina tiipaü jutrangto. Raüta tsangshiq raq kilü maq jam mong na tiishaq raüta, tsangshiq ka wukhu thung kiiniishe tiipaü wato.

⁵²Riita Abimelekh ka kongmong chong jam kra khatto. Raüta apaiq ka kilamchong kiijaq jam ka wa maq chaq baiq la nguta wato.

⁵³Shatmaq Jechak nyung ashi raq wongtiikit chang longtham ka akhupo na tiidea thongto. Raüta, akhuraa ka tiibunli riito.

⁵⁴Kiijiishe, apaiq raq apaiq liiq nai ja wiketiwe kra jaqlo thit heato. Raüta apaiq ma aming akha kuqto, “Ümnep ja ka chat laq. Laüta ngi ara tsatbaiq laq. Ngi ka jechak nyung jaq na tsaito nguta ikhushü tiijam ka romang.” Krai mren, jerowe riimin anepja ka chat-hit raüta, Abimelekh dü na tlatchhat shukbaiqto. Kiimaq apaiq ka tsaito.

⁵⁵Ümtiikiiwa Israilnok raq Abimelekh ka tsaito she nguta chhitaq, tsangshiq ka maiqmii jam na jang rang she wawanto.

⁵⁶Riita Abimelekh raq aphu anotiim, tsangshiq weshisetiim, maiqwe roqmiishi tsatbaiqtaq, raüta mat tiidongtaq kra phuk lam she, Shiikeawe raq apaiq ka akha tsatbaiqto.

⁵⁷Kiimahali, Shiikeawe raq Shekhem chelati raq abi pinthum ngarai tangtaq kra miitu, Gideon se Jotham raq man sontaq kra phan phan, tsangshiq ka tiichamchaoto.

Phowebi 10

Tola

¹Abimelekh tsai jai maq, Pua se Tola, Dodo ma asaü raq Israilnok ka chiqse rewe jaq khon mong wa tiichhiike wanti wela dongto. Apaiq ka Isakar phan wa. Kiimaq ku akin tonglong Ephraim wang na Shamir chela na sitiwe riito.

²Apaiq raq Israilnok ka wiiroqnai ri wiitsam pengto. Raüta apaiq ka tsaito. Apaiq ma ka Shamir chela na lapto.

Jair

³Tola jai maq Gilead wangtiwe Jair she tuwe jong jato. Apaiq raq Israil mung ka wiiroqnai ri wiinai pengto.

⁴Asetiim kong ka roqtsam riito. Tsangshiq raq kumtoq kaüroqtsam thaq na ngaraq chhaq maq mung ka peng wan damto. Tsangshiq raq atei wan Gilead wang na chela roqtsam riito. Kriithun ka ümchaü niitaq Jair raq atei wan hiqshong nguta ngutlo.

⁵Jair ka tsaito. Raüta ama ka Kamon chela na lapto.

Jephtha

⁶Israilnok raq thongshi ri hali TATIWE man na ngarai ka tangto. Tsangshiq raq Baal phra thun nai Astartes phra thun, kiimaq Siria mungti phra thun, Sidon wangti phra thun, Mob mungti phra thun, Ammon mungti phra thun, kiimaq Philistain mungti phra thun shomnoq nongto. Tsangshiq raq TATIWE ka miimbaiqto, raüta apaiq ka shomnoq mak she riito.

⁷Kra ningkhan TATIWE ka Israilnok ma atsankhiq riito. Kra kha niishe tsangshiq ka Philistainnok nai Ammonnok ma tlong raüta tiitangto.

⁸Kiimaq tsangshiq raq Jordan rai maq shedong nü na Gilead wang na Amoraiqnok mung na siti Israilnok ka wiioqshi ri wiitiichat jamshato. Raüta kai tiichamchao siqto.

⁹Amonaiqnok riika Jordan rai kra jin raüta, Juda phan, Benjamin phan, kiimaq Ephraim phan thun kiimin khatto. Israilnok ka pinthum tsaija chhunja chamchao mong na sito.

¹⁰Kiijiishe Israilnok ka TATIWE man na aho asii hoqtrangto. Kiimaq akha achu jaüto, “Naishiq raq ümman na ngarai tangkai. Jamkhano ngukla naishiq raq ümnaq, naishiq Shiikeawe ka miimbaiq kai. Laita Baal phra thun ka shomnoq kai.”

¹¹Kiijiishe TATIWE raq tsangshiq bom ka akha treto, “Ejipnok raq, Amoraiqnok raq, Ammonaiqnok raq, Philistainnok raq,

¹²Sidonnok raq, Amalakaiqnok raq, kiimaq Maonaiqnok raq, namshiq ka man na jamsha raüta tiichamchao wanto. Kiimaq namshiq ka I man na hoqsii trang wan lan. Riita ngi raq namshiq ka tsangshiq jaqkhon mong wa tiikhup wongkuq wan mang shea riikang?

¹³Ngì raq namshiq ka tiichhii kuq wan kang taü miimin, namshiq raq ngi ka miimbaiq thü nong lan. Lanta lai hin phra thun kriishe shomnoqho nong lan. Kriikha na ngi raq ümchaü namshiq ka tiichhiikuq nong mangshe.

¹⁴Namshiq raq tsea wan lan phra thun phana kilanta hoqsiiki rongkiq. Namshiq chamchao tlan akhing na tsangshiq riisheti q midok dakuq laq.”

¹⁵Shatmaq Israilnok raq TATIWE ma akhiishe tiipaiqneato. “Naishiq raq ngarai tangkai dea. Ümniiraq naishiq ka jamkhii tsat-son rowa kra ümniiraq thi. Shatmaq ümchaü ranai q naishiq ka tiichhii kuqlaq.”

¹⁶Krai mren she, tsangshiq raq pongmung phra thun ka wiitashe miimbaiqto. Raüta TATIWE ka shomnoqto. Kiimaq apaiq kiimin Israilnok chamchao kra chhi raüta, kaishak miili ka liilot mak she riito.

¹⁷Kiijiishe Ammonaiqnok ka Israilnok khatkai miitu chiqchap rechap she süriito. Raüta Gilead wang na tsangshiq phentiip ka teito. Kiimahali Israilnok ka, Gilead wang na Mijpa chela na tsangshiq piitiip ka teito.

¹⁸Kiijaq Israilnok mungmaiqse nai maiqphantek wa welabi thun raq, tsangshiq liipan na bom ka akhiishe riwaito. “Amonaiqnok ara khatkai ma lamsheati ka juwa miraq? Jurwa lamshea jiiq, kriiwe ka Gilead wang na tuwejong miishe mija wan.”

Phowebi 11

Jephtha Manphan

¹Jephtha ka Gilead wang na siti nolajongwe. Anyung ka mephe-nyung. Awe Gilead ka

²achak tsangnai setiim maiqwe sere ahin min asi riito. Kiimaq tsangshiq ka lawan raütiishe, tsangshiq raq Jephtha ka jam wa ajo she riibaiqto. Tsangshiq raq apaiq ma akha nguto, “Ümniiraq naiwe tachong hupsam ka jamlai min laplot maü; ümniika pong nyung se.”

³Kriikha na, Jephtha ka aphutiim phawa juhoto. Raüta Tob chela niishe sikito. Kiijaq apaiq raq akongtibi pontiwa na haiseati kongshi apaiq rai triitamto. Kiimaq tsangshiq kiimin apaiq rai pong wanto.

⁴Kra jai maq ashaqpuq sijai na Ammonaiqnok ka Israilnok khatkai kito.

⁵Kra redong wan kiitiishe, Gilead wangti welabi ka Jephtha ka Tob chela wa tiijang sheakai she kihoto.

⁶Tsangshiq raq apaiq ma akha nguto, “Ümniika naishiq phana wara. Laüta naishiq ara shunshea laq. Kra riihaila nashiq raq Ammonaiqnok ka mikhat lot rong i.”

⁷Shatmaq Jephtha raq treto, “Namshiq raq ngi ka pinthum ngeng lanta, iwe jam wa jobaiq lan ihata. Ümchaü namshiq ma chamchao säüwa kiiphan tiitiq shea ngi pha kitlan?”

⁸Tsangshiq raq Jephtha ma nguto, “Ümchaü naishiq ümpha na kikai arka, ümniika naishiq rai adam kilaita Ammonaiqnok ka khatki rong i, kiimaq Gilead wangti mungmaiqse ka ümniiraq shea laq nguta kikai.”

⁹Jephtha raq tsangshiq ma akha nguto, “Namshiq raq ngi ka Ammonaiqnok khatkai miitu jam na tiijang shea wan hanla, kiimaq TATIWE raq ngi ma Ammonaiqnok ka tiitanguq haüla, ngi ka namshiq pengti tuwe miishe mijaha.”

10Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Tengto. Naishiq riimin kriidea ngutiikai. TATIWE ka naishiq saqse.”

11Krai mren, Jephtha ka Gilead wangti welabi rai she wawan damto. Kiimaq mungmaiqse raq apaiq ka mung pengti ma kiimaq mungtuwe miishe shongto. Kiimaq Jephtha riimin Mijpa chela maq TATIWE man na, apaiq wela jawan jaqsham kra khuthaq na tri ka shat thüto.

12Kra räütiishe, Jephtha raq Ammon mung hokhamwe ma kiimwebi tiiki räüta tsütsa ka akhiishe tiichonghoto, “Ümniika naishiq rai jamlai khano riitso tlaü? Ümniiraq imung ka jamlai nguto khattläü?”

13Kiijiishe Ammon mung hokhamwe raq Jephtha kiimwebi ma bom ka akhiishe treto, “Man na Israilnok ka Ejip mung maq laü wantaq akhing na, tsangshiq raq ihiq shong ka, Arnon Rai maq pha wan räüta, Jabbok Rai na säüli, kiimaq riita Jordan Rai na säüli ihiq ka nyea wanto. Kra thun ka ümchaü ümniiraq kaishakshak maq ngi ma jangke nong ratlo.”

14Kiijiishe Jephtha raq kiimwebi ka Ammon mung hokhamwe phana tiijangki nong räüta,

15bom ka akhiishe hali tiichongho nongto: “Israilnok raq Mob mungti hiqshong min nyea wan mak dea kiimaq Ammonnok hiqshong min nyea wan mak dea. Kriika arot nyan tlaü.

16Riikhaqli manphan ka akha: Israilnok raq Ejip mung ka baiqthü räüta, tsangshiq ka kumtsaiphii mung lam maq wawanto. Räüta Akaba khamjong rai nong binjü lam maq wawanto. Räüta Kadesh wang na säüto.

17Kiitiikaq tsangshiq raq Edom hokhamwe ma, apaiq mungtan hiq lam maq wawan phai nguta lamlea wan miitu aming jaüwa kiimwebi tiiwato. Shatmaq Edom mung hokhamwe raq tsangshiq ka tiwa mak riito. Kiimiishe tsangshiq raq Mob mung hokhamwe jaq wiimin aming ka jaüto. Shatmaq apaiq riimin amung lam maq Israilnok ka tiwa mak riito. Kriikha niishe, Israilnok ka Kadesh wang niili sito.

18Kra ningkhan she Israilnok ka kumtsaiphii mung lam kra phanphan she läü wanto. Räüta Edom mung nai Mob mung kra ashüp riiwan räüta, lamtiikon lam miishe wawanto. Räüta Mob mung maq shedong nünü wang binjü lam miishe läü wanto. Räüta Arnon Rai maq konü jüreko lam nünü kiiniishe läü wanto. Räüta tsangshiq raq kiijaq piitiip tei wanto. Shatmaq tsangshiq raq Arnon Rai ka jin mak dea riito. Jamkhano ngukla kriika Mob mung hiqrai binjü ba riito.

19Kiitiikaq Israilnok raq Heshbon chela na siti Amoraiqnok hokhamwe Sihon phana, ahiq lam maq tsang mung na läü wan phai nguta aming jaüwa kiimwebi tiiwato.

²⁰Shatmaq Sihon raq Israilnok ka tiiwa mak ningtang baiqto. Raüta apaiq raq asengi phenlabi tlotli kra sheaho raüta, Jahaj chela na phentiip teito. Raüta Israilnok ka khatto.

²¹Shatmaq Israilnok TATIWE Israilnok Shiikeawe raq Sihon hokhamwe nai asenginok ka Israilnok jaqkhon mong na kiinong kuqbaiqto. Raüta Israilnok raq rekhat ka tangto. Krai mren she, Israilnok raq Ammoraiqnok mung wa maiq hiqshong thun ka wiita kunkun jiiwanto.

²²Israilnok raq Ammoraiqnok mung ka tlotli, shemai nü na Arnon Rai maq raipha wan raüta, shekhu nü wang na Jabbok Rai kriimaq rai wanto. Kiimaq shedong nünü wang hiqrai ka kumtsaiphii mung binjü kiimaq rai wan raüta, shenyap nü wang miika Jordan Rai maq raiwanto.

²³Riita, kra mren, Ammoraiqnok jobaiq wanti ka, TATIWE Israilnok Shiikeawe raq, asengi Israilnok kra tiisi wan miitu jobaiq wanto.

²⁴Riita, ümniiriika hiqshong thun ka nyeahola ngutiisha tankhan tlaü? Ümphra kaü Kemosh raq ümniima ümtinkhan wa hiq kuqtaq kriili thü liina. Shatmaq naishiq riika, TATIWE naishiq Shiikeawe raq hiqshong rahai ümchuwa kuqtaq kra wiita kunkun mithühai.

²⁵Riita ümniika Mob mung hokhamwe Jippor se Balak thaq niimin ajong lin ngutiisha tiima tlaü? Apaiq raq Israilnok ka khat kila nguta dan mak dea. Shea dantiiwa?

²⁶Israilnok ka Heshbon chela nai Aroar chela na, kiimaq kra tro binjü na, chelansetiim thun kra, kiimaq Arnon Rai kii wiilü wiilü na chela thun sitlaq na, rawii shi-tsam she shongtlo. Riita rawii atinkhan lea wantaq liipan na ümniiraq jamto jiiwan nong maü riiläü?

²⁷Maimak. Ngi raq ümniima jamlai min ashut klo mang. Ümniiraq ngi khatkai nguta matsü tsasü riitlaü ka ajiq bintang klo tlaü. TATIWE ka phowe. Apaiq raq ümchaü ranaiq arjiili Israilnok nai Ammonaiqnok liipan na kha ka mipho kuq.”

²⁸Shatmaq Ammon mung hokhamwe raq Jephtha raq bom tiichonghotaq kriika akhiismin weamak riito.

Jephtha Tumkham Bomtsi

²⁹Kiijiishe TATIWE wenyi raq Jephtha ka rom wanto. Krai mren, apaiq ka Gilead wang hamli na kiimaq Manase wang hamli na wawanto. Raüta apaiq ka Gilead wang na Mijpa chela na jangkito. Raüta Ammon mung khatkai she kihoto.

³⁰Jephtha raq TATIWE ma bom akha khamkuqto: “Ümniiraq ngi ma Ammonnok ka tiitangkuq haüla,

³¹ngi ka rekhat tang lata, ijam na saü wan tiikang akhing na, ijam mong wa ümriitiwa kongkhu dongki raüta ngi ka tao jiiq, kriiti ka ngi raq, ümniima wa

maq chaq lata honglu na mikuqha. Ngi raq kriiti ka ümniima honglu na mikuqha.”

³²Krai mren, Jephtha raq jürai ka jinto. Raüta Ammonnok ka khatto. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma rekhat ka tiitang kuqto.

³³Apaiq raq tsangshiq ka Aroar chela maq riita Minnith chela tro binjü na säüli, tlotli chela roqnai ri anai khatto. Kiimaq Abel Keramin chela kiina tiisaüli khatto. Alei jako michong rewe ka pahea jiiipbaiqto. Krai mren, Ammon mungti ka Israilnok raq tangto.

Jephtha Se Jechakse

³⁴Riita Jephtha ka jam na Mijpa chela na jang wanto. Apaiq jam na säü wan kiita, ase jechakse ka laktum süpseng kra tsü raüta, wiinum shewa awe taokai jam mong maq dongkito. Apaiq ka jechakse seshi laqlaqse riito.

³⁵Apaiq raq ase ka chhi raüta, ahositsi nai atsanbitsi ma, adü na asam akheatong ka chaihea hea she riito. Raüta akha nguto, “O, ise loi! Ümniiraq itsan she tiibun baiq laü! Ümniiraq lala imongjii ka jamkho tiibun baiqho laü? Ngi raq TATIWE ma sinkham kuq kang she, kriika diibaiq lot mangshe!”

³⁶Kiijiishe apaiq raq awe ma nguto, “Ümniiraq TATIWE ma kiqkham kuq laü jiila, ümniiraq ngi ka jamkhii mirha ngutiwa ngulaü kra klolaq, jamkhano ngukla TATIWE raq ümjaqtinok Ammonnok phuk ka lamkuqto.”

³⁷Shatmaq apaiq raq awe ma akha nguto, “Ümniiraq ngi ma phanshi klo laq. Ngi ma jipi lünai akhing kuqlaq. Lata ngi ka ikongtibi shea lata pum thun kiina wawan lata, irilung ka junsang miili she tiisung chang nguta ajii amii khum wapha.”

³⁸Krai mren, apaiq raq ase ka jipi lünai miitu tiwabaiqto. Kiimaq apaiq rai akongtitiim shea wan raüta, apaiq ka pum thun kiina jümii shiri wato. Jamkhano ngukla apaiq ka maiq ma wahü maq kiimaq sehü miishe tsai chang miraq.

³⁹Jipi lünai jai miishe apaiq ka awe phana jangki nongto. Krai mren, apaiq riimin TATIWE ma jamlai kiq wa khamkuqtaq kra kloto. Kiimaq apaiq ka rilung tiisungli jalan siraüta tsaito. Riita Israilnok mung na manphan ka armaq phahoto.

⁴⁰Kriikha na, junriisetiim ka wiishi na jangshi rablai akhing lam raüta, Gilead wangti Jephtha se miitu, rum na kiho raüta, ajü amii jümii watlo.

Phowebi 12

Jephtha Nai Ephraimnok Liipan Na Tatso

¹Ephraim phan raq arkhat miitu re shunto. Tsangshiq raq Jordan rai ka jin raüta Japhon chela na wato. Raüta Jephtha ma akha nguto, “Ümniiraq Ammon mung khatkai ma hiq rai ka jam nguto jinho laü, naishiq ka ümniirai heaho maü maq?”

Naishiq raq jam thun ka wa maq michaq baiq hai, kra kha ka ümkhupo na miraq!”

²Shatmaq Jephtha raq tsangshiq ma akha treto, “Isenginok nai ngi ka Ammonnok rai henghea ta riitsokai. Ngi raq namshiq ka hea kang shatmaq namshiq raq ngi tsangshiq jaqkhon mong wa tiichhiiki man dea riilan.

³Riita, namshiq raq khrum kuq man kra chhilatiishe, ngi raq i miisaq ka ijaqphi na chiim lata, hiq rai ka jinho lata tsangshiq ka khatki kang. Krai mren, TATIWE riimin ngi ma tsangshiq ka tiitang kuqto. Riita, ümchaü namshiq ka ngi rai jam nguta riikhat wa tan tlan?”

⁴Kiijiishe Jephtha raq asengi Gilead wangti ka adam niishe triitamto, raüta Ephraimnok ka khatto. Raüta tsangshiq ka tangto. (Ephraimnok raq akha nguto, “Namshiq Gilead wang na siti Ephraim phan nai Manase phan ka, Ephraim phan wa pong na adongkhan wa!”)

⁵Ephraimnok ka juho jiiq nguta Gileadnok raq Jordan rai khü na jüjin chang ba thun kra jiiwan raüta khehoto. Raüta ümtiikiiwa Ephraimnok wa maiq ashi raq ajuho ma, jürai jin wan miitu aming jaü raüla, Gilead wangti raq bom ka akha waitlo, “Ümniika Ephraimnok shea?” nguta waitlo. Apaiq raq, “Riimak,” nguta tre raüla,

⁶tsangshiq raq, ikhla, “Shibboleth,” ngulaq nguta thaütlo. Shatmaq apaiq riika, “Sibboleth,” nguta ngutlo. Jamkhano ngukla, apaiq raq riikhaqli bomtsü mak. Raüla tsangshiq raq apaiq ka lapho raüta, Jordan rai jin chang ba kiijaq tsatbaiqto. Kra akhing na Ephraimnok hingroqblai ri hingnai tsatbaiqto.

⁷Jephtha raq Israil mung ka wiitrok pengto. Kra jai maq apaiq ka tsaito. Kiimaq ama ka apaiq sichang chela na lapto.

Ibjan, Elon Kiimaq Abdon

⁸Jephtha tsai jai, Bethlehem chelati Ibjan raq Israil mung ka langto.

⁹Asetiim maiqwesere ka roqtsam kiimaq jechaksere min roqtsam riito. Apaiq raq asetiiim jechaksere ka pongta kauwa weräü ma siisaq tiiwato. Kiimaq asetiiim maiqwesere miimin, anamnyungtiim ka, pongta kauwa weräü wa siisaq lamkuqto. Ibjan raq Israil mung ka wiimiishi pengto.

¹⁰Raüta apaiq ka tsaito. Kiimaq ama ka Bethlehem chela na lapto.

¹¹Ibjan jai maq, Jebulun phan, Elon raq Israil mung ka wiiroqshi pengto.

¹²Raüta apaiq ka tsaito. Kiimaq ama ka Jebulun wang na Aijalon chela na lapto.

¹³Elon tsai jai miishe, Pirat chela, Hillel se Abdon raq Israil mung ka langto.

¹⁴Asetiim ka maiqwesere kong roqblai riito. Kiimaq asaütiim ka roqtsam riito. Tsangshiq ka kumtoq kaü roqmiishi thaq na chao raüta mung peng damto. Abdon raq Israil mung ka wiitiichat rümto.

¹⁵Raüta apaiq ka tsaito. Kiimaq ama ka ku akin tong long Amalakaiqnok wang na, Ephraim phan rii hiqshong Pirathon chela na lapto.

Phowebi 13

Samson Rawüchhi

¹Israilnok raq TATIWE man na ngarai hali tang nongto. Kriikha na apaiq raq tsangshiq ka Philistainnok jaqtakiq na wiuroqblai tiijamshato.

²Kra akhing na Jora chela na siti maiq weshi amang ka Manoa nguta asi riito. Apaiq ka Dan phan wa riito. Tsangnyung ka sehü, khanghü rahü nyung riito.

³TATIWE rase ka apaiq phana kito. Raüta akha nguto, “Ümniika ümsetiim min hum maü miili siwan laü. Shatmaq ümniika jaqlo miili she wiihan mirhaü. Laüta ümse maiqwese mihum haü.

⁴Kra ningkhan, ümniika pinthum stiq laüta silaq, kiimaq che naq nyangkiq kiimaq sapsekham jiimin naq nyangkiq. Kiimaq apii chang phan ka jam phan min naqphaqsiq kiq.

⁵Kiimaq ümse ka rawü chhi jai na, akhu ka ümtiikii jiimin naqsikiq. Jamkhano ngukla, apaiq ka rawü chhi wanli miili, Shiikeawe ma Najiraiq phan nguta kiinongke wan chang miraq. Apaiq raq Israilnok ka Philistainnok jaqkhon mong wa mitiichhii kuq wan.”

⁶Kiijiishe maiqnyung ka tsangwe phana wato. Raüta tsangwe ma akha chongto, “Shiikeawe shammiwe iphana kito. Kiimaq apaiq sham ka pinthum maiqkii maiqnyii Shiikeawe rase sham ikha. Ngi raq apaiq ka ümba maq akiwa kriika waimang dea. Kiimaq apaiq raq ngi ma apaiq mang kiimin chong mak dea.

⁷Shatmaq apaiq raq ngi nangnga wiihan she mirhaü. Laüta ümse maiqwese mihum haü nguta chongto. Apaiq raq ngi nangnga jamlai phan che min naq nyangkiq kiimaq sapsekham nyang min maimak nguta chongto. Kiimaq apii apen chang phan phaqsea ka nü na naqthiikiq nguta chongto. Jamkhano ngukla, no ka Shiikeawe ma ngamrea akuq ikha rilung pattup Najiraiq phan ma jaraüta sichang nguta chongto.”

⁸Kiijiishe Manoa raq TATIWE jaq wa akha achu jaüto, “TATIWE lei, mangchan laüta, ümniiraq Shiikeawe shammiwe tiikilaü kra hali nainai phana tiiki nonglaq. Laüta nainai ma no raq rawii chhi jai, nainai raq jamkha tiichhanchhi wan chang wa miraq, kra nainai ma tsü tiichong kuqkikiq.”

⁹Manoa raq jaütaq kra Shiikeawe raq klo kuqto. Krai mren arase ka jechak nyung ka wak na anga raü kiijaq tiiki nongto. Kra akhing na tsangwe Manoa ka apaiq ahü riito.

¹⁰Kra ningkhan apaiq ka tlatchhat ju raüta apaiq ma akha chongto, “Liilaq! Ümnap ümji iphana kitiiwe ira jangshi ri hali ngi phana saükito.”

¹¹Krai mren, Manoa ka tiidopot raüta tsangnyung jai phanphan wato. Raüta apaiq ka maiqwe phana wato raüta, “Riita ijamti-nyung rai bomdamtiwe ka ümniidea shea?” nguta waito. “Üm,” nguta apaiq raq treto.

¹²Kiijiishe Manoa ra waito, “Ümkiqkham ka kuwan jai, no raq akhek jamlai klo chang wa miraq? Apaiq raq arilung ka jamkha siwan chang wa miraq?”

¹³Kiijiishe TATIWE rase raq treto, “Ümjamti nyung ma ngi raq jamlai wa chongkuq kang, kriithun ka athuk atsom maq klo wan ratlo.

¹⁴Apaiq raq spiqtsi tsai maq jamlai wa klo tlaq, kra phaqsea maimak. Apaiq raq che ka nyang maimak. Kiimaq sapsekham min nyang maimak. Kiimaq apii chang phan phaqsea maimak. Ngi raq apaiq ma jamlai bom wa chongkuq kang kra kunli klo wan ratlo.”

¹⁵⁻¹⁶Manoa raq apaiq rai riibom damtiwe ka TATIWE rase ngutiika sapmak dea riito. Kra ningkhan apaiq raq apaiq ma akha nguto, “Mangchan laüta ümniika naq wa wankiq shaq. Ümniima chhechhi chherese ashi talaita lumkuq phai shaq.” Shatmaq rase raq nguto, “Ngi ka khingha jiimin, ümniiraq shongkuq tlaü, kriika phaqsq mang. Shatmaq ümniiraq tashongkero jiika, TATIWE ma wa maq chaq laüta honglu na kuqlaq.”

¹⁷Manoa raq treto, “Ümmang ka juwa, nainai ma chongkuq laq. Ümbom chong ka kuwan raüjaq, naishiq raq ümniika shreng wan miitu.”

¹⁸Kiijiishe rase raq waito, “Ümniiraq imang ka jaram sap ro wa? Kriika pinthum amao chang mang tiina.”

¹⁹Krai mren, Manoa raq chhechhise arese ashi tato. Raüta rai awong rai longkäü berong-wacha kiijaq amao chang jaqshamti TATIWE ma honglu na kuqto.

²⁰⁻²¹Krai mren, berong-wacha wa walü lap ka ra nü na nyai wan tlaq kra, Manoa nai tsangnyung raq, TATIWE rase ka walü lap rai ra nü na wawan chhito. Kra chhi raütiisheti, Manoa raq kra maiqwe kitaq kriika, TATIWE rase khana ngutiishe sapto. Kiimaq tsangnyung tsangnai wiita ka hiq na bumrang she bumkito. Kiimaq tsangnai raq rase ka chhinong makshe riito.

²²Manoa raq tsangnyung ma chongto, “Nanai ka atsai she mir i. Jamkhano ngukla nanai raq Shiikeawe chhikai!”

²³Shatmaq tsangnyung raq treto, “TATIWE raq nanai ka atseabaiq wan chang jiika, nanai raq honglu kuqkai kriika tao mak mirwa. Kiimaq apaiq raq nanai ma

arthun arka tiichhikuq mak mirwa. Kiimaq arthun arka nanai ma chongkuq mak mirwa.”

²⁴Krai mren, kriinyung raq ase maiqwese ka humto kiimaq no ka Samson nguta mangto. Kiimaq no ka chhanchhi wanto. Kiimaq TATIWE raq no khuthaq na shiiman kuqto.

²⁵Kiimaq apaiq ka Jora chela nai Eshtaol chela liipan na Dan phan Piitiip na si bala niili, TATIWE ningkun ka apaiq khum na shoqkuq wanto.

Phowebi 14

Samson Maiqlam Poi

¹Ranaiqshi Samson ka Timna chela na kito. Kiijaq apaiq raq Philistainnok shea junriise nyungshi chhito.

²Apaiq ka jam na jang wan raüta awe nai anyung ma akha chongto, “Timna chela na Philistain shea junriise nyungshi shamheawiq chhiki kang. Apaiq ka ngi ma waikuq kirong kiq. Ngi raq apaiq ka milamha.”

³Shatmaq awe nai anyung raq apaiq ma waito, “Ümniiraq thatsang maiqse Philistain shea ka jaram lamkai wa? Ümniiraq na weraü phan wa nashiqnok sheare nyungshi ra min hummaü shea?” Shatmaq Samson raq awe ma nguto, “Ngi riika apaiq lungwii tiikang. Ngi ma apaiq ka waikuq kikiq.”

⁴Anyungwe riika, TATIWE raq Samson shunshea kha na kra chongtlo ngutiika sapmak shaq li riito. Jamkhano ngukla TATIWE raq Philistainnok ka khat ma ami rittlo. Kiitinchoji Philistainnok raq Israilnok mung ka langtlo.

⁵Krai mren Samson ka awe nai anyung rai Timna chela na kihoto. Tsangshiq ka spiqro wakram lam maq akai rai riito. Kiittiikaq apaiq raq hangsi kaü are ashi ahok watrang taito.

⁶Tiihanghiiq miili, TATIWE ningkun raq apaiq ka rom wanto. Raüta aningkun ka henghea riito. Krai mren, apaiq raq hangsi kaü ka chhechhise ikha ajaq maq lapho raüta kholam kholiq panbaiqto. Shatmaq apaiq raq kra klotaq bom ka anyungwe ma chongmak dea riito.

⁷Kra raütiishe, apaiq ka wawanto kiimaq jechakse rai riibomto. Kiimaq apaiq raq junrii nyungse ka kai lungwiito.

⁸Kra jai maq jaqlo sijai niili Samson ka krei nyung lamkai she jangki nongto. Akai lam maq, lam na, kongkhu lak na hangsi kaü tsatbaiqtaq kaü ma kra liikai kito. Kiimaq apaiq raq kra hangsi kaü maa na ngiq tu chhi raüta apaiq ka awang riito. Kiimaq kra ngamrii rong mong na ngiq ngu asi riito.

⁹Apaiq raq ngiq ngu ka ajaq na hut ho raüta akhum lam maq siqto. Raüta apaiq ka awe nai anyung phana wawanto. Raüta tsangnai miimin wiijam kuqto. Kiimaq

tsangnai riimin siqto. Shatmaq Samson raq tsangnai ma ngiq ngu ka hangsi maa na atu wa lam wan kang ngutiika chongmak dea riito.

¹⁰Awe ka jechakse jam na kihoto. Kiimaq Samson raq maiqlam poi ka kloto. Kriipat na jero bi raq poi ka akha klotlo.

¹¹Philistainnok raq apaiq ka chhi raüta, apaiq rai sidam miitu jero bi roqtsam tiiwato.

¹²Samson raq tsangshiq ma nguto, “Ngi raq namshiq ma shiiwang bom poshi waipha. Ara liichum ka namshiq raq ara poi bala ramiishi liipan arjaq chongkuq lot han jiila, ngi raq namshiq ma müsaisai raihi-nairai khea thum roqtsam kiimaq poi na samchang rohun miirii roqtsam mikuq kang.

¹³Shatmaq namshiq raq kra liichum ka chongkuq lot man riihanla, namshiq raq ngi ma nairai kheathum roqtsam kiimaq poi na samchang rohun miirii roqtsam mikuq han.” Krai mren, tsangshiq raq nguto, “Ümnaq shiiwang bomtsi riive ka chong liina. Naishiq raq taiphai shaq.”

¹⁴Kiijiishe apaiq raq nguto, “Maiqkaqti angu kriiwa, aphaqsea chang dongto. Ningkun ajong khum wa, sumhea pinthum dongto.” Ranaiqtsam jai miimin tsangshiq raq shiiwang bomtsi liichum ka hummak dea riito.

¹⁵Rablai she angu na tsangshiq raq Samson tanyung ma akha nguto, “Ümwese ka tlin laüta, shiiwang bomtsi liichum ka jamlai wa kra wailaq. Ümniiraq naishiq ma ara liichum ka khotkuq maü riihaüla, naishiq raq ümwe jam ka wa maq michaq baiq hai. Kiimaq kra ümniikiimin mitiikhiim chaq baiqhai. Namnai raq naishiq ka runphaq ma nguta tiieha lan riimak shea, chong liita?”

¹⁶Kriikha niishe Samson tanyung ka aho gushgu, apaiq phana wato. Raüta nguto, “Ümniiraq ngi lungwii maü! Ümniiraq ngi ka kai shulii tlaü! Ümniiraq ikongtibi ma uqkhiima bomtsi ka wai laü! Shatmaq kra liichum ka jamlai ngo wa ngi ma chongkuq maü!” Kiijiishe apaiq raq chongto, “Liilaq! Ngi raq iwe nai nyung ma santla chongkuq mang dea! Ngi raq ümniima jaram wa michong kuqha?”

¹⁷Apaiq ka kra miitu poi ramiishi wiilü wiilü hoqsiqto. Shatmaq tsangnyung raq apaiq ka shakshaq ruq she shakshaq hokiita, ramiishi angu ranaiq na apaiq raq tsangnyung ma kra liichum ka chongkuqto. Kiijiishe kriinyung raq Philistainnok ma chongto.

¹⁸Krai mren, ramiishi ranaiq ngoja na, Samson ka atap mong na minyap wan shaq na, kra chelati maiqwere raq apaiq ma chongto, “Ngiq ngu thaq na asum phan asi shea? Hangsi thaq na ningkun ajong asi shea?” Kiijiishe Samson raq treto, “Namshiq raq iminsaü kaü maq, ni ka thuman nguraü ka, namshiq raq liichum ka, sap man mirhan wa.”

¹⁹Kiijiishe tihanghiiq miili, TATIWE ningkun raq apaiq ka rom wanto. Raüta apaiq ningkun ka henghea riito. Kiimaq apaiq ka Ashkelon chela na kihoto. Raüta

kiiwa maiq weroqtsam tsatto. Raüta tsangshiq dü wa miirii thun ka lam wanto. Raüta bannin khea thun ka uqkhiima liichum chongketi miishe kuqto. Kra lot jai she apaiq ka kra mra pintaq ningkhan atsan khiqhea lam maq jam na wawanto.

²⁰Kiimaq tsangnyung ka apaiq khungran poi na tsanwa kongti ma jatiwe kiimiishe tiiwa kuqto.

Phowebi 15

Samson Raq Philistainnok Tsamman Rü Wa Maq Chaqbaiqto

¹Kra jai maq bunwong hanchoji na Samson ka tsangnyung pha na kai chhechhise ashi lamho raüta kito. Apaiq raq ahuchhiwe ma chongto, “Ngi ka ijamti-nyung khok na wato.” Shatmaq apaiq raq Samson ka tap mong na tiiwa mak riito.

²Apaiq raq Samson ma nguto, “Ngi raq tiima ka ümniiraq apaiq ka ngohea shaqshaq shuliitläü nguta tiima kang. Kriikha ngi raq apaiq ka ümkongtiwe miishe tiiwa baiq kang. Shatmaq apaiq ma ano nyungti ka ashram min ahea, atsom kata. Anyinyung rii na apaiq kli lam liina.”

³Kiijiishe Samson raq nguto, “Ümchaü lak na ngi raq Philistainnok ma jamlai wa klotiikang, kra miitu idü na kha ahü she!”

⁴Krai mren, apaiq ka kihoto. Raüta miikakoi kong ka shitsam lapto. Raüta kaünai nai maq amaita ka adam na triichehihi raü maq khato. Raüta raükha riiche chang ba kiijaq waniitu ka achhuqchhuq khakuqto.

⁵Raüta waniitu paqkuqtaq kiijaq wa miishe tiinyai chaqto. Raüta miikakoi kong ka Philistainnok bunwong rü kiijaq tiipin baiqto. Raüta bunwong khaolüm phong lamlam li min riimak, bunwong wak na mihan shaq thun kiimin, kiimaq olip petsiro thun kiimin wiita bunlak chaqbaiqto.

⁶Riita Philistainnok raq kra juro klota nguta waito. Raüta tsangshiq raq Samson raq klota nguta sapto. Jamkhano ngukla Timna chelati ahuchhiwe raq, Samson tanyung ka Samson kongtiwe ma kebaiq khana chaqto nguta sapto. Kra ningkhan she, Philistainnok ka kiraüta, jechak nyung ka wa na tiitsai laq chaqbaiqto, kiimaq awe jam ka wa maq chaqbaiqto.

⁷Kiijiishe Samson raq tsangshiq ma chongto, “Riita namshiq riimin akhiishe klo tlan nyea! Ngi atiitum lata ngutiikang, ngi riimin namshiq ma thamkuq mang wiiwii ka kaiqshak nga mang!”

⁸Krai mren, apaiq raq tsangshiq ka rachhai ralüp wa trang ikhiishe khatto. Raüta tsangshiq ka pahea jiiqbaiqto. Kra raütiishe apaiq ka Etam longraq khu na longsha mong na siwato.

Samson Raq Philistainnok Khat Raüta Tangto

⁹Philistainnok ka Juda mung na kiraüta piitiip teito. Raüta Lehi chela ka khatto.

¹⁰Kriikha Juda mungti raq tsangshiq ma waito, “Namshiq raq naishiq ka jaram khatkai wa.” Tsangshiq raq treto, “Naishiq ka Samson lapkai kikai. Laita, apaiq raq naishiq jamkho haihiitaq, kiikhiisii apaiq kiimin mihaihi hai.”

¹¹Kriikha na Juda mungti maiq hingsam ka Etam longraq longsha kiijaq wato. Raüta tsangshiq raq Samson ma akha nguto, “Ümniiraq Philistainnok ka naishiq pengti ngo ka sap maü shea? Ümniiraq naishiq ka jamkha tiija wa dantläü?” Apaiq raq treto, “Tsangshiq raq ngi haihiitaq, kra khana tsangshiq haihi kang.”

¹²Tsangshiq raq nguto, “Naishiq kikai arka, ümnaq khakai nguta kikai. Laita ümniika tsangshiq ma kiinongke miitu kikai.” Samson raq nguto, “Namshiq jaq maq ngi ka tsatmai nguta kiqkham kuq ronglaq.”

¹³“Kriika tengto,” nguta tsangshiq raq nguto, “Naishiq raq ümniika raü maq kha laitli, tsangshiq jaq na mikiinong kuqhai. Naishiq raq ümniika tsat mai.” Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka raü anye raünai maq khato. Raüta kra longraq kiiwa tiijang shea wanto.

¹⁴Apaiq ka Lehi chela na saüwa kiitiishe, Philistainnok ka agilülü aju trang la apaiq phanü na jutrangto. Shatmaq tiihanghiq miili TATIWE ningkun raq ka rom wan raüta, apaiq ningkun ka henghea she riito. Krai mren, apaiq raq adü na ajaq nai akhum na akha raü thun ka wa na achraq railo ikhli panthit panbaiqto.

¹⁵Raüta apaiq raq tsaikai nye kumtoq kaü kiq rii ashi ka hiq wa bumsaq raüta tsunhit riito. Raüta kriimaq maiq hingshi jiiqbaiqto.

¹⁶Kra ningkhan Samson raq akha shito: “Kumtoq kiq rii miili, ngi raq maiq hingshi tsatkang; kumtoq kiq rii miili, ngi raq tsangshiq maa ka, pe phong ikha phongkang.”

¹⁷Kra lot raüta apaiq raq kumtoq kaü kiq rii ka riiwak tiijo baiqto. Kra mra pin chang hiq mang ka Ramath Lehi ngutlo.

¹⁸Kiijiishe Samson ka pinthum kham nyangtsi hea riito. Kra ningkhan, apaiq raq TATIWE jaq wa akha achu jaüto, “Ümniiraq ngi ma ara rekhat jonghea tiitang kuq läü. Riita, ümchaü ngi ka khamnyangtsi riili she shea mitsaiha? Kiimaq ara thatsang maiqse Philistainnok riishea milap wan?”

¹⁹Kiijiishe Shiikeawe raq Lehi chela na longkhong kaü ashi kra linbaiqto. Kiiwa kham khangririhea dongto. Samson raq kra kham ka nyangto. Raüta aniitsi kiimin phin wanto. Kra ningkhan kra khamtsiim raise mong ka Hatkore nguta mangto. Kriika ümchaü min Lehi chela na sishatli.

²⁰Philistainnok wokhong na sitlaq pat na, Samson raq Israil mung ka wiioqnai pengto.

Phowebi 16

Samson Ka Gaja Chela Na

¹Ranaiqshi Samson ka Philistain mung na Gaja chela na kihoto. Raüta apaiq ka mephe nyung pha na kon wato.

²Gaja chelati raq Samson ka kiijaq nguta tho heto. Krai mren tsangshiq raq kriiba ka trotam maq kheto. Kiimaq rawa minru chela kilamchong maq kheto. Tsangshiq ka rawa minru kaiqshak miili kheto. Kiimaq tsangshiq tsan na akha tiimato, “Nashiq raq ratiwiili mikhe rong i, kra laita apaiq ka mitsat baiq rong i.”

³Shatmaq Samson ka rawa wathung wakham na saüli li chang na konto. Raüta apaiq ka tiidokito. Raüta chela kilamchong ka ajaq maq sham raüta, kilü thun, kilü kham thun, kilü lachang thun kra wiita hutjok barot babaiqto. Raüta aphaq na pisaq raüta Hebron chela tiichhitlaq kinlam kiina saüli piwanto.

Samson Nai Delila

⁴Arjai miishe Samson ka jechak nyung ashi amang min Delila ngutlaq kra junshüm riirüm sito. Apaiq ka Sorek tan na siti riito.

⁵Philistain mungti hokham webiingi ka kriinyung phana kito raüta akha nguto, “Ümniiraq Samson ka laolaq. Laüta apaiq ningkun ka jamno rümtlaq kra tiichong laq. Kiimaq naishiq raq apaiq ka jamkho miranglot i, laita raü maq mikhalot i, kiimaq apaiq ka tiingathu atiimeshi min lot mak she mijamsha lot i. Naishiq khumtek raq ümniima kampho kamsii hingshi ri shishi mikuq kai.”

⁶Krai mren Delila raq Samson ma nguto, “Mangchan laüta, ümningkun atinkhan arka jamwo lap tlaü, kra ngi ma chongkuq laq. Maiq weshi ra raq ümniika rang raüta, raümaq tep khaho raüta ümniika tiingathu atiimeshi min lot maü chang ka jamkhii raüto mikhalot?”

⁷Kiijiishe Samson raq treto, “Tsangshiq raq ngi ka liqpaq chang raihi asang lamnye lomiishi maq khaho raüka, ngi ka ningkun ahü, nanok ahinti ikha miraq.”

⁸Krai mren, Philistainnok hokhambi raq liqpaq chang raihi kho asang lamnye lomiishi ka Delila ma lamkuq wato. Kiimaq apaiq riimin, Samson ka raümaq khato.

⁹Kiimaq apaiq raq maiqwere wiijam ka khok ashi na maq tiikheshat tiikheto. Krai mren, apaiq raq akha gito, “Samson lei! Philistainnok watlo!” Shatmaq apaiq raq liqpaq chang railo thun ka wa na achag ikhli, pantham panthit panbaiqto. Kra ningkhan, tsangshiq raq apaiq ningkun rangchong bomhuk ka hummak dea riito.

¹⁰Kiijiishe Delila raq Samson ma nguto, “Liilaq! Ümniiraq ngi ka angi ma tiija tlaü! Ngi ma riikhaqli bomtsi ka chongkuq maü dea. Mangchan laüta ngi ma bom ka riikhaqli chonglaq, maiq raq ümniika jamkho raü maq tiingathu mikhalot.”

11 Kiijiishe apaiq raq treto, “Tsangshiq raq ngi ka raü anye atang tingsang maiq raq shammak shaq kriimaq kha raüla, ngi ka ningkun ahü, nanok ahinti ikha miraq.”

12 Krai mren, Delila raq raü anye lam raüta Samson ka khato. Raüta apaiq raq akha siito, “Samson lei! Philistainnok watlo!” Maiqthun ka khokshiti kiimaq kheshat riito. Shatmaq apaiq raq adü na akha raü thun ka railosetiim ikhli panthitthit panbaiq nongto.

13 Kiijiishe Delila raq Samson ma nguto, “Ümniiraq ngi ka ümchaü niitaq angi nyung miili tiija tlaü. Riikhaqli bomtsi ka chongkuq maü. Ngi ma chonglaq, ümniika maiq raq jamkho tiingathu mikha baiqlot?” Apaiq raq treto, “Ümniiraq ikhu dap dap miishi kra adam na khea ataq ikha awai riilaüta khudat chang maq datthü haüla, ngi ka nanok ahinti ikha ningkun ahü miraq.”

14 Krai mren, Delila raq, apaiq ka atiikon riito, raüta akhudap miishi ka adam na kheataq ikha waito. Raüta apaiq raq khudat chang maq tiipha datto. Raüta apaiq ka gito, “Samson lei! Philistainnok watlo!” Shatmaq apaiq ka akon wa tiidopot raüta, akhudap awairat ka tiisi diisaqli riito.

15 Kra ningkhan krei nyung raq nguto, “Ümniiraq ngi lungwiitiikang ngutlaü ka arot. Ümniiraq ngi ka laktsam she angi ma tiija tlaü. Ümchaü niita ngi ma ümningkun ka ümbawo laptlaü kra chongkuq maüshaqli.”

16 Kriinyung raq apaiq ma wranaiq she thuchop hoto. Kra shakshaq rat-ho kiitiishe kiimaq thuchop rat-ho kiita, apaiq ka aniishe riito.

17 Kra ningkhan apaiq raq atiisup na sanha, kriinyung ma tengtlaq bomtsi kriishe chongto. Apaiq raq chongto, “Ikhu ka jangshi min simak shaq. Ngi ka irawü chhi wan li maq Shiikeawe rii akiinong kuq Najiraiq phan. Ikhu ara sibaiq raü la, iningkun ka amoshe mirki. Raüta nanok ahinti ikha iningkun ahü she miraq.”

18 Riita Delila raq apaiq ma riikhaqli bomtsi kriishe chongkuqto nguta sap raüta, apaiq raq, Philistainnok hokhambi ma tsütsa ka akha tiichongkito, “Jangshiri jangwa nong rong kiq shaq. Apaiq raq ngi ma riikhaqli bomtsi kra chongkuqto.” Kiijiishe tsangshiq ka wato kiimaq kampho ka howan raütiishe wato.

19 Delila raq Samson ka ajipum na tiikonto. Raüta maiq weshi heato. Raüta kriiwe raq Samson khute dap miishi kra tap baiqto. Raütiishe kriinyung raq apaiq ka tiikaidisiq wanto. Jamkhano ngukla apaiq ningkun ka ahüshe.

20 Raüta kriinyung raq akha gito, “Samson loi! Philistainnok watlo!” Krai mren, apaiq ka akon wa tiidoto. Kiimaq atsan na tiimato, “Ngi ka rahinjaq na dongho tiikang ikha, midonghoha.” Shatmaq apaiq raq TATIWE raq apaiq ka miimbaiq thüto nguta sap mak riito.

²¹Krai mren, Philistainnok raq apaiq ka laphoto. Raüta amakpo wiinai ka lat baiqto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka Gaja chela na hithoto. Raüta miiki ngam jinraü maq khato. Raüta phaqttek mong kiijaq longtham na tsam ka tiithaüto.

²²Shatmaq apaiq khudap ka alushe hali riiwan nongto.

Samson Tsaito

²³Philistain mung hokhambi thun ka adam na thung raüta, poi ajong klo raüta tsangshiq phra Dagon ma honglu ajong takuqto. Tsangshiq raq, “Nashiq na phra kaü raq nashiq jaqtiwe Samson ka tiitangkuqto!” nguta shitrangto.

²⁴⁻²⁵Tsangshiq ka pinthum chojong chise polosiqto. Kra ningkhan tsangshiq raq nguto, “Samson kra heaki rongkiq! Laita, apaiq raq nashiq mishpeo laq!” Raüta tsangshiq raq Samson ka phaqttek mong kiiwa tiisheakito. Raüta, tsangshiq khaki na tiichap raüta, tsangshiq raq apaiq ka kai slailii niqsiqto. Raüta apaiq ka khamchong heawea kiijaq tiichapto. Mungmaiqse raq apaiq ka chhi raüta, tsangshiq raq tsangshiq phra kaü tiitsam akha shito: “Nashiq phra kaü raq najaqtiwe, na mung shiithentiwe kiimaq nashiqnok maiq pahea tseatiwe tiitangkuqto!”

²⁶Samson raq apaiq ka ajaq maq sham raüta sheati nonose ma nguto, “Jam kham kiitelong toqpum wiinai ka ijaq maq tiisham kuqlaq. Ngi khamchong wiinai kiijaq tiinin pha shaq.”

²⁷Kra phra shomjam chong ka maiq jechak maiqwe tuptup ama riito. Philistain mung hokhambi webiingi ka kiijaq riito kiimaq, mungmaiqse wukhu thung na ngati jechak maiqwe romshaq ka hingtsam tin khan riito. Tsangshiq ka Samson niqsiq raüta, slaislii peo sea riito.

²⁸Kiijiishe Samson raq akha achu jaüto, “Ajong pinthum TATIWE lei, mangchan laüta, ngi ara ümtsana na tiitsang laq. Mangchan laüta, Shiikeawe lei, ngi ma iningkun ka jangshiri kuq nonglaq. Philistainnok raq imakpo wiinai latbaiqtaq kra tham atiithum jangshi iphuk lampha shaq.”

²⁹Krai mren, Samson raq kra phra shomjam toqpum khamchong among tingting wiinai kra ajaq maq shamto. Raüta ajaq wiinai ka jaqko ka khamshi na kiimaq jaqko ka khamshi na shamto.

³⁰Raüta akha gito, “Ngi min Philistainnok rai chiimshi na tsaipha!” Raüta apaiq raq aningkun wiita maq jam ka liiqbaiqto. Krai mren, jamkaü ka hokham webiingi thaq na kiimaq mungmaiqse tlotli thaq na riwanto. Krai mren, Samson raq arilung na ümchuwa tsattaq kriithaq na, apaiq tsaitaq akhing na apako tsatbaiqto.

³¹Apaiq ma aphu anotiim nai ata awii thun ka kiraüta, ama ka lam wanto. Raüta awe Manoa ma lapchang maraükhu rai adam na Jora chela nai Esthtaol chela liipan na saiqsam wanto. Apaiq raq Israil mung ka wiiroqnai peng wanto.

Phowebi 17

Mika Raq Ahai Phra Sumla

- ¹Man na maiq weshi, apaiq mang Mika, apaiq ka ku akin tonglong Ephraim wang na sito.
- ²Apaiq raq anyung ma nguto, “Ümtiikiiwa maiq ashi raq ümjaq wa kampho kamsii hingshi ri shishi huk-hotaq kra akhing na, ümniiraq ahukwe ka ason rea riilaü. Ümniiraq kriiwe sonrea ka ngi riimin ataiha. Liimaüta, kra kampho ka ijaq na. Kra kampho lamhoti ka ngi ahata.” Kiijiishe anyung raq nguto, “I se lei, TATIWE riitiq ümniima achu mishman kuq laq.”
- ³Apaiq raq kampho ka anyung ma jangkuqto. Kiimaq anyung raq akha nguto, “Manson ka ise thaq na nikhi kimak chang miitu, ngi raq ijaq maq sham lata ara kampho ka, TATIWE ma sinkham lata kiinong kuq tiikang. Ara kampho armaq pe maq phra sumla ashi hairaüta kriithaq na ara kampho maq lochang miraq. Kra ningkhan ümchaü ngi raq ara kampho ka ümjaq na hali jangkuq nong tiikang.”
- ⁴Kiijiishe apaiq raq anyung ma hali jangkuq nongto, Anyung raq kampho ngamsii kiiwa kamsii shinai lamhoto. Raüta ja tiiqtiwe jaq na kuqto. Kriiwe riishe pe maq phra sumla ashi haito. Raüta kampho ngamtai maq loto. Raüta kra sumla ka Mika jam na thüto.
- ⁵Riita Mika raq phra shomnoq chang khok ka ajam na tiihongto. Kiimaq apaiq raq phra sumla thun haito kiimaq asii miirii min ashi kloto. Raüta asetiiim phong wa weshi ka apaiq ramwe ma shongto.
- ⁶Kra akhing na Israil mung na hokham ka ahü riito. Kriikha na mungmaiqse loweatek raq, maiqmii raq aroro kra klo raüta sito.
- ⁷Kra akhing na Lewi phan wa jero weshi ka Juda mung na Bethlehem chela na sito.
- ⁸Apaiq ka Bethlehem ka baiqthü raüta, maiqhiq ahin na sikai kihoto. Apaiq ka wanhiq kai lam maq, ku akin tonglong Ephraim wang na siti Mika jam na saükito.
- ⁹Mika raq apaiq maq waito, “Ümniika ümriibati wa?” Apaiq raq treto, “Ngi ka Lewi phan. Juda mung wa Bethlehem chela na siti. Ngi ka asi anga chang rit tiikang.”
- ¹⁰Mika raq nguto, “Ngi rai silaq. Laüta ngi danhonti kiimaq i ramwe ma jalaq. Kiimaq ngi raq ümniima wiishi na kampho ngamsii roqshi shi mikuq kang. Kiimaq khu akhea wiijam, kiimaq ümniima phaq nai sea thun kra mikuq kang.”
- ¹¹Krai mren, jerowe Lewi phan ka Mika rai sidam miitu bom ka treto, raüta apaiq ka Mika ma ase ikhiishe sito.
- ¹²Mika raq apaiq ka aramwe ma shongto. Kiimaq apaiq min Mika jam niishe sito.

¹³Mika raq nguto, “Riita, ümchaü kla, ngi ma Lewi weshi ramwe jaqshamti asi she. Ngi raq asapha, ümchaü kla TATIWE riimin, ngi ma achu shiiman mikuq she. Ahea she misiha.”

Phowebi 18

Mika Nai Dan Phan

¹Kra akhing na Israil mung na hokham ahü riito. Kra akhing na Dan phan raq tsangshiq sichang hiqshong rahai hiq rit binhot jühot khumtlo. Jamkhano ngukla, Israilnok maiq phan sitlaq phong na, tsangshiq rii hiqshong tei wan chang hiq ka milap shaqli riito.

²Kra ningkhan, Dan phan mungmaiqse raq tsangshiqnok maiq aweraü phong wa, maiqwere srea nolabi webiingi tseato. Raüta Jora chela nai Eshtaol chela wa bin ajü hotki rongkiq nguta chongkuq raüta tiikito. Tsangshiq ka ku akin tonglong Ephraim wang na saüto raüta, tsangshiq ka Mika jam na japto.

³Tsangshiq ka kiijaq sishon na, tsangshiq raq Lewi phan jerowe bom kiqhang ka taito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq ma akha waito, “Ümniika arjaq jamlai wa sham tlaü? Ümniika arjaq juro shea wanta?”

⁴Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi ka Mika rai riichong lata sitiikang. Apaiq raq ngi ka aramwe ma shongto, raüta laqkhaq kuqtlo.”

⁵Tsangshiq raq apaiq ma chongto, “Mangchan laüta, naishiq wanhiq khumtiikai ara mi-ong hai shea kra miitu Shiikeawe ma wailaq.”

⁶Kiijiishe ramwe raq treto, “Namshiq chapa chang jam min ahü. TATIWE raq namshiq wanhiq khum ka liikuq shat.”

⁷Raüta maiq webiingi ka kiimaq wawanto. Raüta Laish chela na saüto. Tsangshiq raq kiijaq sitinok ka Sidon chelati ikha ahai asong jammin ahü, sitlaq kra chhito. Tsangshiq ka mungtsing, kaiqshakshak hea, siqke binreti rai tatso ahü; arong awinnok riito. Kiimaq tsangshiq ka Sidon mungti miimin aluwiq na bintang na sitlo. Kiimaq maiq mung ahinti rai mang riisap min ahü sitlo.

⁸Kra webiingi ka Jora chela nai Eshtaol chela niishe jangho nong kiita, tsanghiqti raq tsangtsam raq, jamkho chhikita kra waito.

⁹“Warong i”, nguta tsangshiq raq treto. “Laita Laish chela ka khat rong i. Nashiq raq hiqshong ka chhikikai. Kiimaq hü ahiiq ka heahea thep. Arjaq jamlai khephaq wa misihan! Kotsi tiido rong laq! Walanta hiqshong ka jiiwan tlo ronglaq!”

¹⁰Namshiq ka kiijaq saüwa hanla, tsangshiq ka ümtum ümmai, honlam min ahü michhi wan han. Kra binjü wa hiq ka jonghea. Maiqse ashi ma jamlai phan wa rongra tlaq kra wiita kunli asi siisaq. Kiimaq Shiikeawe raq namshiq ma kuqto she.”

- 11** Krai mren, Dan phan wa maiqwere shitrok ka Jora chela nai Eshtaol chela wa tiido wanto, rekhat wa khekham maq.
- 12** Tsangshiq ka wawan raüta, Juda mung na Kirath Jearim chela maq shenyap nü tiithi kiijaq piitiip teito. Kra ningkhan tiina kra hiqba ka ümchaü niitaq Dan phan sichang piitiip nguta ngutlo.
- 13** Tsangshiq ka kiimaq wawan raüta ku akin tonglong Ephraim wang na Mika jam na saüto.
- 14** Kiijiishe Laish chela tro binjü wa binhot wati maiq webiingi raq tsangshiq kongtibi ma akha nguto, “Namshiq raq ara hiqshong na maiq jam ashi na, pe maq ahai phra sumla ashi kampho ngamtai maq alo asi nguta saptlan shea? Kiimaq phra ahin sumla thun min asi, kiimaq asii ramwe miirii khea min asi. Nashiq raq jamkhii riihai jiiwa ahea miraq nguta tiima tlan?”
- 15** Krai mren, tsangshiq ka jerowe Lewi phan sitlaq Mika jam na düwato. Raüta Lewiwe ma, apaiq ka ahea shea sitla nguta waito.
- 16** Kiimaq Dan phan wa sreabi shitrok ka chela kilamchong kiimaq rekhat ma khekham maq chaptu.
- 17** Raüta siwebi webiingi ka Mika jam mong na leaphok nyap wanto. Raüta pe maq ahai phra sumla kampho ngamtai maq alo kra, kiimaq phra sumla ahin thun kra, kiimaq asii miirii kra lam wato. Kiimaq ramwe ka sreabi shitrok rai chela kilamchong maq kheto.
- 18** Riita maiqwere ka Mika tapmong na waraüta, asii hupsam thun kra lamho kiita, ramwe raq tsangshiq ma waito, “Namshiq raq kra jamlai wa riho lan?”
- 19** Tsangshiq raq treto, “Ümniika kaiqshak li riilaq. Bom poshi min naq bomkiq. Ümniika naishiq rai wa i. Laüta naishiq ramwe ma jalaq. Kiimaq naishiq danhonti ma jalaq. Ümniima Israilnok maiq phan ashi thaq na ramwe jaqsham riive ka, maiqta tashi miitu ramwe jaqsham thaq na ahea riimak shea?”
- 20** Kra tai raüta ramwe ka kai chochito. Kriikha niishe apaiq raq asii hupsam thun ka howan raüta, tsangshiq rai she wawan damto.
- 21** Tsangshiq ka tsangshiq walam nü kiiniishe tsangsetiim thun, tsang nyamsekong thun kiimaq tsangshiq hupsam thun ka sinkhu na tiho wan raüta wawanto.
- 22** Tsangshiq ka jam maq ashaqpuq wawan jai niishe, Mika raq anok thun kra shea wan raüta, akhat wa wato. Raüta tsangshiq raq Dan phannok ka lam wa lowanto.
- 23** Raüta tsangshiq ka agi lülü riimto. Kiijiishe Dan phan raq jainü na nyi raüta Mika ma akha waito, “Jamlai wa rakita? Ara maiqkong thun arka jamlai riiti wa?”

²⁴Kiijiishe Mika raq treto, “Jamlai ngo wa ngutlan, ‘Jamlai wa rakita ngutiika?’ Namshiq raq i ramwe kra shea wan, kiimaq ngi raq ahai ha i phra thun kiimin lam wan lanta wawan lan! Ijaq niika jamlai wa tiichongtla?”

²⁵Kiijiishe Dan phannok raq nguto, “Ümniika jam min naqbomkiq li, athi maiqkong tsan ka tiikhiq laüta, ümniirai makjaq kharong khoti riiji. Raü ka, ümnaq nai ümjamtitiim wiita atsai chang miraq.”

²⁶Kra ngu raüta tsangshiq ka wawanto. Kiimaq Mika riimin tsangshiq ka maiq pahea. Apaiq raq khatlot mak miraq nguta asap. Kriikha miishe apaiq ka jai na janghoto raüta jam na jang wanto.

Dan Phan Ka Laish Chela Na Shongto.

²⁷⁻²⁸Dan phan raq ramwe nai Mika raq ahai hupsam thun ka lam wan jai she, tsangshiq ka wawanto, raüta tsangshiq raq mungtsing, kaiqshakshak hea siti Laish chela ka khatto. Kra chela ka Bethrehob chela rai hiqthung tanshi na atei riito. Tsangshiq raq chelati ka wiita jipbaiqto, raüta chela ka wa maq chaq baiqto. Tsangshiq tiiwongketi maiq ka jumin ahü riito. Jamkhano ngukla Laish chela ka Sidon chela miimin luhea na riito. Kiimaq tsangshiq ka nanok siqke binreti rai jamlai mang riisap min ahü riito. Dan phan maiq raq chela ka samheawiq tiheha haito. Raüta tsangshiq ka kijaq shong wanto.

²⁹Kiimaq tsangshiqnok raq Laish chela ka Dan chela ngutiishe mangto. Dan ka tsangti tipai Jakob se mang.

³⁰Kiimaq Dan phan raq phra sumla ka ashom noq miitu thüto. Kiimaq Gershom se Jonathan, Mosheq ma asaü ka Dan phan ma ramwe jaqshamke miitu ramwe shongto. Kiimaq apaiq ma asaü asetiiim pat niimin, mungmaiqse ka pong mung na munglu shumwi ma tsuq wantaq akhing na saüli ramwe jaqsham kuqto.

³¹Mika raq ahai phra sumla ka Shiikeawe shomnoq chang Tombutiip Shilo chela na sitlaq kijaq siruqli thüto.

Phowebi 19

Lewiwe Nai Achakliip Nyung

¹Kriipat na, Israilnok rümti hokham mishong shaq na, ku akin tonglong Ephraim wang na shoknok na aluwiq na siti Lewi phan wa maiq weshi asi riito. Apaiq raq Juda mung wa Bethlehem chela na siti junriise nyungshi ka nyungthap ma lamto.

²Shatmaq kriinyung ka apaiq ma atsankhiq riito kriikha na awe jam na Bethlehem na janghoto. Raüta apaiq ka kijaq jipi lüblai sito.

³Kiijiishe kriiwe ka kriinyung jai ka joho raüta apaiq ka tlin raüta tiijang sheakai nguta thapthito. Krai mren, apaiq rai akhiq witise kra kiimaq kumtoq kaünai heho raüta kihoto. Kiimaq jechakse raq Lewiwe ka jam mong na shea wanto. Kiimaq awe raq apaiq ka chhi raüta, apaiq raq Lewiwe ka aheawiq maq taoto.

⁴Awe raq apaiq ka haithülaq nguta tiwin rea kha maq, apaiq ka kiijaq ranaiqtsam haito. Krai mren tsangnai sinyungwe kiimin tü adung phaqsiiq räuta rawa thun ka kiijaq japto.

⁵Rablai ranaiq ngoja niishe tsangshiq ka ranap chu maq tiido kito. Räuta awawan she tiijeto. Shatmaq jechakse we raq, Lewiwe ma nguto, “Phanshi ra kongkhu phaqsiiq rong liisshaq. Wok aphe miisheti q tiimeshi räü ka ahea miraq. Chaosu miiti q khumshii m rong liina.”

⁶Krai mren, kra wenai kiimin thongshi hali ngaki nongto. Räuta adam na pha qsea khamnyang chamtraq ngakito. Räuta jechakse we raq apaiq ma nguto, “Lungwii läuta athi rawa min ajili peokhi q maq japlaq.”

⁷Lewiwe ka akon maq tiido räuta awa she tiijeto. Shatmaq awe raq hali apaiq ka ajapli riinong laq nguta tlin nongto. Krai mren, kra rawa kiimin apaiq ka ajapli riikinongto.

⁸Rabiingi ngoja ranaiq na ranap chu maq, apaiq ka awa wan she riito. Shatmaq jechakse we raq apaiq ma nguto, “Ai, naq taülaüki q. Phanshi ra phaqsiiq liisshaq. Athi ranaiq niisheti q warong laq.” Krai mren, kra wenai ka adam na pha q si q nongto.

⁹Ümtiikiiwa kriiwe ka achakliip nyung rai kiimaq ajaqshi se rai thongshi ri hali jam maq atiido wan she riitaq, kiijiishe awe raq nguto, “Liilaq, ümchaü ka rashe achashe. Ümniika ajapli riilaq. Ümchaü ka ranya q she. Ajili chamtraq japlaq. Anapti q ranap chu maq tiido läuta ümhi q na khum wan laq.”

¹⁰⁻¹¹Shatmaq kriiwe ka krii rawa kiimin kiijiili ka kxingro mak she riito. Krai mren, apaiq rai achakliip nyung nyungthap kra nai ajaqshi se kra i, kumtoq kaünai kiima maiqngachang ka khakuq räuta, tiido wanto. Riita tsangshiq ka rashe achashe niiti q Jebas chela na säuto. (Jebas ka Jerusalem kra ngo nangnga). Kra ningkhan ajaqshi se raq atijongwe ma nguto, “Riita nashi q ka arjiili kxingki rong i na, läita ara Jebasaiqnok chela niili japki rong i na?”

¹²⁻¹³Shatmaq atijongwe raq nguto, “Ümra chela niiwa Israilnok simak, kiijiika nashi q kxingmai. Nashi q ka alea li mirwan rong i läita iniikiija q phanshi walaita Gibeä riimakla Rama chela kiijiiti q mijap wan rong i.”

¹⁴Krai mren tsangshiq ka Jebas ka alea riiwanto. Räuta tsangshiq lamlea wawanto. Riita tsangshiq ka rashe achashe niiti q Benjamin wang na Gibeä chela kiijaq säu wanto.

¹⁵Räuta, chela tho na lamhum kiiji i q she säüwan räuta, tsangshiq ka kra rawa ka kiijaq jap wan nguta, chela kiiniishe wawanto. Räuta tsangshiq ka chela mong na nyapwato. Kiimaq chela kilamchong tho na hiqthung ba mai q tiichang ba kiijaq ngakito. Shatmaq tsangshiq ka kra rawa jap miitu jurmin maiqmii jam na hea wan mak riito.

¹⁶Riita tsangshiq ka kiijaq ngarai tlaq shon na, maiq tikiwe ashi ka wak maq awa raji ramwacho na kiijaq saü wato. Apaiq ka man na ku akin tonglong Ephraim wang na siti riito. Shatmaq ümchaü ka Gibea chela na sitlo. (Riita kiijaq maiq ahinti thun ka Benjamin phan wa siisaq riito).

¹⁷Kra tikiwe raq chela kilamchong tho na ngongthun chang ba na ngarai tlaq wanwe thun ka chhito. Kiimaq apaiq raq waito, “Namshiq ka ümriibati wa? Ümnü na wati wa?”

¹⁸Kiijiishe Lewiwe raq treto, “Naishiq ka Juda wang na Bethlehem chela na akihai. Ümchaü naitsam ka naihiq aluwiq na ku akin tonglong Ephraim wang kiina wati. Naishiq ka ümchaü rawa miitu jam na tiiap wanti maiq jumin dong mak shaqli.

¹⁹Naitsam jaq na kumtoq kaünai dungchang wiiqkhi nai tsamkü shin min asi kiimaq naitsam, ichakliip nyung, ngi kiimaq ijaqshise miitu lamsea winsii nai spiqtai min chamtraq, naitsam miitu phanrap asi siisaq shatmaq jurmin hea wan mak.”

²⁰Kiijiishe tikiwe raq nguto, “Ngi asi. Namtsam ka ijam niili warong i! Namtsam ka ngi riitiq mishkumpan kang. Namtsam ka ara chela tapshok thung na wajap ka hong mak.”

²¹Krai mren, apaiq raq tsangtsam ka ajam niishe shea wanto. Raüta tsangshiq kumtoq kaünai kiimiimin atsam tiiphaqto. Kiimaq awanwetiim riimin hok ajaq ka he raüta, dung she pha q siqto.

Gibea Chelati Raq Mat Tangto

²²Tsangshiq ka polokhiq ngasiq rai tlaqliipan niili, tihanghiiq miili she, kra chela na siti kuku waqshii ikha riinyat shatti kong raq kra jam ka trotam maq komhoto. Raüta kilü kiijaq hothot she bukhoto. Tsangshiq raq tikiwe kiima akha nguto, “Ümsii ajaq ümjam na wanwe ashi saüwato! Kriiwe ka naishiq ma tiidongke ratlo! Naishiq raq apaiq ka jechak ashi ma tiija chang. Laita apaiq rai hainga chang!”

²³Shatmaq tikiwe ka kinphai na dongkito. Raüta tsangshiq ma chongto, “Riimak, kongtibi lei! Akhiiwiqwiq ka naq bom rongkiq! Atinkhan abi, ashut ka naqklo rongkiq! Apaiq ka iwanwe, ijam na adü.

²⁴Liirong laq! Arjaq ijam na, achakliip nyung min asi. Kiimaq ise junsang se min asi. Tsangnai ka ümchaü arjaq namshiq ma sheakuq wa pha. Namshiq raq tsangnai rai hainga rong laq. Namshiq raq jamkhii rirowa tsangnai rai riironglaq. Shatmaq arwe arma atinkhan, nü kimak chang abi jaqsham bom ka naq chong rongkiq!”

²⁵Shatmaq kra maiqkong raq apaiq bom ka taimak riito. Kriikha niishe Lewiwe raq achakliip nyung kriishe hito raüta kinphai na tsangshiq miishe tiidong kuq

baiqto. Tsangshiq raq kriinyung ka rawa minru she ranap rawüho na tiisaüli she hi-awaq kong ikha kriinyung ka haihiisiqto. Kiimaq tiichamchao siqto.

²⁶Ranap rawü tsuprup tsupriiq niishe kriinyung ka awese japchang jam, tikiwe jam kilamchong tho kiijaq tiidungtsok she bum wato. Rawü khang wantaq akhing na saüli kriinyung ka kiijaq bumshat li riito.

²⁷Ranap rawü niishe, tsangwe ka tiidoto raüta, apaiq ka awawan she nguta kilü ka dito. Raüta liikiita, achakliip nyung ka ajaq wiinai ka kilamchong tho kiijaq sham raü, kilü diwan hajaq nguta abum riiraü chhito.

²⁸Apaiq raq nguto, “Tiidolaq. Warong i.” Shatmaq kriinyung raq abom ka tre mak. Kra ningkhan apaiq raq amaa ka kumtoq kaü raikhü na tiihapsaq hühap nü na tiibum raüta ajam na wawanto.

²⁹Apaiq ka ahiq na saüwa raüta, ajam niishe wato. Raüta jasai ashi ka lamto, Raüta apaiq raq achakliip nyung maa kra lamto. Raüta maiq maa ka manroqshi ri mannai na chumto. Raüta maiqngam phu thun ka phushi ka Israilnok maiq phan phanroq shi ri phan nai kriima, phuchhuqchhuq she pheakuqto.

³⁰Maiq loweatek raq kra chhi raüta akha nguto, “Nashiq raq atinkhan abi kiimung ka taimai shaq dongdii! Israilnok raq Ejip mung baiqthüli maq akhnok abi pinthum bom ka tai mai shaq! Nashiq raq phanshi ka kiimung chang she rakito! Jamlai kiimung chang she wa miraq?”

Phowebi 20

Israilnok Raq Re Shunto

¹Mung tiihea räüpot kra lap raüta, Israil mungti tlotli sheqkhu nü na Dan chela maq phaho raüta shemai nü na Beersheba chela na saüli, kiimaq shedong nü miika Gilead wang na saüli, mungmaiqse raq bom ka tretto. Raüta tsangshiq tarü kiqshi maq TATIWE man na Mijpa chela na ngongthunto.

²Israil mung wa maiqphan tlotli wa welabi thun ka ara Shiikeawe senginok ngongthun ngatlaq arjaq wiita asi siisaq riito. Kiimaq maiq thungtaq kriika hok maq khumti phenlabi 400,000 riito.

³Kiimaq anü na Benjamin phan mungmaiqse riimin, Israilnok maiqphan ahinti thun ka Mijpa chela na thungtlo nguta tsütsa ka taito. Israilnok raq bom ka waito, “Naishiq ma chonglaq ara ngarai ka jamkho tangta?”

⁴Kiijiishe achakliip nyung tsatbaiqtaq Lewiwe raq tretto, “Ichakliip nyung nai ngi ka Benjamin wang na Gibea chela lamjap wan wakai.

⁵Gibea chelati ka ngi longwa, rawa na waraüta, ngi jap chang jam ka trotam maq komto. Raüta tsangshiq raq ngi ka atseabaiq tanto. Kra rii na, tsangshiq raq

ichakliip nyung kriishe hi-awaq ikha pinthum haihiito. Kriikha maq apaiq ka tsaito.

⁶Ngi raq amaa ka howan kang. Lata amaa ka pong pan riipan chum kang, lata Israilnok maiq phan phanroq shi ri phan nai kiima maiqngam phu ka phuchhuqchhuq tiivan kang. Arnok raq nashiqnok liipan na abi pinthum jaqshamto kiimaq ashut pinthum kloto.

⁷Namshiq tarü ka Israilnok siisaq. Riita nashiq raq jamkhii riichang she wa?"

⁸Kra tai raüta, mungmaiqse tarü adam na tiido rang raüta nguto, "Nashiq phong wa ju jiimin, tombutiip na siti riikai lo, jam hai laita siti riikai lo, maiqmii jam na jang wan maimak.

⁹Nashiq raq akha kiimung rong i. Nashiq raq lang milii i. Laita maiq wiijam ka Gibeä chela khatkaimiitu mitsea rong i.

¹⁰Israil mung wa maiq ka manroqshi wa manshi rii raq, rekhat kaiti sreabi ma lamsea michom kuq laq. Kiimaq kiiwa chantlaq maiq thun ka Gibeä chela na kiraüta ara abi ashut pinthum ngarai Israil mung na tangtaq arkha na Gibeä chelati ka khatkai chang."

¹¹Krai mren, Israilnok mungmaiqse tlotli ka kiqshi maq kra chela khatkai miitu ngong thungto.

¹²Krai mren she, Israilnok maiqphan welabi raq, Benjamin phan wang tlot li na tsütsa tiichong kaiti maiq tiiki raüta bom ka akha tiichong hoto, "Namshiq raq ara abi pinthum kha ka jam nguto tang lan?"

¹³Ümchaü min, Gibeä chela na ra raq ham mak ashut kloti ka naishiq jaq na kiinong kuq rong laq. Kra riihanla, naishiq raq tsangshiq atsea mirbaiq hai, laita Israil mung wa akhnok abi maiqse ka alam mirbaiq kai." Shatmaq Benjamin phan mungmaiqse raq Israilnok maiqphan phanhinti bom ka taimak riito.

¹⁴Benjamin wang na siti chela thun kunli wa mungmaiqse ka, Israilnok maiq phan ahinti thun khatkai ma nguta Gibeä chela na ngongthun riitamto.

¹⁵⁻¹⁶Tsangshiq raq kra ranaiqli chela thun wa phenlabi ka hingroqnai ri hingtrok triitamto. Arthun arthaq na Gibeä chelati raq rekhat kaiti akhek maiq ka shimiishi riichomto. Tsangshiq ka jaqpha nü maq shamti siisaq. Tsangshiq ka loweatek räüliqkiip maq khubinlo panthit hiipti sreabi kong riito.

¹⁷Kiimaq Israilnok maiqphan phanhinti riika, rekhat atsinti sreabi 400,000 riichomto.

Benjaminok Ka Khatto

¹⁸Israilnok ka noqku jam na Bethel chela na kito raüta tsangshiq raq Shiikeawe ma akha waito, "Ümriiti phan riiwa atiipha na lamshea raüta Benjaminok ka mikhatki?" TATIWE raq treto, "Juda phan raq."

- 19**Krai mren, Israilnok ka napjai ranaiq kihoto. Raüta Gibeä chela tho na tsangshiq piitiip ka teito.
- 20**Raüta tsangshiq raq Benjaminnok phenlabi khatkai kihoto. Raüta phenlabi ka chela maq khariire na tiikheto.
- 21**Benjaminnok phenlabi ka chela maq kiraüta, khatto raüta rashe micha wan shaq liipan niili tsangshiq raq Israilnok phenlabi ka hingroq nai ri hingnai tsatto.
- 22-23**Kiijiishe Israilnok ka noqku jam na waraüta TATIWE man na raji na saüli hoqsii trangto. Raüta tsangshiq raq apaiq ma waito, “Naiphu naino Benjaminnok khatkai miki nong hai shea?” TATIWE raq treto, “Kronglaq.” Krai mren, Israilnok phenlabi ka tsaiji ajong she riito. Kiimaq tsangshiq raq phenlabi thiji ranaiq na jamkho rechap sütaq, kra phan phan hali sürii nongto.
- 24**Raüta tsangshiq ka Benjaminnok phenlabi khatkai jangnai ngojashe kihoto.
- 25**Kiimaq jangnai ngoja na hali min Benjaminnok ka Gibeä chela wa dongrang raüta Israilnok phenlabi rekhat shrinkejeti ka hingroqshi ri hingtiichat tsatto.
- 26**Kiijiishe Israilnok thun tlotli ka Bethel na wanong raüta, maaho manyi hoqsii trangto. Tsangshiq ka kiijaq TATIWE man na raji na saüli, dung min simak ngato. Tsangshiq raq rintii honglu wiijam takuqto kiimaq wiipumtam maq wa na chaqtlii honglu thun wiitarü TATIWE ma kuqto.
- 27-28**Kra akhing bala Shiikeawe Tongshong Tek ka Bethel chela na riito. Kiimaq ramwe jaqshanti ka Eleajar se Phinehas, Aron ma asaü asi riito. Mungmaiqse raq TATIWE ma waito, “Naiphu naino Benjaminnok khatkai mikinong hai shea? Shea, khatki maishe wa mithaq baiq hai?” TATIWE raq treto, “Khatki rongkiq. Anap ranaiq ngi raq tsangshiq ka namshiq ma mitiitang kuqkang.”
- 29**Krai mren, Israilnok raq phenlabi wiijam ka Gibeä chela tro na bom hai raüta tiikheto.
- 30**Kra raütiishe, riithong wantlii jangtsam ngoja riikhat kai she, tsangshiq ka Benjaminnok phenlabi khatkai kihoto. Raüta tsangshiqnok phenlabi ka kongkhu lak na kitaq kiikhiisii hali khekham maq, chela maq khariire na rechap ka süriito.
- 31**Kiimaq Benjaminnok kiimin rekhatkai dongrang raüta Israilnok ka johoto. Krai mren, tsangshiq ka chela kiiwa alu niishe niqhoto. Kongkhu lak na riikhattaq kiikha tsangshiq raq Israilnok wiijam ka Bethel chela na kailam nai Gibeä chela na kailam hiqsii thung binjü kiiwa johu raüta tsatto. Tsangshiq raq Israilnok ka roqtsam tin tsatto.
- 32**Benjaminnok raq nguto, “Nashiq raq kongkhu lak na ikhiisii ümchaü lak niimin tsangshiq ka tang wankai she.” Shatmaq Israilnok raq rekhat ka chela kiiwa jai nü na ajang wan ikha tiiman raüta, chela kiiwa rum na alu niishe lam thun kiina niqho miitu bom ka atihong wishe riito.

³³Krai mren, Israilnok phenlabi kongjong phong kriika jai na jangto, raüta adam na Baaltamar binjü na riitamto. Kra akhing niishe, Gibeä chela tro na longraq binjü na bom hai raüta kheti Israilnok phenlabi ka dong rang raüta Gibeä chela kriishe bokto.

³⁴Israilnok liipan wa akhek atiitsang sreabi pong na tsea raüta athü, hingroqshi raq Gibeä chela ka khatto. Kra reriikhat ka pinthum henghea riito. Benjaminnok raq tsangshiq ka tiithumpak she mikhat baiq wan nguta sap mak dea riito.

³⁵TATIWE raq Israilnok ma Benjaminnok phenla ka khat raüta tiitangto. Israilnok raq kra ranaiq na tsang jaqtinok phenlabi 25,100 tsatto.

³⁶Kiijiisheiq Benjaminnok raq tsangshiq raq rekhat ka tangmak she dea nguta sapto.

Israilnok Raq Rekhat Ka Jamkho Tangta

Israilnok phenlabi kongjongti ka Benjaminnok khat wan kiiwa, jai nü na jang rang jutrangto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Gibeä chela tro na phenlabi bom hai raüta khetlaq kriiti ma tlamto.

³⁷Kra phenlabi kong raq jaqlotithit Gibeä chela kiina juto. Raüta tsangshiq ka chela mong kiijaq kom wan saq raüta, maiq thun ka wiita ajiipbaiq nguli riito.

³⁸Israilnok phenlabi kongjong phong nai bom hai raüta kheti kong liipan na bomhuk ka riichongje riito. Riita ümtiikiiwa tsangshiq raq chela kiiwa wakhuk mong wan jonghea she chhitaq,

³⁹Israilnok phenlabi wakram na rekhattibi thun ka jai nü na jang rang riichang nguta riichongto. Kra akhing na Benjaminnok raq Israilnok ka roqtsam atsea baiq kun she riito. Tsangshiq liipan na riichongto, “Sheto, nashiq raq tsangshiq ka kongkhu lak na ikha tang wan kai she.”

⁴⁰Kiijiishe wakhuk mongwa miithii kra chhito. Phumda mong wan tlaq ikha chela mong wa wakhuk ka ra niishe mong wanto. Benjaminnok raq tsangshiq jai nü na liito. Raüta chela ka wa raq wiita akhiim wan kun she walü wa kra chhi raüta awang li she riito.

⁴¹Kiijiishe Israilnok ka jai nü na jang rang she riito, kiimaq Benjaminnok ka sunghü tsiihü, tiimok chaq she bok wanto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka miq wan kai she nguta sapto.

⁴²Tsangshiq ka Israilnok khat wa jai na jang rang she riito. Raüta hiqsii thung binjü kiiniishe pintrangto. Shatmaq tsangshiq ka lunlot mak she riito. Tsangshiq ka Israilnok phenlabi kongjongti nai chela mong wa kitlaq kong kra kongnairi hea wea niishe chato. Krai mren tsangshiq ka miqchup khatbaiqto.

⁴³Israilnok raq tsangshiq jaqtinok ka bom na tiithapto. Kiimaq heashi min khing mak maq tsangshiq raq Benjaminnok ka Gibea maq shedong nü binjü kiina saüli jowan raüta, lam wiilülü jiiptaiq wanto.

⁴⁴Benjaminnok phenlabi phong na ahea pinthum srea nolabi kong hingroqshi ri hingtiichat tsatto.

⁴⁵Maiq wiiyam ka jai na jang rang raüta, wakram binjü kiina Rimmon Longraq kam bok kiina tiipaü juto. Kra lam wiili tsangshiq ka hingbiingi tsatto. Kiimaq Israilnok raq abung tiichongtaq thun ka Gidom binjü kiina saüli jowan raüta hingnai hali tsatto.

⁴⁶Wiita tlotli, kra ranaiqli hingroq nai ri hingbiingi Benjaminnok phenlabi srea nolabi siisaq tsatto.

⁴⁷Shatmaq maiq shitrok ka wak ram binjü kiina pintrangto. Raüta Rimmon Longraq kiina tiipaü ju raüta lunto. Raüta tsangshiq ka kiijaq jipi lüblai tiipaü sito.

⁴⁸Kiimaq Israilnok ka kiiwa jai na jang wan nong raüta hali Benjaminnok abung ümchuwa tiichongtlaq kra wiita thumthum maiqwere, jechakre, kiimaq nosere, kiimaq jam nyamse min wiita jiiptaiqto. Tsangshiq kra binjü wa chela thun wiita wa maq chaqto.

Phowebi 21

Benjamin Phan Ma Chak-humke Lamlu

¹Ümtiikiiwa Israilnok ka Mijpa chela na ngongthun ngataq, kiitiikaq tsangshiq raq TATIWE man na, sinkiitiq kiqkham ashi akha shatthüto: “Nashiq liipan wa juwe riimin nase jechakse ka Benjamin phan ma tiiwa maimak.”

²Kra raüta Israilnok ka Bethel chela na wawanto. Raüta tsangshiq ka kiijaq Shiikeawe man na ratiijili ngato. Raüta maaho manyi tiihong raüta tsan tsihea maq akha hoqtrangto:

³“Israilnok TATIWE Shiikeawe lei, naishiq ma akha mra jamkho pinta? Israilnok liipan wa Benjamin phan arka chongthum ma jaram tiija baiq wa?”

⁴Kriimaq napjai ranaiq ka ranapchu maq mungmaiqse raq kiijaq berong-wacha ashi haito. Raüta rintii honglu thun takuqto kiimaq wiipumtam maq wa na chaqtlii honglu thun takuqto.

⁵Raüta tsangshiq raq akha waito, “Riita Israilnok maiqphan ümchuwa sitlaq kiiwa, TATIWE man na, Mijpa na ngongthun ngakai kiijaq lomwa dam makti maiq phan asi shea?” (Jamkhano ngukla, tsangshiq raq juwa Mijpa chela na achu jaü na lomdam mak, kriiti ka atsea baiq chang nguta sinkham tri shatthüto).

⁶Israilnok ka tsang phunonok Benjamin phan miitu pinthum mangchan tsito. Kiimaq tsangshiq raq akha nguto, “Ümchaü ranaiq Israilnok raq maiqphan ashi ka atiimo she riibaiqto.

⁷Riita Benjamin phan wa maiq abung tiichongtlaq kra miitu chak ka jamba wiishe wa milam kuq rong i? Nashiq raq TATIWE man na, tsangshiq ma nasetiim jechaksere ka tiiwamai nguta sinkham wankai she kata.”

⁸Ümtiikiiwa tsangshiq raq, Mijpa chela na Israilnok mungmaiqse ngongthuntaq kiijaq maiq phan nokshi ra lomki dammak dea asi shea nguta, bom konchon kiita, tsangshiq raq Gilead wangti wa Jabesh chelati ka lomki dammak dea nguta sapto.

⁹Phenlabi manghea wantaq akhing na, Jabesh chelati maiq ka ahü riito.

¹⁰Kriikha na mungmaiqse thungtlaq krii raq srea nolabi maiq hingroqshi ri hingnai tsea raüta aming akha kuq raüta tiikito, “Jabesh chela na kirong laq. Lanta maiq angu wiita, jechakre kiimaq nosere tsatbaiq ronglaq.

¹¹Maiqwere thun wiita, kiimaq jechakre junsang riimakti thun ka wiita tsatbaiq ronglaq.”

¹²Riita tsangshiq raq Jabesh chela wa jechak sere junsang kong shiblai humto. Tsangshiq raq kra junsang kong ka Kanan mung na Shilo piitiip kiijaq shea wanto.

¹³Kiijiishe mungmaiqse thungtlaq kriiraq, Bemjaminnok Rimmon Longraq khong na siti kiima riikhat maishe nguta tsütsa ka tiichongkito.

¹⁴Krai mren, Benjaminnok ka jang wanto. Kiimaq Israilnok nokhinti thun raq, Jabesh chela wa tsangshiq raq tsatmak maq atra shea wantaq jechaksere thun ka tsangshiq ma kuqto. Shatmaq kra kuqtaq jechaksere kong ka tsangshiq ma khammak dea riito.

¹⁵Mungmaiqse raq Benjamin phan miitu kai mangchan tsito. Jamkhano ngukla TATIWE raq Israilnok liipan na rintii ashi mangchan tsantsii ka atiimo she riibaiqto.

¹⁶Kriikha na mungthungtlaq welabi raq akha nguto, “Benjaminnok liipan na jechakre ka ahü she. Maiqwere abung tiichongkitaq kriima achak ka jambawo milamkuq rong i?

¹⁷Israilnok raq maiqphan phanroqshi ri phannai kiiwa, phanshi ka tiimobaiq maimak. Nashiq raq Benjaminnok ka laimiq jaki mak chang miitu lamlu ka rit ratlo.

¹⁸Shatmaq nashiq riika tsangshiq ma nasetiim jechaksere ka tiiva kuqlot mai she. Jamkhano ngukla, nashiq liipan wa jurwa ase jechakse ka Benjamin phan ma tiiwajiiq, kriiwe miika, manson minilaq nguta sinkham baiqkai she.”

¹⁹Kiijiishe tsangshiq raq tiimato, “Rawiitek TATIWE poi Shilo chela na klo tiikai ira akhing ka saü wan tlo she.” (Shilo chela ka Bethel chela maq shekhu nü na. Lebna chela miika shemai nü na. Kiimaq Bethel chela nai Shekhem chela liipan na lam khumtlaq kriimiika, shedong nü nü na.)

²⁰Tsangshiq raq Benjaminnok ma nguto, “Namshiq ka kilanta spiqro mong na tiipaü ronglaq.

²¹Lanta kherong laq. Ümtiikiiwa Shilo chelati jechaksere ka poi akhing na awiinum kai kitlaq, namshiq ka spiqro mong kiiwa dongchhaq dongki rongkiq. Lanta namshiq maiqwere loweatek raq namchak ma, jechaksere phong kiiwa jaqla maq lapho ronglaq. Lanta namshiq Benjaminnok hiqshong kiina maiqmii rai adam na shea wan ronglaq.

²²Kiimaq tsangshiq ma awetiim riimakla aphu anotiim ka namshiq phana kiraüta longliiqho raüla, namshiq raq akha ngurong laq, “Namshiq man na tiipaiqnea laita bomtiikai, tsangshiq ka naishiq miituli thüphai, jamningkhanno ngukla, namshiq rai reriikhat laita, naishiq raq naichaktiim ma nguta ashea hohai ri riimak. Kiimaq tsangshiq ka namshiq raq naishiq ma akuq han ri riimak, kra ningkhan namshiq raq sinkham tri ka jin mangdea, namshiq ka sepii.”

²³Benjaminnok raq akhiidea kloto. Tsangshiq loweatek raq, achak ma jechaksere ka Shilo na awiinumkai kitlaq kiiwa nyungchhuq chhuq tsea raüta tsangshiq hiq na shea wanto. Raüta, tsangshiq wang kiina wawanto, raüta maiqmii sichang chela thun kra tiieha haihun wanto. Raüta shongnga wanto.

²⁴Kiimaq Israilnok maiqphan ahinti thun kiimin kiiwa wawanto. Raüta maiqmii ma ata awii weraü phan sitlaq kra phanü niishe jang wan raüta, maiqmii hiqshong na shong wanto.

²⁵Kra akhing na Israil mung na hokham ka ahü. Kriikha na loweatek raq, maiqmii tsanroro klo raütli sito.

Rut

Rut 1

Elimelekh Nai Ajamtitim Ka Mob Mung Na Laühoto

¹Phowebi raq Israil mung lang tlaq pat na, lakshi ram jonghea dongto. Ramdong kha na Juda wang wa Bethlehem chela na siti maiqwe ashi ka tsangnyung rai asenai kra sheaho raüta, Mob mung na sikai laühoto.

²Kriiwe mang ka Elimelekh. Tsangnyung mang ka Naomi. Tsangse maiqwese nai mang ka Maqlon nai Chilion. Tsangshiq ka Ephrath weraü wa. Kiimaq tsangshiq ka Juda wang na Bethlehem chela na siti. Tsangshiq ka Mob mung na laüho raüta kiina heashi sikai nguta kihoto.

³Tsangshiq kiina sishon na, Naomi tawe Elimelekh ka tsaikito. Tsangwe tsaikai jai manti-nyung Naomi ka apaiq honhonse li she asenai rai sito.

⁴Asenai raq Mob sheare Orpaq nai Rut lamto. Tsangshiq ka awe tsajai wiioqshi tin sijai na,

⁵tsangnai siphu wenai Mahlon nai Chilion kiimin tsaiki nongto. Krai mren manti-nyung Naomi ka nanse nanjong, awese raq jamkho baiqthütaq kiikha, ase nai riimin hali anyung ka baiqthüto.

Naomi Nai Rut Ka Bethlehem Na Jangwanto

⁶Kra jai maq heashi sijai na TATIWE raq asengi Israilnok ma achu shiiman kuq raüta tsangshiq ka arong awin she sitlo nguta Naomi raq tsütsa ka Mob mung maq taito. Krai mren, Naomi ka anamnyung nai rai kongshi maq Mob mung kiiwa, tsangmung na wawan she tiijemeto.

⁷Kra kaisea walam thapthi wantaq kra mren she, apaiq ka tsangshiq sichang hiqshong kiiwa anam-nyung nai rai Juda mung na jang wan nong lam niishe awarai riito.

⁸Kiijiishe, Naomi raq anam-nyung nai ma tsii akha chongkuqto. “Namnai ka nam-nyungwe jam niili she jangho ronglaq. Namnai raq ngi ma kiimaq atsai amaati miitu jamkhiwa lungwii tsantsii tiichhi kuq lan, kiikhiisii, TATIWE riimin namnai ma shiiman kechu mitiijang kuq.

⁹Kiimaq TATIWE raq namnai wiita ma ashong anga chang jam awak kli samhea mitihong tha kuq laq. Namnai wiita ma maiqmii we ase anye tiihum kuq räü jiidea ahea.” Kra tsii chongkuqtaq kra mren she, Naomi raq tsangnai ma kiimriiphea bompan theaphi shup raüta, warong liijo nguta bom pan bomto. Kiijiishe tsangnai ka jümii hoqtranhoto.

10 Kiimaq apaiq bom ka akhiishe treto, “Riimak, kiikha wiq wiq ka naq ngukiq. Nai nai raq ümniika miimthümai. Nainai ka ümniirai ümjai phan phan, ümta ümwii pha na kongshi miwa hai.”

11 Kiijiishe Naomi raq, “Isenai, namnai ka nam-nyungwe jam na jangwa chang dongdii miraq,” nguta tsangnai bom ka treto. “Namnai ka ngi rai jaram wadam wa? Ngü ka noshii-nyung ma jangshi mijaki lot ha sha? Lata, namnai wa miitu isetiim maiqwe sere ka mihumki lot ha sha?”

12 Ngü ka ümchaü wikaü she! Maiq ma tiithongshi waki lot mang she. Bom shiiton ngu i, ngü ka ümchaü rawa arjiili maiq ma wawan nongha jiimin, lata isetiim ka hum wan nongha jiimin,

13 namnai riika tsangshiq ka maiqlamcho na saüli, maiq ma wahü maq mikhe lot han sha? Maiq ahinti ma wawan man sha mirhan? Riimak, isenai lei, kriika hongmak. TATIWE raq ngi ma chamchao jonghea tiisaüto. Ngü ka namnai miitu pinthum riwea tsihea.”

14 Kra riibom raüta tsangtsam ka tiithongshi ri hali hoqtrangto. Raütiishe Orphaq riika anyaichhi-nyung theaphi na awashe jo nguta shupthü raüta, apaiq ka anyungwe jam niishe jang wanto.

15 Kiijiishe Naomi raq, “Liilaq, ümnochhi-nyung kra liimaüta. Apaiq ka anyungwe jam niishe jang wanto. Kiimaq apaiq raq shomnoq tlaq shiikeawe pha niishe jang wan nongto. Ümchaü ümniimin apaiq rai ümnyungwe jam niili she jang wan laq.”

16 Shatmaq, Rut raq apaiq bom ka akha treto: “Ngü ka naqthu liiqkiq! Ijai naq phankiq nguta kiimin naq ngukiq! ümnaq ümbano wa tlaü, kiijaq ngi min miwaha; ümnaq ümbano lam jap wan tlaü, kiijaq ngi min mijap wan ha. Ümphan ümmaq ka iphan imaq miraq; üm Shiikeawe ka i Shiikeawe she miraq.

17 Ümnaq ümbano mitsai haü; kiijaq ngi min mitsai ha. Ümnaq lapchang ka imaa lapchang miraq. Ngü raq ümnaq baiqthüha jiila, TATIWE raq ngi ma mra mikuq laq, i miisaq thum raütiq, üm wokhong wa mitiiphea lot!”

18 Naomi raq Rut ka apaiq jaq na riiwiiq tlii maq tiipaq jaq kai kra chhi raütiishe, apaiq raq anam-nyung ka tiwin mak she riito.

19 Krai mren, tsangnai ka Bethlehem chela na saüli she wawanto. Tsangnai saü wan kiita, chelati nokmai qse wiitarü ka chojong chise she riitam wanto. Kiimaq jechakre thun riika, “Riita, notsam arka Naomi irdea sha?” nguta bom wito.

20 Kra tai raütiishe, Naomi raq treto, “Namshiq raq ngi ka Naomi nguta naq ngu rongkiq. Maraq ngutli she hea rong laq. Ningkun Ajong Shiikeawe raq irilung ka akhap akhiq miishe tiijato.

²¹Ngi ka chiithe jaqram jaqri riikang. Shatmaq, Shiikeawe raq kaükhea la-ngea tiija baiqto. Naomi ngutiimin jaram wa mihea han? TATIWE raq ngi ma, chamchao sangrai jonghea tiisaüto.”

²²Riita ija, ara chongtiikai akha, Naomi ka anam-nyung Mob shea Rut ka shea raüta, Mob mung wa jang wanto. Tsangnai ka jaili han phaho akhing na Bethlehem na saü wato.

Rut 2

Rut Ka Boaj Wak Na Tsamsokai Kito

¹Riita Naomi ma ata awiiti maiq weshi asi. Apaiq mang ka Boaj. Apaiq ka tsangwe maa Elimelekh jamti. Boaj ka wiimang wrawe.

²Ranaiqshi Rut raq anyaichhi Naomi ma chongto, “Ngi ka nanok wak tsamhanrü na kipha. Lata maiqjai wa tsamso soki pha. Maiq weshi raq ngi ma tsangshiq wak wa, tsamso ka mitiisokuq ahiq.” Kijjiishe, “Ise lei, ahea na, kilaq,” nguta Naomi raq treto.

³Krai mren, Rut ka tsamhan rü wak ram kiina kihoto. Raüta apaiq ka maiq tashi wak na tsamhanti jai na tsamso kra, tsangshiq jai phan phan khum raüta riichomto. Riita kra apaiq raq tsamso riichom tlaq kra wakchongtiwe mang ka Boaj. Apaiq ka Elimelekh jamti riito.

⁴Heashi sijai niishe, Bethlehem maq aki Boaj ka wak na saükito. Raüta ningchangtibi rai, “TATIWE ka namshiq rai misi laq!” nguta riibomto. “TATIWE raq ümniima mishman laq!” nguta tsangshiq raq treto.

⁵Boaj raq ajaqshi se ningchangti liitiwe ma, “Riita ara junrii nyung arka ju wa?” nguta waito.

⁶Kriiwe raq treto, “Apaiq ka pong mungti junrii nyung. Apaiq ka Mob mungti. Naomi rai ajang wadam ira.

⁷Apaiq raq ngi nangnga, ningchangti jaiwa tsamso riichom hanpha nguta aming jaüto. Apaiq ka ranap chu miiphü tsamso riichom chaphotaq kriika, atok ra niimin domak, tsamso riichom jutlo. Ara ümchaü linlintiq dongdii apaiq ka baüli tiipse na niitiitsak heashi ngatlo.”

⁸Kijjiishe Boaj raq Rut ma akha chongto, “Ngi raq ümniima tsii chongkuq pha. Ümniika tsamso han kai nanok maiq ahinti wak na naqkikiq. Arjaq jechakre ningchangti rai tsamso ka riichom han dam laq.

⁹Laüta tsangshiq raq tsam ka ümbawo hantlaq, kra liishat riilaq. Laüta, tsangshiq jai phanphan tsamso ka hanlaq. Ngi raq ningchangti maiqwere ma ümniika naq shummi rongkiq nguta tsii min achongke kun she. Kiimaq ümkham nyangtsi

raüla, tsangshiq raq kham athiiki hamtak na totlaq kiiwa tsüm nyang walili riilaq.”

¹⁰Kra tai raüta, Rut ka hiq na bumsaq raüta, “Ngi ka ümniiraq atinkhan mangchanli chang ka thek mang. Ngi ka pongmungti wanse,” nguta Rut raq Boaj ma nguto.

¹¹Kiijiishe Boaj raq treto, “Ümniiraq ümwese tsaikai jai maq ümnyai-chhi miitu lungwii tsii ümtinkhan wa tiichikuq laü, kra ngi raq atai wi she. Ümniiraq ümnyung ümwe ümphan ümmaq kiimaq maiqmii mung kra wiita baiqthü laüta, ümniiraq mak maq chhiwa maünok mangtang ramang phan rai siwa dam wawan laü. Kra thun ka wiita ngi raq asapha she.

¹²Riita, ümniiraq atinkhan ahea awa jaqsham wan laü ara miitu TATIWE raq ümniima aliip apha maq mitham songkuq laq. Israilnok Tati Shiikeawe puk na ümnaq nyap wan tlaü kra riitiq ümniima poksi mikuq laq!”

¹³Kiijiishe Rut raq, “Shiilangwe lei, ümniiraq ngi ma pinthum lungwii tsantsii tiichhi kuq laü. Ngi khoshose akhnok arka ümkoli ümjaqshisetiim sitlaq kra phongwa nyungshi ra kra khan min thekmang. Shatmaq ümniiraq ngi ma lungwii tsantsii jonghea tiichhi kuq laü. Kra ningkhan, ngi ma tsaiji kongtam puqshi she,” nguta Rut raq treto.

¹⁴Ranaiq dungsea akhing niishe, Boaj raq Rut ma, “Wara ana. Laüta ara winsii ara jaü laq. Laüta ara weashaütai arjaq tsam laüta pha q laq,” nguta heato. Kiijiishe Rut ka ningchangtibi rai adam na nga damto. Kiimaq Boaj raq apaiq ma atiishin ako araq winsii phu wiijam kra hali kuq nongto. Krai mren Rut riimin tsan tiiheali wok phetak pha qto. Kiimaq apaiq raq pha qsea lot jai she, winsii ka achan ana asi riito.

¹⁵Pha qsea lot jai Rut ka tsamso riichomkai ngutiishe tiidohoto. Kiijiishe Boaj raq ningchangtibi kiima, “Apaiq ma tsam ka adap tiiphong tlaq kiiwa min tiitsun ronglaq. Apaiq ka naqson rongkiq.

¹⁶Kiimaq namshiq raq tsamte jaq na te wan tlan kiiwa min tsam nyam wiijam ka jai na chat kuq thü ronglaq. Kriiwa apaiq raq mirchom laq. Kra riichom kiiphan la, namshiq raq apaiq ka naqson rongkiq,” nguta chongkuqto.

¹⁷Krai mren, Rut ka tsamso riichom tsamhan rü kiijaq kihonongto. Raüta ra tiiji li tsamso riichomto. Raüta raji na apaiq raq tsamso riichom hantaq kriishe bukto. Raüta liikiita tsam ka tokroq shi saünam riito.

¹⁸Rajiko niishe apaiq raq tsam ka howan raüta, chela niishe wawanto. Raüta anyai chhi ma tsamso riichom han wantaq kra tiichhito. Kiimaq apaiq raq ranaiq minphong jai atiichong pha qsea bung kriimin anyai chhi ma kuq wanto.

¹⁹Naomi raq apaiq ma waito, “Ümniiraq arthun arka ümbawo riichom wan laü? Juta wak wiiwa tsam ka sowan laü? Shiikeawe raq ara wakchongtiwe ma achu

shiiman jonghea mikuq laq.” Kijjiishe Rut raq Naomi ma apaiq raq tsamso riichom han wantaq wakchongtiwe mang ka Boaj nguta chongto.

²⁰“TATIWE raq Boaj ma achu shiiman jonghea mikuq laq!” nguta Naomi raq Rut bom ka treto. “TATIWE riika atrati nai amaati miitu apaiq bomkham raütu thü wan tlaq kriika tihongkuq wan ruq phan,” nguta Naomi raq bom ka chongto. “Riita ija, kriiwe ka nashiq ma tatiseno, nashiq jamti sii. Apaiq ka nashiq liikoke wanti tanyang seno phong wa weshi,” nguta apaiq raq Rut ma bom ka phanchan kuqto.

²¹Kijjiishe Rut raq Naomi bom ka treto, “Arthaq niimin ahea pinthum ka apaiq raq ngi nangnga tsangshiq tsamhan kra mithum shaq wiiwii, tsangshiq wak kiiwali tsamso ka riichom hanki lili riilijjo nguta ngi ma bom ka chongkuqto.”

²²Kijjiishe Naomi raq Rut ma nguto, “I se lei, kriika riikhaqli dea. Ümniika Boaj tahii wak niili kilaüta, jechakre ningchangti jai na tsamso riichom kai riuwe ka ümniima ahea pinthum miraq. Ümniika nanok maiq ahinti wak wa tsamso riichom kai kahaü jiika, tsangshiq raq ahai ahü min mirkii phaü.”

²³Krai mren, jaili nai bunwong tsam han mikun shaq wiiwii, Rut raq tsamso riichom han ka Boaj tahii ningchangti rai li hansiq wanto. Kiimaq apaiq ka ara jaqsham ara thum jai niimin anyaichhi nyung rai adam na siwanto.

Rut 3

Rut Raq Ajamtiwe Humto

¹Krii jai maq heashi sijai na, Naomi raq Rut ma akha chongto, “Ngi raq ümniima akhek ashong anga chang jam ritke chang she saü wato. Kra ngu raü jiitiq ümniima maiqmii jam awak ka arshe dea nguta asi miraq.

²Tsan na tiitsanglaq, ümnap ümji jechakre ningchangtibi rai tsamso hanki laü wakchongtiwe Boaj ka nashiq jamti. Tailaq, athi raji apaiq raq jaili tsamphong kra nikai miki.

³Riita ümchaü min, ümniika ümtum ümjü ka helaq. Laüta ümkhum ka homseng maq tiijut laq. Kiimaq ümkhea ka ahea pinthumti kra tsea laüta sam laq. Laüta apaiq wak na tsambuk chang ba kiina kilaq. Shatmaq apaiq ka tsambuk lot jai phaqsea khsmnyang awok phetaktak miphaqsiq shaq wiiwii, ümsham ka apaiq ma naq tiichhikiq.

⁴Tsamshu phong na apaiq kon chang ba kra ümniiraq samhea tiitsang liilaq. Laüta apaiq ka akon makaiq konto she angu na, ümniika atsise maq walaüta, apaiq changji nü kiijaq, apaiq raq sam tlaq khea kra atsise maq lin laüta, aji ni chong kiijaq konwakiq. Kijjiisheti q ümniiraq jamlai jaq sham chang wa, kra apaiq raq ümniima michongkuq.”

⁵Kiijiishe, “Ümniiraq ngi ma jamlai wa chongtlaü kra ngi raq miklo kang,” nguta Rut raq treto.

⁶Kra tsii chongkuqtaq kra mren, Rut ka tsamphong buk chang ba kiina kihoto. Raüta anyaichhi raq apaiq ma chongkuq taq kra phanphan jaq ka shamto.

⁷Boaj ka phaqsea khamnyang lot raüta, peokhiq she riito. Raüta apaiq ka jaili tsamphong mong kiina kon wanto. Kiijiishe, Rut ka atsise maq waraüta, apaiq jichong nü kiina ahok pang kheathum kra lin raüta tiipangsaq bumkito.

⁸Rawa jam tinkhan niishe, Boaj ka akon wa tihanghiq she samkito. Raüta ajichong nü na maiqnyung ashi weraü kra chhi raüta apaiq ka awang rai li she riito.

⁹Apaiq raq waito, “Ümniika juwa?” “Shiilangwe lei, ngi ka Rut,” nguta apaiq raq treto. “Ümniika ngi ma tati shaq. Ngi dunghea wanti ka ümniili she miraq. Arkha maq, ümniiraq ngi ara dunghiq laq.”

¹⁰“TATIWE raq ümniima mishman kuq laq,” nguta apaiq raq nguto. “Ümniiraq ümnyaichhi ma ümtinkhan wa mangchan tiichhikuq laü kra thaq niimin, ümchaü ümniiraq ashong anga wan lamlu tiima tlaü arka, takhan holai akhek tri lam phan wan tlaü. Ümnii riika chithe jiimin thümse jiimin, noriibi phong wa mirit wan lot haü wa. Laüta mishong nga wan lot haü wa. Shatmaq ümniiraq kra rit wan ma riilaü.

¹¹Riita, ümchaü min Rut lei, ümniika naq chapakiq. Ümniiraq ngi ma jamlai sham akai wa kiinong kuq laü, kriika ngi raq miliikuqha dongdii. Ümniika maiqshaq nguta ara chelati maiq wiita raq asap siisaq.

¹²Bom ka tengto. Ngi ka ümniima ata awii shaq dea. Kiimaq ümnaq kra tiishong nga wan miitu takhan holai hoketiwe ashi dea. Shatmaq, ngi nam miimin, ümniima tati amak shaq wa maiq weshi ka asi hali.

¹³Riita ahea, ümchaü min, ümchaü rawa arka ra tiiwüli ajili she jap laq. Anap ranap niishetiq kra bom ka mirchong phan rong i. Apaiq raq ümniika tiishong nga raü jikla ahea. Shatmaq, ngi raq atraTATIWE mang chong lata, kiqkham tiikang, apaiq raq arang homak nguraü ka, ümnaq tiishong nga wan holai ka ngi riishe mihoha. Ümchaü ümniika ra tiiwü li ajili she jap laq.”

¹⁴Kra bom chongkuq taq kra mren, apaiq ka ra tiiwü li kiijaq Boaj jichong niili konto. Raüta, apaiq ka ranap maiqsham nasham tiitsang mak niili tiido raüta wawanto. Jamkhano ngukla, Boaj raq Rut ka apaiq tho na konto nguta maiq ma tho tiihe raa mak nguta Rut ka ra samhea miwü shaq niili tiiwato.

¹⁵Boaj raq apaiq ma chongto, “Ümsamtong jong kaü ka chhut laüta arjaq tiipii liita.” Krai mren, Rut riimin apaiq samtong jong kaü kra hiq na tiipiito. Kiijiishe Boaj raq jaili kra tso raüta, tokroq nai tin tso kuq raüta thop kuto. Raüta kra tsam

thop ka Rut ma arai khü na tiiboq kuqto. Raütiishe Rut ka chela niishe jang wan nongto.

¹⁶Apaiq ka jam na saü wan kiitiishe, anyaichhi raq, “Ise lei, jam khiiwa humki laü?” nguta apaiq ma waito. Kijiishe Rut raq Boaj raq apaiq miitu ümtinkhan wa ahea klo kuqtaq kra anyaichhi ma wiita chongto.

¹⁷Kiimahali, “Kra thaq niimin, apaiq raq ngi ka ümpa na jaqmii jang wan raamak nguta ara jaili tsamthop ara thop kuqto.”

¹⁸Naomi raq apaiq ma nguto, “Riita, ümchaü sanha ümniika tsankhun miili she nga laq. Arthun arka kunkun mihongtha wan she. Ümchaü ranaiq liipan niili ara jaqsham ara mitiikuri wan lot shaq wiiwii, Boaj ka kaishak nga mak miraq.”

Rut 4

Bowaj Raq Rut Romto

¹Bowaj ka ngongthun chang ba chela kilam chong tho kiijaq ngaho lito. Kijiishe Elimelekh ma ajamti, amak shaqwe ashi asi nguta Bowaj raq Rut ma chongkuqtiishe kriishe saühoto. Kriiwe saüho kiitiishe, “Phunowe, arjaq nga laq,” nguta Bowaj raq aphunowe kra heato. Krai mren, kriiwe kiimin wa räuta kiijaq ngawa damto.

²Raütiishe Bowaj raq chelati nyungwere shiilangbi weroqshi ka kiijaq riichom heato. Räuta, “Nyungwere lei, arjaq heashi nga rong liishaq,” nguta shiilangbi ka tiingato. Krai mren, nyungwere ka kiijaq ngawa damto. Nyungwere thun ka tiinga lot räutiishe,

³apaiq raq aphunowe apaiq jamtiwe kii miishe chongto, “Riita ija, ümchaü min la na jamti Naomi ka Mob mung maq laü wan räuta, nahi q niishe jang wan nongto. Apaiq raq najamti ahüwe Elimelekh wak phushi asi, kra ashali mirha nguta chongtlo.

⁴Riita, ngi raq thapthi wan kla, kriika riikhaqli maq ümniiriili ri thü laq nguta tiima tiikang. Riita, ija ümchaü min la, ara welabi nga tlaq ara man na, ümniiraq ri thü liina. Kiimaq ümniiraq ri thü mang li nguta ngochang jiiimin, ümchaü tsangshiq man na, bom ka rairai riirii she chongkuq laq. Shatmaq, ümniinga ri thü mang nguta ngochang jiila, kriimin tantan maq, bom ka rairai riirii chong kuq laq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, kra tachong hupsam tiikhup wongke wan tri räü shamke wantiwe ka ümniiraq shamke wan chang. Ümnaq jai niisheti q ngi nga tiikang.” Kijiishe, “Ngi raq miri ha,” nguta kriiwe raq treto.

⁵Kijiishe, “Ahea, kriika riikhaqli. Ikhla, ümniiraq hiq phu ka Naomi jaq wa she ri thü tlaü kra mren, ümniiraq Mob shea manti-nyung Rut kiimin she ri thü tlaüjo. Laüta Rut khop kiimin ümniiriishe mithaq haü. Krai mren, kra tachong hiqphu base kriika ahüwe maa ta awii mang niishe misi wan.”

⁶Kiijiishe, “Ikhiiika, ngi riika ri thü mangli. Kra tachong thaq na ngi arang ka ümniimiili she wenkuq tiikang. Ara jamkhano ngutiikang ngukla, kra tachong hupsam ka isetiim riika hupkhang kilot mak she miraq. Ngi riika ri mang li. Ümniiriili she ri thü laq,” nguta kriiwe raq treto.

⁷Kra pat na akha tachong hupsam she riirithii tlaq nai tachong hupsam she riisong phea tlaq akhing niika, hupsam kra wenke wantiwe raq hupsam ritiwe kiima, apaiq hokpa kra ahok wa chhut raüta, aritiwe kiimiishe kuqtlo. Kra pat na Israilnok riika ara chongtiikai tri raü ara langtlo. Raüta mra ka thumto she nguta maiqse liipan na tri raü ka shat thütlo.

⁸Krai mren she, kriiwe riimin, Bowaj ma, “Arka ümniiriili she ri thü laq,” nguta bom ka tiijangto. Kiimaq, apaiq raq ahok pa ka chhut raüta, Bowaj jaq na kuqto.

⁹Kiijiishe, Bowaj raq nyungwere nga tlaqti thun kiima nai nokwe ngatlaqti thun ma nguto, “Ümchaü ranaiq namshiq tarü saqsebi man na, ngi raq Naomi jaq wa ahüwe Elimelekh kiimaq ase nai Chilion nai Maqlon rii tachong hupsam ümchu wa sitlaq kra wiita hutjok she ritiikang.

¹⁰Ara tachong hupsam ariirai, nong nong Mob shea, Mahlon tanyung, mantinyung Rut khop kiimin ngi riishe thaq tiikang. Riita ngi raq apaiq rom wan tiikang ara lü miishe ahüwe mang, kiimaq alai ala kra maiqmii nok ata awiishaq na kiimaq ara nahiq shong na thum mak miqmak she misi wan. Namshiq nyungwere thun ka ara takhan miitu tri raüshat wan tiikai ara saqsebi she sitlan.”

¹¹Kiijiishe, mung shiilangbi nai nanok ahinti thun tarü raq, “Tengto. Naishiq tarü ka ara miitu saqsebi. TATIWE raq ümjamti nyung ka nawi nai Israilnok phan ma wipai Rechel nai Lea raq nati Jakob ma asetiiim ka wiqrai rü atang tiipuchi kuq wantaq ikha, mitiipu kuq wan laq. Namsetiiim ka tere rü atang ikha Ephrath hiq shong na mipuchi wan laq. Raüta, Bethlehem chela na tsangshiq mangchong ka, ra tsa ikha mijong wan laq.

¹²TATIWE raq ara jetu nyung ara lümaq ümsetiiim ümchuwa tiipuchi kuq wan tlaq, kriika Perej ta, Juda nai Tamar setiiim puchi wantaq ikhiitiq mipuchi wan laq.”

Bowaj Weraü Manphan

¹³Krai mren, Bowaj raq Rut ka rom wanto. Raüta, dunghiq wanto. TATIWE raq Rut ma achu shiiman kuqto. Krai mren, apaiq ka wiihan she riito. Kiimaq ase ashi humto.

¹⁴Kiitiikaq jechakre raq Naomi ma, “TATIWE kli tiitsam laq! Apaiq raq ümnaq dunghea wanti ümsaü ashi she kuqto. Ara no arka Israil mung na amang ra tsa ikha mitiijong laq!

15Ümnam nyung raq ümniika pinthum lungwiitlo. Riita, ümchaü sanha, apaiq ka ümniima ümsetiim wemiishi khuthaq niimin, achan she. Ümchaü sanha apaiq raq ümniima ümsaü ashi she tiihum kuqto. Ümsaü raq ümniima rilung anye she mikuq wan. Kiimaq ümnaq dunghea wanti she hum wan laü,” nguta nguto.

16Krai mren, Naomi raq asaü nonose ka akhuk na pomho tlii raüta, boqpum wanto.

17Kiiwa chiiti jamthaq jamkiqti jechakre nyungwere raq, kra no ka Obed nguta mangto. Tsangshiq raq nanok tarü ma, “Naomi raq ase ashi humto!” ngutiishe rinwii wanto. Riita, Obed kriishe Jessiwe riito. Kiimaq Jessi ka Dawitwe riito.

18Riita, Perej ma asaü asetiim thun ka arthun arshe. Perej ma ase ka Hejron.

19Hejron ma ase ka Ram. Ram ma ase ka Amminadab.

20Amminadab ma ase ka Nahshon. Nahshon ma ase ka Salmon.

21Salmon ma ase ka Bowaj. Bowaj ma ase ka Obed.

22Obed ma ase ka Jessi. Kiimaq Jessi ma ase ka Dawit.

1 Samuel

1 Samuel 1

Elkana Nai Achak Asetiim Shilo Chela Na Kito

¹Kiijaq maiq weshi asi riito. Apaiq mang ka Elkana. Apaiq ka Ephraim phan wa. Apaiq ka ku akin tonglong Ephraim wang na Rama chela na sitiwe. Apaiq ka Jeroham se kiimaq Elihu ma asaü. Kiimaq ata mang ka Tohu ta, Juph weraü phan wa.

²Elkana chak ka nyungnai, Hanna nai Peninna. Pennina ka asetiiim asi, shatmaq Hanna ka sehü.

³Rawiitek Elkana ka Rama chela maq Shilo chela na TATIWE Ajong Pinthum Shiikeawe shomnoqkai nai honglu kekai kilili riitlo. Kiijaq Eli se nai Hophni nai Phinehas ka TATIWE ramwe jaqshamti.

⁴Elkana raq honglu kuqtlag tek na, apaiq raq ngam ka manshi ka Peninna ma kuqtlo kiimaq manshi ka asetiiim ma loweatek pheakuq tlo.

⁵Kiimaq apaiq raq Hanna ka pinthum lungwiitlo li jiiimin, apaiq miika manshili kuqtlo. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq miika asetiiim kuq mak dea, sehüli thütlo.

⁶Pennina apaiq ma are nyung raq apaiq ka slai slii shummi raüta tiichamchaosiqtlo. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq ka laihü lahü thütlo.

⁷Rawiitek ka akhli leawan lili riitlo. Ümtiikiwa tsangshiq ka TATIWE jam na kitlaq, Peninna raq Hanna tsan ka pinthum tiibitlo. Kriikha na apaiq ka kai aho anyi jümü lili riitlo. Kiimaq tü adung jammin phaqsig mak miili sitlo.

⁸Kiijiishe tsangwe Elkana raq waitlo, “Hanna, ümniika jam nguto hoqtlau? Jam nguto dung min phaqsig maü? Jangwiirap she ümniika jam nguto tsanbi wokti miili sitlau? Ngi ka ümniima ümsetiim weroqshi khan riimang shea?”

Hanna Nai Eli

⁹⁻¹⁰Ranaiqshi Shilo na TATIWE jam maq dung sealot jai na, Hanna ka tiido wanto. Apaiq ka kai atsan na chapatsi atsai riito. Kriikha na apaiq ka TATIWE man na pinthum aho lam maq achu jaüto. Kiimaq kra akhing na ramwe Eli ka shomjam kilamchong na apaiq ngachang na anga raü riito.

¹¹Hanna raq sinkhamto. Raüta akha achu jaüto: “Ajong Pinthum TATIWE lei, ngi ümdise ara liilaq! Ngi chamchao ara liilaq laüta ngi ka ümtsan mong na thülaq! Ngi naqlaqkiq! Ümniiraq ngi ma maiqwe se la kuqhaüla, ngi raq apaiq ka rilung pattup ümni miitu mikiinong kuqha. Krai mren apaiq raq rilung pattup akhu sihü maq misi.”

¹²Hanna ka kiijaq TATIWE man na shetang achu jaüto. Kiimaq Eli raq apaiq nükhü tiime tlaq kra liito.

¹³Apaiq ka kaiqshak shakse miili achu jaüto. Apaiq nükhü ka tiime tlo, shatmaq apaiq raq ra na doli ka bom mak. Kra ningkhan Eli raq apaiq ka chephe sham nguta tiimato.

¹⁴Kra ningkhan apaiq ma akha nguto, “Chechok tsampii honja ka atsaq li she riilaq! Chenyang ka tsaq liishe. Laüta sung atsii tsang rakrak miishe silaq!”

¹⁵Kiijiishe, “Riimak, ngi ka chephe riimak, shiilangwe lei,” nguta apaiq raq treto. “Ngi raq che ka nyang mang! Ngi ka pinthum chamchao ümkhla min jasiq mang. Kra ningkhan ngi raq ngi chamchao ka TATIWE ma raükuq lata achu jaütiikang.

¹⁶Ngi ka thiihü nyung ngutiika naq tiimakiq. Ngi ka ümkha ijasiq kha maq akha achu jaütiikang.”

¹⁷Kiijiishe, “Khu asang maq walaq, kiimaq Israilnok Shiikeawe raq ümniiraq jamlai wa jaü laü kra mikuq laq,” nguta Eli raq nguto.

¹⁸“Mangchan laüta, jang wrapshe ngi ma tiima tsantsii ahea rüm haü jiidea ahea,” nguta apaiq raq treto. Raüta kriinyung ka tiido wan raüta dung phanshi siqto. Kiimaq apaiq ka chapa mak she riito.

Samuel Rawüchhi Nai Amangpoi

¹⁹Kriimaq napjai ranap Elkana nai ajamtitiim ka ranap chu miili tiidoto. Raüta TATIWE shomnoq lot jai, tsangshiq ka Rama chela niishe jang wanto. Elkana ka tsangnyung Hanna rai singato. Kiimaq TATIWE riimin Hanna achu jaü ka treto.

²⁰Krai mren, apaiq ka wiihan she riito. Kiimaq ase maiqwe se chiito. Apaiq raq ase ka Samuel nguta mangto. Kra liichum ka, “Ngi raq apaiq ka TATIWE jaq wa ajaüha.”

²¹Elkana nai ajamtitiim raq Shilo na kiraüta TATIWE ma rawiitek honglu kechang nai apaiq raq kiq akhamkuq honglu kekai chang akhing she hali saü wa nongto.

²²Shatmaq ara akhing na Hanna ka kimak dea. Apaiq raq tsangwe ma akha nguto, “No ka püpan shela ja raüla, ngi raq apaiq ka TATIWE jam na sheaho lata mithükiha. Kiijaq apaiq ka rilung pattup misi.”

²³Elkana raq treto, “Ahea na. Ümtsán na jamlai wa ahea nguta thapthi tlaü kra klolaq. No raq pünyang mipan shaq wiiwii, ümniika jam niili silaq. Kiimaq ümkikiqkham ka TATIWE raq mishku kuq laq.” Krai mren, Hanna ka jam niili kxingkito. Raüta no ka tiichhanchhito.

²⁴Apaiq raq no ma pünyang ka tiipan lot jai she, apaiq raq no ka Shilo na sheahoto. No rai wiitsam minsäü pongse ashi, kiimaq bunwong wongwin tok

roqshi kiimaq spiqtai ka ngamkhü khiiq ashi mali hoho raüta kito. Apaiq raq Samuel ka nonose niili TATIWE jam Shilo na sitlaq kiijaq shea thükito.

²⁵Tsangshiq raq minsäü pongse kra honglu na takuq lot raütiishe, tsangshiq raq no ka Eli phaniishe shea wanto.

²⁶Hanna raq apaiq ma chongto, “Shiilangwe lei, ümniiraq ngi ka atiitsang haü khata? Ümniiraq arjaq chap räü, TATIWE jaq wa achu jaü rea chhi laü nyung irka ngi ahata.

²⁷Ngi raq apaiq jaq wa ara no miitu jaükang. Kiimaq apaiq riimin ngi raq jaü kang kra kuqto.

²⁸Kra ningkhan ngi raq apaiq ka TATIWE miishe kiinong kuqtiikang. Apaiq atra sitlaq wiiwii, apaiq ka TATIWE rii she miraq.” Kra raütiishe tsangshiq raq kiijaq TATIWE ka shomnoqto.

1 Samuel 2

Hanna Achu Jaü

¹Hanna raq akha achu jaüto: “TATIWE raq imongjii na, chochi asho awo kuqto; ngi ka kai chochi, apaiq raq ngi ma klo kuqto! Ngi raq ijaqtibi naikü tiikang, ngi ka pinthum khoqriiq tiikang, Shiikeawe raq ngi khrum kuqto!

²“TATIWE khan asii jumin ahü; apaiq khan jumin ahü, nashiq Shiikeawe khan chhiiti jumin ahü.

³Shiikong miilong naq gisii rongkiq, Shiikong bomchong tsaq rong laq. TATIWE ka phaqqhi Shiikeawe, maiqse raq klotlaq lotli, kha kra apaiq raq photlo.

⁴Ningkun ajong phenlabi liq thun ka ngoqkitoshe, Shatmaq tiinan miishanti phung achuq miishe jawanto.

⁵Man na arong awinti thun ka ümchaü ningchang tham raüta, tiidung phaqtlo, Shatmaq amang ale siti ka, aramtsi mak she. Sehü nyung angu raq khoti asetiiim wemiishi she humto, shatmaq asetiiim jamshi anguti ashi min ahü she.

⁶TATIWE kli miisaq chumti, apaiq kli tsitsü triicheti; apaiq raq maiq wulum mung na tiikitlo, kiimaq tsangshiq ka, tiijang shea wan nongtlo.

⁷Apaiq raq maiq wiijam miitsan tiijatlo, kiimaq wiijam chithe ma tiijatlo; apaiq raq maiq wiijam aran ma tiijatlo, kiimaq maiq wiijam ajong ma tiijatlo.

⁸Apaiq raq miitsanti, botkhulai wa ra na dotlo, chamchao mong na siti ka tiichhanchhi wantlo. Apaiq raq tsangshiq lüwasetiiim rai, kongshi tiichap ngatlo, raüta tsangshiq ka mungtu shiilangbi tiija wantlo. Mangjong hiq khamchong ka, TATIWE rii; kriithun thaq na apaiq raq, mangjong hiq ka tiiqto.

⁹“Apaiq awokhong na siti, asengi khup wong kuqtlo, shatmaq abi maiqsetiim ka ranyaq mong na mowantlo; maiqse raq aningkun maq rekhat tang wan lot mak.

¹⁰ TATIWE jaqtibi thun ka mitiithen baiq; apaiq raq ramungtan maq tsangshiq khuthaq na ra mitiimok. TATIWE raq mangjong tlotli kha miphos; apaiq raq ahokhamwe ma ningkun mikuq, apaiq raq atsea wan hokhamwe ma rekhat mitiitang kuq wan.”

¹¹Raütiishe Elkana ka jam na Rama chela niishe jang wanto. Shatmaq nono Samuel ka Shilo niili sikito. Raüta ramwe Eli wokhong na siraüta TATIWE ka shiilito.

Eli Setiim Ka Abi

¹²Eli senai ka haibihiti. Tsangnai raq TATIWE ma tsantsii kuq mak.

¹³Kiimaq ramwebi raq mungmaiqse jaq wa jaü chang tri kiimin lang mak. Shatmaq ümtiikiiwa maiq raq honglu kuq tlaq akhing na, ramwe jaqshise ka kilili raüta, ajaq na jin lakkong ashuk atsam kra lamho lili riitlo. Raüta ngam ka mokhii na wa na tiida shat lumtlaq kriiwili,

¹⁴apaiq raq lakkong kiimaq ngamtak mong kiiwa shuksaqsaqli shuktlo. Raüta kra lakkong na ngam phu ka ümchuwa tiishaü tlaq, kriika ramwe riishe lamhotlo. Israilnok ümchuwa Shilo na honglu kekai kitlaq thun tarü ka akhiisiili haihitlo.

¹⁵Arthaq niimin, nyamse honglu na atakuq wa apü ka lam raüta, wa na michaq shaq niili, ramwe jaqshise ka kilili raüta, honglu taketiwe kiima akha ngutlo, “Ngi ma ramwe rii ngam ka wa na she ma wiijam kuq laq; apaiq raq tak na kham maq alum ngam ka ümjaq wa jaü mak. Ngamsang wiili ke ratlo.”

¹⁶Riita kriiwe raq akha tre haüla, “Tri maq riikhaqli klo i laita apü ka wa na kongkhu chaq i shaq; Kra lot jaitiq ümniiraq ümchu lam wan wa rotlaü kra lam wan laq.” Ramwe jaqshise riika, akhiishe ngutlo, “Riimak! ngi ma ümchaüli ke ratlo! Ümniiraq kuqmaü haüla, ngi raq jaqla miishe minyea wan ha!”

¹⁷Eli senai raq ara ngarai tangtlaq arka TATIWE maklii na pinthum ashut. Jamkhano ngukla tsangshiq raq TATIWE ma honglu akuq ka hiqtili ikhli shreng mak riitlo.

Samuel Ka Shilo Na

¹⁸Kiimaq anü na nonose Samuel ka asii müsaisai raihi-nairai samtong jong se sam raüta TATIWE ka shiilili wantlo.

¹⁹Rawiitek anyung raq ase ma samtong jong se ka ashi taq raüta, tsangwe rai TATIWE ma rawiitek honglu kuqki tlaq akhing na lamkuq holili riitlo.

²⁰Raüla Eli raq Elkana nai tsangnyung ka akha shiiman kuqtlo, “Ümniiraq ümse ashi TATIWE ma kiinong kuq laü kra song miitu, apaiq raq ümniima arnyung

lūmaq ümsetiim abiritiq mikuqlaq.” Kra lot jai tsangshiq ka jam niishe jang wantlo.

²¹ TATIWE raq Hanna ka shiimanto. Krai mren, apaiq raq asetiim ka maiqwesetiim wetsam kiimaq jechaksenai anai humto. Kiimaq nonose Samuel ka TATIWE shiililii jaqsham na maiqla she jonglu wanto.

Eli Nai Asetiim

²² Eli ka tikii kiikaiq she. Asenai raq Israilnok ma jamlai wa ashut kiimung tlaq thun bom ka tairuqli taitlo, kiimaq tsangnai raq TATIWE sichang jam, kilamchong na jaqshamti jechakre sitlaq kra min kiichamtlo nguta taitlo.

²³ Kra ningkhan apaiq raq tsangnai ma nguto, “Namnai raq arthun ara jam nguto klotlan? Namnai raq abi klotlan ka, nanok tarü raq ngi ma chongtlo.

²⁴ Thaq ronglaq, isenai loi! Arka riikhiq phiipsti chang ashut kiimung, TATIWE sengi nokmaiqse raq riichong raitlo!

²⁵ Maiq weshi raq weshi khuthaq na ngarai la tang raü ka, Shiikeawe raq apaiq ka miti Wong kuqlot. Shatmaq TATIWE ma ashut kloti ka, juro apaiq kha ka mipho kuqlot?” Shatmaq tsangnai raq awe bom ka taimak. Jamkhano ngukla TATIWE raq tsangnai ka atsea baiq chang nguta kha atanwi she.

²⁶ Riita nonose Samuel ka jonglu wan ruq she jong wanto. Apaiq raq TATIWE khrum nai mungmaiqse khrum ka lap wan ruq riito.

Eli Tahii Jamkun Miitu Riisham Bom Tiithai

²⁷ Shammiwe ashi ka TATIWE tsütsa chongkai Eli phana kito. Raüta akha chongkuqto: “Man na ümti Aron nai ata awii thun ka Ejip mung hokhamwe di jatlaq akhing na, ngi ka Aron phana kilata, isham tiichhikuq kikang.

²⁸ Israilnok maiqphan tlotli sitlaq kra phong wa, ngi raq tsangta ka, iramwebi ma, berong-wacha na jaqsham ma, honglu homseng kra chaq ma, kiimaq asii miirii sam raüta, ngi rai bom riichong ma nguta shongkang. Kiimaq ngi raq tsangshiq ma berong-wacha na chaq chang ngam kiiwa tsangshiq rii ngamrea lamthü miitu arang kuqkang.

²⁹ Riita, jam nguto, ngi ma isenginok raq nyamse honglu takuq tlaq thun kra nai honglu kuqqlaq thun kra, ümniiraq kiitin khan süram laüta liiwan min shea maita? Riita, Eli ümniiraq ümsenai ka, isenginok raq ngi ma honglu takuq tlaq kiiwa ahea pinthum ngamrea thun ka tsangshiq ma tiiphesiq lili laüta, tsangshiq ka ngi thaq na achan jam nguto shreng tlaü?

³⁰ Ngi, Israilnok TATI Shiikeawe raq, man na ümta nai ümwe raü raq, pattup iramwebi ma ja lanta, ngi mishiili wan han nguta kiq khamkuq kang. Shatmaq ümchaü, ngi raq namshiq ka ramwe jaq tiisham mangshe! Kra rii na, jurwa ngi

shreng tlaq kriiti ka mishrengcha, kiimaq jurwa ngi shummiitlaq, kriiti ka ngi riimin thophi riiqphi misaisiha.

³¹Tailaq, ngi raq, ümjam kun wa nai ümwe raü wa jerobi thun wiita tseabaiq miitu akhing ka saü wanto she, krai mren ümjam mong na nyungwere ka weshi min ahü she miraq.

³²Ümniika chamchao laüta misi haü kiimaq ngi raq ahinti Israilnok achu shiiman kuq tiikang kra chhi laüta, ümniika kai ümmak shu lam maq miliihäü. Shatmaq ümjam kun wiika, maiqwere jumin kaüja kiija na saüli simak miraq.

³³Li jiimin, ngi raq ümsaü ümsetiim phong wa, maiq weshi ka atra mitiisi kang. Kiimaq apaiq ka ramwe jaqsham raüta ngi ka mishli wan. Shatmaq apaiq ka makchuk mijaki. Raüta aran phan chang jam min ahü she miraq. Kiimaq ümsaü ümsetiim ahinti ka wiita maiqjaq na mitsai.

³⁴Ümtiikiiwa ümsenai Hophni nai Phinehas ka ranaiqshi niili tsaijiiq, kra raüla, ümchaü ngi raq tiithai chongkang thun ka riikhaqli dea hongwato nguta ümniiraq misap haü.

³⁵Ngi raq ramwe weshi mitsea ha. Apaiq raq tsapkapkap maq jaq misham. Kiimaq ngi raq phanrap jaqsham ka jamkho lungwii tiikang, kra phanphan misham. Ngi raq apaiq ma asaü asetiiim mikuqha. Tsangshiq riika ngi raq tsea wan tiikang hokhamwe man na wranaiqshe jaq misham wan.

³⁶Kiimaq ümsaü ümsetiim phong wa, juwa atra tiichong jiiq, kriiti ka kra ramwe phana kiraüta, kampho nai aphaq asea chang kra mijaüki. Kiimaq maiqmii wok tiipao miitu, ramwebi jaqsham ka khrum pha nguta mitiipaiq neaki.”

1 Samuel 3

TATIWE Ka Samuel Phana Kito

¹Samuel raq Eli wokhong maq TATIWE shiili tlaq choji na TATIWE bomtsi tiichongki tlaq kriika akom pinthum riito. Kiimaq shammi makchhi kiimin jangshi shiseli tiichhi kuqtlo.

²Rawashi Eli ka akhok na akon, kiitiikaq amak ka amiikaiwi she riito.

³Samuel ka asii khok, Tongshong Tek thü chang na akon riito. Ranap ra miwü shaq na, lem kiimin lüshatli riito.

⁴TATIWE raq Samuel ka heato. Kiimaq apaiq raq treto, “Oi, ngi asi lii.”

⁵Raüta apaiq ka Eli phana juto. Raüta, “Ümniiraq ngi hea laü ihata. Ngi arjaq.” Shatmaq Eli raq treto, “Ngi raq ümnaq hea mang la; walaq, ümchang na konwakiq.” Krai mren, Samuel ka jang wan raüta konwato.

⁶⁻⁷ TATIWE raq Samuel ka thongshi ri hali hea nongto. Nonose raq kriika TATIWE raq heatlo ngutiika sapsmak riito. Jamkhano ngukla, TATIWE raq

apaiq ma kongkhu na jangshi min mibom dam shaqli riito. Kra ningkhan, apaiq ka tiidokito; raüta Eli phana wato raüta akha nguto, “Ümniiraq hea laü ihata. Ngi arjaq.” Shatmaq Eli raq tre nongto, “Ise loi, ngi raq ümnaq hea mang dea. Walaq. Laüta ümchang na konwakiq.”

⁸ TATIWE raq Samuel ka tiithongtsam she hea nongto. Krai mren, apaiq ka tiidokito, raüta Eli phana wato. Raüta nguto, “Ümniiraq ngi hea laü ihata. Ngi arjaq.” Kiijiishe Eli raq nonose ka TATIWE raq heatlo nguta sapto.

⁹ Kra ningkhan apaiq raq apaiq ma chongto, “Chang na konwa nongkiq; apaiq raq ümniika thongshiri hali hea nong raüla, akha ngulaq, ‘Chonglaq, TATIWE lei, ümjaqshise raq ümbom ka taitlo.’” Krai mren, Samuel ka akon wa nong wawanto.

¹⁰ TATIWE ka saükito raüta kiijaq chaptö. Raüta, apaiq raq kongkhu lak na heataq kiikha, “Samuel! Samuel!” nguta heato. Samuel raq treto, “Chonglaq; Ümjaqshi se raq taitlo.”

¹¹ TATIWE raq apaiq ma nguto, “Akhing ashi na ngi raq Israilnok khuthaq na phanshi ra, pinthum phiiptsi chang mikloha. Kra mra pin tsütsa ka tai raüla, maiqse angu tarü pinthum phiip raq mitsai.

¹² Kra ranaiq, ngi raq Eli tahii ma tiihai chongkang thun moho chang kra, kra apha maq riita atiisup na saüli she mitiihoha.

¹³ Ngi raq apaiq ma apaiq jamkunti ka pattup pat-sa miitu mo mitiihoha nguta achongke wishe. Jamkhano ngukla asetiiim raq ngi ma bom abi bomto. Tsangshiq raq kriithun ka klotlo dea nguta Eli riimin asap. Shatmaq apaiq raq tsangshiq ka tiitsaq mak riito.

¹⁴ Kriikha na, ngi raq sinkham lata, Eli tahii ma linham linhok khatan bomtsi chongkuq tiikang, ümtin khan nyamse honglu kuq raü min, kiimaq ümtinkhan honglu kuq raü min, tsangshiq raq atinkhan abi pinthum ngarai tangtaq mra ka tiikhoi baiq lot mak she.”

¹⁵ Samuel ka achang na ranap na saüli akon riiwato. Raütiishe apaiq ka akon maq tiidoto. Raüta apaiq raq TATIWE jam kilü thun kra dito. Apaiq raq Eli ma riisham makchhi bom kra chongke miika ahai riito.

¹⁶ Eli raq apaiq ka heato, “Ise Samuel lei!” “Oi. Ngi arjaq lii,” nguta Samuel raq treto.

¹⁷ “TATIWE raq ümniima jamlai wa chongta?” nguta Eli raq waito. “Ümniiraq ngi ma jamlai min naq paükiq. Apaiq raq ümniima bom ümchuwa chongtaq, kra wiita ngi ma chongmaü haüla, Shiikeawe raq ümniima mo jonghea mitiiho.”

¹⁸Kra ningkhan, Samuel raq apaiq ma wiita chongto. Apaiq raq bom poshi min dampau mak riito. Eli raq nguto, “Apaiq ka TATIWE; apaiq ma jamlai ahea kra miklo.”

¹⁹Samuel jonglu wantlaq krai mren, TATIWE ka apaiq rai asi riito, kiimaq Samuel raq jamlai bom wa chongtaq thun ka wiita kupi wanto.

²⁰Arningkhan, Israil mung tlotli raq, konü siim maq riita konü siim na saüli, Samuel ka awongsii TATIWE shammi dea nguta sapto.

²¹TATIWE raq apaiq ka Shilo na tiichhikuq lili riito. Kiijaq apaiq ka Samuel ma tiichhikuq kito. Raüta apaiq rai riibomto. Kra ningkhan, ümtiikiwa Samuel raq bom chongtlaq, Israilnok mung tlotli raq apaiq bom ka taitlo.

1 Samuel 4

Shiikeawe Tongshong Tek Philistainnok Raq Laphoto

¹Kra akhing na Philistainnok ka Israilnok khat ma adam na thungto. Krai mren Israilnok kiimin tsangshiq khatkai kihoto. Israilnok raq tsangshiq piitiip ka Ebenejar chela na teito. Kiimaq Philistainnok riika Aphek chela na teito.

²Philistainnok raq Israilnok ka khatto. Kiimaq henghea riikhat jai tsangshiq raq Israilnok ka tangto, kiimaq maiq hingblai tin rekhat chang binjü na jiiipbaiqto.

³Rewati abung atiichong ka piitiip na jang wan raüta, Israilnok welabi raq nguto, “Ümchaü ranaiq nashiq ka TATIWE raq Philistainnok ma jam nguto tiitangta? Nashiq Shilo na walaita TATIWE Tongshong Tek ka ana piwa rong i. Kra riihaila, apaiq ka nashiq rai mikidam. Raüla, nashiq ka renok jaq wa mitiiwongkuq.”

⁴Krai mren, tsangshiq raq Shilo na tsütsa chongwati maiq tiiwato. Kiimaq TATIWE Tati Rakaü Hiqwe, cherubim thaq na ngatlaq Tongshong Tek kra piwa rongkiq nguta tiiwato. Kiimaq Eli senai Hophni nai Phinehas kiimin Tongshong Tek krai kidamto.

⁵Ümtiikiwa kra Tongshong Tek ka saütaq, Israilnok ka pinthum chochi raüta, hiq tiikhai riibanli gitrangto.

⁶Philistainnok raq kra gitrang ka taito, raüta nguto. “Hibrunok piitiip na maiq gitrang ka tai ronglaq! Arka jamlai nguto gitrang tla?” Raüta tsangshiq raq Israilnok piitiip na TATIWE Tongshong Tek saükito nguta sapto.

⁷Krai mren tsangshiq ka ahai she riito. Kiimaq akha nguto, “Tsangshiq piitiip na phra kaü saükito! Nashiq ha miqkai she! Nashiq ma akha ümtiikiimin riihum wan mai shaqli!

⁸Kra ningkun ajong hoti phra kong jaqkhon wa nashiq ka jurshe wa mitiichhiikuq? Tsangshiq ka kumtsainphii mung maq Ejiip jiiipbaiqti phra kong kata!

⁹Philistainnok lei, nola ma jarong laq! Maiqwe ikha khat rong laq. Riimak la, tsangshiq ka nashiq di ma jawataq ikha nashiq ka Hibrunok dikong ma ja chang she miraq. Kra ningkhan maiqwe ma jalanta khat rong laq!”

¹⁰Krai mren, Philistainnok raq mak tiichuk raüta khatto. Raüta Israilnok ka tangto. Kriikha tsangshiq ka maiqmii hiq niishe jutrangto. Kra lak na maiq ka pahea jiiimto: Israilnok phenlabi hingroqtsam sumto.

¹¹Shiikeawe Tongshong Tek kriimin re raq laphoto. Kiimaq Eli senai Hophni na Phinehas kiimin re na tsaito.

Eli Tsaito

¹²Benjamin phan wa maiq weshi ka rekhat rü maq ju raüta, Shilo na kra ranaiq niili saüto. Apaiq tsanbi hosi tsihea kra tiichhi miitu, adü na asam akhu akhea ka chaiphaiphai chaibaiqto. Raüta akhupo na hiq maq nyatto.

¹³Eli ka Tongshong Tek miitu kai chapa tsihea kha maq, apaiq ka lamkii na ngachang kiijaq ngaraü rarang hiqra riito. Kriiwe raq, tsütsa ka chela kiijaq tiinyamli tiitaito. Kiimaq maiq wiitarü ka haisitsi ma agi lülü hoq trangto.

¹⁴Eli raq kra mungmaiqse chhanghang trang ka taito. Raüta waito, “Maiq ka jamlai nguto trang rai tla?” Kriiwe ka Eli ma tsütsa chongke wa taülaü khiq Eli phana juto.

¹⁵(Eli ka ümchaü wiiroqtiikaü ri wiitiichat she kiimaq amak kiimin chhimak chuktam she.)

¹⁶Kriiwe raq nguto, “Ngi ka rekhat rü wa lunkang. Lata ümchaü ranaiq minru ana saüli jukang.” Eli raq apaiq ma waito, “Ise lei, riita jamkhiiwa?”

¹⁷Tsasoqtiwe raq treto, “Israilnok raq Philistainnok ka tangmak dea pinto. Nashiqnok ka tiimiqchup khatto! Kriithaq niimin, ümsenai Hophni nai Phinehas ka re na miqto. Kiimaq Shiikeawe Tongshong Tek kriimin re raq lap wanto!”

¹⁸Kriiwe raq Tongshong Tek bom kra chongkiita, Eli ka apaiq ngachang kiiwa jainong nü na kilamchong tho kiijaq riwanto. Apaiq ka tikii kiikaiq she kiimaq ahan ka jonghea alaiqwiq kha maq, kra tliiq wantaq kra riili atok ka tiingoqto. Raüta apaiq ka tsaito. Apaiq raq Israil mung ka wiiroqblai pengto.

Phinehas Tanyung Tsaito

¹⁹Eli namnyung, Phinehas tanyung ka wiihan, kiimaq nowüchhi akhing she riito. Riita apaiq raq Shiikeawe Tongshong Tek ka re raq lapto kiimaq ahuchhiwe nai awese kiimin tsaito nguta tai raüta, apaiq ma ano wüchhi tsi kiimin tiidongchhaq maq tsisaqli she tsito. Raüta ase ka humto.

²⁰Apaiq ka atsai wan she kiijaq, apaiq khrumketi nyung raq apaiq ma nguto, “Tsaiji tiijong laq! Ümse maiqwese humlaü!” Shatmaq apaiq raq bom ka taimak she. Kiimaq tre mak riito.

²¹Apaiq raq no ka, Ikabod nguta mangto. Kra liichum ka “Shiikeawe khushü ka Israilnok mung wa lam wanto she.” Kriika TATIWE Tongshong Tek re raq lap wantaq kra, kiimaq ahuchhiwe tsaitaq kra, kiimaq awese tsaitaq kra ngo riito.

²²“Shiikeawe khushü ka Israil mung wa lam wanto she,” nguta apaiq raq nguto. “Jamkhano ngukla Shiikeawe Tongshong Tek ka re raq lap wanto.”

1 Samuel 5

Tongshong Tek Ka Philistainnok Hiq Na

¹Philistainnok raq Tongshong Tek ka lap raüta, Ebenejar chela wa tsangshiqnok hiq Ashdod chela niishe pihoto.

²Raüta tsangshiq phra Prenkaü shomjam mong na lamthü wanto. Raüta kra sumla siim tiinap na tiichap toto.

³Kriimaq napjai ranapchu maq, Ashdod chelati raq Prenkaü sumla ka TATIWE Tongshong Tek khaki kiijaq hiq na riwa raüta, atheaphi ka hiq nü na bumraü chhito. Raüta tsangshiq raq sumla ka kiiwa do raüta, apaiq tiinga chang ba kiijaq hali tiinga thüto.

⁴Kiimaq shinap ranap na ranap chu maq hali tsangshiq raq sumla ka TATIWE Tongshong Tek khaki kiijaq hiq na kuraü ariwa chhito. Kra lak niika, sumla khupo nai ajaq wiinai ka anai wiita adü wa angoq riikito, raüta kilamchong lam na tiawe raqraq chhikito. Akhum pan lamlam kriili wiithung na tiibum raü riito.

⁵(Kra ningkhan tiina, ümchaü niitaq saüli, Prenkaü sumla ramwebi nai apaiq shomnoqti Ashdod chelati raq kra kilam chong wiithung ba ka hok maq ni mak maq doqha ajin riiwantlo.)

⁶TATIWE raq Ashdod chelati ma pinthum tiichamchao raüta pinthum tiiphiip jiipto. Apaiq raq tsangshiqnok nai kra tro binjü na siti mungmaiqse ka tsamtsi tha tiidong raüta, henghea tiichamchaoto.

⁷Ümtiikiiwa tsangshiq raq kra mra pin tlaq kra chhi raüta, tsangshiq raq akha nguto, “Israilnok Shiikeawe raq nashiq ma nai nashiq shiikea Prenkaü ma apaiq moshe tiihohoto. Nashiq raq Tongshong Tek ka alu tiisi lot maishe.”

⁸Kra ningkhan tsangshiq raq tsütsa chongkaiti maiq tiikito raüta Philistainnok hokhambi webiingi ka adam na tiheakito. Raüta tsangshiq ma waito, “Israilnok Shiikeawe Tongshong Tek ka nashiq raq jamkho miriirong i?” “Gath chela na pithü wa rongkiq,” nguta tsangshiq raq treto. Krai mren, tsangshiq raq Philistainnok hiq Gath chela niishe pithü wanto.

⁹Shatmaq Tek ka kiijaq saü wan raüta hali, TATIWE raq kra chelati kiimin tiichamchao wanto. Raüta pinthum tiiphiip jiipto. Apaiq raq tsangshiq kiimin

wiinoktam, nosere kiimaq nyungwe tarü tsamtsi tha wa tiisaü raüta tiichamchao siqto.

¹⁰Kra ningkhan tsangshiq raq hali, Tongshong Tek ka Ekron chela niishe tiithüwato. Kriimin Philistain mungti chela sii hali. Shatmaq kra Tek ka saüwa kiita, mungmaiqse ka akha sii trangto, “Tsangshiq raq Israilnok Shiikeawe Tongshong Tek ka nashiq wiita tseabaiq miitu, ajiishe pi thü wato!”

¹¹Kra ningkhan, tsangshiq raq thongshi ri hali Philistainnok hokhambi tlotli tiieakai tiiki raüta akha nguto, “Israilnok Tongshong Tek ka, apaiq sichü chang hiq kiina tiijang thüwa rongkiq. Kra riihaila, kriiraq nashiqnok kiimaq nachak nasetiim tsat mak miraq.” Chela kra hamli na mungmaiqse ka pinthum phiip raq atsai riito. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq tsangshiq ma mo tsihea tiihorat wanto.

¹²Mungmaiqse phong wa atsai tsaimakti thun kiimin, tsangshiq khum na tsamtsi ka asi siisaq. Kriikha na mungmaiqse ka tsangshiqnok shiikea phra thun mang chong raüta, mikhrum kuqlaq nguta hoqsii trangto.

1 Samuel 6

Tongshong Tek Ka Israilnok Ma Tiijang Wanto

¹ TATIWE Tongshong Tek ka Philistain mung na jipi lümiishi sijai na,

² mungmaiqse raq ramwebi nai mintin liitibi ka heato raüta waito, “TATIWE Tongshong Tek ka jamkhiishe wa miriironng i? Nashiq raq kra thüchü chang ba kiina tiiwa baiq nong hai jiika, jamlai phan kuqlaito mitiwa rong i?”

³ Kijjiishe tsangshiq raq treto, “Namshiq raq Israilnok Shiikeawe Tongshong Tek ka tiijang thüwa hanla, namshiq ngarai miitu, apaiq ma honglu ke chang kongphiq kuq lanta tiiwa chang miraq. Tongshong Tek ka kongphiq kehü maq tiiwa maimak. Akha klo haütiq namshiq thatsi ka mihea wan. Kiimaq namshiq raq misap han jam nguto apaiq raq namshiq ka tiichamchaota.”

⁴ “Apaiq ma jamlai kongphiq wa mitiho wan rong i?” nguta nokwe raq waito. Tsangshiq raq treto, “Tsamtsi tha sumla chaq ngam maq biingi lo rong laq. Kiimaq chaq ngam maq juk sumla biingi, kriika Philistainnok hokhambi webiingi kra miitu achhuqchhuq riichang. Namshiq wiitarü khuthaq na nai hokhambi webiingi khuthaq na thabi tiiwataq kriika kra phanshi tha kli tiisaüto.

⁵ Namshiq raq nammung tiithen baiq wantaq tsamtsi tha sumla nai jukpu tha sumla kra tiiq ratlo. Lanta namshiq raq Israilnok Shiikeawe ka shreng ratlo. Jursap akha klo han jiika, apaiq raq namshiq, namphra kong, kiimaq nammung ma apaiq mo tiiho mak she lo riijiqqla.

⁶ Namshiq ka Ejip mung hokhamwe nai asenginok wanshakshak tsiitaq ikha, jaram tsin rai wea? Tsangshiq raq Israilnok ka Ejip mung wa mitiwa baiq shaq

wiiwii, Shiikeawe raq tsangshiq ka anginok tiijataq kra namshiq raq naq laq rongkiq.

⁷Kra ningkhan, namshiq raq leng anye ashi hairong laq. Kiimaq minsäü kaü nai jangshi min minsäü leng mitiihit shaqti kra tiije ronglaq. Lanta leng ka atokkun na paqkuq ronglaq. Kiimaq asenai ka minsäütiip na hali joho ronglaq.

⁸Kiimaq TATIWE Tongshong Tek ka do ronglaq. Lanta leng na thü ronglaq. Kiimaq tekse ashi mong na thii lanta, namshiq ngarai miitu apaiq ma tiho wantlan chaq sumla kongphiq ka asiim na tokuq ronglaq. Lanta leng ka apaiq walam kiina apaiq honhon tiwa baiq ronglaq.

⁹Lanta kra awa wan ka tiitsang lii ronglaq. Riita kra Beth Shemesh chela lam nünü kiina wawan räüla, nashiq ma phiipsti chang thawa tiisaütaq kriika Israilnok Shiikeawe riidea tiisaüto nguta sap ronglaq. Kra riimak jiika, apaiq raq thadong ka tiisaü mak dea ngushat. Kriika miinan joli thadongto nguta misap rong i.”

¹⁰Tsangshiq ma jamkho chongkuqtaq kra phan phan kloto: Tsangshiq minsäükaü anai kiima leng ka paqkuqto. Kiimaq asenai ka minsäütiip na shaqto.

¹¹Tsangshiq raq Tongshong Tek ka leng na thüto kiimaq juk sumla chaq ngam maq alo nai tsamtsi sumla alo thüchang tekse kriimin adam na thüto.

¹²Krai mren, minsäükaünai ka Beth Shemesh chela lam nünü kiina wawanto räüta lamkii niimin jin mak maq, jojuu hea lam phan phan kiina wawanto. Minsäükaünai ka awawan lam maq bowan wan wawanto. Kiimaq Philistainnok hokhambi webiingi raq kra jai na phan wan räüta, Beth Shemesh chela hiq rai kiina säüli liithü wato.

¹³Beth Shemesh chelati ka hiqthung tan na bunwong hanrea riito. Kiijaq tsangshiq raq tiidongchhaq maq liikiita, Tongshong Tek ka chhito. Kra chhi räüta tsangshiq ka pinthum khoqriiqto.

¹⁴Kra leng ka Joshua wak na säüwato. Apaiq ka Beth Shemesh chela na siti. Räüta leng ka longkaü jonghea ashi kra tho na kxing kito. Nokmaiqse raq pe maq ahai leng ka chumto, kiimaq minsäü kaünai kra tato, räüta wiipumtam maq wa na chaq räüta TATIWE ma honglu na kuqto.

¹⁵Lewinok raq TATIWE Tongshong Tek ka doto. Kiimaq sumla thun thüchang tek kriimin lamto. Räüta longkaü ajongti thaq na thüto. Räütiishe Beth Shemesh chelati nokmaiqse raq chaqtlii-honglu thun nai lai hin honglu thun ka TATIWE ma kuqto.

¹⁶Philistainnok hokhambi webiingi raq kriithun jaqsham ka liisiqto räüta tsangshiq ka kra ranaiqli Ekron chela na janghoto.

¹⁷Philistainnok raq chaq tsam sumla biingi ka TATIWE ma tsangshiq ngarai miitu kongphiq tiho wanto. Ashdod chela, Gaja chela, Ashkelon chela, Gath chela, kiimaq Ekron chela, miitu achhuq chhuq tiho wanto.

¹⁸Kiimaq tsangshiq raq chaq maq alo jukpu sumla kiimin achhuq chhuq, chela thun longmaq rukje thun kiimaq hiqshong thun long maq rukhü thun kra pengti Philistainnok hokhambi webiingi miitu tiho wanto. Beth Shemesh hiqti Joshua wakram na longkaü jonghea thaq na TATIWE Tongshong Tek thütaq kriika, kra lea wantiwa jaqsham kra saqse ümchaü niitaq asi.

¹⁹TATIWE raq Beth Shemesh chelati maiqwere roqmiishi tsatbaiqto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Tongshong Tek mong kiijaq bum raüta liito. Nokmai qse ka maaho manyi hoqsii trangto. Jamkhano ngukla, TATIWE raq tsangshiq hiqti maiq pahea tsatbaiqto.

Tongshong Tek Ka Kiriath Jearim Chela Na Thüto

²⁰Kra ningkhan Beth Shemesh chelati raq nguto, “TATIWE man na, ara asii Shiikeawe man na juwa michap lot? Apaiq ka nashiq tho wa alu na, ümbano mitiwa rong i?”

²¹Krai mren, tsangshiq raq Kiriath Jearim chelati ma bom ka akha tiichong wato, “Philistainnok raq TATIWE Tongshong Tek ka tiijang thüwato. Namshiq ka ana kilanta piki rongkiq.”

1 Samuel 7

¹Krai mren, Kiriath Jearim chelati raq Tongshong Tek ka pikito. Raüta maiq weshi amang min Abinadab ngutliiwe jam kiijaq piwanto. Apaiq jam ka hiqlampo na riito. Raüta tsangshiq raq ase Eleajar ka kra liiko miitu akhum ka kiinong kuqto.

Samuel Raq Israil Mung Pengtlo

²TATIWE Tongshong Tek ka Kiriath Jearim na rawii aluwiiq wiioqnai tin sito. Ara akhing na Israilnok tlotli ka TATIWE jaq wa khrum jaü hoqto.

³Samuel raq Israilnok ma nguto, “Namshiq raq tsantsii wiita kuq lanta TATIWE puk na nyapro tlan jiila, namshiq raq pongmung phra kong, kiimaq phra nyung Astarte sumla thun ka wiita tiisiirai tsuqbaiq ronglaq. Namshiq khum ka TATIWE miilische kiinong kuq ronglaq. Lanta apaiq kli she shomnoq ronglaq. Raüla apaiq raq namshiq ka Philistainnok jaqkhon mong wa mitiichhii kuq wan.”

⁴Krai mren, Israilnok raq Baal sumla thun nai Ashtaroth sumla thun ka wiita rubaiqto. Raüta sTATIWE kli she shomnoqto.

⁵Raütiishe Samuel raq Israilnok kunli ka Mijpa chela na thung miitu, akha tiichong wato, “Ngi raq namshiq miitu Mijpa chela maq achu mijäü kuq kang.”

- ⁶Krai mren, tsangshiq tarü Mijpa chela na thungto. Tsangshiq raq kham wiijam do raüta TATIWE ma honglu na nyukto. Raüta kra ranaiq ka ranaiq minru amang maq achu jaüto. Tsangshiq raq nguto, “Nashiq raq TATIWE man na ngarai tangkai.” (Samuel raq Israilnok liipan wa kha ka Mijpa chela maq phokuqtlo.)
- ⁷Riita Philistainnok raq Israilnok ka Mijpa chela na thungtlo nguta tai raüta, Philistainnok hokham webiingi ka tsangshiq sengi shea raüta tsangshiq khat wa wawanto. Israilnok raq kra tsütsa ka taito, raüta ahai riito.
- ⁸Kiimaq Samuel ma nguto, “TATIWE, nashiq Shiikeawe raq nashiq ka Philistainnok jaq wa mitiichhii kuqlaq nguta achu jaüke ka shiichaq ruq riilaq.”
- ⁹Krai mren, Samuel raq arese skuse ashi tato. Raüta TATIWE ma chaqtlii-honglu kuqto. Raütiishe apaiq raq TATIWE jaq wa Israilnok khrum kuqlaq nguta achu jaüto. Kiimaq TATIWE riimin apaiq achu jaü ka trekuqto.
- ¹⁰Riita, Samuel raq honglu kra take rea akhing niili, Philistainnok ka Israilnok khat wa sinkhu nü na wato. Shatmaq kra jaqhea jiwea liipan niili, TATIWE raq tsangshiq khuthaq na amok achhai dungdung ratiithaiq wanto. Krai mren, tsangshiq ka sunghü tsiihü she bok wanto. Raüta phiip raq tsai raüta pintrangto.
- ¹¹Israilnok ka Mijpa chela maq chap wanto. Raüta Philistainnok ka Bethkar chela kiina saüli jowanto. Raüta tsangshiq ka lam wiilülü jipbaiq wanto.
- ¹²Raütiishe Samuel raq longkaü ashi do raüta, Mijpa chela nai Shen chela liipan na shongto. Raüta akha nguto, “TATIWE raq namshiq ka lam wiilülü khrum kuqto.” Raüta kra apaiq raq, “Kra longkaü ka Khrum Longkaü,” nguta mangto.
- ¹³Krai mren, Philistainnok ka tangto. Kiimaq TATIWE raq tsangshiq ka Samuel atra siruq wiiwii, Israil mung ka tiikhat wamak she shangbaiqto.
- ¹⁴Kiimaq Philistainnok raq Ekron chela nai Gath chela liipan wa chela thun ümchuwa jiiwantaq thun kra wiita Israilnok ma jangkuqto. Krai mren, Israilnok raq tsang mung wa hiq thun ka kunli lap nongto. Kiimaq Israilnok nai Kanannok liipan niimin, mungtsing riito.
- ¹⁵Kiimaq Samuel raq apaiq ka atra sishat wiiwii, Israilnok mung ka pengto.
- ¹⁶Rawiitek apaiq ka Bethel chela, Gilgal chela, kiimaq Mijpa chela thun kiina tro khumki lili riitlo. Raüta arthun hiqshong maq mungmaiqse khü akha thun ka phokuq lili riitlo.
- ¹⁷Kra raütiishe apaiq ka ahiqshong Rama chela kiina jang wan nonglili riitlo. Raüta apaiq ka kiijaq phowe jaqshamtlo. Rama chela na apaiq raq TATIWE ma berong-wacha ashi haito.

1 Samuel 8

Israilnok Raq Hokham Jaüto

- ¹Ümtiikiiwa Samuel ka tikiishe jawantaq, apaiq raq ase nai ka phowebi ma shongto.
- ²Chhikhuwe mang ka Joel. Kiimaq anowe mang ka Abija. Tsangnai raq Beersheba chela na siraüta Phowe jaqshamto.
- ³Shatmaq tsangnai raq awe jaqsham kra phan phan shammak dea riito. Tsangnai ka kampho lap miituli tsan tiitsito. Krai mren tsangnai raq tsiiqlap siqto. Kiimaq kha thun ka tingting tri maq phokuq mak riito.
- ⁴Kriikha niishe Israil mung wa welabi thun tlotli ka adam na ngongthunto. Raüta Samuel phana Rama chela na kihoto.
- ⁵Raüta apaiq ma akha chongto, “Liilaq, ümniika tikiishe. Kiimaq ümsenai riika, ümniiraq sham laü kra phan phan sham mak. Arningkhan naishiq peng wanti hokham weshi shonglaq, raüla maiq mung ahinti thun khuthaq na hokhambi sitlaq kiikha, naishiq miimin hokham asi miraq.”
- ⁶Tsangshiq raq hokham jaütaq kriikha na Samuel tsan ka kai bito. Kriikha na apaiq raq TATIWE jaq wa achu jaüto.
- ⁷Kiimaq TATIWE raq nguto, “Mungmaiqse raq ümniima jamlai wa chongtlaq kra wiita tailaq. Tsangshiq raq ümniika miimbaiq mak. Shatmaq tsangshiq raq ngi ka tsang hokham ma tiija romai she nguta miimbaiqto.
- ⁸Ngì raq tsangshiq ka Ejjip mung wa ümra akhing niiwa tsuq wan kang, kra akhing maq phawan raüta, ümchaü niitaq saüli, tsangshiq raq ngi ma jainong shungkuq raüta, lai hin phra thun shomnoq wanto. Riita, tsangshiq raq ngi ka jamkho shummi wan taq, kiikhiisii hali, ümnii kiimin shummiitlo.
- ⁹Kra ningkhan tsangshiq bom ka taikuq laq, shatmiitiina, hokham raq tsangshiq ka jamkho mijamsha wan kra bomtsi ka atsidada maq chongkuqlaq.”
- ¹⁰Samuel raq apaiq jaq wa hokham shongke raa nguta jaüti mungmaiqse ma, TATIWE raq apaiq ma jamkho chongkuqtaq bomtsi ka tsangshiq ma wiita chongkuqto.
- ¹¹“Namshiq hokhamwe raq namshiq ka akha mijamsha,” nguta Samuel raq tru chongkuqto. “Apaiq raq namsetiim ka phenlabi ma mitiija. Tsangshiq phong wa wiijam ka rekhat chang kumrang leng na chaoti phenlabi ma mitiija. Kiimaq wiijam ka apaiq kumrang thaq na chao raüta rekhatti ma mitiija. Kiimaq wiijam ka apaiq kumrang leng thun khaki na mitiiju jap.
- ¹²Apaiq raq maiq wiijam ka maiq hingshi khuthaq na siihiip ma mishong. Kiimaq wiijam ka maiq roq biingi khuthaq na siihiip ma mishong. Kiimaq namsetiim raq apaiq wak thun kra theke chang miraq. Raüta atü atsam thun ka jutke chang miraq. Kiimaq apaiq rekhat chang hupsam thun kra kloke chang miraq. Kiimaq apaiq kumrang leng thun mii akhiiq thun kra tiiqloke chang miraq.

¹³Kiimaq namsetiim jechaksere thun riika, apaiq khum tiijutjü chang homseng thun phoqke chang miraq. Kiimaq apaiq dung chungketi nai winsii kloketi ma mitiija.

¹⁴Apaiq raq namshiq wak thun ahea hea kra, spiqro thun kra, kiimaq olip petsiro thun kra milamho. Raüta jaqshisetiim ajong alabi thun kiimiishe mikuq.

¹⁵Kiimaq apaiq raq namshiq tü atsam jut tlan kriiwa, spiqtsi pantlan kriiwa, manroqshi wa manshi rii ka jaü raüta, apaiq rung siti nai awokhong na siti siihiipbi ahinti ma mikuq.

¹⁶Kiimaq apaiq raq namjaqshisetiim kra kiimaq ahea pinthum minsäu chhechhi kra, kumtoq kaüsetiim kra, lamho raüta apaiq miitu jaq mitiisham.

¹⁷Kiimaq apaiq raq namshiq raq jam nyamse rümtlan kiiwa, manroqshi wa manshi ka apaiq raq milamho. Kriithaq niimin, namshiq maiqmii thun kiimin apaiq dikong miishe mitiija.

¹⁸Ümtiikiiwa kra akhing she säüwa jiiq, namshiq maiqmii raq atsea han nam hokhamwe miitu, namshiq raq, makphai khüshang miishe mitiibot han. Shamtaq TATIWE raq namshiq tiipaiqnea hoqtrang tlan ka, tre mak she miraq.”

¹⁹Shamtaq mungmaiqse raq Samuel bom ka taimak she riito. Raüta akha nguto, “Riimak! Naishiq ma hokham ka akhek ratlo.

²⁰Kra riihaila nashiqnok min, nanok mung ahinti thun kiikha, na hokhamwe wokhong niishe misi rong i. Raüta nashiq ka rekhat kai misheaho raüta re ka mikhat kuq wan.”

²¹Samuel raq tsangshiq bom ka wiita tiitsang taito. Raüta apaiq ka TATIWE phaniishe wato, raüta apaiq ma chongto.

²²TATIWE raq treto, “Tsangshiq raq rotlaq kra klo kuqlaq. Laüta tsangshiq ma hokham ka shongkuq laq.” Kra raütiishe Samuel raq Israilnok mungmaiqse ka maiqmimii hiqshong niishe tiiwa baiqto.

1 Samuel 9

Saul Ka Samuel Rai Riihumto

¹Kiijaq maiq weshi chithe kiimaq amangchong asi riito. Apaiq mang ka Kish. Apaiq ka Benjamin phan wa. Apaiq ka Abiel se. Kiimaq Jeror ma asaü. Tsangta mang ka Bekorath ta. Kriika Aphia weraü phan wa.

²Apaiq ma ase ka weshi, amang ka Saul. Apaiq ka shamhea shamjü, jero jong riito. Saul ka Israil mung na tarü thaq na alu kiimaq anok thaq na atsom lin riito.

³Kish kumtoq kong wa wiiyam ka rum na amii riikito. Kriikha na apaiq raq Saul ka thaüto, “Jaqshisetiim phong wa weshi ümniirai sheaho laüta, kumtoq kong ka ritkikiq.”

⁴Tsangnai ka ku akin tonglong Ephraim wang binjü kiina ritwanto. Raüta Shalishah binjü hong kiina ritwan wanto. Shatmaq kumtoq kong ka hummak dea. Kra ningkhan tsangnai ka Shaalim hong binjü kiiniishe ritwanto. Shatmaq kumtoq kong ka kiinii min hummak dea. Kiijiishe tsangnai ka Benjamin wang binjü niishe ritwanto. Shatmaq kra binjü niimin kumtoq kong ka hummak dea riito.

⁵Riita ümtiikiiwa tsangnai ka Juph hong binjü niishe saüwantaq, Saul raq ajaqshi se ma nguto, “Jam niili she jang wan i. Riimakla iwe ka kumtoq kong kra laqbaiq raüta, nanai miitu khoti chapa raihojiiq.”

⁶Ajaqshi se raq treto, “Kheliishaq! Ara chela na maiq asii shammiwe weshi asi. Apaiq ka tarü raq pinthum shreng tlo. Jamkhano ngukla, apaiq raq chongtlaq kriika khaqkhaq hong watlo. Nanai apaiq phana kipha. Jursap apaiq raq nanai ma kumtoq kong ka ümba niiwa kra michongkuq lot sham.”

⁷“Riita, nanai apaiq phana kihai jaq, phumramkham miitu jamlai wa mikuqho i?” nguta Saul raq waito. “Nanai thongkhiiq na aphaq sea chang jammin ahü she, kiimaq apaiq ma keho chang nanai jaq na jammin ahü she, shea asi wa?”

⁸Jaqshise raq treto, “Ijaq na kampho ngamsiise siishi asi. Ngi raq kra apaiq ma wongrai thop rii na mikuqha. Raüla, apaiq raq nanai ma kumtoq kong ka ümbawo mihum i kra michongkuq.”

⁹⁻¹¹Saul raq treto, “Kriika ahea kata! Ikhla ki i.” Krai mren, tsangnai ka asii shammiwe sitlaq chela kiiniishe wawanto. Riita, tsangnai ka kra chela na warai lamha düwan lam niishe riito. Tsangnai raq jechaksere khamthiikai akiti kra riihumto. Tsangnai raq jechaksere ma waito, “Shammi makchhitiwe ka chela na asi shea?” (Kra akhing na shammi ka shammi makchhitiwe nguta ngutlo. Kra ningkhan maiq weshi ra raq Shiikeawe ma phanshi ra bom wai roraüla, apaiq raq, “Shammi makchhitiwe phana kirong i,” nguta ngutlo.)

¹²⁻¹³“Apaiq ka asi,” nguta jechaksere raq treto. “Apaiq ka ümchaü namnai ma sinkhu na wawan li tlo. Namnai ka kiimchii maq juju wawan hanla, apaiq ka milowan. Namnai ka chela mong na saüwan han jiila, apaiq ka kiijiili mihum han. Apaiq ka ümchaü ranaiqtiq chela na saükito. Jamkhano ngukla nokmaiqse raq hiqlam na berong-wacha kiijaq honglu mitaakuq. Kiijaq lomwadamti maiq tiiheatiti thun raq, apaiq ka kiijaq misaü shaq wiiwii phaqsiiq mak maq mikhe. Jamkhano ngukla apaiq raq ramkham maq tiibok chang miraq. Namnai ka ümchaü leaphok wawan hanla, apaiq ka hiqlam na phaqlomwa miwa wan shaq niili milo wan han.”

14Krai mren, Saul nai ajaqshi se ka chela kiina wawanto. Kiimaq tsangnai ka chela mong na nyap wan namnam she kiija, tsangnai raq Samuel ka chela mong maq adongho, noqku lomwa tsangnai phanü na akairai she chhito.

15Riita, kriimaq kongkhu ranaiq na TATIWE raq Samuel ma akha achongke wishe riito,

16“Anap ranaiq ümchaü atinkhan akhing na, ngi raq Benjamin phan maiq weshi ümniipha na mitiiki kang; apaiq ka isengi Israilnok rümtiwe ma phumram kham maq bat laüta shong laq. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka Philistainnok jaqkhon mong wa mitiichhii kuq wan. Ngi raq isenginok chamchao ka chhikang she. Kiimaq tsangshiq raq ijaq wa khрум jaüjaü hoqsii trang wantaq thun ka tai kang she.”

17Riita ümtiikiiwa Samuel raq Saul sham ka chhitaq, TATIWE raq apaiq ma chongto, “Ngi raq ümniima chongkang we irka ahata. Apaiq raq isenginok mipeng wan.”

18Kiijiishe Saul ka Samuel thoniishe wato, kiitiikaq Samuel ka kilamchong tho na riito. Raüta akha waito, “Shammi makchhitiwe ka ümbano sitlaq ngi ma chongkuq laq?”

19Samuel raq treto, “Ngi ahata Shammi makchhitiwe. Namnai ka ngi ma sinkhu na TATIWE noqku chang ba kiina awawan nguli ronglaq. Namnai wiita ümchaü ranaiq ka ngi rai adam na phaqsea lomdam chang miraq. Anap ranap niisheti ngi raq ümtsang mong na bom asa awai chang ümchuwa sitlaq kra michong kuqkang. Lata namnai kaiwa chang lam kiiniishe mitiwa kang.

20Riita, ümchaü ranaiq maq ranaiqtsam kongkhu na mokitaq kumtoq kong kra miitu ka naq chapa kiq she. Kra kumtoq kong ka ahum kun she. Shatmaq Israilnok mungmaiqse raq tsan na atsi maq ju wa rit tla? Kriiwe ka ümnaq kata. Ümnaq nai ümwe jamtitiim ka rit tlo.”

21Saul raq treto, “Ngi ka Benjamin phan. Israilnok mung na maiqphan phan ranse pinthum. Kiimaq iwe raü ka kauwa weraü maiq phan thaq na wepuq pinthum. Riita, ümniiraq ngi ma akhiika jamkho bom tlaü?”

22Kiijiishe Samuel raq Saul nai ajaqshi se ka jam mong na khok ajongwiq ashi kiiniishe shea wanto. Raüta tsangnai ka chamrii tiinap na shiilangbi ngachang ba kiijiishe tiingato. Kiijaq wanwe ahinti thun maiq roqtsam tin ka anga raqraq asi riito.

23Raüta Samuel raq dungchungtiwe kiima, “Ngi raq ngamrea phu pong na raithü laüta lum laq nguta tlumpha ira lamwakiq.”

24Krai mren, dungchungtiwe raq, ngamrea ngamhok pong na athiiq raüta alum kra lam wato. Raüta Saul khaki na chiimkuqto. Kiijiishe Samuel raq nguto, “Liilaq. Ara ngamrea phu ara ümniimiitu pong na athiiq. Ara pha q laq. Arka ngi

raq nanok tiieha kang krai adam maq, ümchaü akhing na ümniima tiiphaq ma nguta dadüdü athiiq lata athüha.” Krai mren, kra ranaiq na Saul raq dung ka Samuel rai phaqsiiq damto.

²⁵Riita, tsangshiq ka noqku chang ba kiimaq chela niishe kihoto. Raüta tsangshiq raq Saul miitu akonchang changdü ashi wukhu wuthung kiijaq tiihong kuqto.

²⁶Kiimaq apaiq ka kiijaq konto.

Samuel Raq Saul Ka Tuwe Ma Shongto

Kriimaq napjai ranap chu maq Samuel raq Saul ka wukhu kiiwa heato. “Tiido laq. Ngi raq ümniika ümwanhiq khum lam niishe tiiwa pha.” Saul ka tiidoto. Raüta apaiq ka Samuel rai adam chiiha wea lam kiina kihoto.

²⁷Riita tsangshiq ka chela phai kiiniishe saüho raüta, Samuel raq Saul ma chongto, “Ümjaqshi se ka nanai ma sinkhu na tiiwali laq.” Krai mren, ajaqshi se ka kongkhu na kihoto. Kiimaq Samuel raq akha nguto, “Ümniika arjaq heashise chap liisshaq. Shiikeawe raq ngi ma jamlai bom wa chongtaq kra ümniima chongkuq pha.”

1 Samuel 10

¹Kra raütiishe Samuel raq oliptsai hamlii tsabum kra lamto. Raüta Saul khupo na nyukto. Kiimaq akhakam na anü maq shupto. Raüta apaiq ma nguto, “TATIWE raq ümniika asengi Israilnok peng ma tuwe miishe shongto. Ümniiraq asenginok ka mirüm haü. Kiimaq tsangshiq ka chiqse rewe tlotli jaqkhon mong wa mitiikhup wongkuq haü. Riita TATIWE raq ümniika asenginok thaq na tuwe miidea shongto nguta sap chang saqse ka arthun arshe mihong tha wan:

²Ümchaü ranaiq ümniika ngi rai kiim riiphea laüta wawan tlaü na, Benjamin wang na Jelja chela na Rechel malap chang longsha raükhu tho kiijaq, maiq wenai mirhum haü. Tsangnai raq kumtoq kong amo arki ümniiraq ritrat tlaü kriika ahumwishe nguta ümniima michong. Krai mren, ümwe ka kum toq kong miitu ka chapa makshe. Shatmaq ümnaq miitu li she chapakito. Kra ningkhan apaiq raq, ‘Ise miitu ngi ka jamkhiishe wa mijaha?’ nguta chapa kito nguta ümniima bom ka michong.

³Ümniika kriimaq wawan laüta, Tabor hiq na asii pechong ba kiiniishe misaü wan haü. Kiijaq ümniiraq maiq wetsam, Bethel chela na Shiikeawe ma honglukekai akairai mirhum haü. Tsangtsam phongwa weshi riika chhechhi chheresetiim kaütsam hit raü miraq, kiimaq weshi riika winsii thoptsam horaü, kiimaq wetsam ngojawe riika ngamkhü tsabum na spiqtai ka ama tuptup horaü mirhum haü.

⁴Tsangtsam raq ümniika mitao raüta winsii thop nai ka ümniima mikuq. Kriika ümniiraq mitao haü.

⁵Kra laütiishe ümniika Gibeä chela na Shiikeawe Hiqlam kiiniishe miwa haü. Kriijiika Philistainnok phenlabi piitiip asi miraq. Kra chela kilamchong na saü wan nini niishe, hiqlam na berong-wacha kiimaq aki, shammibi kongshi, phaqlamtoro, nong, paimin, kiimaq torokong thun kra tsüwa trang lam maq asatkai akai rai mirhum haü. Tsangshiq ka wiinum shewa, agi asiwa trang la miraq.

⁶Tiidongchhaq miili TATIWE wenyi raq ümniika arom mirwan. Kiimaq ümnii riimin tsangshiq rai Shiikeawe shomnoq wiinum wiinea she agi asii watrang liishe mipong wan dam haü. Kiimaq ümniika pong miishe mijaki haü.

⁷Riita, arthun bom arshe kuwan raüla, Shiikeawe raq ümniima jamlai jaqsham wa thaütlaq, kra asham nguli riilaq.

⁸Ümniika ngi ma sinkhu na Gilgal chela kiina wawan li laq. Kiijaq ngi ka ümniirai mirhum kang. Lata chaqtlii-honglu thun kra nai rintii-honglu thun kra mitakuqha. Kiimaq ngi misaüha shaq wiiwii, ramiishi na saüli khelaq. Kiimaq ngi raq ümniima jamlai klo chang wa miraq kra michong kang.”

⁹Riita, ümtiikiwa Saul raq Samuel rai kiim riiphea wantaq akhing kriijiili she, Shiikeawe raq Saul rilung ka tsan atsii thun kriika pong anye tingsang miishe klai kuq baiq wanto. Kiimaq Samuel raq apaiq ma bom chongkuqtaq thun ka kra ranaiq liipan niili kunli kupi wanto.

¹⁰Krai mren, Saul nai ajaqshi se ka kra ranaiq niili Gibeä chela niishe saü wanto. Kra akhing na shammibi kongshi raq Saul rai rihumto. Krai mren, tiihanghiiq miili she Shiikeawe asii wenyi raq Saul ka kun li rom wanto. Kiimaq Saul kiimin shammibi kong kra rai, adoq haha she, wiinum wiinea she, agilülü maq Shiikeawe shomnoq shammibi kong kra she doqsiq wandamto.

¹¹Riita, mungmaiqse phong wa maiq wiijamti, Saul ka kongkhuji maq chhijeti raq, “Riita notsam, arka Kish se Saul ara akha jaro ngikitiinya? Riita Saul min Shiikeawe shammiwe miishe dea shea jawanta?” nguta tsangshiq liipan na bom ka riiwaiso wanto.

¹²Riita, kiijaq siti maiq weshi raq akha waito, “Riita notsam, ara shammibi ahinti thun arha? Tsangshiq ma anyung nai awetiim mang ka ju wiinya?” nguta kiijaq siti nokmaiqse ma bom ka waito. Riita, arkha maq tiina, “Riita, notsam, Saul kiimin shammiwe miishe dea shea powantiinya?” nguta maiqse liipan na riiwaiso wan bomtsi kriishe sikito.

¹³Saul ka wenyi na ama maq agi asii lülü raüta Shiikeawe shomnoq wan wiinum nea wan kra tlo wan raütiishe, apaiq ka hiqlam na berong-wacha kiijiishe wawanto.

¹⁴Kra akhing na Saul ma awa lam raq, Saul nai ajaqshi se kra chhito. Kiimaq apaiq raq tsangnai ma, “Namnai ka ümbano kilan?” nguta bom ka waito. “Kumtoq kong

moki raüta, kra ritkai nguta kikai,” ngutli Saul raq treto. “Nainai raq kumtoq kong kra hummai she kha maq, Samuel rai riihumkai kihokai.”

15“Riita, apaiq raq namnai ma jamlai wa chongkuq ta?” nguta hali awa raq apaiq ma wainongto.

16“Apaiq raq nainai ma kumtoq kong kriika humkai she nguta chongto,” ngutli Saul raq awa bom ka treto. Shatmaq Samuel raq apaiq ka Israil mung khuthaq na hokham miishe shong wantaq kra bomtsi riive ka awa ma chongkuq mak dea adamli riito.

Saul Ka Israilnok Hokham Ma Shongto

17Samuel raq mungmai qse ka Mijpa chela na shomnoq poi klo miitu tiithungto.

18Raüta, tsangshiq ma akha nguto, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ngutlo, ‘Ngi ra namshiq ka Ejip mung wa tsuq wankang lata Ejip mungti nai maiq mung ahinti thun raq namshiq tiichamchao tlaq kriiwa tiichhiikuq wan kang.

19Ngi ka namshiq Shiikeawe, phanrap litkot chamchao sangrai mong wa dokdake wanti. Shatmaq ümchaü ranaiq namshiq raq ngi ka shishebaiq lan. Lanta ngi la na, hokham weshi shongkuq laq nguta ijaq wa jaü lan. Ikhiijiika ahea. Ümchaü min, namshiq ka maiq aphan aphan maq kiimaq ata ata maq TATIWE man na thung rong laq.”

20Raüta Samuel raq maiq aphan aphan maq TATIWE man na tiiwato, kiimaq TATIWE raq Benjamin phan ka tseato.

21Kiijiishe Samuel raq Benjamin phan wa maiq ka ata ata miishe tashishi maq tiiwato. Raüta Matri ta tseato. Krai mren, Matri ta weraü ka tiiwato. Raüta Kish se Saul kriishe thaüto. Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka ritto. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka hummak dea riito.

22Kiijiishe tsangshiq raq TATIWE ma waito, “Riita maiq ahin min asi shea?” Kiijiishe TATIWE raq treto, “Saul ka iniikiijaq, hupsam phong mong na tiipaütlo.”

23Krai mren tsangshiq ka ju raüta Saul ka nokwe makki na sheakito. Krai mren tsangshiq raq apaiq ka nanok thaq niimin sokshi ajong alu lin chhito.

24Kiijiishe Samuel raq akha nguto, “Ahata TATIWE raq atsea wan we! Nashiq phong na apaiq khan maiq ahin ahüshe.” Nokwe wiitarü raq, “Hokhamwe ka rilung alu misi laq!” nguta gitrangto.

25Raüta Samuel raq mungmai qse ma, hokhamwe arang nai apaiq raq mung peng jaqsham holai kra chongkuqto. Raüta kra thun ka lakdap ashi na waiq thüto. Raüta kra lakdap ka asii khok mong na thüto. Raüta apaiq raq maiq thun ka loweatek wiita maiqmii hiqshong na tiiwa baiqto.

26Kiimaq Saul min Gibea chela niishe jang wan nongto. Shiikeawe raq tsangshiq tsan tsii tiinin jeta maiq wiijam kuilajongbi ka apaiq rai wawan damto.

²⁷Shatmaq maiq wiijamti pantlat na siti raq akha nguto, “Riita arwe raq nashiq miitu shamhea kaiwa ka misham lot shea?” Krai mren tsangshiq raq Saul ka shipoqto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ma jamlai kongphiq min kuq wan mak riito.

1 Samuel 11

Saul Raq Ammonnok Khat Raüta Tangto

¹Arjai maq jipi lüshitin sijai na, Ammon mungti Hokhamwe Nahash raq asengi sreabi shea raüta Gilead wang wa Jabesh chela kra akhat ma trotam maq komto. Kriikha niishe Jabesh chelati Nahash ma nguto, “Naishiq ka ümtongshong maq tiihamlaq. Laüta ümniika naitijongwe ma jalaq. Laüta naishiq ka penglaq.”

²Shatmaq Nahash raq treto, “Ngi raq namshiq ka itongshong maq tiiham hala tri ka akha mithüha: Ngi raq namshiq loweatek makpo maktsi nü ka atiiphok mirbaiqha. Lata Israil mung tlotli khushü ka mitiijamha.”

³Kiijiishe Jabesh chelati welabi raq nguto, “Ikhla, Israil mung kunli na tsasoqti tiwa miitu naishiq ma ramiishi akhing kuqlaq. Kiijaq naishiq khrumti maiq jumin ahüshe jiiikla, naishiq ka ümwokhong niishe dea minyapka.”

⁴Kra tsasoqti thun ka Saul sitlaq Gibeä chela na saüwato. Kiimaq tsasoqtibi raq kra tsütsa ka nokmaiqse ma tiitai kiita, mungmaiqse ka tsaihü jihü she aho asii trang wa liishe kiinyii wanto.

⁵Kra akhing na Saul ka aminsaü pang thun shea raü wak maq awa jam na asaü wa she riito. Kra tai raüta apaiq raq waito, “Jamlai mra wa pinta? Nokwe tarü ka jaro hoqtrang tla?” Kiijiishe tsangshiq raq Jabesh chela wa awa tsasoqti raq tsütsa chongtaq kriishe apaiq ma chongkuqto.

⁶Ümtiikiiwa Saul raq kra tsütsa ka taitaq, Shiikeawe wenyi raq apaiq ka romwanto. Krai mren, apaiq ka pinthum walüwa ikhiishe khiqkito.

⁷Krai mren, apaiq raq minsaü pongwe anai kra tato. Raüta angam ka aphu pahea ma chumto. Raüta kra ngamphu thun ka tsasoqtibi ma Israil mung kunli na tiikuq wato kiimaq bom ka akha tri atsin maq tiichong wanto, “Jurwa Saul nai Samuel jai phan phan rekhatkai pongdam mak riijiiq, kriiti ka minsaü pongwe thun ka akha mitiijabaiq!” Israilnok ka TATIWE raq jamlai wa riijiiq la nguta ahai riito. Krai mren, maiq jumin tiihang mak maq tsangshiq kunli kiqshi maq chaprang raüta kihoto.

⁸Saul raq tsangshiq ka Bejek chela na tiithungto. Kiijaq rewe ka Israil mung wa awa ka maiq 300,000 riito. Kiimaq Juda mung wa awa rewebi ka 30,000 riito.

⁹Raüta tsangshiq raq Jabesh chela wa awa tsasoqti kiima, “Namshiqnok ma anap ranaiq shethung shekham akhing misaü shaq liipan niili, tsangshiq ka

mitiichhiikuq nguta chongho ronglaq,” nguta chongkuqto. Kiimaq Jabesh chelati raq tsütsa ka lap raüta, tsangshiq ka kai chochito.

¹⁰Kiimaq Nahash ma akha nguto, “Anap ranaiq naishiq ka ümwokhong na mikiinong kuqkai. Krai mren, ümniiraq jamkho thapthi tlaü kra phan phan sheti q klo laq.”

¹¹Kra rawa liipan niili, Saul raq asengi sreabi ka kongtsam na triipheato. Raüta ranap rawüho niishe, tsangshiq raq rewe Ammonnok piitiip kra bok wanto, raüta khatto. Kra ranaiq shethung shekham tin khan na sanha, tsangshiq raq rewe piitiip ka tiithumpak she jiiipbaiqto. Kiiwa abung akhü tiichongtaq thun ka maiqmii lampu rit she pongpin riipin jutrangto.

¹²Kiitiikaq Israilnok raq Samuel ma, “Saul ka nashiq hokhamwe ma shong raamak ngotibi thun ira ümbano? Tsangshiq ka naishiq ma kiinong kuq laq, naishiq raq tsangshiq ka tsatbaiq phai,” nguta nguto.

¹³Shatmaq Saul raq nguto, “Ümchaü ranaiq ka jumin tseabaiq maimak. Jamkhano ngukla ümchaü ranaiq TATIWE raq Israilnok tiichhiikuqto.”

¹⁴Kiimaq Samuel raq tsangshiq ma nguto, “Nashiq tarü Gilgal chela na kirong pha. Laita Saul ka nashiq hokhamwe nguta mungmai qse man na shong wan rong i.”

¹⁵Krai mren, tsangshiq tarü Gilgal chela na kihoto. Raüta kiijaq asii hiq ba maq Saul ka hokhamwe ma chiiriim raüta shongto. Tsangshiq raq rintii-honglu thun tato. Kiimaq Saul nai Israilnok kunli raq poi ka kloto.

1 Samuel 12

Samuel Raq Mungmai qse Ma Trahokuqto

¹Kiitiikaq Samuel raq Israilnok ma akha traho kuqto, “Namshiq raq ngi ma jamlai jaqsham chang wa chong lan kra, shamkuqkang she. Ngi raq namshiq peng ma hokhamwe weshi shongkuqkang she.

²Riita ümchaü sanha namshiq ka apai q riishe mishunshea. Kiimaq ngi riishe kla kaüja kiija she. Kiimaq isetiim riishe kla namshiq rai adam na asi. Ngi ka jeroji miiphü ümchaü niitaq saüli, namshiq sheati tuwe jawan kang.

³Riita, ümchaü minla, ngi raq phanshi ra ashut klowan kang jiila, ümchaü TATIWE man na kiimaq apai q raq ashong hokhamwe man na, kha ka nyan ronglaq. Ngi raq weshi ra minsäü kaü lo, kiimaq kumtoq kaü lo lamhokang shea? Kiimaq ngi raq mai q ashi ra laolii kang shea? Riimakla weshi ra nanshan wan kang shea? Kiimaq ngi raq weshi ra jaq wa tsiiqlap jaüphaq wan kang shea? Arthun arwa ashi ra ngi raq klo wan kang jiila, ngi raq jamlai wa lam kang kra atham mirkuqha.”

⁴Kiijiishe mungmaiqse raq treto, “Ahü, ümniiraq naishiq ka lao maü dea, kiimaq ümniiraq naishiq ka nanshan wan maü dea; ümniiraq jujaq wiimin jamlai phan min jaü pha q maü dea.”

⁵Kiijiishe Samuel raq treto, “Riita ikhla, TATIWE kiimaq apaiq raq ashong hokhamwe ka ümchaü ranaiq saqse ma jatlo, ngi ka namshiq man na jamshut ahü, chiisan maiqse dea nguta namshiq raq chhi wan lan she.” “Tengto. TATIWE ka naishiq khuthaq na saqse,” nguta tsangshiq raq treto.

⁶Kiimaq Samuel raq chongkuqto, “TATIWE ka Mosheq nai Aron tsea raüta namtitiim Ejip mung wa shea wanti.

⁷Riita, ümchaü min namshiq ka ümbano chaptlan kiijaq chapshatli ronglaq, ngi raq namshiq ka TATIWE man na, TATIWE namshiq nai namtitiim tiichhiwan miitu ümtinkhan wa ningkun jonghea maq jaqsham wantaq thun kra namshiq ma bliiq chongkuq nong lata namshiq ka TATIWE man na tiishut pha.

⁸Man na Jakob nai apaiq jamtitiim ka Ejip mung na kihoto. Kiimaq Ejip mungti raq tsangshiq ka pinthum tiichamchaoto. Kriikha na namtitiim ka khrum jaü TATIWE man na hoqtrangto. Krai mren apaiq raq Mosheq nai Aron tiikito, raüta tsangnai raq tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wan raüta, armung na tiishong wanto.

⁹Shatmaq Israilnok raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ka alaq riibaiqto. Kriikha niishe apaiq raq tsangshiq ka Philistainnok nai Mob mung hokhamwe kiimaq Sisera Hajor chela na siti phentuwe ma namtitiim ka tiikhatto raüta re ma tiitangto.

¹⁰Kriikha niishe tsangshiq ka TATIWE man na hali khrum jaü hoqtrangto. Kiimaq akha nguto, ‘Naishiq raq ngarai tangkai. Jamkhano ngukla TATIWE lei, naishiq ka ümwokhong wa juho laita, Baal phra sumla nai Astarte phra thun kra shomnoqkai. Naishiq ka rewe jaqkhon mong wa dokda kuq laq. Naishiq khupwong kuqlaq, raüla naishiq raq ümniishe mishom noqkai!’

¹¹Krai mren, TATIWE raq Gideon, Barak, Jephtha, kiimaq atiisup niishe ngi arshe tiikito. Naishiq loweatek raq, namshiq ka nam jaqtinok jaqkhon mong wa tiikhup wongkuq kai. Krai mren, namshiq ka khusang miishe shongnga tlan.

¹²Shatmaq namshiq raq Ammonnok hokhamwe Nahash raq namshiq khatwa kra chhi lanta, namshiq raq TATIWE ka, namshiq hokham riimak nguta shipoq lan. Lanta ngi nangnga, ‘Naishiq rümti hokham weshi shongke ratlo,’ nguta ngulan.

¹³“Riita, ümchaü sanha namshiq raq ashong wan han hokhamwe ka, namshiq raq jaü lan we ka arshe, ümchaü TATIWE raq apaiq ka namshiq ma shongkuqto she.

¹⁴Namshiq raq, namshiq TATIWE, namshiq Shiikeawe ka shreng lanta, shiili hanjiila, apaiq bom taihan jiila, kiimaq apaiq aming thun kra lang han la, kiimaq namshiq nai nam hokhamwe raq apaiq wokhong na shongnga han jiila, namshiq ka ahea hansang maq misihan.

¹⁵Shatmaq namshiq raq TATIWE bom taiman, tlea hanla, lanta apaiq aming thung kra jin han la, apaiq ka namshiq ma nai nam hokhamwe ma wesang miraq.

¹⁶Kra ningkhan, namshiq ümbano chaptlan kiijaq chapshatli chap ronglaq, lanta TATIWE raq ümchaü namshiq makki na awang chang jaqsham ashi mitiichhi kuq.

¹⁷Riita, ümchaü ka raliichojoji, shinram shinriiq riimak shea? Shatmaq ngi achu jaüpha. TATIWE raq ra mitiimok raüta ra mitiijun. Kriishe chhihanla, namshiq raq TATIWE jaq wa hokham ashi shongkuq laq nguta jaü lan kriika ngarai jonghea tangkai ngutiishe misap han.”

¹⁸Kra ngu raüta Samuel raq achu jaüto. Krai mren, kra ranaiq niili, TATIWE raq rathaiq ramok kiimaq rajun tiisaüto. Kra chhi raütiishe mungmaiqse tlotli ka TATIWE ma nai Samuel ma ahai riito.

¹⁹Kiimaq tsangshiq raq Samuel ma akha nguto, “Shiilangwe lei, mangchan laüta, TATIWE üm Shiikeawe jaq wa naishiq tsaiki maichang miitu achu jaü laq. Ümchaü naishiq raq, naishiq ngarai ümtinkhan wa sitlaq kra thaq na hokhamwe shongkuq laq nguta jaü kai ngarai kra hali tiitsuq nongkai nguta sapkai.”

²⁰Kiijiishe, “Naqhai rongkiq,” nguta Samuel raq treto. “Namshiq raq ara ngarai jonghea li tang lan jiimin, TATIWE wokhong wiika ahin na naq juho rongkiq. Shatmaq tsan nai mongjii wiita kiinong kuq lanta, apaiq kli shomnoq rong laq.

²¹Namshiq raq arot phra thun jai ka naq phan rongkiq. Tsangshiq raq namshiq ka khrum kuq lot mak. Kiimaq tiichhii kuq lot mak. Jamkhano ngukla tsangshiq ka riikhaqli Shiikea riimak.

²²TATIWE raq namshiq ka apaiq sengi ma tiija wan miitu thapthi wanto she. Apaiq raq sinkham räpot atsin maq namshiq miitu khakuqto she. Apaiq raq namshiq ka tiishaü baiq mak she.

²³Riita ngi raq riawe kla, TATIWE man na namshiq miitu achu jaüke ka nungpaq lata, apaiq man na ngarai ka tangmang mirha. Kra la na, ngi raq namshiq ma jamlai wa ahea kiimaq namshiq ma riikhaqli jaqsham chang kra mishrin kuq kang.

²⁴TATIWE aming thun ka lang ronglaq. Lanta tsan nai mongjii wiita kiinong lanta tsapakpak maq apaiq kli shiili ronglaq. Apaiq raq namshiq miitu jaqsham jonghea shamkuqtaq kra tsan na tiitsang lanta sironglaq.

²⁵Shatmaq namshiq raq ngarai ka tang wan ruq riihan la namshiq nai nam hokhamwe ka ashthen mirbaiq.”

1 Samuel 13

Philistainnok Rai Riikhatto

¹Hokham ma jawantaq akhing na Saul ka rawii roqtsam maiqshe riito. Kiimaq apaiq raq Israil mung thaq na hokham jaqsham ka rawii roqblai ri wiinai shamto.

²Saul raq nolabi ka maiq hingsam tseato. Kriiwa hingnai ka apaiq rai Mikmash kinchit na nai ku akin tonglong wang na Bethel chela na thüto. Raüta hingshi ka ase Jonathan rai Benjamin wang na Gibeon chela kiina tiikito. Kriiwa chantlaq maiq thun ka Saul raq jam na tiiwa baiqto.

³Krai mren Jonathan raq Philistainnok phentu ajongwe ka Geba chela wa tsatto. Kra tsütsa ka Philistainnok tarü raq taito. Kiijiishe Saul raq Hibrunok ka rekhat kai miitu lerong tsü raüta Israil mung tlotli na tsasoqti thun tiiwato.

⁴Saul raq Philistainnok phentuwe tsatbaiqto nguta tsütsa ka Israilnok mung na mungmaiqshe tlotli ma tiitaito. Kriikha na Philistainnok raq tsangshiq ka pinthum ngengseng wanto nguta tsütsa ka tiitai kuqto. Krai mren, mungmaiqshe ka Saul rai rekhat kai dam miitu Gilgal chela niishe thungto.

⁵Kiimaq Philistainnok kiimin Israilnok rai riikhat ma rechap thungto. Tsangshiq jaq niika rekhat chang kumrang leng hingroqtsam, kumrang thaq na chaoti phenlabi ka hingtrok, kiimaq kriithaq na rekhatkai rewe ka kumtsaiphii na kumtsai riiphong tlaq ikha awealot mai khunyaq khukhi riito. Tsangshiq ka Bethawen chela maq shedong nünü na Mikmash kinchit na thungto. Raüta tsangshiq piitiip ka teito.

⁶Raütiishe, tsangshiq raq Israilnok ka ningkun aheng maq tiikot trot she khat wanto. Kriikha niishe Israilnok ka ümkhiimin jalot mak she riito. Kra ningkhan, Israilnok wiijam ka longsha mong na nai hiqkho bok na tiipaüto. Kiimaq wiijam ka chongkhong longsha bok na maiqmii khure tiipaü jutrangto. Kiimaq hiqkhobok mong na riimak la, kham ahü khappong mong na tiipaü jutrangto.

⁷Kiimaq maiq wiijam ka Jordan rai kra jin raüta, Gad phan wang nai Gilead wang binjü kiiniishe tiipaü jutrangto. Saul ka Gilgal chela niili riito. Kiimaq mungmaiqshe apaiq rai sitlaq thun kriimin, haisitsi ma atiikhai rokrok she riito.

⁸Samuel raq apaiq ma ramiishi na säüli khelaq nguta tsü chongkuqtaq kra mren, Saul raq Samuel miitu ramiishi na säüli kheto. Shatmaq Samuel ka Gilgal chela na misaüho shaqli riito. Kiimaq mungmaiqshe raq apaiq ka kiijaq tiishaübaiqthü raüta apin wan chan she riito.

⁹Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ma akha thaüto, “Ngi ma chaqtlüi-honglu nai rintii-honglu kechang thun kra ana lamwa rongkiq.” Raüta apaiq raq chaqtlüi-honglu thun ka takuqto.

¹⁰Kiimaq kra apaiq raq honglu kerea kra lot wan ri lishe, Samuel ka saükito. Saul ka Samuel taokai sinkhu na kito.

¹¹Shatmaq Samuel raq, “Ümniiraq ara jamlai she wa riiläü?” nguta nguto. Kiijishe Saul raq treto, “Mungmaiqse raq ngi ka atiishaübaiq wan miiqmiiq she riito. Kiimaq ümniika misaüha ngulaü shatmaq saü maü dea. Kiimaq Philistainnok ka Mikmash hiq niishe thungwanto.

¹²Kriikha niishe ngi raq akha tiima kang, ‘Philistainnok raq ngi ka Gilgal chela na mikhat wan she. Shatmaq ngi raq ümchaü niitaq TATIWE khрум lap miitu honglu ka kuq mangshaqli.’ Kriikha niishe ngi raq ara honglu ara takuq kang.”

¹³Kiijishe Samuel raq, “Ümniiraq ashut pinthum klo laü,” nguta treto. “Ümniiraq, TATIWE üm Shiikeawe raq akuq aming lang maüdea riiläü. Ümniiraq aming ka lang haüjaq, apaiq raq ümniima nai ümsaü ümsetiim ma pattup pat-sa miitu Israil mung ka mitlang wan chang wa.

¹⁴Shatmaq ümchaü sanha, ümniika Israil mung na hokham jaqsham ka shamlu maü she mirhaü. Jamkhano ngukla, ümniiraq apaiq aming jin laü. Ümchaü sanha TATIWE raq apaiq raq lungwii tlaq, kra phan phan apaiq bomtaiti maiq ahinti weshi she mitsea. Raüta kriiwe kriishe asenginok pengti ma mishong wan.”

¹⁵Krai mren, Samuel ka Gilgal chela maq ahin nü niishe wawanto. Kiimaq mungmaiqse phong riika Saul jai phanphan Saul phenlabi rai pongwan damto. Tsangshiq ka Gilgal chela maq tiido wan raüta Benjamin wang na Gibeä chela kiiniishe wawanto. Saul raq asengi phenlabi hingtrok tin asi kriishe konchon liito.

¹⁶Kiimaq Saul nai ase Jonathan kiimaq tsangshiq sengi phenlabi thun ka Benjamin wang na Giba chela na piitiip tei raüta sito. Kiimaq Philistainnok piitiip ka Mikmash kinchit na riito.

¹⁷Philistainnok raq tsangshiq ka kongtsam na riiphea raüta re ka khat kitlo. Kongshi riika Shual chela wang na Ophra chela kra khatkai kihoto.

¹⁸Kiimaq kongshi ka Beth Horon chela kra khatkai kihoto. Kiimaq kongshi ka Jeboim kinwii kinhong binjü wang hiqrai kra khatkai kiimaq kumtsaiphii wang binjü thun kra khatkai she kihoto.

¹⁹Kra akhing na Israil mung na ja ajin tiiqti tiiqwebi ka ahü riito. Jamkhano ngukla Philistainnok raq Israilnok ma nepja nai piq kra tiiq wan kra tsin jiiq nguta pinthum atang ata khunniito.

²⁰(Kra ningkhan, Israilnok ka tsangshiq wak the chang thai pen, jinkhaiq thun, nai mang thun, kiimaq ningshao thun ka tiitiiqkai nai atiimin Philistainnok hiq na kili riitlo.

²¹Tiiqwe jaq maq ka, mang ashi kraii minsaü pang hitti minsaü shukchang jinkii khu kra tiisi minkuq raüla, kampho ka kamsii aranse ashi kuqtlo. Kiimaq thaipen wi kra nai jinkhaiq thun kra adam tiisi minkuq raüla, kampho kamsii anai kuqtlo.)

²²Kra ningkhan rekhat ranaiq na, Saul nai Jonathan jaq na sitlaq nepjasai nai piq kra chan raüta, Israilnok ahinti jaq niika nepjasai min ahü kiima piq min ahü riito.

²³Philistainnok raq phenlabi kongshi ka Mikmash kinchit lam kra tiikhe wan nai Israilnok tiikhat wa tiiwato.

1 Samuel 14

Jonathan Raq Philistainnok Khatto

¹Ranaiqshi Jonathan raq apaiq liiq nai piq wiketi ajaq tihaptise jerowe kiima, “Nanai Philistainnok piitiip kiina ki i,” nguta nguto. Shatmaq Jonathan raq awe Saul miika chongthü makdea riito.

²Kra akhing na awe ka pomegrenet petsi chongji na Mijron hiqshong na piitiip tei raüta asi riito. Kriika Gibeä chela tho niili riito. Apaiq rai maiq ka shitrok tin riito.

³(Asii kheaphu shamti ramwe ka Ahija riito. Apaiq ka Ikabod ma anowe Ahitub se riito. Ahitub ka Phinehas se. Kiimaq Eli ramwe Shilo na sitiwe miika asaü she riito.) Kiijaq siti nokwe riika Jonathan kaiho ka hemak dea riito.

⁴Mikmash longraq kinchit jin na longraq penkaü jonghea kaünai asi riito. Kra longkaü nai ka asok asiim tro niika aniq sihea longrong asi riito. Kra longkaü nai ka kra kinchit siimkonai ri na ashi shi asi riito. Kaüshi mang ka Bojej. Kiimaq kaüshi mang ka Sene. Jonathan raq Philistainnok piitiip kra lam maq kaihochang riito.

⁵Kaüshi ka kra kinchit maq shekhu nü nü na, Mikmash kinchit kriimaq khariire na riito. Kiimaq kaüshi riive ka shemai nünü na Giba chela maq khariire nü na riito.

⁶Jonathan raq jerowe nangnga nguto, “Nanai ka thatsang maiqse Philistainnok phenlabi piitiip kiina saüli jin wan i. Jursap, TATIWE raq nanai mokhrumke moraq miraq; apaiq raq khrum kuq raü ka, nanai laqlaqse, maiq atsapseli li jiimin, rekhat ka nanai ma mitiitanguq, jamlai phan riimin tangta lot mak miraq.”

⁷Kiijiishe jerowe raq treto, “Ümniiraq jamlai wa thapthi tlaü, ngi ka ümniirai nongnong mirkang.”

⁸“Ahea, riikhaqli,” nguta Jonathan raq treto. “Nanai ka ara kinchit ara jin laita miki i, Laita Philistainnok raq nanai ka michhilaq.

⁹Riita tsangshiq raq nanai ka tsangshiq wa ka kheli ronglaq ngutla nguraü jiila, nanai ümbano saükai kiimiili mikhe i.

¹⁰Shatmaq tsangshiq raq nanai nangnga tsangshiq piitiip na kironng ra ngutla hea raüla, nanai ka tsangshiq piitiip kiina miki i. Kra liichum ka TATIWE raq tsangshiq ka nanai jaqkhon mong na kiinong kuqbaiqto she kiimaq nanai raq tsangshiq mitang i ngushat she.”

¹¹Krai mren, tsangnai raq tsangnai sham ka Philistainnok ma tiichhito. Kiimaq Philistainnok riimin akha nguto, “Liirong laq! Jehudinok wiijamti ka longkhong bok na atiipaü wa dongrai hotlo!”

¹²Kiijiishe tsangshiq raq Jonathan nai jerowe kriima akha heato, “Warong ra ana! Naishiq raq namshiq ma phanshi ra bom chongke chang asi!” Kiijiishe Jonathan raq jerowe ma akha nguto, “Ümniika ijai phanphan khumlaq. TATIWE raq Israilnok ma tsangshiq ka tiitang kuqto she.”

¹³Krai mren, Jonathan raq kra longraq kinchit ka ajaq maq waqkaü khum ikha kaütsrong na khum wanto. Raüta kinchit ka jin wanto. Kiimaq jerowe riimin apaiq jai phanphan düwanto. Raütiishe Jonathan raq Philistainnok ka khatto. Raüta tsangshiq ka jiiqbaiqto. Kiimaq jerowe riimin tsangshiq ka jiiqbaiqto.

¹⁴Jonathan nai akongtise jerowe raq, kra apha khat wan pha lak kriijiili, wakdamshi tin khan binjü liipan bala kriiwiili weroqnai tin jiiqbaiqto.

¹⁵Hiqshong binjü na siti Philistainnok phiip ajiip raq atsai she kiinyii wanto. Kiimaq rekhatkaitibi thun nai tsangshiqnok piitiip na siti phenlabi thun ka wiita haisitsi ma tsaihä jihü, atiikhai rokrok she kiinyii wanto. Kiimaq kra binjü thun na hiqjong muwanto. Krai mren, Philistainnok ka kai pinthum phiip ajiip raq atsai kiinyii wanto.

Philistainnok Sumto

¹⁶Saul sengi sontri tsongtibi raq Benjamin wang na Gibeä chela maq Philistainnok sunghü tsiihü pinjin rai kra chhito.

¹⁷Kriikha na Saul raq asengibi ma, “Phenlabi ka wearong laq. Lanta juwa ahü kra konchon rong laq,” nguta nguto. Krai mren, tsangshiq raq konchonto kiimaq Jonathan nai jerowe aliq nai apiq wicketise ka ahü riito.

¹⁸Kiijiishe Saul raq ramwe Ahija ma, “Asii kheaphu ka lamwakiq,” nguta thaüto. (Kra ranaiq Ahija raq asii kheaphu ka Israilnok makki na pi raüta khumto.)

¹⁹Saul raq ramwe rai riibom tlaq bala liipan niili Philistainnok piitiip na maiq mrurang trang ka, henghea she riito. Kriikha na Saul raq apaiq ma nguto, "TATIWE rai riwai chang akhing ka ahüshe!"

²⁰Kiijiishe apaiq nai asengi ka Philistainnok khat kai kihoto. Kra akhing na tsangshiq ka maiqmii nai maiqmii liipan niilische sunghü tsiihü riijiipsiq wanto.

²¹Hibrunok maiq wiijam ka Philistainnok rai pongdamti piitiip na kaidamti thun riimin tiijsaq raüta, Saul nai Jonathan rai she pong wan damto.

²²Kiimahali maiq ahinti Ephraim wang binjü na, ku akin binjü na, atiipaü wa thun kriimin Philistainnok ka pongpin riipin pintrangtlo nguta tho lapto. Krai mren, tsangshiq riimin dongrang raüta Philistainnok ka khat wan damto.

²³Raüta Bethawen chela binjü kra tleaphok khat wanto. TATIWE raq Israilnok ka kra ranaiq rewe jaq wa tiikhup wongkuqto.

Rekhat Tangjai Wa Bom

²⁴Kra ranaiq Israilnok ka ramtsi raq ahaü kha maq, ningkun ajom she, jamkhano ngukla Saul raq atiitum raüta, akha aming akha kuqto, "Ümchaü ranaiq ngi raq phuklam ijaqtinok kra mikhat lot ha shaq na, jurwa phanshira phaq asea nü na thiiitlaq, kriiti ma manson misi." Kriikha maq kra ranaiq minru jur riimin jamlai phan min phaqsiiq mak riito.

²⁵Tsangshiq tarü rum na pero asiwiq ba kiina kito. Kiimaq ngiqngu pahea barapse na atu na asi humto.

²⁶Kra pero thun kiijaq ngiqngutu phong pahea asi humto. Shatmaq jurmin ngiqngu ka lamsiq khammak riito. Jamkhano ngukla, Saul raq atiitum raüta sinkhamtaq kriima tarü ahai siisaq riito.

²⁷Shatmaq Jonathan riika awe raq Israilnok ka tumkham maq tiiphiiptaq kriika taimak dea riito. Kriikha na apaiq jaq na pekii ashi shamtlaq kriimaq ngiqngutu kiijaq shukto. Raüta ngiqngu pekii maq satlaq kra anü na wiijam shupsiqto. Krai mren, ahan phin wan ka apaiq raq heshat riito.

²⁸Shatmaq tsangshiq phong wa maiq weshi raq nguto, "Nashiq tarü ka ramtsi raq ahaü ningkun min ahü she. Shatmaq ümwe raq naishiq ka tumkham maq tiihaito, raüta akha nguto, 'Ümchaü ranaiq jurwa phanshi ra phaqsiiq tlaq, kriiti ma manson mini laq.'"

²⁹Kiijiishe Jonathan raq treto, "Iwe raq mungmaiqse ma ajiq pinthum kloto! Liimanta, ngi raq ngiqngu phanshi sea kha na ihan ka aphin she!"

³⁰Ümchaü ranaiq nashiqnok raq rekhat tangjai sepat lopi laptaq kiiwa tü adung thun kra phaqsiiqtaq nguraü jiika, pinthum ahea, phung achaaq maq re khat hai chang wa. Tiima rongliita tsangshiq raq ümtinkhan Philistainnok jiiipbaiq chang wa riila!"

31 Kra ranaiq Israilnok raq Philistainnok ka khat raüta tangto. Mikmash maq phaho raüta Aijalon chela na saüli khatto. Kra akhing na Israilnok ka ramtsi raq ahaü she kha maq anii ningkun ahü she riito.

32 Kra kha niishe, tsang ramtsi ma, tsangshiq raq rewe jaq wa sepat lopi hupsam skukong nai minsäü chhechhi ümchuwa laptaq thun kra kriijiili tawan tlii raüta, ngam ka wiitijai tam maq lum phaqtö.

33 Kra tsütsa ka saul ma, “Liilaq, mungmaiqse raq ngam ka wiitijai tam maq lum raüta phaqtlo. Raüta TATIWE man na ngarai tangtlo.” Kra tai raüta Saul raq akha nguto, “Namshiq ara mung shaphaqtö kong! Longkaü ashi arjaq itho na tiikü rong laq.”

34 Kra räütiishe akha hali aming ashi kuqnongto, “Mungmaiqse phana walanta tsangshiq tarü raq, maiqmii minsäü chhechhi ka arjaq milam howi laq nguta chongrong laq. Raüta tsangshiq raq kra nyamse thun ka arjaq ta raüta miphaq laq. Tsangshiq raq ngam ka wiitijaitam maq phaqtö raüta TATIWE man na ngarai tang maimak.” Krai mren, kra rawa, tsangshiq tarü raq nyamse minsäü chhechhi thun lamho raüta kiijaq tato.

35 Saul raq aphashaqshaq TATIWE ma berong-wacha ka kiijaq haito.

36 Saul raq asengi ma akha nguto, “Nashiq ka Philistainnok piitiip na kirong i. Laita tsangshiq ka rawa na khat rong i. Laita hupsam thun ka ranap rawü hotlaq akhing na saüli, wiita run wan rong i. Kiimaq tsangshiq ka wiita jiiipbaiq ki rong i.” “Ümniiraq jamlai wa ahea nguta thapthi tlaü kra kiimung laq,” nguta tsangshiq raq treto. Shatmaq ramwe raq, “Shiikeawe ma bom ka kongkhu wai rong i shaq,” nguta treto.

37 Kra ningkhan Saul raq Shiikeawe ma waito, “Ngi raq Philistainnok ka mikhat kiha shea? Ümniiraq naishiq ma mitiitang kuq haü shea?” Shatmaq kra ranaiq Shiikeawe raq bom ka tremak dea riito.

38 Kiijiishe Saul raq mungmaiqse liiti welabi ka akha heato, “Ana warong ra, ümchaü ranaiq jamlai ngarai wa tangta kra rit rong i.

39 Ngi raq Israilnok ma rekhat tiitangketi atra TATIWE mang na kiqukham kuq tiikang, ashutwe ka atsea baiq chang miraq, ise Jonathan ngu räü jiiimin.” Shatmaq jurmin tre mak riito.

40 Kiijiishe Saul raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq tarü ka kiinü kiijaq chap rong laq. Kiimaq Jonathan nainai ka anünü arjaq chapphai.” Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Ümniiraq jamlai wa ahea nguta tiima tlaü kra klo laq.”

41 Räütiishe Saul raq TATIWE Israilnok Shiikeawe ma akha nguto, “TATIWE ümchaü ranaiq ümniiraq ngi achu jaü jam nguto tre maü? TATIWE, Israilnok Shiikeawe, ngi raq achu jaütiikang ka asii longpo thun maq langlii tiikang ara tre laq. Riita, Jonathan lo, kiimaq ngi riilo shutkai jiila, Urim longpo

armaq tre laq. Kiimaq ümsengi Israilnok riila shuttaq jiila Thummin longpo armaq tre laq.” Krai mren, bom tre ka Jonathan nai Saüli riidea shutto nguta lang raq thaüto. Krai mren mungmaiqse ka kha ahü she riito.

⁴²Kiijiishe Saul raq nguto, “Ise Jonathan nai ngi liipan arwiishe long maq liirong laq.” Krai mren, lang raq Jonathan dü niishe thaüto.

⁴³Kiijiishe Saul raq Jonathan ma waito, “Riita ümniiraq jamlai phan no shut laü?” Kiijiishe Jonathan raq treto, “Ijaq na nyeakii shamtiikang kriimaq, ngiqngu lam lata phanshise siq kang. Riita, ngi ka arjaq ahata —atsai ma khekham sitiikang.”

⁴⁴Kiijiishe Saul raq apaiq ma nguto, “Ngi raq ümniika tsatbaiq mang riihala, Shiikeawe raq ngi ka mitsat baiq laq!”

⁴⁵Shatmaq mungmaiqse riishe Saul ma nguto, “Riita, jurwa Israilnok miitu ara rekhat jonghea tangke wantiwe Jonathan kriisha atsea mirbaiq ngukai? Maimak! Naishiq raq atra TATIWE mang na kiqkham tiikai, apaiq khupo kiiwa akhubin loshise dongdii min dea mak miraq. Ümchaü ranaiq apaiq raq jaqshamtaq kra Shiikeawe ningkun maq khat raüta tangto.” Krai mren, mungmaiqse raq Jonathan ka atsea baiq chang wiishe tiichhiikuqto.

⁴⁶Kra jai maq, Saul raq Philistainnok ka joki mak she riito. Kiimaq tsangshiqnok kiimin tsang mung niishe jang wanto.

Saul Raq Mung Peng Wan Nai Ata Manphan

⁴⁷Saul ka Israil mung hokham ma jawan jai maq, apaiq raq chiqse rewe thun ka barap binrii wa khat wanto: Mob mungti, Ammon mungti, kiimaq Edom mungti, kiimaq Joba mungti hokham rai, kiimaq Philistain mungti rai riikhatto. Apaiq raq ümriibati wa khatki tlaq kra tang wan ruq riito.

⁴⁸Apaiq raq rekhat ka sreajong ma jaraüta khatto, raüta Amalakaiqnok dongdii min wiita khat raüta wiita tangto. Apaiq raq Israilnok ka rewenok raq khat wantlaq kriiwa kunli tiichhii kuqto.

⁴⁹Saul setiim thun ka Jonathan, Ishwi, kiimaq Malkishua riito. Ase jechakse nyikhu nyungti ka Merab nguta mangto. Kiimaq ano nyungti mang ka Maikel.

⁵⁰Tsangnyung mang ka Ahinoam. Apaiq ka Ahimaaj se. Apaiq phenlabi thaq na ajong pinthum phentuwe ka apaiq ma ano lam Abnar, awa Ner se.

⁵¹Saul ma awe Kish nai Abnar ma awe Ner ka Abiel se riito.

⁵²Apaiq atra sishat wiiwii ka, Saul raq Philistainnok rai rachhai ralüp wa ikha, riikhat wan ruq riito. Kra ningkhan na, ümtikiiwa apaiq raq maiq weshi ra ahong ala riimakla srea nolajong hum raüla, kriiti ka apaiq raq asengi phenlabi ma shong wantlo.

1 Samuel 15

Amalakaiqnok Rai Riikhatto

¹Samuel raq Saul ma nguto, “TATIWE raq ngi nangnga ümniika asengi Israilnok khuthaq na hokham ma shongkikiq nguta phumram kham maq tiibat kai tiikito. Riita ümchaü min, Ajong Pinthum TATIWE raq ümniima jamlai aming wa kuq tlaq tiitsang tailaq.

²Apaiq raq ümchaü Amalakaiqnok ma amoshe mitiho. Jamkhano ngukla, man na tsangtitiim raq Israilnok ka Ejip mung maq manglaü wawan taq akhing na, tsangshiq raq tiiwa mak tangtato.

³Kilaq laüta Amalakaiqnok ka khatkikiq. Laüta tsangshiq hupsam thun ka wiita hiq maq hutse miqchup shiithen baiqkikiq. Jamlai phan min naq tiichongkiq. Maiqwere, jechakre, nosere, kiimaq noshiisetiim thun kiimin, thumthum jiiqbaiqkikiq. Kiimaq jam nyamse minsäü chhechhi, skusekong, kumtsong kong thun, kiimaq kumtoq kong thun wiita laimiq jiiqbaiq kikiq.”

⁴Krai mren, Saul raq asengi mungmai qse ka adam na triitamto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka Telem chela na tiithung raüta, konchonto. Asengi ka Israil mung wa awati ka 200,000 riito. Kiimaq Juda mung wa awati ka 10,000 riito.

⁵Kra raütiishe apaiq nai asengi thun ka Amalakaiqnok chela ashi kra khatkai kito. Raüta jükhü khamhü phii phong maq bom hai raüta khelito.

⁶Apaiq raq Kenaiqnok miika tsasoqti maiq tiiki raüta, honkam bom akha tiichongkito. Kenaiqnok phan riika Israilnok ka Ejip mung maq manglaü wawan tlaq akhing na Israilnok ma lungwii tsantsii tiichhikuqto: Saul raq tsangshiq ma tsütsa ka akha tiichongkito: “Namshiq ka Amalakaiqnok hiqshong wa ahin na, namchiim jin juho ronglaq. Lanta tsangshiq ka baiqthü ronglaq. Jamkhano ngukla Amalakaiqnok rai jawi piqwi raq namshiqnok khuthaq na nyam wan damjiiq.” Krai mren, Kenaiqnok ka tsangchiim jin ahin na pin wanto.

⁷Saul raq Amalakaiqnok hiqshong thun ka Hawila chela maq tiichap phawan raüta, Shur chela, Ejip mung maq shedong nünü na sitlaq chela kiina saüli wiita khatto raüta tangto.

⁸Apaiq raq Amalakaiq hokhamwe Agag ka atra maq lapto. Kiimaq maiq thun ka tlotli tsatbaiqto.

⁹Shatmaq Saul nai asengi raq Agag ka tsatbaiq mak dea maq atrali thüto. Kiimahali ahea pinthum skukong kiimaq minsäü kong kiimaq minsäü setiim ahea pinthum thun kiimaq ahea pinthum skusetiim thun kiimaq jamlai phan wa ahea awa angu thun kriika tsatbaiq mak dea riito; tsangshiq riika ümchuwa athii arii ahü phan thun kriika wiita tiithen baiqto.

Saul Ka Hokham Ngachang Wa Shleq Baiqto

¹⁰ TATIWE raq Samuel ma nguto,

11“Ngi raq ka Saul ka hokham ma shong kang kriikha na ümchaü kai tiishudaq tiikang. Apaiq raq ngi ka jainong miishe shung thüto. Raüta ngi raq apaiq ma aming akuqha kra jinto.” Samuel ka akhiq riito, kiimaq rawa minru konhü maq TATIWE man na achu jaü tiipaiqneato.

12Kriimaq napjai ranap she, ranap chu maq, apaiq ka Saul ritkai kihoto. Apaiq raq Saul ka Karmel chela niishe kihoto nguta taito. Kiijaq Saul raq apaiq mang na longkham kongmong chong ashi shongthü raüta apaiq ka Gilgal chela niishe kihoto nguta taito.

13Samuel ka Saul phana kito. Riikiita apaiq raq Samuel ka akha taoto, “Samuel lei, TATIWE raq ümniima mishman kuq laq! Ngi raq TATIWE aming ka lang kang.”

14Kiijiishe Samuel raq waito, “Riita ngi raq minsäu bottrang nai skukong beatrang taitiikang arka jambawo?”

15Kiijiishe Saul raq treto, “Kriithun ka isengi raq Amalakaiqnok jaq wa alam wan. Tsangshiq raq aheahea skukong nai minsäukong ka TATIWE üm Shiikeawe ma honglu na take ma nguta thüto. Abi thun ka naishiq raq wiita shiithen baiq kai.”

16Kiijiishe Samuel raq, “Kaiq liisshaq,” nguta aming kuqto. “Ngi ma TATIWE raq ümwa rawa jamlai bom wa chongtaq kra chongpha shaq.” “Chong liita,” nguta Saul raq treto.

17Kiijiishe Samuel raq treto, “Ümniiraq ümniika aki miikiimwe riimak ikhli tiima wan haü jiimin, ümniika Israilnok maiqphan thung khuthaq na tuwejong. TATIWE raq ümniika Israilnok mung thaq na hokham ma ramkham maq ramram raüta shongto.

18Krai mren apaiq raq ümniima abi phan Amalakaiqnok kra wiita jiiipbaiq kikiq nguta aming kuq raüta tiikito. Apaiq raq ümniima tsangshiq ka tiisiirai mijiiipbaiq haü shaq wiiwii, khat laq nguta chongto.

19Riita, ümniiraq apaiq aming ka jam nguto lang maü riiläü? Jam nguto ümniika sepat lopi kra tsoqsea phiimshimshim pheho läü? Kra läüta apaiq raq romak, atsan tibi chang ka jaram wa klo läü?”

20Kiijiishe Saul raq, “Ngi raq TATIWE aming ka lang kang. Ngi ma apaiq raq aming kuqtaq kra phan phan, rekhat kai kikang. Lata, Hokhamwe Agag ka lap wan kang. Kiimaq Amalakaiqnok ka wiita tsatbaiq kang.

21Shatmaq isengi raq, tsangshiq raq alap ahea pinthum skukong nai minsäu chhechhi kong thun ka tsatbaiq mak dea riito. Atseabaiq rii na arjaq Gilgal hiq na TATIWE üm Shiikeawe ma honglu na take ma tsuq wanto.”

22Shatmaq Samuel raq treto, “Riita TATIWE ümriiti wa lungwiitla: Apaiq bomtai kriisha, honglu thun nai nyamse atakuq kriiwa lungwiitla? Skuse ahea pinthum honglu atakuq thaq na, apaiq bomtai riive ka ahea.

²³Apaiq kiqkhii kriika, maiqwuuq maiqlong jaqsham ikha, Kiimaq wanshakshak tsii kriika, sumla phra noq ngarai ikha. Ümniiraq TATIWE aming jin wan kha na, Apaiq raq ümniika hokhamwe ngachang wa shleq baiqto.”

²⁴“Tengto. Ngi raq ngarai tangkang dea,” nguta Saul raq treto. “Ngi raq TATIWE aming nai ümniiraq tsii achongkuq haü ka tlea kang dea. Ngi ka isengibi ma haisi khamaq tsangshiq raq achongchong kra klo kang.

²⁵Shatmaq ümchaü ümniima tiipaiqnea tiikang, ingarai ka diikuq laq. Laüta ümniika ngi rai jang wan laq, ngi ümniirai TATIWE shomnoq pha.”

²⁶Kiijiishe Samuel raq treto, “Ngi ka ümniirai adam na jang wan mang she. Ümniiraq TATIWE aming tlea laü. Krai mren, apaiq riimin, ümniika Israilnok hokham wa shleqbaiqto she.”

²⁷Kiijiishe Samuel ka atiidowan riinamli riito. Shatmaq Saul raq apaiq samtong jong kau samtlaq kriijaq riwiiqsho riito. Krai mren, samtongjong ka tiikholiq tiichaikito.

²⁸Kiijiishe Samuel raq apaiq ma nguto, “TATIWE raq Israilnok mungtan ka ümjaq wa chaibaiqto she. Raüta maiq weshi, ümnaq thaq na maiqshaq sitlaq kriiwe miishe kiinong kuq baiqto.

²⁹Israilnok rümti khushü ajong Shiikeawe raq arot chongmak. Kiimaq apaiq tiima tsantsii kiimin klaimak. Apaiq ka maiqse riimak. Apaiq hon atsii ka klai mak.”

³⁰Kiijiishe, Saul raq nguto, “Ngi ka shutkang dea. Li jiimin, isengi welabi man na, kiimaq Israil mung tlotli man na, ngi ma anato ka tiichikuq laq. Ümniika ngi rai jang wan i. Kra nguraü ka, ngi raq TATIWE üm Shiikeawe kra shomnoq pha.”

³¹Kriikha niishe Samuel ka apaiq rai dea jang wan damto. Kiimaq Saul raq TATIWE ka shomnoqto.

³²Kiijiishe, Samuel raq, “Hokhamwe Agag ka ana iphana sheawa rongkiq” nguta aming kuqto. Krai mren, Agag ka apaiq phana ahaisitsi ma tiikhai rokrok kito. Atsan mong na, “Maiqjaq na tsai ka akhap pinthum!” nguta tiimato,

³³Kiijiishe Samuel raq nguto, “Ümnepja raq anyungre pahea sehü nyungre ma tiijabaiqto. Krai mren ümchaü sanha ümnyung kiimin sehü nyung miraq.” Raüta apaiq raq Agag ka kiijaq Gilgal chela na berong-wacha khaki na tiipantrok chumbaiqto.

³⁴Raütiishe Samuel ka Rama chela na wawanto. Kiimaq Hokhamwe Saul ka ahiqshong na Gibeia chela niishe wawanto.

³⁵Samuel ka ümchu rawiwa atra siwantaq, apaiq raq hokhamwe Saul rai ka sham riichhi kimak she riito. TATIWE raq Saul ka Israilnok hokhamwe ma shong raüta kai tiishudaqto.

1 Samuel 16

Dawit Ka Hokham Ma Shongto

¹ TATIWE raq Samuel ma nguto, “Riita ümniika, atinkhan atsaq min tsaq maü lailai, Saul miitu ka jamlai nguta jümüisea wa? Ngi raq apaiq ka Israilnok hokham ngachang wa ashleq baiq wishe. Riita, ümchaü min ümniika olip petsi tel phanshi lamho laüta, Bethlehem chela na maiq weshi Jesi ngutlaqwe phana kilaq. Jamkhano ngukla ngi raq asetium phong wa weshi ka Israilnok khuthaq na hokham ma atsea wan kun she.”

² Kijjiishe, “Riita, kra ngi raq jamkho mikloha?” nguta Samuel raq waito. “Saul raq kra tai raü jiika, apaiq raq ngi ka atsea mirbaiq!” nguta Samuel raq treto. Kijjiishe TATIWE raq treto, “Ümniiraq minsäu saüpongse ashi lamho laq. Laüta ümniika kijjaq TATIWE ma honglu kekai akiha nguta chonglaq.

³ Laüta Jesi ka honglu kuqtaü kra lomwadamkiq nguta tiihea laq. Ümniiraq jamlai jaqsham wan chang wa kriika, ngi riitiq michongkuq kang. Ngi raq juwa hokham shongkang, kriiwe ka ümniiraq olip tsai phumram kham maq mitiibok haü.”

⁴ Krai mren, Samuel riimin TATIWE raq chongkuqtaq kra phanphan kloto. Raüta apaiq ka Bethlehem na kihoto. Apaiq ka kijjaq saüho kiita, chelati shiilangbi thun ka tsangshiq shreng raüta Samuel taokai kito. Raüta waito, “Shammiwe lei, ümniika hansang miitu khumshim khata saüki laü?”

⁵ “Üm,” nguta apaiq raq treto. “Ngi ka TATIWE ma honglu kekai nguta kikang. Namshiq khum ka tiisii ronglaq. Lanta ngi rai adam na wa rong ra.” Kiimaq apaiq raq Jesi nai asetium thun miimin tsangshiq khum ka tiisii rong laq nguta chongto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka honglu takuq tlaq kra lomwadam rongkiq nguta tiiheato.

⁶ Tsangshiq saüwa kiita Samuel raq Jesi se Eliab ka chhito. Raüta atsan na tiimato, “Arwe ümchaü TATIWE man na chap tlaq ardea ahiq apaiq raq tsea raüta shongtaq we kra.”

⁷ Shatmaq TATIWE raq apaiq ma nguto, “Apaiq ka ajong alu kiimaq atsomwiqwe nguta naq liikiq. Ngi raq apaiq ka ashthoq baiq kun she. Ngi riika maiqse raq shintlaq kiikha shin mang. Maiqse riika maiq ka asham ari na liitlo. Shatmaq ngi riika atsantsii na liitiikang.”

⁸ Kijjiishe Jesi raq ase Abinadab kriishe heato. Raüta apaiq ka Samuel man na tiichapto. Shatmaq Samuel raq nguto, “Riimak. TATIWE raq apaiq armin tsea makdea.”

⁹ Kijjiishe Jesi raq Shamma kriishe sheawanto. “Riimak. TATIWE raq apaiq armin tsea mak dea,” nguta Samuel raq nguto.

¹⁰Akha, Jesi raq asetiim wemiishi ka weshishi ma Samuel khaki na tiichapto. Kiimaq Samuel raq apaiq ma chongto, “Riimak. TATIWE raq arthun arwa jumin tsea mak dea.”

¹¹Kiijiishe apaiq raq Jesi ma waito, “Riita, ümsetiim ka ahin min asi shea?” Kiijiishe Jesi raq, “Ano nobungwe kla asi. Shatmaq apaiq ka skukong rüm.” “Apaiq ka ana tiiheakiqkiq,” nguta Samuel raq nguto. “Apaiq ka misaüshaq wiiwii, nashiq raq TATIWE ma honglu ka kuqmai maq mikhe i.”

¹²Krai mren, Jesi raq apaiq ka tiiheakito. Apaiq ka atsomwiqse, shamhea wiiriwiqse, amakpo wiinai kiimin achhai lüplüp. Kiijiishe TATIWE raq Samuel ma nguto, “Ahata! Arwe ara. Apaiq khum na tel maq nyat laq!”

¹³Kiijiishe Samuel raq olip tsai ka lam laüta Dawit khupo na aphutiim makki na nyukto. Tlohitli she TATIWE wenyi raq Dawit khum ka rom wanto. Kiimaq kra ranaiq miiphat she wenyi ka Dawit rai siwanto. Raüta Samuel ka Rama chela na hali jang wan nongto.

Dawit Ka Saul Rung Na Sito

¹⁴TATIWE wenyi raq Saul ka baiqthüto. Raüta TATIWE raq abi wenyi tiikito. Kriiraq apaiq apaiq ka tiichamchao wanto.

¹⁵Kra ningkhan ajaqshisetiim raq apaiq ma nguto, “Naishiq raq asaphai, Shiikeawe raq atiki abi winji raq ümniika tiichamchaotlo.

¹⁶Kra ningkhan shiilangwe lei, ümniiraq naishiq ma aming kuq laq. Raüla naishiq raq maiq weshi paimin toro tsü atsinti mirit kikai. Kra nguraü jiika, ümra akhing niiwa ümdü na abi winji kitlaq, kriiwe raq apaiq paimin toro ka mitsüngii. Raüla ümniika ahea she mirhaü.”

¹⁷Kiijiishe Saul raq tsangshiq ma aming akha kuqto, “Ngi miitu maiq weshi, paimin toro tsü atsinti weshi ritki rongkiq. Lanta apaiq ka ngi phana sheaki rongkiq.”

¹⁸Ajaqshamti phong wa weshi raq nguto, “Bethlehem chela na sitiwe Jesi setiim phong wa, weshi ka shiwe shunwe. Apaiq ka nola kiimaq asham kiimin atsomwiq. Kiimaq Apaiq ka sreajong. Kiimaq tsitwe. TATIWE ka apaiq rai asi.”

¹⁹Krai mren Saul raq tsasoqtibi ka Jesi phana akha tiichongkito, “Ümse sku rümtiwe Dawit ka ana iphana tiiwa laq.”

²⁰Krai mren, Jesi raq Dawit ka Saul phana, chhechhi cherease ashi kiimaq kumtoqkaü ashi kiima winsii thop ka thongshi miikuqto. Kiimaq spiqtai ka ngamkhü tsabum na tup thiikuq raüta Dawit ka Saul phana tiikito.

²¹Dawit ka Saul phana wato. Raüta apaiq jaqshamke nyapto. Saul raq apaiq ka kai lungwiito. Kiimaq apaiq liiq nai piq thun kra pike wanti ma shongto.

²²Kiitiikaq Saul raq Jesi ma tsütsa ka akhiishe tiichonghoto: “Ngi raq Dawit rotiikang. Apaiq ka arjaq ijaqsham miili misi laq.”

²³Kriimiiphat she, ümra akhing niiwa Shiikeawe raq atiiki abi winji ka Saul khum na saüki tlaq, raüla Dawit raq apaiq toropo ka lam raüta tsükuqtlo. Raüla abi wenyi ka Saul khum wa donghotlo. Krai mren, Saul ka mit aheashe sitlo. Kiimaq apaiq ka maiqhea ikhiishe sitlo.

1 Samuel 17

Goliath Raq Israilnok Shiikengto

¹Philistainnok ka Israilnok rai riikhat ma Juda mung na Soko chela na thungto. Tsangshiq piitiip ka Soko chela nai Ajeka chela heawea na Ephes Dammin hiq na teito.

²Saul nai Israilnok ka Ela Tan na thungto. Raüta kiijaq tsangshiq piitiip ka teito. Raüta Philistainnok rai riikhat ma rechap süto.

³Philistainnok ka kinlase ashi na thungto kiimaq Israilnok ka kinlase ashi na thungto. Tsangshiqnok nai ri heawea niika hiq thung tan ashi raq traishat riito.

⁴Gath chelati maiq weshi mang ka Goliath. Apaiq ka Philistainnok piitiip wa dongho raüta, Israilnok ka shiikengto. Apaiq khum ka alu nü na phut tiikaü.

⁵Kiimaq akhum na samtlaq miiki samtong miirii ka kilo roqbiingi ri kilo miishi. Kiimaq akhuphok kiimin miiki khuphok riito.

⁶Kiimaq ahokpa wiinai kiimin miiki ngam maq atiiq miirii sam raüta tiiwong shat riito. Kiimaq ajaq niika miiki ngam maq atiiq piq kaü ka aphaq lam na paqsaq raüta wishat riito.

⁷Apiq pen ka longchipen kaü ikha ajongwiq riito. Kra piq khu pen ka kilo miishi riito. Akhaki niika phenla weshi raq apaiq liiqaü kra piraüta khum tlo.

⁸Goliath ka chap raüta Israilnok ma tiihong raüta akha riimto, “Namshiq ka kiijaq jamlai wa riitlan? Naishiq khatkai shea thungtlan? Ngi ahata Philistain nolawe. Namshiq ka Saul disekong! Ngi rai riikhat ma namshiq phong wa maiq weshi tsea rong laq.

⁹Apaiq raq ngi khat raüta tang raüta, ngi ka tsatbaiq raüla, naishiqnok ka namshiqnok dikong ma mijakai. Shatmaq, ngi raq apaiq ka tang lata tsatbaiqha jiila, namshiq ka naishiq dikong miishe mijahan.

¹⁰Ajaq ümchaü ngi raq lachong lata, Israilnok ka shiikeng tiikang. Namshiqnok phong wa weshi tsea ronglaq. Ngi rai riikhat miitu!”

¹¹Saul nai asengibi raq kra tai raüta, tsangshiq ka kai phiip raq tsaito.

Dawit Ka Saul Piitiip Na Kito

¹²Dawit ka Jesi se. Jesi ka Juda wang na Ephrath binjü na Bethlehem chela na siti. Jesi setiim ka siphu wetiichat. Saul raq hokham jaqsham wan tlaq akhing na apaiq ka tikiishe.

¹³Asetiim chhikhu wetsam ka Saul rai rekhatkai kito. Chhikhu pinthumwe mang ka Eliab. Kriijai wiika Abinadab. Kiimaq kriijai wiiwe mang ka Shamma.

¹⁴Dawit ka nobungwe pinthum. Kiimaq chhikhu pinthum siphu wetsam ka Saul rai piitiip na sito,

¹⁵Dawit ka akhing khing na, awe skukong rümwa, Bethlehem na jangwa lili riitlo.

¹⁶Goliath raq Israilnok ka raroqblai na saüli, wranaptek kiimaq wrajitek hokhiiq raüta shiikeng leng lili riitlo.

¹⁷Ranaiqshi Jesi raq Dawit ma akha nguto, “Ara ako wong kilo roqshi nai winsii thoproqshi ara hoho laüta, ümphutiim phana piitiip na jaqlo lealea kilaüta kuqkikiq.

¹⁸Kiimaq ara minsäu nyakpü maq apho winsii thoproqshi ariiri phentu ajongwe kiima kuqholaq.

¹⁹Hokhamwe Saul, ümphutiim kiimaq Israilnok ka Ela hiqthung tan na tii raüta Philistainnok rai riikhattlo.”

²⁰Dawit ka kriimaq napjai ranaiq na, ranapchu miili, skukong ka maiq ahinti ma trüm thü raüta, pha q nai sea thun kra horaüta, Jesi raq jamkho chongkuqtaq kra phanphan she kihoto. Raüta apaiq ka piitiip na Israilnok ka rekhat kai rechap wan arü, ariiq watrang la tiime phaho räü kiijaq saükito.

²¹Riita, kra akhing na, Philistainnok nai Israilnok ka arkhathe ma khariire na tiqtaq khakam maq riiliiraq she riito.

²²Dawit apaiq raq ahoho lamsea thun ka, phanrap chomromketi siihiipwe ashi jaq na kuqthüto. Raüta apaiq ka re-riikhat chang khaki na rewe chap tlaq kiijiishe juto. Raüta aphutiim phana wato. Raüta tsangshiq ka hansang khata nguta waito.

²³Apaiq ka tsangshiq rai riibom rai tlaq bala niili, Goliath ka kongkhuji na kitlaq kiikha khaki na dongchhaq raüta, Israilnok ka shiikeng miileng hokhiiq wanto. Kiimaq apaiq hokhiiq tlaq kra Dawit raq taito.

²⁴Kiimaq Israilnok raq Goliath ka chhiraüta, tsangshiq haisitsi ma jainünü na riihuli jang rang jutrangto.

²⁵“Liirong laq, apaiq ka,” nguta tsangshiq liipan na riibomto. “Taironglaq, apaiq raq shiikeng tlaq kra! Hokhamwe Saul raq apaiq tseatiwe ma poksi jonghea mikuqha nguta ki q khamkuqto. Kiimaq hokhamwe raq ase jechakse ka mitiwa. Raüta ase lamti nyungwe riika hokhamwe ma phuntake min raamak she miraq.”

²⁶Kiijiishe Dawit raq, apaiq tho na chaptibi kriima waito, “Riita ara Philistainwe ara tsat raüta, Israilnok ma shummi kharii tiihotlaq kriiwa tiichhii kewantiwe ma jamlai poksi jiq mikuq ngukai? Riita atra Shiikeawe phenlabi Israilnok ka jimaq nishishi raüta shummiitiwe ara thatsangti Philistainwe arka ju wa?”

²⁷Kiijiishe tsangshiq raq apaiq ma, Goliath tseabaiqti ma jamlai wa mikuq kra chongkuqto.

²⁸Eliab, Dawit ma aphu chhikhuwe pinthum raq Dawit raq nanok rai riibomtlaq kra taito. Raüta apaiq ka Dawit ma akhiq riito. Raüta akha sonto, “Ümniika arjaq jamlai ritkai wa kilaü? Üm skukong ka rum na jumo baiqthü laü? Ümniika arjaq ju ngutiwa, jamlai phan tsangkatiwe nguto tiitsangpii tlaü! Ümniika re-riikhat kra liikai kilaü riimak shea!”

²⁹Kiijiishe Dawit raq waito, “Ala, riita ngi riika jamlai wa shut kang ta? Ngi riika bom poshi wai min maimak shea?”

³⁰Raüta apaiq raq maiq weshi ma hali kra bomtsi ka wainongto. Kiimaq apaiq raq jumo kra bomtsi ka tiitsang waitaq, bomwai aweatek, bomtre ka kra tsi shi kriimiili tretlo.

³¹Dawit raq jamlai wa ngutaq, kra bomtsi ka maiq wiijamti raq taito, raüta tsangshiq raq Saul ma chongto. Raüta Saul raq apaiq tiieakito.

³²Dawit raq Saul ma nguto, “Chaü lei, ara Philistainwekaü arma, jumin hai maimak! Ngi kilata apaiq ka mikhatha.”

³³Kiijiishe Saul raq nguto, “Riimak. Ümniiraq apaiq ka jamkho mikhat haü? Ümniika nose. Apaiq ka arilung pattup phenla jati!”

³⁴Kiijiishe Dawit raq nguto, “Chaü lei, ngi ka iwe skusekong rümti. Ümtiikiiwa hangsi raq lo, riimak la chapbi raq, sku ka kaqhotlaq, raüta doho tlaq,

³⁵raüla ngi raq kra asea jai na johu tiikang. Lata, sku ka asea nübok wa chhii wan tiikang. Kiimaq ümkhii miiwa, hangsikaü raq lo, chapbi kaü riilo, ngi ka kaqla nguta phiim raüla, ngi raq abuq maq lapho lata, tiitsai laq tiiqbaiq tiikang.

³⁶Ngi raq hangsi thun nai chapbi thun tsatbaiq kang. Krai mren sii hali, ara thatsang borii waitiwe Philistainwekaü armin, atra Shiikeawe phenlabi shummiitiwe armin kiikhiisii mitsatbaiqha.

³⁷TATIWE raq ngi ka hangsikaü thun nai chapbikaü thun nübok wa tiichhiikuqto. Krai mren sii hali, ara Philistainwe jaq wiimin mitiichhiikuq!” Kiijiishe Saul raq tretto, “Ahea ikhijiiha. Kilaq. TATIWE ümniirai asi miraq.”

³⁸Raüta apaiq raq Dawit ma, apaiq rekhat chang miirii kra kuqto: miiki khuphok ashi, kra Dawit ma tiiphok kuqto, Raüta hali, adü na sam chang samtong kaü kra kuqto.

³⁹Kiimaq Dawit raq Saul nepja kaü kra asamtong thaq kiijaq wito. Raüta akhum tiimeshito. Shatmaq apaiq ka khumtsü mak riito. Jamkhano ngukla apaiq raq kra miirii sam ka ngammak. Kriikha niishe apaiq raq Saul ma, “Ngi ka akhnok miirii samlata rekhat kilot mang. Ngi ka akhnok miirii sam ngammang.” Krai mren apaiq raq kra miirii ka adü wa chhutbaiqto.

⁴⁰Raütiishe apaiq ka apaiq sku rümchang nyeakii kra ajaq na shamto. Raüta, jüserai khü kriiwa, longpo ponyea nyea pobiingi tsunto. Raüta athongkhiiq na rongto. Raüta longtsi tiijo thongchang liqkiip kriiri ajaq na ahiip ma tiijeje miishe Goliath khatkai she kihoto.

Dawit Raq Goliath Tsatto

⁴¹Krai mren, Philistainwe ka aliiq witiwe ka akhaki na tiikhum raüta, apaiq ka Dawit phanü na awarai riito. Raüta apaiq ka Dawit tho na aje niishe saü wanto.

⁴²Raüta apaiq raq Dawit ka samhea tiitsang liiraüta sanha, atsan mong niika, ashummiisi wali she riito. Jamkhano ngukla Dawit ka nonose shamhea shamjü kra chhito.

⁴³Krai mren, apaiq raq Dawit ma nguto, “Riita, kra pekiise ka jamlai riimiwa sham tlaü? Ümniinga ngi ka kukukaü ngutiisha tiima tlaü?” Krai mren, apaiq raq shomnoq tlaq phrakaü mang chong raüta Dawit ma manson kiqsü she riito.

⁴⁴Raütiishe apaiq raq Dawit ka shiikeng miileng, “Wara, ngi raq ümngam ka wushikong ma nai rumnyamse kong ma mitiiphaq kang.”

⁴⁵Dawit raq treto, “Ümniika ngi khatwa nguta nepja, piq kiimaq piq jong kaü min pilaüta walaü. Shatmaq, ngi ka TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok phenlabi Shiikeawe, ümniiraq roitlaüwe mang na ümnaq khatkai kikang.

⁴⁶Ümchaü ranaiq akhing na, ümniika TATIWE raq ijaq khon mong niishe mikiinong kuqbaiq. Ngi raq ümniika mitang ha. Lata ümkhupo ka mitap baiqha. Kiimaq, Philistainnok rewe maa thun ka wushikong nai rum ngam kong ma mitiiphaqha. Raüla mangjong maiqse wiitarü raq, Israilnok Shiikeawe ka asi dea nguta misap.

⁴⁷Krai mren, arjaq siti maiqse wiita raq, TATIWE ma asenginok tiichhiike miitu, nepja thun riimakla, piq thun ka rarai mak. Apaiq ka rekhat tang wan ruqtiwe, kra mren, apaiq raq namshiq kunli ka naishiq jaqkhon mong na mikiinong kuq baiq.”

⁴⁸Kiimaq Goliath ka Dawit phanü na hali wawan nongto. Kiimaq Dawit ka apaiq rai riikhatkai Philistainnok rai riikhat chang hiq rai kiina jaqlolo juto.

⁴⁹Raüta, ajaq maq athongkhiiq mong kiiwa longpose ashi khotjok riito. Raüta apaiq raq kra longpo ka thongliqkiip kiijaq tihongsaq raüta Goliath ka riisii she

hiipto. Kra longpo raq akhakam kiijaq akhurii ka tiipulop riito. Krai mren, Goliath ka kaükap nü na hiq niishe riwato.

⁵⁰Krai mren, Dawit raq Goliath ka nepja ahü miili tangto. Kiimaq apaiq ka liqkiip nai longtsi poshi miili tsatbaiqto!

⁵¹Apaiq ka Goliath phana tlatchhat juto. Raüta apaiq thaq na chaphiiq chaptö. Raüta Goliath nepja kaü kra ahi mong kiiwa chathit riito. Raüta, akhupo ka chaphiiq tiipanthit chumbaiqto. Raüta apaiq ka tsatbaiqto. Riita Philistainnok raq, tsangwelawe nolawe tsaikai kra chhi raütiishe, tsangshiq ka pongpin riipin she jutrangto.

⁵²Kra chhiwi raütiishe, Israilnok nai Judanok raq tiihong raüta gitrangto. Raüta Philistainnok ka johoto. Raüta lam wiilülü jowan raüta, Gath chela na saüli jowanto kiimaq Ekron chela peruk kilamchong na saüli jowan raüta khatto. Krai mren, Philistainnok ka Shaaraim chela na walam na, Gath chela nai Ekron chela kiina saüli, asho aphikong phong riili lam ka ama riito.

⁵³Riita, Israilnok ka Philistainnok jowan rü maq, jai jang niishe, tsangshiqnok piitiip ka wiita run wan raüta wawanto.

⁵⁴Dawit raq Goliath khupo ka dowanto. Raüta Jerusalem na howanto. Shatmaq apaiq raq Goliath raq shamchang hupsam miirii nepja nai ahin thun ka apaiq maiqmii tombutiip na thü wanto.

Dawit Ka Saul Phana Na Shea Wanto

⁵⁵Riita Saul raq Dawit ka Goliath rai riikhat kai kra chhi raüta, apaiq raq aphenlabi pengti phentuwe ajongwe Abnar ma waito, “Abnar, apaiq ka juse wa?” Abnar raq treto, “Chaü lei, apaiq ka juse wa, ngi riimin sap mang.”

⁵⁶“Ikhla, kilaq. Laüta, apaiq ka juse wa kra konchon kikiq,” nguta Saul raq aming kuqto.

⁵⁷Krai mren, Dawit ka Goliath tsatlot raüta piitiip na jang wanto, Kiijiishe Abnar raq Dawit ka Saul phana sheahoto. Dawit jaq na Goliath khupo ka pishat li riito.

⁵⁸Saul raq apaiq ma waito, “Jerowe lei, ümniika juse wa?” “Ngi ka ümdise Bethlehem na siti Jesi se,” nguta Dawit raq treto.

1 Samuel 18

¹Kiimaq Saul nai Dawit liipan na tsangnai bom riiwaiso ka lotto. Kra jai maq Saul se Jonathan raq Dawit ka pinthum atsidada miishe, apaiq pumsii jamkho lungwiitlaq kiikhiishe lungwiito.

²Kra ranaiq miiphat she Saul raq Dawit ka apaiq rai li she ajam na tiisito. Kiimaq anyungwe jam niika tiijangki mak she riito.

³Jonathan raq Dawit ka pinthum lungwiito kha maq, apaiq raq Dawit rai pattup silu riija miitu kiqkham wanto.

⁴Kra silu riija ramkham tiibok khoqramkii tiisham ikha Jonathan raq Dawit ma, adü na samtlaq hokhamse miirii samtongjong kaü kra chhut raüta Dawit ma kuqto. Kiimaq kra apaiq rekhat miirii kiimaq anepja kra, liq kra, kiimaq achhü na pachang shinket kriiri Dawit ma kuqto.

⁵Saul raq Dawit ka jamlai phan jaqsham kaiwa na seng raütiwa tiiki tlaq kra, phanrap na, ongwan ruq shamkuq wanto. Kriikha niishe Saul raq Dawit ka asengi phenlabi khuthaq na siihiip ashi miishe shongto. Kra chhiraüta, Saul sengi phentubi nai phenlabi ka kai khoqriiqto.

Saul Raq Dawit She Shuhoto

⁶Riita, Dawit ka Goliath tsat raüta rejang wa jam na saü wantlaq akhing na kiimaq sreabi thun ka jam na jang wan tlaq akhing na, Israilnok mung chelatek wa jechakre ka Hokhamwe Saul taokai kiwito. Tsangshiq ka chojong chise maq ashi ange, wiinum shewa kiimaq jaqsinpin thun nai toropo thun kra tsüto.

⁷Kra poi khoqriiq shishun tlaq akhing na jechakre raq akha shito: “Saul raq hingshi tsatto; shatmaq Dawit raq hingroqshi tsatto.”

⁸Shatmaq Saul raq arka tairo mak riito. Krai mren, apaiq ka pinthum akhiq she riito. Kra ningkhan apaiq raq nguto, “Tsangshiq nga Dawit riika hingroqshi tsatto nguta tsaki wan raü, ngi raq riawe ka, hingshi li tsatto nguta ngutlo nya! Ikhii jiika tsangshiq raq arjai maq Dawit ka hokhamwe miishe mishong kata!”

⁹Krai mren, apaiq raq Dawit ka shuhoto kiimaq kra ranaiq miiphat she apaiq khuthaq na atsan tiikanhoto.

¹⁰Kriimaq napjai ranaiq na Shiikeawe raq atiiki abi winji raq Saul ka tihanghiiq miilise romwanto. Krai mren, apaiq ka ajam na, akhiq ariq ahok ahiiq aruwe ikha phe-phiiqto. Dawit ka rahinjaq jamkho tsütlaq kiikha toro tsürea riito. Kiimaq Saul raq piq ka ajaq na sham raü riito.

¹¹“Ngi raq apaiq ka khechong na tiikoptsan mishuk baiqha,” nguta Saul raq apaiq nai apaiq tiingoto. Krai mren apaiq raq Dawit ka piq maq jangnai shukto. Shatmaq Dawit kra jangnai piqkii ka libaiqsaqsaq libaiqto.

¹²Saul ka Dawit ma ahai she riito. Jamkhano ngukla TATIWE ka Dawit rai asi. Shatmaq apaiq ka miimbaiqto she.

¹³Kriikha niishe Saul raq Dawit ka ajam na tiwabaiqto. Raüta phenlabi hingshi khuthaq na phentu ma shongto. Krai mren, Dawit raq asengi sheaho raüta rekhat kai kihoto.

¹⁴Kiimaq apaiq ka phanrap jaqsham wantlaq thun ka kunkun ongwan ruq she riito. Jamkhano ngukla, TATIWE ka apaiq rai asi.

¹⁵Kiimaq Saul raq Dawit raq ongwantlaq thun kra chhito. Kra ningkhan Saul ka Dawit ma jahai wan wan she riito.

¹⁶Shatmaq Israil mung na siti nai Juda mung na siti maiq loweatek raq Dawit ka pinthum lungwii wanto. Jamkhano ngukla, apaiq ka pinthum ongwan ruq maq mungsheatiwe.

Dawit Raq Saul Se Lamto

¹⁷Kra jai niishe Saul raq Dawit ma nguto, “Ise nyikhu nyung Merab ka asi. Ümniiraq ibom tai laüta, iwokhong maq srea nolawe ma jalaüta TATIWE chiq are thun ka khatkuq haüla, ngi raq apaiq ka ümniima mitiiwaha.” (Saul raq tiima ka akha raüta Dawit ka Philistainnok jaq na mitsai laq. Apaiq jaq maq miiqkai ngomin raamak miraq nguta tiimato.)

¹⁸Kiijiishe Dawit raq treto, “Ngi ka juwa? Kiimaq ita iwii ka ju wa, ngi ka hokhamwe chaiwe ma jawan li chang ka?”

¹⁹Shatmaq Merab ka Dawit ma tiiwacho akhing hongto angu na, Merab ka Mehola chelati maiq weshi Adriel ngutlaq kiimiishe tiwa baiqto.

²⁰Shatmaq Saul se jechakse Maikel raq Dawit ka kai lungwiitlo. Kiimaq Saul raq kra tsütsa ka tai raüta, apaiq ka kai khoqriiq khiq riito.

²¹Apaiq nai apaiq ka akhiishe tiingoto, “Ngi raq Maikel ka Dawit ma mitiiwaha. Ngi raq Maikel lümaq apaiq tiidea chang thiikho mithuha. Lata apaiq ka Philistainnok ma mitiitsat baiqha.” Krai mren, jangnai ngoja niishe, Saul raq Dawit ma nguto, “Ümniika ichaiwe ma jalaq.”

²²Krai mren apaiq raq awokhong na siti siihiipbi ma pumsii maq kra bom ka chongkuq rong laq nguta aming kuqto. Raüta apaiq ma, “Hokhamwe ka ümniima khoqriiqto. Kiimaq asengi ajong alabi thun riimin ümniidea maiqshaq nguta lungwiitlo. Riita, ümchaü ka ümniiraq ase kra lam wan miitu akhing ahea riikhaqli riito.”

²³Krai mren, tsangshiq raq kra tsütsa ka Dawit ma chongto. Kiimaq apaiq raq akha treto, “Hokhamwe chaiwe ma ja ka pinthum shreng jonghea. Ngi akhnok jehin nore wepuq wese miika jonghea thekmak.”

²⁴Krai mren siihiipbi raq kra bomtsi ka Saul miishe tiitaito.

²⁵Kiimaq Saul raq tsangshiq ma Dawit ma akha chongkuq ronglaq nguta aming kuqto: “Saul raq ümjaq wa ase tri miitu ka ajaqtinok Philistainnok ka khatki laüta, rewe maaphong khum kriiwa tsanghupsamkhhü thun shishi kra lamkuq wan räüli mihong nguwa.” (Arka Saul raq Dawit ka Philistainnok jaq na tiitseabaiq kham ma kiimungto.)

²⁶Saul wokhong na sitibi siihiipbi raq Saul bomtsi ka Dawit ma tlü chongkuqto. Kiimaq Dawit min hokhamwe chaiwe ma jawan lamlu ka chhi raüta, apaiq ka chochito. Maiqlam poi akhing ranaiq kra misaü shaq liipan na,

²⁷Dawit nai akongtitiim thun ka kiraüta Philistainnok maiqwere shinai tsatto. Raüta Dawit raq tsanghupsamkhü thun kra lam wanto. Raüta ashi shi ma wea raüta hokhamwe jaq na kuqto. Kra kuqtaq ka, apaiq ka hokhamwe chaiwe ma jawan miitu kuqto. Krai mren she Saul riimin, ase Maikel ka Dawit ma tiwake chang she dongkito.

²⁸Saul raq TATIWE ka Dawit rai asi nguta khangriri hea she sapto. Kiimaq ase Maikel riimin Dawit ka lungwiitlo dea nguta sapto.

²⁹Kra ningkhan she, apaiq ka Dawit ma jahai wan wan she riito. Kiimaq apaiq ka atra siruq wiiwii, apaiq ma wesang she jakito.

³⁰Riita, Philistainnok phenlabi ka walili raüta, Israilnok ka khat wa lili riitlo. Shatmaq rekhat akhingtek na, Saul sengibi phong wa siihiipbi ahinti thaq na Dawit ka rekhattek apapa tang wan wan li riito. Kriikha na Dawit mang ka ajong pinthum she jong wanto.

1 Samuel 19

Saul Raq Dawit Tiichamchao Wanto

¹Saul raq ase Jonathan nai asengi siihiipbi tlotli ma, apaiq raq Dawit ka tseabaiq miitu kha tan kang she nguta chongto. Shatmaq Jonathan raq Dawit ka pinthum lungwiihea.

²Kra ningkhan apaiq raq, Dawit ma chongto, “Iwe raq ümniika atseabaiq nguta tankhantlo. Arkha na anap ranap ümniika honkamshat maq silaq. Ümniika maiq raq thohe mak chang bashi ra na tiipaülaq. Laüta kriimaq khelaq.

³Ngi ka iwe rai adam na wak-ram na miki damha. Lata ümnaq tiipaü tlaü kriitho na iwe rai michap damha. Lata ngi raq iwe ma ümnaq miitu bom michongha. Kiimaq ngi raq phanshi ra tho heha jiila, ümniima tsütsa ka atiitai mirkang.”

⁴Krai mren, Jonathan raq Dawit ka Saul man na shomrato. Raüta akha nguto, “Akiwe lei, ümjaqshise Dawit ma abi naq kiimungkiq. Apaiq raq ümniima jangshi ra min abi klomak. Liiwan raü ka apaiq riikhoti, ümniima phanrap na ahea awa siisaq shamkuqto.

⁵Apaiq raq Goliath tsattaq akhing na, atsai ma kham raüta khatto. Krai mren, TATIWE raq Israilnok miitu rekhat jonghea tangkuqto. Kra chhilaüta ümniika pinthum khoqriiq laü. Riita, ikhla, ümchaü ümniiraq maiqsangwe khuthaq na jam nguto ashut klo dan tlaü kiimaq Dawit ka khühü lamhü na atseabaiq tantlaü?”

⁶Riita, Jonathan raq chongtaq kra tairaüta, Saul riimin tengtodea nguta takto. Krai mren, apaiq raq Dawit ka tsat mang nguta TATIWE mang na tumkham kok toraüta sinkhamto.

⁷Krai mren, Jonathan raq Dawit ka hea raüta, tsütsa ka tlotli chongkuqto. Raütiishe apaiq raq Dawit ka Saul phanü she shea wan nongto. Krai mren, Dawit riimin hokhamwe ka kongkhuji na shiililiitaq kiikha shiililiito.

⁸Philistainnok rai re hali dong nongto. Shatmaq Dawit raq tsangshiq ka khatto. Raüta tsangshiq ka tiibunlak khat baiqto. Kiimaq tsangshiq ka tangto. Krai mren tsangshiq ka wiita pinto.

⁹Ranaiqshi TATIWE raq atiiki abi winji raq Saul ka rom wanto. Apaiq ka ajam na angasea riito. Kiimaq piq ka ajaq na sham raü riito. Kiimaq Dawit ka kiijaq toro tsürea riito.

¹⁰Saul raq Dawit ka khechong kiijaq tiiphataq shukbaiq la nguta piq maq riiwak shukto. Shatmaq Dawit raq piqkii ka libaiqsaq libaiqto. Krai mren, piqkii ka khechong na tiiphataq tiitsong shukto. Dawit ka kriiwa ahin na juto. Raüta akhum ka tiichhiito.

¹¹Kra rawasii hali, Saul raq maiq wiijamti Dawit jam ka khekai tiikito. Raüta kra napjai ranap na tsatbaiq ronglaq nguta aming kuqto. Shatmaq tsangnyung Maikel raq apaiq ma honlam bom akha chongkuqto, “Athi rawa ümchiim jin maü riihaüla, anap ka atsaishe mirhaü.”

¹²Raüta tsangnyung raq apaiq ka rawa na kitanpu maq hiq na tiisat baiqto. Raüta apaiq ka juto raüta achiim jinto.

¹³Raütiishe krei nyung raq jam miitea sumla ashi kra lamto. Raüta kra changdü na tiikonto. Raüta chhechhi bin maq ataq khudea ka kra sumla khupo tiinapsaq na thüto. Raüta khea maq pangto.

¹⁴Riita, Saul raq asengi Dawit lapkai atiiki kra saüki kiita, Maikel raq tsangshiq ma, apaiq ka atsi nguta chongto.

¹⁵Shatmaq Saul raq tsangshiq ma Dawit ka tsangshiq mak maq liikai ratlo nguta hali tiijangki nongto. Apaiq raq tsangshiq ma akha aming kuq raüta tiikito, “Apaiq ka wiichangdü tam maq ana piki rongkiq. Arjiitiq ngi raq apaiq ka mitsatbaiqha.”

¹⁶Krai mren, tsangshiq ka jam mong na wa raüta liiwato. Raüta jam miitea sumla ka ka chhechhi bin maq ataq khudea kriili maiqkhupo ikha tiiphong raü chhito.

¹⁷Kiijiishe, Saul raq Maikel ma waito, “Ümniiraq ngi ka akha lao laüta, ijaqtiwe ka jam nguto tiiju laü?” Kiijiishe apaiq raq treto, “Ngi raq apaiq ka achiimjin khrumkuq mang riihala, ngi ka atsea mirha ngo kha maq tiijukang.”

¹⁸Krai mren, Dawit ka juto. Raüta Samuel phana Rama chela na wawanto. Raüta apaiq ma Saul raq ümtinkhan wa kiimung taq kra chongto. Kriimiishe apaiq nai Samuel ka Naiioth hiq na wawanto. Raüta kijiishe sito.

¹⁹Saul ma Dawit ka Rama chela binjü na Naiioth hiq niishe nguta tsütsa ka tiitai kuqto.

²⁰Krai mren Saul raq apaiq tlapkai maiq wiijam tiikito. Tsangshiq raq Samuel wokhong na siti shammibi thun ka Samuel rai awiinumsea nai agilülü asiitrang chhphoto. Kijiishe Shiikeawe asii wenyi raq Saul sengikong kriimin rom wanto. Krai mren, tsangshiq min kiijaq wiimun wiinea she nai agi lülü she siitrang damto,

²¹Saul raq kra tsütsa ka taito. Raüta asengi maiq abi hali tiiki nongto. Kiimaq tsangshiq thun kriimin wiita hali wiinum neato. Kiimaq agilülü siitrangto. Apaiq raq tsütsa chongti ka kongtsam ngojashe hali tiiki nongto. Shatmaq tsangshiq tarü ka kongkhu lak wa kong kitaq kiikhiisii hali riito.

²²Kijiishe apaiq kriishe Rama chela na kihoto. Riita apaiq ka Seku hiq na khappong chum jonghea ashi asi kriiba niishe saühoto. Raütiishe, apaiq raq Samuel nai Dawit ka ümbano nguta maiq ma waito. Kiimaq Dawit nai Samuel ka Naiioth hiq na nguta apaiq ma chongkuqto.

²³Saul ka kiijaq lam na akairai kiiwiili, Shiikeawe wenyi raq apaiq ka rom wanto. Krai mren, apaiq ka Naiioth hiqshong na saüli wiinum wiinea she kiimaq agilülü she Naiioth hiqshong kiina saüli wawanto.

²⁴Apaiq raq adü wa akhea thun ka chhut baiqto. Raüta wiinumsiqto. Kiimaq Samuel khaki na gisiqto. Kiimaq kra ranaiq minru kiimaq rawa minru kheahü miili she hiq na bumkito. (Riita arningkhan tiina, “Riita Saul min shammiwe miishe dea shea jakita?” nguta maiqbom tiihap she sikitaq kra.)

1 Samuel 20

Jonathan Raq Dawit Khumto

¹Kijiishe Dawit ka Rama hong na Naiioth hiqshong wa juto. Raüta Jonathan phana wato. Raüta, “Ngi raq jamlai wa tiibi kang?” nguta apaiq raq waito. “Ngi raq jamlai mat atsa wa klokang? Ngi raq ümwe ma jamlai wa ajiq klokang, apaiq raq ngi ka atsea baiq ma tanli chang ka?” ngutiishe Jonathan ma waito.

²Kijiishe Jonathan raq treto, “Shiikeawe raq hamhe kuqshat ümniika tsaimaü! I we raq ngi ma chongmak miika jamlai min klomak. Akhek anaq bom lo, kiimaq miinan joli bomtsi lo jiimin, ngi miika mitiitai dongdii. Kiimaq apaiq raq ara bomtsi armin ngi miika paü mak. Arka arot!”

³Shatmaq Dawit raq treto, “Ümwe raq ümniiraq ngi pinthum lungwii tlaü nguta asap. Kriikha na apaiq raq jamlai wa kiimungtlaq, kriika ümniimiika chongmang

nguta atoqtanwi she. Jamkhano ngukla, üm̄tsan ka tiibitaq miraq nguta apaiq raq asap. Ngi raq atra TATIWE mang na chongtiikang, ngi ka i rilung thum ma ajeli she!”

⁴Kiijiishe Jonathan raq nguto, “Ikhla üm̄niiraq jamlai wa mingu haü kra ngi raq miklo kang.”

⁵“Anap ranaiq ka Jinye Dong Poi,” nguta Dawit raq treto. “Kiimaq ngi ka hokhamwe rai dungsea damchang. Shatmaq üm̄niinga ahea jam ramak nguhaüla, ngi ka wakram na rum kiijaq shinap rajiko na saüli tiipaü ngaki pha.

⁶Kiimaq üm̄we raq dungsea lam maq ngi ka ahü michhi. Raüla, apaiq ma chonglaq ngi raq üm̄jaq wa aming jaü lata jam na Bethlehem na taülaükhiq wawanto nguta chonglaq. Jamkhano ngukla kiijaq naishiq wiijamtam raq TATIWE ma honglu take akhing.

⁷Kiijaq apaiq raq, ‘Ahea na,’ ngutla ngu raüla, ngi ma ahea miraq. Jamlai tiilai song chang ahü miraq. Shatmaq, apaiq ka akhiqla rihaüla, apaiq raq ngi ka atsea ma tantlo dea nguta üm̄niiriimin misap haü.

⁸Riita, mangchan laüta ngi ma ara klo kuqlaq, üm̄niiraq ngi ma kiqkham kuqlaü japhak riihankai arka, maiq ma naq tiitaikiq. Shatmaq ngi ka ajiqwe dea jiika, üm̄niiraq üm̄jaq miili ngi ka tsatbaiq laq! Üm̄we phana shea wan laüta ngi ka jaram tiitsea baiq wa?”

⁹Kiijiishe, “Üm̄niiraq akhiika akhiismin naq tiimakiq!” nguta Jonathan raq treto. “Ngi raq ngohea dea, iwe raq üm̄niika atsea nguta tankhan tlo nguta asapha nguraü ka, ngi raq üm̄niima chong mang shea mirha?”

¹⁰Kiijiishe Dawit raq waito, “Riita, üm̄we raq ümbom ka akhiq lam maq treto nguta ngi miika jurshe wa michong?”

¹¹Kiijiishe Jonathan raq treto, “Ikhla wakram kiina kipha!” Krai mren, tsangnai ka wakram kiina kihoto.

¹²Raütiishe Jonathan raq Dawit ma nguto, “Riita, nanai liipan na Israilnok TATI Shiikeawe ka saqse mija laq! Anap ranaiq üm̄chaü atinkhan nai shinap ranaiq na, ngi raq iwe ma bom ka miwaiha. Riita tiima ka ümkhu thaq na ahea la jiila, ngi raq üm̄niima bom ka atiitai mirkang.

¹³Kiimaq apaiq raq ümdü na jaqmiiqchang ngutiidea dan tlaq shatmaq, ngi raq üm̄niima tiitai mang lata, üm̄niika ahin na tiiju lata üm̄chiim tiijin mang riihala, TATIWE raq ngi ka tiikhiq laq mibukbaiq laq. TATIWE raq iwe rai jamkho adam sitaq, kiikhiisii hali, üm̄nii rai min misi laq!

¹⁴Kiimaq ngi ka atrali la siha jiila, üm̄niiraq ngi ma jamlai bomhuk wa kham kuqlaü kra, naqlaq kiiq maq thülaq. Laüta ngi ma ramram jaqkhaq raü ka naqthaq baiqqiq. Shatmaq ngi ka ümkhii miywa tsaikihala,

¹⁵ümchaü ngi ma jamkho lungwiitsii rüm tlaü kriika, ijamtitiim ma pattup rüm wan ruq thülaq. Kiimaq ümtiikiwa TATIWE raq ümjaqti thun ka wiita thumli she mishthen baiq wan,

¹⁶ümchaü nanai liipan na silu riilungwii ramkhamkok towan tiikai arka, pattup pat-sa tiipanki mak phan maq misilaq. Kiimaq ümniiraq kiqkham raükha kla chumbaiq haüla, TATIWE raq ümniika sintsang miitiq mitsat laq.”

¹⁷Kiimaq thongshiri hali Jonathan raq Dawit ma apaiq ka lungwii ruq riilaq nguta, Dawit jaq wa bomkham raütu hali jaü nongto. Jamkhano ngukla, Jonathan raq Dawit ka pinthum apaiq raq maiqmii khum jamkho lungwiitlaq kiikha lungwiitlo.

¹⁸Kiitiikaq Jonathan raq apaiq akha nguto, “Riita, anap ranaiq ka Jinye Dong Poi. Dungsea akhing na, ümniika tatimii rihaü jiika, tiisapshat miraq.

¹⁹Kiimahali, shinap ranaiq niishe ka ümniika tatimii dea nguta rashra she miraq. Krai mren ümniika ahinjaq ümbano tiipaü laü, kriiba na hali tiipaü kikiq. Laüta kiijaq longrong jai kiijaq tiipaü laq.

²⁰Lata, ngi riika liqsin kiitsam maq pesoq hiip ikha kriiba kiijaq mihiipkang.

²¹Lata ngi raq ijaqshise ma liqsin thun kra tsun kikiq nguta mithaü kang. Lata ngi raq apaiq nangnga, ‘Liilaq, liqsin thun ka ümnaq chap tlaü kriimaq anünü na kata, tsun wan laq’ ngutla nguha jiila, ümniika ahea, jamra mak, tiipaü tlaü kriiba wa adongkai mimai ngushat. Ngi raq atra TATIWE mang na tiitum lata chongtiikang, ümnaq tiihai song chang ka jammin ahü ngushat miraq.

²²Shatmaq ngi raq apaiq ma, ‘Liqsin thun ka ümnaq chap tlaü kriimaq alu kongkhu linlin na kata,’ ngutla nguha jiila, ümniika jaqlo ajuko kap riilaq. Kriika TATIWE raq ümniika alu na tiijutlo ngushat.

²³Kiimaq nanai liipan na kiqkham raütu khakai arka, TATIWE raq pattup tiipanki mak phan maq mithü kuq wan,” nguta Jonathan raq nguto.

²⁴Krai mren Dawit ka rum na tiipaüto. Jinye Poi akhing na, Hokhamwe Saul ka dungsea wa wato.

²⁵Raüta, rahin jaq na ngatlaq apaiq ngachang khechong tiinap kiina ngato. Kiimaq Abnar ka apaiq tiinap na ngato. Kiimaq Jonathan ka apaiq rai khariire na ngato. Dawit ngachang niika shaqmii riito.

²⁶Shatmaq Saul raq kra ranaiq ka jammin ngumak kaiqshak li riito. Jamkhano ngukla, apaiq raq, “Apaiq arka ashut. Sho na lum na akaihowi she sham,” nguta tiimato.

²⁷Kriimaq, shinap ranaiq angu niishe, Jinye Dong Poi maq napjai ranaiq niishemin, Dawit ngachang ba ka shaqmii riito. Kra ningkhan Saul raq Jonathan

ma, “Dawit ka ümji ranaiq min, ümchaü ranaiq min dungsea wa wamak jam nguto?” ngugtiishe waito.

²⁸Kiijiishe Jonathan raq treto, “Apaiq raq ngi jaq wa Bethlehem na kai miitu tiipaiq tiinea raüta aming jaüto.

²⁹Apaiq raq ngi nangnga, ‘Mangchan laüta ngi ka jam na tiwalaq. Jamkhano ngukla naijamti thun raq honglu take poi ka naishiq chela na klotlo. Kiimaq iphu riimin ngi ka jam na kairaa ma nguta atsi dada maq chongto. Krai mren, ümniika riikhaqli iluwe dea ngutlaü jiila, ngi ma ijamtitiim rai riihumkai miitu aming kuqlaq.’ Kriikha na apaiq ka ümchaü ümniirai dungsea dam ahü,” nguta Jonathan raq treto.

³⁰Kra tai raütiishe Saul ka Jonathan ma walüwa ikhiishe khiqto. Kiimaq Jonathan ma, “Ümniika ümnyung lamjiq na kaihoti kriinyung se! Ümchaü ngi raq sapkang she. Ümniika Dawit rai pong dam tlaü. Laüta ümnaq maiqmii khushü kra tijjom tlaü. Kiimaq ümnyung jai phantlaü!

³¹Ümnaq ara tsiihü. Dawit ka atra sishat wiiwii ümniika armung na hokham ma ümtiikiimin jalot maü she nguta saptlaü shea? Ümchaü min, apaiq ka arjaq sheakikiq. Apaiq ka tsai raa dongdii!” ngutiishe Saul raq Jonathan ma khiqto.

³²Kiijiishe, “Riita, apaiq ka jamlai kha niiwa mitsai? Apaiq raq jamlai mat atsa wa klota?” nguta Jonathan raq treto.

³³Kra ngukiitiishe, Saul raq Jonathan ka tseabaiq ma nguta apiq maq riiwak shukto. Kiimaq Jonathan riimin, awe raq Dawit ka atsea baiq dea tantlo ngutiishe sapto.

³⁴Atsankhiq tsi ma Jonathan ka dungsea chang chamrii tiinap kiiwa kra ranaiq ka dung min siq dam mak she tiidopot tiidohoto. Kra ranaiq ka Jinye Poi ranaiq nai ngoja riito. Saul raq Dawit shummi rattlaq kra chhi raüta, apaiq tsan ka pinthum she bito.

³⁵Kriimaq napjai ranap niishe, tsangnai bom riichongtaq kra phan phan Jonathan ka Dawit rai riihumkai rum kiina kihoto. Apaiq rai nonose maiqwese ashi sheaho raüta kito.

³⁶Kiimaq apaiq raq akolise ma akha nguto, “Ümniika iniikiina jutlo laq. Laüta ngi raq liqsin hiiptiikang kra, riichom tsunkikiq.” Krai mren, no ka juto. Kiimaq Jonathan riimin liqsin ka no ma sinkhu nü na tleaphok na hiipto.

³⁷Kiimaq no ka ju raüta liqsin ümbano deataq kra ba kiijiishe saüho kiita, Jonathan raq asii lam maq no nangnga, “Liqsin ka kongkhu linlin na kata!

³⁸Kiijiili ka naq chapkiq! Jaqlo jula!” nguta riimto. Krai mren, no riimin liqsin thun riichom raüta atijongwe phana jang phat jang wato.

³⁹Shamtaq no riika apaiq tiijujap tlaq liichum ka sapmak riito. Kra liichum ka Jonathan nai Dawit riili sapto.

⁴⁰Jonathan raq aliq nai liqsin chü thun ka chela kiiniishe piwan laq nguta thaüto.

⁴¹Kra nonose ka wawan jaishe, Dawit ka longrong jai kiiwiishe dongkito. Raüta alakü maq kaütsrong na hiq na bumtlii tiithongtsam bumhihi Jonathan man na bumto. Tsangnai wiita, apaiq nai Jonathan ka ahotrang liishe riito. Raüta weshi raq weshi theaphi na silu lungwii riishupto. Dawit tsanbi ka Jonathan tsanbi nam miimin achan riito.

⁴²Kiijiishe Jonathan raq Dawit ma nguto, “Shiikeawe ka ümniirai misi laq. Nanai liipan na jamlai kiqkham raüpot wa khathükai kra, TATIWE raq ümnaq nai ngi liipan na, kiimaq ümsaü ümsetiim nai isaü isetiim pat na niimin pattup tingting mithü kuq laq.” Kra lot jai she Dawit ka ahin niishe wawanto. Kiimaq Jonathan ka chela niishe jang wan nongto.

1 Samuel 21

Dawit Ka Saul Ma Haima Ahin Na Juhoto

¹Dawit ka Nob hiq na ramwe Ahimelekh phana wato. Ahimelekh ka apaiq rai riihumkai atikhai rokrok kito. Raüta akha waito, “Ümnaq laqlaqseli ka ajaq jam riikai wa kilaü?”

²Kiijiishe Dawit raq treto, “Ngi ka hokhamwe jaqsham miitu kikang. Apaiq raq ngi ma jamlai jaqsham wa chongtaq kriika maiq ahinti ma chong raamak nguta aming kuqto. Kiimaq isengibi riuwe kla ngi raq lam maq bashi ra maq ngi rai mirhum hanjo nguta chongkuq kang.

³Riita, ümchaü min, ümjaq na jamlai phan tungsea lamsii wa asi? Ngi ma winsii thop biingi kuq laq, riimak la, ümjaq na jamlai wa asi kra kuqlaq,” nguta Dawit raq jaüto.

⁴Kiijiishe ramwe raq treto, “Ijaq na joli winsii ka ahü. Shatmaq asii winsii thun kla asi. Ümsengibi raq ümji thiji aje na jechakre rai hainga mak dea jiikla, kra phaqsea wan ka mimai.”

⁵“Kriika achong ngori shea! Tsangshiq ka hainga mak,” nguta Dawit raq treto. “Isengi riika akha ralang joli wanhiq khumkai niimin, tsangshiq maiqmii khum ka kai stiq raüta asii maq thütlo. Ümchaü akhing akha asiq areng jaqsham na khumki tiikai niika, achong ngori shea!”

⁶Kra riibomtaq krai mren she, ramwe riimin, Dawit ma asii winsii thop thun kra lamkuqto. Jamkhano ngukla ajaq na winsii ka Shiikeawe ma honglu na akuq asii winsii thop ka, asii chamrii thaq wa lam raüta, anye maq klai raüta alamthü kriili she lamkuqto.

⁷(Kra ranaiq na Saul nyamse rümtiwe lamsheatiwe Doeg, apaiq ka Edom mungtiwe kriimin kiijaq asi chato. Jamkhano ngukla apaiq raq akhum tiisii piitiishi chang jaqsham asi kha maq kiijaq riito.)

⁸Kiimaq Dawit raq Ahimelekh ma nguto, “Ümjaq na ngi ma kechang piq lo, riimakla nepja ka asi shea? Hokhamwe aming ka tlothit tiido chang kha maq, ngi raq inepja lo, laihiin ja nai piq kriimin rit-ho lap mang dea, tiidopotli kihokang.”

⁹Kiijiishe Ahimelekh raq treto, “I jaq niika, Philistainnok Goliath, ünniiraq Ela Tan wa tsat laüwe ira nepja kaü kriika asi. Kriika asii kheaphu thütlaq kra jai na, khea maq tiijop shat tiito tlo. Ümniima ratlo ngukaü jiika, kriili lamho liina. Kriiwa chan raüta laihiin hupsam ka arjaq ahü.” “Kra ngi ma kuqlaq,” nguta Dawit raq nguto. “Arkhan nepja ahea ka ahin ahü!”

¹⁰Kra raütiishe, Dawit ka Saul ma haima lamlü juto. Raüta Gath chela Hokhamwe Akish phana kihoto.

¹¹Kiijiishe hokhamwe sengi ajong alabi raq Akish ma nguto, “Riita Dawit ka amung na hokhamwe riimak shea? Apaiq tiitsamkam dea khata jechakre raq tsangshiq awiinum lam maq akha shingetaq ira riimak shea, “Saul raq apaiq rii hingshi tsatto. Shatmaq Dawit raq apaiq rii hingroqshi tsatto.”

¹²Tsangshiq bom ka tai raüta, Dawit ka Hokhamwe Akish ma ahai siwa raq atsai she riito.

¹³Kriikha niishe tsangshiq ka apaiq tho apha na asi bala na, Dawit ka angok angiwe ikha daja railili riitlo. Kiimaq tsangshiq raq atiiwin riikla, apaiq ka aruwe ikha phephiqtlo. Apaiq chela kilam chong thun kiijaq khatlaq waiqratlo. Kiimaq athrowum ka tiidong raüta anübin thun kiijaq riinyat riishat tiisatlo.

¹⁴Kra chhi raütiishe, Akish raq asengi ajong alabi ma, “Liirong laq! Armiina angiwe! Namshiq raq apaiq ka i man na jaram shea wan wa?”

¹⁵I mung na angok angiti pahea asi riimak shea? Jam nguto ijam na, ngi shakshaq miitu akhnok angok angiti ka jaram shea wan tlan?” nguta sonto.

1 Samuel 22

Saul Raq Ramwebi Jiipbaiqto.

¹Dawit ka Gath chela wa juhoto. Raüta Adullam chela tho na longsha ashi na tiipaü juto. Kiimaq apaiq ka kiijiishe nguta aphu anotiim raq kiimaq apaiq ma ata awii thun riishe tsütsa ka tai raüta, tsangshiq min apaiq rai she pong wan damto.

²Kiimaq maiq raq tiichamchao tlaqti, riimakla apaiq raq khrum kuqtiiti kiimaq maiq juwa amit simakti thun ka apaiq phaniishe kihoto. Raüta pong wanto.

Tsangshiq tlotli ka maiq shiblaitin she riito. Kiimaq apaiq ka tsangshiq khuthaq na asheati miishe jawanto.

³Kiimaq Dawit ka Mob mung na Mijpa chela niishe kihoto. Raüta Mob mung hokhamwe ma, “Shiikeawe raq ngi ma jaqsham lamlu kra mitiichhi kuq shaq wiiwii, iwe nai inyung ka arjaq miwa laq. Raüta ümnii rai ümsilaq,” nguta tiipaiqnea chongto.

⁴Krai mren, Dawit raq anyungwe ka Mob hokhamwe wokhong na tiisi thüto. Krai mren, Dawit ka longsha mong na sishat wiiwii, tsangshiq ka kiijiili sito.

⁵Kiijiishe shammiwe Gad ka Dawit phana kito. Raüta, “Ümniika arjaq naqsikiq. Tlohit Juda mung kiina watlo laq,” nguta thaüto. Krai mren, Dawit ka kiiwa wawan raüta Hereth binjü rum kiiniishe wawanto.

⁶Ranaiqshi, Saul ka Gibeä chela na riito. Apaiq ka hiqlam ashi na tamarik pechong takiq na apaiq ka ajaq na piq shamraü riito. Kiimaq awokhong na siti ajong alabi kiimin apaiq tro na chapraq raq riito. Kra akhing na apaiq ma Dawit nai asengi kong ka bashira na asi humto nguta apaiq ma tsütsa ka tiitaito.

⁷Krai mren, apaiq raq asengibi ma akha nguto, “Tai ronglaq, Benjamin phan lei! Riita namshiq nga Dawit riika, namshiq ma wak ajam thun kiimaq spiqro thun kra namshiq tarü ma tiikham raütiisha miphea kuq? Raüta namshiq ka apaiq phenlabi thaq na phentu phenla ajong alabi ma shea mishong?”

⁸Kra ningkhan shea namshiq raq ngi tseabaiq miitu matkii sürii tlan? Ise shaq raq dongdii min Dawit rai she pong wan kiiphanta, namshiq phong wa jurmin, ngi ma chongman. Ngi miitu ka jurmin tiima man. Kiimaq ngi ma ihan ngam phu phushi ikha sitiwe Dawit ka ümchaü, ngi tseabaiq miitu, khuitlo kiimaq ise riimin apaiq rai pong damtlo nguta chongman!”

⁹Kra akhing na, Doeg ka Saul sengi siihiipbi rai adam na kiijaq chap shat riito. Kiimaq apaiq raq akha nguto, “Ngi raq Dawit ka Ahitub se Ahimelekh phana Nob chela na kitaq akhing na chhikang.

¹⁰Ahimelekh raq TATIWE ma Dawit raq jamlai klo changwa miraq nguta bom wai kuqto. Raüta apaiq raq Dawit ma phaqsäa chang kriimin wiijam kuqto. Kiimahali Philistainwe Goliath nepja kriimin lamkuqto.”

¹¹Kra ningkhan Hokhamwe Saul raq ramwe Ahimelekh nai ajamtitiim thun kra wiita Nob chela na ramwe jaqshamtibi ka tiitheakito. Kiimaq tsangshiq ka apaiq phana wato.

¹²Kiijiishe Saul raq Ahimelekh ma akha nguto, “Ahimelekh lei tailaq!” “Akiwe lei, ngi ka ümbom taitai,” nguta apaiq raq treto.

¹³Kiijiishe Saul raq apaiq ma waito, “Riita, ümniiraq Dawit rai pong laüta ngi tiidea baiq miitu mat kha thiikho ka jam nguto thu tlaü? Ümniiraq apaiq tü adung nai nepja kaü ka jam nguto kuq laü? Laüta apaiq miitu Shiikeawe jaq wa lang

jaram wa liikuq laü? Ümchaü apaiq ka ngi ma wesang she. Raüta ngi tseabaiq miitu akhing kheshat maq sitlo!”

¹⁴Kiijiishe, Ahimelekh raq treto, “Ümwokhong na pinthum tsapkapkap maq ümbom taitiwe ka Dawit kli! Apaiq ka ümchaiwe, kiimaq ümkhum kheti phenlabi pengti phentuwe. Kiimaq hokham rung na wiitarü raq pinthum shreng wan tlaqwe.

¹⁵Tengto, ngi raq apaiq miitu Shiikeawe jaq wa lang ka liikuq kang. Kriika ümchaütiq apha ri riimak. Kiimaq ümchaü chongtlaü ümniirai riingengseng bom kra miitu, kla Chaü lei, ümniirag ngi miilo, kiimaq ijamtitiim miilo, jumiimin kha ka naq nyankiq. Ngi raq kra bom ka akhü siimin sapmang dongdii!”

¹⁶Kiijiishe hokhamwe raq nguto, “Ahimelekh lei, ümnaq nai ümjamtitiim ka tsai ra dongdii.”

¹⁷Kiijiishe apaiq raq apaiq tho na chaptlaq kintsongti phenlabi ma thaüto “TATIWE ramwebi thun ka jiiptaiq ronglaq! Tsangshiq ka Dawit rai pongto. Raüta tsangshiq raq sapshatshat taü maq min, Dawit juho kiita ngi ma chong mak riito.” Shatmaq kintsongtibi riika ju riimin ramwebi thaq na jaq ka miik kham mak riito.

¹⁸Kriikha niishe, Saul raq Doeg ma thaüto, “Tsangshiq ka ümniirag tiishe laq!” Krai mren, Doeg raq tsangshiq tarü jiiptaiqto. Kra ranaiq na apaiq raq ramwebi asii kheaphu piti ashong wan ka tlotli roqtiichat ri biingi tsatbaiqto.

¹⁹Kiimahali Saul raq ramwebi sichang Nob chelati mungmaiqse ahinti thun kriimin wiita jiiptaiq ronglaq nguta aming kuqto. Maiqwere, jechakre, nosere kiimaq noshiisetiim thun, minsaü kong, kumtoq kong kiimaq skukong thun kunli tiijiipbaiqto.

²⁰Shatmaq, Ahimelekh setiim phong wa weshi, Abiathar kli lunto, raüta apaiq ka Dawit phana juto. Raüta Dawit rai she pong wan damto.

²¹Apaiq raq Dawit ma, Saul raq TATIWE ramwebi thun ka jamkho jiiptaiqtaq kra tsütsa ka chongkuqto.

²²Kiijiishe Dawit raq apaiq ma akha nguto, “Kra ranaiq akhing na ngi raq Doeg ka kiijaq chhilata, apaiq riika kra bom ka Saul ma michong dongdii nguta asapha riikang. Ngi tingkhu na ümjamti thun wiita tsaito.

²³Ümchaü min, ümniika ngi raili she silaq. Naqhaikiq. Saul raq nanai wiita, ümniimin kiimaq ngi armin tseabaiq tantlo. Shatmaq ümniika ngi rai sihaüla, ümkhu asang miraq.”

1 Samuel 23

Dawit Raq Kaila Chela Tiichhiito

- ¹Philistainnok raq Kaila chela ka khatlo, raüta tsam jut thüje thun kra huktlo nguta Dawit raq taito.
- ²Kra ningkhan apaiq raq TATIWE ma, “Ngi raq Philistainnok ka mikhat kiha sha?” nguta waito. Kijjiishe, “Kilaq, khatkitkiq. Laüta Kaila chelati kra tiichhiikuq laq,” nguta TATIWE raq treto.
- ³Shatmaq Dawit sengibi raq apaiq bom ka akha treto, “Nashiq ka arjaq Juda mung maq santla, atiihai song chang asi. Kriithaq niimin nashiq ka Kaila na kilaita Philistainnok ka phentiip kra khatki hai jiika nashiq ma jonghea haisi chang miraq!”
- ⁴Kriikha Dawit raq thongshi ri hali TATIWE ma wainongto. Kiimaq TATIWE riimin apaiq ma, “Kilaq. Laüta Kaila ka khatki kiq. Jamkhano ngukla ngi raq ümniima Philistainnok ka miitiitang kuqkang.”
- ⁵Krai mren, Dawit nai asenginok ka Kaila hiq na kiraüta Philistainnok ka khatto. Raüta tsangshiq raq Philistainnok ka pahea tsatto. Raüta tsangshiq nyamse kong pahea lamwanto. Raüta Dawit raq kra chela ka tiiwong kuqto.
- ⁶Riita, Ahimelekh se Abiathar ka akhum tiichhii ju raüta Dawit rai she Kaila chela na pong wanto. Raüta apaiq raq asii kheaphu ka apaiq rai nongshnong pishat maq wadamto.
- ⁷Riita, Saul ma Dawit ka Kaila niishe kihoto nguta tsütsa ka tiitaito. Kra tai raüta apaiq raq, “Shiikeawe raq apaiq ka ijaq khon mong niishe tiiwato. Dawit ka trotam maq kiitelong maq aruk kiimaq chela kilam chong thun min jin kilü maq atiihong kiijaq kiho raüta, apaiq nai apaiq kli thiikho mong na tiithii rai wato,” nguta bomto.
- ⁸Krai mren, Saul raq asengi phenlabi ka sheaho raüta Kaila chela kra khatkai kiimaq Dawit nai asengi thun kra lapkai kihoto.
- ⁹Riita, Dawit riimin, Saul raq apaiq khatkai kitlo tairaüta, apaiq raq ramwe Abiathar ma, “Asii kheakhu ka ana lamkikiq,” nguta nguto.
- ¹⁰Raütiishe Dawit raq nguto, “TATIWE Israilnok Shiikeawe lei, ngi raq Saul ka ngi ümdise ara lapkai miitu Kaila chela ara tiibunlak khatkai nguta rechap she süriitlo nguta taikang.
- ¹¹Riita Kaila chelati raq ngi ka Saul jaqkhon mong na milapkuq dea shea? Kiimaq ngi raq tsütsa taikang kra ngohea shaqshaq Saul ka Kaila chela na miki dea shea? O TATIWE, Israilnok Shiikeawe lei, ngi achu jaü ara trekuq laq nguta tiipaiqnea tiikang!” nguta Dawit raq achu jaüto. Kijjiishe TATIWE raq, “Saul ka miki dea,” nguta treto.

¹²“Riita, Kaila chelati raq ngi nai isengi thun ka Saul ma milapkuq dea shea?” nguta Dawit raq TATIWE ma hali wai nongto. “Tsangshiq raq milap kuq,” nguta TATIWE raq treto.

¹³Krai mren she, Dawit nai asengi maiq tlotli shitrok tin ka Kaila chela wa tlothit tiidorang she wawanto. Raüta tsangshiq ka ahin na tiisot wan wan li she wawanto. Riita Saul raq Dawit nai asengi thun ka Kaila wa juhoto she nguta tai raüta apaiq raq ahang süriitaq kriika athaq she riibaiqto.

Dawit Ka Ku Akin Hiq Na

¹⁴Dawit ka ku akin hiq Jiph kumtsaiphii wang na tiipaü siwato. Saul riika apaiq kra humha jaq nguta wranaiqshe rit-siqto. Shatmaq Shiikeawe raq Dawit ka apaiq jaq na kiinong kuq mak riito.

¹⁵Saul raq apaiq ka atseabaiq ma khuitlo nguta Dawit raq asap. Dawit ka Jiph kumtsai phii wang na Horesh hiq na riito.

¹⁶Jonathan ka kiijaq apaiq phana kito. Raüta apaiq ma tsaido jido bomtsi chongkuqto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq ka khup wongkuq shat miraq nguta,

¹⁷apaiq ma akha thüda kuqto, “Ümniika naqhaikiq. Iwe Saul raq ümdü na jaq miiqlot mak miraq. Iwe raq ümniika ranaiq shi akhing na Israil mung na hokham ma mija haü nguta asap. Kiimaq kra akhing na ngi ka ümjaq tiihap wantiwe ajong ma mijaha.”

¹⁸Krai mren tsangnai liipan na bomhuk silu jaqkhaq raütu kra khathüto. Dawit ka Horesh binjü niili sito. Kiimaq Jonathan ka jam na hali jang wan nongto.

¹⁹Jiph wang wa maiq wiijamti ka Saul phana Gibeä chela na wato. Raüta akha chongto, “Dawit ka naimung na, Hachilah Pum na Horesh hong binjü na, Juda wang kumtsaiphii binjü maq shemai nü binjü na sitlo.

²⁰Naishiq raq asaphai, Chaü lei, ümniiraq apaiq ka ümkhii riitii jiiimin lap hajaq nguta kai khuitläü. Kriikha na, ümniika naimung na kira. Kiimaq naishiq raq apaiq lap miitu ümniika mikhrumkuq kai.”

²¹Kiijiishe Saul raq treto, “Namshiq raq ngi miitu akha lungwii tsantsii rüm tlan arkha na, TATIWE raq namshiq ma achu shiiman jongheatiq mikuq laq!

²²Namshiq ka kilanta jangshiri hali liiki rongkiq. Lanta, apaiq ka ümbano tiipaü tla, kiimaq kiijaq juro chhita kra riikhaqli tiitsang dada tiishang rii ronglaq. Ngi raq apaiq ka pinthum khonglaq hea nguta taitiikang.

²³Apaiq tiipaüshan chang hiq ba thun kra riikhaqli liiki rongkiq. Lanta kra tsütsa ka ngi ma tlothit tiitai chong wa rongkiq. Kiijiisheti, ngi ka namshiq rai mikidam kang. Lanta apaiq ka kra chhikilan binjü kiijiili dea jiila, ngi raq apaiq ka tiikot trot miritha. Lanta Juda mung kra tlotli na shokchhum nochhum mirit kiha.”

²⁴Kra riichongtaq kra mren, tsangshiq ka kihoto. Raüta Saul ma sinkhu na Jiph binjü na hali jangho nongto. Kra akhing na Dawit nai asengibi ka Maon, kumtsaiphii wang binjü niishe riito. Kra binjü ka bintang jüngi, Juda wang wa shemai nünü hong na kin heawea binjü na riito.

²⁵Saul nai asengibi raq Dawit ritkai kihoto. Shatmaq Dawit raq kra tho ka heratto. Raüta apaiq Maon kumtsaiphii longraq wang kiiniishe tiipaü siwato. Saul raq kra tsütsa ka taito. Raüta apaiq ka Dawit jowan apaiq jai na johoto.

²⁶Krai mren, Saul nai asengi kong ka longraq kin kra siimko nü na riito. Kiimaq Dawit nai asengi kong ka konü siimko kiina riito. Dawit nai asengi kong ka Saul nai asengi kong raq lowan tlo jiiq nguta taülaü khiq aju wan miiqmiishe riito. Jamkhano ngukla Saul nai asengi kong raq Dawit nai akongtitiim jai ka lowan nam nam, lapho nam nam, nap nap she jorat wanto.

²⁷Krabala liipan na Saul phana tsütsa chongkaiti tsasoqti ka saükito. Raüta Saul ma akha chongto, “Ümniika jaqlo jang wan tlo laq! Philistainnok raq namung khat wanto!”

²⁸Kriikha niishe Saul raq Dawit jaijo wan ka athaq riithüto. Raüta Philistainnok khat wa she wawanto. Kra ningkhan kra kin ka Araibaiq Kin nguta mangto.

²⁹Dawit ka kiiwa wawanto. Raüta Engedi wang binjü niishe wawanto. Raüta kra binjü na tiipaü sito.

1 Samuel 24

Dawit Raq Saul Ka Tsatmak Dea Riito

¹Saul ka Philistainnok rai rekhat lot jai, jai jang wan na, apaiq ma Dawit ka kumtsaiphii wang na Engedi hiq tho na sitlo nguta chongkuqto.

²Krai mren, Saul raq asengi Israil mung wa srea nolabi hingsam sheaho raüta, Dawit nai asengi kong kra ritkai nguta Nyiqsü Longraq binjü maq shedong nünü kiina kihoto.

³Raüta apaiq ka skukong rüm chang wakram tiip tho na lamkii na longshakaü ashi asi, kra longshakaü ki na phai na ngakai kito. Kra longsha ka atsaüwiq riito. Kra akhing na longsha mong na Dawit nai akongtitiim ka tiipaü ngaraqraq riito.

⁴Kra chhi raüta, Dawit kongtibi raq apaiq ma chongto, “Liilaq, ara ümniima akhing heahea pinthum! TATIWE raq ümniima, apaiq raq ümjaqti ka ümjaqkhon mong na mikiinong kuqbaiq, raüla ümniiraq ümjaqtiwe kra jamkha tiijabaiq wa ro tlaü, kriika ümniiraq athithi nguta chongto ihata.” Krai mren, Dawit ka atsise maq kaütsrong maq tiihit ho raüta, Saul dü na samtlaq samtongjong kaü ni kriiwa, Saul ma tiihe mak maq, phushi panthit hanto.

⁵Shatmaq kra samtong ni kra hanlot ri lishe, Dawit tsan mong niika, amit peomak, arka ajiq dea ngutiishe atsan na tiido kito.

⁶Kra ningkhan apaiq raq asengi ma akha chongto, “TATIWE raq ngi ka itijongwe, Israil mung na hokham ma shongtiwe dü na, ijaq miq mang chang miitu mitiiwong kuq laq! Ngi raq apaiq dü na ijaq miika miq mang, Jamkhano ngukla, TATIWE raq apaiq ka Israil mung na hokham ma shongto.”

⁷Krai mren, Dawit raq asengi ma tsangtsam raq, Saul ka tsangshiq maiqmii jaq maq tsatmai räüjaq ahea miraq nguta bom tsangshiq ma mit tiisili chongkuqto. Riita, Saul ka kra longsha mong kiiwa tiido wanto. Räüta apaiq wachang lam nü kiiniishe wawanto.

⁸Kiijiishe Dawit ka Saul jai kiina jowanto. Räüta Saul ma akhiishe rümto, “O, Chaü lei!” Kra tai räüta, Saul riimin, ajai nü na liito, kiimaq Dawit ka hiq na bumsaq räüta Saul ma shreng manto tiichhi kuqto.

⁹Räütiishe, akha nguto, “Riita ngi raq nangnga ümniika atsea tantlo nguta shapshaü miqshii pan wan tlaq kriika ümniiraq jaram wa tai tlaü?”

¹⁰Liilaq, arjaq ara. Ümchaü linlintiq, ümniika longshaki na TATIWE raq ijaq khon mong na kiinong kuqto. Isengi wiijamti raq ümniika kiijiili tiishe laq nguta chongto. Shatmaq ngi ka ümniima mangchan tsihea. Kriikha niishe, ngi nai ngi she tiingo kang, ngi raq ümniika atsea ata riili kla riimang nguta ümniika tiihang kang. Jamkhano ngukla, TATIWE raq ümniika hokham ma shongto.

¹¹Liilaq, iwe lei! Ara ijaq na ümsamtong jong kaü ümdü na samtlaü kiiwa ahan ha kheaphu shamtiikang ara liilaq! Ngi raq ümchaüli misebaiq lot ha wa, shatmaq ümniisaq tiithum wan la na, ara ümsamtong ni phuse arli hankang. Riita arshejo ümniima ümtsän na mit-sitoli maq tiitsang dada thü wan chang bomtsi ka, ngi raq ümnaq hokham ngachang ka jiiimang. Kiimaq ümnaq tseata ka tankhan mang. Shatmaq ümniiraq ngi ka jamlai khü akha min ahü na, atseabaiq miitu, ngamjo ngiqjo khum arum na konchi koncha jo tlaü.

¹²Nanai liipan na juwa ajiq, juwa alam kriika TATIWE riitiq miphokuq laq! Ümniiraq ikhu thaq na atinkhan ashut kiimung tlaü arkha ka TATIWE riisheti q ümniika mitsa sha wan kiiphaü. Shatmaq ngi raq riive kla, ümdü na ijaq ka miq mang.

¹³Ümniiraq richüwe bom tiihap, ‘Abi kiimung ka abi ati maiqsetiim riili kiimung tlo,’ ngutlaq kriiri asap haü. Krai mren, ngi raq ümdü na jaq ka miq mang.

¹⁴Liiliita! Israilnok hokhamwe riika ju tseabaiq wa tankhan tla! Apaiq riika ju jai wa jorat tla! Atsai kaiwi kukukaü shea jorat tla! Shea, tlaikaüse wa jorat tla!

¹⁵TATIWE riitiq kha ka mipho. Nanai liipan wa juwe wa ajiq ka apaiq riitiq mipho. Apaiq riitiq milii laq, räüta, ngi ka mitiiwongkuq kiimaq ngi ka ümjaq wa mitiikhup wongkuq.”

16Ümtiikiiwa Dawit bom chong ka thumtaq, Saul raq akha nguto, “Riita, arka ise Dawit ümniidea shea bom tlaü?” Kra ngu raüta apaiq ka ahoshe riihoto.

17Kra räütiishe, apaiq raq Dawit ma akha nguto, “Ümniika alam dea. Ngi dea ajiq. Ümniiriika ngi miitu ahea pinthumli klo tlaü, shatmaq ngi riika, ümniima atinkhan abi kli klo tiikang!

18Ümchaü ranaiq akhing na, ümniiraq ngi ka ümtinkhan wa lungwii tlaü kra tiichhi kuq laü. Jamkhano ngukla TATIWE raq ngi ka ümchaü ranaiq ümjaqkhon mong na kiinong kuqto. Shatmaq, ümniiraq ngi ka tsatbaiq maü dea riilaü.

19Maiqse raq ajaqtiwe ka ajaq khon mong na alapwi she wa, jang ümchu wa tsatmak tiidong baiq tla? Ümchaü ranaiq na ümniiraq itsitsü tiihangkuq laü kra miitu ka ümniima TATIWE riisheti qachu mishman kuq laq!

20Riita ngi raq ümchaü ka sapkang she. Ümniika Israil mung na hokham miishe mija wan haü. Kiimaq kra hokham mungtan ka ümwokhong niishe misi wan.

21Shatmaq TATIWE mang na, ngi ma bom poshi ara khamkuq laq, ümniiraq isaü isetiim thun ka mitiikhup wongkuqha, kiimaq imang nai ita iwii mang ka moki mak miraq nguta khamkuqlaq.”

22Krai mren, Dawit riimin, kra bomtsi ka mithüha nguta Saul bom kra treto. Kra räütiishe Saul ka jam niishe jang wanto. Kiimaq Dawit nai asengikong kriimin, tsangshiq tiipaü sichang binjü kiiniishe jang wan nongto.

1 Samuel 25

Samuel Tsaito

1Samuel ka tsaito. Kriikha na Israil mung tlotli ka adam na thungto. Raüta apaiq miitu maaho manyi hoqtrangto. Raüta tsangshiq raq amaa ka apaiq sichang hiqshong Rama chela na lapto.

Dawit Nai Abigail

Arjai maq Dawit ka bintang jüngi kumtsaiphii Paran wang niishe kihoto.

2-3Kiijaq Kaleb weraü phan wa maiq weshi amang min Nabal nguta asi riito. Apaiq ka Maon chelati. Kiimaq apaiq wak ram ka Karmel chela tho na riito. Apaiq ka pinthum chiithe riito. Apaiq skukong ka hingtsam. Kiimaq chhechhi kong ka hingshi riito. Tsangnyung mang ka Abigail. Apaiq ka shamhea shamjü kiimaq atsiwiq nyung riito. Shatmaq apaiq ka khannyan hea we kiimaq maiqqiq mokhiqriq kai li. Nabal ka Karmel chela na apaiq skukong bin riichomsirea riito.

4Kiimaq Dawit ka kumtsaiphii wang binjü na riito. Kiimaq apaiq raq kra tsütsa ka taito.

⁵Krai mren, apaiq raq asengi jerobi weroqshi ka Karmel chela na warong laq, lanta Nabal ka rit wa rongkiq. Lanta apaiq mang maq Nabal ma hansang khata nguta tao wan ronglaq nguta tiiwato.

⁶Apaiq raq tsangshiq ma Nabal ma akha chongwa rongkiq nguta tiiwato: “Ikongtiwe lei, Dawit raq ümniima khusang tsütsa tiho wantlo, apaiq raq ümniima, ümjamtitiim ma khusang maq silaq, kiimaq ümniirii jamlai wa sitlaq kriima achu shiiman jonghea misi laq nguta tiichong wanto.

⁷Riita apaiq raq ümniika ümchaü sku binsi tlung nguwa nguta tsütsa ka taito. Kiimaq apaiq raq ümniima ara bomtsi ara tiitai rotlo, üm sku rümtikong ka naishiq rai adam na sito kiimaq naishiq raq tsangshiq ka tihai chhai mai riikai. Tsangshiq ka Karmel hiq na sitlaq shon na jamlai phan ahuk arot ngomin ahü maq, skukong ka rümto.

⁸Tsangshiq ma kra bomtsi ka tiitsang wai laq, raüla tsangshiq riimin michong. Riita, ija, naishiq ka poi akhing na saüwa kai. Krai mren, Dawit raq naishiq ka samheawiq maq tao laq nguta ümniima tiichong wanto. Kra ningkhan, mangchan laüta, naishiq ümjaqshisetiim ma kiimaq ümkongtiwe Dawit ma, ümniiraq athithi kuq haü jiika ahea miraq.”

⁹Krai mren, Dawit sengibi raq ara tsütsa ka Nabal ma Dawit mang na tlü chongkuqto. Raüta tsangshiq ka kiimaq kheto.

¹⁰Kiimaq Nabal raq bom ka akhiishe treto. “Jamlai jiq ngukai? Dawit raq tiichong wa tiiwa? Apaiq ka ju? Ngi raq apaiq mang jangshi ra min taimang shaq! Ümchaü pat na, namung na atijongwetiim wokhong wa ajuhowiti disekong ka pahea she!

¹¹Ngi raq isengi iskukong bin sitibi miitu winsii kiimaq kham, kiimaq inyamse kong atakuqha kriiwa lam lata, maiq juwa ahiq ara min sapmangti saüwa tlaq kriimiika kuqmang!”

¹²Krai mren, Dawit sengikong ka apaiq phaniishe janghoto raüta Nabal raq jamlai wa ngutaq kra chonghoto.

¹³Kiijiishe, “Lo! Maiqmii nepja kra chhü na chhürang rong laq!” nguta apaiq raq asengibi ma aming kuqto. Krai mren, tsangshiq tarü raq tsangchhü na chhürang riito. Kiimaq Dawit riimin anepja ka achhü na chhüsaq riito. Raüta asengi shinai ka lamsea khema jai na baiqthü raüta, apaiq rai maiqwere shiblaitin kra shea räushe Nabal longwa wawanto.

¹⁴Anü na Nabal jaqshisetiim phong wa ashi raq, Nabal tanyung Abigail ma akha chongto, “Ümniiraq tailaü shea? Dawit raq asengi wiijamti ka rumnyangkhi binjü maq naitijongwe ma lungwii bomtsi tsütsa tiichong wa tsasoqtibi maiq tiiwato. Shatmaq apaiq raq tsangshiq ka ashummiireali riito.

¹⁵Shatmaq tsangshiq raq naishiq ka kai khrum kuqto. Naishiq rum na skukong rüm siwan tiikai na, tsangshiq rai adam na ümtinkhan wa siwan kai akhing na,

naishiq ma jamlai phan asea awea, ahuk arot ma haisong wanchang jammin ahü riito. Nyamsekong wa ashi min momiq mak riito.

¹⁶Naishiq ka rum na nyamse rüm tsangshiq rai adam na siwan kai liipan na, tsangshiq ka naishiq ma ranaiq rawa, khetuk ikha tiiwongkuq wanto.

¹⁷Riita, ara bomtsi ara atsi dada maq samhea shiwea laq. Laüta jamlai klo raü jiiwa ahea miraq kra jaqlo klo laq. Riimak jiila, naitijongwe ma kiimaq ajamtitiim ma haisi rasong chang jonghea misi. Apaiq ka atsii ahü, maiqbi ngikhi, maiq rai ritsiti riimak!”

¹⁸Kra tsütsa ka tai raüta, Abigail raq jaqlo thit liipan niili, winsii thop ka shinai, spiqtai ka ngamkhü tsabum anai tuptup, wa na wiipumtam maq atijashu sku ngam ka kaü biingi, wong ka atiishin ko raüta tokroqshi ri tok miishi, spiqtsi shin maq aklo winsii shin ka thop shishi, kiimaq phupmup tsi shin maq aklo winsii ka thop shinai thun kra riichomto. Raüta kumtoq kaüsetiim raikhü na miikuqto.

¹⁹Raütiishe apaiq raq ajaqshisetiim ma, “Namshiq ka sinkhu na jaqlo witwit akai nguli ronglaq. Ngi ka namshiq jaijo mikikang,” nguta thaüto. Shatmaq apaiq raq tsangwe miika jammin chongmak dea riito.

²⁰Apaiq ka kumtoq thaq na nga raü kinhong lam nong base kriijaq akai rai riito. Kra liipan bala niili she tiidong chhaq miili apaiq raq Dawit nai asengi kong thun kriika apaiq phanü na awarai riihumto.

²¹Kiitiikaq Dawit tsan mong niika akha shiweasiq wanto, “Arwe tachong hupsam nyamse kong arka ngi raq ara rumnyangkhi wak ram na jam nguto tiikhup wongkuq wan kang? Apaiq nyamsekong wa akha ashi ra se dongdii min ahuk arot ngomin ahü maq tiiwongkuq kang. Ngi raq apaiq ma kiitin khan khrum kuq kangta khoti, apaiq raq ngi ma akha shipoq tlo nya!

²²Anap ranap ra miwüshaq na, ngi raq kriiwa maiqwere thun ka weshi min tiichong mang maq jiiqbaiq mang la riihala, Shiikeawe raq ngi ka tiikhiqlaq sheti q mibuk baiq laq!” nguta Dawit raq atsan na tiimato.

²³Riita Abigail raq Dawit ka chhi raüta, apaiq ka tlohit kumtoq raikhü wa hiq na satkisaq riito. Raüta apaiq ka hiq na lakü maq ngasaq,

²⁴Dawit khaki na hiq nü na kusaq raüta bumkito. Raüta akha tiipaiq nea bom wanto, “Shiilangwe lei, ibom poshi chongpha tai laq! Ara mra arka ngi riili hoph!

²⁵Mangchan laüta, ara maiqqiq kiimaq angok angiti Nabal akhnok bom ka tsan na naq tiitsangkiq. Apaiq mang liichum ka maiqqiq! Kra phan phan apaiq ka maiqqiq. Shiilangwe lei, ümsengi kong saü wataq akhing na ngi ka kiijaq ahü riikang.

²⁶Riita ara ümniima kharii jonghea ahea ashi, ümniiraq ümjaq maq ümjaqtibi khuthaq na phuklam jaqmiiq wan saü mak dea riito. Riita, arka TATIWE raq

ümniika tiikhingto. Riita, ümchaü ngi raq atra TATIWE man na atiitum lata ngutiikang, ümjaqtibi thun ka tarü ara Nabal akhiisiisaq TATIWE raq apaiq mo mitiiho laq.

27Shiilangwe lei, ümchaü min ara kongphiq lamho kang ara tao laq. Laüta ümsengi kong ma kuq laq.

28Shiilangwe lei, ngi raq shutphit kang la jiila, i mra ka adii riikuq laq. TATIWE raq ümniika hokham ma mishong wan, kiimaq ümsaü ümsetiim kiimin hokhambi ma mishong wan. Jamkhano ngukla, ümniika TATIWE miitu rekhat tlaü. Kiimaq ümniiriika ajiq aphiq jaqsham ka klomaü.

29Maiq ashi ra raq, ümniika longliiq raüta, atsea tan raüla, maiq weshi raq rahea phan tsiigtum khetlaq ikha, TATIWE raq ümniika mitiikhup wongkuq. Kiimaq ümjaqtibi riuwe kla, TATIWE raq, naitan liqkiip maq longtsi thun tiijo hiipbaiq tlaq ikhiitiq mihiipbaiq.

30Kiimaq ümtiikiiwa TATIWE raq ümniima ümchuwa ahea awa miklo kuqha nguta kiqkham kuqtaq, kra thun ka tiikupi wan raüla, raüta ümniika Israil mung na hokham miishe shong raüla,

31kra akhing na ümniiraq ümjaqtibi lo, maiqsangti thun ka ümjaq maq tseabaiq wan kha na, ümtsana jamlai tiishudaq wan chang min ahü miraq. Kiimahali, shiilangwe lei, ümtiikiiwa TATIWE raq ümniika shiiman kuq jiiq, kiitiikaq ngi ka naqlaqkiq.”

32Kiijiishe, Dawit raq Abigail bom ka treto, “Israilnok TATI Shiikeawe kli tiitsam i, apaiq raq ümchaü ranaiq ümniika arjaq iphana tiikito!

33Ümtsii lam laü kra miitu Shiikeawe ma kechu tum tiikang. Kiimaq ümniiraq ngi ka ümchaü ranaiq maiqtsea baiq ngarai tang chang kiimaq ijaq maq iphuk lam chang wa, shiikhing kuq laü.

34TATIWE raq ümniika ja khu piq khu mong wa tiiwongkuqto. Shatmaq atra Israilnok Shiikeawe mang na tiitum lata bom tiikang, ümniika iphana taülaükhiq kitlo maü ngu raü la, anap ranap niika, Nabal sengi maiqwere thun ka tiisii rai amaa weram werok she mirwa!”

35Kiijiishe Abigail raq apaiq ma kongphiq ümchuwa kuqhotaq thun kra Dawit raq taoto. Raüta, apaiq nangnga, “Ahea jam ramak she. Ümchaü ka ümjam na jang wan laq. Naq chapakiq she. Ümniiraq jamlai wa jaü tlaü kra miklo kuq kang,” nguta Abigail ma chongto.

36Krai mren, Abigail ka Nabal phaniishe jang wanto. Kra akhing na apaiq ka jam na hokhamwe raq tiipongpii phaqsiiq tlaq ikha, peokhiq maq poi klo polosea riito. Apaiq ka chephe makaiq. Kiimaq polokhiq maq awok-hai. Kriikha na tsangnyung raq apaiq ma anap ranap na saüli, jam bom min chongmak dea riito.

³⁷Kra jai miishe, apaiq ka atsii tsangto she angu niitiq, tsangnyung raq phanrap leawantiiwa tsütsa kriishe chongkuqto. Kra tai raütiishe, apaiq ka tiimalaq, akiinyii rai raüta, sunghü tsiihüshe, ahan ka maakitlii she riito.

³⁸Kriimaq raroqshi tin jai miishe TATIWE raq Nabal ka tsatto kra mren, apaiq ka tsaikito.

³⁹Riita ümtiikiishe wa Dawit raq Nabal ka tsaikito she nguta tsütsa ka taitaq, kra akhing na apaiq raq akha nguto, “TATIWE li tiitsam tiikang! Nabal raq ngi shummiitaq kriikha apaiq raq phokuqto. Kiimaq apaiq raq ngi adise arka ajiq mat kha tang chang wa tiikhup wongkuqto. Nabal raq ashut kiimung kha na TATIWE raq apaiq ka tsashato.” Kra jai miishe Dawit raq Abigail ka apaiq raq lam miitu tiwai wato.

⁴⁰Apaiq sengi ka Karmel hiq na Abigail phana wato. Raüta, “Dawit raq naishiq ka ümnaq tiisheawa tiiwato, ümniika apaiq raq romwan miitu,” nguta tsütsa ka chongkuqto.

⁴¹Kra tai raüta, Abigail ka hiq na bumtlii raüta akha treto, “Ngi arka apaiq jaqshise ashi. Apaiq jaqshisetiim hok heke miitu khekham sitiikang.”

⁴²Raüta apaiq ka jaqlo tiido potli riito. Raüta apaiq kumtoq kaü thaq na chaosaq she riito. Raüta ajaqshi setiim jechakre nyungbiingi kra shea raüta, Dawit raq atiiki ajaqshisetiim rai kongshi maq Dawit phana wawanto. Raüta Dawit miishe wawanto.

⁴³Dawit raq arma kongkhu niika Jejreel chela wa Ahinoam kra lamto. Riita ümchaü ka Abigail minshe lam wanto.

⁴⁴Kiimaq kra liipan na, Saul raq ase Maikel, Dawit tanyung kriika Galim chelati Laish se Palti miishe hali tiwa baiqto.

1 Samuel 26

Dawit Raq Saul Miisaq Thongshiri Hali Tiihang Kuqto

¹Jiph wang binjü wa maiq wiijamti ka Saul phana Gibeä chela na riikumkito. Raüta apaiq ma Dawit ka Judia wang na kumtsaiphii wang kii na Hachilah pum na tiipaütlo nguta chongkuqto.

²Kra tsütsa ka tai raüta, Saul ka tlohitli tiidopot raüta Israil mung wa asengi srea nolajongbi phenlabi hingtsam sheaho raüta, Dawit rit kai Jiph kumtsaiphii wang kiina kihoto.

³Raüta Hachilah pum na walam kiijaq piitiip teito. Kra akhing na Dawit ka kumtsaiphii hong binjü kiijiili riito. Kiimaq Saul ka apaiq khuikai kitlo nguta apaiq raq tho ka lapto.

⁴Krai mren, apaiq raq siwebi tiwa raüta trit wato. Raüta Saul ka kiijaq dea nguta tho ka lapto.

⁵Kra ningkhan, apaiq ka Saul rit wa tiidopot she wato. Raüta Saul nai apaiq phentu ajongwe Ner se Abnar konchang ba ka riikhaqli tiitsang liithüto. Saul ka piitiip mong ba na konto. Kiimaq asengi phenlabi ka apaiq tro na piitiip tei raüta kheto.

⁶Kiijiishe Dawit raq Hitaiq phan Ahimelekh kiimaq Joab ma ano Abishai (tsangnai ma anyung mang ka Jeruia) kiima, “Riita namnai wenai liipan wa, ngi rai Saul piitiip mong na juwa miki damhan?” nguta waito. “Ngi mikidam ha,” nguta Abishai raq treto.

⁷Kra riichongtaq krai mren, kra rawa Dawit nai Abishai ka Saul piitiip mong kiijaq nyapwato. Raüta tsangnai raq Saul ka piitiip mong ba na, apiq ka akhupo tho kiijaq hiq na shong raüta, apaiq ka akon makaiq humkito. Abnar nai phenlabi thun ka apaiq trotam na akon makaiq riito.

⁸Kra chhi raüta Abishai raq Dawit ma akha nguto, “Shiikeawe raq ümjaqtiwe ka ümchaü rawa ümjaqkhon mong niishe kiinong kuqto. Riita ümchaü min, ngi raq jaqmiiqshi miili, apaiq piq kriimiili, apaiq ka hiq na tiiphataq tlatchhat shukbaiq pha! Ngi riika thongnai ka miiqmang, jaqmiiqshi miili mitiisheha!”

⁹Shatmaq Dawit raq nguto, “Ümniiraq apaiq miisaq ka naqtankiq! TATIWE raq, apaiq atsea raüta ashong hokhamwe tseati miika apaiq mo ka mitiiho dongdii.”

¹⁰Kiimaq Dawit raq akha nguta nguto, “Ngi raq asapha, atra TATIWE raq, apaiq jaq maq Saul ka mitsat baiq. Kriika apaiq ma aningthoi akhing she saüto angu na apaiq tsaitsai she mitsaiki. Riimak la, rekhatkai kitlaq akhing na chiqse rewe jaq na mitsai.

¹¹TATIWE riili naq ümtaikiq. Ngi raq ijaq maq TATIWE raq ashong wan hokhamwe miisaq kriika tiithum mang! Nanai riika apiqkii nai akham tsabum chü kriili lam wan laita wawan pha.”

¹²Krai mren, Dawit raq Saul piqkii kra nai apaiq kham tsabum chü kriili, Saul kontlaq achangkhu tho kriiwa dowan raütli she Abishai tsangnai ka wawanto. Tsangnai tho ka jurmin hemak dea riito. Kiimaq tsangnai raq jamlai wa klotaq kriimin jurmin sapsak dea riito. Kiimaq akon wa jumin sammak dea riito. Tsangshiq tarü ka akon makaiq riilaq konwanto. Jamkhano ngukla, TATIWE raq tsangshiq tarü ka maa raq mok ji raq jok, akon ma tiibok baiqto.

¹³Raütiishe, Dawit ka konü jüwii reko kin khuthaq niishe, re raq jowan lot mak chang khan niishe aluwiq niishe wawanto.

¹⁴Raütiisheti, Saul phenlabi nai Abnar ma akha tiihong raütiishe riimto, “Abnar loi! Ümniiraq ibom ara tai tlaü shea?” Kiijiishe, “Kra juwa gisii rai tla? Hokhamwe ka akon wa jaram tiisam wa?” nguta Abnar raq waito.

15Kiijiishe Dawit raq treto, “Abnar, ümniika Israil mung na nolajong pinthumwe riimak shea? Riita ümniiraq, ümtijongwe hokhamwe kra chiqse rewe jaq mong wa jam nguto khebom kuq maü riiläü? Ümchaü linlintiq, namshiq piitiip mong na hokhamwe kra tseakai nguta maiq wiijamti kito.

16Abnar lei, ümniiraq ümjaqsham ka riikhaqli maq sham maü dea shuttlaü! Ngi raq atra TATIWE mang na tiitum lata, namshiq wiitarü ka shra tiikang. Namshiq tarü ka atsai chang thektlan! Jamkhano ngukla, namshiq raq TATIWE raq ashong hokhamwe khum ka tiikhup wongkuq man dea riilan. Liiliita! Hokhamwe piq ka ümbano? Achangkhu tho na ato apaiq kham tsabum chü kriiha ümbano?”

17Kiijiishe Saul raq Dawit bom kra tiitsangto. Raüta apaiq raq Dawit ma, “Ise Dawit lei, riita kriika ümniidea shea bomrai tlaü?” nguta waito. “O, Chaü lei, tengto, Arka ngi dea bom tiikang,” nguta Dawit raq treto.

18Kiimaq Dawit raq, “Chaü lei, riita ümniiraq ngi ümjaqshise arka ümchaü niitaq tiikot mrot ka jam lai nguto josiqho laü? Ngi raq jamlai phan wa tiibiti kang? Ngi raq jamlai phan khü akha wa tang kang?”

19Chaü lei, ngi raq jamlai bom wa chongtiikang ara samhea tiitsang tailaq. Riita, ümchaü ümniiraq ngi jorat tlaü arka TATIWE apaiq riidea, ümtsän ümtsii kra tiipherak baiq wan raüta jotläü jiika, apaiq ma honglu kuq raüjaq, apaiq tsantsii kra ashi mirwan. Shatmaq, maiqse riila klo liitlaq jiila, TATIWE manson kiqsü homa kra tsangshiq dü niishe minilaq. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq ngi ka TATIWE raq akuq hiqshong mong kriiwa ngi ka pongmung na, sumla phra thun kra shomnoq wantibi mung niishe jobaiq wanto.

20Ngi ka TATIWE wokhong wa alu na jobaiq raüta, pongmung na naq tiitsatbaiqkiq. Riita, hokhamwe raq, ngi akhnok tlaikaüse ikha kra tseakai jaram kai wa? Apaiq raq ngi ka rum wa peshap wushi ikha, jaram wa jojü rat tla?” nguta Dawit raq nguto.

21Kiijiishe Saul raq, “Ngi dea ajiq. Ise Dawit loi, ümniika ngi phana jang wa nongkiq! Ngi raq ümniika atsea ma ümtiikiimin tankhan mang she. Jamkhano ngukla ümchaü rawa ümniiraq i miisaq ka tiiwongkuq laü. Ngi ka tsii ahü miidea siwan kang. Ngi raq ashut pinthum kiimung wan kang!” nguta Saul raq Dawit bom ka treto.

22Kiijiishe, Dawit raq treto, “Chaü lei, arjaq ara ümpiqkii. Maiq weshi ra tiiwa laüta tlam wakiq.

23TATIWE riika juwa tsapkapkap kiimaq tingting maq sitlaq kriiti ma poksi kuqtlo. Ümchaü ranaiq apaiq raq ümniika ijaq khon mong na kiinong kuqto. Shatmaq ngi raq ümdü na ijaq miiqmang dea. Ümniika TATIWE raq hokhamwe ma ashong.

²⁴Ümchaü ranaiq ngi raq ümmissaq tiithum mang dea, tiiwongkuq kang, kiikhiisii hali, TATIWE riimin, ngi ara phanrap chamchao litkot mong wa mitiikhup wongkuq wan laq!”

²⁵Kiijiishe, Saul raq Dawit ma akha nguto, “Shiikeawe raq ümniima mishman kuq, i se lei! Ümniika phanrap na onghan ruq mirhaü.” Kra riibom lot jai she, Dawit ka apaiq lamphan ahin nü niishe wawanto. Kiimaq Saul kiimin ajam niishe jang wan nongto.

1 Samuel 27

Dawit Ka Gath Chela Hokhamwe Achish Puk Na Nyapto

¹Dawit raq apaiq nai apaiq she tiibotto, “Saul raq ngi arka ranaiqshi shi ka mitsat she. Arkha na ngi ma ahea pinthum ikhum tiichhii miitu ka Philistain mung na tiipaükai riishe ka ahea miraq. Kriishe nguraü jiika, Saul raq ngi ka atsea ma Israil mung na ngi rit sea ka ateishe mirbaiq. Kiimaq ngi ma jamhai song chang min ahü miraq.”

²Kra thapthi wantaq kra mren, Dawit raq asengi kong maiqwere shitrok kra sheaho raüta Gath chela hokhamwe Maokh se Achish phaniishe kihoto.

³Raüta Dawit nai asengi kong ka achak ase nongnong maq, Gath chela niishe laüho raüta sikito. Kra akhing na Dawit tanyung nai kiimin apaiq rai riito. Nyungshi mang ka Ahinoam, apaiq ka Jejeel chela wa. Kiimaq nyungshi mang ka Abigail. Apaiq ka Nabal tsaikitaq kra tanyung arom wan. Karmel chela wa.

⁴Riita Saul raq Dawit ka Gath chela niishe juhoto nguta tsütsa ka taito. Raüta apaiq raq Dawit jai ka jomak she riito.

⁵Kiimaq Dawit raq Achish ma akha nguto, “Riita ümniiraq ngi ka ümluwe nguta tiima tlaü jiika, ngi si ma chela aranse ashi kuq laq. Tuwe lei, ngi ka ümniirai adam na mung nyungchong chela na sidam ngomin ramak.”

⁶Krai mren, Achish riimin apaiq ma Jiklak chela kra kuqto. Kriikha na tiina ümchaü niitaq, Jiklak chela ka Juda mung hokhambi jaqtakiq niishe siwantaq.

⁷Dawit ka Philistain mung na jipi lüroqshi ri lütrok shongto.

⁸Kiijaq siwantaq liipan na, Dawit nai asengibi raq, Geshur chelati, Girji chelati kiimaq Amaleknok thun kra longki lili riito. Tsangshiq ka man niiphü kra binjü na shongti dongdii riito. Apaiq raq tsang mung ka Ejip mung hiqrai binjü na sitlaq Shur chela kiina saülili khatkitlo.

⁹Raüta tlotli maiqwere, jechakre, kra tiisiirai tsatbaiqtlo. Raüta skukong, minsäu chhechhi kong, kumtoq kong, kumtsong kong, kiimaq khu akhea thun kriimin wiita tsuqwan lili hophaq wan tlo. Raütiishe apaiq ka Achish phana riihum walili riitlo.

¹⁰Raüla apaiq raq Dawit ma akha waitlo, “Ümchaü lak na ümniiraq ümrihiqti wa khatki laü?” Raüla Dawit riimin, apaiq ma, Juda mung wa shemai nü wang binjü na siti longki kang, riimakla, Jerahmeel weraü hiqshong binjü kra khatki kang, riimakla, Kenaiqnok sichang hiqshong binjü kra khatki kang ngutli bom ka tre lili riito.

¹¹Dawit raq maiq ka tlotli maiqwere, jechakre, wiita jiiqbaiqtlo. Kriika apaiq raq rekhat kitaq kriiwa maiq ashi ra wa raüta Gath chela tsütsa ka chongwa jiiq ngo maq klotlo. Dawit ka Philistain mung na shongtaq akhing na akhiisiisaq klo wan lili riito.

¹²Shatmaq Achish riika Dawit ma kai kamto. Raüta atsan mong na akha tiima wanlili riito, “Anok abin Israilnok raq, apaiq ka atinkhan shulii tlaq arkha na, apaiq raq ngi ka arilung pattup shiili raütli she misi.”

1 Samuel 28

¹Kriijai maq heashi sijai na, Philistain mungti ka Israilnok mungti rai riikhat ma rewebi she shunto. Raüta thungto. Kiimaq Achish riimin Dawit ma akha chongto, “Dawit lei, ümniiraq ümsengi ka shea laüta, ngi rai pong laüta rekhatkai chang miraq ngutri asaphaü.”

²“Tengto arka. Ngi ka ümjaqshise dea. Kiimaq ngi ka nola ashi dea nguta ümniiraq ümmak maq michhi haü,” nguta Dawit raq treto. Kijiishe Achish raq treto, “Riikhaqli! Ngi raq ümniika pattup miitu ikhum kheti nolawe miishe mishongha.”

Saul Ka Tha Shammi Nyung Phana Kito

³Riita Samuel ka atsaikaikun she. Kiimaq Israil mung tlotli raq apaiq maa ka maaho manyi raüta, apaiq sichang Rama chela na lapto. Kiimaq Saul raq Israil mung na siti teitlangtibi nai jaqliiti thun ka tlotli Israil mung wa jobaiqtlo.

⁴Philistainnok phenlabi ka adam na riichom raüta Shunem chela na thungto. Kiimahali Saul riimin Israilnok mungti ka riichom raüta Gibeon Hiqlam kiijaq piitiip teito.

⁵Kiimaq Saul raq Philistainnok phenlabi phong ka chhi raüta, apaiq ka phiip raq tsaito.

⁶Kra ningkhan apaiq raq jamkho mija i nya nguta TATIWE ma waito. Shatmaq TATIWE raq apaiq ma, rawa ma miimin tiichhikuq mak, kiimaq Urim nai Thummin maq lang liikiimin, langkuq makshe riito.

⁷Kriikha niishe Saul raq asengi siihiipbi ma, “Ngi ma wulum rai riibom damti maiq nyungshi ra ritkuqki rongkiq. Ngi ka apaiq phana kilata langtliikai ma,” nguta aming kuqto. “Iniikijjaq Endor chela na siti nyungshi asi,” nguta tsangshiq raq treto.

⁸Krai mren, Saul ka amii akhiiq klai raüta, maiqtili ikha ja raüta, raji ranyaq niishe asengi wenai apaiq rai shea raüta kra nyung pha na kihoto. Raüta, apaiq raq krii nyung ma, “Ngi miitu winji kong ma bom ka wailaq, Laüta mung ka jamkha ja chang wa kra ngi ma chonglaq,” nguta waito. “Ngi raq ümriiti wulum mang wa chongtiikang, kriiwe maji ka healaq.”

⁹Kriinyung raq, “Ümniiraq ri asaphaü, Hokhamwe Saul raq jamlai wa riita. Apaiq raq maiqjaq liitibi nai wulum rai riibomdamti thun ka Israil mung wa wiita jiiqbaiqto ihata. Riita, kra taü miimin, ümniiraq ngi ka thiikho na jaram tiidea wa, laüta ngi ka jaram tiitsea baiq wa tan tlaü?” nguta treto.

¹⁰Kiijiishe Saul raq kriinyung rai atiitum raütiishe akha nguto, “Ngi raq atra TATIWE mang chong lata kiqkham kuq tiikang, ümniiraq maji rai riibom tlaü kra miitu ümniika tiitsatbaiq mang.”

¹¹Kiijiishe, “Riita, ümniima juwe maji wa mihea kuqha?” nguta kriinyung raq waito. “Samuel maji kra healaq,” nguta apaiq raq treto.

¹²Riita kriinyung raq Samuel majikaü kriishe chhi raüta, apaiq ka kai akii anyiishe akha siito, “Ümniiraq ngi ka jaram lao laü? Ümniika Hokhamwe Saul kata!”

¹³“Ümniika naqhaikiq!” nguta hokhamwe raq krii nyung ma nguto. “Ümniiraq jamlai wa chhitlaü?” ngutiishe Saul raq waito. “Ngi raq hiqmong nyang wa maiqwe ashi maji ka dong wan tlo chhitiikang,” nguta kriinyung raq treto.

¹⁴“Riita kra maji sham ka juwe shamsham wa chhitlaü?” nguta apaiq raq waito. “Kra maji ka maiq weshi tikiiwekaü ikha dongrai wantlo chhitiikang. Apaiq dü na miirii ka samtong jong kaü sam raü watlo,” nguta kriinyung raq treto. Kiijiishe Saul raq kra maji watlaq kriika shammiwe Samuel watlo ngutiishe sapto. Kriikha na apaiq ka hiq na bumsaq raüta maji ka noqto.

¹⁵Samuel raq Saul ma nguto, “Ümniiraq ngi ka jaram wa shakshaq tlaü? Ümniiraq ngi ka wulum mung wa jaram sheakai wa?” nguta bom ka waito. Kiijiishe Saul raq treto, “Ngi ka ümchaü pinthum chamchao mong na sitiikang! Philistainnok ka ngi rai riikhat wanto. Kiimaq Shiikeawe riimin ngi ka tiishaü baiqto. Apaiq raq ngi achu jaü ka tre mak she. Shammibi lümiimin, kiimaq rawama miimin, ngi ma hon atsii ka chongkuq mak she. Kra ningkhan ngi raq ümniika wulum mung wa, ngi raq jamlai she wa mirha kra michongkuq laq nguta tiisheaki kang.”

¹⁶Kiijiishe Samuel raq treto, “TATIWE raq ümniika atiishaü baiqthü wishe, raüta apaiq ka ümjaqtiwe ma ajakaikun she, kiiwiika ümniiraq ngi ka jaram tiiheakai wa?”

¹⁷Ngi lümaq man na ümniima jamlai bom wa chongkuqtaq kriishe ümchaü TATIWE raq ümniima klo kuqtiishe kata. Apaiq raq ümjaq wa mungtan ka nyeahoto she. Raüta Dawit miishe kuqbaiqto.

¹⁸Ümniiraq TATIWE aming jin laü. Laüta Amaleknok nai tsangshiq tachong hupsam thun ka chongthum ma tijatlai tiithenbaiq maü riilaü. Kriikha na tiina ümchaü TATIWE raq ümnaq tiishaübaiqtaq kra.

¹⁹Apaiq raq ümnaq nai Israilnok ka Philistainnok jaq niishe mikiinong kuq baiq. Anap ranaiq miishe ümnaq nai ümsetiim thun ka ngi rai adam she misi han. Kiimaq TATIWE raq Israilnok phenlabi thun kriimin rewe Philistainnok jaq niishe mikiinong kuq baiq.”

²⁰Tiihanghiq miili she Saul ka hiq na riidung riwato. Raüta hiq na tlamchi she bumkito. Samuel bom ka tai raüta, sunghü tsihü phiip raq tsaito. Apaiq ningkun ka ahü. Jamkhano ngukla, apaiq ka anaiq naiqshi awa washi tinkhit jam min phaqsiaq mak dea riito.

²¹Kiijiishe kriinyung ka apaiq tho kiina tiisot-saq raüta liito. Riikiita apaiq ka atirai raüta, amarai ara q kriishe chhito. Kra chhi raüta kriinyung raq, “Chaü lei, ngi raq imiisaaq jaqphi na chiim lata, ümbom tre jaqsham kuqkang.

²²Riita ümchaü min, ngi bom poshi chongpha, ara tailaq. Ngi raq ümniima phanshi rase phaqsiaq tiije kuq pha. Ümniiraq phanshi ra phaqsiaq chang. Raütiq akhum ashiim miitu ningkun asi miraq.”

²³Saul riika jam min phaqsiaq mangli nguta tiiwinto. Shatmaq asengi siihiipjongbi riimin apaiq ma tü-adung ka phaqsiaq liidea nguta apaiq ma tiipaiqneato. Atiisup niishe apaiq raq tsangshiq bom ka treto. Raüta apaiq ka hiq na abumki kriiwa tiidoto. Raüta changdü niishe ngato.

²⁴Krai mren, kriinyung riimin taülaükhiaq, aminsaüse atijong ma nguta arümrät phintsaaqtsaq hea kra takuqto. Raüta apaiq raq wongwin wiijam lam raüta, pi maq shohü miili winsii ka tak ke na tiija diimto.

²⁵Raüta kriinyung raq winsii nai ngampin ka Saul nai asengi siihiipjongbi ma kuqto. Krai mren, tsangshiq riimin kra phaqsiaqto. Raüta kra rawali tsangshiq ka kiiwa wawanto.

1 Samuel 29

Philistainnok Raq Dawit Ka Re Na Sheawan Mak Riito

¹Philistainnok raq tsangshiq phenlabi ka tlotli wiita Aphek chela na shea wanto, raüta kiijaq thungto. Kiimaq Israilnok ka Jejeel jüwii tan kiijaq piitiip tei raüta thungto.

²Kiimaq Philistainnok hokham webiingi riika, maiqmii sengi phenlabi thun ka ashi ashi maq nai ahing ahing maq kongshi shi tihong raüta rekhatkai wawanto. Kiimaq Dawit nai asengibi ka Hokhamwe Achish rai apaiq jai na wawan damto.

³Kiijiishe Philistainnok phentubi thun raq Dawit nai asengibi kra chhito. Kra chhi raüta akha waito, “Riita ara Hibrunok arka arjaq jamlai ritkai aki wa?” Kiijiishe Achish raq treto, “Arka Dawit. Israil mung hokhamwe Saul sengi maiqla weshi. Apaiq ka ümchaü ngi rai rahi q aluwiq she sitlo. Apaiq ka ngi rai adam siwanli miiphat, apaiq ara ajiq shamto nguta ngo chang jammin ahü chhimang.”

⁴Shatmaq Philistainnok phentu ajongbi thun ka Achish ma akhiq ariq she riito. Kiimaq tsangshiq raq akha nguto, “Kriiwekaü ka ümniiraq apaiq sichang hiqshong kuqlaü kiijaq tiiwa baiqtlo laq. Apaiq ka nashiq rai rekhatkai dam maimak. Apaiq ka rekhat lam maq, nashiqnok ara mokhat wan min miraq. Apaiq raq nashiqnok tsatbaiq raüta, atijongwe tsantsii tijom na wan miika aje pinthum miraq riimak shea?”

⁵Riita, nashiq tarü raq asap i ahata, arwekaü ara tiitsam kam dea khata jechakre raq, ‘Saul riika hingshi tsatto. Shatmaq, Dawit riika ahing amun tsatto,’ nguta tsangshiq raq awiinum lam maq shingeta ira.”

⁶Kriikha niishe Achish raq Dawit ka atho na heato. Raüta, “Ngi raq Israilnok atra Shiikeawe mang na atitum lata ngutiikang, ümniika iwokhong na ibom taiti maiqshaq weshi nguta siwan tlaü. Krai mren, ngi ka pinthum khoqriiq shishiiq maq ümniika ngi rai adam maq rekhatkai miitu sheaho rotiikang. Ümniika iwokhong na isengi ma jawan laü ranaiq miiphat, ümchaü ranaiq arjaq saüli, ngi raq ümhon ümtsii kra kiimaq ümjaq sham ümkaiwa thun na jamlai phan min phanshi ra na ajiq sham wan laü nguta imaklii tiithuli chang ka jamlai min ahü chhi mang. Shatmaq hokhambi ahinti raq ümniiraq naishiqnok rai rekhat kai dam ka lungwii mak.

⁷Riita arningkhan, ümniika jam niili jang wanlaq. Tsangshiq raq tsanro mak chang ka jam min naq kiimungkiq.”

⁸Kiijiishe Dawit raq treto, “Chaü lei, riita ngi raq jamlai phan no shutkang? Ümniiraq ngutlaü kra mren, ngi ka ümwokhong na siwan li miiphat, ümchaü niitaq, jam phan niimin shut mang jiika, ümnaq itijongwe, kiimaq ihokhamwe rai kilata, ümjaqtinok ka jamkhii riito khatki lot mang miraq?”

⁹“Tengto kra ngutlaü ka,” nguta Achish raq treto. “Ngi raq riive kla, ümniika rase ashi ikha iwokhong na sitiwe maiqshaq ashi ngutiidea tiima tiikang. Shatmaq hokhambi ahinti riishe ümniika nashiq rai rekhat kai dam maimak dongdii ngutiishe khiihoto.

¹⁰Riita, ara chongtiikang arningkhan, Dawit lei, namshiq tarü Saul miimthü lanta ana iphaniishe pong wan lantibi thun ka, anap ranaiq ranap chumiili, rawü wan raüla, tiido rang lanta, wawan ronglaq,” nguta Dawit ma chongto.

¹¹Krai mren she, Dawit nai asengi thun ka anap maq ranapchu miili tiido rang raüta, Philistain mung kiina hali jang wan nongto. Kiimaq Philistainnok ka, Jejeel wang kiina wawanto.

1 Samuel 30

Dawit Raq Jiklak Chelati Phuk Lamto

¹Ranaiq nai jai miishe Dawit nai asengibi ka Jiklak chela niishe saüto. Amaleknok raq Juda wang wa shemai nü binjü thun kra khatto. Kiimaq Jiklak chela kriimin khatto. Tsangshiq raq Jiklak chela ka wa maq tiibunlak chaqbaiq thüto.

²Kiimaq tsangshiq raq jechakre thun ka wiita lap raüta tsuq wanto. Shatmaq tsangshiq raq maiq riwe kla ashi min tsatmak dea. Shatmaq maiq angu thun ka wiitarü hutjok tsuq wan raüta jang wanto.

³Riita ümtiikiwa Dawit nai akongtibi ka Jiklak chela niishe saüwataq, raüta liikiita sanha, kra chela ka re raq wa maq tiibunlak achaq baiqthüwi she lowanto. Kiimaq tsangnyungtiim, kiimaq tsangsetiim maiqwe sere, kiimaq tsangsetiim jechaksere thun ka wiita re raq atsuq wanwishe chhiwato.

⁴Kra chhiwa raütiishe, Dawit nai akongtibi thun ka maaho manyi she, rokngoq riingoq, tiidung tiitsok, tsainam nam she hoqtrangto.

⁵Rewe raq Dawit tanyung Ahinoam nai Abigail kriimin nokwe rai tsuq wan damto.

⁶Dawit miika pinthum chamchao chapa jonghea akhing ashi riito. Jamkhano ngukla asengibi thun ka tsangchak tsangsetiim re raq tsuq wan kiita, tsangshiq tsankhiq bisi tsi miishe, Dawit apaiq kriimin long maq tiiq raüta tseabaiq wan ngutiishe tankhanto. Shatmaq Dawit TATIWE, apaiq Shiikeawe raq, Dawit ma ningkun shoquqto.

⁷Kiijiishe Dawit raq Ahimelekh se ramwe Abiathar ma, “Ana ngi ma Asii kheaphu kra lamkuq wakiq,” nguta thaüto. Krai mren, Abiathar riimin Asii kheaphu ka Dawit ma lamkuq wato.

⁸Kiijiishe Dawit raq TATIWE ma, “Ngi raq rekong kra mijoho ha shea? Kiimaq ngi raq tsangshiq ka milokiha shea?” nguta waito. Kiijiishe TATIWE raq treto, “Tsangshiq jai ka joho laq. Miloho haü. Laüta shumwikong thun kiimin mitiichhii wan haü.”

⁹Krai mren, Dawit ka asengi nolabi shitrok kra shea raütiishe, rewenok jai kra johoto. Kiimaq tsangshiq ka Besor khamraise kriijiishe saüho raüta sanha, akongtibi maiq wiijamti ka kriijaq lamjap khingkito.

¹⁰Shatmaq Dawit ka asengi shiblai kra shea raüta re kong jai kra joho ruqli johoto. Kiimaq asengi phong wa shinai kriika, anü makaiq she kha maq, kra

jüraise kra jin wan lot mak she riito. Kriikha niishe tsangshiq ka kriijaq lishe jai na tiijai japkito.

11Dawit sengibi raq wakram na Ejip mungti jerowe maiq weshi kra humto. Kra hum raüta, tsangshiq raq kriiwe ka Dawit phaniishe shea wanto. Raüta tsangshiq raq apaiq ma tü adung phanshi tiiphaqsiqu. Kiimaq kham ka tiinyangto.

12Kiimaq apaiq ma phupmuptsi atiishin raüta alum winsii phu kiimaq spiqtsi shin alum winsii shin kriimin phunai tiiphaqto. Kra tiiphaqsiqu kiitiishe kra jerowe tsitsü kra riichümto. Kiimaq ariimin ahong she riito. Apaiq ka ranaiqtsam tinkhit jamlai min humphaqsiqu mak, amang riito. Kiimaq khu akham min humnyang mak riito.

13Kiijiishe Dawit raq apaiq ma waito, “Ümtijongwe ka juwa? Kiimaq ümniika ümriihiqti wa?” “Ngi ka Ejip mungti. Amalekwe dise,” nguta apaiq raq treto. “Ümchaü ariiraq ranaiqtsam she, ngi ka atsi riikikangta, itijongwe raq jai na miimbaiq thüto.

14Naishiq raq Juda wang wa shemai nü nü na sitlaq Cherethaiqnok hiqshong binjü kra kiimaq Kaleb hiqshong binjü kra, khatkai. Kiimaq naishiq raq Jiklak chela kriika wa maq tiibunlak chaqbaiq thükai.”

15Kiijiishe, “Ikhla ümniiraq kra rehuk kong kra phana ngi ka misheaho haü shea?” ngutiishe Dawit raq apaiq ma waito. Kiijiishe apaiq raq, “Ümniiraq ngi ka Shiikeawe mang na tsatbaiq mang, kiimaq itijongwe ma kiinong kuq mang, nguta kiqkham kuq haüla, ngi raq ümniika misheaho kang,” nguta Dawit bom ka treto.

16Krai mren, apaiq raq Dawit ka tsangshiq phana sheahoto. Riita kra rehuk jati kong kriika, tsangshiq tiibo chang hiq ba kiijaq riinyin riishin, atii abo, chenyang dungsea butja, tsangshiq raq Philistainnok hiq thun wa kiimaq Juda wang binjü wa maihiq long raüta, sepat lopi tsiq anyam aho api min lotmak tsuq wan raüta, tsangshiq chojong chise maq wiinum sheawa poi jong klo raüta peosea lowanto.

17Kra lowan raüta, Dawit raq anap ranaiq na ranap chu maq, rawü tsuprup tsupriiq niishe longpha wanto. Raüta ra tiijidok longto. Kra rewe phong kriiwiika, jerobi maiq shiblai kumtsong raikhü na nga raüta pintrangtaq kriili julapto. Kriiwa chan raüta maiq ümchuwa sitlaq kriika, tiinamtok hihut jiiqbaiqto.

18Krai mren, Amaleknok raq ümchuwa shumwi kong tsuq wantaq, kiimaq sepat lopi tsuq wantaq thun kra, Dawit raq kunkun hali, achak nyungnai kriimin nongnong maq tiichhii wanto.

¹⁹Jamlai phan min sum rüm mak riito. Dawit raq asengi thun maiqwe sere nai jechaksere thun kra, wiita tiichhii kuqto. Kiimaq Amaleknok raq sepat lopi atsuq wan tsiiq anyam thun kriimin wiita kunkun hali jang nongto.

²⁰Kiimaq apaiq jam nyamse kong thun kriimin wiita kunkun hali lap wan nongto. Asenginok raq sinkhu na kra jam nyamse kong thun kra tsuq wan lam maq, “Arka Dawit rii siisaq!” nguta riibom nyiim wanto.

²¹Raütiishe Dawit ka jaijang wan lam maq, asengi shinai niitsihea kha maq, apaiq rai re ka jokilot mak she lam na, Besor khamraise reko niili khingkitaq kong kriipha niishe saü wanto. Tsangshiq kiimin Dawit she saü wan kiita, apaiq nai asengi thun watlaq kra lamwa taokito. Kiimaq Dawit ka tsangshiq rai riihumto. Raüta khoqriiq shishiiq maq tsangshiq ka taoto.

²²Shatmaq Dawit rai kongshi maq rekhatkai damti phong kriiwa, maiq wiijam ahon atsii atoqti, kiimaq maiqjiq ngamphiqti raq, Dawit nangnga, “Tsangshiq ka nashiq rai rekhatkai santla kidam mak. Kriikha na nashiq raq sepat lopi ka tsangshiq ma pheakuq mai. Tsangshiq raq maiqmii chak asetiiim thun kriili tsuq wan raüta, miwa wan laq,” nguta bompai shun bomto.

²³Shatmaq Dawit raq treto, “Phunainotiim lei, TATIWE raq nashiq ma jamlai wa kuqne wantaq, kriika atam maq phaqsiiq lot mai! Apaiq raq nashiq ka tiikhup wongkuqto. Raüta nashiq ma najaqtinok kra tiitang kuqto.

²⁴Ümchaü namshiq raq jamlai wa chongtlan kriika, jurmin lang mak chang bomtlan! Wiitarü ma mren mra chhaq pheake ratlo. Juwa jai na rai awong chomketi sitlaq, kiimaq juwa rekhatkai kitlaq, kriiti ka mren chhaq siisaq sepat lopi ka milap.”

²⁵Dawit raq arka tri miishe thüto. Krai mren, kra akhing miiphath she, Israil mung ara tri arka jaqkhon tiipha raüta lang wanto.

²⁶Riita Dawit ka Jiklak chela niishe saüwa raüta, sepat lopi tsuq wantaq kriiwa saqseng munchu thun ka, akhi alubi ma, kiimaq Juda mungti welabi ma, pheakuqto. Kra pheake wati ma bom ka akha tiichong wanto, “TATIWE jaqtinok khatki laita sepat lopi atsuq wan kriiwa, ara namshiq rii munchu saqseng tiiho wantiikang.”

²⁷Raüta apaiq raq Bethel chelati ma, Juda wang na shemai nü na Rama chela na siti ma, kiimaq Jattir chelati ma,

²⁸Aroar chelati ma, Siphmoth chelati ma, Eshtemoa chelati ma,

²⁹kiimaq Rakal chelati ma, kiimaq Jerahmeel weraü ma, Kenaiqnok ma,

³⁰kiimaq Horma chelati ma, Borashan chelati ma, Athakh chelati ma,

³¹kiimaq Hebron chelati ma tiiho wanto. Dawit raq apaiq nai asengibi thun ümra hiqshong thun no khumshiiim wantaq, kra hiqshongti ma tiiho wanto.

1 Samuel 31

Saul Nai Asetiim Ka Re Na Tsaito

(1 Ka 10.1-12)

¹Philistainnok raq Israilnok ka Gilboa Pum maq khatto. Kijjaq Israilnok ka pahea tsaito. Kiimaq kiiwa chantlaq Israilnok ahinti thun, Hokhamwe Saul nai asetiiim miitaq ka apin riito.

²Shatmaq Philistainnok raq tsangshiq ka joho raüta, Saul setiim wetsam Jonathan, Abinadab kiimaq Malchishua thun ka tsatto.

³Kiimaq re raq Saul kiimin trotam maq kom wan raüta pinthum henghea tiichop khat wanto. Raüta Saul apaiq kiimin rewebi liqsin thun raq adü na lapto. Raüta tsihea asho riito.

⁴Kiimaq apaiq raq akolise, apaiq liiq nai piq kra wiketiwe kiima, “Ümnepja kra chat laüta ngi ara sebaiqtlo laq. Athi ara thatsang maiqse Philistainnok raq khoti idü na tsangshiq jaqkaiq maq mimiiq,” nguta thaüto. Shatmaq kra noriwe ka tsaihü jihü akiinyii raili she khoti riito. Kra ningkhan Saul dü na ajaq maq miqlot mak riito. Kra ningkhan she, Saul raq anepja kaü kra shunhit raüta, apaiq nai apaiq lishe nepja khu na bumsaq tiishaü raito.

⁵Kra jerowe raq Saul tsaitaq kriishe chhi raüta, apaiq riimin anepja kra chathit raütiishe, apaiq nai apaiq hali bumsaq raüta tiishaü raito. Raüta Saul rai chiimshi na tsaito.

⁶Ara chongtlaq akha Saul nai asetiiim wetsam, kiimaq kra jerowe kra chiimshi na tsaito. Kra ranaiq na Saul sengi thun ka wiita tsaito.

⁷Kiimaq Jejreel tan maq konü reko na siti Israilnok raq, kiimaq Jordan rai maq shedong nü reko nü wang binjü na siti Israilnok phenlabi thun ka rehai ma wiita she pinto, kiimaq Saul nai asetiiim kiimin wiita she re na tsaito nguta tai raüta, tsangshiq maiqmii chela thun kra miimbaiq thü raüta wiita pinto. Kra chhi raütiishe, Philistainnok ka kiraüta kra hiqshong thun ka jiiwan raüta siwanto.

⁸Kra re riikhattaq napjai ranaiq niishe, Philistainnok ka kito. Raüta maiq maa phong khum na sitlaq hupsam thun sepat lopi thun kra riichomkai kito. Kiimaq tsangshiq raq Saul nai asetiiim maa thun ka Gilboa Hiqlam kiijaq weraqraq humto.

⁹Tsangshiq raq Saul khupo ka chumto. Kiimaq aja nai apiq thun kriimin wiita lam wanto. Raüta kriithun ka nongshnong maq, Philistain mung tiikhamli na, kra tsütsa ahea kra tsangshiq sumla phrakong ma nai tsangshiqnok ma chongkaiti tsasoqtibi maiq thun tiikito.

¹⁰Kra lot raütiishe, tsangshiq raq aja apiq thun kriika, tsangshiqnok jechak phra kaü Astarte shomjam niishe thüto. Kiimaq amaa ka Beth Shan chela khetuk siim na tiibaiqto.

¹¹Riita ara Philistainnok raq Saul maa ka jamkho haihiitaq kra tsütsa ka Gilead wang na siti Jabesh chelati riishe taito.

¹²Kra tai raüta, nolajongbi thun ka rawa minru Beth Shan chela kiina kihoto. Raüta tsangshiq raq Beth Shan chela khetuk kiiwa, Saul nai asetim maa thun kra lam raüta, Jabesh chela na piwanto. Raüta amaa thun ka kiijaq wa maq chaq raüta saiqsamto.

¹³Raütiishe tsangshiq raq arok arii thun kra lam raüta kra chela na tamarik pechong tong na lapto. Raüta tsangshiq ka ramiishi na saüli amang maq sito.

2 Samuel

2 Samuel 1

Dawit Raq Saul Tsaikai Tsütsa Taito

¹Saul tsai jai maq Dawit ka Amaleknok khat raüta tang jai maq, apaiq ka Jiklak chela niishe jang wan nongto. Raüta apaiq ka Jiklak chela na ranaiqnai she sito.

²Kriimaq napjai ranaiq na, Saul piitiip wa jerowe ashi saükito. Kriiwe raq atsanbitsi dea nguta tiichhike miitu adü na asam khea kra achai riito. Kiimaq akhupo na hiq maq nyatto. Raüta apaiq ka Dawit phana wato. Raüta hiq na ku saq raüta, Dawit ka shreng noqto.

³Kiijiishe Dawit raq apaiq ma waito, “Ümniika ümriiba maq aki haü wa?” “Ngi ka Israilnok piitiip wa lun lata ajuha,” nguta apaiq raq treto.

⁴“Jamlai mra wa pinta kra chongliita,” nguta Dawit raq waito. “Nashiqnok phenlabi thun ka rekhat rü wa wiita pinto. Kiimaq nashiqnok maiq pahea tsaito. Saul nai ase Jonathan min tsaito,” nguta apaiq raq treto.

⁵“Saul nai Jonathan ka tsaito dea nguta ümniiraq jamkho sap laü?” nguta Dawit raq apaiq ma wainongto.

⁶Kiijiishe, apaiq raq treto, “Kra bala ngi ka Gilboa Pum na chakang. Kiimaq ngi raq Saul ka apiq kii na tiinin raü chhikang. Kiimaq rewe kumrang thaq na chaotibi raq apaiq ka napnap she jowanto chhikang.

⁷Kiijiishe apaiq raq ngi phaniina liito. Raüta ngi ka chhito. Raüta ngi ka heato. Kiimaq ngi raq, ‘O, chaü le!’ nguta trekang.

⁸Apaiq raq ngi ka juwa nguta waito. Kiimaq ngi raq apaiq ma, ngi ka Amaleknok nguta chongkang.

⁹Kiijiishe apaiq raq, ‘Wara ana. Laüta ngi ara sebaiq tlo laq! Ngi ara tsihea asho. Ngi arka lunlot mang she,’ nguta nguto.

¹⁰Krai mren, ngi min apaiq tho na wakang, lata apaiq ka tsat kang. Jamkhano ngukla, apaiq ka chhunlot mak, mitsai she dongdii nguta ngi raq asapha. Kra latiishe ngi raq akhupo wa ahokham khuphok kra kiimaq ajaq na patlaq tükom thun kra lam chhutkang. Lata chaü lei ümchaü arjaq ümniima lamkuqho kang ara,” nguta kriiwe raq Dawit ma chongto.

¹¹Kra tai raüta atsanbitsi ma Dawit raq adü wa miirii ka chaiham chaihea chaibaiqto. Kiimaq asengikong riimin, tsang tsanbitsi ma tsangdü na samtlaq khea ka kiikhiisii chaibaiqto.

¹²Tsangshiq ka Saul nai Jonathan, kiimaq Shiikeawe sengi Israilnok jiiimraitaq kra miitu majo, kra ranaiq ka ratiijili amang maq siraüta maaho manyi hoq trangto. Jamkhano ngukla re na maiq pahea jiiimto.

¹³Kiimaq Dawit raq apaiq ma kra tsütsa sowanti jerowe kiimahali wainongto, “Riita ümniika ümriibahiqti wa?” Apaiq raq treto, “Ngi ka Amalek phan. Shatmaq ngi ka nam mung na siti.”

¹⁴Dawit raq apaiq ma waito, “Riita ümniiraq TATIWE raq ashong hokhamwe ka jam jaq mo tsat laü?”

¹⁵Kra nguraütiishe Dawit raq asengibi phong kiiwa weshi ka heato. Raüta, “Apaiq ka sebaiqtlo laq,” nguta thaüto. Krai mren, kriiwe raq Amalekwe ka miisaq thumli chang she sebaiqto.

¹⁶Kiimaq Dawit raq Amalekwe kriima akha nguto, “Ara mat kha arka ümdü na ümniiraq ümnübok maq chong laü kriishe hophaq tlaü. Ümnaq tsaichang thiikho ka ümniiraq athu haü. Jamkhano ngukla, ümniiraq TATI raq hokhamwe ashong ka tsatbaiq kang nguta tiichong laü.”

Dawit Raq Saul Nai Jonathan Majo Hoqto

¹⁷Dawit raq Saul nai ase Jonathan majo jümiishi ka ara shingeto.

¹⁸Kiimaq arka Juda mungti ma shrinke ratlo nguta aming kuqto. (Ara majo shi arka Jashar Lakdap na waiq thüto.)

¹⁹“Israilnok mung kin thun na, nawelabi thun tsaito! Nashiqnok srea nolajongbi thun, wiita tsaito she!

²⁰Arka Gath chela na naq tiitai rongkiq, kiimaq Ashkelon chela na, chiiheawea lam na naq riimsho rongkiq. Philistain mungti nyungre, naq tiichochi rongkiq; Thatsang maiqse jechaksere, naq tiikhooqriiq rongkiq she.

²¹“Gilboa kin thun na ra min naq jun kiq she, riimakla, bangkham min naqrokkiq she. Kiiwa wak ram thun kiimin, kealoklok she mirraq! Jamkhano ngukla nolabi liiq thun ka, kiijaq jea ngao raüta wetlo. Saul liiq pen ka tel maq tiichhai, tat-hü she.

²²Jonathan raq ahiip liqsin ka thukhea, Saul nepja ka khulo panthit sihea, rewe nolajongbi sebaiqto, chiqse rewe jiiqbaiqto.

²³“Saul nai Jonathan ka pinthum heahea, kiimaq lungwii tsihea; Atra niimin pumshi hanshi, amaa niimin pumshi hanshi. Tsangnai ka liihawe bitlaq ikha phiqhea, Hangsi kong thaq niimin honghea.

²⁴“Israil mungti nyungre lei, Saul maaho hoqtrang rong laq! Apaiq raq namshiq kheashii thum maq, tiimiikhiiq kuqto, kiimaq namdangkong na sengpo laktum, kiimaq chaq laktum tlak kuqto.

²⁵“Nolajongbi miqto she, tsangshiq re na tsaito. Jonathan maa ka kin thun na buntlo.

²⁶“I phunowe Jonathan lei, ngi raq ümmaajo hoq tiikang! ümniika ngi ma tsankhun luwe! Ümniiraq ngi lungwii laü ka, jechakre lungwii nam ma, ahea pinthum.

²⁷“Srea nolajong pinthum tsaito she, tsangshiq raq sham chang, ja nai piq thun wiita, ashanti maiq ahü she. Hiqtili ikhli she jakito!”

2 Samuel 2

Dawit Ka Juda Mung Na Hokham Ma Shongto

¹Arjai miishe Dawit raq TATIWE ma akha waito, “Ngi raq Juda mung na chela thun sitlaq kriiwa, chela ashi kra mipeng wan ha shea?” “Ahea kilaq,” nguta TATIWE raq treto. “Riita ümra chelati wa?” nguta Dawit raq wai nongto. “Hebron chela kra,” nguta TATIWE raq treto.

²Krai mren, Dawit ka tsangnyungnai, Ahinoam nai Abigail kra shea wan raüta Hebron chela na wawanto. Ahinoam ka Jezeel wangti. Kiimaq Abigail ka wulumwe Nabal tanyung arom wan, Karmel wangti.

³Kiimaq apaiq raq asengibi nai tsangshiq jamti thun kra shea wanto. Raüta tsangshiq ka Hebron chela tro binjü na maihiqshong thun kiijaq shongnga wanto.

⁴Kiijiishe Juda mung wa mungmaiqse ka Hebron na kiraüta, Dawit ka Juda mung na hokham miishe shongto. Riita Dawit raq Gilead wang wa Jabesh chelati raq Saul maa ka saiqsamto nguta tsütsa ka taito.

⁵Krai mren, apaiq raq maiq tsasoqti wiijam ka kiina akha tsütsa tiichongkito: “Namshiq raq shreng lanta nam hokhamwe maa ka saiqsam lan kra miitu, TATIWE riitiq namshiq ma achu mishman kuq.

⁶Krai mren, ümchaü min TATIWE raq namshiq ma apaiq mangchan ka mikuq laq, kiimaq namshiq ka tsapakkap mimang chan laq. Kiimaq ngi riimin namshiq aheawiq maq miriim wan kang, namshiq raq akha athuk atsom jaqsham tiichhikuq wan lan kha na.

⁷Phung achmaq maq kiimaq srea nolabi simaq sironglaq! Nam hokhamwe Saul ka tsaikito she. Kiimaq Juda mungti raq ngi ka tsangshiq hokhamwe miishe shongto.”

Ishbosheth Ka Israil Mung Na Hokham Ma Shongto

⁸Saul hokham phentuwe Ner se Abnar ka Saul se Ishbosheth rai kongshi maq Jordan rai re na Mahanaim chela na juto.

⁹Kiijaq Abnar raq Ishbosheth ka Gilead wang tlotli na, Ashar wang na, Jezeel wang na, Ephraim wang na, kiimaq Benjamin wang na, kiimaq liiwan raü ka Israil mung hupli thaq na hokham ma shongto.

¹⁰Apaiq ka Israil mung thaq na hokham ma shongtaq akhing na, arawii ka wiiroqblai riito. Kiimaq apaiq raq Israil mung ka wiinai na saüli pengto. Shatmaq Juda kaüwa weraü phan wa mungmaiqse thun riika Dawit wokhong niili sito.

¹¹Krai mren, apaiq raq Hebron chela maq siraüta Juda mung ka wiimiishi ri wiithiq na saüli pengto.

Dawit Sengi Nai Saul Sengi Liipan Na Riikhatto

¹²Abnar nai Ishbosheth sengi ajong alabi thun ka Mahanaim chela maq Gibeon chela na wawanto.

¹³Joab, anyung mang ka Jeruia, kriiraq Dawit sengi ajong alabi thun rai ka thamchum tho kiijaq riihumto. Kiijaq tsangshiq tarü ka anga riito. Kongshi ka thamchum maq konü siim reko na kiimaq kongshi ka konü siim reko na ngato.

¹⁴Kiijaq Abnar raq Joab ma akha nguto, “Lot ta, nashiq noknai ri liipan wa jerobi ka tsea laita riikhat rong i shaq na.” “Ahea na,” nguta Joab riimin treto.

¹⁵Krai mren, Ishbosheth sengi nai Benjamin phan kaüwa weraü la na maiq ka weroqshi ri wenai tseato. Raüta Dawit sengi phong wa maiq weroqshi ri wenai tseataq kriirai riikhatto.

¹⁶Tsangshiq loweatek raq arewe ka akhushü maq lapho raüta, nepja maq arewe siimpai kriiqaq tlatchhat chhat chhaq riishukto. Raüta adam na maa-riirum na kongnai ri wa, maiq ka roqnai ri weblai tsaito. Kra ningkhan Gibeon chela wa kra hiq ba mang ka, “Nepja Ram,” nguta mangto.

¹⁷Raütiishe re-riikhat ka henghea she riikhat wanto. Kiimaq Abnar nai Israilnok riika rekhat tang mak dea riito. Shatmaq Dawit sengi raq rekhat ka tangto.

¹⁸Jeruia setiim siphu wetsam ka kriiqaq riito: Joab, Abishai, kiimaq Ashahel. Ashahel ka aju na chhingise doqtlag ikha phiqhea pinthum jutlo.

¹⁹Apaiq raq Abnar jai ka rotrot jowanto.

²⁰Abnar raq aju lam maq ajai nü na lii raüta, “Riita, ümniika Ashahel shea?” nguta waito. “Üm,” nguta apaiq raq treto.

²¹“Ümniiraq ijai ka naqjokiq!” nguta Abnar raq nguto. “Phenlabi maiq ahinti weshi ra jai kli jolaq, Laüta ümniiraq jamlai wa rotlaü kra lamphaq siq laq,” Shatmaq Ashahel raq apaiq kli rotrot jowanto.

²²Thongshi ri hali Abnar raq apaiq ma, “Ümniiraq ngi ka naq jokiq she! Ümniika ijaq na jaq la maq jaram tsai wa dan tlaü? Ngi raq ümphu Joab theaphi ka jam mak miishe wa milii ha?” nguta tiiwinto.

²³Shatmaq Ashahel raq Abnar jai jowan ka thaq mak phan riito. Kriikha niishe Abnar raq apiq maita nünü kriimaq, Ashahel ka awokpo maq riita araikhü nü na tlatchhat shukto. Krai mren, Ashahel ka kiijiili chhut hiq na tridung tsaikito.

Kiimaq maiq wiitarü kra lam maq kaiti raq apaiq maa ka kiijaq chhi raüta khingkito, raüta chapkito.

²⁴Shatmaq, Joab nai Abishai riika Abnar ka rotrot jowan ruqli jowanto. Kiimaq raji rashe nyap wan niishe, tsangshiq ka Amma hiqlam kiiniishe saüto. Kriika Gia hiq maq shedong nü na riito. Kiimaq Gibeon kumtsaiphii binjü na kaichang lam na riito.

²⁵Kiimaq Benjamin kauwa weraü phan wa maiq thun ka Abnar tro niishe thongshi ri hali riitu wan nongto. Raüta tsangshiq ka hiqlam ashi miishe khehoto.

²⁶Kiijiishe Abnar raq Joab ma, “Riita nashiq liipan niika riikhat wan ruq li shea mirkhat siq i? Atiisup niika jamlai liip dong chang min ahü, atiishudaq chang li miraq riimak shea? Naishiq ka namshiq rai mungshi manshiti siili ahata. Riita ümniiraq üsengi ma naishiq ka naqjo rongkiq she nguta ümtinchotiq wa aming mikuq haü?” nguta riimto.

²⁷Kiijiishe, “Ngi raq atra Shiikeawe mang na tiitum tiikang,” nguta Joab raq treto, “Ümniiraq kra ngumaü nguhaü ka isengi raq namshiq ka anap ratiwiili jowan ruqli mijo wa.”

²⁸Krai mren, Joab raq asengi ma Israilnok ka naqjo rongkiq she nguta bom chongke alerong kriishe tsüto. Krai mren, re-riikhat ka atsaq she riito.

²⁹Abnar nai asengi kong ka, kra rawali rawa minru, Jordan rai tan kra jin wanto. Tsangshiq raq Jordan rai ka jinto. Raüta, anap ranap niimin ranap minru khum wan ruqli she wawanto. Raüta tsangshiq ka Mahanaim chela kiijiishe saü wanto.

³⁰Riita Joab raq rejai joho kra tsaqkai jai she, apaiq raq asengi thun tlotli ka adam niishe triichomto. Raüta wea kiita, Ashahel kra tiitsuq ma, asengi phong wiili weroqshi ri wetiikaü ka ahü riito.

³¹Dawit sengi raq Abnar sengi Benjamin phan wiika, maiq 360 tsatto.

³²Joab nai asenginok raq Ashahel maa ka piwan raüta, Bethlehem chela na tsangta maalap chang chiim longsha kiijaq lapto. Kra lot jai she tsangshiq ka kra rawa li rawa minru wawanto. Raüta tsangshiq ka Hebron chela na anap ranap chu miishe saüto.

2 Samuel 3

¹Riita Saul tahii rai pongti sengi phenlabi nai Dawit rai pongti sengi phenlabi liipan na re-riikhat ka rawii luhea na tiisaüli riikhatto. Shatmaq Dawit ka honghea riiwanwan jong wanto. Kiimaq apaiq jaqtibi ka ningkun jom wan wan she riito.

Dawit Setiim Mang

²Hebron chela na siwantaq akhing na achii wan Dawit setiim ka arthun tsangshiq wetrok ara riito. Arka tsangshiq rawüchhi kra phan phan awaiq wan: Amnon. Anyung mang ka Ahinoam. Apaiq ka Jejeel hongti.

³Kiimaq Chileab. Anyung mang ka Abigail. Apaiq ka wulumwe Nabal tanyung arom wan. Apaiq ka Karmel hongti. Kriijai wiika, Absalom. Anyung mang ka Makaq. Apaiq ka Geshur chela hokhamwe Talmai se.

⁴Kriijai wiika Adonija. Anyung mang ka Haggith. Kriijai wiishe ka Shephatia. Anyung mang ka Abital.

⁵Kriijai wiika Ithream. Anyung mang ka Egla. Riita, asetiiim arthun arka Hebron chela na sichoji na ahum wan riito.

Abnar Ka Dawit Rai She Pongwan Damto

⁶Riita, Dawit sengi phenlabi nai Saul tahii rai pongti phenlabi ka riikhat wan ruq li, riikhat wanto. Kiimaq Saul sengi phong na Abnar ka jonghea jong wan wan she riito.

⁷Ranaiqshi Saul se Ishbosheth raq Abnar ka awe Saul tanyung chakliip Rijpa rai adam na hainga laü nguta sumrai kha nyanto. Rijpa ka Aia se.

⁸Arkha na Abnar ka pinthum khiqto. “Ümniinga ngi raq Saul ka mitiishaü baiq ngutiisha tiima tlaü? Ümniiraq ngi arka Juda mung rai pong damtlo ngutiisha tiima tlaü?” nguta khiito. “Apha wan ranaiq miiphü ngi ka ümwe Saul wokhong na silata, kiimaq aphu anotiim rai, kiimaq akong akiimti thun rai silata jaqsham kuq wan kang. Kiimaq ümniika Dawit raq tang wan chang wiimin, ngi raq tiikhup wongkuq wan kang. Kiiitinkhan jaqsham kuq wan kang kra taü miimin, ümniiraq ngi ma sumrai kha nyan tlaü nya!” ngutiishe Abnar raq Ishbosheth ma nguto.

⁹⁻¹⁰TATIWE raq Saul nai asaü asetiiim jaq wa mungtan ka nyeaho lata, Dawit ka Israil mung nai Juda mung na, siimko nü maq riita siimko nü na hamli khuthaq hokham miishe mishong wanha nguta kiqkhamkuqto she. Riita ümchaü min ngi raq, ara jaqsham ara tiikuri kuq wan mang la riihala, Shiikeawe raq ngi arka ikhupo na tiichhit ra tiq mibuk baiq laq!” ngutiishe Abnar ka tiitumto.

¹¹Ishbosheth ka Abnar ma pinthum haito. Kriikha na apaiq ka abom poshi min bomlot mak she riito.

¹²Abnar raq Dawit ma Hebron chela na tsütsa chongkaitibi maiq tiikito. Tsütsa ka akha tiichongkito, “Armung arka ju riishe wa misiq wan? Ümniiraq ngi rai kigram wan changli. Raüla ngi raq ümniika Israil mung hutjok kra ümwokhong na shea wan miitu mikhrum kuq kang,” nguta tsütsa ka tiichongkito.

¹³Kiijiishe Dawit raq, “Ahea na,” nguta treto. “Ngi raq ümniirai wehea riija wan ka ara phanshi jaq ara shamkuq haütiq mirja wan ha: Ümniika ngi rai riikumkai kitläü akhing na, ümniiraq Saul se jechakse Maikel kra ipha na sheaho ratlo.”

¹⁴Kiimahali Dawit raq Ishbosheth miimin tsütsa chongkaiti tiiki raüta akha tiichong hoto, “Ümniiraq ichak Maikel ka ngi ma jangke ratlo. Ngi raq apaiq tri ka Philistainnok han-ngamkhü phu shishi kuq lata apaiq ka alam wanha.”

¹⁵Krai mren Ishbosheth raq Maikel ka awese Patiel, apaiq ka Laish se, jaq wiishe chatkito.

¹⁶Patiel raq tsangnyung jai kra Bahurim chela na saüli aho gushgu lam maq phan wanto. Shatmaq Abnar raq, “Kilaq, ümniika jam na jangkikiq,” nguta thaü kiita, apaiq ka jang wanto.

¹⁷Abnar ka Israilnok mung welabi pha na wato. Raüta tsangshiq ma akha chongto, “Namshiq raq manniiphü Dawit ka nam hokham ma shong chang nguta tiima wan lan.

¹⁸Riita, ümchaü namshiq ma akhing ahea she saü wato. TATIWE raq nguto, ‘Ngi raq isengi Israilnok ka Philistainnok jaq wa kiimaq maiqmung ahinti chiqse rewe jaq wa, ijaqshise Dawit lümaq mitiwong kuq wan ha,’ nguta chongtaq kra namshiq ma tsan na tiitsang ronglaq.”

¹⁹Kiimaq Abnar raq Benjamin phan mungmaiqse miimin chongkuqto. Kra raütiishe apaiq ka Benjamin phan nai Israilnok rai kiq ritaq kra bom chongkai she Dawit phana riihumkai Hebron chela na kihoto.

²⁰Abnar ka welabi maiq weroqnai sheaho raüta Dawit rai riihumkai Hebron na kito. Kiimaq Dawit riimin tsangshiq ma phaqa sea poi jonghea klo kuqto.

²¹Abnar raq Dawit ma chongto, “Ümchaü ngi ka Israilnok mung na walata, Israil mung kunli ka, Chaü lei, ümwokhong na siisaq she mitsuq wanha. Tsangshiq raq ümniidea hokham nguta milang wan. Kriishe nguraü jiika, ümniiraq Israilnok mung kunli peng wanhajaq nguta tiima wan laü kriishe mihongwa krai mren mung tlot li ka ümniiriishe misiq wan haü.” Dawit raq Abnar ma, jamlai tiima chang ahü she nguta atiiwongke bom chongkuqto raüta apaiq ka hansang maq tiiwato.

Joab Raq Abnar Tsatto

²²Arjai miishe Joab nai Dawit sengi ajong alabi thun ka maiqhiq longki raüta rejang wa sepat lopi pahea howan raüta saü wato. Shatmaq Abnar ka Hebron chela na Dawit rai lowan makshe riito. Apaiq ka Dawit raq ramram kuq raüta khu-asang maq atiiwabaiq wishe riito.

²³Joab nai akongtibi thun ka saüwa kiita, apaiq ma Abnar ka Dawit rai riihumkai kito. Kiimaq apaiq ka ramram kuq raüta hansang maq tiiwabaiqto nguta tsütsa ka Joab ma chongkuqto.

²⁴Kra ningkhan Joab ka hokhamwe phana wato. Raüta apaiq ma akha chongto, “Ümniiraq jamlai wa riiläü? Abnar ka ümniipha na kito. Ümthongkhiiq mong wiika jaram wa tiidong baiq laü?”

²⁵Apaiq ka arjaq ümnaq laokai kito. Kiimaq ümniiraq jamlai jaq wa shamtläü, kiimaq ümnaq ümbano kitläü thun kra sisinkai kito. Arka ümni riimin asap haü!”

²⁶Joab ka Dawit tho wa tiido wanto. Raüta apaiq raq Abnar ka tiijang heakai maiq tsasoqtibi tiikito. Raüta tsangshiq raq apaiq ka Sira khappong chum ba wa tiijang sheakito. Shatmaq Dawit raq ara bom ka hemak dea riito.

²⁷Riita Abnar ka Hebron chela niishe säüwa kiita, Joab raq apaiq ka Abnar ma bomhuk chongke ikha tiiman raüta, Abnar ka kilamchong phai tho kriijaq apaiq honhonse she sheahoto. Raüta kriijiili awokpo na jasai maq shuk baiqto. Raüta tsatbaiqto. Arka Abnar raq Joab ma ano Asahel tsattaq kra phuklam she tsatto.

²⁸Riita Dawit raq ara tsütsa ka taito. Raüta apaiq raq akha nguto, “TATIWE raq isenginok nai ngi ka ara Abnar tsattaq arka jam min sapmai kiimaq naishiq ka sepii nguta asap.

²⁹Kiimaq arkha miitu mo ka Joab nai apaiq jamtitiim ata awii riishetiq miho pha q wan laq! Maiqpat aweatek na tsangta liipan na maiq ka tsukut haibii tsi raq michamchao laq. Riimakla, thupbi thati tsisi raq michamchao laq. Riimak la, tsangta wa maiqwere ka jechakre jaqsham kriili shetiq misham laq. Kiimaq re na mitsailaq. Riimakla, amang alei, songtsi ramtsi riili mitsai laq!”

³⁰Arka Abnar raq Gibeon hiq maq re-riikhat akhing na Joab nai Abishai ma ano Asahel ka tsea kha na, kra phuklam she Abnar ka tsatto.

Abnar Maa Saiqsamto

³¹Kiijiishe Dawit raq Joab nai akongtibi thun ka tsangshiq dü na asam miirii kra chai lanta, puchü riiqshin khea kra sam lanta Abnar majo maaho manyi hoq ronglaq nguta aming kuqto. Kiimaq kra maalapkai na, Dawit ka maiq maa piho tlaq kra jai na kidamto.

³²Raüta Abnar maa ka Hebron chela na lapto. Kiimaq hokhamwe ka maakho kiijaq tiihong raüta hoqsiqto. Kiimaq mungmai qse tlotli ka kiikhiisii hoqtrangto.

³³Dawit raq ara maaho jümiishi ara shito: “Abnar ka angiwe ikha jaram tsai wa?”

³⁴Ajaq nai ka khahü riito. Kiimaq ahok wiinai min khahü riito. Apaiq ka mat-säü tsase raq atsatbaiq ikha tsaito!” Kiimaq mungmai qse ka thongshi ri hali hoqtrang nongto.

³⁵Ranaiq minru mungmai qse raq Dawit ma phanshi ra phaqsiiq laq nguta tiipaiqnea chongto. Shatmaq Dawit raq atsidada maq akha sinkiitiq bomto,

“Rashe micha shaq na ngi raq phanshi ra inü niila thiiha jiila, Shiikeawe raq ngi arka ikhupo arjaq tiikhiqlaqtig mibukbaiq laq!”

³⁶Tsangshiq raq arka tsan na atsidada maq tiitsang thüto. Kiimaq tsangshiq ka mit-sitoli chhaq riito. Hokhamwe raq kra ranaiq phanrap klo wantaq kriika mungmaiqse riimin thukto dea nguta mit-si mit-saq siisaq riito.

³⁷Dawit sengi mungmaiqse wiita raq kiimaq Israil mung na siti sang amang tlotli raq, hokhamwe riika Abnar tsattaq kriijaq lom dam mak dea nguta wiita raq sapto.

³⁸Kiimaq hokhamwe raq asengi siihiipbi ma akha nguto, “Namshiq raq ümchaü ranaiq Israil mung wa aki miikiimse ajong ashi tsaito nguta sap wan tlan shea?”

³⁹Ngi ka Israil mung na Shiikeawe raq tsea raüta hokhamwe ma shongto. Li jiimin, ümchaü ranaiq ngi ma athü adake wanti khamlawe ashi ariwan ikha tiima tiikang. Ara Jeruiawe setiim arka ngi ma mat atsa niqke wantibi kong. TATI riitiq ara mat-saü tsase kong arma mo miitho kuq laq!”

2 Samuel 4

Ishbosheth Tsatto

¹Saul se Ishbosheth raq Abnar ka Hebron chela maq tsatto nguta tsütsa ka tai raüta, apaiq ka ahaisiwa liishe riito. Kiimaq Israil mungti tlotli ka tihai song shat she riito.

²Ishbosheth sengi ka ajong wenai asi riito. Tsangnai ka rehuk ja na lamsheati srea. Tsangnai mang ka Baana nai Rechab. Awe mang ka Rimmon. Apaiq ka Beeroth hiqshongti. (Ara hiqshong ka Benjamin wang na nguta wea damtlo.)

³Ara Beeroth hiqshong na siti ümsii miiqwa nokti ka Gittaim hiq niishe pin wanto. Raüta tsangshiq ka ümchaü niitaq kriijiili shongtlo.)

⁴Kiimahali Saul ma asaü pat wiishe maiq weshi mang ka Mephibosheth. Apaiq ka Jonathan se. Apaiq ka awe Jonathan nai ati Saul tsaitaq akhing na nonose wiibiingi maiq riito. Riita tsangshiq tsaikai tsütsa ka Jeireel hiq wa tai raüta, apaiq boqti nyung raq no ka dopot raüta juto. Shatmaq noboqti nyung ka ataülaü kha maq, no ka hiq na tiidea ratto. Kriikha na apaiq ka hokkü miishe jakito.

⁵Rechab nai Baana ka Ishbosheth jam nü kiina kihoto. Raüta tsangnai ka ranaiq shethung shekham ba tinkhan na saüto. Kra akhing na apaiq ka ranaiq niitiitsak akon akhing bala na saühoto.

⁶Kiimaq kilamchong na nga raüta bunwong chiipti nyung kriimin akontsi kha maq, akon hali riilaq konkito. Kriikha niishe Rechab nai Baana ka jam mong na nyap wato.

⁷Tsangnai ka jam mong niishe nyapwa raüta sanha, tsangnai ka Ishbosheth konchang khok mong kiijaq nyap wato. Raüta apaiq ka akon makaiq kriiwa, tsangnai raq apaiq ka tsatto. Raüta tsangnai raq apaiq khupo kra tapto. Raüta tsangnai raq dohoto. Raüta tsangnai ka rawa minru Jordan rai tan ram lam maq wawanto.

⁸Raüta tsangnai raq maiq khupo ka Hokhamwe Dawit ma Hebron chela kiijaq kuq wato. Kiimaq apaiq ma akha chongto, “Arjaq ara ümnaq tseabaiq tankhantiwe Saul se Ishbosheth khupo. Ümchaü ranaiq TATI raq, Chaü lei, ümniima Saul nai asaü asetim khuthaq na üm phuk she lamkuqto.”

⁹Kiijiishe Dawit raq tsangnai bom ka akha treto, “Ngi raq ümchaü atra TATIWE mang na, ngi ka phanrap haisi rasong mong wa tiichhii wantiwe mang na sinkham lata ngutiikang!

¹⁰Ngi ma Jiklak chela na tsasoq wantiwe raq, Saul ka tsaikito she nguta tsütsa chongke wantiwe raq tiima ka, ngi ma tsütsa ahea khla sokuq wan tiikang nguta tiimato. Shatmaq ngi raq apaiq ka lap lata atitsea riibaiq kang. Apaiq raq ngi ma tsütsa ahea soke wan poksi ka, kriili kuqkang!

¹¹Ikhiiijika, maiq weshi maiqsang, ajam na chamtraq akonse a kiiwa tseabaiqti abi thaq niimin abi kloti kriiti miika thiitsin pinthum matkha tiiho chang she miraq! Namnai raq maiqtsat lan arkha na, ngi raq namnai khuthaq na apaiq phuk kriishe milam ha! Lata namnai ka, ara hiq raikhü arwa michhii baiqha!”

¹²Krai mren, Dawit raq aming kuqto. Kiimaq aphenlabi raq Rechab nai Baana ka tsatbaiqto. Raüta tsangshiq raq tsangnai hok nai ajaq thun kra tap raüta Hebron chela tho na thamchum ashi kra tho na raü maq tiivanwii paqbaiqto. Kiimaq tsangshiq raq Ishbosheth khupo ka lamho raüta Hebron chela na Abnar maalap chang chiim tho kiijaq lapto.

2 Samuel 5

Dawit Ka Israil Nai Juda Mung Na Hokham Jawanto

(1 Ka 11.1-9; 14.1-7)

¹Kiijiishe Israil mung wa maiqphan thun tlotli ka Dawit phana Hebron chela na kito. Raüta apaiq ma akha chongto, “Naishiq ka ümhan ngam, kiimaq ümtiijai.

²Manna ji na, Saul ka naishiq ma hokham jashat niiphü dongdii min la, Israil mungmai qse ka chiqkhat rekhat kai na ümniiraq shunshea wan laü ihata. Kiimaq TATIWE raq ümnaq nangnga asenginok ka mishun shea wan haü kiimaq ümniika tsangshiq peng wanti ma mija wan haü nguta kiqkham kuqtaq ihata.”

³Krai mren, Israil mung wa welabi thun tlotli ka Dawit phana Hebron chela na kito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq rai pumshi nguta asii phumram kham maq ram tiibokto. Kiimaq tsangshiq raq Dawit khu na tel maq nyukto. Raüta apaiq ka Israil mung na hokhamwe ma shongto.

⁴Dawit ka hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiirroqtsam she riito. Kiimaq apaiq raq mung ka wiirroqblai siqto.

⁵Apaiq raq Hebron chela maq ngaraüta Juda mung rüm wantaq kriika wiimiishi ri wiithiq riito. Kiimaq Jerusalem maq nga raüta Israil mung tlotli nai Juda mung tlotli rümwantaq kriika wiirroqtsam ri wiitsam riito.

⁶Riita, Dawit nai asengi raq Jerusalem chela kra longkai chang akhing she saüto. Krai mren tsangshiq ka kihoto. Kijjaq siti Jebusaiqnok raq tiima wan ka, Dawit raq tsangshiq chela ka khatlot mak miraq, kiimaq jiiwan lot mak miraq nguta tiimato. Kriikha na tsangshiq raq apaiq ma, “Ümniika ara chela mong na nyap walot maü. Ümnaq khoshose kiikhiinok ka makchuk jaqmii kong kra riili tiina mikhat,” nguta nguto.

⁷Shatmaq Dawit raq Jajon chela kiitelong maq rukje kra khat raüta jiiwanto. Krai mren, kra chela ka “Dawit chela” ngutiishe mangto.

⁸Kra ranaiq Dawit raq asengi ma akha nguto, “Riita ngi raq Jebusaiqnok ka jamkho saisi tiikang kiikhiisii saisiti maiq arjaq asi shea? Raüta tsangshiq ka jiiqbaiqti asi shea? Asi jiila, khamlam hiqsha lükaü mong kriimaq düwan lanta kra makchuk jaqkü kong kra khatwa rongkiq.” (Kra ningkhan tiina, “Makchuk jaqküti thun ka, TATI jam mong na nyap wa lot mak,”) ngutiishe bom chong sikitaq kra.

⁹Kra kiitelong maq aruk hiq kra jiiwan jai she, Dawit ka kijiishe siwanto. Raüta kra chela ka, “Dawit Chela,” ngutiishe mangto. Apaiq raq chela ka kra tro na tei wanto. Kriika külase kriimaq shedong nünü siim na hiq tiima phongtaq ba kriimaq tiichap phawan raüta haipha wanto.

¹⁰Apaiq ningkun ka wranaiq she henghea riiwan wan li riito. Jamkhano ngukla TATI Shiikeawe ka apaiq rai asi riito.

¹¹Tajar Hokhamwe Hiram raq, Dawit phana piikii lam riichongkai maiq tiikito. Apaiq raq Dawit ma Sidar pe khunda, kiimaq pe shamti tsiimwebi, kiimaq hokham jamhaike miitu, long maq jamhaiti thun tiikito.

¹²Krai mren, TATIWE raq Dawit apaiq ka Israil mung na hokhamwe miishe dea shongto, kiimaq awokhong na siti mungmaiqse kra miitu apaiq mungtan ka chiihtjong tija wantlo nguta takto.

¹³Hebron maq Jerusalem na laüwan jaishe, Dawit raq chakliip nyungtiim nai achak nyungtiim ka apawiq she lamto. Raüta asetiiim maiqwe sere kiimaq jechaksere ka apawiq she humto.

¹⁴Asetiiim Jerusalem maq ahum wan thun ka arthun ara riito: Shammua, Shobab, Nathan, Solomon,

¹⁵Ibhar, Elishua, Nepheg, Japhia,

¹⁶Elishama, Eliada, kiimaq Eliphelet riito.

Philistainnok Khat Raüta Tangto

(1 Ka 14.8-17)

¹⁷Philistainnok ma Dawit ka Israil mung na hokham miishe shongto nguta tsütsa ka tiitaito. Kra ningkhan tsangshiqnok phenlabi ka apaiq ka khat raüta alapwa nguta wato. Dawit raq kra tai raüta, apaiq ka peruk wshaü asi hiq kiina kihoto.

¹⁸Philistainnok ka Rephaim hiq thung tan kiina saüto.

¹⁹Kiijiishe Dawit raq TATIWE ma akha waito, “Ngi raq Philistainnok ka mikhatkiha shea? Ümniiraq tsangshiq ka ngi ma mitiitangkuq haü shea?” “Kilaq ahea! Laüta khatkikiq,” nguta TATIWE raq treto. “Ngi raq ümniima tsangshiq ka mitiitang kuq kang!”

²⁰Krai mren, Dawit ka Baal Perajim binjü hong na kito. Raüta kiijaq apaiq raq Philistainnok ka khat raüta tangto. Apaiq raq akha nguto, “TATIWE raq ijaqtinok phong mong maq jüchhang jonghea raq hut wan tlaq ikha hut wanto.” Kra ningkhan kra hiq ba ka Baal Perijim nguta mangto.

²¹Philistainnok ka pongpin riipin pintrangto. Kiimaq tsangshiqnok sumla phra thun kriika jai na phongbaiqthüto. Kiimaq Dawit nai asengi raq kriithun ka riichom raüta howanto.

²²Kiijiishe Philistainnok ka Rephaim Tan kriijaq hali jang wan nongto. Raüta jiiwan raüta siwan nongto.

²³Kiimaq Dawit raq thongshi ri hali TATIWE ma wai nongto, Kiimaq apaiq raq akha treto, “Tsangshiq ka anünü miika naqkhatkiq. Shatmaq lam tiikon nü maq kilaüta, konü siim kriimaq balsam pero binjü tho kriimaq kheho li laüta khat-ho laq.

²⁴Ümtiikiiwa ümniiraq maiqkhum trang ka pechong mun na mitai haü, räüla tsangshiq ka khat laq. Jamkhano ngukla, namshiq ma Philistainnok phenlabi kra khat lanta tiitang wan miitu Ngi ka namshiq ma sinkhu na miwa wanli kang.”

²⁵Krai mren, Dawit riimin TATIWE raq aming kuqtaq kra phanphan kloto. Krai mren, apaiq raq Philistainnok ka khat raüta, Geba chela maq riita Gejar chela kiina tiisaüli khatto. Raüta jobaiqto.

2 Samuel 6

Tongshong Tek Ka Jerusalem Niishe Lamkito

(1 Ka 13.1-14; 15.25—16.6,43)

¹Thongshi ri hali Dawit raq Israil mung wa pinthum srea nolajongbi maiqwere hingroqtsam ka adam na triitam heato.

²Raüta apaiq raq tsangshiq ka sheaho raüta Juda mung na Bala chela na kito. Kriika Ajong Pinthum Shiikeawe mangpon kra hoti wrakong sumla khuthaq na ngatlaq Tongshong Tek kaü kra pikai miitu sheahoto.

³Tsangshiq raq kra Tongshong Tek ka Abinadab tahii jam hiqlampo thaq na ahai kriiwa tiidong lam raüta minsäu leng anye ashi kriithaq na tiingato. Kiimaq Abinadab senai Ujja nai Ahio raq minsäu leng kra hewanto.

⁴Ahio ka minsäu leng khaki na khum wanto.

⁵Kiimaq Dawit nai Israilnok tlotli ka TATIWE shreng shomnoq wan tsangshiq ningkun wiita shoq raüta adoq adit wiinum shewa ashi ange akong ada maq warai wanto. Tsangshiq ka phaqlamtoro, torokong, nong, kiimaq wiichü toro ikha thun kra kiimaq siipseng thun kra tsüngiito.

⁶Riita, tsangshiq ka Nakon wak na tsambuk chang hiq ba kiijiishe säu wan kiita, minsäu pongwe nai ka atiithap riito. Kra chhi raüta Ujja raq Tongshong Tek ka ajaq maq thüsaq shamto.

⁷Tiihanghiiq miili TATIWE ka Ujja ma khiqto. Kiimaq apaiq ka tsatbaiqto. Jamkhano ngukla apaiq raq Tongshong Tek ka shreng mak riito. Ujja ka Tongshong Tek tho kriijaq tsaito.

⁸Kra ranaiq miiphat she kriiba hiq mang ka Perej Ujja nguta mangto. Kiimaq TATIWE raq Ujja ma mo tiho kha na Dawit ka pinthum khiqto.

⁹Kriikha niishe Dawit ka TATIWE ma ahaisi she riito. Kiimaq akha nguto, “Ikhiijiika ngi raq Tongshong Tek ka ngi rai jamkhiishe wa milam wanha?”

¹⁰Krai mren, apaiq raq Tongshong Tek ka apaiq rai Jerusalem na piwan mang li nguta thapthito. Krai mren, apaiq ka lamphai nü kiiniishe kiho raüta, Tongshong Tek ka Gath chela na sitiwe, Obed Edom jam kiijiishe thü wanto.

¹¹Kra Tongshong Tek ka kiijaq jipi lütsam sito. Kiimaq TATIWE raq Obed Edom jamtati ma pinthum achu shiiman kuqto.

¹²Hokhamwe Dawit raq Tongshong Tek ka Obed Edom tajam na si kha maq TATIWE raq Obed Edom tahii ka pinthum achu shiiman kuqto kiimaq tsangshiq raq jamlai phan wa rümtlaq kra wiita shiiman kuqto nguta tsütsa ka taito. Kra ningkhan apaiq raq Tongshong Tek ka Obed Edom tahii jam wa Jerusalem chela niishe pinthum poi jonghea klo raüta lamkito.

¹³Tongshong Tek piti maiq thun ka kongkhu na kiimtrok wiiq jai she, Dawit raq tsangshiq ka atiichap riito. Raüta apaiq raq TATIWE ma minsäu pongwe ashi kiima minsäu säupongse arese phintsaqtsaq hea kra honglu na takuqto.

¹⁴Dawit ka achhü na müsaisai raihi-nairai khea lamlam maq riijob sam raüta, aningkun wiita shoq raüta TATIWE shreng pinthum chojong chise maq wiinum neato.

¹⁵Kiimaq apaiq nai Israilnok tlotli raq Tongshong Tek ka chojong chise arü ariiq watrang la, kiimaq lerong tsüwa trang liishe Jerusalem na piwanto.

¹⁶Tongshong Tek ka chela mong niishe saü wanto. Kra Saul se Maikel Dawit tanyung raq jam rathong kitan pu maq liikiita, Hokhamwe Dawit ka tro tri asii ramram awiinumsea adoq haha chhito. Kra chhi raüta, apaiq tsan mong na Dawit ma pinthum shummi siqto.

¹⁷Tsangshiq raq Tek kaü ka lam wanto. Raüta Dawit raq kra thü chang Tombutiip tiije haitaq kijiishe thü wanto. Kra raütiishe apaiq raq honglu thun kra takuqto kiimaq rintii-honglu thun kriishe TATIWE ma kuqto.

¹⁸Apaiq kra nyamse honglu take wan thun kra kuqplot raütiishe, apaiq raq mungmaiqse ma TATI Ajong Pinthumwe mang maq ramram kuqto.

¹⁹Raüta tsangshiq tarü tlotli ma phaqnai sea kriishe pheanyin kuqto. Apaiq raq Israil mungti maiqwe kiimaq jechakre loweatek ma, winsii thopshishi kiimaq wa na ashu ngamphu phuchhuq chhuq kiimaq spiqtsi shin maq aklo winsii shin phuchhuq chhuq pheakuqto. Kra lot jai she maiq thun ka wiita jam niishe wawanto.

²⁰Kra jaqsham lot jai she Dawit ka ajam na achak asetiim ma ramtii-bokke wan she wato. Apaiq saü wan kiita Maikel ka tapmong maq kinphai na apaiq rai riihumkai dongkito. Raüta, “Israilnok hokhamwe raq ümchaü ranaiq apaiq mang ka jonghea tiidongto!” nguta kriinyung raq nguto. “Apaiq ka khuhü kheahü maq angok angiwe ikha, asengi jaqshisekong jechakse re man na wiinum neasiqto!”

²¹Kijiishe Dawit raq treto, “Ngi ka TATIWE shreng wan tiina wiinum nea kang. Apaiq raq ngi ka ümwe nai ata awii thun kra lai ma, asengi Israilnok mung khuthaq na wela ma shongto. Krai mren, ngi ka TATIWE shreng wan wiinum nea wan ruqli mirha.

²²Kiimaq ngi ka arthaq niimin apapa mitiishummii wan lili mirha. Ümniiraq ngi ka ralang bangbangli nguta mitiima haü sham! Shatmaq kra jechaksere raq ngi ka kai shrengtlo!”

²³Saul se Maikel ka arilung na laihü lahü nyung riito.

2 Samuel 7

Nathan Raq Dawit Ma Riisham Bom Chongkuqto

(1 Ka 17.1-15)

¹Hokhamwe Dawit ka apaiq hokham jam na phataqtaq hea she ngakito. Kiimaq TATIWE raq apaiq ka ajaqtinok kunli maklii wa khusang raxhang miishe tiikhup wongkuqto.

²Kiijiishe hokhamwe shammiwe Nathan ma nguto, “Liilaq, ngi ka ümchaü ijam sedar pe maq ahai jam na sitiikang. Shatmaq Shiikeawe Tongshong Tek ka tombutiipse mong niili tiithütlo!”

³Kiijiishe, Nathan raq, “Ümtsan na jamlai wa tiima tlaü kra klo liina. Jamkhano ngukla TATIWE ri ümniirai asi,” nguta treto.

⁴Shatmaq kra rawa TATIWE raq Nathan ma akha chongto,

⁵“Kilaq. Laüta ijaqshise Dawit ma ngi raq apaiq ma akha chongtiikang nguta chongkikiq: ‘Ümniika ngi si ma shomjam haitiwe ka riimak.

⁶Man na ngi raq Israilnok ka Ejiip mung wa dokda wan kang akhing kriimaq riita, ümchaü akhing na saüli, ngi ka shomjam na si wan mang shaq li. Ngi ka tombutiipse na silatli, bashi maq riita bashi na khum wan kang.

⁷Ngi ka Israilnok rai laü wan dam tiikang pat na, ngi raq isenginok khuthaq na welabi ümchuwa shongwan kang kriiwa, juwe miimin, tsangshiq raq ngi siwan chang jam Sedar pe maq jamto haikuq man nguta ümtiikiimin wai wan mang shaq.’

⁸“Arningkhan, ijaqshise Dawit ma, Ngi TATI Ajong Pinthumwe raq apaiq ma akha chongtiikang, ‘Ngi raq ümniika sku rüm rum na wakram na sitläü kiiwa shea wan kang. Lata isengi Israilnok mung kra rümwan miitu wela miishe shong wan kang.

⁹Ngi ka ümnaq ümbano kitläü kiijaq nongshnong kidamkang. Lata ngi raq ümniiraq ümtinkhan wa ümjaqtinok ka khat wan wan sinkhu na wawan laü, kra phan phan ngi raq wiita kunkun khatkuq wan kang. Lata tang wan kang. Ngi raq ümniika mangjong hiq na ümmang ka ra tsa ikha ajong pinthum miishe mitiija wanha.

¹⁰⁻¹¹Ngi raq isengi Israilnok singa wan chang mung ashi ka tseakuq wan kang she. Lata tsangshiq ka kiijaq tiishong nga wan kang she. Kiijaq tsangshiq ka chiqse rewe raq tiitsüngii wan mak miishe mishong nga wan. Tsangshiq ka ara hiqshong rahai arjaq saü wanli maq dea min, tsangshiq ka chiqse rewe abi maiq phan pahea raq khat wanto. Shatmaq jai miika, tiikhat mang she. Ngi raq ümniika ümjaqti chiqse rewebi maklii wa tiikhe bomshat miishe mirüm wanha nguta ümniima kiqkham räüpot khakuq wan kang she. Kiimaq ümniima ümsaü ümsetiim min mikuq kang nguta kiqkham kuq kang she.

¹²Ümtiikiiwa tsaitläü kiimaq ümmaa ka ümtitiim maalap chang hiq ba kriiqaq milap wan. Kiitiikaq ngi raq ümsetiim phong kriiwa weshi ka hokham ma mishongha. Kiimaq apaiq ma amung aman ningkun aheng maq rüm wan miitu ningkun mikuqha.

¹³Apaiq riitiq ngi miitu shomjam ashi mihai wan. Kiimaq ngi raq apaiq weraü ka pattup pat-sa thummak maq siwan raüta mung peng wan miitu she mirüm wanha.

¹⁴Ngi ka awe ma mijaha. Kiimaq apaiq ka ise ma mija. Ümtiikiwa apaiq raq ashut klo jiiq, awe raq ase tiitsii tsat-son tlaq ikha mitsat sonha.

¹⁵Shatmaq ngi raq Saul ka lambaiq lata, ümniika hokham ma shong wan kang, kiikha apaiq ka hokham ngachang wa tiisat baiq mang she.

¹⁶Ümchangkhü songwanti ümsaü ümsetiim ka maiqpat aweatek na, siruq miraq. Kiimaq ngi raq üm mungtan ka ümtiikiimin thumki mak phan she mitiija wanha. Kiimaq ümweaü phan raq mung peng wan jaqsham ka ümtiikiimin thummak phan miraq.”

¹⁷Nathan raq Dawit ma Shiikeawe raq apaiq riisham mak maq tiichhikuqtaq thun ka wiita chongkuqto.

Dawit Kechutum Achu Jaü

(1 Ka 17.16-27)

¹⁸Kiijiishe Hokhamwe Dawit ka TATIWE asi Tombutiip mong na wa raüta kiijaq nga wato. Raüta akha achu jaüto, “TATI Rakaü Hiqwe lei, ümniiraq ngi miitu ümtinkhan wa jaq shamkuq wan laü, ngi ka kriithun lap wan ka thek mang. Kiimaq ita iwiitiim thun kiimin thek mai.

¹⁹Riishatmaq min, O, TATI Rakaü Hiqwe lei, ümchaü hali ümniiraq kriithaq niimin jonghea apashe hali shamkuq wan nongtlaü. Ümniiraq rawiichii pat achat na ilai ila thun jonglu wan miitu kiqkham raüpot thun khakuq wan laü. TATI Rakaü Hiqwe lei, ümniiraq maiq weshi ma arthun ara tiichhi kuq laü she!

²⁰Arthun arthaq na chan raüta, ngi raq ümniima jam lai she wa michongha! Ümniiraq ngi ümdise kri asap-haü.

²¹Kriika ümniiraq kiqkham kuq laü krai mren, kiimaq ümniiraq jamkho lungwii tlaü kra phan phan shamkuq wan laü. Ümniiraq arthun jaqsham jonghea ara shamkuq wan laü arka ngi ma tlangke wan miitu shamkuq wan laü.

²²Ümniika jonghea pinthum, TATI Rakaü Hiqwe lei! Ümnaq khan ahin ka jumin ahü she. Ümniikli dea Shiikeawe nguta naishiq raq wranaiq she sap wan kai.

²³Ümniiraq Israilnok ka maiqdisekong ma aja wa, tiichhiikuq wan laüta tsuq wan laü. Laüta tsangshiq ka ümsenginok miishe tiija wan laü. Tsangshiq tiichhii wan laü kiikhii ka mangjong hiq na maiq mung ahin ka ahü. Ümniiraq tsangshiq miitu jaqsham jonghea pinthum kiimaq awang chang pahea shamkuq wan laü thun kra tsütsa raq ümmang jong tsa ka mangjong hiq tlotli niishe nyam wanto. Ümsenginok raq maiq mung ahin thun khat wan wan sinkhu na wawan wan riitlaq kra phan phan, ümniiraq maiq mung ahin thun nai tsangshiq phra kong

thun kra wiita jobaiq wan laü. Tsangshiq ka ümniiraq ümnaq rii, ümsengi ma dongdii nguta Ejip mung na dikong ma aja wa dokda wan laü.

²⁴Ümniiraq Israilnok ka pattup pat-sa ümsengi miitu she tiija wan laü. Kiimaq TATIWE lei, ümniika tsangshiq Shiikeawe miishe jawan laü.

²⁵“Riita, ümchaü min, O TATI Shiikeawe lei, ümniiraq ngi miitu kiimaq ilai ila miitu jamlai kiq wa khamkuq laü, kra bomkham ka pattup pat-sa miitu she tihongtha kuq laq. Kiimaq ümniiraq jamlai wa mishamkuqha ngulaü kra shamkuq laq.

²⁶Krai mren, ümmang chong jonglu ka jonghea miraq. Kiimaq maiqse raq pattup pat-sa miitu, ‘TATI Ningkun Ajongwe kriidea Israilnok Shiikeawe,’ nguta ming. Kiimaq ümniiraq ilai ila phan ka chongdong lüwa ta miishe dea shong wan laq.

²⁷Ningkun Ajong TATIWE, Israilnok Shiikeawe lei! Ngi raq tsaiji tijing lata, ümman na ara achu jaü tiikang. Jamkhano ngukla, ümniiraq ngi ümdise ma arthun shammi bomchong arka tiichhikuq laü she. Laüta ilai ila thun ka hokhambi ma mishong wanha nguta ngi ma chongkuq laü she.

²⁸“Riita, ümchaü min, TATI Rakaü Hiqwe lei, ümniidea Shiikeawe ka. Ümniiraq ümkiqkham bomtsi thun ka khashkhaq tihongkuq tlaü. Kiimaq ümniiraq ara pinthum amao chang kiqkham bomtsi ngi ma khamkuq laü.

²⁹Ngi raq ümniima ilai ila thun ka shiimankuq laq nguta achu jaü tiikang. Krai mren, tsangshiq ka ümwokhong na chojong chise maq misilaq. Ümnaq, TATI Rakaü Hiqwe raq ara kiqkham khakuq laü. Krai mren, ümnaq achu shiiman ka ilai ila khuthaq na pattup pat-sa she misi wan laq,” nguta Dawit raq achu jaüto.

2 Samuel 8

Dawit Raq Maiq Mung Pahea Khat Raüta Tangto

(1 Ka 18.1-17)

¹Arjai maq ashaqpuq siraüta Dawit raq Philistainnok ka thongshi ri hali khatki nongto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka tangto. Raüta tsangshiq raq kra mung siqtlag kra tiithumbaiqto.

²Kiimaq apaiq raq Moabnok kra long raüta tangto. Apaiq raq rewa shumwi kong ka hiq na wiita tiibumto. Raüta wetsam phong kiiwa wenai ka tsatbaiqto. Kriikha niishe Moabnok mungti ka, awansenok miishe jawanto. Raüta apaiq ma tijing tsiiq she kuq wanto.

³Kiimaq apaiq raq Siria mung wa Joba wang na siti Hadadejer se hokhamwe Rehob ka khat raüta tangto. Rehob ka Euphretis rai maq hiqkhu nü mung ka awokhong na tiishang nong ma khat kai aki wa khatto.

⁴Dawit raq apaiq jaq wa kumrang thaq na chaoti phenlabi hingroqshi ri hingmiishi, kiimaq hoksii maq khatti phenlabi hingroqnai lapto. Apaiq raq kumrang leng shishi kra tihit ma kumrang kong ka hongli chang thüto. Raüta kiiwa chantlaq thun kra wiita ahok ka tiikü sebaiqto.

⁵Kiimaq Damaskas chela na siti Sirianok raq Hokhamwe Hadadejer khrum phenlabi pahea tiikito. Shatmaq Dawit raq tsangshiq ka khatto. Raüta phenlabi hingroqnai ri hingnai tsatbaiqto.

⁶Raütiishe apaiq raq tsangmung na phentiip thun tei wanto. Krai mren, tsangshiq ka apaiq senginok miishe jawanto. Raüta apaiq ma tijong phunta she kuqto. TATIWE raq Dawit ma barapse wa rekhat ka wiita tiitanguqto.

⁷Dawit raq Hadadejer sengi ajong alabi raq shamchang chaq maq atiiq liiq thun ka wiita lapto. Raüta apaiq raq kriithun ka Jerusalem na hohoto.

⁸Kiimaq apaiq raq Hadadejer raq pengtlaq Beta chela nai Berothai chela wa miiki ngam pahea hohoto.

⁹Hamath mung Hokhamwe Toi raq Dawit raq Hadadejer phenlabi thun wiita she tangto nguta tsütsa taito.

¹⁰Krai mren, apaiq raq ase Joram ka Hokhamwe Dawit taokai tiikito. Kiimaq apaiq raq Hadadejer tangtaq kra miitu asomkai tiikito. Jamkhano ngukla Toi raq Hadadejer rai pahea riikhatto. Joram raq Dawit ma keho chang kongphiq ka chaq maq alo, kampho maq alo, kiimaq miiki maq alo thun kra hokuq hoto.

¹¹Hokhamwe Dawit raq kriithun ka noqku na lang ma kiinong kuqto. Arka apaiq raq maiqmung thun long raüta chaq, kampho kiimaq miiki thun kra adam na kiinong kuqto.

¹²Kriika Edom mungti, Mob mungti, Ammon mungti, Philistain mungti, kiimaq Amaleknok mungti khat raüta alap wan kiimaq Hadadejer jaq wa alap wan thun riito.

¹³Dawit raq Edom mungti Shumtan wa khat raüta maiq hingroqshi ri hingtiichat jiiqbaiq raüta jang wantaq, kra miiphat she apaiq mang tsa ka pinthum jonghea she jong wanto.

¹⁴Apaiq raq Edom mung tlotli na phentiip pahea phoqto. Krai mren, kra mungti ka awansenok miishe jawanto. TATIWE raq Dawit ka barapse na rekhat kitlaq ka tiitang wanruq riito.

Dawit Wokhong Na Mungpeng Wandamti Ajong Alabi

¹⁵Dawit raq Israil mung tlotli ka pengto. Kiimaq apaiq raq asengi mungmaiqse wiitarü ka mren mra chhaq kiimaq tingting tri raüshi maq shin raüta peng wan miitu shiithuk wanto.

¹⁶Joab ma anyung mang ka Jeruia. Apaiq ka phen thaq na ajong pinthum phentuwe ma shongto. Ahilud se Jehoshaphat ka phanrap raüpot waiqthüti cherewe ma shongto.

¹⁷Ahitub se Jadok nai Abiathar se Ahimelekh ka ramwe ma shongto. Seraia ka hokhamwe rung na cherewe ma shongto.

¹⁸Jehoiada se Benaia ka Dawit khum kheti kingsongti kong pengti ma shongto. Kiimaq Dawit setiim thun ka ramwebi ma shongto.

2 Samuel 9

Dawit Raq Mephibosheth Mangchanto

¹Ranaiqshi Dawit raq waito, “Saul jamti wa maiq weshi ra atiichong asi shea? Ashi ra asi jiila, ngi raq apaiq ma Jonathan mang na lungwiitsii tiichhike rotiikang.”

²Saul tahii jam na siti jaqshise weshi asi riito. Amang ka Jiba. Apaiq ma Dawit phana kilaq nguta chongto. Hokhamwe Dawit raq, “Ümniisha Jiba?” nguta waito. “Chaü lei, ümdise ka ümbom taitai,” nguta apaiq raq treto.

³Kiijiishe hokhamwe raq apaiq ma waito, “Saul tahii jamti wa maiq weshi ra atiichong asi shea? Asi jiika kriiti ma ngi raq lungwiitsii mitiichhi kuqha nguta Shiikeawe ma kiqkham kang kra tsapkapkap maq tiichhike ro tiikang.” Kiijiishe Jiba raq treto, “Jonathan setiim phong wa weshi dea asi. Apaiq ka hokkü.”

⁴“Apaiq ka ümbano?” nguta hokhamwe raq waito. “Apaiq ka Lodebar hiqti Ammiel se Machir tahii jam na sitlo,” nguta Jiba raq treto.

⁵Kiijiishe Hokhamwe Dawit raq apaiq ka tiiheakito.

⁶Riita Mephibosheth Jonathan se kiimaq Saul ma asaü ka saüwa raüta, apaiq ka Dawit khaki na hiq na bumtlii raüta Dawit ka shrengto. Dawit raq, “Mephibosheth,” nguta heato. Kiimaq apaiq raq, “Chao lei, ngi ka ümbom taitai,” nguta treto.

⁷“Ümniika naqhaikiq,” nguta Dawit raq treto. “Ngi raq ümwe Jonathan mang na ümniima mangchan mitiichhikuqha. Ngi raq ümti Saul tachong hupsam wak ajam thun ka ümniima mijangkuq kang. Kiimaq ümniika ngi rai adam na phaqsea wan kilü tiidishat miraq.”

⁸Kiijiishe Mephibosheth ka thongshi ri hali hiq na bum raüta akha nguto, “Chaü lei, ngi khosho se ka kukuse maa khan min thek mang!. Alei ümniiraq ngi ma atinkhan mangchan ka jam nguto tiichhikuq tlaü?”

⁹Kiijiishe hokhamwe raq Saul jaqshise Jiba kra heato. Raüta chongto, “Ngi raq ümtijongwe saü Mephibosheth ma, ati Saul nai ata awii rii tachong hupsam thun ümchuwa sitlaq kra wiita kuq tiikang.

¹⁰Ümnaq, ümsetiim, kiimaq ümjaqshisetiim thun raq ümtijongwe Saul saü asetiim miitu, tsangshiq wak thun ka misham kuq han. Lanta tü atsam jut lanta tsangshiq raq phaqssea miitu mihokuq han. Shatmaq Mephibosheth apaiq riwe kla wranaiqshe itashongkhok na ngi rai adam nga raütli miphaqsiaq wan." (Jiba setiim ka weroqshi ri webiingi kiimaq ajaqshisetiim ka roqnai riito.)

¹¹Jiba raq treto, "Ngi ma Chaü raq aming ümchuwa kuq laü kra kunkun mikloha." Krai mren, Mephibosheth riika hokhamwe setiim phong wa weshi ikha hokhamwe tashongkhok na nga raüta phaqsiaqto.

¹²Mephibosheth se ka maiqwese jeroshe ashi asi riito. Apaiq mang ka Mika. Kiimaq Jiba tahii jamtitiim maiq thun wiita ka Mephibosheth jaqshisetiim miishe jawanto.

¹³Krai mren she dea, Mephibosheth, ahok hokko naita aküwe ka, arilung pattup Jerusalem niili she siraüta, hokhamwe tashongkhok na ngashat maq tü adung ka phaqsiaqto.

2 Samuel 10

Dawit Raq Ammon Mungti Nai Siria Mungti Khat Raüta Tangto

(1 Ka 19.1-19)

¹Kriijai maq ashaqpuq sijai, Ammon Hokhamwe Nahash ka tsaikito. Kiimaq ase Hanun kriishe hokham ma shongto.

²Hokhamwe Dawit raq akha nguto. "Ngi raq Hanun ma silu lamphan ka tsapkapkap tiichhike ratlo, awe Nahash raq ngi ma tiichhi kuqtaq kiikha." Krai mren, Dawit raq majo tsasoqtibi apaiq phana tiikito. Kiimaq tsangshiq ka Ammon mung niishe saükito.

³Riikiita, Ammon mungti welabi raq hokhamwe ma akha nguto, "Riita ümniiriika Dawit raq tsasoqtibi ümphana ümwe majokai tiikitaq arka ngohea shaqshaq ümniima tsaiji dokekai tiikito nguta dea sha tiima tlaü? Kriika riimak! Apaiq raq tsangshiq arjaq tiikitaq kriika, nashiq chela ara binhotkai siwebi tiikito. Raüta apaiq raq nashiq khatkai ma kiimaq nahiq ka jiiwan miitu tiikito!"

⁴Krai mren, Hanun raq Dawit tsasoqtibi ka lapto. Raüta tsangnübin ka nükoko kra sibaiqto. Kiimaq tsangshiq dü wa khea ka huko ba tiithi kiimaq tiithiqrokrok chumbaiqto. Raüta tsangshiq ka tiijang baiqto.

⁵Tsangshiq ka jeasitsi raq maiqmii jam na jang wan lot mak she riito. Kra tsütsa ka Dawit raq taito. Krai mren, apaiq raq maiq tiiki raüta tsangshiq ka tsang nübin ka micham wan shaq wiiwii, jam na jang wa mak miili, Jeriko chela kiijiili misi laq nguta bom tiichongkito.

⁶Kiijiishe Ammon mungti raq Dawit ka tsangshiqnok ma wesang miishe tiijabaiq kai nguta tsang tsii humto. Kriikha niishe tsangshiq raq Siria mungti phenlabi

Bethrehob chela nai Joba chela wa, maiq ka hingroqnai shiipto. Kiimaq Tob chela wa maiq ka hingroqshi ri hingnai shiipto. Kiimahali Maka chela hokhamwe ka asengi maiqwere hingshi nong maq shiipto.

⁷Dawit raq kra tsütsa lapto. Raüta tsangshiq tiikhatkai apaiq raq Joab ka asengi phenlabi tlotli tiisheaho raüta tiikito.

⁸Ammonnok phenlabi ka chap raüta tsangshiqnok chela nyungchong Rabba chela kilamchong kiimaq kheto. Kiimaq Sirianok phenlabi nai Tob chela wa aki phenlabi thun riika rum na wak ram binjü kriimaq khelito.

⁹Joab raq renok raq apaiq ka khaki nü miimin kiimaq jainü miimin mikhat nguta sapto. Kra ningkhan she apaiq raq Israilnok phenlabi wa pinthum ahong ala, nolajongbi thun kra tsea raüta, Sirianok kra khat miitu she aming kuto.

¹⁰Kiimaq apaiq sengi phenlabi abi thun ka, ano Abishai wokhong na Ammonnok kra khat miitu aming kuqto.

¹¹Joab raq apaiq ma akha chongkuqto, “Sirianok raq ngi ka tangwan la chhihaüla, ümniika iphana walaüta khrumlaq. Kiimaq Ammonnok raq ümniila tang wan raüla, ngi kilata ümniika mikhrum kang.

¹²Ningkun shoq laq laüta srea nola ma jalaq! Namung miitu nai nashiq Shiikeawe chela thun kra miitu re ka khat rong i. Kiimaq TATIWE raq thapthi tlaq kra phanphan li mihong laq!”

¹³Joab nai asengi phenlabi thun raq Sirianok kra khat wanto. Kiimaq Sirianok ka wiita pintrangto.

¹⁴Kiimaq Ammonnok raq Sirianok pin wan kra chhi raüta, tsangshiq ka Abishai pha wa, pintrangto. Raüta chela mong kiiniishe tiipaü jutrangto. Kiijiishe Joab ka Ammonnok khat mak she riito. Raüta Jerusalem niishe jang wan nongto.

¹⁵Sirainnok raq tsangshiq ka Israilnok raq khat raüta tangto nguta sapto. Kra ningkhan tsangshiq raq tsangshiqnok phenlabi thun ka wiita adam na triitam heato.

¹⁶Kiimaq Hokhamwe Hadadejer raq Sirianok Euphretis rai maq shedong nü na siti thun ka tiieha wato. Krai mren, tsangshiq ka Joba chela Hokhamwe Hadadejer wokhong na siti phentu ajongwe Shobakh raq sheaho raüta Helam hiq na thungto.

¹⁷Dawit raq kra tsütsa taito. Raüta apaiq raq Israilnok phenlabi adam na riichomto. Raüta Jordan rai kra jinto. Raüta Helam chela khat wa she wawanto. Kiijaq Sirianok ka apaiq khe tiijelito. Krai mren riikhat wanto.

¹⁸Kiimaq Israilnok raq Sirianok phenlabi ka tsangshiq jijai nü na jobaiqto. Dawit nai asenginok raq Sirianok ka kumrang leng jiiqti shimiishi tsatbaiqto. Kiimaq kumrang thaq na chaoti hingroqblai tsatto. Kiimaq tsangshiq raq rewe phentu

ajong pinthumwe Shobakh kriimin tsihea tiishoto. Apaiq ka kra reriikhat chang chiim kijiili tsaito.

¹⁹Kiijiishe Hadadejer wokhong na siti wanse hokhambi thun raq, tsangshiq ka Israilnok raq tangto ngutiishe sapto. Kra ningkhan tsangshiq ka Israilnok rai wehea miishe riijato. Raüta tsangshiq ka Israilnok wanse miishe jawanto. Kiimaq Sirianok raq Ammonnok khрум kai miika ahai she riito.

2 Samuel 11

Dawit Raq Bethsheba Rai Sra Raüta Pe Kha Tangto

¹Kriimaq rawii angu niishe, lamse sat choji niishe, hokhambi raq rekhat kaichoji na, Dawit raq Joab ka asengi ajong alabi rai kiimaq Israilnok phenlabi rekhatkai tiikito. Raüta tsangshiq raq Ammonnok khatto raüta tangto. Raüta Rabba chela ka trotam maq komwanto. Shatmaq Dawit apaiq ka Jerusalem niili haikito.

²Ranaiqshi raji ramwacho na, Dawit ka armankon wa samkito. Raüta apaiq hokham jam wukhu thung kiijaq wato. Apaiq ka kra wukhu thung na akhum ashiim sea lam maq, apaiq raq jechak nyung ashi ajühea rea chhito. Kriinyung ka pinthum shamheawiq nyung.

³Krai mren, apaiq raq kriinyung ka juwa riita nguta tholap kaiti maiq ashi tiikito. Raüta apaiq ka Bethsheba, Eliam se kiimaq Hitaiq phan Uria ta-nyung nguta sapto.

⁴Kiimaq Dawit raq bomchong kaitibi tiiki raüta kriinyung ka ajam na tiisheakito. Tsangshiq raq apaiq sheakuq kito. Kiimaq apaiq ka kriinyung rai adam na haingato. (Apaiq ka akheasam tiisiilot jai akhing riito.) Raüta kriinyung ka jam na jangho nongto.

⁵Kra jai miishe kriinyung raq apaiq ka wiihan she nguta sapto. Krai mren, apaiq raq kra tsütsa ka Dawit ma tiichong wato.

⁶Kiijiishe Dawit raq Joab ma bom ka akha tiichonghoto: “Ngi pha na Hitaiqwe Uria ka tiiwa laq.” Krai mren Joab raq apaiq ka Dawit pha na tiiwato.

⁷Kiimaq Uria ka säüwa kiita, Dawit raq apaiq ma Joab nai phenlabi thun ka ahea khata, kiimaq reriikhat ka jamkhiiwa nguta apaiq ma tsütsa ka waisoto.

⁸Raütiishe apaiq raq Uria ma nguto, “Ümjam na kilaq. Laüta heashi nü tiitsak kikiq.” Kiimaq Uria ka tiidohoto. Kiimaq Dawit raq apaiq ajam na kongphiq ashi tiikuq kito.

⁹Shatmaq Uria ka tsangjam na kimak dea. Ajam na kai la na, apaiq ka hokham jam kilamchong na hokhamwe kheti kintsongtibi raili konto.

¹⁰Kiimaq Dawit raq Uria ka tsangjam na konkimak dea nguta tholap raütiishe, apaiq raq Uria ma waito, “Ümniika maiqhiq na luhea sikai jai maq ümchaütiq saüwa laü. Ümniika ümjam na jamto kimaü?”

¹¹Uria raq treto, “Israilnok mungti nai Juda mungti thun ka maiqhiq na rekhat sitlo. Kiimaq Tongshong Tek kriimin tsangshiq rai. Ngi ma awejong phentuwe Joab nai asengi ajong alabi thun ka rum na piitiip tei raüta sitlo. Riita ngi ka ijam na kilata, chenyang dungsea, wok phetaktak maq, ijamti nyung rai ka jamkho mikonkiha? Asii phan ümchuwa kra mang na, ngi ka atiitum lata chongtiikang, ngi raq akhiikla klo lot mang!”

¹²Kiijiishe Dawit raq nguto, “Ikhla ümchaü ranaiq ka ajiili hai laq. Anap ranaiqtiq ümniika mitiijangki kang.” Krai mren, Uria ka kra ranaiq ri kiimaq napjai ranaiq ri ka Jerusalem niili haito.

¹³Dawit raq apaiq raji dung tiisea ma heato. Raüta apaiq ka che maq tiipheto. Shatmaq kra rawa min Uria ka tsangjam na kimak dea. Shatmaq Akheathum kaü kra sam raüta hokhamwe jam kheti kintsongtibi khok kiijiili konto.

Dawit Raq Uria Tiitsatto

¹⁴Kriimaq napjai ranap niishe Dawit raq Joab ma lak ashi waiqto. Raüta Uria jaq na tiikuq hoto.

¹⁵Apaiq raq akha waiqto, “Uria ka sinkhu na rekhat henghea ba kiijaq tiiwa laq. Laüta phenlabi ka jai nü na hali tiijang hea laq. Laüta apaiq ka tiitsat baiq laq.”

¹⁶Krai mren, Joab raq chela kra trotam maq komwan raüta khat wan tlaq akhing na, apaiq raq Uria ka re henghea sitlaq ba kiijaq tiiwato.

¹⁷Re thun ka chela mong wa dong rang raüta bok wanto. Raüta Joab sengi kra khat wanto. Krai mren, Dawit phenlabi wiijam siihiipbi ka tsaito. Kiimaq Uria kiimin tsaito.

¹⁸Kra raütiishe, Joab raq Dawit ma re riikhat tsütsa ka tsasoqti ma tiichong wato.

¹⁹Kiimaq apaiq raq tsasoqtiwe kiima tsü ka akha chongkuq raüta tiiwato. “Ümniiraq hokhamwe ma re-riikhat tsütsa kra chongke lot jai she,

²⁰apaiq ka akhiq moraq miraq. Raüta ümniima bom ka akha mowai miraq. ‘Namshiq ka chela tiinap hea na tsangshiq khat wa jam nguto walan? Tsangshiq raq khetuk mong maq liq maq mihiip nguta sap man shea riilan?

²¹Namshiq raq Gideon se Abimelekh ka jamkho tsat baiqtaq ira alaq shea riibaiq lan? Apaiq ka Thebej chela khat kai akhing na jechak nyung ashi raq tsamthaü chang longtham kaü kra khetuk kilüpu maq tiidea raüta tsatto. Kra taü maq namshiq ka namshiq khetuk tiinap hea na jam nguto kilan?’ Hokhamwe raq ümniima kra wai phaü la, ‘Üsengi siihiipwe Uria irmin re raq tsatto,’ nguta chong laq.”

²²Krai mren, tsasoqtiwe ka Dawit phana wawanto raüta Joab raq chongkuqtaq kra phan phan apaiq ma tsütsa ka chongto.

²³Apaiq raq akha nguto, “Nashiq jaqtinok ka nashiqnok thaq na ningkun aheng lin riito. Tsangshiq ka chela mong kiiwa dong rang raüta, nashiqnok rai hiqsii thung maq riikhatto. Shatmaq naishiq raq tsangshiq ka chela kilam kiina saüli jowan laita khatkai.

²⁴Kiijiishe tsangshiq raq naishiq ka khetuk mong miishe liq maq hiipto. Raüta Chaü lei, üsengi siihiipbi wiijam ka tsaito. Kiimaq ümjaqshise siihiipwe Uria kiimin tsaito.”

²⁵Kiijiishe Dawit raq tsasoqtiwe kiima, “Joab ma tsaiji doke bom kli chonglaq. Tsan naqtiibi kiq ngulaq. Rekhat she ngutiikai ka juwa kongkhu mitsai kriika sapmai. Apaiq ma phenlabi apa miishe chela ka khat nonglaq raüta chela ka mijii laq nguta chongholaq.”

²⁶Kiimaq Bethsheba raq tsangwe ka re na tsaito nguta tsütsa ka taito, raüta apaiq ka maaho manyi hoqto.

²⁷Riita wulum tiijü maaho akhing kra thumjai she, Dawit raq kriinyung ka hokhamwe jam kiijii she tiisheakito. Kiimaq kriinyung ka Dawit riishe rom wanto. Kiimaq ase ka maiqwe se ashi chiito. Shatmaq Dawit raq jamlai wa kiimungtaq kra chhi raüta, TATIWE ka Dawit ma atsan heamak she riito.

2 Samuel 12

Nathan Raq Sonkiita Dawit Raq Mra Tiidiito

¹TATIWE raq shammiwe Nathan ka Dawit phana tiikito. Krai mren Nathan ka apaiq phana kito, raüta akha nguto, “Maiq wenai chela ashi na sito. Weshi ka chiiithe kiimaq weshi ka miitsan.

²Chiithewe jaq niika nyamse minsäu kong kiimaq skusekong min pahea asi.

³Shatmaq miitsanwe jaq niika skuse ashi maiqjaq wa ariki kra lamlamseli. Apaiq raq kra skuse ka kai shiili liito, raüta skuse ka asetiiim rai adam na haisiq raütli tiijong wanto. Adung pin wa apaiq raq phaqa sea chang kriimin skuse ma kuqto. Kham kiimin apaiq kok wa tiinyang damto. Raüta ajipum na tiibumto. Kra skuse ka ase jechakse ikha shiili liito.

⁴Ranaiqshi chiithewe jam na wanwe ashi saüwato. Chiithewe raq wanwe dung tsap ma anyamse kong wa ashi ta raüta lumke ka romak. Krii la na, miitsanwe skuse kra ta raüta, wanwe dung ka chungkuqto.”

⁵Dawit ka kra chiithewe ma pinthum khiqto. Kiimaq akha nguto, “Ngi raq atra TATIWE mang na tiitum lata ngutiikang, kriiwe ka atsai chang she!

⁶Apaiq raq atinkhan ajiq haihiito. Apaiq raq ümchuwa lamtaq kra thaq niimin manblai na tliip raüta thamke ratlo.”

⁷“Ümniikata kriiwe ka,” ngutiishe Nathan raq Dawit ma nguto. “Kiimaq Israilnok TATI Shiikeawe raq ümniima akha ngutlo: ‘Ngi raq ümniika Israil mung hokham ma shongkang. Kiimaq Saul jaqkhon mong wa tiichhii kuqkang.

⁸Ngi raq apaiq mungtan ka ümniima kuqkang kiimaq achaktiim thun min ümniima kuqkang. Ngi raq ümniika Israil mung nai Juda mung na hokhamwe ma shongkang. Kiimaq arthun armin atsapse hongmak dea nguhaü jiika, arthaq niimin mannai achan tliip lata mikuq wan nong hawea.

⁹Ikhla ümniiraq ngi aming thun ka jam nguto jin laü? Ümniiraq ara abi ashut ka jamlai nguto klo laü? Ümniiraq Uria ka re ma tiitsat baiq laü. Ümniiraq apaiq ka Ammonnok ma tiitsatbaiq laü. Laüta tsangnyung ka ümniiraq romphaq wan laü!

¹⁰Riita ümchaü sanha, maiqpat aweatek na, ümsaü ümsetiim phong wa, sho na kaihoti ka siruq miraq. Jamkhano ngukla, ümniiraq ngi bom taimaü riilaü, kiimaq Uria tanyung ka romphaq wan laü.

¹¹Ngi raq atitum lata ngutiikang, ngi raq ümjam kun wa, maiq weshi ma shuk lata, ümkhu thaq na chamchao mitiisaü kang. Kra ngi raq ümtiikiiwa ümchak nyungtiim ka ümjaq wa nyeaho lata, maiq ahinti weshi miishe kuqbaiq tiikang kiitikiisheti q ümniiraq michhihaü. Kiimaq kriiwe raq ümchak nyungtiim rai ranaiq shethungpii na mihainga dam.

¹²Ümniiraq ngarai ka ahukse miili tang laü. Shatmaq ngi riika ara thiitham songke ka Israil mung tlotli raq chhi miitu, ranaiq shethungpii na mitihongha.”

¹³“Ngi ka TATIWE man na shutkang dea,” nguta Dawit raq nguto. Kiijiishe Nathan raq treto, “TATIWE raq üm mra ka diikuqto she. Ümniika tsaimaü.

¹⁴Shatmaq, ümniiraq ara ashut klo laüta TATIWE ka pinthum shummi laü, kriikha na ümse ka atsai miraq.”

¹⁵Raüta Nathan ka jam na wawanto.

Dawit Se Bethsheba Rai Ahum Ka Tsaikito

TATIWE raq Uria tanyung rai si raüta ahum Dawit se tsihea tiitsibaiqto.

¹⁶Dawit raq no ka heaki raüjaq nguta Shiikeawe jaq wa achu jaüto. Apaiq ka jam min phaqsiiq mang nguta, amang miili she sito kiimaq wiira watek, akhok mong na wa raüta, wiithung niili bumkitlo.

¹⁷Asengi rung na jaqsham damti ajong alabi ka apaiq phana walili raüta, apaiq ka tiido wa lili riitlo. Shatmaq apaiq ka tiido mak. Kiimaq tsangshiiq rai jam min phaqsiiq dam mak riito.

¹⁸Liipan shi jai miishe, no ka tsaikito. Kiimaq Dawit sengi ajong alabi ka kra tsütsa ka Dawit ma tiitai wan miika ahai riito. Tsangshiq raq nguto, “No ka atra asiji na santla, Dawit raq nashiq bomdam kai jaq nashiq bom ka tremak riitaq. Ase ka tsaikito she nguta nashiq raq jamkho michong rong i? Apaiq nai apaiq motiitseata moraq miraq!”

¹⁹Dawit raq tsangshiq liipan na atsise maq riishap shaü kra thohe raütiishe, apaiq raq no ka ahü she tsaikito nguta takto. Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ma waito, “No ka ahü she shea?” “Üm, no ka ahü she,” nguta tsangshiq raq treto.

²⁰Kiijiishe Dawit ka wiithung kiiwa tiidoto. Raüta ajü heto. Kiimaq akhu ka thaito. Raüta akhu akhea ka klaito. Raütiishe apaiq ka shomjam na waraütiishe TATIWE ka shomnoq wato. Raüta apaiq ka ahokham jam na kito. Raüta tü adung she jaüto. Kiimaq phaq sea kra keru li she apaiq raq phaqsigtö.

²¹“Arka naishiq raq taklot mai,” nguta asengi ajong alabi raq nguto. “No ka atra asi wiiwii, ümniika no miitu hoqsiq laü kiimaq jam min phaqsigtö maü riilaü. Shatmaq apaiq tsaiki kiiphaütigtö, ümniika tiido laü. Laüta phaqsigtö laü!”

²²“Tengto,” nguta Dawit raq treto. “No ka atra sishat wiiwii ngi ka amang maq sikang kiimaq aho riikang. Ngi raq tiima ka jursap, TATIWE raq ngi ma tiihang mangchan wa tiichhikuq jiiq, raüta, no ka atiichhii lo riikuqjiiq nguta tiimakang.

²³Shatmaq ümchaü no ka ahü she. Ngi ka jamlai miitu she wa amang maq misi? Ngi raq no ka amaa wa mitiija wan lot ha shea? Ngi ka apaiq sichang kiijaq ranaiqshi akhing na misaü waha. Shatmaq apaiq ka ngi phana ümtiikiimin jangki lot mak she.”

Solomon Rawü Chhi

²⁴Kiimaq Dawit raq tsangnyung Bethsheba ma tsaido jido bomtsi chongkuqto. Kiimaq apaiq ka tsangnyung rai adam sito. Krai mren, tsangnyung raq no ashi humto. Dawit raq no ka Solomon nguta mangto. TATIWE raq no ka lungwiito.

²⁵Kiimaq shammiwe Nathan ma no ka Jedidia nguta mang laq nguta aming kuqto. Jamkhano ngukla TATIWE raq no ka lungwiito.

Dawit Raq Rabba Chela Jiiwanto

(1 Ka 20.1-3)

²⁶Anü na Joab raq Ammon mungti nyungchong Rabba chela kra trotam miishe kom raüta ajiawan changli she riito.

²⁷Raüta apaiq raq Dawit ma bom chongwati tiiwato. Raüta akha tiichong wanto: “Ngi raq Rabba chela ka khat lata, chela mong na kaichang kham lam ka shangbaiq kang she.

²⁸Riita, ümchaü min Israilnok mung wa srea nolabi ahin thun kra riichomho laüta chela ka ümjaq miishe khatkikiq. Laüta jiiwan laq. Ngi raq ara chela jiiwan miitu imang ka tiidong romang.”

²⁹Krai mren she, Dawit raq asengi phenlabi ka riichomto. Raüta Rabba chela khatkai kihoto. Raüta chela ka tang raüta jiito.

³⁰Raüta Ammonnok phra Molekh sumla khupo na atiiphok hokham khuphok chaq maq alo kra Dawit raq lamto. Kriika tokroqtsam ri tokbiingi tin riito. Kiimaq kra khuphok ka longseng maq atiiimii riito. Dawit raq kra longseng thun ka run raüta, apaiq hokham khuphok niishe tiimiikhiiqto. Kiimaq apaiq raq kra chela wa sepat lopi pahea tsuq wanto.

³¹Raüta kra chela wa shumwi tsuq wantaq thun kriika, laklü thun maq, huji thun maq, kiimaq jin maq atiiq mang thun kra tiisham raüta, ningkun maq kiitelong klo jaq tiishamto. Apaiq raq Ammon mung wa chela thun na siti maiq thun ka wiita kiikhii siisang jamshato. Raüta apaiq nai asengi thun ka Jerusalem na jang wanto.

2 Samuel 13

Amnon Nai Tamar

¹Dawit se Absalom ma ano jechakse maiq ma miwa shaq, kriika pinthum shamheawiq. Apaiq mang ka Tamar. Amnon kiimin Dawit se sii hali, kriiraq Tamar ka kai roriito.

²Apaiq raq Tamar ka kai roriito. Kriikha na Tamar rotsi raq apaiq ka atsi she riikito. Jamkhano ngukla apaiq ka Tamar rai adam na hainga walot mak. Tamar ka junsang kra mren maiqwere rai triihum mak tiisito.

³Shatmaq apaiq kongtiwe ashi asi. Apaiq ka pinthum khonglaq. Apaiq mang ka Jonadab. Apaiq ka Dawit no Shamma se.

⁴Kiijiishe Jonadab raq Amnon ma akha nguto, “Ümniika hokhamwe se. Shatmaq wranaiqshe ngi raq ümsham na tiima tsanbi chapa asi ikha chhitiikang. Jamlai wa rakita?” “Ngi raq ino Absalom ma asheanyung ano Tamar ka pinthum lungwii tiikang,” nguta apaiq raq treto.

⁵Kiijiishe Jonadab raq chongto, “Ümniika atsi riikikang nguta chang na bumkikiq. Kiimaq ümwe ka ümnaq liiwa ümpha na wahaüla, apaiq ma akha chonglaq, ‘Iwe lei, mangchan laüta ino Tamar ka ana ijam na tiiwa laq. Raüta ngi ma phaqaq sea mitiiphaqsiq. Apaiq raq phaqaq sea ka apaiq jaq maq arjaq imakki na miklo laq. Raüta ajaq maq ngi ma mitiiphaqsiq wa laq,”

⁶Krai mren, Amnon ka atsila riikikang nguta akhok mong na abum she riiwanto. Kiimaq Hokhamwe Dawit ka apaiq liiwa wato. Kiijiishe Amnon raq apaiq ma

chongto, “Mangchan laüta, Tamar ka ana iphana tiiwa laq. Raüta apaiq raq arjaq imakki na winsii ka lum raüta, ngi ma ajaq maq mitiiphaqsiq laq.”

⁷Krai mren, Dawit raq hokham jam na ase Tamar ma akha tiichongkito, “Ümphu Amnon jam na walaq. Laüta ümphu ma phanshira aphaq sea chang tiihongtha kuq wakiq.”

⁸Krai mren, apaiq ka kiijaq wato kiimaq apaiq ka chang na abum raü lowanto. Apaiq raq wongwin ka wiijam lamto. Raüta phaqsea ka kloto. Kiimaq apaiq makki na kek kiimin kloto. Raüta kek ka wa na koto.

⁹Raüta winpin na thii raüta apaiq raq pha q ma chiim kuqto. Shatmaq apaiq raq pha q mak dea. Apaiq raq Tamar ma, “Ja qshamti thun wiita kinphai na tiikibaiq laq,” nguta thaüto. Krai mren, tsangshiq wiita kinphai na kihoto.

¹⁰Kiijiishe apaiq raq ano ma nguto, “Kek thun ka ana ichangdü tho arjaq lam wanlaq. Laüta ngi ma ümjaq maq tiiphaq laq.” Kiijiishe apaiq raq winsii winpin ka ajaq na do raüta Amnon tho kiijiishe wato.

¹¹Raüta apaiq raq winsii thun ka apaiq ma kuqto. Kiijiishe apaiq raq Tamar ka jaq maq riinat ranghoto. Raüta, “Wara, nanai adam na kon i!” nguta nguto.

¹²“Ramak,” nguta apaiq raq nguto, “Ngi ka amiinu ahü maiqse ikha naq shiichutkiq! Kriika abi pinthum!”

¹³Ngi raq nokwe man na isham ka jamkhiishe wa mitiichhi ha? Kiimaq ümniikiiha? Ümniika Israil mung tlotli na khushü jampaqpaq miishe siwan chang miraq. Mangchan laüta hokhamwe ma chonglaq. Kiimaq ngi asapha, apaiq raq ngi ka ümniima tiiwa ka khunnii mak miraq.”

¹⁴Shatmaq apaiq raq kriinyung bom ka taimak riito. Kiimaq apaiq ka maiqwe kha maq Tamar nam ma ahong. Kriikha maq apaiq raq Tamar ka ningkun maq rangho raüta haihü baiqto.

¹⁵Kra jai miishe, Amnon raq Tamar ka liiromak, shukhiq she shuhoto. Kongkhu maq apaiq raq Tamar ka jamkho lungwiitaq kriithaq na achan she apaiq raq Tamar ka akhiismin liiromak she shuhoto. Krai mren, apaiq raq, “Liiro mang, tiibin tlo laq!” ngutiishe johoto.

¹⁶Kiijiishe, “Raamak, kimang!” nguta Tamar raq treto. “Ümniiraq ngi ka arwa jobaiq tlaü arkha ka, ümchaü ümniiraq ngi jamkho haihii laü, kriithaq niimin abi ashut pinthum she!” Shatmaq Amnon raq Tamar bom ka taimak she.

¹⁷Apaiq raq ajaqshi se weshi kra heato. Raüta apaiq ma, “Arnyung kaü ara imakki wa hitho tlo laq! Laüta kinphai na hitbaiq laq, kiimaq kilü ka shabaiqtlo laq!” ngutiishe thaüto.

¹⁸Krai mren, kra jaqshise riimin Tamar ka kinphai na hitbaiqto. Raüta kilü ka shabaiqto. Tamar ka junrii wahü hokhamsere miirii akhum na akhu maq riita ajidang na saüli kiimaq ajaq dang na saülili miirii samraü riito.

¹⁹Apaiq raq tapkhu ka ajaq na hin raüta, akhakam kiijaq nyatshatshat she nyatto. Kiimaq adü na asam junrii wahüse miirii kra chaiham chaihea hea raüta, atok ka hiq nü na kushat miishe ajaq maq amak phang shat miishe aho gushgu lam miishe kihoto.

²⁰Apaiq ka aphu Absalom raq chhi raüta, “Ümniika Amnon riisha haihiita? Ino loi, kiitinkhan wiqwiq ka naqkhiq riq kiq. Apaiq kiiminla ümniima aphu lam kata. Kriikha na ara tsütsa ka nanok maiq ahinti ma naqchongkiq,” nguta ano ka tlinto. Kriikha niishe Tamar ka Absalom jam na tsankhiq bisi raq atsai apaiq honhonse she sito.

²¹Hokhamwe Dawit raq kra tsütsa ka tai raüta, apaiq ka pinthum khiqriqto.

²²Kiimaq Amnon raq ano Tamar kra haihii kha na, Absalom raq Amnon ka pinthum she shuhoto. Apaiq raq Amnon sham ka liiromak she riito. Kiimaq apaiq rai arbom min riibom mak she riito.

Absalom Raq Asheanyung Phuk Lamto

²³Wiinai sijai she, Absalom raq askukong binsi tsamwipoi ka Baal Hajor wakram na tiihongto. Kriika Ephraim chela tho na. Kiimaq apaiq hokhamwe setiim maiqwesere thun ka wiita tiiheato.

²⁴Apaiq ka Hokhamwe Dawit phana wato. Raüta akha chongto, “Chaü lei, ngi raq isku binsi tsamwi poi klo tiikang. Ümniimin ümsengi siihiip ajong alabi thun kra shea laüta poi ka lomkidam kiq na?”

²⁵“Ise lei, kriika jemak,” nguta hokhamwe raq treto. “Naishiq wiitarü kirai hai jiika, ümniima heki laihea mira.” Absalom riika wariimadea nguta tsinngin raito. Shatmaq hokhamwe raq tremak dea riito. Kiimaq apaiq raq Absalom nangnga awashe riilaq nguta thaüto.

²⁶Shatmaq Absalom raq nguto, “Ikhla, iphu Amnon siika mimi tiiwa haüjaq ahea kata?” Kiijiishe, “Apaiq ka jam nguta kaino?” nguta hokhamwe raq waito.

²⁷Shatmaq Dawit raq Amnon nai asetiim maiqwesetiim ahinti thun ka Absalom rai tiiwa dam mak wiiwii, wamak phan maq kiijaq tiipaqsat tiipaqsat kito. Kriikha niishe Dawit riimin Amnon nai asetiim kra wiita Absalom rai tiiwa damto. Absalom raq tsamwipoi ka hokhamwe ma tiiphaqsea chang ikha thepthepp tiihongto.

²⁸Raüta apaiq raq ajaqshisetiim ma bom ka akha chongkuqto, “Liirong laq, athi ümtiikiiwa Amnon ka chephe makaiq she riijiiq, kra akhing na ngi raq namshiq

ma, aming kuq phala, apaiq ka tiitsailaq tsatbaiq rongliijo. Naqhai rongkiq liijo. Ara mra ka ikhu thaq na. Srea nolabi ma jarong liijo. Naqhai rongkiq lii!”

²⁹Krai mren, jaqshisetiim riimin, Absalom raq chongtaq kra phan phan, Amnon ka tsatbaiqto. Kiimaq Dawit setiim ahinti thun ka maiqmii kumshot kaütiim thaq na chaorang raüta pintrangto.

³⁰Tsangshiq ka jam na misaü wan shaq bala na, Dawit ma bom ka akha chongto: “Absalom raq ümsetiim maiqwesere thun wiita jiiqbaiqto. Ashi min tiichong mak!”

³¹Kra tai raüta, hokhamwe ka tiidopot riito. Raüta adü na asam miirii kra tsanbi hositsi ma chaiham chaihea chaibaiqto. Raüta apaiq ka hiq na bumki tlii riito. Kiimaq asengibi thun kiijaq apaiq rai asiti thun riimin tsangdü wa miirii thun ka chaiham chaihea chaibaiqto.

³²Shatmaq kra chhi raüta, Dawit ma aphu Shamma se Jonadab riitiq tiina akha nguto, “Chaü lei, tsangshiq raq ümsetiim wiita ka tsatbaiq mak, Amnon lamlam li tsaito. Arka ümniiraq Absalom theaphi na lii laütli asap haü she dongdii kata. Ümra akhing niiwa Amnon raq ano Tamar haihiitaq, kra miiphat she, Absalom tsan na asi dongdii she riito.

³³Arningkhan ümsetiim ka wiita tsaito nguta chongtlaq kriika naq lamkiq. Amnon lamlamli tsatto.”

³⁴Kiimaq anü na Absalom ka juto. Kra bala liipan niili, kintsongtiwe raq küla na kinjam na Horonaim hiqshong ba na lam na maiqkong pahea akai rai chhito. Apaiq raq jamlai wa chhitaq kra hokhamwe ma chongto.

³⁵Kiijiishe Jonadab raq Dawit ma chongto, “Kriika ümsetiim she saü wantlo. Ngi raq chongkang kra phanphan saü wantlo kata.”

³⁶Apaiq raq ara bom chongke lot ri, Dawit sekong ka jam niishe saü wato. Tsangshiq tarü ka aho anyi trang wa lishe riito. Kiimaq Dawit nai asengi ajong alabi thun min maaho manyi khuk na tiitap raüta hoq trangto.

³⁷⁻³⁸Absalom ka juto raüta Geshur chela hokhamwe Ammihud se Talmai phaniishe tiipaü juto. Apaiq ka kiijaq wiitsam shongkito. Dawit ka ase Amnon maaho rahi luhea na saüli shirito,

³⁹Shatmaq apaiq raq Amnon maaho kra shiri wan lot jai she, apaiq ka ase Absalom sham chhiro riishe hali haü wan nongto.

2 Samuel 14

Joab Raq Absalom Tiisheakai Miitu Tiihongto

¹Joab riika Hokhamwe Dawit ka Absalom rotsi raq haüraitlo nguta asap.

²Kra ningkhan, Joab raq jechak nyung ashi pinthum khonglaq, Tekoa hiq na siti nyung kra tiiheakai tiikito. Kriinyung ka saüwa kiitiishe, apaiq raq akha chongkuqto, “Ümniika maaho majü shiri rai tlaq nyung ikha jashalaq. Ümkhu ümkhea ka maaho manyi miirii khea kra samlaq. Ümkhu kiimin naqthaikiq. Ümniika rahi luhea she maaho manyi shiri raitlaq nyung ikha tiihonjalaq.

³Laütiishe ümniika hokhamwe phana walaq. Laüta ngi raq ümniima chongkang kra phanphan apaiq ma chonglaq.” Kra raütiishe Joab apaiq ma jamlai bom chang wa kra tlangkuqto.

⁴Krai mren kriinyung ka hokhamwe phana wato. Raüta hiq na bumsaq raüta shrengto. Kiimaq akha nguto, “Chaü lei, ngi khrum kuqlaq!”

⁵“Ümniima jamlai wa ratla?” nguta apaiq raq waito. “Ngi ka miitsan mantinyung,” nguta kriinyung raq treto. “Tuwe lei, ijantiwe ka atsai kaiwi.

⁶Isenai ka wenai. Ranaiqshi tsangnai siphu ka rum na wakjam ram maq artso riito. Tsangnai tatso chhiiketi maiq jumin ahü riito. Kriikha na weshiti raq weshi ka tsatbaiqto.

⁷Kiimaq tuwe lei, ümchaü ijamtitiim thun ka tarü ngi ngenhti siisaq she jakito. Tsangshiq raq ise ashi kiimin tsangshiq jaq na kiinong kebaiq raa nguta ngi ma shiitep-hoto. Raüta tsangshiq raq apaiq aphu phuk lam miitu tseabaiq ma nguta rittlo. Tsangshiq raq kra klo raü la, tsangshiq raq ngi ka laihü miishe mitiijabaiq. Raüta tsangshiq ka ngi ranphan chang raüpaq kriishe michumbaiq. Raüta iwese wulumwe maa ka alai min ahü miishe chongthum mitiijabaiq.”

⁸“Walaq, ahea ümjam na,” nguta hokhamwe raq treto. “Ümkha ka ngi riitiq miliikuq kang, naq tiimakiq.”

⁹Kiijiishe, “Chaü lei,” nguta kriinyung raq nguto, “Ümniiraq jamkho phokuq tlaü kra mra ka ngi nai ijamtitiim raq mra ka mihokai. Ümnaq nai ümhokhamwe janti thun miika mra ahü.”

¹⁰Hokhamwe raq treto, “Maiq weshi ra raq ümniikla tiihai song raüla, kriiwe ka iphana shea wan laq. Raüla, apaiq raq ümniika ümtiikiimin tiihaisong mak she miraq.”

¹¹Kriinyung raq treto, “Chaü lei, ümTATI, üm Shiikeawe jaq wa achu jaülaq, ijamtitiim juwa tsattiwe kra phuklamti raq, ise ümchaü asiwe kra aphu phuklam tsatbaiq raüta, kongkhu lak wa ngarai kriithaq na abi pinthum hali ngarai tangnong mak chang.” Kiijiishe, “Ngi raq atra TATIWE mang na atitum lata chongtiikang, jurmin ümse dü na jaq miiq mak miraq,” nguta Dawit raq kriinyung bom ka treto.

¹²Kiijiishe, “Chaü lei, ngi ümniima bom poshi se ri chongpha,” nguta kriinyung raq ngu nongto. “Ahea ikhla,” nguta apaiq raq treto.

13Kriinyung raq apaiq ma nguto, “Ikhla, ümniiraq Shiikeawe sengi mungmaiqse khuthaq na ashut ka jaram wa klo laü? Ümniiraq ümse shaq ümpuk wa adong ka maiqmung na wanshawe ma ajaki kra jamto jam na tijang wan maü? Ümchaü ümniiraq jamlai wa ngulaü kra ümbomtsi kriimiili ümniinai ümniika ashutwe dea nguta tri toqtan tlaü riimak shea?”

14Nashiq wiitarü ka atsai mirii rong i. Nashiq ka hiq na kham araübaiq rat ikha, jangshi archom kainong chang ahü she miraq. Shiikeawe raq dongdii min maiqse ka amaa wa atra ma tijang wan lot nong mak she. Shatmaq hokhamwe riika, maiq weshi pong mung na wanshawe ma ajaki kra tijang shea wan lamlu ka mihum lot.

15Chaü lei, ümchaü min, ngi arjaq ümman na chap tiikang arka, nanok raq ngi ka atsea ata ma tankhan wantlo, kriikha niishe, ngi ka ümniirai riihumkai kikang, ngi raq ümniima chongtiikang bom arka mitaikuq haü ahiq nguta tiima lata,

16Ümniiraq i bom arka mitaikuq haü ahiq, laüta jurwa ise nainai tsea baiq tan tlaq, raüta Shiikeawe raq asenginok ma akuq hiqshong wa nainai ara lambaiq dan tlaq, kriiwa mitii wongkuq haü ahiq nguta, ngi raq tiima wan kang.

17Chaü lei, ngi raq itsan mong na akha tiima wankang, ümniiraq ngi ma kiqkham kuq tlaü kriika, ngi khum tiiwongketi khetuk ashi. Jamkhano ngukla, hokhamwe ka Shiikeawe rase ikha. Kiimaq apaiq riika phanrap ajiq alam khaqkhaq shin tlo. TATIWE üm Shiikeawe ka ümniirai misi laq!”

18Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Ngi raq ümniima bom poshi waipha. Kra ümniiraq ngi ma riikhaqli chong ratlo.” “Chaü lei, wai laq, jamlai wairo wa,” nguta kriinyung raq treto.

19“Ümniima ara bom tiichongkaiti ka Joab riishea tiikita?” nguta apaiq raq kriinyung ma waito. Kriinyung raq treto, “Ngi raq asii tri raütu sham lata tiitum tiikang, Chaü lei, ümbom tre hümiika hang lot mang. Riikhaqli tengto, kriika ümjaqshise siihiipwe Joab raq jamlai riichang wa kiimaq jamlai chong chang wa kra ngi ma achongkuq.

20Shatmaq apaiq raq arthun tiichongkitaq arka chongtiikai mra sitlaq kra tiikuri wan miitu tiichongkito. Chaü lei, ümniika Shiikeawe rase ikha taksu maiqse kiimaq phanrap mra pintlaq ka jamkha thapthi chang wa kra wiita asap.”

21Kriijai miishe hokhamwe raq Joab ma akha nguto, “Ümniiraq jamlai wa tiima tlaü kra miklo ha nguta ngi raq thapthi kang she. Ümniika kilaq. Laüta jerowe Absalom ka ana tijang sheakikiq.”

22Joab ka hokhamwe khaki na ajichong na shreng manto tiichhi hiq na bumsaq riito raüta akha nguto, “Shiikeawe raq ümnaq mishman laq! Ümchaü ngi raq sapkang she, ümniiraq ngi ma tsantsii ahea thütlaü. Jamkhano ngukla, ngi raq ümniima tiipaiqnea kang kra ümniiraq trekuq laü.”

²³Krai mren, apaiq ka kiiwa tiido wanto. Raüta Geshur chela na kihoto. Raüta Absalom ka Jerusalem na hali tiijang shea wanto.

²⁴Shatmaq tiina hokhamwe raq Absalom ka hokhamwe jam na siwa maimak nguta aming kuqto. “Ngi raq apaiq sham ka liiro mang,” nguta hokhamwe raq nguto. Krai mren, Absalom ka apaiq maiqmii jam niili sito. Kiimaq hokhamwe man na asham ka tiichhi wamak dea riito.

Dawit Raq Absalom Mra Diikuqto

²⁵Israil mung na Absalom ka pinthum shamhea pinthum. Apaiq shamhea khan maiq ahinti ka jumin ahü. Apaiq khum ka akhupo maq riita ahokphi na tiisaüli nyeajokjok hea. Jamlai ami phan min ahü.

²⁶Akhudap ka ajongwiq theepakpak. Akhudap ka luhea she luwan raüla, kiimaq theahea she riiwan raüla, wiishi na jangshi tapbaiqtlo. Kra tapbaiq tlaq kra hokham tok maq shin raüla, kilogram nai thaq na apalin riitlo.

²⁷Absalom setiim ka maiqwesetiim atsam riito. Kiimaq jechakse ka shi. Jechakse mang ka Tamar. Apaiq ka pinthum shamheawiq nyung riito.

²⁸Absalom ka hokhamwe rai riihum mak miili Jerusalem na wiinai sito.

²⁹Kiijiishe apaiq raq Joab ka hokhamwe phana apaiq miitu riihum wakiq nguta bom ka tiichong wanto. Shatmaq Joab ka apaiq phana riihumki mak dea riito. Kiimaq jangshiri Absalom raq Joab ka tiihea wa nongto. Shatmaq kra lak niimin Joab ka apaiq phana kimak dea riito.

³⁰Kiijiishe Absalom raq ajaqshisetiim ma nguto, “Liimanta, Joab wakram ka iwakram tiinap niili. Kiimaq wakram na jaili ka jong wanto she. Kiijaq kilanta jaili rü ka wa maq chaqbaiq ki rongkiq.” Krai mren, tsangshiq kiho raüta wakram ka wa maq chaqbaiqto.

³¹Kra riikiitiishe Joab ka Absalom jam na wato, raüta, “Ümjaqshi setiim raq iwakram ka wa maq jam nguto chaqbaiq kita?” ngutiishe shiitepto.

³²Kiijiishe Absalom raq treto, “Ngi raq ümniika tiiheawa phata kimaü, kriikha na chaq kang. Ngi raq ümniika hokhamwe phana walaüta, ngi miitu apaiq ma bom ka: ‘Ngi ka Geshur chela baiqthü lata, arjaq jamlai miitu wa wakang? Ngi miika kiijiili sirai hajaq riawe ka ahea riichang wa.’” Kiimaq Absalom raq bom ka akha nguto, “Ngi ka hokhamwe rai riihumwa miitu tiihongkuq laq. Kiimaq ngi ka ajiqwe dea jiika, apaiq raq ngi ka atseali mirbaiq laq.”

³³Krai mren she, Joab ka Hokhamwe Dawit phana wato. Raüta Absalom raq bom atiichong wa kra apaiq ma chongto. Kiijiishe, hokhamwe raq Absalom ka tiiheakito. Kiimaq apaiq ka hokhamwe phana wato. Raüta apaiq khaki na hiq na bumsaq riito. Kiimaq hokhamwe raq apaiq ka atheaphi na shup raüta taoto.

2 Samuel 15

Absalom Raq Mung Nyeaho Tanto

- ¹Arjai miishe, Absalom raq apaiq chausea chang kumrang leng ashi tiihongto. Kiimaq kumrang kong thun min apaiq chausea miitu tiihongto. Kiimaq apaiq khumkheti sreabi maiq roqbiingi tiihongto.
- ²Raüta apaiq ka ranapchu maq tiidokilili riitlo. Raüta chela kilamchong kriijaq chapki lili raüta khekitlo. Raüta maiq weshi ra phanshi ra mra asi ningkhan hokhamwe phana riihumkai kitlaq kriiti ka, Absalom raq heatlo. Raüta apaiq ka juta weraü wa, ümriibati wa nguta waitlo. Raüta kriiwe raq apaiq ka kauwa weraü mang kra tiichong raüla,
- ³Absalom riika, “Liilaq, tri ka ümnaq rai, riikhaqli dea. Shatmaq hokhamwe sengi phong wa ümkha phoketi maiq ka arjaq ahü ahata.”
- ⁴Kra ngojai, apaiq raq bom ka akha tiipat-saqsmaq hali ngunong tlo, “Ngi ara phowe nguraü jaq ahea riichang! Kra nguraü ka, juwa mra asi kriiti ka kiimaq alap akap chang kha asi, kriiti ka, ngi phana kiraüla, ngi raq kha ka aheawiq maq mitrong ri kuqha wa.”
- ⁵Kiimaq kriiwe raq Absalom jichong na anato bumsaq raüla, Absalom raq apaiq pomsaq raüta, lungwii riimeitheaphi na shuptlo.
- ⁶Israilnok mungmaiqse ümchuwa hokhamwe phana khü akha tiiphokaiti kitlaq thun kra wiita, Absalom raq kunli akhiisiisaq taotlo. Krai mren, apaiq raq mungmaiqse pahea ka apaiq rai pong damti ma tiijato.
- ⁷Wiiblai jai miishe Absalom raq Hokhamwe ma akha nguto, “Tuwe lei, ngi ka Hebron chela na kipha. Lata ngi raq TATIWE ma kongphiq akhakuqha kra diibaiq ki pha.
- ⁸Man na ngi ka Siria mung na Geshur chela na siji na, ngi raq TATIWE ma, apaiq raq ngi ka khu asang maq Jerusalem na tiijang sheawan nong raüla, ngi raq apaiq ka Hebron chela na mishomnoqha nguta bomkham khathü kang.”
- ⁹“Ahea, khu asang maq kilaq,” nguta hokhamwe raq nguto. Krai mren, Absalom ka Hebron chela na kihoto.
- ¹⁰Shatmaq apaiq raq Israilnok maiq phan tlotli ma tsütsa ka akha tiichong wanto, “Ümtiikiwa namshiq raq lerong tsütrang mitai han, raüla, ‘Absalom ka Hebron chela na hokham ma shongto,’ nguta rütrang rong laq.”
- ¹¹Kiijaq Hebron chela na Absalom raq heaho khana Jerusalem wa apaiq rai ümtum ümmai maq akidam rai maiq ka shinai riito. Tsangshiq raq kra mungshuk kha tan tho ka heamak riito.

¹²Kiimaq apaiq raq honglu thun kra take lam maq, Absalom raq Gilo chela na maiq tiiwa raüta, Dawit rung na ngadamti phong wa ngowe, Ahithophel kriimin tiihea wato. Krai mren, hokhamwe tiideabaiq kha shuktlaq kriika, henghea she heng wanto. Kiimaq, Absalom rai pong wanti maiq ka pahea she pawanto.

Dawit Ka Jerusalem Wa Juto

¹³Maiq tsasoqti weshi raq Dawit ma akha chongto, “Israilnok ka Absalom rai she pong wanto.”

¹⁴Kra ningkhan she Dawit raq asengi ajong alabi tlotli apaiq rai Jerusalem na siti ma akha nguto, “Nashiq ka Absalom jaq wa tiichhii miitu jaqlo thit chüm jintlo chang. Jaqlo! Riimakla, apaiq ka jaqlo liipan niili arjaq lowan raüta mikhat wan. Raüta mitang wan kiimaq ara chela wa maiq ka wiita mijiipbaiq wan!”

¹⁵“Chaü lei, tengto,” nguta tsangshiq raq treto. “Naishiq ka tijeshat ümniiraq achong chong, ümbom taitaili,”

¹⁶Krai mren, hokhamwe ka achak asetiim thun kra, kiimaq apaiq wokhong na siti ajong alabi thun kra shea raüta, Jerusalem kiiwa tiido wanto. Ahokhamwe jam kra lii miitu ka apaiq raq achak chakliip nyungtiim nyungroqshi kra kiijaq Jerusalem na baiqthüto.

¹⁷Hokhamwe nai asengi maiqwere tlotli ka chela chiiphai niishe riito, raüta jantiisup jam kijiishe saüho raüta heashi achap riito.

¹⁸Asengi ajong alabi thun ka apaiq jai na tiinapsaq chaptö. Kiimaq hokhamwe khum kheti phenlabi srea nolabi thun ka apaiq khaki na sinkhu na lamshea wawan lito. Kiimahali Gath chela wa apaiq rai awadam phenlabi shitrok kriimin apaiq ma sinkhu na wawan lito.

¹⁹Kiimaq hokhamwe raq tsangshiq sheati ajongwe Itai ma nguto, “Ümniika naishiq rai jaram kaidam wa? Ümniika jang wan laq, laüta hokham wenye krai sidamlaq. Ümniika pongmungti wanshawe. Maiqmii mung maq luhea na,

²⁰Ümniika arjaq rawii atsapseli silaü. Kra ningkhan, ngi raq ümniika ngi rai bashi na sheahoho ka jamkho mishun sheasiqha? Ngi ka ümriiba niiwa kitiikang, kra ngi raq santla sap mang. Kriikha na ümniika ümsenginok ümhiqshongti thun kra shea wan laüta, jang wan laq. TATIWE raq ümniika apaiq mangchan wokhong maq kiimaq tsapkapkap maq mirüm laq.”

²¹Shatmaq Itai raq treto, “Chaü lei, ngi raq TATIWE mang na ümniima atitum lata chongtiikang, ngi ka ümnaq ümbano kitlaü kiijaq mikiha, atsai changli jimin, ümniirai adam na mitsaiha.”

²²“Ahea ikhla,” nguta Dawit raq treto, “Ikhla warong pha!” Krai mren she, Itai nai asengi maiqwere thun, kiimaq tsangshiq jaqliiti thun ka kongshi maq nongshnong wawanto.

²³Dawit nai asengi thun kra wawan kiita, mungmaiqse ka pinthum hoqtrangto. Hokhamwe raq Kidron raise jüwii kra jinto. Asengi maiqwere thun ka apaiq jai phan phan wawanto. Raüta tsangshiq tarü adam maq rumnyangkhi wang binjü nünü kiiniishe kihoto.

²⁴Ramwe Jadok min kiijaq riito. Kiimaq apaiq rai Lewinok kriimin, asii Tongshong Tek kra piraü wato. Tsangshiq raq Tongshong Tek ka kiijaq tiibumto. Raüta maiqkong wiitarü raq chela ka mibaiqthü shaq wiiwii kriiba miili kheto. Kiimaq ramwe Abiathar kiimin kiijaq riito.

²⁵Kiijiishe hokhamwe raq Jadok ma chongto, “Tongshong Tek ka chela na hali tiijang piwan nong laq. TATIWE ngi raq ngi miitu ahea thapthi tlaq jiika, akhing ashi na apaiq raq ngi ka ara Tongshong Tek tochang hiqba kiijaq hali mitiijang shea wan nong. Raüta Tek sham liiwanong miitu kiimaq apaiq sichang hiq ba kra liiwa nong miitu akhing mikuq.

²⁶Shatmaq apaiq ka ngi ma atsan heamak jiika, apaiq raq ngi ara jamkhii tiijasha wa thapthi tlaq, kra phanphan miklo laq.”

²⁷Kiimaq arthaq niimin hali, apaiq raq Jadok ma akha chongto, “Liilaq. Ümse Ahimaaj nai Abiathar se Jonathan kriiri shea wan laüta, chela kiina khu asang maq jang wan laq.

²⁸Kiimaq ara ngi riimin rumnyangkhi wang maq jü jin wan chang ba maq, ümnü wa tsütsa kra mitai ha shaq wiiwii, kriimaq kheshat mirkang.”

²⁹Krai mren, Jadok nai Abiathar raq Tongshong Tek ka Jerusalem na hali tiijang piwan nongto, raüta tsangshiq ka kiijaq sito.

³⁰Dawit ka Olip Pero Hiqlam lamha kra düwan lam maq apaiq ka aho anyi wawanto. Ahok na hokpa min ahü maq wawanto. Kiimaq tsanbi tiichhi akhu ka khea maq pang raüta wato. Kiimaq apaiq jai phanti tarü raq tsangshiq ka khu ka khea maq pang raüta siisaq aho anyi lam maq siisaq wawanto.

³¹Kiimaq Ahithophel riimin mungnyea dam Absalom rai she pong wan damto nguta Dawit ma tsütsa ka chongto. Riikiita apaiq raq akha achu jaüto, “Mangchan laüta, TATIWE lei, Ahithophel raq tsii achongkuq ka hiqtili ma tiijabaiq laq!”

³²Dawit ka kra kinse khuthaq na, shomnoq chang hiqba min asi, kiijiishe saüto. Raüta liikiita, apaiq ma aphunowe tsanwawe Hushai Arkaiq phan ka akhu akhea thun kra chai raüta, kiimaq akhakam na botkhulai maq nyat raüta, apaiq rai riihumto.

³³Dawit raq apaiq ma nguto, “Ümnaq ngi rai kaidam ka liip ahü miraq.

³⁴Shatmaq ümniika chela na jang wan haüla, ngi mikhrum kuqlot haü. Laüta ümniiraq Absalom nangnga, awe ka jamkho tsapkapkap maq shiili wan laü kiikhiisii apaiq kiimin mishliha nguta chonglaq. Laüta Ahithophel raq anyan

phaqchi chongkuq tlaq thun kra shiipheng baiq miitu, ümtinkhan wa ümniiraq tangtlaü, kra tangtabaiq laq.

³⁵Ramwenai Jadok nai Abiathar min kiijaq miraq. Ümniiraq hokhamwe rung maq jamlai bom wa riichong tlaq, kra wiita tsangnai ma chonglaq.

³⁶Tsangnai rai tsangsenai Ahimaaj nai Jonathan min asi. Kiimaq ümniiraq jamlai bom wa tai tlaü, kriika tsangnai lümaq ngi ma tiichongki lili riilaq.”

³⁷Krai mren, Dawit luwe Hushai ka, Jerusalem na jang wan nongto. Apaiq saü wan tlaq bala na, Absalom kiimin saü wanto.

2 Samuel 16

Dawit Nai Jiba

¹Dawit ka kra kinkhu maq ashaqpuq she wato angu na, lam na tiidongchhaq miili Jiba rai riihumto. Jiba ka Mephibosheth jaqshise. Apaiq ka kumtoq kaütiim kiima, winsiithop ka thopshinai, kiimaq phupmuptsi shin winsii thop ka thop shishi, kiimaq petsi panye tu ka shishi, kiimaq ngamkhü tsabum kaü na che ka tsabum shi tup thiiho raüta kito.

²Hokhamwe Dawit raq apaiq ma waito, “Riita ümniiraq arthun arka jamlai riimo hoho laü?” Jiba raq treto, “Kumtoqkong ka, Chaü lei, ümjamtitiim chao miitu. Kiimaq winsii nai petsi thun ka üsengi maiqwere kong raq phaqsea miitu. Kiimaq che tsabum ka tsangshiq ka rumnyangkhi maq ahun aniitsi tlaq akhing na nyang miitu lamhokang.”

³“Ümtijongwe Saul ma asaü Mephibosheth ka ümbano?” nguta hokhamwe raq waito. “Apaiq ka Jerusalem na sitlo,” nguta Jiba raq treto. “Jamkhano ngukla apaiq ka Israilnok raq ati Saul mungtan ka ümchaü apaiq miishe mijang kuq wan,” nguta kamto maq khetlo.

⁴Hokhamwe raq Jiba ma nguto, “Mephibosheth rii tachong hupsam ümchuwa sitlaq kriika ümchaü ümnii riishe.” “Ngi ka ümjaqshise,” nguta Jiba raq treto. “Ngi ka Chaü lei, ümwokhong na pattup siwan kli lungwii tiikang!”

Shimei Raq Dawit Ma Manson Kiqsü Riito

⁵Hokhamwe Dawit ka Bahurim chela niishe saühoto. Kiijiishe Saul tahii phan wa maiq weshi Gera se, Shimei ka apaiq phana riihumkai kito. Raüta apaiq ka Dawit rai riihumri li she, manson kiqsü she riiqkhiq maq sonsiq wanto.

⁶Shimei raq Dawit nai asengi ajong alabi kra long miishe thongsiq hoto. Dawit ka asengi raq nai akhum kheti phenlabi raq trotam maq tiiwong shat riito.

⁷Shimei raq Dawit ka akhiishe sonhoto, “Tiibin laq! Tiibin laq! Matwe! Showe!

⁸Ümniiraq Saul mungtan nyeaho laü. Kiimaq ümniiraq Saul tahii maiq pahea tsatbaiq laü kriikha na. TATIWE raq ümniima apaiq mo she tiihotlo. TATIWE üm

mungtan ka ümse Absalom miishe kuq baiqto. Kiimaq ümniika miqlaü she, ümniika matwe!”

⁹Abishai, anyung mang ka Jeruia kriiriishe hokhamwe nguto, “Chaü lei, ümniiraq ara kukuse arma ümniika jaram tiisontam tlaü? Ngi ka kiijaq riidoqli kilatli akhupo ka chumbaiqki pha!”

¹⁰“Arjaq ümnaq bomkai chang lam ahü,” nguta hokhamwe raq Abishai nai aphu Joab ma nguto. “Apaq raq ngi sontlaq kriika, TATIWE raq apaq ma chong raüta sontlaq jiika, apaq nangnga jaram wa sontlaü nguta wai ka thektlaq shea?”

¹¹Kiimaq Dawit raq Abishai nai asengi ajong alabi thun ma nguto, “Ise shaq raq santla, ngi ka atsea baiq tan tlaq jiika, ara Benjamin phan raq klotlaq namshiq ka awang rai chang min asi shea? TATIWE raq apaq ma sonlaq nguta thaütaq kata; Kriikha na apaq raq thithi bam ümson siq laq.

¹²Jursap TATIWE raq, ngi chamchao ka michhi laq. Raüta apaq raq manson tlaq kra lana, ngi ma phanshi ra achu shiimantiq mikuqlaq.”

¹³Krai mren, Dawit nai asengi kong ka tsangshiq walam kra phanphan sinkhu na wawanruq wawanto. Kiimaq Shimei riimin kra küla lam kra phanphan, tsangshiq wa wantlaq lam riisheshe kriimaq trü jowan raüta phan wanto. Apaq raq lam wiilülü tsangshiq phanü na longpo maq thong wan wan kiimaq hiq da maq wan wan wan jowanto.

¹⁴Hokhamwe nai asengi kong kunli ka Jordan rai na saü wan ka aniishe saü wanto. Kiimaq tsangshiq ka kiijaq nü tiitsak ngato.

Absalom Ka Jerusalem Niishe Saüto

¹⁵Absalom nai tlotli Israilnok ka Jerusalem na nyap wanto. Kiimaq Ahithophel min tsangshiq rai riito.

¹⁶Kiimaq Dawit ma tsanwa luwe Hushai raq Absalom rai riihum raüta, apaq raq tiihong raüta, “Hokhamwe lei, rilung alu maq silaq! Hokhamwe lei, rilung alu maq silaq!” nguta gito.

¹⁷“Ümluwe Dawit ma tsanwa lungwiitsii rümtlaü irka jamkho jakita?” nguta Absalom raq apaq ma waito. “Ümniika apaq rai jam nguto kiho dam maü riiläü?”

¹⁸Hushai raq treto, “Ngi ka apaq rai jamkho mikiho dam? Ngi ka TATIWE raq, kiimaq arthun mungmaiqse raq, kiimaq Israilnok mungmaiqse kunli raq, juwa tsea wantaq kriiwe rai mipongha. Ngi ka ümniirai misiha.

¹⁹Riita, ngi riika itijongwe se wokhong na simang ka, juwe wokhong niishe wa misiha? Ngi raq ümwe jamkho shiikum pan kang kiikha ümniika mishkum panha.”

²⁰Kiijiishe Absalom raq Ahithophel phanü na liiraüta nguto, “Riita ümchaü nashiq ka arjiishe. Nashiq raq jamlai jaqsham chang wa chonglaq?”

²¹Ahithophel raq treto, “Ümwe raq tsangnyungtiim chakliip nyungroqshi hokhamwe jam tiikhethü thüthütaq kriirai konwa damkiq. Kriishe klo haüla, Israil mungti kunli raq, ümniika ümwe rai wesang miishe dea riija tlaü nguta misap. Krai mren ümniirai pongti mungmaiqse ka tsangshiq ningkun ka ramram chhaq she milap wan.”

²²Krai mren, tsangshiq raq Absalom ma hokham jam wukhu thung na, tombutiip ashi haikuqto. Kiimaq maiqse wiitarü makki na, Absalom ka awe tanyung chakliip nyungtiim rai kondamto.

²³Ahithophel raq kiitinchoji hon atsii chongkuq tlaq kriika, Shiikeawe raq achongkuq ikha lang wantlo. Arka Dawit nai Absalom tsangnai wiita raq lang tlo.

2 Samuel 17

Hushai Raq Absalom Ka Shijonto

¹Kriijai maq heashi sijai na Ahithophel raq Absalom ma akha chongto, “Ngi raq maiq hingroqshi ri hingnai tsea pha. Lata, athi rawa li Dawit jai ka johopha.

²Ngi raq apaiq ka ümchaü anü makaiq miraq. Kiimaq atsaiji ka ajom miraq. Arbala apaiq ka mikhat-ha. Apaiq ka ahaisi lüplüp miraq. Kiimaq asengi srea nolabi thun ka wiita apin ajin miju wan. Ngi riika hokhamwe kriili mitsat-ha.

³Latiishe asengi mungmaiqse thun ka junrii nyung maiq ma awa wan awese phana watlaq ikha ümwokhong na mitsuq wanha. Ümniiraq maiq ka weshi kriili tseabaiq khui tlaü kata. Mungmaiqse sephii nojii thun ka khu asang miraq.”

⁴Kra tsii chongkuqtaq kriika Absalom nai tlotli Israilnok welabi raq tai miika ahea athukwiq nguta tiimato.

⁵Kiijiishe Absalom raq nguto, “Lo, ikhla, Hushai ri hea ronglaq. Laita apaiq raq jamlai wa michong kriiri tairong i shaq.”

⁶Krai mren, Hushai she saüwa kiita, Absalom raq apaiq ma chongto, “Ahithophel raq nashiq ma tsii ka akha chongto. Riita apaiq raq chongtaq arshea milang rong i? Riimakla, ümniiraq chong laq, jamlai räüwa ahea miraq.”

⁷Kiijiishe Hushai raq treto, “Ahithophel raq ümniima ümchaü lak na tsii chongkuqtaq kriika riikhaqli riimak.

⁸Ümniiriimin asap haü. Ümwe Dawit nai asengikong ka srea nolajongbi siisaq. Kiimaq tsangshiq ka chapbikaü asetiiim tsatbaiq räüjaq maiq ka phiim shiim shiim jowan tlaq ikha, atsai ma haimak. Ümwe ka rekhat na nolajong pinthum asap atsin. Kiimaq apaiq ka rawa niimin asengi phenlabi rai adam niika ngamak miraq.

⁹Ümchaü dongdii min, apaiq ka jursap chongkhong longsha bok na bashi ra na atipaü kaiwi she sham. Dawit raq ümsengi kong kriishe khat raüla, jurwa kra tsütsa ka taijiiq, ümsengi thun ka wiita she khatbaiqto, nguta shapshaü mitiipa.

¹⁰Kiikhiishe tsütsa tai raüla, srea nolajongbi, hangsikaü ikha siti thun kra dongdii min, tsangshiq haisitsi ma aphiip ajiip she mihai song wan. Jamkhano ngukla, Israil mung tlotli raq ümwe ka srea nolajong pinthum kiimaq asengi phenlabi thun ka nolajongbi kong siisaq, kiimaq rekhat na sreajong kong siisaq nguta tarü raq asap siisaq.

¹¹Ngi raq ümniima tsii chongke ka, ümniiraq Israilnok mungmaiqse ka tlotli, konü siim maq riitaq konü siim na saüli, wiita adam na, sammok tra jüphii na kumtsai riiphong tlaq ikha, adam na triitam healaq. Laütiishe lam ka ümniiraq shea laüta, khatkikiq.

¹²Nashiq raq Dawit ka ümbano tiipaü tlaq, kra konchi koncha mirit rong i. Laita apaiq raq jam min tho miheshaq niili, nashiq raq apaiq ka mikhat rong i. Raüla, apaiq min kiimaq asenginok min lunlot mak she miraq.

¹³Kiimaq apaiq ka chela kiitelong ruk mong na tiipaü wa raüla, nashiq sengi raq raü lamwa raüta, chela ruk ka raü maq wiita jüwiibok na mihitbaiq rong i. Kra küla kiijaq longpo poshi dongdii min tiichong mak she miraq.”

¹⁴Kra tai raüta, Absalom nai Israilnok raq nguto, “Hushai raq achong tsii ka Ahithophel raq achong thaq na ahea lin.” Jamkhano ngukla, Ahithophel raq riikhaqli tsii achongkuq kriika tiilang raamak nguta TATIWE raq tri ka atankun she riito. Arka Absalom ka tiithenbaiq miitu tiihongto.

Hushai Raq Dawit Ka Alu Na Tiijuto

¹⁵Kiijiishe Hushai raq ramwe Jadok nai Abiathar ma apaiq raq Absalom nai Israilnok welabi ma tsii ka jamkho chongkuqta, kiimaq Ahithophel raq jamkho chongkuqtaq kra tsütsa kra tlü chongkuqto.

¹⁶Raüta Hushai raq bom ka akha tiitsuq saq chongto, “Jaqlö kotsi ümchaüli! Dawit ma ümchaü ra wa ka rumnyangkhi hong jüjin chang binjü na jap maimak. Shatmaq Jordan rai ka jaqlö jin wan ratlo. Kra raütiq apaiq nai asengi kong ka re raq johö raüta loki mak miraq kiimaq tsatki mak miraq.”

¹⁷Abiathar se Jonathan kiimaq Jadok se Ahimaaj ka Jerusalem chela chiiphai na khamrai se Enrogel ngutlaq kriimaq kheshat riito. Jamkhano ngukla tsangnai ka chela mong na nyap wa miika maiq raq chhijiiq nguta kriimiili khelili riito. Tsangnai ma bomhuk tsütsa kra tlü chongke kaiti ka jaqshise jechakse ashi kra tsangnai phana kilili raüta, Jerusalem na jamlai kiimung wa klo tlaq, kra tsütsa ka tlü chongkuqki lili riito. Raüta tsangnai riishe Hokhamwe Dawit ma chongkuqkitlo.

¹⁸Shatmaq ranaiqshi nonose ashi raq tsangnai ka chhito. Raüta Absalom ma chongto. Kra ningkhan tsangnai ka Bahurim chela na tlatchhat juhoto. Raüta kiijaq maiqjam ashi na tiipaü kito. Kriiwe jamtho na khappong ashi asi riito. Tsangnai ka kra khappong mong kiijaq nyap wato.

¹⁹Kiimaq kriiwe tanyung raq khappong ka phan shi ra maq pangsaq pangbaiqto. Raüta khappong nübok ka wiita pangbaiqto. Kiimaq kriithaq na tsam she lamto. Krai mren jurmin kriiqaq khappong asi ngutiika sapmak dea riito.

²⁰Absalom raq atiiki siihiipbi ka kra jam na liikito. Raüta kriinyung ma waito, "Ahimaaj nai Jonathan ka ümbano?" "Tsangnai ka jürai ajinho wishe," nguta kriinyung raq treto. Kra maiq wiitim raq tsangnai ka ritto, Shatmaq hummak dea riito. Kra ningkhan tsangshiq ka Jerusalem na jang wanto.

²¹Tsangshiq wawan jai she, Ahimaaj nai Jonathan ka khappong mong kriiwa dongkito. Raüta Dawit phana kito. Raüta Dawit ma tsütsa ka tiitai chongkuq kito. Tsangnai raq Ahithophel raq apaiq tseabaiq miitu jamkho kiimungtaq kra chongkuqto. Raüta nguto, "Jaqlö thit tiido laq, laüta jürai kra jin tlo laq."

²²Krai mren, Dawit nai asengi thun raq Jordan rai ka jin wanto. Raüta anap ranap rawiiko niishe tsangshiq tarü kunli ka Jordan rai reko nü na siisaq she riito.

²³Kiimaq Ahithophel raq apaiq raq tsü achongkuq kra langmak dea riikiita, apaiq ka akumtoq kaü raikhü na ngasaq raütiishe, apaiq sichang chela kiiniishe wawanto. Raüta ajamkun wa tachong wiira thun kra samheawiq tiihong tha raütiishe, apaiq ka ajaqliilü maq shakraitö. Apaiq maa ka tsangta maalap chang chiim ba na lapto.

²⁴Dawit ka Mahanaim chela na asaükai kun niishetiqa, Absalom nai Israilnok raq Jordan rai ka jinto.

²⁵(Absalom raq Joab rii na Amasa ka Israilnok phenlabi khuthaq na phentu ajong pinthum ma shongto. Amasa ka Ishmail phan Jethar se. Anyung mang ka Abigail. Apaiq ka Nahash ma ase. Kiimaq Joab nyung Jeruia miika ano.)

²⁶Absalom nai asenginok ka Gilead wang na piitiip teito.

²⁷Kiimaq Dawit ka Mahanaim chela niishe saüwan kiita, Nahash ka apaiq rai riihumto. Nahash ka Shobi se. Apaiq ka Ammon wang na Rabba chela na siti. Kiimaq Lodebar chelati Ammiel se Machir kriimin Dawit rai riihumkai saükito. Kiimaq Gilead wang na Rogelim chela na siti Bajillai kriimin Dawit rai riihumkai kito.

²⁸⁻²⁹Tsangshiq raq sorea winpin thun, hamlii tak thun, akonchang kheathum thun, kiimaq Dawit nai asenginok miitu lamsea: bunwong, jaili, tü adung aja, wa na atiishin ko winsii, motortsi, cherongtsi, ngiq ngu, chis, krim, kiimaq sku wiijam lamho raüta kito. Tsangshiq raq Dawit nai asenginok ka kumtsaiphii wang na ramtsi, khamnyangtsi, kiimaq anü makaiq chhaq sham nguta asap.

2 Samuel 18

Absalom Raq Rekhat Tangmak Dea Apaiq Ka Re Na Tsaito

¹Hokhamwe Dawit raq asengi ka wiita adam triitamto. Raüta ahing ahing maq, ashi ashi maq akong akong na triipheato. Raüta tsangshiq pengti phentubi weshi shi shongto.

²Raüta tsangshiq kongtsam niishe triipheato. Raüta Joab nai ano Abishai kiimaq Gath chelati Itai, tsangtsam wokhong na, weshi ka kongshi thaq na phentu ma shongto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka tiikito. Raüta hokhamwe raq asengi ma nguto, “Ngi min namshiq rai nongshnong miki kang.”

³“Ümniika naishiq rai kaidam maimak,” nguta tsangshiq raq treto. “Naishiq thun arka apin ajin jurai hai jiimin, chiqse rewenok miika jamlai akhek ahüli miraq. Kiimaq ümkhii miwa, naishiq phong arwa khoko ka re na tsairai hai jiimin, holi riimakli miraq. Shatmaq ümniika naishiq maiq hingroqshi khan. Kra nam ma khoti, ümniika ara chela arjaq silaüta, naishiq khrumketi kli tiikilaq.”

⁴“Ikhla, namshiq raq jamlai wa ahea nguta tiima tlan, kra miklo kang,” nguta hokhamwe raq treto. Raütiishe apaiq ka chela kilamchong tho kiijaq chap raüta, asengi kong ahinghing maq, ashishi maq, rekhat kai kiho tlaq kriishe liisiqto.

⁵Apaiq raq Joab, Abishai kiimaq Itai ma akha aming kuqto: “Ngi miitu tiima lanta, jerowe Absalom dü na jaq ka naqmiiq rongkiqjo.” Kiimaq Dawit raq apaiq phentuwetim ma ara aming kuqtaq kra phenlabi wiita raq taito.

⁶Dawit sengi phenlabi ka wakram binjü kiina wawanto. Raüta Ephraim wang na rum na Israilnok ka khatsiqto.

⁷Israilnok ka Dawit sengi raq tiinamtok khatto. Kriika tiibitaq sumto. Kra ranaiq Israilnok ka maiq hingroqnai tsatto.

⁸Reriikhat ka rum na ramsea chang binjü niishe riinyin wanto. Kiimaq maiq ka re jaq na ümchuwa tsaitaq kriithaq na apako ka rum na khoti jiimto.

⁹Tiihanghiiq miili Absalom ka Dawit sengi maiq wiijamti rai riikum raito. Absalom ka kumshot kaü thaq na chao raü riito. Kiimaq kra kaü ka ajongwiq ok chong takiq maq juto. Shatmaq Absalom khupo ka pekiirong kriijaq tiipaqsaq akan riikito. Kumshot kaü ka leaphok juto. Shatmaq Absalom ka ra wang win na tiikan baiq ratto.

¹⁰Dawit sengi phong wa maiq weshi raq chhito. Raüta Joab ma, “Ngi raq Absalom ka ok chong kü rong na tiipaq raü chhikang!”

¹¹Joab raq treto, “Ümniiraq chhilaüta, apaiq ka kiijiili tiishe maü ka jawa riilaü? Ngi riili, ümniima poksi kampho kamsii roqshi kiimaq shinket ashi mikuq pha wa.”

¹²Shatmaq kriiwe raq treto, “Ümniiraq ngi ma kampho kamsii hingshili kuq haü min, ngi raq hokhamwe se dü niika ijaq shi armaq dongdii min thanki kham mang. Nashiq tarü raq taikai, hokhamwe raq ümniima, Abishai ma, kiimaq Itai ma, ‘Ngi miitu tiima lanta jerowe Absalom dü na jaq ka naqmiiq rongkiqjo,’ nguta aming kuqtaq ira.

¹³Shatmaq ngi raq hokhamwe kiq tlea lata, Absalom ka tsatbaiq ha jiika, hokhamwe raq kra tsütsa ka ümkhii riitii jiiimin mitai dongdii. Apaiq riika phanrap tho apha ka wiita laptlo. Kriishe nguraü ka, ümniiraq ngi ka tiiwong kuq maü she mirhaü.”

¹⁴“Ngi raq ümniirai rashe ka atu na tiicha mang she,” nguta Joab raq nguto. Raüta apaiq raq piq kiitsam pihoto. Raüta apaiq raq Absalom ka atra ok chong kü rong mong na akanrai ra na tiipaqshat wanwii raitlaq kriiwa piq kiitsam ri kriimaq akhuk mong na rongshuk baiqto.

¹⁵Kiijiishe hali, Joab sengi phenlabi weroqshi kriiraq, apaiq ka trotam maq komhosaq raüta, tiitsailaq she tsatbaiqto.

¹⁶Raüta Joab raq rekhat ka tiithum ma lerong tsüronglaq nguta aming kuqto. Kiimaq asengi phenlabi Israilnok jai jowanti thun ka ajang she riiwanto.

¹⁷Tsangshiq raq Absalom maa ka piwanto. Raüta rum na hiqkhobok atsaüwiq ashi asi kra mong na dobaiqto. Raüta long kaü rong jonghea miishe pangbaiqto. Kiimaq Israilnok ka tlotli pinrangto. Raüta maiqmiimii jam niishe pin wanto.

¹⁸Absalom raq arilung na apaiq mangchong miitu Hokhamwe Jüwii Tan na kongmong chong ashi haito. Jamkhano ngukla apaiq pumsongti ase maiqwese ka ahü. Kriikha na apaiq raq kra kongmong chong ka apaiq mang na haithüto. Krai mren, ümchaü akhing na saüli, kra kongmong chong mang ka Absalom Kongmong Chong nguta ngutlo.

Dawit Raq Absalom Tsai Tsütsa Taito

¹⁹Kiijiishe Jadok se Ahimaaj raq Joab ma nguto, “Ngi ka julata hokhamwe ma TATIWE raq apaiq chiqse rewe maklii wa tiichhii kuqto she nguta tsütsa ahea ara tiitai chong wapha.”

²⁰“Naqwakiq,” nguta Joab raq nguto. “Ümchaü ranaiq ümniiraq tsütsa ahea chongwa ka naq wakiq. Rahinjaq akhing niitiq ümni raq tsasoq bom chongwa mimai. Shatmaq ümchaü ranaiq ka maimak. Jamkhano ngukla, hokhamwe se ka tsaikito she.”

²¹Kiijiishe apaiq raq adise Sudan mungti kiima thaüto, “Ümniika walaq. Laüta hokhamwe ma ümmak maq jamlai wa chhilaü kra chongwakiq.” Krai mren, adise ka atijongwe khaki na hiq na bumsaq noqthü raüta tlatchat juto.

²²Ahimaaj raq hali shiichut nongto, “Jamlai phanli raraü min bamlaq. Ngi raq ara tsütsa arka chongwa pha dea.” “Ise lei, ümniika jamlai nguta pephiiq rai wa?” nguta Joab raq nguto. “Armiitu ümniiraq jamlai poksi min lap maü miraq.”

²³“Bam ümriilaq,” nguta Ahimaaj raq hali ngunongto. “Ngi ka awaro dongdii.” “Ikhiiijika waliina,” nguta Joab raq thaüto. Krai mren, Ahimaaj ka lamhong wiilülü she, riishok wan tlii, Jordan rai tan thun kiimaq juto. Raüta apaiq raq dise kra shiiphok raüta juto.

²⁴Dawit ka chela kinphai kilamchong nai wangmongti kilamchong bala liipan na hiq abin ba kiijaq ngaraü riito. Kintsongtiwe ka ruk khu thaq kiijaq düwa raüta liiwato. Raüta apaiq ka kilamchong wukhu na chap wato. Raüta apaiq raq liikiita, aluwig na maiq weshi ka apaiq laqlaqse ajurai chhito.

²⁵Apaiq raq hokhamwe ma hiq na abum raüta chongto. Kiimaq hokhamwe raq nguto, “Apaiq laqlaqse watlaq jiika, kriika tsütsa ahea lam wan raüta watlo.” Kra juraitlaqwe ka aje na saü wan wan she riito.

²⁶Kiiijishe, kintsongtiwe raq maiq weshi ri hali apaiq laqlaqse ka ajurai chhito. Kiimaq apaiq raq kilamchong khetiwe kiima riim raüta chongto, “Liilaq! Maiq weshi hali ajurai watlo!” Hokhamwe raq treto, “Arwe riimin tsütsa ahea lam wan raüta watlo.”

²⁷Kintsongtiwe raq nguto, “Ngi raq liikangta, kongkhu na watiwe ka Ahimaaj ikha juraitlo.” “Apaiq ka maiqshaq,” nguta hokhamwe raq nguto. “Krai mren apaiq riika tsütsa ahea lam wan raüta watlo.”

²⁸Ahimaaj raq hokhamwe ma tao wan bomtsi riim chongto. Raüta apaiq ka apaiq khaki na hiq na bumsaq bumkito. Raüta chongto, “TATIWE üm Shiikeawe kra tiitsam laq! Apaiq raq, Chao lei, üm hokham nga chang jiiitibi thun ka tiitang kuqto she!”

²⁹“Riita jerowe Absalom ka ahea hansang khata?” nguta hokhamwe raq waito. Ahimaaj raq treto, “Chaü lei, üm siihiipwe Joab raq ngi tiiwa tlaq bala na, ngi raq maiqphong ka brak biishaq murai tlo chhithükang. Shatmaq kriika jamlai wa riikhaqli saphü mang.”

³⁰“Ikhla ümniika iniikiijaq chap laq,” nguta hokhamwe raq nguto. Krai mren apaiq kriiba kiijaq kiho raüta chapkito.

³¹Kiiijishe Sudan mungti dise kriishe saü wato. Raüta apaiq raq hokhamwe ma nguto, “Ngi raq Chaü ma, tiitai chang tsütsa ahea asi! Ümchaü ranaiq TATIWE raq üm hokham ngachang jiiitibi thun ka tiitang kuqto she!”

³²“Riita jerowe Absalom ka ahea shea?” nguta hokhamwe raq waito. Dise raq treto, “Chaü lei, ngi raq tiima kla, apaiq ka jamkho jakitaaq, kiikha siisaaq, ümniima chiqse rewe jatibi thun wiita ka jaki raüjaq ahea riichang nguta tiima tiikang.”

³³Hokhamwe ka atsanbi ahositsi raq atsai she riito. Apaiq ka kilamchong wukhu thaq na ra na khok ashi asi. Kijjaq wawanto. Raüta hoqsiq wanto. Apaiq ka ra khok kiina wawan lam miili, “O ise lei! Ise Absalom lei! Absalom, ise lei! Ümnaq tsai rii na, ngi tsaiha jaq khoti ahea riichang wa, ise lei! Ise Absalom lei!”

2 Samuel 19

Joab Raq Dawit Ma Tsii Chongkuqto

¹Kijjishe Hokhamwe Dawit ka ase Absalom tsaitaq kra miitu maaho manyi shiri raitlo nguta Joab ma bom ka chongto.

²Kra ningkhan kra ranaiq rekhat tangtaq chochi ka Dawit sengi phenlabi thun kunli ma, maaho ranaiq miishe jakito. Jamkhano ngukla tsangshiq raq hokhamwe ka ase maaho shiri raitlo nguta taito.

³Tsangshiq ka chela mong na kaiqshakshak, phenlabi rekhat tang mak raüta jam na jang wan tlaq ikha jeasitsi ma jang wan tlaq ikha chela na jang wanto.

⁴Hokhamwe raq atheaphi ka khea maq pang raüta, agi asii lam maq, “O, ise lei! Ise Absalom lei! Absalom ise lei!” nguta tiihong raüta hoqsiqto.

⁵Kriikha niishe Joab ka hokhamwe jam kiina wato. Raüta apaiq ma nguto, “Ümchaü ranaiq ümniiraq ümsenginok, ümniisaq tiwongketi, ümsetiim maiqwesere nai jechaksere kong, kiimaq ümchaktiim nai ümchak chakliip nyungtiim thun rilung tiichhiiketibi srea nolabi thun ka ümniiraq shummi laü.

⁶Ümniiraq ümnaq lungwiitibi ka angeng riitlaü! Kiimaq ümnaq ngengsengtibi ka ümniiraq asloq riitlaü! Ümniiraq ümsengi ajong alabi nai mungmaiqse ümsengi thun ka hüti hiqli kong ikhli liitlaü. Ngi raq chhitiikang, ümchaü ranaiq naishiq abiti thun arka wiita re na jiiimrai raümin, Absalom ka atra nguraü jiika, ümniika pinthum chochikhiq li mirhaü sham

⁷Ümchaü min, ümsengi kong ma tsaido jido bomtsi chongkuq laq. Kra riimaü haüla, ngi raq TATIWE mang na tiitum lata chongtiikang, anap ranap niika, ümniirai pongdamti weshi min ahü she miraq. Kriishe la nguraü jiika, ümrilung na diikiq tiidearok dea wa ka kra miraq.”

⁸Kijjishe hokhamwe ka tiidopot she riito. Raüta chela kilamchong tho kiina ngakito. Asengi kong riimin, apaiq ka kijjaq nguta taito. Krai mren tsangshiq tarü kunli apaiq tro niishe riitamto.

Dawit Ka Jerusalem Na Hali Jang Wan Nongto

Kiimaq anü na Israilnok mungmaiqse ka kunkun maiqmiimii hiqshong niishe pintrangto.

⁹Israil mung tlotli na, tsangshiq liipan niishe riitso riinyi wanto. “Hokhamwe Dawit raq nashiq ka chiqse rewe jaqkhon wa tiwongkuqto,” nguta tsangshiq liipan na riingoto. “Apaiq raq nashiq ka Philistainnok jaq wa tiikhup wongkuqto.

Shatmaq ümchaü apaiq ka Absalom ma hai ma ahin niishe juhoto. Kiimaq namung ka baiqthüto.

¹⁰Nashiq raq Absalom ka na hokhamwe ma shongkai. Shatmaq apaiq ka re na tsaito. Riita, ümchaü min maiq weshi ra raq Hokhamwe Dawit ka jamto tiijang sheaki mak?”

¹¹Israilnok mungti raq jamlai wa riichong tlaq kra tsütsa ka Hokhamwe Dawit ni niishe saüto. Kra ningkhan apaiq raq ramwenai Jadok nai Abiathar ka Juda mungti welabi phana tiiwato. “Namshiq ka hokhamwe ka apaiq hokhamwe jam na tiijang sheakai khrumke ka maiqjai niitiq ka jamlai nguta tiihit wa?”

¹²Namshiq ka ngi ma tanyang seno siisaq, ichhüthiq, tiijai han ngam ashi siisaq. Namshiq raq ngi tiijang sheakai ka maiqjai na jam tiihitrot wa?”

¹³Kiimaq Dawit raq tsangshiq ma Amasa miiri akha chonglaq nguta tiichong wanto, “Ümniika ijanti. Ümchaü ranaiq miishe ngi raq ümniika Joab la na, i phenlabi pengti phentu ajong pinthumwe miishe shong tiikang. Ngi raq ara klo mang la riihala, Shiikeawe raq ngi ka tiikhiq laq mibuk baiq laq!”

¹⁴Dawit bom tiichong wantaq kra tai raüta, Juda mungti kunli ka apaiq rai siisaq wiita tiihutjok pong wanto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ma asengi ajong alabi thun rai nongnong jang wan laq nguta bom tiichonghoto.

¹⁵Riita hokhamwe ka ajang wan awarai Jordan rai niishe Juda mungti raq humkito. Tsangshiq ka Gilgal chela miishe jürai kra tiijinkai asaüho riito.

¹⁶Kiimaq kra akhing na Benjamin phan wa Bahurim chela na siti Gera se Shimei kiimin Jordan rai kiijaq Hokhamwe Dawit rai riihumkai aki saükito.

¹⁷Apaiq ka Benjamin phan wa maiqwere hingshi sheaho raüta saükito. Kiimaq Saul tahii jamti jaqshise Jiba kiimin kiijaq asemiim maiqwesere kong roqshi ri biingi kiimaq ajaqshisetiim roqnai kra sheaho raüta saükito. Kiimaq tsangshiq ka Jordan rai kiijaq hokhamwe ma kongkhu na saüholito.

¹⁸Raüta tsangshiq ka Jordan rai ka jin wan raüta, konü jürai reko na saüli hokhamwe nai apaiq rai watlaq mungmai qse kong kra humkai nguta kiimaq hokhamwe ma jamlai phan wa rong raa tlaq kra khrumkekai nguta saükito.

Dawit Raq Shimei Ma Mangchan Tiichikuqto

Hokhamwe ka Jordan rai jin wan ma tiije rea kriijaq, Shimei ka hokhamwe jichong na tiiphongtsok hiq na bumkito.

¹⁹Raüta nguto, “Chaü lei, ngi raq ümnap ümji ümniika Jerusalem maq akaiho na, ngi raq jamlai wa shutkang kra ümtsán na naq tiitsangkiq. Kra ngi mra ka naq thiikiq she. Kiimaq tsan na naq tiimakiq she.

²⁰Chaü lei, ngi ka shut kang dea. Kriikha na ngi ka hiqkhu nü mungti phong wa kongkhu ümniirai riihumkai ümchaü ranaiq kikang, Chaü lei.”

²¹Jeruia se Abishai raq nguto: “Shimei ka atsai chang. Jamkhano ngukla apaiq raq TATIWE raq ashong hokhamwe ka manson kiqsü riikhiq maq sonto.”

²²Shatmaq Dawit raq Abishai nai aphu Joab ma nguto, “Namnai ma bom juro waita? Namnai raq ngi ma mra tiipinke shea tan tlan? Ngi tiina ümchaü Israil mung thaq na hokham. Krai mren, ümchaü ranaiq Israilnok mung wa ju miisaq min tiithum maimak.”

²³Kiimaq apaiq raq Shimei ma chongto, “Ngi raq ümniima chongtiikang ümniika tsaimaü.”

Dawit Raq Mephibosheth Ma Mangchan Tiichhikuqto

²⁴Kiitiikaq Saul ma asaü Mephibosheth ka hokhamwe rai riihumkai kito. Apaiq ka hokhamwe raq Jerusalem maq juhotaq kra ranaiq miishe phaho raüta hokhamwe ka rekhat tang raüta jang wan tlaq ranaiq na saüli, ahok ajaq kiimin kham maq hemak shaqli, anübin kiimin simak shaq li, kiimaq adü na asam akhu akhea thun kriimin hemak shaq kiikhiili samshat riito.

²⁵Mephibosheth ka Jerusalem maq kiraüta hokhamwe rai riihumkai saükito. Kijiishe hokhamwe raq apaiq ma waito, “Mephibosheth ümniika ngi rai kidam maüdea riilaü. Jam nguto kimaü riilaü?”

²⁶Apaiq raq treto, “Chaü lei, ümniiriiri ngi ka akü ashiiti nguta asap haü. Ngi raq ijaqshise ma kumtoq kaü raikhü na ngachang tiihong laq, ngi min ümniirai adam kaiho ma nguta atiima hawa, apaiq raq ngi ka tiishaü baiqto.

²⁷Chaü lei, apaiq raq ngi ka ümniima atrot she riihoto. Shatmaq ümniika rase ikha. Kra ningkhan ümnsan na jamlai wa athuk nguta tiima tlaü kra phan phan thapthi liina.

²⁸Iwe ma akaü arü wiitatam ka, Chaü lei, ümniiraq wiita tseabaiq wan thektlo. Shatmaq ümniiraq ngi ma ümniirai takchung pinchiimshi maq phaqsia wan miitu anato kuq wan laü. Chaü lei, ngi raq ümjaq wa jamlai phan jaü nong chang min ahü she.”

²⁹Kijiishe hokhamwe raq treto, “Ümniiraq achan bom chong chang ka ahü she. Jiba namnai liipan na Saul tachong hupsam thun ka riiphea riingea chhaq riiphea lantea phaqsiaq ronglaq nguta ngi raq tri ka ashatwi she.”

³⁰“Jiba riili she wiita milamho laq,” nguta Mephibosheth raq treto. “Ngi miika, Chaü lei, ümnaq hansang maq saü wan laü arli she hongjiiq.”

Dawit Raq Barjillai Ma Mangchan Tiichhikuqto

³¹Gilead wang na siti Barjillai kriimin Rogelim hiq maq aki hokhamwe ka Jordan rai reko kiiwa humkai aki saükito.

³²Brajillai ka tikii kiikaiq she, wiiroqtiichat she riito. Apaiq ka pinthum chiithejong. Krai mren, apaiq raq hokhamwe ka Mahanaim hiq na sichoji na pha q nai sea chamtraq khrum kuqto.

³³Hokhamwe raq apaiq ma nguto, “Ngi rai Jerusalem na wa i. Kiimaq ümniika ngi raq tiibomhü midunghiq kang.”

³⁴Shatmaq Barjillai raq treto, “Ngi ka alu silot mang she. Ngi ka Chaü lei, ümniirai Jerusalem na jaram wa miwa damha?”

³⁵Ngi ka ümchaü wiiroqtiichat she. Jamlai min rariq mang she. Phaqnai sea ümtinkhan asum akam phan che atsam phaqsiquha min, asum akamri ahü she. Ashi ashunti shinge min taimang she. Ngi ka, Chaü lei, ümniima mintsa tiipake chang li she tiina miraq.

³⁶Ngi ka atinkhan shreng manto lap wan li chang ka thek mang she. Kra ningkhan, ngi ka ümniirai bashirase, ara Jordan rai reko kiinü na saüli wadam pha.

³⁷Lata ngi ka ihiqshong kiiniili jang wan pha. Lata inyungwe raükhu tho kijiili imaa ara tlap pha. Riita ija, ise Chimham riiwe kla, ümbomthaü miitu ümniirai misi dam. Chaü lei, apaiq kli ümniirai shea wan laq. Kiimaq ümniiraq apaiq miitu jamlai wa ahea nguta tiima tlaü, kra liikuq laq.”

³⁸Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Apaiq ka ngi rai mishea wan kang. Lata ümniiraq aroro, apaiq ka miliikuq kang. Kiimaq ümnaq miitu min ümniiraq jamlai wa rotlaü kra miliikuq kang.”

³⁹Kra riibom lot raütiishe, Dawit nai asengi mungmai qse kong raq Jordan rai ka jin wanto. Apaiq raq Barjillai theaphi na kiimriiphea lungwii shupto. Raüta apaiq ma ramram kuqto. Kiimaq Barjillai kiimin ajam niishe wawanto.

Juda Mungti Nai Israil Mungti Hokham Riichhin Riikhiito

⁴⁰Hokhamwe raq Jordan rai ka jin wanto. Apaiq sheathü wanti ka Juda mungti maiqwere thun tlotli, kiimaq Israil mungti ka khoko raq shea wanto. Raüta apaiq ka Gilgal chela niishe saü wanto. Kiimaq Chimham kiimin apaiq rai wawan damto.

⁴¹Kiijiishe Israilnok mungti tlotli ka hokhamwe phana wato, raüta nguto, “Chaü lei, riita naishiq ma phunaino Juda mungti tsangshiq raq ümniika nyea wan thektlo. Raüta, ümnaq, ümta ümwiitiim thun, kiimaq üsengi mungmai qse thun kra Jordan rai kra tiijin wan raüta shea wan thektlo nguta jaram wa tiimatla?”

⁴²Kiijiishe Juda mungti raq treto, “Naishiq raq kra klokai ka, hokhamwe ka naishiqnok. Riita ara miitu namshiq ka jaram khiqriq wiita? Apaiq raq ara miitu naishiq lamsea ka kuq mak dea. Kiimaq apaiq raq naishiq ma jamlai tsiiq nai nyam min pheakuq wan mak dea la.”

⁴³Israilnok raq treto, “Namshiq raq Hokhamwe Dawit ka namshiq rii nguta jamkho dadü tlan, kiitinkhan sii hali, naishiq riimin apaiq ka naishiqnok nguta dadü wan arang ka manroqshi thaq na achan asi, apaiq ka namshiq hiqtili nguraü min. Namshiq raq naishiq ka jam nguto shummi tlan? Hokhamwe tijang sheakai miitu bom ka naishiq raq kongkhu tiidong phakai. Kra naqlaq rongkiq!” Shatmaq Israilnok mungtibi thaq na Juda mungti raq hokhamwe ka tsangshiq rii dongdii nguta pinthum achag awaq maq riilongto.

2 Samuel 20

Sheba Raq Mungnyea Mat-Raü Shunto

¹Kra akhing na Gilgal chela na, Benjamin Phan wa, Bikri se Sheba nguta maiq weshi mungshuktiwe asi riito. Apaiq raq boli tsü raüta mungmaiqse ma akha chiirim raüta chongto. “Dawit jaiphan jamlai liip wa! Jessi se ka tijongwe shea? pintlo rong maiqmii jam na! Israilnok lei!”

²Krai mren, Israilnok raq Dawit ka miimbaiqto. Raüta Sheba rai she pong wan damto. Shatmaq Juda mungti ka Dawit wokhong na jaqkhon tiipha shat maq riituto. Raüta tsangshiq ka Dawit jaiphan phan Jordan rai maq riita Jerusalem na saüli wawanto.

³Riita Dawit ka Jerusalem na apaiq hokhamwe jam niishe saüto. Raüta apaiq raq hokham jam tiikhethütaq achak chakliip nyungtiim nyungroqshi thun kra jam ashi niishe thüto. Raüta kintsongti ma tiikheshat miishe tiisito. Apaiq raq tsangshiq miitu phanrap rongraa tlaq thun kra wiita kuqto. Shatmaq apaiq ka tsangshiq rai sinyung siwe ikha adam na hainga mak she riito. Tsangshiq ka rilung pattup manti-nyungre ikhli she jam mong niili she tiisito.

⁴Hokhamwe raq Amasa ma chongto, “Juda mungti maiq thun ka adam na heakikiq. Laüta tsangshiq ka arjaq shinap ranaiq shea wan laq.”

⁵Krai mren, Amasa ka tsangshiq heakai kihoto. Shatmaq apaiq ka hokhamwe raq rahiq khamkuqtaq kra liipan na saü wan lot mak dea riito.

⁶Kra ningkhan she, hokhamwe raq, Abishai ma thaüto, “Sheba riika Absalom raq nashiq ma mintsa tiipataq kriithaq na apa mintsa mitiipa. Isengi thun srea nolabi ka sheaho laüta, apaiq jai ka joho laq. Laüta khatkikiq. Kra riimak la, apaiq raq chela thun kriiwa kiitelong maq tro rukjejeti thun kra jiiho raüta apaiq ka mosikai miraq. Raüta nashiq jaqkhon mong wa alu na mojuho miraq.”

⁷Krai mren, Joab sengi phenlabi thun, hokhamwe khum tiikheketi thun, kiimaq phenlabi abiti thun wiita ka Jerusalem maq Abishai raq shea raüta Sheba khatkai kihoto.

⁸Tsangshiq ka Gibeon chela na longkaü ajongwiq kriijii she saükito. Kriijaq Amasa ka tsangshiq rai riikumto. Joab ka rekhat miitu tiijeje achhü na shinket

maq tiiphashat jasai ka ahi na wishat riito. Apaiq ka khaki nü na akiim wiiq wan saq riikiita, ajasai kriika ahi mong wa tiichat kito.

⁹Joab raq Amasa ma nguto, “Phunowe lei, Ümkhiiwa? Ahea khata?” Kiimaq apaiq raq ajaq jaqtsi nü maq arewe nübin kiimaq ajaq maq rangho saq lungwii theaphi na shup wan ikha tiimanto.

¹⁰Joab raq ajaq jaqko nü maq jasai shamshat kriika Amasa raq hemak dea riito. Krai mren, Joab raq Amasa ka awokpo na tlatchhat shukto. Krai mren apuk aji thun ka wiita hiq na jeali li dongkito. Apaiq ka kiijaq chutli tsaito. Kiimaq Joab raq thongnai miiq kai min raa mak riito. Raüta Joab nai ano Abishai ka Sheba khatkai she apaiq jai kra johoto.

¹¹Joab sengi phong wa maiq weshi ka Amasa maa tho kiijaq chap raüta tiihong raüta, “Maiq ümchu riiwa Joab nai Dawit rai pong wan damti sitlan, Joab jai she phan rong laq!”

¹²Amasa maa ka atijai raq abok rat kriika kra lamjong mong ba kiijaq tiibumshat li riito. Joab sengiwe raq maiq angu thun wiitarü raq kra maiq maa tho kiijaq achap riikilili raüta liithü lili riitlaq kra chhito. Kra ningkhan apaiq raq maiq maa ka lam mong kriiwa hito raüta rum na lamphai niishe hitbaiq kito. Raüta maiq maa ka kheathum ashi maq pangbaiqto.

¹³Maiqmaa ka lamjong mong kiiwa rum na lamphai na hitbaiq jai she, maiq tarü raq Joab jai phan phan Sheba khatkai she johoto.

¹⁴Riita Sheba ka Israilnok mungti maiqphan ümchuwa sitlaq kra hiqshong binjü thun kra wiita kunli she tiikham khumto. Raütiishe apaiq ka Abel Beth Maakaq chela niishe saühoto. Kiimaq Bikri weraü phan wa maiq thun ka adam na riitam raüta tushi miishe apaiq rai kra chela mong niishe wawanto.

¹⁵Joab sengibi raq Sheba ka kra chela na nguta tho ka lapto. Krai mren tsangshiq ka wa raüta kra chela ka trotam maq komhoto. Raüta tsangshiq raq chela tro na kiitelong ruk tiinap na hiq maq tiima phong wan raüta, ruk tro na maiqdü wa chang hiqkhu kriishe phongto. Kiimaq peruk kra jichong na ababa maq hiq mong miishe hali thu wanto. Raüta kra kiitelong ruk kra tribaiq miitu hiq ka wanthu wanto.

¹⁶Kra chela na jechak kai taksu nyung ashi asi riito. Kriinyung raq ruk thaq maq akha gito, “Tai rong laq! Tai rong laq! Joab ka ana miwalaq nguta chong rong laq. Ngi apaiq rai riibom chang akhek.”

¹⁷Krai mren, Joab ka wato. Raüta kriinyung raq waito, “Ümniika Joab shea?” “O, ngi ahata,” nguta apaiq raq treto. “Shiilangwe lei, ibom ara tai liishaq,” nguta kriinyung raq nguto. “O, ngi raq taitiikang,” nguta apaiq raq treto.

¹⁸Kriinyung raq nguto, “Man na richüpat na tsangshiq raq akha nguta bom shiiton tlo, ‘Kilaq, ümniika Abel chela na. Lanta saptsin kikiq.’ Riita kra phanphan dea tsangshiq raq kloto.

¹⁹Naishiq chela ka chela wiitarü thaq na ajong pinthum. Kiimaq wiitarü thaq na khusang maq shongati. Kiimaq Israilnok mung na hokhamwe wokhong na tsapkapkap maq siwanti. Riita ümniiraq ara chela ka jaram shiithen baiq wa tan tlaü? Ümniiraq TATIWE sengi ka ashten baiq shea tiima tlaü?”

²⁰“Ümtiikiimin riimang!” nguta Joab raq treto. “Ngi raq namshiq chela ka ümtiikiimin tiithen baiq mang kiimaq tiibun baiq mang!

²¹Kriika naishiq raq tiima ra mai dongdii. Maiq weshi Epraim wang na siti Bikri se Sheba raq Hokhamwe Dawit jaq wa mung nyea la nguta mungshuktlo. Ngi ma kriiwe ka lapkuq han jiika, ngi raq namchela ka khat mang she mijang wan ha.” “Ahea ikhla. Naishiq raq apaiq khupo ka ruk khuthaq miitiq ümniima mitiidea kuq kai,” nguta kriinyung raq treto.

²²Krai mren, kriinyung ka chelati mungmaiqse phana wa raüta kra apaiq raq kiimung tlaq kra chongto. Krai mren, tsangshiq raq Sheba khupo ka chumto. Raüta chela ruk thaq kiimaq Joab miishe tiidea kuqto. Kiimaq Joab raq rekhat thumto she warong i nguta asenginok ma bomchong boli tsüto. Krai mren, tsangshiq ka maiqmii hiqshong niishe jang wanto. Kiimaq Joab kiimin hokhamwe phana Jerusalem na jang wan nongto.

Dawit Sengi Ajong Alabi Thun

²³Joab ka Israil mung na phen rung khuthaq na Phentu Ajong Pinthum we riito. Jehoiada se Benaia ka hokhamwe Dawit khum kheti phenlabi rung thaq na phentuwe riito.

²⁴Adoniram ka ningkun maq jaq tiishamtlaq dikong kra pengti riito. Kiimaq Alihud se Jehoshaphat ka cherewe riito.

²⁵Kiimaq Shewa ka hokhamwe rung na cherewe riito. Jadok nai Abiathar ka ramwe nai riito.

²⁶Kiimaq Jair chelati Ira kiimin Dawit ma ramwe jaqshamketi phong wa weshi riito.

2 Samuel 21

Gibeonnok Raq Phuk Lamto

¹Dawit raq mung pengtlaq pat na rawiitsam tinkhit ram henghea dongto. Kriikha na Dawit raq TATIWE rai riwaito. Kiimaq TATIWE raq treto, “Saul nai ajamtitiim raq maiq tsatbaiq raüta mat kha tangto. Apaiq raq Gibeon chelati tsatbaiqto.”

²(Gibeon chelati ka Israilnok phan ka riimak. Tsangshiq ka atsapse Ammoraiqnok atiichongki. Tsangshiq ka Israilnok raq tsatbaiq mai nguta tongshong kiqkham maq atiiham wan. Shatmaq Saul raq Israilnok nai Juda phan miitu tsangshiq ka wiita chongthum ma tiija tlii jiiipbaiq tanto.)

³Kriikha na Dawit raq Gibeonnok kra tiichongkito. Raüta tsangshiq ma nguto, “Ngi raq namshiq ka jamlai mo mikhrumha? Namshiq ma ashut klotaq kra ümchaü ngi raq phoke rotiikang. Krai mren, namshiq riimin, TATIWE senginok ma ramram kuq ronglaq.”

⁴Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Naishiq nai Saul weraü liipan na matkha sitlaq arka kampho maq nai chaq aseng maq dokdake chang kha ri riimak. Kiimaq naishiq raq phuklam miitu Israilnok maiqsangti dü na jaq ka miiqro mai.” “Riita, ikhii jiika, ngi raq namshiq miitu jamlai kiimung chang wa miraq?” nguta Dawit raq waito.

⁵Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Saul raq naishiq ka jiiipbaiq raüta Israil mung na chongthum ma tiijabaiq tanto.

⁶Kra ningkhan, asaü asemiim wa maiqwesetiim wemiishi kra lap laüta naishiq ma atra maq kiinong kuq laq. Raüla naishiq raq tsangshiq ka TATIWE man na, Gibeon chela na, TATIWE raq Saul ka tsea raüta hokham ma ashong wanwe sichang kriijaq mitiishak paq baiqhai.” “Ahea ikhla. Ngi raq tsangshiq ka lap lata namshiq ma mikiinong kuq baiq kang,” nguta hokhamwe treto.

⁷Shatmaq Dawit raq Jonathan rai tumkhamkok toraüta, Jonathan rai silu riija tongshongtaq kriikha na, Jonathan se kiimaq Saul miika asaü Mephibosheth ka tiitsat baiq mak tiiwong kuqto.

⁸Shatmiitiina, apaiq raq Armoni nai Mephibosheth, Aia se Rijpa raq hokhamwe Saul ma asenai wenai achiikuq kra; kiimaq apaiq raq Saul se jechakse Merab raq Barjillai se Mehola hiq na siti Adriel ma achiikuq asemiim webiingi kra lapto.

⁹Raüta Dawit raq tsangshiq ka Gibeon chelati jaq na kiinong kuq baiqto. Tsangshiq raq kra maiq wemiishi kra TATIWE man na kinla kiijaq tiishak paqbaiqto. Krai mren, tsangshiq wemiishi ka chiimshi na tsaito. Riita kra maiq tiishak paq baiqtaq akhing ka, lamse sat thum wan nini she, jaili tsamhan apha wan kun niishe tsangshiq ka tiishak paqbaiqto.

¹⁰Kiijiishe Saul ta-nyung chakliip Rijpa, Aia se raq kheathum achü ariim thun maq longkaü thaq na, maiq maa thun phongtlaq kra tho na, baülitipse ashi haito. Raüta apaiq ka jaili tsamhan pha wan choji maq riita, raju dongpha wan rajun pha wan akhing na saüli sito. Ranaiq niika apaiq raq peshap wushi raq maiqmaa phaqqai kitlaq kra jobaiqtlo. Kiimaq rawa niika rumnyamse watlaq kra khe raüta jobaiqtlo.

¹¹Kiimaq Dawit raq Rijpa raq jaqshamtlaq tsütsa kra taito.

12 Kiimaq apaiq raq Gilead wang na Jabesh chela na siti jaq wa Saul nai Jonathan rok arii thun kra riichom jaü wato. (Tsangshiq raq arthun arka Beth Shan chela na nokwe thungchang hiqthung ba wa huk wanto. Arka Philistainnok raq Saul nai Jonathan ka Gilboa Hiqlam na tsattaq raüta amaa ka atiishak paq araq kiiwa ahukki riito.)

13 Dawit raq Saul nai Jonathan rok arii thun kra lam wanto kiimaq maiq wemiishi tiishak paq raüta tsaitaq krii thun rok arii thun kriimin riichom wanto.

14 Kra raütiishe tsangshiq raq Saul nai Jonathan rok arii thun ka Saul ma awe Kish maalap chang chiim, Jela chela na lapto. Jela chela ka Benjamin wang binjü na riito. Arthun klolii wantaq arka hokhamwe raq aming kuqtaq kra phan phan saiqsam wanto. Arthun ara klo lot jai she, Shiikeawe raq mung miitu achu jaütlaq kra trekuqto.

Philistainnok Nolajongbi Rai Riikhatto

(1 Ka 20.4-8)

15 Kiimahali jangshiri Philistainnok nai Israilnok liipan na re dongto. Dawit nai asengi thun ka kiraüta Philistainnok rai riikhatto. Reriikhat wantaq thun akhing na lakshi Dawit ka kai anü makaiq she riito.

16 Maiq weshi jonghea nolajong amang min Ishbibenob ngutlaqwe ka jaq niika miikingam piqkaü piraü riito, kra piq lai ka toktsam ri tokthiq riito. Kiimaq apaiq riika nepjasai kaü anye kra wiraü riito. Apaiq raq tiima ka Dawit ka mitsatha nguta tiimato.

17 Shatmaq Jeruia se Abishai ka Dawit phana ju raüta, Dawit ka khrum kuqto. Raüta kra jongheawe kaü ka khatto raüta apaiq ka tsatbaiqto. Kriikha niishe Dawit sengi ajong alabi raq, apaiq ka tsangshiq rai rekhatkai ümtiikiimin kai raamak nguta akiqkham ke raa nguta shiitepto. Tsangshiq raq akha nguto, “Ümniika Israil mungti rantsantsii paqchang raülo. Naishiq raq ümniika sumromai,” nguta tsangshiq raq nguto.

18 Arjai maq thongshi ri hali Philistainnok rai Gob chela maq riikhatto. Kra riikhattaq lak na, Hushah chelati Sibbekai raq maiq jonghea weshi amang min Saph ngutlaqwe kra tsatbaiqto.

19 Kiimahali thongshi ri hali Philistainnok rai Gob chela maq riikhatto. Kra lak na Bethlehem chelati Jair se Elhanan raq Gath chelati Goliath ka tsatto. Kriiwe piq kaü ka ajong na longchi kaü ikha kiimaq athea nü na kheataq chang panpum thea ikha riito.

20 Kiimaq thongshi ri hali Gath chela maq riikhatto. Kiijaq maiq weshi nolajongwe ka rekhat kai lungwiitlo. Apaiq jaqshi ka jaqko nai ri na shitrok rok sii riito. Kiimaq ahokshi thun kiimin hoknai ri na shitrok rok sii hali riito.

²¹Apaiq raq Israilnok ka shummi shaqshaq li alachong wa la hok-hii siqto. Kiimaq apaiq kiimin Dawit ma anowe Shamma se Jonathan raq tsatbaiqto.

²²Ara nolajongwetiim weblai arka Gath chela na siti maiq jonghea nolajong pinthum ta kiiwa siisaq riito. Kiimaq tsangshiq thun arka Dawit nai asengi nolabi raq siisaq tsatbaiqto.

2 Samuel 22

Dawit Raq Rekhat Tang Raüta Shito

(Sho 18)

¹TATIWE raq Dawit ka apaiq jaqtiwe Saul nai rewe ahinti jaqkhon wa tiiwongkuq wan kiita, apaiq raq TATIWE ma ara kechutum shinge shito:

²TATIWE ka ngi tiiwongti; apaiq ka ngi ma kaütang peruk.

³I Shiikeawe kli ngi ma tiichhiiti, kiimaq ngi ka awokhong na hansang. Apaiq ka ngi tiiwongti liiq; Apaiq raq ngi ka khupwong kuq shat. Apaiq ka chhiiti; Apaiq raq ngi ka tiiwongtlo; kiimaq jasam piqsiiti wa, tiichhii kuqtlo.

⁴Ngi raq TATIWE ka hea kang, apaiq ngi ka rewe jaq wa tiichhiitlo; TATIWE li tiitsam!

⁵Ngi ka tsailam jüchhang khamtso raq lam wan miiqmiiq, imiisaq thum chang jütso blun ikhu thaq na.

⁶Ngi ka lumkiq bok na dea wan nam nam riikang; Imaa lapchang makho theje she riito.

⁷Chamchao mong maq TATIWE hea kang; Ngi raq i Shiikeawe jaq wa khрум jaükang. Apaiq shomjam mong maq ngi ho trang taito; apaiq raq ngi hoqsii wan kang kra taito.

⁸Kiijiishe mangjong hiq ka tiikhai banban phe wanto; ra tu paq chang khamchong thun kra, tiikhai banban she tiime wanto. Jamkhano ngukla Shiikeawe ka, atsankhiq hea riito!

⁹Akhüpu maq wakhuk mong wa, phumpong ikha riito. Anübok wa walü lapjong henghea; amok dungdung nyai wanto. Anübok ka wacha nyaihea riito.

¹⁰Apaiq raq ra ka chaiham chaihea riito; raüta ahok takiq na, phumnyaq dakaü phong, hiq na satkito.

¹¹Apaiq ka arakong asi kaü thaq na chao raüta, phiqhea biwanto; apaiq ka rahai rakong thaq maq, khumtlo.

¹²Apaiq khum ka ranyaq tangtang mong na tiithopto; phumnyaq dakaü kham raq ama, kra apaiq tro na riito.

¹³Apaiq khaki na rachhai tlaq kiiwa, wachan nyaihea lütlo.

- ¹⁴Kiijiishe TATIWE raq rawang win maq, amok dungdung she phokto. Kiimaq Ningkun Ajong Shiikeawe bom kra taito.
- ¹⁵Apaiq raq aliq maq ajaqti thun hiipto; rachhai ralüp wa trang la, tsangshiq ka pongpin riipin tiipinbaiqto.
- ¹⁶Sammoktra chum phii ka, ra na riira li she linbaiqto, kiimaq mangjong hiq jamkhü kra, siirairai linbaiqto. Kriika TATIWE raq ajaqtibi, sonraq raüta tsangshiq, akhiq lam maq tiiki laq seato.
- ¹⁷TATIWE ka, ramungtan wa satkito. Raüta ngi ka ajaq maq kamhoto; raüta ngi ka makse raq khon mak, khamchum tsäuhea mong wa, ra na dopot riito.
- ¹⁸Apaiq raq ngi ka ijaqtibi henghea, jaqkhon mong wa tiichhiikuqto. Kiimaq ngi ngengsengti jaqkhon wa tiichhiito, tsangshiq ka ngi raq tang lot mang honghea riito.
- ¹⁹Ngi chamchao tiikang akhing na, tsangshiq raq ngi khatto. Shatmaq TATIWE raq, ngi ka tiikhup wongkuqto.
- ²⁰Apaiq raq ngi ka thiikhobok wa, tiidong wanto. Apaiq ka ngi ma atsan ahea kha maq, ngi tiikhup wongkuqto.
- ²¹TATIWE raq ngi ka mitting kha maq, ngi ma poksi kuqtlo. Apaiq raq ngi ma shiiman tlo; jamkhano ngukla, ngi ka maiqsang shutphit mang.
- ²²Ngi raq TATIWE tri lang tiikang; ngi ka i Shiikeawe wokhong wa, ahin na juho mang.
- ²³Ngi raq apaiq tri raütu wiita lang wan kang; ngi raq apaiq aming thun jin mang.
- ²⁴Apaiq raq ngi ka shut mang nguta asap; ngi raq ajiq klo wan mang.
- ²⁵Ngi raq tingting jaqsham wan kha na, apaiq raq ngi ma poksi, kuqtlo. Jamkhano ngukla apaiq raq ngi ka, sepii nguta asap.
- ²⁶O, TATIWE lei, ümniika ümwokhong na, tsapkapkap maq siti ka, tsapkapkap maq rüm tlaü. Kiimaq minhapri maq tingting siti ma, pinthum tingting ahea klo tlaü.
- ²⁷Asii arai maq siti miika, ümnii riimin siirairai tiichhi kuq tlaü. Shatmaq phususang maiqse miika, wesang ralii ma jatlaü.
- ²⁸Sobsob bombomti ka ümniiraq, tiikhup wongkuq tlaü. Shatmaq akhü ra na tsanshatti ka, hiqbi kho na tiidea baiq tlaü.
- ²⁹TATIWE lei, ümniika ngi ma wanii tu, ngi ma ranyaq sitlaq kra, wa tiinii kuq tlaü.
- ³⁰Ümniiraq ngi ma ire khat miitu, ningkun shoqkuq tlaü; kiimaq tsangshiq peruk wshaü wiita, runbaiq wan miitu ningkun aheng kuqtlaü.

- ³¹Ara Shiikeawe jaqsham ka minhap; apaiq bomchong ka tingting kappe akamsea chang! Apaiq ka awokhong na siwanti ma liiq;
- ³²TATIWE kli dongdii Shiikeawe ka; Shiikeawe kli nashiq tiiwongti.
- ³³Ara Shiikeawe ka ngi tiiwongti ningkun tu; apaiq raq ikhum chang lam ka, haihü songhü maq khum ma, tankuq wantlo.
- ³⁴Apaiq raq ihokpe ka longraq kam na khum ma, ngiqsü hokpe ikha tiihongkuqto. Apaiq raq ngi ka longraq kam miimin, pharang rang maq shunsheatlo.
- ³⁵Apaiq raq ngi ma rekhat shrinkuqtlo; krai mren ngi raq liq honghea pinthum kiimin; jeriiqriiq mingut lot ha.
- ³⁶O TATIWE lei, ümniiraq ngi ka, khupkhe shat maq tiiwongkuq laü, ümwokhong maq ngi ka ajong ma, tiija laü.
- ³⁷Ümniiraq ngi ka re raq lapho chang wa, khupkhe kuqlaü, Krai mren ngi ka maiqjaq mong na, dea mang riikang.
- ³⁸Ngi raq ijaqtinok rotrot jowan kang; Lata wiita jiiqbaiq wan kang. Tsangshiq mithum shaq wiiwii, jiiqbaiq wan ruq khat wan kang.
- ³⁹Ngi raq tsangshiq ka jok wan tlii, chumbaiq wan kang; tsangshiq ka thongshi tiido lot mak she. Tsangshiq ka ijinichong na amaa, riiphong riirong.
- ⁴⁰Ümniiraq ngi ma rekhat miitu ningkun kuq laü; Kiimaq irewe thun ka wiita tiitang kuq laü.
- ⁴¹Ümniiraq ijaqti thun tiipin miijin jobaiq wan laü; ngi raq ngi ngengsengti wiita, jiiqbaiq kang.
- ⁴²Tsangshiq khrumti maiq ritto; shatmaq tsangshiq jurmin, tiiwongkuq mak riito. Tsangshiq raq TATIWE heato; shatmaq apaiq raq tre mak riito.
- ⁴³Ngi raq tsangshiq ka botkhulai ma tiija tlii riikang; Ngi raq tsangshiq ka lam wa boqda ikha, hok maq nyatshatshat nibaiq kang.
- ⁴⁴Ümniiraq ngi ka isengi, mungshuktibi jaqkhon mong wa, tiiwongkuq laü; laüta mung ahinti thun ka, iwokhong na tiisi wan ruq riilaü. Ngi raq amang min sap mangti thun, Pongmungti isengi ma jawanto.
- ⁴⁵Pongmungti thun iwokhong na, bum wantlo; Ibom poshi chong kang li, tsangshiq raq langtlo.
- ⁴⁶Tsangshiq tsaiji tiikomptot she ngiikito; raüta tsangshiq chela ruk mong thun wa, ahok ajaq tiikhai rokrok ijichong na, riiphong wanto.
- ⁴⁷TATIWE asi! ngi Chhiitiwe li tiitsam! Chii riimlanta chongrong laq; Ningkun henghea rümti Shiikeawe jonglu kra! Shiikeawe kli ngi chiiti!

⁴⁸Apaiq raq ijaqti thun ka ngi ma, tiitang kuqtlo; apaiq raq maiq mung thun, ipuk na siisaq she tiishang wanto.

⁴⁹Raüta ngi ka ijaqti jaqkhon mong wa, tiikhup wongkuqtlo. O TATIWE lei, ümniiraq ngi ma, rewe thun ka tiitang kuq laq; laüta jashun piqshunti maklii wa, tiikhup wongkuq laq.

⁵⁰Arningkhan ngi raq ümniika, pongmungti nitai na tiitsam tiikang; Ngi raq ümnaq tiitsam shinge tiikang.

⁵¹Shiikeawe raq apaiq raq ashong hokhamwe ma, rekhat jonghea tiitang kuqtlo; apaiq raq tsea raüta, ashong wanwe kiima, tiipit mak lungwiitsii tiichhikuqtlo, Dawit nai asaü asetiim ma, pattup pat-sa lungwii riimtlo.

2 Samuel 23

Dawit Raq Achongkuq Atiithum Riisham Bomtsi

¹Dawit ka Jesi se, Shiikeawe raq amang chong ra tsa ikha tiijong wantiwe, Jakob Shiikeawe raq Israil mung na hokhamwe ma ashong wanwe. Apaiq kata Israil mung na shammi shinge tsothea waiq wantiwe. Arjaq ara Dawit raq atiithum riisham bomtsi achong kuq:

²TATIWE wenyi raq ngi ka rom raüta chongtlo; apaiq bomchong ka inübok na.

³Israilnok Shiikeawe raq chongto; Israilnok tiikhup wongketiwe raq, ngi ma akha chongto: “Tri kappe tingting shamti hokhamwe ka, Shiikeawe aming phanphan, mung peng wantiwe ka,

⁴phumda ahü ranap chu rakhang ikha; ranap rashe dongchhai ikha, sangphii rü na rajun jai khamtsi chhairai tlaq ikha.”

⁵Ara chongtaq akha Shiikeawe raq isaü ise pat na, achu mishmankuq. Jamkhano ngukla apaiq raq ngi rai, pattup pat-sa miitu tongshong wanto she. Kriika pattup pat-sa tongshong; kra kiq riikham ka pattup tiipan mak phan, kra kiqkham paqkuqtiika, klaiki mak phan she; kriika ngi raq tang wan she, kriika Shiikeawe raq, mitihongkuq wan dongdii.

⁶Shatmaq tiina raweahü maiqse thun ka, shukchong daqbaiq raüta, tsuqbaiq tlaq ikha mitsuq baiq; jurmin jaq maq shamki lot mak.

⁷Maiqse raq jinkiip maq riimak la piq miitiq, tsuqbaiq wan phan. Raüta wa maq tiibun chaqbaiqtlo.

Dawit Sengi Srea Nolajongbi

(1 Ka 11.10-41)

⁸Dawit sengi srea nolajong pinthumbi thun ka arthun ara riito: Josheb Basshebeth ka Takhemon hiqti. Apaiq ka “Ajong Wetsam” phong kriiwa apha

lamsheati ajong pinthumwe. Apaiq raq apiq kii kriimiili lakshi rekhat kai akhing na rewe ka shitiichat jiiqbaiqto.

⁹Kriijai wiishe “Ajong Pinthum Wetsam” phong kriiwa nolajong wenai ngojawe kriika Ahoq weraü wa Dodo se Eleajar. Ranaiqshi Philistainnok ka arkhat ma nguta adam na thungto; Kriika apaiq nai Dawit raq khatto. Israilnok ka re raq jowan kiita jai niishe tiitong jangrai wanto.

¹⁰Shatmaq apaiq ka akhiismin riilüp mak, Philistainnok ka jaimu mimu khatto. Rekhat tsi raq ajaq wa nepjasai kaü kriimin thaqbaiq lot mak she ajaq ka atsin she riikito. TATIWE raq kra ranaiq akhing na rekhat jonghea tang kuqto. Kra rekhat thumjai she, Israilnok ka Eleajar chapchang ba kiiniishe jangki nongto. Raüta rewe maphong dü wa huk asam thun kra chhut wanto.

¹¹Kiimahali, “Ajong Pinthum Wetsam” phong kriiwa nolajong pinthum wetsam ngojatiwe ka Hara hiqti Agee se Shamma. Philistainnok ka Lehi hiqshong kiijaq Israilnok khat wa thungto. Kiijiika wakram na cherongtsi rü asi riito. Israilnok ka Philistainnok ma hai ma apin ajin jutrangto.

¹²Shatmaq Shamma ka akhiismin haimak maq wakram kriijaq tro tri re ka khatto. Raüta tiiwongto. Raüta Philistainnok ka jiiqbaiqto. TATIWE raq kra ranaiq rekhat jonghea tang kuqto.

¹³Bunwong tsamjut phaho choji na “Nolajongbi Weroqtsam” phong kriiwa nola wetsam ka Dawit tiipaü chang Adullam longsha kiina kihoto. Kra akhing bala Philistainnok ka Rephaim hiq na piitiip tei raüta sitlo.

¹⁴Kra akhing bala Dawit ka hiqlam ashi na atiipaü ma aheawiq ba na sitlo. Kiimaq Philistainnok kongshi ka wa raüta Bethlehem chela kra khat raüta jiiwanto.

¹⁵Dawit ka maiqmii hiqshong ro-tsi raq atsai riito. Kra ningkhan na apaiq raq nguto, “Maiq weshi ra raq ngi ma Bethlehem chela kilamchong tho na khappong kriiwa kham anyang ma khukuq wa raü jaq ahea riichang!”

¹⁶Kra nolajong wetsam ka haimak maq ahukse maq Bethlehem chela kiina, rewe Philistainnok piitiip mong lam kriimaq wawan raüta, kham ka khappong kiiwa khuho raüta Dawit ma lamkuq hoto. Shatmaq apaiq raq kra kham ka nyang mak dea riito. Shatmaq apaiq raq kham ka TATIWE ma honglu na khoti raükuqto.

¹⁷Honglu na raüke lam maq, “TATIWE lei, ngi raq ara kham arka jamkho minyangha! Kriika ara maiq wetsam ara tiijai nyang khan she miraq. Jamkhano ngukla tsangtsam raq maiqmii miisaq ka jaqphi na chiim raüta kham ka khuwato!” nguta bomto. Krai mren apaiq raq kra kham ka nyang mak dea riito. Kriithun ka nolajong pinthum wetsam raq shamto.

¹⁸Joab ma ano ka Abishai. Tsangnai ma anyung mang ka Jeruia. Abishai ka “Nolajong Pinthum Roqtsam” kra pengti riito. Apaiq raq apiq kiishi miili rewebi

kong shitsam khatto. Raüta rewe thun ka wiita jiiqbaiqto. Raüta apaiq ka “Nolajong Pinthum Roqtsam” phong na ajong ma jawanto.

¹⁹Apaiq ka kra “Nolajong Pinthum Roqtsam” thaq na ajong pinthumwe riito. Kiimaq tsangshiq pengtiwe ma jato. Shatmaq apaiq ka “Nolajong Pinthum Wetsam” kra khan ajong ka riimak.

²⁰Kiimahali Kabjeel hiqshongti Jehoiada se Benaia ka nolajong srea weshi hali riito. Apaiq raq rekhat na nolajong jaqsham pahea shamto. Kiimaq apaiq raq Moabnok phan nolajong pinthum maiq wenai kriimin tsatbaiqto. Apaiq ka tsak-hiiq rokrai raüta hüma hiq ma liipan bala, ranaiqshi kiraüta hiqkho bok wa hangsi kaü ashi tsatto.

²¹Apaiq raq Ejip mungti maiq ahü min jonghea luheawe kaü, ajaq na piqkaü ashi sham raüwe ka tsatto. Benaia raq kriiwe ka klata maq buk raüta, ajaq wa piqkaü kra nyeato. Raüta apaiq ka kriimaq tsatbaiqto.

²²Arthun arka nolawe Benaia raq shamto. Apaiq ka “Nolajong Pinthum Roqtsam” phong na weshi riito.

²³Apaiq ka tsangshiq phong na ajong pinthumwe riito. Shatmiitiina “Nolajong Pinthum Wetsam” kra khan ka riimak. Dawit raq apaiq ka akhum kheti phenlabi kong thaq na phentuwe ma shongto.

²⁴⁻³⁹Kra, “Nolajong Pinthum Roqtsam” mang thun ka arthun ara: Joab ma ano ka Asahel, Bethlehem chelati Dodo se Elhanan, Harod chelati Shamma nai Elika Pelet chelati Helej Tekoa chelati Ikkosh se Ira Anathoth chelati Abiejar Hushah chelati Mebunnai Aho chelati Jalmon Netopha chelati Maharai Netopha chelati Baana se Heleb Benjamin wang wa Gibeab chelati Ribai se Itai Pirithon chelati Benaia Gash chela tho na hiqthung tan na siti Hiddai Araba chelati Abialbon Bahurim chelati Ajmaweth Shaalbon chelati Eliahba Jashen setiim Jonathan Harar chelati Shamma Harar chelati Sharar se Ahiam Maaka chelati Ahasbai se Eliphelet Gilo chelati Ahithophel se Eliam Karmel chelati Hejro Arab mungtiwe Paarai Joba chelati Nathan se Igal Gad chelati Bani Ammon mungti Jelek Beeroth chelati Joab liiq nai piq wicketiwe Naharai Jattir chelati Ira nai Gareb Hitaiq phan Uria Tsangshiq tlotli nolajongbi thun ka roqtsam ri wemiishi riito.

2 Samuel 24

Dawit Raq Maiq Sreabi Ka Weato

(1 Ka 21.1-27)

¹TATIWE ka thongshi ri hali Israil mungti ma atsankhiq riito. Kra ningkhan apaiq raq Dawit tsantsii tiipherak raüta Israil mung khuthaq na chamchao tiisaüto. TATIWE raq apaiq ka thaüto, “Kilaq. Laüta Israil mungti nai Juda mungti maiq ümchuwa kra wealaq.”

²Krai mren Dawit raq asengi phenlabi pengti Ajong Pinthum phentuwe Joab ma akha aming kuqto: “Kilaq, phenlabi ajong alabi thun ka sheaho laüta, Israil mung ka siimko maq riita siimko na saüli, maiq phan ümchuwa sitlaq kriiwa, maiq ka weakikiq. Ngi raq maiq ka ümchuwa kra sap rotiikang.”

³Shatmaq Joab raq hokhamwe bom ka akha treto, “Chaü lei, üm TATIWE üm Shiikeawe raq, Israil mungti ka ümchaü ümchuwa sitlaq kriithaq niimin apa ahing ashi thepliip raüta pahea mitiipuchi kuq laq. Apaiq raq akha tiipuchi kuq wan tlaq kra ümniiraq chhichang rilung alu mikuqlaq. Shatmaq, Chaü lei, ümniiraq arka jaram weawon wa tan tlaü?”

⁴Shatmaq hokhamwe riika Joab nai asengi ajong alabi thun ma, apaiq aming kra tai ratlo nguta shiitepto. Krai mren, tsangshiq ka apaiq makki wa tiido hoto. Raüta Israil mung wa maiq weakai kihoto.

⁵Tsangshiq ka kiho raüta Jordan rai ka jinto. Raüta Aroar chela maq shemai nü tho na piitiip teito. Kra chela ka kinheawea tan na Gad wang na. Kriimiishe tsangshiq ka shekhu nü na Jajer chela kiina wato.

⁶Raütiishe Gilead wang na wato kiimaq Hitaiqnok wang na Kadesh chela kiina wato. Kriimiishe tsangshiq ka Dan chela kiina wato. Kiimaq tsangshiq ka Dan chela maq wawan raüta, Sidon chela maq shenyap wang kiiniishe wawanto.

⁷Kriimiishe tsangshiq ka peruk weshäüje Tajar chela maq shemai nü mung na kihoto. Raüta kriimiishe tsangshiq ka Hiwaiqnok chela thun nai Kanannok chela thun kiiniishe kihoto. Kiimaq atiisup niishe ka Juda mung na shemai nü na Beersheba chela kiiniishe kihoto.

⁸Krai mren, jipi lütiikaü ri raroqnai na saüli tsangshiq raq Israil mung tlotli na kilot raütiishe, tsangshiq ka Jerusalem na jang wanto.

⁹Raüta tsangshiq raq maiqwea räupot ka hokhamwe jaq niishe kuqto. Maiq rekhat kai alotti Israil mung na 800,000 riito. Kiimaq Juda mung niika 500,000 riito.

Dawit Ngarai Tham Shiikeawe Sintsang Saüto

¹⁰Shatmaq Dawit raq maiqwea jaqsham kra lot jai she, atsan na kra jaqsham ka ashut klo kang nguta tsihea she tiido wanto. Kra ningkhan apaiq raq TATIWE ma akha nguto, “Ngi raq ara ashut pinthum ngarai tang kang! Ingarai ka mangchan laüta diikuq laq! I mra diikuqlaq. Ngi raq angi nola jaqsham kang.”

¹¹⁻¹² TATIWE raq Dawit Shammiwe Gad ma akha chongto, “Kilaq, laüta Dawit ma chonglaq, ngi raq apaiq ma lam atsam kuqtiikang. Apaiq raq ümriiti wa tsea jiiq, kriiti kra ngi raq mikloha.” Krai mren, anap ranap na Dawit ka tiidoto angu na,

¹³Gad ka apaiq phaniishe wato. Raüta TATIWE raq apaiq ma jamlai wa chongkuqtaq kra apaiq ma chongto. Raüta apaiq ma waito, “Ümriiti wa mitsea häü? Rawiitsam tinkhit üm mung na ram tiidong, riimakla, jipi lütsam tinkhit

rewe raq jo raüta ajusea riimakla, ranaiqtsam tinkhit üm mung na tha tiidong kriiwa? Riita ümchaü min tiima laq, Laüta ngi raq TATIWE ma jamlai bomjang chongho chang wa miraq.”

¹⁴Kiijiishe Dawit raq treto, “Ngi ka jamkha ijasiq she! Shatmaq ngi ka maiqse mo ka horo mang. TATIWE apaiq jaq maq nashiq ka mitsatson laq. Apaiq ka mangchantsi hea we.”

¹⁵Krai mren, TATIWEraq Israil mung tlot li na thadong henghea tiisaüto. Kra thadong ka kra ranap maq phawan raüta, apaiq raq akhing tiihongtaq kra tiisaüli thabi tiidongto. Kra thadong raq Israil mung tlot li siimko maq riita siimko na saüli maiq ka hingroq miishi jimoto.

¹⁶TATIWE rase raq Jerusalem chelati ka ashthen baiq she angu wa, TATIWE raq mungmaiqse tseabaiq wan tiima kra akhai riito, Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq tseabaiqti rase kiima, “Tsaqlaq! Hongto she!” nguta chongto. Rase ka Jebusaiq phan maiqwe Arauna tsambuk chang ba niishe riito.

¹⁷Dawit raq maiq tseabaiqti rase kra chhito. Kiimaq apaiq raq TATIWE ma nguto, “Ngi ahata ajiqwe ka. Ashut klotiwe ka ngi. Ara mungmaiqse nyungwe nosekong riika jamlai ri tiibiti mak? Ümniiraq ngi ma nai ijanti thun ma sintsang ka tiiholaq.”

Dawit Raq Berongwacha Haito

¹⁸Kra ranaiq niili Gad ka Dawit phana wato. Raüta apaiq ma chongto, “Ümniika Arauna tsambuk chang hiq ba kiijaq kilaq. Laüta TATIWE miitu berong-wacha ashi hailaq.”

¹⁹Dawit raq TATIWE aming ka langto. Gad raq apaiq ma chongtaq kra phanphan wato.

²⁰Arauna raq ra maq liikiita, Dawit nai asengi ajong alabi thun ka apaiq phana awarai chhito. Apaiq ka Dawit khaki na hiq na bumki tlii she riito.

²¹Kra raütiishe waito, “Chaü lei, ümniika arjaq jamlai miitu wa saüwa laü?” Kiijiishe Dawit raq treto, “Ara ümtsambuk chang hiq ba ara riwa wakang. Lata arjaq TATIWE ma berong-wacha ashi hai ma, thabi dongtlaq kra tiitsaq miitu.”

²²“Lamho laq. Chaü lei,” nguta Arauna raq treto. “Laüta ümniiraq jamlai wa ahea nguta riwea tlaü kra phan phan TATIWE ma honglu kuqlaq. Wa na chaqtlii-honglu take miitu min minsäu pongwetiim arjaq ara. Kiimaq honglu wa kra chaq chang chin miitu min ara minsäu pongwetiim raq tsam nichang thaikii thun min arjaq ara.”

²³Raüta Arauna raq kriithun ka wiita hokhamwe ma kiinong kuqto raüta apaiq raq akha nguto, “TATIWE üm Shiikeawe raq ümniiraq honglu kuq tlaü kra mitao laq.”

²⁴Shatmaq hokhamwe raq treto, “Riimak. Ngi raq ari mikuq kang. Ngi raq TATIWE, i Shiikeawe ma phe maq alap ha hupsam ka honglu na kuq mang.” Krai mren apaiq raq kra tsambuk chang hiq ba ka nai minsäü pongwetiim ka kampho kamsii roqbiingi maq rito.

²⁵Kra raütiishe, apaiq raq TATIWE ma berong-wacha ashi haito. Raüta chaqtlüi-honglu thun nai rintii-honglu thun kra takuqto. Krai mren, TATIWE raq apaiq achu jaü ka treto. Kiimaq Israil mung na thabi dong kra tiitsaqto.

1 Hokhambi

1 Hokhambi 1

Hokhamwe Dawit ka Tikiishe

¹Riita Hokhamwe Dawit ka tikii kiikaiqshe riito. Kriikha na ajaqshisetiim raq uni kheathum thun ka akhum na athea wiq tiisam kuq raü min, apaiq ma akhum na ra ka lam mak she.

²Kra ningkhan she awokhong na siti ajong alabi raq apaiq ma akha chongto, “Chaü lei, ümniirai sidam raüta ümnaq shiililii miitu naishiq raq junrii nyung ashi ritphai. Apaiq ka ümhan tiinap na mikonlaq. Raüta ümhan ka alam maq mithülaq.”

³Krai mren, Israil mung tlotli na junrii nyung shamheawiq se ashi kra konchi koncha ritto. Krai mren, tsangshiq raq Shunem chela na ara chongtlaq akha jechakse nyungshi amang min Abishag nguta kra humto. Raüta apaiq ka hokhamwe phana sheahoto.

⁴Apaiq ka pinthum shamhea shamjü nyungse riito. Kiimaq apaiq raq hokhamwe ka shiikum panto. Shatmaq atanyung rai si ikhiika simak.

Adonija Raq Hokham Ngachang Nyeaho Tanto

⁵⁻⁶Riita Absalom ka tsaikito she. Kiimaq Dawit se anyung Haggith tsangnaise Adonija ka chhikhu pinthum riito. Apaiq ka shamheawiqwe riito. Dawit raq apaiq ka jangshi ra phanshi ra niimin sonmak riito. Kiimaq apaiq ka hokham ma ja miitu ahang jonghea hoshat maq sitiwe riito. Krai mren apaiq raq apaiq maiqmii miitu kumrang leng thun, kumrang thun, kiimaq apaiq rai khumti akhum kheti phenlabi roqbiingi asi riito.

⁷Apaiq raq Joab rai bom ka riiwaito (Anyung ka Jeruia) kiimaq ramwe Abiathar rai ri bom ka riiwaito. Krai mren, tsangnai riimin apaiq rai dea pongchang nguta kiq ka rito.

⁸Shatmaq ramwe Jadok, kiimaq Jehoiada se Benaia, kiimaq shammiwe Nathan, kiimaq Shimei, nai Rei, kiimaq Dawit khum kheti phenlabi thun raq Adonija rai ka pongdam mak riito.

⁹Ranaiqshi akhing na Adonija raq khamraise Enrogel tho na Paü Longkaü nguta hiq bashi kriijaq skukong, minsäu pongwetiim, kiimaq phintsaq tsaqhea minsäu saüre pongsetiim ka honglu na tato. Apaiq Hokhamwe Dawit setiim maiqwe sere ahin thun ka tiihea wato. Kiimaq Juda mung wa hokhamwe wokhong na siti ajong alabi thun kriiri ka ara honglu phaqsea poi lomkai dam miitu tiihea wato.

¹⁰Shatmaq apaiq raq pongnyungse ano Solomon, kiimaq Shammiwe Nathan lo, kiimaq Benaia lo, kiimaq hokhamwe khum kheti phenlabi thun lo, kiimin tiihea mak dea.

Solomon Ka Hokham Ma Shongto

- 11** Kijjiishe Nathan ka Solomon nyung Bathsheba phana wato. Raüta apaiq ma waito, “Haggith se Adonija ka hokhamwe miishe jawanto nguta tsütsa ka tailaü shea taimaü dea wa? Kiimaq Hokhamwe Dawit raq arthun arka jammin sapmak shaqli!”
- 12** Riita ümniiraq ümniisaq nai ümse Solomon miisaq ka tiichhii wan rotlaü jiila, ngi raq ümniima tsü chongtiikang ara tailaq.
- 13** Ümniika ümchaü tlohit Hokhamwe Dawit phana walaq. Laüta apaiq ma bom ka akha wailaq, ‘Chaü lei, ümniiraq phumram kham kok sham laüta ngi ma atiitum laüta ise Solomon kriidea üm pumsongti hokham ma mishongha nguta kiqkham kuqlaü riimak shea? Riita ikhii jiika, ümchaü Adonija ka hokhamwe ma jamkho jawanta?’”
- 14** Kiimaq Nathan raq akhri nguto, “Ümniika Hokhamwe Dawit rai riibom raitlaü bala kijiili, ngi ka misaüwa kang. Lata ümniiraq jamlai wa chongtlaü kriithaq kiijaq tiipat-saq she tengto dea nguta ümbom ka mipong damkang.”
- 15** Krai mren, Bethsheba ka hokhamwe rai riikum wa apaiq kon chang tapmong na wato. Apaiq ka tikii kiikaiq she. Kra ningkhan apaiq shiiliti shunam chela wa ashea wa junrii nyung Abishag raq apaiq ka shiililitlo.
- 16** Bathsheba ka hokhamwe khaki na hiq na bum raüta noqto. Kiimaq apaiq raq, “Ümniima jamlai wa raa tla?” nguta waito.
- 17** Kijjiishe apaiq raq treto, “Chaü lei, ümniiraq ngi ma TATIWE, üm Shiikeawe mang na, ise Solomon kriidea ümjai na ümchangkhü songti hokhamwe mija nguta, ngi ma phumram khamkok toshat maq atiitum laüta kiq kham kuqlaü ihata.
- 18** Shatmaq ümchaü Adonija ka hokhamwe ma ajakaikun she. Shatmaq kra tho ka ümniiraq jammin hemaü shaqli.
- 19** Apaiq raq honglu na minsäü pongwetiim thun, skukong thun, kiimaq minsäü saüre pongsetiim nyeajok jok thun pahea tato. Kiimaq apaiq raq ümsetiim thun, kiimaq ramwe Abiathar, kiimaq ümphenla pengti phentu ajong pinthumwe Joab thun kra poi lomkai dam miitu tiieha wanto. Shatmaq apaiq raq ümse Solomon ka tiieha mak dea.
- 20** Chaü lei, ümchaü Israilnok mungmaiqse tlotli raq ümnübok maq, ümpungsongti hokham miika ju wa shonglaü kra taili she khetlo.
- 21** Ümniiraq kra klo maü räula, ümnaq tsaijai, ise Solomon nai ngi ka hokham ngachang jiiti nguta kha minyan.”
- 22** Apaiq ka riibom raitlaq bala niili, Nathan ka hokhamwe jam na saüwato.

²³Krai mren, shammiwe saüwato nguta hokhamwe ma bom ka chongto. Kiimaq Nathan ka hokhamwe khok na nyap wato. Raüta hiq na kusaq bum raüta hokhamwe ka noqto.

²⁴Raütiishe apaiq raq nguto, “Chaü lei, ümniiraq Adonija ka ümkhum lai ma hokhamwe ma mija nguta mungmaiqse ma tiitai laü shea?”

²⁵Ümchaü ranaiq apaiq ka kiho raüta nyamse honglu pahea, minsäü pongwe thun, skukong thun, kiimaq ahan phintsaqtsaq hea minsäü saüre pongsetiim, honglu na tato. Kiimaq apaiq raq ümsetiim thun tlotli, kiimaq üm phentu ajong pinthumwe Joab, kiimaq ramwe Abiathar thun kra, wiita poi lomkai dam miitu tiiheato. Krai mren, ümchaü tsangshiq tarü ka kiijaq poi klo phaqsea polotlo. Kiimaq ‘Hokhamwe Adonija ka rilung alu misi laq!’ nguta gitrangtlo.

²⁶Shatmaq, tuwejong lei, apaiq raq ngi ma raüpot ka kuq mak dea. Kiimaq ramwe Jadok miimin kuq mak dea. Kiimaq Benaia miimin, kiimaq Solomon miimin kuq mak dea.

²⁷Riita, Chaü lei, arthun arka ümniiriidea sha toqtan wan laü. Shatmaq naishiq ümwokhong na siti ajong alabi miika üm pumsongti hokhamwe ka ju tiija chang wa kra chong maü dea riilaü nya?”

²⁸Kiijiishe Hokhamwe Dawit raq nguto, “Bathsheba ka tapmong na jangkiq nguta chonglaq,” Krai mren apaiq ka jangwa nongto. Raüta apaiq khaki na chap wato.

²⁹Kiijiishe apaiq raq kriinyung ma nguto, “Ngi raq ümniima atra TATIWE, ngi ka phanrap chamchao litkot mong wa tiichii wantiwe, man na kiqkham kuq tiikang,

³⁰ümchaü ranaiq ngi raq TATIWE mang na, Israilnok Shiikeawe mang na, raüpot khakuq wan kang kra phanphan she ümse Solomon ka ichangkhü song ma hokham miishe shongtiikang.”

³¹Kiijiishe Bathsheba ka hiq nü na kusaq raüta apaiq ka noqto. Raüta nguto, “Riita itatiwe hokhamwe ka rilung alu miidea misi laq!”

³²Raütiishe Hokhamwe Dawit raq Jadok, Nathan, kiimaq Benaia kriishe tiiheakito. Tsangshiq ka apaiq phaniishe saüwa kiita,

³³apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Iwokhong na siti rung na ngatibi ajong alabi ka namshiq rai sheaho ronglaq. Lantea ise Solomon ka ngi nga chang kumshot kaü raikhü na tiinga ronglaq. Lantea apaiq ka Gihon jüraise kiina phenlabi raq khesat maq sheaho ronglaq.

³⁴Lantea kriijaq Jadok nai Nathan raq apaiq ka Israil mung thaq na hokham ma tel maq minyuk laq. Kra lantiishe lerong ka tsü rong laq. Lantea, ‘Hokhamwe Solomon ka rilung alu misilaq!’ nguta rütrang ronglaq.

³⁵Lantea namshiq ka apaiq jai phanphan ana wawan nong lantea, apaiq ka ngi ngachang hokham ngacho na tiinga wan ronglaq. Apaiq ka ipum song ma ichangkhü na hokham ma mija. Jamkhano ngukla ngi raq apaiq ka Israil mung nai Juda mung thaq na hokham miishe shong wan kang.”

³⁶“Kriidea mihong,” nguta Benaia raq treto. “Riita kra TATIWE üm Shiikeawe riishetiq mitiipha shat kuqlaq.

³⁷Riita TATIWE ka, Chaü lei, ümniirai jamkho adam maq sitaq, kiikhiisii hali Solomon rai min misilaq. Raüta apaiq raq mung pengtlaq kra ümniiraq peng wan laü kriithaq niimin achan ajonglin miishe mija wanlaq.”

³⁸Krai mren she, Jadok, Nathan, Bennaia kiimaq hokhamwe kheti phenlabi thun raq Solomon ka Hokhamwe Dawit ngachang kumshot kaü raikhü niishe tiingato. Raüta Gihon jüraise kiiniishe phenlabi raq kheshat maq sheahoto.

³⁹Kiijaq Jadok raq olip tsai thüchang tsabum apaiq raq TATIWE asi Tombutiip mong wa alamho kra ajaq na lamto. Raüta Solomon khum na nyukto. Raüta tsangshiq raq lerong ka tsüto. Krai mren, mungmaiqse tarü raq, “Hokhamwe Solomon ka rilung alu misilaq!” nguta siitrangto.

⁴⁰Raütiishe tsangshiq tarü raq apaiq jai phanphan hali jai na jang wan nongto. Tsangshiq ka chochikhiq, arü ariiq watrang liishe, paimin toro tsü watrang liishe, hiimok hiqmok watrangla gitrang wanto.

⁴¹Riita anü na Adonija nai apaiq raq atiihea wanwe thun ka tsangshiq poi dung phaqsea kra atum wan nini she riito. Kijiishe tsangshiq raq kra mungmaiqse rüriiqtrang kriishe taito. Kiimaq Joab raq lerong tsü trang kra tairaüta, apaiq raq waito, “Notsam chela mong na arthun trangkong rai tlaq kra jamlai liichum wa?”

⁴²Apaiq bomchong kiimin mithum shaq niili, ramwe Abiathar se Jonathan ka kiijaq saükito. Kra chhi raüta Adonija raq nguto, “Wara, ümniika maiqshaq. Ümniiriika tsütsa ahea lamho laüta saüho laü sham.”

⁴³“Ngi ha haisitlo kiikhiika riimak,” nguta Jonathan raq treto. “Chaü Ajong Hokhamwe Dawit raq Solomon ka hokhamwe ma shongto.

⁴⁴Apaiq raq Jadok, Nathan, Bennaia, kiimaq hokhamwe khum kheti phenlabi thun ka apaiq ka kheshat maq shea wan miitu tiikito. Tsangshiq raq apaiq ka hokhamwe ngachong kumshot kaü thaq na tiingato.

⁴⁵Raüta Jadok nai Nathan raq apaiq ka hokhamwe ma apaiq khum na olip tai ramkham maq Gihon jü raise khü maq nyukto. Raütiishe tsangshiq ka chela mong niishe wawanto, chojong chise maq, arü ariiq watrangla wawanto. Mungmaiqse ka ümchaü ramok rachhai watrang ikha rüriiq wantlo. Ümchaü namshiq raq tairat tlan kriika kra taitlan.

⁴⁶Solomon ka ümchaü hokhamwe she.

⁴⁷Kriithaq niimin akhek pinthum ka ümchaü hokham rung na jaqshamti ajong alabi thun ka Chaü Hokhamwe Dawit ma shreng manto kewa apaiq phana wawanto. Raüta tsangshiq raq apaiq ma akha nguto, 'Riita ümchaü sanha üm Shiikeawe raq, Solomon ka ümnaq nam miimin ajong jonghea miishe mitiijalaq. Kiimaq Solomon raq mung peng wan tlaq pat ka, ümniiraq peng wan laü kriithaq niimin chiithe lüwa jong miishe mitiija wanlaq.' Kiijiishe Hokhamwe Dawit ka achangdü na ngashat lam miili hiq nü na bum raüta Shiikeawe ka shomnoqto.

⁴⁸Raüta akha achu jaüto, 'Nashiq raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe ümchaü ranaiq isetiim phong wa weshi ka ichangkhü songti hokhamwe ma shong wantiwe kra tiitsam kam rong i. Kiimaq apaiq raq ngi ma ara akhing ara imak maq chhi wan li tiihong kuqto!'"

⁴⁹Kiijiishe Adonija raq wanwe tiiheataq thun ka tsanghaisi latlat she riito. Raüta tsangshiq tarü ka tiido rang raütiishe maiqmii lampu rit she pin wanto.

⁵⁰Adonija ka Solomon ma ahaisea kha maq, TATIWE asi Tombutiip mong na nyapwato raüta berong-wacha siim kiijaq ajaq maq riiwiiq tlü raütiishe ngakito.

⁵¹Kiimaq Hokhamwe Solomon ma bom ka Adonija ka apaiq ma haima, berong-wacha siim kiijaq ajaq maq riiwiiq raüta ngakito. Kiimaq apaiq raq, "Apha na ngi raq Hokhamwe Solomon raq atitum raüta, apaiq raq ngi ka tiitsatbaiq mang nguta kiq mikham kuqlaq," nguta tsütsa ka tiichongto.

⁵²Kiijiishe Solomon raq treto, "Apaiq ka iwokhong na sihaü jiika, akhubin loshise dongdii min dea mak miraq. Shatmaq apaiq ka iwokhong na simak jiika, apaiq ka atsai chang miraq."

⁵³Kiijiishe Hokhamwe Solomon raq Adonija ka tiisheawa maiq tiiwato. Raüta apaiq ka berong-wacha kiiwa apaiq phana tiishea wato. Adonija ka hokhamwe phana wato. Raüta akhaki na hiq na bum tlü maq apaiq ka noqto. Kiijiishe hokhamwe raq apaiq ma nguto, "Ümniika ümjam na wa mimai."

1 Hokhambi 2

Dawit Raq Solomon Ma Atiisup Tsü Chongke

¹Dawit ka atsai wan akhing she saüwanto angu na apaiq raq ase Solomon ka apaiq phana tiihea kito. Raüta apaiq ma atiithum tsü chong bomtsi ka akha chongkuqto:

²"Ngi ma atsai wan akhing ka saüwato she. Ümniika ümnsan na kamto maq silaq. Kiimaq jaqsham ka pharangrang maq jaq khon tiipha tiipha maq shamlaq.

³Kiimaq TATIWE, üm Shiikeawe raq jamlai aming wa kuqtlaq kra shamlaq. Apaiq thungtri raütu thun nai apaiq aming thun ka Mosheq raq awaiq thü tri lakdap na sitlaq kra phanphan langlaq. Kriithun ka kun kun lang haü jiila, ümniika ümbano kitläü kra kunli ongwan ruq mirhaü.

⁴Ümniiraq apaiq aming thun kra lang haü jiila, TATIWE raq ngi ma apaiq kiq kham raüpot khakuqtaq kra wiita mitiiku kuq wan. Apaiq raq ngi ma akha chongto isaü isetiim pat niimin tsangshiq raq apaiq aming thun kra tsang rakrak maq kiimaq tsapkapkap maq tsangshiq tsan nai mongjii kiimaq tsaiji wiita kuq raüta lang wan raüla, tsangshiq raq Israil mung ka siq wan ruq miraq nguta chongto.

⁵“Arthaq niimin bom ahin min asi shaqli. Ümniiraq asap haü, Joab raq Israil mung phenlabi pengti phentu ajong wenai Ner se Abnar kiimaq Jethar se Amasa kra tsatbaiqto. Raüta ngi ma ümtinkhan wa itsan tiitsi wanto. Tsangnai raq rekhat lam maq maiq tsattaq, kra phuklam she apaiq raq mung atsing akhing na tsangnai ka tsatbaiqtaq ira ümtsana na tiitsang shat kata. Apaiq raq maiq sangti ka tsat baiqto. Kra mat kha na ngi raq chamchao hum wan chang riito. Kra mat khaho ka ikhupo na tiisaü wanto.

⁶Kra miitu jamlai riichang wa ka ümniiraq asaphaü. Ümniiraq apaiq ka tsaihea maq naq tiitsaikiq.

⁷“Shatmaq Gilead wangti Barjillai setiim miika lungwii tsantsii tiichhi kuqlaq. Laüta tsangshiq ma jamlai phan khrumke chang wa kra khrum kuq laq. Jamkhano ngukla ngi ka ümno Absalom jaq wa ichiimjin tiipaü jukang akhing na, tsangshiq raq ngi ka khrum kuqto.

⁸“Riita arthaq niimin Gera se Shimei, Benjamin wang na Bahurim chela na sitiwe ka asi. Apaiq raq ngi ka Mahanaim chela na wawan kang akhing na riiqkhiq maq phaqa raüta ratum hiqta sonto. Shatmaq kra jaimaq ngi raq apaiq ka Jordan rai kii na riihum lata ngi raq apaiq ka tiitsatbaiq mang nguta TATIWE mang na ikiq khamkuq kang.

⁹Shatmaq ümniiraq apaiq ka mo tihomaü maq naq tiihangkiq. Apaiq ka jamkhii riichang wa kriika ümniiraq asap haü. Krai mren ümniiraq apaiq ka naq tiihangkiq maq tseabaiq ratlo.”

Dawit Tsaito

¹⁰Dawit ka tsaito. Raüta apaiq maa ka Dawit chela na lapto.

¹¹Apaiq ka Israil mung na rawii roqblai hokham jato, Apaiq raq Hebron chela maq ngaraüta Israil mung ka wiimiishi pengto. Kiimaq Jerusalem chela maq nga raüta rawii roqtsam ri wiitsam pengto.

¹²Awe Dawit pum ka Solomon raq songto. Raüta hokham ma jato. Kiimaq apaiq raq hokham ngacho ka phataqtaqhea she tiipha wanto. Raüta mung ka peng wanto.

Adonija Tsaito

- 13** Kiijiishe Adonija, anyung mang ka Haggith kra Solomon ma anyung Bathsheba phana wato. “Riita arka tanyang riihum sha walaü?” nguta apaiq raq waito. “O, tanyang riihum wa wakang,” nguta apaiq raq treto.
- 14** Kra nguraütiishe apaiq raq tiijorot hali, “Ngi ka ümjaq wa phanshi ra jaü wa wakang,” nguta bomto. “Jamlai wa? Chong liina?” nguta apaiq raq waito.
- 15** Kiijiishe apaiq raq treto, “Ümniiraq asaphaü, hokham ngacho niika ngi ngaha chang wa. Kriika Israil mungti mungmaiqse kunli raq tiima wanto. Shatmaq kriika hongmak dea riito. Kra rii na ino ka hokham ma shongto. Kriika TATIWE tiima khu nü dea hongto.
- 16** Riita, ümchaü ngi raq ümniima atiiapaiqnea bomtsi poshi tiitai chang dea asi shaqli. Kriika ngi ma naq tlea kiq dea.” “Kriika jamlai wa?” nguta Bathsheba raq waito.
- 17** Apaiq raq treto, “Ümniiraq mangchan laüta Hokhamwe Solomon jaq wa ara jaü laq. Ngi raq asapha apaiq raq ümbom ka tlea mak miraq. Junriise Abishag Shunem chelati ka ngi ma ijanti nyung ma mikuq laq.”
- 18** “Ahea na, jam raamak. Ngi raq ümnaq miitu kra bomtsi ka Hokhamwe ma michong kang,” nguta apaiq raq treto.
- 19** Krai mren Bathsheba ka Adonija miitu bom chongwa hokhamwe phana wawanto. Hokhamwe ka anyung saü wakiita chap saq raüta hiq nü na kusaq raüta anyung ka taoto. Raüta apaiq ka apaiq ngachang hokham ngacho na ngato. Raüta ngacho ashi tlam wa raüta anyung ka apaiq ma jaqtsi nü na tiingato.
- 20** Raütiishe anyung raq nguto, “Ngi raq ümjaq wa ralangse khrum jaüro tiikang. Kriika tlea maü haüjaq ahea.” “Inyung, kra jaütlaü ka jamlai wa chong liina? Ngi raq ümbom ka tlea mang na,” nguta treto.
- 21** Kiijiishe anyung raq treto, “Ümphu Adonija ma Abishag ka tsangnyung ma romho ma kuqlaq.”
- 22** “Riita ümniiraq ngi ma Abishag ka apaiq ma romkuq laq ngutli ka jaram wa jaü tlaü?” nguta hokhamwe raq waito? “Ümniiraq ijaq wa ara hokham ngachang armin apaiq miili likuq laq ngutri jaü haü jaq ahea riichang kata. Jamkhano ngukla apaiq ka ngi ma aphu kata. Kiimaq ramwe Abiathar nai Joab ka apaiq rai kongshi maq pong tlo kata!”
- 23** Kra nguraütiishe Solomon raq TATIWE mang na atitum raütiishe, “Adonija raq ijaq wa ara jaütaq arkha na, ngi raq apaiq ka tiitsailaq tsat baiq mangla riiha jiila, Shiikeawe raq ngi armin tiitsailaq mitsat baiqlaq!
- 24** TATIWE raq ngi ka iwe Dawit changkhü na hokhamwe ma phataqtaq heashe shongto. Apaiq raq apaiq kiqkham mungtan ka ijaq na mikuqha kiimaq isaü isetiim pat na saüli mikuqha nguta akhamkuq wan kra ümchaü kuqto she.

Arningkhan ümchaü ngi raq atra TATIWE mang na tumkham nyang lata toqtan tiikang, Adonija ka ümchaü ranaiq liipan niili tsai ratlo!”

²⁵Krai mren she, Hokhamwe Solomon raq Benaia ma Adonija tseabaiq miitu aming kuqto. Kiimaq Benaia ka wa raüta Adonija ka tsatbaiqto.

Abiathar ka Jobaiqto Kiimaq Joab ka Tsatbaiqto

²⁶Kiijiishe Hokhamwe Solomon raq ramwe Abiathar ma nguto, “Ümniika ümhiqshong Anathoth na walaq. Ümniika atsai thektaü. Shatmaq ngi raq ümniika ümchaü tiitsat baiqro mang. Jamkhano ngukla ümniika iwe Dawit rai siwan laü pat na, TATIWE Tongshong Tek kra shiilitiwe riilaü. Kiimaq apaiq raq ümtin khan wa chamchao litkot riihum wantaq kra riisha howan damlaü.”

²⁷Kra nguraü tiishe Solomon raq Abiathar ka TATIWE ramwe jaqsham kriiwa atiiding she riibaiqto. Krai mren apaiq jaqsham ara lümaq TATIWE raq Shilo chela maq ramwe Eli nai apaiq saü setiim miitu shammi bomchong tiithai wantaq kriishe arjaq tiiku wanto.

²⁸Kra tsütsa ka Joab raq taito. (Apaiq ka Adonija rai pong damti riito. Shatmaq Absalom rai ka pongmak dea riito.) Kriikha niishe apaiq ka TATIWE asi Tombutiip mong niishe tiipaü juto. Raüta berong-wacha rongthun kiijaq ajaq maq riiwiiqki tlii raütiishe ngakito.

²⁹Riita Joab ka Tombutiip mong niishe juto. Raüta berong-wacha siim na niishe ngakito nguta tsütsa ka Hokhamwe Solomon riishe taito. Kiijiishe Solomon raq tsasoqti maiq weshi tiywa raüta Joab ma apaiq ka jam nguto kra berong-wacha kiina tiipaü juta nguta bom ka tiwai wato. Kiijiishe Joab raq apaiq TATIWE phana juwantaq kriika Solomon ma hai ma juwanto nguta bom ka tiichonghoto. Kra tairaütiishe Hokhamwe Solomon raq Benaia ka Joab tseabaiq wa tiiwato.

³⁰Apaiq ka TATIWE asi Tombutiip na wato. Raüta, “Hokhamwe raq ümniika kinphai na dongkikiq nguta thaü tlo,” nguta chongto. “Kimang. Ngi ka arjiili mitsaiha,” nguta Joab raq apaiq bom ka treto. Krai mren, Benaia ka hokhamwe phana jangkito. Raüta Joab raq jamlaiwa ngutaq kra tiitaikito.

³¹“Joab raq jamlai wa ngutlaq kra klolaq,” nguta Solomon raq treto. “Apaiq ka tsatbaiqlaq. Laüta amaa ka laplaq. Kra riihai jiitiq ngi ma lo, Dawit saüse maiq ahinti ka Joab raq maiqsangti tsatbaiqtaq kra mat kha ka naishiq khuthaq na mra ahüshe miraq.

³²Iwe ma tiisap mak maq Joab raq kra maiqsangti tsatbaiq wantaq kriikha ka TATIWE raq Joab khupo na mitiiholaq. Joab raq maiqsang wenai tsatbaiq wantaq kriika apaiq thaq na maiqshaq tsatbaiqto. Apaiq raq Israilnok phenlabi pengti ajong pinthum phentuwe Abnar kiimaq Juda mungti phenlabi pengti ajong pinthum phentuwe Amasa tsatbaiqto.

³³Tsangnai miisaq tan wantaq kha ka Joab nai asaü asetiim khuthaq na pattup pat-sa miitu minikhi wanlaq. Shatmaq TATIWE raq Dawit saüsetiim ara hokham ngacho na nga wantibi miika phanrap na ongwana ruq raüta mitiisi wanlaq.”

³⁴Krai mren she Benaia ka TATIWE asi Tombutiip na waraüta Joab ka tsatbaiqto. Raüta apaiq maa ka tsanghiq na apaiq keathung na lapto.

³⁵Raüta hokhamwe raq Benaia ka Joab song ma phentu ajong pinthumwe miishe shongto. Kiimahali ramwe Jadok ka Abiathar lai ma shongto.

Shimei ka Tsaito

³⁶Kra jai miishe hokhamwe raq Shimei ka tiiheakito. Raüta apaiq ma akha chongkuqto. “Ümnaq sima Jerusalem na jam ashi hailaq. Laüta arjaq silaq. Kiimaq chela phai na naqkikiq.

³⁷Ümtiikiiwa ümniika chela mong wa dongho laüta kidron raise kra tlea na mikhumki haü, ümniika mitsai haü ngushat. Krai mren, ümniisaq thum tlaq kra miitu mra ka ümkhupo niili midea.”

³⁸“Ai thep chonglaü, chaü lei,” nguta Shimei raq bom ka treto, “Ümniiraq jamlai wa thapthi tlaü kra lang lata misiha,” nguta Shimei raq treto. Krai mren apaiq ka Jerusalem na rahi q luhea sito.

³⁹Shatmaq, rawii wiitsam sijai na, Shimei dise nai wenai ka ajam wa Gath chela hokhamwe Maaka se Achish phana juhoto. Riita Shimei raq adise nai ka Gath chela na juhoto nguta tsütsa ka taito.

⁴⁰Kra tairaüta apaiq ka akumtoq kaü tha q na chao raüta Gath chela Hokhamwe Achish phana adise nai ritkai kihoto. Raüta apaiq raq adise nai ka humto. Raüta jam na shea wanto.

⁴¹Riita Shimei ka ümbano kitaq kra tsütsa ka Solomon riishe taito.

⁴²Raüta apaiq raq Shimei ka tiiheakito. Raüta akha nguto, “Ngi raq ümniima TATIWE mang na Jerusalem kinphai na naqkikiq nguta kiq tiikham kuq pha ihata. Kiimaq ngi raq ümniima atsidada maq ümra ranaiq wa Jerusalem wa kinphai na kiim mijinhaü, kra ranaiq ümniisaq ka mithum nguta honlam aming kuqpha ihata. Riita ümniiraq kra aming wokhong na misiha nguta ümkiq kham kuq laü ihata?

⁴³Ikhijjiika, ümniiraq ümkiqkham bomtsi ka jam nguto jinlaü? Laüta ngi aming ka jinlaü?

⁴⁴Ümniiraq iwe Dawit ma ümtinkhan wa ashut aphit kiimung wan laü thun kriika wiita asaphaü siisaq. Kriithun mra kha na TATIWE raq ümniima apaiq mo she mitiho.

⁴⁵Shatmaq apaiq raq ngi miika ashiiman mirkuq. Kiimaq apaiq raq Dawit mungtan ka pattup pat-sa miitu phataqtaq hea she mishong kuq wan.”

⁴⁶Kra nguraü tiishe hokhamwe raq Benaia ma aming kuqto. Kiimaq Benaia raq Shimei ka tsatbaiqto. Krai mren Solomon raq mung ka apaiq jaq khon mong na phataqtaq khon raütiishe peng wanto.

1 Hokhambi 3

Solomon Raq Taksu Tsii Miitu Achu Jaüto

(2 Ka 1.3-12)

¹Solomon raq Ejiip mung hokhamwe se kra lam raüta apaiq rai reraüshi riijato. Apaiq raq tsangnyung ka shea wanto. Raüta apaiq raq hokham jam kra, Shomjam kra kiimaq Jerusalem chela tro ruk kra mihailot shaq wiiwii tsangnyung ka Dawit chela niili tiisito.

²Kiitiikaq TATIWE miitu Shomjam ka mihai shaqli riito. Kra ningkhan na mungmaiqse raq honglu take ka pongbaba berong-wacha thun na kuq wan lili riitlo.

³Solomon raq TATIWE ka pinthum lungwiito. Kiimaq awe Dawit tsiichong ka tsapakkap maq langwanto. Shatmaq apaiq riimin nyamse pahea honglu na takuq wanto. Raüta phanrap phanii berong-wacha thun na honglu ka takuqto.

⁴Akhing ashi na apaiq ka Gibeon chela na honglu takekai kito. Jamkhano ngukla kriijaq berong-wacha sitlaq kriika tarü thaq na amang ajong pinthum riito. Apaiq raq kiijaq man na chaq-tlii honglu ka pahea takuq wanto.

⁵Kra rawa TATIWE ka apaiq rai rawa ma maq riibom damto. Raüta apaiq ma bom ka akha waito, “Ümniiraq ijaq wa jamlai phan wa jaüro tlaü?”

⁶Kiijiishe Solomon raq treto, “Ümniiraq ümjaqshise iwe Dawit ma wranaiqshe lungwii tsantsii jonghea tiichhikuq wan laü. Kiimaq apaiq min ümwokhong na siti maiqshaq, ümniirai tiipumtlii, kiimaq tingting maq siwanto. Kiimaq ümniiraq apaiq ma ümlungwii tsii jonghea tiichhikuq tlaü kiimaq tsaqki maü phan maq mangchan wan tlaü. Laüta apaiq ma ase ashi kuq wan laü. Krai mren ase raq ümchaü apaiq pumsong ma awe changkhü na ngaraüta mung peng wantlo.

⁷O, TATI Shiikeawe lei, ümniiraq ngi ka nose kiimaq mung ka jamkha pen wan chang wa kra sapsin mangshaqli jiimin, iwe pumsong ma hokham miishe shong wan laü.

⁸Riita ija ümchaü sanha, ngi ka ara mungmaiqse ümniiraq ümsenginok miitu tingsang atseatsiiq wan haü phong mong na, ara mungmaiqse pahea awea lotmai phong niishe tiinga wanlaü.

⁹Kra ningkhan ngi raq ümsenginok ka tingting tri maq peng wan miitu, kiimaq ajiq nai alam kra riikhaqli maq chechiip wan miitu, ngi ma anyan phaqqhi kuqqlaq. Kra riimak nguraü ka ngi raq ara ümsenginok maiq mung ariim khan ajong alu phan arka jamkho mipeng wan lotha?”

¹⁰Solomon raq ara jaütaq ningkhan TATIWE ka kai khoqriiqto.

¹¹Krai mren TATIWE raq apaiq ma nguto, “Ümniiraq ümrilung ka alu si miitu, kiimaq tsiiq nai nyam miitu, kiimaq ümjaqti thun ka atsai mirlaq nguta jang rii na, mung ka tingting tri maq peng wan miitu anyan phaqqhi jaülaü kra ningkhan na,

¹²ümniiraq ijaq wa jamlai wa jaü laü kra ngi raq mikuqha. Ngi raq ümniima maiq ahinti juwe riimin milap wan shaq kiimaq rawiichii niimin jurmin lap wan lot mak chang phan anyan phaqqhi tsaühea kiimaq taksu tsi kra ümniima mikuqha.

¹³Kiimaq ümniiraq ijaq wa jamlai phan wa jaü maü dea, kriithun kiimin mikuqha: ümrilung pattup hokhambi ahinti raq rüm wantaq kra thaq na ümniiraq tsiiq tum nyamtum ka pahea milap wan haü. Kiimaq shreng manto min jonghea milap wan haü.

¹⁴Kiimaq ümniiraq ngi aming thun ara lang laüta iwokhong na sihaü jiila, laüta tri raütu thun kra ümwe Dawit raq langwan taq kiikha lang wan haüla, ngi raq ümniima rilung ka alu mikuqha.”

¹⁵Solomon ka akon maq samkito. Raüta Shiikeawe raq rawa ma maq apaiq ma chongkuqto ngutiishe takto. Kra raütiishe apaiq ka Jerusalem na wawanto. Raüta apaiq ka TATIWE Tongshong Tek khaki niishe chipto. Raüta chaqtlühonglu thun kiimaq rintii honglu thun ka TATIWE ma kuqto. Kra lot jai she apaiq raq awokhong na siti ajong alabi ma phaqqsea poi jonghea ashi klo kuqto.

Solomon Raq Ahawiq kha Phokuqto

¹⁶Ranaiqshi mephe-nyungnai ka wato. Raüta Hokhamwe Solomon rung na chipto.

¹⁷Tsangnai kiiwa nyungshi raq nguto, “Chaü lei, arnyung nainai ka jamshi na sitiikai. Kiimaq arnyung armin asi na ngi raq ise maiq wese ashi arjam maq chiikang.

¹⁸Ise chijjai maq ranaiq nai sijai niishe apaiq riimin ase maiqwese ashi chiito. Kra jam na siti ka nainai laqlaqli sitiikai. Maiq ahinti ka kiijaq jumin ahü riito.

¹⁹Kra jai maq rawashi arnyung raq shaiq-shuqshi miili ase thaq na apaiq ka atiipe lam maq tiitsailaq pat baiqto.

²⁰Raüta apaiq ka rawa na samkito, Raüta ngi ka akonshon apaiq raq ise ka ngi rai atiiqonha kiiwa dowanto. Raüta achangdü niishe dowanto. Raüta apaiq raq no amaashe kra doho raüta ichangdü niishe tiwekito.

²¹Anap ranap niishe, ngi ka akon maq samki kang. Lata ise ma nyakpü tiinyangla nguta dan kang. Shatmaq kra noshiise ka amaashe chhikang. Kra chhilata ngi raq samheawiq miishe shrira liikang. Latiishe kra no ka ise riimak ngutiishe sapkang.”

²²Shatmaq kra are nyung raq, “Riimak! Atrati nonose ka ise. Kiimaq amaati ka ümse!” nguta khiito. Kiijiishe aphawa nyungti raq treto, “Riimak! Amaati nonose ka ümse. Kiimaq atrati ka ise!” Akha tsangnai ka hokhamwe rung maq riikhiito.

²³Kiijiishe Hokhamwe Solomon raq nguto, “Namnai wiita raq atrati nonose ka apaiq se nguta ngutlan. Kiimaq amaati nonose ka ümse nguta riithu nyan tlan.”

²⁴Kiijiishe apaiq raq nepjasai ashi tlam wato. Kiimaq kra nepjasai kaü kriishe lam wato.

²⁵Kiijiishe apaiq raq nguto, “Ara atra nonose ka man nai na tiikholiq tiikholaq. Laüta ara maiq nyung nai arma khoko chhaq pheakuq laq.”

²⁶Kiijiishe anyung shaqti nyung tsan ka ase miitu pinthum mangchan sito. Kra ningkhan apaiq raq, hokhamwe ma nguto, “Chaü lei, mangchan laüta nono ka naq tsatkiq dea! No ka arnyung miili kuqlaq!” Shatmaq nyungshiti riika akha nguto, “Ara no arka nainai wiita ma jumiimin naq kuqkiqli. Chum baiqlaq. Laüta man nai na tiikholiq chum baiqlaq.”

²⁷Kiijiishe Solomon raq nguto, “No ka naq tsatkiq! Apha wa nyungti kiima kuqlaq. Apaiq kiidea anyung shaq.”

²⁸Solomon raq kra khapho kuqtaq tsütsa ka Israilnok mungmaiqse riishe taito. Kra tairaüta tsangshiq tsan mong na apaiq ma tsaühea shreng manto she thüwanto. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq apaiq ma taksu tsii ke kha maq athukwiq maq phokuqto nguta takto.

1 Hokhambi 4

Solomon Jaqshisetiim Ajong Alabi

¹Solomon ka Israil mung tlotli thaq na hokham jawanto.

²Kiimaq apaiq wokhong na siti ajong alabi ka arthun ara riito: Ramwe: ka Jadok se Ajaria.

³Rung na ngati cherewenai ka: Shisha senai Elihoreph nai Ahija. Phanrap hupsam weawea waiqthüti ka: Ahilud se Jehoshaphat.

⁴Phentu ajong pinthumwe ka: Jehoiada se Benaia. Ramwebi ka: Jadok nai Abiathar.

- ⁵Wangshi pengti wanghuptibi thun na ajong pinthum ka: Nathan se Ajaria. Hokham rung na hokhamwe ma hon atsii chongketiwe ka: Nathan se ramwe Jabud.
- ⁶Hokham jam na siti jaqshisekong pengtiwe ka: Ahishar. Di ma tiija räuta hokhamwe jaqsham ketibi pengtiwe ka: Adba se Adoniram.
- ⁷Solomon raq Israil mung tlotli na honghupti ka maiq roqshi ri wenai hongtek liiti weshishi shongto. Tsangshiq ka maiqmii hongti mungmaiqse jaq wa hi räuta hokhamwe nai apaiq jam na siti ma pha q nai sea chomke arang kuqto. Honghupti weshi riika rawii shi na jipi lüshi miitu chomke wan arang kuqto.
- ⁸Riita kra honghuptibi mang nai maiqhiq hong thun tsangshiq ma arang akuq thun ka arthun ara riito: Benhur: Apaiq ka ku akin tonglong Ephraim hong huptiwe riito.
- ⁹Bendekar: Apaiq ka Makaj chela, Shaalbim chela, Beth Sheemesh chela, Elon chela, kiimaq Beth Hanan chela kra pengto.
- ¹⁰Benhesed: Apaiq ka Arubboth chela nai Soko chela, kiimaq Hepar hong tlotli kra pengto.
- ¹¹Benabinadab: Apaiq raq Solomonse Taphath lamto. Apaiq ka Dor hong ka tlotli kra pengto.
- ¹²Ahilud se Baana: Apaiq ka Taanakh chela, Megiddo chela, kiimaq Beth Shan hong tlotli, Jarethan chela tho thun kra, Jejeel chela maq sheqmai nü binjü thun, räuta Abel Mehola chela na säüli, kiimaq Jokmen chela na säüli kra pengto.
- ¹³Bengebar: Apaiq ka Gilead hong na Ramoth chela, Gilead hong na Jair weraü hiqshong thun kra liiti riito. Tsangshiq ka Manase säuse phan riito. Kiimaq Bashan hong wa Argob hongthun na chela roqtrok ajong jong wiq siisaq kriithun kra liiti riito. Kra chela thun ka chela tro na kiitelong maq rukje siisaq kiimaq miiki ngam maq alo kilü maq chela kilü thun ka shaq raqraq siisaq riito.
- ¹⁴Ido se Ahinadab: Apaiq ka Mahanaim hong kra pengto.
- ¹⁵Ahimaaj: Apaiq ka Solomon se nyungshi hali, Basemath kra lamtiwe riito. Apaiq ka Naphtali hong kra pengto.
- ¹⁶Hushai se Baana: Apaiq ka Ashar hong, kiimaq Bealoth chela kra pengto.
- ¹⁷Parua se Jehoshaphat: Apaiq ka Isakar phan sichang hong kra pengto.
- ¹⁸Ela se Shimei: Apaiq ka Benjamin phan shongchang hong kra pengto.
- ¹⁹Uri se Geber: Apaiq ka Gilead hong wa Amoraq phan Sihon Hokhamwe raq siq wantaq nai Bashan hong wa Og Hokhamwe raq siq wantaq binjü kra peng wanto. Riita ara honghupti weroqshi ri wenai arthaq niimin, wanghuptiwe ajong weshi hali mung tlotli tha q na shongto.

Solomon Raq Mung ka Chiithejong Ma Tiija Wanto

²⁰Juda mungti nai Israil mungti mungmaiqse ka sammok tra chum kii phii phong na kumtsai jamkho riiphong tlaq ikha awealot mai puchi wanto. Tsangshiq ka rongboq, wok phetak tak phaqsea khamnyang chamtraq chojong chise maq shonga wanto.

²¹Solomon raq mung peng wantaq mungtan ka maiqmung ahin thun pahea tiiham wan damto. Kriithun ka Euphretis rai maq phawan raüta Philistia mung na saüli riito. Kiimaq riita Ejip mung hiqrai kiina saüli riito. Tsangshiq raq apaiq ma phunta kuqto. Raüta apaiq pat thumli apaiq wokhong na wanse ma siwanto.

²²Solomon ma ranaiqtek pha q nai sea rong raa tlaq kriika aheawiq bunwong win ka litar hing biingi. Kiimaq dansi wong win ka litar hingroq shi;

²³jam na arüm minsäu kaü roqshi, rum na ahaisea ariim wa minsäu kaü roq nai, skukong kaü shishi, kra tha q na chok ngam, chhingi aranse phan ngam, chhingi aranse phan awok na alü maq twaiq raq raq phan ngam kra kiimaq wu ngam kra phaqtlo.

²⁴Solomon mungtan ka Euphretis rai maq phaho raüta shenyap nü mung thun kra kunli siq wanto. Kriika Euphretis rai wang na Tiphsa wang maq phaho raüta, shenyap mung na Gaja chela na saüli riito. Euphretis rai maq shenyap nü mung na maiq mung thun wa hokhambi thun kunli ka apaiq wokhong na siti wansenok siisaq riito. Kiimaq apaiq ka apaiq mungtan tro na maiq mung hokhambi ümchuwa sitlaq kriirai wehea siisaq sito.

²⁵Apaiq ka atra sishat wiiwii Juda mungti nai Israil mungti mungmaiqse ka khusang rakhang maq sito. Maiqta khan aweatek jaq na maiqmiimii spiqro bagan kiimaq phupmup tsiro bagan asi chhaq siisaq riito.

²⁶Solomon kumrang leng hitti kumrang kong rümchang ka hingroqblai khuti asi riito. Kiimaq rekhat na ngachang kumrang kong ka hingroqshi ri hingnai asi riito.

²⁷Apaiq wokhong na siti honghupti weroqshi ri wenai raq, tsangshiq loweatek raq apaiq raq ümra jipi lü na chomke wan chang ngutiiwa jaqsham ka pheakuqtaq kra phan phan, aphaq seachang rai awong thun ka Hokhamwe Solomon ma kiimaq hokhamwe jam na pha qsea wan damti maiq sitlaq thun tlotli miitu ümchuwa rongraatlaq kra chomrom kuqto. Tsangshiq ma pha q nai sea ümchuwa rongraatlaq kra wranaiqshe khaq khaq chomrom kuqto.

²⁸Kiimaq honghuptiwetiim loweatek riimin, tsangshiq maiqmii la sitlaq kriiwa rongraa wantlaq kra phan phan, jaili tsam, kiimaq tsamkü shin ka kumrangkong leng hitti nai hupsam hoti nyamsekong kra miitu chomkuq wanlili riitlo.

²⁹Shiikeawe raq Solomon ma achan ana asho awo anyan phaqqhi nai taksu tsii kuqto. Kiimaq apaiq raq phaqqhi saptsin wantaq kriika athap raüta shinlot mai chang kuqto.

³⁰Solomon ka shedong mungti taksma maiqse thun thaq niimin achan taksma riito. Kiimaq Ejip mungti taksma maiqse thun thaq niimin achan taksma riito.

³¹Apaiq ka maiqse angu thaq na ümchuwa taksu maiqse sitlaq kriithun thaq niimin, achan thaq na achan taksma riito. Apaiq ka Ejrah chelatiwe Ethan thaq niimin achan taksma riito. Kiimaq Mahol setiim Heman, Kalkol, kiimaq Darda thaq niimin achan taksma riito. Krai mren apaiq mangchong jonglu tsaki ka Israil mung tro na maiqung thun sitlaq kiina kunli na nyam wanto.

³²Apaiq raq anyan phaqqhi bomtsi ka hingsam waiqto. Kiimaq hingshi thaq na achan ashi ange waiqto.

³³Apaiq raq phan phan pechong kiimaq phan phan pecham khuthaq Lebanon mung wa maisak pe maq phaho raüta, khechong na chamtlaq hissop nguta raütam chamtlaq thun miitu chongtlo. Kiimaq apaiq raq rum nyamse kong, wushi kong, awokpo maq khum phan ngamsaü ngiqse thun kiimaq ngiq thun miitu chongto.

³⁴Kiimaq apaiq anyan phaqqhi tsaki ka mangjong hiq na siti hokhambi thun kunli raq taito. Krai mren tsangshiq raq tsangmung wa maiq pahea apaiq traho bomchong kra taiwati tiiwato.

1 Hokhambi 5

Solomon Raq Shomjam Hai Miitu Tijetlo

(2 Ka 2.1-18)

¹Tajar Hokhamwe Hiram ka Dawit rai silu dongdii riito. Krai mren apaiq raq Solomon ka awe Dawit pumsong hokham ma shongto nguta tsütsa ka tai raüta akiimwetiim ka apaiq rai riihumkai tiikito.

²Krai mren Solomon riimin Hiram ma apaiq tsütsa ka akha tiichong wanto:

³“Ümniiraq asaphaü, iwe Dawit ka arilung wiilü apaiq tro na maiq pongmungti chiqse rewe tonglong sikha maq, rekhat niili arilung ka tiisungto. Arningkhan apaiq raq TATIWE raq chiq are thun kra khat raüta kunli mithum shaq wiiwii, apaiq raq TATIWE apaiq Shiikeawe shomnoq chang shomjam ka haiwan lapmak dea riito.

⁴Shatmaq ümchaü sanha TATIWE i Shiikeawe raq ngi ara imungtan trotam na mung atsing siisaq miishe thütlo. Ngi ma chiqse rewe jatibi maiq ka ahü she. Krai mren ngi ma ahai song chang min ahü she.

⁵TATIWE raq iwe Dawit ma akha akiq kham kuqto, ‘Ümse, üm pumsong ma Ngi raq hokham ma mishong wanha, apaiq riitiq Ngi ma Shomjam ashi mihaikuq.’

Krai mren ümchaü ngi raq TATIWE i Shiikeawe shomnoq chang shomjam kriishe mihaiha nguta bom ka shatkang she.

⁶Arningkhan ümniiraq ümsengi ka Lebanon wang na tiiwa laüta ngi miitu maisak pe ka tiidaq wakiq. Isenginok ka tsangshiq rai adam maq jaq ka mishamdak. Kiimaq ümniiraq jaq maq ka jamkhii kene chang wa thapthi tlaü kra phan phan ngi raq amaq athii ka ümsengi ma mikuqkang. Jamkhano ngukla ümsenginok raq pe daq ka atsinwiq. Shatmaq isenginok riika kiitinkhan ka tsinmak.”

⁷Hiram raq Solomon tsütsa kra lapraüta apaiq ka kai khoqriiqto. Kiimaq apaiq raq nguto, “Ümchaü ranaiq TATIWE ka tiitsam ronglaq, apaiq raq Dawit ma apum songti ase taksmawe ka mungtan ajong pinthum kra peng wan miitu hokham ma shongto!”

⁸Raütiishe Hiram raq Solomon ma ara tsütsa arshe hali tlamho nongto: “Ngi raq ümniiraq atiiso wan haü ümtsütsa ka lapkang. Krai mren ümniiraq jamlai bom wa tiichong wan laü kra jaqshamke miitu ngi ka khekham she sitiikang. Ngi raq ümniima maisak pe nai pain pe ümchuwa rongraa tlaq kra michom kuqkang.

⁹Isenginok raq khunda thun ka Lebanon wa lamho raüta sammoktra chunkii kiina saüli miho kuqho. Raüta tsangshiq raq pepan thun ka adam na won ikha riikongriikong kharaüta khamthaq maq jükiikii kiimaq mitiicheho. Raüta ümniiraq khamjong kii binjü na ümriiba na won thun ka toqkai chang wa kriiba na miphongho. Kiijaq isenginok raq won thun kha ka midiikuq. Kiiwiishe ümsengi riishe arang ka milam. Ümniiraq isenginok ma rai awong thun kra chomrom kuqhaü ka ahea miraq.”

¹⁰Krai mren Hiram raq Solomon ma maisak pe khunda nai pain pe khunda ümchuwa apaiq raq jaütaq kra chomrom kuqto.

¹¹Kiimaq Solomon riimin Hiram ma bunwong ka hingnai metrik ton kiimaq chiisan olip petsi tsai ka hingshiblai litar wiitek asenginok paü ma kuqto.

¹²TATIWE raq apaiq kiqkham ka riikhaqli tiikupi kuqto. Krai mren Solomon ma taksu tsü kuqto. Kiimaq Hiram nai Solomon liipan na mung atsing maq sito. Kiimaq tsangnai liipan na reraüshi maq si miitu bom riikhamto.

¹³Hokhamwe Solomon raq Israil mung tlotli wa mungmaiqse 30,000 riichomto. Raüta tsangshiq ma ningkun maq shiitep raüta jaq tiishamto.

¹⁴Raüta tsangshiq khu thaq na apeng wanti ka Adoniram ma arang kuqto. Apaiq maiq ka 10,000 maq mantsam na triiphea nongto. Kriiwa akongtek raq Lebanon na jipi lüshishi jaqsham sito. Kiimaq maiqmii hiqshong na jam na jipi lünai nai chhaq tiisito.

¹⁵Kiimaq Solomon raq maiqwere 80,000 ka pumji thun kiina longkho wa long tiithe wa tiiwato. Kiimaq maiqwere 70,000 ka long kra howa miitu tiiwato.

- ¹⁶Kiimaq apaiq raq kra tsangshiq pengti jaqsham liiti maiqlare 3,300 shongto.
- ¹⁷Hokhamwe Solomon aming maq tsangshiq raq nyea dang danghea longpen kaütiim jonghea hea ka longkaü wa tiibun chum raüta haito. Raüta Shomjam jamkhii kra sürii haito.
- ¹⁸Solomon sengi jaqshamti raq nai Hiram sengi jaqshamti raq kiimaq Beblon chelati maiqwere raq Shomjam haichang long pen thun nai long kaü thun kra kiimaq pe thun kra tihongtha kuqto.

1 Hokhambi 6

Solomon Raq Shomjam Haito

- ¹Israilnok ka Ejipt mung wa laüwan jai maq rawii shiblai ri wiiproq tiichat sijai maq, kiimaq Solomon raq Israil mung peng wan li maq rawii wiiblai she angu na, kra rawii phawan jai maq jipi lünai she angu na Jib jipi lüna, Solomon raq Shomjam hai jaqsham kra phaja wanto.
- ²Jam mong ka alu nü na 27 mitar, kiimaq ajong nü na 9 mitar riito. Kiimaq adü lu nü na 13.5 mitar riito.
- ³Kiimaq rinkhok ka jam mong na saüli ka 4.9 mitar kiimaq ajong niika 9 mitar riito. Arka asii silaitap khok jonglu kra rai riingea riingea riito.
- ⁴Shomjam khetuk thun niika kitanpu setiim asi riito. Kra pusetiim ka kinphai nü nü ka aran atsa linlin. Shatmaq jam mong nü nü niika ajong linlin riito.
- ⁵Shomjam tro na kiitelong ruk kinphai nü khetuk tiinap na siimhap nai ri na kiimaq jamjai nü siim niika jam kiitelong jam tiithongtsam tsam haito. Kra jam ka thongshi kra adü lu na 2.2 mitar riito.
- ⁶Jamthong atakiq pinthumti khokshi kriika ajong nü na 2.2 mitar riito. Kiimaq thongjam ba jam khok ka ajong nü na 2.7 mitar riito. Kiimaq rathong atiisupti ka ajong nü na 3.1 mitar riito. Shomjam khetuk kinphai nü siim wa kriika khok loweatek na rathong khokti khetuk kriika hiq thong khokti khetuk kra nam ma api linlin riito. Krai mren wiithung kriika khe tuk phi kriijaq tiinga saqsaq raüta haito. Krai mren wiithung thüchang raamak she riito.
- ⁷Shomjam haichang longkaü thun kriika longsha khat kriimaq ahea wiq asok asiim wiita ajong alu na wiita thap thije thang na alo ikha tihongje siisaq riito. Krai mren Shomjam hai lam miishe ka sintu buk trang, mang chap trang, kiimaq ja ajin trang ka ahüshe riito.
- ⁸Shomjam tro na jam haitaq kra hiq thongti jam khok kiina nyap wan chang kilam chong kriika Shomjam maq shemai nü siim na riito. Kra shekhu ka hiq thong jam maq phawan raüta rathong thongnai ngoja kiina kiimaq riita rathong thongtsam ngoja kiina saüli haito.

⁹Akha Solomon raq Shomjam hai ka tlotto. Apaiq raq Shomjam chüjung ka tipi thun nai maisak pepen kaütiim kilü pen kaütiim ikha ahai kriithun maq haito.

¹⁰Kra Shomjam tiinap na ahai jam thongtsam kriika jam thongshi kriika adiilu nü na 2.2 mitar riito. Kriika Shomjam khetuk kinphai nü nü siim na khetuk rai tiinap saqsaq na haito. Arka maisak pe maq ahai tipi kriijaq tiida saqsaq na haito.

¹¹ TATIWE raq Solomon ma nguto,

¹²“Riita ümniiraq Ngi raq akuqha thung nai lai thun kra kiimaq Ngi raq akuqha aming thun kra lang haü jiila, Ngi raq ümwe Dawit ma jamlai phan mikuqha ngutiwa kiq khamkuq kang kriithun ka wiita kunkun miklo kuqha.

¹³Ngi ka isenginok Israilnok rai ara ümniiraq ahai haü Shomjam mong na misi damha. Krai mren Ngi raq tsangshiq ka ümtiikii jiimin miimbaiq mang she mirha.”

¹⁴Krai mren Solomon raq Shomjam hai ka tlotto.

Shomjam Mong Na Tiisaprii Ahaihun Thun

(2 Ka 3.8-14)

¹⁵Shomjam jam mong khechong thun kriika wiithung maq riita chüjung kiijaq saüli maisak pe maq ahai kilü pen ikha kriimaq tiidüm tukto. Kiimahali wiithung thun ka pain pe maq haito.

¹⁶Shomjam jamcha nü khok kiiniika tap mong nyang na Asii Thaq Na Asii Khok kra haito. Kra khok ka alu nü na mitar tiikaü riito. Kiimaq khok ka maisak pe pen kilüpen ikha ahai kriimaq wiithung maq riita ra na chüjung kiijaq saüli khok kra tuk rai baiqto.

¹⁷Kiimaq kra Asii Thaq Na Asii khok ma rin nü nü khok kriika alu nü na mitar roqshi ri mitar tiichat riito.

¹⁸Kra khok kra rai tuk chang khetuk ka maisak pe maq ahai kilüpen kaütiim ikha kriimaq tukto. Kra khetuk thun niika koqmaipo tsung nai pepü phong pepen thaq kiija jasai maq awaiq tsomhea asi riito. Kra jam mong nü khetuk siim thun kriika kunli maisak pe pen maq kiitelong khechongtuk kriithaq na diimsaqsaq tukbaiqto. Krai mren kiitelong maq ahai khetuk kriika tiichhi mak pangbaiqto.

¹⁹Shomjam jamcha nü khok na tap mong nyang na khok ashi haito. Krii khok na TATIWE Tongshong Tek kra tochang riito.

²⁰Riita ara tap mong nyang siq laitap khok arka alu nü na mitar tiikaü kiimaq ajong nü na mitar tiikaü, kiimaq adü lu nü niimin mitar tiikaü riito. Arka trotam na chiisan chaq maq siisaq alo riito. Kiimaq berong-wacha kriika maisak pe pen kaütiim kilü diim ikha ahai kriimaq siisaq diimpangto.

²¹Shomjam tapmong thun kriika chaq maq siisaq alo riito. Kiimaq tap mong nyang khok na walam kilü niika chaq sairaü tum phong ka kilamchong kriijaq

siimko maq riita siimko na wanrang wiira chan raüta thüto. Riita kra tapmong nyang khok kriimin chaq maq siisaq alo riito.

²²Kra Shomjam tapmong nü nü khetuk thun wiita ka kunli, Asii Thaq Na Asii khok lotaq kiikha chaq maq siisaq alo riito.

²³Kiimaq kra tapmong nyang siqlaitap khok mong niika olip pe pen maq cherubim kaünai hai raüta, Asii Thaq Na Asii khok kiijaq thüto. Kra cherubim rakong wiinai ka adü lu na 4.4 mitar riito.

²⁴⁻²⁶Kra cherubim kaü wiinai ka ajong niimin kiimaq alu niimin thang poshi maq alo ikhli riingea riingea riito. Kaünai wiita tsangnai rakong ka anainai chhaq sii. Rakong ashi ka alu nü na 2.2 mitar siisaq riito. Krai mren kra kaüshi rakong tsii kriimaq tiicheho raüta kaüshi rakong tsii na saüli ka alu nü na 4.4 mitar riito.

²⁷Kra kaü wiinai ka Asii Thaq Na Asii khok kiijaq lenshi na riikong riikong thüto. Krai mren tsangnai rakong atiiipii raqraq kra ratsii ba kra tiithan chang ba kriika khok mong tingting ba tiithi na tiithan raqraq riito. Kiimaq hali tsangnai rakong siimko nü wiinai rakongtsii kriika siimko nairi wa khechong kiijaq tiithan raqraq riito.

²⁸Kra cherubim kaü wiinai khum kriika chaq maq siisaq alo riito.

²⁹Kra khok jongti nai kra tapmong nyang khokti khechong thun kra kunli cherubim kaütiim sumla thun, taitsi chong thun sumla thun kiimaq pepü tu phong ka khechong na wat raüta awaiq kriimaq tiimii khiiqto.

³⁰Kiimaq wiithung thun kriimin kunli chaq maq siisaq lo raüta haito.

³¹Asii Thaq Na Asii Silaitap khok kiijaq wachang kilüchong kriika olip pe maq hai raüta tiihongto. Kra kilü ka khonai maq ahai riito. Kra kilüchong khu thaq niika wukhupong atsii base ikha ashaü pongsaq haito.

³²Kra kilü thun thaq niika cherubim sumla, taitsi chong thun sumla, kiimaq pepü pütlung thun sumla wat raüta awaiq kriimaq tiimiikhiiqto. Raüta kra kilü wiinai kra kiimaq cherubim sumla thun kra kiimaq taitsi chong thun sumla kra kiimaq pepü sumla thun kriika chaq ngam maq loraüta haito.

³³Kra khokjong kaüti kiijaq nyap wachang kilü ka olip pe maq tapshok ikha shokblai kilü riikom ka haito.

³⁴Kiimaq kilü ka pain pe pen maq tlophihi chang diimnainai chhaq maq haito.

³⁵Raüta cherubim sumla thun maq, tai tsi chong sumla thun maq, kiimaq pepü tu phong ka awat raüta awaiq kriimaq tiimiikhiiqto. Raüta kriithun ka chaq ngam maq kunli lo raüta tiihongto.

³⁶Kiimaq Shomjam jam mong khok mong khetuk kriika liiptsam maq ahai riito. Long maq tiiptsam kriithaq kiijaq liipshi ka maisak pe tipi pen maq haito.

³⁷Shomjam jamkhü chin wanpha longkaü shongwan akhing ka rawii phawan limaq jipi lünai she angu na, Jip jipi lü na phahoto. Kriika Solomon raq mung peng wan li maq wiiblai she angu na riito.

³⁸Kiimaq jipi lütiichat she angu na, Bul jipi na, Solomon raq mung peng wan li maq wiioqshi ri wiishi she angu na, jamkhüwa tiichap phawantaq kra phan phan Shomjam hai ka tlotto. Solomon raq ara Shomjam hai ka wiimiishi na saüli hai rätiitiq lotto.

1 Hokhambi 7

Solomon Hokham Jam

¹Solomon raq apaiq miitu hokham jamkaü ashi haito. Kra jam hai ka wiioqshi ri wiitsam niitiq lotto.

²⁻³Kra hokham jam na khok jong kaü ashi mang ka Lebanon Rum khokjong nguta mangto. Kriika alu nü na 44 mitar, ajong nü na 22 mitar, kiimaq adü lu nü na 13.5 mitar riito. Kra khok mong na maisak pe toqpum kham ka lentsam riito. Toqpum kham ka lenshi niili roqshi ri biingingi riito. Kra toqpum kham thaq niika maisak pe maq ahai tipi tiida raqraq haito. Kra khok kaü chüjung ka maisak pe maq ahai. Kriika hupsam thüchang khok thun kiiniimin saüli toqpum kham thun maq thü raqraq haito.

⁴Kra khokkaü khechong siim nairi niika kitan pu thun ka lentsam riito.

⁵Kra khok wa kilam chong thun nai kitan pu thun ka tapshok ikha alu niimin kiimaq ajong niimin mren chhaq siisaq ariikom hai räuta tiihongto. Khechong siimko nü na kitan pu thun ka lentsam tsam chhaq siisaq riito. Siimko khechong nü wa kitan pu thun ka siimko nü wa kitan pu thun kra i kha riire na khaq khaq tiihong haito.

⁶Kra khok kaü toqpum kham thun ka alu nü na 22 mitar. Kiimaq ajong nü na 13.5 mitar riito. Kra khok kaü kilam chong rinkea ba kriika wuseno maq tiipang shat riito. Kra wuseno ka toqpum kham maq thüraqraq riito.

⁷Kiimahali Hokhamwe Ngachang khok kriika khapho Rung ngutiimin ngutlo. Kra Rungkhok kiijaq ngaraüta Solomon raq khü akha thun ka photlo. Kiimaq kra khok ka maisak pe pepen api setiim maq wiithung maq tiichap wan räuta shrüm pum thun kiina saüli haito.

⁸Solomon raq apaiq maiqmii sichang jam ashi hali haito. Kra jamkaü ka khapho Rung jam kra jai nü na keathung abin bashi kiijaq haito. Kra jamkaü kiimin jam ahinti thun kiikha sii hali riito. Kiimahali apaiq raq tsangnyung Ejip mung Hokhamwe se alam kra miitu min jam ashi hali haikuqto.

⁹Riita arthun jam kaütiim ara kiimaq rungkhok jonghea kriithun ka, longkaü thun hea hea tiinyea hai räuta ahoho kriimaq haito. Arka jam khü sü wan chang

kriimaq tiichap wan raüta wuseno kinphai kiina saüli haito. Ara longkaü thun arka longsha khat kriimaq aheawiq thije khaqkhaq tihong raüta akii nai among thun kriimin laklü tansang maq tiinyea haije lam hoto.

¹⁰Jamhai chang jamkhii tiichap phawan chang kriika longkaü jonghea hea maq tiichap wanto. Kra longkaü thun ka longshakhat maq tiijeje hai raüta lamhoto. Longkaü wiijam ka alu nü na mitar tsam ri athiq kiimaq wiijam ka alu nü na mitar blai lai riito.

¹¹Kriithun longkaü thaq niika longkaü ahin maq hali, thang na alo araq ikha khashkhaq thi raüta ahai kriimaq haito. Kiimaq maisak pe maq ahai tipi thun kriimiishe haito.

¹²Hokhamwe jam runghok kaü kra, kiimaq Shomjam rung mong wa khokkaüti kra, kiimaq Shomjam mong na nyap wan chang rinkhokti kriithun khe chong ka longkaü tihong soqje kriimaq liiptsamtsam haitaq kriithaq na, maisak pe tipi maq liipshishi hali tliip haito.

Huram Jaqsham

¹³Hokhamwe Solomon raq maiq weshi amang min Huram nguta kra tiihea wato. Apaiq ka jaqsham smawe, Tajar chela na siti. Apaiq ka miiki ngam tiiqtiwe riito.

¹⁴Awe kiimin Tajar chela na siti riito. Shatmaq kra akhing niika atsaikaiwi she riito. Awe kiimin jatiiq jintiiqtiwe miiki ngam jaqsham na smajongwe riito. Kiimaq apaiq ma anyung ka Naphtali phan wa. Huram ka pinthum anyan phaqqhi saptiwe kiimaq tsiimtsii smawe riito. Hokhamwe Solomon raq apaiq ka miiki ngam tiiqwe jaqsham kra arangho miitu tiichong wa kiita apaiq ka chochi khiq kito.

Miiki Toqpum Kham Anai

(2 Ka 3.15-17)

¹⁵Huram raq miiki toqpum kham anai loto. Kham wiinai ka alu nü na 8 mitar kiimaq ajong nü na apum trotam na 5.3 mitar. Raüta kra toqpum kham wiinai ka Shomjam kilam chong tho kiijaq tiichap toto.

¹⁶Kiimaq apaiq raq miiki khuphok kra toqpum kham wiinai khupong na tiinga saqsaq tiikop chang loto. Kra khuphok wiinai ka adü lu nü na 2.2 mitar.

¹⁷Kra toqpum kham wiinai khupo ka sairaü setiim riidak riidak raüta miiki ngam kiijaq tiimiikhiiq aheawiq wat haito.

¹⁸Kiimaq miiki ngam maq alo pomegnet petsi ka lennai wat haito.

¹⁹Kra toqpum kham khuphok wiinai ka lili pepü ikha loto. Adü lu nü na 1.8 mitar.

²⁰Raüta kra kham khuphok wiinai ka akhupo na trotam na sairaü tum maq tiimiiqtaq kriithaq na tiikamsaqsaq tiingato. Kra akhuphok wiinai trotam niika lennai na pomegnet petsi po awat waiq ka po shinainai chhaq riito.

²¹Huram raq ara miiki ngam maq alo toqpum kham wiinai ka Shomjam rintap kiijaq tiichap thüto. Shemai nü siim na tiichap thüta toqpum kham mang ka Jachin nguta mangto. Kiimaq shekhu nü siim na tiichap thütaqti kriika Boaj nguta mangto.

²²Lili pepü ikha alo miiki khupo kriika kra toqpum kham wiinai khupo thaq na tiikhap saqsaq thüto. Krai mren, toqpum kham wiinai haihun jaqsham ka tlotto.

Miiki Kham Tum

(2 Ka 4.2-5)

²³Huram raq miiki ngam maq khamtum tamloklok piikhaü kaü ikha atsaü nü na 2.2 mitar kiimaq khamtum nübok ka siimko maq riita siimko na saüli ka 4.4 mitar, kiimaq kra khamtum trotam maq akii-tro ka ajong nü na 13.2 mitar riito.

²⁴Kra khamtum ki akii trotam na khamtum kra miiki ngam maq alo kiijaq tiikop tlü alorat koqmaipo phong ka len nai asi.

²⁵Kra khamtum kaü ka miiki ngam maq alo minsaü pong wetiim roqshi ri anai raikhü na tiingato. Kra minsaü pongwetiim khupo ka kaütsamtsam ka adam na kinphai nü na tiinyi raqraq haito.

²⁶Kra khamtum kaü ka trotam na athea nü nü ka 75 mili mitar riito. Kra khamtum nübok ka kok nübok ikha riito. Kinphai nü niika na lili pepü jaqsetiim tiibat raqraq ikha loto. Kra khamtum mong na kham ka litar hingroqblai pat walichang riito.

Miiki Ngam Maq Alo Leng Thun

²⁷Huram raq miiki ngam maq leng roqshi tiiqto. Kriika alu nü na 1.8 mitar; ajong nü na 1.8 mitar; adii lu nü na 1.3 mitar.

²⁸Kriithun ka wiita tapshok ikha ajong alu na mren chhaqchhaq miikipen maq ariikom tiihong haije kiijaq diimhihi haito.

²⁹Kra miikipen thun niika hangsikong sumla, minsaü pongwe thun sumla, kiimaq cherubim thun sumla awat raüta awaiq asi. Kiimaq kra ariikom ahai kiijaq, hangsikong nai minsaü pongwe thun sumla khuthaq na nai kra takiq niika, triiwat saqsaq awairat sairaukom maq kop raüta atsomwiq haito.

³⁰Leng aweatek ka miiki ngam jikom blailai chhaq riito. Kiimaq kra ajikom mong na rechang iksel ngutlaq thun kriimin miiki ngam maq sii hali haito. Kra lengshok blai ri niika miiki ngam maq ahai khampinjong tiingachang ariikom tiihongje. Kra atiingachang riikom ka trotam na awat raüta awaiq atsomwiq sumla phong asi.

³¹Kra ariikom khuthaq niika winpin kra tiingachang miiki ngam maq atiihong akomlomse ashi tiihong raüta athu asi. Kra haitaq kriika leng thaq na adii lu na 45 sentimitar riito. Kiimaq leng takiq nü niika 18 sentimitar hiq nü na riito. Kra

ariikom haitaq kriithaq trotam niika awat raüta awaiqthü tsomhea sumla thun asi.

³²Kra ajikom thun ka adii lu nü na 66 sentimitar riito. Ajikom thun ka miiki ngam pen takiq na riito. Kiimaq ajikom tiingachang iksel ngutlaq wiinai kriika leng kra adam na tiikoptlii raüta atihongtiiq.

³³Kra leng jikom thun kriika kumrang leng jikom thun ikha. Ajikom tiingachang iksel thun nai ajikom ariirong kra, kiimaq ajikom spok ngutlaq thun kra, kiimaq ajikom mongpo thun ka wiita kunli miiki ngam maq alo siisaq.

³⁴Kra leng aweatek na tapshok blai takiq na leng kra thüchang ahokpe asi. Kra ahokpe thun kriika leng kra adam na tiinaptlii maq atiiq.

³⁵Kra leng aweatek khuthaq na 22 sentimitar akong chang ka leng khuthaq kiijaq tiihongje thüto. Kra leng kra tiingachang ahokpe thun nai miiki ngam pen thun kriika leng kra rai adam na tiinaptlii maq atiiq wan.

³⁶Leng tiingachang ahokpe thun nai miiki ngam pen thun kriika kunli cherubim sumla, hangsikong sumla, kiimaq taitsi chong sumla thun maq awat raüta awaiq kiimaq siisaq tiimiikhiiqto. Awaiq chang abinbin chongli, trotam na akha konchi koncha awaiq angon maq wat waiq raüta tiisap riito.

³⁷Riita ara chongtlaq akha siisaq leng thun ka tiiqto. Leng thun ka ajong na, alu na, kunli thangshi na alo ikha adam siisaq.

³⁸Huram raq jaqhe chang winpin roqshi kriimin tiiqto. Leng ashi miitu winpin ka ashishi tiiqto. Winpin ashi ka winpin kii siimko maq riita siimko na saüli ka 1.8 mitar riito. Kiimaq kham ka winpin shi na 800 litar watlo.

³⁹Raüta apaiq raq leng biingi ka Shomjam maq hiqmai nü siim na thüto. Kiimaq ahin leng biingi kriika Shomjam maq hiqkhu nü siim kiina thüto. Kiimaq khamtum kaü kriika Shomjam maq hiqmai nü nai shedong nü siim kiijaq tothüto.

Shomjam Miirii Hupsam Weawea Raüpot

(2 Ka 4.11—5.1)

⁴⁰⁻⁴⁵Huram raq tak thun, belcha thun, kiimaq sorija winpin thun tiiqto. Apaiq Hokhamwe Solomon jaqsham TATIWE Shomjam miitu ka kunkun klo lotto. Apaiq raq atiiq huk asam thun ka arthun ara: Toqpum kham anai Toqpum kham thun khupo na nüchhong winpin ikha akhuphok wiinai Toqpum kham wiinai khuphok na triiwat wantlii awat waiq sairaü tum thun Toqpum kham wiinai khuphok na miirii awat raüta awaiqthü pomegernet petsi ka shiblai. Lenshi na petsi ka shishi raüta, lennai niika shiblai. Leng ka roqshi Jaqhechang nüchhong winpin roqshi Khamtum kaü kra Khamtum kaü tiingachang minsäüpong wetiim roqshi ri anai Tak thun, belcha thun, kiimaq nüchhong winpin thun Arthun

hupsam arka Shomjam na lang ma Huram raq Hokhamwe Solomon miitu klo kuqto. Arthun arka aheawiq chenje miiki ngam maq siisaq kloto.

⁴⁶Hokhamwe raq arthun hupsam arka jintiiqchang phekti Sukkoth hiq nai Jarethan hiq liipan na Jordan rai tan kiijaq kloto.

⁴⁷Solomon raq ara miiki ngam maq atiiq hupsam thun arka tok na tiishin mak dea. Jamkhano ngukla akhnok hupsam ka pahea arphong. Kra ningkhan ashinlot chang ka riimak riito.

⁴⁸Solomon raq Shomjam na lang chang hupsam thun ka chaq ngam maq alo min asi riito: Berongwacha, Shiikeawe winsii honglu na akuq thüchang chamrii,

⁴⁹Asii Thaq Na Asii khok khaki na lem tochang roqshi kra, kriika shemai nü siim na biingi, kiimaq shekhu nü siim na biingi; kiimaq pepü tu thun kra, lem thun kra, kiimaq kiipthun kra.

⁵⁰Kiimaq kok thun, kiimaq lem tiimat mebaiq chang lakkong setiim, nüchhong winpin thun, homseng honglu kechang winpin setiim thun, kiimaq wachan tsoqbaiq chang chhichhii phu winpin thun kra. Kiimaq Asii Thaq Na Asii khok na wachang kilüchong jaq phum tiinga chang atop thun kra, kiimaq Shomjam ruk wa kinphai na kaichang kilüchong thun jaq phum tiipha khachang atop thun kra. Arthun hupsam arka chaq maq siisaq alo.

⁵¹Hokhamwe Solomon raq Shomjam miitu jaqsham ka kunkun she lotto. Raütiishe awe Dawit raq TATIWE ma kiinong kuq wantaq hupsam thun: Kampho, chaq, kiimaq laihin hupsam thun ka apaiq raq Shomjam mong na hupsam thüchang khok thun kiijiishe tiisaiq samto.

1 Hokhambi 8

Tongshong Tek Ka Shomjam Na Piwanto

(2 Ka 5.2—6.2)

¹Kiijiishe Hokhamwe Solomon raq Israilnok maiq phan tlotli wa welabi thun ka wiita kiimaq Israilnok maiq aweraü thun tlotli wa phukhu welabi thun ka wiita apaiq phana Jerusalem na kairaa nguta aming kuqto. Kriika TATIWE Tongshong Tek kaü ka Dawit chela wa Shomjam mong na pikai miitu tiithungto.

²Krai mren tsangshiq tarü adam na Lamjaptiip Poi akhing na jipi lümiishi angu na Ethanim jipi lüna thungto.

³Riita mung welabi thun ka kunli she thungto angu na, ramwebi raq kra Tongshong Tek kaü kra doto.

⁴Raüta Shomjam na piwanto. Kiimaq Lewinok nai ramwebi riimin TATIWE asi tombutiip kra tiijin piwanto. Kiimaq ara tombutiip mong na langchang amii akhiiq thun hupsam thun kra wiita kunli Shomjam niishe piwanto.

⁵Raütiishe Hokhamwe Solomon nai Israilnok mungmaiqse kunli ka Tongshong Tek khaki na thungto. Raüta skukong kiimaq chhechhi minsäu kong awealot chang riimak pahea honglu na takuqto.

⁶Kra raütiishe ramwebi raq Tongshong Tek kaü kra Shomjam mong niishe piwanto. Raüta Asii Thaq Niimin Asii Khok mong niishe cherubim kaünai takiq kijiishe thüto.

⁷Kra cherubim rakong kaünai ri raq tiipiitlaq kriiraq tek kaü kra pangtlo kiimaq tekkaü pichang klata atihong kriimin hamli pangtlo.

⁸Kra klata wiinai atsii wiinai kriika Asii Thaq Na Asii Khok rin nü na tingting ba maq chapti miika rashra tiichhitlo. Shatmaq ahin miika tiichhi mak. (Kra klata wiinai ka ümchaü min kijaq tiithii shatli sitlo.)

⁹Kra Tongshong Tek mong niika longpen kaünai anai, Mosheq raq Sinai pum maq, TATIWE raq Israilnok ka Ejip mung maq mangläü wawantaq akhing na tong ashong wan kriili riito. Kriiwa chan raüta laihsam ka jammin ahü.

¹⁰Kra akhing na ramwebi raq Shomjam mong kiiwa kinphai niishe dongho kiita, tihanghiiq miili phumda kaü raq mong wan saqli she mong wanto.

¹¹Kra phum da ka TATIWE asi kha maq chaihea lang lang chhaito. Kra ningkhan ramwebi raq tsangshiq jaqsham wa nong Shomjam mong na nyap wa lot mak she riito.

¹²Kijiishe Solomon raq akhiishe achu jaüto: “TATIWE, ümniiraq rashe kaü ka ra na paq laü, li jiimin ümniika phumda mong na sitläü kiimaq ranyaq nyang mong na sitläü.

¹³Ümchaü ngi raq ümniima achhai anyii shomjam ashi haikuq kang, arka ümnaq pattup pat-sa siwan changba she miraq.”

Solomon Raq Mungmaiqse Ma Trahoto

(2 Ka 6.3-11)

¹⁴Mungmaiqse ka kijaq chap raq raq thungtlaq akhing na Hokhamwe Solomon raq mungmaiqse phanü na nyi raüta Shiikeawe jaq wa tsangshiq miitu achu shiiman jaüto.

¹⁵Apaiq raq akha jaüto, “TATIWE Israilnok Shiikeawe kli tiitsam rong laq! Apaiq raq iwe Dawit ma akiq kham räupot akuqthü kra tiikupikuq wanto she. Apaiq raq akha khamkuqto,

¹⁶‘Ngi raq isenginok ka Ejip mung wa tsuq wan kang akhing miiphat, ümchaü niita, Israil mung na Ngi shomnoq chang Shomjam hai wan miitu chela ka ashi min tsea wan mang shaqli. Shatmaq, Ngi raq Dawit ümniikli isenginok kra peng wan miitu tsea wan kang.”

¹⁷Kiimaq Solomon raq apaiq achu jaü ka akha jaüto, “Iwe Dawit raq TATIWE Israilnok Shiikeawe kra shomnoq wan chang shomjam haiwan miitu thapthi wanto.

¹⁸Shatmaq TATIWE raq apaiq ma akha nguto, ‘Ümniiraq Ngi miitu shomjam ashi haike wan miitu tiima wan laü kriika riikhaqli tiima wan laü.

¹⁹Shatmaq ümniiriika ümtiikiimin haimaü mirhaü. Kriika ümse riitiq, ümse shaq riisheti q Ngi miitu shomjam ka mihai.’

²⁰“Riita kra chongtaq krai mren, TATIWE raq apaiq kiqkham raüpot kriishe tiihong kuqto. Ümchaü ngi ka iwe pumsong apaiq changkhü na Israil mung thaq na hokhamwe miishe shongto. Kiimaq ngi raq TATIWE Israilnok Shiikeawe shomnoq chang Shomjam kiimin hailot kang she.

²¹Kiimaq ngi raq TATIWE raq natitiim pat na apaiq raq tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wantaq akhing na tongshong raütu bomtsi longpen na waiq thütaq kra thüchang Tongshong Tek kaü kra tochang kriimin khok ashi Shomjam mong na tiiekang she.”

Solomon Raq Achu Jaüto

(2 Ka 6.12-42)

²²Raütiishe Solomon ka mungmai qse makki na Shomjam mong na nyap wato raüta berong-wacha khaki kiijaq chap wato. Raüta ajaq ka ra nü na doto.

²³Raüta akha achu jaüto, “TATIWE Israilnok Shiikeawe, ümnaq akha phra shiikea ka ramungtan niimin ahü, kiimaq mangjong hiq mong nyang niimin ahü! Ümniiraq ümwokhong na tsapkapkap maq ümbom tai raüta siti üsenginok ma, ümtongshong kiqkham bomtsi ka riikhaqli maq thütlaü kiimaq ümmangchan tsü ka tsangshiq ma tiichhi kuqtaü.

²⁴Ümniiraq iwe Dawit ma kiq akham kuqhaü kra riikhaqli thü laü. Ümchaü ranaiq ümbomtsi ka kunkun she kupi wanto.

²⁵Riita ümchaü min, TATIWE Israilnok Shiikeawe lei, ngi raq achu jaü tiikang, ümniiraq iwe ma asaü asetiiim pat niimin, tsangshiq raq iwe apaiq raq ümbom ka jamkho tsapkapkap maq lang wantaq, kiikha lang wan ruq maq siwan haüla, maiq pat aweatek na tsangshiq phong wa maiq weshi ka Israilnok mung thaq na, hokham ma shong wan ruq mirha nguta ngulaü kra kiqkham bomtsi kriiri pattup tiikupi wan ruq riilaq.

²⁶Riita arningkhan, ümchaü min, O Israilnok Shiikeawe lei, ümniiraq ümjaqshi, iwe Dawit ma kiqkham kuq wan laü bomtsi thun kra wiita kunkun she tiikupi kuq wan laq.

²⁷“Shatmaq, O Shiikeawe lei, ümniika ara mangjong hiqrai khü na silichang ka mibin haü shea? Jamkhano ngukla ramungtan wang win sitlaq kra tlotli santla

ümnaq singa miitu ka aranse miraq. Riita ikhiijiika ara ngi raq ahaiha Shomjam khoshose armong niika jamkho misiim haü?

28TATIWE i Shiikeawe lei, ngi ka ümjaqshi se. Ngi achujaü ara trekuq laq. Laüta ümchaü ranaiq ngi raq achu jaükang thun ara tre kuq laq.

29Ranaiq rawa ara Shomjam ara liishat maq thülaq. Ara hiqba ara ümniiraq ümnaq shomnoq wan chang hiqba miitu she tseatsiiq wan laü. Ngi raq ara Shomjam nü na liilata achu jaü tiikang kra tre laq.

30Ngi achujaü tiikang thun ka trelaq. Kiimaq ümsenginok raq arba ajaq chap raüta anü na nyi raüta achu jaü wan tlaq thun kra tre kuq laq. Ramungtan na ümjam jong maq naishiq achujaü ara tre kuq laq. Laüta naishiq ngarai ka diikuq laq.

31“Ümtiikiiwa maiq ashi raq ashi ma mra tangto nguta kha nyantlaq, raüta kra nyantliiwe ka ara Shomjam mong na, üm berong-wacha arjaq shea wan raüta tiichaptlaq, raüta apaiq ka jiqmak sepii dea nguta tumkham tiinyang tlaq, raüla

32O TATIWE lei, ümniiraq kra achujaü ka ramungtan maq tai laq. Laüta ümjaqshisetiim kha ka phokuq laq. Laüta ajiqwe ka apaiq kha tangtaq kra phan phan, alaiq ka alaiq khan, achii ka achii khan tsasha laq. Laüta alamwe ka alam ma tiija laq.

33“Ümtiikiiwa ümsenginok Israilnok raq ümman na ngarai tang kha na, tsangshiq raq rekhat ka tangmak dea miraq, tsang jaqtinok raq tsangshiq tang raüla, raüta tsangshiq ka ümwokhong na hali jang wan nong haüla, raüta ara Shomjam mong na wa raüta, aranse ma jaraüta ümjaq wa mra tiidii wa achu jaüwa raüla,

34ümniiraq tsangshiq achujaü ka ramungtan maq tre kuq laq. Laüta ümsenginok ngarai thun ka diikuq laq. Laüta ümniiraq tsangtitiim ma akuq haü tsangmung na hali tiijang shun shea wan nonglaq.

35“Kiimaq ümtiikiiwa ümsenginok raq ümman na ngarai tang kha na, ümniiraq ra tiijun kuq maü mirhaü, kra akhing na tsangshiq raq maiqmii ngarai kra tiidii raüta, ara Shomjam nü na nyi raüta, aranse ma jaraüta ümjaq wa achu jaü raüla,

36tsangshiq achu jaü ka ramungtan maq tre laq. Laüta hokhamwe ngarai nai Israilnok mungmaiqse ngarai kra adii riikuq laq. Laüta tsangshiq ma riikhaqli lamlu kli shrinkuq laq. Kra laüta O, TATIWE lei, armung arjaq ra ka tiijun kuqlaq. Arka ümmungtan, ümniiraq ümsenginok ma pattup tachong hupsam miitu akuq haü kata.

37“Ümtiikiiwa armung arjaq ram dongtlaq, riimakla thabi dongtlaq, riimakla rahai haike hai raüta tsam ka wak wa tiithen baiqtlaq, riimakla kupchi sawa long raüta tiithen baiqtlaq, riimakla, ümsenginok ka chiqse rewe raq longtlaq, riimakla, thatsitlaq, riimakla tsangshiq liipan na thuptsi thatsü saütlaq akhing na,

³⁸tsangshiq achu jaü ka trekuq laq. Kiimaq üsengi Israilnok phong wa maiq weshi ra raq, pinthum chapa tsi raüta, ara Shomjam nü na nyi raüta tsangshiq jaq ka tiipii raüta achujaü haüla,

³⁹tsangshiq achujaü ka tre kuq laq. Ümniiraq ramungtan na ümjam mong maq, tsangshiq achujaü ka trekuq laq. Tsangshiq mra ka diikuq laq. Laüta tsangshiq ka khrum kuq laq. Maiqse tiima tsantsii khonti ka ümniili. Maiqse loweatek ma apaiq raq klotlaq kra phan phan thamsong kuqlaq.

⁴⁰Kra ngu raütiq üsenginok ka ara mungtan ümniiraq naititiim ma akuqthü haü arjaq siwan tlaq na, tsangshiq ka wranaiqshe ümwokhong na si raüta, ümnaq aming thun ka lang wan raüta mishong wan.

⁴¹⁻⁴²“Kiimaq ümtiikiiwa pongmungti luhea na siti wanwe ashi ra raq ümmang jong tsaki kra tairaüta, kiimaq ümniiraq üsenginok miitu jaqsham jonghea shamkuq wan laü kra tsütsa tai raüta, apaiq ka arjaq ümnaq shomnoq wa watlaq, raüta ara Shomjam maq achu jaüwa raüla,

⁴³apaiq achujaü ka tre kuq laq. Ramungtan maq, ümsichang jam maq, apaiq achujaü ka tre kuq laq. Laüta apaiq raq ümjaq wa jamlai wa jaütlaq kra klo kuq laq. Krai mren mangjong maiqse kunli raq ümniirai mang mirsap wan laq. Raüta ümnaq aming kra lang raüta, üsengi Israilnok kiikha misi wan laq. Krai mren she tsangshiq raq ara ngi raq haikang Shomjam arjaqli dea ümniika shomnoq chang ratlo ngutiishe tsangshiq raq misap wan.

⁴⁴“Kiimaq ümtiikiiwa ümniiraq üsenginok ka rekhatkai kironq laq nguta aming kuqtläü, kiimaq kra akhing na tsangshiq raq ümjaq wa achu jaütlaq, tsangshiq raq ümriiba miili jiimin ara ümniiraq atsea wan haü chela nü na nyi raüta, kiimaq ara Shomjam ngi raq ümnaq miitu ahaiha ara nü na nyi raüta achu jaü kiiphaüla,

⁴⁵tsangshiq achujaü ka trekuq laq. Ramungtan maq tsangshiq achujaü ka trekuqlaq. Laüta rekhat ka tiitang kuqlaq.

⁴⁶“Kiimaq ümtiikiiwa üsenginok raq ümman na ngarai klo tlaq, jamkhano ngukla maiqse ngutlaq ka ngarai tangmak ngutiika jumin ahü, kra ningkhan, ümniiraq ümtsän khiqtsi ma, tsangshiq ka tsang jaqtinok ma tiikhat laüta tiitang laüta, tsangshiq ka munglu shumwi kong ma pongmung na tiitsuq wan haüla, kra mung ka luhea ratsüko mung niili jiimin,

⁴⁷üsenginok achujaü ka ümniiraq trekuq laq. Kiimaq tsangshiq raq kra mung maq, tsangshiq ngarai ka ümman na abi pinthum dea shut wankai ngutla tiidii wan raüla, tsangshiq achu jaü ka tre kuqlaq. O TATIWE lei.

⁴⁸Kiimaq tsangshiq raq kra mung maq, ngohea shaq shaq dea, kiimaq teng teng miidea tsangshiq mra thun ka tiidii wan raüta, ümniiraq naititiim ma akuqthü haü armung ara nü na nyi raüta achu jaü raüla, kiimaq ümniiraq atsea wan haü

ara chela nü na nyi raüta, kiimaq ngi raq ümnaq miitu ahaiha ara Shomjam nü na nyi raüta achu jaü raüla,

⁴⁹Ümniiraq tsangshiq achu jaü ka trekuqlaq. Ramung tan na ümsichang jamkun mong maq, tsangshiq achujaü ka trekuq laq. Laüta tsangshiq ma tihang wan mangchan tiichhi kuqlaq.

⁵⁰Tsangshiq ngarai thun ümman na tangwantaq thun kra nai tsangshiq raq ümwokhong wa dongho raüta pongwela shongho tantaq ngarai thun kra wiita diikuqlaq. Laüta tsangshiq jaqtinok raq tsangshiq ka mangchan raüta shiili wan miitu tsangshiq tsantsii ka tiininja kuqlaq.

⁵¹Jamkhano ngukla tsangshiq ka ümsenginok amak shaq. Tsangshiq ka ümniiraq chamchao watum mong wa Ejip mung wa atsuq wanhaü kata.

⁵²“Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE lei, riita ümniiraq üsengi Israilnok ka kiimaq tsang hokhamwe ka mangchan laüta liikuqlaq. Kiimaq ümtiikiwa tsangshiq raq ümjaq wa khrum miitu achu jaü tlaq na, tsangshiq achujaü ka trekuqlaq.

⁵³Ümniiraq tsangshiq ka mangjong maiqse maiq phan pahea phong kriiwa, ümsenginok miitu tsangshiq ka tingsang tiitsang dada tseatsiiq wan laü. Arka man na ümniiraq naititiim pat na tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wan laü akhing na ümjaqshise Mosheq lümaq chongkuq wan laü ihata.”

Bomshat Wan Achu Jaü

⁵⁴Ümtiikiwa Solomon raq TATIWE jaq wa achujaü ka lottaq, apaiq ka berongwacha khaki na achap she riito. Apaiq ka kiijaq kaütsrong na ngaraüta ajaq wiinai ka ra nü na do raüta achujaü wanto.

⁵⁵Raüta apaiq raq mungmaiqse kiijaq thungtlaq kra tarü miitu Shiikeawe jaq wa tihong raüta achu shiiman jaüto. Apaiq raq akha jaüto.

⁵⁶“TATIWE ka tiitsam ronglaq, apaiq raq asenginok ma khusang rilung she kuqto. Arka apaiq raq mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kra phan phan dea kuqto. Apaiq raq ajaqshi se Mosheq lümaq asho awo kiqkham thun kuq wantaq kriika kunkun she kuq wanto.

⁵⁷Riita ümchaü min TATIWE nashiq Shiikeawe ka natitiim pat na tsangshiq rai adam siwantaq kiikha, nashiq rai min adam she dea misilaq. Apaiq raq nashiq ka ümtiikiimin miim thümak she mirlaq. Riimakla nashiq ka ümtiikiimin tiishaübaiq mak she mirlaq.

⁵⁸Riita apaiq raq nashiq ka awokhong na phaqqhii nichii maq siwan miitu she dea mitiishongnga wan laq. Krai mren nashiq riimin apaiq raq thapthi wan tlaq kra phan phan siwan miitu mirümkom wan laq. Krai mren nashiq riimin apaiq thungtri raütu ka kunli thuwan laita siwan miitu kiimaq apaiq raq natitiim ma

akuqthü aming raütu thun kra kunli langwan laita shongnga wan miitu mirüm wan laq.

⁵⁹Riita TATIWE nashiq Shiikeawe raq ümchaü ngi raq apaiq man na arthun achu jaütiikang ara kiimaq tiipaiqnea wan tiikang bomtsi thun ara pattup apaiq tsan mong na tiitsangdada mithü wan laq. Kiimaq apaiq ka Israilnok ma nai tsangshiq hokhamwe ma, tsangshiq ma ranaiqtek miitu jamlai wa rongraa wan tlaq kra phan phan tiihang wan mangchan mitiichhi kuq wan laq.

⁶⁰Krai mren, mangjong hiq na maiqmung thun sitlaq tlotli raq, TATIWE apaiq kli dea Shiikeawe ka ngutiishe misap wan. Apaiq ka tlea raüta shiikea ahin ka ahüshe.

⁶¹Riita namshiq asenginok riimin, wranaiqshe TATIWE nashiq Shiikeawe wokhong na tsapsaü kapse miishe, apaiq thungtri raütu thun kra kunkun lang wan lanta, kiimaq apaiq raq akuq aming raütu thun kra kunli lang wan lanta, namshiq raq ümchaü ranaiq jamkho lang tlan kiikha lang wan lanta singa wan ronglaq.”

Shomjam Wa Poi

(2 Ka 7.4-10)

⁶²Kiijiishe Hokhamwe Solomon raq nai mungmaiqse kiijaq thungtlaq kriiraq TATIWE ma pahea honglu she takuqto.

⁶³Apaiq raq minsäü kong ka 22,000 takuqto. Kiimaq skukong ka 120,000 rintiihonglu na takuqto. Kriithun kra takuq raüta hokhamwe nai mungmaiqse raq Shomjam ka TATIWE ma kiinong kuqto.

⁶⁴Kra ranaiq niisii hali, apaiq raq wangmong rinkea thung, kiimaq Shomjam rinkea thung kriimin ramkham maq tiibok raüta, TATIWE ma kiinong kuqto. Kra lot raütiishe apaiq raq kiijaq wiipumtam maq wa na chaqtlii chang honglu thun kra, kiimaq rai awong honglu thun kra, kiimaq rintiihonglu ataakuq thun kiiwa ngampü thun kriishe honglu na kuqto. Apaiq akha kuqtaq arka miikingam maq atiiq berong-wacha kriika arthun honglu ara take miitu ka aran se kha maq, honglu thun ka akha takuq wanto.

⁶⁵Kra Shomjam kiijaq, Solomon nai Israilnok mungmaiqse raq Lamjaptiip Poi kra ramiishi na saüli lang wanto. Kiijaq lom wan damti mungmaiqse phong ka pahea langlang riito. Tsangshiq ka maiqhiq luhea shekhu nü na Hamath pumchit na siti maq phaho raüta, shemai nü mung na Ejip mung hiq trai binjü na siti thun awarai riito.

⁶⁶Ratiichat angu ranaiq niishetiq Solomon raq mungmaiqse thun ka tsangshiq hiqshong niishe tiywa baiqto. Tsangshiq tarü raq apaiq ka tiitsam kamto. Raüta maiqmii jam na chojong chise she wawanto. Jamkhano ngukla TATIWE raq ajaqshi Dawit ma nai asengi Israilnok ma achu shiiman jonghea achonglot mai pahea kuqto.

1 Hokhambi 9

Shiikeawe Ka Solomon Phana Kinongto

(2 Ka 7.11-22)

¹Hokhamwe Solomon raq Shomjam kra hailot she kiimaq hokham jam kiimaq apaiq raq jam awak ahin ümchu haihun wan chang ngutiwa thapthi wantaq kriithun ka kunkun ngut wan jai she,

²TATIWE ka apaiq phana hali kongkhu lak na Gibeon chela na riihumkitaq kiikhahali riihumki nongto.

³Raüta TATIWE raq apaiq ma akha nguto, “Ngi raq ümnaq achujaü ka trekang she. Ngi raq ara Shomjam ümniiraq pattup pat-sa Ngi shomnoq wan miitu hailaü arka, ümchaü Ngi raq iram kham maq tiibok kang she. Arka asii she. Ngi raq arka khebom kuqshat she mirha. Lata pattup khupwong kuq shat mirha.

⁴Kiimaq ümniiraq ngi ka ümwe Dawit raq shomnoq wantaq raüta shiikum pantaq kiikha tiima tsantsii siirairai maq, kiimaq tsanshi mongshi maq Ngi ka shomnoq wan haüla, kiimaq ümniiraq ngi raq akuqha itri raütu thun ka langwan haüla, laüta Ngi raq ümniima aming akuqha thun kra phan phan jaqsham wan haü jiila,

⁵Ngi raq ümwe Dawit ma, Israil mung ka pattup miitu maiqpat tek na ümsaütiim phong wa maiq weshi ka hokham ma jawan ruq raüta mung ka misiq wan nguta kiqkham kongphiq räupot khakuq kang kra tiihong kuq wan ruq mirha.

⁶Shatmaq ümniiraq riimakla ümsaütiim raq ijai phan wan mak she miimbaiq räula, kiimaq ümniiraq ngi raq akuqha itri raütu thun nai aming thun kra langmaü she jinwan haü jiila, laüta laihin sumla phra thun kriishe shomnoq wan haü jiila,

⁷kriishe nguraüla, Ngi raq isengi Israilnok ka Ngi raq tsangshiq ma akuq wanha mungtan kriiwa akoq she mirbaiq wanha. Kiimaq Ngi raq ara Shomjam ara, Ngi shomnoq wan chang hiqba nguta phumram kham maq atiibok wanha asii jam arka amiimshe mirbaiqha. Mangjong maiqse barap binriiti raq Israilnok ka thophi riiqphi saisikhiq she mishum miivan.

⁸Raüta ara Shomjam kaü arka jamriimkaü athamki ikhli she hiqrai mishotbaiq. Kiimaq maiqse angu ümchu riiwa alea wan lam maq chhi wantlaq, kriiti ka akiinyii miraq kiimaq awangli she mirwan. Raüta, ‘Riita TATIWE raq armung ara nai ara Shomjam arka atinkhan lang langtiq jam nguto tiithen jenbaiq wantiinya?’ nguta tsangshiq raq miwai wan.

⁹Kiijiishe maiqse raq mitre wan, ‘Arka tsangshiq raq tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe tsangtitiim ka Ejiip mung wa shea wantiwe kra miimbaiq kha na chaphaqto ahata. Tsangshiq ka laihin sumla phraphong wokhong na nyap wan raüta, laihin phra phong ka shomnoq wan kha na chaphaqto. Kra ningkhan

tiina TATIWE raq tsangshiq khuthaq na atinkhan chongthum khama tiho pha wantaq ara,' nguta mirchong."

Solomon Raq Hiram Rai Kiq Riiramto

(2 Ka 8.1-2)

10Solomon raq Shomjam nai apaiq sichang hokham jam kra hai miitu wiiroqnai rato.

11Tajar mungti Hokhamwe Hiram raq Solomon ma arthun jaqsham miitu, ümchuwa maisak pe nai pain pe kiimaq chaq rongraa wantlaq kra miitu apaiq ma chomrom kuq wanto. Kiimaq arthun jaqsham kra ngut wan jaishe, Hokhamwe Solomon raq Hiram ma Gelili hong binjü wa chela roqnai ka apaiq miishe kuqto.

12Krai mren Hiram ka kiraüta kra chela thun ka liikito. Shatmaq apaiq raq kra chela thun ka rosimak riito.

13Kra ningkhan she apaiq raq Solomon ma akha nguto, "Riita, phunowe lei, ümniiraq arthun chela arnya ngi ma kuqlaü!" Riita arningkhan she arwang arka ümchaü min Kabul hong nguta ngutlo.

14Hiram raq Solomon ma chaq ngam ka kilo hingblai thaq na achan tiihohoto.

Arthaq Niimin Achan Solomon Raq Jaqsham Ongto

(2 Ka 8.3-18)

15Hokhamwe Solomon raq ningkun maq maiq ka di ma shiitai raüta Shomjam kra haito kiimaq apaiq sichang hokham jam kra tiihaito. Kiimaq chela shedong nü siim ba kiijaq hiq tiima tiiphongto. Kiimaq chela tro kiitelong ruk kra tiihaito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka Hajur chela, Megiddo chela kiimaq Gejar chela thun kra tiieha hai wan nong miitu jam sha wanto.

16(Ejip mung hokhamwe raq Gejar chela ka khatto. Raüta jiiwanto. Raüta kra chelati mungmaiqse ka wiita jiiqbaiqto. Raüta chela ka wa maq chaqbaiqto. Kra jaimiishe ase jechakse ka Solomon ma tiiwato. Raüta ase ma junwa kongphiq na kra chela ka Solomon miishe kuqto.

17Kiimaq Solomon raq kra chela ka atiiheha hai riito.) Solomon raq mungmaiqse ningkun maq jaq tiishamtlaq kriiti ma Shemai nü Beth Horon chela,

18Baalath chela, kiimaq Juda wang na kumtsaiphii binjü wa Tamar chela, kriimin tiieha hainongto.

19Kiimaq apaiq ma phanrap rai awong thun thütlaq tsamtum thüchang chela thun kra, apaiq kumrang kong rümchang chela thun kra, kiimaq kumrang leng thun thüchang chela thun kra, kiimaq arthun arthaq niimin, apaiq raq Jerusalem chela na jam awak ümchu haihun wan chang wa sitlaq kra, kiimaq Lebanon mung na ümchu jaqsham chang sitlaq kra, kiimaq apaiq mungtan na siti maiqhiq ahin na ümchuwa jaqsham wan chang sitlaq thun kra, klo wanto.

20-21 Solomon raq apaiq jaqsham ningkun maq dikong thüwantaq kriika, Kanan mung na siti man na Israilnok raq Kanan mung khat raüta jiiwantaq akhing na jiiptaiq wan mak dea tiichong baiqtaq kra saü ase phan riito. Tsangshiq ka arnok thun ara riito: Amoraqnok, Hitaiqnok, Perijaiqnok, Hiwaiqnok, kiimaq Jebusaiqnok phan saüse thun kra riito. Tsangshiq saüse phan ka ümchaü niitaq saüli diphana ma jaraüta sitlo.

22 Solomon raq Israilnok wiika di ma tiija wan mak. Tsangshiq ka apaiq phenlabi ma, ajong alabi ma, phentubi ma, kumrang leng phentubi ma, kiimaq kumrang thaq na chaoti ma tiija wanto.

23 Solomon raq phanrap phanrii jam haiwantaq thun kra jaqsham liiko wantibi siihiipbi ka 550 riito.

24 Solomon raq Jerusalem chela wa shedong nü ba ka hiq phong raüta tiimato. Arka achak Ejip mung hokhamwe se lamtaq kra Dawit chela maq Jerusalem chela na Solomon raq tsangnyung ma hokham jam haikuqtaq kriijaq siwan jaisheti q hiq ka tiima phongto.

25 Solomon raq rawiishi na jangtsamtsam chaqtlii-honglu thun nai rintii-honglu thun kra apaiq raq TATIWE ma berong-wacha haitaq kriijaq kuq wan lili riitlo. Kiimaq apaiq raq TATIWE ma homseng honglu kriimin kuq wantlo. Kiimaq apaiq raq Shomjam hai jaqsham ka kunkun tlotto.

26 Hokhamwe Solomon raq mokkiitu phen phung min phoqto. Kra mokkiitu phen phung ka Ejaijongebar chela na toq thüto. Kra mokkiitu toqchang chela ka Elath chela tho na riito. Arka Edom mung na Akaba khamjong chumnongkii na riito.

27 Hokhamwe Hiram raq apaiq wokhong na siti khamjong mong na mokkiitu maq khumti, jaqsham taksmabi ka Solomon sengi mokkiitu phung rai jaqsham khumke kai miitu tiikito.

28 Tsangshiq ka mokkiitu maq Ophir mung kiina kiho raüta piikiikito. Raüta tsangshiq raq Solomon ma chaq ngam ka kilo hingroqshi ri hingblai pat thaq na achan hokuq wanto.

1 Hokhambi 10

Sheba Mungti Hokham Nyung Wato

(2 Ka 9.1-12)

1 Sheba mung hokham-nyung raq Solomon mangchong ra tsa ikha tsatlaq kra taito. Krai mren apaiq ka Solomon pha qchi jonglu kra bom atsin tsin maq apaiq ma wai raüta maitai wa Jerusalem na wato.

2 Apaiq rai asengi akongti maiq kong-nyung kaüshi shea wan raüta wato. Kiimaq kumtsong kong ma süse tapan lao pan hupsam thun, longseng thun, kiimaq chaq

ka pahea howan raüta wato. Kiimaq apaiq ka Solomon rai riihum raüta, apaiq raq atsan mong na bom ümchuwa dongtlaq kra Solomon ma waito.

³Krai mren apaiq riimin kriinyung bom ka wiita treto. Apaiq raq bomtre lot makchang ka bom tsishi min ahü riito. Jeriiq riiq heali treto.

⁴Sheba mung hokham nyung raq Solomon taksma phaqqhi jonglu ka wiita taito. Kiimaq apaiq raq hokham jam ahai kriimin chhito.

⁵Apaiq raq Solomon ma tiiphaqsea chang tü adung chamrii na phongtlaq kra, awokhong na sitibi ajong alabi sichang jam awak thun kra, hokham jam na jaqshamti thun thakthep sitlaq kra, kiimaq tsangshiq raq samtlaq aphan aphan miirii thun kra, phaqqsea poi jong akhing na apaiq shiili liitibi thun kra, kiimaq apaiq raq Shomjam na nyamse honglu thun takuq tlaq kra wiita chhito. Kiitin kao raüta jonglu jaqsham kaiwa thun kra chhi raüta, apaiq ka atsitsü min healot mak kai awangli she riito.

⁶Kriinyung raq Hokhamwe Solomon ma akha nguto, “Ngi raq naimung maq üm mangchong jonglu kiimaq üm nyan phaqqhi tsii rümtläü jonglu taikang kriika tengto dea!

⁷Shatmaq ngi raq arthun ara ajaq walata imak maq michhiwaha shaq niika kammang dea riikang. Shatmaq ngi riika arthun arwa khoko kriidea min taimang dea riikang. Ümnyan phaqqhi nai ümstiiq ümnyamtum jonglu ka, ngi raq ümchuwa taikang kriithaq niimin ajong achan ana asi.

⁸Ümchaktiim ka kai kopan jonghea nyungre! Kiimaq ümjaqshisetiim kong wranaiqtek ümnaq shiiliti ka kopan jonghea kong siisaq. Tsangshiq raq ümnyan phaqqhi chongkuq tlaü kra taisiqtlo!

⁹Üm TATIWE üm Shiikeawe kli tiitsam i! Apaiq ka ümniima kai khoqriiqtlo, kriikha maq ümniika Israil mung thaq na hokham ma shongto. Jamkhano ngukla apaiq raq Israilnok mangchan tlaq kriika pattup pat-sa thumki mak phan. Krai mren apaiq raq ümniika tsangshiq hokhamwe ma shongto. Kriika ümniiraq mungmaiqse ka riikhaqli tri kappe maq shiiting shrai milang wan laq nguta shongto.”

¹⁰Raüta apaiq raq tsangmung wa kongphiq thun ahowan kra Hokhamwe Solomon ma arthun ara kuqto: Chaq ngam kilo hingblai pat achan. Kiimaq pahea suse tapan ahomwiq phan kra, kiimaq pahea longseng thun kuqto. Kriinyung raq apaiq ma kuqtaq süse tapan kriika apaiq raq nanok ahinti jaq wa lakshi wa na ümchuwa lap wantaq kriithun wiita thaq na pahea pinthum kuqto.

¹¹(Kiimaq Hiram raq atiiki mokkiitu phong raq chaq ngam piikii Ophir mung wa hokuq wantaq krii riimin krii mung wa junipar phan pe ka pahea hokuq wanto, kiimaq longseng min pahea hokuq wanto.

¹²Solomon raq kriithun pe maq Shomjam kinthii ruk ma nai hokham jam kinthii ruk ma langto. Kiimaq shiwe shunwebi raq lang miitu phaqlamtoro thun nai torokong thun klo ma langto. Kriika ahea thaq niimin ahea pinthum junipar pe pong mung wa Israil mung na hokuq wanto. Atinkhan ahea pinthum pe ka ümtiikiimin chhiha mai phan riito.)

¹³Hokhamwe Solomon raq Sheba mung hokham nyung raq jamlai phan wa jaütaq kriithun ka kunli kuqto. Arthun arka apaiq raq kriinyung ma jaqmiiq tiijang joli tri maq jamlalai wa jaq achii maq phongtsoktsok kuqtaq, kriithaq na hali arthun ara kuqto. Raütiishe kriinyung ka asengi kong shea wantaq krai Sheba mung niishe jangho nongto.

Hokhamwe Solomon Chiithe Jonglu

(2 Ka 9.13-28)

¹⁴Rawiitek Hokhamwe Solomon raq chaq ngam ka kilo hingroqnai ri hingsam laptlo.

¹⁵Arka laopanbi raq phunta kuqtaq, kiimaq piikiiti raq aliip wa kuqtaq, kiimaq Arabia mung na siti hokhambi raq tijong tsiiq kuqtaq thun, kiimaq Israil mung na ahongtek huptibi raq akuq thaq na achan akuq kra chongtlo.

¹⁶Solomon raq liiq ka ajong jongwiq siisaq shinai haito. Raüta liiq ashi ka chaq ngam tok miishishi maq tiikop loto.

¹⁷Arthaq niimin apaiq raq arnam ma phanshi aran linlin liiq thun ka shitsam haito. Raüta liiq ashi ka chaq ngam kilo nainai tiijo raüta kopto. Raüta apaiq raq arthun liiq arka Lebanon Rumnyangkhi khokkaü kiijaq thüto.

¹⁸Kiimahali apaiq raq hokham ngacho jonghea ashi tiihaito. Kra ngacho kaü ka akho athiq ka chiiwi ngam maq tiimiikhiiqto. Kiimaq kriiwa chantlaq bahin kriika chaq ngam ahea pinthum maq kopto.

¹⁹⁻²⁰Kra hokham ngacho na düwa chang ka hiqkhuphi ka phitrok riito. Kra hiqkhuphi loweatek na, siimhap ri na hangsikaü sumla ka ashi shi asi. Kra hangsikaü sumla tlotli ka roqshi ri anai. Kra hokham ngacho jainü siim niika minsäü pongwe khupo sumla thüto. Kiimaq kra ngacho na jaqko nü wiinai wiita niika hangsikaü sumla ashishi tiinga raqraq haito. Ara hokham ngacho akhiika maiq mung ahinti hokham ngacho na juwe riimin klomak ahü.

²¹Solomon raq shamchang kok alaq thun wiita ka chaq maq alo siisaq. Kiimaq Lebanon Rumnyangkhi Khok Kaü na shamchang tak apin thun kriimin chiisan chaq ngam maq alo siisaq. Solomon pat na kampho ngam ka thiinin phan hupsam nguta tiimatlo. Kra ningkhan arthun hup asam tiiqlo tlaq kiijiika kampho ngam ka langmak riito.

²²Apaiq jaq niika mokkiitu tu kongshi Sammoktra jü na khum raüta laopan jakai tiikitlo. Kriika Hiram khamjahat kong rai kongdam piikiikai tiikitlo. Rawiitsamtsam jai maq apaiq mokkiitu phung ka piikii tsiiq chaq, kampho,

chiiwi, kiimaq amaita ahü jokwi kong, kiimaq jokwikong ho wan raüta jang wantlo.

²³Hokhamwe Solomon ka nanok ahinti hokhambi thaq na chithe lin kiimaq taksma ajong lin riito.

²⁴Krai mren mangjong maiqse kunli raq apaiq phana waraüta Shiikeawe raq apaiq ma taksma tsii akuq kra taisea wa lungwiisiqto.

²⁵Apaiq phana maiq ümchuwa watlaq kriiraq kongphiq howan raüta wato. Kampho maq alo, chaq maq alo hupsam thun, kiimaq samtong jong kaütiim, chiq nai re khat chang hupsam thun, süsetapan thun, kumrang kong thun, kiimaq kumshot kong thun lamkuq wan lili riito. Riita akha kongphiq kewan arka rawiitek kuq wan lili riito.

²⁶Solomon raq rekhat miitu phen tu ka kumrang leng ka hingshi ri shiblai, kiimaq kumrang thaq na chaoti phen ka hingshi ri shinai phoqto. Arthun phung arwa wiijam ka Jerusalem na thüto. Kiimaq kriiwa chantlaq thun ka chela ahin thun sitlaq kiina phentiip phoq raüta thüto.

²⁷Apaiq raq mung siq wan tlaq pat na, kampho ngam ka Jerusalemte ma hiqtili chongpo longpo setiim ikhli wiitarü jaq na chamtraq asi riito. Kiimaq maisak pe thun kiimin chamtraq, Juda mung na kinji wang thun na saikamor pero ikha asi riito.

²⁸Hokhamwe sengi raq Musri mung wa nai Silisia mung wa kumrang kong pongmung piikii ma lun wan tlaq kra liishatmaq pengto.

²⁹Kiimaq Ejip mung wa kumrang leng thun pong mung na piikii ma lun wan tlaq kriimin pengshat maq liito. Tsangshiq raq Hitaiq mung hokhambi ma nai Siria mung hokhambi ma kumrang kong nai kumrang leng thun kra lun kuq wan lili riito. Kumrang leng ashü ka kampho ngam kamsii 600 pha shato. Kiimaq kumrang kaüshi ka kampho ngam kamsii 150 pha na shato.

1 Hokhambi 11

Solomon Raq Shiikeawe Lam Phanmak Miimbaiqto

¹Solomon raq pahea pongmungti nyungre lungwiito. Apaiq raq Ejip mung hokhamwe se lamtaq kriithaq niimin Hitaiqnok nyungre kiimaq Mob mungti nyungre, kiimaq Ammon mungti nyungre kiimaq Edom mungti nyungre kiimaq Sidon mungti nyungre lamto.

²Apaiq raq arnok sheare lamtaq arka TATIWE raq Israilnok ma armung thun rai sikhe sirü naq riija rongkiq nguta aming keje taümaq lamto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Israilnok ka TATIWE wokhong wa tiidongho raüta lai hin phra thun wokhong niishe misheaho.

³Solomon raq hokham nyungsere nyung shimiishi lamto. Kiimaq chakliip ka nyung shitsam lamto. Tsangshiq raq apaiq ka Shiikeawe wokhong wa ahin nü na sheahoto.

⁴Krai mren ümtiikiwa apaiq ka tikiishe jawantaq, tsangshiq raq apaiq ka pongmungti phra thun kriishe tiishomnoq wanto. Apaiq ka awe Dawit raq jamkho tsapkapkap maq TATIWE apaiq Shiikeawe shomnoq wantaq kiikha shomnoq mak she riito.

⁵Apaiq raq Sidon mungti phra jechak nyung Astarte kra shomnoq wanto. Kiimaq Ammon mungti phra kaü maiqphai asi Molekh phra kriimin shomnoqto.

⁶Apaiq raq TATIWE man na ngarai tangto. Awe Dawit raq TATIWE ka jamkho tsapkapkap maq shomnoqtaq, kiikha apaiq raq Shiikeawe ka riikhaqli maq shomnoq mak she riito.

⁷Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq shedong nü na hiqlam sitlaq kriijaq Mob mungti phra maiqphai asi Kemosh shomnoq chang hiq bashi haito. Kiimaq Ammon mungti phra kaü maiqphai asi Molekh shomnoq chang min hiq bashi kriimin haito.

⁸Kiimahali apaiq raq achaktiim pongmungti nyungre thun raq tsangshiq phrakaü thun kra shomnoq chang honglu homseng chaq chang kiimaq honglu take chang hiqbasetiim thun kra haikuqto.

⁹⁻¹⁰ TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq Solomon rai jang nai riihum kito. Raüta apaiq ma pongmungti phra thun ka naqshom noqkiq nguta apaiq ma aming kuqto. Shatmaq Solomon raq TATIWE aming ka langmak riito. Raüta apaiq ka TATIWE wokhong wa ahin na donghoto. Kra ningkhan TATIWE ka Solomon ma atsankhiq riito.

¹¹Kiimaq TATIWE raq apaiq ma akha nguto, “Ümniiraq tamlamlam maq, Ngi rai tongshong bomtsi akha thü haü kra jin wan laüta, Ngi raq akuqha aming thun ka jin wan laü, kra ningkhan ümchaü sanha, Ngi raq kiqkham lata tantan maq ngutiikang, Ngi raq mungtan ka ümjaq wa anyeashe mirbaiqha. Lata ümwokhong na siti siihiipbi phong wa weshi miishe mikuq baiqha.

¹²Shatmiitiina ümwe Dawit mang ka shreng lata, ngi raq arka ümrilung pat niika klomang, shatmaq ümse raq mung lang tlaq kriipat niitiq mikloha.

¹³Kiimaq Ngi raq apaiq jaq wiimin mungtan tlotli kla nyeaho mang. Shatmaq ijaqshise Dawit ma anato lata, kiimaq Jerusalem chela ka ngi raq ngi tachong ma tiija wan kang kra miitu anato, maiq phan phanshi ka apaiq ma mitiichongkuq thüha.”

Solomon Ma Chiq Are Mungthun

14 Krai mren TATIWE raq Edom mung hokhamwe Hadad ka Solomon rai wesang miishe tiija baiqto.

15-16 Man na richüpat na, Dawit raq Edom mung khat raüta tangto, raüta jiiwanto. Kra akhing na, Dawit phentu ajongwe Joab ka kiijaq maiq maa thun kra lapkai kito. Apaiq nai asenginok ka Edom mung na jipi lütrok sito. Kiimaq kra akhing na tsangshiq raq Edom mungti maiqwere angu thun ka kunli tiithumpak jiiip baiqto.

17 Kra akhing na Hadad apaiq lam lamseli kiimaq awe jaqshisetiim Edomnok phan kli Ejip mung na tiipaü juhoto. (Kra akhing na Hadad ka nonose li riito.)

18 Tsangshiq ka Midian mung wa wawan raüta Paran wang na wawanto. Kiijaq maiq ahinti riimin tsangshiq rai she pong wan damto. Kra raütiishe tsangshiq ka Ejip mung niishe kihoto. Raüta tsangshiq ka Ejip mung hokhamwe phaniishe wato. Kiijiishe hokhamwe raq Hadad ma asi anga chang hiq bashi kuqto. Kiimaq jam ashi kuqto. Raüta apaiq ma aphaq asea chang rai awong thun kuqto.

19 Hadad raq hokhamwe rai silu ma jawan miitu jaq shiikam wanto. Krai mren hokhamwe riimin anyino nyung, Hokham nyung Tahpenes ma ano nyung kra Hadad ma tiiwato.

20 Kriinyung raq ase maiqwe se humto. Ase mang ka Genubath. Apaiq ka hokham nyung raq hokham jam maq tiichhanchhi wanto. Kiijaq apaiq ka hokhamwe setiim rai jonglu wanto.

21 Riita ümtiikiiwa Hadad raq Ejip mung maq Dawit ka tsaito she, kiimaq phentu jongwe Joab kiimin tsaikito she nguta tsütsa ka taitaq, kiitiikaq Hadad raq Ejip mung hokhamwe ma, “Ngi ka naimung na jangwan nongpha” nguta nguto.

22 “Jam nguto?” nguta hokhamwe raq waito. “Ngi raq phanshi ra khрум mang shea laqthaq kang? Kra ningkhan sha namhiq na jang wan nong dan tlaü?” “Ngi ka atiiwali riilaq,” nguta Hadad raq hokhamwe bom ka treto. Krai mren apaiq ka tsangmung niishe jang wanto. Hadad ka Edom mung hokham ma jawan raüta, apaiq ka abi, kiimaq Israilnok ma wesang pinthum riito.

23 Kiimaq Shiikeawe raq Eliada se Rejon kiimin Solomon rai wesang miishe tijabaiqto. Rejon ka atijongwe Jobath mungti hokhamwe Hadadejer wokhong wa dongho raüta juhoto.

24 Raüta apaiq ka maiqse tri na ri-tsi mak pantlat na haiseati kong kra triitam raüta, apaiq ka tsangshiq khuthaq na wela miishe jakito. (Arka Dawit raq Hadadejer ka khat raüta tangtaq raüta, Hadadejer rai reraüshi maq pongti Siria mungti rewe thun kriimin khat raüta jiiipbaiqtaq kra jai niishe riito.) Rejon nai asengi kong ka Damaskas chela na wawanto. Raüta asenginok raq apaiq ka Siria mung thaq na hokhamwe miishe shongto.

²⁵Apaiq ka Solomon raq Israil mung peng wantaq pat na Israil khuthaq na rewe ma jato.

Shiikeawe Raq Jeroboam Ma Kiqkham Kuqto

²⁶Kiimaq maiq weshi Hokhamwe Solomon rai wesang ma riija wantaq kriika, apaiq wokhong na siti ajong alabi phong wa weshi. Nebat se Jeroboam kra donghoto. Apaiq ka Ephraim wang na Jereda chelati riito. Apaiq ma anyung ka Jerua. Apaiq ka mantinyung riito.

²⁷Riita Solomon rai hokham ngachang riijii manphan ka akha riito. Solomon raq Jerusalem chela shedong nü siim hiqba kiijaq hiq phong raüta hiq ka tiima phongto. Kiimaq Jerusalem chela kiitelong ruk thun kra tiieha hairea riito.

²⁸Jeroboam ka kuilong kuila jero jong jaqsham atsinwiq we riito. Kiimaq Solomon raq apaiq ka jaqsham kaiwa na hongheawe kra chhito. Kra ningkhan apaiq raq apaiq ma Manase phan nai Ephraim phan sichang wangnai kiijaq ningkun maq jaq tiisham tlaq kra mungmaiqse kra peng wan miitu arang kuqto.

²⁹Ranaiqshi Jeroboam ka Jerusalem maq wanhiq khum lam na awarai riito. Kra akhing na shammiwe Ahija ka Shilo chela maq awa Jeroboam ka apaiq laqlaq se lam na wakram na riihumto.

³⁰Kiijaq Ahija raq apaiq dü na samtlaq samtong jongkaü anye kra adü wa chhutto. Raüta kra samtong kaü ka man roqshi ri mannai na tiikho chaito.

³¹Raütiishe Jeroboam ma nguto, “Ara kheaphu phu roqshi arka ümniirii. Jaü laq. Jamkhano ngukla TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ümniima ngutlo, ‘Ngi raq mungtan ka Solomon jaq wa anyea she mirhoha, Lata Ngi raq ümniima maiq phan phanroqshi kra mikuqkang.

³²Solomon riika maiqphan phanshi kli she mitiithü. Kriika ijaqshi se Dawit ma anato lata kiimaq Jerusalem chela Ngi raq Ngi riishe nguta tingsang Israil mung wa atsea wanha kra miitu mikuqha.

³³Ngi raq akha klo wantiikang arka, Solomon raq Ngi ka shishe baiq wanto. Raüta pongmungti phrakong kra shomnoq wanto kriikha arthun ara klo wantiikang. Apaiq raq Sidon mungwa jechak phrakaü Astarte; Mob mung wa phrakaü Kemosh; Ammon mung wa phrakaü Molekh thun kra shomnoqto. Kiimaq Solomon raq iqiq khü wanto. Raüta ashut klo wanto. Raüta awe Dawit raq ngi tri raütu thun nai aming thun jamkho lang wantaq kiikha apaiq raq lang wan mak riito.

³⁴Shatmaq Ngi raq Solomon jaq wa mungtan ka tlotli ka nyeaho mang. Kiimaq Ngi raq apaiq ka atra sishat wiiwii hokham ngachang niili mithüha. Arka Ngi raq ijaqshise Dawit ma anato lata mithüha. Jamkhano ngukla apaiq ka Ngi raq ijaq maq tseatsiiq wan kang. Kiimaq apaiq raq Ngi raq akuqha tri raütu thun nai aming thun kra lang raüta siwanto.

³⁵Ngi raq mungtan ka Solomon se jaq khon mong wiishe minyea hoha. Lata ümniima maiqphan phan roqshi kra mikuq kang.

³⁶Shatmaq Ngi raq maiq phan phanshi ka Solomon se wokhong niili mithüha. Krai mren Ngi ma ijaqshise Dawit saüse phan wa maiq pattek na Jerusalem na nga raüta mung peng wanti maiq lai ka siwan ruq miraq. Jamkhano ngukla Jerusalem chela ka Ngi raq tingsang atiitsang Ngi shomnoq wan miitu atsea arwanha.

³⁷Jeroboam lei, Ngi raq ümniika Israil mung khuthaq na hokham miishe mishong wanha. Krai mren ümniiraq mung ka ümtin jong peng wan wa lungwii tlaü kriithun ka mipeng wan haü.

³⁸Kiimaq ümniiraq Ngi tri raütu thun nai aming thun ka phaqqhii nichii maq tai laüta, kunkun lang wan laüta siwan haüla, laüta ijaqshise Dawit raq Ngi raq achongchong kra phan phan jaq shamwantaq kiikha sham wan haüla, Ngi ka wranaiqshe ümniirai adam misiha. Ngi raq ümniika Israil mung thaq na hokham ma mithü wanha. Kiimaq ngi raq ümlai ümla phan ka ümnaq tsai jai niimin mung peng wan miitu hokham ma mishong wanha. Arka Ngi raq ijaqshise Dawit ma jamkho kuq wan kang kiikha mikuq wanha.

³⁹Solomon raq ngarai tangtaq kra ningkhan, Ngi raq Dawit saüse phan ma imo she mitiho wanha. Shatmaq pattup pat-sa miitu ka riimak.”

⁴⁰Riita arningkhan, Solomon raq Jeroboam ka atsea baiq tanto. Shatmaq apaiq ka Ejip mung Hokhamwe Shishak phana tiipaü juhoto. Raüta apaiq ka Solomon mitsai shaq wiiwii Ejip mung niili sito.

Solomon Ka Tsaito

(2 Ka 9.29-31)

⁴¹Solomon raq phanrap phanrii jaq ümchuwa shamtaq thun ka, apaiq mungpeng jaqsham, kiimaq apaiq taksu tsii thun arka *Solomon Manphan Lakdap* na waiq thüto.

⁴²Apaiq ka Jerusalem na ngaraüta Israil mung tlotli khuthaq na rawii roqblai hokham maja wanto.

⁴³Raüta apaiq ka tsaito. Kiimaq amaa ka Dawit chela na lapto. Kiimaq ase Rehoboam kriishe apaiq pumsong hokham ma shongto.

1 Hokhambi 12

Hiqkhu Nü Mung Na Siti Maiq Phan Thun Raq Mung Tiikhoto

(2 Ka 10.1-19)

¹Rehoboam ka Shekhem chela na kihoto. Kiijaq Israilnok shekhu nü mungti mungmaiqse ka apaiq ka hokham ma shongkai thungto.

²Riita ara tsütsa arka Nebat se Jeroboam, apaiq ka Solomon raq tsatjiiq nguta Ejip mung na ajuhowe kriiraq taito. Raüta apaiq ka Ejip mung wa Israil mung niishe jang wato.

³Shekhu nü mungti maiqphan thun raq apaiq ka tiiheakito. Kra raütiishe tsangshiq tarü ka adam na pong raüta Rehoboam phanii she kihoto. Raüta tsangshiq raq apaiq ma akha nguto,

⁴“Ümwe Solomon raq naishiq ka nanshan shan haihü wanto. Raüta naishiq ma holai laihea tiihokuq wanto. Riita ümchaü min, ümniiraq naishiq ma ara holai thun ara atiichii riikuq laüta, naishiq ma han ka atiichii riikuq haüla, naishiq ka ümwokhong na üsengi tsapkapkap maq ümbomtaitai misikai.”

⁵“Ranaiqtsam silanta jangki rongkiq. Kijiiqtiq ngi raq namshiq bom ka mitrekang,” nguta apaiq raq bom ka treto. Krai mren tsangshiq ka wawanto.

⁶Kijiiishe Hokhamwe Rehoboam raq kra bom ka miitu nyungwere kong awe Solomon danhonketi kong kiima. “Ngi raq tsangshiq ma bom ka jamkhii tiijang chongkuqha jiiwa ahea miraq?” nguta waito.

⁷Kijiiishe tsangshiq raq treto, “Ümniiraq ara mungmaiqse ka aheawiq maq peng wan lungwii tlaü jiila, tsangshiq raq ümjaq wa jamlai wa tiipaiq nea raüta jaütlaq kriika bomhea maq trelaq. Kra riihaüla tsangshiq ka wranaiqshe ümwokhong na aheawiq ümniika mishli.”

⁸Shatmaq apaiq raq nyungwere raq tsii achongkuq kriika shipoq baiqto. Raüta apaiq ka jerobi apaiq rai ajong wandamti rishishi kong ümchaü danhonti kong phaniishe kihoto.

⁹Raüta, “Riita namshiq riiha, jamkho ngutlan?” nguta apaiq raq tsangshiq ma waito. “Mungmaiqse raq ngi nangnga tsangshiq holai ka atiichii riikuqlaq nguta ngi ma chongtlaq kra jamkho michong kuqha?”

¹⁰Kijiiishe tsangshiq raq treto, “Ümniiraq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqlaq: ‘Ara ijaqshise aranse arka iwe chhü kra nam ma athea lin!’

¹¹Kiimaq tsangshiq ma akha chongkuq laq, ‘Iwe raq namshiq ma hekiilaihea tiihokuqto. Kriithaq na ngi riika laiheashe hali mitiihokuq nongha. Apaiq raq namshiq ka raükom sintsang maq tsatto. Ngi raq namshiq ka kumrang tsat chang raükom sintsang miishe mitsatha!’”

¹²Krijjai maq ranaiqtsam si raüta Jeroboam nai mungmaiqse ka Hokhamwe Rehoboam phana apaiq raq chongkuqtaq kra phan phan apaiq phana jangki nongto.

¹³Hokhamwe raq nyungwere tsiichong ka shishe baiqto. Raüta kiqla hiiphü maq mungmaiqse ma bom ka chongkuqto.

¹⁴Arka jerobi raq tsü chongkuqtaq kra phan phan kloto. Apaiq raq akha nguto, “Iwe raq namshiq ma hekii laihea tiihokuqto. Ngi raq kriithaq na laiheashe hali mitiuhokuq nongha. Apaiq raq namshiq ka raükom sintsang maq tsatto. Ngi riika kumrang tsat chang raükom sintsang miishe mitsatha!”

¹⁵Arka TATIWE raq athimi wan wishe dongdii, shammiwe Ahija raq Shilo chela maq riisham bom maq Nebat se Jeroboam ma chongtaq kra tiiku wan miitu she hongwato. Arkha na tiina hokhamwe raq mungmaiqse bom ka akhiismin shumii mak riitaq kra.

¹⁶Riita mungmaiqse raq hokhamwe raq tsangshiq bom ka taimak she riikiita, tsangshiq raq akhiishe gitrangto, “Dawit nai ajamtitiim ka wiitatam she midea wan laq! Tsangshiq raq nashiq ma jamlai jaq wa shamkuqta? Israil mungti singmung maiqse lei, nashiq ka maiqmii jam na pin rongpha! Rehoboam ka apaiq honhon lische misisiq laq!” Krai mren Israilnok ka apaiq wokhong wiishe donghoto.

¹⁷Raüta Rehoboam ka Juda mung na siti kriiti khuthaq niili she hokham ma jawanto.

¹⁸Kiijiishe Hokhamwe Rehoboam raq Adoniram, ningkun maq jaq tiishamtlaq kra pengtiwe kra Israilnok mungmaiqse phana tiiwato. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka long maq tiinamtok tiiqbaiqto. Ara chhiraüta Rehoboam ka taülaükhiq apaiq kumrang leng na ngaraüta Jerusalem niishe achiim jin juto.

¹⁹Kra ranaiq miiphat she shekhu nü mung na siti Israilnok mungmaiqse ka Dawit säuse phan wokhong na simak pong hokham she shong wanto.

²⁰Kiimaq Israilnok raq Jeroboam ka Ejip mung wa jang wato she nguta tsütsa ka taito. Krai mren she, tsangshiq raq apaiq ka mungmaiqse ngong thun ngatlaq kiijaq tiieakito. Raüta apaiq ka Israil mung khuthaq na hokhamwe ma shongto. Kriimii phat she Juda phan lamlamli she Dawit säusephan wokhong na tsapkapkap maq siwanto.

Shemaia Shammi Bomchong

(2 Ka 11.1-4)

²¹Riita Rehoboam ka Jerusalem niishe säuto. Raüta apaiq raq pinthum srea nolajongbi thun ka Jerusalem na 180,000 Juda phan wa nai Benjamin phan wa adam na triichom hea raüta tiithungto. Apaiq raq shekhu nü Israil mungti rai riikhat kai nguta tanto. Raüta hiq khu nü mung kriimin apaiq wokhong na hali tiishang wan nong tiimato.

²²Shatmaq Shiikeawe raq shammiwe Shemaia ma,

²³ara tsütsa ara Rehoboam ma nai Juda phan nai Benjamin phan mungmaiqse tlotli ma chongkuq kikiq nguta thaüto:

²⁴“Namshiq raq namphu namnonok Israilnok ka naqkhat wa rongkiq. Namshiq tarü maiqmii jam na jang wan ronglaq. Jamlai mra wa pintaq kra Ngi raq atiihongtha wanha.” Krai mren tsangshiq tarü raq TATIWE aming ka langto. Raüta maiqmii hiqshong na pin wan rang riito.

Jeroboam Ka TATIWE Wokhong Wa Donghoto

²⁵Hokhamwe Jeroboam Israil mung langtiwe raq ku akin tonglong Ephraim wang wa Shekhem chela, ka trotam maq kiitelong maq rukto. Raüta apaiq ka kiijaq heashi sithüto. Raütiishe apaiq ka kriiwa tiijin wanto. Raüta Penuel chela kriishe trotam maq kiitelong maq rukto.

²⁶⁻²⁷Raüta apaiq nai apaiq kli akha tiingoto, “Riita ümchaü jamkho mung na rahai sitlaq, akhli sihaüla, isenginok mungmaiqse ka Jerusalem na ki raüta, kiijaq Shomjam sitlaq kiijaq TATIWE ma honglu kekai kiraüla, tsangshiq tsantsii ka Juda mung Hokhamwe Rehoboam miishe mikuq wan. Raüta tsangshiq raq ngi ka atsea she mirbaiq.”

²⁸Apaiq kra bomtsi khu thaq na heashi asha puq shiwea wan raütiishe, apaiq raq chaq maq minsäu pongse nai anai sumla loto. Raütiishe apaiq asenginok mungmaiqse ma akhiishe nguto, “Namshiq ka lam luhea kilili lantea Jerusalem na Shiikeawe shomnoqkai kitlan. O Israilnok singmung maiqse lei, liimanta arjaq ahata namshiq phrakaütiim, namshiq ka Ejiip mung wa shea wanti!”

²⁹Krai mren apaiq raq chaq sumla minsäu pongse wiinai kiiwa ashi ka Bethel chela na thüto. Kiimaq sumla ashi ka Dan chela na thüto.

³⁰Krai mren, mungmaiqse raq Bethel chela na nai Dan chela na kra sumla phra wiinai kra shomnoqki raü raüta ngarai she tangto.

³¹Kiimaq Jeroboam raq kin thun kiijaq ashomnoq chang pahea klo wanto. Raüta apaiq raq ramwe jaqshamtibi ka Lewi phan riimak kriiwa ramwebi shongto.

Bethel Na Shomnoqtaq Kra Tiishutto

³²Kiimahali Jeroboam riika jipi lütiichat na raroqshi ri rabiingi ranaiq na phra shomnoq poi ashi phoqkuqto. Arka Juda mung na langtlaq poi kiikha tiihongkuqto. Apaiq raq Bethel na haitaq berong-wacha kiijaq, apaiq raq aklo chaq minsäu pongse sumla thütaq kriima nyamse honglu thun takuqtlo. Kiimaq apaiq raq shomjam thun ümchuwa haitaq kiijaq ramwe jaqshamti thun ka Bethel na tiisi wanto.

³³Krai mren, jipi lütiichat lüwa raroqshi ri rabiingi angu ranaiq na, apaiq raq kra ranaiq na klowan chang poi ashi tiihongthü wantaq kra phan phan, apaiq ka Bethel chela na kitlo. Raüta nyamse honglu thun ka kra berong-wacha kiijaq takuq wantlo. Kriika Israil mungti mungmaiqse miitu apaiq raq poi ashi phoq kuq wantaq kra lang wantlo.

1 Hokhambi 13

¹ TATIWE aming maq Juda mung wa shammiwe ashi ka Bethel na wato. Raüta apaiq ka kiijaq Jeroboam ka berong-wacha tho na chapraü honglu takeho namnam she kiijaq saüwato.

² TATIWE raq aming tattaq kra tiiphan phan, kra shammiwe raq kra berong-wacha ka akhiishe sonto: “O berong-wacha lei, berong-wacha lei, TATIWE raq akha ngutlo: Maiqse ashi amang min Josia nguta mimang; apaiq ka Dawit weraü jamkun na michü. Apaiq raq üm khuthaq na, ara thatsang chang berong-wacha thun arjaq jaqshamti ramwebi ümniima honglu kewanti thun ka wiita mijiipbaiq. Raüta apaiq raq ümkhuthaq na maiq riiphong kra wa na michaq.”

³ Kiimaq kra shammiwe raq abom ka akhiishe tiitsuqto, “Ara berong-wacha arka kholam kholiq she mitiibunbaiq. Kiimaq arwa honglu wabun phong kriika tsoho raüta wiita wantha wanthi she miwanbaiq. Kra chhi haü jitiq ümniiraq arka TATIWE raq ngi lümiidea tiichongto ngutiishe misap haü.”

⁴ Hokhamwe Jeroboam raq kra ngo ka tairaüta, ajaq shi maq apaiq ka tiq shuk raüta, “Kriiwe ka lap rong laq!” nguta aming kuqto. Shatmaq maklii liipan niili hokhamwe jaq ka amaa ma jaki saq riito. Krai mren apaiq raq ajaq ka akhum na tiijang hit wanlot mak she riito.

⁵ Kiimaq shammiwe raq TATIWE mang na tiithaitaq kra phan phan berong-wacha kiimin tiibunlak bunkito. Raüta kiiwa honglu wabun thun kriimin wiita hiq na wantha wanthi she wanbaiqto.

⁶ Kiijishe Hokhamwe Jeroboam raq shammiwe kiima, “Mangchan laüta ngi miitu üm TATIWE üm Shiikeawe jaq wa achu jaülaq kiimaq apaiq ma ijaq ara tiiheakuq laq nguta achu jaükuq laq!” nguta tiipaiq neato. Krai mren shammiwe raq TATIWE jaq wa achu jaüto. Kiimaq hokhamwe jaqtsi ka tiidoq ra heakito.

⁷ Kiijishe hokhamwe raq shammiwe ma nguto, “Ümniika ngi rai ijam na wa i. Laüta phanshi ra tü adung phaqsiiq thülaq. Ümniiraq ngi miitu jamlai wa shamkuq laü kra miitu ngi raq ümniima poksi mikuq kang.”

⁸ Kiijishe shammiwe raq treto, “Ümniiraq ngi ma ümtsiiq ümnyamtum kiiwa khoko kholiq kra pheakuq laü nguraü min, ngi ka ümniirai wadam mang, kiimaq phaqsiiq mang, kiimaq kham min nyang mang. Ümniirai ka jamlai phan min phaqsiiq mang.

⁹ TATIWE raq ngi ma ümniirai jamlai phan min naq phaqsiiqkiq kiimaq khu akham min nyang wa maimak; kiimaq ngi wachang lam kra phan phan min jam na jangho maimak,” nguta aming tatto.

¹⁰ Krai mren apaiq ka apaiq wachang lam maq jangho mak dea riito. Shatmaq lam ahin nü miishe kihoto.

Bethel Na Siti Shammiwe Tikiwe

- 11** Kra akhing na Bethel na siti shammiwe tikiwe ashi asi riito. Asetiim ka apaiq phana na kiraüta Juda mung wa awa shammiwe raq kra ranaiq na Bethel na jamlai wa klotaq kra apaiq ma chongto kiimaq apaiq raq Hokhamwe Jeroboam ma jamlai bom wa chongtaq kra tsütsa kriimin chongto.
- 12** “Riita apaiq ka ümnü lammo kihota?” nguta tikiwe shammiwe raq tsangshiq ma waito. Krai mren tsangshiq raq apaiq ma lam ka tiichhi kuqto.
- 13** Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma apaiq kumtoq kaü kra apaiq ngaho ma tihong kuq ronglaq nguta thaüto. Kiimaq tsangshiq raq kra tihong kuqto. Kiimaq apaiq ka kiijaq chao raüta
- 14** Juda mung wa awa shammiwe jai kra phan phan kihoto. Krai mren apaiq ka ok chong tong na ngaraü lohoto. Raüta, “Riita ümnaq ardea shea Juda mung wa awa shammiwe?” nguta apaiq raq waito. “Üm,” nguta kriiwe raq treto.
- 15** “Ikhla jam na wa i. Laüta ngi rai dung phanshi siqwakiq,” nguta apaiq raq nguto.
- 16** Shatmaq Juda mung wa awa shammiwe raq treto, “Ngi ka ümniirai ümjam na walot mang. Kiimaq ümniiraq ngi shiikum pan tlaü kriimin taolot mang. Kiimaq ngi ka ümniirai wakhiim kaq tü adung min phaqsu walot mang. Kiimaq khu akham min arjaq nyang lot mang.
- 17** Jamkhano ngukla TATIWE raq ngi ma tü adung phaqs sea maimak kiimaq ralang khamsang kok min nyang maimak nguta aming kuqto. Kiimaq ngi wakang kra lam maq jam na jangho min mai mak nguta chongto.”
- 18** Kiijiishe tikiwe shammiwe Bethel chela wiiwe raq apaiq ma akha chongto, “Ngi arminla, ümniikiikha shammiwe sii ahata. Kiimaq TATIWE aming maq rase ashi raq ngi ma ümniika ijam na sheawan laq nguta chongto. Kiimaq ümniika shiili liilaq nguta chongto.” Shatmaq kra tikiwe shammiwe riika arot chongto.
- 19** Krai mren she Juda mung wa awa shammiwe ka kra tikiwe shammiwe kra apaiq jam niishe wa wanto. Raüta apaiq rai dung phaqsuq damto.
- 20** Riita tsangshiq ka adam na dungsea chamrii na ngarai tlaq akhing niishe TATIWE bomtsi ka kra tikiwe shammiwe nübok niishe saükito.
- 21** Krai mren apaiq raq Juda mung wa awa shammiwe kiima akhiishe gito, “TATIWE nga ümniiraq apaiq kiq tlea laü nguwa. Kiimaq apaiq raq jamlai aming wa kuqtaq kra shammaü dea riiläü nguwa.
- 22** Laüta apaiq raq wa naqnyimkiq nguta aming akuq kriiba kiijaq jang wan laüta dung phaqsuq wa laü nguwa. Arningkhan ümniika atsea she mirbaiq. Kiimaq ümmaa ka ümta ümwii maakho na lapwa lumak she miraq.”

²³Tsangshiq rai dungsea lot jai she tikiwe shammiwe kriiraq kumtoq kaü ashi ka Juda mung wa awa shammiwe kra ngaho ma ngachang tiije kuqto.

²⁴Krai mren apaiq ka kra kumtoq kaü raikhü na ngaraü she kihoto. Apaiq ka akairai lam wiishe hangsikaü ashi rai riihumto. Kiimaq hangsikaü raq apaiq ka kaqto. Raüta apaiq maa ka lamkii na bum raü riito. Kiimaq kumtoq kaü nai hangsikaü kiimin kiijaq chapshat li riito.

²⁵Maiq wiijamti kra lam maq wan lea wanti raq apaiq maa ka lam na weraü chhito. Kiimaq hangsikaü kiimin kra lamkii tho na chapshat li chhito. Krai mren tsangshiq ka Bethel chela na wa wanto. Raüta tsangshiq raq jamlai wa chhithütaq kra nanok ma tsütsa ka tiitaito.

²⁶Riita kra tsütsa ka tikiwe shammiwe raq taito. Raüta, apaiq raq akha nguto, “Kriika shammiwe TATIWE aming roitiwe! Apaiq raq TATIWE aming tlea kha na, TATIWE raq hangsikaü tiiki raüta apaiq ka tiikaqto. Raüta apaiq ka tsaito. Arka TATIWE raq jamkho nguta kra phan phan kuwato.”

²⁷Kiijiishe apaiq raq asetiim ma thaüto, “Ngi kumtoq kaü ira ngi ngaho ma tiije ronglaq.” Krai mren tsangshiq raq kumtoq kaü raikhü na ngachang ka tiijeto.

²⁸Krai mren apaiq ka kumtoq kaü thaq na ngaraüta kihoto. Raüta kra shammiwe maa ka lam na weraü chhphoto. Kiimaq kumtoq kaü nai hangsikaü kiimin kiijaq chap shat li lohoto. Hangsikaü raq kra maiq maa ka pha q mak dea. Kiimaq kumtoq kaü kiimin kaq mak dea riito.

²⁹Kra tikiwe shammiwe raq kra maiq maa ka doto. Raüta kumtoq kaü raikhü na tiiho kuqto. Raüta Bethel chela na howanto. Raüta maaho manyi raüta amaa ka saiqsamto.

³⁰Raüta apaiq raq tsangta maalap chiim maakho asi kiijaq lapto. Kra lapshulot raütiishe, apaiq nai asetiim raq, “O phunowe lei, phunowe lei!” ngutiishe maatiijü hoq trangto.

³¹Kra maiq maa ka saiqsamlot jai she, shammiwe raq asetiim ma akha chongto, “Jai maq ngi tsaikiha jiila, imaa ka ara maakho arjaq laprong laq. Lantea imaa ka apaiq maa tiinap arjaq lap rong laq.

³²Arwe raq TATIWE aming maq, Bethel chela na berong-wacha khu thaq na manson bom chongtaq kra nai Samaria wang na ümchu wa sumla phra shomnoq chang hiqba thun sitlaq khuthaq na jamlai manson wa tiithaimai thütaq kriithun ka akhing ashi na wiita kunkun mihongtha wan.”

Jeroboam Raq Tiibitaq Ngarai Tangto

³³Israil mung Hokhamwe Jeroboam raq apaiq abi ngarai lamphan tlaq kiiwa atsantsii ka klai mak dea riito. Krai mren apaiq raq lai hin phra shomnoq chang berong-wacha thun haiwantaq kiijaq ramwe jaqshanti ramwebi ka miinan joli

maiqse wiili shong wan lili riitlo. Apaiq raq ramwe jaqshamti ka jurwa ramwe jaqsham rotlaq kriiti ka ashong wan ngulili shongto. Raüta tel maq tiibok nyukto.

³⁴Apaiq raq ara ngarai bihea klo wantaq arningkhan na apaiq aweraü khuthaq na chongthum ma jawan chang ngarai lam klo wanto.

1 Hokhambi 14

Jeroboam Se Tsaito

¹Kra akhing na Jeroboam se Abija ka atsi riikito.

²Kiijiishe Jeroboam raq tsangnyung ma chongto, “Ümniika miiriiklai laq. Maiq raq jurmin tiitsang mak chang miitu. Laüta Shilo chela na kilaq. Kijjaq shammiwe Ahija sitlo. Apaiq kata man na ngi ma ranaiq shi ngi ka Israil mung na hokhamwe ma mijahaü nguta chongketiwe.

³Apaiq ma keho ma winsii thoproqshi, kek wiijam, kiimaq ngiq ngu tsabum chüshi hoho laüta kilaq. Laüta nase ka jamkha jatiwa kra waikikiq. Raüla apaiq raq ümniima michongkuq.”

⁴Krai mren apaiq ka Ahija jam na Shilo na kito. Ahija ka akiishe kha maq amak ka amiishe riikito.

⁵TATIWE raq apaiq ma Jeroboam tanyung ka ase tsi tlaq kra miitu apaiq ma bom wai kai kitlo nguta apaiq ma bom ka achongkewi she riito. Kiimaq TATIWE riimin Ahija ma jamlai bom chongke chang wa kriika achongke wishe riito. Riita ümtiikiwa Jeroboam tanyung ka kijjaq saühotaq, apaiq ka maiq ahinti ikha tiimanhiito.

⁶Shatmaq ümtiikiwa Ahija raq kriinyung saükai ka kilamchong niishe atrang ka tai raüta, apaiq raq nguto, “Warea jam mong na. Ngi raq asapha ümniika Jeroboam tanyung. Ümniika maiq ahinti nguta jawa tiihaihirai tlaü? Ngi raq ümniima tsütsa ka abi tiitai chang asi.

⁷Ümniika walaq. Laüta Jeroboam ma TATIWE Israilnok Shiikeawe raq apaiq ma akha ngutlo: ‘Ngi raq ümniika mungmaiqse phong wa tseatsiiq wan kang. Lata ümniika isengi Israilnok mung khuthaq na tuwe jong ma shongkang.

⁸Ngi raq ara mungtan ka Dawit saüsetiim jaq wa nyeaho lata ümni miishe kiinong kuqkang. Shatmaq ümniika ijaqshise Dawit raq iwokhong na tsapkapkap maq siraüta, ngi raq akuqha aming thun kra kunli lang wantaq kiimaq Ngi raq jamlai wa ahea nguta thapthi tiikang kriili sham wanto. Shatmaq ümniika Dawit raq sham wantaq kiikhiika sham wan maü riiläü.

⁹Ümniiriika ümniima kongkhu pat na ümchu riwa mung peng wantaq, kriiti thun wiita thaq na ngarai jonghea she klo wan laü. Ümniiraq Ngi ka no na

miimbaiq laü. Laüta sumla phra thun haiwanläü kiimaq ashomnoqchang jin ngam sumla thun tiq wan laüta itsankhiq henghea tiinyii wan laü.

¹⁰Riita arthun ngarai klo laü arkhan na, Ngi raq ümwe raü takhan jamkun na chamchao walü she michaq kuq wanha. Lata ümsäü ümsetiim thun maiqwere thun ka nosere kong kiimaq nyungwere kong thun ka wiita adam na mijiip baiq wanha. Lata Ngi raq ümta ümwii ka tiisiirai mijiip baiqha. Tsangshiq ka chongthum ma mitiijaha. Minsäü daiq phong tsuqbaiq tlaq ikha mitsuq baiqha.

¹¹Ümjamtitiim wa juwa chela mong na tsaitlaq kriiti maaphong ka kuku kong raq miphaq baiq. Kiimaq juwa wak ram na rum na tsaitlaq kriiti maaphong ka langtang kong raq mirchom pha q wan. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang,”

¹²Kiimahali arthaq niimin Ahija raq Jeroboam tanyung ma akha hali chongkuqto, “Riita ümchaü min, ümniika ümjam niishe jang wanlaq. Ümniika chela mong na nyap wan rili she ümse ka mitsaiki.

¹³Israil mung tlotli raq apaiq maa ka mijo. Kiimaq maaho manyi raüta apaiq maa ka milap. Jeroboam tjam wa riikhaqli maq amaa lapshe wan ka apaiq arli miraq. Jamkhano ngukla apaiq armiili TATIWE, Israilnok Shiikeawe ka tsan ahea maq sitlo.

¹⁴TATIWE raq Israil mung khuthaq hokhamwe ashi mishong. Apaiq raq Jeroboam weraüta jamkun ka chongthum ma mitiijabaiq wan.

¹⁵TATIWE raq Israilnok ma mo laihea mitiio wan. Kra ningkhan na Israil mung ka wiita mibrak shaq wan. Khamrai mong na khamtso raq tingjang rü baiqrat tlaq ikhiishe mibai wan. Apaiq Israilnok ka ara hiqpo hiqwin mung apaiq raq tsangtitiim ma akuq wan arwa arangchong maq miphai baiq wan. Raüta apaiq raq tsangshiq ka pongmung niishe Euphretis rai kra tlea mung niishe miwan baiq wan. Jamkhano ngukla tsangshiq raq jechak phrakaü Ashera sumla kaü kra thun ka klo wanto. Raüta TATIWE tsankhiq walüwa kra shaü wanto.

¹⁶TATIWE raq Israilnok ka amiimshe mirbaiqthü. Jamkhano ngukla Jeroboam raq ngarai klowanto. Raüta Israil mung ka ngarai thü kho bok na tiidea baiq wanto.”

¹⁷Jeroboam tanyung ka Tirja chela na jang wan nongto. Apaiq ka ajam kilam chong na säü wanri ase ka tsaikito.

¹⁸Israilnok mungmai qse raq apaiq miitu maaho manyi hoqtrangto. Raüta apaiq maa ka lapto. Arka TATIWE raq ajaqshi se shammiwe Ahija lümaq tiichongtaq kra phan phan she dea kuwanto.

Jeroboam ka Tsaito

¹⁹Hokhamwe Jeroboam raq ümchuwa jaqsham wantaq, re ümchu jang wa khat wantaq kiimaq apaiq raq mung ka jamkho peng wantaq, thun manphan ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na Waiqthüto*.

²⁰Jeroboam raq hokham ja raüta mung ka wiioqnai ri wiinai peng wanto. Raüta apaiq ka tsaito. Kiimaq amaa ka lapto. Kiimaq apaiq pumsong ase Nadab kriishe hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Rehoboam

(2 Ka 11.5—12.15)

²¹Solomon se Rehoboam ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiioqblai maiqshe riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiimiishi na saüli peng wanto. Ara chela ka TATIWE raq Israil mung tlotli khuthaq na apaiq shomnoq wan chang hiqba miitu tingsang atsea raüta athü wan. Rehoboam ma anyung mang ka Naama. Apaiq ka Ammon mung wa.

²²Juda mungti raq TATIWE man na tsangtitiim pat na ngarai ümchuwa klo wantaq kriithaq niimin pahea achan she tang wanto. Kriikha na TATIWE tsankhiq ka tsangshiq khu thaq na henghea she shaü wanto.

²³Tsangshiq raq arot phra thun shomnoq chang hiqba diilulu pahea haito. Kiimaq longkham thun shongto, kiimaq Ashera sumla phra shomnoq chang berong pahea ku akin thun hamli na shong wanto. Kiimaq pechongtong thun angu wiita na arthun ara shong wanto.

²⁴Arthun arthaq niimin bihea pinthum ka, kra thatsang chang hiqba thun kiijaq siraüta maiqwere kong nai jechakre kong raq mephe kong ma jaraüta siwanto. Juda mungti raq man na TATIWE raq Israilnok lümaq kra mung wa maiq mung thun ka khat wan wan raüta jobaiq wantaqqok raq, ashe maiqjea asi ngarai thun klo wantaq thun kra hali tang wanto.

²⁵Rehoboam raq hokham jawanli maq wiibiingi she angu na Ejjip mungti Hokhamwe Shishak wa raüta Jerusalem ka khat wato.

²⁶Raüta apaiq raq Shomjam mong wa nai hokhamwe jam na chaq aseng ümchuwa sitlaq thun kra, kiimaq Solomon raq chaq maq alo liiq thun kra wiita hutho raüta kihoto.

²⁷Kriithun kra song miishe Rehoboam raq miiki ngam maq liiq thun kra tloto. Raüta hokhamwe jam na walam kilüchong thun kra kheti siihiipbi miishe kiinong kuqto.

²⁸Hokhamwe ka Shomjam na kitlaq akhingtek na phenlabi raq kra liiqthun kra wiholili raüta kitlo. Raüta jang wan raüla kra sontri khok kiijaq hali riichom thüwan nonglili riitlo.

²⁹Hokhamwe Rehoboam raq ümchuwa jaqsham wantaq thun kriika *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na Waiqthüto*

³⁰Arthun chong wankai pat na Rehoboam nai Jeroboam ka tsangnai liipan na tsaq mak phan maq arkhat niili mowanto.

³¹Rehoboam ka tsaito. Kiimaq apaiq maa ka Dawit chela na hokhambi maalap chang ba na lapto. Kiimaq apaiq pumsong ka ase Abija she hokham ma shongto.

1 Hokhambi 15

Juda Mung Hokhamwe Abija

(2 Ka 13.1—14.1)

¹Israil mung Hokhamwe Jeroboam raq hokham jawanli maq rawii roqshi ri wiitiichat she angu na, Abija ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kiimaq apaiq raq Jerusalem na ngaraüta mung ka wiitsam pengto. Apaiq ma anyung mang ka Maaka. Apaiq ka Absalom se.

³Apaiq riimin awe raq tang wantaq ngarai thun kra tang wanto. Krai mren apaiq ka apaiq kiimin ati tipai Dawit raq TATIWE wokhong na tsapkapkap maq siwantaq kiikha TATIWE apaiq Shiikeawe wokhong na samhea siwan mak riito.

⁴Shatmaq Dawit ma anato raüta, TATIWE apaiq Shiikeawe raq Abija ma ase maiqwe se ashi kuqto. Kriika apaiq pumsong ma Jerusalem na ngaraüta mung pengwan miitu kiimaq Jerusalem ka khupwongke wan miitu kuqto.

⁵TATIWE raq apaiq ma akha klo kuqtaq arka, Dawit riika TATIWE raq lungwiitlaq kriili klo wanto. Kiimaq apaiq raq TATIWE aming thun ka poshi min tlea mak riito. Apaiq shut ka Uria Hitaiq phanwe kha na shuttaq kriili riito.

⁶Riita Rehoboam nai Jeroboam liipan na rekhat dong wantaq kriika Abija rilung tiithumli riikhath wanto.

⁷Kiimaq Abija raq phanrap jaqsham ümchuwa sham wantaq kriika wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na Waiqthüto*

⁸Riita Abija ka tsaito. Kiimaq Dawit chela na amaa ka lapto. Kiimaq apaiq pumsong ma ase Asa ka hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Asa

(2 Ka 15.16—16.6)

⁹Jeroboam raq Israil mung na hokham jawanli maq rawiirroqnai she angu na Asa ka Juda mung na hokham ma shongto.

¹⁰Kiimaq apaiq raq mung ka Jerusalem maq ngaraüta wiirroqblai ri wiishi siq wanto. Apaiq ma awi mang ka Maaka riito. Apaiq ka Absalom se.

¹¹Asa riika ati tipai Dawit raq jamkho TATIWE tiichochi chang jaqsham wantaq kiikhiisii hali apaiq riimin sham wanto.

¹²Apaiq raq tsang mung na maiqwere nai jechakre mephe kong jawan raüta thatsang maiqse raq tsangshiqnok sumla phra phong shomnoq chang hiqba thun na atiisi wan thun kra, wiita tiisiirai tsangmung wa jobaiqto. Kiimaq apaiq

ma kongkhu pat na siwanti hokhambi raq sumla phra phong shongthütaq thun kra wiita runbaiqto.

¹³Apaiq raq awi Maaka kiimin hokham nyung ngachang wa tiisat baiqto. Jamkhano ngukla awi raq ashe sumla ase tiipuchang sumla jechak phra Ashera kaü kra shong wanto. Asa raq kra sumla phra kaü ka chumbaiqto. Raüta Kidron raise khü tan na wa maq chaqbaiqto.

¹⁴Asa riika sumla phra thun shomnoq chang hiqba thun kra kunli tiithenbaiq wan lot mak dea li jiimin, apaiq ka TATIWE wokhong na rilung pattup tsapkapkap maq siwanto.

¹⁵Apaiq riika awe raq Shiikeawe ma kiinong kuq thütaq hupsam thun kra nai apaiq raq chaq maq nai kampho maq lo raüta Shiikeawe ma kiinong kuqtaq hupsam thun kra, wiita Shomjam mong niishe thüto.

¹⁶Juda mung Hokhamwe Asa nai Israil mung Hokhamwe Baasha ka tsangnai ka ngacho na ngashat siwantaq wiiwii miitut wan tlii maq riikhat wanruq sito.

¹⁷Baasha raq Juda mung ka khatto. Raüta Rama chela ka trotam maq kiitelong miishe ruk wanto. Arka Juda mungti ka akai awa khumlot mak she mirlaq nguta lam tangbaiq miitu kloto.

¹⁸Arningkhan she Hokhamwe Asa raq Shomjam mong na nai hokham jam na kampho nai chaq ümchuwa abung tiichongtlaq kra riichomto. Raüta kriithun ka awokhong na siti ajong alabi ma tiiho wan raüta Damaskas chela na Siria mung Hokhamwe Benhadad ma tiikuq wato. Benhadad ma awe mang ka Tabrimmon kiimaq apaiq ma ati ka Hejion. Apaiq ma tsütsa ka akha tiichong wanto:

¹⁹“Nawetiim liipan na reraüshi siwantaq kiikhiisii hali ümchaü nanai liipan niimin reraüshi maq si i. Ara kampho nai chaq tiiho wan tiikang arka ümniima bom tiichong wan kongphiq. Riita ümchaü min ümniika Israil hokhamwe Baasha rai reraüshi ka naqsikiq she. Kriika achum she riibaiq laq. Kra rihaüla apaiq raq ara imungtan khatki tlaq arwa ajang she mirwan.”

²⁰Krai mren Benhadad riimin Asa raq jamlai bom wa tiichong wantaq kra phan phan she dea kloto. Raüta apaiq raq asengi phentu ajongbi thun nai phenlabi thun ka tiiki raüta, Israil mung wa chela thun kriishe khat wanto. Raüta tsangshiq raq Ijon chela, Dan chela, Abel Beth Maaka chela thun kra, kiimaq Gelili tham chum kii thotho wa maiqhiq thun kra, kiimaq Naphtali phan wang tlotli kriishe khat raüta jiiwanto.

²¹Kiimaq Hokhamwe Baasha raq kriithun mra pintaq tsütsa kriishe tairaüta, apaiq raq Rama chela tro na kiitelong maq ruk jaqsham kra athaq she riibaiqto. Raüta Tirja chela niishe wa wanto.

²²Kiijiishe Hokhamwe Asa raq Juda mungti tlotli, weshi ra min wahü mai mak, mungmaiqse kunkun ka Rama chela na waraüta longkaü thun nai pe pan thun

Baasha raq Rama chela tro na peruk haima aphonhthü kra piwa raa nai howa nguta aming kuqto. Arthun hupsam ara leaho raüta, Asa raq Benjamin wang na sitlaq Mijpa chela nai Geba chela wiinai kra trotam miishe truk baiqto.

²³Riita Hokhamwe Asa raq phanrap phanrii jaq ümchuwa sham wantaq, apaiq raq srea nola jong jaqsham wantaq kra, kiimaq chela thun kiitelong maq trotam na rukbaiq wantaq thun arka *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na Waiqthüto*. Shatmaq apaiq ka tikiiji niishe ahok na amitsi ki raüta hokkii she chamchaoto.

²⁴Asa ka tsaito. Raüta Dawit chela na hokhambi maalap chang chiim na lapto. Kiimaq apaiq pumsong ma ase Jehoshaphat kra hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Nadab

²⁵Hokhamwe Asa raq Juda mung na wiinai she hokham jato angu na Hokhamwe Jeroboam se Nadab ka Israil mung na Hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq mung ka wiinai pengto.

²⁶Apaiq ma kongkhu na awe raq jamkho TATIWE makki na Israil mung ka ngarai thiikho na sheahotaq kiikhiisii apaiq riimin Israil ka tiideahoto.

²⁷Ahija se ka Baasha apaiq ka Isakar phan wa. Apaiq raq Nadab tseabaiq miitu thiikho thuto. Raüta Nadab nai asenginok phenlabi raq Philistia mung wa Gibbethon chela kra khat rea akhing na Nadab ka tiitsat baiqto.

²⁸Ara mra pintaq arka Hokhamwe Asa raq Juda mung na hokham jawan li maq rawii wiitsam she angu na riito. Kiimaq arningkhan she Baasha ka Nadab pumsong ma Israil mung na hokham ma shongto.

²⁹Tlohit li she apaiq raq Jeroboam jamti maiq ümchuwa sitlaq kra wiita she tiitsat baiq wanto. Arka TATIWE raq apaiq jaqshise Shilo chela na siti shammiwe Ahija lümaq tiithaitaq kra phan phan she kupi wanto. Krai mren Jeroboam tahii jamti maiq thun ka kunkun tsatbaiqto. Maiq ka ashi min atra tiichong mak tsatbaiqto.

³⁰Ara chongthum ma tiijabaiqtaq arka, Jeroboam raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsankhiq shaü wan kha maq thumto. Apaiq raq ngarai pahea klo wan raüta Israilnok ka ngarai thiikho na tiidea baiq kha na riito.

³¹Kiimaq Nadab raq jaq ümchuwa sham wantaq kriika *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na Waiq thüto*

³²Juda mung Hokhamwe Asa nai Israil mung Hokhamwe Baasha liipan niika, tsangnai ka hokham ngacho na ngashat wiiwii, riikhat wan ruq miili sito.

Israil Mung Hokhamwe Baasha

³³Juda mung Hokhamwe Asa raq hokham jawan li maq wiitsam she angu na, Ahija se Baasha ka Israil mung tlotli na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Tirja chela maq ngaraüta mung ka wiiroqnai ri wiiblai pengto.

³⁴Apaiq ma kongkhu na Hokhamwe Jeroboam raq jamkho pahea ngarai klo wantaq, kiikhiisii apaiq riimin TATIWE makki na ngarai pahea kloto. Raüta Israilnok ka ngarai thiikho na tiidea baiq wanto.

1 Hokhambi 16

¹ TATIWE raq Hanani se shammiwe Jehu ma bom ka chongkuqto. Raüta apaiq ma Baasha ma tsütsa ka akha chongkuq kikiq nguta thaüto:

²“Ümniika manghü raahü maiqse riilaü. Shatmaq Ngi raq ümniika isenginok Israil mung khuthaq na tuwe jong ma shong wan kang. Shatmaq ümchaü ümniirii min Jeroboam raq ngarai tang wantaq kiikhiisü hali tang wan laü. Laüta isenginok ka ngarai thiikhobok niishe tiidea baiq laü. Tsangshiq ngarai raq itsankhiq she shaü wanto.

³Arningkhan Ngi raq ümnaq nai ümjamti ümta ümwii thun ka wiitashe mijiipbaiqha. Arka Ngi raq Jeroboam tahii jiiipbaiq wan kang kiikha mijiipbaiqha.

⁴Ümta ümwiiwa juwa chela mong na tsaitlaq kriiti maa ka hikong raq miphaqbaiq. Kiimaq juwa rum na wak ram na tsaitlaq kriiti thun maa ka langtang kong raq mibak phaq wan.”

⁵Baasha raq jaq ümchuwa shamwantaq, apaiq raq srea nola jaqsham wantaq, tlotli thun ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na* waithüto.

⁶Baasha ka tsaito. Raüta amaa ka Tirja chela na lapto. Kiimaq ase Ela ka awe pumsong hokham ma shongto.

⁷Kra tsütsa TATIWE raq Baasha nai ata awii jamkun thun miitu tiithaitaq kriika shammiwe Jehu raq chongkuqto. Jamkhano ngukla Baasha raq TATIWE makki na ngarai pahea klo wanto. Apaiq raq TATIWE tsankhiq walü ka shaü wan ka, apaiq raq apaiq ma kongkhu na Jeroboam raq ngarai tang wantaq kiikha ngarai tang wan raüta lamlam li ka riimak, shatmaq apaiq raq Jeroboam jamtitiim ka chongthum ma tiija tlii jiiipbaiqto kra kha na tiikhiq wanto.

Israil Mung Hokhamwe Ela

⁸Hokhamwe Asa raq Juda mung na hokham jawan li maq wiiroqnai ri wiitrok she angu na, Baasha se Ela ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Tirja chela na ngaraüta mung ka wiinai pengto.

⁹Jimri ka awokhong na siti siihiip jongbi phong na ashi. Apaiq ka hokhamwe kumrang leng phong khoko kra pengtiwe riito. Apaiq raq Ela ka hokham

ngachang wa tiidea baiq miitu thiikho tiije thuto. Ranaiqshi Tirja chela maq, hokham jam khetiwe Arja tajam na Ela ka chephe makaiq riito.

¹⁰Kra akhing na Jimri ka jam mong na nyapwato. Raüta apaiq raq Ela ka sebaiqto. Raüta Ela pumsong apaiq kriishe hokham ma jato. Ara mra pintaq arka Hokhamwe Asa raq Juda mung na hokham jawanli maq wiiroqnai ri wiimiishi she angu na ara mra ka pinto.

¹¹Jimri ka hokham ma jawan lot ri li she, jalo liipan niili, apaiq raq Baasha tahii jamti maiq ümchuwa sitlaq kra miqchup tsatbaiqto. Tsangjamti maiqwere ümchuwa sitlaq kra kiimaq aphu anobi tanyang senobi maiqwere thun kra kiimaq akong akiimti thun kra michup tsatbaiqto.

¹²Riita arka TATIWE raq Baasha khuthaq na shammiwe Jehu niibok maq tiithai mai chongtaq kra phan phan she dea, Jimri raq Baasha tahii jamtitiim thun ka jiipbaiqto.

¹³Arka tsangshiq raq sumla phra phong shomnoq wantaq ngarai kha na kiimaq tsangshiq raq Israilnok ka ngarai thiikhobok na tiideabaiq kha na, Baasha nai ase Ela raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsankhiq walü ka shaübaiq wan kha na jiipbaiqto.

¹⁴Riita Ela raq ümchuwa jaqsham wantaq thun kra wiita *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap Na* waiqthüto.

Israil Mung Hokhamwe Jimri

¹⁵Hokhamwe Asa raq Juda mung na hokham jawanli maq wiiroqnai ri wiimiishi she angu na, Jimri ka Israil mung na hokham ma ja raüta Tirja chela maq ngaraüta mung ka ramiishi pengto. Kra akhing na Israilnok phenlabi ka Philistia mung wa Gibbethon chela kra trotam maq kom raüta khat rea bala riito.

¹⁶Kiimaq tsangshiq raq Jimri raq hokhamwe ka tseabaiq ma thiikho thu raüta apaiq ka tsatbaiqto she nguta tsütsa ka taito. Kra tsütsa ka tairaütiishe kijiili tsangshiq raq tsangshiq phentu ajong pinthumwe Omri ka Israil mung thaq na hokham miishe shongto. Raüta mung na kra tsütsa ka chiiriim raüta tiitaito.

¹⁷Krai mren, Omri nai asenginok phenlabi raq Gibbethon chela kra baiq thüto. Raüta Tirja chela na wawan raüta, Tirja chela ka trotam maq kom wanto.

¹⁸Kiimaq kijiishe Jimri raq Tirja chela ka Omri phenlabi riishe jiiwanto nguta chhiraü tiishe, apaiq ka hokhamwe jam jam mong khok peruk mong kiiniishe nyap wato. Raüta hokham jam ka wa maq chaq baiqto. Raüta apaiq kiimin walü mong na khiim wantlii she tsaito.

¹⁹Ara mra pinwantaq arka apaiq raq TATIWE man na ngarai pahea klo kha na pinto. Apaiq ma kongkhu na Jeroboam raq ngarai klo wantaq kiikha, apaiq riimin ngarai pahea tang wanto kiimaq Israilnok ka ngarai thiikho na tiideabaiq wanto. Kra ningkhan TATIWE tsan ka tiikhiqto. Kra ningkhan arthun mra ka pinto.

²⁰Jimri raq jaq ümchuwa sham wantaq, apaiq raq mungshuk wantaq thun kriimin nongnong wiita ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

Israil Mung Hokhamwe Omri

²¹Israilnok ka atiikho riikito: Maiq wiijamti riika Ginath se Tibni ka hokham ma shongro. Kiimaq maiq wiijam ka Omri ka hokham ma shongro.

²²Atiisup niishe Omri rai pongdamti riishe tangto. Tibni ka tsaito. Raüta Omri ka hokham ma shongto.

²³Krai mren, Juda mung Hokhamwe Asa raq hokham jawan li maq wiioqtsam ri wiishi she angu na, Omri ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq mung ka wiioqshi ri wiinai pengto. Aphawan rawü wiitrok ka Tirja chela maq ngaraüta mung ka pengto.

²⁴Raütiishe apaiq raq Samaria kin wang kra kampho ngamsii hingtrok maq maiq weshi amang min Shemar ngutlaqwe jaq wa hiq ka rito. Raütiishe Omri raq kra hiqkii ka wiikütam miishe kiitelong maq trotam maq rukbaiqto. Raüta chela ashi miishe teito. Raüta kra chela mang ka man niiwa hiq tatiwe Shemar mang tiikop na Samaria chela ngutiishe mangto.

²⁵Omri raq TATIWE man na apaiq ma kongkhu na ümchu riiwa hokham jawantaa kriiti thun tarü thaq na ngarai pahea she hali tangto.

²⁶Apaiq ma kongkhu na Jeroboam raq kiikhiisü hali, Omri riimin, apaiq ngarai pahea tang raüta, kiimaq Israilnok ma ngarai tiitang raüta, kiimaq tsangshiq ma sumla phra thun tiishomnoq wan raüta, TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsankhiq walü ka tiinyai wanto.

²⁷Omri raq jaq ümchuwa shamwantaq kiimaq apaiq raq mung ma jaqsham ümchuwa tii-ongkuq wantiithun manphan ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁸Omri ka tsaito kiimaq amaa ka Samaria chela na lapto. Kiimaq ase Ahab ka awe pumsong ma hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Ahab

²⁹Juda mung Hokhamwe asa raq Juda mung na hokham jawanli maq wiioqtsam ri wiitiichat she angu na, Omri se Ahab ka Israil mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Samaria chela maq ngaraüta mung ka wiioqnai ri wiinai pengto.

³⁰Apaiq raq TATIWE man na apaiq ma kongkhu na ümchu riiwa mung pen wantaq, kriiti thun wiitarü thaq na ngarai ka chanhea she tangto.

³¹Apaiq miika Jeroboam raq ümchuwa ngarai klo wantaq kriika hongmak. Kriithaq niimin tiinanpot she, apaiq raq Sidon chela Hokhamwe Ethbaal se Jejebel kriishe lamto. Raüta Baal sumla phra kriishe shomnoqto.

³²Apaiq raq Baal shomnoq chang shomjam Samaria chela na haito. Raüta Baal miitu berong-wacha ashi haito. Raüta kra berong-wacha ka shomjam mong na shongto.

³³Kiimaq apaiq raq jechak phrakaü Ashera sumla kiimin shomjam mong na tiinga towanto. Apaiq raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsankhiq shaü wan chang ngarai ka, apaiq ma kongkhu pat na Israilnok hokhambi thun raq klowantag kra thaq niimin pahea abi klo wanto.

³⁴Apaiq raq mung pengtlaq akhing na Bethel chela wa Hiel raq Jeriko chela ka tiihea haito. TATIWE raq Nun se Joshua nübok maq shammi bomchong tiithaitaq kra phan phan, Hiel raq Jeriko chela jamkhü tiichap haipha wan akhing na Ase chhikhuwe Abiram ka sumto. Kiimaq apaiq raq Jeriko chela ruk kilam chong kilü thun kra haitlaq akhing na, ase nojaiwe pinthum Segub ka tsaito.

1 Hokhambi 17

Elija Nai Israil Mung Na Rarin Dong

¹Shammiwe Elija, apaiq ka Gilead wang wa Tishbe hiqti raq Hokhamwe Ahab ma nguto, “TATIWE mang na, atra Israilnok Shiikeawe mang na, ngi raq shomnoq tiikangwe mang na, ngi raq ümniima chongtiikang, armung na, ngi raq inübok maq minguha shaq wiiwii wiinai riimakla wiitsam na saüli ra wa bangtsi min rok mak miraq, kiimaq ra min junmak miraq.”

²Kiijiishe TATIWE raq Elija ma nguto,

³“Ümniika arhiq wa ahin na tiijinlaq. Laüta shedong nü kiina kiholaq. Laüta Jordan rai maq shedong nü na cherith khamraise tho kiijaq tiipaükikiq.

⁴Kra khamrai se kiiwa ümniiraq kham ka minyang haü. Kiimaq ngi raq khalajong phan kong ma kiijaq ümniima phaqsea chomke miitu aming min akekun she.”

⁵Krai mren Elija raq TATIWE aming ka taito. Raüta kiijaq wawan raüta cherith khamraise tho na siwato.

⁶Raüta apaiq raq kham ka kra jüraise kiiwa nyangto. Kiimaq khalajong phan kong raq apaiq ma winsü nai ngam ka ranaptek kiimaq rajitek lam kuq wan raüta apaiq ka dungto.

⁷Kiijaq ashaqpuq sijai na rajun mak kha maq kra khamraise ka arüshe riikito.

Elija Nai Jarephath Chelati Manti-nyung

⁸Kiijiishe TATIWE raq Elija ma nguto,

⁹“Ümchaü ümniika Sidon chela tho na Jarephath chela niishe walaq. Laüta kiijaq siwakiq. Ngi raq kiijaq siti mantinyung ashi ma ümnaq dunghea miitu aming atatkun she.”

¹⁰Krai mren Elija ka Jarephath niishe wawanto. Raüta apaiq ka kra chela ruk kilamchong tho na saüwan kiita, apaiq raq mantinyung ashi ka chin riichom rea chhito. Raüta apaiq raq, “Maiq-nyung lei, mangchan lata ngi ma kham kokshi anyang ma lamkuq wakiq,” nguta jaüto.

¹¹Kiimaq kriinyung ka khamtsümke wa awawan she riito. Kiiiji hali apaiq raq, “Kiimaq ngi ma winsü ri phanshi ra lamkuqho liijo,” nguta riim nongto.

¹²Kiijiishe kriinyung raq treto, “Atra üm TATIWE, üm Shiikeawe mang na tiitum lata chongtiikang, ijaq na winsü ka ahü. Ijaq niika ralangse chonkhi laqlise jaqphishi tin bunwong win se sorea winse na athüha kriili asi. Kiimaq ralang khampüse ikha olip tai hamlii tsabum cha niise asi kriili. Ngi ümchaü arjaq kikang arka chinkiiisetiim riichomkai nguta kikang. Lata ara jam na lam wan lata, ijaq na jamlai wa chonkhi laqli se sitlaq kriimaq ise nainai miitu winsü kophaq ma nguta kikang. Kriika ise nainai ma maapong phaqsea miraq. Kra laita nainai ka amang maq tsai wan chang lishe miraq.”

¹³“Naqhaikiq,” nguta Elija raq apaiq ma nguto. “Walaq. Laüta namnai phaqsea chang winsü kra lum wakiq. Shatmaq ümjaq na jamlai wa asi kriiwa apha na ralangse aranse winsü phushi ka kongkhu lumlaq. Laüta ana ngi ma kongkhu kuqkikiq. Laütiitiq abung tiichong tlaq kriimaq ümse namnai rii kriishe lumlaq.

¹⁴Jamkhano ngukla TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq akha ngutlo: ‘Sorija win pin na wongwin sitlaq kra thumki mak phan miraq, kiimaq hamlii tsabum chüse cha na olip tai se sitlaq kriimin, thumki mak phan miraq. Arka Ngi TATIWE raq ra mitiijunha shaq wiiwii thumki makphan mishowo.’”

¹⁵Krai mren manti-nyung riimin, Elija raq apaiq ma chongtaq kra phan phan kloto. Krai mren tsangtsam tarü miitu rahiq luhea na saüli phaqsea ka chamtraq hongli chhaq phaqsqto.

¹⁶TATIWE raq Elija nübok maq kiqkham kuqtaq, kra phan phan, kra nüchhong winpin wa wong win kra thumki mak phan riito. Kiimaq hamlii tsabum mong wa olip tai kriimin thumki mak phan showoto.

¹⁷Kra jai maq ashaquq sijai na, kra manti-nyungse maiqwese ka atsi riikito. Apaiq tsi ka tsihea riiwan wan riito. Raüta atiisup na apaiq ka atsai she riikito.

¹⁸Kiijiishe kriinyung raq Elija ma akha nguto, “Shiikeawe maiqse lei, ümniiraq ngi ma akhlanglang chamchao ka jam nguto tiisaü laü? Ümniika arjaq ngi ngarai ka Shiikeawe ma tiichhike wa miitu sha walaü? Laüta ise ka tiitsai wa sha walaü?”

¹⁹Kiijiishe, “Ümse ka ijaq na kuqlaq,” nguta Elija raq nguto. Raüta apaiq raq no maiqwese ka anyung jaq wa jaüto. Raüta apaiq japchang rathong khok kiina dowanto. Raüta no ka changdü na tiiweto.

²⁰Raütiishe apaiq raq tiihong raüta akha achu jaüto, “O TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ümniiraq atinkhan tiimiqchup ka ara manti-nyung ma jam nguto tiisaü laü? Apaiq raq ngi ka pinthum mangchan raüta shiili lüto. Riitiisha ümchaütiq ümniiraq ase ka mitiitsai baiqhaü!”

²¹Kra nguraütiishe, Elija raq ajaq ka atiiipii raüta kra no khum thaq na tiithongtsam apaiq ka bumhihi raüta akha achu jaüto, “O TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ara nonose rilung ka atijiang riikuq laq!”

²²Krai mren TATIWE riimin Elija achujaü ka trekuqto. Kra nono se ka atsitsü heawa liishe sam wanto. Raüta lum wa jang wan nongto.

²³Elija raq no ka hiqthong jam kiiniishe doho nongto. Raüta anyung miishe kuqto. Raüta anyung ma, “Liilaq, ümse ka atra sam wato she!” nguta nguto.

²⁴Kiijiishe kriinyung raq treto, “Ümchaü ngi raq sapkang she. Ümniika Shiikeawe maiqse dea. Kiimaq TATIWE riika ümnübok miidea bomtlo!”

1 Hokhambi 18

Elija Nai Baal Shammibi

¹Kra jai maq heashi sijai na, rarin dong wanli maq wiitsam she angu na, TATIWE raq Elija ma nguto, “Ümniika Hokhamwe Ahab phana walaq. Laüta ümsham ka tiichi wakiq. Krai mren, Ngi riimin rashe mitiijunkang.”

²Krai mren Elija ka wawanto. Samaria mung na ramdong ka henghea pinthum ba riito.

³Kra ningkhan Ahab raq hokham jam khetiwe Obadia ka tiihea kito. (Obadia ka TATIWE ma pinthum kamtsantsü atsaü maq thü raüta shomnoqtiwe.

⁴Kra ningkhan, ümtiikiiwa Jejebel raq TATIWE shammibi thun tsatbaiq wantaq akhing na, Obadia raq shammibi shishi kra sheahoto. Raüta tsangshiq ka longsha mong na kongnai ma roqbiingingi na tiiphea raüta paü thüto. Raüta tsangshiq ma dung nai kham kuq raüta dungto.)

⁵Ahab raq Obadia ma nguto, “Nashiq ka namung na barap binrii na konshkon kilaita juserai setiim nai khamrai khü thun kra phanshphan maq ritki rong i. Laita nashiq kumrang kong nai kumshot kong ara tiitsai mai maq dungchang sangrü nai nyiim lungrü asi shea ahü wa ritki rong i. Jursap nashiq raq nashiq jam nyamse kong arka ashi ra min tsatbaiq mai maq atra maq dung chang lo riijiiqla.”

⁶Krai mren tsangnai ka tsangmung na ümrii binjüjü na ritkai chang wa miraq, nguta tsangnai liipan na bin ajü thun ka maiqmii riirii arpheä riito. Raüta maiqmiimii lampu rit maq kaiho miitu bom ka riirito.

⁷Riita Obadia ka apaiq kai chang lam nü kiina kihoto. Kijjiishe tiidongchhaq miili apaiq ka Elija rai riihumto. Raüta apaiq raq Elija sham ka tiitsangto. Raüta apaiq ka apaiq khaki na anato hiq nü na kusaq bumto. Raüta waito, “Riita, shiilangwe, arka ümniidea shea?”

⁸“Üm. Ngi ka Elija dea,” nguta apaiq raq treto. “Riita ümchaü min, ümniika ümtijongwe hokhamwe phana walaq. Laüta ngi ka arjaq asi nguta chong wakiq.”

⁹Kijjiishe Obadia raq treto, “Ümniima ngi raq jamlai wa tiibiti kang, ümniiraq ngi ka Hokhamwe Ahab ma tiitseabaiq chang lam ka jaram wa tan kuq tlaü?”

¹⁰Atra TATIWE, üm Shiikeawe mang na tiitum lata chongtiikang, hokhamwe raq ümnaq tritkai maiq mung thun wiita maiq tiikito. Krai mren ümra mungti tuwe riirwa ümniika tsangmung na ahü nguta tsütsa ka tiichong wan tlaq, raüla Ahab raq kriiwe jaq wa atiitum raüta ümniika tsangmung na ahü dea, hummak dea nguta bom ka shiitep raüta jaütlo.

¹¹Riita ümchaü shea, ümniiraq ngi nangnga apaiq phana walaüta ümniika arjaq asi nguta chongwakiq nguta thaü tlaü?

¹²Riita ngi wawan jai niili ümniika TATIWE wenyi raq ümniika dowan raüta, ngi raq sapmang maiqhiq bashi ra na shea wan raü jiiha? Kriishe nguraü ka ngi raq Ahab ma ümniika arjaq asi nguta chongwa jai, kiimaq apaiq raq ümniika ritki raüta hummak she raü ka, apaiq raq ngi ka atiitsea mirbaiq. Ümtsän na tiitsang laq, ngi ka, noseji miiphü TATIWE ka tsapkapkap maq shomnoq wanti.

¹³Riita ümniiraq taimaü shea riilaü, Jejebel raq TATIWE shammibi thun tsatbaiq tlaq akhing na, ngi raq tsangshiq phong wa shammibi shishi ka kongnai na triiphea lata roqbiingingi maq longsha mong na paü kang. Lata tsangshiq ma tsam nai kham tiikuq walata dungkang?

¹⁴Kra ningkhan ümniiraq ngi ma hokhamwe phana walaüta ngi ka arjaq asi nguta chongwakiq ngutiika jamkho aming kuq tlaü? Apaiq raq ngi ka ase khata mirbaiq!”

¹⁵Kijjiishe Elija raq treto, “Atra TATIWE mang na, ngi raq shomnoq tiikang kriiwe mang na, ngi raq tumkhan kok tolata ngutiikang, ngi ka ipumsii maq hokhamwe rai ümchaü ranaiq mirhum waha.”

¹⁶Krai mren she Obadia ka Hokhamwe Ahab phana wato. Raüta apaiq ma chongto. Krai mren Ahab ka Elija rai riihumkai kihoto.

¹⁷Krai mren Ahab raq Elija ka chhi raüta, apaiq raq akha nguto, “O Israil mung na pinthum mungbrak shaqtiwe ümniika arjaq nya!”

18“Ngi ka mungbraktiwe riimang,” nguta Elija raq apaiq bom ka treto. “Ümniikhata —ümwe namnai khata mungbrakti ka. Ümnaq nai ümwe tahii jamti raq khata TATIWE aming thun tleati ka. Lantea Baal sumla phra phong kra shomnoq tlan kata.

19Riita ümchaü min, Israilnok mungmaiqse tlotli ka ngi rai Karmel pum kiijaq riihumwa miitu aming kuqlaq. Laüta tsangshiq rai Baal shammibi 450 kriimin kiimaq Hokham-nyung Jejebel raq dung tlaq jechak phrakaü Ashera shomnoqti shammibi 400 kriimin adam na shea wan laq!”

20Krai mren, Ahab raq Israil mung tlotli kiimaq Baal shammibi thun ka Karmel pum na ngongthun ngawa raa nguta aming kuqto.

21Kiimaq Elija ka mungmaiqse tho na wato. Raüta akha nguto, “Riita namshiq raq ara tiima anai ka ümtincho na saüli wa mithühan? TATIWE kiidea Shiikeawe jiika apaiq kli shomnoq ronglaq; kiimaq Baal kiidea Shiikeawe jiika, apaiq kli shomnoq ronglaq!” Shatmaq maiq thun riika poshi min bom mak riito.

22Kiijiishe Elija raq nguto, “TATIWE shammi ka ümchaü ngi laqlaqseli she tiichong tiikang. Shatmaq Baal shammibi ka 450 asi kata.

23Minsaü pongwe anai lamki rongkiq. Baal shammibi raq ashi ka milam laq. Raüta mitaa laq. Raüta angam ka abu alu michum laq. Raüta chinphong thaq kiijaq miphong laq. Shatmaq wa maq chaq maimak. Ngi riimin minsaü pongwe ashiti kra taa lata kiikhiisii mikloha.

24Krai laitiishe Baal shammibi raq tsangshiq phrakaü jaq wa achu mijaülaq. Kiimaq ngi riimin TATIWE jaq wa achu mijaüha. Laita ümriiti riwa achujaü ka wa tiisat raüta tretlaq kriiti ka Shiikeawe ngushat.” Kiijiishe mungmaiqse raq kriidea tengto nguta agi watrang liishe bom ka treto.

25Kiijiishe Elija raq Baal shammibi ma nguto, “Namshiq ka maiqri apawiq kha maq, namshiq raq minsaü pongwe ashi kra kongkhu taa ronglaq. Lantea tiije ronglaq. Lantea namshiq phrakaü jaq wa achu jaü ronglaq. Shatmaq chin ka wa maq naq chaq rongkiq.”

26Krai mren tsangshiq rii minsaü pongwe lamkuq wantaq kra taato. Raüta tiijeto. Raüta tsangshiq phrakaü Baal jaqwa ranaiq shethung shekham na saüli achu jaüto. Tsangshiq raq akha gitrangto, “Naishiq achu jaü trelaq, O Baal phra lei!” Raüta tsangshiq raq haitaq berong-wacha tro na wiinumsiqto. Shatmaq tsangshiq achujaü ka tremak riito.

27Ranaiq shethung shekham she saüwan kiita Elija raq tsangshiq kiishe akha naiküsiq hoto: “Ajong lin maq achu jaü ronglaq! Apaiq ka shiikeawe kata! Jursap apaiq ka phanshira tiima na moraitlo sham, riimakla apaiq ka niitiitsak sham, riimakla apaiq bashira na wanhiq na kihoto sham! Riimakla apaiq ka akon sham. Namshiq raq apaiq ka atiisam riichang sham!”

28Krai mren shammibi thun raq tiihong wan wan raüta achujaüto. Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq maiqmii khum ka jasai maq nai jasai khushaü maq tiihan hoto. Arka tsangshiq raq phra shomnoq thunglai kra phanphan klotlo. Krai mren tsangshiq khum wa tiijai tiidong lili she tiihan wanto.

29Akha tsangshiq ka ranaiq shethung shekham na saüli ragi hiqsii hoqsii trangto. Shatmaq tsangshiq achu jaü ka jurmin tre mak dea, achu jaü tre maiqbom maiqsa min ahü riito.

30Kiijiishe Elija raq mungmaiqse ka akhiishe heato, “Warong ra ana ngi tho na riitam rong laq.” Krai mren tsangshiq kunli apaiq trotam na thungto. Apaiq raq TATIWE berong-wacha asiiq arbaiq kriishe tiieha haito.

31Raüta apaiq raq longkaü kaüroqshi ri kaünai doto. Arka maiqphan phanroqshi ri phan nai kra miitu, phanshi miitu longkaü ka kaüshishi phongto. Arka Jakob setiim weroqshiri wenai mangtaq kra phan phan phongto. Jakob mang ka TATIWE raq Israil ngutiishe mangto.

32Raüta ara longkaüthun armaq apaiq raq TATIWE shomnoq chang berong-wacha kra tiieha haito. Raüta apaiq raq kra berong-wacha trotam na nala kham thiichang thuto. Kra nala ka kham litar roqshi ri litar blai siimli chang thüto.

33Kra lotjai she apaiq raq pepan thun chin ka kra berong-wacha khutha niishe phongto. Raüta minsäü pongwe kra taato. Raüta ngam ka abu alu chumto. Raüta ngam thun ka kra pe phong thaq na tiiweto. Raütiishe apaiq raq nguto, “Tsabum blai na kham ka malili thü ronglaq, Lantea kham ka honglu ngam phong nai pe phong thaq kiijaq nyuk ronglaq.” Krai mren tsangshiq raq nyukto.

34Kiimaq apaiq raq hali, “Thongshiri nyuk ronglaq” nguta thaüto. Krai mren tsangshiq raq thongshi ri hali kham ka nyuk nongto. “Thongshiri hali nyuk nong ronglaq” nguta apaiq raq thaü nongto. Krai mren tsangshiq riimin thongshi ri hali kham ka nyuk nongto.

35Krai mren kham ka kra berong-wacha thaq kriimaq sawan raüta berong-wacha trotam na hiq khat athu kriishe mali lümwanto.

36Ranaiq shethung shekham bala honglu kewan akhing she saüto angu na, shammiwe Elija ka kra berong-wacha tho niishe chipto. Raüta akha achu jaüto “O TATIWE lei, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe lei, ümchaü akhing arjaq ümniika Israilnok Shiikeawe dea, kiimaq ngi arka ümjaqshi se dea nguta saqse tiichhikuq laq. Kiimaq ngi raq arthun klokang arka ümnaq aming miidea klokang nguta tiichhikuq laq.

37TATIWE lei, ngi achu jaü trelaq, TATIWE lei, trelaq. Krai mren ara maiq phong ariiraq ümniikli dea TATIWE, ümniikli dea Shiikeawe kiimaq ümniiraq dea tsangshiq ka ümwokhong na hali tiijang sheawan nong tlaü nguta misap laq.”

³⁸Krai mren TATIWE raq klang miitaq walütu ka ra wa tiisatto. Raüta kra honglu ngam thun ka wiita khiimphaqto, pe phong thun kra, kiimaq longkaü thun kriimin wiita khüm phaqtö. Kiimaq hiq kriimin wiita shinriiq khiimphaqto. Kiimaq berong-wacha tro na nala wa kham kriimin wiita shinriiq trü baiqto.

³⁹Riita mungmaiqse raq kriithun ka chhi raütiishe tsangshiq tarü ka hiq na bumrang raüta akhiishe siitranghoto, "TATIWE kiidea Shiikeawe. TATIWE kli dea Shiikeawe ka!"

⁴⁰Kiijiishe Elija raq, "Baal shammibi thun kra laptlo ronglaq. Tsangshiq phong wa weshi ra min naq tiiju rongkiq!" nguta aming kuqto. Mungmaiqse raq tsangshiq ka tarü laphoto. Kiimaq Elija tsangshiq ka Kishon Jürai kiiniishe sheahoto. Raüta tsangshiq ka jiiqbaiqto.

Rarin Dong Thumto

⁴¹Kra raütiishe Elija raq Hokhamwe Ahab ma nguto, "Ümchaü ka ümjam na walaq. Laüta tü adung she phaqsiiq laq. Ngi raq rajun saüwan trang she tai tiikang."

⁴²Ahab ka dungsea washe wawanto. Kiimaq Elija ka Karmel pum khupo kiiniishe düwato. Raüta kiijaq apaiq ka hiq na akhupo ka alakü wiinai, heawea na bumki saq riito.

⁴³Raüta apaiq raq ajaqshise ka thaüto, "Kilaq. Laüta sammoktra chum kaü nü kiina liilaq." Krai mren ajaqshise ka kihoto. Raüta apaiq phana hali jangwa nongto. Raüta chongto, "Ngi riha jammin chhimang lea ahü lea." Elija raq ajaqshise ka jangmiishi liikikiq nguta thaüto.

⁴⁴Kra jangmiishe ngoja lak niisheti q ajaqshi se ka apaiq phana jang wan nong raüta, "Ngi raq sammoktra chum mong maq adong wan phumdase maiqjaq phi tinse pong wantlo chhikang," nguta chongto. Kiijiishe Elija raq ajaqshise ka, "Hokhamwe Ahab phana walaq. Laüta apaiq ma akumrang leng thaq na jaqlo düttö laq raüta apaiq ka jalo ajam na mijanghotlo laq. Riimakla rajun raq apaiq ka mishangho," nguta thaüto.

⁴⁵Kriimaq jalo liipan niili she phum nyaq daphong raq ra ka wiitashe pang wanto. Kiimaq ra ka hai wanto. Raüta rajun düthaü düliishe jun wanto. Ahab ka akumrang leng thaq na ngawato. Raüta Jejreel chela nü niishe jangwan nongto.

⁴⁶Kiimaq TATIWE ningkun ka Elija khum niishe rom wanto. Raüta apaiq raq akhu akhea adü na asam thun kra achhü tro na phataqtaq she shatto. Raütiishe apaiq ka Ahab khaki na sinkhu na Jejreel chela nü kiiniishe juto.

1 Hokhambi 19

Elija Ka Sinai Pum Na

¹Hokhamwe Ahab raq tsangnyung Jejebel ma Elija raq jamlai wa klotaq kra kunkun chongto. Kiimaq apaiq raq Baal shammibi thun ka tlotli jamkho tsatbaiqtaq thun kra chongto.

²Kiijiiseh Jejebel raq Elija ma tsütsa ka akhiishe tiichong wato: “Riita anap ranaiq atincho akhing na ümniiraq shammibi ka jamkho tsatbaiq laü kiikha ngi raq ümniika tsatbaiq mang riha jiila, phrakong raq ngi ara tiitsailaq mitsat baiqlaq.”

³Kra tsütsa ka tairaüta Elija ka ahai riito. Krai mren apaiq akhum tiichhii achiimjin juhoto. Apaiq raq ajaqshi se kra sheaho raüta Juda mung na Beersheba hiq na juto. Apaiq jaqshise ka kiijaq baiqthü raüta,

⁴Elija ka kumtsaiphii rumnyangkhi bin kiina ranaiq minru kihoto. Raüta apaiq ka pechongji na ranyam ba na ngakito. Raüta atsan mong na atsaili riikiha jaq ahea riichang nguta tiimato. “TATIWE, arka ngi ma chamchao henghea she,” nguta achu jaüto. “Irilung arka ümniiraq alamli she riiwan laq. Ngi ka atsai she riikihajaq riwe khoti ahea miraq!”

⁵Raüta apaiq ka kra pechong jina awe she riikito. Raüta akon she riilaq kito. Kiijiishe tiihanghiiq miili rase ashi raq adü na ajaq maq shamto. Raüta akha nguto, “Samlaq. Laüta tiidolaq. Laüta phaqsiaq laq.”

⁶Krai mren apaiq raq atro na liito. Raüta winsü phushi kiimaq kham tsabum chüshi achangkhu tho na tiito raü chhito. Raüta apaiq raq kra winsü ka phaqtö. Kiimaq kham ka nyangto. Raüta apaiq ka awehali riiwan nongto.

⁷TATIWE rase ka apaiq phana jangwa nongto. Raüta apaiq ka thongshiri hali tiisam nongto. Raüta akha nguto, “Tiidolaq. Laüta phaqsiaq laq. Riimakla wanhiq khum lam ka ümniima luhea anürai mirhaü.”

⁸Krai mren Elija ka akon wa tiidoto. Raüta winsü ka phaqtö. Kiimaq kham ka nyangto. Krai mren apaiq raq kra tü adung phaqsiaqtaq kra mren apaiq ka asii Sinai pum na saüli raroqblai lam kra khum wan miitu ningkun hongli lapto.

⁹Kiijaq apaiq ka longkhong bok na rawa na akon wa nyap wato. Tiihanghiiq miili TATIWE raq apaiq ma akha bomto, “Elija ümniika arjaq jamlai wa riitlaü?”

¹⁰Kiijiishe apaiq raq treto, “TATIWE Ajong Pinthum Shiikeawe lei, ngi raq irilung wiilü ümniili shiililii wan kang, ümniili dongdii shomnoq wan kang. Shatmaq Israilnok raq ümniirai tongshong bomtsi athü wan ka wiita she jinbaiq wanto. Raüta ümnaq shomnoq chang berong-wacha thun wiita runbaiqto. Raüta ümshammibi thun min wiitashe tsatbaiqto. Ngi lamlam se li she tiichong tiikang. Kiimaq tsangshiq raq ngi tseabaiq tantlo!”

¹¹“Ümniika arwa dongho laq, Laüta ikhaki na ara pum kaü khupo kiina chapwakiq,” nguta TATIWE raq apaiq ma nguto. Raütiishe TATIWE ka apaiq tho maq lea wanto. Raüta rahai rathaiq henghea tiiwato. Kra rahai raq kin thun ka tiikho miiliiq tiikho baiqto. Raüta kra raqkam thun kiiwa longraq thun kra wiita

babaiqto. Shatmaq TATIWE ka kra rahai watlaq kiijiika ahü. Raüta rahai ka asang she riiwanto. Kra jai miishe hiqjong mu jonghea she muto. Shatmaq TATIWE ka kra hiqjong murai tlaq kiijiimin ahü riito.

¹²Kra hiqjong murai jaishe wa she dong wanto. Shatmaq TATIWE ka kra wa nyairai wantlaq kiijiimin ahü riito. Kra wa khüm dongjai she, atsise maq maiqbom ashi taito.

¹³Riita ümtiikiiwa Elija raq kra maiqbom ka taitaq, apaiq raq atheaphi ka asamtongjong kaü samtlaq kriimaq pangto. Raüta kinphai na dongkito. Raüta kra longshaki kiijaq chapkito. Kiijiishe maiqbom ashi raq apaiq ma akha nguto, “Elija, ümniika arjaq jamlai wa riitläü?”

¹⁴Kiijiishe apaiq raq treto, “TATIWE Ajong Pinthum Shiikeawe lei, ngi raq irilung wiilü ümniili shiili wan kang ümniili dongdii shomnoq wan kang. Shatmaq Israilnok raq ümniirai tongshong bomtsi athü wan ka wiita she jinbaiq wanto. Raüta ümnaq shomnoq chang berong-wacha thun wiita runbaiqto. Raüta ümshammibi thun min wiitashe tsatbaiqto. Ngi lamlam se li she tiichong tiikang. Kiimaq tsangshiq raq ngi tseabaiq tantlo!”

¹⁵Kiijiishe TATIWE raq nguto, “Ümniika Damaskas chela tho na kumtsaiphii rumnyangkhi binjü kiina jang wan laq. Laüta chela mong na walaq. Laüta Hajael ka Siria mung hokhamwe ma shong wan miitu akhupo na tel maq ram tiibok nyuk kuq laq.

¹⁶Laütiishe Nimshi se Jehu ka Israil mung na hokham ma shong wan miitu akhupo na tel maq ram tiibok nyuk kuq laq. Kra laüta Shaphat se Elisha Abel Mehola chelatiwe ka ümpumsong shammiwe ma shong wan miitu tel maq akhupo na ram tiibok nyuk kuq laq.

¹⁷Juwa Hajael raq tsatlap mak dea jutlaq, kriiti ka, Jehu jaq niishe mitsai. Kiimaq juwa Jehu raq tsat lap mak dea jutlaq, kriiti ka Elisha riishe mitsatbaiq.

¹⁸Artaü maq dongdii min, Ngi raq Israil mung na Ngi shomnoqti maiq ka hingmiishe atra sishat li mithüha. Tsangshiq raq Ngi ka tsapkapkap maq shomnoq wantlo. Kiimaq tsangshiq raq Baal phra ka shomnoq mak. Kiimaq Baal samla ka tsangshiq raq nü maq shupki mak.”

Elisha Ka Shongto

¹⁹Elija ka kiiwa wawanto. Raüta Elisha ka minsäü pang kong kongshi kriimaq wak therea lowanto. Apaiq khaki niika minsäü pangroqshi ri pangshi raq wak therea riito. Kiimaq apaiq riika pangshi maq wak therea riito. Kiijiishe Elija raq adü na asam samtongjong kaü kra chhutto. Raüta Elisha ma tiisam kuqto.

²⁰Kiijiishe Elisha raq apaiq minsäü pang kra kiijiili thaqsaq raüta Elija jai kra jowanto. Raüta akha nguto, “Ngi ka inyung nai iwe phana kilata tsangshiq ma kiimriiphea bomchong nümaq shupki pha shaq. Latiisheti, ümjai ka miphan

wan kang.” Kijjiishe Elija raq treto, “Ahea na, kilaq. Jangkikiq. Ngi raq ümniika twin mang!”

²¹Kra raütiishe Elisha ka apaiq minsäü pangkong kra phaniishe kito. Raüta kra thun ka taato. Raüta ngam ka lumto. Kra ngam lum chang chin ka minsäü pang thaikii thun kra tiipan thamto. Raüta apaiq ngam ja ka nokmaiqse ma tiiphaqto. Krai mren tsangshiq raq ngam ka phaqtö. Kra lot raütiishe apaiq ka wawanto. Raüta Elija jai she phan wanto. Kiimaq Elija jaq tretiwe miishe jawanto.

1 Hokhambi 20

Siria Mung Rai Riikhatto

¹Siria mung Hokhamwe Benhadad raq asengi phenlabi thun ka adam na riichomto. Kiimaq hokhambi apaiq rai pongdamti weroqtsam ri wenai thun kra tsangshiq kumrang kong kiimaq kumrang leng thun kra nongnong maq sheaho raüta apaiq ka rekhatkai kihoto. Raüta apaiq raq Samaria chela ka trotam maq komwanto. Raüta long wanto.

²Raüta apaiq raq tsasoqtibi ka chela mong na Israil mung Hokhamwe Ahab ma akha chongwa rongkiq nguta tiiwato, “Hokhamwe Benhadad raq ümniima ümniiraq arthun ara apaiq ma kiinongke raa nguta shiieptlo.

³Ümniiraq apaiq ma ümkampho tum kiimaq chaq tum, kiimaq ümchaktiim kiimaq ümsetiim kuilajongbi kong kra kunli apaiq ma kiinongke raatlo,” nguwa.

⁴Kijjiishe Ahab raq bom ka akha treto, “Itijongwe Hokhamwe Benhadad ma chongwa rongkiq, ngi raq akiq ka khiimang. Ngi ka apaiq riishe kiimaq ijaq na jamlai wa sitlaq kra wiita apaiq riishe dea miraq.”

⁵Kra jai maq tsasoqtibi ka Benhadad raq abiri diimho raüta shiiephoto nguta kra chongkai Ahab phana jangki nongto. Kriika akha: “Ngi raq ümniima tsütsa ka akha tiichongki kang, ümniiraq ümkampho tum nai ümchaq tum, kiimaq ümchaktiim nai ümsetiim kong ka ngi ma kiinongke raa nguta.

⁶Shatmaq ümchaü ka, ngi raq isengi ajong alabi thun ka mitiikiha. Raüta tsangshiq raq ümjam hokham jamkun kra, kiimaq ümsengi ajong alabi jam thun kra wiita akhruq mirki. Raüta tsangshiq raq jamlai wa araa ariq phan nguta tiimatlaq kriithun ka wiita trunkai mitiika. Tsangshiq ka anap ranaiq ümchaü akhing arjaq kiina misaüho.”

⁷Kijjiishe Hokhamwe Ahab raq tsangmung wa welabi thun kunli tiieakito. Raüta akha nguto, “Liirong laq singmung maiqse lei, arwe raq nashiq ara tiithenbaiq tantlo. Apaiq raq ngi ma ichaktiim kiimaq isekong, kiimaq ikampho nai ichaq thun kra apaiq ma kiinong keraa ma nguta shiikengto. Krai mren ngi riimin ahea na nguta apaiq bom ka trekang.”

⁸Kiijiishe welabi thun raq nai mungmaiqse raq treto, “Apaiq bom ka naq trekiq. Naq brorii kiq.”

⁹Krai mren Ahab raq Benhadad tsasoqti kriima bom ka akhiishe tiichong wanto, “Itijongwe hokhamwe ma akha chong wan ronglaq. Apaiq raq apha lak na jamlai miituwa shiiteptaq kriika mikuq kang nguta trekang. Shatmaq ara jaithong niishe shiitep nongtlaq arka trelot mang.” Krai mren tsasoqtinok ka wawanto. Shatmaq tsangshiq ma tsütsa ashi hali tiichongki nongto.

¹⁰Benhadad raq akha hali tiichongphoto: “Ahea Ngi raq maiq pahea sheaho lata ara ümchela arka tiibunlak mitiithen baiqkang. Lata longbun phong kra tsangshiq jaqphi na mitso wanha. Ngi raq ara klo mang riha jiila, phrakong raq ngi ka tiitsailaq mitsat baiq laq!”

¹¹Kiijiishe Hokhamwe Ahab raq treto, “Hokhamwe Benhadad ma chongrong laq, riikhaqli rekhatti nolawe riika *Rekhat lot jaishetiq* tiina tsütsit tlaq. Re mikhat shaq niika tsütsit mak.”

¹²Benhadad raq Ahab raq atiichong wan bomtre tsütsa ka apaiq nai apaiq rai pongti pongmungti hokhambi thun ka tsangshiq tombutiip na chenyang sea bala sokuq wanto. Krai mren apaiq raq asenginok ka chela khatkai ma tije ronglaq nguta aming tatto. Krai mren tsangshiq ka rekhatkai chap rang she shai wanto.

¹³Kra bala liipan niili shammiwe ashi ka Hokhamwe Ahab phana wato. Raüta akha nguto, “TATIWE raq ngutlo, ‘Ümniika ka rekong phenlabi pahea hiq ma ra ma kra chhilaüta naqhaikiq! Ngi raq ümchaü ranaiq arthun ara ümniima mitiitangkuq kang. Krai mren ümniiraq Ngi ka TATIWE dea nguta misap haü.”

¹⁴“Riita rekhat lamsheati ka juwa miraq?” nguta Ahab raq waito. Shammiwe raq treto, “TATIWE raq ngutlo jerojongbi phentubi maiqhiq hongshi khuthaq na wanghuptibi kriiraq lamshea chang nguta chongtlo.” “Riita ikhla phenlabi tlotli khu thaq na apengti ka juwa miraq?” nguta hokhamwe raq waito. “Ümniiraq mipenghaü,” nguta shammiwe raq treto.

¹⁵Krai mren she hokhamwe raq kra jerojongbi phenlabi ahonghupti phentubi wokhong na siti thun ka tiiheato. Tsangshiq tarü kunli ka 232 riito. Kra lot raütiishe apaiq raq Israilnok phenlabi thun kriishe heato. Tsangshiq tlotli maiq were hingmiishe riito.

¹⁶Krai mren kra rekhat ka ranaiq shethung shekham bala redong ka phahoto. Kra bala Benhadad nai apaiq rai pongdamti hokhambi roqtsam ri wenai ka tsangshiq tombutiip thun na chephe makaiq chhaq bala riito.

¹⁷Kra jerojongbi phenlabi thun ka kongkhu na lamshea nyap pha wanto. Benhadad raq siwebi lam na atiikhewabi raq apaiq ma Samaria chela nü maq phenlabi kitlo nguta tsasoqti raq apaiq ma chongwato.

¹⁸Apaiq raq akha aming kuqto, “Tsangshiq ka nashiq khat kai akilo, riimakla wehea ma riijakai aki lo, jiimin, tsangshiq ka atra maq lap ronglaq.”

¹⁹Kiijiishe jerojongbi phenlabi thun raq rekhat ka phawanto. Kra jai na Israilnok phenlabi riishe khat wan damto.

²⁰Krai mren maiq loweatek raq apaiq khaki na rewe juwa chataq kra tsatbaiq wanto. Sirianok phenlabi ka wiita pinto. Kiimaq Israilnok raq tsangshiq jai ka rotrot jowanto. Shatmaq Benhadad ka kumrang thaq na ngaraüta achüm jin paü wanto. Apaiq rai ka kumrang thaq na chaoti phenlabi wiijam juwan damto.

²¹Hokhamwe Ahab raq kra rekhat ka rum na wak ram na konchi koncha jowanto. Raüta kumrang kong nai kumrang leng thun ka wiita lapto. Raüta Siriannok ka tiinamtok khat baiqto. Raüta tangto.

²²Kiijiishe shammiwe ka Hokhamwe Ahab phana wato. Raüta akha nguto, “Walaq. Jang wan laq. Laüta üm phenla phung ka maiq apashe phoq wakiq. Laüta samheawiq tiiijeshat maq kheli laq. Jamkhano ngukla Siria mung hokhamwe raq rawii lamsesat choji na hali mikhatki nong.”

Sirianok Raq Laknai Ngojashe Khat Nongto

²³Hokhamwe Benhadad sengi ajong alabi raq apaiq ma nguto, “Israilnok phrakong ka pum na siti. Kriikha maq Israilnok raq nashiq ka khat raüta tangto. Shatmaq nashiq raq tsangshiq ka hiqthung tan maq khathai jiika, nashiq raq tsangshiq mitang rong i.

²⁴Kra ningkhan ümchaü min, hokhambi roqtsam ri wenai ka phentubi ngacho wa atiingali riibaiq laq. Laüta tsangshiq thun ka rekhat rü na kaitibi phentubi ma laikuqlaq.

²⁵Kra laüta phenlabi ka kongkhu lak na ümnaq tiishaü baiqtaq kra tinkhan hali phentiip ka phoqlaq. Laüta kumrang kong nai kumrang lang thun kiimin kongkhu lak na ümchuwa riitaq kiikha hali phoqnong laq. Kra laitiihe nashiq raq Israilnok ka hiq thung tan na mikhat rong i. Haijiila ümchaü lak ka nashiq raq mitang rong i.” Hokhamwe Benhadad raq kra chongtaq kriidea ahea nguta akiq ka romto. Raüta tsangshiq raq tsii chongtaq kra phan phan dea kloto.

²⁶Krai mren, rawü miishe lamsesat choji na apaiq raq asengi phenlabi ka tsuqho raüta, Israilnok ka khatkai Aphek chela na kihoto.

²⁷Krai mren Israilnok kiimin triitam heato. Raüta tsangshiq ka khekham tiiijeshat riito. Raüta tsangshiq ka rekhat kai chap wanto. Raüta kongnai na riiphea raüta Sirianok rai kharii re na piitiip teito. Israilnok ka chhechhise kong kongnai atsapse ikhli riito. Sirianok ka kra tan kiijaq barap binrii na tsangshiq siisaq riinyin riishin riiphongto.

²⁸Shammiwe ashi ka Hokhamwe Ahab phana wato. Raüta akha nguto, “TATIWE raq akha ngutlo: ‘Sirianok raq Ngi ka pum na siti phrakaü, hiq thung na

siti phrakaü riimak. Arningkhan Ngi raq ümniima Sirianok phenlabi pahea ra ma hiq ma kra ümniima mitiitang kuqha. Krai mren ümniiraq nai ümsenginok raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han.”

²⁹Sirianok nai Israilnok ka ramiishi na saüli tsangshiq noknai ri ka khariire na piitiip tei raüta sito. Ramiishi ranaiq niishe tsangshiq ka riikhat wanto. Kiimaq Israilnok raq Sirianok ka 100,000 jiiqbaiqto.

³⁰Kriiwa abung akhü atiichong ka Aphek chela mong na tiipaü juto. Kriiwa chela tro kiitelong ruk kra ri wan raüta hingroqnai ri hingmiishe tiinamtok pat baiqto. Kiimaq Benhadad kiimin chela mong na juto. Raüta maiq jam ashi jamcha nü tap mong khok na tiipaü wato.

³¹Kiijiishe asengi ajong alabi ka apaiq phana wato. Raüta akha nguto, “Nashiq raq Israilnok hokhambi ka tiihang wan mangchan riimti nguta chongtlo. Naishiq ma aming kuqlaq. Naishiq ka Israilnok hokhamwe phana naishiq dü na kheachü riim wunthaü riinaü samlaita kiimaq naishiq dang na raükom lak raqraq laita riikum waphai. Jursap apaiq raq ümniisaq siiklo tiihangkuq jiiq riila.”

³²Krai mren tsangshiq ka tsangchhü na wunthaü riinaü kheachü phu minsam raqraq kiimaq tsangdang kong na raükom lakraqraq raüta Ahab phana wato. Raüta akha nguto, “Ümjaqshise Benhadad ka apaiq miisaq tiiwong kuq laq nguta ümjichong na tiipaiq neatlo.” Kiijiishe Ahab raq treto, “Riita apaiq ka ümchaü min atra lisha? Ahea kata! Apaiq ka ngi ma iphunowe ikha!”

³³Benhadad sengi ajong alabi riika bom tre ka ahea raüjaq ahea nguta khekham dongdii riito. Krai mren Ahab raq “iphunowe” ngukiita sanha, tsangshiq riimin bomtsi ka triichesaq raüta akha nguto, “Tengto dea, Benhadad ka ümphunowe dea na!” Kiijiishe Ahab raq, “Apaiq ka ngi phana sheawa rongkiq,” nguta aming kuqto. Krai mren Benhadad ka saüki kiita, Ahab raq apaiq ka apaiq kum rang leng kiijaq tiinga damto.

³⁴Kiijiishe Benhadad raq apaiq ma nguto, “Iwe raq ümwe jaq wa chela thun ümchuwa nyehotaq kriithun ka ngi raq ümniimiishe mipai kuqkang. Kiimaq iwe raq Samaria chela na laopan jachang kat thun phoqtaq kiikhiisii ümchaü ümniiriimin Damaskas chela na piikii miitu kat thun pahea phoq wan mimai.” Ahab raq treto, “Ikhla arthun chonglaü arjaq seng lata, ümkharü ka ngi raq diibaiq tiikang.” Krai mren, Ahab raq Benhadad rai wehea riija tongshongto. Raüta apaiq ka tiywa baiqto.

Shammiwe Raq Ahab Shrato

³⁵TATIWE aming maq shammibi phong wa weshi raq akongtiwe weshi kra nangnga apaiq ka buklaq nguta aming kuqto. Shatmaq apaiq raq arewe kiq ka atlea riito.

³⁶Kra ningkhan she apaiq raq arewe kiima nguto, “Ümniiraq TATIWE aming tlea laü kriikha na, ümniika ümchaü ngi tho arwa kaiho ri li hangsi kaü ashi raq

mikaq kiiphaü.” Krai mren, apaiq ka kiiwa akaihuri li she hangsi kaü ashi wa raüta apaiq ka tiitsailaq kaqto.

³⁷Kiijiishe kra shammiwe ka maiq weshi phanahali kiho nongto. Raüta apaiq arewe ma thaüto, “Ngi ara buklaq!” Arwe riika kiikhiidea riito. Apaiq raq arewe ka tiihong raüta riihot bukto. Raüta adü na tiimili riito.

³⁸Kra shammiwe raq atheaphi ka khea ashi maq jobto. Raüta asham ka samhea tiichhi mak atipaü riito. Raüta apaiq ka wawanto. Raüta apaiq ka Israil mung hokhamwe kra lea wan khe kiijaq lamkii maq kheto.

³⁹Krai mren, hokhamwe ka kra lam maq alea wan chhito. Kiijiishe shammiwe raq apaiq ma riimto. Raüta akha nguto, “Chaü lei, ngi ka rekhat rea akhing na, phenla weshi raq rewa shumwi weshi lap raüta ngi phana shea wanto. Raüta, ngi nangnga, ‘Arwe ara samhea kheshat riiliijo; Apaiq kla tiiju haüla, apaiq miisaq rii ka ümmissaq mikuq haü; riimakla ümniiraq kampho ngam hingsam maq midok haü’ nguta chong thüto.

⁴⁰Shatmaq ngi ka laihiin jaqsham na mochiirai shon kra shumwiwe ka juhoto.” Kiijiishe hokhamwe raq treto, “Ümniiraq ümkhupo na mat kha ka tanläü she kata. Krai mren ümniiraq kra mat kha ka dokchang dongdii she kata.”

⁴¹Kiijiishe shammiwe raq atheaphi na ajop khea kra chaihiq chaibaiqto. Kiimaq hokhamwe riimin apaiq ka shammibi phong wa weshi khakiina nguta sapsaq she riito.

⁴²Kiijiishe shammiwe raq hokhamwe ma nguto, “Arka TATIWE bomtsi: ‘Ngi raq atseabaiq chang nguta aming akuqha we kra ümniiraq tiijubaiq laü. Kriikha na ümchaü sanha apaiq rii na üm miisaq kriishe mikuq haü. Kiimaq üsengi phen phung ka apaiq phen phung tiijubaiq lan kriikha na wiita she mijiiqbaiq wan.’”

⁴³Kra tai raütiishe hokhamwe ka Samaria chela na chapakhiq kiimaq munjuk mijuk she jang wanto.

1 Hokhambi 21

Naboth Spiqtsiro

¹Hokhamwe Ahab hokham jam ka Jeireel na. Apaiq jam tho na maiq weshi amang min Naboth ngutliiwe spiqro bagan asi.

²Ranaiqshi Ahab raq Naboth ma nguto, “Üm spiqro bagan ka ngi miili kuqlaq. Arka ijam hokham jam tho niilangu. Ara hiq arka ngi raq weashaü bagan ma klo ro tiikang. Ariirii na ngi raq ümniima spiqro bagan ashi ahealin she mikuqkang kiimaq ümniiraq rohaü jiika, ümniima athü arii ahea wiq mikuq kang.”

³Kiijiishe, “Ara spiqro bagan arka ngi raq ititiim jaq wa tachong hupsam alapha,” nguta Naboth raq treto. “TATIWE raq tai miimin taibi miraq, ngi raq ara bagan ara ümniima kuqbaiqha jiika!”

⁴Ahab ka ajam na munjuk mijuk wawanto. Kiimaq apaiq ka Naboth raq apaiq bom tlea kiita akhiq ariq she riito. Apaiq ka achang dü na bum wato, khechong nü na nyi räü. Kiimaq tü atsam min phaqsiaq mak she riito.

⁵Kiijiishe tsangnyung Jejebel ka apaiq phana wato. Raüta waito, “Ümniika jam nguto munjuk mijuk bumrai tlaü? Tü adung min phaqsiaq maü?”

⁶Kiijiishe apaiq raq treto, “Naboth raq ibom tai mak kha na khiq tiikang. Ngi raq apaiq spiqro ka ari riipha riimak la, apaiq raq roraüla, ngi raq apaiq ma bagan ashi hiq awin wiitiq mikuq kang nguta chongkang. Shatmaq apaiq raq kra bagan ka ngi ma kuqlot mang nguta nguhoto!”

⁷“Ahea kata. Riita ümniika hokhamwe riimak sha? Sha riimak wiita?” nguta Jejebel raq apaiq bom ka treto. “Changdü wa tiido laq. Laüta khoqriiq shishiiq ma silaq. Laüta tü adung kriishe phaqsiaq laq. Naboth spiqro ka ngi raq ümniimiishe milap kuq kang!”

⁸Raütiishe kriinyung raq lak thun waiqto. Raüta Ahab mang na sohito. Raüta apaiq sil maq lak thun ka thangto. Raütiishe Jejreel chela na siti ajong alabi nai mungtu shiilangbi miishe tiiho wanto.

⁹Lak na akha waito, “Ranaiqshi amang maq achu jaü akhing tiihong ronglaq. Lantea mungmaiqse thun ka adam na tiithung ronglaq. Kra ngongthun nga tlan akhing na Naboth ka shiilangbi ngachang na tiinga ronglaq.”

¹⁰Lanta joksäü liiqse maiq wiijam triichom hea ronglaq. Raüta tsangshiq raq apaiq ma mantut na Shiikeawe ma nai hokhamwe ma mansonto nguta kha minyan laq. Kra lantea apaiq ka tiishutbaiq rong laq. Kiimaq apaiq ka chela phai na hito lantea long maq tiitsai laq tiqbaiq ronglaq.”

¹¹Jejebel raq siihiip ajong alabi thun nai mungtu shiilangbi thun ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan Jejreel chelati riimin kloto.

¹²Tsangshiq raq ranaiqshi amang maq achujaü raa nguta chüriim raüta, mungmaiqse ka tiithungto. Kiimaq Naboth ka wela ngachang bana tiingatö.

¹³Raüta joksäü liiqse maiq wenai kriiraq mungmaiqse man na Naboth raq Shiikeawe ma nai hokhamwe ma mansonto nguta kha ka nyanto. Krai mren apaiq ka chela phai niishe hit hoto. Raüta kiijaq longmaq tiitsailaq tiqbaiqto.

¹⁴Raüta tsütsa ka Jejebel ma akha tiiso wanto: “Naboth ka tsatbaiqto she.”

¹⁵Jejebel raq kra tsütsa kra tairi lishe apaiq raq Ahab ma nguto, “Naboth ka tsaito she. Ümchaü sanha ümniika walaq. Laüta spiqro bagan apaiq raq ümniima shakuq mak khunniitaq kriika ümniirii she. Lapwa kiq she.”

- 16** Krai mren Ahab ka tiidopot li she kra spiqro bagan kra lapwa wawanto.
- 17** Kiijiishe TATIWE raq shammiwe Tishbe hiqti Elija ma thaüto,
- 18** “Samaria chela Hokhamwe Ahab phana walaq. Apaiq ka ümniiraq Naboth spiqro kra apaiq ma lamho she milo wan haü.
- 19** Apaiq ma chonglaq, Ngi TATIWE raq apaiq ma akha ngutiikang, ‘Ümniiriika atatiwe kra tsat baiq laütiishe, ümniiraq apaiq tachong hupsam kriimin she nyeaho tlaü nya?’ Apaiq ma Ngi raq ngutiikang nguta chongkuq laq: ‘Ümra hiq ba niiwa hikong raq Naboth tiijai mesiqtaq, kriiba kiijaq hali hikong raq ümtiijai kriimin mimesiq!’”
- 20** Kiitiikaq Ahab raq Elija ka chhi raüta, apaiq raq nguto, “Ijaqtiwe loi, ümniiraq ngi hali chhirat wa nong laü nya?” “O, tengto. Ngi raq ümniika humrat kang,” nguta Elija raq treto. “Ümniiraq ümrilung ka TATIWE makki na jamlai wa ashut kra klowan niilische dea kiinong kuqbaiq laü kata.
- 21** Arningkhan TATIWE raq ümniima akha chongtlo, ‘Ngi raq üm khuthaq na chongthum wa mitiinyai chaqha. Ngi raq ümniika alamshe mirbaiqha. Kiimaq ümjamkun wa maiqwesere ka alai ma tiichong mang maq miqchup milam baiqha. Jerobi nai nyungwere thun adam na hutjok milambaiq ha.
- 22** Ümjamtitiim ka Nebat se Hokhamwe Jeroboam jamtitiim thentaq kiikha mitiithen baiq. Kiimaq Ahija se Hokhamwe Baasha jamtitiim thentaq kiikha mitiithen baiq. Jamkhano ngukla ümniiraq Israil mung ka ngarai lam phan na shun shea wan laüta itsankhiq wa lü ka shaü wan laü.’
- 23** Kiimaq Jejebel miitu ka TATIWE raq ngutlo, hikong raq apaiq maa ka Jejreel chela na miphaq.
- 24** Ümjamtitiim juwa chela mong na tsai jiiq, kriiti maa ka hikong raq miphaq. Kiimaq juwa rum na wakram na tsai tlaq, kriiti maa phong ka langtang kong raq miphaq.”
- 25** (TATIWE makki na Ahab raq arilung kiinongtlii raüta abi pinthum ngarai klo wantaq kiikha klo wanti maiq ahin ka jumin ahü. Arthun klo wantaq arka tsangnyung Jejebel raq thaü tlaq kra phan phan siisaq klo wanto.
- 26** Apaiq raq pinthum jeasi jonghea ngaü wan chang jaqsham ka Amoraqnok raq shomnoq wan tlaq kiikha sumla phra phong shomnoq wanto. Tsangshiq ka TATIWE raq tsangmung wa Israilnok ma bashishi maq tiikhat wan wan raüta wiita tiijobaiq wanto.)
- 27** Ümtiikiiwa Elija raq apaiq bomchong kra lottaq, Ahab raq adü na asam khea kra chaibaiqto. Raüta adü wa chhutbaiqto. Raüta wunthaü riinaü khea she santo. Apaiq raq dung min phaqsiaq mak she riito. Raüta rawa niimin wunthaü

riinaü khea kra sam raütli konto. Raüta munjuk mijuk athea phi na tapkhu wali she tsaiji tran raüli she sito.

²⁸Kiijiishe TATIWE raq shammiwe Elija ma nguto,

²⁹“Liilaq, ümniiraq Ahab ka imakki na jamkho aranse miishe jakitaq kra chhi tlaü shea? Riita ümchaü min apaiq raq imakki na akha aranse ma jatlaq arningkhan, Ngi raq apaiq pat na kra chongkang chongthum chamchao ka tiisaü mang. Kriika Ngi raq Ahab ma ase pat niisheti q tsangta ma chongthum chamchao kra mitiisaüha.”

1 Hokhambi 22

Shammiwe Mika Raq Ahab Ma Honlam Bom Chongkuqto

(2 Ka 18.2-27)

¹Kra jai maq Siria mung nai Israil mung liipan na wiinai mung atsing maq sito.

²Shatmaq wiitsam she angu na Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ka Israil mung Hokhamwe Ahab rai riihumwa wato.

³Ahab raq asengi ajong alabi ma akha waito, “Riita nashiq raq Gilead wang wa Ramoth chela ka Siria mung hokhamwe jaq wa jangho nong miitu jamlai min klo mai dea ka jam nguto? Kriika nashiq hiq kata!”

⁴Kiimaq Ahab raq Jehoshaphat ma waito, “Riita ümniiha ngi rai Ramoth chela kra longkai dam miki haü shea?” Kiijiishe Jehoshaphat raq treto, “Ümnaq miki haü jiika ngi min miki damha na. Kiimaq isengi phenlabi thun kiimaq ikumrang kong rekhatti kiimin miki kata.

⁵Shatmaq apha na TATIWE ma kongkhu wai i shaq na.”

⁶Krai mren, Ahab raq shammibi kong shiblaitin kra triichom heato. Raüta tsangshiq ma waito, “Ngi raq Ramoth chela ka mikhatki ha shea khatki mangli wa?” “Khatkikiq,” nguta tsangshiq raq treto. “TATIWE raq ümniima mitiitang kuq.”

⁷Shatmaq Jehoshaphat raq waito, “Riita arthaq na shammi ahinti ka weshi ra min ahü shea nashiq raq TATIWE rai bom riiwai miitu?”

⁸Kiijiishe Ahab raq treto, “Shammi weshi ri dea asi. Apaiq ka Imla se Mika. Shatmaq ngi raq apaiq pinthum shutiikang. Jamkhano ngukla apaiq raq ngi miitu ka jangshi ra dongdii min riisham bomchong ahea ka chongkuq mak. Apaiq riika jangwrap she abi riisham bom kli tiithaitlo.” Kiijiishe, “Ümniiraq kiikhii ka naq ngu kiq!” nguta Jehoshaphat raq treto.

⁹Kiijiishe Ahab raq apaiq rung na jaqshamti ajong weshi kra heato. Raüta apaiq ma Mika ka jalo heakikiq nguta thaüto.

10Kra hokhamwe nai ka tsangnai hokham miirii samraq chhaq ma tsangnai hokham ngacho na Samaria chela kilam chong phai na tsambuk chang ba tho na ngaraq raq riito. Kiimaq kra shammibi phong ka tsangnai khaki na ngarai raüta riisham bonchong sea lowanto.

11Tsangshiq phong wa shammi weshi Chenaana se Jedekia riika jinkii maq arong thun haito. Raüta apaiq raq Ahab ma akha nguto, “TATIWE raq akha ngutlo: ‘Armaq ümniiraq Siria mungti ka tiinamtok mikhat haü. Kiimaq mitang haü.’”

12Krai mren shammibi thun kunli raq kiikhiisiili nguto, “Kilaq ümniika. Ramoth chela kra khatkikiq. Ümniiraq mitang haü,” nguta tsangshiq raq nguto. “TATIWE raq ümniima rekhat mitiitang kuq.”

13Kiimaq anü na shammiwe Mika heakai ajongwe kiitaq kra riimin apaiq ma akha nguto, “Nanok shammibi thun wiita raq hokhamwe ma apaiq riidea rekhat ka mitang nguta riisham bomtsi chongkuqto. Krai mren ümni riiminla kiikhiili chongkuq maü maq.”

14Shatmaq Mika raq treto, “Atra TATIWE mang na, ngi raq ümniima atiitum lata chongtii kang, apaiq raq ngi ma jamlai bomtsi wa tiichong jiiq kriili michongha!”

15Krai mren ümtiikiiwa apaiq ka Hokhamwe Ahab man niishe tiichapto. Kiimaq hokhamwe raq apaiq ma waito, “Mika lei, Hokhamwe Jehoshaphat nai nai kilaita, Ramoth chela ka mikhatki hai shea, shea khatki mai li wa?” “Kilaq. Khatki kiq! Alei, achong ngori shea. Mitang haü kata! TATIWE raq ümniima mitiitang kuq kata,” nguta Mika raq treto.

16Shatmaq Ahab raq treto, “Ümtiikiiwa ümniiraq TATIWE mang na ngi ma bom chongtlaü, tengteng bomtsi kli chonglili riilaq! Arka ngi raq ümniima achongtsi riimin aniishe?”

17Kiijiishe Mika raq treto, “Ngi raq Israilnok phentu thun ka kin thun kiina skusekong ariimti ahü ikha pongpin riipin wiita pinjin wanto chhitiikang. Kiimaq TATIWE raq nguto, ‘Arthun maiqkong arka tsangshiq rümti wela ahüshe. Tsangshiq ka maiqmii jam na hangsang maq miwa wanlaq.’”

18Kiijiishe Ahab raq Jehoshaphat ma nguto, “Ngi raq ümniima chongkang ihata, apaiq raq ngi miitu ka jangshi ra min riisham bomtsi ahea ka chongkuq mak nguta? Apaiq riika ngi miitu jangwrap she bom abi kli chongkuq tlo!”

19Kiijiishe Mika raq abi ri akha tiitsuq chongkuqto, “Ümchaü min TATIWE raq jamlai wa chongtlaq kra tairong laq! Ngi raq TATIWE ka ramungtan na apaiq hokham ngacho na ngaraü chhikang. Kiimaq arasetiim thun ka apaiq tho na chapraqraq.

20TATIWE raq waito, ‘Ahab ka Ramoth chela na tiiki reaüta tiitseabaiq miitu juro milaoho lot?’ Kiijiishe rasetiim wiijam raq phanshi bom chongto. Kiimaq wiijamti riika lai hin bom chongto.

²¹Kiijiishe wenyi weshi ka TATIWE khaki na chaphiiq riito. Raüta nguto, ‘Ngi raq apaiq ka milao lot ha.’

²²‘Jamkho milau haü?’ nguta TATIWE raq waito. Kiijiishe kra wenyi raq treto, ‘Ngi kilata Ahab shammibi kong kiima arot shammi bom mitiichongha.’ Kiijiishe TATIWE raq nguto, ‘Kilaq. Laüta apaiq ka laükikiq. Ümniiraq apaiq ka milaolot haü.’”

²³Kiimaq Mika raq bom ka akhiishe tiisupto: “Riita bom ka ara. TATIWE raq ara ümshammibi thun ma arot bomtsi tiichongke miitu tri ka ashat kun she. Shatmaq ümniika atsai chang she dongdii nguta TATIWE raq kha ka atoqtan kun she!”

²⁴Kiijiishe shammiwe Jedekia ka Mika tho na chap wa raüta, atheaphi na riisiiq tsatto. Raüta apaiq ma, “Riita TATIWE wenyi ka ikhum wa ümtincho wa kihota, raüta ümniiphana wawan raüta, ümniima bom ka chongkuqta?”

²⁵Kiijiishe, “Ümtiikiiwa ümniika jamcha tapmong shok na tiipaü nyap wa tlaü, kra akhing niitiq misap haü,” nguta Mika raq treto.

²⁶Kiijiishe Hokhamwe Ahab raq asengi phong wa ajong weshi kiima akha aming kuqto, “Mika ka lap laq. Laüta chela wanghuptiwe Amon nai Hokhamwese Joash ma kuqwa kiq.

²⁷Laüta tsangnai ma apaiq ka phaqttek mong na mishaq laq nguta chonglaq. Raüta ngi khu asang ma mijang wan ha shaq wiiwii, apaiq miika winsü nai kham lamlam li mikuq laq.”

²⁸Kiijiishe, “Ümniika hansang maq jang wan haü jiila, TATIWE raq ngi lümaq chongmak dea ngushat miraq!” nguta Mika raq tiiphok tra chongto. Kiimaq apaiq raq akhiiri nguto, “Namshiq wiitarü raq tiitsang tai ronglaq, ngi raq jamlai wa chongkang kra!”

Ahab Ka Tsaito

(2 Ka 18.28-34)

²⁹Raütiishe Israil mung Hokhamwe Ahab kiimaq Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ka Gilead wang wa Ramoth chela kra khatkai kihoto.

³⁰Ahab raq Jehoshaphat ma nguto, “Nainai ka rekhat kitiikai akhing na, ngi ka miiriitili samlata tlaö lata mikikang, ümniika üm hokham miirii samlaüta kilaq.” Krai mren Israil mung hokhamwe ka maiqtili ikha tlaö raüta rekhatkai kihoto.

³¹Siria mung hokhamwe raq asengi kumrang leng pengti phentubi roqtsamri wenai kiima, maiq ahin ka khat raa mak, Israil mung hokhamwe kriili khat ronglaq nguta aming kuqto.

³²Kra ningkhan tsangshiq raq Hokhamwe Jehoshaphat ka chhi raüta, tsangshiq wiitarü apaiq ka Israil mung hokhamwe sham nguta tiimato. Krai mren tsangshiq raq apaiq ka tamhoto. Shatmaq ümtiikiwa apaiq ka siiraitaq,

³³Kiijiishetiq tsangshiq raq apaiq ka Israil mung hokhamwe riimak kha na nguta sapto. Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka khat mak she tsaqkito.

³⁴Shatmaq, Siria mung phenla weshi raq liq maq mohiiphiip hiip kiita, Hokhamwe Ahab raq samtlaq liiq nai akhuk na samtlaq kra atriiche chang heawea maq liqsin ka akhum na chato. Kiijiishe “Ngi ha shokanglii. Jainü na tiijang jiiq laq. Laüta reriikhat mong ba kiiwa kin phai na jiiqho laq!” nguta apaiq raq, apaiq leng jiiqtiwe kiima siiraüta chongto.

³⁵Rekhat ka henghea riikhat wanto. Kiimaq Hokhamwe Ahab ka aleng thaq na tiinin raüta Siriannok ka rashra ngakito. Kiimaq adü na ami ba kiimaq atijai ka jealili she sawanto. Raüta leng wiithung ka jobai tiijai raq nyamwanto. Raüta rajiko niishe alang ka pitto.

³⁶Rajiko rashe nyap wan nap nap niishe Israilnok phenlabi ma aming ka akhiishe kuqto: “Maiq loweatek maiqmiimii mung na kiimaq maiqmiimii chela niishe jang wan ronglaq!”

³⁷Ara chongtlaq akha Hokhamwe Ahab ka tsaito. Apaiq maa ka Samaria chela na piwanto. Raüta kiijaq lapto.

³⁸Kiimaq apaiq kum rang leng ka Samaria chela na thamchum na heto. Kiijaq apaiq tiijai ka hikong raq mesiqto. Kiimaq kra thamchum niika mephe-nyungre raq jühekai kitlo. Arka TATIWE raq chongtaq kra phan phan kuwanto.

³⁹Hokhamwe Ahab raq phanrap jaqsham ümchuwa shamwantaq, apaiq hokham jam, chiiwi maq atiimiikhiiq thun kra, kiimaq apaiq raq chela thun atei wan manphan ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

⁴⁰Apaiq tsaijai ase Ahajia ka awe pumsong hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Jehoshaphat

(2 Ka 20.31—21.1)

⁴¹Israil mung Hokhamwe Ahab raq hokham jawan li maq wiiblai she angu na, Asa se Jehoshaphat ka Juda mung na hokham ma shongto.

⁴²Kriika apaiq rawii wiirroqtsam ri wiibiingi she angu na riito. Kiimaq apaiq raq mung ka Jerusalem maq nga raüta wiirroqnai ri wiibiingi langto. Anyung mang ka Ajuba. Apaiq ka Shilhi se.

⁴³Awe Asa raq apaiq pat na jamkho TATIWE makki na tingting jaqsham wantaq, kiikhiisü hali apaiq riimin tingting jaqsham wanto. Shatmaq thatsang sumla shomnoq chang hiqba thun kriika tiithenbaiq mak dea riito. Krai mren

mungmaiqse raq nyamse honglu thun ka taakuq wan ruq kiimaq homseng honglu ka kriiba thun na chaq wan ruqli riito.

⁴⁴Jehoshaphat raq Israil mung hokhamwe rai ka wehea riija wanto.

⁴⁵Jehoshaphat raq phanrap ümchuwa jaqsham wantaq thun kriika, apaiq raq srea nolajong jaqsham wantaq thun kra, kiimaq apaiq raq re ümchuwa khat wantaq thun kra *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthuto.

⁴⁶Kiimaq apaiq raq thatsang berong-wacha thun na maiqwere mephe ma jatikong nai jechakre mephe-nyungre thun ka, awe Asa pat na runbaiq wan mak dea atiichongki thun kra wiita tiisiirai jobaiqto.

⁴⁷Edom mung pengti hokham ka ahü riito. Edom mung ka Juda mung hokhamwe raq ashong wan tuwejong ashi raq pengto.

⁴⁸Hokhamwe Jehoshaphat raq kham jahat thun hai raüta sammoktra jüjong re na Ophir mung na chaq piikii kai miitu haito. Shatmaq kra khamjahat thun ka Ejiongebar chela laitoq chang na thento. Kriikha na khamjong re niika kilot mak she riito.

⁴⁹Kiijiishe Israil mung Hokhamwe Ahajija raq asenginok ka Jehoshaphat senginok rai khamjong re na tiikaidam miitu tiimato. Shatmaq Jehoshaphat raq kra jaqsham khrumke dantaq kriika taomak dea riito.

⁵⁰Jehoshaphat ka tsaito. Raüta amaa ka Dawit chela na hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq ase Jehoram ka awe pumsong hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Ahajija

⁵¹Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat raq hokham jawan li maq wiiroqshi ri wiimiishi she angu na Ahab se Ahajija ka awe pumsong Israil mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Samaria chela na nga raüta wiinai mung pengto.

⁵²Kiimaq apaiq raq TATIWE makki na jamlai wa abi kra kloto. Raüta ngarai tangto. Raüta apaiq raq awe Ahab jai phan nai anyung Jejebel jaiphan abi klo wanto. Kiimaq Nebat se Hokhamwe Jeroboam raq Israil mung ngarai thiikho na tiideataq kiikha, apaiq riimin abi ngarai pahea tangto.

⁵³Apaiq raq Baal phra shomnoqto. Raüta shiilili wanto. Raüta apaiq ma kongkhu na awe raq shaü wantaq kiikha, apaiq riimin TATIWE, Israilnok Shiikeawe tsankhiq ka shaü wanto.

2 Hokhambi

2 Hokhambi 1

Elija Nai Hokhamwe Ahajia

- ¹Israil mung Hokhamwe Ahab tsajai Mob mung ka Israil mung wanse jamai she nguta dongkito.
- ²Kiimaq Israil mung Hokhamwe Ahajia ka Samaria chela na apaiq hokham jam wukhu rinchü maq dea wa raüta tsihea tiibukto. Kra ningkhan apaiq tsi ka miheaha shea hea mang wa nguta Philistain mung wa Ekron chela na siti phrakaü Baaljebub phra phana maiq teitlangkaiti tiikito.
- ³Shatmaq TATIWE rase ashi raq Tishbe hiqti shammiwe Elija ma Hokhamwe Ahajia tsasoqtibi rai riihumkikiq nguta aming kuqto. Raüta tsangshiq ma akha wailaq, “Namshiq ka Ekron chela riimti phrakaü Baaljebub phana langtliikai ka jam nguto kitlan? Namshiq raq Israil mung na shiikea ka ahü ngutiisha tiima tlan?”
- ⁴Arningkhan hokhamwe ma TATIWE raq akha ngutlo nguta chongrong laq, ‘Ümmitsi ka heamak she; ümniika atsai she mirhaü!’” TATIWE raq aming kuqtaq kra phan phan Elija riimin kloto.
- ⁵Kiimaq tsasoqtibi ka hokhamwe phana jang wan nongto. “Namshiq ka jamto jang wan lan?” nguta apaiq raq waito.
- ⁶Kiijiishe tsangshiq raq treto, “Naishiq rai maiq weshi riihumto. Raüta apaiq raq naishiq nangnga ajangli riiwan ronglaq lanta TATIWE raq ümniima, ‘Riita ümniiriika Ekron chela riimti Baaljebub phrakaü phana teitlang kaiti ka jam nguto tiikilaü? Ümniinga Israil mung na shiikea ahü ngutiisha tiima tlaü? Ümmitsi ka heamak she; ümniika atsai she mirhaü!’” nguta chongwa rongkiq nguta tiiwato.
- ⁷“Riita kriiwe sham ka jam khiiwa?” nguta hokhamwe raq waito.
- ⁸“Apaiq khea ka ngamkhii maq ataq samtong jongkaü samraü riito. Raüta kriithaq na ngamkhii shinket paraü riito,” nguta tsangshiq raq treto. “Ikhla apaiq ka Elija” nguta hokhamwe raq kiinyiikhiq treto.
- ⁹Kiijiishe apaiq raq asengi ajong weshi akongti maiqwere roqbiingi ka Elija lapkai tiikito. Krai mren kra ajongwe raq apaiq ka hiqlam pot ashi na ngaraü chhphoto. Kiimaq apaiq raq Elija ma, “Shiikeawe maiqse lei, hokhamwe raq ümniika hiq na satkikiq,” nguta aming kuqto.
- ¹⁰Kiijiishe, “Ngi ka Shiikeawe maiqse dea jiila, ramungtan wa sat raüta, ümnaq nai ümsengi maiq thun kra wa raq ümkhiim baiq laq. Raüta ümnaq nai ümsengikong kra mitsatbaiq laq!” nguta Elija raq kriiwe bom ka treto. Krai mren tiihanghiq miili ra wa watu satto. Raüta kra ajongwe nai asengi thun kra tsaito.
- ¹¹Kiijiishe hokhamwe raq siihiipwe ashi hali asengi maiqwere roqbiingi kra tiikito. Kiimaq apaiq ka kiraüta, Elija ma akha nguto, “Shiikeawe maiqse lei, hokhamwe raq ümniika jaqlo thit satkikiq!” nguta aming kuqto.

¹²Kiijiishe, “Ngi ka Shiikeawe maiqse dea jiila, ramungtan wa sat raüta, ümnaq nai ümsengi maiq thun kra wa raq ümkhiim baiq laq. Raüta ümnaq nai ümsengi kong kra mitsat baiq laq!” nguta Elija raq treto. Krai mren tiihanghiiq miili ra wa Shiikeawe watu satto. Raüta kra ajongwe nai asengikong kra tsatbaiqto.

¹³Kra jai miimin hokhamwe riika siihiip weshi hali asengi maiqwere roqbiingi rai hali tiikinongto. Kriiwe ka hiqlam kiina düwato. Raüta Elija khaki na kaütsrong na ngakito. Raüta akha tiipaiq neato, “Shiikeawe maiqse lei, ngi nai isengikong arma tiihang kuq laq. Naishiq miisaq ara tiiwong kuq laq!

¹⁴Ajongwenai kiimaq tsangsengikong ka ramungtan wa watu sat raüta khiimbaiqto. Raüta jiiimto. Shatmaq ümniiraq ngi ara tiihang kuq laq!” nguta tiipaiq neato.

¹⁵Kiijiishe TATIWE rase raq Elija ma nguto, “Satki laüta apaiq rai kidam laq. Naqhai kiq.” Krai mren Elija ka kra ajongwe rai hokhamwe phana wa wawanto.

¹⁶Kiimaq apaiq ma akha nguto, “TATIWE raq ümniima akha ngutlo: ‘Ümniiraq Israil mung na shiikeawe ahü ikha, Ekron chela riimti phrakaü Baaljebub phana teitlangkaitibi tiikilaü kriikha na, ümmitsi ka heamak she; ümniika atsai she mirhaü!’”

¹⁷TATIWE raq Elija nübok maq chongtaq kra phan phan Ahajia ka tsaito. Ahajia ka asemiim maiqwe sere ka ahü. Kra ningkhan ano Joram ka apaiq pumsong hokham ma shongto. Kriika Juda mung hokhamwe Jehoshaphat se Jehoram raq hokham jawan li maq wiinai ngoja niishe riito.

¹⁸Hokhamwe Ahajia raq ümchuwa jaqsham wantaq thun ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

2 Hokhambi 2

Elia ka Ramungtan Na Sheawanto

¹TATIWE raq Elija ka ramungtan na haithaiq tro rai sheawan akhing she saüto. Elija nai Elisha ka Gilgal chela maq tiido wanto.

²Kiimaq lam miishe Elija raq Elisha ma nguto, “Ümchaü ümniika ajiili khingkikiq. TATIWE raq ngi ka Bethel na kilaq nguta aming kuqto.” Shatmaq Elisha raq treto, “Ngi ka atra TATIWE wokhong na nai ümwokhong na si ka thaq mang.” Krai mren tsangnai ka Bethel hiq na wawanto.

³Kiijaq siti shammibi kongshi asi. Tsangshiq ka Elisha phana wato. Raüta apaiq ma waito, “TATIWE raq ümtijongwe ka ümpa wa athi ranaiq sheawan ngo ka asaphaü shea?” “Üm. Ngi raq asapha,” nguta Elisha raq treto. “Shatmaq kriika riichong maili.”

⁴Kiijiishe Elija raq Elisha ma, “Ümchaü ümniika ajiili khingkikiq. TATIWE raq ngi ka Jeriko na saüli walaq nguta aming kuqto.” Shatmaq Elisha raq treto, “Ngi ka

atra TATIWE wokhong na nai ümwokhong na si ka thaq mang.” Krai mren tsangnai ka Jeriko chela na wawanto.

⁵Kiijaq siti shammibi kongshi asi. Tsangshiq ka Elisha phana wato. Raüta apaiq ma waito, “TATIWE raq ümtijongwe ka ümpa wa athi ranaiq sheawan ngo ka asaphaü shea?” “Üm. Ngi raq asapha,” nguta Elisha raq treto. “Shatmaq kriika riichong maili.”

⁶Kiijiishe Elija raq Elisha ma, “Ümchaü ümniika ajiili khangkikiq. TATIWE raq ngi ka Jordan rai kiina saüli kilaq nguta aming kuqto.” Shatmaq Elisha raq treto, “Ngi ka atra TATIWE wokhong na nai ümwokhong na si ka thaq mang.” Krai mren tsangnai ka kongshkong wawan ruq li riito.

⁷Kiimaq shammibi roqbiingi raq tsangnai jai phan phan Jordan rai na saüli johoto. Elija nai Elisha ka Jordan rai niishe saüki raüta kiijaq heashi khangto. Kiimaq shammibi roqbiingi kiimin tsangnai jai na aje niili chapkito.

⁸Kiijiishe Elija raq apaiq raq samtlaq samtong jong kra adü wa chhutto. Raüta atei akom riito. Raüta jurai wa khan thaq kiijaq riihot bukto. Krai mren kham rai ka mannai na tiikho kito. Kiimaq apaiq nai Elisha raq phiisü thung maq jin wan raüta konü tareko niishe wawanto.

⁹Kiijiishe Elija raq Elisha ma waito, “Ngi ma chonglaq, ngi ara mishea wan shaq na, ngi raq ümniima jamlai phan kloke chang wa?” “Ngi ka ümpungsongtiwe ma jawan li chang ümningkun ka ngi ma kran kuq laq” nguta Elisha raq treto.

¹⁰“Kriika ake ma ahawiq bomtsi jaü laü,” nguta Elija raq treto. “Shatmaq ümniiraq ngi ka ümpa wa ashea wan chhi haüla milap haü. Shatmaq ümniiraq ngi shea wan ka chhimaü raüla, lap maü mirhaü.”

¹¹Tsangnai ka akhum lam maq bomshbom wawanto. Kiijiili tihanghiiq miili watum kumrang leng kaü ka walütu kumrang kong raq hittlaq leng ka tsangnai heawea liipan na saükito. Kiimaq Elija ka dopot she ramungtan na haithaiqtro thaiq raq shea wanto.

¹²Elisha raq kra chhito. Raüta agilülü Elija ma riimto, “Iwe lei, iwe lei! Israil mung khup wongketi Ajong pinthumwe lei! Ümniika wawan laü she nya!” Kiimaq apaiq raq Elija ka chhinong mak she riito. Atsanbitsi ma Elisha raq asamtong jong kaü adü na samtlaq kra mannai ma tiikholiq chaibaiqto.

¹³Raütiishe apaiq raq Elija samtongjong kaü apaiq dü wa adeaki kra hiq wa tsunto. Raüta ajijai phanphan jang wanto. Raüta Jordan rai kii na chapkito.

¹⁴Raüta apaiq raq kham ka Elija samtong jong kaü kiimaq riihot bukto. Raüta anü maq akha nguto, “Riita TATIWE, Elija Shiikeawe ka ümbano?” Kiimahali apaiq raq jangshi ri hali kham thaq na buk nongto. Krai mren kham ka tiithiqrok riipeakito. Kiimaq apaiq ka jurai konii reko na hali wawan nongto.

¹⁵Jeriko wa aki shammibi roqbiingi kriiraq apaiq ka chhito. Raüta akha nguto, “Elija ningkun tu ka Elisha miishe kuqto!” Tsangshiq ka apaiq rai riihumkai kito. Raüta apaiq khaki na hiq na kurangrang raüta noqto.

¹⁶Kiimaq akha nguto, “Naishiq ka arjaq maiq roqbiingi kuilang kuilabi siisaq asi. Naishiq kilaita ümtatiwe ka ritki phai. Jursap TATIWE wenyi raq apaiq ka aluwig na sheawan raütiwa pum bashi ra niiwa baiq thüla riila. Riimakla hiq thung tan bashi ra niiwa baiq thüla riila.” “Raamak. Namshiq kai raamak,” Elisha raq treto.

¹⁷Shatmaq apaiq raq tsangshiq bom mitre shaq wiiwii tsangshiq raq apaiq ma kai shiichutto. Krai mren she apaiq raq tsangshiq ka tiikito. Raüta kra maiq weroqbiingi raq pum thun kiina kiimaq hiq thungtan thun kiina Elija ka ranaiqtsam na saüli ritto. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ka hummak dea riito.

¹⁸Raütiishe tsangshiq ka Elisha phaniishe hali jang wanto. Apaiq raq tsangshiq ka Jeriko chela maq kheto. Kijiishe apaiq raq tsangshiq ma, “Ngi raq namshiq ma naqki rongkiq nguta chong mang shea riipha?” nguta nguto.

Elisha Raq Awang Chang Jaq Shamto

¹⁹Jeriko chela wa maiq wiijamti ka Elisha phana wato. Raüta akha nguto, “Shiilangwe lei, ümniiriiminla asaphaü, ara chela arka aheawiq. Shatmaq kham ka abi khamaq maase baiqtlo.”

²⁰“Ikhla nüchhong winpin anye na shumthii lantea ana ngi phana lam wan rong laq,” nguta apaiq raq aming kuqto. Tsangshiq raq kra apaiq ma lamkuq wanto.

²¹Kiimaq apaiq ka kra lamho raüta khamraise kiina kihoto. Raüta shum ka khamraise kijaq wanto. Raüta nguto, “TATIWE raq akha ngutlo: ‘Ngi raq ara kham ka atiiisü she riikang. Kra ningkhan ara kham nyangti ka tsaimak she miraq. Kiimaq maase min baiqmak she miraq.’”

²²Krai mren, kra khamraise kham ka kra akhing miiphat she Elisha raq ngutaq kra phan phan siirairai hea she riito.

²³Elisha ka Jeriko chela wa tiido wanto. Raüta Bethel chela nü na wawanto. Kiimaq apaiq ka lam na awarai shon chela ashi wa nosere wiijam ka apaiq phana dongkito. Raüta tsangshiq raq apaiq ka shummiito. “Khusiiwe lei, ümniika arwa tijintlo laq!” nguta tsangshiq ka apaiq shummi siitrangto.

²⁴Elisha raq jainü na trosaq riito, raüta tsangshiq ka makbi maq tiqtiq liito. Raüta tsangshiq ka TATIWE mang maq sonto. Kijiishe rummong wa chapbi kaü nai dongkito. Raüta kra nosere maiqwesere kong roqblai ri wenai ka bunlak buncha kaqbaiqto.

²⁵Kiimaq Elisha ka Karmel pum niishe wawanto. Kra jai maq apaiq ka Samaria na jangho nongto.

2 Hokhambi 3

Israil Mung Nai Mob Mung Liipan Na Redong

¹Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat raq hokham jawanli maq rawiioqshi ri wiitiichat she angu na Ahab se Joram ka Israil nung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Samaria chela maq ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiinai pengto.

²Apaiq raq TATIWE makki na ngarai tangto. Li jiimin awe raq ümtinkhan wa abi klotaq kiimaq anyung Jejebel raq ümtin khan wa abi klotaq kiitinkhan lang lang kla klomak dea. Awe raq Baal phra sumla ahai kra apaiq raq runbaiqto.

³Lijiimin apaiq ma kongkhu na Nebatse Hokhamwe Jeroboam raq Israilnok ka ngarai na jamkho tiideabaiqtaq kra niq riri sii hali apaiq riimin Israil mung ka ngarai na tiideato. Kiimaq ngarai tang ka tsaqmak dea riito.

⁴Mob mung Hokhamwe Mesha raq skukong riimto. Raüta apaiq raq Israil mung hokhamwe ma rawiitek skusekong aransetiim ka 100,000 kiimaq skukong 100,000 bin ka si raüta Israil hokhamwe ma tijong tsiiq kuqtlo.

⁵Shatmaq Israil mung Hokhamwe Ahab tsajai ka, Mesha raq Israil mung tijong wokhong wa adong she riihoto.

⁶Kriikha na Hokhamwe Joram ka Samaria chela wa tlohit kiho raüta, mungmaiqse ka rekhat miitu tiithungto.

⁷Kiimaq apaiq raq Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat miimin tsütsa ka akha tiichonghoto: “Mob mung hokhamwe ka iwokhong wa pong niishe donghoto. Riita apaiq khatkai ngi rai ümnaq mipongdam haü shea?” “Mipongdam kang,” nguta Hokhamwe Jehoshaphat raq treto. “Ngi ka ümniirai reraüshi. Krai mren isengi phenlabi kiimaq ikumrang kong kiimin.

⁸Riita ümriilam maq kilaita khatkai chang wa miraq?” nguta tiichong wanto. “Nashiq ka lam alu nü Edom mung wa kumtsaiphii tan lam kiimaq miki rong i,” nguta Joram raq treto.

⁹Krai mren Hokhamwe Joram kiimaq Juda mung hokhamwe nai Edom mung hokhamwe ka rekhat kai kihoto. Tsangshiq ka ramiishi she kumtsai phii rumnyangkhi na khumjai, tsangshiq raq ahoho kham ka athum she riikito. Tsangshiq maiqmii miitu min kiimaq hupsam hoti kong nyamse miitu min kham ka ahü she riito.

¹⁰“Nashiq ha miqkai she!” nguta Hokhamwe Joram raq kiinyii khiq she siito. “TATIWE raq natsam wetsam ka Mob mung hokhamwe jaqkhon mong niishe tiikuq baiqto. Apaiq raq thi li she!”

¹¹Kiijiishe Hokhamwe Jehoshaphat raq waito, “Riita arjaq shammiwe weshi ra min ahüsha nashiq raq apaiq lümaq TATIWE rai bom riwaiso miitu?” Kijiishe

Hokhamwe Joram sengi phentubi phong wa ajong weshi raq treto, “Shaphat se Elisha ka arjaq asi. Apaiq ka Elija khiiq witiwe.”

¹²Kiijiishe, “Ngohea dea, apaiq ka riikhaqli shammiwe,” nguta Hokhamwe Jehoshaphat raq nguto. Krai mren she kra hokham wetsam ka Elisha rai riihumwa, apaiq phana wawanto.

¹³“Ngi raq ümniika jaram wa mikhrum kuqha?” nguta Elisha raq Israil mung hokhamwe ma nguto. “Man na ümwe nai ümnyung raq tei tlangkitlaq shammibi phong pahea asi kata. Tsangshiq phana walaüta bom ka riiwaisowa kiiq na” nguta Elisha raq nguto. Kiijiishe, “Riimak! Kiikhiika riimak!” nguta Joram raq treto. “Arka TATIWE raq naitsam hokham wetsam arka Mob mung hokhamwe jaqkhon mong niishe kiinong kuqbaiqto.”

¹⁴Kiijiishe Elisha raq treto, “Atra TATIWE, ngi raq shiikumpan tiikang kra mang na, ngi raq tumkham kok tolata chongtiikang, Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ümniirai pongdamtiwe ma anato latli ara ümniirai riibomdam tiikang armin. Kra riimak nguraü ka ngi raq ümniirai riibomdam chang min ahü.

¹⁵Riita ümchaü min paimin toro tsüngii atsinti shiwe ashi ngi phana sheaki rongkiq,” ngutiishe chongto. Kra shiwe raq apaiq hünongtoro kriishe tsüto. Kiijiishe TATIWE ningkun ka Elisha khum niishe saükito.

¹⁶Krai mren apaiq akha nguto “TATIWE raq akha ngutlo: ‘Ara kham ahü khamraise khü süroqroq arphan phan jükhü wiilü na nala pahea thurong laq.

¹⁷Namshiq riika rajun ka chhiman mirhan. Kiimaq rahai wa min chhiman mirhan. Shatmaq ara khamraise khii wiilü arwa kham dong raüta kham raq ama miraq. Krai mren, namshiq raq kiimaq namshiq rai nyamsekong sitlaq kra kiimaq nyamsekong hukho samho sheatlan kra raq nyang miitu kham ka chamtraq miraq.”

¹⁸Kiimaq Elisha raq bom ka akha tiitsuq chongkuqto, “Shatmaq arthun arka TATIWE raq jeriiqriiq heali mishamkuq. Apaiq raq namshiq ma Moabnok kiimin jeriiqriiq heali mitiikhatkuq. Raüta mitangkuq.

¹⁹Namshiq raq tsangshiq chela thun tsomhea kiitelong maq trotam maq rukje thun kra wiita khat lanta mijii wan han. Namshiq raq tsangshiq petsiro thun kra wiita midaq baiqhan. Kiimaq tsangshiq khamraisetiim thun ka wiita mishang baiqhan. Lanta tsangshiq hiqpo hiqwin wakram thun ka wiita long maq miphong baiq han.”

²⁰Kriimaq napjai niishe, ranap nyamse honglu take akhing na kham ka Edom mung nü tiithi maq dongho raüta, kra binjü hiq thung ba thun kiijaq kham tonglong lische riito.

²¹Kiimaq Mob mungti riimin hokham wetsam ka tsangshiq khatkai kitlo nguta tsütsa ka taito. Krai mren, maiqwere liiq nai piq sham atsinti thun kra nyungwe

jong tikii pinthum maq phaho raüta jerobi nosere thun miitaq mungmaiqse ka hea raüta tiithungto. Raüta hiqrai binjü kiijaq rekhe tiisito.

²²Tsangshiq ka anap miishe ranap na tiido raüta liikiita, rashe kii ka kra kham riichum tlaq kiijaq achhai anyii liliim raitlo chhito. Raüta kham ka maiq tiijai ikha shiiroro riito.

²³Kra chhi raüta, “Armiina maiq tiijai,” nguta tsangshiq ka kiinyiito. “Kra nashiq renok hokham wetsam sengi thun ka tsangshiq liipan na riikhatto sham. Raüta tsangshiq nai tsangshiq liipan niili riijiip raito sham! Nashiq ka kilaita tsangshiq piitiip thun kiiwa sepat lopi thun kra hophaq kirong i!” nguta tsangshiq ka riichongto.

²⁴Shatmaq tsangshiq ka ümtiikiwa Israilnok piitiip niishe saütaq, Israilnok raq tsangshiq ka khat wanto. Raüta tsangshiq ka jai na tiijang jobaiqto. Israilnok raq re ka rotrot jowanto. Raüta Mob mung ka pahea jiiipbaiqto.

²⁵Raüta tsangmung wa chela thun ka wiita khat raüta tiithenbaiqto. Kiimaq tsangshiq ka wakram hiqpo hiqwin lam maq leawan lam maq, Israilnok loweatek raq longpo pochhuq tsun rang raüta, wak ram thun kiijaq thong wanto. Krai mren, kra wakram thun kra longrong phong li she makito. Kiimaq tsangshiq raq jüse raisetiim kiimin wiita shangbaiqto. Kiimaq petsiro thun kiimin wiita daqbaiqto. Atiisup niishe Mob mung nyungchong chela Kir Heres kli she tiichongto. Kriimin longpo hiipti sreanok raq chela ka trotam maq komto. Raütiishe khatto.

²⁶Kiimaq Mob mung hokhamwe raq rekhat ka tang mang she nguta sapto. Raüta apaiq rai nepjasai shamti nolabi maiq shimiishi apaiq rai shea raüta, rephong mong kriimaq jiiwan raüta, Siria mung hokhamwe phana jula nguta danto. Shatmaq lot mak dea.

²⁷Kra ningkhan she, apaiq raq ase chhikhuwe, apaiq pumsong hokham ma shong chang kriishe Mob mung riimti phra kaü ma kra chela khetuk na honglu ma takuqto. Kra chhiraüta Israilnok ka phiip raq tsaito. Kra ningkhan tsangshiq raq chela ka khat mak she riito. Raüta tsangmung niishe jang wanto.

2 Hokhambi 4

Elisha Raq Miitsan Mantinyung Khrumto

¹Shammibi phong wa weshi tsaikito. Tsangnyung manti-nyung ka Elisha phana wato. Raüta akha nguto, “Shiilangwe lei, ijamtiwe ka tsaikito! Ümniiriimin asaphaü apaiq ka Shiikeawe ma haisong tsantsii thütiwe. Shatmaq ümchaü ka maiq weshi ijamtiwe raq apaiq ma thiitham kechang kampho anam asi kriiwe ka ngi phana wato. Raüta apaiq raq isenai maiqwese nai ka ijamtiwe thiitham kha na di ma tiija ma sheawa wato.”

²“Riita ngi raq ümniika jamkho mikhrum lot ha?” nguta apaiq raq waito. “Ngi ma chongliita, ümjam na jamlai wa asi?” “Jammin ahü siirai, ralangse olip tai hamlii tsabum cha na asi kriili,” nguta kriinyung treto.

³“Chiiti jam na kilaq. Laüta tsangshiq jaq wa hamlii tsabum shaqmii ümchuwa alaplal namki kiq,” nguta Elisha raq kriinyung ma chongto.

⁴“Kra laütiishe ümnaq nai ümse nai anai ka namjam na warong laq. Lanta kilü maq tapmong na tiisan rong laq. Laütiishe kra tel ka hamlii tsabum shaqmii thun kriijaq thiilaq. Kra thiitlan tsabum ümchuwa mawan tlaq thun ka pong ba na atowa nguli tothü laq,” nguta chongto.

⁵Krai mren, kriinyung ka ase nai rai ajam mong wato. Raüta kilü maq tiishaqto. Raüta olip tai hamlii tsabum aranse kra ajaq na doto. Raüta ase nai raq apaiq ma jamkho tsabum shaqmii thun kra ashi shi maq lam kuq wa tlaq, kra phan phan apaiq riimin olip tai ka tsabum thun kiina thiito.

⁶Riita ümtiikiiwa tsangshiq raq tel ka tsabum thun na tlotli she tiima thiitaq, kijiishe apaiq raq tsabum shaqmii ka abi min asili shea nguta waito. “Ümchaü thiikai kriili atisap tsabum,” nguta ase weshi raq treto. Kiimaq olip tai kiimin tsabum mong wa anye ka dongmak she riito.

⁷Kijiishe kriinyung ka shammiwe Elisha phana hali jangki nongto. Kijiishe apaiq raq kriinyung ma, “Olip tel ka asha riilaq. Laüta kra sha kampho maq thiitham ümchuwa sitlaq kra thamlaq. Kra doklot jai min ümjaq na kampho ka pahea dea mitiichong. Kriimaq ümse namtsam chamtraq mitiidung han,” nguta chongkuqo.

Elisha Nai Shunem Hiqti Chiithe-nyung

⁸Ranaiqshi Elisha ka Shunem hiq na wato. Kijjaq siti chiithe-nyung ashi riito. Kriinyung raq apaiq ka dung siq wakiq nguta tsangjam na heawanto. Kriimiiphat she apaiq ka Shunem hiq na kitlaqtek na kriinyung jam na dung siqtlo.

⁹Kriinyung raq tsangwe ma nguto, “Liilaq, arwe arka akhing khing na ana khumruq kitlo. Arka asii maiqse.

¹⁰Nashiq jam wukhu thung kijjaq khok aranse ashi hai i. Laita kijjaq changdü ashi, chamrii ashi, ngacho ashi kiimaq lem ashi thü i. Krai mren, apaiq ka ümtiikiiwa ana nashiq phana kitlaq akhing na apaiq ka kijjaq bamkon laq.”

¹¹Ranaiqshi Elisha ka Shunem hiq na jangkito. Raüta apaiq ka akhok na nü tiitsak awe bum wato.

¹²Apaiq raq ajaqshi se Gehaji ma kriinyung ka heakikiq nguta thaüto. Kriinyung ka apaiq phaniishe säüwa kiita,

¹³apaiq raq Gehaji ma, “Apaiq raq nanai miitu akha phanrap chomrom kuq raüta shiilili tlaq ara miitu, ngi raq apaiq ma jamlai jaqshamke chang wa ratla kra

wailaq. Jursap apaiq miitu ngi ka hokhamwe phana walata phanshira bom chong chang wa sitlaq riila. Kiimaq phentuwe ma apaiq miitu bom ahea maq phanshi ra chongke chang wa ratlaq riila,” nguta chongto. Kijjiishe, “Ngi ka arjaq inok ibin phong na sitiikang. Ngi ma jamlai wa rongraa tlaq kra wiita kunli asi lap tiikang,” nguta kriinyung raq treto.

¹⁴Kijjiishe Elisha raq Gehaji ma waito, “Riita ikhijjiha, ngi raq apaiq miitu jamlai phan jaqshamke chang wa miraq?” Kijjiishe apaiq raq treto, “Apaiq kiitiina sehü nyung. Kiimaq tsangwe kiimin tikiishe.”

¹⁵“Ikhla apaiq ka ana iphana miwa laq,” nguta Elisha raq aming kuqto. Krai mren, kriinyung ka wato. Raüta kilam da na chapto.

¹⁶Kijjiishe Elisha raq kriinyung ma chongto, “Rawii atincho akhing na ümse maiq wese ka ümjaq na doraüshe mirhaü.” “O! shiilangwe lei, ümniiraq ngi ma arot naq chongkiq. Ümniika Shiikeawe maiqse!” nguta kriinyung raq awang rai lam maq bomto.

¹⁷Shatmaq Elisha raq chongtaq kra phan phan kra wiijai rawii kra akhing bala na kriinyung raq ase maiqwese ashi humto.

¹⁸Kra jai maq no ka ala niishe, tsamhan choji na, ranapshi awe phana tsamhankai dam wak na kihoto. Awe ka ningchangti rai tsamhan wak na dongdii riito.

¹⁹Tiidongchhaq miili apaiq ka awe ma, “Ikhutsi tlo! ikhutsitlo!” nguta hoqto. “No ka anyung phana boq wan laq,” nguta awe raq ajaqshi se weshi ma thaüto.

²⁰Jaqshise raq no ka boq wan raüta anyung phana shea wanto. Anyung raq no ka ranaiq shethung na saüli ahokpum na doraüta ngato. Kra akhing na ka tsaikito.

²¹Anyung raq no ka Elisha khok rathong kiina dowanto. Raüta no ka changdü na tiiweto. Raüta kilü ka shaqthü raüta apaiq ka donghoto.

²²Raüta apaiq raq awese ka heato kiimaq apaiq ma chongto, “Ngi phana jaqshise ashi kumtoq kaü tiihe wan laüta tiiwalaq. Ngi shammiwe Elisha phana kai chang akhek. Ngi ka mairaüla jaqlo liipan niili mijang wan kang.”

²³“Riita ümniika ümchaü ranaiq lala jam nguta kai wa?” nguta awese raq waito. “Ümchaü ranaiq ka Niitiitsak ranaiq min riimak, kiimaq Jinyedong Poi min riimak kata.” “Jam raamak,” nguta apaiq raq treto.

²⁴Raütiishe apaiq raq kumtoq kaü raikhü na maiq ngachang ka tiijelaq nguta thaüto. Raütiishe apaiq raq ajaqshi se ma aming kuqto, “Kumtoq kaü ka aphiq witwit atangtang tiikhum laq. Ngi raq chonghü wiiwii lam na naq shiikhing kiq.”

²⁵Krai mren, apaiq ka kihoto. Raüta Elisha sichang Karmel pum kiina wa wanto. Elisha raq apaiq warai ka lam na, aluwiq na wiili chhito. Raüta ajaqshi se Gehaji ma nguto, “Liilaq, Shunem hiqti nyung ka ana watlo!

²⁶Apaiq phana juju kilaq. Laüta ajamkun na phanrap ahea hansang khata, tsangwe nai ase kiimin ahea khata wai kikiq." Kriinyung raq Gehaji ma wiita ahea nguta chongto.

²⁷Shatmaq apaiq ka Elisha pha niishe saüwa raüta sanha, apaiq ka Elisha miki na hiq na bumki tlü raüta, ahokphi kriijaq riiwiiqki tlii she riiwiiq kito. Kijjiishe Gehaji raq apaiq ka thubaiqla nguta danto. Shatmaq Elisha raq nguto, "Apaiq ka naq tiiwinkiq. Apaiq ka pinthum atsan mong chamchao henghea kra chhi maüshea? Kiimaq TATIWE riimin ngi ma jam bom min chong mak dea."

²⁸Kijjiishe kriinyung raq apaiq ma nguto, "Shiilangwe lei, ngi raq ise maiq wese kuqlaq nguta jaükang shea? Ngi raq ümniima itsan ransea chang ka ahübii na naq kuqkiq nguta chongkang riimak shea?"

²⁹Kijjiishe Elisha raq Gehaji phanü na lii raüta apaiq ka thaüto, "Kotsi jaqlo! Inyeakii kra lam wan lata walaq. Lam na maiq riihum haü min, naqkhingkiq kiimaq naq riibomdamkiq. Kiimaq maiq weshi ra raq ümniirai riibomdam haü min, kra bomtre ümniika lam na naqkhingkiq. Leaphok tsang jam na walaq. Laüta inyeakii ka ümjaq maq shamshat maq nono khu thaq na tiiwelaq."

³⁰Kijjiishe kriinyung raq Elisha ma nguto, "Ngi ka atra TATIWE wokhong na siti kiimaq ümwokhong na siti nguta atiitum lata ngutiikang, ngi raq ümniika thaq mang!" Krai mren she, tsangnai wiita adam niishe hali jang wan nongto.

³¹Kiimaq Gehaji riibe kla sinkhu na kokshkok awa wan nguli wa wanto. Raüta Elisha nyeakii ka nono han khu thaq na tiiwesaq ajaq maq shamto. Shatmaq kra no ka atsitsü hea trang min ahü kiimaq laihin atra she dea nguta atiimeshi jam min ahü riito. Kriikha niishe apaiq ka Elisha rai riihumkai jangho nongto. Raüta apaiq ma nguto, "Nono ka sam mak dea."

³²Ümtiikiiwa Elisha ka kiijaq saütaq, apaiq ka apaiq honhonse li khok na wawanto. Kiimaq no ka amaa changdü na weraü kra chhito.

³³Apaiq raq kilü ka shaqto. Raüta TATIWE jaq wa achu jaüto.

³⁴Raütiishe apaiq ka nono khum thaq na anübok ka nono nübok na, amakpo ka nono makpo na, ajaq wiinai ka nono jaq thaq na raüta nono khuthaq na bumto. Apaiq ka nono khum khuthaq na bumtlaq akhing kijiili she, nono han ka kelamlam she lam wanto.

³⁵Raüta Elisha ka tiido kito. Raüta khok mong kiijaq wiithung tro na ahong aha khumto. Raüta hali apaiq ka nono khum khuthaq na hali ajaq ka tiipii raüta bum nongto. Kijjiishe nono raq jang miishe ahatthüto. Raüta amak ka tiipiiqto.

³⁶Raütiishe Elisha raq Gehaji ka heato. Raüta nono nyung ka heakikiq nguta chongto. Ümtiikiiwa anyung ka tapmong na wataq, apaiq raq anyung ma nguto, "Arjaq ara ümse."

³⁷Kiimaq kriinyung ka Elisha jichong na, atheaphi ka wiithung na bumtlii maq bumto. Raütiishe apaiq raq ase ka ajaq na dohoto. Raüta khok mong wa donghoto.

Awang Chang Anaihali Kloto

³⁸Jangshi hali kra mung hamli na ram dongto. Kiimaq Elisha ka Gilgal chela na jang wanto. Apaiq raq shammibi kongshi ma shrinkerea akhing na, apaiq raq ajaqshise weshi ma tak ajong kaü ka wa na tiidalaq. Laüta tsangshiq miitu ngam nai weashaü ka takmong na pangshat maq lumlaq nguta thaüto.

³⁹Tsangshiq phong wa weshi ka wak ram wa rum nyiimjaq aphaq chang toqkai kihoto. Raüta apaiq raq apaiq chamcham acham spiqraü humto. Kiimaq koqmaipo min asang pahea apaiq raq atangtang pan wanto. Raüta kriithun ka nüphihi nüp raüta ngam tak mong kiijaq lum damto. Shatmaq apaiq riika kriithun ka aheasha abi wiika sapmak miili tak na thiito.

⁴⁰Kiimaq kra ngam lumtaq kriika tsangshiq raq aphaq miishe raükuqto. Shatmaq tsangshiq raq nü na atei raütli, Elisha ma, “Arka maiqchok chang lai!” nguta siitrangto. Raüta kriika tsangshiq raq phaqqmak she riito.

⁴¹Kiijiishe Elisha raq wongwin phanshi jaüto. Raüta kra ngamtak na thiito. Raütiishe, “Ngam ka abiri tsangshiq ma raükuq laq,” nguta thaüto. Krai mren kra phaqq kiita sanha jamlai achok araq chang min ahü she riito.

⁴²Kriimaq akhing jangshi na hali, maiq weshi ka Baal Shalishah hiq maq aki saükito. Apaiq raq Elisha ma kra rawii wa apha shaq shaq jaili tsam jut raüta, kiiwa winsii alum roq nai hoho raüta lam hoto. Kiimaq püwong daq nye wa lam hoto. Kiijiishe Elisha raq ajaqshi se ka kriimaq shammibi ka tü phaqqsiq laq nguta thaüto.

⁴³Shatmaq apaiq raq, “Riita ümniinga arse armaq maiqkong shishi arma hongli miraq ngutiisha tiima tlaü?” nguta treto. Elisha raq treto, “Tsangshiq ma kra pheakuq laq. Tsangshiq raq miphaq laq. Jamkhano ngukla TATIWE raq ngutlo, tsangshiq raq wok phetak phaqqsea jai min achan ana abung mitiichong nguwa.”

⁴⁴Krai mren, ajaqshi se raq kra tü adung ka tsangshiq ma pheakuqto, kiimaq TATIWE raq chongtaq kra phan phan tsangshiq tarü raq phetak chhaq phaqqsiqto. Kiimaq kra jai miimin achan abung tiichongto.

2 Hokhambi 5

Naaman Thatsi Tiiheato

¹Naaman ka Siria mung phentu ajong pinthumwe. Apaiq ka Siria mung hokhamwe raq pinthum shrengtlo kiimaq kai shomratlo. Jamkhano ngukla Naaman lümaq TATIWE raq Siria mung phenlabi ma rekhat pahea tiitangkuqto.

Apaiq ka phentu ajong pinthum. Shatmaq apaiq ka akhum na thabitsi kriiraq chamchaotlo.

²Siria mung raq Israil mung wa maiqhiq thun longkitlaq akhing na, jangshi ka Sirianok raq Israilnok hiqwa jechak se nosesese ashi shumwi ma lap wanto. Apaiq ka Naaman tanyung jaqshise ma thüto.

³Ranaiqshi kriise raq atijong nyung ma nguto, “Ngi lai itijongwe ka Samaria na siti shammiwe phana kilap räüjaq ahea riichang nguta tiimatiikang! Shammiwe raq apaiq thatsi ka mitiieha kuq wa.”

⁴Naaman raq ara bom ka tairäuta, apaiq ka hokhamwe phana wato. Räuta kra jechakse raq jam bom wa chongtaq kra hokhamwe ma chongto.

⁵Kiijiishe hokhamwe raq nguto, “Kilaq Israil mung hokhamwe phana. Kiimaq ara lak ariiri lamho läuta kilaq.” Naaman ka kihoto. Kiimaq ajaq na kampho ngam sii hingroqtsam, chaq ngam sii hingtrok, kiimaq kheanin miirii roqshi kra hoho räuta kihoto.

⁶Apaiq raq lak lamhotaq kiijiika akha waiqto: “Ara lak arka i siihiipwe Naaman rai mang triisap miitu. Ümniiraq apaiq thatsi kra mitiieakuq haü nguta ümphana tiiki tiikang.”

⁷Riita Israil mung hokhamwe raq kra lak ka phatto. Räuta apaiq raq adü na asam akhea kra chaiheahea, atsanbi riitaqli riito. Kiimaq, kiinyiikhiq akha nguto, “Siria mung hokhamwe raq ngi raq arwe thatsi ka jamkhii mitiieakuq laq nguto tiima tla? Apaiq raq ngi ka atiichhunti nai miisaq tiithumti ningkun riimti Shiikeawe ngutiisha tiima tla? Arka tamlamlam maq ngi rai ta riitso ma nguta niqtlo ahata!”

⁸Riita kiijiishe shammiwe Elisha raq jamlai mra wa pintaq kra tsütsa ka taito. Räuta apaiq raq hokhamwe ma bom ka akha tiichong wanto: “Ümniika kiitinkhan chapa rai chang min asi shea? Kriiwe ka ana ngi phana tiikilaq. Kiijiitiq ngi raq apaiq ma Israil mung na shammiwe ashi ka asi dea nguta mitiichhi kuqha!”

⁹Krai mren Naaman ka apaiq kumrangkong shea räuta akumrang leng thaq na chao räuta kihoto. Räuta Elisha jamkea na kilam chong kiijaq chapkito.

¹⁰Kiijiishe Elisha raq ajaqshi se weshi ka kinphai na tiiki räuta, apaiq ka Jordan rai na kaichang nguta tiichongkito. Räuta Jordan Rai na jangmiishe tiithongkiki riiechang. Räula athatsi ka tiisii rai miheaki.

¹¹Shatmaq kra tai räuta Naaman ka atsankhiq wa liishe, anü maq akha atiibot lam miishe jang wanto, “Ngi khoti miina apaiq ka ngi phana midongki ahiq. Räuta ikhum na amiba thun kiijaq ajaq maq jap räuta, apaiq TATIWE, Shiikeawe jaq wa achu mijäü kuq ahiq. Räuta ithatsi kra mitiieakuq nguta tiima kang!

¹²Kiimaq arthaq niimin, Israil mung na sitlaq jürai thun kriithaq na ahea pinthum jürai ka Abana rai nai Pharpaq rai Damaskas chela tho na sitlaq kra

ahea lin riimak shea? Ngi ka kriithun kiijaq riiheki lata nguraü min ithatsi ka miheaki riimak shea!”

13Kiijiishe ajaqshisetiim ka apaiq phana wa raüta akha nguto, “Shiilangwe lei, riita shammiwe raq ümniima jaqsham ahawiq phan chongraü jiika, ümniiraq miklo haü kata. Riita ikhijjiha, ümchaü ka ümniiraq jürai na apaiq raq chongtaq kra phan phan riiheki laüta ümthatsi ka tihea wan ka romaü shea?”

14Krai mren, Naaman ka Jordan rai na kihoto. Raüta Elisha raq apaiq ma chongkuqtaq kra phan phan khamchum mong na tiitsam hihi jang miishe tiitsamto. Kiimaq athatsi ka klang miitaq tiitsirai heakito. Apaiq khum wa ahan ngam ka phintsaq tsaq heashe, tsindang dang heashe, nonose han ikhiishe nyeajok jok hea heakito.

15Kiimaq apaiq asengikong rai Elisha phana jang wanto. Raüta akha nguto, “Riita ümchaü kla ngi riimin, ara mangjong hiq niika laihin shiikea ka ahü, Israilnok Shiikeawe sitlaq kli dea nguta saptiikang. Arningkhan, shiilangwe lei, ngi raq kongphiq kuq tiikang arka tao laq.”

16Elisha raq treto, “Ngi raq shomnoq tiikang atra TATIWE mang na, ngi tiitum lata ngutiikang, ngi raq ümjaq wa kongphiq ka jaü mang.” Naaman riika jaü haü jiidea ahea nguta tiipaiqnea raito. Shatmaq apaiq riika jaü mak dea.

17Kra ningkhan she Naaman raq nguto, “Ümniiraq ijaq wa kongphiq jaümaü she dea nguho kaü jiha, kumshot kaünai rii homa, arba arwa hiq klishe kuq laq. Kra hiq ka ngi raq ijam na howan pha. Jamkhano ngukla ümchaü armiiphath she ngi raq TATIWE kra tlea lata ahin sumla phra ma nyamse honglu thun takuq mang she, kiimaq wa na chaq chang honglu thun kiimin laihin phrakaü ma kuq mang she.

18Krai mren, ngi raq ranphan tiikang, ümtiikiiwa ngi ka itijongwe hokhamwe rai kongshi kilata, Siria mung riimti phrakaü Rimmon shomjam na kidam tiikang, lata apaiq ka shomnoq dam tiikang akhing na, TATIWE raq ngi mra ka tiitsang kuq mak raüjaq ahea miraq. Ngi ka tengteng kam tiikang TATIWE raq ngi mra ka adü mirkuq!”

19“Walaq khu asang maq,” nguta Elisha raq nguto. Krai mren Naaman min tiido wanto. Apaiq ka kiiwa tiido wan li maq bashi se li wato.

20Kiijiishe Elisha jaqshise Gehaji raq apaiq nai apaiq ka akha tiingoto, “Itijongwe raq Naaman jaq wiika jamlai phan min jaü mak maq atu niili tiüwa baiqto! Siria mungtiwe raq apaiq ma jamlai phan wa kuqtaq kriika apaiq raq jaü chang wa. Atra TATIWE mang na, ngi raq ajai ka mijo wanha. Lata ngi raq phanshi ra mijau phaq wa ha.”

21Krai mren, apaiq ka Naaman jai phan phan jowanto. Kiimaq Naaman raq maiq weshi ka apaiq jai na ajuju awarai kra chhito. Raüta apaiq rai riihumkai

akumrang leng thaq wa hiq na satkito. Raüta, “Phanshi ra sha raki ta?” nguta waito.

²²“Jam min rong raa mak ahea,” nguta Gehaji raq treto. “Shatmaq itijongwe raq ngi ka ümniima ümchaü linlintiq ku akin tonglong Ephraim wang wa aki shammibi phong wa maiq wenai saükito. Kra miitu apaiq raq ümjaq wa kampho ngam kamsii hingtsam kiimaq rohun miirii dap nai kuqlaq nguta tiichong wato.”

²³“Ai kechu jonghea walaü. Kampho ngam kamsii hingtrok lamho laq,” nguta Naaman raq treto. Apaiq raq arka hoholiidea nguta shiichutto. Raüta kra kampho thop ka thongkhiiq anai na thü raüta kuqto. Kiimaq rohun miirii bannin khea dapnai kiimin akolise wenai kiima miikuqto. Raüta tsangnai ka Gehaji ma sinkhu na tiikiho lito.

²⁴Tsangshiq ka Elisha sitlaq hiq lam kiiniishe saüho raüta, Gehaji raq kra thongkhiiq wiinai kra apaiq jam niishe hothü wato. Raüta apaiq raq Naaman jaqshise nai ka tsangnai jijai niishe tiwa baiqto.

²⁵Raüta apaiq ka jam niishe jang wan nongto. Kiiishe Elisha raq apaiq ma waito, “Ümniika ümbano kilaü?” “O, shiilangwe lei, ngi ka ümba niimin kimang lea” nguta apaiq raq treto.

²⁶Shatmaq Elisha raq treto, “Kra maiqwe ka kumrang leng maq satki raüta ümniirai riihumtaq akhing na, ngi ka wenyi na ümniirai adam asi riikang mak shea? Ümchaü akhing arka maiq jaq wa kampho kiimaq khu akhea, olip petsiro kiimaq spiqro bagan, skusekong, kiimaq minsäu kong, lo kiimaq jaqshisetiim kong jaü wan akhing riimak!

²⁷Riita arningkhan, ümchaü sanha, Naaman thatsi ka ümkhu thaq niishe milü wan. Ümkhuthaq na kiimaq ümsäu ümsetiim thaq na pattup pat-sa she mirlü wan!” Krai mren, Gehaji ka kiiwa tiido wantaq akhing na, akhum na kra thatsi ka akop wa kun she riito. Akhum wa akhü thun ka tsakhiiq ikha lüriirii ma she riito.

2 Hokhambi 6

Mang Adeaki Humto

¹Ranaiqshi Elisha wokhong na siti shammibi raq Elisha ma akha tiibotto, “Liilaq, nashiq sichang jam ka aranse, tsahea!

²Naishiq ma Jordan rai kii na kilaita pe lamkai miitu aming kuqlaq. Laita nashiq sichang jam ka tijong hai ma.” “Ahea na,” nguta Elisha raq treto.

³Tsangshiq phong wa weshi raq Elisha kiimin tsangshiq rai kidam raüjaq ahea nguta tiipaiqneato. Krai mren, apaiq riimin kiijaq pongsaq riito.

⁴Raüta tsangshiq ka kongshi maq kihoto. Tsangshiq ka Jordan rai niishe saükito raüta pe lam she shiichaqto.

⁵Tsangshiq phong wa weshi ka pechong daqrea riito. Kra liipan niili apaiq mang ka aphak wa tiichatki raüta kham mong na dea wanto. “Shiilangwe lei, ngi ka jam khiishe wa mijaha?” nguta kriiwe raq kiinyiikhiq Elisha ma chongto. “Ara mang ka maiqmang namho lata akiha!”

⁶“Ümriibano deata?” nguta Elisha raq waito. Kriiwe raq mangdea chang ba ka tiichhi kuqto. Kiimaq Elisha raq pekii ashi daqto. Raüta kra pekii ka kham mong na baiqto. Raüta kra mang ka kham mong wa pekü na tiikop raüta kham thaq na tiiphüto.

⁷“Kriq lam maq,” nguta apaiq raq aming kuqto. Kiimaq kriiwe riimin bumsaq raüta mang ka tsunto.

Siria Mung Phenphung Ka Khat Raüta Tangto

⁸Siria mung hokhamwe ka Israil mungti rai arkhat riito. Apaiq raq awokhong na siti ajong alabi rai tsii riichongto. Raüta tsangshiqnok phentiip tiichang piitiip hiq bashi na tiichongto.

⁹Shatmaq Elisha raq Israil mung hokhamwe ma kra hiq ba tho na naqkikiq, Siria mungti phenlabi raq bom hai raüta khetlo, naqkikiq nguta tiichong wato.

¹⁰Krai mren, Israil mung hokhamwe raq kra hiq tho na siti hiqshongti ma honlam tsii chongkuqto. Raüta tsangshiq ka honlamshat khekham maq sito. Kiimaq jangtsam jangblai ka akhiisii riito.

¹¹Kra ningkhan Siria mung hokhamwe ka kai atsankhiq atiishudaq wa liishe riito. Kra ningkhan, apaiq raq awokhong na siti ajong alabi thun ka heato. Raüta tsangshiq ma waito, “Namtsam phong arwa juwa Israil mung hokhamwe rai pongti ka?”

¹²Kiijiishe tsangshiq phong wa weshi raq treto, “Chaü lei, apaiq rai pongti ka jumin ahü. Ümniiraq ümtap mong maq ahukse maq bomtlaü kriimin shammiwe Elisha raq Israilnok hokhamwe ma chongkuqtlo.”

¹³“Apaiq ka ümbano sitla rit ronglaq,” nguta hokhamwe raq aming kuqto. “Raüla ngi raq apaiq ka milapha.” Krai mren, Elisha ka Dothan hiq na nguta apaiq ma bom ka tiichonghoto.

¹⁴Kiijiishe apaiq raq asengi phenlabi pahea kumrang kong nai kumrang leng hitti tiikito. Raüta tsangshiq ka kra chela na rawa thung na saükito. Raüta chela ka trotam maq kom baiqto.

¹⁵Kriimaq napjai ranap na ranap chu maq Elisha jaqshise ka akon maq tiido raüta, kinphai na kito. Raüta apaiq raq Siria mungti phenlabi phong ka tsangshiq kumrang kong nai kumrang leng hitti kumrang kong maq chela ka trotam maq akombaiq wishe chhito. Kra chhi raüta apaiq ka Elisha phana wato. Raüta

kiinyiikhiq, “Shiilangwe lei, nashiqha miq kai she! Nashiq ka jamkhiishe wa mija rong i?” nguta tsaihü jihü bomto.

¹⁶“Naqhaikiq” nguta Elisha raq treto. “Tsangshiq rai sitlaq kriithaq na nashiq rai siti phenlabi ka apa.”

¹⁷Raütiishe apaiq raq akha achu jaüto, “O TATIWE lei, apaiq mak ka tiipiiq kuqlaq. Laüta tiichhi kuq laq!” Krai mren, TATIWE raq apaiq achujaü ka treto. Kiimaq Elisha jaqshise raq amak ka ranü na kin nünü kiina liito. Liikiita kra kinji thun kiijaq kumrang kong phong nai watu kumrang leng phong ka Elisha trotam na ra ma hiq ma she chhito.

¹⁸Kiimaq ümtiikiiwa Sirianok raq khattaq, Elisha raq akha achu jaüto, “O TATIWE lei, ara maiqkong mak ka tiichukbaiq laq!” Kiimaq TATIWE raq apaiq achujaü ka treto. Raüta tsangshiq mak ka tiichuk baiqto.

¹⁹Kiijiishe Elisha ka tsangshiq phana kito. Raüta akha nguto, “Namshiq ka lamjiq nü na kiholan. Namshiq raq akhat kai tantlan chela ka ara riimak. Ijai phanphan warong ra. Namshiq raq juwa rittlan kriiwe phana ngi raq sheawan pha.” Krai mren apaiq raq tsangshiq ka Samaria chela na shea wanto.

²⁰Tsangshiq ka chela mong na saüto she angu na, Elisha raq akha achu jaüto “TATIWE lei, tsangshiq mak ka tiipiiq kuq liishe, tsangshiq raq michhi laq.” Krai mren TATIWE raq apaiq achujaü ka treto. Apaiq raq tsangshiq mak ka tiipiiq kuqto. Kiimaq tsangshiq ka Samaria chela mong niishe nguta tsangshiq raq chhito.

²¹Kiijiishe Israil mung hokhamwe raq Sirianok phenlabi ka chhiraüta, apaiq raq Elisha ma, “Shiilangwe lei, ngi raq tsangshiq thun jiiqbaiq phajo? Tsangshiq ka jiiqbaiq phajo?” nguta waito.

²²“Maimak,” nguta apaiq raq treto. “Ümniiraq rekhat rü wa phenlabi shumwi kong lap wan tlaü ka tsatbaiq maü kata. Tsangshiq ma aphaq asea chang tü adung nai che atsam kli chomrom kuq laq. Raüta tsangshiq ka tsang hokhamwe phana mijang wan laq.”

²³Krai mren, Israil mung hokhamwe raq tsangshiq ma phaqsea poi jonghea klo kuqto. Raüta tsangshiq raq wok phetak tak tü adung nai che atsam kra phaqsea lot jai she, apaiq raq tsangshiq ka Siria mung hokhamwe phana tiijang wan nongto. Kriijai miiphat she, Sirianok raq rehuk maq Israil mung ka khatki mak she riito.

Samaria Chela ka Reraq Kombaiqto

²⁴Kriijai maq ashaqpuq sijai na Siria mung Hokhamwe Benhadad raq asengi phenlabi tlotli sheaho raüta, Israil mung khat kai kito. Raüta Samaria chela ka tiikomtam maq kombaiqto.

²⁵Re raq chela kombaiq kha maq, chelati ma pha q nai sea ka thümhea she riito. Kra ningkhan kumtoq kaü khupo ka kampho kamsii roqtiichat pha shatlo kiimaq rum na acham siqkhupo ka gram shinai ka kampho ngam kamsii siibiingingi pha shatlo.

²⁶Israil mung hokhamwe ka chela tro kiitelong ruk tha q na akhumrai riito. Kiitiikaq jechak nyung ashi akha siito, “O Chaü lei, ngi khrum laq!”

²⁷Apaiq raq treto, “TATIWE riishe ümnaq khrum mak jiika, ngi raq ümniika jamkho mikhrumha? Ijaq na Bunwong win riimakla che asi shea?”

²⁸Riita ümnaq chamchao ka jamlai wa?” Kijjiishe kriinyung raq treto, “Ümnap ümji arnyung raq ngi nang nga, ise ka kongkhu pha q i. Kiimaq kriimaq napjai ranaiq na apaiq se kriishe miphaq i nguta riichongkai.

²⁹Krai mren ise ngam ka lum laita pha qkai. Kriimaq napjai niishe ngi raq ase kriishe pha q rong pha nguta chongkang. Shatmaq apaiq raq ase ka apaü she riibaiqto!”

³⁰Ara tai raüta, hokhamwe raq adü wa khea ka akiinyii tsi ma chaibaiqto. Kiimaq chela ruk tiinap na siti nokwe raq apaiq raq adü na among liipti ka wunthaü riinaü khea samtlo nguta chhito.

³¹Apaiq raq atsan bitsi ma akha gito, “Rashe micha sha q na Elisha khupo kra tiitapbaiq mang la riha jiila, Shiikeawe raq ngi ara tiitsai laq mitsatbaiq laq!”

³²Kiimaq apaiq raq tsasoqti Elisha tiisheakai tiikito. Kra bala Elisha ka apaiq jam na nyungwere maiq wiijam apaiq rai riihumkai akiti rai angadam riito. Hokhamwe raq atiki tsasoqtiwe ka misaüho sha q na Elisha raq nyungwere kiima nguto, “Liirong laq, kra matwe kaü raq ngi tiitseekai maiq tiikitlo! Ümchaü min apaiq ka arjaq saüho raüla, kilü ka ashaq rong laq. Apaiq ka jam mong na naq tiinyap rongkiq. Hokhamwe apaiq kiimin apaiq jai niili misaüho.”

³³Apaiq raq abom kra samhea mitiithum sha q niili, hokhamwe ka riithot li kiijaq saükito. Raüta akha nguto, “Arka TATIWE apaiq riishe dongdii nashiq ma chamchao tiisaühoto! Ikhijjiika ngi raq apaiq jaq lü lata jaram she wa mikhesiqha?”

2 Hokhambi 7

¹Kijjiishe Elisha raq treto, “TATIWE raq jamlai wa ngutlaq kra tai laq! Anap ranaiq na ara akhing na namshiq raq Samaria chela na pinthum ahea bunwong win ka kilogram atsam kiimaq ahea pinthum jaili wongwin kilogram trok ka kampho ngam kamsii siishi miili mirihan.”

²Kra tai raüta hokhamwe shiiliti jaqshise raq Elisha ma nguto, “Kriika riimak. Jamwo kiikhiika misaü. TATIWE apaiq raq ajaq maq tlothit rai awong kra

pheakuq raümin hong mak miraq!" "Ümniiraq ümmak maq michhi haü. Shatmaq kra pha q nai sea ka ümniiraq ümnii na telap maü mirhaü," nguta Elisha raq treto.

Siria Mung Phenlabi Ka Samaria Wa Wawanto

³Maiq weblai thabitsi raq chamchaoti ka Samaria chela ruk phai na riito. Tsangshiq liipan na bom ka akha riichongto, "Nashiq ka arjaq ngalaitli jaram tsai wa?"

⁴Nashiq ka chela mong na wa ka jamlai achu ahü. Kiijaq wahai ka nashiq ka ram raq jiiimchangli dongdii. Laita atsai chang li miraq. Kiimaq nashiq ka arjaq chela phai niili ngahai jiiimin ram raq atsai chang. Arningkhan Siria mung phenlabi piitiip kiina khoti warong i. Tsangshiq raq nashiq ma abi pinthum klo i nguraü la, nashiq ka atsea li mirbaiq. Jursap tsangshiq raq nashiq miisaq langlang ka tiipit mak lo riijiiq la."

⁵Krai mren, kra rashe nyaq wan kiita, tsangshiq ka Siria mung phenlabi piitiip kiina wawanto. Shatmaq tsangshiq ka kiijaq saüwa kiita sanha, kiijaq maiq ka jumin ahü riito.

⁶TATIWE raq Sirianok niki na phenlabi maiq mung pahea sheawan raüta, kumrang kong nai kumrang leng thun hitti kong warai trang ikha tiitaito. Krai mren, Sirianok raq kriika Israil hokhamwe raq Hitaiq mung nai Ejiip mung hokhamwe ka tsangnai sengi phenlabi thun nongnong maq tsangshiq tiikhat ma shiipto nguta tiimato.

⁷Kriikha niishe Sirianok ka kra raji niili kiinyiikhiq tsangshiq piitiip tombutiip thun, kumrangkong thun, kiimaq kumtoq kong thun, kra tsangshiq piitiip mong na kiikhiili phongbaiqthü raüta maiqmii chiimjin pintrangto.

⁸Krai mren, tsangtsam weblai ka piitiip kii niishe saüwato. Raüta tsangshiq ka tombutiip ashi mong na nyap wato. Raüta pha q naisea chamtraq, chenyang dungsea kiijaq jamlai riiphong tlaq kra phesiqtö. Raüta kampho, chaq, kiimaq khu akhea phong kiiwa maiqmii raq alaplal kra riichomto. Raüta piitiip phai na pong ba na apaü riithükito. Raüta hali tsangshiq ka piitiip mong na hali jang wa nongto. Raüta tombutiip ashi mong na hali nyapwato. Raüta kongkhu lak na kiikhii hali hup nai sam thun kra tsuqhihi tsuqhoto.

⁹Shatmaq kiijiishe, tsangshiq liipan na akhiishe riichongto, "Nashiq raq akhiika klo maichang! Nashiq raq nanok ma tsütsa ahea ara tiitai chang. Arka nashiq raq anap ranaptiq michong rong i nguta khehai jiila, nashiq raq moho chang midong. Arningkhan nashiq ka tlohit kilaita hokhamwe sengi ajong alabi ma chongki rong i!"

¹⁰Krai mren, tsangshiq ka Sirianok piitiip kiiwa dongho raüta Samaria chela na jangho nongto. Raüta kilamchong kheti kintsongti kriima agilülü miishe akha riimto: "Naishiq ka Sirianok piitiip na wakai. Shatmaq kiijaq maiq ka jumin chhimai. Kiimaq maiqbom maiqsa min taimai. Kumrang kong nai kumtoq kong

thun kiimin diihü, tiiban shatli, kiimaq tombutiip thun kiimin Sirianok raq jamkho baiqthütaq kiikhiili siiqhü.”

¹¹Krai mren, kintsongti raq kra tsütsa ka mungmaiqse ma tiitaito. Kiimaq hokhamwe jam niimin tiitai wato.

¹²Kriika ranyaq shaqli riito. Shatmaq hokhamwe ka achang maq tiidokito. Raüta awokhong na siti ajong alabi ma akha chongto, “Ngi chongpha, Sirianok riika phanshi thiikho thutlo! Tsangshiq raq nashiq ka arjaq ramdong raq amang chamchao tiikai nguta asap. Kra ningkhan tsangshiq ka hiqshong binjü kiina wawan raüta atiipaü wa wawanto. Tsangshiq raq nashiq ka chela mong wa dongho laita, phaqaq nai sea ritkai chiiphai na midongho. Kriiwa tsangshiq raq nashiq ka atra maq lapho raüta, nashiq chela kra khat raüta jiiwan ma nguta motlo.”

¹³Kiijiishe asengi ajong weshi raq akha nguto, “Riita Chaü lei, ara chela mong na siti mungmaiqse arka maiq wiijamti jiiantaq kiikha miqkai she dongdii ahata. Kra ningkhan, maiq wiijamti ka kumrang kaü biingi abung tiichongtlaq kriimaq kiina piitiip ka tlü wa rong i. Kra riihaila, nashiq raq kiijaq jamlai mra wa pintaq kra atsang arii she misap rong i.”

¹⁴Krai mren, tsangshiq raq maiq kiina wati wiijamti tseato. Kiimaq hokhamwe raq tsangshiq ka kiijaq Sirianok phenlabi ka jamkho jakita kra tiishangrii liiwa rongkiq nguta tsii chongkuq raüta kumrang leng anai maq tiiwato.

¹⁵Krai mren, kra tsasoq watibi ka Jordan rai na saüli phanho raüta liikito. Raüta tsangshiq raq kra lam na lam wiilülü na Sirianok raq tsangshiq aju lam maq lam na amiimbaiq rat thü khu akhea phong kiimaq laihein hupsam rekhat chang hupsam abaiqthü thun kra chhito. Raütiishe tsangshiq ka jang wan raüta hokhamwe miishe tsütsa ka chong wanto.

¹⁶Krai mren, Samaria chelati mungmaiqse ka jüchhang wawan tlaq ikha tiiphong miitsok Siria mungti phenlabi piitiip kra wiitashi run wanto. Krai mren, TATIWE raq jamkho chongtaq kra phan phan she dea, bunwong ahea pinthum kilogram atsam ka kiimaq jaili wongwin ahea pinthum kilogram trok ka kampho kamsii siishi shi pha na shato.

¹⁷Jamchara wa riila, kra bala akhing na Israil hokhamwe raq chela kilam chong kheti kintsonti ka siihiipwe apaiq pumsii khetiwe jima na kuqto. Kra siihiipwe ka mungmaiqse raq kilam chong kiijiili tiinamtok nibaiq ratto. Raüta tsaito. Arka hokhamwe ka Elisha phana kitaq akhing na Elisha raq tiithaitaq kra phan phan she dea kuwato.

¹⁸Elisha raq hokhamwe ma kra akhing na anap ranaiq na bunwong ahea pinthum kilogram atsam ka riimakla ahea pinthum jaili wongwin kilogram trok ka Samaria chela na kampho kamsii ngam siishi shi phana misha nguta tiithaitaq kra phan phan she riishato.

¹⁹Kra tiithaitaq bomtre ka siihiipwe tsaitaq kriiraq akha treto, “Kriika riimak. Jamwo kiikhiika misaü. TATIWE apaiq raq ajaq maq thlohit rai awong kra pheakuq raümin hongmak miraq!” nguta bomto. Kiimaq Elisha raq treto, “Ümniiraq ümmak maq michhi haü. Shatmaq kra phaqa nai sea ka ümniiraq ümnü na telap maü mirhaü,” nguta Elisha raq treto.

²⁰Krai mren, kra chongtaq kra phan phan apaiq ka khlaqto. Apaiq ka tsaito. Mungmaiqse raq chela kilam chong na ji maq tiinamtok nibaiq ratto.

2 Hokhambi 8

Shunem Hiqti Jechaknyung Jangwanto

¹Riita Elisha raq Shunem hiq na siti nyung, apaiq raq ase ka amaa wa atra tiichhun kuq taq nyung kriima, TATIWE raq kra mung rawii miishi ram she mitiidong. Kra ningkhan kriinyung ka ajamti thun kra sheaho raüta maiqhiq ahin na siki raüjaq ahea miraq nguta tsü chongkuqto.

²Krai mren kriinyung riimin Elisha bom kra phan phan, ata awiiti thun kra tsuqho raüta Philistain mung na rawii miishe sikai kihoto.

³Rawii miishi sijai she kriinyung ka Israil mung na hali jang wan nongto. Raüta apaiq ka hokhamwe phana wato. Raüta hokhamwe ma apaiq jam kra nai apaiq hiq kra jangkuq laq nguta chong wato.

⁴Kriinyung raq hokhamwe ka Elisha jaqshise Gehaji rai riibom rai bala akhing na chato. Hokhamwe raq Elisha raq awang chang klo wan taq thun kra taito.

⁵Gehaji raq hokhamwe ma Elisha raq maiq ashi amaa wa jamkho atra ma tiichhun wantaq kra man phan bom chongke rea bala liipan na, kriinyung raq hokhamwe jaq wa apaiq tachong hupsam jamkhü wiirü kra miitu tiipaiq neato. Kijii she Gehaji raq, “Chaü lei, ahata kriinyung ka kiimaq arjaq ahata ase Elisha raq amaa wa tü jang kuq taq se kra!” nguta apaiq ma chongto.

⁶Kriinyung riimin hokhamwe bom kra tre saq na, Gehaji raq manphan chongtaq kriika tengto dea nguta bom ka triichesaq chongto. Krai mren she hokhamwe riimin jaqshamti ajong weshi kra hea raüta kriinyung ma ajam awak thun kra wiita kunli jangkuq laq nguta aming kuqto. Kiimaq kriinyung ka maiq mung na wü miishe siki taq liipan wa tü atsam apaiq wak na ümchuwa dong man taq thun kra kampho athü riikhaqli heshap laüta kuqlaq nguta thaüto.

⁷Elisha ka Damaskas chela na wawanto. Kra bala Siria mung Hokhamwe Benhadad ka atsi. Riita hokhamwe ma asengi raq Elisha ka kiijaq asi nguta chongto.

⁸Kiijishe apaiq raq awokhong na siti ajong alabi phong kiiwa weshi Hajaël ma akha chongto, “Shammiwe ma kongphiq kehochang kra lamho laq. Laüta apaiq

ma TATIWE rai riibomlaq, ithatsi ara ahea sha miraq, shea heamak wa” nguta waiwakiq nguta thaüto.

⁹Krai mren Hajaël raq hup asam ka Damaskas chela na tiidong tlaq ahea awa phan thun kra, Kumtsong kaü roqblai ma tiho raüta, Elisha rai riihumkai kihoto. Raüta, Hajaël raq Elisha ka hum raüta, “Ümjaqshise Hokhamwe Benhadad raq ngi ka ümniiphana apaiq thatsì ka mihea shea healot mak wa miraq nguta bom tiiwaikai tiikito” nguta chongto.

¹⁰Kiijiishe Elisha raq treto, “TATIWE raq ngi ma apaiq ka atsai miraq nguta tiichhi kuqto. Shatmaq ümniika apaiq phana walaq. Laüta apaiq tsi ka ahea mirki ngutli chonglaq.”

¹¹Kiijiishe Elisha raq Hajaël theaphi na tiqtiq akii-anyii she liiratto, Hajaël ka ajeasi wa liishe riito. Kra bala liipan niili Elisha ka amok riidungli she aho gushgu hoqhoto.

¹²Kra chhi raüta, “Shiilangwe lei, ümniika jam nguto hoq tlaü?” nguta Hajaël raq waito. “Jamkhano ngukla ümniiraq Israilnok ka phiiptsi jiiptsi mitiichamchao haü kra sap lata hoqtiikang,” nguta Elisha raq treto. “Ümniiraq tsangshiq chela thun trotam maq kiitelong maq rukje thun kra wa maq michaq baiqhaü. Laüta tsangshiqnok jerobi shamhea shamjü thun kra wiita mijiip baiq haü. Kiimaq tsangsetiim nosere thun ka hiq na tiinam miitok mitiiq baiq haü. Kiimaq jechakre wiisewok nyungre thun ka nepjasai maq kholam kholiq tsangshiq wok ka miriip baiq haü.”

¹³“Riita ngi ka kiitinkhan ajong alawe miika jamkho mija wan lot?” nguta Hajaël raq waito. “Ngi ka jamtai raitiwe wa!” Kiijiishe, “Ümniika Siria mung hokham miishe mija haü nguta ngi ma TATIWE raq tiichhikuqto,” nguta Elisha raq treto.

¹⁴Kiimaq Hajaël ka Benhadad phana hali jang wan nongto. Kiimaq apaiq raq waito, “Elisha raq jamlai wa nguta?” “Apaiq raq ngi ma ümniika miheaki haü dongdii nguta chongto,” nguta Hajaël raq treto.

¹⁵Shatmaq kriimaq shinap ranaiq akhii niishe Hajaël raq khea thum kaü ashi ka kham na tsamto. Raüta kriimaq hokhamwe theaphi ka pangbaiqto raüta tiitsai baiqto. Kra raüta Hajaël ka Benhadad song ma Siria mung na hokhamwe ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Jehoram

(2 Ka 21.1-20)

¹⁶Ahab se Joram raq Israil mung na hokham jawan li maq rawii biingi she angu na, Jehoshaphat se Jehoram ka Juda mung na hokhamwe shongto.

¹⁷Kra akhing na apaiq ka rawii ka wiioqtsam ri wiinai maiq riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq nga raüta mung ka wiitiichat siqto.

¹⁸Tsangnyung ka Ahab se. Krai mren, Ahab tahii raq jamkho ashut ngarai lam phan raüta siwantaq kiikhiisii hali apaiq riimin Israil mung langti hokhambi raq jamkho ngarai lam phan raütli siwantaq kiikha hali TATIWE maklii na ngarai pahea kloto.

¹⁹Shatmaq TATIWE ka Juda mung ka tiithenbaiq romak riito. Jamkhano ngukla apaiq raq Dawit ma, apaiq saüse phan wa maiq pat tek na hokham jawan ruq raüta mung misiq wan nguta kiqkham thüje riito.

²⁰Jehoram raq mungsiq tlaq pat na Edom mungti ka Juda mung puk wa pong niishe donghoto. Raüta maiqmii hokham shonghoto.

²¹Kra ningkhan Jehoram raq akumrang leng thun kra sheaho raüta, Jair chela khatkai kihoto. Kijjaq tsangshiq ka Edom mungti mung phenlabi raq trotam miishe kom baiqto. Shatmaq rawa mong na apaiq ka asengi kumrang leng phentubi rai ahukse ma rebom mong kiiwa latho raüta juhoto. Kiimaq asengi phenlabi thun ka maiqmii hiqshong na pinrang she pin wanto.

²²Kra akhing miiphath she Edom mung ka Juda mung wanse ma jamak, wase miishe jawanto kiitinchoji sii hali Libna chelati kriimin maiqmii wela shong raütiishe Juda mung wokhong wa dongho miitu riikhatto.

²³Jehoram raq jaq ümchuwa shamwantaq thun kriika *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

²⁴Jehoram ka tsaito. Raüta Dawit chela na hokhambi maalap chang machiim na lapto. Kiimaq ase Ahajia ka apaiq pumsong hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Ahajia

(2 Ka 22.1-6)

²⁵Ahab se Joram raq Israil mung siq wan li maq rawii roqshi ri anai she angu na, Jehoram se Ahajia ka Juda mung na hokham ma shongto.

²⁶Kra akhing na apaiq rawii ka wiioqnai ri wiinai riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem na ngaraüta mung ka wiishi siqto. Apaiq ma anyung ka Athalia. Apaiq ka Hokhamwe Ahab se. Kiimaq Israil mung Hokhamwe Omri miika asaü.

²⁷Kiimaq Ahajia ka Hokhamwe Ahab rai sikherü kha maq, apaiq riimin Ahab tahii raq jamkho TATIWE makki na ngarai klo wantaq, kiikhiisii ngarai pahea kloto.

²⁸Hokhamwe Ahajia raq Israil mung Hokhamwe Joram rai adam pong raüta Siria mung Hokhamwe Hajaël rai riikhatto. Kra rewenok thun ka Gilead wang na Ramoth chela maq riikhatto. Kiimaq kra riikhattaq lak na Joram ka re raq tiishoto.

²⁹Apaiq ka Jeireel chela na amitsi tiieawa jang wanto. Kiimaq Ahajia kiimin apaiq rai riikum wa kiijaq wato.

2 Hokhambi 9

Jehu Ka Israil Mung Hokham Ma Shongto

- ¹Anü na shammiwe Elisha raq jerobi shammibi phong wa weshi ka heato. Raüta apaiq ma chongto, “Ümniika Gilead wang na Ramoth chela na kai miitu tiije laq. Kiimaq ara olip tai tsabum chü ara lamho laq.
- ²Laüta ümniika kiijaq saüki haüla, Jehoshaphat ma ase Jehu kiimaq Nimshi ma asaü kra ümbaniiwa ritlaq. Laüta apaiq ka akongti phong wa pongkhok na apaiq honhonse sheaho laq.
- ³Laüta ara olip tai ka akhupo na nyuklaq. Laüta akha ngulaq, “TATIWE raq ümniika Israil mung na hokham miishe shongkang nguta akiq toqtan tel maq nyuktlo.’ Kra laüta ümniika kriiba wa jaqlo tlothit ahin na jutlo laq” nguta chongkuqto.
- ⁴Krai mren jerowe shammiwe ka Ramoth chela na kito.
- ⁵Kiijaq apaiq raq phentubi thun ka ngongthun nga bala lohoto. Apaiq raq, “Shiilangwe lei, ngi raq ümniima tsütsa tiitai chang asi,” nguta nguto. Kiijiishe Jehu raq, “Ümniika naishiq phong wa ümriiti rai wa riibom tlaü?” nguta waito. “Shiilangwe lei, ümniirai,” nguta apaiq raq treto.
- ⁶Kiimaq tsangnai ka tap mong na wawanto. Kiimaq kra jerowe shammiwe raq olip tai ka Jehu khupo na nyukto. Raüta apaiq ma akha nguto, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, chiirim raüta akha ngutlo: ‘Ngi raq ümniika isenginok Israilnok khuthaq na hokham ma shong tiikang.
- ⁷Ümniiraq ümtijongwe hokhamwe, Ahab se kra tseabaiq ratlo. Arka Jejebel raq ijaqshisetiim shammibi nai ijaq shisetiim ahinti thun tsatbaiqto kra miitu imo tiihoshe.
- ⁸Ahab tahii jamtitiim wa maiq thun kiimaq apaiq lai ala thun ka wiita tsai ratlo. Ngi raq apaiq jamkun wa maiqwe sere thun ka jerobi nai nyungwere thun wiita kunli romshaq mijiip baiqha.
- ⁹Ngi raq apaiq jamkun wa maiq angu thun kriika, Israil mung Hokhamwe Jeroboam nai Israil nung Hokhamwe Baasha jamkunti jamkho chongthum tiijabaiq kang kiikhiisii mitiija baiqha.
- ¹⁰Jejebel maa ka lap mak miraq. Apaiq maa ka Jejreel wang na hikong raq miphaqbaiq.” Ara bomtsi kra chongkuq lot raütiishe, jerowe shammiwe ka kra khokmong wa donghoto. Raüta tlatchhat juto.
- ¹¹Kiimaq Jehu ka akongti siihiipbi phana hali jangki nongto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ma, “Jam min rongraa mak khata. Ahea khata? Kra maiqqiqwe ka

ümpha na jamlai ritkai wa kita?” nguta apaiq ma waito. “Namshiq riiminla asap han kata, apaiq ka jamlai ritkai aki wa,” nguta Jehu raq treto.

¹²“Ahüla, naishiq raq sapmai la!” nguta tsangshiq raq treto. “Naishiq ma chonglaq, apaiq raq jamlai wa nguta!” “Apaiq raq ngi ma TATIWE raq: ‘Ngi raq ümniika Israil mung hokhamwe miishe tel maq nyuklata shongtiikang,’ nguta chongto.”

¹³Krai mren, tlohit li she, apaiq kongtibi siihiipbi raq tsangshiq samtongjong kau thun kra hiqkhuphi thun thaq kiijaq phiikuqto. Raüta Jehu ka kiijaq chaptö. Raüta, “Jehu ka hokhamwe!” nguta lerong tsüto.

Israil Mung Hokhamwe Joram ka Tsatbaiqto

¹⁴⁻¹⁵Raütiishe Jehu raq Hokhamwe Joram kra tseabaiq miitushe thiikho thuto. Kiitiikaq Joram ka Jejreel chela na amitsi kra tiieha miitu haitlo. Apaiq dü na amitsi ka Ramoth chela maq Siria mung Hokhamwe Hajaël rai riikhattaq akhing na apaiq ka shoto. Kiimaq Jehu raq akongtibi phentubi kiima nguto, “Namshiq ka ngi rai reraüshi jiila Ramoth chela wa maiq ka weshi ra min Jejreel chela na siti mungmaiqse kiima hon chongwati jumin tiieha maimak.”

¹⁶Krai mren apaiq ka apaiq kumrang leng thaq na ngato. Raüta Jejreel chela nü na wawanto. Joram ka amitsi wa samhea miheashaq li. Kiimaq Juda mung Hokhamwe Ahajia kiimin kiijaq apaiq rai riihumwa awa asi riito.

¹⁷Jejreel chela na kintsongtiwe kongmong chong na chaptiwe raq Jehu nai akongtitiim ka chela nü na awarai kra chhito. Raüta apaiq raq, “Ngi raq maiq wiijamti kumrang thaq na chaoraqraq ana waraitlo chhitiikang,” nguta riimto. Kiijiishe Joram raq treto, “Kumrang thaq na chaoti maiq weshi tiiki laüta, tsangshiq ka nashiq ma wehea shea wesang wa tho tiiehekikiq.”

¹⁸Raüta tsasoqtiwe ka kumrang maq kihoto. Raüta apaiq ma, “Hokhamwe raq ümniika silu khumkai shea kitläü nguwa?” nguta waito. “Kriika ümniima jam arang ahü. Ana ijai arli phanlaq,” nguta Jehu raq treto. Kiijiishe kintsongtiwe kongmong chong na chaptiwe raq kra tsasoqtiwe ka kra maiqkong rai riihumto. Shatmaq jang wan mak dea nguta chongto.

¹⁹Kiimaq tsasoqti maiq weshi ri hali tiiki nongto. Kriiwe riimin Jehu ma bomtsi ka kriisiili waito. Jangshi ri hali Jehu riimin kongkhu lak na kiikhiisii hali tre nongto. “Kriika ümniima jam arang ahü. Ana ijai arli phanlaq.”

²⁰Thongshi ri hali kintsontiwe raq tsasoqtiwe ka maiqkong phaniika saüto shatmaq jai na jang wan mak dea nguta chongto. Kiimaq apaiq raq akhri nguto, “Kra maiqkong sheatiwe ka angiwe Jehu raq akumrang leng chaotlaq ikha phiqhea tiijutlo!”

²¹“Ikhla ngi chaochang kumrang leng ka tiijetlo laq,” nguta Hokhamwe Joram raq aming kuqto. Krai mren tiijeto. Kiimaq apaiq nai Hokhamwe Ahajia ka maiq

miimii leng thaq na ngaraüta, Jehu rai riihumkai she kihoto. Tsangshiq raq apaiq ka Naboth wak ram na riihumto.

22“Ümniika wehea riihum kai shea kilaü?” nguta Joram raq apaiq ma waito. “Ümnyung Jejebel raq maiqwüq maiqlong jaqsham nai sumla phra shomnoq aphakuq wan thun kra namung na sishat wiiwii, nashiq ka mungtsing maq jamkho misi?” nguta Jehu raq treto.

23“Arka mung shaphaq mat, Ahajia lei,” nguta asii lam maq apaiq kumrang leng kra jai nü na tiiwiiqsaq raüta juto.

24Kiijiishe Jehu raq aliq ka ningkun wiita maq ngutsaq raüta, Joram ka ajai nü maq riikhea hiipto. Krai mren kra liqsin ka Joram raikhü nü maq atsan amongpo ba na tlat chat riito. Joram ka aleng thaq niili tiikhiqlaq chut tsaito.

25Kiimaq Jehu raq apaiq jaqtiihaptiwe Bidkar ma, “Amaa ka hit baiqlaq. Laüta Naboth wak na hit baiqlaq. Ümnsan na tiitsangshat ahiq na man na, nanai ka Hokhamwe Joram ma awe Ahab jai na kumrang maq wa tiikai akhing na TATIWE raq Ahab khuthaq akha tiithaitaq ira:

26“Ümji ranaiq na Naboth nai asetiim tsatbaiq laü kra Ngi raq achhiha. Krai mren, Ngi riimin ümniika ara hiq ba arjaq hali mitsat baiqha.’ Krai mren, ümchaü min Joram maa ka hitho laq,” nguta Jehu raq apaiq khiiq witiwe ma aming kuqto. “Laüta Naboth wak ram na hit baiq kikiq. Kriika TATIWE kiqkham tiiku wan she miraq.”

Juda Mung Hokhamwe Ahajia Tsatto

27Hokhamwe Ahajia raq kra chhito. Raüta apaiq ka aleng na chao raüta Beth Haggan chela nü niishe juto. Shatmaq Jehu raq apaiq kiimin rotrot jowanto. “Apaiq kiimin tiishe tlo rong laq,” nguta Jehu raq asenginok ma aming kuqto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq kiimin leng na ngaraüta Gur hiq na walam na, lamha bala kiiwa, Ibleam chela tho wiishe tiisho hiipto. Shatmaq apaiq ka lamaq shiichaq raüta Megiddo chela na saüli tihit juto. Kiijiishe alang ka pitto.

28Asenginok ajong alabi raq amaa ka kumrang leng maq Jerusalem chela na howanto. Raüta Dawit chela na hokhambi maachiim na lapto.

29Ahab se Joram raq Israil mung na hokham jawan li maq wiioqshi ri wiishi she angu na Ahajia ka Juda mung na hokham ma shongto.

Hokhamnyung Jejebel Ka Tsatto

30Jehu ka Jejreel chela niishe saüto. Jejebel raq jamlai mra wa pintaq thun ka wiita ataiwishe riito. Raüta apaiq ka amakpo na atiimiikhiiq chang kiimaq tiijut jiito. Raüta akhu ka aheawiq thaito. Kiimaq hokham jam rathongti khok na chap raüta kitanpu maq chii heawea lam nü na liishat riito.

³¹Kiimaq Jehu ka jamkea kilam chong na anyap wan chhi raüta, apaiq raq, “Jimri lei! Maiqtseati matwe lei! Ümniika arjaq jamlai ritwa wa walaü?” nguta tiihong raüta riimto.

³²Kiijiishe Jehu raq ra nü na lii raüta, “Ngi rai pongdamti jujuwa?” nguta agi lam maq riimto. Kiijiishe hokham jam kheta phenlabi wenai wetsam raq kitanpu maq apaiq phana hiq nü na liito.

³³Kiijiishe Jehu raq tsangshiq ma, “Kriinyung kaü ka hiq na dobaiq ronglaq!” nguta riimto. Kiimaq tsangshiq raq kriinyung ka kitanpu maq hiq na riiwak dobaiqto. Krai mren atijai ka chhit rai raüta jam khechong thun kiijaq nai kumrang kong dü na chhit raito. Kiijiishe Jehu raq apaiq kumrang kong nai kumrang leng thun ka kriinyung maa thaq maq tiijin wan raüta,

³⁴hokham jam mong kiina wawanto. Raüta kiijaq tü adung phaqsiqu. Kra lot raütiitiq apaiq raq, “Kra ashut nyung maa kra piho lantea lapki rongkiq. Ija, apaiq kiiminla hokhamwe se ashi dea kata,” nguta nguto.

³⁵Shatmaq apaiq maa saiqsam kaiti maiq thun ka kiraüta liikikiita, amaa ka ahüshe. Miinan akhurii kom nai ajaq nai ahok rii phong lamlan lische riito.

³⁶Kiimaq tsangshiq raq Jehu ma kra tiitai kiita, apaiq raq, “TATIWE raq ajaqshise Elija nübok ma akha misupwa nguta achong wishe dongdii riito. Apaiq raq akha nguto: ‘Hikong raq Jejebel maa ka Jejreel wang na miphaq.

³⁷Kiimaq angam angiq pun thun ka kiijaq minsäü daiq phong ikha wantha wanthi li miwan baiq. Krai mren, jurmin kra thun ka tiitsang lot mak she miraq,” nguta tiithai thüto.

2 Hokhambi 10

Ahab Säüsetiim Ka Tsatbaiqto

¹Ahab säüsetiim maiq roqmiishi ka Samaria chela na sitlo. Jehu raq lak ashi waiqto raüta kra lak ka chela pengti mungtubi, welabi, kiimaq Ahab säüse phan maiq sitlaq kra liiti anyungwe ma jatibi thun kiima tiiwanto. Lak na akha waiqto:

²“Namshiq ri hokhamwe säüsetiim kra dungheati. Kiimaq namshiq jaq na kumrang leng phong, kumrang phong, rekhat chang ja nai piq thun chamtraq, kiimaq namshiq chela thun ri trotam maq kiitelong maq rukje siisaq. Riita ija, ara chongtiikai arai mren, namshiq raq ara lak ara lapri li she,

³namshiq raq hokhamwe säüsetiim phong kiiwa maiq weshi maiqshaq pinthumti kra tsea lanta, hokham ma shong ronglaq. Lanta apaiq kra tiiwongke namshiq ka ngi rai riikhat ronglaq.”

⁴Shatmaq Samaria chela pengti mungtubi ka phiip raq tsaito. Raüta, “Nashiq raq Jehu kiq ka jamkho mikhii? Hokhamwe Joram nai Hokhamwe Ahajia riisin tla apaiq kiq ka khiilot mak riitaq,” nguta tsangshiq raq nguto.

⁵Kra ningkhan she, hokhamwe jam liiti siihiipwe, kiimaq chela pengti siihiipwe, kiimaq kra chelati nyungwere welabi rai kiimaq Ahab saüsetiim dungheati anyungwe ma jatibi thun rai adam na kiqshi maq ri raüta, Jehu ma tsütsa ka akhiishe tiichonghoto: “Naishiq ka ümjaqshise kong siisaq. Krai mren, ümniiraq jamlai wa michong haü, kra phan phan li mishamkai. Naishiq riika jumin hokham ma shongmai. Krai mren, ümniiraq jamlai wa ahea nguta thapthi tlaü kra klolaq.”

⁶Kiijiishe Jehu raq tsangshiq ma lak ashi hali akha waiqto: “Namshiq ka ngi rai kiqshi dea pongtlan jiila, kiimaq ngi raq aming kuqtiikang kra taiti dea jiila, anap ranaiq atin khan akhing na, Jejreel chela na, Hokhamwe Ahab saüsetiim khupo thun kra hoho lantea ngi ma kuqki rongkiq.” Kra Ahab saüsetiim maiq roqmiishi ka Samaria chelati nyungwere welabi wokhong na tsangshiq raq dunghiq tlo.

⁷Krai mren, Jehu raq atiiwan lak ka lap raüta sanha, Samaria chela riimti mungtubi raq Ahab saüsetiim maiq roqmiishi ka wiita tsatto. Raüta tsangshiq khupo thun ka raqhii mong na miiraüta, Jehu ma Jejreel chela niishe tiihohoto.

⁸Kiimaq Jehu ma Ahab saüsetiim khupo thun ka hokuqhoto she nguta chongkiita, apaiq raq kra maiq khupo thun ka chela kilam chong na, phongnai na phong rong laq, raüta kra anap ranaiq ranap na saüli kiikhiili tiiphong chang nguta aming kuqto.

⁹Kriimaq anap ranap niishe, apaiq ka kra chela kilam chong na kito. Raüta mungmaiqse kiijaq asiti kriima akha chong kuqto, “Hokhamwe Joram tseabaiq miitu thiikho thetiwe ka ngi. Lata apaiq ka tsatbaiq kang. Apaiq tsaitaq kra miitu namshiq dü na kha ahü. Shatmiitiq arthun arka juro tsatta?”

¹⁰Ikhiiijiika tri ka arshe kuwato. TATIWE raq Ahab saüse phan miitu jamlai wa tiithai chongtaq, kriithun ka wiita kunkun she dea mikupi wan. TATIWE raq ashhammiwe Elija nübok maq jamlai kiq wa khamkuqtaq kriika kunkun she klo wanto.”

¹¹Krai mren she, Jehu raq Ahab ma tanyang seno ümchuwa Jejreel chela na sitlaq thun kunli, kiimaq apaiq sengi ajong alabi thun kunli, apaiq kongtibi thun, kiimaq ramwebi thun wiita tiisiirai jiiipbaiqto. Tsangshiq phong wa maiq ashi ra dongdii min atra tiichong mak tsatbaiqto.

Hokhamwe Ahajia Jamtitiim Tsatbaiqto

¹²Kiimaq Jehu ka Jejreel chela maq Samaria chela na wawanto. Lam na “Skurümtibi piitiip” ngutlaq hiq ba na,

¹³apaiq raq Juda mung Hokhamwe wulumwe Ahajia jamtitiim maiq wiijamti riihumto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma, “Namshiq ka junok wa?” nguta waito. “Naishiq ka Ahajia jamtitiim. Naishiq ka Jejreel chela na Hokham nyung Jejebel saüsetiim ma nai hokham jamtitiim ahinti miimin shreng manto tiichhike wa nguta watiikai,” nguta tsangshiq raq treto.

¹⁴Kiijiishe Jehu raq asengi ma, “Tsangshiq ka atra maq lap rong laq!” nguta aming kuqto. Kiimaq asengi raq tsangshiq ka lapto. Raüta apaiq raq tsangshiq ka kiijaq hiq khobok ashi asi kra tho na tsatbaiqto. Kiijaq tsangshiq maiq tlotli ka roqblai ri wenai riito. Kra phong wa maiq ka weshi dongdii min atra tiichongmak tsatbaiqto.

Ahab Jamtitiim Abi Atiichong Thun Wiita Tsatbaiqto

¹⁵Kiimahali Jehu ka wawan nongto. Raüta lam na Rechabse Jonadab rai riihumto. Jehu raq apaiq ka taoto. Kiimaq, “Nanai ka tiima tsantsii ashi li kata. Ümniika ngi rai mipong dam haü shea?” nguta waito. “Mipong damha,” nguta Jonadab raq treto. “Ikhla ümjaq ka ngi ma neikuqlaq,” nguta Jehu raq treto. Kiimaq tsangnai jaq ka adam na riishamto. Kiimaq Jehu raq arewe ka apaiq kumrang leng thaq na tiidü hitto.

¹⁶Anü maq, “Wara ngi rai kongshi maq. Laüta ngi ka TATIWE ma itsan itsii wiita kiinongkuq lata jaq shamtiikang kra liiwakiq,” nguta nguto. Raüta tsangnai ka kongdam Samaria chela na wawanto.

¹⁷Tsangnai ka kiijaq saüwa raütiishe, Jehu raq Ahab ma tati seno thun ümchuwa sitlaq kra wiita tsatbaiqto. Maiq ka weshi min atra tiichong mak jiiipbaiqto. Arka TATIWE raq Elija ma chongtaq kra phan phan she kupi wanto.

Baal Phra Shomnoqti Thun Tsatbaiqto

¹⁸Jehu raq Samariati mungmaiqse ka adam na tiiheato. Raüta akha tra hoto, “Hokhamwe Ahab riika Baal phra ka phanshi tsapkap mak lin miili shomnoqto. Shatmaq ngi raq apaiq ka kai shreng latiishe mishomnoqha.

¹⁹Ümchaü min Baal shammibi thun ka kunli, kiimaq apaiq shomnoqti tlotli, ashammibi thun tlotli, aramwebi thun kunli, adam na triichom hea rong laq. Jumin kaihü maimak. Jamkhano ngukla ngi raq Baal phra ma honglu jonghea mitakuqha. Kiimaq jurwa lomki dam mak riijiiq, kriiti ka atsea mirbaiq.” (Arka Jehu raq Baal shomnoqtibi ka tiithumpak tseabaiq miitu thiikho riito.)

²⁰Raütiishe Jehu raq akha aming kuqto, “Baal phra shomnoq miitu ranaiq akhing tiihong ronglaq. Lanta chiiriim lanea mungmaiqse ma tiitai ronglaq!” Krai mren, tsütsa ka hünong buk raüta tiitaito.

²¹Kiimaq Jehu raq kra tsütsa ka Israil mung tlotli na tiichong wanto. Kiimaq Baal shomnoqti maiq tlotli ka wiita saüto. Tsangshiq phong wa maiq ashi dongdii min

tiichong mak wiita saüto. Raüta tsangshiq tarü kunli Baal shomjam na konü siim maq riita konü siim na saüli maiq raq mali riito.

²²Kiijiishe Jehu raq asii samtong jong kra thütiwe kiima samtong thun lamwa raüta, noqkuti wiita ma kuqlaq nguta aming kuqto.

²³Kra jai maq Jehu apaiq kiimin noqku jam mong na Rechab se Jonadab rai adam maq nyap wato. Raüta maiq ümchuwa sitlaq kriima, “Tairong laq. Arjiika Baal shomnoqti kli lomraatlo. TATIWE shomnoqti ka arjaq lomdam maimak.”

²⁴Kra räütiishe apaiq nai Jonadab ka Baal phra ma honglu thun nai chaqtlü-honglu thun kra take wa nyap wato. Apaiq raq shomjam kinphai na maiqwere ka roqtiichat ma bom ka aheawiq chongkuq raüta atiikhewi she riito. Bom ka akha chongkuqto: “Namshiq raq arthun maiq ka wiita tseabaiq ratlo. Jurwa maiq weshi ra kla tijubaiq räula, kriiwe miisaq ka athum chang miraq!”

²⁵Jehu raq honglu thun kra kuqlot räütiishe, apaiq raq kintsongti nai siihiipbi kriima, “Jammong na warong laq. Lanta tsangshiq ka wiita tsatbaiq ronglaq! Jumin naq tiju rongkiq!” nguta thaüto. Kiimaq tsangshiq raq nepjasai doraq chhaq maq jam mong na nyaprang räuta, maiq ka wiita tsatbaiqto. Räuta maiqmaa phong ka kinphai na hitbaiqto. Kra räütiishe tsangshiq ka kra shomjam mong na asii khok mong niishe wato.

²⁶Räuta asii khamchong ngutlaq kriishe kin phai na pihoto. Räuta wa na chaqbaiqto.

²⁷Krai mren, tsangshiq raq asii khamchong kra nai shomjam ka tiithen baiqto. Räuta kra shomjam ka namtumtiip miishe tijja baiqto. Kriika ümchaü min asili.

²⁸Jehu raq Baal phra shomnoqti ka Israil mung wa akha tiisiibaiqto.

²⁹Shatmaq apaiq raq Hokhamwe Jeroboam raq ngarai tangtaq kra tangto. Jeroboam raq chaq maq atiiq minsäü pongse sumla wiinai ka apaiq raq Bethel chela na nai Dan chela na shongto. Räuta kra shomnoq raa nguta apaiq raq Israilnok ka tiishon räuta ngarai tiitangto.

³⁰TATIWE raq Jehu ma nguto, “Ngi raq jamkho thapthikang kra phan phan ümniiraq Ahab saüse phan khuthaq na jaqsham ka klo wan laü. Kra ningkhan, ümsäü ümsetiim wa Israil mung na maiq pat patblai na saüli hokham ma mishong wan nguta ngi raq ümniima kiq khamkuq tiikang.”

³¹Shatmaq Jehu raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe thungtri ka atsan atsii kunli kiinong kuq räuta lang wan mak dea riito. Kra rii na apaiq riika Jeroboam raq Israilnok ka ngarai lam na shunsheataq, kra lam kra khoti phanto.

Jehu Tsaito

³²Kra akhing na TATIWE raq Israil mung hiqrai ka atran she riibaiq wanto. Siria mung Hokhamwe Hajaël raq Israil mung hiqtrai binjü thun ka wiita she khat wan raüta jiiwanto.

³³Kriithun ka Jordan rai maq shedong nü wang thun kriimaq phaho raüta, shemai nü mung na Arnon rai khü na sitlaq Aroar chela kiina saüli she jii wanto. Riita arthun jiiwantaq arka Gilead wang binjü nai Bashan wang binjü thun kra riito. Arbinjü thun arka Gad phan, Reuben phan sichang kiimaq Manase phan sichang shedong nü wang binjü thun kra wiita hamli niishe jiiwanto.

³⁴Jehu raq ümchuwa mung peng wantaq, apaiq raq srea nolajong jaqsham wantaq kra thun miitaq, manphan ka kunkun *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

³⁵Apaiq ka tsaito. Raüta amaa ka Samaria chela na lapto. Kiimaq apaiq pumsong ma ase Jehoahaj ka hokham ma shongto.

³⁶Jehu raq Israil mung na hokham jaqsham ka Samaria chela maq ngaraüta wiironnai ri wiitiichat shamto.

2 Hokhambi 11

Juda Mung Hokham-nyung Athalia

(2 Ka 22.10—23.15)

¹Hokhamwe Ahajia ka tsatto nguta anyung Athalia raq tairi li she, Athalia raq hokham jamti maiq ka kunli tseabaiq raa nguta aming kuqto.

²Shatmaq Ahajia se Joash kli juho lapto. Apaiq kiimin tsangjamtitim rai atseabaiq chang wa, anyai Jehosheba, apaiq ka Hokhamwe Jehoram se kiimaq Ahajia miika ashea nyung pongnyung se kriiraq tiichhii kuqto. Apaiq raq Joash ka aboqti nyung rai adam na Shomjam akonchang khok mong na shea wan raüta paü baiqto. Krai mren Athalia raq hummak dea kiimaq apaiq ka tsat mak dea riito.

³Jehosheba raq nonose ka Shomjam mong na paü raüta wiitrok na saüli tiichhanchhito. Kra bala ka Hokham nyung Athalia raq mung ka pengto.

⁴Shatmaq wiimiishi she angu na ramwe Jehoiada raq hokhamwe khum kheti phenlabi siihiip jongbi nai kiimaq hokham jam kheti phenlabi thun kra tiiheawato. Raüta tsangshiq ka Shomjam na kirongra nguta chongto. Raüta kiijaq apaiq raq jamlai wa kiimungtlaq kiijaq tsangshiq raq pongdam ratlo nguta japhak maq riihan raüta tiitumto. Kra lot raütiishe apaiq raq tsangshiq ma Hokhamwe Ahajia se Joash kra tiichhito.

⁵Kiimaq tsangshiq ma akhiishe aming kuqto: “Namshiq ka Niitiitsak ranaiq na maiq jaqshamkai kitlan akhing na, namshiq phong wa maiq ka mantsam wa manshi raq hokhamwe jam kra kherong laq.

⁶Kiimaq hali mantsam wa manshi raq Sur Kilamchong kra kherong laq. Kiimaq mantsam wa manshi raq kilamchong kheti sontrikong kra jai na chap lanta kherong laq.

⁷Kiimaq hali kriiwa mannai phenlabi kong riika Niitiitsak ranaiq akhing na jaqsham man kitlan na Shomjam mong na chap lanta Hokhamwe ka tiiwong kuqshat maq kherong laq.

⁸Namshiq raq Hokhamwe Joash ka apaiq trotam maq nepjasai chatje maq apaiq rai nongshnong khum lanta kherong laq. Namshiq tho na juwa watlaq kriiti ka atsea riibaiq rong laq.”

⁹Kra siihiipbi raq Jehoiada raq hon atsii chongkuqtaq kra tiiphan phan kloto. Raüta tsangshiq wokhong na siti phenlabi thun kra apaiq phana sheawato. Niitiitsak ranaiq na jaqsham klai akhing akai hoti kong nai jaqsham wati kong kra klai kiipan raü tiishe shamto.

¹⁰Apaiq raq siihiipbi kiima Dawit Hokhamwe pat na shamchang Shomjam mong na athü piq thun nai liiq phong kra tsangshiq miishe lam kuqto.

¹¹Kiimaq apaiq raq maiq thun ka nepjasai chat je maq tsangshiq jaq na doraqchhaq maq, Shomjam rinkea thung kra tiikheshat maq hokhamwe ka tiiwong kuqto.

¹²Kriithun kra tiijelot raütiishe Johoiada raq Joash ka Shomjam mong wa kinphai niishe sheahoto. Raüta hokham khuphok ka apaiq ma tiiphokto. Raütiishe apaiq ma hokhamwe jaqsham thungtri dap ashi ka apaiq jaq niishe kuqto. Raütiishe Joash khupo na ramkham tel maq nyukto. Raütiishe apaiq ka hokham ma shongkai lii nguta chiiriim raüta chongto. Kiimaq mungmaiqse riimin tsangshiq jaqphi phok raüta, akha gitrangto, “Hokhamwe ma rilung alu mirlaq!”

¹³Kiijiishe Hokhamnyung Athalia raq kintsongtinok raq nai mungmaiqse raq kra tiihong raüta gitrang tlaq maiqgi riinya trang ka taito. Krai mren apaiq ka tlatchhat Shomjam na mungmaiqse thung tlaq kriijiishe dongkito.

¹⁴Kiijaq apaiq raq thungtri na hokham shong poi na jamkho klo tlaq kra phanphan hokhamwe anye ka Shomjam rintap kiijaq toqpum kham tho na chap raüshe chhito. Apaiq tro tam niika siihiip jongbi nai lerong tsütibi thun raq trotam na chapshat maq komshat riito. Kiimaq mungmaiqse thun ka agi asii watrangla arii ariiq chojong chise lerong thun ka tsü raüta polokhiq riito. Athalia raq atsanbitsi ma adü na asam khea kra tiikholiq chaihea chai baiqto. Raüta, “Mungsiiq! mungsiiq!” ngutiishe gihoto.

¹⁵Jehoiada raq Athalia ka Shomjam wang mong na tiitsatbaiq romak. Kra ningkhan, apaiq raq phenla jongbi kiima, “Apaiq ka phenlabi raq len nai maq khelanta kinphai na sheaho ronglaq. Kiimaq apaiq kra tiiwong lai nguta jurwa danjiq, kriiti kiimin sebaiq rong laq” nguta aming kuqto.

¹⁶Krai mren tsangshiq raq apaiq ka laphoto. Raüta hokhamwe jam kiina hit hoto. Raütiishe kumrang kilamchong ngutlaq ba na apaiq ka tsatbaiqto.

Jehoiada Raq Tri Truto

(2 Ka 23.16-21)

¹⁷Ramwe Jehoiada raq Hokhamwe Joash nai mungmaiqse ka TATIWE sengi apaiq wokhong niidea misihai nguta TATIWE tongshong mong na tiinyapto. Kiimaq apaiq raq hokhamwe nai mungmaiqse liipan niimin hokhamwe wokhong niidea misihai nguta tongshong wanto.

¹⁸Kra lot raütiishe mungmaiqse ka Baal phra shomjam kiina kito. Raüta Baal shomjam ka runbaiqto. Raüta tsangshiq raq berong-wacha thun nai sumla thun kra tiibun tiiqbaiqto. Kiimaq Baal phra ramwe Mattan ka kra berong-wacha phong tho na tsatbaiqto. Jehoiada raq Shomjam kheti kintsongti ka tiihong thüto.

¹⁹Raütiishe apaiq kiimaq siihiip jongbi, kiimaq hokhamwe kheti phenlabi, kiimaq hokham jam kheti phenlabi thun raq hokhamwe ka Shomjam kiiwa hokhamwe jam niishe shea wanto. Tsangshiq jai niika mungmaiqse raq kongta hushhu maq wa wanto. Raüta Joash ka Kintsong Kilamchong maq nyap wanto. Raütiishe hokham ngachang ngacho niishe ngato.

²⁰Mungmaiqse thun tarü ka pinthum khoqriiqto. Kiimaq Jerusalem chela ka sangli li heashe riito. Jamkhano ngukla Athalia ri hokhamwe jam wa atseabaiq wishe.

²¹Joash ka arawii wiimiishi angu niili Juda mung hokham ma shongto.

2 Hokhambi 12

Juda Mung Hokhamwe Joash

(2 Ka 24.1-16)

¹Israil mung Hokhamwe Jehu raq hokham jawan li maq wiimiishi she angu na Joash ka Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq mung ka Jerusalem maq ngaraüta wiioqblai langto. Anyung mang ka Jibia. Apaiq ka Beersheba chela wa.

²Arilung pattup apaiq riika TATIWE tiichochi kli shamto. Jamkhano ngukla ramwe Jehoiada raq apaiq ma hon atsii ka chongkuqto.

³Shatmiitiina sumla phra phong shomnoq chang hiqba thun kriika tiithenbaiq mak dea riito. Kra ningkhan mungmaiqse raq nyamse honglu thun nai homseng honglu wa na chaq chang ka kuq wan ruqli riito.

⁴Joash raq ramwebi thun ka heato. Raüta tsangshiq ma mungmaiqse raq Shomjam na kechang joli hanglu thun kehü atiichongki wa kampho kra nai maiqmii tsantsii maq lungwii honglu kuqqlaq thun wa kampho ka samhea saiqsam lanta thüronglaq nguta aming kuqto.

- ⁵Ramwebi loweatek raq apaiq jaq na mungmaiqse raq honglu kuq wan tlaq kra, riikhaq li saiqsam raa. Raüta kra kampho maq Shomjam tiihea hai chang kra hai wan raa nguta chongto.
- ⁶Shatmaq Joash raq mung peng wan li maq wiiroqnai ri wiitsam she angu niimin, ramwebi raq Shomjam tiihea hai jaqsham ka pha wan mak shaq li riito.
- ⁷Kra ningkhan she apaiq raq Jehoiada nai ramwebi ahinti thun ka heato. Raüta tsangshiq ma, “Namshiq raq Shomjam ka jam nguto tiihea hai man? Arningkhan ümchaü armiiphat she namshiq raq kampho ümchuwa laptlan kriika, namshiq raq thü raa mak. Shatmaq namshiq raq kampho ake rong laq. Kiikha rihaütiq atiihea hai jaqsham ka miklo lot,” nguta chongto.
- ⁸Kiimaq ramwebi riimin kra bom na tsangshiq kiq ka rom damto. Kiimahali tsangshiq raq Shomjam tiihea hai jaqsham ka shammaili nguta bom ka riiritto.
- ⁹Kiijiishe Jehoiada raq tekkaü ashi, ahap na apu asi kra lamto. Raüta kra tekkaü ka berong-wacha tho na Shomjam mong na nyap wan na jaqtsi nü siim na toto. Raüta kiijaq ramwebi jaqshamti kilamchong na chapti raq mungmaiqse noqku na wati raq kampho kuq tlaq kra wiita tek mong na thiitlo.
- ¹⁰Raüta ümtiikiwa tek mong na kampho ka apawiq she riichom jiiq, räula hokhamwe cherewe nai Ramwe Ajong Pinthumwe ka watlo. Raüta kampho ka atiijo riitlo. Raüta tok na shintlo.
- ¹¹Raüta riikhaqli wea raüta lak na waiqthütlo. Raütiishe kra kampho ka Shomjam tiiheatu maiq aranghotibi jaq niishe kiinong kuqtlo. Kiimaq tsangshiq riishetiq pe jaqshamtibi kiimaq Shomjam haitibi,
- ¹²kiimaq long maq jam haitibi, kiimaq longkaü thun kra tiikho chumtibi ma kuqtlo. Kiimaq pe khunda pan kra ritlo, kiimaq jam tiihea hai ma langtlaq long thun kra miitu kuqtlo. Kiimaq laihin akhek jaqsham chang sitlaq kra miitu kampho ka kuqtlo.
- ¹³Shatmaq kra kampho ngam thun kiiwiika kampho kok thun, sorija win pin thun, lerong thun, kiimaq lem thun kra tiihong tha chaq arong arai thun kra, kiimaq kampho maq aklo wan hupsam thun nai chaq maq aklo hupsam thun kra klowan miitu ka jaq maq ka kuqmak.
- ¹⁴Kra kampho ka Shomjam tiihehai wantibi jaq maq ma nai kra jamhai wan miitu hup nai sam rong raa tlaq thun kra rithü miituli khoro shato.
- ¹⁵Kra jaqsham liitibi arang hotibi ka tingting maiq siisaq. Krai mren tsangshiq raq jaqsham ma kampho khoroshataq kra miitu ka heshap kewan min raamak.
- ¹⁶Kiimaq atham jangke honglu akuq wan nai ngarai honglu akuq wan thun kriika tek mong na thü wan mak. Kriithun ka ramwebi rii.

¹⁷Kra bala Siria mung Hokhamwe Hajaël raq Gath chela ka longkito. Raüta kra chela ka jiito. Kra lot jai she apaiq raq Jerusalem kra long wala nguta tanto.

¹⁸Kra ningkhan Hokhamwe Joash raq apaiq ma kongkhu pat na hokhambi Jehoshaphat raq, Joram raq, kiimaq Ahajia raq honglu na TATIWE ma akiinong kuqthü kampho thun kra thaq kiijaq tiitsuq ma, apaiq raq akuq honglu thun kra, kiimaq Shomjam kampho tek na chaq thun tlotli kra, kiimaq hokhamwe jam wa chaq ümchuwa sitlaq kra tlotli riichom raüta, Hokhamwe Hajaël ma kongphiq tiikuq wato. Krai mren she, apaiq raq asengi phenlabi phong ka Jerusalem khat wa awa wa ahin niishe wawanto.

¹⁹Hokhamwe Joash raq ümchuwa jaqsham wantaq kriika *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁰⁻²¹Hokhamwe Joash sengi siihiipbi raq apaiq tseabaiq miitu thiikho thuto. Raüta tsangnai wenai, Shimeath se Jojakar, kiimaq Shomar se Jehojabad raq apaiq ka Jerusalem chela shedong nü siim na hiq phong raüta jam ashi ahai kriijaq tsatbaiqto. Kra jam ka Silla hiq nü na kaihochang lam na riito. Joash maa ka Dawit chela na hokhambi machiim na lapto. Kiimaq ase Amajia ka apaiq pumsong hokham ma shongto.

2 Hokhambi 13

Israil Mung Hokhamwe Jehoahaj

¹Juda mung hokhamwe Ahajia se Joash raq hokham jawan li maq rawiirorqnai ri wiitsam she angu na Jehu se Jehoahaj ka Israil mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Samaria maq ngaraüta mung ka wiirorqshi ri wiimiishi pengto.

²Apaiq ma kongkhu Hokhamwe Jeroboam raq ngarai tangtaq kiikha, apaiq riimin TATIWE man na ngarai tangto, raüta Israilnok ka ngarai thiikho na tiideato. Apaiq raq apaiq abi ngarai jaqsham ka thaq mak phan riito.

³Kra ningkhan TATIWE ka Israil mung khuthaq na tsankhiq riito. Kra ningkhan na TATIWE raq Siria mung Hokhamwe Hajaël kiimaq ase Benhadad ma Israil mung ka tiithongkiki tiikhat raüta tiitangto,

⁴Kiijiishe Jehoahaj raq TATIWE jaq wa achu jaüto. Kiimaq TATIWE riimin Siria mung hokhamwe raq Israil mung ka jamkho notshotshot tiichamchao tlaq kra chhi raüta apaiq achu jaü ka treto.

⁵Krai mren TATIWE raq Israil mung sheati maiq wela ashi shongkuqto. Raüta Sirianok jaq mong wa tiichhiito. Raüta Israil mung ka kongkhu pat na kiikha mungtsing maq sito.

⁶Shatmaq kra taü maq dongdii min Hokhamwe Jeroboam raq tsangshiq ka jamkho ngarai lam na shun sheataq kriithun lamphan wiika jai na jang mak dea

riito. Shatmaq tsangshiq raq kriithun ngarai ka klo ruqli kloto. Kiimaq jechak phrakaü Ashera sumla ka Samaria chela na siruq li riito.

⁷Jehoahaj wokhong na phenlabi ka ahüshe riito. Apaiq jaq niika kumrang thaq na chaoti phenlabi roq biingi, kumrang leng roqshi, kiimaq hok maq khum raüta rekhatti phenlabi ka hingroqshi li she tiichongto. Jamkhano ngukla Siria mung hokhamwe raq ahin ümchuwa phenlabi sitaq kriika wiita ji maq nishishi botkhulai rai shottlii tiithen baiqto.

⁸Jehoahaj raq ümchuwa jaqshamtaq kriika apaiq raq srea nola jaqsham wantaq thun kra nongnong *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

⁹Apaiq ka tsaito. Raüta amaa ka Samaria chela na lapto. Kiimaq ase Jehoash ka awe pumsong hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Jehoash

¹⁰Juda mung Hokhamwe Joash raq mung lang wan li maq wiiproqtsam ri wiimiishi she angu na, Jehoahaj se Jehoash ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Israil mung ka Samaria na ngaraüta rawii roqshiri wiitrok siqto.

¹¹Apaiq riimin TATIWE man na ngarai tangto. Raüta Israil mung ka ashut lamphan na sheatiwe Hokhamwe Jeroboam raq tankuqtaq abi lam kra phanto.

¹²Jehoash raq ümchuwa jaqsham wantaq apaiq raq srea nola Juda mung Hokhamwe Amajia rai riikhattaq kra miitaq thun ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

¹³Jehoash ka tsaito. Kiimaq amaa ka hokhambi maalap chiim na Samaria chela na lapto. Kiimaq ase Jeroboam II riishe awe pumsong hokham ma jato.

Elisha Tsaito

¹⁴Shammiwe Elisha ka atsi laihea tsibiti tsikito. Kiimaq apaiq ka atsai wanshe atsi bumtlaq akhing na Israil mung Hokhamwe Jehoash ka apaiq rai riihumkai kito. Raüta. “Iwe lei, iwe lei! ümniika Israil mung tiikhup wongketi nolajongwe!” nguta tiishudaqto.

¹⁵Kiijiishe, “Liq nai liqsin tei ka lamho laq,” nguta Elisha raq apaiq ma aming kuqto. Kiimaq Jehoash raq kriithun ka lamto.

¹⁶Kiimaq Elisha raq apaiq ma liqhiipkai miitu tijelaq nguta chongto. Kiimaq hokhamwe riimin tijeto. Kiijiishe Elisha raq ajaq maq hokhamwe jaq ka shamto.

¹⁷Kiijiishe shammiwe raq tsü chongkuqtaq kra phan phan, hokhamwe raq apaiq kitanpu Siria mung nü na tiinyi tlaqti kra dito. Kiijiishe, “Liq maq hiiplaq,” nguta Elisha raq aming kuqto. Hokhamwe liq ka hiipto, kra lot ri li shammiwe raq, “Ümniika TATIWE liqsinkii, ümnaq lümaq apaiq raq Siria mung ka khat raüta

mitang. Ümniiraq Siria mung ka Aphek hiqshong maq mirkhat haü. Laüta mitang haü.”

¹⁸Kiijiishe Elisha raq hokhamwe ma liqsin ka abiri lam laüta hiq na hiip laq nguta thaüto. Kiimaq hokhamwe raq hiq na jangtsam khea khea hiipto. Kra raüta tsaqkito.

¹⁹Kra ningkhan Elisha ka akhiq riito. Kiimaq apaiq raq hokhamwe ma nguto, “Ümniiraq jangbiingi riimakla jangtrok hiiphaü chang wa. Kra nguhaü ka ümniiraq Sirianok ka tiithumpak tanghaü changwa. Shatmaq ümchaü ka ümniiraq tsangshiq ka laktsam li mitang haü.”

²⁰Elisha ka tsaito. Raüta amaa ka lapto. Rawiitek Mob mungti ka akong akong maq wa raü raüta Israilnok ka khat watlo.

²¹Akhing ashi na, maiq maa lapkai akhing bala na, kra rehuk maq khat wati kongshi ka maalap kaiti raq chhito. Kiimaq maalap kaitibi raq maiq maa ka Elisha maalapkho kiijaq baiqthü raüta tsangshiq ka pinrangto. Shatmaq kra maiq maa ka Elisha riiphong kriirai tiithanto. Krai mren kra amaawe ka atra she sam wanto. Raüta tiidopot chaphiiq riito.

Israil Mung Nai Siria Mung Liipan Na Re-riikhat

²²Siria mung hokhamwe Hajaël raq Israil mungti ka Jehoahaj raq mung siqtaq pat wiilü pinthum jamsha wanto.

²³Shatmaq TATIWE raq tsangshiq ka mangchan shat kiimaq tiihang kuqshat riito. Apaiq raq tsangshiq ka re jaq na tiithenbaiq mak riito. Shatmaq tsangshiq ka khрум kuqto. Jamkhano ngukla apaiq raq Abraham, Isak, kiimaq Jakob rai tongshongto. Apaiq raq asenginok ka ümtiikiimin laqbaiq mak riito.

²⁴Siria mung Hokhamwe Hajaël tsaijai she ase Benhadad ka awe pumsong hokham ma shongto.

²⁵Kiijiishe Israil mung Hokhamwe Jehoash raq Benhadad ka khat raüta laktsam tangto. Raüta Israil mung wa chela thun Benhadad raq Jehoahaj, Jehoash ma awe pat na ajii wan thun kra hali tiijang lap wan nongto.

2 Hokhambi 14

Juda Mung Hokhamwe Amajia

(2 Ka 25.1-24)

¹Jehoahaj se Jehoash raq Israil mung lang wan li maq wiinai she angu na, Joash se Amajia ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kiitiikaq apaiq rawii ka wiiroqnai ri wiibiingi riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta Juda mung ka wiiroqnai ri wiishi siqto. Anyung mang ka Jehoaddin. Apaiq ka Jerusalem wa.

- ³Apaiq raq TATIWE tiichochi chang jaqshamto. Lijiimin apaiq ka ati Dawit khan ka riimak. Apaiq riika awe Joash raq jamlai wa shamtaq kra khoti shamto.
- ⁴Apaiq raq thatsang chang shomjam thun ka siiqbaiq mak dea riito. Kra ningkhan mungmaiqse raq sumla phra ma nyamse honglu ka takuq wan ruq kiimaq honglu homseng thun ka chaq wan ruqli riito.
- ⁵Amajia raq apaiq ngachang ka samhea tiipha niq niq raütiishe, awe tseabaiqti siihiipbi thun ka wiita tsatbaiqto.
- ⁶Shatmaq apaiq raq tsangsetiim ka tsatbaiq mak riito. TATIWE raq Mosheq lümaq Thungtri na akha aming akuqthü kra langto: “Anyungwe ka asetiiim raq tang kha na tseabaiq raa mak. Kiimaq asetiiim ka anyungwe raq kha tang kha na tseabaiq raamak. Maiqmii jaq maq kha tangti kriili tseabaiq chang.”
- ⁷Amajia raq Edom mungti phenlabi Shum Tan Thung maq hingroqshi tsatbaiqto. Apaiq raq khat raüta Sela chela ka jiito. Raüta kra chela ka Joktheel ngutiishe mangto. Krai mren ümchaü min kriili ngutlo.
- ⁸Raütiishe Amajia raq Israil mung hokhamwe Jehoash ma tsasoqtibi maiq tiiwato. Raüta arkhat rii i ngutaalachongla bom tiichong wato.
- ⁹Shatmaq Hokhamwe Jehoash raq bom ka akha tiichongfoto: “Man na Lebanon pum na siti shuktam chong raq Sidar pechong ma tsütsa ka akha tiichongfoto: ‘Ümse jechak se ka ise ma tiiwa laq.’ Shatmaq rum ngam kaü ashi raq akhum lam maq kra shuktam chong ka aji maq tiibunlak nibaiq wanto.
- ¹⁰Riita Amajia lei, ümniiraq Edom mung ka khat laü. Laüta tanglaü. Kiimaq ümniika kai shiikong tlaü. Ümtsa ümki jongtlaq kra miitu chochi khiq maq jam na ngaphaq liina. Maiq ka shukshaqki laüta ümnaq thenkai chang nai ümsengi thenkai chang thiikho ka jaram wa thutlaü?”
- ¹¹Shatmaq Amajia riika ngiim ra taimak riito. Kriikha niishe Hokhamwe Jehoash riimin asengi shea raüta apaiq rai Juda mung na Beth Shemesh hiq maq riikhatto.
- ¹²Raüta Amajia phenlabi raq rekhat ka tangmak dea riito. Krai mren asengi phenlabi thun ka maiqmii jam na pinrang wawanto.
- ¹³Jehoash raq Amajia ka shumwi ma lap wanto. Raüta Jerusalem longwa she wawanto. Raüta chela kiitelong ruk ka Ephraim kilam chong maq phaho raüta Tapshok Kilamchong na saüli tiithen baiqto. Arka mitar shinai tin khan run baiqto.
- ¹⁴Apaiq raq kampho kiimaq chaq ümchuwa apaiq raq ahumhum thun kiimaq Shomjam na lang chang hup asam thun, kiimaq hokham jam na chaq aseng ümchuwa sitlaq kra wiita tsuq wan raüta Samaria na hophaq wanto. Kiimaq apaiq raq shumwikong kiimin tsuq wanto.

¹⁵Jehoash raq ümchuwa jaqsham wantaq Juda mung Hokhamwe Amajia rai riikhattaq srea nola jong jaqsham thun manphan kriimin wiita tlotli *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

¹⁶Jehoash ka tsaito. Raüta apaiq maa ka Samaria chela na hokhambi maalap chiim na lapto. Kiimaq apaiq pumsong ma ase Jeroboam II ka hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Amajia Tsaito

(2 Ka 25.25-28)

¹⁷Juda Mung Hokhamwe Amajia ka Israil mung Hokhamwe Jehoash tsai jai maq wiiroqshi ri wiiblai siraüta tsaito.

¹⁸Amajia raq ümchuwa jaqshamtaq thun ka *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

¹⁹Amajia ka tseabaiq miitu Jerusalem na matkii süriito. Kra ningkhan apaiq ka Lakhish chela na tiipaü juto. Shatmaq ajaqtibi raq apaiq ka kiina saüli joho raüta kiijaq tsatbaiq kito.

²⁰Apaiq maa ka kumrang maq Jerusalem na howanto. Raüta hokhambi maalap chiim na Dawit chela na lapto.

²¹Raüta Juda mungti mungmaiqse raq ase Ujjia arawii wiiroqshi ri wiitrok she kra hokham ma shongto.

²²Ujjia raq awe tsai jai na Elath chela ka khat raüta jiiwan nongto. Raüta chela ka samhea tiieha hainongto.

Israil Mung Hokhamwe Jeroboam II

²³Amajia se Joash raq Juda mung na hokham jawan li maq wiiroqshi ri wiibiingi she angu na Jehoash se Jeroboam II ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Samaria chela maq ngaraüta mung ka wiiroqblai ri wiishi langto.

²⁴Apaiq riimin apaiq ma kongkhu na mung langtiwe Nebat se Hokhamwe Jeroboam II raq ngarai tang raüta Israil mung ka ngarai thiikho na tiideataq kiikha ngarai tang raüta TATIWE tsan tiikhiqto.

²⁵Apaiq raq Israil mung hiq maiq mung ahinti raq khat raüta ajii wan kra wiita hali shekhu nü nü Hamath pum chit maq phaho raüta shemai nü mung na Amaa khamjong chum kiina saüli kra wiita hali jang nyea wan nongto. Arka Gath Hepar hiqti Amitai se TATIWE jaqshise shammiwe Jona lümaq TATIWE Israilnok Shiikeawe raq jamkho kiqkham kuqtaq kra phan phan kupi wanto.

²⁶TATIWE raq phiipsti jiiptsi Israilnok mung chamchao wantaq kra chhito. Tsangshiq khрум keti maiq ka jumin ahü riito.

²⁷Shatmaq kriika TATIWE tsantsii na Israilnok ka tiithumpak pattup pat-sa miitu tiithenbaiq chang ngutiika ahü thüwan mak dongdii. Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ka Hokhamwe Jeroboam II lümaq tiichhiikuq wanto.

²⁸Jeroboam II raq ümchuwa mung jaq shamtaq, apaiq raq srea nolajong maq riikhat wantaq, kiimaq apaiq raq rekhat raüta Damaskas chela nai Hamath chela ka Israil mung na hali nyeawan nongtaq thun manphan ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁹Jeroboam II ka tsaito. Kiimaq amaa ka hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq apaiq pumsong ase Jekeria ka hokham ma shongto.

2 Hokhambi 15

Juda Mung Hokhamwe Ujjia

(2 Ka 26.1-23)

¹Hokhamwe Jeroboam II raq Israil mung ka lang wan li maq wiiroqnai ri wiimiishi angu na Amajia se Ujjia ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kra akhing na apaiq rawii ka wiiroqshi ri wiitrok riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem na ngaraüta mung ka wiiroq biingi ri wiinai siqto. Anyung mang ka Jekolia. Apaiq ka Jerusalem chela wa.

³Awe jijai na apaiq riimin TATIWE tiichochi chang jaqshamto.

⁴Shatmaq thatsang sumla phra thun shomnoq chang hiqba thun ka tiithenbaiq mak dea riito. Kriikha na mungmaiqse raq nyamse honglu take wan nai honglu honseng wa na chaq ke wan ka kuq wan ruqli riito.

⁵TATIWE raq Ujjia ka thabi tsi maq tiichamchaoto. Kra ningkhan akhum na thabitsi ka hoshat miili she arilung ka tiisungto. Apaiq ka mung jaqsham kra thaq raüta, apaiq maiqmii jam na sito. Kiimaq ase Jotham raq mung ka pengto.

⁶Ujjia raq ümchuwa jaqsham wantaq kriika wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

⁷Ujjia ka tsaito. Raüta apaiq maa ka Dawit chela na hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq ase Jotham ka awe pumsong hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Jekeria

⁸Hokhamwe Ujjia raq Juda mung ka wiiroqtsam ri wiitiichat she siqto angu na, Jeroboam II se Jekeria ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Samaria chela na ngaraüta mung ka jipi lütrok siqto.

⁹Apaiq ma kongkhu na hokhambi raq TATIWE man na ngarai tangtaq kiikha, apaiq riimin ngarai tangto. Apaiq riimin Nebat se abi Hokhamwe Jeroboam raq Israil mung ka lamjiq na sheahotaq kra lam ka phanto.

¹⁰Kiimaq Jabesh se Shallum se raq lule klo raüta Hokhamwe Jekeria ka thiikho na tiidea baiqto. Raüta apaiq ka Ibleam hiq maq tsatbaiqto. Raüta Shallum ka hokham ma shongto.

¹¹Kiimaq Jekeria raq ümchuwa jaqshamtaq thun ka wiita *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

¹²Arka TATIWE raq Hokhamwe Jehu ma akiqkham kuqtaq kra phan phan dea kuwato. Kiq ka akha kham kuqto: “Ümsaü ümsetiim ka maiq pat patblai na saüli Israil mung na hokham ma mijawan.”

Israil Mung Hokhamwe Shallum

¹³Juda mung Hokhamwe Ujjia raq mung langwan li maq wiiroqtsam ri wiitiikaü she angu na, Jabesh se Shallum ka Israil mung hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Israil mung ka Samaria chela maq ngaraüta jipi lüshi siqto.

¹⁴Gadi se Mehanem ka Tirja maq Samaria chela na waraüta Shallum ka tsatbaiqto. Raüta apaiq ka Shallum song hokham ma jato.

¹⁵Kiimaq Shallum raq ümchuwa mung lang jaqshamtaq thun ka wiita kiimaq apaiq raq hokham ngachang jiiwan mat raü shuntaq thun kriimin wiita *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

¹⁶Manahem ka Tirja chela maq awa lam niili Tappua chela ka tiibunlak hiqrai shottlii tiithenbaiq wanto. Kra chelati thun, kiimaq kra chela tro wa maiqhiq shong thun ka wiita tiithenbaiqto. Jamkhano ngukla kra chelati ka apaiq puk na nyap mak riito. Apaiq raq jechakre wisewokti thun puk kiimin kholam kholiiq riipbaiqto.

Israil Mung Hokhamwe Menahem

¹⁷Juda mung Hokhamwe Ujjia raq mung lang wanli maq wiiroqtsam ri wiitiikaüshe angu na, Gadi se Menahem ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Samaria chela na ngaraüta mung ka wiiroqshi siqto.

¹⁸Apaiq raq TATIWE man na apaiq tsaikai ranaiq na saüli ngarai tangto. Nebat se Hokhamwe Jeroboam raq apaiq abi ashut jaqsham lümaq Israil mung ka apaiq tsai ranaiq na saüli jamkho ngarai lamphan na shea raüta tiidea baiqtaq, kiikhiisiihali Menahem riimin Israil mung ka tiidea baiqto.

¹⁹Asiria mung pengti Hokham Ajong Pinthumwe Tiglath Pilesar raq Israil mung ka khatto. Kriikha na Menahem raq apaiq ma kampho ngam ka hingroqtsam ri hingblai kilogram kuqto. Kriika Menahem apaiq hokham ngachang Israil nung thaq na sitlaq kra mitiiphaq kuqlaq nguta kuqto.

²⁰Menahem raq ara kuqtaq kampho arka Israil mung na siti chiiithe maiqsebi loweatek jaq wa ningkun maq shiitep raüta kampho ngam ka roqbiingingi

loweatek jaq wa riichom hito. Raüta Tiglath Pileasar ka tsangmung na hali jang wan nongto.

²¹Menahem raq ümchuwa mung jaq shamtaq manphan ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²²Apaiq ka tsaito. Kiimaq apaiq maa ka lapto. Kiimaq ase Pekahia ka awe pumsong hokham ma shongto.

Israil Mung Hokhamwe Pekahia

²³Juda mung Hokhamwe Ujjia raq hokham jawan li maq wiioqbiingi she angu na Menahem se Pekahia ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Samaria chela na ngaraüta mung ka wiinai siqto.

²⁴Apaiq raq Nebat se Hokhamwe Jeroboam raq TATIWE man na abi ngarai tang raüta Israil mung ka ngarai thiikho na tiidea baiqtaq kiikha ngarai tangto.

²⁵Pekahia sengi phentubi phong wa ajong weshi Remalia se Peka raq hokham ngachang jiiwan miitu akongtibi Gilead wangti maiq roqbiingi rai pong raüta thiikho thuto. Raüta Samaria chela na hokhamwe jam tapmong khok na Pekahia ka tsatbaiqto. Raüta apaiq ka hokham ma jato.

²⁶Pekahia raq ümchuwa mung jaqsham wantaq thun ka *Israil Mung Lungti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

Israil Hokhamwe Peka

²⁷Juda Mung Hokhamwe Ujjia raq mung lang wan li maq rawii roqbiingi ri wiinai she angu na, Remalia se Peka ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Samaria chela maq ngaraüta Israil mung ka wiioqnai siqto.

²⁸Apaiq riimin Nebat se Hokhamwe Jeroboam raq TATIWE man na ashut ngarai lamphan raüta Israil mung ka ngarai thiikho na tiidea baiqtaq kiikhiisii hali ngarai tangto.

²⁹Peka ka hokham jatlaq pat na, Asiria mung Ajong Pinthum Hokhamwe ka kiraüta Israil mung ka khatto. Raüta Ijon, Abel Beth Maaka, Janoa, Kedesh, kiimaq Hajor chela thun, kiimaq Gilead wang binjü thun, Gelili wang, kiimaq Naphtali chela thun kra khatto. Raüta arthun chela wa mungmaiqse ka munglu shumwi ma Asiria mung na tsuq wanto.

³⁰Ujjia se Jotham raq Juda mung ka lang wan li maq wiioqnai she angu na, Ela se Hoshea raq Hokhamwe Peka ka tiideabaiq miitu thiikho thuto. Raüta apaiq ka tsatbaiqto. Raüta Hoshea apaiq ka hokham ma jato.

³¹Peka raq ümchuwa mung jaq sham wantaq thun ka *Israil Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

Juda Mung Hokhamwe Jotham

(2 Ka 27.1-9)

³²Remalia se Peka raq Israil mung langwanli maq wiinai she angu na, Ujjia se Jotham ka Juda mung na hokham ma shongto.

³³Kra akhing na apaiq ka rawii roqnairi wiibiingi maiqshe riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiiroqshi ri wiitrok siqto. Apaiq ma anyung ka Jadok se amang ka Jerusha.

³⁴Awe Ujjia raq jamkho mung peng wantaq kra phan phan, Jotham riimin TATIWE tiichochi chang jaqshamto.

³⁵Shatmaq thatsang sumla phra thun noqchang hiqba thun ka tiithenbaiq mak dea riito. Kiimaq mungmaiqse raq nyamse honglu take nai honglu homseng wa na chaq ke wan ka kuqwan ruq li riito. Kiimaq Shomjam na walam Shekhu nü Kilamchong ka Jotham riidea haito.

³⁶Jotham raq mung jaq ümchuwa sham wantaq thun ka *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

³⁷Apaiq ka hokham jatlaq bala TATIWE raq apha shaq shaq Siria mung Hokhamwe Rejin nai Israil mung Hokhamwe Peka ka Juda mung khat kai tiikito.

³⁸Jotham ka tsaito. Raüta amaa ka Dawit chela na hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq ase Ahaj ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Hokhambi 16

Juda Mung Hokhamwe Ahaj

(2 Ka 28.1-27)

¹Israil mung hokhamwe Peka raq Israil mung lang wan li maq wiiroqshi ri wiimiishi she angu na, Jotham se Ahaj ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kra akhing na apaiq ka wiiroqnai maiq she riito. Kiimaq apaiq raq mung ka Jerusalem maq ngaraüta wiiroqshi ri wiitrok siqto. Apaiq raq ati tipai Hokhamwe Dawit raq mungpeng ahea jaqshamtaq kra phan mak riito. Shatmaq kra rii na TATIWE apaiq Shiikeawe raq lungwii mak chang thun kra shamto.

³Kiimaq apaiq riika Israil mung hokhambi jaqsham kra khoti sham wanto. Kiimaq apaiq riika kriithaq niimin abi lin she, ase shaq kra sumla phra thun noq ma chaqtlii-honglu na kuqto. Arka TATIWE raq Israilnok lümaq kra mung wa jobaiq wantaq nok raq TATIWE makki na maiqphai asi jaq sham wantaq ngarai lam phan kra phanto.

⁴Ahaj riika, thatsang maiqse raq sumla phra thun shomnoq wan chang hiqba thun kiijaq, kin phong kiijaq, pechong atsung ajong ra abang abang ba thun kiijaq, honglu thun nai homseng honglu wa na chaq raüta kuqto.

⁵Siria mung Hokhamwe Rejin nai Israil mung Hokhamwe Peka raq Jerusalem ka trotam maq komho raüta khatto. Shatmaq tsangshiq raq Ahaj ka tangmak dea riito.

⁶(Kra bala siili Edom mung hokhamwe raq Juda mung wa Elath chela ka khatto, raüta jiiwan nongto kiimaq kiijaq siti Juda mungti ka jobaiqto. Krai mren Edom mungti ka kiijaq Elath chela niishe hali siwan nongto. Krai mren tsangshiq ka ümchaü niitaq kiijiili shongtlo.)

⁷Ahaj raq Asiria mung rümti ajong hokhamwe Tiglath Pilesar phana kiimwebi tiywa raüta tsütsa ka akha tiichong wato: “Ngi ka ümwokhong na tsapkapkap maq siti ümjaqshi se. Arningkhan ümniika ana kira. Laüta ngi ara Siria mung nai Israil mung raq khat wantaq arwa tiichhii kuq kikiq.”

⁸Ahaj raq kampho kiimaq chaq thun ka Shomjam na sitlaq kra kiimaq hokhamwe jam na tsiq tum na thütlaq kiiwa lam raüta ajong hokhamwe ma kongphiq tiho wanto.

⁹Tiglath Pilesar raq Ahaj tiipaiqneatlaq kra bomtre she phenlabi sheaho raüta kito. Raüta Damaskas chela ka khatto. Raüta jiito. Raüta Hokhamwe Rejin ka tsat baiqto. Raüta kriiwa mungmaiqse ka munглу shumwi ma Kir chela niishe tsuq wanto.

¹⁰Ümtiikiiwa Hokhamwe Ahaj ka Ajong Hokhamwe Tiglath Pilesar rai riihumwa Damaskas chela na wataq kiitiikaq apaiq raq kiijaq berong-wacha ashi chhito. Raüta apaiq raq kra berong-wacha sumla ka aheawiq ano ani kunli tok raüta ramwe Uria ma tiikuq hoto.

¹¹Krai mren ramwe Uria riimin kra sumla niq riri berong-wacha kra klo kuqto. Raüta Ahaj ka maiq hiq maq misaüho shaq niili tlot haito.

¹²Ahaj ka Damaskas chela maq jangki raüta liiki kiita; kra berong-wacha ka ahailot wishe chhihoto.

¹³Krai mren, apaiq raq kiijaq nyamse honglu thun nai wong-honglu thun kra kuqto. Kiimaq spiqtai-honglu thun ka kiijaq raü kuqto, kiimaq rintii-honglu ngam tiijai thun kra kiijaq nyukto.

¹⁴Kiimaq miiki ngam maq atiiq berong-wacha TATIWE ma akiinong kuq kriika anye berong-wacha nai Shomjam khok liipan na riito. Kra ningkhan Ahaj raq miiki ngam berongwachati kriika anyeti berong-wacha kriima shekhu nü siim na thüto.

¹⁵Kra raütiishe apaiq raq Uria ma akha aming kuqto: “Ara ngi raq ahaiha ajongwiq berong-wachati arka ranap na chaqtlii-honglu thun kra miitu kiimaq raji na rai wong-honglu thun kra miitu, kiimaq hokhamwe raq nai mungmaiqse raq chaqtlii- honglu thun, kiimaq wong-honglu thun kuqqlaq kra miitu, kiimaq mungmaiqse raq spiqtai-honglu kuqqlaq kriithun kra miitu langlaq. Kiimaq

nyamse honglu ümchuwa takuq tlaq tijai ka arjaq nyuk lili riilaq. Shatmaq miiki ngam berongwachati kriika ngi raq along ma langtlii miitu lang laq.”

¹⁶Krai mren Uria riimin hokhamwe raq aming kuqtaq kra phan phan she langto.

¹⁷Hokhamwe Ahaj raq miiki ngam maq atiiq thela kari setiim thun kriika Shomjam na lang wanchang kra pong na alam riibaiqto. Raüta kra thela kari thun thaq na sorija winpin thun kriika alam riibaiqto. Kiimaq apaiq riika miiki ngam maq alo minsäu saüpongwetiim roqshi ri anai kra raikhü na atiangato miiki ngam maq alo khamtum kriimin alam riibaiqto. Raüta kiitelong maq ahai wiithung thaq na tiichap toto.

¹⁸Kiimaq Ahaj riika Asiria mung ajong hokhamwe tsan tiichochi ma nguta Shomjam mong wa hokhamwe ngachang tochang rinchü ikha ahai kriimin alam riibaiqto. Kiimaq hokhamwe raq Shomjam mong na wachang pong na pumsii miitu ali kilamchong kriimin atiitang she riibaiqto.

¹⁹Hokhamwe Ahaj raq ümchuwa mung jaq shamwantaq kriika wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁰Ahaj ka tsaito. Kiimaq amaa ka Dawit chela na hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq ase Hejekia ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Hokhambi 17

Israil Mung Hokhamwe Hoshea

¹Juda mung Hokhamwe Ahaj raq mung langwan li maq wiiroqshi ri wiinai she angu na Ela se Hoshea ka Israil mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Samaria na nga raüta mung ka wiitiikaü siqto.

²Apaiq raq TATIWE man na ngarai tangto. Li jiimin apaiq ma kongkhu na Israil mung langwanti hokhambi raq ngarai tangtaq kiitinkhan lang lang kla riimak.

³Asiria mung Ajong Hokhamwe Shalmanesar raq apaiq rai riikhatto. Kiimaq Hoshea ka Shalmanesar puk na nyapto. Raüta apaiq ma wiitek tijong tsiiq kuqto.

⁴Shatmaq rawiishi she apaiq raq Ejip mung hokhamwe So pha na khрум jaükaiti kiimwebi maiq tiikito. Kiimaq apaiq raq Asiria hokhamwe ma wiitek tijong tsiiqke ka kuq mak she riito. Kiimaq kra tho ka Shalmanesar raq sap raüta apaiq raq Hoshea ka atlap riito. Raüta phaqttek na shaqbaiqto.

Samaria Chela Thento

⁵Raütiishe Shalmanesar raq Israil mung ka longto. Raüta Samaria chela ka trotam maq komhoto. Rawiitsam she komjai maq,

⁶kra rawii ka Hoshea raq mung lang wan li maq wiitiikaü she angu na, Asiria mung ajong hokhamwe raq Samaria chela ka khat raüta jiito. Raüta apaiq raq Israilnok ka munglu shumwi kong ma Asiria mung na tsuq wanto. Raüta

tsangshiq ka wiijam ka Hala chela niishe tiishongto. Kiimaq maiq wiijam ka Gojan wang na Habor Rai kii tan na tiisito. Kiimaq wiijam ka Media mung na chela thun na tiisito.

⁷Samaria chela re jaq na dea wantaq kriika Israilnok raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe tsangshiq ka Ejip mung hokhamwe jaq khon mong wa tiichhii wantiwe, raüta tsangshiq ka Ejip mung wa tsuq wantiwe man na ngarai tang kha na thento. Tsangshiq raq lai hin phra thun shomnoqto.

⁸Kiimaq asenginok raq kra mung jiiwantlaq kra phan phan TATIWE raq maiqmung thun kra jobaiq wantaq, kriinok thung nai lai thun kra tsangshiq raq lang wanto. Kiimaq Israilnok hokhambi raq kra pongnok phan thung alai thun ka Israilnok riimin lang wan raa nguta mungmaiqse ma shrinkuq wanto.

⁹Israilnok raq TATIWE, tsangshiq Shiikeawe raq romak phan jaqsham thun kra shamto. Tsangshiq raq tsangshiq chela tek hiqshong aran pinthum niimin kiimaq chela ajong pinthun niimin thatsang maiqse raq lang tlaq anoqchang hiqba thun kra haito.

¹⁰Kinthun ümchuwa sitlaq kiijaq kiimaq pechong atsung asisi angu thun takiq kriijaq thatsang chang longkaü kham thun shongto. Kiimaq Ashera phrakau jechak nyung sumla kra tiinga shongto.

¹¹Kiimaq TATIWE raq kra mung wa maiq pongnok phan jobaiq wantaq kriiraq langtaq thatsang berong-wacha thun na Israilnok riimin homseng honglu chaq raüta noq wanto. Tsangshiq raq abi ashut jaqsham wan raüta TATIWE tsankhiq shaü wanto.

¹²Kiimaq TATIWE raq sumla phra thun naq noq rongkiq nguta aming akuq kra wiita jinbaiq wanto.

¹³TATIWE raq akiimwetiim nai ashammibi thun tiiki raüta Israil mungti nai Juda mungti ma honlam tsütsa akha tiichonghoto: “Namshiq raq ajiq lam phan tlan kra miimbaiq ronglaq. Lanta ngi raq akuqha aming thun kra lang rong laq. Kriithun ka ngi raq namtitiim ma Thungtri lakdap kuqkang kriijaq asi kiimaq kriika ngi raq namshiq ma ijaqshisetiim shammibi lümaq kuq wan kang.”

¹⁴Shatmaq tsangshiq raq taimak tlea wanto; tsangshiq ka tsangtitiim kiikha nilan, wan shakshak, tsangshiq raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ma kammak riito.

¹⁵Apaiq raq tsangshiq ma hon atsii achongkuq thun kra tai mak tleato. Apaiq raq tsangtitiim rai tongshong wantaq raükha thun kra lang mak riito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq honlam tsü achongkuq bomtsi thun kiimin wiita shipoq wanto. Tsangshiq raq thiihü sumla phra thun shomnoq wanto. Raüta tsangshiq maiqmii kiimin hiqtili miishe jakito. Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq tro na siti thatsang

maiqse pongmungti thung alai thun kra lang wanto. Raüta TATIWE raq tsangshiqnok jai naq phan rongkiq nguta aming akuq kra jinbaiq wanto.

¹⁶Tsangshiq raq tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe thungtri thun ka wiita jinbaiq wanto. Raüta tsangshiq raq minsau pongwenai anai sumla ka miiki ngam maq ashomnoq ma nguta loto. Kriithaq niimin tsangshiq raq jechak nyung phra kaü Ashera sumla kra tiiqto. Kiimaq ra wa raiqsaiq thun kra shomnoq wanto. Kiimaq Baal phrakaü ka shomnoq wanto.

¹⁷Tsangshiq raq tsangsetiim maiqwesere kiimaq tsangsetiim jechaksere ka thatsang maiqse sumla phra kong ma honglu na takuqto. Tsangshiq ka shammibi phana kiraüta wulum rai bom riichong wanto. Kiimaq maiqjaq liitibi phana jaq tliikito. Kiimaq tsangshiq raq maiqmii khum ka TATIWE makki na jamlai wa abi pinthun thun kra klo wan miitu kiinong kuqbaiq wanto. Kra ningkhan TATIWE tsankhiq ka shaüto.

¹⁸TATIWE ka Israilnok ma atsankhiq riito. Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ka amakki wa jobaiqto. Raüta Juda mungtan kli she tiichongto.

¹⁹Shatmaq Juda mungti raq dongdii min TATIWE tsangshiq Shiikeawe thungtri raüta ka langmak riito. Tsangshiqnok riimin Israil mungti raq langwantaq thunglai krahali shrin raüta lang wanto.

²⁰TATIWE raq Israilnok ka kunli no na tsuqbaiq wanto. Raüta tsangshiq ma pinthum mo tsihea tiho wanto. Raüta tsangshiq ka chiqse rewe pinthum biheanok jaq khon mong na kiinong kuqbaiqto. Kra raütiishe atiisup niishe tsangshiq ka amakki wiishe alu na jobaiqto.

²¹TATIWE raq Israil mungtan ka Juda mungtan wa pong niishe tiikhobaiq jai, Israil mungti raq Nebat se Jeroboam ka tsangshiq hokham ma shongto. Jeroboam raq tsangshiq ma TATIWE ka tiimiim baiqto. Raüta tsangshiq ka abi pinthum ngarai lamphan niishe sheahoto.

²²Tsangshiq raq Jeroboam jaishe phanto. Raüta apaiq raq ümchu ngarai lamphan wa klo wantaq kra hali tsangshiq riimin tang wan ruq riito.

²³Raüta TATIWE raq tsangshiq ka apaiq makki wa jobaiq wantaq ranaiq na saüli kra ngarai ka tang wanto. Arka apaiq raq ajaqshisetiim shammibi nübok maq tsangshiq ka mijobaiqha nguta hon lam tsii chongkuqtaq kra phan phan jobaiq wanto. Krai mren Israil mungti ka re raq Asiria mung na munglu shumwi kong ma tsuq wanto. Tsangshiq ka ümchaü min kiiniili sitlo.

Asiria Mungti Ka Israil Mung Niishe Shongwanto

²⁴Asiria mung ajong hokhamwe raq mungmaiqse ka Babilon chela, Kuth chela, Iwa chela, Hamath chela, kiimaq Shepharwaim chela thun wa tsuqho raüta Israil mungti munglu shumwi ma tsuq wantaq kriiti sichang Samaria wang na chela

thun kiijishe tiishong wanto. Tsangshiq raq arthun chela ara jiiwan raütiishe shong wanto.

²⁵Tsangshiq ka kiijaq shongpha wanji na tsangshiq raq TATIWE ka shomnoq mak riito. Kra ningkhan apaiq raq hangsikong tiiwato. Raüta tsangshiqnok wa maiq wiijamti kaq baiqto.

²⁶Kra ningkhan Asiria mung ajong hokhamwe ma, apaiq raq mungmaiqse kiina Samaria wang chela thun na tiisi thutaq kriiraq, kra mung rümti phrakaü thungtri sapmak kha maq, phrakaü raq hangsikong tiywa raüta mungmaiqse ka tiikaq tlo nguta tsütsa ka tiitaito.

²⁷Kra ningkhan she ajong hokhamwe raq akha aming kuqto; “Nashiq raq munglu shumwi kong ma tsuq wan kai kra phong wa ramwebi wa ramwe weshi ka kiina tiijangki ronglaq. Raüta apaiq ka kiina misi laq. Raüta mungmaiqse ma kra mung riimti phrakaü thungtri ka mishrin kuq laq.”

²⁸Krai mren Israilnok phong wa ramwe weshi Samaria wang wa munglu shumwi ma atsuq wandam ka kiina tiijangki nongto. Raüta apaiq ka Bethel chela na sikito. Raüta apaiq raq mungmaiqse ma TATIWE ka jamkha shomnoq chang wa kra shrin kuqto.

²⁹Shatmaq kra pongmungti mungmaiqse Samaria wang na shong wantiiti riika tsangshiq maiqmii raq aroro sumla phra thun kra klowan ruq li riito. Raüta kra sumla thun ka Israilnok raq haitaq phra noqchang shomjamsetiim thun kiijaq thüto. Chelatek na maiq pongkong kong sitlaq kriiraq, pong pong phra sumla thun haito.

³⁰Bebilon chela wa alaükiti riika Sakoth Benoth phra sumla thun haito. Kath chela wa alaükiti riika Nergal sumla phra thun haito. Hamath chela wa alaükiti riika Ashima sumla phra thun haito.

³¹Iwwa chela wa alaükiti riika Nibhaj sumla phra nai Tartak sumla thun kra haito. Kiimaq Sepharwaim chela wa alaükiti riika tsangsetiim kra chaqtlii-honglu na tsangshiq phra kaütiim Adrammelekh phra nai Anammelekh phra kaütiim ma takuq wanto.

³²Riita arnok thun riika TATIWE kiimin shomnoq wanto. Shatmaq tsangshiqnok phong wa maiq ka phanrap phanrii maiq wa tsea raüta kra thatsang maiqse phra kong thun noqchang hiqlam na jamthun kriijaq ramwebi miitu shong wanto. Raüta tsangshiq miitu TATIWE ma honglu takuq wanto.

³³Akha tsangshiq raq TATIWE ka shomnoq wanto. Kiimaq tsangshiqnok sumla phra kong thun kriimin tsangshiq kitaq kra mung na jamkho shomnoq tlaq kra phan phan maiqmiimii mung thungtri maq shomnoq wanto.

³⁴Tsangshiqnok riika ümchaü niitaq saüli tsangshiq thunglai chü kra lang raütli sitlo. Tsangshiq raq TATIWE ka shomnoq mak. Kiimaq TATIWE raq Jakob

saüsetiim ma kuqtaq, Jakob ka apaiq raq Israil nguta mang wantaq, kra saüsetiim ma kuq wantaq thungtri thun nai aming thun kriimin lang mak.

³⁵TATIWE raq tsangshiq rai tongshong wanto. Raüta tsangshiq ma akha aming kuq wanto: “Namshiq raq laihin phra thun shomnoq maimak. Tsangshiq jichong na bum lanta noqkai raamak. Kiimaq tsangshiq ka shiili wan maimak. Kiimaq tsangshiq ma honglu take maimak.

³⁶Namshiq ka iwokhong na silanta ibom mitai han. Ngi ka TATIWE, namshiq ka Ejip mung wa ningkun jonghea kiimaq arang jonghea lümaq tsuq wan kang. Namshiq ka ijichong na bum lanta ngi ma honglu hongtan take wan ratlo.

³⁷Namshiq raq wranaiqshe Ngi raq waiq wan kang thungtri raütu thun nai aming thun kra lang wan ratlo. Namshiq ka laihin phra thun wokhong na siwan maimak.

³⁸Kiimaq namshiq riika Ngi raq namshiq ma tongshong raüpot khakuq wankang bomtsi ka laqbaiq maimak.

³⁹Namshiq ka iwokhong niili misihan. Ngi ka namshiq TATIWE, nam Shiikeawe, kiimaq Ngi raq namshiq ka namjaqtinok jaq wa mitiichhii kuq wanha.”

⁴⁰Shatmaq Israilnok raq TATIWE bomtsi ka lang wan mak riito. Shatmaq tsangshiqnok riika tsangshiq rilung achu pat niwa thung nai lai kra lang raütli siwanto.

⁴¹Krai mren tsangshiq riika siimko maq TATIWE kra shomnoqtlo. Shatmaq siimko miika tsangshiqnok sumla phra thun kiimin shomnoqtlo. Krai mren, ümchaü niitaq tsangsaü tsangsetiim riimin kriithun kra shomnoq raütli sitlo.

2 Hokhambi 18

Juda Mung Hokhamwe Hejekia

(2 Ka 29.1-2; 31.1)

¹Ela se Hoshea raq Israil mung na hokham ma jawanli maq wiitsam she angu na, Ahaj se Hejekia ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kiitiikaq apaiq ka wiiroqnai ri wiibiingi maiq riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta wiiroqnai ri wiitiikaü mung siqto. Anyung mang ka Abija. Apaiq ma awe ka Jekeria.

³Ati Hokhamwe Dawit jai phan apaiq riimin TATIWE tiichochi chang jaq sham wanto.

⁴Apaiq raq thatsang maiqse raq sumla phra thun shomnoq chang hiqba thun ka wiita runbaiqto. Longkaü kham thun ka tiibun baiqto. Raüta jechak phra Ashera sumla thun kra tiibun baiqto. Kiimaq apaiq riika Mosheq raq paü sumla miiki

ngam maq alo Nehushtan ngutlaq kriimin wiita tiibun baiqto. Kra akhing na saüli Israilnok raq kra sumla ka shreng raüta homseng honglu wa na chaq wanto.

⁵Hejekia raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe miili apaiq kamtsantsii ka thü wanto. Juda mungti ma apaiq khan mitting hokhamwe ka ahin ahü. Apaiq ma kongkhu pat niimin kiimaq apaiq jai na saü wan tlaq pat niimin apaiq khan maiqshaq hokhamwe ka ahü riito.

⁶Apaiq ka TATIWE wokhong na tsapkapkap sitiwe riito. Kiimaq apaiq raq TATIWE bom ka jangshi min tlea mak riito. Shatmaq apaiq riika TATIWE raq Mosheq ma kuq wantaq aming raütu thun kriika tsapsaü kapse maq lang wanto.

⁷Kra ningkhan na TATIWE ka apaiq rai nongnong riito. Krai mren apaiq raq jamlai jaq wa sham wantaq kriithun ka kunkun ong wanto. Apaiq ka Asiria mung pengti ajong hokhamwe tijong puk wa adong riikito. Raüta tijong kha ka akhü riibaiqto.

⁸Apaiq raq Philistain mung ka khatto. Raüta tangto. Raüta tsangshiqnok hiqshong thun ka aranse maq phaho raüta chela ajong pinthum na saüli, Gaja chela miitaq kiimaq kra tro binjü na sitlaq hiqshong thun kra wiita khatto.

⁹Hejekia raq mung lang wan li maq wiiblai she angu na, kriika Hokhamwe Hoshea raq Israil mung lang wan li maq wiimiishi she angu na, Asiria mung riimti Ajong Hokhamwe Shalmanesar raq, Israil mung ka longkito. Raüta Samaria chela ka trotam maq kombaiqto.

¹⁰Kiimaq chela kombaiq wan li maq wiitsam ngoja niishe Samaria chela ka re jaq na deato. Raüta, jii wanto. Kriika Hejekia raq mung lang wan li maq wiitrok she angu rawii riito. Kiimaq Hoshea raq mung lang wan li miika wiitiikaü she angu rawii riito.

¹¹Asiria mung pengti ajong hokhamwe raq Israilnok ka Asiria mung na munglu shumwi ma tsuq wanto. Raüta tsangshiq phong wa maiq wiijam ka Hala chela na tiisi wanto. Kiimaq wiijamti ka Gojan wang na Habor Raikii tan na tiisi wanto. Kiimaq wiijamti ka Media mung na chela thun kiina tiisi wanto.

¹²Samaria thentaq kriika Israilnok raq TATIWE, tsangshiq Shiikeawe bom taimak tlea kha na thento. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE raq tsangshiq rai tongshong raüpot kha wantaq thun kra jin wanto. Kiimaq TATIWE jaqshise Mosheq raq akuqthü thungtri raütu thun kra wiita tlea wan kha na thento. Tsangshiq raq tri bom chong ka taimak riito. Kiimaq tsangshiq raq aming thun ka lang mak riito.

Asirianok Raq Jerusalem ka Akhat Mirhai Nguta Tiiphiipto

(2 Ka 32.1-19; Isa 36.1-22)

¹³Hejekia raq mung lang wan li maq wiiroqshi ri wiiblai she angu na Asiria mungti ajong hokhamwe Sennacherib kiraüta Juda mung wa chela thun kiitelong maq rukje thun kra khatto. Raüta jiiwanto.

14 Hejekia raq Sennacherib ma tsütsa ka tiichong wato. Kra bala apaiq ka Lakhish chela na riito. Tsütsa ka akha tiichong wato: “Ngi dea shutkang. Ümniiraq naimung ka naqkhatkiq. Ümniiraq jamlai wa jaütlaü kra mikuq kang.” Kiijiishe ajong hokhamwe raq Hejekia ma kampho ngam ka hingroqshi kilogram kiimaq hingshi kilogram chaq ka tijong pok tsiiq tiho wan raa nguta bom ka treto.

15 Hejekia raq apaiq ma Shomjam na kampho ümchuwa sitlaq kra kiimaq hokhamwe jam na tsuq tum na ümchuwa sitlaq kra tiikuq wato.

16 Kiimaq apaiq raq Shomjam kilamchong thun na chaq ümchuwa sitlaq kra koq raüta kiimaq apaiq raq ajaq maq kilam jaqphum thun na chaq ümchuwa tiikoptaq thun kra koqto. Raüta krii thun ka wiita hutjok Sennacherib ma tiikuq wato.

17 Asiria mung riimtiwe ajong hokhamwe raq asengi phenlabi ka pahea pahea Lakhish chela wa Hejekia ka Jerusalem wa khatkai tiikito. Kra phenphung ka apaiq sengi phentu ajong pinthum wetsam wokhong na tiikito. Tsangshiq ka Jerusalem na saüho raüta, tsangshiq ka kheataqtibi raq tsangshiq kheataq chang lam ba kiijaq thungto. Kriika lam thaq nü na khamchum kiiwa kham chechang nala thutaq kra tho na riito.

18 Kra raütiishe tsangshiq raq Hokhamwe Hejekia tiiheakai maiq tiikito. Kiimaq asengi phong wa ajong wetsam ka tsangshiq rai riihumkai kito: Hilkia se Eliakim. Apaiq ka hokham jam liitiwe. Kiimaq Shebna. Apaiq ka hokhamwe rung liiti cherewe. Kiimaq Asaph se Joa. Apaiq ka phanrap weawea raüpot thütiwe.

19 Kiijiishe Asiria mungti ajong weshi kra raq tsangtsam ma bom ka akhiishe waito. Asiria mung wa ajong hokhamwe raq Hejekia raq kiitin khan apaiq tsaiji jongrai chang ka juma kam raüto jongtla kra saprotlo nguta bom ka waito.

20 Apaiq raq bom ka akhiishe shiitep waito: “Ümniiriika bomtsi lamlamse kriimaq phenlabi srea nola ningkun kra nai phenlabi ningkun heng kra mitowan lotha ngutiisha tiima tlaü? Ümniika Asiria mung hokhamwe puk wa dongho tlaü kriiwiika, juraq mikhrumkuq ngutiwa tiima tlaü?”

21 Ümniika Ejip mungti raq ümniika mikhrumkuq nguta kamrai tlaü kata. Shatmaq kriika tingjangkii ka nyeathi ma tiija ikhli miraq. Kriika angoq khoti mirki. Raüta asiiq raq ümjaq phi kra khoti mitram haü. Ejip mung hokhamwe ma kamti ka ara chongtiikai akhli michaphaq.”

22 Asiria mungti ajongwe ka kriithaq niimin akhiishe nguto, “Shea ümniika üm TATIWE, üm Shiikeawe ma kamrai tiikang ngutiisha tiitsaki rai tlaü? Riita Hejekia raq Juda mungti mungmaiqse ma kiimaq Jerusalemte ma TATIWE ka Jerusalem na berong-wacha sitlaq kriijaq lam lam li shomnoq wan ratlo nguta traho kuq raüta dea TATIWE noqchang asii tiipsetiim nai berong-wacha thun ka tiithen baiq wanto riimak sha? Raüta apaiq ka shumiiito riimak sha?”

23Riita ümchaü min ngi raq ümniirai ajong hokhamwe mang na phanshi kha ka toqtan pha na. Ngi raq ümniima kumrang rekhat chang hingnai kuq pha na, ümniiraq sreabi kiichu tiinga chang maiq mihum lot haü jiila!

24Ümnaq khoshose kriika, Asiria mungti phenlabi phong wa aran pinthum siihiip weshi kra rai riikhat rii min hongmak tiina. Kra taü miishea, Ejip mungti raq ümniima kumrang leng thun nai kumrang thaq na chaoti phenlabi mitiwa nguta riichorosiq tlaü!

25Ümniinga ngi raq nam mung khat wan kang arka, lata tiithen baiq wan kang arka TATIWE raq khrumkehü maq khat wan kang ngutiisha tiima tlaü? TATIWE apaiq raq ngi ma armung ara khatkikiq, laüta tiithenbaiq kikiq nguta chongto.”

26Kiijiishe Eliakim, Shebna kiimaq Joa raq kra siihiipwe ma akha chongto, “Shiilangwe lei naishiq miika Sira mungti bom miili bomkuq laq, Naishiq kra ataihai. Hibu bom miika naq bomkiq. Ara kiitelong ruk tiinap na siti mungmaiqse tarii raq taitlo.”

27Kiijiishe apaiq raq treto, “Riita namshiq nga ajong hokhamwe raq ngi tiikitaq arka namshiq nai nam hokhamwe miituli ara bom ara tiichongkito ngutiisha tiima tlan? Riimak. Ngi raq bom chongtiikang arka ara kiitelong ruk thaq na ngati mungmaiqse kra miitu min chongtiikang. Tsangshiq kiimin namshiq ajong alabi rai adam maiqmii daiq kra misiqhan kiimaq maiqmii shii kra minyanghan.”

28Kiijiishe kra siihiipwe ka chaphiiq she riito. Raüta Hibu bom miishe tiihong raütiishe giwanto. “Tairong laq, Asiria mung riimti ajong hokhamwe raq namshiq ma jamlai bom wa chongtlaq kra!

29Apaiq raq namshiq ma Hejekia bom na naqshonbii rongkiq nguta honlam bom chongkuq tlo. Hejekia raq namshiq ka tiikhup wongkuq lot mak miraq.

30Kiimaq apaiq raq namshiq ka TATIWE miili kamrong i nguta mitiishon. TATIWE raq namshiq ka mitiichhii kuq lot nguta naq kamsiq rongkiq. Kiimaq apaiq raq naishiq Asiria mung phenlabi ka Jerusalem ka khat laita jii wan tiikai kriiwa mitang baiqlot nguta naq tiima rongkiq.

31Hejekia bom ka naqtai rongkiq. Asiria mung riimti ajong hokhamwe raq namshiq ka chela mong wa kin phai na dongho lanta apaiq puk na nyaptlo rong laq nguta aming kuqtlo. Kra riihan jiila namshiq tarii ka namshiq maiqmii spiqro wa spiqtsi ka mitii phaqsiiq wan. Kiimaq namshiq ka maiqmii phupmup tsi chong wa mitii pansiq. Kiimaq namshiq maiqmii khappong thun wa kham ka mitiinyang.

32Raüta ajong hokhamwe raq namshiq ka mung ashi aheawiq ümchaü ara nammung akha, spiqtai nyang miitu spiqro asi, winsii pha q miitu püwong kham ra jangphaq chang hiq asi. Olip pero tonglong mung, olip tai ka chamtraq, kiimaq ngiqngu chamtraq asi, mung na mitiisi wan. Namshiq raq apaiq aming kra tai

han jiila, namshiq ka tsai man mirhan. Shatmaq atra misihan. Hejekia raq namshiq ma TATIWE raq mitiichhiikuq nguta tsaiji tlam bom chongtlaq kriima naqshon rongkiq. Namshiq ka anginok ma naqja rongkiq.

³³Riita maiq mung thun ahinti phrakong raq tsang mungti asenginok ka Asiria mung riimti ajong hokhamwe jaq khon mong wa tiikhup wongkuq wanlot tiisha?

³⁴Riita ikhla Hamath chelati phrakaü thun, kiimaq Arpad chelati phrakaü thun ha ümchaü ümbano? Riita Shepharwaim chela riimti phra kaü, Hena chela riimti phrakaü thun, kiimaq Iwwa chela rümti phrakaü thun ha ümchaü ümbano kihota? Riita phrakaü ashi ra raq Samaria chela ka tiichhiikuq tiisha?

³⁵Riita arthun chong wan kai maiqmung phrakong raq maiqmii mungtan ka naishiq ajong hokhamwe jaq khon mong wa ümtiiko tiichhii kuqta? Tiichhiikuq mak dea. Ikhiijiika jamlai ngutiwa namshiq riika TATIWE raq Jerusalem ka mitiichhiikuq nguta kam rai tlan?"

³⁶Hokhamwe Hejekia raq chongkuqtaq kra phan phan mungmaiqse ka kaiqshak miili taisiqto. Tsangshiq raq bom poshi min tre mak riito.

³⁷Kiijiishe Eliakim, Shebna kiimaq Joa raq tsangtsan bitsi ma tsangdü na asam khea kra chaiham chaihea she chaibaiqto. Raüta hokhamwe phana wawanto. Raüta Asiria mungti siihiipwe raq jamlai bom wa chongtaq kra hokhamwe miishe tlü chongkuqto.

2 Hokhambi 19

Hokhamwe Raq Isaia Rai Tsii Riichongto

(Isa 37.1-7)

¹Hokhamwe Hejekia raq tsangshiq raq achong wan tsütsa kra tairaüta, adü na asam khea kra atsanbitsi ma chaiheahea chai baiqto. Raüta wunthaü riinaü khea samto. Raüta TATIWE Shomjam na wawanto.

²Raüta apaiq raq hokhamwe jam liiti siihiipwe kiimaq rung liiti cherewe Shebna kiimaq ramwebi phong wa nyungwere ramwebi ka Amoj se shammiwe Isaia phana tiiwato. Tsangshiq riimin wunthaü riinaü khea samraqraq riito.

³Raüta apaiq raq tsangshiq ma ara bomtsi ara Isaia ma chongwa rongkiq nguta tiiwato: "Ümchaü ranaiq arka chamchao akhing ranaiq; nashiq ka maiqmo holaita sitiikai. Kiimaq jeangaü laita sitiikai. Nashiq ka maiq wiisenyung ase chiiho she nowüchhiho she ikha. Shatmaq ningkun ahü ase chiilot mak chamchao tlaq ikha.

⁴Asiria mung rümti ajong hokhamwe raq asengi ajong pinthumwe ka atra Shiikeawe tiishummiikai tiikito. Riita üm TATIWE, üm Shiikeawe raq arthun shummi tlaq ara mitailaq. Raüta akha bomti thun ma sintsang mitiholaq.

Arningkhan nashiqnok ümchuwa aso tiichong tlaq kra miitu Shiikeawe jaq wa achu jaülaq.”

⁵Riita ümtiikiwa Isaia raq Hejekia tsütsa kra laptaq,

⁶apaiq raq Hejekia ma ara tsütsa ara tiichonghoto: “TATIWE raq ümniima akha chongtlo, Asiria mungti raq TATIWE raq ümniika tiichhiikuq lot mak miraq nguta tsütsit raitlaq kra ma ümniika naqhai songkiq.

⁷TATIWE raq ajong hokhamwe niki na shapshaü mitiitaikuq. Kra shapshaü kra tai raüta apaiq ka amung na mijang wan. Raüta TATIWE raq apaiq ka atiitsea mirbaiq.”

Asiria Mungti Raq Thongshi Rihali Ashkeng Lak Tiihoto

(Isa 37.8-20)

⁸Asiria mungti siihiipwe raq ajong hokhamwe ka Lakhish chela baiqthü raüta Libna chela tho na chela ashi kra khat she mokito nguta tsütsa ka taito. Kra ningkhan apaiq ka apaiq rai bom riichong wa kiina wawanto.

⁹Asiria mungti raq Ejip mungti phenlabi ka Sudan mung Hokhamwe Tirhaka raq shea raüta, tsangshiq khat wa watlo nguta tsütsa taito. Kra tsütsa tai raüta, ajong hokhamwe raq Juda mung Hokhamwe Hejekia ma lak ashi waiq raüta tiihoto.

¹⁰Lak na akha waiqto, “Ümniiraq kamsiq tlaü phrakaü raq ümniika ijaq khon mong na nyapwa maü mirhaü nguta chongkuqto. Shatmaq kra bomtsi miika naqtlaq phaqqiq.

¹¹Ümniiraq Asiria mung rümti ajong hokhamwe raq apaiq raq ümra mung wa atiithen baiq chang nguta thapthi tlaq, kra mung ka jamkho tiithenbaiq tlaq kriika ataihaü kata. Riita ümniika ijaqkhon mong wa mijukilotha ngutiisha tiima tlaü?

¹²Ititiim pat na Gojan chela, Haran chela, kiimaq Rejeph chela thun wiita tiithen baiqto. Kiimaq Betheden chelati Telassar mung na siti thun wiita tsat baiqto. Kiimaq tsangshiq ka phra kaüshi ra raq dongdii min tiichhiikuq lot mak dea riito.

¹³Kiimaq hali Hamath chela hokhamwe, Arpad chela hokhamwe, Sepharwaim chela hokhamwe, Hena chela hokhamwe kiimaq Iwwa chela hokhamwetiim thunha ümchaü ümbano?”

¹⁴Hokhamwe Hejekia raq kra lak ka tsasoqtibi jaq wa jaüto. Raüta phatto. Kiimaq apaiq ka Shomjam na wawanto. Raüta kra lak ka TATIWE khaki na chiimsaq hiq na tiiweto.

¹⁵Raüta akha achu jaüto, “O TATIWE, Israilnok Shiikeawe lei, seraphim thun thaq na ngatiwe lei, ümniikli she Shiikeawe ka, mangjong hiq na maiq mungtan ümchuwa sitlaq kra rümtiwe. Ümniiraq ara mangjong hiq nai ra ka tiiq laü.

16Riita ümchaü min liilaq, naishiq khuthaq na jamlai mra she wa saü wantaq. Sennacherib raq ümnaq atra Shiikeawe shummi bomtsi ümchuwa bom tlaq kra tiitsang tai laq.

17Naishiq tarü raq asaphai, TATIWE lei, Asiria mung rümti ajong hokhambi raq maiq mung thun pahea shiithen baiqto. Raüta kra mung thun ka botkhulai rai shot baiqto.

18Raüta tsangshiq phra kaü thun ka wa maq chaq baiqto. Riita kriithun ka riikhaqli shiikea kong ka riimak. Maiqse raq pe maq nai long maq ahai sumla phra phong.

19Riita ümchaü min, TATIWE, naishiq Shiikeawe lei, naishiq ara Asiria mungti jaq khon mong wa tiichhii kuq laq. Krai mren, mangjong maiqse tlotli raq ümniikli dea, O TATIWE, Shiikeawe nguta misap wan laq.”

Isaia Raq Hokhamwe Ma Tsütsa Tiisohoto

(Isa 37.21-38)

20Kiijiishe Isaia raq Hokhamwe Hejekia ma hokhamwe achu jaü ka treto nguta

21TATIWE bom ka akha tiichonghoto, “Sennacherib lei, Jerusalem chela raq ümsham na liiraüta anai khoti riitlo, kiimaq ümniika thophi riiqphi shummiitlo.

22Ümniiriika ju shummiitiikang nguto tiimasiq tlaü? Kiimaq juwa angiwe ma tiijatiikang ngutiwa tiima tlaü? Ümniiraq Ngi asii Israilnok Shiikeawe ma anatomaü shummiikhiq bom laü.

23Ümniiraq ümkiimwetiim tiiki laüta ikhaki na ümkumrang leng thun tiiki laüta Lebanon pumkaü cho hea pinthum thun kra wiita khat laüta tang kang nguta shiikongkhiq tiitsütsitki laü. Kiimaq ümniiraq kiiwa sidar pero wa sidar chong thun luhea hea ka daqbaiq kang kiimaq saipras pero phong wa ahea pinthum chong thun kra daqbaiq kang nguta jaqrap jirap srasiq tlaü. Kiimaq rum mong tsäuhea pinthum na walaüta pe thun ka daqkang nguta doqditsiq tlaü.

24Kiimaq ümniiraq pongmung pahea na khapping thun thu laüta kham nyang wan kang kiimaq ümsengi phenlabi raq Nai Rai ka ji maq trütha nibaiq wanto nguta ra na dü ma phipii tiitsam kamsiq tlaü.

25“Ngi raq arthun arka man na rathup raphaji niiphü dongdii asü rii wanha ngutiika taimaü dea shea riilaü? Krai mren, Ngi raq ümchaü she arthun ara klo wan kang. Ngi raq ümniima kiitelong maq trotam maq rukje chela thun kra botkhulai rai shotbaiq wan miitu ningkun kuqkang.

26Kiijaq siti nokmaiqse ka ningkun ahü. Tsangshiq ka phiiptsi jiiptsi, sunghü tsiihü mokbaiq wanto. Tsangshiq ka hiq na sangphii rü ikha riimakla jam wukhu thaq na sang cham tlaq ikha, rashe kii shedong nü maq haike haiwan kiijaq jungki tlaq ikha shinkito.

27“Shatmaq Ngi raq ümniika juwa kra kunli asapha. Ümniiraq jamlai jaq wa shamtlaü kiimaq ümbano kitlaü kra wiita asapha. Ümniika Ngi ngeng ma amok dungdung khiq tlaü kriimin asapha.

28Ngi raq kra phok rai tlaü ripot ka kiimaq ümnaq shiikongsiq tlaü ripot ka lap kang she. Riita ümchaü sanha Ngi raq ümkhü na pun miishe mipunha kiimaq ümnübok na jinpo tum kriishe mitiikaqha. Lata ümniika ümkai chang lam kra phan phan she jai na mitijang hit wan ha.”

29Raütiishe Isaia raq Hokhamwe Hejekia ma akha chongto, “Riita winji bimriim ka akha miraq. Ümchaü rawii nai rawii ka ümniiraq kaprü na jamlai wa dongman tlaq kriili mijutsiq haü. Shatmaq shiqwii sheti q ümniiraq wak na jamlai wa püwong kham ra chhijang kitlaü, kriiwa anye dong man wan tlaq kra mijut siq haü. Kiimaq spiqtsi ro ka michhi wan haü. Laüta spiqtsi ka mipan siq haü.

30Juda mung na siti juwa re jaq song aso tiichongki tlaqti thun ka pechong arang hiq mong na tsäü hea na wa wantlaq ikha miraq. Raüta atsi ango pahea tsingo wan tlaq ikhiishe mitsung wan.

31Kra akhing na Jerusalem na mungmai qse asi miraq. Kiimaq Jajon pum na aso tiichong tlaq kriiti ka misi wan. Jamkhano ngukla arka TATIWE raq akha hongtha wan raa nguta athapthi wan kun she dongdii.

32“Riita Asiria mung rümti ajong hokhamwe miitu ka TATIWE raq akha chongkuqto: ‘Apaq ka ara chela mong na nyap wa mak miraq. Kiimaq ara chela khuthaq na liqsin kiishi se dongdii min tiijo hiipmak miraq. Phenlabi liiq wiqti weshi dongdii min ara chela tho na kimak miraq. Kiimaq chela tro na chela khat wan chang hiqkhuphi hiqlam ka ashi min phong mak miraq.

33Apaq ka ana ümra lam mo kitaq, kra lam kra phan phan hali, ara chela mong na nyapwa mak miili jai na mijang wan nong. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang.

34Ngi raq ara chela ka mitiiwongha. Lata re jaq wa mitiichhiha. Arka ikhushü tiijonong wan miitu. Kiimaq Ngi raq ijaqshise Dawit ma ikiq kham kuq kang kra miitu.”

35Kra rawa liipan niili TATIWE rase ashi ka Asiria phentiip kiijaq wato. Raüta phenlabi 185,000 tsat baiqto. Anap ranap chu maq liikiita, tsangshiq ka kiijaq wiita jiiambuq tsaito!

36Kra ningkhan she, Asiria mung rümti ajong hokhamwe Sennacherib ka awa she riiwanto. Raüta Ninewi chela niishe jang wanto.

37Ranaiqshi apaiq ka apaiq phrakaü Nisrokh noqrea shomjam mong na riito. Kriiwa ase nai Adrammelekh nai Sharejar raq apaiq ka nepjasai maq sebaiqto. Raütiishe tsangnai ka Ararat mung niishe tiipaü juhoto. Kiimaq asetiiim phong wa weshi, Esarhaddon ka apaiq pumsong ma ajong hokhamwe ma shongto.

2 Hokhambi 20

Hokhamwe Hejekia Tsito Kiimaq Atsi Ka Heato

(Isa 38.1-8,21-22; 2 Ka 32.24-26)

¹Ümchaü atin choji Hokhamwe Hejekia ka tsikito. Apaiq ka tsai namnam tsito. Amoj se shammiwe Isaia ka apaiq liikai kito. Raüta akha apaiq ma nguto, “TATIWE raq ümniima phanrap jaqsham kaiwa ka aheawiq tiihongtha laüta thülaq nguta chongtlo. Jamkhano ngukla ümtsi ka heamak miraq. Atsai wan miitu khekham maq silaq.”

²Kiijiishe Hejekia ka khechong nü na nyiwanto. Raüta akha achu jaüto:

³“TATIWE lei, ngi ka ümwokhong na silata ümniika ka tsapkapkap maq shiikum wan kang kra tsan na tiitsang laq. Kiimaq ümniiraq ngi ma jamlai jaqsham wa thaü tlaü kra ümniiraq athithi niili sham wan kang.” Kiimaq apaiq ka atsan tiitsi raüta aho gushgu she hoqhoto.

⁴Isaia ka Hokhamwe pha wa tiido wanto. Shatmaq apaiq ka hokhamwe jam rinkea wang mong ba kra milea wan shaq niili TATIWE raq apaiq mahali,

⁵Hejekia, TATIWE sengi pengti phana walaq, laüta apaiq ma akha chongwakiq nguta tiiwato, “Ngi, TATIWE, ümti Dawit Shiikeawe raq, ümnaq achu jaü ka taikang. Kiimaq ümmak phai satlaq kriimin chhikang she. Ngi raq ümthatsi ka mitihea kuq kang. Kiimaq ranaiq tsam sijai na ümniika Shomjam na miki haü.

⁶Ngi raq ümrilung ka wiioqshi ri wiibiingi alu tlu kuqkang. Ngi raq ümnaq nai ara chela Jerusalem arka Asiria mung rümti ajong hokhamwe jaq khon mong wa mitiichhiikuqha. Ngi raq ara chela ka ikhushü jong shreng lata mitiiwong kuqha. Jamkhano ngukla Ngi raq ijaqshise Dawit ma ikiq khamkuq wan kang kra anato miitu.”

⁷Kiijiishe Isaia raq hokhamwe shiililitibi kiima phupmup tsi tsai maq aklo wongwin da maq akhum na amitsam tsirai tlaq ba kiijaq pop kuq ronglaq. Raüla atsamtsi ka miheaki nguta chongkuqto.

⁸Kiijiishe Hokhamwe Hejekia raq waito, “Riita ithatsi ka TATIWE raq mitiieakuq. Kiimaq ranaiq tsam jai maq ngi ka Shomjam na mikilot ha nguta winji binriim ka jamlai wa mitiichhikuq?”

⁹Kiijiishe Isaia raq treto, “TATIWE raq apaiq kiqkham ka mitiiku wanha nguta ümniima phanshi ra winji binriim mitiichhi kuq. Riita ümchaü min ümniiraq rathong na wachang hiqkhu chong kom tsaiji ka khaki nü na kiimroqshi wawan shea rotlaü, shea jai nü na kiimroqshi wawan kiiwa rotlaü?”

¹⁰Kiijiishe Hejekia raq treto, “Atsaiji ka khaki nü na kiimroq shi tiwa ka aje! Arkha na atsaiji ka jai nü na kiimroqshi tiwa laq.”

¹¹Kiijiishe Isaia raq TATIWE jaq wa achu jaüto kiimaq TATIWE raq tsaiji ka Hokhamwe Ahaj raq ahai hiq khu phi kiijaq jainong nü na kiimroqshi tiiki baiqto.

Bebilon Mung Wa Tsasoqtibi

(Isa 39.1-8)

¹²Kra bala sii hali Bebilon mungti hokhamwe Baladan se Merodakh Baladan raq, Hokhamwe Hejekia ka atsi riito nguta tsütsa ka taito. Kra ningkhan apaiq ra kongphiq rai lak ashi waiq raüta tiihoto.

¹³Hejekia raq tsasoqtibi ka aheawiq taoto. Raüta tsangshiq ma atsiiq anyam thun kampho tum kiimaq chaq tum, apaiq tsiiq süse tapan tum, kiimaq homseng tum thun, kiimaq aphenlabi raq langchang rekhat chang hup nai sam thun kra wiita tiichhi kuqto. Apaiq mungtan na jamlai phan wa sitlaq, tsamtiip phong thun, kiimaq ahin hup asam amungtan na ümchuwa sitlaq kra jamlai min laqmak maq kunli tsangshiq ma tiichhi kuqto.

¹⁴Kiijiishe shammiwe Isaia ka Hokhamwe Hejekia phana kito. Raüta waito, “Ara maiqkong arka ümriibati wa? Kiimaq tsangshiq raq ümniima jamlai wa chongta?” Kiijiishe Hejekia raq treto, “Tsangshiq ka maiq mung luhea wa aki, Bebilon mungti.”

¹⁵“Tsangshiq raq hokham jam na jamlai phan hup nai sam wa chhita?” “Tsangshiq raq phanrap phanrii kunli chhito. Tsamtiip thun wa ngi raq tsangshiq ma tiichhi kuq mang dea ngutiika jammin ahü.”

¹⁶Kiijiishe Isaia raq hokhamwe ma akha nguto, “Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo,

¹⁷akhing ashi misaü wan, kra akhing na ümjam hokham jam mong na hup nai sam ümchuwa sitlaq kra, ümtitiim raq ümchu wa ümchaü ranaiq niitaq saüli saiqsam wantaq thun kra wiita tiisiirai Bebilon mung niishe mitsuq wan. Jamlai phan min tiichong mak she miraq

¹⁸Ümsaü ümsetiim phong wa maiq wiijam ka Bebilon mung na munglu shumwi ma mitsuq wan. Raüta tsangshiq phong wa maiq wiijam ka ashoq wetiim ma mitiija baiq. Raüta Bebilon mung hokhamwe jam na jaqshamketi ma mitiija baiq wan.”

¹⁹Hokhamwe Hejekia raq kra riisham bomtsi ka apaiq pat niika mung atsing miraq, kiimaq mung ka hansang maq misi nguta takto. Kra ningkhan apaiq raq akha treto, “Ümniiraq ngi ma TATIWE tsütsa chongkuq laü kriika ahea.”

Hejekia Raq Mung Peng Jaqsham Thumto

(2 Ka 32.32-33)

²⁰Hokhamwe Hejekia raq ümchu wa jaqsham wantaq, apaiq raq srea nola jaqsham wantaq thun kra, kiimaq apaiq raq kham anyang chang khamtum thun klo wantaq thun kra, kiimaq hiq mong maq thu raüta khamkai chang lam chela

mong na chehotaq thun jaqsham kra wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²¹Hejekia ka tsaito. Kiimaq ase Manase ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Hokhambi 21

Juda Mung Hokhamwe Manase

(2 Ka 33.1-20)

¹Ümtiikiiwa Manase ka Juda mung na hokham ma shongtaq kiitiikaq arawii ka wiioqshi ri wiinai riito. Apaiq raq mung ka Jerusalem maq nga raüta wiioqbiingi ri wiibiingi siqto. Anyung mang ka Hephjiba.

²Pongmungti thun raq TATIWE makki na maiqphai asi ngarai tang wanto. Kra ningkhan TATIWE raq asenginok miki na pongmungti thun ka tsang mung wa jobaiq wanto. Manase riimin kriithun ngarai ka tangto.

³Awe Hejekia raq thatsang chang hiqba thun tiithenbaiq wantaq kra apaiq raq hali tiihea hai nongto. Apaiq raq Baal phra noqchang berong-wacha thun haito. Raüta Israil mung Hokhamwe Ahab raq klotaq kiikha apaiq riinin jechak phra Ashera sumla thun kra haito. Kiimaq Manase riika raiqsaiq thun min shomnoqto.

⁴Apaiq raq thatsang chang berong-wacha thun ka Shomjam mong na TATIWE raq apaiq shomnoq chang ba nguta atseathü kiijaq haito.

⁵Shomjam rinkea thung banai kiijaq apaiq raq raiqsaiq thun kra shomnoq chang berong-wacha thun haito.

⁶Apaiq raq ase ka wa na chaqtlii-honglu na takuqto. Apaiq raq langtliito. Kiimaq mintin loqle kloto. Kiimaq jaqliitibi nai tei tlangti ma tei tlangto. Kiimaq wulum rai riibom wanto. Apaiq raq TATIWE man na ngarai bihea kloto. Raüta TATIWE tsankhiq henghea shaüto.

⁷Apaiq raq Shomjam mong na jechak phra Ashera sumla thüto. Ara Shomjam haiwantaq arka TATIWE raq tingsang atsea arwan, apaiq raq Dawit nai ase Solomon ma akha nguto: “Ara Jerusalem na, ara Shomjam arka, Israilnok maiq phan phanroqshi ri phannai sichang hiqshong thun kriiwa, Ngi ka arba arjiili shomnoq wan raa nguta tingsang pong na athiiq arwanha hiqba.

⁸Kiimaq Israilnok raq ngi raq akuqha aming thun kra wiita lang raüta kiimaq ijaqshise Mosheq raq tsangshiq ma akuq thungtri thun kunkun lang raüla, Ngi raq tsangtitiim ma akuq wan ha armung arwa re ma tiijobaiq mang mirha.”

⁹Shatmaq Juda mungti raq TATIWE aming thun ka lang mak riito. Kiimaq Manase raq tsangshiq ka kiijaq siti pongmungti thun raq Israilnok saü wan tlaq pat na TATIWE raq kra mung wa jobaiq wantaq maiq phan thun raq ümchuwa ngarai abi klo wantaq kriithaq niimin Manase raq mungmaiqse ma tiinanpot biheashe ngarai tiitangto.

- 10** TATIWE raq ajaqshisetiim shammibi lümaq akha nguto;
- 11**“Hokhamwe Manase raq arthun maiqphai asi ngarai jaqsham, Kannan phan maiqse raq jamlai wa abi klo wantaq kriithaq niimin bihea kloto. Kiimaq apaiq raq asumla phra phong pahea klo raüta, Juda mungti ka ngarai tsaühea na tiidea baiqto.
- 12**Arthun arningkhan na, Ngi, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, Jerusalem chela khuthaq na nai Juda mung khuthaq na tiibitang phiiptsi chang chamchao mitiisaüha. Krai mren maiq ümchu riiwa kra tsütsa kra taijiiq, tsangshiq ka akii anyii phiip raq mitsai.
- 13**Ngi raq Samaria chela ma jamkho imo jonghea tiihokang, kiikhiisii hali Jerusalem miimin imo laihea mitiihoha. Ngi raq Israil mung Hokhamwe Ahab nai asaü asetiiim ma imo tiihokang, kiikha mitiihoha. Ngi raq Jerusalem chela na siti mungmaiqse ka miqchup tiisiirai wiichhiite maq achhii ikha michhii baiqha. Winpin ka siirai rai jamkhiiwa tiiwe tatbaiq tlaq, raüta angan nü na kapsaq thütlaq ikha mikap baiqha.
- 14**Ngi raq kra redongjai mungmaiqse aso tiichongtlaq thun kriimin, tsang jaqtinok jaq khon mong na mikiinong kuqbaiqha. Re raq tsangshiq ka long raüta, mitang raüta tsangmung wa tsuq anyam wiita mihut wan.
- 15**Ngi raq arthun ara isenginok khuthaq na miklo wan ha, jam ningkhanno ngukla, tsangshiq raq iman na ngarai pahea klo wanto. Raüta tsangtitiim pat na Ejip mung maq laü wanli miiphat ümchaü niitaq saüli itsankhiq ka shaü wanto.”
- 16**Manase raq maiq pahea sepii tsat baiqto. Raüta Jerusalem chela chii heawea lam thun na maiq tiijai ka khamrai ma tiija wanto. Apaiq raq arthun maiq miisaq tan wantaq arka apaiq raq Juda mungti ka sumla phra phong shomnoq thiikho na tiidea baiq wantaq kra tiitsuq ma kloto. Raüta mungmaiqse ma TATIWE makki na ngarai tiitangto.
- 17**Riita Manase raq ümchuwa jaq sham wantaq, apaiq raq ümchuwa ngarai tang wantaq thun ka wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.
- 18**Manase ka tsaito. Raüta amaa ka hokham jam rinkea sonruk, Ujjia raq aklo kiijaq lapto. Kiimaq ase Amon ka awe pumsong hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Amon

(2 Ka 33.21-25)

- 19**Amon ka wiiroqnai ri wiinai ngoja na Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiinai siqto. Anyung mang ka Meshullemeth. Awe ka Haruj apaiq ka Jobath chelati.
- 20**Awe Manase raq ngarai tangtaq kiikhiisii hali apaiq riimin TATIWE makki na ngarai tangto.

²¹Apaiq riimin awe raq jamlai jaq wa shamtaq kra sham wanto. Krai mren awe raq jamkho sumla phra phong shomnoq wantaq kra apaiq riimin shomnoq wanto.

²²Apaiq raq TATIWE, atitiim Shiikeawe kra no na thübaiqto. Raüta TATIWE aming raütu thun ka wiita jinbaiqto.

²³Amon wokhong na siti ajong alabi raq apaiq tseabaiq miitu thiikho thuto. Raüta apaiq ka hokhamwe jam mong niili tsatbaiqto.

²⁴Kiimaq Juda mungti raq Amon tseabaiqtibi ka tsatbaiqto. Raüta ase Josia ka awe pumsong hokham ma shongto.

²⁵Amon raq ümchuwa jaqsham wantaq thun ka wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁶Amon maa ka Ujgia sonruk na maalap chang longsha haije kiijaq lapto. Raüta ase Josia ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Hokhambi 22

Juda Mung Hokhamwe Josia

(2 Ka 34.1-2)

¹Josia ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiitiichat she riito. Kiimaq apaiq ka Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiioqtsam ri wiishi siqto. Anyung mang ka Jedidia. Apaiq ka Bojkath chelati Adaia se.

²Josia raq TATIWE tiichochi chang jaq shamto. Apaiq raq ati Hokhamwe Dawit jai phan phan jaqsham wanto. Kiimaq Shiikeawe thungtri raütu ka pinthum tingting maq sti q raüta langto.

Tri Lakdap Ka Humnongto

(2 Ka 34.8-28)

³Apaiq raq mung langwan li maq wiioqshi ri wiitiichat she angu na, Hokhamwe Josia raq rung liiti chere we Shaphan, apaiq ka Ajalia se kiimaq apaiq ma ati ka Meshullam, ka Shomjam na akha aming kuq raüta tiikito:

⁴“Ramwe Ajong Pinthumwe Hilkia phana kilaq. Laüta mungmai qse raq honglu akuq wan, Shomjam kilamchong na honglu kechang tek na kampho thüwan tlaq kriiwa kampho ka ümchuwa dongta. Kra riichomti ramwebi jaq shamti raq ümchuwa riichomtaq kra kampho heshap thun kra jaülaq.

⁵Laüta apaiq ma kra kampho ka Shomjam tiihea haitibi arang hotibi jaq na kuq laq nguta chonglaq. Tsangshiq raq

⁶pe jaqshamtibi, jamhaitibi, kiimaq longmaq jamhaitibi ma mikuq laq. Kiimaq khunda thun nai longkaü jamhai chang thun kra mirilaq raüta Shomjam kra mitihealaq.

⁷Kra jaqsham liiti arang hotibi ka kai mitting maiqse kong siisaq. Krai mren tsangshiq raq jamhai na kampho ümchuwa tiwatlaq kra miitu ka ripot ke ngomin raa mak.”

⁸Krai mren Shaphan raq hokhamwe aming ka Hilkia ma chongto. Kiimaq Hilkia raq apaiq ma Shomjam mong wa Thungtri lakdap kaü kra humkang nguta chongto. Kiimaq Hilkia raq kra lakdap kaü ka Shaphan ma kuqto kiimaq Shaphan raq kra lakdap ka phatto.

⁹Raütiishe apaiq ka hokhamwe phana hali jang wan nongto. Raüta apaiq ma akha bom tiisoto: “Ümjaqshisetiim raq Shomjam wa kampho ümchuwa laptaq kriika Shomjam tihea haitibi arang hotibi jaq niishe kiinong kuqto.”

¹⁰Kiimaq kra ngojai she apaiq raq akhihali nguto, “Ara ijaq na lakdap ashi asi. Arka Hilkia raq ijaq na kuqto.” Kra ngu raütiishe apaiq raq tihong raüta hokhamwe ma phat kuqto.

¹¹Hokhamwe raq kra lakdap ka apaiq ma phatkuqqlaq kra tai raütiishe, apaiq raq adü na asam khea kra tsaihü jihü maq chaihama chaihea she chaibaiqto.

¹²Kiimaq apaiq raq akhiishe ramwe Hilkia ma, kiimaq Shaphan se Ahikam ma, Mikaia se Akhbor ma, kiimaq rung liiti cherewe Shaphan ma, kiimaq hokhamwe shiilitiwe Asaia ma, aming ka akha kuqto;

¹³“Warong laq, lantea ngi miitu nai mungmaiqse miitu ara lakdap na chongtlaq bomtsi kra TATIWE ma waiwa rongkiq. TATIWE ka nashiq ma atsan akhiq. Jamkhano ngukla natitiim raq ara lakdap na lang wan ratlo nguta chongtlaq thun ka lang mak riito.”

¹⁴Krai mren, Hilkia, Ahikam, Akhbor, Shaphan kiimaq Asaia ka maiq nyung ashi amang ka Hulda, apaiq ka shammi nyung Jerusalem anye tei wantaq siim nü ba kiijaq siti nyung phana bom riiwai kai kihoto. (Awese mang ka Shallum. Apaiq ka Tikwa se kiimaq Harhas miika asaü ka Shomjam wa ramwebi samtong jong kaütiim kra liitiwe.) Tsangshiq raq kriinyung ma jamlai bom wa dongtaq kra aheawiq tlü chongkuqto.

¹⁵Kiimaq kriinyung raq tsangshiq ka hokhamwe phana hali jangwa rongkiq nguta chongto. Lanta apaiq ma

¹⁶TATIWE tsütsa arthun ara chongwa rongkiq nguta nguto. TATIWE raq ngutlo: “Ngi raq Jerusalem nai kiijaq siti mungmaiqse tlotli ka kra lakdap na awaiq hokhamwe raq phattaq kra phan phan imo ka mithiihoha.

¹⁷Tsangshiq raq ngi ka shubaiqto. Raüta tsangshiq raq nyamse honglu thun ka laihi phra thun miishe takuq wanto. Kriikha na tsangshiq raq klo wantaq kra lümaq itsankhiq shaü wanto. Jerusalem khuthaq na itsankhiq ka shaü wanto. Kriika tsaqki mak she.

¹⁸Riita hokhamwe apaiq pumsii tingkhu riwe kla, Ngi, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq akha ngutiikang: Ümniiriika kra lakdap na jamlai bomtsi wa waiqtaq kra tai wan laü she.

¹⁹Kiimaq Ngi raq Jerusalem nai kiijaq siti mungmaiqse ka mitiithen baiqha nguta tiiphiipkang kra phat laüta, ümniika imakki na aranse ma ja laüta, ümdü wa ümkhu ümkhea thun kra chaiham chaihea riilaüta, ümra ka tiidii laü she. Ngi raq arka maklii jaina tiijang maimak phiiptsi jiiptsi hiqmiq changkhü ikha mitiithen baiqha. Maiqse raq arhiq mangchong raüta manson shiiton miishe mitiija baiq. Shatmaq Ngi raq ümnaq achu jaü ka taikang she.

²⁰Krai mren, Ngi raq Jerusalem ma imo tiho chang sitlaq kriika ümnaq tsaijai sheti q mitiisaüha. Ngi raq ümniika hansang maq tiisi latli mitiitsai kang.” Kiimaq kra maiqwetiim ka Hokhamwe Josia phana ara tsütsa ara soho raüta she janghoto.

2 Hokhambi 23

Josia Raq Sumla Phra Shomnoq Runbaiqto

(2 Ka 34.3-7,29-33)

¹Hokhamwe Josia raq Juda mung wa welabi kiimaq Jerusalem wa welabi thun ka wiita tiheakito.

²Raüta tsangshiq wiita kongshi maq Shomjam na kihoto. Tsangshiq rai nongnong ramwebi thun kiimaq shammibi thun kiimaq mungmaiqse kunli, chithe lüwa kiimaq miitsan miijan wiita adam na kihoto. Raüta mungmaiqse thung tlaq kiijaq hokhamwe raq tongshong lakdap Shomjam wa humtaq kra tiihong raüta phatto.

³Apaiq ka Shomjam mong na hokhamwe toqpum kham tho na chaptö. Raüta TATIWE rai apaiq wokhong na silata abom mitaiha, apaiq tri raütu thun kra milangha kiimaq apaiq aming thun kra tsan nai mongjii wiita kuq lata milangha nguta tongshong wanto. Kiimaq kra lakdam na waiqtaq kra phan phan aming thun kra milangha nguta tongshong ramkham tiibok wanto. Krai mren mungmaiqse kunli raq tongshong tri wokhong niidea misi rong i nguta kiqkham wanto.

⁴Raütiishe Josia raq Ramwe Ajong Pinthumwe Hilkia, kiimaq apaiq khrumti ramwebi thun kiimaq kintsongti Shomjam kilamchong khetibi thun ma, Shomjam mong na ümchuwa Baal phra shomnoq chang hupsam thun, kiimaq jechak phra Ashera shomnoq chang hupsam thun, kiimaq raiqsaiq thun shomnoq chang hupsam thun kra lamwa rongkiq nguta aming kuqto. Raüta hokhamwe raq kriithun ka chela kinphai na Kidron raise wii tho na wa maq chaqbaiqto. Raüta kra wabun ka Bethel chela na tlam wanto.

⁵Kiimaq apaiq raq chela thun na kiimaq Jerusalem tho na thatsang chang hiqba thun na ramwebi Juda mung hokhambi raq ashong wan kra wiita jobaiqto. Tsangshiq ka Baal phra ma, rashekaü ma, jipi ma, rashe kongtibi ma, kiimaq raiqsaiq thun ma hongluke chang berong-wacha thun na ramwejati.

⁶Kiimaq apaiq raq Shomjam mong wa jechak phrakaü Ashera sumla kra lambaiqto. Raüta chela kinphai na lamho raüta Kidron raise tan na wa maq chaq baiqto. Raüta wabun thun kriimin botkhulai rai she thaübaiqto. Raüta mungmaiqse maalap chiim na wan baiqto.

⁷Kiimaq apaiq raq Shomjam wang mong na shomjam na siti mephe-nyungre sichang jam thun kra wiita tiithen baiqto. (Kiijaq jechakre raq Ashera phra noqlam maq samchang samtong jong kaü thun kra taqtlo.)

⁸Juda mung na chela thun na siti ramwebi thun ka wiita apaiq raq Jerusalem na sheahoto. Kiimaq mung tlot li wa hongluke chang berong-wacha thun ka wiita bunlak buncha nyatshatshat tiithen baiqto. Kiimaq apaiq raq kilamchong ajongkaüti tho na, maiq kinphai maq chela mong na nyap wanti ma jaqpha nü siim na, chela wanghuptiwe Joshua raq ahai kilamchong tho na, chhechhi phrakaü shomnoq chang berong-wacha thun sitlaq kriimin wiita bunlak buncha tiibun bukbaiqto.

⁹Kra ramwebi thun ka Shomjam mong na ramwe jaq ka tiisham mak she riito. Shatmaq tsangshiq kongtibi ramwebi rii pi maq shohü winsii kuqtlag kra pha dam mimai nguta aming kuqto.

¹⁰Hokhamwe Josia raq Hinnom Tan na sumla phrakaü Topheth shomnoq chang shomjam kriimin wiita tiibun baiqto. Krai mren kiijaq Molekh phra kaü ma jurmin ase maiqwe se lo, jechakse lo ka chaqtlai-honglu na kuqmak chang miitu runbaiqto.

¹¹Kiimaq apaiq raq Juda mung hokhambi raq rashekaü shomnoq miitu honglu na kumrang kong akuq thun kriimin wiita lambaiqto. Kiimaq apaiq raq ara phrakaü shomnoq miitu kumrang leng phong honglu na akuq thun kra wiita wa na chaqbaiqto. (Arthun arka shomjam wang mong rinkea thung na kilamchong tho na, Shomjam na jaqshamti ajongwe Nathan Melekh sichang khok thun thoniili aphong thü riito.)

¹²Kiimaq Hokhamwe Josia raq Juda mung hokhambi raq Hokhamwe Ahaj hokham jam wukhu wuthung na berong-wacha thun ahai thun ka, Hokhamwe Manase raq Shomjam wang mong rinkea banairi na berong-wacha phong haitaq thun kriirai adam na wiita runbaiqto. Apaiq raq kra berong-wacha thun ka bunlak buncha tiibun baiqto. Raüta apun awun thun ka Kidron raise tan na wiita wanbaiqto.

¹³Josia raq Hokhamwe Solomon raq Jerusalem maq shedong nü siim na kiimaq Olip Hiqlam maq shemai nü siim na, maiqphai asi sumla phrakong--Sidon chelati

phrakaü jechak nyung Astarte, Mob mungti phrakaü Khemosh, kiimaq Ammon mungti phrakaü Molekh shomnoq chang berong-wacha thun ka wiita jimaq nishishi tiibun baiqto.

¹⁴Hokhamwe Josia raq sumla phra noqchang longkaü khamchong ashong thun kra bunlak buncha buk baiqto. Kiimaq jechak phrakaü Ashera sumla thun kra wiita chumbaiqto. Raüta arthun jamkhü ba kiijaq maiqrii miishe tiishe phongbaiqto.

¹⁵Kiimaq Josia raq Nebat se Jeroboam raq Bethel chela na sumla phra shomnoq chang berong ahai kriimin runbaiqto. Jeroboam raq arlümaq Israilnok ka ngarai thiikho na tiidea baiqto. Josia raq kra berong-wacha ka runbaiqto. Raüta kra langkaü thun ka bunlak buncha bukbaiqto. Raüta botkhulai rai shotbaiqto. Kiimaq apaiq raq Ashera sumla ka wa na chaqbaiqto.

¹⁶Raütiishe Josia raq tro tri shrira liito. Raüta kra küla kiijaq maiq maa lapchiim longsha wiijam asi chhito. Raüta apaiq raq kriiwa maiq rii phong kra tiikhotto. Raüta kra berong-wacha kiijaq wa maq chaqbaiqto. Akha apaiq raq ara berong-wacha ka tiisheshi baiqto. Arka man na rathup niiphü poi akhing na Hokhamwe Jeroboam ka ara berong-wacha tho na chapshat na shammiwe ashi raq akha mitiisheshi baiq wan nguta tiithai chongje dongdii riito. Hokhamwe Josia raq tro tri liito. Raüta ara riisham bomchong tiithaitiwe shammiwe makho raükhu longsha kra chhito.

¹⁷“Riita ara maaraükhu arka ju raükhu wa?” nguta apaiq raq waito. Kiijiishe Bethel chelati raq, “Ara maa raükhu arka Juda mung wa awa shammiwe raükhu, ümchaü ümniiraq ara berong-wacha ka jamkho tiisheshi baiq laü kra riisham bom maq chongtiwe raükhu,” nguta apaiq bom ka treto.

¹⁸“Ikhla arka naq tiimeshi rongkiq. Kiikhiili misi laq,” nguta Josia raq aming kuqto. “Apaiq rok arii thun kriika khot baiq raa mak.” Krai mren, apaiq rok arii phong kriika kra maakho mong wa khot baiq mak dea riito. Kiimaq shammibi Samaria wang wa akiti maakho thun wa shammibi rok arii thun kriimin khot baiq mak dea riito.

¹⁹Hokhamwe Josia raq Israil mung chelatek wa, Israil mung hokhambi raq thatsang chang berong pahea hai wantaq kra, raüta TATIWE tsankhiq walü shaü wantaq thun kra kunkun tiithen baiqto. Apaiq raq Bethel chela wa jamkho tiithen baiqtaq kiikha siisaq barapse wa berong-wacha thun ka tiithen baiqto.

²⁰Apaiq raq thatsang maiqse ramwebi thun ka wiita kunli tsangshiq raq ramwe jaq shamtlaq berong-wacha thun kiijaq sebaiqto. Kiimaq berong-wacha aweatek na maiq rii phong raüta chaq baiq wanto. Raütiisheti q apaiq ka Jerusalem na janghoto.

Josia Raq Tiichhiwan Pai Kloto

(2 Ka 35.1-19)

²¹Hokhamwe Josia raq mungmaiqse ma tongshong lakdap na waiqtaq kra phan phan TATIWE tsangshiq Shiikeawe shreng ma Tiichhiiwan Poi ka lang wan ratlo nguta aming kuqto.

²²Arlak na Tiichhiiwan Poi lang wantaq atin khan jong ka, phowebi pat na mung peng wantaq kriimaq pha wan raüta, Israil mung hokhambi nai Juda mung hokhambi thun raq lang wantaq pat niimin, klo wan mak dea riito.

²³Riita ümchaütiq she, Josia raq mung lang wan li maq wiiroqshi ri wiitiichat she angu na Jerusalem maq Tiichhiiwan Poi ka lang wanto.

Josia Raq Laihin Jaqsham Min Klaito

²⁴Ramwe Ajong Pinthumwe Hilkia raq Shomjam mong wa lakdap ashi humtaq kriijaq waiqthütaq thungtri thun ka riikhaqli miishe langwan miitu tri tiitsin wan ningkhan she, Hokhamwe Josia raq Jerusalem chela na siti nai Juda mung na siti wulum rai riibom damti shammibi nai maiq jaq liitibi thun kra wiita jobaiqto. Kiimaq jam na shomnoqtaq phra thun nai sumla phra thun, kiimaq thatsang chang laihein hup asam thun thatsang wiihii thun ka wiita tiisiirai lambaiqto.

²⁵Apaiq arkhan TATIWE ka tsan nai mongjii, khutsai, kiimaq ningkun wiita kuq raüta shiikumpan wanti, kiimaq Mosheq raq akuqthü Thungtri raütu ka kunli lang wanti hokham ka apaiq ma sinkhu na siti pat wa jumin ahü riito. Kiimaq apaiq jai niimin akha hokham jawanti ka jumin ahü she riito.

²⁶Shatmaq Hokhamwe Manase raq ashut klo wantaq kra ningkhan Juda mung khuthaq na TATIWE tsankhiq walü ka henghea shaü wanto. Kra walü nyai ka ümchaü niitaq matmak shaq li.

²⁷TATIWE raq nguto, “Ngi raq Israil mung ka jamkho tiithenbaiq kang kiikhiisii hali Juda mung kriimin mitiithen baiqha. Ngi raq Juda mung wa mungmaiqse ka imakki wa wiitashe mijobaiqha. Kiimaq Ngi raq tingsang atiitsang atsea wanha Jerusalem kra, kiimaq Ngi shomnoq chang Shomjam, ngi raq ara Ngi shomnoq chang hiqba nguta ngukang kra, no niishe mitsuq baiqha.”

Josia Raq Mungpeng Thumto

(2 Ka 35.20—36.1)

²⁸Hokhamwe Josia raq mungsiq wantaq jaqsham thun ka wiita *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

²⁹Josia ka Hokham jatlaq akhing na, Ejiip Mung hokhamwe Neko raq asengi phenlabi pahea sheawan raüta Asiria mung ajong hokhamwe kra khrum wa nguta Euphretis rai tan kiina rekhat wa wato. Hokhamwe Josia raq Ejiip mungti phenlabi ka Megiddo chela maq shangbaiqla nguta danto. Kra riikhattaq kiijaq Josia ka tsaito.

³⁰Asengi siihiipbi raq amaa ka kumrang leng na thüto. Raüta Jerusalem na hohoto. Kiijaq amaa ka hokhambi malapchang chiim na lapto. Kiimaq Juda mungti raq Josia se Joahaj ka awe pumsong hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Joahaj

(2 Ka 36.2-4)

³¹Joahaj ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiiroqnai ri wiitsam riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem na ngaraüta mung ka jipi lütsam siqto. Anyung ka Humutal. Apaiq ma awe ka Jeremia Libna chelati.

³²Atitiim jai phan phan apaiq riimin TATIWE man na ngarai tangto.

³³Apaiq hokham jaqsham ka Ejip mung Hokhamwe Neko raq apaiq ka Hamath wang na Ribla chela wa lapho raüta munglu shumwi ma khawantaq kiijaq thumto. Raüta Neko raq Juda mung jaq wa tijong tsiiq kampho 3,400 kilogram, kiimaq chaq ka kilogram roqtsamri blai jaüto.

³⁴Hokhamwe Neko raq Josia se Eliakim kriishe Juda mung hokham ma Josia pumsong ma shongto. Raüta apaiq mang ka Eliakim wa Jehoiakim ngutiishe laito. Kiimaq Joahaj ka Ejip mung niishe Ejip mung Hokhamwe Neko raq sheahoto. Raüta apaiq ka kiijiishe tsaito.

Juda Mung Hokhamwe Jehoiakim

(2 Ka 36.5-8)

³⁵Hokhamwe Jehoakim raq Ejip mung hokhamwe raq tijong tsiiq sea kampho ümchuwa shiitap jaütlaq kra ke miitu mungmaiqse jaq wa khachna ka maiqmiimii loweatek raq tsiiq laplaq kra tiiphan phan, apati apa, atsapti atsap riichom hito.

³⁶Jehoiakim ka arawii wiiroqnai ri wiibiingi angu na Juda mung hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiiroqshi ri wiishi siqto. Anyung mang ka Jebida. Awe mang ka Pedaia. Apaiq ka Ruma chelati.

³⁷Atitiim jai phan Jehoiakim raq TATIWE man na ngarai tangto.

2 Hokhambi 24

¹Jehoiakim ka Hokham jatlaq akhing na, Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Juda mung ka longto. Raüta Jehoiakim ka awokhong na wiitsam wanse ma ningkun maq jamshato. Kra jai miishe Jehoiakim ka Babilon mung hokhamwe wokhong wa dongho la nguta tijongtsiiq kuqmak khiito.

²Shatmaq TATIWE raq man na ashammibi nübok maq Juda mung ka mitiithen baiqha nguta tiithai wantaq kra phan phan she, TATIWE raq Juda mung ka tiithen baiq miitu, Babilon mungti phenlabi, Siria mungti phenlabi, Mob mungti phenlabi kiimaq Ammon mungti phenlabi ka Jehoiakim khatkai tiikito.

³Riita arthun chiq nai re dong wantaq arka, TATIWE aming maq Juda mungti ka apaiq makki wa jobaiq wan miitu riito. Jamkhano ngukla Hokhamwe Manase raq ngarai pahea tangto.

⁴Kiimaq akhek pinthum ka apaiq raq mungmaiqse setu sepii pahea tsat baiq wantaq kriikha na riito. TATIWE raq Manase mra ka diikuq lot mak she riito.

⁵Jehoiakim raq mung jaqsham ümchuwa sham wantaq kriika *Juda Mung Langti Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto.

⁶Jehoiakim ka tsaito. Kiimaq ase Jehoiachin ka awe pumsong hokhamwe ma shongto.

⁷Ejip mung hokhamwe nai asengi phenlabi ka Ejip mung maq maiq mung khatkai rechap ümtiikiimin shun mak she riito. Jamkhano ngukla Babilon mung hokham raq Ejip mung wokhong na siti maiqmung thun ka Euphretis rai maq phaho räuta, Ejip mung shekhu nü mung hiq rai thun kiina säuli ka ümchaü Babilon mung hokhamwe riishe wiita siqtlo. Räuta awokhong na siisaq rümtlo.

Juda Mung Hokhamwe Jehoiachin

(2 Ka 36.9-10)

⁸Jehoiachin ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiiroqshi ri wiitiichat riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem maq ngaräuta mung ka jipi lütsam siqto. Anyung mang ka Nehushta. Apaiq ka Jerusalemte Elnathan se.

⁹Apaiq raq awe jai phan phan TATIWE man na ngarai tangto.

¹⁰Apaiq raq mung langtlaq akhing na Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar sengi phentu ajongbi raq shea räuta Jerusalem longkai säukito. Räuta chela ka trotam maq rewe raq kombaiqto.

¹¹Kra chela komtam maq komwantaq liipan na Nebukadnejar apaiq kiishe Jerusalem na säuhoto.

¹²Kiimaq Hokhamwe Jehoiachin, apaiq rai anyung, kiimaq asetiim thun, awokhong na siti siihiipbi, kiimaq hokhamwe jam na siti siihiipbi thun ka Babilon mungti puk niishe nyapto. Nebukadnejar raq hokham jawan li maq wiitiichat she angu na apaiq raq Jehoiachin ka munglu shumwi ma shea wanto.

¹³Kiimaq Shomjam wa tsuq tum thun nai hokhamwe jam wa tsuq tum thun kra wiita Babilon mung niishe howanto. TATIWE raq tiithaitaq kra phan phan she dea, Hokhamwe Solomon raq Shomjam na lang miitu ümchuwa chaq maq atiiq tak apin thun kra wiita tiibun tiiqbaiqto.

¹⁴Kiimaq Nebukadnejar raq Jerusalemte mungmaiqse thun, hokhamwe janti hokhamsetiim maiqwere thun, kiimaq mungtubi thun, tsangshiq tlotli ka maiq hing roqshi ka munglu shumwikong ma tsuq wanto. Kiimaq apaiq raq maiq jaqsham smabi thun, tiiqwebi thun kiimin romshaq na, wiita Babilon mung na

tiwabaiqto. Raüta Juda mung niika mungmaiqse phong wa miitsan pinthumtibi kriili she tiichong baiqthüto.

¹⁵Nebukadnejar raq Jehoiachin ka Babilon mung na munglu shumwi ma shea wanto. Jehoiachin rai anyung, tsangnyungtiim, asengi siihiipbi, kiimaq Juda mung wa mungtu jongbi thun ka tsuq wanto.

¹⁶Nebukadnejar raq mungmaiqse akhek akhekti thun ka tlotli hingmiishi Babilon mung na tsuq wanto. Kiimaq phanrap sham akai na smati thun ka hingshi, tiqwebi kiimin romshaq na, tsangshiq tarü ka phenla ma ja ma thepthepp kuilang kuilabi siisaq riito.

¹⁷Nebukadnejar raq Jehoiachin ma awa Mattania ka Juda mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq mang ka Jedekia ngutiishe laito.

Juda Mung Hokhamwe Jedekia

(2 Ka 36.11-12; Jer 52.1-3a)

¹⁸Jedekia ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiioqnai ri wiishi riito. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiishi siqto. Anyung mang ka Hamutal. Awe mang ka Jeremia. Apaiq ka Libna chelati.

¹⁹Hokhamwe Jedekia riimin Hokhamwe Jehoiakim raq ngarai tangtaq kiikha TATIWE man na ngarai tangto.

²⁰TATIWE ka Jerusalemte nai Juda mungti ma kai tsankhiq riito. Kriikha na apaiq raq tsangshiq ka amakki wa wiita pongmung na jobaiqto.

2 Hokhambi 25

Jerusalem Re Raq Tiithenbaiqto

(2 Ka 36.13-21; Jer 52.3b-11)

¹Jedekia ka Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar wokhong wa donghoto. Raüta tijong tsiq wa khiito. Kra ningkhan she Nebukadnejar ka asengi phenlabi wiita sheaho raüta Jerusalem longkai kito. Raüta Jerusalem ka Jedekia raq mung lang wan li maq wiitiikaü she angu na kra rawii wa jipi lüroqshi she angu na kra jipi jiha raroqshi ranaiq na khat pha wanto. Tsangshiq raq Jerusalem trotam na phenlabi piitiip teito. Raüta chela mong na wa chang chela kiitelong ruk tro na hiqphong raüta lam thun pahea tiicho phongto.

²Raüta Jedekia raq mung lang wan li maq wiioqshi ri wiishi na tiisaüli chela ka tiikomtam maq kheho raüta shaqhoto.

³Kra rawii wa jipi lüblai she angu na kra jipi wa jiha ratiikaü ranaiq na, ramdong ka henghea kha maq, mungmaiqse jaq na aphaq asea chang jamlai min ahü she riito.

⁴Re raq chela tro ruk thun ka atiipu she riibaiqto. Babilon mung phenlabi ka chela tro tam maq kheshat li jiimin, Israilnok phenlabi ka rawa mong na tlotli juhoto. Tsangshiq ka hokhamwe sonruk na kailam kriimaq riita, chela ruk wiinai triiche chang kilamchong kriimaq juhoto. Raüta Jordan rai tan nü nü kiiniishe juhoto.

⁵Shatmaq Babilon mungti phenlabi raq Hokhamwe Jedekia ka johoto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka Jeriko chela tho na hiq thung tan ba kra tho wiishe loho raüta lapto. Kiimaq asengi phenlabi raq apaiq ka miimbaiqthü raüta pinhoto.

⁶Jedekia ka Hokhamwe Nebukadnejar phaniishe shea wanto. Kiitiikaq Nebukadnejar ka Ribla chela na riito. Kiijaq Nebukadnejar raq Jedekia kha ka pho raüta, apaiq ka tiishutto.

⁷Jedekia makki na asetiim ka sebaiqto. Raütiishe Nebukadnejar raq Jedekia makpo wiinai ka atlat riibaiqto. Raüta apaiq ka jinraü kharü maq khatto. Raüta Babilon mung na sheawanto.

Shomjam Ka Tiithenbaiqto

(Jer 52.12-23)

⁸Hokhamwe Nebukadnejar raq Babilon mung lang wan li maq wiiroqshi ri wiitiikaü she angu na, kra rawii wa jipi lübiingi na kra jipi wa jiha ramiishi ranaiq na, Hokhamwe ma tsü chongketi kiimaq phentu ajongwe Nebujaradan ka Jerusalem chela mong na nyapto.

⁹Raüta apaiq raq Shomjam kra, hokhamwe jam kra, kiimaq Jerusalem na siti welabi ajongbi thun jam kra wiita wa maq chaq baiqto.

¹⁰Kiimaq asengi phenlabi raq chela tro ruk kiitelong maq ahai kra runbaiqto.

¹¹Kra raütiishe Nebujaradan raq kra chela na maiq abung atiichongthü thun kra, kiimaq phanrap jaqsham smati atiichong thun kra, kiimaq mungmai qse ümchu riiwa Babilonok puk na nyap wantiiti thun kra Babilon mung niishe tsuq wanto.

¹²Shatmaq apaiq raq pinthum miitsan maiqse kong, maiqmii tachong hupsam ahüti thun kra Juda mung niili tiichong baiqthüto. Raüta tsangshiq ka spiqro thun na kiimaq wak jaqsham sea miitu baiqthüto.

¹³Babilon mungti raq Shomjam mong wa miiki ngam maq alo toqpum kham kaü tiim kra, jaq maq thuchang kari setiim kra, kiimaq miiki ngam maq alo khamtum kaü jonghea kriimin nongnong maq, wiita tiibun bukto. Raüta tsangshiq raq miiki ngam ahin ümchuwa sitlaq kra Babilon mung na howanto.

¹⁴Kiimaq tsangshiq raq belcha thun kra, berong-wacha hebaiq na langchang honglu wabun thiichang hupsam thun kra, kiimaq lem thun kra shiikumpan chang hupsam thun kra, honglu na ataa ngam tiijai chung chang sorija pin thun kra, homseng honglu chaqchang sorija pin thun kra, kiimaq Shomjam noqku

akhing na langchang miiki ngam maq atiiq laihein hupsam thun kra wiita howanto.

¹⁵Tsangshiq raq chaq maq alo nai kampho maq alo hupsam thun ngusaq kra wiita hutjok, berong-wacha wa wachan wiiwa tsoq chang khiq win setiim kra, nai winpin setiim kriimin nongnong maq wiita tsuq wanto.

¹⁶Hokhamwe Solomon raq Shomjam miirii miitu miiki maq atiiq hupsam thun ka--toqpum kham wiinai kra, thu leng thun kra, khamtum jong kaü thun kriika tok na shinlot chang riimak laihea riito.

¹⁷Kra toqpum khamkaü wiinai kriika shamshi li. Toqpum kham ashi kriika adii lu nü na mitar tiichat. Kra khamkaü khupo niika miiki maq alo akhuphok ashi adii lu na mitar 1.3. Kra toqpum kham wiinai khupo niika miiki maq chiiq ikha awat raüta awaiq rat pomegrenet tsipo phong maq atiiimiikhiiq asi riito.

Juda Mungti Ka Babilon Mung Na Tsuqwantö

(Jer 52.24-27)

¹⁸Arthun thaq niimin, phentu ajongwe Nebujaradan raq, munglu shumwi ma Ramwe Ajong Pinthumwe Seraia, kiimaq apaiq jaq thiitiwe ramwe Jephania kra, kiimaq Shomjam na jaqshamti ajong wetsam kriimin tsuq wan damto.

¹⁹Kra chela mong wa phentiip pengti phentuwe kra, kiimaq hokhamwe ma tsii chongketi apaiq jaqthüti welabi webiingi kra akhing na kiijaq sishatti kra, kiimaq phentu ajongwe jaq thütiwe phenlabi thun kra raüpot thütiwe kra, kiimaq ahinti akhek welabi maiq roqtrok thun kra, lap wanto.

²⁰Raüta Nebujaradan raq tsangshiq thun ka tsuq wan raüta Babilon mung hokhamwe Ribla chela na sitlaq kiijaq shea wanto.

²¹Ribla chela ka Hamath wang na riito. Kiijaq tsangshiq ka hokhamwe raq tiibukto. Raütiishe tiitsat baiqto. Ara chongtlaq akha Juda mungti ka tsangmung wa pongmung na munglu shumwikong ma tsuq wanto.

Gedalia Ka Juda Mung Na Wanghuptiwe Ma Shongto

(Jer 40.7-9; 41.1-3)

²²Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Ahikam se Gedalia, apaiq ma ati mang ka Shaphan ka Juda mung na wanghuptiwe ma shongto. Raüta awokhong na, mungmaiqse Babilon mung na tsuq wa mak dea tiichongbaiq thütaqti thun kra peng miitu shongto.

²³Riita ümtiikiiwa Juda mung wa siihiipbi nai phenlabi, Babilon mung tijong puk na nyap mak deati thun raq kra tsütsa ka taito. Raüta tsangshiq ka Mijpa chela maq Gedalia rai pong wan damto. Ara ajong alabi thun ka arthun ara riito. Nethania se Ishmael, Karea se Johanan, Tanhumeth se Seraia. Apaiq ka Netopha chelati. Kiimaq Maaka chelati Jejanian ri.

²⁴Gedalia raq tsangshiq ma nguto, “Ngi raq namshiq ma bom kham lata chongtiikang, namshiq ka Bebilon mungti siihiipbi ma ahaisong chang jamin ahü. Armung na shongnga rong laq. Lanta Bebilon mung hokhamwe wokhong na silanta apaiq kli shiili ronglaq. Raüla namshiq ma jam ngusiq mak ahea miraq.”

²⁵Shatmaq kra rawii niili jipi lümiishi she angu na, Nethania se Ishmael, apaiq ka Eliashama ma asaü she, apaiq ka hokhamwe jamti, kriiraq akongti maiq weroqshi sheaho raüta Mijpa chela na kito. Raüta Gadalia ka longkito. Raüta tsat baiqto. Kiimaq apaiq raq kiijaq Gadalia rai sidamtibi Israilnok nai Bebilonianok kra tsatbaiqto.

²⁶Kra raütiishe Israilnok mungmaiqa se ka tlotli, chiithe maiqa se kiimaq miitsan maiqa se kunli adam maq phentubi kra kongshi maq Ejipt mung na laühoto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Bebilon mungti ma ahai riito.

Jehoiachin Ka Phaqték Mong Wa Atiidong Riito

(Jer 52.31-34)

²⁷Ewilmerodakh ka Bebilon mung na hokham ma shongtaq kra rawiili, apaiq raq Juda mung Hokhamwe Jehoiachin ma mangchan tsantsii tiichhi kuqto. Raüta apaiq raq Jehoiachin ka phaqték wa atiidong she riito. Ara apaiq phaqték mong wa tiidongtaq arka Jehoiachin ka munglu shumwi ma Bebilon mung na shea wan li maq, wiuroqtsam ri wiimiishi she angu rawii, jipi lüroqshi ri lünai angu na, kra jipi lüwa raroqnai ri ramiishi ranaiq na apaiq ka phaqték mong wa tiidongto.

²⁸Ewilmerodakh raq apaiq ma mangchang tsantsii tiichhi kuqto. Raüta apaiq rai nanok ahinti hokhambi kiijaq Bebilon mung na munglu shumwi ma atsuq wan kra phong na, apaiq ma shreng manto ajong lin she kuq raüta shongto.

²⁹Krai mren Jehoiachin miika phaqték mong na samchang miirii kra, miirii ahea miishe klaibaiq miitu aming kuqto. Kiimaq hokhamwe dungsea chang chamrii na ngaraüta arilung tiisungli tiiphaq siq damto.

³⁰Apaiq atra sitlaq wiiwii, apaiq ma ranaiqték khoraki ümchuwa rongra tlaq kriika, tiipit mak phan maq chamtraq kuqto.

1 Kaüwa Weraü

1 Kaüwa Weraü 1

Atam Maq Riita Abraham Na Saüli

(Rap 5.1-32; 10.1-32; 11.10-26)

- ¹Atam ka Seth ma awe, Seth ka Enosh ma awe, Enosh ka Kenan ma awe,
- ²Kenan ka Mahalalel ma awe, Mahalalel ka Jared ma awe.
- ³Jared ka Enokh ma awe. Apaiq ka Methusela we riito. Methusela ka Lamekh ma awe,
- ⁴apaiq ka Nowaq ma awe riito. Nowaq setiim ka wetsam: Shem, Ham, kiimaq Japheth.
- ⁵Japheth setiim ka Gomar, Magok, Madal, Jawan, Tubal, Meshekh, kiimaq Tiras riito. Tsangshiq kata tsangmang pon raüta siti maiqphan thun ma atitiim.
- ⁶Gomar lai phan thun ka Ashkenaj phan, Riphath phan, kiimaq Togarma phan riito.
- ⁷Kiimaq Jawan lai phan thun ka Elisha mungti, Spen mungti, Saipras mungti, kiimaq Rhodes mungti riito.
- ⁸Ham setiim ka Kush, Ejip, Libia, kiimaq Kanan. Tsangshiq kata tsangmang pon raüta siti maiqphan thun ma atitiim.
- ⁹Kush lai ala phan wiika Seba phan, Hawila phan, Sabta phan, Rama phan, kiimaq Sabteka phan riito. Rama lai ala phan ka Sheba phan nai Dedan phan riito.
- ¹⁰(Kush se ashi riito. Apaiq mang ka Nimrod. Apaiq ka mangjong hiq na apha shaq shaq rekhat na nolajong ma jato.)
- ¹¹Ejip lai ala phan wiika Lidia phan, Anam phan, Lehab phan, Naphtu phan,
- ¹²Pathrus phan, Kaslu phan, kiimaq Kret phan, (apaiq lai ala phan wiika Philistain nok kra riito).
- ¹³Kanan setiim ka Sidon, apaiq ka chhikhuwe, kiimaq Heth riito. Tsangnai kata tsangmang pon raüta siti maiqphan thun ma atinai.
- ¹⁴Kiimaq Kanan lai wiika Jebusaiqnok, Amoraqnok, Girgashaiqnok,
- ¹⁵Hiwaiqnok, Arkaiqnok, Simaiqnok,
- ¹⁶Arwadaiqnok, Jemaraqnok, kiimaq Hamathaiqnok phan thun kra riito.
- ¹⁷Shem setiim ka: Elam, Asshur, Arpakhshad, Lud, Aram, Uj, Hul, Gethar, kiimaq Meshek riito. Tsangshiq kata tsangmang pon raüta siti maiqphan ma atitiim.
- ¹⁸Arpakhshad se ka Shela, Shela se ka Ebar.

¹⁹Ebar se ka wenai. Weshi mang ka Peleg. Jamkhano ngukla apaiq pat na mangjong hiq wa maiqphan thun ka arpheia riikito. Kiimaq weshi mang ka Joktan.

²⁰Joktan lai ala phan thun ka Almodad mungti, Sheleph phan, Hajarmaweth phan, Jera phan,

²¹Hadoram phan, Ujal phan, Diklah phan,

²²Ebal phan, Abimael phan, Sheba phan,

²³Ophir phan, Hawila phan, kiimaq Jabab phan thun riito.

²⁴Riita Shem maq riita Abram na saüli aweraü lam manphan ka akha: Shem, Arpakhshad, Shela,

²⁵Ebar, Peleg, Reu,

²⁶Serug, Nahor, Tera,

²⁷Kiimaq Abram (apaiq ka Abraham ngutiimin ngutlo).

Ishmail Säuse Phan

(Rap 25.12-16)

²⁸Abraham se ka wenai. Isak nai Ishmail.

²⁹Ishmail setiim thun kriika maiq phan phan roqshi ri phannai ma jawanto: Tsangshiq ka Nebaioth (Ishmail se chhikhuwe mang wa), Kedar, Adbeel, Mibsam,

³⁰Mishma, Duma, Massa, Hadad, Tema,

³¹Jetur, Naphish, kiimaq Kedema.

³²Abraham tanyung chakliip nyungshi riito. Apaiq mang ka Keturah. Kriinyung tsangnai setiim ka maiqwesere trok: Jimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, kiimaq Shua. Jokshan setiim ka wenai: Sheba nai Dedan.

³³Kiimaq Midian setiim ka webiingi: Epha, Ephar, Hanokh, Abida, kiimaq Eldaah.

Esau Säuse Phan

(Rap 36.1-19)

³⁴Abraham se Isak setiim ka maiqwe se nai anai. Esau nai Jakob.

³⁵Kiimaq Esau setiim ka Eliphaj, Reuel, Jeush, Jalam, kiimaq Kora.

³⁶Eliphaj setiim wiika arthun maiqphan ma jawanto: Teman, Omar, Jephi, Gatam, Kenaj, Timna, kiimaq Amalek.

³⁷Kiimaq Reuel setiim wiika arthun maiq phan ma jawanto: Nahath, Jera, Shamma, kiimaq Mijja.

Edom Mungti Miitung Maiqse Phan

(Rap 36.20-30)

38-42 Edom mung na siti miitung maiqse phan ka Seir setiim wa apuwan riito. Tsangshiq ka: Lotan, apaiq ka Hori phan nai Homan phan ma ati. (Lotan ma ano ashea nyung ashi riito. Apaiq mang ka Timna.) Shobal, apaiq ka Alwan phan, Manahath phan, Ebal phan, Shepni phan, kiimaq Onam ma ati. Jibeon se ka wenai. Tsangnai mang ka Aia nai Ana. Ana ka Dishon ma awe. Kiimaq Dishon setiim ka Hamran phan, Eshban phan, Ithran phan, kiimaq Cheran phan riito. Ejar, apaiq ka Bilhan phan, Jaawan phan, kiimaq Jaakan phan ma ati. Dishan, apaiq ka Uj phan nai Aran phan ma ati.

Edom Mung Langti Hokhambi

(Rap 36.31-43)

43-50 Arthun hokhambi raq Edom mung ka weshi pat maq riita weshi pat na riithong wantlii mung ka siq wanto. Tsangshiq ka Israil mung na hokham mishong wan shaq pat wa. Tsangshiq mang ka arthun ara: Bela, apaiq ka Beor se, Dinhaba chelati Johab, apaiq ka Jera se, Bojra chelati Husham, apaiq ka Teman wangti Hadad, apaiq ka Bedad se, Awith chelati (apaiq raq Midiannok ka Mob mung maq khat raüta tangto) Samla, apaiq ka Masreka hiqti Shaul, apaiq ka Euphretis rai na atei Rehoboth hiqti Baal Hanan, apaiq ka Akhbor se, Hadad, apaiq ka Pau chelati, (achak mang ka Mehetabel, apaiq ka Matred se kiimaq Mejahab miika asaü)

51 Edom mungti maiqphan mang ka arthun ara: Timna phan, Alwa phan, Jetheth phan,

52 Oholibama phan, Ela phan, Pinon phan,

53 Kenaj phan, Teman phan, Mibjar phan,

54 Magdiel phan, kiimaq Iram phan riito.

1 Kaiüwa Weraü 2

Juda Säuse Phan

1 Jakob setiim ka maiqwesere roqshi ri anai riito: Reuben, Simeon, Lewi, Juda, Isakar, Jebulun,

2 Dan, Joseph, Benjamin, Naphtali, Gad, kiimaq Ashar.

3 Juda setiim ka tlotli maiqwe sere biingi riito. Apaiq raq tsangnyung Kanan phan alam Bathshua tsangnai setiim ka wetsam: Er, Onan, kiimaq Shela. Ase chhikhuwe Er ka abi pinthum. Kra ningkhan TATIWE raq apaiq ka tsat baiqto.

4 Juda nam-nyung Tamar lümaq ase nai wenai humto. Tsangnai ka Perej nai Jera.

5 Perej se ka wenai. Hejron kiimaq Hamul.

⁶Apaiq ma anowe Jera setiim ka maiqwe sere webiingi riito. Tsangshiq ka Jimri, Ethan, Heman, Kalkol, kiimaq Darda riito.

⁷Akan ka karmi se kiimaq Jera ma saüse lai. Akan raq Shiikeawe ma honglu na akiinong kuq sepat lopi tsiiq ka thüto. Kra ngarai tang kha na apaiq raq Israil mung khuthaq na chamchao jonghea tiisaüto.

⁸Ethan se ka maiqwese ashi riito. Apaiq mang ka Ajaria.

Hokhamwe Dawit Weraü Manphan

⁹Hejron setiim ka maiqwe sere wetsam: Jerahmeel, Ram, kiimaq Kaleb.

¹⁰Ram pat maq pharaüta Jessi pat na saüli atitiim ka arthun ara riito: Ramse ka Amminadab, Amminadab se ka Nahshon, (Apaiq ka Juda phan wa welajong riito.)

¹¹Nahshon se ka Boaj. Boaj se ka

¹²Obed, Obed se ka Jessi riito.

¹³Jessi setiim ka maiqwe sere wemiishi riito: Tsangshiq rawii chhikhu chhijai kra phan phan tsangshiq mang ka akha: Eliab, Abinadab, Shamma,

¹⁴Nethanel, Raddal,

¹⁵Ojem, kiimaq Dawit riito.

¹⁶Kiimaq ase jechaksetiim ka anai riito. Jeruia kiimaq Abigail. Jessi se Jeruia setiim ka maiqwe sere wetsam: Abishai, Joab, kiimaq Asahel riito.

¹⁷Ase nyungshiti Abigail ka Jethar raq lamto. Apaiq ka Ishmail weraü phan. Tsangnai se ka maiqwe se ashi riito. Apaiq mang ka Amasa.

Hejron Saüse Phan

¹⁸Hejron se Kaleb riika Ajuba lamto. Kiimaq tsangnai se ka jechak se ashi humto. Apaiq mang ka Jerioth. Jerioth setiim ka maiqwe sere wetsam riito: Jeshar, Shoba, kiimaq Ardon.

¹⁹Ajuba tsaijai Kaleb raq nyungnye Ephra lamto. Kiimaq tsangnai se ka maiqwe se ashi riito. Apaiq mang ka Hur.

²⁰Hur se mang ka Uri. Kiimaq asaü mang ka Bejalel.

²¹Hejron ka rawii roqtrok she angu na, apaiq raq Machir se, Gilead sheanyung kriishe lamto. Tsangnai se maiq wese ashi humto. Apaiq mang ka Segub.

²²Kiimaq Segub se ka maiqwe se ashi riito. Apaiq mang ka Jair. Jair raq Gilead wang wa chela roqnai ri atsam pengto.

²³Shatmaq Geshur nai Aram mungtanti kiraüta khatto. Raüta kra mung wa chela roqtrok jiiwanto. Kriika Jair hong Kenath hong binjü wa hiqshong thun kriimin

romshaq na kiimaq kra tro binjü ajeje wa chela thun kiimin hamli nyea wanto. Kra wang na siti maiq thun ka Makir lai ala phan, apaiq ka Gilead ma awe.

²⁴Hejron tsaijai, ase Kaleb raq awe tanyung mantinyung Ephrath ka romto. Tsangnai se ka maiqwe se ashi humto. Apaiq mang ka Ashur. Ashur raq Tekoa chela ka tei wanto.

Jerahmeel Säuse Phan

²⁵Hejron se chhikhuwe Jerahmeel setiim ka maiqwe sere webiingi riito: chhikhuwe mang ka Ram, kra jai wiika Buna, Oren, Ojem, kiimaq Ahija.

²⁶⁻²⁷Ram setiim ka maiqwe sere wetsam: Maaj, Jamin, kiimaq Ekar. Jerahmeel tanyung ka nyungshi min asi riito. Krii nyung mang ka Atara. Kiimaq tsangnai se ka maiqwe se ashi riito. Apaiq mang ka Onam.

²⁸Onam setiim ka maiqwe se nai anai. Tsangnai mang ka Shammai nai Jada. Kiimaq Shammai setiim kiimin maiqwe se nai anai hali riito. Tsangnai mang ka Nadab nai Abishur.

²⁹Abishur raq tsangnyung lamto. Tsangnyung mang ka Abihail. Tsangnai setiim ka maiqwe se nai anai. Tsangnai mang ka Ahban nai Molid.

³⁰Abishur ma aphuwe Nadab setiim ka wenai. Tsangnai mang ka Seled nai Appaim. Shatmaq Seled ka sehü miili tsaikito.

³¹Appaim se ka Ishi. Ishi se ka Sheshan. Kiimaq Sheshan se ka Ahlai.

³²Jada ka Shammai ma ano. Jada setiim ka wenai. Tsangnai mang ka Jethar nai Jonathan. Shatmaq Jethar ka sehü miili tsaito.

³³Jonathan setiim ka maiqwe setiim wenai. Tsangnai mang ka Peleth nai Jaja. Arthun arka Jerahmeel säuse phan.

³⁴Sheshan setiim ka maiqwe ahü. Jechaksetiim siisaq. Apaiq jam na siti ajaqshi se ka Ejip mungti ashi asi riito. Apaiq mang ka Jarha.

³⁵Ase jechaksenai anai kiiwa nyungshi ka Jarha ma tiiwato. Tsangnai se ka maiqwese ashi humto. Apaiq mang ka Attai.

³⁶Riita aweraü mang Attai pat maq riita Elishama pat na säuli ka akha: Attai se ka Nathan, Nathan se ka Jabad,

³⁷Jabad se ka Ephlal, Ephlal se ka Obed, Obed se ka

³⁸Jehu, Jehu se ka Ajaria,

³⁹Ajaria se ka Helej, Helej se ka Eleasa,

⁴⁰Eleasa se ka Sismai, kiimaq Sismai se ka Shallum.

⁴¹Shallum se ka Jekamia kiimaq Jekamia se ka Elishama riito.

Kaleb Saüsetiim Ahinti Thun

- ⁴²Kaleb se chhikhuwe Jerahmeel ma aphu anotiim mang thun ka: Mesha. Mesha se mang ka Jiph. Jiph se mang ka Maresha. Maresha se mang ka Hebron.
- ⁴³Hebron setiim ka weblai: Kora, Tappua, Repiitiip, kiimaq Shema.
- ⁴⁴Shema ka Raham ma awe, kiimaq Jorkeam miika ati. Kiimaq Shema ma aphu Repiitiip ka Shammai ma awe.
- ⁴⁵Shammai ka Maon ma awe. Maon ka Bethjur ma awe.
- ⁴⁶Kiimaq Kaleb tanyung chakliip mang ka Epha. Kiimaq Kaleb tsangnai setiim ka maiqwere wetsam hali riito: Tsangtsam mang ka Haran, Moja, kiimaq Gajej. Kiimaq Haran se maiqwese ashi riito. Apaiq mang kiimin Gajej riito.
- ⁴⁷(Maiq weshi mang ka Jahdai, Asetiim ka maiq wesere wetrok. Tsangshiq mang ka: Regem, Jotham, Geshan, Pelet, Epha, kiimaq Shaaph.)
- ⁴⁸Kiimahali Kaleb tanyung chakliip nyungshi hali asi riito. Apaiq mang ka Maaka. Tsangnai setiim ka maiqwe se nai anai. Tsangnai mang ka Shebar nai Tirhana.
- ⁴⁹Kra jai maq hali kriinyung tsangnai se ka maiqwe senai anai hali hum nongto. Tsangnai mang ka: Shaaph, apaiq raq Madmanna chela ka tei wanto. Kiimaq ase weshi mang ka Shewa. Apaiq raq Makhbena chela nai Gibeal chela tei wanto. Arthun arthaq niimin Kaleb se ka jechak se ashi min asi riito. Apaiq mang ka Akhsa.
- ⁵⁰Kaleb ma asaü asetiiim ahinti ka arthun ara riito: Hur ka Kaleb se chhikhuwe pinthum. Tsangnyung mang ka Ephrath. Hur se Shobal raq Kiriath Jearim chela ka tei wanto.
- ⁵¹Kiimahali ase anai ngojawe mang ka Salma. Apaiq raq Bethlehem chela ka teiwanto. Kiimaq ase nojamwe atsam ngojawe mang ka Hareph. Apaiq raq Bethgadar chela ka teiwanto.
- ⁵²Kiriath Jearim chela teiwantiwe Shobal ka Horoe chelati ma, kiimaq Menuhoth chelati nokmai qse thi qkoti ma ati.
- ⁵³Kiimahali Kiriath Jearim chela na siti nokmai qse arthun weraü miimin apaiq ka ati: Ithrai qnok, puthai qnok, Shumathai qnok, kiimaq Mishrai qnok thun ma ati. (Jora chelati nai Eshtaol chelati ka arthun maiq phan arwa.)
- ⁵⁴Salma ka Bethlehem chela teiwantiwe. Apaiq ka Netophath chelati ma, Atroth Beth Joab chelati ma, kiimaq Joraiq chelati ma, tsangshiq ka Mahanath phan wa maiq aweraü anai kiiwa weraüshiti rii, kriima ati.
- ⁵⁵(Lakwaiq na nai lakthok na sma maiqse phan weraü mang thun arjaq waiqtaq arka Jabej chela na siti nokmai qse. Tsangshiq weraü mang ka: Tirathaiq weraü,

Shimea thaiq weraü, kiimaq Sukathaiq weraü. Tsangshiq ka Kenaiqnok phan wa. Kiimaq tsangshiq ka Rechabaiqnok phan rai sikherü riijati.)

1 Kaiwa Weraü 3

Hokhamwe Dawit Setiim

¹⁻³Dawit ka Hebron chela na siji na asetiim ahum wan ka arthun ara. Arka tsangshiq rawiichhi chhikhu chhijai kra tiiphan phan mang awaiq wan: Ammon, apaiq ma anyung ka Ahinoam. Apaiq ka Jejreel chelati. Daniel, apaiq ma anyung ka Abigail. Apaiq ka Karmel chelati. Absalom apaiq ma anyung ka Maaka, apaiq ma awe ka Hokhamwe Talmai. Apaiq ka Geshur chelati. Adonija, apaiq ma anyung ka Haggith. Shephatia, apaiq ma anyung ka Abital. Ithream, apaiq ma anyung ka Egla.

⁴Ara tsangshiq siphu wetrok arka Hebron chela na siji na siisaq rawii achhi wan. Dawit ka Hebron chela na siraüta mung ka wiimiishi ri wiithiq peng wanto. Apaiq raq Jerusalem na siraüta hokham jaqsham mung peng ka wiioqtsam ri wiitsam shamto.

⁵Kiimaq kiijaq siji na asetiim kong ka pahea hum wanto. Tsangnyung, Bathsheba ma awe mang ka Ammiel. Tsangnai setiim ka maiqwe sere weblai: Shimea, Shobab, Nathan, kiimaq Solomon.

⁶Arthun arthaq niimin asetiim maiqwe sere ka wetiikaü dea asi. Tsangshiq mang ka: Ibhar, Elishua, Elpelet,

⁷Noga, Nepheg, Japhia,

⁸Elishama, Eliada, kiimaq Eliphelet riito.

⁹Asetiim arthun arthaq niimin, Dawit tanyung chakliip nyungtiim lümaq ahum wan asetiim maiqwe sere ka asi riito. Kiimaq ase jechak se ashi min asi riito. Apaiq mang ka Tamar.

Hokhamwe Solomon Säuse Phan

¹⁰Arka Solomon säusetiim weraü manphan. Arka awe maq phaho räüta asaütiim pat na säuli: Solomon, Rehoboam, Abija, Asa, Jehoshaphat,

¹¹Jehoram, Ahajia, Joash,

¹²Amajia, Ujja, Jotham,

¹³Ahaj, Hejekia, Manase,

¹⁴Amon kiimaq Josia riito.

¹⁵Josia setiim ka weblai: Johanan, Jehoiakim, Jedekia, kiimaq Joahaj.

¹⁶Jehoiakim setiim ka maiq wesetiim wenai: Jehoiachin nai Jedekia riito.

Hokhamwe Jehoiachin Säuse Phan

- ¹⁷Hokhamwe Jehoiachin säüsetiim weraü manphan ka arthun ara. Apaiq ka Babilon mung na munglu shumwi ma tsuq wanto. Jehoiachin setiim ka maiqwe sere wemiishi. Tsangshiq mang ka arthun ara: Shealtiel,
- ¹⁸Malchiram, Pedaia, Shenajjar, Jekamia, Hoshama, kiimaq Nedabia riito.
- ¹⁹Pedaia setiim ka wenai, Jerubbabel nai Shimei. Jerubbabel setiim ka maiqwe setiim wenai, Meshullam nai Hanania, kiimaq jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Shelomith.
- ²⁰Arthaq niimin asetiiim ahinti webiingi dea asi riito. Tsangshiq mang ka: Hashuba, Ohel, Berekia, Hasadia, kiimaq Jushab Hessed riito.
- ²¹Hanania setiim ka wenai, Pelatia nai Jeshai. Jeshai se ka Bephaia. Apaiq ma ase ka Arnan. Arnan ka Obadia ma awe, Obadia ka Shekania ma awe,
- ²²Shekania se ka maiq wese ashi riito. Apaiq mang ka Shemaia, kiimaq asaütiim ka webiingi: Hattush, Igal, Baria, Nearia, kiimaq Shaphat.
- ²³Nearia setiim ka wetsam: Elioenai, Hijkia, kiimaq Ajrikam.
- ²⁴Elioenai setiim ka wemiishi: Hodawia, Eliashib, Pelaia, Akkub, Johanan, Delaia, kiimaq Anani riito.

1 Kaiwa Weraü 4

Juda Säüsetiim Phan

- ¹Juda säüsetiim phong wa arthun armin riito: Perej, Hejron, Karmi, Hur, kiimaq Shobal.
- ²Shobal ka Reaia ma awe, apaiq ka Jahath ma awe. Kiimaq Jahath ka Ahumai nai Lahad ma awe riito. Tsangnai lai ala wiishe Jora chela na sitinok kra riito.
- ³⁻⁴Hur ka Kaleb tanyung Ephrath tsang nai se chhikhuwe riito. Kiimaq apaiq säüsetiim phan raq Bethlehem chela ka tei wanto. Hur setiim ka maiqwe setiim wetsam: Etam, Penuel, kiimaq Ejar riito. Etam setiim ka maiqwe sere wetsam: Jejreel, Ishma, kiimaq Idbash, kiimaq jechakse ashi, amang ka Hajjelelponi. Penuel raq Gador chela tei wanto. Kiimaq Ejar raq Hushah chela tei wanto.
- ⁵Ashur ka Tekoa chela tei wantiwe. Achak ka nyungnai, Hela nai Naara.
- ⁶Naara tsangnai setiim ka maiqwe setiim weblai: Ahujjam, Hepar, Temeni, kiimaq Haahashtari.
- ⁷Ashur nai Hela setiim ka maiqwe sere wetsam: Jereth, Ijhar, kiimaq Ethnan.
- ⁸Koj ka Anub nai Jobebah ma awe, kiimaq apaiq wiika Harum se Aharhel weraü phan thun kra riito.

⁹Jabej ka ata awii thun raq kai shreng tlaq maiqshaq weshi riito. Anyung raq apaiq mang ka Jabej nguta mangto. Jamkhano ngukla apaiq wüchhi na anyung ka kai chamchaoto.

¹⁰Shatmaq Jabej raq Israilnok Shiikeawe jaq wa akha achu jaüto, “Shiikeawe lei, ngi ma achu shiiman kuq laq. Laüta ngi ma hiq khu rakhu ajong kuq laq. Ümniika ngi rai adam silaq. Kiimaq ngi ka abi ati maiqse maklii wa, i dü na chamchao lit kot tiisaü chang wa tiichhii kuq laq.” Krai mren, apaiq raq jamkho achu jaüta kiikha Shiikeawe raq apaiq ma kuqto.

Kaleb Setiim Ahinti Weraü Manphan

¹¹Kaleb ka Shuha ma aphu ano. Ase ka ashi. Apaiq mang ka Mehir. Mehir ka Eshton ma awe.

¹²Eshton setiim ka wetsam: Bethrapha, Pasea, kiimaq Tehinna. Tehinna raq Nahash chela tei wanto. Arwetiim saüsetiim ka Reka chela na siwanto.

¹³Kenaj setiim ka wenai, Othniel nai Seraia. Othniel setiim ka wenai, Hathath nai Meonothai.

¹⁴Meonothai ka Ophra ma awe. Seraia ka Joab ma awe. Apaiq raq Tsiimwe Khiiqwe Tan chela phoq wantiwe. Kiijaq siti ka tarii phanrap jaqsham smakong siisaq riito.

¹⁵Kaleb ka Jephunne se. Apaiq ma asetiiim ka wetsam: Iru, Ela, kiimaq Naan. Kiimaq Ela ka Kenaj ma awe.

¹⁶Jehallelel setiim ka weblai riito: Jiph, Jipha, Tiria, kiimaq Asarel.

¹⁷⁻¹⁸Ejra setiim ka weblai riito: Jethar, Mered, Ephar, kiimaq Jalon. Mered riika Bithia lamto. Apaiq ka Ejip mung hokhamwe se. Kiimaq tsangnai se ka jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Miriam. Kiimaq maiqwese nai anai, Shammai nai Ishba. Ishba raq Eshtemoa chela kra tei wanto. Kiimahali Mered riimin Juda phan wa nyungshi lamto. Kriinyung tsangnai setiim ka wetsam; Jered, apaiq raq Gador chela ka tei wanto. Kiimaq Hebar. Apaiq raq Soko chela ka tei wanto. Kiimaq Jekuthiel. Apaiq raq Janoa chela ka tei wanto.

¹⁹Hodia raq Naham sheanyung lamto. Tsangsetiim lai ala wiishe Garm weraü kra riito. Tsangshiq ka Keila chela na shongto. Kiimaq Maakath weraü phan kra riito, tsangshiq ka Eshtemoa chela na shong wanto.

²⁰Shimon setiim ka weblai riito: Ammon, Rinna, Benhanan, kiimaq Tilon. Ishi setiim ka wenai riito: Joheth nai Benjoheth riito.

Shela Saüsetiim Phan

²¹Shela ka Juda setiim phong wa weshi riito. Apaiq saüse phan thun ka arthun armin lomdamtlo: Er, apaiq raq Leka chela tei wanto; Lada, apaiq raq Maresha

chela tei wanto; kiimaq müsaisai raihi-nairai kheataqtinok weraü phan; tsangshiq ka Beth Ashbea chela na shongti;

²²Kiimaq Jokim nai Kojba chela na siti nokmaiqse thun kra; kiimaq Joash nai Saraph, tsangnai raq Moabnok sheare lamto; räuta Bethlehem na shong wanto. (Ara manphan arka man niiwa rathup wiishe.)

²³Tsangshiq ka hokhamwe ma jaqshamke hamlii tak loketinok. Kiimaq tsangshiq ka Netaim chela nai Gedera chela na shong wanto.

Simeon Weraü Phan

²⁴Simeon setiim ka webiingi riito: Nemuel, Jamin, Jarib, Jera, kiimaq Shaul.

²⁵Shaul se mang ka Shallum, apaiq ma asaü ka Mibsam, kiimaq apaiq ma asaü saüpai ka Mishma.

²⁶Kiimaq Mishma lai ala phan ka Hammuel, Jakkur, kiimaq Shimei riito.

²⁷Shimei setiim ka maiqwe setiim roqshi ri trok, kiimaq jechak sere ka trok riito. Shatmaq apaiq ma aphu ano setiim ka atsap li riito. Krai mren, Simeon phan wa maiq ka pahea ka pumak dea, riito. Shatmaq Juda phan wiika maiq pahea puwanto.

²⁸Simeon weraü phan wa maiq ka Hokhamwe Dawit pat na saüli, arthun chela na shongto: Beersheba chela, Molada chela, Hajar Shual chela,

²⁹Bilha chela, Ejem chela, Tolad chela,

³⁰Bethuel chela, Horma chela, Jiklak chela,

³¹Beth Markaboth chela, Hajarsusim chela, Bethbiri chela, kiimaq Shaaraim chela thun na shongto.

³²Kiimaq tsangshiq ka maiqhiq ahin hiq biingi niimin shongto. Kriithun ka: Etam hiq, Ain hiq, Rimmon hiq, Tochen hiq, kiimaq Ashan hiq,

³³kiimaq kriithun hiqshong tro na, hiqmai nü nai shenyap nü wang na Baalath chela kiina saüli li shong wanto. Tsangshiq weraü manphan räüpot thii wantaq nai tsangshiq siwan chang hiqshong thun ka arjaq chong tlaq arthun ara riito.

³⁴⁻³⁸Tsangshiq weraü kauwa manphan ka arthun ara: Meshobab, Jamlekh, Josha tsangshiq ka Amajia se, Joel, Jehu (apaiq ka Joshibia se, Joshibia ka Seraia se, Seraia ka Asiel se), Elioenai, Jaakoba, Jeshohaia, Asaia, Adiel, Jesimiel, Benaia, Jija, (apaiq ka Shiphi se, Shiphi ka Allon se, arka Jedaia saüse phan, Shimri nai Shemaia) riito. Tsangshiq weraü phan wa maiq ka puwan ruq riito.

³⁹Arningkhan tsangshiq ka shenyap mung nünü wang kiina maiqhiq thun kra nyam wan räuta Gerar chela na saünam puwanto. Kiimaq hiq thung tam na chela tei wantaq kriimaq shedong nü nü wang binjü kiina, tsangshiq nyamsekong kra dung wanto.

⁴⁰Kra wang na tsangshiq siwan chang bin ajii thun ka binlu binli ajong wiq, nyamse riim chang nyiimlung hiq pahea asi riito. Kiimaq jamlai riimin tiibanbi mak hiqpo hiqwin wang riito. Kra wang binjü na man na tsangshiq misiho shaq na shong wanti nok ka Hamaiqnok phan sito.

⁴¹Juda mung Hokhamwe Hejekia pat na arjaq welabi mang thun chongtlaq arthun raq Gerar chela ka khat kito. Raüta kiijaq siti nokti sichang tombu tiip thun nai hiqjam setiim thun ka wiita tiithen baiqto. Raüta tsangshiq raq kiijaq siti nokti thun kra jobaiqto. Raütiishe tsangshiq ka pattup miitu kiijiishe shong wanto. Jamkhano ngukla kra wang binjü na skukong rümchang nyiimlung rii rum pahea asi riito.

⁴²Kiimaq Simeon phan wa maiq shibiingi ka Edom mung maq shedong nü nü wang binjü kiina laühoto. Tsangshiq sheati tsangwelawe ka Ishi setiim: Pelatia, Nearia, Rephaia, kiimaq Ujjiel riito.

⁴³Kiimaq tsangshiq raq Amalakaiqnok aso atiichong ki thun kra wiita jiiqbaiqto. Raütiishe tsangshiq ka kiijiishe shong wanto.

1 Kaiüwa Weraü 5

Reuben Weraü Phan

¹Arthun arka Reuben saüsetiim weraü wa. Apaiq ka Jakob setiim phong wa chhikhuwe. (Reuben raq awe tanyungtiim chakliip phong wa nyungshi rai kiichamto. Kra ningkhan she apaiq raq chhikhuwe rii tachong hupsam lap chang arang ka tiimo baiqto. Krai mren, chhikhuwe rii arang ka Joseph miishe kuq baiqto.)

²Li jiiimin Juda phan ka tarii thaq na maiq apa pinthum puwanto kiimaq ahong ala pinthum riito. Kiimaq Juda phan wa Israilnok maiq phan kunli khuthaq na wela jaq sham wanti maiq ka dong wanto.)

³Reuben ka Jakobsetiim phong wa chhikhuwe pinthum. Asetiim ka weblai: Hanokh, Pallu, Hejron, kiimaq Karmi riito.

⁴⁻⁶Arthun arka Joel saüsetiim weraü wa, pat shi maq riita pat shi na saüli ka arthun ara riito: Shemaia, Gog, Shimei, Mika, Reaia, Baal, kiimaq Beera. Asiria mung riimti ajong hokhamwe Tiglath Pileasar raq aphan thaq na welawe Beera ka redong na lapto. Raüta apaiq ka pong mung na munglu shumwi ma tiiwa baiqto.

⁷Tsangshiq weraü manphan räüpot na Reuben phan wa welabi thun mang ka arthun ara riito: Jeiel, Jekeria,

⁸kiimaq Bela, apaiq ma awe ka Ajaj, kiimaq ati mang ka Shema. Apaiq ka Joel weraü phan wa riito. Ara weraü ka Aroar chela na shongto, kiimaq Nebo chela nai Meon chela maq hiqkhu nü nü wang binjü hong wa shong wanto.

⁹Tsangshiq raq Gilead wang na nyamse pahea dunghiq wanto. Kra ningkhan tsangshiqnok ka kriimaq shedong mung nü nü na bintang jiingi kumtsaiphii wang ümloq na saüli wa hamtlaq kra hamwan raüta Euphretis rai kii wang kiina saüli shong wanto.

¹⁰Hokhamwe Saul raq mung lang tlaq pat na Reuben weräü phan raq Hagraiqnok hiq ka khatto. Raüta tsangshiqnok ka jiiqbaiqto. Raüta tsangshiqnok hiqshong Gilead wang maq shedong nü hong ka jiiwanto.

Gad Weraü Phan

¹¹Gad weräü phan ka Reuben weräü phan shongchang kriimaq shekhu nü nü na Bashan wang na shongto. Raüta kriimaq shedong nü nü hong na Seleka chela kiina saüli shong wanto.

¹²Joel ka tsangweraü kra shong pha wanti tsangti riito. Apaiq ka welawe ashi riito. Kra jai niika Shapham weräü phan kra ajong ala weräü riito. Kiimaq Jonai nai Shaphat kriimin tsangshiq weräü phan wa Bashan wang na shong wanti weräü ahin tei wanti wela sii riito.

¹³Riita maiq weräü phanhin thun ka arthun maiqta tamiishi arwa riito: Mikel, Meshullam, Sheba, Jorai, Jakan, Jea, kiimaq Ebar ta thun ara riito.

¹⁴Tsangshiq thun arka Hurise Abihail phan wa riito. Tsangtitiim pat thun ka arthun ara: Abihail, Huri, Jaroa, Gilead, Mikel, Jeshishai, Jahdo, Buj.

¹⁵Ahi, apaiq ka Abdiel ma ase, kiimaq Guni miika asaü she, apaiq ka arthun ta thaq na tsang welawe riito

¹⁶Tsangshiq ka Bashan wang binjü na nai Gilead wang binjü na chela thun kiijaq, kiimaq Sharon wang na nyamse rümchang nyiimlung ram thun kiijaq shong wanto.

¹⁷(Arthun manphan räüpot arka Juda mung riimti Hokhamwe Jotham pat na nai Israil mung riimti Hokhamwe Jeroboam II pat na waiq thüto.)

Shedong Mungti Phan Phenlabi

¹⁸Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan wiika rekhatti liiq sham, nepjasai sham, kiimaq liq sham tlangkeje phenlabi ka 44,760 asi riito.

¹⁹Tsangshiq ka Haqraiqnok phan rai riikhat kai Jetur chela, Naphish chela, kiimaq Nodab chela na kihoto.

²⁰Tsangshiq kamtsantsii ka Shiikeawe ma kuqto. Raüta Shiikeawe jaq wa khrum lap miitu achu jaüto. Krai mren Shiikeawe riimin tsangshiq achu jaü ka treto. Raüta tsangshiq ma rekhat ka tiitang kuqto. Tsangshiq raq Hagraiqnok nai tsangshiq raq ashun renok ahin thun ka wiita tangto.

²¹Raüta tsangshiq raq re jaq wa kumtsong kong 50,000, sku kong 250,000, kiimaq kumtoq kong 2,000, kiimaq munglu shumwi kong ka 100,000 lap wanto.

²²Tsangshiq raq renok ka pahea tsatbaiqto. Jamkhano ngukla kra rekhat ka Shiikeawe raq athapthi kuq. Kiimaq tsangshiqnok ka kra wang na munglu shumwi ma mitsuq wan shaq na saüli shong wanto.

Shedong Nü Wang Na Siti Manase phan

²³Shedong mung nü na siti Manase phan ka Bashan wang na, shekhu nü hong na Baal Hermon hiq, Senir hiq, kiimaq Hermon pum kaü kiina saüli shong wanto. Kiimaq tsangshiqnok ka maiq pahea lang lang puwanto.

²⁴Tsangshiqnok phan wa, aphan khuthaq na welabi thun ka arthun ara riito: Ephar, Ishi, Eliel, Ajriel, Jeremia, Hodawia, kiimaq Jahdiel. Tsangshiq thun arka srea nola jongbi siisaq riito. Tsangshiq maiq phan khu thaq na tsangshiq mangchong ka ra tsa ikha riito.

Shedong Mung Na Sitibi Ka Pongmung Na Shumwi Ma Tsuq Wanto

²⁵Shatmaq mungmaiqse raq tsangtitiim Shiikeawe shomnoq wan ka tsapkap mak she thaq baiqto. Raüta apaiq ka miimbaiqthü raüta, Shiikeawe raq kra mung wa jobaiq wantaq maiq mung thun kra phra kong thun kriishe shomnoq wanto.

²⁶Kra ningkhan she, Shiikeawe raq Asiria mung riimti Ajong Hokhamwe Pul (apaiq mang ka Tiglath Pileasar ngutiimin ngutlo) kriima tsang mung kriishe tiikhatto. Apaiq raq Reuben phan, Gad phan, kiimaq shedong nü wang na siti Manase phan ka pong mung na tsuq wan raüta, tsangshiq ka pattup miitu Hala chela na, Habor chela na, kiimaq Hara chela kiimaq Gojan Rai tan niishe tiishong wanto.

1 Kaiüwa Weraü 6

Ramwe Ajong Weraü Manphan

¹Lewi setiim ka wetsam riito: Gershon, Kohath, kiimaq Merari.

²Kohath setiim ka weblai riito: Amram, Ijhar, Hebron, kiimaq Ujjiel.

³Amram setiim wenai, Aron nai Mosheq, kiimaq ase jechakse ashi. Apaiq mang ka Miriam. Aron setiim ka weblai riito: Nadab, Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar.

⁴Eleajar saüsetiim ka pat shi maq riita pat shi na saüli arthun ara riito: Phenehas, Abishua,

⁵Bukki, Ujji,

⁶Jerahia, Meraioth,

⁷Amaria, Ahitub,

⁸Jadok, Ahimaaj,

⁹Ajaria, Johanan,

¹⁰Ajaria (apaiq ka Hokhamwe Solomon raq Jerusalem na Shomjam haitaq kiijaq ramwe jaq shamto).

¹¹Amaria, Ahitub,

¹²Jadok, Shallum,

¹³Hilkia, Ajaria,

¹⁴Seraia, Jehoadak riito.

¹⁵Hokhamwe Nebukadnejar raq Jehoadak ka Juda mungti mungmaiqse nai Jerusalem chelati rai pong mung na munglu shumwi ma tsuq wanto. Tsangshiq ka TATIWE raq pongmung na munglu shumwi kong ma tsuq baiqto.

Lewi Weraü phan wa Ahinti Manphan

¹⁶Lewi setiim ka wetsam riito: Gershon, Kohath, kiimaq Merari.

¹⁷Tsangtsam siphu wetsam setiim kiimin asi sii riito. Gershon ka Libni nai Shimei we riito.

¹⁸Kohath ka Amram, Ijhar, Hebron, kiimaq Ujjiel we riito.

¹⁹Kiimaq Merari ka Mahli nai Mushi we riito.

²⁰Gershon saüsetiim weraü man phan ka pat shi maq riita pat shi na saüli arthun ara riito: Libni, Janath, Jimma,

²¹Joa, Iddo, Jera, Jeatherai.

²²Kohath saüsetiim weraü man phan ka pat shi maq riita pat shi na saüli arthun ara riito: Amminadab, Kora, Assir,

²³Elkana, Ebiasaph, Assir,

²⁴Tahath, Uriel, Ujja, Shaul.

²⁵Elkana setiim ka wenai riito, Amasai nai Ahimoth.

²⁶Ahimoth saüsetiim weraü man phan ka pat shi maq riita pat shi na saüli arthun ara riito: Elkana, Jophai, Nahath,

²⁷Eliab, Jeroham, Elkana.

²⁸Samuel setiim ka wenai riito: Joel apaiq ka chhikhuwe, kiimaq anowe mang ka Abija.

²⁹Merari saüsetiim weraü man phan ka pat shi maq riita pat shi na saüli arthun ara riito: Mahli, Libni, Shimei, Ujja,

³⁰Shimea, Haggia, Asia riito.

Shomjam Na Shishunti Shiwebi

³¹TATIWE Tongshongtek ka Jerusalem na lam wan jai maq, kra shomnoq chang tiip na ashi ange arang ka Hokhamwe Dawit raq arthun arma kuqto.

³²Tsangshiq raq maiqmii jaqsham ka arpheä raüta noqku akhingtek na TATIWE asi Tiip kiijaq Hokhamwe Solomon raq Shomjam mihai wan shaq ji na klo wanto.

³³Tsangshiq aweraü wea maq ara jaqsham wanti weraü mang thun ka arthun ara riito: Kohath weraü phan jaqsham wanti thun: Heman, apaiq ka apha shaq shaq khoja sheatiwe. Apaiq ka Joel se. Apaiq ma kauwa weraü man phan ka Jakob pat na saüli riito. Kriika akha: Heman, Joel, Samuel,

³⁴Elkana, Jeroham, Eliel, Toa,

³⁵Juph, Elkana, Mahath, Amasai,

³⁶Elkana, Joel, Ajaria, Jephania,

³⁷Tahath, Assir, Ebiasaph, Kora,

³⁸Ijhar, Kohath, Lewi, Jakob riito.

³⁹Kiimaq Asaph ka kra jai wa kongnai ngoja sheatiwe riito. Apaiq weraü kauwa weraü man phan ka Lewi pat na saüli riito. Kriika akha: Asaph, Berekhia, Shimea,

⁴⁰Mikeal, Baaseia, Malkhija,

⁴¹Ethni, Jera, Adaia,

⁴²Ethan, Jimma, Shimei,

⁴³Jahath, Gershon, Lewi riito.

⁴⁴Ethan ka Merari weraü phan wa, kongtsam ngoja khoja sheatiwe riito. Apaiq weraü kauwa weraü manphan ka Lewi pat na saüli riito. Kriika akha: Ethan, Kishi, Abdi, Mallukh,

⁴⁵Hashabiah, Amajia, Hilkia,

⁴⁶Amji, Bani, Shemar,

⁴⁷Mahli, Mushi, Merari, Lewi riito.

⁴⁸Tsangshiqnok Lewi phan wa maiq ahinti thun miika noqku jam na laihin jaqsham ümchuwa sitlaq kra thun kra sham miitu pheakuqto.

Aron Saüsetiim Manphan

⁴⁹Aron nai asaü asetiim riika homseng honglu thun nai berong-wacha na wa na chaq honglu thun kra takuq tlo. Tsangshiq jaqsham ka Asii Thaq Niimin Asii

khok na Shiikeawe shomnoq wan jaqsham kra shamtlo. Kiimaq Israilnok ngarai tiidii wan miitu honglu kuq wan tlaq kriithun kra sham wan tlo. Tsangshiq arthun jaqsham ka Shiikeawe jaqshi se Mosheq raq shrinkuq wantaq kra phan phan shamto.

⁵⁰Aron saüsetiim weraü man phan ka arthun ara riito: Eleajar, phinehas, Abishua,

⁵¹Bukki, Ujji, Jerahia,

⁵²Meraioth, Amaria, Ahitub,

⁵³Jadok, Ahimaaj riito.

Lewinok Hiqshong Thun

⁵⁴Aron saüse phan wa Kohath weraü phan sichang hiq achumkuq ka arthun ara riito. Tsangshiq riika Lewi phan ma hiq apha shaq shaq achumkuq kra lapto.

⁵⁵Kra pheakuqtaq kra wiika Juda mung wa Hebron chela kra nai kra chela tro na nyamse riim chang nyiimlung rii ram thun kra lapto.

⁵⁶Shatmiitiina kra chela tro na maiq hiq shong thun nai wak ram sitlaq kriika Kaleb se Jephunne weraü phan rii riito.

⁵⁷⁻⁵⁹Aron saüsetiim weraü ma apheakuq chela thun ka arthun ara riito: Hebron, arka maiq tiipaü kai chang hiqshong ashi. Jattir, kiimaq Libna chela, Eshtemoa chela, Hilen chela, Debir chela, Ashan chela, kiimaq Beth Shemea chela, thun ara, kiimaq arthun chela tro na nyamse riim chang nyiimlung rii wakram thun kra riito.

⁶⁰Kiimaq Benjamin wang na tsangshiq ma apheakuq chela thun nai chela tro na nyamse dung chang nyiim lung rii wakram thun kra nong nong apheakuq wan ka arthun ara: Geba chela, Alemeth chela, kiimaq Anathoth chela thun kra riito. Arthun ara adam na romshaq tsangshiq weraü siwan chang apheakuq chela thun ka roqshiri atsam riito.

⁶¹Shenyap nü wang na siti Manase weraü wang wa tsangshiq ma apheakuq wan ka chela roq shi riito. Kriika Kohath weraü phan wa maiqta ümchuwa sitlaq kriima ata ata maq, lang lii räuta hiqshong thun ka pheakuq wanto.

⁶²Kiimaq Gershon weraü phan miika, ata ata maq, chela roqshiri atsam, Isakar phan sichang wang wa. Ashar phan sichang wang wa, Naphtali phan sichang wang wa, kiimaq Manase phan sichang shedong nü wang wa, Bashan hong wa pheakuqto.

⁶³Kiikhiisii hali, tsangshiq ma chela roqshiri anai ka, Reuben phan sichang wang wa, Gad phan sichang wang wa, kiimaq Jebulun phan sichang wang wa, Merari weraü phan ma, ata ata maq pheakuqto.

⁶⁴Arjaq chongtlaq akha Israilnok raq Lewi weraü phan siwan miitu chela thun kra, chela tro na nyamse dung chang nyiimlung wak ram thun kra nongshnong maq, pheakuqto.

⁶⁵(Riita arjaq chongtlaq Juda phan sichang wang wa, Simeon phan sichang wang wa, kiimaq Benjamin phan sichang wang wa, chela thun pheakuq wantaq kriimin lang lii raüta chumkuqto.)

⁶⁶Kohath weraü phan wa maiqta wiijamti miika Ephraim phan sichang wang wa, chela thun nai kra tro na nyamse rümchang nyiimlung wakram thun kra ata ata maq pheakuqto. Kra chela thun ka arthun ara:

⁶⁷Shekhem chela, arka maiq tiipaükai chang ashi, Ephraim phan sichang ku akin wang na, kiimaq Gejar chela,

⁶⁸kiimaq Jokmean chela, Beth Horon chela,

⁶⁹Aijalon chela, kiimaq Gath Rimmon chela thun riito.

⁷⁰Kiimahali Manase phan sichang Shenyap nü wang niika, tsangshiq ma Aner chela nai Bileam chela, kiimaq kra tro na nyamse rümchang nyiimlung wak ram thun kra phea kuqto.

⁷¹Gershon weraü phan ma achumkuq hiqshong thun ka, arthun chela ara nai kra tro na nyamse rümchang nyiimlung wakram thun kra pheakuqto: Manase phan sichang Shedong nü wang wa, ara chela thun ara chumkuqto: Golan chela, arka Bashan hong na, kiimaq Ashtaroth chela pheakuqto.

⁷²Kiimaq Isakar phan sichang wang wii ka: Kedesh chela, Daberath chela,

⁷³Kiimaq Ramoth chela, nai Anem chela thun kra chumkuqto.

⁷⁴Kiimaq Ashar phan sichang wang wiika: Mashal chela, Abdon chela,

⁷⁵Hukok chela, kiimaq Rehob chela thun kra pheakuqto.

⁷⁶Kiimaq Naphtali phan sichang wang wiika: Gelilii wang wa Kedesh chela, kiimaq Hammon chela, kiimaq Kiriathaim chela thun kra pheakuqto.

⁷⁷Kiimahali Merari weraü phan wa maiq ta ümchuwa tiichongtiiti thun miika, arthun chela ara, kiimaq kra chela tro na nyamse rümchang nyiim lung wakram thun kra nongshnong maq pheakuqto: Jebulun phan sichang wang wa: Rimmono chela, kiimaq Tabor chela kra pheakuqto.

⁷⁸Kiimahali, Reuben phan sichang wang wa, Jordan rai maq shedong nü na, Jeriko chela tlea na wiika: Bejar chela, arka kin khuthaq hiq thung binjü wiika, Jahja chela,

⁷⁹Kedemoth chela, kiimaq Mephath chela kriithun pheakuqto.

⁸⁰Kiimahali, Gad phan sichang wang wiika; Ramoth chela, arka Gilead hong na, Mahanaim chela,

⁸¹Heshbon chela, kiimaq Jajer chela thun kra pheakuqto.

1 Kaiwa Weraü 7

Isakar Saüsetiim Weraü Phan

¹Isakar setiim ka weblai riito: Tola, Pua, Jashub, kiimaq Shimron.

²Tola setiim ka wetrok riito: Ujji, Rephaia, Jeriel, Jahmai, Ibsam, kiimaq Shemuel. Tsangshiq ka Tola ta hii phan na welabi riito. Kiimaq srea nolajongbi siisaq riito. Hokhamwe Dawit pat niika tsangta wa maiq ka pu wan raüta 22,600 riito.

³Ujji se ka weshi riito. Apaiq mang ka Ijahia. Ijahia nai asetiiim weblai, Mikel, Obadia, Joel, kiimaq Isshia, ka tsangta wa welabi siisaq riito.

⁴Tsangta ka puchi wan raüta, tsangsaütiim pat niika maiq ka phenla jaqsham ma maiq 36,000 dongto.

⁵Rung raüpot waiq na Isakar weraü phan wa rekhat kaiti maiqwere ka 87,000 riito.

Benjamin Nai Dan Saüsetiim Weraü Phan

⁶Benjamin setiim ka wetsam riito: Bela, Bechar, kiimaq Jediael.

⁷Bela setiim ka webiingi riito: Ejbon, Ujji, Ujjiel, Jerimoth, kiimaq Iri. Tsangshiq ka tsangta wa welabi siisaq riito. Kiimaq rekhatti srea nolajong siisaq riito. Tsangweraü wa maiq maiq tromshaq ka rekhat kaiti maiq wea raüpot na maiqwere 22,034 riito.

⁸Bechar setiim ka wetiikaü riito: Jemira, Joash, Eliejar, Eleoenai, Omri, Jeremoth, Abija, Anathoth, kiimaq Alemeth riito.

⁹Rung na tsangta wa maiq ata ata wea raüche ka rekhat kaiti maiqwere 20,200 riito.

¹⁰Jediael se ka weshi riito. Apaiq mang ka Bihan. Kiimaq Bihan setiim ka wemiishi riito: Jeush, Benjamin, Ehud, Chenaana, Jethan, Tarshish, kiimaq Abishahar.

¹¹Tsangshiq ka tsangta na welabi siisaq riito. Kiimaq rekhatti srea nolajong siisaq riito. Tsangweraü wa maiq ka wiita romshaq rekhat kaiti maiqwere 17,200 riito.

¹²Kiimaq Shuppim weraü phan nai Huppim weraü phan min arphan wiisii riito. Dan se ka weshi riito. Apaiq mang ka Hushim.

Naphtali Saüsetiim Weraü Phan

¹³Naphtali setiim ka weblai riito: Jahjiel, Guni, Jejer, kiimaq Shallum. (Tsangshiq ka Bilha saüse phan wa riito.)

Manase Saüsetiim Weraü Phan

¹⁴Manase tanyung chakliip Aramnok phan shea tsangnai se ka wenai riito, Asriel nai Machir. Machir ka Gilead ma awe.

¹⁵Machir raq Huppim ma achak lam kuqto. Kiimaq Shuppim miimin achak lam kuqto. Apaiq ma asheanyung mang ka Maaka. Machir se wenai ngoja mang ka Jelophehad. Kiimaq apaiq setiim ka jechak setiim siisaq riito.

¹⁶Machir tanyung Maaka raq ase nai wenai chiito. Tsangshiq raq tsangnai mang ka Peresh kiimaq Sheresh nguta mangto. Peresh setiim ka wenai riito. Ulam nai Rapiitiip.

¹⁷Kiimaq Ulam se ka weshi riito. Apaiq mang ka Bedan. Arthun arka Gilead saüsetiim. Apaiq ka Maki se, Manase miika asaü.

¹⁸Gilead sheanyung Hammolecheth setiim ka wetsam riito: Ishod, Abiejar, kiimaq Mahla.

¹⁹(Shemida setiim ka weblai riito: Ahian, Shekhem Likhi, kiimaq Aniam.)

Ephraim Saüsetiim Weraü Phan

²⁰Ephraim saüsetiim weraü phan pat shi maq riita pat shi na saüli ka arthun ara riito: Shuthela, Bered, Tahath, Eleada, Tahath,

²¹Jabad, Shuthela riito. Ephraim se ka Shuthela thaq niimin ahinti wenai dea asi riito. Tsangnai mang ka: Ejar nai Elead. Tsangnai ka Gath chelati noktink jam nyamsekong huklai nguta anguwa maiq raq tsatbaiqto.

²²Awe Ephraim raq asenai majo ka rahi q pahea hoqsiqto. Kiimaq apaiq ma tatisenobi ka apaiq phana kiraüta majo kito.

²³Kra jai maq apaiq ka tsangnyung rai hali sinongto. Krai mren tsangnyung ka wiihan she riito. Kiimaq tsangse maiqwe se ashi humto. Tsangshiq raq ase ka Beria nguta mangto. Arka tsang jamkun na chamchao saükha na akha mangto.

²⁴Ephraim se ka jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Sheera. Kriinyung raq Lam thaq nü Beth Horon chela, kiimaq Lamkiq nü Beth Horon chela, kiimaq Ujjen Sheera chela thun kra tei wanto.

²⁵Ephraim se ka abi min weshi dea asi riito. Apaiq mang ka Repha. Arwe saüsetiim phan ka arthun ara riito: Resheph, Tela, Tahan,

²⁶Ladan, Ammihud, Elishama,

²⁷Nun, kiimaq Joshua riito.

²⁸Tsangshiq rii hiq shong hiq lap wan raüta tsangshiq siwantaq maiqhiq thun ka romshaq ka Bethel chela, kiimaq kra tro na chela thun kra hamli raüta shedong nü na Naaran chela, kiimaq shenyap nü na Gejer chela nai kra tro na chela thun sitlaq kra hamli tlomto. Kiimahali Shekhem chela nai Ajja chela, kiimaq kra chela wiinai tro na chela ahinthun sitlaq kra wiita hamli na tlom wanto.

²⁹Manase saüsetiim weraü phan raq Beth Shan chela, Taanakh chela, Megiddo chela, kiimaq Dor chela, kiimaq kra thun chela tro chela ahin sitlaq thun kra siq wanto Ara chongtlaq hiqshong thun arka Jakob se Joseph saüsetiim phan siwan chang maiqhiq thun riito.

Ashar Saüsetiim Weraü Phan

³⁰Ashar saüsetiim weraü phan ka arthun ara riito. Asetiim ka weblai riito: Imna, Ishwa, Ishwi, kiimaq Beria. Kiimaq jechakse ka ashi riito. Apaiq mang ka Sera.

³¹Beria setiim ka wenai riito. Hebar nai Malchiel. (Malchiel raq Birjaith chela ka tei wanto.)

³²Hebar setiim ka wetsam riito: Japhlet, Shomar, kiimaq Hotham. Kiimaq jechakse ashi riito. Apaiq mang ka Shua.

³³Japhlet setiim min wetsam riito: Pasakh, Bimhal, kiimaq Ashwath.

³⁴Apaiq ma ano Shomar setiim ka wetsam riito: Rohga, Jehubba, kiimaq Aram.

³⁵Apaiq ma ano Hotham setiim ka weblai riito: Jopha, Imna, Shelesh, kiimaq Amal.

³⁶Jopha saüsetiim ka Sua, Harnepher, Shual, Beri, Imra riito,

³⁷Bejar, Hod, Shamma, Shisha, Ithran, kiimaq Beera riito.

³⁸Jethar saüsetiim ka Jephunne, Pispas, kiimaq Ara,

³⁹Kiimaq Ulla saüsetiim ka Ara, Hanniel, kiimaq Rijia riito.

⁴⁰Arthun arka Ashar saütiim siisaq riito. Tsangshiq ka ata awii thaq na welabi siisaq riito. Kiimaq rekhatti srea nolajong siisaq. Kiimaq anok thaq na phanrap along ala siisaq riito. Ashar weraü phan wa maiq ka srea nola rekhat kaiti maiqwere 26,000 riito.

1 Kaiwa Weraü 8

Benjamin Saüsetiim Weraü Phan

¹Benjamin setiim ka webiingi riito. Tsangshiq rawiichhi kra phan phan tsangshiq mang ka arthun ara: Bela, Ashbel, Ahara,

²Nohan, kiimaq Rapha.

³Bela saüsetiim thun ka, Addar, Gera, Abihud,

⁴Abishua, Naaman, Ahoa,

⁵Gera, Shephupham, kiimaq Huram riito.

⁶⁻⁷Kiimaq Ehud saüsetiim thun ka Naaman, Ahija, kiimaq Gera riito. Tsangshiq ka tsangweraü thaq na welabi siisaq, Geba chela na siti riito. Shatmaq tsangshiq ka kra chela wa maiq raq jobaiq raüta Manahath chela niishe shong wanto. Gera ka Ujja nai Ahihud ma awe. Apaiq raq ara manglaü ka shun shea wanto.

⁸⁻⁹Shaharaim raq tsangnyung nai Hushim nai Baara ka miimbaiqto. Kra jai maq apaiq ka Mob mung na siji na nyungnye Hodesh ka lamto. Raüta tsangnai setiim ka wemiishi riito. Tsangshiq mang ka: Jobab, Jibia, Meshu, Malkam,

¹⁰Jeuj, Sachia, kiimaq Mirma riito. Asetiim ka wiita kunli tsangweraü thaq na wela siisaq jawanto.

¹¹Kiimaq tsangnyung Hushim tsangnai setiim kiimin wenai riito: Abitub nai Elpad.

¹²Elpaal setiim ka wetsam riito: Ebar, Misham, kiimaq Shemed. Shemed raq Ono chela, nai Lod chela, kiimaq kra tro na maiqhiq shong thun kra tei wanto.

Gath Chela Na Nai Aijalon Chela Na Siti Benjamin Weraü Phan

¹³Beria nai Shema ka Aijalon chela na siti tsangweraü khuthaq na tsang wela riito. Kiimaq tsangshiq raq Gath chela na sitinok ka jobaiq wanto.

¹⁴Beria saüsetiim phong wiika, Ahio, Shashak, Jeemoth,

¹⁵Jebadia, Arad, Edar,

¹⁶Mikael, Ishpa kiimaq Joha thun kra riito.

Jerusalem Na Siti Benjamin Weraü Phan

¹⁷Elpaal saüsetiim weraü phan wiika, Jebadia, Meshullam, Hijki, Hebar,

¹⁸Ishmerai, Ijlia, kiimaq Jobab thun kra riito.

¹⁹Shimei saüsetiim weraü phan wiika, Jakim, Jichri, Jabdi,

²⁰Elienai, Jillethai, Eliel,

²¹Adaia, Beraia, kiimaq Shimrath thun kra riito.

²²Shashak saüsetiim weraü phan wiika, Ishpan, Ebar, Eliel,

²³Abdon, Jichri, Hanan,

²⁴Hanania, Elam, Anthothija,

²⁵Iphdeia, kiimaq Penuel thun kra riito.

²⁶Jeroham saüsetiim weraü phan wiika, Shamshera, Sheharia, Athalia,

²⁷Jareshia, Elija, kiimaq Jichri riito.

²⁸Arthun arka tsangtitiim phong wa lamsheati welabi riito, kiimaq tsang weraü wa phukhu welabi thun Jerusalem na shong wanti bi riito.

Gibeon Chela Nai Jerusalem Na siti Benjamin Weraü Phan

²⁹Jeiel raq Gibeon chela ka tei wanto. Raüta kiijaq shong wanto. Tsangnyung mang ka Maaka.

³⁰Kiimaq ase chhikhuwe ka Abdon. Kiimaq asetiiim ahinti thun mang ka Jur, Kish, Baal, Ner, Nadab,

³¹Gedor, Ahio, Jecher,

³²Kiimaq Mikloth, apaiq ka Shimea ma awe. Tsangshiq saüse phan ka tsangweraü maiq ahinti tho na Jerusalem na sito.

Hokhamwe Saul Weraü Phan

³³Ner ka Kish ma awe. Kiimaq Kish ka Hokhamwe Saul ma awe. Saul setiim ka weblai: Jonathan, Malchishua, Abinadab, kiimaq Eshbaal riito.

³⁴Jonathan ka Meribaal ma awe, Meribaal ka Mika ma awe.

³⁵Mika setiim ka weblai: Pithon, Melekh, Tarea, kiimaq Ahaj.

³⁶Ahaj ka Jehoadda ma awe. Jehoadda setiim ka wetsam: Alemeth, Ajmaweth, kiimaq Jimri. Jimri ka Moja ma awe.

³⁷Moja ka Binea ma awe. Binea ka Rapha ma awe, Rapha ka Eleasa ma awe, kiimaq Eleasa ka Ajel ma awe.

³⁸Ajel setiim ka wetrok riito: Ajrikam, Bocheru, Ishmael, Shearia, Obadia, kiimaq Hanan.

³⁹Ajel ma ano Eshek setiim ka wetsam riito: Ulam, Jeush, kiimaq Eliphelet.

⁴⁰Ulam setiim ka pinthum srea nolajong siisaq riito. Kiimaq liq maq rekhat sreajongbi siisaq. Apaiq ma asetiiim nai asaütiim tlot li ka shishi ri roqbiingi riito. Arjaq mang chong wantaq thun arka Benjamin weraü phan wa siisaq.

1 Kaiüwa Weraü 9

Munglu Shumwi Asiwa Tsangmung Na Ajanghotibi

¹Israilnok mungmaiqse kunli aweraü aweatek wea raüta aheawiq waiqthüto. Kra waiqthütaq weawea räüpot ka *Israil Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na waiqthüto. Juda mungti ka tsangshiq ngarai pahea tang kha na tiichamchao miitu Babilon mung na tsuq wanto.

²Apha shaq shaq tsangmung na chela thun na janghotaq phong niika, Israilnok hiqshong maiqse thun, ramwebi, Lewinok, kiimaq Shomjam na jaqshamti thun riito.

³Juda phan wa, Benjamin phan wa, Ephraim phan wa, kiimaq Manase phan wa, jangho raüta Jerusalem na sikai kihoto.

⁴⁻⁶Juda phan wa maiqta Jerusalem na shong wanti ka 690. Juda se Perej weraü phan wa asheati tsangwela ka Uthai. Apaiq ka Ammihud se. Kiimaq apaiq ma ati ka Omri. Kiimaq apaiq ma asaütiim wiijam ka Imri nai Bani riito. Kiimaq Juda se Shela saüsetiim weraü phan riika tsangshiq shun sheati wela ma Asaia ka shongto. Apaiq ka tsangshiq weraü khuthaq na wela riito. Kiimaq Juda se Jera saüsetiim riika tsangshiq shun sheati wela ma Jeruel ka shongto.

⁷⁻⁸Benjamin phan wa Jerusalem na siti ka arthun weraü ara riito: Meshullam se Sallu, Hodawia se, Hassenua se; Jeroham se Ibneia, Ujji se Ela, Michri se, kiimaq Michir ma asaü, Shephatia se Meshullam, apaiq ka Reuel se, Ibnija se.

⁹Kiimaq tsangweraü wa kiijaq siti maiqta ka 956 riito. Arjaq maiqwere mang waiqtaq arka tsangta khuthaq na asheati welabi siisaq.

Jerusalem Na Siti Ramwebi

¹⁰⁻¹²Jerusalem na siti ramwebi ka arthun ara riito: Jedaia, Jehoiarib, kiimaq Jachin, Hilkia se Ajaria (apaiq ka Shomjam na jaqsham liiti akhupo), apaiq ma atitiim ka Meshullam, Jadok, Meraioth, kiimaq Ahitub riito. Jeroham se Adaia, apaiq ma atitiim ka Pashur, kiimaq Malchija, Adiel se Maasal, apaiq ma atitiim ka Jahjera, Meshullam, Meshillemith, kiimaq Immar riito.

¹³Ramwebi atatek wa awere thun ka tlotli 1,760 riito. Tsangshiq ka Shomjam na jaqsham ümchuwa sitlaq kra shamti smabi siisaq riito.

Jerusalem Na Siti Lewinok

¹⁴⁻¹⁶Jerusalem na siti Lewinok ka arthun ara riito: Hasshub se Shemaia, apaiq ma atitiim ka Ajrikam, kiimaq Hashabiah, tsangshiq ka Merari weraü wa, Bakbakkar, Heresh, kiimaq Galai, Mika se Mattania, apaiq ma atitiim ka Jichri nai Asaph, Shemaia se Obadia, apaiq ma atitiim ka Galal, kiimaq Jebuthun, Asa se Berekhia, kiimaq apaiq ka Elkana ma asaü, apaiq ka Netopha chela hong na siti riito.

Shomjam Kheti Kintsongti Jerusalem Na Sitibi

¹⁷Jerusalem na siti Shomjam kheti kintsongti welabi ka arthun ara riito: Shallum, Akub, Talmon, kiimaq Ahiman riito. Shallum ka tsangshiq phong na wela.

¹⁸Tsangshiq pat na saüli tsangshiq weraü thun ka Jerusalem shedong nü na sitlaq Hokhamwe kilamchong kra kheto. Kriima kongkhuji niika tsangshiq raq Lewinok sichang piitiip thun kra khewanto.

¹⁹Shallum ka Kore se. Kiimaq apaiq ma ati ka Ebiasaph. Apaiq ka Kora weraü wa akongtibi thun kra shea raüta TATIWE asi Tombutiip na walam kilamchong kra kheti riito. Arka tsangtitiim pat na jamkho TATIWE piitiip khewantaq kiikha kheto.

²⁰TATIWE raq Eleajar se Phinehas kriidea mikhrum kuq laq! Apaiq ka man na akhing ashi tsangshiq sheati maiqla riito.

²¹Meshelemia se Jekeria kriimin TATIWE asi Tombutiip kilamchong kheti sontri jaqshamti riito.

²²Peruk kilamchong thun kheti maiq thun tlotli ka maiqwere 212 tsea raüta thüto. Tsangshiq mang thun ka mang waiq chang raüpot lakdap na tsangtitiim raq maiqmii hiqshong na waiqthü wanto. Ara jaqsham akhek arang ka Hokhamwe Dawit nai Shammiwe Samuel raq tsangtitiim ma kuq thüto.

²³Krai mren, tsangshiq pat na nai tsangsetiim pat niimin Shomjam kilamchong thun khe kintsongti jaqsham wanto.

²⁴Shomjam tro na kilamchong thun ka, shekhu nü siim na, shemai nü siim na, shedong nü siim na, kiimaq shenyap nü siim na asi siisaq riito. Arthun kilamchong tek kintsongtibi thaq na aliiti maiqla weshi shi shong raüta thüto.

²⁵Ara kintsong jaqshamti thun ara khrumketi ka tsangshiq maiqmii tanyang senobi tsangshiq hiqshong na sitibi raq khrum kuq wanto. Tsangshiq raq kintsong jaqsham ka klai klai lakshi na ramiishi shi riiphea raüta sham wanto.

²⁶Kra asheati maiqla sontri ajongbi ka maiq weblai riito. Kriika Lewi phan raq sham wanto. Tsangshiq ka aranghoti akhupo. Tsangshiq raq jamlai wa thapthi tlaq kriili she. Kiimaq tsangshiq raq Shomjam na khok thun kra, kiimaq Shomjam na phanrap hupsam kuq wan raüta thütlaq thun kra liiwan arang howanto.

²⁷Tsangshiq ka Shomjam tho niili sitlo. Jamkhano ngukla Shomjam kilam chong thun kra khe, kiimaq ranap tek kilü thun diwan jaqsham ka tsangshiq arang riito.

Lewinok Ahinti Thun Jaqsham

²⁸Lewinok ahinti thun ka noqku na langtlaq tak apin thun kra liiko arang hoti riito. Tsangshiq raq tak apin thun kra noqku akhing na lang tlaq akhingtek na alamho niimin aheawiq maq wea raüta kuqtlo, kiimaq ajang riawan tlaq akhing niimin, aheawiq maq awea raüta jaü thütlo.

²⁹Kiimaq Lewinok maiq abiti thun riika, asii hupsam thun ümchuwa sitlaq kra liitlo. Kiimaq Bunwong, spiqtai, olip tai, homseng, kiimaq süse tapan thun kra liitlo.

³⁰Shatmaq süse tapan thun kra adam atriishot shaq jaqsham kriika ramwebi riili shamtlo.

³¹Maiq weshi Lewi phan wa, amang min Mattithia, apaiq ka Shallum se chhikhuwe pinthum, Kora weraü wa, kriiraq winsii wa na koraüta honglu kuqqlaq kra shonglum jaqsham arang hoto.

³²Kiimaq Kohath weraü phan riika asii winsii Niitiitsak Ranaiqtek na Shomjam na langchang kra shonglum raüta tijethü jaqsham arang hoto.

³³Kiimaq Lewi phan wa maiqta wiijamti thun ka Shomjam na ashi ange kra tiihong tha arang howanto. Riita arthun maiqtatek wa akhupo nyungwere kriika Shomjam tiinap na jam thun kiijaq sito. Kiimaq tsangshiq ma laihin jaqsham mintsa ka tiisham mak. Jamkhano ngukla tsangshiq ka ranaiq rawa Shomjam na jaqsham chang riitlo.

³⁴Arjaq waiqtaq maiq mang thun arka Lewi phan wa ata khuthaq na akhupo jati thun riito. Arka tsangtitiim pat maq pha raüta tsangwe räü phan phan waiqto. Tsangshiq ka welabi ashun asheati Jerusalem na sitibi riito.

Hokhamwe Saul Ma Atitiim Nai Asaüsetiim Manphan

(8.29-38)

³⁵Jeiel raq Gibeon chela ka tei wanto. Raüta kiijaq shong wanto. Tsangnyung mang ka Maka.

³⁶Ase chhikhuwe mang ka Abdon. Kiimaq asetiiim abi thun mang ka Jur, Kish, Baal, Ner, Nadab,

³⁷Gedor, Ahio, Jekeria, kiimaq Mikloth,

³⁸apaiq ka Shimea ma awe. Tsangsetiim thun ka Jerusalem na tsangshiq ma tanyang senobi tsangphan tsang maq jam tho na si wanto.

³⁹Ner ka Kish ma awe. Kiimaq Kish ka Saul ma awe. Saul ma asetiiim ka weblai riito: Jonathan, Machishua, Abinadab, kiimaq Eshbaal riito.

⁴⁰Jonathan ka Meribaal ma awe, Meribaal ka Mika ma awe.

⁴¹Mika setiim ka weblai: Pithon, Melekh, Tarea, kiimaq Ahaj.

⁴²Ahaj ka Jara ma awe. Jara setiim ka wetsam: Alemeth, Ajmaweth, kiimaq Jimri. Jimri ka Moja ma awe.

⁴³Moja ka Binea ma awe, Binea ka Rephaia ma awe, Rephaia ka Eleasa ma awe, kiimaq Eleasa ka Ajel ma awe.

⁴⁴Ajel setiim ka wetrok: Ajrikam, Bocheru, Ishmael, Shearia, Obadia, kiimaq Hanan.

1 Kaiwa Weraü 10

Hokhamwe Saul Tsaito

(1 Sa 31.1-13)

- ¹Philistainnok raq Israilnok rai Gibeon pum maq riikhatto. Israilnok pahea kiijaq tsatto. Kiimaq tsangshiq phong wa abiti thun ka, Hokhamwe Saul nai asetiim miitaq wiita pinto.
- ²Shatmaq Philistainnok raq tsangshiq ka rotrot joho raüta lohoto. Raüta Saul setiim wetsam, Jonathan, Abinadab, kiimaq Malchishua ka tsatto.
- ³Saul tro na rekhat ka henghea riito. Krai mren, rewe liqsin thun raq Saul khum na lapto. Raüta apaiq ka tsihea asho riito.
- ⁴Apaiq raq aliq nai aliiq wiketiwe jerowe kriima, “Ara thatsang maiqse Philistainnok raq ngi ara lapho raüta mihaihi shaq na üm nep jasai kra chat lata ngi araq tsatbaiq tlo laq,” nguta thaüto. Shatmaq kra jerowe ka kai akiinyii rai raütli liito. Ajaq ka miqplot mak riito. Kra ningkhan she, Saul raq apaiq nepjasai kaü kra chathit raüta apaiq nai apaiq kli jasai thaq na riwantlii tiishukto.
- ⁵Jerowe raq Saul ka tsaito she nguta chhito. Krai mren apaiq kiimin anep jasai kaü kra chathit raüta, jasai thaq kiijaq riwantlii tiishuk raüta tsaito.
- ⁶Krai mren, Saul nai asetiim wetsam ka chiimshi na jimbuaq tsaito. Kiimaq alai ala phan raq Israil mung ka riimmak she riito.
- ⁷Riita ümtiikiiwa Israilnok Jejreel Hiqthung tan na siti raq Israilnok phenlabi ka pinto, kiimaq Saul nai asetiim ka re na tsaito nguta tsütsa ka taitaq, tsangshiq kiimin tsangshiq chela thun kra miimthü raüta wiita pin trangto. Kiijiishe Philistainnok ka wa raüta tsangshiq chela thun kra jiiwan raüta shong wanto.
- ⁸Kra re riikhat jai maq naiqjai niishe, Philistainnok ka kiraüta re na ajimrai maiqmaa phong kiiwa ta awii thun sepat lope kra tsuqkai kito. Kiimaq tsangshiq raq Saul nai asetiim maa phong ka Giboa pum na humto.
- ⁹Tsangshiq raq Saul khupo ka tapto. Raüta adü wa rekhat chang amii akhiiq thun kra lamto. Raüta kriithun ka nongnong maq tsütsa ahea kra tsangshiq sumla phra kong ma nai tsangmungti ma tiitaikai tsasoqtibi ka Philistain mung tlotli na tiikito.
- ¹⁰Tsangshiq raq apaiq rekhat chang miirii thun kra howan raüta, tsangshiqnok sumla phra shomnoq chang jam ashi na thü wanto. Kiimaq akhupo ka tsangshiq phra Dragon shomjam na paq wanto.
- ¹¹Riita Philistainnok raq Saul maa ka jamkho riita kra tsütsa ka Gilead wang na siti Jabesh chelai raq taito.
- ¹²Kiijiishe tsangshiq phong wa nola pinthumti ka kiina kiho raüta, Saul nai asetiim maa kra lamkito. Raüta Jabesh chela na piwanto. Raüta tsangshiq raq maiqmaa thun ka Ok pechongji na lapto. Raüta tsangshiq ka ramiishi amang ma majo sito.

¹³Saul ka TATIWE man na ashut klowan kha na tsaito. Apaiq raq TATIWE aming thun jin wanto. Kiimaq apaiq raq hon atsii ka maaji ma waiwan lili riito.

¹⁴TATIWE rai hon atsii ka riiwai wan mak riito. Kra ningkhan TATIWE raq apaiq ka tsat baiqto. Raüta mungtan lang wan arang ka Jessi se Dawit jaq niishe kiinong kuqto.

1 Kaiüwa Weraü 11

Dawit Ka Israil Mung Nai Juda Mung Na Hokham Shongto

(2 Sa 5.1-10)

¹Israil mungti kunli Hebron chela na Dawit phana kito. Raüta apaiq ma, “Naishiq ka ümngam napti kiimaq ümtijai.

²Man na Saul ka naishiq khuthaq na hokham jaji niimin, ümniiraq Israil mung ka rekhat na shun shea wan laü, kiimaq üm TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima asenginok ka ümniiraq mipeng wan haü, kiimaq ümniika tsangshiq hokham ma mija haü nguta kiqkham kuqto ihata,” nguta nguto.

³Krai mren, Israil mungti welabi thun kunli ka Dawit phana Hebron chela na kito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka apaiq rai pong wan dam asii ramkham kra tiibokto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka ramkham maq nyukto, krai mren she apaiq ka Israil mung na hokham shongto. Arka TATIWE raq Shamael lümaq kiqkham kuqtaq kra phanphan she kupi wanto.

⁴Raüta Hokhamwe Dawit nai Israilnok mungmaiqse kunli waraüta Jerusalem chela kra khatto. Kra akhing na kra chela mang ka Jebus nguta ngutlo. Kiimaq kiijaq shongti noktinkok ka Jebusaiqnok ngutlo. Tsangshiq ka kiijaq sishat li riito.

⁵Kiimaq Jebusaiqnok raq Dawit ma apaiq ka tsangshiq chela mong na ümkhiiriita jiimin nyap walot mak miraq nguta chongto. Shatmaq Dawit raq tsangshiq Jajon chela peruk thun kra khat raüta jii wanto. Raüta kra chela ka “Dawit Chela” ngutiishe mangto.

⁶Dawit raq nguto, “Jurwa Jebusaiqnok ka apha shaq shaq tsat jiiq, kriiwe ka phentu ajongwe ma mija wan!” Kiimaq, Jeruia nyung se Joab raq phenlabi ka shea raüta kra chela ka longto. Raüta apaiq ka phentu ajong pinthumwe ma jato.

⁷Dawit ka kra chela peruk wshaü mong na siwan kha maq, kra chela mang ka “Dawit Chela” ngutiishe mangto.

⁸Apaiq raq kra chela ka tingsang atiihea hai she riito. Kra hiqkii maq shedong nü siim na hiq tiima raüta phong wantaq, kriiba maq tiieha hai pha wanto. Kiimaq Joab riika kra chela asok asiim thun kriishe tiieha haito.

⁹Dawit ka ajong ma jawan wan she jong wanto. Jamkhano ngukla Ajong Thaq Ajong Pinthum TATIWE ka apaiq rai asi riito.

Dawit Phentu Ajong Pinthumbi

(2 Sa 23.8-39)

- 10** Dawit phentu ajong nolajongbi mang thun ka arwetiim ara riito, Arwetiim raq Israil mungti mungmaiqse rai adam na pong raüta tsangshiq raq apaiq ka hokham ma shong wan na khrum kuqto. Arka TATIWE raq apaiq ma kiqkham kuqtaq kra phan phan klo wanto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq mungtan ka ajong ala ma tiija wanto.
- 11** Apha shaq shaq nolajongwe mang ka Jashobeam. Apaiq ka Hakhmon weraü wa. Apaiq ka “Nolajong Wetsam” kra thaq na lamsheatiwe. Apaiq raq apiq kaü kriimaq rewebi shitsam ka khatto. Raüta lakshi riikhat niili wiita tsatto.
- 12** Kra jai wa “Nolajong Wetsam” Phong wa weshi mang ka Eleajar. Awe mang ka Dodo. Apaiq ka Aho weraü phan.
- 13** Apaiq ka Dawit rai pong raüta Philistainnok ka Pas Dammin pumji maq khatto. Israil nok ka re ma hai ma apin ajin jurai wan tlaq akhing na, apaiq ka jaili rii na riito.
- 14** Kra chhi raüta apaiq nai apaiq kongtibi ka chap raüta kra wak jam ram mong ba maq kheho raüta Philistainnok ka khatto. Krai mren, TATIWE raq apaiq ma rekhat ka tiitang kuqto.
- 15** Ranaiqshi phentujongbi roqtsam phong wa wetsam ka Adullam longkhong tho na Dawit sichang longkaü kiina wato. Kra bala Philistainnok kongshi ka Rephaim Tan na tsangshiq piitiip hai raüta sito.
- 16** Kra akhing na Dawit ka kra hiqlam na apaiq phenlabi raq kheshat peruk wesaü mong na riito. Kiimaq Philistainnok raq Bethlehem chela ka jiiwan raüta sito.
- 17** Dawit ka jamrotsi atsan tsihea riito. Kra ningkhan apaiq raq akha tiibotto, “Maiq weshi ra raq Bethlehem hiqshong kilam chong tho na khamchum kriiwa kham snai ikhu kuq wa, ngi raq kiiwa kham ka anyang ha chang wa!”
- 18** Kra nolajong wetsam ka Philistainnok piitiip mong maq ahukse maq nyap wan raüta Bethlehem na khamchum kiiwa kham ka khuwato. Raüta Dawit ma kuqhoto. Shatmaq apaiq raq kra kham ka nyangmak dea riito. Apaiq raq nyang rii na TATIWE ma honglu na raükuqto.
- 19** Raüta akha nguto, “Ngi raq arkham ka nyanglot mang! Arka ara nola wetsam tiijai nyang ma mijaki. Jamkhano ngukla tsangtsam raq maiqmii miisaq ka jaqphi na chiim raüta kham ka khuwato!” Kra ningkhan apaiq raq kra kham ka nyangmak dea riito. Arthun ahata kra nolajong wetsam raq srea jaq asham wan manphan.
- 20** Joab ma ano Abishai ka “Nolajongbi Roqtsam” sheati phentuwe. Apaiq raq apiq kaü maq rewe shitsam rai riikhatto. Raüta rekong ka kunli tsatto. Krai mren, apaiq ka kra “Nolajongbi Roqtsam” phong na nola weshi ma ja wanto.

²¹Apaiq ka kra “Nolajongbi Roqtsam” phong na ajong pinthumwe riito. Kiimaq apaiq ka tsangshiq phentuwe ma ja wanto. Shatmaq apaiq ka kra “Nolajong Wetsam” khan kla riimak riito.

²²Benaia ka Jehoiada se. Apaiq ka Kabjeel hiqti. Apaiq kiimin nolajong weshi. Apaiq raq rekhat srea jaqsham pahea shamto. Kra phong wa Moabnok phentu nolajong pinthum wenai tsatbaiqtaq kriimin riito. Ranaiqshi tsakhiiq rok henghea akhing na apaiq ka longsha mong na kito. Raüta hangsikauä ashi tsatto.

²³Apaiq raq Ejip mungti jongheawe kau alu nü na mitar nai wekau kriimin, ajaq na piqkau jonghea sham rauwe kra tsat baiqto. Benaia raq apaiq ka riiwung maq bukhoto. Raüta apaiq raq Ejip mungti we jaq wa piqkau kra nyeawat rauä, apiq kriimiili apaiq ka shukbaiqto.

²⁴Arthun arka Benaia raq nola jaqsham ashram wan man phan. Apaiq ka kra “Nolajongbi Roqtsam” phong wa weshi.

²⁵Apaiq ka kra “Nolajong Roqtsam” phong wa ajong pinthum. Li jiimin kra “Nolajong Wetsam” khan kla riimak. Dawit raq apaiq ka apaiq khum kheti sontri phong na phentu ma shongto.

²⁶⁻⁴⁷Arthaq niimin phenlabi nolajongbi abi dea asi. Tsangshiq mang thun ka arthun ara: Asahel, apaiq ka Joab ma ano Elhanan, apaiq ka Dodo se Bethlehem chelati Shammoth, apaiq ka Harod hiqti Helej, apaiq ka Pelet hiqti Ira, apaiq Ikkesh se Tekoa hiqti Abiejar, apaiq ka Anathoth hiqti Sibbekai, apaiq ka Hushah hiqti Ilai, apaiq ka Aho hiqti Maharai, apaiq ka Netopha hiqti Heled, apaiq ka Baana se, Netopha hiqti Ithai, apaiq ka Ribai se, Benjamin wang wa Gibeä hiqti Benaia, apaiq ka Pirathon hiqti Hurai, apaiq ka Gash hiq tho na hiqthung tan na siti Abiel, apaiq ka Arba hiqti Ajmaweth, apaiq ka Bahurum hiqti Eliahba, apaiq ka Shaalbon hiqti Hashem, apaiq ka Gijon hiqti Jonathan, apaiq ka Shagee se, Harar hiqti Ahiam, apaiq ka Sachar se, Harar hiqti Eliphal, apaiq ka Ur se, Hepar, apaiq ka Mechera hiqti Ahija, apaiq ka Pelon hiqti Hejro, apaiq ka Karmel hiqti Naarai, apaiq ka Ejbäl se Joel, apaiq ka Nathan ma ano Mibhar, apaiq ka Hagri se Jelek, apaiq ka Ammon wangti Naharai, apaiq ka Joab liiq witiwe, Beeroth hiqti Ira nai Gareb, tsangnai ka Jatir hiqti Uria, apaiq ka Hitaiq phan Jabad, apaiq ka Ahlai se Adina, apaiq ka Shija se (apaiq ka Reuben phan wa wela ashi, apaiq rai phenlabi kong ka roqtsam riito) Hanan, apaiq ka Maaka se Joshaphat, apaiq ka Mithan hiqti, Ujjia, apaiq ka Ashtera hiqti Shamma nai Joel, tsangnai ka Hotham senai, Aroar hiqti Jediael nai Joha, tsangnai ka Shimri senai, Tij hiqti Eliel, apaiq ka Mahawa hiqti Jeribai nai Joshawia, tsangnai ka Elnaam senai Ithma, apaiq ka Mob mungti Eliel, Obed, kiimaq Jaasiel, tsangtsam ka Joba hiqti.

1 Kaiwa Weraü 12

Benjamin Phan Wa Dawit Rai Aphaji Miiphü Pongwandamti

¹Dawit ka Hokhamwe Saul ma hai ma Jiklak hiq na tiipaü sikito. Apaiq ka kiijaq siji na, phanrap jaqsham asap atsintibi, rekhat na nolabi,

²Benjamin phan wa maiq wiijamti ka Dawit rai she pong wan damto. Saul apaiq kiimin Benjamin phan. Tsangshiq ka liq sham sreabi, ngamkhü liqkiip sreabi jaqtsi jaqpha wiisak wiiqsaq shamtibi riito.

³⁻⁷Tsangshiq ka tsangwela wenai Ahiejar nai Joash, tsangnai ka Shemaa se nai Gibeal chelati wokhong na sito. Kra phenlabi thun ka arthun ara riito: Jeziel nai Pelet, tsangnai ka Ajmaweth senai, Beraka nai Jehu, tsangnai ka Anathoth hiqti Ishmaia, apaiq ka Gibeon chelati, apaiq ka nolajongwe kiimaq “Nolajongbi Roqtsam” phongwa weshi riito, Jeremia, Jahajiel, Johannan, kiimaq Jojabad, Gedera hiqti thun kiimaq Elujal, Jerimoth, Bealia, Shematia, kiimaq Shephatia, apaiq ka Hariph hiqti Elkana, Ishia, Ajarel, Joejar, kiimaq Jashobeam, apaiq ka Kora phan wa, Joela kiimaq Jebadia, tsangnai ka Jeroham senai, Gedor chelati riito.

Gad Phan Wa Dawit Rai Pongwandamti

⁸Dawit ka kumtsaiphii rumnyangkhi na sichonji na apaiq rai pong wan damti Gad phan wa maiq nolajongbi phenlabi thun ka arthun ara riito. Tsangshiq ka liq sham nai piq sham na sreabi. Tsangsham ka hangsikong ikha phiiptsi jiiptsi, kiimaq aphiq kiimin pum na siti chhingi jutlaq ikha phiqhea.

⁹⁻¹³Tsangshiq ka srea jaqsham kra khan khan tsang mang jong ka akha riito: Ejar, Obadia, Eliab, Mishmanna, Jeremia, Attai, Eliel, Johanan, Eljabad, Jeremia, kiimaq Makhbannai riito.

¹⁴Gad phan wa arthun nolabi phong wiika maiq wiijam ka maiqlare phenlabi hingshi khuthaq na phentu shongto. Kiimaq maiq wiijam ka siihiipbi aran phenlabi shishi khuthaq na phentu ma shongto.

¹⁵Tsangshiq ka rawii pha wan jipi lü na, Jordan rai ka achhang jükii siimhap ri ka kham raq alüm alei marai tlaq bala, tsangshiq raq jürai ka jin wan raüta, siimhap ri na hiqthung tan na shongti shedong siim nai shenyap nü siim na siti maiq thun ka wiita tiipin jobaiqto.

Benjamin Phan Wa Nai Juda Phan Wa Dawit Rai Pongwandamti

¹⁶Jangshi Benjamin phan nai Juda phan wa maiq wiijamti ka Dawit ka peruk wesaü mong na sitlaq kiijaq kito.

¹⁷Dawit ka tsangshiq rai riihumkito. Raüta akha nguto, “Namshiq ka ikongti ngo maq ngi khrumkai kilan jiila, namshiq miitu shekhu ka chinje. Naishiq rai pong rong laq! Shatmaq namshiq raq ngi ka chiqse rewe jaq na shaphaq kai kilan jiila, ngi raq riwe kla namshiq dü na jaq ka miiqmang li jiimin, natitiim Shiikeawe raq misap. Raüta apaiq raq namshiq ma mo mitiiho.”

¹⁸Shiikeawe wenyi raq tsangshiq phong wa weshi, Amasa kra rom wanto. Apaiq ka jai maq “Nolajongbi Roqtsam” khuthaq na phentuwe ma shongto. Krai mren apaiq raq akha riimto, “Jessi se Dawit lei, naishiq ka ümsengi! Ümniiraq ong ruq mirhaü kiimaq ümnaq khrumti riimin ong ruq miraq! Shiikeawe ka ümniirai pongtlo.” Dawit raq tsangshiq ka aheawiq maq taoto. Raüta tsangshiq ka apaiq phenlabi pengti phentubi ma shongto.

Manase Phan Wa Dawit Rai Pongwandamti

¹⁹Manase phan wa phenlabi wiijamti ka ümtiikiwa Dawit ka Philistainnok rai Hokhamwe Saul khatkai nguta kidamtaq akhing na Dawit rai pong wan damto. Riikhaqli miika Dawit raq Philistainnok ka khrum mak dea. Jamkhano ngukla tsangshiqnok hokhambi ka Dawit raq tsangshiq ka apaiq tijong chüwe Saul ma shaphaq baiqjiq nguta ahai riito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq ka Jiklak hiq na tiijang baiqto.

²⁰Dawit ka jang wantlaq akhing na Manase phan wa phenlabi apaiq rai pong wan damti maiq thun ka ara: Adna, Jojobad, Jediael, Mikel, Jojobad, Elihu, kiimaq Jillethai riito. Tsangshiq ka Manase wang na siji na phenlabi hing shishi khuthaq na phentu jati siisaq riito.

²¹Tsangshiq ka Dawit phenlabi khuthaq na siihiipbi siisaq jaraüta jaqshamto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka pinthum srea nolajongbi siisaq riito. Kra jai maq tsangshiq ka Israil mung phenlabi khuthaq na phentubi siisaq riito.

²²Dawit rai pong wan damti phenlabi ka wranaiqtek maiqnye pahea pong wan wan riito. Krai mren, aphenla phung ka jaqlo liipan niili awealot chang riimak she pawanto.

Dawit Phenla Phung Weawea Raüpot

²³⁻³⁷Dawit ka Hebron chela na siji na sreabi rekhat asap atsinti thun pahea raq apaiq phen phung rai she pong wanto. Raüta apaiq ka Saul klai hokham ma shong wan na khrum kuqto. Arka TATIWE raq apaiq ma kiqkham kuqtaq kra phan phan tiikupi wanto. Kra phenlabi phung ka achu riito: Juda phan wa phenlabi maiqwere rekhat atsin, liiq nai piq shamti ka 6,800 riito. Simeon phan wa phenlabi maiqwere rekhat atsinti ka 7,100 riito. Lewi phan wiika maiqwere 4,600 riito. Aron saüse phan Jehoiada sengi ka maiqwere 3,700 riito. Jadok ma tanyang senobi, jero jongbi nolabi ka 22 riito. Benjamin phan (Saul apaiq phan) wiika maiqwere 3,000 riito. (Benjamin phan wa mungmaiqse apako ka Saul rai li pongdam shat sito). Ephraim phan wa, tsangshiq phan welajongbi amang ra tsa ikha sitibi ka 20,800 riito. Shedong nü Wang na siti Manase phan wiika maiqwere 18,000 tsea raüta Dawit ka hokham ma shongkai tiikito. Isakar phan wa welabi ka 200, tsangshiq aming wokhong na maiq thun kriiri nongnong maq tiikito. (Ara welabi thun raq Israil mungti raq jamlai klo chang wa, kiimaq ümra akhing na klo chang wa kra asap). Jebulun phan wiika 50,000 riito. Tsangshiq ka maiqbomtaiti kiimaq rekhat kai miitu khekham maq siti, kiimaq phan phan

rekhat chang hupsam kra sham smabi siisaq riito. Naphtali phan wiika welabi 1,000. Tsangshiq rai phenlabi maiqwere ka 37,000 riito. Tsangshiq ka liiq nai piq doraq chhaq riito. Dan phan wiika phanrap rekhat atsin tlangje siisaq maiqwere 28,600 riito. Ashar phan wiika rekhat kai ma khekham siti maiqwere 40,000 riito. Kiimaq maiq phan Jordan rai maq shedong nü na siti phan wa, Reuben phan, Gad phan, kiimaq Shedong nü na siti Manase phan wiika maiqwere phanrap rekhat chang hupsam sham atsin sreabi ka 120,000 riito.

³⁸Arthun phenlabi ka rekhatkai khekham maq, Hebron chela na Dawit ka Israil mung na hokhamwe ma shongkai kito. Kiimaq Israil mungti mungmai qse kunli ka kiq ashi maq tiima ka ashi li thüto.

³⁹Tsangshiq ka kiijaq Dawit rai ranaiqtsam chenyang dungsea poi jong klo räuta peokhiq polo siqto. Kra tü adung ka maiqmii Israilnok mungti raq klo räuta tsangshiq ma tiiphaq siqto.

⁴⁰Hiqkhu nü mung wa alu pinthum na siti Isakar phan, Jebulun phan, kiimaq Naphtali phan thun wa mungmai qse riimin, tsangshiq kumtoq kong, Kumtsong kong, kumshot kong, kiimaq minsäu pongwe thun kra aphaqsea chang thun — Bunwong win, phupmuptsi, phupmuptsi shin winsii, spiqtai, kiimaq olip petsi tsai thun kra hoho räuta kito. Kiimaq tsangshiq raq ataa pha q chang nyamse minsäu chhechhi kong, kiimaq skukong hit ho räuta kito. Arthun klo wantaq arka tsangmung tlotli na kai khoqriiq shishiiq tsantsii sitlaq kra tiichhike riito.

1 Kaiwa Weraü 13

Tongshong Tek Ka Kiriath Jearim Wa Piwanto

(2 Sa 6.1-11)

¹Hokhamwe Dawit raq phentubi maiq hingshi pengti nai maiq shishi pengti rai bom ka riiwaito.

²Räutiishe apaiq raq Israil mungti kunli ma chiirim räuta akha tiitaito, “Namshiq nga ahea dea ngutlan jiila, kiimaq arka TATIWE nashiq Shiikeawe raq thapthi tlaq dea jiika, namung na siti mungmai qse ma, kiimaq ramwebi nai Lewinok ma tsangshiq sitlaq chela tek na, tsütsa chongti ka tiiwa rong i. Laita tsangshiq ka arjaq nashiq rai adam na mithung laq.

³Kra laitiishe nashiq ka miki rong i, laita Shiikeawe Tongshong Tek hokhamwe Saul pat na shishetaq kra mipiki rong i.”

⁴Kra bomchong kra tai räuta mungmai qse ka khoqriiqkhiq riito. Krai mren, kra pi kai chang dea nguta kiq ri wanto.

⁵Krai mren, Dawit raq Israil mungti mungmai qse ka barap se wa tiihea räuta, hiq mai nü na Ejip mung hiqrai na siti thun kriimaq phawan räuta hiq khu nü mung na Hamath pum kinchit na säuli, Tongshong Tek ka Kiriath Jearim chela wa Jerusalem chela na pikai miitu tiithungto.

⁶Raüta Dawit nai mungmaiqse ka Baala chela na kito, kriika Kiriath Jearim chela ngonang nga riito. Kra chela ka Juda mung na, tsangshiq ka kra Shiikeawe Tongshong Tek TATIWE mangpon chang, arakong asi cherubim thun khuthaq na ngatlaq kra lamkai kito.

⁷Tsangshiq raq Tongshong Tek ka Abinadab jam wa lam raüta, minsäu leng anye ashi thaq na howanto. Raüta Ujja nai Ahio raq kra minsäu leng ka shea wanto.

⁸Kiimaq Dawit nai mungmaiqse ka Shiikeawe shreng tsangshiq ningkun wiita maq wiinum shewa doqsiqto. Tsangshiq raq ashi ange kiimaq atsü angii chang phan phaqlamtoro, nong, süpseng, kiimaq lerong thun tsüsüqto.

⁹Raüta tsangshiq ka Chidon tahii wakram na tsam nichang ba kiijiishe saü wanto. Kiijaq minsäu pongwe nai ka atiithap riito. Kra ningkhan Ujja raq ajaq ka tliisaq raüta, Tongshong Tek ka kamsaq riito.

¹⁰Kiijaq tiihanghiiq miili TATIWE ka Ujja ma atsan khiqto. Kra ningkhan apaiq raq tek kaü ka ajaq maq shamkha na kiijaq chut li tsatbaiqto. Apaiq ka Shiikeawe man na kiijaq tsaito.

¹¹Kra ningkhan kra hiqba ka kra akhing miiphat she Perej Ujja nguta mangto. Dawit ka TATIWE raq atsankhiq tsi ma Ujja tseabaiq kha na pinthum atsan khiqto.

¹²Kiimaq Dawit ka Shiikeawe ma ahai she riito. Kiimaq akha nguto, “Ikhiijiika ngi raq Tongshong Tek arka ngi rai jamkho mipi wan ha?”

¹³Krai mren, Dawit raq tek ka apaiq rai Jerusalem na lam mak dea riito. Ahowan rii na apaiq raq kra tek ka maiq weshi amang min Obed Edom ngutlaq we jam niishe tiibum baiq thüto. Apaiq ka Gath chelati.

¹⁴Kra tek ka kiijaq jipi lütsam sito. Krai mren TATIWE raq Obed Edom jamti ka pinthum shiiman kuqto. Kiimaq tsangshiq jam na jamlai wa sitlaq kra kunkun shiiman kuqto.

1 Kaiüwa Weraü 14

Dawit Jerusalem Na Mung Jaqsham

(2 Sa 5.11-16)

¹Tajar mung Hokhamwe Hiram raq Dawit phana piikii lamlu riichongkaiti maiq tiikito. Apaiq raq Dawit ma ahokham jam kra hai miitu sedar pe khunda, longsham smabi, kiimaq pe sham smabi tiikito.

²Kiimaq Dawit raq TATIWE raq apaiq ka Israil mung na hokham ma phataqtaq heashe shongto, kiimaq amungtan ka pinthum chiihtejong miishe shiiman kuqto. Kriika asengi mungmaiqse kra miitu nguta sapto.

³Dawit raq Jerusalem maq siji na achaktiim ka abiri apawiq lamto. Kiimaq asetiiim maiqwe sere kiimaq jechak sere ka apawiq she hum wanto.

⁴Apaiq Jerusalem na siji na asetiim ka arthun ara humto; Shammua, Shobab, Nathan, Solomon,

⁵Ibhar, Elishua, Elpelet,

⁶Noga, Nepheg, Japhia,

⁷Elishama, Beeliada, kiimaq Eliphelet.

Philistainnok Tangto

(2 Sa 5.17-25)

⁸Kiimaq Philistainnok raq Dawit ka Israil mung tlotli na hokham ma shongto nguta tsütsa ka taito. Kra tai raüta tsangshiqnok phenlabi ka Dawit lapkai ngutiishe rekhat kai kihoto. Krai mren, Dawit min tsangshiq rai riikhat kai asengi shea raüta kihoto.

⁹Philistainnok ka Rephaim Tan na saüto. Raüta maiq hiq ka long raüta run wanto.

¹⁰Kiijiishe Dawit raq Shiikeawe ma waito, “Philistainnok ka mikhat kiha shea? Ümniiraq ngi ma mitiitang kuq haü shea?” TATIWE raq treto, “Kilaq. Laüta khatki kiq. Ngi raq ümniima mitiitang kuqkang!”

¹¹Krai mren, Dawit raq tsangshiq ka Baal Perijim hiqshong maq khatto. Raüta tsangshiq ka tangto. Apaiq raq nguto, “Shiikeawe raq ngi ka rewe phong mong maq jüchhang wawan tlaq ikha tiiwato.” Kra ningkhan kra hiqba mang ka Baal Perajim nguta mangto.

¹²Riita Philistainnok ka pintrangto. Raüta tsangshiqnok sumla phra phong ka tsang jai na baiqthüto. Kiimaq Dawit raq kriithun ka wa na chaq baiq miitu aming kuqto.

¹³Kriimaq jaqlo liipan niili Philistainnok ka kra hiqthung tan na jangki nongto. Raüta hiqshong thun kra khat raüta hali runho nongto.

¹⁴Thongshi ri hali Dawit raq Shiikeawe rai bom ka riiwai nongto. Shiikeawe riimin, “Tsangshiq ka arba armiika naq khat kiq. Shatmaq lam tiikon nü maq kilaüta rekhat ka tiijeholi laq. Laüta Balsam pero ba nü kriimaq khat laq.

¹⁵Ümtiikiiwa ümniiraq pero mong na pechong mun thaq na maiqkong khum trang mitaihaü, kra akhing na re ka khatlaq. Jamkhano ngukla Philistainnok rewe thun kra tang wan miitu Ngi ka ümkhaki na kongkhu mikiha.”

¹⁶Dawit riimin Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan shamto. Krai mren, apaiq raq Philistainnok ka Gibeon hiq maq jobaiq wan raüta Gejar chela na saüli jobaiqto.

¹⁷Krai mren Dawit mang chong tsaki ka barap binrii niishe nyam wanto. Kiimaq TATIWE raq maiq mung thun kunkun ka Dawit ma haiti siisaq tiija baiqto.

1 Kaiwa Weraü 15

Tongshong Tek Pikai Tijeto

¹Apaiq maiqmii si ma Dawit raq Dawit Chela na jam thun haito. Kiimaq apaiq raq Shiikeawe Tongshong Tek kra thü chang min hiq bashi tijeto. Raüta kra miitu tombutiip ashi haito.

²Kra raütiishe apaiq raq akha nguto, “Lewi phan riili Tongshong Tek ka pichang. Jamkhano ngukla TATIWE raq tsangshiq ka kra pishan miitu tseato, kiimaq pattup pat-sa apaiq shiililiike miitu shongto.”

³Kiimaq Dawit raq Israilnok mungmaiqse kunli ka Tongshong Tek lamkai miitu Jerusalem na tiithungto. Kriika apaiq raq athüchang hiqba tijetaq kiijaq thü wan miitu tiihongto.

⁴Kra raütiishe apaiq raq Aron saüse phan nai Lewinok kriishe tiiheakito.

⁵Lewi phan wa Kohath weraü wa Uriel wato, apaiq wokhong na sengi ka 120 riito.

⁶Kiimaq Merari weraü phan wa Asaia wato, apaiq wokhong na asengi ka 220 riito.

⁷Kiimaq Gershon weraü phan wa, Joel wato, apaiq wokhong na asengi ka 130 riito.

⁸Kiimaq Elijaphan weraü phan wa Shemaia wato, apaiq wokhong na asengi ka 200 riito.

⁹Kiimaq Hebron weraü phan wa Eliel wato, apaiq wokhong na asengi ka 80 riito.

¹⁰Kiimaq Ujjiel weraü phan wa Amminadab wato, apaiq wokhong na asengi ka 112 riito.

¹¹Raüta Dawit raq ramwe Jadok nai Abiathar kra tiiheakito. Kiimaq Lewinok ka wetrok, Uriel, Asaia, Joel, Shemaia. Eliel, kiimaq Amminadab tiiheakito.

¹²Apaiq raq Lewinok ma akha chongkuqto, “Namshiq ka Lewi weraü phan welabi ashun asheati. Arningkhan namkhum ka tiisii rong laq. Kiimaq namnok namta Lewi phan maiq thun kiimin khum tiisije maq thürong laq. Krai mren namshiq ka kilanta Israilnok TATIWE Shiikeawe Tongshong Tek ka lamki lantea ngi raq athüchang hiq bashi tiihong kang kriijaq mithü wan han.

¹³Namshiq ka man na apha lak na kra Tongshong Tek kra piwan miitu ahü riilan kriikha maq Shiikeawe raq nashiq ma mo tiho kuqto. Jamkhano ngukla nashiq raq apaiq ka riikhaqli thungtri maq shomnoq wan mai dea riikai.”

¹⁴Krai mren she ramwebi nai Lewinok raq tsangshiq khum ka Israilnok TATIWE Shiikeawe Tongshong Tek kra pikai miitu tiisii wanto.

¹⁵Krai mren TATIWE raq Mosheq ma aming kuqtaq kra phan phan Lewi phan raq Tongshong Tek ka kinrii na tiida raüta tsang phaqaq lam na piwanto.

¹⁶Dawit raq Lewi weraü welabi kiima Lewi weraü phan na maiq ümchuwa sitlaq liipan na jaqsham ka maiqmiimii ma ashi angeti kongshi, kiimaq atsü angii phaqlamtoro nai süpseng tsüti kongshi na pheakuq ronglaq nguta aming kuqto.

¹⁷⁻²¹Krai mren ashi ashunti weraü wa tsangshiq raq nairai süpseng tsütibi ka arthun ara tseato: Joel se Heman, apaiq ma ata awiiti Berekhia se Asaph, kiimaq Kushaia se Ethan, apaiq ka Merari weraü phan wa. Tsangshiq khrumtibi ka tsangshiq raq Lewi phan wa maiq arthun arshe dang atsin maq hünong toro tsüngiiti ka tseato: Jekeria, Jaajiel, Shemiramoth, Jehiel, Uni, Eliab, Maaseia, kiimaq Benaia tseato. Phaqlamtoro dang anin maq tsüngiiti ka tsangshiq Lewiphan wa arthun ara tseato: Mattithia, Eliphelehu, Mikneia, Ajajia, kiimaq shomjam sontri miitu ka Obed Edom nai Jeiel tseato.

²²Ashi ange na shiwe kha maq Chenania ka Lewiphan ashiti kong khuthaq akhupo ma shongto.

²³⁻²⁴Kiimaq Berekhia nai Elkana ka Obed Edom nai Jehia rai Tongshong Tek kra kheti sontri ma shongto. Kiimahali ramwebi Shebania, Joshaphat, Nethanel, Amasai Jekeria, Benaia, kiimaq Eliejar thun ka tongshong Tek khaki na lerong tsüti ma shongto.

Tongshong Tek Ka Jerusalem Niishe Piwanto

(2 Sa 6.12-22)

²⁵Krai mren Hokhamwe Dawit kiimaq Israil mung khuthaq na mungtujongbi kiimaq phentu ajongbi thun ka Obed Edom jam na Tongshong Tek kra pikai kihoto. Raüta tsangshiq raq poi jonghea poito.

²⁶Raüta tsangshiq raq honglu na minsau pongwetiim miishi kiimaq sku kau miishi tato. Kriika Shiikeawe raq Lewinok Tongshong Tek kau piwanti kra mikhrum kuqlaq nguta tato.

²⁷Dawit ka namrai ahea pinthum maq ataq samtong jong kau kra samto. Kiimaq ashi ashunti kong kriiriimin kiikhiisii samto. Kiimaq tsangshiq sheatiwe Chenania riimin kiimaq Tongshong Tek pitibi Lewinok riimin kiikhiisii samto. Kiimaq Dawit riika müsaisai raihi-nairai khea asii kheaphu kriimin samto.

²⁸Krai mren Israil mungti tlotli ka Tongshong Tek krai kongshi maq Jerusalem na saüli arü ariiq watrang la, chojong chise, paison lerong tsüwa trangla, ngirong tsüwa trang la, kiimaq süpseng tsüwa trangla kiimaq phaqlamtoro tsüwa trang la hiima hiqma wawanto.

²⁹Kra Tek kau ka chela mongniishe piwan tlaq akhing na, Saul se Maikel raq kitanpu maq hiq na liito. Raüta Hokhamwe Dawit ka wiinum shewa adoq ha ha chojong chise kra chhito. Kra chhi raüta apaiq ka Dawit ma ashusi wa liishe riito.

1 Kaiüwa Weraü 16

¹Tsangshiq raq Tongshong Tek ka Dawit raq tombutiip ashi tiije haitaq kijiishe tiip mong na thü wanto. Raütiishe tsangshiq raq Shiikeawe ma honglu thun kra kiimaq rintii honglu thun kra takuqto.

²Dawit raq honglu thun kra takuq lot raütiishe, mungmaiqse ka TATIWE mang na ram tiibok kuqto.

³Kiimaq apaiq raq phaqa asea thun kra tsangshiq tarii ma pheakuqto. Apaiq raq maiqwere loweatek ma kiimaq jechakre loweatek ma Israil mungmaiqse ma winsii thop chhuq, ngam phu ashin phuchhuq, kiimaq phupmuptsi shin winsii phu thun ri pheakuqto.

⁴Dawit raq Lewi phan wa maiq wiijamti ka TATIWE, Israilnok Shiikeawe kra shomnoq ma noqku na Tongshong Tek khaki na ashi ashun na nai tiitsamkam na mungmaiqse kra shunshea miitu shongto.

⁵Asaph ka tsangshiq phong na asheati ma shongto. Kiimaq Jekeria ka apaiq jaq thüti ma shongto. Kiimaq Jeiel, Shemiramoth, Jehiel, Mattithia, Eliab, Benaia, Obed Edom, kiimaq Jeiel thun riika phaqlamtoro tsü miitu shongto. Asaph ka süpseng tsü miitu shongto.

⁶Kiimaq ramwe nai Benaia nai Jehajiel ka akhing khaq khaq na Tongshong Tek khaki na paison lerong tsü miitu shongto.

⁷Kiimaq Asaph nai akongtitiim Lewi phan ma TATIWE man na tiitsamkam shi jaqsham apha shaq shaq arang kewanti ka Dawit raq kuqto.

Shomshi

(Sho 105.1-15; 96.1-13; 106.1,47-48)

⁸TATIWE ma kechutum ronglaq, apaiq jonglu chiiriim lanta tiitai ronglaq; maiq phan thun ma apaiq raq jaqsham kuqtaq kra chong rong laq.

⁹TATIWE tiitsam shinge ronglaq; apaiq raq amao chang jaqsham kuqtaq thun kra chong ronglaq.

¹⁰Chojong chise sironglaq, nashiq ka apaiq rii; apaiq shomnoqti tarii khoqriiq ronglaq!

¹¹TATIWE jaq wa khrum jaü laq, lanta apaiq kli riilü wantlii shomnoq laq.

¹²⁻¹³Namshiq ka Shiikeawe jaqshi Jakob saüsetiim, Shiikeawe raq atsea wan Israil saüsetiim, Shiikeawe raq awang chang sham wantaq kra tsan na tiitsang ronglaq, kiimaq apaiq raq khapho kuq wantaq thun kra, tsan na tiitsang ronglaq.

¹⁴TATIWE ka nashiq Shiikeawe; Apaiq aming raütu ka mangjong maiqse kun li miitu.

- ¹⁵Shiikeawe tongshong tri ümtiikiimin naq laq rongkiq, apaiq raq pattup pat-sa miitu akuq.
- ¹⁶Apaiq raq Abraham rai tongshongto, apaiq raq Isak ma kiqkham kuqto.
- ¹⁷TATIWE raq Jakob rai tongshongto, kriika pattup pat-sa misi wan.
- ¹⁸“Ngi raq ümniima Kanan mung ka mikuq kang,” nguta apaiq raq nguto, “Kriika ümniirii tachong hupsam miraq.”
- ¹⁹Shiikeawe senginok ka atsap se li riito, tsangshiq ka Kanan mung na wansha sito.
- ²⁰Tsangshiq ka maiqmung mungshi maq riita mungshi na wanshawe si wanto, mungtan ashi maq riita mungtan ashi na siwanto.
- ²¹Shatmaq Shiikeawe raq tsangshiq ka ju miimin tiijamsha mak riito; tsangshiq tiiwongke miitu, hokhambi akha tiihai wanto.
- ²²“Ngi raq atsea wanha ijaqshisetiim dü na jaqmiiq maimak; ishambibi dü na jaqkaiq maq than maimak.”
- ²³TATIWE ma shinge rong laq, mangjong maiqse kun li raq! Wranaiqshe tsütsa ahea kra chiiriim lanta chong rong laq! apaiq raq nashiq tiichhiikuq wanto.
- ²⁴Apaiq khushü jonglu mangjong tlotli na chiiriim lanta chong rong laq; apaiq raq ajong alu jaqsham wantaq kra maiq phan tlotli ma tiitai rong laq.
- ²⁵TATIWE ka jonghea kra ningkhan apaiq ka kai shreng chang; phra tiikea tarü thaq na apaiq kli shreng chang.
- ²⁶Maiqmung ahin thun tiikea thun ka miinan sumla phong lam lam li, shatmaq TATIWE ka ramungtan thun tiiqto.
- ²⁷Khushü jong nai angao jong raq apaiq tro ka pangtlo. Ningkun jong nai chochi wa trang raq apaiq Shomjam lümlei matlo.
- ²⁸TATIWE ka tiitsam ronglaq, mangjong maiqse kunli raq; Apaiq khushü nai ningkun kli tiitsam ronglaq.
- ²⁹TATIWE mang chhainyii jonglu kra tiitsam rong laq, honglu lam wan lanta apaiq Shomjam na warong ra. Asii We khaki na bum ronglaq, apaiq saühotlaq akhing na;
- ³⁰apaiq man na atiikhai rok rok sirong laq, mangjong maiqse kunli raq! Mangjong hiq diim ka phataqtaq she shongto, atiimeshi kai chang ahüshe.
- ³¹Chochi ronglaq, mangjong hiq nai ra lei! Mangjong hiq na maiqmung tlotli ma, TATIWE kli hokhamwe nguta chong rong laq.

³²Moklaq, khamjong chum lei, kiimaq ümchum mong na siti atra phan kunli girong laq; bin ajü thun lei, chochi rong laq; rum na siti tarii chochi ronglaq!

³³Rum na siti pechong thun ka chochi watrang la migi sii wan; TATIWE raq ümtiikiwa mangjong pengkai kitlaq na.

³⁴TATIWE ma kechutum ronglaq, jamkhano ngukla apaiq ka ahea pinthum; apaiq lungwii tsii ka pattup pat-sa.

³⁵Apaiq ma chong laq, “Naishiq chhii laq, O naishiq Chhiitiwe lei; naishiq ka adam na triitam laq; naishiq ka maiq mung thun jaq khon mong wa dokda kuq laq; krai mren naishiq ka ümniima kechu mitum kai; laita ümmang asii kra mitiitsam kamkai.”

³⁶TATIWE, Israilnok Shiikeawe kli tiitsam rong laq! Tiitsam rong laq apaiq kli ümchaü kiimaq pattup pat-sa. Kijjiishe mungmaiqse kunli raq, “Amen,” nguto, kiimaq TATIWE ka tiitsamto.

Jerusalem Na Nai Gibeon Chela Na TATIWE Shomnoqto

³⁷Hokhamwe Dawit raq Asaph nai akongtitiim Lewinok ka Tongshong Tek thütlaq hiq ba na TATIWE shomnoq jaqsham liiwan miitu pattup jaqshamti miishe shongto. Tsangshiq raq maiqmii jaqsham ka wranaiqtek sham wan miitu shongto.

³⁸Kiimaq tsangshiq khrumti ka Jeduthun se Obed Edom nai apaiq kongti weraüshiti maiq roqtrok ri tiichat ka shongto. Hosa nai Obed Edom ka kilamchong thun kra kheti sontri jaqsham kuqto.

³⁹Kiimaq ramwe Jadok nai apaiq kongti ramwebi thun riüwe kla Gibeon chela maq TATIWE shomnoq tlaq jaqsham kra liiwan miitu arang kuqto.

⁴⁰Tsangshiq riika ranaptek nai rajitek na honglu takuq wantlo. Raüta wiipuntam maq berong-wacha na chaq wantlo. Arka TATIWE raq Israilnok ma Tri kuq wantaq kra phan phan klowantlo.

⁴¹Kiijaq tsangshiq rai adam na jaqsham wandamti ka Heman nai Jeduthun kiimaq nanok ahinti akhek tiitsang dada TATIWE ma apaiq pattup pat-sa lungwii tsii riimtlaq kra tiitsamkam shingeti thun asi riito.

⁴²Heman nai Jeduthun miika paison lerong tsü wan nai süpseng tsü wan kiimaq lai hin atsü angii chang phan hupsam tiitsamkam shinge akhing na langtlaq kriithun kra liiwan miitu min arang kuqto. Kiimaq Jeduthun weraü phan maiq sitlaq kra miika kilamchong thun kra khewan miitu sontri jaqsham arang kuqto.

⁴³Arthun ara lot raütiishe mungmaiqse ka wiitarü maiqmii jam niishe wawanto. Kiimaq Dawit min achak asetim rai heashi ajam na siwa she wa wanto.

1 Kaiüwa Weraü 17

Nathan Raq Dawit Ma Bom Chongkuqto

(2 Sa 7.1-17)

- ¹Hokhamwe Dawit ka ümchaü apaiq hokham jam niishe sitlo. Ranaiqshi apaiq raq shammiwe Nathan ka tiihea wato. Raüta apaiq ma akha nguto, “Liilaq ngi ka ümchaü maisak pe maq ahaiha jam na chamtraq sitiikang. Shatmaq TATIWE Tongshong Tek ka tombutiip niili sitlo!”
- ²Kiijiishe Nathan raq treto, “Ümtsan na jamlai wa riiwea tlaü kra phanphan klo liina. Shiikeawe ka ümniirai asi.”
- ³Shatmaq kra rawali Shiikeawe raq Nathan ma akha chongto,
- ⁴“Kilaq ijaqshise Dawit phana lata ngi raq apaiq ma akha ngutlo nguta chonglaq, ‘Ümniika ngi sichang shomjam haiti riimak.
- ⁵Ngi raq Israilnok ka Ejip mung wa tiichhii wan kang kriimaq pha wan lata, ümchaü akhing na saüli, Ngi ka shomjam na siwan mangdea. Ngi ka tombutiip setiim niili siwan kang. Lata bashi na siwan wan li siwan kang.
- ⁶Ngi ka Israilnok rai wanhiq lam na alaü wan lam maq, Ngi raq welabi ümchu wa shong wan kang kriima, jangshi ra dongdii min ngi miitu maisak pe maq shomjam jamto haikuq man nguta ngu mang dea.’
- ⁷“Kra ningkhan Ijaqshise Dawit ma chonglaq, Ngi Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq apaiq ma chongtiikang, ‘Ngi ümniika skusekong riimrea wakram niwa sheawan kang. Lata isengi Israilnok peng wan miitu wela ma shong wan kang.
- ⁸Ngi ka ümnaq ümbano kitlaü kiijaq ümniirai kongshi maq siwan kang. Kiimaq ümniika jamkhiwa rekhat sinkhu na wawan tlaü kra phan phan Ngi raq ümjaqti chiqse rewe wiita kunkun tiitang kuq wan kang. Ngi raq ümniika mangjong hiq tlotli khuthaq na ajong thaq niimin ajong pinthum mungtuwe ma mishong wan ha.
- ⁹⁻¹⁰Ngi raq isengi Israilnok miitu hiqshong ashi tsea wan kang she. Lata tsangshiq ka kra hiqshong niishe tiishong nga wan kang. Kiijaq tsangshiq ka haihü songhü, jamlai tiitsü ngii ngomin ahü miishe misi wan. Tsangshiq ka ara mungtan arjaq saü wan li miiphat, maiq mung ahinti matnok tsanok raq ümtin khan wa tiiphiipjiip khat wanto. Shatmaq akha chiqdong redong ka ahü she miraq. Ngi raq ikiqkham lata ngutiikang, ümjaqtinok thun ka wiita kunkun khat lata mitang kuq wan ha. Kiimaq ümniima ümsaü ümsetiim ka saütam serüshe mitiipa kuq wan ha.
- ¹¹Kiimaq ümtiikiiwa ümniika mitsaihaü, raüta ümmaa ka ümtitiim maa chiim na milap wan, Ngi raq ümsetiim phong kiiwa weshi ka hokham ma mishong wan ha. Lata apaiq mungtan ka pinthum ajong ala mungtan ma mitiija wan ha.

¹²Apaiq riisheti q Ngi miitu shomjam ka mihai. Kiimaq Ngi raq apaiq weraü takhan kriika pattup pat-sa mung sea wan miitu siwan ruq chang she mishong wan ha.

¹³Ngi ka apaiq ma Awejong mija wan ha. Kiimaq apaiq ka ise ma mija wan. Ngi raq apaiq ma khrum jaq khaq raü paq kuq tiikang kriika, Saul ma akuq ha lam baiqkang kiikha ka ümtiikiimin lambaiq mang she mirha. Ngi raq apaiq lam baiq kang kriika ümniika hokham ma shong wan miitu lambaiq kang.

¹⁴Ngi raq apaiq ka isenginok riim ma kiimaq imungtan kra pattup pat-sa riim wan miitu she mishong wan ha. Apaiq weraü laila ka ümtiikiimin thumki mak phan she miraq,” nguta Shiikeawe raq nguto.

¹⁵Nathan raq Dawit ma Shiikeawe raq jamlai wa tiichhikuqtaq kra kunkun chongkuqto.

Dawit Raq Kechutum Achujaüto

(2 Sa 7.18-29)

¹⁶Kiijiishe Hokhamwe Dawit ka TATIWE asi tombutiip mong niishe wawanto. Raüta ngakito. Raüta akha achu jaüto, “O, TATI Shiikeawe lei, ümniiraq ngi miitu jamlai wa klokuq wan laü krii thun kra lapli chang ngi ka thek mang. Kiimaq ijamti kriimin thekmak.

¹⁷Shatmaq kriithaq niimin ümchaü ümniiraq ngi miitu achan ana she hali klokuq nong tlaü. Ümniiraq rawiichii ji miitu isaü isetiim pat na achu shiiman jonghea milap wan nguta kiqkham kuq wan laü she. Kiimaq TATI Shiikeawe, ümniiraq ngi ka ümchaü dongdii min ajong alawe kaü ikhiishe shreng wan tlaü.

¹⁸Arthaq na ngi raq ümniima achan bomchang ka ahü she! Ümniiraq ngi ka juwa kra aheawiq asap haü. Kra taü maq dongdii min, ümniiraq ngi ümjaqshise ka kai shreng tlaü.

¹⁹Kriika ümjaqshise miitu, o TATIWE lei ümtsanaq aroro na, ümniiraq arthun jaqsham jonghea sham wan laü, lata arthun jaqsham jonghea ara tiichhikuq wan laü.

²⁰TATIWE lei, ümniikhan ahin ka ahü she. Naishiq raq wranaiqshe ümniikli dea Shiikeawe nguta sap wan tiikai.

²¹Mangjong hiq na Israilnok ka maiqdi mong wa dokda wan lata ümsenginok ma tiija wan laü kiikha maiq mung ahin ka ahü. Ümniiraq tsangshiq miitu jaqsham jonghea pinthum kiimaq awang chang jaqsham kuq wan laü kra lümaq ümmang chong tsaki kra mangjong tlotli niishe nyam wanto. Ümniiraq ümsenginok ka Ejip mung wa dokda wan laü. Laüta ümsenginok ka sinkhu na wawantlaq kra phan phan maiqmung thun ka ümniiraq mungshi shi maq wiita jobaiq wan laü.

²²Ümniiraq Israilnok ka pattup pat-sa miitu ümsenginok ma atijja wan kun she. Kiimaq, TATIWE lei, ümniika tsangshiq Shiikeawe miishe jawan laü.

²³“Kiimaq ümchaü sanha O TATIWE lei, ümniiraq ngi miitu nai isaü isetiim miitu jamlai bomtsi wa khamkuq laü kriika pattup pat-sa miitu she tiikupi kuq wan laq, kiimaq ümniiraq jamlai mishamkuq ha ngutiiwa chongkuq laü kra shamkuq laq.

²⁴Ümmang chong jong tsa ka jonghea she mijong wan. Kiimaq maiqse raq pattup pat-sa miitu akhiishe mingu, ‘TATIWE Tati Rakaü Hiqwe ka Israilnok Shiikeawe.’ Kiimaq ümniiraq iweraü ka pattup pat-sa miitu she mitiishong nga wan haü.

²⁵O i Shiikeawe lei, ngi raq ara tsaiji tiijong lata ümman na achu jaü tiikang. Jamkhano ngukla, ümniiraq ngi ümdise ma arthun ara riisham mak maq tiichhi kuq wan laü she. Laüta ümniiraq ngi ma isaü isetiim pat niimin tsangshiq ka hokham ma shong wan ruq mishong wan haü nguta chong kuq laü she.

²⁶TATIWE ümniikli Shiikeawe. Kiimaq ümniiraq ngi ma ara awang chang kiqukham bomtsi khakuq laü.

²⁷“Ngi raq isaü isetiim ma achu shiiman kuq laq nguta jaü tiikang. Kra ngu raüla, tsangshiq raq ümnaq khrum ka lap wan ruq maq mishong nga wan. TATIWE lei, ümniiraq tsangshiq ka shiiman kuq laü she. Krai mren, ümnaq ramram ka tsangshiq khuthaq na pattup pat-sa she misi wan.”

1 Kaiüwa Weraü 18

Dawit Raq Rekhat Pahea Tangto

(2 Sa 8.1-18)

¹Kriijai maq heashi sijai na Dawit raq Philistainnok hiq ka thongshi ri hali longkito. Raüta tsangshiq ka tangto. Raüta apaiq raq tsangshiq jaqkhon mong wa Gath chela nai kra tro binjü wa hiqshong thun kra nyea wanto.

²Kiimaq apaiq raq Moabnok kiimin khat raüta tangto. Raüta Mob mungti ka wansenok miishe tiijato. Raüta tsangshiq raq apaiq ma tijong tsiq phunta kuqto.

³Kra jai maq, Dawit raq Siria mungti Hokhamwe Hadadejer Joba wang pengtiwe ka khatto. Kra wang ka Hamath wang tho na riito. Jamkhano ngukla Hadadejer riika Euphretis rai maq hiqkhu nü wang thun kra khat raüta jiiwan hajaq nguta shiikut raito.

⁴Dawit raq apaiq jaq wa kumrang leng hingshi, kumrang thaq na chaoti phenlabi hing miishi, kiimaq hok maq rekhatti phenlabi maiq hingroqnai kra lap wanto. Raüta apaiq raq kumrang leng shishi miitu kumrangkong ka hongli chang lamthü raüta, kumrang kong abi thun ka wiita ahok tiingoq baiqto.

⁵Ümtiikiiwa Damaskas chela na siti Siria mungti raq Hokhamwe Hadadejer khrumkaiiti phenlabi tiikitaq, Dawit raq tsangshiq ka khatto. Raüta phenlabi maiq hingroqnai ri hingnai jiiqbaiqto.

⁶Raütiishe apaiq raq tsang mung na phenlabi piitiip thun phoqto. Krai mren tsangshiq ka apaiq sengi wansenok miishe tiijato. Raüta tsangshiq raq apaiq ma phunta kuqto. TATIWE raq Dawit ka barap sena kitlaq kiijaq rekhat ka tiitang kuq wan ruq riito.

⁷Dawit raq Hadadejer phenlabi siihiipbi raq wichang chaq maq alo liiq thun ka wiita lapto. Raüta Jerusalem na howanto.

⁸Kiimaq apaiq raq Tibhath chela nai Kun chela kra long raüta miiki pahea lamhoto. Ara chela wiinai arka Hadadejer sengi riito. (Jai miishe Solomon raq kra miiki thun kriimaq khamtum nai toqpum kham thun haito, kiimaq Shomjam na shamchang miiki tak apin thun min kloto.)

⁹Kiimaq Hamath wangti Hokhamwe Toi raq Dawit raq Hadadejer ka khat raüta apaiq phenlabi thun ka wiita tangto nguta tsütsa ka taito.

¹⁰Kra ningkhan apaiq raq ase Joram ka Hokhamwe Dawit ka taokai nai apaiq raq Hadadejer khat raüta tangtaq kra miitu shomra bomtsi tiichongkai tiikito. Jamkhano ngukla Toi raq Hadadejer rai jang pahea riikhatto. Joram raq Dawit ma kongphiq thun ka chaq maq, kampho maq, kiimaq miiki ngam maq alo hupsam thun hoho raüta kuq hoto.

¹¹Hokhamwe Dawit raq kra hupsam thun ka Shiikeawe shomnoq miitu alu na, apaiq raq Edom mung, Mob mung, Ammon mung, Philistain mung, kiimaq Amalek mung thun khat raüta alap wan kampho kiimaq chaq thun kriirai adam na kiinong kuqbaiqto.

¹²Abishai, anyung mang ka Jeruia, apaiq raq Shumthung Tan na siti Edomnok ka khatto, raüta tangto. Kiimaq tsangshiqnok ka hingroqshi ri hingtiichat tsatbaiqto.

¹³Raüta apaiq raq Edom mung wiita hamli na phen tiip thun phoqto. Kiimaq kra mungti ka Dawit wansenok miishe jawanto. TATIWE raq Dawit ka mungrap na kitlaq kiijaq rekhat ka apaiq ma tiitang kuq wan ruq riito.

¹⁴Dawit raq Israil mung ka wiita hupli siqto. Kiimaq apaiq raq asengi mungmaiqse ka mren mra kiimaq tri ka tingting maq shamto.

¹⁵Abishai ma anowe Joab ka Israil mung phen phung thaq phentu ajongwe ma shongto. Kiimaq Ahilud se Jehoshaphat ka cherewe phanrap raüpot thütiwe ma shongto.

¹⁶Kiimaq Ahitub se Jadok kiimaq Abiathar se Ahimelekh ka ramwebi ma shongto. Kiimaq Seraia ka hokhamwe rung na cherewe ma shongto.

¹⁷Kiimaq Jehoiada se Benaia ka Dawit khum kheti phenlabi liiti ma shongto. Kiimaq Hokhamwe Dawit setiim thun miika apaiq wokhong na mung jaqsham ajong ala ma siisaq shongthüto.

1 Kaiüwa Weraü 19

Dawit Raq Ammonnok Nai Siria Mungti Khat Raüta Tangto

(2 Sa 10.1-19)

- ¹Kriijai maq heashi sijai na Ammon mungti Hokhamwe Nahash ka tsaito. Kiimaq ase Hanun ka hokham ma shongto.
- ²Hokhamwe Dawit raq nguto, “Awe Nahash raq ngi ma tsapkapkap khi alu tsantsii riimtaq kiikha ngi riimin Hanun ma tiichhike ratlo.” Krai mren Dawit raq apaiq phana majokaiti maiq tiikito. Ümtiikiüwa tsangshiq ka Ammon mung na saütaq raüta Hokhamwe Hanun phana wataq,
- ³Ammon mungti welabi raq hokhamwe ma nguto, “Ümniinga Dawit raq kiimwebi ümphana tiikitaq arka ümwe shreng raüta ümwe maajokai tiikito ngutiidea sha tiima tlaü? Riimak! Kriika riimak! Apaiq raq tsangshiq arjaq tiikitaq arka siwejakai tiikito. Ara mung ara sisinkai tiikito. Raüta apaiq raq khat raüta mung ka jii wan miitu tiikito!”
- ⁴Krai mren Hanun raq Dawit kiimwebi ka lapto. Raüta tsangshiq nübin ka sibaiqto. Kiimaq tsangshiq dü na asam khea ka tsang huko jam ba maq chumbaiqto. Raüta tsangshiq ka tsangshiq na tiijang baiqto.
- ⁵Tsangshiq ka pinthum jeasi raq tsaito. Kra ningkhan maiqmii hiqshong jang wan khumak riito. Dawit raq kra mra pintaq kra taito. Krai mren, apaiq raq tsangshiq ma bom ka Jeriko chela niili sirong laq kiimaq tsangshiq nübin ka cham raüta milu shaq wiiwii kiiniili sirang laq nguta tiichonghoto.
- ⁶Raütiishe Hokhamwe Hanun nai Ammon mungti raq tsangshiq raq Dawit ka wesang miishe tija baiqkai nguta takto. Kra ningkhan tsangshiq raq kampho kilogram hingroqtsam ri hingblai ka kuq raüta Hiqkhu nü Mesopotamia mung wa kiimaq Siria mung wa Maka wang wa kiimaq Jaba chela wa kumrang leng nai kumrang leng na ngati rekhatti phenlabi ka shiipto.
- ⁷Krai mren tsangshiq raq kumrang leng hingroqtsam ri hingnai shiiptaq kra kiimaq hokhamwe Maaka phenlabi thun ka kito. Raüta Medeba wang tho na piitiip teito. Kiimaq Ammonnok kiimin tsang mung na chela thun kiiwa kunli kito. Raüta arkhat miitu tiijeje riito.
- ⁸Riita Dawit raq kriithun mra pin wantaq tsütsa ka tai raüta, apaiq raq Joab ka tiikito kiimaq apaiq rai phenlabi thun kunli tiikito.
- ⁹Ammonnok rewebi ka kito. Raüta tsangmung nyungchong Rabba chela kilamchong tho maq kheholito. Kiimaq hokhambi mung ahin wa akhrumkaiti akiti riika hiqshong thun wak ram binjü kriimaq kheholito.

¹⁰Joab raq apaiq ka khaki nü maq nai jainü maq mikhat nguta sapto. Kra ningkhan apaiq raq Israilnok phenlabi srea nolajongbi thun ka pong na tseato. Raüta tsangshiq ka Siria mungti khaki na tiichapto.

¹¹Raüta apaiq raq kriiwa chantlaq asenginok phenlabi abiti thun ka Ano Abishai wokhong na thüto. Apaiq riishe phenlabi ka Ammonnok watlaq khaki maq tiikheto.

¹²Raüta Joab raq apaiq ma chongto, “Ümniiraq Sirianok raq ngi la tang wan raüla, ümniika ngi phana kilaüta ngi ka khrum laq. Kiimahali Ammonnok raq ümnaq la tang wan raüla, ngi ka ümnaq phana kilata mikhrum kang.

¹³Nola ma jalaq. Kiimaq akhiismin naqhaikiq! Namungti miitu kiimaq na Shiikeawe chela thun kra miitu ningkun shoq laita khat rong i. TATIWE raq thapthi tlaq kra phanphan li mihong laq.”

¹⁴Krai mren, Joab nai asengi phenlabi raq re ka khat wanto. Kiimaq Siria mungti ka wiita pin trangto.

¹⁵Kiimaq Ammonnok riimin Sirianok pintrang kra chhito. Krai mren, tsangshiq kiimin Abishai khaki wa pintrangto. Raüta tsangshiq chela mong niishe jang wanto. Kiijishe Joab ka Jerusalem na jang wanto.

¹⁶Sirianok raq tsangshiq ka Israilnok raq tangto nguta sapto. Kra ningkhan tsangshiq raq Siria mung wa Euphretis rai maq shedong nü wang thun wa phenlabi thun ka tsuqhoto. Raüta Joba chelati Hokhamwe Hadadejer wokhong na siti phentu ajongwe Shobakh wokhong na phenlabi ka thüto.

¹⁷Riita Dawit raq ara tsütsa ka taito. Raüta apaiq raq Israilnok phenlabi ka riichomto. Raüta Jordan rai reko niishe saüto. Raüta Sirianok wachang lam nü kiimaq kheholito. Raüta riikhat wanto.

¹⁸Kiimaq Israilnok raq Sirianok phenlabi ka jai na tiijang jobaiqto. Dawit nai asengi raq Sirianok kumrang leng jiiqti ka hingmiishi tsatto. Kiimaq hoksii maq khatti phenlabi ka hingroqblai tsatto. Kiimaq tsangshiq Sirianok phentu ajongwe Shobakh kiimin tsatto.

¹⁹Riita Hadadejer wokhong na siti hokhambi raq tsangshiq ka Israilnok raq tangto nguta sapto. Kra ningkhan tsangshiq raq Dawit rai wehea riija wanto. Raüta tsangshiq ka Dawit wokhong na wansewe ma jawanto. Kiimaq Sirianok raq Ammonnok ka ümtiikiimin khrum kuqro mak she riito.

1 Kaiwa Weraü 20

Dawit Raq Rabba Chela Khat Raüta Jiwanto

(2 Sa 12.26-31)

¹Kriimaq wiijai rawii lamsesat ji na, hokhambi raq rekhatkai kitlaq choji na, Joab raq phenlabi ka sheaho raüta Ammon mung ka khatto. Shatmaq Hokhamwe

Dawit riiwe kla Jerusalem niili sito. Tsangshiq raq Rabba chela ka trotam maq komhoto. Raüta khatto. Raüta tiisiirai tiithen baiqto.

²Kiiwa Ammonnok phra sumla Molekh khupo na chaq khuphok ka kilogram roqtsam ri blai riito. Kra khuphok niika longseng po atiikop asi. Dawit raq lam raüta apaiq khuphok na tiikopto. Kiimaq apaiq raq kra chela wa sepat lope tsiiq pahea run wanto.

³Apaiq raq kra chelati thun ka tsuq wanto. Raüta pe han chang laklü thun, jinkhaiqtsu thun, kiimaq mang thun ka tiisham raüta jaq tiishamto. Apaiq raq Ammon mung wa chela thun ümchuwa jiiwantaq kiiwa maiq thun kriimiimin akhiisii jaq tiishamto. Kiimaq asenginok nai apaiq ka Jerusalem niishe jang wan nongto.

Philistain Mungti Jonghea heati Thun Rai Riikhatto

(2 Sa 21.15-22)

⁴Kra jai maq, Philistainnok Gejer chelati rai riikhat nongto. Ara riikhattaq akhing na Hushah hiqti Sibbekai raq maiqwe ashi nolajong jonghea luheawe kaü amang min Sippai ngutlaq kra tsataiqto. Krai mren, Philistainnok ka tangto.

⁵Kiimahali akhing ashi na Philistainnok rai riikhatto. Kiimaq kra riikhattaq lak na Jair se Elhanan raq Lahmi ka tsatto. Lahmi ka Gath chelati Goliath ma ano riito. Apaiq piq ka kheataq chang panpum ikha theapak jonghea riito.

⁶Gath chelati rai thongshi ri hali riikhatto. Kra akhing na maiq nolawe jonghea luheawe kaü ajaqshi ka jaqko naita na trokrok riito kiimaq ahokshi kiimin hokko naita na trokrok riito. Apaiq ka man niwa maiqjong ngamlu phan weraü wa riito.

⁷Apaiq raq Israilnok ka shummi shaqshaq tsütsitto. Shatmaq Dawit ma aphu Shamma se Jonathan raq tsatto.

⁸Ara maiq jonghea hea nolajong wetsam Dawit sengi raq tsatbaiqtaq arka Gath chelati maiqjong ngam lu phan weraü wa riito.

1 Kaiwa Weraü 21

Dawit Raq Maiq Weato

(2 Sa 24.1-25)

¹Thawe raq Israil mung khuthaq na chamchao tiisaü ritto. Krai mren, Dawit tsantsii na maiq ka awea chang nguta aming tiikuqto.

²Krai mren Dawit raq Joab ma nai siihiipbi ahinti ma aming akha kuqto, "Israil mung kunli na, siimko maq riita siimko na saüli kironqlaq. Lanta mungmaiqse ka ümchu wa weaki rongkiq. Ngi raq mungmaiqse ka ümchu wa kra sapro tiikang."

³Joab raq treto, “TATIWE raq Israilnok mungmaiqse ka ümchaü ümchu wa kriithaq niimin jang shishi apa awea lot mai hiq ma ra ma tiq mitiipuchi kuq laq! O Chaü lei! tsangshiq kunli ka ümsengi siisaq. Riita ümniiraq ara jamlai klo howa dan tlaü, laüta mungmaiqse kunli ka ashut ma jaram tiijawa dan tlaü?”

⁴Shatmaq hokhamwe raq Joab ka apaiq aming kra tairaa dongdii ngutiishe shiitep hoto. Krai mren Joab ka kihoto. Raüta Israil mung hamli na konchi koncha khumto. Raüta Jerusalem na jang wanto.

⁵Raüta apaiq raq Hokhamwe Dawit ma räüpot tiitai kuq wanto. Mungmaiqse tlotli maiqwere rekhat kai amai ka achu riito: Israil mung na 1,100,000, kiimaq Juda mung na 470,000 riito.

⁶Joab raq hokhamwe aming ka thektlo dea nguta taomak dea kha maq apaiq raq Lewi phan nai Benjamin phan wa maiq ka weamak dea riito.

⁷Shiikeawe raq kra jaqshamtaq ka lungwii mak riito. Kra ningkhan Israilnok ma mo tiihoto.

⁸Kiijiishe Dawit raq Shiikeawe ma nguto, “Ngi raq ara klowan lata ngarai jonghea tangkang! Mangchan laüta ngi mra ka diikuq laq. Ngi raq ashut pinthum klo kang.”

⁹Kiijiishe TATIWE raq Dawit shammiwe Gad ma chongto,

¹⁰“Kilaq laüta Dawit ma chongkikiq. Ngi raq apaiq ma lamlu atsam kuqtiikang kriiwa apaiq raq mitsealaq. Apaiq raq ümriiti wa tseajiiq kriiti ka ngi raq mikloha.”

¹¹Gad ka Dawit phana kito. Raüta TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra chongto. Raüta waito, “Riita ümriiti wa tsea tlaü?”

¹²Wiitsam ram dong kriisha? Shea jipi lütsam ümjaqti rewe ma hai ma ajusea kriiwa? Shea ranaiqtsam, kra liipan na TATIWE raq ümniika anepjasai doraüta mikhat, raüta arase tiiki raüta ümmungtan na tha mitiidong, raüta Israil mung kunli wa maiq ka mijiip baiq wan? Ngi raq TATIWE ma bom jang ka jamkho michong wan ha?”

¹³Kiijiishe Dawit raq Gad bom ka treto, “Ngi ka ja nai jin hea wa niishe! Shatmaq ngi, ka maiqmo ho ka romang. TATIWE apaiq raq riibe ngi ara mitsat laq. Jamkhano ngukla apaiq ka mangchan heawe.”

¹⁴Krai mren, TATIWE raq thadong kra Israil mung khuthaq tiisaüto. Kiimaq tsangshiq phong wa maiq ka hingroq miishi jiiimto.

¹⁵Raüta apaiq raq Jerusalem tiithen baiqkai rase tiikito. Shatmaq apaiq raq atsan tsii ka ak lai riito. Raüta apaiq raq rase ma nguto, “Shiikhing laq! Hongto she!” Rase ka Jebusaiqnok phan Arauna wak na tsam khaolüm nichang phong tho na chap räü riito.

¹⁶Dawit raq rase ka rawang win na chap raü ajaq na nepjasai kaü sham raü Jerusalem wa maiq jiiipbaiq miitu khekham chhito. Kijjiishe Dawit nai welabi thun tsangshiq ka wunthaü riinaü miirii sam raqraq kra hiq na bumrang tsang khakam maq hiq na bumtlii she bumki trangto.

¹⁷Raüta Dawit raq akha achu jaüto, “O Shiikeawe lei, ashut klotiwe ka ngi ara. Ngi raq maiq wea aming ka kuqkang. Riita ara miitsan miijan maiqse kong riika jamlai wa tiibita? TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ümniiraq ngi nai ijamti thun kriima mo ka tiiho laq. Laüta ümsenginok ka tiihang kuq laq.”

¹⁸Kijjiishe TATIWE rase raq Gad ma, Dawit ka Arauna tsamni chang ba hiq kiijaq kiraüta TATIWE ma honglu kechang berong-wacha mihailaq nguta aming tiikuqto.

¹⁹Krai mren, Dawit riimin TATIWE aming ka langto. Kiimaq Gad raq chongtaq kra phan phan apaiq ka kihoto.

²⁰Kiijaq tsamni chang hiqba kiijaq Arauna nai asetiiim weblai ka bunwong bukrea riito. Kiimaq tsangshiq raq rase ka chhito. Kra chhi raüta asetiiim ka juraüta atiipaü riikito.

²¹Arauna raq Hokhamwe Dawit ka kiina awarai kra chhisaq raütiishe, apaiq raq tsambuk ka thaqsaaq baiqthü raüta atheaphi ka hiq na bum kitlii raüta noqto.

²²Dawit raq apaiq ma chongto, “Ngi ma ara ümtsambuk chang hiq ba ara shakuqlaq. Raüla ngi raq arjaq TATIWE shomnoq chang berong-wacha mihai ha. Kra riinhaüla ara thadong ara atsaq miraq. Ngi raq ümniima athü riikhaqli mikuq kang.”

²³“Lamho laq. O Chaü lei,” nguta Arauna raq nguto. “Laüta ümniiraq jamlai klo wa tiima tlaü kra klo laq. Berongwacha na wiipumtam maq wa na chaqtlii take miitu min ara minsäü pongwetiim arjaq ara. Kiimaq tsambuk chang pepen thun min asi wa chaq chang chin miitu. Kiimaq honglu kechang bunwong min arjaq ara. Ara wiita ngi raq ümniima kiinong kuq tiikang.”

²⁴Shatmaq hokhamwe raq nguto, “Riimak. Ngi raq athii ka ümchuwa kra wiita mikuq kang. Ngi raq TATIWE ma ümhupsam ka honglu na kuq mang. Ngi raq atu na alap ha kriika honglu na kuq mang.”

²⁵Kiimaq apaiq raq tsambuk chang hiq ba kra miitu Arauna ma chaq kampho ngamsii shitrok kuqto.

²⁶Raüta apaiq raq kiijaq TATIWE ma berong-wacha ashi haito. Raüta chaqtlii-honglu thun nai rintii-honglu thun ka kuqto. Raüta apaiq raq achu jaüto. Kiimaq TATIWE riimin apaiq achu jaü ka treto. Raüta ra wa wa tiisat raüta kiijaq berong-wacha na honglu akuq thun kra wa maq tiikhiim chaqto.

²⁷ TATIWE raq rase ma anepjasai ka athü she riilaq nguta chongto. Kiimaq rase riimin aming ka langto.

²⁸ Dawit raq arthun ara chhi raütiishe TATIWE raq apaiq achu jaü ka treto nguta sapto. Krai mren apaiq raq kra Arauna tsambuk chang hiqba na berong-wacha haitaq kiijaq honglu thun ka takuqto.

²⁹ Kra akhing na Mosheq raq kumtsaiphii rumnyangkhi binjü maq ahai TATIWE asi tombutiip nai honglu kechang berong-wacha ka Gibeon chela na shaqli riito.

³⁰ Shatmaq Dawit ka kiina kiraüta Shiikeawe ka shomnoq kilot mak riito. Jamkhano ngukla apaiq ka TATIWE rase nepjasai kiima ahai riito.

1 Kaiwa Weraü 22

¹ Arningkhan na Dawit raq nguto, “Arba arjaq li she TATI Shiikeawe Shomjam ka misi. Ahata Israilnok raq chaqtlii-honglu thun kechang berong-wacha.”

Shomjam Hai Miitu She Tijeme Wanto

² Hokhamwe Dawit raq pongmungti Israil mung na siti thun ka bashi na riitam raa nguta aming kuqto. Raüta apaiq raq tsangshiq ma jaq tiishamto. Maiq wiijamti raq Shomjam hai miitu longkaü thun ka tapshok ikha tiihaito.

³ Kiimaq apaiq raq jin pahea chomrom kuqto khili ma tiiq miitu kiimaq pe pumpat kilamchong thun kop chang kra tiipha chüp chang jintapshok thun tiiq miitu, kiimaq miiki ka pahea jurmin tok na shinlot chang riimak chom kuqto.

⁴ Apaiq raq Tajar mungti nai Sidon mungti raq apaiq ma maisak pehüpan pahea chomke miitu jaqsham phea kuqto.

⁵ Dawit raq tiimato, “Ise Solomon raq haitlaq Shomjam ka pinthum athuk atsom heahea kiimaq mungkan na ra tsa ikha riichang. Shatmaq apaiq ka jeroli kiimaq phanrap jaqsham kaiwa ka samhea mitsin shaqli. Kra ningkhan ngi raq phanrap ka wiita tiije lata thüchang.” Kra tiimataq kra mren, Dawit raq apaiq mitsai shaq na phanrap huk nai sam ümchuwa rong ratlaq kra pahea chamtraq chomrom raüta thüto.

⁶ Raüta apaiq raq ase Solomon ka tiieakito. Raüta apaiq ma TATIWE, Israilnok Shiikeawe miitu shomjam ka hai raa nguta aming kuqto.

⁷ Dawit raq apaiq ma akha chongto, “Ise lei, ngi raq TATIWE, i Shiikeawe ma anato Shomjam haila nguta dan wan kang.

⁸ Shatmaq TATIWE raq ngi ma chongto ngi raq irilung na maiq pahea tsat wan kang kiimaq rekhat min pahea khat wan kang. Riita ngi raq maiq tiijai pahea tiidong wan kang kra ningkhan, apaiq raq ngi ma apaiq miitu Shomjam ka tiikai mang nguta chongto.

⁹Shatmaq tiina apaiq raq ngi ma kiqkham raüpot ashi khakuqto. Apaiq raq akha nguto, ‘Ümniiraq ümse ashi mihum haü. Apaiq raq mung ka atsing maq mipeng wan. Jamkhano ngukla ngi raq apaiq ma apaiq jaqtibi thun wa mung ka atsing angang pat mikuq wan ha. Apaiq mang ka Solomon miraq. Jamkhano ngukla apaiq raq mung siq wan tlaq pat na ngi raq Israil mungti ma mungtsing pat nai khusang rakhang pat chiq are ahü maq mitiisi wan ha.

¹⁰Apaiq riitiq ngi miitu Shomjam ashi mihai. Apaiq ka ise ma mija. Kiimaq ngi ka awe ma mija ha. Apaiq saüse phan ta awii raq Israil mung ka pattup pat-sa she misiq wan.”

¹¹Dawit raq chongkuqto, “Riita ümchaü min, ise lei TATIWE, üm Shiikeawe ka ümniirai nongnong misilaq. Kiimaq apaiq raq apaiq kiqkham khakuqtaq kra phan phan ümniima apaiq Shomjam kra hai miitu ong wan tlii mishman kuq laq.

¹²Kiimaq TATIWE üm Shiikeawe raq ümniima taksma anyan nai taksu tsiitiq mikuq laq. Krai mren, ümniiraq Israil mung ka apaiq tri raütu kra phan phan mipeng wan haü.

¹³Riita, ija, ümniiraq TATIWE raq Mosheq ma Israilnok mung miitu kuqtaq Tri raütu thun kra kunli lang laüta mung ka peng wan haüla, ümniiraq phanrap na kunli mi ong wan haü. Kra ningkhan ümniika jaqkhon tiipha laüta kiimaq kamto maq jaq ka sham laq. Kiimaq jamlai phan miimin naqhai song kiq.

¹⁴Riita, Shomjam hai miitu ka ngi raq chaq ka 3,40,00,000 kilogram (tok) kiimaq kampho ka 34,00,00,000 kilogram (tok) riichom thükang she. Arthaq na chan raüta, miiki nai jin ka chamtraq aphong, awea ashin lot chang riimak saütlo. Kiimaq ngi riika pe nai longkaü hai reaje tijethü kang she. Shatmaq ümniiraq kriithaq niimin apa hali riichom nongchang miraa.

¹⁵Ümniima jaqshamketi maiq pahea chamtraq asi. Longsha thun na long tiibun raüta longhaiti maiq chamtraq asi, kiimaq longsham sma jam haiti kiimaq pe sham sma maiq pahea asi. Kriithaq niimin, phan phan tsiimwe khiiqwe jaqshamtibi chamtraq asi siisaq.

¹⁶Tsangshiq ka chaq shamti sma, kampho shamti sma, miiki shamti sma, kiimaq jin shamti tiiqwebi asi. Riita ümchaü jaqsham ka apha she riilaq. TATIWE kli ümniirai adam misi laq.”

¹⁷Raüta Dawit raq Israil mungti welabi thun kunli ma Solomon ka khrum kuq rong laq nguta aming kuqto.

¹⁸Apaiq raq nguto, “TATIWE, namshiq Shiikeawe ka namshiq rai adam na siwanto. Raüta apaiq raq namshiq ma trotam maq mungtsing mungngang pat she kuqto. Apaiq raq ngi lümaq armung na shongti maiq mung thun ka wiita kunli she tiikhat raüta tiitang kuqto. Tsangshiq ka ümchaü namshiq wokhong na wansenok siisaq she. Kiimaq TATIWE wokhong na siti siisaq.

¹⁹Riita, ümchaü sanha TATIWE nam Shiikeawe kra tsan nai mongjii kiimaq tsaiji wiita kuq lantea shiikumpan ronglaq. Shomjam hai ka sürii phaho liishe. Kra lanta TATIWE Tongshong Tek nai laihin asii huk asam thun, apaiq shomnoq wan na lang chang thun kra Shomjam mong niishe thü ronglaq.”

1 Kaiwa Weraü 23

¹²⁹ Dawit ka tikii kiikaiq she riito. Kijiishe apaiq raq ase Solomon ka Israil mung na hokham ma shongto.

Lewinok Jaqsham

²Hokhamwe Dawit raq Israil mung wa mungtubi thun kunli kiimaq ramwebi thun kunli kiimaq Lewinok thun ka adam na triitamto.

³Raüta apaiq raq Lewi phan wa maiqwere arawii wiiroqtsam nai kriithaq na maiqlabi thun ka maiq awea riito. Riita tsangshiq thun tlotli ka hingroqtsam ri hing tiichat riito.

⁴Raüta hokhamwe raq tsangshiq thun wa maiq hingroqnai ri hingblai kiima Shomjam hai jaqsham liiwan arang kuqto. Kiimaq hingtrok kiima ka phanrap jaqsham kaiwa thun kra räüpot thü wan miitu arang kuqto. Kiimaq tsangshiq ka arkhiilea chang dongkitlaq kra tri ram miitu arang kuqto.

⁵Kiimahali maiq hingblai kiimiika kinkhe arang kuqto. Kiimaq maiq hingblai kriimiika hokhamwe raq kuqtaq atsü angii chang kra tsüngii räüta TATIWE tiitsamkam ashi ange jaqsham arang kuqto.

⁶Dawit raq Lewinok ka kongtsam na pheato. Arka tsangshiq maiqmii aweraü kra phan phan pheato: Gershon weraü, Kohath weraü, kiimaq Merari weraü hong na pheato.

⁷Gershon senai ka wenai: Ladan nai Shimei.

⁸Ladan setiim ka wetsam: Jehiel, Jetham, kiimaq Joel riito.

⁹Tsangshiq ka Ladan säuse phan wa maiqta ümchuwa puwantaq kriithaq na welabi siisaq riito. (Shimei setiim ka wetsam: Shelomoth, Haniel, kiimaq Haran.)

¹⁰⁻¹¹Shimei setiim ka weblai: Jahath, Jina, Jeush, kiimaq Beria. Arka tsangshiq rawüchhi kra phan phan awaiq wan. Jeush nai Beria säüsetiim ka apa pumak dea riito. Kra ningkhan tsangnai wenai sengi ka tashi ikhli weato.

¹²Kohath setiim ka weblai: Amram, Ijhar, Hebron, kiimaq Ujjiel riito.

¹³Ase chhikhuwe Amram ka Aron nai Mosheq awe riito. (Aron nai asaü asetiiim ka asii hupsam thun kra liikoti pattup pat-sa arang hoti ma shongto. Tsangshiq ka TATIWE shomnoq jaqsham homseng honglu ka wa na chaqti, kiimaq apaiq shiikumpanti, kiimaq mungmaiqse ka apaiq mang na shiimanketi ma shongto.

- ¹⁴Shatmaq Shiikeawe jaqshi, Mosheq setiim kriimin Lewinok phan rai adam na romdamto.)
- ¹⁵Mosheq setiim ka wenai, Gershom nai Eliejar riito.
- ¹⁶Gershom saüsetiim phong na tsangwela ka Shebuel riito.
- ¹⁷Eliejar se ka weshi li riito. Apaiq mang ka Rehabia. Shatmaq Rehabia saüsetiim ka pahea pu wanto.
- ¹⁸Kohath se anai ngojawe ka Ijhar. Ijhar se ka weshi riito. Apaiq mang ka Shelomith. Apaiq ka tsang weraü khuthaq na wela riito.
- ¹⁹Kohath se nojamwe wetsam ngojawe mang ka Hebron. Hebron setiim ka weblai: Jeria, Amaria, Jehajiel, kiimaq Jekameam riito.
- ²⁰Kiimaq Kohath se weblai ngojawe mang ka Ujjiel. Ujjiel setiim ka wenai. Tsangnai mang ka Mika nai Isshia riito.
- ²¹Merari setiim ka wenai, Mahli nai Mushi. Mahli setiim ka wenai hali riito. Tsangnai mang ka Eleajar nai Kish.
- ²²Shatmaq Eleajar ka ase maiqwe se ahü miili tsaikito. Asetiim ka jechak setiim li riito. Asetiim jechaksere riika tsangwa Kish setiim ma wato.
- ²³Merari se anai ngojawe mang ka Mushi. Mushi setiim ka wetsam: Mahli, Edar, kiimaq Jeremoth riito.
- ²⁴Lewi saüsetiim wa aweraü mang thun ka arthun ara riito. Arka aweraü phan maq nai tsangta mang kra phan phan awaiq thü. Tsangshiq atakitek mang ka maiqta mang waiqchang lakdap na waiq thüto. Asaü asetiiim wa jam weatek arawii wiironqai nai kriima alasheti thun miika pumsiitek ma TATIWE Shomjam na jaqsham phea kuqto.
- ²⁵Dawit raq nguto, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq asenginok ma mungtsing mungngang maq siwan akhing she kuqto. Kiimaq apaiq kiimin apumsii maq Jerusalem na pattup pat-sa she misi wan.
- ²⁶Kra ningkhan ümchaü sanha Lewi phan raq TATIWE asi Tombutiip nai noqku na langchang hupsam thun kra pirea ngomin rarai mak she.”
- ²⁷Kiimaq Dawit raq tri shat wan tsii chongkuqtaq kra phan phan she, Lewi phan wa maiq tlotli ka jaqsham miitu tsang rawii wiironqai she saüraü la, mang ka maiqta mang waiqchang lakdap na waiq thüto.
- ²⁸Raüta tsangshiq ma arthun jaqsham ara pheakuq wanto: Aron saüse phan raq ramwebi ka Shomjam na noqku jaqsham na khrum kewan chang. Kiimaq Shomjam rinkeathung thun kra kiimaq Shomjam khok thun kra shiilili chang, kiimaq asii hupsam ümchuwa sitlaq kra asii maq thü chang kra tsangshiq jaqsham.

²⁹Kiimahali tsangshiq ka Shiikeawe ma winsii honglu kuqtlag kra, bunwong wongwin kuqtlag kra, pi maq shohü pisaisai winsiipen setiim lumtlag kra, kiimaq wa na koraüta winsii honglu na kuqtlag kra, kiimaq bunwong win olip tai maq nyat raüta honglu kuqtlag thun jaqsham kra tsangshiq arang. Kiimaq Shomjam na honglu kuq wan tlaq phanrap hupsam kra tok maq shin chang.

³⁰Kiimaq ranaptek nai rajitek na TATIWE ka tiitsamkam raüta apaiq khushü tiijonglu wan jaqsham kra tsangshiq arang riito.

³¹Kiimaq Asii Niitiitsak ranaiq na ümtiikiiwa honglu wa na chaq chang kuq wan tlaq kra, kiimaq Jinye Dong Poi na, kiimaq lai hin poi awii klo wan tlaq akhing na jaqsham thun kra tsangshiq arang riito. Kiimaq arthun jaqsham wan akhingtek na Lewinok ka maiq ümchuwe raq sham chang wa kra miitu tri ka hairaüta thüto. Kiimaq Lewinok raq TATIWE shomnoq wan jaqsham ka pattup sham wan chang nguta arang kuqto.

³²Tsangshiq ma TATIWE asi Tombutiip kra nai Shomjam kra shiili liiwan arang kuqto. Kiimaq tsangshiq ma tanyang senobi thun, kiimaq Aron saüse phan ramwebi thun ka Shomjam na noqku akhing na jaqsham kra khrumke wan arang kuqto.

1 Kaiüwa Weraü 24

Ramwebi Ma Akuq Jaqsham

¹Aron saüse phan wa maiq ata nai aweraü phan mang thun ka arthun ara riito. Aron setiim ka weblai: Nadab, Abihu, Eleajar, kiimaq Ithamar riito.

²Nadab nai Abihu ka awe mitsai shaq na kongkhu tsaito. Kiimaq tsangnai wiita lai hü lahü maq tsaikito. Kra ningkhan tsangnotiim Eleajar nai Ithamar ka ramwe ma shongto.

³Hokhamwe Dawit raq Aron saüse phan ka tsangshiq ma jaqsham pheakuq wantaq kra phan phan akong akong na tiikho raüta jaqsham thun ka tiikho pheakuqto. Riita arthun jaqsham na apaiq ka Jadok raq chokuq damto. Jadok ka Eleajar saüse phan, kiimaq Ahimelekh raq, apaiq ka Ithamar saüse phan raq khrum kuq wan damto.

⁴Riita Eleajar saüse phan ka kongroqshi ri kongtrok na tiiphea raüta thü wanto. Kiimaq Ithamar saüse phan ka kongtiichat ma tiiphea raüta thü wanto. Riita ara tiiphea wantaq arka Eleajar saüse phan weraü na maiq taki na maiqwere awetiim ka apa kha maq akha tiiphea wanto.

⁵Riita Eleajar saüse phan nai Ithamar saüse phan phong wa Shomjam na jaqsham liiti nai wenyi jaqsham na ajong alabi ka asisii ngokha maq, tsangshiq liipan na jaqsham ka langlii raü raüta riiphea wantlo.

⁶Krai mren Eleajar saüse phan nai Ithamar saüse phan raq langlii wan ka riisong riipi tsun raüta lang ka liiwanto. Kra raütiishe tsangshiq mang ka jaqsham rejistar na cherewe Shemaia raq, apaiq ka Nathaniel se, Lewi phan kriiraq waiqthü wanto. Riita arthun jaqsham pheakuq wantaq ara saqse kewanti ka, hokham we, apaiq wokhong na siti siihiipbi, ramwe Jadok, Abiathar se Ahimelekh, kiimaq ramwe weräü phan wa takitek awetiim kra, kiimaq Lewiphan wa maiqta thun kra saqse kewanti kong riito.

⁷⁻¹⁸Riita tsangshiq maiqta taroqnai ri tablai ma akong akong na jaqsham pheakuq wantaq ka akha pheakuq wanto:

1. Jehoiarib
2. Jedaia
3. Harim
4. Seorim
5. Malchija
6. Mijamin
7. Hakkoj
8. Abija
9. Jeshua
10. Shekania
11. Eliashib
12. Jakim
13. Huppah
14. Jeshebeab
15. Bilga
16. Immar
17. Hejir
18. Happijje
19. Pethahia
20. Jehejkel
21. Jachin
22. Gamul

23. Delaia

24. Maajia riito.

19 Riita ara maiq thun mang rejistar na waiq wantaq arka Shomjam na tsangshiq raq maiqmii jaqsham wan chang asi kra miitu tiikho pheakuq wanto. Ara jaqsham arka tsangti tipai Aron raq TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan jaqsham wan chang thungtri athü wan wishe kra phan phan jaqsham wan miitu thüto.

Lewinok Weraü Mangwea Raüpot

20 Arthun arka Lewi phan wa maiq ahinti weraü khuthaq wa awetiim mang: Jehdeia, apaiq ka Amram lai Shebuel se;

21 Isshia, apaiq ka Rehabia lai;

22 Jahath, apaiq ka Ijhar lai Shelomith se;

23 Jeria, Amaria, Jehajiel, kiimaq Jekameam, tsangshiq ka Hebron setiim, tsangshiq rawiichhi tiiphan phan awaiq;

24 Shamir, apaiq ka Ujjiel lai, Mika se;

25 Jekeria, apaiq ka Ujjiel lai, Isshia se, Mika ma ano;

26 Mahli, Mushi, kiimaq Jaajia, tsangshiq ka Merari lai.

27 Jaajia setiim ka wetsam: Shoham, Jakur, kiimaq Ibri.

28-29 Mahli setiim ka wenai, Eleajar nai Kish. Eleajar ka ase maiqwe setiim ahü. Shatmaq Kish ka ase weshi asi riito. Apaiq mang ka Jerahmeel.

30 Mushi setiim ka wetsam: Mahli, Edar, kiimaq Jeremoth. Arthun arka Lewi weraü wa maiq ata thun riito.

31 Takitek wa maiq juwa maiqlati nai apaiq ma anotiim phong wa weshi raq lang liichang ka tsuntlo. Raüta tsangta rii jaqsham chang kra lang raq thaütlaq kra phan phan riiphea wanto. Arka tsangshiq ma ata awiitiim Aron saüse phan wa ramwebi raq jaqsham riiphea wantaq kiikha riipheato. Hokhamwe Dawit, Jadok, Ahimelekh, kiimaq ramwebi takitek wa awetiim, kiimaq Lewinok ka ara jaqsham riiphea wan liiti kiimwebi riito.

1 Kaiüwa Weraü 25

Shomjam Na Shingeti Shiwebi

1 Hokhamwe Dawit raq nai Lewinok wa welabi raq noqku na ashi ashun sheati maiqlare Lewi phan wa ara weraü thun ara tseato: Asap weraü, Heman weraü, kiimaq Jeduthun weraü. Tsangshiq ka phaqlamtoro nai süpseng tsü raüta ashi ange maq Shiikeawe bomtsi ka ariim raüta chongke jaqsham kuqto. Riita

tsangshiq thun ma noqku akhing na ashi ange na shun shea miitu akha akong akong na khoja ka phea kuqto:

²Asaph setiim ka weblai: Jakkur, Joseph, Nethania, kiimaq Asharela. Tsangshiq ka Asaph wokhong na, hokhamwe raq ümra akhing niiwa aming kuqjiiq, kra akhing na Shiikeawe bomtsi ka ashi ange maq ariim raüta chong kuqtlo.

³Kiimaq Jeduthun setiim ka wetrok: Gedalia, Jeri, Jeshai, Shimei, Hashabiah, kiimaq Mattithia. Tsangwe wokhong maq tsangshiq raq phaqlamtoro tsü raüta Shiikeawe bomtsi ka TATIWE ma tiitsam shi maq kiimaq kechutum shi maq ariim raüta chongkuqtlo.

⁴Heman setiim ka roqshi ri weblai: Bukkia, Mattania, Ujjiel, Shebuel, Jerimoth, Hanania, Hanani, Eliathah, Giddalti, Romanti Ejar, Joshbekasha, Mallothi, Hothir, kiimaq Mahajioth riito.

⁵Shiikeawe raq hokhamwe shammiwe Heman ma, ara asetiiim roqshi ri blai kiimaq asetiiim jechak sere nyungtsam kuqto. Arka Shiikeawe raq Heman ma kiqukham kuqwantaq kra phan phan, ningkun shoqkuq wanto.

⁶Asetiiim tlotli raq awe wokhong maq süpseng nai phaqlamtoro tsü raüta Shomjam noqku akhing na lomdamtlo. Kiimaq Asaph, Jeduthun, kiimaq Heman ka hokhamwe aming wokhong na sito.

⁷Riita ara maiq roqnai ri weblai arka ashi ange na akaü siisaq riito. Kiimahali tsangshiq kongtibi Lewinok thun kiimin ashi ange phanrap tsüngii ka tlangkeje siisaq. Tsangshiq tlotli ka maiqwere 288 riito.

⁸Tsangshiq liipan na jaqsham riiphea ka lang lii tsun raüta siisaq riipheatlo. Jerobi riiklo, nyungwere riiklo, kiimaq jaqsham smabi riiklo, atlang phati riiklo, langlii raüta jaqsham ka riipheatlo.

⁹⁻³¹Riita ara maiqwere 288 arka ata ata maq kongroq nai ri kongblai, maiq ka kongshi na roqshi ri anai nai maq riipheato. Kiimaq kongshi thaq na asheati wela ka weshi shi shongto. Riita tsangshiq jaqsham riipheataq ka akha pheato:

1. Asaph tahii wiika Joseph
2. Gedalia
3. Jakkur
4. Jeri
5. Nethania
6. Bukkia
7. Asharela
8. Jeshai

9. Mattania
10. Shimei
11. Ujjiel
12. Hashabia
13. Shebuel
14. Mattithia
15. Jerimoth
16. Hanania
17. Joshbekasha
18. Hanani
19. Mallothi
20. Eliatha
21. Hothir
22. Giddalti
23. Mahajioth
24. Romamti Ejar riito.

1 Kaiwa Weraü 26

Shomjam Kinkhetibi

¹Lewi phan Shomjam na kintsongtibi ma akha pheakuqto. Kora weraü wiika Kore se Meshelemia, apaiq ka Asaph weraü phan wa.

²Asetiim ka wemiishi. Tsangshiq rawüchhi kra phan phan akha waiqto: Jekeria, Jediael, Jebadia, Jathniel,

³Elam, Jehohanan, kiimaq Eliehoenai riito.

⁴Kiimaq Shiikeawe raq asetiiim wetiichat shiiman kuqtaqwe Obed Edom kiimin asi riito. Asetiim mang ka tsangshiq rawüchhi kra phan phan akha waiqto: Shemaia, Jehojabad, Joa, Sachar, Nethanel,

⁵Ammiel, Isakar, kiimaq Peullethai riito.

⁶⁻⁷Obed Edom se chhikhuwe Shemaia setiim ka wetrok: Othni, Rephel, Obed, Eljabad, Elihu, kiimaq Semachia riito. Tsangshiq thun ka tsangwe raü liipan na wela siisaq riito. Jamkhano ngukla tsangshiq ka jaqsham kaiwa na koilong koila siisaq riito. Tarü thaq na atiisup wa nobung wenai kriika pinthum taksu wenai riito.

⁸Obed Edom tahii raq ara jaqsham miitu maiq pinthum asap atsinti siisaq maiqwere roqtrok ri wenai tiidong kuqto.

⁹Meshelemia tahii riika maiq jaq shamtibi jaqsham smabi siisaq weroqshi ri wetiichat tiidong kuqto.

¹⁰Kiimahali Merari weraü wiika Hosa, asemiim ka weblai riito: Shimri (awe raq apaiq ka chhikhuwe riimakli jiimin, tsangta khuthaq na awela ma shongto).

¹¹Hilkia, Tebalia, kiimaq Jekeria riito. Riita Hosa tahii jamtitiim wa tlotli shomjam na kingsong chapti ka maiq roqshi ri wetsam riito.

¹²Shomjam kheti kintsongti thun ka akong akong na, ata ata wea maq triipheato. Raüta Lewi phan maiqta ahinti ma jaqsham ka jamkho pheakuqtaq kiikhiisii hali tsangshiq miimin Shomjam na jaqsham ka pheakuqto.

¹³Maiqta takitek raq maiq ka apa atsap ngumak maq, ümriiti kilamchong na kintsong chap chang wa miraq, kra lang liiwan lili raüta jaqsham ka riiphea wan lili riitlo.

¹⁴Shelemia rii ka lang raq shedong kilam chong kra thaüto. Kiimaq ase Jekeria, phanrap na hon atsii aheawiq chongketiwe rii ka, lang raq hiqkhu nü kilamchong kra thaüto.

¹⁵Obed Edom rii ka shemai nü kilamchong kra kuqto. Kiimaq asemiim miika hupsam thüchang khok thun kra khe miitu pheakuqto.

¹⁶Kiimaq Shuppim nai Hosa miika shenyap nü kilamchong nai lam thaq nü wa Shallecheth kilamchong wiinai kra khe miitu pheakuqto. Kinkhe chap akhing ka pong pong akhing na klong klai tiihong raüta pheakuqtlo.

¹⁷Shedong nü kilamchong kheti kintsongti ka ranaiq shi na wetrok thütlo. Kiimaq shekhu nü kilamchong kheti kintsongti ka weblai, kiimaq shemai nü kilamchong kheti kintsongti ka weblai thütlo. Kiimaq hupsam thüchang khok thun kra kheti sontri ka ranaiq shi na weblai lai thütlo. Khokshi na sontri wenai nai raq khetlo.

¹⁸Shenyap nü siim na rin kra tho niika lamkii maq kintsongti ka weblai thütlo. Kiimaq rin niika wenai raq khetlo.

¹⁹Riita ara kintsongti jaqsham arka Kora weraü nai Merari weraü ma pheakuqto.

Shomjam Jaqsham Ahin Kra Riiphea

²⁰Kiimaq tsangshiq kongti Lewi phan maiq ahinti thun ka Shomjam kamphokhok kheti kiimaq Shiikeawe ma kongphiq akuq wan hupsam thüchang khok thun kra kheti riito.

²¹Ladan ka Gershon setiim phong wa weshi riito. Apaiq ka maita tablai ngi ma, ase Jehielta miitaq ma ati riito.

²²Ladan senai ahinti wenai, tsangnai mang ka Jetham nai Joel, tsangnai ka shomjam kampho khok nai hupsam thüchang khok thun kheti sontri riito.

²³Jaqsham ka Amram setiim, Ijhar setiim, Hebron setiim kiimaq Ujjiel setiim miimin pheakuqto.

²⁴Shebuel, apaiq ka Mosheq se Gershom weraüta wa. Apaiq ka shomjam kampho khok kra liiti ajong pinthum riito.

²⁵Apaiq ka Gershom ma anowe Eliejar lümaq Shelomith ma tanyang riito. Eliejar ka Rehabia ma awe, kiimaq Rehabia ka Jeshia ma awe riito. Jeshia ka Joram ma awe, kiimaq Joram ka Jichri ma awe, Jichri ka Shelomith ma awe riito.

²⁶Shelomith nai apaiq ma ata awii thun ka Shiikeawe ma Hokhamwe Dawit raq, kiimaq maiq ata thun khuthaq na awetiim raq, aweraü kong khuthaq na welabi raq, kiimaq phentubi raq honglu ümchuwa kiinong kuq wantlaq kongphiq thun kra liiti arang hoti riito.

²⁷Tsangshiq raq rekhat tsiiq sepat lopi alap wan wiijam ka lam wan räuta Shomjam na lang miitu Shiikeawe ma kiinong kuqto.

²⁸Shelomith nai ajamtitiim ka Shomjam na lang wan miitu phanrap huk asam kiinong kuq wantaq thun kra, Shammiwe Samuel raq, Hokhamwe Saul raq, Ner se Abnar raq, kiimaq Jeruia se Joab raq akiinong kuq wan huk asam thun kra liiti riito.

Lewi Phan Maiq Ahinti Ma Apheakuq Jaqsham

²⁹Ijhar saüsetiim phong wa Chenania nai asetiiim miika mungpeng wan jaqsham kuqto: räüpot waiq thü wan nai Israilnok liipan na riikhiilea räüjaq kra trong rike wan jaqsham pheakuqto.

³⁰Hebron setiim liipan wa Hashabiah nai ata awii thun maiq hingshi ri shimiishi, tsangshiq ka pinthum tsüwe tsitwe kiimaq taksma maiqse siisaq riito. Tsangshiq miika Shiikeawe lamphan na mung peng wan arang, kiimaq Israil mung wa Jordan Rai maq shenyap nü wang thun kra peng wan miitu arang kuqto.

³¹Jeria ka Hebron saüse phan khuthaq na wela shongto. Dawit hokham jaqsham ka rawii roqblai she shamto angu na, Hebron saüse phan wa maiq aweraü manphan kra sisi konchon räuta, tsangta wa srea nolajongbi siisaq Jejer hiqshong na Gilead wang na asi humto.

³²Hokhamwe Dawit raq Jeria ma ata awii phan phong wa welabi maiq kuilang kuilabi siisaq hingnai ri shimiishi tseato. Räuta tsangshiq ka Israil mung Jordan rai maq shedong mung na siti Reuben phan wang, Gad phan wang, kiimaq shedong Manase wang na siti ma Shiikeawe lamphan na nai mangjong lamphan na mung peng wanti ma shongto.

1 Kaiwa Weraü 27

Phenla Phung Nai Mung Peng Jaqsham Sürii

¹Arka Israil mung peng wan damti, ata thaq na welabi nai aweraü thaq na welabi kiimaq tsangshiq phong wa siihiipbi shong wantaq thun kra mang wea raüpot awaiqthü. Rawii wiilü jipi lütek na jaqshamti ka maiq pongkong kong, kongshi na maiqwere siisaq hingroqnai ri hingblai lai tihong raüta, kra jipi na tsangshiq pengti maiq wela ashi shi thüto. Raüta mung jaqsham ka shamto.

²⁻¹⁵Riita jipi lütek na mungmaiqse pengti phentubi ka arthun ara riito: Apha wan jipi na pengti ka: Jabdiel se Jashobeam (Apaiq ka Perej weraü wa, Juda phan) Jipi lünai ngoja na pengti ka: Dodai, apaiq ka Ahohi saüse phan (apaiq jaqthütiwe mang ka Mikloth) Jipi lütsam ngoja na pengti ka: Ramwe Jehoiada se Benaia; apaiq ka “Nolajongbi Roqtsam” sheati riito (ase Amijjabad raq awe pumsong ma arkong ara peng wanto) Jipi lüblai ngoja na pengti ka: Joab ma anowe Asahel (ase Jebadia raq awe pum ka song wanto) Jipi lübiingi ngoja na pengti ka: Shamhuth, apaiq ka Ejhar weraü phan Jipi lütrok ngoja na pengti ka: Ikkesh se Ira, apaiq ka Tekoa hiqti Jipi lümiishi ngoja na pengti ka: Helej, apaiq ka Ephraim wang wa pelon hiqti Jipi lütiichat ngoja na pengti ka: Sibbekai, apaiq ka Hushah hiqti (apaiq ka Jera weraü wa, Juda phan) Jipi lütiikaü ngoja na pengti ka: Abiejar, apaiq ka Benjamin phan wang wa Anathoth hiqti Jipi lüroqshi ngoja na pengti ka: Maharai, apaiq ka Netopha hiqti (apaiq ka Jera weraü wa) Jipi lüroqshi ri lüshi ngoja na pengti ka: Benaia, apaiq ka Ephraim phan wang wa pirathon hiqti Jipi lüroqshi ri lünai ngoja na pengti ka: Heldai, apaiq ka Netopha hiqti (apaiq ka Othniel weraü phan)

Israilnok Maiq Phan Sitlaq kra Pengwanti Tuwejongbi

¹⁶⁻²²Riita Israilnok maiq phan thun kra pengti tuwejongbi ka arthun ara shongto:

Maiq phan	Mungpengti
Reuben phan	Jichri, apaiq ka Eliejar se
Simeon phan	Shephatia, apaiq ka Maaka se
Lewi phan	Hashabia, apaiq ka Kamuel se
Aron phan	Jadok
Juda phan	Elihu, apaiq Hokhamwe Dawit phutiim phong wa ashi
Isakar phan	Omri, apaiq ka Mikel se
Jebulun phan	Ishmaia, apaiq ka Obadia se
Naphtali phan	Jerimoth, apaiq ka Ajriel se

Ephraim phan	Hoshea, apaiq ka Ajajia se
Shenyap Nü Na Siti Manase phan	Joel, apaiq ka Pedaia se
Shedong Nü Na Siti Manase phan	Iddo, apaiq ka Jekeria se
Benjamin phan	Jaasiel, apaiq ka Abnar se
Dan phan	Ajarel, apaiq ka Jeroham se

²³Hokhamwe Dawit raq maiq arawii wiioqnaï takiq na siti mang ka wea mak dea riito. Jamkhano ngukla TATIWE raq Israilnok ka ra na raiqsaiq diimtlag ikha mitiipuha nguta kiqkham kuqto.

²⁴Joab, anyung mang ka Jeruia, apaiq raq maiq wea jaqsham ka phato. Shatmaq apaiq raq tiikunli shammak dea riito. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq Israilnok mungti ka mungmaiqse ka awea riiwan kha na mo tiihoto. Kra ningkhan maiqwea kunli ripot ka Dawit Hokhamwe rung na waiqthü mak dea riito.

Hokhamwe Jam Wa Tachong Hupsam Liiti Welabi

²⁵⁻³¹Hokhamwe tachong hupsam liiti welabi thun ka arthun ara riito: Hokham hupsam thiichang khok thun liiti ka: Ajmaweth, apaiq ka Adiel se Hiqshongti hupsam thiichang khok thun liiti ka: Jonathan, apaiq ka Ujja se Wak na jaqshamti liiti ka: Ejri, apaiq ka Chelub se Spiqtsiro wak liiti ka: Shimei, apaiq ka Rama hiqti Spiq che khok liiti ka: Jabdi, apaiq ka Shepham hiqti Olipro nai Saikamor pero thun (shenyap mung nü na kinji thun na) liiti ka: Baal Hanan, apaiq ka Geder hiqti Olip tel thüchang khok thun liiti ka: Joash Jam nyamse kong Sharon tan na rümti ka: Shirtai, apaiq ka Sharon tanti Jam nyamsekong hiqthung tan na rümti ka: Shaphat, apaiq ka Adlai se Kumtsong kong rümti ka: Obil, apaiq ka Ishmailnok phan Kumtoq kong rümti ka: Jehdeia, apaiq ka Meronoth hiqti Sku kong nai chhechhi kong rümti ka: Jajij, apaiq ka Haraiq phan.

Dawit Ma Pumsii Maq Danhontibi

³²Jonathan, apaiq ka Hokhamwe Dawit ma awa. Apaiq ka phanrap na shiithuk raüta danhontiwe kiimaq nyanwe. Apaiq ri kiimaq Hakhmoni se Jehiel ka hokham setiim ma lak shrinke arang hoti riito.

³³Ahithophel ka hokhamwe danhonti kiimaq Hushai ka hokhamwe luwe kiimaq apaiq danhontiwe riito. Apaiq ka Arkaiq phan.

³⁴Ahithophel tsaikai jai na, Abiathar nai Benaia se Jehoiada ka danhonti ma jato. Kiimaq Joab ka hokhamwe phen phung kra pengti phentu ajong pinthum riito.

1 Kaiüwa Weraü 28

Dawit Raq Shomjam Hai Miitu Tsü Chongkuqto

¹Hokhamwe Dawit raq Israil mung wa ajong alabi ka Jerusalem na ngongthun raa nguta aming kuqto. Krai mren maiq phantek wa mungtubi, kiimaq hokhamwe rai mung peng damti siihiipbi, aweraü thun welabi, kiimaq tachong hupsam jaqsham liiketi ajongbi, kiimaq hokhamwe nai asetim nyamse kong rümtibi, hokham jam na jaq shamtibi kunli, phentu ajongbi, kiimaq maiq akhek welabi thun wiita, Jerusalem na ngong thungto.

²Dawit ka mungmaiqse man na chapto. Raüta akha trahoto: “O sang amang maiqse lei, tairong laq ngi bom chongpha. Ngi raq TATIWE nashiq Shiikeawe hoknichang Tongshong Tek kra thü ma jam ashi pattup miitu haila nguta tiima wan kang. Ngi raq apaiq shreng lata Shomjam ashi hai miitu phanrap hup asam thun ka kunli tiichomrom kang she.

³Shatmaq apaiq raq ngi ma kra jaq ka tiisham mak. Jamkhano ngukla ngi ka phenlawe ashi. Maiq tiijai pahea tiidong wan kang.

⁴TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, ngi nai isaü isetiim ka Israil mung ka pattup pat-sa peng wan miitu welabi ma shong wanto. Apaiq raq Juda phan ka wela jawan miitu tsea wanto. Kiimaq Juda phan wa apaiq raq iwe tahii janti ka tsea wanto. Riita naiwe räü phong wa apaiq raq lungwii räüta ngi ka Israil mung na hokham ma shongto.

⁵Apaiq raq ngi ma isetiim pahea kuqto. Riita kra phong wa Solomon ka Israil mung TATIWE mungtan, kra peng wan miitu shongto.

⁶“TATIWE raq ngi ma chongto, ‘Ümse Solomon riitiq i Shomjam ka mihai. Ngi raq apaiq ka ise ma tiija wan miitu tsea wan kang. Kiimaq ngi ka awe miishe mija wan ha.

⁷Apaiq raq ngi raq akuqha tri räütu thun nai aming thun ka ümchaü jamkho langtlaq kiikha lang wan ruq lang wan räüla, ngi raq apaiq mungtan ka pattup pat-sa thumki mak phan mithü wan ha.’

⁸“Riita arningkhan, isenginok lei, nashiq Shiikeawe man na kiimaq arjaq Israil mungmaiqse kunli thung tlan arman na, TATIWE sengi man na, ngi raq namshiq tarü ma aming kuq tiikang TATIWE, nashiq Shiikeawe raq nashiq ma aming kuqtaq kra kunli tsapkapkap maq lang wan raa tlo. Kra riihanla namshiq raq ara hiqpo hiq win mung arjaq shong wan ruq lantea misiq wan han, lantea namshiq raq hali rawiichii na saünye senye pat ma kiinong kuq wan wan pattup pat-sa misiq wan.”

⁹Kiimaq apaiq raq Solomon ma chongto, “Ise lei, ngi raq ümniima ümwe Shiikeawe ka saplaq nguta aming kuq tiikang. Laüta apaiq kli tsan nai mongjii wiita kuq lata shiililii wan laq, kiimaq khoqriiq shishiiq tiima tsantsii maq

shiililaq. Apaiq raq nashiq tiima tsantsii kunli asap. Kiimaq nashiq raq jamlai wa lungwii tiikai kriimin asap. Krai mren ümniika awokhong na wahaüla, apaiq raq ümniika mitao. Shatmaq ümniika awokhong wa ahin na juho raüla, apaiq raq ümniika pattup miitu she mimiimbaiq.

¹⁰TATIWE raq ümniika apaiq asii Shomjam kra hai miitu tsea wanto nguta ümniiraq sap wan ratlo. Riita ümchaü sanha kra jaq ka sham liishe. Kriika tsan nai tsü wiita kuq lata pharang rang miishe shamlaq.”

¹¹Dawit raq Solomon ma Shomjam thun hai sürii sumla thun kra kuqto. Hupsam thü chang khok thun kra kiimaq khok ahin thun kra, kiimaq Asii Thaq Na Asii Khok kra, kiijaq maiqse ngarai thun kra diibaiq wantlo.

¹²Kiimaq apaiq raq Solomon ma Shomjam rinkea thun ka, kiimaq kra tro binjü na khok thun haichang kra, kiimaq shomjam na langchang hupsam thüchang khok thun kra, kiimaq TATIWE ma akuq wan kongphiq thun kra thüchang khok thun kra, jamkhii hai chang wa kra sumla thun ka apaiq raq akhutsai na sürii wantaq thun kra wiita kuqto.

¹³Kiimaq Dawit raq ramwebi nai Lewinok raq tsangshiq jaqsham ka jamkhii sham wan chang wa ahang sürii wantaq kra, Shomjam jaqsham thun kra, kiimaq shomjam tak apin thun shiililii wan jaqsham thun sürii wantaq kra apaiq ma kuqto.

¹⁴Apaiq raq tak apin thun tiiq wan tlaq kiijaq chaq nai kampho ka ümchu wa chang wa miraq kra miitu tsü chongkuqto.

¹⁵Kiimaq lem ashi tiiq miitu, kiimaq lem tochang kham kra tiiq miitu,

¹⁶kampho ngam maq tiiq chang chamrii thun kra miitu, kiimaq Shiikeawe ma akuq winsii phongchang chaq chamrii thun kra ashi tiiq miitu chaq ka ümchuwa miraa kra chongkuqto.

¹⁷Kiimaq apaiq raq chaq ka shuk lakkong thun, sorija pin thun, tsabum thun tiiq ma chiisan chaq ka ümchu thiichang wa miraq, kiimaq winpin thun tiiq ma chaq nai kampho ka ümchu thüchang wa miraq kra chongkuqto

¹⁸Kiimaq honglu homseng chaq chang berong-wacha kra tiiq ma chiisan chaq ka ümchu thüchang wa kra, kiimaq TATIWE Tongshong Tek khuthaq na cherubim ngachang kumrang leng kra loma chaq ka ümchu wa miraa kriithun ka chongkuqto.

¹⁹Hokhamwe Dawit raq nguto, “Arthun tsii chong arka TATIWE apaiq raq ngi ma chong kuqtaq kra phan phan ahang sumla kriijaq waiqthüto.”

²⁰Hokhamwe Dawit raq ase Solomon ma akha chongto, “Kamto maq silaq. Kiimaq pharangrang maq silaq. Laüta jaqsham ka phaho liishe. Krai mren jamlai phan miimin ümjaqsham ka naq tiibanbi kiq. TATIWE Shiikeawe ngi raq shiililii tiikangwe ka ümniirai nongshnong miraq. Apaiq raq ümniika thaqbaiq mak.

Ümniiraq ara Shomjam hai ara milot haüshaq wiiwii apaiq ka ümniirai kongshi maq misi wan.

²¹Ramwebi nai Lewinok miika Shomjam na tsangshiq jaqsham ka apheake wishe. Kiimaq phan phan jaqsham kaiwa asap atsinti thun ka ümnaq khrumke miitu khekham miishe sitlo. Kiimaq mungmaiqse kunli kiimaq tsangshiq khuthaq na welabi thun kun li ka ümbomtai miitu ümwokhong na siisaq khekham maq sitlo.”

1 Kaiwa Weraü 29

Shomjam Haichang Kongphiq Thun

¹Hokhamwe Dawit raq mungmaiqse thungtlaq kriima akha tiitaito: “Ise Solomon ka Shiikeawe raq tsea wanto. Shatmaq apaiq ka ümchaü min noseli. Phanrap jaqsham ka mitsin shaqli. Jaqsham chang sitlaq kriika jonghea. Jamkhano ngukla arka maiqse sichang hokham jam riimak. Shatmaq TATIWE Shiikeawe miitu shomjam.

²Ngi raq ümchuwa lot tiikang ka klowan kang. Lata Shomjam hai miitu hup asam thun-- chaq, kampho, miiki, jin, pehüpan thun, athü tsinhea phan long, kiimaq longseng thun, jem longseng thun, khechong na miirii haichang longtsi, kiimaq longlü pen thun pahea riichom thükang she.

³Riita arthun riichom rom kang arthaq niimin, ngi raq itachong hupsam wa kampho kiimaq chaq thun kuqkang. Jamkhano ngukla ngi raq Shiikeawe Shomjam miitu itsan tiitsi lata lungwii tiikang.

⁴Ngi raq chaq chiisan pinthum ka metrikton shishi thaq niimin achan kuq kang. Kiimaq chiisan kampho ngam ka metrikton shinai ri roqblai saünam kuqkang. Arka Shomjam khechong thun tiimii khiiq miitu.

⁵Kiimaq tsiimwe khiiqwebi nai tiiqwebi raq lai hin huk nai sam tiiq lo wan chang sitlaq kra miitu kuqkang. Riita ümchaü min jurwa jaqchii jichii maq TATIWE ma honglu ke lungwii tlan?”

⁶Kiijiishe maiq aweraü thaq wa welabi, maiq phan khuthaq wa tuwebi, phen rung thaq wa phentu jongbi, kiimaq hokhamwe tachong hupsam liiti welabi thun raq maiqmii tsü maq alu mikuq hai nguta dongto.

⁷Tsangshiq raq Shomjam hai ma arthun hupsam ara honglu na kuqto: chaq ka 170,000 kilogram thaq na apa, kampho ka 340,000 kilogram thaq na apa, kiimaq miiki ka 620,000 kilogram saünam, kiimaq jin ka 3,400,000 kilogram thaq na apa kuqto.

⁸Kiimaq ju jaq niiwa longseng asiti riika Shomjam Kampho Tek liitiwe Jehiel, apaiq ka Lewi phan Gershon weraüwa, kriiwe jaq na kuqto.

⁹Mungmaiqse raq TATIWE ma khoqriiq shishiiq maq honglu ka kuqto. Tsangshiq ka honglu pahea kewan kra chhi raüta kai chochito. Hokhamwe Dawit kiimin pinthum khoqriiqto.

Dawit Raq Shiikeawe Tiitsamto

¹⁰Kiijaq mungmaiqse thungtlaq khaki na Hokhamwe Dawit raq TATIWE ka tiitsamto. Apaiq raq akha nguto, “Naiti Jakob TATIWE Shiikeawe lei, ümmang ka pattup pat-sa tiitsam wan ruq li mirlaq!

¹¹Ümniika ajong pinthum kiimaq ningkun jonghea riimtiwe, khushü jonghea, achhai anyii, kiimaq maiqkha akii. Ramungtan na ümchuwa sitlaq kiimaq mangjong hiq na ümchuwa sitlaq kra ümrii siisaq. Kiimaq ümniika hokham, ajong thaq niimin ajong pinthum phanrap kunli riimtiwe.

¹²Phanrap chithe kiimaq tachong thun ka ümjaq wa siisaq li saütlo. Ümniiraq phanrap ka ümhong ümla maq kiimaq ümningkun jong maq siisaqli peng tlaü. Kiimaq ümniiriika maiq juli jiimin ajong ma mitiija lot haü kiimaq ahong alawe ma mitiija lot haü.

¹³Riita ümchaü min, naishiq Shiikeawe lei, naishiq raq ümniima kechu tum tiikai, kiimaq naishiq raq ümmang achhai anyii jonglu tlaq kra tiitsamkam tiikai.

¹⁴“Kiitinkhan jonglu kra ningkhan, isenginok nai ngi riika ümniima jamlai phan kene chang min ahü sitiikai. Jamkhano ngukla, phanrap phanrii ka ümjaq wa phe maq kongphiq akuq haü siisaq li riim tiikai. Krai mren naishiq riika ümniiraq naishiq ma jamlai wa kuqlaü, kra ümhupsam kriili jangkuq nongkai.

¹⁵O TATIWE lei, ümniiraq asap haü, naishiq rilung arka, naititiim pat na munglu shumwi rilung nai wanshawe rilung siwantaq ikhli, siwan tiikai. Naishiq rilung arka rashe kii na maiq tsaiji lea wan tlaq ikhli sitiikai. Kiimaq naishiq ka atsaikai changli sitiikai.

¹⁶O TATIWE, naishiq Shiikeawe lei, naishiq raq arthun tsiiq nai nyam thun ara arjaq adam na phongkuq wan kai, ümmang asii kra shreng ma Shomjam ashi hai wan miitu. Shatmaq arthun arka ümniiraq atiidong haü siisaq, ümhupsam siisaqli.

¹⁷Ngii raq asapha ümniiriika maiqse angu kunli tsantsii ka maitai tlaü, kiimaq jurwa tsantsii khangriri hea riimtlaq kriiti rai ka chochi khiq sitlaü. Tsantsii khangriri hea maq kiimaq tingting tsantsii maq, ngi raq arthun ara khoqriiq shishiiq maq ümniima kiinong kuq tiikang. Kiimaq ngi raq chhi wan kang she, ümsenginok ümchaü arjaq thungtii wantaqtii raq khoqriiq shishiiq maq ümniima honglu thun ka kuq wanto.

¹⁸Naititiim Abraham, Isak, kiimaq Jakob TATI Shiikeawe lei, ümsenginok tsan nai mongjii na ümniima shomnoq wan tsan atsii ümchaü riimtlaq arka pattup pat-

sa phataqtaq maq thü wan laq. Laüta tsangshiq ka wranaiq she ümwokhong na tsapsaü kap se maq shongnga wan miituli riim laq.

¹⁹Ise Solomon ma ümniiraq akuqhaü aming thun kra kun kun tsan nai mongjii wiita kuq raüta lang wan miitu atsan ka tiitsi kuqlaq, raüta ngi raq archom kuqha hupsam thun armaq Shomjam ka mihai laq.”

²⁰Raütiishe Dawit raq mungmaiqse ma, “Namshiq TATIWE Shiikeawe ka tiitsam ronglaq!” nguta aming kuqto. Kiimaq ngongthun tlaq mungmaiqse kunli raq tsangtitiim TATIWE, Shiikeawe ka tiitsamto. Kiimaq tsangshiq ka hiq na bumtlii raüta TATIWE shrengto kiimaq hokhamwe min shrengto.

²¹Kriimaq napjai ranaiq niishe tsangshiq raq nyamse thun ka honglu na takuqto. Raüta kriithun ka TATIWE ma kiinong kuqto. Kra raütiishe mungmaiqse ma aphaq asea miitu kuqto. Kra tiitsuq ma tsangshiq raq minsau pongwe thun hingshi, sku arese kong hingshi, kiimaq skusekong aransetiim hingshi takuqto. Raüta tsangshiq raq kriithun ka berong-wacha na chaqtlii-honglu na kuqto. Kiimaq tsangshiq honglu na kechang spiqtai kiimin kuqto.

²²Raüta kra ranaiq tsangshiq raq TATIWE man na khoqriiq shishiiq maq phekhiiq chhaq phaqsea kham nyang peoto. Tiithongnai ngoja hali tsangshiq raq Solomon ka hokhamlii nguta shongto. TATIWE mang na tsangshiq raq apaiq khum na tsangshiq pengtiwe ma tel maq nyukto. Kiimaq Jadok ka ramwe ma shongto.

²³Krai mren TATIWE raq awe Dawit ma hokham ngacho ashong kuq wan kiijaq awe pumsong Solomon ka hokham ma shongto. Apaiq ka phanrap na ong wantlii hokhamwe riito, kiimaq Israil mung tlotli ka apaiq wokhong na shong nga wanto.

²⁴Kiimaq ajong alabi kunli raq, kiimaq phenlabi thun raq, kiimaq Dawit setiim ahinti thun raq, Solomon kiidea hokham nguta awokhong na misihai nguta japhak maq riihanthü kiqkham kuqto.

²⁵TATIWE raq Israil mungti mungmaiqse tlotli ka Solomon khaki na akii anyii tsang khakii wa huhu tiichapto. Kiimaq apaiq raq Solomon ka Israil mung pengti hokhambi wiitarü thaq na apaiq khushü chhainyii ka jonghea tiijong kuqto.

Dawit Raq Mung Peng Wantaq Bomkäü

²⁶Jessi se Dawit raq Israil mung kunli khuthaq

²⁷na wiioqblai pengto. Apaiq raq Hebron maq ngaraüta mung ka wiimiishi siqto. Kiimaq Jerusalem maq ngaraüta wiioqtsam ri wiitsam siqto.

²⁸Apaiq ka tikii kiikaiq she, raütiitiq tsaito, kiimaq apaiq ka chithejong, kiimaq wiitarü raq shrengto. Kiimaq ase Solomon raq apaiq changkhü na awe pumsong hokham ma jato,

²⁹Hokhamwe Dawit raq mung siq wantaq manphan ka apha maq riita atiisup na saüli shammibi wetsam, Samuel, Nathan, kiimaq Gad raq waiq wantaq raüpot na waiqthüto.

³⁰Kra waiq thütaq rung raüpot na, apaiq raq mung ka jamkho peng wantaq, apaiq ka ümtinkhan jonglu wa siwantaq, kiimaq apaiq khuthaq na ümchuwa mra thun pin wantaq, kiimaq Israil mung khu thaq na ümchuwa mra pin wantaq, kiimaq Israil mung tro na siti maiq mung thun khuthaq na ümchuwa mra thun pin wantaq thun kra chongtlo.

2 Kaüwa Weraü

2 Kaüwa Weraü 1

Hokhamwe Raq Taksutsii Miitu Achujaüto

(1 Ho 3.1-15)

¹Hokhamwe Dawit se Solomon raq Israil mung peng wan jaqsham ka ajaq khon phataqtaq miishe peng wanto. Kiimaq TATIWE apaiq Shiikeawe raq apaiq ka shiiman kuqto. Raüta apaiq ka ajong aheng pinthum miishe tiija wanto.

²Kiimaq Hokhamwe Solomon raq wiitarü ma aming kuqto. Maiq hingshi pengti tuwebi ma, maiq shishi pengti tuwebi ma, wiitarü hokham jaqshamti ajong alabi ma, maiq aweraü khuthaq siti welabi ma, kiimaq mungmaiqse kunli ma aming kuqto.

³Tsangshiq kunli ka apaiq rai Gibeon hiq na Shiikeawe shomnoq ki rong i nguta aming tatto. Tsangshiq ka kiina kihoto. Jamkhano ngukla TATIWE jaqshise Mosheq raq rumnyangkhi kumtsaiphii binjü maq ahai TATIWE Asi Tombu Tiip ka kiijaq riito.

⁴(Kiitiikaq Tongshong Tek riawe kla Jerusalem na athü wan wishe riito. Dawit raq Tongshong Tek ka Kiriath Jearim hiq wa piwantaq akhing na, apaiq raq Jerusalem na tombu tiip ashi tiije chanje kriijaq thü wanto).

⁵Kiimaq Bejalel, apaiq ka Ur se, Hur miika asaü raq miiki maq alo berong-wacha kiimin Gibeon hiq na TATIWE Asi Tombu Tiip rinkea na riito. Hokhamwe Solomon nai mungmaiqse kun li raq TATIWE ka kiijaq shomnoqto.

⁶Kra Tombu tiip rinkea na hokhamwe raq TATIWE ka nyamse honglu ka miiki maq ahai berong-wacha kiijaq takuq raüta shomnoqto. Apaiq raq nyamse honglu ka hingshi takuqto. Raüta wiipuntam maq wa na chaqtlii kuqto.

⁷Kra rawa Shiikeawe ka Solomon phana kito. Raüta apaiq ma waito, “Ümniiraq ngi jaq wa jamlai phan jaü wa rotlaü?”

⁸Kiijiishe Solomon raq treto, “Ümniiraq iwe Dawit ma wranaiqshe lungwiitsii jonghea tiichhi kuq wan laü. Laüta ümchaü ka ümniiraq ngi ka apaiq pumsong hokham miishe shong laü.

⁹O, TATI Shiikeawe lei, ümniiraq iwe ma kiqkham kuq laü kriishe tiikupi kuq laq. Ümniiraq ngi ka mungmaiqse pahea awea lot mainok khuthaq na hokham miishe shong laü.

¹⁰Riita ngi raq tsangshiq ka rüm wan miitu taksu tsii nai anyan phaqqhi kuqlaq. Kra riimak nguraü ka ngi raq ara ümsengi sang amang atinkhan pahea jonghea arka jamkho miriim wanha?”

¹¹Kiijiishe Shiikeawe raq Solomon bom ka treto, “Ümniiraq athuk atsom phan jaü laü. Tsiiq anyam, kampho lakshii, mangchong, riimakla ünnaq nengti

miisaq, riimakla ümri lung ka alu si miitu jaü rii na, ngi raq ümniika isenginok khuthaq na hokham ma shong wan kang kra, mungmaiqse peng wan miitu taksu tsii nai anyan phaqqhi jaü laü.

¹²Krai mren, ngi raq ümniima taksu tsii nai anyan phaqqhi mikuq kang. Kiimaq kriithaq niimin, ngi raq ümniima pahea tsiiq anyam, kampho lakshii mikuq kang. Kiimaq ümmang jong ka hokhambi man na pat niimin ahü, kiimaq rawii chii pat niimin ahü ajong pinthum mitiijong ha.”

Solomon Ningkun Jong Nai Chithe Jonglu

(1 Ho 10.26-29)

¹³Krai mren Solomon ka Shiikeawe shomnoq chang Gibeon hiq na sitlaq TATIWE Asi Tombu Tiip ka baiqthü raüta Jerusalem niishe jang wan nongto. Raüta kiijaq si raüta Israil mung ka pengto.

¹⁴Raüta apaiq raq phenla phung kumrang leng ka hingshi ri shiblai kiimaq kumrang thaq na chaoti phentiip ka hingroqshi ri hingnai phoqto. Kra phong wa wiijam ka apaiq raq Jerusalem na thüto. Kiimaq abi thun ka chela ahin thun na barap na thüto.

¹⁵Apaiq raq mung pengtlaq pat na kampho nai chaq ka Jerusalem na chong along riiphong rong rai tlaq ikhli riito. Kiimaq araa phan maisak pe kiimin peti li sikamor pe ikhli chamtraq riiphong rongto.

¹⁶Kiimaq hokhamwe jaqshibi raq Musri mung nai Silisia mung wa kumrang kong lamho raüta pongmung na piikii kitlaq kra nai

¹⁷Ejip mung wa kumrang leng lamho raüta pongmung na piikii kitlaq kra tsangshiq arang na thüto. Tsangshiq raq Hitaiq mungti ma nai Siria mung hokhambi ma kumrang kong nai kumrang leng thun lun kuqto. Raüta kumrang leng ashi ka kampho sii shitrok pha na shato. Kiimaq kumrang ka kaüshi na kampho sii shishi ri roqbiingi pha na shato.

2 Kaiüwa Weraü 2

Shomjam Hai Miitu Tiijemeto

(1 Ho 5.1-18)

¹Hokhamwe Solomon raq TATIWE shomnoq chang shomjam ashi hairaa kiimaq apaiq sichang hokham jam ashi kiimin haichang nguta thapthito.

²Apaiq raq kra haichang hup asam thun kra hoketi maiq jaqshamti ka hingroq miishi ma tiishamto. Kiimaq longrong wa long soqti nai long haiti ka maiq hingroq tiichat shiikapto. Kiimaq arthun jaqshamti ara peng wanti maiqlare ka maiq hingsam ri shitsam shiikapto.

³Solomon raq Tajar Hokhamwe Hiram ma tsütsa ka akha tiiwanto: “Ümniiraq iwe Hokhamwe Dawit rai apaiq hokham jamhai miitu maisak pepan lunkuq laü ikha, ngi rai min piikiilaq.

⁴Ngi raq i TATIWE Shiikeawe shreng chang Shomjam ashi haitiikang. Kriika asii jam miraq. Kiijaq isenginok nai ngi raq apaiq ka homseng honglu süse tapan chaq laita mishom noqhai. Kiijaq naishiq raq asii winsii honglu thun ka atsaq min tsaq mai phan maq honglu mikuq hai. Kiimaq kiijaq naishiq raq wa na chaqtlii-honglu thun ka ranaptek na kiimaq rajitek na mikuq hai. Kiimaq Niitiitsak ranaiq thun niimin, Jinye Dong Poi thun niimin, kiimaq laihein asii ranaiq thun niimin, TATIWE naishiq Shiikeawe shreng ma mikuq hai. Apaiq raq Israilnok ma arka pattup pat-sa kewan chang nguta aming kuqto.

⁵Ngi raq Shomjam ashi ajongwiq kaü mihai ha nguta thapthi kang. Jamkhano ngukla naishiq Shiikeawe ka laihein tiikea phra thaq na ajong.

⁶Riita riikhaq li miika Shiikeawe miitu shomjam ka juwe riimin haikuq lot mak. Jamkhano ngukla ramungtan jonglu kra dongdii min apaiq khum ka siimmak aran se. Ikhiijiika ngi khoshose ara riika Shiikeawe shomjam ashi ka jamkho mihai lot, miinan honglu homseng se ka wa na chaq ma lam lam se miitu li miraq makshea?

⁷Riita ngi ma ümchaü ümniiraq maiq weshi phanrap chaq, kampho, miiki ngam, kiimaq jin ngam na awat raüta awaiq angon atsin, kiimaq tiiqwe taksma weshi, rong maq pho raüta rongwai, mintiitii, kiimaq kheashii mitaq lottiwe ashi tiikilaq. Apaiq ka iwe Dawit raq Juda mung wa na Jerusalem wa pe shamti smabi shiikap thütaq kriiti rai jaq ka misham dam.

⁸Ümsenginok ka jaqsham tsiim akhiiq wiita asap atsin siisaq nguta ngi raq asap ha. Krai mren, ngi ma maisak pe, saipres pe, kiimaq junipar pe thun wa khunda ka Lebanon wang wa lam laüta tiholaq. Ngi ka ümsenginok khrum wati isenginok maiq tiwa miitu khekham sitiikang.

⁹Tsangshiq raq khunda ka pahea daq raüta hoho miitu mikhrum kuq. Jamkhano ngukla ngi raq ara Shomjam haichang ngutiikang arka jonghea kiimaq tsomhea alüsea chang miraq.

¹⁰Riita ümsenginok miitu rai awong ka bunwong wong win ka metrikton hingnai, jaili wong win ka metrikton hingnai, kiimaq spiqtai ka litar hingshiblai kiimaq olip tai ka litar hingshiblai mitiiwan kang.”

¹¹Hokhamwe Hiram riimin Solomon ma lak ashi waiq raüta tihoto. Apaiq raq akha waiqto, “TATIWE raq asenginok mangchan kha na, apaiq raq ümniika tsangshiq hokhamwe ma shongto.

¹²TATIWE Israilnok Shiikeawe kli tiitsam i. Ramungtan nai mangjong hiq Tiiqtiwe! Apaiq raq Hokhamwe Dawit ma ase maiqshaq taksu pinthum kuqto. Taksma kiimaq phanrap na asap atsin, apaiq raq ümchaü TATIWE miitu shomjam

ashi kiimaq apaiq maiqmii miitu hokham jam ashi haichang nguta thapthi wantaq.

¹³Ngi raq üm phana maiq weshi taksma kiimaq phanrap tsiimtsii khiiq khiiq atsin kiimaq atiiq alo atsinwiq we Huram tiiki tiikang.

¹⁴Anyung ka Dan phan wa kiimaq awe ka Tajar chelati nokti. Apaiq riika chaq maq, kampho maq, kiimaq miiki maq, jin maq, long maq, kiimaq pe maq phanrap phanrii haihun asap atsin siisaq. Apaiq ka khu akhea ka amin rong maq, mintiitii rong maq, kiimaq kheashii rong maq, kiimaq müsaisai raihi-nairai khea maq klo ka atsin siisaq. Apaiq riika awat raüta phan phan sumla khatwaiq atsin. Apaiq ma jamlai phan sumla wa tok raüta kuq jiiq, kra phan phan miklo lot. Apaiq ka ümsenginok tsiimwe khiiqwebi rai kiimaq ümwe Hokhamwe Dawit rai jaqsham wanti rai misham dam laq.

¹⁵Riita ija, ümchaü min, ümniiraq naishiq ma bunwong win, jaili win, spiqtai, kiimaq olip tai thun ümniiraq mikuq ha nguta kiqkham kuqläu thun kra tiiwan laq.

¹⁶Lebanon pum na naishiq raq ümniima raa tlaq maisak pe thun ka daq laita pehüpan thun ka adam na atei won ma mikhakai. Laita kriithun ka khamjong chum maq Joppa chela na saüli mitiiche hokai. Kriiwiishetiü ümniiraq Jerusalem na howan laq.”

Shomjam Hai Phahoto

(1 Ho 6.1-38)

¹⁷Hokhamwe Solomon raq pongmungti maiq Israil mung na sitlaq kra awe Dawit raq mungmaiqse maiq wea wantaq kiikha weato. Raüta pongmungti Israil mung na siti ka 153,600 riito.

¹⁸Apaiq raq tsangshiq phong kiiwa maiq 70,000 ka hupsam thun kra hopi ma shiikpto. Kiimaq maiq 80,000 ka pum thun kiiwa long kaü thun kra tiibun raüta soq miitu shiikpto. Kiimaq jaqsham ka riikhaqli sham wan miitu tsangshiq pengti maiqlare ka 3,600 shiikpto.

2 Kaiüwa Weraü 3

¹Hokhamwe Dawit, Solomonwe raq Shomjam hai miitu hiq phu bashi ka atiije thüwishe. Kriiba ka Jerusalem na Moria Hiq Lam na riito. Kra hiqlam ba na TATIWE ka Dawit phana riihumkito. Arba ka Jebusaiq phan Arauna raq tsambuk chang ba riito. Hokhamwe Solomon raq Shomjam hai jaqsham ka

²apaiq hokham jawan li maq rawii blai she angu na kra ra wü wa jipi lünai she angu na phahoto.

³Hokhamwe Solomon raq Shomjam haitaq kriika alu nü na mitar roqnai ri mitar miishi. Kiimaq ajong nü na mitar tiikaü.

⁴Kiimaq Shomjam na wachang rinkhok ka Shomjam jong ümchuwa kiichu mitar tiikaü riito. Kiimaq adü lu nü niika mitar roqbiingi ri mitar blai riito. Kiimaq khokmong khetuk kriika chiisan chaq maq loto.

⁵Kiimaq tapmong khok ajongti kriika maisak pepen maq khechong thun ka tukto. Raüta kriithaq na chaq maq loto. Raüta kra chaq thaq niika taitsi chong thun sumla ka sairäü achan thü ikha awat raüta tiisapda tiimiikhiiqto.

⁶Hokhamwe raq Shomjam ka athü tsinhea phan huru longseng thun nai chaq ka pong mung wa Darwaim mung wa alun wan kriimaq tiimii khiiqto.

⁷Apaiq raq chaq maq Shomjam khetuk thun, shrüm lukü nai tipi thun, kilamda thun, kiimaq kilam chong thun, kra loto. Khetuk siim na jaq shamti raq cherubim thun sumla ka atsaq raüta waiqto.

⁸Tap mong pinthum khokti ka Asii Pinthum Khok ngutlo. Kra khok ka alu nü na mitar tiikaü kiimaq ajong nü niimin mitar tiikaü riito. Kriika Shomjam ajong nü na ümtin wa kriili riito. Kra Asii Thaq Niimin Asii khok kra khetuk thun kra lo miitu chaq ka metrikton roqnai pat wato.

⁹Kiimaq khili lo miitu chaq ka 570 gram wato. Kiimaq rathong khok thun wa khechong thun kriimin chaq maq loto.

¹⁰Kiimaq hokhamwe raq ajaqshamtibi ma cherubim anai ka jin ngam maq tiiq rong laq nguta aming kuqto. Raüta chaq maq akhuthaq na lolanta cherubim ka Asii Thaq Niimin Asii khok na thü rong laq nguta thaüto.

¹¹⁻¹³Raüta kra cherubim kaü wiinai ka riikong riikong kilam chong nü kiina nyi raq raq thüto. Kra kaünai ka ara kong ka anai nai chhaq sii riito. Arakong ashi ka alu nü na mitar 2.2 riito. Raüta kra arakong wiinai ka abi wan ikha atiiipii raq raq riito. Raüta kra rakong wiinai ka atsii nü maq tiithan raq raq khok mong tingting ba na saülili riito. Kiimaq konü siim rakang tsü wiinai kriika khe chong nü nü kiina khok mong ajong nü na mitar tiikaü kra hamli li riito.

¹⁴Kiimaq Asii Pinthum Khok kra raituk chang ka kheathum kaü ajongwiq ashi ka müsaisai raihi-nairai ka laihin rai maq shot raüta taqto. Raüta kra khea ka rongwai maq, kiimaq mintiitii rong maq, kiimaq rongshii maq shot raüta loto. Raüta kra khea mong na cherubim sumla ka kheathaq na waiqto. Raüta tiimiikhiiqto.

Miiki Ngam Toqpum Kham Anai

(1 Ho 7.15-22)

¹⁵Hokhamwe raq toqpum kham anai tiiqto, anai wiita adü lu nü na mitar roqshi ri biingi ri mitar thiq siisaq. Raüta kra kham wiinai ka Shomjam rinkea na tiichapto. Kra kham wiinai khupo niika khuphok acho lu na 2.2 mitar haito.

¹⁶Kra kham khupo wiinai ka sai räsetiim riidak riidak raüta atiiikop lotaq kriimaq nai pomegernet petsi po shishi loraüta kriimaq tiimiikhiiqto.

¹⁷Kra khamchong wiinai ka Shomjam na walam kriijaq siimhap ri na ashi shi tiichapto: shemai nü siim na tiichaptaqti mang ka Jachin nguta mangto. Kiimaq shekhu nü siim na tiichaptaqti mang ka Boaj nguta mangto.

2 Kaiüwa Weraü 4

Shomjam Mong Na Thiichang Hup Asam Thun

(1 Ho 7.23-51)

¹Hokhamwe Solomon raq miiki maq berong-wacha ashi loto. Kriika ajong nai alu nü na mitar tiikaü tiikaü siisaq trotam na tapshok ikha. Adü lu nü niika mitar blai ri mitar thiq.

²Kiimaq apaiq raq trotam na tamlok lok kaü, atsaü nü na mitar 2.2 khamtum ashi min miiki maq loto. Kra khamtum kaü ka among rom tingting maq panthit tiikhosaq na shin raüla mitar 4.4 kiimaq kra akii tro maq komsaq na shin raüla mitar 13.2 riito.

³Kra tumkaü aki tro niika tiithong saq saq na thongnai jong ri maq abe araq ikha aheawiq tiimiikhiiqto. Kra abe ikha tiimiikhiiqtaq ba kriika minsaü pongwe sumla setiim ikha loto. Kriika tumkaü ngam rai adam na tiinap tlü raüta alo baiq riito.

⁴Kra tumkaü ka minsaüpong wetiim kaüroqshi ri kaünai raikhü na tiingato. Kra minsaü pong wetiim ka kinphai nü na nyi raq raq siisaq riito. Siimko na kaütsam tsam kinphai nü na nyi raq raq siisaq tiichapto.

⁵Kra tumkaü thea ka

⁷⁵ milimitar riito. Kiimaq tumkaü kii kriika kok kii ngo chang chang ikha kinphai nü na komsaq saq pepü jaq setiim ikha tiibat raq raq loto. Kra khamtum mong niika kham ka litar hingroqtrok bin li chang riito.

⁶Kiimaq tsangshiq raq lairap hechang besin winpin thun min roqshi loto. Besin winpin biingi ka Shomjam maq shemai nü siim na thüto kiimaq biingi ka shekhu nü siim na thüto. Kra besin winpin thun kriika kham thü raüta nyamse honglu na chaqtlii riichang takuq tlaq kra ngam bu apan athiq thun sitlaq kra kham na tsamhi hi hechang riito. Kiimaq kra khamtum kaü mong na kham kriika ramwebi raq phanrap ahe atse chang miitu riito.

⁷⁻⁸Kiimaq tsangshiq raq lemto chang kiimin chaq maq ahinjaq jamkho lotlaq kiikha roqshi loto. Kiimaq chamrii kiimin roqshi haito. Raüta kriithun ka Shomjam khok ajongti mong na thüto. Lemto chang biingi ngi kiimaq chamrii min biingi ngi ka khok mong siimko nai ri na toto. Kiimaq tsangshiq raq sorija pin ka chaq maq shishi loto.

⁹Kiimaq tsangshiq raq wangmong rinkea nai kinphai rinkea thung kiimin ramwebi miitu kloto. Kiimaq kra wangmong nü siim rinkea nai kinphai nü siim rinkea liipan na kilamchong thun sitlaq kriika miiki maq siisaq job loto.

¹⁰Kiimaq kra khamtum kaü kriika Shomjam maq shenyap nü nai shedong nü siim shok nü nü ba kiina toto.

¹¹⁻¹⁶Kiimaq Huram riika takkapo setiim, atsoq baiq chang belcha thun, kiimaq sorija pin thun min loto. Apaiq raq Hokhamwe Solomon ma Shomjam na lang chang hup asam thun miklo kuqha nguta kiqkham kuqtaq thun kriika kunli thum thum klo kuqto. Kriika arthun ara: Toqpum kham anai Toqpum kham khupo wiinai na nüchhong winpin ikha khuphok anai Toqpum kham khupo wiinai na miiki ngam maq alo sairaü setiim riiwat riiwat raüta tiimiikhiiq loto. Miiki ngam maq alo pomegernet petsi shiblai ka kra toqpum kham khupo wiinai na len nai na riithong riithong lo raüta tiimiikhiiqto, leng setiim roqshi besin winpin roqshi khamtum kaü kra khamtum kaü tiingachang minsäü pongwetiim roqshi ri anai kra takka posetiim, belcha thun, kiimaq lakkong shuk thun kra kloto. Phanrap sham akai na taksma pinthumwe Huram raq arthun hup asam ara awongsii miiki ngam maq Hokhamwe Solomon raq TATIWE Shomjam na lang ma klolaq nguta apaiq ma jamkho aming kuqtaq kra phan phan kloto.

¹⁷Hokhamwe raq arthun hupsam arka tlotli Jordan rai tan na Sukkoth chela nai Jereda chela heawea na akhat asi kriijaq tiitiiq loto.

¹⁸Huk nai sam atin khan pahea pahea tiiqlo wanto. Kra ningkhan miiki ngam tlotli ka ümchu wa wataq kriika jurmin shinki mak she riito.

¹⁹Kiimaq Hokhamwe Solomon raq Shomjam na lang chang hupsam ka chaq ngam maq tloto: Berongwacha kiimaq Shiikeawe ma akuq winsii thun phong chang chamrii thun kra;

²⁰lem tochang kham thun kra kiimaq Asii Thaq Niimin Asii khok khaki na tiinyaichang chiisan chaq ngam maq alo lemsetiim thun kra, sürii wantaq kra phan phan kloto;

²¹pepü maq atiimiikhiiq thun kra, lem thun kra, kiimaq ngam ja shuk chang jinkiip piq khu thun kra;

²²lem tiimat baiq chang thun kra, nüchhong winpin thun kra, homseng honglu thü chang winpin thun kra, kiimaq wachan wiiwatam maq tsobaiq chang winpin thun kra riito. Arthun hupsam arka chiisan chaq ngam maq siisaq alo. Kiimaq Shomjam jam kinphai kilamchong thun nai Asii Thaq Niimin Asii khok kilü thun kriika chaq ngam maq siisaq job loto.

2 Kaiüwa Weraü 5

¹Riita ümtiikiwa Hokhamwe Solomon raq Shomjam hai jaqsham ka ngutaq, apaiq raq Shomjam hupsam thüchang khok thun na awe Dawit raq TATIWE ma kiinong kuqtaq ta awii thun - kampho, chaq, kiimaq laihein hupsam thun ka khok thun niishe thüto.

Tongshong Tek ka Shomjam Niishe Piwanto

(1 Ho 8.1-9)

²Raütiishe Hokhamwe Solomon raq Israil mung wa maiq aphan aphan khuthaq welabi thun nai aweraü khuthaq awelabi thun ka Jerusalem na ngongthun raa, TATIWE Tongshong Tek ka Dawit chela Jajon wa Shomjam na pikai ma nguta tiichongto.

³Tsangshiq tarü ka Lamjaptiip Poi akhing na kunli thungto.

⁴Riita mungmaiqse welabi ka thungto she angu na, kijiishe Lewinok raq Tongshong Tek ka ra na pisaq doto.

⁵Raüta kriika Shomjam mong niishe piwanto. Kiimaq ramwebi nai Lewinok raq TATIWE Asi Tombutiip kriimin, kiimaq laihein hupsam thun kiimin kun kun Shomjam niishe howanto.

⁶Hokhamwe Solomon nai Israilnok mungmaiqse ka Tongshong Tek khaki na thungto. Raüta nyamse honglu skukong kiimaq minsau chhechhi kong awealot mai pahea honglu na takuqto.

⁷Raütiishe ramwebi thun raq TATIWE Tongshong Tek ka Shomjam mong niishe piwanto. Raüta Asii Thaq Niimin Asii khok mong na, cherubim takiq na tiinga toto.

⁸Kra cherubim rakong tiipiitlaq kriiraq Tekkaü nai apichang pepum wiinai kra hamli pangtlo.

⁹Kra apichang pepum wiinai tsü kriika juwa Asii Thaq Niimin Asii khok khaki na chaptlaq kriiti riika rashra michhi. Shatmaq ahin miika tiichhi mak. (Kra apichang pepum wiinai ka ümchaü min kijiili asi).

¹⁰Kra Tongshong Tek mong niika laihein ka jam min ahü, kijiika man na Israilnok ka Ejip mung maq alaü wan akhing na Sinai pumji maq TATIWE raq tsangshiq rai tongshong wantaq kra bomtsi longpen wiinai na awaiq Mosheq raq thütaq kriili.

TATIWE Ngao Chhainyii

¹¹⁻¹⁴Kiijaq asiti ramwebi thun tlotli, tsangshiq ka ümra phungti li jiimin, kunkun tsangshiq khum ka Shiikeawe ma wiita kiinong kuqto. Kiimaq Lewi phan kunli - Asaph phan, Heman phan, kiimaq Jeduthun phan, kiimaq tsangweraü phan wa maiq ahinti thun riika müsaisai raihi-nairai khea miirii samraq raq riito. Lewi phan thun ka berong-wacha maq shedong nü nü siim tho kiijaq chapraq raq tsangshiq jaq niika sübseng thun nai phaqlamtoro piraq chhaq maq chaptlo. Kiimaq tsangshiq rai ka ramwebi shishi ri roqnai ka paison lerong tsü trangto.

Kiimaq ashi ashuntibi thun ka paison lerong tsütibi, sübseng tsütibi, kiimaq laihin atsii angii chang thun kra dang aheawiq maq tri raüta tsü ngii wan raüta TATIWE ka akha tiitsamto: “TATIWE ka tiitsam rong, jamkhano ngukla apaiq ka ahea, Kiimaq apaiq mangchan ka pattup pat-sa thummak.” Ramwebi ka Shomjam wa dongho kiita, tiidong chhaq miili phumda ka chhai hea lang lang, TATIWE ngao liliim wa kriiraq among along she mawan raüta chhai wanto. Kiimaq tsangshiq raq noqku ka alu kulot mak she riito.

2 Kaiüwa Weraü 6

Solomon Raq Mungmaiqse Ma Trahoto

(1 Ho 8.12-21)

- ¹Kiijishe Hokhamwe Solomon raq akha achu jaüto, “TATIWE ümniika phum mong na nai ranyaq mong na sitläü,
- ²Ümchaü ngi raq ümnaq miitu shomjam ashi achhai anyii haikang, arka ümnaq pattup pat-sa siwan miitu haikang.”
- ³Israilnok mungmaiqse wiita ka kiijaq chap raq raq riito. Kiimaq hokhamwe ka mungmaiqse phanü na nyito. Raüta tsangshiq miitu Shiikeawe achu shiiman jaü kuqto.
- ⁴Apaiq raq nguto, “Israilnok TATIWE Shiikeawe ka tiitsam ronglaq! Apaiq raq iwe Dawit ma kiqkham kumtoq kra tiiku wanto. Apaiq raq iwe ma akha nguto,
- ⁵‘Ngi raq isenginok ka Ejip mung wa tsuq wan kang kriimiiphat ümchaü ranaiq na saüli, Israil mung wa ümra chela min, ngi shomnoq wan chang shomjam haiwan miitu tseatsiiq wan mang dea. Kiimaq isenginok Israilnok shunshea wanti maiq jumin wela ma shong wan mang dea.
- ⁶Shatmaq ümchaü ngi raq Jerusalem ka ngi shomnoq wan chang hiq ba miishe tsea wan kang. Kiimaq Dawit ümniika isenginok kra peng wan miitu tuwe miishe shong wan kang.”
- ⁷Kiimaq Solomon raq traho ka akha hokuqto, “Iwe Dawit raq Israilnok TATIWE Shiikeawe shomnoq chang shomjam haila nguta danto.
- ⁸Shatmaq TATIWE raq apaiq ma akha nguto, ‘Ümniiraq ngi miitu shomjam ashi haihajaq nguta thapthi wan laü kriika riikhaq li thukto.
- ⁹Shatmaq ümniiriika ümtiikii jimin kriika hailu maü mirhaü. Kriika ümse, ümse shaq riitiq she mihai. Apaiq riitiq ngi miitu shomjam ka mihai.’
- ¹⁰“Ümchaü sanha TATIWE raq apaiq kiqkham raüpot ka tiikuri wanto she: Ngi ka iwe changkhü na apaiq pumsong ma Israil mung hokham miishe jawan kang. Kiimaq ngi raq Israilnok TATIWE Shiikeawe shomnoq wan miitu shomjam ashi hai kang she.

11Kiimaq ngi raq TATIWE Tongshong Tek ka Shomjam mong na thükang she. Kra tek mong niika man na TATIWE raq Israilnok rai tongshong wantaq bomtsi longpen na awaiqthü kra thiitlo.”

Solomon Raq Achu Jaüto

(1 Ho 8.22-53)

12Raütiishe mungmaiqse man na Solomon ka Shomjam mong na wato raüta berong-wacha khaki na chaptö. Raüta ajaq wiinai ka ra na do raüta achu jaüto.

13(Solomon raq miiki ngam maq maichap chang rinchü ashi haito. Raüta rinkea wang mong ba na thüto. Kra tapshok blai ka 2.2 mitar riito kiimaq adii lu nü niika 1.3 mitar riito. Apaiq ka kra rinchü thaq na düwato. Raüta alakü maq ngasaq maiq wiitarü raq rashra chhi li na ngakito. Raüta ajaq wiinai ka ra nü na doto.)

14Raüta apaiq raq akha achu jaüto, “TATIWE Israilnok Shiikeawe lei, ramungtan tlotli na kiimaq mangjong hiq raikhü tlotli na, ümnaq akha shiikea ka ahü. Ümniiraq ümsenginok rai ümtongshong bomtsi ka riikhaqli thütlaü, kiimaq tsangshiq ka tsan nai mongjii wiita kuq raüta phaqchii nichii maq ümwokhong na siraüla ümmangchan tsii ka tsangshiq ma tiichhi kuq tlaü.

15Ümniiraq iwe Dawit ma kiqkham raüpot akha kuq haü ka riikhaqli tiikupi kuq wan laü she. Ümchaü ranaiq na kra kiqkham bomtsi awea ka wiita she kuwato.

16Riita ümchaü min, TATIWE Israilnok Shiikeawe lei, ümniiraq iwe ma kiqkham raüpot ashi hali khakuq laü, apaiq raq jamkho ümniiraq akuq haü Thungtri Raütu ka tsapkapkap maq lang wantaq kiikha tsangshiq riimin langwan ruq rihaüla, asaü asetiiim phong kiiwa maiq pat tek na weshi ka Israilnok mung thaq na hokham ma shong wan ruq mirha nguta khamkuq laü kra bomtsi kriiri tiikupi kuq laq.

17Riita, ija, ümchaü min, TATIWE Israilnok Shiikeawe lei, ümniiraq ümjaqshi se Dawit ma kiq khamkuq laü thun bomtsi ka wiita kunli mikupi wan laq.

18“Shatmaq O Shiikeawe lei, ümniika ngohea shaq shaq mangjong hiq na maiqse phong na maiqwe re nai jechakre phong niika misilot haü dea sha? Ramungtan jonglu tlaq kra santla, aranse, kiijaq ümkhum ka siim mak. Ikhiijiika ara ngi raq ahaiha Shomjam se armong niika ümkhiim ka jamkho misüm?”

19TATIWE, i Shiikeawe lei, ngi ka ümjaqshi se. Ngi achu jaü ara tai laq. Laüta ngi raq ümjaq wa achu jaü tiikang thun ara tre kuq laq.

20Ara Shomjam ara ranaiq rawa khebom kuq shat riilaq. Ümniiraq ümniika arjam na shomnoq wan chang miraq nguta ümkiq kham kuq laü ihata. Krai mren ngi raq ara Shomjam nü na nyilata achu jaütiikang kra tre kuq laq.

21 Ngi achu jaü tiikang thun ara tailaq kiimaq ümsengi Israilnok raq ara hiqba nü na nyi raüta achu jaütlaq kra trekuq laq. Ramungtan na ümjam jong maq naishiq achu jaü ka tai laq kiimaq naishiq ngarai ka diikuq laq.

22 “Ümtiikiiwa khachongtiwe raq khatsiitiwe ka shutto nguta kha nyantlaq, kra akhing na khatsiitiwe ka ara üm Shomjam mong na sheawan raüta üm berong-wacha khaki na chap raüta shut mang nguta tiitum tlaq, kra raüla,

23 O TATIWE lei, ümniiraq ramungtan maq tailaq, laüta ümjaqshi setiim kha ka phokuq laq; ajiqwe ma adü na kha hotlaq kra khan khan mo tiho laq. Kiimaq alamwe ka alam ma tiija laq.

24 “Kiimaq ümtiikiiwa ümsengi Israilnok ka rekhat tang mak riitlaq, re jaq na sumtlaq, jamkhano ngukla tsangshiq raq ümman na ngarai tangto, kra ningkhan tsangshiq raq tsan klai jiiq, raüta tsangshiq ka ümwokhong na jangwan nong jiiq, raüta ara Shomjam na wa raüta, aranse ma jaraüta ümjaq wa mra tiidii achu jaü wa raüla,

25 tsangshiq achu jaü ka ramungtan maq tai laq. Ümsenginok ngarai ka adü riikuq laq. Kiimaq ümniiraq tsangshiq ma nai tsangtitiim ma akuq haü hiqshong arjaq hali tsuq wan nong laq.

26 “Kiimaq ümtiikiiwa ümsenginok raq ümmak ki na ngarai tang kha na, ümniiraq ra tiijun maü shangbaiq tlaü, kra akhing na tsangshiq raq ngarai tiidii raüta ara Shomjam nü na nyi raüta aranse ma ja raüta ümjaq wa achu jaü haüla,

27 O, TATIWE lei, tsangshiq achu jaü ka ramungtan maq tailaq. Laüta tsangshiq ümjaqshisetiim, Israilnok ngarai ka adü riikuq laq. Laüta tsangshiq ma tingting jaqsham kra shrinkuq laq. Kra lata, O TATIWE lei, ara üm hiqshong ümrahai arjaq ra ka tiijun kuqlaq. Arka ümniiraq ümsenginok ma pattup tachong hiqshong miitu kuq laü.

28 “Kiimaq, ümtiikiiwa armung arjaq ram dong tlaq, riimakla thadong tlaq riimakla tü atsam ka rakii henghea nai rahai henghea saü raüta tiishin baiq tlaq, riimak la kupchi long raüta pha q baiq tlaq, riimakla, ümsenginok ka re raq long wan tlaq, riimakla, riimakla armung na thatsi dongtlaq riimakla tsangshiq liipan na atsi asi pahea saütlaq akhing na,

29 tsangshiq raq ümjaq wa achu jaü tlaq kra tailaq. Kiimaq ümsengi Israilnok phong wa maiq ashi ra ka atsan among bunlaklak tsihea maq, tsangshiq jaq ka tiipii raüta ara Shomjam nü na lü raüta achu jaü raüla,

30 tsangshiq achu jaü ka tai laq. Tsangshiq achu jaü ka ümjamjong ramungtan maq tailaq. Laüta tsangshiq ngarai ka dü kuq laq. Maiqse tiima tsantsii khontiwe ka ümniili. Maiqse loweatek ma apaiq raq jamlai laplu chang thek tlaq kra phan phan klo kuq laq.

31 Krai mren ümniiraq naititiim ma akuq haü armung arjaq tsangshiq ka shong raüta, tsang rilung wiilü ümniika mishreng wan kiimaq ümnaq aming ka milang wan.

32“Ümtiikiiwa pongmung na luhea na siti maiqse weshi raq ümnaq jonglu nai ümningkun jonglu tsaki kra tai raüta, kiimaq ümniiriika wranaiqshe khрум kuq wan ruqli nguta tsütsa ka tairaüta, apaiq ka arjaq Shomjam na waraüta achu jaüwa raüla,

33 apaiq achu jaü ka tailaq. Ramungtan maq, ümjam jong maq, apaiq achu jaü ka tailaq, lata apaiq raq ümjaq wa jamlai wa jaütlaq kra klo kuq laq. Kra riihaüla, mangjong hiq na siti maiqse wiitarü raq, ümniika misap, raüta üsengi Israilnok raq ümnaq aming lang tlaq kiikha tsangshiq kiimin ümnaq aming wokhong na misi wan. Krai mren tsangshiq raq ümniika ara ngi raq hai kang Shomjam niidea shomnoq chang nguta misap wan.

34“Kiimaq ümtiikiiwa ümniiraq ümsenginok ka tsangshiq jaqtinok rekhat kai miitu thaütlaü, kra akhing na tsangshiq ka ümriiba miili jiimin ara chela ümniiraq atsea wan haü nü na nyi raüta kiimaq ara Shomjam ngi raq ümnaq miitu haikang ara nü na nyi raüta achu jaü raüla,

35 tsangshiq achu jaü ka tai laq. Ramungtan maq tsangshiq achu jaü ka tre kuq laq. Laüta tsangshiq ma rekhat ka tiitang kuqlaq.

36“Kiimaq ümtiikiiwa ümsenginok raq, ümmaklii na ngarai tang tlaq kiimaq maiqse ngutlaq ka jurmin ngarai klomak dea ngutiika ahü, kra mren ümniiraq tsangshiq ka ümtsankhiq tsi ma tsangshiq jaqtinok tiitang kuqtaü raüta tsangshiq ka shumwi kong ma pongmung na tiitsuq wan tlaü, kra mung ka rathoko luhea mung na tsuq wan raü min,

37 ümsenginok achu jaü ka tai laq. Kiimaq tsangshiq ka kra mung maq tsangshiq ngarai kra tiidii wan raüla, raüta ümman na tsangshiq ka pinthum ajiq dea shut phit wan kai nguta hoqsii wan raüla, tsangshiq raq ümtin khan wa ajiq klo wantaq nai abi pinthun jaqsham wantaq thun kra, shutkai dea nguta mra tiidii wan raüla, tsangshiq achu jaü ka tai laq, O TATIWE lei.

38 Kiimaq tsangshiq ka kra mung maq ngohea shaq shaq dea tsangshiq ngarai kra tiidii wan raüla, raüta tsam nai tsü tingting maq mra tiidii wan raüla, raüta tsangshiq raq armung ümniiraq naititiim ma akuq haü anü na nyi raüta, kiimaq ara chela ümniiraq atsea wan haü nü na nyi raüta, kiimaq ara Shomjam ngi raq ümnaq miitu haikang ara nü na nyi raüta achu jaü raüla,

39 tsangshiq achu jaü ka tai laq. Ramungtan na ümjam jong maq tsangshiq achu jaü ka tai laq. Laüta tiihang wan mangchan ka tsangshiq ma tiichhi kuq laq. Kiimaq ümsenginok ngarai thun ka kumli diikuq laq.

⁴⁰“Riita, ümchaü min, O i Shiikeawe lei, naishiq ara liikuq laq kiimaq arba maq achu jaü tlaq thun kra tai laq.

⁴¹Tiido laq ümchaüli, TATIWE Shiikeawe lei, kiimaq ümnaq ningkun tu rii miithii ara Tongshong Tek kaü arai adam maq Shomjam mong na nyap wan dam laq. Laüta arjaq pattup pat-sa miitu shongnga wan laq. Laüta ümramwebi raq ümchuwa jaqsham wantlaq kra shiiman kuq laq. Kiimaq ümsenginok kunli ka ümnaq lungwii ram ram wokhong maq khoqriiq shishiiq she mishong nga wan laq.

⁴²O TATI Shiikeawe lei, ümniiraq atsea wan haü hokhamwe ka naq tiishaü baiqkiq. Ümnaq mangchan tsü ümjaqshi se Dawit ma riim wan laü kra tiitsang shat riilaq.”

2 Kaiüwa Weraü 7

Shomjam Wa Poi

(1 Ho 8.62-66)

¹Ümtiikiiwa Hokhamwe Solomon raq achu jaü kra lottaq, ramungtan wa wa satto. Raüta honglu na ataakuq thun kra wiita wa raq khiimbaiqto. Kiimaq TATIWE khakii ngao chhainyii chaihea lang lang raq Shomjam ka wiita ma wanto.

²Shomjam mong ka aliiim chaihea lang lang chhairai wan kha na ramwebi ka Shomjam mong niimin nyap wa lot mak she riito.

³Riita Israilnok mungmai qse raq ramungtan wa wa satkai kra chhi raüta kiimaq Shomjam ka walü chhai wa liliim raq mawan kra chhi raüta, tsangshiq ka hiq nü na bumrang kiitelong wiithung rinkea kiijaq bum raüta Shiikeawe ka shomnoqto. Kiimaq apaiq mangchan tsantsii lungwii hea riim tlaq kra nai apaiq raq pattup pat-sa lung wiitsii riimtlaq kra miitu tiitsam kamto.

⁴Kra raütiishe Solomon nai mungmai qse raq TATIWE ma nyamse honglu thun she takuqto.

⁵Apaiq raq minsäu kong ka 22,000 tato, kiimaq skukong ka 120,000 rintii honglu na tato. Kiimaq kra takuq raüta apaiq nai mungmai qse raq Shomjam wa poi kra kloto.

⁶Ramwebi ka tsangshiq chap chang tiihongje ba na chaptö. Kiimaq tsangshiq khaki khariire niika Lewinok chaptö. Raüta atsü angii chang hupsam thun Dawit raq atihong thaq kuq thun kra sham raüta ashi ange watrangla TATIWE ka tiitsam kamto. “Apaiq lungwiitsii ka pattup pat-sa thummak!” nguta tiitsamto. Arka tsangshiq ma Dawit raq shong wantaq kra phan phan kloto. Ramwebi riika paison lerong thun ka tsüto kiimaq mungmai qse kunli ka chap raq chhaq li riito.

⁷Solomon raq Shomjam rinkea thung wang mong ba Shomjam khaki ba kra achu jaü ramkham maq tiibokto. Raüta kiinong kuqto. Raüta kiijaq apaiq raq wiipuntam maq wa na chaqtlii chang nyamse honglu thun kra, rai awong honglu thun kra, kiimaq rintii honglu akuq wa ngampü thun kra kuqto. Apaiq raq honglu thun ka arba na takuqtaq arka apaiq raq miiki ngam maq ahai berong-wacha ka ranhease siim mak miraq ngo kha maq arba na takuqto.

⁸Solomon nai mungmaiqse raq Lamjap Tiip poi ka ramiishi klo wanto. Kiijaq mungmaiqse ka pahea khunyaq khukhi riitamto. Tsangshiq ka maiqhiq luhea hea hiqkhu nü mung wa Hamath pumchit wang wa, kiimaq hiqmai nü mung wiika Ejip mung rai hiqtraai binjü wang wa awarai riito.

⁹Tsangshiq raq berong-wacha kiinong kewan poi ka ramiishi kloto. Raüta Lamjap Tiip poi klo ka ramiishi hali kloto. Atiisup wan ranaiq na tsangshiq raq poi tiisup wan kra kloto.

¹⁰Kiimaq kriimaq napjai ranaiq na, kriika jipi lümiishi wa raroqnai ri ranaiqtsam ngoja ranaiq na, Solomon raq mungmaiqse ka maiqmii hiqshong niishe tiiwa baiqto. Tsangshiq tarü ka TATIWE raq asengi Israilnok ma, Dawit ma, kiimaq Solomon ma ümtinkhan wa achu shiiman kuqtaq kra chhi raüta kai khoqriiq shishiiq miishe wawanto.

Shiikeawe Ka Solomon Phana Kito

(1 Ho 9.1-9)

¹¹Hokhamwe Solomon raq Shomjam haiwan nai hokham jam haiwan jaqsham ka apaiq raq hang wantaq kra phan phan kunkun she tlotto angu na,

¹²TATIWE ka apaiq phana rawa na saükito, TATIWE raq apaiq ma nguto, “Ngi raq ümnaq achu jaü ka taikang she. Krai mren ngi raq ara Shomjam arka ngi ma honglu thun kra kechang hiqba ma nguta tao kang she.

¹³Ümra akhing niiwa ngi raq ra tiijun mang mirha, riimakla tü atsam thun pha q baiqti kumchi tlong lata mitiithen baiqha, riimakla tha tiidong lata isenginok kra mitiijiim ha,

¹⁴kra akhing na, tsangshiq ka ijaq wa achu jaü raüla, kiimaq tsangshiq ngarai thun kra troq raüta, tsangshiq raq ashut jaqsham tlaq kra thun kra tha q baiq raüla, ngi raq tsangshiq achu jaü ka ramungtan maq mitaiha, lata tsangshiq ngarai thun ka midii kuqha. Lata tsang mung ka chithe lüwa hiq miishe mitiija kuq nongha.

¹⁵Lata ngi raq ara Shomjam ara mikhebom kuqha. Kiimaq tsangshiq raq arjam maq ümchuwa achu jaü tlaq thun kra taike miitu khekham misiha.

¹⁶Jamkhano ngukla ngi raq arjam ara tsea wan kang. Lata arba arka pattup pat-sa miitu ngi shomnoq wan chang hiq ba ngutiishe asii ramkham tiibok wan kang.

Kra ningkhan ngi raq khebom shat maq miriimkom wan ha. Lata pattup pat-sa khup wongkuq shat maq miriim wan ha.

¹⁷Kiimaq ümniiraq ngi ka ümwe Dawit raq tsapkapkap maq shiikum pan wantaq, shiikum pan wan haüla, ngi raq akuqha thungtri raütu thun kra lang lata sihaü jiila, kiimaq ngi raq ümniima ümchuwa aming kuq kang thun kra jaqkhon tiipha lata sham wan haüla,

¹⁸ngi raq ümwe Dawit ma, Israil mung ka pattup pat-sa asaütiim wa weshi raq mung ka siq wan ruq miraq nguta apaiq bom chongkang kiqkham bomtsi ka tiikupi wan ruq mirha.

¹⁹Shatmaq ümniiraq nai ümsenginok raq ümkhii miiwa ngi raq akuqha thungtri thun nai aming thun ka jin lantea, kiimaq lai hin sumla phra thun kra shomnoq wan han jiila,

²⁰ngi raq namshiq ka namshiq ma mung ashi kuqkang arwa alam mirbaiqha. Kiimaq ngi raq ngi shomnoq miitu ara hiqba asii ramkham maq atiibokha Shomjam ara amiim she mirbaiqha. Krai mren mangjong maiqse barapti raq ara mishummii wan. Raüta chuphit nüphit lishe misai siwan.

²¹“Ara Shomjam kaü arka ümchaü maiqse raq pinthum shrengtlo. Shatmaq kra akhing na maiq loweatek arlam lea wanti ka kai awang mirwan. Raüta bom ka akha miwai, ‘Riita TATIWE raq atin khan lang langtiq armung arka jam nguto tiithen baiqta? Kiimaq ara Shomjam armin jam nguto tiithen baiqta?’

²²Kiijiishe maiq raq akhiishe mitre, ‘Arka tsangshiq raq tsangshiq TATIWE Shiikeawe tsangtitiim ka Ejiip mung wa tsuq wantiwe kra miimbaiq kha chaphaqto. Tsangshiq ka lai hin sumla phra thun puk niishe nyap wanto. Raüta sumla phra thun kiishe shomnoq wanto. Kriikha na tiina TATIWE raq tsangshiq ma atin khan phiiptsi chang chamchao tiisaütaq ara.”

2 Kaiüwa Weraü 8

Solomon Raq Ongwantaq Jaqsham Manphan

(1 Ho 9.10-28)

¹Solomon raq Shomjam nai apaiq sichang hokham jam kra hai miitu wiiproq nai rato.

²Kiimaq apaiq raq Hokhamwe Hiram raq apaiq ma chela thun kuqtaq kriimin tiiheha haito. Raüta Israilnok ka kra chela thun na tiiwa raüta shong wanto.

³Kiimaq apaiq raq Hamath wang nai Joba wang thun kiimin khat raüta jiiwanto.

⁴Raüta kumtsaiphii rumnyangkhi wang wa Palmira chela ka trotam maq kiitelong maq rukto, Kiimaq apaiq raq Hamath wang binjü wa chela thun ka wiita tiiheha haito. Kra chela thun ka phanrap hupsam phong chang tsamtiip rungchong riito.

⁵Kiimaq Solomon raq arthun chela armin tiihea haito: Hiq Thaq Nü Beth Horon kra kiimaq Hiqmai Nü Beth Horon kra (ara chela thun ka trotam ma kiitelong maq rukto kiimaq kilam chong thun ka maiq tiiwa mak shaqbaiq chang tiihongto).

⁶Kiimaq Baalath chela kra, kiimaq apaiq hupsam lun chang tsamtiip chela thun tlotli kra, kiimaq apaiq kumrang kong nai kumrang leng thun rümtlaq ka chela thun kra riito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem na, Lebanon wang na, kiimaq apaiq mungtan na maiqhiq ümchuwa hamtlaq thun na jam haichang ümchuwa sürri wantaq thun kra wiita thum thum klo wanto.

⁷⁻⁸Israilnok raq Kanan mung khat wantaq raüta jiiwantaq akhing na kra mungti maiq tsatmak dea tiihang wantaq thun ka Solomon raq ningkun maq jaq tiisham ma jamsha wanto. Kra maiq phan thun mang ka arthun ara: Hitaiq phan, Amoraq phan, Perijaiq phan, Hiwaiq phan, kiimaq Jebusaiq phan riito. Tsangshiqnok saüse phan ka ümchaü niitaq diphan ma ja raüta sitlo.

⁹Israilnok phan ka ningkun maq jaq tiisham dikong miika tiija mak. Shatmaq tsangshiq ka phenlabi ma, siihiipbi ma, kumrang leng phung phentubi ma, kiimaq kumrang thaq na chaoti phenlabi ma shongto.

¹⁰Kiijaq ningkun ma jaq tiisham tlaq dikong kra pengti ajong alabi maiq ka 250 riito. Tsangshiq ka phan phan jaqsham wantlaq thun kra pengti riito.

¹¹Solomon raq tsangnyung, Ejiip hokhamwe se ka Dawit Chela wa, apaiq raq haitaq jam kiijiishe tiisi wanto. Apaiq raq akha nguto, “Apaiq ka Israil mung Hokhamwe Dawit hokham jam na si ka maimak. Jamkhano ngukla ümriiba niiwa Tongshong Tek thütaq kriiba ka asii.”

¹²Solomon raq apaiq raq Shomjam rinkea na berong-wacha haitaq kiijaq TATIWE ma nyamse honglu thun takuq wanto.

¹³Apaiq raq wa na wiipuntam maq chaqtlii honglu thun ka Mosheq Thung tri na waiqtaq kra phan phan asii ranaiq tek na: Niitiitsak ranaiq na, Jinye Dong Poi thun na, kiimaq rawiitek na laktsam poi jonghea - Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi, Tsamwi Poi, kiimaq Lamjap Tiip Poi akhing na klotlo.

¹⁴Arka awe Dawit raq thungtri räutu thütaq kra phan phan, apaiq raq ramwebi raq ranaiqtek jaqsham chang ka kiimaq Lewinok raq ramwebi khrumke jaqsham miikhon shi nge thun kra kiimaq tsangshiq raq jaqsham chang sitlaq thun kra aheawiq pheakuqto. Kiimaq hali apaiq raq shomjam kheti sontri tsongtibi kilamchong thun tek na wranaiqtek jaqsham ka akong akong maq triiphea räuta Shiikeawe maiqse Dawit raq aming thun thü thütaq kra phan phan phea kuqto.

¹⁵Dawit raq ramwebi ma nai Lewinok ma huk asam thü chang khok thun kra nai laihin jaqsham thun kra miitu jamkho tsii chongkuqtaq kriika kai shiithuk raüta tiitho tiipha shamto.

¹⁶Riita ara akhing niika Solomon raq jaqsham kaiwa ümchuwa sürii wantaq thun ka kunkun angut wishe riito. TATIWE Shomjam haichang jamkhü sü wantaq kriimaq phawan raüta Shomjam hai kra kunli ahea wiq maq kun kun tlotto.

¹⁷Raütiishe Solomon ka Ejjongebar chela nai Elath chela na kihoto. Arka Edom mung na Agaba khamjong chum ashaüwa nübok chumkii na atei wan mokkiitu kxingwa chang chela wiinai.

¹⁸Hokhamwe Hiram raq apaiq ma khamjahat thun pahea ka asengi ajong alabi wokhong na kiimaq khamjong chum na khamjahat jiiq atsintibi wokhong na tiikito. Tsangshiq ka Solomon sengi ajong alabi rai adam maq khamjong re na Ophir mung na kito. Raüta tsangshiq raq Solomon ma chaq ngam tsiik ka hingroqshi ri hingbiingi kilogram (tok) thaq na apa achan piikii hokuq wanto.

2 Kaiüwa Weraü 9

Sheba Mung Hokham Nyung Wato

(1 Ho 10.1-13)

¹Sheba mungti hokham nyung raq Hokhamwe Solomon tsaki kra tsangmung maq taito. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na apaiq ma bom atsin atsin wai raüta maitaiwa wato. Apaiq rai asengi kong nyung kaüshi shea wanto kiimaq kumtsong kong ma süse tapan, longseng thun, kiimaq chaq ka pahea howan raüta wato. Riita ümtiikiüwa apaiq ka Solomon rai riihumtaq, kriinyung raq apaiq ma atsan mong na ümchuwa bom dongtlaq thun kra wiita waito.

²Kiimaq apaiq riimin wiita treto. Apaiq raq chongkuq lot mak chang bomtsi atsin ka jamlai min ahü riito.

³Sheba mungti hokham nyung raq Solomon taksu tsü ka taito. Kiimaq apaiq raq hokham jam haitaq kriimin chhito.

⁴Kriinyung raq apaiq dungsea chang khok na chamrii na tsoq kuq tlaq kra, apaiq wokhong na siti siihiipbi sichang jam thun kra, kiimaq hokham jam na jaqshamti asenginok thun jamkho jaqsham riiphea raüta shamtlaq thun kra, kiimaq tsangshiq dü na samtlaq miirii thun kra, poi na apaiq ma phaqsea bala ashkum panti asenginok raq samtlaq rohun miirii thun kra, kiimaq apaiq raq Shomjam na nyamse honglu thun takuq tlaq thun kra kunli chhito. Kriithun kra chhi raüta apaiq ka atsitsü min healot mak chang khan she amao riito.

⁵Kiijiishe apaiq raq hokhamwe ma nguto, “Ngi raq naimung maq ümmang jong tsaki nai üm taksu tsii taikang kriika tengto dea!

⁶Tsangshiq raq ngi ma jamlai wa chongtaq kriika ngi raq lam mang dea riikang. Shatmaq arjaq saü walata ngi raq imak maq chhilatiitiq lamkang. Ngi raq üm taksu tsii tsütsa ka khaq ang min taimang dea riikang. Ümniika nanok raq jamkho tsaki tlaq kra nam miimin tsiheawe.

⁷Ümwokhong na siti ümnaq shiikum pantibi ümsengi thun ka kai kiim jonghea sitlo. Tsangshiq ka wranaiqshe ümwokhong na siraüta ümnü maq dongtlaq taksu bomtsi kra taisiqtlo!

⁸TATIWE üm Shiikeawe kli tiitsam! Apaiq raq ümniika apaiq mang maq mung peng wan hokhamwe ma shongto. Raüta apaiq ka ümniima kai khoqriiq tiikang nguta tiichhikuqtlo. Jamkhano ngukla apaiq raq asengi Israilnok ka kai lungwiitlo. Kiimaq apaiq raq Israilnok ka pattup pat-sa miitu tiiwongke wan lungwiitlo. Kra ningkhan apaiq raq ümniika tsangshiq khuthaq na hokhamwe ma shongto. Arka ümniiraq mung ka jaqkhon aphaq maq tri ka sham lata kiimaq tingting tri maq peng wan miitu shongto.”

⁹Raütiishe apaiq raq ahowan kongphiq thun kra Hokhamwe Solomon ma kuqto: chaq ka kilogram hingblai thaq na achan kiimaq süse tapan nai longseng thun ka pahea pahea kuqto. Sheba mungti hokham nyung raq Hokhamwe Solomon ma kuqtaq kra khan ahea awa phan süse tapan ka ahin ahü riito.

¹⁰(Kiimaq Hokhamwe Hiram sengi nai Hokhamwe Solomon sengi raq Ophir mung wa chaq piikii howanti raq jinipar pe kiimaq longseng thun min howanto.

¹¹Solomon raq ara pe thun ka Shomjam na hiqkhu rathong na wachang thun kra haima kiimaq apaiq hokham jam hai ma, kiimaq phaqlamtoro kiimaq torokong thun shiwebi raq sham ma haito. Atinkhan ka Juda mung na kongkhu pat na jurmin chhimak shaq riito.)

¹²Hokhamwe Solomon raq Sheba mungti hokham nyung ma apaiq raq jamlai phan wa jaütaq kra kunkun kuqto. Arka kriinyung raq apaiq ma kuq wantaq kongphiq thun kra jaq tiijang kongphiq ümchuwa kuqtaq kriithaq na achan anashe kuqto. Raütiishe kriinyung nai asengi kong ka Sheba mung niishe janghoto.

Hokhamwe Solomon Chiithe Jonglu

(1 Ho 10.14-25)

¹³Hokhamwe Solomon raq rawiitek chaq ngam piikii ka kilogram (tok) hingroqnai ri hingsam thaq na achan laptlo.

¹⁴Arka piikiiti nai laopanbi phunta kuqtaq kra thaq na achan she laptlo. Arab mung na siti hokhambi nai Israil mung na wanghuptibi riimin apaiq ma kampho nai chaq piikii kra kuqto.

¹⁵Solomon raq ajong jongwiq liiq thun ka shinai haito. Arka liiq ashi kriithaq niili chaq ngam ka kilogram (tok) miishishi maq tiiq raüta loto.

16Kiimaq arma aran linlin liiq thun ka shitsam tiiqto. Kra liiq ashi ka chaq ngam kilogram (tok) atsam maq tiiq raüta loto. Raüta apaiq raq arthun arka hokhamwe jam na Lebanon Rum Khok ngutlaq kiijaq thüto.

17Hokhamwe raq hokham ngachang ngacho min ashi jonghea kloto. Kra ngacho kaü ka wiijam ka chiiwi maq haito kiimaq thiqko wiijam ka chiisan chaq ngam maq loto.

18Kra ngacho na düwa chang hiqkhuphi ka phitrok. Kiimaq hiqkhu jichong niika hok ni pha wan chang hüda ka chiisan chaq maq ahai adam na hiqkhu krai tiikop shat riito. Hokham ngacho siimhap ri niika jaq tiida chang asi riito. Kriitho siim niika siimhapri na hangsikaü chap raq raq riito.

19Kra hiqkhuphi thun kiijaq hangsi sumla kaütiim ka kaüroqshi ri kaünai riito. Hiqkhuphi phishi siimhapri tiisup niika hangsi sumla kaüshi shi asi rito. Ara hokham ngacho atin khan tsom ka hokham maiq mung ahin na juwe riimin klo mak dea riito.

20Hokhamwe Solomon raq langchang kok thun kunli ka chaq maq siisaq alo riito. Kiimaq Lebanon Rum Khok na tak apin ümchuwa sitlaq kriika chiisan chaq ngam maq siisaq alo riito. Solomon pat na kampho ngam ka athii ahü rariq mak riito.

21Apaiq jaq niika sammok tra chum re na piikii kai chang khamjahat thun min phungshi asi riito. Kriika Hokhamwe Hiram kham jahat phung krai pong raüta sammok tra re na piikii kai kiholili riitlo. Wiitsam na jangshi shi kra akham jahat phung ka kham jong re na siti pong mung wa piikii chaq, kampho, chiiwi, amaita ahü phan jokwikong kiimaq jokwikong thun kra howan lili raüta jam na Solomon ma lunkuq wantlo.

22Hokhamwe Solomon ka mangjong hiq na siti hokhambi thaq chiiithe lin kiimaq taksu lin riito.

23Tsangshiq tarü raq apaiq rai phanrap na bom riiwaiso tlo, raüta Shiikeawe raq apaiq ma akuq taksu tsü kra taitlo.

24Tsangshiq hokhambi thun loweatek raq Solomon ma kongphiq thun ka kampho maq alo hup naisam thun, samtong jong kaü tiim, rekhat chang huk asam thun, süse tapan, kumrang kong, kiimaq kumjiq kong thun lamkuq wantlo. Arthun hupsam arka rawiitek na hokuq wan ruq lili riitlo.

25Hokhamwe Solomon apaiq kumrang leng thun nai kumrang phung kra rümchang khokkum thun ka hingblai asi riito. Kiimaq rekhat na chao chang kumrang kong ka hingroqshi ri hingnai riito. Kriiphong wa wiijam ka apaiq raq Jerusalem na thüto. Kiimaq wiijam ka chela thun ahin na thüto.

²⁶Apaiq ka Euphretis rai maq rai wan raüta Philistain mung na saüli kiimaq Ejip mung hiq rai na saüli ham tlaq maiqmung thun hokhambi kunli thaq ajong pinthum mung pengti riito.

²⁷Apaiq raq mung pengtlaq pat na Jerusalem na kampho ngam ka ralang longpo riiphong rong tlaq ikhlia riito. Kiimaq maisak pe kiimin Juda mung kinji thun na sikamor pe riiphong tlaq ikha aphonong along riito.

²⁸Solomon raq kumrang kong ka Musri mungwa nai maiqmung thun ahin wa lunki lili riito.

Solomon Hokham Pat Wa Jaqsham Bomraü

(1 Ho 11.41-43)

²⁹Solomon raq mung peng wantaq jaqsham manphan ka apha maq riita atiisup na saüli *Nathan shammiwe Raq Awaiqthü manphan Lakdap* kiimaq *Shilo chela Na Siti Shammiwe Ahija Riisham Bomchong Lak dap*, kiimaq *Shammiwe Iddo Riisham Bomchang Lakdap*, ara lakdap niika Israil mung Hokhamwe Jeroboam pat na jaqshamtaq manphan kriimin lom damtlo waiq thüto.

³⁰Solomon raq mungpeng wan ka Jerusalem maq siraüta Israil mung tlotli na rawii roqblai peng wanto.

³¹Apaiq ka tsaito. Raüta Dawit Chela na amaa ka lapto. Kiimaq ase Rehoboam ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 10

Shekhu Nü Mungti Mungtan Tiikhohoto

(1 Ho 12.1-20)

¹Rehoboam ka Shekhem chela na kito. Kiijaq shekhu nü mungti Israilnok ka apaiq ka hokham ma shong ma nguta ngongthunto.

²Kiitiikaq Nebat se Jeroboam ka Solomon ma hai ma achiim jin Ejip mung na tiipaükai ajuhowe raq kra tsütsa ka taito. Raüta apaiq jam na jang wato.

³Shekhu nü mungti maiq phan thun raq apaiq ka tiiheakito. Raüta tsangshiq tarü adam maq Rehoboam pha na kito. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ma akha nguto,

⁴“Ümwe raq naishiq ma hekii laihea tiihoto. Kiimaq ümniiraq arthun holai ara atiichii riikuq haüla, naishiq ka ümwokhong na üsengi ma jalaitli misikai.”

⁵Kiijiishe Rehoboam raq treto, “Ngi ma ranaiq tsam akhing kuq ronglaq. Atiimatiq mirkang. Lantea jangki rongkiq.” Krai mren mungmaiqse ka wawanto.

⁶Hokhamwe Rehoboam raq kra bom ka nyungwere awe Solomon danhontibi ma waito, “Ara mungmaiqse ma tsangshiq bomtre ngi raq jamkhii chongke chang wa miraq?”

⁷Tsangshiq raq treto, “Ümniiraq tsangshiq ma lungwii tsantsii maq kiimaq tsangshiq tiichochi chang bom ahea maq tsangshiq raq tai ma ahea bomkuq haü jiika, tsangshiq ka ümsengi ümwokhong na tsapkapkap maq siruq miraq.”

⁸Shatmaq apaiq raq kra nyungre raq tsü achongkuq bom tsi ka taimak ashipoq riibaiqto. Kra raüta apaiq ka jerobi apaiq rai rishi rümshibi tsangshiq thun ka ümchaü apaiq danhonti kong phana kiraüta bom waito.

⁹“Riita namshiq riha ngi raq jamlai riha jiiwa ahea miraq nguta tiima tlan?” nguta apaiq raq waito. “Mungmaiqse raq ngi nang nga tsangshiq holai ka atiichii riikuq laq nguta chongtlaq kra jamkhii riichang wa?”

¹⁰Tsangshiq raq treto, “Ümniiriika tsangshiq ma akhli chongkuq laq: ‘Ara ijaqshise aranseti arka iwe chhii kra nam ma athea lin.’

¹¹Tsangshiq ma akha chongkuq laq, ‘Iwe raq namshiq raikhü na holai ka laihea tiiho kuqto; ngi riika kriithaq lai heashe mitiiho kuqha. Apaiq raq namshiq raikhü na chungpo nyam sintsang maq tsatto; ngi riika kumrang tsatchang sintsang nyam miishe mitsat ha!’”

¹²Ranaiqtsam miishe Jeroboam nai mungmaiqse tlotli ka Hokhamwe Rehoboam phana hali jangkinongto. Arka apaiq raq tsangshiq ma chongkuqtaq kra phan phan wato.

¹³Hokhamwe nyungre raq tsü achongkuq kra shipoq baiqto. Raüta kiqla hiiphii maq mungmaiqse ma bomto.

¹⁴Arka jerobi raq apaiq ma tsü chongkuqtaq kra phan phan bomto. Apaiq raq akha nguto, “Iwe raq namshiq raikhü na hekii laihea tiiho kuqto; ngi riika kriithaq na alaiq lin she mitiiho kuqha. Apaiq raq namshiq ka chungpo nyam sintsang maq tsatto; ngi riika kumrang tsatchang sintsang nyam miishe mitsat ha!”

¹⁵Arka TATI Shiikeawe raq Nabat se Jeroboam ma shammiwe Ahija Shilo chela na sitiwe nübok maq achongkuq riisham bomtsi kra tiiku wan miitu she hong wato. Arningkhan tiina hokhamwe raq mungmaiqse bom taimak shipoq baiqtaq kra.

¹⁶Mungmaiqse raq hokhamwe raq tsangshiq bom ka taimak shipoq baiqtaq kra chhi raüta, tsangshiq ka tiihong raüta “Dawit nai ajamti ka midea wan laq! Tsangshiq raq nashiq miitu jamlai wa sham kuqta? Israilnok singmung maiqse lei, pin rong pha, jam na warong! Rehoboam ka apaiq sisi lische bamsi laq!” Krai mren, Israilnok ka maiqmii mungtan rit she donghoto.

¹⁷Krai mren Rehoboam hokham wokhong na siti ka Juda mung na sitibi kli she tiichongto.

¹⁸Kiitiikaq Hokhamwe Rehoboam raq ningkun maq jaq tiisham tlaq mungmaiqse pengtiwe Adoniram ka Israilnok phana tiiwato. Shatmaq tsangshiq

apaiq ka long maq tiqbaiq raüta tsat baiqto. Kiijishe Rehoboam ka taü laükhig apaiq kumrang leng na nga raüta Jerusalem na achiim jin juhoto.

¹⁹Kra akhing miiphat she hiqkhu nü mung na siti Israilnok ka Dawit weraü phan wokhong na simak she, maiqmii mungtan phoq raütiishe siwanto.

2 Kaiüwa Weraü 11

Shemaia Raq Riisham Bom Chongto

(1 Ho 12.21-24)

¹Riita Hokhamwe Rehoboam ka Jerusalem na saüto. Raüta apaiq raq Benjamin phan wa nai Juda phan maiq rekhatti sreabi koilong koila siisaq hingshishi ri hingroq tiichhat triichomto. Apaiq hang ka hiqkhu nü Israil mung na siti maiq phan thun kra apaiq wokhong na hali thüchang nguta tiimato.

²Shatmaq TATIWE raq Shammiwe Shemaia ma

³ara tsütsa ara Hokhamwe Rehoboam ma kiimaq Juda phan nai Benjamin phan tlotli ma chongkuq kikiq nguta akha thaüto:

⁴“Namshiq maiqmiinok Israilnok ka naq khat wa rongkiq. Namshiq tarü maiqmii jam na jang wan ronglaq. Jamlai mra wa pintaq kriika ngi riishe thapthi wankang.” Krai mren tsangshiq raq TATIWE aming kriidea taito. Raüta tsangshiq ka Jeroboam rai riikhat kimak she riito.

Rehoboam Raq Chelathun Kiitelong Maq Rukto

⁵Rehoboam ka Jerusalem na sito. Raüta Juda phan nai Benjamin phan wang na sitlaq arthun chela ka kiitelong maq rukto:

⁶Bethlehem, Etam, Tekoa,

⁷Bethjur, Soko, Adullam,

⁸Gath, Maresha, Jiph,

⁹Adoraim, Lakhish, Ajeka,

¹⁰Jora, Aijalon, kiimaq Hebron chela thun rukto.

¹¹Apaiq raq arthun chela arka kiitelong maq rukbaiqto. Raüta phentu ajong weshi shi shong raüta tiipengto. Kiimaq chelatek na phaqa asea rai awong, oliptel, kiimaq che ka lun raüta tiihong kuqto.

¹²Kiimahali liiq thun, kiimaq piq thun wiita chom kuqto. Akha tiihongtha raüta apaiq raq Juda wang nai Benjamin wang ka awokhong na riimto.

Ramwebi Nai Lewinok Ka Juda Wang Na Kito

¹³Israil mung kunli wa ramwebi nai Lewinok ka hiqmai nü mung na Juda mung na siisaq kihoto.

¹⁴Lewinok riika tsangshiq nyamse rüm chang wak ram thun nai tsangshiq hiqshong thun kra baiqthüto, raüta Juda wang na nai Jerusalem na siisaq laühoto. Jamkhano ngukla Israil mung Hokhamwe Jeroboam raq nai apaiq jai na hokham ümchuwa ja wantiibi raq tsangshiq ka TATIWE ramwebi ma tiija mak she riito.

¹⁵Jeroboam raq apaiq ramwebi ka pong she shongto. Raüta tsangshiq ka thatsang chang hiqba thun nai thawe binti nai sumla phra phong apaiq raq minsäü pong setiim haitaq thun kra shomnoq miishe shongto.

¹⁶Krai mren, Israilnok maiq phan phong wa, maiq ümchu riiwa tsantsii siirairai maq, Israilnok TATIWE Shiikeawe kriili shomnoq lungwii tlaqti thun ka, Lewinok jai phan phan, Jerusalem niishe riidung hoto. Kriika TATIWE tsangtitiim Shiikeawe kra shomnoq kai, apaiq ma nyamse honglu take kai miitu kihoto.

¹⁷Arningkhan na Juda mungti mungtan ka ajong miishe jawanto. Krai mren wiitsam na säüli tsangshiq raq Solomon se Rehoboam rai pong raüta sito. Raüta Hokhamwe Dawit nai Hokhamwe Solomon wokhong na jamkho sitaq kiikha sito.

Rehoboam Tahii Manphan

¹⁸Rehoboam raq Mahalath lamto. Apaiq ma awe ka Jerimoth. Jerimoth ka Dawit se. Kiimaq apaiq ma anyung ka Abihail. Abihail ka Eliabse kiimaq Jessi miika asaü she.

¹⁹Tsang setiim ka maiq wesetiim atsam, Jeush, Shemaria, kiimaq Jaham.

²⁰Kra jai maq apaiq raq Absalom se Maaka hali lamto. Tsangnai setiim ka maiqwe setiim weblai: Abija, Attai, Jija, kiimaq Shelomith.

²¹Tlot li, Rehoboam chak ka nyungroq shi ri nyung tiichat lamto. Kiimaq chakliip ka nyungroq trok lamto. Kiimaq asetiiim kunli ka maiqwe setiim roqnai ri tiichat kiimaq jechak setiim ka nyung roqtrok riito. Achak re tlotli chakliip nyungre miitaq apaiq raq lungwii hea nyung ka Maaka kli lungwiito.

²²Kiimaq asetiiim phong wa tlotli thaq na apaiq ma atsan ran chang ase ka kriinyung se Abija kli riito. Krai mren, apaiq raq Abija ka apaiq pumsong ma hokham ma shongto.

²³Rehoboam raq taksu phaqqhi maq asetiiim thun ka Juda wang nai Benjamin wang na kiitelong maq rukje chela thun kra peng miitu jaqsham ka wiita phea kuqto. Kiimaq apaiq raq asetiiim miitu chamtraq phanrap phanrii pheakuqto. Kiimaq asetiiim miitu achaktiim thun kriimin pahea lam kuqto.

2 Kaiüwa Weraü 12

Ejip Mungti Raq Juda Mung Khatto

(1 Ho 14.25-28)

- ¹Rehoboam raq apaiq hokham ngachang ngacho kra phataqtaq hea she tiipha lot raüta sanha, apaiq nai asengi mungmaiqse kunli raq TATIWE Thungtri raütu ka amiimshe riibaiqto.
- ²Rehoboam ka hokham jawan li maq wiibiingi sijai niishe tsangshiq raq TATIWE shipoq baiqtaq kra kha na TATIWE mo she hoto. Ejjip mung Hokhamwe Shishak raq Jerusalem ka khatto.
- ³Apaiq raq phen ka kumrang leng thaq na chaoti hingshiri shinai, kumrang thaq na chaoti phenlabi hingroqtrok, kiimaq phenlabi ka awealot chang riimak pahea, kriithaq niimin Libia mungti, Sukkai mungti, kiimaq Sudan mungti phenlabi tsuq wan raüta khatto.
- ⁴Apaiq raq Juda wang wa kiitelong maq aruk chela thun kra khat raüta jii wanto. Raütiishe Jerusalem nü niishe khat wanto.
- ⁵Shammiwe Shemaia ka Hokhamwe Rehoboam nai Juda wang wa mung welabi thun ka Jerusalem na Shishak jaqkhon mong wa tsangchiim jinho miitu thungtlaq kiijaq kito. Apaiq raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq ma TATIWE bomtsi ka ara: ‘Namshiq raq ngi miimbaiq lan. Krai mren ümchaü ngi raq namshiq ka Shishak jaqkhon mong niishe kiinong kuq baiqkang.’”
- ⁶Kiijiishe hokhamwe nai welabi raq tsangshiq ka shutkai dea nguta tsangnü maq nguto. Kiimaq akhiishe nguto, “TATIWE raq jamlai wa klo tlaq kriika riikhaq li tengto.”
- ⁷Riita TATIWE raq kra klai ka chhito, raüta apaiq raq Shemaia ma hali bom ka akha chongkuq nongto, “Tsangshiq raq tsangshiq ngarai ka tiidiito. Kra ningkhan ngi raq tsangshiq ka tiithenbaiq mangli. Shatmaq Shishak raq tsangshiq long wan tlaq akhing na, tsangshiq ka laamaq milun wan. Jerusalem raq itsan khiq walü tu nyaitlaq kra sapli chang ka khiim mak miraq.
- ⁸Shatmaq Shishak raq tsangshiq ka khat raüta mitang. Krai mren, tsangshiq raq iwokhong na shongnga wan rilung nai mangjong hiq na hokhambi wokhong na singa wan rilung liipan na ümriiti wa ahea kra tsangshiq raq misap wan.”
- ⁹Krai mren Hokhamwe Shishak ka Jerusalem na saüto. Raüta Shomjam kampho khok na athü tsiiq nai nyam, kiimaq hokhamwe jam wa tsiiq nai nyam tum thun ka wiita run hoto. Apaiq raq phanrap kunli Hokhamwe Solomon raq chaq ngam maq alo liiq thun kiimin nongnong hophaq hoto.
- ¹⁰Kriithun ka song ma, Rehoboam raq miiki ngam miishe liiq thun ka haito. Raüta hokhamwe jam na kilam chong thun kra kheti siihiipbi miishe kiinong kuqto.

¹¹Hokhamwe ka Shomjam na kitlaq akhing tek na, kinkhetibi raq kra liiq thun ka pihotlo. Raüta kriithun ka kinkheti tsongchang jam khok kiijaq jangthü wan nongtlo.

¹²Apaiq ka TATIWE wokhong na nyap wanong kha maq, TATIWE tsankhiq raq apaiq ka tiimi q chuk lang lang ka tsat baiq mak dea riito. Kiimaq Juda wangti ka hansang maq sito.

Rehoboam Hokham Jaqsham Bomshat Wan Manphan

¹³Jeroboam raq Jerusalem maq nga raüta mung siqto. Kiimaq apaiq hokham ningkun ka kai tiijong raüta pengto. Apaiq ka hokham ma jawantaq akhing na arawii ka wiiroqblai ri wiishi riito. Kiimaq apaiq raq TATIWE raq Israil mung hamli na siti ma apaiq shomnoq chang hiqshong nguta atsea wan Jerusalem chela maq ngaraüta wiiroqshi ri wiimiishi siqto. Rehoboam ma anyung mang ka Naama. Apaiq Ammon mungti.

¹⁴Apaiq raq abi jaqsham kli sham wanto. Jamkhano ngukla apaiq raq TATIWE raq jamlai wa lungwii tlaq kriika rit wan mak riito.

¹⁵Rehoboam raq mungpeng wantaq manphan ka apha maq riita atiithum na saüli kiimaq apaiq jamti ata awii raüpot thun ka *Shammiwe Shemaia Raq Awaiq Manphan Lakdap* nai *Shammiwe Iddo Raq Awaiq Manphan Lakdap* na waiq thüto. Rehoboam nai Jeroboam ka tsangnai liipan na re riikhat tiikoli sito.

¹⁶Rehoboam ka tsaito. Raüta amaa ka hokhambi maalap chiim na Dawit chela na lapto. Kiimaq ase Abija ka apaiq pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 13

Abija Ka Rehoboam Rai Riikhatto

(1 Ho 15.1-8)

¹Israil mung Hokhamwe Jeroboam raq mung lang wan li maq rawii roqshi ri tiichat she angu na Abija ka Juda mung na hokham ma shongto.

²Kiimaq apaiq ka Jerusalem maq nga raüta mung ka wiitsam siqto. Apaiq ma anyung mang ka Mikaia. Awe mang ka Uriel. Apaiq ka Gibeal chelati. Abija nai Jeroboam liipan na re dongto.

³Abija raq phen phung ka phenlabi 400,000 phoqto. Kiimaq Jeroboam raq apaiq phenlabi 800,000 maq khatto.

⁴Kra phen phung wiinai ka ku-akin tonglong Ephraim wang maq riikhatto. Hokhamwe Abija ka Jemaraim pum na düwato. Raüta Jeroboam ma nai Israilnok ma akha riimto: "Ibom ara tairong laq!" nguta apaiq raq nguto.

⁵"Namshiq raq, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq Dawit rai tiipanki mak phan tongshong wanto ngutiika sap man shea? Raüta apaiq ma nai asaü asemiim ma

Israil mung thaq hokham jaqsham ka pattup pat-sa miitu kuqto ngo ka sap man shea?

⁶Nebat se Jeroboam ka apaiq hokhamwe Solomon wokhong wa donghoto.

⁷Raüta kra jai maq kamhü lamhü maijqok ngamliiq kong kra awokhong na triitamto. Raütiishe tsangshiq raq jamlai wa lung wiitlaq kra Solomon se Rehoboam ma shiitepto. Apaiq ka noseli phanrap ahea abi misap shaqli. Kriikha na tsangshiq kiq ka khiilot mak riito.

⁸Riita ümchaü namshiq ka TATIWE raq Dawit saüsetiim ma hokham jaqsham akuq kriishe run baiq i nguta chiq chap rechap thungtlan. Namshiq ka maiq phenlabi pahea asi kiimaq Jeroboam raq nam phrakaü miitu chaq ngam maq alo han minsäü pongsetiim sumla phra kong asi.

⁹Namshiq raq Aron saüse phan TATIWE ramwebi kiimin jobaiq lan she. Kiimaq namshiq Lewinok kiimin jobaiq lan she. Tsangshiq lai miitu namshiq raq pong mungti thun raq jamkho shongtlaq kiikha ramwebi she shonglan. Juwa namshiq phana minsäü pongwe heraüta lo riimak la sku kaümiishi heraüta namshiq phana ramwe ma tiishong wa watlo. Raüla ju li saüwa raü min namshiq raq apaiq ka namshiq phra kaütiim ngutlan kra ramwe ma shongtlan.

¹⁰“Shatmaq naishiq riika ümchaü niitaq TATIWE naishiq Shiikeawe kriili shomnoq tiikai. Kiimaq naishiq raq apaiq ka miimbaiq mai. Aron saüse phan wa ramwebi raq tsangshiq jaqsham tlo. Kiimaq Lewinok raq tsangshiq ka khrumtlo.

¹¹Ranaptek kiimaq rajitek na tsangshiq raq homseng honglu nai nyamse honglu wiipuntam maq wa na chaqtlii chang kra takuqtlo. Tsangshiq raq winsii honglu thun kra chamrii asii kra thaq alu kuqtlo. Kiimaq rajitek tsangshiq raq lem thun kra tiinyai chaq raüta chaq lem tochang kham kiijaq totlo. Naishiq riika TATIWE raq jamlai aming wa kuqtaq kra phan phan li klo tiikai. Shatmaq namshiq apaiq ka miimbaiq lan.

¹²Shiikeawe apaiq kli naishiq Pengti welawe. Kiimaq apaiq ramwebi thun ka paison lerong thun jaq na atsüho ma dorachhaq maq, naishiq ka namshiq khat miitu rechap wan ma khekham maq khetlo. Israilnok lei, namtitiim TATIWE, Shiikeawe rai naq riikhat rongkiq! Namshiq riika tang man!”

¹³Kra liipan niili Jeroboam raq Juda mungti phenlabi ka jainong nü maq bom hai raüta bok wan miitu aphenlabi wiijam tiikito. Kiimaq abiti, riika khaki maq khatho ma tijeshat kheto.

¹⁴Kiimaq Juda mungti raq tsangshiq tro na liito. Raüta tsangshiq ka re raq akom wan wishe chhito. Tsangshiq ka TATIWE jaq wa khrum jaü hoq trangto. Kiimaq ramwebi raq paison lerong kra tsü trangto.

¹⁵Kiimaq Juda mungti raq tiihong raüta gitrangto. Kiimaq Abija raq shea raüta re ka khatto. Kiimaq Shiikeawe raq Jeroboam nai Israilnok phenlabi ka tangto.

¹⁶Krai mren Israilnok ka Juda mungti khaki wa pintrangto. Kiimaq Shiikeawe raq Israilnok ka tiitangto.

¹⁷Abija nai asenginok phenlabi raq Israilnok ka tiinamtok khatto. Raüta lakh biingi Israilnok phenlabi srea nolajongbi ka jiipto.

¹⁸Krai mren Juda mungti raq Israil mungti ka tiibun lak khatto. Raüta tangto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe ma kam raüta riikhatto.

¹⁹Abija raq Jeroboam phenlabi ka rotrot jo wanto. Raüta apaiq chela thun wiijam ka jiiwanto: Bethel, Jeshana, kiimaq Ephron, kiimaq arthun chela tro wa maiqhiq shong thun kra jiito.

²⁰Kiimaq Abija raq mung riim wantlaq liipan na, Jeroboam raq aningkun ka lap mak she riito. Atiisup niishe TATIWE raq apaiq ka riihot buk baiqto. Krai mren apaiq ka tsaito.

²¹Shatmaq Abija ka ajong ma jawan wan khoti jong wanto. Achaktiim ka nyung roq shi ri nyungblai riito. Kiimaq asetiim ka maiqwesere roq nai ri anai riito. Kiimaq jechak sere ka roqshiri trok riito.

²²Riita Abija raq jaqsham wantaq manphan thun ka kiimaq apaiq raq jamlai nguta kiimaq jamlai jaq wa shamtaq thun ka *Shammiwe Iddo Raq Awaiq Lakdap* na waiqthüto.

2 Kaiüwa Weraü 14

Hokhamwe Asa Raq Sudan Mung Khat Raüta Tangto

¹Hokhamwe Abija ka tsaito. Raüta Dawit Chela na hokhambi maalap chiim na lapto. Ase Asa ka awe pumsong hokham ma shongto. Kiimaq Asa wokhong mung atsing maq wiioqshi sito.

²Asa raq riikhaqli kiimaq ahea jaqsham raüta TATIWE, apaiq Shiikeawe tiicho chito.

³Apaiq raq pongmungti raq shomnoq chang berong-wacha thun nai thatsang chang noqku jam thun ka run baiqto. Raüta asii longkaü kham thun ka tiibun baiqto. Raüta jechak phrakaü Ashera shomnoq chang setu thun ka runbaiqto.

⁴Raüta apaiq raq Juda mungti ma TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe raq jamlai wa thapthi tlaq kriili shamraa kiimaq apaiq raq shrinkuqtaq tri nai apaiq aming thun kra lang raa nguta aming kuqto.

⁵Apaiq raq apaiq mungtan wa thatsang chang jam thun nai homseng honglu chaq chang berong-wacha phong ka Juda mung wa chela thun wa wiita runbaiqto. Kriikha maq awokhong na apaiq mungtan ka hansang maq sito.

⁶Apaiq pat na apaiq raq Juda mung wa chela thun ka kiitelong maq rukto. Kiimaq rawii ashaqpuq mung ka atsing maq hansang sito. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq mung ka hansang maq thiito.

⁷Apaiq raq Juda mungti ma akha nguto, “Nashiq raq chela thun ka trotam maq kiitelong maq ruk rong i. Laita trotam na re khe chang kongmong chong thun ka hairong i. Kiimaq chela kilamchong thun kilü thun ka jinpan maq hai rong i laita ashaq baiq chang kilü tiihong rong i. Nashiq raq TATIWE, nashiq Shiikeawe raq thapthi tlaq kra phan klowan kai kha maq, ümchaü namung ka nashiq wokhong na sitlo. Apaiq raq nashiq ka khupwong kuq tlo. Kiimaq nashiq trotam maq mung tsing siisaq she sitiikai.” Krai mren tsangshiq raq chela thun ka rukto. Raüta kai rongboq miishe sito.

⁸Hokhamwe Asa wokhong na Juda mung wa phen phung ka 300,000 phoqto. Tsangshiq ka liiq shamti nai piq shamti phen phung riito. Kiimaq Benjamin phan wa phen phung ka maiqwere 280,000 liiq piti nai liq shamti phen phung phoqto. Tsangshiq tarii kunli ka srea nolajongbi siisaq phanrap chiq khat rekhat na thep shrinkeje siisaq riito.

⁹Sudan mungtiwe amang min Jera nguta kriiwe raq apaiq phenlabi hingshishi shea raüta kiimaq kumrang leng chaoti shitsam shea raüta Maresha chela na saüli khat wanto.

¹⁰Asa riimin apaiq rai riikhat kai kihoto. Noknai ri raq arkhat miitu Jephathah Tan maq Maresha hiq tho maq riikheto.

¹¹Asa raq apaiq TATIWE Shiikeawe jaq wa akha achu jaüto, “O TATIWE lei, ümniiriika phen phung ningkun ajomti kra nai ningkun ajongti kiimin jeriiqriiq heali mikhrum kuqlot haü. Ümchaü naishiq ara khrom kuq laq. O TATIWE, naishiq Shiikeawe lei. Jamkhano ngukla naishiq ka ümniimiili kam tiikai. Kiimaq ümmang chong laita naishiq ka rekong naishiq thaq na pahea phen sitlaq kra khatkai chaptiikai. TATIWE lei, ümniika naishiq Shiikeawe, ümniika ju riimin khatlot mak.”

¹²TATIWE raq Sudan mung phenlabi ka Asa nai asengi maq tiikhat raüta tiitangto. Tsangshiq ka pintrangto.

¹³Kiimaq Asa nai asengi phenlabi raq renok ka Gerar chela na saüli jobaiqto. Sudan mungti phenlabi ka pahea jiiq baiqto. Kra ningkhan tsangshiq ka rekhat tang mak kiimaq khatlot mak she riito. Tsangshiq ka TATIWE raq ajaq khon na thü baiqto. Kiimaq TATIWE senginok phenlabi raq tangto. Kiimaq rewati raq sepat lopi aho lot mak tsuq wanto.

¹⁴Krai mren, tsangshiq raq Gerar chela phai apha binjü na chela thun ka kunkun shiithen baiqto. Jamkhano ngukla mungmaiqse thun ka TATIWE ma hai ma apiip ajiip tsaihü jihü riito. Phenlabi raq kra chela thun ka khat raüta jii wanto. Raüta sepat lopi pahea tsuq wanto.

¹⁵Kiimaq tsangshiq raq sku riimti kong piitiip wiiyam ka khatto. Raüta pahea skukong nai Kemuel kong lap wanto. Kra raütiishe tsangshiq ka Jerusalem na jang wanto.

2 Kaiüwa Weraü 15

Asa Raq Atru Raüta Jaq Sham Wanto

¹Shiikeawe wenyi ka Obed se Ajaria khum na romto.

²Kiimaq apaiq ka Hokhamwe Asa rai riihumkito. Raüta apaiq raq akha riimto, “Hokhamwe Asa lei, i bom ara tai laq. Kiimaq namshiq Juda mungti nai Benjamin mungti raq tairong laq! Namshiq ka TATIWE rai sihan jiila, TATIWE ka namshiq rai adam misi. Namshiq raq apaiq rit han la apaiq raq namshiq ma apaiq ka mitiikum kuq. Shatmaq namshiq ka apaiq wokhong wa juho han jiila, apaiq raq namshiq ka amiim mirbaiq.

³Rawii luhea Israilnok ka riikhaqli Shiikeawe ahü maq siwanto. Tsangshiq ma Shiikeawe lamphan tlanketi ramwebi ahü kiimaq thungtri min ahü shong wanto.

⁴Shatmaq ümtiikiiwa chamchao akhing saütaq tsangshiq ka TATIWE Israilnok Shiikeawe puk na nyapto. Tsangshiq raq apaiq ka ritto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka humto.

⁵Kra pat na maiqse ka ju min wanhiq khum lam na hansang maq khumkilot mak riito. Jamkhano ngukla mung barapse na litkot chamchao chiqse rewe tonglong siisaq riito.

⁶Maiq mungshi raq mungshi kra jamsha wanto. Kiimaq chela ashiti raq chela ashiti ka haihiito. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq tsangshiq khuthaq chamchao sangrai kiimaq kiimaq ngila nguraü chamchaoto.

⁷Shatmaq namshiq ka ningkun shoq wiishoq maq shiikut ratlo. Tsaiji naq tran rongkiq. Namshiq raq jamlai jaq wa shamtlan kra miitu namshiq ma poksi mikuq.”

⁸Asa raq Obed se Ajaria raq riisham bom chongtaq kra tai raüta apaiq tsaiji ka kongtam puqshi riito. Krai mren apaiq raq Juda mung na nai Benjamin wang na sumla phra phong ümchuwa sitlaq kra kunli runbaiqto. Kiimaq ku akin tonglong Ephraim wang wa chela thun ümchuwa apaiq raq khat raüta jiiwantaq kriiwa sumla phra thun ka kunkun runbaiqto. Kiimaq apaiq raq Shomjam rinkea na sitlaq berong-wacha kriimin atiihea hai riito.

⁹Ephraim wangti, Manase wangti kiimaq Simeon wangti mungmaiqse pahea Asa rai pongwan damto. Raüta apaiq wokhong na shong wanto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq TATIWE ka apaiq rai asi nguta sapto. Asa raq tsangshiq tlotli kiimaq Juda mungti nai Benjamin wangti kunli adam na triitam heato.

- 10** Raüta tsangshiq ka Jerusalem na Asa raq hokham ja wan li maq rawii roqshi ri wiibiingi she angu na kra rawiwa jipi lütsam angu na ngongthunto.
- 11** Kra ranaiq tsangshiq raq TATIWE ma sepat lope atsuq wan kriiwa honglu kuqto: nyamse ka minsäu kong shimiishi, kiimaq skukong ka hing miishi takuqto.
- 12** Raüta tsangshiq liipan na TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe kriili dea tsangshiq tsan nai mongjii nai tsangshiq tsaiji wiita kuq laita mishomnoq rong i nguta tongshongto.
- 13** Maiq ashi ra nose lo, nyungwe lo, maiqwe lo jechak lo, jurwa TATIWE ka shomnoq mak riijiiq, kriiti ka atsa baiq raa.
- 14** Raüta tiihong raüta tsangshiq tarü raq TATIWE rai tongshong wantaq bomtsi kra milanghai nguta tumkham nyangto. Raütiishe tsangshiq ka gitrangto paison lerong kra tsü trangto.
- 15** Juda mungti kunli ka kai khoqriiqto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq kra tongshong bomkham ka tsangshiq tsantsii wiita kuq raüta shongto. Tsangshiq ka TATIWE shomnoq kriili lungwiito, kiimaq TATIWE raq tsangshiq ka awokhong na tao wanto. Kiimaq tsangshiq ka trotam maq hansang rakhang tiishong nga wanto.
- 16** Hokhamwe Asa raq awi Maaka ka hokham nyung ngacho wa hiq niishe tiisat baiqto. Jamkhano ngukla apaiq raq ashe sumla Ashera phra nyung jechakre ma ase tiihumketi sumla kra haito. Asa raq kra sumla ka chumbaiqto. Raüta pongpan riipan chumbaiqto. Raüta kra pan thun ka Kidron raise wii na wa maq chaqbaiqto.
- 17** Asa raq apaiq mungtan wa thatsang jam thun ka tiisii rai runbaiq makdeali jiimin, arilung pattup apaiq ka TATIWE wokhong na tsapkapkap maq siwanto.
- 18** Awe Abija raq phanrap huk asam thun Shiikeawe ma kiinong kuqtaq thun kra Shomjam na thüto. Kiimaq apaiq raq chaq nai kampho ngam thun kiinong kuq wan taq thun kriimin lot li thüto.
- 19** Apaiq raq mung siq wan li maq rawii roqtsam ri wiibiingi akhing na saüli, chiq are dong mak she, mungtsing maq sito.

2 Kaiüwa Weraü 16

Israil Mung Rai Matdong

(1 Ho 15.17-22)

- 1** Juda mung Hokhamwe Asa raq mung langwan li maq rawii roqtsam ri trok angu rawii na, Israil mung Hokhamwe Baasha raq Juda mung ka khatto. Raüta Juda mung na kaichang munglam kra akiti nai awati kra shang baiq miitu Rama chela ka trotam maq kiitelong maq rukto.

²Kra ningkhan Asa raq Shomjam kampho tek wa nai hokhamwe jam na kampho tek wa kampho nai chaq ka lamto. Raüta Damaskas na siti Hokhamwe Benhadad, Siria mung hokhamwe ma bom ka akha tiichong wan raüta tiikuq wato:

³“Nawetiim jamkho reraüshi sitaq kiikha, nanai min reraüshi si i. Riita ara kampho nai chaq arka ümniima bom chong wan kongphiq. Riita ümchaü min Israil mung Hokhamwe Baasha rai silu riija tlan kra apan she riibaiq laq. Kra rihaüla apaiq raq imungtan hiq rai binjü wa apaiq phenlabi thun kra atsuq she mir wan.”

⁴Benhadad raq Asa bom kra taoto. Raüta apaiq wokhong na siti phentu jongbi ka kiimaq phenlabi ka tiiki raüta Israil mung wa chela thun kra tiikhatto. Raüta tsangshiq raq Ijon chela, Dan chela, Abel chela, Beth Maaka chela thun nai Naphtali wang wa chela thun na phanrap hupsam lun chang phong tlaq kra wiita khat raüta jiiwanto.

⁵Kiimaq Hokhamwe Baasha raq kra mat dongtlaq tsütsa ka heraüta, apaiq raq Rama chela tro na kiitelong maq ruk ka atsaq riikito kiimaq jaqsham ka athaq she riibaiqto.

⁶Kiijiishe Hokhamwe Asa raq Juda mung tlot li wa maiq riichomto. Raüta Rama chela wa long thun nai pe thun Baasha raq Rama chela ruk ma nguta aphonng thü kra horaa nguta aming kuqto. Raüta tsangshiq raq Geba chela nai Mijpa chela kra tro na kiitelong maq ruk miishe langto.

Shammiwe Hanani Bomchong

⁷Kra akhing na Shammiwe Hanani ka Hokhamwe Asa phana kito. Raüta akha nguto, “Ümniiraq TATIWE üm Shiikeawe dü na tiinin rii na Siria mung hokhamwe dü na tiinin tlaü kriikha na, Israil mung hokhamwe phenlabi ka ümjaq khon mong wa lun wanto.

⁸Riita Sudan mungti phenlabi nai Libia mungti phenlabi thun ka arthaq na pahea riito riimak shea kiimaq tsangshiq jaq niika kumrang leng pahea kiimaq kumrang thaq na chaoti phenlabi ka pahea riito riimak shea? Shatmaq ümniiraq TATIWE dü na tiinin laü kha maq, apaiq raq tsangshiq ka ümniima tiitang kuqto.

⁹TATIWE raq mangjong tlotli ka tro tri raüta kheshat liitlo. Raüta ju tsantsii wa apaiq rai riipona tlii maq sitlaq kriiti ma ningkun shoqke miitu khekham maq sitlo. Shatmaq ümniiraq ashut angi jaq sham klo laü. Kra ningkhan ümchaü sanha ümniika chiq are rai li she mirkhat siq haü.”

¹⁰Ara ngukiita Asa ka pinthun shammiwe ma khiqto. Kiimaq apaiq ka thong na tiithii baiqto. Kiimaq kra akhing niisii she Asa raq maiq wiijamti ka jimaq nishi shi she tiicham chao wanto.

Asa Hokham Jaqsham Thum Wan

(1 Ho 15.23-24)

¹¹Asa raq mung peng wantaq jaqsham manphan thun ka apha maq riita atiisup na saüli *Juda Mung Hokhambi Nai Israil Mung Hokhambi Raq Mung Peng Wan Manphan Lakdap* na waiq thiito.

¹²Asa ka hokham jawan li maq rawii roqtsam ri wiitiikaü she angu rawii na ahok na thatsü tsibiti kop raüta akii ashii she chamchao wanto. Shatmaq apaiq ka TATIWE wokhong na jang wan raüta apaiq jaq wa khрум jaü mak she riito. Shatmaq phumshra phaniili athatsi ka tliikitlo.

¹³Kriimaq wiinai sijai na apaiq ka tsaito.

¹⁴Kiimaq amaa ka Dawit Chela na apaiq raq apaiq maakho long raq na watje tiije thütaq kiijaq lapto. Tsangshiq raq süse tapan nai homseng tel maq amaa ka alapkai ma jutjü raüta lapto. Kiimaq wa jonghea chaq raüta apaiq maa ka joto.

2 Kaiwa Weraü 17

Jehoshaphat Ka Hokham Ma Shongto

¹Jehoshaphat ka awe Asa pumsong hokham shongto. Kiimaq apaiq raq aningkun ka Israil mung thaq na aheng lin she thiiwanto.

²Apaiq raq Juda mung na chela thun kiitelong maq trotam maq rukje thun kiijaq, Juda mung na hiqshong thun kiina, kiimaq Asa raq Ephraim wang wa chela thun khat raüta jiiwantaq thun kiijaq phen phung ka atiipa she riiwanto.

³TATIWE raq Jehoshaphat ka shiiman kuqto. Jamkhano ngukla apaiq raq awe pat na aphaji na jamkho sitaq kra phan phan apaiq min sito. Kiimaq apaiq raq Baal phra ka shomnoq mak riito.

⁴Apaiq raq awe Shiikeawe ka shiikum panto kiimaq Shiikeawe aming thun ka langto. Kiimaq Israil mung hokhambi raq ajiq klo wan taq lam ka phan mak riito.

⁵TATIWE raq Jehoshaphat ma Juda mung ka peng wan miitu ningkun kuqto. Kiimaq apaiq raq mung ka jaqkhon pha maq pengto. Kiimaq mungmai qse tlotli raq apaiq ma kongphiq jaq miiq pahea kuq wanto. Krai mren apaiq ka pinthum chithejong ma jawanto kiimaq mungmai qse raq apaiq ma pinthum anato raüta shreng wanto.

⁶Apaiq raq TATIWE shiikum pan wan ka kharii jonghea nguta shreng wanto. Kiimaq thatsang chang sumla phra phong noqpi chang jam thun ka kiimaq jechak phra Ashera shomnoq chang setu thun ka Juda mungwa wiita shiithen baiqto.

⁷Apaiq raq hokham jawan li maq rawii wiitsam she angu na apaiq raq arthun welabika Juda mung tlotli na chela thun kiijaq Shiikeawe lam phan shrinketi shrabi tiikito: Benhail, Obadia, Jekeria, Nethanel, kiimaq Mikaia thun tiikito.

⁸Tsangshiq rai ka Lewinok wetiikaü kiimaq ramwebi wenai kidamto. Lewinok ka Shemaia, Nethania, Jebadia, Asahel, Shemiramoth, Jehonathan, Adonija, Tobija, kiimaq Tobadonija thun riito. Kiimaq ramwebi ka Elishama kiimaq Jehoram kidamto.

⁹Tsangshiq raq TATIWE Tridap kra lamhoto. Raüta Juda mung na chela thun na siti mungmaiqse ma shrinkuq wanto.

Jehoshaphat Jonglu

¹⁰ TATIWE raq maiq mung thun trotam na siti ka Jehoshaphat rai riikhat kai ma tsanghai tiisito.

¹¹Philistainnok wiijamti raq Jehoshaphat ma kongphiq kampho nai laihin hupsam pahea hokuq wanto. Kiimaq Arabnok riika apaiq ma skukong 7,700 kiimaq chhechhikong 7,700 kuq wato.

¹²Krai mren Jehoshaphat ningkun ka apa jong wan wan riito. Juda mung tlotli na apaiq raq chela thun ka kiitelong maq ruk raüta thüto. Kiimaq chela thun tei wanto.

¹³Kra chela thun na alun wan chang phan phan huk asam ka jam thun hai raüta atum atum maq thüto. Jerusalem na apaiq raq kai ajong ajong siihiip thun kra tiisito.

¹⁴Kriika maiq aphan aphan maq tsea raüta thüto. Adna ka Juda phan wa phentu thaq na phentu ajongwe. Apaiq wokhong niika sreabi maiq 300,000 riito.

¹⁵Apaiq ma aran lin phentuwe ka Jehohanan. Apaiq wokhong niika phenlabi maiq 280,000 riito.

¹⁶Kiimaq kra takiq na atsam ngoja phentuwe ka Amasia, Jichri se. Apaiq wokhong niika phenlabi maq 200,000 riito. (Amasia raq TATIWE jaqsham miitu akhiim kuqto.)

¹⁷Kiimaq Benjamin phan wa phenlabi phung khuthaq na pengti phentuwe ka Eliada riito. Apaiq ka phentu nola jongwe ashi riito. Apaiq wokhong na phenlabi ka 200,000 riito. Tsangshiq ka liiq nai liq shamti riito.

¹⁸Apaiq wokhong na siti ajaq thüti phentuwe ka Jehojabad. Apaiq wokhong na phenlabi ka 180,000 riito. Tsangshiq ka rekhat miitu phanrap asi kiimaq asap siisaq.

¹⁹Arthun phentubi thun ka hokhamwe wokhong na Jerusalem maq siraüta jaqshamto. Kiimaq arthun ara thaq niimin, apaiq raq phenlabi phung abi thun ka Juda mung na sitlaq chela thun kiitelong maq trotam maq rukje thun kiijaq thüto.

2 Kaiüwa Weraü 18

Shammiwe Mikaia Raq Ahab Ma Honlam Bom Chongkuqto

(1 Ho 22.1-28)

- ¹Riita Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ka chii the jong jawanto kiimaq apaiq tsa ka jonghea she riito. Krai mren apaiq raq ajamti maiq weshi rai Israil mung Hokhamwe Ahab tahii jamti rai kherii riijato.
- ²Kriimaq rawii ashaqpuq sijai Jehoshaphat ka Ahab rai rii hum wa Samaria chela na wawanto. Jehoshaphat ma anato kiimaq apaiq rai maiq awa dam thun kra shreng manto ma, Ahab raq skukong pahea kiimaq minsau min apawiq tato raüta phaqsea poi jonghea kloto. Raüta apaiq raq Jehoshaphat ka apaiq rai pong raüta Gilead wang wa Ramoth chela kra khat kai miitu tijjom nato.
- ³Apaiq raq akha nguto, “Ümniika ngi rai Ramoth chela khatkai miki damhaü shea?” Jehoshaphat raq treto, “Ümnaq khekham jiika ngi min khekham. Kiimaq isengi phenlabi min khekham sitlo. Naishiq ka ümniirai mipong i na.”
- ⁴Raütiishe apaiq raq akha tiitsuq saq nguto, “Shatmiitiina TATIWE rai kongkhu riiwai chang.”
- ⁵Krai mren Ahab raq shammibi shiblaitin ka triichom heato. Raüta bom ka tsangshiq ma waito, “Ngi kilata Ramoth chela ka mikhat kiha shea, shea kimang li wa?” “Khat kikiq,” nguta tsangshiq raq treto. “Shiikeawe raq ümniima mitiitang kuq.”
- ⁶Shatmiitiq Jehoshaphat riika akha waito, “Riita shammi ahinti weshi ra ka ahü she nashiq raq TATIWE rai bom ka riiwai miitu?”
- ⁷Ahab raq treto, “Araq weshi ka asi. Apaiq ka Imla se Mikaia. Shatmaq ngi raq apaiq kai shutiikang. Jamkhano ngukla apaiq raq ngi miitu ka jangshi ra min riisham bom ahea chongkuq mak. Apaiq riika jang wrap she abi riisham bomtsi kli chongtlo.” “Ümniiraq kiikhiika naqngukiq!” nguta Jehoshaphat raq treto.
- ⁸Krai mren, Hokhamwe Ahab raq apaiq rung na ngati ajong weshi heato. Raüta apaiq ma Mika ka tlohit heakikiq nguta thaüto.
- ⁹Kra hokhamwe nai ka tsangnai hokham miirii maq tiimii raüta tsangnai hokham ngacho na Samaria chela tho kin phai na tsambuk chang hiqba na ngaraq raq riito. Kiimaq shammibi thun kunli ka tsangnai miki na riisham bom maq tiithai sea riito.
- ¹⁰Tsangshiq phong wa weshi, apaiq mang ka Jedekia, Chenaana se riika jinrong ashi haito. Raüta apaiq raq Ahab ma akha nguto, “TATIWE raq akha ngutlo, ‘Armaq ümniiraq Sirianok ka mikhat haü. Laüta tsangshiq ka tiinamtok mikhat haü. Laüta mitang haü.’”
- ¹¹Kiimaq shammibi ahinti thun kunli riimin bom ka kiikha siisaq nguto. “Ramoth chela kra khat kikiq. Ümniiraq mitang haü. TATIWE raq ümniima mitiitang kuq,” nguta siisaq nguto.

- ¹²Riita anü na siihiipwe Mikaia heakaitiwe riimin apaiq ma akha nguto, “Shammibi ahinti thun kunli raq hokhamwe ma mi ong haü nguta siisaq riisham bom ka chongkuqto. Riita ümnii riimin kiikhiisii chongkuq haü jaq ahea miraq.”
- ¹³Shatmaq Mikaia raq treto, “Atra TATIWE mang na ngutiikang, ngi riikla i Shiikeawe raq ngi ma jamlai chongtlaq kriili michongha!”
- ¹⁴Kiimaq apaiq ka ümtiikiiwa Hokhamwe Ahab man na chaptaq, hokhamwe raq apaiq ma waito, “Mikaia, riita Hokhamwe Jehoshaphat nai ngi kilata Ramoth chela ka mikhatki hai shea, shea kimai chang li wa?” “Khatki rongkiq!” nguta Mikaia raq treto. “Alei achong ngori sha. Mitang han na! TATIWE raq ümniima mitiitang kuq.”
- ¹⁵Shatmaq Ahab raq treto, “Ümtiikiiwa ümniiraq ngi ma TATIWE mang na chongtlaü, teng teng bomtsi kli chonglaq! Ngi raq ümniima ümchu jang she wa chongtiikang!”
- ¹⁶Kiijiishe Mikaia raq treto, “Ngi raq Israil mung phenlabi ka ku akin thun kiina skusekong ariimti ahü ikha pongpin riipin wiita pinjin wanto chhitiikang. Kiimaq TATIWE raq nguto, ‘Arthun maiqkong arka tsang asheati ahü. Tsangshiq ka jam na hansang maq miwa wanlaq.’”
- ¹⁷Kiijiishe Ahab raq Jehoshaphat ma nguto, “Ngi raq ümniima chongkang ihata, apaiq riika ngi miitu jangshi ra min bom hea maq riisham bom ka chongkuq mak; jangwrap she abi bomtsi kli chongtlo!”
- ¹⁸Mikaia raq abi ri akha chongkuqto, “Ümchaü min TATIWE raq jamlai wa chongtlaq kra tairong laq! Ngi raq TATIWE ka ramungtan na apaiq hokham ngacho na ngaraü chhikang. Kiimaq arasetiim thun ka asiim tro na chap raq raq.
- ¹⁹TATIWE raq tsangshiq ma waito, ‘Ahab ka tiitsea baiq miitu Ramoth chela khatkai juro milaoho lot?’ Kiijiishe rasetiim wiijam raq phanshi bom chongto. Kiimaq wiijamti riika laihin bom hali chongto.
- ²⁰Kiijiishe winji ashi ka TATIWE khaki na chaphiiq riito. Raüta TATIWE ma nguto, ‘Ngi raq apaiq ka milao lot ha.’ ‘Jamkho milao haü?’ nguta TATIWE waito.
- ²¹Kiijiishe kra wenyi raq treto, ‘Ngi kilata Ahab shammibi ma arot bom mitiichongha.’ Kiijiishe TATIWE raq nguto, ‘Kilaq. Laüta apaiq ka laokikiq. Ümniiriika milaolot haü.’”
- ²²Kiimaq Mikaia raq bom ka akhiishe tiisupto: “Bom ka ara. TATIWE raq ara ümshammibi ma bom ka arot tiichong kuqto. Shatmaq ümniika atsai chang she dongdii nguta TATIWE apaiq raq kha ka atoq tan kun she!”
- ²³Kiijiishe shammiwe Jedekia ka Mikaia tho na chapwa raüta, athea phi na riisiiq tsatto. Raüta apaiq ma waito, “Riita TATIWE wenyi ka ikhum wa ümtiiko ümniiphana wawanta raüta ümniima bom ka chong kuqta?”

²⁴Kiijiishe, “Ümtiikiiwa ümniika jamcha tap mong shok na atiipaüwa nyapwa tlaü kiitiikiitiq misap haü,” nguta Mikaia raq treto.

²⁵Kiijiishe Hokhamwe Ahab raq asengi phong wa ajong weshi kiima akha aming kuqto, “Mikaia ka lap laq. Laüta chela wanghuptiwe Amon nai Hokham Se Joash ma kuq wan laq.

²⁶Laüta tsangnai ma apaiq ka thong na mishaq laq nguta chonglaq. Kiimaq ngi ka khu asang maq mijang wan ha shaq wiiwii apaiq miika winsii nai kham lam lam li mikuq laq.”

²⁷Kiijiishe, “Ümniika hansang maq jang wan haü jiika, TATIWE raq ngi lümaq chongmak ngushat,” nguta Mikaia raq agilülü maq chongto. Kiimaq apaiq raq bom ka akhü tiitsuqsang nguto, “Ngi raq jamlai wa chongkang kra namshiq wiitarü raq tiitsang tai ronglaq!”

Ahab Ka Tsaito

(1 Ho 22.29-35)

²⁸Kiijiishe Israil mung Hokhamwe Ahab nai Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ka Gilead wang wa Ramoth chela kra khatkai kihoto.

²⁹Ahab raq Jehoshaphat ma nguto, “Nanai rekhat kitiikai na ümniika ümkhea hokham miirii kra samlaüta kilaq. Ngi ka atlao lata miiriitili samlata mikikang.” Krai mren Israil mung hokhamwe ka maiqtile ikha tlaö raüta rekhat kai kihoto.

³⁰Kiimaq Siria mung hokhamwe raq akumrangleng pengti phentubi ma Israil mung hokhamwe kli tiitsang dada maq khat ronglaq, maiq ahin ka naq khat rongkiq nguta aming tatto.

³¹Krai mren tsangshiq raq Hokhamwe Jehoshaphat ka chhiraüta, tsangshiq tarii raq apaiq kiidea sham Israil mung hokhamwe nguta tiima raüta tsangshiq tarii raq apaiq kriilishe tamho raüta khat wanto. Shatmaq Jehoshaphat raq ka lülü she gito. Kiimaq TATI Shiikeawe raq apaiq ka tiichhii kuqto. Kiimaq apaiq kom wantibi re kong ka ahin nü niishe tiiki baiqto.

³²Kumrang leng maq khatti phentubi raq apaiq ka Israil nung hokhamwe riimak nguta chhito. Kra ningkhan tsangshiq raq apaiq jai ka jomak she riito.

³³Shatmaq Siria mungti phenla we shi raq liq maq mohiip mohiip hiip kiita Hokhamwe Ahab raq jin samtong samtlaq kra triiche chang ba maq liqsin ka akhum na chato. Kiijiishe, “Ngi ha shokang,” nguta apaiq raq aleng jiiqtiwe kiima agi lam maq chongto. “Jainü na tiijang jiiqtlo laq. Laüta reriikhat mong ba kiiwa kinphai na jiiq holaq!” nguta thaüto.

³⁴Anü na rekhat ka heng hea riikhat wanto. Kiimaq Hokhamwe Ahab ka aleng thaq na tiinin raüta Sirianok kra rashra chhi shat maq ngakito. Rashe nyap wan akhing niishe alang ka pitto.

2 Kaiüwa Weraü 19

Shammiwe Raq Jehoshaphat Ka Sonto

¹Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat ka Jerusalem na ahokham jam na khu asang maq janghoto.

²Shammiwe ashi, Hanani se Jehu ka hokhamwe phana kito. Raüta apaiq ma akha nguto, “Ümniiriika ajiq kiimungti ka akhrumke thektlo kiimaq TATIWE ngenhti kra pongdam thek tlo ngutiisha tiima tlaü? Ümniiraq jamlai wa klo laü kra lümaq ümkhu thaq na TATIWE tsankhiq she tiisaü laü.

³Li jiimin, ümkhum na, phanshi ra ahea phan ka asi. Ümniiraq jechak phra kaü Ashera shomnoq chang setu thun mungmaiqse raq shomnoq tlaq kra runbaiq laü, kiimaq ümniiraq Shiikeawe raq thapthi tlaq kra klo wan miitu shiikut chaq laü.”

Jehoshaphat Raq Jaqsham Atru Riito

⁴Hokhamwe Jehoshaphat ka Jerusalem niili sihaü jiimin, apaiq ka akhing khaq khaq na mungmaiqse rai riihumkai wanhiq khum hiqmai nü mung na Beersheba chela maq riita hiqkhu nü mung na Ephraim wang ku akin tonglong wang hiqrai binjü na saülili khum raüta mungmaiqse ka TATIWE tsangtitiim Shiikeawe wokhong na si ratlo nguta tiihang tsü chongkuqto.

⁵Apaiq raq Juda mung na chela thun kiitelong maq rukje thun ka pengti phowebi shongto.

⁶Raüta tsangshiq ma akha tsü chongkuqto: “Namshiq raq kha phokuq tlan na, honkamshat maq pho rong laq. Namshiq ka maiqse han ngam phowebi riimak; Shatmaq TATIWE arang maq photlan. Kiimaq namshiq raq kha tan tlan akhing na apaiq ka namshiq rai asi.

⁷TATIWE ka shreng ronglaq. Lantea honkam shat maq jaq ka sham ronglaq. Jamkhano ngukla TATIWE, nashiq Shiikeawe raq laopha jaqsham nai atsea atsiiqti riimakla tsiiq lap seati ka romak.”

⁸Jerusalem na Jehoshaphat raq Lewinok, ramwebi, kiimaq mungmaiqse phong wa phukhu welabi wiijam ka phowebi ma shongto TATIWE Thungtri jin raüjaq riimakla chelati liipan na khü akha dong raüjaq phoke miitu.

⁹Apaiq raq tsangshiq ma akha tsii chong kuqto: “Namshiq raq jaq sham tlan na TATIWE ma shreng lantea sham rong laq. Apaiq aming ka tsapkapkap maq lang lantea, phanrap jaq ka sham rong laq.

¹⁰Ümtiikiüwa singmung maiqse chela ahin thun na siti raq mat kha, lo thungtri jin khii akha lo, riimak aming jin kha lo, ka namshiq rung na shok wa raüla, namshiq raq tsangshiq ma khapho akhing na riikhaq li tri maq phoke raa nguta tsii ka chongkuq ronglaq. Kra rihaü jüitiq tsangshiq ka TATIWE man na ngarai

tang raüta ashutwe ma jaki mak chang miitu. Namshiq raq tingting maq tri phoman raüla, TATIWE tsankhiq walü ka namshiq khuthaq na nai mungmaiqse khuthaq misi ki. Shatmaq namshiq raq namshiq jaqsham ka riikhaq li maq sham han la namshiq ka shut man miraq.

¹¹Ramwe Ajong Pinthumwe Amaria ka Shiikeawe lamphan kha pho na bom tiisuptiwe miraq. Kiimaq Ishmael se Jebadia ka Juda mung na wanghuptiwe. Mangjong hiq wa tri lamphan na mungmaiqse khuthaq wa kha ka apaiq nübok na supchang arang hoti miraq. Kiimaq Lewinok riika rung na kha ka jamkho photlaq kra jaqsham maq tiichhike ratlo. Srea nolabi ma jalanta ara tsü chongtiikang thun ara sham ronglaq. Kiimaq TATIWE ka tingting maiqsetiim rai lomshat mirlaq!”

2 Kaiüwa Weraü 20

Edom Mung Rai Riikhatto

¹Kriimaq ashaqpuq sijai na, Mob mungti phenlabi, kiimaq Ammon mungti phenlabi ka Meunaiq mungti rai adam na pongraüta Juda mung ka khatto.

²Maiq tsasoqti waraüta Hokhamwe Jehoshaphat ma akha tiitaito: “Edom mung wa re pahea raham hiqham Amaa khamjong chum reko nü wang maq ünnaq khat wa wato. Tsangshiq raq Hajajon Tamar chela ka khat raüta jii wanto she.” (Arka Engedi chela kra nangnga ngutlo).

³Jehoshaphat ka kai haito. Kiimaq TATIWE jaq wa hon atsii rit achu jaüto. Raütiishe apaiq raq Juda mung tlotli na dungsea tlea achu jaü raa nguta aming kuqto.

⁴Juda mung chelatek wa maiq ka Jerusalem na taülaü khiq TATIWE jaq wa hon atsii jaü achu jaü wato.

⁵Kiimaq tsangshiq nai Jerusalemte ka Shomjam rinkea anyea thung ba na thungto. Kiimaq Hokhamwe Jehoshaphat ka kiraüta tsangshiq khaki na chaptö.

⁶Raüta akha tiihong raüta achu jaüto, “O naitiim TATI Shiikeawe lei, ünniiraq ramungtan na mangjong hiq wa maiq mung thun kunli ka pengtlaü. Ünniika ningkun jonghea riimtiwe kiimaq ahong ala pinthum. Kiimaq ümkiq ka juwe riimin khiiki lot mak.

⁷Ümniika naishiq Shiikeawe. Man na üsengi Israilnok ka armung arjaq laü wantaq akhing na ünniiraq armung na siti maiq mung thun ka jobaiq wan laü. Laüta ümluwe Abraham säüsetiim ma pattup pat-sa miitu she kuqlaü.

⁸Tsangshiq ka armung na shong wanto. Kiimaq ünnaq shreng chang Shomjam ka haito. Kriika tsangshiq raq asap.

⁹Ümra akhing niiwa tsangshiq ma motiho chamchao sawa säütlaq--re dong tlaq, tha dongtlaq, riimakla ramdong tlaq-- kiittiikaq tsangshiq ka waraüta ara ünnaq

shomnoq chang Shomjam rinkea na wa raüta chap watlo. Raüta tsangshiq ma chamchao saütlag akhing na ümjaq wa achu jaütlo. Raüla ümniiraq tsangshiq achu jaü ka tre tlaü. Laüta tsangshiq ka chamchao mong wa dokda kuq tlaü.

10“Riita, ümchaü min, mungti, Mob mungti kiimaq Edom mungti raq naishiq khathoto. Man na naititiim pat na tsangshiq ka Ejip mung wa maü laü wan akhing na, ümniiraq tsang mung thun lam maq tiiwa maü riilaü. Kra ningkhan naititiim ka arnok mung thun ka ashiip riiwan raüta atiikon lam maq wawanto. Kiimaq tsangshiqnok ka khat raüta tsatbaiq mak dea riito.

11Riita liilaq, tsangshiq raq naishiq ma akhiishe thamkuq tlaq ara--tsangshiq raq naishiq ara ümniiraq akuq haü mungtan kiiwa jobaiq wa she saüwato.

12Ümniika naishiq Shiikeawe! Tsangshiq ma mo tiiholag. Naishiq ka ara rekong ra ma hiq ma naishiq khat wa wataq arwa tiikhup wong chang ningkun ahüshe. Naishiq ha sunghü tsiihü she miq wan kai. Shatmaq naishiq ka khrom jaü ümtheaphi niili she liitiikai.”

13Juda mungti maiqwere thun kunli tsang nyung re nai tsangsetiim rai Shomjam rinkea na chapraq raq riito.

14Kiijiishe TATIWE wenyi ka kra mungmaiqse phong na chapti Lewi phan maiq weshi khum niishe samto. Apaiq mang ka Jahajiel. Awe ka Jekeria. Apaiq ka Asaph weraü phan wa kiimaq Asaph weraü phan Mattania saü, Jeiel saü, kiimaq Benaia saü.

15Jahajiel raq nguto, “Chaü lei, kiimaq Juda mungti lei kiimaq Jerusalemte lei, TATIWE raq ngutlo, namshiq tsaiji tran raa mak, kiimaq ara ra ham hiq ham rephong kra khat kai ma naqhai rongkiq. Rekhatti ka Shiikeawe namshiq riimak.

16Anap ranaiq tsangshiq ka Jij pumchit lam na saü wan tlaq kiiwa khat ronglaq. Namshiq raq tsangshiq ka kinchit wii thumwan tlaq ba na, Jeruel hiq tho na rum nyangkhi bin jü wang binjü mirhum han.

17Namshiq raq ara rekhat ngomin raamak. Namshiq ka khekham chap lantli khe ronglaq. TATIWE raq namshiq ma re ka mikhat kuq. Raüta mitang kuq kriili liirong laq. Juda mungti nai Jerusalemte lei, namshiq ka naq khaiq kham rongkiq. Kiimaq naqhai rongkiq. Rekhat kai ronglaq. TATIWE ka namshiq rai miraq!”

18Kiijiishe Hokhamwe Jehoshaphat ka hiq na bumki tlü bumkito. Kiimaq mungmaiqse tlotli apaiq rai hiq na bum rang raüta TATIWE ka shomnoqto.

19Kiimaq Lewinok Kohath weraü phan nai Kora weraü phan thun ka chap rang chaptö. Raüta tiihong raüta agilülü TATIWE Israilnok Shiikeawe ka tiitsamto.

20Kriimaq napjai ranap na mungmaiqse ka Tekoa hiqshong tho na rumnyangkhi wang kiiniishe kihoto. Tsangshiq ka kiim tiido wan she kiijaq Jehoshaphat raq mungmaiqse ma akha trahoto: “Juda mungti nai Jerusalemte lei! Namshiq kamtsan tsü ka TATIWE namshiq Shiikeawe ma thü rong laq. Hanla namshiq ka

pharang rang maq michap han. Ashammibi raq namshiq ma jam lai wa chongkuqtaq kriima kamrong laq. Hanla namshiq raq mi ong han.”

²¹Raüta mungmaiqse rai tsii riichong jai maq, hokhamwe raq ashi ashunti wiijamti ka akhek asii poi na samchang miirii kra sam rong laq nguta aming kuqto. Raüta phen phung khaki na lamshea akha ashitrang khum ronglaq nguta aming kuqto: “TATIWE kli tiitsam! Apaiq lungwii ka pattup pat-sa thummak!”

²²Tsangshiq raq ashi ange she shitrang wan kiita sanha, TATIWE raq re kong tsangshiq khat wa watlaq kra sunghü tsiihü phiip miishe tiitsaito.

²³Ammon mungti nai Mob mungti raq Edom mungti phenlabi kriishe khat wanto. Raüta tsangshiq ka tiinamtok tiithumpak jiiipbaiqto. Raütiishe tsangshiq nai tsangshiq liipan niishe ngamsang riiphaqtlii miishe riikhat wanto.

²⁴Riita ümtiikiiwa Juda mungti phen phung ka rumnyangkhi kumtsaiphii na kongmong chong ba kiiniishe saü hoto. Raüta tsangshiq raq renok walam nü kiina liikiita tsangshiq raq tsangshiq ka kunli amaa phong li she hiq na bum raqraq riiphong riirong chhito. Maiq ka atra weshi min julap mak riito.

²⁵Kiijiishe Jehoshaphat nai asengi phenlabi ka kiina ki raüta sepat lope thun kra lamkai kito. Kiimaq tsangshiq raq kiijaq minsäü chhechhikong pahea, huk asam alun wan kiimin pahea, khu akhea phong, kiimaq lai hin hupsam athü tsinhea phan pahea riiphong shat riito. Tsangshiq ka kra sepat lopi riichom ranaiqtsam na saüli riichomto. Shatmaq huk asam ka pahea langlang kha maq tsangshiq raq phanrap phanrii wiita ka howan lot mak dea riito.

²⁶Rablai ranaiq niishe tsangshiq ka Beraka Hiq thung tan na thungto. Raüta TATIWE raq ümchuwa shamkuqtaq kra miitu apaiq ka tiitsamto. Kra ningkhan tiina kra Hiqthungtan ka “Beraka” nguta mangtaq.

²⁷Jehoshaphat raq asengi phen phung ka Jerusalem na rekhat tang raüta arü ariiq shea wanto. Jamkhano ngukla TATIWE raq tsangshiq jaqtinok ka tiitangto.

²⁸Tsangshiq ka chela niishe saü wan raüta, phaqlamtoro nai paison lerong tsü maq ashi ange lam shea tlaq kra phan phan adoq adung Shomjam na wato.

²⁹Israilnok re phung ka TATIWE jamkho tiitang kuqtaq kra tsütsa taiti maiq mung kunli thun ka phiip raq tsaito.

³⁰Krai mren Jehoshaphat raq mung ka atsing pengto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq mungtan trotam khup wong kuq shat riito.

Jehoshaphat Raq Mungsea Jaqsham Thumto

(1 Ho 22.41-50)

³¹Jehoshaphat ka arawii wiioqtsam ri wiibiingi angu na Juda mung na hokham ma shongto. Raüta Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiioqnai ri wiibiingi siqto. Anyung mang ka Ajuba. Apaiq ka Shilhi se.

- ³²Apaiq ma kongkhu na awe Asa raq pengtaq kiikha apaiq riimin mung ka TATIWE makki na riikhaqli maq pengto.
- ³³Shatmiitiina, thatsang chang hiqba thun na shiithen baiq mak dea riito. Mungmaiqse ka tsangshiq tsantsii mongjii wiita kuq raüta tsangtitiim Shiikeawe ka shomnoq mak dea riito.
- ³⁴Jehoshaphat raq phanrap ümchuwa apha maq riita atiisup na saüli mung peng jaqsham wantaq manphan kriika *Israilnok Hokhambi Manphan* lakdap wa thiqko manphan *Hanani se Jehu Manphan* lakdap na wiita waiq thüto.
- ³⁵Balashi miitu Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat raq Israil mung Hokhamwe Ahajia rai silu riijato. Apaiq ka pahea abi jaqshamtiwe riito.
- ³⁶Tsangnai raq khamjong chumnong kham jahat khing wachang Ejiongebar chela na sammoktra chum na khum chang piikii miitu khamjahat thun kloto.
- ³⁷Shatmaq Maresha hiqti Dodawahu se Elijar raq Jehoshaphat ma honlam tsü akha chong kuqto, “Ümniika Ahajia rai silu riija laü kha na, ümniiraq jamlai wa tiq laü kra thun kra TATIWE raq wiita mitiithen baiq.” Krai mren kham jahat thun ka sammok tra chum maq thento. Kiimaq piikii kai khamjong re na kimak riito.

2 Kaiüwa Weraü 21

¹Jehoshaphat ka tsaito. Raüta amaa ka Dawit Chela na hokhambi maachiim na lapto. Kiimaq apaiq pum song ase Jehoram ka hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Jehoram

(2 Ho 8.17-24)

- ²Juda mung Hokhamwe Jehoshaphat se Jehoram ma aphu anotiim ka wetrok riito: Ajaria, Jehiel, Jekeria, Ajariahu, Mikel, kiimaq Shephatia.
- ³Awe raq tsangtsam ma chaq, kampho, kiimaq laihein athü tsinhea phan tsiiq anyam pahea chhaq phea kuqto. Raüta tsangshiq loweatek ka Juda mung wa chela thun kiitelong maq rukje kra peng miitu shongto. Shatmaq Jehoram ka chhikhuwe kha maq, Jehoshaphat raq apaiq pumsong hokham ma shongto.
- ⁴Riita ümtiikiiwa Jehoram raq Juda mungtan ka ajaq khon mong na phataq she thütiikang nguta saptaq, apaiq raq anotiim thun ka wiita tiitsat baiqto. Kiimaq Israilnok phong wa siihiipbi wiijamti kiimin tiitsat baiqto.
- ⁵Jehoram ka arawii wiioqtsam ri wiinai angu na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiitiichat siqto.
- ⁶Apaiq raq Hokhamwe Ahab raq abi jaqsham wantaq kra nai Israil mung hokhambi ahinti raq abi jaqsham wantaq thun kra sham wanto. Jamkhano ngukla apaiq raq Ahab setiim jechaksere phong wa nyungshi lamto. Apaiq raq TATIWE man na ngarai tangto.

⁷Shatmaq TATIWE ka Dawit lai ala phan ka chongthum shiithen baiq romak riito. Jamkhano ngukla apaiq raq Dawit rai tongshong wanto. Raüta apaiq lai ala phong wa maiq pat tek na weshi ka hokham ma jawan ruq miraq nguta kiqkham raüpot khakuqto.

⁸Jehoram raq mung siq tlaq pat na Edom mung ka Juda mung wokhong wa donghoto. Raüta maiqmii mungtan she lapto.

⁹Kriikha na Jehoram nai asengi ajong alabi thun ka kumrang leng phong maq kiraüta Edom mung ka khatto. Kiijaq Edomnok phenlabi raq trotam maq tsangshiq ka kom wanto. Shatmaq rawa na tsangshiq ka ahukse maq re bom mong wa juto. Raüta lunto.

¹⁰Kriimiiphat she Edom mung ka Juda mung wokhong wa dongho raüta maiqmii mungtan lap raüta shong wanto. Riita ara akhing bala liipan na sü hali, Libna chelati riimin Juda mung wokhong wa dongho raüta maiqmii mungtan she shong hoto, Jamkhano ngukla Jehoram raq atitiim Shiikeawe TATIWE ka miim baiqto.

¹¹Apaiq riika Juda mung na kin thun kiijaq thatsang chang shomjam thun haito. Raüta Juda mungti nai Jerusalemte ma TATIWE man na ngarai pahea tiitangto.

¹²Shammiwe Elija raq Jehoram ma lak ashi akha waiq raüta tiihoto: “TATIWE, ümti Dawit Shiikeawe raq ümniika tiishut tlo. Jamkhano ngukla ümniiraq ümwe Jehoshaphat jai phan maü. Kiimaq ümti Hokhamwe Asa jai min phan maü.

¹³Kra rii na ümniiriika Israil mung hokhambi jai khoti phan tlaü. Laüta ümniiraq Juda mungti nai Jerusalemte ka Shiikeawe wokhong wa dongho raüta lamjiq niishe sheaho laü. Arka Ahab nai apaiq jai wa hokhambi raq Israil mung ka Shiikeawe wa lamjiq na sheahotaq kiikhiishe sheaho laü. Ümniiriika ümnotiim thun min wiita tsat baiq laü. Tsangshiq ka ümnaq nam ma maiqshaq wetiim shatmaq tsatbaiq laü.

¹⁴Kra ningkhan, TATIWE raq ümsengi mungmaiqse ma, ümsetiim ma, ümchaktiim ma, pinthum mo laiheashe mitiho. Kiimaq ümstsiq ümnyam thun ka wiita mitiithen baiq.

¹⁵Kiimaq ümpumsii kiimin ümpuk ji na thabi tsi kai michamchao haü. Kra thatsai ka wranaiqtek tsihea riiwan wan miraq.”

¹⁶Khamjong chum kii wang na Sudan mungti wiijamti shongtlaq binjü na Philistainnok min wiijamti kiimaq Arabnok min wiijamti asi shongto. TATIWE raq tsangshiq thun ka Jehoram rai riikhat kai miitu tsangshiq tsantsii na shuk shaqto.

¹⁷Tsangshiq raq Juda mung ka khatto. Raüta hokham jam thun ka wiita runto. Raüta hokhamwe tanyungtiim nai asetiim ka shumwikong ma tsuq wanto. Shatmaq ase nobungwe pinthum Ahajia kli tiichong thüto.

¹⁸Arthun ara jai miishe, TATIWE raq apukji na thabi tsi tsihea she tiisaüto.

¹⁹Rawii wiinai tinkhit saünam athatsi ka heng wan wan she tsi wanto. Raütiishe atiisup niishe hokhamwe ka riitsitsaitsiiq chamchao raütiishe tsaito. Atitiim maajo ma wa chaqqlaq kiikha amaajo ma asenginok raq wa min chaq mak dea riito.

²⁰Jehoram ka arawii wiioqtsam ri wiinai na hokham ma shongto. Raüta Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiitiichat siqto. Apaiq tsaiki kiita ju min tsan tiibimak riito. Tsangshiq raq amaa ka Dawit Chela na lapto. Shatmaq hokhambi maalap chiim na riimak.

2 Kaiüwa Weraü 22

Juda Mung Hokhamwe Ahajia

(2 Ho 8.25-29; 9.21-28)

¹Arab mungti wiijamti raq rehuk maq wa raüta Hokhamwe Jehoram setiim ka wiita tsatbaiqto. Shatmaq nobungwe pinthum Ahajia kli tiichongto. Kra ningkhan she Jerusalemte raq Ahajia ka awe pumsong hokham shongto.

²⁻³Ahajia ka arawii wiioqnai ri wiinai angu na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Jerusalem na ngaraüta mung ka wiishi siqto. Ahajia riimin Hokhamwe Ahab tahii raq jamlai wa klo wantaq kra hali klo wanto. Jamkhano ngukla anyung Athalia raq apaiq ma hon atsii ka chongkuqto. Athalia ka Hokhamwe Ahab se. Kiimaq Israil mung Hokhamwe Omri miika asaü lamshe. Kra ningkhan apaiq raq ashut lam ka phan wanto.

⁴Apaiq raq TATIWE man na ngarai kloto. Jamkhano ngukla awe tsaijai maq apaiq danhontibi ka Hokhamwe Ahab tahii jamtitiim riito. Raüta apaiq ka atsai lam na sheaho raüta tiidea baiqto.

⁵Tsangshiq raq apaiq ma tsii chongkuqtaq kra phan phan, apaiq raq Israil mung Hokhamwe Joram rai pongto. Raüta Siria mung Hokhamwe Hajaël rai riikhatto. Phenlabi ka Gilead wang na Ramoth chela maq riikhatto. Kiimaq Joram ka re jaq na shoto.

⁶Apaiq Jezeel chela na amitsi tiieha wa wawanto. Kiimaq Ahajia ka apaiq rai riihum kai kiijaq kito.

⁷Shiikeawe raq ara Joram rai riihumkai kitaq arka Ahajia miisaq thumchang thiikho ma tijato. Ahajia ka kiijaq asi shon apaiq nai Joram ka Nimshi se Jehu rai riikhat chang she dongkito. Jehu ka TATIWE raq Ahab tahii kra chongthum tijabaiq miitu ashong wan riito.

⁸Riita Jehu raq kriita khuthaq na Shiikeawe manson mat kha tantaq kra chumkuq wantlaq bala na apaiq raq Juda mung wa welabi maiq kongshi

tsangshiq ka Ahajia rai akidam, apaiq ma apfu anotiim kong kra humto. Jehu raq tsangshiq ka wiita jiip baiqto.

⁹Kiimaq Ahajia ka konchi koncha ritto. Raüta apaiq ka Samaria wiishe humto. Tsangshiq raq apaiq ka Jehu phana sheato. Raüta apaiq ka tsatbaiqto. Shatmaq tsangshiq raq ati Hokhamwe Jehoshaphat raq ümtin khan wa TATIWE shiikum pan wantaq kra shreng raüta, amaa ka alap riito. Ahajia tahii wa Juda mungtan peng wanti maiq ka jumin tiichong mak ahü chongthum she riito.

Juda Mung Hokham Nyung Athalia

(2 Ho 11.1-3)

¹⁰Hokhamwe Ahajia nyung Athalia raq ase ka tsatbaiqto nguta tsütsa ka tairi li she, apaiq raq Juda mung hokham tahii jamti tiim wa maiq ümchuwa sitlaq kra tijiip baiq miitu aming kuqto.

¹¹Ahajia ma ashea nyung ashi amang ka Jehosheba ka ramwe Jehoiada raq lamto. Apaiq raq ahukse maq Ahajia setiim phong wa ashi Joash ka hokham setiim phong atseabaiq kriiwa tiiwong hoto. Raüta apaiq hokhamwe setiim atsea baiqchang phong kiiwa Shomjam na konchang khok ashi na paühoto. Raüta no ka dunghiqto. Apaiq ka apaü riibaiq raüta Athalia raq atsea baiq chang wa tiiwong kuqto.

¹²Athalia raq hokham jaraüta mung pengtlaq liipan na bala wiitrok na saüli, apaiq ka kijiili tiipaüto.

2 Kaiüwa Weraü 23

Athalia Ka Hokham Ngachang wa Tiidea Baiqto

(2 Ho 11.4-16)

¹Wiitrok khejai miishe ramwe Jehoiada raq jaqsham akhing ka saütoshe nguta thapthito. Apaiq raq phentu jongbi webiingi rai japhak maq riihan raüta bom ka shatto: Jehoram se Ajaria rai, Jehohanen se Ishmael rai, Obed se Ajaria rai, Adaia se Maaseia rai, kiimaq Jichri se Elishaphat rai, bom ka riikhamto.

²Tsangshiq ka Juda mung na chela tek khamli na khumto, raüta tsangshiq rai Lewi phan wa maiqthun kiimaq maiqphan thun khuthaq wa welabi thun kra Jerusalem na shea wanto.

³Raüta tsangshiq tarii Shomjam na thungto. Raüta tsangshiq raq hokhamwe se Joash rai tong shongto. Jehoiada raq tsangshiq ma akha nguto, “Arjaq ara wulumwe maa hokhamwe se! TATIWE raq Dawit saüsetiim wa maiq pat tek na hokham mija wan nguta kiqkham kuqtaq kra phan phan, ümchaü apaiq ka hokham ma mija.

⁴Nashiq raq jaq ka akha misham rong i. Ramwebi nai Lewinok raq Niitiitsak ranaiq na tsangshiq jaqsham wa watlaq akhing na, tsangshiq ka mantsam ma riiphea raüta, manshi raq Shomjam kilamchong thun kra mikhe.

⁵Kiimaq kriiwa manshi rii riika hokhamjam kra mikhe. Kiimaq kiiwa chan tlaq thun riika Jamkhü Kilamchong kra mikhe. Mungmaiqse wiita ka Shomjam rinkea thung na mithung wan.

⁶Shomjam mong niika maiq ahinti jumin nyap wa maimak. Kiijaq nyapwati ka ramwebi nai Lewinok jaqshamtibi kli miwa. Tsangshiq ka anyap wa mimai jamkhano ngukla tsangshiq ka asii wuda kong ikha. Shatmaq kiiwa chan tlaq mungmaiqse riika TATIWE aming kra lang ratlo. Raüta kinphai niili sichang.

⁷Lewinok ka hokhamwe tro na tsangshiq nepjasai jaq na doraq chhaq maq chap raüta sontri tsong chang. Kiimaq hokhamwe ümbano kitlaq kiijaq tsangshiq ka apaiq rai nongshnong khumchang. Juwa Shomjam mong na nyap wala nguta manjiiq kriiti ka riithit sebaiq chang.”

⁸Lewinok raq nai Juda mungti raq Jehoiada raq jamlai hon atsii wa chongkuqtaq kra phan phan jaq ka shamto. Jaqshamti ka Niitiitsak ranaiq na, maiqmii jaqsham lotjai min, jam niika tiiwa mak riitlo. Krai mren phentubi wokhong na maiq jaqshamti ka akaihoti nai awati ka kiijaq siruqli riito.

⁹Jehoiada raq phentubi miika piq thun nai liiq thun kra kuqto. Kriithun ka Hokhamwe Dawit hupsam. Kiimaq kriithun ka Shomjam mong na saiqsam thü tlo.

¹⁰Apaiq raq nepjasai chatje doraq chhaq maq siti phenlabi thun ka Shomjam rinkea trotam maq hokhamwe ka tiikhe sontri tsongto.

¹¹Raütiishe Jehoiada raq Joash ka kinphai nü na sheahoto. Raüta hokham khuphok kra akhupo na tiiphok kuqto. Kiimaq apaiq ma hokham jaqsham thungtri dap ka dapshi kuqto. Krai mren apaiq ka hokham miishe shongto. Ramwe Jehoiada nai asetiiim raq Joash ka tel maq ram tiibok nyukto. Kiimaq maiq tarii raq, “Hokhamwe lei, rilung alu maq silaq!” nguta gitrangto.

¹²Mungmaiqse raq hokhamwe shomra gitrang rai tlaq kra Athalia raq taito. Krai mren apaiq ka mungmaiqse thung tlaq kiijaq Shomjam na taülaü khiq juto.

¹³Kiijaq apaiq raq anye hokhamwe ka Shomjam kilamchong tho na, hokhambi ngachang pong na araihö ba khamchong thun tho na achap raü chhito. Kiimaq apaiq trotam na phentu jongbi thun nai paison lerong tsütibi thun ka chhito. Mungmaiqse kunli ka chojong chise, paison lerong thun kra tsü raüta agi asii watrang riito. Kiimaq shomjam na ashi ashuntibi thun ka tsangshiq jaq na atsii angii chang thun kra doraq chhaq maq kra poi jong klo kra lamshea riito. Apaiq raq kra chhi raüta adü na asam miirii khea kra atsan bitsi ma chaiham chaihea chai baiqto. Kiimaq, “Arka mung shaphaq! Arka mung shaphaq!” nguta tiihong raüta gito.

¹⁴Jehoiada raq Athalia ka Shomjam rinkea na tiitsat baiq romak riito. Kra ningkhan apaiq raq phentubi ka heato. Raüta akha nguto, “Apaiq ka phenlabi

phong alen hea wea na sheaho rong laq. Kiimaq jur wa apaiq ka tiiwongke dan tlaq kriiti kiimin atsea riibaiq rong laq.”

¹⁵Tsangshiq raq apaiq ka lapto. Raüta kriinyung ka hokham jam kiina hithoto. Raüta kiijaq Kumrang Kilamchong ba na apaiq ka tsatbaiqto.

Jehoiada Raq Jaqsham Atru Riito

(2 Ho 11.17-20)

¹⁶Ramwe Jehoiada raq Hokhamwe Joash nai mungmaiqse ka apaiq rai pong raüta tsangshiq ka TATIWE sengi dea nguta tongshong kiqkham raütu khawanto.

¹⁷Kra raütiishe tsangshiq tarii ka Baal shomjam kiina kito. Raüta kra wiita tiibun tiiqbaiqto. Tsangshiq raq berong-wacha thun nai sumla phra thun ka wiita tiibun tiiq baiqto. Raüta Baal ramwe Mattan ka kra berong-wacha thun khaki na tsatbaiqto.

¹⁸Jehoiada raq ramwebi nai Lewinok ka Shomjam na jaqsham kra liiwan miitu arang kuqto. Tsangshiq ka Hokhamwe Dawit raq jamlai jaqsham wa pheakuq thütaq kra sham wan miitu shongto. Kiimaq tsangshiq jaqsham ka Mosheq raq akuq thü Thungtri kra phan phan TATIWE ma honglu kuqtlaq kra wa na chaq chang. Kiimahali tsangshiq ka ashi ashun nai poi klo wantlaq kra liiwan arang hoti.

¹⁹Kiimaq Jehoiada raq Shomjam mong na akhum siimakti maiq jumin wamak chang miitu Shomjam kilamchong thun na sontri tsongto.

²⁰Kiimaq phentujongbi, mungtubi, siihiipbi thun kiimaq mungmaiqse tlotli raq Jehoiada rai adam pong raüta hokham ka Shomjam maq riita hokham jam na saüli akong adaq maq sheawanto. Raüta tsangshiq ka hokhamwe jam na wachang kilamchong ajongti kiimaq nyap wanto. Raüta hokhamwe ka hokham ngachang ngacho kiijiishe ngato.

²¹Mungmaiqse kunli ka kai khoqriiq shishiiq riito. Kiimaq chela ka sangli li hea riito. Athalia ri atsea baiq wishe.

2 Kaiüwa Weraü 24

Juda Mung Hokhamwe Joash

(2 Ho 12.1-16)

¹Joash ka arawii wiimiishi na Juda mung na hokhamwe ma shongto. Raüta Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioqblai siqto. Apaiq ma anyung ka Jibia. Apaiq ka Beersheba chelati.

²Apaiq raq ramwe Jehoiada asi wiiwii ka TATIWE chochi chang jaq shamto.

³Jehoiada raq Hokhamwe Joash ma achak nyungnai rit kuqto. Kiimaq tsangnai raq asetiim maiqwere nai jechaksere hum kuqto.

⁴Apaiq ka hokham ma shong wan li maq ashaquq siraüta Joash raq Shomjam ka atiihea haichang nguta thapthito.

⁵Apaiq raq ramwebi nai Lewinok ka Juda mung na chela thun sitlaq kiijaq kironq laq lanta awiithum na Shomjam tiihea hai ma kampho ka chamtraq hiki rongkiq nguta aming kuqto. Apaiq raq tsangshiq ma jaqlo kironqlaq nguta chongto. Shatmaq Lewinok ka alo kimak tiihit rotto.

⁶Kriikha na apaiq raq Jehoiada nai tsangshiq sheati welabi ka tiiheato. Raüta akha shiitepto, “Lewinok raq Juda mungti nai Jerusalemte jaq wa phunta hikai chang TATIWE asi Tombutiip na lang miitu nguta TATIWE jaqshi se Mosheq raq mungmaiqse ma achongthü kra namshiq raq jam nguto tiisham man riitlan?”

⁷(Athalia, ashut nyung kra sengi raq Shomjam ka tiithento. Kiimaq asii hupsam thun pahea ka Baal phra shomnoq ma langto.)

⁸Hokhamwe raq Lewinok ma mungmaiqse raq kampho kuqtlaq kra thüchang tek kaü ashi hairong laq nguta aming kuqto. Raüta kra tekkaü ka Shomjam kilamchong na thürong laq nguta thaüto.

⁹Raüta tsangshiq raq Jerusalem hamli na nai Juda mung hamli na mungmaiqse loweatek raq Shiikeawe jaqshi Mosheq raq kumtsaiphii rumnyangkhi maq apha shaq shaq phunta riichom raüta TATIWE ma kuqtaq kra phunta ka kewan ratlo nguta bom ka tiichong kito.

¹⁰Ara tai raüta mungmaiqse kiimaq welabi thun kiimin kai chochito. Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq phunta kampho ka lam wan raüta kuqto kiimaq kra tek kaü ka tup tup mali riito.

¹¹Kiimaq Lewinok raq wranaiqtek kra tek kaü ka hokhamwe raq ashong kra tek ka liiti siihiipwe phana do wan li li riitlo. Ümtiikiiwa tek ka amashe riijiiq, hokhamwe cherewe nai Ramwe Ajong Pinthumwe jaq tretiwe raq kampho ka tek mong kiiwa lam thii lili riitlo. Raüta tek ka athiichang ba kiijaq hali tiithiio nong lili riitlo. Ikiikha tsangshiq raq kampho ka pahea riichomto.

¹²Kiimaq hokhamwe nai Jehoiada raq kampho ka Shomjam tiiheati arang hotibi jaq na kuq lili riitlo. Kiimaq tsangshiq raq long maq jamhaiti, pe shamti, kiimaq jinshamti thun jaq niishe Shomjam tiihea hai miitu kuqto.

¹³Jaqshamti kun li raq kai shiikut raüta jaq ka shamto. Raüta Shomjam ka man na aphaji na jamkho riitaq kiikhiishe jam min kojo mak she riito.

¹⁴Riita ümtiikiiwa Shomjam tiihehai jaqsham ka ngutaq, abung atiichong chaq ngam nai kampho thun ka hokhamwe nai Jehoiada miishe kiinong kuqto. Tsangnai riishe sorija win pin thun nai laihin tak apin thun ka tlo raüta Shomjam na lang ma tiithiito.

Jehoiada Raq Tri Akhathü Ka Aklai She Riibaiqto

Jehoiada ka atra sishat wiiwii honglu thun ka Shomjam na akhing khaq khaq na takuqtlo.

¹⁵Apaiq ka tikii kiikaiq she wiishishi ri wiiroqtsam saüraü tiisheti q apaiq ka tsaito.

¹⁶Apaiq raq Israilnok mungmai qse miitu, Shiikeawe miitu, kiimaq Shomjam miitu jaq shamtaq kra ningkhan shreng manto tiichhi tsangshiq raq amaa ka Dawit Chela na hokhambi maalap chiim na lapto.

¹⁷Shatmaq Jehoiada tsai jaishe Juda mung wa welabi raq Joash tsan ka tsangshiq raq achong hon atsii kra tai chang ngutiishe shiijon baiqto.

¹⁸Kra ningkhan na, mungmai qse raq tsangtitiim TATIWE, Shiikeawe ka Shomjam na shomnoq wa mak she tsaq kito. Raüta sumla phra phong nai jechak nyung Ashera sumla phong kriishe shomnoq hoto. Tsangshiq raq arthun ngarai klo wan kha na TATIWE tsankhiq walütu ka Juda mung nai Jerusalem khuthaq niishe saüwato.

¹⁹TATIWE raq tsangshiq phana hon chongketi shammibi thun tiikito. Raüta tsangshiq ka apaiq wokhong na jang wan nong miitu tsü chong kuqto. Shatmaq mungmai qse raq taimak riito.

²⁰Kiijiishe Shiikeawe wenyi raq ramwe Jehoiada se Jekeria ka rom wanto. Apaiq ka mungmai qse raq rashra chhili chang hiq ba na chapto. Raüta akhiishe riimto, "TATIWE Shiikeawe raq namshiq ma akha waitlo namshiq raq apaiq aming thun ka jam nguto jin baiq lan. Lantea namshiq maiqmii khuthaq na chongthum mat dong ka jaram wa tiisaüho lan! Namshiq raq apaiq miimbaiq lan. Kra ningkhan apaiq riimin namshiq ka miimbaiqto she!"

²¹Hokhamwe Joash riimin Jekeria tseabaiq miitu mattanti rai pongto. Krai mren hokhamwe aming maq mungmai qse raq Jekeria ka Shomjam rinkea thung maq long maq tiiq raüta tsatbaiqto.

²²Hokhamwe raq Jekeriawe Jehoiada raq apaiq miitu tsapkapkap jaqsham kuqtaq kriika alaq she riibaiqto. Kra raüta apaiq raq Jekeria ka tiitsat baiqto. Jekeria ka atsai wan lam maq akha riim thüto, "Namshiq raq jamlai wa riitlan ka TATIWE riitiq miliilaq. Raüta namshiq ma mo mitiiho laq!"

Joash Raq Mungpeng Jaqsham Thumto

²³Kra rawii lamsesat akhing na, Siria mungti phenlabi kiraüta Juda mung nai Jerusalem ka khatto. Raüta welabi thun wiita tsat baiqto. Raüta sepat lopi pahea howan raüta Damaskas chela na jang wanto.

²⁴Siria mungti phen phung ka atsapse li riito. Shatmaq TATIWE raq tsangshiq ma tsangshiq nam ma maiq apa Juda mungti phen phung kra tiitang kuqto.

Jamkhano ngukla mungmaiqse raq apaiq tsangtitiim TATIWE Shiikeawe ka miimbaiqto. Hokhamwe Joash ma mo ka akha tiihoto.

²⁵Apaiq ka re raq tsihea tiishoto. Kiimaq renok ka jang wang jaishe, apaiq wokhong na siti siihiip wenai raq apaiq tseabaiq miitu matkii süto. Raüta apaiq ka changdü na abum kiiwa tsatbaiqto. Arka apaiq raq ramwe Jehoiada se tsatbaiqtaq kra phuklam she riito. Amaa ka Dawit Chela na lapto. Shatmaq hokhambi maalap chiim niika riimak.

²⁶(Apaiq tseabaiq ma mat kii süriiti ka Jabad, apaiq ma anyung ka Ammonnok shea. Amang ka Shimeath. Kiimaq weshi ka Jehojabad. Apaiq ma anyung ka Moabnok shea. Amang ka Shimrith.)

²⁷*Hokhambi Jaqsham Lakdap Chechiip* na Joash setiim man phan, shammibi raq apaiq khuthaq na riisham bomchong tiithai wantaq thun, kiimaq apaiq raq Shomjam ka jamkho tiihea haitaq manphan thun ka asi. Ase Amajia ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 25

Juda Mung Hokhamwe Amajia

(2 Ho 14.2-6)

¹Amajia ka arawii wiioqnai ri wiibiingi angu na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem maq nga raüta mung ka wiioqnai ri wiitiikaü siqto. Anyung mang ka Jehoaddin. Apaiq ka Jerusalemte.

²Apaiq riika TATIWE tiichochi chang jaq shamto. Shatmaq akan kop lam maq shamto.

³Apaiq raq ahokham ngachang ka phato she angu na, awe tseabaiqti siihiipbi thun ka tsat baiqto.

⁴Shatmaq apaiq raq tsangsetiim ka tsat baiq mak. Shatmaq TATIWE raq Mosheq Thungtri Lakdap na jamlai aming wa kuqtaq kra phan phan li kloto. Kiijaq akha chongtlo: “Anyungwe ka asetiiim raq mat kha tangto nguta tseabaiq raa mak, kiimaq asetiiim ka anyungwe raq mat kha tangto nguta tseabaiq raa mak; maiqse miisaq ka apaiq maiqmii raq mat kha tangtaq kra miituli tseabaiq chang.”

Edom Mung Rai Riikhatto

(2 Ho 14.7)

⁵Hokhamwe Amajia raq Juda phan nai Benjamin phan wa mungmaiqse kunli ka phen phung ma phoqto. Raüta aweraü aweraü maq tiikho raüta maiqwere hingshi khuthaq phentu ashishi, kiimaq shishi khuthaq na phentu weshishi shongto. Arka maiq arawii wiioq nai maq phaho raüta riimakla kriithaq maiqlabi thun kra shiikapto. Raüta tsangshiq tlotli ka 300,000 riito. Tsangshiq ka atsea arwan phen phung, rekhat miitu khekham, piq sham nai liiqsham smabi sreakong.

- ⁶Kra tiitsuq ma apaiq raq amaq kham phenlabi Israil mung wa 100,000 shiipto. Ara shiip maq ka kampho ngam 3,400 kilogram kuqto.
- ⁷Shatmaq shammiwe ashi hokhamwe phana wato. Raüta apaiq ma akha nguto, “Ara Israilnok phenlabi ka ümniirai naq sheahokiq. TATIWE ka ara Shekhu Nü Mungtanti rai pongdam mak.
- ⁸Ümniinga tsangshiq ka ümniirai ponghaü jaq rekhat na ümningkun ka aheng lin miraq nguta riiwea tlaü sham. Shatmaq rekhat tang wan miitu ningkun ketiwe nai rekhat tiittangmak ningkun tijjomtiwe ka Shiikeawe kli. Krai mren apaiq raq ümniika ümjaqti ma mitiitang baiq.”
- ⁹Kiijiishe Amajia raq shammiwe ma waito, “Shatmaq ngi raq tsangshiq jaq maq kampho kuqbaiq kang kriiha?” Shammiwe raq treto, “TATIWE raq ümniima kriithaq niimin apalin mikuq lot!”
- ¹⁰Krai mren Amajia raq kra ashiip araq phen phung ka atijiang riibaiqto. Kiimaq tsangshiq ma jam niili jang wan ronglaq nguta chongkuqto. Kra tai raütiishe tsangshiq ka Juda mungti ma tsang tsan khiq wa dok dok miishe tsangmung na jang wanto.
- ¹¹Amajia raq atsaiji tijjong raüta asengi phenlabi ka sheaho raüta Shum Tan Thung na kito. Kiijaq tsangshiq ka rerai riikhatto. Raüta Edom mungti rewe phenlabi hingroqshi jiiqbaiqto.
- ¹²Kiimaq atra shumwikong ka hingroqshi hali lapto. Raüta tsangshiq raq kriikong ka Sela chela na long raq kam khu thaq na hit wanto. Raüta tsangshiq ka longraq khu maq tiidea baiqto. Krai mren tsangshiq ka longraq ji na longrong na tsatbaiqto.
- ¹³Kiimaq anü na Israil mung wa phenlabi Amajia raq relongkai sheaho mak dea tiiwa baiqtaq kong kriiraq Juda mung wa Samaria nai Beth Horon chela wiinai heawea binjü na sitlaq thun kra khatto. Raüta maiq ka hingsam tsat baiqto. Kiimaq huk asam sepat lopi pahea tsuq wanto.
- ¹⁴Ümtiikiiwa Amajia ka Edomnok tang raütiishe ahiq na jang wantaq, apaiq raq tsangshiqnok phra sumla thun kiimin apaiq raq howan damto. Raüta kriithun ka shongto. Raüta shomnoqto. Kiimaq kriithun ma homseng honglu chaqkuqto.
- ¹⁵Arkha na TATIWE tsan kai khiqto. Kra ningkhan apaiq raq shammi weshi Amajia phana tiikito. Shammiwe raq apaiq ma akha shiitep waito, “Ümniiraq pongmungti phra thun ka tsangshiq noqti tsangsenginok santla ümjaq khon mong wa tiichhiikuq lot mak riitaq, kriithun ka jam nguto shomnoq tlaü?”
- ¹⁶Kiijiishe Amajia raq apaiq bom tiipit kiq ka akha khiito, “Ümniika naishiq raq hokhamwe danhonti ma ümtiiko shongkai? Kaiqshak ngalaq, riimakla ngi raq ümniika mitiise baiqha!” Shammiwe ka tsaq kito. Shatmaq apaiq riika akha nguraütiitiq tsaqto, “O, ikhla ümchaü ngi raq sapkang she. Shiikeawe raq

ümniika ashten baiq miitu atoqtan wishe. Jamkhano ngukla ümniiraq arthun ashut klo wan laü. Kiimaq ümniiraq idanhon ka shipoq baiq laü.”

Israil Mungti Rai Riikhatto

(2 Ho 14.8-20)

¹⁷Juda mung Hokhamwe Amajia nai apaiq danhonti raq Israil mung khat miitu thiikho thuto. Raütiishe apaiq raq Israil mung Hokhamwe Jehoahaj se Jehoash, apaiq ka Jehu ma asaü kriima alachong dok dok maq riikhat i nguta mat niq bom tiichong wanto.

¹⁸Kiijiishe Jehoash raq bomtre Amajia ma akhiishe tiichong hoto: “Man na akhing ashi na Lebanon pum na chamtlaq shuktam chongse raq maisak pechong ma bom ka akha tiichong hoto: ‘Ümse jechakse ka ise ma tiiwa laq.’ Shatmaq rumngam kaü ashi raq alea wan akhum lam maq kra shuktam chongse ka aji maq tiibun lak nibaiqto.

¹⁹Riita ümchaü min Amajia lei, ümniika Edom mungti khat lata tangkang nguta doq dit raitlaü kata. Shatmaq ngi raq ümniima tsii chongkuq tiikang ümniika jam niili ngahaü jaq ahea miraq. Ümniima nai üm sengi chongthum tiisaü chang tatso ka jaram wa niq tlaü?”

²⁰Shatmaq Amajia riika taimak riito. Kriika Shiikeawe raq Amajia ka rekhat na misum pha q laq nguta athapthi kun she. Jamkhano ngukla apaiq raq Edom mungti sumla phra phong ka shomnoq wanto.

²¹Kra ningkhan she Israil mung Hokhamwe Jehoash ka Juda mung Hokhamwe Amajia rai riikhat kai kihoto. Raüta tsangshiq ka Juda mung na Beth Shemesh hiqshong maq riikhatto.

²²Raüta Juda mungti phenlabi raq rekhat tang mak dea riito. Kiimaq tsangshiqnok phenlabi ka maiqmii jam na pin trangto.

²³Jehoash raq Amajia ka lapto. Raüta apaiq ka Jerusalem na hit wanto. Kiijaq apaiq raq chela tro kiitelong ruk ka Ephraim Kilamchong maq riita Tapshok Kilamchong na saüli runbaiqto. Alu nü na mitar shinai tin runbaiqto.

²⁴Kiimaq apaiq raq Shomjam wa chaq, kiimaq Shomjam na langchang huk asam thun Obed Edom saüsetiim raq sontri tsong raüta akhe wiika kiimaq Hokhamwe jam wa tsiiq tum kra wiita sepat lopi ma Samaria na howanto. Kiimaq apaiq raq maiq shumwikong min pahea tsuq wanto.

²⁵Juda mung Hokhamwe Amajia ka Israil mung Hokhamwe Jehoash tsaijai miimin wiiroqshi ri wiibiingi hali sithü nongto.

²⁶Amajia raq laihin munglang jaqsham ümchuwa shamtaq kra manphan ka apha maq riita atiisup na saüli Juda *Mung Pengti Hokhambi Nai Israil Mung Pengti Hokhambi Manphan Lakdap na Waiq Thüto*

²⁷Apaiq ka TATIWE wokhong wa dongholi miiphat, apaiq tseabaiq miitu Jerusalem na mat-sü tsasü ka siruq riito. Atiisup niishe apaiq ka Lakhish chela na tiipaü juto. Shatmaq ajaqtinok raq apaiq jai ka kiijaq jowan raüta tsatbaiqto.

²⁸Amaa ka kumrang maq Jerusalem na howanto. Raüta hokhambi maachiim na Dawit Chela na lapto.

2 Kaiüwa Weraü 26

Juda Mung Hokhamwe Ujjia

(2 Ho 14.21-22; 15.1-7)

¹Juda mungti kunli Amajia se Ujjia arawii wiiroqshi ri wiitrok ka awe pumsong hokham ma shongto.

²(Amajia tsaijai she Ujjia raq Elath chela ka khatto. Raüta jiito. Kiimaq chela ka tiihea teito.)

³Ujjia ka arawii wiiroqshi ri wiitrok na hokham ma jato. Raüta Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiiroqbiingi ri wiinai siqto. Anyung mang ka Jekolia. Apaiq ka Jerusalemte.

⁴Awe jai phan phan apaiq riimin TATIWE tiichochi chang jaq shamto.

⁵Apaiq ma kamasham na danhontiwe Jekeria ka atra sishat wiiwii apaiq raq TATIWE ka tsapkap kap maq shiikum panto. Krai mren Shiikeawe raq apaiq ma shiiman kuqto.

⁶Ujjia ka Philistainnok rai riikhatkai kihoto. Raüta apaiq raq Gath chela, Jamnia chela, kiimaq Ashdod chela thun chela tro kiitelong ruk ka wiita run baiqto. Raüta Ashdod chela tho na nai Philistain mung ahin na chela thun ka teito kiimaq kiitelong maq rukto.

⁷Shiikeawe raq apaiq ma Philistainnok ka kiimaq Gurbaal chela na siti Arobnok ka kiimaq Meunaiqnok ka tiikhatto. Raüta tiitangto

⁸Ammon mungti ka apaiq wanse ma jato Raüta tijong tsiiq apaiq ma kuqto. Apaiq ningkun jong nai apaiq mangchong tsaki ka ra tsa la ra tsa she jong wanto. Kra ningkhan apaiq tsa ka Ejip mung na taqtaq nyam wanto.

⁹Ujjia raq Jerusalem tro na kiitelong ruk ka Tapshok Kilamchong ba na, Hiqthungtan Kilamchong ba na, kiimaq ruk ka anong riiwan tlaq ba thun kiijaq rekhe chang kongmong chong thun haito. Raüta chela tro ruk ka atsing angang she kloto.

¹⁰Kiimaq apaiq riika hiqbinbin ba thun na rekhe chang kongmong chong pahea haito. Kiimaq khappong barap se na pahea thuto. Jamkhano ngukla apaiq nyamsekong ka shenyap nü mung na ku-akin thun baba na kiimaq hiq thungtan thun baba na pahea riimto. Apaiq raq wak shamsea ka kai lungwiito. Krai mren,

apaiq raq mungmaiqse ma spiqro ka kinjiji wang thun na klo ronglaq kiimaq hiq awin win ba thun na wak shamsiq rong laq nguta chongkuqto.

¹¹Apaiq raq phen phung ka pahea phoq raüta rekhat miitu tiijeshat thüto. Kriithun heshap ka apaiq cherewe Jeiel nai Maaseia raq Hokhamwe rung na jaqshamti Hanania wokhong maq waiq thüto.

¹²Phen phung ka phentubi 2,600 raq pengto.

¹³Tsangshiq wokhong na phenlabi ka 307,500 riito. Tsangshiq ka hokhamwe miitu apaiq ma chiq are jati rekhatti sreabi siisaq riito.

¹⁴Ujjia raq phenlabi ma liiq thun, piq thun, jinkhuphok thun, dii na samchang jinsamhong thun, liq thun nai liqsin thun, kiimaq longtsi thun jaq tiijo hiipchang wiita chomrom kuqto.

¹⁵Jerusalem na siti apaiq senginok phaqqhi phoqketi raq, liqsin hiip chang thun, kiimaq long ajong wiq thun kra kongmong chong thun nai chela tapshok ruk ba thun maq thong chang thun kloto. Apaiq mangjong tsaki ka barap se niishe nyam wanto. Kiimaq apaiq khushü nai ningkun jong ka henghea she jong wanto. Jamkhano ngukla apaiq raq Shiikeawe jaq wa khrum lapto.

Ashkong Kha Na Ujjia Raq Mo Hoto

¹⁶Shatmaq Hokhamwe Ujjia ka aningkun chaq wan kiita ashkong she riikito. Kra ningkhan apaiq ka dea wanto. Apaiq raq TATIWE apaiq Shiikeawe tri jin raüta Shomjam berong-wacha na homseng honglu chaq wa danto.

¹⁷Ramwe Ajaria ka kuilajong ramwebi roqtiichat krai adam maq hokhamwe jai ka jowan raüta

¹⁸apaiq ka tiwinhoto. Tsangshiq raq apaiq ma nguto, “Ujjia! Ümniiraq TATIWE ma homseng honglu chaq kuq lot maü. Aron saüse phan ramwebi kli ara jaqsham miitu kiinong kuq wanto. Ara asii hiq ba arwa ümniika tiijin tlo laq. Ümniiraq TATI Shiikeawe ka roi laü. Kiimaq apaiq achu shiiman ümkhu thaq na ahü she.”

¹⁹Ujjia ka Shomjam na homseng honglu chaq chang berong-wacha tho na chap raü ajaq na homseng chaq chang lakkong ka ajaq na sham raü riito. Apaiq ka ramwebi ma akhiq she riikito. Kiimaq tiidong chhaq miili akhakam na thabitsi dong chhaq dongkito.

²⁰Ajaria nai ramwebi abiti thun raq hokhamwe khakam na thabitsi ka chhi raüta phiipkhiq lam maq liito. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka Shomjam mong wa dongho tlo tlaq nguta ningkun maq jobaiqto. Apaiq min taülaü khiq kinphai na donghoto. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq ma mo tiihoto.

²¹Kriimiiphat she arilung pattup Hokhamwe Ujjia ka wenyi lam na apaiq ka ashe maiqse miishe jakito. Jamkhano ngukla akhum na thabitsi asi. Apaiq ka Shomjam

na nyap walot mak she riito. Kra ningkhan apaiq jam niili she sito. Apaiq raq mungpeng jaqsham ka atiithaq she riibaiqto. Kiimaq ase Jotham riishe mung ka pengto.

²²Amoj se shammiwe Isaia, raq Hokhamwe Ujjia raq ahin mungpeng jaqsham wantaq manphan ka wiita waiq thüto.

²³Ujjia ka tsaito. Raüta kiimaq amaa ka hokhambi maachiim na lapto. Shatmaq akhum na thabi tsi asi kha maq hokhambi longsha makho niika lapmak dea riito. Ase Jotham ka apaiq pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 27

Juda Mung Hokhamwe Jotham

(2 Ho 15.32-38)

¹Jokham ka arawii wiioqnai ri wiibiingi angu na hokham ma shongto. Raüta apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiitrok siqto. Anyung mang ka Jerusha. Apaiq ka ka Jadok se.

²Apaiq riimin awe raq TATIWE tiichochi chang jaq shamtaq kiikha athuk shamto. Shatmaq awe raq Shomjam na homseng honglu kuq wa raüta ngarai klotaq kiikhiika klomak riito. Shatmaq mungmaiqse raq riüwe kla ngarai ka tang wan ruq li riito.

³Jatham raq Shomjam maq Hiqkhu nü Kilamchong ka haito. Kiimaq apaiq raq Jerusalem chela tro ruk na Ophel ngutlaq hiqba kiiwa ruk jaqsham ka pahea sham wanto.

⁴Apaiq raq Juda mung na pum thun kiijaq chela thun pahea teito. Kiimaq rum nyangkhi binjü niimin rekhe chang phen phung pahea phoqto. Kiimaq rekhe chang kong mong chong thun pahea kloto.

⁵Apaiq raq Ammon mung hokhamwe nai apaiq phen phung ka khatto. Raüta tsangshiq ka tangto. Raütiishe apaiq raq Ammon mungti ma rawiitek apaiq ma tijong tsiq phea wiitsam tinkhit miitu kampho ka 3,400 kilogram kiimaq bunwong win ka 10,000 metrik ton kiimaq jaili win ka 1,000 metrik ton ke raa nguta shiitep raüta jaüto.

⁶Jotham ningkun ka jajong wan wan jongto. Jamkhano ngukla apaiq raq TATIWE apaiq Shiikeawe aming thun ka tsapkapkap maq lang wanto.

⁷Kiimaq Jotham raq mung siq wantaq pat wa laihein mrong mra pin wantaq thun, apaiq raq rekhat wantaq thun, apaiq mung peng wan tri raü thü wantaq thun manphan wiita *Israil Mung Hokhambi Nai Juda Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

⁸Jotham ka hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiioqnai ri wiibiingi riito. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiitrok siqto.

⁹Apaiq ka tsaito. Raüta amaa ka Dawit Chela lapto. Kiimaq ase Ahaj ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 28

Juda Mung Hokhamwe Ahaj

(2 Ho 16.1-4)

¹Ahaj ka arawii wiioqnai angu na hokham ma shongto. Raüta Jerusalem na nga raüta wiioqshi ri wiitrok mung ka siqto. Apaiq raq ati tipai Hokhamwe Dawit jaqtho ahea kra phan mak riito. Kra rii na apaiq raq TATIWE raq lungwii mak phan jaq shamto.

²Kiimaq apaiq riika Israil mung hokhambi jaqsham kra khoti shamto. Apaiq raq jin ngam maq Baal sumla thun ka tiitiiqto.

³Raüta Hinnom Tan na homseng honglu chaqto. Kiimaq apaiq raq asetiim dongdii min sumla phra thun ma honglu na wiipumtam maq wa na chaqtlii takuqto. Arka TATIWE makki na maiqphai asi jaqshamtinok TATIWE raq Israilnok lümaq kra mung wa jobaiq wantaq kra ngarai klo wanto.

⁴Thatsang maiqse raq sumla phra thun shomnoq chang ba na, ku kin thun na, kiimaq pechong atsung ajong jong chongji thun na Ahaj raq honglu takuq wanto kiimaq wa maq chaqtlii honglu takuq wanto.

Siria Mungti Nai Israil Mungti Riikhatto

(2 Ho 16.5)

⁵⁻⁶Hokhamwe Ahaj raq ngarai tang kha na, TATIWE apaiq Shiikeawe raq Siria mung hokhamwe ma tiikhat raüta apaiq ka tiitangto. Raüta Juda mungti maiq pahea shumwi kong ma Damaskas chela na tiitsuq wanto. Kiimaq TATIWE raq Israil mung hokhamwe Remalia se Peka ma tiikhat raüta Ahaj ka tiitangto. Raüta Juda mungti maiq 120,000 srea nola jongbi siisaq re ma ranaiqshi niili tiijiip baiqto. TATIWE tsangtitiim Shiikeawe raq arthun mungthen wan ara tiisaüto. Jamkhano ngukla Juda mungti raq TATIWE ka miim baiqto.

⁷Israilnok phenlawe weshi amang min Jichri ngutlaqwe raq Hokhamwe Ahaj se Maaseia, kiimaq hokhamwe jam liitiwe Ajrikam, kiimaq hokhamwe jaq thütiwe ajongwe Elkana thun ka tsat baiqto.

⁸Juda mungti ka Israilnok mungti ma phanshi maqshi li jiimin, Israilnok phenlabi raq jechakre nai nosere kong mungmaiqse 200,000 ka lap raüta shumwikong ma Samaria chela na tsuq wanto. Kiimaq shumwikong rai sepat lopi hupsam pahea tsuq wanto.

Shammiwe Oded

⁹Maiq weshi amang min Oded, apaiq ka TATIWE Shammiwe ka Samaria chela na sito. Apaiq raq Israilnok phenlabi Juda mungti shumwikong tsuq wan raüta rejang awarai chela na asaü wan she kra lam na riihumto. Raüta apaiq raq akha

nguto, “TATIWE namtitiim Shiikeawe ka Juda mungti ma atsankhiq riito. Kriikha na apaiq raq tsangshiq ka namshiq ma tiitangto. Shatmaq ümchaü ka namshiq raq tsangshiq ka abi pinthum tiinamtok jiiqbaiq lan kra kha ka apaiq raq taito she.

10Kiimaq ümchaü namshiq raq Jerusalemte nai Juda mungti maiqwere kiimaq jechakre kong thun ka namshiq dikong ma tiija nguta tan tlan. Riita namshiq riimin TATIWE Shiikeawe makki na ngarai tang wan lan ngo ka sap man shea?

11Ngi chongpha tairong laq! Ara shumwikong arka namshiq ma namphu namno kong kiimaq namshea nyungre. Tsangshiq ka tiijang baiq ronglaq. Riimak la TATIWE raq atsan khiq tsi ma namshiq ma amo she mitiho.”

12Kiimaq Hiqkhu nü Mungtan wa tuwejongbi weblai, Jehohanan se Ajaria, Meshillemoth se Berekhia, Shallum se Jehikia, kiimaq Hadlai se Amasa thun riimin phenlabi raq kra shumwikong tsuq wantaq kriika ajiq dea nguta khü hoto.

13Tsangshiq raq nguto, “Kra shumwikong ka ana tsuq wan mai mak! Nashiq raq TATIWE makki na ngarai klokai. Laita apaiq tsan ka tiikhiq kai. Kriikha na apaiq raq nashiq ma apaiq mo she mitiho. Ümchaü namshiq raq ara ashut klo lantea nashiq shutphit kra tiipa nong tan tlan.”

14Kra ningkhan na phentubi raq kra shumwikong nai sepat lopi thun ka mungmaiqse nai kra welabi jaq niishe kiinong kuqbaiqto.

15Kiimaq kra welabi blai ka shumwikong ma sepat lopi atsuq wan kiiwa khu akhea thun kiimaq khrumke miitu jima kuqto. Tsangshiq raq tsangshiq ma khu akhea thun kiimaq hokpa khrom thun ka kuqto, kiimaq tsangshiq ma aphaq asea chang rai awong chamtraq kiimaq anyang chang kham kuqto. Raüta tsangshiq khum na ami atsi ba thun na olip tai jut kuqto. Kiimaq tsangshiq phong wa ümriiti wa atsi akhum ashiim lot makti thun ka kumtoq kaütiim thaq na tiingato. Raüta shumwikong kunli ka Juda mung wang na Jeriko chela taitsi ro tonglong chela kiijaq saüli tsuqthü kito. Raütiishe Israilnok ka tsangshiq hiq na Samaria chela niishe jang wanto.

Ahaj Raq Asiria Mungti Khrum Jaüto

(2 Ho 16.7-9)

16-17Edom mungti raq Juda mung ka tiithong kiki she rehuk maq khat wanto. Raüta shumwikong pahea lapto. Kriikha na Hokhamwe Ahaj raq Asiria mung pengti Ajong Hokhamwe Tiglath Pileasar ma khrum kuq laq nguta tsütsa tiichong wato.

18Kra bala liipan niimin Philistainnok raq Juda mung maq shenyap nü wang binjü na kinjiji wang thun wa maiqhiq thun nai hiq mai nü mung wa maiq hiq thun kra khat wanto. Raüta tsangshiq raq Beth Shemesh chela, Aijalon chela, kiimaq Gaderoth chela, kiimaq soko chela, Timna chela, kiimaq Gimjo chela thun

nai kra chela thun tro binjü wa maiq hiq shong thun kra khat raüta jii wanto. Raüta Philistainnok ka kiijaq pattup miitu she shong wanto.

¹⁹Juda mung Hokhamwe Ahaj raq asenginok mungmaiqse raq lapchang arang thun tri raütu ka jin wanto kiimaq TATIWE mang ka tiishe shi wanto kra ningkhan na TATIWE raq Juda mung khuthaq na chamchao tiishaüto.

²⁰Asiria mungti ajong hokhamwe riika Ahaj ka akhrumke rii na, angeng riimoto. Raüta apaiq ma chamchao jong hea tiisaüto.

²¹Kra ningkhan she Ahaj raq chaq ka Shomjam wa, hokham jam wa, kiimaq mung welabi jam wa riichom raüta ajong hokhamwe kiima kuqto. Shatmaq kra riikii jiimin apaiq ka khrum mak riito.

Ahaj Raq Ngarai Tangto

²²Riita apaiq dii na chamchao sangrai ka henghea she saü wan kiita, Ahaj raq TATIWE makki na ngarai ka pahea tang wan wan khoti riito.

²³Apaiq riika apaiq khatti raüta apaiq ka tang wantinok Siria mungti phra kong kriima khoti honglu hongtan thun ka kuq hoto. Apaiq riika akha khoti nguto, “Siria mung wa phra kong riika Siria mung hokhambi khrum kuqto. Krai mren, jursap ngi raq tsangshiq ka shomnoq lata hanglu takuq wan ha jiika, tsangshiq raq ngi min wa khrum kuqjiiq riila.” Apaiq raq ara ngarai klo kha na, apaiq khuthaq na nai mung khuthaq na athen wan chang lamlu she saü wato.

²⁴Arthaq niimin, apaiq raq Shomjam wa huk nai sam thun kra lam raüta wiita tiibun bukbaiqto. Raüta apaiq raq Shomjam ka wiita shaq baiqto. Raüta Jerusalem hamli na berong-wacha pahea shongto.

²⁵Juda mung na chela tek na apaiq raq thatsang chang hiqba pahea kloto. Kriithun berong-wacha na pongmungti phra kong ma honglu homseng tiichaq wantlo. Akha apaiq raq apaiq khuthaq na TATIWE, atitiim Shiikeawe tsankhiq walü ka shaü wanto.

²⁶Apaiq raq mung siq wantaq pat wa arwa chantlaq mrong mra thun ümchu wa pintaq kra apha maq riita atisup na saüli *Juda Mung Hokhambi Nai Israil Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na kunli waiq thüto.

²⁷Hokhamwe Ahaj ka tsaito. Raüta amaa ka Jerusalem na lapto. Shatmaq hokhambi maachiim niika riimak. Apaiq tsai jai ase Hejekia ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 29

Juda Mung Hokhamwe Hejekia

(2 Ho 18.1-3)

¹Hejekia ka arawii wiiroqnai ri wiibiingi angu na Juda mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq ka Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiiroqnai ri wiitiikaü siqto. Anyung mang ka Abija. Apaiq ka Jekeria se.

²Apaiq raq ati tipai Hokhamwe Dawit jaq tho kra phan phan TATIWE tiichochi chang jaqshamto.

Shomjam Ka Tiisiito

³Hejekia raq hokham jawan li maq apha rawii niili kra rawii wa rawii phawan jipi lü niili apaiq raq Shomjam kilamchong thun ka adi she riibaiqto. Raüta kilamchong thun ka tiiheha haito.

⁴Apaiq raq ramwebi kong nai Lewinok kong ka Shomjam shedong nü kilamchong rinkea thung na tiithungto.

⁵Raüta tsangshiq ma kiijaq bom ka chong kuqto. Apaiq raq nguto, “Namshiq Lewinok raq maiqmii khum ka TATIWE ma tiisiirai kiinong kuq ronglaq. Lantea namtitiim TATIWE Shiikeawe Shomjam kra tiisii ronglaq. Lantea Shomjam mong na Shomjam tiisheshi chang jamlai wa sitlaq thun kra wiita lambaiq ronglaq.

⁶Nashiq ma atitiim raq nashiq TATI Shiikeawe ka ashi she riiwanto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq tsan tiibichang klo wanto. Tsangshiq raq apaiq ka miimbaiqto. Raüta apaiq sichang jam ka jainong maq shungbaiqto.

⁷Tsangshiq raq Shomjam kilü thun ka shaqbaiqto. Raüta lem thun ka wiita tiimat baiqto. Kiimaq homseng honglu min chaq mak she thaq baiqto. Kiimaq Israilnok Shiikeawe ma wa na wiipumtam maq chaqtlii nyamse honglu thun min takuq mak she thaq baiqto.

⁸Arkha na TATIWE ka Juda mungti ma nai Jerusalemte ma atsan khiqto. Kra ningkhan apaiq raq tsangshiq ma maklii jai na tophat chang tiithen jen baiq wanto. Apaiq raq tsangshiq tiithen baiqtaq kra chhi raüta maiqse angu kunli ahang ahun riiwanto kiimaq phiip raq tsaito. Arka namshiq raq aheawiq asap han kata.

⁹Nawetiim thun re raq jiiip baiqto. Kiimaq nachaktiim nai nasetiim thun ka shumwikong ma tsuq phaqaq wanto.

¹⁰“Riita ümchaü ngi raq TATIWE Israilnok Shiikeawe rai tongshong wan ratlo nguta thapthi wankang she. Kra riihai jiiitiq apaiq ka nashiq ma atsan tiikhiq mak she miraq.

¹¹Isetiim lei, namshiq raq rahiq ka atu na naq shaphaq rongkiq she. Namshiq kata TATIWE raq apaiq ma homseng chaqke miitu kiimaq mungmaiqa se ka apaiq shomnoq na shunshea miitu tingsang atiitsang atsea raüta athü.”

¹²⁻¹⁴Kiijaq Lewiphan wa maiq ka arthun ara asi riito: Kohath weraü phan wiika Amasai se Mahath nai Ajaria se Joel Merari weraü phan wiika Abdi se Kish nai

Jehallelel se Ajaria Gershon weraü phan wiika Jimna se Joa nai Joa se Eden Elijaphan weraü phan wiika Shimri nai Jeuel Asaph weraü phan wiika Jekeria nai Mattania Heman weraü phan wiika Jehuel nai Shimei Jeduthun weraü phan wiika anai Ujjiel riito.

¹⁵Arthun maiqlare riishe tsangshiqnok Lewi phan wa aphan amaq thun kriishe adam na triichomto. Raüta tsangshiq tlotli raq maiqmii khum ka kamasham na wiita tiisiito. Kra lot jai she tsangshiq ma hokhamwe raq aming kuqtaq kra mren Shomjam kriishe wenyi lam na, TATIWE Thungtri na chongtlaq kra tiiphan phan tiisii hebaiqto.

¹⁶Ramwebi ka Shomjam tiisii wa among na nyap wato. Raüta tsangshiq raq Shomjam mong na jamlai huk asam wa Shomjam tiisheshi chang sitlaq thun ka wiita shomjam rinkea thung na lam baiqto. Kriiwiishe hali ka Lewinok raq chela kinphai na Kidron rai se jüwii thung kiiniishe lamhoto.

¹⁷Kra jaqsham ka rawii pha wan jipi lü na jiha ranaiqshi angu na sham pha wanto. Raüta jiha ratiichat ranaiq na kra jaqsham ka tlotli ngutto. Shomjam rintap khok kriimin nong tiisiito. Kra lot jai she hali tsangshiq ka jai na ratiichat hali sham nongto. Raüta kra jipi wa raroqshi ri ratrok ranaiq na saüli shamto. Raüta Shomjam ka noqku klo ma tiijeto.

Shomjam Thongshiri Kiinong Kuqto

¹⁸Raütiishe Lewinok raq Hokhamwe Hejekia ma arthun raüshe ara kuqto: “Naishiq raq wenyi tri maq Shomjam ka tlotli tiisiikai she, wiipuntam maq chaqtlii honglu kechang berong-wacha kiimin romshaq na, asii winsii phongchang chamrii, kiimaq huk nai sam ahin thun kiimin tiisii kai.

¹⁹Kiimahali Hokhamwe Ahaj raq apaiq ka Shiikeawe wokhong wa kiho raüta siwantaq rawii liipan na Shomjam wa hupsam phong pahea ahin na lamho raüta thütaq thun kriimin wiita kun kun lamki nongkai. Laita kriithun ka phumram kham maq bat laita atiisii riiwan nongkai. Laita kriithun ka wiita berong-wacha khaki niishe thükai.”

²⁰Tiihitrot mak maq Hokhamwe raq chelati phukhuwelabi thun kra tiithungto. Raüta tsangshiq tarü kongshi maq Shomjam na wato.

²¹Kiimaq hokham tahii jamtitiim ngarai shiikhoi miitu kiimaq Juda mungti ngarai shiikhoi miitu, kiimaq Shomjam kra tiisii wan miitu tsangshiq raq honglu na take chang minsäü pongwetiim miishi, skukong miishe, sku aran setiim miishi, kiimaq chhechhi kong miishi lam wanto. Raüta hokhamwe raq ramwebi ma, Aron saüse phan kiima nyamse thun ka berong-wacha na wiipuntam maq chaqtlii honglu na takuq ronglaq ngata chongto.

²²Ramwebi raq minsäü pong wetiim ka kongkhu tato. Raütiishe skukong ka tato. Kiimaq kra jai niishe ka sku aransetiim kriishe tato. Raüta kra tataq thun ngam tiijai ka berong-wacha na batto.

²³Atiisup niishe tsangshiq raq chhechhi kong ka hokham tho niishe nai mungmaiqse noqku na kitaqti thun tho niishe hithoto. Raüta tsangshiq raq tsangshiq jaq ka chhechhi kaütiim dü na shamto.

²⁴Raütiishe ramwebi raq chhechhi kong kra tato. Raüta kra ngam tiijai ka berong-wacha na nyukto. Arka mungmaiqse ngarai tiisiibaiq miitu riito. Jamkhano ngukla hokhamwe raq wiipumtam maq wa na chaqtlii nai Israil mungmaiqse tlotli ngarai miitu honglu keraa nguta aming kuqto.

²⁵Hokhamwe raq kra jaqsham wantaq kriika TATIWE raq Hokhamwe Dawit ma, hokhamwe shammiwe Gad lümaq achongkuq hon atsii, kiimaq shammibi Nathan lümaq achongkuq hon atsii, kra phan phan klo wanto. Apaiq raq Lewinok ka Shomjam na phaqlamtoro nai süpseng doraq chhaq maq tiihongto.

²⁶Kiimaq atsü angii chang Hokhamwe Dawit raq lang wantaq thun kra sham raq chhaq tiichapto. Kiimaq ramwebi kiimin kiijaq paison lerong doraq chhaq maq kheto.

²⁷Hejekia raq wiipumtam maq chaqtlii honglu thun ka kuq ronglaq nguta aming kuqto. Kiimaq kra honglu she takuq phawan kiita mungmaiqse raq TATIWE shomra shinge shito. Kiimaq ashi angeti kong raq paison thun nai laihin tsüngii chang phan thun kriishe tsüto.

²⁸Maiqse angu wiita jiiwa kiijaq asiti raq noqku kra lomdamto. Kiimaq ashi angeti kong rai shinge damto. Kiimaq ashi ange tibi nai atsü angutibi riika honglu na akuq ngam kra wa raq wiita mikhiimbaiq shaq wiiwii shinge ruq li shingeto.

²⁹Kiijishe Hokhamwe Hejekia nai mungmaiqse kunli hiq na lakü maq ngarang bum raüta Shiikeawe ka shomnoqto.

³⁰Hokhamwe raq nai mung welabi raq Lewinok ma Dawit raq awaiq thü TATIWE tiitsam shi thun kra kiimaq shammiwe Asaph raq awaiq thü kra shirong laq nguta chongto. Krai mren maiq loweatek raq chojong chise maq tsangshiq ka hiq na lakütsrong raüta Shiikeawe shomnoq lam maq shingeto.

³¹Raütiishe Hejekia raq mungmaiqse ma nguto, “Ümchaü namshiq khum ka phum ram kham maq batje asii she. TATIWE ma kechutum honglu thun kriishe lam wa lantea kuq rong laq.” Tsangshiq raq kra aming ka langto. Kiimaq maiq wiijamti riika maiqmii tsü maq nyamse ka wiipumtam maq chaqtlii chang honglu thun kiimin lamkuq wanto.

³²Tsangshiq raq minsäü pongwetiim ka roqmiishi, skukong ka shishi, kiimaq skukong aransetiim ka shinai thun ka TATIWE ma wiipumtam maq chaqtlii honglu ke miitu lam wanto.

³³Kiimahali tsangshiq raq minsäü pongwe kong ka shitrok, kiimaq skukong ka hingtsam lamkuq wanto. Arka mungmaiqse raq angam phaqtlii honglu na take ma lam kuq wanto.

³⁴Riita kiijaq kra nyamse kong ka honglu na take wanti ramwebi ka atsap li kha maq, Lewinok raq kra jaqsham ka tiithumli khrum kuqto. Riita kra liipan bala na ramwebi abiti thun riishe tsangshiq khum ka phumram kham maq tiisii batto. (Lewinok ka ramwebi nam ma tsangshiq khum ka asii maq riim wan lam na kai tsapkapkap siwanto.)

³⁵Ramwebi jaqsham ka wiipumtam maq chaqtlii honglu kuqqlaq kriithaq niimin, mungmaiqse raq ngam ka aphaq chang honglu akuq kriiwa ngampü thun ka wa na chaq chang. Kiimaq wiipumtam maq chaqtlii chang honglu kuqqlaq krai che honglu kuq wantlaq kra tsangshiq raq berong-wacha na nyuk chang kra tsangshiq jaqsham. Akha Shomjam na noqku ka thongshi ri hali pha wan nongto.

³⁶Hokhamwe Hejekia nai mungmaiqse ka kai khoqriiqto. Jamkhano ngukla Shiikeawe raq tsangshiq ma jaqlo liipan niili arthun jaqsham ara tlot wan miitu khrum kuqto.

2 Kaiüwa Weraü 30

Tiichhii Wan Poi Tiije

¹⁻³Mung maiqse raq Tiichhiiwan Poi ka akhing riikhaqli na, rawii pha wan apha jipi na klo wan lot mak dea riito. Jamkhano ngukla phumram kham ma tiisiije ramwebi ka atsapseli riito. Kiimaq Jerusalem na mungmaiqse ka apa kunli thunglap mak dea riito. Kra ningkhan Hokhamwe Hejekia raq nai asengi ajong alabi thun raq, kiimaq Jerusalem chelati raq kiqshi maq ri räuta, jipi liinai ngoja niitiq miklo rong i nguta bom ka shat thüto. Kiimaq hokhamwe raq Israil mungti nai Juda mungti mungmaiqse kunli ma bom ka tiichong wanto. Apaiq raq bom ka tsapkapkap maq lak waiq räuta Ephraim phan nai Manase phan ma tiiho wanto. Räuta tsangshiq ka Jerusalem Shomjam na kiraüta TATIWE, Israilnok Shiikeawe kra shreng Tiichhii Wan Poi kra lomki dam rongkiq nguta tiichong wanto.

⁴Hokhamwe nai mungmaiqse ka tsangshiq raq sürii wantaq kra miitu khoqriiq shishiiq riito.

⁵Kra ningkhan tsangshiq raq Israilnok mungmaiqse ka hiqkhu nü mung na Dan chela ma riita hiq mai nü mung na Beersheba chela na säuli kra Jerusalem na Tiichhii Wan Poi ka Thungtri na chongtlaq kra phan phan lang wan rong i ngutiishe bom ka tiichong wanto. Kiimaq mungmaiqse ka man na nam ma apapa walanta lomwa rongkiq nguta tiichong hoto.

⁶Hokhamwe nai asengi ajong alabi raq aming kuqtaq kra phan phan, tsütsa chongkaiti maiq pahea Juda mung nai Israil mung hamli tiiwato. Tsangshiq ma tsütsa ka akha tiichong hoto: “Singmung maiqse Israil mungti lei, namshiq ka Asiria mung raq namung khatki räuta tang wantaq kra wali mong wiimin lun wan lan she. Ümchaü sanha TATIWE, Abraham, Isak, kiimaq Jakob Shiikeawe

wokhong niishe jang wan rong laq. Raüla apaiq kiimin namshiq phana hali mijang ki nong.

⁷Namshiq ka namtitiim pat na kiimaq namphan nammaq Israilnok raq tsangshiq TATIWE, tsangshiq Shiikeawe ka tsapkap mak shipoq wantaq kiikhii ka naqsi rongkiq she. Apaiq raq tsangshiq ma pinthum mo jonghea tiho raüta tiichamchaotaq kriika namshiq raq chhi wan lan she kata.

⁸Tsangshiq ka nilan wanshak shak siwataq kiikhiika naqsi rongkiq she. Shatmaq TATIWE aming kra lang lantea awokhong niishe sirong laq. Jerusalem Shomjam na warong ra. Arka namshiq TATIWE, Shiikeawe raq pattup pat-sa miitu tiisii wanto. Lantea apaiq ka shomnoq wa rongkiq. Kra raüla apaiq ka namshiq ma khiq mak she miraq.

⁹Kiimaq namshiq ka TATIWE wokhong na hali nyap wan nong han la, namphu namnotiim shumwikong ma pong mung na tsuq wantaq kriiti raq tsangshiq khuthaq na mangchan tsantsii mithii. Raüta tsangshiq ka jam na hali mitiijang wan nong. Namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe ka mangchan heawe kiimaq tihang wan mangchan riimtiwe. Kiimaq namshiq ka apaiq wokhong na hali jang wan han la, apaiq raq namshiq ka awokhong na hali mitiisi wan nong.”

¹⁰Krai mren tsasoqti thun ka Ephraim phan wang na nai Manase phan sichang wang na chelatek na waraüta hiqkhu nü mung na Jebulun phan wang na saüli wato. Shatmaq mungmaiqse riika tsasoqtibi kra shummi laqqii li naikü sherü khoti shishe baiqto.

¹¹Li jiimin, Ashar phan, nai Manase phan kiimaq Jebulun phan wa maiq wiijamti ka Jerusalem na kai miitu tsan achhiiti min asi riito.

¹²Kiimaq Shiikeawe ka Juda mung na jaqsham shat riito. Raüta mungmaiqse tsan tsü ka kiqshi tsiimshi ma tiija kuqto. Raüta hokhamwe nai asengi ajong alabi aming ka langwan miitu tsangshiq tsantsii ka tiichhii kuqto.

Tiichhii Wan Poi Kloto

¹³Krai mren mungmaiqse ka pahea khunyaq khukhi Jerusalem na jipi lünai ngoja na Pi Maq Shohü Winsii Phaqq Poi kra lomwati wato. Raüta kiijaq thungto.

¹⁴Tsangshiq raq sumla phra shomnoq ma honglu taakechang nai homseng honglu chaq chang berong-wacha phong Jerusalem na shongtaq thun kra piho raüta Kidron rai se jiiwii bok kiijaq phong baiqto.

¹⁵Raüta kra jipi wa raroqshi ri rablai ranaiq na tsangshiq raq Tiichhii Wan Poi honglu sku sekong kra tato. Ramwebi nai Lewinok juwa phumram kham maq akhum tiisii hiitibi ka pinthum jeasito. Kra ningkhan tsangshiq raq maiqmii khum ka Shiikeawe ma kiinong kuqto. Krai mren tsangshiq raq Shomjam na wiipuntam maq chaqtlüi chang nyamse honglu thun kra takuqto.

¹⁶Tsangshiq ka Shiikeawe maiqse Mosheq raq akuqthü Thungtri dap na chongtlaq kra phan phan maiqmiimii jaqsham chang ba na chaprang she riito. Lewinok riika nyamse ataa ngam tiijai ka lam raüta ramwebi jaq na kuqto. Tsangshiq riishe kra ngam tiijai ka berong-wacha na batto.

¹⁷Maiq pahea ka tsangshiq khum ka siimak phumram kham maq bat hü kha maq, tsangshiq raq Tiichhii Wan Poi na pha q chang skusekong ka takuq lot mak riito. Kra ningkhan she Lewinok raq skusekong ka tsangshiq miitu takuqto. Raüta skusekong ka TATIWE ma kiinong kuqto.

¹⁸Kriithaq niimin, mungmaiqse Ephraim phan wa, Manase phan wa, Isakar phan wa, kiimaq Jebulun phan wa akirai thun ka tsangshiq khum ka tri na chongtlaq kiikha phumram kham maq bat hü tiisihü miili ajiq aphiq li Tiichhii Wan Poi ka kloto. Kra ningkhan Hokhamwe Hejekia raq tsangshiq miitu akha achu jaüto:

¹⁹“O TATIWE lei, naititiim Shiikeawe lei, ünniika thuktsomheawe. Arkha maq ümchu riiwa tsangshiq khum ka phumram kham maq tiisii bat hü miili jiimin, tsantsii wiita kuq raüta ümnaq shomnoq tlaq kriiti ngarai ka adü riikuq laq.”

²⁰Kiimaq TATIWE raq Hejekia achu jaü ka tre kuqto. Raüta apaiq raq mungmaiqse ngarai ka diikuqto. Kiimaq tsangshiq ma sintsang tiihomak dea riito.

²¹Mung maiqse Jerusalem na thungtaqti raq Pi Maq Shohü Winsii Pha q Poi ka pinthum chojong chise maq kloto. Kiimaq Lewinok nai ramwebi raq tsangshiq ningkun wiita shoq raüta TATIWE ka tiitsamkamto.

²²Hejekia raq Lewinok ka tsangshiq raq mungmaiqse ka TATIWE shomnoq na athuk atsomwiq maq shun shea wan kha na kai shomra siqto.

Jangnai Ngoja Poi Klo

Tsangshiq raq tsangtitiim TATIWE Shiikeawe ma tiitsamkam honglu ka ramiishi na saüli kuqto.

²³Tsangshiq tarii raq kiqshi maq poi ka ramiishi hali klo wan nong rong i nguta thapthito. Krai mren tsangshiq raq chojong chise maq poi ka kloto.

²⁴Hokhamwe Hejekia raq minsäu pongwe kong hingshi, kiimaq skukong ka hingmiishi kuqto. Arka mungmaiqse raq ataa mirphaq laq nguta kuqto. Kiimaq apaiq siihiipbi riika tsangshiq ma minsäu pongwe kong hingshi kiimaq skukong ka hingroqshi hali kuq nongto. Ramwebi pahea raq tsangshiq khum ka phumram kham maq bat raüta tiisiito.

²⁵Krai mren, mungmaiqse tarii ka khoqriiq shishiiq riito. Juda mungti, ramwebi, Lewinok, mungmaiqse hiqkhu nü mung wa akirai thun ka, kiimaq pong mungti Israil mung na nai Juda mung na shong wanti nokti ma aja wanwi thun kra riito.

²⁶Jerusalem chela ka chochi raq ama asho awo riito. Jamkhano ngukla atinkhan poi ajong klo wan ka Dawit se Hokhamwe Solomon pat na klo wantaq kra jai miika klowan mak dea riito.

²⁷Ramwebi nai Lewinok raq mungmaiqse ma achu shiiman kuqlaq nguta TATIWE jaq wa achu jaüto. Ramungtan maq apaiq jam maq Shiikeawe raq tsangshiq achu jaü ka taito. Raüta taoto.

2 Kaiüwa Weraü 31

Hejekia Raq Kamasham Lamphan Truto

¹Kra poi thumjai she Israil mungti tlotli ka Juda mung na chelatek na kito. Raüta longkham thun tiibun baiqto, kiimaq jechak phra Ashera noq chang berong thun ka daqbaiqto. Kiimaq berong-wacha thun kra tiithen baiqto. Kiimaq thatsang chang jam thun kra tiithen baiqto. Tsangshiq ara jaqsham ka Juda mung hamli na kiimaq Benjamin wang na, kiimaq Ephraim wang na kiimaq Manase wang na kunli na kloto. Kra ngut raütiishe tsangshiq ka jam niishe wa wanto.

²Hokhamwe Hejekia raq ramwebi jaqsham nai Lewinok jaqsham ka man na jamkho riiphea raüta shamtaq kiikhahali khaq khaq hali pheakuq nongto. Tsangshiq ma maiqmiimii jaqsham khaq khaq hali pheakuq nongto. Ara jaqsham thun arka wiipumtam maq wa na chaqtlii honglu thun kiimaq rintii honglu thun, kiimaq Shomjam na noqku akhing na jaqsham dam, Shiikeawe tiitsam kam kiimaq Shomjam pongbaba na tiikham raüta kechutum shinge, thun kra riito.

³Hokhamwe Hejekia raq apaiq nyamse phong wa ranaptek nai rajitek na wiipumtam maq wa na chaqtlii honglu thun kra miitu, kiimaq Niitiitsak ranaiq honglu thun miitu, kiimaq Jinye Dong Poi na phaqsea miitu, kiimaq TATIWE Thungtri na chongtlaq kra mren laihein poi akhing na phaqsii tlaq kra miitu nyamse thun ka kuqto.

⁴Arthaq niimin, hokhamwe raq Jerusalemte ma ramwebi nai Lewinok rii honglu kechang thun kra kuqho rong laq nguta chong kuqto. Kra kuqho raütiq ramwebi nai Lewinok raq TATIWE Thungtri na chongtlaq kra phan phan tsangshiq raq jaqsham ka tsapkapkap maq tsantsii kuq raüta misham lot.

⁵Kra aming kuqtaq kra mren, Israilnok raq ahea pinthum kongphiq thun ka kuq wanto. Ahea pinthum piwong kham ra, che, olip tai, ngiq ngu, kiimaq tsangshiq jaq na phanrap sitlaq kiiwa aroq khu wa honglu thun kra kuqto.

⁶Juda mung na chela thun na siti mungmaiqse raq tsangshiq nyamse chhechhi minsäu, kiimaq skukong khuthaq wa aroq khu wa honglu thun kra kuq wanto. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ma akiinong kuq wan kiiwa phan phan kongphiq pahea kuq wanto.

⁷Kra kongphiq thun ka jipi lütsam ngoja miishe saü pha wanto. Raüta jai wa jipi lüblai liipan niika pahea aphonong along aliim alei she saü wanto.

⁸Riita Hokhamwe Hejekia raq nai asengi ajong alabi raq kra pahea kongphiq saü wantaq kra chhi raüta tsangshiq raq TATIWE ka tiitsamto. Kiimaq asengi Israilnok kra tiitsamto.

⁹Kiimaq hokhamwe raq ramwebi nai Lewinok ma kra kongphiq thun miitu bom chongkuqto.

¹⁰Kiimaq Ramwe Ajong Pinthumwe Ajaria, apaiq ka Jadok saüse phan raq apaiq ma akha nguto, “Mung maiqse raq Shomjam na tsangshiq kongphiq thun ka kuq wan li miiphat, aphaq sea chang ka chamtraq she, kiimaq aphaq sea jai min achan ana she tiichongtlo. Nashiq ma atinkhan lapkap tiikai arka TATIWE raq asenginok kra shiimanke kha maq phaqsq tiikai.”

¹¹Hokhamwe aming maq Shomjam wang mong na hupsam thüchang khok thun tijeto.

¹²Raüta kongphiq thun nai aroq khu wa honglu thun ka kra khok thun na aheawiq sai samto. Kra liiko wanti tsangshiq raq Lewi phan maiq weshi amang Konania nguta kriiwe ma arang kuqto. Kiimaq ano Shimei ka apaiq jaq thüti miitu thüto.

¹³Tsangnai jaq takiq na jaqsham damtibi ka Lewiphan wa maiq weroqshi hali shiikapto. Tsangshiq ka: Jehiel, Ajajia, Nahath, Asahel, Jerimoth, Jojobad, Eliel, Ismakhia, Mahath, kiimaq Benaia riito. Arthun jaqsham kai wa arka Hokhamwe Hejekia nai Ramwe Ajong Pinthumwe Ajaria wokhong maq klo wanto.

¹⁴Imna se Kore, apaiq ka Lewi phan wa, kiimaq apaiq ka Shomjam Shedong nü Kilamchong kra kheti sontri maiqla pinthumwe ka TATIWE ma honglu thun kuqtlag kra jaütiwe riito. Kiimaq aphea anyinke kiimin apaiq arang na riito.

¹⁵Kiimaq chela ahin thun na, ramwebi sitlaq kiijaq, ara jaqsham na Lewinok raq apaiq ka tsapkapkap maq khrum kuq wan damto. Tsangshiq ka arthun ara riito: Eden, Miniamin, Jeshua Shemaia, Amaria, kiimaq Shekania riito. Tsangshiq raq tsangkongti Lewinok jaqshamti ma, tsangshiq jaqsham tlaq kra phan phan, rai awong pha q nai sea thun kra riingea riingea pheanyin kuqlili riitlo.

¹⁶Kriika aweraü phan phan riimak. Tsangshiq raq maiqwere wiioqtsam maiq riimakla kriima maiqlare jurwa Shomjam na ranaiqtek jaqsham tlaq kriiti tlotli ma maiqmiimii jaqsham arang hotlaq kra phan phan phea kuqli riitlo.

¹⁷Ramwebi jaqsham ka tsangshiq aweraü phan phan phea kuqto. Kiimahali Lewinok ma jaqsham pheake ka wiioqnai maiq nai kriima maiq labi thun ka akong akong maq pheakuqto.

¹⁸Tsangshiq ka wiiamtam tam maq achak asetim thun nong nong kiimaq tsangshiq jaqliiti maiq tsang jam na ümchuwa sitlaq kra nong nong maq rejistar

na waiq thüto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq asii jaqsham kra ümra akhing no rajiiq, kra akhing na jaqsham kha maq waiq thüto.

¹⁹Ramwebi phong wa juwa Aron saüse phan ma apheakuq chela thun na sitlaq, riimakla kra chela thun na nyamse rümchang wakram binjü na siti kriima, phaqaq nai sea pheaketi ka maiqwere asi riito. Tsangshiq raq ramwebi takitek na maiqwere sitlaq kriima tlotli ma kiimaq Lewi phan mang waiqchang lakdap na mang asiti maiq loweatek ma pheakuqto.

²⁰Juda mung tlotli na Hokhamwe Hejekia raq TATIWE apaiq Shiikeawe makki na jamlai wa riikhaq li kiimaq apaiq tiichochi chang jaqsham thun kli sham wanto.

²¹Apaiq raq phanrap jaqsham na ong wanto. Jamkhano ngukla apaiq raq Shomjam miitu ümchuwa jaqsham wantaq riimakla Thungtri ka lang raüta jaq sham wantaq thun ka, apaiq tsan mong na Shiikeawe ma tsantsii tlotli kiinong kuq raüta kiimaq Shiikeawe ka pinthum lungwii raütli jaq ka sham wanto.

2 Kaiüwa Weraü 32

Asiria Mungti Raq Jerusalem Shiikengto

(2 Ho 18.13-37; 19.14-19,35-37; Isa 36.1-22; 37.8-38)

¹Hokhamwe Hejekia raq arthun jaqsham kaiwa na TATIWE ka tsapkapkap maq shiikum pan wanto. Arjai miishe Asiria mung wa ajong hokhamwe Sennacherib raq Juda mung ka khatto. Raüta apaiq raq kiitelong maq rukje chela thun ka trotam maq komhoto. Raüta aphenla phungbi ma ruk thun kra chai lantea chela mong na nyap ronglaq nguta aming kuqto.

²Riita Hejekia raq Sennacherib raq Jerusalem kiimin mikhat wan she nguta sap raüta,

³⁻⁴apaiq nai asengi ajong alabi thun raq Jerusalem chela phai na kham che lam ka ashang riibaiq chang nguta tri ka toqtanto. Kriika Asirianok ka Jerusalem tho na saüho raüjaq kham ahü mirlaq nguta riichongto. Krai mren ajong alabi raq mungmaiqse pahea chela phai na sheaho raüta jüserai thun kitlaq kra wiita jükhü maq shang baiqto. Krai mren kra jüse rai thun wa kham ka kimak she shang baiqto.

⁵Hokhamwe raq chela tiiwong chang kiitelong ruk thun ka tiihea haito. Kiimaq rekhechang kongmong chong thun haito. Raüta chela tro ruk phai na ruk ka liipshi hali hai nongto. Arthun arthaq niimin, Jerusalem ma shedong nü siim na Jerusalem chela chii ba hiq phong raüta re tiiwong chang thun haitaq kra tiihea hainongto. Kiimaq apaiq raq pahea piq thun nai liiq thun tiihaito.

⁶Apaiq raq chela mong na siti maiqwere thun kunli ka phentu ajongbi wokhong na thiito. Raüta tsangshiq ka tarü chela kilamchong tho na tapshok thung abin ba kiijaq thung ratlo nguta aming kuqto. Raüta apaiq raq tsangshiq ma chongto,

⁷“Namshiq ka jaqkhon tiipha lantea kiimaq tsan khun maq sirong laq. Kiimaq Asiria mungti ajong hokhamwe ma riimakla asengi phenlabi awokhong na sheahotlaq kriimiika naqhai rongkiq. Apaiq rai pongdamti ningkun thaq na nashiq rai pongdamti ningkun ka aheng lin.

⁸Apaiq jaq niika maiqse ningkun li sitlo. Shatmaq nashiq rai ka TATIWE, nashiq Shiikeawe asi. Apaiq raq nashiq mikhrum kuq kiimaq nashiq re ka mikhat kuq.” Mung maiqse ka tsang hokhamwe bom kra tai raüta tsaiji kongtam puqshi she jongto.

⁹Arjai miishe hali, Sennacherib nai asengi phenlabi ka Lakhish chela na sirai tlaq bala na apaiq raq Hejekia nai Juda mungti apaiq rai Jerusalem na sitlaq kriima bom ka akha tiichonghoto:

¹⁰“Ngi, Sennacherib, Asiria mung pengti Ajong Hokhamwe raq, namshiq Jerusalem chela mong na re raq trotam maq akombaiq kun she kra mong na silanta jamlai mo kamrai tlan?

¹¹Hejekia raq namshiq ma namshiq ka naishiq jaqkhon ningkun mong wa TATIWE namshiq Shiikeawe raq mitiichhii kuq nguta chongtlo. Shatmaq Hejekia raq namshiq ka alao reali riitlo. Kiimaq namshiq ka amang ram raq nai khamnyangtsi raq mijiim wan han.

¹²Apaiq kata TATIWE shomnoq chang asii jam thun nai berong-wacha thun wiita tiithen baiqtiwe. Raütiishe Juda mungti nai Jerusalemte ma noqku ka bashi niili riichang kiimaq homseng honglu kiimin berong-wacha ashi niili chaq chang nguta chongketiwe.

¹³Naititiim nai ngi raq maiq mung ahinti thun ma jamlai wa riikai kra namshiq raq sapman shea? Maiq mung ahinti phrakaü tiim raq tsang sengi ka Asiria mung pengti ajong hokhamwe jaqkhon mong wa tiichhiikuq tiishea?

¹⁴Riita ümtiiko ümra mungti phra kong riiwa naishiq jaq khon mong wa tsang mung ka tiikhup wongkuqlot ta? Ikhiijiika namshiq phra kaü raq namshiq ka mitiichhii kuq lot nguta jamkho kamrai tlan?

¹⁵Riita ümchaü min namshiq ka Hejekia ma naqtlao rongkiq. Riimakla apaiq ma lamjiq na naq tiisheaho rongkiq. Apaiq miika naq kam rongkiq! Junok mung phrakaü riimin asenginok ka Asiria mung pengti ajong hokhamwe jaqkhon mong wa ümchaü niitaq khup wong kuqlot mak shaq. Krai mren sii hali ara ümchaü chongtlan namshiq phrakaü riimin namshiq ka ijaq khon mong wa tiichhii kuqlot mak miraq!”

¹⁶Kra Asiria mungti ajong alabi raq arthaq niimin bombi pahea TATI Shiikeawe ma nai TATIWE jaqshi se Hejekia ma bom nam bom kuqto.

¹⁷Ajong hokhamwe raq lak waiqtaq kriika Israilnok TATIWE Israilnok Shiikeawe ka ji maq nishi shi shummi lak tiihoto. Kiijaq akha waiqto, “Maiq mung thun

phrakong raq, ijaq khon mong wa tsangsenginok ka tiiwong kuqlot mak riito. Krai mren sü hali Hejekia phrakaü riimin asenginok ka ijaqkhon mong wa tiichhiikuq lot mak miraq.”

¹⁸Kra pongmungti ajong alabi kong raq ara bomtsi arka Hibrunok bom maq gisiqto. Kriika Jerusalemte ruk kii tiinap na siti thun kra tiikiinyii sea ma, raüta tsaiji tijom raüta chela ka jeriiq riiqli khat raüta jiiwan kham ma nguta hongla siqto.

¹⁹Tsangshiq raq Jerusalem riimti Shiikeawe kriimin, maiq mung ahinti thun phra kong, maiqse raq jaq maq alo sumla phra kong kiikha tiimiiren raütli shummi shaq shaq bomto.

²⁰Kiijiishe Hokhamwe Hejekia nai shammiwe Isaia, Amos se raq Shiikeawe jaq wa khrum jaü jaü achu jaüto.

²¹Krai mren, TATIWE raq rase ashi tiikito. Raüta Asiria mungti phentu nai phentubi thun ka jiiq baiqto. Krai mren she Asiria mung pengti ajong hokhamwe ka jeasi kongtam shi ho raü tiishe tsang mung na jang wanto. Raüta ranaiqshi apaiq ka aphra kaü shomjam na riito. Kriiwa asetim wiijamti raq apaiq ka nepjasai maq sebaiqto.

²²Ara chongtlaq akha TATIWE raq Hokhamwe Hejekia nai Jerusalemte ka Asiria mung pengti ajong hokhamwe Sennacherib jaq khon mong wa tiichhii kuqto. Kiimaq tsangshiq jaqtinok mung ahinti jaq wa tiichhii kuqto. Apaiq raq Israilnok ka tsang mung tro na maiq mung thun rai mungtsing maq miishe tiisi wanto.

²³Maiq pahea ka Jerusalem na wato. Tsangshiq raq TATIWE ma honglu pahea lamkuq wanto. Kiimaq tsangshiq raq Hejekia miimin kongphiq pahea lamkuq wanto. Krai mren, kra akhing miiphat she, maiq mung thun kunli raq Hejekia ma kai shreng manto thü wan raüta sito.

Hejekia Tsiisai Nai Apaiq Shiikonglong

(2 Ho 20.1-3, 12-19; Isa 38.1-3; 39.1-8)

²⁴Artinkhan akhing na Hokhamwe Hejekia tsai nam tsito. Shatmaq apaiq raq achu jaüto. Kiimaq TATIWE raq apaiq ma miithii phan shi tiichhi kuqto. Raüta apaiq ka ahea mirki nguta chongkuqto.

²⁵Shatmaq Hejekia ka kai shiikongto. Kra ningkhan TATIWE raq apaiq ma jamlai wa klo kuqtaq kra miitu kechu tummak riito. Kriikha na Juda mungti nai Jerusalemte chamchao riihumto.

²⁶Shatmaq atiisup niishe Hejekia nai Jerusalemte ka aranse ma jato. Kra ningkhan TATIWE raq Hejekia mitsai shaq wiiwii mungmaiqse mo ka tiihomak riito.

Hejekia Chiithe Jonglu

²⁷Hokhamwe Hejekia ka pinthum chiithejong miishe jawanto. Kra ningkhan maiqse wiita raq apaiq ka kai shrengto. Apaiq raq khok pahea hairaüta atsiiq anyam tum thun chaq, kampho, huru longseng, süse tapan, liiq thun, kiimaq laihin athü tsinhea phan hupsam kra khok thun na thüto.

²⁸Arthun ara tiitsuq ma apaiq raq jam thun ka piiwong khamra, che, olip tai, kiimaq nyamse kong dungchang tsamkü wiiqkhi phan phan thüchang jamjong kaütiim haito. Kiimaq skukong rümchang khoktam kaütiim jonghea hea haito.

²⁹Arthun arthaq niimin Shiikeawe raq apaiq ma skukong kiimaq jam nyamse kong kiimaq laihin tsiiq anyam pahea kuqto. Krai mren apaiq raq chela thun pahea tei wanto.

³⁰Kiimaq Hokhamwe Hejekia riika Gihon Raise khii kra shang baiq raüta, kriiwa kham ka hiqmong maq nala thu raüta Jerusalem chela ruk mong na kham ka chehoto. Hejekia riika phanrap jaq sham na kunkun ong wanto.

³¹Kiimaq Babilon mung wa kiimwebi kiraüta Israil mung na jamlai wa awang chang mra pahea pintaq thun kra sidi kai saü kitaq akhing niimin, Shiikeawe raq apaiq raq athithi na kiimung wan miitu apaiq jaq khon ka phanshi atiihiim riikuqto. Kriika apaiq hon atsii kra maitai miitu tihiim kuqto.

Hejekia Raq Mungsea Thumto

(2 Ho 20.20-21)

³²Hokhamwe Hejekia raq ümchuwa jaqsham wantaq thun ka kiimaq apaiq raq tsantsii atsi maq TATIWE lungwii raüta jaqsham wantaq thun manphan jiiche ka *Amoj Se Isaia Shammiwe Riisham Bomchong Lakdap* na nai *Juda Mung Hokhambi Nai Israil Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

³³Hejekia ka tsaito. Raüta amaa ka hokhambi maalap chiim lamthaq nü hiq ba na lapto. Juda mungti nai Jerusalem ti tlotli raq apaiq maa ka pinthum shreng raüta joto. Apaiq tsai jai ase Manase ka awe pumsong hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 33

Juda Mung Hokhamwe Manase

(2 Ho 21.1-9)

¹Manase ka arawii wiioqshi ri wiinai na Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioq biingi ri wiibiingi siqto.

²Maiq mung thun raq maiqphai asi ngarai bihea klo wan kha na TATIWE raq kra mung thun ka asenginok ma mungshi shi maq tiikhat wan wan raüta wiita jobaiq wanto. Manase raq tsangshiq jai phan kriithun ngarai kra hali klo wanto. Raüta TATIWE makki na ngarai tangto.

³Apaiq raq thatsang chang jam thun awe Hejekia raq arunbaiq thun kra wiita hali tiieha hai nongto. Apaiq raq Baal phra shomnoq chang berong-wacha thun

kra hai nongto. Kiimaq jechak phrakaü Ashera sumla phong ka kloto. Kiimaq ra na raiqsaiq thun kra noqto.

⁴Kiimaq apaiq raq TATIWE raq apaiq shomnoq chang ba hiqphu ma nguta athü wan Shomjam mong na thatsang berong-wacha thun shongto.

⁵Shomjam rinkea ba nai ri na apaiq raq raiqsaiq phong kra shomnoq miitu berong-wacha apawiq haito.

⁶Kiimaq apaiq riika asetim min Hinnom Jüwii thung na wiipuntam maq wa na chaqtlii honglu na takuqto. Kiimaq apaiq raq along alea kloti mintin loqle kloti jaq tliiti, kiimaq wulum sheakaiti thun rai lang tlii wanto. Apaiq raq TATIWE makki na ngarai henghea tangto. Raüta apaiq tsankhiq walü shaüto.

⁷Apaiq raq Shomjam mong na sumla ashi shongto. Kra hiq ba miitu ka Shiikeawe raq Dawit nai ase Solomon ma akha nguto: “Ara Jerusalem na, ara Shomjam arka, Israilnok maiqphan phanroqshi ri phannai sichang hiqshong thun liipan wa ara hiq ba arka ngi shomnoq wan miitu ngi raq tsea wan kang she.

⁸Kiimaq Israilnok raq ngi raq akuqha aming thun kra phaqqhii nichii maq tai raüla, kiimaq ijaqshi se Mosheq raq tsangshiq ma Thungtri Raütu kuqtaq kra wiita lang raüta shongnga haüla, tsangshiq ka ngi raq tsangtitiim ma akuqha ara hiqshong arwa maiq ma tiijobaiq mang mirha.”

⁹Shatmaq Manase raq Juda mung ma ngarai ka armung wa TATIWE raq asenginok raq pongmungti thun ka mungshi shi maq khat wan raüta jobaiq wantaq kriinok thun raq tang wantaq ngarai thun thaq niimin tiinanpot bihea she tiitang wanto.

Manase Raq Mra Tiidiito

¹⁰TATIWE raq Manase nai asenginok ma honkam wan tsü ka chongkuqto. Shatmaq tsangshiq ka lan laqlaq li sito.

¹¹Kra ningkhan she TATIWE raq Asiria mungti phentubi ka tsangshiq phen phung kra sheaho raüta Juda mung ka tiikhatto. Tsangshiq raq Manase ka lapto. Raüta adü na jinkom kharii maq khato. Kiimaq jinraü kharii maq banto. Raüta apaiq ka Babilon mung na shumwi ma shea wanto.

¹²Achamchaotsi miishe apaiq tsantsii ka anin she riito. Raüta amiira ka tiiduto kiimaq TATIWE apaiq Shiikeawe wokhong na nyap nongto. Kiimaq apaiq jaq wa khrum kuqlaq nguta achu jaüto.

¹³Shiikeawe raq Manase raq achu jaü ka taoto. Kiimaq treto. Raüta apaiq Jerusalem na tiijang hoto. Kiimaq mung ka tiisiq wan nongto. Ara chhi raütiishe Manase raq ngohea dea TATIWE kiidea Shiikeawe nguta kamto.

¹⁴Arjai miishe Manase raq Dawit Chela tro kiitelong ruk kinphai rukti adü ka atlu hai riito. Ara tlu haitaq ba ka Dawit Chela shedong nü siim wa jüwii thung ba na

Gihon tsiimse rai se tho kiimaq phaho raüta Ngiq Kilamchong maq hiq khü nü siim kiina haito. Kriimaq riitea chela wa hiqshong bashi Ophel hiq ngutlaq kriiba na saüli haito. Kiimaq apaiq raq Juda mung na kiitelong maq trotam maq rukje chela thun kiijaq phentu weshi shi wokhong na phenlabi phung ka phoqto.

¹⁵Kiimaq apaiq raq Shomjam mong wa pong mungti phrakong thun ka alam she rii baiqto. Kiimaq apaiq raq sumla phra phong thütaq thun kra lambaiqto. Kiimaq Shomjam haitaq hiq lam na thatsang chang berong-wacha thun kra, kiimaq Jerusalem na hiq bahin thun wa kiimin wiita lam baiqto. Apaiq raq arthun kunli ka chela phai na lamhoto. Raüta kiijaq phong baiq kito.

¹⁶Kiimaq hali apaiq raq TATIWE shomnoq chang berong-wacha kriimin tiieha haito. Kiimaq apaiq raq rintii honglu thun nai kechutum hanglu thun ka kiijaq kuqto. Apaiq raq Juda mungti tlotli raq TATIWE Israilnok Shiikeawe kli shomnoq raa nguta aming she kuqto.

¹⁷Mung maiqse raq riiwe kla honglu thun ka noqku bahin thun niimin kuq wan ruqli kuqtlo, li jiimin kriithun ka TATIWE ma siisaqli kuqtlo.

Manase Hokham Jaqsham Thumto

(2 Ho 21.17-18)

¹⁸Manase raq phanrap ajaq ümchu wa shamtaq, apaiq raq apaiq Shiikeawe jaq wa achu jaütaq, kiimaq shammibi raq apaiq ma TATIWE Israilnok Shiikeawe mang na tsütsa chongkuqtaq thun ka wiita *Israil Mungti Hokhambi Manphan Lakdap* waiq thüto.

¹⁹Kiimahali hokhamwe raq achu jaütaq nai Shiikeawe raq apaiq achu jaü tretaq bom thun, kiimaq apaiq mra mitiidii wan shaq na apaiq raq ngarai tangtaq thun raüpot kra- apaiq raq ashut klowantaq thun kra, thatsang noqkujam thun haitaq kra kiimaq jechak nyung phrakau Ashera berong thun shongtaq kra, kiimaq apaiq raq sumla thun shomnoq wantaq thun kra wiita *Shammibi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

²⁰Manase ka tsaito. Raüta amaa ka hokham jam na lapto. Apaiq tsaijai ase Amon ka awe pumsong ma hokham shongto.

Juda Mung Hokhamwe Amon

(2 Ho 21.19-26)

²¹Amon ka rawii roqnai ri anai angu na Juda mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Jerusalem maq ngaraüta mung ka wiinai siqto.

²²Awe Manase raq ngarai klotaq kiikha apaiq riimin TATIWE man na ngarai tangto. Kiimaq apaiq riimin awe raq shomnoqtaq sumla phra phong ka shomnoqto.

²³Shatmaq apaiq ka awe jamkho aran ma jaraüta tsantsii klaitaq, kiikha klai wan mak dea riito. Kiimaq TATIWE wokhong na nyap wan mak dea riito. Apaiq ka awe nam miimin, tiinanpot bihea ngarai klo wanto.

²⁴Amon sengi ajong alabi raq apaiq tseabaiq ma thiikho thüto. Raüta apaiq ka hokham jam na tsat baiqto.

²⁵Juda mungti raq Amon tseati kra hali ka tsat baiqto. Raüta ase Josia kriishe hokham ma shongto.

2 Kaiüwa Weraü 34

Juda Mungti Hokhamwe Josia (2 Ho 22.1-2)

¹Josia ka arawii wiitiichat angu na Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiiroqtsam ri wiishi siqto.

²Apaiq raq TATIWE tiichochi chang jaq shamto. Apaiq raq ati tipai Dawit jai phan phan Shiikeawe tri raütu ka kunli atsin maq lang raüta sito.

Josia Raq Thatsang Chang Shomjam Thun Tiithen Baiqto

³Josia ka hokham jawanli maq wiitiichat she angu na, apaiq ka noseji shaq niili apaiq raq ati tipai Hokhamwe Dawit Shiikeawe ka shomnoq phahoto. Kriimaq wiiblai jaimiili apaiq raq thatsang chang shomjam thun kra, kiimaq jechak phra kaü Ashera berong thun kra, kiimaq laihein sumla phra phong thun kra wiita shiithen baiqto.

⁴Apaiq aming maq asenginok raq Baal shomnoq chang berong-wacha thun kra wiita tiibun buk baiqto. Raüta kra tho na homseng honglu chaq chang berong-wacha thun kra tiibun baiqto. Tsangshiq raq Ashera sumla phra thun ka botkhulai ma tiija baiq tlü riito. Kiimaq laihein phra sumla phong thun kriimin tiibun baiqto. Raüta kra botkhulai ka kriithun phra kong ma honglu take wantibi maakho thaq niishe wan baiqto.

⁵Raüta apaiq raq thatsangti ramwebi rok arii phong kriika kra tsangshiq raq phra kong shomnoq wantaq berong-wacha phong thaq na wa maq chaq baiqto. Apaiq raq arthun klo wantaq arlümaq, Juda mung nai Jerusalem ka wenyi lam phan na asii mung miishe tiija wanto.

⁶Apaiq riika ara niq riri sii hali chela thun wa tiithen baiq wanto kiimaq Manase wang wa, Ephraim wang wa, kiimaq Simeon wang thun tlotli wa, kiimaq hiqkhu nü mung na Naphtali wang na saüli tiithen baiqto.

⁷Hiqkhu nü Mungtan tlotli wa apaiq raq berong-wacha thun kiimaq Ashera shomnoq chang berong thun kra wiita tiibun buk baiqto. Raüta sumla phong ka botkhulai ma tiijatlii tiibun baiqto. Kiimaq homseng honglu kechang berong-

wacha thun kra bunlak buncha tiibun baiqto. Kra raütiishe apaiq ka Jerusalem na hali jangho nongto.

Thungtri Lakdap Ka Humnongto

(2 Ho 22.3-20)

⁸Apaiq raq mung siq wan li maq rawii roqshi ri wiitiichat she angu na apaiq raq amungtan nai Shomjam wa thatsang jaqsham kra tiithum baiq wan jai niishe, Hokhamwe Josia raq TATIWE Shiikeawe Shomjam kra tiieha haikai miitu maiq wetsam tiikito; Tsangtsam mang ka Ajalia se Shaphan, Jerusalem wanghuptiwe Maaseia, kiimaq Joahaj se Joa, awokhong wa siihiip ajong weshi kra tiikito.

⁹Shomjam kheti sontribi Lewinok raq kampho riichom wantaq kriika Ramwe Ajong Pinthumwe Hilkia jaq na kiinong kuqto. (Kra kampho ka mungmaiqse Ephraim wangti. Kiimaq Manase wangti, kiimaq Hiqkhu nü Mungtan na siti jaq wa kiimaq Juda mungti, Benjamin wangti, kiimaq Jerusalemte jaq wa archom hiwan riito.)

¹⁰Ara kampho ka Shomjam tiieha haiti maiq wetsam kra jaq niishe kiinong kuqto. Kiimaq tsangtsam riishe hali ka,

¹¹pe sham smabi nai jamhaitibi miishe longkaü thun nai khunda thun ka ri raüta Juda mung hokhambi raq jamthun triimbaiqtaq kra tiieha hai miitu she kuqto.

¹²Kriithun jaqsham wantibi ka kai mitting maiqse kong siisaq. Tsangshiq jaqsham ka Lewinok phong wa maiqlare weblai raq liikuq wanto. Tsangshiq mang ka: Jahath kiimaq Obadia, tsangnai ka Merari weraü wa, kiimaq Jekeria nai Meshullam, tsangnai ka Kohath weraü wa. (Riita Lewinok ka shiwe shunwe siisaq riito.)

¹³Kiimahali Lewinok ahinti ka huk asam thun kra bashi maq riita bashi wa hoke wan, kiimaq phan phan jaqshamti maiq thun kriima jaqsham kra liiko kewan, kiimaq ahinti riika raüpot kra waiqthü wanto, riimakla kinkheti tsongkuq wanto.

¹⁴Riita kampho ka hupsam thüchang khok wa lamke lam maq, Hilkia raq TATIWE Thungtri Lakdap, Shiikeawe raq Mosheq ma akuq Thungtri kra humto.

¹⁵Apaiq raq Shaphan ma, “Ngi raq Thungtri Lakdap ka ara Shomjam mong wa humkang,” nguta nguto. Kiimaq apaiq raq kra lakdap ka Shaphan jaq na kuqto.

¹⁶Kiimaq Shaphan riishe kra lakdap ka lamho raüta hokhamwe kuqto. Apaiq raq akha ripot kuqto, “Naishiq ma ünniiraq jamlai jaq sham wa kuq laü kra kunli shamkai she.

¹⁷Naishiq raq kampho ka Shomjam na athü wa lamkai. Laita kampho ka jaqshamtibi nai tsangshiq maq jaqsham liiketibi maiqlare jaq niishe kuqkai.”

¹⁸Kra chong raütiishe, apaiq raq tiitsuq saq, “Riita ara Ijaq na Hilkia raq akuq lakdap ashi asi.” Raüta apaiq kra lakdap ka hokhamwe miishe tiihong raüta phat kuqto.

¹⁹Riita hokhamwe raq kra lakdap phat kuq tlaq kra tai raüta, apaiq raq adü na asam kheatong kaü kra tsaihü jihü she chhai baiqto.

²⁰Raüta apaiq raq Hikiah ma, Shaphan se Ahikam ma, Mikaia se Abdon ma, rung na ngati cherewe Shaphan ma, kiimaq hokhamwe jaqtreti Asaia ma aming ka akhiishe kuqto:

²¹“Kironq laq. Lantea ngi miitu kiimaq Israil mung na nai Juda mung na ümchaü min siruqti mungmaiqse kra miitu TATIWE ma bom waiki rongkiq. Lantea ara lakdap na shrinkuq tlaq kra ka rit ronglaq. TATIWE ka nashiq ma atsankhiq sitlo. Jamkhano ngukla natitiim raq TATIWE bomtsi ka lang mak riito. Kiimaq ara lakdap na jamlai wa alang wan raa dongdii nguta chongtlaq kra lang wan mak riito.”

²²Hokhamwe aming maq Hilkia nai maiq ahintibi ka Hulda rai bom riiwai kai kihoto. Apaiq ka shamminyung Jerusalem chela anyelin ba na sitlo. (Tsangwe mang ka Shallum, apaiq ka Tikwa se kiimaq Harhas miika asaü she, apaiq ka Shomjam na lang chang samtong jong thun kra thütiwe.) Tsangshiq raq kriinyung ma jamlai wa hongtha wantaq kra bom ka phanchan kuqto.

²³Kiimaq kriinyung raq tsangshiq ka hokhamwe phana hali jang wan ronglaq lantea apaiq ma

²⁴TATIWE tsütsa ka akha chong wan ronglaq nguta tiiwato: “Ngi raq raq Jerusalem nai kiijaq siti asenginok tlotli ka hokhamwe ma phat kuqtaq lakdap na chongtlaq manson kra phan she mo tiiholata mitiicham chaoha.

²⁵Tsangshiq ngi ka shipoq baiqto. Raüta tsangshiq raq laihin sumla phra kong miishe honglu thun ka takuqtlo. Kra ningkhan na tsangshiq ümchuwa jaqsham wantaq kra lümaq itsankhiq walü she tiishaü chaq baiqto. Itsankhiq walü ka Jerusalem khuthaq na nyaitlo. Kiimaq kra walü ka matki mak she miraq.

²⁶Kiimaq hokhamwe apaiq pumsii miitu riiwe kla, Ngi TATIWE Israilnok Shiikeawe raq ngutiikang: Ümniiriika kra lakdap na jamlai wa waiqtaq kra phan phan tiitsang tailaq.

²⁷Kiimaq ngi raq Jerusalem nai kiijaq siti maiqse ma imo mitiihoha nguta chongtiikang kra tai laüta, ümniiraq ümngarai kra tiidii laüta ümtsantsii ka klai wan laü. Laüta iman na aranse ma jalaüta ümdü wa khea kra chaihea hea laüta makphai khüshang hoqsiq laü. Ngi raq ümnaq achu jaü ka tre kang she.

²⁸Kiimaq ngi raq Jerusalem khuthaq imo tiho chang chamchao tiisaü kriika ümrilung na tiisaü mang mirha. Kriika ümnaq tsaijai sheti q mitiisaüha. Ngi raq

ümniika hansang ma tiisi lata ümpat ka mitiisungha.” Kra tsasoqkaitibi ka ara tsütsa ara lamwan raüta hokhamwe phana jang wanto.

Josia Raq TATIWE Aming Lang Miitu Tongshongto

(2 Ho 23.1-20)

²⁹Hokhamwe Josia raq Juda mung wa phukhu welabi thun nai Jerusalem wa phukhu welabi thun kra tiheato.

³⁰Raüta tsangshiq tarii adam maq ramwebi nai Lewinok rai kiimaq mungmaiqse tlotli rai, chiithe kiimaq miitsan maiqse rai kongshi maq Shomjam na wato. Tsangshiq tarü man na, hokhamwe raq tihong raüta kra tongshong lakdap Shomjam wa humtaq kra tlotli phatto.

³¹Apaiq ka hokhamwe toqpum kham tho na chapto. Raüta TATIWE rai apaiq wokhong na misiha, kiimaq apaiq tri raütu nai aming thun kra tsan nai mongjii kiimaq tsaiji wiita kuq lata mithüha kiimaq kra lakdap na waiqtaq kra phan phan tongshong tri raükha thun kra milang wan ha nguta kiqkhamto.

³²Apaiq raq Benjamin wangti kunli kiimaq kiijaq maiq loweatek Jerusalem asiti thun wiita ma kra tongshong bomtsi kra langwan ratlo nguta sin tiikhamto. Krai mren Jerusalemte raq tsangtitiim Shiikeawe rai tongshong raütu kha wantaq kiqkham kra langto.

³³Hokhamwe Josia raq maiqphai asi sumla phong Israil mung na sitlaq maiqhiq shong thun wiita tiithen baiqto. Kiimaq apaiq ka atra sishat wiiwii apaiq raq mungmaiqse ka TATIWE tsangtitiim Shiikeawe kriili shiikum pan raa nguta peng wanto.

2 Kaiüwa Weraü 35

Josia Raq Tiichhii Wan Poi Kloto

(2 Ho 23.21-23)

¹Hokhamwe Josia raq TATIWE shreng raüta Tiichhiiwan Poi ka Jerusalem maq kloto. Rawii pha wan jipilü na raroqshi ri rablai ranaiq na poi miitu nyamse thun ka tato.

²Ramwebi raq Shomjam maq tsangshiq jaqsham chang kriika apaiq tsangshiq ma aphea riikuqto. Raüta athuk atsom sham ronglaq nguta tsangshiq ma tsaijido bom chongkuqto.

³Kiimaq apaiq raq Israilnok ma shrinketi shrabi, Lewinok ma, tsangshiq khum ka TATIWE ma kiinong ketibi ma akha tsü chongkuqto: “Dawit se Hokhamwe Solomon raq raq ahai Shomjam mong na asii Tongshong Tek ka thü ronglaq. Namshiq kriika bashi na piho piho ka raamak she. Shatmaq namshiq raq TATIWE, namshiq Shiikeawe nai asengi Israilnok kra shiikum pan chang she.

⁴Lantea namshiq ka maiqmiimii weraü ma, Hokhamwe Dawit raq nai ase Hokhamwe Solomon raq namshiq ma jaqsham pheanyin kuqtaq kra phan phan sham ronglaq.

⁵Lantea namshiq liipan na jaqsham ka aheawiq maq riiphea lantea, namshiq phong wa maiq wiijamti riika Israilnok mungmaiqse takitek ma khrumke miitu maiq asi khekham maq sironglaq.

⁶Namshiq raq Tiichhii Wan Poi na phaq chang skuse kong nai chhechhi kong thun kra ta chang. Kra ningkhan ümchaü namshiq ka wenyi na asii maq siraatlo. Lantea honglu take wan chang nyamse thun ka tiijeje maq khe ronglaq. Kiiikha riihan jitiq namnok namhiq Israilnok raq TATIWE raq Mosheq ma tsii chongkuqtaq kra phan phan poi ka miklo wan.”

⁷Mungmaiqse raq Tiichhii Wan Poi na lang miitu Hokhamwe Josia apaiq maiqmii jam nyamse kong wa sku kong, sku ransetiim kong, kiimaq chhechhi arese kong ka hingroqtsam kuqto, kiimaq minsäu pongwe kong ka hingsam kuqto.

⁸Kiimaq asengi ajong alabi thun riimin mungmaiqse miitu, ramwebi miitu, kiimaq Lewinok raq lang miitu khrum kuqto. Kiimaq Shomjam na arang hoti ajong alabi- Ramwe Ajong Pinthumwe Hilkia, kiimaq Jekeria nai Jehiel riika ramwebi ma sku aranse kong nai chhechhi arese kong hingnai ri shitrok kuqto. Kiimahali min saü pongwe kong ka shitsam kuqto. Arthun arka poi akhing na honglu take miitu kuqto.

⁹Kiimahali Lewinok phan wa welabi thun - Kania raq, Shemaia raq, kiimaq ano Nethanel raq, Hashabiah raq, Jeiel raq, kiimaq Jojabad riika sku aranse kong nai chhechhi sekong hing biingi khrum kuqto. Kiimaq minsäu pongwe kong ka shibiingi khrum kuqto. Arthun arka Lewinok raq honglu na take miitu kuqto.

¹⁰Riita ümtiikiiwa Tiichhii Wan Poi miitu phanrap tiije me jaqsham ka kuntaq, ramwebi nai Lewinok raq hokhamwe raq aming tattaq kra phan phan tsangshiq ka maiqmii jaqsham chang ba na chap rang she riito.

¹¹Sku aranse kong nai chhechhi kong kra honglu na take lot jai she, Lewinok raq kriithun ka akhü akoq riibaiqto. Kiimaq ramwebi raq kra ngam tiijai ka berongwacha na batto.

¹²Kra raütiishe tsangshiq raq mungmaiqse ka ata ata miishe kongshi shi na tiikho pheato, Raüta wiipumtam maq wa na chaqtlü honglu kechang nyamse kong kriishe pheakuqto. Kriika tsangshiq raq nyamse kong ka Mosheq ma akuqthü Thungtri na chongtlaq kra phan phan honglu take miitu tiije kuqto.

¹³Lewinok raq Tiichhii Wan Poi miitu honglu ataa ngam thun kra thung tri na chongtlaq kra phan phan wa na tiija shutto, kiimaq asii honglu ngam rea thun ka hamliitak thun na, tak jong mokhii kaütiim na, kiimaq pinchiim tak thun na lumto. Raüta ngam ka jaqlo thitthit mungmaiqse ma pheakuqto.

¹⁴Arthun ara klo lot jai she, Lewinok raq ngam ka tsangshiq maiqmii miitu she riiphea phaqtu. Kiimaq Aron saüse phan ramwebi ma kuqto. Jamkhano ngukla ramwebi ka rawa na saüli wiipuntam maq wa na chaqtlii nyamse honglu ataakuq thun kra chaq wan kiimaq honglu na akuq ngampü thun kra wa na chaq jaqsham na mosiqto.

¹⁵Arjaq mang waiq wantaqtu ashi angeti Asaph weraü phan wa Lewinok ka Hokhamwe Dawit raq tsangshiq ma jaqsham pheakuq thütaq kra phan phan maiqmii chap chang na chaptu: Asaph ta, Heman ta, kiimaq hokhamwe shammiwe Jebuthun ta riito. Kiimaq Shomjam kilamchong na sontri tsongtibi riika tsangshiq maiqmii chap chang ba wa ahin na kaiho raa makli riito. Jamkhano ngukla Lewinok ahinti raq tsangshiq miitu Tiichhii Wan Poi kra klo kuqto.

¹⁶Krai mren, Hokhamwe Josia raq aming kuqtaq kra phan phan, TATIWE shomnoq jaqsham, Tiichhii Wan Poi klo wan jaqsham, kiimaq wiipuntam maq wa na chaqtlii honglu thun berong-wacha na takuq wantaqtu thun ka kra ranaiq athuk atsom wiq maq kloto.

¹⁷Ramiishi na saüli Israil mungti ümchu riwa kiijaq lomdamtiiti raq, Tiichhiiwan Poi nai Pi Maq Shohü Winsii Phaqtu Poi kra langto.

¹⁸Shammiwe Samuel pat maq pha raüta ümchaü akhing na saüli poi klo wantaqtu ka atinkhan ajong ka ümtiikiimin klo wan mak dea riito. Ara ümchaü lak na Hokhamwe Josia raq, kiimaq, ramwebi raq, Lewinok raq, Juda mungti raq, Israil mungti raq kiimaq Jerusalemte raq ümtin khan jong mo Tiichhiiwan poi klowantaqtu akhü ka, man nü wa hokhambi thun raq juwe riimin klo wan lot mak dea riito.

¹⁹Arka Josia raq hokham jawanli maq rawii roqshi ri wiitiichat she angu rawii na klo wanto.

Josia Hokham Jaqsham Thum

(2 Ho 23.28-30)

²⁰Hokhamwe Josia raq Shomjam miitu arthun jaqsham lot jai, Ejip mung Hokhamwe Neko raq asengi phenlabi shea raüta Euphretis Rai na Karkhemish chela sitlaq kra khat wa wato. Josia raq apaiq ka shiikhing baiqla nguta tanto.

²¹Shatmaq Neko raq Josia ma ara tsütsa ara tiiwanto: “Ara re khat tiikang arka Juda mung Hokhamwe lei ümniima jammin tsiisi mak. Ngi ka ümniirai riikhat wa awa ha riimak. Shatmaq ijaqtibi kra khat wa watiikang. Kiimaq Shiikeawe raq ngi nangnga jaqlo thitthit khat wakiq nguta thaüto. Shiikeawe ka ngi rai kongshi. Arningkhan ümniiraq ngi ka naq tiibanbi kiq. Riimakla apaiq raq ümniika mitiithenbaiq.”

²²Shatmaq Josia raq atsantsii ka riikhat raa ma nguta atoqtan kun she riito. Shiikeawe raq Hokhamwe Neko lümaq atiichongho bom kra tai mak akhii riito.

Kra ningkhan apaiq ka maiq ahinti ikha atlao raüta Megiddo hiqthung tan na rekhat wa wawanto.

²³Kra riikhattaq akhing na Ejip mungti liqsin raq Josia khum na chato. Apaiq raq ajaqshibi ma akha aming kuqto, “Ngi ka arwa ahin na sheaho ronglaq. Ngi ara tsihea tiishoto!”

²⁴Tsangshiq raq apaiq ka apaiq chaochang kumrang leng wa doto. Raüta apaiq kumrang leng ashiti kriijiishe tiikumto. Raüta apaiq ka Jerusalem na sheahoto. Kiijaq apaiq ka tsaito. Raüta amaa ka hokhambi maalap chiim na lapto. Juda mungti nai Jerusalemte tlotli raq amaa ka maaho manyi raüta joto.

²⁵Shammiwe Jeremia raq Hokhamwe Josia maaho ajonjü bom waiqto. Israil mungti ashi angeti ma, jechakre lo kiimaq maiqwere lo ma ümtiikiwa tsangshiq raq apaiq majoke shinge tlaq, kra akhing na ara shinge ka thunglai miishe jakito. Ara shinge arka ajonjü lakdap na riichom waiqthü damto.

²⁶Josia raq phanrap phanrii jaq sham wantaq thun ka - apaiq raq TATIWE ka tiipum tlii raüta shiikum wantaq kra, apaiq raq Thungtri Raütu lang wantaq kra,

²⁷kiimaq apaiq jaqsham manphan ka apha maq riita atiisup na saüli ka wiita kunli *Israil Mung Hokhambi Nai Juda Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na waiq thüto.

2 Kaiüwa Weraü 36

Juda Mung Hokhamwe Joahaj

(2 Ho 23.30-35)

¹Juda mungti raq Josia se Joahaj ka tseato. Raüta apaiq ka Jerusalem maq hokham ma tel maq nyuk raüta shongto.

²Joahaj ka Juda mung na hokham ma shongtaq akhing na arawii ka wiiroqnai ri wiitsam riito. Kiimaq apaiq ka Jerusalem maq ngaraüta mung ka jipi lütsam siqto.

³Ejip mung Hokhamwe Neko raq apaiq ka shumwi ma laphoto. Raüta Juda mungti jaq wa tijong tsiiq sea kampho 3,400 kilogram (tok) kiimaq chaq ka 34 kilogram (tok) tijong tsiiq sea shiitep jaüto.

⁴Raüta Neko raq Joahaj ma aphu Eliakim ka Juda mung hokham ma shongto. Kiimaq apaiq mang ka Jehoiakim ngutiishe laito. Joahaj ka Neko raq Ejip mung na hit hoto.

Juda Mung Hokhamwe Jehoiakim

(2 Ho 23.36—24.7)

⁵Jehoiakim ka arawii wiiroqnai ri wiibiingi na apaiq ka Juda mung hokham ma shongto kiimaq apaiq ka Jerusalem na nga raüta mung ka wiiroqshi ri wiishi siqto. Apaiq raq apaiq TATIWE Shiikeawe makki na ngarai tangto.

⁶Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Juda mung ka khatto. Raüta Jehoiakim ka lapto. Raüta apaiq raq Jehoiakim ka jinraü maq khaütea shumwi ma Bebilon mung na hit wanto.

⁷Nebukadnejar raq Shomjam wa tsiiq nai nyam tum wiijam ka howanto. Raüta Bebilon mung na apaiq hokham jam na thüwanto.

⁸Phanrap phanrii Jehoiakim raq jaqsham wantaq thun ka, apaiq raq maiqphai asi jaqsham wantaq nai abi ashut jaqsham wantaq thun kiimin nongnong tlotli ka *Israil Mung Hokhambi Nai Juda Mung Hokhambi Manphan Lakdap* na wiita waiqthüto. Awe pumsong ase Jehoiachin ka hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Jehoiachin

(2 Ho 24.8-17)

⁹Jehoiachin ka arawii wiioqshi ri wiitiichat angu na Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem maq nga raüta mung ka jipi lütsam ri raroqshi siqto. Apaiq riimin TATIWE makki na ngarai tangto.

¹⁰Lamsesat akhing she saü kiita Nebukadnejar raq Jehoiachin ka lapto. Raüta Bebilon mung na shumwi ma hit wanto. Kiimaq Shomjam wa tsiiq nai nyam tum thun kriimin howanto. Raütiishe Nebukadnejar raq Jehoiachin ma awa Jedekia kriishe Juda mung nai Jerusalem khuthaq na hokham ma shongto.

Juda Mung Hokhamwe Jedekia

(2 Ho 24.18-20; Jer 52.1-3a)

¹¹Jedekia ka arawii wiioqnai ri wiishi angu na Juda mung na hokham ma shongto. Kiimaq apaiq ka Jerusalem na ngaraüta mung ka wiioqshi ri wiishi siqto.

¹²Apaiq raq TATIWE makki na ngarai tangto. Kiimaq aranse ma jaraüta shammiwe Jeremia raq achong kuq TATIWE bomtsi ka taimak dea riito.

Jerusalem Ka Thento

(2 Ho 25.1-21; Jer 52.3b-11)

¹³Jedekia raq Hokhamwe Nebukadnejar puk wa dongho mat tanto. Apaiq ka Hokhamwe Nebukadnejar raq Shiikeawe mang na apaiq wokhong na wanse ma jalata tsapkapkap misiha nguta shiitep raüta atiitum atiisi riito. Apaiq ka wanshak shak mra tiidii mak riito. Kiimaq TATIWE Israilnok Shiikeawe puk na nyap wan mak ngiimto.

¹⁴Kriithaq niimin, Juda mung wa welabi, ramwebi, kiimaq mungmaiqse thun tlotli raq, tsangmung tro na siti maiq pong mungti thun raq shomnoq tlaq sumla phra kong thun kra shomnoqto. Raüta tsangshiq raq TATIWE apaiq raq asii atijja wan Shomjam kra tiisheshi baiqto.

¹⁵TATIWE, tsangtitiim Shiikeawe raq shammibi thun tiiki raüta mungmaiqse ma hon atsii ka tiichong kuq ruq chongkuq wanto. Jamkhano ngukla apaiq raq tsangshiq nai Shomjam kra tiiwongke wanro riito.

¹⁶Shatmaq tsangshiq raq Shiikeawe jaqshibi thun ka shummi laqpiili shipoq baiq wanto. Raüta apaiq bomtsi kra shishe wanto. Kiimaq apaiq shammibi ka naikü sherü li shipoq baiq wanto. Kra ningkhan she atiithum niishe sanha asenginok khuthaq na TATIWE tsankhiq ka henghea she, tsangshiq lun wan chang lamlu ka ahü she riito.

¹⁷Kra ningkhan TATIWE raq tsangshiq tlong kai miitu Bebilon mung hokhamwe kriishe tiikito. Hokhamwe raq Juda mungti jerobi thun kra jiiq baiqto. Shomjam mong wa taqtaq tsatbaiqto. Apaiq raq jumin tiihang wan mak she riito. Jero jiiimin, nyungwe jiiimin, maiqwe jiiimin riimakla jechak nyung jiiimin, atsiti jiiimin, aheati jiiimin tiihang mak riito. Shiikeawe raq tsangshiq ka wiitarü apaiq jaq khon mong niishe kiinong kuqbaiqto.

¹⁸Bebilon mung hokhamwe raq Shomjam ka runto, kiimaq Shomjam wa tsiiq nai nyam tum thun kra runto, kiimaq hokhamwe tsiiq tum kiimaq asengi ajong alabi thun tsiiq tum thun kra thum thum runto. Raüta Bebilon mung na hophaq wanto.

¹⁹Apaiq raq Shomjam kiimaq chela ka among na hokhambi jam thun kra kiimaq kiijaq tsiiq anyam ümchuwa sitlaq kra thun nongnong maq wa maq chaqbaiqto. Raüta kra chela tro ruk kiimin wiita tiibun buk baiqto.

²⁰Raüta apaiq raq kiiwa maiq ümchuwa jaq song aso tiichong tlaq thun kra Bebilon mung niishe shumwi kong ma tsuq wanto. Kiijaq tsangshiq nai tsangsetiim pat na saüli, Persia Mungtan kra mijong wan shaq wiiwii, tsangshiq ka maiqdikong ma jaraüta tsangtijongnok kra shiikum pan raüta sito.

²¹Krai mren she TATIWE raq shammiwe Jeremia lümaq riisham bomtsi akha tiithaitaq kriishe kupi wanto: “Armung arka rawii roqmiishi hiqmiq changkhü ma mitiija baiq wan, kriika Niitiitsak akhing lang wan mak tlea baiq wantaq kra tiinyi wan miitu miraq.”

Sairas Raq Jehudinok Ka Tsangmung Na Jangho Miitu Aming Kuqto

(Ejr 1.1-4)

²²Parsia mung pengti ajong hokhamwe Sairas ka hokham ma shong wan li maq apha rawii na TATIWE raq shammiwe Jeremia lümaq jamlai riisham bomtsi wa tiichongtaq kra riikhaqli she tiikupi wanto. Apaiq raq Sairas tsan mong na akha aming kuqlaq, laüta lak na waiq laüta barap binrii na tiihoho laq. Laüta apaiq mungtan wiitarü hamli na chii triim laüta agi lü lü tiiphat kuq laq nguta apaiq tsan ka tiichhii kuqto. Bomtsi ka akha:

²³“Arka Parsia mung pengti Ajong Hokhamwe raq akuq aming. TATIWE, Ramungtan Riimti Shiikeawe raq, ngi ka mangjong tlotli pengtiwe miishe shongto. Kiimaq ngi ma Juda mung na Jerusalem na apaiq miitu Shomjam ashi

kra haike miitu arang kuqto. Riita ümchaü min, namshiq tarii Shiikeawe senginok thun ka, kiina kironq laq. Riita namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe kli namshiq rai adam misilaq.”

Ejra

Ejra 1

Sairas Raq Jehudinok Ka Tsangmung Na Laü Wan Nong Miitu Aming Kuqto

¹Parsia mung hokhamwe Sairas ka Bebilon mung na hokham jawan pha shaqshaq rawii na, Tati Shiikeawe raq shammiwe Jeremia nübok maq riisham bomtsi chongkuq wantaq kra riikhaqli she tiikupi kuq wanto. TATIWE raq Jehudinok ka tsangmung na laü wan nong miitu aming kechang nguta hokhamwe Sairas tiima tsantsii na tiishai rai kuqto. Krai mren Sairas raq ara aming lak arshe waiqto. Raüta ara lak arka mungmaiqse ma chiirim raüta tiikewa miitu aming tatto. Aming ka akha kuqto:

²“Arka Parsia mung langti Hokhamwe Sairas aming. Sanseng Ramungtan Rümte Tati Shiikeawe raq mangjong hiq angu tlotli ara hupkhang wan miitu ngi ka hokham ma shongto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq shomnoq wan miitu Judia wang wa Jerusalem chela na Shomjam sitlaq kra haiké wan chang nguta ngi ma arang akekun she.

³Riita, Shiikeawe ka namshiq apaiq saüsetiim rai adam na misi nga laq. Riita namshiq ka Jerusalem na warong laq. Lanta, asengi raq Jerusalem chela na shomnoq wantlaq Israilnok Tati Shiikeawe Shomjam kriishe tiieha hai wan rong laq.

⁴Riita Israilnok munglu wansha siwan tlaq kra mungmaiqse phong wa, ümriiti miiwa tsangmung na jang wan nong miitu, tungsea lamsii rongra tlaq jiika, tsangshiq rai adam na siwan damti, chumti chitibi raq mikhrum kuq laq. Chiiti raq tsangshiq ma, manglaü wan miitu tungsea lamsii, kiimaq khoraki miitu kampho, kiimaq chaq, kiimaq phanrap huknai sam rong raa tlaq thun kra mikuq laq. Kiimaq kra hupsam thun ka thop raüta nyamse ma mitiho wanlaq. Kriithaq niimin Jerusalem na Shiikeawe Shomjam kiijaq honglu ke wan chang hup asam ka riichom lanta tiho wan rong laq.”

⁵Riita, Juda ta kaüwa weraü phan wa phukhu welabi thun kiimaq Benjamin ta kaüwa weraü phan wa phukhu welabi thun, kiimaq ramwebi thun kiimaq Lewinok thun kiimaq Jehudinok phan mungmaiqse ahinti Shiikeawe raq tsangshiq tsan tsii tiichhii wan tlaqti thun ka tarü tsan achhii maq shairang rang raütiishe, tsangmung na laü wan raüta Jerusalem chela wa TATIWE Shomjam kra tiieha hai wan miitu she chap wanto.

⁶Tsangshiq jam thoti tarü raq, ara ariq chaq kampho maq atiiq hupsam thun tak apin thun, ta awii hupsam, nyamse thun, kiimaq athii atsin phan kongphiq thun, maq khrum kuqto. Arthun arka tsangshiq tsan tsii maq honglu kuq taq kriithaq niishe kuqto.

⁷Jerusalem Shomjam wa kok alaq nai tak apin thun ka tsuq wan raüta, Nebukadnejar raq apaiq phra kong shomnoq wan chang jam na thü wanto. Kriithun ka Hokhamwe Sairas raq tiidong lamto.

⁸Raüta Parsia mung Hokhamwe Sairas raq arthun arka, tsiiqtek rümti ajong cherewe Mithredath jaq niishe kiinong kuqto. Mithredath riishe lam raüta, awea riito. Raüta Juda mung langti we Shash-bajjar jaq niishe kuqbaiqto.

⁹⁻¹⁰Hupsam ka arthun ara riito:

honglu kechang chaq takkasetiim ka	30
honglu kechang kampho takkasetiim ka	1,000
phanhin takkasetiim ka	29
aransetiim chaq takkesetiim ka	30
aransetiim kampho takkasetiim ka	410
phanhin tak apin thun ka	1,000

¹¹Hupsam tlotli chaq nai kampho tak apin romshaq ka 5,400 riito. Kiimaq arthaq niimin hup asam phan hin min pahea asi riito. Arthun hupsam ka Sheshbajjar raq, apaiq rai Israilnok munglu wansha Babilon mung maq Jerusalem na laü wantaq akhing na howanto.

Ejra 2

Munglu Shumwi Wa Ajang Wanti Mang

(Neh 7.4-73)

¹Munglu shumwi asi wati phong wa maiq pahea ka Babilon mung wa jang wan raüta, Jerusalem na nai Judia wang na tsangshiq maiqmiimii sichang chela thun kiina jang wanto. Tsangshiq thun ka man na munglu redong akhing na Nebukadnejar raq wiita wiiwii maq Babilon mung na atsuq wan. Raüta kra mung na wansha asi wa riito.

²Tsangshiq welabi thun ka arthun ara riito. Jerubabel, Joshua, Nehemia, Seraia, Reelaia, Mordekai, Bilshan, Mispar, Bigwai, Rehum, kiimaq Baana riito. Israilnok mungmaiqse phong wa kaüwa weraü aphan maq munglu wansha asiwa wa jang wantiiti thun mang ka arthun ara riito:

³⁻²⁰Parosh weraü wa - 2,172 Shephatia weraü wa - 372 Ara weraü wa - 775 Pahath Mob (Jeshua nai Joab saüse phan wa) weraü wa - 2,812 Elam weraü wa - 1,254 Jattu weraü wa - 945 Jakkai weraü wa - 760 Bani weraü wa - 642 Bebai weraü wa - 623 Ajpgad weraü wa - 1,222 Adonikam weraü wa - 666 Bigwai weraü wa - 2,056 Adin weraü wa 454 Ater (apaiq ka Hejekia ngutiimin ngutlo) weraü wa - 98 Bejai

weraü wa - 323 Jora weraü wa - 112 Hashun weraü wa - 223 Gibbar weraü wa - 95

21-35 Jehudinok phan wa tsangti tsangwi pat na arthun chela na siwantiiti phong wiimin mungmaiqse ka maiqmiimii hiqshong chü na jang wan nongto. Kra jang wantiiti thun maiqwea ka achu riito: Bethlehem chela na siti wa - 123 Netopha chela na siti wa - 56 Anathoth chela na siti wa - 128 Ajmaweth chela na siti wa - 42 Kiriath Jearim, Chephira, kiimaq Beeroth chela na siti wa - 743 Ramath nai Geba chela na siti wa - 621 Mikdash chela na siti wa - 122 Bethel nai Ai chela na siti wa - 223 Nebo chela na siti wa - 52 Magbish chela na siti wa - 156 kiimaq pong Elam chela na siti wa - 1,254 Harim chela na siti wa - 320 Lod, Hadid, kiimaq Ono chela thun na siti wa - 725 Jeriko chela na siti wa - 345 Senaa chela na siti wa - 3,630

36-39 Munglu shumwi asi wa phong wa ramwebi weraü jang wantiiti thun ka arthun ara riito: Jedaia (Jeshua saü ase phan) weraü wa - 973 Immar weraü wa - 1,052 Pashur weraü wa - 1,247 Harim weraü wa - 1,017

40-42 Lewi phan wa munglu shumwi asi wa jang wantiiti thun ka arthun ara riito: Jeshua nai Kadmiel (tsangshiq ka Hodawia saüse phan) weraü wa - 74 Shomjam na ashi angeti (Asaph saüse phan) weraü wa - 128 Shomjam kheti hokra (Shallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita, kiimaq Shobai) weraü wa - 139

43-54 Shomjam na jaqshamti weraü phan thun munglu shumwi asi wa jang wantiiti thun ka arthun weraü ara riito: Jiha, Hasupha, Tabbaoth, Keros, Siaha, Padon, Lebana, Hagaba, Akkub, Hagab, Shamlai, Hanan, Giddel, Gahar, Reaia, Rejin, Nekoda, Gajjam, Ujja, Pasea, Besai, Asna, Meunim, Nephisim, Bakbuk, Hakupha, Harhur, Bajluth, Mehida, Harsha, Barkos, Sisera, Tema, Nejia, kiimaq Hatipha riito.

55-57 Solomon jaqshisetiim weraü wa munglu shumwi asi wa jang wantiiti thun ka arthun ara riito: Sotai, Hassophereth, Peruda, Jaala, Darkon, Giddel, Shephatia, Hattil, Pochereth, Hajjebaim, kiimaq Ami riito.

58 Shomjam na jaqshamti weraü phan kiimaq Solomon jaqshisetiim weraü phan wa munglu wansha wa jang wantiiti thun kiiwa maiq tlotli ka 392 riito.

59-60 Kiimaq Tel Mela chela, Tel Harsha chela, Cherub chela, Addan chela, kiimaq Immar chela na siti munglu shumwi wa jang wantiiti thun mungmaiqse phong wa Delaia, Tobia kiimaq Nekoda weraü phan wa ajang wan maiq ka 652 riito. Shatmaq tsangshiq raq tsangshiq ti-awi thun ka Israilnok phan dea nguta saqse tiichhikuq lotmak dea riito.

61-62 Kiimaq arthun ramwebi raq tsangshiq ata awii weraü manphan ka riikhaqli sap lot mak riito. Tsangshiq ka arthun ara riito: Habaiah, Hakkoj, kiimaq Barjillai riito. (Barjillai ma ati ramwe riika, Gilead na siti ramwe Barjillai se lamto. Raüta ahuchhiwe ta mang pon kriimaq tiihong raüta siwanto.) Tsangshiq raq maiqmii

ata awii manphan kra rit wan lot mak riito. Kriikha maq, tsangshiq ma ramwe jaqsham ka kuqmak riito.

⁶³Kiijaq siti Jehudi phan wanghuptiwe raq, tsangshiq wa ramwe weshi dong raüta, asii phaqsea kra lomdam miitu, Urim nai Thamin maq lang lii raüta lang raq thaü hümaq, Shiikeawe ma honglu na akuq kra phaqsea mai mak nguta wanghuptiwe raq tri thüto.

⁶⁴⁻⁶⁷Riita munglu wansha asiwa wa jang wantiiti thun mungmaiqse ka 42,360 riito. Tsangshiq kolibi jechak maiqwe romshaq ka 7,337 riito. Ashi angeti jechak maiqwe romshaq ka - 200 riito. Kumrang ka - 736 riito. Hupsam hoti kumrii kong ka - 245 riito. Kumtsong kong ka - 435 riito. Kumtoq kong ka - 6,720 riito.

⁶⁸Tsangshiq ka Jerusalem chela TATIWE jam na saü raüta, awe raü phong wa, mungtu wiijamti raq, Shiikeawe jam khüchü na tiihea hai wan miitu, tsangshiq tsantsii maq honglu kuqto.

⁶⁹Tsangshiq hii tiithithi maq honglu ka phongtsoktsok tsiiq tek mong na Shomjam tiihea hai miitu thiikuqto. Kra honglu akuq tlotli ka, chaq ka 500 kilogram. Kampho ka 2,800 kilogram. Kiimaq ramwebi raq samchang samtong jong phan ka 100 riito.

⁷⁰Ramwebi kiimaq Lewinok kiimaq mungmaiqse phong wa wiijamti ka Jerusalem chela nai kra tro binjü na siwanto. Kiimaq ashi ashunti, Shomjam kheti hokrabi kiimaq Shomjam kolibi thun ka Jerusalem chela maq ajeje chelathun na siwanto. Kiimaq Israilnok mungmaiqse ahinti thun ka, ümsiimaq tsangti tsangwi sithütaq changkhü chü thun niishe tei wanto.

Ejra 3

Shiikeawe Shomnoq Phaho Nongto

¹Jipi lümiishe angu na Israilnok ka chela thun na tsangshiq sichang chü thun na, chap nai nga kra tiipha wan wito. Raütiishe tsangshiq tarü kiqshi maq Jerusalem chela na mung thung ngawanto.

²Kra raütiishe, Jehoadak se Joshua, kiimaq apaiq kongtitiim ramwebi, kiimaq Shealtiel se Jerubabel raq, apaiq ma tatisenobi thun kra sheaho raüta, Israilnok Shiikeawe shomnoq chang berong-wacha arunbaiq rat kra tiihea hai wan nongto. Arka Shiikeawe raq apaiq jaqshise Mosheq ma Thungtri kuqtaq kra phan phan Shiikeawe ma wa na chaq raüta aluke wan nong miitushe tiihea haito.

³Munglu asiwa Israilnok mungmaiqse thun ümchu wa tsangmung na jang wan nongtiitibi ka, tsangmung na maiq mung hinti sitlaq kriima ahai ka asi. Li jiimin tsangshiq raq Shiikeawe shomnoq chang berong-wacha kra man na, aphaji na hai wantaq kra jamkhüchü ba kiijaq riikhaqli hali tiihea haiwanto. Kra tiihea hai

raütiisheti, tsangshiq raq ranap na wa maq chaq raüta honglu kuq tlaq kra nai raji na atra nyamse honglu takuq tlaq kra, akhing khaq khaq niishe takuq wanto.

⁴Kra lot raütiishe, thungtri na jamkho chong tlaq kra phanphan she, tsangshiq raq Tombutiip poi kra klo wanto. Tsangshiq thungtri na chongtlaq kra phanphan ranaiqtek nyamse ka takuq wan raüta, poi lang wan lili riitlo.

⁵Kiimaq, arthaq niimin, ara chongtiikai honglu kuqwan tlaq niimin, tsangshiq raq rahinjaq joli Shiikeawe shomnoq akhing na, atra nyamse ka wiipuntam maq, honglu wa na chaq wan tlaq, kiimaq hali Jinye Tsan Wan Poi akhing na alu kuq wantlaq, kiimaq rahinjaq joli akhing na mungmaiqse thung raüta, shomnoq wantlaq noqku akhing na, honglu ümchuwa kuq wantlaq, kiimaq hali, TATIWE ma lungwii raüta maiqmii tsantsii maq kuq wan tlaq, kra thun ka kuq wan nongto.

⁶Riita ara chongtiikai akhing na, Shomjam hai wan nong chang jam khamchong thun riwe kla, misürü wan shaqli riito. Li jiimin, mungmaiqse raq, TATIWE ma honglu ataakuq ka wa na jipi lümiishi wa, jiha ranaiq shi maq honglu ka kuq pha wanto.

Shomjam Tiihea Wan Jaqsham ka Phawanto

⁷Ara chongtiikai arai mren, mungmaiqse raq longjam haiti tsiimwe khiiqwebi nai pe nai wii maq shamti thun kriima, kampho kuqto. Kiimaq hali mungmaiqse raq phaqnai sea rai awong, anyang chang, kiimaq olip-petsi tai thun kriimin kuqto. Riita arka Tajar nai Sidon hong na chela thun kiijaq tiiho wan miitu kuqto. Arka Shomjam hai ma Lebanon mung wa Sidar pe kra ri ma kuqto. Raüta ara maisak pe ara daq raüta, khamjong lam maq Jopa chela na lamho chang riito. Riita, ara chongtiikai sham akai thun arka, Parsia mung hokhamwe Sairas aming maq shamlam wanto.

⁸Riita ara chongtiikai jaqsham arka, tsangshiqnok ka Jerusalem Shomjam kiijaq saü wan li maq, rawiishi siraüta, wiinai pha wan jipi lünai angu miishe, Shomjam tiihea haiwan jaqsham ara shampha wanto. Ara jaqsham arka Jerubabel raq shea raüta, Joshua, kiimaq maiqmii mungti thun raq, kiimaq ramwebi thun raq, kiimaq Lewinok thun raq, kiimaq lamshi maq liiwan raüla shumwi asi wa, mungmaiqse thun ümchu wa, Jerusalem na jang wantiiti thun kra kunkun miishe, kiqshi maq chaprang raüta, Shomjam ka tiihea haipha wanto. Lewinok phan ngusaq wa, maiq arawii wiuroq nai maiq lo kriima maiqlalati thun raq Shomjam haiwan jaqsham kra liiwan miitu aming kuqto.

⁹Riita ara chongtlaq arai mren she, Lewinok phan wa Jeshua kiimaq asemiim nai apaiq jamtitiim thun, kiimaq Kadmiel kiimaq asemiim (apaiq ka Hodawia weraü phan wa) thun raq adam na chap raüta, Shomjam haiwan kriishe phaja wanto. (Riita tsangshiq ka Lewi phan wa Henadad weraü riimin khрум kuq wan damto.)

¹⁰Riita Shomjam haiwantibi raq khamlawe thun kra shong wan chang jamkhii ka sürii pha wanto she angu na, ramwebi thun ka tsangshiq miirii samtongjong kaü thun kra samraq maq, tsangshiq raq Shiikeawe noqku akhing na, jamkho chap nga tlaq, kra phan phan she, tsangshiq jaq na lerong ka doraq maq, maiqmiimii chapchang ba na chap wan rang she riitlo. Kiimaq hali, Lewi phan wa Asaph weraü phan ka kiijaq hali, maiqmii jaq na süpseng doraq maq, chap wanto. Raütiishe Hokhamwe Dawit raq, Shiikeawe shomnoq wan chang thungtri akuqthü kra aming phanphan miishe, tsangshiq raq TATIWE ka noq wanto.

¹¹Kra raüta, tsangshiq raq tsangshiq dang ka riido riipan raütiishe, TATIWE tiitsam kam wan nai TATIWE shomra wan kechutum wan akhiishe shinge wanto: “TATIWE ka ahea pinthum, Kiimaq Irsainok miitu apaiq, lungwiitsii ka pattup siruq miraq.” Tsangshiq wiitarü raq pinthum tihong raüta, TATIWE ka tiitsam kam siq wanto. Jamkhano ngukla Shomjam hai wan chang jamkhü na khamlawetiim shong wan chang ka sürii wanto she.

¹²Ramwebi phong wa, kiimaq Lewi phan wa, kiimaq maiq aweraü wa siwan tlaq kra thun wa, nyungwe re re angu thun riika, man niiwa, apha shaqshaq ahai wan Shomjam chü tiithen baiq wantaq kriika achhi riito. Kriikha maq, tsangshiq ka ara anye she sürii haiwan nongtlaq ka chhi raüta, tsangshiq ka tihong raütiishe agi asii wa trang liishe hoq trang wanto. Shatmaq, kiijaq sitlaq mungmaiqse ahinti riika, tsangshiq chochisi tsi ma, arü ariiq watrang liishe siitrag wanto.

¹³Kra mungmaiqse raq chochi ma, rüriiq rai wantlaq kriika, aho asii rüriiq rai wan tlaq kriiwa, aho shea riitla, sha achochiwa riitla, kriika atsea atsiiq wan chang jam min ahü riito. Ara jamkhano ngukla, tsangshiq rüriiq rai wantlaq bom riinya ka mung aluna sitibi riimin tai wan lili she rüriiq wanto.

Ejra 4

Shomjam Tiihea Ningtangti

¹Judia wangti nai Benjamin wangti, Jehudinok ma chiqse rewe jatibi raq, Israilnok mungmaiqse wansha wa ajang wati thun raq, Israilnok Tati Shiikeawe Shomjam chong, man na re raq atiithen baiq kra, tiihea hai wan nongtlo nguta tsütsa kra tai wan wito.

²Kra tai wantaq krai mren, tsangshiq ka Jerubabel nai kaüwa weraü welabi rai riihumkai nguta kito. Raüta tsangshiq nangnga, “Riita naishiq riiminla namshiq rai Shomjam kra tiihea haidam phai na. Jamkhano ngukla, naishiq riimin la, namshiq raq Shiikeawe ka jamkho shomnoq tlan, kiikhiisii hali naishiq riimin kra Shiikeawe kli dea shomnoq tiikai. Asiria hokhamwe Esarhaddon raq naishiq ka man na arjaq shongki rongkiq nguta tiikito. Naishiq raq man na, arjaq laühokai miiphat, ümchaü niitaq saüli nyamse maq honglu kuq wan laita, Shiikeawe ka shomnoq wan lili riitiikai.”

³Shatmaq, Jerubabel nai Joshua, kiimaq Jehudinok kaüwa weraü welabi raq, tsangshiq bom ka akha treto, “Naishiq Tati Shiikeawe Shomjam haiwan jaqsham na naishiq ma namshiq raq khrum ka ramak. Parsia hokhamwe Sairas raq naishiq ma jamkho Shomjam haiwa miitu aming kuqtaq, kra phan phan naishiq riili mihai hai.”

⁴Kiijiishe, kiijaq siti mungmaiqse ahinti raq sanha Jehudinok kra nangnga Shomjam ka naq tiihea hairongkiq nguta tsaiji tran chang lam bom kra bomhoto. Kiimaq tsangshiq kriishe tiihai chhaihoto.

⁵Kiimaq Parsia mung hokhamwe jaqtakiq na siti mung pengwanti munghupti jaqsham wantibi ajong alabi thun kriima kampho tsiiqlap kra kuqne wan lili raüta, Shomjam tiihea hai wan nong ramak nguta pahea lule klo raüta, Shomjam haiwan kra tiibanbi wanto. Tsangshiq raq ara Shomjam tiihea jaqsham tangta baiq wanto. Arka Sairas raq munglang wan tlaq kra pat maq phaho raüta Derias raq mung lang wantlaq pat na saüli tiibanbi wanto.

Jerusalem Chela Tiihea Haiwan Tangtati

⁶Hokhamwe Ahasueras ka hokham ngachang na nga wan rawii akhing na, Judia wang na nai Jerusalem chela na siti Jehudinok ngenhti, wesangbi raq, Jehudinok shra wan bom lak ashi waiq raüta, hokhamwe rung na shokto.

⁷Kiimahali, Parsia mung rümti hokhamwe Artajarses pat niimin, Jehudinok ngenhti Bisham, Mithredath, Tabeel, kiimaq tsangshiq kongtibi thun ka adam na ri raüta, Jehudinok shra wan miitu lak ashi hali waiq nong raüta, hokhamwe ma shok nongto. Kra lak ka Aramik bom maq waiqto. Kiimaq kra lak ka ümtiikiiwa nokwe ma phatkuqtaq, kra akhing na, bom ka akle raüta chongke wan chang riito.

⁸Kiimahali, hokhamwe wokhong na siti wanghuptiwe Rehum kiimaq kra wang khu na Cherewe Shimshai riimin Jerusalem na siti Jehudinok kra shra wan bom lak ashi waiq nong raüta hokhamwe Artajarses ma tiho wanto. Lak na bom ka akha waiqto:

⁹“Ara lak ara wanghuptiwe Rehum kiimaq ara wang thaq na siti Cherewe Shimshai kiimaq mung thaq na siti mungtu shiilangbi raq, kiimaq phowebi raq, kiimaq Elam mung na siti Erekh chela, Babilon chela, kiimaq Susa chela kiimaq man na Judia mung na alaüki phong wa hokham jaqsham wanti siihiip thun raq,

¹⁰Kiimaq man na ajong pinthum hokhamwe Ashurbanipal raq, mungmaiqse ahinti ka tsangshiq maiqmii hiqchü rachü binjü wa tsuqho raüta, Samaria wang na kiimaq Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung wang na hiqshong tiite wanti thun rai adam maq ri raüta, lak ara waiq raüta tiho wanto.”

11Riita kra chongtiikai lak ka akha waiqto: “Hokhamwe Artajarses ma, apaiq jaqshisetiim Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung nü na sitibi mungmaiqse welabi raq.

12“Naishiq raq Ajong Pinthum Hokhamwe ma bomtsi ara ümniima tiitaike wan rotiikai. Ümwokhong na siti Jehudinok ka tsangshiq sichang mung ahin maq Jerusalem niishe laüho wito. Raüta ümchaü sanha tsangshiq ka, man na redong akhing na atiithenbaiq, ara abi pinthum kiimaq hokhamwe wokhong na siro mak mungshukti chela, Jerusalem kra hali tiieha hai nong tlo. Tsangshiq raq chela tro na longperuk thun kra tiieha hai wanto she. Jaqsham ka jaqlo liipan niiliske mingut wan.

13Riita, Ajongwe lei, tsangshiq raq ara chela tro wa longperuk kriishe hai lot räü jiika, mungmaiqse raq ümniima phunta kuq tlaq kriimin kuqmak she miraq. Kriishe nguraü ka, hokhamwe raq mungmaiqse jaq wa hirii wan tlaq phunta ka akom she mirki.

14Riita, ajong Hokhamwe lei, ümchaü minla, naishiq sitiikai arka ümchi ümrakhong na siti, ümbom taitibi singa tiikai. Kriikha maq, naishiq raq Ajong Hokhamwe piikii kra tiisum chang lamlu tan wan tlaq kriika ajiq nguta tiima tiikai. Ara chongtiikai ningkhan, naishiq raq akha klo wan haüjaq ahea mirsham nguta tiima tiikai.

15Ajongwe lei, ümniiraq ara chela manphan ka, man na pat na ümti ümwe raq munglang wantaq manphan lakdap kiijaq samhea konchon lii wan miitu aming kuq laq. Kra ritkot wan räü jiila, manphan lakdap na awaiqthü kiiwa, ara chela arka ümsmiiphü abi chela dongdii. Kiimaq hokhambi wokhong na siwan mak phan mungshuk wanti dongdii nguta michhi haü. Ara chela arka Hokhambi kiqkhii wan sru riiwanti ashi. Kiimaq ara chela na siwanti Jehudinok phan ngutlaq kriika ashpuq wan miimin habi pinthum nguta michhi haü. Tsangshiq ka akha hokham wokhong na siwan mak phan kha maq, man na redong akhing ashi na ara chela ka shiithen baiqto.

16Riita, ümchaü min, ara chela manphan chongwan kai kraii mren, tsangshiq raq ara chela ara anye she tiieha tei wan nong räüla, kiimaq chela tro na long peruk kra tiieha hai lot räüla, Ajong Hokhamwe lei Chao riika, ara Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung nü na sitlaq mungmaiqse arka peng wan lot maü she mirsham nguta tiima tiikai.”

17Ara lak lapjai Ajong Hokhamwe raq, lak tiijang ka akhiishe hali waiq räüta tiihohoto: Ara lak arka Wanghuptiwe Rehum kiimaq Cherewe Shimshai kiimaq tsangshiq khrumti Samaria nai Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung nü na siti tarü ma tiieho wan tiikang. Namshiq tarü ma salam.

18“Namshiq raq tiieho wan lan lak irka akle räüta ngi ma phat kuqto.

¹⁹Ngi raq aming kuq lata, man niiwa manphan lakdap thun kra konchon liikang. Riita, manphan jiiche lakdap thun kriiwa Jerusalem chela ka hokhambi wokhong na simak phan, hokham jaqkhong wa dongho miitu mat atsa tiidong kiimung wanti dongdii. Hokhamwe raq mung peng wan na mintsä tiipa kewanti.

²⁰Ajong ala hokhambi pahea raq, ara Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung nü ara peng wanto. Raüta phunta hisiq wanto.

²¹Riita ara chongtiikang arai mren, ngi raq aming akhang anye mikuq wan nongha shaq wiiwii, ümniiraq chela tiieha haiwan jaqsham kra atiithaq she riibaiq laq.

²²Ara jaqsham ka jaqlo tiithaq wan tlo laq. Ngi ma asum chang lamlu ka tiisäu mai mak.”

²³Ara hokhamwe Artajarses raq atiiho lak ara Rehum, Shimshai kiimaq tsangshiq kongtibi ma tiitai phatkuq wan kiitiishe, tsangshiq ka Jerusalem na tlohit juto. Raüta Jehudinok ka Jerusalem ka hai wan ramak nguta, ningkun ningkaq miishe tiithaq baiq wanto.

Jerusalem Shomjam Tiihea Hai Wan Phaho Nongto

²⁴Shomjam tiieha hai wan ka thaq baiqto. Krai mren, kra jaqsham ka thaqbaiq tlü she riito. Shatmaq Parsia mung rümti hokhamwe Derias raq hokham jaqsham wan li maq rawii wiinai she shamto angu niisheti q hali, kra jaqsham ka tiiphaho nongto.

Ejra 5

¹Kra akhing na Shammi wenai asi riito. Tsangnai mang ka Hagai nai Iddo se Jekeria riito. Tsangnai raq Israilnok Shiikeawe mang na Judia mung na siti nai Jerusalem na siti Jehudinok ma Shiikeawe tsütsa she chongkuq wanto.

²Riita ara Shiikeawe tsütsa chongkuq wantlaq arka Shealtiel se Jerubabel nai Jehoadak se Joshua raq tai wan raüta tsangnai raq mungmai qse ka shea raüta, Jerusalem wa Shomjam kra tiieha hai wan nongto. Kiimaq ara Shiikeawe shammi wenai riimin tsangshiq khrum kuqto.

³Kra Shomjam haitlo nguta tsütsa tairili, Euphretis Jüräi maq Shenyap nü Wang kra liiti wanghuptiwe Tattenai kiimaq Shethar Bojenai, kiimaq tsangshiq kongti ajongbi thun ka tlohit miili Jerusalem na kito. Raüta tsangshiq raq bom ka akhiishe shiitep wai hoto: “Namshiq ma ara Shomjam tiieha wan miitu nai Shomjam kra tiimiikhiiq wan miitu aming juro kuqta?”

⁴Kiimaq tsangshiq raq Shomjam kra tiieha wan damti maiqlare ka juju wa nguta tsangshiq mang thun kra shiiteplep waisoto.

⁵Shatmaq Jehudinok kra shea wantibi maiqlare khuthaq na Shiikeawe raq liiko kushat riito. Kiimaq kra i mren Parsia mung hokhamwe lukhap ajongbi kra

riimin, hokhamwe Derias ma lak ashi waiq raüta, bomjang misaüho shaq wiiwii, Shomjam tiieha wan kriika tiibanbi maili nguta chongto.

⁶Riita kraï mren, tsangshiq raq ajong hokhamwe ma Shomjam tiieha wan tlaq tsütsa kriili lak waiq raüta tiho wanto:

⁷“Ajong Hokhamwe Derias lei, khusang maq mungkli lang wan lili riilaq nguta ram ramkuq tiikai.

⁸“Riita, Ajongwe Chaü lei, naishiq raq ümniima tsütsa akhek ashi tiitai wan rotiikai. Naishiq ka Judia wang na kilaita liikikai. Kiimaq ajong pinthum Shiikeawe Shomjam kaü ka longdam jongheha hea kaü hit raüta tiieha hai wantlo chhiki kai. Kiimaq long khetuk niika pepen tipi maq hai wantlo. Riita ara chongtiikai, Shomjam arka thukheha tsomheha maq tiisap tiida raüta hai wan tlo. Kraï mren, jaqsham ka pinthum athuk atsom wiq maq shamtlo. Kiimaq jaqsham ka pharang rang maq tlot wan wan shamtlo chhiki kai.

⁹“Laita, naishiq raq tsangshiqnok khuthaq na welabi sitlaq kriima, Jerusalem chela na Shomjam kra tiieha hai wan raüta tiimiikhiiq wan nong miitu, aming ka juro kuqta nguta bom ka tiitsang rii waisokai.

¹⁰Kiimaq jaqsham ara liiko wanti tsangshiq sheati welabi thun ka juwa nguta kriimin waisokai. Kriika naishiq raq tsangshiq welabi mang kra hokhamwe ümniima tiitaike wan miitu waikai.

¹¹“Kra waiso wan kaita tsangshiq raq naishiq ma, ‘Naishiq ka ratsan ramong nyang na siti Shiikeawe ra nai hiq rümtiwe sengi. Kiimaq naishiq raq ara Shomjam tiieha hai wan tiikai. Ara Shomjam arka man na pat na Israilnok hokham ajongwe ashi siwantaq kriiwe pat na ahai wan. Raüta thepthepti hongtha tiimiikhiiq wan raüta thü wanto.

¹²Shatmaq naiti naiwi pat na rakaü hiqwe sanseng ramungtan na siti Shiikeawe tsan ka tiikhiqto. Kriikha niishe, Shiikeawe raq tsangshiq ka Babilon mung langti Cheldia phan weraü hokham saüse, Hokhamwe Nebukadnejar ma, naimung ka tiikhat baiqto. Raüta apaiq raq naimung ka tangto. Kraï mren, redong raüta ara Shomjam arka tiithen run baiqto. Kiimaq mungmai qse ka rewa shumwi ma Babilon mung na tsuq wanto.

¹³Kra jai miishe, Sairas ka Babilon mung thaq na hokham ma jato. Sairas hokham jaqsham wantaq apha wan rawii na apaiq raq Shomjam ara tiieha wan nong miitu aming kuqto.

¹⁴Raütiishe, hokham Nebukadnejar raq Jerusalem Shomjam na langwan chang chaq nai kampho kok alaq kiimaq taknai pin thun kra, Babilon mung na howan raüta, Babilon mung na ahin phra shomjam na thü wanto. Kra tak apin thun ka hokhamwe Sairas raq maiq weshi, amang min Sheshbajjar nguta kriiwe ka Judia

munqlang wan miitu wanghuptiwe ma shongto. Raüta kriiwe jaq niishe kiinong kuqto.

¹⁵Raüta Ajong hokhamwe raq apaiq ma, tak nai pin thun ka, Jerusalem Shomjam kiijaq thü wan nong laq nguta bom ka chongkuqto. Raüta Jerusalem wa Shomjam kra man na, aphaji wa kiikha riikhaqli jamkhüchü kiijaq tiieha haikuq wan nonglaq nguta apaiq ma aming kuqto.

¹⁶Kiijiishe, Sheshbajjar kiraüta jamkhü chin wan lang tiiphokto. Kra phaja wantaq akhing maq riita, ümchaü niitaq Shomjam haihun jaqsham kra shamruqli riitlo. Shatmaq Shomjam hai wan arka, ümchaü min milot shaqli.’

¹⁷“Riita, ümchaü min, Ajongwe Chaü lei, ümniiraq ahea nguta thimi wan tlaü jiika, Bebilon mung hokhamwe jam na athü wan, man niiwa manphan jiiche lakdam kom thun kiijaq konchon nong laüta liiwan raü jaq ahea. Raüta ara chongtiikai hokhamwe Sairas raq Jerusalem wa Shomjam kra hai wan nong miitu, aming kiq tiidea tiidea shea, tiidea mak dea wa, kra tiitsangrii wan raüjaq ahea. Laüta ara chongtiikai Shomjam tiieha wan tlaq ara miitu tsütsa ka ana naishiq ma hali tiiso kuq nong haüjaq ahea nguta tiima tiikai.”

Ejra 6

Sairas Raq Akuq Aming Lakdamkom Humto

¹Krai mren, hokhamwe Derias raq kra aming lakdam kom kra Bebilon mung na sitlaq hokham jam na rit wan miitu aming kuqto.

²Kiimaq, kra rit wantaq rai mren, aming lakdam kom ka Media wang na Ekbatana chela wa humto. Kra lakdam kom na awaiq thü aming bomtsi ka akhii humto:

³“Apaiq raq munqlang hokham jaqsham wantaq apha rawii na, hokham ajongwe Sairas raq Jerusalem Shomjam sitlaq kriika atra nyamse honglu kewan miitu, kiimaq wa na chaq wan chang honglu thun kra kewan miitu tiieha hai wan chang nguta aming kuqto. Kra Shomjam ka adii lu nü na mitar roqnairi miishi riichang, kiimaq ajong nü na mitar roq nai ri mitar miishe riichang.

⁴Kiimaq khetuk thun kriika longpen daptsam maq hai jaimaq, kriithaq kiijaq pepen maq liipshi hali hai wan chang miraq. Riita ara Shomjam haiwan miitu chiirit kampho ümchuwa raa wan jiiq, kriika hokhamwe kampho tek wa lam lili raüta ke wan chang miraq.

⁵Kiimaq hali hokhamwe Nebukadnejar raq, Jerusalem Shomjam wa Bebilon chela na ahowan chaq ngam nai kampho ngam maq alo takchung pinchiim thun wiita, tsangshiq ra riikhaqli Jerusalem Shomjam niishe hali thü wan nong chang nguta aming kuqto.”

Derias Raq Shomjam Hai Ka Tlot Raa Nguta Aming Kuqto

⁶Kiijishe Derias raq kra bomtre wan lak ka akha waiq raüta tiiho wanto: “Riita ara lak ara Euphretis Jürai maq Shenyap Nü Wang pengti wanghuptiwe Tattenai ma, kiimaq Shethar Bojenal ma, kiimaq ümniirai mung peng wan damti Euphretis Jürai maq Shenyap Nü Wang na sitibi welabi ma tiiho wan tiikang. “Namshiq ka Shomjam tho na naqki rongkiq.

⁷Kiimaq kra tiihea hai wantlaq kra naq tiibanbi rongkiq. Riita kra Shiikeawe Shomjam ka man na aphaji na jamba na ahai wa, kra riikhaqli jamkhü chü ba kiijaq, Judia wang pengti wanghuptiwe, kiimaq Jehudinok welabi, mungmaiqse pengti sitlaq kriiraq mihai wan laq.

⁸Ngi raq ara aming lak kuq tiipha ara, ümchaü ümniiraq tsangshiq ka Shomjam tiihea hai na khrum kuq wan laq. Tsangshiq ma khorosha ümtinkhan wa raa wan tlaq kra, ümniiraq hokham kampho tek wa lam laüta, kiimaq Euphretis Jürai maq Shenyap Nü Wang na siti mungmaiqse jaq wa, phunta hiwan tlaq kampho kriiwa tlohit maq tiidongdii kuq wan lili riilaq. Krai mren, kra jaqsham tiibanbi min ahü maq Shomjam hai wan kra tlot wan chang raa tlo.

⁹Ranaiqtek na, Jerusalem na siti ramwebi ma jamlai phan huk sam wa raa wantlaq, kra ümniiraq chomkuq wan lili riilaq. Tsangshiq raq sanseng ramungtan na siti Shiikeawe ma wa na chaq raüta, honglu take wan chang, minsau pongsetiim, sku, kiimaq skuran setiim raa wantlaq thun kra mikuq wan haü. Kiimaq bunwong, shum, che, lo olip petsitai thun mikuq wan haü.

¹⁰Ara jaqsham khrumke wan ka akhek ratlo. Jamkhano ngukla Shomjam kra tiihea haiwan lot raütiq, tsangshiq raq Ramungtan na siti Shiikeawe ma riikhaqli maq honglu kra mikuq wan lot. Raüta, tsangshiq raq ngi ma, kiimaq isetiim miitu Shiikeawe jaq wa achu shiiman lap wan miitu, tsangshiq raq achu mijaü kuq wan lot.

¹¹Kiimaq ngi raq arthaq niimin tiitsuq lata aming ka atsin maq hali kuq nongtiikang. Maiq weshi ra raq ara aming tat tiikang ara jin raüla, apaiq jam kriiwa tipi ashi kra lam raüta, siimko ka siraü raü tsam chang. Raüta kra tipi khu piq kriimaq akhum kra siimko maq riita siimko na tlatchhat thotbaiq ratlo. Kiimaq apaiq jam kriika wiita tiimiqchup runbaiq chang miraq.

¹²Riita, ümchaü min, Jerusalem kra apaiq Shomnoq wan chang chela nguta tsea tsiiq wantaq Shiikeawe raq ümriiti hokhamwe riiwa, lo ümra mungti riiwa, ngi raq aming kuq tiikang tri raü ara jin wan tlaq, raüta Jerusalem wa Shomjam kra tiithen baiq wan hajaq nguta tankhan tlaq, kriiti ka Shiikeawe riisheti q tsangshiq ka hokham ngachang ngacho kriiwa mido baiq laq. Ara aming ara ngi Derias raq kuq tiikang. Ara aming arka poshi min tiipoi raamak maq lang wan ratlo.”

Shomjam Wa Poi

¹³Hokhamwe raq aming thü wantaq kraï mren, wanghuptiwe Tattenai, kiimaq Shethar Bojenai kiimaq tsangshiq jaiphantibi siihiip wiita raq, Shomjam tiihea hai wan kra khrum kuq wanto.

¹⁴Shammi Hagai nai shammi Jekeria raq, Jehudinok welabi ma tsaïdo jido traho bom chongkuq wan tlaq kraï mren, tsangshiq welabi riimin, Shomjam tiihea hai wan kriika ahea thitthit maq shiingut wanto. Israilnok Shiikeawe raq tsangshiq ma aming kuq wantaq kraï mren, kiimaq Parsia mung lang wanti ajong hokhambi Sairas raq, Derias raq, kiimaq Artajarses raq aming kuq wantaq kraï mren, Jehudinok welabi riimin Shomjam tiihea haiwan kriika akhing riikhaqli na dea tlot wanto.

¹⁵Tsangshiq raq Shomjam haiwan jaqsham ka Adar jipi liiwa jiha ranaiq tsam ranaiq na lotto. Kriika ajong hokhamwe Derias raq hokham jawanli maq rawii wiitrok she angu ranaiq riito.

¹⁶Kra jamhai lotwan raütiishe, Irsailnok tarü raq, ramwebi, Lewinok, kiimaq munglu wansha asi wa mungmaiqse ümchuwa Jerusalem na jang wanwitaq thun raq, pinthum chojong chise maq Shomjam wa poi jonghea ashi klo raütiishe, Shiikeawe ma kiinong kuq wanto.

¹⁷Tsangshiq raq Shomjam wa poi klo wan miitu, minsaü pongwetiim ka shishi, skukong ka shinai, kiimaq sku aransetiim ka shiblai honglu na na tato. Kiimaq hali, chhechhi ka roqshi ri anai kra tsangshiq ngarai tiidii wan miitu takuqto. Arka Israilnok maiqphan phanroq shi ri phannai sitlaq kra miitu, maiqphan phanshi miitu chhechhi ka kaüshi shi wea raüta takuqto.

¹⁸Kiimaq hali Jerusalem Shomjam na noqku akhingtek na sham akai ka, jamkhii sham wan chang wa, kra thun ka, Mosheq raq awaiqthü thungtri lakdap na chong tlaq, kra phanphan lang wan miitu, ramwebi nai Lewinok ma phanrap hon atsii ka samheawiq maq shrinkuq wanto. Raütiishe tsangshiq ma jaqsham ka phea-nyin kuqto.

Tiichhiiwan Poi

¹⁹Munglu wansha asiwati, jang wantaq kriiraq, rawii wiishe siwan jai miishe, kra rawii apha wan jipi lü na, jikham raroqshi ri rablai ranaiq na Tiichhiiwan Poi kloto.

²⁰Kra akhing na ramwebi kunli, kiimaq Lewinok kunli raq, tsangshiq maiqmii khum kra ramkham maq riie raüta, tsangshiq khum na ashe ashi nguta jam min ahü siirairai she tiisiito. Kraï mren, Lewinok raq jam nyamse Tiichhiiwan Poi na pha q wan chang thun kra, Israilnok munglu wansha asiwa wa ümchuwa, Jerusalem na jang wantaq kriima khuliiq kewan miitu, kiimaq ramwebi tlotli miitu, kiimaq tsangshiq Lewinok phan maiqse kra miitu, jam nyamse thun kra honglu na takuq wanto.

²¹Kra Tiichhiiwan Poi tсам nai honglu na ataa kuq wan ngam ka, Israilnok munglu wansha asiwan wa, Jerusalem na jang wan witaq kunli raq phaqsiiq wan damto. Kiimaq hali, Israilnok phongwa, Israil mung niili siwantaq, raüta thatsang maiqsetiim pongmungti rai riishot riishaq siwan dam taqti, shatmaq tsangshiq ka kra akhing na thatsang thunglai thun kra wiita miimbaiq raüta, maiqmii khum kra tiisii wan wito. Raütiishe anok rai Shiikeawe wokhong na hali shang wan wito. Kra thun mungmaiqse raq ara chongtiikai Tiichhiiwan Poi tсам kra phaqsiiq wan damto.

²²Tsangshiq raq ara Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi arka, ramiishitup, shreng raüta, chojong chise maq lang wanto. Tsangshiq ka pinthum khoqriiq shishiiq miishe siwanto. Jamkhano ngukla, TATIWE raq Asiria mung langti ajong hokhamwe tsantsii ka Israilnok khrumke wan miitu tiininja kuq wanto. Krai mren, apaiq raq Israilnok ka Shiikeawe Shomjam kra tiieha haiwan miitu khrum kuqto.

Ejra 7

Ejra Jerusalem Na Säüto

¹Arjai maq rawii luhea sijai niishe, Ajong hokhamwe Artajarses raq Parsia mung lang akhing na, Jehudinok phan wa maiq weshi, Ejra nguta asi riito. Apaiq raq ati awe raü manphan ka Aron pat na säüli konchonto. Apaiq ka ramwe jong pinthum Aron säüse phan wa. Apaiq ma atitiim weraü manphan ka akha: Ejra ka Seraia se; Seraia ka Ajaria se; Ajaria ka Hilkia se;

²Hilkia ka Shallum se; Shallum ka Jadok se; Jadok ka Ahitub se;

³Ahitub ka Amaria se; Amria ka Ajaria se; Ajaria ka Meraioth se;

⁴Meraioth ka Jerahia se; Jerahia ka Ujji se; Ujji ka Bukki se

⁵Bukki ka Abishua se; Abishua ka Phinehas se; Phinehas ka Eleajar se; Eleajar ka Aron se riito.

⁶⁻⁷Israilnok Shiikeawe raq Mosheq ma Thungtri kuqto. Riita Ejra ka Thungtri shamwantiwe taksu maiqse riito. Ejra khuthaq na apaiq Tati Shiikeawe achu shiiman ka asi kha maq, Ejra raq hokhamwe jaq wa jamlai phan wa jaütaq, kriika hokhamwe raq Ejra ma khrum kuqto. Riita ara chongtiikai arai mren, Artajarses raq munglang wanli maq wiimiishi she angu na, Ejra ka Babilon mung maq Jerusalem na kaiho kiimwiiq phahoto. Apaiq rai Jerusalem na läüho damti Israilnok mungmaiqse ka arthun armin kiho damto. Ramwebi, Lewinok, Shomjam na ashi ashunti, Shomjam kheti petabi, kiimaq phanrap shamti thun läühoto.

8-9 Tsangshiq ka Bebilon maq rawii phawan jipi liiwa, jiha ranaiqshi na, laüwanto. Krai mren, Shiikeawe chi ara khong maq, kra rawii, jipi lübingi angu na, jiha ranaiqshi ngoja na Jerusalem na saüto.

10 Ejra raq arilung ka, TATIWE Thungtri kra sidi phat wan lam na, kiimaq kra Thungtri na rilung na lamphan miitu sung atsii chongkuqtaq thun ka apaiq maiqmii rilung na lang wanto. Kiimaq kra Shiikeawe thungtri na maiqse rilung na jamkha lang wan chang wa chongtlaq, kra Israilnok ma danhonke wan lam na, kiinong kuq wan raüta tiisung wanto.

Artajarses Raq Ejra Ma Akuq Lak

11 Artajarses raq ramwe, kiimaq taksmawe Ejra ma ara lak ara kuqto. Apaiq ka TATIWE raq Israilnok ma akuq thungtri kra shamti taksmawe riito. Apaiq raq thungtri aming ka wiita thumli asap siisaaq riito. Ara lak ka akha kuqto:

12 “Ara lak ara ajong hokhamwe Artajarses raq Sanseng Ramungtan na siti Shiikeawe shomnoqti ramwe kiimaq Shiikeawe Thungtri shamti taksuwe Ejra ma waiq tiikang.

13 “Ngi raq ara mung lang tiikang armong na siti, Israilnok tlotli ma, kiimaq ramwebi ma, kiimaq Lewinok ma, kiimaq juju riiwa Jerusalem na laühodam rotlaq, kriiti ka jam tiibanbi ahü ma ümchaü ümniirai laühodam mimai nguta aming kuq tiikang.

14 Shiikeawe raq ümniima apaiq Thungtri ka samheawiq maq lang wan miitu arang kuqto. Krai mren, ümchaü min, ümniika Jerusalemte nai Judia wangti raq kra Tri ka samhea shea lang tla, lang mak wa, kra konchon kikiq nguta, ngi ma tsii chongke wanti akimiikiim welabi wemiishi rai adam na riichong lata, ümniika Jerusalem na kilaq nguta thaü tiikang.

15 Shiikeawe Shomjam Jerusalem na sitlaq kiijaq honglu kewan miitu, ngi khrumti akimiikiimbi welabi rai adam maq riichong laita, chaq nai kampho thun tiihong wan kai. Kriithun ka hoho laüta kilaq.

16 Kiimahali ümniiraq Bebilon mung na siti mungmai qse jaq wa kampho ümchuwa riichom hiwan tlaü kra thun ka wiita, kiimaq Israilnok raq, kiimaq tsangshiq khuthaq na siti ramwebi raq, Shiikeawe Shomjam Jerusalem na sitlaq kra miitu honglu ümchuwa kuq tlaq, kra lamho laüta miki haü.

17 “Ara honglu kampho arka, ümniiraq athuk atsom wiq maq sham laq. Laüta minsäu pongwetiim ka, atha lamhü, skuponsetiim kra, kiimaq sku aransetiim kra, kiimaq hai awong kra, kiimaq che kra rithü laüta, Jerusalem na Shomjam berong-wacha na kewan miitu kuq laq.

18 Kiimaq kiiwa chan tlaq, chaq nai kampho thun kriika, Shiikeawe raq ahea nguta thapthi tlaq, kra phanphan, nam mungmai qse rai kiqshi maq ri laüta,

jamlai wa athuk atsom nguta tiima tlan, kra miitu chiirit chiikha wan hanjaq ahea miraq.

¹⁹Jerusalem na Shiikeawe Shomjam sitlaq kiijaq, noqku na lang wan miitu, takchung pinchiim ümchuwa ümjaq na kiinong kuqkai thun kra, ümniiraq Shiikeawe ma Shomjam na mikiinong kuq wan haüjo.

²⁰Arthaq niimin ümniima Shomjam na lang wan miitu, jamlai phan huk asam wa raa jiiq, kra miitu ka hokhamwe kampho tek towan tlaq kiiwa jaü wan lili laüta lang laq.

²¹“Kiimaq, Euphretis Jürai maq Shenyap Mung sitlaq kra pengti mungtu shiilangbi ma, ramwe Ejra, kiimaq Shiikeawe Thungtri shamti taksuwe raq, namshiq jaq wa, jamlai phan wa ratlo nguta jaü tlaq, kriithun ka tiibomhü maq chomrom kuq rong laq nguta aming kuq tiikang.

²²Namshiq raq apaiq ma atin khan na saüli khrumke wan mimai. Kampho ka 3,400 tok, bunwong ka 10,000 tok, che ka 2,000 litar, olip petai ka 2,000 litar, kiimaq shum riiwe kla tsangshiq ma ümchuwa raa tlaq kra phanphan ake wan nguli riichang.

²³Ramungtan na siti Shiikeawe Shomjam na lang wan miitu, jamlai phan huk asam wa raa tlaq thun ka, namshiq raq pinthum athuk atsom maq shamke wan raa tlo. Jamkhano ngukla, Shiikeawe ka ngi ma, kiimaq ngi jai na hokhambi ümchu riiwa mung lang wan jiiq, kriiti tarü ma atsan khiq mak chang miitu kloke wan ratlo.

²⁴Namshiq raq ramwebi, Lewinok, Shomjam na ashitibi, Shomjam kheti petabi, jaqsham wantibi, lo maiq ahinti juwa Shomjam na jaqsham damti sitlaq, kra thun jaq wa phunta hirii maimak.

²⁵“Ejra lei, Shiikeawe raq ümniima taksu tsii kuqtaq kra lümaq, Euphretis Jürai maq Shenyap Mung na Shiikeawe Thungtri lang wan raüta siti mungmaiqse ka ahea maq peng wan miitu, ümniiraq welabi nai phowebi shonglaq. Kiimaq ju riiwa Shiikeawe Thungtri ka sapmak, kriiti miimin, Thungtri ka samhea maq tlang kuqlaq.

²⁶Kiimaq, ju riiwa, ümniiraq shomnoq tlaü Shiikeawe thungtri ka jin tlaq, lo ngi raq mung lang tiikang arwa, jin tlaq, kriiti ka jaqlo thit li rung na tiichap chang. Raüta tri atsin maq apaiq kha ka phoke wan chang. Raüta apaiq miisaq kra tiithum baiq ratlo. Riimakla, apaiq ka pongmung na shumwi ma tiiwa baiq ratlo, riimak la, apaiq huk asam ka wiita nyeaho ratlo. Riimakla, apaiq ka thong na shaqbaiq ratlo.”

Ejra Raq Shiikeawe Shomrato

²⁷Ejra raq Shiikeawe ka akha shomnoqto, “Nanyung nawe Tati Shiikeawe kli tiitsam rong i! Apaiq raq Jerusalem Shomjam ka shreng wan miitu ajong hokham tsantsii ka pinthum tiininja wanto.

²⁸Shiikeawe kaphap mangchan khong maq, ngi raq hokhamwe khrum tsantsii ahea lap wan kang. Kiimaq apaiq wokhong na siti, apaiq ma tsii chongketi, apaiq kongti thun khrum kiimin lap wan kang. Kiimaq apaiq jaqshi ajong alabi khrum kiimin lap kang. Itatiwe, Tati Shiikeawe raq ngi ma ningkun ajong shoqkuq wanto. Kiimaq Israilnok mungmaiqse phong wa maiq aweraü sheati welabi thun ka, ngi rai adam maq Jerusalem na laü wan miitu, tsangshiq tsantsii ka trapru wan kang.”

Ejra 8

Munglu Shumwi Asiwa Ajangwanti

¹Hokhamwe Artajarses raq mung lang wan tlaq pat na, Jehudinok ka Bebilon mung na munglu asiwati phong wa, Ejra rai Jerusalem na janghotiiti thun wa maiq aweraü mang thun ka ara:

²⁻¹⁴Phinehas weraü wiika Gershom, Ithamar weraü wiika Daniel, Dawit weraü wiika Shekania se Hattush riito. Parosh weraü wiika Jekeria nai ata awii aphu ano thun 150 riito, (tsangshiq weraü manphan ka awaiq arthü asi riito). Pahath Mob weraü phan wiika Jerahia se Eliehonai. Apaiq rai ka maiqwere 200 riito. Jattu weraü phan wiika Johajiel se Shekania. Apaiq rai ka maiqwere 300 riito. Adin weraü phan wiika Jonathan se Ebed. Apaiq rai ka maiqwere 50 riito. Elam weraü wiika Athalia se Jashaia. Apaiq rai ka maiqwere 70 lomto. Shephatia weraü phan wiika Mikel se Jebadia. Apaiq rai ka maiqwere 80 lomto. Job weraü phan wiika Jehiel se Obadia. Apaiq rai ka maiqwere 218 lomto. Bani weraü phan wiika Josiphia se Shelomith. Apaiq rai ka maiqwere 160 lomto. Bebai weraü phan wiika Bebai se Jekeria. Apaiq rai ka maiqwere 28 lomto. Ajgad weraü phan wiika Hakkatan se Johanan. Apaiq rai ka maiqwere 110 lomto. Adonikam weraü phan wiika Eliphelet, Jeuel kiimaq Shemaia riito. Tsangshiq rai ka maiqwere 60 lomto. (Tsangshiq ka jaithong lak niisheti q laükito). Biqwai weraü phan wiika Uthai nai Jakkur riito. Tsangshiq rai ka maiqwere 70 lomto.

Ejra Raq Shomjam Jaqshamti Lewinok Shongto

¹⁵Ngì raq mungmaiqse tlotli ka Ahawa chela mong maq kihotlaq jüräi kii na tiithung wan kang. Lata mungmaiqse rai ranaiq tsam na saüli lamjap haikai. Kiimaq mungmaiqse phong na konchon rit wan kang. Krai mren, ramwebi ka asi humkang. Shatmaq, Shomjam na jaqshamti Lewinok ka ahü.

¹⁶Kriikha miishe, ngi raq maiqlare wetiikaü tiiheawa, maiq tiiwakang: Tsangshiq mang ka Eliejar, Ariel, Shemaia, Elnathan, Jarib, Elnathan, Nathan, Jekeria,

kiimaq Meshullam riito. Kiimaq tsangshiq rai shrabi wenai, Joiarib nai Elnathan kriiri tiiheawa kang.

¹⁷Kra lot latiishe, tsangshiq thun ka ngi raq maiqhiq ashi, Kasiphia ngutlaq kiijaq mungmaiqse sheati welawe Iddo nai apaiq kongtibi maiqlare Shomjam na jaqshamtibi mea, Jerusalem na Shiikeawe Shomjam na jaqsham wa miitu maiq Lewinok tiwa ronglaq nguta tiichongki kang.

¹⁸Krai mren, Shiikeawe kaphap mangchan maq, Lewinok phan wa, Mahli weraü wa, phanrap asap atsinwiq we, Sherebia ka asetim roqshiri wetiichat krai nongshnong maq, kiimaq aphu anotiim apaiq rai kongdam Shomjam na jaqsham wa miitu naishiq phana tiiwato.

¹⁹Kiimaq hali, tsangshiq raq Merari weraü phan wa, Hashabiah nai Jshaia kriiri, wenai ka tsangshiq jamti ata awii wa maiq weroqnai hali sheawan raüta tiwa damto.

²⁰Arthun ara tiitsuq ma Shomjam na jaqsham damtibi maiq ahinti ka 220 hali tiwa damto. Tsangshiq ka tsangti pat niiphü dongdii Dawit hokhamwe nai apaiq wokhong na siti siihiipbi raq, Shomjam jaqsham wan Lewinok khrumke miitu, pongna arai raüta athü riito. Tsangshiq mang ka apumsii maq waiq raüta athü wan asi dongdii riito.

Ejra Raq Shea Raüta Mungmaiqse Raq Amang Maq Achu Jaüto

²¹Kra lot latiishe, manglaü wanhiq khum lam na Shiikeawe raq, lam mishea laq nguta, kiimaq nashiqnok ka nyungwe nosere rai, kiimaq nashiqnok tachong huk asam thun hoho tiikai kra, tung alam maq jam min ngusiq mak maq, hansang maq namung na saüho miitu, Shiikeawe man na aranse ma jalaita amaq achu jaü rong i nguta Ahawa chela mong na jürai kitlaq kra kii maq, ngi raq mungmaiqse ma aming kuqkang.

²²Jamkhano ngukla, ngi raq hokhamwe jaqwa kumrang thaq na chaoti phenlabi, naishiqnok manglaü wanti wanhiq khum lam na, naishiq ma chiqse rewe maklii wa tiikhup wongke wan miitu, kuqlaq nguta jaü miika, phanshi jeasi chang lamlu ikha jato. Jamkhano ngukla, ngi raq hokhamwe ma naishiqnok Shiikeawe riika, apaiq ma kam wanti tarü ma, achu shiiman kuq tlo, kiimaq apaiq ma kamwan makti ka atiichamchao riitlo nguta achongwi she.

²³Krai mren, naishiq mungmaiqse raq, Shiikeawe jaq wa, naishiq tiichhii kuq phiilii nguta achu jaü kai. Krai mren, Shiikeawe raq naishiq achu jaü ka tre kuqto.

Shomjam Hai Miitu Kongphiq

²⁴Ramwebi maiqlare wa ngi raq Sherebia, Hashabiah, kiimaq ahinti roqshi tsea kang.

²⁵Latiishe, ngi raq kampho nai chaq ka, tok na ashin riilatiishe tsangshiq jaq na kiinong kuqkang. Kiimaq hokhamwe raq, kiimaq apaiq ma hon atsii chongke

welabi, kiimaq apaiq wokhong na siti siihiipbi raq Shomjam na lang miitu honglu kongphiq akuq thun kriishe ngi raq tsangshiq ramwebi jaq na kiinong kuq kang. Ngi raq tsangshiq jaq na arthun hupsam ara kiinong kuqkang:

26-27 Kampho ngam ka 22 metrikton. Kampho ngam tak apin thun ka 100 riito. Kriika 70 kilogram Chaq ngam ka - 3,400 kilogram Kampho ngam winpin ka 20. Kriika 8.4 kilogram Nairai ngam winpin ka 2. Kriika athii na tan raüla chaq ngam winpin thii riito.

28 Ngi raq ramwebi ma, “Namshiq ka namti namwe Shiikeawe ma asii arai kongphiq nguta akuq baiq maiqsetiim. Krai mren, mungmaiqse raq lungwii raüta honglu akuq, chaq kampho maq alo, tak apin nai kampho ngam maq alo, tak apin thun wiita kra asii hupsam siisaq she jo.

29 Jerusalem Shomjam na misaüho han shaq wiiwii, ara huk asam thun arka, samhea maq khe shatmaq, hoho rong liijo. Lanta, arthun arka ramwebi khok na phong lanta, samheawiq maq ashin riinong rong laq. Lantiishe, ramwebi thaq na maiqlare sitlaq, kiimaq Lewinok thaq na maiqlare, kiimaq mungmaiqse Israilnok khuthaq na welare sitlaq kriiti jaq na kiinong kuq rong laq.”

30 Ara chongtiikai arai mren she, ramwebi raq kiimaq Lewinok raq tsiiq anyam kampho, chaq kiimaq takchung pinchiim thun arshe tsangshiq arang na, Jerusalem Shomjam niishe saiqsam thü wanto.

Jerusalem Na Saüto

31 Riita, ara chongtiikai arai mren, rawii pha wan jipi lü jikham raroqshiri ranaiqnai angu niishe, naishiq ka Ahawa chela kii maq kitlaq jürai kiimaq, Jerusalem na wawan miitu manglaü wanhiq khum tiido wan kai. Naishiq Shiikeawe raq naishiq ka ara lam luhea wanhiq khum wan kai kra, lam wiilülü, chiqse rewe mak liiwa, kiimaq lam na chiqhuk rehuk raq bom hairaüta akhe wan wa, wiita tiikhup wongkuqto. Raüta khu asang maq naishiq ka shea wanto.

32 Riita, naishiq ka Jerusalem niishe saü wan laita, kiijaq ranaiqtsam niitiitsak haikai.

33 Kra ranaiqtsam hailai tiishe, rablai ngo ranaiq niishe, naishiq ka Jerusalem Shomjam na wakai. Laita kampho, chaq kiimaq tak apin thun kra ahea wiq ma ashin riinong kai. Laita kiijaq siti Uria se ramwe Meremoth jaq niishe kiinong kuq kai. Kiitiikaq apaiq rai ka Phinehas se Eleajar, kiimaq Lewinok wa wenai Jeshua se Jojabad, kiimaq Binnui se Noadia min asi riito.

34 Hupsam thun wiita ka awea laita ashin riikai, kiimaq wea wea ka lak na aheawiq waiqthükai.

35 Kra lot jaishe, munglu wansha asiwa wa ajang wanti thun raq, Israilnok Shiikeawe ma, wa na chaq chang honglu thun kriishe kuqto. Tsangshiq raq Israilnok miitu ka, minsäü pongwetiim 12 kuqto. Kiimaq, sku apongsetiim ka 96,

kiimaq sku aresetiim ka 77 kuqto. Kiimaq tsangshiq maiqmii ngarai tiisii miitu chhechhi 12 kuqto. Ara nyamse thun arka TATI ma honglu na wa chaq tlii kuqto.

³⁶Kiimaq ajong hokhamwe raq tsangshiq jaq na Euphretis Jüräi maq Shenyap Mung pengti wanghupti nai mung riim wanti welabi siihiipbi ma atiiho lakdamkom kra, tsangshiq jaq niishe kuqto. Kra kuqtaq kra mren, mung pengti ajong ala thun riimin, Jehudinok ka Shomjam tiieha hai jaqsham na, kiimaq Shiikeawe shomnoq wan na khrum kuqto.

Ejra 9

Pongnok Phan Shea Lam Ka Ajiq

¹Arthun jaqsham lot jai miishe, Israilnok mung rümti welabi wiijam ngi phana wato. Raüta ngi ma tsütsa ka akha chongto. Ramwebi nai Lewinok raq tsangshiq rilung ka asii pong na trai shatmaq si raüta thü wan mak riitlo. Tsangshiq raq Israilnok mung tho na siti, maiq pongnok phan, Ammonnok phan, Mobnok phan, kiimaq Ejipnok phan, kiimaq Kanannok phan, Hitaitnok phan, Perijaiq nok phan, Jebusaiqnok phan, kiimaq Amoraiqnok phan rai riishot riishaq li shongnga wantlo. Ara chongtiikai pongnok phan maiq ara riika, maiqphai asi, ashe ngarai pahea tang wantlo. Kiikhiisii hali Israilnok riimin kra ngarai thun ka tang wan dam tlo nguta ngi ma chongto.

²Jehudinok raq arthun chongtiikai pongnok phan sheare lam wantlo. Raüta akha riishotshaq kherü lam phan wan lü maq, Shiikeawe raq apaiq rü asii maiqse phan nguta tingsang atsea arwan Israilnok ka, Shiikeawe man na, ashe miishe jawanto. Riita ara chongtiikai abi ngarai thun tang wanti akaü abu howanti ka welabi thun kra nguta chongto.

³Riita ngi raq ara ashut tsütsa kra tailata, itsan mong na tsihea tsi wanto. Tsanbi hosi wan kha miishe, ngi raq idü na asamha, ikhea thun kra chaihäm chaihiiq chaibaiq kang. Kiimaq ikhupo wa ikhubin kiimin panthit thit phaibaiq kang. Kiimaq inübin kiimin panthitthit phaibaiq kang. Lata ihosi nai itsan bitsi ma hiq niili ngakikang.

⁴Lata ngi ka kiijiili ngaki tlii maq, itsanbi nai ihositsi ma, raji honglu kewa na saüli ngaki kang. Kiimaq ngi ka chhi raüta, ngi tro na mungmaiqse kiimin pahea she riitam nga wanto. Riita kra ngi tro na ngawantaq mungmaiqse munglu asiwa wea, Jerusalem na jang wantaq, raüta Shiikeawe bomtsi tai raüta, ara chongtiikai thun ngarai arka Shiikeawe raq pinthum saisi tlo dea nguta sap wan raüta haitlaqti riito.

Ejra Raq Achu Jaüto

⁵Kiimaq raji niishe, raji hongluke akhing saüto angu na, ngi ka kra aho anyi achu jaü kang inga chang kiiwa tiido wanla tiishe, idü na asamha wunthaü riinaü khea

kra samshat miili, kaüstrong na ngakikang. Lata ijaq ka tiipii lata Itatiwe Shiikeawe jaq wa akha achu jaü kang.

⁶Ngi raq akha jaü kang, “O Shiikeawe lei, ngi arka ümman na chap wan min kham mang, pinthum jea tiikang. Naishiq mra thun ka ümmak lii na achong lotmai, naishiq thaq na amashe riiwanto. Naishiq ngarai homa phong ka ramong nyang niishe saü wanto.

⁷Naiti naiwi pat maq pha raüta, ümchaü niitaq saüli, naishiq ara ümsengi, ümphän ümmaq asii maiqsetiim raq pinthum achong min lot mai, ngarai pahea tang wan kai. Naishiq nok raq ngarai tang wan kai kriikha maq, naishiqnok hokhambi thun, kiimaq naishiqnok ramwebi wiita, pongmungti hokham rewe jaqkhon mong na lap wanto. Raüta tsangshiq ka jiiipbaiq wanto. Kiimaq naishiqnok tsiiq anyam tum thun ka wiita khaükhokkhok hut wanto. Kiimaq naishiqnok ka pongmung na, rewa shumwi ma shea wanto. Naishiqnok ka achong lotmai, ji maq niwantlii raüta, ümchaü ranaiq niitaq saüli, chamchao shummi homa howan laitli sitiikai.

⁸Shatmaq ümchaü ka heashise miitu naishiq, Tati Shiikeawe ümniiraq naishiq ma kaphap mangchan she hali tiichhikuq wan nong tlaü. Laüta naishiq phong wa maiq wiijamti tiichong wan laü, kra di-ama rilung kharü mong wa dokda kuq wan laü she. Laüta rilung tsitsü anye she kiqukap jaqshap maq singa wan miitu tsitsü triichüm kuq wan laü. Laüta ara asii hiqshong na hali tiishongnga kuq tlaü.

⁹Naishiq ka akhing ashi na di ma jakai. Shatmaq ümniiraq naishiq ka di ama rilung mong niili ka tiishaü baiqthü maü riilaü. Ümniiraq Parsia mung langwanti hokham ajongbi thun tsan nai tsi ka, naishiqnok khuthaq na mangchan tsantsii tiichhike miitu, tsangshiq tsan nai mongjii kilü ahea she dikuq wan laü. Krai mren, tsangshiq raq naishiq ka khusang rilung shongnga wan nong miitu, kiimaq ümnaq shomnoq wan chang Shomjam atiithenbaiq kra, tiieha hai wan nong miitu kilü she dikuq laü. Kiimaq ara Judia mung nai Jerusalem chela na khusang maq shongnga wan miitu, akhing ahea she kuq wan nong tlaü.

¹⁰“Shatmaq Shiikeawe, ümchaü naishiq raq ümmak lii na atinkhan ngarai tang wan jai maq, jamlai she wa michong i? Naishiq ma ümniiraq akuq haü aming thun ka jin wan nongkai.

¹¹Kra aming thun ka ümniiraq ümjaqshisetiim shammibi lümaq akuq wan haü. Kriithun ka wiita she hali jin wan kai. Shammibi raq naishiq ma naishiq raq lap wan chang mung anye kriika ashe ashi riili ama miraq nguta chongkuq wanto. Kra mung ka jamkhano ashe riili ama miraq ngukla, kiijaq siti nokti maiqse thun ka, ashe ashi, ajiq ngarai tang wantinok siisaq nguta chongkuq wanto. Tsangshiq raq kra mung ka shedong maq riita shenyap na saüli, Shiikeawe raq saisi tlaq ngarai jaqsham maq wiita tiinyam baiqto nguta chongto.

¹²Shammibi raq, naishiqnok ka ara Shiikeawe raq kuq wan tlaq mung arjaq, aheawiq maq jong alu wan ma jiila, kiimaq achu shiiman lap wan raüta shongnga

wan ma jiila, kiimaq asaü ase pat na saüli ahea pattup pat-sa shongnga wan ma jiila, tsangshiqnok rai ümtiikiimin sikhesirü riija wan maimak. Kiimaq tsangshiqnok ka ajong alu wan lamphan na khrumke wan raamak nguta tsü chongkuq thiito.

¹³Riita, ümchaü min, naishiq raq bom ka arshe sap wan tiikai. Ümniika naishiqnok Shiikeawe. Ümniiraq naishiqnok sintsang maq tsat wan laü kriika, naishiq raq ngarai raq ngarai tang wan kai, kra khan khan ka tsasha wan maü dea riilaü. Tri ka achii miili tsatson wan laü nguta sap wan tiikai. Laüta, O naishiq Shiikeawe lei, ümniiraq naishiq ka atra siwan miitu tiikhup wong wan tlaü.

¹⁴Riita, ümchaü min la, naishiq ma ümniiraq akuq haü aming tri raütu thun ka, jamkho mijin wan nong hai? Laita pongnok, abi phan maiqse rai sikhe sirü ka jamkho mirja wan nong hai? Kiikha ngarai kriili tang wan ruq ruq maq sihai jiika, ümniika naishiq ma tsan khiqhea pinthum mikhiq wan haü. Kiimaq ümniiraq naishiq ka tiimiqchup she mishthen wan haü. Alai miimin tiichong maü she mirhaü.

¹⁵O, Israilnok Tati Shiikeawe lei. Ümniika tri raü tingting maq shamwanti. Shatmaq ümniiraq naishiq ka atrali tiichhun kuq wan laü. Naishiq ngarai ma howan tiikai ara, ümman na tiidii wan tiikai. Riikhaqli maq liiwan raüla, naishiq ka ümman na chap wan ka thek mai.”

Ejra 10

Khesea Rüja Na Riishotshaq Raamak

¹Ejra ka akha makphai khüshang, aho anyi lam maq Shomjam rinkea na bum raüta ara chongtiikai ngarai thun tiidii wan achu jaürea riito. Kra bala niili, Israilnok mungmaiqse ka maiqwere, jechakre, kiimaq nosere phong apaiq tro na riitam wanto. Raüta tsangshiq tarü pinthum aho anyi watrang liishe hoqsii wanto.

²Kiijiishe Elam weraü phan wa, Jehiel se Sheakania raq Ejra ma akha chongto, “Nashiq raq pongnok phan chak lam wan laita, Shiikeawe ma nashiq kamtsan tsü thü wan tiikai lamphan tri raütu kra shiithen wan kai. Li jiimin, ümchaü Israilnok ma aran chang lamlu ka ashi asi.

³Riita ara chongtiikai lamlu ka ara. Ümchaü nashiq raq Shiikeawe man na pongnok phan nyungre nai tsangsetiim ka nashiqnok phong wa, ajoshe mirbaiq rong i nguta sinkiitiq kiqkham wan chang she saüto. Naishiq mungmaiqse riika, ümniiraq nai nanok ahinti Shiikeawe aming shreng wantibi raq jamlai aming wa mikuq, kra mitaikai. Shiikeawe tri raq jamlai wa aming kuq tlaq, kra phanphan she misi wan kai.

⁴Riita ümchaü min, jamlai phan kiimung chang she wa miraq, kriika ümnaq arang li she. Naishiq mungmaiqse tarü arka ümniirai kiqshi maq chaptiikai. Krai mren, jamlai kiimung chang wa, kra kiimunglaq. Naq rangrakiq.”

⁵Kra chongtaq kra i mren she, Ejra raq ramwebi wa ashun sheati maiqlare kra, kiimaq Lewinok kra, kiimaq mungmaiqse angu wiita riishe, chap raüta Shekania raq tri raütsi tiidea chongtaq kriidea miklo rong i ngutiishe, mungmaiqse ka atiitum she riito.

⁶Kra lot thü raütiishe, Ejra ka Shomjam rinkea kiiwiishe tiido wanto. Raüta, Eliashib se Jehohanan sichang Shomjam wang mong na, jam khok kiiniishe wawanto. Raüta atsan biwa tsihea kha maq, apaiq ka kra rawa ka waru konhü miili she, munglu shumwi wa ajang wan Jehudinok raq Shiikeawe tri jin wantaq kra ngarai kha miitu hoqsiqto. Kra rawa apaiq ka amang maq achu jaüto.

⁷Welabi raq, Jerusalem chela hamli na, kiimaq Juda wang tlotli na, Jehudinok munglu asiwa ajang wanti mungmaiqse thun ka, Jerusalem na ngongthun nga wan chang akhek ratlo nguta, kiimwebi lümaq, chiiriim wan wan raüta tiichong wanto.

⁸Arka mungmaiqse pengti mungtu shiilangbi, ajong alabi raq aming kuqto. Kiimaq juwa ranaiqtsam liipan na saüho mak riijiiq, kriiti tachong thun ka mungmaiqse raq milamho, kiimaq kriiti ka Jehudinok hiqshong wa ajo she mirbaiq nguta tsütsa ka tiitai chongkuqto.

⁹Ara chongtiikai arai mren, ranaiqtsam ngo jai maq, kra rawii wa jipi lütiikaü angu na, raroqnai ngo ranaiq, Juda wang na siti, kiimaq Benjamin wang na siti mungmaiqse kunli, Jerusalem na ngongthun lomkai saüto. Raüta, Shomjam wangmong na rinkea hiqthung ba kiijaq thungto. Kra akhing ka pinthum rajun henghea riito. Kiimaq kra rajun ningkhan nai ngongthun tlaq kiijaq bomtsi riichong wan chang tri kha ka tsinhea bomtsi riito. Kra ningkhan mungmaiqse ka pinthum atiikhai rokrok maq ngato.

¹⁰Kra akhing na ramwe Ejra ka mungmaiqse man na chapto. Raüta, akha chongkuqto, “Namshiq raq kamasham lamphan tri raütu ka wiita jin wan lan. Lanta, pongnok sheare lamwan lan. Kra lanta namshiq raq Israilnok mung khuthaq na ashut ngarai jonghea tang wan lan.

¹¹Riita, ümchaü min, namti namwi Tati Shiikeawe man na, namshiq ngarai tiidii wan ronglaq. Lanta, Shiikeawe tiichochi chang jaqsham sitlaq kra sham ronglaq. Namshiq ka namung na pongnok pongta maiqse sitlaq kra phong wa, pong na trairii lanta singa ronglaq. Kiimaq pongnok phan nyungre alam wan han namnyungtiim kriiri miimbaiq ronglaq.”

¹²Kiijishe mungmaiqse raq, “Ümniirag jamlai wa michong haü, kra mitai kai,” nguta tiichong raüta agi lam maq apaiq bom ka treto.

¹³Shatmaq, tsangshiq raq kiijaq akha tiitsuq saq, “Shatmaq ara mungmaiqse arka pahea. Kiimaq kriithaq niimin rajun henghea. Akha hiqsiithung niika naishiq chaplot mai. Arka ranaiqshi ranaiq nai liipan na riichong lot chang ka riimak. Jamkhano ngukla, ara ngarai tang wanti nashiqnok ka pahea.

¹⁴Arningkhan, kha phoke ma jiika, naishiqnok mungtu shiilang welare ka, Jerusalem na ahai chang miraq. Raüta ara kha ara photsiimke wan miitu shiipan pin towan chang miraq. Raüta, juju riwa pongnok phan sheare lamtaq, kriiti thun ka, khaphoke ranaiq tihongtlaq akhing na sheaho raüta, maiqmii hiqshongti welare, kiimaq phowebi kra apaiq rai nongnong sheaho raüta, riiphotsiimki raüjaq ahea miraq. Kha ka tritsi kuq wan raü jiitiq nashiq khuthaq na Shiikeawe tsankhiq sitlaq kra mishi wan!”

¹⁵Ara tri raü shatthü wantaq arka, maiq ahinti ju riimin khiiwan mak riito. Shatmaq Asahel se Jonathan nai Tikwa se Jahjeia riili akhii riito. Tsangnai rai pongdamti ka Meshullam nai Shabbethai li riito. Shabbethai ka Lewi phan wa.

¹⁶Krai mren, munglu asiwa ajang wanti thun raq, kra tri raüta shatthütaq kra ahea dea nguta taoto. Krai mren, ramwe Ejra raq aweraütek wa welare she shongto. Raüta tsangshiq welare jujuwa tsea wantiiti mang kriimin aheawiq waiqthüto. Krai mren she, phowebi shong wantaq kriiraq, kra rawii wa jipi lüroqshi angu na, jiha ranaiqshi miishe, kra khapho jaqsham kra sidi pha wanto.

¹⁷Raüta, phowebi raq pongnok sheare lamti kha kra, jipi lütsam liipan na konchon shiithum phokuq wanto.

Pongnok Phan Sheare Lamti Thun Mang Ka Ara

¹⁸Arthun ariiraq pongnok phan sheare lamto: Ramwebi phong wa, aweraü mang: Joshua nai anotiim weraü wiika Jehojadak setiim: Maaseia, Eliejar, Jarib, kiimaq Gedalia riito.

¹⁹Tsangshiq raq phowebi man na, tsang-nyungtiim ka amiim she mirbaiq hai nguta kiq kham kuqto. Raüta tsangshiq raq ngarai shiikhoi wan miitu, mrochhi alu na skupongwe ashi kuqto.

²⁰Immar weraü wiika arthun ara riito: Hanani nai Jebadia.

²¹Harim weraü wiika arthun ara riito: Maaseia, Elija, Shemaia, Jehiel, kiimaq Ujjia.

²²Pashur weraü wiika: Elioenai, Maseia, Ishmael, Nathaniel, Jojabad, kiimaq Elasa riito.

²³Lewi phan wa: Jojabad, Shimei, Kelaia, (apaiq ka kelita ngutiimin ngutlo), Pethahia, Juda, kiimaq Eliejar riito.

²⁴Shiwe phan wa: Eliashib riito. Shomjam kheti hokra phan wa: Shallum, Telem, kiimaq Uri riito.

- ²⁵Maiq weräü ahinti wa: Parosh weräü phan wiika: Ramia, Ijjia, Malchija, Mijamin, Eleajar, Malchija, kiimaq Benaia riito.
- ²⁶Elam weräü phan wiika: Mattania, Jekeria, Jehiel, Abdi, Jeremoth, kiimaq Elija riito.
- ²⁷Jattu weräü phan wiika: Elioenai, Eliashib, Mattania, Jeremoth, Jabad, kiimaq Ajija riito.
- ²⁸Bebai weräü phan wiika: Jehohanan, Hanania, Jabbai, kiimaq Athlai riito.
- ²⁹Bani weräü phan wiika: Meshullam, Mallukh, Adaia, Jashub, Sheal, kiimaq Jeremoth riito.
- ³⁰Pahath Mob weräü phan wiika: Adna, Chelal, Benaia, Maaseia, Mattania, Bejalel, Binnui, kiimaq Manase riito.
- ³¹⁻³²Harim weräü phan wiika: Eliejar, Isshia, Malchija, Shemaia, Shimeon, Benjamin, Mallukh, kiimaq Shemaria riito.
- ³³Hashum weräü phan wiika: Mattenai, Mattattah, Jabad, Eliphelet, Jeremia, Manase, kimaq Shimei riito.
- ³⁴⁻³⁷Bani weräü phan wiika: Maadai, Amram, Uel, Benaia, Bedaia, Cheluhi, Wania, Meremoth, Eliashib, Mattania, Mattenai, kiimaq Jassu riito.
- ³⁸⁻⁴²Binnui weräü phan wiika: Shimei, Shelemia, Nathan, Adaia, Makhadebai, Shashai, Sharai, Ajarel, Shelemia, Shemaria, Shallum, Amaria, kiimaq Joseph riito.
- ⁴³Nebo weräü phan wiika: Jeiel, Mattithia, Jabad, Jebina, Jaddai, Joel, kiimaq Benaia riito.
- ⁴⁴Ara amang chongkai wetiim tanyung ka pongnok phan sheare riito. Tsangshiq raq tsang-nyungtiim ka miimbaiqto. Raüta tsang-nyungtiim ka tsangsetiim rai nongshnong maq tiiwa baiqto.

Nehemia

Nehemia 1

¹Arka Hakalia se Nehemia raq mung peng wantaq kra jaqsham manphan.

Jerusalem Miitu Nehemia Tsantsi

Kra akhing na ngi Nehemia ka Parsia mung nyungchong Susa chela na riikang. Kra bala ka Kisleb lü bala riito. Kra akhing na Parsia mung langwantiwe ajong hokhamwe Artajarses riito. Apaiq raq mung lang wanli maq rawii wiiroqnai she riito.

²Iphu inotiim phong wa najamti Hanani ka akongti maiq ahinti shea raüta, Judia wang maq awa ngi phana saü wato. Krai mren, ngi raq tsangshiq ma, Jerusalem na siti mungmaiqse ka jamkho singa tlaq, kiimaq naishiqnok Jehudinok Babilon mung na munglu asiwa wa, Jerusalem na jangwantiiti kra, jamkho singa tlaq nguta, tsütsa ka waiso kang.

³Kiijiishe, tsangshiq raq, “Nashiq mungti, munglu shumwi ma tsuq wan mak deati, lun wantiiti thun ka, kai chamchao mong niili sitlo. Kiimaq pongmung maiqse raq pinthum jomniim shaqshaq shummiitlo. Jerusalem chela long peruk kriimin wiita bunkito. Kiimaq peruk kilam kilü thun kriimin wa maq chaq raüta, wiita tiithen baiqto,” nguta tsangshiq chongto.

⁴Ngi ka ara tsütsa tai lata ngaki kang. Latiishe hoqsiq kang. Ngi ka ranaiq naitsam dung min siq mang maq, makphai trok lata hoq wan kang. Lata Shiikeawe jaq wa akha achu jaü wan kang.

⁵“O, ramungtan na siti, Tati Shiikeawe lei! Ümniika ajong pinthum, kiimaq naishiq ka ümman na kai tiikai laita siwa tiikai. Ümniika tongshong ramkhap sham wanti. Kiimaq tri aming lang wanti ma, tsapkapkap maq mangchan rüm wanti.

⁶TATIWE lei, ngi phanü na liilaq. Laüta ngi raq ranaiq rawa ümdisekong, Israilnok miitu achu jaü tiikang ara tailaq. Ngi raq naishiq Israilnok raq ngarai tang wan kai dea nguta mra tiidii tiikang. Kiimaq ngi nai naititiim raq, ngarai ka tang wan kai dea.

⁷Ngohea dea tengto. Naishiq raq ümman na pinthum ashut pahea dea klo wan kai. Laita ümman tiibi wan kai. Ümniiraq naishiq ma ara sham wan rong laq nguta aming akuq haü ka, lang wan mai dea. Kriika tengto. Ümniiraq ümdise Mosheq lümaq naishiq ma thungtri aming akuq haü ka lang wan maidea riikai.

⁸Riita ümchaü min, ümniiraq man na Mosheq ma jamlai kiqukham bomtsi wa khakuq laü, kra bomtsi ka ümman na tiitsang laq. Ümniiraq Mosheq ma akha chongkuq laü: ‘Namshiq Israilnok raq ibom tai man maq, ikiq khii lanta,

tongshong tri wokhong na siwan man riihan jiila, ngi raq namshiq ka tiipin miijin mijobaiqha. Lata pongmung maiqse wokhong na mitiichamchao pha.

⁹Shatmaq tiina, namshiq raq maiqmii ngarai kra tiidii lanta, iwokhong na jang wan nonghan jiila; ngi raq namshiq ma jamlai aming tri wa khakuq kang, kra thun kra lang wan nong lanta shongnga wan nong han jiila; ngi raq namshiq ka iwokhong na hali mishea wan nong kang. Ngi raq namshiq ka ara mangjong hiqdiim ara hamli na; shokrap norii na atiihin jobaiq wan ha kiiwa; ngi shomnoq wan miitu hiqshong bashi tiihong tsea kang kriiba na hali mitriichom hea wan nong kang, nguta ngulaü.

¹⁰“Riita, TATIWE lei, tsangshiq ka ümsengi, kiimaq ümjaqshise kong. Ümningkun ajong nai aheng maq tsangshiq ka dokda wan laü.

¹¹Ümchaü ngi achu jaü ara trekuq laq. Kiimaq, ümjaqshisetiim ahinti ümmang shreng wantibi thun achu jaü tlaq kra tre kuq laq. Ngi ma ümchaü ranaiq tiihongkuqlaq ara hokhamwe man na achu jaütiikang ara!” Kiitinchoji, ngi ka hokhamwe jam na, apaiq ma che tsümketi luqkhap riikang.

Nehemia 2

Nehemia Ka Jerusalem Na Kihoto

¹Jipi lüblai sijai na, ranaiq shi, Ajong Hokhamwe Artajarses ka dungsea ngato. Kiijaq ngi raq chekok ka apaiq ma kuq kang. Armaq kongkhu ji niika, apaiq raq ngi ka jangshi ra min tsanbi wokti ka chhimak riito.

²Kriikha maq, “Ümnaq miina ümtsani abi jaro?” nguta apaiq raq ngi ma waito. “Ümhan miina phintsaqtsaq. Arka ümtsani mong na phanshi ra chapa asi.” Kra tai lata ngi ka ihaisi riilatli riito.

³Kiimaq ngi raq, “O, Chaü lei, rilung alu maq silaq! Iti iwi sichang changkhü chela ka wiita she then wanto. Chela trotam na long maq aruk khetuk thun kriimin wa maq chaq baiq räuta wiita she thenkito,” nguta apaiq bom ka trekang.

⁴Kiijiishe hokhamwe raq, “Riita ümchaü ümniiriika jam lai phan jaüro wa?” nguta ngi ma waito. Kiijiishe ngi raq sanseng ramungtan na siti Shiikeawe jaq wa achu jaükang.

⁵Lata ngi raq hokhamwe ma akha chongkang, “O, Chaü lei, ümniiraq lungwii tlaü jiika, kiimaq ngi raq tiipaiq nea tiikang jaüjaü bomtsi ara mitre kuq haü jiika, Juda mung na, iti iwi maa lap wan chang chela kiina kai miitu aming kuq laq. Kiimaq kra athen arki chela kra ngi raq tiieha hai wan nong miitu aming kuq laq.”

⁶Kra tiipaiqnea lata tiitai wan kang krai mren, hokhamwe raq tsangnyung hokham nyung kiimin apaiq tho na ngashat asi na, “Riita ümniika ümchu ranaiq miitu wa mikiho haü. Kiimaq ümtincho wa mijang wa haü?” nguta hokhamwe

raq ibom ka treto. Ngi raq apaiq ma nai mung na kai miitu bom tiitai wan kang kra, apaiq raq ahea nguta bom ka tre wanto. Krai mren, ngi raq apaiq ma kaisea walam akhing kriishe khamkuq wan kang.

⁷Kra latiishe, ngi ka lam maq jam tiibanbi min ahü maq, jojuju hea maq, Judia wang na saüho miitu, lam lemat lak Euphretis jürai maq Shenyap Mung pengti wanghuptitiim ma keho chang lak kriiri waiqkuq haü jaq ahea nguta chongkang.

⁸Kiimaq hali, ngi raq hokhamwe jaq wa, rum wa pe kra liiwantiwe Asaph ma, rum na pe sitlaq kiiwa pehü pan ma lam raüta, Shomjam tro na long peruk kiijaq kilam chong thun kra hai wan miitu, kiimaq chela khetuk thun kra tiieha wan miitu kiimaq ngi miitu jamhai wan tiikang kiijaq lang miitu, pe raa tlaq kra, Asaph raq michom kuq laq nguta, aming kewan lak ashi kri waiqkuq haü jaq ahea nguta, bom ka tiitai kang. Shiikeawe ka ngi rai asi. Kiimaq, ngi raq ümchuwa jaü kang kra, hokhamwe raq ngi ma kunkun tiihong kuqto.

⁹Hokhamwe raq, ngi rai kongshi maq kaidam miitu, rewetubi phong wa wiijam, kiimaq kumrang thaq na chaoti rewebi wa kongshi kri tiiki damto. Krai mren, ngi riimin wanhig khum ka tiichap pha wan kang. Lata Euphretis jürai maq Shenyap Mung kiina kaiho wanhig khum kra pha wan kang. Lata, kra mung pengti wanghuptibi ma hokhamwe raq atiiho lak thun kriishe kuq kang.

¹⁰Shatmaq Beth Horon chela na sitiwe Sanballat raq, nai Ammon wang na sitiwe siihipjong weshi, amang min Tobia nguta kra wenai raq, Israilnok mungmaiqse miitu jaqsham ahea shamketi maiq weshi she saühoto nguta, tsütsa ka taito. Raüta tsangnai ka pinthum makshu she khiqriqto.

¹¹Lata, ngi ka Jerusalem chela niishe saühokang. Kiimaq, kiijaq ranaiq tsam haikang.

¹²Shiikeawe raq ngi ma Jerusalem chela miitu jamlai jaqsham wan chang ngutiwa, itsan ka tiichhii wantlii maq chongkuqtaq, kra bomtsi ka maiq ahinti ju miimin chongmang dam thü kang. Kra latiishe ngi ka rawa wathung wakham na tiido lata, ngi rai kongtibi shea lata, chela tro wa longruk thun kra shrira liikang. Kiimaq ngi ka kumtoq kaüse thaq na nga latli kikang.

¹³Ngi ka rawa mong niili tiido lata, chela tro ruk kra ahukse maq sisin wan wan shrira liikang. Shenyap nü na Jüwii Kilam Chong kriimaq liiphaho lata, hiqmai nü na Pren Kaü Khamdü nü na liiwan kang. Lata Shinciitsap Phong Kilam Chong nü na liiwan kang. Ngi raq kra chela tro na ashthen arbaiq peruk thun ka, kiimaq wa maq chaq raüta ashthen baiq thun kra sidi liiwan kang.

¹⁴Kra latiishe chela maq shedong nü siim maq riita hiqkhu nü na Khamdü Kilam Chong kiinü niishe liiwan kang. Lata Hokhamwe Khamchum nü kiiniishe liiwan kang. Kriiba niika, long peruk ashthenbaiq long rong ka riiphongki raüta, longrong thaq maq, ngi chao tiikang kumtoq kaü ka khum wan chang lam ahü riito.

¹⁵Kriikha miishe, ngi ka Kidron jüwii lam kriimaq she kumtoq kaü raikhu na chao lata, peruk kra shrira liiwan kang. Latiishe, ngi ka chela mong niishe hali Jüwii Kilam Chong kra lam maq lata, ngi kai chang lam kra phan phan she jang wan latiishe, chela mong na wawan nongkang.

¹⁶Kiijaq Jerusalem na siti maiq ajong ala thun riika, ngi raq jamlai wa kiimung tiikang kra, kiimaq ngi ka ümbano kikang, kriika kra akhing niitaq, jurmin itho ka hemak riito. Kiimaq, ngi raq jaqsham chang sitlaq bomtsi tsütsa kriimin, inok ibin Jehudinok maiq ahinti ramwebi ngu i, kiimaq mungtubi ngu i, kiimaq ajong ala siihiipbi ngu i, kiimaq kra jaqsham na lom wandamti nokmaiqse ahinti ngu i, tsangshiq ma, ju miimin tsütsa ka tiitai wan mang shaq li riikang.

¹⁷Kra lot latiishe, “Liirong laq, singmung maiqse lei, nashiq ma chamchao jonghea asi. Jerusalem chela ka athen kaiwishe. Chela tro na long peruk thun ka wiita athen kaikun she. Chela tro wa kilamchong thun kriimin wiita tiithen baiqto! Lo, ümchaü min, chaprong i. Laita chela trotam wa long ruk thun ara tiihea hai rong i. Laita nashiq mung khushü jam tlaq ara tiijong rong i,” nguta ngi raq tsangshiq ma chongkang.

¹⁸Latiishe ngi raq mungmaiqse welabi ma, Shiikeawe ka ngi rai asi, kiimaq ngi ka Jerusalem na kaiho miitu khrum kuqto. Kiimaq ajong hokhamwe raq, ara jaqsham miitu, ngi ma hon atsii ka jamkho chongkuqtaq, kriithun tsütsa kriishe tsangshiq ma tiitai chongkuq kang. Kiijiishe tsangshiq raq, “Lo, ikhla Jerusalem chela tro wa long peruk thun kra tiihea hai nong rong pha!” ngutiishe ibom taoto. Krai mren, nokmaiqse ka chaprang she chaptö. Raüta, kra Jerusalem tro ruk thun kriishe tiihea hai miitu phanrap she tiijeme wan kai.

¹⁹Ara jaqsham ahang sürü wan tsütsa ka tai raüta, Sanballat, Tobia, kiimaq Arab phan wa maiq weshi, amang min Geshem ngutlaq kriiwetiim raq, naishiq ka shumtsü miitsü raütiishe shummi siqto. “Ei, riita, namshiq riika jamlai riihokai ngutiwa tiima tlan? Namshiq ka ajong hokhamwe wokhong wa dongho lanta maiqmii wela jaho ngutiisha dan tlan?”

²⁰Kiijiishe, ngi raq tsangshiq bom ka akha tre kang, “Sanseng ramungtan na sitiwe Shiikeawe raq naishiq ma ara jaqsham pha wan tiikai arka mitiinyi kuq wan. Naishiq ka Shiikeawe sengi. Krai mren, ara Jerusalem tro wa long ruk athen arki thun ara tiihea hai jaqsham, athuk atsom arka, naishiq raq misham pha wan hai she. Shatmaq namshiq riika, Jerusalem na sitlaq tachong hupsam kriiwa, kiimaq hup nai sam sitlaq kriiwiika, jamlai phan min lap wan lot man. Kiimaq Jerusalem arka naiti naiwi hiqshong dea nguta, mungmaiqse manphan wura riimin namshiq ka ham wan dam mak she.”

Nehemia 3

Jerusalem Chela Tro Ruk Tiihea Hainongto

- ¹Riita, ara chongtiikai chela tro wa ruk thun kra, akha tiihea hai wankai. Ramwe ajong pinthumwe Eliashib nai apaiq kongtitiim riika, Sku Kilam ba kra tiiheato. Raüta kriiba ka Shiikeawe ma kiinong kuqto. Raüta kilü thun ka aheawiq she tiihongto. Tsangshiq raq khetuk long ruk Sku Kilam Chong maq phaho raüta, Shishi Longkham Tiipse nai Hananel Longkham Tiipse ba na saüli tiihea haito. Ruk kra tiihea hai lot jai she, tsangshiq raq kriiba long ruk ka achu jaü raüta Shiikeawe ma kiinong kuqto.
- ²Jeriko chela na siti nokmai qse riika, armaq phaho raüta ruk ka panshi tsangshiq rii arai kuq kra tiiheato. Imri se Jakkur sengi riika, Jeriko chelati raq haitaq ba maq rai phaho raüta, tsangshiq rii araikuq ruk khechong kra tiihea haito.
- ³Hassenaa weraü sengi riika, Ngiq Kilamchong ba tiihea haito. Tsangshiq raq kilam da chong pumpat kiimaq kilam chong tipi pum thun kra, kiimaq kilam chong thun kra wiita samheawiq tiihong raüta haito. Raütiishe kra tiipha tüchang jinpan khili maq tüto. Kiimaq kilüla chang pepan tiihongto.
- ⁴Uria se Meremoth, apaiq ka Hakkos ma asaü, riika Hassenaa sengi raq haitaq jaqtho maq tiichap pha raüta, long khetuk kra tiihea haito. Kiimaq Berekhia se Meshullam, apaiq ka Moshejabel ma asaü, kra riika Meremoth raq tiihea haitaq jaqtho maq tiichap pha wan raüta, long khetuk ka tiihea haito. Baana se Jadok riika, Meshullam raq haitaq jaqtho maq pha wan raüta, long khetuk ka tiihea haito.
- ⁵Kiimahali, Tekoa chela na siti nokmai qse riika, Jadok raq haitaq kra jaqtho maq tiichap wan raüta, long khetuk kra tiihea haito. Shatmaq tiina, kra chela na siti tsangshiq welabi riika, tsangshiq rii jaqsham apheakuq kra, tsangshiq jaq miika shamki mai nguta jaqsham liiketi ashun asheatibi bom ka taimak akhü riito.
- ⁶Pasea se Joiada nai Besodeia se Meshullam riika, long khetuk ka Jeshana Kilamchong ba maq tiichap phaho raüta tiihea haito. Tsangshiq raq Kilamchong wa pumpat nai kilüda tipi kra wiita tiihongto. Raüta jinpan khili nai jinpan maq kilü lachang kra tiihongto.
- ⁷Kiimaq kra jaqtho miika, Gibeon chela wa Melatia, kiimaq Meronoth chela wa, Jadon tsangnai wenai raq, kiimaq Gibeon chelati nokmai qse raq, nai Mijpa chelati nokmai qse riika, Joiada nai Moshullam sengi raq tiihea haitaq jaqtho maq tiichap wan raüta, long khetuk ka tiihea haito. Tsangshiq riika Euphretis Jürai maq Shenyap nü mung Wanghuptiwe sichang jam kra tho na saüli tiiheato.
- ⁸Kiimaq kra jaq tho miika, chaq aseng lotti phong wa Harnia se Ujjiel raq tiihea haito. Kiimaq kra jaqtho miika, phanrap homseng kloliitiwe Hannania raq tiihea haito. Raüta ruk mang Apiiwiq Ba ngutlaq kiijaq tiisaüli tiihea haito.
- ⁹Kra jaq tho miika, Hur se Rephaia, apaiq ka Jerusalem hong wa khoko na siti mungmai qse kra pengti raq tiihea haito.

¹⁰Kra jaqtho miika, Harumaph se Jedaia raq tiihea haito. Kriika apaiq jam tho na riito. Kra jaqtho miika, Hashabneia se Hattush raq tiihea haito.

¹¹Kiimaq, Harim se Malchija nai Pahath Mob se Hassub riika, ara jaqthiq tho maq tiihea haito. Kiimaq, Winsii Lumchang Watum Khamchong ba na saüli haito.

¹²Kra jaqtho miika, Jerusalem chela hong wa khoko pengti Hallohesh se Shollum raq tiihea haito. Asetiim jechaksere riimin jaqsham ka khrum kuq damto.

¹³Hanun nai Janoa chela na siti nokmaiqse riika, Jüwii Kilamchong ba kra tiihea haito. Tsangshiq raq kilü thun tiihea raüta tiihongto. Raüta kilü thun kra lachang jinpan maq keabaiqto. Raüta kilü lachang jinpan kra tiihongto. Raüta tsangshiq raq ruk khetuk ka alu nü na 440 mitar haito. Tsangshiq raq hai wantaq kriika Sinchiitsap Phong Kilamchong na tiisaüli haito.

¹⁴Beth Hacherem wang pengti, Rechab se Malchija riika, Sinchiitsap Phong Kilamchong ba tiihea haito. Apaiq raq kilü thun ka haito, raüta, kilamchong na jinpan maq keabaiqto. Raüta kilü lachang jinpan thun kra tiihongto.

¹⁵Kiimahali, Mijpa wang pengti Kolhoje se Shollum riika, Khamdü Kilamchong ba kra tiihea haito. Apaiq raq Kilamchong lam kra tiiham wandamto. Raüta kilü ka tiihea haito. Raüta kilü ka kilüchü tiihong chang ba kiijaq riikhaqli tiihong hainongto. Raüta kilü tiipha chang jinpan maq keabaiqto. Kiimaq kilü lachang jinpan thun tiihongto. Apaiq riika Shela Thamchum ba maq phaho raüta, hokham petsiro sonruk na saüli tiiham raüta, Dawit Chela ngutlaq hiq ba maq maiqkhum chang long hiqkhuphi lam kiijaq saüli tiihea haito.

¹⁶Kiimaq, Bethjur hong wa khoko mungmaiqse pengti Ajbuk riika, kra jaqtho maq pha raüta, Dawit maalap chang makho ba kiimaq riita, thamchum ba kiimaq raüta, phenlanok sichang piitiip kiina saüli tiihea haito.

Ruk Tiihea Haiti Lewinok

¹⁷Arjaq chongtiikai Lewi weraü thun raq, nanok jaqtho kiimaq pha wan raüta ruk ka banai batsam wa athiq kra tiihea haito. Kra hai wantaq ba thun ka arba thun ara riito. Bani se Rehum riika Ajbuk raq haitaq jaqtho kiimaq tiichap pha wan raüta haito. Keila hong na siti mungmaiqse khoko peng wantiwe Hashabiah riika, asengi la na, Rehum jaqthiq ba maq tiichap pha wan raüta tiihea haito.

¹⁸Kra jaqtho miika, Keila hong na siti mungmaiqse khoko peng wantiwe Hanadad se Bawai raq tiihea haito.

¹⁹Kra jaqtho miika, Mijpa binjü wiiq peng wantiwe Joshua se Ejar raq haito. Apaiq riika, chuntsi nyiimwin khok rinkea ba maq pha wan raüta, lamha dü wan tlaq kiijaq saüli tiihea haito.

²⁰Kra jaqtho miika, Jabbai se Barukh raq haito. Apaiq riika, Ramwe Ajong Pinthumwe Eliashib jam na wachang lam kilam chong ba kiina saüli tiihea haito.

²¹Kra jaqtho miika, Hakkoj ma asaü lam Uria se Meremoth raq haito. Apaiq riika, Eliashib jam rinkea sup wan tlaq kiijaq saüli tiihea haito.

Ruk Haiwanti Ramwebi

²²Kra jaqtho miika, arjaq chongtiikai ramwebi thun raq ruk ka batsam bablai maq tiihea haito: Jerusalem tro na siti ramwebi thun riika Eliashib jam rinkea ba tiithi maq pha wan raüta tiihea haito.

²³Kra jaqtho miika, Benjamin nai Hasshub raq tsangshiq jam rinkea tiithi ba thun kra tiihea haito. Kra jaqtho miika, Anania ma asaü lam kiimaq Maaseia ma ase Ajarria raq tiihea haito. Kriiba ka apaiq jam rinkea tiithi ba riito.

²⁴Kra jaqtho miika, Henadad se Binnui raq tiihea haito. Apaiq riika Ajarria jamkea maq phaho raüta rukshok kiina saüli tiihea haito.

²⁵⁻²⁶Kra jaqtho miika, Ujai se Palal raq tiihea haito. Apaiq riika, khetuk tapshok nong ba kiimaq phawan raüta, lamthaq nüti hokham jam kongmong chong tho na kintsong chang ba keathung kiijaq saüli haito. Kra jaqtho miika, Parosh se Pedaia raq haito. Apaiq riika, tapshoknong ba kiimaq pha wan raüta, Shedong nü siim na Khamrai Kilamchong kra ham wan tlii raüta, Shomjam kheti kintsongti chapchang kongmong chong kra hamli na haito. (Arka chela mong wa maiqhiq bashi, Ophel ngutlaq ba kra nangnga chongtlo. Kiijiika Shomjam na jaqshamti jaqshisetiim sitlo.)

Ruk Tiiheati Ahinti Thun

²⁷Kra jaqtho miika, Tekoa hiqshongti raq tiihea haito. Kiimaq tsangshiqnok kongnai ngojati riika, Shomjam kheti kinsongti tsongchang, ajongwiq diilu khamtiip tiithi maq kha riire ba maq pha raüta, Ophel hiq ba tiithi kiina saüli tiihea haito.

²⁸Kra jaqtho miika, ramwebi raq tiihea haito. Tsangshiq riika kiimaq tiichap haipha raüta, Kumrang Kilamchong kiimaq hiqkhu nü ba ruk kiiwa tsangshiq maiqmii jamkea tiithi baba tiihea haito.

²⁹Kra jaqtho miika, Immar se Jadok raq tiihea haito. Apaiq riika, apaiq maiqmii jamkea tiithi kriimaq haito. Kra jaqtho miika, Shedong Nü Kilamchong kheti, Shekania se Shemaia raq tiihea haito.

³⁰Kra jaqtho miika, Shelemia se Hanania kiimaq Jalaph setiim phongwa wetrok ngojawe, ase Hanun raq tiihea haito. Arka tsangshiq raq banai ngoja she tiihea haito. Kra jaqtho miika, Berekhia se Moshullam raq tiihea haito. Apaiq riika, apaiq jamkea tiithi ba tiihea haito.

³¹Kra jaqtho miika, chaq aseng loti Malchija raq tiihea haito. Apaiq riika, Shomjam jaqshamti jaqshisetiim sichang nai laopanbi sichang tiithi kiijaq saüli haito. Arba arka Miphkad Kilamchong ba riito. Arka hiqkhu nü nai shedong nü ruksiim tapshok ba ruk khuthaq na ahai jamkhok ashi sitlaq kriiba na saüli haito.

³²Kra jaqtho miika, chaq aseng lotibi nai laopanbi raq tiihea haito. Tsangshiq riika, ruksiim tapshok ba na khok sitlaq kiimaq pha raüta, Sku Kilamchong ba kiina saüli haito. Arka ruk tiihea hai jaqsham wiqkhikha tiithum shat wan chang ba riito.

Nehemia 4

Nehemia Raq Jaqsham Tiibanbiti Tangto

¹Riita Sanballat raq naishiq Jehudinok raq ruk khetuk tiihea hai jaqsham ka aheawiq miishe hai wan kai nguta tsütsa ka taito. Kra tai raüta, apaiq ka pinthum amok dung dung she khiqriq wanto. Kiimaq atsan khiqtsi ma, naishiq ka thophi riiqphi, abom namtoktok shummi saisi wanto.

²Apaiq kongtibi nai Samaritanok man na, akha saisito. “Liirong laq! Ara manghü rahü Jehudinok ara! Tsangshiq ka jamlai tsangkati nguto tiimawi tla? Ngohea dea, ara ashten arbaiq Jerusalem chela ruk ka, tsangshiq raq thongshi mitiihea hai wan lot rong i ngutiidea shea tankhan tla? Tsangshiq raq nyamse honglu, takuq raüta, ruk ka ranaiqshi niili tlothit mihai lot rong i ngutiisha tiimawi tla? Tsangshiq raq wakhiimbung sinchiitsap ikha long riiphongrong tlaq ka riichom raüta, ruk ka thongshiri mitiichap lot rong i ngutiisha tiimawi tla?”

³Kiitiikaq, Tobia kiimin apaiq tho na chapshat riito. Kiimaq apaiq riimin arewe bom jai na, rongsaqsaq akha hali slai liito. “Ara tsangshiq raq jamkhiinok ruk haitiikai ngutiiwa tiima tla nya? Arka miikakoi kaü düwa raü min thamsaqli mithamki?”

⁴Ara tailata ngi raq akha achu jaükang. “O, Shiikeawe lei, tsangshiq raq naishiq shummi tlaq kra tai lili! Tsangshiq raq maiq slailii tlaq kra, tsangshiq maiqmii khuthaq niitiq mitiinikhi wan laq. Tsangshiq jaq na jamlai phan wa sitlaq kra maiq raq minyea wan laq, kiimaq chiqse rewe raq ka, pongmung na, munglu shumwi ma mitsuq wan laq.

⁵Tsangshiq raq abi kiimung tlaq mra ka naqdii kuqkiq. Kiimaq tsangshiq ngarai ka naqlaq kiqlii. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq naishiq ruk tiihea jaqsham kra shummi tlo.”

⁶Krai mren naishiq ka nungpaq mai maq ruk tiihea jaqsham kli shiikut wankai. Kiimaq, jaqlo liipan niilishe naishiq raq ruk ka rajam niishe saüli hailot kai. Jamkhano ngukla, mungmaiqse ka tiima tsantsii ashii maq chap shat jaqsham wankai.

⁷Shatmaq, Sanballat, Tobia, kiimaq Arabia hong na siti nok raq, Ammon hong na sitinok raq, kiimaq Ashdod hong na sitinok raq, naishiq raq Jerusalem chela ruk tiihea ka lot wan kai she nguta taito. Ruk heawea wa apu thun ka kunkun she tiitang wanto nguta taito. Kriikha na tsangshiq ka kai khiqriq wanto.

⁸Kra ningkhan she, tsangshiq wiita ka kiqshi maq ri raüta Jerusalem khat wa miitu, reshe shunto. Raüta naishiq ka tiimrurang lai nguta mat kha tanto.

⁹Shatmaq naishiq riika, Shiikeawe jaq wa achuli jaükai. Laita tsangshiq saüwa raüjaq akhat ma nguta, rewe sreabi tsea laita, sontri tsongshat maq ranaiq rawa khekham maq siwan kai.

¹⁰Juda wang na siti nokmaiqse raq akha tiimangchan shingeto: “Longmaq aruk khetuk atiibunbaiq; Longrong pahea ahobaiq lotmai; Akhiwiqwiq ruk ka jamriim mo mihai rong i?”

¹¹Naishiq jaqtibi raq akha riichongto, “Nashiq ka ahukse maq kilaita, tsangshiq phong na phongtsok laita, tsangshiq ka mikhat baiq rong i. Laita mijiipbaiq rong i. Tsangshiq raq nashiq saükai tho ka hemak miraq. Laita jaqsham ka mibon baiq rong i.”

¹²Shatmaq, naishiq jaqtibi raq, naishiq khatkai ma rechap sürii tlaq akhingtek na, rewenok rai hiqshong shi na siti Jehudinok ka, naishiq phana kilili raüta, kra tsütsa ka naishiq ma tiitai kilili riitlo.

¹³Arkha niishe, ngi raq jaqshamti maiq loweatek raq nepjasai hi wiraq, piq kii shamraq, kiimaq kali liq wiraq chhaq miishe tiichap wan kang. Latiishe, ruk pu mitiishe lot shaq baba thun kiijaq, maiqweraü aweatek maq ruk jai ba kiina sontri tsong shat maq tiikhe kang.

¹⁴Ngii raq mungmaiqse ka, tsan na chapa asi chhikang. Kra ningkhan, ngi raq tsangshiq ma, kiimaq tsangshiq khuthaq na ashun sheati welabi ma, kiimaq siihiipbi ma, “Nashiq jaqtibi ma naqhai rongkiq. Tsan na tiitsang rong laq; TATIWE ka phiippsi jiiptsi. Apaiq ka nammung miitu, namsetiim miitu, nam chaktiim miitu, kiimaq namshiq jamkun miitu re mikhat.”

¹⁵Kiijiishe, nai jaqtibi raq, tsangshiq raq jamlai wa thiikho thutlaq kra, naishiq raq sapto she nguta tsütsa ka taito. Kiimaq, tsangshiq raq rewa mat raü shun wantaq kra, Shiikeawe raq chumbaiqto she nguta takto. Kiijiishe, naishiq tarü maiqmiimii jaqthiq kiijaq jang rang laitiishe, ruk tiishe jaqsham ka, shamrang she sham nongkai.

¹⁶Kriimiiphat she, isengi wa khoko riika, ruk tiishe hai jaqsham, kiimaq khoko riika, rekhat miirii samtong theapak samraq, kiimaq jaq na piqjong doraq, kiimaq liiqjong wiraq, kiimaq wuchi liq wiraq miishe, sontri tsongti ka rekhe, kiimaq mungmaiqse khoko riika, ruk tiishe hai she shiikut wan kai. Kiimaq naishiqnok welabi riimin

¹⁷ruk tiishe hai wandamti rai kiqshi miishe chap wan damto. Kiimaq ruk hai chang, phanrap hupsam raa tlaq kra chomke wanti thun raq dongdii min, jaqko maq jaqsham, kiimaq jaqko niika ja, riimak la piqkii sham raq miili she, ruk ka hai wan damto.

¹⁸Kiimaq, ruk hai wanti riimin, maiqmii chhii na nepja hi wiraq chhaq miili, jaq ka shamto. Kiimaq chiq are dong raüjaq boli tsütiwe ka ngi rai, ngi tho na tiinap shat maq sito.

¹⁹Ngai raq mungmaiqse ma nai siihiipbi ma, kiimaq welabi ma, akha chongkuq kang, “Nashiq raq ruk pu tiihea wantikai arka, pongba riiba na, aluluwiq na riinyin laita jaqsham chang riikito. Nashiq nai nashiq heawea na alulu wiq traikikai.

²⁰Arningkhan, namshiq raq boli tsü taihan jiila, namshiq ka ngi tro na riitam wan rong laq. Nashiq Shiikeawe raq nashiq re ka mikhat kuq.”

²¹Krai mren, wranaiqtek ranap chu maq chap wan laita, raji ranyaq na, raiqsaiq dong wantlaq akhing na saülili, naishiq phong wa maiq khoko riika, ruk tiihea hai jaqsham, kiimaq khoko riika, sontri tsong, piq doraq maq kongti jaqshamti kra khe chap wan tiikai.

²²Kra akhing na, ngi raq tsangshiq sheati welabi khumtek ma, ruk tiihea hai tiikai bala niika, tsangshiq welabi nai tsangshiq jaqkhong na siti jaqshamti kiimin, Jerusalem niili sichang miraq; laita rawa niimin Jerusalem chela ka sontri tsong laita kheshat riichang miraq; kiimaq ranaiq niika ruk tiihea hai chang miraq, nguta tsii chongkuq kang.

²³Krai mren, ngi riika idü wa ikhu ikhea ka rawa na min chhut mang, dü na samshat miili kon tiikang. Kiimaq ikongtibi maiqlare wa, kiimaq i luqkhapsetiim raq lo, kiimaq i khum kheti sontri tsongti raq min, jurmin maiqmii khum wa miirii ka songhii miili, rawa niimin kiikhiili kon tiikai. Kiimaq naishiq tarü raq, maiqmii ja nai apiq ka, dü na napshat miili sikai.

Nehemia 5

Thümsäü Litseti Haihiito

¹Arjai maq heashi sijai na, nokmaiqse wa jechak maiqwe pahea i phana wato. Raüta tsangshiq raq ngi ma, maiqmii Jehudinok raq, tsangshiq ka, nanshan haihiitlo nguta shokto.

²“Naishiq ka jam shi na maiq pahea sitiikai. Naishiq atra si miitu rai awong kuq laq,” nguta tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq ramtsi ma tiibotto.

³Kiimaq, wiijamti raq hali ka, “Naishiq ka ram raq haü wan laita, atsaitsi ma, wak thun, spiqro thun, kiimaq jam thun wiita she maiq ma raipo wonglo miitu shiila na tiikha kuq kai.”

⁴Kiimaq, maiq wiijamti riika, “Naishiq ha hokhamwe ma wak phunta, kiimaq spiqro phunta thun kewan chang kampho ahü kha maq, kampho nam laita, maiqtijong howan kai. Laita kra kampho maq phunta kuq wan kai.

⁵Riita, naishiq armin la, nanok kiikha Jehudinok phan maiqsesii. Phanshi maqshi. Naisetiim kiiminla, tsangshiq saü asetiim kiikhiisii lüsaü wasetiim sii riimak sha? Shatmaq, naisetiim jechaksere wiiyam ka, maiqdi ma ashabaiqwi she. Ümchaü naishiq ka maiqdi maiqmakong she sitiikai. Jamkhano ngukla, naishiq wak thun nai spiqro thun ka, wiita maiq raq anyeaho wishe.”

⁶Tsangshiq raq kha shoktaq kra tai lata, ngi ka kai khiq kang.

⁷Kiimaq arthun khü akha arka, atritsi photsiimke chang nguta, thapthi wan kang. Krai mren, ngi raq welabi nai mung shiilangbi ka tiishut wan kang. Lata, “Namshiq raq maiqmiinok ata jehin nore ka jaram wa nanshan tlan!” nguta tsangshiq ka son kang. Latiishe, ara mungkha ara phoke miitu, ngongthung wan miitu mungmaiqse ka tiieha kang.

⁸Latiishe, welabi ma, “Naishiq welabi raq Jehudinok phunai notiim, tsangshiq thüm alit tsi ma, maiq ümchu riiwa maiqmii khum ka pongmung maiqsetiim jaqkhon na, di ma tiisha wantaq, kriiti ka, naishiq raq atangtang dokda wan kai. Ümchaü namshiq riishea, maiqmii Jehudinok phan riilantiitiq, namphu namnotiim, Jehudinok kra namdisetiim ma tiija lanta rüm wan tlan!” nguta tsangshiq ka son kang. Kiimaq tsangshiq phukhu welabi ka poshi min bommak kaiqshak li riito.

⁹Kiijiishe, ngi raq akha ngukang, “Namshiq raq jamlai wa klo tlan ka ashut! Namshiq raq Shiikeawe aming ka lang chang. Lanta ating arai kra sham chang. Kiikha riihan jiitiq, Pongnok phan maiqse raq, nashiq shummi chang lamlu hummak miraq.

¹⁰Ngü raq nanok ma kampho kiimaq rai awong thun tiinam kuq wan kang. Kiimaq ikongtitiim riimin kiikhiisii tiinam kuq wanto. Kiimaq isengi, ijaqsham kewanti riimin, akhiisii tiinam kuqto. Riita, ümchaü min, nashiq tarü raq thiitham thun ka atham jaümaili she thaq baiq rong i.

¹¹Tsangshiq raq, namshiq ma athamke chang ümchuwa sitlaq, kampho anam lo, tü atsam anam lo, che anam lo, olip petsitai anam lo, krii thun räüpot akha ka wiita she diibaiq rong laq. Lanta, tsangshiq wak thun ka, spiqro thun ka, olip pero thun ka, kiimaq jam thun ka, wiita tsangshiq ma jangkuq rong laq!”

¹²Kiijiishe, welabi raq akha treto, “Ümniiraq jamlai wa chong tlaü kra naishiq raq mitai hai. Naishiq raq tsangshiq tachong hupsam thun ka wiita mijangkuq hai. Kiimaq thiitham kiimin jaüki mai she.” Kiijiishe ngi raq ramwebi ka heakang. Lata, tsangshiq man na, welabi raq kiq khamkuqtaq kra riikhaqli mishamhai nguta tsangshiq ma tumkham tiinyang kang.

¹³Kra lot laitiishe, ngi raq ichhü na pa tiikang kheachü shinket kra chhut lata, naüshaüshaü naübaiq kang. Kra naü baiq lam maq, “Ikhii jiila, ümchaü armiiphat, namshiq phong wa jurwa, ara kiqkham räüpot lang mak riijiijiq, Shiikeawe raq kriiti jamkun nai kriiti tachong kra hutjok, minaü baiq laq. Raüta

namshiq ka kheahü kealok she mitiichamchao laq,” nguta tsangshiq ma tumkham tiinyang kang. Krai mren, kiijaq ngati tarü raq, “Amen!” nguto. Kiimaq TATIWE ka tiitsamto. Krai mren welabi raq tsangshiq kiqkham ka riikhaqli maq lang wanto.

Tsantsii Kiinong Raüta Mung Pengto

14 Ngi raq Judia wang na wiirqoshi ri wiinai wanghuptiwe jaqsham wan kang. Kriika hokhamwe Artajarses raq munglang wan li maq wiirqoq nai ngoja rawii maq shampha wan lata, wiirqotsam ri wiinai ngoja na saüli sham kang. Kra jaqsham kang akhing na, ngi raq wanghuptiwe rii athiiq, phaqaq nai sea thun, ijamtitiim riimin jaü phaqsiaq wan mak dea riito. Kiimaq ngi riimin jaü phaqsiaq wan mang riikang.

15 Ngi ma sinkhu na wanghuptibi siwantaqti thun dunghea wan ka, mungmaiqse ma hekii laihea ashi riito. Tsangshiq raq phaqaq nai sea miitu kiimaq che miitu, mungmaiqse jaq wa kampho ka ranaiqtek kamsii roqblailai jaü wanto. Kiimaq tsangshiq lukhapbi riimin, mungmaiqse ka shiiteplep raüta jaüphaqsiaq wanto. Shatmaq ngi riikaq jaüphaq siq wan mang. Jamkhano ngukla, ngi raq Shiikeawe shreng tiikang.

16 Ngi raq iningkun ka, ruk tiieha hai wan jaqsham niili tiitsi lata, jaqsham wan kang. Kiimaq maiqmii miitu tachong hupsam jamlai min riichom wan mang. Kiimaq ijaq khong na siti luqkhapbi loweatek raq, ngi rai adam maq, ruk tiieha hai jaqsham kra, sham rangrang sham wan damto.

17 Kiimahali, ngi raq miitut wan tlii maq, Jehudinok nai tsangshiq shunshea wanti phukhu welabi ka, maiq shishi ri roqbiingi ijam na dung wan kang. Arthaq niimin, maiq mung ahinti Judia wang tro wa, wanwe aki awa khumti üntinkhan wa, i jam na saü tlaq, kra dunghiq wan kang.

18 Ngi raq ranaiqtek, minsaü pongwe shamheaheati kra tsea lata, kiimaq aheaheati skusetiim trok, kiimaq wu ka pahea takuq wan lili riilata, mungmaiqse ka dunghiq wan kang. Kiimahali, raroq shishi sijai na, che ka anye asum akam chamtraq tiiphaq siq lili riikang. Shatmaq, wanghuptiwe pao wan holai ka mungmaiqse ma laihea nguta asapha. Kriikha maq, mungmaiqse raq wanghuptiwe rii ümtinkhan tsiiq nai nyam kewan chang wa kriika, ngi raq jaüphaqsiaq wan mang riikang.

19 O, sanseng ramungtan na siti Shiikeawe lei, ngi raq mungmaiqse miitu ümtinkhan wa jaqsham athuk atsom shamkuq wan kang kra, ümtsang na tiitsang laq nguta achu jaü tiikang.

Nehemia 6

Nehemia Tsea Ma Thiikho Thuto

- ¹Riita, naishiq raq ruk tiieha hai ka wiitashe lotkai. Kiimaq apu apot kiimin wiita she tiitang sukbaiqto nguta, Sanballat nai Tobia, kiimaq Geshem kiimaq nanok maiq ahinti, naishiq ma chiqse rewebi raq tsütsa ka taito. Riita kra akhing niika, naishiq raq kilü thun ka kilam chong na mitihong hai shaqli riito.
- ²Krai mren, Sanballat nai Geshem raq ngi ma tsütsa ashi tiiso hoto. Tsangnai raq ngi ka tsangnai rai Ono Hiqthung Tan na maiqhiq shong thun wa hiqshi na walaita tsangnai rai mirhum walaq nguta tsütsa tiichong hoto. Arka tsangnai raq ngi tiidea baiq miitu honjato.
- ³Kra ningkhan ngi raq tsangnai phana tsasoqti tiiwa lata, akha tiichong wakang. “Ngi jaqsham akhek asi. Kriikha na ngi ka kiina kilap mang. Ngi ka jaqsham chiim lata namnai rai riihumwa lot mang.”
- ⁴Tsangnai raq ngi ma kra bomtsi poshi kli jangblai tiichong hoto. Kiimaq ngi riimin tsangnai ma jangblai kra bomtsi poshi kli tiichong wan lili riikang.
- ⁵Kra jai miishe, Sanballat raq ajaqshi se weshi ka ngi phana tiiki nongto. Kriika jangbiingi ngoja tsütsa tiichong kai she riito. Ara jangbiingi ngoja niika, apaiq raq lak ashi waiq raüta, lakdam kom ka sil maq thanghü miili tiihohoto.
- ⁶Kra lak dam niika akha waiqto: “Riita, lamthaq lamkiq na siti maiqhiq shong thun na, ümniiraq namshiqnok Jehudinok kra shea laüta, hokhamwe wokhong wa dongho laüta, maiqmii hokham shong wan ma nguta, chiqchap rechap she sürii wan tlaü nguwa, nguta shapshaü ka pa wantlo, nguta Geshem raq ngi ma tiitaito. Kra miitu tiina, namshiqnok raq Jerusalem chela ruk kra athen arki wa tiieha haitlo nguta, mungmaiqse hea wea na bom ka riichong rai tlo. Kiimaq Geshem raq ngi ma, ümniika Jehudinok thaq na hokham miishe mija wan haü nguwa nguta chongto.
- ⁷Kiimaq ümniika Judia wang na hokhamwe she shong wanto nguta, mungmaiqse man na agilülü maq Jerusalem na chiirim raüta chongke wan miitu, ümniiraq shammibi wiijam kiimin atiije wishe nguta chongtlo. Riita, Hokham Ajongwe riika ara tsütsa arka ümkhiiriita jiiimin mitai dongdii. Kra ningkhan, ngi riika nanai ka adam na ngalaita, ara bomtsi khuthaq na hon atsii akhek riichong haijaq ahea nguta tiima tiikang.”
- ⁸Ngi raq apaiq bom tre akha tiiho wan kang: “Ümniiraq chongtlaü kriika arot teng mak. Arka ümniiraq maiqmii nübok maq joja laüta bom tlaü.”
- ⁹Tsangshiq raq arthun joja rat tlaq arka, naishiq ka tiihai chhai raüta, jaqsham kra tiithaq baiq haijaq nguta tan khanto. Kra ningkhan ngi raq akhli achu jaü kang, “Shatmaq, Shiikeawe lei, ümchaü ngi ma ningkunli shoqkuq laq!”
- ¹⁰Kiitinchoji, ngi ka ranaiqshi Delaia se kiimaq Mehetabel ma asaü, Shemaia jam na apaiq rai riihumkai kikang. Apaiq ka jam na ngashat kilü maq tiishaq raütli sitlo. Apaiq raq ngi ma akha chongto, “Nanai ka Shomjam mong na kilaita, Asii

khokmong kiijaq kilü maq tiisan laita tiipaü ngaki i. Tsangshiq ka ümnaq tsea wa watlo. Ümchaü bala liipan arjaq tsangshiq ka rawa na waraüta ümniika mitsat wa.”

¹¹Kiijiishe, ngi raq trekang, “Ngi ka akha tiipaü raüta juraitiwe ka riimang. Ngi ka maiqmii khum tiichhii phaqa Shomjam mong na tiipaü ngatiwe ngutiishe tiima tlaü? Ngi ka kiikha tiipaüti ka riimang.”

¹²Ngi raq ara chongtaq khuthaq na samhea chumtap latiishetiqa kra liichum ka tak kang. Shiikeawe raq, Shemaia kra bomtsi ka chongkuq mak dea. Shatmaq, Tobia nai Sanballat raq apaiq ma tsiiqlap kuq raüta ngi ka shiikengto.

¹³Tsangnai raq apaiq ma tsiiqlap kuq raüta, ngi tiikai raüta ngarai mitang laq nguta kloto. Raüta tsangshiq raq, i khushü tiijam baiq ma kiimaq ngi ma jea tiingaü ma nguta thiikho thuto.

¹⁴Kiijiishe, ngi raq akha achu jaükang, “Shiikeawe lei, Tobia nai Sanballat raq jamlai wa abi kiimung tlaq, kra ümnsan na tiitsang laq. Laüta, tsangshiq ka tiichamchao laq. Shammi nyung Nodia nai shammi ahinti raq, ngi tiikai chhai wantaq thun ka ümnsan na tiitsang laq.”

Jaqsham Kunto

¹⁵Kra jaqsham ka raroqbiingi ri ranaiq nai ngoja na, ruk tro tiieha hai jaqsham ka kunkun she ngut kai. Kriika Elul jipi raroq nai ri rabiingi ngoja niishe tlotkai.

¹⁶Riita, jaqsham ara ngut wanto she nguta nai mung tro tam na siti, naishiq ma chiqse rewenok maiq mung ahinti raq, kra tsütsa ka taito. Raüta tsangshiq ka pinthum ahai she riito. Kiimaq tsangshiq ka shut kai dea ngutiishe takto. Jamkhano ngukla, tsangshiq wiita raq, ara jaqsham ngut wan kai arka, Shiikeawe raq khrumke kha maq tang kai nguta sapto.

¹⁷Ara jaqsham wan bala niika, Jehudinok mung welabi nai Tobia liipan na, miitut miikhai lak ka akiti aki, awati awa, miitutkhai shat riito.

¹⁸Jehudinok phong wa mung welabi apako ka Tobia rai pongti siisaq riito. Jamkhano ngukla, Tobia ma ahuchhiwe Shekania ka Jehudi phan. Shekania ka Ara se. Kriithaq niimin, Tobia se Jehohanani riika Meshullam se lamto. Meshullam ka Berekia se.

¹⁹Kiitinchoji mungmaiqa raq, Tobia raq jamlai jaq wa shamtaq kra ngi ma lamlam atiitaiki kap riitlo. Kiimahali, ngi raq jamlai bom wa chongtiikang, kriimin Tobia ma kunkun tlü chongkuqki tlo. Krai mren, apaiq riimin, ngi ka shiikeng miitu, lak ka waiq lili raüta, tiihohotlo.

Nehemia 7

¹Jerusalem peruk ka tiihea lot kai she. Kilam thun wa kilü kriimin wiita atiikop lot wishe. Kiimaq Shomjam kheti hokranok, Shomjam na asii shingeti khojabi, kiimaq Lewinok wiijamti ma maiqmiirii jaqsham thun ka aphea kekun she.

²Kra lata, ngi raq Jerusalem chela peng wan miitu, maiqla shiilang wenai shongkang. Kra jaqsham ka ino Hanani nai Hanania ma kuq kang. Hanania ka chela kheti sreabi peng wan miitu thükang. Hanania ka pinthum tsapkapkap maq jaqsham wanti maiqshaq pinthum. Kiimaq Shiikeawe ma haisong tsantsii thüshat maq sitiwe. Apaiq khan maiqshaq ating arai ka ahin juma thapthi chang min ahü.

³Ngi raq tsangshiq ma, Jerusalem chela kilü thun ka, ranap rashe dong jai maq ashaqpuq siraütüq dirong laq nguta aming kuqkang. Kiimaq raji nü niimin, sontribi thun kra miwa wan shaq niili, rashe minyap shaq niili shaq raüta, la rong laq nguta, aming kuq kang. Kra thaq niimin, ngi raq tsangshiq ma Jerusalem chela mong na siti nokwe phong kiiwa, maiq wiijamti tsea lanta, tsangshiq ma jaqsham atiitsang khaqkhaq pheakuq lanta, tiisham rong laq nguta, tsii chongkuq kang. Kiimaq maiq wiijamti miika, tsangshiq jam tro thun kra khe miitu, sontri tsong lanta thü ronglaq nguta chongkuqkang.

Munglu Wansha Jerusalem Na Alaüwanti Mangwea Raüpot

(Ejr 2.1-70)

⁴Jerusalem chela ka ajongwiq. Shatmaq kiijaq siti mungmaiqse ka atsapli riito. Kiimaq chela mong na maiqsi chang jam thun hai wantaq kriika atsapli riito.

⁵Li jiimin, Shiikeawe raq itsan mong na atsi dada maq, ngi raq mungmaiqse thun ka, kiimaq tsangshiq khuthaq na welabi, kiimaq siihiipbi kra wiita adam na riitam hea raüta, ngongthun chang nguta chongkuqto. Raüta, tsangshiq ka ata ata maq, kaüwa weraü mangthun kra konchon rit raüta, awaiqthü chang nguta, tiidoto. Krai mren, ngi raq munglu wansha aphashaq shaq Jerusalem na laü wantiiti thun kaüwa weraü mang raüpot awaiq thü ka hum kang. Riita kra kaüwa weraü mang raüpot ka arthun ara riito:

⁶Munglu na atsuq wan maiq pahea raq Babilon mung ka baiqthü raüta laü wan nongto. Raüta Jerusalem chela nai Judia wang na, maiqmiimii hiqshong hiqchü rachü kiijaq jang wan rang she laü wanto. Tsangshiq thun ka wiita tamtam maq, Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq rewa akhing na shumwi ma tsuq wanto. Krai mren tsangshiq ka kra mung na shong wato.

⁷Tsangshiq sheati welabi ka arthun ara riito: Jerubabel, Joshua, Nehemia, Ajaria, Ramia, Nahamani, Mordekai, Bilshan, Mispereth, Biqwai, Nehum kiimaq Bana riito.

⁸⁻²⁵Israilnok Babilon mung na munglu shumwi asiwa, Jerusalem na jang wan nongtaq kaüwa weraü, kiimaq kaüwatek wa maiq ka ümchuwa jang wantaq, thun maiqwea raüpot ka akha: Parosh weraü phan wiika 2,172 Shephatia weraü phan wiika 372 Ara weraü phan wiika 652 Pahath Mob phan (Jeshua nai Joab

saüse phan wa) wiika 2,818 Elam weräü phan wiika 1,254 Jattu weräü phan wiika 845 Jakkai weräü phan wiika 760 Binnui weräü phan wiika 648 Ajgad weräü phan wiika 2,322 Adonikam weräü phan wiika 667 Bigwai weräü phan wiika 2,067 Adin weräü phan wiika 655 Ater (Apaiq ka Hejekia ngutiimin ngutlo) weräü phan wiika 98 Hashum weräü phan wiika 328 Bejai weräü phan wiika 324 Hariph weräü phan wiika 112 Gibeon weräü phan wiika 95 riito.

26-38 Kiimaq mungmaiqse phong wa tsangti tsangwi pat na arjaq chongtiikai chela thun na siwanti thun min munglu wansha asiwa jang wanto. Tsangshiq ka arthun ara riito: Bethlehem nai Netopha chela na siti 188 Anathoth chela na siti 128 Beth Ajmaweth chela na siti 42 Kiriath Jearim nai Chephira kiimaq Beeroth chela na siti 743 Rama nai Geba chela na siti 621 Mikhmash chela na siti 122 Bethel nai Ai chela na siti 123 Pong Nebo chela na siti 52 Pong Elam chela na siti 1,254 Harim chela na siti 320 Jeriko chela na siti 345 Lod, Hadid, kiimaq Ono chela na siti 721 Senaa chela na siti 3,930 riito.

39-42 Ramwe weräü wa munglu wansha asiwa ajang wan maiqwea räüpot ka akha riito: Jedaia (Jeshua säüsetiim phan wa) weräü phan wiika 973 Immar weräü phan wiika 1,052 Pashur weräü phan wiika 1,247 Harim weräü phan wiika 1,017 riito.

43-45 Lewi weräü phan wa munglu wansha asiwa wa ajang wan maiqwea räüpot ka akha: Jeshua nai Kadmiel (Hodawia säüsetiim phan wa) phan wiika 74 Shomjam na shishunti (Asaph säüse phan wa) phan wiika 148 Shomjam kheti hokrabi (Shallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita kiimaq Shobai säüse phan wiika) ka 138 riito.

46-56 Shomjam na jaqshamti phan munglu asiwa wa ajang wan maiqwea räü thun ka ara riito: Jiha, Hasupha, Tabbaoth, Keros, Sia, Padon, Lebana, Hagaba, Shamlai, Hanan, Giddel, Gahar, Reaia, Rejin, Nekoda, Gajjam, Ujja, Pasea, Besai, Meunim, Nephushesim, Bakbuk, Hakupha, Harhur, Bajlith, Mehida, Harsha, Barkos, Sisera, Tema, Nejia, kiimaq Hatipha riito.

57-59 Solomon jaqshisetiim phan wa munglu asiwa wa ajang wan maiqwea räü thun ka ara riito: Sotai, Sophereth, Perida, Jaala, Darkon, Giddel, Shephatia, Hattil, Pochereth Hajjebaim kiimaq Amon riito.

60 Riita Shomjam na jaqshamti phan säüsetiim rai Solomon jaqshisetiim säüse phan ara maiqphan weräü anai arwa munglu wansha asiwa wa ajang wan maiqwea räüpot ka 392 riito.

61-62 Kiimahali Delaia, Tobia kiimaq Nekoda weräü phan wa munglu wansha asiwa wa ajang wan maiq thun ka

64 2 riito. Tsangshiq ka Tel Mela, Tel Harsha, Cherub, Addon kiimaq Immar chela thun kiijaq siti riito. Shatmaq tsangshiq raq tsangshiq ka Israilnok phan wiidea nguta saqse ka tiichikuq lot mak riito.

63-64 Kiimaq arjaq chongtiikai ramwe weraübi riika, tsangshiq takhan weraü manphan saqse tiichhikuq lotmak riito. Tsangshiq ka arthun ara: Hobaia, Hakkoj, kiimaq Barjillai weraü thun riito. (Riita ara chongtiikai ramwe Barjillai riika Gilead chela na siti maiq weshi Barjillai weraü phan sitlaq kriiwe se lamto. Krai mren apaiq raq ahuchhiwe ta weraü mang khü miishe tiihong raüta siwanto). Riita, tsangshiq raq tsangtitiim weraü manphan saqse kra tiichhikuq lot mak kha maq, tsangshiq ka anunphan ashe miishe jakito. Kriikha maq, tsangshiq ka ramwe ma jawan lotmak she riito.

65 Riita Jehudinok phan wanghuptiwe raq tsangshiq ma ramwe weshi raq Shiikeawe tiima tsantsii sap wan chang Urim nai Thummin (Piq maq) maq langlii hümiika, tsangshiq raq Shiikeawe ma honglu na akuq asii thaq niimin asii tü-adung ka phaqsea wan dam maimak nguta aming kuqto.

66-69 Riita munglu wansha asiwa wa mungmaiqse jang wantaq thun wiitarü tlotli ka 42,360 riito. Kiimaq tsangshiq rai siti jaqshisetiim kriika jechak maiqwe romshaq na 7,337 riito. Kiimaq ashi ashunti thun ka jechak maiqwe romshaq na 245 riito. Kumrang kong ka 736 riito. Kumtoq ikha phan nyamse ka 245 riito. Kumtsong kong ka 435 riito. Kumtoq kong ka 6,720 riito.

70-72 Kiimaq mungmaiqse pahea raq, Jerusalem Shomjam kra tiihea hai miitu chiirit chiikha ümchuwa raa tlaq, kra thun ka khumkhum khrum kuq damto. Kra khrum kuqtaq ka arthun ara riito:

Wanghupti raq chaq tok	8	asii winpinthun
	50	ramwebi miirii
	530	Aweraü welabi raq chaq tok
	168	kampho
	1,250	Mungmaiqse raq chaq tok
	168	kampho tok
	140	ramwebi miirii
	67	

73 Riita ramwebi, Lewinok, Shomjam kheti hokrabi, kiimaq mungmaiqse nyungwe nose ngusaq, Shomjam na jaqsham wanti thun, kiimaq Israilnok mungmaiqse ngusaq hupli ka, tsangshiq maiqmiimii hiqshong niishe, kiimaq Judia wang na chela thun niishe shong wanto.

Nehemia 8

Ejra Raq Thungtri Ka Mungmaiqse Ma Phatkuqto.

¹Jipi lümiishe liipan na Israilnok ka maiqmiimii sichang chela thun na kunkun she shongnga wanto. Kra lüwa, jiha ranaiqshi na, tsangshiq tarü Jerusalem chela mong na Kham Kilam Chong tapshok hiqthung bashi kiijaq Israilnok ka kunkun ngongthung riitam ngato. Raüta tsangshiq raq ramwe kiimaq Thungtri shamtiwe Ejra nangnga TATIWE raq Mosheq lümaq akuq lakdam kom kra mungmaiqse ma phatkuq laq nguta chongto.

²Krai mren. Ejra riimin thungtri lakdamkom ka, mungmaiqse maiqwere, jechakre, kiimaq nosere, phanrap ahea abi mitaklotti thun thungtlaq kiijaq tlam wato.

³Raüta, kra tapshok ikha kilam chong tho na hiqthung ba kiimaq chap raüta, Thungtri lakdap ka ranap chu maq phaho raüta, ranaiq shethung shekham na saülili phatkuqto. Krai mren, tsangshiq riimin tsan tiitsi raüta tsangrakrak maq tiitsang taito.

⁴Ejra ka kra akhing miitu maiqchap chang pepen maq ahai rinchü kiijaq chapto. Kiimaq apaiq ma jaqtsi nü siim niika, arwetiim ara chapto: Mattithia, Shema, Anaia, Uria, Hilkia, kiimaq Maaseia chapto. Kiimaq apaiq ma jaqpha nü siim niika, arwetiim ara chapto: Pedaia, Mishael, Makhija, Hashum, Hashbaddana, Jekeria, kiimaq Meshullam chapto.

⁵Riita, nokwe tarü raq chhili chang, ra na diiluwiiq ahai rinchü na, Ejra ka Thungtri lakdap ka phat miitu chapto. Krai mren, mungmaiqse tarü maklii ka Ejra theaphi na, nyiqkai raq pepü shupnyang kopwa tlaq ikha liito. Krai mren, apaiq raq asii lakdamkom ka linto. Kiimaq tsangshiq tarü tiido rang raüta chapto.

⁶Kiijiishe Ejra raq, "Ajong pinthum Shiikeawe, TATIWE kli tiitsam rong i!" nguta bompha hoto. Kiiijiishe, mungmaiqse wiita raq tsangshiq jaq ka ra na dorang doto. Raüta tsangshiq raq, "Amen! Amen!" nguta apaiq bom ka treto. Raüta tsangshiq ka lakütsrong maq bum rang raüta, Shiikeawe shomnoqto.

⁷Raütiishe, tsangshiq ka chaprang riito. Raüta maiqmii ba na chapki rang riito. Kiimaq Lewinok wa arwetiim raq, mungmaiqse ma Thungtri bomtsi aheawiq maq chongkuqto: Jeshua, Bani, Sherebia, Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodia, Maaseia, Kelita, Ajaria, Jojabad, Hanan, kiimaq Pelaia riito.

⁸Tsangshiq raq Shiikeawe Thungtri ka mungmaiqse raq sap wanli chang khan maq, tsangshiq nü maq tiiphan tiiphan raüta tru chongkuqto.

⁹Riita, mungmaiqse raq Thungtri na maiqse raq kamasham lamphan ka jamkhii shiiting rai raüta lang chang wa, kra bomtsi ka tai raüta, tsangshiq tsan nai mongjii ka tiininta she riito. Krai mren, tsangshiq ka aho anyi walishe riito. Kra

ningkhan, wanghuptiwe Nehemia, Ramwe, kiimaq Thungtri raü rümtiwe Ejra, kiimaq Thungtri chongketi Lewinok raq, “Ümchaü ranaiq ka namshiq TATIWE, Shiikeawe ma asii ranaiq. Kra ningkhan, namshiq ka naq shiri rongkiq. Kiimaq naqhoq rongkiq,” nguta nokwe ma nguto.

¹⁰“Riita, ümchaü min, namshiq ka maiqmii jam na wa rong laq. Lanta phaq asea chamtraq poi ajong klo rong laq. Poi klo wan miitu tü-adung nai spiqtai ka ju jaq niiwa ahü, kriiti miika asisiti raq kran kuq lanta, riiphea riinyin phaqsiiq ronglaq. Ümchaü ranaiq arka TATIWE ma asii ranaiq. Kra ningkhan, namshiq ka munjuk mijuk naqsi rongkiq. TATIWE raq namshiq ma kuqtlaq chochi kriiraq, namshiq ningkun ka ajong ma mitiija,” nguta mungmai qse ma chongkuqto.

¹¹Krai mren, Lewinok raq mungmai qse ma, akha asii ranaiq niika tsan naqtiibi rongkiq, tlin chongkuqto.

¹²Krai mren mungmai qse ka maiqmii jam na wawanto. Raüta chojong chise maq, wok phetak dungsea kham nyam wa liishe riito. Kiimaq tsangshiq jaq na jamlai pha qsea wa asi, kra kongti rai riiphea riinyin phaqsiiqto. Jamkhano ngukla, tsangshiq ma Shiikeawe bomtsi phatkuqtaq kra liichum ka tsangshiq raq samhea wiq sapto.

Baüliitip Jap Poi

¹³Kriimaq napjai ranaiq niishe, maiq weraü weatek wa nyungwere ka tarü ramwebi nai Lewinok rai adam maq shrawe Ejra phana Thungtri bomtsi shrin kuqtlaq kra taikai kihoto.

¹⁴Tsangshiq raq Thungtri lakdap na, TATIWE raq Mosheq lümaq akuq kiijaq Baüliitip Jap Poi lang tlaq bala ka, Israilnok ka jaqlo miitu Baüliitipsetiim hai raüta sichang nguta Thungtri bomtsi na chhito.

¹⁵Kra ningkhan tsangshiq raq mungmai qse Jerusalem na siti, kiimaq chela ahin na siti, kiimaq hiqshong rap na sitibi ma, tsii ka akha tiichong kito: “Thungtri na chongtlaq kra phanphan, namshiq ka ku akin thun kiina warong laq. Lanta pain pechong kiisetiim, olip pechong kiisetiim, martel pechong kiisetiim, kiimaq taitsi jaqsetiim, kiimaq pe phanhin kiisetiim kra daqwa rongkiq,” nguta aming kuqto.

¹⁶Krai mren, mungmai qse raq rumwa peküsetiim daqwa raüta, tsangshiq jam wukhu thung kiijaq, kiimaq tsangshiq jam rinkea kiijaq, kiimaq Shomjam rinkea kiijaq, kiimaq Kham Kilam tapshok thung ba kiijaq, kiimaq Ephraim Kilamchong tho kiijaq, baüliitipsetiim ka haito.

¹⁷Munglu wansha asiwa ümchuwa jangwantiiti raq, baüliitipsetiim ka hai raüta, sito. Riita Israilnok riika, Nun se Joshua pat na lang wantaq, kra jai miika, ümchaü lang tlaq artiq apha shaqshaq riito. Krai mren, tsangshiq tarü ka polokhiq, kiimaq pinthum khoqriiq shishiiq maq, poi ka kloto.

¹⁸Poi pha ranaiq maq phaho raüta, poi tiisup ranaiq na saüli, tsangshiq raq Shiikeawe Thungtri lakdap wa ranaiqtek, tiiphan tiiphan raüta phat kuqto. Tsangshiq poi ka ramiishi na saüli kloto. Raüta, Thungtri na chong tlaq kra phanphan, ratiichat ngoja niika, mungmaiqse tlotli ka adam na riitam thungtii raüta, ara asii arai poi ka tiisup wan ramkham maq tiibokto.

Nehemia 9

Mungmaiqse Raq Mra Tiidiito

¹⁻²Kra jipi lü na sii hali, raroqnai ri rablai ranaiq na, Israilnok ka adam na thung nongto. Raüta, tsangshiq ngarai miitu shutkai dea nguta tsanbi tiichhi mra tiidii dungsea achu jaüto. Kra akhing na, tsangshiq ka pongmung maiqse phong wa pong na atiitsea wan wishe riito. Raüta, makphai khüshang maq, tsangshiq khakam na botkhulai maq tiinyat raüta, kiimaq wunthaü riinaü thoila sam raüta, ngarai tiidiito. Raüta achap lam maq tsangshiq ngarai ümchu wa tang wantaq, kiimaq tsangtitiim pat na ngarai ümchu wa tang wantaq thun kra wiita tiidiito.

³Raüta, apha na nari tsam tin tsangshiq ma TATIWE, tsangshiq Shiikeawe Thungtri kra tiitai phatkuqto. Raüta kra lot jai maq, naritsam she hali ka tsangshiq raq maiqmii ngarai kra tiidii wan, achu jaüto. Raüta tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe ka shomnoqto.

⁴Kra mungthung tlaq kiijaq, maiqchap chang riirin apa kiijaq Lewinok ka chapto. Kiijaq chap wanti Lewinok ka arthun ara: Jeshua, Bani, Kadmiel, Shebania, Bunni, Sherebia, Bani, kiimaq Chenani riito. Raüta, tsangshiq raq TATIWE tsangshiq Shiikeawe man na, hong raüta, agilülü achu jaüto.

⁵Kra akhing na, mungmaiqse ma noqku lamsheati Lewinok ka arthun ara riito: Jeshua, Kadmiel, Bani, Hashabneiah, Sherebia, Hodia, Shebania, kiimaq Pethahia thun riito. Tsangshiq raq akha nguto: “Chap ronglaq, lanta namshiq Tati Shiikeawe ka shomnoq rong laq. Apaiq kli pattup pat-sa, tiitsam kam ronglaq! Apaiq mangchong khushü jonglu ka, hongtoshe nguta ahü; li jiimin, maiqse angu wiita raq, tiitsam kam ronglaq.”

Mra Tiidii Achu Jaüto

⁶Kra jai maq Israilnok raq mra tiidii akha achu jaüto: “TATIWE lei, ümniili kata TATIWE. Ümniiraq ramungtan thun tiiq laü, ra na raiqsaiq diimtlaq kra tiiq laü. Ümniiraq mangjong hiq nai sammok tra jü kra tiiq laü; kiimaq kiijaq siti wiita tiiq laü. Ümniiraq tsangshiq tarü ma tsitsü thiikuq laü. Ramungtan na siti ningkun rümti wiita raq, ümniili noqtlo.

⁷O, Tati Shiikeawe lei, ümniiraq Abram ka tsea wan laü. Laüta Bebilon mung na Ur hiq shong wa shea wan laü ihata; Laüta ümniiraq apaiq mang ka, Abraham ngutiishe mang laü.

⁸Ümniiraq apaiq ka tsapkapkap maq, ümnaq lungwiitiwe nguta sap wan laü. Krai mren ümniiraq apaiq rai, tongshong wan laü. Laüta ümniiraq apaiq ma, Kanannok hiqshong, Hitaitnok nai Amoraqnok hiqshong, kiimaq Perisaqnok hiqshong, Jebusaiqnok nai Girgashaiqnok hiqshong thun kra, apaiq saü setiim hiqshong ma, tiite wan miitu mikuq wan ha, nguta kiqkham kuq laü ihata. Krai mren, ümniiraq ümkiqkham ka, kunkun shiikupi kuq wan laü. Jamkhano ngukla ümniika tsapkapkap maq, kiqkham raüpot rümwantiwe.

⁹“Ümniiraq naititiim ka Ejip mung na, jamkho chamchao wantaq kra achhi haü kata. Ümniiraq khamshii chumjong mong maq, tsangshiq hoqsii wantaq kra tre kuq laü ihata.

¹⁰Ümniiraq Pharao khuthaq na, apaiq jaqthü wanti welabi khuthaq na, asengi mungmaiqse khuthaq na, awang chang jaqsham tiichhikuq wan laü. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, ümsengi Israilnok ka pinthum, tiichamchao wanto nguta asap haü. Kra laüta ümkhushü tiijong laü ihata, kra ümkhushü jong ka ümchaü min asi.

¹¹Khamjong chum mong maq, ümsengi ma lam tankuq wan laü. Laüta lam shinriiqriiq hea maq, ümsengi nok ka tlea wan laü. Shatmaq tsangshiq jowantinok rewe ka, longpo khamjong chum na atiidea baiq ikha, wiita jü mong na tiithap baiq laü.

¹²Tsangshiq ka ranaiq na phumkham maq, shun shea wan laü. Kiimaq rawa na tsangshiq ka, waniitu maq shea wan laü.

¹³Ramungtan maq Sinai pum na satki laü. Laüta ümsengi ma Thungtri ahea, kiimaq sung atsii ahea chongphan kuq laü.

¹⁴Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq ka asii maq, lang ronglaq nguta, tsangshiq ma, ümniiraq shrinkuq wan laü. Kiimaq ümluqkhaps Mosheq lümaq, tsangshiq ma ümtri raü, khakuq wan laü.

¹⁵“Tsangshiq ramtsi na tsangshiq ma, ramungtan wa manna dung, tiidea kuq laü. Kiimaq tsangshiq khamnyang tsi na, longkaü wa kham, tiiphok kuq wan laü. Ümniiraq mikuq kang nguta kiq akham kuq haü, mungtan ashi kiimin, tsangshiq ma, ‘Siq wan rong liishe,’ nguta, chongkuq wan laü.

¹⁶Shatmaq naititiim ka ashkong she riiwanto. Kiimaq nilan miishe jawanto. Kiimaq ümniiraq aming akuq haü, lang wan mak she riito.

¹⁷Tsangshiq raq ümkiq akhü riiwanto; ümniiraq ümtin khan wa, tsangshiq miitu jaqshamkuq laü, wiita laqbaiqto. Ümniiraq ümtinkhan wa awang chang, jaqsham kuq laü, wiita she laqbaiqto. Raüta tsangshiq khünga tsantsii tri maq, tsangshiq khuthaq na, wela ashi shong wanto. Raüta Ejip mung na, di ma jaki nong rong i nguta, jangho danto. Shatmaq, ümniika mra diike wanti Shiikea. Ümniika kaphap mangchan, rümwiwe, kiimaq pinthum lungwii tsantsii, rüm

wantiwe. Ümniika khiq saq khiq maü phan. Ümniiraq rüm tlaü tiihang wan mang chan ka jonghea. Ümniiraq tsangshiq ka, tiishaü baiq maü riilaü.

18 Tsangshiq raq minsäü pongwe sumla hai wanto. Raüta, 'Ahata Ejip mung wa nashiq shea wanti phra kaü ira!' nguta, noq wanto. O, TATIWE lei, tsangshiq raq ümniika pinthum, tairai wanto!

19 Shatmaq ümniiraq tsangshiq ka, rumnyangkhi kumtsaiphii na, miimbaiq thü maü dea. Jamkhano ngukla, tsangshiq miitu ümniiraq, tiihang wan mangchan ka, jonghea thü wan tlaü. Tsangshiq ma ranaiq na lam sheaketi phumkham, kiimaq rawa na sheaketi wakham ka, lambaiq maü riilaü.

20 Ümlungwii tsii khong maq, tsangshiq raq jamlai jaqsham chang wa, kra chongkuq laü. Ümniiraq tsangshiq ka manna dungpin maq, dunghiq wan laü. Kiimaq tsangshiq letsii na, kham tiiphok laüta letsii tiitsaq kuq laü.

21 Wiiroq blai rumnyangkhi kumtsaiphii maq, dunghiq wan laü ümniiraq; tsangshiq dü na asam wan khea, akhiismin chüki mak riito; akhumtsi raq tsangshiq hokphi, achhang alang tsi mak riito.

22 "Ümniiraq tsangshiq ma, mungrap mungrii khat kuq wan laü. Tsangshiq hiq rai wa, maiqmung ahin thun khatkuq wan laü. Tsangshiq raq Heshbon mung langti, Sihon hokham ka long wanto; raüta tangto. Kiimaq Bashan mung min long wanto. Raüta tsang hokhamwe, Og ka tangto.

23 Tsangshiq saü asetiiim phong ka, ra na raiqsaiq diimtlaq ikha, awea lot mai tiipu kuq wan laü. Kiimaq tsangshiq ma mung ashi kuq wan laü kra, Khat wan wan maq tiiü kuq wan laü. Kriika, 'Namsäü namsetiiim pat na mikuq kang,' nguta tsangtitiim ma akhamkuq haü riito, kra phan phan kuq wan laü.

24 Tsangshiq raq Kanan mung ka long wanto. Ümwokhong maq tsangshiq raq, tangto. Ümniiraq ümsenginok ma tsangshiq rewe ka, ji maq tiini wan laü, tiibun tlak khat wan miitu, ningkun kuq wan laü. Tsangshiq raq Kanan mung na siti, chiqse rewe nok ka, tsang hokhambi rai rewe thun aki ka, wiita khat wan miitu ningkun kuq laü.

25 Ümsengi nok raq long maq aruk chela thun wiita khat wan raüta jii wanto; hiqpo hiqwin hiqshong ramsea asi, jam awak chaq nai seng tum aphonng, jamkea na khappong theje, Olip petsi ro chhije, petsi wiqtsam ro aphonng, kiimaq spiqro aphonng chhije kuq wan laü. Krai mren, tsangshiq ka wok phetak tak maq, rongboq phaqsiiq wanto. Ümtin khan wa ümniiraq ahea awa phan, tsangshiq ma kuq wan laü, tsangshiq raq polokhiq phaqsiiq wanto.

26 "Shatmaq ümsenginok raq, maiqmii wela jawanto, ümbom taimak, ümkiiq akhii riwanto. Tsangshiq ma akuq haü, Thungtri ka jainong nü maq shungbaiq wanto. Tsangshiq ma tsii chongke wanti, shammibi ka atsea riibaiqto. Ümniipha

na jang wan ronglaq nguta, bom chongke wanti shammibi wiita, tsatbaiq wanto. Tsangshiq raq ümniika bliiq kiki, shummi shipoq wanto.

²⁷Kriikha niishe tsangshiq ka, tsang jaqtibi ma, kiinong kuq baiq laü. Raüta tsang jaqtinok riishe tsangshiq ka, khat raüta jamsha wanto. Tsang lit tsi miishe tiq, tsangshiq raq ümman na hoqsii wanto. Krai mren ümniiraq tsangshiq achu jaü ka, ramungtan maq tre kuq laü. Ümmangchan jong mong miishetiq, tsangshiq khuthaq na, ashun ashea wanti welabi tiiki laü. Tsangshiq riishetiq, tsang jaqtinok jaqkhon mong wa, dokda kuqto.

²⁸Raüta tsangshiq ma mungtsing maq, tiishongnga wanto. Kra riikiita tsangshiq raq ngarai tang nongto. Kriikha na ümniiraq, tsangshiq ka tsang jaqti ma hali, kiinong kuq baiq nong laü. Shatmaq tsangshiq raq maiqmii mra, tiidü wan raüta, ümman na hali hoqsii wan nongto. Krai mren, ümmangchan jonghea khong maq, ümniiraq tsangshiq achujaü ka, ramungtan maq tre kuq laü, tsangshiq ka tiithongkiki, chiqse rewe jaqkhon mong wa, dokda kuq wan nong laü.

²⁹Ümniiraq tsangshiq ma phaqtak nithak, ümtri khong na, siwan ronglaq nguta ümtin khan wa, trantsii wan laü. Shatmaq tsangshiq shiikong tsantsii asi kha maq, ümniiraq akuq haü thungtri, rilung tsitsü raü kra, lang mak maq shipoq wanto. Tsangshiq ka nilan, tsangtsantsii ka wan shak shak. Tsangshiq raq ümbomtsi ka, lang wan mak riito.

³⁰Li jiimin, ümniiraq tsangshiq ma, rawiitek tsan tiibum laüta, hon kam wan tsii chongkuq laü. Ümniiraq ümshammibi tiiki laüta, tsan achhü maq ümbomtsi, tiichong kuq laü. Shatmaq üsenginok ka nitangnok. Kriikha niishe ümniiraq tsangshiq ka, maiq mung ahinti ma, tiikhat laüta rewe jaqkhon mong na, kiinong kuq wan laü.

³¹Kiitin khan taü maq li jiimin, ümnaq tiihang wan mangchan tsii ka, jonghea kha maq, ümniiraq tsangshiq ka, thumpak lang lang, tiithum maü riilaü. Ümniika kaphap mang chan, kiimaq tiihang wan mangchan jonghea, rümti Shiikea!

³²“O, Shiikeawe lei, naishiq Shiikeawe le! Ümniika achong lot mai, rakaü hiqwe Shiikea! Ümniika phiipsti jiiptsi Shiikea! Ningkun ajong rümti Shiikea! Ümniika tongshong bom kham, tsapkapkap maq rümtiwe. Naishiq ka Asiria hokham we pat maq, tiicham chaopha wan raüta, ümchaü ranaiq niitaq, ümtinkhan wa chamchao wankai! Naimung hokhambi, naimung welabi, naimung wa ramwebi, kiimaq naimung wa shammibi, kiimaq naiti thun, kiimaq naimung wa mungmaiqse wiita, ümtinkhan wa chamchao, riihum wanto. Shiikeawe lei, naishiq atinkhan she, chamchao wan kai, ümtsana tiitsang laq!

³³Riita ümniiraq naishiq, tiichamchao tlaü arka riikhaq li dea. Naishiq raq ümtinkhan wa, ngarai klo wan kai li jiimin, ümniiraq naishiq ka tsapkapkap maq, rümkom tlaü.

³⁴Naititiim nai naihokhambi raq, naimung welabi raq kiimaq ramwebi raq, ümniiraq akuq haü Thungtri, lang mak dea riito. Tsangshiq raq ümnaq aming ka, tai wan mak dea riito, kiimaq ümniiraq honlam tsii, achongkuq haü, lang wan mak riito.

³⁵Ümramkham maq tiibok kuq laü, hokhambi raq ümsengi ahea maq peng wanto. Tsangshiq ka tümlüm tümli, hiqpo hiq win tan, ümniiraq akuq haü hiqshong na shongto. Shatmaq tsangshiq ngarai lamphan thaq mak riito. Raüta Tisho ümnaq shomnoq alaq riito.

³⁶Riita ümchaü naishiq ara, chuhiq khamhiq mung na sitiikai, shatmaq maiqdi miili jatiikai, ara hiqshong naishiq ma akuq haü.

³⁷Naishiq minshiiq hunnii wankai, hokhambi ma tijong hihi kuq wan kai. Arka naishiq ngarai tang wan kha na, ümniiraq naishiq ma, dise kharü li she tiho kuq laü. Tsangshiq raq naishiq khuthaq na, naishiq nyamse khuthaq na, ji maq nishishi lishe, tiichamchao wanto. Naishiq ka pinthum pitlang pitthea, chamchao kharü mong na, sitiikai!"

Mungmaiqse Raq Kiqri Tongshongto

³⁸Arthun chamchao riihum wan kai kha maq, naishiq Israilnok raq, kiqshi maq jaq phak na riihan laita, tri raü ka akhii she waiq thü kai. Krai mren, naishiq shunsheati mungtubi, naishiq Lewinok raq, kiimaq naishiq ramwebi raq, tsangshiq jaq maq ara tri raütu lakwaiq wankai arjaq mangkhat wanto.

Nehemia 10

¹Riita ara tongshong tri lakjaq na apha shaqshaq mangkhat wanti ka Hakalia se Nehemia wanghuptiwe raq suhito. Kiimaq apaiq jai niika, Jedekia raq suhito. Tsangnai jai niishetiq mung rüm damti welabi ariiraq suhi wanto. Tsangshiq mang thun ka ara:

²⁻⁸Ramwebi wiika: Seraia, Ajarai, Jeremia, Pashur, Amaria, Malchija, Hattush, Shebania, Mallukh, Harim, Meremoth, Obadia, Daniel, Ginnethon, Barukh, Meshullam, Abija, Mijamin, Maajia, Bilgai, kiimaq Shemaia thun raq suhito.

⁹⁻¹³Lewinok Wiika: Ajanai se Jeshua, Henadad weraü wa Binnui, Kadmiel, Shebania, Hodia, Kelita, Pelaia, Hanan, Mika, Rehob, Hashabiah, Jakkur, Sherebia, Shebania, Hodia, Bani, kiimaq Berinu thun raq suhito.

¹⁴⁻²⁷Mungtubi wiika: Parosh, Pahath Mob, Elam, Jattu, Bani, Bunni, Ajgad, Bebai, Adonija, Bigwai, Adin, Ater, Hejekia, Ajjur, Hodia, Hashum, Bejai, Hariph, Anathoth, Nebai, Magpiash, Meshullam, Hejir, Meshejabel, Jadok, Jaddua, Pelatia, Hanan, Anaia, Hoshea, Hanania, Hasshub, Hallohesh, Pilha, Shobek, Rehum, Hashabna, Maaseia, Ahia, Hanan, Anan, Mallukh, Harim, kiimaq Baana thun raq suhito.

Tongshong Raütu

28Riita, ümchaü san, naishiq Israilnok raq, ramwebi raq, Lewinok raq, Shomjam kheti hokranok raq, Shomjam na shingeti shiwe shunwebi raq, kiimaq Shomjam na jaqshamti raq, kiimaq mungmaiqse wa, Shiikeawe Thungtri aming lang raüta, ara namung na siti pongnok phan maiqse mong wa, pong na trairii raüta siwan tlaqti raq, naishiq tarü adam na kiqshi maq riwan laita, kiimaq naishiq maqmii jamti nyungtiim rai adam maq kiimaq naisetiim phong wa maiqlalashé phanrap, ajiq alam tseatsiiq asapti rai adam maq,

29ümchaü ranaiq na, naimung shun shea wanti welabi rai adam maq, Shiikeawe raq, adise Mosheq lümaq naishiq ma Thungtri kuqtaq, kra lang wan laita, Thungtri khong niishe mishong nga wan rong i nguta, kiimaq apaiq tri ka jin wan hai jiila, manson miho wan rong i, nguta atum riiwan laita, ara kiqkham raüpot ara kha wan tiikai. Riita, ümchaü sanha, Tati, nashiq TATIWE raq nashiq ma aming ümchuwa kuqtaq kra, lang wan laitiishe mishong nga wan rong i. Kiimaq TATIWE thung tri ka, tsapkapkap maq lang wan laitiishe, mishong nga wan rong i, nguta ara kiqkham raüpot kha wan tiikai.

30Ümchaü sanha, pongmung maiqse namung na siti rai sikherü riija mai she.

31Ümchaü sanha, Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq lo, laihein apii ranaiq niilo, nashiq phana pongmung maiqse raq hai awong, kiimaq huk asam howan raüta shawa raü la, rimai she. Kiimaq, rawii wiimiishi apaiq tumwan tlaq rawii akhing na, wak ka shamsiq mai she. Kiimaq thamtham thiilam, alap wan chang ümchuwa sitlaq, kra thiitham athü wan kriimin, wiita adüshe mirbaiq rong i.

32Kiimaq, rawiitek Shomjam na khoro khosha raa tlaq kra chomke wan miitu, nashiq maiq loweatek raq, kampho sii ka shekel ashi wa, mantsam na tiikho laita, manshi rii kra kuq wan lili mirii rong i.

33Kiimahali, nashiq raq Shomjam na Shiikeawe noq wan miitu, huk asam arthun ara mikuq wan rong i: asii winsii kra, ranaiqtek rai awong honglu na kewan chang kra, ranaiqtek wa maq chaq raüta nyamse take wan chang raa wan tlaq kra, Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq akhingtek na asii honglu kewan chang kra, kiimaq Jipi Jinye Dong Poi na kewan chang honglu kra, kiimaq Poi ahin sitlaq akhing na kewan chang honglu thun kra, kiimaq laihein asii honglu kewan chang sitlaq kra, kiimaq Israilnok ngarai tiikhoi miitu honglu kewan chang sitlaq kra, kiimaq arthun thaq niimin, Shomjam na lang wan miitu jamlai huk sam wa rongraa tlaq kra michom kuq rong i.

34Kiimaq, Thungtri lakdap na waiqtaq kra phan phan, nashiq Tati Shiikeawe ma, wa maq chaq raü raüta, honglu kewan miitu, chin raa tlaq kra chomke wan miitu, nashiq mungmaiqse tarü raq, ramwebi rai, kiimaq Lewinok rai adam na rongri laita, kra rawii na, chin ka juta weraü raq thamke wan chang wa miraq, kra

jaqsham ka langlii lili laita, lang raq thaü tlaq kra phan phan, jaqsham ka aweraü ma pheakuq lili mirii rong i.

³⁵Kiimaq, nashiq raq, tsamnye jut haijaq, rai awong kra, kiimaq petsiro na tsipha tsingo wan tlaq kra, rawiitek lamho laita, Shomjam na honglu kuq wan lili mirii rong i.

³⁶Kiimaq, nashiq raq, nase chhikhuse hum wan tiikai kra, Thungtri na chong tlaq kra phanphan, Shomjam na boqho laita, ramwebi phana boqho lili mirii rong i. Laita, Shiikeawe ma kiinong kuq wan lili mirii rong i. Kiimahali, nashiq jam na jam nyamse sitlaq kiiwa, minsaü kaütiim raq ase chhikhu nyungtlaq kra lo, sku kaü raq ase chhikhuse nyung tlaq kra lo, kiimaq chhechhi kaü raq ase chhikhuse nyungtlaq kra, Shiikeawe ma kiinong kuq wan lili mirii rong i.

³⁷Kiimaq, nashiq raq, tsamnye apha shaq shaq jut siq wan tiikai kiiwa, hai awong kra, kiimaq winsii lum laita, kiimaq laihein honglu, che, olip tai, kiimaq phanphan petsi pan wan tiikai kriiwa, kra thun ka Shomjam na hupsam thü wan chang khok kiijaq adam na lamho lili laita, ramwebi jaq na kuq wan lili mirii rong i. Kiimaq, nashiq raq, nashiq wak ajam na dong man wantlaq tü atsam kriiwa, honglu hiwanti Lewinok watlaq kra jaq na, aroqkhu wa kra kuq wan lili mirii rong i.

³⁸Riita, Lewinok raq mungmaiqse jaq wa, aroqkhu wa hiwan tlaq kra akhing na, Aron weraü phan wa ramwebi kriimin, Lewinok rai kongshi maq waraüta, honglu ka hiwan lili riichang. Raüta, aroqkhu wa ümchuwa honglu riichom wantaq kra Shomjam na lang miitu, Lewinok kra honglu thun ka shomjam tsamtiip khok thun kiina hoholili riichang.

³⁹Riita, Israilnok raq, kiimaq Lewinok raq, honglu akuq wan hai awong thun, che, kiimaq oliptsi tai, kra hoho raüta, Shomjam wang mong na, tak apin thü wan chang tsamtiip khok thun kriiqaq, kiimaq, Ramwebi jaqshamti, kiimaq Shomjam kheti hokranok, kiimaq Shomjam na shishunti khojabi, sichang khok thun kiina hoke wan chang miraq. Nashiq raq ümchaü san, nashiq Shiikeawe Shomjam ka shishe mai she.

Nehemia 11

Jerusalem Na Siti Mungmaiqse

¹Mung welabi ka Jerusalem chela na shong nga wanto. Kiimaq mungmaiqse wiika, maiqta taroqshi khuthaq wa, tashishi langlii raüta, lang raq thaütlaq kriita ka asii chela Jerusalem na siwan miitu tsea wanto. Kiimaq kiiwa chan tlaq maiqta tatiikaü kriika, chela ahin na shongnga wan chang, nguta bom ka riichong raüta tri ka shatthüto.

²Mungmaiqse phong wa ümriiti riiwa, Jerusalem na misiha nguta maiqmii tsantsii maq thapthi wantlaqti ka, nokwe raq kai tiitsam kam wanto.

³Kiimaq chela aran thun nai chela thun ahin niika, Israilnok phong wa, ramwebi phong wa, Lewinok phong wa, Shomjam jaqsham wanti phong wa, kiimaq Solomon jaqshisetiim saü asetiim weräü thun ka, tsangshiq maiqmiimii chela, maiqmiimii hiqshong thun na, jamchang tiipkhü chü thun kiina, ngarang rang she shongnga wanto. Riita, Judia wang wa Jerusalem chela na hiqshong tei wanti welabi mang ka arthun ara riito:

⁴Juda weräü wa Jerusalem na siwanti mang ka arthun ara: Athaia ka Ujja se; Ujja ka Jekeria se; Jekeria ka Amaria se; Amaria ka Shephatia se; Shephatia ka Mahalalel se; apaiq ka Juda lai Perej se riito.

⁵Kiimaq, Maaseia ka Barukh se; Barukh ka Kol-Hojen se; Kol-Hojen ka Hajaiah se; Hajaiah ka Adaia se; Adaia ka Joiarib se; Joiarib ka Jekeria se; Jekeria ka Shela se, Juda lai riito.

⁶Riita, Perej saüsetiim phong wa, Jerusalem na siwanti maiq kuilong kuilabi thun tarü tlotli ka 468 riito.

⁷Benjamin weräü wa Jerusalem na siwanti mang ka arthun ara: Sallu ka Meshullam se; Meshullam ka Joed se; Joed ka Pedaia se; Pedaia ka Kolaia se; Kolaia ka Maaseia se; Maaseia ka Ithiel se; Ithiel ka Jshaia se riito;

⁸Kiimaq Sallu ma aphu ano lam Gebbai nai Sallai setiim thun riito. Tsangshiq tarü kunli Benjamin weräü phan wa Jerusalem na siwanti thun ka 928 riito.

⁹Jichri se Joel ka tsangshiq khuthaq na ashun sheati wela riito. Kiimaq Hassenua se Juda ka Jerusalem chela wa khoko wangshi kra thaq na wela ma shongto.

¹⁰Ramwebi wa Jerusalem na siwanti mang ka arthun ara: Joiarib se Jedaia kiimaq Jachin riito.

¹¹Hilkia se Seraia; kiimaq Hilkia ka Meshullam se; Meshullam ka Jadok se; Jadok ka Meraioth se; Meraioth ka Ahitub se riito. Ahitub ka Ramwejong Pinthumwe riito.

¹²Tsangshiq weräü phan wa tarü tlotli ka 822 riito. Tsangta ka Shomjam na Shiikea jaqsham wanti riito. Adaia ka Jeroham se; Jeroham ka Pelalia se; Pelalia ka Amjison se; Amjison ka Jekeria se; Jekeria ka Pashur se; Pashur ka Malchija se riito.

¹³Kiimaq tsangshiq weräü phan wa tarü tlotli ka 242 riito. Kiimaq Amashsai ka Ajarel se; Ajarel ka Ahjai se; Ahjai ka Meshillemoth se; Meshillemoth ka Immar se riito.

¹⁴Kiimaq tsangshiq weräü phan wa tarü tlotli srea nolabi ka 128 riito. Tsangshiq khuthaq na maiqla ashun shea wantiwe ka Jabdiel riito. Apaiq ka Hagedolim se riito.

¹⁵Lewinok wa Jerusalem na siwanti mang ka arthun ara: Shemaia ka Hasshub se; Hasshub ka Ajrikam se; Ajrikam ka Hashabiah se; Hashabiah ka Bunni se.

¹⁶Kiimaq Lewi weraü thaq na maiqla ashun shea wanti ka Shabbethai nai Jojabad riito. Tsangnai ka Shomjam rinkea na Lewinok raq jaqsham tlaq kra liiwanti riito.

¹⁷Kiimaq Mattania ka Mika se; Mika ka Jabdi se; Jabdi ka Asaph se riito. Apaiq ka Shomjam na Shiikeawe shomnoq wan achu jaü nai kechutum shishun tlaq kra shea wanti riito. Bakbukia ka Mattania jaq thü wanti. Kiimaq Abda ka Shammua se; Shammua ka Galal se; Galal ka Jeduthun se riito.

¹⁸Asii Jerusalem chela na siwanti Lewinok tarü tlotli ka 284 riito.

¹⁹Shomjam kheti hokranok weraü mang ka arthun ara: Akkub, Talmon, kiimaq tsangta tsangwiiti thun tlotli ka 172 riito.

²⁰Kriiwa chan tlaq Israilnok thun, kiimaq Ramwebi ahinti thun, kiimaq Lewinok ahinti ka, Judia wang na chela ahin kiina, kiimaq hiqshong ahin, ümsiimaq tsangti tsangwi siwan chang hiqchü rachü thun kiina, shongnga wanto.

²¹Kiimaq, Shomjam na jaqshamtinok ka, Jerusalem chela mong na maiqhiq bashi, Ophel hiqshong ngutlaq, kiijaq siwanto. Raüta tsangshiq ka tsangshiq khuthaq na maiqla asheati Jiha nai Gishpa jaqkhong na siwanto. Tsangnai jaqkhong maq tsangshiq raq jaqsham wanto.

²²Kiimaq, Jerusalem chela na siti Lewinok khuthaq na asheati maiqlawe ka Ujji riito. Apaiq ka Bani se; kiimaq Hashabiah ma asaü lam she riito. Apaiq ma atitiim mang ka Mattania nai Mika riito. Apaiq ka Asaph weraü wa riito. Asaph weraüta ka, Shomjam na Shiikeawe shomnoq akhing na, nokwe ka ashi ange maq shun shea wanti riito.

²³Shomjam na ashi ange miitu tri ka hokhamwe raq khathüje riito. Kra aming na chongtlaq kra phan phan, Asaph weraü phan wa maiqta sitlaq, kra liipan na jaqsham ka riiphea wan lili raüta, ranaiqtek shinge wantlo.

²⁴Kiimaq, Pethahia ka Meshejabel se riito. Apaiq ka Jera weraü wa, kiimaq Juda phan riito. Apaiq ka kra mung langtiwe Parsia hokhamwe rung na, Israilnok miitu kiimwe ja raüta mungjaq shamto.

Mungmaiqse Chela Ahin Na Nai Hiqshong Ahin Na Siti

²⁵Mungmaiqse apako ka chela tho maiqmii wakjam ramsea ajeje tho na hiqshong sitlaq kiijaq siwan wito. Juda phan wa mungmaiqse thun ka, Kiriath chela na, Arba chela na, Dibon chela na, kiimaq Jekabjel chela thun na siwan wito. Kiimaq ara chela thun tho na hiqshong sitlaq kiijaq siwanto.

²⁶Kiimaq tsangshiq ka, Jeshua chela na, Molada chela na, Bethpelet chela kiinii min siwanto.

²⁷Kiimaq, Hajarshual chela na, nai Beersheba chela na, kiimaq ara chela anai tro na, hiqshong thun sitlaq kiijaq siwanto.

²⁸Kiimaq, tsangshiq ka, Jiklak chela na, Mekona chela na, kiimaq ara chela wii na tro na hiqshong sitlaq kiijaq siwanto.

²⁹Kiimaq, tsangshiq ka Enrimmon chela na, Jora chela na, Jarmuth chela na,

³⁰kiimaq, Janoa chela na, Adullam chela na, kiimaq ara chela thun tro na, hiqshong sitlaq kiijaq, shong wanto. Kiimaq, tsangshiq ka Lakhish chela na, kiimaq kra tro na, ajeje na, wakjam ram thun kiijaq shong wan wito. Kiimaq, Ajeka chela na, nai kra chela tro na hiqshong sitlaq kiijaq shong wan wito. Riita, ara chongtiikai arai mren, Juda phan mungmai qse thun ka, hiqji nü na Beersheba chela maq pha raüta, hiqkhu nü na, Hinnom Tan maq rai wan tlaq liipan binjü kiijaq shongnga wanto.

³¹Kiimahali, Benjamin phan wa mungmai qse thun ka, Geba chela na, Mikhmash chela na, Ai chela na, Bethel chela na, kiimaq arthun chela tro, hiqshong thun sitlaq kiijaq shong wanto.

³²Kiimahali, Anathoth chela na, Nob chela na, Anania chela na,

³³Hajor chela na, Rama chela na, Gittaim chela na,

³⁴Hadid chela na, Jeboiim chela na, Neballat chela na,

³⁵Lod chela na, kiimaq Ono chela na, kiimaq Tsiimwe Khiiqwe Tan kiijaq, shongnga wanto.

³⁶Kiimaq, Lewinok phan wa Judia wang na siwanti thun miika, Benjamin phan mungmai qse rai siwan dam miitu, hiqshong ka phea kuq wanto.

Nehemia 12

Ramwebi Nai Lewinok Mangwea Raüpot

¹Riita, ramwebi nai Lewinok munглу wansha asiwa wa Jerusalem na, Shealtiel se Jerubabel nai Ramwe Ajong Pinthumwe Joshua rai ajanghotibi mangwea raüpot ka ara:

²⁻⁷Ramwebi: Seraia, Jeremia, Ejra, Amaria, Mallukh, Hattush, Shekania, Rehum, Meremoth, Iddo, Ginnethoi, Abija, Mijamin, Maadia, Bilga, Shemaia, Joiarib, Jedaia, Sallu, Amok, Hilkia, kiimaq Jedaia riito. Arthun arka, Joshua pat na ramwebi khuthaq na welabi, ashun asheati siisaq riito.

⁸Lewinok: Shiikeawe ma tiitsamkam kechutum shinge wan lam na asheati ka arthun ara riito: Jeshua, Binnui, Kadmiel, Sherebia, Juda, kiimaq Mattania riito.

⁹Kiimaq, kra khoja tre shinge wanti ka arthun ara: Bakbukia, Unno, kiimaq tsangshiq kongti Lewinok riitlo.

Ramwe Ajong Pinthumwe Joshua Weraü

¹⁰Joshua ka Joiakim ma awe; Joiakim ka Eliashib ma awe; Eliashib ka Joiada ma awe;

¹¹Joiada ka Jonathan ma awe; Kiimaq Jonathan ka Jaddua ma awe.

Ramwebi Weraü Manphan Raüpot

¹²⁻²¹Joiakim ka Ramwe Ajong Pinthumwe jaqsham wantaq akhing na, ramwebi weraü khuthaq na maiqmii takhan na awejongbi ka arthun ara riito:

Ramwe	Aweraü mang
Meraia	Seraia
Hanania	Jeremia
Meshullam	Ejra
Jehohanan	Amaria
Jonathan	Malluchi
Joseph	Shebania
Adna	Harim
Helkai	Meraioth
Jekeria	Iddo
Meshullam	Ginnethon
Jichri	Abija
...	Miniamin
Piltai	Moadia
Shammua	Bilga
Jehonathan	Shemaia
Mattenai	Joiarib
Ujji	Jedaia
Kallai	Sallai
Ebar	Amok
Hashabia	Hilkia
Nethanel	Jedaia

Ramwebi Nai Lewinok Weraü Man Phan Raüpot

²²Lewi weraü phan wa atitiim ajong alabi mang ka, kiimaq ramwe weraü phan wa tsangtitiim ajong alabi mang ka, lak na awaiq raüta thü wanto. Arka Ramwe Ajong Pinthumwetiim Eliashib pat na, Joiada pat na, Jonathan pat na, kiimaq Jaddua pat na waiq thüto. Raüta, ara tsangtitiim manphan mangwaiq wan jaqsham kriika, Persia mung langti hokhamwe Derias pat niishe tiithum waiqthüto.

²³Kiitiina, Lewinok weraü manphan riiwe ka, Eliashib ma asaü Jonathan raq ramwe jaqsham wantaq kra pat na saüli hokhambi manphan lakdap na waiqthüto.

Noqku Jaqsham Riiphea

²⁴Kiimaq, Lewinok welabi: Hashabiah, Sherebia, Jeshua, Binnui, kiimaq Kadmiel raq shea raüta, Lewinok ka akong akong na riipheato. Tsangshiq ka kongnai ma riiphea raüta, Shiikeawe jaqshise Hokhamwe Dawit raq, Shiikeawe shomnoq wan ashi ange shrinkuq wantaq kra phan phan, tre longcha raüta, kongshi raq tiitsam raüla, kongshi riika, kechutum kuq wan wan raüta, shomnoq wan lili riitlo.

²⁵Kiimaq, Shomjam mong na hupsam thü wan chang khok thun kilam chong maq khewanti, arang hoti hokranok ka arwetiim ara riito: Mattania, Bakbukia, Obadia, Meshullam, Talmon, kiimaq Akkub riito.

²⁶Arwetiim raq jaqsham wantaq arka, Joiakim pat na sham wanto. Joiakim ka Joshua se. Ati mang ka Jehoadak riito. Kiimaq arka Nehemia raq wanghupti jaqsham wantaq pat na riito. Kiimaq Ramwe jaqsham wanti Ejra pat na riito. Ejra ka Shiikeawe Thungtri shrinketi taksma riito.

Nehemia Raq Chela Ruk Ka Ramkham Maq Tiibokto

²⁷Riita, Jerusalem chela tro ruk tiieha hai wantaq kra jamwa poi akhing she saüto. Kra jamwa poi akhing na, süpseng thun nai phaqlamtoro tsü raüta Shiikeawe tiitsam kam wan, kiimaq kechutum wan, ashi ange maq shomra wan miitu, Lewinok ka, tsangshiq si-nga chang hiqshong wiita wa hea wan raüta, Jerusalem chela na triichomto.

²⁸Riita, shiwe shunwe Lewinok triichom hea wantaq arka, tsangshiq sichang hiqshong thun, Jerusalem chela tro kiiwa, kiimaq Neptopha chela tro na siti hiqshong thun kiiwa riichom heato.

²⁹Kiimaq, Bethgilgal, Geba, kiimaq Ajmaweth chela thun tro wa, riichom hea wanto.

³⁰Krai mren, ramwebi, kiimaq Lewinok raq, ngarai shiikhoi wan miitu, tsangshiq maiqmii khum tiisii wan, kiimaq mungmaiqse khum tiisii wan, kiimaq,

Jerusalem chela ruk kilamchong thun kra tiisii wan, kiimaq chela tro ruk kra tiisii wan miitu, ramram wanto.

³¹Lata, ngi raq Juda wang wa welabi thun ka, ruk wukhu thaq na shea wan kang. Lata, mungmaiqse ka kongjong kong nai na triiphea kang. Lata, Jerusalem chela trotam na kongtahushhu maq Shiikeawe ma kechutum ashi ange khum wan miitu, arang kuqkang. Krai mren, kongshi ka kra jaqtsi nü ruk thaq kiina wawanto. Raüta, Sinchiitsap Kilamchong nü kiina wawanto.

³²Hoshaia ka ashi angeti kong kra jai phan phan khum wanto. Apaiq jai niika Juda wangti welabi kriiwa kongkho kra khum wan damto.

³³⁻³⁵Tsangshiq jai niika, lerong tsü wanti ramwebi Ajaría, Ejra, Meshullam, Juda phan, Benjamin phan, Shemaia, kiimaq Jeremia thun kra khum wan damto. Kra jai niishe ka, Jekería wadamto. Jekería ka Jonathan se, kiimaq Shemaia miika asaü. (Apaiq ma atitiim thun ka, Mathania, Mikaia, kiimaq Jakkur riito. Tsangshiq ka Asaph saüse phan.)

³⁶Apaiq jai niika, apaiq ma ata awii phan Shemaia, Ajarel, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaniel, Juda, kiimaq Hanani thun khum wan damto. Tsangshiq tarü raq, Shiikeawe dise Hokham Dawit raq tsüngii wantaq, paimin toro thun kra tsangshiq jaq na doraq maq tsüngii wan raüta, khum wan damto. Tsangshiq ara shea wanti ka taksma we Ejra raq shea raüta, tsangshiq kiimin mungmaiqse rai kongta hushhu maq khum damto.

³⁷Raüta, tsangshiq ka Khamdü Kilamchong miishe ka Dawit Chela mong na nyap wan chang longpen hiqkhuphi lam kiiniishe düwanto. Raüta, Dawit hokham we jam ka lea wan raüta, chela ruk nü kiina hali, Khamchum Kilamchong kiiniishe wa wan raüta, chela maq shedong nü siim kiiniishe wawanto.

³⁸Kiimaq, mungmaiqse kongjong kongshi Shiikeawe ma kechutumke wan ashi ashun wanti kong kriika, chela ruk thaq maq jaqpha nü siim thaq maq wawanto. Kiimaq, ngi raq tsangshiq mungmaiqse phong kra, kongkhu watlaq kra jai na khum wan dam kang. Naishiq ka chela Ruk ba Winsii Lumchang Watum Khamchong kra lea wan laita, Peruk Ajongwiq kiina khum wan damkai.

³⁹Kiimaq, kriiba miishe ka, Ephraim Kilamchong, kiimaq Jeshana Kilamchong, kiimaq Ngiq Kilamchong, Hananel Kongmong Chong, kiimaq, laita Shishi Kongmong Chong, kiimaq riitiishe Sku Kilamchong nü kiiniishe khum wan kai. Laitiishe, naishiq raq chela ruk tro na khum wankai kriika, Shomjam tiinap tho na Kilamchong ashi, kra jiishe tiisup wan kai.

⁴⁰Riita arai mren, mungmaiqse ka Shiikeawe shomnoq wan kechutum wanti kong, kongnai ri, ka Shomjam tho kiiniishe saü wanto. Maiqlare, ashun sheati i jaqkhong na ümchuwa khum wandam taq kra thaq na,

⁴¹i jaqkhong na khum wan damti ramwebi lerong tsü wanti ka arthun armin asi riito: Eliakim, Maaseia, Miniamin, Mikaia, Elioenai, Jekeria, kiimaq Hananaia riito.

⁴²Kiimaq, tsangshiq jai na khum wandamtibi ka, arthun ara riito: Maaseia, Shemaia, Eleajar, Ujji, Jehohanan, Malchija, Elam, kiimaq Ejar riito. Riita, ara ashi shuntitiim, Jejarahia raq shea raüta shishun wantaqtitiim riika, tsangshiq dang ka tiikhii tiikhii maq, agilülü raüta, shinge wanto.

⁴³Kra ranaiq na, mungmaiqse raq Shiikeawe ma achong lotmai pahea honglu kuq wanto. Shiikeawe raq mungmaiqse ka pinthum tiikhooqriiq wanto. Kriikha maq, tsangshiq ka kai chochi wanto. Kiimaq jechakre nai nosere thun riimin, kra poi jong klo wantaq, kra lom wan damto. Krai mren, mungmaiqse shinge wan trang, ashi riinya wan ka, barap binriiti raq taito.

Shomjam Na Kewan Chang Honglu Ka Tiije Wanto

⁴⁴Kra akhing na, Shomjam na lang miitu mungmaiqse raq lungwii honglu, aroqkhu honglu, tsamnye ajut honglu, rawiitek petsi wiqtsam honglu, thüchang tsamtiip khok thun kra liiko wanti, cherewetiiim tsea raüta shongto. Tsangshiq raq chongtiikai honglu thun ka, Thungtri na chongtlaq kra phanphan, ramwebi nai Lewinok dunghea miitu, chela thun tro na wak ram kiiwa riichom raüta, saiq sam wan arang ka tsangshiq ma kuqto. Kiimaq Juda wangti mungmaiqse kunli, ka ramwebi nai Lewinok ma, khoqriiq shishiiq maq siwanto.

⁴⁵Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq aming kuq wantaq kra tiiphan phan, ramwebi nai Lewinok raq, mungmaiqse tiisii wan ramramke, kiimaq ngarai tiisii wan asii sham-akai thun ka, pinthum tsapkapkap maq shamkuqto. Kiimahali Shomjam na ashi ange wanti, kiimaq Shomjam Kilamchong thun kra kheti hokranok riimin, Hokhamwe Dawit nai ase Solomon raq Thungtri khakuq thütaq, kra tiiphan phan, tsangshiq jaqsham ka tsapkapkap maq shamkuqto.

⁴⁶Arka Hokhamwe Dawit nai shiwe Asaph pat niiphü dongdii, Shiikeawe ma tiitsam kam shinge wan, kiimaq Shiikeawe ma kechutum shinge wanti kong asheati ka asi dongdii riito.

⁴⁷Arka Jerubabel pat na nai Nehemia pat niimin, Israilnok raq, ranaiqtek honglu kra kuq wan lili riitlo. Raüta, Shomjam na ashi angeti nai shomjam kheti hokranok kra tiichamchao mak maq dunghiq wanto. Mungmaiqse riika, Lewinok ma asii, aram ari honglu kra kuq wan lili riitlo. Kiimaq, kra honglu kiiwa, ramwebi rii ka Lewinok raq ramwebi ma pheakuq wan lili riitlo.

Nehemia 13

Pongmung Maiqse Ka Pong Na Raibaiqto

¹Kra akhing na, Mosheq Thungtri ka, mungmaiqse ma tiihong raüta phat kuq wanto. Kra phat kuq wan tlaq akhing na, lakdam kom na, Ammonnok nai

Mobnok ka, Shiikeawe sengi phungtu na tiishang dam maimak, kiimaq noqku na tlom wandam maimak, nguta aming khathütaq lakjaq kriishe phat kuqto.

²Riita arjaq tsangshiq nok nai ri khuthaq na akha tri waiqthütaq arka, Ammonnok nai Mobnok raq, Israilnok ka Ejip mung maq manglaü wantaq akhing na, lam maq, tsangshiq noknai wiita raq, Israilnok ma phaqsea khamnyang kuq pha q siq mak hai huto. Tsangshiq raq Israilnok ka akhrumke wan rü na khoti, shammiwe Balaam ma kampho kuq räuta, Israilnok khuthaq na manson laq nguta raikao tatto. Shatmaq nashiq Shiikeawe raq apaiq manson ka ramram ma khoti wiiqbaiqto.

³Riita, Israilnok raq ara chongtiikai tri räutu phat kuq wantaq kra taiwi räutiishe, tsangshiqnok rai pongmung maiqse ümchuwa sitlaq kra, tsangtu mong wa ashleq riibaiqto.

Nehemia Raq Tri Tru Tiiqto

⁴Riita, ramwe Eliashib ka Shiikeawe Shomjam na hupsam thü chang khok thun kra liiwanti chere ma ashong riito. Apaiq ka Tabia rai akhing luhea she kongshi siwantiwe.

⁵Apaiq raq Shomjam mong na khok ajong pinthum ashi, kra khok kriika, honglu kuq wantlaq tü atsam, kiimaq homseng, kiimaq Shomjam na lang chang huk nai sam ja nai piq thun, ramwebi ma akuq honglu thun, kiimaq aroqkhu wa akuq honglu piuwong, spiqtai, kiimaq Lewinok ma akuq olip petsi tai thun, kiimaq Shomjam na ashi ange wanti ma akuq honglu, kiimaq Shomjam kheti hokranok miitu akuq honglu thun kra sai sam chang khok kriika Tobia raq lang miitu kuq baiqto.

⁶Riita ara chongtiikai ashut klo wan tlaq akhing bala na, ngi ka Jerusalem na ahü riikang. Jamkhano ngukla, ngi ka hokhamwe Artajarses raq Babilon mung lang wan li maq, rawii wiioqtsam ri wiinai ngoja na, Juda mung na mung jaqsham wan tiikang kra tsütsa ka tiitai kuq wala nguta, apaiq rai riihum wa, Babilon mung na wawan kang. Riita, ngi ka Babilon mung na ashaqpuq siwa jai miishe, apaiq raq ngi ka Jerusalem na jangho nong miitu aming kuqto.

⁷Krai mren, ngi ka Jerusalem na jangho nong kang. Ngi ka kiijaq säukai jaishe, Shomjam mong wa khok ashi ka Eliashib raq Tobia raq lang wan miitu kuq baiqto nguta sap lata, ngi ka pinthum ahang rai riikang.

⁸Kra chhilata, ngi ka amokdung dung she khiq wan kang. Kiimaq Tobia hupsam thun kra khok mong wa wiita kinphai na rutbaiq kang.

⁹Lata, ngi raq khok thun tiishe wantaq kra tiisii wan miitu, phumram kham maq bat rong laq ngutiishe, aming kuq kang. Kra tiisii hetse lot jai sheti, Shiikeawe jam na lang wan chang, takchung pinchiim thun, rai awong honglu thun, kiimaq honglu homseng shan thun kra, Shomjam khok mong niishe hali tiisaiqsam wan nong kang.

10 Kiimaq, Lewinok dunghea wan chang honglu ka mungmaiqse raq samhea kuq wan mak shishe baiq kha maq, Shomjam maq noqku akhing na, Shiikeawe shomnoq wan, nokwe shunshea wantibi, Lewinok nai ashi ange wanti kong kriika, tsangshiq maiqmiimii hiqshong rap na, wak jaqsham sea wa she hali jang wan wito nguta bom ka ngi raq tai kang.

11 Kra tai lata, ngi raq Shomjam thaq na aliiwanti welabi ka, Shomjam wa jaqsham ka tsapkap mak kha na, tsangshiq ka asea nai ason riikang. Lata, ngi raq ashi wanti nai Lewinok kra, tsangshiq maiqmii hiqshong wa, tiieha wa nong lata, Shomjam na tsangshiq jaqsham kra sham wan nong miitu arang kuq nong kang.

12 Kra riikang tiisheti, Israilnok wiita raq Shomjam na rai awong, spiqtai, kiimaq olip tai kra honglu na kuq wan nongto. Raüta, honglu thüchang khok thun kiijaq thüto.

13 Krai mren, ngi raq honglu thü chang khok thun kra liiwanti cherehetiim shong wan nong kang. Tsangtsam ka arwetiim ara: ramwe Shelemia; Thungtri taksuwe Jadok; kiimaq, Lewiwe Pedaia. Kiimaq, tsangshiq khrum miitu ka, Jakkur se Hanan, Mathania ma asaü kra shongkang. Ngi raq, arwetiim ka, tsangshiq kongti ma, pha q nai sea kra aheawiq maq miphea kuq wan lot, nguta kam tiikang. Kra ningkhan, jaqsham ka tsangshiq ma kiinong kuq kang.

14 Shiikeawe lei, ngi raq üm Shomjam miitu nai noqku miitu arhun jaqsham tiikang ara ümtsang na tiitsang thü laq.

15 Ngi raq kra akhing na, Juda wang na siti Israilnok raq, Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq na spiqtsi tsai ka tiikit nyat tlo chhikang. Kiimaq mungmaiqse abiti riika, püwong, che, spiqtsi, phupmuqtsi, kiimaq lai hin huk asam thun kra, tsangshiq kumtoq kaütiim raikhü na miirea chhikang. Raüta tsangshiq raq kra hupsam thun ka, Jerusalem na hoho tlo chhikang. Kra chhilatiishe, ngi raq tsangshiq ka kiq atsin maq ason riikang. Kiimaq Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq na jamlai phan min ari athii shata raamak nguta aming kuqkang.

16 Tajar chela wa aki, maiq wiijamti laopanbi ka Jerusalem na siraüta piikiiti asi riito. Tsangshiq raq ngiq, kiimaq lai hin hupsam phanphan kra, Jerusalem na hoholili raüta, naishiqnok ma Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq na shakuqho tlo.

17 Kra ningkhan, ngi raq Jehudinok welabi ka ason riikang. Lata tsü ka akha chongkuqkang, "Liirong laq, namshiq raq, ara abi ngarai tang tlan! Namshiq raq asii Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq ka ashe ma tija baiqholan.

18 Akha ashut ngarai tang wan kha na, Shiikeawe raq namtitiim ma sintsang tiihokuqto, raüta ara chela ka shiithen baiqto. Kra taümaq dongdii min, namshiq raq, Asiihai Ranaiq ka tiishe shi wan lanta, Shiikeawe tsankhiq ka Israilnok ma misaüho nong laq nguta ngarai tang wan nong tlan," nguta sonkang.

19 Arkha niishe, ngi raq Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq pha wan tlaq, raji rashe nyap wan tlaq akhing na, Jerusalem chela kilamchong thun kilü ka, wiita shaqbaiq raa

tlo. Raüta Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq mithum shaq wiiwii, kilü thun ka dike raamak, nguta aming she tat kang. Lata, Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq na jurmin kinphai wa chela mong na hupho samho, nyapwa mak chang miitu, kilam chong thun kiijaq kilü kheti sontri tsongti maiq thükang.

²⁰Lakshi shea laknai wiika, laopanbi ka, phanrap hupsam shata wanti, liipan rabiingi angu rawa na, Jerusalem chela kin phai kiijaq japto.

²¹Kra chhilatiishe, ngi raq tsangshiq ma, “Namshiq ka hupsam shata kham ma, chela ruk phai na anap ra miwiiho shaq nguta atu na naq khe rongkiq. Namshiq raq ibom tai man tlea han jiila, namshiq raq imo she miho han,” nguta tsangshiq ka tiihai sonkang. Kra sonkang kriimiiphat she, tsangshiq ka Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq na jangki nongmak she riito.

²²Krai mren, ngi raq Lewinok ma tsangshiq khum ka phumram kham maq tiisii bat raüta, Asii Niitiitsak Ranaiq ranaiq ka asii maq thü wan miitu, tsangshiq raq kilamchong thun kilü ka sontri tsong raüta teptep khe miitu aming kuqkang. O, Shiikeawe lei, ngi raq arthun jaqsham tiikang ara miitu, ümmang chan tsii rüm tlaü kriimaq, ngi ara tiikhup wongkuq laq

²³Kra akhing na hali ngi raq, Jehudinok phong wa maiqwere pahea raq, Ashdoknok sheare, Ammon nok sheare, kiimaq Mobnok sheare lam wan raüta sitlo nguta tho ka lapkang.

²⁴Tsangsetiim phong wa khoko riika, Ashdoknok bom kli bomtlo. Riimak la, maiqnok maiqhiq nokhin phan bom miili riibom tlo. Tsangshiq raq nashiqnok, Jehudinok bom ka tsin mak.

²⁵Kra ningkhan, ngi raq tsangshiq awere thun ka, phanrap ma tsat son kang. Lata, tsangshiq khuthaq na manson kiqsü she riikang. Lata sintsang maq tsat kang, kiimaq tsangkhushü maq hit-hihi hitkang. Latiishe, ngi raq, tsangshiq ka Shiikeawe mang na, tsangshiq riilo, riimak la, tsangsetiim jiimin, pongmung maiqse rai khesea riija klo wan maimak she nguta, tsangshiq ma tumkham tiinyang kang.

²⁶Ngü raq tsangshiq ma, “Hokhamwe Solomon ngarai lam na sheahoti ka pongmung sheare raq riimak sha. Apaiq ka maiq mung ahinti hokhambi thaq na ajong pinthum riito. Shiikeawe raq apaiq ka kai lungwii raüta, Israil mung khuthaq na hokham ma shongto. Kiitin ajong alu we taü maq dongdii min, apaiq raq ara chongtiikai pongmung sheare lam wan ngarai tangto.

²⁷Riita, ümchaü min, naishiq mungmaiqse raq, namshiq raq Shiikeawe tri jin lanta, pongmung sheare lam tlan, kra ngarai lam kriisha miphan wan dam hai?”

²⁸Riita, tiinanpot ajiq pinthum she ka, Joiada ka Ramwe Ajong Pinthumwe Eliashib se riito. Shatmaq, Joiada setiim phong wa weshi riika, Beth Horon chela

na siti welawe, Sanballat se kra lamto. Kriikha niishe, ngi raq Joiada ka Jerusalem wa jobaiq kang.

²⁹O, Shiikeawe lei, tsangshiq raq asii ramwebi ngachang ngacho, kiimaq ümniiraq ramwebi nai Lewinok rai asii tongshong kham shong wan laü ramkhamkok ka, wiita sheshi baiqto. Tsangshiq raq arthun ashut klo wantaq kra ümtsán na tiitsang laq.

³⁰Arthun ara kha niishe, ngi raq mungmaiqse ka pongmung maiqse hon atsii rong arai jamlai wa sitlaq, krei thun ashe ashi kiiwa, wiita asii phumram kham maq bat lata, tsangshiq khum ka tiisii hekuq kang. Lata, ramwebi nai Lewinok raq maiqmiimii jaqsham ka, khaqkhaq, jam kojo min ahü maq sham wan miitu, tsangshiq ma tri räü ka, samhea tiipha khakuq nong kang.

³¹Kiimaq, honglu kuq tlaq kra, chaq chang chin raa tlaq kra, akhing khaq khaq na Shomjam na chomke wan miitu, jaqsham ka aphea riikuq kang. Kiimaq mungmaiqse raq, raipo wonglo tsikhu wa tsamnye jut tlaq kiiwa kuq tlaq kra, kiimaq petsi wiqtsam tsikhu wa honglu na kuq tlaq kra tsapkapkap maq, akhing khaqkhaq na kewan raa nguta jaqsham ka aphea riikuq kang. O, Shiikeawe lei, ngi raq arthun jaqsham wan tiikang ara, ümtsán na tiitsang shat riilaq. Laüta, ngi ma ana tokuq laq.

Esthar

Esthar 1

Hokhamnyung Washti Raq Hokhamwe Ahasueras Aming Roito

¹Ara mra pin wantaq akhing arka Ahasueras raq hokham jaqsham wantaq akhing pat wa bomchong riito. Apaiq raq mung lang wantlaq maiqmung thun ka wang 127 na tiikho raüta peng wanto. Arka India mung maq pha wan raüta Ethiopia mung na saüli ham wanto.

²Kra akhing na Hokhamwe Ahasueras raq Susa chela maq si raüta mung ka lang wanto.

³Apaiq raq Hokham jaqsham pha wanli maq wiitsam si raüta, awokhong na siti aki shiilangbi nai mungtubi ma awin näu phaqsea poi jonghea kloto. Parsia mung nai Media mung pengti phentu jongbi kiimaq wanghuptibi kiimaq welabi thun wiita tiithung raüta asi riito.

⁴Kiijaq apaiq raq ahokham tsiiq nai nyam tum chiithe jonglu khushü kra jipi lütrok na saüli, mungmaiqse ma awin näu rinwiito.

⁵Kra jai miishe hokhamwe raq Susa chela na siti chiithe lüwa kiimaq miitsan maiqse tarü hupli mungmaiqse ma lüwaja winnäü phaqsea poi jonghea ashi kloto. Ara phaqsea Poi arka ramiishi na saüli kloto. Arka hokhamwe jamkea na pepü ro kiijaq kloto.

⁶Kra jamkea ka kheawai nai alü kheathum nai kheamin phusetiim ka müsaisai raihi-nairai raü na chan raüta, longchhai kham thun na chaq maq alo jinkomsetiim awa asi kiijaq khealü phusetiim nai kheawai phusetiim kra tiikha chan raqraq raüta jamkea thung kra tiimiikhiiq raüta tsomhea tiihongto. Kra keathung kiijaq chaq ngam maq nai kampho ngam maq alo sopha ngachang pahea asi riito. Kra keathung ka longchhai pen kiimaq rongshii phan phelspar long pen kiimaq achhai anyii thiitsinhea longpo phan kiimaq rongwai phan turkouis longsengpo maq ahai wan tsomhea riito.

⁷Che ka chaqngam maq alo dangshaü koksetiim na tsüm raüta pheakuqto. Dangshaü koksetiim kiimin pongphan riiphan. Hokhamwe raq nokwe ma che ka chamtraq tiiphaq siqto.

⁸Che nyangti miika hongto she nguta arai arü ka ahü. Hokhamwe raq ajaqshamtibi ma, nokwe raq jamkhii phaqsea wa lungwii tlaq, kiikha maiq loweatek raq maiqmii tsan roro miphaqsiq laq nguta aming kuqto.

⁹Kiimahali Hokhamnyung Washti riimin hokham jam wangmong na jechakre ma winnäü poi phaqsea jonghea kloto.

- 10** Poi klo phaqsea ra miishe ranaiq she angu na, hokhamwe ka che nyang raüta atsan ahea polokhiq riito. Krai mren, apaiq raq akolibi wemiishi, Mehuman, Bijtha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Jethar kiimaq Karkas kra heato.
- 11** Raüta apaiq raq Hokhamnyung Washti ka hokham miirii maq tiimii raüta miki laq nguta tiishea wato. Kra thaütaq kriika, apaiq shamhea kra mungmaiqse ajong alabi ma mitiichhiki laq nguta heato.
- 12** Shatmaq Hokhamnyung Washti raq hokhamwe aming kra taimak tleato. Kra ningkhan hokhamwe ka kai khiqto.
- 13** Riita ija akha akhek amu mra angu niika hokhamwe raq mungpeng thung tri asapti taksmabi rai riiwai wan lili riitlo. Krai mren, apaiq raq apaiq khrumti tsüwe tsitwebi ka tiiheaki raüta, kra kha ka jamkhii phochang wa nguta waito.
- 14** Akha akhek bom riiwai wan miitu akongtibi thun ka Karshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena kiimaq Memukan riito. Ara tsangshiq wela wemiishi arka Parsia mung nai Media mung na mung peng wan damti mungtubi thaq na ajong pinthum riito.
- 15** Apaiq raq ara tsangshiq ma, “Ngi Hokhamwe Ahasueras raq, ijaqshibi tiiwa lata Hokhamnyung Washti ka tiihea wakang. Shatmaq apaiq raq ngi aming ka roito! Riita nashiq thungtri na akha khü akha arka jamkhii phochang wa miraq? Kiimaq apaiq ka jamkhii riichang she wa miraq?” nguta tsangshiq ma waito.
- 16** Kiijiishe Menukan raq hokhamwe man na nai ajong alabi thung tlaq kra khaki na, tri ka akhiishe phoqto, “Singmung lei, tairong laq. Hokhamnyung Washti riika, hokhamwe shummi lamlam li ka riimak. Shatmaq apaiq sengi ajong alabi min wiita roito!
- 17** Jamkhano ngukla, ümchaü hokhamnyung raq jamlai wa shuttaq tsütsa ara tairaüta, hokhamwe mungtan na siti jechakre tarü riishe, ajamtiwe ka shummi shaqshaq li she mirwan. Raüta tsangshiq raq, ‘Hokhamwe Ahasueras raq Hokhamnyung Washti ka apaiq khaki na mikilaq nguta aming kuqto. Shatmaq hokhamnyung ka kimak dea riito,’ ngutiishe mirchong wan.
- 18** Ara hokhamnyung hon atsii tsütsa ka taiwi raüta, Parsia nai Media mung na siti, aki miikiim nyungre raq, ümchaü ranap ra min miwiisshaq niili, ajamtiwe tiim ka mishummii wan. Krai mren, maiqhiqshong rap na achakre raq awesetiim ka shreng mak she miraq. Kiimaq awesetiim ka achaktiim ma tsankhiq miraq.
- 19** Riita, Chaü lei, ümniiraq thapthi tlaü jiika, ümchaü armiiphath Washti ka hokhamwe man na chapkai maimak she miitu ümniiraq aming kuqlaq. Kra aming ka Parsia mung nai Media mung na ümtiikiimin klai mak chang miitu tri raü miishe thüwan chang miraq. Kra laüta apaiq ngachang hokhamnyung ngacho ka apaiq thaq na maiqshaq shaqti miishe klai chang miraq.

²⁰Riita hokhamwe aming ka ara ajong alu mungtan ara phoili minyam wan laq. Kra raüta jamti nyungre raq awese ka ngao asi ti min kiimaq ahüti min wiita ma ana mito wan laq.”

²¹Ara bom ka hokhamwe nai shiilangbi thun raq Menukan bom rai mren tri ka tiihong thuto.

²²Ara tri raütu arka maiq aphan aphan bom maq waiq raüta, hokhamwe sengi awangtek na siti ma phea kuqto. Kiimaq maiq atatek na awese raq ajamkun ka lang wan chang nguta waiqto.

Esthar 2

Esthar Ka Hokhamnyung Ma Shongto

¹Arthun mra ara pinjai maq, hokhamwe tsankhiq ka ashi she riito. Kiimaq Washti raq apaiq bom tlea taq kra kha na apaiq khuthaq na aming tri atsin thüwantaq kra bom thun kriishe atsan mong na dongkilili riitlo.

²Kriikha niishe hokhamwe khrumtibi phongwa maiq wiijamti raq apaiq ma tsü ka akha chongkuqto, “Chaü lei, riita, ümchaü min akha thapthi raü jiika ahea mirsham. Hokhamwe miitu asham aheaheati junsangsetiim wa trit kai chang.

³Kra trit kai miitu hokhamwe raq apaiq wokhong na siti wangtek na siihiip ajong weshishi shong chang miraq. Raüta tsangshiq raq wangtek wa junsangsetiim asham aheahea kra riichom raüta, tsangshiq ka Susa chela na hokhamwe khok jechakre sichang jam kiina sheaho chang. Raüta tsangshiq ka hokhamwe lukhap ajongwe Hegai, jechakre pengwantiwe jaqkhong na tiisi chang. Raüta tsangshiq han tiihea chang tsiq ka phanphan kechang miraq.

⁴Kra laüta junrii sekong phong kiiwa ümriiti wa ümniiraq pinthum lungwii tlaü nyungti kra tsealaq. Laüta kriinyung ka Washti lai miishe hokhamnyung ma shong laq,” nguta hokhamwe ma tsii ka chongkuqto. Hokhamwe riimin ara tsii chongkuqtaq arka tengtodea nguta taoto. Krai mren, jamkho chongkuqtaq kra phanphan she jaq ka shamto.

⁵Kra akhing na Susa chela na Jehudiwe ashi asi riito. Apaiq mang ka Mordekai. Apaiq ka Jair se. Apaiq ka Benjamin phan wa. Atinai mang ka Kish nai Shimei.

⁶Bebilon hokhamwe Nebukadnejar raq Judia mung longki raüta, hokhamwe Jehoiachin ka munglu shumwi ma, Jerusalem chela na siti mungmaiqse pahea kra adam na tsuq wan damto. Kra phong na Mordekai kiimin asi riito.

⁷Mordekai rai awe ma ano awase ashi asi riito. Apaiq mang ka Esthar. Hibru bom maq apaiq mang ka Hadassah. Apaiq ka nohea wiq se, asham min atsomwiq. Anyungwe tsaikai jai, Mordekai raq ase shaq ma mang raüta tiijonglu wanto.

⁸Riita hokhamwe raq aming anye she tat taq kra mren, junriisetiim pahea ka Susa chela na riichom shea wanto. Kra shea wantaq phong na Esthar min asi.

Apaiq kiimin hokhamwe jam mong na, jechakre peng wanti Hagai jaqkhong na tiisi wanto.

⁹Hegai raq Esthar ka lungwiito, kraï mren apaiq raq Esthar ka samhea shiili liiwanto. Kraï mren apaiq raq Esthar sham tiieha wan miitu phanrap khum jutjü wan chang homseng kiimaq apaiq ma phaq sea kra asum akam phan she tiijekuq wanto. Apaiq raq Esthar miika jechakre sichang hokhamwe jam mong na khok ahea pinthumti kra kuqto. Raüta hokham jam kiiwa akhek atiitsang jechaksere nyung miishi tsea raüta apaiq shiililiwan miitu thüwan damto.

¹⁰Riita, Mordekai raq jamkho Esthar ma tsii chongkuqtaq kra phanphan, apaiq raq ata awii aphan amaq mang ka maiq ma tiisap maq paüto.

¹¹Wranaiqtek Mordekai ka hokhamwe jam jechakre sichang rinkea kiijaq aki awa khum wa lili raüta, Esthar ka jamkho singa chhanchhi wan tlaq kiimaq jamkho jonglu wan tlaq kra tsütsa ka sidi walili riitlo.

¹²Jechakre ma tsangshiq sham tiieha wan miitu khum jutjü wan akhing ka wiishi akhing ratlo. Tsangshiq khum na homseng tsai maq jutjü wan akhing ka jipi lütrok ratlo. Kra jai miishe ka petsai tel maq jutjü wan akhing ka jipi lütrok hali ranong tlo. Kra lotjai miisheti q junriisetiim ka hokhamwe Ahasueras phana nyungshishi maq shea wan raüta tsangshiq sham ka tiichhi wa watlo.

¹³Riita kra watlaq akhing niika junriise raq hokhamwe jam na jechakre sichang khok kiiwa maiqmii raq aroro miirii kra samwan raüta hokhamwe phana walili riitlo.

¹⁴Riita kra junrii nyung ka raji na hokhamwe rai sham riichhiwa miwa. Raüta anap ranap niishe ka apaiq ka jechakre sichang pongkhok niishe misheaho nong. Raüta kiijaq jechakre pengti Shaashgaj phana thütlo. Apaiq ka hokhamwe tanyungre thun kra pengti alai alamwe wokhong niishe thiiho tlo. Apaiq ka hokhamwe raq lungwii raüta amang chong raüta heamak raüka, thongshi hokhamwe khok na nyap wa nong ka maimak she.

¹⁵Riita Esthar raq hokhamwe ma ashram tiichhiwa akhing she saüto. Esthar ma awe ka Abihail. Kiimaq apaiq ma awa mang ka Mordekai. Mordekai raq apaiq ka ase shaq ma mang raüta dunghiq wanto. Nanok tarü apaiq sham chhiti bi raq Esthar ka shamhea pinthum nguta tiitsam kam witlo. Kraï mren, apaiq ma akhing she saütaq kiitiikaq, Esthar riika jechakre pengti Hgai raq apaiq ma jamkho hon atsii chongkuqtaq kra phanphan she, apaiq miirii kra sam wan raüta hokhamwe phana sham tiichhi wa wato.

¹⁶Kraï mren, Ahasueras raq hokham jaqsham wan li maq wiimiishi she angu na, jipi lüroqshi she, Tebeth jipi lü na, Esthar ka hokhamwe Ahasueras jam na sham tiichhi wa shea wanto.

¹⁷Kraï mren, hokhamwe raq Esthar ka jechaksere wiita tha q na pinthum lungwiito. Kiimaq hokhamwe raq jechaksere tarü tha q na Esthar ma kai lungwii

maklii tiitsito. Krai mren apaiq raq hokham nyung khuphok ka Esthar ma tiiphok kuqto. Raüta apaiq ka Washti klai ma hokham nyung miishe shongto.

¹⁸Raütiishe, hokhamwe raq Esthar shreng ma, phaqsea poi jonghea kloto. Kijjaq asenginok ajong alabi kiimaq mung pengti thun ka tiitheato. Kiimaq apaiq mungtan tlotli na ümchaü ranaiq ahailii nguta aming kuqto. Kiimaq hokham jaqmiiq thekli kongphiq thun pheakuqto.

Mordekai Raq Hokhamwe Tiichhiito

¹⁹Kiimaq anü na hokhamwe raq Mordekai ka mungpengti ma ashong wanwi she riito. Apaiq ka hokhamwe rinkea kilam chong na ngatlo.

²⁰Kiimaq Esthar riimin, apaiq noseji na jamkho Mordekai raq dunghiq raüta shrin kuq wantaq kra mren tai wanto. Riita apaiq raq, aphan amaq kiimaq ata awii lam ka jammin chong mak riito.

²¹Mordekai raq hokhamwe jaqsham wan tlaq akhing na, hokhamwe khok na wachang kilam chong kheti wenai, Bigthana nai Teresh, kra hokhamwe Ahasueras ma akhiq she riikito. Raüta tsangnai raq hokhamwe ka tseabaiq tan wanto.

²²Shatmaq Mordekai raq kra tho ka heraüta hokhamnyung Esthar ma chongkuqto. Krai mren Esthar raq kra tsütsa ka hokhamwe ma Mordekai raq chongto nguta tiitaito.

²³Kijjiishe hokhamwe raq, kon chon raüta bom ka tengto dea nguta sapto. Krai mren, kra wenai ka pechong na abuq maq tiishak baiqto. Kiimaq hokhamwe raq, kra mat kha ka, mung lang lakdap na tiitsang waiq thüto.

Esthar 3

Haman Raq Jehudinok Shiithumbaiq Mat Tanto

¹Ara jai maq Hokhamwe Ahasueras raq Agag phan Hammedatha se Haman ka shreng raüta apaiq jaqtakiq na ajong alabi thun thaq na mungtan tuwe miishe shongto.

²Hokhamwe raq aming thütaq rai mren, hokham kilü na sitlaq aphan phan maiq wiita raq ngarang bum raüta Haman ka shreng noq wan tlo. Shatmaq Mordekai riika abum min bummak, anoq min noqmak.

³Kijjiishe hokhamwe kilü na ngati aphan amaq thun raq, “Ümniiraq hokham tri ka jam nguto lillam tlaü?” nguta nguto.

⁴Tsangshiq raq wranaiqtek kra lam ka chong kijjiimin, apaiq riika taimak dongdii. “Ngi ka Jehudi phan. Ngi raq Haman ka jamkho minoq ha!” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto. Kra riikiitiishe Haman raq Mordekai hon atsii thü

tlaq kra mininlot sha ninlot mak wa, sap miitu, tsangshiq raq Haman ma tiitai kuqto. Jamkhano ngukla, tsangshiq ma apaiq ka Jehudi phan nguta chongto.

⁵Kiimaq Mordekai riika, anga min ngamak, abum min bummak, kiimaq anoq min noq mak kra Haman raq chhi raüta kai khiqto.

⁶Kiimaq apaiq raq Mordekai ka Jehudi phan ngutiishe sap raüta, apaiq lam lamse tseabaiq ka itsan heamak. Hokhamwe Ahasueras mungtan mong wa Jehudi phan ngusaq, wiita tiithum baiq chang ngutiishe tan wanto.

⁷Ahasueras raq hokham jawanli maq, wiiroqshi ri wiinai she angu rawii, rawii pha wan jipi, Nisan jipi na Haman raq, lang tiiphok raüta, aranaiq kriishe tiihongto. Ara langphok arka Purim nguta ngutlo. Krai mren, jipi lüroqshi ri lünai Adar jipi na raroqshi ri ranaiq tsam angu ranaiq na, aranaiq ka thapthito.

⁸Kiijiishe, Haman raq, Hokham Ahasueras ma, “Ümmungtan mong na maiq phan ümchuwa sitlaq kra mong na, phanshi ka junok thunglai rai min pongmak, pongtrai sitlo. Tsangshiq thunglai ka junok rai min mren mak. Kiimaq tsangshiq raq hokhamwe thungtri ka lang mak riitlo. Kra ningkhan, tsangshiq ka akhli thü raüla hokhamwe ma jam achu min ahü miraq.

⁹Riita ija, hokhamwe ma hongtlaq jiila, tsangshiq atiithum tseabaiq miitu aming lak kuqlaq. Kiimaq ngi raq hokhamwe tek na Hokhamwe jaqsham miitu kampho tok 340,000 mithü kuqha,” nguta chongto.

¹⁰Kra ningkhan, hokhamwe raq ajaqtop kra chhut raüta Jehudinok ma wesangwe Agag phan Haman jaq niishe kuqto.

¹¹Kiijiishe hokhamwe raq, “Kampho ka ümkampho li miraq. Kiimaq kra maiqphan kiimin ümjaq niili she. Ümniiraq jamkhii klo wa ro tlaü klolaq,” nguta Haman ma aming kuqto.

¹²Kiijiishe hokhamwe cherethun ka rawii pha wan jipi raroqshi ri ranaiq tsam angu na tiiheato. Raüta, Haman raq tanthütaq kra mren, hokhamtubi, mung wiita wa wanghuptibi, kiimaq maiqphan wa aki shiilangbi ka, mung ashi maq riita mung ashi na, tsangshiqnok maiqmiimii phan bom maq, aphan aphan bom phan raüta, hokhamwe mang na waiqto. Raüta apaiq jaqtop maq thangto.

¹³Raüta, jipi lüroqshi ri lünai wa raroqshi ri ranaiqtsam na, Adar jipi na, Jehudinok ka nyungwe nose kiimaq jechakre nai nosere thun tlotli, hokhamwe mungtan tlot li, awang tek wa tiithumpak tseabaiq wan chang. Raüta tsangshiq huk asam thun kra wiita runphaq wan chang nguta aming lak ka tiiho wanto.

¹⁴Kiimaq kra lak na bomtsi waiqtaq kriika, wangtek na mungmaiqse wiita raq sap wan li chang miitu, boli tsii wan wan raüta tiitaike wan raa, nguta aming kuqto. Krai mren, kra matdong akhing ranaiq na rechap wantibi thun tarü ka khekham maq siwan ratlo nguta aming kuqto.

¹⁵Krai mren, hokhamwe aming maq lakhoti thun ka liiwanwan maq wawanto. Kiimaq kra aming ka anyungchong Susa chela niimin kuqto. Shatmaq hokhamwe nai Haman ka peokhiq chenyang dungsea riito. Shatmaq Susan chelati ka wiita mrurang wanto.

Esthar 4

Esthar Raq Jehudinok Khrumke Miitu Kiq Tiideato

¹Mordekai raq matraü ka shunto she nguta tho heraüta, tsankhiq bisi tsihea kha maq adü na asam akhea kra kholam kholiq chaihiiqhiq chaito. Raüta wunthaü riinaü khea sam raü, akhakam na tapkhu maq nyat raüta, agi asii, aho lülüshe chela mong na khumshkhum kihoto.

²Apaiq ka hokhamwe kilamchong tho na saüli wato. Jamkhano ngukla akha miirii abi samti ka hokhamwe kilamchong mong niika tiwa mak.

³Hokhamwe aming nai tri räupot kuqtaq kra, ümriibaba niiwa saü wantaq, kra wangtek thun na Jehudinok phan ka aho asii watrang lishe riito. Tsangshiq ka amang maq aho asii walam maq, agilülü achu jaü wanto. Kiimaq tsangshiqnok apako riika wunthaü riinaü khea sam raüta, tapkhu maq khakam na nyat raüta sito.

⁴Riita Esthar jaqshisetiim jechakre nai apaiq shiililiiti aja arbaiqwetiim raq kra tsütsa ka Esthar ma tiitaito. Kra tai raüta hokhamnyung tsan ka kai bito. Kiimaq apaiq raq Mordekai ma wunthaü riinaü khea kra chhut baiq raüta khea hea kra sam laq nguta tiikuq kito. Shatmaq Mordekai raq jaümak riito.

⁵Kra riikiitiishe Esthar raq apaiq shiiliti hokhamwe raq athü wan phong kiiwa maiq weshi Hathakh ngutliiwe hea raüta Mordekai phana bom wai kai tiikito. Raüta jamlai phan mra wa pintaq, kiimaq jamkhano kra mra ka pintaq, kriishe tiwai kito.

⁶Krai mren, Hathakh ka hokhamwe kilam chong rinkea na maiq thung chang ba kiijaq ki raüta Mordekai rai she riihum kito.

⁷Kiijiishe Mordekai raq Hathakh ma apaiq khuthaq na jamlai mra wa pintaq kiimaq Jehudinok mung ka thumli tseabaiq miitu matraü shunthütaq bom kriishe tiitho tiipha chongkuqto. Kiimaq Jehudinok tseabaiq miitu Haman raq hokhamwe tsiq tum na kampho ümchu mikuqha ngutiiwa bom kham kuqtaq, kra thun kiimin wiita chongkuqto.

⁸Kiimaq Mordekai raq Jehudinok jiiqbaiq wan miitu hokhamwe raq akuq aming lak ka Susa chela na siti welabi ma akuq kriimin komshi, Esthar ma kuq laq, laüta Jehudinok khuthaq na matraü khataq, kra jamkhii raüta diibaiq chang wa, kra samhea Esthar ma tiitai laq. Kiimaq Esthar ka hokhamwe phana waraüta, Jehudinok mung tiiwongke miitu tiipaiqnea hoqwakiq nguta tiichong wanto.

⁹Krai mren Hathakh ka Esthar phana waraüta Mordekai raq atiichong wan bom ka tiitai wato.

¹⁰Kiijiishe Esthar raq Hathakh ma bom ka chongkuqto. Kiimaq Mordekai ma bom ka akha chongkikiq nguta thaüto,

¹¹“Hokhamwe ngachang tapmong khok niika, hokhamwe apaiq raq tiiheahü maq, jechak jiimin maiqwe jiimin, juwa min maimak. Tiiheakaihü maq khokmong na nyap wa raüla, atsai chang ngutlishe asi. Kriiwa tiichhii wan chang lam lu ka ashili. Hokhamwe raq ajaq na shamtlaq chaq chongwai kii kra, kriiwe ma neike chang miraq. Raüla juwa hokhamwe phana watlaq kriiwe raq, kra chaq chongwai kii tsiise kiijaq bumsaq raüta, jaqkonaita maq shamwa chang. Kra raütiq, kriiwe miisaaq ka mitiichhii wan lot. Ara tri atsin sitlaq arka hokhamwe sengi ajong alabi, kiimaq mungmaiqse wiita raq asap. Kiimaq hokhamwe raq ngi ka apaiq phana wa miitu, ümchaü raroqtsam she tiiheaki mak,” nguta Hathakh ma bom ka tiichong wato.

¹²Kiimaq tsangshiq raq Esthar bom Mordekai ma chongkiita,

¹³Mordekai raq tsangshiq ma, Esthar ma bom ka akha chongwa rongkiq nguta chongto, “Ümniika hokhamwe jamkun mong na sitläü kha maq, Jehudinok mung thaq na matraü paqthütaq kriika ümdü na saüwa mak miraq nguta naq tiima kiq.

¹⁴Ümchaü akhing akhna, ümniika kaishak la sihaü jiila, Jehudinok mung tiichhii, khrum ka bashi ra wa misaüho. Raüta tsangshiq ka mitiikhup wong wan. Shatmaq tiina, ümniisaaq nai ümnyung ümwe weraü ka athum mirki. Jursap? Ümniika hokhamnyung ma shongtaq arka, ümchaü akhing akha ara miitu wa, shongtaq riila!”

¹⁵Kiijiishe Esthar ra Mordekai ma bomtre ka akha tiichong kito.

¹⁶“Kilaq, laüta Susa chela na Jehudinok mungmaiqse ümchuwa sitlaq kra tarü adam na triitam laq. Lanta, ngi miitu amang maq achu jaü ronglaq. Anaiq naitsam, awa watsam, jamlai min naq phaqsiiq rongkiq. Kham min naq nyang rongkiq. Ngi riimin, ijaqshisetiim jechaksere rai, namshiq rai adam na achu mijaükang. Kra lot jai shetiq, tri na hongmak li jiimin, ngi ka hokhamwe rai riihum wa she miwa kang. Riita kra miitu, ngi ka atsai chang she dea jiika, bam laq. Ngi ka mung miitu mitsai kang.”

¹⁷Krai mren she, Mordekai ka tiidoho raüta, Esthar raq apaiq ma bom jamkho tiichonghotaq, kra phanphan she kloto.

Esthar 5

Esthar Raq Hokhamwe Nai Haman Ka Phaqsea Poi Na Heato

¹Ranaiqtsam she angu na, Esthar ka hokhamnyung miirii maq tiimiito. Raüta hokhamwe ngachang khok mong kilam chong na chap wato. Hokhamwe ka khokmong na hokham ngacho jong na ngaraüta kilam chong nü na nyiraü riito.

²Hokhamwe raq Esthar ka hokhamwe rungkhok na chap raü kra chhi raüta, atsan ka Esthar ma mangchan tsito. Krai mren apaiq raq chaq chongwai kii kra Esthar ma mangchan tiichhi nei kuqto. Krai mren Esthar ka khokmong kiina wa raüta hokhamwe chaq chongwai kii tsü kiijaq ajaq maq than saq shamto.

³“Jamlai wa raa tla, hokhamnyung Esthar?” nguta hokhamwe raq Esthar ma waito. “Ümniima jamlai phan wa rongra tlaq, kra ngi ma chonglaq. Ngi raq mikuq kang. Ara i mungtan arwa khoko jiimin mikuq kang,” nguta hokhamwe raq nguto.

⁴Kiijiishe Esthar raq treto, “Ümniiraq lungwii tlaü jiila, ngi raq hokham manto phaqsea poi jong tiije li kang ara sea wa, athi raji, ümniika ka Haman shea laüta wara.”

⁵Krai mren hokhamwe raq Haman ka Esthar raq dung chungtaq kra seawa miitu jaqlo miwa laq nguta tiheakito. Raüta hokhamwe nai Haman ka Esthar raq wela manto dung chungtaq kra sea wa wato.

⁶Chenyang lam miishe hokhamwe raq Esthar ma, “Riita ümniiraq jamlai bom chong rowa, chong laq. Jamlai wa jaütlaü kra mikuq kang. Ümniiraq ijaq wa jamlai phan wa mijaü haü, kra ngi raq mikuq ha dongdii. Ara imungtan arwa khoko jiimin mikuq kang,” nguta Esthar ma chongto.

⁷Kiijiishe, Esthar ka hokham makki na tiipaiqneato kiimaq tiimang chanto.

⁸“Ümniiraq ümdi se ka lungwii tlaü jiila, ngi raq anap ranaiq ri hali wela manto dung mitiije chung kang. Kra dung sea wa ümniika Haman ri shea wan nong laüta, wanong raüjaq pinthum ahea miraq, nguta ajongwe ma tiipaiqnea tiikang. Kra akhing niitiq ngi raq ümjaq wa jamlai phan wa rittiikang kiimaq jaütiikang, kra mishamkuq haü” nguta Esthar raq hokhamwe bom ka treto.

Haman Raq Mordekai Tseabaiq Miitu Mat Tanto

⁹Kra ranaiq Haman ka wela manto dungsea lot jai chojong chise, ra na dü ma phipii tiidohoto. Shatmaq apaiq raq hokham jam kilam chong rinkea na Mordekai ngaraü kra chhihoto. Shatmaq Mordekai ka achap min chap mak ahai min haimak. Kra chhi raüta Haman tsan ka walü wa ikha khiqto.

¹⁰Shatmaq apaiq raq atsankhiq ka lamaq thang raüta, ajam na wawanto. Raüta apaiq raq akong akiimti thun nai tsangnyung Jeresh kri tiheakito.

¹¹Raüta apaiq raq akongtitiim man na, apaiq ka chiithe, asetiiim min pahea, hokhamwe raq apaiq ka tiijong wan wan tiijong kuqtaq thun kra, kiimaq kra

thun thaq niimin apaiq ka tarü thaq na ajong pinthum mungtuwe miishe shong wantaq kra chongto.

¹²Kiimahali Haman raq, “Hokhamnyung Esthar raq dongdii min, hokhamwe rai apaiq raq wela manto dung chungtaq kra phaqsia wadam ka ngi arli tiiheato. Kiimaq anap ranaiq min, ngi ka hokhamwe rai Esthar raq wela manto dungsea wa miitu hali hea nongto.

¹³Li jiimin, Jehudiwe Mordekai ka hokhamwe jam rinkea nea ngashatli nguraü ka, ara chong tiikang lam thun ka ngi ma jam achu ahü,” nguta nguto.

¹⁴Kiijiishe tsangnyung Jeresh nai akongtitiim wiita raq, “Ikhiijiika, ümniiraq phaqsia khamchong ashi adiilu na mitar roqnairi ashi tiihai laq. Laüta anap ranaiq ümniiraq hokhamwe nang nga Mordekai ka kra phaqsia chong kiijaq tiishak paqchang nguta chong liina. Kra lot laütiisheti, ümniika chochikhiq maq hokhamwe rai wela manto dung seawa dam she wa liina,” nguta tsangnyung nai akongtitiim raq chongto. Kra tai raüta Haman riimin, kra bom ka ahea dea chongtlo nguta tiima wanto. Krai mren, apaiq raq phaqsia khamchong kra shongkai miitu thaüto.

Esthar 6

Hokhamwe Raq Mordekai Ka Shrengto

¹Kra rawa hokhamwe ka akon tsi mak sangkito. Kra kha miishe, apaiq raq mung lang manphan awaiqthü lakdap kra lamwa rongkiq nguta thaüto. Raüta phat rong laq nguta thaüto.

²Kra phat kuqtaq lakdam kom ba niika, hokhamwe ngachang jamkhok kilü kheti alai alam wenai Bigthana nai Teresh raq hokhamwe Ahasueras ka tseabaiq ma nguta rehuk bom riichong raüta matraü asiiwishe riito. Shatmaq kra tho ka Mordekai raq heratto. Raüta hokhamwe Ahasueras ma tiitaito. Raüta hokhamwe miisaq ka tiiwong kuqto.

³Kiijii san hokhamwe raq, “Riita ara jaqsham ahea shamtaq ara miitu, nashiq raq Mordekai ma jamlai phan kechutum shreng manto wa klo kuq wan kai?” nguta waito. Kra akhing na hokhamwe shiililiiti raq, “Nashiq riika apaiq miitu jamlai min klo kuq mai dea,” nguta treto.

⁴Kiijiishe hokhamwe raq, “Rungkhok na welabi ashi ra asi sha?” nguta bom ka waito. Riita kra akhing na Haman ka hokhamwe jam kinphai khokti rinkea na asaü wa wishe. Apaiq ka Mordekai ka phaqsia na tiishakbaiq ma nguta apaiq raq phaqsia khamchong ahai wishe kra tsütsa ka hokhamwe ma chong wa nguta awa.

⁵Kiijiishe, “Haman asi ajaq chapshat. Ümniirai riihum wa awa,” nguta hokhamwe jaqshisetiim raq apaiq bom ka treto. Hokhamwe raq, “Apaiq ka jamkhok mong na miwa laq,” nguta heato.

⁶Krai mren, Haman ka khok mong na nyap wato. Kiimaq hokhamwe raq apaiq ma, “Ngi raq maiq weshi ra ma pinthum shreng tiichhike rotiikang. Riita ngi raq kriiwe ma jamlai phan klo kuq ha jiiwa ahea miraq?” nguta bom ka waito. Kra tai raütiishe, Haman raq atsan mong na akha tiimato, “Riita ara hokhamwe raq atinkhan shreng tiichhike wan lungwii tlaq arka juwa miraq? Arka ngi ahata.”

⁷Kiijiishe Haman raq bom ka akha treto, “Hokhamwe raq maiq ju miiwa shrengke lungwiitlaq, kra miitu ka,

⁸hokhamwe tiimiichang samtong jong kaü ri, khuphok ri, Kiimaq hokhamwe chao chang kumrang kaü ri tiije chang miraq.

⁹Raüta, ara hokham miirii samtong jong kaü nai, kumrang kaü kriika hokhamwe jaqtakiq wa shiilang jongwe pinthum jaq na kiinong ke chang miraq. Raüta apaiq riisheti, hokhamwe raq ju miiwa shrengke rotlaq, kriiwe ka tiimiikhiiq chang miraq. Kra raütiishe, apaiq raq kriiwe ka kumrang thaq na tiichao raüta, chela mong kiiniishe, konchi koncha chiihea wea na khumshkhum maq, “Tai ronglaq, singmung maiqse lei, hokhamwe raq ju miiwa shrengke lungwiitlaq, kriiwe miika akha shreng manto tiichhikuqtlo,’ nguta agilülü maq chiirim wan wan, mishom noq wan laq.”

¹⁰Kiijiishe, “Riikhaqli tengto. Ümchaü ümniiraq ümnü maq jamlai wa chonglaü, kra phanphan, jaqlo klo laq. Samtong jong kaü nai kumrang kaü kra hit ho laüta, Jehudiwe Mordekai hokhamwe jam kilam chong na nga tliiwe kriima tiimii kuq laq. Ümniiraq jamlai phan wa chonglaü thun ka, phanshi ra min naqlaq thaq kiiq,” nguta hokhamwe raq Haman ka thaüto.

¹¹Kiijii san, Haman raq samtong jong kaü nai kumrang ka lamho raüta, Mordekai ma tiimiikuqto. Raüta Mordekai ka kumrang thaq na tiinga raüta, chela mong na chiihea wea kiijaq konchi koncha she shea raüta, “Tai rong laq, singmung maiqse lei, hokhamwe raq ju miiwa shreng tiichhike lungwiitlaq, kriiwe miika akha shrengtlo jo!” nguta agi lülü maq chiirim wan wan raüta nokwe ma chongkuq wanto.

¹²Kra jai she Mordekai ka hokhamwe jamkea kilam chong na hali jang wan nongto. Kiimaq Haman ka ajeasi raq atsai, atok hiq na kushat lam maq ajam niishe tlatchhat juto.

¹³Raüta, apaiq raq jamlai phan tsanbi jeasi lamlu wa riihum wantaq, kra thun tsütsa ka tsangnyung nai akongtitiim ma tiitai chongkuq wanto. Krai tai raütiishe tsangnyung nai apaiq kongtibi maiq asung atsii maiqshaqti thun raq, “Riita, ümchaü ümnaq juwe makki niiwa dea rai wantlaü, kriiwe ka Jehudiwe Mordekai jiika, ümniiraq apaiq ka tangmaü she. Apaiq makki na ümniika midea wan haü she dongdii,” nguta apaiq bom ka tsiim jüshushu she treto.

Haman Ka Phaqsiq Na Tsatto

¹⁴Tsangshiq ka bom riichong rai bala liipan kijiili she, hokhamwe jam na jaqshamtibi alai alam wetiim ka Haman ka

Esthar 7

Esthar raq shreng dung tiijetaq kra phaqsea wa ma nguta hokhamwe jam niishe taülaü khiq shea wanto.

¹Krai mren, Hokhamwe nai Haman ka Esthar rai shreng poi dungsea wa she wawanto.

²Ranaiq nai ngo niishe, che nyang lam maq hokhamwe raq Esthar ma waito, “Riita ija, Hokhamnyung Esthar, ünnii ma jamlai phan wa rong ra tla? Kra ngi ma chong laq, mikuq kang dongdii. Ünniima ara imungtan arwa tiikholiq khoko jiimin mikuq kang.”

³Kiijiishe Hokhamnyung Esthar raq treto, “O, ajong Hokhamwe lei, ngi ma ümmaklii mangchan tiitsi tlaü jiila, kiimaq hokhamwe raq thuktlo dea nguta tiima tlaü jiila, ngi raq rit tiikang nai jaütiikang ka, ngi ma i miisaq ara tiiwong kuq laq, kiimaq i phan imaq thun kriiri tiichhii kuq laq.

⁴Jamkhano ngukla, ngi nai iphan imaq thun ka nyatshat tiithum tseabaiq wan miitu ashaphaq kunshe. Raüta, thiikho bok na atiidea baiq kun she sitiikai. Naishiq arka dikong ma tiija miitu shabaiq lamlam nguraü jiikla, ngi raq hokhamwe ka jaram wa mipaq laq ha. Shatmaq naishiq ara chongthum tijiipbaiq räü jiika hokhamwe ma jam liip wa miraq!”

⁵Kiijiishe Hokhamwe Ahasueras raq, “Riita ara chongtlaü matraü shun wantiwe ka ju wa? Kriiwe ka ümchaü ümba niiwa?” nguta Esthar ma bom ka tiitsang waito.

⁶Kiijiishe, “Naishiq rewe sang jatiwe ka ara Haman ahata!” nguta Esthar raq hokhamwe ma chongbaiqto. Kra tai räütiishe, Haman ka hokhamwe nai hokhamnyung man na phiip raq tsaito.

⁷Hokhamwe ka atsan khiqtsi ma tiidopot she riito. Raüta hokhamwe rinkea na pepüro sonruk mong na kihoto. Shatmaq Haman ka hokhamnyung jaq wa apaiq tsitsü ka tiiwong kuqlaq nguta Esthar ma tiipaiqnea chapkito. Jaro nguraüla, hokhamwe raq apaiq ma mra mikuq nguta thohe räüta khingkito.

⁸Hokhamwe ka hokham jamkea na pepü sonruk mong maq jam mong na dungsea chang khok na hali jang wa nongto. Kiijaq apaiq raq Haman ka hokhamnyung Esthar ka sophä na tiinin ngaraü kiijaq bihiim bumräü she lowanto. Hokhamwe raq kra chhi räüta, “O, arwe raq ara imakki na, ijam mong maq, hokhamnyung ka haihiila ngutiwa dantla?” Hokhamwe raq kra bomtsi ka chongri, tsangshiq raq Haman theaphi ka khupsaq riito.

⁹Kiijiishe, hokhamwe shiiliti phong wa aja araq weshi, amang min Harbona ngutliiwe kriiraq hokhamwe, “Liilaq, Haman raq ümrilung tiichhiike wanti Mordekai tseabaiq ma nguta, apaiq jam kea na phaqsı khamchong ka atijje shongthü wishe. Kra phaqsı chong diilu ka mitar roqnai ri anai!” Kiijiishe hokhamwe raq san, “Apaiq ka kiijaq tiishak tsatbaiq rong laq” nguta thaüto.

¹⁰Krai mren, tsangshiq raq Haman ka apaiq raq Mordekai tiishak paq ma nguta phaqsı khamchong ahai kiijaq tiishak paqbaiqto. Kiijiisheti q hokhamwe tsankhiq ka shiwanto.

Esthar 8

Jehudinok Ma Khum Tiichhii Aming Kuqto

¹Kra ranaiq niili, Hokhamwe Ahasueras raq Hokhamnyung Esthar ma, Jehudinok ma wesang jati rewe Haman tachong hupsam thun ka kunkun kiinong kuqto. Kiimaq Esthar raq hokhamwe ma Mordekai ka apaiq ma ata awiishaq nguta tiitai chongkuqto. Krai mren, kra ranaiq miiphat she hokhamwe raq Mordekai ka apaiq rai riihum wa miitu apaiq hokham ngachang khok mong na nyapwa miitu aming kuqto.

²Raütiishe hokhamwe raq suhi thangchang apaiq jaqtop, Haman jaq wa ajang wan nong kra, ajaq wa chhut raüta Mordekai miishe kuqto. Kiimaq Esthar raq Haman tachong hupsam thun kra liiko wan arang ka Mordekai jaq niishe kuqto.

³Kra lot jai she hali, Esthar ka hokhamwe jichong na bumki tlii raüta, tiipaiq tiinea she hali hoq nongto. Jehudinok phan ma wesangwe, Agag saüse phan Haman raq, Jehudinok phan maiqse ka tiithum baiq wan miitu, jam lai matraü wa kha wantaq, kra chumbaiq wan miitu phanshi ra lamlu dikuq laq nguta hokhamwe man na tiipaiq neato.

⁴Krai mren, hokhamwe riimin apaiq chaq chongwai kii ka Esthar ma neikuqto.

⁵Kiimaq Esthar ka hokhamwe man na achap she riito. Raüta, chongto, “Hokhamwe raq ahea nguta tiima tlaü jiila, kiimaq ümniiraq ngi mangchan tlaü jiila, kiimaq hokhamwe maklii na ahea thuk tlo dea nguta chhi tlaü jiila, Agag saüse phan Hammedatha se Haman raq, hokhamwe jaqkhong na siti Jehudinok phan mungmai qse ka tiithumpak jiiqbaiq wan miitu aming kuq wantaq matraü kra chumbaiq wan miitu aming tri ashi hali thü wan laq.

⁶Ajongwe lei, riita ija, ngi raq iphan imaq, inok ibin ka thenjen wan, kiimaq ita iwii ka jiiqbaiq wan ka jamriim mo mimin wan ha, kiimaq jam makmo milii ha?” nguta Esthar raq hokhamwe ma tiipaiqnea chongto.

⁷Kiijiishe Hokhamwe Ahasueras raq Hokhamnyung Esthar nai Jehudiwe Mordekai ma chongto, “Liilaq, ngi raq Esthar ma Haman tachong hupsam ka

kuqbaiq kang she. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka phaqsı na tiishak baiqto she. Jamkhano ngukla apaiq raq Jehudinok tsea miitu matraü shunto.

⁸Riita, ümchaü min Jehudinok tiichhii wan miitu ka ümniiraq ahea nguta tiima tlaü khu na hokhamwe mang na lak ka waiqlaq. Laüta hokhamwe jaqtop maq thang laq. Jamkhano ngukla hokhamwe mang na awaiq aming ka kiimaq apaiq jaqtop ma thangjeshe tri ka juwe riimin klailot mak.”

⁹Riita ara chongtiikai akhing arka jipi lütsam ngoja na raroq nai ri ranaiq tsam ranaiq, Siwan jipi liina chato. Kra akhing na Mordekai raq hokhamwe cherewetim thun kra riichom heato. Raüta apaiq raq anü maq achong wan chan raüta twaiq wanto. Raüta kra lak thun ka Jehudinok ma, wanghuptibi ma, welabi ma, kiimaq maiqhiq wangshishi ri wangroq nai ri wangmiishe na siti India mung maq riita Ethiopia mung na saüli mung pengwantibi, mungtu shiilangbi ma tiiphea kuqto. Kra lak thun tiho wantaq kriika, maiq hiq wangtek na maiqmiimii phan bom maq waiqto. Jehudinok miimin tsangshiqnok lak maq waiq raüta tiho wanto.

¹⁰Mordekai raq lak thun ka Hokhamwe Ahasueras mang na tiiwaiqto. Raüta hokhamwe jaqtop maq thangto. Raüta hokhamwe kumrangkong phong wa, aphiq pinthum maq khumti thaq na ngati tsasoq wantibi thun kra jaqlo thitthit ma barapse niishe, lak pheake wa tiwa baiqto.

¹¹Ara lak thun na hokhamwe raq Jehudinok chelatek na siti raq, tsangshiq khum tiikhe wan miitu, tsangshiq ka adam na riitam raüta, khekham maq siwan mimai nguta aming kuqto. Maiqphan phan hinti raq, Jehudinok ümriiba wa li jimin, tsangshiq nok maiqwere lo, jechakre lo, no sere lo longliiq wan raüla, Jehudinok raq tsangshiq longwati rewe kra maiqmii khum tiikhe wan, tiithumpak jiiqbaiq wan mimai nguta aming ka kuqto. Kiimaq, Jehudinok raq tsangshiq jaqtibi khat wantlaq chiqse rewe hupsam sepat lope lap wan tlaq kra, wiita hutjok kra tsangshiq riishe miraq.

¹²Riita ara rekhat wan aming lak kuq wantaq arka Parsia mung kunli wiita na, Jehudinok ka tseabaiq wan miitu jipi lüroqshiri liinai ngoja Adar jipi liiwa raroqshiri ranaiq tsam ranaiq na tiihong wantaq kra ranaiq miitu riito.

¹³Riita ara aming lak arka mung na tri raü ashi sheli nguta, mungmaiqse kunli raq wangtekti raq sap wan raa tlo nguta chongto. Krai mren Jehudinok kiimin kra rekhat wan ranaiq na tsangshiq jaqtibi thun kra khat wan miitu khekham maq siwan chang miraq nguta barapse na chüriim raüta tiitai chongto.

¹⁴Krai mren, hokhamwe aming maq hokhamwe kumrang thaq na chaotibi tsasoqtibi ka chao rang raüta, pinthum aphiq maq rahai wa ikha barapse na lak pheake wa wawanto. Kiimaq ara aming raüta arka mung peng wan chang anyung chong Susa chela niimin nokmai qse ma tiitai kuqto.

¹⁵Raütiishe Mordekai ka hokham raq sam chang awai nai alü maq ataq samtong jong kaü kra samto. Kiimaq müsaisai raihi-nairai maq ataq waichatchat rong nai railü maq ataq sambin samtong jong kaü kri samraü she, kiimaq akhupo na chaq khuphok ri phok raü, hokhamwe jam mong maq donghoto. Kra chhi raütiishe Susa chela na siti mungmaiqse thun ka chojong chise arü ariiq wa trangli she, Mordekai ka taoto.

¹⁶Jamkhano ngukla, Jehudinok miika achhai anyii shreng chochi ajong riihum wanto.

¹⁷Kriithaq niimin, Hokhamwe aming lak ka chiiriim wan wan maq, chela tek na, wangtek na tiitai phatkuqto. Krai mren, Jehudinok ka barap na shreng chochi poi hai ranaiq she hum wanto. Kiimahali phan hin mungmaiqse pahea ka Jehudinok ma hai ma, tsangshiq min Jehudinok miishe jawanto.

Esthar 9

Jehudinok Raq Tsangshiqnok Rewethun Kra Jiipbaiqto

¹Riita ija, jipi lüroqshiri lünai saüto angu na, kriika Adar jipi lü wa raroqshi ri ranaiq tsam ngoja ranaiq na, kra ranaiq ka hokhamwe aming maq, Jehudinok ma wesang jatinek raq, Jehudinok ka mijipbaiq hai nguta khekham maq akhe wan wa, tri ka ablak riiwato. Krai mren, Jehudinok jaqtibi thun raq, Jehudinok jiipbaiq wan rii na, Jehudinok riishe tsangshiq kriishe tseabaiq wan akhing saü wato.

²Hokhamwe Ahasueras raq ham tlaq maiqhiq wangtek na chela ümchu wa siwatlaq kriijaq, Jehudinok phan maiq ümchuwa sitlaq kra maiqmii chela rap na adam riitam wanto. Raüta tsangshiq ma wesang jatibi maiq phan ümchuwa sitlaq kriiti thun kra khat wanto. Mungmaiqse thun ka Jehudinok ma hai ma atiikhai rokrok she riito. Krai mren, Jehudinok raq tsangshiq nok ma wesang jatibi thun ka, wiita she longliiq tangto.

³Wangtek na mung pengti ajong alabi, mungtu shiilangbi, wanguptibi, welabi thun, kiimaq hokhamwe kiimwebi thun tarü raq, Jehudinok khrumke wan damti siisaaq she riito. Kra jamkha no nguraüla, tsangshiq ka Mordekai ma ahai siisaaq she riito.

⁴Ümkhiiwa ngukla, Mordekai ka Hokhamwe rung na ajong pinthum she jawanto. Kiimaq apaiq khushü jonglu ka jongruq jong wanto. Krai mren apaiq mangchong kiimin mung na, atsa aba she nyam wanto.

⁵Krai mren, Jehudinok raq tsangshiq ma wesang jatibinok ka, jamlai kankop min ahü maq, barap binrii wa, tsangshiq raq jamkho thapthi tlaq kra phanphan she jiipbaiqto.

⁶Mung nyungchong Susa chela kiiwali dongdii, Jehudinok raq tsangshiq jaqtibi ka maiq shibiingi tsatbaiqto.

⁷⁻¹⁰Kra rewe tsatbaiq wantaq phong niika Hammedatha ma asaütiim, Jehudinok rewe jati Haman setiim weroqshi kriimin lomdamto. Tsangshiq mang ka Parshandatha, Dalphon, Aspatha, Poratha, Adalia, Aridatha, Parmashta, Arisai, Aridai, kiimaq Waijatha riito. Shatmaq tsangshiq raq sepat lopi ka jaq maq sham mak dea riito.

¹¹Kra ranaiq niili Susa chela na maiq ümchuwa tsatbaiqtaq kra tsütsa ka hokhamwe ma tiitaito.

¹²Kra tai raüta, Hokhamwe raq Hokhamnyung Esthar ma, “Ara Susa chela wiili Jehudinok raq tsangshiq jaqtibi shibiingi tsatbaiqto. Arka Haman setiim weroqshi kriimin romshaq na. Riita ikhii jiika, hokhamwe mungtan na siti wang hin thun wiika, ümchu she wa tsatbaiq wantaq riila! Riita ija, ümchaü min, ümniiraq jamlai jaü rowa? Ngi raq mikuq kang. Kriithaq niimin, ümniiraq ajaü jaü mikoq kang,” nguta Esthar ma chongto.

¹³Kiijiishe, “Hokhamwe raq thapthi tlaü jiila, Jehudinok ma anap ranaiq min, ümchaü ranaiq jamkho rewe nok ka khat wantaq, kiikhiisii hali anap ranaiq ri khat wan nong miitu aming ka kuqnong laq. Kiimaq Haman setiim weroqshi ka phaqsii na mitiishak paq baiq laq,” nguta Esthar raq hokhamwe bom ka treto.

¹⁴Krai mren hokhamwe raq aming ka kuq nongto. Kiimaq hokhamwe aming ka Susa chela na mungmaiqse ma tiitai kuq nongto. Krai mren Haman setiim weroqshi ma ka nokwe makki na phaqsii kham na paq baiqto.

¹⁵Kiimaq Susa chela na siti Jehudinok ka Adar jipi raroqshi ri rablai ranaiq niimin adam riitam chap nongto. Raüta Susa chela mong wa tsangshiq jaqtibi thun ka maiq shitsam hali tsatbaiq nongto. Shatmaq sepat lopi ka sham makdea.

¹⁶Kiimaq Jehudinok ahinti, hokhamwe mungtan wang ahin na siti thun riimin, tsangshiq ka adam na rechapshi maq chap wan raüta, tsangshiq jaqtibi ka khattangto. Raüta tsangshiq ngengtibi rewe thun ka hingroq miishi ri hingbiingi tsatbaiqto. Shatmaq tsangshiq raq sepat lopi thun ka lam wan mak dea.

¹⁷Riita arka Adar jipi raroqshiri ranaiqtsam ngo ranaiq riito. Raüta naiq jai ranaiq, raroqshiri rablai ranaiq niika khoqriiq shishiiq poijong klo ahai riito.

¹⁸Shatmaq Susa chela na siti, Jehudinok riika, raroqshiri ranaiqtsam nai raroqshi rablai na ngongthun ngato. Kiimaq raroqshi rabiingi ranaiq ka niitiitsak khoqriiq shishiiq poijong klo ma tiijathüto.

¹⁹Kra kha maq hiqshong na siti nai truk tiipehii chela thun na siti Jehudinok riika, Adar jipi wa raroqshi ri rablai ranaiq ka jam na khoqriiq shishiiq maq haisea shreng chochi ranaiq ma shiitai thüto. Kiimaq phaqsia kongphiq jaqmiiq riikuq netlo.

Purim Poi

²⁰Mordekai raq ara jonjü mra thun riihum raüta tang wantaq bomtsi kra lak na waiq thüto. Kiimaq Hokhamwe Ahasueras mungtan na, aje na nai alu na siti Jehudinok tlotli ma lak ka tiho wanto.

²¹Raüta kra lak niika Adar jipi lü wa raroqshiri rablai nai raroqshiri rabiingi ranaiq ka, rawiitek na ahai raüta lang wan ratlo nguta lak pheato.

²²Ara ranaiq nai akhing arka, Jehudinok raq chiqse rewe khat tang wan akhing ranaiq riito. Kiimaq ara jipi lü arka chamchao jonghea saü wantlo nguta chapa haisi jonghea wa, khoqriiq shishiiq jonghea jipi lü ma jawanto. Krai mren, tsangshiq Jehudinok mungmai qse raq, ara akhing ranaiq nai arka, khoqriiq shishiiq polo khiq maq pha q nai sea klo raüta, weshi raq weshi ma, kiimaq miitsan miijan maiqsetiim ma dung riike ne chochi akhing ranaiq lang wan miitu aming kuqto.

²³Krai mren, Mordekai raq Jehudinok ma jamkho sung atsii chongkuq wantaq, kra phanphan she tsangshiq raq ara akhing ranaiqnai arka rawiitek poi klo wan akhing miishe shiitai thüto.

²⁴Agag saüse phan Hammedatha se Haman. Jehudinok phan ma wesang we raq, Jehudinok phan ka tiithum pak jiiqbaiq wan miitu matdong wan ranaiq ka jamlai ranaiq tiihong wan räüwa ahea miraq nguta, wutan langphok raüta liiwanto. Kra langlii wantaq kriika "Purim" ngutlo. Haman raq Jehudinok ka jiiqbaiq wan miitu maträü ka sürii wanto.

²⁵Shatmaq Esthar raq hokhamwe ma chongto. Krai mren, hokhamwe raq Haman apaiq nai asetiiim kra khoti pha qsi chong na tiishak baiq wan miito aming kuqto. Krai mren, Jehudinok tsai rii na, Haman nai asetiiim she pha qsi na tsaito.

²⁶Ara chongtiikai arkha na, ara ranaiq thun arka Purim nguta mangto. Arka Pur bomtsi kiiwa mangto. Arka lak na bomtsi waiq wantaq thun kra kha na, kiimaq tsangshiq khuthaq na haisi rasong mra jonghea pinta q kra kha na, kriiwa tsangshiq tiichhii wantaq kra ningkhan na,

²⁷Jehudinok mungmai qse raq, ara chong tiikai akhing ranaiqnai arka, tsangshiq Jehudinok raq, kiimaq saüpat sepat na saüli, kiimaq maiq ahinti phan juwa Jehudinok khü maq tiihong raüta sitla q kriiti thun kunli raq, rawiitek akhing kha q kha q na jamkho chongkuq wantaq, kra phanphan Purim Poi ka klo wan raa tlo, nguta tri atsin maq kha thü wanto.

²⁸Krai mren, ara Purim Poi arka, Jehudi phan takitek raq, rawiitek na, rawiichii pat achat na saüli, wangtek na kiimaq chelatek na, laq tha q mak phan maq, lang wan ratlo nguta tri ka atsin miishe tiipha kha shatthüto.

²⁹Kra tri shathü wantaq kraï mren she, Abihail se Hokhamnyung Esthar raq, Jehudiwe Mordekai lak rai nong nong maq, apaiq raq lak ashi waiq räüta, Purim Poi ka samhea wiq maq lang wan ratlo nguta aming atsin maq waiqkuqto.

³⁰Hokhamwe Ahasueras mungtan na, wang 127 na siti, Jehudinok tlotli ma, khusang rakhang maq nai mungtsing mungngang maq sirong laq nguta, ramram kuq räüta, lak thun ka tiiwanto.

³¹Kiimaq Jehudinok raq tsangshiq ma asaü asemiim pat achat niimin, Purim Poi ka akhing ranaiq khaqkhaq na, lang wan miitu tri khathütaq, kra phan phan, amang maq achu jäü, aho anyi lam maq lang wan ratlo nguta waiq wanto. Riita ara aming tri arka, Mordekai nai Hokhamnyung Esthar tsangnai wiita raq kiqshi maq aming tiipha kuq wan nongto.

³²Hokhamnyung Esthar raq Purim Poi klo wan khuthaq na tri tiipha kha thütaq bomtsi arka, lakdamkom ashi na waiq räüta thüto.

Esthar 10

Ahasueras Nai Mordekai Jonglu Tsaki

¹Hokhamwe Ahasueras raq ku akin na siti mung, kiimaq khamjong mong na siti mung, wiita jaq wa shiila tham ke raa nguta jäütlo.

²Mordekai raq klo wantaq hong ala jaqsham wiita ka, apaiq phung angao ka, hokhamwe raq shreng tiijong wan kha maq, apaiq jong alu lam ka, Media nai Parsi hokhambi manphan lak na, atsing angang waiqthüto riimak shea?

³Jamkhano ngukla, Jehudiwe Mordekai ka, Hokhamwe Ahasueras wokhong na ajong pinthum ka apaiq kli riito. Kiimaq apaiq ka Jehudi mung thaq na ajong pinthum riito. Kiimaq aphu anobi raq apaiq ka kai lungwiito. Kiimaq aphan maiqse thun ma sichang ngachang ritkuq räüta aphan amaq ka saüpat sepat niimin hansang maq siwan chang miitu klo kuqto.

Job

Job 1

Job Tahii

¹Man na Uj mung na siti maiq weshi asi riito. Apaiq mang ka Job. Apaiq ka Shiikeawe shomnoqti kiimaq Shiikeawe wokhong na tsapkapkap sito. Apaiq ka maiqshaq pinthum kiimaq abi klomak phan hon kamshat maq sito.

²Apaiq ka saütam serüwe. Asetiim ka maiqwe sere wemiishi kiimaq jechak setiim nyungtsam riito.

³Asku kong ka hingmiishi, kumtsong kong ka hingtsam, minsäu kong ka hingshi, kiimaq kumtoq kong ka shibiingi riito. Kiimaq jaqshamti ajaqshi se kong kiimin pahea. Apaiq ka shedong mung na lüwa jong pinthum riito.

⁴Ase maiqwe setiim riika weshi shi maq phaqsea poi akhing khing na klotlo. Raüta tsangshiq siphu ümchuwa sitlaq kra tarü tiiheatlo. Kiimaq tsangshea nyungtiim kiimin tsangshiq rai lomdam miitu nong nong tiiheatlo. Raüta polo phaqsitlo.

⁵Riita kra poi akhing tek na, poi ka lot jai, napjai ranap na Job ka ranap chu maq tiidotlo. Raüta asetiiim loweatek miitu Shiikeawe ma honglu thun takuqtlo. Kriika tsangshiq khum kra tiisii miitu takuqtlo. Apaiq raq akha jangwrapshe klotlo, jamkhano ngukla atsan na akha tiimatlo, jursap tsangshiq phong wa ashi ra raq hemak lam maq Shiikeawe man na ashut aphit mobom rai moraq miraq.

Thawe Raq Job Tiishuttlo

⁶Ranaiqshi ra na siti rasetiim ma TATIWE rung na chapkai akhing she saüto. Soitan kiimin tsangshiq rai kiijaq asi riito.

⁷TATIWE raq apaiq ma waito, “Ümniika jamlai wa shamtlaü?” Soitan raq treto, “Ngi ka mangjong hiq na ahong aha, hiqkhu hiqmai tro khumki kang.”

⁸“Ümniiraq ijaqshi se Job ka chhi laü shea?” nguta TATIWE raq waito. “Apaiq khan tsapkapkap kiimaq maiqshaq ka mangjong hiqrai khü na maiq ahin jumin ahü. Apaiq raq ngi shomnoqtlo kiimaq apaiq ka jamlai niimin ajiq klomak maq tsii lam shatmaq sitlo.”

⁹Kiijiishe Soitan raq treto, “Job raq ünnaq shomnoq raüta jamlai amet min lap mak räü ka mishomnoq shea?”

¹⁰Ümniiraq apaiq nai ajamtitiim kiimaq apaiq hup asam thun ka wranaiqshe khupwong kuqtlaü kata. Apaiq raq jamlai wa shamtlaq kra ünniiraq shiiman kuq tlaü kata, kiimaq ünniiraq apaiq ma armung ara mali chang raham hiqham jam nyamsekong tiipuchi kuqlaü kata.

¹¹Shatmaq nya ümchaü ümniiraq ajaq na tachong hupsam ümchuwa sitlaq kra wiita nyeaho liina. Raüla apaiq raq ümtheaphi na tho maq tho raüta man mison!”

¹²Kiijiishe TATIWE raq Soitan ma nguto, “Ahea ikhla. Ajaq na ümchuwa sitlaq kriika ümjaq khon na. Shatmaq ümjaq kaiq maq Job dü na sham maimak!” Krai mren Soitan ka kihoto.

Job Setiim Tsaito Kiimaq Tachong Hupsam Wiita Thento

¹³Ranaiqshi Job setiim ka tsangphujong chhikhuwe jam na phaqsea poi lomrea riito.

¹⁴Kiitiikaq tsasoqti weshi ka juju Job phana saüki raüta, “Naishiq ka minsau pang thun maq wak therea riikai,” nguta apaiq raq chongto. “Kiimaq kumtoq kong ka kiijaq aje na jiiimjaq phaqa ahai sea riito.

¹⁵Tiidongchhaq miili Sabeannok raq longwanto. Raüta nyamse kong ka wiita huk wanto. Tsangshiq raq ümjaqshise kong ka wiita jiiip baiqto. Ngi laqlaq se li tiichong kang. Ngi lam lam se li lunkang lata ümniima tsütsa tiitaikai saüki kang.”

¹⁶Apaiq bomchong ka mithum shaq niili, jaqshi se weshi hali saüki nongto. Raüta akha nguto, “Rathaiq wan raüta rachhiqto. Rachhiq raq sku kong nai sku riimtikong ka wiita khiim baiqto. Ngi lamlam seli she lunkang ümniima tsasoqho miitu.”

¹⁷Apaiq raq abomchong ka mithum shaq niili, jaqshi se weshi hali saükito. Raüta apaiq raq nguto, “Cheldiannok ka kongtsam rehuk maq kiraüta naishiq ka longto. Raüta kumtsong kong ka tsuq wanto. Kiimaq ümjaqshise kong ka wiita jiiip baiqto. Ngi lamlamse li she tiichong kang ümniima tsasoqho miitu.”

¹⁸Apaiq bomchong ka mithum shaq niili, jaqshi se weshi hali saükito. Raüta apaiq raq nguto, “Ümsetiim ka ümse chhikhuwe jam na phaqsea poi klosea riito.

¹⁹Kra bala kumtsaiphii wang nü maq rathaiq henghea saüto. Raüta kra jam ka tiihuhut rop baiqto. Raüta tsangshiq tarü jiiimbuq pat baiqto. Ngi lam lamse li she lunkang ümniima tsasoqho miitu.”

²⁰Kiijiishe Job ka tiidopot chaptö kiimaq atsanbitsi ma adü wa akhea ka chaibaiqto. Raüta akhu ka loktam sibaiqto. Raüta hiq na kusaq bumkito.

²¹Apaiq raq akha nguto, “Inyung puk maq siipe chiito, kiimaq ngi ka siipe hali mitsai nong ha. TATIWE raq kuqto, kiimaq ümchaü apaiq raq hali lam wan nongto. Apaiq mang kli mitiitsam laq!”

²²Kiitinkhan mra jonghea pinjai min, Job raq Shiikeawe ma bombi kuq raüta ngarai tang mak riito.

Job 2

Soitan Raq Job Khum Niishe Chamchao Tiisaüto

¹Ranaiqshi ra na siti rasetiim ka TATIWE rung na chapkai akhing saü nong kiita, Soitan kiimin tsangshiq rai kiijaq adam asi riito.

²TATIWE raq apaiq ma waito, “Ümniika ümbano kilaü?” Soitan raq treto, TATIWE bom ka, “Ngi ka mangjong hiq na, ahong aha hiqkhu hiqmai tro khumkikang.”

³Kiijiishe TATIWE raq Soitan ma waito, “Ümniiraq ijaqshise Job ka chhi laü shea? Apaiq khan tsapkapkap kiimaq maiqshaq ka mangjong hiquai khü na maiq ahin junim ahü. Apaiq raq ngi ka shomnoqtlo kiimaq apaiq ka jamlai niimin ajiq klomak maq tsii lamshat maq sitlo. Ümniiraq ka khü akha jamin ahü na apaiq ka khat pha ma dea nguta ngi shiijon laü. Shatmaq Job ka man na jamkho iwokhong na tsapkapkap maq sitaq kiikha ümchaü min tsapkap maq sitlo.”

⁴Kiijiishe Soitan raq treto, “Maiqse riika tsitsü atra maq si miitu phanrap phanrii wiita thum thum mimiimbaiq!

⁵Shatmaq bom shiiton ümchaü ümniiraq akhum na chamchao tiisaü haüla, apaiq raq ümniika ümtheaphi na tho maq tho raüta mison.”

⁶Kiijiishe TATIWE raq Soitan maq nguto, “Ahea na ikhii jiiha, apaiq ka ümjaqkhon na. Shatmaq ümniiraq apaiq miisaq ka tiithum mai mak.”

⁷Kiijiishe Soitan ka TATIWE man wa tiido hoto. Raüta Job khum tlotli na thabi mitsi she tiisaüto.

⁸Job ka tiido hoto. Raüta sinchiitsap phong tho na ngakito. Kiimaq hamliitak bun phu ashi ajaq sham raüta ahan wa ami thun kriishe huthihi phuktlo.

⁹Tsangnyung raq apaiq ma nguto, “Ümniika ümchaü niitaq man na ikhli taqtaq tsapkapkap li sitlaü nyea? Dea riimak shea? Shiikeawe ma manson kiqsü she laüta atsai li she riiliina?”

¹⁰Kiijiishe Job raq treto, “Ümniika angok angiti ikha bomtlaü! Ümtiikiiwa Shiikeawe raq nashiq ma ahea awa phan tiisaü tlaq, nashiq raq tao tiikai. Ikhiiika apaiq raq nashiq ma chamchao tiisaütlaq niika, nashiq raq apaiq ma jamkho mibot nyan?” Job riika kiitin khan chamchao riihum jai niimin, Shiikeawe ma ngeng seng bom bom mak riito.

Job Kongtibi Wetsam

¹¹Job kongti wetsam mang ka arthun ara Eliphaj, apaiq ka Teman chelati, Bildad, apaiq ka Shua mungti, kiimaq Jophar, apaiq ka Naaman mungti. Ümtiikiiwa tsangshiq raq Job ka pinthum she chamchao wanto nguta tsütsa ka taito, kra ningkhan tsangshiq ka apaiq phana kai chang kiimaq apaiq ma tsaiji doke chang nguta thapthito.

¹²Tsangtsam raq Job ka alu wiq miili chhito. Shatmaq apaiq sham ka tiitsang mak dea riito. Kiimaq tsangtsam raq ashama ka tiitsang raütiishe tsangtsam ka agi asii

watrang liishe hoq tranghoto. Tsanbitsi ma tsangtsam dü wa khu akhea kra chaihea hea raü tiishe botkhulai ka ra na wan rang rang raüta, kiimaq tsangtsam khupo na phongtsoktsok raütiishe hoqtrang wanto.

¹³Raütiishe tsangshiq ka apaiq rai kiijaq hiq na ngaki rang ngakito. Tsangshiq kiijaq ramiishi ranaiq rawa bom poshi min bommak maq nga damto. Jamkhano ngukla tsangtsam raq apaiq chamchao ka maklii jai na tiijang phat henghea kra chhito.

Job 3

Job Raq Apaiq Rawüchhi Ranaiq Kra Sontlo

¹Akha riikharai jai she Job raq bom ka tiipu phahoto. Raüta apaiq rawiichhi ranaiq ka akha son phahoto.

Job

²⁻³Shiikeawe lei, ngi rawiichhi ranaiq ka sonlaq; ngi inyung wok na powan rawa ka ason riilaq!

⁴Kra ranaiq ka ranyaq tangtang tiijabaiq laq, Shiikeawe lei. Kra ranaiq ka tsan na naq tiitsangkiq she; kra ranaiq thaq na ra naqtwii kiq she.

⁵Kra ranaiq ka ranchang ahü kiimaq, ranyaq tangtang riili mipang wan laq, kra ranaiq ka phumda maq pang baiqlaq; kiimaq rashekaü wa lambaiq laq.

⁶Kra rawa ka rawii mong wa tiimaq baiq laq, rawii jipi wa thongshi naq wea damkiq she;

⁷kra rawa ka shaqmii, chochi ahü rawa ma tiija baiq laq.

⁸Awuq alongti ma kra ranaiq ka tiison laq; khamjong chum na siti ngorokaü khatibi raq mison laq.

⁹Ranap saiqwiipo ka naq tli kiq; kra rawa ma ranap rawiili ka naq tli kiq.

¹⁰Kra rawa ka ngi wüchhi kha ma ason riilaq, ngi ma atinkhan litkot chamchao tiihum kha na.

¹¹Ngi ka inyung puk na tsaiha jaq ahea riichang wa riimakla rawiichhi ri li tsaiki hajaq ahea riichang wa.

¹²Inyung raq ngi ka jaram li wa alakü na dota? Inyung raq ngi ka jaram li wa püta?

¹³Kiitiikaq ngi ka atsai riiki hajaq, ngi ka ümchaü kaiqshak shak hea abum ha chang wa,

¹⁴hokhambi nai welabi kontlaq ikha akonsiq ha chang wa, tsangshiq ka richü pat wa hokham jam thun tiihea haiti.

¹⁵Kra nguraü ka ngi hokham sere kontlaq ikha mikonsiq ha wa tsangshiq raq tsangshiq jamkun ka chaq nai kampho maq tiima tlaq,

¹⁶riimakla mase abaiqki ikha akonsiq ha chang wa.

¹⁷Maakho mong na abi kiimungti abi klo lot mak she, kiimaq minshiiq niikoti miimin nii atsak she sitlo.

¹⁸Kiijiika phaqték mong na sitibi min, kaishakshak hea she sitlo, tiihang miiqhiiq aming hok ho trang min ahü she.

¹⁹Kiijiika ajong aran, manghü rahüti wiita, dikong thun min wiita wase she.

²⁰Maiqse thun ka chamchao mong na jaram tiisi wa? Aho ajüti thun ma rawü ka jaram tli ke wa?

²¹Tsangshiq raq tsaitlo hai jaq nguta khetlo, shatmaq atsai ka tsai mak; tsangshiq riika tsiiq tum thaq na maakho lungwii tlo.

²²Tsangshiq ka mitsaiki shaq wiiwii kiimaq maakho na milapki shaq wiiwii chochi hum mak;

²³Shiikeawe raq tsangshiq rawiichii rilung ka apaü riitlo kiimaq tsangshiq trotam maq lam ka wiita shang baiqto.

²⁴Aphaq asea rii na, ngi ka maaho manyi sitiikang, kiimaq ngi raq ahan anyi ka tsaqki lot mang.

²⁵Ngi raq jamlai phan mo haikang kiimaq kriithun ka saü wan jiiq la nguta haikang kra ngohea dea saüwato.

²⁶Ngi ma hansang mak kiimaq nii tsak mak, kiimaq ngi chamchao ka athum min thum mak.

Job 4

Apha Riikhettot

(4.1—14.22)

Eliphaj

¹⁻²Job, ngi bomha jiika ümnaq atsutsa shea mirhaü? ngi ka kaiqshakshak miika silot mang she.

³Ümniiraq nanok pahea ma shrin kuq wan laü laüta ningkun ahüti ma ningkun shoqkuq wan laü.

⁴Ümtiikiiwa maiq ashi ra külii raitlaq, ningkun ajom kiimaq ahun anii tsi raq, ümbomtsi raq kriiwe tsaiji ka jongtlo raüta chaptlo.

⁵Riita ümchaü sanha ümdü na chamchao she saüwato, kiimaq ümniika tsaihü jihü she kiinyii ki laü.

⁶Ümniiraq Shiikeawe shomnoq laü, kiimaq ümrilung ka tingting; kra ningkhan ümniika pharangrang kiimaq ran tsantsii sichang.

⁷Tsan ka jai na tiijang laüta riiwea liishaq. Kechu maiqse weshi raq akha miqchup chamchao riihumtaq asi shea.

⁸Ngi raq maiq ka abi wak jaqsham nithe rea chhikang, abi tsamlai ka wan wanto; ümchaü ka tsangshiq raq ashut tsi nai abi tsi she jutlo.

⁹Rathaiq watlaq ikha, Shiikeawe raq tsangshiq ka atsankhiq tsi ma tiimiqchup she tiithen baiqto.

¹⁰Ajiq kiimungti ka hangsikong ikha hokhiiq tlo, shatmaq Shiikeawe raq tsangshiq ka tiikaiqshak bukbaiqtlo kiimaq tsangshiq wi thun ka ngoqbaiqtlo.

¹¹Hangsikong ka ngam kaqphaq chang ahü kha maq, atsaili she riitlo kiimaq asekong ka wiita pinhotlo.

¹²Jangshi maiq bom ka atsi se maq abom taikang, atsi se maq tumnyum ikha riito.

¹³Rawa ma abi ama ikha ngi ka akon wa tiisamto.

¹⁴Ngi ka atikhai rok rok haikang; ikhum ka ihaisitsi ma atikhai rokrok riito.

¹⁵Rahai haise raq itheaphi na haito, kiimaq ikhu bin haisi tsi ma atiime riito.

¹⁶Ngi raq kiijaq phanshi ra chap raü chhikang; ngi raq liikang, shatmaq jamlai wa ka sap mang. Kiijiishe ngi raq sanglili hea kiiwa maiq bom ashi taikang:

¹⁷“Shiikeawe makki na maiqse kechu ma mijalot shea? riimakla apaiq Phansangtiwe maklii na asii misilot shea?”

¹⁸Shiikeawe riika ajaqshi se kong ramungtan na siti ma santla kammak; apaiq riika rasetiim santla ashut klolan nguta sontlaq.

¹⁹Ikhiijiika maiqse han-ngam hiqda krii miitiq shea mikam, ralang botkhulai tsi se khea phahti takop kaü notbaiq tlaq ikha krii miitiq shea mikam?

²⁰Maiqse ka ranap na atra mirsham, shatmaq rajiko niika jurmin sap mak shaq niili tsaikitlo.

²¹Apaiq jaq na hupsam ümchuwa sitlaq kra alam mirwan; Apaiq ka mitsaiki, taksu tsii ahü miili mimiqaq.”

Job 5

¹Healiita, Job, ashi ra ümbom treti asi shea. Rase ashi ra ümnaq khrumketi asi shea?

- ²Maiq ma khiq ma batbu rai laüta, tsankhiq tsi ma taisea kriika angi nola tsantsii.
- ³Ngi raq maiqjiqti ka chamtraq ra na dü ma phipii ngasea chhikang, shatmaq ngi raq tsangshiq jamkun na tiihanghiq miili manson tiisaü kang.
- ⁴Tsangsetiim tiikhup wongketi ahü she; rung na tsangshiq tiiwongketi ju min ahü.
- ⁵Amang aleiti raq maiqjiqwe tsam ka mijut siq; shuk rum mong na acham tsamchong kriimin mijut siq; kiimaq sükhati raq atsiiq kiima mirang ran.
- ⁶Abi kiimung ka hiq raikhü wiika pong mak; kiimaq chamchao sangrai kiimin hiq mong wiika pong mak.
- ⁷Kiikhiika riimak! maiqse raq maiqmii ma chamchao ka, maiqmii riili niq wan tlo, wa pü pattlaq ka ra nü na pan tlo.
- ⁸Ngi ka ümnaq nguraü ka, Shiikeawe wokhong na minyap wan ha wa, lata ngi kha ka apaiq rung na mishok ha wa.
- ⁹Apaiq raq jonghea jaq shamtlaq kra nashiq raq saplot mai, kiimaq apaiq raq amao chang klotlaq kriika achuli she nguta ngochang ahü.
- ¹⁰Apaiq raq mangjong hiq na ra tiijun tlo kiimaq apaiq raq wak ram na ra tiijun tlo.
- ¹¹Tengto, Shiikeawe riidea wepuq weseti ka ajong ma tiijatlo; kiimaq aho ajüti ka apaiq raq boqpum raüta tiichochoi tlo.
- ¹²⁻¹³Apaiq raq khonglaq maiqse thun raq phanrap sürii tlaq kriika wiita brak baiqtlo, kiimaq taksu maiqsetiim ka tsangshiq kiimung niili tiithap baiqtlo, krai mren tsangshiq raq klo tlaq kra atuli khoitlo;
- ¹⁴ranaiq shethungpii niimin tsangshiq ka ranyaq nyang na phang phiim tlo.
- ¹⁵Shatmaq Shiikeawe raq miitsan maiqse ka atsai maakho wa tiichhii tlo; apaiq raq jehin nore ka maiq raq shiinuntlaq kriiwa khup wong tlo.
- ¹⁶Apaiq raq miitsan maiqse ma ran tsantsii kuqtlo kiimaq ajiqti ka tiikaiqshak bukbaiq tlo.
- ¹⁷Kechu jonghea juwa Shiikeawe raq tran tsii tlaq! Apaiq raq ümniika sontam haüla naqthaikiq.
- ¹⁸Shiikeawe raq apaiq raq atiimi ka ajop riikuq tlo; ajaq miili ümkhum na tiimi tsi tlo, kiimaq ajaq miili ümmitsi ka mitiihea kuq nong.
- ¹⁹Apaiq raq ümniika tiijangkiki chamchao thiikho wa mitiichhii kuq;

- ²⁰ramdong raüla, apaiq raq ümniika atra mithü, kiimaq redong raüla ümniika atsai chang wa mitiichhii kuq.
- ²¹Shiikeawe raq ümniika khushü tiijam chongseati nübok wa mitiiwongkuq; apaiq raq ümniika thenjen wan akhing wa mikhup wongkuq.
- ²²Ümniiraq jasam piqsii kra nai ramhaü kra chhi laüta anai seali mirhaü kiimaq rum nyamse kong miimin haisong maü misi haü.
- ²³Ümwak thuki tlaü ka longkaü min ahü miraq; rum ngam kong raq ümniika kaq wa mak miraq.
- ²⁴Ümniika ümtombu tiip na hansang misi haü; üm skuse kong kra lii haü min ümniiraq wiitarü ahea mirüm haü.
- ²⁵Ümsetiim phong ka keathung na nyiimlung rü na nyiim jaq nim tlaq ikha pahea miraq.
- ²⁶Bunwong rü na bunwong ahancho na saüli mantlaq ikha, ümrilung ka kaüja kiija khupü but jaja hea misi haü.
- ²⁷Job, naishiq raq ara bomtsi arka luhea sidi wan laita sapkai. Arka tengteng dea, kriikha na arka ümnii riimin tao laq.

Job 6

Job

- ¹⁻²Ngi chamchao litkot thun arka tok na ashin phan ngu raü la,
- ³khamjong chum kii na kumtsai riiphong tlaq kra thaq na alaiq lin mirsham, kra ningkhan kiqla maq bom tiikang kriima ümnaq wang rai chang ahü.
- ⁴Ningkun Ajong Shiikeawe raq ngi ka aliq sin maq tlatchhat she hiipto, kriikha na liqsin wa liipu ka ihan na wiita she nyam wanto. Shiikeawe raq ngi tro maq tiiphiip wanto.
- ⁵Kumtoq kaü ka sangphii phaqaq lam maq peokhiq sitlo, kiimaq minsäu kaü min atsam phaqaq lam maq sanglili riitlo.
- ⁶Shatmaq summak, shum ahü maq ashong lum tü adung ka juro miphaqaq siq? Wutai mong na alü ka asum asi shea?
- ⁷Ikiikhanok phaqaqsea miitu ka iram tsimak, kiimaq ngi raq ümchuwa phaqaqsiq tiikang kriiraq ngi ka angii she.
- ⁸Ngi raq jaütiikang ka Shiikeawe raq jamto kuq mak? apaiq raq ngi achu jaü jamto tre mak?
- ⁹Apaiq raq ngi ka atseali riibaiq haü jaq ahea chang wa!

- 10** Apaiq raq kiikha miraq nguta sapha jiika, ngi ka khoqriiq khiq midoq dit ha chang wa, ithatsi ka ümtin khanli hengrai raü min. Ngi raq asap ha Shiikeawe ka asii; Apaiq raq aming kuqtlag kra ngi raq ümtiikiimin akiq khiimang.
- 11** Atra si miitu i khum na ningkun asi shea? Ngi ransea chang ahü miika jam miitu wa atra misi siq?
- 12** Ikhum ka long maq atiiq shea? Ihan ngam ka miiki ngam maq alo shea?
- 13** Ikhum na atra si miitu ningkun ahü she; ngi raq khrum lapkai chang min ahü she.
- 14** Akha chamchao ranaiq ngi ma tsapkapkap kongtibi ratlo- ngi raq Shiikeawe laqbaiq kang lo, laqbaiq mang lo.
- 15** Shatmaq ikongtitiim namtsan riimin, jüse raisetiim ra jun mak raüla kham rükitlag ikha, ngi ka alao reali riilan.
- 16** Jüserai khü thun ka tsak-hiiq raq hap baiqto raüta wiita she tiitang baiqto.
- 17** Shatmaq rakii heng wan raüla, wiita khüsü süroqroq she jakitlo, kiimaq jüse raikhü thun ka süroqroq kiimaq shinriiqriiq she.
- 18** Kumtsong kong na chaoti laopanbi ka khamrit nyangkai rumnyangkhi na kihoto; raüta tsangshiq ka kumtsaiphii wang na miikito raüta tsanghiq kiina tsaito.
- 19** Kumtsong kong na chaoti laopanbi Sheba mungti nai Tema mungti raq rittlo.
- 20** Shatmaq tsangshiq ran tsii ka jüse raikhü shinriiqriiq kiijaq tsaikitlo.
- 21** Namshiq ka ngi ma kra jüserai khüsetiim kiikha, namshiq raq ikiim ka chhi lanta haisi tsi ma jai na tiikompot riitlan.
- 22** Ngi raq namshiq nangnga ngi ma kongphiq kuq rong laq ngutiisha jaükang shea, maiq weshi ra ma ngi miitu tsiiqlap kuq rong laq ngutiisha chongkang.
- 23** Shea, ngi ara ijaqti jaq khon wa, riimakla mungmaiqse ka ji maq nishishi rümti jaqkhon mong wa tiiwong kuq ronglaq ngutiisha ngukang?
- 24** Ahea na, ngi ma shrinkuq rong liina; ngi shut phit thun kra tiichhi kuq rong liina, ngi ka kaiqshak maq namtsam bom ka tai pha.
- 25** Tingting bomtsi ka tsan na washa shahea, shatmaq namtsam raq chongtlan kriika banbok miili.
- 26** Namshiq nga ibomchong arka bangbang li ngutiisha tiima tlan; ikhiijiika namshiq raq itsiim jüshushu bomtiikang kra jaram tre wa?
- 27** Namshiq riika manti lihisere disetiim shaphaq miitu lang milii han kata lanta namkongtiwe tiim shaphaq lanta chiihejong ma mija han kata!

²⁸Ngi ka itheaphi na lii ronglaq. Ngi raq arot chong mang.

²⁹Namshiq ka luhea niishe kiholan. Hongto she atin lishe, ajiq ka naq bom rongkiq she. Ngi ka naq tiishut rongkiq. Ngi ka riikhaqli.

³⁰Shatmaq namshiq raq ngi ka arotwe ma tija tlan namshiq raq ngi ka ajiq nai alam min sap makwe nguta tiima tlan.

Job 7

¹Maiqse rilung ka ningkun maq phenla jaq tiisham tlaq ikhli, kiimaq ningchang thamphaq niiko tlaq ikhli,

²dise raq ra nyam ba na niitiitsak ro ikhli; ningchang shamti raq ranaiq jaq maq khephaq tlaq ikhli.

³Jipi lüshi lea wan wan ngi ransea chang jam min ahü; rawa washi maq riita washi na ngi ka aho ajü riili she sung wan.

⁴Rawa na akon riila nguta weha jiila, rawa ka luhea riiwan wan jaki; rawa minru chang na akap atsea ranap rawüho khe thenge tiikang.

⁵Ikhum ka ami atsi ajong ajii tam li she; ami tsaikhü tonglong li she; ihan mi phong wa atsam sawa li she.

⁶Aran phan chang ahü rilung thum wan miiq miiq, kheataqti longchikii se siimko maq riita siimko na rehihi tiijo tlaq ira nam ma aphiq lin sung wan tlo.

⁷Shiikeawe lei, tsan na tiitsang laq, irilung arka maiqse tsitsü heatlaq ikhli atoqse; irilung na chochi ka thumto she.

⁸Namshiq raq ngi ka ümchaü chhitlan, shatmaq jai niika chhi man she mirhan. Namshiq raq ngi rit han min, ngi ka ahü she miraq.

⁹⁻¹⁰Phumda maq wan tlaq ikha, maqki raüta mipan wan, maiqse ka atsaikai jai thongshi jang wa nong mak she; apaiq ma mangsapti riimin tarü raq alaq she mirbaiq.

¹¹Riimak! ngi ka kaiqshak ngalot mang! itsan khiq hea kiimaq ninlot mang. Ngi riika bom chang dongdii.

¹²Namshiq raq ngi ka kinkheti tsong lanta jaram wa kheho lan? Namshiq raq ngi ka khamjong chum wa ngorokaü ngutiisha tiima tlan?

¹³Ngi ka chang na welata niitiitsak la nguta dan tiikang; itsi isi ara heashi rase sang raü jaq nguta tiima tiikang.

¹⁴Shatmiitiq namshiq raq - namshiq riinya rawa ma tiibi lanta tiikii nyii tlan; namshiq riinya ngi ma riisham bom chong lanta, kiimaq rawa ma mathaiq tiichhi lanta tiiphiip tlan,

¹⁵lanta ngi ka ara ariim wan miiqshmiiq khum na sirai nam miikhoti raü na shak lata tsaiha jaq ahea riichang nguta shea tiima tlan.

¹⁶Ngi ka miqkang she; atra si min romang she. Ngi ka naqbro rii rongkiq she. Irilung arka kxanhü she.

¹⁷Maiqse ka namshiq ma jamlai achu wa sita? Apaiq raq jamlai wa kiimung tlaq kra namshiq raq jaram bro rii wa?

¹⁸Namshiq raq apaiq ka ranaptek konchon kitlan, lanta minit tek na apaiq ka maitai tlan.

¹⁹Namshiq maklii ka ahin nü na ashaquq liirong liishaq na, ngi raq ithoda ka jokpha shaq na!

²⁰Thong na thiiti ajongbi lei, ngi ngarai raq namshiq ma jamlai wa tiibiti hota? Namshiq ngi ka nampesoq ma jaram wa tiijaho lan? Ngi ka namshiq ma holai jonghea shea jakikang?

²¹Namshiq raq ngi ngarai ka diikuqlot man shea? Ngi raq shutphit kang kra diikuqlot man dea shea? Ngi ka jaqlo liipan niili she imaakho na miraq, Kiimaq namshiq raq ngi rit han jiimin, ngi ka awa wanwi she miraq.

Job 8

Bildad

¹⁻²Riita ümnaq rahai wa traho ka thumtiishe shea?

³Shiikeawe raq kha ka ajiq phomak phan; Apaiq raq tingting jaqsham ka tiijiq mak phan.

⁴Ümsetiim raq Shiikeawe man na ngarai ka tangto dongdii sham, kriikha na apaiq raq tsangshiq ma tsangshiq raq kha ma hotlaq kra khan khan mo tiihoto.

⁵Shatmaq ümchaü ümniika Ningkun Ajong Shiikeawe puk na nyap laq laüta tiipaiq nea laq;

⁶ümniika ngohea dea tingting kiimaq asii nguraü ka, Shiikeawe ka kiraüta ümnaq mikhrumkuqwa, kiimaq ümjamkun ka poksi na mijangkuq nongwa.

⁷Ümtsiiq ümnyam ümchuwa sum laü kriithaq na chat raüta Shiikeawe raq kiitiikaq achong lot mai asho awo she miphongkuq.

⁸Richü pat wa taksu tsii kra heashi lii liina; nawetiim raq tengteng bomtsi sapsin wantaq kra phanshi konchon liina.

⁹Nashiq rilung ka atoqse, nashiq riika jam min sap mai; nashiq rilung ka hiqraikhü na lairap tsaiji lea wan tlaq ikha.

- ¹⁰Shatmaq richü pat wa taksmabi raq ümniima michong kuq liina; tsangshiq raq ümniima jamlai wa chongtlaq kra tai liina:
- ¹¹“Tingjangro ka kham ahü na cham mak; Tsangshiq ka thamchum na riimak jiika cham mak phan.
- ¹²Kham rüki raüla tingjangro ka jungki saqli jungkitlo, acham aransetiim daq raüta alang maimak niili jungkitlo.
- ¹³Shiikeawe sap makti maiqsetiim ka kra tingjangro jungkitlaq kiikha jungkitlo; Shiikeawe she laqbaiq raüla, tsangshiq ran phan ka khoiki saqli.
- ¹⁴Tsangshiq ka railose ma kamtlo, kriika chiikiiq mü ma kamtlo.
- ¹⁵Tsangshiq ka chiiqkiiq mü tsap na tiinin haü jiika, mitiinin lot shea? tsangshiq raq chiiqkiiq mü na jaq riiwiiq raüta, michap lot shea?”
- ¹⁶Ajiq maiqsetiim ka rashe kii na sangphii cham tlaq ikha chamtlo, sang raq sonruk lam wan tlaq ikha lam wantlo.
- ¹⁷Arang thun ka longkaü raikhü na cham wantlo raüta longkaü aweatek ka jop wantlo.
- ¹⁸Shatmaq kra aphai riibaiq liishaq-raüla kiijaq sangcham asi riito nguta jur min sapmak miraq.
- ¹⁹Tengto, ajiq maiqse chochi ka kriili kata; maiq ahinti saüwa raüta tsangshiq singachang kiijiishe mishong nga wan.
- ²⁰Shatmaq tsapkapkap maiqse ka Shiikeawe raq tiishaübaiq mak phan kiimaq ajiqti ka ümtiikiimin khрум kuq mak phan.
- ²¹Apaiq raq ümniika atinai mirnong kiimaq agi asii mitiichochi nong.
- ²²Shatmaq apaiq raq ümnaq ngengsengti ma jea mitiingaü, kiimaq abi kiimungti jamkun thun ka wiita mishthen baiq.

Job 9

Job

- ¹⁻²Tengto, kriithun ka ngi raq man niiphü atai kun she. Shatmaq maiqse raq Shiikeawe rai riilong raüta akha ka jamkho mitang?
- ³Apaiq rai ka juwero kha mirpho lot? Apaiq raq bomtsi ka hingshi miwai lot kriika juwe riimin trelot mak miraq.
- ⁴Shiikeawe ka pinthum taksma kiimaq ningkun jonghea; apaiq man na jumin chaplot mak.

- ⁵Hon tlam lap mak miili apaiq raq pum thun ka koqbaiqtlo kiimaq atsankhiq raüla pum thun ka tiithen baiqtlo.
- ⁶Shiikeawe raq hiqjong tiimu raüta hiq ka baitlo; apaiq raq hiqdiim thüchang khamchong thun kra nungshnung baitlo.
- ⁷Apaiq raq rashekaü ka tiidong mak mithü lot, kiimaq raiqsaiq thun ka rawa na tiili mak mithü lot.
- ⁸Shiikeawe ma ramungtan thun kra chan wan akhing na jurmin apaiq ka khrum kuq mak dea kiimaq ngorokaü raikhü na ji maq nishishi nimak dea.
- ⁹Shiikeawe raq raiqsaiq thun ka ra na chanto—Chapbi Jonghea Kaü kra, kiimaq Orion, Pleiades, kiimaq shemai nü mung wa raiqsaiq thun kra paqto.
- ¹⁰Apaiq raq jaqsham jonghea shamtlaq kra nashiq raq sap wan lot mai, kiimaq apaiq raq awang chang jaq sham tlaq kriika athum phan riimak.
- ¹¹Shiikeawe ka ngi tho maq lea wan tlo, shatmaq ngi raq apaiq ka chhilot mang.
- ¹²Apaiq raq jamlai wa ro tlaq kra lamho tlo, kiimaq apaiq ka jurmin tiwin lot mak; apaiq ma jurmin, “Ümniiraq jamlai wa riho laü?” nguta wailot mak.
- ¹³Shiikeawe tsankhiq ka siruqli. Apaiq raq ajaqti thun ümriiti riwa khamjong jungrü kaü Rahab rai pong raüta akiq khiitlaq kriiti thun ka tiinamtok tsatbaiqtlo.
- ¹⁴Kriikha na ngi raq Shiikeawe bom tre chang bomtsi ka jamwo mihum ha?
- ¹⁵Ngü ka chiisan maiq li riikang jiimin, ngi riika ikha photi Shiikeawe jaq wa tiihang kuqlaq ngutli mitiipaiq nea lot ha.
- ¹⁶Kriili ngu raü min, apaiq raq ngi ma tiibom raüta jiili kha. Apaiq raq ibom mitai sham ngutiika kamlot mang.
- ¹⁷Apaiq raq jamkhü jamkha min ahü na, rathaiq henghea tiisaü raüta ngi ka bunlak buncha bukto.
- ¹⁸Apaiq raq ngi ma tsitsü min tihealap mak dea riito; raüta apaiq raq itsan mong na akhap akhiq phan miili she tiima kuqto.
- ¹⁹Riita ningkun tri shea mishoq ha? Shiikeawe rai ningkun tri miklo lot shea? Maiq ashi ra raq apaiq ka mitiikiwa lot shea?
- ²⁰Ngü ka chiisan maiqse kiimaq tsapkapkap, shatmaq ibomtsi riika ajiqwe ma tiija tlo, kiimaq phanrap ngi raq chongtiikang thun riika ngi ka ashutwe ma khoti tiijahotlo.
- ²¹⁻²²Ngü ka chiisan maiq, shatmaq kriika ngi ma jam achu ahü she. Ngü ka atra siro mang she. Jam achu min ahü she; chiisan maiqse lo ashutwe lo, Shiikeawe riiri nashiq ka ashthen baiq chang dongdii.

- ²³Chiisan maiqse ashi ka tiidong chhaq miili tsaiki raüla, Shiikeawe ka anai li miraq.
- ²⁴Shiikeawe raq mangjong hiq ka abi maiqse ma kuqto. Apaiq raq phowebi thun tlotli ka makchuk kloto. Kiimaq Shiikeawe raq kiikha tiija mak dea jiika, juro tiijata?
- ²⁵Irilung ka ju wan ruqli jutlo, ranaiq shi min ahea ahü.
- ²⁶Irilung ka lai phiqhea pinthum ikha lea wantlo, liihawe raq koina se phiim tlaq ikha phiqhea.
- ²⁷⁻²⁸Ngi ka anai lata ithatsi ka laq baiq la nguta danha la, ithatsi litkot kra riili ngi ka bok wan tlo; ngi raq asap ha Shiikeawe raq ngi ka ashutwe ma tiija tlo.
- ²⁹Riita ngi ri ashutwe ma atiija kun she, ngi ka jamlai miitu she wa mibro rii siqhata?
- ³⁰Ingarai thun tiisii hechang ka sabon ri ahü she.
- ³¹Shiikeawe raq ngi ka ashe hiq khobok niishe tiidea baiqto, kriikha na idü wa ikhu ikhea thun min, ngi ma ajeasi she.
- ³²Shiikeawe ka maiqse nguraü jaq riawe kla, ngi raq apaiq bom ka mitreha wa; nainai ka rung na kilaita nainai tatso kha kra mirphoki hai chang wa.
- ³³Shatmaq nainai liipan na kha photsiimketi jumin ahü she- Shiikeawe nai ngi kha phoketi ka jumin ahü.
- ³⁴Ngi ma mo naq tiihokiq she, Shiikeawe lei! Ngi tiiphiipjiip tlaü ka alu niishe thübaiq laq!
- ³⁵Ngi ka hai mang, Ngi ka bomruqli mibomha jamkhano ngukla ngi raq itsan imong jii ka kunli asapha.

Job 10

- ¹Ngi ma atra si ka anii sea. Ngi tiibottaq tiikang kra tai ronglaq.
- ²Shiikeawe lei, ngi ka naq tiishut kiq. Ngi ma chong laq! Ngi shut phit ka jamlai wa?
- ³Ümniiraq kiitinkhan not shot rea ka maitlaq shea? Ümjaq ma jamlai wa phansang laü kra saisi rea ka thek tlaq shea? Laüta ashutti raq kiimung tlaq kra liilaüta shea minai haü?
- ⁴Phanrap ka naishiq raq chhitiikai kiikhii shea chhitlaü?
- ⁵Ümrilung ka naishiq rilung akha atoqse shea?

- ⁶Ikhiiika ümniiraq ingarai thun ka jaram wa konchon tlaü? laüta ishutphit ümchuwa kra riichom tlaü?
- ⁷Ümniiraq ngi ka maiqsang nguta asaphaü, kiimaq ümjaq khon mong wa ngi ka jurmin tiiwong lot mak.
- ⁸Ikhum ka ümjaq maq atiiq lo wan haü, shatmaq ümchaü ka kriithun jaq maq hali ngi ka shiithen baiq tlaü.
- ⁹Tsan na tiitsang laq ümniiraq ngi ka hiqdase wa alo haü; riita ümniiraq ngi ka botkhulai ma hali shea mitiijabaiq nong haü?
- ¹⁰Ümniiraq iwe ma ningkun kuq laüta ngi ka tiipo laü; kiimaq ümniiraq ngi ka inyung wok na tiijonglu laü.
- ¹¹Ümniiraq ikhum na rok arü nai atsiq akiq thun klo laü, laüta arii thun ka hangam maq nai akhü maq job laü.
- ¹²Ümniiraq ngi ma rilung tsitsü kuq laü, kiimaq mangchan ruq mangchan tlaü, kiimaq ümniiraq shiikum pan kha maq atra sitiikang.
- ¹³Shatmaq ümchaütiq ngi raq saptiikang kriithun liipan na ümniiraq ahukse maq ngi tiichamchao miitu sürii wan laü.
- ¹⁴Ümniiraq ngi ka kheshat maq liiwan laü, ngi raq ngarai mitangha shea tang mang wa miraq nguta, laüta ingarai ka diikuq maü maq tiichamchao miitu.
- ¹⁵Krai mren ngi raq ngarai tang ri, ngi ka ümniirai wesang she, shatmaq ngi raq kechu jaqshamha jiimin, ngi ma jamlai achu ahü. Ngi ka jamkha ijasiq li kiimaq jeasi khatamshi holatli sitiikang.
- ¹⁶Kiimaq ngi raq phanshi rase ongwan kang li jiimin, ümniiraq ngi ka hangsi kaü raq ngam kaqphaq hotlaq ikhli kaqho tlaü; ngi tiishophi miitu ümniiraq awang chang thun shamtlaü.
- ¹⁷Ümniiraq ngi ngengsengti kiimwebi ka tiichap wan ruq riitlaü; ümtsani khiq ka ikhu thaq na nyiiwan ruq li nyiitlo; ümniiraq ngi longliiq wan miitu kha ka anye sürii wan ruq li riitlaü.
- ¹⁸Jamlai miitu li wa, Shiikeawe, ümniiraq ngi ma rawü ka tiichhi tlaü? Ngi ka maiq jurmin isham michhi shaq niili atsaiki ha chang wa.
- ¹⁹Inyung wok mong maq leaphok maakho na kiho hajaq riwe ka rawü chhikaihü dongdii maq tsaikai ka ahea riichang wa.
- ²⁰Riita irilung ka ahüshe thumto riimak shea? Ngi ka ngi hon honse li she sipha! Ngi ka irilung bungse tiichongtlaq kra ahea wiq maq sipha shaq!
- ²¹Ngi ma akai awacho she saü wato jai na tiithongshi jangki mang she-lumkükiq niishe ranyaq tangtang mong niishe kiho tiikang,

²²kra mung ka ranyaq tangtang, phumthup shenyaq wali, kiimaq brak biishaqli, kijiika rawüli kriimin ranyaq tangtang ikhli.

Job 11

Jophar

¹⁻²Riita ara banbokmii bom ara treti ka jumin ahü shea? Pahea tsantsu raiti kiidea maiqshaqwe ngutiisha mingü?

³Job, naishiq riika ümbom tretsü mai ngutiisha tiima tlaü? Ümniiraq maiq shummi rat tlaü kriiraq naishiq nübok ka misukbaiq ngutiisha tiima tlaü?

⁴Ümniinga ümniiraq chongtlaü kiidea tengteng ngutlaü; Kiimaq ümniika Shiikeawe maklii na asii nguta tiima tlaü.

⁵Ngila shulai Shiikeawe raq ümbom ka tre haüjaq ahea riichang!

⁶Raüta apaiq raq ümniima taksu tsii ka phan phan tiina nguta michongkuq wa; maiqse raq taklot mak phan tsaühea asi. Shiikeawe raq ümniima mo tiho tlaq kriika, achii lin li tiho tlo, kriithaq na alaiq lin hohaü chang wa.

⁷Ümniiraq Shiikeawe jonglu nai Shiikeawe ningkun heng kiima hiqrai michum kuqlot haü shea?

⁸Ra sitlaq kra riimin Shiikeawe ka railot mak, shatmaq ra ka ümniiraq thinlot maü. Shiikeawe raq wulum mung ka asap, shatmaq ümniiriika sapmaü.

⁹Shiikeawe jonglu ka mangjong hiq raikhü thaq niimin ajong, khamjong chum thaq niimin ajong.

¹⁰Shiikeawe riishe ümniika lap raüta, rung na tiichap raüta ümkha ka phoho raüla, apaiq shiikhingti maiq ka asi shea?

¹¹Shiikeawe raq bangbang kong kriiri asap; apaiq raq tsangshiq abi jaqsham thun kra chhishat.

¹²Angi nolabi riika tsangshiq dea maiqshaq nguta mitiima, kriika rum na siti kumtoq kong raq shiipuqje se kong nyungkuq raütiq miraq.

¹³Job lei, ümtsan tsii ka riikhaqli thülaq. Laüta Shiikeawe phana walaq.

¹⁴Ümjam kun wa abi nai ashut kiimung ka alam riibaiq laq.

¹⁵Kra laütiishe mangjong hiq na tiithongshi ri jini pharangrang miishe nolawe ma ja laüta chap nong laq.

¹⁶Raüla ümnaq chamchao litkot wan laü thun ka wiita jüchhang wawan tlaq ikha, ümtsan mong wa amaq she mirki tsan niimin dong mak she miraq.

¹⁷Ümri lung ka ranai q shethung li tlaq kriithaq niimin achhai lin miraq, kiimaq rilung na ranya q hea pinthum akhing kiimin ranap rashe dong wan tlaq ikha miraq.

¹⁸Ümniika tsan awok sang lili kiimaq akamsea chang lam lu asi maq misihaü; Shiikeawe raq ümniika khupkhe kuqshat miraq kiimaq hansang maq nii atsak she misihaü.

¹⁹Ümniika ümjaqtibi ma haisong maü she misi haü; maiq pahea raq ümjaq wa khrum mijaü.

²⁰Shatmaq ajiq klotibi riika tsaija chhunja atro na milii kiimaq tsang chiim jin wan aju chang lam min ahü hummak miraq. Tsangshiq ma lam lu ashi ka tsangshiq tsailam kriili she miraq.

Job 12

Job

¹⁻²Tengto, namshiq ka nokwe la na bomti. Namshiq ümtiiko mitsai han kiitiikaq anyan pha qchi kiimin namshiq rai mitsaiki dam.

³Shatmaq ngi arminla namshiq kiikha wiitsii; ngi ka namshiq nam ma anun ka riimang; namshiq raq chonglan thun ka maiq tarü raq asap.

⁴Ümchaü ka ikongtitiim riimin ngi ka anaikü li she riitlo, ngi ka kechu maiqse kiimaq jamshut ahü li jiimin; shatmaq man na Shiikeawe raq ngi achu jaü trekutlo.

⁵Namshiq ka chamchao man, shatmaq namshiq raq ngi ka slailii tlan; namshiq raq maiqwe ka adea nam nam kiiwa aliiq riibaiq tlan.

⁶Shatmaq ahuk arotti nai raweahüti ka hansang maq sitlo, tsangshiq ma phra ka tsangshiq ningkun tri kriili.

⁷Namshiq miika wushikong nai rumngam kong riimin pahea shrinke chang asi shaqli;

⁸hiq raikhü na siti nai khamjong chum na siti atra phan miimin tsangshiq pha qchi miitu wai rong liina.

⁹Tsangshiq wiitarü raq TATIWE ka tsangshiq phansangti nguta asap.

¹⁰Shiikeawe riili ajaq maq phan sang wantaq atra phan rilung ka shunshea tlo; maiqse loweatek miisaq ka apaiq jaqkhon na sitlo.

¹¹Shatmaq namtili maq pha q asea sum tei lanta chochi tlan kiikha hali, namni miimin maiq bom taisea lungwii tlan.

12-13 Nyungwe re raq nyan pha qchi ka asap, shatmaq Shiikeawe riika nyan pha qchi nai ningkun rümtlo. Nyungwe re ka taksu maiqse; Shiikeawe ka nyan pha qchi nai jaqsham ningkun rümtiwe.

14 Maiqse rilung ka Shiikeawe riishe siiqbaiq raü ka jurshe wa mihaihun lot, kiimaq Shiikeawe riishe maiqse ka thong na shaqbaiq raü jaq jurshe wa mitiidong kuq lot?

15 Shiikeawe raq ra tijun mak raüla ra rin dongtlo; apaiq raq junim tiisaü raüla jü lüm raüta kham mawa tlo.

16 Shiikeawe ningkun ka henghea kiimaq apaiq raq phanrap ka tang wan ruqli; tlaoraitaqtinai maiqlaoti tsangnai wiita ka ajaq khon mong na.

17 Apaiq raq mung pengtibi taksu tsii ka anyea riho tlo raüta welabi ka angiwetiim ma tija baiqtlo.

18 Apaiq raq hokhambi ka hokham ngachangwa tiisat baiqtlo raüta tsangshiq ka thong na shaqbaiq tlo;

19 apaiq raq ramwebi nai ajong alabi ka anun miishe tijabaiq tlo.

20 Apaiq raq kamraprap maq apaiq ma kamti ka tiikaiqshak tiinga baiq tlo, kiimaq nyungwere taksu tsii ka anyea riho tlo.

21 Apaiq raq mung pengtibi ma jea tiingaü tlo kiimaq tuwejongbi arang ka atiithum riibaiq tlo.

22 Apaiq raq ranyaq tangtang lumphi mung kriijii min rawüli tiisaü tlo.

23 Apaiq raq maiq mung thun ma ningkun shoqkuq tlo atijong riwan tlo, shatmaq apaiq raq hali tsangshiq ka khat raüta tang tlo kiimaq wiita shiithen baiq tlo.

24 Apaiq raq tsangshiq pengtibi ka angok angi kong ma tija baiq tlo, raüta tsangshiq ka mang rang miira she moho tlo;

25 tsangshiq ka ranyaq nyang na phang phiim hotlo kiimaq chechok tsampiiti kong ikha trop miikhop she khum tlo.

Job 13

1-2 Namshiq raq ümchuwa chonglan, kriithun ka ngi raq man niiphü atai kun she. Ngi raq wiita asapha siisag; Namshiq raq ümchuwa saptlan kriika ngi riimin asapha. Ngi ka namshiq nam ma anun lin ka riimang.

3 Shatmaq ngi ka Shiikeawe rai riikhii tiikang, namshiq rai ka riimak; ngi raq ikha ka apaiq raili riichong rotiikang.

- ⁴Namshiq riika maiqmii raq jamlai wa sap man; kriika arot akiq bom maq tiinyea jut lantea chongtlan; namshiq ka maiq thatsii tiihea kuq tsü mak taktotbi ikha.
- ⁵Kaiqshakli nga rong liina, haüjaq riiwe ka nanok raq namshiq ka maiqshaq dea sham nguta motiima miraq!
- ⁶Tai rong laq ngi raq ikha ka chongpha shaq.
- ⁷Namshiq ka jawa rot raitlan? Namshiq raq rotkiq tlan kriika Shiikeawe ma amet asi ngutiisha tiima tlan?
- ⁸Namshiq ka Shiikeawe tiiwongke ngutiisha tiima tlan? Namshiq raq apaiq kha ka rung niishe mipho kuq han?
- ⁹Shiikeawe raq namshiq ka aje maq konchon sidi raü jaq, apaiq raq namshiq khum na phanshi ra ahea mihum shea? Namshiq raq maiqse laolii tlan kiikha Shiikeawe ka milaolot han shea?
- ¹⁰Namshiq shiikong ka among na tiipaü raü min, apaiq raq namshiq ka mison,
- ¹¹kiimaq apaiq ningkun raq namshiq ka phiip ma mitiitsai.
- ¹²Namshiq taksu bomtsi ka wabun ikhli thiihü; namshiq raq tri toqtan tlan ka hamlii tak ikhli mibunki.
- ¹³Namshiq ka kaiq rong liisshaq ngi bomchong miitu akhing kuq rong liisshaq, kiimaq bomchong jai shetiq kha ka jamkho sup wantlaq kra milii i.
- ¹⁴Ngi ka miisaaq ijaq phi na chiim lata khekham sitiikang.
- ¹⁵Ngi ma aran phan chang ka ahü she, Krai mren Shiikeawe raq ngi ka tsat baiq raü min jamlai achu wa misi? Ngi raq ikha ka apaiq rung na mishok ha.
- ¹⁶Jursap akha achaaq awaaq maq chapha jiika ngi tiiwong wan chang wa riila, jamkhano ngukla ashutwe ka Shiikeawe man na chap wa kham mak.
- ¹⁷Ümchaü min ngi raq tlam chongtiikang kra tai ronglaq.
- ¹⁸Ngi ka ikha kra chong ma khekham she, jamkhano ngukla ngi raq asapha ngi ka sepii.
- ¹⁹Ümniika ngi shra kai shea kitlaü, Shiikeawe lei? kra nguraü ka, ngi ka kaiqshak li mirkang lata mitsaiha.
- ²⁰Ngi raq phan nai jaü tiikang; kriili tre laq, kiimaq ngi ka ümmak ki wa tiipaü mang she:
- ²¹ngi ka sintsang maq naq tsat kiq she, kiimaq ngi ka naq tiiphiipjiip kiq she.
- ²²Kongkhu chong liisshaq, Shiikeawe lei, kiijiitiq ngi raq mitre kang. Riimak la ngi kongkhu chongpha, kiijiitiq ümniiraq ibom ka tre laq.

²³Ingarai thun ka jamlai wa? Ngi shutphit thun ka jamlai lai wa? Ngi ma tiihotlaq mat kha thun ka jamlai lai wa?

²⁴Ümniiraq ngi ka jaram wa shüp tlaü? Ümniiraq ngi ka ümjaqtiwe ikha jaram wa liiho laü?

²⁵Ümniiraq ngi shea tiihai songho laü? Ngi ka ralang nyiipjaq se li khata; ümniiriika tsamkü shinkii se kra buktiiq rat tlaü kata.

²⁶Ümniiraq ngi ma kha ka henghea nyanho laü, ngi jeroji na asham wanha thun kiimin wiita nyanho laü.

²⁷Ümniiraq ihok dang na jinraü kharü maq khaho laü; ümniiraq ikiimwiiq aweatek ka liishat riitlaü, kiimaq iji me thun kiimin wiita sidiho laü.

²⁸Kriikha niishe, ngi ka periim pan ikhiishe riim wan kang, sap raq aphaq rat changdü ikhiishe bun wan kang.

Job 14

¹Nashiq wiitarü ka rawü chhi wan li miiphü ningkun ahü kiimaq ümkoq ümphaqli dongdii. Tarü atoqse, chamchao khiq rilung li siwan tiikai.

²Nashiq ka pepü ikha jaqlolo li jong wan raüta shinki tlaq ikha shinki tiikai. Laita rashekii na maiq tsaiji moki tlaq ikha moki tiikai.

³Ümniiriika isham niimin liiro maü shea, Shiikeawe lei, Laüta ikha ka rung maq phokuq maü shea?

⁴Maiqse rilung shekhiq kiiwii ka phanshi ra asii ka jamwo midong.

⁵Apaiq pat ka ümchu wii sichang wa kriika kongkhu miiphü atiihong thü wishe-apaiq rilung ka ümchu jipi sichang wa kriimin athap thi wan kun she. Ümniiraq athi mi wan kun she, kriika klai lot mak she.

⁶Apaiq sham niika naq liikiq she, ahin nü niishe nyi wan laq laüta apaiq hon hon li she mirlaq; apaiq raq tangtlaq jiila chamchao khiq arilung kra mipeo siq laq.

⁷Pechong ashi miika adaq baiq rea jai min aran sea chang asi; asong riiwan raüta acham midong wan nong.

⁸Arang thun ka achü she riiwan raü min, kiimaq achongkhuk ka hiq mong na tsaiki raü min,

⁹kham asi raü ka acham aranse ikha anye song wan raüta mijong wan nong.

¹⁰Shatmaq maiqse ka tsaiki raüla, arilung ka kiijiishe thumtlo; apaiq ka tsaiki tlo, kriijai maq apaiq ka ümba niishe wa?

¹¹Jürai thun wa kham kimak tsaqki tlaq ikha, thamchum jonghea thun wa kham rüki raüta shinki tlaq ikha,

¹²Maiqse ka tsaiki raüla thongshi jang wa mak she, ra ka siruq li sirau min tsangshiq ka akon wa sam mak she; tsangshiq ka akon wa tiimeshi nong mak she.

¹³Ngi raq kla ümniiraq ngi ka lumkükiq niili paübaiq haüjaq ahea riichang nguta tiimasiq tiikang; ümtsankhiq kra mishi shaq wiiwii tiipaü shat li sipha, lata ngi ka ümtsan na tiitsang miitu akhing kli tiihong laq.

¹⁴Maiqse ka atsai kai jai thongshi atra mijang wa nong shea? Shatmaq ngi raq riuwe kla akhing ahea saü wan kheshat mirha, ara chamchao akhing ara mithum shaq wiiwii kheruqli mikheha.

¹⁵Kiitiikaq ümniiraq ngi mihea haü, kiimaq ngi riimin ümbom mitreha, kiimaq ümniimin ngi ma tsanhea she mirhaü, ümjaq maq aphan sang haü se krai.

¹⁶Kiitiikaq ümniiraq ikiim wiiq tek ka liikuq shat maq mikhrum haü, shatmaq ümniiraq ingarai thun ka konchon maü she mirhaü.

¹⁷Ümniiraq ingarai thun ka adii she mirbaiq haü kiimaq ahin na miraübaiq haü; ngi raq ümchuwa ajiq klo wan kang thun ka wiita siirai atiimaq mitat baiq haü.

¹⁸Akhing saü wan raüla pum thun ka atham riiwantlo kiimaq longraq thun kriimin akoq riibaiq tlo.

¹⁹Kham raq longkaü thun ka tiisungbaiq tlo, rajun kiimaq tangwa rajun raq hiq ka hut wan tlo; ikiikha sii hali ümniiraq maiqse rilung na rangran chang ka hutbaiq wan tlaü.

²⁰Ümniiraq maiqse ka notshotshot li notbaiq tlaü laüta apaiq ka pattup miitushe tiiwabaiq tlaü; atsaikai jai atheaphi ka kojon ma she miraq.

²¹Asetiim ma shreng mantoke akhing misaü, shatmaq apaiq riika sapwa mak she, kiimaq tsangshiq ma jea tiingaü raü min apaiq ma jurmin chong mak she.

²²Apaiq riika akhum na tsiisi tlaq kriili misap kiimaq apaiq khutsai na litkot tlaq kriili misap.

Job 15

Laknai Ngoja Riikhettot

(15.1—21.34)

Eliphaj

¹⁻²Banbok mii, Job lei! Banbok mii!

³Ümnaq bomrai tlaü akhiika taksu maiqse ka bommak riimakla maiqmii khum tiikhe ka akha banbok mak.

- ⁴Ümniiraq jamlai wa thapthi wan tlaü kra ong wan haü jiika, Shiikeawe ma haisongti maiqse ka ahü she mirwa; jurmin apaiq jaq wa achu jaü mak she mirwa.
- ⁵Ümniika ajiqwe dea nguta sap chang ka ümnü maq bom tlaü kra riili tiichhi tlaq kata; ümniika khonglaq bomtsi chong tlaü kriimaq tiipaü la nguta riitarai tlaü kata.
- ⁶Ngi raq ümniika tiishut ngomin raa rai mak; ümnü maq bomtsi awea bomtlaü kra riili ümniika tiishut baiqhoto.
- ⁷Ümniika rawü chhiphawe ngutiisha tiima tlaü? Shiikeawe raq pum thun klotaq akhing na ümniika asi shea riilaü?
- ⁸Shiikeawe raq phanrap jaqsham sürii wantaq bom riichong ka ümniiraq tai laü shea? Maiqse taksu tsii ka ümnii riili shea saptlaü?
- ⁹Ümniiraq jamlai wa sap tlaü kra naishiq riimin asap hai,
- ¹⁰Naishiq raq taksu tsii tsinkai kriika akhupü butjati raq achong kuq tsin kai. Tsangshiq ka ümwe min michii shaq kongkhu achii.
- ¹¹Shiikeawe raq ümniika boq pum tlo, shatmaq ümniiraq jamto kra romaü? naishiq raq apaiq la na sobsob se maq chongtiikai, bomtsi thun kiimin aninse bom tiikai.
- ¹²Shatmaq ümtsankhiq tsi ma khoti tiitangho laü kiimaq naishiq ka makbi maq liiho laü.
- ¹³Ümniika Shiikeawe ma akhiq riitlaü laüta apaiq ka shraho laü.
- ¹⁴Maiqse ka asii maiqse nguta weshi ra asi shea? Shiikeawe makki na maiqse weshi ra ka riikhaqli asi shea?
- ¹⁵Shiikeawe riika apaiq rasetiim ma santla kammak; tsangshiq dongdii santla apaiq makki na asii ka riimak.
- ¹⁶Kiimaq maiqse raq abingarai ka kham nyang tlaq ikha nyangtlo; tengto, maiqse ka ashut pinthum; maiqse ka thiihü ma ajakai wishe.
- ¹⁷Ümchaü, Job lei, ibom tailaq, ngi raq jamlai wa saptiikang kra tailaq.
- ¹⁸Taksu maiqse thun raq ngi ma tengteng bomtsi shrinkuqto kriika tsangshiq ma awetiim raq achong kuq thü, kiimaq tsangshiq riika jamlai min paü shan mak.
- ¹⁹Tsang mung niika pongmung maiqse min ahü; tsangshiq ka Shiikeawe wokhong wa lamjiq na sheahoti jumin ahü.
- ²⁰Abi ati maiqse maiq ka ji maq nishishi haihiiti ka apaiq ka atra sishat wiiwii waqkhü kham nyang raütli misi.

- ²¹Anibok niika phiiptsi jiiptsi gisii trang krie li mitai, kiimaq apaiq ka hansang sitiikang angu bala niili thiimeaq kong raq apaiq ka milong wan.
- ²²Apaiq ka ranyaq mong wa lun chang lam ka ahü, jamkhano ngukla apaiq sebaiq chang nepja ka tiije shatmaq khetlo,
- ²³kiimaq langtang kong ka apaiq maa pha q miitu khesat. Apaiq raq arilung ka ranyaq mong niili she sitlo nguta sapshat;
- ²⁴athenjen wan ka, ningkun ajong hoti hokhamwe ikha, apaiq khat kai ma khekham ikha sitlo.
- ²⁵Kriikata Shiikeawe ma ajaq tham tiichhiketi kharii kiimaq Ningkun Ajongwe aming roiti kiimbon.
- ²⁶⁻²⁷Kriiwe ka shiikongkhiq kiimaq nilan wanshakshak kiqukhi sru wali; apaiq raq aliiq ka ra na pishat maq chaptlo raüta Shiikeawe longkai jutlo.
- ²⁸Kriikata chela thun khat raüta jiiwantiwe raüta atati apinhowi maiq jam thun jiiwantiwe, shatmaq redong raüta kra chela thun nai jam thun ka wiita mishthen baiq wan.
- ²⁹Shatmaq apaiq ka rahi q alu chiithe jalot mak she miraq; atsiiq nyam thun ka alu tsing mak she miraq. Apaiq tsaiji nyamtlaq kriimin amaq she mirki,
- ³⁰kiimaq apaiq ka ranyaq mong wa lun wan lot mak she miraq. Apaiq ka pechong ashi akü ako thun ka wa maq achaiq baiq wishe ikha miraq, apü alii thun ka wiita rahai raq apan wan wi she ikha miraq.
- ³¹Apaiq ka angi ma jaraüta ajiq kiimung ma kamtlaq jiika, apaiq poksi ka abi phan kli milap.
- ³²Arilung sungcho akhing misaü shaq niili apaiq rilung ka ajung mirki, pekü jungki tlaq ikha ümtiikiimin ajaq nümki mak she mijung wan.
- ³³Apaiq ka spiq tsung atsi miman shaq niili rokki tlaq ikha atsi ka mimoki; olip chong wa apü alü thun rokki tlaq ikha miraq.
- ³⁴Phusu sang maiqsetiim ka laihü lahü siisaq miraq, kiimaq tsiiqlap siq raüta ahai jam thun ka wa dong raüta butja mikhiimbaiq.
- ³⁵Arkong ahata mungshukti kiimaq abi kiimungti; tsangshiq tsii ka wranaiqshe laopha laophi li.

Job 16

Job

- ¹⁻²Kiikhiinok bom ka ngi raq man niiphü atai ha; namshiq raq tsaijido bomtlan ka ngi ma khutsai rüthatha chamchao keli.

- ³Namshiq ka akha ra wa raiqsaiq po pan bomruq li shea mirhan? Namshiq riili dea wranaiqshe bom ka tiisup chang shea?
- ⁴Namshiq ka ngi kharii na kiimaq ngi ka namshiq kharii na nguraü ka, ngi riimin kiikhiidea tra miho kuq ha na. Ngi raq ikhupo ka taksmawe ikha bai lata namshiq ka ibom chong jüchhang wa maq tlüm lata mitiiche baiq ha wa.
- ⁵Ngi raq namshiq ka danhon lata ningkun mishoq kuq ha wa kiimaq ibom chong maq nam thatsai ka mitiin in kuq ha wa.
- ⁶Shatmaq ngi raq bom tiikang kriiraq ithatsi ka sang mak, kiimaq kaiqshak ninrat ha jiimin, itsi isi ka tsaq mak.
- ⁷Ümniiraq ngi ka tiichübaiq laü, Shiikeawe lei; ümniiraq isetiim wiita tiitsat baiq laü.
- ⁸Ümniiraq ngi lap ho laü; ümniika ijaqtiwe. Ikhum ka akhühop nai arii phong li she, kra chhi raüta nanok raq ngi ka ajiqwe dea nguta ngutlo.
- ⁹Atsankhiq tsi ma Shiikeawe raq ngi ka ihok ijaq thun kholam kholiiq chai baiqto; apaiq raq ngi ka rongtsai wije saisi raüta liitlo.
- ¹⁰Maiq raq ngi ka shummiikhiq li liitlo; tsangshiq ka ngi tro na riitam raüta itheaphi na siiqsiiq tsat tlo.
- ¹¹Shiikeawe raq ngi ka abi maiq kong miishe kiinong kuq baiqto.
- ¹²Ngi ka hansang maq asiha wa, shatmaq Shiikeawe raq ngi ka ibuq maq laphoto raüta bunlak buncha tiiq baiqto. Shiikeawe raq ngi ka apaiq pesoq miishe tiija baiqto.
- ¹³Raüta ngi ka trotam maq liq maq hiipsiq tlo, raüta liqsin thun ka ikhum na tlat miichhat hiip wanto; kiimaq kiitinkhan jai miimin apaiq raq ngi ma mangchan tiitsi mak.
- ¹⁴Apaiq raq ngi ka tiithong kiki tiisho wan ruqli; apaiq raq ngi ka phenla weshi aru riiki raüta amakshu tsi ma nanok ka ahiip nguli hiip tlaq ikha hiip hoto.
- ¹⁵Ngi ka ijümüi tsi ma wunthaü riinaü khea samlata hoqsiq tiikang, lata botkhumai na montsok tsok miqkang she dea nguta nga tiikang.
- ¹⁶Itheaphi tiishiili she hoqsiq wan kang, imakpo thun ka achhang she kiimaq atro na atham she dongtlo.
- ¹⁷Shatmaq ngi raq jamlai mat atsa min tang mang dea, kiimaq ngi raq Shiikeawe jaq wa achu jaü tiikang ka tingting.
- ¹⁸O hiqkhu lei, ngi ma atin khan ashut kloti mra ka naq paükiq lii! Ikha ka tingting maq phokuq laq nguta shok tiikang ka naq tiikaiq baiq kiq lii!

¹⁹Ramungtan na ngi rai pongdamti maiq ashi ra asi, apaiq ka rung na chap raüta ngi tiiwong na mibom.

²⁰Ikongtitiim raq ngi ma thophi riiqphi riito; imakphai ka Shiikeawe jichong na raükang.

²¹Ngì ma Shiikeawe jaq wa achu jaüketi maiq ratlo, akhi aluwe miitu rung na tiipaiq nea tlaq ikha, tiipaiq neati ratlo.

²²Irilung ka charai wanto she, kiimaq ngi ka jai na jang lot mang lam she phan tiikang.

Job 17

¹Irilung ka athum wan nini she, tsitsü min la miilische hea tiikang; ngi ma aranseang chang ahü she maakho kli she sitlo.

²Ngì ka wiitarü raq makshu rashe shummi tlo kra liisiq tiikang.

³Ngì mitting maiqse jo, Shiikeawe lei. Ibomtsi ara tao laq. Ngì raq chongtiikang kiijaq kiq romdamti jumin ahü.

⁴Ümniiraq tsangshiq khutsai ka apang she riibaiq laü, kriikha na tsangshiq raq tak lot mak; ümchaü tsangshiq ka ikhu thaq na naq tiidükiq laüta ngi ka naq tiitang kiq.

⁵Richüwe taksu bomtsi na kampho miitu aluwe shaphaqtlo, kriikha na asetiiim chamchao tlo nguta chongtlo.

⁶Kiimaq ümchaü nanok raq kra taksu bomtsi ka ngi maq shiiton tlo; tsangshiq ngi phana wa raüta itheaphi na tho maq tho tlo.

⁷Ngì ka ashiri tsi raq imak min wiitashé mii wanto; ijaq phum nai ihok thun min tsaiji nyamtlaq ikha pisaisai she.

⁸Mitting maiqsetiiim nguta tiingoti akiinyii riitlo, tsangshiq tarü raq ngi ka ajiqwe nguta shra tlo.

⁹Aki miikiimbi nguta tiingoti thun ka, tsangshiq dea riikhaq li nguta tiima tlo.

¹⁰Shatmaq tsangshiq tarü ka ngi tho na waraüta chap wa raüla ngi raq tsangshiq phong wa weshi ra min taksma tsii rümti hum mang miraq.

¹¹Irilung ka thum wanto she; ijaq sham sürii wan kang thun ka thenkito she; ijaq ran chang khëara paq kiimin tiipan kito she.

¹²Shatmaq ikongtitiim nga rawa thung ka rawüli ngutlo; tsangshiq nga rawüho she ngutlo, shatmaq ngi ka ranyaq mong niili sitiikang nguta asap ha.

¹³Ngì ran chang ka wulum mung kriili she, kiijaq ngi ka ranyaq mong na bum lata mikonha.

¹⁴Ngi raq imaakho nangnga iwe minguha, ingam phaqtı ajong phong ka ngı raq inyung nai ishea nyungtiim minguha.

¹⁵Kiijaq ngı ma aran chang asi shea? Kiijaq phanshi ra asi nguta juro chhitla?

¹⁶Ngi ka wulum mung na kihotiikang na ran phan chang ka ngı rai kiijaq kidam mak miraq.

Job 18

Bildad

¹⁻²Job, ümnaq akhnok maiq ka heashi min sanglili ngalot maü shea? Ümniika heashi kaiq haü jiika, naishiq raq ümniirai riibom hai chang wa.

³Jamlai tiima laüto naishiq ka minsäu kong ikha angi kong nguta tiima tlaü?

⁴Ümtsankhiq raq maiqmii kli tiitaptang rai tlaü kata. Ümtsankhiq raq mangjong hiq ka hiqmiq changkhü miisha mitiijabaiq? Shiikeawe raq ümtsan tiieha ma pum kaü thun ka wiita shea mikoqbaiq?

⁵Ajiqwe waniı tu ka mitiimat baiq dongdii; kra waniı tu ka thongshi nyaiki nong mak she.

⁶Apaiq tombutiip mong wa lemtem ka ranyaq tangtang miishe mijaki.

⁷Akiimwiiq ka pharang rang riito, shatmaq ümchaü akiimwiiq ka atiithap tha she riitlo; apaiq ka adea wato maiqmii tsiibi kha na biiphaqto.

⁸Apaiq raq maiq bi na niratto raüta aji na minraito;

⁹bi atsan kiijaq ahok na minraito raüta apaiq ka angan nü na tsitphok she tiipaq kito.

¹⁰Bi ka hiq mong na atsanwi she, apaiq walam na tsanto.

¹¹Apaiq ka trotam maq haisi rasong raq komshat khehoto; akiimwiiq awea ajai na phansphan jotlaq kata.

¹²Man na apaiq ka chithe jong riito, shatmaq ümchaü ram raq haütlo; miqchup then wan lamlu riili she apaiq ka jop wanto.

¹³Adü na thabi tsiisi riili she jom pha q wanto raüta ajaq nai ahok thun ka wiita asa aki she nam wanto.

¹⁴Apaiq ka sangkaq kaq atombu tiip mong na asi wa kinphai na tiidong hitbaiqto, raüta apaiq ka Tsailam Hokhamwe rung niishe hit wanto.

¹⁵Ümchaü ka atombu tiip na maiq ahinti si mimai she ajong tiitsai kan win maq shijai!

¹⁶Arang chong nai akü ako thun ka ajung kai kun she kiimaq shinriiqriiq ashin kai kun she.

¹⁷Apaiq mangchong tsaki ka hiqshong na nai binwiiq niimin amokai wishe; apaiq mang ka tsan na jurmin tiitsang kong mak she.

¹⁸Apaiq ka atra mung wa ajo she mirbaiq, rawü mi wa ranyaq tangtang mong niishe mijobaiq.

¹⁹Alai ala min ahü she, atra ashi min tiichong mak dea chongthum she.

²⁰Shedong mung maq riita shenyap mung na säüli, apaiq chongthum kharii tsütsa taiti tarü ka akii anyii tiikhai rokrok haitlo.

²¹Kriikata abi kiimungtibi maiqse rilung, Shiikeawe ma tsantsii akhiismin thümakti maiqse rilung ka akha thumkitlo.

Job 19

Job

¹⁻²Namshiq raq ngi ka bomtsi maq kiitinkhan wiqwiq ka jamlai nguto thuchop holan?

³Tiithongkiki namshiq raq ngi ka shummi holan kiimaq namjea min tiisi man maq ngi ka haihii holan.

⁴Kiimaq ngi ka shut rai kang dea li jiimin, namshiq ma jamlai wa tsiisi kita?

⁵Namshiq ka ngi thaq na maiqshaq nguta tiima tlan kata, lantea chamchao tiikang arka ashutwe kha miidea nguta tiima tlan kata.

⁶Arka Shiikeawe riidea klotlo nguta namshiq riika chhi man nya? Apaiq raq ngi tiimin ma chiiq achan ahata.

⁷Apaiq raq idü na jaq miiq kha na, naq tsatkiq nguta tiwin tiikang; ikha ara phokuq ronglaq nguta hoqkang min ataiti ka jumin ahü.

⁸Shiikeawe raq lam ka ahang baiqwi she, ngi ka walot mang; apaiq raq ilam na ra tiinyaq baiqto.

⁹Apaiq raq itsiiq inyam chong wiita lam wanto räuta imang chong ka tiithen baiqto she.

¹⁰Apaiq raq ngi ka trotam maq kom räuta tiinam buk tlo. Apaiq raq ngi ran chang ka arang chong maq babaiqto räuta ngi ka tiijung räuta tiitsai baiq wanto.

¹¹Shiikeawe ka akhiq, atsankhiq walü ka ikhu thaq na henghea chaqtlo; apaiq raq ngi ka abi pinthum jaqtiwe ikha liitlo.

- 12** Apaiq raq aphenlabi tiiki raüta ngi khattlo; tsangshiq raq kiituk thu raüta itombu tiip tro maq khehoto.
- 13** Shiikeawe raq iphu inotiim ma ngi ka tiishaü baiqto; kongkhuji maq mangsapti rai min ngi ka wanmowe she;
- 14** ngi ma tanyang senobi nai kongtibi wiita wawanto.
- 15** Ijam na düsatti wanwe thun raq ngi ka laq baiqto she; ijaqshisetiim jechaksere riimin ngi ka wanwe kiimaq mangtangti ikhli she liitlo.
- 16** Ngi raq ijaqshise heakang la, apaiq raq ibom tre mak she, ngi raq apaiq ma khrum kuq laq nguta tiipaiqnea kang jiimin, tre mak she.
- 17** Ijamti nyung raq dongdii min inütsang ka shülot mak she, kiimaq iphu inotiim shaq min ngi tho na wamak she.
- 18** Nosere riimin ngi ka saisitlo; tsangshiq raq ngi chhi raüla anaikü li riitlo.
- 19** Ngi ma ikhi ilushaq thun riimin ngi ka atsaihai lam miili liitlo; ngi raq tsanwa wetiim riimwan kang thun ka ngi ngengsengti siisaq she.
- 20** Ikhum wa ihan ngam khü ka irok irii thaq na wanrang wiira tiipaq raqraq she; itsitsü raü tiipe paq rai tlaq kra lam lam li she.
- 21** Namshiq ka iluwetiim! Ngi mangchan rong liina! Shiikeawe sintsang hotiikang ahata.
- 22** Shiikeawe raq tiichamchao tlo nguta namshiq riika jaram tiichamchao wa? Hongto she, hongli she tiichamchao lan riimak shea?
- 23** Ngalai ngile shule, ashi ra raq ibomtsi ka tsan na tiitsang raüta lakdap ashi na waiqthü raü jaq ahea riichang!
- 24** Riimakla ibomtsi ka jintson maq longkaü na khat raüjaq ahea riichang kiimaq awaiq riithü raü jiika pattup siruq miraq.
- 25** Shatmaq ngi raq asapha ramungtan na weshi ra asi atiisup na apaiq ka kiraüta ngi mitiiwong kuqki.
- 26** Ithatsi raq ihan ngam khü kra phaqbaiq jai min, ara ihan ngam khum armaq ngi raq Shiikeawe ka michhiha dongdii.
- 27** Ngi raq apaiq ka imak maq michhiha, kiimaq apaiq ka ngi ma wanwe ikhiika riimak miraq. Iningkun jom ka namshiq raq,
- 28** “Naishiq raq apaiq ka jamkho mitlit kot?” nguta ngulan kha na jomto. Namshiq raq ngi longliiq miitu lampu rit lan.

²⁹Shatmaq ümchaü ka nepja ma hai tiisi rong laq— ngarai khuthaq na Shiikeawe tsankhiq tiisaüti nepja ma hai tiisi ronglaq, krai mren namshiq raq phowe ashi ka asi dea nguta misap han.

Job 20

Jophar

¹⁻²Job, ümniiraq itsanshe tiibiho laü. Ngi raq ümbom tre ka tsutsasi khelot mang she.

³Ümniiraq jamlai wa ngu laü ka maiq shummi bom, shatmaq ngi raq ümbom ka jamkha tre chang wa asapha.

⁴Ümniiraq asaphaü richü pat niiphü, maiqse ka mangjong hiq raikhü na powan phaji niiphü,

⁵abi ati maiqse ka chojong chise maq rilung alu simak.

⁶Apaiq ka ra tsan ramong nyang na saüli jonglu rai raü min, akhupo maq ra na phumda kra thinli jong raü min,

⁷rahai raq apaiq ka botkhulai pan wan tlaq ikhli mipan wan. Apaiq ma mangsaptibi raq, apaiq ka ümbano mokita nguta miwang.

⁸Apaiq ka rawama ikha mokisaq mimoki, rawa na tiijishi ki tlaq ikha mimoki, kiimaq jai na jangshi min dongki mak she miraq.

⁹Apaiq ka asi anga chang ba wa mimoki;

¹⁰kiimaq asetim riishe apaiq raq miitsan maiqse jaq wa ahuk wan tsiiq tum ka miphesiq.

¹¹Apaiq khum ka jero jong kiimaq ahong alawe riito, shatmaq jaqlo li botkhulai ma mijaki.

¹²⁻¹³Abi kiimung ka apaiq ma sumhea riito kra ningkhan apaiq raq wiijam ka anübok na wumshat maq asum ka shupsiqtlo.

¹⁴Shatmaq tsam ka awok mong na akhap wiq she jakitlo; tsairai bitchi aphaqsiq ikha khapbiti she khapkitlo.

¹⁵Ajiqwe riika apaiq raq tsiiq ahuk wan ka aphai baiq rea riitlo; Shiikeawe raq kra tsiiq ka ajang riho nongtlo, awok mong wa dongdii min khot raüta lamhotlo.

¹⁶Abiwe raq jamlai wa joktlaq kriika awok mong na liipu ma jakitlo, kriiraq apaiq ka paü raq athaü ikha tsat baiqtlo.

¹⁷Apaiq raq olip tai jü rai thun ka chhithü mak she miraq riimakla minsäu nyakpü nai ngiq ngu raisetiim kitlaq kra chhithü mak she miraq.

- ¹⁸Apaiq raq kai hunnii raüta tsiiq tum ato wan thun kra wiita abaiq thü chang miraq; apaiq raq atsiiq ka phaqsiiq thülap mak she miraq,
- ¹⁹jamkhano ngukla apaiq raq miitsan maiqse ka nanshan shan raüta shishe wanto kiimaq maiq ahinti raq ahai jam thun ka ningkun ningkaq maq nyea wanto.
- ²⁰Asükha tsi ka ümtiikiimin hongto ngumak.
- ²¹Apaiq raq phaqsiiq tlaq akhing na, apin na seabung ka tiichong mak, shatmaq ümchaü ka apaiq rongwin thumto she.
- ²²Apaiq raq ongwan raüta jonglu rai tlaq bala niili waqkhü kham nyang chamchao homa riishe apaiq ka mipat baiq wan.
- ²³Apaiq raq ümchu phaqsea rowa miphesiiq liina! Shiikeawe raq atsankhiq amok dungdung raüta apaiq ma mo mitiihokuq.
- ²⁴Apaiq ka jin nepjasai wa lun la nguta dan haüla, miiki liqsin maq apaiq ka mitiidea hiipbaiq.
- ²⁵Liqsin kii ka akhum na tiitsong tlii miraq; liqsin khupo chhaitlaq ba ka tiijai sawa li she miraq, kiimaq amongjii na phiiptsi wali she miraq.
- ²⁶Apaiq raq tsiiq anyam tum totaq thun ka wiita she mithum; maiqse jaq maq achaaq riimak wa raq apaiq nai ajamkun thum thum khiim wanto.
- ²⁷Ra raq hammak angarai thun ka tiichhikuqto, kiimaq mangjong hiqraikhü riimin apaiq dea ajiq nguta rung na saqse kuqto.
- ²⁸Atsiiq tum thun tlotli ka miqchup mishten baiq Shiikeawe tsankhiq walü raq mikhiim baiq.
- ²⁹Ashut maiqse thun kharii ka arli she, ahata Shiikeawe raq akuq tsangshiq kharii.

Job 21

Job

- ¹⁻²Ngi raq jamlai wa chongtiikang ara tai ronglaq; kriili namshiq raq itsan tiisangke chang ka.
- ³Ngi ma kongkhu bomchong akhing kuq rong liisaaq, ibom thum jaitiq, rotlan jiika ngi ka slaisiq ronglaq.
- ⁴Ngi ka maiqse hiqda rai riitso mang; ngi tsütsa tiikang arka alam asi.
- ⁵Isham iri ara liirong liina. Kra chhilanta namshiq ka kai kiinyii lanta kaishak ngachang riimak shea?

- ⁶Ngi ma jamlai wa hongtha wantaq kra tiima kang la, ngi ka ibom min dongmak she, atikhai rokrok li she kiinyii tiikang.
- ⁷Shiikeawe raq abi maiqsebi ka jaram wa atra tiisi tla, tsangshiq ka tiijong lu tlaq raüta rongboq tiija tlaq?
- ⁸Tsangshiq ka asetiim nai asaütiim thun asi, raüta tsangshiq chhanchhi wan kra liitlo.
- ⁹Shiikeawe raq tsangshiq jamkun na miqchup chamchao tiisaü mak; tsangshiq ka akii anyii phiipjiip riihum mak phan.
- ¹⁰Tengteng, tsangshiq nyamse kong ka aheawiq ala riilongtlo raüta chamchao ahü maq ase nyungtlo.
- ¹¹Tsangsetiim ka skusekong ikha aju ajap haisiqtlo
- ¹²kiimaq phaqlamtoro nai paimin tsü raüta wiinumtlo.
- ¹³Tsang rilung na hansang maq siraüta chamchao litkot ahü maq tsai wantlo.
- ¹⁴Abi maiqsetiim raq Shiikeawe ma tsangshiq ka naqbro riikiq nguta chongtlo; tsangshiq rilung miitu apaiq raq thapthi tlaq kra sap wan romak sitlo.
- ¹⁵Tsangshiq tsan na Shiikeawe shiikum pan wan ka raamak nguta tiimatlo kiimaq apaiq jaq wa achu jaü min holi riimak nguta tiimatlo.
- ¹⁶Tsangshiq ka maiqmii ningkun maq ongwan tiikai nguta tiimatlo, shatmaq tsangshiq raq tiima tlaq kra ngi raq lang mang.
- ¹⁷Abiwe wanii tu ka tiimat baiq tlaq shea? Tsangshiq kiikhiinok ka weshi ra waqkhükham nyang raüta tsaitaq sha? Shiikeawe raq tsangshiq ka tsankhiq tsi ma amo tiho tiishea
- ¹⁸kiimaq tsangshiq ka tsamkü phong ikha rathaiq ma tiipan baiq tiishea?
- ¹⁹Namshiq nga Shiikeawe raq ase ka awe ngarai thun kha na mo tiihotlo ngutlan kata. Kriika riimak! Shiikeawe raq ngarai maiqsebi ka maiqmii ngarai miitu mo mitiiho laq; Apaiq raq tsangshiq ma maiqmii ngarai kha na mo tiihotiikang nguta mitiichhi kuqlaq.
- ²⁰Ngarai maiqsetiim raq maiqmii mo ka miholaq; Tsangshiq raq Ningkun Ajong Shiikeawe tsankhiq walü na khiim wan kra misap laq.
- ²¹Maiqse rilung ka thumkai jai na, asetiim ka khoqriiq shishiiq dea shea sitla nguta riiewea tlaq shea?
- ²²Maiqse raq Shiikeawe ma tsii michongkuq lot shea, ajong ala maiqse thun kha phoketiwe ka?

23-24 Maiq wiijamti tsangshiq tsaikai ranaiq na saüli hansang sithütlo; tsangshiq ka chochikhiq kiimaq polokhiq maq tsai wantlo, tsangkhum ka atsai ranaiq na saüli nyeajok jok hea tsai wantlo.

25 Maiq wiijamti ka acho achi nguta jam min ahü dongdii; tsangshiq chamchao litkot mong maq akhap akhiq miili tsangrilung ka tiisung wantlo.

26 Shatmaq tsangshiq tarü tsaitlo kiimaq amaa ka laptlo; tsangshiq tarü maa phong ka ajong raq phaqtlo.

27 Ngi raq asapha namshiq raq thoda hochang tiima rümtlan.

28 Namshiq raq waitlan, “Welawe kaü jam ira ümchaü ümbano, man na abi kiimungtiwe irchong?”

29 Namshiq raq nanok maiq mung khumti rai riibom man shea? Tsangshiq raq tsütsa lam wantlaq kra sapman shea?

30 Shiikeawe raq atsankhiq ranaiq na maiqse ma mo tiho räula, ashutwe riwe ka jangwrap she tiihang baiqtlo.

31 Ajiqwe ma kha nyanti maiq ka ahü riimakla apaiq raq ümchuwa kha tangtaq kra thiitham apaiq ma paiketi ka ahü.

32 Apaiq maa ka ümtiikiiwa maakho na piho tlaq, kinkheti raq aheawiq kheshat longsha maakho na,

33 maalapkai damti maiq kong ka ahing ahing kidamtlo, kiimaq amaa thaq na hiq maq bok tlaq kriimin atsise maq boktlo.

34 Jamlaijiq ngukai! Namshiq riisha ngi ma hiqtili banbok lantea itsaiji dokuq tiikai shea ngukai! Ibom tre namshiq raq ümchuwa chongtlan ka arot siisaq!

Job 22

Jangtsam Ngoja Riikhettot

(22.1—27.23)

Eliphaj

1-2 Riita maiq weshi ra, taksu pinthum, Shiikeawe raq langli chang asi shea?

3 Ümniiraq riikhaqli jaq shamtlaü kra Shiikeawe ma amet dong chang asi shea? riimakla ümniika maiqshaq ja haü jaq apaiq raq khrum lap chang asi shea?

4 Apaiq raq ümnaq sontlaq kra kiimaq ümnaq rung na khapho tiichap tlaq kriika ümniika Shiikeawe man na anato laüta nai tiihaisong shat maq chap tlaü kra ningkhan ka riimak.

5 Arka ümngarai jonghea tanglaü kha na; ümniiraq abi pahea klo tlaü kha na tiichaptlo.

- ⁶Ümpthu nowe raq ümjaq wa kampho namtaq kra thamke miitu, ümniiraq apaiq khu akhea thun ka wiita nyeaho laü, adü na samchang ahü nyeaho laü irkha niishe ahata.
- ⁷Ümniiraq anii makaiqti ma kham tsümkuq maü riilaü ihata, kiimaq ramtsi atsaiti ma dung kuqsiq maü riilaü ihata.
- ⁸Ümniiraq maiqmii ningkun tri shoq laüta, wela ngachang na nga laüta munghiq lotli nyea laü ihata.
- ⁹Ümniiraq manti nyungre ka khрум maüdea riilaü, kra lamlam li min riimak, ümniiraq jechisetiim hupsam kra tek wan laü kiimaq tsangshiq ka ji maq nishishi haihii laü ihata.
- ¹⁰Kra ningkhan ümchaü ümtro na thiikho bok siisaq she, kiimaq tiihanghiiq miili ümniima ahai chang siisaq she dongkito.
- ¹¹Ümtro na ranyaq tangtang li she saü wato ümniiraq jam min chhimaü she, kiimaq jü mawan raüta ümniika lam wanto.
- ¹²Shiikeawe ka ra tsan ra mong nyang na sitlo riimak shea? kiimaq ra na raiqsaig diim tlaq kriimin hiq nü na ku raüta liitlo riimak shea?
- ¹³Kra taü maq dongdii min ümniiriika, “Shiikeawe raq jamlai wa saptla? apaiq ka phumda raq pangto kata—apaiq raq nashiq kha ka jamkho mipho kuq?” nguta waitlaü kata.
- ¹⁴Ümnii nga apaiq ka phumda tsaühea raq pangbaiq kha maq, ra wang win jamtam kaü mong na khumsea lam maq maiq ka chhimak she ngutiisha tiima tlaü.
- ¹⁵Ümniika maiq phaqtinok jaiphan wranaiq she khum ruqli dea shea mikhum haü?
- ¹⁶Tsangshiq pat misung wan shaq akhing niili tsangshiq ka jü lüm raüta jiipto.
- ¹⁷Tsangshiq raq Shiikeawe ka no na tsuq baiqto kiimaq apaiq raq tsangshiq ka jamhii min riilot mak miraq nguta kamtibi riito.
- ¹⁸Shatmaq tsangshiq ka Shiikeawe raq chithe lüwa jongbi ma atiija riito— ngi raq abi ati maiqse tsantsii ka taklot mang.
- ¹⁹Maiqshaqtibi nai chiisan maiqsetiim ka abi maiqsetiim ma mo tiho chhi raüla anai riitlo.
- ²⁰Abi maiqse tachong hupsam ka wiita tiithen baiqtlo, kiimaq abung akhii tiichong tlaq kriimin wa raq wiita khiim baiqtlo.
- ²¹Ümchaü ka, Job lei, Shiikeawe rai jam riidü laq kiimaq apaiq ka wesang ma naq mang kiq she; kra rihaüla, apaiq raq ümnaq mishman kuq.

- ²²Apaiq raq shrinkuq tlaq kra taolaq; apaiq bomtsi ka ümtsan mong na shaq laq.
- ²³Tengto, ümniika aranse ma jalaüta Shiikeawe wokhong na jang wan raa dongdii laüta ümjam kun wa abi jaqsham thun ka wiita thaqbaiq laq.
- ²⁴Ümchaq tum ka raübaiq laq; ümchaq tum chiisan pinthum kra jüse rai khü süroqroq kiijaq phongbaiq kikiq.
- ²⁵Laüta Ningkun Ajong Shiikeawe ka ümchaq tum ma tiija laq, kiimaq apaiq kli she ümnaq miitu adii luhea kampho dap phong tiija laq.
- ²⁶Kra rihaütiq wranaiqshe ümniiraq Shiikeawe ma mikam haü kiimaq apaiq kli dea ümniima chochi kham rai miraq.
- ²⁷Ümtiikiiwa ümniiraq achu mijaü haü, apaiq raq ümniima mitre kuq, kiimaq ümniiraq ümkiq kham kongphiq thun kra apaiq ma midii kuq haü.
- ²⁸Raüla ümniiraq ümchuwa jaqsham tlaü kra kunli mi-ong wan haü, kiimaq ümlam jong na wa tiinii kuq shat miraq.
- ²⁹Shiikeawe raq khüngati atiidea riibaiqtlo kiimaq wepuq wesebi ka khup wong kuqtlo.
- ³⁰Ümniika chiisan maiqse dea jiila apaiq raq mitiikhup wongkuq, ümniiraq shamtlaü ka riikhaqli dea jiila.

Job 23

Job

- ¹⁻²Ngi riika ümchaü niitaq Shiikeawe rai riikhii ruq li kiimaq tiibot nyan ruq li; Ngi hannyi rai tiikang arka tiikhing lot mang.
- ³Ngi raq apaiq ka ümbawa humchang wa kra asapha nguraü jaq ahea riichang, kiimaq apaiq phana walam ka asapha nguhaü jaq ahea riichang.
- ⁴Kiijaq ikha ka apaiq rung na ashokha chang wa lata ngi tiiwong na tri raü thun kra michongha wa.
- ⁵Apaiq raq jamlai wa michong kra ataiha chang wa kiimaq apaiq raq ibom ka jamkho trejiiq kra taiha chang wa.
- ⁶Shiikeawe raq aningkun wiita shoq raüta ngi shea milong liiq? Riimak! apaiq raq ibom ka mitiitsangtai.
- ⁷Ngi ka chiisan maiq; ngi raq Shiikeawe rai tri ka mitoqtanlot ha; apaiq raq ikha ka miphokuq raüta ngi ka chiisan maiqse dea nguta pattup miitu kha ka mitan kuq wa.
- ⁸Ngi raq shedong mung na rit kang, shatmaq Shiikeawe ka kiina ahü! ngi raq apaiq ka shenyap mung na rit lata min hum mang dea.

- ⁹Shiikeawe riika shekhu nü mung niimin kiimaq shemai nü mung niimin jaq ka sham wan ruqli, shatmaq ngi raq apaiq ka chhimang shaqli.
- ¹⁰Li jiimin Shiikeawe raq ikiimwiiq aweatek ka asap, apaiq raq ngi ka kappe maq shin haüla, chiisan maiqse dea nguta misap.
- ¹¹Apaiq raq ngi ma lam tiichhi kuqtlaq kra ngi raq tsapkapkap maq phan lata khum tiikang, kiimaq ümtiikiimin lamsok lamsiim na khumki mang phan.
- ¹²Shiikeawe raq ngi ma jamlai aming wa kuqtlaq kriili ngi raq wranaiqtek shamtiikang; apaiq raq aroro kli shamtiikang, ngi raq aroha na riimak.
- ¹³Apaiq ka ümtiikiimin klai mak phan. Akiq ka jurmin khiilot mak riimakla apaiq riishe thapthi tlaq kra juro mishkhing lot.
- ¹⁴Ngü miitu apaiq raq jamlai sham-akai wa sürii wantaq kra kunli mitihong kuq wan; kriika apaiq raq jaqsham pahea sürii wantaq phong wa phanshi jaqsham li.
- ¹⁵Ngü ka apaiq khaki na haisi tiikhai rokrok sitiikang.
- ¹⁶⁻¹⁷Ningkun Ajong Shiikeawe raq ngi nola tsan jong ka tiithen baiqto she. Ngü ka Shiikeawe ma haitiikang, ranyaq nyang ma riimak, ranyaq nyang raq ngi ka makmiuwe ma tija baiqto li jiimin ngi ka haimang.

Job 24

- ¹Shiikeawe raq jam nguto khapho ranaiq akhing tiihong mak, apaiq shiikumpantibi kha ka tingting maq phoke chang kata?
- ²Maiqse raq maiqhiq nit wan miitu trai longshong kaü thun ka atiisot shongtlo; tsangshiq raq maiq skukong ka huk raüta tsangshiq skukong rai rümtlo.
- ³Tsangshiq raq jechi setiim kumtoq kong ka tsuq wantlo, kiimaq mantinyung minsäu pongwe ka apaiq raq thiitham ka mikuq shaq wiiwii shiikhing hotlo.
- ⁴Tsangshiq raq miitsan maiqsetiim ka tsangshiq rii alap chang hupsam kra pheakuq mak khiihotlo, kiimaq thümsäu litse kong ka tiipin jobaiq raüta tsangshiq ka ahin na atiipäu juhutlo.
- ⁵Kra ningkhan, miitsan maiqsetiim ka rumnyamse kumtoq kong ikha bintang jüngi mong na phanräü siqkhun ritsea khumtlo, tsangsetiim dunghea miitu rai awong humchang jamba niimin ahü chamchaotlo.
- ⁶Tsangshiq ka maiq wak na tsamhan ningchang thamphaq tlo, kiimaq abi maiqsekong spiqro ruk wa, spiq tsi riichom pan kuqtlo.
- ⁷Rawa na tsangshiq ka kheahü maq kontlo, rasong rawai raq atsai rawa konhü chamchaotlo.

- ⁸Tsangshiq ka kuji kinji na rajun raq jobaibai piimtlo, kiimaq longkhong thun tiiwong na riipom riipom bumtlo.
- ⁹Abi ati maiqse raq jechisetiim nonosere kong ka disetiim ma tiijatlo kiimaq awe miitsan kaq setiim ka awe thiitham kha na sheaho tlo.
- ¹⁰Shatmaq thümsaü litseti ka khuhü kheahü maq wak na jaqsham rasong rawai kaichang dongdii; tsangshiq ka bunwong han ningchang thamphaq raü min amang alei miili jaqsham chang dongdii riitlo.
- ¹¹Tsangshiq raq oliptsi tsai tiikittlo, kiimaq spiqtsitai tiikit tlo che ma tiija ma, shatmaq tsangshiq ka letsu riili tsaitlo.
- ¹²Chela thun na asho chamchaoti ka maaho manyi hoqsii trang tlo, shatmaq Shiikeawe raq tsangshiq achu jaü ka brorii mak.
- ¹³Rawüli kra shuti maiq thun asi; tsangshiq raq rawü lamphan ka sapmak riimakla rawü lam phan romak.
- ¹⁴Ranap rawü wan raüla matsaü tsasebi ka akon maq tiido tlo raüta miitsan maiqsetiim ka tseabaiq kai kihotlo, kiimaq rawa niika ahuk jakai kihotlo.
- ¹⁵Maiqchak rai srakaitiwe raq raban wan akhing khetlo; apaiq ka maiq raq chhimak chang miitu atheaphi ka khea maq khuptlo.
- ¹⁶Ahuk jati kong ka rawa wan raüla maiqjam na ki raüta hukkitlo, shatmaq ranaiq niika tsangshiq atiiipaü riitlo, kinphai na dong mak riitlo.
- ¹⁷Tsangshiq ka ranaiq rawü li miika ahai, shatmaq tsangshiq ka ranyaq wa ma haimak.

Jophar Raq Bomtlo

- ¹⁸Abi ati maiqse ka jüchhang wa raq hut wantlo, kiimaq awak ram ka Shiikeawe raq man ason wishe; apaiq ka apaiq spiqro na jaq min shamki mak she.
- ¹⁹Tsakhiiq ka rakii wan raüjaq nai rarin wan raüjaq jam kitlaq ikha, ngarai maiqse kiimin atra siti mung wa mokitlo.
- ²⁰Anyung shaq raq dongdii min ümchaü atsan na tiitsang mak she laq baiqto; apaiq ka ajong raq aphaq baiq kun she kiimaq pechong ariwa ikha ariimkai wishe.
- ²¹Kra thentaq ka jamkhano ngukla apaiq raq manti-nyungre haihiito kiimaq khanghü rahü nyungwere ma mangchan tiichhi kuq mak riito.
- ²²Shiikeawe raq, aningkun rümtlaq kriimaq, ajong ala maiqse ka shiithen baiqto; Shiikeawe she tiime raüla—abiwe miisaq ka thumsaqli.
- ²³Shiikeawe raq apaiq hansang maq motiisi min miraq, shatmaq apaiq khuthaq na Shiikeawe maklii ka thüruq li thütlo.

²⁴Abiwe ka heashise miituli jonglu raitlo, shatmiitiq sang cham jungkitlaq ikha jungkitlo, püwong pü achong wa daqbaq raüjaq jungkitlaq ikha jungkitlo.

²⁵Akhiika riimak nguta maiq weshi ra raq kiq ka mikhiilot shea? Maiq weshi ra raq ibom chong arka teng mak nguta man mitiichhi kuq lot shea?

Job 25

Bildad

¹⁻²Shiikeawe ningkun ka jonghea; maiqse wiitarü apaiq man na haisi rakrak maq chap chang; apaiq raq amung ramungtan ka hansang maq rümtlo.

³Apaiq shiikumpanti rasetiim ka miwealot shea? Shiikeawe liliim raq khonkilot mak ra ahiq bashi ra asi shea?

⁴Shiikeawe makki na kechu maiqse riimakla asii maiqse ashi ra asi shea?

⁵Apaiq makki na jipi kiimin achhaiwiq riimak, kiimaq raiqsaiq thun kiimin chiisan riimak.

⁶Ikhijjiika maiqse khoshose, ajong ajiise, saisii kaüse kra miitu ka archong chang min asi shea? Shiikeawe makki na maiqse ka athii min asi shea?

Job 26

Job

¹⁻²Namshiq raq ngi ka jamkho khрум holanta— miitsan kaq, ningkun ahü ngi akhnok ma!

³Namshiq raq atinkhan danhon ahea kiimaq phaqqhi ahea ka ngi akhnok ngilasang ma chongphan kuq tlan kata!

⁴Namshiq bomtsi thun ka juraq mitaisiq ngutiwa tiima tlan? Namshiq ma ara bomtsi thun ara chongke miitu juro namshiq tsan ka tiichhii kuqta?

Bildad

⁵Maiq atsai arkiti winji thun ka tsanghai sitsi ma hiqtakiq na kham sitlaq kiijaq tiikhai rokrok phetrangtlo.

⁶Wulum mung ka Shiikeawe maklii niika linlii ma; apaiq makki wa kra pangbaq chang liiq thun ka ahü.

⁷Shiikeawe raq shekhu na ra ka tiipii shun raüta chanto raüta hiq ka rawang win na paqto.

⁸Shiikeawe raq phumda thun ka kham maq tiimatlo kiimaq kham ma lai raq phokrai mak chang miitu thütlo.

⁹Apaiq raq jipi jikham ka phumda jai na paütlo.

¹⁰Apaiq raq rawüli ka ranyaq nyang wa sammok tra chum na atro honbaiq raüta tiikho baiqto.

¹¹Ümtiikiwa apaiq raq ra thüchang toqpum kham thun kra tiiphiip jiiptlaq, tsangshiq ka tsanghai sitsi ma atiime riitlo kiimaq atiikhai rokrok phetlo.

¹²Apaiq ningkun maq khamjong chum ka khat raüta tangto; apaiq jaqsham pha qchi sma maq Ngorokaü ka tsatbaiqto.

¹³Apaiq tsitsü hea raüta ra ka khangriri hea tii jato, kiimaq ajaq maq ngorokaü ka ajuho wa tsatto.

¹⁴Shatmaq arthun chongtiikai arka apaiq ningkun jong kra tho tiihe lamlamse li, arka nashiq raq apaiq sisitamse lamlam li taitiikai ahata. Shiikeawe jonglu ka ümtinkhan wa kra riikhaqli maq juro misap lot?

Job 27

Job

¹⁻²Ngi raq Ningkun Ajong Shiikeawe ma ikha riikhaqli phokuq mak kha maq irilung ka akhapwiq ma tiijabaiqtiwe mang chong liita tiitum tiikang—

³Shiikeawe raq imiisaq ka tiipit mak wiiwii,

⁴inübok maq abi bomtsi ka bom mang mirha, kiimaq itili maq arot chong mang mirha.

⁵Ngi raq namshiq dea riikhaqli nguta ngumang mirha; Ngi ka chiisan maiqse nguta ilangpit ranaiq na saüli minguha.

⁶Ngi raq ngi ka tingting maiqse shutmang nguta ikhum tiikhe ka tha q mang; arka imong jii na tsangriri hea asi.

⁷Ngi tangtati thun kunli kiimaq ngi longliiqti thun wiita abi maiqsetiim kiimaq ashut kloti wiita ma mo mitiiholaq.

⁸Shiikeawe sap mak maiqsetiim ma Shiikeawe raq tsangshiq miisaq lam wan ranaiq na aran chang asi shea?

⁹Chamchao akhing na, tsangshiq hoqsii tlaq kra Shiikeawe raq mitai shea?

¹⁰Apaiq raq chochi kuqtlaq kra tsangshiq raq ritkot chang wa shatmaq; Tsangshiq raq apaiq jaq wa tsaq mak phan maq achu jaü chang wa shatmaq?

¹¹Shiikeawe ningkun jonglu ka ümtinkhan wa kra namshiq ma shrinkuq pha na, kiimaq Ningkun Ajong Shiikeawe raq jamlai wa süriitlaq kra phanchan kuq pha na.

¹²Shatmaq phanchan kuq mang, jamkhano ngukla namshiq maiqmii mak maq ri chhi lan she kata; kra taü maq jam nguto banbok tlan?

Jophar

- 13** Ningkun Ajong Shiikeawe raq ashut aphitti ka akha chamchao sintsang maq tsattlo.
- 14** Tsangsetiim maiqwesere ka pahea purai raü min, wiita re na mitsai; tsangsetiim ma ümtiikiimin wok pheli phaqsea chang ahü.
- 15** Rejaq song atiichong ka thatsi raq mitsai, kiimaq manti-nyungre tsang-nyungtiim riimin, awesetiim maa phong ka jomak miraq.
- 16** Abi ati maiqsetiim jaq niika kampho awealot mai mosi min miraq kiimaq khu akhea asam lot mak pahea miirsham;
- 17** shatmaq kra khea thun ka maiqshaqti wiijam raq misam, kiimaq tingting maiqse wiijamti raq kra kampho ka milap.
- 18** Abi ati maiqsetiim raq jam thun ka chiiqkiiq mü ikha haihuntlo riimakla wak ram na khetiip dise sitlaq ikha baülitipse haitlo.
- 19** Tsangshiq raq kampho tek maq khuda raüta atiithum rawa mikon, kiimaq ümtiikiiwa tsangshiq ka akon maq tiido jiiq, tsangshiq raq tsang tsiiq tum ka ahü she michhi.
- 20** Phiiptsi rathaiq ka tiidongchhaq jüchhang wa ikha misaü wa; rawa thung na rahai raüta tsangshiq ka wiita mipan wan;
- 21** shedong mung rahai saü raüta tsangshiq ka jam mong wa wiita michhii baiq wan;
- 22** tsangshiq thaq na rahai ka tiimok chaqli misaü wan tsangshiq ka lunhai jaq nguta phephiiq tlaq bala na misaü wan.
- 23** Tsangshiq ajurai kiiwiili rathaiq raq tsitsü tiihea lap mak tiiphiip miijiip mishthen baiq wan.

Job 28

Taksu Tsii Tiitsam

- 1** Kampho ka kampho sha mong wa thutlo; kiimaq chaq ka asha mong wa thuraüta watum na chentlo.
- 2** Maiqse raq jin ka hiq mong wa thutlo kiimaq miiki ka long wa na shu raüta tiidongtlo.
- 3** Maiqse raq ranyaq tsäuhea mong wa rittlo. Tsangshiq ra hiqmong nyang ka konchi koncha rittlo Raüta ranyaq nyang wa long ka thutlo.

- ⁴Maiqse hiqshong maq luhea wa Riimakla maiqse raq ji maq khumki mak ba wa. Maiqse raq hiq mong wa jin, chaq sha thun kra thutlo. Hiq mong na maiqmii laqlaqse jaq shamtlo. Hiqkhobok mong na raü thun maq tiipaq raüta shamtlo.
- ⁵Aphaqsea chang ka hiq wa dong mantlo. Shatmaq hiq mong kiiwasiili Phanrap wiita chai raüta tiibun baiqtlo.
- ⁶Hiq na long sitlaq kra mong na saphir longseng asi, Kiimaq kra longwin mong na Chaq winsetiim asi.
- ⁷Lii phan wushi raq hiqmong na jin, chaq sha kho mong na kailam ka chhimak, Kiimaq kriithun thaq na langtang kong bimak.
- ⁸Hangsi kaü nai laihein ngamthaiq kaü min Kra bintang lam thun maq khumki mak.
- ⁹Maiqse raq longkaü tsinhea kriimin thutlo. Pum thun ka arang chong maq ngok thu baiqtlo.
- ¹⁰Tsangshiq raq hiq mong wa longkaü mong maq lam thutlo. Raüta longseng sha humtlo.
- ¹¹Tsangshiq raq jüraikuk thun thutlo Raüta hiqmong nyang wa ra na tiidong lamtlo.
- ¹²Shatmaq taksu tsii ka ümbawo mihum? Jambawo nyan phaqqhi ka mitsin rong i?
- ¹³Maiqse liipan na taksu tsii ka ahü hum mak; Taksu tsii thü ka jurmin sap mak.
- ¹⁴Sammok tra chum nai khamjong mong raq Taksu tsii ka kiijaq ahü ngutlo.
- ¹⁵Kriika kampho riimakla chaq maq rilot mak.
- ¹⁶Chiisan chaq nai sengpo min athii ka anun.
- ¹⁷Taksu tsii ka chaq nam miimin athii tsinhea. Chaqkok lo kokhea pinthum thaq niimin athii tsinhea.
- ¹⁸Taksu tsii miinu ka pahea Koral longseng lo kristal longseng lo rubi longseng Thaq niimin athii atsin.
- ¹⁹Chiisan pinthum topaj chaq rai min Taksu tsii miinu ka thapthi chang riimak.
- ²⁰Ikhiijiika taksu tsii rangchong araikuk ka ümbano? Jambawo anyan phaqqhi ka mitsin rong i?
- ²¹Arka atra phan raq chhilot mak. Wushi ra na biti raq dongdii min chhilot mak.
- ²²Tsailam nai athenkai lam riimin Naishiq riimin shapshaü bom li taikai ngutlo.

²³Shiikeawe riili taksu tsii humchang lam ka saptlo, Taksu tsii sichang ka ümbaniiwa kra saptlo.

²⁴Jamkhano ngukla apaiq raq hiqraikhü tiisup kra chhitlo, Ra takiiq wa phanrap kra wiita chhitlo.

²⁵Ümtiikiiwa Shiikeawe raq rahai ma ningkun kuqtaq Kiimaq khamjong chum jonglu kra thapthitaq;

²⁶Ümtiikiiwa Shiikeawe raq ra tiihun chang ba ka tiihongtaq, Kiimaq rathaiq phumda walam tiihongtaq;

²⁷Kiitiikaq apaiq raq taksu tsii ka chhito raüta athii ka maitaito— Raüta apaiq raq athii ka toqtan wanto.

²⁸Shiikeawe raq maiqse ma chongto, “Taksu ma ja miitu, namshiq raq TATIWE ka shreng raa tlo, Asap wan miitu, namshiq raq abi lam phan wa jang wan raa tlo.”

Job 29

Job Raq Apaiq Khum Tiiwong Bomshat

¹Job raq hali bomho nongto.

Job

²Irilung ka manna Shiikeawe raq khup wong kuqshat sikang kiikha thongshi ri sinongha jaq ahea riichang.

³Kiitiikaq Shiikeawe ka ngi rai wranaiqshe asi riito, kiimaq ngi ranyaq na khumtiikang na wa tli kuqshat riito.

⁴Kiitinchoji na ngi ka chithe jong riikang, kiimaq Shiikeawe rai kongshi sitiikang kha maq ijamkun ka khupwong kuqshat riito.

⁵Kiitiikaq Ningkun Ajong Shiikeawe ka ngi rai kongshi riito, kiimaq isetiim ka ngi tro na asi riito.

⁶Imin saü kaü kong nai ichhechhi kaü kong raq apü chamtraq kuqto, kiimaq ngi olip pero ka longrong thaq na chamto raüta jong siqto.

⁷Ümtiikiiwa chelati nyungwere ngongthun tlaq na kiimaq ngi ka tsangshiq rai ngadam tiikang na,

⁸jerobi raq ngi chhi raü la lam likuqtlo, tikiire raq ngi ma shreng manto tiichhi tiido rang chaptlo.

⁹Mung welabi ka riibom mak she tsaqkitlo;

¹⁰tuwejongbi dongdii min sanglili ngakitlo.

- ¹¹Ngi rai sham riichhijeti riimakla imangchong taiti wiita raq ngi raq jamlai wa ahea jaqsham wan kang kra riichongtlo.
- ¹²Ümtiikiiwa miitsan maiqse hoq tlaq, ngi raq tsangshiq khrum kuq tiikang; ngi raq jechisetiim ümkoq ümpaq akai chang ahüti ka khrum kuq tiikang.
- ¹³Chamchao sangrai maiqsetiim raq ngi li shomra wanto, kiimaq ngi raq manti-nyungre ka tiikhup wongkuq kang.
- ¹⁴Ngi raq wranaiqshe tingting jaqsham kli klo wan kang; kiimaq tri riikhaqli maq lang wan kang.
- ¹⁵Ngi ka makchukti ma makpo ja wan kang, hokküti ma hokpe jawan kang.
- ¹⁶Ngi ka miitsan maiqse ma awe jong jawan kang kiimaq wanwe acham achaotibi rai pong wan dam kang.
- ¹⁷Ngi raq abi maiqphaqti ningkun ka shiithenbaiq kang lata tsang jaq khon mong wa tsangshiq jaqshobi ka tiichhiikuq kang.
- ¹⁸Ngi raq irilung ka pat aku maq misi wan ha nguta tiima wan kang; kiimaq ijam kun maq chamtraq maq tsai wan kli lungwii wan kang.
- ¹⁹Ngi ka pechong ashi arang chong na kham chamtraq sitlaq ikha, akü ako thun ka bangsakham raq jobaibai sitlaq ikha siwan kang.
- ²⁰Nanok wiita raq ngi tiitsam kamti siisaq riito; kiimaq iningkun jonglu ka taq taq ikhum na asi riito.
- ²¹Tsangshiq raq ibom chong tai ka sangli li maq ngaraüta tiitsang taito, ngi raq achongkuq ha tsii chong phaq tiitsii ni tiitsii raüta taito,
- ²²ngi raq ibom chong lot jai tsangshiq raq tiitsuq chang ahüshe riito; Ibomtsi ka rajun kham asa ikha nyam wanto.
- ²³Ibom ka wakshamti raq lamsesat na rajun saükai khetlaq ikha tsangshiq loweatek raq taoto.
- ²⁴Tsangshiq raq ngi ma kamsiq mak ikha chhiha jiila; ngi raq tsangshiq liilata anai li riikang; Shatmaq itheaphi na chojong chise kra chhi raüta tsangshiq ka tsaiji kongtam puqshi riito.
- ²⁵Ngi ka tsangshiq khu thaq na arang holata siwan kang; lata phanrap sham-akai thapthi wan kang. Ngi raq tsangshiq ka hokhamwe raq, asengi phenlabi shun shea tlaq ikha shun shea wan kang; lata tsangshiq litkot chamchao ranaiq na, tsaiji kongtam puqshi dokuq wan li li riikang.

Job 30

- ¹Shatmaq ümchaü ka ngi ma ano jerobi raq ngi ka shummiitlo! Tsangshiq ma awetiim ka ralang bangbang kong tsangshiq ka ihikong raq skukong rümtlaq kra dongdii min tlii dam mang riikang.
- ²Tsangshiq ka majikaü ikha arok arii dali she, ngi ma jamlai jaqshamke min lot mak.
- ³Tsangshiq ka miitsan kaq tsang ram raq ahaü, rawa na rum nyangkhi na, shinriiqriiq perang wiikong rit pha q sito;
- ⁴Tsangshiq ka kumtsaiphii wang wa pechong phai pha q raüta sito, Tsungtam chongse rang asum akam min ahü thuphaq raüta siti kong riito!
- ⁵Maiq wiita raq tsangshiq ka agi asii jobaiqtlo, ahuk arot kong jobaiqtlaq ikha.
- ⁶Tsangshiq ka rum na longkhong bok thun na sito, kiimaq longraq kam siim na hiqkho bok thun athu na sito.
- ⁷Tsangshiq ka rum na rum ngamse kong hoqtrang ikha hoq trangto, kiimaq rumtamse mong na riipom riipom bumto.
- ⁸Pantlat na haiti manghü rahü kong! Tsangshiq ka hiqshong wa ajo arbaiq kong riito.
- ⁹Ümchaütiq nya tsangshiq ka iphana waraüta ngi ka naikü tlaq; ngi ka tsangshiq makki na thiihü maiq tiinai seachang lishe.
- ¹⁰Tsangshiq raq ngi ka tsaihai khiq miili she liitlo; tsangshiq raq ngi ka ashüp riitlo, kiimaq tho maq thotlo.
- ¹¹Shiikeawe raq iningkun ka tiijom baiqto raüta jamkhii ijasiq tiijabaiqto, kra ningkhan tsangshiq tsankhiq walü maq ngi ka shechaqtlo.
- ¹²Ara maiq kong raq ngi ka khariikhok maq longphaq wanto: tsangshiq raq ngi ka tiikot mrot johoto; tsangshiq raq ngi ka tiibumhap tseabaiq miitu tam pha q wanto.
- ¹³Tsangshiq raq ngi juchang lam ka wiita shanghoto, raüta ngi shiithen baiq klotlo; kiimaq tsangshiq tiiwinti maiq ka jumin ahü.
- ¹⁴Tsangshiq raq ngi tiiwongchang peruk tiipu wat raüta, jükok lüm wan tlaq ikha ngi ka bok wanto.
- ¹⁵Ngi ka aphiip ajiip riili she tsai wan kang; ikhushü ka rahai raq tsamchhii pan wan tlaq ikha pan wanto, kiimaq ngi chithe jonglu ka phumda pan wan tlaq ikha pan wanto.
- ¹⁶Ümchaü ngi ka atsai wan she; ngi chamchao arka ahea wan ngutiika ahü she.
- ¹⁷Rawa wan raüla irok irii thun ka bunlak buncha tsitlo; atsi raq ngi ka atsaq min tsaqmak maq kaqphaq wantlo.

- ¹⁸Shiikeawe raq idangkong pang chang kheanilok maq barotrot hittlo, raüta ikhea ka kojon kipii not baiqtlo.
- ¹⁹Apaiq raq ngi ka boq chum na dobaiqto; ngi ka ralang botkhulai se ikhli she tiija baiqto.
- ²⁰Shiikeawe lei ngi raq ümnaq hea tiikang, shatmaq ümniiraq ibom ka tremäu; kiimaq ngi raq achu jaü tiikang, shatmaq ümniiraq brorii maü.
- ²¹Ümniiraq ngi ka notshotshot buktiiqho laü; ümniiraq ngi ka ümningkun wiita shoq laüta longliiqho laü.
- ²²Ümniiraq ngi ka rahai ma tiipanbaiq laü; ümniiraq ngi ka rathaiq mong na tiithoksiq tlaü.
- ²³Ngi raq asapha ümniiraq ngi ka lumkükiq niishe tiidea baiq wan laü, maiqse angu wiita kaiho chang kharii lam na.
- ²⁴Ümniiraq athenkaikun we ka jaram wa buktiiqho laü, apaiq ka ümkoq ümpmaq akhum tiito lot mak she tiipaiq nea rai tlaqwe ka jaram wa bukho laü?
- ²⁵Chamchao maiqsetiim rai ngi ka hoqdam mang shea riikang? lata alit akotti ma itsan tiibi mang shea riikang?
- ²⁶Ngi raq khoqriiq shishiiq kiimaq rawü li miitu ran wan kang, shatmaq kra rii na litkot kaidi nai ranyaq khoti saü wanto.
- ²⁷Ngi arka chapa tsi nai ithatsi riili she panphaq wanto; ngi ka ranaiq rawa chamchao walü mong niili she siwan kang.
- ²⁸Ngi ka ranyaq tangtang mong niili she sitiikang, rashe kii li min ahü she; ngi ka mungmaiqse man na chap lata khrumkuq ronglaq nguta tiipaiq nea tiikang.
- ²⁹Ibomtsi ka tsanbi taqtaq kiimaq maiqmii laqlaq miikakoi kaü riimakla wuthon kaü rum na jümii hoqrai tlaq ikha;
- ³⁰Ikhum wa ihan ngam khü ka nyaqdok dok she nyaq kito; ngi ka tsidong wa raq akhiim ikha khiimtlo.
- ³¹Man na maiqshi maiqnge chojong chise polo taikang, shatmaq ümchaü ka ajü amii nai maaho manyi wa trang lische tai tiikang.

Job 31

- ¹Ngi raq jetu nyung sham na tiima ashe maq liimang she nguta sinkham kang.
- ²Ningkun Ajong Shiikeawe raq nashiq ka jam khiiwa miraq? Apaiq raq maiqse ningchang ka jamkho thamkuq tla?
- ³Apaiq raq ashut kloti ningchang ka miqchup chamchao tiisaütlo raüta shiithen baiqtlo?

- ⁴Ngi raq jamlai jaq wa shamtiikang ka Shiikeawe raq wiita asap siisaq; ikiimwiiq awea ka apaiq raq achhi.
- ⁵Ngi raq atiitum lata chongtiikang ngi raq ümtiikiimin abi klo wan mang kiimaq maiq lao la nguta ümtiikiimin dan mang.
- ⁶Shiikeawe raq ngi ka tingting kappe na mishin laq, raüka apaiq raq ngi ka chiisan maiqse dea milii.
- ⁷Ngi ka tingting lam phan wa lamjiq na kihokang dea jiila riimakla itsan itsii ka abi kiimung jon wan kang jiila, kiimaq ijaq ka ngarai maq nei wan kang jiila,
- ⁸ikhla iwak ram wa tsam ka mishthen baiq laq, riimakla ngi raq min ashiiqha tsam ka nanok ahinti raq miphesiq laq.
- ⁹Kiimaq ngi ka ijamtho chiiti maiq chak ma, rangran kang jiila, lata tsangjam kilam tho na tiipaü lata khekang jiila,
- ¹⁰ijamti-nyung raq maiq jamtiwe dung she michung kuq laq raüta maiq changdü niishe mikon laq.
- ¹¹Akhnok kha tangti ka tiitsailaq tseabaiq chang.
- ¹²Kra nguraüka tiimiqchup, wamungtan walü raq, ijaq na jamlai wa sitlaq kra apun tiichong mak maq mikhiim pha q wan wa.
- ¹³Ümtiikiiwa ijaqshi setiim phong wa ashi ra raq iman na tiibottaq raüla, ngi raq apaiq mra kra aheawiq maq tai lata mren chhaq maq liikuq tiikang.
- ¹⁴Ngi raq liikuq mang riha jiika, Shiikeawe rung na jamkho michap waha? Shiikeawe ka ikha phokai kitlaq akhing na ngi raq jambom she wa michong hata?
- ¹⁵Ngi phansangti Shiikeawe raq siili, ijaqshi setiim kriimin phansangto.
- ¹⁶Ngi raq miitsan maiqse khrum jaqsham ka naq nguta jangshi min tlea mang; ngi raq manti-nyungre ka ümtiikiimin tlitkot mang
- ¹⁷riimakla ngi ka wok phetak tak phaqsiiq lata, jechi setiim ka amang maq tiichamchao mang.
- ¹⁸Irilung wiilü ngi raq tsangshiq dunghiq wan kang.
- ¹⁹Ümtiikiiwa ngi raq thümsäü litse chhi tiikang, miitsan kaq khea risamlot mak raüla,
- ²⁰ngi raq apaiq ma uni rai maq ataq khea asam chang iskukong bin siraüta ataq khea kuq samtiikang. Kra riikang la apaiq raq ngi ka atsan mong maq chojong chise maq tiitsam kamsiq tlo.
- ²¹Kiimaq rung maq kha ka ngi raq mitangha ngo maq, ngi raq jechise ashi ra laokang jiila,

- ²²ikhla ijaqphum wiinai kra mingoqki laq; raüta iphaq lam wiinai wa mitiichatki laq.
- ²³Jamkhano ngutiikang ngukla ngi ka Shiikeawe moho ma haitiikang, kriikha na ümtiikiimin akha ashut klo mang.
- ²⁴Ümtiikiimin ngi raq tsiiq tum ma kamtsan tsii thü wan mang
- ²⁵riimakla itsiiq ma kamlata shiikong wan mang.
- ²⁶Ümtiikiimin ngi raq rashe kaü kii raitlaq kra lilata shomnoq wan mang riimakla jipi kaü tsomwa kra chhi lata noqpi wan mang.
- ²⁷Kriithun ka shreng wan miitu ngi ka lamjiq na tiisheaho mang kriithun ma shreng tiichhi ijaq shup wan mang.
- ²⁸Atinkhan henghea ngarai tangti ka tiitsai laq tsat raüta tiijo baiq changli sitlo; arka Ningkun Ajong Shiikeawe ka ahü nguta ngo ngarai tang riito.
- ²⁹Ijaqtinok chamchao chhi lata ngi ümtiikiimin chochi wan mang, riimakla tsangshiq ka tsaiqmiq khusiq chamchao tlaq kra chhi lata khoqriiq wan mang;
- ³⁰Tsangshiq ka mitsai laq nguta achu jaü lata ngi raq ümtiikiimin ngarai tangmang.
- ³¹Ngi rai jaqsham damtibi tarü raq asap, ngi ka wranaiqshe ijam na wanwe saütlaq kra tao wanti.
- ³²Ngi raq wanshoq wanshi wiita ijam jong na tiidü wan kang tsangshiq ka ümtiikiimin chiihea wea lam na tijap mang.
- ³³Maiqwere ahinti raq tsangshiq ngarai ka apaü riilai nguta manhii wanto, shatmaq ngi raq ingarai ka ümtiikiimin paü wan mang.
- ³⁴Maiq raq jamlai wa mingu nguta tiima lata ngi ka ümtiikiimin haisong wan mang; ngi ka ümtiikiimin kaiqshak nga mang riimakla tap mong niili tiitak nga mang tsangshiq raq ngi mishummii nguta tiikai lata.
- ³⁵Ibom chong ara taiti ka jumin ahü shea miraq? Ngi atiitum lata chongtiikang, bomtsi awea kra tengteng. Ningkun Ajong Shiikeawe riitiq ibom ka mitre laq, ngi ngengtibi raq ngi shra kha thun ümchuwa nyantlaq kra wiita ngi raq chhili chang awaiq riithü haüla,
- ³⁶ngi raq kriithun ka shiikongkhiq maq iphaq lam misamha wa kiimaq kriithun ka ikhupo na khali khuphok ikha mipphokha wa.
- ³⁷Ngi raq ümtinkhan wa jaqsham wan kang kra Shiikeawe ma raükhok khok michongha wa, kiimaq ikhupo ka ra na do lata apaiq man na michapha wa.
- ³⁸Kiimaq ngi raq wak shamsiq tiikang kra wakchongtiwe jaq wa nyeaho kang jiila-

³⁹kiimaq ngi raq kiijaq adong man tsam ka phaqsiaq baiqkang jiila, shatmaq wak jaqshamtibi ka ram ma tihaü kang jiila—

⁴⁰bunwong nai jaili dong man wan rii na, sang nai shuktam rü khoti midong man wan laq. Job bomtsi thun ka arjiishe thumto.

Job 32

Elihu Traho

(32.1—37.24)

¹Job nga apaiq ka maiqsang nguta tolonglong ngakai kha miishe, kra wetsam raq apaiq bom ka tre mak she thaqbaiqto.

²Shatmaq maiqtiliwe amang ka Elihu, raq atsankhiq ka ninlot mak she riito. Jamkhano ngukla Job raq apaiq ka kechu maiqse dea nguta tiingotlo kiimaq Shiikeawe ma mra kuqtlo. (Elihu ka Barakel se, Buj ma asaü lam, Ram ta wa.)

³Apaiq ka Job kongti wetsam kiimiimin atsankhiq she riito. Tsangtsam raq Job bom ka tre chang bom hum mak she riito. Kriikha na Shiikeawe dea jiqto sham nguta ngodam miishe jakito.

⁴Elihu ka kiijaq tsangtsam phong na nose pinthum ngo kha maq, apaiq raq wiitarü raq bomlot jai sheti q mibomha nguta khesiqto.

⁵Ümtiikiiwa apaiq raq kra wetsam raq Job bom ka tre lot mak she chhitaq, apaiq ka akhiq she riito,

⁶kiimaq apaiq she bomhoto.

Elihu

Ngì ka nose, namshiq ka maiqlare,

kriikha na ngi raq jamkho tiima tiikang kra namshiq ma chong miika haisi.

⁷Ngì raq itsan na tiima kang namshiq riidea kongkhu bom chang nguta, namshiq nyungwere riidea anyan pha qchi saptlan kra riichong phan chang nguta tiima kang.

⁸Shatmaq Ningkun Ajong Shiikeawe wenyi ka maiqse khum na saüki tlaq kriiriitiq maiqse ma taksu tsii ka kuqtlo.

⁹Maiqse ka tikii ma jawan raü jiimin taksu maiqse miika jamak riimakla akii riiwan tlaq kriiriika tingting lam sapwan ka khrum mak,

¹⁰Kriikha na ümchaü namtsam raq ibom ara tai ronglaq; ngi raq jamlai wa tiima tiikang kra namshiq ma chongpha.

¹¹Ngì raq namtsam bom ka tsankhun maq taikang, kiimaq namshiq raq asiq areng bomtsi rittlan liipan na mongngam maq khekang.

- ¹²Ngi raq tsangriri maq namtsam bom tre ka tai kang she; Job raq jamlai wa chongtaq kra namtsam raq tiijiq lot man dea.
- ¹³Ikhijjiika namtsam raq anyan phaqqhi ka humkai she nguta jali wa tiitsaki tlan? Shiikeawe raq Job bom ka tre raa she, jamkhano ngukla namtsam raq trelot man dea.
- ¹⁴Job ka namtsam rai riibomto ngi rai riimak, shatmaq ngi riika namshiq raq tre lan kiikhiika ümtiikiimin tre mang.
- ¹⁵Tsangshiq raq bomtsi hum mak she kata, Job; tsangshiq raq ümbom tre chang hum mak she.
- ¹⁶Ngi min tsangshiq rai kaiqshak li shea mikheha? Tsangshiq raq achong chang ahüshe kha maq ngakito kata.
- ¹⁷Riimak, ümchaü ngi raq bom tre chang asi kiimaq ngi raq tiima tiikang kra chongpha.
- ¹⁸Ngi ka bomhü maq khelot mang she. Achong chang bomtsi ka tiikhing lot mang she.
- ¹⁹Ngi raq bomchong akhing lap mang riha jiika, ngi ka che nye ngamkhü tsabum na athii phokrai tlaq ikha miphokrai.
- ²⁰Ngi raq ninlot mang she; ngi ka abom chang she jakito.
- ²¹Ngi ka ara riikhettot tlan arjaq jumin tiishaü jimang; ngi riika jumin jutjü mang.
- ²²Ngi raq maiq jutjü ka sap mang, kiimaq kra riha jiika Shiikeawe raq ngi ma jaqlo miili sintsang mitiiho.

Job 33

- ¹Riita ümchaü min, Job lei, ngi raq jamlai wa chongtiikang kra samheawiq tiitsang tailaq.
- ²Ngi ka ikhutsai na jamlai wa sitlaq kra chong miitu khekham she.
- ³Ibomtsi ka wiita tingting, kra mren ngi riika tengteng bomtsi kli chongtiikang.
- ⁴Shiikeawe wenyi raq ngi ka phansangto raüta ngi ma rilung kuqto.
- ⁵Ibom ara tre laq milot haü jiika. Riikhettot chang tri raü ka tiije laq.
- ⁶Ümnaq nai ngi ka Shiikeawe makki na adamli, nanai wiita ka hamlii dase wa alo sii.
- ⁷Kriikha na ümniika ngi ma hairai chang jam min ahü; ngi raq ümniika rangho mang.
- ⁸Riita ümchaü min ngi raq ümbom ka akha ngulaü taikang:

- ⁹“Ngi ka shut mang; Ngi raq jam min ashut klo mang. Ngi ka chiisan maiqse kiimaq idü na ngarai ahü.
- ¹⁰Shatmaq Shiikeawe raq ngi longliiq miitu, lampu rit rattlo raüta ngi ka ajaqtiwe ikha haihii tlo.
- ¹¹Apaiq raq ihok wiinai na jin raü maq khatlo; raüta ngi tiimeshi tiikang kra wiita shrira liitlo.”
- ¹²Shatmaq ngi chongpha, Job lei, ümniika ajiq bomtlaü, Shiikeawe ka maiqse thaq na ajong.
- ¹³Ümniiraq Shiikeawe ka maiqse raq apaiq ma tiibottaq tlaq kra ümtiikiimin tre mak phan nguta jam nguto bot tlaü?
- ¹⁴Shiikeawe riika bliiq kiki chongkuq raümin, apaiq raq chongtlaq kra jurmin tiitsang taimak.
- ¹⁵Rawa na maiqse ka akon shon, Shiikeawe raq rawa ma maq nai riisham mak maq tiichhi kuqtlo.
- ¹⁶Apaiq raq tsangshiq ma abom chong kra tiitai kuqtlo, kiimaq tsangshiq ka apaiq honchong kra tai raüta akiinyii riitlo.
- ¹⁷Shiikeawe raq tsangshiq rai riibomtlaq kriika, tsangshiq raq ngarai tangtlaq kra tiitsaq miitu bomdamtlo kiimaq tsangshiq ka shiikong thiikho na dea wan wa tiichhiike miitu bomdamtlo.
- ¹⁸Apaiq raq tsangshiq ka tsailam maakho na tiiki romak; apaiq raq tsangshiq ka lumkükiq wa khot wantlo.
- ¹⁹Shiikeawe raq maiqse ka atsi asi tiisaü raüta hon atsii tru chongkuqtlo kiimaq apaiq khum na chamchao kaidi tiisaü raüta chongkuqtlo.
- ²⁰Atsiwe miika aram tsi mak she, krai mren ahea pinthum phaqsia kiimin atsang min shülot mak khoti miraq.
- ²¹Akhum ka majikaü ikha khoti jakitlo; arok arii dali she michhi haü;
- ²²apaiq ka wulum lam na akaiho kun she.
- ²³Jursap apaiq khumti ka rase ashi ra mosaükaï moraq miraq- Shiikeawe raq rasekong ahing amun sitlaq kiiwa maiqse ma minshiiq chongketi raq.
- ²⁴Tiihang mangchan maq rase raq mingu, “Apaiq ka tiidong baiqlaq! Apaiq ka wulum mung na kimak chang she. Akhum tochang kampho ka ara. Apaiq ka wase she.”
- ²⁵Akhum ka jerowe khum ikha mijong luwan nong kiimaq ahong ala mija wan nong;

²⁶Ümtiikiiwa apaiq raq achu jaü jiiq, Shiikeawe raq apaiq ma mitrekuq; apaiq raq Shiikeawe ka chochi khiq maq mishomnoq; Shiikeawe raq apaiq miitu phanrap ka riikhaqli mitiihong kuq nong.

²⁷Apaiq raq nokwe man na michong, “Ngi raq ngarai tangkang dea. Ngi raq riikhaqli sham mang dea, shatmaq Shiikeawe raq ngi ka tiihang kuqto.

²⁸Apaiq raq ngi ka lumkükiq wa tiichhiikuqto, kriikha na ümchaü min ngi ka atra sitiikang.”

²⁹Shiikeawe raq akha jaqsham ka tiijangkiki shamkuqtlo;

³⁰apaiq raq maiqse rilung ka tiichhii kuqtlo, raüta apaiq ma rilung ahea maq siwan chochi kra kuqtlo.

³¹Ümchaü min, Job lei, ngi raq jamlai wa chongtiikang kra tailaq; ümniika kaiqlaq bom ka ngi riishe chongpha.

³²Shatmaq ümniiraq achong chang asi dea jiila, chong laq, ngi raq taipha na; chochi khiq maq ümniidea riikhaqli nguta mitreha kata.

³³Shatmaq riimak jiika, ümniika kaiqshak li ngalag, kiimaq ümniima ngi raq taksu maiqse ma jawan lam kra shrinkuq pha.

Job 34

¹⁻²Maiqwetiim namtsam ka taksu, pinthum khonglaq; ümchaü ka ibom chong ara tai ronglaq.

³Namshiq raq ümtiikiiwa lairap phaqsiiq tlan arka asumwiq nguta saptlan, shatmaq taksu bomtsi ka tai lantea sap man.

⁴Kha ka ümkha phochang wa kriika nashiq raq thi li.

⁵Job nga apaiq ka maiqsang nguta khiilataq riitlo, shatmaq Shiikeawe raq apaiq kha ka riikhaqli phokuq mak ngutlo kata.

⁶Apaiq raq, “Ngi ka shutkang dea nguta arot ka jamkho michong? Ngi ka miriq na tiishoto, shatmaq idü na ngarai ka ahü,” nguta tiingo tlaq kata.

⁷Riita namshiq raq Job akhnok maiq ka weshi ra chhilan shea? Apaiq raq Shiikeawe ma shreng manto thümak kata.

⁸Apaiq ka ashut aphit kongtibi rai haisea kli lung wiitlo kiimaq ngarai maiqse kong rai chap nga kli rosiqtlo.

⁹Apaiq nga Shiikeawe raq aroro lam phan wan ka amet ahü ngutlo kata.

¹⁰Ibom chong ara tai ronglaq, namshiq maiq asap atsintitiim raq! Ningkun Ajong Shiikeawe raq ashut miklo shea?

- 11** Apaiq raq maiqse ka tsangshiq raq jamkho shamtlaq, kra tiiphan phan poksi kuqtlo raüta thektnlaq kra phan phan tsangshiq ka liikuqtlo.
- 12** Ningkun Ajong Shiikeawe raq abi klomak phan; apaiq raq ümtiikii min ju miimin tiishaüji mak phan.
- 13** Shiikeawe raq ningkun rümtlaq ka maiqse raq akuq shea? Apaiq ma mangjong hiq rüm wan arang ka maiqse raq akuq shea?
- 14** Shiikeawe raq maiqse tsitsü ka apaiq raq jang wan nong raüla,
- 15** wiitarü wiitsitsü phan ka atsai mirki raüta hiqda ma mijaki nong
- 16** Ümchaü min ibomtai ronglaq, namshiq ka taksu maiqse dea jiila.
- 17** Namshiq raq kechu Shiikeawe kriisha tiishut tlan? Apaiq ka tingting khapho ngenkti ngutiisha tiima tlan?
- 18** Ümtiikiiwa hokhambi nai tuwebi thun ka thiihü riimakla abi kloho tlaq Shiikeawe raq tsangshiq ka tiishut baiqtlo.
- 19** Apaiq raq tuwebi rai min pong mak riimakla chiithe maiqse rai pong raüta miitsan maiqse ka tiishaü mak, jamkhano ngukla wiitarü ka apaiq raq aphansang siisaq.
- 20** Maiqse ka tiidongchhaq miili rawa na motsai kai. Shiikeawe raq maiqse thun ka bukbaigtlo raüla tsangshiq ka jiiimtlo; apaiq raq ahong ala maiqse thun ka hunhü niihü miili tsat baiqtlo.
- 21** Apaiq raq maiqse kiimwiiq aweatek ka liishat riitlo.
- 22** Shiikeawe makki wa ngarai maiqse tiipaü kai chang ka ranyaq pinthum nguraü min tiipaü lot mak.
- 23** Shiikeawe raq maiqse ka apaiq man na chap wa raüta kha tiipho wa miitu akhing ka tiihong thümak.
- 24** Apaiq raq tuwebi ka tsangshiq ngachang wa tiisatbaiq raüta maiq anye maq song miitu tsangshiq kha ka konchon rea ngomin raa mak.
- 25** Jamkhano ngukla tsangshiq raq jamlai wa shamtlaq kra apaiq raq asap kha maq apaiq raq tsangshiq ka tiidea baiqtlo raüta rawa niili tiinamtok nyatbaiqtlo.
- 26** Apaiq raq ngarai maiqsetiim ma maiq tarü raq chhishat na mo tiihotlo,
- 27** jamkhano ngukla tsangshiq raq apaiq jai ka phan mak she tsaqkito kiimaq apaiq aming thun ka wiita shishe baiqto.
- 28** Tsangshiq raq miitsan maiqsetiim ka tiichamchao raüta Shiikeawe man na tiihoqtlo, krai mren apaiq raq tsangshiq khrum jaü hoqtrang tlaq kra taito.

- ²⁹Kiimaq Shiikeawe riishe brorii mang nguta thapthi hotaq jiika, juro apaiq ka mithuchopki lot.
- ³⁰Maiq mung thun riimin jamkhiimin riikilot mak she miraq, mung phaqtı raq tsangshiq ka ji maq nishishi peng tlaq kriiwa tiiwongketi ka ahü she.
- ³¹Job lei, ümniiraq ümngarai ka Shiikeawe man na tiidii laüshea? kiimaq ngarai tangnong mang she nguta kiqkham kuq laüshea?
- ³²Ümniiraq Shiikeawe ma ümshut ümphit kra tiichhi kuq laq nguta chongläü shea? kiimaq abi klomang she nguta kiqri laü shea?
- ³³Shiikeawe raq jamlai wa shamtlaq kriiri ümniiraq atangta riitläü, ikhiijiika ümniiraq jamlai wa lungwii tlaü kra apaiq raq mishamkuq ngutiisha tiima tlaü? Jamlai klo wa rotläü kriika ümniiraq thi, ngi raq riimak; ümchaü naishiq ma chongliita jamkho tiima tlaü.
- ³⁴Maiqshaqti nguraü jiikla tengto dea nguta mingı; taksuti raq ibom chong ara tai raü kla
- ³⁵Job riika sap mak khamaq dea bomtlo nguta mingı kiimaq apaiq raq chongtlaq kriika tri na wamak nguta mingı.
- ³⁶Job raq chongtlaq bom raü thun ka aheawiq chechiip rong liina; raüla namshiq raq misap han apaiq ka abi klotiwe ikhiidea bomtlo nguta mingı han.
- ³⁷Apaiq ngarai thaq na pong wela shongho kha tangtlo; nashiq tarü makki na apaiq raq Shiikeawe roitlo.

Job 35

- ¹⁻²Job lei, Shiikeawe makki na ümniika maiqsang nguta tiingo tlaü kriika tri na ang mak.
- ³Riimakla Shiikeawe nang nga, “Ngi ngarai raq ümniima jamlai wa tiibihota? Ngarai tangmang silata ngi ma jamliip wa dongta?”
- ⁴Ngi raq ümbom ka mitreha kiimaq ümkongtitiim bom kiimin mitreha.
- ⁵Ra nü na lii liita! phum thun sitlaq ka ümloq dii niıwa!
- ⁶Ümniiraq ngarai tang haüla, Shiikeawe ma jam min tsiı mak. Ümniiraq ashut pahea klo haü jiika, apaiq ma jamlai wa mitsi si?
- ⁷Ümniika kiitinkhan kechu maiqse jarai laüta Shiikeawe ma aliip asi shea? Shiikeawe raq ümjaq wa alap chang jam min ahü.
- ⁸Ümngarai riika ümkongtiwe kli tiichamchaotlo, kiimaq ümniiraq athuk atsom jaqsham tlaü kriiraq apaiq khrumtlo.

⁹Maiqse ka ji maq nishishi haihii raüla, tsangshiq ka ahan anyi mihoqsii trang; tsangshiq hoqtrang tlaq kra maiq weshi ra raq tiichhiikuq haü jaq nguta hoqtrangtlo.

¹⁰Shatmaq tsangshiq ka tsang Phansangti Shiikeawe pha na wamak, apaiq ka tsangshiq ma ranyaq mong na sitlaq akhing na ran tsantsii tiichhiketiwe.

¹¹Tsangshiq ka nashiq ma taksu tsii ketiwe Shiikeawe puk na nyap mak, apaiq raq nashiq ka ngamsaü ngiqse peshap wushi thaq na taksu ma tiijatlo.

¹²Tsangshiq ka aho anyi khrum jaütlo, shatmaq Shiikeawe raq tre mak, jamkhano ngukla tsangshiq ka shiikonghea kiimaq abi kiimungti.

¹³Tsangshiq hoqtrang rai tlaq kriika atuli; Ningkun Ajong Shiikeawe raq tsangshiq ka chhi mak riimakla tai mak.

¹⁴Job lei, ümniinga Shiikeawe ka chhimang ngutlaü kata; shatmaq tsan tiibum laüta khelaq-ümkha ka apaiq rung niishe.

¹⁵Ümniiriika Shiikeawe raq mo tiiho mak, kiimaq apaiq riika ngarai kiimin samhea brorii mak nguta tiima tlaü kata.

¹⁶Ümniika pontiwa niili bom rai holaü; ümniika akhu amai jam min sap maü miili bomrai tlaü kata.

Job 36

¹⁻²Akhing phanshi alu lin jimin anin riiliisshaq laüta ngi raq Shiikeawe mang na chongtiikang kra tailaq.

³Ngü raq phaqqhi pinja ka pahea asapha; ngü raq ümchuwa saptiikang kra lang lata Shiikeawe, ngü Phansangtiwe ka tingting nguta mitiichhikuq kang.

⁴Ngü raq ümniima chongtiikang arka poshi min arot ka riimak; ümniiraq ümkhaki na chhitlaü ka riikhaqli taksmawe.

⁵Shiikeawe ningkun ka henghea! apaiq riika jumin shipoq mak; apaiq raq sapmak ngutiika jam min ahü.

⁶Apaiq raq ngarai tangtibi ka atra tiisi mak, kiimaq apaiq raq miitsan maiqse ka wranaiqshe riikhaqli tri maq liikuqtlo.

⁷Apaiq raq kechu maiqsetiim ka tiikhup wongkuqtlo; apaiq raq tsangshiq ka hokhambi ikha mung tiisiqtlo raüta tsangshiq khushü ka pattup tiijongtlo.

⁸Shatmaq maiqse thun ka kharü mong na, tsangshiq ngarai miitu chamchaotlaq jiila,

⁹Shiikeawe raq tsangshiq ma tsangshiq ngarai thun nai tsangshiq shiikong kra tiichhi kuqtlo.

- ¹⁰Apaiq raq tsangshiq ni ka thak raüta, abi lamphan wa jang ronglaq nguta sontlo.
- ¹¹Kiimaq tsangshiq ka Shiikeawe wokhong na siraüta apaiq shiikum pan raüla, tsangshiq ka hansang maq rilung alu misi kiimaq rongboq miraq.
- ¹²Shatmaq tsangshiq raq taimak tlea raüla, tsangshiq ka tsii humphaq mak miili mitsai wan raüta jüserai ka jin wan raüta wulum mung na mikiho.
- ¹³Juwa ra weahüti ka akhiq ariq li sitlo, tsangshiq ma mo tiho raü min khрум laq nguta achu jaü mak.
- ¹⁴Tsangshiq jerojong liipan niili tsaikitlo, tsang rilung na jea ngaü raütli riim wantlo.
- ¹⁵Shatmaq Shiikeawe raq maiqse ma, chamchao walü maq tiikhiim raüta shrinkuqtlo kiimaq litkot kaidi maq tsangshiq mak tiipiiqtlo.
- ¹⁶Shiikeawe raq ümniika litkot kaidi mong wa tlun wanto, raüta ümniima khusang rakhang peohea rilung kuqto; ümtashong khok na phaqaq nai sea chamtraq asho awo phongkuqto.
- ¹⁷Shatmaq ümchaü sanha ümniima ümshut phit kha tok maq shin raüta mo she tiho tlo.
- ¹⁸Honkam liijo tsiiqlap ma naq tlaokiq, riimakla tsiiq nai nyamtum ma lamjiq na naq tiisheahokiq.
- ¹⁹Atsitsi ma khрум jaü hoqsii raü min ümniima jam liip ahü she; üm ningkun ümchuli siraü min ümniika khum lot maü she.
- ²⁰Ranyaq saü wan akhing ka naq ritki, mangjong hiq wa mung thun then wan akhing ka naqkhekiq.
- ²¹Honkamshat riilaq abi lam naq phankiq; ümniima chamchao tiisaütaq kriika kriijaq dea wan wa tiichhiike ma tiisaüto.
- ²²Shiikeawe ningkun ka jonghea kra tsan na tiitsang laq; apaiq kata maiqse ma shrinketiwe shra ajong pinthum.
- ²³Shiikeawe raq jamlai jaqsham chang wa kra jurmin chongkuq lot mak riimakla apaiq nangnga abi shamlaü nguta kha nyanlot mak.
- ²⁴Apaiq raq ümtinkhan wa jaq shamtlaq kra miitu wranaiqshe apaiq ka tiitsam wantlo; ümniin riimin apaiq ka tiitsam ratlo.
- ²⁵Apaiq raq jamlai jaq wa sham wantaq kriika wiitarü raq chhito; shatmaq nashiq riika alu miili liitiikai.
- ²⁶Nashiq raq apaiq jonglu kunli sap wan lot mai riimakla apaiq rawii ka wea won lot mai.

- ²⁷Shiikeawe raq kham ka hiq wa ra na lam wantlo raüta rajun kham ma tiijatlo.
- ²⁸Apaiq raq rajun ka phumda mong wa raütlo, raüta maiqse miitu rajun tiisatlo.
- ²⁹Ra na phumda ka jamkho khumtla riimakla Shiikeawe sichang ra wang win maq ra ka jamkho mokchaitla kra jurmin sap mak.
- ³⁰Apaiq raq rachhai ralüp watrang ka ra diimliim kaü kra hamli na tiisaütlo, shatmaq sammok tra chum mong niika ranyaq tangtang li sitlo.
- ³¹Apaiq raq maiqse ka akha paotlo, raüta rongboq dunghiqtlo.
- ³²Apaiq raq ramangchi ka ajaq na lapho raüta, achhiqkai chang pesoq kra tiichhiq kitlo.
- ³³Ramok wan raüla rathaiq wantlo ngushat, kiimaq jam nyamse kong riimin rathaiq wantlo nguta asap.

Job 37

- ¹Rathaiq watrang raq itsan chhiiwa tiikhai banban.
- ²Taironglaq, namshiq tarü raq, Shiikeawe bomtlaq kra, anübok maq dongtlaq ramok wa trang kra.
- ³Apaiq raq ra tiichhaitlaq kriika, ra ka siimko maq riita siimko na saüli tiichhaitlo, kiimaq hiq raikhü kiimin siimko maq riita siimko na saüli tiichhaitlo.
- ⁴Kiijiishe apaiq hok trang kra tiitaitlo, maiqkii maiq nyii ramok watrang kra, raüta rachhai ralüp watrang ka liliimtlo.
- ⁵Shiikeawe raq aming maq awang chang jaqshamtlo, amaochang jaqsham thun nashiq raq saplot mai kra hong wantlo.
- ⁶Apaiq aming maq hiqraikhü na tsakhiiq troktlo, kiimaq rajun düthaü dülii tiijuntlo.
- ⁷Raüta apaiq raq maiqse jaqsham kaiwa kra tiikhing baiqtlo; apaiq raq tsangshiq ma aningkun jonglu kra tiichhi kuqtlo.
- ⁸Rumnyamse kong thun ka tsangshiq sichang shabok na nyap wantlo.
- ⁹Rathaiq ka shemai nü maq hai wantlo, kiimaq rahai kaiqhea ka shekhu nü maq haihotlo.
- ¹⁰Shiikeawe tsitsü hea raq kham ka tiida baiqtlo, raüta tsakhiiq ka longkaü ikha tijabaiqtlo.
- ¹¹Rachhai ralüp ka phumda mong wa dongtlo,
- ¹²tsangshiq raq Shiikeawe aming maq khumtlaq kra phan phan. Tsangshiq raq Shiikeawe aming phan phan mungkang hiqraikhü tlotli na jaq shamtlo.

- ¹³Shiikeawe raq mangjong hiq na ra tiijuntlo; apaiq raq tsangshiq ma sintsang tiho ikha min riito, riimakla tsangshiq ma apaiq rorii tiichhike miitu.
- ¹⁴Heashi sanglili nga liita, Job lei, laüta tailaq; Shiikeawe raq amaochang shamtlaq thun kra chechiip liita.
- ¹⁵Shiikeawe raq phumda ma jamkha aming kuq raüto rachhai ralüp watrang tiidong tlaq kra ümniiraq asap haü shea?
- ¹⁶Phumda thun ka rawang win na jamkho pantlaq, arka Shiikeawe smajong jaqsham, ara ümniiraq asaphaü shea?
- ¹⁷Saplot maü, ümniiriika shemai nü rahaik saü wan raüta chaqtlag chamchao kli misaphaü.
- ¹⁸Ümniiraq Shiikeawe ka ra tiipii chan jaqsham na mikhrum lot haü shea laüta jin pen kaü aheawiq tiichhai panje ikha tsinhea mitiitsin lot haü shea?
- ¹⁹Shiikeawe ma jamlai bom chongchang wa naishiq ma shrinkuq liina; naishiq khutsai na shaqmii; naishiq raq chongchang ka ahü.
- ²⁰Ngi raq ümniima Shiikeawe rai riibomlaq ngutiikla thaü mang; apaiq ma ngi shiithenbaiq miitu akhing ka jaram wa mikuqha?
- ²¹Kiimaq ümchaü ra na rawüli chhairai tlaq ka henghea, nashiq raq liilot mai chhai hea langlang; kiimaq ra ka rahai raq siirairai chhiibaiqto she.
- ²²Shekhu nü siim maq chaq chhaitlaq ikha chhaitlo, kiimaq Shiikeawe khushü ngao raq nashiq ka khakii wa liishe bok wanto.
- ²³Shiikeawe ningkun ka henghea langlang kha maq nashiq ka apaiq tho na walot mai; apaiq raq maiqse kha phoke ka kechu kiimaq riikhaqli phokuqtlo.
- ²⁴Arningkhan, awang rai chang ka ahü, maiqse angu wiita ka apaiq man na khakii akei alei chaptlo, kiimaq apaiq raq taksu maiqsetiim nguta tiitsakiti ka brorii mak.

Job 38

TATIWE Raq Job Bom Tretlo

¹Kiijiishe TATIWE raq rathaiq mong maq Job rai riibomto.

TATIWE

- ²Ümniika juwa ngi taksma jaqsham kra sapmaü taü maq banbok sisi sea miika?
- ³Ümchaü min maiq ashi dea nguta kamto maq chaplaq laüta ngi raq bomtsi waitiikang thun arshe trelaq.
- ⁴Ngi raq hiq phansang kang na ümnaq asi shea riilaü? Ümniiraq kiitinkhan sap tlaü jiika, kra manphan ka ngi ma chong liina.

- ⁵Ajong nü na ümtin riichang wa kra juro thapthita? Kriithaq na ashin chang raülo tiikha chanti ka juwa? Ümniiraq kriithun bomtre chang ka asaphaü shea?
- ⁶Hiq thüchang toqpum kham thun ka jamlai thaq na ashong wa? Hiq thü chang toqpum kham chong thun ka jamlai thaq na ashong wa? Juro mangjong hiq diim kra haichang jamkhü longkaü diim thun ka klota?
- ⁷Kra ranaiq ranap wuwacho na raiqsaiq thun raq adam na shingeto, kiimaq ramungtan na siti rasetiim chojong chise gitrangto.
- ⁸Hiq mong nyang maq kham phok raüta, khamjong chum klo wantaq akhing na, khamsha kilü thun kra shaqbaiqti ka juwa?
- ⁹Khamjong chum ka ngi raq phumda maq pangbaiq kang, lata ranyaq tangtang mong na shaqbaiq kang.
- ¹⁰Ngi raq khamjong chum miitu hiq ka raibaiq kang, lata kilü thun shaqbaiq lata shangbaiq kang.
- ¹¹Ngi raq apaiq ma chongkang, “Atin khanli lishe alu wa maimak! ümkhamtso blun henghea watlaq ka arjiili khingkai ratlo.”
- ¹²Job, ümrilung na jangshi ra rawü wan laq nguta aming tat laü shea?
- ¹³Ümniiraq ranap rawü li wan tlaq kriima, mangjong hiq ka lap laq laüta abi maiqse thun ka tsangshiq tiipaü chang ba thun wa naübaiq laq nguta aming kuq laü shea?
- ¹⁴Ranaiq rawü li wan raüla ku akin thun nai jükhü hiqwii thun ka, kheathum atiithap rat ikha, hamlii pen na sil maq athok ikha khangriri hea awaiq tiichhitlo.
- ¹⁵Ranaiq rawüli ka abi kloti ma rawü hea, kriikha maq tsangshiq raq maiqse ma jasam piqsii riilot mak khaiq khamtlo.
- ¹⁶Ümniika khamjong chum mong nyang na jüserai setiim kra chhiki laü shea? Ümniika sammoktra chum mong phii na khum laü shea?
- ¹⁷Maiq weshi ra raq ümniima ranyaq tangtang wulum mung khechang kilamchong thun kra tiichhi kuqtiishea?
- ¹⁸Mangjong hiqraikhü ka ümtin khan jonglu wa asap haü sha? Asap haü jiika ngi ma chong liina.
- ¹⁹Rawüli ka ümbawo dongtla kra asap haü shea? riimakla ranyaq dong chong ka ümbawo asap haü shea?
- ²⁰Tsangshiq ma ümloq na saüli wa chang wa kra mitiichhi kuq lot haü shea? riimakla tsangshiq ka tsangji jai na mitiijang baiq nong lot haü shea?
- ²¹Ümniiriikla asap haü dea ahiq na, ümniiri tikii kiikaiq she kata kiimaq ümniika rapha hiq wa ji niiphü asi dongdii riilaü ihata!

- 22 Ngi raq tsakhiiq tum phong nai rathaiq tsakhiiq tum phong tolata thü tiikang khok thun kra chhiwa laü shea?
- 23 Ngi raq arthun tiije thü tiikang arka chamchao akhing miitu, redong nai matdong rahi q miitu thütiikang.
- 24 Ümniika rashe dongchong na walaü shea? riimakla shedong rahai dongchang chong na walaü shea?
- 25 Rajun düthaü kai chang kham lam ka juro thuta? raüta rathaiq henghea walam ka juro tankuqta?
- 26 Maiq jumin simak bintang jüngi wang na juro ra tiijun tla?
- 27 Shinram shinriiq binjü thun na kham juro nyuk tla, raüta sangphii ka tiicham tla?
- 28 Kiimaq rajun tlaq kiima riimakla bang roktlaq kriima awe ka asi shea?
- 29 Tsakhiiq nai nyiirii roktlaq kriima anyung ka juwa,
- 30 raüta kham ka longkaü ma tiija baiq tlaq kiimaq khamjong chum raikhü ka tsakhiiq tan ma tiijabaiq tlaq kriima anyung ka juwa?
- 31 Ümniiraq raiqsaiq Pleiades tu kra adam na mikha lot haü shea riimakla Orion raiqsaiq tu khachang raükha kra midiibaiq lot haü shea?
- 32 Ümniiraq raiqsaiq phong ka jurai liirai akhing na mishun shea lot haü shea kiimaq Chapbi Jong Kaü raiqsaiq tu nai Chapbi Ranse raiqsaiq tu kiima tsangshiq khumchang lam phan phan mishun shea lot haü shea?
- 33 Ümniiraq ra thun peng chang thungtri ka asaphaü shea, laüta kra tri ka mangjong hiqraikhü na milanglot haü shea?
- 34 Ümniiraq ra na phumda thun ma tihong laüta aming mikuq lot haü shea? laüta ümkhu thaq na rajun düthaü mitiijun lot haü shea?
- 35 Kiimaq ümniiraq rachhai ralüp dongtlaq kriima aming mikuq lot haü shea? laüta rachhai ka üm phana kiraüta, “Ngi ajilii ümbom tai tai,” ngutiisha mingü?
- 36 Ibiq wushi ma Nail raikaü ka achhang she miraq nguta juro chongkuq tla, riimakla wupongwe ma ra mijun nguta juro chongkuq tla?
- 37 Ra na phumda thun kra weawon lotti taksu maiqse ka juwa raüta tsangshiq ka tiipiisaq tiijon raüta ra tiijun ma,
- 38 raüta rajun raq botkhulai ka boqda ma tiija baiqti ka juwa?
- 39 Ümniiraq hangsi kong raq pha q ma ngam humkuq tlaü shea? lata hangsi setiim aramtsi hea kiima wok phetaktak ngam mikuq lot haü shea

⁴⁰tsangshiq ka longshabok na tiipaü bumtlaq akhing na, riimakla tsangshiq haisea chang hiqba maq khetlaq akhing na midung lot haü shea?

⁴¹Liiran setiim kong dung heati ka juwa tsangshiq ka tsang ramtsi ma konchi koncha bisiq tlaq na, ümtiikiwa ase noshii setiim kra ngi jaq wa ngam jaü pha q hoq trang tlaq akhing na tsangshiq ka juro dunghiq tla?

Job 39

¹Pum na siti chhechhi raq ase ümtiiko nyungtla kra ümniiraq asaphaü shea? Ümniiraq rum na chhingi ase nyung rea chhi laü shea?

²Tsangshiq raq ase ka wok na ümchu jipi lü wa hotla asap haü shea? Tsangshiq raq ase chii akhing ka ümniiraq asaphaü shea?

³Tsangshiq raq hiq na bum raüta ase ma mangjong hiq rawü ka mitiichhikuq kra asaphaü shea?

⁴Rum na asetiiim ka chhanchhi wan tlo; raüta tsangshiq ahin na kihotlo kiimaq jai na jang wa mak she.

⁵Rum na siti kumtoq kong ka juro maiqmii tsanro tiihaisiq tla? Juro tsangshiq raükha ka diibaiqtla raüta rum na tsangshiq haihai tiihaisiq tla?

⁶Ngı raq kumtsaiphii binjü ka tsangshiq jam miitu kuq kang, lata shumchum tan thun na tiisi tiikang.

⁷Tsangshiq ka trang kongcha maq chela thun wa luhea na sitlo, kiimaq tsangshiq ka jurmin tiipok lot mak kiimaq jaq tiisham jamsha lot mak.

⁸Pum thun na nyiimlung rü ka tsangshiq rümchang, kiijaq tsangshiq raq nyiipjaq anin lungtlaq kra rit phaqtlo.

⁹Rum nyamse minsäü pongwe raq ümjaq misham kuq shea? Apaiq ka rawa na üm minsäütiip na mibum wa shea?

¹⁰Ümniiraq kaüshi ra raü maq ban laüta ümwak mitiithu lot haü shea? riimakla ümwak na tsam wan chang alamsetiim ka mithu kuq shea?

¹¹Apaiq ningkun henghea kriimaq kam laüta ümjaqsham holai jonghea sitlaq kra apaiq ma mitiisham lot haü shea?

¹²Apaiq ma jaq tiisham laüta tsam milapsiha ngutiisha kamtlaü? laüta khaolüm phong chang na tsam tiini lata tsam pahea milapha ngutiisha kamtlaü?

¹³Wuthon kaü raq arakong ka liiwanhea pinthum phoktlo! Shatmaq stok biwan tlaq kiikhiika bilot mak.

¹⁴Wuthon kaü raq atai phong ka hiq na phongtlo atai ka hiqke ma tiiwo ma nguta.

- 15** Ataiphong ka phanshi ra raq hok maq tiiphok nibaiq jiiq, riimakla rum ngam raq tiibunbaiq jiiq nguta brorii mak.
- 16** Apaiq raq ataiphong ka atai riimak ikhli ümtum ümmai sitlo, atai phong ka thenki raü min bamlaq nguta liitlo.
- 17** Apaiq ka ngi raq maiqqiq dongdii aphan sangha kata kriikha maq apaiq ma taksu tsii kuqmang dea.
- 18** Shatmaq apaiq ka ümtiikiiwa ajushe riitlaq, apaiq raq kumrang kaü nai athaq na chaotiwe ka anai lam miili mishii wan.
- 19** Job, kumrang kong ma ningkun jonghea ka ümniiraq akuq haü shea? kiimaq tsangshiq tokkun na abin nyam tu kriimin ümniiraq akuq haü shea?
- 20** Ümniiriisha tsangshiq ka kupchi kaü doq tlaq ikha doq miitu shea phansang laü? kiimaq tsangkhü thutrang tlaq kriima maiq tiihai tlaü?
- 21** Tsangshiq raq hiq thung tan maq hiq ka ahok phi maq chochi khiq hapsiq tlo; tsangshiq ka rekhat kai na ningkun wiita shoq raüta phiqhea jutlo.
- 22** Tsangshiq raq haisi liichum ka sapmak, tsangshiq ka nepja chhi raüta jai na jang mak phan.
- 23** Tsangshiq raikhü na chaoti raq rekhat chang hupsam thun ka saksok laqsaq trangtlo kiimaq rashekii na achhai lüplüp chhaitlo.
- 24** Tsang tsan chhii tsi ma kumrang kong ka khaki nü na jutrangtlo; ümtiikiiwa paison lerong tsü trang ka taitlaq, tsangshiq ka sanglili khinglot mak she riitlo.
- 25** Paison lerong tsütlaq akhing tek tsangshiq khü thutrang tlo; tsangshiq aje na misaüho shaq niili rekhat tsang ka shütlo, kiimaq tsangshiq raq phentubi raq amingke gitrang tlaq kra taitlo.
- 26** Hok liiphan raq jamkha bisea chang wa kra ümniiraq ashurin kuq haü shea apaiq raq arakong tiipii raüta shemai nü na biwan tlaq akhing na?
- 27** Liihakaü raq ümnaq amingke shea khetla apaiq raq achü ka pum diilu pinthum ba na hai miitu?
- 28** Apaiq raq achü ka diilu pinthum longraq khu na haitlo kiimaq longraq khu sihea kra apaiq peruk ma tiijatlo.
- 29** Kriiba maq apaiq raq aje nai alu na phanshi ra kaqphaq miitu sisin liitlo.
- 30** Ngam maa phong tro na liihakong ka riitamtlo, kiimaq asetii riika ngam tiijai ka shup nyangtlo.

Job 40

1-2 Job, ümniiriika Ningkun Ajong Shiikeawe rai riikhii laü; ümchaü min atsaq she shea mirhaü, shea bom wa mitre haü?

Job

3-4 Ngi ka angok angiwe ikhli dea bom rai kang, TATIWE lei. Ngi riika jamkho mitre? Ngi riika jam min ngumang she.

5 Ngi riika ümchu chong chang wa kriithaq na achan she chong kang.

6 Kijjiishe rathaiq mong maq TATIWE raq Job ma jangshi ri hali chong nongto.

TATIWE

7 Maiqwe ikha ümchaü chap liina, laüta ibom waitikang ara trelaq.

8 Ümniiraq ngi ka ajiqwe ma tiija dea shea dan tlaü? Ngi ka tiishut laüta ümniika alamwe ma jaki raü?

9 Ümningkun jong ka iningkun jong khan shea? Ümbom chong ka ibom chong ramok wa trang ikha mibom lot haü shea?

10 Ikhijjiika ümkhushü ajong maq shiikong miilong chap liina; ümngao jonglu nai ümkhushü jonglu kra ho laüta.

11 Shiikongkhiq siti maiq thun ka liiliita; laüta ümtsankhiq walü maq tsangshiq ka chaq liita, Laüta tsangshiq ka mun tiujuk ram tiinga baiq laq.

12 Kriq, tsangshiq theaphi na liilaütli tsangshiq ka tiidea baiq laq; abi ati maiqse ka tsangshiq chap chang kijjiili tiinamtok tiiqbaiqlaq.

13 Tsangshiq ka wiita hiq na lap baiqlaq; laüta wulum mung na khabaiq laq.

14 Kra chhi hajiitiq tiina ümningkun ka aheng dea nguta, kongkhu mishom ra siqha, rekhat ka ümningkun miidea tangläü nguta.

15 Liimaüta ngamthaiq kaü jonghea Behemoth kra; Ngi raq apaiq ka phansang kang kiimaq ümniimin phansang kang. Apaiq raq sangphii ka minsäü ikha phaqtlo,

16 shatmaq apaiq ka honghea pinthum; kiimaq akhum wa atsiq akiq thun ka hili raü ikha tsinhea!

17 Amaita ka maisak pe chong ikha tiichaptlo, kiimaq ahok wa achhum ka toqpum kham ikha honghea.

18 Arok arii thun ka miiki ikha hongbiti, kiimaq ahok thun ka jinpan ikha.

19 Ngi raq phansang kang phong wa awang chang ngamse! Apaiq Phansangtiwe riili apaiq ka mitang.

20 Apaiq dung chang sangphii chamtlo rumngam haisea chang kin thun na.

²¹Apaiq ka shukrü tamsetiim mong na bumsiqtlo, kiimaq nongchum na tingjang rü mong na haisiqtlo.

²²Shukrü tamsetiim nai jüseraisetiim kii na ra anyam nyam na bumsiqtlo.

²³Apaiq ka jüchhang jonghea saü wa raü min haimak; Jordan rai ka atso henghea li nguraü min apaiq ka mak riijap mak.

²⁴Amak ka pangbaiq raüta juro mirang lot? riimakla bi tsan raüta akhü na mitiimin lot shea?

Job 41

¹Ümniiraq Lewiathan ka pun maq mipun lot haü shea riimakla atili na raü maq mikha lot haü shea?

²Akhü ka tiipu thot laüta raü maq miwalot haü shea? riimakla pun ka akiq ka tlatchhat mipun lot haü shea?

³Diibaiqlaq nguta ümman na apaiq ka mitiipaiqnea shea? Tiihangkuq laq nguta ümman na mihogsii shea?

⁴Apaiq raq ümniirai kiq ri raüta, pattup ümjaqshi ma mija kang nguta kiq mikhamkuq shea?

⁵Ümniiraq apaiq ka jam wushi se ikha raülose maq ban laüta shea mithü haü? ümjaqshisetiim jechaksere tlin laq ma?

⁶Ngig lamtinok raq apaiq ka ri hai jaq nguta ümniirai athii mimiitang shea? Laopanbi raq kra kaü ka chum raüta mishaphaq lot shea?

⁷Akhü ka tiihamli ngig shukchang pi maq mishuk lot haü shea? riimakla akhupo na ngig hiipchang liqsin maq tiipulot mihiip lot haü shea?

⁸Ümniiraq adü na jangshise than liishaq na, jai na jangshi danki maü she mirhaü; rilung pattup kra phiiprai laü ka laqbaiq maü she mirhaü!

⁹Jurwa Lewiathan ka mak maq chhitlaq tsaihü jihü hiq na bumkitlii phiiptlo.

¹⁰Apaiq ka niq raüla, apaiq henghea sru wan tlo; apaiq khaki na jumin chap kham mak.

¹¹Apaiq ka juro mitsat khamlot raüta atra misilot? Apaiq tsealotti ka mangjong hiq na maiq ahü.

¹²Ümniima Lewiathan hokpe thun kra bom chongpha shaq na lata apaiq ningkun heng kra chongkuq pha na.

¹³Apaiq khum wa akhü thea ka jurmin chailot mak riimakla apaiq jinkhü samtong samtlaq kra tiipu shuklot mak.

- 14**Juro akiq ka kiiqlaq nguta mithaü lot, maiqphiip maiqjiip awi phong kra?
- 15**Araikhü ka liiqphong riidap raüta ahai ikha, tsindang phataqtaq longkaü ikha tsinhea.
- 16**Diimshi ka diimshi thaq na tiinap saqsaq phahea atiiche rat, adiim heawea na tsitsü hea min nyapwa lot mak.
- 17**Asak thun ka adam na tsindang danghea, jamlai riimin triiphea koqbaiq lot mak phan.
- 18**Apaiq raq akhüthu raüla wachhaitlo, kiimaq amakpo wiinai ka rashe dong wan tlaq kha chhaitlo.
- 19**Anübok maq waniitu dong raüta nyaitlo, kiimaq pealong apea ikha wachhai saksok laqsaq dongtlo.
- 20**Akhüpu maq wakhuk pong wantlo, tak takiq wa tsamküte achaq wakhuk mongtlaq ikha.
- 21**Atsitsü hea raüla wa nyai wantlo; anübok wa waniitu nyai wantlo.
- 22**Adangkong ka honghea pinthum kriikha na apaiq rai riihumti tarü phiip raq tsaitlo.
- 23**Akhum wa akhü ka bashi se dongdiimin anin ka ahü; jinkhü asam ikha tiimeshi mak tsinhea.
- 24**Atsantsii ka longkaü ikha ahai asong akhiismin ahü, riilap mak phan lam na meng kham ashong tiime mak ikha.
- 25**Apaiq she tiimeho raüla, ningkun jonghea rümti kiimin ahaisi rokrok she tiikom wantlo; tsangshiq ka aphiip ajiip watrangli she pintlo.
- 26**Apaiq ka tiisholi se chang nepja ka ahü; piq maq shuk raü min riimakla liq maq hiip raü min nyaü mak, kiimaq piq khu jasai maq shuk raü min nyaü mak.
- 27**Apaiq miika jin piq maq shuk raümin tsamküte maq abuk ikhli, kiimaq miiki piq maq shuk raü min pekii riim maq ashuk ikhli miraq.
- 28**Apaiq ka tiijuli tiihaili hiip chang liqsin ka ahü; longkaü maq thong raü min tsamkü tu maq athong ikhli.
- 29**Apaiq ka riiwung maq buk raü min tsamküte maq abuk ikhli miraq, kiimaq maiq raq piq maq shuk raüla anai raili riitlo.
- 30**Awokpo na asak thun ka hamlii tak phan phusetiim aniq sihea atliip chhang rat ikha; akhum rihaüla boq asi baba hiq ka jinthaikii maq athu ikha thu wantlo.
- 31**Apaiq raq khamjong chum ka khamke tak wa phomtlaq ikha tiiphomtlo raüta namman tak ikha aphon blun tlo.

³²Apaiq wawan chang lam khamjong chum ka achhai anyii lamkaü tan wan raüta wa wantlo.

³³Mangjong hiq raikhü na apaiq rai triingea chang ka jam min ahü; apaiq ka atra phan wa ahai sap mak siirai.

³⁴Apaiq riika ngam phan ngusaq wa shiikonghea pinthum kaü kriimin shummi shaq shaqli riitlo; apaiq ka ngamthaiq phan ngusaq wiita thaq na hokham.

Job 42

¹Kiijiishe Job raq TATIWE bom ka treto.

Job

²TATIWE, ngi raq asapha ümniika wiita thaq na ningkun jonghea rümti; ümniiraq jamlai wa thapthi tlaü kra wiita miklo lot haü siisaq.

³Ümniiraq ngutlaü ka tengto ümniiraq anyan phaqqhi rüm tlaü ka ngi raq sap mang ngi ka angiwe ikhli dea. Ngi raq jamlai wa bom rai kang kriika sap mang lam miili dea bomrai kang, amao chang bomtsi ngi raq akhu amai min sap mang bomrai kang.

⁴Ümniiraq ngi ma ümbomchong tlaü ka tiitsang tailaq laüta ümbom waitlaü ka trelaq nguta chongkuq laü.

⁵Manniika nanok raq ngi ma ümbom achongkuq kriili taikang, shatmaq ümchaü sanha ngi raq ümsham ka imak miishe chhikang.

⁶Arkha na ümchaü ngi ka ümchuwa bomrai kang kra miitu jeasi she kra ningkhan botkhulai nai tapkhu maq tiinyat lata imra tiidii tiikang.

Bomshat Wan

⁷TATIWE raq Job rai riibom ka lot raüta, apaiq raq Eliphaj ma nguto, “Ngi ka ümniima nai ümkongtiwe nai ma itsankhiq. Jamkhano ngukla, ijaqshise Job raq ngi miitu tengteng bomtsi chongtaq kiikha namshiq raq chong man dea riilan.

⁸Ümchaü min minsäü pongwetiim miishi kiimaq sku pongwetiim miishi hea wan lantea Job phana waronglaq. Lantea kriithun ka namshiq miitu honglu na kuq ronglaq. Raüla Job raq namshiq miitu achu mijaü kuq kiimaq ngi raq apaiq achu jaü ka mitre kuqha. Kiimaq namshiq raq jea ngaü phaqq chang sitlaq kriiwa mitiiwong kuqha. Apaiq raq ngi miitu tengteng bom chongtaq kiikha namshiq raq chong man dea riilan.”

⁹Krai mren Eliphaj, Bildad, kiimaq Jophar riimin TATIWE raq tsangtsam ma jamkho chongkuqtaq kra phan phan kloto. Kiimaq TATIWE raq Job achu jaü ka tre kuqto.

¹⁰Kiimaq Job raq akongtitiim wetsam miitu achu jaükuqtaq kra jai miishe TATIWE raq apaiq ka pinthum chiithejong miishe tiija nongto kiimaq apaiq ma tsiiq anyam ka kongkhu lak na kuqtaq kra nam miimin liipnai achan she shiiman kuqto.

¹¹Kiijiishe tlotli Job ma aphu anotiim thun kiimaq ashea nyungtiim thun kiimaq kongkhuji wa akongtitiim thun ka apaiq rai riihumwa wato kiimaq apaiq rai ajam maq phaqsea poi jonghea klo raüta phaqsiqu. Tsangshiq raq apaiq ma tsangshiq mangchan bom bomkuqto kiimaq TATIWE raq apaiq ma ümtinkhan wa chamchao tiisaütaq kra miitu tsaido jido bomtsi chongkuqto. Tsangshiq tarü loweatek raq apaiq ma kampho wiijam kiimaq chaq jaqtop achhuq chhuq kuqto.

¹²TATIWE raq Job ma aphaji na shiiman kuqtaq kriithaq niimin jaiwa arilung pat ka achan ana she shiiman kuqto. Job nyamse kong wa sku kong ka hingroqshi ri hingblai, kumtsong kong ka hingtrok, minsäu kong ka hingnai, kiimaq kumtoq kong ka hingshi riito.

¹³Kiimaq asetiiim ka maiqwe sere wemiishi kiimaq jechak sere atsam riito.

¹⁴Apaiq raq ase jechaksetiiim wa nyikhu nyung mang ka Jemima, kra jai wa anoti nyung ka Kejia, kiimaq nojai nyung mang ka Keren Happuq nguta mangto.

¹⁵Job setiiim jechak sere shamhea khan ka mangjong hiq na jumin ahü riito. Awe raq tsangtsam ma, aphutiim maiqwe sere ma jamkho tachong hupsam pheakuqtaq kra phan phan jechak setiiim miimin tsangshiq rii tachong tsiiq phea kuqto.

¹⁶Job ka arjai miimin rawii shishi ri wiiproqlai sithüto. Rilung luhea asaütiim kiimaq asaü saüpaitiiim thun kiimin chhithüli sito.

¹⁷Kiimaq apaiq ka kaüja kiija kiikom she siraütiitiq tsaito.

Shomshi

Shomshi 1

SHOMSHI DAPSHI
(*Shomshi Dapshi 1—41*)
Riikhaqli Peo

- ¹Shiimanhea miraq jurwa abi maiqsetiim danhon lang mak, riimakla ngarai klotibi lam phan mak, riimakla Shiikeawe raq lang maktibi rai pong mak.
- ²Kra rii na tsangshiq raq TATIWE Thungtri ka khoqriiq shishiiq maq langtlo, kiimaq tsangshiq raq tri tu ka ranaiq rawa sidi phattlo.
- ³Tsangshiq ka jüserai kii na acham pero ikha, akhing khaq khaq na atsi ango riitlo, kiimaq ajaq thun ka shinki mak phan. Tsangshiq raq jam lai wa shamtlaq kra ong wan ruq riitlo.
- ⁴Shatmaq abi kiimungti thun ka akha riimak; tsangshiq ka tsamchhii rahai raq pan wan tlaq ikha.
- ⁵Ngarai maiqse thun ka Shiikeawe raq mitiishutbaiq raüta tsangshiq ka Shiikeawe sengi phong wa pong na mirraithü.
- ⁶Kechu maiqsetiim ka TATIWE raq shunsheatlo kiimaq khebomshat, shatmaq abi kloti ka tsangshiq thum chang lam na kihotlo.

Shomshi 2

Shiikeawe Raq Ashong Hokhamwe

- ¹Maiq mung thun raq jamto maiqmii wela shongho tantla? Jam nguto arkhat ma wutan langphok phelatla?
- ²Tsang hokhambi maiqmii wela ja phetrang hoto, tsang tuwebi ka adam riitam raüta TATIWE nai apaiq raq ashong hokhamwe kra khat miitu redong süriitlo?
- ³“Nashiq ka tsangshiq wokhong wa dongho rong i,” nguta tsangshiq riichongtlo. “Tsangshiq ka natijongnok ngumai she.”
- ⁴Ramungtan na ahokham ngachang maq TATIWE ka anaili riitlo kiimaq tsangshiq raq taimak chang shiiphongtlaq kra tiishipot li liitlo.
- ⁵Raüta apaiq raq atsan khiq lam maq tsangshiq ka tiihaitlo, raüta atsankhiq walü maq tsangshiq ka tiiphiip jiiptlo.
- ⁶“Jajon kin, ngi ma asii kin na ngi raq ihokhamwe ka shongkang,” nguta apaiq raq ngutlo.

⁷“TATIWE raq aming kuqtaq kra ngi raq mitiitaiha” nguta hokhamwe raq ngutlo, Apaiq raq ngi ma nguto: ‘Ümniika ise; ümchaü ranaiq ngi ka ümwe miishe jakikang.

⁸Jaülaq, raüla ngi raq ümniima maiqmung thun kunli mikuq kang; hiqraikhü tlotli ka ümniirii she miraq.

⁹Ümniiraq tsangshiq ka jin chongwai maq bunlak mibukbaiq haü; laüta hamliitak ikha wiita mitiibun bukbaü haü.”

¹⁰Ümchaü min namshiq hokhambi raq ara hon chong ara tai ronglaq; ara bomchong ara sap rong laq, namshiq mangjong pengtibi raq;

¹¹ TATIWE ka tiihaishat maq shiikumpan ronglaq;

¹²atiikhai rokrok ajichong na bum ronglaq; riimakla atsankhiq ka tiidongchhaq li minyai wan, krai mren namshiq ka chutli mitsai han. Apaiq wokhong na nyap wanti ma chochi jonghea miraq.

Shomshi 3

Khrum Lap Miitu Ranap Achujäü

¹ TATIWE, ngi ma chiqse rewe ka pahea, maiq pahea raq ngi ngenghoto!

²Tsangshiq raq ngi miitu akha riichong siqtlo, “Shiikeawe raq apaiq ka khrum mak miraq.”

³Shatmaq, O TATIWE lei, ümniika haisi ranaiq ngi tiikhup wongketi; ümniiraq ngi ma rekhat tiitang kuq tlaü laüta ngi ma srea ningkun shoqkuq tlaü.

⁴Ngi raq TATIWE jaq wa khrum jaükang, kiimaq apaiq raq apaiq asii hiqlam maq ngi achu jaü treto.

⁵Ngi ka awe riikang lata konwan kang, kiimaq rawa minru TATIWE raq ngi ka khebom kuqto.

⁶Ngi khat wati rewe ahing amun ngi trotam maq khetlaq kriima haimang.

⁷Kira, TATIWE! ngi chhiilaq, i Shiikeawe lei! Ümniiraq ijaqtinok ma mo tiiholaq laüta tsangshiq raq ngi buktiiq walot mak chang ningkun ahü tiijabaiq laq.

⁸Rekhat ka TATIWE raq tiitang kuqtlo, apaiq riitiq asenginok ka mishman kuqlaq.

Shomshi 4

Raji Achujäü

¹Ümtiikiiwa ngi raq achu jaü tiikang trelaq, O Shiikeawe lei, ngi tiikhup wongti! Ümtiikiiwa ngi chamchao kang, ümniiraq ngi khrum kuq laü. Ümchaü min ngi mangchan laq, laüta ngi achujäü trelaq.

- ²Namshiq raq ngi ka ümtincho na saüli wa mishummii han? Namshiq raq thiihü phan ka ümtincho na saüli wa milungwii han lantea arot lam ka ümloqcho na saüli wa miphan han?
- ³Tsan na tiitsang ronglaq TATIWE raq kechu maiqse ka apaiq rii tsea wanto, raüta ngi raq achu jaüha la apaiq raq tretlo.
- ⁴Tiikhai rokrok hai ronglaq lantea ngarai tang ka thaq ronglaq; arka tsan tiitsi lantea shiwea ronglaq, namshiq ümtiikiiwa chang na sanglili kontlan na.
- ⁵Riikhaqli honglu thun ka TATIWE ma kuq ronglaq, lantea TATIWE ma kam ronglaq.
- ⁶Maiq pahea raq akha achu jaütlo: “Naishiq ma apapa achu shiiman laq, O TATIWE lei. Naishiq ka lungwiikhiq ma liilaq!”
- ⁷Shatmaq ümniiraq ngi ma chochi tsantsii kuqlaü arka tsangshiq raq püwong tum nai che pükhaü totlaq kra nam miimin pahea.
- ⁸Ümtiikiiwa ngi chang na kon wan tiikang, ngi ka peokhiq kon wan tiikang; O TATIWE lei, ümniili kata ngi ka minhap maq khup wongketi.

Shomshi 5

Tiiwong Lap Ma Achujäü

- ¹O, TATIWE lei, ibomtsi ara tailaq, kiimaq ngi hannyi tiikang ara tailaq.
- ²Khrum laq nguta hoqsii tiikang ara tailaq, i Shiikeawe kiimaq i hokhamwe lei! O TATIWE lei, ngi raq ümjaq wa achu jaütiikang;
- ³ümniiraq ibom ka ranap na taitlaü; ranap rashe dong na ngi raq achu jaü tiikang lata ümniiraq tre tlaü kra taitiikang.
- ⁴Ümniika ashut kloti maiqse lungwiiti Shiikeawe riimak; ümman na ümniiraq abi phan ka tiinang maü.
- ⁵Ümniiraq shiikong mlongti thun ka liiro maü phan; ümniiraq ashut ashaiti thun wiita shuttlaü.
- ⁶Ümniiraq arot akiqti thun wiita shiithenbaiq tlaü kiimaq matsaü tsaseti nai laopha maiqse thun saisi tlaü.
- ⁷Shatmaq üm lungwiitsii jonghea kha maq ngi ka ümjam mong na walot tiikang; lata ngi raq asii üm Shomjam maq shomnoq tiikang kiimaq shreng lata bumtlii ümnaq noq tiikang.
- ⁸TATIWE lei, ngi ma chiqse rewe pahea! Ümniiraq athithi na shunshea laq; ngi raq ümjai phan phan khum ma lam ka jojujuhea tiichhi kuqlaq.

⁹Ngi ngengsengtibi raq chongtlaq kriika akamsea chang riimak; tsangshiq riika ashthenbaiq kiimungli. Tsangshiq bom chong ka asomrasea nai atiishinyea seali, shatmaq among niika laopha thiikho.

¹⁰Shiikeawe lei, tsangshiq ka tiishutbaiqlaq laüta mo tiiholaq; tsangshiq raq athu thiikho kiijaq tsangshiq kli tiidea baiqlaq. Tsangshiq ka ümmakki wa jobaiq laq tsangshiq ngarai pahea tang wan kha na kiimaq tsangshiq raq ümkiqkhii sru wan kha na.

¹¹Shatmaq ümwokhong tiiwong na sitibi ka tlotli chochikhiq misi; tsangshiq ka wranaiqshe khoqriiq shishiiq mishinge. Ümnaq lungwiitibi ka khupwong kuqshat riilaq; ümwokhong maq tsangshiq ka ngoheadea khoqriiq shishiiq sitlo.

¹²TATIWE lei, ümwokhong na siti ka shiiman kuq laq; ümmang chan lümaq tsangshiq ka khup wongkuq tlaü.

Shomshi 6

Chamchao Ranaiq Khrum Achujäü

¹O TATIWE lei, ümtsanaq tiikhiqkiq kiimaq ngi naq sonkiq! Tsankhiq phiiwa nguta ngi ma mo naq tiihoki!

²TATIWE lei, ngi ha ahü tsai wan kang she; ngi ma mangchan tiitsi laq! Ngi ma ningkun shoqkuq laq; ngi ha haü wan kang she.

³Krai mren ngi ka rok arii ngoqrara she chamchao wan kang, O TATIWE lei, ümniiraq ngi khrumke ka ümloqcho na saüli wa mikhesiq haü?

⁴Kira laüta ngi ara chhiilaq, TATIWE lei; üm mangchan wokhong maq ngi ka atsai chang wa tiichhii kuqlaq.

⁵Wulum mungti riika ümnaq tiitsang mak she; kiijaq ümnaq shomnoqti ka ahü she.

⁶Ngi ka aho anyitsi raq ariimshe riiwan kang; rawatek ahotsi raq changdü ka jobaibai she piimtlo; Ikhudea ka makphai raq jobaibai she.

⁷Imak min amiishe riiwanto; ijaqti raq ngi tiihosea kha maq imak wiita she chhang wanto.

⁸Namshiq abi kiimungtibi, ngi tho wa tiijintlo ronglaq! TATIWE raq ngi hoqtrang ka taitlo;

⁹ngi khrum achu jaütiikang ka apaiq raq taitlo kiimaq ngi achujäü ka mitrekuq.

¹⁰Ijaqtinok raq ngi tangmak she raüta pinthum jea mingäü; tiimokchaq miili tsangshiq ka sunghü tsiihü mijobaiq.

Shomshi 7

Tingting Tri Raüsham Miitu Achujäü

- ¹O TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ngi ümphana watiikang tiiwongkuq laq; Ngi jowanti kong jaq khon wa tiichhii kuq laq kiimaq khup wong kuqlaq.
- ²Riimakla hangsi kaü ikha tsangshiq raq ngi ka mikaqho kiiwa ngi ka jurmin chhiiki lot mak she miraq, raüta tsangshiq raq ngi ka bunlak buncha she miphaqho.
- ³⁻⁴O TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ngi raq maiq ashi ra ma ajiq dea klo kang jiila, kiimaq ngi raq kongti weshi ra tiishaübaiq kang jiila, riimakla kha ahü na ijaqti rai jasam piqsii riikang la, kiimaq ngi raq arthun arwa ashi ra klokang dea jiila,
- ⁵ijagtibi raq ngi ka jowan raüta milap laq, raüta tsangshiq raq ngi ka tiitsai laq mitsatbaiq laq raüta ngi ka amaa hiq na mitiibum baiq laq!
- ⁶Tsankhiq lam maq tiido laq, O TATIWE lei! Ijaqtinok tsankhiq walü nyaitlaq kra tolaq; ümpumsii maq chaplaq, laüta ngi ara khrum kuq laq! Kha ka riikhaqli maq phoke kli ünniiraq dadü tlaü.
- ⁷Kriikha na maiq mung tlotli ka ümtro na triitam laq, laüta tsangshiq ka ramungtan maq peng laq.
- ⁸Ünniika mangjong maiqse kunli ma phowe, TATIWE lei ngi tiiwong na kha ka phokuq laq; ngi ka maiqsang nguta ünniiraq asap haü.
- ⁹Ünniika tingting Shiikeawe kiimaq naishiq tiima nai naishiq raq jamlai wa rotiikai kra shintlaü. Abi ati maiqse kong raq ashut kiimung tlaq kra tiitsaqlaq laüta maiqshaqti thun ma poksi kuq laq.
- ¹⁰Shiikeawe ka ngi khupwongti, apaiq aming langti ka khupwong kuqtlo.
- ¹¹Shiikeawe ka tingting phowe kra mren abi kloti ka tiishut baiqtlo.
- ¹²Tsangshiq tsantsii ka klai mak miili siräula, Shiikeawe raq anepja ka atiisi min miraq. Apaiq raq aliq ka ngutje maq khetlo.
- ¹³Apaiq raq aliq henghea kra shamtlo raüta watu liqsin thun ka tiijeje maq ahiipho nei shatmaq khetlo.
- ¹⁴Liilaq ashut kiimungtibi raq abi jaqsham tiimatlo; tsangshiq raq kha tiidongtlo kiimaq lappaq lusiq klotlo.
- ¹⁵Shatmaq tsangshiq raq maiq tiidea ma thiikho thutlaq kiijaq tsangshiqli thapwatlo.
- ¹⁶Tsangshiq raq abi jaqshamtaq kra mo ka tsangshiq riili hophaqtlo kiimaq tsangshiq raq nanok ma jasam piqsii klotlaq kra riili tsangshiq ka tiishophitlo.
- ¹⁷Ngi raq TATIWE ma kechutum tiikang apaiq tingting tri maq kha phokuqtlo, Ngi raq TATIWE, Ratsan Ramong Nyang na sitiwe ma tiitsam shinge tiikang!

Shomshi 8

Shiikeawe Khushü Kiimaq Maiqse Ngao

- ¹O TATIWE lei, naishiq TATIWE lei, mangjong tlotli na ümmang chong ka jonghea pinthum! Ümnaq tiitsam kam ka ramungtan thun na saütlo;
- ²Arka nosere kong raq nai noshiisetim raq shingetlo. Ümniika ümjaqtinok maklii wa tiiwongshat kiimaq angang alang sitläü; Jurwa ümkiq khiitlaq kra tiikaiqshakli tiinga baiqtläü.
- ³Ümtiikiiwa ümniiraq atiiq haü ra kra liitiikang, kiimaq jipi nai raiqsaiq thun tsangshiq sichang na shong laü kra liilata
- ⁴riita maiqse khoshose ka juwa, ümniiraq tiimali chang ka; hiqtili se ka, ümniiraq tsrupriiq chang min asi shea?
- ⁵Li jiimin, ümniiraq apaiq ka ümniima phanshiseli anun tiiq laü; ümniiraq apaiq ma khushü nai shreng khuphok tiiphok kuq laü.
- ⁶Ümniiraq apaiq ka ümniiraq phansang wan laü thun kunli thaq na tuwe ma shong laü; ümniiraq apaiq ka phansang wan laü thun wiita thaq na tuwejong ma shonglaü.
- ⁷Skusekong kiimaq minsäukong, kiimaq rum nyamse thun wiita,
- ⁸wushi kiimaq ngiq kiimaq khamjong mong na siti atra phan wiita hamli.
- ⁹O TATIWE, naishiq TATIWE lei, üm jonglu ka mangjong hiqraikhü wiita na rashra!

Shomshi 9

Shiikeawe Ma Kechutum Tri Tingting Shamtlo

- ¹Tsan nai mongjii wiita kuq lata ümnaq mitiitsamha, O TATIWE lei; Ümniiraq ümchuwa awang chang jaqsham laü kra wiita michongha.
- ²Ümnaq miitu ngi chojong chise mishiha. Ümnaq tiitsamkam mishingeha, Ningkun Ajong Shiikeawe lei.
- ³Ümnaq dongki kaütea ijaqti thun wiita jai na jang wanto; tsangshiq ka kürai räuta wiita jiimto.
- ⁴Ümniiraq kha ka khaqkhaq kiimaq tingting photläü, läuta ngi tiiwong na kha ka phokuq laü.
- ⁵Ümniiraq thatsang maiqse thun ka tiishut baiqläü kiimaq abi kloti ka tiithenbaiq laü; tsangshiq ka maiq raq tsan na tiitsang mak she.
- ⁶Naishiq ma renok ka pattup miitu miqto she; ümniiraq tsangshiq chela thun tiithenbaiq laü she, kra mren tsangshiq mang ka siirai she laqbaiqto.

- ⁷Shatmaq TATIWEka pattup pat-sa miitu hokhamwe; apaiq raq ahokham ngacho ka khapho ma shongto.
- ⁸Apaiq raq mangjong hiq ka tingting kappe sham raüta pengtlo, apaiq raq maiq mung thun kha ka tri riikhaqli maq photlo.
- ⁹TATIWE ka disaü mase tiiwong chang tiip, chamchao ranaiq khupwong changtiip.
- ¹⁰Ümnaq asapti raq TATIWE ümniima mikam; ümwokhong na nyap wati ka ümniiraq thaqbaiq maü.
- ¹¹TATIWE tiitsamkam shi ronglaq, apaiq raq Jajon chela maq pentlo! Apaiq raq jamlai jaq wa shantaq kra mungtek ma chongrong laq!
- ¹²Chamchaoti thun ka Shiikeawe raq tiitsangshat riitlo; tsangshiq hotrang tlaq kra apaiq raq laq mak, krai mren tsangshiq ma ashut kloti ka apaiq raq amo tiihotlo.
- ¹³O TATIWE lei, ngi ara tiihang kuqlaq! Ijaqtinok raq ngi chamchao tiisaütaq kra liilaa! Ngi ka atsai chang wa tiichhii kuqlaq, O TATIWE lei.
- ¹⁴Lata, Jerusalemte mungmaiqse khaki na michapha kiimaq ngi raq ümnaq shomra tiikang jaqsham laü thun kra wiita tsangshiq ma michong kuqha, Ümniiraq ngi chhiikuq laü ningkhan kai michochiha.
- ¹⁵Thatsang maiqse thun raq thiikho thüto raüta tsangshiq kli dea wanto; tsangshiq raq bi tsan raüta tsangshiqli min raito.
- ¹⁶TATIWE raq apaiq sham ka ajaqsham tingting khapho miishe tiichhi kuqto, kiimaq abi kloti ka tsangshiq maiqmii jaqsham thiikho niili dea wantlo.
- ¹⁷Abi kloti thun ka wiita tsailam maakho na dea wanti siisaq, Shiikeawe shipoqbaiqti ka wiita akha mithumki.
- ¹⁸Thümsaü litseti ka pattup tiishaü baiq mak miraq; miitsan maiqse ranphan ka pattup miitu tiibun baiqmak miraq.
- ¹⁹Kira, TATIWE lei! maiqse ma ümkiq ka naq tiikhiikiq! Thatsang maiqse thun ka ümkhaki na tiichaplaq laüta tsangshiq kha ashut dea nguta phokuqlaq.
- ²⁰Tsangshiq ka phiip raq mitsai laq, O TATIWE lei; tsangshiq ka miinan hiqdali nguta tiisap kuqlaq.

Shomshi 10

Kha Riikhaqli Phokuqlaq Nguta Achujäü

- ¹O TATIWE lei, ümniika luhea na jam nguto chapki laü? Naishiq ma chamchao akhing na ümbano tiipaü rai tlaü?

- ²Abi maiqsebi ka shiikongkhiq maq jehin norekong ka tiichamchaotlo; tsangshiq raq hiqbi thiikho thutaq kriijaq tsangshiq ka tiininlaq.
- ³Abi maiqse ka apaiq raq ashut ramho rümtlaq kra miitu shiikongkhiq sitlo; Shakaqwe riika manson kiqsü riitlo raüta TATIWE ka shipoq baiqtlo.
- ⁴Abiwe riika TATIWE ka shümü mak; ashkong tsi ma atsan na Shiikeawe ngori shea nguta tiimatlo.
- ⁵Abiwe riika phanrap na ong wan ruq riitlo. Apaiq raq Shiikeawe tri raüşham ka takmak; apaiq raq ajaqtibi kiimin chuphit nüphit shipoqtlo.
- ⁶Apaiq nai apaiq akha tiingotlo, “Ngi ka ümtiikiimin dea mang; ngi ka ümtiikiimin chamchao mang.”
- ⁷Apaiq bomchong ka manson kiqsüli, arot akiqli, maiq shiikeng seali bomtlo; apaiq riika maiq ma thaüpakpak phoq ngeng bom kiimaq namtoktok bomkuqtlo.
- ⁸Apaiq ka hiqshong thun na tiipaütlo, raüta maiqsang nokmaiqse tseabaiq ma khetlo. Apaiq raq ümkoq ümphaq maiqse ka akaqphaqho sisintlo;
- ⁹apaiq ka atipaü chang ba maq hangsi raq ngam khetlaq ikha khetlo. Apaiq raq jehinnorebi kra lam maq khetlo; apaiq raq tsangshiq ka athiikho na tiidea tlo raüta hitphaq hotlo.
- ¹⁰Kra ümkoq ümphaqti kong ka tiibuntlak kaqphaqhotlo; ngamthaiq kaü ningkun maq tsangshiq ka nibaiqtlo.
- ¹¹Abiwe raq atsan na akha ngutlo, “Shiikeawe riika broriimak! Apaiq raq amak ka atiichuk kun she kiimaq ngi ka ümtiikiimin chhimak miraq!”
- ¹²O TATIWE lei, kra abiwetiim kriima mo tiiholaq! Litkot chamchao maiqse thun ka tsan na tiitsang laq!
- ¹³Abiwe raq Shiikeawe ka jamkho mishummii lot raüta atsan na, “Apaiq raq ngi ma mo ka tiiho mak”? nguta mingü.
- ¹⁴Shatmaq, ümniiraq chhitläü; ümniiraq litkot chamchao maiqse ka achhi haü, läüta wranaiqshe tsangshiq khrumke miitu khekham sitläü. Ümkoq ümphaqti raq akhum ka ümniima kiinong kuqtlo; ümniiraq athüm alitti ka wranaiq she khrum tläü.
- ¹⁵Abi maiqsetiim nai maiq shiithenti ningkun ka ngoq baiqlaq; tsangshiq raq ashut klotaq kra miitu mo tiiholaq tsangshiq raq mithaq baiq shaq wiiwii mo tiiholaq.
- ¹⁶TATIWE ka pattup pat-sa miitu hokham, Jurwa laiin phra kong noqqlaqtü thun ka TATIWE hiqshong wa wiita mimoki.

¹⁷O TATIWE lei, ümniiraq mitai kuq haü, wepuq wese kong raq achu jaütlaq kra mitrekuq haü; ümniiraq tsangshiq ma tsaiji midokuq haü.

¹⁸Ümniiraq maiqdi maiq ma kong nai jechisetiim hoqtrang kra mitai haü; laüta tsangshiq tiiwong na kha ka mipho kuq haü, kra ngu raütiq mangjong hanngam ningkun rümti raq tiiphiipjiip mak she miraq.

Shomshi 11

TATIWE Ma Kamto Tsii Rüm

¹Ngi ka TATIWE wokhong na sitiikang, Ümniika angiwe ikha ngi ma jamkho akha bomtlaü, “Wushi kaü ikha pum kiina biwan laq,

²jamkhano ngukla abi klotibi raq tsangshiq liq ka ngut jeshe thütlo raüta tsangshiq ka ranyam ba na chap raüta maiqshaqti thun ka hiip ma tsangshiq liqsin liq na tiidashat maq neishat khetlo;

³Phanrap athen kai jai she ka maiqshaqti riimin jammin kloki lot mak she miraq.”

⁴TATIWE ka apaiq asii shomjam na; apaiq hokham ngacho ka ramungtan na. Apaiq raq maiqse ka barap binrii wa liitlo kiimaq tsangshiq raq jamlai wa klotlaq kra wiita asap.

⁵Apaiq raq maiqshaqti nai abi kloti ka maklii ashi maq konchontlo; tri jintibi ka apaiq raq tsan nai mongjii wiita maq shutlo.

⁶Apaiq raq abi maiqsetiim khuthaq na wachan nyaihea watu nai nyiimwin waniitu ra wa tiisattlo; apaiq raq tsangshiq ka rahai keihea tiisaü raüta mo tiihotlo.

⁷TATIWE ka kechu kiimaq shamhea kaiwa thun ka lungwiitlo; jurwa kriithun ka sham lam tlaq tsangshiq ka apaiq rai mantut na misi wan.

Shomshi 12

Khrum Achujaü

¹Naishiq khrumlaq, O TATIWE lei! Maiqshaq weshi dea min tiichong mak; tingting maiqsetiim ka alai miimin ahü she.

²Tsangshiq wiita maiqmii liipan na arot akiq li chongtlo; tsangshiq liipan na weshi raq weshi kli jutjüsüqtlo.

³O TATIWE lei, kra jutjü rattlaq tili thun ka tiikaiq baiqlaq! ra wa raiqsaiq panthit bomti nübok ka sukbaiqlaq, tsangshiq raq akha tsütsittlo,

⁴“Naishiq raq bomtiikai kriika milap hai dongdii. Naishiq raq jamlai wa rotiikai kra michong hai, kiimaq naishiq ka jurmin tangtalot mak.”

⁵“Shatmaq ümchaü ka ngi she mikiha,” nguta TATIWE raq ngutlo, “Jamkhano ngukla tsangshiq raq jehin norebi ka haihiitlo, kiimaq tsangshiq raq tiichamchaotlaq thun ka atsitsi ma hoqtrangtlo. Tsangshiq raq tsantsi mongtsi atiikhup wongketi rittlaq kra ngi raq mikuqha.”

⁶ TATIWE kiqkham thun ka akamsea chang; kriika chiisan kampho awongsii khi watum na jang miishi chen raüta thütlaq ikha awongsii.

⁷⁻⁸Abi maiqse phong ka barap binrii na, krai mren maiqse wiitarü raq abi jaqsham kli tiitsam kamtlo, TATIWE lei, naishiq ara wranaiqshe tiiwong kuqlaq, laüta akhnok maiqse makki wa pangwang kuqlaq.

Shomshi 13

Khrum Achujäü

¹Ümtincho na saüli wa, TATIWE ümniiraq ngi ka milaq baiq haü? Pattup miitu shea? Ümtinkhan na saüli wa ümniika imakki wa mitiipaü haü?

²Ümtincho na saüli wa ngi kaidi tiikang ara nin wan ratla? Ümtincho na saüli wa ranaiq rawa ajon ajütsi raq imongjii mitsi nin wan chang miraq? Ümtincho na saüli wa ijaqtinok raq ngi ka ji maq mini wan?

³O, TATIWE lei, i Shiikeawe lei, ngi ara liilaq. Ngi ma iningkun kra jangkuqlaq; ngi ka naq tiitsaikiq.

⁴Ijaqtinok ma, “Naishiq raq apaiq ka tangkai,” nguta naq tiingoki. Ngi dea wan kra chhi raüta tsangshiq ka naq tiichochikiq.

⁵Ngi ka ümlungwii thumki mak phan kiijaq riwiiq tiikang; Ngi ka mikhoqriiqha, jamkhano ngukla ümniiraq ngi mitiichhii haü.

⁶ TATIWE lei, ngi raq ümniima mishi ngeha, jamkhano ngukla ümniiraq ngi pinthum khrum kuq laü.

Shomshi 14

Angi Maiqjiq Kong

(Sho 53)

¹Maiqjiq kong riika maiqmii nai maiqmii tiingotlo, “Shiikeawe ka ahü.” Tsangshiq tsantsii ka anamkai kun she, kiimaq tsangshiq raq abi pinthum klo wanto; riikhaqli athuk atsom jaqshamti ka jumin ahü.

² TATIWE raq ramungtan maq mangjong maiqse kra liitlo raüta maiqshaq weshi ra asi shea ahü wa, ashi ra raq apaiq shomnoqti asi shea nguta liitlo.

³Shatmaq tsangshiq tarü lamjiq nü na siisaq kihoto; tsangshiq tarü ka wiita abi siisaq. Weshi ra raq dongdii min riikhaqli sham mak, ashi ra dongdii min ahü.

⁴“Tsangshiq raq sap mak shea?” nguta TATIWE raq waitlo, “Ara abi kiimungti kong ka tsang tsii ahü shea? Tsangshiq ka isenginok tek raüta tiidunghiq tlaq kata, kiimaq tsangshiq ka ijaq wa achu jaü mak phan.”

⁵Shatmaq tsangshiq ka phiip riishe mitsai wan, Shiikeawe ka apaiq bom taiti rai asi.

⁶Ashut kiimungtibi raq wepuq wese jaqsham kra tangtatlo, Shatmaq TATIWE ka apaiq tiiwongketi.

⁷Ngi raq ümtinkhan wa achu jaü tiikang, Jajon chela maq Israilnok rekhat ka mitiitang kuq laq nguta. Israilnok ka ümtinkhan wa chochi jiiq riila, ümtiikiwa TATIWE raq tsangshiq ka rongboq ma mitiija wan nong!

Shomshi 15

Shiikeawe Raq Jamlai Wa Lungwiitla

¹ TATIWE, üm Shomjam mong na juwa minyap walot? Jurwa Jajon kin maq mishomnoq lot, ümnaq asii kin maq?

²Jurwa phanrap na Shiikeawe aming langtlaq kiimaq wranaiqshe tri na riikhaqli kli shamtlaq, jurwa abom ka khaqkhaq kiimaq tingtingli bomtlaq,

³kiimaq jurwa maiq chongsiq mak, apaiq raq akongtibi ma ashut klomak, riimakla ajam thoti mangchong raüta shapshaü pan mak.

⁴Shiikeawe raq juwa shiithoq baiqtaq thun ka apaiq raq saisitlo, shatmaq TATIWE aming langti ka shrengtlo. Apaiq raq akiq khamkuqtaq miiphat wranaiqshe tiipoi mak shamkuqtlo, ümtinkhan athii atsinwiq jiimin shamkuq wan ruq riitlo.

⁵Apaiq raq maiq ma aliip jaü mak maq kampho tiinam kuqtlo, kiimaq apaiq ma tsiqlap kuq raüta rung na arot saqse ma tiijalot mak, Jurwa arthun ara shamtlaq kriti ka wranaiqshe khupwong kuqshat miraq.

Shomshi 16

Pharang Rang Achujäü

¹Ngi tiiwongkuq laq, O Shiikeawe lei; ngi ka ümniiraq mitiawongkuq haü nguta kamtiikang.

²Ngi raq TATIWE ma akha ngukang, “Ümniika i TATIWE; i jaq na ümchuwa ahea awa phan sitlaq kra ümpa wa aki siisaq.”

³ TATIWE sengi awokhong na siti ka pinthum athuk atsom! Ngi ma ajong pinthum peo ka tsangshiq rai adam singa kra.

- ⁴Juwa laihin phra thun tijong hokai pintrang tlaq tsangshiq maiqmii khuthaq na chamchao holai pahea tiisaütlo. Ngi ka tsangshiq raq honglu thun takuqtlaq kiijaq lomdam mang; Ngi raq tsangshiq tiikea thun ka shomnoq mang.
- ⁵TATIWE, ümniikli she kata ngi rii, kiimaq ngi ma phanrap rongraa tlaq kra ümniiraq kuqtläü kata; rawiichii miitu iri lung ka ümjaqkhon mong na.
- ⁶Ümniiraq ngi ma kongphiq kuqtläü thun ka pinthum awang chang!
- ⁷Ngi raq TATIWE tiitsam tiikang, jamkhano ngukla apaiq raq ngi shunsheatlo, kiimaq rawa na imong jii raq hon tlamtlo.
- ⁸Ngi raq TATIWE ka itho na asi nguta heshat sitiikang; apaiq ka ngi tho na, krai mren ngi ka jamlai riimin koqbaiqlot mak.
- ⁹Arningkhan ngi kai kechu tum tiikang kiimaq chochi tiikang, krai mren ngi ka haihü songhü mak rijap mang sitiikang.
- ¹⁰Jamkhano ngukla ümniiraq ngi ka atsai ningkun jaqkhon mong wa tiichhii kuq laü, Ngi raq ümniika tsapkap shiikumpan wan kang, krai mren ümniiraq ngi ka wulum mung na tiiki baiqmaü mirhaü.
- ¹¹Ümniiraq ngi ma rilung lamphan mitiichhi kuq haü; ümwokhong na singa ka pinthum chochi kiimaq ngi ma pattup polokhiq rilung kuqtlo.

Shomshi 17

Chiisan Maiqse Raq Tingting Phokuqlaq Nguta Achujaü

- ¹Tailaq, O TATIWE lei, ngi raq tingting phokuq laq nguta tiipaiqnea tiikang; khrum jaü hoqtiikang ara tiitsang tailaq! ngi tsan tiitsi lata achu jaütiikang ara tai kuqlaq.
- ²Ümniiraq ngi tiiwong na kha ka miphokuq haü, jamkhano ngukla ajiq alam ka ümniiraq asap haü.
- ³Ümniiraq itsantsii asap haü. Ümnaq rawa na i phana kilaü ihata; laüta ümniiraq ngi ka wiita konchon laü ihata laüta itsan na ashut tiima ahü hum maü dea ihata.
- ⁴Nanok raq maiq shiithen bom bomtlaq kra ngi bom mang; Ngi ümnaq aming kra lang wan kang kiimaq jasam piqsii klo wan mang.
- ⁵Ngi raq wranaiqshe ümlam phan lata siwan kang kiimaq ngi ümtiikiimin lamjiq na kimang.
- ⁶Ngi raq ümjaq wa achu jaütiikang, O Shiikeawe lei, jamkhano ngukla ümniiraq ngi achujaü tre laü; krai mren ipha nü na nyilaq laüta ibomtsi ka tailaq.
- ⁷Awang chang ümmangchan ka tiichhilaq laüta ngi ara chhiilaq; ngi ümtho na singa ka ijaqtibi maklii wa tiikhup wong shat,

⁸Ngi ka ümmakpo jamkho tiwong tlaü kiikha tiwonglaq; ngi ka ümrakong thun nyam na paülaq

⁹abi maiqse raq longliiq wan tlaq kiiwa, wesang ralii kong raq ngi ka trotam maq long wanto.

¹⁰Tsangshiq ka maiq ma mangchan ahü kiimaq jaqrap jirap bomtlo.

¹¹Tsangshiq ka ümchaü ngi tro na, ümnü na kiha min tsangshiq siisaq, ngi tiidea hitbaiq miitu khekham sitlo.

¹²Tsangshiq ka hangsi kong ikha, ngi khetlo, ngi kaqphaqho ma kamto khetlo.

¹³Kira, TATIWE lei! ijaqtinok ka tiinamtok khat laq! Ngi ka abi maiqsetiim jaqkhon wa ümnepjasai maq tiichhii kuqlaq.

¹⁴Ngi ka mangjong rilung na jamlai wa lungwiitlaq kra laptibi jaq wa tiichhiilaq. Tsangshiq ma chamchao mo tiho chang ümniiraq tiihong laü kriimaq tsangshiq mo ka tiiholaq; kra mo homa ka tsangsetiim miitu min honglu mirlaq kiimaq mo wiijam ka tsangsaütiim miitu mitiichonglaq!

¹⁵Shatmaq ngi riikla ümsham michhiha, jamkhano ngukla ngi raq ajiq klomang; kiimaq ümtiikiiwa ngi ka akon maq misamha, ümniirai mantut na peokhiq she misiha.

Shomshi 18

Dawit Rekhat Tang Shi

(2 Sa 22.1-51)

¹Ngi raq ümnaq pinthum lungwii tiikang, TATIWE lei! Ümniika ngi tiiwongketi.

²TATIWE ka ngi tiiwongti; apaiq ka ngi ma peruk wesaü jonghea. I Shiikeawe ka ngi tiiwong chang, kiimaq ngi ka apaiq rai ngi ka tiikhup wongshat. Apaiq raq ngi ka liiq ikha tiiwongkuqtlo; apaiq raq ngi tiichhiitlo kiimaq ngi ka khusang thütlo.

³Ngi raq TATIWE heakang, kiimaq apaiq raq ngi ka ijaqtinok jaq wa tiichhiikuqtlo. TATIWE miili tiitsam!

⁴Tsailam thiikho raq ngi ka trotam maq komto; shiithen wan jüchhang tsii ka ngi tro na blun wanto.

⁵Tsailam thiikho raq ngi ka trotam maq komto, kiimaq maakho raq ngi tiidea ma hiqbikho thuto.

⁶Chamchao akhing na ngi TATIWE heakang; ngi raq i Shiikeawe ma khrum kuqlaq nguta heakang. Ashom jam maq ibom ka taito; apaiq raq ngi khrum jaü hoqsii kang ka tiitsang taito.

- ⁷Kiijiishe hiq ka atiikhai banban she phephiiq wanto; pum thun shongchang jichong diim thun ka tiibai wanto, jamkhano ngukla Shiikeawe ka akhiq.
- ⁸Akhüpu maq wakhuk mong wanto, kiimaq tsekhi wakchaq walü nai wacha mong wa wachan henghea ka anübok maq dong wanto.
- ⁹Apaiq raq ra ka khonai ma chai baiqto, räuta hiq na satkito ahok taki na ranyaq tangtang phumda tsuqho räuta.
- ¹⁰Apaiq ka cherubim raikhü na chao räuta phiqhea bihoto; apaiq ka rahai rakong na nga säuta wanhiq khumtlo.
- ¹¹Apaiq raq akhum ka ranyaq tangtang tiipangtlo; phumda theahea, khamtonglong, raq apaiq tro maq pangbaiqto.
- ¹²Tsakhiiq jongheahea kiimaq walütu nyai achai alüp ka rachhai ralüp mong wa apaiq khaki na kongkhu kito kriika phumnyaq daphong mong maq kito.
- ¹³Kiijiishe TATIWE ka maq amokdung dung she phok wanto; kiimaq Ratsan Ramong Nyang na Sitiwe bom kiishe taito.
- ¹⁴Apaiq raq aliq maq jangjang hüpto räuta ajaqtinok ka tiipin baiqto; rachhai ralüp watrang maq apaiq raq tsangshiq ka tiipin miijin jobaiqto.
- ¹⁵Sammoktra chumphii ka tiisüroq trü baiqto, kiimaq hiq shongchang khamchong ji diim thun ka wiita linbaiqto, ümtiikiiwa ümniiraq ümjaqtinok kra sontläü, TATIWE lei, kiimaq tsankhiq lam maq tsangshiq ma hok-hiiq tlaü na akha säütlo.
- ¹⁶TATIWE ra maq hiq na satkito räuta ngi ka laphoto; apaiq raq ngi ka jüchum tsäühea mong wa tiidong hitto.
- ¹⁷Apaiq raq ngi ka ijaqti nolanok jaqkhon wa tiichhiito kiimaq ngi ngengsengtibi jaqkhon wa— tsangshiq ka ngi raq khatlot mang henghea jaqkhon wa tiichhii kuqto.
- ¹⁸Ümtiikiiwa ngi ka chamchao mong na riikang, tsangshiq raq ngi khatto, shatmaq TATIWE raq ngi khupwong kuqto.
- ¹⁹Apaiq raq ngi ka haisi chang thiikho wa tiidongto; apaiq raq ngi rorii räuta tiiwong kuqto.
- ²⁰TATIWE raq ngi ma poksi kuqtlo jamkhano ngukla ngi riika jamlai wa tri na riikhaqli kli shamtiikang; apaiq raq ngi shiiman kuqtlo jamkhano ngukla ngi ka chiisan maiqse.
- ²¹Ngi raq TATIWE thungtri ka lang wan kang; ngi ka i Shiikeawe wokhong wa juho mang dea.

- ²² Ngi raq apaiq thungtri raütu ka wiita lang wan kang; ngi raq apaiq aming thun ka jin wan mang dea.
- ²³ Apaiq raq ngi ka jamlai shutphit min ahü nguta asap, ngi raq ikhum ka ashut kiimung wa traishat siwan kang.
- ²⁴ Kiimaq apaiq raq ngi ma poksi kuqtlo jamkhano ngukla ngi raq riikhaqli jaq shamtiikang, kiimaq apaiq raq ngi ka chiisan maiqse nguta asap.
- ²⁵ O, TATIWE lei, juwa ümwokhong na tsapkapkap sitlaq kriiti ka ümniiraq tsapkapkap liikuqtaü; juwa minhap kriiti rai thepsang klokuq tlaü.
- ²⁶ Ümniika juwa asii kriiti ma asii klokuq tlaü, shatmaq juwa abi kriiti rai wesang sitlaü.
- ²⁷ Ümniiraq sobsob bombomti ka tiichhii kuq tlaü, shatmaq juwa khünga kriiti ka anun ma tiija baiqtaü.
- ²⁸ O TATIWE lei, ümniiraq ngi wa tiinii kuq tlaü; ngi ranyaq mong wa ra tiiwükuq laü.
- ²⁹ Ümniiraq ijaqtinok khat miitu ngi ma ningkun kuqlaü kiimaq tsangshiq peruk weshau thun kra run baiq miitu ningkun shoqkuq laü.
- ³⁰ Ara Shiikeawe jaqsham thun ka pinthum minhap! Apaiq bomtsi thun ka maiqkamsea chang! Apaiq ka liiq ashi ikha apaiq tiiwong na siroti tlotli ma.
- ³¹ TATIWE kli dongdii Shiikeawe ka; Shiikeawe kli nashiq tiiwongti.
- ³² Apaiq kata ngi ma ningkun shoqketi Shiikeawe, apaiq kata ngi khumchang lam khebomketi.
- ³³ Apaiq raq ihok ka ngiqsü hok ikha pla mak phan jinichang khaqkhaq na tiinitlo; apaiq raq ngi ka pum thun thaq na tiiwongshat rümtlo.
- ³⁴ Apaiq raq ngi ma rekhat shrin kuqtlo, kriika ngi raq liq honghea pinthum sham miitu riito.
- ³⁵ O TATIWE lei, ümniiraq ngi ka tiiwongkuq laq kiimaq tiichhii kuqlaq; ümniiraq shiikumkanke kha maq ngi ajong ma tiijato, kiimaq ümningkun raq ngi ka khusang thükuqto.
- ³⁶ Ümniiraq ngi re ma tlap maü tiiwong kuq laü, krai mren ngi ka laplot mak riito.
- ³⁷ Ngi raq ijaqtinok ka jowan kang lata liiwan kang; ngi raq tsangshiq ka mijiiipbaiqha shaq wiiwii thaq mang khatkang.
- ³⁸ Ngi raq tsangshiq ka tiinamtok khat kang, krai mren tsangshiq ka chaplot mak she; tsangshiq ka ikhaki na tangmak she jiiimto.

- ³⁹Ümniiraq ngi ma rekhat miitu ningkun shoqkuq laü kiimaq ijaqtinok ka ngi ma tiitang kuqlaü.
- ⁴⁰Ümniiraq ijaqtinok ka ikhaki na tiipin tiijin jobaiq laü; Ngi raq ngi ngengsengtibi ka jiiqbaiq kang.
- ⁴¹Tsangshiq ka khrumti rit hoqtrangto, shatmaq jurmin tsangshiq ka tiichhiikuq mak; tsangshiq raq TATIWE heato, shatmaq apaiq raq tremak.
- ⁴²Ngi raq tsangshiq ka tiinamtok thaübaiq kang, krai mren tsangshiq ka botkhulai ma jakito raüta rahai raq pan wanto. Ngi raq tsangshiq ka lam na boqda thaq na khumtiikai ikha ji maq nibaiq kang.
- ⁴³Ümniiraq ngi ka hokham nyeati jaq wa tiichhii kuqlaü, laüta ngi ka mung thun pengti ma shonglaü; ngi raq sap mang maiq thun ka ümchaü isengi miishe jawanto.
- ⁴⁴Pongmungti thun ikhaki na tsangtok hiq na kutlo, ümtiikiwa tsangshiq raq ibom taitlaq, tsangshiq raq ngi aming langtlo.
- ⁴⁵Tsangshiq raq khumak she riitlo, raüta tsangshiq chela thun ruk mong wa atiikhai rokrok ngi phana watlo.
- ⁴⁶TATIWE asi! Ngi tiiwongtiwe tiitsam laq! Ngi chhiiti Shiikeawe jonglu kra chiiriim laüta chonglaq.
- ⁴⁷Apaiq raq ngi ma ijaqtinok thun ka tiitang kuqtlo; apaiq raq maiq mung thun ka iwansenok ma tiijatlo.
- ⁴⁸Kiimaq ngi ka renok jaqkhon wa tiichhii kuqtlo. O TATIWE lei, ümniiraq ngi ma chiqse rewe thun ka tiitang kuq laq kiimaq jasam piqsiitibi jaq wa tiichhii kuqlaq.
- ⁴⁹Arningkhan ngi raq ümniika maiq mung thun na tiitsam tiikang; ngi raq ümniima tiitsamkam shinge tiikang.
- ⁵⁰Shiikeawe apaiq raq ashong hokhamwe ma rekhat jonghea tiitang kuqto; apaiq raq tsea wantiwe kiima lungwiitsii miitut wantlii tiichhi kuqtlo, Dawit nai asaü asetiiim ma lungwiitsii pattup pat-sa rümtlo.

Shomshi 19

Phansangtaq Thun Na Shiikeawe Khushü

- ¹Ra raq Shiikeawe khushü ka khangri rihea tiichhi kuqtlo! Apaiq raq jamlai jaq wa shamkuqtaq kra ra raq linliilihea tiichhi kuqtlo!
- ²Ranaiq aweatek raq kra napjai ranaiq tiitai chongthütlo; rawa aweatek raq kra napjai rawa ma tiichhikuqtlo.
- ³Traho maq riimakla bomtsi maq chongmak, abom trang min ahü;

⁴li jiimin tsangshiq raq achongho tsütsa ka mangjong tlotli na saütlo raüta hiqraikhü hamli raq taitlo. Shiikeawe raq rashe kaü miitu ra jam haikuqto;

⁵kriika achak lam nye awese ranap na chochikhiq atap maq dongkitlaq ikha, aju riilongti jutlo hajaq nguta kheshat ikha.

⁶Kriika ra siimko maq phahotlo raüta konü siim na saüli wawantlo. Rashekii tsi wiika jamlai phan min tiipaülot mak.

TATIWE Thungtri

⁷ TATIWE thungtri ka minhap; Kriiraq ningkun anye kuqto. TATIWE aming thun ka akamsea chang, taksu tsii ahüti ma taksu tsii kuqto.

⁸ TATIWE thungtri raütu ka riikhaqli, kiimaq tri raütu langtibi ka khoqriiq shishiiq sitlo. TATIWE aming thun ka tingting kiimaq khutsai tiikhang kuqto.

⁹ TATIWE ma shreng manto ka ahea; kriika pattup siwan ruq miraq. TATIWE raq kha phokuq tlaq thun ka tingting; kra photaq thun wranaiq she riikhaqli.

¹⁰Kriithun ka chiisan chaq piikii thaq niimin rahea pinthum; arthun ka chiisan ngiq ngu thaq niimin sumhea.

¹¹Arthun raq ngi ümjaqshise ma phaqqhi kuqto; ngi raq kriithun ka lang wan kha na ngi ma poksi kuqto.

¹²Jurmin maiqmii shutphit thun ka chhimak; ngi tiichhiilaq, TATIWE lei, sap mang shutphit thun wa!

¹³Kiimaq ngi tiiwongshat riilaq, tamlam lam maq ngarai thun tang chang wiimin; kra ngarai thun ma ngi naq tiipengkiq. Kra nguraütiq ngi ka minhap miraq kiimaq tri jin ngarai mong wa wase mijalotha.

¹⁴Ibomtsi thun nai ngi tiima tsantsii thun ka ümniiraq taoli chang dea miraq, O, TATIWE lei, ümniika ngi tiipaü chang kiimaq ngi dokdatiwe!

Shomshi 20

Atang Wan Miitu Achujaü

¹Ümniima chamchao ranaiq TATIWE raq ümnaq achujaü mitre liidea! Jakob Shiikeawe raq ümnaq mitiiwong kuq liidea!

²Apaiq raq ümnaq khrum ka apaiq Shomjam wa mitiiki liidea kiimaq Jajon Pum maq ümnii khrum mikuq liidea.

³Apaiq üm honglu thun kra mitao liidea raüta ümniiraq honglu thun ataakuq haü kriima michochi liidea.

⁴Ümniiraq jamlai wa rotlaü kra apaiq raq mikuq liidea kiimaq ümniiraq jaqsham süriitlaü thun wiita mitiiong kuq liidea.

⁵Kiitiikaq naishiq raq ümrekhat tanglaü nguta agilülü misiitranghai kiimaq rekhat laü miitu nashiq Shiikeawe tiitsam laita poi miklo hai. TATIWE raq ümnaq tiipaiqnea laü thun ka wiita dea mitrelaq.

⁶Ümchaü ngi raq sapkang she TATIWE apaiq raq atsea wan hokhamwe ma rekhat tiitang kuqtlo; apaiq raq apaiq ma asii ramungtan maq tretlo kiimaq ningkun maq apaiq ma rekhat thun jonghea tiitangkuqtlo.

⁷Wiijamti riika tsangshiq rekhat chang kumrang leng ma kamtlo kiimaq wiijamti riika tsangshiq kumrang kong ma kamtlo, shatmaq nashiq riika nashiq TATIWE nashiq Shiikeawe ningkun ma kamtiikai.

⁸Akhnok maiqse ka atiithap rai raüta mikü rai, shatmaq nashiq ka chap rang laita tiime mai maq mikhat rong i.

⁹Rekhat tiitang kuqlaq hokhamwe ma, O TATIWE lei; ümtiikiwa naishiq raq achu jaü tiikai kra tre kuqlaq.

Shomshi 21

Rekhat Tang Raüta Shomshi

¹Hokhamwe chochitlo, O TATIWE lei, jamkhano ngukla ümniiraq apaiq ma ningkun kuqlaü; apaiq kai khoqriiqtlo jamkhano ngukla ümniiraq apaiq ma rekhat tiitangkuq laü!

²Ümniiraq atsan mong na lungwiitlaq kra kuqlaü; ümniiraq apaiq achujaü tre kuqlaü.

³Ümniika apaiq phana shiiman jonghea thun lamho laüta kilaü kiimaq akhupo na chaq kho phok ashi tiiphok kuqlaü.

⁴Apaiq raq rilung jaüto, kiimin apaiq ma kuqlaü, rilung luhea kiimaq pattup rilung kuqlaü.

⁵Apaiq khushü ka jonghea jamkhano ngukla ümniiraq khrum kuqlaü; ümniiraq apaiq ma amangchong tsaki kiimaq angaü jonghea kuqlaü.

⁶Ümram khap ka apaiq ma pattup pat-sa miitu kuqlaü, kiimaq ümniika apaiq rai mantut sitlaü khamaq peokhiq sitlo.

⁷Hokhamwe raq TATI Ningkun Ajongwe ma kamtlo; kiimaq TATIWE lungwii miitut wantlii asi kha maq apaiq ka wranaiqshe hansang miraq.

⁸Hokhamwe raq ajaqtinok wiita milap wan; apaiq raq apaiq nengti ka wiita loweatek milap wan.

⁹Ümtiikiwa apaiq saükitlaq kra akhing na apaiq raq tsangshiq ka wakchaq walü ikha kriimaq bunlak michaqbaiq. TATIWE raq tsangshiq ka atsankhiqtsi ma miphaqbaiq, kiimaq wa raq tsangshiq ka mikhiimbaiq.

¹⁰Tsangsaü tsangsetiim ka ashi min tiichong mak chongthum miraq; hokhamwe raq tsangshiq ka wiita miqchup mijiipbaiq.

¹¹Tsangshiq raq kiimung phoqtlo, raüta apaiq tiidea chang thiikho thütlo, shatmaq tsangshiq raq apaiq ka tiidealot mak miraq,

¹²Apaiq raq tsangshiq ka aliq maq mihiip kiimaq tsangshiq ka jai na jangrang raüta mijutrang wan.

¹³Naishiq raq ümnaq tiitsam tiikai, TATIWE lei, ümningkun jonghea rümtläü ningkhan! Naishiq mishingehai laita ümningkun ka mitiitsamhai.

Shomshi 22

Chamchao Hosii Nai Tiitsamkam Shi

¹Shiikeawe lei, i Shiikeawe lei, ümniiraq ngi ka jam nguto baiqthü laü? Ngi khrumlaq nguta pitlang pitthea hoqsiq kang, shatmaq ümchaü min saü mak shaqli.

²Ranaiq na ngi raq ümnaq heatiikang, i Shiikeawe lei, shatmaq ümniiraq tre maü; ngi raq rawa na heatiikang, shatmaq nii phin mak.

³Shatmaq ümniika Asiiwe nguta hokham ngacho na nga tlaü, Israilnok raq ümniika tiitsamtlo.

⁴Naititiim raq ümniima kamtsantsii thüto; tsangshiq raq ümniima kamto kiimaq ümniiraq tsangshiq tiichhii kuqlaü.

⁵Tsangshiq raq ümmaq heato raüta haisi chang wa lunto; tsangshiq raq ümniima kamto krai mren tsiim jümak.

⁶Shatmaq ngi ka maiqse ka riimak she; ajong kaüse she, maiqse angu tarü raq liromak shummiitlo!

⁷Maiq tarü ngi chhiti raq ngi ka riimshoto; tsangtili ka tiidong shun raüta bailaqlaq kiimaq tokpan laqpan raüta shummiito.

⁸Tsangshiq raq ngutlo, “Ümniika TATIWE ma kamlaü ihata, riita apaiq raq ümniika jamto tiichhiikuq mak? TATIWE raq ümnaq rotlaq jiika, apaiq raq ümnaq jamto khrum mak?”

⁹Ümniiraq ngi ka inyung puk wa kiqkap jaqshap rawü tiichhii kuqlaü, kiimaq ngi ka noshiise ji na, ümniiraq khupwong shatmaq tiijonglaü.

¹⁰Ngü ka rawü chhili miiphü ümwokhong na sikang, kiimaq wranaiqshe ümniika i Shiikeawe dongdii.

¹¹Ümniika itho wa alu na naqsikiq! Chamchao ka aje na, kiimaq ngi khrumti jumin ahü.

- ¹² Ngi ka re pahea raq minsäü pongwe kong ikha komwanto; tsangshiq ka ngi tro na, Bashan wang wa maiqthaüti minsäü pongwe kong ikha.
- ¹³ Tsang nübok ka tiiki raqraq hangsi kong nübok ikha, ngi ka pha q ma nguta agan agu watrangla.
- ¹⁴ Iningkun ka ahüshe, hiq na kham araübaiq ikha wiikito. Irok irii thun ka asiilii siisaq she; itsan ka simi kii ikha jokito.
- ¹⁵ Irot chü botkhulai ikha shinriiqriiq, kiimaq itili ka inü nüthaq nü niishe khap wato. Ümniiraq ngi ka botkhulai tha q na amaashe sham nguta baiqthü laü.
- ¹⁶ Abi kiimungti kong ka ngi tro na; hikong raq akaq ma tam wantlaq ikha ngi tam wanto, tsangshiq raq ija q wiinai kiimaq ihok wiinai ka chaipha q wanto.
- ¹⁷ Irok irii phong ka rashra, Ijaqtinok raq ngi ka liitlo kiimaq makchat jaqlat liitlo.
- ¹⁸ Tsangshiq raq ikhea miitu phai totlo raüta tsangshiq liipan na riiphea pha qto.
- ¹⁹ O TATIWE lei, ngi tho wa alu na naqsikiq! Jaqlo thitthit kira ngi tiichhiikai!
- ²⁰ Ngi ka nepja wa tiichhii kuqlaq; irilung ka kra hikong nübok wa tiichhiilaq.
- ²¹ Ara hangsi kong nübok wa chhiilaq; Ngi ka ara rum minsäüpongwe kong phong na jamkhii min jasiq lot mang she.
- ²² Ngi raq inok ibin ma michongha ümniiraq jamlai wa shamkuq laü kra; Ngi raq ümnaq mitiitsamha tsangshiq phungtu ma q:
- ²³ “Apaiq tiitsam ronglaq, namshiq TATIWE jaqshisekong raq! Apaiq ka shreng ronglaq, namshiq Jakob säuse phan raq! Apaiq ka shomnoq ronglaq, namshiq Israilnok raq!
- ²⁴ Apaiq raq miitsan maiqse tiishaüji mak kiimaq tsangshiq chamchao ka shipoq mak; apaiq ka tsangshiq pha wa ahin nü na müwan mak, shatmaq ümtiikiiwa tsangshiq raq khrum jaüjiiq kra trekuqtlo.”
- ²⁵ Nokwe kunli thungtlaq na ngi raq ümnaq mitiitsamha ümniiraq khrum kuqlaü kra miitu; ümnaq shomnoqti phong mantut na ngi kiqkham kang nyamse honglu thun kra mikuqha.
- ²⁶ Miitsan maiqsetiim raq tsangwok phetak chhaq miphaqsiq; TATIWE pha na wati raq apaiq mitiitsam, Tsangshiq ka pattup pat-sa she dea mirong winlaq!
- ²⁷ Mangjong maiqse kunli raq TATIWE ka tsan na mitiitsang. Mangjong hiqraikhü na siti barapseti apaiq wokhong na minyap wan; Maiqphan tlotli raq apaiq mishomnoq wan.
- ²⁸ TATIWE ka hokham, kiimaq apaiq raq maiq mung thun pengtlo.

²⁹Ashkongtibi thun ka ajichong na tsangtok mitiiku wan; atsaikaiti maiqse wiita apaiq khaki na tsangtok mitiiku wan.

³⁰Rawiichii senye nonye pat na apaiq mishkumpan wan; maiqwere raq TATIWE manphan ka rawiichii pat kiima michongkuq wan.

³¹Rawii michhiki shaqti ma: “TATIWE raq asenginok tiichhii kuqto,” nguta miphan kuq wan.

Shomshi 23

TATIWE Ka Nashiq Rüm̄ti

¹TATIWE ka ngi rüm̄ti; ngi ka apaiq sku rongboq.

²Apaiq raq ngi ka sangphii dongnin rü na tiibumtlo kiimaq ngi ka khamchum setiim khangri rihea kiina sheahotlo.

³Apaiq raq ngi ma ningkun anye kuqtlo Apaiq raq ngi ka tingting lam thun na shunsheatlo, arka apaiq kiqkham kra phan phan klotlo.

⁴Ngi ka ranyaq tsaühea mong maq leawan changli dongki raü min, ngi ka haimang, TATIWE lei, ümniiri ngi rai asi. Üm sku rümchang nyeakii kiimaq chongwai raq ngi tiiwongtlo.

⁵Ümniiraq ngi miitu phaqsea poi jonghea tihonglaü, kiiwa ijaqtinok tlotli raq ngi ka michhi; ümniiraq ngi ka akiwe ikha taolaü kiimaq ikok na asho awo thiikuqlaü.

⁶Ngi raq asapha ümnaq thuktsom kiimaq üm lungwiitsii ka ngi rai irilung pattup misi; kiimaq ümjam ka ngi atra sitiikang wiiwii ijam miishe mija wan.

Shomshi 24

Shiikeawe Ka Mangjong Hiq Hokham

¹Mangjonghiq nai kiijaq ümchuwa sitlaq kriika TATIWE rii; hiqraikhü kiimaq kriithaq na jamlai wa sitlaq kriika apaiq rii.

²Apaiq raq arka hiq takiq na khamchum tsaühea thaq na tiiqto kiimaq kra jamkhü diim thun ka sammoktra chum mong tsaühea na haito.

³TATIWE hiqlam na ju düwa wa thektla? Apaiq asii Shomjam na ju nyapwa wa maitla?

⁴Juwa jaqsham na kiimaq tiima tsantsii na asii, jurwa sumla thun shomnoq mak riimakla arot kiqkham mak.

⁵TATIWE raq tsangshiq ka mishmankuq kiimaq mitiichhiikuq; Shiikeawe raq tsangshiq ka chiisan maiqsetiim nguta mitoq tankuq.

⁶Akhnok maiqsetiim kli Shiikeawe phana watlo, tsangshiq ka Jakob Shiikeawe man na watlo.

⁷Ruk kilü thun ka linlii dibaiq ronglaq, richü pat wa kilü thun ka dironglaq, raüla ajong hokhamwe ka miwa.

⁸Ara ajong hokhamwe ka juwa? Apaiq ka TATIWE, ahong ala pinthum, TATIWE ka rekhat tangti nolajong.

⁹Ruk kilü thun ka linlii dibaiq ronglaq, richü pat wa kilü thun ka dironglaq, raüla ajong hokhamwe ka miwa.

¹⁰Ara ajong hokhamwe ka juwa? Tangwantlii TATIWE - ajong hokhamwe ka apaiq kata!

Shomshi 25

Ashunshea Nai Atiichhiike Miitu Achujaü

¹Ümjaq wa, O TATIWE lei, ngi raq achujaü tiikang,

²ünniima, i Shiikeawe lei ngi kamtiikang. Ijaqti raq tang raüta jeangaü chang wa tiichhiilaq; ijaqtibi ka ikhu thaq na naqtiidoq ditkiq!

³Ünniima kamtibi ka re raq tang mak, shatmaq jurwa maiqmii wela shongho tlaqti ma saütlo.

⁴Ngi maq ümlam phan shrin kuqlaq, O TATIWE lei; kriithun ka ngi ma tiisap kuqlaq.

⁵Ümbomtsi tengteng na chongtlaq kra phan phan ngi shong nga miitu shrinkuq laq, jamkhano ngukla ünniika i Shiikeawe, ngi tiichhiiti. Ngi ka wranaiqshe ünniima kamtiikang.

⁶Tsan na tiitsanglaq, O TATIWE lei, üm mangchan nai tiipit maü lungwii tsii rümtläü kra ünniiraq rathupse miiphü tiichhi kuq laü.

⁷Ngi raq noseji na ngarai tangkang thun nai ajiq klokang thun mra ka diibaiqlaq. Ümnaq tiipit maü mangchan nai ümthuktsom kriimaq, ngi ka tiitsangshat riilaq, TATIWE le!

⁸Jamkhano ngukla TATIWE ka kechu kiimaq thep, apaiq raq ngarai maiqse thun ma lam tiichhi kuqtlo.

⁹Apaiq raq sobsob bombomti ka riikhaqli lam na shunsheatlo kiimaq tsangshiq ma apaiq rotlaq kra shrin kuqtlo.

¹⁰Apaiq tongshong tri wokhong na sitibi nai apaiq aming thun langtibi ka tsapsaü kapse nai lungwii tsantsii maq shunsheatlo.

- 11** O TATIWE lei, ümkiqkham ka thülaq, laüta ingarai thun ka diibaiq laq, jamkhano ngukla ingarai ka pahea,
- 12** TATIWE shrengti thun raq apaiq nü wa tsangshiq raq phan wan chang lam kra misap wan.
- 13** Tsangshiq ka miitut wantlii chiithe lüwajong miraq, kiimaq tsangsetiim raq mung ka misiq wan.
- 14** TATIWE ka awokhong na siti ma khi alu, kiimaq apaiq raq atongshong tri ka tsangshiq rai atiipha shat raüta sitlo.
- 15** Ngi ka wranaiqshe khrum jaü TATIWE theaphi liishat sitiikang, kiimaq apaiq raq ngi ka haisi rasong wa tiichhiitlo.
- 16** Ipha nü na nyilaq, TATIWE lei, laüta ngi tiihanguq laq, jamkhano ngukla ngi ka ngi laqlaqse kiimaq ningkun ajom.
- 17** Ichapa holai ara tiichhii kuqlaq laüta chamchao chapa tlotli mong wa tiichhii kuqlaq,
- 18** Ngi litkotkaidi chamchao homa thun ara liikuqlaq laüta ingarai homa thun ka diibaiqlaq.
- 19** Liimaüta ngi ma chiqse rewe jati ka pahea; liilaq tsangshiq raq ngi ka ümtinkhan wa ngenqtaq.
- 20** Ngi tiiwonglaq laüta chhiilaq; ngi ka re ma naq tiitangkiq, Ngi ka ümtiiwong na watiikang.
- 21** Ithuktsom nai imitting kharii raq mitiiwonglaq; jamkhano ngukla ngi raq ümniima kamtiikang.
- 22** Tsangshiq chamchao tlotli wa, O TATIWE lei, ümsengi Israilnok ka tiichhii kuqlaq!

Shomshi 26

Maiqshaqwe Achujäü

- 1** Ngi ka maiqsang nguta kha tanlaq, O TATIWE lei, jamkhano ngukla ngi riika riikhaqli jaq shamtiikang, kiimaq tiipumtlii lata ümniima kamtiikang.
- 2** Ngi ka konchon laq kiimaq maitai laq, TATIWE lei; irorii nai ihon itsii thun kra shinlaq.
- 3** Üm lungwii tiipit maü kra ilam sheati; ümnaq tsapkap kra riili ngi wranaiqshe shunsheatlo.
- 4** Ngi ka maiqjiq ngamphiqti rai riikong mang; Ngi ka mongnamnok rai rintii nga mang.

- ⁵Ngi raq abi maiqse rai riikong ka kai shutiikang, kiimaq abi kiimungti ka ashüp riitiikang.
- ⁶TATIWE lei, ngi raq ijaq ka kham maq ahea riikang ngi ka chiisan nguta tiichhike miitu lata ümnaq shomnoq berong-wacha tro na khumtiikang.
- ⁷Ngi raq kechutum miikhon ashi shitiikang kiimaq ümniiraq awang chang pahea shamlaü kra chong tiikang.
- ⁸Ümnaq sitlaü jam ka ngi kai lungwii tiikang, O TATIWE lei, üm khushü ngao chhainyii chang jam kra.
- ⁹Ngi ka ngarai maiqsetiim rai chiimshi na naq tiithenbaiqkiq; maiqtseatibi kharii kiiwa tiiwong kuqlaq.
- ¹⁰Wranaiqshe abi ati kiimungti phong kiiwa kiimaq wranaiqshe tsiiqlap seati phong kiiwa.
- ¹¹Ngi raq riive kla, jamlai wa tingting kli shamtiikang; ngi ka tiihang kuqlaq laüta tiichhii kuqlaq!
- ¹²Ngi ka tlotli haisi chang wa tiikhup wongshat; asengi phungtu thungtlaq phong maq ngi raq TATIWE tiitsam tiikang.

Shomshi 27

Kechutum Achujäü

- ¹TATIWE ka ngi ma rawü li, kiimaq ngi tiichhiiti; ngi ka jumiimin hai mang. TATIWE raq ngi ka ahaisong chang tlotli wa tiiwongtlo; Ngi ka ümtiikiimin haimang.
- ²Ümtiikiiwa abi ati kiimungti raq ngi ka atseabaiq tantlaq, tsangshiq ka akü raitlo raüta deawatlo.
- ³Rewe phentu ashi raq ngi ka trotam maq komraü min, ngi ka akhiismin riilap mang; rewe phong raq ngi khat raümin, ngi raq TATIWE miili mikamha.
- ⁴Ngi raq TATIWE jaq wa phanshi jaükang; phanshi se lamlam kli ngi ma ratlo: TATIWE jam na irilung pattup siwan kli rotiikang; lata kiijaq apaiq thuktsom kra mausea ma kiimaq apaiq tsii chong kra jaü ma.
- ⁵Chamchao ranaiq na apaiq raq ngi mitiiwongkuq; apaiq raq ngi ka apaiq Shomjam na tiiwongkuqshat miraq, kiimaq longkaü diiluwiiq thaq na tiiwongshat mitiinga.
- ⁶Krai mren, ngi tro na re phong kra mitangha. Chojong chise agilülü lam maq apaiq Shomjam na honglu thun mitaakuqha; ngi mishiha, ngi raq TATIWE mitiitsamha.

⁷ TATIWE lei, ümtiikiwa ngi raq achujaü tiikang kra tailaq! Tiihangkuq laq kiimaq achujaü trelaq!

⁸ Ümtiikiwa ümniiraq, “Wara, laüta ngi noqlaq,” ngulaü, Ngi raq trekang, “Ngi watiikang lii TATIWE lei;”

⁹ ümniika imaklii wa naqtiipaükiq! Ümniika ngi ma naqkhiqkiq; ümjaqshise ka naq tiijangbaiqkiq. Ümniiraq ngi khrum kuq wan laü; ngi naqthaqkiq, ngi naqtiishaükiq. O Shiikeawe, ngi chhiitiwe lei.

¹⁰ Inyung nai iwe raq ngi ka tiishaübaiq raü min, shatmaq TATIWE raq ngi ka midopi wan.

¹¹ Ngi ma shrinkuq laq, TATIWE lei, ümniiraq ngi ma jamlai jaq tiisham rowa, laüta ngi tingting lamphan na shunshealaq, jamkhano ngukla ngi ma rewe pahea asi.

¹² Ngi ijaqtinok jaqkhon na naq tiishaübaiqkiq, tsangshiq raq arot akiq kha nyan raüta ngi ka longliiqtlo.

¹³ Ngi raq asapha TATIWE thuktsom ka ara ümchaü pat rilung niili michhi wanha.

¹⁴ TATIWE miili kamlaq. Kamtsantsiili thülaq, tsaiji naq trankiq. TATIWE miili kamlaq!

Shomshi 28

Khrum Achujaü

¹ O TATIWE lei, ngi tiiwongti, ngi raq ümnaq heatiikang, Ngi hoqsiitiikang ara tailaq! Ümniiraq ngi achujaü tremaü nguraü ka, ngi ka wulum mungti rai sikai chang she miraq.

² Ngi raq ümjaq wa khrum jaü hoqsiitiikang ara tailaq, ngi raq ümnaq asii Shomjam nü na ijaq dolata achu jaütiikang.

³ Ngi ka abi kiimungti rai khoshi na naq tiideabaiqkiq, ashut klotibi rai— abom ka asumwiq bom dam lili, shatmaq tsangshiq tsan mong niika makshu rashe sitlo kriiti rai ngi ka naqtlop damkiq.

⁴ Tsangshiq raq jamlai wa klotaq miitu mo tiiholaq, tsangshiq bikhiq klotaq miitu mo tiiholaq. Tsangshiq raq ümchuwa ashut klo wantaq kra miitu mo tiiholaq; Tsangshiq ma riikhaqli maq thamsong kuqlaq!

⁵ TATIWE raq ümtinkhan wa jaqsham kuqtaq kra shumii mak riimakla apaiq raq phansang wantaq kra chhimak; Arningkhan apaiq raq tsangshiq ka pattup miitu mishthenbaiq

⁶ TATIWE ka tiitsamlaq; Apaiq raq ngi khrum achujaü tre kuqto.

⁷ TATIWE raq ngi khupwong kuqtlo kiimaq tiichhiitlo; ngi raq apaiq ma kamtiikang. Apaiq raq ngi khrumtlo kiimaq ngi tiichochitlo; ngi raq apaiq ka chojong chise shinge lata shomsiq tiikang.

⁸ TATIWE raq asenginok tiiwongtlo apaiq raq ramkham maq tiibok raüta ashong wan hokhamwe ka tiiwong kuqtlo.

⁹ Ümsenginok kra chhiilaq, TATIWE lei, kiimaq ümwokhong na siti ka shiimanlaq. Tsangshiq ka ümskusekong ümniika tsangshiq rümti; kiimaq tsangshiq ka pattup miitu shiikum panlaq.

Shomshi 29

Rathaiq Mong Na TATIWE Bom

¹ TATIWE tiitsam ronglaq, namshiq ramungtan na sitibi raq; apaiq khushü nai apaiq ningkun kra tiitsam ronglaq.

² TATIWE chhainyiihea mang kra tiitsam ronglaq; Asii We raq ümtiikiiwa asham tiichhikitlaq akhaki na bum ronglaq.

³ TATIWE bom ka khamjong mong na tiitaitlo; achhai anyii Shiikeawe ka maktlo; kiimaq apaiq bom riinya trang ka sammoktra chum na tiitaitlo.

⁴ TATIWE bom ka tiitaitlo, ningkun jonghea kiimaq khakiiwa henghea.

⁵ TATIWE bomtsi raq maisak pero ngoqbaiqtlo, Lebanon wa maisak pero kiimin jiiqbaiqtlo.

⁶ Apaiq raq Lebanon pum thun ka minsäuse kong ikha tiidoqtlo kiimaq Harmon Pumkaü ka minsäu säure kong ikha tiidoqtlo.

⁷ TATIWE bomtsi raq rachhai raliip tiidongtlo.

⁸ Apaiq bomtsi raq kumtsaiphii wang baitlo; apaiq raq Kadesh kumtsai phii wang baito.

⁹ TATIWE bomtsi raq ok pero baitlo kiimaq pejaq thun ka achong wa pan baiqtlo apaiq Shomjam maq wiitarü raq siitlo, "Shiikeawe Khushü mijonglaq."

¹⁰ TATIWE raq chum tsäuhea kra pengtlo; apaiq ka pattup hokham ma ja raüta pengtlo.

¹¹ TATIWE raq asenginok ma ningkun kuqtlo raüta tsangshiq ma hansang shiiman kuqtlo.

Shomshi 30

Kechutum Achujäü

- ¹Ngi raq ümnaq tiitsam tiikang, TATIWE lei, jamkhano ngukla ümniiraq ngi tiichhiikuq laü, kiimaq ijaqtibi ka ikhuthaq na tiidoqditsiq maü riilaü.
- ²Ngi raq ümjaq wa khrum jaü hoqsiqkang, O TATIWE lei, i Shiikeawe lei, kra mren ümniiraq ithatsi tiheakuq laü;
- ³ümniiraq ngi ka lumkükiq wa tiijang laü. Ngi ka diikiq adea wan kun she riikang, shatmaq ümniiraq ngi ma rilung anye she kuq laü.
- ⁴TATIWE tiitsam shinge ronglaq, apaiq wokhong na tsapkapkap maq siti lei! Tsan na tiitsang ronglaq Asii We raq jamlai jaq wa shamkuqtaq kra, lantea apaiq ma kechutum ronglaq!
- ⁵Atsankhiq ka alose miituli, apaiq thuktsom ka rilung wiilü miitu. Makphai ka rawa na misa sham, shatmaq rawü wan raüla chochi she misaü.
- ⁶Itsan ka asang she khamaq ngi nai ngi she riibom kang, “Ngi ka ümtiikii jumin re raq tang mak.”
- ⁷Ümniika ngi ma ahea, TATIWE lei; ümniiraq ngi ka pum na peruk ahai ikha khupwongkuq laü. Shatmaq ümniika imakki wa atiipaü riikilaü, kijiishe ngi ma ihai sito.
- ⁸Ngi raq ümnaq heakang, O TATIWE lei; ngi raq ümnaq khrum jaü tiipaiqneakang;
- ⁹“Ngi tsaiki hajaq ümniima jamlai amet wa? Ngi maakho na konhajaq jamliip wa? Atsaikai kunti raq ümnaq mitiitsamkam shea? Tsangshiq raq ümthuktsom tiichhi tlaü kra chiiriim raüta michongkuq lot sha?”
- ¹⁰Ngi achujaü tailaq, TATIWE lei, laüta tiihang kuqlaq! Ngi khrum laq, TATIWE lei!”
- ¹¹Ümniiraq ngi jümii ka polokhiq wiinumsea miishe tiijakuq laü; ümniiraq ngi jonjü ka lambaiq laü she, laüta ngi ma chochi rilung she kuq laü.
- ¹²Kra ningkhan ngi ka kaiqshak nga mang she; ngi raq ümnaq tiitsam shi mishiha. TATIWE, ümniika i Shiikeawe, Ngi raq ümniima pattup pat-sa kechu mitumkuq kang.

Shomshi 31

Kamtsantsii Maq Shiikeawe Jaq Wa Achujaü

- ¹Ngi ümphana watiikang, TATIWE lei, tiiwongkuq laq nguta, ngi ka re ma ümtiikii jiimin naq tiitangkiq. Ümniika tingting Shiikeawe, ngi chhiilaq, achujaü tiikang!
- ²Ngi achujaü tailaq! Ngi ka ümchaü tiichhiikuq laq; Ngi tiiwongti ma jalaq laüta ngi ka tiichhiilaq; ngi tiichhiike ma ngi tiiwong laq.

- ³Ümniika ngi khupwongti kiimaq ngi tiichhiiti, ümwokhong maq ngi shunshea laq ümkiqkham laü kra phan phan.
- ⁴Ngi tiidea ma thiikho thutaq kriiwa ngi khupwongshat rümlaq; haisi rasong mong wa ngi ka pang wang kuqshat riilaq.
- ⁵Ümjaqkhon mong na ikhum kiinong kuq tiikang. Ümniiraq ngi mitiichhii kuq haü, TATIWE lei; Ümniika tsapsaükapse Shiikeawe.
- ⁶Ümniiraq arot phra kong shomnoqti tsaihai tlaü, shatmaq ngi ka ümniima kamtiikang.
- ⁷Ngi ka kai mikhoqriiqha kiimaq michochiha ümniiraq ngi ka heashi min tlea maü lungwii tlaü. Ümniiraq ngi chamchao achhi haü, ümniiraq ngi litkot asap haü.
- ⁸Ümniiraq ngi ka ijaqtinok ma tlap maü riilaü; ümniiraq ngi ka ngi raq aroro na kaiho miitu lam dije thü laü.
- ⁹Ngi tiihangkuq laq, TATIWE lei, ngi pinthum chamchao tiikang; ahotsi raq imak ijaq min wiitashé shiiwanto; irok irii min ahü she.
- ¹⁰Ngi ka ajon ajütsi raq ajam wan kun she, kiimaq aho ajütsi raq irilung she toq wanto. Ngi ka litkot kaidi raq ningkun min ahü she; irok irii wiitashé sawanto.
- ¹¹Ijaqtibi tlotli raq, kiimaq akhek ka ijam thoti chiiti thun raq, ngi ka thophi riiqphi li she riitlo; ngi asaptibi ka ngi ma ahai riitlo; ümtiikiiwa tsangshiq raq ngi ka chiiheawea na chhitlaq, räula tsangshiq ka aju riitlo.
- ¹²Maiq wiitarü raq ngi ka atsaikai wishe ikha laq baiqto; Ngi ka hupsam kinphai na atiijobaiq ikhli she sitiikang.
- ¹³Ngi raq ijaqtibi pahea raq riishap shaütlaq kra taitiikang; ngi tro na phiiptsii chang siisaq sitlo. Tsangshiq raq ngi tseabaiq miitu mat räü süriitlo;
- ¹⁴Shatmaq ngi ka ümniima kamtiikang, O TATIWE lei; ümniika i Shiikeawe.
- ¹⁵Ngi ka wranaiqshe ümwokhong na; ngi ka ijaqtinok jaqwa tiichhiikuq laq, ngi tiichamchaoti maklii wa tiichhii kuqlaq.
- ¹⁶Ümjaqshise ka mangchan mak maq liikuqlaq; ümmangchan wokhong maq chhiilaq.
- ¹⁷Ngi raq ümnaq heatiikang, TATIWE lei; ngi ma jea naq tiingaükiq. Abi maiqse thun ma jea tiingaülaq; tsangshiq ka wulum mung na kaiqshakshak maq mikiholaq.
- ¹⁸Arot akiq chongti kong ka tiikaiqshak tiingabaiq laq— shiikongkhiqti nai angiim boqshatti thun ka wiita, tingting maiqse thun ka tho maq phongtsoktsok phongti thun ka tiikaiqshak thübaiqlaq.

¹⁹Ümniiraq pinthum awang chang hupsam thütlaü, ümnaq shrengti maiqsetiim miitu! Maiq loweatek raq ümniika pinthum ahea nguta asap, ümniima kamtibi thun ka ümniiraq thep khupwong tlaü.

²⁰Ümniiraq tsangshiq ka ümjichong na maiqse thiikho mong wa pang wang kuqtläü; ümniiraq tsangshiq ka tsangjaqtibi raq shummiitlaq kiiwa aheawiq ümchi ümrakhong na rümtlaü.

²¹TATIWE tiitsam laq! Apaiq raq ngi ma amao chang lungwii tiichhikuqto ngi ka re raq kom wan raüta long wantaq akhing na!

²²Ngi ka haisong wan kang kiimaq tiima kang apaiq raq ngi ka awokhong wa jobaiqto she sham nguta tiimakang. Shatmaq apaiq raq ngi hosiitrang ka taito, ngi raq apaiq khrum jaükang kra tai raüta.

²³TATIWE ka lungwii ronglaq, asengi awokhong na tsapkapkap maq sitibi raq. TATIWE raq awokhong na tsapkapkap maq siti ka tiiwong kuqtlo, shatmaq kumrong kumraqti ka tsangshiq jaq maq kra khan khan mo tiihotlo.

²⁴Ningkun shoq ronglaq, nolabi ma ja ronglaq, namshiq kunli TATIWE ma rantlanti raq.

Shomshi 32

Mra Tiidii Nai Mra Diike

¹Peohea she ngarai thun diikejeti ma, ashut mra thun diikejeti ma.

²Peohea she TATIWE raq shut laü nguta kha nyan makti ma, kiimaq tlotli laopha kharü wa wase jawanti ma.

³Ümtiikiiwa ngi raq ingarai thun tiidii mang riikang, ngi ka ranaiq minru ahotsi riili irok irii wiita jowanto.

⁴Ranaiq rawa ümniiraq ngi ma mo tiiho laü, TATIWE lei; iningkun ka wiita süroqroq she süwanto, rajuji na rashekii raq hiq wa kham trübaiqtläq ikha.

⁵Kiijiishe ngi raq ingarai ka ümman na tiidii wan kang; ngi raq ishut iphit thun dam mang riikang. Ngi raq kriithun ka ümman na mitiidii wanha nguta thapthi wan kang, kiimaq ümniiraq ingarai thun wiita diibaiq laü.

⁶Arningkhan ümwokhong na tsapkapkap maq siti ümsenginok raq ümman na achu jaü chang, chamchao jüchhang wa ikha saü wan raü min, tsangshiq phana saümak miraq.

⁷Ümniika ngi tiipaükai chang ba; ümniiraq ngi ka chamchao wa mitiichhii haü. Ngi raq tiihong lata shinge tiikang ümniiraq ngi chhiikuq laü kra, jamkhano ngukla ümniiraq ngi tiiwongkuq tlaü.

⁸ TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq ümniima mishrinkuq kang jamkha khum chang wa; ngi raq tsii michongkuq kang kiimaq midanhon kuq kang.

⁹ Kumrang ikha riimakla kumshot kaü ikha tsiihü naqja rongkiq, tsangshiq ka jinpo tiikaq raüta nai ngamkhü shinket maq hitraütiitiq tiikhum chang.”

¹⁰ Abi kiimungti thun ka chamchao raa dongdii, shatmaq TATIWE ma kamtibi ka apaiq tiipitmak phan lungwii maq khupwong kuqtlo.

¹¹ Namshiq kechu maiqsetiim ka, khoqriiq shishiiq kiimaq chojong chise sironglaq jamkhano ngukla TATIWE raq jaq shamkuqto she, Namshiq apaiq aming langtibi ka, chochi sitsi ma arü ariiq gitrang ronglaq.

Shomshi 33

Kechutum Tiitsam Shi

¹ Namshiq tarü kechu maiqsetiim raq, agilülü chochi ronglaq, TATIWE raq jaq shamtaq kra miitu; apaiq tiitsam ronglaq, awokhong na siti namshiq tarü raq.

² Phaqlamtoro tsü lantea TATIWE ma kechu tum ronglaq, wiipaq phan toro tsülanta apaiq ma shikuq rong laq,

³ Apaiq ma ashi anye shikuq ronglaq, hünong toro ka thep tsüngii lantea, chochi sitsi ma gitrang ronglaq!

⁴ TATIWE bomtsi ka tengteng kiimaq apaiq jaqsham thun akamsea chang.

⁵ TATIWE raq kechu jaqsham nai riikhaqli jaqsham lungwiitlo; apaiq raq tiipit mak phan mangchan raq hiqraikhü ka nyamtlo.

⁶ TATIWE aming maq ramungtan thun ka tiiqto, rashe, jipi, kiimaq raiqsaiq thun ka anübok wa bomtsi dongtaq kriimaq tiiqto.

⁷ Apaiq raq khamjong chum thun ka bashi na riichomto; apaiq raq sammoktra chummak thun ka khamtum mong na shaqbaiqto.

⁸ TATIWE ka shomnoq ronglaq, mangjong tlotli raq! Apaiq shreng ronglaq, mangjong hiq wa maiq tlotli raq!

⁹ Ümtiikiiwa apaiq kiq tiideataq, mangjong hiq ka dungto; apaiq aming maq phanrap dongto.

¹⁰ TATIWE raq maiqmung thun raq kiimung wantlaq kra tiibibaiqtlo; apaiq raq tsangshiq jaqsham sürii wantlaq thun kra tiisham mak tangtabaiqtlo.

¹¹ Shatmaq apaiq raq jamlai kiimung wa sürii tlaq kriika pattup mitsing; apaiq raq kiimungtlaq kriika pattup pat-sa misi wan.

¹² Ümra mungti Shiikeawe wa TATIWE, kra mungti ka peohea; apaiq raq apaiq riishe nguta tsea wantaq mungti ma peohea!

- ¹³ TATIWE raq ramungtan maq liitlo; raüta maiqphan kunli chhitlo.
- ¹⁴ Kriimaq apaiq raq mangjonghiq pengtlo, raüta apaiq raq mangjonghiq na siti wiita liishat riitlo.
- ¹⁵ Apaiq raq tsangshiq khutsai nai tsangshiq mongjii kra tiiqto kiimaq tsangshiq raq jamlai wa klotlaq kra kunli asap.
- ¹⁶ Hokham weshi raq rekhat ka phenla pahea miika tang mak; phenla weshi raq rekhat ka apaiq ningkun miika tang mak.
- ¹⁷ Rekhat chang kumrang kong ka thiihü atuli rekhat tang mak; tsangshiq ningkun hengtlaq kriiraq tiichhii wan lot mak.
- ¹⁸ TATIWE raq apaiq aming langtibi ka liishat, apaiq tiipitmak phan lungwii ma kamtibi ma.
- ¹⁹ Apaiq raq tsangshiq ka atsai chang wa tiichhiitlo; apaiq raq tsangshiq ka ramdong raü min atra rümtlo.
- ²⁰ Nashiq ka TATIWE ma rantiikai; apaiq ka nashiq tiiwongti kiimaq nashiq khrumti.
- ²¹ Nashiq ka apaiq ma chochi tiikai; nashiq raq apaiq asii mang ma kamtiikai.
- ²² Ümnaq tiipit maü phan lungwii kli naishiq rai misi laq, TATIWE lei, naishiq ka ümniimiili ran tiikai.

Shomshi 34

Shiikeawe Thuktsom Tiitsam

- ¹ Ngi raq TATIWE ma wranaiqshe kechu mitumha; ngi raq apaiq tiitsamkam ka ümtiikiimin tsaq mang.
- ² Ngi raq apaiq mitiitsamha apaiq raq jaqshamkuqtaq kra miitu; maiq raq ji maq nishishi tiichamtlaqti raq tai ronglaq lantea chochi ronglaq!
- ³ Ngi rai TATIWE jonglu kra chiiriim laita chongrong i; apaiq mang ka adam maq tiitsam rong i.
- ⁴ Ngi raq TATIWE jaq wa achu jaükang, kiimaq apaiq raq ngi ma treto, apaiq raq ngi ka haisi rasong wiita wa tiiwong kuqto.
- ⁵ Maiqraq tiichamchaotlaqti raq apaiq jaq liitlo kiimaq chochitlo; tsangshiq tsiim ka ümtiikiimin tiijö mak miraq.
- ⁶ Ümkoq ümpahti raq apaiq mang chongtlo, kiimaq apaiq raq tsangshiq bom tretlo; apaiq raq tsangshiq ka chamchao litkot wiita wa tiichhii kuqto.

- ⁷Apaiq rase raq TATIWE shrengtibi ka kheshat tiiwongtlo kiimaq akhlaq chang wa tsangshiq ka tiichhiikuqtlo.
- ⁸TATIWE thuktsom ka ümtinkhan heawa wa ka ümnaq maiqmii raq rit liina. Peohea miraq apaiq wokhong na tiiwongshat siti ma.
- ⁹TATIWE shreng ronglaq, asenginok tlotli raq; apaiq aming wokhong na sitibi ka winkhiq sitlo.
- ¹⁰Hangsikong dongdii min amang chamchaotlo, shatmaq TATIWE aming langtibi ka phanrap ahea awa phan lap wan ruqli misi.
- ¹¹Warong ra, ikongti jerobi lei, lantea ibom tai rong laq, kiimaq ngi raq namshiq ma TATIWE shreng kra shrin kuqpha.
- ¹²Rilung ka polokhiq siwan rotlaü shea? Rilung alu maq nai peokhiq siwa lungwii tlaü shea?
- ¹³Ikhla, abi bomtsi naq bomkiq she kiimaq arot naq chongkiq she.
- ¹⁴Abi lamphan wa jang wan liishe; laüta jaqsham ahea kli shamlaq; mungtsing maq si miitu tsantsii wiita kuq laüta shiikutlaq.
- ¹⁵TATIWE raq kechu maiqse ka khebomshat kiimaq tsangshiq hoqsii trang ka taitlo;
- ¹⁶shatmaq apaiq raq abi kiimungti ka ahang riihotlo; krai mren ümtiikiiwa tsangshiq ka tsaijiq, maiq raq tsangshiq ka laqbaiqsaqli riitlo.
- ¹⁷Kechu maiqse raq TATIWE mang chongtlo; kiimaq apaiq raq taitlo; apaiq raq tsangshiq ka chamchao wiita wa tiichhiikuqtlo.
- ¹⁸TATIWE ka tsaiji ajomti tho na; apaiq raq aran chang ahüti thun wiita khup wongkuqtlo.
- ¹⁹Maiqshaqti ka chamchao pahea riihumtlo, shatmaq TATIWE raq apaiq ka kriithun wiita wa tiichhii kuqtlo;
- ²⁰TATIWE raq akhum ka kunli tiiwongtlo; arok arii ashi min tiingoq mak riito.
- ²¹Abi kiimungti ka abi raq mitsatbaiq; kechu maiqse ngengtibi ma mo mitiiho.
- ²²TATIWE raq asenginok mitiichhiikuq; awokhong na watibi thun apaiq raq mitiichhii kuq.

Shomshi 35

Khrum Lap Miitu Achujäü

- ¹Ngi tangtati ka tangtalaq, TATIWE lei, kiimaq ngi longliiqti ka longliiqlaq!
- ²Ümliiq nai jinsamtong sam laüta, ngi tiichhiikai kira!

- ³Ümpiq nai ümmang ka ra na dolaq ngi tsea wa ijai jowanti kra tsea ma. Kiqkham kuqlaq ngi miti Wongkuqha nguta.
- ⁴Ngi tsea tankhantibi ka tangmak raüta jea mingaü phaqlaq! Ngi tiidea ma thiikho thetibi ka sunghü tsiihü tiimok miichaq tiimokbaiqlaq laüta jai na tiijang baiqlaq!
- ⁵Tsangshiq ka tsamkü rahai raq pan wantlaq ikha mipan wanlaq TATIWE raq tsangshiq jowantlaq na!
- ⁶Tsangshiq lam ka ranyaq nyang kiimaq nyelaplap mijakilaq, TATIWE rase raq tsangshiq tsatbaiq wantlaq akhing na!
- ⁷Tsangshiq raq kha ahü na ngi tiipat ma chhü tsanto kiimaq ngi tiidea ma khobok tsaühea ashi thüto.
- ⁸Shatmaq tsangshiq raq misapshaq shon niili tsangshiq ka mithen wan; tsangshiq bi na tsangshiq li mimin rai raüta tsangshiq ka hiqbikho na midea wan!
- ⁹Kiijishe ngi ka TATIWE ma mikhoqriiqha; apaiq raq ngi tiichhiike ningkhan kai michochiha.
- ¹⁰Tsan nai mongjii wiita kuqlata ngi raq TATIWE ma minguha, “Ümniikhan ka ahin jumin ahü. Ümniiraq jehin norebi ka ahong alabi jaqkhon wa tiiwong kuqtlaü, miitsan maiqsetiim ka tsangshiq haihiiti jaqkhon wa tiiwongkuq tlaü.”
- ¹¹Abi kiimungti raq ngi ngeng ma saqse kuqtlo kiimaq ngi raq asap min sap mang kha thun nyantlo.
- ¹²Tsangshiq raq ngi ma ahea jaqsham ka abi jaqsham maq songkuqto, kra ningkhan ngi ka jamkhii ijasiq sitiikang.
- ¹³Shatmaq tsangshiq atsi asi akhing na, ngi ka makphai khüshang hoqsiq wan kang; Tü adung min phaqsiiq mang siwan kang; ngi raq hiq na ku lata achu jaü wan kang,
- ¹⁴ngi ikhi iluwe shaq ikha riimakla phunowe shaq ikha achu jaükuq wan kang. Ngi ka anyung tsaiki raüjaq hoqsii tlaq ikha, itok hiq na kushat maq hoqsii wan kang.
- ¹⁵Shatmaq ümtiikiiwa ngi ma chamchao saütaq, tsangshiq tarü kai chochisiqto kiimaq ngi tro na riitam raüta ngi ka slaisiqto; mang riisapmaiti raq ngi bukto.
- ¹⁶Maiq achuk aküti slailiitlaq ikha, tsangshiq raq ngi ka tsankhiq lam maq shukhiq liito.
- ¹⁷Ümtincho na saüli wa, TATIWE ümniiriika akhli shea miliisiq haü? Tsangshiq raq ngi longliiq wanto tiiwongkuqlaq; ngi ka ara hangsikong nübok wa tiichhiikuqlaq!

- ¹⁸Kra nguraüla ngi raq ümniima ümsenginok thungtlaq kiijaq kechu mitum kang; ngi raq tsangshiq tarü man na ümnaq mitiitsam kang
- ¹⁹Ijaqtinok ma, arot kong ma, ngi ka tang raüjaq nguta doqdit raütlaqti ma ngi ka naq tiitangkiq. Kha ahü na ngi ngengti ma ngi kaidi kra chhi raüta biiraito she nguta naq tiinaiqiqkiq
- ²⁰Tsangshiq raq kongti ma bomhea bomkuq mak; kriila na tsangshiq raq maiq rai ari aram maq siti ma phanrap arot akiq bom nyantlo.
- ²¹Tsangshiq raq ngi ma, agi lam maq, “Naishiq raq chhikai ümnaq shut ka!” nguta kha nyantlo.
- ²²Shatmaq TATIWE lei, ümniiraq achhihaü kata! Kra ningkhan ümniika kaiqshak naq ngakiq, TATIWE lei; ümniika ngi tho wa alu na naqsikiq!
- ²³Ümniika tiido laq, O TATIWE lei, laüta ngi kra tiiwonglaq; chaplaq, i Shiikeawe lei, laüta ikha ka phokuq laq.
- ²⁴Ümniika tingting, O TATIWE lei, krai mren ngi ka chiisan nguta toqtanlaq; ijaqtinok ka ikhuthaq na naq triicheasiqiqkiq,
- ²⁵Tsangshiq nai tsangshiq liipan na, “Nashiq raq apaiq ka tiibiikai she! Akha miriironq i ngukai ihata!” nguta naq tiidoqsiqiqkiq.
- ²⁶Ngü kaidi chhiraüta doqdit seati ka tiinamtok tiitanglaq kiimaq tsangshiq ka maa raq amok ikha sunghü tsiihü tiijabaiqlaq; ngi nam ma tsangshiq ka asap atsinti nguta tiitsaki raiti thun tarü ma jea tiingaü laq laüta tsangmun jukramram tiijabaiqlaq.
- ²⁷Kha ka ngi riidea tanghaüjaq nguta tsan tiitsiti raq chojong chise maq bliiqkiki akha migi trang laq, “TATIWE ka pinthum jonghea! Apaiq ka ajaqshi se pokitaq kriima kai khoqriiqtlo.”
- ²⁸Kiitiikaq ngi raq ümnaq kechu jaq sham kra chiiriim lata michongha, kiimaq ngi raq ümniika ranaiq minru mitiitsamha.

Shomshi 36

Maiqse Ka NgaraiKaü

- ¹Ngarai raq abiwe mongjii na chongtlo; apaiq raq Shiikeawe shipoqtlo kiimaq shreng mak.
- ²Jamkhano ngukla apaiq ka ajong alawe nguta tiimatlo, apaiq raq angarai ka Shiikeawe raq khon lot mak kiimaq apaiq ka shra mak nguta tiimatlo.
- ³Apaiq raq bom abi kiimaq arot akiqli chongtlo; apaiq raq athuk atsom nai ahea awa jaqsham ka shammak she.

⁴Apaiq ka chang na awe lam maq abi kiimung thun süriitlo; apaiq raq jamlai wa shamtlaq ka ahea riimak, kiimaq apaiq raq abi kiimung ka abi ngumak.

Shiikeawe Thuktsom

⁵TATIWE lei, ümlungwii tiipitmaü phan ka ra mungtan thun na saütlo; ümnaq tsapkap lungwii ka ra tsan mong na saütlo.

⁶Ümnaq kechu ka pum thun ikha diiluhe; ümniiraq tingting khapho tlaü ka khamjong chum ikha tsäuhea. Maiqse nai nyamse thun ka ümniiraq rümtlaü.

⁷O Shiikeawe lei, ümlungwii tiipitmaü phan ka athii tsinhea! Naishiq ka ümrakhong tsaiji takiq na tiiwongtlaü.

⁸Naishiq ka ümniiraq asho awo kuqtaü phaqsea kra phekhinq phaqsinq tiikai; ümniiraq naishiq ma ümnaq thuktsom jürai kiiwa tiinyangtlaü.

⁹Ümniika wiita atra phan ma tsitsü khamrai, kiimaq ümrawüli si kha maq naishiq raq rawüli chhitiikai.

¹⁰Jurwa ümnaq saptlaqti ka lungwii ruq riilaq kiimaq kechu maiqsetiim ma ahea klo kuqlaq.

¹¹Shiikongkhiqti ma ngi naq tlongliiqkiq riimakla abi kloti ma ngi naq tiijobaiqkiq.

¹²Liilaq, abi maiqsetiim ka then wanto she. Kijjaq tsangshiq ka bumraqraq, thongshi sam wanlot mak she.

Shomshi 37

Abi Maiqse Nai Maiqshaqti Rilung Lamhum

¹Abi kloti ka chhi laüta ümnaq naq chapakiq; ajiq kiimungtibi chhi laüta naq shuliikiq!

²Tsangshiq ka sangphii shinki tlaq ikha jaqloli mimoki; tsangshiq ka pechamsetiim jungkitlaq ikha mitsaiki.

³TATIWE ma kamlaq, laüta shamhea kaiwa shamlaq; laüta mung na hansang maq shonglaq.

⁴TATIWE wokhong na apeowiq shongnga kra rittlaq, raüla apaiq raq ümtsanaq aroro kra mikuq.

⁵Ümkhum ka TATIWE ma kiinong kuqlaq; apaiq maq kamlaq, raüla apaiq raq ümnaq mikhrumkuq;

⁶apaiq raq ümniika kechu maiqse dea nguta rashekii li ikha mitli kuq.

- ⁷Tsankhun maq khelaq laüta TATIWE ma jaq ka tiishamlaq; juwa chithe lüwa jarai wantlaq kra chhilaüta naq chaparaikiq riimakla jurwa abi kiimung raüta ongraitlaq kra miitu naq chapakiq.
- ⁸Tsankhiq wokkhiq miika naq tiitangkiq; kra riika mintsä khoti mitiipa.
- ⁹Jurwa TATIWE ma kamtlaq kriiti raq mung ka milap wan, shatmaq abi kiimungtibi ka ajo mirbaiq wan.
- ¹⁰Jaqlö liipan niili she abi klotibi ka amo mirki; ümniiraq tsangshiq ka mirit sham, shatmaq ümniiraq tsangshiq ka hum maü mirhäü;
- ¹¹sobsob bombonti raq mung ka misiq wan raüta rongboq mipeo wan kiimaq hansang maq mishong wan.
- ¹²Abiwe raq maiqshaqwe kra tiidea ma thiikho thutlo kiimaq amakshu tsi ma awi tiitsan raüta apaiq ka makbi maq liitlo.
- ¹³Shatmaq TATIWE raq abi maiqkong kra liiraüta anai riitlo, jamkhano ngukla apaiq raq tsangshiq ka jaqlöli she mishthenbaiq nguta asap.
- ¹⁴Abi maiqsetiim raq tsangshiq nepja ka ahi wa chattlo kiimaq tsangshiq liq ka nguttlo miitsan maiqsetiim nai thümsaü litsetiim tseabaiq miitu, riikhaqli jaqshamtibi jaqsham kra jiiqbaiq miitu;
- ¹⁵shatmaq tsangshiq ka maiqmii nepja miili mijiiqbaiq, kiimaq tsangshiq liq thun ka atiibun mirbaiq.
- ¹⁶Kechu maiqse jaq na tsiiq akhäse rümtlaq kra thii ka abi maiqse kong tsiiq ka wiita rom raü min apa miraq,
- ¹⁷jamkhano ngukla abi maiqsekong ningkun ka TATIWE raq alam mirbaiq, shatmaq juwa maiqshaq kriititiim ka atiiwong mirkuq.
- ¹⁸TATIWE raq awokhong na siti ka khebom kuqshat, kra mung ka pattup pat-sa miitu tsangshiq rii miraq.
- ¹⁹Rahiq abi akhing ranaiq min tsangshiq ka chamchao mak miraq, ramdong raü min tsangshiq ka phaqaq aseam chamtraq miraq.
- ²⁰Shatmaq abi kiimungtibi ka atsai miraq; TATIWE jaqtinok ka rum wa pepü ikha mokisaqli mimoki; tsangshiq ka wakhuk moki tlaq ikha mimoki.
- ²¹Abiwe raq kampho namtlo shatmaq ümtiikiimin thamkuq mak she, shatmaq kechu maiqse riika jaq achii maq phongtsoktsok kongphiq kuqtlo.
- ²²TATIWE raq ju miiwa shiiman kuqtaq kriiti thun raq mung ka milap wan, shatmaq apaiq manson hotibi thun ka kra mung wa ajo mirbaiq wan.
- ²³TATIWE raq maiqse ka apaiq kai chang lam na shunsheatlo kiimaq apaiq tsan tiiheati ka khebom kuqshat riitlo.

- ²⁴Tsangshiq ka kürai raümin, hiq na tiibumhap ka kümak, jamkhano ngukla TATIWE raq tsangshiq ka khrum raüta mitiichap nong.
- ²⁵Ngi ka ümchaü ka tikii she; ngi ka rilung luhea sikang, shatmaq ngi raq kechu maiqse ka TATIWE raq tiishaübaiq wan chhi mang shaq riimakla asetiim ka maiq dungja jaüsea chhimang.
- ²⁶Apaiq raq wranaiqshe phemaq kuqtlo kiimaq maiq ma tiinam kuqtlo, krai mren asetiim ka shiiman jonghea.
- ²⁷Abi lam wa jang wan laq kiimaq ahea jaq shamlaq, raüla ümsaü ümsetiim ka mung na pattup mishong wan;
- ²⁸jamkhano ngukla TATIWE raq tingting jaqsham kra lungwiitlo kiimaq asenginok tsapkapkap maq siwanti ka tiishaübaiq mak. Apaiq raq tsangshiq ka pattup pat-sa tiiwong kuqshat, shatmaq abi kiimungti saüsetiim ka ajo mirbaiq wan.
- ²⁹Kechu maiqse raq hiq ka milap wan raüta pattup pat-sa mishong wan.
- ³⁰Maiqshaqwe riika taksu bomtsi bomtlo; kiimaq apaiq riika riikhaqli bomtlo.
- ³¹Apaiq raq apaiq Shiikeawe tri ka atsan mong na rümtlo krai mren apaiq raq tri jin mak phan.
- ³²Abiwe raq kechu maiqse ka khetlo kiimaq atsea ma dantlo;
- ³³shatmaq TATIWE raq apaiq ka ajaqtiwe jaqkhon na tiishaübaiq mak miraq riimakla apaiq ka rung na tiichap tlaq na tiishaübaiq mak miraq.
- ³⁴Ümranphan ka TATIWE ma thülaq kiimaq apaiq aming thun ka langlaq; apaiq raq ümniima mung ka kuq raüta mishreng wan, kiimaq ümniiraq abi klotibi ka ajobaiq wan michhi haü.
- ³⁵Ngi raq akhing ashi na maiq tiiphiipti abiwe ka asapha; apaiq ka maiq wiita thaq na ajong ala pinthum Lebanon wa maisak chong ikha riito;
- ³⁶shatmaq jai akhing na ngi ka kra lam maq lea wan kang, shatmaq apaiq ka kiijaq ahü she riito; ngi raq apaiq ka rit kang shatmaq hum mang.
- ³⁷Maiqshaq kiimaq kechu maiqse ka shrira liilaq; sobsob bombom maq siti ka asaü asetiim asi.
- ³⁸Shatmaq ngarai maiqsetiim ka miqchup mishthenbaiq, kiimaq asaü asetiim thun ka chongthum mitiijabaiq.
- ³⁹TATIWE raq kechu maiqsetiim ka tiichhiikuqtlo kiimaq tsangshiq ka chamchao wa tiiwongkuqtlo.

⁴⁰Apaiq raq tsangshiq ka khrum kuqtlo kiimaq tiiwongkuqtlo; apaiq raq tsangshiq ka abi kloti jaqkhon wa tiichhiitlo, jamkhano ngukla tsangshiq mitiiwongkuq laq nguta tsangshiq ka apaiq phana watlo.

Shomshi 38

Achamchaotiwe Achujäü

- ¹O TATIWE lei, ümtsankhiq phiiwa nguta ngi ma mo naq tiihokiq!
- ²Ümniiraq ngi ka liqsin thun maq hüp laüta tiisho laü; ümniiraq ngi hiip laü she.
- ³Ümtsankhiq moho lata, ngi atsi maakaiq she bumtiikang; ingarai homa raq pat lata ikhum ka wiita atsi siisaq.
- ⁴Ingarai jüchhang na ngi ka ache she riiwan kang; ngarai ma thun ka laihea holot mang.
- ⁵Ngi maiqjiq ma ja kha na, ikhum wa ami phong ka atsang angii kiimaq anam she riitlo.
- ⁶Ngi ka tok hiq na ku raü she, tiibumhap she tsiwan kang; ranaiq minru hoqsiq tiikang.
- ⁷Ichhü irai wiita wa raq akhiim ikha tsidong bum tiikang kiimaq ngi ka tsaija chhunja sitiikang.
- ⁸Atsitsi raq irok irii wiita she sawanto; itsan imong bunlak buncha she, ahan anyitsi raq wiita jam wankang.
- ⁹O TATIWE lei, itsanro ka jamlai wa kra ümniiriiri asap haü; ngi hantrang ka ümniiraq atai haü.
- ¹⁰Itsan imong wiita jujap wanto, iningkun wiita sawanto, kiimaq imak min wiita she chuk wanto.
- ¹¹Ikongtibi kiimaq chiiti min itho na wamak she, ikhum na ami phong kra chhi raüta; ijamtitiim dea min ngi rai ngadam mak she.
- ¹²Ngi tsea tan khanti raq ngi tiimin ma bi tsantlo, kiimaq ngi tiichamchao tanti raq ngi tiibunbaiq kli süriitlo; tsangshiq raq ngi tiideabaiq chang thiikho thuruqli thutlo.
- ¹³Ngi ka abiiwe ikha maiqbom min taimang, nütangwe ikha abom min tsin mang.
- ¹⁴Ngi ka maiqbom min tremakwe ikha, jamkhano ngukla apaiq raq maiqbom ka taimak.
- ¹⁵Shatmaq ngi raq ümniima kamtiikang, O TATIWE lei; kiimaq ünnaq, O TATIWE lei, i Shiikeawe lei ümniiraq mitre haü.

¹⁶Ijaqtinok ka ngi chamchao chhi raüta naq tiwiinumsiqkiq; ngi dea wan kra chhi raüta tsangshiq ka naq tiihonglakiq!

¹⁷Ngi ka apit wan she kiimaq ithatsi ka heashi min tiipit mak.

¹⁸Ngi raq ingarai thun tiidii tiikang; ingarai thun raq ngi chapa tiidongtlo.

¹⁹Ijaqtinok ka phintsaqtsaq hea ahong alakong siisaq; Khühü na ngi ngengsengti maiq ka pahea asi.

²⁰Jaqsham ahea ka abi maq songketi maiq raq ngi longliiqtlo jamkhano ngukla ngi raq tingting jaq shamtiikang,

²¹Ngi ka naq tiishaübaiqkiq, O TATIWE lei; alu na naq sikiq, i Shiikeawe lei!

²²Ngi khrumlaq ümchaü, O TATIWE ngi chhiitiwe lei!

Shomshi 39

Chamchao Maiqse Raq Mra Tiidii Achujäü

¹Ngi raq ngukang, “Ngi raq jamlai wa shamtiikang kra honkamshat mirha kiimaq itili lümaq ngi ngarai tang mang mirha; itho na abi maiq kong sishat na ngi raq inübok ka asuk lata mithüha.”

²Ngi ka kaiqshak ngakang, bom poshi min bom mang, bomhea bomtsi min bom mang! Shatmaq i chamchao ka henghea khoti riiwanto,

³krai mren ngi ka chapatsi riishe tsai wan kang. Ngi raq apa tiima wan, chamchao ka ngi ma heng wan wan riito; ngi raq akha waihü miika silot mang she riikang:

⁴“TATIWE, ngi ka ümloq wa misiha? Ümtincho wa mitsaiha? Ngi ma chonglaq irilung ka ümtiiko mithum.”

⁵Ümniiraq irilung ka ümtinkhan wa tiitoqbaiq laü! Ümmak lii na irilung ka athii arii min ahü ikhli. Maiqse atrati thun ka nü maq tsitsü heatlaq ikhli aloseli,

⁶rakii na tsaiji nyamtlaq ikhli, apaiq raq min ümtin wa shiiqtlaq kra atuli; apaiq raq tsiiq tum ka tothütlo, shatmaq jurwa milap wan kriika sapmak.

⁷ TATIWE ikhiijiika, ngi ransea chang ka jali wa sita? Ngi ka ümniimiili ran tiikang.

⁸Ngi ka ingarai thun wiita wa chhiilaq, kiimaq maiqqiq kong ma ngi ka naq tiinaikükiq.

⁹Ngi ka kaiqshak mingaha, poshi min bom mang mirha, jamkhano ngukla ngi tiichamchaoti ka ünnaq kata.

¹⁰Ngi ma mo ka pahea naq tiihoki she! Ngi ka ümjaqtham mo hotsi raq atsai wan napnap she.

¹¹Ümniiraq maiqse ngarai ka ason laüta mo tiihotläü, kiimaq apaiq raq jamlai wa lungwiitlaq kra sap raq aphaq ikha shiithenbaiq tlaü. Maiqse ngutlaq ka miinan ralang tsitsühea tlaq ikhli!

¹²Ngi achujaü tailaq, TATIWE lei, laüta ngi hoqsii tiikang ara tailaq; Ngi hoqtiikang na ümnaq kilaüta khrumlaq. Ititiim thun wiita ikha ngi armin alose miitu ümwanwe ma jatiikang.

¹³Ngi ka naq broriikiqli ngi heashi rase polosiq pha ngi miwa wanha shaq bala kra jai miika ngi ahü she.

Shomshi 40

Tiitsam Shi

¹Ngi raq TATIWE khrum ka tsankhun maq khekang; kiijiishe apaiq raq ibom ka taito, raüta ngi hoqsii kang kra treto.

²Apaiq raq ngi ka haisichang khobok wa dokuqto, atham wan chang kumtsaiphii wa dokuqto. Raüta tiiwongshat longkaü thaq na tiichapto raüta khupwong kuqto.

³Apaiq raq ngi ma ashi anye ashi shrinkuqto, nashiq Shiikeawe ma tiitsamkam shi. Maiq pahea raq arshe michhi wan raüta tiihaisong shat miraq kiimaq tsangshiq raq TATIWE ma mikam wan.

⁴Peohea jurwa TATIWE ma kamtsantsii thütla, jurwa sumla phra thun wokhong na nyap mak riimakla arot phra thun shomnoqti rai pongdam mak.

⁵Ümniiraq naishiq miitu pahea jaq shamkuq laü, O TATIWE, naishiq Shiikeawe lei; ümniikhan ahin shiikea junim ahü! Ümniiraq naishiq miitu amao chang jaqsham pahea sürii wan laü. Ngi raq kriithun ka weawan lot mang kriika achong lot chang riimak pahea!

⁶Ümniiraq nyamse honglu na ataakuq thun nai laihin honglu akuq thun kriika rariq maü; ümniiraq nyamse thun ka berong-wacha na wiipuntam maq chaq chang honglu kriika jaü maü riimakla ngarai shiikhoi honglu thun kriimin jaü maü. Kra rii na ümbom tai miitu ngi ma nilok thun kuqlaü.

⁷Kiijiishe ngi raq trekang, “Ngi ajilii; ümniiraq ngi ma hon atsii chongkuq laü bomtsi thun ka tri dap na asi.

⁸Ngi raq ümtsandrero jaqsham ka kai lungwiitiikang, i Shiikeawe lei! ümniiraq ngi ma shrinkuqtlaü ka imongjii na shaqtiikang.”

⁹Ümsenginok kunli thungtlaq kiijaq, TATIWE lei, ümniiraq naishiq chhiiwan laü tsütsa ahea kra chongkang. Ümniiraq asap haü ngi raq kra tsütsa chongke ka tsaqmanq phan.

¹⁰Ngi raq tiichhii wan tsütsa ka itsan mong niili ka pangthü mang; Ngi raq ümnaq tsapkapkap jaqsham nai khrum kuqlaü thun ka chongkuq wan kang. Ümsengi mungmaiqse thungtlaq na ngi ka kaiqshak nga mang ümnaq kaphap ramram nai tiipit maü phan mang chan rümtlaü kra chongkang.

¹¹TATIWE, ngi raq asapha ümniiraq ngi ma tiihang mangchan rümtlaü ka ümtiikiimin thaqmaü, ümlungwii tsii nai kaphap ramram raq ngi ka wranaiqshe tiiwong kuqshat miraq.

Khrum Lap Miitu Achujäü

(Sho 70)

¹²Ngi ka trotam maq chamchao pahea raq komwanto— awealot chang riimak! Ingarai thun raq ngi ka lowan raüta khahoto, kiimaq ngi raq imak maq chhilot mang she; ikhubin nam miimin apa she riitsap wanto, itsai iji wiitashe doq wanto.

¹³Chhiilaq, TATIWE lei! Ngi ümchaü khrum laq!

¹⁴Ngi tseabaiq tantlaqti thun ka wiita tiitanglaq kiimaq wiita mokbaiqlaq. Ngi chamchao chhiraüta chochiti thun ka jai na tiijang baiqlaq kiimaq jea tiingaülaq.

¹⁵Ngi slailiitibi thun ka tsangshiq re na sumrai raüta phiip raq mitsai laq!

¹⁶Ümwokhong na singa lungwiitlaqti ka khoqriiqshishiiq michochilaq. Ümnaq tiichhii wan wokhong na kechutum raüta siti raq, wranaiqshe, “TATIWE ka jonghea!” nguta mingulaq.

¹⁷Ngi ka ningkun ajom kiimaq miitsan, O TATIWE lei, shatmaq ümniiraq ngi laqbaiq maü. Ümniika ngi chhiiti kiimaq i Shiikeawe— ngi khrumkai tlothit kira!

Shomshi 41

Atsiuwe Achujäü

¹Peohea miraq miitsan maiqse miitu tsan tiitsiti ma; tsangshiq chamchao akhing na TATIWE raq mikhrum.

²TATIWE raq tsangshiq mitiichhii kiimaq tsangshiq rilung mikhup wongkuq; apaiq raq tsangshiq ka kra mung na peohea mirüm; apaiq raq tsangshiq ka tsang jaqtinok jaqkhon na kiinong kuq mak miraq.

³Tsangshiq thatsitsi akhing na TATIWE raq mikhrumkuq kiimaq tsangshiq thatsitsi ka mitiieakuq.

⁴Ngi raq ngukang, “Ngi raq ümman na ngarai tangkang, TATIWE lei; ngi tiihangkuqlaq kiimaq ithatsi tiieakuqlaq.”

⁵Ijaqtibi raq ngi ka pinthum slaliitlo. Tsangshiq raq ngi ka tsaitlo raüjaq kiimaq manghü rahü miqwantlo haüjaq nguta rittlo.

- ⁶Ngi rai riihum watibi ka tsanghiq tsantsii riikhaqli riimak; tsangshiq raq itsütsa abibi kra riichomhotlo raüta kra tsütsa ka lamho raüta nanok tarü ma phanhotlo.
- ⁷Ngi ngengtibi raq tsangshiq liipan na ngi ka chongsiqtlo, tsangshiq raq ngi ka miqtlo raüjaq ahea nguta riichongsiqtlo.
- ⁸Tsangshiq raq ngutlo, “Apaiq tsi ka laihea; apaiq ka achangdü wa ümtiikiimin tiidolot mak she miraq.”
- ⁹Itsanwawe shaq, ngi raq pinthum kamtiikangwe raq dongdii min, ngi rai dung pinshi na phaqsatiwe riimin, ngi ka shaphaq baiqto.
- ¹⁰Ngi ka tiihanglaq, TATIWE lei, laüta ngi thatsi ara tiihealaq, raüla ngi raq ijaqtinok ma mitham kuqha.
- ¹¹Tsangshiq raq ngi ka tangmak miraq, kiimaq ümniika ngi rai tsanhea sitläü nguta misapha.
- ¹²Ümniiraq ngi mikhrumhaü, jamningkhanno ngukla ngi raq riikhaqli jaq shamtiikang; ngi ka pattup pat-sa ümwokhong na mithühaü.
- ¹³TATIWE tiitsam laq, Israilnok Shiikeawe ka! Apaiq ka ümchaü kiimaq pattup pat-sa tiitsam laq! Amen! Amen!

Shomshi 42

SHOMSHI DAPNAI

(42—72)

Munglu Shumwiwe Raq Pongmung Maq Achujaü

(Sho 43)

- ¹Chhingi kaü raq khamkaiq jüraise wa nyangro tlaq ikha, ngi riimin ümnaq rittiikang O Shiikeawe lei.
- ²Imongjii raq ümniili rittlo, atra Shiikeawe lei; ümtincho wa kilata ümniika mishomnoq ha?
- ³Ranaiq rawa ngi ka ahoseali she, kiimaq imakphai ka ngi ma dungjada; ijaqtinok raq wranaiqshe ngi ma waitlo, “Üm Shiikeawe ka ümbano?”
- ⁴Leawan kang akhing tiima kang la imongjii buntlo, man na ngi mungmaiqse rai akong ada Shiikeawe jam na watiikang kra tiimalata kiimaq tsangshiq rai lamshea agi wa trangla Shiikeawe tiitsamkam shi.
- ⁵Ngi ka atinkhan jaram jonjüsea wa? Atinkhan langlang jaram chapa wa? Ngi ka Shiikeawe miili miran phanha, kiimaq thongshiri hali apaiq mitiitsamha, ngi chhiiti kiimaq i Shiikeawe.
- ⁶⁻⁷Ara pongmung shumwi rilung ara itsan wiita bun wanto, kra ningkhan imongjii na apaiq kli shiweasiq tiikang. Apaiq raq imongjii na jonjü shiri jüchhang ikha tiisaütlo; itsai iji aho asii chamchao jütso blun ikha bluntlo; jüdü

jonghea Jordan rai na amok dung dung deatlaq ikha, Harmon Pum maq aki nai Mijar Pum maq aki ikha.

⁸Ranaiq na TATIWE raq apaiq tiipitmak lungwii ka ngi ma mitiichhilaq, raüla ngi raq rawa na ashi mirha, irilung rümti Shiikeawe jaq wa achu mijaüha.

⁹Shiikeawe ma, ngi tiiwongketi ma, ngutiikang, “Ümniiraq ngi ka jamto laqbaiqlaü? Ngi ka ijaqtinok jaq na atinkhan jam nguto tiichamchaosiqho laü?”

¹⁰Ngi ka tsangshiq tsaikili chang khan she slailisiq wanto, tsangshiq raq ngi ma akha wairuq wairuq waitlo, “Üm Shiikeawe ka ümbano?”

¹¹Ngi ka atinkhan jaram shirirai wa? Ngi ka atinkhan jaram chaparai wa? Ngi ka Shiikeawe miili miran phanha, kiimaq jangshiri hali ngi raq apaiq mitiitsamha, ngi chhiiti kiimaq i Shiikeawe.

Shomshi 43

Munglu Shumwiwe Raq Pongmung Maq Achujaüto

(Sho 42 kra tiitho)

¹O Shiikeawe lei, ngi ka maiqsang nguta kha ka tanlaq, Laüta ra nai hiq sapmakti raq ngi ma kha nyantlaq kriiwa ngi tiiwonglaq; arot chongti nai abi maiqkong jaqkhon wa khupwong laq!

²Ümniika ngi khupwongtiwe; ümniiraq ngi jam nguto tiishaübaiqlaü? Ngi ka atinkhan jaram michamchaosiqha riingoq rara ijaqtinok jaqkhon mong na?

³Ümwaniitu nai tengteng ümbomtsi ka ngi ma tiisaülaq; tsangshiq raq ngi mishunshealaq raüta ngi ka asii ümkin Jajon na mishea wan nonglaq, kiimaq ümnaq sichang Shomjam na.

⁴Kra ngu raütiq ngi ka üm berong-wacha na miwaha, O, Shiikeawe lei; ümniika ngi ma peo khamrai kuk. Ngi raq hünongtoro tsü lata ümnaq tiitsam mishiha, O Shiikeawe lei, i Shiikeawe lei.

⁵Ngi ka atinkhan jaram shirirai wa? Ngi ka atinkhan jaram chaparai wa? Ngi ka Shiikeawe miili miranphanha, kiimaq jangshiri hali ngi raq apaiq mitiitsamha, ngi chhiiti kiimaq i Shiikeawe.

Shomshi 44

Atiichhii Miitu Achujäü

(Sho 25)

¹Naishiq raq maiqmii ni maq taiwankai Shiikeawe lei, naititiim raq kra jaqsham kuqlaü kra chongto, tsangshiq pat na jaqsham jonghea shamlaü thun kra, man na rathup raphaji na shamlaü thun kra chongto.

- ²Ümniiraq thatsang maiqse thun ka jamkho jobaiq wan laü, laüta ümsenginok ka tsangshiq hiqshong na jamkho tiishong nga wan laü; kiimaq ümniiraq maiq mung ahin thun ka jamkho tiithenbaiqlaü laüta ümsenginok ka trong win wan laü kra chongtlo.
- ³Ümsenginok raq Kanan mung ka tsangshiq nepja maq khat raüta atang wan riimak, tsangshiq srea nola ningkun maq atang wan riimak; kriika ümningkun maq kiimaq ümhong ümla maq, ümniika tsangshiq rai nongnong sikha maq, kriika ümniiraq tsangshiq ka lungwiitlaü dea nguta man tiichhi hakhi riito.
- ⁴Ümniika ihokham kiimaq i Shiikeawe; ümniiraq ümsenginok ma rekhat tiitang kuqlaü,
- ⁵kiimaq ümningkun maq naishiq renok tangkai,
- ⁶Ngi raq iliq ma kammang riimakla inepjasai raq ngi michhii nguta kammang;
- ⁷shatmaq ümniiraq naishiq ka naishiq renok jaq mong wa tiichhiilaü kiimaq naishiq ngengti thun ka khat laüta tangkuqlaü.
- ⁸Naishiq raq wranaiqshe ümnaq mitiitsamkai kiimaq ümniima pattup pat-sa kechu mitumkai.
- ⁹Shatmaq ümchaü ümniiraq naishiq ka tiishaübaiq laü kiimaq naishiq ka re ma tiitanglaü; ümniika naishiq phenlabi rai rekhatkai kidam maü she.
- ¹⁰Ümniiraq naishiq ka rewe khaki wa apin ajin she tiijutlaü, kiimaq tsangshiq raq naishiq hupsam kra hophaq wanto.
- ¹¹Ümniiraq naishiq ka sku kong ikha re ma tiijiipbaiq laü; ümniiraq naishiq ka pongmung thun na wanbaiq laü.
- ¹²Ümniiraq ümsenginok ka athii min ahü pha na nintata pha shaphaq baiqlaü tsangshiq ka hiqtili amiinu ahü phan hupsam ikha.
- ¹³Ümniiraq naishiq ma jamlai wa riilaü kra naishiq ma siqketi raq chhito, raüta tsangshiq raq naishiq ka slailiitlo kiimaq naikütlo.
- ¹⁴Ümniiraq naishiq ka maiq mung thun makki na, saisi thoda moqseatinok miishe tiijabaiqlaü; tsangshiq raq tokbai laqlaq naishiq ka saisitlo.
- ¹⁵Ngi ka wranaiqshe jeasi thoda holatli she sitiikang; ngi jeasi kha ma ikhu na bulata sitiikang.
- ¹⁶Ijaqtibi raq nai ngi ngengtibi raq ngi ka thophi riiqphi li she shummi siq wanto kra taitsi raq iphaq ini amashe riiwanto.
- ¹⁷Arthun mra ka naishiq khuthaq na pin wanto, naishiq raq ümniika laqbaiq maidea kiimaq ümniiraq naishiq ma tongshong laü kra jin mai dea shatmaq.

- ¹⁸Naishiq ka ümwokhong wa ahin na juho mai dea; naishiq raq ümnaq aming raütu thun ka jinmai dea.
- ¹⁹Shatmaq ümniiraq naishiq ka rum ngam ngamthaiq kong phong na ümkha ijasiq tsuqbaiq laü; ümniiraq naishiq ka ranyaq tangtang mong na tiishaü baiqlaü.
- ²⁰Kiimaq naishiq raq naishiq Shiikeawe shomnoq mai she tsaqkikai jiika laita pongmungti phra kaü noqtiikai jiila,
- ²¹ümniiriika michhi haü dongdii, jamkhano ngukla ümniiraq naishiq tsantsii apaü arthü ka asaphaü.
- ²²Shatmaq ümmang na naishiq ka wranaiqshe tsatbaiq wantlo, naishiq ka sku kong ataaphaq ma hithotlaq ikha hithotlo.
- ²³Tiidolaq, TATIWE lei! Ümniika jamto konrai tlaü? Ümniika chaplaq! Naishiq ka pattup miitu naq tiishaübaiqkiq!
- ²⁴Ümniika naishiq phawa jam nguto tiipaü kilaü? Naishiq litkot chamchao arka naqlaqkiq!
- ²⁵Naishiq ka hiq na bunlak buncha she tiibun wanto; naishiq ka hiq na botkhulai rai she shotbaiqto.
- ²⁶Kira naishiq khrum laq! Tiipit maü phan üm mangchan wokhong maq naishiq chhiilaq!

Shomshi 45

Hokhamwe Maiqlampoi Shi

- ¹Bomtsi sumhea ikhutsai na asho awo dongtlo, ngi raq ara hokhamwe shomra shi waiq lam maq. Lakwaiq atsinti lakkii ikha itili na ashi bomtsi adong sumhea.
- ²Ümniika maiqwere phong na tsomhea pinthum; ümniika traho bomchong tsinhea. Shiikeawe raq ümniika wranaiqshe shiimanto.
- ³Ümnepja hi ka wilaq, ningkun jonghea hokhamwe lei; ümkhushü ka jonghea kiimaq ümngao ka jonghea.
- ⁴Rekhat tanglaü achhai anyii khushü thaq na chaolaq tengteng bomtsi nai tingting tri tiiwonglaq! Ümningkun maq rekhat thun jonghea mitanghaü!
- ⁵Ümliqsin thun ka sihea, ümjaqtinok tsan mong na kholam kholiq nyapwatlo; maiq mung thun ka ümjichong na bum wantlo.
- ⁶Shiikeawe raq ümniima mungtan kuqtaq kra pattup pat-sa thummak mitsing wan. Ümniiraq ümsengi ka tingting tri maq peng wan tlaü;

⁷Ümniiraq riikhaqli jaqsham kra lungwii tlaü; kiimaq abi kiimung ka tsaihai tlaü. Arningkhan Shiikeawe, üm Shiikeawe raq ümniika tsea wanto raüta hokham ahinti thaq na ümniima asho awo chochi kuqto,

⁸Ümriihun miirii ka homsengtsai maq anyat homhea; ashi angetibi kong ka ümhokham jam chhiwi maq atiiimii kiijaq ümnaq shiipeo shingetlo.

⁹Ümhokham rung na ngatibi phong na hokhambi sere junriisetiim ngadamtlo, kiimaq ümhokham kho jaqtsi nü na hokham nyung chaptlo, chiisan chaqlak tum kaü lak raü.

¹⁰Tailaq, hokhamwe ma wati junrii nyung lei, ümnok ümta nai ümta ümwii thun wiita alaq she riibaiqlaq.

¹¹Ümshamhea ka chhi raüta hokhamwe raq milungwii; apaiq ka ümtatiwe, krai mren apaiq wokhong na silaq.

¹²Tajar mungti raq ümniima kongphiq thun mihokuqho; chiithe maiqse raq ümnaq khрум mirit.

¹³Hokham nyung junriise ka hokham jam na apaiq ka pinthum tsomhea! Apaiq khea samtongjong kaü ka chaq rai maq ataq.

¹⁴Arohun miirii ka phanrap phanrii rong maq ataq samraü hokhamwe phana shea wantlo, apaiq jai na jaihupti kongshi wadamtlo, kiimaq tsangshiq kiimin apaiq phana sheawan damto.

¹⁵Chojong chise maq tsangshiq ka wato raüta hokhamwe jam na wato.

¹⁶Ümnaq ihokhamwe raq, ümsetiim pahea mihum haü raüta ümsaü ümsetiim pat na hokhambi ma mija wan, kiimaq ümniiraq tsangshiq ka mangjong tlotli na mung pengti ma mishong wan haü.

¹⁷Ngi raq shinge tiikang ariiraq ümtsa ka pattup pat-sa atra mithü, kiimaq maiqse wiitarü raq pattup pat-sa tiitsam wan ruqli miraq.

Shomshi 46

Shiikeawe Ka Nashiq Rai

¹Shiikeawe ka nashiq tiiwongti kiimaq nashiq ningkun, chamchao akhing na khрумke miitu wranaiqshe khekham sitlo.

²Arningkhan nashiq ka haimai, hiq ka tiibai wan raü min kiimaq pum thun ka sammoktra chum mong na tham wan raü min;

³kiimaq khamjong chum thun ka amok watrang la khiqtrang wan raü min, kiimaq kra muwantaq kriiraq kin thun kra tiibai wan raü min, nashiq ka haisong mai.

- ⁴Shiikeawe chela tiichochi chang jürai ashi asi, kriika Ratsan Ramong Nyang na sitiwe asii jam.
- ⁵Shiikeawe ka kra chela na sitlo, kiimaq kra chela ka ümtiikiimin shiithenbaiq mak; ranap chumaq apaiq kiraüta mikhrum kuqki.
- ⁶Maiq mung thun ka phiip raq tsaitlo, maiq mungtan thun tiikhai wanto; Shiikeawe mok wanto, kiimaq hiq ka sawanto.
- ⁷TATI Ajong Pinthumwe ka nashiq rai asi; Jakob Shiikeawe ka nashiq tiiwongti.
- ⁸Warong ra lantea TATIWE raq jamlai jaq wa shamtaq kra liironglaq. Liimanta apaiq raq mangjong hiq na pinthum amao chang jaq shamto.
- ⁹Apaiq raq mangjong tlotli wa reriikhat thun ka wiita tiitsaq baiqto; apaiq raq liq thun ngoqbaiqto, piq thun tiithen baiqto, kiimaq liiq thun wa na chaqbaiqto.
- ¹⁰“Tsaq ronglaq naq riikhat rongkiq,” nguta apaiq raq ngutlo, “kiimaq namshiq raq sap ronglaq, ngi ka Shiikeawe, maiqmung thun thaq na ajong pinthum; kiimaq mangjonghiq raikhü na ajong pinthum,”
- ¹¹TATI Ajong Pinthumwe ka nashiq rai asi; Jakob Shiikeawe ka nashiq tiiwongketi.

Shomshi 47

TATIWE Ka Hokham Thaq Na Hokham

- ¹Maiq phan tlotli raq chochi lantea jaq phi phok ronglaq! Shiikeawe ka dang ajong maq shi lantea tiitsam ronglaq!.
- ²TATIWE, Ajong Shiikeawe ma ahai chang; apaiq ka ajong hokhamwe, mangjong tlotli pengti.
- ³Apaiq raq nashiq ma maiq phan thun tiitangto; apaiq raq nashiq ka maiq mung thun tiipeng wanto.
- ⁴Apaiq raq ümchaü shongtiikai mung ara nashiq miitu tseato, apaiq raq lungwiitlaq asenginok MITU tachong rahea.
- ⁵Shiikeawe ka apaiq hokham ngachang na düwanto. Kiijaq chojong chise arü ariiq watrangla kiimaq paison lerong tsü trang la, TATIWE düwan kiita.
- ⁶Shiikeawe tiitsam shi ronglaq; nashiq hokhamwe tiitsam shi ronglaq!
- ⁷Shiikeawe kli mangjong hiq hamli na hokhamwe; apaiq ka ashi ange maq tiitsam ronglaq.
- ⁸Shiikeawe ka apaiq asii hokham ngacho na ngatlo; apaiq raq maiq mung thun ka pengtlo.

⁹Mangjong hiq wa maiq mung thun rümtibi Abraham Shiikeawe senginok rai thungtlo. Apaiq ningkun ka phen phung wiita thaq na niimin aheng; Apaiq ningkun ka wiita thaq na ajong pinthum.

Shomshi 48

Jajon Ka Shiikeawe Chela

¹TATIWE ka ajong kiimaq apaiq ka pinthum shreng chang nashiq Shiikeawe chela na, apaiq asii hiq lampo na.

²Jajon ka Shiikeawe pum adii luhea kiimaq tsomhea; hokham jongheawe chela raq mangjong tlotli ma pinthum tiikhooqriiqtlo.

³Shiikeawe raq tiichhikuqto apaiq rai si ka hansang kra chela ruk mong na.

⁴Hokhambi thun adam thungto raüta Jajon Pum kra khatwa wato.

⁵Shatmaq tsangshiq raq chela ka chhito; raüta tsangshiq kai maoto; tsangshiq ka ahai riito kiimaq pintrangto.

⁶Kiijaq tsangshiq ka haisi kiimaq pinthum kiinyiito, jechak nyung asechii tsi ma chamchaotlaq ikha,

⁷khamjahat thun rathaiq mong na tiithoksiq tlaq ikha.

⁸Shiikeawe raq jaq shamtaq kra naishiq raq taikai, kiimaq ümchaü ka naishiq raq chhikai nashiq Shiikeawe chela na, TATIWE Ajong Pinthum; apaiq raq chela ka pattup pat-sa tiiwongshat maq mithü.

⁹O Shiikeawe lei, üm Shomjam mong maq, naishiq raq tiipitmaü phan ümmangchan kra shiweatiikai.

¹⁰Ümniika mangrap mangrii raq tiitsamkamtlo, kiimaq ümtsa ka mangjong hamli na nyam wanto. Ümniiraq tingting kappe maq mung shintlaü;

¹¹Jajon chelati ka chochi ronglaq! Ümniiraq tri riikhaqli maq kha pho tlaü; Juda mung chela thun chochi ronglaq!

¹²Shiikeawe senginok lei, Jajon chela tro na khum ronglaq lanta kinkhe chang kongmong chong thun kra wea ronglaq;

¹³lantea chela tro ruk kra tiitsang lii ronglaq kiimaq ruk ka ümtin khan theawa kra liironglaq, kra riihan jiiitiq rawiichii senye pat ma man ka akha miphan kuqplot han:

¹⁴“Ara Shiikeawe ka pattup pat-sa miitu nashiq Shiikeawe; apaiq raq nashiq ka pattup pat-sa mishunshea wan.”

Shomshi 49

Tsiiq Ma Kamti Ka Maijjiq

- ¹Ara taironglaq, wiitarü raq! Taironglaq, maiqse tarü barapti raq,
- ²ajong aran wiita raq, chithe miitsan adam na.
- ³Ngi tiima tiikang ka khangriri; Ngi raq taksma bomtsi chongpha.
- ⁴Itsantsii ka taksu bomtsi thun na mitiitsiha, lata kriithun liichum ka hünongtoro tsulam maq michongha.
- ⁵Ngi ka haisi rasong akhing niimin haimang ijaqtinok raq ngi trotam maq kom wan raü min,
- ⁶abi maiqse kong tsang tsiiq ma kamtibi raq kiimaq tsang tsiiq tum ma shiikongti ma haimang.
- ⁷Maiqse raq arilung ka dokda wan lot mak; apaiq raq Shiikeawe ma amiisaq thii ka kuqlot mak,
- ⁸jamkhano ngukla maiqse miisaq miinu ka tsinhea. Apaiq raq ümchuwa kuqlot tlaq kriika ümtiikiimin hongmak
- ⁹kriiraq apaiq ka maakho wa tiichhiilot mak, kriiraq apaiq ka pattup atra tiisilot mak.
- ¹⁰Ra na tiiweshat ka chithe maiqse thun min tsaitlo, kiimaq maijjiq kiimaq angi kong min tsaitlo. Tsangshiq tarü raq tsang tsiiq tum ka asaü asetim ma baiqthütlo.
- ¹¹Tsangshiq maakho thun kra tsangshiq sichang pattup jam thun she; kiijaq tsangshiq ka pattup misi, atra siji niikla tsangshiq maiqmii hiq asi riito.
- ¹²Maiqse ngutlaq ka ümtinli jonglu rai raü min, ranaiqshishi ka atsai kaichang dongdii, apaiq ka ngamse jamkho tsaikitlaq, kiikha mitsaiki.
- ¹³Liimaüta maiqmii han-ngam ningkun ma kamraüta siwanti nai maiqmii tsiiqtum ma kamraüta siwanti rilung ka akha thumkitlo.
- ¹⁴Tsangshiq ka sku kong ikha atsaikai chang dongdii, kiimaq Tsailam ka tsangshiq rümti miraq. Kechu maiqsetim raq tsangshiq ka mitang wan, tsangshiq maaphong ka jaqloli minam wan, wulum mung na tsangshiq jam wa luhea na.
- ¹⁵Shatmaq Shiikeawe raq ngi ka mitiichhii; apaiq raq ngi ka atsai ningkun jaqkhon wa mitiichhükuq wan.
- ¹⁶Maiq ka chithe jawan chhilaüta tsan naqtiibikiq, apaiq tsiiq tum ma wan kra chhilaüta;

¹⁷apaiq tsaiki raüjaq kra apaiq rai howan lotmak; atsiiq tum ka apaiq rai maakho na kihodam mak.

¹⁸Maiqse ashi ka apaiq atra siji na, chamtraq li sirai raü min kiimaq apaiq ka phanrap pok wan ruq kha maq maiq raq tiitsamsiq raü min,

¹⁹apaiq riimin atitiim thun tsai wantaq kra jai phan wan changli dongdii miraq, kiijiika pattup pat-sa ranyaq tangtang li she miraq.

²⁰Maiqse jonglu raq apaiq ka tsailam wa tiichhiilot mak; apaiq ka ngamsaü ngiqse tsaitlaq ikha mitsai dongdii.

Shomshi 50

Riikhaqli Shomnoq

¹Ningkun Ajong Shiikeawe, TATIWE raq chongtlo; Apaiq raq mangjong tlotli shedong mung maq riita shenyap mung na saüli triitam heatlo.

²Shiikeawe ka Jajon maq liliimtlo, kra chela ka minhap tsomhea.

³Nashiq Shiikeawe kitlo, shatmaq kaishakshakse miika riimak; akhaki na walü henghea nyaitlo, atro na rathaiq henghea asi.

⁴Apaiq raq ramungtan nai mangjong hiq ka rukwe kiimwe ma tiijatlo apaiq raq asenginok kha phokuqtlaq kra lümaq.

⁵Apaiq raq ngutlo, "Iwokhong na tsapkapkap maq siti isenginok ngi phana adam riitam ronglaq, ngi ma honglu kuq raüta itongshong ramkham maq atiibok wan hati thun kra."

⁶Ramungtan thun raq Shiikeawe ka tingting, kiimaq apaiq ka phowe nguta chiiriim raüta chongtlo.

⁷"Tairong laq, i senginok lei, ngi chongpha; ngi raq namshiq ma kha nyan tiikang, Israilnok lei. Ngi ka Shiikeawe, namshiq Shiikeawe.

⁸Ngi raq namshiq ka ngi ma honglu thun kuqtlan kha niika sonmang kiimaq namshiq raq ngi ma chaqtlii-honglu wranaiqshe kuqtlan kra miitu son mang.

⁹Kiimaq ngi ma namshiq wakram wa minsäü pongwe thun ka raamak riimakla nam nyamse phong wa chhechhi thun ka dadü mang;

¹⁰rum na siti rum ngamse thun wiita ngi rii kiimaq pumthun ahing amun na minsäü kong sitlaq ka ngi rii siisaq.

¹¹Rum na siti wushi thun tlotli ka ngi rii kiimaq rum na siti atra phan thun wiita.

¹²"Ngi ramtsi nguraü ka namshiq jaq wa dung jaüsea ngomin rarai mak, jamto ngukla mangjonghiq nai kiijaq sitlaq phanrap ka ngi rii.

- ¹³Ngi raq minsäü pongwe thun ngam ka phaq tiikang shea riimakla chhechhi tiijai ka nyang tiikang shea?
- ¹⁴Shiikeawe miika kechutum honglu kra kuqlaq, kiimaq Ajong Shiikeawe ma jamlai mikuqha ngutiiwa kiq khamläü kra kuqlaq.
- ¹⁵Chamchao ranaiq na ngi healaq; ngi raq ümnaq mitiichhii kang, kiimaq ümniiraq ngi mitiitsam haü.”
- ¹⁶Shatmaq Shiikeawe raq abiwe ma akha ngutlo, “Ümniiraq ngi aming thun ka jaram wa phattläü? Ümniiraq ngi tongshong tri ka jaram chongwa?”
- ¹⁷Ngi raq ümniima tsii chongkuq phata akhii riiläü; ümniiraq ngi aming raütu no na tsuq baiqläü.
- ¹⁸Ümniika ahukwe achhichhi krai kongshi jawan läü kiimaq ümniika mephe nyungre rai kiichamti rai kongshi jawan läü.
- ¹⁹“Ümniika wranaiqshe abi bom chong ma khekham sitläü; ümniika arot akiq chong ma ümtiikiimin nangnam maü phan.
- ²⁰Ümniika ümphu ümnotiim shaq ma kha nyan tlaü kiimaq tsangshiq shaphaq tlaü.
- ²¹Ümniiraq arthun ashut klo wan läü, shatmaq ngi raq jam min ngumang, kra ningkhan ümniiraq ngi armin ümnaq kiikha nguta tiima läü. Shatmaq ümchäü ngi raq ümniika ason she riitiikang kiimaq ümniima bom ka kholam kholiiq she chongtiikang.
- ²²“Ara tai ronglaq, namshiq ngi shipoqtibi raq, riimakla ngi raq namshiq ka mishthen baiqha, kiimaq namshiq tiichhiiketi ka jumin ahüshe miraq.
- ²³Kechutum honglu kuqtlaq kriika, ngi ma riikhaqli shreng wanto, kiimaq ibom taitibi ka ngi raq tengteng mitiichhii kuqha dongdii.”

Shomshi 51

Mra Tiidii Achujäü

- ¹Ngi tiihang kuqlaq, O Shiikeawe lei, ümnaq tiipitmaü mangchan wokhong maq. Ümnaq tiihang mangchan jonghea kha maq ngi ngarai thun ka tatbaiqlaq!
- ²Ikhum wa abi thun ka hebaiqlaq kiimaq ngi ka ngarai mong wa tiisiirai helaq!
- ³Ngi ümchuwa shut kang thun kra asapha; ngi raq ingarai thun ka wranaiqshe tsan na satshsat tiima tiikang.
- ⁴Ngi ka shut kang, üm man niidea shut kang— ümman niili dongdii shut kang— kiimaq ümniiraq abi nguta ngutläü kriidea shamkang, kra ningkhan ümniiraq ikha ka riikhaqli dea pholäü; ümniiraq ngi tiishut läü ka riikhaqli.

- ⁵Ngi ka irawü chhi ranaiq miiphü dongdii abi; inyung wok mong na kop wan pha akhing miiphü ngi ka ngaraikaü.
- ⁶Ümniiriika tingting kiimaq tengteng kli rittläü; ikhutsai ka üm taksu tsii maq tiimakuqlaq.
- ⁷Ingarai ka lambaiqlaq, raüla ngi ka asii she mirha; ikhum ka hekuqlaq, raüla ngi ka tsakhiiq nam ma alü she mirha.
- ⁸Ngi ma chonglaq ümniiraq ingarai ka diikuq kang she nguta, raüla ümniiraq ngi tiinamtok irok irii ngoqrara buklaü, li jiimin ngi ka jangshi chochikhiq misi nongha.
- ⁹Ümmak ka tiichuklaq ingarai thun ka naq liikiq laüta idüwa abi thun kra wiita lambaiqlaq.
- ¹⁰Imongjii ka siirairai she tiijalaq, O Shiikeawe lei, laüta itsan mong na wenyi anye kiimaq ümniirai tiipumtlüi siti wenyi thiikuqlaq.
- ¹¹Ngi ka ümwokhong wa naqjo baiqkiq; ümnaq asii wenyi ka ikhum wa naq lambaiqkiq.
- ¹²Ümniiraq akuq haü tiichhii wan chochi ka ngi ma thongshiri kuq nonglaq, kiimaq ngi ka ümwokhong na si miitu ini tiichii kuqlaq.
- ¹³Raüla ngi raq ngarai maiqse kong ma ümnaq aming thun mishrin kuqkang, kiimaq tsangshiq ka ümwokhong na hali mijang wan nong.
- ¹⁴Imiisaq ka tiihang kuqlaq, O Shiikeawe lei, laüta ngi ka chhiilaq, raüla ngi raq ümniika tingting jaqshamti dea nguta chojongchise maq chiiriim lata michong kuqha.
- ¹⁵Ngi ma bom chongke khrumlaq, TATIWE lei, raüla ngi raq ümnaq mitiitsamkang.
- ¹⁶Ümniiraq nyamse honglu thun ka rariq maü, riimak nguraü ka ngi raq mikuqha wa; ümniiraq wa na chaq raüta akuq honglu thun ka rariq maü.
- ¹⁷Ihonglu ka tsannin woknin honglu, O Shiikeawe lei, ümniiraq tsan nin woknin tsantsii nai mra tiidii wanti ka shishe maü,
- ¹⁸O Shiikeawe lei, Jajon ka mangchanlaq laüta khrumlaq; Jerusalem ruk thun ka tiihea haikuqlaq.
- ¹⁹Kra nguraütiq ümniika riikhaqli honglu thun kuqtlaq kriima michochi haü; kiimaq naishiq raq chaqtlii-honglu thun kuqtiikai kriima michochi haü; kiimaq üm berongwacha na minsäü pongwe thun ka honglu na mitaakuq wan.

Shomshi 52

Shiikeawe Raq Khaphotlo Kiimaq Kaphaptlo

- ¹Jawa shiikongrai tlaü, ajong alawe lei, ümnaq abi kiimung tlaü kra miitu? Shiikeawe tsapkap ka pattup miitu.
- ²Ümniiraq nanok shiithenbaiq miitu abi kiimungtlaü; ümtili ka panra ikha sihea. Ümniika wranaiqshe arot akiq kiimung tiikoli.
- ³Ümniiraq ahea jaqsham nam ma abi jaqsham ka apa lungwiitlaü kiimaq arot akiq ka tengteng bomtsi thaq na achan lungwiitlaü.
- ⁴Ümniika arot chong laüta maiqtsan tiibi kli lungwii tlaü, ümniika arotwe!
- ⁵Arkha na Shiikeawe raq ümniika pattup miitu chongthum mitiijabaiq; apaiq raq ümniika milap raüta ümjam mong wa mikhotbaiq; apaiq raq ümniika atra maiqse phong wa alam she mirbaiq.
- ⁶Kechu maiqsetiim ara michhi raüta ahai miraq, kiijiishe tsangshiq raq ümniika minaikü kiimaq akha mingü,
- ⁷“Liironglaq, arwekaü ka hansang maq si miitu Shiikeawe ma lam mak, shatmaq atsiq tum miili kamto kiimaq abi kiimung kli apaiq khupwongti nguta kamsiqto.”
- ⁸Shatmaq ngi ka olip pechong Shiikeawe jam na jong wan tlaq ikha; Ngi ka apaiq lungwii pattup pat-sa tiipitmak phan rümtlaq kriima kamtiikang.
- ⁹Ngi raq wranaiqshe ümniima kechu mitum kang, Shiikeawe lei, ümniiraq ngi ma jaq shamkuq laü kra miitu; ümsenginok thungtlaq kiijaq ngi raq ümniidea ahea nguta chiiriim lata michongha.

Shomshi 53

Angi Maiqqiq Kong

(Sho 14)

- ¹Maiqqiq kong raq, “Shiikeawe ka ahü tiina,” nguta tsangshiq liipan na riichongtlo. Tsangshiq ka wiitarü ashut aphit siisaaq, tsangshiq raq bihea ashut pahea kloto; riikhaqli jaq shamti ka jumin ahü.
- ²Shiikeawe raq ramungtan maq maiqse ka liitlo maiq weshi ra atsii asi shea nguta, kiimaq ashi ra apaiq shomnoqti asi shea nguta liitlo.
- ³Shatmaq tsangshiq tarü lamjiq na kihoto; tsangshiq tarü mren abi siisaaq. Tsangshiq phong wa riikhaqli shamti ka jumin ahü, ashi ra raq dongdii min ahü.
- ⁴Shiikeawe raq waitlo, “Tsangshiq raq sapmak shea? Ara abi klotibi ka lairap sapmak shea? Tsangshiq raq isenginok tek raüta tiidungtlo, kiimaq tsangshiq ka ijaq wa ümtiikiimin achu jaümak.”
- ⁵Shatmaq tsangshiq ka phiip riishe mitsai, kiitin khan chamchao ka tsangshiq raq jangshi min riihum mak shaq, Shiikeawe raq asengi jaqtinok rok arii thun ka

awan mirbaiq. Shiikeawe raq tsangshiq ka no na tsuqbaiqto she, krai mren Israilnok raq tsangshiq ka khat raüta tiinamtok mitang

⁶Ngi raq kai achu jaütiikang Jajon raq Israilnok rekhat mitiitangkuq laq nguta. Israilnok ka ümtiikiwa Shiikeawe raq chithe ma mitiija nong raüla tsangshiq ka pinthum michochi!

Shomshi 54

Re Jaq Wa Tiiwong Miitu Achujäü

¹Üm ningkun maq ngi chhiilaq, O Shiikeawe lei; ngi ka ümningkun jong maq tiidong kuqlaq!

²Ngi achu jaü trelaq, O Shiikeawe lei; ibomtsi thun ara tailaq!

³Ashkongtamti kong ka ngi longwa watlo; wesang raliikong raq ngi tseabaiq dantlo- Shiikeawe bro riimakti raq.

⁴Shatmaq Shiikeawe ka ngi khrumti. TATIWE ka ngi tiiwongti.

⁵Shiikeawe raq ijaqtinok ka tsangshiq raq abi klotlaq kriimiili tsangshiq ma mo mitiholaq. Apaiq raq tsangshiq ka mishthenbaiq jamkhano ngukla apaiq ka tsapkapkap.

⁶Ngi raq chojong chise maq ümniima honglu mikuqha, O, TATIWE lei; Ngi raq ümniima kechu mitumha jamkhano ngukla ümniika ahea.

⁷Ümniiraq ngi ka chamchao tlotli wa chhiiwan laü, kiimaq ngi raq ijaqtinok thun wiita tangwan laü chhikang.

Shomshi 55

Kongti Raq Atiishaübaiqwe Achujäü

¹Ngi achujäü trelaq, O Shiikeawe lei; ngi tiipaiqnea tiikang arwa naq müwankiq!

²Ngi tiipaiqnea tailaq kiimaq achujäü trelaq; ngi ka chapatsi raq tsai wan kang.

³Ngi ka ijaqtibi raq tiiphiip raüta tsai wan kang, abi kloti raq rokngoq riingoq tiikaidi wanto. Tsangshiq raq ikhu thaq na chamchao tiisaü wanto; tsangshiq ka ngi ma khiqtlo, kiimaq ngi ka shuhoto.

⁴Ngi ka kiinyii wan kang, kiimaq atsai hai raq irii bun wanto.

⁵Ngi ka akii anyii tsi raq atikhai li she riiwan kang; phiiptsi jiiptsi riili she tsai wan kang.

⁶Haütaü kaü ikha irakong asi ngu raüjaq ahea riichang. Abi riiwan lata bashi ra na kaiqshak anga kiha chang wa.

- ⁷Ngi ka luhea na abi wanha chang wa lata kumtsaiphii bintang jüngi wang na abi wanha chang wa.
- ⁸Ngi da chang phanshi ra humsaq li mirha wa rahai henghea kiimaq rathaiq henghea saü wantlaq kiiwa tiiwong ma.
- ⁹Ijaqtinok traho bom ka wiita brak baiq laq, O TATIWE lei! Ngi raq jasam piqsii kiimaq mungbrak chela mong na chhitiikang,
- ¹⁰chela tro na ranaiq rawa, chela ka riitse riita mat atsa riili she mawanto.
- ¹¹Kiijiika athen ajen riili she nyam wanto; chiihea wea lam thun na maiq ka abuq maq nyatshatshat raüta laophaq laosiq riili mawanto.
- ¹²Kriika ijaqtiwe raq ngi slailiitlo nguraü ka, ngi raq la maq anin reali mirha wa; kiimaq kriika ngi rai riilongti raq ikhu thaq na riichea raitlo nguraü ka, ngi ka amakki wa ahin na atiipaükiha changwa.
- ¹³Shatmaq ümnaq, ikongtiwe, ngi rai kongshi kiimaq ikongtiwe shaq.
- ¹⁴Nanai ka pumshi hanshi maq haiseati; kiimaq kongshi maq Shomjam na noqku lomwa tiikai.
- ¹⁵Ijaqtinok ka rithiq niishe mitsailaq; tsangshiq ka wulum mung na atra maq midea wanlaq! Abi kiimung ka tsangshiq jamkun na kiimaq tsangshiq mongjii na sitlo.
- ¹⁶Shatmaq ngi raq TATIWE Shiikeawe jaq wa khрум achu jaükang, krai mren apaiq raq ngi mitiichhii.
- ¹⁷Ranap na, ranaiq shethung na, kiimaq rawa na ngi raq shoktiikang kiimaq hannyi tiikang thun ka apaiq phana ra na wawantlo, krai mren apaiq raq ibom ka mitai.
- ¹⁸Apaiq raq ngi ka hansang maq mishea wan nong, ngi raq ijaqtinok re pahea khatki tiikang kiiwa.
- ¹⁹Shiikeawe ka rathupse miiphü mung pengtiwe, apaiq raq ibom ka mitai raüta tsangshiq ka mitang; jamkhano ngukla tsangshiq raq tsantsii klai mak akiq khiitlo, kiimaq tsangshiq ka apaiq ma haimak.
- ²⁰Man niiwa ikongtiwe raq akongtitiim ka longto; apaiq raq akiqkham raüpot thun ka jinto.
- ²¹Abom sum ka krim ikha jeadang danghea, shatmaq atsan mong niika ransu asi; abom ka namman ikha nyeajokjok hea, shatmaq nepjasai phong ikha sihea hantlo.
- ²²Üm chamchao ka TATIWE ma kuqlaq, raüla apaiq raq ümniika mitiiwongkuq; apaiq raq mitting maiqsetiim ka re ma tiitang mak phan.

²³Shatmaq ümniiraq, O Shiikeawe lei, kra maiq tseati thun nai arot akiqti thun ka tsangshiq rilung ka rijam min mihong shaq na maakho mong na tiidea baiqlaq. Ngi raq riwe kla, ümniima mikamha.

Shomshi 56

Shiikeawe Ma Kam Raüta Achujäü

¹Ngi tiihangkuqlaq, O Shiikeawe lei, jamkhano ngukla ngi ka re raq khat wanto; Ijaqtinok raq ngi ka wranaiqshe longwanto.

²Ranaiq minruru ngi rai riilongti raq khat wanto. Ngi rai riikhatti ngi re ka pahea.

³Ngi ma haisihea akhing na, O TATI Ajong Pinthumwe lei, ikamtsantsii ka ümniima thütiikang.

⁴Ngi ka Shiikeawe ma kamtiikang kiimaq haimang; Ngi raq apaiq tiitsam tiikang kiqkham kuqtaq kra miitu. Miinan maiqse raq ngi ka jamkho miraq?

⁵Ijaqtibi raq ngi ma ranaiq minruru mintsa tiipatlo; tsangshiq raq ngi tiichamchao miitu wranaiqshe tankhantlo!

⁶Tsangshiq ka atiipaü changbaba na thungtlo raüta ijaq sham ka wiita sikhaitlo, ngi tseabaiq ma nguta.

⁷Tsangshiq ma mo tiiholaq, O Shiikeawe lei, tsangshiq raq abi klotlaq kra miitu; tsangshiq lam maq tsangshiq ka tiideabaiqlaq!

⁸Ümniiraq asap haü ngi ka ümtinkhanwa chamchao tiikang; ümniiraq imakphai satlaq kra raüpot thülaü. Kriithun ka üm lakdap na waiqthüje riimak shea?

⁹Ümra ranaiq wa ngi raq ümnaq heatiikang, Ijaqtinok jai na mijang wan. Arka ngi raq asapha: Shiikeawe ka ngi rai lomdamshat-

¹⁰ TATIWE, apaiq kiqkham bomtsi thun ka ngi raq tiitsamtiikang;

¹¹Ngi ka apaiq miili kamtiikang, kiimaq ngi ka haimang. Miinan han-ngam maiqse raq ngi ka jamkho miraq?

¹²O Shiikeawe lei, ngi raq ümniima sinkham kang mikuqha; Ngi raq ümniima kechutum honglu mikuqkang.

¹³Jamkhano ngukla ümniiraq ngi ka atsai chang wa tiichhiikuqlaü, kiimaq ngi ka re raq tangchang wa tiiwongkuqlaü. Krai mren ngi ka Shiikeawe man na khumtiikang, atrati khuthaq na rawüli raitlaq kiijaq mikhumha.

Shomshi 57

Khrum Lap Miitu Achujäü

(Sho 35)

- ¹Ngi tiihangkuq laq, O Shiikeawe lei, tiihangkuq liidea, jamkhano ngukla ngi ka ümtiiwong na nyapwan tiikang. Ngi tiiwongchang ka ümrakhong kra rathaiq henghea kra mitsaq shaq wiiwii.
- ²Ngi raq Shiikeawe hea tiikang, Sanseng Ramungtan na Sitiwe, Shiikeawe ngi ma ratlaq phanrap chomketi.
- ³Apaq raq ramungtan maq mitre raüta ngi mitiichhii; apaiq raq ngi tiichamchaoti wiita mishthen baiq. Shiikeawe raq ngi ma apaiq tiipitmak phan lungwii ka tsapkapkap mitiichhikuq.
- ⁴Ngi ka ijaqti raq tiikomtam maq komwanto, tsangshiq ka maiqphaqti hangsi kong ikha. Tsangwi phong ka piq khu ikha kiimaq liqsin ikha sihea; tsangtili thun ka jasai phong sihea ikha.
- ⁵Ümningkun jonglu ka ramong nyang na tiichhikuqlaq, O, Shiikeawe lei, kiimaq ümkhushü ka mangjong hiq wiita na tiichhilaq.
- ⁶Ijaqtinok raq ngi tiimin ma chiiq chanto; ngi ka kai chapatsi riili she tsai wan kang. Tsangshiq raq ngi tiithap ma i lam na thiikho thuto, shatmaq kiijaq tsangshiq li dea wanto.
- ⁷Ngi ka mongngam maq sitiikang, O Shiikeawe lei; Ngi mishiha kiimaq ümnaq mitiitsamha!
- ⁸Itsaiji lei, akon wa samlaq! Sam ronglaq, ihünong toropo nai ipaimin chü lei! Ngi raq rashe kaü ka mitiisamha.
- ⁹Ngi raq ümniima kechu mitumkang, O TATIWE lei, maiq mung thun na. Ngi raq ümniika maiq phan thun phong na mitiitsamha.
- ¹⁰Üm lungwiitsii tiipitmaü phan ka ramungtan thun na saü wantlo; ümnaq tsapkap hontsii ka ramong nyang thun na saü wantlo.
- ¹¹Ümjonglu ka ratsan mong na tiichhilaq, O Shiikeawe lei, kiimaq ümkhushü ka mangjong hiq tlotli na tiichhilaq.

Shomshi 58

Abi Kloti Ma Mo Tiiholaq Nguta Achujäü

- ¹Mungtubi namshiq raq tri raütu ka riikhaqli dea shea shamtlan? Mungmaiqse kha ka tri khaqkhaq miidea shea phokuqtlan?
- ²Riimak! Namshiq riika abi kiimungkli tiimatlan, kiimaq mung na mat atsa kli tangtlan.
- ³Abi kiimungti thun riika rilung wiilü ashut kloli; tsang rawii chhi wan li miiphat arot akiq chongseali.

⁴Tsangshiq laipo thun ka paücham laipo ikha, tsangshiq ni ka paücham kaü ni ikha biila,

⁵paü tiinati raq paimin toro tsütlaq kra taimak, riimakla mintin kloti bom min taimak ikha sitlo.

⁶Ara ngamthaiq hangsi kong wi kra ngoqbaiqlaq, O Shiikeawe lei.

⁷Tsangshiq ka chhokche kham kihotlaq ikha siirai mikiholaq; lam na acham sangphii hok maq nibaiqtlaq ikha minibaiqlaq.

⁸Tsangshiq ka kapkong shumchum na thap wa raüta jamki tlaq ikha mijamkilaq; tsangshiq ka mase jotlaq ikha rawü chhiki mak miili mitsailaq.

⁹Tsangshiq raq misapshaq niili, sangrü shiimbaiqtlaq ikha mishiimbaiq, atsankhiq henghea kha maq Shiikeawe raq tsangshiq ka atra sitlaq kiiwiili amei mirbaiq.

¹⁰Kechu maiqse ka pinthum michochi, tsangshiq raq ngarai maiqse thun shiithenbaiq kra chhiraüta; tsangshiq ka abi maiqse kong tsaitaq maiq tiijai chum kra rap wan raüta mikhum.

¹¹Maiqse raq mingü, "Tengto kechu maiqse ma poksi ke ka thukto dea; mangjong maiqse kha phoketi Shiikeawe ka asi dea."

Shomshi 59

Tiichhiwan Miitu Achujäü

¹Ijaqtinok jaq wa ngi ka chhiilaq, i Shiikeawe lei; ngi longtinok jaqkhon wa ngi tiiwonglaq!

²Kra abi maiqkong jaq wa ngi chhiilaq; kra maiqtseati matwekong jaqkhon wa ngi tiichhiilaq.

³Liilaq! Tsangshiq raq ngi tsea ma bomhai raüta khetlo; ngi ma wesang ralii jatibi ngi khat ma thungtlo. Arka ngi raq ngarai tanglata riimak, kiimaq phanshira na ngi jiq latiimin riimak,

⁴riimakla ngi raq phanshi ra shutlata min riimak, O Shiikeawe lei, shatmaq tsangshiq ka bomhai chang ba na juraüta khetlo.

⁵Tiidolaq, TATI Ajong Shiikeawe lei, laüta ngi khrumkai kira; ümniiraq ümmak maq liilaq, Israilnok Shiikeawe lei! Tiidolaq chaplaq laüta thatsang maiqse ma tiiholaq; Abi pinthum mung shaphaqtinok ma mangchan naq tiitsikiq!

⁶Tsangshiq ka raji na jangwa nongtlo, raüta chela tro na kuku kong ikha agan trangla khumtlo.

⁷Tailaq, tsangshiq raq shummiikhiq maq shiikengtlaq kra. Tsang tili thun ka jasai phong ikha tsangnübok na, kra taü miidea min tsangshiq bom ka jurmin taimak nguta tiimatlo.

⁸Shatmaq ümniiraq tsangshiq ka anaküli riitläü, TATIWE lei; ümniiraq thatsang maiqse tlotli ka shummiikhiqli riitläü.

⁹Ngi ka ümningkun ma mongngam maq kamtiikang; ümniika ngi tiiwongti, O Shiikeawe lei.

¹⁰I Shiikeawe raq ngi lungwiitlo kiimaq apaiq ka ngi phana miki; apaiq raq ngi ma ijaqtinok tiitang wan kra mitiichhikuq.

¹¹Tsangshiq ka tiitsailaq ka naq tsatkiq, O Shiikeawe lei, riimakla isenginok raq ümniiraq re khatkuq laü kra molaqbaiq miraq. Tsangshiq ka ümningkun maq tiipinbaiqlaq, kiimaq tiinamtok khat baiqlaq, O TATIWE, naishiq tiiwongti.

¹²Tsangtili na ngaraibu phong, tsang bomtsi ka ngarai tamli; Tsangshiq ka tsang shiikongtam riili mibiilaa! Jamkhano ngukla tsangshiq raq mansontlo kiimaq arot chongtlo,

¹³ümtsankhiq walü maq tsangshiq ka tiikhiim chaqlaq; tsangshiq ka laimiq miishe tiijabaiqlaq. Kra rihaütiq mangjong maiqse tlotli raq Shiikeawe ka Israil mung pengti dea, kiimaq mangjong tlotli ka apaiq riili pengtlo nguta misap wan.

¹⁴Ijaqtinok ka raji na jang wan nongtlo, raüta chela tro na kuku kong ikha angan trangla khumtlo,

¹⁵kuku kong awok ritsea khumtlaq ikha kiimaq awok phemak kha maq riikaq trangtlaq ikha riikaqtlo.

¹⁶Shatmaq ngi raq riive kla ümningkun tiitsam mishi siqha; wranaiqtek tiipitmaü phan ümlungwii rümtläü kra tiihonglata mishisiqha. Ümniika ngi tiiwongti, ngi ma chamchao akhing na tiiwong ngachang tiip.

¹⁷Ngi raq ümnaq mitiitsamha, ngi tiichhitiwe. Ngi tiiwong chang tiip ka Shiikeawe, kra Shiikeawe ka ngi lungwiitiwe.

Shomshi 60

Rejaq Wa Tiichhiike Miitu Achujäü

¹Ümniiraq naishiq tiishaübaiqläü, Shiikeawe lei, laüta naishiq ka re ma tiitangläü; ümniika naishiq ma tsankhiq riiläü— shatmaq ümchäü sanha naishiq phana jangwakiq.

²Ümniiraq naimung ka re tiidong laüta atiikhai banban bailäü, kiimaq mung ka wiita kholam kholiiq chumbaiqläü; ümchäü ka amitsi thun kra tiiheakuqlaq, jamkhano ngukla mung ka wiitashe tiichai wanto.

- ³Ümniiraq ümsenginok ka kai tiichamchao laü; naishiq ka cherop kong ikhiishe tro-tri phela raihokai.
- ⁴Ümniiraq ümnaq shrengtibi ma honlam bom chongkuq laü, tsangshiq ka re jaq na jiiim wan mak chang miitu.
- ⁵Ümningkun jong maq naishiq ka chhiilaq; laüta naishiq achujaü trelaq, kra riihaü jiila ümniiraq lungwiitlaü ümsenginok ka chongthum miq chang wa mitiichhii wan.
- ⁶Apaiq asii jam maq Shiikeawe raq nguto, “Rekhat tang lata Shekhem chela ka michumkuqha, kiimaq Sakoth Tan ka isenginok ma mipheakuqha.
- ⁷Gilead wang ka ihiq, kiimaq Manase wang kiimin ihiq sii; Ephraim wang ka ihiq shong kiimaq Juda wang ka ihokham chongwai kii.
- ⁸Shatmaq ngi raq Mob mung ka ijaq hechang winpin ma mitijaha; kiimaq Edom mung ka ihok pa thun maq mithongha; kriika ngi rii she nguta mithii shong. Philistainnok raq tsangshiq raq ngi khat raüta mitanghai ngutiisha tiimatla?”
- ⁹Jurwa, Shiikeawe lei, ngi ka trukshat chela mong na mishea wan? Ngi ka Edom mung na juro misheaho?
- ¹⁰Ümniiraq naishiq ka tiishaübaiq laü dea shea? Ümniika naishiq phen phung rai rekhat kai kidam maü dea shea mirhaü?
- ¹¹Naishiq ka rekhatkai na khrumlaq; Maiqse raq akuq khrum ka thiihü.
- ¹²Shiikeawe ka nashiq rai kongdam nguraü ka nashiq raq mitang rong i; apaiq raq nashiqnok rewe ka khat raüta mitang.

Shomshi 61

Atiichhii Miitu Achujaü

(Sho 44)

- ¹Ngi hoqtiikang ara tailaq, O Shiikeawe lei; ngi achujaü tailaq!
- ²Ümkha ijasiq jam maq luhea na kriikha na ngi raq ümnaq heatiikang! Ngi ka atiiwong chang na shea wan laq.
- ³Jamkhano ngukla ümniika ngi tiiwongti, ijaqtinok jaqkhon wa tiiwongketi henghea.
- ⁴Ngi ka irilung pattup asii ümjam na sipha; ümrakhong maq tiikhup wongshat sipha.
- ⁵Ikiqkham ka ümniiraq tailaü she, O Shiikeawe lei, kiimaq ümniiraq ngi ma kuqlaü she ümnaq shrengtibi rii sitlaq kra.
- ⁶Rawii luhea tiitsuq kuq laq hokhamwe rilung na; apaiq ka siwan ruqli misilaq!

⁷Apaiq raq pattup pat-sa mipeng laq ümniirai mantut na, O Shiikeawe lei; apaiq ka tiipitmaü phan ümlungwii nai tsapkapkap mangchan maq tiiwongkuqlaq.

⁸Krai mren ngi wranaiqshe ümnaq tiitsam mishiha, ikiq khamkang honglu kra ranaiqtek kalam maq.

Shomshi 62

Shiikeawe Raq Mitiiwongkuq Nguta Kamto

¹Ngi raq tsan tiibum lata Shiikeawe raq mitiichhiikuq dongdii nguta khekanq; ngi ka apaiq miili tlamtiikang.

²Apaiq riili ngi tiiwongtlo kiimaq chhiikuqtlo; apaiq ka ngi tiichhiiti, krai mren ngi ka re raq ümtiikiimin tangmak.

³Namshiq raq maiq weshi ka ümtincho na saüli wa mikhatsiq han sonruk athamkai wishe ikha sitlaqwe ka?

⁴Namshiq raq apaiq ka aki miikiim ngachang wa tiidea hitbaiq haijaq nguta tankhantlan; namshiq ka arot bom chongsea na polosiqtlan. Namshiq raq ramram bom bomtlan, shatmaq nam tsan mong maq apaiq ka ason riitlan.

⁵Ngi ka Shiikeawe dü niili tiinintiikang; ngi ka apaiq miili rantiikang.

⁶Apaiq riili ngi tiiwongtlo kiimaq chhiikuqtlo; apaiq ka ngi khupwongti, krai mren ngi ka re raq ümtiikiimin tangmak.

⁷Ngi tiichhiawan nai ikhushü tijong luti Shiikeaweli; apaiq ka ngi tiiwongti nolajong; apaiq ka tiiwongtiip.

⁸Wranaiqshe Shiikeawe ma kam ronglaq, isenginok lei. Namshiq chamchao thun wiita apaiq ma chong ronglaq, apaiq kata nashiq tiiwongtiip.

⁹Maiqse ngutlaq ka wiita tsitsü hea tiikai ikha siisaq; ajong ala kiimaq wepuq wese wiita thiihü siisaq. Tsangshiq ka tok na shin räula, tsangshiq ka chiiphühüli shaqmii; tsangshiq ka miinan tsitsühea thaq niimin achii.

¹⁰Riitsea riita ma naq kamkiq; thiimeaqtek läuta amet milapha nguta naqkamkiq; ümtsiiq tum thun ka mawan räü min, kriima naqlamkamkiq.

¹¹Jangshi ngo ma apa Shiikeawe raq ningkun rümti ka apaiq nguta nguto taikang

¹²kiimaq apaiq lungwiitsii ka tiipitmak phan. Ümniiriili O TATIWE lei, maiq loweatek ma ajaq shamtaq kra phan phan poksi kuqtläü.

Shomshi 63

Shiikeawe Ma Ranphan

¹O Shiikeawe lei, ümniika i Shiikeawe, kiimaq ngi ka ümniima rantikang. Ngi ka ikhum wiita kuqlata ümniirai sirohea; shinriiqriiq, hiqsiithung, kiimaq kham ahü hiq ikha, itsaiji ka khamnyang tsihea maq ümnaq rittlo.

²Ngi ma ümsham ka asii jam na tiichhikuqlaq; ngi ma ümningkun jonglu nai ümkhushü chhainyii ka tiichhikuqlaq.

³Tiipitmaüphan ümlungwii ka rilung thaq na araa, kra ningkhan ngi raq ümnaq mitiitsamha.

⁴Ngi atra sikang wiiwii ümniima kechu mitumha; ijaq ra na dolata ümjaq wa achu mijaüha.

⁵Itsaiji ka ümwokhong na ngaraüta, wok phetaktak miphaqsiq kiimaq tsan na washasha rongboq misi, kiimaq ngi raq ümniima tiitsam shi thun chochikhiq mishiha.

⁶Ngi ka chang na akon lam miimin, ümnaq tiima tiikoli; Rawa minruru ümniili tiimasiq tiikang,

⁷jamkhano ngukla wranaiqshe ümniiraq ngi khrum kuqlaü. Ümchi ümrakhong mong maq silata, chojongchise shingesi q tiikang.

⁸Ngi ka ümdü niili riiwiiq tiikang, kiimaq ümjaq raq ngi ka pomshat khebomtlo.

⁹Jurwa ngi tseabaiq tankhantlaqti thun ka, wulum mung na mikiho.

¹⁰Tsangshiq ka re na mitsai, raüta tsangmaa phong ka miikakoi kong raq miphaqbaiq.

¹¹Shiikeawe raq apaiq ma rekhat tiitangke kha maq, hokhamwe ka kai michochi. Jurwa Shiikeawe mang na kiqkham thütlaqti thun raq apaiq ka mitiitsam, shatmaq arot chongtibi nübok ka asuk mirbaiq.

Shomshi 64

Atiichhii Miitu Achujäü

(Sho 61)

¹Ngi chamchao mong na, Shiikeawe— ngi achujäü tailaq! ngi rewe ma haitiikang— i miisaq chhiilaq!

²Abi maiqse raq thiikho thutlaq kiiwa chhiikuqlaq, abi maiqkong raq long wantaq kiiwa tiiwongkuqlaq.

³Tsangshiq raq tsangtili thun ka nepja ikha sihea minto; raüta bom bihea ka maiq dü na liqsin ikha neitlo.

⁴Tsangshiq raq jeatiisi mak maq arot bom maq tiinyamtlo; tsangshiq raq maiqshaqti thun ka haisu shapshaü pan raüta shaphaq baiqtlo.

⁵Tsangshiq liipan na abi kiimung wan miitu riithü riida riitlo; Tsangshiq thiikho ka jamkhiiba na thechang wa kra riichongtlo. “Kriithun ka jurmin chhimak chang,” nguta tsangshiq raq ngutlo.

⁶Tsangshiq raq abi kiimung thun sürii raüta akha ngutlo, “Nashiq raq thep mat raü shunkai,” Maiqse tsantsii nai maiqse khutsai ka tsäuhea tak wan lot mai tsahea.

⁷Shatmaq Shiikeawe raq aliq maq tsangshiq hiiptlo, krai mren tihanghiiq tsangshiq ka biiphaqtlo.

⁸Apaiq raq tsangshiq ka kriithun bombi bom kha na mishthenbaiq; tsangshiq then wan chhitibi thun raq tokbai laqlaq miraq.

⁹Tsangshiq tarü ahai she miraq, Shiikeawe raq jamlai jaq wa shamtaq kra tsangshiq raq mitiima kiimaq apaiq jaqshamtaq thun kra michong.

¹⁰Kechu maiqse wiita kai michochi jamkhano ngukla TATIWE raq jaq shamto. Tsangshiq ka awokhong na tiiwongshat miraq; maiqshaqti thun wiita raq apaiq mitiitsam.

Shomshi 65

Atiitsam Nai Kechutum

¹O Shiikeawe lei, naishiq raq ümniika Jajon maq tiitsam ka riikhaqli laita naishiq raq ümniima kiqkham kai kra tiihong chang,

²jamkhano ngukla ümniiraq naishiq achujaü trelaü. Mangjong maiqse barapse ümjichong na miwa

³tsangshiq ngarai thun miitu. Naishiq shutphit thun raq naishiq tiidea baiqtlo, shatmaq ümniiraq kriithun ka diikuq laü.

⁴Kechu jonghea juwa ümniiraq tsea tlaü, tsangshiq ka ümniiraq asii ümjam na tiisi wan tlaü. Naishiq ka ümjam na athuk atsom thun kra miitu khoqriiqkhiq misi hai, asii üm Shomjam achu shiiman kra miitu.

⁵Ümniiraq naishiq achu jaü ka naishiq ma rekhat tiitang kuq laüta trelaü kiimaq ümniiraq naishiq tiiwongke miitu awang chang jaqsham kuq laü. Mangjong maiqse tlotli raq kiimaq khamjong re thun na siti raq ümniima kamtlo.

⁶Ümniiraq ümningkun jong maq pum thun ka tiiq laüta tiinga shonglaü, kra ümningkun jonghea kra tiichhi kuq laü.

⁷Ümniiraq khamjong chum tso mok wantlaq kra tiitsaq baiqlaü kiimaq chumtso blun trang kra tiitsaq baiq laü; ümniiraq maiq phan thun rüriiq trang kra tiitsaq baiq laü.

⁸Mangjong tlotli ka phiiptsi rakrak chapkito ümniiraq amao chang jaqsham laü thun kra chhi raüta. Ümjaqsham jonglu kra chhi raüta mangjong hiqraikhü na siti siimko maq riita siimko na saüli chojong chise siitragtlo.

⁹Ümniiraq mangjong hiq raikhü ka ra tiijun laüta shiilitläü; laüta hiq ka hiqpo hiqwin ma tiija kuq tlaü. Ümniiraq jüraisetiim thun ka kham ama tiikitläü; ümniiraq mangjong hiqraikhü na tü atsam chamtraq tiidong kuqtlaü. Ümniiraq akha klo tlaü:

¹⁰ümniiraq wak athelot jai na chamtraq ra tiijun laüta kham maq tiijobai nyuktlaü; ümniiraq rajun rakraq tiisaü laüta wak theje ka nintatahea tiinin kuq tlaü. Krai mren tsam cham ka jong wantlo.

¹¹Laüta ümthuktsom maq tsam tlap laüta pinthum rongboq tiija tlaü! Ümnaq ümbano kitläü kiijaq tsam rongboq tlap tlaü.

¹²Nyamse rümchang nyiimlung wakram thun ka nyamse kong raq ama; kinsiim ram thun ka chojong chise sitlo.

¹³Wakjam ram thun ka sku kong raq ama; hiq thung tan thun ka bunwong rü ram. Phanrap phanrii chojong chise agi asii watrangla shingetlo.

Shomshi 66

Tiitsamkam Nai Kechutum Shi

¹Shiikeawe ka chojong chise gitrang lantea tiitsam ronglaq, mangjong maiqse tlotli raq!

²Apaiq mangchong tiijong miitu shinge ronglaq; apaiq ma achhai anyii tiitsam kuq ronglaq!

³Shiikeawe ma ngu ronglaq, “Ümjaqsham thun ka amao chang siisaq! Ümningkun heng ka jonghea kra ningkhan ümjaqti thun ka tsanghaisitsi ma ümjichong na bumtlo.

⁴Mangjong hiqti kunli raq ümnaq shomnoqtlo; tsangshiq raq ümnaq tiitsam shitlo, tsangshiq raq ümmang chong raüta tiitsamtlo.”

⁵Warong ra, lantea Shiikeawe raq jamlaiwa shamtaq kra liiwa rongkiq, maiqse liipan na amao chang shamto.

⁶Apaiq raq khamjong rai ka phiisü thung ma tiijabaiqto; natitiim raq khamjong rai ka hok maq jin wanto. Kiijaq nashiq chochi wankai apaiq jaqsham kra chhilaita,

⁷Apaiq ningkun maq mung ka pattup pengtlo kiimaq maiq mung thun kra amak maq liishat rümtlo. Apaiq jaq wa mung nyeati jumin dong mai mak.

⁸Naishiq Shiikeawe ka mangjong tlotli raq tiitsam ronglaq; ümnaq tiitsamkam kra mitiitailaq.

⁹Apaiq raq nashiq ka atra tiisitlo kiimaq nashiq ka tiidea baiq mak riito.

¹⁰Ümniiraq naishiq ka maitai laü, Shiikeawe lei; kampho ngam ka wa na chaq raüta chentlaq ikha naishiq ka chen wan laü.

¹¹Ümniiraq naishiq ka thiikho na tiithaplaü laüta naishiq ma ho ma laihea tihokuqlaü.

¹²Ümniiraq naishiq ka re ma tiitang laü; naishiq ka wa mong maq nai jüchhang mong maq wawan kai, shatmaq ümchaü ümniiraq naishiq ka tiiwongkuq shat hiqshong niishe shea wan laü.

¹³Ngi raq chatlii-honglu thun ümjam na mikuq waha; ngi raq ümniima sinkham kang honglu ka mikuqha.

¹⁴Ngi chamchao ranaiq na ümniima honglu mikuqha nguta kiqukham kang kra mikuqha.

¹⁵Ngi raq berong-wacha na cha chang sku honglu na mikuqha; Ngi raq mimsaü pongwetiim nai chhechhi thun ka mitaa kuqha, kiimaq kra wakhuk ka ratsan mong na mimong wan.

¹⁶Warong ra, tairong laq, namshiq Shiikeawe shrengti wiita raq, kiimaq apaiq raq ngi miitu jamlai wa klotaq kra namshiq ma michongkang.

¹⁷Ngi raq apaiq jaq wa khрум jaü hoqkang; apaiq ka ashi pahea maq tiitsamkang.

¹⁸Ngi raq ingarai thun ka apaü riha jiika, TATIWE raq ngi achu jaü ka tremak mirwa.

¹⁹Shiikeawe raq ngi achu jaü ka tengteng trekuqto; apaiq raq ngi achu jaü taikuqto.

²⁰Ngi raq Shiikeawe tiitsam tiikang, jamkhano ngukla apaiq raq ngi achu jaü ka shishe mak riito riimakla tiipitmak phan apaiq lungwii ka ngi ma paü mak riito.

Shomshi 67

Kechutum Shomshi

¹Shiikeawe lei, naishiq tihangkuq shat riilaq laüta shiimanlaq; naishiq ka mangchan shatmaq liilaq,

²krai mren mangjong tlotli raq ümniiraq jamlai wa thapthi tlaü kra misap wan laq, raüta maiq mung kunli raq ümnaq tiichhii wan jaqsham kra misap wanlaq.

³Maiqphan thun raq ümnaq mitiitsam laq, O Shiikeawe lei; maiqphan kunli raq ümnaq mitiitsamlaq!

⁴Maiq mung thun ka michochilmaq kiimaq chojong chise mishingelaq, jamkhano ngukla ümniiraq maiqphan thun ka tingting kappe sham laüta tsangshiq kha ka photläü laüta mangjong hiq wa maiq mungtek ka shunsheatläü.

⁵Maiqphan thun raq ümnaq mitiitsamlaq, O Shiikeawe lei; maiqphan wiita raq ümnaq mitiitsamlaq!

⁶Mung na tsam ahea pinthum lap wankai; Shiikeawe, nashiq Shiikeawe raq nashiq shiimanto.

⁷Shiikeawe raq nashiq shiimanto; mangjong hiqraikhü na diimtlmaq maiqse wiitarü raq apaiq mishrenglaq.

Shomshi 68

Re Tangjai Maiqmii Mungtan Shomshi

¹Shiikeawe chaptlo raüta ajaqtinok tiipin jobaiqtlo. Apaiq nengti wiita rekhat tangmak raüta pinto.

²Wakhuk rahai raq pan wan tlaq ikha, apaiq raq tsangshiq jobaiqto; wake raq simikii jam wantlaq ikha, abi maiqse thun ka Shiikeawe man na miq wanto.

³Shatmaq kechu maiqse ka khoqriiq shishiiq kiimaq chojong chise apaiq man na sitlo; tsangshiq ka chochikhiq kiimaq arü ariiq watrangla chochitlo.

⁴Shiikeawe ma shinge ronglaq, apaiq mang tiitsam shi ronglaq; phumda thaq na ngatiwe kaichang lam tiije ronglaq. Apaiq mang ka TATIWE— apaiq rai mantut na chochi ronglaq!

⁵Shiikeawe, apaiq asii Shomjam na sitiwe raq, jechisere rümtlo kiimaq manti nyungre tiiwongkuqtlo.

⁶Apaiq raq apaiq laqlaqti ma asi chang jam kuqtlo kiimaq phaqttek mong na siti ka tiidong raüta chochikhiq wase ma tiijahotlo, shatmaq apaiq wokhong na simakti ka, bintang jüngi mong na sikai chang miraq.

⁷O Shiikeawe lei, ümtiikiiwa ümsenginok shea wan läü, ümniiraq kumtsaiphii mung maq shea laüta läü wan läü akhing na;

⁸mangjong hiq ka muto, kiimaq ra raq ra tiijunto, Sinai pum wa Shiikeawe satki kiita, Israilnok Shiikeawe satki kiita.

⁹Ümniiraq ra ka chamtraq tiijun läü, ümhiqshong shinram shinriiq wa rappaq paqhea she tiijaläü;

¹⁰ümsenginok raq tsangshiq hiqshong kiijaq teito; ümthuk tsomhea maq ümniiraq miitsan maiqse thun ma phaqsea kuqläü.

¹¹ TATIWE raq aming kuqto, kiimaq jechakre pahea raq tsütsa akha sowanto:

- 12**“Hokhambi nai tsang phenlabi thun wiita apin ajin jutrangto!” Jam na siti jechakre raq sepat lopi riipheato;
- 13**haütaü sumla thun kampho ngam maq ajut, arakong thun ka chaq maq akop achhai anyii riito. (Jam nguto rekhat akhing na namshiq maiq wiijamti ka sku kong rümchang ruk mong niili silan?)
- 14**Ningkun Ajong Shiikeawe raq rewe hokhambi thun Jalmon Pum na tiipin jobaiqtaq akhing apaiq raq tsakhiiq ka kiijaq trokto.
- 15**Bashan pum ka honghea pinthum, kra pum na hiqlam chohea pahea!
- 16**Üm hiqlam honghea thun kriimaq ümniiraq Shiikeawe raq apaiq si ma nguta atsea arwan ka shummiikhiiq jamto liitläü? TATIWE ka kiijaq pattup pat-sa she misi wan!
- 17**Ningkun henghea akumrang leng ahing amun shea räuta TATIWE ka Sinai pum maq asii jam na satkito.
- 18**Apaiq ka pum diiluhea ba kiina, apaiq rai shumwikong pahea tsuq wan räuta wawanto; apaiq raq akiq khiitibi maiq pahea jaq wa kongphiq thun jaütlo. TATI Shiikeawe ka kiijaq misi wan.
- 19** TATIWE ka tiitsam ronglaq, apaiq raq nashiq holai wranaiq she hokuqtlo; apaiq kata nashiq tiichhiiti Shiikeawe.
- 20**Nashiq Shiikeawe ka nashiq chhiiti Shiikeawe; apaiq kata TATIWE nashiq TATIWE, apaiq raq nashiq ka atsai wa tiichhiitlo.
- 21**Shiikeawe raq ajaqtinok khupo thun ka tengteng mitiibun baiq, tsangshiq ngarai lamphan niili siruqti thun ka.
- 22** TATIWE raq nguto, “Ngi raq ümjaqtinok ka Bashan wang wa mitiijang tsuq wan nongha; ngi raq tsangshiq ka sammoktra chum tsäühea mong wa mitiijang tsuq wan nongha.
- 23**Krai mren ümniiraq ümjaqtinok tiijai khamrai kra mirap haü, kiimaq ümhikong raq maiq tiijai ka ümchu nyangro wa kra mimesiq.”
- 24**O Shiikeawe lei, rekhat tang läuta wawan tlaü ka wiita raq chhitlo, Shiikeawe watlaq kra, i hokhamwe apaiq asii jam na watlaq kra.
- 25**Ashi angeti kong ka sinkhu na lamshea, kriijai niika atsü angiiti kong, kra heawea niika junriise kong jaqsinpin thun tsü räuta watlo.
- 26**“Shiikeawe ka tiitsam ronglaq, asenginok mung thungtlaq kiijaq; TATIWE ka tiitsam ronglaq, namshiq Jakob säuse phan wiita raq!”

²⁷Lamsheati ka Benjamin phan watlo, tsangshiq ka maiq atsap pinthum, kriijai na Juda phan sheati welabi tsangshiqnok kong kra shea raüta watlo, tsangshiq jai niika welabi Jebulun phan nai Naphtali phan sheati kong watlo.

²⁸Ümningkun tiichhilaq, O Shiikeawe lei, naishiq tiiwong miitu langläü ningkun kra

²⁹Jerusalem na üm Shomjam maq, hokhambi raq ümniima kongphiq thun kuqtlaq kriimaq.

³⁰Ejip mung ka sonlaq, rum ngam ikha tingjang ro mong na sitinok kra; sonlaq, maiq mung thun kra, minsäü pongwe kong asetiiim rai haitlaq ikha kra, tsangshiq wiitarü ümjichong na bum raüta ümniima kampho honglu miphong kuq wan shaq wiiwii. Retiidong lungwiitlaqnok thun kra wiita tiipin jobaiqlaq!

³¹Ejip mung wa kiimwebi thun miwa; Sudan mungti raq tsangshiq jaq do raüta Shiikeawe jaq wa achu mijäü.

³²Shiikeawe ma shi ronglaq, mangjong hiq wa mungtan thun lei, TATIWE ma tiitsam shi ronglaq,

³³ra na chaotiwe ma, rathup rapha ra na chaotiwe ma shi ronglaq. Apaiq bom ka tai ronglaq tiihong lantea ramok wa ikha gitrang ronglaq.

³⁴Shiikeawe ningkun ka chiiriim lantea chong ronglaq; apaiq khushü ka Israil mung na asi; apaiq ningkun ka ra thun na asi.

³⁵Shiikeawe ngao ka phiiptsi rakrak; apaiq asii silaitap maq donghotlaq na— Israilnok Shiikeawe ka! Apaiq raq asenginok ma ahong ala kiimaq ningkun shoqkuqtlo. Shiikeawe tiitsam ronglaq!

Shomshi 69

Khrumjäü Aho

(Sho 57)

¹Ngi chhiilaq, O Shiikeawe lei! Kham ka idang niishe säü wanto;

²Ngi boqbaiqbuq chum tsäühea na thap wan kang, ihok ni chang hiq atsin ba ahü; ngi ka jü chum tsäühea mong na, kiimaq khamtso blun raq ngi chewan nam nam she.

³Ngi ka khrum jäü hotsi raq tsai wan kang, ikhot irot wiitashe tsi wanto, imak wiitashe manran wanto, ümnaq khrum liitsi raq.

⁴Ngi ka khahü na ngengtibi ka ikhubin thaq niimin pahea wealot mang. Ijaqtinok raq ikhu thaq na arot bom pahea chongtlo; tsangshiq ka ahong alakong kiimaq ngi tseabaiq tantlo. Ngi raq hukmang kiimin hukläü nguta tsangshiq raq ngi ma tiithamtlo.

- ⁵Ingarai thun ka, O Shiikeawe lei, ümmakki wa paü mang kata; ünniiraq asaphaü, ngi ka angi nola dea jakang.
- ⁶Ngi lümaq ünniima kamtibi ma jea naq tiingaükiq; Ajong Thaq Ajong Pinthum TATI Shiikeawe lei! Ngi lümaq ümnaq shomnoqtibi khushü naq tiijamkiq, O Israilnok Shiikeawe lei!
- ⁷Ngi raq maiq thoda bu wan kang kriika ümmang na howan tiikang krai mren ngi ka jeasi thoda holata sitiikang.
- ⁸Ngi ka iphu inotiim makki na wanwe ikha ijamtitiim makki na pong mungti ikha sitiikang.
- ⁹Itsan imong tiitsi lata üm Shomjam lungwiitiikang kra wa ikha nyaitlo; ümnaq shummi maiq thoda ka ikhuthaq na saüto.
- ¹⁰Ngi ka aran ma jalata amang maq achu jaükang, kiimaq nanok raq ngi ka shummiito.
- ¹¹Ngi raq wunthaü riinaü khea sam lata maaho manyi sikang, kiimaq tsangshiq raq ngi ka naiküto.
- ¹²Tsangshiq raq ngi ka chiiheawea na riichongsiqto, kiimaq chechok tsampiiti raq imang chong raüta ashi ange maq tiihap hongto.
- ¹³Shatmaq ngi raq kla ümjaq wiili achu mijaüha, TATIWE lei; ngi ma trelaq, Shiikeawe lei, ünniiraq athithi akhing na trelaq, ngi achujaü trelaq jamkhano ngukla ümmangchan ka jonghea, jamkhano ngukla ünniiraq mitiichhii kuqha nguta bomkham thülaü.
- ¹⁴Ngi ka boqnin chum na anyap wan wa chhiilaq; ngi ka ijaqtinok jaqkhon wa chhiilaq, khamchum tsaühea kiiwa tiichhiilaq.
- ¹⁵Jüchhang watlaq kra ngi phana naq tiisaükiq; khamchum tsaühea mong na ngi naq tiithapkiq riimakla maakho mong na naq tiideakiq.
- ¹⁶Ngi achujaü trelaq, TATIWE lei, ümlungwii tiipitmaü phan thuktsom wokhong maq; ümmangchan jonghea rümtlaü kriimaq ngi pha nü na nyilaa!
- ¹⁷Ünniika ümjaqshise makki wa naq tiipaükiq; ngi ka pinthum chamchao mong na— ngi achu jaü ka ümchaü trelaq!
- ¹⁸Iphana kira laüta ngi chhiilaq; ijaqtinok jaqkhon wa ngi tiiwongkuqlaq.
- ¹⁹Ngi jamkho shummiitlaq kra ünniiraq asaphaü kata, ikhushü ka jamkho tiijamtlaq kiimaq jamkho saisitlaq kra; ijaqtinok wiita ka ünniiraq achhihaü kata.

- ²⁰Shummii thoda horaq itsan she bun wanto, itsai iji wiita she doq wanto. Ngi raq mangchan tsii miitu rankang, shatmaq jurmin mangchan mak; tsaiji doketi ritkang, shatmaq jumin ahü.
- ²¹Iramtsi raq tsaikang na, tsangshiq raq ngi ma maiqchok chang khoti kuqto; letsi raq tsaikang na, tsangshiq raq ngi ma akhapwiq lai che khoti kuqto.
- ²²Tsangshiq poijong dungpin raq tsangshiq mitiimiq phaqlaq; tsangshiq asii dungsea poi raq tsangshiq mitiidea baiqlaq.
- ²³Tsangshiq mak ka tiichuk baiqlaq! Tsang raikhü ka riihü tijabaiqlaq!
- ²⁴Ümtsankhiq kham ke tak ka tsangshiq khuthaq na nyuk baiqlaq; ümmakshu tsankhiq walü raq tsangshiq mikhiimphaqlaq.
- ²⁵Tsangshiq piitiip ka hiqmiq changkhü ma tiija baiqlaq; tsangshiq tombu tiip thun na jumin atra tiichongmak mirlaq.
- ²⁶Ümniiraq mo tiiholaütibi ka tsangshiq raq tiichamchaotlo; ümniiraq juwa sintsang maq tsat laü, kriiti chamchao ka tsangshiq raq riichongsiqtlo.
- ²⁷Tsangshiq ngarai thun ka wiita raüpot laüta thülaq; ümnaq tiichhiwan saqseng ka tsangshiq ma naq kuqkiq.
- ²⁸Tsangshiq mang ka atrati mangwaiq chang lakdap wa atiimaq riibaiqlaq; tsangshiq mang ka üsenginok mang waiq chang lakdap na naq tlom damkiq.
- ²⁹Shatmaq ngi ka atsi kiimaq tsaihü jihü; ngi ara ra na dolaq, O Shiikeawe lei, kiimaq ngi ara chhiilaq!
- ³⁰Ngi raq Shiikeawe ka ashi lata mitiitsamha; ngi raq apaiq jonglu ka chiiriim lata kechutum michongha.
- ³¹Arka TATIWE tsan tiichochi chang minsäu pongwe honglu na ataakuq thaq na araa, minsäu säüpong ajong kaü honglu na ataakuq thaq na athü tsinhea.
- ³²Maiq raq tiichamhaotlaqti thun raq ara chhi räula; tsangshiq ka michochi; Shiikeawe shomnoqti thun tsaiji mijong.
- ³³TATIWE raq rongraatlaqti achujäü ka tretlo kiimaq asenginok juwa phaqték mong na sitlaqti ka apaiq raq laqthaq mak.
- ³⁴Shiikeawe tiitsam ronglaq, O ramungtan nai mangjong hiq lei, khamjong chum thun nai kiijaq siti atra phan wiita raq.
- ³⁵Apaiq raq Jerusalem mitiichhiikuq kiimaq Juda mung wa chela thun ka mitiieha hainong. Asenginok ka kiijaq mishong wan räuta hiq ka milap wan;
- ³⁶ajaqshisetiim säuse thun raq kra mung ka misiq wan, kiimaq apaiq lungwiiti thun ka kiijaq mishong wan.

Shomshi 70

Khrumlap Miitu Achujäü

(Sho 40.13-17; 57)

- ¹Ngi chhiilaq, O Shiikeawe lei! TATIWE lei, ngi ümchaü khrumlaq!
- ²Jurwa ngi tseabaiq tantlaqtibi kriiti raq rekhat tangmak mirlaq kiimaq tsangshiq tsii ka atiimo riibaiqlaq. Jurwa ngi chamchao chhi raüta chochitlaqtibi ka khatlot mak jea ngaü raüta jai na mijang wanlaq.
- ³Jurwa ngi tokbai laqlaq slailiitlaqti ka tsangshiq raq tang mak raüta mihang railaq.
- ⁴Juwa ümjichong na watlaqti ka khoqriiq shishiiq kiimaq chojong chise mirlaq. Jurwa ümniiraq tiichhiikuq tlaü kha na kechutumtlaq kriiti tarü raq wranaiqshe, “Shiikeawe dea ajong pinthum!” nguta mingulaq.
- ⁵Ngi ka ningkun ajom kiimaq miitsan sangrai; ngi phana jaqlo kira, O Shiikeawe lei. Ümniika ngi chhiiti, O TATIWE lei— taülaükhiiq kira laüta ngi khrumlaq!

Shomshi 71

Tikiwe Achujäü

- ¹TATIWE lei, ngi ka ümnaq phana tiiwongkuqlaq nguta wakang; ngi ka re ma ümtiikii jiimin naq tiitangkiq!
- ²Jamkhano ngukla ümniika kechu, ngi khrumlaq kiimaq tiichhiikuqlaq. Ngi achujäü tailaq laüta ngi khupwong kuqlaq!
- ³Ümniika ngi tiipaüchang longkaü thep kiimaq ngi tiiwongketi peruk chhemak phan; Ümniika ngi tiiwongti kiimaq ruktang.
- ⁴I Shiikeawe lei, abi pinthum maiqse jaqkhon wa tiichhiikuqlaq, ngamsang phaqtı ransu ranchang maiqse jaqkhon wa, ngi tiichhiikuqlaq.
- ⁵Tati Rakaü Hiqwe lei, ngi ka ümniimiili rantiikang; ngi raq noseji niiphü ümniima kamlatli siwankang.
- ⁶Ngi ka rilung pattup ümdü na tiininlatli siwantiikang; inyungpuk maq rawüchhi wanli maq phii, ümniiraq ngi khupwongkuqlaü. Ngi raq wranaiqshe ümniili mitiitsamha.
- ⁷Irilung ka nanok pahea ma lamsheaketi, jamkhano ngukla ümniika ngi tiiwongketi ningkun aheng pinthum riilaü.
- ⁸Ranaiq minru ngi ka ümnaq tiitsamli kiimaq ümkhushü jonglu kriili changriim chiiriim chongkuqtiikang.

- ⁹Ngi tikiija na naq tiishaübaiqkiq; ümchaü ngi ka kaüja kiijashe ningkun ahü; ngi ka no na naqtsuq baiqkiq.
- ¹⁰Ijaqtinok raq ngi ka atseabaiq tankhantlo; tsangshiq riichong raüta ngi tsea ma mat tantlo.
- ¹¹Tsangshiq raq ngutlo, “Shiikeawe raq apaiq ka tiishaübaiqto she; apaq jai ka johu laita lapki rong i; apaiq tiichhiiketi jumin ahüshe.”
- ¹²Ümniika luhea na naqsikiq, O Shiikeawe lei; i Shiikeawe lei, tlatchhat kilaüta ngi khrumlaq!
- ¹³Ngi longliiqti thun raq tangmak mirlaq kiimaq tsangshiq ka mithenjen wanlaq. Ngi tseata tankhan wantibi raq jea mingaü phaqlaq raüta thoda mihophaqlaq.
- ¹⁴Ngi raq riiwe kla wranaiqshe ümniima ranlatli misiha; ngi raq ümniika apa tiitsan wan wan latli misiha.
- ¹⁵Ngi raq ümnaq thuktsom kra michongha; ranaiq minru ümnaq tiichhii wan jaqsham kra michongha, wiita riiwe kla taklot mangli jumin michongha.
- ¹⁶Ngi raq ümningkun ka mitiitsamha, Ajong Pinthum TATIWE lei; ngi raq ümnaq thuktsom kra chiiriim lata michongha, ümnaq lamlamli michongha.
- ¹⁷Ngi noseji niiphü ümniiraq ngi ma shrinkuq laü, krai mren ngi raq ümchaü niitaq ümniiraq amao chang jaqsham tlaü thun kra chongtiikang,
- ¹⁸Riita ümchaü ngi ka tikiishe ikhu ikha min apü kaiwishe, ngi ka naq tiishaübaiqkiq, O Shiikeawe lei! Ümniika ngi rai lomshat riilaq, ngi raq üm ningkun nai üm hongla kra maiq pat ümchuwa saü wan tlaq tlotli ma chiiriim lata chongtiikang na.
- ¹⁹Shiikeawe lei, ümnaq kechu ka, ra thun niishe saü wanto. Ümniiraq jaqsham thun jonghea sham wan laü, ümniikhan ahinti jumin ahü.
- ²⁰Ümniiraq idü na chamchao sangrai tiisaülaü, shatmaq ümniiraq iningkuntu ka ajang mirkuq nonghaü; ümniiraq ngi ka maakho niika tiiki maü mirhaü.
- ²¹Ümniiraq ngi ka man niiwa nam ma jonghea she mitijahaü; ümniiraq ngi ka aboqpum mirnonghaü.
- ²²Ngi raq ümniika hünongtoro tsülata kai mitiitsamha; ngi raq ümnaq tsapkap ka mitiitsamha, i Shiikeawe lei. Ngi raq hiinongtoro kra tsü lata ümniima miikhon ashi mishiha, Asii Israilnok Shiikeawe ma.
- ²³Ngi raq ümniima tsüngii tiikang na chochisi tsi ma honglata misiiha; Ikhum wiita kuqlata mishingeha jamkhano ngukla ümniiraq ngi tiichhiikuqlaü.

²⁴Ngi raq ümnaq kechu ka ranaiq minru michongkuqha, jamkhano ngukla idü na jaqmiiqlai nguta tankhanti thun ka wiita tiideabaiq wan laü kiimaq tsangshiq ma jea tiingaü kuqlaü.

Shomshi 72

Hokhamwe Miitu Achujaü

¹Hokhamwe ma shrinkuqlaq ümkechu maq kha phoke miitu, O Shiikeawe lei; apaiq ma ümnaq tingting tri lamphan kra riisha kuqlaq,

²kra rihaütiq apaiq raq ümsenginok ka tingting kappe sham raüta mipeng wan kiimaq jehin norekong maiq raq nanshantlaq kra riikhaqli tri maq mipeng.

³Kiimaq mungtan ka arong awin maq misilaq; kiimaq mungmaiqse raq kechu rilung sum miteilaq.

⁴Kiimaq hokhamwe raq miitsan maiqse ka mren mra maq mipenglaq; kiimaq apaiq raq ümkoq ümpahti ka mikhrumlaq raüta tsangshiq haihiitibi ka mitiidea baiqlaq.

⁵Ümsenginok raq ümniika rashe kiishat wiiwii shomnoq ruq mirlaq, kiimaq jipi lishat wiiwii, maiqpat ümchuwa saü wantlaq kra raq noq wan ruq mirlaq.

⁶Hokhamwe ka wak ram na rajuntlaq ikha miraq, hiqshong na rajun rakraqtlaq ikha mirlaq.

⁷Apaiq pat na kechu jaqsham kai mijonglulaq, kiimaq jipi kaü ka lishat wiiwii mung ka arong awin misilaq.

⁸Apaiq mungtan ka khamjong chumshi maq riita chumshi na misaülaq, kiimaq Euphretis rai maq riita hiq tiisup mung na saüli mirlaq.

⁹Kumtsaiphii mung na sitinok ka ajichong na bum raüta minoq wan; ajaqtinok thun ka ajichong na mibum wan.

¹⁰Spen mung hokhambi nai khamjong heawea mong na siti mung thun raq apaiq ma tijong kongphiq thun mikuq wan; kiimaq Sheba mung hokhambi nai Seba mung hokhamwe raq apaiq ma kongphiq thun mikuq wan.

¹¹Hokhambi thun wiitarü raq ajichong na bum raüta minoq wan; Maiqphan tlotli raq apaiq minoq wan.

¹²Apaiq raq miitsan maiqse awokhong na wati kra khup wongkuqtlo, kiimaq litkot chamchaoti kiimaq amang aleti thun kra tiichhiikuqtlo.

¹³Apaiq raq ümkoq ümpahti nai miitsan miijanti ka mangchantlo; apaiq raq alit akotti thun chhiikuqtlo.

¹⁴Apaiq raq tsangshiq ka maiqdi maiqma ikha tiichamchaotlaq kiiwa jasam piqsii mong wa dokda kuqtlo, jamkhano ngukla tsangshiq miisaq ka apaiq ma rahea.

¹⁵Hokhamwe ka rilung alu misilaq! Apaiq ma Arab mungti raq chaq miphong kuqlaq; apaiq miitu wranaiqshe achu mijaülaq; Shiikeawe achu shiiman kli apaiq ma wranaiqshe misilaq!

¹⁶Armung ka chu akham na arong awin mung ma mijalaq; ku akin thun na tsamman waheala mirlaq, Lebanon pum thun wak ram na tsam hearai tlaq ikha mihealaq. Chela thun ka mungmaiqse raq ama khunyaq khukhi misilaq, rum na nyiimlung tan ikha tümlüm tümli mirlaq.

¹⁷Hokhamwe mang ka ümtiikiimin laqmak she mirlaq; rashe ümkhiiwa thumkimak phan sitlaq kiikha apaiq mangchong kra misilaq. Shiikeawe raq hokhamwe shiimantaq kiikha tsang mung thun kiimin mishman laq nguta tsangshiq raq Shiikeawe jaq wa achu mijaülaq.

¹⁸TATIWE, Israilnok Shiikeawe ka tiitsam ronglaq! Apaiq riili atinkhan amao chang jaqshamtlo.

¹⁹Apaiq mang chhainyii jonglu kra pattup pat-sa tiitsam ronglaq! Apaiq khushü liliim raq mangjong hiq raikhü ka wiita mililiimlaq. Amen! Amen!

²⁰Arka Jesi se Dawit achujaü thun tiishup.

Shomshi 73

SHOMSHI DAPTSAM

(73—89)

Shiikeawe Ka Tri Riikhaqli Shamti

¹Tengto Shiikeawe ka Israilnok ma ahea pinthum, tsantsii asiiti ma ahea.

²Shatmaq ngi raq apaiq ma lamkam ka mokinam riito: ikamtsantsii ka mokinam she riito

³jamkhano ngukla abi maiqsetiim ma phanrap aheawiq hongtha wan kra chilata ngi ka abi maiqsetiim ma imakshu tsihea riito.

⁴Tsangshiq ka atsi asi min ahü; tsangshiq ka pütata heali sitlo.

⁵Nanok ahinti chamchaotlaq kiikha tsangshiq ka chamchao mak; nanok litkotlaq kiikha tsangshiq ka litkot mak.

⁶Krai mren tsangshiq ka ashkongtamli jasam piqsii sitlo;

⁷tsang tsan tsii ka shotsan waitsan, tsang khutsai ka abi kiimung süriili sitlo.

⁸Tsangshiq raq maiq ka chuphit nüphit shummiitlo kiimaq maiq ma abi bomtlo; tsangshiq ka ashkongwali kiimaq maiq ka shiikeng miileng haihii kli kiimungtlo.

- ⁹Tsangshiq raq ramungtan na siti Shiikeawe ma abi kli bomtlo kiimaq mangjong hiq na maiqse ma tiihang tiihiq amingli kuqtlo.
- ¹⁰Kriikha na Shiikeawe senginok dongdii min tsangshiq phana kitlo raüta tsangshiq raq jamlai wa chongtlaq kriima kamtlo.
- ¹¹Tsangshiq raq ngutlo, “Shiikeawe riika sapmak miraq; Ratsan Ramong Nyang Na Sitiwe riika hum mak miraq.”
- ¹²Abi maiqse kong ka akhli sitlo, Tsangshiq ka chamtraqli sitlo kiimaq wranaiqshe apa lapwan wan riitlo.
- ¹³Riita ikhla ngi rilung pattup chiisan siwan kang arka atuli she dea shea kiimaq ngarai tang mang maq siwan kang arka amiili she dea shea?
- ¹⁴O, Shiikeawe lei, ümniiraq ngi ka ranaiq minru tiichamchao wan laü; wranaptek ümniiraq ngi ma mo tiiho wan laü.
- ¹⁵Ngi raq akha bom wan kang jiika, ngi ka ümsenginok nguta tiingo wan lot mang mirha wa.
- ¹⁶Ngi raq ara bomtsi ara takwan hajaq nguta tsinngin wankang; shatmaq tak wan lot mang dea riikang.
- ¹⁷Shatmaq ngi ka üm Shomjam na walatiitiq sapkang. Kiiijiisheti q abi maiqse ka jamkho mithen wan kra sapkang.
- ¹⁸Ümniiraq tsangshiq ka tsaramtai nyeahea hiqba thun niishe mithü wan haü laüta tsangshiq ka mitiithen baiqhaü!
- ¹⁹Tsangshiq ka tiihanghiiq miili she mitiithenbaiq; tsangshiq ka chongthum tiimi qchup she then wanto.
- ²⁰Tsangshiq ka rawama chhitiikai ikhli ranap na samki haijaq mokitlaq ikha; ümtiikiiwa ümnaq tiido tlaü, O Shiikeawe lei, tsangshiq ka mokisaqli mokitlo.
- ²¹Ümtiikiiwa itsan na tiima ka khapdokdok riitaq maiq raq itsan ka tiibi wantaq,
- ²²ngi ka ralang ngamtam kaü ikhli maiqqiq siwan kang; Ngi raq ümniika sap wan mang riikang.
- ²³Li jiimin ngi ka ümtho niili siwan kang, kiimaq ümniiraq ngi ka ümjaq maq kamshat shunshea wan laü.
- ²⁴Ümniiraq ngi ka hon atsii chongkuq wan wan maq tiichhan chhi wan laü laüta atii sup na ümniiraq ngi ka shreng laüta mitao wan haü.
- ²⁵Riita ngi ma ramungtan niika juwa, ümpha na siwali she kata? Riita ümniiri ngi rai asi, ngi ma mangjong hiq maq lai hin jamlai she wa ratla?

²⁶Ikhutsai nai ihan-ngam ningkun ka anun mirwan, shatmaq Shiikeawe kli ngi ma ningkun tu, apaiq kli she ngi ma pattup pat-sa ratlo.

²⁷Jurwa ümnaq shishebaiqtaqti thun ka tengteng athum mirki; ümnaq tsapkap makti thun ka ümniiraq mitiithenbaiqhaü.

²⁸Shatmaq ngi ma riiwe kla, Shiikeawe wokhong na siwankli pinthum amao chang, Ajong Pinthum TATIWE tiiwong na siwan kli she kiimaq apaiq raq ümtinkhan wa jaq shamkuq wantaq kra chiiriim lata chongke wan kriili she amao chang.

Shomshi 74

Maiqmii Mung Tiichhii Miitu Achujäü

¹Naishiq ka akha jam nguto tiishaübaiqlaü, O Shiikeawe lei? Ümniika ümsenginok rai pattup pat-sa khiqruqli shea mikhiq haü?

²Tsan na tiitsanglaq, ümsenginok ka, ümniiraq man na rathupse niiphü üm miitu atsea wan kata; tsangshiq ka maiqdikong asi wa ümsenginok phan ma nguta atsuq wan haü. Jajon pum ka tsan na tiitsanglaq man na ümnaq sichang kra.

³Ümji maq walaüta ara botkhumlai rai riishottlii atiithenbaiq kriijaq khum wakiq naishiqnok jaqtibi raq Shomjam wa phanrap wiita tiithenbaiqto.

⁴Ümjaqtinok raq üm Shomjam maq rekhat tang raüta gitrangto; tsangshiq raq tangkai she nguta tiichhi ma kiijaq tsangshiq tanglap thun shongto.

⁵Tsangshiq ka pedaqtiki kong ikha, tsang jaq na mang doraq chhaq.

⁶Tsangshiq jaq na mang doraqchhaq maq pepen maq atuk khok khetuk thun kra wiita tiibun bukbaiqto; kiimaq sintu ajongwiq kaütiim maq tiibun bukbaiqto.

⁷Tsangshiq raq üm Shomjam ka tiithenbaiqto raüta wa maq chaqbaiqto; tsangshiq raq ümnaq shomnoq chang asii jam ka wiita tiisheshi baiqto.

⁸Tsangshiq raq naishiq ka tiithumpak shiithenbaiq danto; tsangshiq raq na mung wa asii hiqba thun wiita wa maq chaqbaiqto.

⁹Nashiq asii khütsaü lochu bat chang tsaüwe khamchong thun wiita tiithenbaiqto; shammibi min tiichong mak ahüshe, kiimaq akhiika ümtincho na saüli sichang wa jurmin saplot mai.

¹⁰Ümloqcho na saüliwa, O Shiikeawe lei naishiq jaqtinok raq ümniika minaiküsiq? Tsangshiq raq ümmang ka pattup sha mishummiisiq wan?

¹¹Ümniiraq naishiq ka jam nguto khrumkuq maü? ümjaq ka ümjai nü na jam nguto paüho laü?

- ¹²Shatmaq ümniika aphaji miiphü naishiq hokhamwe riilaü, O Shiikeawe lei; ümniiraq naishiq ka jang pahea tiichhiikuq laü ihata.
- ¹³Ümningkun jonghea kriimaq ümniiraq khamjong rai kok shangbaiqlaü ihata, laüta prenkaü thun khupo wiita tiichhit tra bukbaiq laü ihata;
- ¹⁴Ümniiraq ratho ngorokaü khupo thun wiita tiibun bukbaiq laü ihata laüta angam ka kumtsaiphii na siti rum nyamsekong ma tiiphaq laü ihata.
- ¹⁵Ümniiraq rum na hiq mong maq khamraisetiim nai khamdü raisetiim tiidong laü ihata; ümniiraq jürai jongheahea thun wiita trübaiqlaü ihata.
- ¹⁶Ümniiraq ranaiq nai rawa ka tiiqklaü kata; ümniiraq rashekaü nai jipikaü ka ra na maiqmii baba na paqlaü kata;
- ¹⁷ümniiraq ara mangjong hiqraikhü trai ka tanbaiqlaü; ümniiraq raju nai ralii kra klo laü.
- ¹⁸Shatmaq tsan na tiitsanglaq, O TATIWE lei, ümjaqtinok raq ümniika naikütlo, tsangshiq ka ra weahünok kiimaq tsangshiq raq ümniika saisitlo.
- ¹⁹Ümkoq ümphaq ümsenginok ka tsangshiq jaqtinok ngamsang phaqtinok jaq na naq tiishaübaiqkiq; ümsenginok maiq raq tiichamchaotlaq kra naqlaqkiq!
- ²⁰Ümniiraq naishiq rai tongshong laü ira tsan na tiitsanglaq. Armung na ranyaq baba na riitsea riitali sitlo.
- ²¹Maiq raq tiichamchaoti thun ma jea naq tiingaükiq; kra miitsan maiqsetiim nai thümsaü litsekong raq ümnaq mitiitsam kamlaq.
- ²²Ümniika tiidolaq, chaplaq, Shiikeawe lei, laüta ümkhushü ka tiichhiilaq! Tsan na tiitsang laq raweahü kong raq ranaiq minru ümniika shummii naikütlo.
- ²³Ümjaqtinok raq akhiq watrang lam maq gitrang tlaq kra naqlaqkiq, ümjaqtinok raq atsaq min tsaqmak phan maq rüriiqtrang tlaq kra naq laqkiq.

Shomshi 75

Shiikeawe Ka Phowe

- ¹Naishiq raq ümniima kechutumtiikai, O Shiikeawe le, naishiq raq ümniima kechutumtiikai! Naishiq ümniika ümtinkhan jongluwa kra chiirim laita chongtiikai kiimaq ümniiraq awang chang thun jaqshamlaü kra chongtiikai.
- ²“Ngi raq khapho akhing ka tihongkang she,” nguta Shiikeawe raq ngutlo, “kiimaq Ngi raq kha ka tingting tri maq miphoha.
- ³Atra wiitsitsü phan wiita tiikhai raü min kiimaq mangjong hiqraikhü ka wiita tiime wan raü min, Ngi raq hiq tiinga chang khamchong thun ka phataqtaq mithüha.

- ⁴Ngi raq abi maiqse thun ma naq ngiim rongkiq nguta chongtiikang;
- ⁵ngi raq tsangshiq ma maiqmii tiitsakisea kra atsaq she ronglaq nguta chongkang.”
- ⁶Khaphoketi ka shedong mung wa min wamak kiimaq shenyap mung wiimin wamak, shekhu nüwa min kimak kiimaq shemai nüwa min saümak;
- ⁷Shiikeawe kli phowe ka, wiijam ka atiishut mirbaiq wan kiimaq wiijam ka alam ma mitiijabaiq wan.
- ⁸TATIWE jaq na khap ashi shamshat, kra khap mong na atsankhiq henghea chetsai thütlo. Apaiq raq kra khap kiiwa tsümkuqtlo, abi maiqse tarü raq kra nyangtlo; tsangshiq raq che ka tsantiheali chhaq khap ka tsit-hok raüta nyangtlo.
- ⁹Shatmaq ngi kla ümtiikiimin Jakob Shiikeawe bom chongke ka tsaq mang phan mirha riimakla apaiq ma tiitsamkam shi ka tsaqki mang mirha.
- ¹⁰Apaiq raq abi maiqse kong ningkun tu ka mingoqbaiq, shatmaq kechu maiqsetiim ningkun tu ka atijong mirkuq wan.

Shomshi 76

Shiikeawe Raq Rekhat Tangto

- ¹Shiikeawe ka Juda mungti raq asap; apaiq mang ka Israil mung na kai shrengtlo.
- ²Apaiq jam ka Jerusalem chela na; Apaiq ka Jajon kin na sitlo.
- ³Kiijaq apaiq raq rewenok liqsin thun ngoqbaiqto, tsang liiq thun nai nepja thun, ngohea, tsangshiq rekhat chang hupsam liq awii thun wiita tiithenbaiqto.
- ⁴Üm khushü jonglu ka pinthum chhainyii, O Shiikeawe lei! Ümkhakii ka pinthum henghea, ümjaqtinok tang laüta pum maq sat wan laü akhing na.
- ⁵Tsangshiq sreajongbi jaq wa hupsam ka wiita tsuq wanto kiimaq ümchaü tsangshiq ka amaaphong küram liira riiphong bumraqraq she; tsangshiq ningkun nai asap atsin phaqqhi ka kxanhü she jakito.
- ⁶Ümniiraq tsangshiq ka tiiphiip kaüta, O Jakob Shiikeawe lei, kumrang kong nai kriithaq na chaotibi thun ka wiita küram liira she jiiimto.
- ⁷Shatmaq, TATIWE lei, ümniimiika tarü haitlo. Ümtsán she khiqqi raüla ümkhaki na jumin chapkham mak she.
- ⁸Ümniiraq khapho tlaü ka ramungtan maq tiisap kuq tlaü; mangjong hiq ka aphiip ajiip kaiqqshak lisse sito,
- ⁹ümniiraq khatan bomtsi chongke chap wan kaüta, mangjong hiq na tiichamchaotlaqti thun kra tiichhii wan khatan kaüta.

¹⁰Maiqse tsankhiq riika ümnaq tiitsamkam tiijong wan chang li saütlo; re jaqsong atiichongti raq ümnaq shomra poi thun kra milang wan.

¹¹TATIWE üm Shiikeawe ma, jamlai mikuqha ngutiwa kiqkham laü; kra kuqlaq; namshiq atro na siti maiq mung thun raq kongphiq thun howan lanta apaiq ma kuqwa rongkiq. Shiikeawe raq maiqse ka apaiq ma tiihaishat maq tiisitlo.

¹²Apaiq raq shiikongkhiq siti hokhamsetiim ka ashnun riiwantlo kiimaq ajong hokhambi thun ka phiip ma tiitsaitlo.

Shomshi 77

Chamchao Akhing Na Tsaijidoke Achujäü

¹Ngi tiihong lata Shiikeawe man na hoqkang: ngi tiihong lata hoqkang, kiimaq apaiq raq ngi achujäü treto.

²Chamchao akhing na ngi TATIWE jaq wa achu jäükang; rawa minruru ijaq ra na dolata achu jäükang, shatmaq itsan ka sangmak.

³Ümtiikiiwa ngi Shiikeawe tiimatiikang, ngi ahut riitiikang; ümtiikiiwa apaiq shiwea tiikang, itsaiji ka rantlo.

⁴Apaiq raq ngi ka rawa minruru tiikonmak asam thütlo; ngi ka chapa raq tsai lata abom min bomlot mang.

⁵Ngi raq man na leawantaq pat wa bom ka tiimatiikang kiimaq rathup rapha pat wa bom ka itsan na dongtlo.

⁶Ngi ka rawa na tsan tsihea maq rashi hiqwea siwan kang; lata itsan mong na thapthi wankang, lata ngi nai ngi li akha riiwaiso wankang:

⁷“Riita TATIWE raq nashiq ka pattup akhli shea mimiimbaiqthü? Apaiq ka nashiq rai tsan ahea maq simakshe shea miraq?”

⁸Apaiq raq nashiq lungwiimak she she thaqbaiqta? Apaiq kiqkham bomtsi thun ka akhoishe sha riikita?

⁹Shiikeawe raq tiihang mangchan ka alaq she sha riibaiqta? Amangchan tsii ka atsankhiq miishe shea laibaiqta?”

¹⁰Kiijiishe ngi raq ngukang, “Itsan na tsihea ka ara— ikhla Shiikeawe ningkun ka ahü she sham.”

¹¹Ngi raq ümjaqsham jonghea sham wan laü thun kra tsan na mitiitsangha, TATIWE lei; man na amao chang jaqsham wan laü thun kra ngi raq itsan na mitiima nongha.

- ¹²Ümniiraq ümchuwa jaq sham wan laü thun kra ngi raq mitiima nongha; ümniiraq ningkun henghea maq jaq sham wan laü thun kra kunli ngi raq mithapthi wan nongha.
- ¹³Ümniiraq phanrap jaq shamlaü ka, O Shiikeawe lei, asii siisaq. Ümnaq jonglu tlaü khan ka shiikea ahin ka ahü she.
- ¹⁴Ümniika awang chang jaqshamti Shiikeawe; ümniiraq üm ningkun ka pongmungti thun ma tiichhi kuqlaü she.
- ¹⁵Ümningkun jong maq ümniiraq ümsenginok, Jakob saüse phan nai Joseph saüse phan ka tiichhiikuq wan laü.
- ¹⁶Ümtiikiwa khamjong chum raq ümnaq chhitaq, O Shiikeawe lei, tsangshiq ka ahai riito, kiimaq khamjong chum tsaü hea thun ka atiikhai rokrok haito.
- ¹⁷Ra wa phumda thun raq rajun piikhaü kham raü ikha raüto; ramok watrang raq ra ka wiita ham wanto, kiimaq rachhai ralüp watrang raq raham hiqham chhailüp wanto.
- ¹⁸Ümniiraq ra tiimoklaü ka atam alam küwanto, ra ka siimko maq riita siimko na hiqraikhü hamli chhai wanto; hiq ka atiikhai ban ban phewanto.
- ¹⁹Ümniika sammoktra chum blun tlaq kiijaq khumlaü; ümniiraq khamjong chum tsaühea kra jinwan laü, shatmaq kham thaq na ümhokme ka ahü riito.
- ²⁰Ümniiraq ümsenginok ka sku rümti raq shunshea tlaq ikha shea wan laü, Mosheq nai Aron wokhong maq shea wan laü.

Shomshi 78

Shiikeawe Nai Asenginok

- ¹Taironglaq, isenginok lei, itsii chong ara, lanta ibom chong ara tsan na tiitsang ronglaq.
- ²Ngì raq taksma shiiwang bomtsi michongha lata richü pat wa amao chang manphan liichum michong kuqha,
- ³nashiq raq taiwankai laita sapwankai thun kra, nawetiim raq nashiq ma phanchan kuq wantaq thun kra.
- ⁴Nashiq raq kra manphan thun ka nasetiim ma chongkehü maq thümai; nashiq raq senye pat ma michongkuq rong i TATIWE ningkun jonglu nai apaiq jaqsham jonglu thun kra kiimaq apaiq raq awang chang jaqsham wantaq thun kra michongkuq rong i.
- ⁵Apaiq raq Israilnok ma thungtri raütu kuqto kiimaq aming raütu thun ka Jakob saüsetiim ma kuqto. Apaiq raq natitiim ma apaiq thungtri raütu ka tsangsaü tsangsetiim ma shrinke raa nguta tsii chongkuqto,

⁶kriika senye nonye pat riimin thungtri raütu thun ka sapwan miitu akhek minshiiq, raüta tsangshiq raq hali tsangsetiim ma chongke ratlo.

⁷Akha klowan raütiq tsangshiq riimin Shiikeawe ma kamtsantsii mithü wan raüta apaiq raq jamlai jaqwa shamkuqtaq kra manphan ka laqbaiq mak miraq, shatmaq apaiq aming thun ka wranaiqshe lang raüta misi.

⁸Tsangshiq ka tsangtitiim kiikha riimak mirlaq, Tsangtitiim pat ka kiqkhii sruwali kiimaq nilan, tsangshiq raq Shiikeawe ma kamtsii ka ümtiikiimin pharangrang maq thümak kiimaq tsangshiq ka apaiq wokhong na tsapkapkap simak riito.

⁹Ephraimnok ka liq piraqchhaq liqsin chii wiraq chhaq rekhatkai aki jai na jangrang pinto.

¹⁰Tsangshiq raq Shiikeawe rai tongshongtaq ramram raükha kra lang mak riito; tsangshiq raq apaiq thungtri lang mak jinto.

¹¹Apaiq raq jamlai jaqwa shamkuqtaq kra tsangshiq raq alaq riibaiqto, apaiq raq amaochang jaqsham wan chhitaq kra laqbaiqto.

¹²Tsangtitiim makki na Shiikeawe raq amao chang jaq shamkuqto Ejip mung maq Joan tan maq shamto.

¹³Apaiq raq khamjong rai kok ka mannai na triiphea baiqto; apaiq raq khamkok ka khetuk wiinai ikha tiichapbaiqto.

¹⁴Apaiq raq tsangshiq ka ranaiq na phumda khamchong maq shunshea wanto kiimaq rawa minru walütu kaü maq shea wanto.

¹⁵Apaiq raq kumtsaiphii binjü maq longraq tiikho linto raüta tsangshiq ma hiq mong tsäuhea wa kham tiidong kuqto.

¹⁶Apaiq raq longraq mong wa khamraise ashi tiidongto raüta khamrai ikha tiikito.

¹⁷Shatmaq tsangshiq riika Shiikeawe man na ngarai tang wan ruqli riito, raüta kumtsaiphii binjü maq tsangshiq raq Ratsan Ramong Nyang Na Sitiwe kiq khii wanto.

¹⁸Tsangshiq raq tamlamlam maq Shiikeawe ka tairaito kriika tsangshiq raq aroro phaqsea kra keraa dongdii nguta shiitep jaüto.

¹⁹Tsangshiq raq Shiikeawe ma bombi kuqto, “Shiikeawe raq kumtsaiphii binjü maq midung lot shea?”

²⁰Tengto, apaiq raq longraq na bukto, raüta khamrai ashi achhang tiikito; shatmaq apaiq raq nashiq ka winsii maq midunglot sha kiimaq asenginok ka ngam maq midunglot sha?”

- ²¹Kiimaq TATIWE kra tsangshiq bot nyan kra taito raüta atsan khiqto; apaiq raq asenginok ka wa tiidong raüta longto, kiimaq atsankhiq tsangshiq thaq na tiihengto,
- ²²jamkhano ngukla tsangshiq raq apaiq ma kammak kiimaq apaiq raq tsangshiq mitiichhiikuqplot nguta kammak riito.
- ²³Shatmaq apaiq raq ra rai riibomto raüta ramungtan kilü thun dibaiq miitu aming kuqto;
- ²⁴raüta apaiq raq tsangshiq ma ramungtan wa wong tiidea kuqto, kriika tsangshiq ma manna tiidea kuq raüta dungto.
- ²⁵Krai mren tsangshiq raq rasetiim dung siq wanto, kiimaq Shiikeawe raq tsangshiq ma wok phetaktak tiiphaqsiqto.
- ²⁶Apaiq raq shedong mung wa rahai tiisaüto, kiimaq apaiq ningkun maq shemai nü wa rahai ajong tiisaüto;
- ²⁷raüta asenginok miitu ra wa wushikong kumtsaiphii na kumtsai riiphongtlaq ikha hüma hiq ma tiisat kuqto;
- ²⁸kra wushikong ka tsangshiq tombutiip piitiip mong na kiimaq piitiip tro na thiimto.
- ²⁹Krai mren nokmaiqse raq ngiilichhaq bak phaqto; kiimaq tsangshiq raq ajaüjaü Shiikeawe raq phong kuqto.
- ³⁰Shatmaq tsangshiq sükha tsi ka tsaq mak dea riito tsangshiq raq pahea bakphaq wan ruqli riito,
- ³¹kriikha maq Shiikeawe ka tsangshiq ma atsankhiqto kiimaq tsangshiq phong wa koilong koilabi thun tsatbaiqto kiimaq Israil mung wa jerobi ahea pinthumti tsatbaiqto.
- ³²Atinkhan shamke wan taü miimin mungmaiqse raq ngarai ka tangwan ruqli riito; atinkhan awang chang jaqshamke wan jai min tsangshiq raq apaiq ma kammak riito.
- ³³Arningkhan she apaiq raq tsangshiq rilung ka tsitsü heatiikai ikhli she tiithumbaiqto kiimaq tsangshiq miisaq ka tiihanghiiq miili sawa tiüwa raüta tsat baiqto.
- ³⁴Ümtiikiiwa apaiq raq tsangshiq phong wa wiijam ka jiiipbaiqto, raüla tsangshiq phong wa maiq wiijam ka awokhong na jang wa nongtlo; tsangshiq ngarai ka tiidiitlo raüta tsan atsi maq apaiq jaq wa achu jüütlo.
- ³⁵Kiijiishetiq tsangshiq raq Shiikeawe ka tsangshiq tiiwongketi dea nguta tsan na tiitsangtlo, kiimaq Ajong Pinthum TATIWE riidea tsangshiq ka khrum kuqto nguta saptlo.

- ³⁶Shatmaq tsangnübok maq jamlai wa bomtlaq kriika arotli riitlo; tsangshiq raq jamlai wa bomtaq thun kriika tsan mong maq tengteng abom ka riimak.
- ³⁷Tsangshiq raq apaiq ma tsantsii kuq raüta lungwiimak; tsangshiq ka apaiq tongshong tri wokhong na tsapkapkap maq shongnga wan mak.
- ³⁸Shatmaq Shiikeawe ka asenginok ma tihang mangchan tiitsishat riito. Apaiq raq tsangshiq ngarai ka adii riikuqto raüta tsangshiq ka shiithenbaiq mak dea riito. Jang pahea atsankhiq ka anin raüta shiikhingto kiimaq atsankhiq walü ka tsangshiq thaq na tiinyai chaq mak anin riito.
- ³⁹Apaiq raq tsangshiq ka miinan hanngam hiqdasetiim lamlamli, rahai ikha biwansaq pan wan changli raüta mokisaq mokai chang nguta atsan na tiitsangshat thüwanto.
- ⁴⁰Tsangshiq raq kumtsaiphii binjü maq jang pahea apaiq kiq khii sru wanto; tsangshiq raq apaiq tsan jang pahea tiibi wanto!
- ⁴¹Tsangshiq raq Shiikeawe ka niqruqruq jang pahea niqsiq wanto raüta Israilnok Asii Shiikeawe tsan tiitsi wanto.
- ⁴²Tsangshiq raq apaiq ningkun jonghea kra laqbaiq wanto kiimaq apaiq raq tsangshiq ka tsang jaqtinok jaqkhon mong wa tiichhiikuq wantaq ranaiq ka alaq riibaiqto
- ⁴³kiimaq apaiq raq ningkun ajong maq jaqshamtaq kiimaq amao chang jaqsham wantaq Ejip mung maq Joan tan thung maq klo wantaq kra laqbaiqto.
- ⁴⁴Apaiq raq jürai thun ka tiijai ma tiijabaiqto, raüta Ejip mungti ma kham anyang chang ahüshe riito.
- ⁴⁵Apaiq raq tsangshiq ka shecham tlong raüta, tsangshiq ka pinthum tlitkot wanto, kiimaq makphang tlong raüta tsang mung ka tiithenbaiqto.
- ⁴⁶Apaiq raq kupchi tlong raüta tsangshiq wak wa tsam tiiphaqbaiqto kiimaq tsangshiq wak ram wiita tiithenbaiqto.
- ⁴⁷Apaiq raq tsakhiiq trok raüta tsangshiq spiqro thun wiita tiithenbaiqto, kiimaq tsangshiq phupmup chongro thun ka nyiirii trok raüta tiithenbaiqto.
- ⁴⁸Apaiq raq tsangshiq minsäü kong ka tsakhiiq trok raüta tiijiim baiqto kiimaq tsangshiq skukong nai minsäü kong ka rathaiq rachhiq henghea tiisaü raüta jiiqbaiqto.
- ⁴⁹Apaiq raq tsangshiq ma pinthum chamchao sawa thawe tiisaüto apaiq tsankhiq walütu maq chaqbaiqto, kriika tsangshiq ma atsai tsasoqti kong säükai riito.
- ⁵⁰Apaiq raq atsankhiq walü ka shiikhing mak riito riimakla tsangshiq rilung ka tiiwong kuq mak riito, shatmaq sawa tha tiisaü raüta jiiqbaiqto.

- ⁵¹Apaiq raq Ejipnok jamkun wa chhikhusetiim maiqwese thun wiita tsatbaiqto.
- ⁵²Raütiishe apaiq raq asenginok ka sku rümti raq skukong tsuq wantlaq ikha ahin na tsuq wanto kiimaq tsangshiq ka kumtsaiphii mung maq shunshea wanto.
- ⁵³Apaiq raq tsangshiq ka khu asang maq tsuq wanto, krai mren tsangshiq ka ahai asong min ahü riito; shatmaq khamjong chum raq renok ka lam wan raüta tijiimto.
- ⁵⁴Apaiq raq tsangshiq ka ahiq asii mung na tsuq wanto, apaiq raq rekhat raüta ajii wan pum thun kiijaq tsangshiq ka tsuq wanto.
- ⁵⁵Apaiq raq kra mung na siti noktinok thun ka asenginok raq khat wan wan raüta hiqshong thun jiiwantlaq kra phan phan jobaiq wanto; apaiq raq kra mung wa hiq ka Israilnok maiqphan ümchu wa kriima chumkuqto raüta tsangshiq jam thun ka asenginok ma kuqto.
- ⁵⁶Shatmaq tsangshiq raq Ningkun Ajong Shiikeawe kiq khiito raüta apaiq ka maitaito. Tsangshiq raq apaiq aming thun ka lang wan mak riito,
- ⁵⁷shatmaq tsangshiq ka nilankong kiimaq awetiim kiikha apaiq wokhong na simak riito, liqsin ako ikha maiqkamsea chang riimak riito.
- ⁵⁸Tsangshiq raq apaiq ka tsangshiq thatsang hiqba thun haiwan raüta atsan tiikhiqto, kiimaq tsangshiq raq sumla phra thun noq raüta apaiq tsan ka walü wa ikha tiinyai chaqto.
- ⁵⁹Shiikeawe raq kriithun ka chhiraüta pinthum khiqto, kriikha niishe apaiq raq asenginok ka jainong shungthütlii miimbaiqto.
- ⁶⁰Apaiq raq apaiq sichang tombutiip ka Shilo hiq na miimbaiqto, kriika apaiq nashiq phong na sichang jam riito.
- ⁶¹Apaiq raq nashiq jaqtinok ma Tongshongtek kra tlap wanto, kriika apaiq ningkun kiimaq apaiq khushü ngao sichang riito.
- ⁶²Apaiq ka asenginok ma atsan khiqhea riito kriikha na tsangjaqtinok ma tiikhat raüta tsangshiq ka tijiipbaiqto.
- ⁶³Jerobi thun ka re na jiiimto, krai mren junriire kong ka alamti ahü she riito.
- ⁶⁴Ramwebi thun ka re jaq na tsaito, kiimaq tsangnyung mantinyungre ma, tsangwetiim maa phong ka tiijo mak riito.
- ⁶⁵Atiisup niishe TATIWE ka akon maq asamki ikhiishe sam wanto; apaiq ka nolawe chephe raüta phephiiq hotlaq ikhiishe phehoto.
- ⁶⁶Apaiq raq ajaqtinok ka jai na tiijang jobaiqto pattup pat-sa miitu jea tiingaütlii tiinamtok khatbaiqto.

⁶⁷Shatmaq apaiq raq Joseph saüse phan ka ashthoq she riibaiqto; apaiq raq Ephraim phan ka tsea mak she riito.

⁶⁸Kra rii na apaiq raq Juda phan she tseato kiimaq Jajon Higlām apaiq raq pinthum lungwiitlaq kriishe tseato.

⁶⁹Kiijaq apaiq raq apaiq Shomjam ka haito ajam ramungtan na sitlaq kiikha; apaiq raq kra jam ka hiqraikhü phataqtaq sitlaq kiikha pattup pat-sa thenki makchang she haito.

⁷⁰Apaiq raq ajaqshi se Dawit tseato; apaiq raq Dawit ka skukong rümchang nyiimlung ram wa shea wanto,

⁷¹kiijaq apaiq ka asku kong rümrea riito, raütiishe apaiq raq Dawit ka Israil mung hokham miishe shongto, Shiikeawe sengi sku kong rümte miishe shongto.

⁷²Dawit raq tsangshiq ka tiima tsantsii wiita kiinong kuq raüta rüm wanto kiimaq jaqram jaqri taksu jaq khon tiiphashat maq shunshea wanto.

Shomshi 79

Mung Tiichhii Miitu Achujäü

¹O Shiikeawe lei, thatsang maiqse raq ümmungtan long wanto. Tsangshiq raq asii üm Shomjam tiisheshi baiqto raüta Jerusalem ka wiita tiibunbaiqto.

²Tsangshiq raq ümsenginok maaphong ka langtang kong ma baiqthüto, üm jaqshisetiim maaphong ka rumngam kong ma tiiphaq ma baiqthüto.

³Tsangshiq raq ümsenginok tiijai ka kham ikha raüto; maiq tiijai ka Jerusalem na khamrai ikha kito, kiimaq maiq maa phong lapti jumin ahü riito.

⁴Naimung tro na siti maiqmung thun raq naishiq shummiitlo; tsangshiq raq naishiq naikütlo kiimaq naishiq ka thophi riiqphi slailiitlo.

⁵TATIWE, ümniika naishiq ma pattup khiqruqli shea mikhiq haü? Ümtsankhiq ka walü ikha nyairuqli shea minyai?

⁶Ümtsankhiq ka ümnaq shomnoq mak pongmungti thun thaq na tiisaülaq, ümjaq wa achu jäü maknok thaq na phong chaqlaq.

⁷Tsangshiq raq ümsenginok jiiqbaiqto; raüta tsangshiq raq üm mung ka tiithenbaiqto.

⁸Naititiim raq ngarai thun tang kha na naishiq ma mo naq tiihokiq. Naishiq ma ümchaü tiihang mangchan tiichhi kuqlaq; naishiq ran chang jamlai min ahüshe.

⁹Naishiq khrumlaq, O Shiikeawe lei, laüta naishiq ara tiichhiilaq; naishiq ara dokda kuqlaq, kiimaq naishiq ngarai homa ka adii riikuqlaq ümmang chong anato tiiwong miitu.

¹⁰Pongmungti thun raq naishiq ma, “Namshiq Shiikeawe ka ümbano?” nguta jaram tiislaï sea wa? Naishiq makliï maq chhishat na ümniïraq ümsenginok tiïjai raü wantinok maiq mung thun ma mo tiïholaq.

¹¹Shumwi kong hoqtrang ka tailaq, laüta ümningkun jonghea kriïmaq maiqjaq khon mong na tsai wanti kra tiïchhiïlaq.

¹²TATIWE lei, pongmungti thun ma tsangshiq raq ümniïma shumïitaq kra kha na jang miïshi tliip laüta mo tiïholaq.

¹³Kra nguhaütiq, naishiq ümsenginok raq, ümsku kong raq, ümniïma pattup pat-sa she kechu mitum wan hai.

Shomshi 80

Mung Tiiq Wan Nong Miitu Achujäü

¹Naishiq achujäü tailaq, O Israilnok Rüm-tiwe lei; naishiq achujäü tailaq, naishiq ka ümskukong, ümniïka naishiq pengti. Üm hokham ngacho ka cherubim rasetiim thaq na, ümniïka kiijaq ngatiwe.

²Ümsham ka Ephraim phan ma, Benjamin phan ma, kiïmaq Manase phan ma tiïchhi kuqlaq. Naishiq ma ümningkun jonglu ka tiïchhikuqlaq; kiïmaq ana kira laüta naishiq ara tiïwonglaq!

³Naishiq ka shea wan nonglaq! O Shiikeawe lei! Naishiq ma ümtiïhang mangchan tiïchhilaq, raüla naishiq ka mitiïchhiï wan!

⁴Ümtincho na saüli wa, TATI Shiikea Ajong Pinthumwe lei, ümniïka ümsenginok achujäü tre maü mikhiq haü?

⁵Ümniïraq naishiq ka ajon ajü miïlishe dungtlaü, makphai khap ajong kaü na tiïnyang laüshe.

⁶Ümniïraq naimung tro na siti maiq mung thun ma naimung ka tiïkhat laü kata; naijaqtinok raq naishiq shummiïtlo.

⁷Naishiq ka naimung na hali tiïjang shea wan nonglaq, Ningkun Ajong Shiikeawe lei! Naishiq ma ümtiïhang mangchan tiïchhilaq, raüla naishiq ka mitiïchhiï wan!

⁸Ümniïraq Ejip mung wa spiqtsi cham lam wan laü; kiïmaq ümniïraq pongmungti thun ka jobaiqlaü laüta tsangmung kiijaq kra spiqtsi cham ka chhilaü.

⁹Ümniïraq hiq ka atiijong ma aheawiq chhinlaü; arang thun ka hiq mong na atsaüwiq chamto, raüta atsung ka jong wan raüta kra mung hamli nyam wanto.

¹⁰Atsung thun nyam raq kin thun wiita pang wanto; akü ako thun jong wan raüta maisak petsung jongheahea thun wiita pang wanto.

¹¹Akü ako thun jong raq Mediterenian khamjong chum na thin lili jong wanto, kiimaq akü thun raq luhea Euphretis rai na saüli riito.

¹²Ümniiraq kra tsung tro wa sonruk ka jam nguto siiqbaiqläü? Ümchaü ka maiq akhumti raq kra spiqtsi ka huksiqtlo.

¹³Rum wa waqnyi kong wa raüta nibaiqtlo kiimaq rum nyamsekong raq kra phaqtlo.

¹⁴Naishiq phanü na liilaq, O Ningkun Ajong Shiikeawe lei! Ramungtan maq naishiq ara liilaq; laüta ana kira kiimaq ümsenginok ka chhiilaq!

¹⁵Kira laüta ara spiq tsung ümniiraq achhihäü kra tiichhiilaq, ara spiq tsung ümniiraq tijonglu tlaü kra chhiilaq!

¹⁶Naishiq jaqtinok raq spiq tsung ka wa maq chaqbaiqto raüta adaq riibaiqto; tsangshiq ka tsan tiikhiq laüta liilaq laüta shiithen baiqlaq!

¹⁷Ümniiraq atsea wan häünok ka tiiwonglaq kiimaq tiichhiilaq, ümniiraq kra mung ka ajong ma tiija wan läü.

¹⁸Naishiq ka ümwokhong wa ahin na dongho nongmai she mirhai; naishiq ka atra thülaq, raüla naishiq raq ümnaq mitiitsamkai.

¹⁹Naishiq ka tijang shea wan nonglaq, TATI Ajong Pinthum Shiikeawe lei, Naishiq ma ümtiichang mangchan tiichhilaq; raüla naishiq ma hansang miraq.

Shomshi 81

Lamjaptip Poi Shi

¹Chojong chise maq nashiq tiiwongti Shiikeawe ma rüriiq rong i; Jakob Shiikeawe tiitsam shinge rong i!

²Tsütrang pha ronglaq lanta jaqsinpin thun tsü ronglaq! apeowiq phaqlamtoro nai torokong thun tsü ronglaq.

³Poi miitu paison lerong tsü ronglaq, jiha dong wan pha na kiimaq jikham ranaiq na.

⁴Arka Israil mung na thungtri, Jakob Shiikeawe raq aming akuq.

⁵Apaiq raq Israilnok ma akuq aming apaiq raq Ejip mung khattaq akhing na, ngi raq ashambap mangwe raq akha nguto taikang,

⁶“Ngi raq namraikhü wa homa laihea dobaiqkang; ngi raq namraikhü wa kiitelong homa lambaiqkang.

⁷Namshiq ma chamchao akhing na, namshiq raq ngi ma chonglan, kiimaq ngi raq namshiq tiichhiikang. Rathaiq mong na ngi tiipaü chang maq, ngi raq namshiq achujaü trekang, Ngi raq Meriba hiq jüserai tsiim ba maq namshiq maitaikang.

⁸Tai ronglaq, isenginok lei, ngi hon chongtiikang ara; Israilnok lei, namshiq raq ibom ara taihan jaq nguta ngi kai tsinngin tiikang!

⁹Namshiq raq laihin phra noq wan maimak.

¹⁰Ngi ahata namshiq TATI Shiikeawe, namshiq ka Ejip mung wa sheawanti. Namnübok ka ajong maq tiiki ronglaq, raüla ngi raq namshiq ka wok phetak midungha.

¹¹“Shatmaq isenginok raq ibom chong ka taimak riito; Israilnok raq ibom taimak riito.

¹²Kriikha na Ngi raq tsangshiq ka nilan lamphan na tiikibaiqkang kiimaq tsangshiq raq aroro lam na tiikibaiqkang.

¹³Ngi raq Isenginok raq ibom tai raüjaq nguta tsinngin wankang; tsangshiq ka Iwokhong na si raüjaq nguta pinthum tsinngin wan kang!

¹⁴Kra nguraü ka Ngi raq tsangjaqtinok ka jaqlothitli khat lata mitangha wa! kiimaq tsang jaqtinok thun ka wiita mitangkuqha chang wa.

¹⁵Ngi ngengtinok raq tsanghaisitsi ma ikhaki na mibum wa; tsangshiq moho ka pattup pat-sa mihophaq wan.

¹⁶Shatmaq Ngi raq namshiq ka bunwong ahea pinthum maq midunghiq wanha wa lata Ngi raq namshiq ka rum wa ngiq ngu maq phekhinq midunghiq wanha chang wa.”

Shomshi 82

Shiikeawe Kli Phanrap Kunli Pengti

¹Shiikeawe ka ramungtan rung na ngongwe; tisho kong thungtlaq kiijaq apaiq raq tri akha tantlo:

²“Namshiq raq ashut khapho ka thaqbaiq ratlo; namshiq raq ajiqwe rai pongdam maimak she!

³Miitsan maiqse nai jechisetiim raq alap chang arang sitlaq kra tiiwongke ratlo; tri raütu ka tingting maq sham ronglaq, lanta thümsaü litsebi nai ümkoq ümphaqti ka riikhaqli tri maq shin lanta khrum kuq ronglaq.

⁴Tsangshiq ka abi maiqse jaqkhon wa tiichhiikuq ronglaq.

⁵“Namshiq ka angi nola kong! Maijqiq kong! Namshiq ka wiita ashut kong siisaq, kriikha tingting kappe mangjong hiq wa amo she riikito.

⁶‘Namshiq ka tisho kong,’ nguta Ngi raq ngukang ihata; ‘namshiq tarü ka Ratsan Mong Na Sitiwe setiim.’

⁷Shatmaq namshiq ka maiqse tsaitlaq kiikhiisii mitsaihan; nam rilung kiimin miikiimse tsaikitlaq kiikhiisili mithumki.”

⁸Kira, O Shiikeawe lei, laüta mangjong hiq ka penglaq; maiq mung thun ka ümniirii siisaq.

Shomshi 83

Israilnok Re Thun Tang Miitu Achujäü

¹O Shiikeawe lei, ümtum ümmai naq ngakiq; sanglili naqsikiq, thohii phahü ka naqsikiq!

²Liilaq! Ümjaqtinok ka ümniirai riilongtlo, kiimaq ümnaq ngengtinok ka ümwokhong wa dongho mung nyea tantlo.

³Tsangshiq raq ümsenginok long ma ahukse maq re shuntlo; tsangshiq raq ümwokhong na siti thun kra khatwa ma re shuntlo.

⁴“Warong ra,” nguta tsangshiq raq ngutlo, “Lo ta, nashiq raq tsang mung ka tiithenbaiq rong i, haüla Israil mung ka jurmin tiitsang mak she milaqbaiq.”

⁵Tsangshiq liipan na akha riiphoto raüta ümnaq khat ma tsangshiq liipan na tong shongto she:

⁶Edom mungti nai Ishmailnok liipan na; Mob mungti nai Hagraiqnok liipan na;

⁷Gebal mungti, Ammon mungti, kiimaq Amaleknok; kiimaq Philistain mungti nai Tajar mungti liipan na.

⁸Kiimaq Asiria mungti riimin tsangshiq rai pongtlo, Lot saüse phan Ammonnok nai Mobnok ka tsangshiq rai ningkun aheng shoqke wan dam she pongdamtlo.

⁹Midiannok jamkho riilaü kiikha tsangshiq kiimin khat laq, kiimaq Sisera nai Jabin Kishon rai maq ikha riilaq.

¹⁰Ümniiraq tsangshiq ka Endor hiq maq khatbaiq laü, kiimaq tsang maa phong hiq na namto.

¹¹Tsang welabi ka ümniiraq Oreb nai Jeeb jamkho tiishelaü ikha tiishelaq; tsang mung pengti tuwe jongbi thun ka Jeba nai Jalmunna tsatbaiqlaü ikha tsatbaiqlaq,

¹²“Shiikeawe rii mung ka naishiq riishe milamhohai,” nguta ngoti kra liilaq.

¹³Tsangshiq ka botkhulai ikha wanbaiqlaq, O Shiikeawe lei, tsamkü rahai raq pan wantlaq ikha tiipanbaiqlaq.

¹⁴Wa raq rum khiimtlaq ikha khiimlaq, walü raq kin thun khiimtlaq ikha khiimlaq,

¹⁵tsangshiq ka üm rathaiq watlaq kriimaq jobaiqlaq laüta ümtsankhiq henghea rahai maq tsangshiq ka phiip ma tiitsailaq.

¹⁶Tsang thea na jeasi kongtam puqshi phong kuqlaq, O TATIWE lei, laüta tsangshiq ma ümningkun heng kra tiisaplaq.

¹⁷Tsangshiq ka tiibunlak khatlaq laüta pattup pat-sa miitu phiip ma mitsailaq; raüta tsangshiq munjuk mijuk mijiimlaq.

¹⁸Tsangshiq raq ümniikli dea TATIWE nguta misaplaq, mangjong tlotli pengti ajong pinthum nguta misaplaq.

Shomshi 84

Shiikeawe Jam Na Kairo Tsantsi

¹Ngi raq üm Shomjam ka pinthum lungwiitiikang, TATI Ningkun Ajongwe!

²Ngi kiijaq si kai lungwiitiitang! Ngi TATIWE jam na si kai lungwiitiikang. Ikhum wiita kuq lata atra Shiikeawe ma chochi ma shingetiikang.

³Wuraichaqse kong riidea min achu kiijaq haitlo, kiimaq tsakklailu kong riimin tsangchü hai raüta sitlo, tsangshiq raq asetiiim ka üm berongwacha thun tho na thütlo, TATI Ningkun Ajongwe, i hokhamwe kiimaq i Shiikeawe lei.

⁴Pinthum peohea, üm Shomjam na siti ma, wranaiqshe ümnaq tiitsam shingewali.

⁵Pinthum peohea ümniiraq ningkun shoqkuqtaüti ma, juwa Jajon Pum na kechu lamphan ritwatlaqti ma.

⁶Tsangshiq ka shinram shinriiq Baka hiqthungtan maq watlo, shatmaq kra thung ka tsiimserai phong ma jakitlo; diwin shea rajun raq thamchumsetiiim phong ma tiijabaiqtlo.

⁷Tsangshiq ka awalam miili ningkun lap wantlo; tsangshiq raq tisho thun thaq na Shiikeawe ka Jajon na michhi wan.

⁸Ngi achujäu tailaq, TATI Shiikeawe Ajong Pinthumwe lei. Tailaq, Jakob Shiikeawe lei!

⁹Naishiq hokhamwe ka shiimanlaq, O Shiikeawe lei, ümniiraq ashonghäü hokhamwe ka.

¹⁰Üm Shomjam na ranaiqshi haisea ka, ahin na wiihingshi sitiikai thaq na min apeo; ngi i Shiikeawe jam kilamchong na chap lungwiitiikang abi maiqkong jam thun na si nam ma.

¹¹ TATIWE ka nashiq tiiwongti kiimaq achhai anyii hokhamwe, nashiq ka lungwii maq nai shreng maq shiimantlo. Apaiq raq riikhaqli jaqshamti ma ahea awa phan kene khunnii mak phan.

¹² TATI Ajong Shiikeawe lei, pinthum peohea ümniima kamtsantsii thüti ma!

Shomshi 85

Mungtsing Maq Si Miitu Achujäü

¹ TATIWE lei, ümniiraq üm mungtan tihangshat rüm wan laü; ümniiraq Israilnok arong awin tiija wan laü.

² Ümniiraq ümsenginok ngarai thun diikuq wan laü kiimaq tsangshiq jiqphiq thun wiita diikuq wan laü.

³ Ümniika tsangshiq ma khiq maüshe tsaqläü laüta tsangshiq khuthaq na ümtsankhiq sru ka atiitsaq riibaiqläü.

⁴ Manna jamkho arong awin sikai kiikha tiisi wan nonglaq, O Shiikeawe naishiq chhiitiwe lei, laüta naishiq ma ümtsan ka naq tiibikiq she!

⁵ Riita ümniika naishiq ma pattup khiquqli sha mikhiqhaü? Ümtsankhiq ka ümtiikiimin tsaq mak sha miraq?

⁶ Naishiq ka ajong alunok ma tiija nonglaq, räüla naishiq, ümsenginok raq, ümniika mitiitsamkam nongkai.

⁷ Naishiq ma tiipitmaüphan üm mangchan tiichhilaq, O TATIWE lei, laüta naishiq ma ümnaq tiichhii wan khрум kuqlaq.

⁸ Ngi raq TATI Shiikeawe bom ka tiitsangtaitiikang; apaiq raq nashiq asenginok ka khusang maq mirümha nguta kiqkham kuqto, nashiq ka nashiq angi lamphan na jangho nong mai chong.

⁹ Tengteng apaiq shrengti chhiike miitu apaiq ka khekham sitlo, kiimaq apaiq tiichhiiwan ngao ka namung na asi miraq.

¹⁰ Lungwii nai tsapkapkap ka adam na mirhum; kechu nai hansang ka adam na mirpom.

¹¹ Maiqse tsapkap ka ratsan mong na saülili mipong wan, kiimaq Shiikeawe kechu raq ramungtan maq hiq na kuraüta milii.

¹² TATIWE raq nashiq ka rongboq mitiija nong, räüta namung ka hiqpo hiqwin ma mijanong.

¹³ Kechu ka TATIWE miki na miwa räüta apaiq kai lam ka mitiitheaho.

Shomshi 86

Khrumlap Miitu Achujaü

(Sho 70)

- ¹Ngi achujaü tiitsang tailaq, TATIWE lei, laüta trelaq, jamto ngukla ngi KA jamkha ijasiq kiimaq ningkun ahü.
- ²Atsai chang wa ngi tiichhiilaq, jamkhano ngukla ngi ka ümwokhong na siti; ngi chhiilaq, jamto ngukla ngi ümjaqshi se kiimaq ngi ümniima kamtiikang.
- ³Ümniika i Shiikeawe, kriikha na ngi tiihanglaq; ngi ranaiq minru ümjaq wa achu jaütiikang.
- ⁴Ümjaqshi se tiichochi laq, O TATIWE lei, jamto ngukla ngi raq achu jaütiikang ka ümpa niishe saüto.
- ⁵Ümniika naishiq ma ahea kiimaq naishiq mra diiketi, tiipitmaüphan lungwii ka ümjaq wa achu jaüti ma sitlo.
- ⁶Tiitsang tailaq, TATIWE lei, ngi achujaü ara; khrum jaü hoqtiikang ara tailaq.
- ⁷Ngi ma chamchao akhing na ümmang chongtiikang, jamkhano ngukla ümniiraq ngi achujaü tretläü.
- ⁸Ümniikhan tisho ka ahü, O TATIWE lei, ümniiraq jamlai wa shamlaü ka jurmin shamak dea.
- ⁹Maiqmung thun ümniiraq tiqläü thun wiita ümjichong na miwa räuta hiq na bumräuta minoq; tsangshiq raq ümnaq jonglu kra mitiitsam.
- ¹⁰Ümningkun ka jonghea kiimaq pahea awang chang shamtläü; ümniilische Shiikeawe.
- ¹¹Ngi ma shrinkuqlaq, TATIWE lei ngi raq jamlai shamchang wa, räula ngi ümwokhong na tsapkapkap misikang; ngi ma shrinkuqlaq wuda kaü ikha ümnaq shomnoq ma.
- ¹²Ngi raq ümniika itsan imongjii kuqlata mitiitsamha, O, TATIWE lei, i Shiikeawe lei; ngi raq üm jonglu ka pattup chiirim lata michongha.
- ¹³Tiipitmaüphan ngi lungwiitläü ka pinthum jonghea! Ümniiraq ngi ka maakho bok wa chhiiläü.
- ¹⁴Ashkongtamli maiqkong raq ngi longwanto, O Shiikeawe lei; mat-saü tsasekong raq ngi tseabaiq tantlo-ümnaq broriimakti raq tamwanto.
- ¹⁵Shatmaq, O TATIWE lei, ümniika tiihangheawe kiimaq lungwii Shiikeawe, wranaiqshe ninwan ruq, wranaiqshe lungwiihea kiimaq tsapkapkap.
- ¹⁶Ngi pha nü na liilaq laüta tiihangkuqlaq; laüta ngi ma ningkun shoqkuqlaq, kiimaq tiichhiilaq, jamkhano ngukla inyung raq ümnaq jamkho shomnoqtaq kiikha shomnoqtiikang.

¹⁷Ngi ma ümnaq thuktsom kra tiichhilaq, TATIWE lei; ngi ngengtikong ka ajeasi miraq ümniiraq ngi boqpumtlaü nai khrumtlaü kra chhi raüta,

Shomshi 87

Jerusalem Tiitsam

- ¹ TATIWE raq achela ka asii hiqlam na teiwanto;
- ² Israil mung na chela thun kunli thaq na, apaiq raq Jerusalem chela ka pinthum lungwiitlo.
- ³ Tailaq, Shiikeawe chela lei, apaiq raq ümmang chong tsaki awangchang chongtlaq thun kra:
- ⁴ “Ngi raq Ejiip mung nai Bebilon mung mang ka iwokhong na siti maiq mung thun mang waiqtiikang mangwea raüpot na mitlom damha; Jerusalem chela na siti mungmaiqse phong na Philistain mungti, Tajar mungti kiimaq Sudan mungti mang min miwaiq wanha.”
- ⁵ Jajon ka mangjong maiqse kunli rii, kiimaq Ajong Pinthum Shiikeawe raq kriinyung ka ajong pinthum mitiija wan.
- ⁶ TATIWE raq maiq phan mangthun mangwea raüpot na miwaiqthü wan raüta tsangshiq tarü ka Jerusalem na siti nokti siisaq nguta miwaiqthü.
- ⁷ Tsangshiq raq wiinum shewa lam maq, “Jajon chela ka nashiq raq achu shiiman lapchang jüraikuk,” nguta shitrangtlo.

Shomshi 88

Khrumjäü Aho

- ¹ O TATI Shiikeawe lei, ngi chhiiti, ngi ranaiq minru hoq tiikang, kiimaq rawa na ümjichong na wa tiikang.
- ² Ngi achujaü tailaq; ngi raq khrumjäü hoqtiikang ara tiitsang tailaq!
- ³ Litkot chamchao raq ngi ara wiita bokwanto ngi ka atsai maakho na adea wan she.
- ⁴ Ngi ka nanok maiq atsai wanti kong sitlaq kiikha atsai wan she; iningkun min wiita athum she.
- ⁵ Ngi ka maiq amaati phong na abaiqthü wishe; ngi ka maiq raq tsat raüta maakho na alapki bumtlaq phong ikha, ümniiraq amiimbaiq wishe kong sitlaq ikha, ümniiraq khrumlot maü chang she sitlaq ikha.
- ⁶ Ümniiraq ngi ka maakho tsäuhea pinthum mong niishe dobaiqlaü, ranyaq tangtang kiimaq tsäuhea pinthum khobok mong niishe.

⁷Üm̄tsankhiq homa ka ikhuthaq na laihea, kra ningkhan ngi ka üm̄tsankhiq khamtso riishe tiimalaq bok wanto.

⁸Üm̄niiraq ngi ka ikongti ma tiishaübaiqthü laü; üm̄niiraq ngi ka tsangshiq maklii na maklii jai na tiijangphat tiijabaiqlaü. Ngi ka trotam maq arukbaiq wishe kiimaq ngi ka lunlot mang she;

⁹imakpo thun ka chamchaotsi raq amiishe riikito. TATIWE lei, wranaiqtek ngi raq üm̄naq heatiikang lata ijaq ra na dolata üm̄jaq wa achu jaütiikang.

¹⁰Üm̄niiraq amaati miitu awangchang jaq shamkuq tlaü sha? Tsangshiq ka maakho wa dong raüta üm̄naq mitiitsam shea?

¹¹Maakho mong maq tiipitmaüphan ümlungwii bom riichongtlaq sha? riimakla miqchup thenkitlaq kiijaq üm̄naq tsapkap jaqsham kra riichongtlaq sha?

¹²Ranyaq tangtang mong kiijaq üm̄niiraq awangchang jaqsham tlaü kra chhitlaq shea? riimakla alaqbaiqwi mung na üm̄thuktsom wa kra michhi shea?

¹³ TATIWE lei, ngi raq üm̄jaq wa khrum jaütiikang; ranaptek ngi üm̄jaq wa achu jaütiikang.

¹⁴Üm̄niiraq ngi jam nguto tiishaübaiqlaü, O TATIWE lei? Jamto üm̄naq ngi pha nü wa ahin nü na miiwan laü?

¹⁵Ngi ka noseji miiphü, phanrap chamchao wan kang kiimaq tsainam nam riikang; Ngi ka ümmohotsi raq irok irii thun min wiita bunlaklak she.

¹⁶Üm̄tsankhiq walü raq ngi ka wiita she tiibun khiim wanto; üm̄niiraq ngi ka phiip̄tsi jiiptsi tiithenbaiq wan laü.

¹⁷Ranaiq minru tsangshiq raq ngi ka jüchhang wa ikha lamwanto; tsangshiq raq ngi trotam maq kom wanto.

¹⁸Üm̄niiraq ngi ma tsanwa siti kongtitiim miimin ngi ka tiishaübaiq laü, krai mren ngi ma kongti ka ranyaq tangtang klishe.

Shomshi 89

Mung Ma Chamchao Akhing Na Shichang Miikhon

¹O TATIWE lei, ngi raq tiipitmaü phan ümlungwii ka wranaiqshe mishiha; ngi raq üm̄naq tsapkap shamkai ka chiiriim lata pattup pat-sa michongha.

²Ngi raq asap-ha ümlungwii tsii ka pattup pat-sa mitsing, üm̄naq tsapkap shamkai ka ra jamkho pattup sitlaq kiikha pattup misi.

³Üm̄niiraq ngulaü, “Ngi raq tsea kangwe rai Ngi raq tongshong kang; Ngi raq ijaqshise Dawit maq kiqkham kuqkang.

- ⁴“Ümsaü ümse phan wa weshi ka maiqpattek hokham ma shongwan ruq miraq; Ngi raq ümweräü ka pattup pat-sa chhintsii ruq mirha.”
- ⁵Ramungtan thun raq ümniiraq amao chang jaq shamtlaü thun kra shingetlo; ümnaq tsapsaü kapse jaqsham ka rasetiim raq shitlo, TATIWE lei.
- ⁶Ramungtan na ümniikhan ka ahin jumin ahü, TATIWE lei; ramungtan na siti winji kong wa ümniikhan jumin ahü.
- ⁷Ramungtan na rung thungtlaq kiijaq winjikong thun ka ümniima haitlo; tsangshiq tarü ümman na haikhiq chaptlo.
- ⁸TATI Shiikea Ajong Pinthumwe lei, ümniikhan ningkun ajong rümti ahin ahü; phanrap na ümniili tsapkapkap jaqshamti, O TATIWE lei.
- ⁹Ümniiraq khamjong chum ningkun henghea kra pengtlaü; ümniiraq khamjong chum tsankhiq bluntlaq kra tiikaiqshak tiisangbaiqtaü.
- ¹⁰Ümniiraq preukaü Rahap ka bunlak tiq laüta tsatbaiq laü; ümningkun henghea maq ümjaqtinok jiiqbaiqlaüta tanglaü.
- ¹¹Ramungtan ka ümrii, mangjong hiq kiimin ümrii sii; ümniiraq hiq nai hiq na siti thun wiita phansanglaü.
- ¹²Ümniiraq mangjong raikhü shekhu nü nai shemai nü kra tiqtaü; Tabor Pum nai Harmon Pum raq ümniima chochi raüta shitlo.
- ¹³Ümningkun ka henghea jonghea! Ümhongla ka pinthum jonghea!
- ¹⁴Ümmungtan kechu jaqsham nai tingting kappe kham maq ashong wan; lungwii tsantsii nai tsapsaü kapse kli ümjaqsham kunli na tiichhitlaü.
- ¹⁵Pinthum peohea jurwa ümniika ashi ange maq shomnoqtlaq, kiimaq juwa ümmangchan rawüli na sitlaqti ma!
- ¹⁶Ümnaq kechu kha maq tsangshiq ka ranaiq minru chochitlo, kiimaq ümniiraq tsangshiq ahea klolaü kha maq tsangshiq raq ümnaq tiitsamtlo.
- ¹⁷Ümniiraq naishiq ma re khat jonghea tiitanguqlaü; ümlungwii wokhong maq naishiq ka nolajong tija laüta rekhat kunkun tiitanglaü.
- ¹⁸Ümnaq, O TATIWE lei, ümniiraq naishiq tiiwongketi ka tsealaq; ümnaq, Israilnok Asii Shiikeawe raq, naishiq ma nai hokhamwe ka kuqlaq.

Shiikeawe Raq Dawit Ma Kiq Akhamkuq.

- ¹⁹Tsapkapkap ümjaqshamti ümjaqshisetiim ma riisham bom maq rathupse niiphü akha chonglaü, “Ngi raq nolajongwe ashi ma khрум kuqkang; Ngi raq nokwe phong wa weshi tsea wan kang, lata apaiq ka hokhamwe ma shongkang.

- ²⁰Ngi raq ijaqshise Dawit ka hokham ma shongkang akhum na asii tel maq nyat lata.
- ²¹Iningkun ka wranaiqshe apaiq rai misi, iningkun raq apaiq ningkun ka mitiiheng.
- ²²Ajaqtinok raq apaiq ka ümtiikiimin tangmak phan miraq; abi kiimungti raq apaiq ka tangmak miraq.
- ²³Ngi raq ajaqtinok ka tiinamtok mikhatha lata apaiq ngenkti thun wiita mijiipbaiqha.
- ²⁴Ngi raq apaiq milungwiiha lata tsapkapkap maq apaiq ka mirümha; Ngi raq apaiq ma rekhat tiitangwan ruq mirha.
- ²⁵Ngi raq apaiq mungtan mitiijongha Mediterenian khamjong maq riita Euphretis Rai na saüli.
- ²⁶Apaiq raq ngi ma akha ming, 'Ümniika iwe kiimaq i Shiikeawe; ümniika ngi khupwongti kiimaq ngi chhiiti.'
- ²⁷Ngi raq apaiq ka ise chhikhuwe ma mitiijaha, hokhambi thun wiita thaq na ajong pinthum.
- ²⁸Ngi raq apaiq ma ikiqkhamkuq kang kra wranaiqshe mithüha, kiimaq apaiq rai tongshongkang kra pattup pat-sa mithüha.
- ²⁹Aweraü ka pattup pat-sa thumki mak phan ra tsingtlaq kiikha siruq misi wan; asaü ase phan wa maiq weshi ka maiqpat tek na hokham mishong wan.
- ³⁰"Shatmaq asaü asemi raq itri raütu jin raüla kiimaq ngi aming thun wokhong na simak raüla,
- ³¹kiimaq tsangshiq raq tsü achongkuqha kra shishe raüla, kiimaq ngi aming thun kra langmak raüla,
- ³²ngi raq tsangshiq ka tsangshiq ngarai thun tang kha na Imo mitiihoha; Ngi raq tsangshiq ma tsangshiq shutphaq kha na mitiichamchaoha.
- ³³Shatmaq ngi raq Dawit lungwiitiikang ka thaq mang riimakla apaiq ma kiqkham kuqkang kriika tiipoi mang mirha.
- ³⁴Ngi raq apaiq rai tongshongkang kra siiqbaiq mang riimakla ngi raq apaiq ma kiqkham raüpot ümchuwa khakuqkang kriiwa pot shi dongdii min tiikhoibaiq mang mirha.
- ³⁵"Ngi raq Ngi asii mang na apaiq ma pattup pat-sa miitu kiqkham kuqkang; kra ngi raq Dawit ma arot tiijalot mang.
- ³⁶Apaiq saüse phan thun ka pattek maiq siruq miraq, kiimaq ngi raq amungtan ka kheshat mirha ra na rashe lishat wiiwii miliikuqha.

³⁷Kriika ra na jipi liliimtlaq kiikha pattup pat-sa, tsapkapkap hea ra na tiipaqshat maq saqse kuqtlag kiikha miraq.”

Hokham Raq Rekhat Tangmak Kha Ajonjü

³⁸Shatmaq ümniika ümniiraq ashonghaü hokhamwe ma ümtsankhiq kata; ümniiraq apaiq ka no na tsuqbaiqlaü kiimaq atiishaü riibaiqlaü.

³⁹Ümniiraq ümjaqshise rai tongshong raükha ka tiingoqbaiqlaü, laüta ahokham khuphok ka boq thaq na baiqlaü.

⁴⁰Ümniiraq achela ruk thun ka chaibaiq laü kiimaq achela rukthun ka wiita tiithenbaiqlaü.

⁴¹Lamlea wanti thun raq ahupsam thun huk wantlo; apaiq tro na siti chiiti thun raq apaiq ma anaili riitlo.

⁴²Ümniiraq apaiq ka ajaqtinok ma tiitanglaü; ümniiraq tsangshiq tarü tiichochilaü.

⁴³Ümniiraq arekhat chang hupsam thun hiqtili ma tiijabaiqlaü, laüta apaiq ka rekhat na re ma tiitangbaiqlaü.

⁴⁴Ümniiraq apaiq hokham chongwaikii ka anyea riibaiqlaü kiimaq ahokham ngacho ka dolaüta hiq na baiqlaü.

⁴⁵Ümniiraq apaiq ka arawii misaü shaq na tikii tiijabaiqlaü kiimaq apaiq ma jeasi khatamshi tiihokuqlaü.

Rejaq Wa Tiichhiike Miitu Achujäü

(Sho 60)

⁴⁶TATIWE ümniika pattup tiipaüruqli sha mitiipaühaü? Ümtsankhiq ka walü ikha ümtincho na saüli wa milü?

⁴⁷Tsan na tiitsanglaq, irilung ka atoq se; ümtsan na tiitsanglaq ümniiraq naishiq kunli ka atsaiti siisaq tiiqalaü!

⁴⁸Maiqse ka atrali siruq tsaimak phan nguta asi shea? Maiqse raq maakho na saüki mak misilot shea?

⁴⁹TATIWE lei, man niiwa ümlungwii hakhi thun ira ümbano? Ümniiraq Dawit ma kiqkham kuqlaü thun ira ümbano?

⁵⁰Naqlaqkiq, maiq raq ngi ümjaqshi se ka jamkho shummiitlaq kra, thatsang maiqse ngi ma mansontlaq kra ümtinkhan wa nintiikang kra naqlaqkiq.

⁵¹Ümjaqtinok raq ümniiraq tsea laüta ashonghaü hokhamwe ka shummiitlo, O TATIWE lei! Tsangshiq raq apaiq ümbano kitlaq kiijaq shummiitlo.

⁵²TATIWE tiitsamlaq pattup pat-sa! Amen! Amen!

Shomshi 90

SHOMSHI DAPBLAI

(90—106)

Pattup Pat-sa Shiikeawe Kiimaq Maiqse Rilung Atoqse

- ¹O TATIWE lei, ümniika wranaiqshe naishiq jam.
- ²Ümniiraq kin thun mitiiqhaüshaq niiphü riimakla mangjonghiq ka mitiiqhaüshaq niiphü, ümniika pattup pat-sa miiphü Shiikeawe dongdii, kiimaq pattup thummak Shiikeaweli mirhaü.
- ³Ümniiraq maiqse ka jamlai wa aphan sangwa kiijaq tiijangbaiqtaü; ümniiraq apaiq hiqda ma tiijabaiq nongtaü.
- ⁴Rawii hingshi ka ümniima ranaiqshi ikhli; kriika ümji ranaiq achaki ikhli, chakisaqli, rawa na mephesi se akon ikhli.
- ⁵Ümniiraq naishiq ka jüchhang raq atsuq wan ikha tsuq wantlaü; naishiq rilung ka rawama ikhli mokitlo. Naishiq ka ranap na sangcham adongki ikhli,
- ⁶raüta jong wantlaq raüta pülii tlaq ikha, raüta rashekii raq shinki raüta rajiko na tsaikitlaq ikha.
- ⁷Naishiq ka ümtsankhiq raq tiithenbaiqto; naishiq ka ümtsankhiq walü raq phiip ma tiitsaito.
- ⁸Ümniiraq naishiq ngarai homa ümkhaki na phonglaü, naishiq raq ahukse ma atanghai ngarai thun ka kiiwa wiita ümniiraq chhitlaü.
- ⁹Naishiq rilung ka ümtsankhiq raq tiitoq chumbaiqtlo; arka atsise maq bom achong ikhli mokitlo.
- ¹⁰Naishiq pat ka wiiroq miishi li— ningkun asiti ka, wiiroq tiichat misi; kra taü miidea min naishiq ma chamchao sangraili litkot kaidili tiisaütlo; rilung ka thumkisaqli, naishiq ka thumkitiikai.
- ¹¹Ümtsankhiq walü heng ka juro wiita sapta? Ümtsankhiq moktlaq kriiraq ümtinkhan wa mitiiphiip kra juro saptla?
- ¹²Shrinkuqlaq naishiq rilung ka ümtinkhan toq wa, laita naishiq ka taksu maiqse ja miitu.
- ¹³Ümloqcho na saüli wa ümtsankhiq ka misi? Mangchanlaq, O TATIWE lei, ümjaqshisetim ka!
- ¹⁴Wranaptek naishiq ka tiipitmaü phan ümlungwii maq asho awo tiima kuqlaq, naishiq ka ashi ange kiimaq rilung pattup khoqriiq shishiiq siwan ma.
- ¹⁵Naishiq ümtinkhan rawii wa chamchao litkot lea wankai, kiitinkhan ümchaü naishiq ma khoqriiq shishiiq rilung kuqlaq.

¹⁶Naishiq, ümjaqshisetiim raq, ümjaqsham jonghea thun kra liiphai; naisaü naisetiim ma ümningkun heng jonglu kra tiichhikuqlaq.

¹⁷Naishiq TATI Shiikeawe lei, ümnaq achu shiiman naishiq ma misilaq. Naishiq raq ümchuwa jaq shamtiikai kra kunkun tii-ong kuqlaq!

Shomshi 91

Shiikeawe Ka Nashiq Tiiwongti

¹Juwa TATIWE tiiwong na watlaq, juwa Ajong Pinthum wokhong na sitlaq,

²kriiti raq apaiq ma mingulot, “Ümniika ngi khupwongti kiimaq ngi tiichhiiti. Ümniika i Shiikeawe; ngi ümniima kamtiikang.”

³Apaiq raq ümniika thiikho thun wa mitiichhiikuq, kiimaq thadong rahai thun wa mikhup wongkuq.

⁴Apaiq raq ümniika arakong maq mipang; ümniika awokhong na tiiwong kuqshat mirüm; apaiq tsapkapkap wokhong maq mitiiwongkuq kiimaq mitiichhiikuq.

⁵Ümniika rawa niimin ahaisong chang ahü, riimakla ranaiq shethungpii na re midong nguta naqhaikiq

⁶riimakla rawa thung na thabi dongtlaq kriimiimin naqhaikiq riimakla ranaiq na maiqtseati tha khumtlaq kriimiimin naqhaikiq.

⁷Ümtho na maiq ka hingshi tsat raüta amaa phong min mibum sham, ümtro na maiq ka hingroqshi min mitsai sham, shatmaq ümniimiika jammin ngusiq mak miraq.

⁸Ümniiraq milihaü kiimaq michhihaü abi maiqse thun ma jamkho mo tiihotaq kra michhihaü.

⁹Ümniiraq TATIWE ka ümkhup wongti ma tiijalaü, Ratsan Mong Na Sitiwe ka üm tiichhiiti ma tiijalaü,

¹⁰kriikha na tsaimiq khusiq ümdü na saümak miraq, jasam piqsii ümjam tho na saümak miraq.

¹¹Shiikeawe raq arasetiim ma ümniika tiikhesat miraq raüta ümniika ümbana khaü jiimin khebomshat miraq.

¹²Tsangshiq raq ümniika tsangshiq jaq maq kamhosaqli milapho raüta ümhok ka longrong thaq na tiibuktiq mak miraq.

¹³Ümniiraq hangsikong nai paüsang nyiqlakong min hok maq nishishi minibaiqhaü, pinthum henghea hangsikong nai paüsangkong thun wiita nishishi minibaiqhaü.

¹⁴Shiikeawe raq ngutlo, “Jurwa ngi lungwiitlaq kriiti ka ngi raq mitiichhiiha kiimaq jurwa ngi ka TATIWE nguta saptlaq kriiti ka ngi raq mitiichhiiikuqha.

¹⁵Ümtiikiiwa tsangshiq raq ngi heajiiq, Ngi raq tsangshiq bom mitreha; ümtiikiiwa tsangshiq chamchao riihumjiiq, ngi ka tsangshiq rai nongnong misi damha. Lata ngi raq tsangshiq ka mitiichhiiha lata tsangshiq ka mishrengha.

¹⁶Ngi raq tsangshiq ma rilung alu mikuqha; ngi raq tsangshiq ka mitiichhiiha.”

Shomshi 92

Tiitsamkam Shi

¹Ümniima kechutumke ka pinthum thukhea, O TATIWE lei, ümnaq shreng shinge, O Ratsan Mong Na Siti Shiikeawe lei,

²tiipitmaü phan ümlungwii chiirim raüta ranapchu maq chong wan kiimaq ümnaq tsapkap mangchan rawatek chong wan,

³raü maq apaq atsüngii chang phan maq shishun wan kiimaq dang rihea hünongtoro tsü raüta.

⁴Ümjaqsham henghea jonghea thun raq, O TATIWE lei, ngi tiichochitlo; ümniiraq amao chang shamlaü kha na, ngi chochi lata shinge tiikang.

⁵Ümjaq sham thun ka pinthum jonghea, TATIWE lei! Ümniima tsantsii thun ka tsäuhea!

⁶Arka angok angiti raq saplot mak; maiqjiqwe raq taklot mak;

⁷abiwe ka sangcham ikha mijong wan, ashut kiimungti thun ka chithe min mija wan sham; li jiimin tsangshiq ka miqchup mitiithenbaiq,

⁸jamkhano ngukla, TATIWE lei, ümniika Ajong pinthum pattup pat-sa siti kata.

⁹Naishiq raq asaphai, ümjaqtinok mitsai, kiimaq abi kiimungti thun raq tangmak miraq.

¹⁰Ümniiraq iningkun ka rum na siti minsäü pongwe ningkun ikha kuqläü; ümniiraq ngi ma peohea shiiman kuqläü.

¹¹Ijaqtinok raq rekhat tangmak riitaq kra ngi raq chhikang kiimaq abi klotibi hoqtrangtaq kra taikang.

¹²Kechu maiqsetiim ka taitsi chong ikha aheawiq mijong wan; tsangshiq ka Lebanon pum na maisak pero ikha mijong wan.

¹³Tsangshiq ka TATIWE jam na achhi pero ikha, nashiq Shiikeawe Shomjam na aheawiq jonglutlaq ikha,

¹⁴kriika kaüja kiija niimin tsingo wan ruqli kiimaq tsangshiq ka wranaiqshe ajaq nümwa heala ahong ala taqtaq sitlo.

¹⁵Ahata TATIWE ka tingting nguta tiichhi riito ahata ngi khupwongtiwe ka kechu dea nguta tiichhi.

Shomshi 93

Shiikeawe Ka Hokham

¹ TATIWE ka hokham. Apaiq phung ka chaqhea kiimaq aningkun ka henghea. Hiq ka phataqtaqhea shongto, kriika atiimeshi maimak she.

²Ümhokham ngacho ka, O TATIWE lei, rapha hiqwa min mishaq niiphü phataqtaq dongdii, kiimaq ümniika rahiqa min midongshaq niiphü asi dongdii riilaü.

³Sammoktra chum tsaü thun siitrangtlo, O TATIWE lei; tsangshiq raq dang tiijong raüta amok dungdung gitrangtlo.

⁴Ramungtan pengti ajong pinthum ka TATIWE kli, kra jonglu ka sammoktra chum moktrangtlaq kriithaq niimin ajong, khamjong chum bluntlaq ningkun heng thaq niimin aheng pinthum.

⁵Ümtri raütu ka pattup pat-sa thumki maq phan, O TATIWE lei, kiimaq üm Shomjam ka tengteng asii kriika pattup pat-sa siruqli.

Shomshi 94

Shiikeawe Ka Wiitarü Ma Phowe

¹ TATIWE lei, ümniika Shiikeawe kata maiqse ma mo tiihoti; ümtsankhiq ka tiichhikuqlaq!

²Ümniika maiqse angu kunli kha phoketi; tiidolaq laüta ashkongtamliti kha ka pholaq laüta tsangshiq khama khankhan khama ka tiihokuqlaq!

³Abi maiqsekong ka ümtincho na saüli wa michochisiq? Ümtincho na saüli wa, TATIWE lei?

⁴Mat-saü tsasekong ka ümtincho na saüli wa mishkongsiq raüta tsangshiq mat kha thun miitu mitiitsakisiq?

⁵Tsangshiq raq ümsenginok tiibun wanto, TATIWE lei; tsangshiq raq ümwokhong na siti thun ka hok maq nishishi tiichamchaotlo.

⁶Tsangshiq raq manti nyungre nai jechisetiim ka tsatbaiqtlo, kiimaq wanshawetiim naimung na siti tsatbaiqtlo.

⁷Tsangshiq raq ngutlo, "TATIWE raq nashiq ka chhimak tiina; Israilnok Shiikeawe raq chhimak."

- ⁸Isenginok lei, namshiq ka atinkhan ngilasang jaro ngikilan? Namshiq raq ümtinchotiq wa tsii michhihan?
- ⁹Shiikeawe raq nashiq nilok tiiqto— apaiq raq taimak shea miraq? Apaiq raq nashiq makpo tiiqto— apaiq raq chhimak shea miraq?
- ¹⁰Apaiq raq maiqmung thun sontlo— apaiq raq tsangshiq ma mo tiihomak sha miraq? Apaiq ka maiqse wiita ma shrawe— apaiq raq phaqqhi sapmak shea?
- ¹¹TATIWE raq tsangshiq tiima tsantsii ka asap; apaiq raq tsangshiq ka maiqqiq tsiihü kong nguta asap.
- ¹²TATIWE lei, ümniiraq trantsiitlaüti ma peohea, ümniiraq ju miiwa ümtri shrin tlaüti ma!
- ¹³Ümniiraq apaiq ka chamchao mong wa nü tiitsak kuqtläü abi kloti thun tiideabaiq chang thiikho mithulot shaq wiiwii.
- ¹⁴TATIWE raq asenginok ka tiishaübaiq mak miraq; apaiq raq awokhong na siti ka miimbaiq mak miraq.
- ¹⁵Rung thun na kha ka tingting miphokuq wan nong, kiimaq kechu maiqse kunli raq mipong wan dam.
- ¹⁶Ajiq kiimungti rai riikhat na ngi rai pongdamti juwa? abi kloti rai riilong na ngi rai pongdamti juwa riita?
- ¹⁷TATIWE raq ngi khrummak nguraü jiika, ngi ka jaqlo liipan niili lumkükiq na asaüwishe mirha wa.
- ¹⁸Ngii raq ngukang, “Ngii dea wankang”; shatmaq tiipitmaüphan ümlungwii raq, O TATIWE lei, ngi ka komsaq ranghoto.
- ¹⁹Ümtiikiiwa ngi ka chapa lata hanghunrai tiikang na, ümniiraq ngi ka boqpumtlaü kiimaq tiichochitlaü.
- ²⁰Ümniika ashut phowebi rai pongmaü, tsangshiq ajiq pho raüta alam ma tiijatlo,
- ²¹tsangshiq raq sepiiti thun tiidea ma thiikho thutlo raüta maiqsangtibi ma kha tiiho raüta tsangshiq ka phaqqsi na tiikibaiqtlo.
- ²²Shatmaq TATIWE raq ngi tiichhiitlo; i Shiikeawe raq ngi tiiwongtlo.
- ²³Apaiq raq tsangshiq ma tsangshiq shut kha na mo mitiiho raüta tsangshiq ngarai homa kha na tsangshiq ka mitiithenbaiq; nashiq TATIWE nashiq Shiikeawe raq tsangshiq ka mitiithenbaiq.

Shomshi 95

Tiitsamkam Shi

- ¹Warong ra, nashiq raq TATIWE tiitsam rong i! Nashiq chojong chise maq Shiikeawe ma shi rong i nashiq tiiwongketiwe ma!
- ²Nashiq apaiq khaki na warong i kechutum wa laita chojong chise maq tiitsamkam shinge rong i.
- ³Jamkhano ngukla TATIWE ka ajong pinthum Shiikeawe, apaiq ka tisho kong tarü thaq na ajong pinthum hokhamwe.
- ⁴Apaiq raq mangjonghiq wiita pengtlo, longshabok tsäuhea thun maq riita kin thun thaq na diiluhea pinthum kra hamli.
- ⁵Apaiq raq khamjong chum pengtlo, kriika apaiq raq atiiq; mangjonghiq kiimin apaiq riisii atiiq.
- ⁶Warong ra, nashiq hiq na bum laita apaiq noqpi rong i; nashiq TATIWE, nashiq Tiiqtiwe khaki na kaütsrong na bum laita shomnoq rong i!
- ⁷Apaiq ka nashiq Shiikeawe; nashiq ka apaiq sengi awokhong na rümtlo, askusekong, apaiq raq nashiq dunghiqtlo. Taironglaq ümchaü ranaiq apaiq raq jamlai wa chongtlaq kra:
- ⁸“Namtitiim raq Meriba hiq maq ngiimtaq ikha naqngiim rongkiq, kra ranaiq tsangshiq kumtsaiphii binjü wang maq Masaq hiq maq ngiimtaq ikha naqngiim rongkiq.
- ⁹Kiijaq tsangshiq raq ngi niqsiqto raüta maitaito, Ngi raq tsangshiq miitu jaqshamkuq kang kra chhishatshat taü maq.
- ¹⁰Wiioqblai tinkhit Ngi ka tsangshiq ma ishushihea liromang riikang. Ngi raq ngukang, ‘Tsangshiq ka iwokhong na simak abi pinthum! Tsangshiq raq ngi aming thun lang mak khiitlo.’
- ¹¹Ngi ka itsan khiqhea kriikha na atiitum lata akha kiqukham kang: ‘Namshiq ka Ngi raq nii mitiitsak kuqha ngukang mung kriiqaq ümkha riita jiimin saülu man mirhan.’”

Shomshi 96

Shiikeawe Ka Ajong Pinthum Hokham

(1 Ka 16.23-33)

- ¹TATIWE ma ashi anye ashi shikuq rong laq! TATIWE ma shikuq ronglaq, mangjong tlotli raq!
- ²Shikuq ronglaq TATIWE ma, lanta apaiq ka tiitsam ronglaq! Chiiriim lanta wranaiqtek, apaiq raq nashiq chhiitaq kra chong ronglaq.

³Chiiriim lanta apaiq khushü jong ka maiq mung thun na chong ronglaq, apaiq raq ningkun henghea maq jaq shamtaq thun kra maiq phan tlotli ma chong ronglaq.

⁴TATIWE ka ajong pinthum kiimaq pinthum shreng chang; apaiq ka tisho kong wiita thaq na apa shreng chang.

⁵Maiq mung ahin thun tisho kong ka miinan sumla phongli, shatmaq TATIWE raq ramungtan thun tiiqto.

⁶Apaiq tro ka akhushü jong nai angao heng raq nyamtlo; ningkun nai atsomwa raq apaiq Shomjam ka nyamtlo.

⁷TATIWE tiitsam ronglaq, mangjong maiqse wiita raq; tiitsam ronglaq apaiq khushü nai aningkun ka.

⁸Tiitsam ronglaq TATIWE mang chhainyii kra; honglu holanta apaiq Shomjam na warong laq.

⁹Asiwe saükitlaq akhing na hiq na kulanta noq ronglaq; apaiq man na tiikhai rokrok si ronglaq, mangjong tlotli raq!

¹⁰Maiqmung thun tlotli ma chong ronglaq, "TATIWE ka hokham! Hiq ka phataqtaq ashongwishe kiimaq tiimeshilot mak she; apaiq maiq phan thun kha ka tingting kappe maq mishin."

¹¹Chochi ronglaq, hiq nai ra lei! Moktrang laq, khamjong chum lei, kiimaq ümchum mong na siti atra phan wiita lei!

¹²chochi ronglaq, khum arum thun lei, kiimaq ümniirai sidamti wiita raq! rum wa pechong thun raq chochisi tsi ma migitrang

¹³ümtiikiwa TATIWE ka mungkang hiq pengkai saühotlaq akhing na. Apaiq raq mangjong hiq maiq phan thun ka tingting tri maq kiimaq riikhaqli tri maq shin raüta mipeng wan.

Shomshi 97

Shiikeawe Ka Kunli Pengti

¹TATIWE ka hokham! Hiq lei chochilaq! Chochi ronglaq, namshiq khamjong mong na siti maiqmung thun lei!

²Phumthup nai ranyaq raq atro maq pangtlo; apaiq raq mung ka kechu maq nai tingting kappe maq shin raüta pengtlo.

³Apaiq miki na watu khumtlo raüta atro wa ajaqti thun ka wiita khiimtlo.

⁴Apaiq rachhaiwa trang raq mangjonghiq ka wiita liliimtlo; hiq raq kra chhitlo raüta atikhai rokrok riitlo.

- ⁵Kin thun ka simikii ikha TATIWE miki na jam wantlo, mangjong tlotli rümti TATIWE man na jamkitlo.
- ⁶Ramungtan thun raq apaiq kechu jaqsham chiiriim raüta chongtlo, kiimaq maiqmung kunli raq apaiq khushü chhitlo.
- ⁷Sumla thun noqtibi loweatek ma jea tiingaütlo; tlotli tisho thun raq TATIWE khaki na bum raüta noqtlo.
- ⁸Jajon hiqti ka chochikhiq sitlo, kiimaq Juda mung na siti chela thun khoqriiqtlo, ümniiraq kha thun photlaü kra chhi raüta, O TATIWE lei.
- ⁹TATI Ningkun Ajongwe lei, ümniika mangjong tlotli pengti; ümniika ahin tisho kong thaq na jonghea pinthum.
- ¹⁰TATIWE raq abi kiimung saisiti thun lungwiitlo; apaiq raq asenginok khupwongkuqtlo; apaiq raq tsangshiq ka abi kloti jaqkhon mong wa tiichhiitlo.
- ¹¹Kechu maiqse ma rawüli saütlo, kiimaq maiqshaqtibi ma khoqriiq shishiiq kuqtlo.
- ¹²Namshiq tlotli kechu maiqsetiim chochi ronglaq TATIWE raq jaqsham kuqtaq kra miitu! Tsan na tiitsang ronglaq asii Shiikeawe raq jaq shamkuqtaq kra, lanta apaiq ma kechutum kuq ronglaq.

Shomshi 98

Shiikeawe Ka Mangjonghiq Pengti

- ¹Ashi anye ashii TATIWE ma shikuq ronglaq; Apaiq raq awang chang pahea shamkuqto! Apaiq ningkun maq nai asii ningkun maq apaiq raq rekhat tangto.
- ²TATIWE raq rekhat tangtaq kra tiitaito she; apaiq raq tiichhii wan ningkun rümtlaq kra maiqmung thun ma tiisapto she.
- ³Apaiq raq Israilnok ma kiqukham kuqtaq kra tiihongtoshe apum ma tiijatlii raüta kiimaq tiipitmakphan lungwiitsii maq tiihongto.
- ⁴Chojong chise maq TATIWE ma shinge ronglaq, mangjong tlotli raq; apaiq tiitsam ronglaq ashii ange maq kiimaq acho achi gitrang lanta!
- ⁵TATIWE ma tiitsam shinge ronglaq! Phaqlamtoro thun tsütrang lanta!
- ⁶Nüchhong lerong thun nai lerong thun tsüronglaq! lanta tiihong lanta TATIWE ma chochi siitrang ronglaq, nashiq hokhamwe ma.
- ⁷Moktrang ronglaq, khamjong chum lei, kiimaq ümchum mong na siti wiita raq mok ronglaq; shi ronglaq, hiq lei, kiimaq ümniirai siti atra phan thun raq!
- ⁸Namshiq jaqphi phok ronglaq, jürai thun lei; namshiq kin thun riimin, shinge ronglaq adam na chojong chise TATIWE man na,

⁹jamto ngukla apaiq ka mangjonghiq pengkai kitlo. Apaiq raq mangjong maiqse ka tingting tri lang raüta riikhaqli maq kha mipho.

Shomshi 99

Shiikeawe Ka Ajong Pinthum Hokham

¹ TATIWE ka hokham; kiimaq mungmaiqse thun tiikhaitlo. Abaiq ngacho cherubimkaü thun thaq na ato kiijaq ngatlo kiimaq hiq ka tiikhai banban mutlo.

² TATIWE ningkun ka Jajon na henghea; apaiq ka mung thun tlotli thaq na ajong pinthum.

³ Wiitarü raq apaiq jonglu nai akhakii ngiim jonglu kra mitiitsamkam. Apaiq ka asii!

⁴ Ajong Pinthum Hokhamwe lei, ümniiriika riikhaqli jaqsham lungwiitläü; ümniiraq Israil mung na tingting tri raütu shongläü she; ümniiraq kha ka tri maq phokuqtläü kiimaq makliishi maq photläü.

⁵ Tiitsam ronglaq nashiq TATI Shiikeawe; apaiq hokham ngacho khaki maq shomnoq rong i! Apaiq ka asii!

⁶ Mosheq nai Aron ka apaiq ramwenai, kiimaq Samuel ka apaiq jaq wa achu jaütiwe; tsangshiq raq TATIWE mang chongto; kiimaq apaiq raq tsangshiq achujaü treto.

⁷ Apaiq raq tsangshiq ma phumda toqpum kham maq bomto; tsangshiq raq apaiq tri raütu nai apaiq aming thun ka langto.

⁸ O TATI, nashiq Shiikeawe lei, ümniiraq üsenginok achujaü treläü; tsangshiq raq ngarai thun tang kha na, tsangshiq ma mo tiiholaü li jimin, ümniika tsangshiq ngarai diiketi Shiikeawe nguta tsangshiq ma tiichhikuqläü.

⁹ Tiitsam ronglaq TATIWE nashiq Shiikeawe, lanta apaiq asii hiqlam kiijaq shomnoq ronglaq! TATIWE nashiq Shiikeawe ka asii.

Shomshi 100

Tiitsamkam Shi

¹ TATIWE ma shikuq ronglaq, mangjong tlotli raq!

² Shomnoq ronglaq TATIWE ka chojong chise maq; warong ra akhaki na khoqriiq shishiiq shi laita!

³ Saprong laq TATIWE kiidea nashiq Shiikeawe. Apaiq ka nashiq tiiqti, kiimaq nashiq ka apaiq rii; nashiq ka apaiq sengi, nashiq ka askusekong.

⁴Nyap ronglaq Shomjam kilü thun maq kechutum lam maq, tiitsamkam lam maq khok mong thun na waronglaq. Apaiq ma kechutum rong laq lanta apaiq ka tiitsam ronglaq.

⁵TATIWE ka ahea; apaiq lungwii ka pattup pat-sa kiimaq apaiq tsapkapkap ka pattup pat-sa thummak.

Shomshi 101

Hokham Kiqkham

¹Ngi ka ünnirai tiipumtlü kra ishinge kiimaq riikhaqli tri raüşham, lata ünniima shinge tiikang, O TATIWE lei.

²Ijaqsham athuk atsom jamshut ahü, Ümtinchowa ümnaq iphana mikihaü? Ngi ijamkun na tsantsii siirairai misiha,

³kiimaq abi kiimung ninmang phan mirha. Ngi raq Shiikeawe wokhong wa dongho jaqsham saisitiikang; ngi ka tsangshiq rai adam hainga mang.

⁴Ngi ka joksäü liiqse ma jamang; kiimaq abi kiimungti rai wa nyiim mang.

⁵Ngi raq juwa maiqshaphahti jurwa maiq ma abi bomtlahti ka ajo mirbaiqha; Ngi raq juwa ra na akhü tiinga räü angüim boqshat kriiti ka akhiismin nin mang mirha.

⁶Ngi raq Shiikeawe wokhong na tsapkapkap siti mitaoha kiimaq tsangshiq ka ihokham jam na mitisiha. Juwa pinthum athuk atsom rilung shongngatlaq kriiti ka ijaqshisetiim ma miithüha.

⁷Ihokham jam na arot akiq jumin ahü miraq; iman na mongnam ka jumin ahü miraq.

⁸Ngi raq wranaiqtek na mung wa mitsatbaiqha abi maiqse thun wiita; Ngi raq abi kloti thun wiita mijobaiqha nashiq TATIWE chela wa.

Shomshi 102

Achamchaoti Jerowe Achujaü

¹Ngi achujaü ara tiitsang tailaq, O TATIWE lei, läüta ngi raq khrumjäü hoqtiikang ara tailaq!

²Ngi ümtiikiwa chamchao mong na sitiikang, ünniika ngi phawa ahin na naqwa wanki! Ngi achujaü tiitsang tailaq, läüta ngi ma jaqlo trelaq, ümtiikiwa ngi raq ümnaq heatiikang na!

³Irilung ka wakhuk mowantlaq ikhli morai wanto: ikhum ka wacha mong na achaq ikha khiimtlo.

- ⁴Ngi ka sangphii ikha abukbaiqrea wishe; ngi ka tü adung phaqsea min romang.
- ⁵Ngi ka agam agu wali hannyiitkang; Ikhum ka akhü thop nai ariironglishe.
- ⁶Ngi ka kumtsaiphii binjü na rum wushikaü ashi ikha, maiqjam rüm mong na wukhuk kaü ikha.
- ⁷Ngi ka konmang asam miili wetiikang; ngi ka wukhu pong na wushi kaü ngatlaq ikha.
- ⁸Ranaiq minruru ijaqtibi raq ngi ka shummiitlo; ngi slailiitibi raq imang chong raüta maiq ma mansontlo.
- ⁹⁻¹⁰Ümthsankhiq walü henghea kha maq, tapkhu ka itsampin, kiimaq imakphai ka khamrai shot lata nyangtiikang. Ümniiraq ngi ka tsun laüta dobaiqläü.
- ¹¹Irilung ka raji rashe nyap na lairap tsaiji thun dongtlaq ikha; Ngi ka sangphii ashinki ikha,
- ¹²Shatmaq, O TATIWE lei, ümniika pattup pat-sa hokham; maiqpat kunli raq ümniika tsan na tiitsangshat miraq.
- ¹³Ümniika chap laüta Jajon ma tiihang mangchan mitiitsi haü; kriinyung ma tiihang mangchan tiitsi rahi q saütoshe; ümchaü ka kra akhing ka saüto.
- ¹⁴Ümjaqshise raq kriinyung ka lungwiito, apaiq ka wiita tiithenbaiq kli jumin; tsangshiq raq kriinyung ma tiihang mangchan tiichhishat, apaiq ka wiita athenkaikun she jiimin.
- ¹⁵Maiqmung thun raq TATIWE ma mihaisong wan; mangjong hiq na siti hokhambi kunli raq apaiq ningkun ma mihai.
- ¹⁶Ümtiikiiwa TATIWE raq Jajon tiihea haijiiq, apaiq raq apaiq jonglu kra mitiichhi.
- ¹⁷Apaiq raq asenginok atiishaübaiq kra mimangchan, raüta tsangshiq achujaü ka mitai.
- ¹⁸Waiqthülaq pat achat anye saüwantlaqti miitu, TATIWE raq jamlai jaq wa shamtaq kra, maiq rawü michhishaqti raq apaiq mitiitsamlaq.
- ¹⁹TATIWE raq apaiq asii sanseng ra-tsan mong maq hiq na ku raüta liito, apaiq raq ramungtan maq hiqraikhü na liito.
- ²⁰Apaiq raq phaqték na siti shumwikong gamgu hantrang taito, kiimaq atiitsai ma ashaqbaiq thun kharü diikuq raüta tiidongto.
- ²¹Kiimaq apaiq mang ka Jajon maq chiiriim raüta michong, kiimaq apaiq ka Jajon maq mitiitsamkam
- ²²maiq ka maiqmung thun nai mungtan thun wa miwa raüta TATIWE mishomnoq wan.

²³ TATIWE raq ngi ka jeroji niili iningkun tiijom baiqto; apaiq raq irilung tiitoqbaiqto

²⁴ O Shiikeawe lei, ipat misung shaq na irilung ka ümchaü naqlam wankiq. O TATIWE lei, ümniika pattup pat-sa sitiwe;

²⁵ rathup rapha na ümniiraq hiq tiqlaü; kiimaq ümjaq maq ramungtan thun ka tiqlaü.

²⁶ Kriithun ka athum mirki, shatmaq ümniika siruqli misihaü; kriithun ka wiita khea riimkitlaq ikha miriimki. Ümniiraq kriithun ka kheachüriim phong ikha mitsuqbaiqhaü, kiimaq kriithun ka wiita amaqshe mirki.

²⁷ Shatmaq ümniika wranaiqshe kiikhiili riishatshat, kiimaq ümrilung ka ümtiikiimin thummak phan.

²⁸ Naisetiim ka khusang maq misiwan, kiimaq tiiwongshat ümwokhong maq tsangsaü tsangsetiim pat niimin tiiwongshat miraq.

Shomshi 103

Shiikeawe Lungwii

¹ TATIWE tiitsamlaq, itsaiji lei! Ikhum na siti wiita raq apaiq asii mang tiitsamlaq!

² TATIWE tiitsamlaq, itsaiji lei! kiimaq apaiq mangchan jonghea naqlaqkiq.

³ Apaiq raq ingarai thun wiita diibaiqto kiimaq ithatsi thun kunkun tiheatlo.

⁴ Apaiq raq ngi ka lumkükiq wa tiijangtlo raüta tiihang mangchan wokhong maq shiimantlo.

⁵ Apaiq raq irilung ka ahea awa phan maq tiishowotlo, kriika ngi jerojongli ahong ala liihawe ikha si miitu.

⁶ TATIWE raq ji maq nishishi tiichamchaotlaqti tiiwong na kha photlo, raüta tsangshiq raq lap thektlaq thun kra kuqtlo.

⁷ Apaiq raq ajaqsham kiimung thun ka Mosheq ma tiichhikuqto kiimaq Israilnok ma ajaqsham jonghea thun kra tiichhikuqto.

⁸ TATIWE ka tamhamhea kiimaq lungwiihea, mokhiq khiqmak phan kiimaq tiipitmak lungwii rümti.

⁹ Apaiq raq sonruquq ka sonmak; apaiq ka pattup pat-sa khiquq khiqmak.

¹⁰ Apaiq raq nashiq ma mo ümchu tiihochang wa kiichu tiihomak, riimakla nashiq ngarai phong nai nashiq shutphit thun kra khankhan thapthi raüta tsasha mak.

- ¹¹Ra ka hiq maq ümtinkhan diilu wa, kiitinkhan jonglu apaiq shrengtibi ma alungwiitsii thütlo.
- ¹²Shedong mung ka shenyap mung maq ümloqluwa, kloq na nashiq ngarai thun ka apaiq raq tsuqbaiqtlo.
- ¹³Awe raq asemiim jamkho lungwiitlaq, ikiikha TATIWE raq apaiq shrengtibi lungwiitlo;
- ¹⁴Apaiq raq nashiq ka jamlai maq atiiqwan kra asap; apaiq raq nashiq ka botkhulai nguta asap.
- ¹⁵Nashiq rilung arka miinan sangphii rü ikhli. Nashiq ka rum wa pepü acham ikha jonglu wan tiikai;
- ¹⁶raüta rahai saütlaq akhing na, rahai raq pan wan raüta mokitlaq ikha, jurmin chhinong makshe.
- ¹⁷Shatmaq TATIWE shrengtibi miika, apaiq lungwii pattup pat-sa siruqli misi, kiimaq apaiq mangchan ka tsangshiq ma maiqqattek tiichhiku wan ruq miraq.
- ¹⁸Arka apaiq tongshong tri raütu wokhong na siwanti kiimaq apaiq aming raütu tsapkapkap maq langwanti ma misiwani.
- ¹⁹ TATIWE raq apaiq hokham ngacho ka ramungtan na ashongwi she; apaiq ka kunli thaq na hokham.
- ²⁰ TATIWE tiitsam ronglaq, namshiq ahong ala rasetiim raq, namshiq apaiq aming wokhong na siti raq, apaiq raq jamlai wa chongtlaq kra taitibi raq.
- ²¹ TATIWE tiitsam ronglaq, namshiq tlotli ramungtan na siti ningkun hotibi raq, namshiq apaiq wokhong na siti jaqshisetiim raq!
- ²² TATIWE tiitsam ronglaq, apaiq raq atiiq atra phan lotli raq apaiq raq pengtlaq barapse na siti raq. TATIWE tiitsamlaq, itsaiji lei!

Shomshi 104

Aphansangtiwe Tiitsam

- ¹ TATI tiitsamlaq! itsaiji lei! O TATI lei, i Shiikeawe lei, ümniika pinthum jonghea! Ümngao nai ümkhushü ka pinthum jonghea;
- ²ümniika ali aliim samlaüta tiikhuptlaü. Ümniiraq ramungtan thun ka tombu tiip ikha chanlaü,
- ³kiimaq ümjam ka sammok tra chum thaq na hailaü. Ümniiraq phumda thun ka ümkumrang leng ma tiijatlaü, laüta rahai rakong na chao laüta bitlaü.
- ⁴Ümniiraq rahai ka ümtsasoqtibi ma tiijatlaü kiimaq rathaiq rachhai ka ümjaqshisetiim ma tiijatlaü.

- ⁵Ümniiraq hiq ka ajamkhü na phataqtaq shongläü, krai mren hiq ka ümtiikiimin tiimeshimak she.
- ⁶Kriithaq na ümniiraq sammoktra chum ka samtong jongkaü aphonq ikha phongläü, kiimaq kham raq pum thun ka lamto.
- ⁷Ümtiikiiwa ümniiraq kham ka sonkaüla, khamchum ka jutlo; tsangshiq raq ümnaq amingke trang tai raüta atam alam blak biicha küwantlo.
- ⁸Tsangshiq ka pum thun na kiimaq hiqthungtan thun na kihotlo, ümniiraq tsangshiq kaiho chang tiihongläü kiina kihotlo.
- ⁹Ümniiraq hiqrai ka tsangshiq raq jinlot mak chang tiihongläü, tsangshiq raq hiq ka thongshi lümbaiqnong mak chang miitu.
- ¹⁰Ümniiraq jüseraisetiim ka hiqthungtan thun na tiikitläü, kiimaq kinthun heawea na khamrai thun ka tiikitläü.
- ¹¹Kriithun raq rumnyamse kong ma kham kuqtlo; kiijaq rum na siti kumtoq kong raq tsangshiq letsii tiitsaqtlo.
- ¹²Kriithun tho na pero mong na, wushi kong raq achü hai raüta shingetlo.
- ¹³Ra maq kin thun na ümniiraq ra tiijuntläü, krai mren hiqraikhü na ümnaq achu shiiman raq asho awo riitlo.
- ¹⁴Ümniiraq sangphii tlung tlaü nyamsekong dung miitu kiimaq maiqse miitu pero tiichamtläü, krai mren maiqse raq tsam jangsiqtlo
- ¹⁵raüta atsan shiipeo ma spiqtai klotlo, kiimaq oliptsi tai ka apaiq tiikhoqriiq ma klotlo, kiimaq aningkun shoqke ma winsii kuqtlo.
- ¹⁶Lebanon na maisak pero raq rajun kham pahea laptlo, kriika TATI apaiq pero, apaiq raq achhi.
- ¹⁷Kiijaq wushikong raq achu haitlo; kham na siti wushi stok ngutlaq kriiraq pechong abin asi chong thun na achu haitlo.
- ¹⁸Rum chhechhi kong ka pum khupong thun na haitlo, kiimaq longraq na siti phongtsai kong ka longheawea na atsap hai raüta sitlo.
- ¹⁹Ümniiraq jipi tiq läü jiwea miitu; rashekaü raq anyap wan akhing asap.
- ²⁰Ümniiraq rawa tiiqläü, kiimaq ranyaq na rumnyamse kong kunli donghotlo.
- ²¹Hangsise kong ka ngamkaq lam maq gitrangtlo, Shiikeawe raq akuq ngamphaq lam maq.
- ²²Ranap rashe dong raüla, tsangshiq ka tsang bumchang na jang wantlo.
- ²³Kiijishe maiqse ka wak na jaqshamkai kihotlo raüta ratiijili jaqshamtlo.

²⁴ TATIWE lei, ümniiraq phanrap phanrii klolaü! Ümniiraq tsangshiq tarü pinthum phaqqhi maq klolaü! Hiqraikhü ka ümniiraq atiiqhaü atra phan riili aphong along.

²⁵ Sammokra ka jonghea luhea, kiijaq awealotmai wiitsitsü phan sitlo, ajong aran phan phan wiita.

²⁶ Khamjahat thun kiijaq jiiq raüta khumtlo, kiimaq chum na ngamthaiq ngorokaü Lewiathan ümniiraq aklohaü khumtlo.

²⁷ Tsangshiq kunli raq ümjaq wiili liitlo tsangshiq ma ratlaq phaqqsea miitu.

²⁸ Ümniiraq tsangshiq ma kuqtaü, kiimaq tsangshiq raq phaqqsiqtlo; ümniiraq tsangshiq ma aphaq seachang kuqtaü, kiimaq tsangshiq raq phetak phaqqsiqtlo.

²⁹ Ümtiikiiwa ümmak liika jainong shungtlaü, tsangshiq ka ahai riitlo; ümtiikiiwa ümtsitsü ka ajang riiwantlaü, tsangshiq ka atsai riitlo, kiimaq tsangshiq dongchang hiqda ma hali jaki nongtlo.

³⁰ Shatmaq ümtiikiiwa ümniiraq tsangshiq ma tsitsü kuqtaü, tsangshiq ka atra ma jakitlo; ümniiraq hiq ma rilung anye kuqtaü.

³¹ TATIWE khushü ka pattup pat-sa misilaq! TATIWE ka apaiq raq jamlai wa phansangtaq kriima chojongchise misilaq!

³² Apaiq raq hiqraikhü ka liitlo, raüla hiq ka atiiqhai riitlo; apaiq raq pum thun ka than raüla, tsangshiq raq wakhuk tiimongtlo.

³³ Ngi raq irilung pattup TATIWE ma mishiha; ngi ka atra sikang wiiwii i Shiikeawe ka mitiitsamha.

³⁴ Apaiq ka ishi ma michochilaq, jamkhano ngukla ichochi ka apaiq phawa saütlo.

³⁵ Ngarai maiqse thun ka hiqraikhü wa mishthenbaiqlaq; abi kloti ka ahüshe mirlaq. TATIWE ka tiitsamlaq, itsaiji lei! TATIWE ka tiitsamlaq!

Shomshi 105

Shiikeawe Nai Asengi

(1 Ka 16.8-22)

¹ TATIWE ma kechutum ronglaq, apaiq jonglu chiiriim lanta chongronglaq; apaiq raq jamlai jaq wa shamtaq kra maiq mung thun ma chong ronglaq.

² TATIWE ma tiitsam shikuq ronglaq; apaiq raq amaochang jaqshamtaq thun kra chongronglaq.

³ Chochi ronglaq nashiq asengi; apaiq shomnoqti tarü polo ronglaq.

⁴ TATI phana walanta khрум jaü ronglaq; lantea apaiq ka miituttlii shomnoq ronglaq.

⁵⁻⁶Namshiq ka Abraham saüsetiim, ajaqshi se; namshiq ka Jakob saüsetiim, apaiq raq atsea wanwe; Shiikeawe raq awangchang jaqshamtaq thun kra tiitsang ronglaq kiimaq apaiq raq kha photaq thun kra tiitsang ronglaq

⁷ TATI ka nashiq Shiikeawe; apaiq aming raütu mangjong lotli miitu.

⁸Apaiq raq atongshong ka pattup pat-sa mithü, akiqkham raüpot ka maiqpat hingshi miitu mithü.

⁹Apaiq raq Abraham rai kiqritaq kra mithü kiimaq akiqkham Isak ma kuqtaq kra.

¹⁰ TATI raq Jakob rai tongshongto, kriika pattup pat-sa mitsing.

¹¹“Ngi raq ümniima Kanan mung ka mikuqkang,” nguta apaiq raq nguto. “Kriika ümniima tachong hupsam.”

¹²Shiikea senginok ka atsapseli riito, Kanan mung na wansha sito.

¹³Tsangshiq ka mungshi maq riita mungshi na wanmo wanmiinok khumsiqto.

¹⁴Shatmaq Shiikea raq tsangshiq ka ju miimin tijamshamak riito; tsangshiq tiiwongke, apaiq raq hokhambi shiikengto;

¹⁵“Ngi raq atsea wanha ijaqshisetiim dü na jaqmiiq maimak; ishammibi dü na jaqkaiq maq sham maimak.”

¹⁶ TATI raq tsang mung na ram tiidongto kiimaq tsangshiq dungpin wiita raübaiqto.

¹⁷Shatmaq apaiq raq maiq weshi tsangshiq ma sinkhu na tiikito, kriika Joseph, maiqdi ma ashabaiq riito.

¹⁸Ahok na jinraü kharü maq khato, kiimaq adangkong na jinraü chicho tlakto,

¹⁹kriika apaiq riisham bom tiithai kuwan na saüli khato. TATI bomtsi raq apaiq dea tengto nguta tiikupito.

²⁰Kiijiishe Ejip mung hokhamwe raq apaiq ka tiidong baiqto; maiq mung thun langtiwe raq apaiq ka wase ma tijato.

²¹Apaiq raq Joseph ka amung na aranghoti ma tijato raüta amungtan tlotli pengti ma shongto,

²²hokhamwe siihiipbi peng ma ningkun kuqto kiimaq apaiq danhonti thaq na hon atsii chongke arang kuqto,

²³Kiijiishe Jakob ka Ejip mung na kihoto raüta kra mung niishe shongkito.

²⁴ TATI raq asenginok ka tere rü atang ma tijato raüta tsangshiq ka tsangjaqtinok thaq na ahong alanok ma tijato.

- ²⁵Apaiq raq Ejip mungti ma asenginok tiishusheto raüta ajaqshi se kong ka tlaophaqto.
- ²⁶Kiijiishe apaiq raq ajaqshi se Mosheq tiikito, kiimaq Aron, apaiq raq atsea wan kra tiikito.
- ²⁷Tsangnai raq Shiikea jaqsham jonghea shamto kiimaq Ejip mung na amaochang thun shamto.
- ²⁸Shiikeawe raq kra mung na rathup ranyaq tiisaüto, shatmaq Ejip mungti raq apaiq aming langmak riito.
- ²⁹Apaiq raq tsangshiq jürai thun tiijai ma tijabaiqto raüta tsangshiqnok ngiq wiita tiijiimbaiqto.
- ³⁰Tsangmung ka makphang tha raq longto, hokham jam niimin makphang raq mato.
- ³¹Shiikeawe raq aming tatto, kiimaq shemü longnai shecham long raq kra mung wiita mato.
- ³²Apaiq raq tsang mung na ra jun rii na, rathaiq rahai tsakhiiq henghea trokto;
- ³³apaiq raq tsang spiq ro thun nai phupmup ro thun tiithenbaiqto raüta pero thun wiita ngoqbaiqto.
- ³⁴Apaiq raq aming kuqto, raüta kupchi sawa longwanto, nü maq awealot chang riimak hiq ma ra ma longto;
- ³⁵tsangshiq raq kra mung wa pechong wiirü wiita phaqtö; tsangshiq raq tü atsam wiita phaqtö.
- ³⁶Apaiq raq Ejip mungti jamkitek wa chhikhusetiim tsatbaiqto.
- ³⁷Raütiishe apaiq raq Israilnok tiidong shea wanto; tsangshiq raq chaq nai kampho tsuq wanto, kiimaq tsangshiq tarü phintsaqtsaq koilong koila kong riito.
- ³⁸Ejipnok ka tsangshiq ma phiipsti rakrak riito kiimaq tsangshiq laüwankiita chochito.
- ³⁹Shiikeawe raq asengi ka phumda maq pangto kiimaq rawa na waniitu tiinü raüta walüli maq sheawanto.
- ⁴⁰Tsangshiq raq jaüto, kiimaq apaiq raq wupe tlongto; apaiq raq tsangshiq ma ra wa dungpin tiisatto tsangshiq wok phetak riito.
- ⁴¹Apaiq raq longkaü koqhok linto, raüta khamrai phokto, kumtsaiphii binjü na jürai ikha ashi tiisaüto.
- ⁴²Apaiq raq asii akiqkham tsan na tiitsangto, ajaqshi se Abraham ma akuq riito.

⁴³Krai mren apaiq raq asenginok tiidong tsuq wanto, raüta tsangshiq shingeto kiimaq chojongchise gitrangto.

⁴⁴Apaiq raq tsangshiq ma pongmungti hiqshong rahai thun kuqto raüta tsangshiq ma kriinok wak ram thun kra kuqto,

⁴⁵arka asenginok raq apaiq thung tri milanglaq raüta apaiq aming wokhong na misilaq nguta kuqto. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 106

Asenginok Ma TATI Thuktsom

¹ TATI tiitsamlaq! TATI ma kechutum ronglaq, apaiq ka ahea; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.

²Apaiq raq ümtinkhan wa jonghea jaqsham wantaq kra juro michonglot? Jurwa apaiq ma hongli mitiitsamkuq lot?

³Peohea apaiq aming thun langti ma, jurwa wranaiqshe tingting klotlaq.

⁴O TATI lei, ngi ka ümtsan na tiitsanglaq; ümniiraq ümsenginok khrumtlaü akhing na; ümniiraq tsangshiq tiichhiitlaü na ngi ri tlomdamlaq.

⁵Ümsenginok rongwintlaq kra ngi ma tiichhikuqlaq kiimaq ümmungtan chochi ka ngi riimin lapdampha, ümwokhong na lomdam khushü jong na.

⁶Naititiim raq ngarai tangto naishiq riimin ngarai tangkai; naishiq raq abi shutphit wankai.

⁷Naititiim raq Ejjip mung maq Shiikea raq amaochang pahea shamtaq kra takmak dea riito. Apaiq raq tsangshiq ma jang pahea lungwii tiichhitaq kra laqbaiqto, kiimaq tsangshiq raq Ajong Shiikeawe kiq khiito khamjong khamshii raikii maq.

⁸Shatmaq apaiq raq tsangshiq tiichhiikuqto akiqkham athü kriipphanphan, kriika apaiq ningkun jong tiichhi miitu.

⁹Apaiq raq Khamshii Khamjong chum ma aming kuqto, krai mren khamkok rükito; apaiq raq asenginok phiisü jükok mong maq shea raüta tareko na wawanto.

¹⁰Apaiq raq tsangshiq chhiito tsangshiq nengti jaqkhon mongwa; apaiq raq tsangshiq ka tsangjaqtinok jaqkhon mong wa dokda wanto;

¹¹Shatmaq khamshii chum raq tsangjaqtinok tiithapto; weshi dongdii min tiichongmak thapto.

¹²Kiijiisheti asenginok raq akiqkham bomtsi ma kamto raüta apaiq tiitsamkam shito.

- ¹³Shatmaq apaiq raq jaqsham kuqtaq kra jaqloli tsangshiq raq laqbaiqto, kiimaq apaiq tsiichong khemak tsangshiq raq athithi jaq shamto.
- ¹⁴Kumtsaiphii binjü maq tsangshiq sütsi ninlot mak riito, raüta Shiikeawe ka tairaito;
- ¹⁵krai mren apaiq raq tsangshiq raq ajaüjaü kuqto, shatmaq apaiq raq tsangshiq ma, phiipsti chang tha tiidongto.
- ¹⁶Kijjaq kumtsaiphii binjü ram maq, tsangshiq raq Mosheq ma makshuto kiimaq TATI asii jaqshise Aron min ngengto.
- ¹⁷Kijjiishe hiq raq anübok tiiki raüta Dathan jokto kiimaq Abiram nai ajamtitiim maaphong lapbaiqto;
- ¹⁸tsangnai jaiphantibi thaq na ra wa watu satto raüta kra abi maiqkong kra khiimbaiqto.
- ¹⁹Tsangshiq raq chaq maq minsaü pongwe sumla Sinai pumji maq haito raüta noqto;
- ²⁰tsangshiq raq Shiikeawe khushü jonglu ka sangphii phahti sumla maq klaito.
- ²¹Tsangshiq raq Shiikeawe tsangshiq chhiiti laqbaiqto aningkun aheng maq Ejiip mung maq chhiito.
- ²²Kijjaq apaiq raq kai amaochang jaqshamto! Kai amaochang Khamshii Khamjong chum maq shamto!
- ²³Ümtiikiiwa Shiikeawe raq asenginok mijiiqbaiqha nguta chongtaq, apaiq raq atsea raüta ashong ajaqshi se Mosheq raq Shiikeawe ka tiiwinhoto, raüta tsangshiq shiithenbaiq chang atsankhiq ka tiishibaiqto.
- ²⁴Raütiishe tsangshiq raq hiqpo hiqwin mung ka shipoq wanto, jamto ngukla tsangshiq raq Shiikeawe kiqkham ma kammak riito.
- ²⁵Tsangshiq tombutiip na sito raüta abot atsaü riito kiimaq TATI bomchong taimak riito.
- ²⁶Kriikha na apaiq raq tsangshiq ma asiq areng honlam chongto apaiq raq tsangshiq kumtsaiphii wang na mitiijimha nguta chongto,
- ²⁷raüta tsangsaüsetiim thatsang mung thun na minyinbaiqha nguto; raüta pongmung na mitiijimha nguto.
- ²⁸Kijjiishe Shiikea senginok raq Peor hiq maq Baal sumla noqdamto, raüta amaa tsitsü ahü tisho kong noqdamto.
- ²⁹Tsangshiq jaqsham maq TATI tsankhiq shaüto, kriikha na tsangshiq phong na thabitsi tiisaüto.

- ³⁰Shatmaq Phinehas chapki raüta ashutwe ka tsatbaiqto, raüta thadong tiitsaqto.
- ³¹Ara jaqsham kha na apaiq mang kra akhing miishe tsan na tiitsangtlo arka pattup pat-sa mitiitsang wan.
- ³²Meriba jüsetsiim hiq maq nokmaiqse raq TATI tsan tiikhiqto, kriikha na tsangshiq raq Mosheq ma mintsa tiipato.
- ³³Tsangshiq raq apaiq tsan pinthum tiikhiqto apaiq raq bommak chang bomraitto.
- ³⁴Tsangshiq raq thatsang maiqse rekhat lam maq jiiqbaiq makdea riito, TATI aming tiiphan phan,
- ³⁵shatmaq tsangshiq raq tsangshiq rai sikherü jato raüta tsangshiq thatsang thunglai lang wanto.
- ³⁶Shiikeawe senginok raq sumla thun noqto, arkha na tsangshiq thenjen wanto.
- ³⁷Tsangshiq raq tsangsetiim maiqwesere nai jechaksere Kanan mung sumla phra noq ma honglu na takuqto.
- ³⁸Tsangshiq raq sepil noserekong tsatbaiqto, kra mat tiijai raq mung ka tiisheshibaiqto.
- ³⁹Tsang jaqsham lümaq tsangkhum tiisheshibaiqto raüta Shiikeawe ka lungwiimak she riito.
- ⁴⁰Kriikha na TATI asenginok ma tsankhiq riito; apaiq ka tsangshiq ma shukhiqshe riito.
- ⁴¹Apaiq raq tsangshiq thatsang maiqse jaqkhon mong na kuqto, tsangjaqtinok raq tsangshiq jamsha wanto.
- ⁴²Tsangjaqtinok raq tsangshiq jimaq nishishi riito tsangshiq ka tsangshiq jaqkhon na dikong sito.
- ⁴³TATI raq asenginok jang pahea khupwongto, shatmaq tsangshiq raq akiqkhii kli sru wanto, raüta ngarai thiikho tsaühea mong na deawanto.
- ⁴⁴Li jiimin TATI raq tsangshiq hosiitrang tlaq na taikuqto, apaiq raq tsangshiq kaidi rai ka chhito.
- ⁴⁵Tsangshiq tiiwong ma atongshong bomtsi tiimato, kiimaq alungwii tsii jonghea kha maq atsankhiq atiishi riiwanto.
- ⁴⁶Apaiq raq tsangtijongnok tsan na, tsangshiq ma mangchan tiitsikuqto.

⁴⁷Naishiq chhiilaq, O TATIWE lei, naishiq Shiikeawe lei, laüta naishiq ka pongmung thun wa tiijang tsuq wan nonglaq, raüla naishiq raq pinthum kechu mitumkai laita ünnaq asii mangchong mitiitsamkai.

⁴⁸TATI tiitsam ronglaq, Israilnok Shiikeawe ka; ümchaü apaiq tiitsam ronglaq kiimaq pattup pat-sa tiitsam ronglaq! maiq wiita raq, “Amen!” ngu ronglaq. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 107

SHOMSHI DAPBIINGI (107—150) Shiikeawe Thuktsom Tiitsam

¹“TATI ma kechutum rong laq, apaiq ka pinthum ahea; apaiq lungwii ka pattup pat-sa thummak!”

²Ara bomtsi ara bliiq lanta TATI tiitsam ronglaq, apaiq raq achhiiwanti namshiq wiita raq, namjaqtinok jaqkhon wa apaiq raq tiichhiito

³raüta pong mung thun wa nashiq tiijang shea wanto, shedong mung wa kiimaq shenyap mung kiimaq shekhu nü mung wa kiimaq shemai nü mung wa.

⁴Wiijamti ka kumtsaiphii wang na momii rai wanto tsangshiq sichang chela hummak riito.

⁵Tsangshiq amang ale khamnyangtsi raq atsai kiimaq tsiim jüshushu pitlang pitthea riito.

⁶Tsangshiq chamchaotsi ma TATI ma hoqtrangto kiimaq apaiq raq tsangshiq chamchao mong wa khupwongto.

⁷Apaiq raq tsangshiq rusansan lam maq shea wanto tsangshiq shongchang chela ashi na shea wanto.

⁸Tsangshiq raq TATI ma pinthum kechutum ratlo, apaiq raq tiipitmakphan lungwiitlo, apaiq raq tsangshiq ma amaochang jaq shamkuqto.

⁹Apaiq raq letsiti ma kham tiinyangtlo kiimaq aramtsiti ma aheaphan phetak tiiphaqsiqtlo.

¹⁰Wiijamti tsaiji rüthatha ranyaq mong na sito, phaqttek na kharü maq tiikhashat chamchaoto,

¹¹tsangshiq raq Ningkun Ajong Shiikeawe aming thun jinto raüta apaiq tsü chong taimak shummiito.

¹²Tsangshiq jaqsham riingoq rara niito; homa raq pat raüta tsangshiq akü riito, tsangshiq tiidoketi jumin ahü riito.

- ¹³Tsangshiq chamchao tsi ma TATIWE ma hoqto, kiimaq apaiq raq tsangshiq chamchao mong wa tiichhiito.
- ¹⁴Apaiq raq tsangshiq ka ranyaq chamchao mong wa tiidongto kiimaq tsangshiq kharü jinraü thun pantham panthit panbaiqto.
- ¹⁵Tsangshiq raq TATIWE ma kechutum ratlo, apaiq tiipitmakphan lungwii miitu, apaiq raq tsangshiq ma amaochang pahea shamkuqto.
- ¹⁶Apaiq raq miiki kilü thun tiibunbaiqto kiimaq jinpan kilamchong thun tiingoqbaiqto.
- ¹⁷Wiijamti ka angi nolakong ngarai tangto raüta chamchao siqto tsangshiq raq abi klo khana chamchaoto;
- ¹⁸tsangshiq raq shakaq ramho ninlotmak riito kriikha na atsai maakhoki na saüli chamchaoto.
- ¹⁹Kiijiishe tsangshiq chamchao tsi ma TATIWE ma hoqto, kiimaq apaiq raq tsangshiq ka chamchao mong wa tiichhiito.
- ²⁰Apaiq raq aming kuqto raüta tsangshiq thatsii tiheato raüta tsangshiq lumkükiq wa tiijangto.
- ²¹Tsangshiq raq TATIWE tiipitmakphan lungwii miitu kechutum ratlo, apaiq raq tsangshiq ma amaochang jaq shamkuqto.
- ²²Tsangshiq raq apaiq ma honglu takuq raüta kechutum ratlo, raüta apaiq raq ümtinkhan wa jaqshamtaq kra ashi lam maq chong raüta shinge ratlo.
- ²³Wiijam laopanbi sangpho lai thun maq sammoktra jüjong jinto, raüta tsangshiq laopanjato.
- ²⁴Tsangshiq raq TATI jaqsham jonghea chhito, apaiq amaochang khamjong chum na shamtlaq kra chhito.
- ²⁵Apaiq raq aming kuqto, raüta rathaiq henghea dongto raüta khamtso blun wanto.
- ²⁶Sangpho laithun ra na athoklulu riito raüta chummong nyang na thapwan namnam riito akha haisi rasong na tsangshiq tsaiji doqto;
- ²⁷tsangshiq cherop kong tiithaptlaq ikha phetrangto, tsangshiq tsinhon jam min taimak riito.
- ²⁸Tsangshiq chamchaotsi ma TATIWE ma hoqto, kiimaq apaiq raq tsangshiq pitlang pitthea mong wa chhiito.
- ²⁹Apaiq raq rathaiq henghea tiitsaqbaiqto, khamtso blun kra tsaqkito.

- ³⁰Tsangshiq ka chochikhiq she riito khamtso blun sangkito, raüta apaiq raq tsangshiq wachang tareko sangpholai toqchang na tiisaüto.
- ³¹Tsangshiq raq TATI ma kechutum ratlo apaiq tiipitmak phan lungwii miitu, apaiq raq tsangshiq ma amaochang shamkuqto.
- ³²Tsangshiq raq apaiq jonglu ka mung thungtlaq kiijaq riim raüta chong ratlo, kiimaq tuwebi rung phong na apaiq ka tiitsam ratlo.
- ³³TATI raq jürai thun tiisüroq trübaiqto kiimaq jüserai thun na kham tiikimakshe shangbaiqto.
- ³⁴Apaiq raq hiqpo hiqwin ramsea binjan thung ka shumhiq thung ma tiijabaiqto kra mung na siti raq abi klo wan khana.
- ³⁵Apaiq raq kumtsaiphii binjü ka thamchum tonglong wang ma klaito kiimaq shinriiqriiq binjü ka tsiimserai phong binjü ma tiijato.
- ³⁶Apaiq raq amang aleti thun kiijaq tiishong wanto, kiimaq tsangshiq sichang chela miishe teiwanto.
- ³⁷Tsangshiq raq wak shamsiq wanto kiimaq spiqro chhiwanto raüta tsam winkhiq lapsiq wanto.
- ³⁸Apaiq raq asenginok shiimanto, kiimaq tsangsetiim kong ka tere rüjong ma tiijato; apaiq raq tsangshiq nyamse kong tiijommak riito.
- ³⁹Ümtiikiiwa Shiikeawe senginok ka re raq longtaq, raüta pitlang pitthea hok maq nishi tiikaiditaq,
- ⁴⁰apaiq raq tsangshiq tiichamchaotinok ka shukhiq riito kiimaq tsangshiq ka lam ahü kumtsaiphii binjü na pongmii riimii tiipinbaiqto.
- ⁴¹Shatmaq apaiq raq thümsaü litsekong ka, tsangshiq chamchao mong wa tiichhiikuqto, raüta tsangshiq takhan jamkun ka nyamsekong puchitlaq ikha pahea tiipu wanto.
- ⁴²Kechu maiqse raq arthun ara chhitlo raüta chochitlo, shatmaq abi kiimungti ka kaishak tiingabaiqto.
- ⁴³Juwa taksu maiqse kriiti raq arthun mishiwealaq; kiimaq TATI tiipitmakphan lungwii kra mitak laq.

Shomshi 108

Rekhat Tang Miitu Achujäü

(Sho 57.7-11; 60.5-12)

- ¹Imongjii ka phataqtaq, O Shiikeawe lei! Ngi mishingeha lata ümnaq mitiitsamha! Itsaiji lei tiidolaq!

- ²Tiidolaq, hünong toropo nai paimin chü lei; ngi raq rashekaü mitiisamha.
- ³Ngi raq ümniima kechu mitumha, O TATI lei, maiq mung thun na. Ngi raq ümniika maiq phan phong na mitiitsamha.
- ⁴Tiipitmaüphan ümlungwii ka ramungtan thun na saütlo; ümnaq tsapkap tsii raq ra thun nyamtlo.
- ⁵Ümjonglu ka ra na tiichhikuqlaq, O SHIKEAWE lei, kiimaq ümkhushü jong ka mangjong tlotli na tiichhilaq.
- ⁶Ümningkun maq naishiq chhiilaq; ngi achujaü trelaq, ümniiraq lungwiitlaü mungmaiqse tiiwongke miitu.
- ⁷Apaiq silaitap maq Shiikeawe raq nguto, “Rekhat tang lata Shekhem chela ka michum kuqha lata Sakoth Hiqthungtan ka isenginok ma mipheakuqha.
- ⁸Gilead wang ka ihiq, Manase wang min ihiq; Ephraim wang ka ijin khuphok kiimaq Juda wang ka ihokham chongwai.
- ⁹Shatmaq Mob mung ka ijaqhechang winpin ma mitijaha kiimaq ngi raq ihokpa sandal ka Edom mung na mibaiqha; kriika imiithii kii. Ngi raq Philistain mung khat tang lata arü ariiq misiiha.”
- ¹⁰Jurwa, O Shiikeawe lei, ngi peruk wesaü chela mong na mishea wan? Ngi ka Edom mung na juro misheaho?
- ¹¹Ümniiraq naishiq ka ngohea dea shea tiishaübaiqlaü? Ümniika naishiq phentuti rai rekhatkai kidam maü dea shea mirhaü?
- ¹²Naishiq ma re ka tokuqlaq; maiqse raq akhrumkuq ka taimak.
- ¹³Shiikeawe nashiq rai nguraü ka mitang i; apaiq raq najaqtinok ka mitangkuq.

Shomshi 109

Chamchao Maiqse Tiipaiqnea

- ¹Ngi raq ümnaq tiitsam tiikang, O Shiikeawe lei; kaiqshak naq ngakiq!
- ²Abi maiqkong nai arot akiq kong raq ngi longwanto. Tsangshiq raq arot chong raüta ngi shaphaqtlo.
- ³Kiimaq tsangshiq raq ikhuthaq na abi ati bomtlo, raüta khühü lamhü na ngi ka longliiq wanto.
- ⁴Ngi raq tsangshiq lungwiitiikang, kiimaq tsangshiq miitu achu jaütiikang, shatmaq tsangshiq raq ngi tangtatlo.
- ⁵Ngi raq tsangshiq ma ahea klo kuqkang, tsangshiq raq ngi ma abi klokuqtlo, ngi raq tsangshiq lungwii wan kangta tsangshiq raq ngi ka angeng khoti riiwanto.

- ⁶Ijaqtiwe kha photi ka abi phowe tsealaq, laüta apaiq jaqtibi phong wa weshi raq apaiq ma kha minyanlaq.
- ⁷Rung maq apaiq kha phowantlaq akhing na; apaiq ka mitiishutbaiqlaq; raüta apaiq achujaü kra dongdii min apaiq tiishutbaiq chang khabu mijalaq!
- ⁸Apaiq ka rithiq na mitsai laq; raüta apaiq ngachang ngacho na maiq ahinti she mingalaq!
- ⁹Asetiim ka jechisetiim ma mijakilaq, tsangnyung ka manti-nyung miishe mijakilaq!
- ¹⁰Asetiim ka jamhü wakhü she poraki miishe mijakilaq; tsangshiq sichang jamriim kiiwa ajo mirbaiqlaq!
- ¹¹Apaiq raq anam thiitham kha na, apaiq tachong hupsam thun wiita minyeholaq, kiimaq wanwetiim raq atachong hupsam wiita milapholaq.
- ¹²Apaiq mangchanti ka jumin ahüshe mirlaq; riimakla asetiiim jechisekong liiketi jumin ahüshe mirlaq!
- ¹³Asaü asetiiim ka wiita mitsailaq, kiimaq apaiq mangchong ka jai pat na milaqbaiqlaq.
- ¹⁴Awetiim mra thun ka TATI raq tsan na mitiitsanglaq; kiimaq anyung ngarai thun ka diikuqmak maq mithülaq!
- ¹⁵TATI raq tsangshiq ngarai thun ka tsan na tiitsangshat mithülaq, shatmaq tsangshiq ka tsan na tiitsangmak dongdii she milaqbaiqlaq!
- ¹⁶Kriiwe raq maiq ma lungwii tsantsii thümak riito; apaiq raq miitsan maiqse, athüm alitti, kiimaq aho ümkoq ümphaqtibi ka tiichamchao raüta tsatbaiq wanto.
- ¹⁷Apaiq raq maiq ma mansonto, apaiq miimin mansonlaq! Apaiq raq maiq ma ramram kuq romak phan riito, apaiq ma jurmin ramram kuqmak raüjaq ahea!
- ¹⁸Apaiq raq maiq ma manson ka adü na khea samtlaq kiikha apaiq chongwa riito, amanson ka akhum na kham ikha mitsam wanlaq, kiimaq arii mong na tel ikha mitsam wanlaq!
- ¹⁹Amanson nikhi ka akhum na khea asam ikha akhum ka mipanglaq, raüta achii na shinket apa ikha tiipashat wranaiqshe misilaq!
- ²⁰TATIWE lei, ijaqti thun ka kiikha mo tiiholaq, ngi ma akha abi bomti thun ka!
- ²¹Shatmaq TATI Rakaü Hiqwe lei, ngi khrumlaq ümkiq khamkuqlaü kra phan phan, kiimaq ngi tiiwonglaq ümlungwii wokhong maq.
- ²²Ngü ka miitsan kiimaq thümsaülitse; ngi ka itsan imongpo na saüli bunwanto.

²³Ngi ka raji rashe nyap wan na jantsaiji mowan tlaq ikha amo wan miiqmiiq she; ngi ka ajongkaüse rahai raq pan wantlaq ikha pan wanto.

²⁴Amang ale chamchao tsi raq ilakü min nintata she; ngi ka ralang majikaü ikha irok irii daphong lishe.

²⁵Maiq raq ngi chhiraüla ngi ma anailishe riitlo; tsang shummiitsi ma tokbai laqlaq riitlo.

²⁶Ngi khrumlaq, O TATI i Shiikeawe lei; ümlungwii tiipitmaüphan wokhong maq, chhiilaq!

²⁷Ijaqtibi ma ümniikiidea ngi chhiiti nguta tiisap kuqlaq.

²⁸Tsangshiq raq ngi ka ba ümsonlaq; shatmaq ümniiriika ngi ma ashiiman mirkuqhaü. Ngi tiichamchaotibi ka mitiidea baiqlaq! shatmaq ngi ümdise ka chojongchise misilaq.

²⁹Ijaqtibi ka shummi thoda horaüta misilaq; tsangjeasitam ka tsang dü na samtongjong kaü ikha misamlaq!

³⁰Ngi raq TATI ma tiihonglata kechu mitumha: ngi raq apaiq ka mung thungtlaq kiijaq mitiitsamha.

³¹Jamkhano ngukla apaiq raq miitsan maiqse ka tiiwongkuqto raüta apaiq ka maiq raq atseabaiq chang nguta atiishutbaiq wa tiichhiito.

Shomshi 110

TATIWE Nai Apaiq Raq Ashong Hokhamwe

¹TATIWE raq itatiwe hokhamwe ma thaüto, “Ngi ma jaqtsi nü arjaq ngalag; ngi raq ümjaqti thun ka ümjichong na miphongkuqha shaq wiiwii.”

²TATIWE raq Jajon chela maq ümhokham ningkun ka mitiijong. “Ümjaqtinok thun ka penglaq,” nguta apaiq raq ngutlo.

³Ümjaqtinok khattlaü ranaiq na, ümsenginok raq maiqmii tsii maq dongrang raüta mikhrum, ranapchu maq bangrok ikha ümsengi jerobi ümphana asii hiqlam thun na miwa.

⁴TATIWE raq asiq areng akha kiqukhamto kriika janghomak she; “Ümniika pattup pat-sa ramwe mijahaü, arka ramwe Melkijedek pumsong she.”

⁵TATIWE ka ümniima jaqtsi nü na; ümtiikiwa atsankhiqjiiq, apaiq raq hokhambi thun ka khat raüta mitang.

⁶Apaiq raq maiq mung thun kha mipho, raüta reriikhat chang hiq thung thun na maiqmaa phongli she mirphong; Apaiq raq mangjong tlotli wa hokhambi thun khat raüta wiita mitang.

⁷Hokhamwe raq lamkii na khamraise kiiwa kham minyang wan; raüta aningkun ka milap wan, raüta rekhat tang raüta nolajong mija wan.

Shomshi 111

TATI Tiitsam

¹ TATI tiitsamlaq! Ngi raq itsantsii kuqlata TATI ma kechu mitumha, asenginok thungtlaq kiijaq.

² TATI jaqsham ka kai awang chang! arthun ara lungwiiti raq pinthum chojong chise maq, takwan haijiilei nguta tsinngin wantlo.

³ Apaiq raq ümchuwa jaqshamtlaq thun ka shreng jonghea kiimaq khushü jong chang siisaq; apaiq thuktsom ka pattup pat-sa thummak.

⁴ TATI raq amao chang jaqsham wantaq thun ka nashiq ma tlaqbaiqmak phan; apaiq ka lungwiihea kiimaq tiihang wanti.

⁵ Apaiq raq phaqsea chomkuqtlo apaiq shrengti ma; Apaiq raq atongshong kiqkham laqbaiqmak phan.

⁶ Apaiq raq asenginok ma apaiq ningkun tiichhikuqto tsangshiq ma pongmungti hiqshong thun kra kuq raüta.

⁷ Apaiq raq ümchuwa jaqshamtlaq kra tsapkap kiimaq khaqkhaq; apaiq aming thun wiita akamsea chang siisaq.

⁸ Kriithun ka pattup pat-sa ngangwan ruq phan; kriika tengteng kiimaq kechu jaqkhaq raütu akuq.

⁹ Apaiq raq asenginok ka dokda raüta wase ma tiijato raüta tsangshiq rai pattup pat-sa tongshongto. Apaiq ka asii kiimaq ajong pinthum!

¹⁰ Taksu ma jawan lam ka TATI shrengkli; apaiq aming thun langtibi ma apaiq raq riikhaqli tri sham phaqqhi kuqtlo. Apaiq ka pattup pat-sa tiitsam chang.

Shomshi 112

Maiqshaq Rilung Peohea

¹ TATI tiitsamlaq! Jurwa TATI shrengtlaq kriiti ma peohea, jurwa apaiq aming thun chochikhiq maq langtlaq!

² Kechu maiqse setiim ka mung na ajong ala siisaq miraq; asaü asetiiim raq achu shiiman milap.

³ Apaiq jamkun ka chiithe lüwa tajam miraq, kiimaq apaiq ka pattup thummak rongboq miraq.

- ⁴Kechu maiqse miika ranyaq mong miimin rawüli asi miraq; jurwa tiihang kuqtlaq, mangchantlaq kiimaq tingting klotima.
- ⁵Kechu jonghea jurwa atsiiq namti ma jaqchii maq tiinam kuqtlaq; kiimaq tingting kappe sham raüta piikiitlaqti ma.
- ⁶Kechu maiqse rilung ka phanrap ongwan ruq; apaiq ka maiq raq pattup tiitsangshat miraq.
- ⁷Apaiq ka abi tsütsa tai raümin haimak; Apaiq kamasham ka pharang rang, kiimaq apaiq ka TATI ma kamtlo.
- ⁸Apaiq ka chapa mak riimakla haimak; apaiq raq ajaqti thun ka mitiitanguku nguta kamto sitlo.
- ⁹Apaiq raq atsiiq anyam ka litkot chamchao maiqse ma, jaqchii jichii maq pheanyin pheashi khrum kuqtlo; apaiq mangchan ka laqthaqmak phan; apaiq ningkun ka ajong miraq kiimaq maiq raq apaiq ka kai mishreng.
- ¹⁰Abi kloti raq ara chhitlo raüta kai khiqtlo, tsangshiq makshutsi ma liitlo; raüta tsangshiq ka mokitlo; tsangshiq ranphan chang ka pattup miitu thumkitlo.

Shomshi 113

TATI Thuktsom Tiitsam

- ¹ TATI ka tiitsamlaq! Namshiq TATI jaqshisetiim raq, apaiq mang tiitsam ronglaq!
- ²Apaiq mang ka mitiitsamlaq, ümchaü kiimaq pattup pat-sa.
- ³Shedong mung maq raüta shenyap mung na saüli; TATI mang ka tiitsam ronglaq!
- ⁴ TATI raq maiq mung thun kunli pengtlo; apaiq khushü ka ramungtan thun thaq na asi.
- ⁵Tati nashiq Shiikeawe khan jumin ahü she. Apaiq ka ratsan ramong nyang na tsäuhea na sitlo.
- ⁶Li jiimin apaiq raq hiq na ku raüta ramungtan thun nai, mangjong hiq ka liitlo.
- ⁷Apaiq raq miitsan maiqse ka botkhulai na abumwa dotlo; apaiq raq thümsaü litseti ka wakhü kham nyang wa tiichhanchhitlo.
- ⁸Raüta tsangshiq ka miikiimsetiim kongti ma tiijongtlo, asengi hokhamsetiim rai.
- ⁹Apaiq raq khanghü rahü nyung ma ase mitap atum kuqtlo; apaiq raq kriinyung ma asetiiim kuq raüta tiichochitlo. TATI ka tiitsam ronglaq!

Shomshi 114

Tiichhii Wan Poi Shi

- ¹Ümtiikiiwa Israilnok ka Ejip mung wa laüwantaq; ümtiikiiwa Jakob saüse phan raq pongmung wa laüwantaq,
- ²Juda phan ka TATI asii senginok maja wanto, Israilnok ka asengi shaq ma jawanto.
- ³Khamshii Khamjong Chum raq liiraüta juto; Jordan rai kham kimak tsaqkito.
- ⁴Pum thun ka chhechhikong ikha doqtrangto; kin thun ka skusekong ikha doqtrangto.
- ⁵Khamjong chum lei, ümniika jamlai chhi laüto jutläü? Kiimaq Jordan rai ümniika ümkhamkai ka jam nguto tsaqkilaü?
- ⁶Namshiq pum thunha, jam nguto chhechhikong ikha doqtranglan? Namshiq kin thunha, skusekong ikha jam nguto doqtranglan?
- ⁷Tiikhailaq, hiq lei, TATI saühotlaq akhing na, Jakob Shiikeawe man na,
- ⁸longraqkam wa khamrai tiidongtiwe kiimaq longraq khukin ka khamraisetiim ma tiijabaiqtiwe man na.

Shomshi 115

Riikhaqli Shiikea Ka Ashili

- ¹Ümniimiili dongdii, O TATIWE lei, ümniimiili dongdii, kiimaq naishiq ma riimak, ümkhushü ka tiijong ratlo, tiipitmaüphan ümlungwii nai tsapsaü kapse riimtläü kra miitu;
- ²Maiqmung thun raq naishiq ma jaram tiiwaiwa, “Nashiq Shiikea ka ümbano?” nguta.
- ³Nashiq Shiikeawe ka ramungtan thun na sitlo; apaiq raq jamlaiwa thapthitlaq kra phanphan shamtlo.
- ⁴Tsangshiqnok tisho thun ka kampho nai chaq maq atiiq, maiqse jaq maq atiiq.
- ⁵Tsangnübok ka asi, shatmaq bomlot mak; kiimaq tsangmak posetiim ka asi, shatmaq chhimak.
- ⁶Tsangnilok thun ka asi, shatmaq taimak; akhupo thun ka asi, shatmaq atsang angii ka shümak.
- ⁷Tsangjaq thun ka asi, shatmaq achhum ka chhumtsümak, kiimaq hokpe thun ka asi, shatmaq akhum ka khumtsümak; tsangshiq rotpo maq atsitsühea trang ka ahü.
- ⁸Riita tsangshiq tiiqtibi kiimaq tsangshiq ma kamtibi thun ka, tsangshiq raq shomnoqtlaq sumla phong kiikha mijakilaq.

- ⁹ TATI ma kamronglaq, namshiq Israilnok raq. Apaiq raq namshiq khrumtlo, kiimaq namshiq tiiwongkuqtlo.
- ¹⁰ TATI ma kamronglaq, namshiq TATI ramwebi raq. Apaiq raq namshiq khrumtlo, kiimaq namshiq tiiwongkuqtlo.
- ¹¹ TATI ma kamronglaq, namshiq tarü apaiq shomnoqti raq, apaiq raq namshiq khrumtlo, kiimaq namshiq tiiwongkuqtlo.
- ¹² TATI raq nashiq ka tsan na tiitsangtlo kiimaq nashiq ka mishmankuq; apaiq raq Israilnok ka mishmankuq, kiimaq Shiikea ramwebi wiita.
- ¹³ Apaiq raq apaiq shrengti loweatek mishmankuq, ajong aran tarü ma mishmankuq.
- ¹⁴ TATI raq namshiq ma namsetiim apa mikuqlaq, namshiq pat na kiimaq namsaü namsetiim pat na saüli!
- ¹⁵ TATI raq namshiq ma achu mishmankuqlaq, ra nai hiq tiiqtiwe raq!
- ¹⁶ Ramungtan ka TATI apaiq riili dongdii, shatmaq apaiq raq hiq ka maiqse ma kuqto.
- ¹⁷ TATI ka amaati raq tiitsammak, juwa kaiqshak kaiqshi mung na kihotaq kriiti raq tiitsammak.
- ¹⁸ Shatmaq nashiq, atra siti raq, apaiq ma kechu mitum kuq rong i ümchaü kiimaq pattup pat-sa. TATI ka tiitsamlaq!

Shomshi 116

Kechutum Achujäü

- ¹ Ngi raq TATI lungwiitiikang, jamto ngukla apaiq raq ibom taitlo; apaiq raq ngi achujäü tretlo.
- ² Apaiq raq ibom taitlo ngi raq apaiq heatiikangtek.
- ³ Ngi ka lumkükiq na adea wan wishe riikang; atsai wan haisi raq ngi ka akomwishe riito; ngi ka tsaihü jihü chapa raq atsai riikang.
- ⁴ Kiijishe ngi raq TATIWE heakang, “Ngi ümniima tiipaiqnea tiikang, TATI lei, ngi chhiilaq!”
- ⁵ TATIWE ka tiihangheawe kiimaq aheawiq; nashiq Shiikea ka mangchan heawe.
- ⁶ TATI raq wepuq weseti tiiwongtlo; ngi ma tsaija chhunja akhing na, apaiq raq ngi chhiito.
- ⁷ Itsan lei, sanglili maq silaq, jamto ngukla TATI raq ngi pinthum mangchan wanto.

⁸ TATI raq ngi atsaichang wa tiichunto; apaiq raq imakphai dong tiitsaqto kiimaq lotmang changwa tiitang kuqto.

⁹ Kra ningkhan ngi TATI man na khumtiikang atrati sichang mungtan na.

¹⁰ Ikam tsantsii ka phataqtaq, inü maq akha nguha min, “Ngi ha ahü tsaiwan kang she,”

¹¹ ngi raq ihaisitsi ma akha bomtiikang na min, “Maiqse miika akamsea chang ahü,” kamtsantsii ka phataqtaq thüwankang.

¹² Ngi raq TATI ma jamlai honglu wa mikuqha apaiq raq ngi ma atinkhan ahea klo kuqtaq kra miitu?

¹³ Ngi raq TATI ma spiqtai-honglu mikuqha, ngi tiichhiitaq kra miitu apaiq ma kechutum.

¹⁴ Asenginok mung thungtlaq kiijaq ngi raq apaiq ma kiqkham kang kongphiq kra mikuqha.

¹⁵ TATI ma pinthum tsihea asenginok phong wa maiq ashi ra tsaiki raüla!

¹⁶ Ngi ka ümjaqshise, TATIWE lei; ngi raq ümnaq shiikumkan tiikang, inyung raq shiikumpantaq ikha. Ümniiraq ngi atsai maakho wa tlun kuqlaü.

¹⁷ Ngi raq ümniima kechutum honglu mikuqha; lata ümniima ngi achujaü honglu mikuqha.

¹⁸⁻¹⁹ Ümsenginok tlotli thungtlaq kiijaq, Jerusalem na üm Shomjam silaitap na, ngi raq ümniima mikuqha nguta kiqkham kang kra mikuqha. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 117

Maiqse Wiita Raq TATI Tiitsam Ronglaq

¹ TATI tiitsam ronglaq, mangjong wiita raq! Apaiq tiitsam ronglaq, maiqphan tlotli raq!

² Apaiq lungwii nashiq miitu jonghea kiimaq apaiq tsapkap pattup pat-sa misi. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 118

Rekhat Tangjai Kechutum Achujaü

¹ TATIWE ma kechutum ronglaq, jamto ngukla apaiq ka ahea, kiimaq apaiq lungwii ka pattup pat-sa.

² Israilnok raq ngu ronglaq, “Apaiq lungwii ka pattup pat-sa.”

- ³Shiikeawe ramwebi raq ngu ronglaq, “Apaiq lungwii ka pattup pat-sa.”
- ⁴Apaiq shomnoqti tarü raq ngu ronglaq, “Apaiq lungwii ka pattup pat-sa.”
- ⁵Ngi littsi ma TATIWE heakang; apaiq raq ibom treto, raüta ngi ka tiidongkuqto.
- ⁶TATI ngi rai asi, ngi ka haisong mang; ngi ka jurmin jamkhiimin riilotmak?
- ⁷TATI ka ngi khrumti, kraï mren ngi raq ijaqti thun khat raüta tangwan kra michhiha.
- ⁸TATI ma tlam raüta singa ka ahea maiqse ma tlam raüta singa nam ma.
- ⁹TATI ma tlam raüta singa ka ahea han-ngam wela ma tlam raüta singa nam ma.
- ¹⁰Ngi tro na ijaqtinok rewe pahea riito, shatmaq ngi raq tsangshiq ka TATI ningkun maq wiita tiithumbaiqkang!
- ¹¹Tsangshiq raq ngi ka komtam maq komwanto; shatmaq ngi raq tsangshiq ka TATI ningkun maq wiita tiithumbaiqkang!
- ¹²Tsangshiq raq ngi ka komtam maq ngiq raq longwantlaq ikha longwanto, shatmaq tsangshiq ka shuktam rü khiimtlaq ikha jaqloli khiimbaiqto, TATI ningkun maq ngi raq tsangshiq ka tiithumbaiqkang.
- ¹³Ngi ka re raq henghea khat wanto kiimaq tangmang riinamnam she riikang, shatmaq TATI raq ngi khrumto.
- ¹⁴TATI raq ngi iningkun shoqkuqtlo raüta ngi ka koilajong ma tiijatlo; apaiq raq ngi ka khupwong kuqto.
- ¹⁵Taironglaq rekhat tangjai rüriiqtrang kra Shiikea senginok piitiip tombutiip phong na: “TATI ningkun jong maq tiitangto!”
- ¹⁶Apaiq ningkun maq nashiq rekhat tangkai— apaiq ningkun heng maq re ka tangkai!”
- ¹⁷Ngi ka tsaimang, shatmaq atrali misiha, lata TATI raq ümtinkhan wa jaq shamkuqtaq kra chii riimlata michongha.
- ¹⁸Apaiq raq ngi ma mo ka tsihea tiihoto, shatmaq apaiq raq ngi ka tiitsaimak riito.
- ¹⁹Ngi ma Shomjam ruk kilü thun ka dikuqlaq; Ngi jammong na walata, TATI ma kechu mitumha!
- ²⁰Arka TATI ruk kilü; kechu maiqse lamlamli rukmong na minyap walot.
- ²¹Ngi raq ümnaq tiitsamtiikang, TATI lei, jamto ngukla ümniiraq ngi achujaü treläü, jamto ngukla ümniiraq ngi ma rekhat tiitangkuqläü.

²²Jamhaiti raq abi nguta ashthubaiq longkaü ka wiita thaq na rahea pinthum longkaü miishe jakito.

²³Arka TATI jaqsham riito; aliisea ma pinthum amaochang ashi.

²⁴Arka TATI raq rekhat tangwan ranaiq; nashiq chochi rong i, laita poilom polo rong i!

²⁵Naishiq chhiilaq, TATI lei, naishiq chhiilaq! Naishiq ma tionglaq, O TATI lei!

²⁶Shiikeawe raq juwa TATI mang na watlaq kra mishman kuqlaq! TATI Shomjam maq naishiq raq ümniima ramkuqtiikai.

²⁷TATI ka Shiikeawe, apaiq ka naishiq ma thep. Namshiq jaq na pekü thun sham lanta, poi ka phaho ronglaq, lanta berong-wacha tro na khum ronglaq.

²⁸Ümniika i Shiikea, krai mren ngi raq ümniima kechu pahea tumtiikang; Ngi raq ümnaq jonglu kra chii riimlata michongha.

²⁹TATI ma kechutum ronglaq, jamto ngukla apaiq ka ahea, kiimaq apaiq lungwii ka pattup pat-sa.

Shomshi 119

TATIWE Tri Raütu

¹Peohea juwa ashut aphit ahü maq singatlaq, juwa TATI thungtri wokhong na sitlaq.

²Peohea jurwa apaiq aming thun lang raüta sitlaq, jurwa apaiq bom tsantsii wiita kuq raüta langtlaq.

³Tsangshiq ümtiikiimin ajiq klomak; tsangshiq ka TATIWE lam phan phan khumtlo.

⁴TATI lei, ümniiraq ümtri raütu naishiq ma kuqlaü; laüta kriithun ka tsapkapkap lang ronglaq nguta chonglaü.

⁵Ngi ka pinthum ranphan tiikang tsapkapkap maq ümniiraq tsii achongkuqhaü thun kra langwan hajaq nguta!

⁶Ngi raq ümnaq aming thun kunli kra langlata siha jiila, ngi ma jea tiingaümak miraq.

⁷Ngi raq ümnaq tingting khapho kra shrin wan lata, itsantsii siirairai maq ümnaq mitiitsamha.

⁸Ngi raq ümthungtri raütu kra milangha; ngi ka ümtiikiimin naq miimbaiqkiq!

TATIWE Thungtri Lang

⁹Jero weshi raq arilung ka jamkho siirairai mirümlot? Ümnaq aming thun ka lang raüta misilot.

¹⁰Itsantsii wiita kuqlata ümnaq shiikumpan shiikuttiikang; ümnaq aming thun tlea mang maq siwan miitu tiiwongkuqlaq.

¹¹Ngi raq üm tri raütu imong jüna shaq thü tiikang, arka ngi raq ümmak liina ngarai tang mang miitu.

¹²Ngi raq ümnaq tiitsamtiikang, TATIWE lei; ngi ma üm rilung chap nai nga kra shrinkuqlaq.

¹³Ngi raq tihong lata bliiqkiki miphat-ha ümniiraq akuqhaü tri raütu thun tlotli ka.

¹⁴Ngi raq ümnaq aming thun lang lata siwan ka pinthum lungwiitiikang; arka tsiiqtum jonghea nam miimin rahea.

¹⁵Ngi raq ümτσιichong bomtsi thun ka aheawiq maq phattiikang; ngi raq ümniiraq ashrinkuqhaü bomtsi ka aheawiq maq siditiikang.

¹⁶Ngi ka ümniiraq akuqhaü tri raütu thun ma kai khoqriiqtiikang; ümnaq aming thun ka ngi raq laqbaiq mang mirha.

TATIWE Thungtri Na Chochi

¹⁷Ngi ümjaqshise ahea maq liilaq, kriika ngi ahea maq silata ümniiraq shrinkuqtlau tri thun ka langwan miitu.

¹⁸Imak ara tiipiiq kuqlaq, üm tri raütu mong na, amao chang tengteng bomtsi sitlaq kra chhiwan miitu.

¹⁹Ngi ka ara mangjonghiq na heashise miituli; ümnaq aming raütu thun ka ngi ma naqpaükiq.

²⁰Itsan imong na pinthum atsin wan rotiikang; ümniiraq kha photlau thun ka wranaiqshe sap wan rotiikang.

²¹Ümniiraq ashkong tamli maiqse ka ason riitlau; ümnaq aming thun jintibi ma manson misilaq.

²²Ngi ka tsangshiq shummi mongwa nai tsangshiq raq saisitlaq kiiwa khupwong kuqlaq; jamkhano ngukla ngi raq ümtri raütu langtiikang.

²³Mungpengtibi ngongthunto raüta ngi tiidea ma thiikho thütlo, shatmaq ngi raq ümtraho bomtsi kra phat lata misidiha.

²⁴Ümτσιichong bomtsi ka ngi ma pinthum peohea; tsangshiq ka ngi ma hon nai tsü chongketi.

Tsan Tiitsi Raüta TATIWE Thungtri Lang Wan

²⁵Ngi ka hiq na tiibumhap lotmang she bumkikang; ümkiqkham kra phanphan itsitsü ara tiijanglaq.

²⁶Ngi raq ingarai thun kunli tiidiikang, kiimaq ümniiraq ngi achujaü trelaüshe; ngi ma ümrilung lamphan shrinkuqlaq!

²⁷Ngi raq ümtri raütu sap wan miitu khrumlaq, haüla ümniiraq amao chang shrinkuqtläü kra ngi raq atsaü maq mishi weaha.

²⁸Ngi ka aho ajüsea riili she tsai wan kang; ngi ma ningkun kuqtlaq, ümkiqkhamläü kra phanphan.

²⁹Ngi ara lamjiq na kaiho chang wa tiiwongshat thülaq, laüta ümthuktsom wokhong maq ngi ma ümtri shrinkuqlaq!

³⁰Ngi ka ümbomtaitai ümwokhong na misiha nguta thapthi wan kang she; Ümniiraq tri raütu riikhaqli shamlaüta pengtlaü kra shiitingrai wankang she.

³¹Ümniiraq ngi ma tsii chongkuqläü kra phanphan siwankang, TATI lei; ngi ma jea naq tiingaükiq.

³²Ngi raq ümnaq aming thun ka tsanchhii wokchhii milang wanha, jamto ngukla ümniiraq ngi ma apa sapsin wan miitu phaqqhi mikuqhaü.

Atak Wan Miitu Achujaü

³³Shrinkuqlaq ngi ma, TATIWE lei, üm thungtri liichum thun ka, raüla kriithun ka ngi raq wranaiqshe milangha.

³⁴Ngi ma üm tri raütu ka phanchan kuqlaq; raüla ngi raq milang wanha; Ngi raq itsan imongjii na shaqlata milangha.

³⁵Ngi ka ümnaq aming langlata si miitu rümlaq, jamto ngukla ngi ma aming wokhong na si ka peohea.

³⁶Ngi ma chithe ma jawan tsantsii la na ümtri raütu thun lang wanro tsantsii kuqlaq.

³⁷Khanhü hupsam thun na itsantsii tiitsi mang chang miitu ngi ara tiiwongkuqlaq; ngi ma tsantsii ahea thülaq, kiqkham kuqläü kra phanphan.

³⁸Ngi ümjaqshise ma, ümkiqkham ka thülaq, ümbom taitibi ma kiqkham kuqläü kra.

³⁹Ngi raq jea ngaü jiiqla nguta haitiikang kiiwa ngi ara chhiilaq; ümniiraq tri raütu shamtlaü ka pinthum amaochang thukhea!

⁴⁰Ngi raq ümnaq aming raütu thun langwan lungwii tiikang; ngi ma rilung anyeli kuqlaq, jamto ngukla ümniika kechu.

TATIWE Tri Ma Kamtsantsii Thüwan

⁴¹Ümniiraq ngi ümtinkhan wa lungwiitläü kra tiichhikuqlaq, O TATI lei, kiimaq ümkiqkham läü kra phanphan ngi tiichhiilaq.

⁴²Kra nguraütiq ngi raq ngi shummiiti bom ka mitrelotha; jamkhano ngukla ngi ka ümbomtsi ma kamtiikang.

⁴³Ngi raq wranaiqshe tengman bomtsi kra chongke miitu ningkunli shoqkuqlaq, jamkhano ngukla ngi ka ümniiraq tri räü shamtläü kriima kamtiikang.

⁴⁴Ngi raq üm tri ka wranaiqshe milangha, pattup pat-sa milangha.

⁴⁵Ngi ka minhap wase misiha, jamkhano ngukla ümniiraq phankuqtläü kra ngi raq shiikut lata milangha.

⁴⁶Ngi raq ümnaq aming thun ka hokhambi ma mitiitaiha kiimaq ngi ka jeasi mang.

⁴⁷Ngi ma ümnaq aming thun lang ka peohea, jamkhano ngukla ngi raq tri räütu ka kai lungwiitiikang.

⁴⁸Ngi raq ümnaq aming akhang thun ka lungwiitiikang; ngi raq ümtsii chong bomtsi thun kra kai mishiweaha.

TATIWE Thungtri Ma Tsankhun Kamtsii

⁴⁹Ngi ümdise ma ümkiq kham räüpot khakuqläü ira, tsan na tiitsanglaq; ngi ka kriima kamlata sitiikang.

⁵⁰Ngi chamchao mong na sishon min ngi ma tsaiji tlamkuqto jamkhano ngukla ümkiqkham bomtsi raq itsitsü tiichiim kuqto.

⁵¹Ashkongtamti raq wranaiqshe ngi ma thophi riiqphi riitlo, shatmaq ngi ka ümtri wokhong wa dongho mang.

⁵²Rathup rapha pat na ümniiraq kha pholaü thun kra ngi tiitsangtiikang, kiimaq kriithun raq itsaiji tiijongtlo, O TATI lei.

⁵³Ümtiikiiwa ngi raq abi maiqse raq ümtri jin wan kra chhiala, itsankhiq ka hengtlo.

⁵⁴Mangjong hiq na irilung alose sikang bala ngi raq ümnaq aming thaq na ashi ange thun waiqkang.

⁵⁵Rawa niimin ngi raq ümnaq tiima wankang, TATI lei, lata ümtri räütu kra shiweasiq tiikang.

⁵⁶Ümnaq aming räütu lang wan ka ngi ma pinthum peohea,

TATIWE Tri Pomtlia Räüta Lungwii

⁵⁷Ngi raq ümniili rittiikang, O TATIWE lei; Ngi raq kiqkhamtiikang ümtri ka milangha.

⁵⁸Itsan imongjii kunli kuqlata jaütiikang ümkiqkham kuqlaü kra phanphan, ngi tiihanglaq!

⁵⁹Ngi raq ichap inga ka shiiton wan kang, kiimaq ümtsii chong ka mitaiha nguta ikiqkhamkang.

⁶⁰Ngi raq tiihit mang maq taülaükhiiq ümnaq aming raütu wokhong na siwa wakang.

⁶¹Abi kiimungti raq ngi tiimin ma thiikho thuto, shatmaq ngi raq ümtri ka laqmang.

⁶²Rawa thung na samki lata ngi raq ümnaq tiitsamtiikang, ümniiraq tingting kappe maq kha photlaü kra miitu.

⁶³Ngi ka ümwokhong na siti ümnaq shiilitibi kongti, ümtri raütu langtibi tlotli sitlaq kra kongti.

⁶⁴TATIWE lei, mangjong hiq ka tiipitmaü phan ümlungwii raq alüm alei; ngi ma ümnaq aming akhang thun ka shrinkuqlaq.

TATIWE Thungtri Miinu

⁶⁵Ümniiraq ümkiqkham ka riikhaqli tiikulaü, TATIWE lei kiimaq ümniika ngi, ümjaqshise miitu ahea.

⁶⁶Ngi ma taksutsii nai nyan phaqqhi kuqlaq, jamkhano ngukla ngi raq ümnaq aming raütu ma kamtiikang.

⁶⁷Kongkhu niika ümniiraq ngi mitsat sonhaü shaq na, ngi ka lamjiq na kiholili riikang, shatmaq ümchaü sanha ümbomtsi wokhong na sitiikang.

⁶⁸Ümniika pinthum ahea— pinthum lungwiihea! Ngi ma ümtri aming thun ka shrinkuqlaq.

⁶⁹Shiikongkhiq maiq thun raq arot akiq pahea chong raüta ngi shaphaqto, shatmaq itsan itsii phataqtaq maq ümtsii chong bom raü thun kra langtiikang.

⁷⁰Ara maiqkong arka hon atsii ahükong, shatmaq ngi kla ümtri wokhong na siwankli lungwiisiq tiikang.

⁷¹Ngi raq mohokang ka ngi ma ahea miitu, jamkhano ngukla kra raq itsii tiichhi kha maq ngi raq ümnaq aming thun shrin wan kang.

⁷²Ümniiraq ngi ma tri raütu kuqlaü ka pinthum rahea, mangjong hiq na wa tsiigtum tlotli tha niimin rahea.

TATIWE Thungtri Raq Kha Khaqqhaq Photlo

⁷³Ümniiraq ngi phansanglaü, kiimaq hansang maq rümkomtlaü; ngi ma taksu tsii kuqlaq, ümtri raütu kra sapsin wan miitu.

⁷⁴Ümnaq shrengtibi raq ngi chhi raüla khoqriiq shishiiq miraq, jamto ngukla ngi raq ümkiqkham ma kamtiikang.

⁷⁵Ngi raq asapha ümniiraq kha photläü ka tingting, TATIWE lei, kiimaq ümniiraq ngi ma mo tiiholaü ka ngi tsapkap laüta tiiholaü.

⁷⁶Ümlungwii tiipitmaüphan kriimaq ngi boqlaq, ngi ümjaqshise ma ümkiqkham kuqlaü kra phanphan.

⁷⁷Ngi ka tiihang kuqlaq, raülaq ngi ka atra misiha, jamkhano ngukla ngi ka ümtri wokhong na singa lungwii tiikang.

⁷⁸Shiikongkhiq sitikong raq ngi ma kha ahü na kha nyan kha na jea mingaülaq; ngi raq riiwe kla, ümniiraq tsii chongkuq tlaü kra khotsiq latli misi ngaha.

⁷⁹Ümnaq shrengtibi ka ngi phana miwalaq— ümniiraq akuqhaü aming raütu saptibi miwalaq.

⁸⁰Ngi raq ümnaq aming raütu ka minhap maq lang lata siwan miitu kiimaq rekhat tangmang jeangaü chang wa tiiwong kuqlaq.

Atiichii Wan Miitu Achujäü

⁸¹Ngi ka ariimkaiwishe, TATIWE lei, ümniiraq michhiikuq nguta khesiq tiikang; ngi raq ikam tsantsii ka ümbomtsi na riiwiiq tiikang.

⁸²Imaklii ka ümkiqkham bomtsi na ümtinchowa mihong nguta makshii jaqshii khesiq tiikang, lata akha waitiikang, “Ümniiraq ngi ka ümtincho wa mikhrumhaü?”

⁸³Ngi ka che thüchang ngamkhii tsabum ariimkaiwi she abaiqrat ikha sitiikang; li jiiimin ümniiraq akuqhaü aming raütu kra ngi raq laqbaiq mang.

⁸⁴Ngi raq ümtincho na saüli khechang wa ratla? Ngi tiichamchaotibi ma mo ka ümtincho tiq wa mitiihohaü?

⁸⁵Shiikong miilongti, ümtri langmakti raq, ngi tiideabaiq ma thiikho thuto.

⁸⁶Ümnaq aming raütu ka wiita maiqkam seachang siisaq; maiqse raq ngi ka arot akiq bom chongraüta ngi longliiqtlo— ngi khrumlaq!

⁸⁷Tsangshiq raq ngi ka tsatbaiq nam riito, shatmaq ngi raq ümnaq aming raütu ka shipoq mang.

⁸⁸Ümnaq tiipit maüphan lungwii maq ngi ma ahea klolaq, kriika ngi raq ümtri raütu lang wan miitu.

TATIWE Thungtri Ma Kamtsantsii Thüwan

⁸⁹Ümbomtsi ka, O TATIWE lei, pattup pat-sa siruq miraq; arka pattup pat-sa miitu ramungtan na athü.

⁹⁰Ümniiraq tsapkaplaü kriika maiqpat ümchuwa leawan raü min siruqli, ümniiraq mangjong hiq ka ashong chang na shonglaü, kriika kiikhii siwan ruqli she miraq.

⁹¹Phanrap phanrii ka ümchaü ranaiq na saüli sitlo, arka ümnaq aming wokhong maq sitlo, jamkhano ngukla arthun wiita ka ümjaqshise kong siisaq.

⁹²Ümtri raütu ka ngi ma rilung chochi raüchong riimak nguraüka, ngi ka ilit-ikot chamchao maq atsaikai kun she mirhawa.

⁹³Ngi raq ümhon ümtsii chong ka ümtiikiimin shishe mang mirha, jamkhano ngukla arthun lümaq ümniiraq ngi ka atra thülaü.

⁹⁴Ngi ka ümniirii— ngi chhiilaq! Ngi raq ümnaq aming thun ka langwan miitu shiikut chaqkang.

⁹⁵Abi kiimungtikong raq ngi tseabaiq ma khekham sitlo, shatmaq ngi riikla ümtri kli sidi lata miphatha.

⁹⁶Ngi raq chhikang phanrap phanrii ka asupwa chang asi siisaq; shatmaq ümnaq aming ka asupwa chang ahü minhap.

TATIWE Tritu Lungwii

⁹⁷Ngi raq ümtri ka pinthum lungwiitiikang! Ngi ka ranaiq minruru kra chechiipseali.

⁹⁸Ümnaq aming raütu ka wranaiqshe ngi rai sishat, krai mren ngi ka ijaqtibi thaq na taksu maiqse tiijatlo.

⁹⁹Ngi raq shrabi tlotli thaq na apa saptiikang, jamkhano ngukla ngi raq ümtsii chong ka sidi lata sitiikang.

¹⁰⁰Ngi raq nyungwere thaq na taksu tsii apa humtiikang, jamkhano ngukla ngi raq ümnaq aming thun ka langtiikang.

¹⁰¹Ngi raq abi rong arai thun ka wiita baiqkang, jamkhano ngukla ümbomtsi ka langwan rotiikang.

¹⁰²Ngi raq ümtsii chong bomtsi ka shishe mang riikang, jamkhano ngukla ümniikli ngi ma shrinketi shra.

¹⁰³Ümniiraq sung atsii chongkuq tlaü ka pinthum sumhea— ngiq ngu nam miimin sumhea!

¹⁰⁴Ngi raq ümtri wa taksu tsii sapwan tiikang, krai mren ngi raq abi rong arai ka wiita saisi tiikang.

TATIWE Tri Wa Rawüli

¹⁰⁵Ümbomtsi ka lemtem ngi ma lamsheati, kiimaq ngi khumchang lam na rawüli.

106 Ngi raq i sinkham bomtsi ka mithüha ümniiraq tingting hon atsii chongkuqläü kra langwan lata misi wanha.

107 Ngi chamchao tiikang, TATIWE lei, arka diikiq tiidearok; ümkiqkham kuqläü kra phan phan ngi atra thülaq!

108 Ngi raq kechutum achujaü tiikang ara taolaq, O TATIWE lei, laüta ngi ma ümnaq aming raütu kra shrinkuqlaq.

109 Ngi ka i miisaq i jaqphi na chiimshat miili sitiikang; ngi raq üm thungri ka laqbaiq mang.

110 Abi maiqkong raq ngi tiidea ma thiikho thuto, shatmaq ngi raq ümnaq aming thun jinmang.

111 Ümnaq aming raütu ka ngi ma pattup pat-sa tachong hupsam; tsangshiq ka i tsan i mong tiichochiti.

112 Ngi raq ümtri raü lang wan miitu thimi wankang she, ngi miisaq thumak wiiwii.

TATIWE Tri Wokhong Na Sika Hansang

113 Ngi raq ümwokhong na tiipumtlii simakti ka tsaihai tiikang, shatmaq ngi raq üm thungtri lungwii tiikang.

114 Ümniika ngi khupwongti kiimaq ngi chhiiti; ngi ka ümkiqkham ma ran tiikang.

115 Ngi tho wa namshiq tiibintlo ronglaq, namshiq ngarai maiqsekong, ngi ka i Shiikeawe aming thun milangha.

116 Ngi ma ningkun shoqlaq, ümkiqkham kuqläü kra phanphan, raüla ngi atra misiha; ngi ranphan tiikang ka tsiim naq tijükiq!

117 Ngi ka ümjaq maq kamshat thülaq, raüla ngi ka hansang misiha, raüla ngi raq wranaiqshe ümnaq aming thun ka tsapkapkap misidiha.

118 Ümnaq aming jintibi ka ümniiraq shleq baiqtläü; tsangshiq raq laopha kiimung klotlaq kriika atuli.

119 Ümniiraq abi maiqse kong ka tlotli sinchii phong ikha liitläü, kra ningkhan ngi raq ümtsii chong ka lungwii tiikang.

120 Ümniima ngi kai hai tiikang; ngi ka ümniiraq kha photläü kriima pinthum hai tiikang.

TATIWE Thungtri Lang Raüta Singa

121 Ngi raq riikhaqli kiimaq ahea kli shamkang; ngi ka i jaqtinok ma naq tiishaükuqkiq!

122 Ümjaqshise ka mikhrum kuqha dea nguta kiqukhamlaq; Shiikongkhiq maiqkong ma ngi ka ji maq naq tiinikiq!

123 Ngi ka makshii jaqshii khesiq tiikang ümniiraq mikhrum kuqhaü nguta, ümniiraq mitiichhii kuqha nguta kiqukhamlaü ira khesiq tiikang.

124 Ngi ka üm lungwii tiipitmaü phan kriimaq boqpumlaq, laüta ümnaq aming thun ka shrinkuqlaq.

125 Ngi ka ümjaqshise; ngi ma taksutsii kuqlaq, kra nguraüla ümniiraq shrinkuqtlaü ka ngi raq misapha.

126 TATI lei, ümnaq tiimeshi akhing ka saüto she, jamkhano ngukla maiqse raq ümtri jinbaiq wanto.

127 Ngi raq ümnaq aming thun ka chaq thaq na apa lungwii tiikang, chiisan chaq nam miimin achan lungwii tiikang.

128 Kra ningkhan ümniiraq tsii chongtlaü ka ngi raq wiita langtiikang; Ngi raq ashut lam thun tlotli tsaihai tiikang.

TATIWE Thungtri Lang Rohea

129 Ümniiraq shrinkuqtlaü bomtsi ka pinthum amaochang; Ngi raq i tsan i mongjii kuqlata lang tiikang.

130 Ümniiraq shrinkuqtlaü bomtsi liichum tiikho chong raüla rawüli saütlo kiimaq jam sapmakti miimin taksu tsii kuqtlo.

131 Ümtri aming thun kra sapwan hajiilei nguta ngi ka khamnyangtsi hea nü tiiki raü sitiikang.

132 Ngi pha nü na nyilaq laüta ngi tiihanglaq; ümnaq lungwiitibi ma jamkho lungwiitlaü kiikha.

133 Ümkiqukhamlaü kra phan phan ngi ka adea wan chang wa ranglaq; ngi ka abi kiimungti ma naq tiitangkiq.

134 Ngi ka ji maq nishishi haihiiti jaq wa chhiilaq, kra nguraütiq ngi raq ümnaq aming thun ka milang wanlotha.

135 Ümnaq ngi rai silaüta shiimanlaq; laüta ngi ma ümtri thun shrinkuqlaq.

136 I makphai sawa ka jüserai ikha kitlo, jamkhano ngukla nokmai qse raq ümtri langmak.

TATIWE Thungtri Raq Kha Tingting Photlo

137 Ümniika tingting, TATI lei, kiimaq ümtri raütu ka tingting.

138 Ümniiraq tri raütu thun kuqlaü ka kunli tingting kiimaq riikhaqli.

139I tsankhiq ka walüwa ikha i mongjii na nyaitlo, jamkhano ngukla i jaqtinok raq ümtri ka shipoqtlo.

140Ümkiqkham bomtsi ka riikhaqli tengteng! Ngi raq kai lungwii tiikang!

141Ngi ka miinan hiqtili maiq riimin weamak, shatmaq ümniiraq shrinkuqtlaü bomtsi ka ngi raq shishe mangphan.

142Ümniiraq kechu jaqshamtlaü kra pattup pat-sa siruq miraq, kiimaq ümtri raütu ka wranaiqshe tengteng misi.

143Ngi ka chamchao litkot nai chapatsi raq i tsan i mongjii ka wiita ama riiwanto, shatmaq ümnaq aming raütu raq ngi tiichochitlo.

144Üm hon üm tsii chong bomtsi ka wranaiqshe tengteng; ngi ma atak wan tsii kuqlaq raüla ngi ka atra misiha.

Maiqjaq Wa Tiichhiike Miitu Achujaü

145I tsantsii wiita kiinong lata ümjaq wa achu jaü tiikang; trekuqlaq, TATI lei, raüla ngi raq ümnaq aming raütu milangha!

146Ngi ümnaq heatiikang; ngi tiichhiilaq, raüla ngi raq ümtri raütu ka milangkang.

147Rashe midongshaq na ngi raq ümjaq wa khrum jaü tiikang; ngi raq irantsan phan tsii ka ümkiqkham bomtsi na riiwiiq lata sitiikang.

148Ngi ka rawa minru konhü maq bum tiikang, lata ümtsii chong bomtsi thun kra shintap latli sitiikang.

149Ümnaq tiipitmaü phan lungwii wokhong maq, ngi achujaü trelaq, O TATIWE lei; ngi tiihangkuqlaq, laüta imiisaq ara tiiwongkuqlaq!

150Ngi tiichamchaoti jasampiqsii kong ka ithoniishe saüwanto, tsangshiq raq ümtiikiimin ümtri raütu ka langmak phan.

151Shatmaq ümniika itho na, TATIWE lei, kiimaq ümnaq aming raütu ka pattup siruq phan.

152Man niiphü ngi raq ümhon ümtsii chongkuqtlaü ka shrin wankang, ümniiraq kriithun ka pattup pat-sa thenkimak phan shong wanläü.

Khrumjaüjaü Tiipaiqnea

153Ngi chamchaorai tiikang ara liilaq, laüta ngi ara chhiilaq, jamkhano ngukla ngi raq ümtri ka shipoq mang riikang.

154Ikha ara phokuqlaq, laüta ngi ka wase tiijalaq; ngi chhiilaq, ümkiqkham kuqlaü kra phan phan.

155 Abi klotibi ka tiichhiimak miraq, jamkhano ngukla tsangshiq raq ümtri langmak.

156 Shatmaq üm mangchan ka jonghea, TATIWE lei; Ümtiihang mangchan wokhong maq, ngi tiichhiilaq!

157 Ijaqtinok pahea kiimaq ngi ka ji maq nishishi haihiiti min pahea; shatmaq ngi raq ümtri lang wan ka laqthaq mang.

158 Ngi raq mung shaphaqtibi kra chhikangla, ngi ma maklii jaina toqphat ishustlo, jamkhano ngukla tsangshiq raq ümnaq aming thun langmak.

159 Liilaq ngi raq ümtsii chong bomtsi pinthum lungwii tiikang. Ümlungwii ka ümtiikiimin klaimak, krai mren ngi tiichhiilaq!

160 Ümtri raütu mongpo ka tengman bomtsi, kiimaq ümniiraq ümchuwa tingting khaphotläü kriika pattup pat-sa siruqli.

Tiipumtlü Raüta TATIWE Tri Langwan

161 Ajong alabi raq ngi ka khahü na longliiqtlo, shatmaq ngi riika ümtri shrengtiikang.

162 Ngi ka ümkiqkham bomtsi miitu kai khoqriiq tiikang— chaqtum sengtum humtiwe ikha chochi tiikang.

163 Ngi raq arot akiq bomchong ka pinthum saisi tiikang, shatmaq ngi raq ümtri raütu pinthum lungwii tiikang.

164 Ümniiraq tingting kha photläü kra miitu, ngi raq ümniika ranaiqshi na tum miishishi tiitsam tiikang,

165 Ümthungtri lungwiitibi ka jamlai rahai riimin chhemak tiiwongshat sitlo, kiimaq tsangshiq ka jamlai phan riimin tiidea baiqlot mak she.

166 Ngi ka ümniiraq mitiichhiikuq nguta kamto khetiikang, TATIWE lei, kiimaq ngi riika ümniiraq aming kuqtlaü kra phan phan klo tiikang.

167 Ümniiraq shrinkuqtlaü bomtsi thun ka ngi raq lang tiikang; ngi raq üm bomtsi thun ka itsan i mongjii maq lungwii tiikang.

168 Ngi raq ümtri aming raütu nai ümniiraq tsii chongkuqtlaü bomtsi thun kra lang tiikang; ngi raq ümchuwa jaqsham tiikang ka wiita ümniiraq achhihaü siisaq.

Khrumlap Ma Achujäü

169 Ngi raq khrum jäüjäü hoqsii tiikang ka ümphana misaülaq, TATI lei! Ngi ma atak lak tsii kuqlaq, ümkiq kham kuqlaü kra phan phan.

170 Ngi achujäü ara trelaq, laüta ngi chhiilaq ümkiqkham bomtsi kra phan phan!

¹⁷¹Ngi raq wranaiqshe ümnaq mitiitsamha, jamkhano ngukla ümniiraq ngi ma ümthungtri shrin kuqtlaü.

¹⁷²Ngi raq ümthungtri tiitsam mishi shunha, jamkhano ngukla ümnaq aming thun ka tingting.

¹⁷³Wranaiqshe ngi khrumke miitu ümjaq neishat riilaq, jamkhano ngukla ngi raq ümtri aming raütu lang tiikang.

¹⁷⁴Ngi raq ümnaq tiichhiwan khrum laptlo hajaq nguta khesiq tiikang, O TATIWE lei! Ngi ka ümtri wokhong na singa kli peo tiikang.

¹⁷⁵Ngi ma rilung kuqlaq, ümnaq tiitsamkam miitu; ümniiraq tsii chongkuqtlaü kriiraq ngi mikhrumlaq.

¹⁷⁶Ngi ka skuse rum na amiiki ikha miikikang; kra ningkhan kira, laüta ngi ümjaqshise ara ritkikiq, jamkhano ngukla ngi raq ümtri raütu ka shishe mang.

Shomshi 120

Khrumlap Miitu Achujäü

¹Ngi chamchao rai tiikang na, ngi raq TATI jaq wa achu jaükang, krai mren apaiq raq ngi achujäü treto.

²Ngi tiichhiilaq, TATI lei, arot chongtibi nai laophabi maklii wa.

³Namshiq arot akiqbi lei, Shiikeawe raq namshiq ka jamkhiishe wa miraq? Apaiq raq namshiq ma ümkhiishe wa mo tihojiiq riila?

⁴Phenla liqsinkii phong sihea kiimaq, wachan shiiroro nyai tlaq kriimaq mo mitiiho!

⁵Namshiq rai sidam ka Mesekh mungti rai sidam ikha abi pinthum; riimakla Kedar mungti rai sidam ikha, abi pinthum.

⁶Ngi ka khusang nengti rai rahiq luheashe sirai kang!

⁷Ngi raq mungtsing bom chongkangla, tsangshiq riika arkhat chongli.

Shomshi 121

TATIWE Ka Nashiq Tiiwongti

¹Ngi raq pum thun kiina liikang; ngi khrumti ka ümbawo misaü?

²Ngi khrum ka TATIWE phawa misaü, apaiq ka ramungtan nai mangjonghiq tiiqti.

³Apaiq raq ümniika tiideamak miraq, ümnaq khupwongti ka wranaiqshe asamli sitlo.

⁴Israilnok khupwongketi ka ümtiikiimin tiinguk mak phan riimakla konmak phan,

⁵TATI raq ümnaq khebomshat miraq; apaiq ka ümtho na chapshat ümnaq tiiwongke miitu.

⁶Rashe kaü raq ranaiq na ümniika chaq mak miraq; kiimaq jipi kaü riimin, rawa na ümniika khiimmak miraq.

⁷TATIWE raq ümniika wiita ahaisong chang wa mikhup wongkuq; apaiq raq ümrilung ka tiiwongshat miraq.

⁸Apaiq raq ümniika aki awa khumtlaü na tiiwongshat miraq ümchaü min kiimaq pattup pat-sa na saüli mitiiwongkuq.

Shomshi 122

Jerusalem Shomra Shi

¹Ngi ka kai chochikang, tsangshiq raq ngi ma, “Nashiq ka TATI jam na warong i,” ngu raüta.

²Kiimaq ümchaü nashiq ka ajiishe, Jerusalem ruk kilamchong thun mong niishe saüwakai!

³Jerusalem chela ka atiihea haikun she tsomhea atiidakjok kiimaq danglu dangjan.

⁴Arjaq maiqphan thun ka watlo, Israilnok maiqphan thun kra watlo, apaiq aming thun kra phan phan, TATI ma kechutumke wa.

⁵Arjaq Israilnok hokhambi ngatlo tsang senginok peng ma ngatlo.

⁶Jerusalem ka hansang maq si miitu achujaü ronglaq: “Ümnaq lungwiitibi ka chithe lüwabi ma mijalaq.

⁷Ümperuk mong na siti ma hansang mirlaq kiimaq ümhokham jamkun thun na khu asang misilaq.”

⁸Ita iwii thun nai ikongtibi miitu ngi raq Jerusalem ma, “Ümniika khu asang maq silaq!” nguta ngutiikang.

⁹Nashiq TATI jam kra miitu ngi raq ümniika chithejong si miitu achu jaütiikang.

Shomshi 123

Atiihang Miitu Achu Jaütlo

¹TATIWE lei, ngi ka ümjaqli liitiikang, ramungtan na saüli, ümniiraq mung peng chang na saüli liitiikang!

²Ajaqshi se raq atijongwe jaq liitlaq ikha, ajaqshi se jechakse raq atijong nyung jaq liitlaq ikha; naishiq riimin ümjaq milihai, TATI naishiq Shiikeawe lei, ümniiraq naishiq ma tiihang mangchan mitiichhikuq haüshaq wiiwii.

³Naishiq tiihangkuqlaq, TATI lei, tiihang kuqlaq; Naishiq ka tiibitaq maiqthoda hophaq wankai.

⁴Naishiq ka rahi q luheashe chiithe maiqse thoda maq phongtsok haihü wanto she, kiimaq shiikong miilong maiqse raq naishiq ka ji maq nishishi haihii wanto.

Shomshi 124

Shiikeawe Ka Asenginok Tiichhiiti

¹ TATIWE ka nashiq rai pongmak nguraü jiiha? Israilnok lei, chongrong liita!

²“Najaqtinok raq nashiq khattaq akhing na TATIWE ka nashiq rai pongmak nguraü jiika,

³tsangshiq raq nashiq ka atra miili mijokbaiq wan wa tsang tsankhiq walü wa ikha nyaitlaq akhing na;

⁴raüta kra jüchhang wantlaq kriiraq nashiq ka wiita miche wanwa, kham raq nashiq ka milam wanwa,

⁵kra jüchhang khamtso hengtlaq kriiraq nashiq ka wiita mitiichebaiq wan wa.”

⁶ TATIWE ma kechutum rong i, apaiq raq nashiq ka najaqtinok jaqkhon na tiithenbaiq mak dea riito.

⁷Nashiq ka wushi chiiq achan na minrai chang wa lunwantlaq ikha lunwankai; chiiq ka tiichaikitoshe, krai mren nashiq ka lunkai she!

⁸Nashiq khrum ka TATIWE jaq wa saütlo, apaiq ka ramungtan nai mangjong hiq tiiqti.

Shomshi 125

Shiikeawe Raq Asenginok Tiiwongshat

¹ TATIWE ma kamtibi ka Jajon pum ikha, kriika ümtiikiimin bai lotmak, ümtiikiimin tiijin baiqlot mak.

²Jerusalem ka trotam maq pum thun raq ruktlaq ikha, TATIWE raq asenginok ka trotam maq kom raüta ümchaü kiimaq pattup pat-sa kheshat.

³Abi maiqse raq kechu maiqse mung ka wranaiqshe ka siqlot mak; tsangshiq raq siq raüka, kechu maiqse thun riimin abi moklo wan moraq miraq.

⁴ TATI lei, jurwa ahea klotlaq, kriiti miika ahea klo kuqlaq, jurwa ümnaq aming thun langtlaq.

⁵Shatmaq ümtiikiiwa ümniiraq abi maiqse ma mo tiihotläü, ümlam phan miimbaiqtibi kra miimin mo tiiholaq. Israilnok ma hansang mirlaq!

Shomshi 126

Atiichhii Wan Miitu Achujäü

¹Ümtiikiiwa TATIWE raq nashiq ka Jerusalem na tiijang shea wan nongtaq, kriika rawa ma ikha riito!

²Nashiq ka khoqriiqkhiq naitrangkai, chojong chise shingekai! Kijiishe pongmungti thun raq nashiq miitu akha nguto, “TATI raq tsangshiq ma jonghea jaq shamkuqto.”

³Tengto apaiq raq naishiq miitu jonghea jaqsham kuqto; nashiq pinthum chochi tiikai!

⁴TATI lei, naishiq chiithejong ma tiijakuq nonglaq, shinriiqriiq jükhü thun na rajun kham tiikitlaq ikha.

⁵Jurwa tsamlai wantlaq akhing na aho lam maq wantaq, kriiti raq chojong chise miishe tsam ka mijut wanlaq!

⁶Jurwa tsamlai hoho lam maq ahohgugu riitaq kriiti thun ka chojong chise ashi ange tsamjut raüta tsam ma horaqraq misaü wan.

Shomshi 127

Shiikeawe Thuktsom Shomra

¹TATIWE raq jamkun haimak raüla, jamhaitibi raq haitlaq ka atuli miraq; TATI raq chela ka tiiwongkuq mak raüla, kintsongtibi raq kheraü min amiili miraq.

²Wok miitu minshiiqsea ranaiq rawa hunniirai ka atuli, ranap chumaq tiido raüta wathung niitiq konwan lili. Jamkhano ngukla TATI raq lungwiitlaqti miika, tsangshiq akonshon niili apaiq raq kuqtlo.

³Asetiim ka TATIWE raq akuq kongphiq; tsangshiq ka awongsii tachong achu shiiman.

⁴Maiqse ma jeroji na asetiiim humtlaq kriika nolajongwe ma rekhat kaichang liqsin chü na liqsin rong ikha.

⁵Juwa aliqsin chü ka liqsin rong raq ama sitlaq, kriiti ma chochi asi. Phowe rung na ngatlaq akhing na ajaqtibi raq apaiq ka tangmak miraq.

Shomshi 128

TATIWE Aming Langti Ma Kongphiq

- ¹Chochi asi TATIWE aming langtibi ma, apaiq aming thun lang raüta shongati ma.
- ²Ümmin shiiqtaü kriimaq mitiipaohaü; ümniika khoqriiq shishiiq kiimaq rongboq misihaü.
- ³Ümjamti nyung ka ümtapkun na atsi atu alu spiqraü chong ikha miraq, kiimaq ümsetiim ka olip chong chamsetiim phong ikha üm tap trotam na minga.
- ⁴Jurwa TATI wokhong na sitlaq kriiti ka tengteng akha achu shiiman milap.
- ⁵TATIWE raq ümniima Jajon chela maq mishman kuqlaq! Ümrilung wiilü Jerusalem rongboq jawantlaq kra ümniima mitiichhi kuqlaq!
- ⁶Ümsaütiim phong min chhithüli rilung alu sithülaq. Israilnok ma hansang mirlaq!

Shomshi 129

Israilnok Re Tang Miitu Achujäü

- ¹Israil lei, naishiq ma chonglaq ümjaqtinok raq jamkho tiichamchaota ümnaq jeroji miiphü.
- ²“Ngi noseji niiphü, ijaqtinok raq pinthum tiichamchaoto, shatmaq tsangshiq raq ngi tangmak dea.
- ³Tsangshiq raq tsat raüta iraiKHÜ na atsaüwiq tiimito, wak na thai maq thutlaq hiqkhat ikha lam donglili riito.
- ⁴Shatmaq TATIWE, kechuwe raq ngi ka tsangshiq kharü mongwa dato.”
- ⁵Jajon chela ngenGTi wiita rekhat tangmak mirlaq, raüta wiita mitiipin jobaiqlaq.
- ⁶Tsangshiq ka wukhu na sangphii acham ikha, mijongshaq niili rashekii raq shinkitlaq ikha mirlaq;
- ⁷jurmin riichomkimak riimakla ate raüta piwan mak ikha mirlaq.
- ⁸Maiq lam leawanti raq jurmin, “TATIWE raq ümnaq mishmanlaq! Naishiq raq ümniika TATIWE mang na shiiman kuqtiikai,” nguta ngumak mirlaq.

Shomshi 130

Khrum Lap Miitu Achujäü

- ¹Pitlang pitthea kha maq, ngi ümjaq wa achu jaütiikang, TATIWE lei!
- ²Ngi hoqtiikang ara tailaq, O TATIWE lei; ngi raq khrum jaütiikang ka tailaq!
- ³Ümniiraq naishiq ngarai raüpot thühaü jiika, ashutwe ma tiijamak ka juwa milunlot?

⁴Shatmaq ümniiraq naishiq mra diikuqlaü, kra ningkhan naishiq ka ümmakki na pinthum khakii wala chaptiikai.

⁵Ngi ka TATIWE khrum lap ma maklii khamthii khesiqtiikang, kiimaq apaiq bomtsi ma kamtiikang.

⁶Ngi raq TATIWE khetiikang, rawa kintsongtibi raq rawüho thengekhiq khetlaq kriithaq niimin achan lin khetiikang.

⁷Israilnok lei, TATI ma kamronglaq, jamkhano ngukla apaiq lungwii ka tiipitmak phan kiimaq apaiq riika wranaiqshe tiichhii kuqruq.

⁸Apaiq raq asengi Israilnok mitiichhii kuq tsangshiq ngarai mong wa.

Shomshi 131

Kamtsantsii Maq Achujäü

¹ TATIWE lei, ngi ishiikong ka tiijobaiq kangshe lata khünga maklii lam phan wa jangwan kangshe. Ngi ka ajong ala jaqsham kriika broriiki mangshe; riimakla ngi raq lotmang chang jaqsham ka shanshiiqki mangshe.

²Kra la na ngi ka, polokhiq kiimaq sanglilihea sitiikang. Nonose anyung jaq na sanglili wetlaq ikha, itsan imongjii min sanglili sitlo.

³Israil lei, TATIWE ma kamlaq ümchaü kiimaq pattup pat-sa na saüli!

Shomshi 132

Shomjam Jamwa

¹ TATIWE lei, Dawit ka naqlaqqiq kiimaq apaiq raq ümchuwa chamchao riihumtaq kra.

²Tsan na tiitsanglaq, TATIWE lei, apaiq raq kiqkham kuqtaq ira, apaiq raq ümniima sinkhamtaq ira, Ajong Pinthum Jakob Shiikeawe

³“Ngi ka ijam na wamang riimakla chang niimin wewa mang;

⁴Ngi ka iniimin tiitsak mang kiimaq imak min tiichukmang;

⁵ngi raq TATIWE ma hiq bashi asi chang miklokuqha shaq wiiwii, Ajong Pinthum Jakob Shiikeawe ma jam ashi mikuqha shaqwiiwii.”

⁶Bethlehem maq Tongshong tek asi nguta tsütsa taikai, kra naishiq raq Jearim wakram wa humkai.

⁷Naishiq raq ngukai, “Nashiq ka TATIWE jam na warong i; laita apaiq hokham ngachang ngacho khaki maq noqpi rong i.”

⁸ TATIWE lei, Shomjam na warea tongshong Tek krai, kriika üm ningkun jong miithii shong, laüta kiijaq pattup pat-sa silaq.

⁹ Ümramwetiim raq wranaiqshe tengman jaqkli misham laq; ümsenginok raq chojong chise mirüriiqlaq!

¹⁰ Ümniiraq ümjaqshise Dawit ma kiqukham kuqlaü; ümniiraq tsea laüta ashonghaü hokham ka naq shishekiq.

¹¹ Ümniiraq Dawit ma akha sinkham kuqlaü— kra kiqukham ka ümniiraq jangho nong maüshe: “Ngi raq ümsetiim phong wa weshi ka hokham ma mishongha, kiimaq apaiq raq üm jai na mung mipeng.

¹² Kiimaq ümsetiim raq itongshong ka riikhaqli lang raüta, ngi raq kuqkang aming thun ka tingting lang raüla, tsangsetiim riimin üm jai na hokham ma ja raüta pattup pat-sa mung misiq wan.”

¹³ TATI raq Jajon ka tsea wanto she; apaiq raq kra ajam ma tiija wanro; apaiq raq akha nguto:

¹⁴ “Ngi ka arjaq pattup pat-sa she misiha; arjaq nga lata mung misiqha.

¹⁵ Ngi raq Jajon ma ratlaq thun ka asho awo michomche kuqha; ngi raq ase ano miitsan maiqse thun ka wok phetaktak midungha.

¹⁶ Ngi raq aramwebi ka tsangshiq raq jaqshamtlaq kunli na mishman kuqha, kiimaq asenginok ka khoqriiq shishiiq agilülü mishinge.

¹⁷ Arjaq ngi raq Dawit laiwa weshi ajong pinthum hokham ma mishong wanha; arjaq ngi raq tsea wan kang hokham jaqshamti ka shongwan ruq lishe mirha.

¹⁸ Ngi raq ajaqtibi ma jea mitiingauha, shatmaq apaiq mungtan ka jong wan ruqli mijong wan.”

Shomshi 133

Takhan Na Pumshi Hanshi Si

¹ Arka Pinthum amao chang, pinthum peohea, Shiikeawe sengi pumshi hanshi maq shongnga ka!

² Arka rahea phan ramwe shongwan na, Aron khupo na ramkhamtel nyuk tlaq ikha, akhupo maq riitea anübin na sawantlo, raüta asamtong jong dangkong nilok na sawan tlaq ikha.

³ Arka Harmon pum na diwin bangkham roktlaq ikha, Jajon hiqlam thun na roktlaq ikha. Kriijaq TATI raq shiiman kiqukham kuqto- kra rilung ka pattup pat-sa rilung.

Shomshi 134

Raji Noqku

¹Warong ra, TATIWE tiitsam rong i, tlotli ajaqshisetiim lei, tlotli apaiq Shomjam na rawa jaqshamtibi lei.

²Shomjam maq jaq ra na dolanta achu jaü ronglaq, lantea TATIWE tiitsam ronglaq!

³Ramungtan nai mangjonghiq tiiqti TATIWE raq Jajon maq namshiq mishman kuqlaq!

Shomshi 135

Aphansang Wan Nai Atsea Wan Shi

¹ TATIWE tiitsam ronglaq! apaiq mang tiitsam ronglaq, namshiq TATIWE jaqshisetiim raq,

²juwa TATI jam na chaptlanti thun raq, nashiq Shiikeawe Shomjam maq.

³ TATIWE tiitsam ronglaq, jamkhano ngukla apaiq ka ahea; apaiq mang tiitsamkam shi ronglaq, jamkhano ngukla apaiq ka lungwiihea.

⁴Apaiq raq Jakob ka apaiq rii nguta tseato, Israilnok ka apaiq rii nguta tseato.

⁵Ngi raq asapha nashiq TATIWE ka ajong, tisho kong wiitarü thaq na ajong.

⁶Apaiq raq jamlai wa rotlaq kra klotlo ramungtan niimin kiimaq mangjong hiq niimin, khamjong mong niimin kiimaq tsaühea pinthum chummong takiq niimin.

⁷Apaiq raq rathaiq phumda hiqu sup rasup wa tsuq wantlo; raüta rachhai tiidong raüta rathaiq tiidongtlo, kiimaq apaiq raq atumtiip mong wa rahai tiidongtlo.

⁸Ejip mung wa apaiq raq chhikhusetiim thun wiita tsatbaiqto maiqsetiim nai nyamsetiim pili maq.

⁹Kiijaq apaiq raq awang chang nai amao chang pahea shamto, raüta hokhamwe nai asengi ajong alabi ma mo tiihoto.

¹⁰Apaiq raq maiqmung thun pahea tiithenbaiqto raüta ningkun aheng hoti hokhambi tsatbaiqto:

¹¹Sihon ka Amoraq mung hokhamwe, Og ka Bashan mung hokhamwe, kiimaq Kanan mung wa hokhambi thun kunli tsatbaiqto.

¹²Raüta apaiq raq tsangshiq hiq thun ka asenginok ma kuqto; apaiq raq kra hiqshong thun ka Israilnok ma kuqto.

¹³ TATIWE lei, ümniika wranaiqshe Shiikeawe nguta chiiriim raüta michong; maiqpat wiita raq ümniika tsan na mitiitsang wan.

- ¹⁴ TATIWE raq asenginok ka mitiichhiikuq; apaiq raq ajaqshisetiim ka mimangchan.
- ¹⁵ Maiqmung thun tisho kong ka kampho nai chaq maq alo; tsangshiq ka maiqse raq jaq maq atiiq.
- ¹⁶ Tsang nübok thun ka asi, shatmaq bomtsümak, kiimaq tsang makpo thun ka asi, shatmaq chhimak.
- ¹⁷ Tsang nilok thun ka asi, shatmaq maiqbom ka taimak; tsangshiq ka tsitsü min healotmak.
- ¹⁸ Tsangshiq tiiqtibi nai tsangshiq ma kamtibi thun kiimin tsangshiq raq sumla phra kong tiiqtaq kiikhii siisaq mijakilaq!
- ¹⁹ TATIWE tiitsam ronglaq, Israilnok lei; apaiq tiitsam ronglaq, namshiq Shiikea ramwebi raq!
- ²⁰ TATIWE tiitsam ronglaq, namshiq Lewinok raq; apaiq tiitsam ronglaq, apaiq shomnoqti namshiq tarü raq!
- ²¹ TATIWE tiitsam ronglaq Jajon hiq maq, Jerusalem na, apaiq jam maq. TATIWE tiitsam ronglaq!

Shomshi 136

Kechutum Shi

- ¹ TATIWE ma kechutum ronglaq, jamto ngukla apaiq ka ahea; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ² Tisho phong wiita thaq na ajong Shiikeawe ma kechutum ronglaq; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ³ Tati thun thaq na ajong pinthumwe kiima kechutum ronglaq; Apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ⁴ Apaiq kli ajong pinthum awang chang jaqshamti; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ⁵ Apaiq taksutsii maq ramungtan thun ka tiiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ⁶ apaiq raq hiq ka kham tsäuhea thaq na tiiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ⁷ Apaiq raq rashekaü nai jipi kaü kra tiiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ⁸ rashe ka ranaiq peng miitu; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ⁹ jipi nai raiqsaiq thun ka rawa peng miitu; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ¹⁰ Apaiq raq Ejip mung wa maiqwesere chhikhusetiim tsatbaiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.

- ¹¹Apaiq raq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wanto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ¹²ajaq hong henghea maq, kiimaq ajaqphum honghea maq; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ¹³Apaiq raq Khamjong Khamshii rai panthit tiikhobaiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ¹⁴raüta apaiq raq asenginok kra lam maq tsuq wanto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ¹⁵shatmaq apaiq raq Ejip mung hokhamwe nai aphenlabi jü mong na tiithapbaiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ¹⁶Apaiq raq asenginok ka rumnyangkhi kumtsaiphii lam maq tsuq wanto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ¹⁷Apaiq raq hokhambi jongheahea tsatbaiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ¹⁸Apaiq raq hokhambi amang ratsa ikha ajongbi tsatbaiqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ¹⁹Sihon ka Amoraq mung hokhamwe; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ²⁰kiimaq Og ka Bashan mung hokhamwe; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ²¹Apaiq raq tsangshiqnok hiq thun ka asenginok ma kuqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ²²apaiq raq hiq thun ka ajaqshi se Israil ma kuqto; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ²³Apaiq raq nashiq ka re na sumkai na laqbaiqmak dea; apaiq lungwii ka pattup pat-sa;
- ²⁴apaiq raq nashiq ka re jaqkhon wa tiichhiito; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ²⁵Apaiq raq atra phan loweatek dunghiqtlo; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.
- ²⁶Ramungtan rümti Shiikeawe ma kechutum ronglaq; apaiq lungwii ka pattup pat-sa.

Shomshi 137

Israilnok Shumwikong Pongmung Na Ajonjü

- ¹Bebilon mung na jürai thun kii na naishiq ngakai; laita naishiq hoqtrangakai Jajon tiima laita.
- ²Tamchong setiim kü thun na naishiq phaqlamtoro thun batthükai.

³Naishiq lapti tijongnok raq shikuq ronglaq nguto; naishiq nangnga tsangshiq shiipeo ma: “Naishiq ma Jajon na shitlan ka shi ronglaq,” nguto.

⁴Naishiq raq TATIWE ma, pongmung maq jamkho mishihai?

⁵Ngi raq hünong toro ka thongshi tsümangshe mirlaq ngi raq ünnaq laqbaiqhala, Jerusalem lei!

⁶Ngi raq thongshi shitsiimang she mirlaq ngi raq ünnaq tiitsang mangshe laq thaqha jiila, ngi raq ümniika itsan mong na chochi jonghea keti nguta tiima mangshe riihajiila!

⁷Tsan na tiitsanglaq, TATIWE lei, Edom mung raq Jerusalem ka re raq jiiwantaq ranaiq jamlaiwa riita. Tsan na tiitsanglaq akha slaito. “Runbaiq ronglaq hiqrai shotbaiqtlii!”

⁸Bebilon lei, ümniikiimin mishthenbaiq. Peohea miraq ümniima thamketiwe ma ümniiraq naishiq ma jamlai wa haihii laü kra thamsongti ma—

⁹jurwa ümse noshiisetim ka do raüta longkaü thaq na tiinamtok tiiqbaiqti ma.

Shomshi 138

Kechutum Achujäü

¹Ngi raq ümniima kechutum tiikang, TATIWE lei, i tsan i mongjii wiita kuqlata; ngi raq ünnaq tiitsam shishun tiikang tisho kong khaki na.

²Ngi raq asii üm Shomjam nü na nyi lata, hiq na kulata, ümmang tiitsam tiikang; ümlungwii tiipitmaü phan kiimaq tsapkapkap rümtlaü ningkhan na, jamkhano ngukla ümniiraq ümmang chong nai ünnaq aming raütu ka wiita thaq na ajong pinthum nguta tiichhikuqlaü.

³Ngi raq achu jaükang akhing na ümniiraq trelaü; ümningkun maq ümniiraq ngi ma ningkun shoquqlaü.

⁴Mangjong hiq na siti hokhambi tlotli raq ünnaq mitiitsam, TATI lei, jamkhano ngukla tsangshiq raq ümkiqkham bomtsi taito she.

⁵Ümniiraq jamlai jaq wa shamlaü kra tsangshiq raq mishinge kiimaq ümkhushü jonglu kra mishinge.

⁶Ümniika ratsan ramong nyang na sihaü jiimin, ümniiraq wepuq wese thun shiililiitlaü, kiimaq shiikongkhiqti raq ümmaklii wa tiipaüki lotmak.

⁷Ngi ka litkot chamchao mong na sikang na, ümniiraq ngi khupwong kuqlaü. Ümniiraq ijaqtinok khiqriq ka tokuqlaü laüta ümningkun maq ngi tiichhiikuqlaü.

⁸Ümniiraq ümchuwa kiqkhamkuqlaü kra wiita miklokuqhaü; TATIWE lei, ünnaq lungwii ka pattup pat-sa. Ümjaqsham ümchuwa phalaü ka tiithumli shamlaq.

Shomshi 139

Shiikeawe Raq Wiita Asap Kiimaq Apaiq Raq Rüntlo

- 1** TATIWE lei, ümniiraq ngi ka sidilaü she laüta ümniiraq ngi ka asaphaü.
- 2** Ngi raq jaq shamtiikang ka kunkun ümniiraq asaphaü; luhea miili ümniiraq ngi tiima tsantsii tlotli asaphaü.
- 3** Ümniiraq ngi achhihaü kata, ngi ka jaqsham sha angasea wa; ümniiraq ngi tiimeshitiikang ka wiita asaphaü.
- 4** Ngi raq mibomha shaq niili, ngi raq jamlaiwa michongha kra ümniiraq asap wishe.
- 5** Ümniiraq ngi ka trotam maq khebomshat; ümniiraq ngi ka ümningkun maq tiiwong kuqtaü.
- 6** Ümniiraq ngi ka tsaühea maq saptlaü; arka ngi raq taklot chang riimak tsaühea.
- 7** Ngi ka ümmakki wa ümbano mijuhu ha? Ngi ka ümwokhong wa ümbano mikiholot ha?
- 8** Ngi ka ramungtan na düwaha jiimin, ümniika kiijaq asi! kiimaq ngi ka wulum mung na konkiha jiimin ümniika kiijaq asi.
- 9** Ngi ka shedong mung na biwanha jiimin riimakla shenyap mung na luheana sikiha jiimin,
- 10** ümniika kiijaq ngi mishun sheahaü, ümniika kiijaq ngi khrumke miitu asi mirhaü.
- 11** Ngi raq rawa nangnga ngi paülaq ngutiimin minguha sham, riimakla ngi tro na rawüli kra nangnga ranyaq ma jakiqkiq ngutiimin minguha sham,
- 12** shatmaq kiimin ümniimiika ranyaq ka riimak, kiimaq rawa kiimin ümniimiika ranaiq shethung ikhli wüliilii sitlo. Ranyaq nai rawüli ka ümniima adamsiili.
- 13** Ümniiraq ikhum ka ano ani wiita phansanglaü; ümniiraq ngi ka inyung puk na phansanglaü.
- 14** Ngi raq ümnaq tiitsam tiikang jamkhano ngukla ümniimii ma haisong ka ratlo; ümjaqsham ümchuwa ka awang chang nai amao chang siisaq. Arka ngi raq itsan mong maq kunli asapha.
- 15** Irok irii thun ka sürii wantaq akhing na, ümtiikiiwa inyung puk na aheawiq tiisaptiida phansang wantaq akhing na, ümtiikiiwa ngi ka ahukse maq kiijaq jonglu wan kang akhing niiphü, ümniiraq ngi ka kiijaq asi nguta asaphaü.

¹⁶Ümniiraq ngi ka rawü michhiha shaq niiphü achhihaü. Irilung miitu rahiq athiiquq ka wiita ümlakdap na awaiqthü wishe, kriithun ka miphaja wanshaq niiphü.

¹⁷O Shiikea lei, ümnaq tiima tsantsii thun ka ngi raq tak ma tsinhea; kiijaq ümchuwa sitlaq thun kra!

¹⁸Kriithun ka ngi raq awea riiha jiika, kumtsaiphii na kumtsai riiphongtlaq kriithaq niimin apa miraq. Ümtiikiiwa ngi ka akon maq samki tiikang, ngi ka ümniiraili adam na lomshat.

¹⁹O Shiikeawe lei, ümniiraq abi klotibi ka tsatbaiq haüjaq ahea riichang wa! Jasam piqsiiti thun raq ngi ka ngi laqlaqse baiqthü raüta pinho raüjaq ahea riichang wa!

²⁰Tsangshiq raq ümniima abi bomtlo; tsangshiq raq ümmang na ashut bomtlo.

²¹O TATIWE lei, ümnaq shuliiti ka ngi raq pinthum ngeng tiikang! Ümwokhong na siromakti ka ngi raq pinthum shulii tiikang!

²²Ngi raq tsangshiq ka liiro mangphan shutiikang; Ngi raq tsangshiq ka chiqse rewe ikha liitiikang.

²³Ngi ara sidilaq, O Shiikeawe lei, laüta itsan mong na jamlaiwa kra khot-laq; laüta ngi ara shinlaq, laüta itsan tsii kra wiita khonlaq!

²⁴Rit-laq i tsan i mongjii na phanshira abi asi sha laüta ngi ka pattup pat-sa lamphan na shunshea laq.

Shomshi 140

Khupwongkuqlaq Nguta Achujaü

¹Ngi tiichhiilaq, TATIWE lei, abi kiimungti jaqkhon wa; jasam piqsiiti jaq wa ngi tiiwonglaq.

²Tsangshiq raq wranaiqshe abi klotlo, wranaiqshe maiqrai tatso wawoli sitlo.

³Tsang tili ka paüsang nyiqpla lai ikha; tsang bomtsi ka paücham lai ikha.

⁴Ngi khupwonglaq, TATIWE lei, abi kiimungti jaqkhon wa; tatso wawoti maklii wa tiiwonglaq, tsangshiq raq ngi tiideabaiq ma thiikho thutlo.

⁵Shiikongkhiqti raq ngi tiideabaiq miitu; thiikho thun thuraüta tsan thüto kiimaq lam mong na ngi tiimin ma thiikho thuto.

⁶Ngi raq TATIWE ma ngukang, “Ümniika i Shiikeawe.” Ngi khrumlaq nguta hoqtiikang ka tailaq, TATIWE lei!

⁷I TATI Rakaü Hiqwe lei, ngi tiiwongti ningkun ajong rümti, ümniiraq ngi ka rekhat na tiiwong kuqlaü.

⁸ TATI lei, abi maiqse raq jamlai wa rittlaq kra naq kuqkiq; tsangshiq thiikho thutlaq kiijaq naq tiideakiq.

⁹ Ijaqtinok ma ngi naq tiitangkiq; tsangshiq raq ngi tiiphiptlaq kra tsangshiq miili tiingaü kuqlaq.

¹⁰ Wachan shiiroro nyaitlaq kra tsangshiq khuthaq na miboklaq; tsangshiq ka khobok mong na mido baiqlaq raüta kra mong wa ümtiikiimin donglot mak she mirlaq.

¹¹ Jurwa maiq ka kha ahü na arot akiq kha nyan raüta tiishuttlaq kriiti ka phanrap na ong mak mirlaq; abi rathaiq raq tiimiqchup mibok wanlaq raüta tsangshiq ka mitiithen baiqlaq.

¹² TATIWE lei, ngi raq asapha ümniiraq miitsan maiqse ma rong ratlaq kra tiiwong kuqqlaü kiimaq athüm alitti arang ka tiiwong kuqqlaü.

¹³ Kechu maiqse raq ümniika mitiitsamkam dongdii; tsangshiq ka ümwokhong na misi.

Shomshi 141

Raji Achujäü

¹ Ngi raq ümnaq heatiikang, TATIWE lei; ümchaü ngi khrumlaq! Ngi raq heatiikang na ibom trelaq.

² Ngi raq achu jaütiikang arka honglu akuq ikha taolaq, ijaq ra na dotiikang arka raji honglu akuq ikha taolaq.

³ TATIWE lei, inübok kheti thülaq, inübii kilüchong na kintsongti tsongshat riilaq.

⁴ Ngi raq ajiq kiimung chang wa tiiwong kuqshat riilaq, kiimaq abi kloti raq abi jaqshamtlaq kiijaq lomdam mangchang tiiwong kuqlaq. Ngi raq ümtiikiimin tsangshiq poi ka lomdam mang chang tiiwong kuqlaq.

⁵ Maiqshaqti raq ngi ma mangchan raüta ngi ma mo mitiiholaq kiimaq ason ango mirlaq, shatmaq abi maiqse raq ngi shrengtlaq kriika taomang. Jamkhano ngukla tsangshiq raq wranaiqshe ashut klotlaq kra miitu ngi raq achu jaütiikang.

⁶ Ümtiikiiwa tsangshiqnok welabi thun ka longraq khu maq tiidea liiqbaiqtlaq, mungmaiqse raq ibomchong kriidea hongwato nguta misap wan.

⁷ Pegan ka jamkho thamlaita aphusetiim ma tiiphantiikai, kra niqriri tsangshiq rok arii thun kiimin, maakho ki na miwanbaiq.

⁸ Shatmaq ngi riika ümniimiili kamtsantsii thütiikang. Ajong Pinthum i TATIWE lei, ngi ka ümwokhong na si kli lungwii tiikang; ngi ka naq tiitsaikiq!

⁹Tsangshiq raq ngi tiimin miitu bi tsantaq kiiwa tiikhup wongkuqlaq, kiimaq ashut kiimungtibi thiikho na dea mang chang khup wongkuqlaq.

¹⁰Abi kiimungtibi ka tsang thiikho na midealaq, ngi kla khusang maq milun wanha.

Shomshi 142

Chamchao Maiqse Achujaü

¹Ngi raq TATIWE jaq wa khrumlaq nguta achu jaükang; ngi raq apaiq ma tiipaiqneakang.

²Ngi raq ashokchang wiita apaiq ma shokkang; ngi raq ichamchao wiita apaiq ma chongkang.

³Itsaiji jomhea jomwantlaq bala, ngi raq jamlai klochang wa apaiq raq asap. Ngi khumchang lam na ngi tiidea ma ijaqtinok raq thiikho thuto.

⁴Ngi raq ngi tro na liikangla, ngi khrumketi ka jumin ahü chhimang, ngi tiiwongketi ka jumin ahü. Ngi liiketi ka jumin ahü.

⁵TATI lei, ngi ka khrumjaü ümniimiili hoqsii tiikang; TATIWE lei, ümniika ngi khupwongti; ngi ma irilung niika ümnaq sitläü kli.

⁶Ngi raq khrumjaüjaü hoqtiikang ka tiitsang tailaq, jamkhano ngukla ngi ka tsaija chhunja she pitwankang. Ngi longliiqtibi jaqkhon wa khupwong kuqlaq; tsangshiq ningkun henghea, ngi raq khatlot mang.

⁷Ngi ka ara chamchao kaidi mong wa tiichhiilaq; kra nguraütiq ngi raq ümsenginok thungtlaq kiijaq ngi raq ümnaq mitiitsamha, ümthuktsomwa ngi ma tiichhikuq laü kra miitu.

Shomshi 143

Ajonjü Nai Mra Tiidii

¹TATIWE lei, ngi achujaü ara tailaq! Ümkechu maq ngi tiipaiqnea tiitsang tailaq; ümtsapak wokhong maq ngi achujaü trelaq!

²Ngi ümjaqshise ka rung na naq tiichapkiq; ümmakki na kechu maiqse jumin ahü.

³Ijaqtiwe raq ngi ka longto raüta ngi ka tiinamtok tangto. Apaiq raq ngi ka ranyaq tangtang phaqttek mong na shaqbaiqto, ngi ka maiq rathup niiphü atsaikaikun she kong ikha.

⁴Arningkhan ngi ka itsaiji wiita ajomkai wishe; ngi ka itsiim min jüshushu she.

⁵Ngi raq man na lea wan kang akhing ka tsan na shiwea tiikang; ümniiraq ümtinkhan wa jaqsham kuqlaü thun kra tiima tiikang. Ümniiraq jaqshamlaü thun kra tsan na tiitsang nong tiikang.

⁶Ijaq ra na dolata ümjaq wa achu jaü tiikang; hiqthung shinriiqriiq ikha itsaiji ka ümwokhong na siro khamnyangtsi raq apit ikha sitlo.

⁷Ngi ma ümchaü trelaq, TATIWE lei! Ngi ranchang ka jamlai min ahüshe! Ümniika imakki wa naq tiipaükiq, riimakla ngi ka wulum mung na siti phong na miraq.

⁸Wranaptek ngi ma ümlungwii tiipitmaü phan kra bliiq chongkuq lili riilaq, jamkhano ngukla ngi raq ümniima kamtiikang. Ngi achujaü ka ra na ümpa na saütlo; ngi khumchang lam kra tiichhikuqlaq.

⁹Ngi ka ümtiiwong na watiikang, TATIWE lei; ijaqtinok jaqkhon wa ngi tiichhiilaq.

¹⁰Ümniika i Shiikeawe; ümniiraq athithi na jaqsham miitu ngi ma shrinkuqlaq. Ngi ma ahea klokuqlaq, laüta ngi ka hansang lamphan na shunshealaq.

¹¹Ngi tiichhiilaq, TATIWE lei, ümkiqkham kuqlaü kra phan phan; ümthuktsom wokhong maq ngi ka chamchao mong wa chhiilaq!

¹²Ümniiraq ngi lungwiitlaü kha maq ijaqtibi ka jiiqbaiqlaq, kiimaq ngi ka jimaq nishishi haihiiti thun ka wiita jiiqbaiqlaq, jamkhano ngukla ngi ka ümjaqshise.

Shomshi 144

Hokham Raq Rekhat Tang Raüta Shiikeawe Ma Kechutumtlo

¹TATIWE ma tiitsamlaq, ngi khupwongti! Apaiq raq ngi ma rekhat shrinkuqtlo; raüta ngi ka relongkai ma tiijetlo.

²Apaiq ka ngi tiiwongti kiimaq ngi tiichhiiti, ngi tiiwong chang kiimaq ngi chhiiti, ngi tiiwongke miitu apaiq miili kamtiikang. Apaiq raq maiqmung thun ka iwokhong na jamshatlo.

³TATIWE lei, maiqse ka juwa, ümniiraq broriili chang ka; miinan maiqse hanngam, ümniiraq brorii chang min asi shea?

⁴Apaiq ka miinan tsitsühea rahai ikhli; arilung ka tsaiji mokitlaq ikhli.

⁵O TATIWE lei, ra ka chaibaiqlaq, lata hiq na satkikiq; pum thun ka ümjaq maq shamlaq, raüla tsangshiq raq wakhuk tiimong raüta miraübaiq.

⁶Rachhai ralüp watrang ka tiisaülaq, laüta ümjaqtinok ka tiipin baiqlaq; ümliq maq hiip laüta tsangshiq ka tiipin baiqlaq.

⁷Ramong nyang maq satkikiq, laüta ngi ka khamchum tsäühea mong wa hitjoq tiidonglaq, laüta ngi ara chhiilaq; ngi ka pongmungti jaqkhon wa chhiilaq,

⁸tsangshiq raq tengman bomtsi ka ümtiikiimin chong mak kiimaq atiitum raüta arot chongtlo.

⁹Ngi raq ümniima ashi anye ashi mishiha, O Shiikeawe lei; ngi raq hünong-toro tsülata ümniima mishikuqha.

¹⁰Ümniiraq hokhambi ma rekhat tiitangkuqlaü, laüta ümjaqshise Dawit ka tiichhii kuqlaü.

¹¹Ngi ka abi pinthum rewe jaqkhon wa chhiilaq; pongmungti ningkun jaqkhon mong wa ngi ara chhiilaq, tsangshiq raq tengman bomtsi ka jangshi min chongmak phan; kiimaq tsangshiq riika ratum hiqta raüta arot chongtlo.

¹²Nai setiim maiqwesere ka tsangshiq jeroji na, pecham jamkho jongtlaq ikha koilong koila mirlaq. Naisetiim jechak sere ka hokhamwe jam na toqpum kham thun ikha, hokham jamshok thun tiimiikhiiq raüta tiitsomtlaq ikha mirlaq.

¹³Nashiq tsamtiip thun ka phanrap phanrii tsamtum raq asho awo mirlaq. Naishiq wakram na skukong sitlaq raq asetiim phong ka ahing amun minyunglaq.

¹⁴Naishiq jam nyamsekong raq ase aphong arong nyung raüta hüma hiqma mipuchilaq, akaütiim raq ase amaa nyungmak mirlaq kiimaq momiq mak mirlaq,

¹⁵Peohea ümra mung niiwa akha sitlaq; junok Shiikeawe wa TATIWE kriiti ma peohea!

Shomshi 145

Shiikeawe Jonglu Nai Apaiq Thuktsom

¹Ngi raq ümjonglu kra chiiriim lata michongha, i Shiikeawe kiimaq i hokhamwe lei; ngi raq ümniima pattup pat-sa kechu mitumha.

²Wranaiqtek ngi raq ümniima kechu mitumha; ngi raq ümniika pattup pat-sa mitiitsam kamha.

³TATIWE ka ajong pinthum krai mren apaiq ka pinthum tiitsam chang; apaiq jonglu ka maiqse raq khonlotmai.

⁴Ümniiraq jamlai wa shamlaü kra tiitsam wan ruq miraq maiqpat patshi maq riita patshi na saüli; ümniiraq jonghea jaqsham laü thun kra tsangshiq raq mitiitsam wan.

⁵Tsangshiq raq ümkhushü nai ümngao jonglu kra michong wan, kiimaq ümniiraq amao chang jaqshamlaü thun kra ngi raq misidi wanha.

⁶Ningkun aheng maq jaqsham wan laü kra maiqse raq mitsaki wan, kiimaq ngi raq ümjonglu kra chiiriim lata michongkuq wanha.

- ⁷Tsangshiq raq üm thuktsomhea kra michong wan kiimaq üm mangchan bom kra mishinge wan.
- ⁸TATIWE ka tamham hea, kiimaq tiihanghea, mokhiq khiqmak phan kiimaq tiipitmakphan lungwiiti.
- ⁹Apaiq ka maiq loweatek ma ahea kiimaq apaiq raq phansang wantaq tarü ma mangchantlo.
- ¹⁰Phansang wan laü thun kunli raq, TATIWE lei, ümnaq mitiitsam wan, kiimaq üm senginok tlotli raq ümniima kechu mitum wan.
- ¹¹Tsangshiq raq üm hokham khushü chhainyii kra mitsaki wan, kiimaq üm ningkun jonglu kra mitsaki wan.
- ¹²Krai mren maiqse loweatek raq ümniiraq ningkun aheng maq jaqsham wan laü thun kra misap wan kiimaq üm mungtan chhainyii jonglu kra mitsaki wan.
- ¹³Üm mungtan ka thumkimak phan, kiimaq ümniika pattup pat-sa miitu hokham. TATIWE raq akiqkham bomtsi ka tsapkapkap tiikupi wantlo, kiimaq apaiq raq ümchuwa jaqshamtlaq kra tiihang shatmaq shamtlo.
- ¹⁴Apaiq raq chamchao mong na siti khrumkuqtlo; apaiq raq achhan arwanti thun thüdatlo.
- ¹⁵Wiitsitsü phan wiita raq üm jaqlii räuta ranphantlo, kiimaq ümniiraq tsangshiq ramtsitlaq na tiiphaqsiqtläü.
- ¹⁶Ümniiraq tsangshiq ma honglichhaq kuqtläü läuta wiitarü ma wok phetak chhaq tiiphaqsiqtläü.
- ¹⁷TATIWE raq phanrap sham-akai na tingting maq shamtlo, jaqshamtlaq wiita na tiihang räuta shamtlo.
- ¹⁸Apaiq ka amangchongti tho na sitlo, jurwa tsangri ri maq amang chongtlaq.
- ¹⁹Apaiq shreng räuta siti wiita ma rongraatlaq phan thun ka chomrom kuqtlo; apaiq tsangshiq hoqsiitlaq kra taitlo räuta tsangshiq ka chhiitlo.
- ²⁰Apaiq raq apaiq lungwiiti loweatek tiichhiitlo, shatmaq abi kloti thun ka apaiq raq mishthenbaiq.
- ²¹Ngi raq wranaiqshe TATIWE mitiitsamha; apaiq raq aphansang wan kunli raq apaiq asii mang ka pattup pat-sa tiitsam ronglaq.

Shomshi 146

Chhiiti Shiikeawe Tiitsam

- ¹TATIWE tiitsamlaq! TATIWE tiitsamlaq, itsaiji lei!

- ²Ngi atra sikang wiiwii apaiq mitiitsamha; Ngi raq rilung pattup i Shiikeawe mitiitsamha.
- ³Hanngam welabi miika naqkamkiq; maiqse riika ümnaq tiichhiilot mak.
- ⁴Ümtiikiiwa tsangshiq ka tsaikijiiq, tsangshiq ka hiqda ma mijaki nong, kra ranaiqli tsangshiq raq jaqsham ümchuwa süriiwantaq kra wiita mithumki.
- ⁵Jurwa Jakob Shiikeawe ka apaiq khrumti ma thütlaq kriiti ma peohea kiimaq juwa apaiq TATIWE ma tlamtlaq,
- ⁶ramungtan, mangjong hiq, kiimaq khamjong chum, kiimaq kiijaq siti phanrap tiiqtiwe ma kamtlaq apaiq ma peohea. Apaiq raq akiqkham bom raü riikhaqli thütlo.
- ⁷Apaiq raq chamchao litkotti lop na kha photlo; kiimaq amang aleiti ma tü adung kuqsiqtlo. TATIWE raq phaqttek na siti tiidong kuqtlo.
- ⁸Kiimaq makchukti ma mak tiipiiqkuqtlo. Apaiq raq juwa hiq na riwantiiti ka ra na ado riikuqtlo; apaiq asengi kechu maiqsebi ka lungwiitlo.
- ⁹Apaiq raq namung na siti wanshabi ka tiiwongkuqtlo; apaiq raq manti-nyungre nai jechise kong khrumtlo, shatmaq abi klotibi ka tsangshiq then wan lam na sheahotlo.
- ¹⁰ TATIWE ka pattup pat-sa miitu hokham. O Jajon lei, üm Shiikeawe raq pattup pat-sa mung misiq. TATIWE tiitsamlaq!

Shomshi 147

Ajong Pinthum Shiikeawe Tiitsam Shi

- ¹ TATIWE tiitsam ronglaq! Nashiq Shiikeawe ma tiitsam shinge ka aheawiq; apaiq tiitsamkam ka apeowiq kiimaq riikhaqli.
- ² TATIWE raq Jerusalem ka triitam nongtlo; apaiq raq pongmung na shumwi asi wa kong ka, tiijang tsuq wan nongtlo.
- ³Apaiq raq tsantsi mongtsiti thun ka, tiiheakuq wantlo, kiimaq tsangkhum wa ami atsi thun ka phum raüta job kuqto.
- ⁴Apaiq raq raiqsaiq ümchu sichang wa kra thimitoshe, raüta loweatek amang chong raüta heatlo.
- ⁵Nashiq TATI ka jonghea kiimaq honghea; apaiq taksu tsii ka shinkilotmai.
- ⁶Apaiq raq wepuq weseti dopitlo, shatmaq abi kloti ka hiqrai shotbaiqtlo.
- ⁷ TATI ma tiitsamkam shi shikuq ronglaq; nashiq Shiikeawe ma hünong-toro tsükuq ronglaq.

- ⁸Apaiq raq phumda ka ra na tiinyam wantlo; raüta hiqraikhü miitu ra tiijunkuqtlo raüta ku akin thun na sangphii tiichamtlo.
- ⁹Apaiq raq rumnyamse kong ma phaq nai sea kuqtlo kiimaq liisin setiim hoqtrang raüla tsangshiq ka dungtlo.
- ¹⁰Apaiq ka kumrang kong ningkun ma chochimak, kiimaq nolajongbi ningkun miimin chochi;
- ¹¹shatmaq apaiq ka apaiq shrengti ma khoqriiqtlo, apaiq tiipitmakphan lungwii ma kamti ma khoqriiqtlo.
- ¹²TATIWE tiitsamlaq, O Jerusalem lei! üm Shiikeawe tiitsamlaq, O Jajon lei!
- ¹³Apaiq raq üm chela kilü thun nganghea thütlo; apaiq raq üm senginok ma ramram kuqtlo.
- ¹⁴Apaiq raq üm hiqshong hiqrai tiiwongshat rümtlo raüta ümniima ahea pinthum bunwong tiidong mankuq raüta rongboq tiiphaqsiqtlo.
- ¹⁵Apaiq raq hiq ma aming ashi kuqtlo, kiimaq apaiq raq jamlai wa chongtaq kra jaqlo thit shamkuqtlo.
- ¹⁶Apaiq raq tsakhiiq ka kheathumkaü ikha tiipii phiitlo kiimaq nyiirii ka botkhulai ikha wantlo.
- ¹⁷Apaiq raq tsakhiiq ka longpo ikha troktlo; apaiq raq ra tiisongtlaq kra jurmin ninlot mak!
- ¹⁸Raütiishe apaiq raq aming kuqtlo, raüla tsak-hiiq ka ajam riikitlo; apaiq raq rahai tiisaütlo, raüta kham ka kihotlo.
- ¹⁹Apaiq raq asenginok ma atsütsa tiisaü kuqtlo, apaiq honchong kuqto kiimaq Israilnok ma thunglai kuqto.
- ²⁰Apaiq raq mung ahinti thun ma akhiika shamkuqmak; tsangshiq raq apaiq thungtri thun ka sapmak. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 148

A Halleluja Khoras

- ¹TATIWE tiitsamlaq! Ramungtan maq TATIWE tiitsam ronglaq, namshiq ratsan ramong nyang na siti raq.
- ²Apaiq tiitsam ronglaq, namshiq apaiq rasetiim raq, asengi ratsan mong na siti phentubi raq.
- ³Apaiq tiitsam ronglaq, rashe jipi raq; apaiq tiitsam ronglaq, achhai anyii raiqsaiq phong raq.

- ⁴Apaiq tiitsam ronglaq, ratsan ramong ramungtan thun raq, kiimaq ra thaq na siti khamtum thun raq tiitsam ronglaq.
- ⁵Tsangshiq tarü raq TATIWE mang ka mitiitsamlaq! Apaiq raq aming kuqto, raüta tsangshiq ka phansangto;
- ⁶apaiq aming maq tsangshiq ka tsangshiq shongchang ba na pattup pat-sa miitu tiihong baiqto, kiimaq tsangshiq apaiq khiilotmakshe.
- ⁷TATIWE ka hiqti raq tiitsam ronglaq, khamjong na siti ngorokaütiim raq, kiimaq sammoktra chummong tsäühea thun raq;
- ⁸rachhai ralüp rathaiq tsakhiiq rok wa trang raq, nyiirii nai phumda thun raq, rahai henghea apaiq aming langtibi raq.
- ⁹Apaiq tiitsam ronglaq, kinthun nai pum thun raq, petsi chongthun nai rum thun raq;
- ¹⁰nyamse thun tlotli, atipokwi nai rum nyamse thun raq, paü phan thun nai wushi thun raq.
- ¹¹Apaiq tiitsam ronglaq, hokhambi nai maiq tlotli raq, hokhamsetiim nai ahin mung pengti thun raq;
- ¹²jechaksere nai jerobi raq, nyungwere nai nosere raq min.
- ¹³Tsangshiq kunli raq TATI mang tiitsam ronglaq! Apaiq mang ka tarü thaq na ajong; apaiq khushü ka hiq nai ramungtan thaq na.
- ¹⁴Apaiq raq amungtan ahong ala tiiqto, krai mren asengi tlotli raq apaiq tiitsamtlo- Israilnok, apaiq raq mangchan heanok raq, TATIWE tiitsam ronglaq!

Shomshi 149

Rekhat Tang Shi

- ¹TATIWE tiitsam ronglaq! TATIWE ma ashi anye shikuq ronglaq; apaiq ka asenginok awokhong na tsapkapkap maq siti thungtlaq kiijaq tiitsam ronglaq!
- ²Chochi ronglaq Israil lei, jamkhano ngukla üm Phansangtiwe asi; chochi ronglaq, Jajon hiqti lei, üm hokhamwe asi!
- ³Apaiq mang ka wiinum shewa tiitsam ronglaq; nong buk lantea kiimaq phaqlamtoro tsü lantea apaiq tiitsam ronglaq!
- ⁴TATIWE ka asengi ma chochi; apaiq raq wepuq weseti ma tiitang kuqto.
- ⁵Shiikeawe sengi raq re tangtaq kriima chochi ronglaq, kiimaq rawa minru chochikhiq shi ronglaq.

⁶Tiihong raüta tsangshiq raq Shiikea mitiitsamlaq, tsangshiq nepja sihea jaq na dorachhaq maq,

⁷maiq mung thun ka tang wan ma, kiimaq maiq phan thun ma mo tiihoma;

⁸tsang hokhambi thun jinraü maq kha ma, tsangwelabi thun jin raü kharü maq kha wan ma,

⁹maiq mung thun ka Shiikeawe raq aming kuqtaq kra phan phan mo tiiho wan ma. Ahata Shiikeawe senginok raq rekhat tang wan. TATI tiitsam ronglaq!

Shomshi 150

Atiisup Halleluja Khoras!

¹ TATIWE tiitsamlaq! Shiikea ka apaiq Shomjam maq tiitsam ronglaq! tiitsam ronglaq apaiq ningkun ramungtan maq!

²Apaiq tiitsam ronglaq apaiq raq ningkun henghea maq jaq shamtaq kra miitu, Tiitsam ronglaq, apaiq jonglu Ajong pinthum!

³Apaiq tiitsam ronglaq lerong tsü maq, apaiq tiitsam ronglaq phaqlamtoro nai torokong thun tsü maq!

⁴Apaiq tiitsam ronglaq nong tsü lantea awiinum lam maq, Apaiq tiitsam ronglaq phaqlamtoro thun nai paimin thun tsü maq.

⁵Apaiq tiitsam ronglaq süpseng tsü maq. Apaiq tiitsam ronglaq süpseng tsü maq!

⁶ TATIWE tiitsam ronglaq, wiitsitsü phan wiita raq! TATIWE tiitsam ronglaq!

Taksu Lak

Taksu Lak 1

¹Dawit se Solomon Israilnok hokhamwe raq achongthü shiiton taksu bomtsi:

Bom Tiichap Wan

²Ara taksu bomtsi arka maiqse ma, taksma tsü chongketi, liichum tsäuhea among wa, khon raüta shrinketi.

³Taksu bomtsi ka maiqse ma, nyan phaqqhi shrinketi, kechu rilung lam shrinketi, tri raütu tingting maq shamketi, maiqse liipan na tingting tri lam tiichhiketi.

⁴Jamtsinhon makti kra jaqsham atsinwiqti ma tijati, Jerobi ma howe minwe rilung lam shrinketi.

⁵Ara taksu bomtsi arka taksmawe miimin, nyan phaqqhi shrinketi, phaqqhi pinja atsinti miimin, hon atsii chongketi.

⁶Krai mren tsangshiq raq apaü raüta athü, taksu bomtsi liichum kra, tsangshiq raq mikhon wan lot. Raüta taksma maiqse raq, uqkhiima bomtsi chong tlaq kra liichum ka mitak wanlot.

Jerowe Ma Tsiichong

⁷TATIWE ma haisong tsantsii thüwan kata, anyan phaqqhi tsin wan kilamchong. Angi nolakong raq taksu bomtsi ka ashipoq riitlo, hon atsii chhiwan lungwii mak riitlo.

⁸Ise lei, ümnyung nai ümwe tsii chong tsan na tiitsang laq.

⁹Arka ümniima kampho jaqtop apa ikha tsomhea. Khali khuphok aphop ikha khushü jonghea.

¹⁰Ise lei ngarai maiqse raq, ümnaq tairai phaüla, naqshonkiq.

¹¹Bom shiiton tsangshiq raq, “Wara, nashiq raq maiq ashi ra atsea baiq ma rit rong i, maiqsangti jamin sapmakti thun kra, atiitsa sea ikha tsatbaiq rong i!

¹²Wulum mung ikha tsangshiq ka, wiita jokbaiq wan rong i, wulum mung ma jalaita, tsangshiq ka atra maq tiidea tsuq wan rong i.

¹³Nashiq raq huru longseng rahea phan, tsiiq anyam wiita milap rong i. Laita kra sepat lopi kiimaq, nashiq jamkun tuptup tiima wan rong i!

¹⁴Wara ümniimin naishiq rai adam ponglaq! Nashiq tarü taro tsiiqtum she, mito wan rong,” nguta tsangshiq raq mitiishon.

¹⁵Ise lei, tsangshiq jai naq phan kiq, ümniika pong na trai shat hailaq.

¹⁶Jamkhano chong tiikang ngukla, tsangshiq ka ashut jaqsham klo hü miika silot mak. Tsangshiq ka matsaü tsasetiim. Maiq tsea baiqkai roli.

¹⁷Wushi kaü raq chhishat na, chiiq chan raü ka mimin shea.

¹⁸Shatmaq tsangshiq raq thiikho thutlaq kriika, tsangshiq dea wa changli kata! Tsangshiq raq athu thiikho kiijaq, maiqmii kli dea watlo!

¹⁹Thiimeaq tek raüta, maiq runti rilung ka, akhli thumki tlo. Maiqtseati ka maiqjaq na mitsai.

Taksu Tsii Raq Heatlo

²⁰Taksu tsii raq chii heawea maq heatlo; kiimaq kejat thung maq heatlo.

²¹Chela kilamchong maq tiihong raüta agi lülü heatlo. Nokwe thungtlaq kiimaq riimtlo:

²²“Angok angikong lei! Ümtincho na saüli wa mingok ngisiq han? Nyan phaqqhi ka shipoq wan ruqli shea mishipoq han? “Ümtiikiimin, saptsin wan roman shea?

²³Ngi raq tsii chong tsat-son tiikang ara tairong laq; Ngi raq ümniima tsii chongkuq tiikang ara tailaq. Ngi raq ümniima itsan mong wa tiima tsantsii kra michong kuqha.

²⁴Ngi raq ümniika hea wan kang, iphana hea wan kang. Shatmaq ümniiraq ibom tai maü; Ümtsän tsii akhiismin ngi ma kuq maü.

²⁵Ümniiraq itsii chong shishe wan laü, kiimaq ümchuwa tsat-son wan kang, kra wiita tai maü tlea wanlaü;

²⁶Krai mren ümtiikiiwa, ümniika chamchao mong na midea wa haü, ngi riimin anai li she mirsiq ha. Ümniika phiiptsi jiiptsi chamchao wan haü la, ngi raq ümniika aslai li she mirha.

²⁷Ümniima chamchao litkot ka, rathaiq ajong ikha saüwan raüta, chamchao rathaiq heanghea saü wan raüta, ümtsitsü min healot maü, tsaija chhunja she mirhaü.

²⁸Kra akhing na ümniiraq taksu tsii mirit haü. Shatmaq ngi raq tre mang she. Ümniiraq ngi rit ka shokchhum nochhum miphe haü. Shatmaq ngi ka hum maü she mirhaü.

²⁹Ümniiraq nyan phaqqhi ka ümtiikiimin rit wan maü riilaü. Kiimaq ümniiraq TATIWE bomtsi ka, jang wrap she atlea riiwan laü.

³⁰Ümniiraq ümtiikiimin, itsii chongke tai wan romaü riilaü, kiimaq ümchuwa tsat-son wankang kra, jangshi min taiwan maü shishe wan laü.

³¹Kra ningkhan ümniiraq jamlai phan lapchang wa, kra phan kli milap wan haü, Ümniiraq jamlai jaq wa sham laü, kra tsingo ka phaqqsiq laütli she mibii haü.

³²Taksu tsii ritmak, tamtang maiqse ka tsailam mirhum. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, nyan phaqqhi shipoqto. Angi nolakong ka athen mirki, tsangshiq tsii ahü kha maq.

³³Shatmaq jurwa ibom chong taitlaq, Kriiti ka khu asang maq misi. Apaiq ka tiikhup wong shat miraq. Kiimaq apaiq haisong chang, jammin ahü she.”

Taksu Lak 2

Taksu Tsii Rümte Poksi

¹Ise lei, ngi raq jamlai wa shrinkuq tiikang, kra saptsin laq. Ngi raq jamlai jaqsham wa chong tiikang, kra ümtiikiimin naq laqqiq.

²Taksma bomtsi ka tsapkapkap maq tiitsang tailaq. Laüta liichum kra khon laq.

³Tengto, nyan phaqqhi sap wan miitu, tsan tiitsi laüta rit laq. Laüta among wa tsäuhea liichum khon miitu, tiipaiq tiinea jaü laq.

⁴Ümniiraq kampho ikha rit laq, kiimaq apaü arbaiq longseng ikha, tsapkapkap maq rit laq.

⁵TATIWE ma haisong tsantsii thüwan liichum ka misap haü. Kiimaq Shiikeawe manphan misap lot haü.

⁶TATIWE ka maiqse ma taksu tsii keti. Apaiq raq maiqse ma nyan phaqqhi shrinkuq tlo. Kiimaq asap atsin wan lam tiichhi kuqtlo.

⁷Apaiq raq kechu maiqse nai, tingting maiqse ma khrum kuqtlo, kiimaq tiikhup wong kuqtlo.

⁸Apaiq raq nanok riikhaqli maq shiililiiti ka, khrum kuqtlo. Kiimaq apaiq puk na siti ka, tiikhup wongkuq shat rümtlo.

⁹Ümniiraq ümtsantsii ngi ma kuq haüla, jamlai wa riikhaqli, jamlai wa tingting, kiimaq jamlai wa maitlaq bomtsi kra misap haü. Kiimaq ümniiraq jamlai kiimung chang wa, kra riikhaqli misap haü.

¹⁰Ümniika taksma maiqse ma mija haü. Kiimaq nyan phaqqhi raq, ümniima chochi rilung mikuq.

¹¹Taksma hon atsii nai pinja tsantsii raq, ümniika shunshea raüta, khebom kuqshat miraq.

¹²Kiimaq ümnaq ashut lam na kaiho chang wa, tiikimak miti Wongkuq. Kiimaq ümniika maiqshuk shaqti, maiq liipan na ta triitsoti thiikho wa, tiikhup wongkuq shat miraq.

¹³Kechu rilung lamphan baiqthü raüta, ngarai thiikho bok na dea wanti, maklii wa mitiichhii kuq wan.

¹⁴Ashut klo raüta, peoseati, kiimaq abi thaq niimin abi kiimung raüta, chochi tlaq kriiti mak liiwa, ümniika mitiichhii kuq wan.

¹⁵Maiq kamsea chang riimak, nyiipchhi jaq ikha tiiphe rakti, maklii wa mitiiwong kuq.

¹⁶Kiimaq ümniika sethoq nyung, abom sumhea bomti nyung raq, ümniika athiikho na tiidea ma, tiije tlaq kriiwa mitiichhii lot haü.

¹⁷Apaiq ka atawe shummiiti ashe, awese ma ashong anga ranaiq na, ramram jaqkhaq raü pawantaq, kra laqbaiq wantlo.

¹⁸Ümniika apaiq jam nü na kihaüla, atsai kai chang lam phan tlaü ngushat. Kiijaq kitläü ka wulum mung na kiho laü ngushat.

¹⁹Jurwa kriinyung phana kitlaq, kriiti ka atra jang wan mak she. Apaiq ka atra rilung lamphan na, jang wan lot mak she.

²⁰Arningkhan, ümniiraq, tingting maiqse rilung lam phan laq; kiimaq kechu rilung silaq.

²¹Kechu maiqsetiim tingting maq sitibi raq, ara namung ara misiq.

²²Shatmaq Shiikeawe raq, ashut kloti ka armung arwa, hitjoq alam mirbaiq wan, kiimaq ngarai maiqsetiim ka, pecham phaibaiq tlaq ikha, arangchong maq barot miphaibaiq.

Taksu Lak 3

Jerowe Ma Tsiichong

¹Ise lei ngi ümwe bom chong naq laq kiq, ngi raq chong tiikang kra phanphan shamlaq.

²Ngi raq shrinkuq tiikang kra, lang haüla rilung alu misi haü, kiimaq chiithe lüwa mija wan haü.

³Iwokhong na ngi rai tiipum tlii laüta, tsapkapkap maq silaq. Itsii chong bomtsi ka lakshiitum ikha, ümdang na lak laüta silaq. Kiimaq ümmong jii na san laüta thülaq.

⁴Kra riihaüla ümnii ma, Shiikeawe min chochi, maiqse min chochi miraq.

⁵Tsan nai mongjii wiita kuq laüta, TATIWE ma kam laq, han-ngam phaqqhi na seng laüta, asapha nguta naq ngakiq.

⁶Phanrap sham akaitek na, TATIWE rai riiwai laüta sham laq. Kra riihaü la apaiq raq, ümnii ma riikhaqli lam mitiichhikuq.

⁷“Ngi raq asapha” nguta naq tiimakiq, TATIWE ma haisong tsantsii thüshat silaq, Laüta apaiq bom ka tai laq. Kiimaq ashut naq klokiq.

⁸Kra rihaüla, rilung na phum aphaq ikha miraq, ümkhum wa ami atsi wiita mihea wan, atsi asi min ahü she miraq.

⁹TATIWE ka tsiq nai nyam maq shreng laq, Wak na adong man ahea pinthum kra, honglu na kuq laüta shreng laq.

¹⁰Kra rihaüla ümtsamtum ka, asho awo alüm alei miraq. Spiq tsi tai pükhaü tochang, tsamtiip na bin mak she miraq.

¹¹Ise lei, TATIWE raq, ümniima tsiichong tsat son phaüla, ni tiitsii laüta tiitsang tailaq, laüta honlam shat riilaq.

¹²Awe raq ase ka jamkho lungwii tlaq, raüta tsat-son tlaq, ikha TATIWE riimin, apaiq raq lungwii tlaqti ka, tsi tiichhi ma tsat-son tlo.

Riikhaqli Tsiq

¹³Kechu jonghea nyan phaqli rümti ma, kiimaq taksu tsii rümti ma.

¹⁴Arka kampho thaq nam ma amet jonghea, Arka ümniima chaq nam miimin rahea.

¹⁵Nyan phaqli ka, longseng thaq niimin amiinu tsinhea. Ümniiraq phanrap lungwii tlaü, kriima thapthi chang riimak.

¹⁶Anyan phaqli raq ümniima rilung kuqtlo, kiimaq tsiq nai shreng manto kuq tlo

¹⁷Nyan phaqli raq, ümniima khoqriiq shishiiq rilung kuqtlo; kiimaq ümniima hansang rilung mikuq.

¹⁸Nyan phaqli rümti ma kechu jonghea, nyan phaqli raq tsangshiq ma, rilung mikuq.

Nyan Phaqli Maq Ra Nai Hiq Phansangto

¹⁹TATIWE raq nyan phaqli maq, mangjong hiq ka phansangto; kiimaq taksu tsii maq ra ka tiiqto.

²⁰Apaiq nyan phaqli maq, jürai thun tiidongto. Kiimaq ra na phum ka, hiq na ra tiijun ma tiidongto.

Riikhaqli Khupwongti

²¹Ise lei, nyan phaqli nai taksma tsii ka, pharang rang maq khon laq. Ümtiikii jiimin naq thaq kiq.

²²Tsangnai raq ümniima rilung mikuq, khoqriiq shishiiq rilung mikuq.

²³Ümniika üm rilung na khusang mikhum haü, lam na tiithap tha maü mirhaü.

²⁴Chang na kon wan haü min, ahang ahun jammin ahü miraq. Rawa minru peokhiq mikon haü.

- ²⁵Tiidongchhaq maq rathaiq saüwa tlaq ikha, ashut maiqse jamkun na, tsaimiq khusiq saü watlaq kra miitu, ümnaq chapa chang ahü.
- ²⁶TATIWE raq ümniika, khup wong shat miraq. Apaiq raq ümniika thiikho na tiidea mak miraq.
- ²⁷Ümniiraq ahea jaqshamke nguttlaü khankhan, ju miiwa ratlaq kriiti ma sham kuqlaq.
- ²⁸Üm jam thoti ma ümchaü mikhrum kuq lot haü jiika, Anaptiq miliikuq kang nguta naq ngu kiq.
- ²⁹Üm jamthoti tsanbi chang lam naqklokiq, apaiq ka ümniima kam raüta sitlo.
- ³⁰Ümniima jamshut phit makti rai, naq riitsonyi kiq.
- ³¹Matsaü tsaseti ka naqshulii kiq. Tsangshiq jaqsham kra naq tlang kiq.
- ³²Jamkhano ngukla ashut kloti ka, TATIWE raq saisitlo. Shatmaq kechu maiqsetiim ka, apaiq tsan tlam chang.
- ³³TATIWE manson ka, ashut ashaiti jamkun na sitlo. Shatmaq apaiq ramram ka, kechu maiqsetiim jamkun na saütlo.
- ³⁴Maiqmii kli asap atsin nguta, akhü tiinga raü siti miika, TATIWE ma jamliip ahü. Shatmaq tsannin wokninti miika, apaiq raq khrum kuqtlo.
- ³⁵Taksu maiqse riika, shreng manto milap. Shatmaq angi nolati riika, shummi thoda kli mihophaq.

Taksu Lak 4

Ümwe Bom Tailaq

- ¹Isetiim lei namwe bomchong taironglaq, tsan tiitsi lanta tiitsang dada tai ronglaq; raüla, taksu tsii mihum han.
- ²Ngi raq jamlai wa shrinkuq tiikang, kriika ahea. Kra ningkhan wiita tsan na shaq ronglaq.
- ³Ngi ka seshi laqlaq riikang, noshiise miiphü inyung we maklii ranchang.
- ⁴Iwe raq ngi ma akha tsii chongkuq tlo, "I bomtsi ara üm tsan mong na shaqlaq; ümtiikiimin naq laqkiq, Laüta i bomchong arphan phan jaq shamlaq, raüla üm rilung na ahea misi haü.
- ⁵Nyan phaqchi tsin laq! laüta tak laq! Ara naqlaq kiq; kiimaq ibomtsi ka naqshi she kiq.
- ⁶Nyan phaqchi ka naq thaqkiq, apaiq raq ümkhum mitiichhii kuq, kriinyung ka lungwii laq, kriinyung raq ümnaq mikhup wongkuq.

⁷Nyan phaqqchi lap wan ka akhek pinthum; kriikha na taksu tsii tsin laq. Akhon wan tsii ka lap laq.

⁸Nyan phaqqchi ka lungwii laq, raüla kriinyung raq ümniika ajong ma mitiija; Apaiq ka ümkhuk na pom laq, raüla apaiq raq ümkhushü mitiijong.

⁹Kriinyung ka üm khali khuphok miraq.”

Nyan Phaqqchi ka Tiichhiiti Kiimaq Rilung Tluti

¹⁰Ise lei, ümwe bomchong tailaq, Laüta tiitsidada maq ibomtsi ka langlaq. Raüla ümrilung alu miraq.

¹¹Ngi raq nyan phaqqchi shrinkuq kang, kiimaq riikhaqli rilung lamphan shrinkuq kang.

¹²Ümniiraq taksu lam phan laüta khum haüla, ümlam tangtati jumin ahü miraq. Ümniika aju rihaü min, tiithap thamaü mirhaü.

¹³Ümniiraq jamlai wa shrin laü, kra tsan na tiitsang shat riilaq. Phaqqchi sap wan laü kriika ümrilung. Aheawiq maq saiqsam laq.

¹⁴Abi ati maiqse kitlaq kiina naqkikiq, Abi ati maiqse raq jamlai wa shamtaq, kra ümniiraq naq shamkiq.

¹⁵Kra naq sham kiiq! Abi jaq sham kiiwa alu na silaq! Naqshamkiq. Kriithun ka miimbaiq thülaq. Laüta ümlamphan phan lische khum laq.

¹⁶Abi ati maiqsetiim ka, ashut klokaihü wiiwii, rawa niimin konmak sitlo. Tsangshiq raq mat atsa niqkaihü miika, rawa konhü miili sitlo.

¹⁷Mat niqkai ka tsangshiq ma dungpin, Tsaniq kai ka tsangshiq ma chekhap.

¹⁸Shatmaq kechu maiqse rilung lam ka, ranap na rashe dong wan tlaq ikha, ranaiq hoho rashekii ka, henghea riiwan tlaq ikha, liliim wantlo.

¹⁹Shatmaq ngarai maiqse rilung lam ka, ranyaq tang tang li sitlo. Tsangshiq tiithap tharai chang thiikhobok ka, tsangshiq raq chhimak.

Nyan Phaqqchi Rümlaq Laüta Chochi Rilung Silaq

²⁰Ise lei, ibomchong ara tsan na, tiitsidada maq thülaq; Ibomtsi ara ni tiitsii laüta tailaq.

²¹Ara ümnsan mong wa naq tiimoki, Ümmong jii na san laüta rüm laq.

²²Tsangshiq raq maiqse ma rilung mikuq, Liichum takti ka hansang maq mirüm.

²³Üm tsan na jamlai wa tiima tlaü, kra miitu honkamshat riilaq, Ümnsan na jamkho tiima tlaü, kriiphan phan ümrilung ka mitiiq.

²⁴Tengmak bomtsi ümtiikiimin naq bomkiq, Arot naq chongkiq kiimaq, maiq tiishon chang naq chongkiq.

²⁵Ümmak lii ka khaki nü na rusan liilaq; Jurai wa riibom tlaü kra amak po na, tiqtiq lii laüta bomlaq naq jeasi kiq.

²⁶Thiwiithi maq jaqsham hang laq: laüta jaq ka sham laq. Kra rihaüla jaqsham tlaü ka, riikhaqli miraq.

²⁷Abi jaq naq shamkiq: tingting lam ka phan laüta silaq. Tingting lam phan kiiwa, lamphai naq jin kiq.

Taksu Lak 5

Maiqchak Rai Naq Srakiq

¹Ise lei, nyan phaqqhi chongtiikang ara tiitsang tailaq. Kiimaq kra liichum kra taklaq.

²Haüla ümhon ümja ka riikhaqli miraq, kiimaq ümbomtsi kra riili, ümniika taksma maiqse dea nguta, maiq raq misap.

³Maiqchak nyung bomtsi ka, ngiq ngu ikha sumhea miraq. Anübi maq maiq shuptlaq kiimin, olip tai ikha nyeajokjok hea.

⁴Shatmaq atiisup na apaiq ka, akhap akhiq pechong ma jakitlo. Atiishudaq wali she misi haü.

⁵Apaiq raq ümniika, wulum mung niishe misheaho kiiphaü. Apaiq kaihochang lam ka, atsai kaichang lam na sheahotlo.

⁶Apaiq ka tsitsü rilung lam na khummak; shatmaq lamjiq na kihotlo. Kiimaq apaiq ka ümnüno kihotlaq, kra apaiq raq sap mak.

⁷Riita, isetiim lei, ibomchong ara tiitsang tai ronglaq, kiimaq tsii chong ara ümtiikiimin naq laq rongkiq.

⁸Ümniika lamship lam maq khum laq! apaiq jam lam maq naq khumkiq!

⁹Kra rihaüla ümkhushü jong ka maiq miishe mikuqhaü, kiimaq ümpewetiim raq ümrilung ka mishthen baiq. Laüta nose niili mitsai haü.

¹⁰Tengteng, ümtsiiq tum ka, maiqpüü wiiti riishe miphesiq. Ümrii tiingoqli hunni laüta, tsiiq alap haü ka, maiq ahinti riishe miwin siq.

¹¹Ümniika atsai wan chang na mibum haü; Laüta ahan anyi li she mirhaü; ümngam ümngiq ka wiita, aphaq wan kun she miraq.

¹²Kra akhing na, “Ngi dea shut kang. Itsii chhiwan mang riikang. Ngi ma hon atsii achongkuq, taimang shipoq wan kang.

¹³Shrabi bomchong taiwan mang riikang; Itsantsii kuq wan mang riikang.

- ¹⁴Krai mren, ngi ka tiihanghiiq miili, nokwe man na jeangaü tiikang,” nguta ümniika mitiishudaq haü.
- ¹⁵Ümjamti nyung rai pumshi ma jalaüta silaq, Apaiq kli lungwii laüta silaq.
- ¹⁶Nyunghin thun alam haü setiim ka, ümniima jamliip min ahü miraq.
- ¹⁷Ümsetiim jonglu wan tlaq ka, ümnaq khrum miitu; wanwetiim miitu riimak.
- ¹⁸Arningkhan ümchak rai chochikhiq maq silaq, kiimaq junriise ümniiraq lam wan laü kra, khoqriiq shishiiq maq shongnga laq.
- ¹⁹Chongngise ikha ashram ari tsumhea; kra shamhea kra liilaütli peokhiq maq silaq. Apaiq lungwii jaq khong mong niili silaq.
- ²⁰Ise lei, ümtsantsii ka, jechak ahinti ma jaram kewa? Maiqchak shamhea kra chhilaüta, ümtsantsii ka jaram kewa?
- ²¹Ümniiraq jamlai wa riitlaü ka, TATIWE raq wiita achhi siisaq. Ümniika ümbano kiwa tlaü kra, apaiq raq wiita chhishat.
- ²²Ngarai maiqse ngarai tang tlaq kriika, apaiq minrai chang chiiq. Apaiq ka apaiq ngarai chiiq niili minraitlo.
- ²³Apaiq sti q skhaq simak kha na, apaiq tsailam riihum tlo. Apaiq ngok ngirai tlaq kra riili, apaiq ka maakho na sheahotlo.

Taksu Lak 6

Akhek Tsiichong

- ¹Ise lei, ümkongtiwe thiitham kra, midokkuqha nguta, ümkiq khamkuq laü shea?
- ²Ümbom niili dea shea minrai laü, ümkiq kham thiikho niili dea shea thap wa laü?
- ³Ise lei, ikhla ümniika ümrewa thiikho niishe nyap wa laü, kriiwa donghotlo miitu, ümkongtiwe phana jaqlo walaq; laüta ümkiqkham raükha kra jaqlo diikuq laq, nguta tiipaiqnea wakiq.
- ⁴Rawa niimin naqkon kiq; ümtum ümmai naqhai kiq.
- ⁵Ngamhiipti hai ma chhingise jutlaq ikha, kiimaq lii raq phiim raüjaq, wushi biwan tlaq ikha, ümkiqkham raü kha mong wa tiichhii wan tlo laq.
- ⁶Roknin riishinwe lei, saisiikong jamkho sitlaq kra liilaq.
- ⁷Tsangshiq thaq na hokham ahü, mungtu shiilangbi, apengti min ahü.
- ⁸Shatmaq tsangshiq raq rai awong ka, raju ji niili riichom thütlo. Raüta diwinji miitu riichom raüta, tum na thütlo.

- ⁹Riininwe lei, ümtincho na saüli wa mikon siqhaü? Akon wa ümtinchotiq wa mitiido haü?
- ¹⁰Akonseali akonseali akap atsea. Hok tiipii jaqtiipii akonseali.
- ¹¹Shatmaq apaiq akon shon miitsan kaü raq, thiimeaq kong ikha doqtam maq, milong wan phaü.
- ¹²Joksaü liiqse, arot akiqti ka, chiihea wea na shapshaü panti.
- ¹³Tsangshiq raq maklii maq, akhum ashiim maq, ajaq aji maq, ümniika laoho tlo.
- ¹⁴Tsangkhutsai ka abikai kun she, ajiq kiimung tiima li she, barap binrii na tatso niq wan li she sitlo.
- ¹⁵Arningkhan tsangshiq ka, tiihanghiq miili miqchup mithen wan. Tsangshiq ka tiibitaq chamchao mirhum.
- ¹⁶Ngarai phantrok ka TATIWE raq saisitlo, Ngarai phan miishi ngojati ka apaiq raq aphai riitlo.
- ¹⁷Shiikong maklii, arot tili, kiimaq maiqsang tiitsea baiqti matwe,
- ¹⁸atsan mong na ashut kiimungti, ashut klokaiti hokpe.
- ¹⁹Rung na arot saqse keti, kiimaq maiqjam kun na tatso tiidongti.
- ²⁰Ise lei, ümwe aming wokhong na silaq, ümnyung bomchong ümtiikiimin naq laq kiq.
- ²¹Nyungwe bomchong tsan na shaq laüta silaq, Lakshiitum ikha dang na lak laüta thülaq.
- ²²Ümnaq wanhiq khum tlaü na, tsangshiq raq lam mishea, rawa na ümnaq mikhe kuq, kiimaq ranaiq na, ümniima tsii michongkuq.
- ²³Tsangshiq danhon ka, ümniima achai anyii waniitu, Tsangshiq honchong ka, ümniima rilung lam.
- ²⁴Ariiraq maiq chak abiti maklii wa, ümnaq mikhup wongkuq, sethoq nyung bom sumhea thiikho wa, ümnaq mitiiwong kuq.
- ²⁵Tsangshiq shamhea chhi laüta, naq rang rankiq, Tsangshiq maklii achhai lüplüp thiikho na, naq thap wakiq.
- ²⁶Maiqse raq mephe nyung ka, winsii thop shi maq mishiip lot. Shatmaq maiqchak rai srakaiti ka, arilung thumli miraübaiq.
- ²⁷Ümkhuk na wathiq pom haü jiika, ümkhea khiim mak shea miraq?
- ²⁸Wacha mong na khum raü jaq, ümhok ka wa raq khiim mak shea miraq?

²⁹Ikiikhiisii maiqchak rai srakaiti kiimin miraq. Jurwa kra ashut klo tlaq, kriiti raq maiqmo miho pha.

³⁰Aramtsi ma maiq ka ahuk jaki raüla, kiitin khan ka saisi mak.

³¹Shatmaq apaiq ka maiq raq chhi raüta lapho raüla, apaiq raq hukhotaq hupsam kra thaq na, chat raüta jang miishe aliip kuq raüta, thamke chang miraq. Apaiq raq ajam kun wa hupsam ka, wiita maq akha ka thamke chang miraq.

³²Shatmaq maiqchak rai srakaiti ka, tsiihü pinthum. Apaiq raq maiqmii rilung ka, atu na shiithen baiqtlo.

³³Apaiq raq maiqthoda miho, kiimaq maiqmo miho. Kiimaq rilung pattup maiqthoda horaüta misi.

³⁴Apewe tsankhiq ka walü wa ikha miraq, kiimaq apewe raq ajaqtiwe jam ka midaqki.

³⁵Apaiq khushü tiijam kha na, kampho ümchu maq dok raü min, atsankhiq ka shimak phan miraq.

Taksu Lak 7

Sethoq Nyung Thiikho

¹Ise lei, ibom chong ka tsan na tiitsang laq; kiimaq ara lang laüta silaq. Ümtiikiimin naq laqkiq.

²Ngi aming wokhong na silaq. Raüla ahea mishong nga haü. Ümmakpo jamkho shiili tlaü, kiikha itsii chong kra lang laüta silaq.

³Ngi ra tsii chongkuq tiikang ara, ümkhutsai na wranaiqshe thüshat riilaq. Laüta ümmong jü na waiq thülaq.

⁴Nyan phaqqhi ka ümshea ümnyi ikha rümlaq; Kiimaq taksu tsii ka tsanwa luwe ikha rümlaq.

⁵Tsangshiq raq ümniika, maiqchakre maklii wa mitiiwong kuq, kiimaq jechakre abom sumhea nyungre, thiikho wa mitiichhii kuq.

⁶Jangshi ngi raq ijam kitanpu maq kinphai na liikang,

⁷Kiijaq jerobi jamsapti riimak chhikang; tsangshiq phong na jero weshi, tsiihü pinthum chhikang.

⁸Apaiq ka lam na akhumsea, maiqnyung ashi sitlaq jamkea na chhikang. Apaiq kra jamkea maq alea wan chhikang.

⁹Kriika raji wudütum she riito. Maiqsham nasham tiisap makshe riito.

- ¹⁰Kiimaq kriinyung ka apaiq rai riihumto; Apaiq ka mephe-nyung ikha tiimiito. Kiimaq atsan na phanshira tiijeshat riito.
- ¹¹Kriinyung ka raweahü maiq; chiihea wea na khumti nyung riito.
- ¹²Kiimaq shok anak ba kiijaq mochapkai; Tung alam kiijaq mochapkai; Jangshishi ka kejat thung na mochapkaili riitlo.
- ¹³Apaiq raq jerowe ka akhuk na pomsaq riito; raüta, atheaphi na shupto. Raüta, atheaphi na tiqtiq liito. Raüta, akha nguto,
- ¹⁴“Ngi raq honglu min kuq kang she; kiimaq honglu ngamrea min lam wan kang she.
- ¹⁵Lata ngi ka ümnaq ritkai kikang; krai mren, ümchaü ümniirai riihumkang!
- ¹⁶Ngi raq ichangdü ka Ejip mung wa ari, rongshot maq ataq, müsaisai raihi-nairai kheaphii maq phiithü kang.
- ¹⁷Lata changdü ka, homseng phantsam maq tiihom nyat thükang.
- ¹⁸Warea! rawa minru hainga i. Nanai adam riilungwii i.
- ¹⁹Ijamtiwe ka ümchaü bala tatimii;. Apaiq ka wanhiq na luhea na kihoto.
- ²⁰Apaiq ka kampho khiiqshi hoho raüta kihoto; apaiq ka jipi jikham jong niitiq jam na misäu wan.”
- ²¹Kriinyung raq abom anaidam sum maq, jerowe ka tiiminto. Kiimaq jerowe ka atsan tiijobai riito.
- ²²Kiijiishe jerowe ka kriinyung jai na, minsäu pongse ataaphaq ma, berongchong na hit wan tlaq ikha, apaiq ka chokpongwe, maiqbi na minrai tlaq ikha wawanto.
- ²³Kiijaq atsan mong na, liq maq ahiip ikha mitsi kra sap mak riito. Apaiq ka wushi tsii na minrai tlaq ikha; apaiq raq arilung thum chang miraq nguta sapmak riito.
- ²⁴Isetiim lei, ümchaü min ibomchong tai ronglaq; Inübok maq adong bomtsi ara, nammongjii na shaq rong laq.
- ²⁵Ümtsantsii ka kriinyung ma naqkuqkiq; apaiq jai naqphankiq.
- ²⁶Kriinyung raq maiqwere pahea tiithen baiqto; kiimaq apaiq thiikho na tiidea raüta, awealot mai maiq pahea tsaito.
- ²⁷Ümniika kriinyung jam na kihaüla, lumkiq sat wan laü she ngushat. Arka atsai kai lam aje pinthum.

Taksu Lak 8

Nyan Phaqqhi Raq Maiqse Ma Tsii Chongkuqtlo

- ¹Tailaq! anyan phaqqhi raq heatlo. Taksu nyung raq chiiriim raüta heatlo.
- ²Lamkii na hiqlampo thun maq chap raüta, Lamhum ba thun maq chap raüta heatlo.
- ³Chela kilam chong na chap raüta, jamkea ruk kilam chong tho maq heatlo.
- ⁴“Maiqse angu lei, ngi tiipaiqnea taironglaq; mangjong maiqse kunli ma chongtiikang.
- ⁵Namshiq wepuqbi lei, maiqshaq ma ja rong liina; namshiq ka tsiihü shaqli shea? tsii she hum ronglaq.
- ⁶Ibomchong ahea pinthum ara taironglaq; Inü maq adong bomtsi ka riikhaqli.
- ⁷Ngi raq chong tiikang ka tengman bomtsi; Arot akiq ka pinthum saisitiikang.
- ⁸Ngi raq chongtiikang kriika teng teng; poshi min arot riimak, kiimaq maiq tiishon chang ahü.
- ⁹Taksu maiqse raq taima, arka khangriri hea; Lairap asapti ma arka liitatat hea.
- ¹⁰Kampho la na idanhon ara lang ronglaq; Chiisan chaq la na nyan phaqqhi lang ronglaq.
- ¹¹“Ngi ka nyan phaqqhi, huru longseng thaq na rahea. Ümniiraq jamlaiwa lungwii tlaü, wiita thaq na ngi thii ka athap thiwa chang ahü.
- ¹²Ngi ka nyan phaqqhi, Ngi ka taksma; ngi raq phanrap asapha; Ngi raq riikhaqli ashintsüha.
- ¹³TATIWE shreng ngutiikai ka, abi kiimung thun ka saisi raa. Ngi raq shiikong tsii nai khünga tsii ka saisi tiikang. Abi lamphan nai arot bomtsi kra saisi tiikang.
- ¹⁴Ngi raq phanrap kiimung tiikang, lata jaq ka sham tiikang. Ngi raq phanrap akhonha, kiimaq i ningkun asi.
- ¹⁵Ngi raq hokhambi mungpeng na khrum tiikang, kiimaq tuwebi ma tri ahea tiiq wan na khrum tiikang.
- ¹⁶Mangjong hiq wa mungtubi raq, ngi lümaq mung rümtlo. Aki miikiimbi nai shiilangbi riimin kiikhiisii.
- ¹⁷Ngi lungwiiti ka ngi riimin lungwii tiikang, Jurwa ngi rittlaq kriiti raq ngi mihum.
- ¹⁸Ngi raq tsiiq nai shreng mikuqha, chii the lüwa ma tiijalata, phanrap na mitii ongha.
- ¹⁹Ümniiraq ijaq wa lap tlaü kriika, chiisan pinthum chaq thaq niimin araa pinthum, chiisan kampho thaq niimin, rahea pinthum.

²⁰Ngi ka kechu lamphanti, ngi ka tingting tri raü shamti.

²¹Ngi lungwiiti ka chithe jong ma tiija tiikang, tsangshiq jam na tsiigtum ama tokuq tiikang.

Nyan Phaqqhi Raq Ra Nai Hiq Tiiqdamto

(Jon 1.1-3)

²²“TATIWE raq apha shaqshaq ngi phansangto, ra pha hiq wa na ngi phansangto.

²³Ngi ka ra nai hiq min mitiiq shaq na, kongkhu apha shaqshaq phansangto.

²⁴I rawüchhi ka sammoktra midong shaq na chhikang, kra akhing na khamrai setiim min ahü riito.

²⁵Ngi ka pum thun min midong shaq na chiito, ku akin thun min mitiiq shaq na chhito.

²⁶Shiikeawe raq mangjong hiq kiimaq, hiqraikhü min mitiiq shaq na, hiqda dashi se dongdii min mitiiq shaq na, ngi phansangto.

²⁷Apaiq raq rawang win chantaq akhing na, ngi ka asi she dongdii she riikang. Apaiq raq sammoktra jü tro na, ra nai hiq ni chantaq akhing na, ngi ka asi dongdii she riikang.

²⁸Apaiq raq ra na phum tiiqtaq akhing na, kiimaq sammoktra chum mong na, khamrai setiim tiidongtaq akhing na,

²⁹kiimaq khamjong raikii thun ka, apaiq aming phanphan raiwantaq akhing na, apaiq raq mangjong hiq raikhü tiiq wantaq akhing na, ngi ka asi she dongdii riikang.

³⁰Ngi ka apaiq rai kongshi, jamhai sürii tiichap wandamti riikang. Ngi ka ranaiqtek apaiq tiichochiti riikang, Apaiq rai adam lomshat khoqriiq shishiik sikang.

³¹Mangjong rai chochikhiq riikang, kiimaq mangjong maiqse rai, chochikhiq siwan kang.

³²“Riita ümchaü min, jerobi lei, i bomchong ara tairong laq. Ngi raq chongtiikang arphan phan klo ronglaq, han jiila namshiq ka chochikhiq misi han.

³³Ngi raq tsii chongkuq kang kra, tiitsang taironglaq. Maiqshaq ma ja rong laq, Taksma bomtsi ka naqshi she rongkiq.

³⁴Jurwa i bomchong taitlaq, kriiti ka khoqriiq shishiik misi. Jurwa ijam kilam chong na ngashat maq, wranaiqshe khe raüta sitlaq, kra chochikhiq misi.

³⁵Jurwa ngi humtlaq, kriiti raq rilung humtlo, kiimaq TATIWE min, apaiq ka milungwii.

³⁶Jurwa ngi hummak dea, kriiwe ka mo hophaqtlo, jurwa ngi ngengtlaq, kriiti ka tsailam lungwiitlo.

Taksu Lak 9

Nyan Phaqqhi Raq Phaqsea Poi Lomwati Maiq Tiiheatlo

- ¹Nyan phaqqhi raq ajam haito, kiimaq apaiq jam kham toqpum miishi shongto.
- ²Apaiq raq nyamse min tatoshe, kra poi ajong klo miitu. Raüta spiqtai na süse tapan min shotto she, raüta tü adung ka atiije kun she.
- ³Raüta kriinyung raq ajaqshisetiim jechaksere ka, chela mong na diilu pinthum ba maq, agilülü heaki rongkiq nguta tiikito.
- ⁴“Juwa tsii ahüti ka ana warong ra!” Kiimaq kriinyung raq angiwe ma akha ngutlo,
- ⁵“Wara, i dung ara siq wakiq, kiimaq ngi raq spiqtai shotje she thükang, kra nyanglaq.
- ⁶Makchuk jaqmiiti rai naq riikongkiq she. Laüta atra silaq. Phaqqhi lam kra phan phan khum laq.”

Taksu Maiqse Nai Angi Nola Ka Pongpong

- ⁷Ümniiraq khüngawe ma tsii chongkuq haüla, ümniika ashummiirea li miraq. Ümniiraq maiq abiwe ka atiitsii son haüla, apaiq mokhoti miho haü.
- ⁸Akhü tiingashat maq khumtiwe ma, ümtiikii jumin tsii naq chongkuqkiq. Apaiq raq ümnaq khoti mingengho. Shatmaq atsang atsiwe ka, ason laüta tsii chongkuq haüla, apaiq raq ümniika mishreng.
- ⁹Maiq wiitsiiti ma tsii chongkuq haüla, apaiq tsii ka khang wan wan miraq. Kechu maiqse ma tsü chongkuq raüla, apaiq ma phaqqhi shoqke li miraq.
- ¹⁰Phaqqhi maiqse ma jaro tlaü jiila, TATIWE ma haisong tsii rümlaq. Ümniiraq Asii We kra sap haüla, Taksma hon atsii milap haü.
- ¹¹Anyan phaqqhi raq ümrilung mitlukuq.
- ¹²Nyan phaqqhi sap haüla, ümnii miili liip miraq, ümniiraq apaiq ka shishe haüla, ümniili misumphaq haü.

Tsailam Thiikho Na Deawan Chang Poi

- ¹³Maiqqiq anginyung ka, ra weahü maiq, ajeasi mak, alaipo ahü.
- ¹⁴Apaiq ka ajam kilamda na ngashat khetlo, riimakla chela mong na diiluheba ba na ngatlo.
- ¹⁵Raüta nanok maiqmii jaqsham kaiti, lam na alea wanti kra akha heatlo:

¹⁶“Angok angi kong lei, ana warong ra!”

¹⁷“Ahuk arki kham ka anyang ma sumhea. Ahuk arki winsii ka aphaq ma sumhea.”

¹⁸Kriinyung jaqshobi riika sapmak, kriinyung jam ka miisaq thum chang hiqbi kho, Apaiq jam na kaiti thun ka, ümchaü wulum mung na, adea wanwi she.

Taksu Lak 10

Solomon Taksu Bom

¹Arthun arka Solomon raq achong taksu bomtsi: Ase taksu raüla awe kai michochi; Shatmaq ase maiqqiq raüla anyung kai mihoq.

²Maiqlao raüta alap tsiigtum ka ümniima amet ahü. Shatmaq tingting jaqsham riika rilung mitiichhii.

³TATIWE raq kechu maiqse ka, amang maq tiisimak. Shatmaq apaiq raq ashut kloti ka, tsangshiq raq jamlai wa rittlaq, kriika kuq mak.

⁴Roknin riishinti ka miitsan mitum pha; Shatmaq minshiiq shiichaqti ka chithe ma mija.

⁵Atsii asiwe raq tsam ka, akhing riikhaqli na juttlo; Shatmaq tsamjutcho na, akon seatiwe riika jeali ngaütlo.

⁶Kechu maiqse riika achu shiiman milap; Shatmaq maiqqiqwe riika, tatso niq chang bomli bomtlo.

⁷Kechu maiqse mangchong ka, tsan na washasha miraq. Shatmaq ashut kloti mangchong ka, maiq raq laqbaiq saqli miraq.

⁸Maiqshaqti raq tsii achong kuq ka langtlo; Shatmaq angi nola banbokti ka, maiqmiili mimiqaq.

⁹Tingting maq siti ka khup wong shat, ahaisong chang ahü. Shatmaq ajiq aphiq kloti ka, maiqmii thiikho niili midea wa.

¹⁰Maiq maksii lam maq riiqap hihi liiti riika, ta-tso niqtlo. Shatmaq mantut na ajiq nguta tiqtig ngoti riika, tatso chhiitlo.

¹¹Kechu maiqse bom chong ka rilung tsitsü; Shatmaq ashut kiimungti riika, tatso wawoli niqtlo.

¹²Makshu rasheti riika maiqta triitsotlo; Shatmaq lungwii tsantsii rümti riika, Shapshaü miqshii ka apaüli riitlo.

¹³Taksu maiqse riika tingting bomtsi chongtlo; Shatmaq maiqqiqti nübok miika, sintsang hochangli chongtlo.

- ¹⁴Taksu maiqse riika, nyan phaqchili sapsin wantlo; Shatmaq maiqjiq banbokti riika, tatso miniq ngushat.
- ¹⁵Atsiiq tum raq chiithe maiqse tiiwongtlo, Athümtsi riili miitsan maiqse ka, then wan tlo.
- ¹⁶Kechu maiqse jaq maq ka rilung tsitsü; Shatmaq ngarai riika ngarai li tiipatlo.
- ¹⁷Jurwa tsii chong bomtsi tiitsang taitlaq, kriiti ka rilung alu misi. Shatmaq jurwa tsii chong ason, athai riitlaq kriitika, lamjiq na mikiho.
- ¹⁸Phoq-ngeng maiqse riika arot michong, Jurwa shapshaü pantlaq kriika maiqjiq.
- ¹⁹Pahea tsantsuti riika ashut mibom ngushat; Shatmaq maiqshaqti riika mobom bom mak phan.
- ²⁰Kechu maiqse bomtsi ka, chaq aseng ikha rahea. Shatmaq ashutwe tiima tsantsii ka, jam achu min ahü.
- ²¹Kechu maiqse bomtsi ka, maiq pahea ma achu shiiman asi. Shatmaq angi nolati ka, maiqmii bom miili khlaqtlo.
- ²²TATIWE achu shiiman raq, maiqse ka chiithe ma tijatlo. Japhü wasü minshiiq raüta, chiithe jamak.
- ²³Maiqjiqti ma ashut kiimung ka peohea. Shatmaq taksu maiqse riika athuk atsom kli shamtlo.
- ²⁴Kechu maiqse riika, jamlai wa rittlaq kra milap. Shatmaq abi maiqse riika, jamlai mo haisong tlaq kra mihum.
- ²⁵Rathaiq jonghea misaü; raüta ashut kiimungti ka mipan wan. Shatmaq tingting maiqse ka, khupwong kuqshat miraq.
- ²⁶Riininti ma ümjaq naq tiishamkiq, Apaiq ka ümniima miqshiitsi aphaq ikha miraq, kiimaq ümmak na wakhuk raq among ikha miraq.
- ²⁷TATIWE aming langlaq, raüla rilung alu misi haü. Ashut kloti ka rilung atoq miraq.
- ²⁸Kechu maiqse ranphan ka chochi na misaü; Shatmaq ashut maiqse ranphan ka atuli.
- ²⁹TATIWE raq tingting maiqse khupwongtlo; Shatmaq ashut kloti ka atiithen mirbaiq.
- ³⁰Kechu maiqse ka wranaiqshe tiiwong kuq shat miraq. Shatmaq ashut kiimungti ka bin siqlu mak miraq.

³¹Kechu maiqse riika nyan phaqqhi chongtlo; Shatmaq abi bomti tili ka achum mirbaiq.

³²Kechu maiqse bomtsi ka athuk atsom, Shatmaq ashut kloti riika, maiqtsan tiibichang kli bomtlo.

Taksu Lak 11

¹TATIWE raq tok ajiq langti saisitlo, Shatmaq riikhaqli tok langti miika, achochi riitlo.

²Ashkongti riika jaqloli jea mingaü; shatmaq sobsob bombomti ka taksu maiqse.

³Kechu maiqse riika tingting jaq sham tlo; shatmaq joksaü liiqse ka, laopha jaqsham riili arilung shiithen baiqtlo.

⁴Ningthoi ranaiq tsiigtum raq, ümrilung tiichhii lot mak. Kechu jaqsham raq üm rilung mitiichhiilot.

⁵Tingting jaqsham riika, mitting maiqse rilung tiiwongtlo. Ashutwe ka apaiq shut thiikho na dea watlo.

⁶Kechu jaqsham riika, mitting maiqse rilung tiiwongtlo. Joksaü liiqseti ka tsang sükha tsii thiikho niili dea watlo.

⁷Ashut kiimungti tsaiki raüla, apaiq ranphan tlaq kriimin, thumkisaq li riitlo. Tsiiq ma kamraüta siti ka atu niili mokitlo.

⁸Kechu maiqse ka chamchao wa tiiwong kuqtlo. Shatmaq ashutwe kra khoti deawatlo.

⁹Raweahü bomti riika, jamthaq jamkiqti mishthen baiq. Shatmaq kechu maiqse riika taksu tsii ma apaiq khum mitiichhii.

¹⁰Kechu maiqse khusang siraüla, chelati chojong chise miraq. Shatmaq mungphaqti tsai raüla, mungmaiqse ka adoqhaha michochi.

¹¹Kechu maiqse raq ramram kuqhaüla, chelati ka pinthum mijonglu wan. Shatmaq abi kiimungti bom maq, chela ka mishthen baiq.

¹²Maiq ma shummiikhiq bomti ka angi nola; shatmaq tiisaiqhahiq shatti ka maiqshaq.

¹³Anübok shaü heati miika, rengkiq bom naq chongkiq. Shatmaq stiq skhaq raüta siti miika, maiqkam sea chang.

¹⁴Tsii chongketi ahü raüla, maiq mung mithen. Shatmaq tsii chongketi apa si raüla, mung atsing miraq.

¹⁵Wanwe thiitham mitham kuqha nguta, kiqkham kuq laü jiila mitiishudaq haü. Kaiqshak maq ngahaü khoti, ümniima liip.

- ¹⁶Shongnyung chaq nyung ka, maiq raq mishreng. Shatmaq ahon atsii ahü nyung ka, jeali mingaü. Roknin riishinti jaq niika kampho ahü, Shatmaq howe minwe ka chithe ma mija.
- ¹⁷Maiqrai riilung riwii siti miika, maiqmii miili liip. Maiq rai riikungtati miika, maiqmii riili maiqmo miho.
- ¹⁸Abi ati kloti riika maji tsamli mijut. Shatmaq kechu minshiiqti riika, kechu tsam mijut.
- ¹⁹Kechu jaqsham shiichaqti ka, atra misi. Shatmaq jurwa ajiq kiimung niili sitlaq, kriiti ka atsai miraq.
- ²⁰TATIWE raq ajiq hon atsii rümti saisitlo. Shatmaq tingting jaqshamti ka lungwiitlo.
- ²¹Kamto maq khelaüta silaq, ajiq kloti ka mitsa sha wan dongdii. Shatmaq kechu maiqse ka, khup wongkuq shat miraq.
- ²²Atsii ahü nyung shamhea ka, waqkaü khü na chaq jaqtop atiipa kuq ikha.
- ²³Kechu maiqse raq jamlai wa lungwii tlaq, kriika lamlu ahea na suptlo. Shatmaq ajiq kloti raq jamlai wa rittlaq, kra lap haüla, maiq wiitarü ma tsankhiq chang saütlo.
- ²⁴Jurwa jaqchii jichii ma kampho wantlaq, kriiti ka chithe jong ma jawan tlo. Jurwa kampho ka akhan nyan raüta thü tlaq, kriiti ka miitsan ma jawantlo.
- ²⁵Jurwa phongtsoktsok kuq tlaq, kriiti ka chithe jong ma jawan wan miraq. Jurwa nanok khrum tlaq, nanok raq apaiq mikhrum.
- ²⁶Jurwa nokwe ma tsam shakuq mak, athii tiitsin ma khetlaq, kriiti raq maiq manson miho. Shatmaq kechu jonghea jurwa, nokwe ma tsam shakuq tlaq.
- ²⁷Jurwa shamhea kaiwa rit tlaq. Kriiti raq khrum milap. Shatmaq jurwa abi lamlu rittlaq, kra apaiq raq mihumphaq.
- ²⁸Jurwa maiqmii tsiiqtum ma kam raüta sitlaq, kriiti ka lamsesat pejaq roktlaq ikha mirokki; Shatmaq kechu maiqse ka, raju nyiimjaq nümwa ikha miraq.
- ²⁹Jurwa ajamkun na chamchao tiisaütlaq, kriiti ka atisup na jammin ahü she miraq. Maiqjiqti ka taksu maiqse jaqshi ma mija.
- ³⁰Kechu jaqsham tsingo ka rilung, shatmaq matsaü tsase jaqsham riika, maiq miisaq mithum.
- ³¹Kechu maiqse raq mangjonghiq miili, poksi lapwan tlaq jiika, abi kloti nai ngarai tangti riika, chamchao mo ka miho dongdii.

Taksu Lak 12

- ¹Phaqchi saproti riika, ashut raüjaq atrantsii lungwiitlo. Maiqjiqti riika atrantsii raüjaq athai riitlo.
- ²TATIWE raq maiqheati ka lungwiitlo; Shatmaq abi kiimungti ka tiishuttlo.
- ³Ashut jaqsham riika tiiwong kuq mak, Shatmaq kechu maiqse ka pharang rang sitlo.
- ⁴Ajamtinyung maiqshaq raüla, ajamtiwe ma khushü kiimaq chochi. Shatmaq tsangwe ma jea tiingaüti ka, tsangwe ma arii na anam tsi ikha.
- ⁵Mittingti raq ümniika, maklii shi maq miliikuq. Shatmaq laopha maiqse riika, ümniili milaophaq.
- ⁶Lule kloti bomtsi ka, maiq tiidea chang thiikho. Shatmaq kechu maiqse bomtsi ka, maiq adea wan wa tiichhiiketi.
- ⁷Abi kiimungti ka maiqmiili thentlo, Raüta chongthum jakitlo. Shatmaq kechu maiqse jamkun ka, saütam serü pattup sitlo.
- ⁸Ümniika maiqshaq riihaüla, maiq raq mishom ra. Shatmaq maiqjiq jahaüla, maiq raq mishummii.
- ⁹Aki miikiim ikha phephiiq raüta, ajam na wudaiq dashi ahü, kra nam miikhoti, wepuq wese jiimin minshiiq raüta, wok phetaktak siriiwe ka ahea.
- ¹⁰Maiqshaqti riika anyamse kong, samheawiq dunghiq tlo. Shatmaq maiqjiqti riika, anyamse kong buktiiq tlo.
- ¹¹Minshiiq shiichaqti riika, tsamtum ama totlo. Shatmaq maiqjiqti riika, kamhü lamhü na rashe tiichatlo.
- ¹²Abi ati maiqse riika, ashut kiimung kli klotlo. Shatmaq kechu maiqse ka, pharang rang sitlo.
- ¹³Abiwe bom ka apaiq dea chang thiikho, Shatmaq mitting maiqse ka, thiikho na dea mak luntlo.
- ¹⁴Ümnü maq jamlai wa bomtlaü, kiimaq ümjaq maq jamlai wa shamtlaü, kra khan khan poksi milap haü. Ümnii ma thektlaq poksi kra milap haü.
- ¹⁵Maiqjiqti riika maiqmii kli, riikhaqli nguta tiimatlo. Shatmaq taksu maiqse riika, nanok raq tsii achongkuq taitlo.
- ¹⁶Maiqbom akhüse niili khiqkaiti ka angi nola. Shatmaq taksu maiqse riika, maiq raq shummi raümin, kaishak aninli riitlo.
- ¹⁷Jurwa riikhaqli chong tlaq, kriiti ka tingting saqse. Shatmaq arot saqse raq khapho tiijiqtlo.

- ¹⁸Thaüpakpak bomti raq, jasai maq ashuk ikha maiqtsan tiibitlo. Shatmaq sobsob bombom bomtsi ka, maiqtsan tiheatlo.
- ¹⁹Arot bomtsi ka aloseli misi, shatmaq tengman bomtsi ka, pattup pat-sa misi.
- ²⁰Abi kiimungti tiibitaqli mithenki, Shatmaq ahea kiimung jaqshamti ka, khoqriiq shishiiq misi.
- ²¹Kechu maiqse miika tsaimiq khusiq chamchao saü mak. Shatmaq maiq ma ashut kiimungti miika, chamchao sangrai miili rilung misung.
- ²²TATIWE raq arot bom chongti apha riitlo, Shatmaq maiqmii bomkham khaqkhaq thüti miika, apaiq kai chochi.
- ²³Maiqshaqti riika mobom bom mak. Shatmaq maiqjiqti riika, maiqmii ngokngi kli tiitsakisiq tlo.
- ²⁴Minshiiq shiichaqti tuwe ma mija, roknin riishinti ka maiqdi ma mija.
- ²⁵Chapa tsi riika maiqse tsaiji tran tlo; Shatmaq tsaido jido bomtsi riika, tsaiji kongtam puqshi tiijongtlo.
- ²⁶Kechu maiqse ka, kongti ma tsii chongketi. Shatmaq ajiq kiimungti rilung ka, kongti lamjiq na sheati.
- ²⁷Roknin riishinti riika, atsan na jamlai wa hangtlaq kra, arilung na lap lot mak. Shatmaq jurwa jaqsham shiichaq tlaq, kriiti ka chiithe lüwa ma mija.
- ²⁸Kechu jaqsham ka rilung lam, Shatmaq abi kiimung ka atsai kai lam.

Taksu Lak 13

- ¹Seshaqti ka awe trantsii wokhong na sitlo, Shatmaq angiwe ka trantsii raü min taimak.
- ²Maiqshaqti raq athuk atsom bomtlo, Kra tsi ka apaiq riili pha q siqtlo. Shatmaq matsaü tsaseti riika, matniq tsaniq kli lungwiitlo.
- ³Stiq skhaq bomti khum tiikheshat. Nübok asi nguta banbokti ka, maiqmiili khlaq tlo.
- ⁴Riininti riika ümtinkhan rit raü min, lapphaqsiq mak miraq. Minshiiq shiichaqti riika, phanrap phanrii milappaq siq.
- ⁵Kechu maiqse riika arot akiq saisitlo. Shatmaq abi ati maiqse bom ka, maiqjea asi khushü jamchang.
- ⁶Kechu jaqsham raq, maiqsangti tiiwongtlo. Abi ati kiimung ka, ngarai maiqse dea wachang thiikho.

- ⁷Maiq wiijamti ka chiiithe liiwa ikha tiibaingetlo, shatmaq miitsan sang sitlo. Maiq wiijamti ka miitsan maiqse ikha sitlo; shatmaq ajamkun na chiiithejong sitlo.
- ⁸Chiiithe maiqse raq arilung ka, kampho maq tiida wantlo. Shatmaq miitsan maiqse ka, jurmin tiihaisong mak.
- ⁹Kechu maiqse ka waniitu ikha ali aliim; shatmaq ashut kloti ka, lemtem mat wan tlaq ikha mat wantlo.
- ¹⁰Khüngati riika tatso wawoli tiipatlo. Shatmaq taksu maiqse riika, nanok raq tsii achong taitlo.
- ¹¹Jeriiqriiq maq alap tsiiqtum ka, jaqlo liipan niili miwiiki. Shatmaq kai hunnii raüta alap ka, apa showan wan li miraq.
- ¹²Maklii khamthii aran siq kra, saüwa mak raüla, tsaiji tiikom pot riitlo. Shatmaq ranphan tsantsii ka, tiinyili saüwa raüla, tsaiji kongtampuqshi riitlo.
- ¹³Tsiichong ahea shisheti ka, tsailam mirhum. Shatmaq tri wokhong na siti ka, hansang rakhang misi.
- ¹⁴Taksu maiqse bomchong ka rilung khamdü, tsailam thiikhobok wa tiichhii wan tlo.
- ¹⁵Athuk atsom maiqse ka, maiq raq kai shrengtlo. Shatmaq joksaü liiqse ka athum riikitlo.
- ¹⁶Asap atsinti riika, kongkhu tiima raütiitiq jaq shamtlo. Shatmaq maiqqiq ngamphiqti riika, chiihong chiiha gisiitlo.
- ¹⁷Lule kiimwe raq mat tiidongtlo. Tingting kiimwe raq hansang tiisaütlo.
- ¹⁸Tsiichong taimakti ka miitsan tumtlo. Raüta jea ngaütlo. Tsiichong ason bom taiti ka, khushü asi sitlo.
- ¹⁹Tsan raq aro phan lap wan ka, kai chochi jonghea! Shatmaq maiqqiqti riika, abi jaqsham ka thaq mak phan.
- ²⁰Maiqshaqti rai riikongti ka, maiqshaq ma mija wan. Maiqqiqti rai riikongti ka athen mirki.
- ²¹Ashut kiimungti ka ümbana kiraü min, chamchaoli mirhum. Shatmaq kechu maiqse miika, shiiman kechu mikuq.
- ²²Maiqshaqti riika asaü asemiim ma, tachong hupsam thüthütlo. Shatmaq ngarai maiqsetiim tsiiqtum ka, kechu maiqsetiim jaq na saüwatlo.
- ²³Shamseahü wak ram wiika, miitsan maiqse miitu tsam pahea milap. Shatmaq ransu ranchang maiqse raq, tiishamsiq mak ningtangtlo.

²⁴Jurwa sintsang maq, ase tiitsii mak, kriiti raq ase lungwii mak. Jurwa ase tiitsii tlaq, kriiti raq ase lungwiitlo.

²⁵Kechu maiqse ka, rongboq sitlo. Shatmaq ngarai maiqse ka, asong aramtsi riili tsaitlo.

Taksu Lak 14

¹Taksu nyung raq ajamkun tiijongtlo, Shatmaq maiqqiq nyung raq ajamkun ka, ajaq miili siiq baiqtlo.

²Juwa tingting maq sitlaq, kriiti raq TATIWE shreng tlo. Juwa ajok aliiq sitlaq, kriiti raq TATIWE shreng mak.

³Angok angiti ashkong asi, kriikha na abom pahea; shatmaq taksu maiqse bom raq, apaiq khum tiiwongkuqtlo.

⁴Wak the chang minsaü pang ahü raüla, tsamtiip ka shaqmii miraq; shatmaq minsaü pang asi raüla, tsamtiip na tsam ama miraq.

⁵Maiqkam seachang saqse riika, riikhaqli saqse mikuq; shatmaq maiqkam seachang riimakti riika, arot saqse mikuq.

⁶Kumrong kumraqti ka, ümtiikiimin maiqshaq ma jalot mak. Shatmaq maiqshaqti riika jaqloveli, phanrap sapsin hotlo.

⁷Maiqqiqti rai naq riikongkiq, Tsangshiq raq ümniima tlangke chang, jam min ahü.

⁸Taksu maiqse ka jaro khonglaq? Jamkhano ngukla apaiq ka phanrap asap. Maiqqiqti ka jaro ngitla? Jamkhano ngukla apaiq ka, asap atsinwe nguta tiima tlaq kata.

⁹Maiqqiqti raq ngarai tang ka, hiqtili ikhli shipoqtlo. Shatmaq maiqshaqti riika, mra tiidii wan rittlo.

¹⁰Ümchochi ka ümniirii, ümtsan mong na akhap akhiq kiimin, ümniirii. Maiq ahinti raq riisha hodam mak.

¹¹Ashutwe jam ka thenkai jai min, mittingwe jam ka atsing angangli misi.

¹²Ümniiraq riikhaqli lam phan tiikang angu ka, atsai riihum chang moja miraq.

¹³Naihü hihe riika chapatsi mopaüli, anaitrang tsaqri chapa ka dongsaqli miraq.

¹⁴Ashut kloti riika ashut thiitham milap; Kiimaq maiqphaqti riika, apaiq raq ahea shamtaq kra miitu poksi milap.

¹⁵Maiqqiqti miika phanrap ahea siisaq, shatmaq khonglaqti riika, lam ka samhea liiraüta khumtlo.

- ¹⁶Taksu maiqse ka honkamshat maq sitlo, shatmaq maiqjiq ngamphiqti ka, taülaükhiq mophiim phiim shamkitlo.
- ¹⁷Khiqsaq mokhiqkai riika, ajiq alam sapmak klo tlo. Shatmaq taksu maiqse riika, kaishak maq anin riitlo.
- ¹⁸Lairap sapmakti raq ashut klotlo. Raüta maiqmii thiikho na deawatlo. Shatmaq khonglaq maiqse riika, phanrap sapsin wantlo.
- ¹⁹Ashut kiimungti ka ranaiqshishi, kechu maiqse jichong na mibum wa. Raüta khrum jaü jaü mihoq wa.
- ²⁰Miitsan maiqse jurmin romak, jamthaq jamkiqti riimin romak. Shatmaq chithe maiqse miika, kongti pahea.
- ²¹Khoqriiq shishiiq si lungwii tlaü jiila, miitsan maiqse kra khrum laq, Maiq ma saisi ka ngarai.
- ²²Nanok ma ahea jaqsham kuq haü la, shreng manto milaphaü. Kiimaq maiq raq ümniima mitlam. Shatmaq abi kiimung tlaü jiila, kriika ashut klo tlaü.
- ²³Minshiiq shiichaqti ka, wok phetaktak misi. Shatmaq jaq tiihot raüta, angalam maq tsantsuti ka, miitsanli mitum pha.
- ²⁴Taksu maiqse ka tsiqlap nyamkapti, angok angiti ka jangi wan wan li miraq.
- ²⁵Tingting saqse keti riika miisaq tiichhiitlo, arot saqse keti riika maiq shaphaq baiqtlo.
- ²⁶TATIWE ma haisong tsantsii thüti jamkun ka, TATIWE raq khup wong kuqshat.
- ²⁷TATIWE ma haisong tsantsii thüka rilung khamdü; tsailam thiikho na dea mak miraq.
- ²⁸Awokhong na siti mungmaiqse apa si raütiq, hokhamwe khushü ka ajong miraq. Sengi ahü nguraü ka akhushü min ahü.
- ²⁹Juwa mokhiq khiq mak, kriiti ka taksu maiqse. Shatmaq juwa khiqsaq khiq tlaq, kriiti ka maiqjiqwe.
- ³⁰Tiima tsantsii khangriri maq siti, khum asai ka nyeajokjok hea. Makshu rashe siti ka, ariitsai na anam ikha.
- ³¹Miitsan maiqse haihiiti ka, tsangshiq Phansangtiwe shummiitlo. Shatmaq miitsan maiqse, khrumti ka tsangshiq, Shiikeawe shomnoqtlo.
- ³²Abi ati kiimungti ka maiqmii jaqsham, ashut thiikhobok na dea watlo. Shatmaq mitting maiqse ka, apaiq tingting jaqsham riili, tiikhup wongkuqtlo.
- ³³Taksu maiqse tsantsii ka, nyan phaqqhi tu. Shatmaq angok angiti riika, nyan phaqqhi sapmak.

³⁴Kechu jaqsham raq, maiqmung tiijongtlo. Shatmaq ngarai riika, mungkhushü jantlo.

³⁵Hokhambi ka mungpeng atsinti, welabi ma chochitlo. Shatmaq jaqsham tsinmakti ma, apaiq motiihotlo.

Taksu Lak 15

¹Aninse maq maiqbom tre raüla, maiqtsankhiq ka ashi mirki; Shatmaq kiqla hiiphii maq tre raüla, tatsoli mitiipa.

²Taksu maiqse bomchong ka, ataiti ma phaqqhi kran. Shatmaq maiqjiqti bom ka banbokmii.

³Barapse na jamlai mra wa pintlaq, kriika TATIWE raq chhishat; nashiq raq ahea shea shamtiikai, abi wa shamtiikai kriika, Apaiq raq liishat.

⁴Sobsob bombom maq achongkuq ka, tsan na mong na washasha. Shatmaq bombi paqpaq akuq ka, maiqse tsantsii tiibuntlo.

⁵Ümwe tsiichong shishe haüla, angi maiqjiq ma mija haü. Awe trantsii taiti ka seshaq.

⁶Kechu maiqse tsangshiq tsiiq anyam ka, samhea saiqsamtlo. Shatmaq ashut ashai maiqse tsiiq ka, chamchao litkot ranaiq thumkitlo.

⁷Taksu maiqse riika, nanok ma phaqqhi wan kuqtlo. Shatmaq angiti raq riimak.

⁸Maiqshaqti raq achu jaü raüla, TATIWE ka chochikhiq; shatmaq abi ati maiqse raq, apaiq ma honglu atakuq ka, apaiq raq saisitlo.

⁹TATIWE raq ashut ashai maiqse rilung ka, asaisi riitlo; shatmaq jurwa tingting jaqsham tlaq, kra lungwiitlo.

¹⁰Ümniiraq ashut klo raüla, ümniiraq sintsang laihea miho haü. Atsii achongkuq kra tai maü raüla, ümniika atsai mirhaü.

¹¹Wulum mung na jamlai wa sitla kra, TATIWE maklii wa paülot mak. Ikhiiijiika maiqse tsan mong na, jamlai wa tiima tlaq kra, mipaü lot shea?

¹²Khünga maiqse riika, tsii achongkuq ka tairo mak. Tsangshiq riika taksu maiqse rai, hon atsii riiwaiso mak phan.

¹³Maiqse ka chochiba niika, anai riitlo. Shatmaq atsan na chapa siraüla, munjuk mijuk sitlo.

¹⁴Khutsai asiti riika, phaqqhi saptsin lungwiitlo. Shatmaq angok angiti riika, maiqmii ngokngi niili motlo.

¹⁵Miitsan maiqse rilung ka, chamchao sang rai niili sitlo. Shatmaq khoqriiq shishiiq maq siti ka, chojong chise maq sitlo.

- 16** Chiithe lüwa nguraü, acha apa miili sirai nam miika, miitsan jiimin TATIWE ma hai raüta, singa riiwe ka ahea.
- 17** Ngampin phong raüta, makshu rashe lam maq dungsea nam miika, riilung riiwii raüta, jücha weashaü maq dung tsapsea ka asum.
- 18** Ralangse niili mokhiqkai raq tatso niqtlo; shatmaq phanrap na anin raüta siti riika, tatso chang wa achhii riihotlo.
- 19** Ümniika riinin jiika, ümriibana kahaü min, lam ka tangtaje miraq. Shatmaq ümniika tingting maiqse jiila, ümlam ka liitatat hea miraq.
- 20** Seshaqti riika awe tiichochitlo; shatmaq sengiti riika anyung shummiitlo.
- 21** Angok angiti ka, maiqmii ngokngi niili mojiitlo. Shatmaq maiqshaqti riika, tingting jaqsham raüta sitlo.
- 22** Atangtang hon atsii ka riichong laq, laüta jaq ka shamlaq. Raüla ümniiraq phanrap na mi ong haü. Kra ahü miika lot maü mirhaü.
- 23** Akhing riikhaqli na, riikhaqli bomtsi chongketi sirau la, pinthun chochi chang!
- 24** Taksu maiqse riika, ajong wan lam kra phantlo. Apaiq raq atsai kai lam ka phan mak.
- 25** TATIWE raq, kumrong kumraq maiqse jamkun ka, mishthen baiq. Shatmaq apaiq raq manti-nyung, tachong ka mitiiwongkuq.
- 26** TATIWE raq abi hon atsii rümti ka, saisitlo; shatmaq sobsob bombomti ma, chochitlo.
- 27** Ahuk arot piikii lam wa alap wan, tsiiq ka jamkun na thü raüla, maiqmii jamkun kli michamchao. Kra ningkhan tsiiq lap naqsiqkiq, rilung alu misi haü.
- 28** Maiqshaqti riika maiqbom treho ma, samhea tiima raüta maiqbom tretlo. Shatmaq maiq abiti riika, mobom mobom bom raüta, tatso khoti niqtlo.
- 29** Maiqshaqti raq achu jaü raüla, TATIWE raq tretlo; shatmaq ashut maiqse achujaü ka, apaiq raq tremak.
- 30** Naijum naiji chhihaüla, ümniika michochi haü. Tsütsa ahea taihaüla, ümtsaiji mijong.
- 31** Ümnaq tsat-sontlaq akhing na, bom tiitsang taihaüla, ümniika taksu ma mijahaü.
- 32** Jurwa tsii achongkuq shipoqtlaq; kriiti ka maiqmiili tiisha phaqtlo. Shatmaq jurwa tsii achongkuq taitlaq, kriiti ka taksu maiqse ma mija wan.
- 33** TATIWE ma haisong tsii thü ka, phaqqhi tsin wan lam. Kongkhu ümniika aranse ma jalaq, haütiq shreng manto milap haü.

Taksu Lak 16

- ¹Nashiq raq phanrap sham-akai ka misürüi i, Shatmaq Shiikeawe bom na supwa chang miraq.
- ²Ümniiriika phanrap ka, riikhaqli shamtiikang nguta mitiima haü, shatmaq TATIWE riika, jamlai tiima laüto shamtlaü, kra kappe maq shintlo.
- ³Ümniiraq jamlai sham-akai wa sürii tlaü, Kra TATIWE ma kiinong kuqlaq. Raüla ümniiraq jaqsham ka mi ong haü.
- ⁴TATIWE raq, phanrap phansang wantaq ka, alam asi siisaq. Ashut maiqse kiimin, ashthenbaiq miitu phanto.
- ⁵TATIWE raq, kumrong kumraq maiqse ka, pinthum tsaihaitlo. Apaiq raq tsangshiq ka weshi min, tiichamchaohü maq tiihang mak miraq.
- ⁶Shiikeawe wokhong na, tsapkapkap maq silaq; raüla apaiq raq üm ngarai midiikuq. TATIWE aming lang laüta silaq, ümniima abi mra saümak miraq.
- ⁷Ümniiraq TATIWE tiichochi haüla, ümjaqtibi kiimin ümkongtibi ma mitiijalot haü.
- ⁸Ajiq lam phan raüta tsiiq, pahea alap wan kra nam miika, tingting kappe sham raüta, atsapse lap wan tsiiq ka asho.
- ⁹Ümniiraq jaqsham ka mihang haü sham, Shatmaq Shiikeawe riitiq, jaqsham ka mithapthi kuq.
- ¹⁰Hokhamwe riika, Shiikeawe arang maq bomtlo; kra ningkhan, apaiq raq thapthitlaq ka riikhaqli.
- ¹¹TATIWE raq tok shin nai alu thi ka khaqkhaq lang raüta shata ka lungwiitlo.
- ¹²Hokhambi raq abi kiimung ka ninlot mak; jamkhano ngukla, tingting kappe sham raüta, mung peng raütiq, mung atsing miraq.
- ¹³Hokhamwe riika tengteng bom tairotlo; jurwa tengteng chongtlaq, kra apaiq raq lungwiitlo.
- ¹⁴Taksu maiqse riika, hokhamwe tsan tiihea miitu, jaq misham. Hokhamwe tsankhiq raü ka, maiq ashi ra miisaq mothum miraq.
- ¹⁵Hokhamwe khrum tsantsii ka, junyap wan na rajun tlaq ikha; kriijaq rilung tsitsü asi.
- ¹⁶Chaq nai seng riichom nam miika, taksu tsii nai nyan phaqqhi tsin chang. Arka rahea pinthum.
- ¹⁷Tingting maiqse ka, ajiq na kaiho chang lam na khummak. Kra ningkhan, ümnü lam mo kitlaü kra liishat riilaq. Raüla üm miisaq mitiichhii haü.

- ¹⁸Shiikong tsantsii ka atsai lam sheati, khünga maklii ka adea wa chang thiikho theti.
- ¹⁹Shiikong maiqse rai siraüta, maiqtsiiq arun wan phaqsea dam nam ma, aranse ma jaraüta, miitsan siriwe ka ahea lin.
- ²⁰Ümniima jamlai wa shrinkuqtaq, kra tsapkapkap tsan na rümlaq, kra haüla phanrap mi ong haü. TATIWE ma kamlaq; Raüla khoqriiq shishiiq misi haü.
- ²¹Maiqla, nyungwesheti riika, phanrap asap atsin; Abomtsi ka athuk atsom bom wan wan, maiqse tsantsii apa tiinin jawan wan miraq.
- ²²Taksu maiqse ma, anyan phaqqchi ka rilung tsitsü khamdü; shatmaq angi nolati ma, hon atsii chongke ka rashe tiichali.
- ²³Taksu maiqse bomchong ka, ami na khaqqkhaq chong tlo; kra mren maiqse tsantsii tiintlo.
- ²⁴Lungwii bomtsi ka ngiqngu ikha; anyang ma sumhea. Tsan among na washasha hea; hüphin hanphin.
- ²⁵Ümniiraq riikhaqli lam phantiikang angu ka, atisup na tsai lam thiikho ma moja miraq.
- ²⁶Ningchang thamtiwe ramho raq, jaqsham shiichaq shiichuttlo; Jamkhano ngukla awok phetak phaqsaro.
- ²⁷Hon atsii abi rümti riika, nanok shiithenbaiq lamlu kli rittlo; tsangnü maq adong bomtsi kriimin, watu ikha maiqchaq changli.
- ²⁸Honbi liititi raq shapshaü pantlo; tsangshiq raq tatso niqtlo, raüta kongti triiphea baiqtlo.
- ²⁹Matsaü tsase raq, akongti lamjiq na sheahotlo; raüta tsailam thiikho na tiidea baiqtlo.
- ³⁰Jurwa ümniika maksii lam maq liitlaq, raüta nü tiiphupshat maq naitlaq, kriiti ma honkamshat riilaq; Tsangshiq tsan mong na, abi kiimung hangtlo.
- ³¹Kechu maiqse poksi ka, rilung luhea; khupü butjaja ka achhai anyii khuphok.
- ³²Ningkun ajong rümti thaq na, phanrap anin wantiwe ka ahea; Tsan tiibum raüta siwantiwe ka, chela thun khat raüta jiiwanti, sreajongwe thaq na ahea.
- ³³Maiqse raq Shiikeawe tiima khon miitu, lang liitlo; Shatmaq kra bomtre ka, Shiikeawe apaiq riili thapthitlo.

Taksu Lak 17

- ¹Poijong klo raüta, riitsak riikaq lam maq phaqssea nam miika, tsan sanglili maq, dungkaiq dashi phaqssea riwe ka ahea.

- ²Khonglaq jaqshise riika, sengi atijongwe se kra jibaiq raüta, tijongwe tachong wiijam milap wan.
- ³Chaq nai kampho ka, wa na chaq raüta chentlo. Kiimaq maiqse tsantsii ka, TATIWE raq maitai raüta liitlo.
- ⁴Abi ati maiqse riika abi bomchong taitlo, Arot akiqti riika arot bomchong taitlo.
- ⁵Ünniiraq miitsan maiqse naikü haüla, tsangshiq phansangti Shiikeawe shummiitlaü. Nanok chamchao chhi laüta chochi haüla, ünniiraq mo mihohaü.
- ⁶Asaütiim ka atitiim khushü, asetiim ka awetiim khushü.
- ⁷Aki miikiim riika arot chong mak phan, kiimaq angok angiti riika abom tsin mak phan.
- ⁸Maiq wiijamti raq, tsiiq lap ke ka mintin ikha, phanrap milot i nguta kamtlo.
- ⁹Kongti mra diiketi raq kongti milap, Shatmaq diikuq makti riika, kongti mijobaiq.
- ¹⁰Maiqshaqti miika tsii jangshi chongkuq raüli phanrap misap. Shatmaq angiti miika jang shishi sintsang maq tsat raü min atsii chhimak.
- ¹¹Ransu ranchangti raq mungshuktlo, krai mren tsangshiq tsai lam misaü.
- ¹²Maiqqiqwe rai, ajiq jaqsham lomdam nam miika, chapbi noshii kaü ase ahiipbaiq, kriirai riihum riüwe ka, phanshi ahealin.
- ¹³Jurwa apaiq ma ahea jaqshamketi ma, abi maq songkuq tlaq, kriiti jamkun na abi jaqsham, raüchong micham wan.
- ¹⁴Maiqse hea na tatso phaho ka, khamhap atiipu linbaiq ikha lüm wantlo. Kriikha na tatso ka aphaho wiili, chhiitlo laq.
- ¹⁵Ashutwe ka atiihang raq, kiimaq maiqsangwe ka, ashut ma tiijabaiq photi ka, TATIWE raq pinthum shutlo.
- ¹⁶Maiqqiqti raq phaqqhi tsin miitu, laktlang kai kampho wanbaiq ka atuli. Jamkhano ngukla atsii sintla ahü.
- ¹⁷Akhi alu ngutiikai ka armang chan miitu; siphu sino nguraü, chamchao ranaiq riiliimai jiika, jamlai miitu wa?
- ¹⁸Angok angiwe riili, maiq thiitham kha ka mithan kuqha ngutlo
- ¹⁹Ngarai lungwiiti ka chamchao lungwiiti, tsiiqtum linje maq tiitsakiti ka, thiimeaq daku ma hiqkhu chinketi.
- ²⁰Tsantsii anyaq rümti jonglot mak. Angan atu bomti chamchao mirhum.

- ²¹Ase maiqjiqti riika, jamlai sham-akai min tsinmak, awe ma chapa tiidongsea nai, makphai trok kli tsintlo.
- ²²Khoqriiq shishiiq rilung ka, khusang raxhang rilung; shatmaq munjuk mijuk rilung ka, chaosusu maq tsai wan rilung.
- ²³Mongnam phowe riika tsiiqlap siqtlo, raüta kha ajiq photlo.
- ²⁴Taksuti riika tingting jaqsham kli lungwiitlo, shatmaq maiqjiq angi ti riika, atsantsii ka aphing aphan thütlo.
- ²⁵Sengok sengiti riika, awe tsantsii kli tiibuntlo, kiimaq anyung tiishudaq changli klotlo.
- ²⁶Sepiiti tsasha kriika ajiq pinthum, Maiqshaqti ma mo tiiho tlaq ka, kha ajiq photlo.
- ²⁷Phanrap asap amati riika achan bom mak; stiq skhaq raüta bomti ka taksu maiqse.
- ²⁸Jamkhano ngukla, kaishakshak maq nga raüla, angok angiweli jiimin maiqshaq, kiimaq asap atsinwe nguta, maiq raq mitiima.

Taksu Lak 18

- ¹Honbi liititi ka maiq rai, ümtiikiimin rimak phan; maiqmii laqlaqseli tiitak ngatlo. Nanok raq riikhaqli bom chongtlaq kra, tairo mak phan.
- ²Maiqjiq ngamphiqti riika, phanrap asap atsin wan ka tiima mak. Shatmaq apaiq kli asapwe ikha banboktlo.
- ³Nali shut rai nali jeasi rai; manson thodaho munjuk mijuk.
- ⁴Taksu maiqse bomtsi ka, sammoktra chum tsaü ikha; longrong mong maq adong, jüse rai ikha khangriri hea, hüphin hanphin anyangsea ma sumhea.
- ⁵Ajiqwe ka alam ma tiija, alamwe ka ajiq ma tiija, kriika ashut khapho daja.
- ⁶Maiqjiqti bom chhechhi daiq rok, araikhü na sintsang hak-hot.
- ⁷Maiqjiqti bom chong ka apaiq thiikho; anübok kli apaiq maakho.
- ⁸Shapshaü chong ka sumhea, ngiq ngu asiq ikha; ajoksea ma rot na nyeajokjok hea!
- ⁹Ajaq sham mak, riininti ka abi pinthum, maiq tiithenti.
- ¹⁰TATIWE ka, nganghea kongmong chong ikha; kechu maiqse tiiwong juchang, haihü songhü angasea ma.
- ¹¹Shatmaq chithe maiqse riika, tsangtsiiq tum ka, chela kiitelong ruk ikha, tsangkhum chhiiti nguta tiimatlo.

- ¹²Kumrongheati tsailam na sup; sobsob bombomti, khali khuphop maq hup.
- ¹³Maiqbom kongkhu tiitsang tailaq, laüta trelaq; Chhingi miki na piq naqphiikiq, kriika maiq shummi miraq.
- ¹⁴Atra miisi tsantsii tsaido jido; shatmaq tsaiji tran ka, maa nanseati.
- ¹⁵Phaqchi maiqse raq phaqchi tsin ruq; Taksu maiqse raq binwiiq win ruq.
- ¹⁶Wela jam na jaqmii kimai, lamtan hü maq tsam jut siq mai.
- ¹⁷Rung na khachongti raq, akha nyan achong ka riikhaqli ikha; khatsiiti raq poshi shi maq, akiq ka khü wan raüla tri misup wan.
- ¹⁸Wela wenai rungshi na chap. Tsang nai tatso tsekhi wa lap. Tatso chhiiti wutan langphok.
- ¹⁹Phunaino ka khrum laq; apaiq raq ümnaq mikhrum kuq. Chela kiitelong ruk ikha miraq, shatmaq apaiq rai riitso haüla, apaiq raq kilü ashaq miraq.
- ²⁰Maiqse raq anübok maq, jamlai bomtsi wa bom tlaq; kriitsi ka maiqmii raq seachang miraq.
- ²¹Maiqse raq anübok maq, jamlai wa bomtlaq; kriiriili rilung mikuq, riimak la tsailam na misheaho. Kra tsi ka maiqmii raq sea chang miraq.
- ²²Jurwa ajamti-nyung hum tlaq, kriika ahea phan humto, kriika TATIWE khrum riito.
- ²³Miitsan maiqse raq, chithe maiqse rai riibom ka, tiipaiq tiinea bomtlo. Shatmaq chithe maiqse raq, bomtre ka seakaqkaq sontlo.
- ²⁴Kongti apako ka alu tsing mak, shatmaq riikhaqli khilu ka, na chhiithiqti nam ma raa hea.

Taksu Lak 19

- ¹Miitsan maiqse jiimin tingting maq, siriwe ka ahea. Joksaü liiqse ka angi nola.
- ²Nyan phaqchi ahü maq, hongla rai ka thiihü. Taülaükhiq phephiiq raiti ka, thiikho na dea watlo.
- ³Nali jiq rai nali khiq rai; TATIWE mang jaram chong wa?
- ⁴Chithe wan wan kongti pawan, miitsantum wan kongti mowan.
- ⁵Rung na chapti arot saqse, singsang miho arot saqse.
- ⁶Seno rümti wela jaq wa, khrum jaüti seno pahea. Apaiq rai mang riisapti nokwe pahea.

- ⁷Miitsan maiqse khrumti jumin ahü; apfu anotiim riimin wiita tiishaütlo. Chiihong chiiha rit raü min, akhrumti ahü.
- ⁸Anyan phaqchi humti ka maiqshaq; ajaq maq jamlai wa shamtlaq kra, khaqkhaq phanrap lam na ongruq.
- ⁹Rung na chapti arot saqse, maiqmoho raq arai khü mitsi.
- ¹⁰Angok angiti chithe ma ja ka thek mak; kriithaq na nao laq dise raq, aki miikiimbi thaq na, mungtu ma ja hongmak.
- ¹¹Miikiimse ka mokhiq khiq mak; Shutphit raiti ma tsan tiibi mak; Ahata wela khushü.
- ¹²Hokham tsankhiq hangsi hok wa; Apaiq mangchan rajun khamsa.
- ¹³Ase maiqqiq raüla, awe tsan na chapa tsiwa; abot anyan tanyung ka, awese ma raju wusa ikha.
- ¹⁴Tsiiq nai nyam chong ka, awe jaq wa milap. Shatmaq taksu ata-nyung ka, TATIWE raq akuq.
- ¹⁵Ahea na konsiq liina, pehü wiiko abum ikha; Shatmaq ümramtsi ma, amang raq mitsai haü.
- ¹⁶Shiikeawe aming langti, rilung alu misi. Langmakti rilung atoaq miraq.
- ¹⁷Jurwa miitsan maiqse khrum kuq tlaq. Kriika TATIWE ma ke riito. TATIWE raq apaiq ma mipai kuq.
- ¹⁸Ümsetiim ka nose bala trantsii laq. Trantsii maü rihaü la, ümniiraq ümsetiim ka tiibibaiq tlaü ngushat.
- ¹⁹Maiq khiqbi heati miika tsii naq chongkuq kiq. Apaiq thiikho na bam dea walaq. Ümniiraq jangshi tiwin haüla, ümniima mintsä khoti mitiipa.
- ²⁰Hon atsii chongkuq tlaq, kra samhea tiitsang tailaq. Raüla ünnaq maiqshaq ma mija haü.
- ²¹Maiqse riika phanrap sham-akai mithapthi. Shatmaq TATIWE raq, tiimatlaq kriili mihong wa.
- ²²Sükhati riika jea ngaü tlo; miitsan maiqse ka, arot akiqti thaq na ahealin.
- ²³TATIWE wokhong na silaq, raüla rilung alu misihaü. Tsankhun maq nai, hansang maq misihaü.
- ²⁴Maiq wiijamti ka riinin pinthum, adung min tsoqsiq tsümak.
- ²⁵Chuphit nüphit maiqqiq khiiti ka, sintsang maq hot-hot tsat laq; kra chhi raüta tsiihüti rii min, atsii michhi. Atsii asiti ka ason riilaq, raüla taksu maiqse ma mija wan.

²⁶Atsii ahü nai ajeasi sap makti raq, awe ka ahai ahü miraq. Kiimaq anyung ka jam wa ajo mirbaiq.

²⁷Ise lei, phaqqhi tsin ma, adam ajo she rihaüla, ümniiraq jamlai wa sapsin laü, kriimin amoshe mirki.

²⁸Maiq tiidea baiq miitu hakhiwe raq, samsam maq rung na, arot hakhi she kuqho raüla, kha ka riikhaqli pholot mak. Ashut kloti riika, ashut kiimung kli lungwiitlo.

²⁹Chuphit nüphitti miika, sintsang tiiho chang. Angi nolati ka arai khü na, ketsat tsea chang.

Taksu Lak 20

¹Chechok tsampii jati ka, maiq jiq angi nola; cherop jati ka maiqqiq.

²Hokhamwe tsankhiq haüla, hangsikaü ahok ikha hailaq; Apaiq tsan tiikhiq haüla, tsailam mirhum haü.

³Angok angiti ka maiqrai mortso; maiqshaqti riika maiqtatso na nyapki mak.

⁴Roknin riishinti riika, jaqshamcho na ani thumak haisiqtlo. Kriikha na nanok tsamjut cho na, atsam jutseachang ahü.

⁵Maiqse tiima tsantsii ka, khamchum tsaühea ikha, akhonlot chang riimak. Shatmaq taksuti riika wiita mikhon.

⁶Maiqse raq maiqmii ka, akam sea chang ikha tiichongtlo; shatmaq riikhaqli maq rit wan haütiq, juwa riikhaqli maiq kra misap haü!

⁷Kechu maiqse rilung ka tingting; ajaiphanti asetiim ma, kechu jonghea.

⁸Hokham ka rung na ngatlo, raüta juwa ajiq kra chüp baiqtlo.

⁹“Ngi ka itsan itsii siirai rai; Idü na ngarai ahü,” ngutiika juwero mingulot?

¹⁰Tok ajiq maq shin raüta, shati ka TATIWE raq saisitlo.

¹¹Nonose kiimin maiqshaq shea, maiqkhü wa, kriika apaiq jaqsham miili misap haü.

¹²TATIWE raq nashiq ma, atai miitu nilok kuqto; achhi miitu makpo kuqto.

¹³Akonsea na naqmokiq, miitsantum phaqqhiq; minshiiq shiichaq laq, rongboq misi haü.

¹⁴Athii atsin wiq nguta, hupsam rilam maq bomtlo; shatmaq jam na saüwa raüla, thiinin maq lapkang nguta srasiqtlo.

¹⁵Chaq nai seng ka pahea asi, shatmaq taksu maiqse bomtsi, huru longseng thaqqhiq niimin atsin.

- ¹⁶Wanwe thiitham mitham kuqha nguta, kiqkham ketiwe tachong hupsam ka, khachongwe raq thiitham miitu, lamho raü min kha ahü.
- ¹⁷Maiqlao raüta alap wan tsiiq ka, aphaqsea ma asum wiq. Shatmaq atiisup na titong ma mijaki.
- ¹⁸Tatak tsii riichong raüta jaqsham raüla, phanrap milot. Tsii ka riichonghü maq, rekhat kai kimai.
- ¹⁹Shapshaü panti rai naqnga damkiq; Tatak bomchong maiq ma tiitaitlo.
- ²⁰Nyung nai we ma mansonti ka, rithiq ngok ngiq miraq.
- ²¹Jeriiqriiq maq alap wan tsiiq ka, tachong tsiiq nai nyam ma jamak.
- ²²Ashut kiimung ka, ashut maq naqsongkiq. TATIWE ma kamlaq; apaiq riitiq miphokuq.
- ²³Tok ajiq maq shin raüta nai, kham ajiq maq kham raüta, hupsam shati ka, TATIWE raq saisitlo.
- ²⁴TATIWE raq, nashiq rilung lam ka atankewi she. Ikhii jiika maiqse raq, ümra lam mo kihotlaq, kra jamkho misap?
- ²⁵Shiikeawe ma mikuq shaq na, jamlai honglu wa mikuq haü, kra samhea tiima laq. Bomkhamke jai na, naq tiishudaq kiq.
- ²⁶Taksu hokhamwe riika, juwa ajiq kloti kra sapsaqli miraq; raüta tiihang mak maq, mo mitiho.
- ²⁷TATIWE raq nashiq ma, khutsai nai tsantsii kuqto; nashiq raq paü lot mai.
- ²⁸Hokham raq mung ka, tingting, riikhaqli, kiimaq maklii shi maq, peng raüla, apaiq ka hokham jaruq miraq.
- ²⁹Nashiq raq jerobi ningkun ka, shomra tiikai, kiimaq khupü butja nyungwere ka, shreng tiikai.
- ³⁰Jangshishi ka, pinthum chamchao walü, mong maq lea wan jaitiq, tiima tsantsii klai wan tiikai.

Taksu Lak 21

- ¹TATIWE raq hokhamwe, khutsai ka traprutlo, raüta jeriiqriiq heali jüse rai kok ikha, sheaho tlo.
- ²Maiqse raq apaiq jaqsham ka, athukwiq sham tiikang nguta tiimatlo. Shatmaq TATIWE riika, apaiq tsantsii kra shintlo.
- ³Kechu jaqsham nai riikhaqli jaqsham ka, TATIWE ma, honglu pahea akuq thaq na ahea.

- ⁴Abi maiqse ka laopha tsii nai shiikong tsii raq phaqtlo, kriika ngarai.
- ⁵Tiima tiima laüta jaqsham ka sürii laq, raüla rongboq mijahaü. Taü taü laü laü klo haüla, ümtiikiimin ongmaü mirhaü.
- ⁶Laopha tsiiq tum alu tsing mak; ngarai maiqse alu khing mak.
- ⁷Matsaü tsaseti ka tri na risiq mak; matniq tsaniq kli apaiq jaqsham. Kriika apaiq dea wa chang thiikho.
- ⁸Ashut kiimungti ashut lam na khumtlo; kechu maiqse riika riikhaqli klotlo.
- ⁹Abot atsaü tamli nyung rai, tapshi na sinam miika; chüjung na ngawa ka ahea lin.
- ¹⁰Matsaü tsaseti ka abi dongdii; chumti chiiti rai min kiq rammak.
- ¹¹Maiqjiqti ka sintsang maq tsat raüla, tsiihüti raq atsii mihum. Maiqshaqti ma tsii chongkuq raüla, apaiq ka taksu ma mija.
- ¹²Shiikeawe ka tingting; ashut aphitti raq, tsang jamkun maq, jamlai wa kiimungtlaq kra asap. Apaiq raq ashut kloti ka, ashthen mirbaiq.
- ¹³Ümniiraq miitsan maiqse, hoqtlaq kra taimaü haüla, ümniiraq khрум jaü hoqtlau kriimin, tremak miraq.
- ¹⁴Maiq ashi raq ka ümniima, atsankhiq jiila, atsise maq kongphiq kuqlaq, raüla atsankhiq ka ashi mirki.
- ¹⁵Tri riikhaqli maq kha pho raüla, kechu maiqsetiim ka kai michochi. Shatmaq ajiq kloti miika, tsaiji rüthatha miraq.
- ¹⁶Atsii hummak maq, lamjiq na kaihoti ka, atsai mirhum.
- ¹⁷Pili piilii, chenyang dungsea butja, polo seati ka chiithe ma jamak.
- ¹⁸Ajiqwe raq alamwe kra, tiimin ma nguta bi tsan tlaq kiijiika, ajiqwe maiqmii kli min raitlo.
- ¹⁹Abot atsaü nai abat abu wali, nyung rai jam shi na sinam miika, rumnyangkhi kumtsaiphii na, maiqmii laqlaq kaishak shak, siphaq ka ahea.
- ²⁰Taksu maiqse ka, chiithe lüwa ma jaraüta sitlo. Shatmaq maiqjiq angi nolati riika, kampho ümchuli lap raü min, pili piilii jaqlo liipan niili shaphaqtlo.
- ²¹Nanok rai riimang riichan, kiimaq tingting maq silaq; raüla rilung alu misihaü. Nanok raq ümniika mishreng, kiimaq ümniima maklii ahea mithü.
- ²²Khonglaq nolajongwe riika, kiitelong maq truk raüta, rewe sreabi raq khetlaq, chela kra khat raüta mitang. Raüta tsangshiq kamsea chang, peruk kra mishthen baiq.

- ²³Mobom bommakti raq, tsa niq mak.
- ²⁴Angi nola ngutlaq kriika, ashkong tamli, khünga, ajaq phum rap raüta siti, kiimaq maiq ka maiq ngumak, kra nangnga ngutlo.
- ²⁵Roknin riishinti, jaq sham mak haiseati ka, maiqmii kli tsaiphaqtlo.
- ²⁶Apaiq riika atsan na, phanrap phanrii alap wanro, kra tiimaseali sitlo. Shatmaq kechu maiqse riika, jaqchii jichii maq wantha wanthi pheakuqtlo.
- ²⁷Ashutwe raq akuq honglu ka, TATIWE raq tao mak. Akhek ka tsan na ajiq tiima raüta, honglu akuq kra saisitlo.
- ²⁸Rung na arot saqse kuqtlaq kriika langmak. Shatmaq tiitho tiipha chongti bom ka milang.
- ²⁹Kechu maiqse ka, tiima tsantsii pharang rang. Shatmaq ajiqwe ka, alamwe ikha tiihaihii raüta bomtlo.
- ³⁰TATIWE raq ümniishe ngengho raüla, maiqse taksu tsii, nyan phaqqhi, taksma tsii thun ka ümniima amiinu ahü.
- ³¹Rekhat kai ma, kumrang kong ka mitiije haü sham; shatmaq rekhat tangketi ka, TATIWE kli.

Taksu Lak 22

- ¹Tsiiq tum ajong rit nam ma, mangchong ahea siriwe ka ahea. Kampho lakshii thaq na, shreng manto riwe ka atsin.
- ²Chiithe maiqse nai miitsan maiqse ka adamli; tsangnai wiita phansangti ka TATIWE.
- ³Maiqshaqti riika akhaki na, jamlai wa saü wan tlaq kriika achhi. Raüta honlamshat maq tiipaü ngaki tlo. Shatmaq maiqjiqti riika, alam liimak maq kiraüta, maiq thiikho na dea watlo. Raüta biiphaqtlo.
- ⁴Jurwa aranse ma ja raüta sitlaq, kiimaq TATIWE ma haisong tsantsii thütlaq; kriiti ka chiithe lüwa ma mitiija, shreng manto milap, kiimaq rilung alu misi.
- ⁵Joksaü liiqseti khum chang lam niika, shuk anyiq kiimaq thiikho pahea asi. Honkamshat maq siti ka, khum tiikheshat maq alu na sitlo.
- ⁶No ka nose miiphü trantsii laq, raüla maiqla wan raümin, lamjiq na kimakshe miraq.
- ⁷Miitsan maiqse kaq chiithewe dikong; kampho namkaitiwe ka, kampho tiinamketiwe di ma jakitlo.
- ⁸Maiq haihii tsam lai wanti ka, apaiq thiikho na midea wa. Apaiq sintsang ka angoq she mirki.

⁹Khot jokjok raüta, miitsan maiqse ma rai awong keti ka, achu shiiman jonghea milap.

¹⁰Tatso niqti ka jobaiq laq; raüla riikhii riilea, tatso, kiimaq, riigi riiriim min ahüshe miraq.

¹¹Tsantsii siirairai maq si raüta, maiqrai sobsob bombom maq riibomti ka, hokhamwe kongti ma mija.

¹²Tengteng bomtsi chongti ka, TATIWE raq chhishat. Shatmaq lule bomchongti ka, apaiq raq tiidea baiqtlo.

¹³Riininti raq akha ngutlo, "Chiiphai na hangsi kaü asi. Ngi ka lam wa mikaq!"

¹⁴Sethoq nyung bom sum ka, maiq dea wa chang thiikho. TATIWE tsan tiibiti ka, kiijaq midea wa.

¹⁵Nosere ka tsiihü ngojai na, sham mak chang min wiita misham. Shatmaq atrantsii sintsangkii raq, atiitsii miraq.

¹⁶Jurwa miitsan maiqse ka, nanshanshan raüta, maiqmii ka chithe ma jatlaq, kiimaq chithe maiqse ma, kongphiq kuqtlag, kriiti ka miitsan ma mijaki.

Nyan Phaqqchi Bomchong

¹⁷Tailaq taksu maiqse bomchong ka, ümniima shrinkuq pha. Tsangshiq raq ashrinkuq ka samhea, sidi laq.

¹⁸Kriithun ka ümnsan mong na, shaq laüta rümhaü jiika, ümniima heahea miraq. Ümniiraq dopot pot laüta, nanok ma michongkuq lot haü.

¹⁹Ümkam tsantsii ka TATIWE ma thülaq, Kra ningkhan ümchaü arthun ara, ümniima chongkuq tiikang.

²⁰Ngi raq ümniima bomtsi, poroqtsam waiq lata kuqtiipha ara. Arka taksu bomtsi kiimaq tsii chong ahea.

²¹Ara bomtsi thun arwa ümniiraq, tengteng bomtsi nai riikhaqli tri kra misap haü. Laüta ümnaq tiikaitibi phana, jang wan laüta riikhaqli bomtsi kra, michong kuq wan haü.

-1-

²²Rung na chaptlaü akhing na, ümtang haü ngo maq, miitsan maiqse ka nanshanshan naq riikiq. Tsangshiq ka ümkoq ümphaq, kra chhilaüta naqnan shankiq.

²³Tsangshiq kha phoketi ka TATIWE asi. Raüta tsangshiq tiiphiipjiipti ka, TATIWE raq mitiiphiipjiip wan.

-2-

²⁴Amok riidungli mokhiq kaiti rai, naq riikong thongkiq;

²⁵Tsangshiq hon atsii tsin hon damjiiq, laüta tsangshiq rai khoshi na dea wan damjiiq.

-3-

²⁶Maiq thiitham kra mitham kuqha nguta, ümkiq naqkhamkiq.

²⁷Kha thamkuq lot maü rihaü jiila, tsangshiq ka wa raüta, ümchangdü kra dongdii min, koqhok-hok raüta mipiho kiiphaü.

-4-

²⁸Ümtitiim raq trai longkaü ashongthü kra, ümtiikiimin naq tiisotkiq.

-5-

²⁹Ümniiraq howe minwe chhitläü shea? Apaiq ka hokhamwe rai nga raüta jaq misham. Manghü rahüti rai ka simak.

Taksu Lak 23

-6-

¹Ümniika welawe rai dungsea, adam ngahaü jiila, ümkhaki na phaqa asea, phan ümchuwa chiim kuqtaq, kra samhea shrira laüta phaqsiiq laq.

²Kiimaq ümniika wokjongwe jiika, phanshi shiiton laüta phaqsiiq laq.

³Welawe dungpin chhilaüta, süram rai maü nguhaü ka, ahea miraq. Jursap kra dung pin na, ümnaq min rai chang, bi atsan asilo riila.

-7-

⁴Chithe ma jatlo hajaq nguta, rokngoq riingoq naq nii raikiq. Taksu ma jalaq. Chanhea naqphe phiiqkiq.

⁵Ümkampho ka maklii liipan niili, liihawe kaü biwan tlaq ikha, arakong cham raüta mibiwan.

-8-

⁶Khannyan heati jam na, dungsea kai hea kiiphaüla naqkikiq. Kiimaq apaiq raq phanrap phanrii, phaqla chiimtlaq kra, naqran phan kiq.

⁷Apaiq dungpin ka, rot na khubinlo akhap wa ikha miraq. "Abi ri siq laq, abi ri nyang laq," nguta anü miika ngutlo. Shatmaq kra ngohea ngo riimak. Atsan na jamlai wa tiimatlaq, kriili apaiq hon atsii ka.

⁸Apaiq hon atsii kra chhi laüta, phanshise aphaqsiiq haü kriimin, aphai baiq roli she mirhaü. Kiimaq ümniiraq ümtinkhan wa, shomrasiiq laü kriimin atuli she miraq.

-9-

⁹Maiqjiqti miika tsii naq chongkuqkiq. Kriika apaiq ma hiqti lamli ikhli.

-10-

¹⁰Richüpat na ashongthü, trai longkaü ka naq tiisotkiq. Kiimaq jechisetiim hiq ka naqnitkiq.

¹¹Tsangshiq tiikhup wongketi ka, ajong TATIWE asi, kraï mren apaiq raq, ümniima rung maq kha minyan.

-11-

¹²Shrawe raq ümniima, shrinkuqtlaq kra samhea tiitsang tailaq. Laüta ümniiraq atangtang, phaqqhi ka tsin laq.

-12-

¹³Sintsangse maq ümse tiitsii, miika naqkankop kiq. Sintsangse maq tsat raüka, ümse ka tsaiki mak.

¹⁴Kra trantsii tsat-son tlaü kra riika, ümse ka tsailam na kaiho chang wa, khoti mitiichhii kuq wan.

-13-

¹⁵Ise lei, ümniika maiqshaq ma jahaüla, ngi ka pinthum michochiha.

¹⁶Ümniiraq tri raü ka khaq khaq chum haü la, Ngi ka ra na dü ma phipii michochiha.

-14-

¹⁷Ngarai maiqse ka naqshukiq, rilung pattup TATIWE ma, shreng manto tsantsii kli thülaq.

¹⁸Kra rihaü jiika, rawiichii miitu akamsea chang asi.

-15-

¹⁹Tailaq ise lei, laüta maiqshaq ma jalaq, laüta tsan tiitsi laüta, ümhon ümtsii kra jamkho rümtlaü, kra samheawiq shiwea laüta shinlaq.

²⁰Chechok tsampiiti rai naqnga damkiq, kiimaq shakaqti rai min, naqhai nga dam kiq.

²¹Chechok tsampiiti nai shakaqti ka, miitsan mitum. Ranaiq rawa chenyang dungsea, ngaseati ka, miitsantum raüta kheahü misi.

-16-

²²Ümwe bomchong tailaq; ümwe ahü nguraü ka, rawü jamwo michhi haü. Ümnyung ka nyungwe jawan raüla, ümnyung ma kechutum laüta, shreng laq.

²³Tengteng, nyan phaqchi, asaptsin, kiimaq taksu tsii, arka athii tsinhea maq richang. Arka rahea phan maiq ma naqshakiq,

²⁴Ase kechu maiqse raü ka, awe ka pinthum chochitlo. Ase taksu maiqse raüla, awe ka tsailam jilam miraq.

²⁵Ümnyung nai ümwe ka, ümniima tsailam jilam tiisilaq. Ümnyung ka tiichochi laq.

-17-

²⁶Ise lei, tsan tiitsi laüta, i rilung lam ara phan laq.

²⁷Mephe nyung rilung ka, tsäuhea thiikho, sethoq nyung rilung ka, khappong atsawiq ikha.

²⁸Apaiq riika thiimeaq ikha, lam maq bomhai raüta khetlo. Raüta maiqjam pahea, siiqbaiqtlo.

-18-

²⁹Agam agu siti ka juwa? Ahan anyi siti ka juwa? Tatso wiinyi siti ka juwa? Abot atsaü wali ka juwa? Akhum na ami atsi tamli ka juwa? Makshii jaqshii siti ka juwa?

³⁰Kriika rawa minru, chebak nyangti, chenye nyang wan ruqti riito.

³¹Chekok shiiroro kra chhilaüta, kok na achhai lüplüp kra chhi laüta, kra nyang raüla rot na, nyeajokjok hea asum wiq, kra tei laüta, ümniika che ma naq tlaokiq.

³²Anap ranap niika, paü raq athaü ikha, atsi she mirhaü.

³³Ümmak na phan phan mitiijiki, ümtsiimin tsang mak miraq; bom min samhea bomtsü maü miraq.

³⁴Ümniika sammoktra jümong na, mokkiitu ka ra na athok lulu baitlaq ikha, khuru khachi mirhaü.

³⁵“Tsangshiq raq ngi bukto sham,” nguta mingü haü. “Tsangshiq raq ngi teato sham, shatmaq tiitsang mang she. Tiidolot mang jaro? Abi ri anyangha chang.”

Taksu Lak 24

-19-

¹Abi ati maiqsetiim ka, naqshu liikiq; kiimaq tsangshiq rai, adam naqhai ngakiq.

²Tsangshiq ka matsaü tsase phan, Tsangtili ka paüsang nyiqla ikha, maiq shaphaqli.

-20-

³Maiqta khan ka taksma tsii, nai anyan phaqchi maq tiijongtlo.

⁴Khok thun ka, phanrap phanrii athuk atsom, araa phan ngachang, tiihong raüta tiisapdatlo.

-21-

⁵Taksu maiqse ka, ahong alawe thaq na ahealin. Tengto, phaqqhi ka, ningkun thaq na akhek.

⁶Jamkhano ngukla rekhat kai miika, tsii kongkhu riichong chang, raüta rechap ka siiho chang. Tsii samhea riichong raüla, rekhat ka mitang.

-22-

⁷Anyan phaqqhi ka maiqqiiti raq, taklot mak tsaühea. Nanok raq akhek bom riichong na, apaiq bomkai chang ahü.

-23-

⁸Jurwa abi kiimung kli süriitlaq, kriitika “mungshukti” mingü.

⁹Maiqqiiti raq jamlai wa kiimungtlaq, kriika ngarai. Maiq shummiiti ka nanok raq, saisitlo.

-24-

¹⁰Chamchao rathaiq akhing na, tsaiji tiijom raüla, nanok raq wepuq hea mingü.

-25-

¹¹Tri ajiq maq khapho raüta, maiq ashi ra ka atsea baiqho chhi haüla, Kriiwe tiichhiike ka naq nang namkiq;

¹²Arka naishiq ri sapmai nguta mongo mirhan. Shatmaq Shiikeawe raq namshiq tiima nai tsantsii ka asap, kiimaq namshiq tiima tsantsii ka shintlo, Apaiq raq namshiq ka liishat kiimaq asap. Namshiq jaq shamtlan kra phan phan Apaiq raq namshiq jaqshamtlan kra phan phan poksi mikuq.

-26-

¹³Ise lei, ngiq ngu ka nyang laq. Ümkhum tiieha ma. Atu wa lam raüta, nyang ka sumhea.

¹⁴Ara tsan na tiitsang laq, anyan phaqqhi tsin raüla, ümtsaiji miitu pinthum rahea miraq. Nyan phaqqhi tsin laq, raüla rilung na ajong ma mijahaü.

-27-

¹⁵Thiimeaq ma jalaüta, kechu maiqse ka naqthümkiq. Kiimaq apaiq jam ka, naqtek wakiq.

¹⁶Kechu maiqse ka, ümchu jangli dea raü min, lun wan ruq li miraq. Shatmaq ajiq kloti ka, tiimiqchup mitiithen baiq.

-28-

¹⁷Ümjaqtiwe then wan raüla, naq chochikiq; apaiq ka thiikho na thap wa raüla, naq khoqriiqkhiq.

¹⁸TATIWE raq, ümdoqdit sea kra michhi. Raüta amit simak miraq. Krai mren apaiq raq ümjaqtiwe ka, tsasha mak she motsaqkai miraq.

-29-

¹⁹Ajiq klotibi chhilaüta, naq tsutsakiq; Tsangshiq ka naqshu she kiq.

²⁰Abi klotiwe rilung ka alam kamchang ahü, arilung ka athum mirki.

-30-

²¹Ise lei, TATIWE ka shrenglaq. Kiimaq hokhamwe ma manto laq. Tsangnai kiqkhiiti rai, naq riikongkiq.

²²Akhnok maiqse ka, tiihanghiiq miili mithen wan, Shiikeawe raq nai hokhamwe raq, tsangshiq mitiithen baiq, kra sap tlaü shea?

Abiri Nyan Phaqchi Bomtsi

²³Taksmabi raq, arthun bomtsi armin chongto: phowe raq maiq ka, tsea tsiiq maimak, kriika ajiq.

²⁴Apaiq raq ajiqwe ka, alam ma tiija raüla, apaiq raq maiq manson miho, kiimaq wiitarü raq apaiq mingeng.

²⁵Shatmaq phowebi, tri riikhaqli maq phoketi ka, chithe ma mija wan, kiimaq mangchong ahea miraq.

²⁶Riikhaqli bomtreti ka, awongsii khiluwe hakhi.

²⁷Ramsea binjan ka kongkhu rit laq. Laüta jamkhü ka chin laq. Kriijaitiq jam ka hailaq. Aphaq sea chang ka asi she miraq.

²⁸Ami ahü na, maiq ma khü akha naq nyankiq. Rung na arot saqse naqkuqkiq.

²⁹“Apaiq raq ngi haihiitaq! kiikha ngi riimin apaiq ka, mihaihiha!” nguta naq ngukiq.

³⁰Ngü ka angi riininwe, wak ram na khumkikang. Kiimaq apaiq spiqro na, khumkikang.

³¹Wak ram ka shukrü raq, alam wan kun she, kiimaq sang raq alam wishe. Wak tro na long maq aruk, kiimin athamkai kun she.

³²Kra chhi lata, itsan na shiwea kang, lata ara sap kang:

³³Heashi chang na welaq, laüta rotlaü jiiika akon liina. Jaq ka tiihotsaq laüta heashi wesiq laq,

³⁴shatmaq ümniika, akon sea shon niili, thiimeaq raq long wan tlaq ikha, thümtsi raq milong wan kiiphaü.

Taksu Lak 25

Solomon Nyan Phaqchi Abiri

¹Arjaq ara Solomon raq achong nyan phaqchi bomtsi, Juda mung pengti hokhamwe Hejekia pat na asengi ajong alabi raq atiitsuq waiqthü.

²Apang raüta hupsam thütlaq kra, Shiikeawe khushü; Kra liichum chongke ka, hokhamwe khushü.

³Ratsan mong ka diiluhea, thinlot mai; hiqmong nyang ka tsaühea khon lot mai; ikiikha hokhamwe tsantsii ka, tsaühea khonlot mai.

⁴Kampho wa adaiq ka achen riibaiqlaq; raüla tiqwe raq hupsam tsomhea milo.

⁵Hokhamwe rung wa, abi tsii chongketi ka jobaiqlaq; raüla apaiq raq mung ka, tingting maq mipeng.

⁶Hokham we man na, ümniika ajong ma naqjakiq; kiimaq welabi ngachang na, naqngakiq.

⁷Jamkhano ngukla, wese ngachang wa, welabi ngachang na ngawakiq nguta achong ka, wela ngachang wa, wese ngachang na ngakikiq nguta achong thaq na ahea.

⁸Mak maq jamlai wa chhilaü, kra miitu rung na taülaükhiq, naqkikiq; Jai maq saqse ahinti raq, ümbom kra khiiho raüjaq, jea mingaü haü.

⁹Kongti rai kiq ri man asi jiila, nam nai liipan niili riichong laq; Maiq ma naq tiitaikiq.

¹⁰Riimakla nanok wiita raq, ümniika bomhuk thütsü mak, nguta maiq raq kammak she miraq; kiimaq ümmang ka abishe mirki.

¹¹Athuk bomtsi achongkuq ka, kampho mong na, chaq maq atsom ikha tsomhea.

¹²Taksu maiqse raq, asap atsinti ma, tsii chongke ka, chaq jaqtop riimak la, chaq laktum atlak ikha tsomhea.

¹³Kiimwe ka maiqshaq raüla, atiikaitiwe ma tsamjut ji rakiitsi na, khamsang kok anyang ikha.

¹⁴Mikuqha nguta kiqkham kuq raü, kuq makti ka, rajun kuq mak phum nai rahai raq, panrai tlaq ikha thiihü.

¹⁵Tsan tiibum raüta tsii chongkuq ruq raüla, atsan longkaü ikha bumtlaq kiimin, anin mirki; kiimaq mungtuwe tsan kiimin mitiinin.

- ¹⁶Ngiq ngu ka thittlaiphok naq nyangkiq, pahea nyang haüla aphaï rai mirhaü.
- ¹⁷Maiqjam na kiruq kiruq naqkikiq. Maiq ma shu tiisi jiiq.
- ¹⁸Kha ahü na kha nyanke ka, klata maq abuk ikha; nepja maq ase ikha; liq maq ahiip ikha; maiq ma tsihea.
- ¹⁹Litkot chamchao ranaiq na, maiqkamsea chang riimakti ma, kamtsan thü ka, wisiilii maq ngam shophaq ikha, riimakla hokkü lam maq akhum ikha.
- ²⁰Tsanbitaqtatq ngatiwe ma, ashi ashun tiitaike ka, diwin rasongji na adü wa, khea alam baiq ikha. Riimakla ami thaq na, shum maq ashi ikha.
- ²¹Ümjaqtiwe ka aramtsi jiila, dung kuqsiq laq; akham nyangtsi kla, kham tsümkuq laq.
- ²²Apaiq ka jeasitsi raq atsai miraq, kiimaq TATIWE raq, ümniima poksi mikuq.
- ²³Shekhu nü maq rahai wan raüla, ra ka mijun ngushat. Maiqtatimii shon maiqchongsiq raüla, tatso midong ngushat.
- ²⁴Abot atsaü jamti nyung rai, jamshi na si nam miiha, wakjamtiip na siriwe ka ahea.
- ²⁵Maiqmung luhea maq, tsütsa ahea tai ka, khamnyang tsihea bala, khamsangkok atsüm kuq ikha, tsan na washasha hea.
- ²⁶Maiqshaqti ka abiwe, mo na shon wan raüla, khamraikuk na boq maq aphonq, kham ngiki tlaq ikha, kiimaq khappong na liipu maq, ameabaiq ikha.
- ²⁷Ngiq ngu pahea nyang ka abi, krai mren thittlai phok, maiq raq shomra rit rea kiimin hongmak.
- ²⁸Tsankhiq ninlot makti ka, peruk ahü chela ikha; chiq are raq mikhat wan.

Taksu Lak 26

- ¹Angiwe shomra sea ka, raju ji na nyiirii arok ikha, kiimaq tsamjut ji na ra ajun ikha, asap arap min ahü.
- ²Mihü na manson raü ka, wurai chaqse ra na bisiq tlaq ikha, kiimaq tsakklailu ra na bisiq tlaq ikhli, anga min ngamak ikha, kra manson ka maiq dü na ni kilot mak.
- ³Kumrang ka atiikhum ma, raü sintsang maq tsat chang, kumtoq ka atiikhum ma anü na, jinpo tiikaq chang. Ikiikhiisii angiti tiitsii miika, sintsang maq tsat chang.
- ⁴Angiti bom ka atre chang riimak, kra trehaüla ümniikii min, apaiq rai adam mijahaü.
- ⁵Angiwe raq bom wai tlaq kra, angiwe bom maq hali tre laq, kra tai raütiiq apaiq ka maiqshaq khla angu, riimak khana nguta misap.

- ⁶Angok angiti ma tsütsa tiichongkai ka, maiqmii hokpe achum baiq ikha, angan atu chongki raüta mintsa khoti mitiipa.
- ⁷Angok angiti raq taksu bomtsi achong ka, ahok aküwe hokpe langlo rai tlaq ikha.
- ⁸Angiti shomra sea ka, naitan liqkiip na longkaü apaq ikha.
- ⁹Angiti nübok maq, nyan bomtsi atlang ka, chechokwe raq ajaq wa, shuk lamla nguta dan tlaq ikha.
- ¹⁰Liqsham raüta mohiiphiip hiiptlaq ikha, chechokti ka ningchang kai tiiki raüla, jaqshamtibi tsan wiita mitiibi.
- ¹¹Hikaü raq aphai mesiq tlaq ikha, angok angiti riimin la, thongshi hali shutki nongtlaq.
- ¹²Angi thaq niimin angi pinthum ka, maiqmii kli maiqshaqwe, nguta tiimatlo.
- ¹³Riininti ka arii nintsi ma, jaqsham kai kimak. “Lam na hangsi kaü ngaraü! lamjong mong na hangsi kaü!” nguta jam niili ngasiqtlo.
- ¹⁴Riininti ka changdü niili, akap atsea bumsiqtlo, kilamda kra tlea raüta, alu na kimak she.
- ¹⁵Maiq wiijamti ka riinin pinthum, atsam pin wa dung kiimin, tsoqsiq tsümak.
- ¹⁶Riininti raq apaiq ka, maiq wemiishi apaiq thaq na atsin, kra thaq na apaiq ka maiqshaq, nguta tiimatlo.
- ¹⁷Maiqtu maiqqiwe raq, maiq tatso na tiitsam kaidam ka, chiihea wea lam na akhum rai, hikaü nilok maq ahit ikha.
- ¹⁸⁻¹⁹Nanok ka laobaiq raüta, tiichamchao jai she nang nga, “Ngi ka atiitsa tiina bom kang!” nguta ngoti ka, aruwe raq wathiq maq, maiq ka mobukbuk buktlaq ikha,
- ²⁰Chin chaqmak raüla, wa ka amat mirki; shapshaü panti ahü ngu raü ka, tatso ka dongmak.
- ²¹Wa chaq raütiq, wachan ka wiiwa miraq; chin chaq raüta wa ka nyaitlo. Tatso niqti si raüla, tatso dongtlo.
- ²²Shapshaü tiikon sea ka sumhea, dung asumwiq asiq ikha, dang na ajoksea ma nyeajok jok hea!
- ²³Hamlii tak kampho daiq maq alo ikha, laopha maiqse tsantsii ka, abom ka sumhea, atsan niika anyaq.
- ²⁴Mongnam tsantsii rümti riika, maiq chanhea shomratlo.

²⁵Abomtsi ka asum wiq, jiimin naq kam kiq. Atsan mong ka, makshu rashe hon atsii raq, ama sitlo.

²⁶Apaiq raq atsantsii anyaq ka, apaü raüta thüraü min, nanok raq ajaqsham abi kra michhi.

²⁷Jurwa thiikho thütlaq, kiijaq apaiqli midea wa; jurwa longkaü tiikü tlaq, kriiraq apaiq kli mipat.

²⁸Arot akiq bomchong raüta, maiq shaphaq tlaq kriika, phoq ngenhti ngushat. Maiq laolii tlaq kra, maiq shiithentlo ngushat.

Taksu Lak 27

¹Anap miitu naqtsü tsitkiq, Anap ra miwü shaq na, jamlai wa saüjiiq riila.

²Maiqmii ka naq tiishom ra kiq, Nanok ahinti riitiq mishomra laq. Wanwe riitiq mishomra laq.

³Longkaü ka alaiq wiq, kumtsai kiimin lai hea, Shatmaq arthaq niimin, maijjiq we raq tsan tiikhiq tlaq, kriika laihea she.

⁴Maiqse tsankhiq ka abi, phanrap shiithen baiqtlo. Shatmaq makshu rashe tsii ka, henghea pinthum she.

⁵Ajiq klo raü min, kaiqshak maq lii nam miika; jiqlaü nguta tiqtaq, tsii chongke riawe ka ahea;

⁶Kongti raq na tiitsii tlaq, kriika na ma ahea miitu. Shatmaq na ngenhtiwe raq, ajaq maq na phaqlam na kai raüla, honkamshat riilaq!

⁷Wok aphe niika, ngiqngu kiimin nyangro maü miraq. Shatmaq ramtsi niika, akhap akhiq phan jiimin, asumwiq miphaq siq.

⁸Jam baiqthü raüta, maiqhiq na treti ka, wushi se raq achu baiq thü raüta, rum na miiho tlaq ikha.

⁹Homseng nai pewun homseng, tsang ka homhea. Shatmaq chamchao riika, tsantsii bunchacha riitlo.

¹⁰Maiqmii khi-alu ka naqlaqkiq, ümwe ma aluwe kiimin naqlaqkiq. Chamchao ranaiq, ümphu ümno jam na naqkikiq. Ümphu ümno luhea na siti nam miika, ümjamthoti chiiti raq khoti ümnaq apa mikhrum kuq.

¹¹Ise lei, maiqshaq ma jalaq; laüta ngi tiichochilaq. Raüla jurwa ngi chongsiq tlaq, kriiti kiq ngi raq mikhiilot ha.

¹²Khonglaqti riika akhaki na, jamlai wa saü wan tlaq kra achhi. Krai mren, apaiq ka atiipaü ngaki tlo. Shatmaq maijjiq angiti ka alam, liimak maq ki raüta, maiq thiikho na dea watlo; Raüta tiishudaq tlo.

- ¹³Wanwe thiitham mitham kuqha, nguta kiqkhamketiwe, tachong hupsam ka, khachongwe raq thiitham miitu, lamho raü min kha ahü.
- ¹⁴Jurwa chuchap wanap, akongtiwe ka hong raüta taotlaq, kriika manson ikha miraq.
- ¹⁵Abot atsaü tamli jamti nyung ka, rajuji na atsaq min tsaq mak wusatlaq ikha.
- ¹⁶Apaiq tiitsaq ka, rahai wa tangla nguta manhii ikha; kiimaq jaqphi na oliptel khonla nguta, manhiitlaq ikha.
- ¹⁷Jin ka jin miitiq tiisi min chang; maiqse ma tsii chongke ka, maiqse riitiq chongke chang.
- ¹⁸Jurwa phupmup chong chhintsii tlaq, kriiti raq phupmuptsi misiq. Jurwa atijongwe shiili liitlaq, atijongwe raq apaiq mishreng.
- ¹⁹Khamchum na liihaila, nasham kli michhi i. Natsan mong na liihaila, na tiima ka michhi i.
- ²⁰Maiqmaa kho riika, hongto she ngumak phan, maiqse sükha maklii riimin, hongto she ngumak phan.
- ²¹Chaq nai kampho ka, wa na chaq raüta chentlo. Maiqse tsantsii ka ashomra raüta, chentlo.
- ²²Maiqjiqti ka sintsang maq hihut tsat raü min, atsii ka chhimak miraq.
- ²³Ümskukong nai chhechi minsaü kong ka, samhea rümlaq.
- ²⁴Tsiiqtum ka pattup simak; kiimaq hokham khuphok kiimin pattup tsingmak.
- ²⁵Sangphii shin aphong ka chumlaq, laüta kinsiim wak ram wa sangphii ka hanlaq, rawii miitu sang nye cham wan tlaq liipan na nyamse dung ma.
- ²⁶Laüta sku bin wa rai klolaq; ümkhea taq sam ma. Chhechhi wiijam sha laüta, wak ram abiri rilaq.
- ²⁷Kiiwa tiichongtlaq chhechhi kong, nyakpü ka ümniima nai ümjamti, kiimaq ümjaqshisetiim jechaksere, dunghea miitu hongli miraq.

Taksu Lak 28

- ¹Abi maiqse ka apaiq khuiti, jumin ahü taü maq, tsaihü jihü ahaisitsi ma paü wantlo. Shatmaq kechu maiqse ka, hangsikaü ikha akhiismin haimak sitlo.
- ²Mung na ngarai tang raüla, hokhambi ka ashi jai na ashi, klai ruqruq miraq. Mung ka tsing mak miraq. Shatmaq mung pengti ka, taksu maiqse kiimaq nyan phaqchi asi raüla, mung ka atsing angang miraq.

- ³Mungkhu thaq na siti tuwejong raq, miitsan maiqsetiim ka, nanshan tiichamchao raüla, rajun henghea raq tsam ajut chowa, shiithenbaiq tlaq ikha miraq.
- ⁴Jurwa thungtri raü jin tlaq, kriiti ka ashutti rai pongti; shatmaq jurwa tri wokhong na sitlaq, kriiti ka ajiq kiimungti kra ngengtlo.
- ⁵Abi kloti raq tri tingting maq, khapho ka sap mak; Shatmaq TATIWE shomnoqti raq, tri ka saptlo.
- ⁶Chiithe ja raüta arot akiq klo nam miika, miitsan jiimin tingting maq siriiwe ka ahea.
- ⁷Thungtri wokhong na siti ka seshaq. Shatmaq maiqqiq kong rai haiseati ka, anyungwe ma jeasi tiingaüti.
- ⁸Jurwa kampho tiinam raüta, akheng atsinwiq jaütlaq, raüta apaiq ka chiithe ma jatlaq, kriiti tsiiq ka, miitsan maiqse mang chanti, jaq niishe mikiho.
- ⁹Jurwa thungtri jin raüta sitlaq, kriiti achu jaü ka Shiikeawe raq, pinthum saisitlo.
- ¹⁰Jurwa kechu maiqse ka, lamjiq na sheaho tlaq, kriiti ka maiqmii thiikho na, maiqmiili midea wa. Shatmaq mitting maiqse raq poksi milap.
- ¹¹Chiithe maiqse riika, apaiq ka maiqshaq nguta riiweatlo; shatmaq miitsan maiqse jiimin, atsii asiti ka taksu jatlo.
- ¹²Kechu maiqse raq mung peng raüla, mungmaiqse chochitlo; shatmaq wela abi raq mung peng raüla, mungmaiqse pahea, atiipaü riitlo.
- ¹³Jurwa maiqmii ngarai, apaü raüta thütlaq, kriiti ka arilung na, achu shiiman ahü miraq. Shatmaq jurwa maiqmii mra ka, atiidi raüta miimthü tlaq, kriiti ka Shiikeawe raq, mangchan mitiichhikuq.
- ¹⁴TATIWE aming wokhong na, siti ma kechu jonghea miraq. Shatmaq jurwa atsantsii, tiitsin raüta sitlaq, kriiti ka ashten mirbaiq.
- ¹⁵Mung rümtiwe ka abi raüla, asengi miitsan maiqse ka jamkha ijasiq miraq, Hangsikaü ikha ahok ahii wali miraq, Kiimaq chapbikaü hoktlaq ikha miraq.
- ¹⁶Atsii ahü maq mungpengti ka, senaino kaqphaq truli miraq, Tsiiqlap siqmakti raq, mung ka alu mipeng.
- ¹⁷Matwe jati riika apaiq maakho, jaqlolo thutlo. Apaiq ka naq tiiwinkiq.
- ¹⁸Mitting maiqse ka, khupwong kuq shat. Shatmaq arot akiq kiimungti ka, tihanghiiq miili thiikho na mithap wa.
- ¹⁹Minshiiq shiichaqti ka, wok phetaktak mirong win, Shatmaq minshiiq mak, haiseati ka pattup aramtsi raq mitsai.

²⁰Tingting maq siti ka, rilung alu misi. Shatmaq jurwa chiithe ja, taülaü tlaq kriiti ka, moho raüta mitsai.

²¹Maiq tseatsiiq ka ajiq. Shatmaq phowebi wiijamti riika, tsiiqlap siq raüta, kha ka ajiq photlo.

²²Maiq sükhaheati ka, chiithe ma ja kli taülaütlo; Miitsan tum saütlaq, kriimin sapphaq mak.

²³Ajiqwe ma hon atsii chongkuq raüla, jai maq apaiq jutjü seatiwe thaq na, kriiwe ma kai kechu mitum.

²⁴Jurwa anyungwe kampho huk ka, jam raamak nguta tiimatlaq, kriiti ka ahukjati rai mrenli.

²⁵Sükhaheati riika, tatso pahea tiidongtlo. Shatmaq TATIWE ma, kam raüta sitlaqti ka, chiithe ma mitiija.

²⁶Maiqmii raq tiimatlaq kriili, riikhaqli nguta siti ka angi. Shatmaq taksu bomchong langti ka, akhum tiikheshat misi.

²⁷Miitsan maiqse khrumti ka, ümtiikiimin thümlit mak phan. Shatmaq miitsan maiqse, chhimakti ka maiq mansonli miho.

²⁸Mungtu abiwe raq, mung peng raüla, mungmaiqse ka atipaü miraq. Shatmaq apaiq ngacho wa dea wa jai na, kechu maiqse raq mung mipeng nong.

Taksu Lak 29

¹Jurwa tsii chongkuq kla, ja-ngiim wan wan riitlaq; kriiti ka tiihanghiiq miili she, jai na liikai chang ahü, mithen wan.

²Kechu maiqse raq, mung peng raüla, mungmaiqse michochi. Shatmaq mung pengti ka, abi raüla, mungmaiqse ka, aho anyi riichanchan miraq.

³Ase raq nyan phaqqhi lungwii raüla, anyungwe ka tsailam jilam miraq. Shatmaq mephe nyungre rai srati raq, kampho ka atu na raübaiqtlo.

⁴Tingting kappe sham raüta, hokham raq mungpeng raüla, mung ka atsing miraq. Shatmaq apaiq ka kampho miituli siraüla, mung ka athen mirki.

⁵Jurwa chanhea tiishowo raüta, akongtiwe ka jutjütlaq, arewe tiidea chang thiikho thutlo.

⁶Abi kloti ka maiqmii thiikho na dea watlo. Shatmaq kechu maiqse ka, khoriqq shishiiq wase sitlo.

⁷Kechu maiqse riika, miitsan maiqse arang asap. Shatmaq abi maiqse riika sapmak.

- ⁸Angi nolati raq chela na, tatso wa tiinyai chaqtlo. Shatmaq taksu maiqse riika, tatso achhii riitlo.
- ⁹Maiqshaqti raq maiqqiqwe ka, rung na shokki raüla, ajiqwe ka janyii wan wan she miraq.
- ¹⁰Maiq tijai nyangti riika, tingting maiqse pinthum ngengtlo. Shatmaq kechu maiqse riika, akhiiti rilung tiiwong kuqtlo.
- ¹¹Maiqqiqti riika atsankhiq raüla, abom nguli bomtlo. Shatmaq atsii asiti riika, anin raüta kaiqshak sitlo.
- ¹²Tuwejong raq arot tsütsa, atsan na thü raüla, asengi ajong alabi thun ka, arot chongti siisaq miraq.
- ¹³Miitsan maiqse nai, apaiq haihiitiwe ma, taro hupsam ka ashili. Tsangnai wiita ma makpo ka TATIWE raq sii kuqto.
- ¹⁴Hokhamwe raq, miitsan maiqse ka, tri kappe ashi miili shin raüla, apaiq raq mung ka alu misiq.
- ¹⁵Sintsang nai hon atsii, chongke ka se tiitsii chang. Tranhü se riika, anyung ma jea mitiingaü.
- ¹⁶Maiq abiti raq mung peng raüla, mat atsa ka apa midong. Shatmaq kechu maiqse ka, rilung alu misi. Raüta tsangshiq then wan, kra michhithü.
- ¹⁷Ümse ka trantsii laq, apaiq ka ümthüdati miraq, ümniika tsailam jilam mirhaü.
- ¹⁸Shammi bomchong ahü raüla, mungmaiqse raq ngarai mitang. Kechu jonghea juwa, Shiikeawe tri wokhong na sitlaq!
- ¹⁹Jaqshise ma tsii chongke ka, nü maq lamlamli riimak. Apaiq raq ümbom tairaü min, lang mak miraq.
- ²⁰Thaüpakpak bomraiti nam miika, maiqqiqwe ka maiqshaq lin.
- ²¹Jurwa ajaqshi se raq, noseji miiphü jamlai wa jaütlaq, kra ake nguli riitlaq, atisup na apaiq raq, atijongwe tachong ka milap wan.
- ²²Khiqsaq khiqkaiiti raq, tatso tiipatlo kiimaq mintsa tiipatlo.
- ²³Maiqse shiikong raq, apaiq ma jea mitiingaü. Shatmaq sobsob bom bomti miika, shreng manto asi miraq.
- ²⁴Ahukwe kongti ka, apaiq ma wesang. Rung na apaiq raq riikhaqli chong raüla, apaiq raq mo miho. Apaiq raq chongmak raüla, Shiikeawe manson miho.
- ²⁵Maiq ma haisong tsii ka, maiqmii deawa chang thiikho; shatmaq jurwa TATIWE ma, kamtlaq kriti ka mitiichhiikuq.

²⁶Maiq pahea raq, hokham jaq wa khрум jaütlo; shatmaq riikhaqli khрум ka, TATIWE riili kuqtlo.

²⁷Kechu maiqse raq abi maiqse saisitlo; kiimaq abi maiqse raq, kechu maiqse saisitlo.

Taksu Lak 30

Agur Taksu Bomtsi

¹Arka Agur se Jake raq achongkuq riisham bomtsi Apaiq raq akha chongtlo: “Shiikeawe ka ngi rai ahü, Shiikeawe ka ngi rai ahü, ngi ka jamkhii ijasiq!

²Ngü ka ralang ngamtam kaü ikhli, taksu tsii ahü. Maiqse raq taksu tsii rümtlaq ka, ngi raq sap mang.

³Ngü raq anyan phaqqhi, shrin mang dea. Ngü raq Shiikeawe rai, mang riisap mang dea.

⁴Ramungtan phaqqhi tsinti juwa? Jurwa rahai ka ajaqqhi na, khon raüta shamti? Jurwa sammoktra chum ka, khea thum na thoqti? Juwa hiq rai ra rai kra, chumtapti? kriiwe mang ka juwa? ümniiraq asap haü shea? ase mang juwa?

⁵“Shiikeawe raq akiqqham, tsishi min tiikhea mak, tiikutlo. Awokhong na siti wiita ma, apaiq ka akhup wongti liiq.

⁶Apaiq raq chong mak wa, chongto ngu haüla, apaiq raq ümniika mison; kiimaq ümniika arotwe mijahaü.”

Abiri Uqqhiima Bomtsi

⁷Shiikeawe lei ümjaq wa, phannai jaütiikang; kra ngi mitsai shaq na kuqlaq.

⁸Inümaq arot bom, naq tiichongkiq; kiimaq ngi ka chiithehea min, naq tiijakiq miitsan hea min, naq tiijakiq. Ngü ma phaqq nai sea, ümchuwa ratlaq kra, khaqqhaqq kuq laq.

⁹Ngü ka rongboqhea riihala, ümniika moshipoq mirha sham, kiimaq ngi ka miitsan hea riihala, i ramtsi ma ahuk mojakai miraq, lata Shiikeawe mang motibi miraq.

¹⁰Atijongwe man na, ajaqqhi se ka naqqhong siq kiq; ajaqqhi se raq ümniima, man mison, kra ümniima miniki.

¹¹Maiq wiijam raq, awetiim ka ason riitlo; kiimaq anyungtiim ma, kechu tumkuq mak riitlo.

¹²Maiq wiijam raq tsangshiq tsan ka asii sitiikai nguta tiimatlo. Shatmaq tsangshiq tsan ka anyaq pinthum.

- ¹³Maiq wiijamti raq, tsangshiq ka tarü thaq na, maiqshaq pinthum nguta riiweatlo! “Naishiq ka maiqshaq pinthum,” nguta tiimatlo!
- ¹⁴Maiq wiijamti ka phususang; tsangshiq raq miitsan maiqse ka, nanshanshan haihiitlo. Raüta tsangshiq chiithe ma jatlo.
- ¹⁵Tiiwat ma ase ka anai. Tsangnai mang ka “Ngi ma kuqlaq!” hupsam phantsam asi, kriiraq mit-sito ngumak phan; phanblai ngoja raq, “hongtoshe” ngumak phan.
- ¹⁶Wulum mung, sehü nyungwok, kham ahü hiqshin mung kiimaq wakhiim dong raq, ümtikiimin hongtoshe ngumak.
- ¹⁷Awe tikiija na niqsiq tlaq, anyung wikaüja na saisitlaq, kriiti makpo ka khala ma tiichat baiq chang, angam ka langtang ma tiiphaq chang.
- ¹⁸Ngi ma phantsam asi kra, chhilata wangtiikang; kiimaq phanblai ngojati ma, ngi amao riitiikang.
- ¹⁹Liihawe ra na bitlaq kra, paü raq long raq na khumtlaq kra, sammoktra na mokkiitu jiiqtlaq kra, kiimaq maiqwe nai jechak, liipan riilungwii tlaq kra.
- ²⁰Sethoq nyung riika akha riitlo; apaiq raq phaqsitlo; raüta anii ka tattlo, raüta, “Ngi raq jammin tiibi mangla?” nguta bomtlo!
- ²¹Mang jonghiq na phantsam asi, kra dongraü jaq hiq ka atiikhai riitlo; phanblai ngoja dong raüla, hiq raq ninlot mak she.
- ²²Dise hokham ma ja raüjaq, maiqqiqwe ma chamtraq tiiphaqsiq raü jaq,
- ²³kiimaq jungshu nyung raq, awese hum raüjaq, kiimaq ajaqshi se raq atijong nyung changkhü songho raüjaq.
- ²⁴Mangjong hiq na atra phan phanblai asi; tsangshiq ka asham lümaq aransetiim. Shatmaq pinthum khonglaq.
- ²⁵Saisiikong: tsangshiq ka akhüsetiim. Shatmaq rajuji na phaqsea miitu, tsangshiq tsantiip thütlo.
- ²⁶Longraq na siti phongtsai ka, ahong ala riimak; shatmaq tsangshiq ka, longraq mong na sitlo.
- ²⁷Kiimaq kupchikong ka, apengti hokham ahü. Shatmaq tsangshiq ka, kongta hushhu maq khumtlo.
- ²⁸Kiimahali jam na siti waithot ka, jaqphi na khon laita mitiihaisiq lot; shatmaq tsangshiq ka, hokham jam thun na sitlo.
- ²⁹Phantsam atra phan asi; tsangshiq khum ka aliisea chang. Phanblai ngojati ka, maiqkha akii khumtlo.

³⁰Hangsikong, nyamse angu, thaq na honghea pinthum. Kiimaq jamlai miimin, haimak phan.

³¹Kiimaq chhechhikong, wupongwenai riithaü, kiimaq asengi phong na, hokhambi khumtlaq kra.

³²Ümniidea ajong nguta kumrong tlaü, kiimaq ajiq kiimung tiima tlaü jiila, kra athaq riilaq. Laüta phanshi atiima riilaq!

³³Minsaü nyakpü ka, thamnyea maq tro raüla, apü miishe mijaki. Kiimaq jaqtham maq, khüpo na thong raüla, tiijai midong. Ümniiraq maiqtsan tiikhiq haüla, tatso midong.

Taksu Lak 31

Hokhamwe Lamuel Nyung Raq Achongkuq Taksu Bomtsi

¹Arka Hokhamwe Lamuel nyung raq apaiq ma riisham bomtsi ashrinkuq:

²“Ümniika imongpo paqchang! ngi achujaü tre ahumha! Ngi raq ümniima jamlai wa michongha?

³Ümningkun jechakre ma naq kuqkiq, ümkampho min naqshaphaq kiq; tsangshiq raq hokhambi pahea, shiithenbaiqto.

⁴Tailaq Lamuel lei. Hokham riika chenyang maimak. Laohu laokhang baknyang maimak.

⁵Tsangshiq raq che nyang raüla, thung tri sham alaq riibaiqtlo, raüta se ano rongraa tlaqti ma, liikuq mak riitlo.

⁶Laohu laokhang ka, atsai wanti ma tiinyang chang, riitsi-tsaitsiq chamchaoti ma, tiinyang chang.

⁷Tsangshiq raq bamnyang laq, raüta miitsantum chamchao, chochi ahü sitlaq, kra bamlaq baiqlaq.

⁸“Maiqmii khum tiichhii lotmak, kriiti ka tiikhup wongkuqlaq. Maiqmii rii sitlaq kra, lapphaq siqtsü makti, kra tiiwong kuqlaq.

⁹Tsangshiq miitu chap laq. Laüta tri tingting maq sham laq. Jehin noreti nai thümwaq mantibi, rung maq tiiwong kuqlaq.”

Tamrii-nyung Tiitsam

¹⁰Maiqshaq jamtinyung humkai ka hahea! Huru longseng miimin rahea!

¹¹Ajamtiwe tsantsii ka, tsang-nyung ma wiita mikuq, apaiq ka jamlai miimin, thümlit mak.

¹²Arilung pattup awese miitu, shamhea kaiwa kli mishamkuq; ajiq klo mak phan.

- ¹³Apaiq ka uni raipa nai, müsaisai raihi-nairai kheataq niili motlo.
- ¹⁴Sammoktra re na piikii kaiti, laopanbi raq mokkiitu maq, piikii howan tlaq ikha, aphaq asea chang phanrap, chomrom raüta, jam na howan tlo.
- ¹⁵Apaiq ka ra samhea miwü shaq niili, tiidokitlo. Raüta awe asetiiim ma, tü adung shong lumhotlo. Raüta ajaqshisetiim jechaksere ma, jaqsham kaiwa pheakuqtlo.
- ¹⁶Apaiq raq hü ahiq ka rittlo, raüta rithütlo. Raüta ajaq maq alap kampho, kiimaq spiqro sonruk chhitlo.
- ¹⁷Apaiq ka minshiiqti, honghea, kiimaq hon-nyung min-nyung.
- ¹⁸Apaiq raq ajaqsham thii ka asap; apaiq ka rawa thung na saülili, jaqsham shiichaqtlo.
- ¹⁹Apaiq chhi arai ka, maiqmii jaq maq patlo. Raüta khea thun taqsamtlo.
- ²⁰Apaiq raq phongtsoktsok, miitsan maiqse nai athüm alitti, khрум kuqtlo.
- ²¹Apaiq ka diwinji na, nyiirii rok räü min chapa mak. Ajamkun miitu khea, chamtraq asi.
- ²²Apaiq raq chang na phiichang, kheaphii kunli tihong je asi. Kiimaq adü niika theptheq, müsaisai raihi-nairai khea amin phan samtlo.
- ²³Ajamtiwe ka mung raq asap siisaq; apaiq ka tuwejong ashi.
- ²⁴Apaiq raq khea taqtlo, kiimaq shinket min taqtlo. Raüta laopanbi ma shatlo.
- ²⁵Apaiq ka ahong ala nyung, kiimaq wiitarü raq shrengtlo, kiimaq rawiichii miitu min, chapa mak.
- ²⁶Abom asa ka nintata, kiimaq taksu bomtlo.
- ²⁷Apaiq ka jaqsham na mowan ruqli, raüta ajamkun na rongraa tlaq kra, liiwantlo.
- ²⁸Asetiim raq kai shrengtlo; kiimaq awese riimin kai shomratlo.
- ²⁹Awese raq, “Jechakre pahea, athuk atsom tanyung siisaq. Shatmaq ümniika, tarü thaq na maiqshaq pinthum,” nguta ngutlo.
- ³⁰Atsomhea ka maiqlaoti, ashamea ka amut kaichang. Shatmaq jechakre jurwa, TATIWE shrengtlaq, kriiti ka tiitsam kamchang.
- ³¹Apaiq raq ümchuwa jaqsham tlaq, kra miitu anato laq, apaiq ka tarü raq tiitsam kamchang.

Phaqchi Shra Lak

Phaqchi Shra Lak 1

Rilung Ka Thiihü

- ¹Arka Makuq Phaqchi Shrawe bomtsi. Apaiq ka Dawit se, Jerusalem chela hokhamwe.
- ²Rilung ka thiihü. Thiihü thaq nü nin miinan thiihü! Wiita tlotli ka thiihü siisaq.
- ³Maiqse rilung ka mintsali mintsali. Rilung pattup mintsali. Maiqse ma jamlai liipwa dongtla?
- ⁴Maiq pat ka patshi thum wan. Raüla patshi dong wan. Shatmaq mangjong hiq ka phadangdang li.
- ⁵Rashe ka dongtlo. Riita rashe ka nyap wantlo. Raüta rashe dongchang kiina hali taülaükhiq jang wan tlo. Arka tiikon wan ruq phanli.
- ⁶Rahai ka shekhu nü maq riita shemmai nü na haitlo. Kiimaq shemai nü maq riita shekhu nü na haiwan nong tlo. Arka tiijangkiki tro haitlo.
- ⁷Jürai wiita ka sammoktra jü na siisaq chuphotlo. Shatmaq sammoktra jü ka ümtiikiimin mamak phan. Sammoktra chum kham ka tsangshiq dongchang jurai kuk na hali jang wan nangtlo. Raüta sammoktra jü na kiho nongtlo.
- ⁸Phanrap phanrii ka lii raüla, maiqse tiihunnii chang siisaq li. Nümaq achong lot chang riimak. Makpo riika chhiruq chhiruq roli, hongtoshe nguta ngumak. Nilok riika tairuq tairuq roli, hongtoshe nguta ngumak phan.
- ⁹Man na jamkho siwantaq kiikha jai miimin misiwan. Man na jamlai wa sham wantaq kra jai miimin misham wan. Ara mangjong hiq hamli na arphan arka anyeshe dong wantlo nguta ngochang ka jam min ahü.
- ¹⁰Riita ija, “Arka anye she ahata” nguta ngochang ka asi shea? Ahü. Kriika man niiphü asi dongdii riito. Rathup rapha niiphü asi dongdii riito Nashiq rawü michhi shaq niiphü asi dongdii riito.
- ¹¹Man na leawantaq pat wiika, jurmin tiitsang lot mak she. Kiimaq ümchaü pat na jamkho siwan tlaq, kriimin jai na pat thun riika tiitsang lot mak she miraq.

Nyan Phaqchi Kiimin Atuli

- ¹²Ngi, Makuq Phaqchi Shrawe, ka Israilnok hokhamwe, Jerusalem na sikang.
- ¹³Ngi raq itsan mong na ara mangjong hiq na, maiqse raq ümtinkhan wa kiimung wantlaq, kra thum thum sap wan hajaq, nguta nyan phaqchi wiita kuqlata tiitho tiipha sisi wan kang. Arka Shiikeawe raq maiqse ma khutsai tiibi changli maiqse ma kiinong kuqto.

¹⁴Maiqse raq mangjong hiq na phan phan klo liiwantlaq thun ka, kunkun chhitai wan kang she. Phanrap kiimung wan tlaq kriika atu siisaq. Arka rahai jaijo ikhli. Atu siisaq.

¹⁵Akong along athen kaiwishe kriika juro mitrulot. Jamlai phan wa ahü kriika juro miwealot.

¹⁶Ngi raq ngi nai ngi ka akha tiingo kang “Ngi ka Jerusalem na hokhambi ümchu wa siwantaq, kriithun thaq na taksma ajong pinthun. Ngi raq phanrap taksma tsii lap wan kang she. Kiimaq anyan phaqqhi min ramram lapwan kang she,” nguta tiishom rasiq wan kang.

¹⁷Ngi ka itsan na taksu tsii nai angok angi tsii liipan na, jamkho tiikhothiq tsin tlaq, kiimaq taksma tsii nai angi nola jong tsii kra sap wan hajaq nguta shiichaq wan kang. Shatmaq ara tiikhothiq wan tlaq arman rahai jaijo ikhli riikang.

¹⁸Jamkhano ngu raüla, Phaqqhi pa wan, chapa kiimin pa wan wan. Nyan phaqqhi apa sap wan, ajon ajü kiimin pawan wan.

Phaqqhi Shra Lak 2

Maiqmii Tiipongpii Ka Atuli

¹Maiqse rilung na polokhiq maq singa ka jamkhiiwa, kra ngi raq ritwan kang. Shatmaq kra pumsii polo rilung ka thiihü atuli.

²Ngi raq irilung na naihü hihe kriika angok angi rilung. Hanngam maq polo ka jamkamtai chang riimak. Kriika hiqtili rashe tiichali nguta sap wan kang.

³Nyan phaqqhi kra sapsin wan ha jaq nguta, ngi raq che nyang lata polokhiq siwan kang. Ngi raq maiqse rilung mangjong hiq na atoqse sithü tiikai na, akha polokhiq maq rilung tiisung wan riive ka ahea nguta tiima wan kang.

⁴Ngi raq phanrap phanrii jaqsham ngut wan kang. Ngi raq ngi miitu jamkaü wakwe jonghea hea haiwan kang. Spiqro sonruk thun chhikang.

⁵Ngi raq phanphan petsiro chhi wan kang.

⁶Ngi raq thamchum thun pahea thu wan kang. Lata sonruk thun na khamlam thu lata kham shea wan kang.

⁷Ngi raq disetiim min pahea riwan kang. Kiimaq ijamkun wa idisetiim saü asetiim min pahea puchi wanto. Ngi ma kongkhu na Jerusalem na siwanti thun thaq na, ngi raq jam nyamse sku chhechhi pahea rümwan kang.

⁸Kiimaq ngi raq mung peng wan tiikang kiiwa hokham tsiiqtum thun na chaq kampho ama asho awo riito. Ngi shiipeo wanti jechak re nai maiqwere, ashi ashunti pahea thü wan kang. Maiqwe ashi raq achak ümchu lamchang wa kriithaq na apa achan ngi raq chakliip nyungre pahea thü wan kang.

⁹Tengteng, ngi ka Jerusalem na ngi ma kongkhu na ümchu wa siwantaq, kra thaq na ajong pinthun riikang. Kiimaq ngi raq nyan phaqqhi sap wan kang kriiraq ngi ma phanrap tii-ong wanto.

¹⁰Ngi raq jamlai phan wa lungwii wankang, kra thum thum klowan kang. Ngi raq ikhum ka jamlai phan niimin tiikit jom mang maq, dunghiq wan kang. Ngi raq phanrap jaqsham wan kang, kra miitu ngi ka ra na düli chang khan siwan kang. Arthun ong wan kang arka, ngi raq jasham wan kang kra miitu poksi.

¹¹Kra latiishe, ngi raq ümtinkhan wa sham lam wan kang kiimaq ong wan kang thun ka, tiima liikangta atuli. Kra thun ka rahai jaijo ikhli riito. Rashe raq aham ra takiq na jam achu min ahü.

Nyan Phaqqhi Nai Chochi Rilung ka Shiikeawe Tiichochiti Miili Kuqtlo

¹²Jamkhano ngukla, hokham riika, apaiq ma kongkhu na hokhambi raq jamlai wa klowantaq, kriili miklo. Kra ningkhan, ngi raq taksu tsii ka jamlai wa? Angi nola tsii ka jamlai wa? Kiimaq maiq jiqti tsii ka jamkhii wa? Kra sap wan miitu she thusi wan kang.

¹³Kiijiishe, ngi raq ara tak kang. “Taksu tsii ka, angi nola thaq na ahea lin. Ranyaq nam miika rawüli ka ahea lin.

¹⁴Taksu maiqse ka khutsai asi. Shatmaq angok angiti ka ranyaq mong na khumtlo.” Shatmaq ngi raq asapha. Nashiq tarü ka khoshi na dea wanti siisaq.

¹⁵Kiijiishe, ngi nai ngi she itsan mong na, “Riita ngi armin angiwe kiikha khoshi na dea wa chang siili jiika, ngi ka taksu we ma jalata, jamlai liip wa lapkang? Jam min ahü,” ngutiishe tiima wan kang.

¹⁶Taksuwe tsaikai jai, jur min apaiq tiima tummak she. Angiwe tsaikai jai min, jur min apaiq tiima mak she. Nashiq wiita ka alaqbaiq chang siisaq miraq. Nashiq wiita atsaiti siisaq. Taksuwe min kiimaq angiwe min atsai wanti siisaq.

¹⁷Arningkhan, ngi ma irilung ka jam thiirii min ahü, hiqtili ikhli she jakito. Jamkhano ngukla, rilung na ümchuwa shamwan kang, wiita ka chamchao chapa tiipati siisaqli. Arthun wiita thiihü atuli siisaq. Irilung na rahai jaili josiq wan kang.

¹⁸Ngi raq ümtinkhan wa hunnii wan kang, lata kampho ümchuwa lap wan kang thun ka ngi ma jam achu min ahü. Jamkhano ngukla, itsai jai arthun arka, ijai na juwa ipum songtiwe kiima baiqthü chang li miraq.

¹⁹Kiimaq jursap apaiq ka maiqshaq shea, maiqkhü wa dongjiiq riila jursap? Li jiimin, ngi raq ara mungkang hiq na, itaksu tsii maq, ümtinkhan wa hunnii wan kang, ijaqsham tsingo ka, apaiq riishe miphaqsiq wan. Arthun arka atuli. Jamliip min ahü.

²⁰Kriikha niishe, ngi nai ngi lische tiishudaq wan kang. Jamkhano ngukla ngi pinthum hunnii wan kang.

²¹Jamkhano ngukla, maiq ashi raq taksu tsii maq, phaqqchi maq, kiimaq tsiimwe khiiqwe jaqsham wiita kuq raüta aklo wan kra, tachong hupsam tsiiqtum ka jai na juwa dong tlaq kriiwe raq, hunhiihü miishe miphaqsiiq wan. Arka liiwan raüla atuli. Arka tri na ang mak!

²²Maiqse rilung na, pattup atinkhan sham raüta, rilung tiisung wan jai na ümniima amet ka jamlai wa sitla?

²³Maiqse rilung na atra sikai wiiwii jaqsham laita sichang. Kra jaqsham mintsa raq chapa kiimaq khuli tiitsi wantlo. Rawa mong na dongdii min, ümkhutsai ka kon mak. Arka atuli.

²⁴Arningkhan, maiqse rilung na athuk pinthum ka, jamlaiwa najaq na lap wankai, kra nawok phetaktak, phaqqsea khamnyang, peokhiq maq siwan changli. Shatmaq ara khoqriiq shishiiq maq siwan armin Shiikeawe raq akuq.

²⁵Riita, maiqse rilung na aphaq asea na, rilung na apolo chang lamlu ka ahin asi shea?

²⁶Shiikeawe riili, apaiq tiichochiti ma, taksu tsii, kiimaq anyan phaqqchi, kiimaq khoqriiq shishiiq rilung shiiman kuqtlo. Shatmaq apaiq raq ngarai maiqse miika, jaqsham minshiiq na tihun niitlo. Raüta tsiiq nai nyamtum riichom raüta tiitotlo. Raüta kra tsangshiiq tsiiq tum ka apaiq tiichochiti ma kuqtlo. Arthun arka atuli. Rahai jaijoli.

Phaqqchi Shra Lak 3

Phanphan Miitu Maiqmiimii Akhing

¹Mangjong hiq na phanrap phanrii miitu maiqmiimii akhing Shiikeawe raq tiihongje siisaaq. Kra tiihong thataq kra phanphan siisaaq hongtha wantlo.

²Apaiq raq wüchhi akhing min tiihongje, atsaikai akhing min tiihongje. Achhikai akhing min tiihong je, aphaibaiq akhing min tiihongje.

³Atseabaiq akhing min tiihong je ami tiiheake akhing min tiihongje. Asiiqbaiq akhing min tiihongje; Ahaihun akhing min tiihongje.

⁴Apaiq raq tsanbihosi akhing min tiihongje, Achochi akhing min tiihongje. Mahomaanyi akhing min tiihongje Wiinumsea akhing min tiihongje.

⁵Riilungwii akhing min asi, riilungwii mai chang akhing min asi. Arpomsea akhing min asi, riipom mai chang akhing min asi.

⁶Apaiq raq arit wan akhing min tiihongto, kiimaq atiiimbaiq akhing min tiihongto. Asaiqsam akhing min tiihongto, atiijobaiq akhing min tiihongto.

⁷Achaibaiq akhing min tiihongto, achhang akhing min tiihongto. Kaiqshakshak maq si akhing min tiihongto, abom chang akhing min tiihongto.

⁸Apaiq raq arlungwii akhing min tiihongto, arpai akhing min tiihongto; arkhat akhing mi tiihongto, wehea riija akhing min tiihongto.

Shiikeawe Raq Akuq Jaqsham

⁹Nashiq raq minshiiq hunniitiikai kiiwa jamlai amet wa lap tiikai?

¹⁰Shiikeawe raq nashiq ma hekiilai hea tiihokuq tlaq kriika ngi raq asapha.

¹¹Apaiq raq phanrap miitu maiqmiimii akhing tiihongkeje. Apaiq raq nashiq ma rawiichii akhing kra sap wan haijaq nguta tsantsii kuqto. Shatmaq natsan sangli chang apaiq jaqsham kra liichum sap wan miitu phaqqhi ka ümtiikiimin kuq mak dea.

¹²Kra ningkhan, ngi raq tak wan tiikang, maiqse ka atra sitiikai bala, jamlai minwa shiiq tiikai, kra shamphaq laita khoqqriiq shishiiq maq sichangli.

¹³Maiqse angu nashiq tarü raq, na raq jamlai jaq wa shamtiikai kriiwa tiidongdea laita, chojong chise maq wok phetaktak phaqqsiq laita rilung tiisung wan changli. Riita arka Shiikeawe raq akuq kongphiq.

¹⁴Ngi raq asapha Shiikeawe raq phanrap klotlaq kriika, pattup pat-sa mingang wan. Kriithaq na maiqse raq jamlai tiitsuqqhiq kai chang ahü. Kiimaq atiikojo lambaiq wan chang min ahü. Nashiq wiitarü ka Shiikeawe jaqsham kra chhilaita amao laita sichangli.

¹⁵Jamlai wa hongtha wantlaq, lo jamlai hongtha wan chang wa sitlaq, kriika man na ahongtha wankun siisaq she. Shiikeawe raq kra phanshi phansang wantaq kra bliiqkiki klo wan ruqli miraq.

Phowe Kappe ka Shiikeawe Jaq Na

¹⁶Kriithaq niimin, ngi raq chhikang, mangjong hiq na ashut klotlo, tri ka tingting maq langrii na, tri jin raüta ajiq khoti klotlo.

¹⁷Ngi nai ngi ka akha tiingo kang, “Shiikeawe raq kechu maiqse nai ashut maiqse ka kappe ashi maq shin raütli tsangshiq kha ka mipho. Jamkhano ngukla, jaqsham kaiwa aweatek ka, maiqmiimii akhing na kha ka miphoqkuq.”

¹⁸Arthun arwa, Shiikeawe raq nashiq armin ngamsaü ngiqse ikhli dea nguta maitaitlo nguta, ngi raq sap wan kang.

¹⁹Jamkhano ngukla, maiqse nai nyamse ka adam dam siili. Maiqse jamkho tsaitlaq kiikhiisii, nyamse kiimin tsaitlo. Wiitsitsü phan ngusaq, maiqse nai ngamsaü ngiqse ka adamli tsaitlo. Tsangshiq ka aphan sang arwan siisaq. Maiqse rilung kiimin, ngamse rilung kiikha thiihüli. Jamkhano ngukla rilung ka phan nai ri wiita ma thiihüli.

²⁰Tsangshiq wiitarü ka hiq da ma jakaiti siisaq. Tsangnai wiita hiqda maq atiiq wan. Hiqda ma hali mijaki nong.

²¹Riita maiqse raq, maiqse tsaikajai atsaiji ka ra na mi wa wan. Kiimaq ngamse tsaikai jai, atsaiji ka wulum mung na mikiho nguta juwe ro phataqtaq maq michong kuqlot shea?

²²Arningkhan, ngi raq akhli she tak wan kang, maiqse miika mangjong hiq na atra sitiikai bala, najaq maq jamlai minwa shiiqtiikai, kra tsingo ka phaqsiiq laita, khoqriiq shishiiq maq siwan changli. Arthaq niika, nashiq raq klo kai chang laihin ahü. Nashiq tsaikai jai niika, jamlai miishe wa mija wan kriika nashiq raq sapmai.

Phaqchi Shra Lak 4

¹Kiimahali ngi raq ara mangjong hiq na miitsan maiqsetiim ka ajong alabi raq ji maq nishishi haihitlo chhitiikang. Tsangshiq ka aho anyi riichanchan, makphai sawali. Tsangshiq khrumketi jumin ahü. Jamkhano ngukla tsangshiq haihitibi ka ajong alabi rai pongdamti siisaq.

²Kra chhilata maiq atsai kaikun shetibi krei khoti kiim jonghea nguta tiimakang. Tsangshiq riive ka atrati thaq na sainaisam ahea lin.

³Shatmaq ara chongtiikai kongnai arthaq niimin, kiim jongheati ka ümchaü niitaq mangjong hiq na rawü michhiki shaqtibi riive ka pinthum ahea. Tsangshiq riika ara mangjong hiq na atinkhan anin lotchang riimak maiq nai maiq liipan na riiahaii tlaq ashut kiimung arka tsangshiq mak maq chhiki mak dongdiive ka ahea.

⁴Kiimahali maiqse ka ongwan hajaq nguta pinthum minshiiq shiichaqtlo chhitiikang. Arka tsangshiq raq nanok chiiti kra lümha jaq nguta amakshu tsi ma shiichaqtlo. Shatmaq armin atuli, rahai jaijoli.

⁵Tsangshiq nga, roknin riishinti ka ajaq tiihot raütli ngatlo. Raüta ram raq tsaitlo.

⁶Shatmaq naiqhü wasü, minshiiq niirai wan ka rahai jaijoli. Kra nam ma khoti jaq na akhüseli jiimin, tsan awok sangli li maq si raüta, singa wan riive ka ahea lin.

⁷Maiqse rilung na jam achu min ahü atu na hunnii rai wankli chhi wan kang. Armin atuli.

⁸Maiqse weshi ka apaiq laqlaq seli, Ase maiqwese min ahü. Anung ano min ahü. Kra taü maq dongdii min, apaiq ka naiqhü wasü mintsa shea mintsa, minshiiq wali arilung ka tiisungtlo. Ajaq na tsiiq ümchuli siraü min, hongto she ngumak phan. Kiitinkhan langlang ka ju miitu wa hunnii raitla? Arka atuli. Arka jamlai achu min ahü rilung.

Khrum Kongti Asi Rilung

⁹Ashi laqlaqse nam miika, anai ka ahea. Wenai kongshi maq jaqsham raüla jamlot jiqлот miraq.

¹⁰Weshi ka chhan wa raüta dea wan raüla, akongtiwe raq arewe ka midoki. Shatmaq kongti ahü, maiqmii laqlaqseti ka, hiq na dea wa raüla, apaiq tiidoketi maiq ka jumin ahü miraq. Kriika pinthum ümkoq ümpahaq rilung. Apaiq khrumti jumin ahü.

¹¹Kiimahali, wenai nguraü ka rasongji niimin, adam na kon raüta, alamwiq mikon. Shatmaq weshi laqlaqse li nguraü ka rasong riili mikaq phaqa.

¹²Weshi laqlaqseli nguraü ka, apaiq tsea wati saüwa raüla, apaiq raq tang mak miraq. Shatmaq wenai nguraü ka mitang. Raülo lotsam maq apa kriika, panthit panbaiq miika jemak.

¹³⁻¹⁴Maiqse ashi ka miitsankhiq wa, tsangmung na hokham ma mija wan. Lo apaiq ka phaqték mong wa dong wan raüta, hokham ma mishong wan. Shatmaq apaiq ka tikiija na, maiq raq tsii achongkuq lang mak she, angi nola ma jaki raüla, apaiq kiimin, atsii asi miitsan maiqse jero weshi kriithaq achan ka riimak.

¹⁵Ngi raq ara mangjong hiq na maiq ümtinkhan wa sitlaq kra tiima wankang. Riita atinkhan mungmaiqa phong arwa, jero weshi ka, akhing ashi na tsangmung na hokham ma mija wan.

¹⁶Hokham weshi raq tsangmung peng wantlaq kiijiika, mungmaiqa ka pahea, awea lot mai min mirsham. Shatmaq apaiq tsai kai jaishe ka, tsangshiq miitu ümtinkhan wa, apaiq raq jaqsham kuq wantaq kra miitu kechutumketi, maiq ka ahü she miraq. Arka thiihü atuli. Arka rahai jaijoli.

Phaqchi Shra Lak 5

Taülaükhiq Kiq Naqkhamkiq

¹Honkamshat maq Shomjam na kilaq. Kiijiika ataikai miitu kilaq. Maiqjiqti raq ajiq alam sapmak maq honglu kuqtlaq ikha ka naqki kiq.

²Kiijaq mobom naqbomkiq. Abomho ma samhea tiimalaq. Shiikeawe man na tiimarahü maq kiq naqkhamkiq. Apaiq ka ramungtan na. Ümniika mangjong hiq na. Arningkhan bom achan naqbomkiq.

³Ümtin khan wa ümchapa haü, kiitinkhan rawa ma abi mimahaü. Ümbom apa bom haüla, ashut min apa mishut haü.

⁴Kra ningkhan, Shiikeawe ma kongphiq khathü haüla, kongphiq raükha ka jaqlo miili adii riilaq. Apaiq ma maiqjiqti hon atsii ka thiihü. Ümnü maq jamlai wa khamläü kra kuq laq, naq tleakiq.

⁵Kiqkham laüta klomaü chang ka, khamkuq maü dongdiiwe ka ahea.

⁶Ümbomtsi kriimiili ümniika ngarai na tiidea baiq chang ka naq bomkiq. Shiikeawe ramwe ma, ümniiraq shut rai kang dea nguta mra tiidii chang miraq. Shiikeawe tsan ka ümkhuthaq na jaram tiikhiq wa? Laüta ümjaq ajaqsham haü ka apaiq ma jaram tiithen baiq wa?

⁷Ümniiraq ümtinkhan sham-akai li hang haü jiiimin, ümtin jaqsham kaiwali hunnii rai haü min, ümtin khanli tsütsit haü min, ümniika Shiikeawe man na, tiihaisongshat maq chap changli dongdii miraq.

Rilung ka Thihü

⁸Atsujaq jaqshamti ajong alabi raq miitsan miijanti ka nanshan rea chhihaü jiila, naq wang thang kiq. Kiimaq tsangshiq raq lap chang ka kuq mak chhi haüla, naq wangkiq. Siihiip weshi ka apaiq ma ajongwe raq tiiwong kuqtlo. Kiimaq tsangnai wiita ka tuwe jongbi raq tiiwong kuqtlo.

⁹Hokhamwe santla mungmai qse raq tsam ahea jut tlaq thaq na chap raüta mung pengtlo.

¹⁰Ümniika kampho ma süram haüla, ümsütsi ka ümtiikii min tsaq mak. Ümniika chithe ma ja wan lungwii tlaü jiila, ümniiraq ümchu wa rittlaü kriika lapmaü mirhaü. Arka atuli.

¹¹Ümniika chithejong ma jawan wan haü min, aphaqseati maiq ka pahea riiwan wanli miraq. Ümniiraq sap chang ka, ümniika chithe dea nguta saptlaü kli aliip miraq.

¹²Shamti kaiti riika, ajaq na jamlai wa asi, kra phaqsiiq raüta, rawa na khütsü khatsü mikonsiq. Shatmaq chithe maiqse ka atsii rümwan miitu rawa konhü michapasiiq.

¹³Mangjong hiq na ngi raq phanshi abi pinthum chhi wan kang. Maiqse raq tsangshiq kampho ka jai na tsangshiq ma rongraa tlaq akhing miitu tek na saiqsam thütlo.

¹⁴Shatmaq akhing ashi na, kra kampho ka phanshi ra alap chang piikii lam asi kiijaq piikiikai na piikii ka sumphaqtlo. Raüta jai na asaü asetiiim miitu thüthü chang min ahüshe riitlo.

¹⁵Nanyung puk mong maq mangjong hiq na jamkho shaqmii saükikai, awawan ranaiq niimin, shaqmiili miwa wan rong i. Mangjonghiq maq ümtinkhan wa jaqsham hunnii tiikai ka wiita amiimthü changli. Nashiq raq jamlai min howan lot mai.

¹⁶Armin riikhaqli ka riimak! Nashiq jamkho jaqmii saükikai, kiikhiisii jaqmii maq miwa wan rong i. Nashiq ka ümtinkhan wa hunnii tiikai kriika rahai thoqseali. Nashiq raq jamlai wa lapkai?

¹⁷Maiqse rilung ka ranyaq mong na sithü changli. Kiimaq hosi, chapa, tsankhiq kiimaq atsi asi lam miili sitiikai.

¹⁸Ngi raq maiqse rilung khuthaq na phanrap konchon wan kang. Lata bomtsi ka arjiishe sup wato: Shiikeawe raq maiqse ma rilung ka ara mangjong hiq na siwan miitu atoqse li kuqto. Kriikha na jaqsham minshiiq ümtinkhan wa hunnii tiikai, kra phanphan, phaqaq asea chamtraq wok phetak phaqsiiq raüta, chochikhiq maq narilung ka tiisung wan changli. Kriili maiqse ma ahea pinthum. Maiqse rilung kharii ka arli she.

¹⁹Arningkhan Shiikeawe raq maiqse ma, apaiq rilung na tsiiq nai nyam chamtraq shiiman kuq tlaq jiika, apaiq raq kra chamtraq phaqsiiq raüta sichang. Apaiq raq Shiikeawe ma kechutum chang. Kiimaq apaiq raq minshiiq wantaq kra tsingo ka phaqsiiq raüta sichang. Arka Shiikeawe raq akuq kongphiiq.

²⁰Shiikeawe raq apaiq ma chojong chise maq si miitu arilung kuqtaq, kra mren, apaiq ka rilung atoqse kra tiima raüta chapa raa mak.

Phaqchi Shra Lak 6

Maiqse Raq Rotlaq Kra Wiita Hongmak

¹Ara mangjong hiq na maiqse rilung na ahaihi pahea asi. Ashut pahea klotlo.

²Shiikeawe raq maiq wiijamti miika tsiiq anyam, shreng manto, kiimaq chiithe jong, phanphan apaiq raq aroro kuqtlo. Shatmaq apaiq ma kriithun ka peokhiq phaqla wan miitu rilung kuq mak. Maiq ahinti wa raüta, apaiq tsiiq anyam thun ka chamtraq phaqsiiqtlo. Arka atuli. Arka ajiq bintang saü watlo.

³Maiq weshi rilung na asetiiim ka shishi miraq. Kiimaq apaiq rilung kiimin luhea misi. Shatmaq arilung luheali siraü min, apaiq rilung na chojong chise maq silumak dea, jiika, kiimaq apaiq tsaikai ranaiq, amaa ka aheawiq maq saiq sam wanti maiq ahü jiika, apaiq nam miika, maase abaiqki no kra riawe khoti ahea lin.

⁴Kra nonose rilung na rawü chhikai ka jamliip min ahüli. No ka maase baiqkai jai, ranyaq mong niili she kihotlo. Krai mren apaiq ka jurmin tsan na tiitsang mak she.

⁵Kra nonose riika, rilung rawü ka jamkhiiwa kra chhikimak dea. Kiimaq maiqse rilung ka jamkhiiwa kiimin sapki mak dea. Li jiimin apaiq ka kaiqshakshak hea akon ikhiishe miisaq ka thum wanto.

⁶Ara nonose ka sanglili hea wawanto. Apaiq ka maiq weshi rawii shinai siraüta, arilung na chochi ahü maq tsai wantaq kriiwe nam ma ahea lin. Jamkhano ngukla, tsang nai wiita khoshi niili wawanto.

⁷Maiqse ashi riika, awokpo miitu, minshiiq pinthum shiichaqtlo. Shatmaq apaiq miika hongto she ngutiika ahü.

⁸Taksu maiqse ka jehin nore thaq na holi ahea lin shea? Jehin nore maiqse ma arilung na jamkhii siwan chang wa kra sapsin rea ka jamlai liipwa midong?

⁹Ara lii raüla, maiqse rilung ngutlaq ka atuli. Jamliip min ahü. Arka rahai jaijoli. Phanrap phan rii lap wan hajaq nguta rapan hiqlam siwan nam miika, najaq na jamlai wa sitlaq kra phaqsiiq laita chochikhiq maq siwan riive ka ahea.

¹⁰Maiqse rilung na jamlai phan hongtha wan chang wa kriithun ka, man na rapha hiqwa niiphü thapthi wanje she dongdii. Kiimaq nashiiq tarü raq asap i, maiqse riika apaiq thaq na juwa ajong kriirai ka riikhii wan lot mak she.

¹¹Apa riikhiilea wan wan, thiihü ma jawan wan li miraq. Ümniima jamlai phan aliip apha dong chang min ahü. Atuli.

¹²Maiqse raq arilung ka ara mangjong hiq na jaqlöse kiimaq thiihü sithü tlaq liipan na, apaiq ma ahea pinthum ka jamlai wa miraq, kra apaiq raq jamkho misap? Ara maiqse rilung ka rashekii na khum raüjaq, natsaiji dongtlaq ikhli. Maiqse raq apaiq tsaikai jai, ara mangjong hiq na jamlai mra wa mipin wan kra misap lot shea?

Phaqchi Shra Lak 7

Maiqse Rilung Thiihü

¹Maiqse ma mangchong ahea maq siriive ka, athii tsinhea homseng hom thaq na ahea lin. Kiimaq maiqse ma atsaikai ranaiq ka, rawüchhi ranaiq thaq na ahea lin.

²Poi klo raüta phaqsia chamtraq sitlaq jam na kai nam miika, maiqtsaiki taq jam kiijaq kairiive ka ahea lin. Jamkhano ngukla, maiqse rilung ka akhiisii then run wan chang siisaq. Kiimaq maiqse atrati tarü tsantsii na, ara bomtsi arka thüshat maq sichang.

³Ajon ajü riive ka naihü hihe ranaiq nam ma ahea lin. Jamkhano ngukla aho ajü riika makshii jaqshii tiijatlo. Shatmaq ümnsan mong na taksu tsii ka, asiwiq minkuq tlo.

⁴Wranaiqshe apo alo seali tiima tlaqti ka angi, Shatmaq taksu maiqse riika atsaikai ranaiq tiima raüta sitlo.

⁵Taksu maiqse raq ümniima tsii chongke ason riitlaq ka, angikong raq ümnaq shomra tlaq kra nan ma ahea lin.

⁶Angok angiti naishin rai tlaq kriika, shuk shintu wa na achaaq patrai tlaq ikha, jamlai miinu min ahü.

⁷Maiqshaqti raq maiq laolii raüla, apaiq ka angiwe ma jakitlo. Kiimaq ümniiraq tsiqlap siq haüla, ümtsantsii ka tiinambaiq tlaü.

⁸Atiisup wan akhing riwe ka, atiipha wan akhing thaq na ahea lin. Anin raüta khewanti ka, shiikong miilongti thaq na ahea.

⁹Tsankhiq ka anin laüta thü laq. Maiqjiqti riili tiina atsankhiq ka thopshat maq thütlaq.

¹⁰Ümtiikiimin, “Ai man na khoti ahea siwan kai shatmaq nya?” nguta naq waikiq. Kriika maiqshaqti bom riimak.

¹¹Maiqse atra sitlaq kriika wiitsii maq sichang, Arka nyungwe jaq wa tachong hupsam alap ikha.

¹²Kampho maq jamkho khum tiichhiikuq tlaq, kiikha taksu tsii raq maiqse khum tiichhii kuqtlo. Taksu tsii raq ümkhum tiichhii kuqtlo. Phaqchi sapti miika ahata aliip apha.

¹³Shiikeawe raq jamlai wa klowantaq kra shiwea laq, Apaiq raq jamlai wa ako akat tiiq wantaq kriika juro mitrap ru wan lot?

¹⁴Arong awin maq sitlaü bala chojong chise maq silaq. Kiimaq alit akot kaidi tlaü bala, rashi hiqwea laüta silaq. Shiikeawe raq siili chochi akhing na chamchao akhing ka tiisaütlo. Maiqse riika anap jamlai wa misaü, kra saplot mai.

Thittlaphok Naqklokiq

¹⁵Irilung ka thiihü niili thum wanto. Shatmaq maiqse rilung na jamlai wa saüwan tlaq, kra ngi raq wiita chhiwan kang. Tingtingwe rilung ka rithiq mojakai li. Shatmaq ashutwe rilung ka aluwiq mosi li.

¹⁶Arningkhan pinthum kechu maiqse miimin naqjakiq kiimaq pinthum taksu maiqse miimin naqjakiq. Maiqmii rilung ka jaram shiithen baiq wa?

¹⁷Shatmaq ümniika abi pinthumwe miimin naqjakiq, kiimaq maiqjiq pinthum miimin naqjakiq. Ümrilung ka jaram tiitoq baiq wa?

¹⁸Thittlai phok jamlai min naqklokiq. Ümniiraq Shiikeawe ma haisong tsantsii rümhaü jiila, jamlai wa klo tlaü kra ong wan ruq mirhaü.

¹⁹Taksu tsii raq maiqse ma ümtin khan wa shiiman kuq tlaq, kriika tuwejong weroqshi raq chela ashiti ma shamkuq tlaq kriithaq na apa misham kuq lot.

²⁰Mangjong hiq na rilung pattup jangshi min ashut klomak phan, riikhaqli jaqshamti maiqse ka jumin ahü.

²¹Maiqse raq jamlai wa ngutlaq kra wiitarü taisea chang ka ahü. Jursap ümjaqshi se raq ümnaq shummi reä kriilo tairat.

²²Kiimaq ümniiraq nanok jang pahea shummi wan laü kriimin la ümniiraq asap haü.

²³Ngi raq irilung na arthun ara taksu tsii maq sisi wan kang. Lata shinwan kang. Lata ngi ka taksu maiqse miidea jawan hajaq nguta shiichaq wan kang. Shatmaq thin wan lot mang dea riikang.

²⁴Maiqse rilung ashi ka ümtinkhan tsaü wa? Kriika nashiq raq khon wan lot mai. Tsaühea lang lang. Nashiq raq tak wan lot mai.

²⁵Shatmaq ngi raq irilung ka phaqqhi apa sap wan hajaq, kiimaq taksu tsii ka apa tsin wan hajaq, kiimaq phanrap maiqse rilung na chhiwan tiikai kra liichum ka konchon wan hajaq nguta tsinngin wan kang. Kiimaq maiqse rilung na ajiq aphiq rilung nai angok angi rilung ka jamno supwa tla, kra liichum ka tak wan hajaq nguta tsinngin wan kang.

²⁶Ngi raq maiqse rilung na phanshi chhi wan kang. Kriika tsailam khobok nam ma akhap pinthum. Kriika jechak abi nyung kra. Apaiq raq ümnaq lungwii tlaq kriika ümnaq min rai chang bi atsan. Kriika wushi tiimin chang chiiq achan ikha. Kiimaq ajaq maq ümnaq pomtlaq kriika jinraü kharü ikha ümnaq mikhaho. Jurwa Shiikeawe tiichochi tlaq kriiti kli kriinyung thiikho wa mitiichhii lot. Shatmaq apaiq raq ngarai maiqse ka mikhaho.

²⁷Phaqchi shrawe raq, tengtodea ngutlo. Ngohea shaqshaq ngi raq arthun ara sap wan kang. Rilung na phanshi shi maq sisi wan lata sap wan kang.

²⁸Ngi raq laihin min asi shea nguta sisi wan kang. Shatmaq laihin lamlu ka humwan mang dea. Maiq hingshi phong na maiq weshi ka maiqshaq, ngi raq shreng wanli chang hum wan kang. Shatmaq jechak ka nyungshi min hum wan mangdea riikang.

²⁹Ngi raq takwan kang bomtsi poshi ka ara riito. Shiikeawe raq nashiq ka tingting tiq wanto. Shatmaq nashiq raq maiqmii miitu ajiq lamlu pahea tan wankai.

Phaqchi Shra Lak 8

Hokham Aming Langlaq Laüta Khusang Maq Silaq

¹Taksu maiqse riili phanrap liichum ka, riikhaqli taktlo. Taksu maiqse kha maq apaiq ka anai li riitlo; phanrap chapa chang akhing niimin, apaiq ka anai lam miili phanrap atang riiwantlo.

²Hokham aming ka lang laq. Shiikeawe man na taü laükhiq kiq naqkhamkiq.

³Hokhamwe man wa jaqlo atiidothokap riilaq. Apaiq tsankhiq chang bomtsi jiila. Ümchiim ajinkap riilaq. Apaiq raq jam lai wa tiima tlaq kra miklo.

⁴Hokham riika apaiq raq athithi jaqsham miitu arang hotlo. Jurmin, “Kiikhiika jaram wa klo laü?” nguta apaiq kiq khiilot mak.

⁵Hokham aming lang laüta sihaü jiila, ümniima jam haisong chang ahü, tiiwong shat misi haü. Taksu maiqse riika ümra akhing na jamlai klo chang wa kiimaq jamkhii klo chang wa kra asap.

⁶Phanrap kiimung miitu riikhaqli akhing asi. Kiimaq riikhaqli klowan miitu lamlu asi. Shatmaq nashiq raq ralangse li saptiikai!

⁷Nashiq raq anap jamlai wa misaü wan kriika saplot mai. Nashiq ma kra chongketi jumin ahü.

⁸Maiqse riika apaiq ningthoi ranaiq akhing ka klai lot mak. Kra akhing ranaiq ka apaiq raq jai na tlu hit lot mak. Kra rekhat akhing na nashiq hangki lot mai. Kra ningthoi akhing jaqkhon mong wiika nashiq juwe min hangki lotmai.

Ashut Maiqse Nai Kechu Maiqse

⁹Ngi raq ara mangjong hiq na, ratakiq na, jamai wa klo wan tlaq kra chhiwan kang. Ara mangjong hiq na maiq wiijam raq maiqse khu thaq na aming kuqtlo. Raüta maiqse ka tsangshiq wokhong na chamchaotlo.

¹⁰Tengto. Ngi raq ashut ashai maiqsetiim ka tsangshiq maakho na lapkito chhikang. Shatmaq tsangshiq maa lapkaiti raq, maalap rü maq jam na jang wan lam miili, tsangshiq raq chela mong maq ashut ümtinkhan wa klo wantaq kra laqbaiq raüta, tsangshiq somra wantlo. Arka thiihü atuli.

¹¹Maiqse raq mat atsa ka jeriiruiq hea jam nguto tangtla? Tri jinti ashutti ka jaqlo thit thit tsangshiq kha kra phokuq mak, raüta tsasha mak kha maq, mat atsa pahea tang wan tlo.

¹²Ngarai maiqse ashi riika, jangroq shishi ngarai mitang wan. Kra taü maq dongdii min apaiq ka atrali misi. Tengto: Ngi raq asap ha, tsangshiq raq akha ming, “Ümniiraq Shiikeawe aming lang laüta sihaüla, ümniima jammin ngusiq mak miraq.

¹³Shatmaq ajiq maiqse ka hangki mak miraq. Tsangshiq rilung ka rashe nyam tsaiji ikha. Raüta tsangshiq rilung ka atoq mirki. Tsangshiq ka jeroji niili mitsaiki. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Shiikeawe aming lang mak.”

¹⁴Shatmaq arka arot bintang. Liimanta, mangjong hiq na jamkho sitla. Jangshishi ka kechu maiqsetiim raq, ngarai maiqsetiim mra kra ho raüta chamchaotlo. Kiimaq ashutwetiim raq kechu maiqsetiim raq lapchang poksi kra laphotlo. Ngi raq arka thiihü atuli chhitiikang.

¹⁵Arningkhan ngi riika arli saptiikang, maiqse rilung na, polokhiq maq siwan changli. Jamkhano ngukla maiqse ma rilung na polokhiq maq siwan miitu ka, phaq nai sea chamtraq phaqsiiq raüta peo wan chang kli sitlo. Shiikeawe raq

apaiq ma mangjong hiq na rilung kuqtaq liipan bala, arka apaiq raq jaqsham raüta mipeo wan lot.

¹⁶AkHING jangshishi na, ngi raq arthun rilung bomtsi ara takwan hajaq, lata taksu maiqse ma jahajaq nguta rawa konhü tsin ngin wan tiikang.

¹⁷Shatmaq Shiikeawe raq mangjong hiq na jamlai wa kiimung wantlaq kriika, ngi raq akhiismin taklot mang. Maiqse raq ümtin khanli shiikut chaq wan raüli min, arthun arka sap wan lot mak. Taksu maiqse riika saptiikai ngutiimin mitsütsit sham. Shatmaq tsangshiq raq sap mak.

Phaqchi Shra Lak 9

Rilung Na Akhing Jamkho Saütlaq Kiikha Silaq

¹Ngi raq maiqse rilung na arthun hongtha wantlaq ara rahi q luhea itsan mong na rashi hiq wea shin wan kang. Lata ara bomtsi ara sap wankang. Taksu maiqsetiim nai kechu maiqsetiim raq jamlai wa klowan tlaq kriika, Shiikeawe raq thapthi wan tlaq kiijaq hong wantlo. Tsangshiq raq maiqse ma lungwiitsii tiichhi tlaq kriimin, kiimaq maiqse ma ngengseng wantlaq kriimin wiita Shiikeawe raq athithi kiijaq tiihongtlo. Juwe riimin maiqmii khaki na jamlai wa saü wan jiiq kriika sap mak.

²Maiqse liipan na jamlai tiikhothiq chang min ahü. Wiitarü ma kharii ka ashi li saütlo. Kechu maiqse miimin kiimaq ngarai maiqse miimin, kharii ka adamli. Maiqshaqti miimin, kiimaq ngarai maiqse miimin, ajiq maiqse miimin, maiqshaqwe miimin, kiimaq abi ashutwe miimin, akam alam maiqse miimin, kiimaq kammak maiqse miimin, kiimaq honglu keti maiqse miimin, kiimaq honglu kuqmak maiqse miimin, adam li saütlo. Maiqshaqwe kiimin ngarai maiqse kra thaq na ahea lin ka riimak. Atiitumtiwe ka, tiitum makwe thaq na holi riimak.

³Maiqse wiitarü ka kharii ashi na sup wa chang siisaq. Arka riikhaqli ka riimak. Tsangshiq ka atra si ruq wiiwii, tsang khutsai, ka abi ati tiima tsantsii riili ama sitlo. Kiimaq angi nola tsii riili ama sitlo. Raüta tiihanghiiq miili she tsangshiq ka tsai kitlo.

⁴Shatmaq maiqse juwa mangjong hiq na atra siti phong na, atra sitlaq kriiti miika rilung na aranphan chang lamlu asi. Atra hikaü ka, amaa hangsi kaü nam ma athii asi.

⁵Tengto. Maiqse atra siti riika ranaiq shishi mitsaiki rong i nguta asap. Shatmaq atsaikai kunti riika jamlai min sapmak she. Tsangshiq raq jamlai poksi lapkai chang min ahü she. Maiqse raq tsangshiq ka alaqbaiq wishe.

⁶Tsangshiq lungwii tsantsii, tsangshiq makshu rashe tsantsii, tsangshiq jaq sham kaiwa miitu tsantsi tlaq thun ka tsangshiq miisaq thumtaq krai she thumto.

Tsangshiq raq ara mangjong hiq na jaqsham kaiwa lom wan lot mak she. Thumtoshe.

⁷Kriq na. Phesiq laq. Phetaktak phaqsiiq laq. Chojong chise maq silaq. Wiiche wiitsam phetaktak phaqsii laüta silaq. Chochikhiq maq silaq. Shiikeawe arka ahea siili.

⁸Wranaiqshe khuthai thea mai, laüta chojong chise miili silaq.

⁹Ümniiraq lungwii tlaü ümjamti nyung rai ümrilung ka khoqriiq shishiiq maq silaq. Ara mangjong hiq na siwan miitu Shiikeawe raq ara thiihü rilung kuqtaq kra tiisung wan laq. Ranaiqtek thiihü rilung ka ara mangjong hiq maq siwan chang kata. Jamkhano ngukla, chamchao litkot mong miili siwan chang rilung ka Shiikeawe raq maiqse ma phansang kuqto.

¹⁰Ümniiraq jamlai sham-akai wa shamtlaü, kriika, tsapkapkap maq shamlaq. Jamkhano ngukla, ümnaq kaiho chang wulum mung kiijiika, jaqsham kaiwa min ahüshe; tiima tsantsii min ahüshe; phaqchi pinja min ahü she; taksutsii min ahü she miraq.

¹¹Ngi raq bomtsi ashi hali sap wan nongkang. Ara mangjong hiq na phiqhea juti raq aju riilong akhingtek ka tang mak. Kiimahali, nolawe riimin rekhat ka tangruq ka tang mak. Taksu maiqse li jiimin, tsuq anyam ka lap wan ruq ka lap mak. Khutsai asiti maiqse kiimin chiithe ma jawan ruq ka ja mak. Kiimahali, asap atsin maiqse kiimin, akhingtek ajong ala miika jawan ruq jawan lot mak. Maiqse rilung na kiimhü ranaiq akhing ka wiitarü raq riihumtlo.

¹²Maiqse ngutiikai ka, na ma abi ranaiq ka ümtiikiiwa riihumtiikai, kriika jurmin sapmai. Wushi kong chiiq na min rai tlaq ikha; ngiq ka chiiq maq akhup rat ikha; nashiq armin, na raq sapmai shonli tiihanghiiq miili, chamchao akhing ka saü watlo.

Taksu Tsii Nai Angiwe Tiima

¹³Ara mangjong hiq na ngi raq taksu maiqse ashi rilung shiiton chhikang. Mangjong maiqse raq taksu maiqse ashi ka jamkho liitla kra chhikang.

¹⁴Maiqhiq shong chela aranse ashi riito. Kiijaq siti maiq ka atsapse li riito. Akhing ashi na hokham ajongweshi raq kra chela ka khat wanto. Raüta chela trotam maq komwanto. Raüta peruk ka arunbaiq ma tiijeto.

¹⁵Kra chela na siti miitsan maiqse ashi asi riito. Shatmaq apaiq ka khonglaq maiqse riito. Apaiq anyan phaqqhi maq kra chela ka re jaq khon mong wa tiichhii kuqto. Shatmaq kra miitsanwe ka jurmin tsan na tiitsang mak she riito.

¹⁶Kra chhilata ngi raq, “Taksu tsii ka ningkun thaq na ahea. Shatmaq miitsan maiqse taksu tsii ka hiq tili ikhli, maiqse raq no na shipoq baiqtlo. Kiimaq apaiq raq chongtlaq bomtsi ka maiqse raq lang mak shishe tlo,” nguta tiima kang.

¹⁷Angi nolakong bom kra tairaüta gisii tlaq hokhamwe bom kra tainam miika, Taksu maiqse raq kaishakshak maq nga räuta tsii chongkuq tlaq kra taisea riive ka athü asi.

¹⁸Rekhat chang chuntsi nyiimwin nam ma, taksu tsii chongkuq tlaq kra tai haü jiika, mungmaiqse ma hansang miraq. Shatmaq ngarai maiqse ashi riili Ahea awa pahea shiithen baiqtlo.

Phaqchi Shra Lak 10

Phanphan Shrira Wan Bomtsi

¹Shekaü maa thun ka homseng chü mong na namrai räula, homseng ka anam she mirki. Kiikhiisii phanshi ashut klo räula, taksu pinthumwe mangchong kiimin abi mirki.

²Taksu maiqse riika jamlai wa athuk atsom kriili misham. Shatmaq maiqjiqti riika ashut jaqsham kli miklo.

³Apaiq ngokngi hon atsii ka tung alam na wanwe riihum räü min, apaiq nai apaiq kra tiichongsiq räuta, nanok apaiq sapmakti riimin apaiq ka angiwe nguta misap.

⁴Ümnaq shutphit rai haü jiila, ümwelawe wokhong wa, ahin na juhola nguta naq dankiq. Kaishak li ngalaq. Kra riiraüla apaiq raq ümshut ka adii mirkuq.

⁵Mangjong hiq na tuwejongbi raq, ashut jonghea kloto chhikang.

⁶Maiqjiq ngamphiqti riive ka ajong alabi ma shong wanto. Shatmaq chithe lüwati ka no na tsuqbaiqto.

⁷Ngi raq disetiim ka kumrang thaq na chao raq raq chhikang. Kiimaq aki miikiimbi ka hoksii maq khumtlo.

⁸Jurwa thiikho thutlaq kriiti ka kiijaq maiqmiili midea wa. Jurwa khetuk chai räuta maiq jam mong na watlaq, kriiti ka paü raq mithaü.

⁹Jurwa longrong mong na long thutlaq, kriiti ka long raq mitiiq, kiimaq jurwa chinpan tiikho tlaq, kriiti ka chinsiiq raq mibuk.

¹⁰Mang ka minhü ataüwiq jiika, ningkun achan shoq räuta pe daq chang miraq. Kra ningkhan kongkhu tiije chang.

¹¹Paürai tiitsa atsin ha nguraü, paü raq apaiq ka kongkhu thaürat räü ka, apaiq raq päütlin sap ka jam achu ahü.

¹²Taksu maiqse raq bomchong tlaq kra lümaq apaiq raq shreng manto laptlo. Shatmaq maiqjiq ngamphiqti riika anübok maq jamlai wa bom tlaq kra miili apaiq ka then phaqtlo.

¹³Apaiq raq bang bang bomtsi bomphatlo, räuta angi nola jaqsham na sup watlo.

¹⁴Shatmaq angiwe ka bom wan ruqli, atsaq min tsaq mak. Jam na sup chang wa kra jurmin sap mak. Kiimaq nashiq tsai kai jai rawiichii na jamlai wa misaü wan kra jurmin saplot mai.

¹⁵Angiwe riika ranaiq rawa jaqsham niili motlo, ajam na wa min sap mak laq baiqtlo.

¹⁶Maiqmung ashi ma chamchao mirhum, tsangmung pengtiwe ka nosese ngu raüjaq. Kiimaq aki miikiimbi ka rawa minru, chenyang ngasiq raüjaq!

¹⁷Shatmaq kopan jonghea ümra mungti wa, tsang hokhamwe ka nyungwe maiqla miraq, raüta tingting tri maq mung peng tlaq. Kiimaq mungtubi riimin akhing khaqkhaq na, phaqsiaq tlaq. Kiimaq shiiton raüta phaqsiaq tlaq, chechok tsampii ma jamak phan.

¹⁸Roknin riishinti riika ajam wukhupu kiimin sukmaak riitlo. Raüla ajam ka wusa raq then wantlo. Raüta jam ka riimkitlo.

¹⁹Polokhiq poijong klo ka chojong chise miraq. Che phetak bak nyang jai hühü haha minai trang. Shatmaq ara phan nai ri klo miitu kampho miraa, kampho ahü jiila klo lot maü.

²⁰Hokhamwe ka naqsai rankiq, maiq raq taimak atsise maq jiimin, Kiimaq chithe maiqse ka naqsai rankiq, ümtap mong maq jiimin, jursap wushi raq abi lam maq motai miraq, raüta tsangshiq ma mochong rea miraq.

Phaqchi Shra Lak 11

Phaqchi Maiqse Ashi Raq Jamlaiwa Shamtla

¹Ümtsiiq ka pongmungti rai piikii laq. Raüla akhing ashi na ümniiraq amet pahea milap haü.

²Ümtsiiq ka pongbaba jaqsham na tiwalaq - apawiq na, Jamkhano ngukla, rawiichii akhing na jamlai kharii wa saü wan jiiq, ümniiraq sap maü.

³Pechong ka shekhu nü niisha ri tla, shea shemai nü niüwa ri wan tlaq, pehü ka kriijaqli mibum. Phumda ka anyaq raüla, ra ka mijun ngushat.

⁴Rahai rajun akhing saüwa kra khesiq laütli ngasiq haü jiika, tsam ka jangki lapmaü li milea wa, Raüka tsam ka jamwo mijutki haü.

⁵Maiqse ka anyung wok mong na jamkho chhanchhi wantlaq kriika ümniiraq sap maü. Kra niq riri sii hali, Shiikeawe raq phanrap phansang wantlaq kriika ümniiraq tak wan lot maü.

⁶Kra ningkhan, tsamlai ka ranap niimin kiimaq raji niimin wankikiq. Jamkhano ngukla, ümniiraq, wiita shea cham wan tla, shea ümriiti wa samhea cham wantlaq, kriika ümniiraq saplot maü.

Jerobi Ma Tsii Chongke

⁷Ranaiq rawü li ngutlaq ka maiqse ma pinthum peohea.

⁸Rawiitek ümrilung siwan tlaü kra miitu honkamshat maq silaq. Ümrilung ka luhea li siwan haüjii min, tsan na tiitsangshat maq thülaq, ranaiqshishi ümniika atsai chang dongdii miraq. Khaki nü na liichang ka jamin ahü.

⁹Jerowe lei, peokhiq maq rilung ka tiisung laq. Jero bala chojong chise maq silaq. Tsan raq aroro kra sham laüta silaq. Ümtsan raq jamlai wa jaütlaq kra phanphan polokhiq maq silaq. Tsan na tiitsangshat maq silaq. Ümniiraq jamlai wa sham wan laü, kra wiita Shiikeawe raq kappe maq shin raüta kha ka mipho wan.

¹⁰Jamlai miitu min naqchapakiq. Lo, tsanbi wokti min naqsikiq. Ümniiraq jero rilung ka luhea siwan lumaü she mirhaü.

Phaqchi Shra Lak 12

¹Arningkhan ümnaq Phansangtiwe ka ümnaq jeroji na tsan na tiitsang laq, ümrilung na chamchao rahi q akhing kra misaü wan shaq liipan na. Ümrilung na rawü thum wan raü jaq, ümniiraq, “Ngi ma arthun arka asum akam min ahü she,” nguta mingu haü.

²Kra akhing na ümniima rashekiili kra, jipili kra, kiimaq raiqsaiq chhaitlaq kra, samhea chhimaü she mirhaü. Kiimaq rajun sheati phumnyaq dakaü kriika ümmakki wa ahin na rahai raq pan wan mak she miraq.

³Kra akhing na, ümjaqphum hong maq ümkhum tiikhe wan laü kriika, nintata she miraq, ümhokpe wiinai ümchaü toqpum kham ikha sitlaq kriika, atiikhai rokrok she miraq. Kiimaq ümrong ümwi thun kiimin wiita rokki raüta, phaqsea shotsü maü she miraq. Kiimaq ümmakpo wiinai kiimin lairap ka samhea chhitsü maü she miraq.

⁴Chiiheawea lam na trangkongcha kiimin taimaü she miraq. Kiimaq longtham na tsam tiikit trang kiimin taimaü she miraq. Kiimaq maiqshi maiqnge watrang kiimin taimaü she miraq. Kiimaq peshap wushi tsü kra tailaü tli akon wa asam mirki haü.

⁵Kiimaq ümniika kinthii diilu kra chhihaü min haisi kosko she mirhaü. Akhum kai min haisi chang she miraq. Kiimaq ümkhubin ka chhechhi kaü ikha wiita she mipüki. Kiimaq ümniika akhum ashiim min lot maü she mirhaü. Kiimaq jamlai phan phaqsaiq haü min, asum akam min ahüshe miraq. Jamkhano ngukla nashi q tarü ka pattup thumkimak phan jam kiijaq wawan chang dongdii. Kiimaq chiiheawea lam na maaho manyi trang she miraq.

⁶Kampho siraütum ka apan she mirbaiq. Chaq lemtem kiimin ato chang wa adea she mirwa. Raüta abun she mirki. Khappong na raü khamkhe chang raü

kiimin atiipan she mirki. Kiimaq khamkhe chang hamlii kolo kiimin abun she mirki.

⁷Kiimaq nashiq khum arka hiqda ma hali mijakinong. Kiimaq nashiq rilung tsitsü ka nashiq phansangtiwe, Shiikeawe phana hali mijang nong.

⁸Atuli, atuli, phanrap ka atuli, nguta Phaqchi Shrawe raq ngutlo. Phanrap ka atuli.

Bomshat Wan

⁹Shatmaq Phaqchi Shrawe ka taksu maiqse. Kriikha maq, apaiq raq saptlaq kra, nokwe ma phaqchi ka shrin kuq wan ruq riito. Apaiq raq uqkhiima bomtsi ka arang chong maq liichum ka sidi wanto. Raüta tengtlaq bomtsi ka tingting maq shin raüta maitai wanto.

¹⁰Phaqchi Shrawe raq, bomtsi ka asumwiq waiqto. Kiimaq apaiq raq tengteng bomtsi ka tingting maq waiqto.

¹¹Taksu maiqse bomchong ka skurümti raq sku rümchang nyeakii siraüraü shamtlaq ikha, siraü raü. Kiimaq taksma bomtsi archom wan kriika, khili phataqtaq atübaiq ikha. Pattup miitu atsing angang bomtsi. Arthun arka nashiq tarü riimti. Shiikeawe raq akuq riito.

¹²Ise lei, arjaq honlam chang bomtsi poshi asi shaq dea. Maiqse ma awaiq wan chang lak dap ka pahea shaq dea asi. Shatmaq chanhea phaqchi pinja ritwan niili morai raü min, rilung kli mithumki.

¹³Atiithum bomtsi ka arlishe: Shiikeawe kli she shrenglaq. Laüta apaiq aming thun kra langlaq. Shiikeawe raq maiqse phansang wantaq ka ara miituli riito.

¹⁴Jamkhano ngukla, nashiq raq ümchuwa ahea abi klo wantiikai ka, ahukse maq aklo wan thun kiimin, Shiikeawe raq wiita kappe maq mishin.

Ashichong

Ashichong 1

¹Ashi ange wiita thaq na peohea pinthum Solomon shi.

Atiipha Shi
Jetu nyung Raq

²Lungwii tiichhi ithea na shuptlaü ka ngi ma peohea. Ümnaq lungwii ngi ma thütlaü ka, ngi ma spiqtai sumhea thaq niimin sumhea.

³Ümmang chongsum ngiqkai ngu ikha, Ataisea ma ni na washasha hea. Jeture raq tai ma sumhea.

⁴Ngi shunshea laq wapha nanai bashi ra na, Nanai honhonli juho phiina. Ümniika ihokham jalaq. Nanai jam na shongnga wanpha. Rilung pattup chojong chise si ma. Nanai honhon tapmong nyang na, Lungwii spiqtai nyanglaita, Tapshok phataqtaq maq si ma. Junriire wiita raq ümnaq lungwii tlo ka awang chang riimak!

⁵Jerusalem sheare lei, isham ka anyaq dea. Shatmaq aliiseachang tsomhea. Kumtsaiphii bin jü na, Kedar hiqshong tombu jamsetiim ikha. Atam alam setiim. Shatmaq aliisea ma tsomhea. Solomon hokham jam kitanpu na, kheachan tsomhea ikha.

⁶Nyinore lei, ngi ka ngamnyaq nguta, naqshummii rongkiq. Jaqsham minshiiq chumtsi shekii, ihü ihan nyaqriiqriiq. Iphu inotiim ka ngi ma akhiq, Kriikha na ngi ka spiqro na minshiiq tiiko. Ikhum tiijutjü akhing ahü.

⁷Itsanrowe lei, ümskukong ka ümbano mirümki haü? Ranaiq shethung rakiitsi na ümbano mitiibum haü? Riita ngi raq ümniika ahin skukong rümti, phong mong niika jaram miliikiha?

Jerowe Raq

⁸Wuriise khan tsomhea tsanro nyung lei, ümniiraq isku rümchang nyiimlung ba chhimaü shea? skukong jai phanphan liiho laq. Laüta ümchhechhi thun kra rümho laq. Sku rümti ngachang jolitiipsetiim thotho kiijaq.

⁹O, nyino nyung lei, ümshamhea ka tsomhea. Kumrang kaüshiise sham tsomhea chhiraüta, Ejip mung hokham kumrangleng hitti kumrang pongwetiim, doqtrang tlaq ikha jerobi tsantsii phetrangtlo.

¹⁰Ümkhudap tei jan jangjang janghea kumrang maibong ikha. Dang na lakshiitum alak ikha wanrang wiira tsomhea,

¹¹Shatmaq naishiq raq chaq räü kampho tum mitlak kai.

Jetunyung Raq

¹²Ihokham chang na akon, Kiimaq idü wa homseng tsang raq tapmong mongtlo

¹³Ngi lungwiitiwe ka homseng ikha homhea, ikhuk na wetlo.

¹⁴Ngi tsanwa ikongtiwe, Egendi bagan wa, pepü homtsang ikha homhea.

Jerowe Raq

¹⁵Tsomhea tsanro nyung lei, ümsham ka alüsea ma tsomhea, rum wa pepü tu ikha. Ümmak liina lungwii tsii ka tsihea!

Jetunyung Raq,

¹⁶Ümsham pinthum tsomhea, roriiwe lei, Ümniika ngi chochi tsanhea! Nanai changdü rensang phiirü waijuju.

¹⁷Nanai jam haichang maisak pelü, Chüjung haichang mrao pelü.

Ashichong 2

¹Ngi ka Sharon tan wa pepü ashi ikha, pumji chong na bajin pü ashi ikha.

Jerowe Raq

²Shukrum nyang na bajin pü ikha, ikongti-nyung tsomhea, ikongti-nyung sham ka tsomhea.

Jetunyung Raq

³Shepe chong ikha langmong nyang na. Lungwii kongtiwe sham tsomhea jerobi phong na. Kra chong nyam maiqnga seachang. Kra tsi ka ngi ma sumhea.

⁴Apaiq raq ngi ka poi khok na shea wanto, Raüta apaiq mangchan tanglap, ikhuthaq na shongto.

⁵Petsi nyamtu phong na konpha. Ichangdü ka petsiro chong ji na, Ngi ka lungwii ro raq ahaü.

⁶Ajaq pha nü ka ikhudea ma, ajaqtsi nü maq idü na shamtlo.

⁷Jerusalem sheare lei ngi ma, chhingisekong nai chongngisekong mang na, tiitum lanta chong ronglaq, nainai lungwii tiitsa tiibanbi mai nguta.

Tiithongnai Shi

Jetunyung Raq

⁸Ngi raq ikongtiwe bom taikang, Apaiq pumkhu lam maq adoq haha ngi phana kitlo.

⁹Ikongtiwe ka chhingise ikha, chongngise ikha tsomhea. Apaiq ka saükito kilamchong na. Kitan pu maq ngi liitlo. Khepuriiq maq ngi liitlo.

¹⁰Ikongtiwe ngi rai riibom tlo.

Jerowe Raq

Ikongti-nyung lei, ana kira,

itsan paq chang kira i phana.

¹¹Diwin leato ra min junmak she,

¹²Liimaüta rum na shiipan pü peohea, wushi thun tiitsa tlo, haütaü tut min tiitai tlo.

¹³Phupmup chong tsi mancho she. Spiqtsi raütsung apü alü. Ngi rorii nyung lei, kira, Ngi lungwii nyung lei iphana kira.

¹⁴Ümshamhea ka haütaü ikha, Longraqkam na atiipaü nga ikha. Ümtheaphi tsomhea liipha na. Ümbom sumhea atsaisea ma, ümmaklii min tsomhea tsomhea.

¹⁵Laplaq miikakoi kong aransetiim. Nanai spiqtsi pütlung wa, mitiithen shaq na.

Jetunyung Raq

¹⁶Apaiq ka ikongtiwe, Ngi ka apaiq rii. Apaiq raq skukong bajin rü na, tiihaisiq tlo.

¹⁷Ranap rawü mishaq, banram banriq na, jang wan laq kongtiwe lei, Bithar pum na chhingise nai, chokkaü adoq ikha.

Ashichong 3

¹Chang na akon lam maq wrawawa, ngi raq lungwii tiikangwe kriili masiq tiikang: Apaiq ritsiq tiikang shatmaq hum mang dea.

²Rawa mong na apaiq ritkikang, chela mong na lam thun kiijaq khumshkhum maq. Ngi raq lungwii tiikangwe ritkai, shatmaq apaiq hummang dea.

³Chela kheti rawa kintsongti raq, ngi ka chhito. “Namshiq raq ikongtiwe chhilan shea?” nguta waikang tsangshiq ma.

⁴Tsangshiq rai riihumjaishe apaiq humkang. Lata jaq maq ranghotlii, ngi raq apaiq thaq mang she riikang. Lata inyung jam na shea wan kang. Kiimaq inyung tapmong na shea wan kang.

⁵Jerusalem sheare lei, kiq kham lanta ngi ma chong ronglaq, chongngise nai chhingise mang na tiitum lanta, nainai lungwii haisea naq tiibanbi rongkiq, tsan mihea shaq wiiwii.

Tiithongtsam Shi

Jetunyung Raq

⁶Kumtsaiphii binjü lam maq juwa warai tla? Phumda apong ikha mongtlo. Laopanbi raq asha, Homseng tsang homrai tlaq ikha?

⁷Solomon watlo, apaiq hokham ngacho na ngaraü, Akheti srea weroqtrok raq pitlo, Tsangshiq ka Israil mung na nolajongbi.

⁸Tsangshiq tarü nepja shamti nolajongbi, Tsangshiq ka rekhatti jaqchii jichii, Loweatek raq nepjasai wiraq. Rawa redong khat ma khekham.

⁹Hokham Solomon hokham ngacho na tiinga raü pihotlo, kriika pehea pinthum maq ahai riito.

¹⁰Pekhok kham ka kampho maq alo; Khokkii tro ka chaq ngam khea maq ajop. Atiinín ngachang ka namrai khea maq jopto. Jerusalem sheare raq lungwiitsii maq, tsomhea tiidak tiijok ataqkuq riito.

¹¹Jajon sheare lei, dong rong laq. Hokham Solomon ka liirong laq. Anyung raq atiihoph khuphoph phop raü watlo. Apaiq junlam rohun miirii, apaiq ma khoqriiq shishiiq ranaiq.

Ashichong 4

Jerowe Raq

¹Ümshamhea wa pinthum atsom! ilungwii junse lei! Ümkhu jopchang khea mong na, ümmak haütaü maksi ikha, ümkhudap janjangjang hea. Gilead wang kinhong na, chhechhisekong doqtrang ikha.

²Ümwi tsomwa lüdiidii hea, sku kaülü bin sinye kham na ahethü ikha, Tangsaksak hea longlü raq ikha, Ashira min kojo mak.

³Ümnübii ka kheashii ribon ikha, Abom riitläü na tsomhea. Ümkhupang chang khea ni siim maq, ümsham liima tsomhea.

⁴Ümdangkong Dawit kongmong chong ikha, Trotam na laktum alak, nola rekhat chang liiqphong ato ikha.

⁵Ümpü wiinai chhingi kong achap ikha, chongngi kaü nai bajin rü na nyiimphaq ahai ikha.

⁶Ngi ka homseng dongchang hiqlampo na, homseng hiqlampo na, ranap haishaishu saücho na saüli, kiimaq ranap wiitsrupriiq na saüli mingaha.

⁷Ümshamhea ka tsomhea aro junse lei, Jamlai kojo ngomin ahü!

⁸ita-nyungnye lei, Lebanon pum wa, kira iphana! Lebanon wa iphana kira, Amana pum, Senir pum kiimaq Harmon pum khu wa. Hangsikong nai chiqwaiq kong sichang kiiwa.

⁹Itsan mong tiijamli ümmaklii ita-nyungnye lei, ümlaktum janjangjang hea, alüsea ma itsan ranhea.

¹⁰Ümnaq lungwii ngi ma sumhea, ita-nyungnye lei, ümlungwii ngiqkai ngu ma asum, Ümnaq hompeo ngehea, homseng thaq na ahea pinthum.

¹¹Ita-nyungnye lei, ngiqngu sum ka ümnübi na, ümtili ka ngi ma nyakpü ikha. Kiimaq ngiqngu ikha sumhea. Ümdü na asam miirii Lebanon pum wa, Sedar pechong homwa ikha homhea.

¹²Irorii-nyung, ita-nyungnye, ümniika ngi ma pong na apaü petsi sonruk, rukje sonruk, pumsii jürai.

¹³Kijjaq phanphan pe chamtlo pero, Pechong thun ka pomegernet ro ikha chamtlo, atsi ango ahea tsitlo. Kijjaq henna nai nard homseng pahea asi.

¹⁴Phanphan pepü, ashii, kalamas, kiimaq sinamon, kiimaq phanphan homseng chamtlo. Mura pe, notul pe, cham ka pe chamtlo, Pinthum maiqtsan maiqmong mojjii chang sonruk.

¹⁵Ümniika sonruk mong na, longmong maq aphok khamdü ikha, atra tsitsü khapping ikha, Lebanon pum maq adong jüraisetiim ikha.

Jetunyung Raq

¹⁶Shekhu rahai lei, tiido laq. Shemai rahai lei, samlaq. Ara isonruk mong wan tlo peohea, Iroriwe ka apaiq sonruk na mikilaq, raüta sonruk wa, ahea petsi ka ümpan siq laq.

Ashichong 5

Jerowe Raq

¹Ngi ka isonruk mong na nyapwa kang she, Irorii-nyung, ita-nyungnye lei. Ngi ka isüse nai ihomseng mura riichom tiikang. Ngi ka ingiqngu nyangshe peokhiq. Ngi ka ispiqtai nai minsaüpu nyang tiikang.

Jetunyung Raq

siq ronglaq, lungwii kongtibi lei,

nyang rong laq, tsan tiheali, lungwii raq mipheshaq wiiwii!

Tiithongblai Shi

Jetunyung Raq

²Ngi ka akon shatmaq itsan ka asam, ngi raq ma maq makang ngi lungwiiwe raq kilü na bukto.

Jerowe Raq

Tap mong na wapha irüm-nyung lei,

Iroriinyung lei, ihaütaü se lei, Ikhupo na bangkham jobai, Ikhu bin min nyiirii kham raq jobaibai.

Jetunyung Raq

³Ngi ka kheasong lata chang na akon wa she; Khea thongshi ka jaram she wa misamki? Ihok ijaq min ahewishe; Boq na thongshi jaram wa mitiisheki?

⁴Itawe raq ajaq ka kilüla kra diwan chhikang, Ngi ka apaiq saüwato she nguta chochisiq kang.

⁵Ngi raq apaiq tapmong na nyap wa khesiq kang, Ijaq ka homseng maq nyatje she khekang, Ijaq shi thun na homsengtsai maq jut lata khekang. Lata kilü la chang kiijaq jaq maq shamshat khekang.

⁶Latiishe itawe ma kilü kra dikuq kang. Shatmaq apaiq ka kilamchong na ahü, akaihowishe riito. Ngi ka apaiq bomtairo raq ahaü riikang! Lata ngi raq apaiq ka ritkang. Shatmaq apaiq ka hummang she riikang. Ngi raq apaiq ka heakang, Shatmaq apaiq raq ibom tremak she riito.

⁷Chela kheti rawa kintsongtibi raq ngi ka humto. Raüta tsangshiq raq ngi ka tiimitsi li, atea abuk riito. Chela kilamchong kheti kintsonti raq, ikhuphok ka nyeaho raüta chaibaiqto.

⁸O Jerusalem nyungre lei, namshiq raq itawe ka chhilan jiila, ngi ka apaiq ro raq atsai nguta, apaiq ma chong rongliijo.

Jetunyang Raq

⁹Atsom thaq na tsomhea junrii nyunglei, Riita ümtawe ka jerobi tarü thaq na, Pin thum tsomhea dea shea? naishiq raq apaiq ka ümbano, kra ümniima chongke miitu, arang ho wan lichang dea shea?

Jetunyang Raq

¹⁰Itawe ka tsomheawe ahong alawe; apaiq ka ngi ma jerobi hingshi thaq na tsomhea we.

¹¹Atheaphi ka nairai ngamshii ikha tsomhea, akhu ka akom alom, kiimaq khala ikha nyaqdokdok hea.

¹²Amakpo ka haütaü makpo ikha chhainyiinyii hea. Tsiimserai kii na anga ikha. Haütaü makpo lüdiidii hea, dut na aherat ikha tsomhea.

¹³Atheaphi ka tsomhea süse tapan homseng rü bagan ikha, Anübii ka bajin pepü rü ikha tsomhea, homseng tsai maq anyat ikha homhea.

¹⁴Ajaq wiinai pinthum tsomhea, ajaq niika moqhon apa longseng jaqtop ikha, Ahü ahan ka nyeajokjok hea, chiiwi saphir longseng chhai maq atop ikha tsomhea.

¹⁵Awütong ka toqpum khamchong na, Alabastar longseng chhai maq jop raüta, ashong ikha tsomhea. Apaiq khushü ngao ka jonghea, Lebanon pum wa athii tsinhea, Sedar pechong ro chamtlaq ikha. Achong mun ka jonghea luhea.

¹⁶Apaiq nübok ka lungwii nüshup sea sumhea. Apaiq miitu tiima kang la, itsan mong na peohea. O, Jerusalem nyungre lei, Itawe tsaki ka ngi ma rahea kata, O Jerusalem nyungre lei, Kra ningkhan tsaki tiikang ahata.

Ashichong 6

Jetunyungre Raq

¹Atsom pinthum jetunyung lei, ümkongtiwe ümno kihota? Naishiq ma chong liina, ümkongtiwe ümrii lam no kihota? Naishiq riimin ümniirai, adam ritki dampai.

Jetunyung Raq

²Ikongtiwe apaiq sonruk na kihoto, Ange homhea pero na kihoto, Apaiq ka sonruk mong na, anyamsekong pepü ro na tihaitlo, kiimaq bajin pü riichom tlo

³Ngi lungwiiwe ngi rii, ngi apaiq rii, Apaiq raq askukong, bajin ro mong na rümtlo.

Tiithongbiingi Shi

Jerowe Raq

⁴Ngi lungwii-nyung lei, ümshamhea, Jerusalem tsomwa ikha, Kiimaq Tirja chela tsomwa ikha tsomhea. Maklii raq thin mak, tsitsü thimthatha jonghea chela ikha.

⁵Ümmakponai tsomhea tsan tiininta, ümkhudap tsom wa chhechhikong, Gilead kin na riichea tlaq ikha.

⁶Ümwi thun skulüsekong, jüherü maq awa ikha lüdiidii hea, ashi ra min kojo miqmak, kiimaq ritjaja tsomhea.

⁷Khujop kheani mong na, ümtheaphi ka shiichamcham hea.

⁸Hokhamwe chak nyung-roqtrok misi sham, Achak nyungliip nyung-roq tiichat misi sham, Jetu-nyungre awealot mai!

⁹Shatmaq ngi riika nyungshi kli lungwii tiikang, kiimaq apaiq ka haütaü ikha tsomhea, Apaiq ka anyung wok wa seshi laqlaq, Apaiq ka anyung tsantsii roriise riito, Jechak re tarü raq apaiq kli shomra tlo, hokham nyungre nai nyungliipbi riimin apaiq li shomra tlo.

¹⁰Ranapchu rawii li wan tlaq ikha, ara juwa? amaklii ka ranap rashe dongwan tlaq ikha tsomhea Ashamhea ka jipi li chaihea ikha.

¹¹Ngi ka sonruk mong na Almon ro na kikang. Lata chamnyesetiim hiqthung tan wa liikai kikang, spiq jaq anye nümwa liikai kikang, pomegrenet pü ro liikai kikang

¹²Ngi ka atiikhai rai li; ümniiraq ngi ma tlungwii rat laü, ümkhiiwa kumrang leng jiiqtiwe raq rekhat kai me tiijeshat ikha

Jechakre Raq

¹³Shulam hiqti jetu nyung lei, wiinum laq, wiinum laq, naishiq raq liiphai.

Jetu Nyung Raq

Namshiq raq ngi ka jaram liisea wa?

Ngi maiqphong na wiinum tiikang ahata?

Ashichong 7

Jerowe Raq

¹Tu shea lei, ümshamhea ka tsomhea pinthum, ümhok pa wiinai kiimin tsomhea aliisea chang, ümwütong ka tsiimwe raq longseng maq atiimii ikha.

²Ümchhüpo ka nairai khiqwin ato ikha, spiqtai sumhea atsümkuq ikha, ümwokpo ka bunwong rü na, bajin pepü ikha,

³Ümpü wiinai ka, chhingi se nai shulam ikha.

⁴Ümdangkong ka chiiwi kongmong chong ikha, Ümmakpo nai ka, Heshobon chela jonghea kilamchong tho wa, khamchum khangriri hea ikha. Ümkhüpo ka Lebanon pum mren, Damaskas chela kheti kintsongti ikha.

⁵Ümkhupo tsom ka Karmel pum khan, Ümkhudap chhai jangjang hea, hokhamwe kiimin akhudap maq kaihotlii riito.

⁶Ümshamhea ka atsom pinthum peohea, lungwii nyung lei, atiibainge sea ma, ümniika ümtinkhan peo thum wa riita.

⁷Ümshamhea wa taitsi chong ikha, ümnyakpü ka taitsi tsitu ikha.

⁸Ngi ka taitkichong na midüha, Lata atsi thun ka mipan ha. Ümnyakpü ka ngi ma spiqtsi tu ikha, ümtsitsü hea tsang ka shepetsi hom ikha.

⁹Kiimaq ümnii shup ka, spiqtsi tai sumkhan riito,

Jetunyung Raq

Kra spiqtsi tai ka ikongtiwe raq nyang ma sumhea,

Anüshok maq ajea alea sa tlo.

¹⁰Ngi ka itawe rii, kiimaq apaiq raq ngi rorii,

¹¹I lungwiiwe lei, wara, nanai wak ram na haiki i. Laita hiqshong na jap wa i, ranyaq tleali.

¹²Nanai ranap chu maq tiido laita, spiqro ka miliiki i. Laita spiqro ka jongtlaq she sha, apü pütlii shea pü mak wa, Kiimaq pomegernet ro ka pütlaq sha pü mak wa, Kiijaq i lunwii ka ümniima, mikuq ha.

¹³Tsairai pü homtsang hea ikha, nanai kilü tho na petsi wiqtsam phan phan pahea, achü anye ümniirii na ngi raq jethü tiikang, ita-nyung lei.

Ashichong 8

¹Nanai ara nyungshi se nguraüjaq ahea riichang. Kra nguraü ka chiiheawea lam maq, ngi raq ümtheaphi na lungwii shupsea amai. Chiiti riimin jam ngumak miraq.

²Kiimaq ümniika inyung tap mong na shea wan lata, nanai riilungwii hainga amai. Ngi raq ümniima spiqtai asum mikuq ha wa, kiimaq miisansi tai min mikuqha wa,

³Ümjaq jaqpha nü ka ikhudea ma, ümjaq jaqtsi nü ka ngi pomsea ma.

⁴Jerusalem nyungre lei, tiitum ronglaq, namshiq raq nainai riilungwii sea, naqtiibanbi rongkiq.

Tiithongtrok Shi Jetunyung Raq

⁵Iniikra juwa warai tla, kumtsaiphii ram lam maq? Akongtinyung tsangnai jaq maq, riikhaiq riikhaiq warai tlo?

Jetunyung Raq ümniika shepe chongji na akon wa tiisam kang.

Kriika ümnaq chhü chang ba.

⁶Ümtsantsii maiq ahin ma naqkuq kiq, kilü wiita ashaq riilaq, Ngi arli she ümkhuk na pom wantlii riilaq. Ümlungwii tsamkü walü ikha, ümnaq ro raq ngi ka ahaüshe ahata, Arka tsekhi wacha kü tsi ikha, walü wa heng hea.

⁷Arka kham maq nyuk raü jiimin mat mak phan, Tangwa jüchhang riimin tiimat lot mak, Shatmaq lungwiitsii ka, kampho lakshii miimin rilot mak, Kiikhii tiimatiwe ma, tsantsii shipotpot.

Jetunyung ma Anotiim Raq

⁸Naino ashi jechakse asi. Apaiq nyakpü ümposhaqli, Jero awai wati wahaü jaq, Jamlai wa mingi i?

⁹Apaiq ka khetuk ashi nguraü jaq, apaiq tiiwong ma kampho toqpum mishongkuq i wa, Kiimaq apaiq ka chela kilamchong kaü nguraüjaq, Misak pepen maq mituk kuq i wa.

Jetunyung Raq

¹⁰Ngi ka khetuk riikang, Inyakpü wiinai ka kongmong chong, ngi roriwe raq asap, Ngi apaiq rai haisea polo tiikang.

Jerowe raq

¹¹Solomon hokham spiqro asi, Kra hiq mang ka Baal Hamon, Wakshiip seati raq kra shamsiq tlo, Loweatek raq kampho hinghing kuqtlo.

¹²Solomon lei hingshi ka ümrii, kiimaq shinai ka ningchangti rii, Ara spiqro ka ngi rii!

¹³Ikongnyung lei, ngi ümbom tairo, Sonruk mong maq bom liina, ikongti raq ümbom tairo.

Jetunyung Raq

¹⁴Wara itawe lei, iphana, chhingikaüse ikha athok haha. Homseng ro phong pumji na, Chongngi kaü doq tlaq ikha, Ana wara iphana, athok haha.

Isaia

Isaia 1

¹Ara lakdap na waiqtaq tsütsa thun arka Juda mungti nai Jerusalemte miitu, Shiikeawe raq Isaia ma atiichhikuq bomtsi. Isaia ka Amoj se. Apaiq raq shammi jaqsham wantaq arka hokhambi Ujjia, Jotham Ahaj kiimaq Hejekia raq Juda mung na hokham jaqsham wantaq pat wa.

Shiikeawe Raq Asenginok Sontlo

²TATI raq nguto, “Ra nai hiq lei, Ngi raq jam lai wa chongtiikang kra taironglaq! Nosere Ngi raq atijonglu wanha thun raq ikiq khiitlo. Raüta iwokhong wa donghotlo.

³Jam nyamsekong riika atati asap. Kiimaq kumtoq kong riimin atijongwe raq tsangshiq dung changba ka asap. Tsangshiq riika isenginok Israilnok raq Ngi saptlaq kriithaq na achan tsangshiq riimti ka saptlo. Shatmaq Israilnok raq Ngi ka akhiismin sapsak dongdii.”

⁴Ümniika miqlaü she. Ümniika ngarai kaq mung ashi. Ümniika ashe kiimaq abi pinthum! Ümngarai riilise ümniika patbaiq wanto! Ümniiraq TATI, asii Israilnok Shiikeawe kriika no na tsuqbaiqlaü. Laüta ümniiraq apaiq ka jainong nümiishe shungbaiqlaü.

⁵Ümniiraq ikiq khü wanli she ka jam nguto sruriitlaü? Riita ümniiriika imo ka arthaq niimin laihea howan sha rotlaü? Israil loi, ümkhupo niika ümchaü sanha ami atsi phongli she. Kiimaq ümtsantsii nai ümkhutsai ka wiita atsi makaiq she.

⁶Ümkhum ka ümkhupo maq riitea ümhokphi wiinai na saüli ka ami atsi ahü ahea ka bashi min tammak she. Ümkhum tlotli ka sintsang maq atsarat mopung phongli she, kiimaq ami atsi atsam phongli she, kiimaq ümkhum na ami phong kriika anü tiiki raqraq lishe. Ümdü na ami thun kriika kham maq hetse hü. Kiimaq khea maq min jopkehü. Kriithun niika tsiq miimin juthü.

⁷Ümmung ka miqchup tiithenbaiqto she. Kiimaq ümmung wa chela thun ka wiita wa maq chaqbaiqto. Raüta botkhulai rai she shotbaiqto. Ümniiraq liishat ümmakki na, pongmungti raq ümmung ka khatto. Raüta wiita jiiwanto. Raüta hiq maq hutse she shiithen baiqto.

⁸Jerusalem lamlamseli she tiichongtlo. Arkiimin re raq chela trotam maq akom wan kun she. Wak na spiqro khechang baülitiipse ahai ikha, riimakla wak na kumchan tsung ruk hü pehü sitlaq ikha, asea awea raq aphaq wan nguli riitlaq ikhlishe sitlaü.

⁹Riita TATI Ajong Pinthum raq khup wongkuq mak nguraü ka akha aso amose dongdii min tiichong mak, Sodom nai Gommora chela then wantaq kiikha ara Jerusalem chela armin laimiq mitiithen baiq wa.

10 Jerusalem lei, ümmung pengti tuwebi nai ümsengi mungmaiqse ka Sodom nai Gommora chelati ikha. TATI raq ümniima jamlai bom wa chongtlaq kra tailaq. Nashiq Shiikeawe raq ümniima jamlai wa shrinkuqtaq kra samheawiq tiitsang tailaq.

11 Apaiq raq ngutlo, “Ümniiraq arthun honglu takuq tlaü arka Ngi raq rariq rattlo ngutiisha tiima tlaü? Ümniiraq shamhea shamjü skusekong ka honglu na takuq lata wa na ngampü chaqtaü kra Ngi ma raamak she. Hongto she. Ngi ka minsäu pongwetiim nai skusekong kiimaq chhechhi kong taalaüta atijai raükuq tlaü kra chhilata itsütsa she sikito.

12 Ümniiraq Ngi shomnoq tlaü akhing na arthun ara kuq wan laq nguta ümniima juro chongta? I Shomjam na arthun jimaq nishishi sham akai thun ara klolaq nguta ümjaq wa juro jaüta?

13 Ümniiraq ümchuwa honglu kuq wan tlaü kriika jamlai athü arii min ahü she. Ümniiraq homseng honglu kuqtaü tsangngii kra shulata Ngi ka ishuli she sikito. Ümniiraq Jipi Jinye Poi thun, kiimaq Apii Ranaiq Poi thun, kiimaq noqku na shomnoq wan thungtlan thun kra chhilata ümchaü sanha ninlot mangshe. Arthun klowan tlaü arka ümngarai phong krai triishot laüta kuq wan tlaü.

14 Ümniiraq Ngi ma Jipi Jinye dong poi klo wan tlaü thun nai apii ranaiq haitlan thun kriika Ngi raq pinthum shulii tiikang. Arthun arka Ngi ma hekiilai jonghea, howan lot mang she.

15 “Ümtiikiwa ümniiraq ümjaq ka ra na dolaüta achu mijauhäü, Ngi raq ümniika alü min liimang she mirha. Ümniiraq ümtinkhan li achu jaü raümin, Ngi raq tre mangshe. Jamkhano ngukla ümjaq ka maiq tiijai na atsam reawi she.

16 Ümkhum ka kongkhu tiisii helaq. Ümniiraq atinkhan abi ashut kiimung wan tlaü imakki na tiichhi rai tlaq ara kongkhu thaqbaiq tloaq. Ngutiikang, ashut jaqsham tlaü thun ara thaqbaiqtlo laq.

17 Laüta tingting jaqsham kra shrinlaq. Liilaq, riikhaqli tingting jaqshamlaq. Di ama ikha maiq raq tiichamchaotlaq kra khrumlaq. Thüm waq mantise re ma tsangshiq raq jamlai phan lap phaq sea wan chang wa sitlaq kra khashkhaq kuqlaq. Kiimaq manti nyungre kra tiikhup wongkuq shat maq riimlaq.”

18 TATI raq ngutlo, “Riita ümchaü min bom ka riichong i. Ümkhum ka ngarai na tiitsam laüta maiq tiijai maq tlo laüta shiiroro she sitläü. Shatmaq Ngi raq ümniika tsakhiiq ikha siirairaihea lüdiidii hea she mihekuqha. Ümkhum ka ngarai maq alorat kha maq, among tsäuhea na saüli achhe wan kun she shiiroro ma she, li jiimin, Ngi raq ümniika umnirai railü tam ikha lüdiidiihea she mitlü kuqha.

¹⁹Ümniiraq Ngi ibom tai laüta iwokhong na sihaüla, armung na hiqraikhü na ahea awa phan ümchu wa dongman wantlaq thun kra wok phetaktak she miphaqsiq wan haü.

²⁰Shatmaq ümniiraq ikiq khiiruaq la khiihaüla, ümniima atsai lam kli she misi. Arka Ngi TATI raq ngutiikang.”

Ngarai Kaü Chela

²¹Kra chela ka man na tsapsaükapse maq siti riito. Shatmaq ümchaü sanha mephe nyung ikhiishe sitlo! Akhing ashi na kra chela na siti kechu maiqse tonglong riito. Shatmaq ümchaü ka maiqtseati matwe tsawe tonglongli she sitlo.

²²Jerusalem lei, man na akhing ashi na, ümniika kampho ikha silaü. Shatmaq ümchaü ka thiihü she sitläü; ümniika che asumwiq chetsai ikha riilaü, shatmaq ümchaü ka ralang khamsangtili ikha sitläü.

²³Ümwelabi thun ka ikiq khiitikong siisaq. Kiimaq ahuk arot kong kongti siisaq she; tsangshiq raq wranaiqshe mungmai qse jaq wa kongphiq jaqmiiq kiimaq tsiqlap jaütlo. Tsangshiq raq rung maq thümwaq mantisetiim ka ümtiikiimin tiiwongkuq mak. Kiimaq manti nyungre raq tsangshiq kha ka phokuq ronglaq nguta rung na shok räü min liikuq mak.

²⁴Arningkhan na, ümchaü min, Ajong Pinthum TATI, ningkun ajong rümti Israilnok Shiikeawe raq akha chongtlaq kra tiitsang dada tailaq: “Namshiq ka Ngi ma chiq nai re kong. Ngi raq namshiq khuthaq na iphuk she milamha. Krai mren namshiq raq Ngi ma ikhu tiitsi chang mintsa tiipa man she mirhan.

²⁵Ngi raq namshiq khuthaq na kha ka atsin miishe mipho wanha. Jin ka khitiip na wa maq shu räüta jamkho jindaiq tiisiibaiqtaq, kiikha namshiq khum kriimin wa maq shulata mitiisiibaiqha. Lata namshiq khum wa ashe ashi thun kra wiita mitiisiibaiqha.

²⁶Ngi raq ümniima ümmung pengti tuwe jongbi nai ümniima taksu tsü chongketi ka, man na rathup raphaji na ümniiraq jamkho riimwan läü kiikha hali mishong kuq wan nongkang. Kijiishetiq Jerusalem ka kechu chela kiimaq tsapsaü kapse chela nguta mingü wan.”

²⁷TATI ka kechu, kha maq, apaiq raq Jerusalem ka kiimaq kiijaq siti mungmai qse wiitarü raq maiqmii ngarai tiidii wanti mitiichhii kuq wan.

²⁸Shatmaq ngarai kloti nai apaiq kiq khiiti thun ka wiita kunkun atsea mirbaiq. Apaiq wokhong wa dongho räüta, apaiq miimbaiq thüti ka loweatek wiita atsea mirbaiq.

²⁹Ümniiraq pechong thun shomnoq wan kiimaq asii bagan thun chhijang wan kha na, ümniika pinthum tsantsi mongtsi she mitiishudaq wan haü.

³⁰Ümniika ok chong jamkho tsaiki raüjaq shin wan tlaq ikhiishe mishin wan haü. Kiimaq kham ahü bagan shin wan tlaq ikhiishe mishinki haü.

³¹Tsamkü shin phong ka wapüse tiidea raüli, amok riidungli lüwan tlaq ikha, maiq ümtin khan ajong alabi nguta tiitsakitlaqti thun kriimin tsangshiq raq ajiq nai abi jaqsham wantaq kriiriili, tsangshiq ka miqchup mitiithenbaiq wan. Kriishe ngu raüla, tsangshiq then wan tlaq kiiwa jurmin tiikhup wongkuqlot mak she miraq.

Isaia 2

Pattup Pat-sa Khusang Si

(Mik 4.1-3)

¹Shiikeawe raq, Amoj se Isaia ma Juda mungti nai Jerusalemte miitu ara tsütsa ara kuqto:

²Rawiichii akhing na Shomjam haitaq pum ka pumthun wiitarü thaq na diiluhea pinthum miraq, hiqlam wiita thaq na diilu pinthum miraq. Maiq mung pahea wa maiq apaiq phana kongta hushhu waraüta mirtam wan,

³kiimaq tsang mungti raq mingü, “Nashiq ka TATI kin kiina warongpha, Israilnok Shiikeawe Shomjam na warongpha. Apaiq raq nashiq ma atsanroro jaqsham kra mishrinkuq, nashiq ka apaiq raq tsea wantaq kra lam phan phan khumlaita mishong nga wan rong i. Jamkhano ngukla TATI tsiichong bomtsi ka Jerusalem maq chongkuqtlo; apaiq raq Jajon maq asengi ma tsü chongkuqtlo.”

⁴Apaiq raq maiq mung jonghea hea liipan na kha dongtlaq kra miphokuq wan. Tsangshiq raq tsang nep jasai thun ka thaiwi pen thun miishe mitiiq wan, kiimaq tsang piq thun ka adongton chang saikiip thun miishe mitiiq wan. Maiq mung thun liipan na re dongmak she miraq, chiq chap rechap ka ümtiikiimin sürii mak she miraq.

⁵Riita ümchaü sanha, Jakob saüsetiim lei, TATI raq nashiq ma rawüli tli kuq tlaq kra phan phan shongnga laita sirong i!

Ashkongti Ka Ashthen Mirbaiq

⁶O, Shiikeawe lei, ümniiraq ümsenginok, Jakob saüsetiim ka tiishaübaiq laü she kata! Armung arka shedong mungti nai Philistain mung maq awati mintin loqle klotithun riishe mawanto. Mungmaiqse raq pongmungti thung nai lai kriili she langtlo.

⁷Tsangmung ka kampho phong nai chaq phong riili she lam wanto. Kiimaq tsangshiq tsiiq nai nyam tum phong ka rama hiq ma she ma wanto. Tsangmung niika kumrang kong raq mawanto. Kiimaq tsangshiq kumrang leng phong ka jako michong. Achong aphan min lotmai pahea.

⁸Tsangmung ka sumla phra phong riili she mawanto. Kiimaq tsangshiq riika tsangshiq raq maiqmii jaq maq atiiq lowan sumla phra phong kriili she shomnoqtlo.

⁹Maiq loweatek ma jea mitiingaü wan. Raüta tsang khushü ka mijamki. TATI lei, tsangshiq ngarai ka naqdii kuqkiq!

¹⁰Tsangshiq ka kin thun kiina longraq kam na chongkhong longsha bok thun kiiniishe mitiipaü wan. Riimakla tsangshiq raq hiq na hiqshakho bok thu raüta, TATI tsankhiq walü nyaitlaq kriiwa tiichhii wan miitu, kiimaq apaiq ningkun wa nyai tlaq kiimaq apaiq khushü ngao chhaitlaq kriiwa tsangshiq khum tiichhii wan miitu mitiipaü!

¹¹Ranaiqshi akhing misaü wan, kra saü wan raüla, maiqse shiikonglong ka athum she mirki. Kiimaq maiqse han-ngam khiilataq hon atsii thun ka wiita she mitiithenbaiq wan. Kijiishetiqaq TATI khushü kli she mitiijong wan.

¹²Kra ranaiq akhing na, Ajong Pinthum TATI raq ajong ala maiqse angu thun wiita loweatek kiimaq shiikong miilong siti thun loweatek kra kiimaq akhü tiinga raüta ngi dea ajong nguta sitlaqti thun kra wiita ma jea mitiingaü.

¹³Apaiq raq Lebanon hiq wa maisak pechong diiluheaehea chong thun kra mitiithenbaiq wan kiimaq Bashan wang wa ok chong thun kra wiita laimiqaq mitiithenbaiq wan.

¹⁴Apaiq raq diiluheaehea pum thun kra kiimaq kin thun kra wiita soqbaiq raüta mitribaiq wan.

¹⁵Diiluheaehea kongmong chong thun loweatek kra, chela tro na kiitelong ruk ahai thun kra wiita mitiithenbaiq.

¹⁶Apaiq raq mokkiitu thun jonghea pinthumti kra kiimaq asham liima tsothea pinthumti thun kriimin wiita mitiithen baiq wan.

¹⁷⁻¹⁸Maiqse shiikong longtlaq thun kra athum she mirki kiimaq maiqse lanphan doqdit siqtlaq thun kra wiita atiithen mirbaiq wan. Sumla phra phong thun kriika tiisiirai she mimoki. Kiimaq kra ranaiq akhing na TATI lamlam kli she mitiijong wan.

¹⁹Apaiq ka ümtiikiiwa mangjong hiqraikhü ka naübaiqkai kitlaq, kra akhing na, TATI tsankhiq walü wa nai apaiq ningkun jonghea kiimaq apaiq khushü ngao chhainyii liliim wantlaq kriiwa tiichhii miitu, maiqse angu thun ka longraq khu na longkhong mong thun kiijaq mitiipaü. Riimakla hiq na khobok thun thu raüta tiipaü lai nguta midan.

²⁰Ümtiikiiwa kra ranaiq akhing she saüwa jiiq, tsangshiq raq chaq nai kampho maq atiiq sumla phra phong ka rum niishe mibaiqki. Raüta kriithun ka juk kong nai phaqsaiq kong miishe mikiinong kuqbaiq.

²¹Ümtiikiiwa TATI ka mangjong hiq ka naübaiqkai saühotlaq, kra akhing na maiq thun ka apaiq tsankhiq walü kiiwa kiimaq apaiq ningkun jong nai apaiq khushü jonglu kiiwa tiiwong miitu maiq thun ka hiqkho bok thun na kiimaq longraq kam na longkhong bok thun na juraüta mitiipaü wa.

²²Maiqse han-ngam miika naq kamsiq rongkiq she. Tsangshiq thü ka asi shea?

Isaia 3

Jerusalem Na Mungbraktlo

¹Riita ümchaü sanha TATI, Ajong Pinthum TATI raq, Jerusalem wa nai Juda mung wa maiqse jaq na jamlai phan wa riimtlaq kra kiimaq jamlai phan mo maiq loweatek raq tlamtlaq thun ka wiitashe milam wan. Apaiq tsangshiq tü atsam nai kham anyang chang thun kra milam wan.

²Tsangshiq srea nolabi thun nai phenlabi thun, tsangshiqnok phowebi thun nai shammibi thun, tsangshiq ma jaq liiketi thun, kiimaq tsangshiq shunsheati mungtu shiilangbi thun,

³tsang phenlabi thun kiimaq mung welabi thun, kiimaq tsangshiq mung peng wanti aki miikiimbi thun, kiimaq maiq mintin loqle klo raüta mrong mra pintlaq kra shiikhing wantibi thun kra hutjok mitsuq wan.

⁴TATI raq mungmaiqse ka nosere jamsap mak kriiti ma mitiipeng wan.

⁵Maiq loweatek raq loweatek jaq wa lappaq lusiq lam kriili she miklo wan. Jerobi raq nyungwere ka shreng mak miraq. Kiimaq pantlat na haiseati bang bang kong raq tsangshiq thaq na maiqlare sitlaq kra shrengmak miraq.

⁶Akhing ashi misaü wan, maiq aweraü ashiti thun raq tsangta wa maiq weshi kra tsea raüta, apaiq ma akha mingü, “Ümdü niika ümkhum pang chang khu akhea siika asi kata. Arningkhan ünniika ara chamchao akhing na naishiq khuthaq na wela jalaq.”

⁷Shatmaq apaiq raq mitre, “Ngi ka riimak! Ngi raq namshiq ka khrum kuqlot mang. Ijaq na aphaq asea chang jam min ahü. Kiimaq khu akhea min ahü. Ngi ka namshiq khuthaq na wela ma naq shong rongkiq!”

⁸Tengto. Jerusalem ka miqto she! Juda mung ka alang pit wan miiqmiiq she! Tsangshiq nübok maq bomtlaq kra nai tsangshiq jaq maq jamlai wa klotlaq kra wiita TATI makki na abi siisaq klotlo. Tsangshiq raq linham linhok raüta Shiikeawe apaiq ka shummiitlo.

⁹Phowebi raq maiqse ka athea phi na lii raüta kha phokuq wan tlaq kra, kha ka tsangshiq khuthaq na minyan wan. Tsangshiq raq raweahü maq Sodom chelati raq ngarai klotaq ikha klotlo. Tsangshiq ka miqto she. Kiimaq tsangshiq raq kra maiqmii jaq miili tsang mea wan chang lam kra tan wanto.

¹⁰Kechu maiqse thun ka chochikhiq miraq. Kiimaq tsangshiq miitu ka phanrap lam na ahea miraq. Tsangshiq ka tsangshiq jaq maq jamlai min wa shiiq wantaq kra tsingo ka chochikhiq maq miphaq siq wan.

¹¹Shatmaq abi klotibi thun ka miqto she. Tsangshiq raq nanok ma jamlai ashut wa klotaq kriithun ka tsangshiq miishe mijang kuq wan.

¹²Kampho tiinamketibi raq isenginok nyatshatshat tiichamchao wanto. Kiimaq tsangshiq ma kampho tiinamketibi raq tsangshiq ka laolii wanto. Isenginok lei, nam welabi raq namshiq ka lamjiq na shunsheatlo. Kra ningkhan namshiq riika ümnii lam na wachang wa kra sap man.

TATI Raq Asenginok Kha Photlo

¹³TATI ka apaiq kha ka phoho ma khekham she. Apaiq ka asenginok kha phoke ma tiijeje she.

¹⁴TATI raq asenginok nyungwere thun nai mungtubi thun ka rung na khapho miishe tiichap wantlo. Apaiq raq tsangshiq ma kha ka ara nyantlo: “Namshiq raq spiqro thun ka wiita hukphaqsiq wan lan. Lantea namshiq jam thun ka miitsan maiqse jaq wa nyea wan lan tsiiq anyam raq amashe sitlo.

¹⁵Namshiq raq isenginok ka ji maq nishishi tseabaiq ka thekmak arang ahü. Lantea miitsan maiqse thun ka nanshan shan haihü ka maimak. Ngi, Ajong Pinthum TATI raq toqtan tiikang.”

Jerusalemte Jechakre Ma Homlan Tsii Chongtlo

¹⁶TATI raq nguto, “Liironglaq, Jerusalem nyungre ka kai shiikonghea pinthum! Tsangshiq ka chii heawea lam na khum lam maq tsangkhü ka ra na tiinga raqraq maq khumtlo. Tsangshiq ka wranaiqshe tiibaimiinge raütli sitlo. Tsangshiq ka chaosususe miili khumtlo. Raüla tsangshiq jidang na patlaq tükom thun kriika kang rang kong ra trangtlo.

¹⁷Shatmaq Ngi raq tsangshiq ma mo she mitiihoha. Ngi raq tsangshiq khupo ka loktam misibaiqha. Lata kealoklok she mithüha.”

¹⁸Ranaiqshi akhing she misäu wan. Kra saüwan raüla, TATI raq Jerusalem nyungre raq pinthum rariqtlag hup nai sam thun kra wiita milam wan. Tsangshiq jidang na patlaq tü nai laihin hokpaq thun kra, tsangshiq khu na kiimaq dangkong na patlaq thun kra.

¹⁹Kiimaq tsangshiq jaq dang na patlaq thun kra minyeya wan. Apaiq raq tsangshiq khupo pangchang bannin khea phu thun kra minyeya wan.

²⁰Kiimaq tsangshiq khuphok thun kra; tsangshiq jaq na nai tsangshiq chhüpii na mintin kiimut chang rai räü thun patlaq kra minyeya wan.

²¹Tsangshiq jaqshi thun na jaqtop patlaq thun kra, kiimaq tsangshiq khü na khütop thun patlaq kra minyeya wan.

²²Tsangshiq raq samchang pinthum araa ariq phan samtong jong kaütiim thun kra, kiimaq khum hamtlüi jidang na saüli sam chang samtong jong kaütiim kra, kiimaq kheapii samtlaq ikha samchang kheathum thun kra, kiimaq kampho khiiq thun kra.

²³Kiimaq tsangshiq dü na samchang bannin kheasetiim akhum tiichhi rashra samtlaq khea kra, kiimaq tsangshiq müsaisai raihi-nairai phaqqet thun kra, kiimaq tsangshiq khu pangchang phaqqet thun kra kiimaq tsangshiq khupo pang chang bannin khea thun kra minyea wan.

²⁴Homseng ka tsangkhum na nyat rii na, tsangshiq khum ka tsangbi namtoktok she miraq. Tsangchhü na tsomhea nintata shinket parii na, thoila raütam ikha ala atsa klishe shinket ma mipa. Tsangshiq khu ka tsomhea sirii na, tsangkhuo ka kealoklok loktam she miraq. Miirii atsomwiq samrii na, wunthaü riinaü khea sam raütiishe misi. Tsangshiq shamhea kriika jeasi khatamshi horaütli she misi wan!

²⁵Tengteng, kra chelati maiqwere thun ka, pinthum nolajongbi thun kiimin re jaq na mitsai.

²⁶Chela kilamchong thun ka maaho manyi she miraq. Kiimaq chela apaiq kra dongdii min, jechak nyung naiqhü ma, hiq na ngaraü ikha miraq.

Isaia 4

¹Kra akhing she saü raüla, jechakre nyung miishe raq maiq weshi jaq kiijaq riiwiiqki raüta, akha mingü, "Naishiq ka maiqmii mitiidunghai. Laita maiqmii khu akhea misamhai. Shatmaq mangchan laüta ümniika naishiq ma naitawe ma jalaq. Laüta ümniiraq naishiq maiq ma wahü nyungre junchan jeasi chang kriiwa tiichhiikuqlaq."

Jerusalem Ka Atijong Mirnong

²Akhing ashi misaü wan, kra saü wan raüla, armung na nai pechong aweatek ka TATI raq aheawiq jonghea luhea kiimaq alüsea chang tsomhea mitijonglu wan. Israil mungti ümchuwa re jaq song tiichongtaq kriithun ka tsangshiq raq wak shamsiqtlaq kriiwa tü atsam thun rongboq tsosiq wantlaq kra chhi raüta pinthum khoqriiq shishiiq miraq. Kiimaq maiqmii huko phok hihi she midoqsiq. Raüta misراسiq wan.

³Maiq loweatek aso ümchuwa Jerusalem na tiichong kitaq kriiti thun ka, Shiikeawe raq alai ma nguta tiichongbaiqtiiti thun asii maiqsetiim ngutiishe mingü.

⁴TATI raq apaiq ningkun maq armungti kha ka miphokuq wan. Raüta armung ngarai ka achen mirbaiq wan. Raüta Jerusalem raq maiqtsatbaiq wan raüta ümtinkhan wa shut phit wantaq thun ka siirairai heashe mitiisii hekuq wan.

⁵Kiijiishe Jajon Pum na nai kiijaq thungtlaq mungmaiqse khuthaq na TATI raq ranaiq akhing niika phumda mitiisatki, kiimaq wakhuk wali she mitiimong wan. Kiimaq rawa niika walüli kaü jonghea mitlikuq. Shiikeawe khushü ngao jonglu raqa chela kra mipang wan. Raüta chela ka hamli mikhup wongkuq wan.

⁶Apaiq khushü ngao jonglu raq chela ka nyamshat she raüta ranaiq rashekiitsi wa mikhup wongkuq. Raüta ranaiq na rashekiitsi heng tlaq kriiwa chela ka atinyam mirkuq wan. Raüta maiqsi maiqnga ma hansang rakhang miraq. Raüta maiqse ka rajun nai rathaiq rahai saü tlaq kiiwa mitii wongkuq wan.

Isaia 5

Spiqro Shi

¹Taironglaq ngi raq namshiq ma ara shikuqpha, arka ikongtiwe nai apaiq spiqro shi: Ikongtiwe raq spiqro ashi chhito; hiqpo hiqwin hiqlam na.

²Apaiq raq hiq ka thuto raüta longpo thun ka dobaiqto; raüta apaiq raq pinthum ahea phan spiq chhito. Raüta apaiq raq sonruk khechang longmaq kongmong chong ashi haito, raüta spiqtsi tiikitchang longtham ashi haito. Raüta apaiq raq spiqtsi kra tiimansea kheto, shatmaq spiqtsi thun ka wiita haidangdang siisaq riito.

³Kra ningkhan ümchaü ikongtiwe raq akha ngutlo, “Namshiq Jerusalem na siti nai Juda mung na siti raq, ispiqro nai ngi liipan na juwa ajiq kra toqtan ronglaq.

⁴Ngi raq ara spiqro shiikumpan mang jamlai phan no laqthaq kang? Riita ara spiqro raq atsi ka haidangdang jam nguto tsi tla? Ngi raq lungwiitiikang tsihea asum akam ka jam nguto tsikuqmak?

⁵“Ngi raq ispiqro ka akhiishe mirha. Sonruk tro wa ruk ka asiiqshe mirbaiqha, atiiwong chang ruk ka arun she mirbaiqha. Lata rum nyamse kong miishe mitiiphaqha. Lata rumnyamse kong ma ji maq wiita mitiinibaiqha.

⁶Ngi raq sonruk ka sang miishe mitiikaqbaiqha. Ngi raq spiq raü dong ka ton mang she mirha. Kiimaq hiq kiimin kochak maq thu mang she mirha. Kra thaq na shukcham thun nai shuktamro kriima mitlambaiqha. Ngi raq phumda ma ra kiimin tiijunkuq mang she mirha.”

⁷Israil ka Ajong Pinthum TATI spiqro; Juda mungti ka apaiq raq achhi jang spiqro, Tsangshiq raq ahea jaqli misham nguta tiimato; shatmaq tsangshiq raq maiq khoti tsatto. Tsangshiq riika athuk atsom jaq misham nguta apaiq raq tiimato, shatmaq tsangshiq jaqsho maiqse thun raq kha phokuqlaq nguta hoqtrangto.

Maiqse Ngarai Phong

⁸Namshiq ka miqlan she! Namshiq jam thun nai wak thun sishatshat taü miimin, jam nai wak kli apapa tiitsuq rinong tlan. Jaqlo liipan niili nanok ahinti singa chang hiq ara ka ahüshe miraq. Armung niika namshiq lamlamlishe misihan.

⁹Ngi raq Ajong Pinthum TATI raq akha ngutlo taikang, “Arthun jamkaütiim ajong jong wiq siisaq, kiimaq tsomhea sitlaq jamkaütiim thun arka jammii she miriimki.

¹⁰Spiqtsiro hektor roqshi bagan kriiwa atsi ka riichom pan raüla, spiqtai ka litar tiichatli she midong. Kiimaq litar shishi ri litar roqtiichat püwong rai kra chhi raüla litar roqshiri litar tiichat püwong rai kli she midong.”

¹¹Namshiq ka miqlan she! Namshiq ka chuchap wanap tiidokilili lantea che baknyang tlan. Kiimahali raji niimin rawa thung na saülili ngalanta che ka baknyangsiq tlan.

¹²Namshiq raq poi klo tlan akhing na, phaqlamtoro thun, kiimaq jaqsinpin nai paimin thun tsülanta che kla baknyang polo lantli mochii tlan. Shatmaq TATI raq jamlai wa kiimungtlaq kriika sapphaq man.

¹³Akha ngarai klo lantea sitlan ningkhan namshiq ka munglu shumwikong miishe pongmung na mitsuq wan. Namwelabi thun ka ram raq haü raüta mitsaiphaq. Kiimaq nyungwe nosekong ka khamnyangtsi raq mitsai wan.

¹⁴Wulum mung ka tsangshiq khephaq kamto sitlo. Kiimaq anübok ka jonghea tiiki shatmaq khetlo. Awok mong na Jerusalemte aki miikiimbi thun ka mungmaiqse agi asii watrangla kriirai adam maq jok wantlo.

¹⁵Maiqse angu tarü khushü mijam, kiimaq shiikongkhiqti thun ka aran miishe mitiijabaiq.

¹⁶Shatmaq Ajong Pinthum TATI riika kappe sham raüta riikhaqli maq kha photlo. Raüta apaiq jonglu kra tiichhikuqtlo. Kiimaq apaiq asii rilung ka asenginok kha phokuqtlaq kra lümaq tiichhikuqtlo.

¹⁷Chela thun hiqmiq changkhü ikha riimtlaq kiijaq skusekong aransetiim ka sangphii pha q mihaisiq. Kiimaq chhechhi aresekong raq sangphii nümürü kra miphaq.

¹⁸Namshiq ka miqlan she! Namshiq ka namshiq ngarai kharü mongwa donglot man she.

¹⁹Namshiq raq ngutlan, “TATI raq apaiq raq jamlai klo chang ngutiwa thapthitlaq, kriika jaqlolo miklolaq. Kra nguraütiq nashiq raq michhi rong i. Israilnok asii Shiikeawe raq jamlai wa thapthitaq jaqsham thun ka miklolaq. Atsan mong na jamlai wa sitlaq kra miklolaq.”

²⁰Namshiq ka miqlan she! Namshiq raq abi ka ahea ngutlan kiimaq ahea ka abi ngutlan. Namshiq raq ranyaq ka rawiili ma tiijatlan kiimaq ranyaq ka rawü ma

tijatlan. Namshiq raq akhapwiq phan kriika asumwiq ngutlan, kiimaq asumwiq phan kriika akhapwiq ngutlan.

²¹Namshiq ka miqlan she! Namshiq nga namshiq ka taksu maiqse nguta tiimatlan. Kiimaq khonglaq maiqse nguta tiimatlan.

²²Namshiq ka miqlan she! Chekhap nolabi lei! Laohu longkhang ka riishot lantea baknyang lam miika nolabi haihü songhü kata!

²³Shatmaq khapho rung miishe ka ashutwe raq tsiiqlap kuq raüla, namshiq raq ajiqwe ka atiidong riibaiqtlan. Lantea maiqsangwe ka nanshan shan tiishut baiqtlan.

²⁴Kriikha na ümchaü min, tsamkü dap nai sangphii shinriiqriiq shinkitlaq raüta wa na phongchaq tlaq ikha michaqbaiq. Nam rangchong thun ka anam she mirki. Raüta namshiq pülii rai tlan ka ashin she mirki. Raüta rahai raq mipan wan. Jamkhano ngukla, Ajong Pinthum TATI, Israilnok asii Shiikeawe raq nashiq ma jamlai wa shrin kuqtaq kra namshiq raq no na tsuqbaiqlan.

²⁵TATI ka asenginok ma atsankhiq. Kra ningkhan tsangshiq ma mo tiho miitu ajaq ka ra na doshat she. Pum thun ka mitiikhai. Kiimaq maiq tsaitlaq maiqmaa phong ka chiihea wea lam thun kiijaq sinchiitsap ikha küramliira mirphong. Kiiinkhan taü miimin, TATI tsankhiq ka shimakli misi. Apaiq jaq ka ra na tiipiishat maq tsangshiq ka mitsat wan.

²⁶TATI raq pongmungti luhea wa räpot pheakuq raüta mitiieha. Apaiq raq ajaqshi tsü raüta tsangshiq hiq tiisup ra tiisup mung thun wa warongra nguta tiiehatlo. Krai mren tsangshiq ka arjaq jaqlo thitthit she saühotlo!

²⁷Tsangshiqnok ka ahun aniitsi ngutiika ahü. Ajulam maq weshi ra dongdii min tiithap thamak. Tsangshiq ka akhiismin riiman mak riimakla konmak phan. Tsangshiq chhii na jiitu patlaq kriimin tiisi mak phan. Kiimaq tsangshiq hokpa sandal kriimin ashi ra min tiipan mak.

²⁸Tsangshiq liqsin ka asi min sihea. Kiimaq tsangshiq liq ka ahiip homa tijeshat. Tsangshiq kumrang kong thun hoksan kriimin jamachong khupo ikha tsinhea. Kiimaq tsangshiq kumrang leng jikom thun kriimin rahai wan tlaq ikha phiqhea kwintlo.

²⁹Phenlabi kong ka hangsikong raq ngam kaq raüta, anü na kam raqraq maq ngam maa ka jurmin tsangnü wa nyeaholot mak hiq ba na hit hotlaq ikha gantrangtlo.

³⁰Ümtiikiiwa kra ranaiq akhing she saüjiiq, raüla tsangshiq ka Israilnok khuthaq na khamjong chum blun wan tlaq ikha amok dung dung mihok wan. Liimanta, armung ara! Ranyaq tangtang kiimaq pitlang pitthea akhing she saü wato! Rawüli ka ranyaq wa riishe pangbaiq wanto.

Isaia 6

Shiikeawe Raq Isaia Ka Shammi Ma Shongto

¹Hokhamwe Ujjia tsaikitaq rawii, ngi raq TATIWE ka chhikang. Apaiq ka apaiq hokham ngacho na ngaraü, ratsan na, akhushü ngao jonghea khakii ngiimngiim chhikang. Kiimaq adü na samtong jongkaü samtlaq kriiraq Shomjam mong ka wiita hamto.

²Apaiq tro niika seraphim kong ka achhai anyii chapshat riito. Tsangshiq loweatek rakong ka trokrok. Kra kaütiim loweatek raq maiqmii theaphi ka arakong anai maq pangto. Kiimaq akhum ka arakong anai maq pangto. Kiimaq arakong anai miika abi riitlo.

³Tsangshiq ka tsangshiq liipan na akha riibomtlo: “Asii, asii, asii! Ajong Pinthum TATI ka asii! Apaiq khushü ngao raq mangjong hiq ka nyamtlo.”

⁴Tsangshiq riibomtrang riinyatlaq kriiraq Shomjam süwan chang jamkhü thun ka tiikhaito. Kiimaq Shomjam mong ka wakhuk raq mong wan raüta wiita nyam wanto.

⁵Kiijiishe ngi raq akha ngukang, “Ngi kla lun mang she! Miqkang she! Jamkhano ngukla inübok maq bomtsi aweatek dongtlaq kriika ngarai buli. Kiimaq ngi ka abomtsi awea ka ngarai tamli bomtinok rai sidam tiikang. Akhiitaü miidea min, ngi raq imak maq Hokhamwe, Ajong Pinthum TATIWE ka chhikang!”

⁶Kiijiishe, seraphim kaütiim phong wa kaüshi ka ngi pha niishe satkisaq thiimkito. Apaiq jaq niika jinkiip maq berong-wacha na wa nyaitlaq wachan phong kiiwa chanshi kra kiip maq kiip raüta satkito.

⁷Raüta apaiq raq kra wachan nyairaitlaq kiimaq inübi na thanto. Raüta akha nguto, “Liilaq, armaq ümnübi ka thantoshe. Kraimren ümchaü sanha ümshutphit thun ka siikitoshe. Kiimaq ümngarai thun kiimin diibaiqtoshe.”

⁸Kiijiishe ngi raq TATI raq akha nguto taikang, “Ngi raq juwa mitiikiha? Nashiq kiimwe ma juwa mija?” Kiijiishe ngi raq trekang, “Ngi mikikang! Ngi tiikiliina!”

⁹Kraimren apaiq raq ngi ka thaüto. Raüta ara tsütsa ara mungmaiqse ma chongkikiq nguta tiikito: “Namshiq raq ümtinkhan li taihan jiimin, namshiq raq taklot man. Namshiq raq mak maq ümtinkhan li liihan jiimin, jamlai mra wa pintlaq kriika sapman.”

¹⁰Kra nguraütiishe apaiq raq ngi ma chongto, “Arnok khutsai ka ahü ma tijabaiqlaq. Tsangni ka biila miishe tijabaiqlaq. Kiimaq tsangshiq mak ka makchuk ma tijabaiqlaq. Kraimren tsangshiq raq chhimak she, kiimaq taimak she kiimaq takmak she mirlaq. Tsangshiq raq chhi raü jiika, tai raüjiika, takraü jiika iwokhong na miwa wan wa. Raüta tsangshiq ngarai tsi si ka atiihea mirkuqha wa.”

¹¹Ngi raq waikang, “TATI lei, riita akhiika ümtincho na saüli wa misi?” Apaiq raq treto, “Chela thun ka tiithenbaiq raüta shaqmii she miraq. Maiqjam phong na maiq ka asiti jumin ahü she miraq. Armung ka hiqmiq changkhü ma tiijali she mitiithenbaiq.

¹²Ngi raq mungmaiqse ka pongmung luhea na munglu shumwi ma mitsuqbaiqha. Lata armung ka hiqmiq changkhü ma mitiijabaiqha.

¹³Armung na maiq roqshi phongwa weshi li she tiichongki raü min, apaiq kiimin mishthenbaiq wan. Apaiq ka ok pechong adaqbaiq rea jai na achongkhuk bu tiichongkitlaq ikha miraq.” (Kra achongkhuk kriika Shiikeawe senginok rilung anye misongpha wan nong kra nangnga ngutlo.)

Isaia 7

Hokhamwe Ahaj Ma Atiichongki Tsütsa

¹Hokhamwe Ahaj, Jothamse kiimaq Ujjia ma asaü raq Juda mung pengtlaq akhing na re dongto. Siria mung hokhamwe Rejin kiimaq Peka, Remalia se, Israil mung hokhamwe raq Jerusalem ka khatto. Shatmaq Jerusalem ka jiiotmak dea riito.

²Riita ümtiikiiwa Juda mung hokhamwe raq Siria mung phenlabi ka Israil mung hiqrai niishe saühoto nguta tsütsa ka taitaq, apaiq nai asengi mungmaiqse tlotli ka pinthum phiip ajiip raq tsaito. Raüta rahai wan raüjaq pero jam kho tiibai wantlaq ikha tiikhaito.

³TATI raq Isaia ma nguto, “Ümse Shear Jashub kra sheaho laüta Hokhamwe Ahaj rai riihumkikiq. Ümniiraq apaiq ka lamthaq nü thamchum wa khamlam sheachang hikhat thuhotaq kra tiisup na kheataqtinok raq khea taqchang hiqba tho kiijaq mirhumhäü.

⁴Apaiq ma hon lamshat maq silaq. Laüta ümniika tsan awok sanglili maq ngalaq. Kiimaq ahai ka naqhaikiq. Kiimaq naq chhang hangkiq. Hokhamwe Rejin tsankhiq nai asengi Siria phenlabi kiimaq Hokhamwe Peka tsankhiq ka chinkiisenai wathiq amat wan ma khukraitlaq ikha jamhaisong chang min ahü.

⁵Siria mungti raq Israil mungti nai tsang hokhamwe rai adam ri raüta thiikho thüto.

⁶Tsangshiq raq Juda mung kra khatkai tantlo, raüta Juda mungti ka tiiphiip raüta tsangshiq rai tiipongdam miitu tantlo. Raüta Tabeel se ka Juda mung hokhamwe ma shong miitu tankhantlo.

⁷“Shatmaq Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang, arka ümtiikiimin hong wa mak miraq.

⁸Jamkhano ngukla, Siria mung ningkun ka tsang mung nyungchong Damaskas chela thaq na ajong riimak. Kiimaq Damaskas chela ningkun ka tsang Hokhamwe Rejin ningkun thaq na ajong riimak. Kriimaq Israil mung khuthaq

wa bom ka akha, wiioqtrok ri wiibiingi liipan kiijiili Israil mung ka mungtan ashi ikha silotmak athum she mirki.

⁹Israil mung ka tsangmung nyung chong chela Samaria thaq na ajong riimak. Kiimaq Samaria chela ka tsang Hokhamwe Peka ningkun thaq na ajong riimak. “Ümkam tsantsii ka phataqtaq atsing angang riimak raüla, ümniika tsinglot maü mirhaü.”

Immanuel Miithii

¹⁰TATIWE raq Ahaj ma tsütsa thongshi hali akha tiichongho nongto:

¹¹“Üm TATIWE üm Shiikeawe ma miithii ashi shongkuqlaq nguta jaülaq. Arka tsäuhea wulum mung wa lo, riimakla, ramungtan tsäuhea wiilo mitiichhi kuqlaq nguta jaülaq.”

¹²Kiijiishe Ahaj raq treto, “Ngi raq miithii shongkuqlaq ngutiika jaümanq. Ngi raq TATIWE ka tairai mang.”

¹³Kiijiishe Isaia raq treto, “Tailaq, ümchaü, Dawit Hokhamwe saüse phan lei. Ümniiraq maiq ma tsütsa tiisitläü shatmaq maiqse raq laa maq anin riiwantlaq, riita ikhla Shiikeawe raq ninrattlaq kra thittlaiphok shea miniqsiqhaü?”

¹⁴Ahea na ikhiijiika. TATI apaiq riishetiü ümniima miithii kiishi mishongkuq: Junrii wahüse ka wiihan she miraq. Apaiq raq ase ka maiqwe se michii. Kiimaq apaiq mang ka ‘Immanuel’ nguta mimang.

¹⁵Apaiq ka jerowe she, maiqmii raq phanrap thapthi asapshe jonglu wan raüla, kra akhing niika mungmaiqse raq minsäü nyakpü nai ngiq nguli she nyang raüta rongboq misi wan.

¹⁶Kra chongtiikai akhing ka misäü wan shaq liipan niili, ümchaü ümnaq tiiphiipjiipti hokham wenai sitlaq mungtan ka athen she mirki. Raüta hiqmiq changkhü miishe mijaki.

¹⁷“TATI raq ümkhu thaq na, ümsenginok khuthaq na, kiimaq hokham jamkun tlotli khuthaq na, Israil mungtan ka Juda mungtan rai tiikho raüta riiphea wanli maq, litkot chamchao ümchuwa leawan lan, kra thaq niimin chanhea pinthum litkot chamchao rahiü thun akhing misäü wan. Apaiq raq Asiria hokhamwe kra mishea wa.

¹⁸“Riita kra akhing she säüwan raüla, TATI hünong mitsü. Raüta Ejip mung na Nail jurai kukphiiq thun binjü hiq luhea kiiwa Ejip mungti ka shecham longtlaq ikha mitsuq wan. Kiimahali Asiria mungti ka tsang mung maq ngiq khung kong long wan tlaq ikha kiraüta misäü wan.

¹⁹Tsangshiq ka säüwan raüta longraq jüwii hong thun na kiimaq chongkhong longshabok thun kiina, kiimaq shuktam ro thun kiina kiimaq nyamse rümchang chang nyim lung ram thun kiina wiita ama mibok wan.

²⁰“Kra akhing she saüwan raüla, TATI raq khusiketi maiq amaq kham na Euphretis mung wa Asiria mung Hokham Ajongwe kra mishiip! Kiimaq apaiq raq namshiq nübin thun kra misibaiq. Kiimaq namkhu bin thun nai namhan bin thun kra wiita asi mirbaiq.

²¹“Kra akhing she saüwa raüla, hiqshongti wak shamseati maiq weshi jaq na tachong hupsam ka minsau saüre kaüse ashi kiimaq chhechhi kaünai lam lam li tiiwong lap raü min,

²²kra nyamse thun raq apaiq tiidunghea ma ümchuwa ratlaq kra miitu anyakpü pahea achan ana rongboq mikuq. Kriika tengteng. Tsang mung na abung akhii maiq aso atiichongkiti thun ka dut nai ngiqngu nyang raütli she misi wan.

²³“Ümtiikiiwa kra akhing she saü wan jiiq, spiqro sonruk ahea pinthum phan thun kriika sonruk ashi na spiqtsi chong ka hingshi shi miraq. Kiimaq kra sonruk ashi thii ka kampho kamsii hingshi shi rii miraq. Kra sonruk thun kriika shukrü rum raq lam wan raüta kiida rü tonglong kiimaq shuktam rü tonglongli she miraq.

²⁴Maiq ka kra rumrü kiijaq liq piho raüta ngamhiip phaqqai she miki. Kriika tengteng. Kra mung tlotli hiq ka kiidashuk nai shuktam rü tonglongli she miraq.

²⁵Kin thun tlotli man na wak shamsea chang wakram thun kriika, kiida shukrü tonglongli she mitang wan. Kra ningkhan kiina maiq ka jumin wamak she miraq. Kra binjü thun ka nyamsekong nai skusekong tiihai sea changli she miraq.”

Isaia 8

Isaia Se Ka Mungmaiqse Ma Shiikeawe Miithii

¹ TATI raq ngi ma nguto, “Lakwaiq chang pen ajongwiq ashi kra lamlaq. Laüta kiijaq laktsi ajong jong wiq maq: ‘Jaqlö runlaq, thitthit teklaq,’ nguta waiqlaq.

²Laüta maiqshaq kamto wenai ramwe Uria nai Jekeria, Jeberechia se kra kiimwenai ma tiijalaq.”

³Kriijai maq ijamti nyung ka wiihanshe riito. Riita kra naino maiqwe se kriishe humkai. Kiijiishe TATI raq ngi ma, “No mang ka ‘Jaqlö-Runlaq-Thitthit-Teklaq,’ nguta nguto.

⁴Ara no ka, ‘Nyung-nyung’ nai ‘Wewe’ ngutiimin mibomtsü shaq liipan niili Damaskas chela wa tsiiq nai nyam tum thun kra wiita kiimaq Samaria chelati raq maiq tsiiq tek raüta atum atum ato thun kra Asiria mung hokhamwe raq wiita mihophaq wan.”

Asiria Mung Hokhamwe Saühotlo

⁵ TATI raq ngi ma thongshi ri hali chong nongto.

⁶Apaiq raq nguto, “Arnok raq Shiloa kham raise wa kitlaq khangririhea kham ka miimbaiqto. Raüta Hokhamwe Rejin nai Hokhamwe Peka khaki na atiikhai rokshrok haitlo.

⁷Arkha na, Ngi TATI raq Asiria mung Hokham ajongwe nai aseng phenlabi thun kra tsuq walata Juda mung kra mitiikhatha. Tsangshiq ka Euphretis rai chhang wan raüta jüraikii tan thun tümlüm tümli lümwantlaq ikha milüm man.

⁸Tsangshiq raq Juda mung tlotli ka kham raq lümwantlaq ikha, kham ka phaqlam na saüli mawan raüta phanrap phanrii laimiq mihut wan.” Shiikeawe ka nashiq rai! Apaiq rakong wiinai ka tiipiishat maq namung ka tiichhiikuqto.

⁹Lota, namshiq maiq mung thun lei, haisong lanta adam riitam rongliita! Tai ronglaq, namshiq mangjong hiqraikhü luhea na diimtan maiqmung thun raq. Lantea chiqchap rechap kra sürii phaho ronglaq. Shatmaq tiina tihaishat sirong liijo! Ngo hea, rekhat ma tijetlo ronglaq. Shatmaq tihaishong shat ronglaq!

¹⁰Namshiq raq rechap wan ma wutan langphok ronglaq! Shatmaq tiina tsangshiq raq ümtiikiimin tangmak miraq. Namshiq raq aroro tsütsit siq rongliina! Shatmaq kriithun ka atuli miraq. Jamkhano ngukla Shiikeawe ka naishiq rai asi.

TATI Raq Shammiwe Ma Hon Chongkuqto

¹¹Apaiq ningkun jonghea maq TATI raq ngi nangnga mungmaiqse raq jamlai lam wa phantlaq kra naqphan damkiq nguta ngi ma phaqtak nithak atsidada maq honlam bomtsi chongkuqto. Apaiq raq nguto,

¹²“Mungmaiqse raq jamlai phan wa kiimungtlaq kriijaq naq pongdamkiq. Kiimaq tsangshiq ka jam khiinok mo haisongtlaq kriima naqhai songkiq.

¹³Ümtsan na samhea tiitsangshat thülaq, Ngi Ajong Pinthum TATIWE ka asii. Ümniiriika Ngi ma haisong tsantsii thü ratlo.

¹⁴Jamkhano ngukla, Ngi ka pinthum kiinyii chang asii khamaq, Ngi ka longkaü ikha maiq tiithaü raüta küraitlo. Kiimaq Ngi ka chhü atsan ikha Juda mungti nai Israil mungti kiimaq Jerusalemte pat rai chang tsanje sitiikang.

¹⁵Maiqse pahea ka idü na tiithap tharai raüta mikürai. Tsangshiq ka akürai miraq. Raüta mipatrai. Raüta tiibunlak tiinamtok miraq. Tsangshiq ka chhü na mipat.”

Wulum Rai Riibomti Ma Honchong

¹⁶Namshiq ijaqshisetiim raq Shiikeawe raq ngi ma tsütsa bomtsi achongkuq thun kra tsapkapkap maq saiqsam lantea riim ratlo.

¹⁷TATIWE apaiq ka asenginok makki wa atiipaü raüta sitlo. Shatmaq ngi ka apaiq ma kam tiikang. Kiimaq iran tsantsii ka apaiq dü na riwiiq latli sitiikang.

¹⁸Ngi ka arjaq TATI raq ngi ma akuq asemiim rai sitiikang. Ajong Pinthum TATIWE raq, apaiq ngachang hokham ngacho ka Jajon Pum na sitlaq kriiwe raq, nashiq ka atra tsütsa bomtsi räutu setiim ikha Israilnok mung miitu tiikito.

¹⁹Shatmaq maiq raq namshiq ka maiqjaq liitibi kiimaq wulum rai riibomti tha shammibi raq thatam räuta riisham bom chongtlaq kriiti phana riisham bom tiwaikai mitiiki kiiphanjo. Tsangshiq raq, “Maiqse ngutlaq ka tewe shammibi nai peta loqlebi phaniika kaichang dongdii. Räuta maiqse atrati miitu maji bomchong kriika taichang,” nguta mingü.

²⁰Kra nguraüla, namshiq raq akha tre ronglaq, “TATI raq namshiq ma jamlai wa tlangkuqtlaq kra samhea tiitsang taironglaq! Tha shammibi bom ka naqtai rongkiq! Tsangshiq raq namshiq ma jamlai wa chongkuqtlaq kriiriika namshiq miitu jamlai achu min ahü miraq.”

Chamchao Akhing

²¹Mungmaiqse ka tsang mung na barap binrii na khumshkhum she mimang miiki. Tsiim jüshushu kiimaq tsang ramtsi raq apit miraq. Tsang ramtsi ma nai tsang tsankhiqtsi ma, tsangshiq raq tsang hokhamwe nai tsang Shiikeawe kiima manson kiqsüli she miraq. Tsangshiq mak ka ra nü na ki raqraq milii.

²²Riimakla hiq na makchat jalat, makpo tiipanki nam nam milii. Shatmaq tsangshiq maklii tiichüm chang ka jamlai min ahü she miraq. Shatmaq tsangshiq raq trotam na litkot chamchao walü wali she kiimaq ranyaq tangtang säu wantlaq kriilische michhi. Tsangshiq makki niika phiiptsi jiiptsi ranyaq mong na tsangshiq tiideabaiq wantlaq kriili she michhi.

Isaia 9

¹Ara litkot chamchao walü mong arwa tsangshiq lun wan chang lampu ka ahü she miraq.

Rawiichii Säühoti Hokhamwe

Jebulun phan shongtaq wangti nai Naphtali phan shongtaq wangti ka man na akhing ashi na munjuk mijuk shongto. Shatmaq rawiichii akhing na arwangti ma shreng manto mikuq wan. Arka Mediterenian khamjong kii binjü maq pha wan räuta shedong mung nü na Jordan rai maq shedong nü wang na säüli miraq. Kiimaq pongmungti shong chang Gelili wang thun kra hamli she minyam wan.

²Ranyaq nyang na shongtinok raq, rawüli jonghea she chhi wanto. Tsangshiq ka ranyam biibangbang hiq na sito, shatmaq ümchaü tsangshiq ma rawü liliimtlo.

³Ümniiraq tsangshiq ma chochi jonghea kuqläü, TATI lei; ümniiraq tsangshiq ma chojong chise rilung she kuqläü. Ümniiraq tsangshiq ma jaqsham kuqläü kriima

chochitlo, tsamjut tumwan raüjaq chochitlaq ikha, riimakla sepat lopi riiphea lam maq chochitlaq ikha chochitlo.

⁴Jamkhano ngukla ümniiraq tsangshiq dangkong wa homai laihea chicho kra ngoqbaiqläü, tsangshiq phaqlam na tsatchang sintsang kra ngoqbaiq läü. Ümsenginok ka ji maq nishishi haihii wantinok mung ka ümniiraq tanglaü she. Arka ümniiraq richü pat na Midian mung phenlabi khat laüta tanglaü ikha tanglaü.

⁵Rewe phenlabi hokpa thun ka kiimaq tijai da tamtili tsangshiq miirii thun ka, wa miishe chaq raüta mitiithenbaiq.

⁶Nashiq miitu noshii ashi chhiito! Ase maiqwe se ashi nashiq ma kuqto! Kiimaq apaiq ka nashiq pengti miraq. Apaiq ka, “Amao Chang Danhonti,” “Ningkun Jonghea Shiikeawe,” “Pattup Pat-sa Awejong,” “Hansang Hokham Maiqwe Se,” nguta mingu.

⁷Apaiq hokham ningkun ka jong wan ruqli miraq; apaiq mungtan ka wranaiqshe mungtsing miraq. Apaiq ka Dawit Hokham pumsongtiwe miraq, apaiq raq tri kappe ka tingting kiimaq riikhaqli maq milang wan, ümchaü ranaiq maq pha wan raüta, phangthum ranaiq na saüli. TATI Ajong Pinthum raq arka mishamha nguta atoqtan wanwi she dongdii.

TATI Raq Israilnok Ma Mo Mitiiho

⁸ TATI raq Israilnok mungtan khuthaq na kha atanbaiqkun she. Jakob saüse phan ka tiishutbaiqto she.

⁹Israil mungti kunli raq, Samaria chela na siti maiq loweatek raq, arka apaiq riidea photo nguta misap. Ümchaü riawe kla, tsangshiq ka shiikongkhiq kiimaq ra na dü ma phipii sitlo. Tsangshiq raq ngutlo,

¹⁰“Kiitelong jam thun ka wiita thenkito. Shatmaq nashiq raq kriithun ka longjam kaütiim miishe miklai hai rong i. Kiimaq tipi nai shrüm lukü thun saikamor pe maq ahai thun ka wiita chumbaiqto. Shatmaq nashiq raq kriithun ka pinthum ahea maisak pe miishe miklai hai rong i.”

¹¹ TATI raq tsang jaqtinok re thun ka tsangshiq khatkai miitu tiishaibaiqto she.

¹²Siria mungti raq shedong nü maq kiimaq Philistain mungti raq shenyap nü maq Israilnok pha q wan miitu tsangnü tiikiraq khetlo. Kiitinkhan taü maq dongdii min, TATI tsankhiq ka mishi shaqli. Apaiq jaq ka tsangshiq khuthaq na tiinyishatli, tsangshiq ma mo tiihoke miitu.

¹³Ajong Pinthum TATI raq Israilnok ka tsatto. Shatmaq tsangshiq mra ka tiidiimak dea. Tsangshiq ka apaiq wokhong na jang wan mak dea.

¹⁴Ranaiqshi liipan niili TATI raq Israil mungti welabi nai tsangsengei mungmaiqse thun ka mitsatbaiq wan. Apaiq raq tsangshiq ka akhu amai maq wiita chumdokdok she michumbaiq wan.

¹⁵Tikiire thun nai nyungwe jongbi thun ka akhupo. Kiimaq amaita ka shammibi thun kra. Tsangshiq raq trahokuq wantaq ka arot akiq siisaq shrinkuq wanto!

¹⁶Ara mungmaiqse shunsheatibi raq tsangshiq ka lamjiq na shunsheato. Raüta tsangshiq ka wiita tiimangmii baiqto.

¹⁷Arningkhan na, TATI raq jerobi thun ka weshi ra dongdii min tiijulap mak miraq. Kiimaq apaiq raq manti-nyungre miimin kiimaq jechisetiim miimin, atiihang mangchan ka tiitsi mak miraq. Jamkhano ngukla maiqse angu kunli ka ra weahü kong siisaq kiimaq abi kiimaq tsangshiq nübok maq ümchu wa bomtlaq ka ashut siisaqli bomtlo. Atinkhan mo tiho wanlot jai min, TATI tsankhiq ka shimakli riishat shat miraq. Apaiq jaq ka ra na doshat maq tsangshiq ma mo tiho miitu khekhamli miraq.

¹⁸Maiqse raq abi klotlaq ngarai walütu riika, wa raq shuktamrü nai chokmun rü khiimphaq wantlaq ikha nyaisiqtlo. Arka rum khiim wantlaq ikha khiimphaq wantlo. Raüta wakhuk mong wa ka ra ma hiq ma mong wantlo.

¹⁹Jamkhano ngukla Ajong Pinthum TATIWE ka atsan khiqhea, arningkhan tiina apaiq raq tsangshiq ma mo tiihotlaq wa ka tsang mung tlotli na wakchaq walü wa ikha tiinyai chaq wantlo. Raüta mungmaiqse ka wiita thumpak tsatbaiq wantlo. Kiimaq maiq pumsii loweatek ka apaiq miituli she sitlo.

²⁰Tsang mung barapse na, maiqse angu raq tsangshiq mak maq achhichhi, maiqjaq na phaqaq nai sea phan akhiishe kra chhi räü min nyeawat wat räütli she riichhin phaqsiiq hotlo. Kra taümaq dongdii min tsang ramtsi ka tsaqmak. Tsangshiq raq tsangsetiim noshiisetiim kra dongdii min aphaq riitlo!

²¹Manase phan nai Ephraim phan liipan na wesang ralii riikhattlo. Kiimaq tsangshiq noknai ri ka adam na pong räüta Juda mungti ka khattlo. Atinkhan arjai miimin, TATIWE tsankhiq ka shimakli riishatshat. Apaiq jaq ka tsangshiq ma mo tihoke miitu tsangshiq phanü na tiinyishatli sitlo.

Isaia 10

¹Namshiq ka miqlan she! Namshiq raq isenginok kra jamsha ma nguta ajiq tri räütu tiqlan.

²Akha lanta namshiq raq miitsan maiqse ka ajiq tri kriimaq khatlan. Lanta tsangshiq raq lapchang arang kiimin namshiq raq nyeahotlan. Lanta rung maq tsangshiq raq lap chang kiimin tlapkuq man ajiq photlan. Akha namshiq raq manti-nyungre nai jechisetiim tachong hupsam kra nyeahotlan.

³Riita Shiikeawe raq namshiq ma mo tiihotlaq akhing na jamkho mijahan? Apaiq raq pongmungti luhea wa tsuqho raüta namshiq ka tiithen baiqtaq akhing na jamlai she wa mirhan? Namshiq ka khrum jaüwa jupha niishe wa mijuhan? Namshiq tsiiq nai nyamtum phong ka ümbano mipaühan?

⁴Namshiq ka re na mitsaihan. Riimakla namshiq ka pongmung na munglu shumwi ma mihit wan. Kiitinkhan taü miimin TATI tsankhiq ka shimakli riishat shat miraq. Apaiq jaq ka ra na doshat namshiq ma motiho miitu kheshat miraq.

Asiria Mungwa Ajong Hokhamwe Ka Shiikeawe Chuntsi

⁵TATIWE raq nguto, “Asiria ka! Ngi raq Asiria ka riiwung ma tijatiikang. Lata ju khuthaq niiwa itsankhiq sitlaq, kriiti ma mo tiho buk tiikang.

⁶Ngi raq Asiria mungti ka tiiki lata ra weahünok mungti, itsan tiikhiqtinok kra tiikhat tiikang. Ngi raq tsangshiq ka maiq mung wa tsiiq nai nyam trunkai kiimaq atiihuk kai kiimaq maiq ka ji maq nishishi, lam na botkhulai rai shottlii tiithenbaiq tiikikang.”

⁷Shatmaq Asiria mungwa Ajong hokhamwe tsan mong niika pong ahang thütlo. Apaiq raq maiq mung thun pahea tiithenbaiq miitu kha atankun she.

⁸Apaiq ka akha shiikongsiqtlo, “Isengi loweatek phentubi thun ka hokham weshi shi khan!

⁹Ngi raq arthun chela ara khatkang. Lata jiiwan kang. Kalno chela kiimaq Karkemish chela, Hamath mung wa chela thun nai Arpad mung wa chela thun ka jiiwan kang. Ngi raq Samaria chela nai Damaskas chela kra khat lata jii kang.

¹⁰Ngi raq ijaq phum ara ra na dolata sumla phra phong shomnoq wanti maiq mung thun kiima imo tiihokang. Tsangshiq riika Jerusalem nai Samaria chela na sumla phra phong ümchuwa shomnoqtaq kriithaq niimin achan pahea shomnoqtlo.

¹¹Ngi raq Samaria ka tiithen baiq kang she. Kiimaq apaiq sumla phra phong kiimin wiita tiithen baiq kang. Kiikhiisii hali Jerusalem chela nai kiijaq shomnoqtaq sumla phra phong ka mishthen baiqha.”

¹²Shatmaq TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Jajon Pum na nai Jerusalem na jamlai jaq wa shamtiikang arshe lotha jiila, Ngi raq Asiria mungwa ajong hokhamwe ma, apaiq ümtinkhanwa jaqrap jirap phephiiqtlaq kiimaq kai shiikongtlaq kra miitu imo mitiihoha.”

¹³Asiria mung wa hokham ajong raq akha tsütsitsiqtlo, “Arthun ka ngi raq siisaq klokang. Iningkun ka jonghea achhe achhaq kiimaq ngi ka taksma kiimaq pinthum khonglaq. Ngi raq maiq mung thun liipan wa hiqtra longshong thun ka wiita jii baiq kangshe. Lata tsangshiq tsiiq tum thun ato kra wiita howan kang.

Kra mung thun na siti mungmaiqse thun ka minsäü pongwe raq nibaiqtlaq ikha ngi raq iji maq nishi nibaiq kang.

¹⁴Maiq mungtan thun ka wushi chüsetiim ikhli, ngi raq tsangshiq tsiiq nai nyantum thun wushi tai setiim riichom tiikai ikha jeriiqriiq rut wan kang. Wushi kaü riika ngi tiikai arakong maq jangshi dongdii min phanphok mak riito. Anükii tiiki raüta ngi tiihaila nguta atsii angii min tsüngiimak riito!"

¹⁵Shatmaq TATI raq ngutlo, "Mangchi kaü riika, mangshamtiwe thaq na ajong nguta mitiingolot shea? Pehan chang tansang ka pehantiwe tansang shamtiwe thaq na renghea shea? Riiwung raq maiqwe ka domak, maiqwe raq riiwung ka dotlo."

¹⁶Ajong Pinthum TATIWE raq tha tiidong raüta ümchaü wok phetaktak siti kiima mo mitiho. Tsangshiq khum na wa raq khiim wan tlaq ikha khiim wan ruq mikhiim.

¹⁷Shiikeawe, Israilnok ma rawüli kriika wa miishe mijaki. Israilnok asii Shiikeawe ka walüta kaü miishe mijaki. Raüta ranaiqshi liipan niili wiita tiihihut, kiida shukrü thun nai chokmun rü thun kriimin wiita hihut mikhiimbaiq.

¹⁸Hiqpo hiqwin rum pero sitlaq thun kra nai wakjam ram thun kriimin wiita mitiithenbaiq, thabitsi raq maiqkhum phaqbaiqtlaq ikha mitiithenbaiq.

¹⁹Rum wa pero ka atsapseli she mitiichong. Nonose raq dongdii min pechong thun ka miwealot.

Maiq Atsapkoli Shiikeawe Wokhong Na Mijang Wan Nong

²⁰AkHING ashi misäü wan, kra akhing na, re jaqsong atiichong Israilnok ka, tsangshiq miqchup tiithenbaiqtinok mungti ma tlam raüta simak she miraq. Tsangshiq raq tsang tsantsii ka riikhaqli maq TATIWE, Israilnok asii Shiikeawe miishe mikam wan.

²¹Israilnok mungmaiqse phong wa maiq atsapkoseli she tsangshiq ajong Shiikeawe wokhong na minyap wan nong.

²²Ümchaü min Israilnok mungmaiqse ka pahea, khamjong chumkii phiiphong na kumtsai jamkho riiphongtlaq ikha riiphongtlo, shatmaq kiiwa atsapseli jai na mipai wan. Maiq thun ka miqchup tiithenbaiq wan miitu thiikho ka atijekun she. Kriika riikhaqli thektlaq thiikho riito.

²³Tengto. Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq, tsangmung tlotli wa maiq ka, apaiq raq mijiipbaiqha nguta kha toqtan wantaq kra phan phan she tsang mung ka mishthenbaiq.

TATIWE Asiria Mung Ma Mo Mitiho

²⁴Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq asenginok Jajon na siti ma akha ngutlo, “Asiria mungti ma naqhai rongkiq, tsangshiq raq namshiq ka Ejip mungti raq jamkho jamshataq ikha jamsha rattlaq li jiimin naqhai rongkiq.

²⁵Ngi raq namshiq ma imo tiihotiikang arka jaqloli she mihohan. Kra jai miika, Ngi raq tsangshiq kriishe mishthenbaiqha.

²⁶Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq Midian mungti ka Oreb Longkaü ba maq jamkho tiinamto bukbaiqkang, kiiikha ichunpo-nyam chongwai maq tsangshiq ka mibuk baiqha, Ngi raq Asiria mungti kiimin Ejip mungti ma imo jamkho tiihokang kiiikhiisii imo mitiihoha.

²⁷Kra akhing she saüwa raüla, Ngi raq namshiq ka Asiria mungti kharii mong wa mitiidong baiqha. Raüla namshiq ka wase she mijahan kiimaq tsangshiq kharii ka namshiq raq homan she mirhan.”

Re Raq Khatwanto

²⁸Rewe phenlabi raq Ai chela ka khat raüta jiiwanto! Tsangshiq ka Maigron hiq lam maq leawanto! Tsangshiq raq tsangshiq hupsam thun ka Mikmash chela na phong thüto!

²⁹Tsangshiq raq kinchit ka jinwanto she! Raüta athi rawa ka Geba hiq na japtlo! Rama chelati ka phiip riishe tsai wanto. Kiimaq Hokhamwe Saul sichang Gibeal chelati ka wiitashe pinto.

³⁰Siitrang ronglaq, Gallim chelati lei! Laisha chelati lei, taironglaq! Anathoth chelati lei, bom ka tre ronglaq!

³¹Madmena chelati nai Gebim chelati thun ka wiita tsangchiim jin pintrangto she!

³²Ümchaü ranaiq rekong ka Nob chela na. Raüta kiimaq tsangjaq tham ka Jajon chela phanü na nei raüta baitlo, Jerusalem chela na nam raüta baitlo.

³³Ajong Pinthum TATIWE raq tsungshiq ka pekü thun achong wa adaqbaiq, hiq na dea wantlaq ikha mitiideabaiq. Tsangshiq liipan na sreajong pinthumti kiimaq tarü thaq na ajong alawe sitlaq kriimin adaq mirbaiq raüta jeashe mitiingäü.

³⁴TATIWE raq tsangshiq ka, rum mong nyang wa mang maq pechong thun daqbaiq tlaq ikha, midaq baiq. Lebanon mung wa pe heahea phan chong thun daqbaiq kiijaq riwan tlaq ikha miriwan!

Isaia 11

Mungtsing Mungtan

¹Dawit hokham weraü saüse phan ka pechong ashi adaq arbairat ikha. Shatmaq achongkhuk kiiwa asongsetiim song wantlaq ikha Dawit weraü phan asaü asetiiim phong wa hokham weshi midong wan.

²TATIWE wenyi raq apaiq ma taksutsii mikuq, kiimaq asenginok peng wan miitu apaiq ma anyan phaqqhi nai jaqsham sma mikuq. Apaiq raq TATI tiima tsantsii kra mikhon; kiimaq apaiq ma shreng manto thüshat miraq.

³Raüta apaiq aming wokhong na si ka apaiq ma peohea miraq. Apaiq raq kha ka rakhütsiri na lü raüta phomak miraq, kiimaq chiihea wea bom ka langmak miraq.

⁴Apaiq raq miitsan maiqse kha ka tingting miphokuq. Kiimaq ümkha ijasiqti maiqse arang ka mitiiwongkuq. Apaiq aming maq mungmaiqse ma mo mitiiho, kra mren abi maiqse thun ka mitsai.

⁵Apaiq raq asengi ka tingting tri maq mipeng, kiimaq tsantsii siirairai maq miriim wan.

⁶Shekong nai skusekong ka adam na hansang maq misi, kiimaq chiqwaiq kong ka chhechhise kong rai adam na mibum. Minsaüsetiim nai hangsisetiim ka adam na midunghiq, kiimaq noserekong raq arthun ka miriim.

⁷Minsaükaü kong nai chapbi kong ka adam na nyiim miphaq, kiimaq minsäusekong nai chapbisekong ka adam na bum raüta mihaisiq. Hangsikong riimin minsäü raq phaqtlaq ikha tsamkü ka miphaq.

⁸Nose ashi ka paükaü alai henghea tho na haisiq raümin kaqmak miraq,

⁹Jajon na, Shiikeawe asii hiq lam na, kiijaq maiqhaisong chang jamlai min ahü she miraq, kiimaq abi ati phan jam min ahüshe miraq. Kra mung ka khamjong chum ka kham raq matlaq ikha TATI sapsin phaqqhi riili ama aliim alei miraq.

Munglu Shumwikong Maiqmii Mung Na Mijang Wan

¹⁰Ranaiqshi akhing misäü wan, kra säüwan räüla Dawit saüse phan wa hokham anye shong wantaq kriika maiqmung thun tlotli ma miithii ashi miraq. Tsangshiq ka apaiq hokhamwe sichang chela na mithung wan. Raüta apaiq mishreng wan.

¹¹Kra ranaiq akhing she säü wan räüla, TATI raq jangshi ri hali aningkun maq, asenginok Asiria mung na nai Ejip mung na, kiimaq Pathros mung na, Sudan mung na, Elam mung na, Babilon mung na, kiimaq Hamath mung na, kiimaq khamjong chumkii wang binjü na kiimaq khamjong chum mong na siti maiqmung thun na atiichongki thun kra tsangmung na mitsuq wan nong.

¹²TATI raq tanglap ashi ra na doraüta misham. Raüta miithii ma mishong. Arka apaiq raq maiqmung thun ma, Israil mungti nai Juda mungti ka, mangjong tlotli

na, shedong shenyap kiimaq shekhu shemai mung na, anyin baiqrat kiiwa adam niishe triichom wan nong tiikang nguta tiichhike wan saqse.

¹³Israil mungti raq Juda mungti ka shuliimak she miraq. Kiimaq Juda mungti ka Israil mungti rai wesang riija mak she miraq.

¹⁴Tsangnai wiita adam na pong raüta shenyap mung nü wa Philistain mung kra mikhat. Kiimaq shedong mung na sitinok kra khat raüta tsiiq nai nyam ka mirut wan. Tsangshiq raq Edom mungti nai Mob mungti kra mikhat. Raüta mitang. Kiimaq Ammon mungti ka tsangshiq puk na minyap wan.

¹⁵TATI raq Suej khamjong chum anong wa kra atrü mirbaiq. Kiimaq apaiq raq rahai keihea tiihai raüta Euphretis rai ka tiishinriiq mitriibaiq. Raüta juse raisetiiim aransetiim raimiishe kli mitiichong. Krai mren maiq wiita raq jeriiqrii qhea reko maq riita reko na mijin wan.

¹⁶Raüta Israilnok Asiria mung na aso atiichongkiti miitu Asiria mung maq Israil mung na laü wan miitu lamjong kaü ka jonghea ashi miraq. Arka man na tsangtitiim pat na Ejip mung maq laü wan miitu lamjong kaü tankuqtaq kiikha miraq.

Isaia 12

Kechutum Shi

¹Ranaiqshi akhing saü raüjaq nokwe raq akha mishinge, “TATIWE lei, ngi raq ümnaq tiitsam tiikang! Ümniika ngi ma akhiq riilaü, shatmaq ümchaü ka ngi boqpumtlaü, kiimaq ngi rai tsan riikhiq maüshe.

²Shiikeawe ka ngi chhiiti; Ngi ka apaiq ma mikamha kiimaq haisong mang. TATI raq ngi ma ningkun kuqtlo kiimaq rii tiihongtlo; apaiq ka ngi chhiiti.

³Khangriri kham nyang raüla letsiti ma peohea, ikha Shiikeawe raq asenginok chhiikuq raüjaq chochitlo.”

⁴Ranaiqshi akhing misaü wan kiitiikaq nokwe akha mishi, “TATI tiitsam ronglaq! apaiq jaq wa khrum jaü rong laq! namshiq khrum miitu! Mangjong tlotli ma chong ronglaq, apaiq raq namshiq ma jaq sham kuqtaq kra! Tsangshiq ma chong ronglaq apaiq jonglu kra!

⁵TATI ma shikuq ronglaq, apaiq raq jaqsham jonghea sham kuqtaq kra miitu, Mangjong tlotli raq mitailaq ara tsütsa ka.

⁶Jajon na siti wiitarü raq rütrang ronglaq, lantea shi ronglaq! Israilnok asii Shiikeawe ka jonghea, kiimaq apaiq ka asenginok rai sitlo.”

Isaia 13

Shiikeawe Raq Babilon Mung Ma Mo Mitiho

- ¹Arka Bebilon mungti miitu tsütsa, Amoj se Isaia ma Shiikeawe raq atiichongho.
- ²Hiqlam kealoklok thaq na redong tanglap kra shonglaq! Laüta agi lülü phenlabi ka riimlaq, laüta rekhat ho ma hünong buklaq! Tsangshiq raq shiikonghea chela kilamchong thun kriimaq mikhat wanlaq.
- ³TATI raq asengi phenlabi ngi ngulichhaq kiimaq srea nolabi thun ka asii rekhat miitu riichom heato apaiq tsan tiikhiqtinok kiima amo tiho miitu.
- ⁴Taironglaq pum khuthaq na maiq thun muklung muksha trang tlaq kiimaq maiq mung thun pahea kiimaq hokhambi thun adam na rechap thungtii wantlaq trang kra. Rekhatti TATIWE raq aphenlabi thun ka rechap wan süriitlo.
- ⁵Tsangshiq ka ratsüko mung thun wa, hiqraikhü tiisup mung thun wa säü wantlo. Atsankhiqtsi ma TATIWE ka kra mung ka hiq maq hutse tiithenbaiq miitu säü wantlo.
- ⁶Amitsi ma gitrang ronglaq! TATIWE ranaiq ka säühoto she. Ajong Pinthumwe raq tiithenbaiq ranaiq akhing ka säükito she.
- ⁷Maiqse angu wiita jaq ka riibat rang she anin mirki. Maiqse wiita jurmin khulot makshe miraq.
- ⁸Tsangshiq tarü phiip raq mitsai, kiimaq jechak nyung nowüchhitsu ma phephiiqtlaq ikha atsitsi ma miphetrang. Tsangshiq nai tsangshiq liipan na riilii riilii räuta mikiinyiisiq. Kiimaq tsang theaphi na munjuk mijuk tapkhu dali she miraq.
- ⁹TATIWE ranaiq ka säü wanto she. Kra ranaiq ka apaiq tsankhiq henghea walü wa trang ranaiq kiimaq apaiq khiqriq heng wan ranaiq miraq. Mangjong hiqraikhü ka kumtsaiphii miishe mitiijabaiq. Kiimaq ngarai maiqse angu thun wiita mishthen baiq.
- ¹⁰Ra wa raiqsaiq angu thun nai raiqsaiq kongshi maq khumti kong thun kra wiita chhai mak she mitsaqki. Rashekaü ka dong wan räü min nyaqdokdok miraq. Kiimaq jipi kaü riimin likuq mak she miraq.
- ¹¹TATI raq ngutlo, “Ngi raq mangjong hiqraikhü na chamchao jonghea mitiisäüha. Lata abi kloti thun ma tsangshiq ngarai kha miitu mo mitiihoha. Ngi raq shiikong miilongti thun loweatek ka aranse ma mitiijaha. Kiimaq wanshak shakti nai maiq ka jimaq nishishiti thun ma mo mitiihoha.
- ¹²Kriiwa aso tiichongtlaqti ka chaq nam miimin ahü thümhea she miraq.
- ¹³Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq, itsankhiq tiichhi tiikang ranaiq na, Ngi raq ra thun ka näüshaü shaü mibaiha. Kiimaq mangjong hiq ka apaiq bum chang ba kiiwa näüshaü shaü mibaiha.

¹⁴“Bebilon mung na pongmungti siti thun ka ngamhipti chhi raüta chhingi kong achiim jin pintrangtlaq ikha kiimaq skusekong arümti ahü pintrang tlaq ikha maiqmiimii mung na mipin wan.

¹⁵Ümriiti wa re jaq mong na trong wa tlaq, kriiti ka jasai maq tiikhiqlaq mishukbaiq.

¹⁶Tsangshiq raq jamkha ijasiq liirattlaq liipan niili, tsangsetiim noshiisekong ka tiinamtok tiikhiqlaq mitiiqbaiq. Kiimaq tsangnyungre ka renok raq mihaiihii baiq.”

¹⁷TATI raq ngutlo, “Ngi raq Bebilon mung longkaiti Medi mung tiishai shuktiikang. Tsangshiq ka kampho ma ranphan mak. Kiimaq chaq aseng miimin süram mak.

¹⁸Tsangshiq liq maq jerobi thun ka mihiip raüta mitsatbaiq. Tsangshiq raq noshiisetiim kiimin tiihang mak miraq. Kiimaq nosere kong miimin mangchan tiitsimak miraq.

¹⁹Bebilon mung ka maiqmungtan thun wiita thaq tsomhea pinthum; arka tsang mungti tiitsakisea chang khushü. Shatmaq Ngi TATIWE raq Sodom nai Gommora tiithenbaiqkang kiikha Bebilon mung ka mitiithen baiqha!

²⁰Kiijaq maiq ka jumin ümtiikiimin siwanong mak she miraq. Rum na mangtam ikha bashi na sihoho siti Arab phan riimin apaiq tombutiip ka kiijaq chanwa mak she miraq. Kiimaq sku riimti riimin askukong ka kiijaq riimwa mak she miraq.

²¹Kriika kumtsaiphii rumnyangkhi na siti rum ngamsekong haisea chang miili she mija wan. Kiimaq kiijaq wukhuk kong raq achü she mihai wan. Kiijaq wuthon kong she mihaisiq. Kiimaq kra thentaq hiq kiijaq rum chhechhikong doqsea chang she miraq.

²²Chela tro wa kongmong chong thun rum mong na nai hokham jam riim thun mong na rum kuku kong nai miikakoi kong sotrang riinya watrangli she miraq. Bebilon mungti ningthoi ranaiq ka saü wato she! Apaiq lamsea thop ka thumto she.”

Isaia 14

Munglu Shumwi Asiwa Jang Wanto

¹TATIWE ka thongshiri hali asengi Israilnok ma mangchan mitiichhikuq nong. Raüta tsangshiq ka apaiq riishe nguta mitsea wan nong. Apaiq raq tsangshiq ka tsang mung na thongshiri hali mitiishong wan nong. Kiimaq pongmungti maiq pahea kiijaq waraüta tsangshiq rai misidam.

²Maiq mung thun pahea raq Israilnok ka TATI raq tsangshiq ma akuq tsangmung na laü wan nong miitu mikhrumkuq. Kiimaq kiijaq maiq mung thun pahea raq Israilnok dikong ma ja raüta Israilnok ka mishli wan. Man na junok riimwa

Israilnok kra khat raüta ji maq nishishi jamsha wantaq nok thun ka ümchaü Israilnok riishe mijamsha wan.

Bebilon Hokhamwe Ka Wulum Mung Na

³ TATIWE raq Israilnok ka chamchao litkot walü mong wa kiimaq tsangshiq ka di ma tiija raüta ningkun maq jaq tiisham shiinüm shatlaq kriiwa mitiichhiikuq wan.

⁴ Ümtiikiiwa apaiq raq arshe klojiiq, raüla tsangshiq raq Bebilon hokhamwe ka akhiishe mislailii wan: “Abi pinthum hokhamwe ka deawato she! Apaiq raq maiq ka ji maq nishishi jumin jamsha wan lot mak she miraq!

⁵ TATI raq abi hokhambi ningkun thun ka tiithen baiqto she!

⁶ Tsangshiq raq maiq phan ahin thun ka khat raüta tangwanto kiimaq kra maiq mungti thun ka akhiq lam maq atsaq min tsaqmak pinthum makshii jaqshii haihii wanto.

⁷ Ümchaü sanha ara atiisup wan akhing na, mangjong tlotli ka khusang rakhang miishe shongngatlo. Kiimaq maiq loweatek raq khoqriiq shishiiq she shisiqtlo.

⁸ Lebanon mung wa saipras pero thun nai maisak pero thun ka kra hokhamwe deawan kiita chochitlo. Jamkhano ngukla ümchaü tsangshiq daq wati maiq ahüshe. Ümchaü ka tsaikito she!

⁹ “Wulum mungti ka ümchaü Bebilon mung hokhamwe saühotlaq kra tao miitu khekham maq sitlo. Mangjong hiq na siji na ajong alabi thun majikong wulum mung ka wiita tiishai baiq wanto. Kra hokhambi majikong ka tsangshiq maiqmii hokham ngacho thun wa tiido rang she shai wanto.

¹⁰ Tsangshiq tarü raq apaiq ka akha slailiitlo, ‘Ümchaü ümniika naishiq jamkho ningkun ahü, ümnii min kiikhiishe sitläü! Ümniika naishiq rai kongshi she!

¹¹ Man na ümniika phaqlamtoro thun tsü raüta shrengtlo. Shatmaq ümchaü ümniika arjaq wulum mung niishe. Ümchaü ümniika ajong phong ka changdü ma tiija laütiishe kontläü. Kiimaq ümdü na samchang kheathum kaü ka ümngam phaqtii ajong phong riitsaptlaq kriili she.’

¹² “Bebilon mung hokhamwe, ranap saiqwüpo lei. Ümniika ramungtan wa dea wan laü she! Man na ümniiraq maiq mung thun pahea khat laüta jiiwan laü. Shatmaq ümchaü ümniika hiq niishe tiidea baiqto.

¹³ Ümniika ramungtan na düwantlo hajaq nguta pinthum shiikut chaq wan laü. Laüta ümhokham ngacho ka ratsan ramong nyang na raiqsaiq thun thaq na diiluhea pinthum ba na nga wa hajaq nguta shiichaq tlaü. Ümnsan mong na kra pum khu thaq na shekhu nünü kiijaq phra kong ngongthun tlaq ba kiijaq hokhamwe ikha ngahajaq nguta tan khan wan laü.

¹⁴Ümniinga ümniika ra na phumda phong bitlaq kriithaq na diilu pinthum ba kiijaq düwan lata, Ajong Pinthumwe kiikha mingaha nguta dan wan laü.

¹⁵Shatmaq kra rii na, ümniika wulum mung thaq niimin lumkükiq pinthum tsäühea hiq mong nyang niishe tiidea baiqto.

¹⁶“Maiq amaati thun raq ümniika tiqtiq milii. Kiimaq phiip raq tsai räuta tsangnü tiiki raq raq ümniika milii. Räuta tsangshiq raq, ‘Riita notsam arwekäü ara riimak shea mangjong hiq baitiwe nai maiq mungtan atiikhai rok rok tiimu wantaq ira?’

¹⁷Apaiq ara riidea khata maiq chela thun tiithenbaiq wantiwe ira. Räuta mangjong hiq raikhü ka rumnyangkhi kumtsaiphii ma tiijabaiq wantaq ira? Apaiq riidea riimak shea ashumwi kong ka diibaiq mak phan shaq tlaq ira. Kiimaq shumwi kong ka maiqmii jam na tiijang wan mak phan shaqho tlaq ira?’

¹⁸Mangjong hiq wa hokhambi kunli ka tsangshiq maalapkho maräukhu thun tsomhea haitaq kiijaq bumtlo.

¹⁹Shatmaq ümmaalap chang maakho ka ahü. Ümmaa ka hiq na laphü kiikhiili tiinam baiqtlo. Ümmaa thaq niika küram liira phenlabi re na ajimrai maaphong kriiriili chinrong ikha pattlo. Tsangshiq maaphong rai longraq kam na longkhong bok na rongbaiqto. Kiimaq maiq raq ji maq ani ashi baiq wan nguli riitlo.

²⁰Jamkhano ngukla ümniiraq üm mungtan kra tiithen baiqlaü. Kiimaq ümsengi mungmaiqse thun kra tsat baiqlaü. Kriikha na ümmaa ka nanok ahinti hokhambi maa laptlaq kiikhiika lap shu mak miraq. Ümjam kunti abi klowan damti thun ka jumin atra siwan lot mak she miraq.

²¹Maiqjiip baiq wan jaqsham arshe miphaja wan laq! Ara hokhamwe säsetiim thun ka wiita mitsai. Jamkhano ngukla tsangtitiim raq ngarai pahea tang wanto. Asetiim phong wa ashi ra riimin mangjong hiq na hokham ma jawan lot mak she miraq. Kiimaq mangjong hiq na chela thun teiwan lot mak she miraq.”

Shiikeawe Raq Babilon Mung Mitiithenbaiq

²² TATI Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Ngi raq Babilon ka mikhatha. Lata tiihihut mitiithen baiqha. Ngi raq jamlai min abung tiichong mang mitiithen baiqha. Nosere min thum thum, kiimaq maiq atra abung akhii ashi min tiichong mang mitiijiip baiqha. Arka Ngi TATIWE raq toqtan tiikang.

²³Ngi raq Babilon chela ka boqbaiqbuq tham chum miishe mitiija baiqha. Lata kiijaq wukhuk kong dachang miili she mitiija baiqha. Ngi raq Babilon mung ka wiichhiite maq wiita siirai she michhii baiqha. Arka Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq ngu tiikang.”

Shiikeawe Raq Asiria Mung Mitiithenbaiq

24 TATI Ajong Pinthumwe raq atiitum raüta ngutlo; “Ngi raq jamlai wa sürii wan kang, kriika mihong wan dongdii. Ngi raq jamlai klowan chang ngutiwa thapthi wan kang, kriika miklo wan dongdii.

25 Ngi raq Asiria mungti ka ihiq shong Israil mung na mitiithen baiqha. Kiimaq tsangshiq ka ipum thun thaq kiijaq iji maq nishishi minyat baiqha. Ngi raq isenginok ka Asirianok kharü mong wa adü she mirbaiqha. Kiimaq tsangshiq ma holai jonghea tihokuqtaq kriiwa midok dawanha.

26 Arka Ngi raq mangjong tlotli miitu mungpeng jaqsham sürii wan tiikang. Ümchaü ijaq phum ka ra na doshat maq mangjong hiq wa maiq mung thun ma imo tiho wan miitu she tiije tiikang.”

27 Ajong Pinthum TATIWE raq arthun jaqsham arka thapthi wanto she, miklo dongdii. Apaiq raq tsangshiq ma amo tiho wan miitu ajaq ka ra na doshat she sitlo. Kriika ju riimin tiikhinglot mak she.

Shiikeawe Raq Philistain Mung Mitiithenbaiq

28 Ara tsütsa arka Hokhamwe Ahaj tsaitaq rawii chiiriim raüta tiitai chongto.

29 Philistain mungti lei, namshiq tseachang chongwai ka angoq she riikito. Shatmaq namshiq chochi chang ka ahü. Paü kaü ashi kra tsaikai jai ka, kriithaq na bihea kaüshi hali dong wantlo. Raüta tiisong watlo. Paütai poshi kiiwiika wrakong prenkaü she tho nongtlo.

30 TATIWE ka asenginok miitsan maiqse phong khuthaq na sku rümtiwe miishe mija. Raüta tsangshiq ka awokhong na hansang miishe mirüm wan. Shatmaq apaiq raq namshiq Philistainnok mung niika ramdong henghea mitiidong. Kra ramdong raq namshiq ka weshi min atra tiichong mak miraq.

31 Agi lülü hoqtrang ronglaq. Lantea khrum jaü hoqtrang ronglaq, Namshiq Philistain mung wa chela thun tlotli raq hoqtrang ronglaq! Phiip jiip ronglaq, namshiq tarü! Shekhu nü mung maq botkhulai khuk wa rathaiq saü wantlo. Kra rekong saü wan tlaq phong niika wepuq ngutiika weshi ra min ahü. Srea nolakong siisaq.

32 Riita nashiq phana Philistain mung wa tsasoqti kiimwebi saü wantlaq kriiti ma nashiq raq jamlai bom wa michong rong i? Nashiq raq tsangshiq ma TATIWE raq Jajon chela ka phataqtaq hea she shongto. Kiimaq asenginok ümtinkhan wa chamchao litkot mong maq lea wantaq kra ümchaü sanha kiijaq mungtsing mungngang miishe mishong wan nguta michong rong i.

Isaia 15

Shiikeawe Raq Mob Mung Mitiithenbaiq

- ¹Arka Mob mungti miitu tsütsa. Ar chela nai Kir chela ka rawashi liipan niili tiithenbaiqto. Mob mung tlotli na kaiqshak kaiqshi biibangbang ma she.
- ²Dibon chelati ka hiq lam thaq kiina sumla noqchang asi hiqba kiijaq maaho wa wawanto. Mob mungti ka Nebo chela nai Medeba chela thentaq kra miitu majo agi lülü hoqsiq trangtlo. Tsangshiq tsanbi hositsi ma maajo tsang khu thun ka loktam sibaiqto. Kiimaq tsang nübin kiimin maajo tsanbi tsi ma sibaiqto.
- ³Chiiheawea lam thun na maiq khumtlaq kriimin wunthaü riinaü khea sam raüta maajo hoqsiqtlo. Mungmaiqse ka chela mong na maiq thung chang tapshok hiq thung ba thun kiijaq nai kiitelong jam thun wukhu thung na ngaraqraq raüta maajo jonjü hoqsii trangtlo.
- ⁴Heshbon chelati nai Eleale chelati ka hoqtrangtlo. Tsangshiq hosii trang ka maiqhiq luhea hea Jahaj chela miitaq dongdii min tiitaitlo. Phenlabi thun kiimin atikhai rok shrok she haitlo. Tsangshiq tsaiji ka tiidoq baiqto she.
- ⁵Itsan mong na Mob mung miitu hoqtlo! Mungmaiqse ka Joar chela niishe pintrangto. Kiimaq Eglath Shelishija chela na pintrangto. Maiq wiijam ka lamha kra dü wan raüta Luhith chela na jutrangto. Tsangshiq ka aju wan lam maq aho trangla juwanto. Maiq wiijamti ka Horonaim chela na agilülü ahotrang jutrangto.
- ⁶Nimrim khamraise kiimin ariishe riikito. Khamrai kiitro wa sangphii ka wiita ajung she riikito. Kiijaq nyiim sang waichat chat ka ahüshe.
- ⁷Mungmaiqse ka Willopero raise Tan reko nü nü kiina hukho samho tsangchiim jin wantlo haijaq nguta laü wantlo.
- ⁸Mob mung hiqrai binjü na barap binrii na maiqho wa trangli she tiitaitlo. Maiqhotrang ka Eglaim chela nai Beerelim chela wiimin tiitaitlo.
- ⁹Dibon chela na jürai kiho tlaq kriika maiq tijai raq nyam wan raüta jürai ka shiiroro she. Kra chelati ma Shiikeawe raq arthaq niimin bihea dea chamchao tiisäuho chang asi shaqli. Tengto kriika. Mob mungwa maiq ümchuwa abung tiichongtlaq thun kra hihut mijiipbaiq wan.

Isaia 16

Mob Mungti Ka Jamkhii Ijasiqshe

- ¹Mob mungti kumtsaiphii rumnyangkhi binjü na Sela chela na siti raq skuse arese ashi kongphiq kra Jerusalem na siti mungtuwe ma tiiwanto.
- ²Raüta tsangshiq ka Arnon Jurai kii binjü maq rang rang rara, jamkhii ijasiq wushikong achü mong wa ajobaiqrat ikha kona kiki kona wawa li amang amiili khum raitlo.
- ³Tsangshiq raq Juda mungti ma akha nguta chongtlo, “Naishiq ara jamkha jachang wa chongkuq ronglaq. Naishiq ka namshiq wokhong na, rashekii

henghea na pechong raq anyam mong na kaiqshak shakhea tiiwongtlaq ikha tiiwongkuq ronglaq. Naishiq ka munglu wanshanok. Naishiq ka jurmin chhiha mak chang ba na paükuq ronglaq.

⁴Naishiq ka nam mung na siphai. Naishiq tsea baiq tankhantinok jaq wa naishiq ara tiikhup wongkuq ronglaq.” (Mungmaiqse tiichamchao nai mung shiithen wan kiimung ka athum mirki. Kiimaq naimung tiithen baiqti kiimin awashe mirwan.

⁵Kra akhing na Dawit saüse phan phong wa weshi ka hokham ma mishong wan. Raüta apaiq raq mung ka tsapsaü kapse maq nai lungwii tsantsii maq mirüm wan. Apaiq riika tingting kappe tri maq mung mipeng wan. Kiimaq apaiq raq tri khaqkhaq sham raüta mung mipeng wan.)

⁶Juda mungti raq akha ngutlo, “Naishiq raq Mob mungti ka kai kumrong kumraq hea nguta tsütsa taiwan kai. Naishiq raq asaphai tsangshiq ka shiikonghea pinthum. Kiimaq khünganok. Shatmaq tsangshiqnok tiitsakirai tlaq kriika shaqmii, banbok miili.”

⁷Mob mungti ka pinthum miho trang wan. Jamkhano ngukla tsangshiq ka pinthum chamchao sangrai mirhum wan. Tsangshiq chela Kir Heres maq pha q nai sea chamtraq rongboq siwantaq kra riiwealili raüta tsangshiq ka kai mihoqsii trang wan. Tsangshiq ka chamchao waqkhü kham nyang raüta tsaija chhunja michamchao wan.

⁸Heshbon chela tho na wakram thun ka kiimaq Sibma chela wa spiqro sonruk thun ka wiita she tiithen baiqto. Ara spiqro sonruk arwa spiqtsi maq che aklo wan thun kra mangjong hiq wa hokhambi thun kra ngeasea wan chang riito. Akhing ashi na kra spiqtsiro sonruk thun ka kai chet wanto. Raüta Jajer chela kiinataq saüli riinyiim wanto. Kiimaq shedong mung nü nü niika kumtsaiphii rumnyangkhi wang binjü thun kra wiita nyam wanto. Kiimaq shenyap mung nünü niika Amaa khamjong chumkii wang kiina saüli nyam wanto.

⁹Ümchaü Ngi ka Sibna chela wa spiqtai miitu hoqsiq tiikang, Jajer chela spiqtai miitu hoqsiq tiikang. Imakphai ka Heshbon chelati nai Eleale chelati miitu trok tiikang. Jamkhano ngukla ümchaü tsangshiq raq tsamjut kai chang wak ahü she. Kra ningkhan mungmaiqse chochi chang jammin ahü she.

¹⁰Ümchaü sanha hiqpo hiqwin wakram thun na jumin chochi mak she. Spiqtsiro sonruk thun na maiq jiimin gisii mak she, kiimaq spiqro na jumin shinge mak she. Kiimaq spiqtai hainyang ma longtham na spiqtsi tiikit niti maiq min ahüshe. Chojong chise gisii wa trang ka thumto she.

¹¹Ngi ka Mob mungti miitu makphai khüshang shirisiq tiikang. Kiimaq Kir Heres chelati miitu jümüisiq tiikang.

¹²Mob mungti ka pumthun na sumla phong noq chang hiqba thun kriijaq kiimaq tsangshiq shomjam thun kiijaq achu jaüwa kli hunnii raitlo. Ningkun shaphaqli. Shatmaq kriiwa tsangshiq ma amet dong chang ka jammin ahü.

¹³Ahata TATI raq Mob mungti ma konghuji na achongkuq tsütsa.

¹⁴Riita ümchaü TATI raq ngutlo, “Riikhaqli rawiitsam liipan na Mob mungti tsiiq tum riiphongtlaq kriika tiisiirai she mimoki. Kiimaq tsang mung wa maiq pahea sitlaq kriiwiika aso akhüseli mitiichong. Kiimaq tsangshiq ka ningkun ahü she miraq.”

Isaia 17

Shiikeawe Raq Siria Mungti Nai Israil Nungti Ma Mo Mitiho

¹ TATIWE raq nguto, “Damaskas chela ka chela miika jamak she miraq. Kriika hiqmiq changkhü miishe mijaki.

² Siria mung wa chela thun ka pattup miitu maiq raq amiim she mirbaiqthü. Kra jamkhü thun ka skukong nai jam nyamsekong haisea chang nyiimlung rü miishe mijaki. Kra nyamsekong ka jobaiqti ka jumin ahüshe miraq.

³ Israil mung ka atiiwongketi jumin ahü miraq. Kiimaq Damaskas chela ka wase riimak she miraq. Siria mungti re jaq song atiichongkiti thun ka Israilnok kiikha munjuk mijukli she miraq. Arka Ngi Ajong Pinthum TATIWE raq ngutiikang.”

⁴ TATIWE raq nguto, “Ranaiqshi akhing misaü wan, Israil mung jonglu ka athum she mirki. Kiimaq atsiiq tum thun toraüta chithe jong sitlaq kriika miitsankaq miishe mitiijabaiq.

⁵ Israil mung ka tsamjutlot jai tsamkürü ikhli she miraq. Kriika Rephaim tan wa wakram tsamhan alotwi, petsi wiqtsam min wiita apanlot wishe, maiq min ahü hiqkaiq, kaiqshak kaiqshi sitlaq ikha miraq.

⁶ Maiq ka re jaqsong abungse atsap seli she mitiichong, kiimaq Israil mung ka olip petsi chong atsi wiita apanlotwi she ikha miraq, achong mun na petsi po ka poshi ponai ra selishe tiipaq raqraq atiichong ikha miraq. Kiimaq akü achongji thotho kiijaq atiichong poshi shi se tiipaq raq raq ikhli she miraq. Arka Ngi TATI Israilnok Shiikeawe raq ngutiikang.”

⁷ Kra ranaiq akhing she saü wan raüla, maiqse raq tsangshiq Phansangtiwe, Israilnok asii Shiikeawe wokhong na nyap wan raüta khрум kuqlaq nguta achu mijaü.

⁸ Tsangshiq ka tsangshiq maiqmii jaq maq atiiq lowan sumla phra thun shomnoq chang berong-wacha thun kiimiika lamkam mak she miraq. Kiimaq tsangshiq jaq ma aklo wan Ashera phra kaü nai laihin phra noqchang homseng chaqchang berong-wacha thun kriimiika kam tsantsii thümak she miraq.

⁹Kra ranaiq akhing she saüwa raüla, chela trotam maq kiitelong maq peruk weshau raüta ahai chela thun sitlaq kriika, hiqmiq changkhü miishe mijaki. Kriika Hiwaiqnok nai Amoraiqnok raq Israilnok ma haima tsang chela thun miimbaiq thütaq ikhiishe miraq.

¹⁰Israil lei, ümniiraq Shiikeawe, ümnaq khup wongketiwe, longkaü jonghea kau wokhong na atiipaüwa ikha, ümnaq khup wongketiwe ka laqbaiq laü she. Apaiq shomnoq wan rii na, ümniiriika asii sonruk setiim she klo wan laü. Laüta kiijaq pongmungti sumla phra kriishe shomnoq tlaü.

¹¹Ahea na li jiminla, kriithun na ümniiraq jamlai wa chhijang wan laü thun kra anap ranap niili petsi wiq tsam cham thun kra cham raüta apü alii wa hea liishe jong wan raümin, apan seakai chang ka jam min ahü miraq. Ümniimiika chamchaoli kiimaq ümthatsi ka ahea wan chang ka riimak miraq. Tsiis wan ruqli she michanchao haü.

Rewe Mung Thun Ka Shiikeawe Raq Tangtoshe

¹²Ningkun ajong rümti maiqmung thun ka khamjong chum na rathaiq wan raüjaq thaü pak pak khamtso blun wantlaq ikhiishe blun wanto. Khamtso blun wan kra kin kaütiim jonghea hea blak küwantlaq ikha blak wantlo.

¹³Maiqmung thun ka khamjong tso blun wantlaq ikha sinkhu na rekhatkai wawantlo. Shatmaq Shiikeawe raq tsangshiq ka sontlo. Krai mren tsangshiq ka jai na jangtlo. Rathaiq wa raq kinhong wa botkhulai tsuqbaiq wan tlaq ikha kiimaq tsamkü rii wa tsamkü wun rathaiqtro raq pan wan tlaq ikha pan wan tlo.

¹⁴Rajiko na tsangshiq raq maiqse ka phiipsti ma tiitsaito. Shatmaq anap ranap niika tsangshiq ka ahüshe. Na mung shiithenbaiqti maiq thun ka akhiisiisaq mitiithen baiq wan.

Isaia 18

Shiikeawe Raq Sudan Mung Ma Mo Mitiho

¹Sudan mung na jürai thun sitlaq kra reko nü na mung ashi kiijaq arakong phoktrang tiitaitlo.

²Kra mung wa kiimwebi ka Nail rai khü phan phan ahong nü na tingjangkii maq ahai lai thun maq kitlo. Namshiq ka jam na jang wan ronglaq, tsitsü panthit jiiti kiimwebi lei! Lantea nammung jürai thun raq pong rai rai traishat kiina tsütsa kra sowantlo ronglaq. Nammung ka jonghea luhea kiimaq ningkun jonghea mung ma. Nammung maiqse ka akhü ka nintatahea phan maiq ma. Tsangshiq ma mangjong maiqse kunli raq ahai asong rakrak sitlo.

³Taironglaq, mangjong hiq na siti maiqse angu wiita raq! Pumkaütiim thaq na miithii tanglap ashi she mishong wan! Tiitsang taishat maq rekhat ho ma aranphan paison lerong tsütlo she!

⁴TATIraq ngi ma nguto, “Ngi raq ramungtan maq tsamjut choji na rawa na kaiqshak shak se maq bang hiq na rok tlaq ikha milüha, kiimaq chhainyiinyii hea, atsomwiq ranaiq rashekii na bangkham chhaitlaq ikha mitiichhaiha.

⁵Spiqro sonruk thun wa spiqtsi kra mipan shaq niili, apü alii kra lotjai na spiqtsi ka aman she riiwantlaq kiijaq, kra akhing na, re raq Sudan mung ka, spiqro wa akü ako thun ka saikiip maq jeriirriiq hea hanbaiqtaq ikhli mitiithen baiq.

⁶Tsangshiq phenlabi maaphong ka hiq na riiphong riirong wushikong nai rumngam sekong riili miphaq. Raju ji na wushikong raq maiq maa phong ka miphaq. Kiimaq diwin ji niika rum ngamse kong raq miphaq.”

⁷Akhing ashi misaü wan, kra akhing na, TATI Ajong Pinthumwe raq armungti jaq wa honglu ka mijaü wan. Ara jürai pahea raq tiikho tlaq mung jaq wa. Ara ahong ala mung. Kiimaq ningkun jonghea riimti mung, ara maiq ajong alu kiimaq tsangshiq han ka nyeajok jok hea atsom wiq mung arjaq wa. Tsangmungti ma mangjong tlotli raq aphiip ajiip haitlaq armung jaq wa. Tsangshiq ka TATI Ajong Pinthumwe shomnoq chang Jajon pum na miwa.

Isaia 19

Shiikeawe Raq Ejip Mung Ma Mo Mitiho

¹Arka Ejip mungti miitu tsütsa. TATIWE ka Ejip mung na saühotlo, phum thaq na ngaraüta jaqlo thitthit kitlo. Ejip mung wa sumla phra phong apaiq man na atikhai rokrok she haiwanto. Kiimaq Ejip mungti raq tsang tsaiji ka tiidoqto.

²TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Ejip mungti liipan na re mitiidongha. Lata mung ka mibrak baiqha. Siphu sino liipan na atriingeng mirha. Hiqshongti liipan niimin tatso mitiidongha. Chela ashiti raq chela ashiti rai arkhat miraq. Kiimaq hokhambi liipan na hokham riinyea ta mitriitsoha, raüta mirkhat.

³Ejip mungti jaqsham siirütlaq thun ka Ngi raq mitang tabaiqha. Lata tsangshiq tsaiji kra mitranbaiqha. Tsangshiq ka ümkha ijasiq she miraq. Raüta tsangshiq sumla phra phong kriiphana ki raüta khрум mijaüki. Kiimaq tsangshiq ka wulum rai riibomti shammibi phana miki. Raüta wulum rai tsü riichongkai miki.

⁴Ngi raq Ejip mung ka chiqjong liihawe ikha hokham maiqbiwe jaqkhon mong na mikiinong kuq baiqha. Apaiq raq tsangshiq ka pinthum mijam shawan. Arka, Ngi TATI Ajong Pinthumwe raq ngutiikang.”

⁵Nail raiwa kham ka apise she miraq kiimaq kham ka chaosusu maq arii she mirwan. Raüta shinriiqriiq she miriiki.

⁶Jurai wa khamrai setiim asheaho thun kriimin chaosususe maq riiwan raüta jühüsetiim thun ka wiita ashin she mirki. Raüta boqtham namtsang wali she miraq. Tingjang rü thun nai nongsang rü thun ka wiita she mijungki.

⁷Kiimaq Nail raikii binjü na wak asham siq thun kra wiita ashin she mirki. Raüta tsam ka rahai raq wiita apan mirwan.

⁸Kiimaq Nail rai wa ngiq khup raüta piikii phaqsati thun ka aho anyi she mihog trang wan. Tsangshiq pun thun nai chiiqjong thun kriika atulische mibiki.

⁹Müsaisai raihi-nairai khea taq raüta piikiiti thun ka pitlang pittheali she michamchao wan.

¹⁰Kiimaq kheataqtinok nai tsiimtsii smabi thun kiimin ra rang hiqra, tsaihü jihü lische miraq. Tsangshiq ka tsiim jüshushu she miraq.

¹¹Joan chela rümti welabi ka angikong! Ejip mung wa taksma pinthumbi riimin angok angi hon atsiili chongkuqtlo! Tsangshiq ka akhiismin tiijeasi mak miili hokhamwe ma tsangshiq ka man na richüpat wa taksma welabi nai hokhambi pumsongti kong nguta jamkho tiitsakitla?

¹²Ejip mung hokhamwe lei, riita ümniima khonglaq hon atsii chongketibi kong ka ümbano? Jursap tsangshiq riika ümniima, TATI Ajong Pinthumwe raq Ejip mung miitu jamlai wa kiimungtlaq kriika michongkuqlot ahiq na.

¹³Joan chelati welabi nai Memphis chelati welabi ka maiqjiq kong. Tsangshiq raq mung ka ajong alu wan lam na shea wan changwa, shatmaq lamjiq nü na khoti sheahoto.

¹⁴TATI raq tsangshiq ma maiqtsii tiipheng baiq chang danhon kuqto. Kra ningkhan tiina Ejip mung raq phanrap lam phan na ajiq siisaqli toqtantlaq kra. Raüta tsangshiq ka cheropwe che raq chokrai raüta, apaiq phai thaq niili küliiraitlaq ikha sitlo.

¹⁵Ejip mung na maiq ashi min ahü, chithe maiqselo, miitsan maiqse lo, welawe kaülo, wepuq sang lo, juwe riimin sungkhu tsiilam ahea chongkuqlot mak she.

Ejip Mungti Raq TATIWE Ka Mishomnoq Wan

¹⁶AkHING ashi misaü wan Ejip mungti ka jechak nyungre ikha puqsut haisu miraq. Ajong Pinthum TATIWE raq ajaq ka ra na doraüta tsangshiq ka chongwai maq atsatho kra chhi raüta tsang haisitsi ma atikhai rokrok miraq.

¹⁷Ejip mungti ka Juda mung mang chong kra taitlaq akhingtek na phiip raq mitsai. Jamkhano ngukla Ajong Pinthum TATIWE raq Ejip mung ma apaiq mo tiiho chang nguta kha atoqtan wishe sitlo.

¹⁸Kra akhing she saüwa räula, Hibrunok bom ka Ejip mung na chela biingi niishe mungmaiqse raq milang wan. Kra chelati thun mungmaiqse raq Ajong Pinthum TATIWE mang chong räula mitum. Kra phong wa chela ashi mang ka "Rashekaü chela" ngutiishe mimang.

¹⁹Kra akhing she saüwa raüla, TATIWE shomnoq chang berong-wacha Ejip mung na ashi miraq. Kiimaq Ejip mung hiqrai na longkaü khamchong ashi apaiq mang na ashong asi miraq.

²⁰Kriithun ka Ajong Pinthum TATIWE ka Ejip mung na sitlo nguta sap chang miithiishong miraq. Krai mren kiijaq siti mungmaiqse ma litkot chamchao asaü ranaiq na, tsangshiq raq TATIWE ni pha raüta achu jaü raüla, apaiq raq maiq ashi ra tsangshiq tiichhiiketi mitiiki.

²¹TATI apaiq raq Ejip mungti ma apaiq sham ka mitiichhikuq. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka misap. Raüta apaiq ma nyamse honglu thun mitaakuq kiimaq honglu hongtan thun mikuq wan. Kiimaq tsangshiq raq apaiq man na asiq areng kiq kham raüpot mikha kuq wan. Raüta kra kiqkham raüpot thun kra mikuq wan.

²²TATI raq Ejip mung ka chongwai maq mibuk. Shatmaq kra raüta apaiq raq tsangshiq mi ka aphum mirkuq. Tsangshiq ka apaiq wokhong na minyap wan. Kiimaq apaiq raq tsangshiq achujaü ka mitre. Raüta tsangshiq ngarai tsi ka mitiieakuq.

²³Kra akhing she saüwa raüla, Ejip mung nai Asiria mung liipan na munglam jonghea ashi asi miraq. Kra mungti mungnairi ka tsangshiq liipan na aki awa ahong aha she mikhum. Kiimaq kra mungti mungnai ri wa mungmaiqse ka adam na thung raüta mishom noq wan.

²⁴Kra akhing she saüwa raüla, Israil mungti ka Ejip mungti nai Asiria mungti rai mren mren she mijong luwan. Kiimaq ara maiq mung atsam arka mangjong tlotli na siti maiqse miitu achu shiiman jonghea miraq.

²⁵TATI Ajong Pinthumwe raq tsangshiq ma achu mishmankuq. Raüta, “Ngi raq namshiq mishman kang, Isenginok Ejip mungti lei; namshiq, Asiria mungti, Ngi raq aphan sangha; kiimaq, namshiq, Israilnok ka, Ngi raq tingsang atsea arwanha Isenginok lei,” nguta mingü.

Isaia 20

Raiqhü Shammiwe Miithii

¹Asiria mung hokham ajong pinthumwe Sargon aming maq, Asiria mung phentu ajong pinthumwe raq Philistain mung wa Ashdod chela ka khatto.

²Armaq wiitsam kongkhu na TATIWE raq Amoj se Isaia ma ahokpa sendel kra nai adü na wunthaü riinaü kheatong samtlaq kra chhut baiqlaq nguta chongto. Kiimaq apaiq raq kra aming ka taito. Raüta apaiq ka kheahü maq siikumkum kiimaq hokpa ahü maq hoksii maq khumto.

³Riita ümtiikiiwa Ashdod chela ka re raq jiiwantaq, TATIWE raq nguto, “Ijaqshise Isaia ka kheahü siikumkum kiimaq hokpa ahü hoksii maq wiitsam she khumtlo.

Arka Ejip mungti nai Sudan mungti ma akha mra mipin wan nguta winji binriim tiithai.

⁴Asiria ajong hokhamwe raq ara mung anai arwa apaiq raq alap shumwikong ka kheahü maq siikumkum mitsuq wan. Nosere kiimaq nyungwe, tsangshiq ka hoksii sendel pahü maq kiimaq kheahü siikumkum mikhum. Tsanghüko ka thiqko ra na rashra maq, Ejip mung ma jea tiingaü raüta miwa wan.

⁵Sudan mungti ma kamtsantsii thü raüta sitibi raüta Ejip mung jonglu tsaki raüta siti thun tsiim jüshushu tiishipot she miraq. Tsangshiq ran phan chang ka ahü she.

⁶Kra akhing she saüwa raüla, Philistain mung na sammoktra chum wang na sitibi raq akha mingu, 'Liironglaq nashiq ka Asiria mung ajong hokhamwe jaqkhon wa mitiikhup wongkuq nguta ranphan wankainok ka jamkho jakita! Nashiq ka jamkhiishewa milun rong i?'"

Isaia 21

Bebilon Then Wan Riisham Bomchong

¹Arka Bebilon mung tiithai tsütsa. Rathaiqtro henghea raq kumtsaiphii rumnyangkhi wang tiithen hut wantlaq ikha, phiipsti chang maiq mung ashi ki raüta mishthenbaiq.

²Ngi raq riisham mak maq hengbiti maiq riijiip wan chamchao akhing thun saü wan chhikang. Kriika maiq nai maiq liipan arshaphaq wan kiimaq phanrap miqchup then wan akhing. Elam mungti phenlabi lei, kriq khat ronglaq! Media mungti phenlabi lei, chela thun kra trotam maq komtlo ronglaq! Bebilon mung raq ümtin khan wa chamchao tiisaütaq kra Shiikeawe raq atiitsaq she mirbaiq.

³Riisham mak maq jamlai wa chhikang kiimaq riisham ni maq taikang kriithun raq ngi ka phiip ma tiitsai wanto. Kiimaq itsan mong na tsihea, jechak re asechii na atsi chamchaotlaq ikha tsito.

⁴Ikhu ka wiita ruwanto. Kiimaq ngi ka ihaisitsi ma atiikhai rokrok she. Rashe jaqlo chawantlo räüjaq nguta khekan. Shatmaq ngi ma jamlai achumin ahü, phiipsti wa riilische haü wan kang.

⁵Riisham mak maq phaqsea poi jonghea tijeto chhikang. Wanwe thun nga ma kheathum damsii thun ka phiitlo. Tsangshiq ka dungsea kiimaq che nyangsea riito. Kijjaq tiihanghiiq miili aming akha kuqto: "Phentubi lei! Maiqmii liiqdo tiije ronglaq!"

⁶Kiijiishe TATI raq ngi ma nguto, "Kilaq. Laüta kintsongti weshi tsongkikiq. Laüta apaiq raq jamlai wa chhitlaq kra ripot kuqlaq nguta chonglaq.

⁷Apaiq raq maiq ka kumrang thaq na chao raüta wenai nai riikong raüta awarai chhi raüla, kiimaq maiq thun ka kumtoq kong thaq na nai kumtsong kong thaq na ngaraüta awarai chhi raüla, apaiq raq kra samheawiq mitiitsang liilaq.”

⁸Kiijiishe kintsongtiwe raq riimto, “Ajongwe lei, ngi ka kintsongti tsongchang na ranaiq rawa chapshat khetiikang.”

⁹Tiidongchhaq miili, tsangshiq ka saü wanto! Maiq kong ka kumrang thaq na, wenai nai maq watlo, Kintsongtiwe raq tsütsa ka tiitai chongto. “Bebilon ka miqto she! Tsangshiq raq sumla phra phong noqqlaq thun ka tiisiirai thento she. Wiita hiquai shotbaiqto.”

¹⁰Isengi Israilnok lei, namshiq ka bunwong ikha wiita athaübaiq kun she. Shatmaq ümchaü ngi raq namshiq ma tsütsa ahea tiitaitiikang. Arka ngi raq TATI Ajong Pinthumwe, Israilnok Shiikeawe raq achongkuq taikang.

Edom Mung Miitu Tsütsa

¹¹Arka Edom mungti tiithai tsütsa. Ngi ma Edom mung maq maiq weshi ra raq riimtlo, “Kintsongtiwe loi, rawa thum wan ma akhing ümloq dea wa asi? Ngi ma chonglaq, ümtinchotiq wa mithum.”

¹²Ngi raq trekang, “Ranap rawüho she. Shatmaq rawa ka thongshi hali misaü wan nong. Ümniiraq awai wa nong rotlaü jiika, thongshiri hali ngi phana jang wa nongkiq. Laüta wai wa nongkiq.”

Arabia Mung Miitu Tsütsa

¹³Arka Arabia mungti tiithai tsütsa. Namshiq Dedan chelati lei, namshiq piikii hupsam hoti nyamsekong ka Arabia mung na kumtsaiphii wang na piitiip tei raüta sitlo.

¹⁴Namshiq phana maiq letsiq raq ahaüti kitlaq kriima kham kuq nyang ronglaq. Namshiq Tema mungti raq, munglu wanshanok kiima tü adung kuqphaqsiq ronglaq.

¹⁵Maiq kong ka nepjasai raq tsangshiq jiiq wan kiita chiimjin pinjintlo. Kiimaq liq maq hiip wan kiita chum jin jutrangtlo. Re dong chamchao tlotli ma hairaüta jutrangtlo.

¹⁶Kiijiishe TATI raq ngi ma nguto, “Rawiishi she nyito angu na Kedar mungti maiqphan jonglu kra athumshe mirki.

¹⁷Kedar mung wa liqshamti sreabi thun ka pinthum sreakong siisaq. Shatmaq kra phong wiika atsapseli she aso mitiichong. Arka Ngi, TATI Israilnok Shiikeawe raq chongtiikang.”

Isaia 22

Jerusalem Miitu Tsütsa

- ¹Arka Riisham bomchong chang hiqthung Tan tsütsa. Jamlai wa trang kongchatla? Kra chelati mungmaiqse ka tsangshiq kiitelong jam wukhu thung na thungtii raüta jamlai poi wa klorattla?
- ²Chelati mungmaiqse ka arii ariiq, agi asii watrang kiimaq achhang ahang watrangla. Ümsengi ara redong na tsaitaq thun ka rekhat lam maq tsaimak dea.
- ³Ümsengi welabi thun ka tlotli aju riito kiimaq tsangshiq raq liqsin kiishi min mihiip shaq wiili re raq laphoto.
- ⁴Ümchaü ka ngi naq tiibanbi kiq isenginok ümchuwa tsaitaq kra miitu makphai khüshang maajo hoqpha. Ngi ka naq tiijaiq rongkiq.
- ⁵Ara akhing arka aphiip ajiip, re jaq na sum, kiimaq arka Riisham Bomchang Hiqthung Tan na mungbrakshaq akhing. Arka Ajong Pinthum TATIWE raq namung na atiisäu. Nashiq chela tro kiitelong ruk ka wiita tiibun bukbaiqto she. Kiimaq mungmaiqse raq khrum jaü agi asii hoqtrangtlaq kriika kin thun niishe riinya wanto.
- ⁶Elam mung wa awa phenlabi thun ka kumrang thaq na ngaraüta saüwanto. Tsangshiq ka liq piraq chhaq kiimaq liqsin chü wiraq chhaq wato. Kiimaq Kir mung wa awa phenlabi thun ka tsangshiq liiq doraq chhaq tiijeje wato.
- ⁷Juda mung wa hiqpo hiq win tan thun ka re khatti kumrang leng phong riili she mawanto. Phenlabi phong kumrang thaq na chaoraqraq maq Jerusalem chela kilam chong thun khaki na chaptö.
- ⁸Juda mung na peruk wesaü thun ka wiita thumthum she thento. Kra mra pin wantaq na, namshiq raq rekhat chang hup nai sam thun ka athü chang khok wa tiidong lamwa lan.
- ⁹⁻¹⁰Namshiq Jerusalem chela tro kiitelong ruk thun kriika bashishi na atiihea chang sitlaq kra chhilan. Namshiq raq Jerusalem wa jam thun ka wiita sidi liiwanlan. Lantea jam wiijam ka asiiq riibaiqlan. Lantea kiiwa kiitelong thun ka lam lanta chela tro ruk kra tiieha hailan. Kriika kham riichom ma nguta klolan,
- ¹¹chela mong na khamchum chü wa kham kitlaq kra je ma nguta khamchum ashi thülan. Shatmaq namshiq raq Shiikeawe ka broriiman riilan. Apaiq raq arthun arka man na rathup niiphü tiihongtha wan jeshe riito. Kiimaq apaiq raq arthun mra ka tiipin wanto.
- ¹²Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq kiitiikaq maaho manyi hoqsii ronglaq kiimaq namkhu ka loktam sibaiq lantea, wunthaü riinaü khea samlanta hoq ronglaq nguta hea wanto.
- ¹³Shatmaq kra rii na namshiq ka anai riilan kiimaq polokhiq peo wan lan. Namshiq raq sku nai minsäu taphaq lan. Kiimaq namshiq ka chenyang chamtraq

riilan. Namshiq raq akha ngulan, “Nashiq ka chenyang dungsea phetak butja sirong i na! Anap nashiq ka amaa phong li she miraq.”

¹⁴Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma akha nguto, “Ara abi kiimung arka tsangshiq atra sitlaq wiiwii, mra ka diike maimak. Arka Ngi Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutiikang.”

Shebna Ma Honchong

¹⁵Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma Shebna, hokhamwe jam liitiwe phana kilaq laüta akha chonglaq nguta thaüto,

¹⁶“Ümniika ju nguto tiima tlaü? Ümmaa lap miitu longraq kam kiijaq longsha maakho wathü miika arang jamwo laplaü?

¹⁷Ümniika shiilang min riilaü sham. Shatmaq TATIWE raq ümniika dopot raüta athong mirbaiq.

¹⁸Apaiq raq ümniika polung po ikha mitsun. Raüta ümniika maiq mung ajong lin lin kiiniishe mithongbaiq. Kiijaq ümniika ümkumrang leng phong, ümnaq tiitsakisea chang phong tho na mitsai haü. Ümniika ümtijongwe jamkun na apaiq khushü tiijamti.

¹⁹Ümniiraq wela arang hotlaü ka TATI raq alam she mirbaiq. Raüta ümniika ajong ngacho wa atiisat she mirbaiq.”

²⁰ TATIWE raq Shebna ma nguto, “Ümtiikiiwa kra akhing she saüwa jiiq, raüla, Ngi raq ijaqshise Hilkia se Eliakim kra mitiheakiha.

²¹Lata Ngi raq ümniiraq samchang wela samtong jong kaü kra apaiq ma mitiisamha. Lata shinket kra apaiq ma mitiipakuqha. Lata ümniiraq arang ümchuwa howan laü kra wiita apaiq miishe mikuqha. Apaiq ka Jerusalemte nai Juda mung khuthaq na awe ashi she misi wan.

²²Ngi raq apaiq ma, Dawit saüse phan raq hotlaq, hokham arang ka kunli mikuqha. Apaiq jaq na ophis sapitu ka mikuqha. Apaiq raq jamlai kilü wa ditlaq, kriika jurmin shaqlot mak she miraq. Kiimaq apaiq raq jamlai kilü wa shaq tlaq, kriika jurmin dilot mak she miraq.

²³Apaiq ka Ngi raq tombutiip chanchang raü khachang hiq na tsonkhaiq shongtlaq ikha, phataqtaq mishongha. Kiimaq apaiq ka ata awii tlotli ma khushü jong chang khamchong ashi she miraq.

²⁴“Shatmaq apaiq jaqliiti ata awii thun ka apaiq ma holai jonghea miishe mija wan. Tsangshiq thun ka nyeakii ashong khaiq na takpo setiim nai sorija winpinsetiim tiibatrai tlaq ikha wan rang wiira tiipaq raqraq miraq!

²⁵Kra akhing she saüwa raüla, kra nyeakii phataqtaq ashong ka asi she mirki. Raüta hiq na midea wa. Krai mren kra khaiq na abat hupsam thun ka wiita she mithumki.” Arka TATI raq ngutlo.

Isaia 23

Phonesia Mung Miitu Tsütsa

- ¹Arka Tajar chelati miitu tsütsa. Agilülü hoqtrang ronglaq, namshiq sammok tra chum na mokkiitu jiiqtibi lei! Namshiq laitoq chang nam mung wa Tajar chela ka thento she. Chela mong wa maiq jam thun, Mokkiitu kxing wa chang ka thento she. Namshiq ka mokkiitu thun maq khamjong mong na sitlaq Saipras mung maq nam mung nü na khamjong mong maq awawan lam maq tsütsa ka tailan.
- ²Sidon chelati laopanbi lei, hoqtrang ronglaq! Namshiq raq laopanbi thun ka
- ³khamjong re na piikiikai tiikilan. Ejip mungti püwong rikai nai atiishakai kiimaq maiq mung ahinti tlotli rai piikiikai tiikilan.
- ⁴Sidon chela lei. Ümniiraq jea ngaü laü she! Khamjong chum nai sammok tra chum tsaü jonghea raq ümniika tiishaü baiqto she. Raüta akha ngutlo, “Ngi ka saühü sehü nyung dongdii. Ngi raq ise maiqwesetiim lo jechaksetiim ka tiichhanchhi wan mang dongdii.”
- ⁵Ejip mungti dongdii min Tajar chela ka thento she nguta tsütsa tairaüla, akiinyii rai miraq. Raüta tsaihü jihü mithang tham rai.
- ⁶Agilülü hoqtrang ronglaq. Phonesia mungti lei! Spen mung na chiimjinhotlo ronglaq!
- ⁷Riita arka man na rathup rapha na atei wan, chojong chise maq polokhiq siti Tajar chela irdea shea thenta? Riita ara chelati raq khamjong re na tsangmungti laüho raüta maiqmung na hiqshong anyei pahea teiwantinok ira riimak shea?
- ⁸Riita arthun thenjen wan arka Tajar chela na, kra ajong hokhamwe chela na, asengi hokhamsetiim laopanbi ka mangjong tlotli na pinthum ahai rakrak shrengtlaq hiq tiithenbaiq miitu juro thapthi wanta?
- ⁹Arka TATI Ajong Pinthumwe raq thapthi wanto. Tsangshiq raq shiikongkhiq maq jamlai phan wa klowantaq thun kra miqchup tiithenbaiq miitu apaiq raq toqtan wanto. Kiimaq tsang mungti aki miikiimbi thun kriima jea tiingaü miitu kloto.
- ¹⁰Kironglaq wak shamsiq ronglaq, namshiq Spen mung na hiqshong anyei tai wan lanti raq! Namshiq tiikhup wongketi maiq ka jumin ahü she.
- ¹¹TATI raq ajaq phum ka ra na do raüta khamjong chum thaq na tiipiitlo. Raüta maiq mungtan thun wiita tiithenbaiqto. Apaiq raq Phonesia mung wa laopan nyungchong chela thun wiita tiithenbaiq miitu aming kuqto.
- ¹²Sidon chela lei, üm chochi rilung ka thumto she. Kiimaq ümsenginok ka shumraü kharii mong niishe chamchaotlo. Tsangshiq ka Saipras mung na tiipaü laüho räü min, tsangshiq ka lunlot mak miraq.

¹³(Bebilonnok raq Tajar chela ka rum nyamsekong ma tlong raüta tiithen baiqto. Asirianok raq riimak. Bebilonnok raq Tajar chela tro na chela run wan chang kongmong chong thun hiqkhu haito. Raüta Tajar chela tro na kiitlong peruk ka tiibun bukbaiqto. Raüta chela ka hiqmiq changkhü ma tiijabaiqto.)

¹⁴Agilülü hoqtrang ronglaq. Namshiq sammoktra chum na mokkiitu maq khumtibi lei! Namshiq kamsea chang chela ka thento she.

¹⁵Akhing misaü wan Tajar chela ka maiqse raq alaq mirbaiq. Kriika wiiproq miishi na saüli miraq. Hokhamweshi pat nyili rii. Kra rawii thun kra thum jai na, Tajar chela ka ashilak na shitlaq kiikha mephe nyung miishe mija. Kra shi ka akha:

¹⁶Ümjaq na hünongtoro ka shamlaq, laüta chela tro na khumlaq, miitsan alaq arbaiq mephe nyung lei! Tsüngii laüta ümshi thun ka shinonglaq, maiqwere thun ka thongshiri heanonglaq.

¹⁷Kra rawii roqmiishi kriishe thumjai na TATIWE raq Tajar chela ma man na laopan jataq piikii lam kra hali midikuq nong. Kiimaq apaiq raq akhum ka mangjong hiq na maiq mungtan tlotli ma amaqkham na mikuq.

¹⁸Raüta apaiq laopan ja kampho ka TATIWE ma mikiinong kuq. Apaiq raq tsiigtum apaiq miitu thümak miraq. Shatmaq TATIWE shomnoqtibi raq apaiq kampho kra lang raüta tü atsam mirisiq kiimaq tsangshiq miitu khu akhea ratlaq kra risam ma milang.

Isaia 24

TATIWE Raq Mangjong Hiq Ma Mo Mitiiho

¹TATIWE raq mangjong hiq ka atiithen mirbaiq. Raüta hiqmiq changkhü ma mitiija. Apaiq raq hiq raikhü ka akap atsea miphebaiq. Raüta maiqse ka wiita barapse na minyinbaiq.

²Maiqse angu kunli raq kra kharii mirhum. Ramwebi, kiimaq mungmaiqse, disetiim kiimaq atijongwetiim, hupsam ritibi kiimaq hupsam shatibi, atiinamketibi kiimaq anamtibi, chiitheti kiimaq miitsanbi.

³Hiq ka wiita bunlak buncha mitiithenbaiq. Raüta miqchup mitiithenbaiq. TATIWE raq ngutlo. Arka mihong wan dongdii.

⁴Hiqraikhü ka ashin riiwanto. Raüta wiita jung wantlo. Mangjong hiq ka kunli ningkun ahü she jam wanto. Hiq nai ra ka anai wiita riim wanto.

⁵Maiqse raq Shiikeawe tri jin raüta kiimaq apaiq raq pattup pat-sa miitu tongshong wantaq tri ka jin raüta hiqraikhü ka tiisheshibaiqto.

⁶Arkha niishe Shiikeawe raq mangjong hiq khu thaq na mansonto. Arkha na hiq na siti maiqse raq kra ngarai miitu chamchaotlo. Maiqse atra siti ka tsap wan wan she riitlo.

- ⁷Spiqtsiro ka wiita ajung riiwantlo. Spiqtai ka athum she riiwanto. Maiqse ümchuwa man na chochikhiq sitlaqti thun ka ümchaü tsanbi wokti lische sitlo.
- ⁸Kiimaq tsangshiq raq chojong chise phaqlamtoro thun nai nong tsüngiitrang ka atsaq she riikito.
- ⁹Ümchaü ka spiqtai nyang raüta chochi riiriiq ahü she. Che nyang raü min asum akam min ahü she.
- ¹⁰Chela mong na mungbrak shaq wan li she. Mungmaiqse ka maiqmii jam mong na kilü maq tiisan raüta maiqmii khum tiichhii ngatlo.
- ¹¹Mungmaiqse ka chiihea wea lam thun na gisiitrangtlo. Jamkhano ngukla che nyang chang ka ahü she. Chochi rilung ka pattup miitu thumto she. Armung wa chochi ka thumto she.
- ¹²Chela ka tiithenbaiqto. Chela kilamchong thun ka wiita tiibunbaiqto.
- ¹³Akhiisiisaq mangjong tlotli na maiqmung aweatek na mipin wan. Arka oliptsi pantum akhing ikha miraq. Oliptsi ka achong aweatek wa riichom panlot jai ikha miraq. Spiqtsiro wa aso kiimin archom panwi she ikha miraq.
- ¹⁴Maiq abung ümchuwa lunjiiq kriiti ka chochikhiq ashi ange miraq. Shenyap mung na siti raq TATIWE pinthum jonglu kra michong.
- ¹⁵Kiimaq shedong mung na siti raq apaiq ka mitiitsam. Khamjong chumkii wang na siti raq TATIWE raq, Israilnok Shiikeawe ka mitiitsam.
- ¹⁶Mangjong hiq ratsüko na siti maiqse raq kechu Israil mung tiitsam shinge mitai rong i. Shatmaq ngi ma tsan ransea chang ka jammin ahü! Ngi ka wiita ajam lata sarai wan kang! Ngi ka maiqshaphaqtai raq maiq jaq na shaphaq baiq ruqli. Kiimaq tsangshiq raq ngi shaphaq thiikho thütlaq kriika bihea riiwan wanli riitlo.
- ¹⁷Taironglaq, ngi chongpha, wiitarü raq! Phiipstsi chang tonglongli asi. Thiikhobok tonglong. Kiimaq namshiq tiipat chang chhii pahea tsanto.
- ¹⁸Juwa kra phiipstsi rathaiq saü wan tlaq kriiwa lun wan hajaq nguta manhiiti ka thiikho bok na midea wa. Kiimaq juwa kra thiikhobok wa lunhajaq nguta jutlaq, kriiti ka chhü na mipat. Ra maq rajun piikhaü khamraü ikha mijun. Hiqraikhü tiichap wan chang jamkhü ashong kra thun ka wiita atikhai rokrok mitiibai.
- ¹⁹Mangjong hiqraikhü ka wiita abok kaütiim mikhoki. Raüta abun mirki. Raüta kholam kholiiq mikhoki.
- ²⁰Hiq arka maiq cheropwe tropkhop raitlaq ikha trop miikhop mitiime wan. Kiimaq wak wa baülitiipse rathaiq wan raüjaq tiibaitlaq ikhiishe mitiibai. Mangjong hiq ka apaiq ngarai homa riishe pat wanto. Arka athen she mirki kiimaq ümtiikiimin dong wan lot mak she miraq.

²¹AkHING ashi misaü wan, raüla TATIWE raq ra na siti ningkun hotibi nai mangjong hiq na hokhambi ma mo mitiho.

²²Shiikeawe raq hokhambi ka khobok mong na shumwikong ikha tsakhat mitübaiq. Apaiq raq tsangshiq ka tsangshiq kha phoraüta mo tiho akhing misaü shaq wiiwii phaqték mong na mishaqbaiq.

²³Jipi li ka amo she mirwan. Raüta ra minyaqki. Kiimaq rashe ka kiimak she miraq. Jamkhano ngukla TATI Ajong Pinthumwe ka hokhamwe miraq. Apaiq raq Jajon pum na atei Jerusalem na ngaraüta mung mipeng. Kiimaq mungmaiqse pengti tuwe jongbi raq apaiq khushü ka michhi.

Isaia 25

Tiitsamshi

¹TATIWE, ümniika i Shiikeawe; Ngi raq ümnaq mishrengha, lata ümmang mitiitsamha. Ümniiraq amao chang pahea shamlaü; ümniiraq man niiphü jaqsham chang thun sürii wan ka kunkun tsapkapkap klo wan laü.

²Ümniiraq chela thun hiqmiq changkhü ma tiijabaiq laü kiimaq krei tro na kiitelong ruk thun ka wiita tiithenbaiq laü. Naishiq jaqtinok raq hokham jam thun ahai wan ka pattup miitu thento she.

³Ningkun jonghea rümti maiq mung thun raq ümmaq mitiitsam; maiq mung thun bihea phan chela thun na sitinok riimin, ümniimiika phiiptsi rakrak mihaisong.

⁴Miitsan maiqse thun nai ümkhii ijasiqtibi ka ümwokhong na tiipaü jutrangto, kra mren tsangshiq ka chamchao akhing na tiichhii wanto. Ümniiraq tsangshiq ka rathaiq wa tiiwongkuq laü kiimaq rashekii tsihea wa ra tiinyam kuq laü. Abi pinthumti maiq raq tsangshiq ka diwin rathaiq ikha longliiqto.

⁵Rarin rawii na wak ram wa hiq shinriiqriiq ikha riito, Shatmaq ümnaq, TATIWE raq, naijaqtinok tiikaiqshak khatbaiqlaü. Ümniiraq maiq tiichamchaoti abi maiq thun rütrang ka tiitsaqbaiqlaü rashekiihea na phumda raq tiinyamtlag ikha tiinyamlaü.

Shiikeawe Raq Phaqsea Poijong Tijetlo

⁶Arjaq Jajon Pum na TATI Ajong Pinthumwe raq mangjong wa maiq mung thun tlotli ma phaqsea poi jonghea miklo. Kra phaqsea poi ka pinthum asum akam phaqsea. Kiimaq che min sumhea pinthum.

⁷Arjaq apaiq raq mangjong hiq na siti maiq mung thun khuthaq na tsanbi hosi phumda raq pangtlaq kra tsuqbaiq saqli she mitsuq baiq.

⁸Ajong Thaq na Ajong Pinthum TATIWE raq atsai ningkun ka pattup pat-sa miitu she mitiithen baiq! Apaiq raq maiq loweatek theaphi wa makphai satlaq kra

tiisiirai mitatkuq. Kiimaq asenginok raq mangjong tlot li na jeasi khatamshi howantaq thun kra wiita alam she mirbaiq. Arka TATIWE apaiq raq ngutlo!

⁹Kriishe kupi wan raüla, maiqse wiitarü raq akha mingu, “Apaiq ka nashiq Shiikeawe! Nashiq raq apaiq ma kamwankai, kiimaq apaiq raq nashiq tiiwongkuqto. Apaiq ka TATIWE! Nashiq apaiq ma kamtiikai. Krai mren ümchaü naishiq ka chochikhiq she sitiikai. Kiimaq khoqriiq shishiiq she sitiikai. Jamkhano ngukla apaiq raq naishiq ka tiichhiikuqto.”

Shiikeawe Raq Mob Mung Ma Mo Mitiho

¹⁰TATIWE raq Jajon Pum ka mikhup wongkuq. Shatmaq Mob mungti ka ji maq nishishi minibaiq. Tsamkü phong ka hok maq nibaiq wan raüjaq hiq tiipü chang ma tiijabaiqtlaq ikha.

¹¹Tsangshiq raq tsang jaq ka ra na tiipii raqraq, jüwai ma tiipiitlaq ikha miraq. Shatmaq Shiikeawe raq tsangshiq ka jea mitiingäü. Krai mren tsang jaq thun ka ümkhii ijasiq jü mong na misang wan.

¹²Apaiq raq Mob mung wa chela thun dü luheahea kiitelong maq aruk peruk wshaü thun ka mitiithenbaiq. Raüta botkhulai rai shotbaiqtlai mitiibunbaiq.

Isaia 26

Shiikeawe Raq Asenginok Ma Mitiitangkuq

¹Ranaiqshi akhing misaü wan, kra akhing na Juda mungti raq ara mishinge: Nachela ka ningkun aheng! Shiikeawe apaiq raq chela tro ruk thun kra tiiwongtlo!

²Chela kilü thun ka dironglaq, raüta tsapsaü kapse maq siti mungti ka miwalaq, ümra mungti riiwa riikhaqli jaq shamtlaq kriiti miwalaq.

³TATIWE, ümniiraq hansang maq riimtläü; jurwa tsangshiq miitung pharang rang thütlaq; raüta tsang kamtsantsii ümniima thütlaq.

⁴TATIWE ma pattup kam ronglaq; apaiq raq nashiq wranaiqshe mitiiwongkuq.

⁵Apaiq raq shiikongkhiq maiqse thun aran ma tiija baiqto, apaiq raq tsangshiq sichang chela peruk wshaü theptheq tiithen baiqto, raüta chela ruk thun botkhulai rai shottlii riito.

⁶Juwa maiq raq ji maq nishishi haihiitaq, kriiti raq ümchaü kriithaq maq khumtlo;

⁷TATIWE lei, ümniiriika maiqshaqti khum ma lam aheawiq tantläü; tsangshiq khum chang lam ka lampii.

⁸Naishiq ka ümniiraq athithi kriili phantiikai, laita naishiq rantsii ka ümniima thütiikai, naishiq miika ümniikli ratlo.

⁹Rawa thung niimin itsan imong wiita kuq lata, ümniikli lungwii tiikang, ümtiikiwa ümniiraq mangjong hiq kha miphohaü, kiijiqtiq tsangshiq wiita raq tingting khapho ka jamlai wa kra misap.

¹⁰Ümniiraq abi maiqse thun kra mangchantläü; li jiimin tsangshiq raq riikhaqli jaqsham ka ümtiikiimin tlang mak. Ara kechu maiqse hiqshong na dongdii min, tsangshiq riika ajiq kriili shamtlo; tsangshiq raq ümnaq jonglu ka sap wan ro mak shipoqtlo.

¹¹Ümjaqtinok riika ümniiraq tsangshiq ma mo mitiihohaü ngutiika sapmak. TATIWE lei, tsangshiq ma jea tiingaülaq. Laüta tsangshiq ka tiichamchaolaq. Ümniiraq tsangshiq ma mo tiihochang tiije laü kra mihophaqlaq. Ümniiraq ümsenginok ka ümtinkhan wa lungwiitläü kra tsangshiq ma tiichikuqlaq.

¹²Ümniiraq naishiq ka rongboq mitijahaü, TATIWE lei; naishiq raq ümchuwa ongkai kriika ümniiraq ashamkuq haü tsi siisaq.

¹³TATI, naishiq Shiikeawe lei, naishiq ka maiq raq pengto, Shatmaq naishiq TATIWE ka ümniili.

¹⁴Ümchaü tsangshiq ka tsaikito she thongshi atra jalot mak she; tsangshiq majikong ka dong wan lot mak. Jamkhano ngukla ümniiraq tsangshiq ka tsatbaiqläü, kiimaq thumthum tiithenbaiq laü. Tsangshiq ka jurmin tsan na tiitsang mak she.

¹⁵TATIWE, ümniiraq naimung ka tiijongläü, naimung tro hiqrai ka tiijongkuqläü, ara lümaq ümkhushü ka jongtlo.

¹⁶TATIWE lei, ümniiraq ümsenginok ka sintsang maq tsat laü; kiimaq üm motsi ma tsangshiq raq ümjaq wa achu jaüto.

¹⁷TATIWE lei, ümniiraq naishiq ka tiihoq laü, jechak nyung nowü chhitsi ma hoqtlaq ikha hoqtrangkai.

¹⁸Naishiq ka pinthum atsi cham chao wankai, shatmaq naishiq raq no ka hum wan mai dea. Naimung miitu rekhat tang wan maidea riikai; naishiq raq jamlai min ongmai dea.

¹⁹Naishiqnok maiq ümchuwa tsaitaq thun ka thongshi atra misi wan nong! Tsangshiq maa thun ka atra mija wan nong. Ümchuwa maakho na kontlaq thun ka, asam mirwan raüta chochikhiq mishinge. Bangkham chhainyii raq hiqraikhü trap tlaq ikha, TATIWE raq rathup na atsaikiti thun ka, atra mitiisam wan nong.

Khapho Nai Tsaijido Wan

²⁰Isenginok lei, namshiq maiqmii jam na tapmong na waronglaq. Lantea kilü maq tiishaq ronglaq. Namshiq ka heashi miitu tiipaü ronglaq. Shiikeawe tsankhiq kra mishilaq.

²¹TATIWE ka apaiq sichang ramungtan jam maq aki saühotlo she. Apaiq ka mangjong maiqse raq ngarai thun klo khana tsangshiq ma mo tiihokai kitlo. Mangjong hiq na ahukse maq maiq atsatbaiq thun ka wiita mitiichhikuq. Kiimaq maiq ümchu wa tsatbaiqtaq thun ka hiqraikhü riimin paülot mak she miraq.

Isaia 27

¹Kra ranaiq akhing na TATIWE raq nepjasai kaü jonghea kiimaq henghea sihea kra sham raüta khamjong chum na siti prenkaü jonghea, akap atsea, akom alom aphe aphiiq chlaikaü ikha khumtlaq ngamthaiq kaü kra misebaiq.

²Kra ranaiq akhing na TATIWE raq apaiq chochi chang spiqro miitu akha mingü,

³“Ngi raq ara chhintsii wankang. Lata kham maq aheawiq nyukruq nyuk kang. Lata maiq raq tiibiti mak chang miitu Ngi raq ranaiq rawa kheshat maq liiwan kang.

⁴Ngi ka spiqro ma khiqriq mang she. O kiimaq kiijaq kiida shuk rü nai kiimko rü asi jiika ngi raq arang chong maq phai lata wa na tiisiirai michaq baiqa.

⁵Shatmaq isenginok ma wesang raliinok raq iwokhong na siwan lungwiitlaq jiila, tsangshiq ka ngi rai wehea mirjatlo laq. Tengto, tsangshiq ka ngi rai wehea riija ratlo.”

⁶Rawiichii saü wantlaq akhing ranaiq na, Israilnok ka, Jakob saüse phan ka, pechong rangtu hiq mong na tsäühea cham wan tlaq ikha micham wan. Raüta tsangshiq ka apü alü waheala miraq. Raüta amak potsetiim midong wan. Raüta atsi ango phong raq mangjong hiq na hiqham raham ama miraq.

⁷TATI raq, Israilnok ka tsang jaqtinok ma mo tsihea tiihotoq kiitinkhan mo ka tiihomak dea. Kiimaq asenginok ka re na pahea tiitsaimak dea.

⁸TATI raq asenginok ka pongmung na munglu shumwikong ma tiija raüta amo tiihoto. Apaiq raq tsangshiq ka shedong mung wa rathaiq bihea pinthum tiisaü raüta tsuq wanto.

⁹Shatmaq ümtiikiiwa thatsang maiqse raq phra thun shomnoq chang berongwacha longkaü thun kra wiita hiqrai shottlii maq tiithenbaiq jüq, kiimaq homseng honglu chaq chang berongwacha thun nai Ashera phra nyung shomnoq chang berong thun kra apun tiichong mak tiithenbaiq jiiq, kra raüta Israilnok ngarai thun ka midiikuq.

¹⁰Trotam maq kiitelong maq ruk raüta, peruk wesaü mong na siti chela ka thento she. Arka hiqmiq changkhü ikhiishe sitlo. Rumnyangkhi hiqmiq changkhü she. Nyamse rüm chang nyiim lung rii li she. Kra nyamsekong haisea chang kiimaq nyamsekong bumsea changli she.

¹¹Pechong wa akü ako thun ka wiita ajungshe riikito. Raüta angoq she riikito. Kriika jechakre raq chin miishe riichom chaqtlo. Tsangshiq raq tsang tsü chhimak kha she, tsang Phansangti Shiikeawe raq tsangshiq ka mangchan mak she miraq. Kiimaq tsangshiq ma tihang mangchan tiichhikuq mak miraq.

¹²Kra ranaiq akhing na, Euphretis jürai maq phaho raüta Ejip mung hiqtrai na saüli binjü wa, TATI raq asenginok ka weshishi maq wiita archom miraq. Maiq weshi ra raq bunwong rai ka achhii phong wa tseatsiiqtlaq ikha mitsea.

¹³Kra ranaiq akhing she saüwa raüla, nüchhong lerong tsü raüta, Israilnok ka tlotli Asiria mung wa nai Ejip mung wa munglu shumwi ma atsuq wan kra mihea. Kiimaq tsangshiq ka miwa. Raüta asii hiqlam Jerusalem maq TATIWE ka mishomnoq wan.

Isaia 28

Shekhu Nü Mungti Ma Chiimjin Chiiriim

¹Israil mungtan ka miqto she! Kra mung khushü ka cherop kong awelabi khu na hokham pepü khuphok aphok thun jung wantlaq ikha mut wanto. Tsangshiq shiikongkhiq khupo thun niika homseng tsai maq jutje. Shatmaq tsangshiq ka cherop makaiq kong buntlo.

²TATIWE raq maiq weshi ra, ningkun henghea jonghea riimti tsangshiq khatkai ma tiijeje she thütlo. Maiq weshi ra ka tsakhiiq rok nong nong maq rathaiq henghea saühotlaq ikha, pükhaükham raü rajuntlaq ikha, jüchhang jonghea lüm wantlaq ikha, saü wan raüta tsangmung ka wiita milüm wan.

³Kra mungtubi cherop kong shiikong raitlaq kriika re raq ji maq nishishi minibaiq.

⁴Kra mungtubi khushü mutrai wantlaq kriika phupmuptsi tsipha manchoji wa, atsi aman ka hiq na rokki tlaq ikha, raüta maiq raq tsunsiq tlaq, raüta thumkitlaq ikhli mimoki.

⁵Akhing ranaiqshi misaü wan, raüla Ajong Pinthum TATIWE ka asenginok rejaq song atiichong thun kra miitu achhai anyii pepütu maq ahai hokham khuphok ikha miraq.

⁶Apaiq raq phowebi ma kha ka tingting tri raütu sham raüta phoke miitu phaqqhi mikuq. Kiimaq chela tro ruk kilamchong thun ka re jaq wa tiiwongti phenlabi ma nola ningkun mishoqkuq.

Isaia Nai Juda Mungti Cheropkong Shammibi

⁷Liimanta, shammibi nai ramwebi thun kiimin chephe makaiq chhaq. Che raq chokrai raüta, akü alii watrang, rakli ropi siisaq. Tsangshiq ka chetsai nai laohu chanhea baknyang raüta chokrai kha maq, sunghü tsiihü kiimaq mangrang miira siisaq. Shammibi ka pinthum cherop kong kha maq, Shiikeawe raq riisham

makchhi tiichhikuqtlag kriimin taktsü mak she. Kiimaq ramwebi kiimin chephe makaiq siisaq kha maq, tsangshiq ma kha shokwatlaq kriimin phokuq tsümak she.

⁸Tsangshiq ngachang chamrii thun kriimin tsangshiq phairai raüta, tsangphaida tonglongli she, chamrii ka asii bashi min ahü.

⁹Tsangshiq raq ngi chongsiqtlo. Tsangshiq raq ngutlo, “Kriiwe riika ju ma tsü chongkuq tiikang ngutiwa tiimatla? Apaiq traho bom chong ka juro mitaisiq? Kriika ka nosere amang poi klo nyeti miituli tiina!

¹⁰Apaiq raq nashiq ka nose re chong na lak tlang ngakai phati ikha, lak kaü ka tsishishi se maq, lamshishi se maq, jaqtho ashishi maq shrinkuqla nguta dantlo.”

¹¹Namshiq raq ibom tairo man jiika, Shiikeawe raq maiq pongmungti lü maq, pongnok pongta phan bom maq, namshiq raq atse atsa man taiman phan bom miishetiq namshiq ma phanrap ka mishrinkuq.

¹²Apaiq raq namshiq tlotli ma nü tiitsak kuqto kiimaq aheawiq boq pumto. Shatmaq namshiq raq apaiq bom chong ka tairo man tlealan.

¹³Kriikha niishe TATIWE raq namshiq ma lak kaü ka tsishishi se maq, lamshishi se maq, lesan ka ashishi maq mishrinkuq. Kijiishetiq namshiq ka kiimwiiq aweatek na atiithaptha mirhan. Namshiq ka mitiibukrai han, lantea ami atsitamli she mirhan, Kiimaq thiikho na midea han. Raüta munглу shumwikong miishe mitsuq wan.

Jajon Chela Haichang Jamkhü Longkaü

¹⁴Ümchaü namshiq ara Jerusalem chela pengtibi ka ashkongtamli sitlan. Taironglaq. TATIWE raq jamlaiwa chongtla.

¹⁵Namshiq ka namshiq raq atsai ningkun rai tongshongkai she kiimaq wulum mungti rai min kiq rikai she nguta tiitsakitlan. Namshiq ka phiipsti chang mra pin wantlaq akhing na milun rong i dongdii nguta kamsiqtlan. Jamkhano ngukla namshiq ka arot bomchong ma kamtlan kiimaq namshiq ka laopha bomchong ma kamtlan kriiraq mitiichhiikuq nguta tiimatlan.

¹⁶Riita, ümchaü Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq akha ngutlo: “Ngi raq Jajon chela na, chela tei wan chang jamkhü longkaü phataqtaq kiimaq angang phan ashi shongkang. Kra jamkhü longkaü thaq na Ngi raq tapshok longkaü tsinhea ashi shongtiikang. Kriithaq na ara bomtsi ara tiiwaiqshat: ‘Kamtsantsii pharang rang sitlaq kriimaq aninwan tsii.’

¹⁷Kra jamkhü longkaü ka tingting khapho tri raütu miraq. Kiimaq tsantsii khangriri maq jaqsham kriika khamchong shongtaq kra ra nü na tru shin chang raülo miraq.” Rathaiq nai tsakhiiqrok henghea saü raüta namshiq kamtsantsii ransea chang arot jamthun ka wiita hiq maq hutse mitsuqbaiq. Kiimaq jüchhang lüm wan raüta namshiq tiiwongchang peruk thun kra wiita mitsuqbaiq.

¹⁸Namshiq raq atsai ningkun rai wehea riija tongshonglan kriika arun mirbaiq. Kiimaq namshiq raq wulum mung rai kiqri wan la kriimin achum mirbaiq. Ümtiikiwa phiiptsi chang matdong rathaiq saüjiiq, kiitiikaq namshiq ka wiita mihut wan.

¹⁹Kra sawa redong raq, namshiq ka nanshan shan kla nanki kla nankili, wranap nap mihut wan. Kra moho ka namshiq raq ranaiq rawa miho wan han. Shiikeawe nübok wa tsütsa anye aweatek saütlaq kriika, namshiq ma phiiptsi henghea riiwan wanli she miraq!

²⁰Namshiq ka maiqwe ashi taksu bomtsi na chongtlaq ikha miraq. Apaiq ka changdü ka toqhea se na konla nguta dankla ahok ka atlii min maimak, kiimaq adü na samchang kheathum ka ranhease kha maq, akhum hamli ka hammak chamchaotlaq ikha mirhan.

²¹TATIWE raq Perajim Pum maq khattaq ikha mikhat. Kiimaq Gideon hiq thung tan maq khattaq ikha mikhat. Apaiq raq jamlai klo chang ngutiwa thimi wantaq kriika miklo dongdii. Apaiq jaqsham ka maiq awang thang rai miraq. Apaiq raq ajaqsham ka mitlot. Apaiq kiimung ka amao chang.

²²Ngi raq namshiq ma jamlai honlam bom wa chongkuq tiikang, kra miitu naqnai rongkiq! Namshiq ka anaila riihan jiila, namshiq hangkai chang lamlu ka ahü she miraq. Ajong Pinthum TATIWE raq armung ka tlotli tiithenbaiq miitu tri ka toqtanto she taikang.

Shiikeawe Nyan Phaqchi

²³Ngi raq jamlai wa chongtiikang kra tiitsangtai ronglaq: Ngi raq chongtiikang bomtsi kra tsan tiitsi lantea taironglaq.

²⁴Wak shamseati riika wak ka phu miili thairuq thairuq ka thaiki mak. Raüta tsamlai wankai miitu tijemak.

²⁵Apaiq wak ka tiije thulot raüla, apaiq raq wak na namphiiq lai nai suse lai wantlo. Apaiq raq bunwong lai nai jaili lai ka alam alam na trok wantlo. Kiimaq phekam tro niika laihin weashaü nyiipjaq lai wantlo.

²⁶Apaiq raq awak shamsea ka atsin, jamkhano ngukla Shiikeawe raq apaiq ma shrinkuqto.

²⁷Apaiq raq namphiiq bukchang riiwung ka jonghea miika bukmak. Kiimaq suse lai buk kiimin riiwung kaü jonghea miika bukmak. Apaiq raq pekii aran ahii tiithithi maq buktlo.

²⁸Apaiq raq bunwong ka bukruq bukruq buk raüta awong ka tiithenmak. Apaiq raq asap bunwong rai ka tiibunmak maq leng ka bunwong phong thaq na tiikhum raüta tiinitlo.

²⁹Arthun jaqsham miitu taksu tsü ka Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq akuq siisaq. Shiikeawe raq kiimung süriitlaq kriika athuk atsom siisaq. Kiimaq kriithun ka hong wan ruq phan!

Isaia 29

Jerusalem Kharii (Ningthoi)

¹Shiikeawe berong-wacha, Jerusalem ka miqto she! Dawit raq piitiip tei wan chang chela ka miqto she! Rawii wiishi lo wiinai lo ka misaü wan laq. Rawii liipan na pha q asea poi ümchu klo chang wa kra klo räuta milea wanlaq.

²Kra räüitiq Shiikeawe raq “Shiikeawe berong-wacha” ngutlaq kriishe laimiq mitiithen baiq. Kiijaq maiq ka agi asii aho anyi watrangli she miraq. Kiimaq chela tlotli ka berong-wacha ikha maiq tiijai phongli she miraq.

³Shiikeawe raq chela ka mikhat. Trotam maq mikom wan. Räuta komtam maq mikhe.

⁴Jerusalem ka majikaü hiqmong maq abom riihajaq nguta phephiiq raitlaq, anü bok ka pangshat kha maq atse atsa tiitai mak gamgutlaq ikha miraq.

⁵Jerusalem lei, pongmungti phenlabi tlotli ümnaq khat wati thun ka botkhulai rahai raq pan wantlaq ikha, wiita mipan wan. Kiimaq tsangshiq nok phenlabi phiipsti jiiptsi sitlaq kriika rahai raq tsamkü wun pan wan tlaq ikha wiita mipan wan. Tiihanghiiq miili kiimaq tiidong chhaq miili

⁶Ajong Pinthum TATIWE raq ümniika ramok rachhai wa trangla rathaiq wan räuta kiimaq hiq jong tiimu wan räuta mitiichhii kuq wan. Apaiq raq henghea pinthum rathaiq mitiisaü. Kiimaq walü wa amok dung dung mitiikhiim wan.

⁷Räütiishe maiq mung thun wa awa phen phung Shiikeawe berong-wacha khatti thun kra, tsangshiq rekhat chang hupsam thun kra kiimaq rekhat chang laihin hupsam thun kunli kra, tiisiirai thum thum rawa ma ikhli mithumki. Rawa ma maq maatikai ikhli mipan wan.

⁸Maiq mung thun tlotli ümchuwa Jerusalem khat wa nguta wa räuta thungtii wantaq thun kriika, maiqwe ashi aramtsi raq atsai apit she we raq, ama maq dungsiq tiikang nguta rawa ma maq chamchao tlaq ikhali miraq. Shatmaq samki räula, aramtsi raq apit li riishat shat. Riimakla, maiq weshi ka khamnyang tsi hea atsai si tlaq we raq, ama maq, apaiq ka kham nyang tiikang nguta maatlaq ikha miraq. Shatmaq asam she riiki räula, arot ka kham nyangtsi raq shinriiqriiq li riishat shat miraq.

Honlam Bomchong Taimak Riito

⁹Kriq na, angikong lei, angi ma ja ronglaq! Makchuk konglei ahea na! Che nyanghü miili, chok rai rongliina! Che nükhuqshi min teihü miili trop miikhop phetrang rong liina!

¹⁰TATIWE raq namshiq ka tiinguk miiliq she tiiphepii baiqto. Lantea akon makaiq she mikon wan han kata. Shammibi ka mungmaiqse ma makpo jachang wa, Shiikeawe raq tsangshiq mak ka khea maq jobbaiqto.

¹¹Riisham mak chhi aweatek liichum ka namshiq ma chongkuq mak apaü mirbaiq. Kriika lakdam kom sil maq phanje ikha miraq. Kriikha maq ümniiraq lakdam kom ka lamho laüta maiq weshi ra aphant atsinti nang nga kra phat kuqlaq nguta chonghaü jiila, kriiwe raq apaiq raq phattsü mang ngutli michong. Jamkhano ngukla kra lakdam kom ka sil maq phanje.

¹²Kiimahali ümniiraq maiq weshi ra ma jurwa lakphat tsinmak kriima kuq laüta phat kuq laq nguta chonghaü jiila, apaiq riika phattsü mang nguta ümniima michong.

¹³TATIWE raq nguto, “Arnok riika tsangshiq raq ngi shomnoq tiikai nguta tiitsakitlo. Shatmaq tsangshiq bomtsi ka jamlai liichum min ahü, hiqti li banbok miili. Kiimaq tsangshiq tsantsii ka ahin na. Tsangshiq raq shomnoqtaq kriika miinan maiqse thungtri lamlam li. Kriika tsangshiq raq tsan na tiitsangtlii ashin wan tri raütuli.

¹⁴Kriikha na Ngi raq tsangshiq ka klata maq abuk ikha thongshi riihot bukjai na thongshi ri hali tiipat-saq mibukha. Juwa taksu maiqsetiim nguta tiimatlaq thun ka angok angikong miishe mijaki. Kiimaq tsangshiq khonglaq phaqqchitu kriika kxanhüli she mijaki.”

Rawiichii Miitu Ranchang Asi

¹⁵Jurwa tsangshiq kiimung thun ka TATIWE maki wa apaü riilai nguta manhiitlaq kriiti thun ka miqto she! Tsangshiq raq tsangshiq kiimung thun ka ahukse maq klotlo. Raüta kriika jurmin sap mak nguta tiimatlo.

¹⁶Tsangshiq raq phanrap phanrii ka akap atsea wiita phebaiqtlo. Riita ikhla, ümriiti wa akhek? Hamliitak lotiwe kriisha akhek? Shea tak kriiwa akhek? Riita maiqse raq ajaq ma aklo kriiraq apaiq tiiqtiwe kiima, “Ümniika ngi lotiwe ri riimak?” Riimak la, kra takkapo raq alotiwe ma, “Ümniiraq jamlai wa klo tlaü kriika sapmaü?” nguta mingu lot shea?

¹⁷Riita ija, maiqbom tiihap hong akha asi, jaqlo liipan niili rumnyangkhi binjü thun ka wakjam ram miishe mijaki. Kiimaq wakjam ram thun kriika rumnyangkhi bintang jüngi ma mijaki.

¹⁸Kra ranaiq she saüwa raüla, nitangwe riika apaiq ma tiihong raüta lakdap ashi ka phatkuqtaq kra mitai. Kiimaq makchuktitiim riimin, ranyaq tangtang mong na siwantibi riimin, tsangshiq mak ka apiiq she mirki. Krai mren tsangshiq raq phanrap ka michhi.

¹⁹Miitsan maiqse kong nai sobsob bom bom maq siti maiqse thun riimin thongshiri hali TATIWE, asii Israilnok Shiikeawe raq kuq tlaq chochi rilung kra milap wan nong.

²⁰Kra akhing ka nanok tiichamchaotibi kiimaq Shiikeawe shummiitibi thun miitu ka rilung thum akhing she miraq. Ngarai maiqse loweatek ka atsea she mirbaiq wan.

²¹Shiikeawe raq maiq chong seatibi ka mishthenbaiq, matsaü tsaseti kra tiiwongketibi kiimaq arot saqse kuq raüta maiq setu sepiiti raq kha tsangshiq raq tang changwa tiitang mak riitaqti thun ka wiita mitsatbaiq.

²²Arningkhan na ümchaü sanha, TATIWE, Israilnok Shiikeawe, Abraham ka litkot chamchao akhing wa khup wongketiwe raq ngutlo, “Isenginok lei, namshiq ka ümchaü sanha khushü jampaqpaq ka siman she mirhan. Jeangaü lantea namtheaphi ka munjuk mijuk ka siman she mirhan.

²³Ngi raq namshiq ma kuqtiikang namsetiim kra chhihan jiila, namshiq raq Ngi ka asii Israilnok Shiikeawe dea ngutiishe misap han. Namshiq raq Ngi ka mishreng han. Lantea iman na khakii kewaliishe michap han.

²⁴Angok angi kong riimin phanrap ka ahea she misap tsin wan. Kiimaq abot atsaü wali sitibi kiimin chochikhiq miishe shrinkuqtlaq ka mishrin wan.”

Isaia 30

Ejip Mungti Rai Reraüshi Pong Ka Atuli

¹TATIWE raq nguto: “Juda mung pengtibi ka miqto she! Jamkhano ngukla tsangshiq ka ipuk wa donghoto. Raüta Ngi raq asürüi wanha kiimung thun riimak kra klotlo. Kiimaq ikiq khii raüta tsangshiq maiq mung thun rai pong raüta tongshong wanto. Raüta tsangshiq ngarai phong ka adap adap maq tiipa phongtlo.

²Tsangshiq ka Ejip mungti tijong hokai ngi rai tsii riiwai mak maq kihoto. Tsangshiq ka Ejip mungti ka tsangtijongnok ma tiijakai kihoto. Tsangshiq ka Ejip mung hokhamwe ma kamtlo.

³Shatmaq hokhamwe ka ningkun ajom, tsangshiq khrumlot mak miraq. Kiimaq Ejip mung tijong hokitlaq kriika tsangshiq thenphaq chang thiikho bok miishe mijaki.

⁴Tsangshiqnok kiimwebi riwe kla Ejip mung hiqrai tho na chela anai Joan chela nai Hanes chela niishe saüto.

⁵Li jiimin, Juda mungti ka jaimaq pinthum atiishudaq mirwan. Jamkhano ngukla tsangshiq raq akam seachang mung riimak, tijong hophaq tsin maknok ma,

tsangshiq kamtsantsii ka thü wanto, tsangshiq ma ran raüta tijong thükiita khoti, tsangshiq kli tiishaübaiq rat.”

⁶Arka shemai nü na rumnyangkhi kumtsaiphii binjü na siti rum nyamsekong miitu achongkuq Shiikeawe tsütsa: “Kiimwebi kong ka, athaiq aha lam maq, rum lam hangsikong sichang, paüsang nyiqla sichang, kiimaq arakong asi bitlaq phan pren kaütiim sichang bintang jüngi lam maq khumtlo. Tsangshiq raq tsangshiq kumtoq kong nai kumtsong kong ka tsangmungti ma jamlai khrum kuqлот makti mung kriima kongphiq keho miitu athü tsinhea phan hupsam thun kra miito.

⁷Ejip mungti raq khrum jaqshamtlaq kriika jamlai achu ahü thiihü atuli. Kriikhana Ngi raq Ejip mung ka ‘Pusut prenkaü, ngutiishe mangkuq kang.”

Maiqkiq Khiiti Nilannok

⁸Shiikeawe raq ngi ma maiqse ka apaiq maklii na jamkho sitlaq kra lakdam ashi na waiqthülaq nguta chongto. Krai mren pattup miitu tsangshiq ka ümtinkhan ngaraibu hotinok wa kra lakdam na sishat miraq nguta thaüto.

⁹Tsangshiq ka wranaiqshe Shiikeawe kiqkhii sru riitinokli. Wranaiqshe arot akiq bomchongtinok. Wranaiqshe TATIWE raq shrin kuqтlaq kra tlea sruriitinok.

¹⁰Tsangshiq raq shammibi nang nga kaiqshak ngaronglaq nguta chongtlo. Tsangshiq raq akha ngutlo, “Namshiq raq naishiq miika jamlai wa riikhaqli kriika chongke maimak. Naishiq raq jamlai wa tairo tiikai kra chong ronglaq. Nashiq ka ajiq lam kriimin aheasii ngusaq laitli siphai.

¹¹Naishiq lam wa tiijintlo ronglaq. Naishiq lam ka naq tiibanbi rongkiq. Naishiq raq namshiq Shiikeawe asii Israilnok Shiikeawe bom chong ka tairo mai.”

¹²Shatmaq asii Israilnok Shiikeawe raq akha ngutlo: “Namshiq raq ibom chong ka taiman tleatlan. Lantea mat atsa klo lantea kiimaq Laopha klo lantli sitlan.

¹³Namshiq ka ashut. Namshiq ka chela trotam na kiitelong ruk diiluwiq ka ra maq phaho raüta hiq na saüli akha kaiwi she ikha sitlan. Namshiq ka tihanghiiq miili mithamkihan.

¹⁴Namshiq ka hamliitak bunlak buncha bunki tlaq ikha mibunkihan. Chhichhii phu wachan tsoq ma dongdii min taimak aranse ikha mibunki han. Kiimaq khappong wa khamkhe nyang chang aphuse min ahü miraq.”

¹⁵Ajong Pinthum TATIWE, asii Israilnok Shiikeawe raq nokmaiqshe ma akha ngutlo, “Namshiq ka jang wan nong ronglaq. Lantea sangli li maq ngi ma kamtsantsii thüronglaq. Raüla namshiq ningkun ka ajong miraq kiimaq khusang maq mishonghan.” Shatmaq namshiq kra taiman tlan!

¹⁶Kra rii na, namshiq riika phiqhea jutlaq kumrang kong thaq na chao lanta namjaqti makki wa jurong i nguta thapthitlan. Kriika tengto. Riikhaqli dea. Namshiq ka namchiim jin aju changli she dea! Namshiq riika namkumrang kong

ka phiqhea mijulot nguta tiimatlan. Shatmaq namshiq jotinok ka apbiqlin miju kiiphan!

¹⁷Namjaqtinok rewe weshi kra chhilantli, namshiq phong wa phenlabi hingshi kra mipinhan. Kiimaq rewe phenlabi webiingi kra riili namshiqnok phenlabi ka kunli tiisiirai mitiipinbaiq. Namshiqnok phenlabi ka jai na weshi min tiichong mak mipin. Hiqlam na tanglap shamtiwe kra lamlam li she mitiichongki!

¹⁸Li jiimin, TATIWE riika namshiq ma tiihangkuq wan ruq roli miraq. Apaiq riika namshiq ma mangchan tiichhikeli sitlo. Jamkhano ngukla apaiq riika wranaiqtek tingting kli klotlo. Kechu jonghea jurwa TATIWE miili kamtsantsii thütlaq.

Shiikeawe Raq Asenginok Mishmankuq

¹⁹Namshiq Jerusalem na siti mungmaiqse ka hoqsii ruqruq ka hoqsii man she miraq. TATIWE ka mangchan heawe. Krai mren namshiq raq apaiq man na ümtiikiiwa khrum jaüjaü mihoqsiihan, apaiq raq namshiq achu jaü mitrekuq.

²⁰TATI raq namshiq ka litkot chamchao walü mong maq mishun shea wan. Shatmaq apaiq ka namshiq rai kongdam maq siraüta namshiq ma mishrin kuq wan. Namshiq raq apaiq ritkot rea ngomin rarai mak she miraq.

²¹Namshiq ka tungphai lamphii na jaqtsi jaq pha na latho han jiila, namshiq jai nü maq apaiq raq akha ahea mitaihan, “Lam ka ahata. Ara lam phan phan khum ronglaq.”

²²Namshiq raq namshiq sumla phong, kampho ngam maq alo thun kiimaq chaq ngam maq alo thun sumla phong kra lamho lantea, ashe ashi phan hupsam tiijobaiq tlan ikha, tiihong lantea agi lam maq, “Imakki wa tiibinlaq!” nguta midobaiqhan.

²³Kiimaq ümtiikiiwa namshiq raq tü lai tsamlai wak na chhijangtlan, TATIWE raq ra mitiijunkuq. Raüta tü atsam ka mitiidong man kuq. Raüta namshiq raq tü atsam ka pahea milaphan. Lantea rongboq miwinhan. Kiimaq namshiq nyamsekong rümchang kiimin sangphii rii chamtraq miraq.

²⁴Minsaü pongwetiim nai kumtoq kong thun namshiq wak tiithutlan kriika adung chang tsam ka ahea pinthum maq midung hiq han.

²⁵Ümtiikaq ranaiq wa namjaqtinok chela thun peruk wshaü achhe chang riimak thun kra namshiq raq khat lanta mijiip han, kiimaq tsangshiq ka mijiipbaiqhan, kiitiikaq pum thun aweatek wa kiimaq kin thun loweatek wa khamraisetiim midong. Raüta kham miki.

²⁶Jipi kaü ka rashe kaü kiitlaq ikha chaihea mili. Kiimaq rashekaü ka rahinjaq na litlaq kra thaq na jang miishe achan mili. Ranaiq miishi kiitlaq kriika ranaiqshi na rom raüjaq ümtinkhan wa kijiijiq kiitinkhan mikii. Arka TATIWE raq asenginok dü na apaiq raq ümchuwa tiimitsi wantaq kra, ajop riikuq raüta ami thun ka tiiheakuqtaq kiitiikaq miku wan.

Shiikeawe Raq Asiria Mung Ma Mo Mitiho

²⁷ TATIWE ningkun jonglu nai apaiq khushü ngao chhainyii ka aluwiq miili tiichhi rashra. Apaiq tsankhiq ka watu nai wakhuk mongtlaq kriimaq tiichhi kuqtlo. Apaiq raq bom raüla, abomtsi raq wa ikha khiimtlo.

²⁸ Apaiq raq akhaki na rahai jüchhang wa ikha jonghea tiiwatlo. Raüta phanrap hutjok tsuq wantlo. Kriiraq maiq mung thun ka miqchup tiithen baiqtlo. Kiimaq tsangshiq raq abi kiimung süriitlaq thun ka wiita tiithen baiqtlo.

²⁹ Shatmaq, namshiq Shiikeawe senginok ka chojong chise kiimaq ashi ange, asii poi klotlan rawa na chochitlan ikha michochi han. Namshiq ka TATIWE, Israilnok tiichhiiti Shomjam na Shiikeawe shomnoq wati wiinum shewa paimin toro tsütlaq kra phan phan wiinum tlaq ikha michochisiq wan han.

³⁰ TATIWE raq maiqse loweatek ma apaiq bomtsi henghea maiqphiip maiqjiip chang kra mitiitaikuq kiimaq apaiq tsankhiq walü heng kra mitiisapkuq. Kiijaq walü watrang la miraq, phumda mong na aphok watrangla miraq; rathaiq nai tsakhiiq rok wa trangla miraq. Kiimaq rajun düthaü diilii piikhaü kham raü ikha miraq.

³¹ Asirianok ka TATIWE bom kra tai raüta phiip raq mitsai. Kiimaq apaiq mo tiihotlaq heng wa kra misap.

³² TATIWE raq tsangshiq ka tiithongkiki apaiq chong wai maq buktlaq shon ka, asenginok riikaq kra akhing na hünong buk raüta kiimaq phaqlamtoro tsü raüta miwiinum nea. Shiikeawe apaiq raq Asirianok ka mikhat.

³³ Man na rathup raphaji niiphü, ara Asiria mung hokhamwe ara chaq chang wacha ka jonghea hiq bashi na tiijethüje dongdii riito. Kra khobok kaü ka jonghea kiimaq tsäuhea. Raüta chin ka pahea ratsan na saüli aphongthü wishe. TATIWE raq atsitsü ka hea raüta walütu thun ka riijang wantlii mitiidong. Raüta kra chinphong kra mitiinyai chaq.

Isaia 31

Shiikeawe Raq Jerusalem Mitiichhiikuq

¹ Ejip mung tijong horaüta ümchuwa Ejip mung na laühotiiti thun ka wiita miqto she! Tsangshiq ka Ejip mung phenlabi ningkun ma kam raüta kihoto. Kumrang kong, kumrang leng phong, kiimaq phenlabi riiphongtlaq kiima kamtlo. Shatmaq tsangshiq ka TATIWE, asii Israilnok Shiikeawe dü na tiinin mak. Kiimaq apaiq jaq wa khrum min jaü mak.

² Apaiq riika apaiq raq jamlai wa kiimungtlaq kra asap! Apaiq raq chongthum rathaiq tiisaütlo. Apaiq raq maiq abi ati maiqse kra atsea mirha nguta shiikengtlaq kra phan phan tsatbaiqtlo. Kiimaq maiq abi ati maiqse khupwongti kriima apaiq mo tiihotlo.

³Ejip mungti ka tisho kong ka riimak. Tsangshiq ka miinan han-ngam maiqse siili. Tsangshiq kumrangkong ka winjikong ka riimak. Ümtiikiwa TATIWE raq chongwai shamjiiq, maiq mung ningkun jonghea rümti mung kiimin wiita miqchup mithenki. Kiimaq ningkun ajom mungti tsangshiq tijong horaüta siti ka wiita miqchup mithen wan. Tsangshiq mungnai wiita khoshi na mitiideabaiq. Raüta mithen.

⁴TATIWE raq ngi ma nguto, “Skurümti kong ka ümtinkhanli gisiirai raümin, tsangshiq raq hangsi kaü nyamse kaqhotaq kriika thaq mak she kiimaq ju mak she miraq. Ikiikhiisii hali, Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq Jajon Pum tiichhiikuq tiikang kriiwa, jur min ngi ka tangtalot mak.

⁵Wushikaü raq achu mong wa asetiiim ka awokhong na pangho raüta tiiwongtlaq ikha, Ngi Ajong Pinthum TATIWE riimin Jerusalem ka mikhup wongkuqha. Kiimaq mitiichhiikuqha.”

⁶TATIWE raq nguto, “Israilnok lei, namshiq raq imakki na ngarai tanglan kiimaq ikiq khiilan. Shatmaq ümchaü sanha iwokhong na jang wa rongkiq she!

⁷AkHING ashi she misaü wan, raüla namshiq tarü raq maiqmii ngarai kaü sumla phong kampho nai chaq maq alohan thun kra wiita mido baiq wan han.

⁸Asiria mungti ka re dong na miqchup mithen wan, shatmaq kriika maiqse ningkun miika riimak. Asiria mung ka re khat kai aki kiiwa wiita apin mirwan. Kiimaq tsangshiqnok jerobi thun ka re raq disekong miishe mitiija wan.

⁹Tsangmung pengti hokham ajongwe ka phiip raq tsai raüta aju mir wan. Kiimaq phentubi thun kiimin phiip raq mitsai. Kra ningkhan tsangshiq raq rekhat tanglap kii thun kiimin baiqthü raüta mipin wan.” Arka TATIWE raq toqtantlo. Jerusalem na shomnoqtaq TATIWE raq raq ngutlo. Kiimaq apaiq raq achaw ka kiijaq na honglu take miitu nyaishat nyaitlo.

Isaia 32

Tingting Hokhamwe

¹AkHING ashi misaü wan, raüla hokham weshi midong. Apaiq raq mung ka tingting tri raütu sham raüta mipeng. Kiimaq mungtubi raq mung ka riikhaq tri raütu sham raüta mirüm wan.

²Tsangshiq thun loweatek ka longkhong kaütiim ikha miraq. Rahai wan raüjaq nai rathaiq wan raüjaq tiipaü chang miraq. Tsangshiq ka kumtsaiphii rumnyangkhi binjü na jüserai setiim ikha miraq. Kiimaq tsangshiq ka hiq siirairai pechong ahü ba na longkaü jonghea, akhong asi ra nyam mong na maiq nga sea ma aheawiq ikha miraq.

³Tsang mak thun nai tsangni thun ka mungmaiqse ma rongraatlaq thun kra chhi miitu tiipiiq shat miraq.

⁴Tsangshiq ka maiqbom ninlot mak tsutsakhiq ka riimak she miraq. Shatmaq tsangshiq raq jaqsham wantlaq kriika taksu tsü maq misham wan. Kiimaq tsangnü maq jamlai wa chongtlaq kriika tingting bomtsi kli michong.

⁵Jurmin maiq angok angiwe kra nang ka atsiwe ngutiika ngumak she miraq. Kiimaq joksaü liiqse kra nang nga maiqshaqwe ngutiika ngumak she miraq.

⁶Maiqqiqwe riika ajiq aphiqli mibom. Kiimaq ajiq jaqsham kli tiimatlo. Raüta ajiq kiimung kra süriitlo. Apaiq raq jamlai jaq wa shamtlaq kiimaq anü maq jamlai wa bomtlaq kriika TATIWE shummi bom siisaqli bomtlo. Kiimaq apaiq raq ümtiikiimin amang aleiti ka dunghiq mak phan. Kiimaq khamnyang wiikiitsi chamchaotlaq kriima min khan kok tsiim kuq mak phan.

⁷Maiqqiqti ka abi. Krai mren ashut li kiimungtlo. Apaiq raq arot chong raüta miitsan maiqse ka tiithenbaiq tantlo kiimaq tsangshiq raq lap phaqsea chang kriimin tangta baiqtlo.

⁸Shatmaq aki miikiimse riika tingting jaqsham kli klotlo. Krai mren tengteng tri miitu chaptlo.

Khapho Nai Atijonglu Wan Nong

⁹Namshiq jechakre chamtraq apü alei haisiqtlanti jam chapa holai ahü maq sitlanti raq, Ngi raq chongtiikang bomtsi ara tiitsang taironglaq.

¹⁰Namshiq ka ümchaü chamtraq tsanhea chhaq sitlan. Shatmaq rawii atincho akhing na namshiq ka tsaihü jihü she misihan. Jamkhano ngukla namshiq raq spiqtsi pansea chang ka ahü miraq.

¹¹Namshiq ka chamtraq wok phetaktak ahai anga tiidak lantli sitlan. Jamlai miitu chapa chang ahü sitlan. Shatmaq ümchaü sanha haisitsi ma atikhai rokrok she sironqlaq! Namdü wa khu akhea kra chhut baiq lanta, wunthaü riinaü kheashe namchhü na sam ronglaq.

¹²Tsanbi hositsi ma namkhuk na jaq tham maq tiitap lantiishe hoqsii trang ronglaq. Jamkhano ngukla wak thung jandam ahea awa thun kra nai spiqro bagan thun kra wiitashe tiithen baiqto.

¹³Raüta kiidashuk rüro nai kiimko rü tonglong lische mungmaiqse wakram na tang wanto. Hoqtrang ronglaq, maaho manyi. Maiqjam thun na man na chojong chise siwanto. Kiimaq kra chela ka mungmaiqse kiijaq siti ama siwanto. Akei alei jupjup riito.

¹⁴Hokham jam thun kiimin jammiishe miraq. Mungnyung chong chela ka hiqmiq changkhü miishe mijaki. Maiqjam thun kiimaq kriithun tiiwong chang chela tro na kiitelong peruk wshaü thun kriimin pattup pat-sa miitu botkhulai rai she mishot baiq. Kiijaq rum na siti kumtoq kong mihaisiq. Kiimaq skukong ka kiijaq nyiimphaq mihaisiq.

¹⁵Shatmaq jangshiri hali Shiikeawe raq apaiq asii wenyi nashiq ma mikuq nong. Kra wakram shamseahü amiimbaiq thun kra thongshiri hali hiqpo hiq win ma mija nong. Kiimaq kra ramsea binjü kiiwa tü atsam ka aheawiq aphok alok mihea nong.

¹⁶Armung na barapse na kechu jaqsham kaiwa kli she misham wan. Kiimaq tingting kappe sham raüta tri ka milang wan.

¹⁷Maiqse angu tarü raq tri na riikhaqli kli jaq misham. Krai mren mung na hansang kiimaq mungtsing mungngang miraq.

¹⁸Shiikeawe senginok ka chamchao chapa ahü she miraq. Tsangshiq jamkun na nai hiqshong na khusang rakhang miraq.

¹⁹(Shatmaq rum niika tsakhiiq henghea mirok. Kiimaq chela ka wiita tiihihut mitiibun baiq.)

²⁰Maiqse angu tarü pinthum khoqriiq shishiiq miraq. Kham ka wakram na tsam rü na sheaho ma chamtraq miraq. Kiimaq kumtoq kong nai minsäu chhechhi haisea miitu nyiimlung rü ka chamtraq miraq.

Isaia 33

Khrumlap Miitu Achu Jaü

¹Naishiq renok ka miqto she! Tsangshiq raq nanok ka thiimeaq ma jaraüta tekto. Kiimaq nanok ka tiishaübaiqto. Shatmaq tsangshiq ka jurmin tek mak dea. Kiimaq jurmin tiishaübaiq mak dea. Shatmaq tsangshiq raq maiq tektlaq kra nanok tiishaübaiq tlaq akhing ka athum mirki. Tsangshiq maiqmii klishe thiimeaq raq mitek wan. Kiimaq tsangshiq kli she maiq raq mitiishaü baiq.

²TATIWE lei, naishiq tiihang kuqlaq. Naishiq raq rantsantsii ka ümniima thütiikai. Naishiq ka ranaiqtek tiichii kuqlaq. Kiimaq litkot chamchao ranaiq khupwongkuq shat riilaq.

³Ümtiikiiwa ümniiraq naishiq ma re khatkuqtlaü, maiq mung thun ka rekhat trang kra tai raüta pongpin riipin pintrangto.

⁴Tsangshiq hupsam thun phiim rang rang she sepat lopi ma hophaq wanto.

⁵TATIWE ka pinthum jonglu! Apaiq raq phanrap kunli pengtlo. Apaiq raq Jerusalem ka tingting jaqsham kaiwa maq nai athuk atsom jaqsham maq mitiima wan.

⁶Raüta mung ka mungtsing maq miriim wan. Apaiq raq asenginok ka wranaiqshe tiiwongkuqtlo. Kiimaq tsangshiq ma taksu tsü kiimaq anyan phaqqhi kuqtlo. Tsangshiq ma tsiiq tum ajong pinthum ka tsangshiq raq TATIWE shrengtlaq kra.

⁷Nolajongbi raq khrum jaü hoqtrangtlo. Mung na wehea riija miitu kiimwe jatibi ka tsankhiq dokdok hoq trangtlo.

⁸Munglam jong thun ka maiqkhum maiqmak she. Haisi chang siisaq. Kriikha na maiq jumin khummak she. Wehea riijaq tongshong wanta thun ka wiitashe siiq baiqto. Maiqse raq ju miimin shreng manto ka thümak she.

⁹Armung ka hiqmii she. Jaqshamseati maiq min ahü she. Lebanon wang wa rum thun ka wiitashe jungkito. Hiqpo hiqwin Sharon tan kiimin kumtsaiphii ikhli she jakito. Kiimaq Bashan wang nai Karmel Pum wa pejaq thun ka achong wa wiita rok wanto.

TATIWE Raq Ajaqtinok Honchongtlo

¹⁰ TATIWE raq maiq mung thun ma akha ngutlo, “Ümchaü ka Ngi she mitiimeha. Ngi raq iningkun jong kra mitiichhiha.

¹¹Namshiq riika thiihü jaqsham thun süriitlan. Kiimaq namshiq raq ümchuwa kiimungtlan thun kriika atuli. Iwenyi ka walütu ikha. Kriiraq namshiq ka wiita bunlak mikhiim pha.

¹²Namshiq ka longkaü wa maq tiibun chaq raüta sun ma tiijabaiqtlaq ikha michaq baiq. Kiimaq shuktam rii ka wa maq chaqbaiq raüjaq khiim pha q tlaq ikha mikhum pha. Raüta wabun phong ma mijaki.

¹³Ngi raq jamlai jaq wa sham wan kang kra, maiq loweatek raq ajeti nai aluti wiita raq mitailaq. Raüta iningkun jonglu ka tengto dea nguta misaplaq.”

¹⁴Ngaraibuli sitlaq Jajon chelati ka haisitsi ma atiikhairokrok she sitlo. Tsangshiq raq ngutlo, “Shiikeawe raq khapho ka pattup pat-sa walü nyai raitlaq raüta khiimtlaq ikha. Nashiq phong wa maiq weshi ra ka ara wamong wa milun lot rong i shea?”

¹⁵Namshiq raq tingting bomhan jiika kiimaq riikhaqli jaqsham han jiika milun wan lot han na. Namshiq jaq na arang hotlan kriimaq miitsan maiqse ka naqlao rongkiq. Kiimaq tsiqlap naqsiq rongkiq. Maiqtseati matwetiim rai naq pongdam rongkiq. Kiimaq maiq ma abi kloti rai naq pongdam rongkiq.

¹⁶Kra riihan jiila namshiq ka mitiichhii kuq wan. Namshiq ka trotam maq kiitelong maq peruk weshauje chela mong na siti ikha ahai song chang min ahü miraq. Namshiq ma pha nai sea kiimaq kham anyang chang chamtraq asi miraq.

Achhai Anyii Rawiichii Rilung

¹⁷Namshiq raq thongshiri hali armung na hokhamwe raq mung ka achhai anyii akhushü jonglu wala, amungtan ka trotam na tiijong wan raüta mipeng wan kra michhi wan nonghan.

¹⁸Namshiq raq pongmungti tijongwe wokhong na siwan lan pat na phunta ke chamchao wan lan nai siwe sinwe rehai ma chamchao wan lan thun kriika miinan manphan bom ikhli she miraq.

¹⁹Namshiq raq namtijongwe pongmungti shiikongkhiq namshiq shiikengti, apaiq bom min tai man phanwe ka chhiman she mirhan.

²⁰Liimanta, Jajon chela ka. Nashiq raq Shiikeawe shomnoq poi klotiikai ira. Jerusalem ka liimanta! Pinthum khusang raxhang maq shong nga chang hiqshong ashi! Kriika tombutiip ashi, jangshi min tiisot mak phan, atiikha chan chang raülo khamchong khaiq thun ka hiq na ashong ka ümtiikiimin chatbaiq mak dongdii. Kiimaq achan chang raülo thun kiimin ümtiikiimin tiipan mak phan ikha miraq.

²¹TATIWE raq nashiq ma apaiq khushü ngao jonglu kra mitiichhikuq wan. Nashiq ka jüräi kaütiim thun jonghea hea kiimaq khamrai setiim thun sitlaq thun tho na misi wan rong i. Shatmaq kijiika wesang raliinok mokkiitu thun ka wamak she miraq.

²²⁻²³Kra mokkiitu thun thaq na shongtlaq khea chan chang raütu phong chantlaq kriika atuli she miraq. Khea rahai ma tiithu raüta mokkatu tiikhum chang kriimin chanlot mak she miraq! Nashiq raq renok mokkiitu wa tsiiq tum thun ka tlotli milap wan rong i. Kra sepat lopi tsiiq ka pahea kha maq aküwe rii saqseng min asi. TATIWE apaiq kli she na mung na hokham miraq. Apaiq raq nashiq mipeng wan. Kiimaq nashiq ka mitiiwong kuq wan.

²⁴Namung na siti maiqse phong wa jurmin atsi chamchao tiikang nguta shakshaq mak she miraq. Kiimaq ngarai thun ka siirai she midiikuq wan.

Isaia 34

Shiikeawe Raq Ajaqtinok Ma Mo Mitiho

¹Warong ra, mangjong hiq wa mungrap mungrii thun! Riitam ronglaq. Lantea tai ronglaq. Hiqraikhüti tlotli kiimaq kiijaq siti loweatek ana warong ra. Lantea taiwa rongkiq.

²TATIWE ka maiq mung kunli ma kiimaq tsangshiq phenlabi thun tlotli ma atsankhiq. Apaiq raq tsangshiq ka tiishaübaiqto she. Raüta chongthum tiijabaiq miitu kha tanto she.

³Tsang maa phong ka lap mak miraq. Shatmaq kiijaq riiphong raütli minam rai. Raüta maiq maa namtsangli miraq. Kiimaq pum thun ka maiq tiijai raq shiiroro miraq.

⁴Rashe kaü, jipi kaü kiimaq raiqsaiq thun ka dea wan raüta bunlak buncha bunki raüta botkhulai miishe mijaki. Ra ka lakdam kom raüta thübaiqqlaq ikhli mimoki.

Kiimaq raiqsaiq thun ka spiqraü chong wa spiqjaq rokki tlaq ikha riimakla phupmup jaq rok wantlaq ikha mirok wan.

⁵ TATIWE raq anep jasaikaü ka ramungtan maq tiije thüto she. Kiimaq ümchaü sanha kriiraq Edom mung ka mijiipbaiq. Maiq thun ümchuwa apaiq raq tiishutbaiqtaq thun kra mijiipbaiq.

⁶ Anep jasai ka tsangshiq tiijai raq nai tsangpü raq mijop wan. Skusekong tiijai nai apü da kiimaq chhechhi kong honglu na ataakuq tiijai nai ngampü raq joptlaq ikha mijop. TATIWE raq ara honglu thun arka Bojra chela na mitaakuq wan. Ara maiqjiip baiq wan jonghea arka Edom mung maq mitaa kuq wan.

⁷ Maiq thun ka rum wa minsäu pongwe kong nai minsäu saüpong aresetiim kong taphaqtlaq ikha mijiip baiq wan. Kiimaq hiqraikhü ka maiq tiijai phong riili she shiiroro kiimaq maiqpü tam phong riilise mima wan.

⁸ Ahata TATIWE raq Jajon chela kra khup wongke wan akhing. Kiimaq Jajon chela phuk lamke akhing. Raüta Jajon jaqtinok kra mijiip baiq wan.

⁹ Edom mung wa jürai thun ka lamtrap chang kaichangdaiq ma mijaki. Kiimaq hiqraikhü ka nyiimwintiiq chang kan da ma mijaki. Kra mung tlotli ka kaichangdaiq wa maq chaq räüjaq nyaisiqtlaq ikhiishe mikhiim wan.

¹⁰ Kriika ranaiq rawa nyai wan ruqli she minyai wan. Kiiwa wakhuk mong wan ka pattup mong wanruqli she miraq. Kra mung hiqraikhü ka maiqpat patshi maq riita patshi na athen she mirki. Kra lam maq wanwe ka jumin khumki mak she miraq.

¹¹ Wukhuk kong nai liisekong riili she kra mung ka milang wan. TATIWE raq kra mung ka man na ra nai hiq mitiiq wan shaq na jamkhü wa shaqmii sitaq kiikha shaqmii she hali mitiisi wan nong.

¹² Kra mung pengti hokhamjati maiq min ahü she miraq. Mungtubi thun ka kunli atsaikaiwi siisaaq miraq.

¹³ Hokham jamkhü thun nai chela thun trotam maq kiitelong maq aruk thun kriika kiida shuk rü nai shuktam rü tonglongli she miraq. Kiimaq kriithun niika miikakoi kong nai wukhuk kong tonglongli she misi wan.

¹⁴ Kiijaq rumngam phong kli she mihaisiq. Kiimaq abi winji kong phong kli she tsangshiq liipan na riihea riihea räüta misi wan. Rawa na siti ngamthaiq kaü kra apaiq bum chang rit wa kiijaq miwa.

¹⁵ Wukhuk kong raq achu thun mihai. Räüta atai miraq. Räüta ase thun kra mitho. Räüta asetiiim kra kiijaq midung. Langtang kong ka kiijaq kaüshi shi maq mirchom wan.

¹⁶ TATIWE lakdap na atra phan chongtlaq kiijaq sidi ronglaq. Lanta kiijaq jamkho chongtlaq kra phat ronglaq. Arthun ngamse phong phanshi ra min moki mak

miraq. Kiimaq phanshi ra wiimin akongti akaü nai ali ahü ngutiika ahü miraq. TATIWE raq akha sichang dongdii nguta aming kuqto. Apaiq raq ajaq maq dongdii adam na mitriichom wan.

¹⁷Arka TATIWE apaiq raq dongdii hiq ka chum raüta tsangshiq ma mipheakuq. Raüta tsangshiq tarü loweatek ma maiqmii rii hiqshong rahai kra mipheakuq. Tsangshiq ka pattup pat-sa kiijiili she misi wan. Kra mung ka tsangshiq shongnga wan chang hiqshong miraq.

Isaia 35

Asii Rilung Lamphan

¹Kumtsaiphii wang michochi, kiimaq bintang jüngi wang na pepü wiihü peohea mipülii.

²Kumtsaiphii wang chojong chise hongraüta mishinge wan; kra binjü ka Lebanon pum thun tsomwa ikha tsomhea miraq, kiimaq Karmel wak ram thun nai Sharon tan wiinai ikha hiqpo hiqwin miraq. Maiq loweatek raq TATIWE khushü chhai nyii michhi wan, kiimaq apaiq jonglu nai apaiq ningkun kra michhi.

³Ajaq atheati ma ningkun shoq kuqlaq, kiimaq ningkun ajom alakü tiikhai rokshrokti ma ningkun shoq kuqlaq.

⁴Tsaiji aranti loweatek ma akha chonglaq, “Ningkun shoq ronglaq, naqhahai rongkiq! Shiikeawe ka namshiq tiichhiikai kitlo, namshiq jaqtinok ma mo tiihokai kitlo.”

⁵Makchukti raq min michhi she, kiimaq nibiiti riimin mitai she.

⁶Hokkiiti ka adok haha she miwiinum, kiimaq bomtsü makti thun raq chojong chise mishinge wan. Kumtsaiphii wang binjü na jüseraisetiim tonglong she midong wan.

⁷Kumtsaiphii wang wake ikha khiimtlaq thun ka, nongtham chum kaü miishe mija wan. Kiimaq shinram shinriiq wang ka tsiimseraisetiim tonglong she midong wan. Miikakoi kong sichang hong ka, boq thamchum nong thung miishe mija wan, raüta sangphii rü nai tingjang ro tonglong she midong wan.

⁸Kiijaq munglam jong kaü jonghea she mitan wan, kra mang ka, “Asii Lamjong” nguta mingu. Ngarai maiqse ka kra lam maq ümtiikiimin khum mak miraq; kra lam phan phan khumti ka maiqjiqti thun raq tiishonlot mak she miraq.

⁹Kiijiika hangsikong min ahüshe miraq, ngamthaiq phan ka kra lam maq khummak she miraq. TATIWE raq chhiitaqti thun ka, kra lam maq jam na miwa.

¹⁰Tsangshiq ka Jerusalem na chojong chise misaü wan, khoqriiq shishiiq ashi ange kiimaq arü ariiq watrangla. Tsangshiq ka pattup pat-sa chochikhiqli she misi, pattup pat-sa aho ajü nai acha apa ahü she miraq.

Isaia 36

Asiria Raq Jerusalem Shiikengto

(2 Ho 18.13-27; 2 Ka 32.1-19)

¹Hokhamwe Hejekia raq Juda mung lang wanli maq rawii roqshiri wiiblai she angu na, Asiria mung hokham Ajongwe Sennacherib raq Juda mung wa chela thun kiitelong maq trotam maq rukje thun kra khatto. Raüta chela thun ka jiito.

²Raütiishe asengi ajong pinthumwe ma aming kuqto, apaiq rai phenlabi pahea sheaho raüta Lakhish chela maq Jerusalem na kairaa nguta. Raüta Hokhamwe Hejekia ka apaiq puk na nyap raa nguta tiichongkai tiikito. Kra siihiip jongwe ka kiraüta lamthaq nü na thamchum sitlaq kriiwa kham lam chehotlaq kra tho na kheataqtinok sichang hiqshong lam kiijaq piitiip teito.

³Apaiq rai riihumkai Juda mungti maiq wetsam kito: Hokhamwe jam liitiwe siihiipwe Hilkia se Eliakim; Hokhamwe rung na ngati cherewe Shebna; kiimaq rung na räupot waiq thütiwe siihiipwe, Asaph se Joa kito.

⁴Asiria mung wa aki ajongwe raq tsangtsam ma chongto, hokham ajongwe raq sap wan rotlo, jamlai ma kam raüto Hejekia ka kiitinkhan tsinngintla.

⁵Apaiq raq bom ka akha shiitep waito, “Ümniinga nü maq abom bomtsi ka phenlabi ningkun nai nola jaqsham kra mitangtalot ngutiisha tiimatläü? Ümniiraq Asiria mung tijongwe wokhong wa donghotläü kra miitu jurwa ümniika rekhat na mikhrumkuq?”

⁶Ümniika Ejip mungti raq mikhrumkuq nguta kamtlaü kata. Kriika ümniima tingjang kü ka ümnyeathi ma tiija ikha miraq. Kriika angoq khoti mirki. Raüta asiiq raq ümjaq ka miramrat. Juwa Ejip mung hokhamwe puk na nyaptlaq kriiti ka kiikha micha pha.”

⁷Kriithaq niimin Asiria siihiipwe raq akha nguto, “Shea ümniiraq ngi ma, ümniika üm TATIWE üm Shiikeawe ma kamsiq tiikang ngutiisha tiima tlaü? Riita man na Hejekia riidea mak she TATIWE shomnoq chang shomtiip setiim thun nai berong-wacha thun wiita tiithen baiq wantiwe ira. Raüta apaiq raq Juda mungti ma nai Jerusalemte noqku ka hiq bashi tiitsangda niili shomnoq chang nguta chongkuqtaq ira.

⁸Ngı raq ümniima hokham ajongwe mang na, ari athii ka amiitang riipha shaq na. Ngı raq ümniima kumrang kong hingnai mikuq kang rekhat ma, ümniiraq kumrang thaq na chaoti phenlabi maiq kiichu asi nguhaü jiika.

⁹Ümnaq khoshose kriika Asiria mungti siihiip weshi aranse pinthum kra khan min thek maü tiina. Kra taü miisha ümniiraq Ejip mungti raq ümniima rekhat miitu kumrang leng thun nai rekhat chang kumrang kong mitii walaq nguta kamsiqtlaü.

¹⁰Ümniinga ngi raq nammung khat kang, lata tiithenbaiq kang kriika, TATIWE raq aming kehü maq khat kang ngutiisha tiimatlaü? TATIWE apaiq raq ngi ma nammung khat laq laüta tiithenbaiq laq nguta chongto.”

¹¹Kiijiishe Eliakim, Shebna, kiimaq Joa raq kra siihiip jongwe ma akha nguto, “Naishiq rai ka Aramaiqnok bom maq bomlaq. Naishiq raq ataihai. Hibru bom miika naq bomkiq. Mungmaiqse raq chela ruk trotam maq tairattlo.”

¹²Kiijiishe apaiq raq treto, “Namshiq nga hokham ajongwe raq ngi tiikitaq arka, namtsam nai hokham ma lamlami arthun bomtsi ara tiichongkito ngutiisha tiimatlan? Riimak. Ngi raq chongtiikang arka kra chela ruk khetuk na ümchuwa ngatlaq thun miitu min chongtiikang. Namshiq raq maiqmii daiq misiq han kiimaq maiqmii shii minyang han kiikhiisii tsangshiq riimin maiqmii daiq misiq kiimaq maiqmii shii minyang.”

¹³Kra ngu raütiishe siihiipwe kaü ka chaphiiq she riito. Raüta agilülü she Hibru bom miishe tiheng wanto, “Asiria mung hokham ajongwe raq namshiq ma jamlai bom wa chongtlaq kra tiitsangtai ronglaq.

¹⁴Apaiq raq namshiq ma honlam tsii chongtlo. Namshiq ka Hejekia ma naqtlaq rongkiq. Hejekia raq namshiq ka tiichhiikuqлот mak.

¹⁵Kiimaq apaiq bom na shon lanta TATIWE ma naqkam rongkiq. TATIWE raq namshiq ka mitiichhiikuq nguta naq tiima rongkiq. Kiimaq apaiq raq naishiq Asirianok phentu raq namshiq chela ka khat laita ajii wan kiiwa mishkhinglot ngutiika naq tiima rongkiq.

¹⁶Hejekia bom ka naqtai rongkiq! Asiria hokham ajongwe raq namshiq ka chela mong wa dongho lantea apaiq puk na nyap ronglaq nguta aming kuqtlo. Apaiq raq namshiq tarü ma maiqmiimii spiqro kiiwa pansea miitu kiimaq maiqmiimii phupmuptsiro kiiwa pansea miitu aming mikuq. Kiimaq namshiq raq maiqmii khappong kiiwa kham nyang miitu aming mikuq.

¹⁷Kriika hokham ajongwe raq namshiq ka ara nammung akhiisihali mungtan ashi na, che klo nyang miitu spiqro asi kiimaq winsii lum phaq miitu püwong asi mung na mitiishong shaq wiiwii arjiili mitiisi.

¹⁸Hejekia raq namshiq ma TATIWE raq mitiichhiikuq ngutlaq kra bom ma tlaq lantea namshiq ka maiqjiq kong ma naqja rongkiq. Riita maiq mung thun phra kong raq, tsang mung thun ka Asiria mung hokham ajongwe jaqkhon wa mungshi ra ka tiichhiikuq tiishea?

¹⁹Tsangshiq thun ka ümchaü ümbano, Hamath mungti nai Arpad mungti phra kong thun ha ümbano? Sepharwaim mungti phra kong phong ka ümbano? Phra kaü ashi ra raq Samaria chela ka tiichhiikuq tiishea?

²⁰Arthun mungtan riimti phra kong raq, phra kaüshi ra raq, hokham ajongwe jaqkhon wa tsang mung ka ümtiiko tiichhiikuq ta? Ikhijjiika namshiq khutsai na TATIWE raq Jerusalem mitiwwongkuq ngutiika jamkho tiima tlan?"

²¹Mungmaiqse ka sang rang she kaiqkito. Kriika Hokhamwe Hejekia raq chongkuqtaq kra phan phan kaiqshak miili taito. Tsangshiq raq bom poshi min bommak riito.

²²Kiijishe Eliakim, Shebna, kiimaq Joa raq tsangshiq dü na asam khea kra tsanbi tsi ma chaiham chaihea she chai baiqto. Raüta Asiria mungti siihiipwe raq jamlai wa ngutaq kra hokhamwe miishe raüche kuqto.

Isaia 37

Hokhamwe Raq Isaia Rai Tsü Riwaito

(2 Ho 19.1-7)

¹Hokhamwe Hejekia raq tsangtsam raq achong tsütsa kra tairili, atsanbitsi ma adü na asam khea kra chaiham chaihea chaibaiqto. Raüta wunthaü riinaü khea sam raütiishe apaiq ka TATIWE Shomjam na wawanto.

²Apaiq raq hokham rung kheti siihiipwe Eliakim, kiimaq rung cherewe Shebna, kiimaq ramwebi phong wa maiqlare thun ka shammiwe Isaia Amoj se phana tiikito. Tsangshiq kiimin wunthaü riinaü khea samraq raq riito.

³Ara tsütsa ara Isaia ma chongki rongkiq nguta apaiq raq tsangtsam ka tiikito: "Ümchaü ranaiq arka chamchao ranaiq. Nashiq ma maiq raq mo jonghea tiihotlo. Kiimaq nashiq khushü ka jamkito she. Nashiq ka jechak nyung no wüchhiho she ikha. Shatmaq aningkun ka ahü. No ka dolot mak chamchao rai tlaq ikha.

⁴Asiria mungti hokham ajongwe raq asengi ajong pinthum siihiipwe ka atra Shiikeawe tiishummiikai tiikito. Riita TATIWE üm Shiikeawe raq atinkhan shummiitlaq kra mitailaq. Raüta arthun bomtsi ngotibi ka apaiq raq mo mitiholaq. Arningkhan Shiikeawe jaq wa achu jaülaq nashiqnok ümchuwa atra sitlaq thun kra miitu."

⁵Ümtiikiiwa Isaia raq Hokhamwe Hejekia tsütsa ka lapraq,

⁶apaiq ara tsütsa ara tiijang wanto; "TATIWE raq ümniima chongtlo, Asirianok raq namshiq ka apaiq raq tiichhiikuq lot mak nguta chongtlaq kriima namshiq ka naqhai rongkiq.

⁷TATIWE raq hokham ajong ni na shapshaü phanshi ra mitiitaikuq. Kra tsütsa ka tai raüta apaiq ka tsang mung na mijang wan. Raüta TATIWE raq apaiq ka tsang mung maq mitiitsat baiq."

Asiria Mungti Raq Thongshiri Hali Shiikeng Nongto

(2 Ho 19.8-19)

- ⁸Asiria mungti siihiipwe raq hokham ajongwe ka Lakhish wa wawan raüta, kra tho na Libna chela na re rai riikhattlo nguta tsütsa ka taito. Kra ningkhan apaiq ka ahokhamwe rai tsü riichong wa nguta kiiniishe wawanto.
- ⁹Bomtsi ka Asirianok phana Ejip mungti phenlabi ka Sudan mung Hokhamwe Tirhaka raq shea raüta tsangshiq khat wa watlo nguta tsütsa ka saüto. Kra tsütsa ka Asiria mung hokham ajong raq tai raüta, apaiq raq Juda mung Hokhamwe Hejekia ma lak ashi tiihoto.
- ¹⁰Raüta apaiq raq bom ka akha tiichonghoto, “Ümniiraq kamtlaü tisho raq ümniika ijaq khon mong na kiinong kuqmak miraq nguta ümniima bom ka chongkuqto. Shatmaq kra bomtsi ma ümniika naqtlao phaqqiq.
- ¹¹Asiria mung hokham ajongwe raq apaiq raq ümra mung wa atiithenbaiq chang nguta thapthitlaq kra mung ka jamkho tiithen baiqtlao kra tsütsa ri ümniiraq ataihaü. Ümniinga ümniika milunlotha ngutiisha tiimatlaü?
- ¹²Naititiim pat na tsangshiq raq Gojan chela, Haran chela, kiimaq Rejeph chela thun ka tiithenbaiqto. Kiimaq Betheden hiqti Telassar wang mungmaiqse ka jiip baiqto. Kiimaq tsangshiq phra kong raq tsangshiq ka maiq ashi ra dongdii min tiichhiikuq lot mak riito.
- ¹³Kiimahali, Hamath chela hokhamwe, Arpad chela hokhamwe, Sepharwaim chela hokhamwe, Hena chela hokhamwe, kiimaq Iwwa chela hokhamwe thun ha ümbano kihota?”
- ¹⁴Hokhamwe Hejekia kra lak ka tsasoqtibi jaq wa jaü raüta phatto. Raüta apaiq ka Shomjam na wawanto. Raüta kra lak ka TATIWE man na tiivekuqto.
- ¹⁵Raüta akha achu jaüto.
- ¹⁶“Ajong Pinthum TATIWE, Israilnok Shiikeawe lei, seraphim thaq na hokham ngacho na ngatiwe lei, ümniili she kata Shiikeawe ka. Mangjong hiqraikhü na maiqmungtan thun kra pengti ka ümniili. Ümniiraq ra nai hiq ara tiiqlaü.
- ¹⁷Ümchaü min, TATIWE lei, naishiq achu jaü ara tailaq. Laüta naishiq ma jamlai mra wa pinwantaq kra liilaq. Sennacherib raq ümnaq atra Shiikeawe ma shumtsü miitsü bombi ümchuwa kuqtlao kra tiitsang tailaq.
- ¹⁸Naishiq wiita raq asaphai, TATIWE lei, Asiria mung hokham ajongwe raq, maiq mung pahea tiithenbaiqto. Raüta kra mung thun ka botkhulai rai shotbaiqto.
- ¹⁹Raüta tsangshiqnok phra kong thun ka wa maq chaqbaiqto. Kriika ngohea dea tisho kong ka riimak. Kriithun ka maiqse raq jaq maq pe wa ahai kiimaq long maq ahai sumla phongli dongdii.

20Ümchaü min, TATIWE, naishiq Shiikeawe lei, naishiq ka Asiria mungti jaqkhon mong wa tiichhiikuqlaq. Krai mren, mangjong hiq na maiq mungtan tlotli raq ümniikli dea Shiikeawe nguta misap wan laq.”

Isaia Raq Hokhamwe Ma Atiichongho Tsütsa

(2 Ho 19.20-37)

21Kiijiishe Isaia raq Hokhamwe Hejekia ma tsütsa ka akha tiichonghoto.

22TATIWE raq apaiq achujaü tre akha nguto, “Jerusalem chela raq ümniika naikü sherüli liitlo, Sennacherib lei. Kiimaq ümniika shummiitlo.

23Ümniiriika ju shummiitiikang ngutiwa tiima tlaü? Kiimaq chuphit nüphit laüta ju wa shipoq tiikang ngutiwa tiima tlaü? Ümniiraq Ngi asii Israilnok Shiikeawe ka shummi shaq shaq saisi tlaü.

24Ümniiraq ümjaqshisetiim tiiki laüta ümkumrang leng phong ningkun maq ümniiraq Lebanon pum kaütiim diiluhea thun ka wiitashe khat wan laüta jiiwan laü nguta ikhaki na jarap jirap tiitsaki tiichong tlaü. Ümniiraq kra binjü wa maisak pero achong diiluhea pinthum thun nai pinthum ahea awa sidar pechong thun ka daqbaiq wan laü nguta tiishom rasiq tlaü. Kiimaq ümniika bintang jüngi tsäühea mong na phoili she nyap wan laü nguta tiitsaki tlaü.

25Ümniinga ümniiraq pongmung thun na khappong thü laüta kham nyang wan laü. Kiimaq üsengi phenlabi raq Nail rai kham ka tiishinriiq hok maq nibaiqto nguta shiikongsiq tlaü.

26“Ümniiraq arthun hong wantaq arka rathup rapha niiphü Ngi raq athapthi wan ngoka tai maü shea? Krai mren, ümchaü Ngi raq arthun ara klo wan kang she. Ngi raq tiina ümniima kiitelong maq peruk wshaü tangphak phak aruk chela thun kra botkhulai rai shottlii tiithen baiq wan miitu ningkun kuqkang.

27Kiijaq siti maiqse thun ka ningkun ahü jomtlii jomkito. Tsangshiq ka phiip raq tsaito. Raüta tsangnü hamlak lak, tsitsü min healot mak tiiraito. Tsangshiq ka sangphii wakram na chamtlaq ikha. Riimakla wukhu thung na tsaramtai na sang cham tlaq ikha. Ümtiikiwa shedong mung nü wa rahai haike säüwan räüjaq shinkitlaq ikha shinkitlo.

28“Shatmaq Ngi raq ümniika juwa kra wiita asapha. Ümniiraq jamlai wa shamtlaü kiimaq ümbano kiwa tlaü. Kiimaq ümniiraq Ngi ümtinkhan wa ngeng seng tlaü thun kra wiita asapha siisaq.

29Ngi raq ümnaq hokho tlaü thun kra, kiimaq ümnaq shiikongsiq tlaü thun kra, tsütsa ka lapwan kang she. Riita ümchaü min Ngi raq ümkhü na jin räukom miishe miwa kang. Lata ümnübok na kumrang nübok na tiikaq chang jinpo kriishe mitiikaq kang. Lata ümnaq ana ümra lam mo kilaü kra lam phan phan hali mishea wan nong kang.”

³⁰Kiijiishe Isaia raq Hokhamwe Hejekia ma akha nguto, “Arka jamlai mra pin wan chang wa kra miitu winji binriim miithii. Ûmchaü rawii nai rawii liipan niika kapram wa tsamso kra riichom laütli miphaqsiiq haü. Shatmaq shiqwii niishetiü ümniiraq wak na tü atsam lai ka michhi jang kihaü. Laüta kriiwa dong man wan tlaq kra mijutsiiq haü. Kiimaq spiqro thun kra michhi haü. Laüta spiqtsi kra mipan siq haü.

³¹Juda mung na jaqsong tiichong tlaq thun ka petsi chong raq arang chong ka hiqmong na tsäuhea na chamtlaq, raüta atsi ango pahea atu alu dong man tlaq ikha midong man wan.

³²Kiijaq Jerusalem na nai Jajon pum na mungmaiqse ka aso atiichongki asi miraq. Jamkhano ngukla Ajong Pinthum TATIWE raq arthun arka hongtha wan raa dongdii nguta kha ka toqtan wanto she.

³³“TATIWE raq Asiria mung hokham ajongwe miitu bom ka akha ngutto: ‘Apaiq ka ara chela mong na nyap wa mak miraq. Kiimaq liq sin kiishi dongdii min hiip mak miraq. Phenla weshi ra dongdii min chela tho na liiq piraüta saü mak miraq. Kiimaq chela tro ruk kii na re düwa chang hiqkhu hiq phong raüta hailot mak miraq.

³⁴Apaiq ka chela mong na nyap wa mak miili, apaiq kaichang lam kra phan phan hali mijang wan nong. Ngi, TATIWE raq, ngutiikang.

³⁵Ngi raq archela ara mitiichhiiha. Lata mitiiwongha. Ikhushü shreng lata kiimaq Ngi raq ijaqshise Dawit ma kiiqkham kuqkang kra tiiwong miitu mikloha.”

³⁶TATIWE rase ashi ka Asirianok phentiip teitlaq kiijaq wawanto. Raüta phenlabi ka 185,000 jiiip baiqto. Anap ranap chu miishe, kra tsangshiq phentu piitiip na tsangshiq ka wiita miqchup amaa phongli she jiiimto!

³⁷Kiijiishe Asiria hokham ajongwe Sennacherib raq Jerusalem ka khat mak she, tei thüto. Raüta apaiq ka Ninewi chela niishe jang wanto.

³⁸Ranaiqshi apaiq ka aphrakaü Nisrokh noqrea shomjam mong na riito. Kiijaq asenai wenai, Adrammelekh nai Sharejar raq apaiq ka tsangnai nepjasai maq sebaiqto. Raüta tsangnai ka Ararat mung na tiipaü juhoto. Apaiq changkhü songti ka asetiiim phong wa weshi, amang min Esarhaddon ngutlaq kriiwe raq awe changkhü song hokham ajongwe ma jato.

Isaia 38

Hokhamwe Hejekia Ka Atsi Wa Heakito

(2 Ho 20.1-11; 2 Ka 32.24-26)

¹Ara akhing tinkhan na Hokhamwe Hejekia ka atsi riikito. Raüta tsai nam nam tsito. Shammiwe Isaia, Amoj se ka apaiq liikai kito. Raüta apaiq ma akha nguto,

“TATIWE raq ümniima phanrap ka athuk atsomwiq tiihong laüta thülaq nguta chongtlo. Jamkhano ngukla ümtsi ka healot mak. Atsai ma khekham silaq.”

²Kiijiishe Hejekia raq atheaphi ka khetuk nü kiina nyi raüta akha achu jaüto:

³“Tsan na tiitsanglaq, TATIWE lei, ngi raq ümniika tsapkapkap maq shiiliwan kang kiimaq ümwokhong na silata jaq sham wan kang ira. Kiimaq ümniiraq athithi niili ngi raq wranaiqshe jaq sham wan kang.” Raüta apaiq ka kai aho gushgu she hoqto.

⁴Kiijiishe TATIWE raq Isaia

⁵ma Hejekia pha na jangki nongkiq nguta aming kuq nongto. Raüta apaiq ma akha ngulaq nguta thaüto, “Ngi ka, TATIWE, ümti Dawit Shiikeawe, raq ümnaq achujaü ka taikang kiimaq ümmakphai roktaq kriimin chhikang. Ngi raq ümrilung ka wiirroqshi ri wiibiingi hali mitlu kuq nongha.

⁶Ngi raq ümniika mitiichhii kuqha. Kiimaq ara Jerusalem chela armin Asiria mungti hokham ajongwe jaqkhon mong wa mitiichhii kuqha. Lata Ngi raq ara chela ka khupwongkuq shat mikhekuqha.”

⁷Isaia raq treto, “TATIWE raq ümniima akiqkham ka mitiihong kuqha nguta miithii ashi mishongkuq.

⁸Hokhamwe Ahaj raq haitaq rashe akhing thichang hiqkhu na tsaiji nyam ka, TATIWE raq hiq khuphi roqshi kra jai na hali mitiijang baiq nong.” Krai mren rashekii tsaiji nyam ka kiimroqshi jai na tiisot kito.

⁹Hejekia ka atsiwa heakito. Kra jai maq apaiq raq ara tiitsam shi waiqto:

¹⁰Ngi raq tiimakang irilung shethung pii na Ngi ka wulum mung na wawan she. Atra simang she miraq.

¹¹Ngi raq tiimakang ara mangjong hiq rilung na Ngi raq TATIWE ka chhinong mang she. Riimakla maiqse atra ka chhilu mang she.

¹²Irilung paq ka chumbaiq raüta thumto, Tombutiip tiitham runbaiq tlaq ikha, Kheathum pantei wa chumbaiqtlaq ikha, Ngi raq tiimakang Shiikeawe raq itsitsü paq chumbaiqto she nguta tiimakang.

¹³Rawa minru ngi ka atsitsi ma hoqsiqkang. Hangsikaü raq irok irii thun ka bunlak buncha akaq pha wan ikha. Shiikeawe raq i miisaq tiithumbaiqto nguta tiimakang.

¹⁴Ibom ka akhiise ningkun ahü bomtsü mang. Kiimaq ngi ka haütaü tsü ikhli hoqkang. Imak ka ramungtan na liitsi raq shiiroro she. TATIWE lei, arthun chamchao wa ngi chhiilaq.

¹⁵Ngi raq jawa michong? Arka TATIWE raq aklo. Itsan ka tsihea, akon min lot mang.

- ¹⁶ TATIWE lei, ngi ka üm miituli she misikang; Ithatsi tiiheakuqlaq, laüta ngi atra tiisilaq.
- ¹⁷ Itsi chamchao ka hansang miishe mija wan. Ümniiraq ngi ka phanrap haisi chang wa tiichhii laü; Ümniiraq ingarai thun wiita diikuqlaü.
- ¹⁸ Wulum riika jurmin ümniika tiitsam mak; Amaati raq üm tsapkap ma kam mak.
- ¹⁹ Atrati raq ümniika tiitsamtlo; Ümchaü ngi raq ümnaq tiitsam tiikang akha. Awetiim raq asetiiim ma üm tsapkap ka phankuqtlo.
- ²⁰ TATIWE lei, ümniiraq ithatsi tiiheakuq laü. Naishiq raq phaqlamtoro tsü laita ümnaq tiitsam mishi hai. Naishiq atra sikai wiiwii üm Shomjam na tiitsam shi mishi hai.
- ²¹ Isaia raq hokhamwe ma apaiq tsam mitsi ba kiijaq phupmuptsi maq apho awin da kiimaq poplaq nguta chongto. Raüla apaiq tsi ka miheaki.
- ²² Kiijiishe Hokhamwe Hejekia raq waito, “Ngi ka Shomjam na miwalotha nguta sap chang miithii ka jamlai wa?”

Isaia 39

Bebilon Wa Tsasoqti Saüto

(2 Ho 20.12-19)

- ¹ Ara akhing tinkhan na, Bebilon mung hokhamwe, Merodakh Baladan, Balandan se raq, Hokhamwe Hejekia ka atsi riito nguta tsütsa taito. Kra ningkhan apaiq ma lak ashi tiihoto kiimaq kongphiq ri tiihoho damto.
- ² Hejekia raq tsasoqtibi ka taoto. Kiimaq tsangshiq ma apaiq tsiiq tum thun—kampho nai chaq, suse tapan kiimaq ahom phan thun, kiimaq apenlabi raq rekhat chang hupsam thun wiita tiichhi kuqto. Atsamtiip na hupsam ümchuwa sitlaq kra kiimaq amungtan na ümchuwa sitlaq, phanshi ra min apaiq raq tiichhikuq mak ngutiika ahü, wiita kunkun tiichhikuqto.
- ³ Kiijiishe shammiwe Isaia ka Hokhamwe Hejekia phana wato. Raüta waito, “Arwetiim arka ümba maq aki wa kiimaq tsangshiq raq ümniima jamlai bom asa wa chongta?” Kiijiishe Hejekia raq treto, “Tsangshiq ka maiq mung luhea wa aki. Bebilon mung wa.”
- ⁴ “Tsangshiq raq ümjam hokham jam wa jamlai phan wa liita?” “Tsangshiq raq wiita kunkun chhito. Tsamtiip mong wa ngi raq tsangshiq ma tiichhikuq mang hupsam ka jam min ahü. Wiita tiichhikuq kang.”
- ⁵ Kiijiishe Isaia raq hokhamwe ma akha chongto, “Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo,

⁶akhing ashi misaü wan, raüla üm hokham jam na hupsam ümchuwa sitlaq kra hutjok, ümtitiim raq ümchu wa tum na ümchaü ranaiq na saüli thüthütaq kra, tiisiirai Babilon mung na mihophaq wan. Arjaq jamphan min tiichong mak miraq.

⁷Ümsaü ümsetiim shaq phong wa, maiq wiijam ka Babilon mung na mitsuq wan. Raüta Babilon mung hokhamwe jam na jaqshamke miitu ashoq wetiim mitiija baiq.”

⁸Hokhamwe Hejekia raq arka apaiq pat niika mungtsing maq misi wan nguta takto. Kra ningkhan apaiq raq akha treto, “Ümniiraq ngi ma TATIWE tsütsa chonglaü ka ahea riikhaqli.”

Isaia 40

Tsan Ranchang Bomtsi

¹“Jaiq ronglaq isenginok lei,” nguta nashiq Shiikeawe raq ngutlo. “Tsangshiq ka tiijaiq ronglaq!

²Jerusalemte ma tsaiji dokuq ronglaq. Tsangshiq ma chonglaq, tsangshiq luhea she chamchaoto, kiimaq tsangshiq ngarai thun ka ümchaü diibaiqto she. Ngi raq tsangshiq ngarai homa kra khan khan hongli mo tiihokang she.”

³Maiqbom ashi tiihong raüta akha gitlo, “Bintang jüngi wang na TATIWE kai ma lam ashi tanholaq! Rumnyangkhi kumtsaiphii wang na lam ka siirairai tanlaq, nashiq Shiikeawe kai ma!

⁴Hiqwii aweatek na hiq tiima phonglaq; pum aweatek na tri thubaiqlaq. Kin thun ka hiq thung tan ma mijaki, kiimaq chongpok longrok hiqshong thun ka, nyeajokjok hea she miraq.

⁵Kiijiishe TATIWE khushü kra mitiichhikuq, kiimaq maiq phan tlotli raq kra michhi. Arka TATIWE apaiq raq kiq akhamkuq.”

⁶Maiqbom ashi tiihong raüta gitlo, “Tsütsa ashi chiiriim laüta tiitailaq!” “Ngi raq jamlai tsütsa tiitai chang wa?” nguta ngi raq waikang. “Chiiriim laüta tiitailaq maiqse angu ka sangphii rü ikhli; tsangshiq rilung ka atoqse rumwa pepütu ikhli.

⁷Sangphii ka jungkitlo kiimaq pepüro ka mutkitlo, TATIWE raq tsangshiq thaq na ra tiihai räüjaq. Maiqse ka sangphii rü ikhli alu kham mak.

⁸Tengto, sangphii ka jungkitlo, kiimaq pepüro ka mutkitlo, shatmaq nashiq Shiikeawe bomtsi ka pattup pat-sa ngangtlo.”

⁹Jerusalem lei, pum diiluhea kiina walaq, laüta tsütsa ahea ka chiiriim laüta tiitailaq! Tiihong laüta gilaq Jajon lei; tsütsa ahea kra tiitai chonglaq! Linham linhok chonglaq, naqhaikiq. Juda mung na chela thun ma chonglaq; tsangshiq Shiikeawe ka kitlo she nguta!

¹⁰Ajong Pinthum TATIWE ka ningkun aheng maq pengkai kitlo, apaiq raq ada wan maiqse thun ka apaiq rai sheaho raüta.

¹¹Apaiq raq askukong ka sku riimti raq rümtlaq ikha miriim wan; apaiq raq sku ransetiim ka adam na mitriichum wan, raüta tsangshiq ka ajaq na mido wan; apaiq raq akaütiim ka chaosusu maq mishea wan.

Israilnok Shiikeawe Ka Athapthi Chang Ahü

¹²Maiq ashi ra raq sammoktra chum ka ajaq phi na tsoq raüta mithaplot shea? riimakla ra ka ajaq wiinai maq mishinlot shea? Maiq ashi ra raq hiqraikhü wa hiq ka kok na thü raüta miranglot shea? riimakla pum thun nai kin thun ka tok na mishinlot shea?

¹³Maiq ashi ra raq TATIWE ma jamlai jaqsham chang wa kra michong kuqlot shea? Apaiq ma juwero mishrin kuqlot? riimakla apaiq ma juwero tsü michong kuqlot?

¹⁴Shiikeawe raq ju rai wa bom riiwaiso tla, asap atsin wan miitu, kiimaq lairap ka jamkha sham chang wa kra tsin wan miitu?

¹⁵TATIWE ma maiq mung thun ka jam min ahü ikhli, ralang khampü se sakitlaq ikhli; sammoktra chum mong luhea na maiq mung thun ka chiiphüphü botkhulai raise ikhli.

¹⁶Lebanon mung rumnyangkhi na rum nyamse ümchuwa sitlaq ka, nashiq Shiikeawe ma honglu take rii min hong mak, kiimaq kiiwa pero thun ka apaiq raq wa tiinyaichaq rii min hongmak atsap se.

¹⁷Maiq mung thun ka apaiq ma jam miinu min ahüli.

¹⁸Shiikeawe ka jurai wa mithapthi? Apaiq ka jamkhiwa kra ümniiraq jamkho mishton haü?

¹⁹Apaiq ka maiqse jaq maq alo sumla phra ikha riimak. Sumla ka jintiiqtinok raq chaq ngam maq lotlo, raüta kampho ngantai na tsamtlo.

²⁰Maiq ju jaq niiwa kampho min ahü kiimaq chaq min ahü, kriiti riika riimkimak phan pe maq haitlo. Apaiq raq tsiimwe ashi rittlo; raüta phra sumla ka hiq na riwan mak chang sumla haihuntlo.

²¹Ümniiraq sapmaü shea? Ümniima rathupse niiphü chongkeje she riimak shea? Ümniiraq hiq ka jamkho tiq wantaq kra tai maü shea?

²²Kriika ahokham ngacho na ngatiwe raq kloto, hiqraikhü thaq na kiimaq ratsan mong nyang thaq na; ra takiq na siti maiqse ka saisii kaüsetiim ikha tiichhitlo. Apaiq raq ra ka kitan khea chantlaq ikha tiikha chanto, asi ma tombutiip chantlaq ikha chanto.

²³Apaiq raq ningkun chaqhea maq mungpengtibi tiidea baiqtlo, raüta tsangshiq ka hiqtili ma tiijabaiqtlo.

²⁴Tsangshiq ka achamsetiim ikha, ümchaütiq acham phaho arang satpha ikha. Ümtiikiiwa TATIWE raq rahai tiisaüjiiq, tsangshiq ka ashin riikitlo raüta tsamkü ikha rahai raq pan wantlo.

²⁵Asii Shiikeawe ka jamlai rai wa mithapthi? Apaiq khan maiq ka weshi ra asi shea?

²⁶Ra nü na lii liita! Ra na raiqsaiq thun chhitläü ka juro phansangta? Arthun ara phenlabi ikha shun sheati ka apaiq kata. Apaiq raq raiqsaiq phong ka ümchuwa kra asap. Raüta apo awea amang chong raüta heatlo! Apaiq ningkun ka jonghea-kriithun kiiwa poshi se dongdii min momiqki mak phan!

²⁷Israil lei, ikhijjiika ümnaq jam nguto bottläü TATIWE raq üm chamchao sapmak nguta, riimakla ümnaq khühü na chamchaotläü na liikuq mak nguta jawa tsantsutläü?

²⁸Sapmaü shaqli shea? Taimaü shaqli shea? TATIWE ka pattup pat-sa Shiikeawe; apaiq raq mangjong tlotli phansangto. Apaiq ka ümtiikiimin hunnii mak phan. Jurmin apaiq tsantsii ka khonlot mak.

²⁹Apaiq raq ningkun ajomti nai ahun aniiti ma ningkun shoqkuqtlo.

³⁰Juwa jero jongbi santla ningkun jomkitlaq; jero bi kuilang kuilabi kiimin anü makaiq niikitlo.

³¹Shatmaq jurwa TATIWE raq mikhrumkuq nguta kamtlaq, tsangshiq ma ningkun anye mishoqkuq. Tsangshiq ka rakong maq ra na liihakong ikha mibisiq, tsangshiq ka phiqhea miju shatmaq nii tsimak miraq, tsangshiq ka khum wan ruq miraq, shatmaq ahun anü ahü miraq.

Isaia 41

Shiikeawe Raq Israilnok Ma Kamto Kiqkham Kuqto

¹Shiikeawe raq ngutlo, “Kaiqshakshak maq, ibomchong arli tai rong laq, namshiq rathoko mung thun na siti raq! Namshiq kha ka rung na shok miitu tiije ronglaq; namshiq ma bomchong akhing asi miraq. Nashiq adam na ngalaita riichong i na juwa alam.

²“Shedong mung nüwa re hengheanok rekhat tangtinok ka juro shea wata? Raüta kriiwe raq ümra mung wa khatkitlaq kra tiitang wan ruq riitlaq? Apaiq ma hokhambi thun nai maiq mung thun tiitangketi ka juwa? Anepjasai maq tsangshiq ka botkhulai ikha chumbaiqtlo. Aliqsin maq hüp raüta tsangshiq ka rahai raq tsamkü pan wantlaq ikha tiipan baiqtlo.

- ³Apaiq raq tsangshiq ka johotlo, jamlai tiibanbi min ahü maq, pinthum phiqhea apaiq raq hiq na samhea thanmak jutlo!
- ⁴Atinkhan arka juwero tihong thalottla? Manphan ka juwero thapthi kuqta? Ngi, TATIWE ka rapha hiqwa niiphü asi dongdii riikang, kiimaq Ngi, TATIWE ka atiithum na saüli kiijaq asi mirha.
- ⁵“Maiq mung thun luhea na siti thun raq chhito, ngi raq jamlai wa shamkang thun kra; tsangshiq ka phiip raq tsaito raüta atiikhai rokrok riito. Kriikha na tsangshiq kunli riichom raüta wato
- ⁶Tsiimwebi liipan na jaq riisong khrumtlo, raüta tsaïdo jido riichongtlo.
- ⁷Pesham smawe raq chaqngam smawe ma, “Thep tiiq laü!” ngutlo. Jurwa sumla phra ka tiinyea haitlaqwe raq, sumla ka adam na khili maq tiikop tütiwe ka tsaijido somratlo. Tsangshiq raq ngutlo, ‘akii tro ka aheawiq lolaü,’ raüta tsangshiq raq sumla phra ka atiinga chang na khili maq tiipha tütlo.
- ⁸“Shatmaq ijaqshise, Israil ümniika, namshiq ka Ngi raq atsea arwanha isenginok, ikongtiwe Abraham saüsetiim.
- ⁹Ngi raq ümniika hiqmaikii tiisup wa ashea wanha; ngi raq ümniika hiq tiisup wa heawan kang, lata ümniima akha ngukang, ‘Ümniika ijaqshise.’ Ngi raq ümniika tiishaübaiq mang, shatmaq tsea wan kang.
- ¹⁰Naqhaikiq - Ngi ka ümniirai asi! Ngi ka üm Shiikeawe - ümniika jam miimin naqphiip jiiipkiq! Ngi raq üm ningkun ka mitiiheng kang; lata mikhrumkuq kang. Ngi raq ümniika mitiiwong kang lata mitiichhiha.
- ¹¹“Ümniirai tsankhiq sitibi thun raq, khatlot mak raüta jea mingaü wan. Ümniirai riikhatti thun atsai miraq.
- ¹²Raüta hiqraikhü wa athum mirki.
- ¹³Ngi ka TATIWE üm Shiikeawe; ngi raq üm ningkun shoqkuq tiikang, lata ümniima akha ngutiikang, ‘Naqhaikiq; ngi raq ümnaq mikhrumkang.’”
- ¹⁴TATIWE raq ngutlo, “Ümniika aranse kiimaq ningkun ajom, Israil lei naqhaikiq, Ngi raq ümnaq mikhrumkang. Ngi ka, asii Israilnok Shiikeawe ahata ümnaq tiichhiiti.
- ¹⁵Ngi raq ümniika tsam nichang thaikaü anye ahai ikha mitiijakang, awi thun anye kiimaq sihea miraq. Ümniiraq pum thun ka nishishi mithubaiqhaü, laüta mitiithen baiqhaü. Kin thun ka bun raüta botkhulai ma mijaki.
- ¹⁶Ümniiraq kriithun ka ra na tiithok hihi mibaiqhaü; kiiwa rahai raq mipan wan, kiiwiishe rathaiq raq barapse na miwan baiq. Kiijiishetiü ümniika michochi haü; jamkhano ngukla Ngi ka üm Shiikeawe, ümniiraq Ngi mitiitsamhaü, Israilnok asii Shiikeawe.

¹⁷“Ümtiikiwa isenginok raq tsangshiq letsi na kham jaüjiiq, tsang kham nyangtsi raq rot shin wan raüjaq, kiitiikaq Ngi, TATIWE raq tsangshiq achujaü mitreha; Ngi, Israilnok Shiikeawe raq, tsangshiq ka ümtiikiimin tiishaübaiq mang.

¹⁸Ngi raq kin thun shinriiqriiq na jürai phong mitiikiha, kiimaq hiqthungtan thun na jüse raisetiim mitiidongha. Ngi raq rumnyangkhi kumtsaiphii na thamchum tonglong mitiidongha, kiimaq shinriiqriiq binjü ka tsiimserai tonglong mitiijaha.

¹⁹Ngi raq rumnyangkhi kumtsaiphii na, maisak pero tonglong mitiija baiqha. Kiimaq akasia pero nai martel pero tonglong kiimaq olip pero tonglong mitiija baiqha. Hiq kealoklok binjü na pero tonglong she miraq, painro nai junipar ro kiimaq saipras ro tonglongli she mijong wan.

²⁰Maiqse raq arthun ara michhi, raüta arka Ngi TATIWE raq kloto nguta misap. Tsangshiq raq mitak wan arthun arka Israilnok asii Shiikeawe riidea kloto nguta misap wan.”

TATIWE Raq Arot Phra Kong Longto

²¹ TATIWE, Israilnok hokhamwe raq akha ngutlo: “Namshiq maiq mung thun phra kong raq, namshiq kha ka rung na shokronglaq. Namshiq kiqkhii chang ahea pinthum tri ka tiije lantea warong ra!

²²Ana warong ra, lantea jamlai mra wa mipin kra tiithai ronglaq, kra nguraütiq, ümtiikiwa kupi wanjiiq, naishiq raq misap hai. Rung maq man na lea wantaq mra thun kra chongkuq rongliina, lantea kra liichum thun ka naishiq ma chongkuq rongliina.

²³Naishiq ma chongronglaq rawiichii na jamkho mija wan-kra nguraütiq naishiq raq namshiq ka tisho kong dea nguta misaphai! Phanshi ra ahea phan klo ronglaq riimakla phanshi ra phiiptsi chang klo ronglaq; lantea naishiq ka phiip ma tiitsai ronglaq, kiimaq tiikiinyii rongliina!

²⁴Namshiq nai namshiq raq klotlan ka atuli shaqmii; namshiq noqti kong kiimin maiqphai asi kong!

²⁵“Ngi raq maiq weshi shedong mung na sitiwe ka tsea wan kang she; Ngi raq apaiq ka sheawa lata shekhu nü mung maq mitiikhat phahoha. Apaiq raq hokhambi ka boqda ikhli nishishi miraq, hamtak loti raq hamlihiq nitlaq ikha.

²⁶Namshiq phong wa juwero arthun ara miku wan nguta tiithai lan, kra nguraütiq naishiq raq namshiq bom ka tengtodea nguhai chang wa? Ara miitu namshiq phong wa jurmin tiithai mangdea kata; ara miitu namshiq raq atiithai ka jurmin taimak dea!

²⁷Ngi, TATIWE raq, Jajon ma tsütsa ka apha shaqshaq tiitaikang; Ngi raq tsasoqti weshi Jerusalem na akha tiichongkikang, ‘Namshiqnok saü wantlo! tsangshiq ka jam na watlo!’

²⁸Ngi raq sumla phra kong phong wa ritkangta, tsangshiq phong wa bom chongti weshi min ahü riito; Ngi raq bom waikang ta, bom poshi treti jumin ahü riito.

²⁹Ara sumla phra phong arka thiihü kong; tsangshiq raq jamlai min klolot mak, ara sumla phra phong arka ningkun ahü, kiimaq arang min ahü.”

Isaia 42

TATIWE Jaqshise

¹TATIWE raq ngutlo, “Ahata ijaqshise, Ngi raq apaiq ma ningkun shoqkuq tiikang; Ngi raq apaiq ka tsea wan kang, Ngi ka apaiq ma kai khoqriiq tiikang. Ngi raq apaiq ka ma iwenyi asho awo kuqkang she. Kiimaq apaiq raq maiq mungtek na tingting tri maq kha mipho.

²Apaiq ka mogisii gisiimak miraq, riimakla bom ajong maq bom mak miraq, riimakla lamkampii na agilülü traho mak miraq.

³Apaiq raq atiatingun arki tingjangkii ka ngoqbaiq mak miraq, riimakla lem amat wan miiqmiiq ka tiimatbaiq mak miraq. Apaiq raq wiitarü ma atsing angang miphokuq wan.

⁴Apaiq raq rantsantsii tran mak miraq riimakla tsaiji tran mak miraq; apaiq raq mangjong hiq na kha tingting mipho. Maiq mung ratsükotibi raq apaiq raq shrinke wan kra tairo thengetlo.”

⁵Shiikeawe raq ramungtan thun ka phansangto, raüta rawang win na chanto; apaiq raq hiq ka tiiqto, kiimaq kiijaq siti thun wiita phansangto; apaiq kiijaq siti asengi tlotli ma rilung nai tsitsü kuqto. Raüta ümchaü TATIWE Shiikeawe raq ajaqshi se ma akha ngutlo,

⁶“Ngi, TATIWE raq ümniika heawan kang lata ningkun kuqkang, hiqraikhü na mung ka tingting kappe maq peng wan miitu. Ümnaq lümaq ngi raq maiq phan tlotli rai tong mishongha; ümnaq lümaq Ngi raq maiq mung thun na rawüli mitiichhikuqha.

⁷Ümniiraq makchuktibi ma mak mitiipiiq haü, kiimaq ranyaq tangtang phaqték mong na sitibi ka midakuq haü.

⁸“Ngi lamlamli üm TATIWE üm Shiikeawe. Ngi khushü ka tisho ahinti ma riishake maimak; Ngi raq sumla phra thun ma Ngi shomra ka pheakuq mang.

⁹Ngi raq tiithai wan kang thun ka ümchaü kuwanto she. Ümchaü Ngi raq ümniima phanrap anye thun kra chongpha, kriithun ka mihongtha wan shaq niili chong kuqpha.”

Atiitsamkam Shi

¹⁰Ashi anye shikuq rong laq TATIWE ma; shironglaq apaiq tiitsam, mangjong tlotli raq! Tiitsam ronglaq apaiq, namshiq khamjong mong na khumtibi raq;

tiitsam ronglaq, khamjong mong na siti wiitsitsü phan wiita raq! Shi ronglaq, rathoko mung thun raq, kiimaq kiijaq siti maiq tlotli raq!

¹¹Kumtsaiphii rumnyangkhi binjü nai, kiiwa chela thun raq Shiikeawe tiitsam ronglaq; Kedar mungti raq apaiq tiitsam ronglaq! Sela chela na siti raq, chochisi tsi ma pum thun thaq maq, tihong lantea gitrang ronglaq!

¹²Ratho rapha mung thun na siti raq, TATIWE ka tiitsam ronglaq, kiimaq TATIWE khushü tiijong ronglaq!

¹³TATIWE ka nolajong ikha rekhatkai kitlo; apaiq ka tiijeshat chochikhiq rekhatkai ma. Apaiq raq rechapho ma gitlo, re riim; apaiq raq aningkun heng ajaqtinok ma tiichhikuqto.

Shiikeawe Raq Asenginok Khrum Kiqkhamto

¹⁴Shiikeawe raq ngutlo, “Rahiq luhea Ngi kaiqshak ngakang; Ngi raq isenginok bom tre mang. Shatmaq ümchaü ka atiime chang akhing she saüto; Ngi ka jechak nyung nowiichhitsu ikha hoqkang.

¹⁵Ngi raq kin thun nai pum thun ka mitiithen baiqha, lata sangphii rü nai pero thun ka atiishin mirbaiqha. Ngi raq jüwiitan thun ka kumtsaiphii ma mitiijabaiqha, kiimaq thamchum thun ka atrü mirbaiqha.

¹⁶“Ngi raq isengi makchukti thun mishun sheaha, tsangshiq raq jangshi min khum mak lam thun maq. Ngi raq tsangshiq ranyaq ka rawü ma mitiijaha, kiimaq tsangshiq khaki na rumtang lam thun ka, nyeadang danghea mitan kuqha. Arthun ara ikiqkham räüpot, kiimaq bom poshi min tiikhoi mang maq mitiiku wanha.

¹⁷Sumla phra kong ma kamti tlotli, jurwa sumla phong nangnga tsangshiq phra kong ngutlaq, tsangshiq thun ka aran ma mitiijabaiq kiimaq khushü jampaqpaq mirwan.”

Israilnok Raq Sap Mak Riito

¹⁸TATIWE raq ngutlo, “Taironglaq, namshiq nibiinok lei! Samhea atho maq liironglaq, namshiq makchuknok lei!

¹⁹Ijaqshise makchuktlaq arthaq niimin makchukti maiq ashi ra asi shea? Nibii thaq niimin biila, Ngi raq atiikiha itsa soqtiwe khan asi shea?

²⁰Israil lei, ümniiraq phanrap kunli chhilaü she, shatmaq jamlai wa sapsin wan laü? Maiqbom tai miitu ümnilok ka asi. Shatmaq riikhaqli ka jamlaili wa tai laü?”

²¹TATIWE ka Shiikeawe atiichhiike lungwiitlo, kra ningkhan apaiq raq athungtri nai atri räutu thun ka, shreng jonghea anato räuta riimtlo.

²²Shatmaq ümchaü asenginok ka laimiq runbaiqto; tsangshiq ka longsha phaqttek ranyaq mong na shaqbaiqto, räuta phaqttek mong na shaq räuta

paübaiqto. Tsangshiq ka tekto raüta runto, tsangshiq khrumketi maiq jumin ahü kimak riito.

²³Namshiq weshi ra raq mimi ara mitaihan shea? Ümchaü armiishe tsan tiitsi lantea mitaihan shea?

²⁴Israilnok ka thiimeaq kong ma juro tükuqta? TATIWE apaiq raq khata, nashiq raq apaiq makki na ngarai tangkai kata! Nashiq ka apaiq raq chongtlaq kiikhii ri simai, riimakla apaiq raq nashiq ma shrinkuqtaq tri kri langmai.

²⁵Kriikha niishe apaiq raq atsankhiq walütu maq nashiq ka shechaqto ahata, krai mren redong wa niishe khiimphaq kai ahata. Waniitu ikha atsankhiq wa raq Israil mung hamli khiimto, Shatmaq jamlai mra wa pintaq, kra nashiq raq jamtho min hemai riikai. Nashiq raq kra mra pintaq kiiwa jamlai tsü min chhi mai dea riikai.

Isaia 43

Shiikeawe Raq Asenginok Mitiichhiiha Nguta Kiqkhamto

¹Israil lei, TATIWE üm phansangtiwe raq akha ngutlo, “Naqhaikiq, Ngi raq ümnaq mitiichhii kang. Ngi raq ümniika üm mang chong lata heawan kang, ümniika Ngi rii.

²Ümniiraq kham tsaühea raptläü na, Ngi ümniirai adam mirha; Ümtinkhan chamchaoli riihum haü min; ümniika tiingathu tiinga mak miraq. Ümniika wa mong maq khumtlaü na, ümniika wa raq khiimak miraq. Maitai henghea saütlaq kriiraq, ümniika tiimitsi mak miraq.

³Ngi ka TATIWE üm Shiikeawe, asii Israilnok Shiikeawe, ümnaq chhiitiwe. Ngi raq Ejip mung ka ümkhum dokda miitu mikuqbaiqha; Ngi raq Sudan mung nai Seba mung mikuqbaiqha.

⁴Ngi raq maiq mung ashi wiimungtam, ümkhum dokda miitu mikuqbaiqha. Jamkhano ngukla ümniika Ngi ma pinthum rahea, kiimaq Ngi raq ümnaq lungwiitiikang, kiimaq ümniika shreng tiikang.

⁵Naqhaikiq, Ngi ümniirai asi! “Shedong mung luhea wa kiimaq shenyap mung luhea wa, Ngi raq ümnok ümta thun ka jam na mishea wanha.

⁶Ngi raq shekhu nü mungti ma tsangshiq ka tiiki ronglaq nguta michongha, kiimaq shemai nü mungti ma tsangshiq ka naq shiikhing rongkiq nguta michongha. Isenginok ka ratsüko mung thun wa mijang wanlaq; mangjong hiq tlotli wa.

⁷Tsangshiq ka isenginok shaq, kiimaq Ngi raq tsangshiq ka ikhushü tiijonglu ma phansang kang.”

Israilnok Ka TATIWE Hakhi

⁸Shiikeawe raq ngutlo, “Isenginok ka rung na tiichap ronglaq. Tsangshiq ka wiimak shatmaq makchuk; tsangshiq ka wiini, shatmaq nibii!

⁹Maiq mung thun ka khapho rung na tiichap ronglaq! Tsangshiq phra phong wa ümriiti riiwa rawiichii miitu mitiithailot? Ümriiti riiwa ümchaü mra pintlaq kra tiithaita? Arthun phra kong raq tsangshiq saqsebi ka rung na mitiichaplaq, raüta tsangshiq raq achong kriidea tengto nguta michaplaq, tsangshiq bom chong kiidea tengteng bomtsi nguta mitiichhilaq.

¹⁰“Israilnok lei, namshiq ka isaqse kong; Ngi raq ümniika ijaqshi miitu tsea wan kang, ümniiraq Ngi sap wan miitu kiimaq ngi makam wan miitu. Laüta Ngi arlishe dea Shiikeawe nguta sap wan miitu. Ngi tlea raüta ahin shiikea ka ahü she; man niimin ahü dongdii, kiimaq jai miimin ahü dongdii miraq.

¹¹“Shiikeawe ka, Ngi lamlam li dongdii, ümnaq tiichhiikelotti ka Ngi arli.

¹²Ngi raq mra mipin wan nguta tiithaikang, latiishe Ngi ka ümnaq khrumkai kikang. Pongmungti phra raq akha ümtiikiimin shamkuq mak riito. Namshiq ka isaqsenok.

¹³Ngi ka Shiikeawe kiimaq pattup pat-sa akhli misiha. Iningkun jaqkhon mong wa juwe min hangkilot mak; Ngi raq jamlai wa klo tiikang kriika ju riimin klailot mak she.”

Bebilon Mung Wa Milun Wan

¹⁴Israilnok asii Shiikeawe, TATIWE, ümnaq chhiitiwe raq ngutlo, “Ümnaq tiichhii wan miitu, Ngi raq iphenlabi mitiikiha, Bebilon mung khatkai; Ngi raq chela tro wa kilü thun kra mibukbaiqha, kiimaq asengi gisiitrang ka ahotrang ma mijaki,

¹⁵Ngi ka üm TATIWE, asii üm Shiikeawe, Ngi raq ümnaq phansang wan kang, Israil lei, kiimaq ka Ngi ka üm hokhamwe.”

¹⁶Rathupse niiphü, TATIWE raq khamjong chum maq lam tanto, kham henghea bluntlaq thaq maq, lamjong kaü ashi tanto.

¹⁷Apaiq raq phenphung henghea tsuq wan raüta miqchup tiithenbaiqto, kumrang leng phentu kiimaq kumrang phentu, Tsangshiq ka tiithumpak thap wanto, ümtiikiimin donglot mak chang thap wanto; lemtem walü atimatbaiq ikha.

¹⁸Shatmaq TATIWE raq ngutlo, “Richüpat wa mra pintaq kiijaq naq riiwiiqshiiqkiq; riimakla rathupse na jamlai mra wa pintaq, kriijiili naq ngasiqkiq.

¹⁹Ngi raq anye jamlai wa kiimung tiikang kra shrira liilaq. Arka hongtha rai wanto she- ümniiraq ümchaü min michhi haü! Ngi raq kumtsaiphii binjü maq lam ashi mitanha, lata ümniima jüseraisetiim mitiidong kuqha.

²⁰Rum ngamsekong raq dongdii min Ngi mishreng; miikakoi kong nai wuthon kong raq Ngi mitiitsam; Ngi raq kumtsaiphii binjü na jurai thun tiidong wan hajaq; Ngi raq atsea wanha isenginok ma tiinyang wan miitu.

²¹Tsangshiq ka Ngi pumsii miituli dongdii Ngi raq aphansang wanha, kraï mren tsangshiq raq Ngi tiitsam mishinge wan!”

Israilnok Ngarai

²²TATIWE raq ngutlo, “Shatmaq ümniika iwokhong na si angiishe, Israil lei; ümniiraq Ngi ka shomnoq maü she riilaü.

²³Ümniiraq Ngi ma chaqtlii-honglu sku thun lamkuq wan maüdea riilaü, ümniiraq Ngi ka honglu takuq laüta shreng maüdea riilaü. Ngi raq ümjaq wa honglu thun ka keraa dongdii nguta shiitep mang dea, riimakla ümjaq wa homseng honglu holai tiho mang dea.

²⁴Ümniiraq Ngi miitu homseng honglu rimaü dea, riimakla ümngampü maq itsan tiheha maü dea. Shatmaq kra rii na ümniiraq Ngi ka ümngarai homa ma tiipat wan laü; ümniiraq Ngi ka ümshut ümhit homa maq tiipat wan laü.

²⁵Kiitinkhan taü maq dongdii min, Ngi ka Shiikeawe, ümngarai thun diiketi, kiimaq Ngi raq arthun klotiikang arka Ngi ka Ngi dongdiawe ngokha maq shamkuqtiikang. Ngi raq ümngarai thun ka ümniima tihoruq tiho mang she.

²⁶“Rung na waphii shaq; laüta ümkha ka shoklaq! Laüta ümniika maiqsang dea nguta rung maq kiq ka khiilaq!

²⁷Ümti tipai pinthumwe riimin ngarai tangto; üm welabitiim riimin iman na ngarai tangto.

²⁸Kiimaq ümmung tuwebi riimin, isiqlaitap ka riikhiq pinthum tiishebaiqto. Atinkhan shutkha na Ngi raq Israilnok ka tiithenbaiq kang, Ngi raq isenginok ka maiq ma tiishummii kang.”

Isaia 44

TATIWE Kli Shiikeawe

¹TATIWE raq ngutlo, “Tailaq ümchaü, ijaqshise, Israil lei, Ngi raq tingsang atsea wanha isenginok, Jakob saüse phan.

²Ngi ka TATIWE ümnaq phansangti; ümrawü chhi wanli miiphü, Ngi raq ümnaq khrum kuqkang. Naqhaikiq; ümniika ijaqshise, ngi raq tingsang atsea wanha isenginok; ngi raq lungwii tiikangnok.

³“Ngi raq khamnyang tsitlaq mung na kham mikuqha, kiimaq shinriiqriiq hiqraikhü na jüserasetiim mitiikiha. Ngi raq iwenyi ümsetiim khum na miraükuqha, kiimaq ümsaütiim ma ram miramkuqha.

⁴Tsangshiq ka kham asi hiq arap bin na sangphiirü nümtnaq ikha minümrai, kiimaq tsiimseraisetiim kii thung na nyiimlungrai tlaq ikha milungrai.

⁵“Ashishi maq, maiq raq akha mingü, ‘Ngi ka TATIWE rii.’ Tsangshiq ka waraüta Israilnok rai mipong wan. Maiq loweatek raq ajaq phum na TATIWE mang mikhat thü, raüta apaiq kiimin Shiikeawe sengi weshi nguta mitiichong.”

⁶TATIWE, Israilnok rümti kiimaq tiiwongti, Ajong Pinthum TATIWE raq akha nguttlo: “Ngi ka atiphati, kiimaq atiisupti, Shiikeawe ka Ngi arli dongdii; ahin tisho ka ahü, Ngi sitiikang arli dongdii.

⁷Ngi raq jamlai jaq wa shamkang kra ahinti raq miklolot shea? Jamlai wa brakshaq wantaq thun ka, weshi ra raq mitiithai wanlot wiishea? rapha hiq wa akhing maq riita phangthum akhing na saüli?

⁸Naqhai rongkiq, isenginok lei! Namshiq raq asaphan kata, richüpat maq riitea ümchaü na saüli, Ngi raq ümchu hongtha wan chang wa kra tiithai wan kang. Kiimaq namshiq ka isaqsekong sitlan. Riita tisho ahin ka asi shea? Ngi raq jangshi ra min taimang shaq tisho ka asi shea?”

Sumla Noq Shummiitlo

⁹Sumla phra phong tiqtibi ka thiihü. Kiimaq tisho kong tsangshiq raq pinthum shrengtlaq thun ka jam riichang min riimak atuli. Jurwa ara tisho phong ara noqtibi makchuk kiimaq tsiihü kong. Kiimaq tsangshiq ma jea mitiingaü.

¹⁰Jin maq sumla phra tiq raüta noqpi ka atuli. Jamlai awet min ahü!

¹¹Kra noqtibi thun ka loweatek raq jeasi jonghea mingaü phaqa wan. Sumla phra thun tiqtibi ka miinan maiqsekongli. Tsangshiq ka wa raüta rung na michaplaq. Raüta tsangshiq kha ka mitiipholaq. Tsangshiq ka phiip raq mitsai. Raüta pinthum jea mingaü phaqa.

¹²Tiiqwe raq jinbu ashi kra lam raüta khi na tiijetlo. Raüta jaqko naita ma sintupo kaü kra do raüta jinbu ka tiqtlo. Raüta sumla miishe tiijatlo. Kra tiq lam maq apaiq ka aramtsi lei, khamnyangtsi wa lei, kiimaq anü makaiq riitlo.

¹³Tsiimwe raq pebu ka shintlo. Raüta apaiq raq longnin kii maq sumla kra pebu kiijaq waiqtlo. Raütiishe ahaihun chang hupsam maq maiq sumla kra pebukaü kriiwa tiidong haitlo. Kra atsom wiq maiq sumla kra apaiq ajam niishe tiinga thütlo.

¹⁴Kra miitu ka apaiq raq maisak pe daq raüta lo, riimakla ok pe wa daq raüta lo, riimakla saipras pe ka rumwa modaqkai miraq. Riimakla apaiq raq lorel pecham ka chhi raüta, rajun raq tiijong lu wan kra mikhe.

¹⁵Raüta kra pechong adaq kiiwa pe wiijam ka chin ma mitiija. Kiimaq pepan wiijam kiiwa sumla phra kra mihai. Pepan wiijam ka apaiq raq chin ma mitham.

Raüta wa ka chaq raüta apaiq raq wa ka miwo. Kiimaq winsii milum pha. Kiimaq pepan panko kriimiika sumla phra mihai. Raüta apaiq raq minoq.

¹⁶Pepan wiijam ka tham raüta apaiq raq chin ma tiijatlo. Raüta apaiq raq ngam shuphaqtlo. Raüta apaiq ka kai polotlo. Apaiq raq wa wo lam maq ahan keraüla akha ngutlo, “Aja thep, kelam lam hea! Wanyai wa heala thep!”

¹⁷Kriiwa chantlaq pebu ka apaiq raq sumla phra ashi hai miishe langtlo. Raütiishe apaiq raq phra sumla khaki na hiq na bumhihi raütiishe noqhotlo. Apaiq raq sumla jaq wa akha achu jaütlo, “Ümniika i shiikeawe. Ngi chhiilaq!”

¹⁸Akhnok maiqse kong ka angi ngila sang kong. Tsangshiq raq jamlai wa klotlaq kra sapphaq mak. Tsangshiq mak ka achuk kai kunshe. Kiimaq tsang khutsai kiimin abi kaikun she. Tengteng bomtsi ka tak wan lot mak she.

¹⁹Sumla phra thun tiiqloti khutsai ka ahü. Tsangshiq raq maiqmii tiima tsantsii na, “Pe pan wiijam ka chin ma chaqkang. Lata ngi raq winsii lumkang. Kiimaq ngam ka wa na shulata phaqqang. Kriiwa chantlaq pepan kiiwa sumla phra ashi haikang. Lata ümchaü ka ngi raq pepan wa sumla haikang kriishe noqtiikang!”

²⁰Arka wabun mesea lam niishe supwatlo. Apaiq hon atsii ngila sang sikha maq, apaiq ka lamjiq na tiishon sheahoto. Atsii ka jai na tiijang wan lot mak she. Apaiq khutsai na apaiq raq ajaq ma shamtlaq sumla phra ka tisho riimak dongdii nguta akhutsai na nyap mak dongdii she.

TATIWE Ka Phanrap Phansangti Kiimaq Chhiitiwe

²¹TATIWE raq ngutlo, “Israil lei, ara tsan na tiitsanglaq; ümniika ijaqshise nguta ümtsana na thülaq. Ngi raq ümniika ijaqshise miitu phansangkang, kiimaq Ngi raq ümniika ümtiikii min laq mang she.

²²Ngi raq ümngaraibu ka phumda ikha tsuqbaiqqang she. Ngi phana jang wa nongkiq; Ngi ka ümnaq chhiiti.”

²³Chochi lantea rütrang ronglaq, namshiq ramungtan thun raq! Gitrang ronglaq, hiqtsan hiqmong thun lei! Chochi lantea rütrang ronglaq, pum thun, kiimaq rum wa pechong thun loweatek raq! TATIWE raq apaiq jonglu tiichhito asengi Israilnok chhii wan raüta.

²⁴“Ngi ka TATIWE, ümnaq chhiiti; ngi ka ümnaq phansangtiwe. Ngi ka TATIWE, phanrap Tiidongtiwe. Ngi riili la ramungtan thun ka chankang; Ngi raq mangjong hiq tiiqqang akhing na, Ngi khrumti jumin ahü riito.

²⁵Ngi raq maiqjaq liitikong ka maiqjiq ma tiijabaiqqang; along bom tiithai thun ka tiibibaiqqang. Taksma bomchong ka Ngi raq khiibaiqqang, lata tsangshiq nyan bomtsi ka banbok mii tiijabaiqqang.

²⁶Shatmaq ümtiikiiwa ijaqshise raq tiithaitlaq; ümtiikiiwa Ngi raq itsa soqtiwe tiikitiikang, lata ikiimung sürüi tiikang kra tiichhi kuqtiikang. Ngi raq kra

kiimung thun nai riishambom tiithaitlaq thun ka tiikupi tiikang. Ngi raq Jerusalem ma maiq ka kiijaq mishong wan nong nguta chongtiikang, kiimaq Juda mung wa chela thun ka mitihea hainong nguta. Kra chela thun ka hiqrai ashotbaiq wa midong wan nong.

²⁷Ngi raq aming tsishi kuqlata sammoktra chum ka trübaiqkang.

²⁸Ngi raq Sairas ma ngutiikang, ‘Ümniiraq mung ka imang na mipenghaü; ümniiriika ngi raq chongtiikang kra phan phan mishamhaü; ümniiraq Jerusalem tiiehai miitu aming mikuqhaü; kiimaq Shomjam jamkhü longkaü kra mitiishong wan haü.’”

Isaia 45

TATIWE Raq Sairas Shongto

¹ TATIWE raq Sairas ka hokham ma tsea wanto! Apaiq raq apaiq ka maiq mung thun khat raüta jiiwan miitu shongto; apaiq raq apaiq ka hokhambi ningkun tiinyekai tiikito; TATIWE raq apaiq ma chela kilam thun kra midikuq. Sairas ma TATIWE raq ngutlo,

²“Ngi raq ipumsii maq ümniima lam mitankuqkang, pum thun nai kin thun mitri thubaiqha. Ngi raq miiki kilam thun mitiingoq bukbaiqha, lata kilamchong jinkii thun ka bunlak mibukbaiqha.

³Ngi raq ümniima tsiigtum ranyaq mong na apaüthü thun mikuqha; kiijiitiq ümniiraq Ngi ka TATIWE dea nguta misaphaü, kiimaq Israilnok Shiikeawe riidea ümniika mang chong raüta hea wanto nguta misaphaü.

⁴Ngi raq ümniika ijaqshise Israil ka khrum miitu shongkang, Ngi raq atsea arwanha nok kra. Ngi raq ümniima shreng jonghea kuqkang, ümniiraq ngi sapmaü jiimin.

⁵“Ngi ka TATIWE; Ngi tlea raüta ahin tisho ahü. Ngi raq ümniima ningkun ratlaq kra Ngi raq mikuqkang, ümniiraq Ngi sapmaüli jiimin.

⁶Ngi raq ara klotiikang arka maiqse loweatek raq, hiqraikhü na siti siimko maq riita siimko na saüli, Ngi ardea TATIWE, kiimaq ahin tisho ka ahü nguta misaplaq nguta klotiikang.

⁷Ngi ka ra tiwiiti kiimaq ra tiinyaqti; Ngi ka achu shiimanti kiimaq miqchup shiithenbaiqti. Ngi, TATIWE raq, arthun ara klotiikang.

⁸Ngi raq rekhat ka ra wa rajuntlaq ikha mitiitangha; hiqraikhü raq anü tiiki raüta mitao, raüta hiqraikhü na mren mra tri kappe maq mishin wan. Ngi TATIWE raq ara mitiisaüha.”

TATIWE Ka Phanrap Tiiqti Kiimaq Mangjonghiq Riimti

⁹Hamliitak raq apaiq lotiwe rai mirkhiilot shea? hamliitakse anok jamkho kiiikha lotaq kriiraq akiq mikhiilot shea? Hamlii da raq alotiwe ma jamlai wa klotläü nguta bom miwailot shea? Hamliitak raq alotiwe raq lotsü mak nguta misonlot shea?

¹⁰Maiqse raq anyungwe ma, “Namnai raq ngi ka akha jamkho tiidong lan?” nguta bom miwailot sha?

¹¹TATIWE, asii Israilnok Shiikeawe raq, rawiichii pat tiiqlotiwe raq akha ngutlo: “Ümniiraq isetiim miitu jam bom waichang arang ahü, riimakla Ngi raq jamlai jaqsham wa kra Ngi ma chongke maimak!

¹²Ngi ahata mangjong hiq tiiqtiwe, lata kiijaq si miitu maiqse ka phansangkang. Iningkun maq Ngi raq ramungtan thun ka chankang; Ngi raq rashe, jipi, kiimaq raiqsaiq thun kra pengtiikang.

¹³Ngi raq Sairas tsantsii ka jaqsham miitu tiishaibaiqkang, Ngi raq thapthi kang jaqsham kra tiikuwan miitu kiimaq riikhaqli tiikuri wan miitu. Ngi raq apaiq khumchang lamtek ka rusansan mitanha. Apaiq raq ichela, Jerusalem kra mitiieha hai wan, kiimaq isenginok ka kharü mong wa midokda wan. Ara jaqsham miitu apaiq ma jurmin raikao tatmak dea; riimakla apaiq ma jurmin tsiiqlap kuqmak dea.” Arka Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo.

¹⁴TATIWE raq Israil ma ngutlo, “Ejip mung nai Sudan mung tsiiqtum ka ümniiriishe miraq, kiimaq maiqjong maiqlu Seba mungti ka ümdisekong she mija; tsangshiq ka ümjai phan phan jinraü maq khaje miwa. Tsangshiq ka ümjichong na bum raüta tsangnü maq, ‘Shiikeawe ka ümniirai— apaiq kli dea Shiikeawe ka.

¹⁵Israilnok Shiikeawe, asenginok chhiiti, apaiq ka atipaü raüta siti Shiikeawe.

¹⁶Sumla phra thun haitibi raq jea mingaü; tsangshiq wiita raq jea mingaü pha.

¹⁷Shatmaq Israil ka TATIWE raq chhiikuqto, kiimaq apaiq raq rekhat tangtlaq kriika pattup misi wan; asenginok raq jea ngaü mak she miraq.”

¹⁸TATIWE raq ramungtan thun tiiqto, apaiq kriili Shiikeawe ka! Apaiq raq hiq ka loto raüta tiiqto, apaiq raq phataqtaq kiimaq anganwiq kloto. Apaiq raq hiqraikhü ka hiqmiqchangkhü ma tijamak, shatmaq maiqse singa miitu kloto. Apaiq raq ngutlo, “Ngi ahata TATIWE, Ngi tlea raüta tisho ahin ahü.

¹⁹Ngi raq adam apaü lam maq chongmang, riimakla Ngi raq thapthi tiikang kriika paümang. Ngi raq Israilnok ka Ngi ritkai rumnyangkhi na tiiki mang, Ngi ritkai hiqmiq changkhü binjü na tiiniiki mang. Ngi ka TATIWE kiimaq Ngi riika tengteng bomli chongtiikang; Ngi raq riikhaqli bom kli chongtiikang.”

Mangjonghiq Riimti TATIWE Kiimaq Bebilon Mungwa Sumla Thun

²⁰ TATIWE raq ngutlo, “Warongra adam na, maiq mung thun wiita, mungtan thenjai aso tiichonglanti thun; namshiq kha tiipho rung na chap ronglaq! Namshiq pe sumla phra kong rai arü ariiq khumlanti thun, kiimaq tisho kong raq tsangshiq chhiilot makti thun; tsangshiq ka jammin sapphaq mak!

²¹ Warong ra, lantea namshiq kha ka rung na shok wa rongkiq; kha phoketi liipan na bom mirwaisolaq. Rathup niiphü akha mihong wan nguta juro tiithaita? Kriika Ngi, TATIWE, asenginok chhiitiwe raq tiithaito riimak shea? Arjaq tisho ahin ka ahü.

²² “Ngi phana warong ra ümchaü, lantea tiichhiiphaqtlo rong laq, mangjong maiqse tlotli raq! Ngi arlishe Shiikeawe ka.

²³ Ikiq kham ka tengteng, kriika klai mak phan. Ngi raq iramkok sham lata sinkham tiikang; Maiqse loweatek ngi phana miwa raüta ikhaki na kaütsrong na mibum, raüta iwokhong na misiha nguta sin mikham.

²⁴ “Tsangshiq raq Ngi lümaq lam lam li, rekhat mitang kiimaq ningkun milap wan; shatmaq Ngi ngengti thun ka tlotli raq jea mingäü.

²⁵ Ngi TATIWE, raq Jakob saüse thun ka wiita mitiichhiiha, kiimaq tsangshiq raq Ngi mitiitsam.

Isaia 46

¹ “Bebilon mung phra kong miika arshe athum! Bel phra nai Nebo phra ka man na shomnoqto, shatmaq ümchaü tsangshiq ka kumtoq kong raikhü niishe miikuqto, anii makaiq nyamse kong ma homatlaili she.

² Sumla phra kong riika maiqmii khum santla tiikhe phaq tsümaq; tsangshiq ka lapwanto raüta howanto. Arka Bebilon mung sumla kong ma rilung thum she!

³ “Ibom taironglaq, Jakob saüsetiim lei, Isenginok aso atiichongki thun lei. Ngi raq namshiq ka rawii chhiwanli miiphü tiichhanchhi wan kang.

⁴ Ngi ka üm Shiikeawe kiimaq Ngi raq ümniika mishkumpan kang, ümniika nyungwe tiijali kiimaq ümkhu tiipüli miliikang. Ngi raq ümnaq phansang kang; Ngi raq ümnaq mikhrumkang kiimaq mitiichhiikang.

⁵ “Ümniiraq Ngi ka jurai wa mitriingea haü?” nguta TATIWE raq ngutlo. “Ngi akha ashi ra asi shea?”

⁶ Maiqse raq tsangshiq thongkhiiq kra lintlo; raüta chaq ngam ka raükhok khok raükuqtlo; raüta tsangshiq raq kampho ka tok na shintlo, raüta tsangshiq raq tiiqwe ka amaq kham na shiiplo tisho sumla tiitiiq miitu; raütiishe tsangshiq ka hiq na bum raüta kra sumla ka noqtlo!

⁷ Tsangshiq raq kra tsang phaqlam na do raüta pitlo; raüta tsangshiq raq hiq bashi na tiinga thütlo, tiinga thütaq ba kwiika atiimeshi min lotmak she. Maiq

ashi ra wa raüta kriijaq achujaü raü min trelot mak, riimakla apaiq ka akhlaq chang wa tiichhiilot mak.

⁸“Ara tsan na tiitsang ronglaq, namshiq ngarai maiqse kong raq; tiima ronglaq Ngi raq jamlai jaq wa shamkang kra.

⁹Tiitsang ronglaq rathup na jamlai mra wa pinta; Ngi ara lamlamli Shiikeawe nguta kholam kholiiq sironglaq, kiimaq Ngi rai thapthi chang ka jumin ahü she.

¹⁰Rapha hiqwa miiphü Ngi raq jamkha kupi wan chang wa kra tiithai wan kang; rathupse miiphü dongdii akha mihong wan nguta Ngi raq tiithaimaije. Ngi raq chongkang, Ngi raq thapthi tiikang ka poi mak phan miraq nguta, Ngi raq thimi wan kang thun ka mikloha nguta chongkang.

¹¹Ngi raq maiq weshi shedong mung wa heatiikang; apaiq ka liihawe raq phiimtlaq ikha phümsaqli she miphiim wan, raüta Ngi raq jamlai kiimung wa thapthi kang kra riikhaqli mitiiku wan, Ngi raq ngukang she, krai mren miku wan dongdii.

¹²“Ibom chong ara tai ronglaq, nilannok lei, namshiq raq rekhat tang wan miika rahi q luhea dea asi shaq nguta tiimatlan.

¹³Ngi raq rekhat tang wan ranaiq ka jeriirqriiq niishe tiisaü wan tiikang, kriika alu niika riimak she. Ngi raq rekhat tang wan akhing ka alu tihit mak she miraq. Ngi raq Jerusalem ka mitiichhiha, lata kiijaq Israilnok ma khushü mitiidongkuqha.”

Isaia 47

Bebilon Mung Kha Mipho

¹ TATIWE raq ngutlo, “Bebilon lei, ümhokham ngacho wa satkikiq, laüta hiq na botkhulai tha q na ngalaq. Man na akhing ashi na ümniika junsang riilaü, chela ashi re raq jimak shaq riilaü, shatmaq ümniika hünin hanninse ka riimaü she! Ümniika ümchaü maiqdi nyung she!

²Longtham kra trolaq! laüta bunwong thaülaq! Ümkhu pang chang bannin khea ka linbaiqlaq! Ümmiirii bannin khea thun sam tlaü ka chhutbaiqlaq! Ümniaq ka ra na tongsaq laüta khamraisetiim ka jinlaq!

³Maiq raq ümniika naiqhü ma she michhi; tsangshiq raq ümniika jea ngaü laüta munjuk mijuk she michhi. Ngi raq phuk milamha, kiimaq jurmin Ngi ka shiikhinglot mak.”

⁴Asii Israilnok Shiikeawe raq nashiq tiichhiito, apaiq mang ka Ajong Pinthum TATIWE.

⁵ TATIWE raq Bebilon ma ngutlo, “Kaiqshak maq ngalaq ranyaq mong na; tsangshiq raq ümniika maiq mung thun hokham nyung nguta heamak she!

⁶Ngi ka isenginok ma itsankhiq riikang; Ngi raq tsangshiq ka isenginok riimak she ikha haihi wan kang; Ngi raq tsangshiq ka ümjaq khon na thükang, kiimaq ümniiraq tsangshiq ka tihang wan maü dea riilaü; ümniiraq tikii kiikaiq kong kriimin jimaq nishishi haihü wan laü.

⁷Ümniiraq ümniika pattup pat-sa hokham nyungli mijaha nguta tiimasiqlaü, laüta arthun bomtsi arka akhiismin ümtsán na riivea wan maü riilaü, riimakla jaimaq tri ka jamno sup wanjiiq kriika tiimara maü riilaü.

⁸“Ara tiitsang tailaq, ümnaq chamtraq peoseati nyung raq, ümniinga ümniika rahai raq chhemak ngiimra sitiikang nguta tiimasiqtaü. Ümniika Shiikeawe rai riingea riingea ajong nguta tiimatlaü, ümnaq khan maiq ahin ka ahü nguta sitlaü. Ümtsán na ümniika ümkhiiritii jiimin manti nyung miika jamang mirhaü nguta srasiqlaü, riimakla ümsetiim ka ümkhiiritii jiimin tsaimak nguta srasiqlaü.

⁹Shatmaq jaqlose liipan niili, ranaiqshi niili, ara chongkang anai mra ara mipin. Ümniiraq ümtinkhan mintinli klo haü min, ümwese nai ümsetiim ka mitsai dongdii.

¹⁰“Ümniika ümniiraq abi kiimungtlaü kriima tlamsiqlaü ihata; ümniinga ümniika jurmin chhimak nguta ngiimra siwanlaü. Ümtaksu tsü nai ümphaqchi raq ümniika lamjiq nü na sheahoto, krai mren ümniinai ümniikli akha tiitsakilaü, ‘Ngi ka Shiikeawe - ngi khan ka ahin jumin ahü she.’

¹¹Ümniima miqchup chamchao misaü, kriika ümniiraq ümtinkhanli mintin klo haü min shiikhinglot maü, Ümkhuthaq na tihanghiq miili laimiq rathaiq misaü wan, Ümniiraq rawa ma maq dongdii min chhimaü chongthum rathaiq misaü wan!

¹²Ümniiraq klotlaü mintin kiimaq awuq along ningkun kra samhea thüshan liina; kriithun ka ümnaq jeroji na klong lawan laü. Ija jursap, kriithun ka ümniima akhek amu hupsam ma mija sham na; jursap kriimaq ümjaqtinok kra mitihailot haülo riila.

¹³Ümningkun ka ahü she ümniima hon atsii chongketi ümtinkhanli parai raü min, Raiqsaiq jipi shammibi raq ümniika mitiichhiikuq liina- tsangshiq khumshiiim siditi raq, ramungtan binjü thun kra mep haihunti raq, raüta ümniima jipitek na mra pin chang tiithaitlaq, raüta ümniima jamlai mra wa misaü wan kra chongkuqtlaq kata.

¹⁴“Tsangshiq thun ka tsamkü shin phong ikhli miraq, kiimaq wa riili mikhiimbaiq! Tsangshiq maiqmii dongdii min tiichhii wan lot mak miraq. Walü ka henghea miraq tsangshiq raq ninlot mak, walü ka tsangshiq ma awosea chang apeowiq ka riimak miraq.

¹⁵Tsangshiq raq ümniima ahea pinthum kloke ka arjiili she mithumki, kra raiqsaiq jipi shammi kong, ümrilung pattup tlamsiq wanlaü kong kata.

Tsangshiq wiita raq ümniika mibaiqthü, raüta tsangshiq ka maiqmii lampurit mipin; kiimaq ümnaq tiichhiiketi jai na jumin tiichong mak miraq.”

Isaia 48

Shiikeawe Ka Rawiichii Riimti

¹Ara taironglaq, Israilnok lei, Namshiq Juda saüsetiim raq: Namshiq raq TATIWE mang chong lantea tiitumtlan; kiimaq Israilnok Shiikeawe ka shomnoqtiikai nguta tiitsakitlan. Shatmaq namnübok maq bomtlan ka rakhütsiri miili bomtlan.

²Kra taümaq miimin, namshiq ka asii chelati nguta shiikongkhiq tiitsakitlan, kiimaq namshiq ka Israilnok Shiikeawe ma kamti, apaiq mang ka Ajong Pinthum TATIWE nguta srasiqtlan.

³TATIWE raq Israilnok ma ngutlo, “Man na rathup niiphü Ngi raq jamlai hong wan chang wa kra tiithai wan kang; kra mren tiihanghiq miili Ngi raq tiihongtiikang.

⁴Ngi raq asapha namshiq ka nilannok ma mijahan nguta, jinbu jamkho tsintlaq ikha tsin dang dang, kiimaq miiki ngam ikha atiiq ma tsinhea.

⁵Kra ningkhan Ngi raq namshiq rawiichii rilung ka tiithai wan kang, mra thun mipin wan shaq niiphü tiithai wan kang, namshiq sumla phra kong raq tiithai raüta, kuwanto nguta namshiq tiitsakijiiq ngomaq Ngi raq mra thun ka tiipin wan kang.

⁶“Ngi raq tiithaikang thun ka thum thum she kuwanto; Ngi raq tiithaikang kriidea tengto nguta namshiq raq pongsaq changli she. Ümchaü Ngi raq namshiq ma bom anye she chongpha, kongkhuji na tiichhikuq wan mangdea kriithun kriishe mitiihong wanha.

⁷Ümchaütiq Ngi raq kriithun ka tingsang klotiikang; man niika akha hongtha wan mak dongdii. Kriithun ka man niiphü dea hongtha wanto nguraü jiika, namshiq nga namshiq riimin asaphan dongdii nguta mitsütsit hanwa.

⁸Ngi raq asap-ha, namshiq ka maiq kamsea chang riimak, namshiq ka maiq wokhong na siti riiman. Kra ningkhan tiina namshiq raq ara bomtho lapwan man dongdii riilan kra, namshiq ni na ara bomtho saümak dongdii riitiika arningkhan kata.

⁹“Kriika maiqse raq imang mitiitsamlaq ngomaq, ngi raq itsankhiq atiikhing riiwan tiikang ara; Ngi raq kra tiikhingbaiq kang she, ümniika tiithenbaiq mang.

¹⁰Ngi raq ümniika chamchao wa maq chaq lata chen wan kang, kampho ka khiwa maq chentlaq ikha chenkang. Shatmaq Ngi raq ümniika thiihü chhikang.

11 Ngi raq jamlai wa klotiikang kriika imang chong tiiwong miituli klotiikang, Ngi raq imang chong ka tiibi romang; riimakla ikhushü ka jumiimin riishakuq mang. Kriika Ngi miituli khamaq Ngi riili dongdii riichang.”

Sairas Ka TATIWE Raq Ashong Tuwe

12 TATIWE raq ngutlo, “Taironglaq, Israilnok lei, Ngi raq ahea wanha nok lei! Ngi ka Shiikeawe, atiiphati, atiisupti, Shiikeawe ka Ngi arlishe dongdii!

13 Hiqraikhü diimchang jamkhü ka Ngi raq shongkang, kiimaq ramungtan thun kiimin Ngi raq tiikha chankang. Ümtiikiiwa Ngi raq hiq nai ra ma aming kuqtiikang, tsangnai ka tlothit saüwasaq chaprang riitlo.

14 “Mungthung ronglaq, lantea namshiq tarü raq ibom ara tai ronglaq! Sumla phra phong raq juwe riimin tiithailot wan mak riito, Ngi raq tsea wan kang kriiwe raq Babilon ka mikhat nguta; apaiq riika Ngi raq jamlai wa thaü tiikang kra misham wan.

15 Ngi kata apaiq ma bom chongketiwe, kiimaq apaiq heawantiwe; Ngi raq apaiq ka shun shea wan kang, lata apaiq ma phanrap tii-ongkuq wan kang.

16 “Ümchaü min ana ithona warongra lantea Ngi raq jamlai wa chongtiikang kra taironglaq. Aphaji niiphü Ngi raq linham linhok chongkuqkang, kiimaq wranaiqtek ibomtsi ka khashkhaq tiiku piwan kang.” (Ümchaü Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq ngi ma apaiq ningkun kuqto raüta ngi ka tiikito.)

TATIWE Raq Asenginok Miitu Ahang Suriitlo

17 Asii Israilnok Shiikeawe raq, TATIWE namshiq chhiiti raq ngutlo: “Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe, namshiq ma ahea miitu shrinke lungwiitlo, raüta namshiq ka ümriilam na khumraüwa ahea miraq kiina shunshea lungwiitlo.

18 “Namshiq raq Ngi aming lang lantea silan nguraüka! Arthun achu shiiman arka namshiq ma khamrai ikha saü wan chang wa, jüserai ümtiikiimin rükimak phan ikha mirwa! Rekhat tang wan khushü ka sammok tra chum blun wantlaq ikha tareko na milüm wan wa.

19 Namsaü namsetiim phong ka kumtsaiphii na kumtsai riiphongtlaq ikha mipuchi wan wa; kiimaq Ngi raq tsangshiq ka ümtiikiimin tiithenbaiq lot mak chang miklo kuqhawa.”

20 Babilon mung wa wawantlo ronglaq, wase ma jalanta wawan ronglaq! Arü ariiq chochikhiq tsütsa ka tiitai ronglaq! Tsütsa ka barapse na tiitai ronglaq: “TATIWE raq ajaqshi se Israil chhiikuqto she!”

21 Man na TATIWE raq asenginok ka akewiq, shinriiqriiq kumtsaiphii lam maq tsuq wantaq akhing na, tsangshiq ka khamnyang tsi raq chamchao mak riito. Apaiq raq kham ka longraq wa tsangshiq miitu tiidongkuqto; apaiq raq longraq ka tiikholiiq tiikhobaiqto, raüta kiiwa kham ka tiidongto.

²²“Ngarai maiqsetiim ma hansang mak,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Isaia 49

Israil Ka Mangjong Maiqse Miitu Rawüli

¹Ibom taironglaq, luheati maiq mung thun lei, namshiq mungmai qse ratsüko mung na sitibi lei! Ngi raq rawii michhiha shaq niiphü, TATIWE raq ngi ka tseato, räuta ngi ka ajaqshi se ma shongto.

²Apaiq raq ibomtsi ka jasai ikha siraüraü tiijato. Apaiq jaqkhong maq ngi ka tiikhup wongkuq wanto. Apaiq raq ngi ka liqsinkii ikha tsaito, sihea kiimaq ahiip homa tiijeje thütlo.

³Apaiq raq ngi ma nguto, “Israil lei, ümniika ijaqshise; ümnaq asi khamaq, mungmai qse raq Ngi mitiitsam.”

⁴Ngi raq ngukang, “Ngi raq jaqsham shiichaq wan kang, shatmaq kxanhü niili hunnii wan kang! Ngi raq iningkun thumli niiko wan kang, shatmaq jamlai amet min ahü riito.” Li jiiimin, ngi raq TATIWE ma ikhum tiichhii wan miitu kamtiikang; apaiq raq ngi ma poksi mikuq ngi raq jaqsham tiikang kra miitu.

⁵Ngi raq rawü michhi shaq niiphü, TATIWE raq ngi ka shongto; apaiq raq ngi ka ajaqshi se ma shongto, asenginok ka tiijang shea wan nong miitu, Israilnok anyinbaiq rat kriithun ka tiijang tsuq wan nong miitu, TATIWE raq ngi shrengtlo; apaiq ka ngi ma ningkun tu.

⁶TATIWE raq ngi ma nguto, “Ngi raq ümniima jaqsham jonghea tiisham chang asi, Ijaqshi se lei. Ümniiraq Israilnok aso tiichongtaq ka, atiijonglu wan lam lam li ka riimak; shatmaq Ngi raq ümniika maiqphan thun ma walüli ashi ma mitiijaha; krai mren mangjong maiqse kunli mitiichhii wanlaq.”

⁷Israilnok asii Shiikeawe kiimaq chhiitiwe raq ngutlo maiq raq saisitliiqwe kiima, maiq mung thun raq nengtlaqwe kiima, kiimaq mung pengtibi jaqshise kiima: “Hokhambi raq ümniika phaqték mong wa tiidongbaiq wan kra michhi; kiimaq tsangshiq ka tiidorang räuta ümniima shreng manto mitiichhi; hokhamsetiim maiqwe sere riimin kra michhi wan; kiimaq tsangshiq ka ümjichong na bum räuta minoqpi wan.” Arthun ara mihongtha wan jamkhano ngukla TATIWE raq ajaqshi se ka tsea wanto; asii Israilnok Shiikeawe raq apaiq kiqkham ka riikhaqli tiihongtlo.

Jerusalem Tiishong Wan Nong

⁸TATIWE raq asenginok ma ngutlo, “Namshiq tiichhiike wan akhing saü räula, Ngi raq namshiq ka mikhrumkang, kiimaq namshiq raq khrum jaü hoqtrangtlan kra mitreha. Ngi raq namshiq ka mikheha lata mitiawongkuqha, kiimaq ümnaq lümaq maiqphan thun tlotli rai tong mishong wanha. Ngi raq namshiq ka

nammung na hali mitiishong nga wan nongha, ümchaü hiqmiq changkhü ikha sitlaq kiijaq.

⁹Ngi raq phaqték mong na siti ma minguha, ‘Wase she wawan laq!’ kiimaq maiq ranyaq mong na sitibi ma minguha, ‘Rawii na dongho ronglaq!’ Tsangshiq ka skusekong kin thun na atsamphaq haitlaq ikha miraq.

¹⁰Tsangshiq ka ümtiikiimin aramtsi riimakla khamnyangtsi chamchao mak she miraq. Rashekiitsi nai kumtsaiphii hiqke raq tiichamchao mak she miraq. Jamkhano ngukla tsangshiq lungwiitiwe riishe tsangshiq ka miriim wan. Apaiq raq tsangshiq ka tsiimse raisetiim na misheaho.

¹¹“Ngi raq pum thun thaq maq munglam jonghea mithuha, lata isenginok khum chang lam mitiijeha.

¹²Isenginok ka maiqmung ratsüko wa misaü wan, shekhu nü mung wa kiimaq shenyap nü mung wa, kiimaq shemai nü mung na Aswan chela wa.”

¹³Shi ronglaq, ramungtan thun! Chojong chise gitrang ronglaq, mangjong hiqraikhü lei! Pum thun raq ashi ange phoktrang ronglaq! TATIWE raq asenginok miboqpum; apaiq raq asenginok chamchao chhi raüta mimang chankuq.

¹⁴Shatmaq Jerusalemte raq nguto, “TATIWE raq nashiq thaqbaiqto! Apaiq raq nashiq laqbaiqto.”

¹⁵Kriikhaniishe TATIWE raq tretlo, “Jechak nyung raq ase noshii ka milaqbaiq shea? apuk maq adong ase ka lungwii mak sha miraq? Anyung raq ase ka laqbaiq raümin, Ngi raq ümniika laqbaiq mang phan.

¹⁶Jerusalem lei, Ngi raq ümniika ümkhiiritii jiimin laqbaiq mang! Ngi raq ümmang ka ijaqphi na waiq thükang she:

¹⁷“Ümnaq tiiheha haitibi ka jaqloli she misaü wan, kiimaq ümnaq tiithenbaiqtibi ka awa mirwan.

¹⁸Tro tri liilaq laüta jamlai wa hongtha raitlaq kra liilaq! Ümnok ümta thun ka adam na thungtlo! raüta tsangshiq ka maiqmii hiqchü niishe jang wantlo! Ngi ka tengteng atra Shiikeawe sitiikang, ümniika ümsenginok chhi laüta kai mitiishomra haü, jetunyung raq ajunwa tiijeje adang na longseng laktum lakraüta tiitsam kamtlaq ikha mitiitsam haü.

¹⁹“Nammung ka tiithenbaiqto, raüta hiqmiq changkhü ma tiijabaiqto, shatmaq ümchaü hiq ka aranse miishe mijaki, kiijaq siwati maiq ka pahea jang wantlo. Kiimaq ümnaq tiithenbaiqti thun ka ümchaü luhea niishe mijobaiq.

²⁰Ümsengi munglu shumwi pongmung na siji na achiiti raq ranaiq shi akhing na ümniima minga, ‘Armung hiq ka aranse, nashiq sima hiq ajong ratlo!’

²¹Kiijiishe ümnaq nai ümniishe mitiingohaü, ‘Ngi ma isetiim achu arka juraq achiikuq wa? Ngi raq isetiim wiita sumkang kiimaq isetiim anye ka humlot

mangshe riikang. Ngi ka munglu shumwi ma tiijato raüta pong mung na jobaiqto, riita arthun isetiim arka juro tiichhanchhi kuqta? Ngi ka ngi laqlaqseli she baiqthüto, arthun nosere kong arka ümbawo saü hota?”

²²Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq asenginok ma ngutlo: “Ngi raq maiq mung thun ma miithii mishongkuqha, raüla tsangshiq raq ümsetiim ka jam na mishea wan.

²³Hokhambi ka ümniima awe ma mija wan; hokham nyungre ka ümniima anyung re ma mija wan. Tsangshiq ka ümkhaki na hiq na bum raüta ümnaq minoq; tsangshiq ka aransetiim ja raüta ümniima shreng manto mikuq. Kijjiishetiq ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misaphaü; ijaq wa khрум jaü khetiti ka ju min jaqmii tiijangbaiq mak miraq.”

²⁴Ümniiraq phenla weshi jaq wa sepat lopi ka minyea lot haü shea? Ümniiraq abi pinthum tuwe jaqkhon wa shumwikong ka michhiilot haü shea?

²⁵TATIWE raq tretlo, “Kra mihongtha wan ngutiikang ahata. Phenlawe jaqkhon wa shumwikong ka minyea wan, kiimaq abi pinthum tuwe jaqkhon wa, sepat lopi kra wiita minyea wan. Ümnaq khatti ka Ngi raq mikhat wanha; lata ümsetiim ka Ngi raq mitiichhii wanha.

²⁶Ngi raq ümnaq tlitkotti ka tsangshiq liipan na mitriijiiipbaiqha; Tsangshiq ka riiitsea riita tsankhiq watrangli miraq. Kijjiishetiq maiqse angu tarü raq Ngi ardea TATIWE nguta misap, ümnaq chhiiti kiimaq ümniika wase ma tiijati. Tsangshiq raq Ngi ka Israilnok Shiikeawe ningkun ajong riimti nguta misap wan.”

Isaia 50

¹TATIWE raq ngutlo, “Ümniinga Ngi raq isenginok ka jobaiqkang maiq weshi raq achak miimbaiqqlaq ikha ngutiisha tiima tlaü? Ikhiiijika, amiim lak ka ümbano? Ümniinga Ngi raq ümniika maiq jaq na shumwi ma shabaiqto, awe raq asetiim ka di ma shaphatlaq ikha ngutiisha tiima tlaü? Riimak, ümniika ümngarai tang kha na shumwi ma maiqjaq khon na wawan laü. Ümnaq maiqdi ma tiiwabaiqtaq kriika ümniiraq kha pahea tang khana tiiwa baiqto.

²“Isenginok raq ibom jam nguto tremak, Ngi ka tsangshiq phana tsangshiq tiichhiikekai kikang ta? Ngi raq tsangshiq hea kang ta, tsangshiq raq ibom jamto tremak? Ngi ka ningkun jomhea tsangshiq tiichhiikuqqlot mang shea? Ngi raq khamjong chum ka bom tsishi miili trübaiqqlot tiikang, kiimaq khamrai thun ka kumtsaiphii wang ma mitiijabaiqqlot ha, kra mren kiijaq siti ngiq ka kham ahü kha maq wiita mijjim.

³Ngi raq ra ka ranyaq tangtang ma mitiijalot ha, maiq tsaiki raüjaq maaho shiritlaq ikha.”

TATIWE Jaqshise Ka Phaqqhiinichii

⁴Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq jamlai chong chang wa kra ngi ma shrin kuqto, kra ningkhan ngi raq ahun aniiti ma ningkun shoqkuqlot tiikang. Wranaptek apaiq raq itsan tiichhiitlo; apaiq raq ngi ma jamlai phan shrinkero wa kra tai miitu.

⁵TATIWE raq ngi ma taksu tsii kuqto, kra mren ngi raq apaiq kiq khiimang, riimakla awokhong wa ahin na juho mang.

⁶Ngì raq itseati ma irai khü chungkuqkang, Ngì raq tsangshiq ka tiiwin mang, tsangshiq raq ngi shummiito, tsangshiq raq inübin phaibaiqto, kiimaq itheaphi na tho maq thoto.

⁷Shatmaq tsangshiq raq ngi shummiitaq kra riika idü na tsimak; jamkhano ngukla Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi khrumtlo. Ngì raq itsan tiithea lata nintiikang, Ngì raq asapha ngi ma jea ka tiingäü mak miraq.

⁸Jamkhano ngukla Shiikeawe ka aje na asi, kiimaq apaiq raq ngi ka maiqsang nguta kha mipho. Ashi ra raq ngi ma kha nyan khamtiishea? Rung na adam maq warong phiina! Apaiq raq ngi kha minyan liina!

⁹Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE apaiq kli ngi tiichhiitiwe! ikhijiiika, ngi ka ajiqwe ma tijati ka juwa? Ngì ma kha nyantibi thun ka wiita apin ajin mimoki; tsangshiq ka sap raq aphaq khea ikha mimoki.

¹⁰Namshiq tarü jurwa TATIWE shrengtlan, kiimaq ajaqshi se bom tailanta sitlan; namshiq khumchang lam niika ranyaq min mirsham; Shatmaq TATIWE miili kam ronglaq, nam Shiikeawe dü niili tiinin ronglaq.

¹¹Namshiq wiitarü, jurwa nanok tseabaiq miitu thiikho thutlanti ka, namshiq maiqmii raq athuhan thiikho na dea lantea mithen han. Arka TATIWE apaiq raq mitiihong wan; namshiq ka maklii jaina tiijangphat kharii mihumphaq han.

Isaia 51

Jerusalem Ma Tsaijido Bomtsi

¹TATIWE raq ngutlo, "Ibom tai ronglaq, namshiq atiichhii wan rotlanti raq, namshiq iphana khrum jäuwa tlanti raq. Namshiq dongchang longkaü kra tiima ronglaq, namshiq tiidong thechang longkhat kra tiima ronglaq.

²Namti Abraham kra tiima rongliina, kiimaq Sara, namwijong kra shiwea rong liina. Ngì raq Abraham hea wan kang akhing na, apaiq ka sehü, shatmaq Ngì raq apaiq ma shiiman kuqkang, lata apaiq ka saütam serü tiijakang. Ngì raq apaiq laila ka ra ma hiq ma tiipuchi kang.

³"Ngì raq Jerusalem ma mangchan mitiitsiha, apaiq riimraitlaq mong na siti maiq wiita ma. Apaiq mungtan ka hiqmiq changkhü, Li jiimin Ngì raq kriika bagan ashi mitiijaha, Ngì raq Eden bagan na chhijang kang kiikha mikloha. Chojong chise

apeo aleo lische kiijaq mishong nga wan, kiimaq Ngi ma tiitsamkam shi nai kechutum shi mishinge wan.

⁴“Ibom tairong laq, isenginok lei, Ngi raq jamlai wa chongtiikang kra tai ronglaq; Ngi raq maiq mung thun ma shrin kuq tiikang; itri raütu raq tsangshiq ma ra mitiiwükuq.

⁵Ngi ka jaqloli mikiha lata tsangshiq mitiichhiiha; ngi raq rekhat tangwan akhing ka ajelische. Ngi raq ipumsii maq maiq mungtan thun ka mipeng wanha. Rathoko na siti maiq mung thun raq ngi saüho khetlo; tsangshiq ka ngi saüho lata tsangshiq mitiichhiikuq nguta ranphankhiq khetlo

⁶Ramungtan thun kra liilaq; mangjong hiq kra liilaq! Ramungtan thun ka wakhuk mongtlaq ikha rahai raq mipan wan; hiqraikhü ka kheadiim chükii ikha miriimki, kiimaq asengi mangjong maiqse ka shecham kong jiiimtlaq ikha mijiim. Shatmaq Ngi raq tiichhiiwan tiikang kriika pattup pat-sa mitsing. Ngi raq rekhat tangtiikang kriika atiisup jaqsham.

⁷“Ibom tai ronglaq, namshiq riikhaqli jaqsham saptlanti raq, jurwa ngi raq ashrinkuqha tri ka tsan na shaqtlanti raq. Naqhai rongkiq maiq raq namshiq slailiitlaq raüta shummiitlaq na;

⁸Tsangshiq ka sap raq aphaq khea riimkitlaq ikha mimoki! Shatmaq Ngi raq tiichhiikuq tiikang jaqsham ka pattup pat-sa misiwan; Ngi raq rekhat tangtiikang kriika pattup pat-sa mitsing wan.”

⁹Tiidolaq, TATIWE lei, laüta naishiq khrumlaq! Ümningkun shoqlaq laüta naishiq tiichhiilaq; richü pat na jamkho shoqlaü kiikha shoqlaq. Man na ümniiraq jungrükaü Rahab bunlak chumbaiq laü ihata.

¹⁰Khamjong chum trübaiqti irmin ümnaq ihata, laüta kham mong maq lam ashi tanlaü ihata, kriikha maq ümniiraq tiichhii wan laüti thun raq jü ka jin wanto.

¹¹Ümniiraq tiichhii wan laü thun ka Jerusalem na chojong chise misaü wan. Ashi ange arü ariiq watrang chochikhiq miraq. Tsangshiq ka pattup pat-sa khoriq shishiq mishong wan, Pattup pat-sa aho ajü ahüshe miraq.

¹² TATIWE raq ngutlo, “Ngi ka ümniima ningkun shoqketiwe. Ümniika han-ngam hiqda maiqse jaram haiwa, apaiq ka sangphii ikha aloseli misi riimaksha?

¹³Ümnaq phansangti TATIWE ka alaq rea shea riilaü, ramungtan thun kra chantiwe ka, kiimaq hiq tiichap wan chang jamkhü kra phong wantiwe ka? Ümniika jam nguto hairuqruq haisiqtlaü, ümniika shiikeng raüta tiikiinyiitlaqti ma, ümniika tsatbaiq haijaq nguta tankhantlaqti ma? Tsangshiq tsankhiq maktlaq kra riika ümdü na thanlot mak.

¹⁴Juwa phaqttek mong na sitlaq thun ka, jaqlo liipan niilische mitiidongbaiq; tsangshiq ka rilung alu misi wan, kiimaq phaqaq asea chamtraq she misi wan.

¹⁵“Ngi ka TATIWE, üm Shiikeawe; Ngi raq khamjong chum ka shotshaqshaq tiibrak tiikang, lata atso jonghea tiimok tiikang. Imang ka Ajong Thaq Ajong TATIWE!

¹⁶Ngi raq ramungtan thun ka tiikha chan kang, lata hiq tiichap wan chang jamkhü kra phongkang; Ngi raq Jerusalem ma ngutiikang, ‘Namshiq ka isenginok! Ngi raq namshiq ma itri raütu kuqkang she, kiimaq Ngi raq namshiq ka ijaq maq khupwongkuq tiikang.”

Jerusalem Chamchao Ka Mithum

¹⁷Jerusalem lei, samtlo laq! Maiqmii tiidolaq laüta chaplaq! Ümniiraq moho chekhap ka baknyang laüshe kata! kriika TATIWE raq atsankhiqtsi ma nyanglaq nguta akuq kata; ümniiraq baknyang laü, kriiraq tropkhop tlaü.

¹⁸Ümnaq sheati ka maiq jumin ahü, ümnok ümta phong wa ümniika jaq maq hit raüta shunsheati jurmin ahü.

¹⁹Ümniima mo tiho ka thap nai maq thap raütiishe tiihotlo; Ümmungtan ka redong na botkhulai rai shotbaiqto, kiimaq ümsenginok ka ram raq jiipto. Ümniima mangchan tiichhiketi ka jumin ahü.

²⁰Lam awea lamshok tek na, ümsenginok ka alangpit tsi raq küram liiraq bumkito; tsangshiq ka chhingise maiqchiiq na aminrai ikha. Tsangshiq raq Shiikeawe tsankhiq sintsang heng ka saptoshe.

²¹Namshiq chamchao raitlan Jerusalemte lei, namshiq ka maiq che raq achokrai tropkhop raitlaq ikha tropraitlan.

²²TATIWE üm Shiikeawe raq ümniika tiiwongkuqtlo raüta ngutlo, “Ngi raq chekhap ka lambaiq tiikang she, itsankhiq tsi ma ümniima akuqha kra. Ümniiraq nyang ka raamak she, kra che nyang laüta ümnaq tropkhoprai tlaü ka.

²³Ngi raq kra ümniika ji maq nishishi haihiitinok miishe mikuqha, ümniika lam jong mong na tiibum raüta, botkhulai nitiikai ikha ji maq nishishi niwantinok miishe mikuqha.”

Isaia 52

Shiikeawe Raq Jerusalem Mitiichhiikuq

¹Jerusalem lei, ningkun shoqlaq laüta thongshiri ajong ma janonglaq! Asii Shiikeawe chela lei, achhai anyii miirii tiimiikhiiq nonglaq! Thatsang maiqse ka üm kilamchong thun mong na nyapmak she miraq.

²Jerusalem lei! ümdü wa kharii thun ka pantham panthit panbaiqlaq! Laüta lüwa nyung miishe jalaq. Hiq na botkhulai na ngatlaü kiiwa tiidolaq, laüta ümhokham ngacho kiijaq ngalaq! Ümdü na kharü raütu maq khatlaq thun kra chumbaiqlaq! Jajon chelati dikong lei!

³Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq asenginok ma ngutlo, “Man na namshiq maiqdi kong ma jawan lan akhing na, namshiq ma kampho kuqmak dea. Krai mren sii hali namshiq dokda wan miitu min kampho ke wan ngomin raamak.

⁴Man na namshiq Ejiip mung tijong holanta wanshawe ma jawanlan akhing niimin, namshiq ka maiqmii tsiitsii maq kiho lantea siwan lan. Asiria mungti raq riawe kla namshiq ka ningkun maq lap wanto. Shatmaq namshiq ri thü miitu ka tsangshiq raq jamlai kampho min kuq mak dea.

⁵Riita ümchaü min, Bebilon mungti riimin namshiq ka ningkun maq tsuq wanto. Namshiq ka shumwi kong. Kiimaq namshiq ri thii miitu jamlai kampho min kuq mak dea. Namshiq pengtibi riika tsang jaq phum rap wrap raüta shiikong siqtlo. Raüta ra na dü ma phipii srasiqtlo. Raüta tsangshiq raq imang ka pinthum chuphit nüphit shummiisiqtlo.

⁶Jai na akhing misaü wan, kra akhing na namshiq raq Ngi ardea Shiikeawe nguta misap wan han. Kiimaq Ngi riidea namshiq ma arthun bomtsi ara chongkang nguta misap han.”

⁷Pinthum thuktsomhea miraq pumkaü ji maq tsasoqtiwe kairai liisea ka, tsütsa ahea soho raüta, khusang rakhang tsütsa! Apaiq raq rekhat tang wan tsütsa tiitaitlo, raüta Jajon ma ngutlo, “Üm Shiikeawe ka hokham!”

⁸Chela kheti kintsongti kong raq gitrangtlo, chochisitsi ma kiqshi maq gitrangtlo! Tsangshiq raq maiqmii mak maq rashra chhitlo; TATIWE ka Jajon na hali jang wan nongtlo!

⁹Tiihong lantea chojongchise gitrang ronglaq, Jerusalem chela riim thun lei! TATIWE raq achela ka mitiichhii wan, raüta asenginok kra miboqpum wan nong.

¹⁰ TATIWE raq apaiq asii ningkun kra milang, apaiq raq asenginok mitiichhii wan, kiimaq mangjong tlotli riishe kra jaqsham ka michhi wan.

¹¹Bebilon mung baiqthü miitu khekham sironglaq, namshiq wiita Shomjam hupsam pitibi raq! Apii chang phan hupsam riiqkhiq jaq maq naqsham rongkiq; namkhum ka asii maq thüronglaq. Lantea kra mung wa laü wan tlo ronglaq.

¹²Ümchaü lak namshiq ka taülaükhiq ka laü wan man mirhan; namshiq ka chiimjin wan ajurai ngomin rarai mak. Namshiq TATIWE, nam Shiikeawe raq namshiq ka mishun shea wan, kiimaq apaiq raq namshiq ka trotam maq khebom kuqshat miraq.

Chamchaohea Jaqshise

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Ijaqshise raq apaiq jaqsham na ong wan ruq miraq; apaiq ka maiqse raq pinthum mishreng wan.

¹⁴Maiqse pahea raq apaiq ka chhi raüta akiinyii rai riito; apaiq sham ka wiita athenkai wishe riito, asham ari ka maiqse sham ikha riimak she riito.

¹⁵Shatmaq ümchaü ka maiq mung paheati raq apaiq ma pinthum awang mirwan, kiimaq hokhambi thun ka apaiq sham ka chhiraüta tsang nübok maq abom min dongmak she miraq. Tsangshiq raq michhi raüta misap wan, tsangshiq raq man na chhitai mak phan kriishe misap wan,”

Isaia 53

¹Mungmaiqse raq treto, “Ümchaü naishiq raq tiitai chongtiikai ka juro mikam wan lot? Juro TATIWE jaqsham ka arjaq chhi wanta?

²Kriika TATIWE apaiq raq dongdii thimi wanto, ajaqshi se ka pechamse ikha hiq shinriiqriiq ba na cham raüta arang ka hiq mong na cham chang nguta thapthi wanto. Apaiq sham ari ka achag awaq ka riimak. Kiimaq shamhea shamjü alüsea chang ka riimak. Nashiq raq apaiq ka maiqse wiqwiq dea nguta chhiha wanli chang ka riimak. Apaiq sham na liiraüta atsomwiqse dea nguta maiq maklii ranphan chang ka ahü riito. Nashiq raq apaiq ma tsan tiitsi chang sham ka ahü riito.

³Nashiq raq apaiq ka shummi wan kai; kiimaq apaiq ka tiishaübaiqkai; apaiq raq riitsitsaitsiiq chamchao homa ninwanto. Maiqse raq jurmin apaiq theaphi na liikham mak riito, nashiq raq apaiq ka hiqtili sinchiitsap ikhli shipoq wan kai.

⁴“Shatmaq apaiq raq chamchao homa howantaq kriika, nashiq raq hophaq wan chang wa howanto; amitsi ka nashiq raq howan chang wa, apaiq raq howanto. Apaiq chamchao wan kra chhilaita nashiq raq, apaiq ka Shiikeawe raq tiichamchaotlo ngutli tiima wankai.

⁵Shatmaq nashiq ngarai kha na apaiq raq mopung hoto, nashiq raq abi klo kha na apaiq ka bunlak tsatto. Nashiq thatsi ka apaiq raq moho wantaq kriimaq tiiheato, apaiq raq maiqmo howantaq kriimaq nashiq ka phintsaq tsaqhea tiijato.

⁶Nashiq tarü ka skuse amo arki ikha siwankai, nashiq loweatek maiqmii lampu rit siwankai. Shatmaq TATIWE raq nashiq mo ka apaiq ma tiiho wanto, nashiq tarü raq kra mo ka howan chang wa.

⁷“Apaiq ka notshot haihü wanto, shatmaq apaiq raq kaiqshak miili nin wanto; apaiq raq bom poshi min bom mak riito. Skuranse ataa phaho ma hito tlaq ikha, skuse abin sima hithotlaq ikha, apaiq raq bom poshi min bom mak riito.

⁸Apaiq ka laphoto raüta rung maq tiishut baiqto, raüta atseabaiq kai chiiphaina sheahoto, kiimaq apaiq mra ka jurmin broriimak riito. Apaiq ka nashiqnok ngarai kha na tsatbaiqto.

⁹Apaiq maa ka maakho na abi maiqsetiim rai thüdamto, apaiq maa ka chithe maiqse rai lap damto, apaiq riika jangshi dongdii min ashut klo mak dea, riimakla jangshi ra min arot chong mak riito.”

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Kriika ngi raq athapthi wanha, apaiq ka chamchao chang nguta; apaiq tsaitaq kriika ngarai diike wan miitu. Krai mren, apaiq raq apaiq lai ala phan kra michhii wan; apaiq rilung ka luhea misi wan, kiimaq apaiq lümaq ijaqsham ka mitiiku wan.

¹¹Chamchao rilung siwan jaimaq, apaiq rilung ka chojong chise rilung miraq; apaiq chamchao wantaq kriika atu na riimak nguta apaiq raq misap wan. Iwokhong na siti ijaqshise, Ngi raq apaiq ka pinthum lung wiitiikang. Maiqse pahea raq mo howan chang ka, apaiq raq wiita miho wan. Kiimaq apaiq mang na, Ngi raq tsangshiq mra ka midiikuqha.

¹²Kra ningkhan, Ngi raq apaiq ma shreng jonghea ngachang mikuqha, kra ngachang ka ajong alabi kiimaq ningkun ajong hotibi phong na miraq. Apaiq raq arilung ka khoqriiq shishiiq maq kuqto, räuta abi maiqse kharii kra riisha wan damto. Apaiq raq ngarai maiqse pahea rilung kra la na tsaito, kiimaq tsangshiq mra ka midiikuqlaq nguta achu jaüto.”

Isaia 54

TATIWE Raq Israilnok Lungwiitlo

¹Jerusalem lei, ümniika sehü nyung ikha silaü, shatmaq ümchaü ka agi asii ashi ange she chochilaq. Ümchaü ümsetiim ka awese raq heashise min tlea mak nyung thaq niimin ümsetiim ka pahea she miraq!

²Ümsichang tombutiip ka atiijong riilaq; achan chang räü thun kra atlushe riilaq, läuta atiikha chanchang tson thun kra samhea tiipha shonglaq!

³Ümmungtan hiqtraï ka trotam maq atiijong riilaq; ümchaü pongmungti thun sitlaq hiqshong thun kra üsenginok raq milap wan nong. Ümchaü chela thun hiqmiq changkhü ikha sitlaq kra maiq shong wan nong räuta hiima hiqma she misi wan nong.

⁴Ümniika naqhaikiq, ümkhushü ka tiijam nong mak she miraq; ümniika maiq raq jamsha nongmak she miraq. Ümniiraq nose wanyoji na ümwese rai samhea simaü lea wan läü akhing ka alaq she mirbaiq haü, kiimaq manti nyung rilung waqkhü kham nyangli chamchao wan läü kra alaq she mirbaiq haü.

⁵Üm Phansangtiwe ka ümwese ikhiishe miraq- TATI Ajong Pinthum kata apaiq mang. Asii Israilnok Shiikeawe raq ümniika michhiikuq- apaiq kata mangjong tlotli riimtiwe.

⁶Israil lei, ümniika awese ma wapha jetu nyung ikha, awese raq miimbaiq thü jai litraitlaq ikha. Shatmaq TATIWE raq ümniika apaiq pha na hali tiijang heanongtlo raüta ngutlo.

⁷“Jaqlöse miitu Ngi raq ümniika miimthükang; mangchan tsihea maq ümniika mishea wan nongha.

⁸Ngi ka itsankhiqtsi ma jaqlöse ümtho wa kihokang, shatmaq Ngi raq ümniika pattup pat-sa she milungwii kang.” Akha TATIWE ümnaq tiichhiiketi raq ngutlo.

⁹“Nowaq pat na Ngi raq kiq khamkang, mangjong hiq ka kham maq tlümbaiq nong mang she nguta. Ümchaü Ngi raq ümniima itsan tiikhiq nong mang she nguta kiqkham tiikang; Ngi raq ümniika tsat mang she riimakla sintsang maq tsatnong mang she.

¹⁰Pum thun nai kin thun ka mitham wan man aja sham, shatmaq Ngi raq ümnaq lungwii tiikang kriika ümtiikiimin thumki mak she miraq; Ngi raq hansang rilung mikuqha nguta kiqkham kang kriika pattup pat-sa mirümha.” Arka TATIWE ümnaq lungwiiti raq ngutlo.

Rawiichii Jerusalem Rilung

¹¹ TATIWE raq ngutlo, “O Jerusalem lei, ümniika chamchaotläü, ngila nguraü chela, ümnaq tiijaiqti maiq jumin ahü. Ngi raq üm jamkhü ka athü tsinhea longseng maq mihai wanha.

¹²Ngi raq ümkong mong chong thun ka rubi longseng maq mihai wanha, ümchela kilamchong thun ka wa ikha chaitlaq longseng maq miklo wanha, kiimaq üm tro na ruk thun ka longseng maq miklo wan ha.

¹³“Ngi raq ipumsii maq ümsenginok ma mishrinkuq wanha, lata tsangshiq ka chiithe lüwanok ma mitiija wanha, kiimaq hansang maq mirüm wanha.

¹⁴Tingting tri kappe shamtlaü kriiraq kiimaq tri khaqkhaq shamtlaü kriiraq ümniika achet alet ma mitiija wan. Ümniika mungtsing miishe misihaü kiimaq notshotshot tiiphiipjiip mak she miraq.

¹⁵Maiq ashi ra raq ümniika khat raüla, kriika Ngi rai riiwaihü maq klotlo; jurwa ümnaq khattlaq kriiti ka adea mirwan.

¹⁶“Ngi raq jatiiqti phansangkang, apaiq raq khi shongtlo raüta siinit wachü thun tiiqtlo. Ngi raq phenla kiimin shongtiikang, apaiq raq siinit wachü maq re ka tsattlo.

¹⁷Shatmaq jamlai chuntsi nyiimwin riimin ümdü na tiimitsi mak miraq; ümnaq shrati tlotli loweatek ma ümkiq khiichang bom asi miraq. Ngi raq ijaqshisetiim ka mitiichhii wanha, lata tsangshiq ma rekhat ka mitiitangha.” Arka TATIWE raq ngutlo.

Isaia 55

Shiikeawe Raq Tiihang Mangchan Tiichhitlo

¹ TATIWE raq ngutlo, “Warong ra, loweatek khamnyangtsiti— arjaq kham asi! Warong ra, namshiq kampho ahüt— püwong ka ri lantea pha q ronglaq! Warong ra! spiqtai nai minsäü pü ka rilanta nyang ronglaq— namshiq ma rihü maq kuqtlo!

² Wok phemak chang phan kiijaq kampho jaram sumwa? Nam ningchang kra shaphaq jai min ram tsishatli chang jiika kampho jaram sumwa? Ibom tai ronglaq, lanta Ngi raq achongha kra sham ronglaq, kra riihan jiila namshiq raq pha q sea ahea pinthum mipha q siq han.

³ “Taironglaq ümchaü, isenginok lei, lantea Ngi phana warong ra; warong ra, raüla namshiq raq rilung milap han! Ngi raq namshiq rai pattup pat-sa miitu tong mishongha, lata achu shiiman mikuqha, Ngi raq Dawit ma kiiq akham kuqha kra.

⁴ Ngi raq apaiq ka wela ma shongkang, kiimaq mangjong tlotli tha q na phentuwe ma shongkang, kiimaq apaiq lümaq Ngi raq tsangshiq ma iningkun tiichhikuq kang.

⁵ Ümchaü ümniiraq pong mung thun kra tiihealaq; man na tsangshiq raq ümniika sapmak riito, shatmaq ümchaü tsangshiq ka ümni rai pongwa dam ajutrang liishe miwa! Ngi, TATIWE, üm Shiikeawe, asii Israilnok Shiikeawe raq arthun ara mitiihong kuqha. Ngi raq ümniima shreng manto kiimaq khushü mitiijongkuqha.”

⁶ TATIWE wokhong na jang wan ronglaq, ümchaü apaiq ka aje na.

⁷ Abi maiqsetiim raq tsangshiq lamphan kra mibaiqthülaq, raüta tsangshiq tiima tsantsii kra ak lai mirwanlaq. Raüta tsangshiq ka TATIWE, nashiq Shiikeawe wokhong na minyap wanlaq; apaiq tiihang mangchan jonghea kiimaq jaqloli mra midiikuq.

⁸ TATIWE raq ngutlo, “Ngi tiima ka ümnaq tiima kiikha riimak, kiimaq ilam phan ka ümlam phan kiikha riimak, pong.

⁹ Ramungtan thun ka hiq maq ratsan mong na, kiikha hali ilam phan nai ngi tiima kiimin, ümnaq tha q na tsäühea.

¹⁰ “Ibomtsi ka tsakhiiq ikha kiimaq rajun ikha, ra maq mangjong hiq na deatlo, raüta hiqraikhü na nyuktlo. Raüta tü atsam kra tiijongtlo, kiimaq tsamlai tiidongtlo kiimaq apha q sea chang tü atsam tiidongtlo.

¹¹Kra niqririsii hali, ngi raq bomtiikang ibomtsi riimin— ngi raq jamlai miituwa bomkang kra jaqsham ka tiipoimak miraq; Ngi raq jamlai miituwa tiikikang kra kun kun miklo.

¹²“Namshiq raq Bebilon ka khoqriiq shishiiq lam maq mibaiqthü han; namshiq ka chela wa khusang maq mitsuq wan. Pum thun nai kin thun ka ashi ange miphok wan, kiimaq pechong thun ka chochisitsi ma agi watrang liishe miraq.

¹³Saipras pero ka ümchaü kiimko ro chamtlaq kiijaq cham raüta mijong wan; martel pero ka shuktam ro chamchang ba kiijaq micham. Ara miithii shong arka pattup pat-sa misi wan, arka Ngi TATIWE raq jaq shamkang kra tsan na tiitsang miitu miraq.”

Isaia 56

Maiqphan Tlotli Raq Shiikeawe Rai Milom Wan

¹ TATIWE raq asenginok ma ngutlo, “Tri na tingting nai riikhaqli kli sham ronglaq. Jamkhano ngukla Ngi raq namshiq ka jaqlo liipan niili she mitiichhii wan kang.

²Ngi raq Niitiitsak ranaiq ka akhingtek na tri riikhaqli maq lang wanti, kra ranaiq ka tiisheshi makti ma achu mishman kuqha. Jurwa ashut klo makti ka Ngi raq achu mishman kuqha.”

³Pongmungti TATIWE senginok rai pong wanti raq akha tiingo raamak she, “TATIWE raq ngi ka asenginok rai adam na tiinoq dam mak miraq.” Maiq ümriitiwa alai ka lambaiq reaje, kriiti raq apaiq raq aseri humlot mak she miraq, kra ningkhan apaiq ka Shiikeawe senginok ma jawanlot mang she miraq nguta tiima wan raamak she.

⁴TATIWE raq akhiiti ma ngutlo, “Ümniiraq Asii Niitiitsak ranaiq ka tri riikhaqli maq lang laüta, Ngi shreng haüla, kiimaq Ngi ma itsan tiieha chang jaq kra sham haüla kiimaq Ngi tongshong tri ka khaqkhaq lang haüla,

⁵ümmang chong ka i Shomjam na mitiitsang wan. Kiimaq isenginok phong na rawii luhea na saüli tsan na mitiitsang wan. Kriika ümniiraq ümse maiqwe sere nai jechak sere asi nguraü jaq ümtin khan tiitsang wan chang wa kra thaq na rahi alu mitiitsang wan. Ümniika ümtiikiimin laqbaiq mak she miraq.”

⁶Kiimaq TATIWE raq pongmungti thun, ümriitiwa asenginok rai pong wan damtaq, jurwa apaiq lungwiitlaq, raüta apaiq ka shomnoq tlaq, raüta Asii Niitiitsak ranaiq ka aheawiq maq langtlaq, raüta tsapkapkap ma apaiq tongshong tri langtlaqti ma ngutlo:

⁷“Ngi raq namshiq ka Jajon na, Ngi asii kin na mishea wanha. Ngi raq namshiq ma chochi jonghea ijam achujaü chang jam na mikuqha. Kiimaq namshiq raq Ngi ma berong-wacha na honglu akuq wanhan thun kra mitao wanha. I Shomjam ka mangjong maiqse tlotli miitu achu jaü chang jam ngutiishe mingü.”

⁸Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE, jurwa asengi Israilnok ka pongmung na munglu shumwi asiwa wa jam niishe shea wanto, raüta apaiq raq maiq nanok ahinti kiimin tsuq wan raüta tsangshiq rai she mitiishong nga wan damha nguta kiqkham kuqto.

Israil Mung Welabi Shrabaiqto

⁹TATIWE raq pongmungti thun ma tsangshiq ka rum ngamse kong ikha wa raüta asenginok ka wiita kaqphaq ronglaq nguta chongto.

¹⁰Apaiq raq ngutlo, “Welabi tlotli, namshiq ka isenginok ma hon atsii chongketi nguraü, namshiq ka makchuk kong siisaq! Tsangshiq raq jamlai min saptsin mak. Tsangshiq ka jamkheti kuku kong aso min somak ikha. Tsangshiq ka akonseali kiimaq rawa ma na lin konseali. Tsangshiq ka akonseali polotlo!

¹¹Tsangshiq ka shakaq hikong ikha. Ümtin phaqsiiq raümin hongto ngumak. Ara welabi thun ka taksu tsü ahü. Tsangshiq loweatek raq maiqmii raq athithi kriili klotlo. Raüta maiqmii ma amet dongchang kriili rittlo.

¹²‘Che ka abiri nyang rong i na,’ nguta ara cherop kong raq ngutlo. ‘Laita nashiq raq atangtang bak nyang rong i na! Anap ka ümchaü ranaiq nam ma ahealin miraq!’”

Isaia 57

Israilnok Raq Sumla Noqtlaq Kra Tiishuttlo

¹Maiqshaqti ka tsaitlo. Shatmaq jurmin tak mak. Kiimaq jurmin broriimak. Shatmaq ümtiikiwa tsangshiq she tsaitlaq, jamlai chamchao sangrai riimin tsangshiq ka tiichamchao lot mak she.

²Jurwa riikhaqli rilung siraüta tsai wan tlaq, kriiti ka sanglili hea tsai wantlo kiimaq maakho na niitiitsak raüta sitlo.

³Ana warong ra, namshiq ngarai maiqsetiim, namshiq kha ka tiipho wa rongkiq! Namshiq ka maiqwüq maiqlongti nai achak sishat taü maq maiqchak rai sra kaitibi nai mephe nyungre ikhli sitlan.

⁴Namshiq riika ju naikütiikai ngutiwa tiima tlan? Namshiq joksaü liiqse kong riika juka naikütlan ngutiwa tiima tlan?

⁵Namshiq raq namshiq asii pero mong na ngalanta jechakre rai kiicham lam maq ase tiidongketi sumla phra thun kra shomnoq tlan. Kiimaq namshiq raq namsetiim ka jüseraikii na longsha bok thun kiijaq honglu na takuqtlan.

⁶Namshiq raq kiiwa longkaü kaünyea nyea thun kra lam lantea tisho kong nguta noqtlan. Namshiq raq che khap ka honglu na tsangshiq ma raü kuqtlan kiimaq rai awong honglu thun kuqtlan. Namshiq nga Ngi ka arthun klotlan arma chochitlo ngutiisha tiimatlan?

⁷Namshiq ka pum diiluwiq kiina walanta honglu kuqwatlan. Kiimaq jechakre rai kiichamtlan.

⁸Namshiq raq sumla phrakaütiim khaiqhü naiqhü ma kra namshiq rin tap mong kilamchong thun tho na tiinga thütlan. Namshiq raq Ngi ka miimbaiq lan. Namshiq raq maiqmii khea kra chhutbaiq lanta nam changdü ajongwiq kiijaq namkongtiwetiim rai düwan tlan. Kra kontlan kra miitu namshiq raq jaq maq kuqtlan. Lantea nam sükhatsi kra tiitsaqtlan.

⁹Namshiq ka homseng maq namkhum na tiijutjü lantea, kiimaq tel maq tiijut lantea, Molekh phrakaü kra noqkitlan. Ashomnoq chang phra kaü thun tritkai, namshiq raq kiimwebi ka maiqhiq luhea hea na tiikitlan. Wulum mung na saülili tiikitlan.

¹⁰Namshiq ka ahin phra thun kra ritkot kai riitsitsaitsiiq hunnii raitlan. Shatmaq namshiq ka nungpaq man phan. Namshiq riika namshiq sumla phra kong khuhü kheahü thun kriiraq namshiq ma ningkun kuqtlo nguta tiimatlan. Krai mren, namshiq ka huntsi niitsi ngutiimin sap man sitlan.

¹¹TATIWE raq ngutlo, “Ara sumla phra kong, namshiq tiikai songti thun arka juwa? Kra hairai lanta namshiq raq Ngi ma arot akiq bom chongtlan. Lanta namshiq raq Ngi ka laqtang she laqbaiqlan? Namshiq raq Ngi ka atinkhan kaiqshakshak maq sirai wan phata, namshiq raq Ngi shreng wan ka ala q she riibaiqlan nya?”

¹²Namshiq ngiika, namshiq raq jamlaiwa klotlan kriika riikhaqli nguta tiimatlan. Shatmaq Ngi raq namshiq hon aja kra ra na alin she mirbaiqha. Kiimaq namshiq sumla phra kong raq namshiq ka khrum kuqlot mak she miraq.

¹³Ümra akhing niiwa namshiq ka hoqsiitrang wan tlan, kra akhing na namshiq phra kong riisheti q namshiq ka mitiichhii kuqlaq! Rahai akhüse hai räula tsangshiq ka wiita mipan wan! Shatmaq jurwa Ngi ma kamtlaq kriiti ka tsangmung na mishong nga wan. Räuta tsangshiq raq Ngi ka i Shomjam maq mishomnoq.”

Shiikeawe Raq Khrumke Nai Atsi Tiiheake Miitu Kiqkham

¹⁴TATIWE raq ngutlo, “Isenginok ka i wokhong na mijang wanlaq. Tsangshiq lam wa atiibanbi chang thun ka wiita lambaiq ronglaq! Lam ka tan ronglaq! Lantea lam ka tiijejesh e thü ronglaq!

¹⁵“Ngi ka ratsan ramong nyang na siti kiimaq asii Shiikeawe, pattup pat-sa thummak miqmak phan. Ngi ka ratsan ramong na kiimaq asii ba na siti. Shatmaq Ngi ka ka maiqse juwa aranse ma jatlaq kiimaq maiqmii ngarai tiidiitlaq kriiti rai sitiikang. Krai mren Ngi raq tsangshiq ma kamtsantsii nai rantsantsii ka thüda kuqtiikang.

¹⁶Ngi raq isenginok ma rilung kuqkang. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka tiishut wan ruq ka tiishut mangshe. Riimakla tsangshiq rai pattup pat-sa tsan tiikhiq ruq ka khiq mang she.

¹⁷Ngi ka tsangshiq ma itsankhiq riikang. Tsangshiq ngarai tangwan kha na kiimaq tsangshiq sükhatsii thü wan kha na khiq kang. Kra ningkhan Ngi raq tsangshiq ma mo tiihokang lata tiishaübaiq kang. Shatmaq tsangshiq ka nilannok. Krai mren tsangshiq raq lungwiitlaq kriili klo wanruq riito.

¹⁸“Tsangshiq raq jamlai wa klowantaq thun ka Ngi raq chhikang she. Shatmaq Ngi raq tsangshiq tsisi ka atiihea she mirkuqha. Ngi raq tsangshiq ka mishun shea wanha. Lata tsangshiq ka mikhrum kuqha. Kiimaq juwa aho ajii sitlaq kra atijaiq mirkuqha.

¹⁹Ngi raq maiqse kunli ma khusang rilung kuq tiikang. Aje na siti nai luhea na siti ma! Ngi raq isenginok tsisi ka atiihea she mirkuqha.

²⁰Shatmaq abi kiimungtibi ka khamjong chum blun raitlaq ikhli, chum phom blun ka atsaq min tsaq mak blun wan ruq. Ashe ashi sinchiitsap phong kra takii na tsuq wantlo.

²¹Ngarai maiqse miika hansang ahü,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Isaia 58

Riikhaqli Amang Maq Achujaü

¹ TATIWE raq ngutlo, “Tiihong laüta agilülü riimlaq! Isengi Israilnok ma tsangshiq ngarai thun kra chongkuqlaq!

²Tsangshiq raq Ngi ka wranaiqshe shomnoqtlo. Raüta tsangshiq ka pinthum ilam phan thun kra sap wan miitu kiimaq itri raütu kra lang wan raüta siwan miitu shiikut chaq tiikai nguta tiitsakiq siqtlo. Tsangshiq raq ngutlo Ngi raq tsangshiq miika riikhaqli tingting tri raütu kli kuq raüjaq ahea miraq. Kiimaq tsangshiq raq Ngi shomnoq lam maq kai khoqriiqtiikai nguta tiitsakitlo”.

³Mungmaiqse raq waitlo, “Nashiq raq atu na amang maq achu jaramli wa mijaü, TATIWE raq chhimak jiika? Nashiq ka dung seahü amang maq jaramli wa misi i, apaiq raq atsantsii kuqmak jiika?” TATIWE raq tsangshiq ma ngutlo, “Riikhaq tengteng bomtsi ka ara. Namshiq raq amang maq achujaü tlan akhing na, namshiq riika maiqmii miitu kli tiimatlan. Kiimaq namshiq jaqshamtibi ka ahaihi riitlan.

⁴Namshiq raq amang maq achu jaütlan akhing na maiqrai jasam piqsii riitlan. Kiimaq namshiq liipan na tatso lanta riilongliiqtlan. Namshiq nga akhnok amang maq achujaü ka Ngi raq mitrekuq ngutiisha tiimatlan?

⁵Namshiq raq amang maq achu jaü tlan akhing na, namkhum ka atuli tiichamchaotlan. Namshiq raq namtok ka sangjaqse jungtlaq raüta tiibatkitlaq

ikha hiq na kuraqraq sitlan. Kiimaq wunthaü riinaü khea thum ka hiq na phiilanta tapkhu maq phong lantea bumtlan. Riita namshiq ma amang maq achu jaü ka akhiidea shea? Namshiq raq akha achu jaütlan arma Ngi ka michochi rai ngutiisha tiimatlan?

⁶“Ngi raq lungwiitiikang amang maq achujaü ka akha rotiikang: Maiq ji maq nishishi haihiitlan kharü ka chumbaiq ronglaq. Kiimaq di ama ikha maiq tiichamchaotlan kra atiiwa she riibaiq ronglaq.

⁷Namshiq dungthop ka amang aleiti ma kuq ronglaq. Kiimaq namshiq jam hiqkhu ka jamhü wakhüti tiisi ma kilü dije thüronglaq. Juwa khuhü kheahü kriiti ma khea kuqsam ronglaq. Kiimaq namphu namno khrumke miitu naqdam rongkiq.

⁸“Kra riihantiq Ngi raq namshiq ma khrum ka ranap rashedong chhaitlaq ikha mililiim. Kiimaq namkhum wa ami atsi thun kra jaqlo thitthit mihea wan. Ngi ka namshiq tiiwongke miitu wranaiqshe namshiq rai misiha. Lata Ngi ka namshiq rai nongshnong sitiikang kriiraq namshiq ka trotam maq mikhup wongkuq.

⁹Ümtiikiiwa namshiq raq achu jaütlan, Ngi raq namshiq achu jaü mitreha. Ümtiikiiwa namshiq raq imang chongtlan, Ngi raq namshiq bom mitreha. “Kiimaq namshiq raq maiq ji maq nishishi haihiitlan kra thaqbaiq han jiila, phan phan maiq shummi shaq shaq tiimatlan kra baiqhan jiila, lantea abi bomtsi awea kra baiqhan jiila;

¹⁰kiimaq namshiq raq songtsi ramtsi chamchaotlaqti ma dungjada kuqsiq han jiila; kiimaq athüm alitti kra wok tiiphekuq han jiila, namshiq tro na ranyaq tangtang sitlaq kra ranaiq shethungpii ikha ali aliim she miraq.

¹¹Kiimaq Ngi riimin namshiq ka wranaiqshe mishun sheakang. Kiimaq namshiq ma ahea awa phan thun kra kuqlata mitsi mitsaq mitiipeo kang. Ngi raq namshiq ka kuilang kuilabi namhü namhan phintsaqtsaq mirüm wankang. Namshiq ka sonruk ashi na kham chamtraq sitlaq ikha, kiimaq tsiimseraise ümtiikiimin rüki mak phan ikha mirhan.

¹²Namshiqnok raq man na rathupse niiphü atiithen baiq chela kra mitiieha hai wan nonghan. Lantea manniwa jamkhü chü kriijaq kham thun ka mishong wan nonghan. Namshiq ka chela tro ruk athen arkiwa tiihea haiwantinok, jamthun atiithen arbaiq wa tiihea hai wantinok nguta maiqse raq misap wan.”

Niitiitsak Langwanti Ma Poksi Mikuq

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Namshiq raq Niitiitsak ranaiq ka asii ranaiq dea nguta shreng lantea langwan han jiila, kiimaq kra ranaiq na namshiq maiqmii miitu jaqsham man riihan jiila; kiimaq namshiq raq Ngi ma asii ranaiq kra athu atsin ma tiija hanla, kiimaq wanhiq na kiman maq, jaq shamki man maq, riimakla kra ranaiq hüti hiqli bom man riihanla,

¹⁴Ngi shiikumpan raüta chochi laptlaq kra milap han. Ngi raq namshiq ka mangjong tlotli raq shreng wanli chang miitu khushü mitiijong kuqha. Kiimaq namshiq ka namti Jakob ma akuqha mungtan kiijaq shong nga wan lantea mipolosiq wan han. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang.”

Isaia 59

Shammiwe Raq Mungmaiqse Ngarai Shratlo

¹ TATIWE ka ningkun jomhea namshiq tiichhiilot mak, riimakla nitang biila namshiq raq apaiq jaq wa khrum jaütlan ka trelot mak nguta namshiq raq naq tiima rongkiq!

² Namshiq ngarai asi khana tiina apaiq raq namshiq achujaü trekuq mak. Namshiq ngarai raq namshiq ka Shiikeawe shomnoqtlan akhing na apaiq phana walot man ahang riibaiqtlo.

³ Namshiq ka arot bom khana, jasam piqsii riitlan khana, kiimaq maiq tsattlan khana ashut kong.

⁴ Namshiq ka rung na riishoktlan, shatmaq namshiq kha ka phowe raq namshiq tlop na riikhaqli tri maq phokuq mak. Jamkhano ngukla namshiq raq arot saqse kuq lantea kha ka mitang hai nguta tiimatlan. Namshiq raq ahang han jaqsham kra klo lantea nanok ka tiichamchaotlan.

⁵⁻⁶ Namshiq raq abi thiikho thutlan kriika paüsang nyiqla kaü tai phong ikha. Maiq tseabaiq chang achok araq lai phan klo tlan. Kra paü taipo kriishe tiibun kiiq räula, paüse se dongki tlo! Shatmaq namshiq raq abi thiikho thütlan kra riika namshiq ma jamlai achu shiiman ahü. Kriika chiiqkiiq mü wa rai lam räuta khea ataq ikha. Jamlai taichang min riimak!

⁷ Namshiq raq ranaiqtek abi kiimung sürii wantlan. Kiimaq namshiq raq kra abi jaqsham kra klo wanhü miika namshiq ka sanglili maq ngalot man. Namshiq raq maiqtu ngampiiti thun kra tseabaiq wan miitu akhiismin kankop man. Namshiq ümnüno kitlan, namshiq jai niika athen ajen wan lamlu kli sitlo.

⁸ Kiimaq namshiq raq jamlai abi thiikho wa thutlan krii wiika ju min hangkilot mak. Namshiq raq jamlai jaq wa sham wan tlan kriika ajiq siisaq shamtlan. Namshiq khumkai chang lam ka kokatkat. Kiimaq kra lam phan phan khum kaiti ka ju min tiichhii wan lot mak.

Mungmaiqse Raq Tsangshiq Mra Tiidii Wanto

⁹ Maiq raq ngutlo, “Ümchaü kla naishiq raq sapkai she naishiq ka naishiq jamshatinok jaqkhon mong wa Shiikeawe raq jam nguto tiikhup wong kuq mak. Naishiq ka rawiili na khum lungwiitiikai. Shatmaq ranyaq tang tangli sitiikai.

¹⁰Krai mren naishiq ka makchuk kong ikhli tiithap miitha laitli sitiikai. Naishiq ka ranaiq shethungpii niimin rawa thung na ikha akii aliili, ranyaq tang tang wulum mung na ikhli sitiikai.

¹¹Naishiq ka ahang ahun li. Laita akii anyiili sitiikai. Naishiq ka Shiikeawe raq maiq jaq khon mong na ji maq nishishi haihü raüta tiichamchaotlaq kiiwa tiichhiikuq wantlo haüjaq nguta thenge tiikai. Shatmaq jamlai khrum lam min chhimai.

¹²“TATIWE lei, naishiq raq ümman na ashut pahea klokai. Naishiq ngarai phong riili naishiq tiishuttlo. Naishiq raq naishiq ngarai homa riiphongtlaq kra wiita asaphai.

¹³Naishiq ka ümwokhong wa donghokai. Ümkiq khiikai. Ümniika tiishaübaiqkai. Ümjai phan mai riikai. Naishiq raq nanok ka ji maq nishishi haihü wankai. Laita ümwokhong wa ahin na juhokai. Naishiq tiima tsantsii ka arot. Naishiq bomtsi chongtiikai kiimin arot.

¹⁴Tingting kappe tri raütu lang wan mai riikai. Kiimaq riikhaqli tri raütu ka sham wan mai riikai. Tengteng tri raütu ka nokwe ngong thun chang hiq thung ba na tiithap tha wanto. Kiimaq rung na tengteng jaqsham ka khüpho khapho akhing na ahü mokito.

¹⁵Riikhaqli maq jaqshamti maiq ahü ngokha maq, jurwa ashut jaqsham kra thaqbaiq wan tlaq, kriiwe kiimin ashut kloti maiqse chuntsi kra ho raüta chamchao riihum wantlo.”

TATIWE Raq Asenginok Tiichhii Wan Miitu Tijetlo

TATIWE raq arthun arka chhiito she. Kriikha na apaiq ka atsanbi sitlo. Jamkhano ngukla mung na tri tingting maq lang wanti maiq ahü.

¹⁶Apaiq ka awang raütli sitlo, jamkhano ngukla maiqse liipan na ji maq nishishi tiichamchaotlaq kra khrumketi maiq ahü. Kra ningkhan she apaiq raq apaiq ningkun kriishe milang. Raüta tsangshiq ka mitiichhiikuq kiimaq rekhat ka mitang wan.

¹⁷Apaiq raq tingting khapho tri ka samtong kaü rekhat chang liiq ma tiija raüta misam. Kiimaq maiqse tiikhup wongke wan ningkun tu ka jin khuphok kaü ikha akhu na phok raü miraq. Kiimaq apaiq tsan mong na mung ka riikhaqli tri maq peng wan miitu jaqkhon tiiphashat maq tri raütu kra milang wan. Raüta mungmaiqse tiichamchaoti, haihü wantibi ka mo jonghea tiho raüta phuk milamkuq wan.

¹⁸Apaiq raq ajaqtinok ka tsangshiq raq ümtinkhan wa shuttaq kra phan phan kappe maq shin raüta mitiichamchao. Maiq mung thun ratsüko na siti thun kriimin mitiichamchao.

¹⁹Shedong mung maq riita shenyap mung na saüli, maiqse kunli raq apaiq miishe mihai song wan. Apaiq raq ningkun jonghea riimtlaq kra chhi raüta mihai song wan. Apaiq ka jüchhang jonghea ikha misaü wan, kiimaq rathaiq henghea ikha misaü wan.

²⁰TATIWE raq asenginok ma ngutlo, “Ngi ka namshiq tiichhiikai Jerusalem na mikiha. Kiimaq namshiq phong wa ümchu riiwa ngarai baiqthü lantea iwokhong na nyap wan tlan, kriiti thun ka kun kun mitiichhii kuqha.

²¹Kiimaq ümchaü ka Ngi namshiq rai tongshong tiikang: Ngi raq namshiq ma iningkun tu kra kuq tiikang. Kiimaq iman phan ijüche ka namshiq miishe kuq tiikang. Arka pattup pat-sa namshiq miituli she miraq. Krai mren ümchaü ranaiq armiishe namshiq raq ibom taichang. Kiimaq namsetiim ma kiimaq namsaütiim ma shrinkuq ronglaq, tsangshiq raq Ngi raq akuqha aming thun ka pattup pat-sa lang raüta shong wan chang nguta.”

Isaia 60

Rawiichii Akhing Na Jerusalem Khushü Jonglu

¹Tiidolaq, Jerusalem lei, laüta rashekaü ikha liliimlaq; TATIWE khushü ka ümkhu thaq na chhaitlo!

²Maiq mung ahin thun ka ranyaq wan raüta mipangbaiq, Shatmaq ümkhu thaq niika TATIWE liliim kra michhai nyii. Apaiq asi chhainyü ka ümniirai miraq.

³Maiqmung thun ka ümliliim kra chhi raüta ümtro na mirtam wan. Kiimaq hokhambi thun ka ümranaiq anye rawü wantlaq kra chhi raüta ümwokhong na mirtam wan.

⁴Ümtro na jamlai phan wa hongtha rai wantaq kra liilaq: Üsenginok ka jam na laüwan ma adam riitamtlo! Ümsetiim ka pongmung luhea wa misaü wan; Ümse jechaksekong ka noshiisetiim ikha raikhü na miboq wan.

⁵Ümniirag ara michhihaü laüta chojongchise mirhaü; Ümniika chochisitsi ma adoqhaha midoqsiq haü. Maiqmung pahea wa tsiigtum thun ka ümnii miishe mihokuq wan. Khamjong chum reko wa tsangshiq tsiiq tum ka ümjaq niishe misaü wan.

⁶Hupsamhoti kongnyung kaüshi kumtsong kong misaü wan, Midian nai Epha mungti. Tsangshiq ka Sheba mung wa chaq nai homseng howan raüta misaü wan. Mungmaiqse raq tsütsa ahea TATIWE raq shamtaq kra michong!

⁷Kedar nai Nebaioth mung wa skukong ka wiita Ümniima honglu kewa misaü wan. Raüta berong-wacha na mitakuq TATIWE tiichochi miitu. TATIWE raq apaiq Shomjam ka pinthum achhai anyii pattup mitiichhainyü wan.

- ⁸Arthun mokkiitu phong khamjong chum mong na, phumda ikha khumtlaq ara jamlai riiti wa? Haütaü kong jam na jang wantlaq ikha?
- ⁹Kriithun ka mokkiitu phong maiq mung luhea wa saü wantlo, Shiikeawe senginok tsangshiq jam na shea wantlo. Tsangshiq raq kampho nai chaq horaüta watlo. TATIWE mang shreng miitu. Asii Israilnok Shiikeawe. Apaiq raq mangjong maiqse kunli ma Asenginok shreng miitu aming kuqto.
- ¹⁰TATIWE raq Jerusalem ma ngutlo, “Pongmungti raq ümchela tro ruk ka mitiieha haikuq, Kiimaq tsang hokhambi raq ümnaq mishkumpan, Itsankhiqtsi ma Ngi raq ümniima mo tiihokang, Shatmaq ümchaü Ngi raq ümniima lungwii mitiichhikuqha, Kiimaq atihang mirkuqha.
- ¹¹Ranaiq rawa ümchela kilamchong thun kilü ka tiidishatli she miraq, Maiq mung thun hokhambi thun raq Ümniima tsang tsiq tum thun hoke wan miitu.
- ¹²Shatmaq maiq mung thun jurwa ümnaq shiikumpan mak, Krii thun ka miqchup mishthenbaiq.
- ¹³“Pain pe, junipar pe, kiimaq Saipres pe thun, Lebanon pum wa pe ahea pinthum kra, Lamho raüta ümchela ka mitiieha hainong. Raüta i Shomjam ka pinthum tsomhea tiija miitu, Raüta ichela ka achhai anyii khushü tiijong miitu.
- ¹⁴Ümnaq ji maq nishi haihiiti setiim thun misaü wan, Raüta ümji chong na bum raüta ümnaq mishreng. Man na akhing ashi na ümnaq saisiti raq ümjichong maq ümnaq mishomnoq, Tsangshiq raq ümniika, ‘TATIWE chela’ nguta mingu, ‘Jajon ka, Israilnok asii Shiikeawe chela’ nguta mingu.
- ¹⁵“Ümniika miimbaiq mak she kiimaq saisi mak she miraq, Chela mii kiimaq hiqmiq changkhü riimak she, Ngi raq ümniika ajong kiimaq tsomhea mitiijaha, Pattup pat-sa miitu chojong chise siwan chang hiqshong miraq.
- ¹⁶Maiq mung thun nai hokhambi raq ümniika mishli, Anyung raq ase noshiise shiilitlaq ikha. Ümniiraq misap haü, Ngi, TATIWE riidea ümniika tiichhiikuq kang nguta misap haü, Ajong pinthum Israilnok Shiikeawe raq ümniika wase ma tiijato nguta misap haü.
- ¹⁷“Ngi raq ümniima miiki rii na chaq mikuq kang, Jin nai pe rii na kampho nai miiki mikuq kang, Kiimaq long rii na jin mikuq kang. Ümnaq pengtibi raq ümniika ji maq nishishi nimak she miraq; Ngi raq tsangshiq ma mung ka tingting maq nai khusang maq mitiipengha.
- ¹⁸Jasam piqsii trang ka ahü she miraq; Athen ajen raq ümmung ka tsaihü jihü tiijabaiq mak she miraq. Ngi raq ümniika khetuk ikha tiichhii lata mitiiwongha; Ümniiraq Ngi mitiitsamhaü jamkhano ngukla Ngi raq ümniika tiichhiikuq kang.

¹⁹“Ümniima ranaiq na rashekii ka rarai mak she miraq, riimakla ümniima jipi li kiimin rarai mak she miraq. Ngi, TATIWE arli she ümniima pattup pat-sa mililiimha; Ngi khushü ngao chhaitlaq kriili she ümniima mililiim.

²⁰Ümnaq jonjü rahi q ka athum she miraq. Ngi, TATIWE arli she ümniima pattup pat-sa rawiili miraq. Arka rashe kaü nai jipi kaü tha q niimin luhea mitsing.

²¹Ümsenginok tarü raq riikhaqli kli misham. Kiimaq tsangshiq raq nam mung ka pattup pat-sa she misiq wan. Ngi raq tsangshiq ka hiq na chhi wan kang she. Ngi raq tsangshiq ka phansang kang she. Arka Ngi jonglu kra maiqse kunli ma tiichhike miitu klokang.

²²Ümsengi phong wa aranse wepuq weseta kiimin, Maiq mung jonghea, achet alet mung ashi ma mitiija wan. Akhing riikhaqli saüto angu na Ngi raq ara bom chong ara mitiikuha, Ngi raq ara jaqloli miti hongha. Ngi ka TATIWE!

Isaia 61

Atiichhii Wan Tsütsa Ahea

¹Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ka apaiq wenyi maq asho awo she rom wanto. Apaiq raq ngi ka atsea raüta tiikito Miitsan maiqse ma tsütsa ahea sokekai, Atsan awok bunlak chamchaoti tiheakekai, Kharüi mong na siti ma diikuqto she nguta tiitaikai, Kiimaq phaqttek mong na siti dokdakekai tiikito.

²Apaiq raq ngi ka chiiriim raüta tsütsa tiichongkai tiikito, TATIWE raq asenginok tiichhii wan akhing ka saüto she Kiimaq tsang jaqtinok kra mitang wan. Apaiq raq ngi ka aho ajüti kunli tiijaiqkai tiikito.

³Jajon chela na maaho manyiti siti ma, Ashi ari siti ma, Chonjong chise khoqriiq shishiiq kekai, Ajü amii siti ma, Tiitsamkam shi kekai. Tsangshiq ka pero ikha miraq Kriika TATIWE apaiq raq achhi wan. Tsangshiq wiita raq riikhaqli jaqsham kli misham, Kiimaq Shiikeawe raq jamlai jaq wa shamtaq kra miitu apaiq ka mitiitsam wan.

⁴Tsangshiq raq chela thun athen arki luheashe tiheahü thun kra kunkun mitiieha haiwan.

⁵Isenginok lei, pongmungti thun raq namshiq ka mishlilii, Tsangshiq raq nam jam nyamse kong kra mirümkuq Kiimaq nam wak thun ka mishamkuq Kiimaq nam spiqro thun kra michhintiikuq.

⁶Kiimaq namshiq ka TATIWE ramwetiim nguta misap. Nashiq Shiikeawe jaqshisekong miraq. Namshiq raq maiq mung thun wa Tsiiq tum thun kra misiq han Kiimaq kriithun ka namshiq riishe nguta mitiisom rahan.

⁷Namshiq raq jea ngaü lan nai namshiq khushü jamtaq kriika thumto she. Namshiq ka nammung niishe mishong nga han, Kiimaq nam tsiiq tum ka thepliip mipa wan; Namshiq chochi ka pattup pat-sa misi wan.

⁸TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq tingting kappe sham kra lungwiitiikang. Kiimaq Ngi raq ji maq nishishi haihü Kiimaq mat atsa kloti ka liiro mang. Ngi raq isenginok ka tsapkapkap maq poksi mikuqha Lata tsangshiq rai pattup pat-sa miitu tong mishongha.

⁹Tsangshiq ka maiq mung thun na ajong pinthum miraq; Tsangshiq sham chhiti loweatek raq Tsangshiq ka Ngi raq ashiiman kuqhanok nguta misap wan.”

¹⁰Jerusalem chochitlo TATIWE raq jaq shamke wan khana. Apaiq ka junriise ajunwa akhing na tiimiitlaq ikha. Shiikeawe raq apaiq ma tiichhiwan miirii tiisam kuqto Raüta rekhat tiitangkuqto she.

¹¹Tsamlai ka jamkho cham wantlaq Raüta jong wantlaq ikha, Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq asenginok ka mitiichhiikuq, Kiimaq maiq mung thun tlotli raq apaiq mitiitsam wan.

Isaia 62

¹Ngi raq Jerusalem ma tsaijidoke bom michongkuqha; Ngi ka kaiqshak nga mang apaiq mitiichhii shaq wiiwii, Kiimaq apaiq raq rekhat tangtaq khushü ka rawa na ketwa liliimtlaq ikha litlo.

²Jerusalem lei, maiq mung thun raq ümniiraq rekhat tang wan kra michhi! Tsang hokhambi kunli raq ümkhushü jong kra michhi. Ümniika mang anye miishe mihea, Kriika TATIWE apaiq raq amangkuq.

³Ümniika TATIWE ma khuphok tsohhea ikha miraq.

⁴Ümniika “Amiim arbaiq,” ngutiika ngumak she miraq, Riimakla üm mung ka “Junshu Nyung,” nguta ngumak she miraq. Ümmang anye ka, “Shiikeawe Ka Arnyung Rai Tsanhea,” ngutiishe mingü. Üm mung ka, “Chochikhiq Shongnga Wanto” ngutiishe mingü. Jamkhano ngukla TATIWE ka ümniirai tsanhea Kiimaq apaiq ka üm mung ma awese ikha miraq.

⁵Jerowe raq junsangse ka atanyung ma lam wantlaq ikha, Ümnaq phansangti raq ümniika achak ma milam wan. Alam wantiwe raq junrii nyung ma chochitlaq ikha, Üm Shiikeawe ka ümniima michochi.

⁶Ümchela tro ruk thun na, Jerusalem lei, Ngi raq kintsongti thun tsong kang she; Tsangshiq ka ranaiq rawa kaiqshak si raa mak she. Tsangshiq raq TATIWE ma akiqkham thun kra bliiq chong ratlo. Kiimaq ümtiikiimin apaiq ma kriithun ka tlaqbaiq raamak.

⁷Tsangshiq raq apaiq ma nii tiitsak akhing ke raamak apaiq raq Jerusalem ka man nü wa kiikha mitihea kuq shaq wiiwii. Kiimaq apaiq raq kra chela ka mangjong tlotli raq tiitsamkamli chang mitii jong shaq wiiwii.

⁸TATIWE raq sinkhamto, Krai mren aningkun maq kra jaq misham: “Ümtsamtum ka ümjaqtinok raq siq mak she miraq, Kiimaq pongmungti raq ümspiqtai khap ka nyanglu mak she miraq.

⁹Shatmaq namshiq ümriiti riiwa tsam ka janglan kiimaq tsam ka jut lan Kriiti raq tsam ka misiqhan lantea TATIWE ka mitiitsamhan. Namshiq jurwa spiqro shamlan kiimaq spiqtsi ka panlan Kriiti raq spiqtai ka Shomjam rinkea thung na minyanghan.”

¹⁰Jerusalemte lei, chela kinphai na kironqlaq Kiimaq namshiqnok pongmung wa jang wan tlaqti kra wa ma lam ka thu ronglaq! Mung lamjong kau tiije ronglaq; lam wa long ka dobaiq ronglaq! Lanta lamhum na miithii shong ronglaq Maiq thun raq lam ka misaplaq

¹¹Arka TATIWE raq mangjong tlotli ma tiitaitlo; “Jerusalemte ma chonglaq, TATIWE ka ümnaq tiichhiikai kitlo, Apaiq raq chhii wantaq maiqse thun apaiq rai shea raüta.”

¹²Namshiq ka “Shiikeawe sengi asii maiqsetiim,” ngutiishe mingü. “TATIWE raq achhü wan maiqse” nguta mingü. Jerusalem ka, “Shiikeawe raq lungwiitlaq chela,” nguta mingü wan. “Shiikeawe Raq Thaqbaiq Mak Phan Chela” ngutiishe mingü wan.

Isaia 63

TATIWE Raq Maiq Mung Thun Khat Raüta Tangto

¹“Edom mung wa Bojra chela maq waraitlaq ka juwa? Ara kheashii miirii sam raü arang ajong kiimaq ningkun ajong ho raüta warai tlaq ka juwa?” “Arka TATIWE, ningkun jonghea hoti tiichhiiketi, apaiq raq rekhat tang kangshe nguta tsütsa tiitaikai kitlo.”

²“Riita akhum wa khea thun ka shiiroro jaro, maiq spiqtsi tham na chap raüta spiqtsi tiikit nitlaq ikha?”

³TATIWE raq treto, “Ngi raq maiq mung thun ka spiqtsi tiikit nitlaq ikha nibaiq kang she. Kiimaq Ngi khrumkai maiq ka jumin kimak dea. Ngi raq tsangshiq ka itsankhiqtsi ma nibaiq kang. Kiimaq tsangshiq tiijai na ikhea thun ka tlotli tiinyat raito.

⁴Ngi raq isenginok tiichhiikewan akhing ka saüto she nguta thapthi wan kang. Tsang jaqtinok thun ma mo tiicho akhing ka saüto she.

⁵Ngi raq Ngi khrumti maiq liikang shatmaq ashi ra min ahü. Kra chhi lata Ngi ka awangli riikang. Shatmaq itsankhiq ka henghea kha maq, iningkun ka ahengwiq riito. Kiimaq Ngi raq rekhat ka Ngi lam lamse miili tang kang.

⁶Itsankhiq tsi ma, Ngi raq maiq mung thun ka tlotli ji maq nishishi nibaiq kang. Lata tsang mung thun ka bunlak buncha tiibunbaiq kang. Lata Ngi raq tsangshiq tiijai ka hiq na kham ikha raübaiq kang.”

TATIWE Raq Israilnok Lungwiitlo

⁷Ngi raq TATIWE mangchan tiipitmak phan kra michongha; Ngi raq apaiq tiitsam tiikang nashiq miitu ümtinkhan wa jaq shamkuqtaq khana. Apaiq raq Israilnok ka pinthum asho awo shiiman kuqto apaiq tiihang wan tsii nai tiipit mak phan mangchan raüta kuqto.

⁸TATIWE raq nguto, “Tsangshiq ka isenginok. Tsangshiq raq Ngi laomak she miraq.” Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka chhiikuqto.

⁹Tsangshiq chamchao tlotli wa tiichhiito. Kriika rase raq riimak. Shatmaq TATIWE apaiq raq tsangshiq ka tiichhiikuqto. Apaiq lungwii tsii maq kiimaq mangchan tsihea maq tsangshiq ka dokda wanto. Apaiq raq tsangshiq ka man na pat niiphü wranaiqshe khebom shat maq dunghiq wanto.

¹⁰Shatmaq tsangshiq raq apaiq kii raüta awokhong wa donghoto. Raüta apaiq asii wenyi tsan ka tiikhiqto. Kra ningkhan she TATIWE ka tsangshiq ma wesang ralii she jato. Kra ningkhan tsangshiq ka khatto.

¹¹Shatmaq tsangshiq raq richüpat wa manphan kra tsan na tiitsangto, TATIWE jaqshise, Mosheq pat wa akhing ka tsan na tiitsangto. Raüta tsangshiq raq akha waito, “Ümchaü TATIWE ka ümbano asenginok welabi khamjong chum mong wa tiichhii kuqtaq ira? TATIWE, Mosheq ma apaiq asii wenyi ketiwe ira ümbano?”

¹²⁻¹³TATIWE ka ümchaü ümbano, man na apaiq ningkun jonghea maq Mosheq lümaq jaqsham jonghea sham wantaq ira, khamjong chum ka atiikho riibaiq raüta, lam tankuq wantaq raüta, asenginok ka kham jong chum mong maq shea wantaq, raüta apaiq mangchong tsa pattup pat-sa miitu tiijong wantaq irwe ira?” TATIWE raq shunshea wan kha maq, tsangshiq ka rum na siti kumrang kong ikha tsang kiimwiiq ka tiithaptha mak riito.

¹⁴Nyamsekong rum na hiqpo hiq win nyiim lungtan na ariimkai sheahotlaq ikha, TATIWE raq asenginok ma niitiitsak kuqto. Apaiq raq asenginok ka tsuq wanto. Raüta apaiq mang chong tsaki tiijong wanto.

Tiihang Wan Miitu Nai Khrum Lap Miitu Achujäü

¹⁵TATIWE, naishiq ka ramungtan maq liilaq. Kiijaq ümniika asii arai kiimaq achhai anyii waheala sitläü. Riita ümniiraq naishiq miitu ümtsän tsihea maq tiimatläü irha ümbano? Ümningkun jong ira ümbano? Ümnaq mangchan tsantsii

nai tsantsi mongtsi maq lungwii tsii riimtlaü ira ümbano? Naishiq ka naq shipoqkiq.

¹⁶Ümniika naishiq ma awe jong. Naititiim Abraham nai Jakob raq naishiq mang ka sap mak. Shatmaq, ümniika naishiq TATIWE ka, naishiq ma awe, naishiq ka wranaiqshe tiikhup wongke wantiwe.

¹⁷Naishiq ka üm lamphan wa jam nguto lamjiq na tiikibaiqho laü? Ümniiraq naishiq ka jam nguto nilannok ma tijabaiq laüta, ümwokhong wa kinphai na tiidong baiqholau? Ümniika jang wa nongkiq, ümnaq shiililitibi kra miitu, kiimaq ümsenginok ümwokhong na wranaiqshe siwanti kra miitu.

¹⁸Naishiq ka, ümsenginok asii maiqsetiim. Jaqlo miitu naishiq jaqtibi raq jobaiqto. Tsangshiq raq ümnaq asii silaitap ka jimaq nishishi nibaiqto.

¹⁹Ümniiraq naishiq ka jangshi ra min ümniiraq peng wan maü dongdiinok ikha liitlaü. Naishiq ka ümtiikiimin ümsenginok riimak dongdii ikha liitlaü.

Isaia 64

¹Ümniiraq ra ka tiikholiq chai laüta hiq na jam nguto satki maü? Pum thun raq ümnaq chhi raüta tsang haisitsi ma atiikhai rokrok mirwa.

²Tsangshiq ka khamtak wa na atiida kham phomraitlaq ikha mitiikhai siq wan. Kira satkikiq. Laüta ümningkun ka ümjaqtinok ma tiichhikuq laq. Kiimaq ümman na maiq mung thun kra akii anyii miphiipsiq laq!

³Man na akhing ashi na ümnaq satki laü. Laüta naishiq raq tiimara mai phan phiipsti jiiptsi awangchang jaq sham kuq laü. Pum thun raq ümnaq chhito. Raüta tsang haisitsi ma atiikhai rokrok riito.

⁴Ümnaq akha Shiikeawe ümniima ranphan wantibi miitu atinkhan awang chang jaqshamkuq laü akha shamketi ahin shiikea ka jurmin chhimai shaq riimakla taimai shaqli.

⁵Jurwa tingting jaqsham ka chochikhiq maq shamtlaq kriiti ka ümniiraq ümwokhong na si miitu tao wan tlaü. Kiimaq ümniiraq lungwii tlaü kra phan phan chap nga wanti kra tao wan tlaü. Ümniika naishiq ma akhiq ariq siwan laü. Shatmaq naishiq raq ngarai ka klo wan ruqli siwankai. Ümtsankhiq wa kra chhitai shat shat taü miimin, man na richüpat miiphü naishiq ka ashut aphit klo wan ruqli siwankai.

⁶Naishiq tarü kunli ka ngarai maiqse siisaq. Naishiq raq athuk atsom pinthum jaqsham wan tiikai nguta tiima wan tiikai kriimin namtoktok ngarai namtsamli. Naishiq ngarai ka atinkhan arkha maq naishiq rilung ka pejaq jung wantlaq ikhli jungkitlo. Raüta rahai raq pan wan saqli she pan wantlo.

⁷Ümwokhong na nyap wan raüta achu jaü wanti maiqse ka jumin ahü. Ümwokhong na nyap wan raüta ümjaq wa khрум jaüwanti ka jumin ahü.

Naishiq makki wa ümniika atiipaü she riiki laü. Laüta naishiq ka no niishe tiishaübaiq laü. Jamkhano ngukla naishiq ka ngarai bukaüli sitiikai.

⁸Shatmaq TATIWE lei, ümniika naishiq ma awe. Naishiq ka hamlii da; ümniika takloti ikha. Ümniika naishiq phansangti.

⁹Arningkhan ümniika naishiq ma khiqriq hea naq khiqkiq. Riimakla naishiq ngarai ka pattup miitu ümnsan na naq thükiq. Naishiq ka ümsenginok. Naishiq ka tiihang wan ruq riilaq.

¹⁰Asii ümchela thun ka rumnyangkhi kumtsaiphii miishe jakito. Jerusalem ka hiqmiq changkhü ikhiishe tiithen baiqto.

¹¹Kiimaq naishiq Shomjam, asii jam kiimaq pinthum tsom hea ba, naititiim pat na ümnaq tiitsamkam chang jam, ka wa maq chaq raüta tiithen baiqto. Naishiq raq lungwiitiikai hiqshong rahai thun ka wiita tiithen baiqto she.

¹²TATIWE, riita arthun ara chhishat taü miimin ümnsan ka bimak shea? Riita ümniika jaq tiihot laüta kaiqshakli shea mingasiq haü? Laüta naishiq raq ninlot maichang chamchao litkot wa mong niili she mitiikhiim haü?

Isaia 65

Shiikeawe Raq Apaiq Kiqkhiiti Ma Mo Mitiho

¹TATIWE raq nguto, “Ngi ka isenginok achujaü kra tre miitu khekham sikang. Shatmaq tsangshiq raq achu jaü mak dea. Ngi ka tsangshiq ma tiihum miitu khekham sikang. Shatmaq tsangshiq raq Ngi rit ka manhii mak dea. Tsangmungti raq ijaq wa achu jaü mak dea. Ngi ka tsangshiq achujaü tre miitu wranaiqshe khekham siwan kang. ‘Ngi ka ajiili; Ngi raq namshiq mikhrum kanglii,’ nguta tre miitu khekham sikang.

²Ngi ka wranaiqshe isenginok ka iwokhong na tiisi nga wan miitu khekham maq si wan kang. Shatmaq tsangshiq ka nilan, wanshak shak. Ashut lam phan kriili kiimaq tsangshiq raq jamlai wa lungwiitlaq kra klowan niili siwanto.

³Tsangshiq ka tsanglaipo ahünok. Jeasi mak phan. Tsangshiq raq itsan kli tiikhiq wanto. Tsangshiq raq asii sonruk mong thun na thatsang ma honglu thun ka takuqto. Raüta thatsang berong-wacha thun na homseng honglu chaqtlo.

⁴Rawa na tsangshiq ka longshabok thun nai maiq maalapkho thun kiina kitlo. Raüta wulum rai riibom kitlo. Tsangshiq raq kiijaq waq ngam phaqtlo. Raüta thatsang ma honglu akuq ngam lum tlaq kra aphom alii lumtlaq kra ngamtai ka nyangtlo.

⁵Kra raütiishe tsangshiq raq nanok ma akha ngutlo, ‘Namshiq ka naishiq tho wa alu na ngarong laq. Naishiq ka pinthum asii maiqsetiim. Namshiq raq naishiq khum na jaq maq sham maimak!’ Ngi raq akhnok maiqsetiim ka liilot mang.

Tsangshiq khuthaq na itsankhiq ka walütu nyaitlaq ikha nyaitlo. Kriika ümtiikiimin matki mak phan.

⁶“Ngi raq tsangshiq kha ka phokang she. Kha ka atankun she. Tsangshiq ma ümtinkhan mo tiho chang wa kriimin atoqtan kun she. Awaiq thüwi she. Tsangshiq raq ümchuwa shut wantaq kriika tihang wan mang she. Shatmaq tsangshiq kha ma kra phan phan mo she mitiihoha.

⁷Tsangshiq ngarai thun nai tsangtitiim ngarai thun kra miitu. Tsangshiq raq kin na thatsang berong chong thun na homseng honglu kuqto. Raüta Ngi ma ngengseng bombi kqsü kuqto. Kriikha na Ngi raq tsangshiq ka man na ngarai ümchuwa tang wantaq kra phan phan mitiicham chaoha.”

⁸TATIWE raq ngutlo, “Spiqtsi ahea ka jurmin tiithen baiq mak. Shatmaq kriimaq che klotlo. Ngi riimin isenginok tlotli ka tiithen baiq mang. Ngi shiikumpantibi ka Ngi raq atiichhii mirkuqha.

⁹Ngi raq Israilnok phong wa Juda phan ma achu mishman kuqha. Krai mren tsangsäu tsangse phan raq ara imungtan arwa pum thun kra misiq wan. Ngi raq atiitsang atsea arwanha isenginok Ngi shiililiiti ka kiijaq misinga wan.

¹⁰Tsangshiq raq Ngi mishomnoq wan. Raüta tsangshiq skukong nai minsäu kong thun kra shenyap nü na Sharon Tan na nyiim lung tan na midung wan. Kiimaq Shedong nü na Chamchao Tan kiijaq midung wan.

¹¹“Shatmaq namshiq jurwa Ngi miimbaiq lan, jurwa Ngi asii kin Jajon chela kra shipoq tlan, kiimaq kiim phra kaü Gad kiimaq ningthoi phra kaü Meni shomnoqtanti miika pong lin miraq.

¹²Namshiq ma ningthoi ranaiq säü räüla miqchup thumsaq mitsai han. Jamkhano ngukla Ngi raq namshiq hea wan kang ranaiq namshiq raq ibom tre mangdea riilan. Kiimaq namshiq rai bomdam phata namshiq raq ibom tre riiman riilan. Namshiq raq ikiq khii wan khoti sru rii wan lan. Lantea abi ati khoti klowan lan.

¹³Arningkhan na Ngi raq namshiq ma chongtiikang, jurwa Ngi shomnoq tlan kiimaq ibom tai lantea iwokhong na sitlanti thun ka arong awin, chenyang dungsea chamtraq misi wan han. Shatmaq namshiq ka amang alei songtsi ramtsi riili mitsai han. Tsangshiq ka chojong chise miraq. Shatmaq namshiq ka khushü ajam maq jea ngaü lantea misi han.

¹⁴Tsangshiq ka khoqriiq shishiiq ashi ange misi wan. Shatmaq namshiq ka tsan among bunlakkak mihoqsiq wan han.

¹⁵Ngi raq atsea arwanha isenginok raq namshiq mang ka chong räüta maiq ma manson miitu mishton wan. Ngi Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq, namshiq ka mitsatbaiqha. Shatmaq jurwa ibom tai tlaq räüta iwokhong na sitlaq kriiti miika mang anye she mikuq wanha.

16Armung na siti jurwa achu shiiman lap wan lungwiitlaq, kriiti raq Tsapkapkap Shiikeawe jaq wa achu shiiman kuqlaq nguta achu mijaü wan. Kiimahali jurwa atiitum riiwantlaq kriiti riimin, Tsapkapkap Shiikeawe mang ka chong raüta mitiitum wan. Man na chamchao litkot ümchuwa lea wan lan, kriika ahü she miraq. Kiimaq wiita alaq she mirbaiq wan han.”

Ranye Hiqnye

17 TATIWE raq nguto, “Ngi raq hiq ka anye kiimaq ramungtan thun kiimin anye she tiiqtiikang. Man niwa mrong mra ümchuwa pin wantaq kriika tiisiirai alaq she mirbaiq wan.

18Ngi raq jamlai wa anye tiiqwan kang kra miitu chochi ronglaq kiimaq pattup pat-sa khoqriiq shishiiq si ronglaq. Ngi raq anye Jerusalem tiiqwan tiikang kriika chojong chiseli she misi wan. Kiimaq asenginok ka khoqriiq shishiiq she miraq.

19Ngi armin chojong chise miili she misiha. Jamkhano ngukla Jerusalem nai asenginok kra chhilata michochi wanha. Kriijaq aho anyi ka ahü she miraq. Akhrum jaüti min ahü she miraq.

20Noshiisetiim ka tsaimak she miraq. Kiimaq maiqse kunli raq maiq rilung ka sunglili siisaq misi wan. Maiq rawii shishi siti kriika jero jong nguta mingu. Kriima mishaq na tsaiki raüla, Ngi raq tsangshiq ma imo tiihokang nguta sap wan chang miraq.

21-22Nokmaiqse raq jam mihai wan. Raüta kiijaq tsangshiq maiqmii kli misi. Kra jam thun na maiq ahinti ka siwa mak miraq. Tsangshiq raq spiqtsiro michhi wan. Raüta spiqtai ka polokhiq minyang wan. Kra spiqtai ka maiq ahinti raq nyang mak she miraq. Pero ikha, isenginok ka rilung alu miishe misi wan. Tsangshiq raq maiqmii jaq maq jamlai min wa shiiq wantaq, kra tsingo ka tsan na nok na washa sha hea miphaq siq.

23Tsangshiq raq jamlai phan minwa shiiqtlaq, kriika ong wan ruq miraq. Kiimaq tsang setiim raq tsaimiq khusiq mra riihum mak she miraq. Ngi raq tsangshiq ka mishman kuqha. Kiimaq tsangsaü tsangsetiim ka pattup pat-sa miitu achu mishman kuqha.

24Tsangshiq raq ijaq wa achu jaü tlaq kriimin milot shaq niili, Ngi raq tsangshiq achu jaü ka mitreha.

25Shekong nai skuse aransetiim ka adam na hai raüta sangphii miphaq. Hangsikong riimin minsau kong raq phaqtlaq ikha tsamkü shin miphaq. Kiimaq paüsang nyiqla kong miimin ahai chang ka ahü she miraq. Jajon chela na, ngi asii hiqlam na, kiijaq maiqse ma ahai song chang phan ka ahü she miraq. Kiimaq abi ati phan ka ahü she miraq.”

Isaia 66

TATIWE Raq Maiq Mung Thun Kha Mipho

- ¹ TATIWE raq ngutlo, “Ramungtan ka Ngi ngachang hokham ngacho. Kiimaq mangjong hiq ka ihok tiida chang hüda. Ümniiraq Ngi miitu jamkhiinok jam wa mihai kuq haü? Ngi sichang ka jamkhiinok hiq ba niiwa miklo haü?
- ² Ngi raq ijaq maq ra nai hiq kunli phansang wan kang! Ngi ka juwa saksi minmi kiimaq maiqmii mra tiidii raüta hoqtlaq, kiimaq jurwa Ngi ma haitlaq raüta i bom taitlaq kriiti ma khoqriiq tiikang.
- ³ “Maiqse riika maiqmii raq aroro kli klotlo. Tsangshiq ma honglu na minsäu pongwe take nai maiqse take wan ka mrenli. Tsangshiq miika skuranse honglu na take nai hikaü dangkong tiingo buk kriika adam siili. Tsangshiq miika wonghong luke wan nai waq tijai hongluke wan kriimin adamli. Kiimaq tsangshiq miika homseng hongluke wan nai sumla phra shomnoq ka mrensiili. Tsangshiq ka maiqphai asi klo raüta shomnoq wantlaq kriima pinthum peotlo.
- ⁴ Kra ningkhan, Ngi raq tsangshiq khuthaq na tiimiqchup then wan chamchao mitiisaüha. Tsangshiq ka jamlai phan mo haisongtlaq kra phan chamchao sawa mitiisaüha. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq ka heawan kang akhing na, jurmin ibom tremak. Riimakla Ngi raq tsangshiq rai riibom kang akhing na, tsangshiq raq ibom taimak riito. Tsangshiq raq tam lam lam maq iikiq khü wanto. Raüta abi kli kloto.”
- ⁵ TATIWE raq jamlai wa ngutla kra taironglaq, namshiq apaiq ma haisong tlan kiimaq apaiq aming wokhong na sitlanti raq: “Namshiq ka iwokhong na tsapkapkap maq shongngatlan kha na, namshiqnok phong wa maiq wiijamti raq namshiq ka ngengtlo. Raüta namshiq rai riipanpiitlo. Tsangshiq raq namshiq slaliitlo raüta, “TATIWE raq apaiq jonglu kra mitiichhi kuqlaq. Raüta namshiq ka mitiichhiilaq. Kra nguraütiq naishiq raq namshiq chochi kra miliisiqkai.’ Shatmaq tsangshiq riive ka jea ngaü raüta michaphaq!
- ⁶ Taironglaq! Chela mong wa amok adung trang kongcha raitlaq kra. Shomjam na trang rai tlaq kra. Kriika TATIWE raq ajaqtinok ma mo tiho trang shea!
- ⁷ “Ara asii ichela arka maiq wiise nyung raq tiidong chhaq miili nowiichhitsi dongki raüta ase ka nowüchhi tsi ahü maq no chhiitlaq ikha.
- ⁸ Maiq ashi ra raq akha maiqse chiitlo ngutiika chhiha wan lan shea? Riimakla akha tsütsa ka tai lan shea? Maiq mungtan ashi ka ranaiq shi niili chiitlaq shea? Jajon ka rahiq alu chamchao mak she, mungtan chii wan ma.
- ⁹ Ngi raq isenginok ka rawiichhi nam nam na tiisaü lata, tsangshiq ma rawii tiichhi kuqmang li miraq nguta namshiq ka naq tiima rongkiq.” Arka TATIWE raq nguto.

10 Jerusalem rai chochi ronglaq; apaiq miitu khoqriiq ronglaq, namshiq ara chela lungwiiti tarü! Arnyung rai ümchaü chochi ronglaq, namshiq tarü apaiq miitu hoq wan lanti raq!

11 Namshiq raq apaiq rongwin chhilanta michochihan, noshiise anyung pü nyangtlaq ikha.

12 TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq ümniika pattup pat-sa miitu rongboq mitiijaha. Maiq mung thun wa tsiq tum thun ka ümniima jürai wa kham kitlaq ümtiikiimin riikimak phan ikhiishe miraq. Ümniika noshiise anyung raq nyakpü tiinyangtlaq ikha ajaq maq do raüta boqpumtlaq ikhiishe lungwii tsantsii maq mitiichhanchhi wan.

13 Ngi raq ümniika Jerusalem na anyung raq ase noshiise chuntlaq ikhiishe michhunha.

14 Ümtiikiiwa ümniiraq ara hongtha wan kra michhi haü, ümniika chochi khiq she mirhaü. Krai mren ümniika ahong ala hü ahan phintsaqtsaq she mirhaü. Kijiishetiq ümniiraq misap haü Ngi TATIWE ardea iwokhong na siti khrumketiwe ka kiimaq Ngi riika ijaqtinok ma itsankhiq kra tiichhikuq tiikang nguta misap haü.”

15 TATIWE ka watu rai miki. Apaiq ka rathaiq raikhü na ngaraüta misaüho. Raüta apaiq rai tsan arkhiq sitlaqti thun kriima mo mitiho.

16 Watu nai nepjasai maq apaiq raq mangjong hiq na siti ashut maiqse thun kriima mo mitiho. Kiimaq maiq pahea atsea mirbaiq.

17 TATIWE raq ngutlo, “Thatsang maiqse rai noqku na kaidam miitu maiqmii khum tiisii raüta sitibi ma, kiimaq juwa asii sonruk thun na nanok rai akong ada kidamtlaqti thun ma, kiimaq jurwa waq ngam nai juk ngam phaqqai dam kitlaqti ma, kiimaq maiqphai asi tsam phaqqsea damti thun ma, athum wan akhing saüwa miika ajeli she.

18 Ngi raq tsangshiq tiima tsantsii nai tsangshiq jaqsham ka asapha. Ngi ka mangjong hiq wa maiq phan tlotli ka adam na riichomkai kitiikang she. Ümtiikiiwa tsangshiq ka adam na riitamtlaq, tsangshiq raq iningkun jonglu maq jaq ümtinkhan wa sham tiikang, kriishe michhi.

19 Krai mren, tsangshiq raq Ngi riidea tsangshiq ma imo tiho tiikang nguta misap. “Shatmaq Ngi raq tsangshiq phong wa maiq wiiham ka atiihang mirha. Lata tsangshiq ka maiq mung thun na kiimaq maiq mung thun luhea na siti thun kiina, jurwa imang chong tsaki taimak dea riimakla ngi jonglu kiimaq iningkun heng michhishaqtibi mung thun na mitiiwaha: Kriithun ka Spen mung, Libia mung, kiimaq Lidia mung, tsangmungti liq sreabi rai mitiiwaha. Kiimaq Tubal mung na kiimaq Gris mung na mitiiwaha. Armung thun na tsangshiq raq imang chong jonglu tsütsa kra chiirim raüta michongkuq.

²⁰Tsangshiq raq namshiqnok ka kunli pongmung thun wa Ngi ma kongphiq akuqho ikha tsuq wan raüta, nam mung na mishea wan. Tsangshiq raq tsangshiq ka Ngi raq asii hiqlam Jerusalem na riimtiikang kriijaq kumrang kong thaq na ngaraq raq, kumtoq kong thaq na ngaraq raq, kiimaq kumtsong kong thaq na ngaraq raq, kiimaq kumrang leng thaq na ngaraq raq kiimaq minsäü leng thaq na ngaraq raq mitsuq wan. Israilnok raq wong-honglu thun ka lairap thüchang hupsam ka asii mong na thü raüta Shomjam na kuq wan tlaq ikha mikuq wan.

²¹Ngi raq tsangshiq phong wa maiq wiijam ka ramwebi ma kiimaq wiijam ka Lewinok ma mishongha.

²²“Hiq anye kiimaq ramungtan thun anye ka jamkho iningkun wokhong maq pattup pat-sa mingang wan, kiikhiisii hali ümsäü ümsetiim thun nai ümmang ka mingang wan.

²³Jipi Jinye Dong Poitek na kiimaq Niitiitsak ranaiqtek na, mungmaiqse ka mungtek wa Ngi shomnoq wa arjaq Jerusalem na miwa,” nguta TATIWE raq ngutlo.

²⁴“Tsangshiq laü wan tlaq akhing na, iqiq khiitibi maiq maa phong kra michhi wan. Tsangshiq maa phong kra phaqtii ajong phong ka atsai min tsai mak phan miraq. Kiimaq tsangshiq tiikhiim chaq chang walü nyaitlaq kriimin ümtiikiimin tiimat baiq mak she miraq. Tsangshiq maa phong kra maiqse maklii jaina tiijangphat maiqphai asi miraq.”

Jeremia

Jeremia 1

Jeremia

¹Ara lakdap arka Jeremia raq tra ahokuq man phan. Apaiq ka Hilkia se, Benjamin wang na Anathoth chela na siti ramwebi phong wa weshi,

²TATIWE raq Jeremia rai riibomto kra rawii ka Amon se Josia ka Juda mung na hokham jawan li maq rawii wiiroqshi ri wiitsam she angu na riito.

³Kiimaq apaiq raq Jeremia rai Josia se Jehoiakim ka Juda mung na hokham jatlaq pat niimin riibomto. Kra jai maq TATIWE raq Jeremia rai jang pahea riibomto. Raüta Josia se Jedekia ka Juda mung na hokham jawan raüta rawii wiiroqshi ri wiishi angu na saüli riibom damto. Kra rawii jipi lübiingi angu na Jerusalem chelati ka pongmung na munglu shumwikong ma tsuq wanto.

Jeremia Shammi Ma Shongto

⁴ TATIWE raq ngi ma nguto.

⁵“Ngi raq ümniika ümniima tsitsü mikuqha shaq niiphü tsea kang. Kiimaq ümniika rawii michhi shaq niiphü maiq mung thun miitu shammi ma shong wan kang.”

⁶Kiijiishe Ngi raq trekang, “Ajong Pinthum TATIWE, ngi ka ibom isa min tsin mang. Ngi ka nose se li.”

⁷Shatmaq TATIWE raq ngi ma nguto, “Ümniika nose se li ngutiika naq ngukiq. Shatmaq ngi raq ümniika mungmaiqse phana tiikitiikang kiijaq kilaq, lata ngi raq ümniima aming kuqkang kra phan phan bom ka kunli michong kuq haü.

⁸Ümniika tsangshiq ma naqhaikiq. Ngi ka ümnaq tiiwongke ümniirai nongshnong misiha. Ngi TATIWE raq ngutiikang!”

⁹Kiijiishe TATIWE raq ajaq ka tlü saq raüta inübii na shamsaq thanto. Raüta ngi ma, “Tailaq, Ngi raq ümniima jamlai bom chong chang wa ratlaq kra kuqtiikang.

¹⁰Ümchaü ranaiq ngi raq ümniima maiq mung thun nai maiq mungtan thun sitlaq kra arangchong maq babaiq wan miitu kiimaq arunbaiq wan miitu, tiithenbaiq wan miitu kiimaq hokham ngachang wa tiidea baiq wan miitu, lata ahai wan miitu kiimaq acham ka chhi wan miitu arang kuq tiikang.”

Riisham Makchhi Anai

¹¹ TATIWE raq ngi ma waito, “Jeremia, ümniiraq jamlai wa chhitläü?” Ngi raq trekang, “Almon chong kü ashi chhitiikang.”

¹²“Riikhaqli chhitläü,” nguta TATIWE raq treto, “kiimaq ngi raq ibomtsi ka riikhaqli tiiku wan miitu khekham maq liitiikang.”

¹³Kiijiishe TATIWE raq ngi ma thongshi ri hali, “Ümniiraq laihin ka jamlai wa chhitläü?” nguta wai nongto. Ngi raq trekang, “Ngi raq khamtak kaü ashi aphom rai shekhu nü na wa na tiida raü chhitiikang. Kiimaq kra khamtak ka anü nü na tiikap wan namnam tiichhitlo.”

¹⁴Apaiq raq ngi ma nguto, “Armung na siti maiqse tlotli khuthaq na athen wan lamlu khamtak phomtlaq kriika ka shekhu nü mung kiiniiwa misaü.

¹⁵Jamkhano ngukla, Ngi raq shekhu nü mung kiiniiwa maiq mung thun pahea kra kirongra nguta shuntiikang. Tsangshiqnok hokhambi raq Jerusalem ruk kilamchong thun na kiimaq kra ruk trotam na, kiimaq Juda mung na chela thun tlotli tro na tsangshiq hokham ngacho thun kra mishong.

¹⁶Ngi raq isenginok ma mo mitiihoha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ngarai tangto. Tsangshiq raq Ngi ka miimbaiqto. Raüta laihin phra thun ma honglu takuqto. Kiimaq tsangshiq raq sumla phra pahea tiiqto. Raüta kriithun ka shomnoqto.

¹⁷Jeremia lei, tiijelaq; kilaq laüta ngi raq ümniima jamlai aming wa kuqkang thun kra wiita tsangshiq ma chongkuq kiqkiq. Ümniika ümchaü tsangshiq ma naqhaikiq. Riimakla, ngi raq ümniika tsangshiq rai she riikumtlaü na ngi raq ümhai ka tiisihea she mitiisiha.

¹⁸⁻¹⁹Tailaq, Jeremia lei! Armungti maiqse angu kunli— Juda mung hokhambi, siihiipjongbi, ramwebi, mungmaiqse thun ka ümnaq nengti siisaq miraq. Shatmaq ümchaü ranaiq Ngi raq ümniima ningkun kuq tiikang tsangshiq kra towan miitu. Ümniika chela trotam maq kiitelong maq aruk ikha, chhechha lot mak miraq. Kiimaq ümniika jinkhamchong ashong ikha miraq. Kiimaq miiki ngam maq alo khetuk ikha miraq. Tsangshiq raq ümniika tang mak miraq. Jamkhano ngukla Ngi ka ümniirai nongshnong mirha lata mitiichhiiha. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Jeremia 2

Shiikeawe Raq Israilnok Rümtlo

¹TATIWE raq ngi ma

²ara tsütsa ara Jerusalemte loweatek ma chiiriim laüta chonglaq nguta chongto. “Ngi raq tsan na tiitsangshat ümniiraq ngi tsapsaü kapse lungwiilaü; ümnaq noseji na, nanai riilampha wan choji; ümniiraq ngi kai lungwii laü, ümniiraq ijai phan wan laü rumnyangkhi kumtsaiphii maq, kra mung ka wak shamsiq mak bin riito,

³Israil lei, ümniika ngi riishe; ümniika ngi rii rahea asii tachong. Ngi raq chamchao nai matdong tiisaükang; ümnaq tiichamchaoti loweatek ma. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Israilnok Tipaiweriimbi Ngarai

⁴ TATIWE tsütsa ka taironglaq, namshiq Jakob saüse phan raq, Israilnok maiq phan thun raq.

⁵ TATIWE raq akha ngutlo: “Namtitiim raq ngi tiishutphit chang mra jamlai wa humta? Tsangshiq ka iwokhong wa jam nguto juhota? Tsangshiq raq thiihü sumla phra thun noqto; raüta tsangshiq kiimin thiihü ma jakito.

⁶ Tsangshiq raq ngi bro riimak, ngi raq tsangshiq ka Ejip mung wa chhii wan kang, lata tsangshiq ka rumnyangkhi binjü maq shea wan kang: bintang jüngi nai kumtsaiphii phong lam maq, shinriiqriiq kiimaq maiqhai asi bin lam maq, kiijaq maiq jumin silot mak, kiimaq maiq jumin khumki mak lam maq.

⁷ Ngi raq tsangshiq ka hiqpo hiq win mung na tsuq wan kang, aphe arong ma shongnga wan miitu ahea awa phan lap phaq sea wan miitu. Shatmaq tsangshiq raq ihiqshong ka khoti tiithen baiqto; ngi raq tsangshiq ma akuqha mung ka tiisheshi baiqto.

⁸ Ramwebi raq, “TATIWE ha ümbano?” nguta waimak, Iramwebi raq ngi sapmak. Mungtubi raq ikiq khü wanto; shammibi raq Baal phra mang na tra howanto, kiimaq thiihü sumla thun shomnoq wanto.

TATIWE Raq Asenginok Ma Kha Nyantlo

⁹ “Arningkhan, Ngi TATIWE raq isenginok khuthaq na, kha nyantiikang sinkii kra misü nongha. Ngi raq tsangsaü tsangsetiim khuthaq na, kha thun kra rung na mishokha.

¹⁰ Shenyap mung na sammok tra chum mong na Saipras mung na kironqlaq, kiimaq shedong mung nü na weshi ra Kedar mung na tiiwa ronglaq. Raüla namshiq raq atin khan ashut ka jurmin klomak shaq michhi han.

¹¹ Maiq junok mungti riimin tsangshiq phra thun ka klaimak, tsangshiq phra thun ka riikhaqli phra riimakli jumin klaimak, Shatmaq isenginok raq Ngi ka klaibaiqto, tsangshiq ma shreng manto ketiwe ka, tsangshiq ma jamlai min shamkuq tsümak phra thun maq klaibaiqto.

¹² Arningkhan ngi raq ra ma akii anyii tiikhailaq nguta aming kuqtiikang, awang athang rii raütli mimaolaq.

¹³ Jamkhano ngukla isenginok raq ngarai phan nai tangto: tsangshiq ka iwokhong wa juhoto, khangriri hea khamraise wa, raüta tsangshiq raq khappong thun thuto, kriika akha tonglong kham riichumlot mak.

Israilnok Ngarai Tsingo

¹⁴ “Israil ka dise riimak; apaiq ka di nyungse ka riimak. Ikhijjiika ajaqtinok raq apaiq ka jamto khuirattla?

¹⁵Tsangshiq raq apaiq ka hangsikong raq tiihaitlaq ikha ahok aho tiihaitlo; tsangshiq raq amung ka kumtsaiphii mung miishe tiijabaiqto, kiimaq achela thun ka botkhulai rai shotbaiqto, laimi q hiqmiq changkhü miishe tiijabaiqto.

¹⁶Tengto, Memphis chelati nai Tahpanhes chelati raq, akhurii ka tiibunli bukto.

¹⁷Israil lei, arka ümniiraq ümjaqlii maq arit haü! Ümniiraq ngi miimbaiq laü, TATIWE, üm Shiikeawe, Ngi raq ümniika lam maq shea wan tiikang akhing na miimbaiq laü.

¹⁸Ejip mung na kilaüta jamlai liip wa milap haü? Nail rai kham nyangkai ngutiisha? Asiria mung na walaüta jamlai liip wa milap haü? Euphretis rai wa kham nyangwa ngutiisha?

¹⁹Ümniiraq abi kiimungtlaü kriiraq ümniima mo mitiho, kiimaq ümniika iwokhong wa dongho laü kra riili ümniika mitiishut. Arka ümtinkhan akhap wa kiimaq ashut wa kra misap haü, ngi miimthü laü, TATIWE, üm Shiikeawe, kiimaq iwokhong na simang she nguta kiholaü kra. Arka, Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq ngutiikang.”

Israil Raq TATIWE Shomnoq Mak

²⁰Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo, “Israil lei, rathup niiphü ümniiraq ngi arang ka no na tsuqbaiqlaü; ümniiraq ibom taimaü riilaü, Ngi shomnoq maü riilaü. Kin diilu aweatek na kiimaq pejaq nüm chong aweatek chongji na ümniiraq ase keti phra thun noq laü.

²¹Ngi raq ümniika ahea pinthum spiq lai ikha lam lata chhikang. Shatmaq liilaq ümniika jamlaimo jaki laü! Ümniika anam arki, thiihü spiq tsung ma jakilaü.

²²Ümkhum ka ümniiraq ahea pinthum sabon maq riiehaü min, Ngi raq ümkhum na ümshut atiinyat rai ka chhishat-li mirha.

²³Ümniiraq ümkhum ka tiishe mang dea nguta jamkho mingu haü? Ümniiraq Baal ka shomnoq maü dongdii nguta jamkho mingu haü? Liilaq ümniiraq jükhü hiq wü na ümtinkhan wa ngarai tang wan laü; Liimaüta ümniiraq jamlai wa riilaü. Ümniika rum na siti kumtsong kaü ikha ala riilongcho na phephiiq rai tlaq ikha,

²⁴kumtsaiphii rumnyangkhi na doq wan tlaü kata. Kriikaü ka ala haicho akhing na juro mibanlot? Apongwe apaiq ritti ka alu na niikokai min raamak; kra kaü ka ala haicho akhing na kiijaq kheshat sitlo.

²⁵Israil lei, ümhok atu na naq tiisungkiq, riimakla ümrotpo ka naq tiishinbaiqkiq, lai hin phra kong jai josea nguta. Shatmaq ümniiraq ngutlaü, ‘Riimak! Ngi ka jai na janglot mang she. Ngi raq pongmungti phra kong lungwiitiikang, krai mren ngi raq tsangshiq jai phanruqli miphan ha.”

Israil Ma Mo Ka Tiiho Chang Dongdii

- 26** TATIWE raq ngutlo, “Ahukwe ka maiqraq lapho raüla jeasi khatamshi mingaü. Ikiikhiisii hali namshiq Israilnok riimin, jea mingaü han. Nam hokhambi raq, nam siihiipbi raq, nam ramwebi raq, kiimaq shammibi raq jea mingaü phaqa han.
- 27** Namshiq wiitarü khushü mijam— namshiq raq pechong ashi kra nang nga ümwe nguta ngutlan, kiimaq longkaü nang nga nam nyung nguta ngutlan kata. Ara jamkhano mirhum han ngukla, namshiq ka iwokhong na sihan chang wa, kinphai na juho lan. Shatmaq ümtiikiiwa namshiq raq chamchao riihumtlan, namshiq raq ngi nang nga kira laüta tiichhiikuq laq nguta ngutlan.
- 28** “Namshiq raq namshiq miitu phra kong atiiq han thun ka ümbano? Namshiq ma chamchao akhing na tsangshiq raq mitiichhiikuq liina— tsangshiq raq mitiichhiilot jiiha! Juda lei, ümchela thun ümchuwa, kiichu üm phra kong asi.
- 29** Ümniiraq bot nyanchang lamlu asi shea? Ümniika iwokhong wa jamlai nguto juho laü?
- 30** Ngi raq ümniima mo tiihokang. Shatmaq kriika ümniima jam achu min ahüli jatlo. Ngi raq ümniika trantsii la nguta tiima phala, ümniiraq ibom tai maü. Hangsi kaü ahok aho giwan tlaq ikha, ümniiraq üm shammibi tsatbaiq laü.
- 31** Israilnok lei, ngi raq jamlai bom wa chongtiikang ara tiitsang taironglaq. Ngi ka namshiq ma rumnyangkhi kumtsaiphii ikhiishea jaki kang? Kiimaq namshiq ma ranyaq tangtang kaü kiimaq maiqphiip maiqjiip mung ikhiishea jakikang? Ikhla, namshiq riika maiqmii tsan raq aroro phan kli klo lanta misihan, ngi phaniika jang wan man she nguta jaram wa ngutlan?
- 32** Junrii nyung ashi raq laktum longseng maq ashaü kra milaqbaiq shea? Riimakla junrii nyung ajunwa akhing na ariihun miirii ka milaqbaiqlot shea? Shatmaq isenginok raq Ngi ka rahiq pahea awealot mai chang khan laqbaiqto.
- 33** Ija namshiq raq namkongtiwetiim jaijo sea kla atsin wiq han dea na. Jechak nyungre shambi liiti nyungre riimin, namshiq raq jamlai wa tiichhikuq tlan, kriika mishrin wan kata.
- 34** Namshiq khu akhea thun ka miitsan miijan maiqse tiijai raq kiimaq setu sepii maiqse tiijai na anyat rat tiijai tamtili she kata. Ahuk jati tiijai ka riimak. “Shatmaq atinkhan ara taü maq dongdii min,
- 35** namshiq raq ngutlan, ‘Ngi ka maiqsang la; tengteng, TATIWE ka ngi rai tsan riikhiq mak she.’ Shatmaq Ngi, TATIWE raq, namshiq ka mitsat ha. Jamkhano ngukla namshiq raq ngarai tanglanta nang nga tangmai dea nguta rottlan.
- 36** Namshiq ka maiq mung ahinti thun phra kong jaiphan wan lantea, namshiq maiqmii miinu kra thiinin miishe tiijabaiqlan. Asiria mungti raq namshiq tsiim tiijubaiqto, kiikhiisii hali Ejip mungti riimin mitiijubaiq.

³⁷Namshiq ka Ejip mungti raq tiishaübaiq jai, namjeasitsi ma, namtok ka hiq na kuraqraq lan tea jai na mijang wan han. Namshiq kamrai tlan nok thun ka Ngi, TATIWE raq atiishaübaiq kun she. Namshiq raq tsangshiq jaq wa jamlai lapkai chang min ahü she.”

Jeremia 3

Israil Ka Sethoq

¹TATIWE raq ngutlo, “Riita maiq weshi raq tsang nyung ka amiim mirbaiq. Kiimaq kra junshu nyung ka tsangwe baiqthü raüta maiq weshi miishe miwa wan. Raüla wechüwe raq tsangnyung rom kai nong maimak she. Akha singa raüka mung ka wiita ashe shekhiq miishe mijaki. Shatmaq Israil lei, ümniika ümwesetiim maiq apawiq rai she silaü. Riita ümchaü ka ngi phana hali jang wan nong rotlaü!

²Liilaq! hiilam hiqpot thun kiijaq. Ümniika mephe-nyung ma jalaüta nga wan maü dea hiq ba ka asi shea? Arabnok raq rumnyangkhi kumtsaiphii bin jü maq maiq wanhiq khumti kra tek ma khetlaq ikha, ümniiriimin tungkii lamkii thun kiimaq ngalaüta ümkongtiwetiim khe tlaü kata. Ümniiraq ümsethoq ja maq mung ka tiisheshi baiqlaü she.

³Kriikha maq tiina ra min junkuq mak she tsaqkitaq kra. Kiimaq lamsesat rajun kiimin jun mak she tsaq kitaq kra. Ümsham ka ümchaü mephe nyung sham ikhiishe. Ümniika jeahü nyung.

⁴“Riita ümchaütiq shea ümniiraq ngi nangnga, ‘Ümniika iwe. Ümniiraq ngi ka noseji miiphü lungwii laü.

⁵Ümniika ngi ma pattup ka khiq maü mirhaü. Ümniika ngi rai tsankhiq bisi miili ka simaü mirhaü’ nguta ngutlaü. Israil lei, ümniiriika kiikha ngulaü. Shatmaq ümniiraq abi ngarai jaqsham ka ümchuwa ümniiraq atang tang klo wan laü.”

Israil Nai Juda Raq Mra Tiidii Ratlo

⁶Josia ka hokham jatlaq akhing TATIWE raq ngi ma nguto, “Sethoq nyung Israil raq jamlai wa klotaq kra chhitlaü shea? Apaiq ka iwokhong wa ahin niishe juhoto. Raüta kin diilulu aweatek na, kiimaq pesang chong ajaq nüm hea chongjitek na, ngaraüta mephe-nyung ma jato.

⁷Ngi riika apaiq raq atinkhan ashut klowan jai she kla, ngi phaniishe mijang wan nong ahiq nguta tiima wan kang. Shatmaq apaiq ka ngi phana jang wan mak riito. Kiimaq anyino nyung sethoq nyung Juda riimin are nyung jaqsham kra wiita chhito.

⁸Juda raq ngi raq Israil ka miimbaiq kang she. Lata ijam wa jobaiq kang. Jamkhano ngukla apaiq ka iwokhong wa juho raüta mephe-nyung miishe jakito

ngutiimin sapshat. Shatmaq Israil nyino nyung sethoq nyung Juda ka ahaisi ka ahü. Apaiq kiimin mephe-nyung ma jakito.

⁹Kiimaq apaiq ka ajeasi ngutiimin ahü. Apaiq raq mung ka wiita tiisheshi baiqto. Kiimaq apaiq raq longkaü thun nai pechong thun kra shomnoq raüta awese sishatmaq sethoq ja ngarai tangto.

¹⁰Riita ija, arthun ngarai ara tang wan jai she, Juda, Israil ma anyino nyung sethoq nyung ka iwokhong niishe nyap wan nongtiikang nguta tiimanhiito. Shatmaq apaiq raq atsantsii kuq raütiika riimak. Arka, Ngi TATIWE raq ngutiikang.”

¹¹Kiijiishe TATIWE raq ngi ma chongto, Israil ka apaiq wokhong wa ahin niili kiho raü min, apaiq riwe ka sethoq nyung Juda nam ma maiqshaqlin.

¹²Apaiq raq ngi nangnga Israil phana kilaüta akha chongkuq kikiq nguta thaüto, “Sethoq nyung Israil lei, iphana jangwa nongkiq. Ngi ka mangchan heawe kiimaq khiqbi mangwe. Ngi raq ümniima pattup tsankhiq tsü ka thü mang.

¹³Ümniika shutkang dea nguta mra ka tiidiilaq. Kiimaq üm TATIWE, üm Shiikeawe kiq ka khii laü dea nguta mra ka tumlaq. Laüta pechong tong aweatek na ümniiraq üm lungwii tsü ka pongmungti phra kong ma kuq wan laü nguta tum wan laq. Kiimaq ümniiraq ngi raq akuqha aming thun ka jin wan laü dea nguta tak wan laq. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang.

¹⁴“Namshiq ka maiqbomtai mannok. Jangwa rongkiq. Namshiq ka iwokhong na siti dongdii. Ngi raq namshiq phong wa chela shi wa maiq weshi shi mitsea wanha. Kiimaq awe raü ashi wa maiq ka anainai mitsea wanha. Lata ngi raq namshiq ka Jajon Pum na hali mitijang shea wan nongha.

¹⁵Lata ngi raq namshiq pengti welabi ibom taiti mishong wanha. Kiimaq tsangshiq raq namshiq ka taksu tsü maq nai lungwii tsantsii miishe mipeng wan.

¹⁶Kiitiikaq namshiq ka kra mung na maiq pahea she mipuchi wan han. Kra akhing mungmaiqse raq ngi raq akuqha tongshong tek miitu ka riibom man she mirhan. Tsangshiq raq kra miitu ka tiimara mak she miraq. Riimakla tsan niimin tiitsang kong mak she miraq. Tsangshiq ma kriika raamak she miraq. Kiimaq anye ashi haiwan nong min rarai mak she miraq.

¹⁷Ümtiikiiwa kra akhing she saüwajiiq, Jerusalem ka, “TATIWE Ngachang Hokham Chaoki’ ngutiishe mingü. Kiimaq maiq phan thun wiita Jerusalem na riitam raüta, ngi mishomnoq. Tsangshiq tiima tsantsii wanshakshak nilan sitlaq kra kiimaq tsangshiq tsan mong na abi ati tiima sitlaq thun kriiraq tsangshiq ma jamlai bom wa thaütlaq kriika klomak she miraq.

¹⁸Israil kiimin Juda rai adam na pong wan raütiishe tsangnai ka kongshi miishe shekhu nü mung na munglu shumwi asiwa kiiwa miki raüta, ngi raq namtitiim

ma pattup pat-sa miitu tachong hupsam ma akuqha mungtan kiijiishe mijang wan.”

Shiikeawe Senginok Raq Sumla Phra Thun Shomnoqto

¹⁹ TATIWE raq ngutlo, “Israil lei ngi raq ümniika ise ma tiija wan tiima kang, kiimaq ümniima peohea mung kewan tiima kang, mangjong tlotli na pinthum hiqhea. Ümniiraq ngi ka iwe nguta hea wanlaq nguta thapthi wan kang, krai mren ümniika iwokhong wa ümtiikiimin dongho maimak she.

²⁰ Shatmaq sethoq nyung ikha, ümniika iwokhong na tsapkapkap simaü riilaü. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang,”

²¹ Hiqlam thun thaq na maiqho maiqsii tiitaitlo: kriika Israilnok hoqtrangtlo, kiimaq tiipaiqnea trangtlo, jamkhano ngukla tsangshiq ka ngarai maaho raütli siwanto, raüta tsangshiq TATIWE Shiikeawe ka laqbaiqto.

²² Jangwa rongkiq, namshiq tarü TATIWE wokhong wa kiholanti thun; apaiq raq namshiq thatsi ka atiihea mirkuq kiimaq namshiq ka maiqshaq miishe mitiija wan. Namshiq raq ngutlan, “Tengto, naishiq ka TATIWE wokhong na jang wan nongtiikai. Jamkhano ngukla apaiq ka nashiq Shiikeawe.

²³ Naishiq raq hiqlam thun thaq na thatsang wan kai. Kriiriika naishiq ma jamlailip min ahü riito. Israilnok ma khrum kewanti ka TATIWE, nashiq Shiikeawe riili khrum kuqtlo.

²⁴ Shatmaq Baal phra shomnoq wankai, maiqse ma jea tiingaüti phra kaü, shomnoq wankai. Kriikha na, nashiq nyamse thun thumto. Minsaü chhechhi kong wiita sumkai. Nase maiqwe setiim thun nai jechak setiim thun wiita sumkai. Man na richü pat maq phaho raüta, natitiim raq ümtinkhan wa hunnii wantaq raüta lapkap wantaq thun ka thum thum she sumphaq kai.

²⁵ Nashiq ka hiq na bum laita jeasitsi ma, na jea ngaü tiikai homa kriimaq tiipang laitli she sichang. Nashiq pat wa nai natitiim pat wa maiq thun raq nashiq TATIWE, nashiq Shiikeawe man na rilung wiilü ngarai tangphaq laitli siwankai. Nashiq raq apaiq aming thun ka lang wan maidea riikai.”

Jeremia 4

Mra Tiidii Ronglaq

¹ TATIWE raq ngutlo, “Israilnok lei, namshiq ka ngi pha na jang wan nong lungwii tlan jiila, iwokhong na nyap wan nong ronglaq. Namshiq ka ipuk na nyap wan lanta, iwokhong na tsapkapkap siwan han jiila, lantea ngi raq saisi tiikang sumla phra thun kra lambaiq han jiila,

² kriishe klowan han jiila, namshiq raq imang chong lantea atitum wan mimai. Kriishe ngu raüla, maiq phan tlotli raq ngi nang nga tsangshiq ma ramram kuqlaq nguta ming. Kiimaq tsangshiq raq ngi mitiitsam kam.”

³ TATIWE raq Juda mungti ma nai Jerusalemte ma akha ngutlo, “Namshiq wak phu maq thaihü thun kra athei ronglaq. Namshiq raq tsamlai ka shukrü mong na naq wan rongkiq.

⁴ Namshiq raq tongshong raükha ka ngi raili, Ngi namshiq TATIWE raili thü ronglaq. Lanta namshiq Juda mungti nai Jerusalemte raq, namshiq khum asai kiimaq tiima tsantsii ka wiita ngi ma kiinong kuq lantli sironglaq. Kiimaq namshiq raq ara chongtiikang kra shamwan man riihanla, namshiq raq ngarai pahea klowan lan kriikha na, itsankhiq walü ka namshiq khuthaq na milü. Kriika mikhiim wan dongdii. Kra wa kriishe liiwan raüla, kra tiimatketi maiq ka jumin ahü she miraq.”

Juda Mung Re Raq Milong Wan

⁵ Juda mung tlotli na lerong tsülaq! Tiihong laüta agi lülü maq riimlaq! Juda mungti nai Jerusalemte kiitelong maq trotam maq rukje chela thun kiina juronglaq nguta chonglaq.

⁶ Jajon nü na walam tiichhikuqlaq! Jutlo ronglaq! Naq tiijai jongkiq! TATIWE raq phiipsti chang thenjen tiikitlo kiimaq shekhu nü mung wa henghea tiithenkaiti säühotlo.

⁷ Hangsikaü rum na bomhai raüta akhe dongkitlaq ikha, maiq mung thun tiithenkaitiwe kitlo she. Apaiq ka Juda mung tiithenkai kitlo. Juda mung wa chela thun ka botkhulai rai mishotbaiq, kiimaq kriithun na maiq jumin simak she miraq.

⁸ Arningkhan wunthaü riinaü samtong samlanta agiliili hoq ronglaq, jamkhano ngukla TATIWE tsankhiq ka Juda mung khuthaq wa jang wan mak dea.

⁹ TATIWE raq nguto, “Kra ranaiq hokhambi nai ajong alabi raq tsaiji wiita mitiidoq. Ramwebi ka phiipraq mitsai. Kiimaq shammibi ka akii anyiili she miraq.”

¹⁰ Kiijiishe ngi raq ngukang, “Ajong Pinthum TATIWE lei, ümniiraq Jerusalemte ka tiibitaq laobaiq laü! Ümniinga mung na khusang miraq nguta ngulaü. Shatmaq tsangshiq jiiqbaiq miitu tsang buq na nepasai maq asebaiq miitu dan raq she.”

¹¹ Jerusalemte ma rahai haike henghea maiq akhiim ka kumtsaiphii rumnyangkhi binjü wa haiwan raüta, Jerusalem nü na hai wantlo nguta chiiriim raüta chongke akhing ka säü wanto she. Kra rahai ka nintatase tsamchii pan wan lamlamli ka riimak.

¹² TATIWE aming maq rahai säü wantlaq kriika kriithaq na henghea miraq! Jamkhano ngukla arka TATIWE apaiq raq dongdii asenginok khuthaq na khapho rahai she tiisäühotlo.

Juda Mungti Ka Re Raq Komwanto

¹³Liironglaq, rewe ka phum pong wan tlaq ikha saü wantlo. Apaiq rekhat chang kumrang leng phong ka atro rathaiq ikha saü wantlo. Kiimaq apaiq kumrang kong thun ka liihawe kaütiim bitlaq nam miimin aphiq lin. Nashiq ha miqkai she! Nashiq ha michup thumkai she!

¹⁴Jerusalem lei, ümtsän mong na abi kra hebaiqlaq. Kra rihaü jiiqtiq ümniika mitiichhiilot haü. Ashut ashai ngarai tsantsii ka ümtincho na saüli wa mithii haü?

¹⁵Dan chela maq aki tsasoqtibi nai Ephraim wang kin tonglong hiq maq aki tsasoqtibi kong raq tsütsa abi ka tiitai kuqtlo.

¹⁶Tsangshiq ka maiq mung thun kiimaq Jerusalem ma re kong thun ka maiq mung luhea wa aki saühotlo nguta honkam tsasoqkai saükito. Arthun re kong saühotlaq ariiraq Juda mung na chela thun kra bokwan miitu migitrang wan.

¹⁷Kiimaq tsangshiq raq Jerusalem ka trotam maq wakkheti raq khetlaq ikha mikom wan. Jamkhano ngukla Jerusalem chelati raq TATIWE kiq khiiwanto. Arka TATIWE raq ngutlo.

¹⁸Juda lei, arka ümniiraq ümkhu thaq na, ümrilung na ümchap ümnga maq kiimaq ümjaq sham ümkai wa maq niq wan laü ahata. Ümngarai ma phong kra tham she ara chamchao ara saü wanto. Ümchaü sanha jasai maq üm mongpo na tiiphok ra she shokto.

Jeremia Ka Anok Miitu Hoqsiqtlo

¹⁹Atsi! Ngi raq atsi ka ninlot mang she! Imongjii le! Imongjii wiita bun wanto! Ngi ka kaiqshak ngalot mang; Ngi raq nüchhong lerong thun tsü trang kiimaq reriikhat rüriiq trang taikang.

²⁰Phanshi then wan jai, phanshi mithen wan; mung ka hiq maq hutse tiithenbaiqto she. Tiidongchhaq miili nashiq tombutiip thun ka tiithenbaiqto; khetuk chang thun ka bunlak buncha chaibaiqto.

²¹Ümtincho na saüli wa ngi raq redong ara miliisiqha kiimaq nüchhong lerong thun tsütrang phoktlaq kra mitaisiq hata?

²²TATIWE raq ngutlo, “Isenginok ka maiqqiq angikong; tsangshiq raq ngi sap mak. Tsangshiq ka nosere maiqqiqse kong ikha; tsangshiq raq takmak. Tsangshiq ka abi kiimung lam na siimakong, shatmaq jaqsham ahea phan sham ka sapmak.”

Jeremia Raq Mungthen Riisham Makchhi

²³Ngi raq hiqraikhü na liikang, shaqmii maiqsi chang riimak; ra nü na liikang, rawiili ahü riito.

²⁴Ngi raq pumthun kiina liikang, kriithun ka atiikhai raitlo, kiimaq kin thun ka kona riijo kona riijo tiimetlo.

- ²⁵ Ngi raq maiq ka kiijaq ahü chhikang; wushi kong min wiita apin riiwanto.
- ²⁶ Hiqpo hiqwin mung ka kumtsaiphii phong miishe jakito; kra mung wa chela thun ka wiita athenkai kun she, TATIWE tsankhiq henghea kha na.
- ²⁷ (TATIWE raq nguto, mangjong hiq tlotli ka, rumnyangkhi kumtsaiphii ma mijaki. Shatmaq apaiq raq klang maq tiimiqchup langlang kla tiithenbaiq mak miraq.)
- ²⁸ Hiq raq majo mihog; ra ka anyaq mirki. TATIWE raq nguto, kiimaq apaiq raq atsantsii ka klaimak. Apaiq raq athapthi wan kun she kiimaq thongshi jai na jang mak.
- ²⁹ Kumrang thaq na chaoti phenlabi, nai liq witinok thun saksok laqsaq trang kra tai raüta maiq thun wiita apin ajin mijutrang. Maiq wiijam ka rum na miju, wiijam ka long raqkhong na mitiipaü ju. Chela thun wiita maiq ahü siirai miraq, kiimaq kra chela thun na maiq ka jumin siwa nong mak she miraq.
- ³⁰ Jerusalem lei, ümniika miqlaü she! Jam nguto kheashii miirii maq tiimiikhiq tlaü? Jam nguto longseng laktum lak tlaü, laüta ümmak na rong maq nyat tlaü? Ümkhum tiitsomrom rattlaü ka atuli! Ümkongtiwetiim raq ümniika miimbaiqto she, kiimaq tsangshiq raq ümniika atseabaiq tantlo.
- ³¹ Ngi raq maiq nyung no wüchhitsu ma hantlaq ikha aho taikang, ase chhikhu do akhing na siiraitlaq ikha. Kriika Jerusalem hotlo, atsitsü pit wan kiita ajaq wiinai ka ra na tiipii raüta ngutlo, “Ngi ha miqkang she! tsangshiq ka ngi tsea wa watlo!”

Jeremia 5

Jerusalem Ngarai

- ¹ Jerusalemte lei, namshiq chiihea wea lam thun kiimaq juronglaq! Lantea tro tri liironglaq! maiqmii mak maq liironglaq! Kejat thung thun kra rit ronglaq! Maiq ashi ra riikhaqli jaqshamti mihumhan shea kiimaq Shiikeawe wokhong na tsapkapkap maq sila nguta shiikutti asi shea? Namshiq raq, humhan jiika TATIWE raq Jerusalem mra ka midiikuq.
- ² Namshiq riika TATIWE shomnoq tiikai nguta tiima tlan, shatmaq namnii maq jamlai wa ngutlan kriika tsan mong maq abom riimak.
- ³ Tengteng, TATIWE riika tsapkapkap maq noqti rittlo. Apaiq raq namshiq ka sintsang maq bukto, shatmaq namshiq raq tsantsii kuq man dea. Apaiq raq namshiq tiibunlak bukto, shatmaq namshiq raq shrin mandea. Namshiq ka wanshakshak nilannok; kiimaq nam ngarai lam phan ka thaqbaiq man dea.
- ⁴ Kijjiishe ngi raq akha tiimakang, “Arkong arka miitsan maiqse kong, kiimaq jammin sapmak kong. Tsangshiq ka angok angi ikhli sitlo. Tsangshiq raq

Shiikeawe tri lam phan sap mak. TATIWE ka tsangshiq raq jamlai jaqsham raüwa michochi kra sap mak.

⁵Ngi ka ajong alabi phana mikiha, lata tsangshiq rai mirbom kiha. Tengteng, tsangshiq raq jamlai jaqsham raüwa Shiikeawe raq miro kriika asap ahiq na, TATIWE raq tsangshiq ma jamlai jaq tiisham rowa kriika asap ahiq.” Shatmaq tsangshiq tarü ka TATIWE wokhong na simak, kiimaq apaiq aming ka langmak.

⁶Kra ningkhan rum wa hangsi kong raq tsangshiq ka mikaq; kumtsaiphii rumnyangkhi wa shekong raq tsangshiq ka bunlak buncha mikaq pha. Kiimaq tsangshiq chela thun mong na chiqwaiqkong wa raüta mikhephaq. Tsangshiq ka chela phai niishe dongki raüla, tsangshiq ka bunlak buncha mikaq pha. Jamkhano ngukla tsangshiq ngarai ma ka ra ma hiq ma. Kiimaq tiithongkiki tsangshiq raq Shiikeawe bom ka tlea wanto.

⁷TATIWE raq waito, “Ngi raq isenginok ngarai ka jam nguto midiikuqha? Tsangshiq raq ngi miimbaiqto. Raüta phra thun, riikhaqli tisho riimak kra shomnoq wanto. Ngi raq isenginok ka wok phetaktak dunghiq wan kang. Shatmaq tsangshiq raq sethoq ngarai tangto. Raüta tsangshiq akhing ka mephe nyungre rai siwanto.

⁸Tsangshiq ka kumrang pongwetiim aheawiq phetaktak adung rat ikha, Sethoq ja tsantsii riili khutaüphei ikha tiiphelato. Tsangshiq loweatek raq maiqmii jamthoti maiqchak rai sra wan kli lungwiitlo.

⁹Riita ngi raq tsangshiq ka arthun ngarai khana mo tiho mangli sha mirha? Kiimaq akha sitlaq maiq mungti thaq na iphuk lam mang shea mirha?

¹⁰Ngi raq isenginok spiqro thun kra dabaiqkai rewe pahea mitiikiha. Shatmaq tiisiirai langlang kla tijiipbaiq mang. Ngi raq akü ako thun kriili jambaiq ronglaq nguta michongha. Jamkhano ngukla kra kü thun ka ikü ka riimak.

¹¹Israil mungti nai Juda mungti raq ngi ka shubaiqtlii no na tsuqbaiqto. Arka, Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

TATIWE Raq Israilnok Thaqbaiqto

¹²TATIWE senginok raq apaiq ka no na tiishaü baiqto. Raüta akha nguto, “Apaiq raq ngohea shaq shaq ka klo mak miraq. Nashiq ma chamchao litkot akhing ka tiisaü mak miraq. Nashiq ma re ka dong mak miraq. Kiimaq ramdong ka saümak miraq.”

¹³⁻¹⁴Tsangshiq raq nguto shammibi ka hiqtili. Tsangshiq ka ralang bangbang kong. Tsangshiq raq trahotlaq ka TATIWE bomtsi riimak. TATIWE Shiikeawe Ajong Pinthumwe raq ngi ma akha nguto, “Jeremia lei, arnok raq akha bomtlaq arningkhan, ngi raq ibomtsi ka ümnübok na wa ma mitijaha. Kiimaq maiqse ka chin ma mija. Kiimaq wa raq tsangshiq ka mikhiimphaq.”

¹⁵Israilnok lei, TATIWE raq namshiq tiikhatkai miitu maiq mung ashi luhea wa sheahotlo. Kriika ningkun henghea riimtinok kiimaq man niiphü ajong alu mungti dongdii. Tsangmungti bom ka namshiq raq taiman.

¹⁶Tsangshiqnok phenlabi liq sreabi thun ka nolajongbi tonglong. Tsangshiq raq maiq ka mang chan tiitsimak maq jiiptlo.

¹⁷Tsangshiq raq namshiq tü atsam nai tsamtum thun ka wiita miphaq siq wan. Tsangshiq raq namse maiq wese kong thun nai jechak sekong thun kra wiita mijiip baiq wan. Tsangshiq raq namshiq nyamsekong skukong nai chhechhi minsäü kong thun wiita mijiipbaiq. Kiimaq namshiq spiqro thun nai phupmupro thun kra wiita mishthenbaiq. Namshiq kamsea chang kiitelong maq trotam maq rukje chela thun ka tsangshiqnok phenlabi raq mitiithenbaiq.

¹⁸TATIWE raq ngutlo, “Li jiimin kra akhing niimin ngi raq isenginok ka tiithumpak lang lang ka tiithumbaiq mang mitha.

¹⁹Ümtiikiiwa tsangshiq raq miwai riita Ngi raq tsangshiq ka akha jam khano tiithenbaiqkang nguta ümniima bom wai räula, Jeremia lei tsangshiq ma chonglaq, tsangshiq raq ngi miimthü räuta, tsang mung maq pongmungti phra sumla thun shomnoq wantaq kiikha, ümchaü ka tsangshiq raq wanwe wokhong na siraüta tsangshiq jaqshi ma mija wan.”

Shiikeawe Raq Asenginok Ma Honlam Bom Chongtlo

²⁰TATIWE raq ngutlo, “Jakob säüsetiim ma chonglaq, Juda mungti ma chonglaq:

²¹Samhea tiitsang taironglaq, namshiq angok anginok kiimaq maiqjiqnok raq. Nammakpo ka asi; shatmaq chhiman. Kiimaq namni ka asii shatmaq maiqbom ka taiman.

²²Ngi ka TATIWE; Namshiq ngi ma hai man ka jaro? Namshiq raq ngi ma namhai tiisiman jaro ngikilan? Ngi raq khamjong chumkii na kumtsai ka phong lata khamjong chum hiq rai thükang. Kriika pattup pat-sa miitu. Kham raq liim wan lot mak she. Khamjong chum ka rathaiq wan räula miblunrai sham. Shatmaq ara takii rai ka lüm wan lot mak she. Khamjong chum ka miblun siq wan sham. Shatmaq takii raikang kra lüm wan lot mak.

²³Shatmaq namshiqtiq shea! Namshiq ka maiqphan riiman; Nilannok wanshakshak. Ikiq khüwa sruli. Namshiq ka iwokhong wa juho lan. Lantea ngi ka miimbaiq thülan.

²⁴Namshiq raq ngi shreng wan ka jangshi ra min tiima man. Ngi raq namshiq miitu liidong wan ra tiijun kuq kang. Lamse sat ra min tiijun kuq kang. Lata namshiq ma rawiitek tsamjut cho akhing kuqkang.

²⁵Shatmaq namshiq ngarai raq ara ahea awa thun ara namshiq raq lapchang wa shangbaiqto.

²⁶“Isenginok rai abi maiqse sidamtlo. Tsangshiq ka wushikong tiimin ma chiiqjong chan raüta khetlaq ikha khetlo. Shatmaq tsangshiq kra chiiq chantlaq kriika maiq tiimin miitu chantlo.

²⁷Wushi tiiminti raq boriiphong ka wushi lap raüta tiimatlaq ikha, tsangshiq raq tsangshiq jam thun ka maiqtsiiq tek raüta tiima phongtlo. Kra ningkhan tsangshiq ningkun ka aheng kiimaq chii the sitlo.

²⁸Tsangshiq ka jaro apütamli kiimaq wok phetaktak. Tsangshiq raq abi kiimungtlaq thun awealot chang riimak. Tsangshiq raq manti sekong ma tsangshiq raq lapphaq sea chang ka kuqmak riimakla ji maq nishishi haithütlaq kriiti ka kha ka riikhaqli phokuq mak.

²⁹“Shatmaq, Ngi TATIWE raq, tsangshiq ka arthun ashut klo wan kha na mo mitiihoha. Ngi raq armungti khuthaq na phuk milamha.

³⁰Phiiptsi chang kiimaq akiinyii chang mra jonghea armung arjaq pin wanto:

³¹Shammibi raq arot akiq kriili chongtlo. Ramwebi raq mung ka shammibi aming kra phan phan pengtlo. Kiimaq isenginok raq tsangshiq kiiq ka khii wan tsü mak. Shatmaq arthun ara athum riiwantlaq kiijaq tsangshiq raq jamlai she wa miraq?”

Jeremia 6

Jerusalem Ka Re Raq Komwanto

¹Benjamin wangti lei, maiqmii khupi jutlo ronglaq! Jerusalem wa chiim jintlo ronglaq! Tekoa hiq na redong hünong buktlo ronglaq. Kiimaq Beth-Hakherem hiq na redong wanii tu tiinyaitlo ronglaq. Shekhu nü maq mungthen wan chang nai mungbun wan chang rahai ka saü wantlo she.

²Jajon chela ka alüsea ma tsomhea. Shatmaq kriika wiitashi mitiithen baiq.

³Hokhambi thun ka tsangshiq phenlabi sheaho raüta kra tro na piitiip mitei wan. Tsangshiq raq tsangshiq tombutiipsetiim ka chela trotam na mihai. Kiimaq tsangshiq loweatek raq maiqmii raq aroroba na piitiip mihai.

⁴Tsangshiq raq akha mingu, “Jerusalem khat ma tiije rongphiilii! Tiije ronglaq! Nashiq raq ranaiq shethung na mikhat rong!” Shatmaq kra nguraüta hali, “Ai, ümchaü ka rajishe. Rashe ka acha she. Kiimaq rashe chawan kiita rashe ban wanto.

⁵Nashiq raq rawa niishetiq mikhat rong i; nashiq raq chela tro kiitelong ruk thun ka wiita mishthen baiq rong i,”

⁶Ajong Pinthum TATIWE raq arthun hokhambi ma pechong thun daq lantea Jerusalem kra khatwan miitu chela peruk tro kiijaq maiq düwan chang hiqkhu thun hiqphong ronglaq nguta aming tatto. Apaiq raq nguto, “Ngi raq archela ka

sintsang maq mitsat ha. Jamkhano ngukla mungmaiqse ka ji maq nishishi tiichamchaotlo.

⁷Khappong chum raq akham ka khangriri hea thütlaq ikha, Jerusalem riimin abi kiimung ka anye siisaq thütlo. Ngi raq chela mong na jasam piqsii trang nai athen wan trang taitiikang. Atsi asi kiimaq ami atsi tam tong long kli ngi raq chhi tiikang.

⁸Jerusalemte lei, arthun mra pinwan tlaq kriika namshiq ma tsii chhi wan lamlu mijalaq. Riimakla, Ngi raq ümniika miimbaiqtlii she mimiimbaiqha. Ngi raq ümchela ka rumnyangkhi kumtsaiphii miishe mitiija baiqha. Kriika hiqmiq changkhü ikha, maiqsi maimak she miraq.”

Israil Ka Kiqkhii Sruhea

⁹Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma nguto, “Spiqtsi ro wa spiqtsi ka jamkho atsungwa tiisiirai riichom pan tlaq ikha, Israil mung wa maiq kiimin wiita spiqtsi pantlaq ikha mipan phaqaq wan. Arningkhan kra redong akhing ka misaüshaq na ümniiraq ümchuwa tang tlaü tiichhiilaq.”

¹⁰Ngi raq akha trekang, “Ngi raq tsangshiq ma honlam tsii chongkuqha jiika ibom ka juro mitai? Tsangshiq ka nilan kra mren ümtsütsa ka chongkuqki raümin taimak angiiimli riitlo. Ümniiraq ngi ma jamlai bom wa tiichongki tlaü, kra chongki kangla, tsangshiq raq ngi ka anaiküli riitlo.

¹¹Tsangshiq khuthaq na ümtsankhiq waniitu nyai tlaq kriika, itsan mong niimin nyairaitlo, TATIWE lei. Krai mren arka ngi raq itsan mong na kaishakshak maq alu ka thülot mang she.” Kiijiishe TATIWE raq ngi nguto, “Itsankhiq khamtak kaü ka nosere chiiheawea lam thun na haisiq tlaq thaqaq kiijaq nyuk baiqlaq. Kiimaq jerobi kong riitam ngatlaq phong kriithaq kiijaq nyukbaiq laq. Awetiim nai anyungtiim thun min miqchup mitsuq wan. Tikii kiikaiq thun min tiihang mak wiita mitsuq wan.

¹²Tsangshiq jam awak thun ka maiq ahinti miishe mili kuq baiq wan. Krai mren tsangshiq wak ajam thun nai tsangnyungtiim kiimin wiita mikuq baiq wan. Ngi raq armungti ka ninta she mitsat ha.

¹³Maiq ajong aran wiita pili raq, kampho ka arot akiq lamlu kiiwa lapwan kli shiichaq wantlo. Shammibi nai ramwebi raq dongdii min mungmaiqse ka laoliitlo.

¹⁴Tsangshiq raq isenginok ngarai mitsi ka tsimak, akha ralang atiikhatja ikhli tiimatlo. ‘Ahea raq tarü ahea siisaq’ ngutli shipoq poqli liitlo. Shatmaq, tarü ahea ka riimak.

¹⁵Riita tsangshiq raq atin khan maiqphai asi ashut klowan raüta, tsangshiq ka tiijeasi tlaq shea? Tiijeasi mak. Tsangshiq ka tiijeasi mak. Tsangshiq riika atijeasi ngutlaq ka jamlai nang wa ngutlaq kriimin sap phaqaq mak. Arningkhan

tsangshiq kiimin nanok abiti thun jamkho miqphaq wantaq, kiikhiisii mimiq pha q wan. Ümtiikiiwa ngi raq tsangshiq ma imo mitiiho ha, kra akhing kriishe tsangshiq thum wan akhing miraq. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Israil Raq Shiikeawe Lamphan Miimbaiqto

16 TATIWE raq asenginok ma nguto, “Lamhum ba kiijaq chaplanta liirong liisshaq. Manniwa richü pat wa lam thun kra ümbano kra waironglaq. Lantea ümriitiwa lamhea pinthum kra rit ronglaq. Lantea kra lam kiimaq khum ronglaq. Kra riihan jiila namshiq ka hansang maq misihan.” Shatmaq tsangshiq raq nguto, “Naq. Naishiq ka kra lam maq khumai!”

17 Kiijiishe TATIWE raq rawa kintsongtibi shongto. Kriika honlam boli tsütlaq kra tai miitu. Shatmaq tsangshiq raq nguto, “Naishiq raq kriika taimai.”

18 Kra ningkhan niishe TATIWE raq nguto, “Taironglaq, namshiq maiq mung thun raq, lantea isenginok ma jamlai mra wa pin wantlaq kriiwa namshiq raq namtsii humwan ronglaq.

19 Tailaq, hiq lei! Tsangshiq raq ümchuwa ajiq kiimung wantaq kriikha na, Ngi raq tsangshiq ka miqchup mitiithen baiqha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, Ngi raq ashrinkuqha tri ka no na tsuqbaiqto kiimaq ibomchong lang wan mak riito.

20 Tsangshiq raq Sheba mung wa homseng lam wan raüta honglu na chaqtaq kra ngi ma jamlai liip wa? Riimakla pongmung luhea wa süsetapan homhea phan lam wan raüta honglu na chaqtaq kra ngi ma jamlai liip wa? Tsangshiq raq ngi ma honglu kuq wantlaq kra ngi raq tao mang. Kiimaq tsangshiq raq ngi ma nyamse honglu takuq wan tlaq kra miitu min ngi ka shümü mang.

21 Arningkhan ngi raq arnok arka lam na tsangshiq tiithap thachang mithüha. Kiijaq tsangshiq ka mitiithaprai. Raüta akürai miraq. Siwe sise adam na mitsai. Krai mren siihali kongshiti thun nai jamthaq jamkiqti thun kiimin wiita dea raüta mitsai.”

Re Ka Shekhu Nü Wa Misäüho

22 TATIWE raq nguto, “Maiq ka shekhu nü mung wa misäüho. Maiq mung ashi ningkun jonghea riimtinok kiimaq luhea na sitinok ka arkhat miitu rechap shuntlo.

23 Tsangshiq ka maiqmii liq pi raq chhaq kiimaq nepjasai kaütiim wiraq chhaq she. Tsangshiq ka maiq ngamsang phaqtinok kiimaq ralangse min mangchan ahünok. Tsangshiq ka kumrang thaq na chaoraq raq, khamjong chum trang wa ikha ramok rachhai säühotlo. Tsangshiq ka Jerusalem longkai tijeshat säühotlo.”

24 “Naishiq raq tsütsa ka taikaishe,” nguta Jerusalemte raq ngutlo. “Kra tailaita naishiq hok ajaq wiita nintata she tiikhaikito. Jechak nyung nowüchhi akhing na atsitsi ma phetlaq ikha kiinyii wankai.

²⁵Naishiq ka hiqshong niimin wakham mai she. Kiimaq chiiheawea lam niimin khumki lot mai she. Jamkhano ngukla nashiq khatti renok ka wiija wiipiq siisaq. Krai mren naishiq trotam na phiipsti chang siisaqli.”

²⁶TATIWE raq asenginok ma akha ngutlo, “Namshiq ka wunthaü riinaü khea sam ronglaq. Lanta tapkhu ka namkhum na nyat lantea maaho manyi sironglaq. Namse seshilaq laq se maiqwe se tsaiki raüjaq jamkho hoqtlan ikha hoqsiq ronglaq. Jamkhano ngukla namshiq khatkai re saüho tlaq kriika tihanghiq miilishe misaüki. Raüta namshiq ka mikhat wan.

²⁷Jeremia lei, isenginok tsantsii kra jamkho sitla, kra ümniiraq japhu jinphu teitläü ikha atei riiliita.

²⁸Tsangshiq ka wiita kunli nilan kong wanshakshak ikiqkhiiti siisaq. Miiki ngam ikha siisaq. Tsangshiq tsantsii ka jinbu ikha tsindang dang siisaq. Tsangshiq tarü ka anam akam kong siisaq. Ashut kiimungti tonglong. Barap binrii na khumshkhum maq shapshaü miqshii tiikonti siisaq.

²⁹Ja tiiqchang jam na khi wa ka kai henghea nyaisiqtlo. Shatmaq wadaiq phong ka ajam ka jammak she, atsin kai kun she. Arningkhan isenginok ka wa na ümtinkhanli tiijo chaq raü min jamkam taichang riimak she. Jamkhano ngukla tsangshiq phong wa maiq abi maiqse kong atei arbaiq ka lambaiq wan mak shaqli.

³⁰Arningkhan tsangshiq ka amiinu ahü wadaiq phong ngutli she mingü. Jamkhano ngukla, Ngi, TATIWE raq tsangshiq ka sinchii tsuqbaiqtlaq ikha no na tsuqbaiq kang she.”

Jeremia 7

Jeremia Raq Shomjam Maq Trahoto

¹⁻³TATIWE raq ngi ka Juda mungti Shomjam na Shiikeawe shomnoq wa nyap wantaq kilamchong kiina tiikito. Apaiq raq ngi nangnga kra kilamchong ba kiijaq kilaüta chapkikiq. Laüta Ajong Pinthum TATIWE Shiikeawe raq, Israilnok Shiikeawe raq tsangshiq ma jamlai bomtsi chongke chang wa kra tiitai chongkuq kiq kiq nguta thaüto: “Namshiq rilung lamphan kra klai ronglaq. Kiimaq namshiq raq jamlai wa klotlan kra ak lai ronglaq. Kra riihan jiitiq ngi raq namshiq ka arjiili mitiisiha.

⁴‘Naishiq ka hansang! Arka TATIWE Shomjam, Arka TATIWE Shomjam!’ nguta laopha bomtsi chongtlaq kriima naqkam rongkiq she.

⁵“Namshiq chap nai nga rong arai kra ak lai ronglaq. Kiimaq ümchaü jamlaiwa kiimung tlan kra athaq she ronglaq. Namshiq nai namshiq liipan na weshi raq weshi ka riikhaqli thungtri maq shin lantea siwan lili ronglaq.

⁶Pongmungti wanshawe namshiq rai sidamtlaq kra, manti lihi sekong, kiimaq manti nyungre kra naq nanshan rongkiq. Armung na maiqsangti ka kha ahü na naqtsatbaiq rongkiq. Sumla phra kong shomnoq ka athaqshe riibaiq ronglaq. Kra shomnoq tlan kriiriili namshiq ka mishthen baiq.

⁷Namshiq klai wan han jiila, armung ara ngi raq namtitiim ma pattup tachong hupsam miitu akuqha mung arjaq, namshiq ka rilung alu maq tiishongnga wan ruq mirha.

⁸“Liironglaq, namshiq ka laopha bomtsi kiima kamsiq lantea sitlan.

⁹Namshiq ka ahuk jatlan, maiq tsat lantea matwe ma jatlan, maiqchak rai sraki tlan, rung maq atiitum lantea arot chongtlan, Baal phra ma nyamse honglu takuqtlan, kiimaq namshiq raq man na sap wan man phra thun kra shomnoqtlan.

¹⁰Namshiq raq arthun ashut jaqsham wantlan. Arthun arka ngi raq kai saisi tiikang. Arthun ara klowan lot lantiishe, namshiq ka imakki na i Shomjam na walanta chap wa tlan. Lantea, ‘Naishiq ka hansang!’ nguta bomtlan.

¹¹Namshiq raq i Shomjam ka thiimeaq kong tiipaü chang ngutiisha tiimatlan? Namshiq raq jamlai wa klotlan thun ka ngi raq achhiha siisaq.

¹²Shilo na kilanta liiki rongkiqta. Kriika ngi raq imang ka shomnoq wan miitu apha shaqshaq atsea wanha hiqshong. Shatmaq isengi Israilnok raq ngarai pahea klowan kha na, ngi raq kra chela ka jamkho riikang kra liiki rongkiq.

¹³Ngü raq namshiq ma bliiq kiki chongkuq wankang. Shatmaq namshiq raq arthun ngarai tang wan lan. Namshiq raq ibom taiman, iiki khiiwan lan. Ngü raq namshiq mangchong lata heawan pha jiila, namshiq raq ibom ka treman.

¹⁴Arningkhan she, ngü raq Shilo chela ka jamkho tijabaiq kang, kiikhiisii hali, namshiq kamsiqtlan i Shomjam kaü ara ngi raq atiithen she mirbaiqha. Ara Shomjam arka ngi raq namtitiim ma akuq wanha kiimaq namshiq miimin kuq wankang. Ngü raq jamkho Shilo chela wa tiithen baiq kang kiikhiisii hali armin mitiithen baiqha.

¹⁵Ngü raq namshiq ma namphu namno Israilnok jamkho imakki wa jobaiq kang, kiikhiisiihali namshiq min imakki wa ajo she mirbaiqha. Arka Ngü TATIWE raq ngutiikang.”

Mungmaiqse Raq Shiikeawe Bom Tleato

¹⁶TATIWE raq nguto, “Jeremia, arnok miitu achu naq jaükiq. Tsangshiq miitu naqhoqkiq riimakla tsangshiq miitu achu min naqjaükiq. Tsangshiq miitu ngi ma naq tiipaiq neakiq. Ngü raq ümnaq achujaü ka tai mang mirha.

¹⁷Tsangshiq raq Juda mung na chela thun na nai Jerusalem na chiihea lam thun kiijaq jamlai wa klotlaq kra chhimaü shea?

18Noserekong riika chin riichom thamtlo. Maiqwere riika wacha kra chaqtlo. Kiimaq jechakre riika winsii ka wa na kotlo, raüta jechak nyung phra kaü tsangshiq raq Ramungtan Hokhamnyung ngutlaq kriima kuqtlo. Kiimaq tsangshiq raq ngi tiichamchao miitu che ka sumla phra ahinti thun miimin tiibok kuqtlo.

19Shatmaq riikhaqli maq liiwan raüka, tsangshiq raq ngi dea shea tiichamchaotla? Riimak. Tsangshiq raq maiqmii raq khoti mo hotlo. Raüta tsangshiq khuthaq na jeasi ngaü chang lamlu kli tanwantlo.

20Kiimaq arningkhan, Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq ara Shomjam thaq na itsankhiq henghea kra minyuk baiqha. Itsankhiq khamtak ka mungmaiqse khuthaq na nai nyamse thun thaq na mren maq minyukha. Kiimaq pechong wiirü thun kiimaq wak ajam thun na tsamrü thaq na minyukha. Itsankhiq walü ka walükaü nyaitlaq ikha, jurmin tiimat baiqlot mak she miraq.

21“Isenginok lei, honglu na akuqhan nyamse ngam wiijam ka berong-wacha na wiipuntam maq chaqbaiq tlan. Kiimaq wiijam ngam ka namshiq raq aphaq miitu aming tiideaje. Shatmaq ümchaü Ngi TATIWE raq namshiq ma chong ka, namshiq riili wiitarü ka pha q rong liina.

22Ngi raq namtitiim ka Ejip mung wa tsuq wankang akhing na, wa na chaqtlü-hongluke miitu nai laihin honglu take wan miitu aming ka kuq mang dea.

23Shatmaq ngi raq tsangshiq ma ibom tai raüta iwokhong na siraa nguta aming kuqkang. Krai mren ngi ka tsangshiq Shiikeawe miraq. Kiimaq tsangshiq ka isengi miraq. Kiimaq tsangshiq ka ngi raq jamkho aming kuq tiikang kraphan phan siwan ronglaq. Raüla tsangshiq ma rilung na phanrap ka aheawiq miraq nguta chongkuq kang.

24Shatmaq tsangshiq raq ibom taimak kiimaq tsangshiq tsantsii kuq wan mak riito. Shatmaq tsangshiq ka nilan wanshak shak kiimaq abi tiima tsantsii raq jamlai wa chongtlaq kra phan phanli siwanto. Kra ningkhan tsangshiq ka maiqshaq ma jawan la na, naolaqhea jabi wan wan khoti riito.

25Namtitiim pat na Ejip mung maq laüwantaq ranaiq maq pha wan raüta, ümchaü ranaiq niitaq saüli, ngi raq ngi ijaqshisetiim shammibi ka namshiq pha na tiiki ruqli tiikitiikang.

26Kra taü maq dongdii min, jurmin tsangshiq bom ka taiman. Kiimaq tsantsii kuq man shishe wan lan. Tsangshiq bom tai wan rii na, namshiq ka namtitiim thaq niimin nilan kiimaq kikhii srurii wan kli shiichaqtlan.

27“Arningkhan na, Jeremia lei, ümniiraq arthun ibomtsi ara isenginok ma chongkuqlaq. Shatmaq tiina tsangshiq raq taimak miraq. Ümniiraq tsangshiq ka ahea mirhaü. Shatmaq tsangshiq raq ümbom ka tre mak miraq.

²⁸Ümniiraq tsangshiq ma tsang mungti raq Ngi, Tsangshiq TATIWE, Shiikeawe bom ka taimak riimakla, tsangshiq raq moho phataq kriiwa tsii chhiphaq mak dea nguta chonglaq. Atsap akap hon atsii atsaikai wishe. Kriika archong phan min riichongphan mak she.

Hinnom Wii Na Ngarai Tangtlo

²⁹“Maaho maanyi hotrang ronglaq, Jerusalem lei; namkhudap ka tap lantea baiq ronglaq. Hiqlam thaq thun na majo shinge ronglaq, jamkhano ngukla, Ngi namshiq TATIWE ka tsankhiq, krai mren isenginok ka tiishaübaiq kang she.

³⁰“Juda mungti raq abi jaq sham wanto. Tsangshiq raq I Shomjam na, ngi raq saisitiikang sumla phra phong kra thüto. Raüta Shomjam ka tiishe baiqto.

³¹Tsangshiq raq Hinnom thung na Topheth nguta berong-wacha ashi tei wanto. Kriika kiijaq tsangsetiim raq maiqwe sere nai jechaksere ka honglu na takuq wan raüta wa na chaq miitu shongto. Ngi raq tsangshiq ma akha thatsang wan ronglaq nguta chongkuq mangdea. Arka i khutsai niimin tiido wan mak dongdii.

³²Kiimaq kra ningkhan, jaina akhing ashi she misäü wan. Kra hiq ba mang ka Topheth lo, Hinnom Thungtan ngutiika ngumak she miraq. Shatmaq Maiq Riijiip Chang Tan ngutiishe mimang. Tsangshiq raq maiqmaa phong ka kriitan kiijaq milap. Jamkhano ngukla maiqmaa phong kra lapchang hiq ahin ka binmak she miraq.

³³Maiq maa phong ka wushi kong raq nai rumnyamse kong raq miphaq. Kiimaq kriithun jobaiqti maiq ka ahü miraq.

³⁴Juda mung ka kumtsaiphii rumnyangkhi binjü miishe mijaki. Juda mung chela thun na nai Jerusalem chela chiihea wea lam thun na acho achi kiimaq apeo aleo ashi ange trang ka Ngi raq wiita mitiitsaq baiqha. Kiimaq maiq lam poi na chojong chise poi klo thun kiimin wiitashé mitiitsaq baiqha.

Jeremia 8

¹“Kra akhing na Juda mung hokhambi kiimaq Juda mung wa ajong alabi, kiimaq ramwebi, kiimaq shammibi riiphong kiimaq mungmaiqse ahinti Jerusalem na sitibi riiphong ka, tsangshiq maakho mong wa akhot mirbaiq.

²Kra maiqrii phong ka riichom raüta hiqkho ashi na lapbaiq rii na, tsangshiq rok ariiq phong kriika hiqraikhü na weram werok, hiq tiipii ma khoti miphong baiq. Kra maiqrii phong ka riinyin riishin rashekii na, jipi li na kiimaq raiqsaiq liliimtlaq kiijaq mirphong rong, tsangshiq raq lungwii wantaq kiimaq shiikumpan wantaq kiimaq tsangshiq raq phan rap sham akai na lang liiwantaaq kiimaq shomnoq wantaq kra khaki na miphong wan.

³Kiimaq ara abi mungti phongwa, juwa luntaqti thun ka, Ngi raq pongmung na shumwikong ma nyinbaiqkang hiq thun na siti raq ka, atra si nam ma atsai riiki

haijaq ahea riichang nguta mitiima. Arka Ngi, Ajong Pinthum TATIWE raq ngutiikang.”

Ngarai Miitu Shiikeawe Mo Miho

⁴ TATIWE raq ngi ma asenginok ma akha chonglaq ngut thaüto, “Maiq ashi ra ka tiithap raüta kürai haü jaq, apaiq ka atiido mirwa riimak shea? Kiimaq maiq ashi ra raq lam ka tiichhe raüla, jai na ajang riiwatlo riimak shea?”

⁵ Ikhiiijika isenginok namshiq ka ngi phana jai na jang wan man maq, klang maq iwokhong wa jamkho juho lan? Namshiq ka nam phra sumla thun kriidii niili she tiipop wan lan. Lantea ngi phaniika jang wan roman she ngiimtlan.

⁶ Ngi raq namshiq bom ka aheawiq ni tiitsii lata tiitsang taikang. Shatmaq namshiq raq tingting bomtsi ka chongman. Namshiq phong wa maiq weshi ra dongdii min shutkang dea nguta maiqmii ngarai tiidii man. Namshiq phong wa maiq weshi ra raq dongdii min, ‘Ngi raq jamlai wa shutkang?’ nguta wai man dea. Maiq loweatek ka kumrang kaü rekhat na jutlaq ikha maiqmii lam phan jutrang tlan.

⁷ Rum wushi stok kong raq santla tsangshiq ka ümtincho na laü wan nong changwa kra akhing ka asap. Kiimaq haütaü kong, tsakklailu kong, kiimaq wukam kong raq santla tsangshiq ka ümtincho na laüho chang wa kra akhing ka asap. Shatmaq isenginok, namshiq riitiq nya ngi raq namshiq peng tiikang thung alai kra sap man.

⁸ Akhiitaü miinya, namshiq ka maiqshaq, kiimaq namshiq raq ithung ilai ka asaphan nguta tiitsakitlan? Liironglaq, ajok aliiq shrabi raq thungtri ka alai she riibaiqto.

⁹ Namshiq phong wa taksu maiqsetiim ma jeashe mitiingaü. Tsangshiq ka mrumrang she. Kiimaq tsangshiq ka thiikho na midea. Tsangshiq raq ibomtsi shishe baiqto, Tsangshiq raq jamlai taksu tsii wa humta.

¹⁰ Kra ningkhan Ngi raq tsangshiq wak ajam thun ka maiq anyeti miishe mikuqha. Kiimaq tsangnyungre ka maiq ahinti miishe miromkuqha. Maiq angu tarü, ajong aran wiita lotli raq, piikii lam na kampho ka arot akiq lam maq lap wan kriili rittlo. Shammibi nai ramwebi raq dongdii min mungmaiqse ka arot chong raüta laoliitlo.

¹¹ Tsangshiq raq isenginok ngarai mitsi ka tsimak, akha ralang atikhatja ikhli tiimatlo. ‘Ahea raq tarü ahea siisaq’ ngutli ngutlo. Shatmaq, tarü ahea ka riimak.

¹² Isenginok lei, namshiq raq atinkhan maiqphai asi jaqsham tlan ningkhan nam jeasi tiisi man shea? Tumman namshiq raq namshiq tiijeasi ka sap man. Namshiq riika jamlai nang wa atijeasi ngutlaq kriimin sapphaq man! Arningkhan namshiq kiimin nanok abiti thun jamkho miqphaq wantaq, kiikhiisii mimi qphaq

han. Ümtiikiiwa ngi raq namshiq ma imo mitiihoha, kra akhing kriishe namshiq ma athum wan akhing miraq. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang.

13“Ngi raq isenginok ka maiq weshi raq awak wa tsam riichom juttlaq ikha adam na riichom wan lungwiikang. Shatmaq tsangshiq ka spiqro na atsi ahü spiqro ikha; kiimaq phupmup chong na atsi ahü ikha; ajaq thun kiimin wiita ajung kaikun she. Arningkhan she Ngi raq pongmungti ma armung ara seawan miitu kiinong kuqbaiq kang.”

14“Riita nashiq ka arjiiqli shea minga siq rong i?” nguta Shiikeawe senginok liipan na bom riiwaitlo. “Warong i, nashiq ka kiittelong maq aruk chela thun kiina juwan rong! Laita kiijiqtiq mitsai rong i. Nashiq TATIWE Shiikeawe raq nashiq ka tiishutbaiqto she. Nashiq ka atsai changli she. Apaiq raq nashiq ma maiqchok chang liipu tiinyangto she. Jamkhano ngukla nashiq raq apaiq kiq khü laita ngarai tang wankai.

15Nashiq ka mungtsing maq siwan miitu khekai. Kiimaq jamlai wa shut wankai kra tru wan miitu khekai. Shatmaq kriika atu li she riito. Phiipsti chang akhing li she saü wanto.

16Nashiq khatkaiiti renok ümchaü Dan chela niishe saüto. Nashiq raq tsangshiq kumrangkong khü thutrang ka taitiikai she. Tsangshiq kumrang kong thun kra hoqtrang raüla ramok rachhai watrang ikha na mung wiita atiikhai banban she tiikhai wantlo. Nashiq jaqtinok ka na mung ara shiithen baiqkai she saükito. Namung na jamlai phan wa sitlaq kra wiita thumthum she mitiithen baiq wan. Nashiq chela thun kiimaq kiijaq siti mungmaiqse thun thum thum she mishthen baiq wan.”

17“Liironglaq!” nguta TATIWE raq ngutlo. “Ngi raq namshiq phong na paüsang kong, pinthum alai henghea phan tiikitiikang. Akhnok paükong arka paü tiimochiiti riimin tiimochiilot mak. Kra ningkhan namshiq ka mikaq.”

Jeremia Ka Tsangmungti Miitu Hoqsiqto

18Ngi chapatsi ara phum chang tsiq ka ahü; Itsan imong bunlaklak atsi.

19Taironglaq! mung tlot li raq, Ngi raq inok ita aho anyi trang taitiikang; “Riita Jajon chela na TATIWE ka ahü shea? Jajon riimti hokhamwe ka kiijaq ahü she shea?” Kiijiishe tsangshiq, TATIWE, tsangshiq hokhamwe raq tretlo, “Namshiq ngi ka sumla phra thun noq lantea, itsan ka jaram wa tiikhiq lan? Kiimaq athü ahü pongmungti sumla phra thun noq lantea, itsan jaram wa tiikhiq lan?”

20Mungmaiqse ka akha hoq trangtlo; “Raju min leawanto she, tsamjut min tumto she, shatmaq nashiq ka ümchaü min mitiichhii shaqli.”

21Itsantsii wiita she tiibunto, jamkhano ngukla inok ibin ka wiita she tiibunto; Ngi ka maaho manyi li she sitiikang; Itsai iji wiita she tiidoq kang.

²²Gilead wang na tsiq ka ahü shea? Kiijaq tsiqtoqti phumshra ka ahü ahü shea? Ikhiiika isenginok tsihi ka jamto tiheakuq mak?

Jeremia 9

¹Ngi raq tiimasea kla ikhupo arka khappong chum, kiimaq imakpo wiinai ka makphai khamdü nguraüjaq ahea riichang, kra nguraü ka ranaiq rawa mihosiqha wa, Inok ibin jiiqbaiqtaq kra miitu.

²Itsan mong na riiweasea kla kumtsaiphii rumnyangkhi na ngi sichang hiq bashi asi nguraüjaq ahea riichang, kiijaq inok ita makki wa alu na akihoha chang wa. Tsangshiq ka tsapakap mak pinthum, iwokhong na simak mung siiqbaiq tiikong,

³Tsangshiq ka wranaiqshe arot akiq chongtikong; mung na tingting chong rii na ajok aliiq kli chongtlo. TATIWE raq ngutlo, "Isenginok raq phanshi abi klojai maq abi phanshi maq tiipato, kiimaq tsangshiq raq ngi ka tsang Shiikeawe nguta sap mak."

⁴Maiq loweatek raq aphunowe ma honkam shatmaq sichang, Juwe riimin akongtiwe miika kamtsantsii thülot mak; jamkhano ngukla phunaino ümchu wa sitlaq ka Jakob ikha laopha maiqse siisaq, kiimaq maiq loweatek raq aphunowe chongsiqtlo.

⁵⁻⁶Tsangshiq tarü ka kongti laoliiti siisaq, kiimaq jurmin tengteng bomtsi chongmak; tsangshiq tilika arot bomchong miitu atiangam reawishe, kiimaq tsangshiq raq ngarai tang ka tsaq mak phan. Tsangshiq riika mat atsa ka ashi tanghoholi riitlo, kiimaq maiq ka bashi wa laohoho li she sitlo. TATIWE nga asenginok raq apaiq ka shishe baiqto she ngutlo.

⁷Arthun arkha na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo, "Ngi raq isenginok ka jin ikha wa na shulata michenha, lata tsangshiq ka mimaitai wanha. Isenginok raq abi klowanto; ngi raq tsangshiq ka jamkhiishe wa mirha?"

⁸Tsangtili thun ka liqsinkii ikha sihea siisaq; tsangshiq raq wranaiqtek arotli chongtlo. Maiq khumtek raq chiiti ma kongshiti ikha bomtlo; shatmaq riikhaqli miika arewe tiidea chang thiikho thutlo.

⁹Tsangshiq raq atinkhan ashut klotlaq arkha na, Ngi raq tsangshiq ma mo tiiho mangli shea mirha? Akhnok mungti khuthaq na iphuk lam mang li shea misiha? Arka, Ngi, TATIWE raq ngutiikang."

¹⁰Ngi raq ngukang, "Ngi raq pum thun miitu majo mihogha kiimaq nyamse rümchang nyiimlung rii miitu mihogha, jamkhano ngukla kriithun ka wiitashe shinkito, kiimaq kriithun lam maq maiq jumin khummak she. Nyamse kong trang ka ahü she; wushi thun nai rumnyamse thun wiitashe pinwanto."

11 TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Jerusalem ka bunlak mishthenbaiqha, miikakoi kong haisea chang miishe mija wan; Juda mung wa chela thun ka wiita kumtsaiphii rumnyangkhi miishe mijaki, maiqse sichang riimak she mijaki.”

12 Ngi raq waikang, “TATIWE, riita armung arka jamlairo rumnyangkhi kumtsaiphii ma jakita? Krai mren arlam maq maiq jumin khum mak she? Ara takti taksu maiqse ka juwa? Ümniiraq jumo ara mra pintaq ara chongkuqlaü apaiq raq nanok ma chongkuqlotli chang?”

13 Kijiiishe TATIWE raq treto, “Arthun thenjen wantaq arka isenginok raq ngi raq tsangshiq ma jamlai tri lamphan wa shrinkuq kang kra lang wan mak miimbaikha kha na thento. Tsangshiq raq ibom taimak tlea wanto. Kiimaq ngi raq jamlai jaqsham ronglaq ngutiwa chongkang kra sham wan mak riito.

14 Kra langwan la na, tsangshiq tsantsii ka wanshakshak siwanto. Raüta tsangwetiim raq ashrinkuq thü Baal phra sumla thun kli shomnoq wanto.

15 Arningkhan, tiitsang tailaq, Ngi Ajong Pinthum TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq jamlai jaq wa misham wanha kra tailaq. Ngi raq isenginok ma pechong khap dokdok phan thun kriishe mitiiphaq wanha. Kiimaq maiqchok raq chang phan kham kriishe mitiinyang wanha.

16 Ngi raq tsangshiq ka maiq pong mungti thun mung luhea na, tsangshiq riimin sapmak kiimaq tsangtitiim riimin sap mak, mangtang ramangnok mung niishe munglu shumwikong ma mitiitsuq wanha. Lata ngi raq tsangshiq ka tiithumpak mitiithen baiqha shaq wiiwii, chiqse rewe pahea tiiki lata tsangshiq ka mitiikhat wanha.”

Jerusalemte Khrumjäü Hoq Trangto

17 Ajong Pinthum TATIWE raq nguto, “Jamlai mra she wa pinjin wantlaq kra tiima rong liita! Maahoti thun kra tiiheawa rongkiq, jechakre majo shinge atsin tsinti kra.”

18 Kijiiishe mungmaiqse raq nguto, “Tsangshiq ma chong ronglaq jaqlo kiraüta nashiq ma majo shi mishi kuqlaq, nashiq makpo thun ka makphai raq mima shaq wiiwii, kiimaq nashiq makkhii thun ka ahotsi raq makphai raq jobaibai mipiim shaq wiiwii majo mishingelaq.”

19 Taironglaq Jajon chela na maaho trang kra, “Nashiq thenkai she! Nashiq ka miqchup jea ngaükai she! Nashiq raq na mung ka miimthü chang she; nashiq jam thun wiitashen runbaiqto.”

20 Ngi raq ngukang, “TATIWE bom tai ronglaq, jechakre lei, lantea apaiq bomtsi tiitsang taironglaq. Lantea namsetiim jechaksere ma maajo shi shrinkuq ronglaq, kiimaq namkongtitiim ma maajo shi shrinkuq ronglaq.

²¹Tsailam ka nashiq kitanpu thun maq nyap wato raüta nashiq hokham jamthun na nyap wato. Tsailam raq nosere kong chiiheawea lamthun wa jiiqbaiqto kiimaq jerobi thun ka kejat thung wa tsatbaiqto.

²²Maiq maa phong ka barap binrii na riinyin riishin riiphongtlo, wak ram na minsäü daiq phong tlaq ikha, wak na khaolümtei thun tsamhanti jai na tiiphongtlaq ikha, tsam ka maiq ajutti ahü kha maq abaiqthü ikha riiphongtlo. TATIWE raq ngi ma akha chongkuqlaq nguto.”

²³TATIWE raq ngutlo, “Taksu maiqse raq tsangshiq taksu tsü miitu shiikong raamak, kiimaq sreajongbi raq tsangshiq ningkun jong miitu shiikong raamak, kiimaq chiihe maiqse raq tsangshiq tsiiq tum miitu shiikong raamak.

²⁴Shatmaq maiq ashi ra raq tiitsakisea rotlaq jiila, apaiq raq ngi ka asap kiimaq ngi ka juwa kra asap she nguta kra miituli mitiitsakilaq, jamkhano ngukla ngi lungwiitsii ka tiipit mang phan, kiimaq ngi riika tingting kappe maq tri ka shin tiikang. Arthun arkata ngi tiichochi chang jaqsham. Arka, Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

²⁵⁻²⁶TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Ejiip mungti, Juda mungti, Edom mungti, Ammon mungti, Mob mungti kiimaq rumnyangkhi kumtsaiphii binjü na siti maiq thun ma mo tiiho miitu akhing ka säüwantlo she. Tsangshiq raq tsangshiq khu ka atoqse maq tap sito. Armung thun arka atho hanje siisaq. Shatmaq tsangshiq raq athohan tongshong liichum ka sapsmak. Arthun mungti raq kiimaq Israilnok raq ngi raq akuqha itongshong tri ka langmak riito.”

Jeremia 10

Sumla Noq Nai Riikhaqli Shiikeawe Shomnoq

¹Israilnok lei, TATIWE raq namshiq ma jamlai bom wa chongkuqqlaq kra tiitsang taironglaq.

²Apaiq raq ngutlo, “Maiq mung ahinti thun rilung lamphan kra naq phan rongkiq; ra na maiq wang chang tiijishitlaq thun kriima naq wangthang rongkiq, maiq mung ahin thun phiip raq tsai räümin.

³Arnok thun thatsang lamphan ka thiihü. Rum wa pechong ashi daqtlo; räüta kra pe sham smati raq laklü tansang thun maq aheawiq wat haihuntlo.

⁴Räüta kampho nai chaq ngam maq tiimiikhiiqtlo. Räüta kriika khili maq tiipha tütlo hiq na riwa mak chang miitu.

⁵Akhnok sumla phra thun ka kumpiip rü na khala tiihai ma sumla ahaithü ikha; tsangshiq ka abom min bomtsü mak. Tsangshiq maiq raq api wan chang. Jamkhano ngukla tsangshiq ka khumtsü mak. Tsangshiq ma naqhai rongkiq; tsangshiq raq ünniika jamkhiimin riilot mak, kiimaq tsangshiq raq ünniima ahea jaq min shamkuqlot mak.”

⁶ TATIWE, ümnaq khan ahin jumin ahü; ümniika honghea pinthum, kiimaq ümmang ka jonghea kiimaq ningkun henghea.

⁷ Ümniika maiq mung thun tlotli thaq na hokham, ümnaq shreng makti ka juwa maiq asi shea? Ümnaq shreng ka thektlo dongdii. Ümniikhan ahin ka jumin ahü, maiq mung thun na sitlaq taksma maiqse phong na. Kiimaq tsangshiq hokhambi phong niimin ahü.

⁸ Tsangshiq tlotli ka maiqjiq kiimaq angikong. Pe sumla phong kriiwa tsangshiq raq jamlai wa misap tsin?

⁹ Tsangshiq sumla phong ka Spen mung wa alam wan kampho ngam maq ajop. Kiimaq Uphaj mung wa alam wan chaq maq alo. Kra thun ka sma maiqsebi raq aklo. Kriithun ka mintiitii rong nai juni rong miirii tiisam kuqto. Kra khea thun ka taksmani raq ataq khea maq tiimiikhiiqtlo.

¹⁰ Shatmaq TATIWE, ümniika riikhaqli Shiikeawe, ümniika atra Shiikeawe, kiimaq pattup pat-sa hokham. Ümtsankhiq raüla hiqraikhü ka atikhai riitlo; maiq mung thun raq ümtsankhiq ka ninlot mak.

¹¹ (Namshiq mungmai qse raq tsangshiq ma chongke ratlo kra phra sumla thun, tsangshiq riika ra nai hiq ka tiiq wan mak dea. Tsangshiq thun ka wiita mishthenbaiq. Tsangshiq ka mangjong hiq na ümba niimin simak she miraq.)

Shiikeawe Tiisam Shi

¹² TATIWE raq hiq ka apaiq ningkun maq tiiqto; apaiq taksu tsii maq mangjong hiq phansangto, kiimaq ramungtan thun ka tiikha chanto.

¹³ Apaiq aming maq ra khuthaq wa kham thun ka moktrangto; Apaiq raq phum thun ka hiq tiisup wa tsuq wantlo. Apaiq raq rajun rai rachhai ralüp tiidongto. Raüta rahai ka atum mong wa tiiwatlo.

¹⁴ Arthun ara chhi raüta, maiqse ka angikong kiimaq sunghü tsiihükong ma jakitlo. Sumla phra thun tiiqti ka tsiim jüshushu, jamto ngukla tsangshiq raq atiiq tisho thun ka arot kiimaq atsitsü ahü.

¹⁵ Tsangshiq ka thiihü hiq tili krai mren shipoqpoq no na tsuqbaiq changli; Tsangshiq ka TATIWE saühotlaq akhing na wiita ashthen mirbaiq.

¹⁶ Jakob Shiikeawe ka tsangshiq kiikha riimak; apaiq ka phanrap phanrii tiiqtiwe, kiimaq apaiq raq Israilnok ka asenginok shaq ma tsea wanto. Apaiq mang ka Ajong Pinthum TATIWE.

Israil Ka Munglu Shumwi Ma Mitsuq Wan

¹⁷ Jerusalemte lei, namshiq ka re raq trotam maq kombaiqto she! Namhupsam thun ka riichom ronglaq.

¹⁸TATIWE raq namshiq ka armung wa ado she mirbaiq; Apaiq raq namshiq ka weshi min tiichong mak maq tiinamtok mitiiq baiq. Arka TATIWE raq ngutlo.

¹⁹Jerusalemte akha hoqtrangtlo, “Nashiq ka tiibitaaq tsatbaiqto! Nashiq raq mininlot rong i ahiq nguta tiimakai!

²⁰Nashiq tombutiip thun thento she; tiip tiikha chan chang raü thun tiipankito she. Nasetiim thun wiita tsuq wanto. Nashiq tombutiip thun chanketi maiq ahü she; tiip thun kilü khea chanketi maiq ahüshe.”

²¹Ngi raq trekang, “Nashiqnok welabi ka maiqqiq kong; tsangshiq raq TATIWE jaq wa hon atsii waimak. Arningkhan tsangshiq shutto, kriikha na nashiqnok ka wiita nyinbaiqto.

²²Taironglaq! tsütsa she saükito! Shekhu nü mung maq reshe dong wanto! Kra re raq Juda mung wa chela thun ka kumtsaiphii ma mitiijabaiq, miikakoi kong sichang miishe mija wan.”

²³ TATIWE, ngi raq asapha jurmin maiqmii ningthoi ka sap mak; jurmin maiqmii rilung ka riimlot mak.

²⁴Ümsenginok ka tiitsiilaq, TATIWE lei; shatmaq naishiq ma sintsang laihea naq tiihokiq, riimakla ümtsankhiqtaq na naishiq ma mo naq tiihokiq; kra nguraüla naishiq ka athum miraq.

²⁵Ümtsankhiq ka pongmungti thun ünnaq shomnoq makti thaq na raübaiqlaq. Kiimaq ünnaq shishetinok khuthaq na raükuqlaq. Tsangshiq raq ümsenginok tsatbaiqto; Tsangshiq raq naishiq tiinamtok tiithenbaiqto, raüta naimung ka botkhulai rai shotbaiqto.

Jeremia 11

Jeremia Nai Tongshong Tri Raütu

¹ TATIWE raq ngi ma nguto,

²“Tongshong raükha bomchong kra samhea tiitsang tailaq. Juda mungti nai Jerusalemte ma chonglaq.

³Ngi TATIWE Israilnok Shiikeawe raq ara ngi tongshong tri raütu khakuq tiikang ara jinti loweatek ma manson mini nguta chongkuqlaq.

⁴Ara tongshong tri raütu arka man na ngi raq tsangtitiim pat na tsangshiq ka watum mong na khiimtlaq ikha Ejiip mung na khumraitlaq kiiwa Ngi raq tsuq wan kang akhing na ashongkuq wanha. Ngi raq tsangshiq ma ibom taironglaq lanta Ngi raq aming kuqkang tri raütu kra lang lanta shong nga wan ronglaq nguta chongkang. Ngi raq tsangshiq ma chongkang tsangshiq Ngi aming wokhong na si raüla, tsangshiq ka isengi ma mija wan kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe miaq.

⁵Kiikha singa wan raüla, Ngi raq ikiqkham bomtsi tsangtitiim ma akuqha kra mithüha, ümchaü tsangshiq shongtlaq hiqpo hiq win mung ara mikuqha nguta bomkham kuqkang.” Ngi raq ngukang, “Tengto, TATIWE lei.”

⁶Kiijiishe TATIWE raq ngi ma nguto, “Ümniika Juda mung na chela thun kiina kilaq. Kiimaq Jerusalem na chiihea wea lam thun kiina kilaq. Laüta chiiriim laüta agiliili maq ara itsütsa ka kiijaq chongkuq kikiq. Kiimaq nokmaiqse ma tongshong tri raütu khakuq kang kriithun ka tiitsangdada mitailaq, raüta tsangshiq raq kunkun milang wanlaq.

⁷Ngi raq tsangtitiim ka Ejip mungwa tsuq wan kang akhing na, Ngi raq tsangshiq ma atsidada maq Ngi aming wokhong na siraajo nguta sinkham kuq wan kang. Krai mren ümchaü ranaiq niitaq saüli Ngi raq mungmaiqse ma hon lam wan tsü phathak nithak maq trantsii chongkuq wan ruq li riitiikang.

⁸Shatmaq tsangshiq raq ibom chong ka taimak kiimaq lang wan mak riitlo. Tsangshiq raq ibom chong kra tai rii na, tsangshiq ka loweatek ni lanlaqlaq wanshakshak kiimaq abi kiimung kli pattup ja sruru khoti riitlo. Ngi raq tsangshiq ma tongshong tri raütu kra lang ronglaq nguta aming kuq wan kang. Shatmaq tsangshiq raq ikiq ka akhli riiwanto. Arningkhan she Ngi raq tongshong tri raütu na bom tlea wanti ma jamlai manson niwan chang wa chongtlaq kriithun manson tiini wan kriika tsangshiq ma kuq wan kang she. Tsangshiq ka biiphaqto she.”

⁹Kiijiishe TATIWE raq ngi ma chongto, “Juda mungti nai Jerusalemte raq Ngi tiishut ma thiikho thutlo.

¹⁰Tsangshiq ka tsangtitiim raq jamlai ngarai wa tang wantaq kriithun lam phan na jangho nongto. Tsangtitiim raq ibomchong ka tai mak tlea wanto. Tsangshiq raq laihin tisho thun noq wanto. Noknai ri Israilnok nai Juda mungti raq, Ngi raq tsangtitiim ma tongshong raütu akhakuq wanha thun kra wiita jinbaiqto.

¹¹Arningkhan she ümchaü sanha, Ngi, TATIWE, raq tsangshiq ka mitiithenbaiqha nguta honlam bom chongkuqtiikang. Kra then wan rahai saü wan raüjaq tsangshiq ka lunlot mak she miraq. Kra akhing na tsangshiq ka aho anyi raüta Ngi jaq wa khrum kuqlaq nguta mihoqtrang. Ngi raq tsangshiq bom ka taimang she mirha.

¹²Kiijiishe Juda mungti nai Jerusalemte ka tsangshiq raq shomnoqtlaq kiimaq honglu thun kuq wantlaq phra thun phaniishe wa raüta khrum kuq ronglaq nguta mihoqsiq trang wan. Shatmaq kriithun phra kong raq tsangshiq ka ara then wantlaq kriiwa tiiwongkuqplot mak miraq.

¹³Juda mungti sumla phra phong ka Juda mung na chela thun ümchuwa sitlaq kiichu sitlo. Kiimaq Jerusalemte raq maiqphai asi Baal shomnoq chang honglu take wan chang berong-wacha thun ka Jerusalem na chiiheawea lam ümchuwa sitlaq kiichu hai wan raüta shomnoqto.

¹⁴Jeremia lei, arnok ara miitu ümniiraq ijaq wa achu naq jaükiq she. Kiimaq arnok ara miitu ümniiraq Ngi ma naq tiipaiqneakiq she. Tsangshiq ka ümtiikiwa chamchao mirhum, kra akhing na ijaq wa khrum achu jaü raüla, Ngi raq tsangshiq achu jaü ka tre mang she.”

¹⁵TATIWE raq nguto, “Ngi raq lungwiitiikang nok raq abi kiimungthun klotlo. Tsangshiq ka i Shomjam na wa miitu jamlai arang wa hotla? Tsangshiq raq kiqkham raüpot khakuq raüta kiimaq nyamse thun honglu na takuq raüta tsangshiq khuthaq na then wan rahai saü wan tlaq kra mishkhinglot rong i ngutiisha tiimatla? Kriithun raq tsangshiq ka mitiichochi shea?

¹⁶Ngi raq akhing ashi na tsangshiq ka ajaq anüm alei olip chong ashi ikha nguta ngukang. Atsi ango tsomhea ama riito; shatmaq ümchaü sanha, ramok wa trang ikha, ahok aho latiishe, Ngi raq ajaq nüm thun ka wa miishe michaqha. Kiimaq akü ako thun ka wiita she mingoqbaiqha.

¹⁷“Ngi Ajong Pinthum TATIWE raq, Israilnok nai Juda mungti ka pecham ikha chhijang wan kang. Shatmaq ümchaü sanha Ngi raq tsangshiq ka miqchup mishthen baiqha nguta tiiphiip tiikang. Arka tsangshiq maiqmii riili maiqmii thumphaq chang thiikho thütiije wanto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ashut klo wanto. Tsangshiq raq Baal phra ma honglu take wan kha na itsan tiikhiq wanto.”

Jeremia Tsea Miitu Mat Tanto

¹⁸TATIWE raq ijaqtinok raq ngi tsea miitu tankhantlaq tsütsa ka ngi ma tiitaito.

¹⁹Ngi ka skuse arümti wokhong na tlam raüta haiseati kiiwa lapho raüta taphaq hotlaq ikha atseabaiq miitu tiikho thuto. Ngi ka tsangshiq raq jamlai wa abi thiikho thutlaq kra akhiismin hemang riikang. Tsangshiq liipan na akha riichongto, “Pechong ka aheawiq ajaq aji nüm wala, kra adaqli she riibaiq rong i na; nashiq raq apaiq ka tsatbaiq haijiika, maiq raq jurmin tsan na tiitsang mak she miraq.”

²⁰Kiijiishe ngi raq akha achu jaükang, “Ajong Pinthum TATIWE lei, ümniika tingting tri maq khaphoketi phowe; ümniiraq maiqse tiima tsantsii ka shintlaü kiimaq maiqse tsan mong na jamkhiiwa tsitlaq kriimin asap haü. Ngi raq ikha ka ümjaqkhon niishe kiinong kuq tiikang. Krai mren, ngi riika ümniiraq ngi ngengsengti khuthaq na iphuk ka jamkhiiwa lamkuq tlaü kriili she miliha.”

²¹Anathoth chelati raq ngi ka atsea baiq chang nguta tankhanto. Krai mren tsangshiq raq ngi ma, ngi raq TATIWE tsütsa ka chii riim lata chongkuq ruq riia jiila, tsangshiq raq ngi ka mitsatbaiqhai nguta chongto.

²²Kriikha niishe Ajong Pinthum TATIWE raq nguto, “Ngi raq tsangshiq ma mo mitiihoha! Tsangshiqnok jerobi ka redong akhing na mitsai. Tsangsetiim nosere kong ka ram raq mijiim.

²³Ngi raq Anathoth hiqti khuthaq na phiiptsi chang rahi q saü wan akhing ka tiihong kang she. Kra akhing she saüwa raüla, tsangshiq phong wa mai q ka ju min lunlot mak mijjim.”

Jeremia 12

Jeremia Raq TATIWE Ma Bom Waito

¹ TATIWE, ngi raq ikha ka ümniirai riikhiiha jiila, ümniili riikhaqli ma mijahaü. Li jimin ngi raq ümniima tingting tri maq khaphoke bom ka awai chang dongkito. Riita abi kiimungtibi ka jaro chii the liiwa tonglong jatla? Laopha maiqsebi raq jaro ongw an ruq laptla?

²Ümniiraq tsangshiq ka chhijangtlaü, tsang rang ka hiq mong na tsäuhea chamtlo; tsangshiq ka jonglu wantlo raüta atsi ango riitlo. Tsangshiq raq ümniima wranaiqshe bom ka aheawiq bomtlo, li jimin tsangshiq raq ümniika ngohea shaqshaq shreng mak.

³Shatmaq, TATIWE, ümniiraq ngi ka asap haü; ngi raq jamlai wa shamtiikang kra ümniiraq achhi haü, kiimaq ngi raq ümniika jamkho lungwiitiikang kra achhi haü. Ara abi kloti mai q thun ka, skukong ataaphaq chang ikha hitbaiqlaq; tsangshiq ka ataabai q akhing misaü shaq wiiwii, ümniiraq tsangshiq kheshat thülaq.

⁴Ümtincho na saüli wa namung ka shinriiqriiq miraq? kiimaq wak ram aweatek wa sangphii ka shinriiqriiq mijungsiq? Rum nyamsekong nai wushikong thun ka atsai riiwanto, nashiqnok raq ajiq klowan kha maq, tsangshiq raq, ‘Nashiq raq jamlai wa klotiikai ka Shiikeawe raq chhimak,’” nguta ngo kha maq.

⁵ TATIWE raq nguto, “Jeremia lei, ümniika mai q rai aju riilong laüta aniishe riiki haüla, kumrang rai ka jamkhiishe wa aju mirlong haü? Ümniika wakram hiqsi thung na alu chaplot maü jiika, rum na Jordan rai tan miika jamkho miju haü?

⁶Ümp hu ümno ümjamtitiim raq santla ümniika tiishaübaiqtaq; tsangshiq riimin ümnaq ngengtibi rai pong raüta ngengtlaq. Tsangshiq miika naqkamkiq, tsangshiq raq bom ka aheawiq bom raü min.”

Asenginok Miitu TATIWE Tsan Tsitlo

⁷ TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Israilnok ka miimbai q kang she; ngi raq atsea wanhanok mung ka tiishaübai q kang she. Ngi raq lungwiitiikangnok ka rewe jaq khon mong na kiinong kuqbai q kang she.

⁸Ngi raq atsea wanha isenginok raq iki q khiitlo; rum na hangsikaü ikha tsangshiq raq ngi kaq ma hok hiiqtlo, kra ningkhan ngi raq tsangshiq shutiikang.

⁹Isenginok ngi raq atsea arwanha ka rum wa wushi kaü ikha; trotam ma liikong raq tamphaq wanto. Rum ngam kong ka healaq, wa raüta ngamphaq poi ka milomdamlaq!

¹⁰Pong mungti hokhambi pahea wa raüta ispiq ro ka tiithen baiqto; tsangshiq raq iwak thun ji maq nibaiqto; tsangshiq raq imung tsomhea ka rumnyangkhi kumtsaiphii ma tijabaiqto.

¹¹Tsangshiq raq armung ka rumnyangkhi kumtsaiphii ma tijabaiqto; kriika imakki na hiqmiq changkhü ma tijabaiqto. Armung tlotli ka kumtsaiphii ma jakito, kiimaq jurmin shamsiq mak she.

¹²Rumnyangkhi kumtsaiphii thun kra hamli na, rekong tsiigtum thun tsoqsea kai kito. Ngi raq armung ka tiithumpak khatkai re tiikikang; jumin hansang maq silot mak she.

¹³Isenginok raq bunwong lai wanto, shatmaq sangli jutto; tsangshiq raq pinthum minshiiq shiichaqto, shatmaq jamlailiip min ahü riito. Itsankhiq henghea kha maq tsangshiq tsam wiita thento.”

TATIWE Raq Israilnok Siqke Mung Thun Ma Kiqkham Kuqto

¹⁴ TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Israilnok ma siqke binre mungti thun ma, ngi raq Israilnok ma akuqha mung tiithenbaiqtinok ma bom chongke chang asi. Ngi raq kra mung thun wa abi maiqse thun ka, pechong arangchong maq babaiqtlaq ikha mibabaiqha. Lata Ngi raq, Juda mung ka tsangshiq jaqkhon mong wa midokda wanha.

¹⁵Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka babaiq wanjai, Ngi raq tsangshiq ka atiihang mirwanha; Ngi raq maiq mung thun aweatek wa mungmaiqse ka tsangshiq ka maiqmii hiqshong na kiimaq maiqmiimii mung nahali mitsuq wan nongha.

¹⁶Kiimaq tsangshiq raq maiqmii tsan nai mongjii wiita kuq raüta, isenginok raq shomnoqtaq lamphan kra phan raüta, kiimaq tsangshiq raq, “TATIWE ka atra sishat wiiwii’ nguta tiitum wan raüla, tsangshiq raq man na isenginok ma Baal phra mang na tiitum ronglaq nguta shrinkuqtaq kiikha tsangshiq riimin tiitum wan raüla, tsangshiq kiimin isenginok rai kongshi ma mijawan kiimaq chithe lüwanok ma mija wan.

¹⁷Shatmaq maiq mung mungshi ra raq iwokhong na nyap wan mak rihaüla, ngi raq kra mungti ka arang chong maq balata mitiithen baiqha. Lata tiimiq chup mitiithen baiqha. Arka, Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Jeremia 13

Banninkhea Patulong

¹ TATIWE raq ngi ma kilaüta raihi-nairai khea patulong thun ka rikikiq laüta samlaq nguta chongto. Shatmaq apaiq raq ngi ma kra khea ka kham na naqtsamkiq nguta chongto.

²Krai mren ngi raq kriithun ka rikikang. Lata idü na samkang.

- ³Kiijiishe TATIWE raq ngi ma hali chongnongto. Raüta akha nguto,
- ⁴“Ümniika Euphretis rai kiina walaq. Laüta patulong thun ka longkhong mong na paüthülaq.”
- ⁵Krai mren ngi ka kiina wawan kang. Lata patulong thun ka Euphretis raikii tho na paüthükang.
- ⁶Kra jai maq rahiq ashaqpuq sijai na TATIWE raq ngi ka Euphretis rai kii kiina jangwa nongkiq. Laüta kra patulong thun ka lamwa kiq nguta thaüto.
- ⁷Krai mren, ngi ka kiina jang wankang. Lata ngi raq khea paüthükang kra ba kiijaq wakang. Lata liiwakang. Kriithun ka liikangta khea ka wiita ariimkai kun she, asam chang riimak she.
- ⁸Kiijiishe TATIWE raq ngi ma thongshiri hali chongkuq nongto, Apaiq raq nguto,
- ⁹“Ara khea riimkitaq akha, ngi raq Juda mungti shiikong tsii nai Jerusalem ti shiikong tsii ka mitiithen baiqha.
- ¹⁰Ara abinok raq ibom taimak ngiimtlo. Tsangshiq ka pinthum wanshakshak. Kiimaq abi thaq niimin abi klo wanti. Krai mren tsangshiq raq laihin phra thun shomnoq wanto. Kiimaq shiikumpanto. Kra ningkhan, tsangshiq ka ara patulong thun riimkitaq akhiisiisaq miriimki. Jamkam min taimak she.
- ¹¹Ara patulong thun jamkho maiq chhüpii na phataqtaq khaptlii tiinap samtiikai, kiikhiisii hali ngi raq Israil mungti nai Juda amungti ka ngi rai riipom tlii maq ngi rai napshnap maq tiisi wan lungwii tiikang. Ngi raq akha klowan kang arka tsangshiq ka isenginok ma mija wanlaq. Kiimaq raüta tsangshiq raq imang mitiitsamlaq kiimaq ikhushü mitiijonglaq nguta tsangshiq ka tsea wan kang. Shatmaq tsangshiq raq ibomchong ka taimak riito.”

Che Tsabum

- ¹² TATI Shiikeawe raq ngi ma chongto, “Jeremia, Israilnok ma chonglaq che tsabumtek na che ka ama tuptup mithiilaq. Kra ngu raüla tsangshiq raq mitre che tsabum ngutlaq ka che thümiili raq.
- ¹³Kiijiishe ümniiraq tsangshiq ma chongkuqlaq, Ngi, TATIWE raq armungti ka che tiibak nyang lata wok phetaktak, che maq mitiichokha. Hokhambi thun, Dawit saüsetiim thun kra. Kiimaq ramwebi thun kra kiimaq shammibi thun kra kiimaq Jerusalem ti thun kra che maq mitiipheha.
- ¹⁴Latiishe ngi raq hamlii che tsabum thun ka triibuk lata tsabum thun ka wiita mitiibun baiqha. Nyungwe re tikiibi, kiimaq jerobi wiita adam na romshaq mibukbaiqha. Jumin tiihang mang; jumin mangchan mang, kiimaq ju miimin mangchan ka tiitsi mang maq, ngi raq tsangshiq ka kun kun mijiipbaiqha.”

Jeremia Raq Shiikong Raamak Nguta Hon Chongtlo

- 15** Israilnok lei, TATIWE raq nguto! Aranse ma jalanta apaiq bom ka taironglaq.
- 16** TATIWE nam Shiikeawe ka shreng ronglaq, apaiq raq ra mitiinyaq wan shaq na, kiimaq namshiq ka pum thun na mitiithap rai shaq na; namshiq rang rantlan rawiili ka ranyaq tangtang mitiijabaiq shaq na.
- 17** Kiimaq namshiq raq taiman riihanla, ngi ka namshiq shiikong kha chhilata, ahukse maq mihoqha; Ngi ka makphai khüshang mihoqha, kiimaq imakphai ka mirok, jamkhano ngukla TATIWE senginok ka rewe raq shumwikong ma kharü maq kha raüta tsuq wanto.
- 18** TATIWE raq ngi ma nguto, “Hokhamwe nai anyung hokham nyung ma chonglaq, tsangnai ka hokham ngacho kiiwa satki rongkiq nguta. Jamkhano ngukla tsangshiq hokham khuphok tsomhea thun kra tsangshiq khupo wa tiidea baiqto she.
- 19** Juda mung wa shemai nü wang na siti chela thun ka re raq trotam maq akom pha q wan kun she. Jumin chela mong na nyap wa lot mak she. Juda mungti tlotli ka re raq munglu shumwikong ma pong mung na atsuq wan kun she.”
- 20** Jeremia lei, liilaq! Namshiq khat kaiti rewe thun ka shekhu nü mung nü maq saü hotlo! Ümnaq shiikumpanti maiqthun ka ümbano? Üsenginok miitu ümniika kai srasiq laü ihata?
- 21** Ümniiraq jamlai she wa mingu haü, ümniiraq kongtibi khla nguta atiima haü nok raq nam mung ka khat raüta, namshiq ka jamsha wan raüjaq? Ümniika maiq nyung nowü chhi tsi ma hoqqlaq ikha mihoq haü.
- 22** Kiimaq ümniiraq arthun mat dong ara jamkho saü wanta nguta bom waihaüla, ümkhu ümkhea thun ka wiita wunthaü riinaü she chaibaiqtaq kra, kiimaq ümniika maiq raq wiitashé haihü baiqtaq kra jamkhano ngukla ümnaq ngarai ka bihea pinthum tang wan laü. Kriikha na ümniika maiq raq haihü wanto.
- 23** Maiq ngamnyaq phanwe raq apaiq sham ka miklai lot shea? Kiimaq chiqwaiq kaü riika akhum wa awaiq thun kra mitiimobaiq lot shea? Kra nguraü kla ngohea dea namshiq akhnok abi tha q niimin abi pinthum ngarai klo wantinok riimin, riikha q tingting jaqsham kra misap wan han wa.
- 24** TATIWE raq namshiq ka khaolüm bukjai tsamkü phong kra kumtsaiphii wang rahai ma jamkho tiipan baiqqlaq ikha, namshiq ka pongmung niishe mitiipan baiq.
- 25** Apaiq raq chongto she. Arka namshiq kharii dongdii she. Apaiq raq namshiq ka akha tiichamchao wan chang dongdii nguta kha atan wan kun she. Jamkhano ngukla namshiq raq apaiq ka laqbaiq lan. Lantea arot phra thun kiimiishe namshiq kamtsantsii ka thü wan lan.

²⁶TATIWE apaiq jaq maq ümkhum wa khu akhea ka michhut baiq. Raüta ümniika naiqhü maq jea mitiingäü.

²⁷Apaiq raq saisitlaq thun kra ümniiraq klowan laü thun ka apaiq raq chhito she. Apaiq raq ümniika thatsang maiqse sumla phra thun shomnoq kai ku akin thun na kiimaq wakjam ram thun kiina shomnoq wan kriika wiita achhi wanwi siisaq. Laüta ümniika maiqwe ashi raq achak sishat taü maq maiqchak rai sraki tlaq ikha sra wan laü. Kiimaq kumrang pongwe ka kumrang kaüshii kaü kra chhiraüta pherai tlaq ikha phephiiq wan laü. Jerusalemte lei, namshiq ka miqlan she! Namshiq ka ümtincho sheti q wa asii maiqsetiim ma mijahan?

Jeremia 14

Phiipsti Chang Rarin

¹ TATIWE raq ngi ma rarin misaü nguta nguto,

²“Juda mung ka majo hoqtlo; achela thun wa maiq jiiim wanto, asenginok ka hiq na bum raq raq hoqtrangtlo. Kiimaq Jerusalemte ka khрум jaü hoqtlo.

³Chiithe maiqse raq tsangjaq shisekong kham tiithiikai tiikito; tsangshiq ka khappong thun kiina khamthiikai kitlo, shatmaq kham ka ahü süpotpot; tsangshiq hamliitak shaqmii jang wantlo. Tsiim jüshushu kiimaq sunghü tsiihü ümkha ijasiq, tsangtok hiq na kuraqraq.

⁴Jamkhano ngukla rajun mak kriikha na hiq ka shinriiqriiq shinkito. Waksham seati tsang tsanbitaqtlaq; tsang theaphi na amun juk ramram siisaq.

⁵Rum na chok kaü raq ase noshii anyung ka miimbaiqtlo, jamkhano ngukla aphaq chang nyiimjaq ahü.

⁶Rum na kumtoq kong thun hiqlam thaq na chaptlo, raüta atsi tsü heawa phottlo miikakoi kong pherailtaq ikha; tsang mak maq jam min chhi mak she, jamkhano ngukla tsangshiq ka amang raq tsaitlo.

⁷Isenginok raq ngi ma hoq trangtlo, ‘Naishiq ngarai raq naishiq shra raü min, naishiq khрумlaq, TATIWE lei, ümniiraq ümkiq khamkuq laü kra phan phan. Naishiq ümwokhong wa jang pahea donghokai; naishiq raq ümmakki na ngarai tangkai.

⁸Ümniili she Israil mung tsantsii riwiiq chang ka; ümnaq kli naishiq ajiim wan wa tiichhiiketi. Ümniika naimung na wanwe ikha jam nguto jaki laü? wanwe lamlea wanti ra wa shi se lamjap wanti ikha jam nguto jaki laü?

⁹Jam nguto ümniika maiqwe ashi tiihanghiiq maq atihangrat ikha jam nguto jaki laü? phenla weshi ningkun ahü maiq khрум kuqlot mak ikha jam nguto jaki laü? Tengteng, TATIWE lei, ümniika naishiq rai asi! Naishiq ka ümsenginok; naishiq ka naqbaiqthükiq.”

10 TATIWE raq arnok miitu akha ngutlo, “Tsangshiq ka iwokhong wa juho kli lungwiitlo. Tsangshiq raq tsangshiq tsantsii ka shiikhing tsümak. Kra ningkhan ngi ka tsangshiq ma itsan heamak. Tsangshiq raq ümchu wa shutphitta kra ngi raq tsan na mithüha. Lata tsangshiq ngarai kha na tsangshiq ma mo mitiihoha.”

11 TATIWE raq ngi ma nguto, “Ümniiraq ngi ma arnok ara khрум kuqlaq nguta naq jaükiq.

12 Tsangshiq raq amang maq achu jaü raü min, ngi jaqwa khрум jaütlaq kra bom ka trekuq mang. Kiimaq tsangshiq raq ngi ma chaqtlii-honglu thun nai wong-honglu thun kuq raü min, ngi ka tsangshiq rai itsan riihea mang she. Kra rii na ngi raq tsangshiq ka re ma mitiijipbaiqha, kiimaq ram tiidong lata mitiijim baiqha kiimaq tha tiidong lata mitiijimbaiqha.”

13 Kiijiishe ngi raq ngukang, “TATIWE Rakaü Hiqwe lei, ümniiraq asaphaü, shammibi raq mungmaiqse ma, re ka dong mak miraq kiimaq ram min dongmak miraq. Jamkhano ngukla ümniiraq tsangshiq ma nam mung na khusang miraq nguta kiq kham kuq laü nguta tsangshiq liipan na riichongtlo.”

14 Shatmaq TATIWE raq treto, “Shammibi raq imang shaphaq raüta arot chongtlo. Ngi raq tsangshiq ka thaü mangdea. Kiimaq ngi raq tsangshiq ma aming min kuqmang dea. Kiimaq tsangshiq ma bom tsishi min chongkuq mang dea. Tsangshiq raq riisham makchhi chongtlaq thun ka ngi raq atiichhikuqha riimak. Tsangshiq raq tiithaitlaq riisham bom ka tsangshiq maiqmii khutsai maq adong bomtsi chongtlo.

15 Ngi, TATIWE raq ümniima chongtiikang, Ngi raq tiikimang riishatmaq, tsangshiq raq imang shaphaq raüta, armung na re min dong mak miraq kiimaq ram min dongmak miraq, nguta tsütsittlaq kra ningkhan, Ngi raq tsangshiq ka re dong na mitiijip baiqha. Kiimaq ram tiidong lata ram ma tsangshiq ka mitiitsaiha.

16 Tsangshiq raq mungmaiqse ma ara bom chongkuqtaqti thun kiimin tsangshiq rai adam na kiikhiisii mitsai. Tsangshiq maa phong ka Jerusalem na chhii heawea lam thun kiijaq küram liira mirphong. Kiimaq tsangshiq maa lapsheti maiq ka jumin ahü miraq. Arka tsangshiq tarü ma misaü wan. Tsangchaktiim, tsangsetiim maiqwesere kiimaq jechakse kong kiimin, wiita mijiipbaiq. Tsangshiq raq ümtinkhan wa ashut klowantaq kra kha tham ka Ngi raq tsangshiq khuthaq na akha miphong kuqha.”

17 TATIWE raq ngi ma ngi chamchao hoqsii tiikang kriika tsangshiq ma chonglaq nguta aming kuqto: “Imakphai sawa ka ranaiq rawa misalaq, ngi ka atsaq min tsaq mang she dea mihoqsiquha, jamkhano ngukla inok ita ka bunlak buncha bukto, raüta tsihea mo tiihoto.

18 Ngi ka wakram kiina kikang jiila, re raq ajiipbaiq maiq maa phong kra chhitiikang, ngi chela thun kiina kikang jiila, maiq thun ka ramtsi raq atsai wan

miiqmiiq kli chhitiikang. Shammibi nai ramwebi ka tsangshiq maiqmii jaqsham na motlo, shatmaq tsangshiq riika jamlaiwa shamtlaq kriimin sap mak.”

Mungmaiqse Raq TATIWE Jaq Wa Achu Jaütlo

¹⁹ TATIWE, riita ümniiraq Juda mung ka tiishaübaiqtlii dea shea tiishaübaiqlaü? Ümniiraq Jajon chelati ka shukhiq dea shea shuho laü? Ümniiraq naishiq ka tiinamtok langlang jam nguto tiiqbaiq laü? Naishiq motsi ka ahea min healot mak she? Naishiq raq hansang singa miitu rit tiikai, shatmaq jamlai min ahea saümak; naishiq raq mung atsing mirwan ahiq nguta ran tiikai, shatmaq phiiptsi chang rahai kli saü wan ruqruq.

²⁰ Naishiq raq ümmakki na ngarai tangkai, TATIWE lei; naishiq maiqmii mra thun tiidiitiikai, kiimaq naititiim ngarai min tiidiitiikai.

²¹ Ümkiqkham bomtsi thun ka tiitsanglaq, laüta naishiq ka naqsaisikiq; Jerusalem ma jea naq tiingaükiq, ümhokham achhai anyii ngacho thüchang hiq, Ümniiraq naishiq rai tongshong laü kra naq jinkiq.

²² Pongmungti thun sumla phra kong raq ra tiijunlot mak; ra raq rakraqraq ra tiijunlot mak. Naishiq ran tsantsii ka ümniima thütiikai, O TATIWE lei, naishiq Shiikeawe lei, jamkhano ngukla ümniiraq arthun jaqsham ara klotlaü.

Jeremia 15

Juda Mungti Miqto She

¹ Kijjishe TATIWE raq ngi ma nguto, “Mosheq nai Samuel ka arjaq Ngi rai chap raüta arnok miitu tiipaiqnea raü min, Ngi raq arnok ka tiihang kuq mang she. Tsangshiq ka imakki wa tiikibaiqlaq. Tsangshiq ka imakki wa tiikibaiqtlo laq.

² Tsangshiq raq ümniima, riita tsangshiq ka ümbana kaiho chang wa ngutla wai raüla, tsangshiq ma ngi raq chongkang nguta chonglaq. Tsangshiq ka: Tsangshiq wiijam ka thatsai raq mitsai— kiijaq tsangshiq ka kaiho chang! Maiq wiijam ka re na miqchup mitsai— kiijaq tsangshiq ka kaiho chang! Maiq wiijam ka ram raq miqchup mijiim— kiijaq tsangshiq ka kaiho chang! Maiq wiijam ka munglu shumwi ma mitsuq wan— kiijaq tsangshiq ka kaiho chang!

³ Ngi, TATIWE raq, tsangshiq khuthaq na phiiptsi chang phanblai tiisaü raa dongdii nguta tri ashat thü kun she: tsangshiq ka re na mijiim; tsangshiq maa phong ka hi kong raq mihit pha q wan. Rum wushi kong raq tsangshiq maa phong ka miphaq. Kiimaq kiiwa abung tiichongtlaq ka rum ngam kong raq miphaq.

⁴ Ngi raq mangjong maiqse tlotli ka tsangshiq miq wantaq kra chhi raüta phiip ma mitiitsaiha, jamkhano ngukla Hejekia se Manase raq apaiq raq Juda mung hokham jawantaq akhing na Jerusalem maq jamlai wa abi klo wantaq, kra kha na, Ngi raq ara klo wan tiikang.”

⁵ TATIWE raq ngutlo, “Namshiq ka jurshe wa mimang chan, Jerusalemte lei, namshiq miitu juwa mijümüi? Ümtho na ashaqpuq chap raüta, ahea khata nguta juwa mibomdam?”

⁶ Namshiqnok raq Ngi tiishaübaiq lan; namshiq raq Ngi ka jainong maq shungthülan. Kriikha na Ngi raq ijaq ka tliisaq lata namshiq ka tiinamtok bukbaiq kang. Jamkhano ngukla Ngi ka itsankhiq ninwan raq aniishe.

⁷ Armung na chelatek na Ngi raq namshiq ka tsamkü bun rahai ma tiipanbaiqtlaq ikha wanbaiq kang. Ngi raq namshiq ka tiithenbaiqkang, isenginok lei. Ngi raq namsetiim tsatbaiqkang, jamkhano ngukla namshiq raq abi lamphan ka thaqbaiq man riilan.

⁸ Nam mung na manti-nyungre ka, khamjong chum kii na kumtsai riiphongtlaq thaq na apa. Ngi raq nam mung wa jerobi ka jerojong na jiiqbaiqkang, lata anyungre thun tiichamchao tiikang. Ngi raq tsangshiq ka tiihanghiiq miili tsan among bunlakkak, phiiptsi ma tiitsaitiikang.

⁹ Asetiim wemiishi tsaitaqt ka atsitsü thiimtlo, pitlang pitthea atsitsü min healot mak she. Apaiq ma ranaiq shethung ka rawa thung ma jakito; kriinyung ka khushü jampaqpaq kiimaq atsanbi taqtaq. Ngi raq namjaqtinok ma ümchaü namshiq atrati thun ka mitiijiiqbaiqha, Arka, Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Jeremia Raq TATIWE Ma Shokto

¹⁰ Ngi ramkhiq aka na! Ngi ka chochihüwe! Inyung raq ngi ka jaramli wa mangjong hiq na rawü tiichhita? Ngi ka armungti rai loweatek rai tatso wiinyi riikhii riilea lam miili sichang dongtlo. Ngi raq ju miimin kampho ka tiinamkuq mang dea. Kiimaq maiqjaq wiimin kampho ka nam mang dea. Kra taü maq dongdii min maiq wiitarü ka ngi ma manson kiqsü bomti siisaq.

¹¹ TATIWE lei, ngohea dea ngi raq ümniika aheawiq maq riikhaqli maq shomnoq wan mang dea jiila, tsangshiq manson ka minilaq. Ijaqtinok ka chamchao sangrai riihum raitaq akhing na, ngi raq tsangshiq miitu ümjaq wa achu jaükuq mang dea la jiila, manson ka ngi ma minilaq.

¹² (Maiqse riika jin chongwai ka ngoqbaiqlot mak. Akhek ka shekhu nü mung wa jin ka miiki ngam rai shot raüta alo kra. Kriika tsinhea.)

¹³ TATIWE raq ngi ma nguto, “Ngi raq re tiiki lata, Isenginok tsiiq tum thun kra mitrun wanha. Tsangshiq raq armung na ngarai pahea tangtaq kriikha na mo mitiuhoha.

¹⁴ Ngi raq tsangshiq ka tsangshiq raq jam min sap mak mung na, tsang jaqtinok shiilili jaq mitiishamha. Jamkhano ngukla itsankhiq ka walü wa ikha nyaitlo. Arka pattup pat-sa nyairuqli miraq.”

¹⁵ Kiijiishe ngi raq ngukang, “TATIWE, ümniiraq asaphaü. Ngi ara ümtsana tiitsanglaq. Kiimaq ngi khrumlaq. Ngi tiichamchaoti khuthaq na iphuk lampha.

Ümniiraq tsangshiq ka kiitinkhan langlang naq ninkiq. Laüta tsangshiq ma ngi tiitsatli chang akhing naqkuqkiq. Tsan na tiitsanglaq; tsangshiq raq ngi shummiitlaq arka ümmang na shummiitlo.

¹⁶Ümniiraq ngi ma ümbomtsi chongkuq laü. Kiimaq ngi raq ümbomtsi ka atsi awea tsan na washasha tiitsang taikang. Ngi ka ümniirii, TATI Ajong Pinthum Shiikeawe lei. Arningkhan, ümbomtsi raq imongjii na pinthum chochi kiimaq khoqriiq shishiiq asho awo tiima kuqtlo.

¹⁷Ngi raq ngi akhing ka nanok rai naihü hihe haisiq latli shaphaq mang. Ümnaq aming wokhong na siwan lata, ngi ka ngi honhonse siwan kang. Kiimaq itsan mong na itsankhiq wa walü wa ikhli siwan kang.

¹⁸Riita ngi ka atinkhan langlang jam nguto chamchao tiikang? Itsan mong na atin khan mitsitlaq arka jaro ahea min healot mak? Riita ara ami thun ara jaro ahea min heamak? Ümniiraq ngi ka tsiimse rai lamse sat na rükitlaq ikha shea ngi ka milao haü?”

¹⁹Ara ngukangta TATIWE raq akha treto, “Ümniika iwokhong na jang wa nong haüla, Ngi raq ümniika mitao wan nongha, kiimaq ümniika ijaqshise ma hali mija nong haü. Kiimaq bang bang bomtsi kra chongke la na, ümniiraq athii atsin bomtsi ka riikhaqli maq chiiriim laüta chongkuq haü jiila, ümniika ishammi ma hali mija nonghaü. Mungmaiqse ka ümnaq phana hali miwa nong. Ümniika tsangshiq pha na kairai ngomin rarai mak she.

²⁰Ngi raq ümniika tsangshiq makki na miiki gam maq ahai khetuk ma mitiija baiqha. Tsangshiq raq ümniika mikhat. Shatmaq tsangshiq raq ümniika tang mak miraq. Ngi ka ümnaq rai adam sishat mirha. Lata ümkhum ka mitiichhiikuqha kiimaq ümniika khusang maq mithüha.

²¹Ngi raq ümniika abi maiqse nai jasam piqsii maiqse jaq khon mong wa mikhup wongkuqha. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Jeremia 16

TATIWE Raq Jeremia Rilung Miitu Thapthitlo

¹ TATIWE raq ngi rai bomto raüta akha nguto,

²“Ümniika maiq naqlamkiq. Kiimaq akha hiqshong miika sehü miili silaq.

³Noresere thun ara hiqshong na rawü chhitlaq thun nai anyung wetiim thun ma jamlai akhing wa misaü wan kra ngi raq ümniima chongpha.

⁴Tsangshiq ka thadong henghea phiipsti chang dongtlaq kiina mijiim. Tsangshiq maajoti maiq jumin ahü miraq. Kiimaq tsangshiq maaphong kra lapsheti min ahü miraq. Tsang maaphong ka minsäü daiq phong wak na aphonng ikha mirphonng. Tsangshiq ka redong akhing na re raq mijiipbaiq, riimakla ramdong

raq amang maq mijiim. Tsangshiq maaphong ka wushikong raq miphaq kiimaq rum wa ngam kong raq miphaq.

⁵“Ümniika maiq maaho manyi jam na düwa maimak. Maiq ka juli tsai raü min naqjokiq. Ngi raq isenginok ma hansang shiiman kuqmang she. Kiimaq tsangshiq ma lungwii tsü nai tihang mangchan tiichhikuq mangshe.

⁶Armung wa chiithe maiqse nai miitsan maiqse thun ka wiita mitsai. Shatmaq tsangshiq maaphong lapti maiq ka ahü miraq. Kiimaq tsang maa joti maiq ahü miraq. Maajo tsanbi tiichhi tsangshiq dü na tiimi hanti riimakla tsangkhu kra loktam maq si raüta maahoketi maiq jumin ahü she miraq.

⁷Maiqmii jamti tsaiki raü min, apaiq rai adam na ngaraüta tsaïdo jido mangchan tiichhiketi abom damti maiq ka jumin ahü she miraq. Anyung lo riimakla awe lo tsaikaiti miimin tsaiji tiijong ma riibom damwati maiq ahüshe miraq.

⁸“Juta jam niiwa maiq chenyang dungsea polotlaq, kra jam na naq nyapkikiq. Tsangshiq rai phaqsea lomdam naq chap ngadamkiq.

⁹Ngi Ajong Pinthum TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq jamlai bom chongke chang wa sitlaq kra tailaq. Ngi raq chojong chise maiqnai trang kiimaq khoqriiq shishiiq wiinum shewa maiqlam polotlaq kra wiitashé mitiitsaq baiqha. Armung na siti maiqse raq ara chong tiikang mra pin ka michhi.

¹⁰“Riita ümtiikiwa ümniiraq tsangshiq ma arthun bomtsi ara michong kuqhaü, tsangshiq raq ümniima riita akha wiqwiq ka Ngi raq tsangshiq ka jam nguta tsat son rea wa nguta bom miwai. Tsangshiq raq tsangshiq TATIWE Shiikeawe man na jamlai phan no shuttkai kiimaq jamlai ngarai wa tangkai nguta bom miwai.

¹¹Raüla, tsangshiq ma TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra chongkuqlaq. ‘Namtitiim pat na tsangshiq ka iwokhong wa donghoto. Raüta phanhin sumla phra thun shomnoq wanto. Raüta tsangshiq raq Ngi ka miimbaiq thüto. Kiimaq tsangshiq raq ibomchong tri raütu ka langmak riito.

¹²Shatmaq kriithaq niimin namshiq riika namtitiim thaq na thittlaiphok she ashut klo wantlan. Namshiq tarü ka nilan wanshakshak kong kiimaq abi siisaq, kiimaq namshiq raq ibom taiman.

¹³Arningkhan na, Ngi raq namshiq ka armung arwa maiq mung ashi, namshiq maiqmii riimin sapman, kiimaq namtitiim riimin sap mak mung kiiniishe miphong baiqha. Krai mren, kra mung kiijaq, laihin phra sumla thun kriishe ranaiq rawa mishomnoq wanhan. Kiimaq Ngi raq namshiq ma tihang mangchan tiichhikuq mang she mirha.”

Munglu Shumwi Asiwa Tsangmung Na Jang Wan Nongto

¹⁴ TATIWE raq ngutlo, “Akhing ashi misaü wan mungmaiqse raq ngi mang chong raüta ngi ka atra Shiikeawe tsangshiq ka Ejjip mung wa shea wantiwe ngutiika tiitum mak she miraq.

¹⁵Kra ngorii na, tsangshiq raq ngi mang chong raüta, ngi ka atra Shiikeawe tsangshiq Israilnok ka shekhu nü mung thun kiiwa riichom wan lata, kiimaq maiq mung thun ahin pahea na tsangshiq ka atipin baiq wan ha kiiwa riichom wantiwe nguta mingu. Ngi raq tsangshiq ka tsangmung na tsangti tum ma akuq wan ha mung kiina hali mitsuq wan nongha. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Shiikeawe Raq Israilnok Ma Mo Mitiiho

¹⁶TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq ngiq khupti maiq pahea tiieha wakang. Lata arnok ara mitiikhupha. Kra latiishe Ngi raq ngamhipti kong maiq pahea mitiieha wanha. Lata tsangshiq ma Israilnok ka pum aweatek wa kiimaq ku akin aweatek wa kiimaq chongkhong longsha aweatek wa, longraq mong wa wiita kunkun mitrit wanha.

¹⁷Tsangshiq raq jamlai wa klotlaq kriika Ngi raq wiita kunkun achhiha siisaq. Ngi raq chhimang chang ka jamlai min ahü. Imakki wiika tiipäu kilot mak. Tsangshiq raq ümchuwa ngarai tangtlaq kriika wiita ngi raq chhishat rashra.

¹⁸Ngi raq tsangshiq ka tsangshiq ngarai ümchuwa klo wantaq kra thaq na thep tliip lata tsangshiq ma mithamkuqha. Tsangshiq raq thep liip raüta imo ka miho. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ngi raq akuqha mungtan ka tsitsü ahü sumla phra phong kra noq wan raüta wiita tiisheshi baiq wanto. Kiimaq tsangshiq raq arot akiq phra phong kra hiqma rama phong wan raüta ihiq shong ka tiisheshi wanto.”

Jeremia Raq Kamto Maq TATIWE Jaq Wa Achu Jaüto

¹⁹TATIWE ümniikli ngi khup wongtiwe kiimaq ngi ma ningkun shoqketiwe. Ümniiraq ngi ka litkot chamchao ranaiq na khrum kuq tlaü. Maiqmung pahea wa maiq ka ümphana wa raüta, akha mingu, “Naititim pat na jam min ahü shaqmii siwanto. Tsangshiq raq arot phra phongkli shomnoq wanto. Jamlai liip min ahü, shatmaq thiihü sumla phra phong kli shiili liiwanto.

²⁰Riita maiq weshi raq apaiq phra ka mitiiqlot shea? Lot mak. Apaiq raq klo raüka, kriika riikhaqli phra kong ka riimak.”

²¹“Ikhla,” nguta TATIWE raq ngutlo, “Ümchaü sanha Ngi raq klang maq lakshi maq panthit, Ngi raq mangjong hiq na maiq mung ümchuwa sitlaq kriima, Ngi ningkun jong nai Ngi arang jonglu kriishe mitiichhi kuqha. Raüla tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Jeremia 17

Juda Mungti Ngarai Kha Na Shiikeawe Mo Miho

¹TATIWE raq ngutlo, “Juda mungti lei, namshiq ngarai räüpot ka jin kolom maq waiqthüto. Arka namshiq tsan mong na longseng kii asiwiq maq wat raüta

namshiq tsan mong na waiqthüto. Kiimaq namshiq raq shomnoq wantlan berong-wacha tapshok rong thun kiijaq wat raüta waiqthüto.

²Namshiqnok raq phra kong ka berong-wacha thun kiijaq shomnoqtlo. Kiimaq jechak phrakaü Ashera miithiphong ka hiqlampo thun kiijaq pechongtong aweatek na shongtlaq kra shomnoqtlo.

³Kiimaq rum na pum thun sitlaq kiijaq shomnoqtlo. Arthun ngarai kha na ngi raq namshiq tsiiq tum nyam tum thun toltan kra wiita namjaqtinok tiiki lata mitiuhut wanha. Jamkhano ngukla nam mung hamli na namshiqnok raq ngarai pahea tangwan lan.

⁴Ngi raq namshiq ma akuqha nam mung kra namshiq raq athaqbaiq chang she miraq. Kiimaq namshiq raq namjaqtinok wokhong na silanta, namshiq raq jam man sap man mangtang ramangnok mung kiina silantiishe chiqse rewenok kriishe mishomnoq han. Jamkhano ngukla itsankhiq ka walü wa nyai tlaq ikha nyaitlo. Kra walü ka pattup pat-sa nyairuqli she minyai wan.”

Phanphan Bomtsi

⁵TATIWE raq ngutlo, “Juwa iwokhong wa dongho raüta maiqse ma kamtlaq, raüta maiqse han-ngam hiqda ningkun ma kamtlaq, kriiti ka Ngi raq mitiishutbaiqha.

⁶Apaiq ka rumnyangkhi kumtsaiphii binjü na, shinriiq rumnyangkhi mung na rumtamse chamtlaq ikha, shumphong hiq na laihein pe awii chamlot makchang hiq na chamtlaq ikha. Jamlai pu apot sukkai chang min riimak thiihü.

⁷“Shatmaq jurwa Ngi ma kamtsantsii thütlaq, kriiti ma Ngi raq achu shiiman mikuqha.

⁸Apaiq ka pechong ashi jüse raikii na acham jongtlaq ikha, arangtu thun ka kham na hiq mong maq tiikitlo. Ara chong ka rarín rawii niimin ahai song chang ahü, jamkhano ngukla ajaq thun ka waichat chat hea nüntlo; rajun saümakli jiimin ara chong ka jamlai chapa chang ahü; atsi ango ka tsingo wan ruqli.

⁹“Maiqse tsantsii ka juro mikhon lot? Atinkhan laopha pinthum ka ahü; Arka ahealot chang riimak tsihea.

¹⁰Ngi, TATIWE raq maiqse khutsai thun ka sidi liitiikang, kiimaq maiqse tsantsii thun kra maitai tiikang. Ngi raq maiqse ka loweatek jamkho singatlaq kiimaq apaiq raq jamlai wa shamtlaq kra phan phan thapthi kuqtiikang.”

¹¹Jurwa maiq laolii raüta chiithe ma jatlaq; kriiti ka wushi kaü ashi raq apaiq raq atai riimak, atai phong wokuq raüta asetiiim thütlaq ikha. Arilung ka shethungpii niili atsiiq tum ka misumphaq, atiiisup na apaiq ka angiwe miili she mija.

¹²Nashiq Shomjam ka achhai anyii hokham ngacho ikha, man na aphaji miiphü hiqlam dii luhea thaq na tiichapshat riito.

13 TATIWE ümniika Israilnok tsantsii ranchang khearapaq; ümwokhong wa donghotibi wiita jea mingaü. Tsangshiq ka maiq mang botkhulai na awaiq ikha amaq mirki, jamkhano ngukla tsangshiq raq ümniika miimbaiqto, ümniika maiqse ma khangriri hea khamserai.

Jeremia Raq TATIWE Jaq Wa Khrum Jaütlo

14 TATIWE ngi tsi ara tiihealaq. Raüla phintsaqtsaq she miheakiha. Ngi tiiwong kuqlaq. Raüla ngi ka minhap tiichhiije she miraq. Ngi raq ümniikli tiitsam tiikang!

15 Mungmai qse raq ngi ma ngutlo, “TATIWE raq nashiqnok tiiphiip jiiip bomtaq thun irha ümchaü ümbano? Apaiq raq tiiphiiptaq thun kra ümchaüli mikiimung liina!”

16 Shatmaq TATIWE lei, ngi raq ümtiikiimin ümniima tsangshiq khuthaq na then wan mra ka tiipinlaq nguta thuchop mang dea, ngi raq tsangshiq khuthaq na chamchao misaülaq nguta tiimara wan mang. TATIWE arka ümniiriimin asap haü; ngi raq jamlai wa ngukang kra ümniiraq asap haü.

17 Ümniika ngi tiiphiipjiiptiwe ma naq jakiq. Chamchao akhing ranaiq ümniika ngi tiipaükai chang ba.

18 Ngi tiichamchaoti miili jea tiingaülaq. Shatmaq ngi tiiwongkuq laq, TATIWE lei. Tsangshiq ka tiiphiipjiip laq. Shatmaq ngi ka naq tiikiinyiikiq. Tsangshiq khuthaq na chamchao rathaiq tiisaülaq. Laüta bunlak buncha ma tiija baiqlaq.

Niitiitsak Ranaiq Langchang Tri

19 TATIWE raq ngi ma nguto, “Jeremia, Mungmai qse Kilamchong ba na, Juda mung hokhambi chela mong na nyap wan chang nai kinphai na dongho chang kiina kilaüta, ngi raq tiichongki tiikang tsütsa kra chongkuq kiqukiq. Kra laütiishe Jerusalem chela kilamchong ahin thun kiina kilaq.

20 Laüta hokhambi ma nai Juda mungti tlotli ma, kiimaq Jerusalem na siti tlotli ma, kiimaq arthun kilamchong maq chela mong na nyap wanti maiqse tlotli ma, Ngi raq jamlai bom wa chongtiikang kra samheawiq taironglaq nguta chonglaq.

21 Tsangshiq ma chonglaq tsangshiq raq tsang rilung lungwiitlaq jiila, tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq na hupsam ho maimak. Tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq na jamlai phan hupsam jumin Jerusalem kilamchong thun maq howan maimak.

22 Riimakla, tsangshiq maiqmii jam wa Asii Niitiitsak Ranaiq na chiiphai na hupsam hoho maimak. Kiimaq tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq na jaqsham kai maimak. Ngi raq tsangtitiim ma aming kuqkang kra phan phan ara ranaiq ka asii ranaiq nguta lang ratlo.

²³Tsangtitiim raq ibom taimak riito. Kiimaq tsantsii kuq mak riito. Ibom taiwan rii na, tsangshiq ka nilan kong ma jawanto. Kiimaq ngi raq ashrinkuqha ka tlang wan mak riito.

²⁴“Arnok ma chonglaq, tsangshiq raq Ngi raq kuqtiikang aming thun ka tlotli lang ratlo. Tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq na arthun kilamchong maq hupsam ho raüta wa maimak. Tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka asii ranaiq nguta lang ratlo. Kiimaq kra ranaiq na jamlai phan jaqsham min maimak dongdii.

²⁵Atinkhan shreng raüta tsang hokhambi thun nai tuwejongbi thun raq ara Jerusalem chela kilamchong thun lam maq chela mong na minyap wan. Kiimaq Dawit raq jamkho hokham ningkun arang horaüta mung pengtaq kiikha tsangshiq riimin mung mipeng wanlot. Juda mungti mungmaiqse nai Jerusalemte rai adam maq tsangshiq ka kumrang leng thaq na chao raüta kiimaq kumrang thaq na chao raüta mikhum. Kiimaq Jerusalem chela ka wranaiqshe maiq phong riili she mima wan.

²⁶Mungmaiqse ka Juda mung na sitlaq chela thun kiiwa kiimaq Jerusalem chela tro na sitlaq hiq shong thun kiiwa miwa; kiimaq tsangshiq ka Benjamin wang wa, kinji thun na hiqshong thun wa, pum thun na hiqshong thun wa, kiimaq Juda mung shemai nü wang wa miwa. Tsangshiq raq i Shomjam na, chaqtlii-honglu thun, kiimaq nyamse ataa kechang honglu thun, wong-honglu thun kiimaq homseng honglu thun kiimaq kechutum-honglu thun kra howan raüta miwa.

²⁷Shatmaq tsangshiq raq Ngi aming ka lang raa dongdii. Raüta Asii Niitiitsak Ranaiq ka asii ranaiq tri maq lang raa dongdii. Tsangshiq raq kra ranaiq na Jerusalem chela kilamchong thun lam maq hupsam ho raüta khum raamak. Tsangshiq raq kra bom ka tlea raüla, Ngi raq Jerusalem chela kilamchong thun ka wa maq michaq baiqha. Wa raq Jerusalem chela mong wa hokham jam thun ka mikhiimbaiq. Kra wa nyai wantlaq kriika juwe riimin tiimatbaiq lot mak she miraq.”

Jeremia 18

Jeremia Ka Hamtak Lotiwe Jam Na

¹ TATIWE raq ngi ma nguto,

²“Ümniika hamtak lotiwe jam kiina kilaq. Kiijaq Ngi raq ümniima I tsütsa michongkuq kang.”

³Krai mren ngi ka kiijaq kikang. Lata hamtak lotiwe ka apaiq taklochang longpen na ajaqsham rea lohokang.

⁴Hamlii tak lotlaq kra tsommak biki raüla, kra boq da ka nyat nong raüta laihein hupsam miishe lo nongtlo.

⁵Kiijiishe TATIWE raq ngi ma nguto,

⁶“Hamlii tak lotiwe raq hamlii hiq da maq taklotlaq kiikha, Ngi raq Israilnok kiimin rüm lot mang sha? Ara hamlii hiqda ka taklotiwe raq jamkho haihuntlaq kiikha, namshiq kiimin ijaq khon mong na.

⁷Ümra akhing niiwa Ngi raq maiq mung ashi riimakla mungtan ashi ka arangchong maq aphai mirbaiqha, lata mitiibun baiqha riimakla, tiimiqchup mitiithen baiqha nguta tan khan tiikang;

⁸shatmaq kra mungti ka tsangshiq raq abi klotlaq kra thaqbaiq raüla, Ngi raq tsangmung ka mitiithenbaiqha anguha kriiwa, tiithenbaiq mang she mirha.

⁹Kiimahali, Ngi raq maiq mung ashi lo, riimakla mungtan ashi ka achhi jang mirha, riimakla atiichhanchhi mirha nguta atoqtan wanha kriiwa,

¹⁰shatmaq kra mungti raq iqiq ka khiiraüta ashut klo raüla, Ngi raq tsangshiq ka mitiijongluha nguta atoqtan wanha kriika tiijonglukuq mang she mirha.

¹¹Riita ümchaü man, Juda mungti nai Jerusalemte ma chongkuqlaq, Ngi raq tsangshiq ka tiithenbaiq miitu khatan raütu sürü wan tiikang. Tsangshiq ma imo mitiuhoha. Tsangshiq ma ngarai rilung lamphan ka thaqbaiq ronglaq nguta chongkuqlaq. Tsangshiq raq ashut lamphan kra klai ronglaq kiimaq tsangshiq raq jamlai wa kiimungtlaq kra thaqbaiq ronglaq nguta chonglaq.

¹²Raüla tsangshiq raq mitre, ‘Naishiq ka tsaqmai. Naishiq raq maiqmii jaqsham kiimung ka jaram tsaqkai wa? Naishiq ka ümchaü jamkho nilan wanshakshak sitiikai, kiimaq abi kiimung tiikai kriika klo ruqli mirhai,’”

Mungmaiqse Raq TATIWE Ka Shubaiqto

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Maiq mung aweatek ma wairong liina, tsangshiq riimin akha klo wan tiisha, Israilnok raq pinthum ashut klo wantaq akha!

¹⁴Riita Lebanon pum chohea long raq thun na, tsak-hiiq ahü maq sitlaq sha? Kiimaq kra pumkaiq maq adong jüraisetiim thun kra jangshi ra mirüki sha?

¹⁵Kiikha taü maq isenginok raq ngi ka laqbaiqto; tsangshiq raq sumla phra kong ma homseng chaq raüta noqtlo. Tsangshiq khumchang lamphan tsin mak atiithap küraitto; tsangshiq raq lamchu khiiphan thun ka khummak she tsaqkito. Tsangshiq ka miithii shonghü lamjiq nü na kihoto.

¹⁶Tsangshiq raq armung ka phiiptsi chang mung miishe tiijabaiqto, pattup pat-sa maiq thoda phong chang she miraq. Maiq ümchu riüwa wanlea lam maq chhijiiq; tsangshiq ka phiip raq atsai miraq; tsangshiq ka amaorai raüta tsangtok bai laqlaq miraq.

¹⁷Ngi raq isenginok ka tsangshiq jaqtinok ma botkhulai shedong rahai wan raüjaq tsuq wan tlaq ikha mitii tsuqbaiq wanha. Ngi raq tsangshiq ka jainong maq mishung baiqha. Tsangshiq then wantlaq redong akhing na, Ngi raq tsangshiq ka khrum kuq mang she.”

Jeremia Tsea Ma Mat Tanto

¹⁸Kiijiishe nokmaiqse raq nguto, “Jeremia ara jamkhii riichangwa riichong rong i! Nashiq ma shrinketi ramwebi ka wranaiqshe siruq miraq. Kiimaq nashiq danhonti taksubi kiimin asi miraq. Kiimaq Shiikeawe bomtsi chiiriim raüta chongketi shammibi ri asi. Apaiq ma kha pahea nyan rong i. Laita apaiq traho ka taimai she shishe baiq rong i.”

¹⁹Kra ningkhan ngi raq akha achu jaükang, “TATIWE lei, ngi raq jamlai wa chongtiikang ara tailaq. Kiimaq ijaqtinok raq ngi ma jamlai khü akha wa nyantlaq thun kra tiitsang tailaq.

²⁰Riita ahea jaqsham ka abi jaqsham maq songke chang dea sha? Shatmaq tsangshiq raq ngi tiidea miitu thiikho thuto. Ümtsän na tiitsanglaq, ngi raq tsangshiq miitu ümtinkhan wa ümniima chongkang ira. Ümniiraq tsangshiq ka ümtsankhiq tsi ma mo tiho maü chang miitu achu jaükuqkang.

²¹Shatmaq ümchaü, TATIWE lei, tsangsetiim ka ram raq mijiimlaq. Kiimaq tsangshiq ka redong na mijiimlaq. Anyungre ka wehü sehü ma mija laq. Maiqwere ka thadong raüta mitsailaq. Kiimaq jerobi ka re na mitsailaq.

²²Maiqkong pahea tiihanghiiq miili tiiki laüta tsangshiq jam thun ka trun baiqlaq. Tsangshiq ka aho asii trang lise phiipjiip raüta tiitsailaq. Tsangshiq raq ngi tiideabaiq miitu thiikho thuto. Kiimaq ngi tiimin miitu bi thun tsanto.

²³Shatmaq, TATIWE, tsangshiq raq ngi tseabaiq miitu thiikho ümchu wa thutaq thun ka ümniiraq asap-haü. Tsangshiq raq abi klotlaq kra mra thun ka naqdii kuqkiq. Kiimaq tsangshiq ngarai bu ka naqdii kuqkiq. Tsangshiq ka re ma tiinamtok tiikhattlaq. Laüta ümtsankhiq bala tsangshiq ma mo tiiholaq.”

Jeremia 19

Abun Arki Hamtak

¹TATIWE raq ngi ma hamlii tak ashi rikikiq nguta thaüto. Kiimaq apaiq raq ngi nangnga shiilangbi wiijam kiimaq ramwebi phongwa nyungwere wiijam kri sheaho laüta kilaq nguta thaüto.

²Laüta Kolotak Kilamchong lam kiimaq kinphai na dongho laüta Hinnom Tan kiina kilaq nguta thaüto. Kiimaq kiijaq ngi ma apaiq raq jamlai tsütsa wa chongkuqjiiq kra chiiriim laüta chongkuqlaq nguta chongto.

³TATIWE raq ngi ma akha chonglaq nguto, “Juda mung hokhambi kiimaq Jerusalem chelati lei, tairong laq, Ngi TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq jamlai bom wa chongtiikang kra taironglaq. Ngi raq arhiq ara tiibunlak mitiithenbaiqha. Kra thenjen wan mra pin tsütsa ka taitibi maiq loweatek ka abom min lot mak tarü phiip raq mitsai.

⁴Ngi raq ara hiqshong ara jamkhano tiithenbaiq tiikang ngukla, tsangshiq raq ngi ka no na miimbaiqto. Raüta ara hiqshong ara laihin phra kong ma honglu takuq raüta wiita tiishe shibaiqto. Tsangshiq raq nai tsangtitiim riimin sapmak kiimaq Juda mung wa hokhambi riimin sapmak phan phra kong kra shomnoq wanto. Kiimaq tsangshiq raq ara hiqshong na khühü lamhü na maiqsang sepü thun kra tsatbaiqto. Raüta maiqsang tijai pahea räübaiqto.

⁵Kiimaq tsangshiq raq Baal phra ma honglu take miitu berong-wacha pahea haito. Raüta tsangsetiim ka honglu na takuqto. Arka ngi raq tsangshiq ma akha klo ronglaq nguta aming min kuq mang riishatmaq klo wanto. Arka ikhutsai na min ahü dongmak dongdii.

⁶Arningkhan, akhing ashi misäu wan, kra säü wan räüla, ara hiqshong ba arka Topheth riimak la Hinnom Tan ngutiika ngumak she miraq. Kra ngorii na Maijjiip Baiqchang Tan ngutiishe mingü.

⁷Ara hiqshong armaq Ngi raq Juda mungti nai Jerusalemte raq ümtinkhan kiimung jaqsham wa misham hai nguta sürii wantaq thun kra wiita atiihan mirbaiqha. Ngi raq tsangshiq ka tsang jaqtinok ma tiikhat lata mitiitangha. Lata tsangshiq ka rekhat na wiita mitiijiip baiqha. Ngi raq tsangshiq maaphong ka rum na siti wushi kong ma nai rum nyamse kong ma mitiibak phaqa.

⁸Ngi raq ara chela na pinthum maiqse nübok maq chonglot mai chang khan, phiipsti chang thenjen wan jaqsham mitiichhi kuqha. Krai mren maiq loweatek arlam maq lea wanti raq kra chhiraüta akiinyii mirwan kiimaq awang athangli mirwan.

⁹Re raq ara chela arka trotam maq mikom wan. Raüta chelati ka atsea mirbaiq wan. Re raq chela kom wan tlaq akhing na, chela mong na siti mungmaiqse miika pinthum phiipsti chang miraq. Kra litkot chamchao tsi akhing na maiqnai maiq liipan na maiq ngam ka aphaq miraq. Kiimaq tsangshiq raq tsangsetiim kra dongdii min aphaq miraq.”

¹⁰Kiijiishe TATIWE raq ngi nangnga ngi rai kidamtaq maiqwere kra makki na hamlii tak kra tiibun bukbaiq laq nguta thaüto.

¹¹Kiimaq tsangshiq ma TATI Ningkun Ajongwe raq akha nguto nguta chonglaq nguto, “Ngi raq ara hamlii tak jamkho tiibun tiiqbaiq taq, räüta thongshi atiihea hainong maimak she bunkitaq akha arnok ara nai ara chelati ka wiita mitiibuntiiq baiqha. Mungmaiqse raq tsangshiq jamti maaphong ka Topheth Tan kijiili min milap. Jamkhano ngukla maiq maalap chang hiq ka ahü binmak miraq.

¹²Ngi raq kiqtoq kiqtan lata chongtiikang, ara chela nai ara chelati mungmaiqse ka Topheth hiq ikhiishe mitiijabaiqha.

¹³Jerusalem wa maiqjam thun kra, kiimaq Juda mung wa hokhambi jamthun kra, kiimaq tsangshiq wukhu thung na ra na sitlaq raiqsaiq thun kra shomnoq wan homseng honglu kuq wantaq thun kra, kiimaq laihin phra thun ma che kok maq

tiibok wantaq hongluke chang jamthun kra, wiita kunkun Topheth Tan jamkhiiwa ashe ma jakitaq kiikha wiita ashe siisaq she miraq.”

¹⁴Kra lata ngi ka Topheth Tan na TATIWE raq apaiq bomtsi ka chiirim laüta chongkuq kikiq nguta thaütaq kra chongkuq lot latiishe jang wan kang. Lata ngi ka Shomjam rinkea kijiishe chapwa kang. Lata mungmaiqse wiita ma kra bomtsi kra chongkuq kang.

¹⁵Tsangshiq ma chongkang, TATI Ningkun Ajongwe raq akha nguto nguta, “Ngi raq ara chela khuthaq na nai ara tho apha na chela thun sitlaq tlotli na, ngi raq ümtinkhan chamchao mo mitiihoha ngutiwa chongkang thun kra, kunkun she mitiihoha. Jamkhano ngukla namshiq ka nilan wanshak shaknok kiimaq Ngi raq jamlai wa chongtiikang kra taiman tlea tlan.”

Jeremia 20

Jeremia Nai Ramwe Pashur Liipan Na Riilongto

¹Ümtiikiiwa Shomjam liiti ajong pinthumwe Immar se Pashur raq ngi ara trahoke ka taitaq,

²apaiq raq ngi ka atea ronglaq nguta aming kuqto. Raüta ngi ka jinraü kharü maq khato. Raüta Shomjam na wachang lamthaq niiti Benjamin Kilamchong kiijaq banto.

³Kriimaq napjai ranap she Pashur raq ngi ka thong mong wa diibaiqto. Kiijaq ngi raq apaiq ma akha ngukang, “TATIWE raq ümniika Pashur nguta mang mak dea. Apaiq raq ümmang ka, ‘Barap Binrii Na Phiippsi li’ nguta mangto.

⁴TATIWE apaiq raq nguto, ‘Ngi raq ümniika ümniima nai ümkongtibi ma phiippsi jiiptsi mitiijabaiqha. Kiimaq ümniiraq tsangshiq ka tsang jaqtinok raq nepja maq wiita ajiipbaiq wan kra michhihaü. Ngi raq Juda mungti kunli ka Babilon mung hokhamwe jaqkhon mong niishe mikuq baiqha. Apaiq raq mungmaiqse wiijam ka munglu shumwi kong ma tsangmung na mitsuq wan. Kiimaq mungmaiqse wiijam ka re raq mijiipbaiq.

⁵Ngi ara chela na tsiiq nai nyamtum thun sitlaq kra tsang jaqtinok ma mitrunha kiimaq tachong hupsam thun ka wiita mitiinyea wanha. Kiimaq Juda mung wa hokhambi thun tsiiq nai nyamtum thun kriimin wiita thumthum mitiitsuq wanha. Raüta tsangshiq raq kriithun ka Babilon mung na mihophaq wan.

⁶Kiimaq Pashur ümnaq ümpumsii kiimaq ümjamti thun thumthum ka re raq lap raüta Babilon mung na mitsuq wan. Kiijaq ümniika mitsai haü. Kiimaq ümmaa ka kiijaq ümkongtitiim pahea ma arot akiq ümchuwa chongkuq laü kriiti rai adam na milap.”

Jeremia Raq TATIWE Ma Shokto

⁷ TATIWE ümniiraq ngi lao laü, kraï mren ngi ka tlaõ rai kang. Ümniika ngi nam ma ahong ala kata, kraï mren ümniiraq ngi ka tanglaü. Maiq loweatek raq ngi riimsiqtlo; tsangshiq raq ngi ka ranaiq minru slailisigtlo.

⁸ Ngi raq ümtiikiiwa bom chong tiikang na, ngi raq tiihong lata, “Mat dong wanto! Mungthen wanto!” nguta agilülü riimtiikang. TATIWE lei, ngi ka maiq raq jang wrapshe thophi riiqphi shummiitlo; jamkhano ngukla ngi raq ümtsütsa ka chiiriim lata chongkuq tiikang.

⁹ Shatmaq ngi raq ümtiikiiwa, “Ngi raq TATIWE ka alaqli she mirbaiqha, lata apaiq mang na bom chongmang she,” nguta tiima kangla, ümbomtsi ka wa tu ikha itsan mong na tsäühea na nyaitlo. Ngi raq bomtsi ka chong mang she ninrat la nguta ninkangla, tiikhinglot mang she achongke chang she dongdii jakitlo.

¹⁰ Ngi raq barapse na atsise maq maiq raq akha riichongtlo tai tiikang, “Barap binrii na phiipsti chang tong long! Arkha na apaiq ka mungpengti rung na shok rong i!” Ngi ma tatishaqti raq dongdii min, ngi ka ümtincho wa dea wan jiiq nguta kli khesigtlo. “Jursap, apaiq ka momin raili moraq miraq,” nguta tsangshiq liipan na riichongtlo. “Kriishe nguraü ka nashiq raq apaiq ka thiikho na mitiiminlot rong i. Laita nashiq phuk ka milamlot rong i.”

¹¹ Shatmaq, TATIWE, ümniika ngi rai adam na, ahong ala, kiimaq ningkun ajong, kraï mren, ngi tiichamchaoti ka adea miraq. Tsangshiq raq pattup pat-sa miitu jea mingaü, jamkhano ngukla tsangshiq raq tangmak. Tsangshiq raq jea ngaütlaq kra ümtiikiimin laq mak she miraq.

¹² Shatmaq Ningkun Ajong TATIWE lei, ümniiraq maiqse ka tingting kappe maq shintlaü; ümniiraq tsangshiq tsan mong na nai tsangshiq khutsai na jamlai wa tiimatlaq kra asap haü. Kra ningkhan ümniiraq ijaqtinok khuthaq na iphuk lamkuqtaü kra liipha, jamkhano ngukla ngi raq ikha ka ümjaq na akiinongke kun she.

¹³ Shinge laq TATIWE ma! Tiitsamlaq TATIWE ka! Apaiq raq maiqdise ka abi maiqse kong jaqkhon mong wa tiichhiikuqtlo.

¹⁴ Ngi wüchhi ranaiq ka sonlaq! Inyung puk maq iwiichhi ranaiq ka alaq li she riibaiq laq!

¹⁵ Sonlaq iwe ma tsütsa ahea tiitai hotiwe ka, ümra akhing niiwa apaiq raq, “Maiqwese doto! Ümse ka maiqwese!” nguta chongketiwe ka!

¹⁶ Apaiq ka TATIWE raq tiihang mangchan tiichhikuq mak maq tiithen baiqtaq chela thun kiikha mithenlaq. Apaiq raq ranap niika maiq atsiti hotrang ka mitailaq; kiimaq ranaiq shethung niika redong boli tsü trang mitailaq.

¹⁷ Jamkhano ngukla apaiq raq ngi ka rawü michhishaq niili sebaiq mak dea riito. Kra nguraü ka inyung pukmong ka ngi ma imaalapkho riichang wa.

¹⁸Ngi raq jamlai miituli wa rawii chhikang? Kriika chamchao litkot lata ahosea miituli sha? irilung ka khushü jampaqpaq maq tsai wan ma ngutli sha?

Jeremia 21

Jerusalem Re Raq Khat Raüta Mitang Nguta Tiithaito

¹Juda mung hokhamwe Jedekia raq Malchia se Pashur kiimaq Maaseia se ramwe Jephania ka ngi phana akha tiipaiqnea bomtsi tiiwaiwa tiiwato:

²“Mangchan laüta naishiq miitu TATIWE rai riibomlaq. Jamkhano ngukla Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq apaiq phenlabi shea raüta Jerusalem chela ka komtam maq kombaiqto. Jursap TATIWE raq nashiq miitu phanshi ra awang chang jaqsham raüta Nebukadnejar ka nashiq ka khat mak tsaqki raüta mitiwa baiqlaq.”

³Kiijiishe TATIWE raq ngi ma chongto. Kiimaq ngi riimin ngi phana tiiwataqtibi kiima

⁴Jedekia ma TATIWE Israilnok Shiikeawe raq akha nguto nguta tiichong hokang, “Jedekia lei, Ngi raq ümphenlabi Babilon hokhamwe nai apaiq phenlabi rai riikhattlaq kra wiita mikhat baiqha. Ngi raq ümphenlabi raq shamchang ja apiq liq thun kra chela mong na miphong baiqha.

⁵Ngi raq iningkun wiita shoq lata, itsankhiq kriimaq, kiimaq itsankhiq moktlaq kriimaq, kiimaq itsankhiq sru waniitu nyaitlaq kriimaq ümniika mikhat-ha.

⁶Ngi raq ara chela na siti maiqse angu wiita loweatek mijiip baiqha; maiqse angu thun nai nyamse thun ka phiippsi chang thabi dong raüta wiita adam na mijiim.

⁷Shatmaq ümnaq nai ümjaqkhong na siti ajong alabi thun, kiimaq redong na tsaimak luntlaqti mungmaiqse thun kra, ramdong na tsaimakti thun kra, kiimaq thadong na tsaimak atiichongti thun kra, Ngi raq namshiq wiitarü ka Hokhamwe Nebukadnejar nai namshiq jaqtinok namshiq tseabaiq tankhan tlaqtinok jaqkhon mong na mikuqbaiqha. Nebukadnejar raq namshiq ka atsea mirbaiq. Apaiq raq namshiq ka jumin tiihang mak miraq. Kiimaq namshiq phong wa ju miimin tiihang mangchan riimakla mangchan tiitsi kuq mak miraq. Arka, Ngi, TATIWE raq kiqtoq tan lata chongtiikang.”

⁸Kiijiishe TATIWE raq ngi ma mungmaiqse ma akha chongkuqlaq nguta thaüto, “Tairong laq! Ngi, TATIWE raq namshiq ma, rilung lamphan nai atsai lamphan anai kiiwa ashi kra tsea ronglaq nguta kuq tiikang.

⁹Juwa chela mong niili sitlaq kriiti ka redong na re raq mitsatbaiq. Riimakla ram raq mitsai. Riimakla thadong raq mitsai. Shatmaq juwa chela mong wa dongho raüta Babilon mungti ümchaü chela khatti jaq mong na maiqmii khum ka kiinong kuqtlaq, kriiti ka re raq tsat mak miraq. Kriiti ka maiqmii miisaqse ka atra mitiichhii wan lot.

¹⁰Ngi raq ara chela arka tiihang kuq mang she dongdii nguta khatan alot wishe. Shatmaq tiibunlak she mishthenbaiqha. Ara chela arka Babilon mung hokhamwe jaqmong niishe mikuq baiq. Kiimaq apaiq raq arka wa miishe michaqbaiq. Raüta hiqrai mishotbaiq. Arka Ngi, TATIWE raq chong tiikang.”

Juda Mung Riimti Hokhamta Kha Mipho

¹¹⁻¹² TATIWE raq ngi ma ara tsütsa ara Dawit saüse phan Juda mung rümti hokhambi jamkunti ma chonglaq nguta thaüto: “Tairong laq, Ngi TATIWE raq jamlai bom wa chongtiikang ara. Liirong laq ranaiqtek tri kappe riikhaqli maq sham lanta mung ka peng wan ratlo. Wepuq weseti ka maiq raq laoliitlaq kriiwa khup wong kuq ronglaq. Kra namshiq raq tiiwongkuq man riihanla, namshiq akha abi klotlan kriiraq itsankhiq ka tiimat raü man mat mak phan walütu ikha minyai.

¹³Jerusalem lei, ümniika hiq thung tan na longkaü jonghea adii min luhea kaü ra na düwantlaq ikha ngatlaü. Shatmaq Ngi raq ümniika mikhat-ha. Ümniika lachong dokdok, ümnaq khatti maiq ka jumin ahü nguta tsütsit tlaü. Kiimaq ümperuk mong niika rewe nyapwalot mak nguta tsütsit tlaü.

¹⁴Shatmaq ümniiraq jamlai wa ashut klolaü kriikha na Ngi raq ümniima mo mitiihoha. Ngi raq ümhokham jam ka wa maq michaqha. Krai mren wa raq kra jam ka trotam maq bunlak mikhiimbaiq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 22

Jeremia Raq Juda Mung Hokhamta Miitu Tsütsa Chongto

¹⁻² TATIWE raq ngi ma Juda mung hokhamwe, Dawit saüse phan jam na kilaq; Laüta hokhamwe ma, asengi ajongbi ma, kiimaq Jerusalemte ma TATIWE raq jamlai wa chongtlaq kra tai ronglaq nguta thaüto. Tsütsa ka ara:

³“Ngi TATIWE raq namshiq ma jamlai wa tingting kiimaq riikhaqli kra sham ronglaq nguta aming tat tiikang. Wepuq weseti maiq raq laoliitlaq kriiwa, apaiq laotiwe jaq khon mong kiiwa tiichhii kuq ronglaq. Maiqse ka jimaq nishishi haihü maimak. Kiimaq pongmungti wanshawe kiimaq jechi nomisetiim kra, riimakla manti nyungre kra, nanshan shan haihü raamak. Kiimaq ara asii hiqshong arjaq maiqsang jamshut phit makti ka tsea baiq raamak.

⁴Ngi raq jamlai aming wa kuq tiikang ara, namshiq raq riikhaqli maq langhan jiila, Dawit saüsetiim phong wa mungpengti hokhambi ka dong wan ruq li miraq. Krai mren, tsangshiq ka tsangshiq wokhong na siti ajong alabi, kiimaq mungmaiqse rai, ara hokhamjam kilamchong thun lam armaq kumrang leng thaq na chao raüta kiimaq kumrang thaq na chao raüta ahong aha khumruq li mikhum.

⁵Shatmaq namshiq raq ngi aming thun ara lang man riihan jiila, ngi raq atiitum lata namshiq ma chongtiikang, ara hokham jam kaü arka wiita athen she mirwan. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

⁶“Ngi ma Juda mung hokhamta jam ka Gilead wang rum jamkho tsomsiqtlaq kiikha tsomhea. Kiimaq Lebanon pum ka jamkho tsomtlaq kiikha tsomhea. Shatmaq Ngi raq arka maiqsi maiqnga maimak hiqmiq changkhü ma mitiija baiqha.

⁷Ngi raq ara tiithen baiqkai miitu re kong she tiiki tiikang. Tsangshiq tarü raq mang doraq chhaq maq kiraüta, maisak pe maq toqpum kham thun tsomhea ahai kra wiita midaqbaiq. Raüta wa niishe michaq baiq.

⁸“Kra jai niishe pongmungti maiq pahea arlam maq khumti lamleati raq tsangshiq liipan na bom ka jam nguto, TATIWE raq ara chela ajong pinthum ara tiithen baiq tiinya nguta mirwai.

⁹Kiijiishetiq tsangshiq raq arka namshiq raq ngi namshiq Shiikeawe tongshong wokhong mong na siman, juho lanta, lai hin phra thun shomnoq wanlan kha na tiithen baiqto nguta mitre.”

Jeremia Raq Joahaj Miitu Tsütsa Chongto

¹⁰Juda mungti lei, Hokhamwe Josia miitu naqhoq rongkiq. Apaiq maajo ka naqhoq rongkiq. Shatmaq ase Joahaj miitu makphai khüshang hoqsiq ronglaq; Tsangshiq raq apaiq ka tsangmung na shea wantlo. Kriika ümtiikiimin jangki mak she. Apaiq arawü chhichang hiqshong kra thongshi ka chhinong mak she miraq.

¹¹TATIWE raq Josia se Joahaj awe changsong hokham ma shongtlaq kra miitu bom akha chongtlo, “Apaiq ka arwa pongmung na wawanto. Apaiq ka ana thongshi jangki nong mak she miraq.

¹²Apaiq ka tsangshiq raq pongmung na sheawanto. Apaiq ka kiijiili she mitsai. Apaiq raq armung arka chhiki nong mak she miraq.”

Jeremia Raq Jehoiakim Miitu Tsütsa Chongto

¹³Chongthum ma mija jurwa, maiqwok riip raüta ajam haitlaq, kiimaq arot akiq jaqsham raüta ajam tijong haitlaq; jurwa asengi mungmaiqse ka phe maq ajaq tiishamtlaq, tsangshiq jaq maq ka apaiq raq kuqmak.

¹⁴Chongthum ma mija jurwa, “Ngi miitu kiitelong jam mihaiha, rathong khok thun ka binlu binli mihaiha,” nguta ngutlaq. Krai mren apaiq raq ajam ka kitanpu thun thep thep haitlo, raüta maisak pe pen maq thep haitlo raüta rongshii maq lotlo.

¹⁵Nanok thaq na ümjam ka maisak pe maq hai laütiisha, ümniika maiqshaq hokhamwe ma mija haü? Ümwe rilung ka aluwiq sito. Apaiq raq mung ka

wranaiqshe tingting kiimaq riikhaqli tri maq pengto, krai mren apaiq raq jaqsham wantaq na, achu shiiman ramram asi riito.

¹⁶Apaiq raq miitsan maiqse kha tingting maq photo. Krai mren apaiq jaqsham ka ahea athuk atsom riito, kriikata TATIWE sap raüta siwan rilung.

¹⁷Shatmaq ümniiriika ümwokpo tiima kli saptläü; ümniiraq maiq sepil pahea tsatbaiqläü; kiimaq ümsengi mungmaiqse ka chongwai maq hot hot buk läü. Arka TATIWE raq ngutlo.

¹⁸Arningkhan TATIWE raq Juda mung hokhamwe Josia se Jehoiakim miitu akha ngutlo, “Apaiq maajoti jumin ahü miraq, riimakla jurmin, ‘Phunowe lei, phiiptsi chang, phunowe lei phiiptsi chang!’ nguta jurmin ngumak miraq. Apaiq maajoti jurmin, ‘Itatiwe lei! ihokhamwe lei!’ nguta hoq mak miraq.

¹⁹Kumtoq kaü maa hit baiq kitlaq ikha, apaiq maa ka mihitbaiqki, raüta Jerusalem kilamchong thun phai na mihit baiqki.”

Jeremia Raq Jerusalem Ningthoi Tsütsa Chongto

²⁰Jerusalemte lei, Lebanon kiina waronglaq, lanta siironglaq, Bashan wang kiina kironglaq, lanta hoq trang ronglaq; Mob mung wa pumthun maq gitrang ronglaq, jamkhano ngukla namphuno nok reraüshi chapti thun wiita re raq khat baiqto.

²¹Namshiq arong awin silanji na TATIWE raq namshiq ma chongkuqto, shatmaq namshiq raq taiman tlea lan. Namrilung wiili kriili klowan lan ihata; namshiq raq TATIWE bom taiman tlea lan.

²²Namwelabi ka rahai raq wiita mipan wan, namphunonok reraüshiti ka munglu shumwi kong ma mitsuq wan, namchela khushü mitiijam kiimaq jea mitiingäü, jamkhano ngukla namshiq raq ashut pahea klolan.

²³Ümniika maisak toqpum kham mong na bumsiq tlaü, kriika Lebanon pum wa alam wa; shatmaq ümniima chamchao akhing saü raüjaq, ümniika maiq mang ngam chan michamchao haü, maiqnyungre nowüchhi tsi hoqtlaq ikha mirhaü.

Shiikeawe Raq Jehoiachin Kha Mipho

²⁴TATIWE raq Juda mung Hokhamwe Jehoiakim se Hokhamwe Jehoiachin ma nguto, “Ngi ka tengteng atra Shiikeawe kha maq, ümniika arangho ijaqtop jaqtsi nü na apaha li nguraü min, ngi raq ümniika ijaqshi wa achhut mirbaiqha.

²⁵Lata ümniika, ümniiraq junok miiwa haitläü, ümnaq tseabaiq tantlaqtinok jaq niishe mikuq baiqha. Ngi raq ümniika Babilon hokhamwe nai aphenlabi jaq khon mong na mikuq baiqha.

²⁶Ngi raq ümnaq nai ümnyung ka pongmung na munglu shumwi ma mitsuq baiqha. Ümniika pongmung niishe miwa wan haü. Kra mung ka namnai rawiichhi chang mung riimak. Kiimaq namnai wiita kra mung na mitsai han.

²⁷Ümſan mong na armung ara chhinong räüjaq nguta mitiima haü. Shatmaq ümniika ümtiikiimin jangki lumaü she mirhaü.”

²⁸Kiijiishe ngi raq ngukang, “Riita Hokhamwe Jehoiachin ka hamlii kolo bunki räüjaq rum na tiijobaiqtlaq ikha, maiq jurmin romak she ikhiidea sha? Arningkhan she dea sha apaiq nai asetiim ka pongmung na tsangshiq raq chhiha mak nai sap mak mung na munglu shumwi ma tsuq wan ta?”

²⁹O ihiq khu lei, i ra khu lei, ihiq khu lei! Tai liili, TATIWE raq chongtlaq kra:

³⁰“Arwe arka tiidearok shra baiqto, asetiim ka apaiq raq asham chhimak she miraq, apaiq pum songti maiq ka ahüshe miraq. Apaiq säüsetiim Juda mung pengti, Dawit changkhü songti ka ahüshe miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 23

Rawiichii Miitu Aranchang Asi

¹Mungwelabi mung pengti senaino tiithenti nai mung tiipinbaiqti ma pinthum khapho ranaiq phiiptsi chang asi miraq!

²TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, mungmaiqse aheawiq maq peng wan chang wa pengtsü makti welabi ma akha khatan kiq tiidea wanto: “Namshiq raq isenginok samhea rüm wan man riilan. Namshiq raq tsangshiq wiita tiipin jinbaiq lan. Namshiq raq abi klo lan kha na ümchaü ngi raq namshiq ma mo she mitiioha.

³Ngi raq isenginok aso atiichong ka, ngi raq tsangshiq ka pongmung thun na ajobaiqha kriiwa adam niishe mirchomha. Lata ngi raq tsangshiq ka tsangshiq hiqshong chü na mitiishong nga wan nongha. Tsangshiq ka säütam serü pahea she mipu chi wan.

⁴Ngi raq tsangshiq rümti mungtubi she mishong wan ha. Isenginok ka ahai asong ahü she miraq. Riimakla tsangshiq ka kiinyii mak she miraq. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka thongshi sintsang maq tsat kinong mang she mirha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

⁵TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Dawit säüse phan wa kechu hokhamwe ashi mishongha. Kra hokhamwe raq taksu tsü maq kiimaq tri räü ka riikhaqli sham räüta mung hamli ka aheawiq mipeng wan.

⁶Apaiq raq ümtiikiiwa Juda mung thaq na hokham jaq sham wan jiiq, Juda mungti ka khusang miraq kiimaq Israil mungti ka hansang maq misi. Apaiq mang ka ‘TATIWE Nashiq Tiichii Wanti,’ nguta mingu.

⁷“AkHING saü wantlo she,” nguta TATIWE raq ngutlo, “Kiitiikaq maiqse raq imang chong raüta, Ngi ka atra Shiikeawe tsangshiq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wantiwe nguta tiitumta mak she miraq.

⁸Kra rii na, tsangshiq raq ngi ka atra Shiikeawe, tsangshiq Israilnok ka hiqkhu nü mung wa nai maiq mung ahin pahea na atiipinbaiqha wa triitam shea wantiwe ngutiishe mitiitum. Raütiishe tsangshiq ka tsangmung niishe mishong nga wan.”

Shammibi Miitu Achong Jeremia Riisham Bom

⁹Imongjii ka bunlak buncha she, kiimaq ngi ka atiikhai rokshrok sitiikang. Jamkhano ngukla TATIWE asi kha maq, apaiq asii bomtsi heng kha maq, ngi ka cheropwe ikhli she atiimeshi min lot mang, che pahea baknyang raüta achok raiwe ikha.

¹⁰Armung ka TATIWE wokhong na simakti maiqse riili ma-tlo; tsangshiq ka abi rilung sitlo, kiimaq tsangshiq arang ka ajiq jaqsham na langtlo. TATIWE manson asi kha maq armung ka hoqsiqtlo, kiimaq nyamse rümchang nyiimlung ram ka shinriiqriiq shinkito.

¹¹TATIWE raq ngutlo, “Shammibi nai ramwebi ka ra weahü kong siisaq; Ngi raq tsangshiq ka Shomjam na abi klorea wa lapkang.

¹²Tsangshiq khumchang lam thun ka tsaram tai phongli nyealaplal, kiimaq ranyaq tang tang. Ngi raq tsangshiq ka atiithap lata mitiidea baiqha, Ngi raq tsangshiq ma chamchao henghea mitiisäuha; tsangshiq ma mo tiho akhing ka saütlo she. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

¹³Ngi raq Samariati shammibi ngarai phong ka chhikang she; tsangshiq raq Baal phra mang chong raüta riisham bom chongto, raüta isenginok ka lamjiq na sheahoto.

¹⁴Shatmaq arthaq niimin bihea Jerusalem na siti shammibi raq sham wantlo; tsangshiq ka maiqchak rai sra tlo kiimaq arot chongtlo; tsangshiq raq nokmaiqse ma ashut jaqsham khrumtlo, kra ningkhan abi kiimung ka jurmin tsaq mak phan kiimungtlo. Ngi maklii niika tsangshiq tarü Sodom nai Gommorati ikha ngarai kaü siisaq.

¹⁵“Riita arthun arkha na, Ngi TATI Ningkun Ajongwe raq, Jerusalem na siti shammibi miitu ara toqtan tiikang: Ngi raq tsangshiq ma akhap akhiq phan pecham mitiiphaqha kiimaq achok chang phan kham mitiinyangha, jamkhano ngukla tsangshiq raq ra weahü ngarai jaqsham maq armung ka tlotli tiinyam baiqto.”

¹⁶TATI Ningkun Ajongwe raq Jerusalemte ma ngutlo, “Shammibi raq jamlai wa chongtlaq kra naqtai rongkiq. Tsangshiq raq namshiq mongjii ka arot ranphan

bom chongkuq raüta tiinyamtlo. Tsangshiq raq namshiq ma chongtlaq kriika tsangshiq tsan mong maq adong. Ngi raq achongkuqha bom riimak.

¹⁷Ngi raq achongkuqha ibom chong taimak tleatibi ma, tsangshiq raq jamlai haisong chang ahü, ahea tsangshiq ma jammin rongra mak miraq, nguta tsii shiijon chongkuqtlo. Kiimaq tsangshiq raq nilannok, wanshakshak tsantsii riimtibi thun loweatek ma, tsangshiq ma phiipsti chang rahiq ka saümak ahea miraq ngutli tiishonbii chongkuqtlo.”

¹⁸Ngi raq ngukang, “Ara shammibi thun wa weshi ra raq dongdii min TATIWE tiima tsantsii apaü raüta thütlaq kriika jurmin khon mak dongdii. Tsangshiq phong wa weshi ra raq dongdii min apaiq bomtsi ka taimak dea riimakla apaiq tsütsa ka takmak dea. Kiimaq tiitsang taimak dea. Kiimaq apaiq raq achongkuq bomtsi ka tsan na tiitsangdada taimak dea.

¹⁹Apaiq tsankhiq ka rathaiq; rathaiq thaiqbti wa tlaq kra abi kloti khuthaq na mithaiq wan.

²⁰Krai mren apaiq raq ümtinkhan tiithenbaiq wan chang ngutiiwa toqtan wantaq kra mitiithen baiqshaq wiiwii rathaiq ka tsaq mak miraq. Rawiichii akhing saü wan raütiq asenginok raq ara toqtan wantlaq bomtsi arka ardea nya nguta khangriri hea she mitak wan.”

²¹TATIWE raq nguto, “Ngi raq ara shammibi thun arka bom tiichongkai tiiki mang dea. Shatmaq tsangshiq ka kihoto. Ngi raq tsangshiq ma jamlai tsütsa min kuq mangdea. Shatmaq tsangshiq raq imang shaphaq raüta traho kuq wanto.

²²Tsangshiq raq ngi tiima tsantsii apaü lata athüha kra asap ngu raüka, tsangshiq raq isenginok ma itsütsa bomtsi ka chiiriim raüta tra miho kuq wan chang wa. Raüta tsangshiq raq ashut rilung singa tlaq kra ak lai mirwan wa. Kiimaq tsangshiq raq abi ashut jaqsham wan tlaq thun kra athaq she arbaiq chang wa.

²³“Ngi ka Shiikeawe barap binrii na sitiwe. Bashi niili ka riimak.

²⁴Ngi raq chhimang chang ka jumin tiipaükilot mak. Namshiq raq Ngi ka barap binrii na siti, ramungtan niimin kiimaq mangjong hiq niimin nguta sap man sha?

²⁵Ngi raq shammibi imang shaphaq raüta arot akiq bomchongti, ngi raq chongkuq mang taü miinin chongkuqto nguta bom chongketi, kiimaq ngi raq tsangshiq ma tsütsa ka rawa ma maq tiichhikuq mang wiimin tiichhi kuqto nguta chongtibi thun ka wiita asap-ha siisaq.

²⁶Kra shammibi raq isenginok ka tsangshiq maiqmii raq arot bomtsi kra tiidong raüta ümtincho na saüli wa milao liiwan?

²⁷Tsangshiq raq tiimaka, tsangshiq raq isenginok ma rawa ma bomtsi chongkuq tlaq kra tai raüta, tsangwetiim raq ngi ka miimbaiq thü raüta, Baal phra shomnoq hotaq kiikha ngi ka alaq mirbaiq thü nguta tiimatlo.

²⁸Ümriiti shammiwe riiwa rawama lam lamli mataq, kriiwe riika, miinan rawa mali tiina nguta ngochang. Shatmaq ümriiti shammiwe riiwa ibomchong kra taitaq, apaiq raq kra bomtsi ka tsapkapkap maq nanok ma chiiriim raüta trahoke ratlo. Tsamchhii kriika bunwong wong rai triingea chang asi sha?

²⁹Ibomtsi ka waniitu ikha. Kiimaq sintupo ikha longkaü thun tiibun buktlo.

³⁰Ngi raq shammibi tsangshiq nai tsangshiq bomtsi kra riichom raüta inübok na rong raüta trahoketibi kra pinthum ngeng tiikang.

³¹Kiimaq Ngi rii ka shammibi jurwa tsangshiq maiqmii nübok maq adong bomtsi kra chong raüta, inübok maq adong nguta traho kuqqlaq kriiti kiimin pinthum angeng riitiikang.

³²Tairong laq, Ngi TATIWE raq chongtiikang ara! Ngi ka shammibi ümriiti riiwa tsangshiq rawama, arot akiq thun kra chongketi kra pinthum ngeng tiikang. Tsangshiq raq ara rawa ma thun kra chongkuqtlo, kiimaq tsangshiq arot bomtsi chongkuqqlaq kiimaq tsangshiq shiikong tlaq kra lümaq isenginok ka lamjiq na sheahotlo. Ngi raq tsangshiq ka tiiki mangdea. Kiimaq tsangshiq ka kironqlaq nguta aming min kuq mang dea. Kiimaq tsangshiq ka mungmaiqse ma jamlai achu min ahü. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

TATIWE Holai

³³TATIWE raq ngi ma chongto, “Jeremia, ümtiikiiwa isenginok weshi ra raq, riimakla shammiwe raq, riimakla ramwe raq ümniima, ‘TATIWE raq jamlai tsütsa wa chongtla?’ nguta wai raüla, ümniiraq apaiq ma akha chonglaq, ‘Ümniika TATIWE ma holai ashi. Kra ningkhan apaiq raq ümniika atsun she mirbaiq.’

³⁴Kiimaq isenginok weshi ra raq lo, shammiwe ashi raq lo, riimakla ramwe ashi raq arka, ‘TATIWE holai’ nguta bomtsi kra chong raüla, ngi raq apaiq nai apaiq janti kriima imo mitiihoha.

³⁵Kra rii na maiq pumsiitek raq apaiq kongtibi nai apaiq ma tanyang senobi ma, ‘TATIWE raq jamlai bomtsi wa treta? TATIWE raq jamlai wa nguta?’ nguta khoti bom ka waichang.

³⁶Arningkhan tsangshiq raq ‘Arka TATIWE holai’ ngutiika bom maimak she. Jamkhano ngukla maiq weshi ra raq ara bomtsi arla chong raüla, Ngi raq itsütsa ka apaiq ma holai jonghea mitiijaha. Mung maiqse raq tsang Shiikeawe, Atra Shiikeawe TATI Ningkun Ajongwe bomtsi ka atiijiq she riibaiqto.

³⁷Jeremia raq shammibi ma waito, ‘TATIWE raq namshiq ma bom ka jamkho treta? TATIWE raq jamlai wa ngutla?’

³⁸Kiimaq tsangshiq raq Ngi aming ka jin raüta, ‘TATIWE holai,’ nguta bomtsi kra chong raüla, tsangshiq ma chongkuq laq,

³⁹Ngi raq tsangshiq ka tengteng dobaiq lata, ngi phawa luhea niishe, tsangnai wiita, kiimaq chela kra, Ngi raq tsangshiq ma nai tsangtitiim ma akuqha kra midobaiqha.

⁴⁰Ngi raq tsangshiq khuthaq na pattup pat-sa jeasi mitiingaüha. Kiimaq tsangshiq mun juk ka ramram she, ümtiikiimin laqbaiq mak chang she mitiijuk baiqha.”

Jeremia 24

Phupmuptsi Tamlii Nai

¹ TATIWE raq ngi ma tamlii anai na phupmuptsi ka Shomjam rinkea na tiito raü tiichhikuqto. (Ara tiichhikuqtaq arka Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Jehoiakim se Juda mung Hokhamwe Jehoiachin ka Jerusalem wa munglu shumwi ma Babilon na, Juda mungti welabi nai tsiimwebi kiimaq jaqsham smabi rai tsuq wan jaishe riito.)

² Kra apha shaq shaqti phupmuptsi tamliiti ka aheawiq siisaq. Kongkhu na tsitlaq mankhutsi siisaq. Kra jai wa phupmuptsi tamlii anai ngojati kriika abi ati siisaq. Asea ma maimak bihea.

³ Kijiishe TATIWE raq ngi ma, “Jeremia, ümniiraq jamlai wa chhitläü?” nguta waito. Ngi raq trekang, “Phupmuptsi phong chhitiikang. Tsihea heati ka hea hea thep. Abibiti thun ka bihea, aphaq asea maimak.”

⁴ Kijiishe TATIWE raq ngi ma chongto,

⁵ “Ngi, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq maiqse ümchuwa Babilon mung na tsuq wantaqti thun kriika ara phupmuptsi tsiheatu thun akha maiqshaq shaqti kong tsuq wanto. Krai mren Ngi raq tsangshiq ka mangchan lata miliha.

⁶ Ngi raq tsangshiq ka khebom shatmaq miriimha. Lata tsangshiq ka armung arjaq hali mitiijang sheaho nongha. Ngi raq tsangshiq ka atiijonglu midung hiqha. Ngi raq tsangshiq ka tiithenbaiq mang. Ngi raq tsangshiq ka pechong ikha achhi ajang mirha. Ngi raq tsangshiq ka phai baiq mang.

⁷ Ngi raq tsangshiq tsan mong na Ngi ardea TATIWE nguta sap wan miitu roriitsii mithii kuqha. Kra riihajiila tsangshiq ka isengi ma mija wan. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mija wanha. Jamkhano ngukla tsangshiq ka tsangshiq tsan nai tsü wiita kuq raüta Ngi wokhong na hali mijang wan nong.

⁸ “Kiimaq Juda mung Hokhamwe Jedekia, kiimaq mung welabi apaiq rai pongtibi thun kra, kiimaq Jerusalem mung maiqse ahinti thun kra, ümchuwa armung na sitlaqtibi riimakla Ejipt mung na läühotiiti thun kriika, Ngi, TATIWE raq, ara abi bihea langlang asea maimak phupmuptsi akha miliha.

⁹ Ngi raq tsangshiq khuthaq na pinthum achonglot mai, chamchao sangrai mitiisaüha. Kra tsangshiq thenjen wan kra chhi raüta pongmungti thun pahea ka

phiip raq mitsai. Maiqse raq tsangshiq ka pinthum aslailii she mirwan. Kiimaq tsangshiq ka slailii raüta naikü sherüli she miraq. Raüta, shummi shaqshaq mirwan. Kiimaq tsangshiqnok mang kra chong raüta, Ngi raq tsangshiq ka maiq mung ümtin niwa tiipin baiq kang kiijaq maiq manson tihap chang bomtsi miishe mitiija wan.

¹⁰Ngi raq re mitiidongha; ram mitiidongha; kiimaq tsangshiq khuthaq na tha mitiidongha; lata ara Ngi raq tsangshiq ma nai tsangtitiim ma akuqha mung arjaq maiq ka weshi min tiichong mang maq thumthum miqchup mitiijiimbaiqha.”

Jeremia 25

Shekhu Nü Mung Wa Re

¹Josia se Jehoiakim ka Juda mung na hokham jawanli maq wiiblai she angu na, TATIWE raq ngi ma Juda mungti tlotli miitu tsütsa bomtsi ashi kuqto. (Arka Nebukadnejar raq Bebilon mung na hokham jawanli maq jaq shampha wan rawii.)

²Ngi raq Juda mungti tlotli ma kiimaq Jerusalemte tlotli ma akha chongkuq kang,

³“Amon se Josia ka Juda mung na hokham jawan li maq wiiroqshi ri wiitsam she angu na kriimaq phawan lata, ümchaü ranaiq niitaq saüli, wiiroq nai ri wiitsam she, TATIWE raq ngi ma apaiq bomtsi chongkuq wanto kriika, ngi raq poshi min tlea mang maq, namshiq ma tsapkapkap chongkuq wan kang. Shatmaq namshiq raq tsantsii kuq man riilan.

⁴TATIWE riika apaiq jaqshisetiim shammibi tiikiruq raüta namshiq ma apaiq bomtsi tiichong kuq wanto. Shatmaq namshiq raq apaiq bomchong ka taiman riiwan lan kiimaq tsan na shaq wan man riilan.

⁵Tsangshiq raq namshiq ka abi rilung lam phantlan kriiwa jang wan ronglaq kiimaq namshiq raq abi jaqsham tlan kriiwa jang wan ronglaq nguta chongkuqto. Kriika TATIWE raq namshiq ma nai namtitiim ma pattup miitu tachong hupsam hiqshong kuqthütaq kriiqaq namshiq ka rilung alu maq siwan miitu chongkuqto.

⁶Tsangshiq raq namshiq ma sumla phra thun ka naq shomnoq rongkiq, kiimaq lai hin tisho thun ka naq shiililii rongkiq kiimaq namshiq maiqmii jaq maq aklo han sumla phra thun ka shomnoq lanta TATIWE tsan ka naq tiikhiq rongkiq nguta chongkuqto. Namshiq raq apaiq aming kra lang wan hanjiika, apaiq raq namshiq ma mo ka tihomak chang wa.

⁷Shatmaq TATIWE apaiq raq ngutlo, namshiq raq apaiq bomchong ka atlea riiwan lan. Apaiq bomchong ka taiwan rii na, namshiq raq sumla phra thun

shomnoq wan, lanta apaiq tsan ka tiikhiq wan lan. Krai mren, namshiq maiqmii khum na apaiq mo kra howan lan.

⁸“Arningkhan she, namshiq raq apaiq bom taiwan man kha na, TATI Ningkun Ajongwe raq akha ngutlo,

⁹Ngi raq mangjong maiqse tlotli khuthaq na, shekhu nü mung wa, re mitiikiha, kiimaq ijaqshise Babilon Hokhamwe Nebukadnejar kriishe mitiikiha. Ngi raq tsangshiq kra sheaho lata Juda mungti nai Juda mung tro na siti maiq mung thun kra mitiikhat wanha. Ngi raq armung ara kiimaq armung tro na siti maiq mung thun kra wiita re ma tiikhat lata botkhulai rai she pattup miitu mishotbaiqha. Maklii jai na tijangphat kiimaq maiqphiip maiqjiip she mitiithen baiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

¹⁰Ngi raq tsangshiq chojong chise, wiinum shewa, junlam poi rüriiq trangtlaq thun kriika wiita tiikaiqshak she mitiitsaq baiqha. Tsangshiq lemtem na chaq chang olip khamtai min ahü she miraq. Kiimaq aphaq asea chang raipo wonglo min ahü she miraq.

¹¹Armung arka tlotli bashi min tam mak botkhulai rai mishot baiq wan. Wiita maiqphiip maiqjiip hiqmiq changkhü ma mitiijabaiq wan. Kiimaq Juda mung tro na siti maiq mung thun ka Babilon hokhamwe tijong horaüta misi wan. Kriika rawii roq miishi na saüli miraq.

¹²Kra jai miisheti q Ngi raq Babilon mungti nai tsang hokhamwe kriishe tsangshiq ngarai tang wantaq kra miitu imo mitihoha. Ngi raq kra mung ka botkhulai rai pattup pat-sa miitu she mishot baiqha.

¹³Ngi raq Babilon mung ka maiq mung ahinti thun khuthaq na chamchao mitiisaüha nguta Jeremia lümaq tiichongkuq wan kang thun thenjen wan chamchao kriimiishe mitiicham chao wanha. Kra thenjen wan chamchao thun kriika ara lakdap mong na waiqthüje she.

¹⁴Ngi raq Babilon mungti ma tsangshiq raq ümtinkhan wa maiq ma tiichamchao wantaq kriithaq na thep tliip latiishe tsangshiq ma mitham kuq wanha. Kiimaq maiq mung pahea raq kiimaq hokham jongbi pahea raq Babilon mungti ka dikong ma mitiijabaiq wan.”

Shiikeawe Raq Maiq Mung Thun Kha Mipho

¹⁵ TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ngi ma chongto, “Arjaq ara chekhap itsankhiq maq tiimali thiikang. Ngi raq ümniika ümra mung niwa tiikitiikang, kra mung thun ma hokuq holaq. Laüta tsangshiq ma armaq phetak chhaq tiibak nyang laq.

¹⁶Ümtiikiiwa tsangshiq raq ara baknyang jiiq, raüla tsangshiq ka angok angikong ikhlishé tiihit mrotli she miphe trang wan. Tsangshiq sung atsii ka ahü she miraq. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq khatkai re pahea tiikilata mitiikhat ha.”

17Krai mren ngi raq TATIWE jaq wa chekhap ka jaü kang. Lata TATIWE raq ngi ka ümra mung thun niiwa kilaq nguta thaütaq, kra mungthun na kilata pheakuq kikang. Lata tsangshiq ma kriiwa tiibak nyang kang.

18Jerusalemte kiimaq Juda mung na chela thun sitlaq wiita ma, tsangshiq hokhambi kiimaq mung welabi thun rai nong nong adam maq tiibak nyang kang. Kriika tsangmung thun ka botkhulai rai shot raüta kumtsaiphii ma tiijabaiq tlii mirlaq nguta kuq kang. Kriika hiqmiq changkhü ikhiishe maklii jai na tiijang phat she mija wan. Krai mren maiqse raq tsangshiq mang ka maiq ma manson chang ashi ikhiishe mitiija wan. Kriika ümchaü min nguruqli ngutlo.

19-26Riita ara chekhap wa baknyang damti maiq mung thun ka armung thun ara miraq: Ejip mung hokhamwe nai asengi ajong alabi, kiimaq welabi thun; Ejip mungti tlotli kiimaq pongmungti Ejip mung na siti tlotli; Uj mung na siti hokhambi wiita; Philistain mung wa chela riimtibi tlotli, Ashkelon chela, Gaja chela, Ekron chela, kiimaq Ashdod chela na aso tiichongtlaqti kra; Edom mungti, Mob mungti, kiimaq Ammon mungti tlotli; Tajar nai Sidon mungti hokhambi tlotli; Mediterenian khamjong kii wang binjü na siti hokhambi tlotli; Dedan chela, Tema chela, kiimaq Buj chela; Tsangshiq khu atoqse ma siti tlotli; Arabia mungti hokhambi tlotli; kumtsaiphii mungti hokhambi tlotli; Jimri mung, Elam mung, kiimaq Media mung hokhambi tlotli; Shekhu nü mung hokhambi tlotli, luheati kiimaq ajeti tlotli; mungshi maq riita mungshi na mitiinyang. Mangjong hiq hamli na siti mung thun kunli raq ara chekhap wa mibak nyang wan. Atiisup niishe ka Babilon mung hokhamwe riishe ara chekhap arwa minyang wan.

27Kiijiishe TATIWE raq ngi ma chongto, “Mungmaiqse ma chongkuqlaq, Ngi TATI, Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, tsangshiq ma che ka phetaktak, chok wantlii baknyang ronglaq, che raq pherai raüta, tsangshiq ka hiq na küram liira, aphai agoqtrang liishe, atiido min lot mak baknyang ronglaq nguta tsangshiq ma aming kuq tiikang. Jamkhano ngukla Ngi raq tsangshiq khuthaq na re dong jonghea tiisaüho tiikang.

28Kiimaq tsangshiq raq ümjaq wa chekhap ka jaü nyang mak raüla, tsangshiq ma, TATI Ningkun Ajongwe raq kriiwa ümkha riita jiimin tsangshiq raq nyang raa dongdii ngutlo nguta chongkuqlaq.

29Ngi raq atiithenbaiq jaqsham ka ichela kriimaq mipahoha. Tsangshiq nga tsangshiq ka imo homak miili mihang wan rong i ngutiisha tiimasiq tla? Riimak, tsangshiq raq mo ka horaa dongdii. Jamkhano ngukla Ngi raq mangjong maiqse kunli ma re mitiidongha. Arka Ngi, TATI Ningkun Ajongwe raq toqtan tiikang.

30“Jeremia, ümniiriika, Ngi raq jamlai bom wa chongkang kra wiita chiiriim laüta chongke ratlo. Ümniiraq arnok ma chongke raa dongdii, “TATIWE ka ramungtan maq ahok aho misaüho; kiimaq ramungtan nyang maq amok achhai misaüho. Apaiq ka asenginok ma ahok aho miraq, apaiq ka spiqtsi tiikittiwe ikha agi asii miraq, hiqraikhü na siti maiqse angu kunli raq mitai.

³¹Kiimaq kra hok-ho trang riinya ka hiq maita sup na saüli mirnya. TATIWE raq maiqmung thun khuthaq na kha nyantlo. Apaiq raq maiqse angu kunli rung na mitiichap wan. Raüta abi maiqse thun ka wiita ajiip mirbaiq. Arka TATIWE raq toqtanto.”

³²TATI Ningkun Ajongwe raq ngutlo, chamchao sangrai ka mungshi maq riita mungshi na misaü wan. Kiimaq mang jong hiq raikhü tiisup na rathaiq henghea dong wantlo.

³³Kra matdong akhing ranaiq na TATIWE raq re ma atijiiipbaiq maiq maa phong ka, hiqraikhü konü siimko maq riita konü siim na saüli riinyin riishin mirphong. Tsangshiq maahoti ka maiq jumin ahü miraq. Kiimaq tsang maa phong ka doti nai maa lapti ka jumin ahüshe miraq. Maiq maa phong ka riiphong riirong hiq na küram liira hiq tiipü chang minsäü daiq phong ikha miraq.

³⁴Hoqtrang ronglaq, namshiq welabi thun ka, isenginok rümti mungtubi lei, tiihong lanta hoqtrang ronglaq! Maaho majü hiq na bot khulai thaq na akap atsea phelanta hoqtrang ronglaq. Namshiq jiiipbaiq wan akhing she saü wato. Namshiq ka sku aresekong ikha mitaabaq.

³⁵Namshiq juho chang lampu ka ahüshe. Alun wan chang lam ka ahüshe.

³⁶⁻³⁷Namshiq ka gushgu hoqtrang ronglaq. Lanta namtsai tsi ma agi asiishe hoq trang ronglaq. Jamkhano ngukla TATIWE raq apaiq tsankhiq tsi ma nammung ka tiithenbaiqto she. Raüta nammung hansang maq asi rai han wa ka hiqmiq changkhü miishe tiija baiqto.

³⁸TATIWE raq asenginok ka hangsikaü raq apaiq bumchang longsha baiqthütlaq ikha miimbaiqto she. Redong phiippsi chang rathaiq saü wantaq kriiraq nai TATIWE tsankhiq henghea waniitu raq, mung ka kumtsaiphii botkhulai mung miishe tiija baiqto.

Jeremia 26

Jeremia Ka Rung Na Tiichapto

¹Josia se Jehoiakim ka Juda mung na hokham jawanli maq jaqlo miili

²TATIWE raq ngi ma chongto, “Ümniika Shomjam rinkea kiijaq chaplaq. Laüta Juda mung chela thun wa mungmaiqse noqku lomwa awati tlotli ma Ngi raq ümniima jamlai bomtsi wa chiiriim laüta chonglaq nguta aming kuq kang kra wiita chongkuq laq. Bomtsi ka poshi min naq laq kiq.

³Jursap mungmaiqse raq ibomtsi kriiwa taijiiq riila. Raüta tsangshiq raq abi jaqshamtlaq kriilo thaq baiqjiiq riila. Tsangshiq raq kra thaqbaiq räü ka, Ngi riimin, tsangshiq raq ngarai pahea klotlaq kha na, tsangshiq ka atiithen mirbaiqha nguta toqtan tiikang kriika, tiithenbaiq mang, ngi tiima ka ak lai mirha.”

⁴TATIWE raq ngi ma mungmaiqse ma chongkuqlaq nguta thaüto, “Ngi TATIWE raq namshiq ma Ngi raq jamlai wa shrinkuq kang kra lang lanta iwokhong na sironglaq nguta chongkuq kang.

⁵Kiimaq ijaqshisetiim shammibi raq namshiq ma jamlai bomtsi wa chongkuqtaq kra tsan na atsidada maq tiitsang tai ronglaq nguta aming kuq kang. Ngi raq i shammibi ka namshiq phana ibom tiichongkai miitut wantlii tiiki kang. Tsangshiq raq jamlai bomtsi wa chongkuqtaq kra namshiq raq lang man riilan.

⁶Namshiq raq ibomchong ka tlea wanruqli la riihanla, Ngi raq Shilo chela wa asii jam ka jamkho tiithen baiqkang, kiikha, ara Shomjam armin atiithen mirbaiqha. Kiimaq maiq mung thun raq ara chela mang ka chong raüta manson shiiton miishe mitiija.”

⁷Ramwebi, shammibi, kiimaq mungmaiqse tlotli raq Shomjam maq ara ngi raq chongkang kra taito.

⁸Kiimaq TATIWE raq ngi ma jamlai bom chongkuqlaq ngutiwa aming kuqtaq, kriithun ka ngi raq chongkelot ri, tsangshiq raq ngi ka lap-hoto, raüta akhiishe gitranghoto, “Ümniiraq ara ashut bom laü kha na ümniika atsai chang!

⁹Ümniiraq TATIWE mang na ara Shomjam ka Shilo chela wa asii jam tiithenbaiqtaq kiikha mitiithen baiq kiimaq ara chela armin atiithen mirbaiq. Raüta ara chela na siti maiq ka jumin ahü she miraq nguta jaram wa son laü?” Raütiishe mungmaiqse ka ngi trotam niishe riitsap wanto.

¹⁰Juda mungti welabi raq kra mra pin tsütsa ka tai raütiishe tsangshiq ka hokham jam wa dongho rang riito. Raüta Shomjam kilamchong Nye kiijaq Rung thungto.

¹¹Raütiishe ramwebi nai shammibi raq mungmaiqse ma akhiishe khatan bomtsi nguto, “Arwe ka tiitsailaq tseabaiq chang kha tangto. Jamkhano ngukla apaiq raq nashiq chela khuthaq na abi bomto. Namshiq raq maiqmii ni maq tailan kata.”

¹²Kiijiishe ngi raq ngukang, “TATIWE raq ngi ma ara chela khuthaq na nai Shomjam khuthaq na manson bomtsi namshiq ni maq tai lan kra wiita chiiriim laüta chongkuq kiqkiq nguta tiikito.

¹³Namshiq chap nai nga kra klai raa dongdii. Kiimaq namshiq raq jamlai wa ashut klotlan kriika klai raa dongdii. Lanta namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe aming ka lang ratlo. Namshiq raq kra riihanla, apaiq raq atsan na namshiq ka mitiithenbaiqha nguta tiimatlaq kra akilai mirbaiq.

¹⁴Kiimaq ngi riwe kla, namshiq jaqkhon mong na kata! Namshiq raq jamlai klohan jiiwa ahea nguta thapthitlan kra phan phan klo rong liina.

¹⁵Shatmaq namshiq raq ara bomtsi arka tsan na riikhaqli thü ronglaq: Namshiq raq ngi tsatbaiq han jiila, namshiq ajong alabi nai mungmaiqse ara chelati ka

maiqse ashi khahü na tseabaiq wan kha na ngarai khabu she mihohan. Jamkhano ngukla, TATIWE raq ngi ka namshiq ma ara honlam bomtsi ara chongkekai tiikito.”

¹⁶Kiijiishe welabi nai mungmaiqse raq ramwebi nai shammibi miishe nguto, “Arwe raq nashiq ma TATIWE nashiq Shiikeawe mang na chongkuqto. Apaiq ka tseabaiq raa mak.”

¹⁷Kra jaimiishe, nyungwere wiijam ka tiido pot chapto. Raüta mungmaiqse thungtlaq kriima akha nguto,

¹⁸“Man na Hejekia raq Juda mung na hokham jataq akhing na, Moresheth hiqti shammiwe Mika raq mungmaiqse tlotli ma TATI Ningkun Ajongwe raq jamlai wa ngutaq kra akha chongto, ‘Jajon chela ka wak thutlaq ikha mithubaiq, Jerusalem ka jamriim phong li she miraq, kiimaq Shomjam haichang jamkhii ka rumtang pero ma mijaki.’

¹⁹Hokhamwe Hejekia raq nai Juda mungti mungmaiqse raq Mika ka tsat baiq mak dea riito. Kra rii na, Hejekia raq TATIWE ka shrengto. Kiimaq apaiq tsan tiihea raüta khrum lap wan miitu khoti shiikut wanto. Kiimaq TATIWE raq atsantsii ka klaito. Raüta apaiq raq tsangshiq khuthaq na chamchao sangrai mitiisaüha angu wiika tiisaü mak dea riito. Riita ümchaü nashiq ka nashiq maiqmii khuthaq na pinthum phiippsi chang chamchao tiisaü wan dan tiikai ahata.”

²⁰(Kiimaq man na maiq weshi min asi riito, apaiq ka Shemaia se amang ka Uria. Apaiq ka Kiriath Jearim hiqti. Apaiq riimin TATIWE mang na ara chela nai armung khuthaq na Jeremia raq chongtaq kiikha chongkuqto.

²¹Riita Hokhamwe Jehoiakim nai apaiq phenlabi raq kiimaq siihiipjongbi raq, Uria raq jamlai bomtsi wa chongtaq kra tai raüta, hokhamwe raq apaiq ka atiitseabaiq tanto. Shatmaq Uria raq kra tsütsa ka taito. Raüta apaiq ka ahai sitsi ma Ejip mung na achiim jin juhoto.

²²Shatmaq Hokhamwe Jehoiakim raq, Akhbor se Elnathan kiimaq maiq ahin wiijamti ka Ejip mung na Uria lapkai tiikito.

²³Tsangshiq raq apaiq ka lap wan raüta Hokhamwe Jehoiakim phana shea wanto. Raüta Hokhamwe raq apaiq ka tiitsat baiqto. Kiimaq amaa ka mungmaiqse maalap chiim kiijaq dobaiqto.)

²⁴Shatmaq ngi ka Shaphan se Ahikam raq khrumke kha na, ngi ka mungmaiqse ma kuqbaiq mak dea. Kra ningkhan ngi ka tsatbaiq mak dea riito.

Jeremia 27

Jeremia Raq Minsaü Thai Ka Adang Na Hoto

- ¹Josia se Jedekia ka Juda mung na hokham shong wan phari li TATIWE raq ngi ma chongto,
- ²ngamkhü khosetiim nai pepan thun maq minsaü dang na tiihit chang ikha thai ashi hailaq, laüta ümdangkong na holaq nguta thaüto.
- ³Raütiishe TATIWE raq ngi nangnga, tsütsa ka Mob mung hokhamwe, Ammon mung hokhamwe, Tajar mung hokhamwe, kiimaq Sidon mung hokhamwe ma, tsangshiq kiimwebi Jerusalem na Hokhamwe Jedekia phana awa kriiti ma tiichongholaq nguta chongto.
- ⁴TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, tsangshiq ma aming kuq laüta, tsangshiq hokhambi ma TATIWE raq akha tiichonghoto nguta chonglaq nguta chongto:
- ⁵“Ngi arang jonghea riimtiikang kra lümaq kiimaq iningkun jonghea hotiikang kra lümaq, Ngi raq ara mangjong hiq ara, maiqphan kra, kiimaq ngamsaü ngiqse phan hiq raikhü na diimtlaq thun kra klowan kang. Kiimaq Ngi raq juma ke wan wa rotiikang, kriiwe ma arthun ara kuq tiikang.
- ⁶Ngi raq armung thun ara ijaqshise Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar arang wokhong niishe kiinong kuq wan kang. Kiimaq Ngi raq rum nyamsekong kra raq dongdii min apaiq wokhong na siwan miitu klokang.
- ⁷Mangjong hiq na siti maiq mung wiita raq apaiq klishe mishkumpan wan. Kiimaq tsangshiq raq ase kiimaq apaiq ma asaü kra mishkum pan wan. Kriika apaiq mungtan kra then wan akhing na saüli miraq. Kra jai miishe ka apaiq mungtanti asengi raq maiq mung thun ningkun jonghea hotibi nai hokham ajong jongbi thun kra wokhong niishe misi wan.
- ⁸“Shatmaq maiq mung ashira raq kiimaq hokham weshi ra raq, apaiq puk na nyap mak raüla, Ngi raq kra mung ka re ma mitiikhat ha, lata sintsang maq mitsat ha, ram tiidong lata, ram ma mitiitsaiha; kiimaq tha tiidong lata mitiijiimbaiqha. Lata kra mung ka Nebukadnejar ma tiikhat lata botkhulai rai mishot baiqha.
- ⁹Namshiq raq nam shammibi bom ka naq tai rongkiq. Riimakla maiq weshi ra raq rawiichii pat achat na jamlai hong wan chang wa sitlaq kra apaiq raq rawama maq chhilata, riimakla majikong ka healata michong lot ha, riimakla mintin klo lata michong lot ha nguta tiitsakitlaqti bom ka naq tai rongkiq. Tsangshiq wiitarü raq namshiq ma Bebilon mung hokhamwe puk na naq nyap rongkiq nguta chongtlo,
- ¹⁰Tsangshiq raq namshiq ka laotlo. Raüta namshiq ka pongmung na luhea na munglu shumwi ma mitiitsuqbaiq wan. Ngi raq namshiq ka ajo mirbaiqha. Krai mren namshiq ka wiita mithen wan han.

11Shatmaq ümra mungti wa Babilon hokhamwe puk na nyap wan tlaq, raüta apaiq wokhong na sitlaq, raüla, kra mungti ka ngi raq tsangshiq maiqmii mung na, mitiishong nga wan ha. Raüta maiqmii wak ajam kra mishamsiq wan. Arka Ngi TATIWE raq toqtan tiikang.”

12Ngi raq Juda mung Hokhamwe Jedekia miimin ara bomtsi kriisiili chongkuq kang. “Babilon hokhamwe puk na nyap laq. Laüta apaiq wokhong na silaq. Kiimaq asengi amungti kra shiililaq. Kra nguraüla ümniika hansang misi haü.

13Ümniika kiimaq üsengi mungmaiqse ka re na jaram tsai wa? Kiimaq ram raq amang maq jaram jiiimrai wa? Riimakla thadong raq jaram jiiimrai wa dantlan? Arka TATIWE raq Babilon hokhamwe puk na ümra mungti wa nyap mak kriiti miitu kha ka akha atoqtan wan wishe.

14Ümriiti shammibi riiwa namshiq ma apaiq puk na naq nyap rongkiq nguta chongtlaq, kriiti bom ka naqtai rongkiq. Tsangshiq riika namshiq laoliitlo.

15TATIWE raq chongtlo, apaiq raq tsangshiq ka tiikimak dea. Shatmaq tsangshiq raq apaiq mang shaphaq raüta namshiq ma arot chongkuqtlo. Kra ningkhan na apaiq raq namshiq ka ajo mirbaiq. Raüta namshiq ka re raq mijiiipbaiq. Namshiq rai namshiq ma arot bom chongketi shammibi thun kra wiita mitsai.”

16Kra latiishe ngi raq ramwebi nai mungmaiqse miishe TATIWE raq jamlai wa chongtaq kriishe akha chongkuq kang: “Shammibi raq Shomjam wa tachong tsiigtum thun ka Babilon mung na atsuq wan kriika jaqloli ana milam wan nong nguta chongtlaq kriika naqtai rongkiq. Tsangshiq raq namshiq ma arot chongtlo.

17Tsangshiq bom ka naqtai rongkiq! Namshiq ka Babilon mung hokhamwe puk na nyap lanta sironglaq. Raüla hansang maq mishong wan han! Ara chela ka botkhulai rai jaram tiishotbaiq wa dantlan?

18Riita tsangshiq ka ngohea dea shammibi jiika kiimaq tsangshiq raq itsütsa tai raütiidea chongkuqtlaq jiika, tsangshiq raq ngi ma miwai liina, Ngi TATI Ningkun Ajongwe ma, Shomjam wa nai hokham jamwa tsiiq tum thun kra Babilon mung na naqtlam wan kiq nguta Ngi ma tiitai chong chang kata.”

19-20(Ümtiikiiwa Babilon hokhamwe Nebukadnejar raq Juda mung hokhamwe Jehoiakim se Jehoiachin kiimaq Juda mung wa mung welabi thun kiimaq Jerusalemti tsuq wantaq, kiitiikaq apaiq raq Shomjam wa miiki toqpum kham thun, miiki khamtum, kiimaq thuleng thun, kiimaq Shomjam hupsam ahin thun kra Jerusalem niili baiq thüto.)

21“Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq tsiigtum Shomjam na baiqthütaq nai Jerusalem chela na hokham jam kra miitu bom chong tiikang ara tiitsang tai ronglaq:

22Kriithun ka Babilon mung na mitsuq wan. Raüta Ngi raq itsantsii mikuqha shaq wiiwii, kriithun ka kiijjili mitiithü. Kra jai miisheti q Ngi raq kriithun ka ana

hali milamho nongha. Lata arjaq hali mitiitsuq hoha. Lata thüchü chang na mitiithüha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 28

Jeremia Nai Shammiwe Hanania

¹Kra rawii wa jipi lübiingi na, kiimaq Jedekia ka hokham jawanli maq wiiblai she angu na, Ajjur se Hanania, apaiq ka shammiwe Gibeon chelati raq ngi rai Shomjam maq riibomto. Ramwebi nai mungmaiqse man na apaiq raq ngi ma chongto,

²TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq akha nguto: “Ngi raq Babilon hokhamwe ningkun ka tiibunbaiq kang she.

³Wiinai liipan na, Hokhamwe Nebukadnejar raq shomjam hupsam tsiigtum Babilon mung na howantaq kra lamho lata ajiishe mihoho nongha.

⁴Kiimaq Ngi raq Juda mung hokhamwe Jehoiakim se Jehoiachin nai mungmaiqse munglu shumwi ma Babilon mung na atsuq wan kra, wiita ana Juda mung na hali mitsuqho nongha. Tengteng, Ngi raq Babilon mung hokhamwe ningkun ka wiita she mitiibun baiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

⁵Kiijiishe Shomjam na ramwebi man na kiimaq mungmaiqse chaptlaq kra man na, ngi raq Hanania ma ngukang:

⁶“Pinthum awang chang kata! Ngi riimin rantiikang, TATIWE raq kriidea miklolaq! Ngi raq kai riichopi lata khoqriiq tiikang ara ünniiraq riisham bom maq tiithai tlaü ardea mikupi wan laq. Raüta Shomjam wa tsiiq tum Babilon mang na howantaq kra ana lamho nong raü jiidea ahea. Kiimaq mungmaiqse munglu shumwi ma Babilon mung na atsuq wan kra ana tiijang sheaho raü jiidea ahea.

⁷Shatmaq ngi raq ünniima nai mungmaiqse ma jamlai bom wa chong tiikang ara tiitsang tairong laq.

⁸Man niiwa richüpat wa shammibi raq, ngi ma kongkhu na abiti raq kiimaq ünniima kongkhu na akiti raq, riisham bom maq re midong, ram midong, kiimaq tha pahea midong, raüta maiq mung thun pahea kiimaq hokham jongbi thun ka michamchao nguta chong thüto.

⁹Shatmaq ümriiti shammi riiwa hansang miraq nguta riisham bom chongtlaq kriika, TATIWE riidea tiikito nguta sap wan chang ka, ümtiikiwa apaiq raq tiithaitaq riisham bom ka ku wanjiq, kra raütiq apaiq ka riikhaqli shammiwe dea nguta kamwan chang miraq.”

¹⁰Kiijiishe Hanania raq idangkong wa thai kaü ngi raq i dang na hoshat kra dopot she lamto. Raüta thai ka bunlak tiibun baiqto.

¹¹Raüta mungmaiqse man na, akha nguto: “TATIWE raq nguto, Bebilon Hokhamwe raq, maiq mung thun pahea khuthaq na, tsangshiq dangkong na akha thaikii tiho kuqtlaq thun kriika, akhiishe mitiibun baiqha nguta chongtlo. Kiimaq apaiq raq arthun kharii chumbaiq ka wiinai liipan niili michumbaiq wan.” Kiijiishe ngi ka tiido wan kang.

¹²Arjai maq heashi sijai na, TATIWE raq ngi ma

¹³Hanania phana kilaq laüta akha chongkuq kikiq nguta thaüto; “TATIWE raq nguto, ümniiraq pe maq ahai thaikii kla mitiingoq buk baiqlot haü sham. Shatmaq apaiq raq kriika jin thaikii miishe misongkuq.

¹⁴TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq nguto, apaiq raq maiq mung thun tlotli khuthaq na jin thaikii she mitiho. Krai mren tsangshiq raq Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar puk na siisaq nyap raüta, apaiq ka mishkumpan. TATIWE raq nguto, apaiq riika rum nyamsekong kra dongdii min Nebukadnejar puk na mitiinyap wan.”

¹⁵Kiijiishe ngi raq Hanania ma akhiishe tiitsuqsaq ngukang, “Hanania lei, tailaq! TATIWE raq ümniika tiiki mak dea. Kiimaq ümniiraq ara mungmaiqse ka arot bomtsi kriima tiikamsiq tlaü.

¹⁶Kiimaq arningkhan na, TATIWE apaiq raq, ümniika alam she mirbaiqha ngutlo. Ümchaü rawii ara mithum shaq niili ümniika mitsai haü nguwa. Jamkhano ngukla ümniiraq mungmaiqse ka TATIWE kiq tlea wan lam nü na chongphan shun shea wan laü.”

¹⁷Krai mren Hanania ka kra rawii wa jipi lümiishi angu na tsaikito.

Jeremia 29

Jeremia Raq Bebilon Na Siti Jehudinok Ma Lak Waiqto

¹Ngi raq ramwebi, shammibi, mung welabi, kiimaq mungmaiqse ahinti ümchuwa Nebukadnejar raq Jerusalem wa munglu shumwikong Bebilon mung na tsuq wantaqti thun ma lak ashi waiqkang.

²Ngi raq ara lak waiq kang arka Hokhamwe Jehoiachin, anyung, hokham jam na siti ajong alabi thun, Juda mung wa welabi thun kiimaq Jerusalemte thun, tsiimwe smabi, kiimaq jaqsham smabi thun ka munglu shumwi ma tsuq wan jai she waiq kang.

³Lata ngi raq lak ka Shaphan se Elasa nai Hilkia se Gemariah jaq na kuqkang. Tsangnai ka kra akhing na Hokhamwe Jedekia raq Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar phana tiiwato. Lak na bomtsi ka akha:

⁴“TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, Nebukadnejar ma redong akhing na Jerusalem wa mungmaiqse ümchuwa Babilon mung na munglu shumwi ma tiitsuq wantaq, kriiti ma akha ngutlo:

⁵Jam hai lanta shongnga ronglaq. Petsi wiqtsam ro ka sonruk na chhijang lanta, kriiwa tsingotlaq kra phaqsiaq lanta tiidunghiq ronglaq.

⁶Maiqlam lanta shongnga ronglaq. Lanta saütam serü sironglaq. Lanta namsetiim kiimiimin maiq lamkuq lanta tiishongnga ronglaq. Krai mren namsetiim kiimin saütam serü raüta mishongnga laq. Namshiq raq maiq ka atiipa lanta sichang. Maiq ka atiikom maimak.

⁷Ngi raq namshiq ka ümra chela thun niiwa munglu shumwi kong ma tsuq wan kang, kriithun chela kiijaq silanta, namshiq sitlan chela thun kra tiijonglu wan miitu shamhea kaiwa sham lanta shongnga ronglaq. Tsangshiqnok miitu ijaq wa achu jaü kuq lili ronglaq. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka chiiithe lüwajong siraüla, namshiq kiimin chiiithe lüwa ma mija han.

⁸Ngi, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, namshiq ma honlam tsii chongkuq tiikang, namshiq ka namshiq phong na shammibi sitlaq kriiraq, kiimaq maiq ahinti namshiq rai sidamtlaq kriiti raq, rawiichii na jamlai wa saü wan tlaq kra asaphai nguta, riisham bomtsi chongkuq tiikai nguta tiitsakitlaq kriiti ma naq tlaq rongkiq. Kiimaq maiq wiijamti raq rawiichii na jamlai wa misaü wan kra asaphai nguta tiitsakitlaq kriiti ma tlaq raamak. Tsangshiq raq rawa ma thun chongtlaq kra akhiismin naqtai rong kiq.

⁹Tsangshiq raq imang shaphaq raüta arot akiq bomtsi chong kuqtlo. Ngi raq tsangshiq ka namshiq phana tiiki mang dea. Arka Ngi, TATI Ningkun Ajongwe raq chong tiikang.’

¹⁰“TATIWE raq ngutlo, ‘Ümtiikiiwa namshiq ma Babilon mung na wiiproq miishi siwan akhing kriishe thumjiiq, raüla, Ngi raq namshiq miitu tsantsii riimtiikang kriishe mitiichhi kuqha. Lata Ngi raq namshiq ka nammung niishe mitiijang shea wanha nguta kiqkham kuqkang kriishe mitiihong kuqha.

¹¹Ngi raq namshiq tiijonglu wan miitu ahang sürii lata thütiikang kriika Ngi riili saptiikang. Kra ahang thun ka namshiq ka chiiithe ma tiija wan miitu, atiithen jen miitu riimak. Namshiq raq rawiichii miitu ran tsantsii rümtlan thun kra tiikupi wan miitu thütiikang.

¹²Kiitiikaq namshiq raq ngi mihea han. Namshiq ka iphana wa lanta, Ngi jaqwa achu mijaü han. Kiimaq Ngi raq namshiq achu jaü ka mitreha.

¹³Namshiq raq Ngi ka mirit han, kra mren namshiq raq Ngi ka mihum han. Jamkhano ngukla namshiq raq Ngi ka namtsantsii wiita kuq lanta mirit han.

¹⁴Kriidea, Ngi raq ngutiikang, namshiq raq Ngi ka mihum han. Kiimaq Ngi raq namshiq ma nam mung ka mijang kuq nongha. Ngi raq namshiq ka maiq mung

aweatek wa kiimaq maiqhiq aweatek na, Ngi raq namshiq ka pongmung na, ümchu mung niiwa munglu shumwi kong ma nyinbaiq kang, kra mungthun tlotli wa tsuq wan nong lata, nammung na hali mitiishong wan kang. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.’

15“Namshiq raq chongtlan, TATIWE raq namshiq ma Bebilon mung na shammibi shongkuqto ngutlan kata.

16TATIWE raq Dawit raq peng wantaq mungtan kra langti hokhamwe kiimaq ara chelati mungmaiqse, namshiq ma tanyang senobi, namshiq rai munglu shumwikong ma pong mung na tsuq wan dam mak deati miitu jamlai bom wa chongtlaq kra tai ronglaq.

17TATI Ningkun Ajongwe raq ngutlo, ‘Ngi raq arjaq siti ma re mitiidongha, ram mitiidongha lata amang maq mitiiaüha, kiimaq tsangshiq ma tha mitiidongha. Lata Ngi raq tsangshiq ka phupmuptsi, wiita namtoktok, aphaq ase maimak ikhiishe mitiija baiqha.

18Ngi raq tsangshiq ka re ma mitiijo wanha. Ram tiidong lata, ram ma mitiiaüha, kiimaq tsangshiq ma tha mitiidongha. Raüta tsangshiq thenjen wan kra chhi raüta mangjong hiq na siti maiq mung thun tlotli ka phiip raq mitsai. Ngi raq tsangshiq ka barap binrii na mitiipin baiqha. Tsangshiq thenjen wan ka chhi raüta mangjong maiqse ka akii anyii phiipraq atsai miraq. Maiqse raq tsangshiq ka aslailii, ashummii she mirwan. Raüta tsangshiq mang ka chong raüta maiqse liipan na manson bom shiiton ma mitiija wan.

19Tsangshiq ma akha chamchao sangrai ka misaüwan, jamkhano ngukla, tsangshiq raq, Ngi raq ishammibi thun tiikilata i tsütsa tiichongki kang thun kra taimak wiita tlea wanto. Tsangshiq raq taimak shipoq wanto.

20Namshiq tarü kunkun, Ngi raq Bebilon mung na munglu shumwi ma tsuq wan kang thunti raq, Ngi, TATIWE raq jamlai bomtsi wa toqtan tiikang ara tiitsang taironglaq.’

21“TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq Kolaia se Ahab nai Maaseia se Jedekia raq apaiq mang na namshiq ma arot akiq bomtsi chongkuqtlaq kra miitu chongtlo. Apaiq raq chongto, apaiq raq tsangnai ka Bebilon Hokhamwe Nebukadnejar jaqkhon mong niishe mikiinong kuqbaiq wan. Raüta apaiq raq namshiq makki na tsangnai ka atsea mirbaiq.

22Ümtiikiiwa Jerusalem wa Bebilon mung na re wa shumwi kong ma tsuq wantaqti raq maiq ashi thaq na manson kuq räula, tsangshiq raq, ‘TATIWE raq ümniika Bebilon hokhamwe raq Jedekia nai Ahab ka atra maq wa na shu räuta tiikhiim phaqtat kiikhiitiq mitiikhiim chaq kiiphaü!’ nguta mison.

23Arka tsangnai kharii she. Jamkhano ngukla tsangnai raq ajiq pinthum ngarai tang wanto. Tsangnai ka maiqchak rai sra wanto. Kiimaq TATIWE mang shaphaq räuta, arot bom chongto. Arka TATIWE raq romak bom chongto. Tsangnai raq

jamlai wa klotaq kriika apaiq raq asap. Apaiq ka tsangnai raq ashut klo wantaq kra chhiti kiimwe. Arka TATIWE raq ngutlo.”

Shemaia Raq Awaiq Lak

24-25 TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ngi ma Nehelam hiqti Shemaia ma chonglaq nguta tsütsa ka akha kuqto. Apaiq raq apaiq mang na lak ashi waiq räuta, Jerusalemte mungmaiqse tlotli ma kiimaq Maaseia se ramwe Jephania ma kiimaq ramwebi ahinti thun tlotli ma tiho hoto. Ara lak na Shemaia raq Jephania ma akha waiqto:

26“TATIWE raq ümniika Jehoiada lai ma ramwe she shongto. Krai mren ümchaü ümniika Shomjam jaqsham liiti ajong pinthum. Kra ningkhan jurwa shammi jatiikang nguta tiitsakitlaq angok angiwe kriika wiita ümniiraq lap laüta adangkong na jinräü kharü maq kha laüta thü chang. Arka ümnaq arang she.

27Riita ümniiraq Anathoth hiqti Jeremia raq mungmaiqse ma shammi bom chongkuq tiikang nguta phephiq raitlaq we kra jam nguto lap laüta khathü maü?

28Apaiq nübok ka asuk baiq ratlo. Jamkhano ngukla, apaiq raq Bebilon mung na siti mungmaiqse ma, tsangshiq ka rawii luhea dea kiina shumwi kong ma siruq sichangli miraq. Kra ningkhan tsangshiq raq maiqmii jam hai räuta siwan chang kiimaq petsi ro sonruk chhichang. Räuta tsangshiq raq chhitlaq kiiwa petsi wiqtsam kra phaq siq räuta shongnga chang nguta chongkuqto.”

29Jephania raq kra lak ka ngi ma phat kuqto.

30Kiijiishe TATIWE raq ngi ma akha chongto,

31-32Bebilon mung na siti munglu shumwi kong tarü ma, Shemaia miitu ara tsütsa ara tiwan laq nguta chongto: “Ngi, TATIWE raq, Shemaia nai apaiq säü ase alai ala thun wiita ma mo mitiihoha. Jamkhano ngukla Ngi raq apaiq ka tiiki mang dea. Shatmaq apaiq raq shammiwe khü sam räuta namshiq ma riisham bom chongkuqto. Krai mren, apaiq raq namshiq ka arot bomtsi kiima tlamto. Apaiq ka chongthum miishe mija wan. Namshiq rai siti apaiq lai ala ka ahü she miraq. Ngi raq isenginok miitu ahea awa jaqsham kuq wan tiikang kriika apaiq raq chhithü mak she miraq. Jamkhano ngukla apaiq raq isenginok ka iwokhong wa dongho ronglaq nguta lule kloto. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 30

TATIWE Raq Asenginok Ma Kiqkham Kuqto

1 TATI, Israilnok Shiikeawe raq,

2ngi ma chongto: “Ngi raq ümniima bom ümchuwa chongkuq kang kra lakdap na wiita waiq thülaq.

3Jamkhano ngukla jai maq akhing säüwan räula Ngi raq isenginok, Israil mungti nai Juda mungti ka tsangshiq hiqchü rachü kiina mitiishongnga wan nongha. Ngi

raq tsangshiq ka tsangtitiim ma akuq wanha hiqshong rahai chü mung kiijaq mitsuq wan nongha. Krai mren tsangmung ka tsangshiq raq hali milap wan nong. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

⁴ TATIWE raq Israilnok mungti nai Juda mungti ma akha ngutlo:

⁵“Ngi raq maiq aphiip ajiip aho trang tai tiikang, haisitsi ma hoqsii trangtlo hansang bom ka riimak.

⁶Ümchaü min tsaq ronglaq lanta tiima ronglaq! Maiqwe ashi riika ase michiisha? Ikhiijiika Ngi raq maiqwere loweatek ka tsang jaq maq tsangwok po na kam raq raq, jechak nyung ase chii na phephiiqtlaq ikha ka jaro? Maiq loweatek ka tsang theaphi mut maq maq ka jaro?

⁷Phiiptsi jonghea ranaiq saü wantlo; kra chamchao ranaiq ka ranaiq ahin rai triingea chang ahü, kriika isenginok ma pit-lang pit-thea chamchao akhing, shatmaq tsangshiq ka alun mirwan.”

⁸ TATI Ningkun Ajongwe raq ngutlo: “Ümtiikiiwa kra akhing ranaiq she saüjiiq, Ngi raq tsangshiq dangkong na kharü thaikii akhakuq kra atiibun mirbaiqha. Lata tsangshiq khachang jinraü kharü tu kra adii mirbaiqha. Krai mren, tsangshiq ka pongmungti disekong ka riimak she miraq.

⁹Raüta tsangshiq raq Ngi ka, tsangshiq Shiikeawe she nguta mishli liiwan, kiimaq Dawit lai wa maiq weshi, Ngi raq hokham ma shong wan tiikang kra mishkum pan wan.

¹⁰“Isenginok lei, naqhai rongkiq; Israilnok lei, naq kiinyii rongkiq. Ngi raq namshiq ka kra luhea mung kiiwa mikhup wongkuq kang, namshiq shumwikong jatlan mung kiiwa. Namshiq ka maiqmii jam na mijang wan nonghan. Namshiq ka hansang she, kiimaq jurmin namshiq ka tihaichhai mak she miraq. Namshiq ka khu asang miishe misihan,

¹¹Ngi ka namshiq phana mikiha lata namshiq ka mitiichhiiha. Ngi raq namshiq nyinbaiq kang mung thun kra mitiithen baiqha, shatmaq Ngi raq namshiq ka tiithenbaiq mang. Ngi raq namshiq ma mo tiihohü maq tiihang mang; shatmaq ümtiikiiwa Ngi raq namshiq ma mo mitiihokang, Ngi raq riikhaqli tri maq shinlata mo ka mitiihoha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

¹² TATIWE raq asenginok ma ngutlo, “Namkhum wa ami phong ka ahealot chang riimak, namkhum wa ami atsaüwiq thun ka healot mak.

¹³Namshiq shiiliti maiq ka jumin ahü she; namkhum wa amitsam thun ka phum chang tsiq ahü, namtsi ka ahea miraq nguta tiima kamchang ahü she.

¹⁴Namwesetiim raq namshiq ka miimbaiqto she; tsangshiq raq namshiq ka broriimak she. Ngi raq namshiq ka re ma jalata khat tiikang; namshiq ma mo

tiihotaq kriika alaiqwiq riito. Jamkhano ngukla namshiq ngarai ka pahea, kiimaq namshiq raq abi kiimungtlan thun ka pahea.

¹⁵Namkhum na ami phong sitlaq kra miitu, naq tiibot rongkiq she, namshiq mitsi tiihea chang tsiq ka ahü. Ngi raq namshiq ma akha mo tiihokang, jamkhano ngukla namshiq ngarai ka pahea, kiimaq namshiq raq abi klotlan ka jonghea.

¹⁶Shatmaq ümchaü namngam phahti thun ka tlotli she miphaqbaiq, kiimaq namshiq jaqtibi thun tlotli ka munglu shumwi ma mitsuq wan. Namshiq ka hok maq nishishi tseatatibi ka, maiq raq hok maq nishishi she mitsat wan, kiimaq namshiq tsiq runtibi tsiq kriishe mirun wan.

¹⁷Ngi raq namkhum ka atiihea mirkuq nongha, Ngi raq namkhum wa mopung thun kra atiihea mirha, namjaqtinok riikla, 'Jajon ka miimbaiqto she; jurmin kriinyung shiiliti ka ahü she,' nguta ngutlo. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang."

¹⁸TATIWE raq ngutlo, "Ngi raq isenginok ka tsang mung na hali mitiishong wan nongha, kiimaq takitek ka mitiikang kuqha; Jerusalem ka atiihea mihai wan nong, kiimaq hokham jam ka mitiikang hai nong.

¹⁹Kiijaq shongti mungmaiqse raq tiitsam shi mishi; tsangshiq ka chojong chise miriiriq wan. Ngi raq shiimantiikang kha maq, tsangshiq ka pahea mipu wan; Ngi raq shiiman tiikang kha maq, tsangshiq khushü mijong wan.

²⁰Ngi raq richüpat wa mungtan ningkun kra mikuq nongha, lata phataqtaq she mishong wan nongha; Ngi raq tsangshiq hok maq nishishi haihiiti thun kra sintsang tiiho lata mitsat-ha.

²¹⁻²²Tsangshiq pengti tuwe ka tsang mungti wa mishong, tsang hokham se ka tsangshiqnok wa mishong wan. Ngi raq apaiq hea tiikang na Ngi phana miwa, tiiheahü miika juwa miwalot? Tsangshiq ka isenginok miraq; kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe mirha. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang."

²³⁻²⁴TATIWE tsankhiq ka rathaiq. Arka rahai henghea ajiq klotibi khuthaq na mithaiq. Arka apaiq raq ümchu tiithen baiq chang wa kra wiita mithum shaq wiiwii, thaiq wan ruqli miraq. Rawiichii akhing niitiq asenginok raq ara riikhaqli mitak wan.

Jeremia 31

Israilnok Ka Maiqmii Mung Na Mijang Wan

¹TATIWE raq ngutlo, "Jai na akhing misaü wan, Ngi ka Israilnok maiq phan tlotli thaq na Shiikeawe mijaha. Kiimaq tsangshiq ka isenginok miraq.

²Rumnyangkhi kumtsaiphii binjü maq, maiq ümchuwa atsai maakho bok wa lun wantahti ma, Ngi raq tiihang mangchan tiichhikuq kang. Ümtiikiwa Israilnok raq niitiisak rit wantaq,

³Ngi ka luhea maq tsangshiq rai sham riichhiki kang. Israilnok lei, Ngi raq namshiq ka wranaiqshe lungwii wankang. Kra ningkhan, Ngi raq namshiq ma imangchan ka tiipitmang phan maq tiichhi kuqtiikang.

⁴Thongshi ri hali Ngi raq namshiq ka mitiijonglu wan nongha. Thongshi ri hali, namshiq raq maiqmii jaqsinpin thun kra tsüngii lanta chojong chiseshe miwiinum siq wan han.

⁵Thongshi ri hali namshiq raq Samaria kin thun na spiqtsi sonruk michhi han, lanta jurwa spiqro chhitlan, spiqro na atsi dongmantlaq kra miphaqsiq han.

⁶Kriika tengto, akhing misaü wan, rawa kinkhetibi raq Ephraim wang kinthun maq, 'Nashiq ka Jajon chela na nashiq TATIWE, Na Shiikeawe phana kirong i' ngutiishe miriim wan.'

⁷TATIWE raq ngutlo, "Israilnok miitu chojong chise shinge ronglaq, maiq mung ajong pinthumti thun raq. Namshiq raq tiitsam shi ka shi ronglaq, 'TATIWE raq atiichong arkiti thun chhiiwanto she; jaina ümchuwa tiichong kitaq thun wiita chhiikuq wanto she.'

⁸Ngi raq tsangshiq ka sheqkhu nü mung wa mitsuq wanha, kiimaq tsangshiq ka ratho hiquai rarai wa mitsuq wanha. Makchukti thun kiimaq akü ashii kong thun tsangshiq rai miwadam, wiise nyung kong kiimaq ase chiiho nam namti thun min miwadam. Tsangshiq ka mung jonghea pinthum she mijang wan.

⁹Isenginok ka aho anyi mijang wan, Ngi raq tsangshiq tsuq wan tiikang kra mren, tsangshiq ka achujaü lam maq milaü wan. Ngi raq tsangshiq ka khamserai setiim kiina mishea wanha, tsangshiq kiilii mak chang lam nyeadang dang lam maq mishea wanha. Ngi ka Israilnok ma awe jong ikha, kiimaq Ephraim ka ise chhikhu we."

¹⁰TATIWE raq ngutlo, "Maiq mung thun lei ibom tai rong laq, lanta ibomtsi ka khamjong chunkii thun luhea na, chiiriim lanta chongkuq ronglaq. Ngi raq isenginok ka pongmung na nyinbaiq kang; shatmaq Ngi raq tsangshiq ka mirchom wanha, lata sku riimti raq skukong riimtlaq ikha mikhebomha.

¹¹Ngi raq Israilnok ka kharii mong wa dokda wan kang she, kiimaq maiqmung ningkun jonghea jaqkhon mong wa tiichhii wan kang she.

¹²Tsangshiq ka Jajon pum na wa raüta chojong chise miishe mishi nge wan, kiimaq ngi raq kongphiq thun kuq tiikang kra miitu kai mikhoq riiqsiq wan. Raipo wonglo, kiimaq spiqtsi tai nai olip khamtai kongphiq thun; sku kong kiimaq minsau chhechhi kong kongphiq thun. Tsangshiq ka petsiro kham maq aheawiq nyuktlaq ikha chithe jong rongboq miraq; tsangshiq ma jamlai wa rong ratlaq wiita kunkun asi miraq.

¹³Kiitiikaq jechaksere ka chojong chise wiinum sheawa she miraq, kiimaq maiqwere, jerobi, nai nyungwere ka khoriq shishiiq she miraq. Ngi raq

tsangshiq ka boqpum lata achun mirha, tsangshiq maaho maajü ka chochi miishe mitiijaha, tsangshiq shiri chapa ka khoqriiq shishiiq miishe mitiijaha.

¹⁴Ngi raq ramwebi ka phaqsea ahea pinthum miishe midung hiq wanha, kiimaq isenginok ma jamlai wa rong ratlaq kra, wiita wok phetaktak she midung hiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Israilnok Ma TATIWE Tiihang Mangchan

¹⁵TATIWE raq ngutlo, “Rama chela na maiq trang kong, tsantsii bunlak buncha ho trang tiitaitlo. Rechel ka asetiiim maaho hoqsiqtlo; Asetiiim thun jiiimto she. Apaiq ka maiq raq tiijaiq raü min jaiq mak phan.

¹⁶Naqhoqkiq she tsaq laq, laüta ümmakphai ka tat laq. Ümniiraq ümsetiiim miitu ümtinkhan wa jaqshamlaü, kriika atu na mokimak miraq; tsangshiq ka renok mung wa mijang wan.

¹⁷Rawiichii miitu ümniima aran chang asi; ümsetiiim ka jam na mijang wan nong. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

¹⁸“Ngi raq Israilnok ka tsanbitsi ma akha bomtlo tai tiikang, ‘TATIWE naishiq ka rum ngamse tiipok hü ikha sitiikai, shatmaq ümniiraq naishiq ma ümnaq aming lang miitu shrinkuq laü. Naishiq ka sheawan nonglaq; naishiq ka ümwokhong na nyap wan miitu khekham sitiikai, TATIWE, naishiq Shiikeawe.

¹⁹Naishiq ka ümwokhong wa juhokai, shatmaq jaqlo liipan niili ümwokhong na jangwan nong lungwiitiikai. Ümniiraq naishiq ma mo tiiholaü she, naishiq raq naitok ka hiq na kurang hoqsiqkai. Naishiq raq jea ngaükai, kiimaq naishiq khushü tiijamkai, jamkhano ngukla naishiq noseji na ngarai tangkai.’

²⁰“Israil lei, ümniika ise ngi raq pinthum mangchan tiikang. Ümtiikiwa Ngi raq ümmang chong tiikang, Ngi raq ümniika lungwiikhiq maq tiimasiq tiikang. Imongjii ka ümnaq miili rantlo; Ngi raq ümniika mitiihangha.

²¹Lam na miithii thun shong laq laüta lam ka tiitsang laq; ümnaq kaiho chang lam ka rit wan nonglaq. Jangwa nong rongkiq, Israilnok lei, namshiq raq baiqthulan chela thun kiina jang wan nong ronglaq.

²²Ümtincho na saüli wa minang nam han, kamtsan tsü ahünok lei? Ngi raq phanshi anye tingsang she klokang, tingsang pongphan she, Jechak nyungshi raq maiqwe ashi khup wongkuqtlaq ikha.”

Rawiichii Akhing Na Shiikeawe Senginok Pinthum Rongboq Mijawan

²³TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq ngutlo, “Ümtiikiwa Ngi raq mungmaiqse tsangmung niishe mitiishong wanha, tsangshiq raq Juda mung maq nai Juda mung na chela thun kiimaq akha mingu, ‘TATIWE raq asii Jerusalem hiq lam ka mishman kuq laq, apaiq sichang asii hiqshong ba kra.’

²⁴Mung maiqse ka Juda mung niishe mishong nga wan. Kiimaq Juda mung na chela thun kiijaq misi wan. Kiijaq maiq wak sham seati, kiimaq sku kong riimti asi miraq.

²⁵Ngi raq ahun aniitsiti maiqse thun kiima nii mitiitsak kuqha. Lata songtsi ramtsiti ka wok phetaktak she midunghiq wanha.

²⁶Krai mren, nokmaiqse raq akha mingu, 'Ngi ka kon wan kang. Lata ihan phintsaqtsaq she tiido kikang.'

²⁷"Ngi, TATIWE raq ngutiikang, akhing ashi misaü wan, kra akhing na, Ngi raq Israil mung nai Juda mung ka maiqse maq nai nyamse maq mitiimaha.

²⁸Kiimaq Ngi raq tsapkapkap maq jamkho arang chong maq balata phaibaiq wan kang, lata babaiq wan kang, lata dobaiq wan kang, lata tiithenbaiq kang, lata tsangshiq ka runbaiq kang, ikiikhiisii hali, Ngi raq tsangshiq ka achhi ajang mirwan nongha, lata mitiichhanchhi wan nongha.

²⁹Ümtiikiiwa kra akhing she saüjiiq, maiqse raq akhii ka ngumak she miraq, 'Anyungwe raq spiqtsi ka ahai siqto. Kriikha na asetim raq sea miimin ahaiwiq riito.'

³⁰Kra rii na, jurwa spiqtsi ka ahai siqtlaq, kriiti rong awi ka acham rai miraq. Kiimaq maiq loweatek ka maiqmii ngarai ho raüta mitsai."

³¹ TATIWE raq ngutlo, "Akhing ashi saü wantlo, kiitiikaq Ngi raq Israilnok rai nai Juda mungti rai tongshong anye ashi she mishong wanha.

³²Kriika Ngi raq tsangtitiim ka Ejip mung wa ljaq maq hit lata sheawan kang akhing na tongshong chü shong wan kang kiikhiika riimak she miraq. Kra pat na Ngi ka tsangshiq ma awese ikha siwan kang. Shatmaq tsangshiq raq itongshong tri raütu ka lang wan mak riito.

³³Ngi raq Israilnok rai tongshong anye shong tiikang kriika, akhiishe miraq: Ngi raq itri raütu ka tsangshiq khum niishe mithüha kiimaq tsangshiq mongjii na miwaiq kuqha. Ngi ka tsangshiq Shiikeawe miraq. Kiimaq tsangshiq ka isengi miraq.

³⁴Tsangshiq phong wa jurmin akongtiwe ma TATIWE ka sap wan laq nguta shrinke wan ngomin rarai mak she miraq. Jamkhano ngukla, tsangshiq wiitarü raq Ngi ka misap. Nosese maq phawan raüta nolajong pinthum na saüli, tarü raq ngi ka misap wan. Ngi raq tsangshiq ngarai thun ka wiita midii kuq wanha. Krai mren, Ngi raq tsangshiq shutphit thun kra itsan na tiitsang mang she mirha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang."

³⁵ TATIWE raq rashe kaü ka ranaiq na atiikii riitlo, Jipi kaü nai raiqsaiq thun ka rawa na tli liimtlo. Apaiq raq khamjong chum ka brakbaiqtlo, raüta amok dungdung tiimoktlo; apaiq mang ka TATIWE Ningkun Ajongwe.

³⁶Apaiq raq kiqkham kuqto, ra nai hiq na sitlaq thun kra siruq wiiwii, Israil mung kiimin siruq misi wan.

³⁷Riita ranaiqshi akhing na ra jonglu kra shinlot raütiq, kiimaq hiq raikhü shong chang hiq mai kü tho kra konchon wanlot raütiq, apaiq raq Israilnok ka mitiishaübaiqlot, tsangshiq raq ümtinkhan wa klo wantaq kriikha na. Arka TATIWE raq toqtantlo.

³⁸“Akhing saü wantlo,” nguta TATIWE raq ngutlo, “Kra akhing na, Jerusalem ka tlotli she mitiiehai, Hananel Kongmong Chong maq pha wan raüta Kheshok Kilamchong na saüli.

³⁹Kiimaq hiqrai ka kriimaq wawan raüta Gareb hiq küse kiimaq shenyap nü siim kiina wawan raüta, Goah hiqba ka trosaq na miwawan.

⁴⁰Raütiishe maiq maa lapchang nai sinchiitsap tsuqbaiq kaichang hiq thung tan thun kra tlotli ham wan raüta, Kidron khamraise thaq na wawan raüta, wakram thun kra lomwan tlii wawan raüta, shedong nü na Kumrang Kilamchong na saüli miraq. Arthun arka Ngi ma asii hiqba miraq. Kra chela ka jai maq ümtiikiimin chaibaiq mak she miraq. Kiimaq tiithenbaiq mak she miraq.”

Jeremia 32

Jeremia Raq Hiq Phushi Rito

¹Juda mung langti hokhamwe Jedekia raq hokham jawanli maq wiioqshi she angu na TATIWE raq ngi ma chongto. Kriika Babilon Hokhamwe Nebukadnejar raq hokham jawanli maq rawii roqshi ri wiitiichat she angu na riito.

²Kra akhing na Babilon hokhamwe phenlabi raq Jerusalem ka khat wanto. Kiimaq ngi ka hokhamwe jam rung khok na phaqték mong na riikang.

³Hokhamwe Jedekia raq ngi ka kiijaq phaqték na shaqto. Kriika ngi raq nang nga TATIWE raq akha ngutlo nguta nokmaiqse ma tiitai laü nguta shaqto. TATIWE bom ka akha, “Ngi raq Babilon hokhamwe kiima ara chela ara tiikhat lata mitlapha.

⁴Kiimaq Hokhamwe Jedekia ka re jaq mong wa lunlot mak miraq. Apaiq ka Babilon hokhamwe jaq khon mong na mikuqbaiq. Raüta apaiq raq Babilon hokhamwe ka mantut na mirchhi. Raüta pumsii maq apaiq rai mirbom dam.

⁵Jedekia ka Babilon mung na mishea wan. Apaiq kha ka Ngi raq mipho kuqha shaq wiiwii Babilon mung niili misi. Apaiq raq Babilon mungti ka khat raü min, apaiq raq tang mak miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

⁶TATIWE raq ngi ma chongto,

⁷iwa Shallum se Hanamel ka ngi phana apaiq wakphu bashi Benjamin wang na Anathoth chela na sitlaq kra rilaq nguta tiitakai mikijo nguta chongto. Jamkhano

ngukla ngi ka apaiq rai tashiti. Krai mren tachong hupsam kra ngi raq rilata thüchang nguta asap.

⁸Kiijiishe, TATIWE raq ngi ma chongtaq kra tiipphanphan, Hanamel ka kiijaq rungkhok na ngi sichang kiijaq saükito. Raüta ngi nangnga wakphu bashi kra rithü laq nguta chongto. Krai mren, ngi riimin taksaqli she riikang arka TATIWE riidea ngi miitu tihong thatlo nguta sapkang.

⁹Ngü raq hiq phu ka Hanamel jaq wa rikang. Kiimaq athii kampho ka tok na shin lata apaiq ma kuq kang. Kra wak thii ka kampho kamsii roqshiri miishi riito.

¹⁰Ngü raq kra wakri lakjaq na suhikang. Lata sil maq thangkang. Kiimaq kiimwebi ma hali tiisuhikang. Lata kampho ka tok na shin lata kuq kang.

¹¹Latiishe ngi raq kra wak ri lakjaq ka jaqnai na waiqkai. Jaqshi ka wak ri kai tri raü kha tu kra kiimaq jaqshi ka linlii sil maq thanghüli riito.

¹²Latiishe ngi raq kra jaqnai ri ka Neria se Barukh jaq na kuq kang. Apaiq ka Mahseia ma asaü she. Ngü raq kra lakjaq wiinai ka Hanamel nai kiimwebi kiijaq suhiti, kiimaq kiijaq rung na ngadamti maiqlare makki na Barukh ma kuq kang.

¹³Tsangshiq mantut ngashat na, ngi raq Barukh ma akha chongkang,

¹⁴“TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ümniima aming kuqtlo, ümniiraq ara wak phu hiq ri lakjaq kom wiinai ara sil maq khajeti nai khahüti anai wiita kra hamlii tak ashi mong na thiilaq. Arka rawiichii rawii luhea sijai niimin thenki makchang miitu, akha saiqsam chang.

¹⁵TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, jam thun, wak ram thun, kiimaq spiqtsiro thun ka armung arjaq riiri riithii hali mirshata nong nguta chongto.”

Jeremia Raq Achujaüto

¹⁶Ngü raq kra hiqri lakjaq kom ka Barukh ma kuq latiishe ngi raq akha achu jaükang,

¹⁷“TATI Rakaü Hiqwe, ümniiraq ra nai hiq ka ümningkun jonghea kriimaq phansang laü. Kiimaq ningkun henghea maq tiiq laü. Ümniiraq lot maü chang ka jamlai phan min ahü.

¹⁸Ümniiraq maiqse ahing amun ma mangchan riipit maü phan maq lungwii tlaü. Shatmaq maiqse ka anyungwe ngarai miitu min ümniiraq mo tiiho tlaü. Ümniika ajong pinthum kiimaq ningkun jonghea riimti Shiikeawe. Ümniika TATI Ningkun Ajongwe.

¹⁹Ümniiraq taksu pinthum jaqsham thun sürii tlaü. Laüta ajong pinthum jaqsham thun shamtlaü. Maiqse raq jamlai phan wa kloliitlaq kriika, ümniiraq wiita achhi haü siisaq. Krai mren, ümniiraq maiqse ka tsangshiq raq jamlai jaq wa shamtlaq kra phanphan poksi kuqtaü.

²⁰Man na rathup rapha pat na, ümniiraq Ejip mung na awang chang nai amao chang pahea jaqsham laü. Kiimaq ümchaü ranaiq na saüli ümniiraq kriithun jaqsham ka sham ruqli shamlaü. Arka Israil mung na nai pongmung thun na shamlaü. Krai mren ümniika mangrap se raq sap wantlo.

²¹Awangchang nai amao chang thun jaqsham wan laüta, naishiq jaqti rewe thun ka tiikiinyii wan laü. Ümniiraq ümsengi Israilnok ka ümningkun jong nai ümmang chong arang ajong maq Ejip mung wa tsuq wan laü.

²²Laüta ümniiraq tsangshiq ma ara hiqpo hiq win mung ara kuq wan laü. Arka ümniiraq tsangtitiim ma mikuq kang nguta kiqkham kuq laü kra phanphan kuq laü.

²³Shatmaq tsangshiq ka ümtiikiiwa armung na saüwantaq, raüta armung ka jiiwantaq, raüta hiq ka lap wantaq, tsangshiq raq ümniiraq akuq haü aming raütu thun ka lang wan mak riito. Kiimaq ümniiraq ashrikuq haü, tri raütu kra phanphan siwan mak riito. Ümniiraq ümchuwa aming thun tsangshiq ma kuq laü thun kra akhiismin lang mak riito. Kriikha niishe ümniiraq tsangshiq khuthaq na atin khan thenjen chamchao she tiisaü kuq laü.

²⁴“Bebilon mungti raq chela kra khat raüta jiiwan miitu chela trotam na hiqphong raüta hiqkhu thun she haito. Redong raq, ram raq haü wan raüta, kiimaq thadong raq jiiim wan raüta chela mong na siti maiqse ka tsangshiq jaqkhon niishe mitsai. Ümniiraq jamlai wa chonglaü ümchaü sanha ümmakki niishe hongtha wanto.

²⁵Li jiiminla, TATI Rakaü Hiqwe lei, ara chela arka Bebilonnok raq khat raüta ajii wan napnap she taü maq, ümniiraq ngi ma hiqphu ka kiimwebi makki na rilaaq nguta aming kuqlaü.”

²⁶Kiijiishe TATIWE raq ngi ma nguto,

²⁷“Ngi ka TATIWE, maiqse angu tarü ma Shiikeawe. Ngi miika jamlai phan min ahawiq ngutiika ahü.

²⁸Ngi raq ara chela arka ümchaü Bebilon mung hokhamwe Nebukadnejar nai apaiq phenlabi jaq khon mong niishe kiinong kuq baiq tiikang. Tsangshiq raq ara chela ka mijii wan.

²⁹Raüta wa maq michaq baiq, mungmaiqse raq jam wukhu thung kiijaq Baal phra ma homseng honglu chaq wantaq, kiimaq lai hin phra kaütiim thun ma che honglu raükuq wan raüta itsan tiikhiq wantaq jam thun kra romshaq na michaq baiq wan.

³⁰Man na tsang mung ka dongpha wanji niiphü, Israilnok mungti nai Juda mungtinok raq itsan ka tiibi wanto. Raüta tsangshiq jaqsham ashut aphit klo wantaq kra lümaq itsan ka tiikhiq wanto.

³¹Ara chelati nokmaiqse raq, chela ara tei wan phaji niiphü dongdii, itsan ka pinthum tiikhiq riq wanto. Kiimaq walüwa ikha amok dung dung shaü wanto. Ngi raq ara chela ka atiithen baiq chang dongdii nguta kha ka atoaq tan kun she.

³²Jamkhano ngukla tsangshiq raq Juda mungti nai Jerusalemte raq, tsangshiq hokhambi rai kiimaq tsangshiq welabi rai adam na, kiimaq tsangshiq ramwebi nai shammibi rai adam na pong raüta, ashut aphit bihea phan pahea she klo wanto.

³³Tsangshiq raq Ngi ma jainong shungkuq wanto. Ngi raq tsangshiq ma ümtinkhan wa shrinkuq wan kang. Shatmaq tsangshiq raq ibom chong ka taimak dongdii tlea wanto. Kiimaq saptsin wan hai jaq ngutiika manhii mak dongdii.

³⁴Tsangshiq riika Maiqphai asi sumla phra kaü thun ka imang na ahai wan Ngi shomnoq chang Shomjam mong na thü wanto. Raüta tsangshiq raq Shomjam ka tiisheshi baiqto.

³⁵Tsangshiq raq Hinnom Thung Tan na Baal phra shomnoq chang honglu wacha thun haito. Kriika tsangsetiim maiqwe sere nai jechak sere ka honglu na Molekh phra kaü ma take wan ma haito. Ngi raq tsangshiq ma arthun ara klo wan miitu aming ka kuq mang dea. Tsangshiq raq arthun ara miklo wan raüta, Juda mungti ka ngarai na mitiidea wan ngutiika ikhutsai na akhiismin ahü dongdii riito.”

Tsaiji Ran Chang Kiqkham

³⁶ TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ngi ma chongto, “Jeremia lei, mungmaiqse raq chongtlo, redong raq, ram raq haü raüta, kiimaq thadong raq, ara chela ka Babilon mung hokhamwe jaq khon mong niishe mitiidea baiq nguta ngutlo. Riita ümchaü ngi raq laihin bom jamlai chong chang wa asi shaqli ara tiitsang tailaq.

³⁷Ngi raq itsankhiq tsi ma nai itsankhiq walüwa hengtsi ma pongmung thun pahea na barapse na nyinshin baiq kang Israilnok ka adam na arjaq hali mitriichom wan nongha. Lata Ngi raq tsangshiq ka arhiq na mishea wan nongha. Lata tsangshiq ka hansang raxhang miishe mitiishong nga wanha.

³⁸Kiitiikaq tsangshiq ka isenginok she miraq. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe she mijaha.

³⁹Ngi raq tsangshiq rilung na tsantsii ashi kli she mikuqha: kriika tsangshiq raq Ngi ka rilung pattup pat-sa she mishreng wan. Kriika tsangshiq ma ahea miitu kiimaq tsangsaü tsangsetiim ma ahea miitu.

⁴⁰Ngi raq tsangshiq rai pattup pat-sa miitu tong mishongha. Ngi raq tsangshiq ma jaqsham ahea kloke wan ka laq thaq mang phan she mirha. Kiimaq tsangshiq raq Ngi ma haisong tsantsii thü wan ka tsangshiq tsan nai mongjii wiita kuq räütiishe mithü wan. Krai mren tsangshiq ka iwokhong wa ümtiikiimin dongho mak she miraq.

⁴¹Ngi ka tsangshiq miitu shamhea kaiwa shamke wan niilise mikhoq riiq siq wanha. Lata Ngi raq tsangshiq ka armung arjaq pattup miitu she mitiishong nga wanha.

⁴²“Ngi raq armungti khuthaq na jamkho arthun litkot chamchao rathaiq tiisaü kuq wan kang, krai mren sii hali tsangshiq ma jamkho kiq kham raüpot khakuq wan kang kra phan phan ahea awa phan she miklo kuq wanha.

⁴³Mung maiqse raq armung arka kumtsaiphii rumnyangkhi ikhiishe maiqse nai rumnyamse si min maimak she mithenki nguta riichongtlo. Raüta armung ka Babilon mungti miishe mikiinong kuq baiq wan nguta riichongsiqtlo. Shatmaq armung arjaq wak ajam thun ka ariti raq ari hali mirithü wan nong.

⁴⁴Mung maiqse raq kriithun ka miri wan nong. Raüta asha ari kra lakdap na waiq raüta sil maq mikha wan. Kiimaq kiimwebi raq misuhi wan. Arthun ariirithii wan jaqsham arka Benjamin wang na, Jerusalem tro na hiqshong thun na, Juda mung na chela thun na, kiimaq ku akin tonglong wang chela thun na, kiimaq kinji thun na maiq hiq shong na, kiimaq Juda mung na shemai nü wang binjü na miriirithii wan. Ngi raq mungmaiqse ka tsangshiq hiqshong rahai chü thun kiijaq wiita she mitiishongnga wanha. Arka Ngi, TATIWE raq, toqtan tiikang.”

Jeremia 33

Thongshiri Ranchang Kiqkham

¹Ngi ka phaqttek runghok na sitiikang liipan bala na hali, TATIWE tsütsa ka ngi phana saüki nongto.

²TATIWE, hiq tiiqtiwe, jurwa tiiq lo raüta hiq ka ashong chang ba na shongtiwe raq ngi ma akha chongto, Apaiq mang ka TATIWE kriiraq nguto,

³“Ngi healaq, raüla Ngi raq mitre kang; Ngi raq ümniima awang chang thun kiimaq amao chang thun ümniiraq khonlot maü phan kra michong kuq kang.

⁴Ngi, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ngutiikang, Jerusalem wa jam thun nai Juda mung hokhamwe jam kra re raq trotam maq komwanto, raüta khat wanto krai mren wiita mitiibunbaiq.

⁵Wiijamti raq Babilon mungti rai mirkhat. Shatmaq tsangshiq raq re na atsai maiq maa phong kriimaq jam thun kra tuptup mitiima phong. Tsangshiq ka itsankhiq walü heng nyaitlaq kriimaq kunkun mijiipbaiqha. Ngi raq ara chela ka jainong maq ashungthü wishe. Jamkhano ngukla tsangshiq ara chelati raq abi kiimung pahea kloto.

⁶Shatmaq Ngi raq ara chela tsisitlaq kra nai ara chelati mungmaiqse tsisitlaq thun ka atiihea mirkuqha. Lata tsangshiq ka man na jamkho hansang sitaq kiikha khusang miishe mirüm wanha. Ngi raq tsangshiq ka khusang raxhang maq nai kiimaq kiqkap jaqshap miishe mirüm wanha.

⁷Ngi raq Juda mungti nai Israil mungti ka rongboq she mitiija wanha. Kiimaq Ngi raq tsangshiq rilung ka man na jamkho arong awin siwantaq kiikhali mitii chhanchhi wan nongha.

⁸Ngi raq tsangshiq ngarai imakki na photwot samsaü ikha theahea klo wantaq kra wiita she mitisiibaiq wanha. Lata tsangshiq mra thun ka wiita she midii kuq wanha. Kiimaq tsangshiq raq ikiq khiiwantaq kiimin itsan na thümang she midiiibaiq wanha.

⁹Jerusalem ka Ngi ma chochi raikuk, khushü tiijongti, kiimaq imangchong tiijongti she miraq. Mangjong hiq na siti maiq mung thun pahea raq atiikhai rokrok raüta mishreng wan. Jamkhano ngukla, Ngi raq Jerusalem chelati miitu ümtinkhan wa athuk atsom jaqsham kuq wan tiikang kiimaq Ngi raq chelati miitu ümtin khan wa achi achet chiithe liiwa tiijakuq wan tiikang kra tsütsa ka tsangshiq raq mitai wan.”

¹⁰TATIWE raq nguto, “Maiqse raq ara hiqshong arka kumtsaiphii rumnyangkhi ikha jakito. Arjaq maiq min simak she, kiimaq nyamse kong min simak she. Tsangshiq raq ngutlaq ka tengto dea. Juda mung wa chela thun ka kiimaq Jerusalem chela wa chiihea wea lam thun ka shaqmii she. Maiq min simak kiimaq nyamse kong min simak she. Shatmaq jaimaq arthun arjaq ümniiraq mitai nonghaü.

¹¹Chojong chise agi asii watrang kiimaq wiinum shewa maiqlam poi polo watrang poi klo she mitai wan nong haü. Ümniiraq nokmaiqse ka I Shomjam na kechutum honglu thun howan raüta kra kewa lam maq ashi ange watrangli she mitai haü. Tsangshiq raq akha mingtu, “TATI Ningkun Ajongwe ma kechu tum ronglaq, jamkhano ngukla apaiq ka ahea kiimaq apaiq lungwii tsii ka pattup pat-sa thum mak.’ Ngi raq armung ka man na jamkho rongboq sitaq kiikha, arong awin hali mitiija wan nongha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

¹²TATI Ningkun Ajongwe raq ngutlo, “Armung na, kumtsaiphii rumnyangkhi ikha sitlaq kiimaq ümjiiwa maiq simak, kiimaq ngam saü ngiqse min simak, arjaq jaimaq nyamse dungchang nyiim lung heala miraq. Kiijaq sku rümti kong raq tsangshiq sku kong miriim.

¹³Ku akin tonglong wang na chela thun kiijaq, kinji thun na, kiimaq Juda mung maq shemai nü wang binjü kiijaq, kiimaq Benjamin wang thun kiijaq, kiimaq Jerusalem chela tro na maiqhiq shong thun kiijaq, kiimaq Juda mung na chela thun kiijaq, sku rümti kong raq tsangshiq sku sekong kra miwea won wan nong. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

¹⁴TATIWE raq nguto, “Akhing misaü wan; kra saü wan raüla, Ngi raq Israilnok mungti ma nai Juda mungti ma ikiq khamkuq kang kra mitiiku wanha.

15 Kra akhing na, Ngi raq Dawit saüse phan wa, kechu hokhamwe ashi mishongha. Kra hokhamwe raq tingting kappe sham raüta mung tlot li ka mipeng wan.

16 Juda mungti nai Jerusalem chelati ka mitiichhii kuq wan. Raüta tsangshiq ka khusang rakhang maq mishong nga wan. Chela mang ka, 'TATIWE ka Nashiq kechu,' nguta mingtu.

17 Ngi, TATIWE raq kiq kham tiikang, Dawit weraü phan wa pattup maiq weshi ka Israil mung peng wanti hokham ma shong wan ruq miraq.

18 Kiimaq maiq pat tek na Ngi shomnoq wanti, Ngi ma chaqtlii-honglu kewanti, kiimaq wong-honglu kewanti kiimaq honglu thun take wanti ramwe jati ramwebi ka Lewi phan wa maiq ka dongruq miraq."

19 TATIWE raq ngi ma nguto,

20 "Ngi raq ranaiq nai rawa rai tongshong wan kang she. Krai mren ranaiq nai rawa ka maiqmii akhing khaqkhaq na dong wan ruq miraq. Kiimaq kra tongshong raükha ka ümtiikiimin klai makphan miraq.

21 Ikiikhiisii hali Ngi raq ijaqshise Dawit rai tongshong wan kang. Kriika, asaü ase phan wa maiq pat aweatek na hokham jawan ruq miraq. Kiimaq Ngi raq Lewi phan wa ramwebi rai min tongshong wan kang. Tsangshiq raq Ngi ka shiikum pan wan ruq miraq. Kiimaq kra tongshong räpot ka ümtiikiimin tiidiibaiq mak she miraq.

22 Ngi raq ijaqshise Dawit lai ala phan ka tiipuchi wan ruq mirha. Kiimaq ramwebi Lewi phan wa kiimin tiipuchi wan ruq mirha. Krai mren tsangshiq ka maiq raq wea lot mak she miraq. Ra na raiqsaiq jamkho wealot mai diimtlaq, kiimaq sammok tra chumkii na kumtsai jamkho awea lot mai riiphongtlaq, kiikhiishe mipuchi wan."

23 TATIWE raq ngi ma chongto,

24 "Ngi raq Israil phan nai Juda phan, ara maiq ta tanai ara Ngi raq atsea wanha riishatmaq, Ngi raq tsangshiq ka tiishaü baiqto nguta nanok bom riichong raitlaq kra ümniiraq taitläü shea? Krai mren, tsangshiq raq isenginok ka shummi shaqshaq chuphit nüphit liitlo. Kiimaq tsangshiq ka maiq mung ashiti nguta weamak she.

25 Shatmaq, Ngi TATIWE raq, ranaiq nai rawa rai tongshong wan kang. Kiimaq Ngi raq ra nai hiq ara peng miitu tri ka tiiq wan kang she.

26 Krai mren, Ngi raq ara jamkho tiiq wan kang kra mren sii hali, Ngi raq Jakob saüse phan nai ijaqshise Dawit rai tongshong wan kang tri kra phanphan, mithü wanha. Ngi raq Dawit lai ala phan kiiwa maiq weshi kra tsea wan lata, Abraham saüse phan, Isak saüse phan, kiimaq Jakob saüse phan kra peng wan miitu tuwe

mishong wanha. Ngi ka isenginok ma tiihang mangchan thü lata misi wanha. Lata tsangshiq ka thongshiri hali arong awinnok ma mitiija wanha.”

Jeremia 34

Jedekia Ma Tsütsa

¹Bebilon mungti Hokhamwe Nebukadnejar raq apaiq phenlabi shea raüta, kiimaq awokhong na siti maiq thun ümchuwa sitlaq kriiwa phenlabi thun kra apaiq rai shea raüta, Jerusalem nai kra tho na siti chela thun kra longtlaq akhing na, TATIWE raq ngi ma chongto.

²TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq, ngi nangnga Juda mung Hokhamwe Jedekia phana kilaq, laüta akha chonglaq nguta thaüto, “Ngi, TATIWE, raq ara chela ka Bebilon hokhamwe jaqkhon na mikiinong kuq baiqha. Krai mren, apaiq raq arka wa miishe michaqaq.

³Ümniika lunlot maü. Re raq ümniika milap. Raüta apaiq ma mikiinong kuqbaq. Ümniiraq apaiq ka mantut na chap laüta ümmak maq michhi haü. Laüta pumsii maq apaiq rai mirbom haü. Laütiishe ümniika Bebilon mung niishe miwa wanhaü.

⁴Jedekia lei, Ngi raq ümnaq miitu jamlai wa chongtiikang kra tiitsang tailaq. Rekhata na ümniika tsaimaü mirhaü.

⁵Ümniika aheawiq maq mitsai haü. Ümtitiim pat na hokhambi tsai wantaq akhing na jamkho homseng chaq raüta maaho maanyi lapshu wantaq, ikiikhiisii hali ümmaa kiimin mungmaiqse raq shreng raüta misaiq samkuq. Tsangshiq raq ümmaa tiiü ka maaho maanyi makphai khüshang hoq raüta milap. Kiimaq, ‘Na hokhamwe tsaikito!’ nguta mihoq trang. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

⁶Kra ngulatiishe ngi raq ara tsütsa ka Hokhamwe Jedekia ma Jerusalem na chongkuq kikang,

⁷Kra bala Bebilon mung phenlabi raq Jerusalem longtlo. Kra phenlabi raq Lakhish chela, kiimaq Ajeka chela anai kiimin khat wanto. Kra akhing na trotam na rukje chela thun phong wa abung atiichongki ka arwiinai arli she riito.

Israilnok Raq Tsangdisetiim Ka Alao Riito

⁸Hokhamwe Jedekia nai Jerusalemte mungmaiqse raq Jehudinok phan wa disetiim maiqwere nai jechakre riimtlaq kriika kong nai wiita

⁹atiidong she mirbaiq rong i nguta kiq rito. Kriika jurmin maiqmii Israilnok phan wa di ka rümmak chang miitu riichongto.

¹⁰Tlotli mungmaiqse nai welabi raq khutam maitam kiq ri raüta, maiqmii disetiim ka diibaiq wan miitu rong rito. Kiimaq ümtiikiimin tsangshiq ka di ma

thümai she nguta tri ka kha thüto. Krai mren tsangshiq raq dikong ka tiidongbaiqto raüta wasetiim she riito.

¹¹Shatmaq kra bomshat wan jai maq tsangshiq tsantsii ka ak lai she riikinongto. Raüta tsang disekong ka thongshi ri hali sheaki nong raüta, tsang disetiim ma hali jaqsham shiitep raüta jamsha wan nongto.

¹²Kiijiishe TATIWE,

¹³Israilnok Shiikeawe raq, ngi nangnga mungmaiqse ma akha chonglaq nguta thaüto: “Ngi raq ümtiikiwa namtitiim ka Ejip mung wa dokda wan kang, lata wasetiim ma tiija wan kang akhing na, tsangshiq rai itongshong wan kang. Ngi raq tsangshiq ma akha chongkuq kang.

¹⁴Tsangshiq wokhong na dise ma jaraüta Jehudinok phan wa jurwa wiitrok she tsangshiq jaqsham kuqtaq, kriiti ka rawii wiimiishi she dong wantlaq akhing na atiidong baiq ratlo nguta aming kuq kang. Shatmaq namtitiim raq, Ngi raq chongkang ibomtsi kriika brorii mak shishe wanto. Kiimaq tsan na shaq wan mak riito.

¹⁵Ümnap ümji ka tsantsii klai lanta namshiq raq Ngi tiichochi chang jaq sham wan lan. Namshiq tarü kiqri tsiimri lanta namshiq wokhong na maiqmii phan Jehudinok disetiim sitlaq kra atiidong riibaiq wan lan. Lanta namshiq raq iman na, Ngi shomnoq chang Shomjam maq, tongshong raukha thüwan lan.

¹⁶Shatmaq, namshiq raq namtsantsii ka ak lai hali riinong lan. Lanta Ngi ka shummi wan lan. Namshiq wiitarü raq namdisetiim ka, tsangshiq raq lungwiitlaq kra phan phan tiidong baiq wan lan. Shatmaq namshiq raq tsangshiq ka ningkun maq lapki nong lanta hali, disekong ma jamsha wan nong tlan.

¹⁷Riita ümchaü min, Ngi, TATIWE raq ngutiikang, namshiq raq Ngi aming ka jin lan. Namshiq raq namshiq maiqmii Israilnok phan ka wasetiim ma tiija wan man dea riilan. Ahea na, ikhijiika ahea kata. Ngi riimin namshiq ka wasetiim ma hali mitiija nong kang. Kriika redong na tsai miitu, thadong na tsai miitu, ram raq jiiim wan miitu she wasetiim mija han. Ngi raq mangjong hiq na maiqmung sitlaq tek ka, Ngi raq namshiq tiithenbaiq wan tiikang kra tiichhi kuq lata phiip ma mitiitsaiha.

¹⁸⁻¹⁹Juda mung wa ajong alabi kiimaq Jerusalem ti ka, hokhamwe jam na siti siihiipbi rai adam na, ramwebi, kiimaq welabi tlotli rai adam na, namshiq tarü kunli raq, Ngi rai tongshong lan, minsau pongwe ka khonai ma tiikho lanta, kra tsangshiq raq atikho chum ngamkho heawe maq khum wanlanta. Shatmaq tsangshiq raq kra tongshong tri ka ajin riiwanto. Kra tri raütu ka lang mak riito. Kra ningkhan, tsangshiq raq minsau pongwe ka jamkho khonai ma chumtaq, kra phan phan, Ngi raq tsangshiq kiimin michum baiqha.

²⁰Ngi raq tsangshiq ka tsang jaqtinok jaqkhon mong niishe mikiinong kuqbaiqha. Tsangshiq tseabaiq wan tankhantinok miishe mikuq baiqha. Krai

mren, tsangshiq maa phong ka wushi kong nai rum nyamse kong riishe miphaq wan.

²¹Kiimahali, Ngi raq Juda mung Hokhamwe Jedekia nai awokhong na siti ajong alabi thun ka tsangshiq tseabaiq wantinok jaq khon mong niishe mikiinong kuqbaiqha. Ngi raq tsangshiq ka Babilon mung phenlabi jaq khon mong na, jurwa namshiq khat mak she tsaqkitaq kra nok miishe mikiinong kuqbaiqha.

²²Ngi raq aming mikuqha. Tsangshiq ka ara chela khatkai nong mijangki. Tsangshiq raq ara chela ara mikhat. Raüta chela ka milap wan. Raüta arka wa maq michaqbaiq. Ngi raq Juda mung wa chela thun ka rumnyangkhi kumtsaiphii miishe mitiija baiqha. Kiijaq maiq asiti jumin ahü she miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 35

Jeremia Nai Rechabaiqnok

¹Josia se Jehoiakim ka Juda mung na hokham jatlaq akhing na, TATIWE raq ngi ma chongto,

²“Ümniika Rechabaiq weraü phana kilaq. Laüta tsangshiq rai bom riichong kikiq. Laüta tsangshiq ka Shomjam khok phong sitlaq kiijaq khokshi na shea wan laq. Laüta tsangshiq ma che kuq laq.”

³Kra kra mren ngi raq Rechabaiq weraü wa maiq tlotli ka shea wan kang. Jaajania (apaiq ka Jeremia nguta maiq weshi kriiwe se, awe mang ka Habajjina) kiimaq apaiq ma aphu anotiim kunli kiimaq asemiim thun ka,

⁴Shomjam na shea wan kang. Lata ngi raq tsangshiq ka Iqdalena se shammiwe Hanan jaqshisetiim khok kiijaq shea wan kang. Arkhok ka Shomjam liiti ajong weshi, Maaseia se Shallum khok thaq na riito. Arka Shomjam liiti ajong alabi khok phong tho na riito.

⁵Latiishe ngi raq Rechabaiq nok khaki na kok thun nai sorija pin thun kiijaq che ka tuptup thiilata tokuq kang. Latiishe ngi raq tsangshiq ma ngukang, “Che ka phan chhuqchhuq nyang ronglaq,” nguta chongkang.

⁶Shatmaq tsangshiq raq treto, “Naishiq raq che nyangmai. Naiti Rechab se Jonadab raq naishiq riimin kiimaq naisaü naisetiim riimin chenyang ka maimak nguta chongkuq thüto.

⁷Kiimaq apaiq raq naishiq ma jam awak min naqhai rongkiq kiimaq wak min naq shamsiq rongkiq nguta chongthüto. Kiimaq spiqtsiro min naq chhijang rongkiq kiimaq maiqjaq wiimin naq ri rongkiq nguta chongto. Apaiq raq naishiq ma rilung pattup tombutiip setiim niili sirong laq nguta aming kuq thüto. Laita naishiq ka armung na wanshawe ikhli siwan chang nguta chongthüto.

8Jonadab raq naishiq ma jamlai hon atsii wa chongthütaq kra naishiq raq wiita lang wankai. Naishiq maiqmii raq che ka ümtiikiimin nyangmai phan. Kiimaq nai nyungtiim riimin kiimaq naisetiim maiqwe setiim riimin, kiimaq naisetiim jechaksetiim riimin nyangmak phan.

9-10Kiimaq naishiq raq asi anga chang jam min hai mai. Naishiq ka tombutiip setiim niili sitiikai. Kiimaq naishiq raq spiqro thun min chhijang wan mai. Kiimaq wak min shamsiq mai. Kiimaq tü atsam min chhijang mai. Naishiq raq naiti Jonadab raq jamlai aming wa kuq thütaq kra kunli lang wan laita sitiikai.

11Shatmaq ümtiikiiwa Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq namung ka khat wantaq, kiitiikiishe Bebilon mungti nai Siria mungti phenlabi ma hai miishe naishiq ka Jerusalem na sikai nguta riichong laita kihokai. Kra ningkhan na tiina ümchaü naishiq Jerusalem na sitiikai ara.”

12-13 TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ngi nangnga Juda mungti nai Jerusalem chelati phana kilaüta akha chongkuq kiqukiq nguta thaüto, “Ngi, TATIWE raq namshiq ma bom wai pha, namshiq raq ibom ka jam nguto taiman tlea tlan? Kiimaq Ngi raq namshiq ma tsii achongkuqha ibomtsi ka jam nguto lang man riitlan?

14Jonadab saüse phan raq apaiq tsiichong bomtsi ka lang wan raüta, tsangshiq raq che nyangmak sitlo. Ümchaü ranaiq na saüli tsangshiq phongwa weshi ra riimin che ka nyangmak pentlo. Shatmaq Ngi raq namshiq ma tsii chongke ka tsaq mang phan chongkuq wan ruq chongkuq tiikang. Shatmaq namshiq raq ibom ka lang man tlea tlan.

15Ngi raq namshiq phana ijaqshisetiim shammibi thun ka tiiki ruqruq tiikikang. Kiimaq tsangshiq raq namshiq ma, namshiq raq abi lam phan thun ka thaq baiqtlo ronglaq, lanta jaqsham ahea awa phan kra sham ronglaq nguta chongkuqto. Tsangshiq raq namshiq ma ahin phra thun ka naq shomnoq rongkiq kiimaq naq shiilili rongkiq nguta hon lam bom chongkuqto. Kriika Ngi raq namshiq ma nai namtitiim akuqha hiqshong rahai thun kiijaq hansang maq shongnga wan miitu honlam tsii chongkuqto. Shatmaq namshiq raq ibom chong ka taiman tlea wan lan. Kiimaq ibomtsi ka namtsan mong na akhiismin rüm wan man riilan.

16Jonadab saüse phan raq tsangti aming bomchong ka tsapkapkap maq lang raüta shongnga wanto. Shatmaq namshiqnok riika ibom chong ka tai man tlea wan lan.

17Riita arningkhan, ümchaü min, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe raq, Israilnok Shiikeawe raq, namshiq Juda mungti nai Jerusalem khuthaq na, Ngi raq mitiithenbaiqha nguta ikiqkham kang thun thenjen wan kriishe mitiisaüha. Ngi raq namshiq khuthaq na arthun tiisaü wan tiikang jamkhano ngukla, ümtiikiiwa Ngi raq namshiq ma ümtin khan wa chongkuq wan kang kra, namshiq raq

taiman riilan, kiimaq Ngi raq namshiq heawan phata, namshiq raq ibom tre man riilan.”

¹⁸Kiijiishe ngi raq Rechabaiq weraü ma, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ngi ma chongtaq bomtsi kriishe chongkuq kang. Shiikeawe raq akha ngutlo, “Namti Jonadab raq namshiq ma jamlai aming wa kuq thütaq kra namshiq raq lang wan lan. Apaiq raq namshiq ma hon atsii ümchuwa chongkuq thütaq kra namshiq raq kunkun lang wan lan. Kiimaq apaiq raq namshiq ma aming kuqtaq thun kra kunkun lang lanta jaq ka sham wan lan.

¹⁹Arningkhan, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ara kiqkham raüpot khakuq tiikang, Rechap se Jonadab raq Ngi shiikumpan wan miitu, alai maiqwe se ka pattup pat-sa hum wan ruq miraq.”

Jeremia 36

Barukh Raq Lakdamkom Ka Shomjam Maq Phatkuqto

¹Josia se Jehoiakim ka Juda mung na hokham jawan li maq wiiblai she angu na, TATIWE raq ngi ma chongto,

²“Lakwaiq chang damkom ashi lam laq. Laüta Ngi raq ümniima Israil mung nai Juda mung kiimaq maiq mung thun wiita miitu bom ümchuwa chongkang ira wiita waiq thülaq. Ngi raq ümniima Josia ka hokham jatlaq akhing maq phaho lata, ümchaü akhing na saüli ibomtsi ümchuwa chongkuq kang kra kunli waiq thü laq.

³Jursap Juda mungti raq, Ngi raq tsangmung tiithenbaiq wan chongtiikang kra tsangshiq raq tai raüla, tsangshiq tsan nai tsii abi thütlaq kriilo klai raü. Kra nguraü ka Ngi raq tsangshiq ajiq ümchuwa klotlaq kiimaq tsangshiq ngarai thun kra adii mirbaiqha.”

⁴Kra ningkhan she, ngi raq Neria se Barukh ka ngi phana heakang. Lata TATIWE raq ngi ma jamlai bomtsi wa chongkuqtaq kra kunkun chong lata twaiq kang. Kiimaq Barukh riimin lakwaiq chang damkom ashi na wiita tlotli waiq thüto.

⁵Latiishe ngi raq Barukh ma tsii ka akhiishe chongkuq kang: “Ngi ri Shomjam mong na tiwa mak she tangta baiqtaq.

⁶Arningkhan, anap shinap nanok raq amang maq achu jaütlaq akhing na, ümniika kiijaq kilaq. Laüta ümniiraq lakdam ka tiihong laüta phatlaq. Krai mren, tsangshiq tarü raq TATIWE raq ngi ma jamlai wa chongkuqtaq kra kiimaq ngi raq ümniima tlü chonglata twaiqkang thun kra kunkun mitai laq. Arka ümniiraq nokwe kunli raq kiimaq Juda mungti tsangshiq maiqmiimii chela wa awa thun kra riimin wiita raq taili chang ba maq chap laüta phat kuqlaq.

⁷Jursap tsangshiq raq TATIWE jaq wa achulo jaü jiiq riila. Raüta tsangshiq ka abi kiimung lam phantlaq kriiwa aklai lo riiwan jiiq riila. Jamkhano ngukla TATIWE raq arnok ka mishthenbaiqha she nguta atsankhiq henghea amok dungdung miishe tiiphiptlo.”

⁸Krai mren, Barukh raq TATIWE bomtsi ka ngi raq apaiq ma jamkho chongkuq kang kra phanphan, Shomjam maq nokmaiqse ma phat kuqto.

⁹Jehoiakim ka Juda mung na hokham jawanli maq, rawii wiibiingi she angu na, kra rawii wa jipi lütiikaü akhing na mungmaiqse raq TATIWE tsan tiihea miitu amang maq achu jaüto. Kra amang maq achujaü akhing ka Jerusalem na siti mungmaiqse wiita raq kiimaq mungmaiqse Juda mung na chela thun sitlaq kiiwa awa raiti thun wiita raq lamto.

¹⁰Kiijiishe, mungmaiqse wiita raq tiitsang taishat na, Barukh raq lakdam kom wa ngi raq chongkuq kang kra phanphan tiitai phat kuqto. Apaiq raq arka Shomjam mong maq, Shaphan se Gemariah, apaiq ka Shomjam rungkhok liiti cherewe, ngachang khok maq phat kuqto. Apaiq khok ka rathongti rungkhok na Shomjam na walam Kilamchong Nye tho na riito.

Kra Lakdamkom Ka Ajong Alabi Man Na Phat Kuqto

¹¹TATIWE raq jamlai wa chongtaq kra Barukh raq lakdam kom wa phat kuqto. Kra Gemariah se Shaphan ma asaü Mikaia raq taito.

¹²Kra tai riitiishe apaiq ka hokhamwe jam na, rung kheti cherewe khok na wato. Kiijaq ajong alabi thun ka rung na anga bala riito. Kiijaq rung cherewe Elishama, Shemaia se Delaia, Akhor se Elnathan, Shaphan se Gemariah, Hanania se Jedekia, kiimaq siihiipbi ahinti thun min tarü kiijaq asi riito.

¹³Barukh raq mungmaiqse ma lakdam kom wa jamlai wa phat kuqtaq kra kunli Mikaia raq tsangshiq ajong alabi ma chongto.

¹⁴Kiijiishe, ajong alabi raq Jehudi (Nethania se, Shelemia ma asaü, kiimaq Kushi miika asaü saüpai) ka Barukh nangnga apaiq raq mungmaiqse man na phatkuqtaq lakdam kom kra tsangshiq phana milam wanlaq nguta tiichongkito. Barukh raq lakdam kom ka tsangshiq ma lamkuq wanto.

¹⁵Kiijiishe tsangshiq raq, “Ajaq ngalaq. Laüta lakdam kom ka naishiq nitai na phatlaq,” nguta thaüto. Krai mren Barukh raq lakdam kom ka phat kuqto.

¹⁶Apaiq raq kra tsangshiq ma phatkejai she, tsangshiq ka weshi raq weshi theaphi na liiraüta, tsanchhii wa hunshhun she riito. Raüta Barukh ma chongto, “Naishiq raq arka hokhamwe ma shok chang she.”

¹⁷Kra ngu räutiishe tsangshiq raq apaiq ma waito, “Naishiq ma ümchaü chonglaq, ümniiraq arthun arka jamkho waiqlaü? Ümniima Jeremia raq chong räutiisha tiiwaiqta?”

¹⁸Barukh raq treto, “Jeremia raq ngi ma bomtsi awea waiqlaq nguta tlü chong kuqto. Krai mren, ngi raq laktai maq ara lakdam kom na waiqthü kang.”

¹⁹Kiijiishe tsangshiq raq apaiq ma nguto, “Ümnaq nai Jeremia ka bashi ra na kilanta tiipaükai chang. Namnai ka ümbano kra maiq jumiimin naq tiihe rongkiq.”

Hokhamwe Raq Lakdam Kom Ka Wa Na Chaqbaiqto

²⁰Ajong alabi raq kra lakdam kom ka rung cherewe Elishama khok na thüto. Raüta hokhamwe rung na wawanto. Raüta tsangshiq raq hokhamwe ma phanrap wiita shokto.

²¹Kiijiishe hokhamwe raq Jehudi ka lakdam kom kra lamkikiq nguta thaüto. Apaiq raq kra Elishama khok wa lamkito. Raüta hokhamwe nai asengi ajong alabi apaiq tro na chaptlaq kriima phat kuqto.

²²Kra akhing ka diwinji riito. Krai mren hokhamwe kiimin diwinji na sichang hokham jam na wa chaq chang tapkhu tho na wawo ngaraü riito.

²³Jehudi raq lakdam kom wa bomkhupo kra raütsam riimakla raüblai she phat lot raüla, kra phatje ba lakdam kom ka bashi shi maq jasai aranse maq han raüta, wa kiijaq chaqbaiq wanlili riito. Apaiq raq akha phanshishi maq han raüta, lakdam kom ka tiisiirai tiithumli wa na chaq baiqto.

²⁴Shatmaq arthun tsütsa kra tai raüta min, hokhamwe min kiimaq asenginok ajong alabi thun kiimin tsangshiq tsan na ahai asong tsantsii ka akhiismin thümak riito. Kiimaq shut tiikai dea nguta atiishudaq hon atsii ka ahü tiichhimak riito.

²⁵Kiitiina, Elnathan, Delaia, kiimaq Gemariah riika hokhamwe ma lakdam kom ka wa na naqchaqkiq nguta tiipaiqneato. Shatmaq apaiq raq tsangshiq bom ka akhiismin taimak riito.

²⁶Kra raütiishe, apaiq raq Hokhamwe se Jerahmeel nangnga, Ajriel se Seraia kiimaq Abdeel se Shelemia kra shea raüta, ngi nai icherewe Barukh nainai ka lapki rongkiq nguta aming kuqto. Shatmaq TATIWE raq nainai ka apaü raüta thüto.

Jeremia Raq Lakdam Kom Ka Ashi Hali Waiq Nongto

²⁷Ngi raq Barukh ma chong lata atiiwaiqha lakdam kom ka Hokhamwe Jehoiakim raq wa na chaqbaiq jai she, TATIWE raq ngi ma hali,

²⁸lak waiq chang damkom ashii hali lam nonglaq, laüta apha lakdam kom na bomtsi jamlai wa tiiwaiqtaq kra wiita hali waiq nonglaq nguta ngi ma chongto.

²⁹Kiimaq TATIWE raq ngi nangnga hokhamwe ma akha chonglaq nguta thaüto, “Ümniiraq lakdam kom ka wa na chaqbaiq laü. Kiimaq ümniiraq Jeremia ma jamlai nguto Bebilon mung hokhamwe ka ana miki. Raüta armung ka

mitiithenbaiq kiimaq armung wa mungmaiqse nai jam nyamse thun ka wiita mitsatbaiq nguta waiq laü.

³⁰Riita kra ningkhan, ümchaü, Ngi, TATIWE raq, Hokhamwe Jehoiakim ümniima ngutiikang, ümsaü ümsetiim wa Dawit mungtan thaq na jumin hokham jawan lot mak she miraq. Kiimaq ümmaa ka maiq raq rum na mido baiqki. Raüta ranaiq na rashekii raq mishin kiimaq rawa na nyiirii rok raüta mipiimsiq.

³¹Ngi raq ümniima, ümsaü ümsetiim ma kiimaq ümsengi ajong alabi ma mo mitiihoha. Namshiq wiitarü raq ngarai pahea tangtlan kriikha na. Ümnii riimin, kiimaq Jerusalemte mungmaiqse riimin, kiimaq Juda mungti riimin, Ngi raq ümtinkhan wa honlam tsii chongkuq wan kang kriithun ka tsan na thü wan man riilan. Kra ningkhan, ümchaü sanha, Ngi raq namshiq ma jamlai chamchao rathaiq wa mitiisaüha nguta tiiphiip wan kang kriishe mitiisaüha.”

³²Krai mren she, ngi riimin lakwaiq chang damkom ka ashi lam nongkang. Lata icherewe Barukh ma kuqkang. Kiimaq apaiq riimin ngi raq jamkho tlü chongkuq kang, kra phanphan hali waiqthü nongto. Apha lakdam kom na ümchuwa riita kra wiita bomtsi poshi min tiikhea mak maq waiqto kiimaq kra niq riri siihali tsütsa bomtsi ngi raq apaiq ma jamkho chongkuq kang kra phanphan waiq thüto.

Jeremia 37

Jedekia Raq Jeremia Ma Tiipaiqneato

¹Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Josia se Jedekia ka Jehoiakim se Jehoiachin ngachang na Juda mung hokhamwe ma shongto.

²Shatmaq TATIWE tsütsa ngi raq achongkuqha ka Jedekia riimin kiimaq asengi ajong alabi riimin langmak riito.

³Hokhamwe Jedekia raq Shelemia se Jehukal nai Maaseia se ramwe Jephania ka ngi phana tiiwato. Raüta ngi raq nangnga TATIWE, nashiq Shiikeawe jaq wa namung miitu achu jaükuqlaq nguta bom tiichong wato.

⁴Ngi ka phaqték na mishaq shaqli riito. Krai mren, ngi ka mungmaiqse phong na jam tiibanbi ahü maq khumshkhum sitiikang.

⁵Bebilon mung phenlabi raq Jerusalem ka trotam maq kom raüta long wanto. Shatmaq tsangshiq raq Ejip mung phenlabi ka tsangshiq khat wa Ejip mung hiq rai ka jin wanto she nguta tsütsa ka taito. Kra tairaüta Bebilon mung phenlabi ka ahin niishe tiijin wanto.

⁶Kiijiishe, TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq ngi ma,

⁷Jedekia ma chongkuqlaq nguta thaüto. “Ejip mungti phenlabi ka ümnaq khrum wa lam niishe watlo. Shatmaq tsangshiq ka tsangmung na mijangho.

⁸Raüla, Babilon mungti phenlabi ka hali mijangki nong. Raüta Jerusalem chela ka mikhat. Raüta chela ka mijii wan. Kiimaq chela ka wa miishe michaq baiq.

⁹Ngi, TATIWE raq ümniima honlam tsii chongkuq tiikang. Namshiq ka Babilon mungti phenlabi ka jangki nong mak she miraq nguta tiima lanta, maiqmii nai maiqmii ka naq tlaq phaq rongkiq. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka ajang mirki nong.

¹⁰Bom shiiton ngu i, namshiq raq Babilon mungti ka khat lanta tanghan jiiimin, lanta tsangshiq ka asho ami atsi siisaq kli tsangshiq piitiip thun na bum raq raq kriili tiichong raü min, tsangshiq ka tiido nong raüta ara chela ka khat raüta wa maq hihut michaqbaiq. Raüta bot khulai rai mishotbaiq.”

Jeremia Ka Lapto Raüta Phaqték Na Shaqto

¹¹Babilon mungti phenlabi ka Jerusalem wa ahin na tiijin wanto. Jamkhano ngukla Ejipt mungti phenlabi ka tsangshiq khat wa saü wanto.

¹²Kra ningkhan na ngi min Jerusalem ka baiqthü lata Benjamin wang nü na awa wan she riikang. Lata ngi rii tachong hupsam kra saiqsam wala nguta wawan kang.

¹³Shatmaq ngi ka chela ruk Benjamin Kilamchong na saüho ri li she, kiijaq jaqshamti phenlabi pengti siihiipwe, apaiq mang ka Irija, awe mang ka Shelemia, ati mang ka Hanania, apaiq raq ngi ka shiikhinghoto. Raüta akha nguto, “Ümniiraq chela ka Babilon mung jaq khon na tiishaübaiq dantläü!”

¹⁴Kiijiishe ngi raq trekang, “Kriika riimak! Ngi raq chela ka tiishaübaiq mang.” Shatmaq Irija raq ibom ka taimak. Kra rii na apaiq raq ngi ka lapto. Raüta siihiipbi jaq na kiinong kuqto.

¹⁵Krai mren, tsangshiq ka ngi ma kai khiqto. Raüta ngi ka atiitea riito. Kiimaq rung cherewe Jonathan jam khok na tiishaqbaiqto. Apaiq jam ka phaqték rung ma atijabaiq wishe riito.

¹⁶Raüta ngi ka hiqmong phaqték khok na shaqbaiqto. Raüta kiijaq rahiq luhea shaqto.

¹⁷Kra jai miishe Hokhamwe Jedekia raq ngi ka tiisheakito. Raüta apaiq raq ahokham jam maq ahukse maq ngi ma akha waito, “Riita TATIWE nü wa tsütsa asi sha?” “Asi” nguta ngi raq abom ka trekang. “Ümniika Babilon mung hokhamwe jaq na mikiinong kuqbaiq.”

¹⁸Kiijiishe ngi raq waikang, “Riita ngi raq ümniima, lo ümsengi ajong alabi ma, lo riimakla ara mungmaiqse ma, jamlai khü akha wa tangkang, ümniiraq ngi ka phaqték mong na shaqli chang ka?”

¹⁹“Ümshammibi kong thun, ümniima Babilon hokhamwe raq ümniika kiimaq armung ka khatkimak she miraq nguta ümniima riisham bom chongketibi thun ira ümbano kihota?

²⁰Riita ümchaü min, Chaü lei, ngi raq ümniima tiipaiq nealata ngutiikang, ibom chong ara tai laq. Mangchan laüta, ngi ka Jonathan jam na phaqték khok kijiika naq thükikiq she. Ümniiraq ngi ka kiijaq hali la thüki raüla, ngi ka mitsaiha ngushat.”

²¹Krai mren she, Hokhamwe Jedekia raq ngi ka hokhamwe jam rinkea rungkhok niilise shaq ronglaq nguta aming kuqto. Ngi ka kiijaq she sikang. Kiimaq ranaiqték winsii lumchang jam wa ngi ma winsii ka thopshi shi lamkuq wan li li riito. Kriika chela mong wa winsii ka wiita thumli mithum shaq wiiwii kuq wa ruq riito.

Jeremia 38

Jeremia Ka Khappong Khamhü Mong Na

¹Mattan se Shephatia, Pashur se Gedalia, Shelemia se Jehukal, kiimaq Malkia se Pashur thun raq, ngi raq mungmaiqtse ma,

²TATIWE raq akha nguto, “Juwa chela na sitlaqti thun ka re dong na, riimakla ram raq, riimakla thadong raq mitsai. Shatmaq juwa chela rukphai na dongho raüta, Babilon mungti puk na nyaptlaqti thun ka tsat mak miraq. Kriiti raq maiqmii miisaq ka mitiichhii wan,” nguto chongtlo nguta tsangshiq raq bom ka taito.

³Kiimahali TATIWE raq akha nguto nguta ngi raq tsangshiq ma chongkang, “Ngi raq ara chela ka Babilon mung phenlabi jaqkhon mong niishe mikuq baiqha. Kiimaq tsangshiq raq chela ka mijii wan.”

⁴Kiijiishe ajong alabi thun ka hokhamwe phana wato. Raüta akha nguto, “Arwe arka atseabaiq ratlo. Apaiq raq akha bom raüta, chela na siti phenlabi tsaiji ka trantlo. Kiimaq apaiq raq ara chela na nokmaiqtse abung tiichongtlaq loweatek tsaiji ka tranbaiqhoto. Apaiq raq mungmaiqtse ka khrumkuq mak. Apaiq riika tsangshiq kli nansiqtlo.”

⁵Hokhamwe Jedekia raq treto, “Ahea na, ikhii jiiha. Namshiq raq apaiq ka jamkha riihowa dan tlan, kriika namtsam raq thi na. Ngi raq namshiq ka tiwin mang.”

⁶Krai mren she, tsangshiq raq ngi ka sheahoto. Raüta Hokhamwe se Malchia khappong khamhü mong na raü maq tiisatto. Kra khappong ka hokhamwe rinkea na riito. Kra khappong mong na kham ka ahü riito. Shatmaq boq chumli. Kiimaq ngi ka kra boq chum mong niishe tiinyap baiqto.

⁷Li jiiimin, Sudan mungti Ebedmelekh, apaiq ka ashoqwe, hokhamwe jam na jaqshamtiwe raq tsangshiq raq ngi ka khappong mong na tiisat baiqto nguta tho

ka lapto. Kra bala hokhamwe ka Benjamin Kilamchong ba na ngongthun anga bala riito.

⁸Kra ningkhan, Ebedmelekh ka kiijaq wato. Raüta hokhamwe ma akha chongto,

⁹“Chaü lei, arwetiim raq jamlai wa klotaq kriika ashut. Tsangshiq raq Jeremia ka khappong mong na tiisat baiqto. Kiijaq apaiq ka amang ram raq haü raüta mitsai. Jamkhano ngukla chela na aphaq sea chang ka ahü.”

¹⁰Kiijiishe hokhamwe raq Ebedmelekh ma apaiq rai maiq wetsam sheaho raüta ngi ka khappong mong wa mitsaiha shaq liipan na doki rongkiq nguta aming kuqto.

¹¹Krai mren, Ebedmelekh ka maiqwetiim rai hokhamwe hupsam thüchang khok na wato. Raüta khu akhea wiijam ariim she thun kra lam hoto. Raüta kra khea chü thun kra raü maq ngi phana tiisat kuqto.

¹²Apaiq raq ngi nangnga kra kheachü phu thun ka iphaq khong na tiinap laq nguta chongto. Kriika raü raq iphaq khong ka mimak chang miitu. Krai mren, ngi riimin kra phan phan klokang.

¹³Raütiishe tsangshiq raq ngi ka khappong mong wa kinphai na tiidong dokuqto. Kra jai maq ngi ka hokhamwe jam rungkhok na shaqto.

Jedekia Raq Jeremia Rai Tsii Riichongto

¹⁴Akhing ashi na hali Hokhamwe Jedekia raq ngi ka atsam ngoja Shomjam kilamchong ba kiijaq tiiheakito. Raüta apaiq raq akha nguto, “Ngi raq ümniima bom poshi waipha. Ümniiraq ngi ma bom ka riikhaqli tengteng chonglaq.”

¹⁵Ngi raq trekang, “Ngi raq ümniima tengteng bomtsi kra chongha jiika, ümniiraq ngi ka atsea mirbaiq haü. Kiimaq ngi raq ümniima tsii chongkuqha jiimin, ümniiraq ümtsantsii ri kuq maü.”

¹⁶Kra ningkhan, Hokhamwe Jedekia raq ngi ma ahukse maq akha kiqukham kuqto. “Ngi raq atra Shiikeawe man na, nashiq ma tsitsü ketiwe Shiikeawe man na, atiitum lata ngutiikang, ngi raq ümniika tsat baiq mang, riimakla ümnaq tseabaiq tankhantibi maiq jaq niimin kiinong kuqbaiq mang.”

¹⁷Kiijiishe ngi raq Jedekia ma, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq akha chongto nguta chongkang, “Ümniiraq ümkhum ka Babilon mung hokhamwe siihiipbi jaq na kiinong kuqhaü la, ümniisaq ka milun haü. Kiimaq ara chela ka wa maq chaqbaiq mak miraq. Ümnaq nai ümjamti thun ka mitiichhii wan.

¹⁸Shatmaq ümniiraq ümkhum ka tsangshiq ma kiinong kuq maü raüla, ara chela ka Babilon mungti jaq khon mong niishe mikuqbaiq. Krai mren tsangshiq raq arka wa maq michaqbaiq. Kiimaq ümniimin tsangshiq jaqkhon mong wa lunlot maü mirhaü.”

¹⁹Shatmaq hokhamwe raq treto, “Ngi ka namungti Babilon mungti rai pong wantaq kriima haitiikang. Jursap ngi ka tsangshiq jaq khon na moke baiq wan min moraq miraq. Raüta tsangshiq raq ngi ka tsat raüta pinthum motiicham chao wan moraq miraq.”

²⁰Kiijiishe ngi raq ngukang, “Ümniika tsangshiq jaqkhon mong na kiinong kuqbaiq mak miraq. Ngi raq ümniima TATIWE bomtsi kra tai laq nguta tiipaiqnea tiikang. Kra nguraü ka phanrap ümniima ahea miraq. Kiimaq ümniisaq ka atiiwong mirkuq.

²¹Shatmaq ümniiraq TATIWE bom kra tai maü tlea laüta tsangshiq puk na nyap maü raüla, ümniima chamchao jonghea asi miraq nguta TATIWE raq ngi ma riisham mak maq tiichhikuqto.

²²Ngi raq riisham mak maq chhikang, jechakre kong ka Juda mung hokhamwe jam mong wa dongho raüta, Babilon mung hokhamwe sengi ajong alabi phana shea wanto. Tailaq tsangshiq raq awa wan lam maq akha nguta ngutlo: ‘Hokhamwe kongti ahea pinthumbi raq apaiq ka lamjiq na tiishonto, tsangshiq raq apaiq ka tsangkhiqliip na rongto. Kra ningkhan ümchaü sanha ahok ka boq chum niishe thapwato, akongtibi raq apaiq ka miimbaiqto.”

²³Kiijiishe ngi raq tiitsuq akha ngukang, “Namnyung tiim thun kiimaq namsetiim thun ka wiitarü Babilon mungti jaq khon na mikiinong kuq baiq. Raüta tsangshiq raq mishea wan. Kiimaq ümniimin tsangshiq jaq khon mong wa lun lot maü mirhaü. Babilon mungti hokhamwe raq ümniika munglu shumwi ma mishea wan. Raüta ara chela ka wa miishe michaq baiq. Raüta botkhulai rai mishotbaiq.”

²⁴Kiijiishe Jedekia treto, “Ümniiraq ara nanai riibomkai arka maiq ju miimin tho naq tlapkiq. Kiimaq ümnaq tiikai song chang min ahü miraq.

²⁵Riita ajong alabi raq ngi ka ümniirai riibomkang nguta thohe raüla, tsangshiq ka ümniiphana miki. Raüta nanai raq jamlai wa riibomkai kra miwai. Ümniiraq tsangshiq ma linham linhok chongkuq raüla, ümniika tsatbaiq mai mirhai nguta tsangshiq kiq mikhamkuq.

²⁶Kra nguraüla, ümniiraq tsangshiq ma, ümniika phaqték mong na naq shaq kiqshe. Kiijaq shaq raüla ngi ka atsai mirha nguta tiipaiqnea kang ngutli riichongkai nguta chonglaq.”

²⁷Krai mren, ajong alabi thun ka wiita ngi phana kito. Raüta ngi ma bom ka waito. Kiimaq ngi riimin, ngi ma hokhamwe raq jamkho chongtaq kra phanphan, tsangshiq ma chongkang. Tsangshiq raq ngi ma shiiteplep chang ka ahü she riito, Jamkhano ngukla nainai riibomkai kra taiti ka maiq jumin ahü riito.

²⁸Kiimaq, ngi ka hokhamwe jam rinkea khok na, re raq Jerusalem ka jiiwan ranaiq na saüli shaqto.

Jeremia 39

Jerusalem Ka Thento

¹Jedekia raq Juda mung na hokham jawanli maq wiitiikaü she angu na kra rawiwa jipi lüroqshi angu na Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq asengi phenlabi tlotli sheaho raüta Jerusalem khat kai kito. Raüta Jerusalem ka khatto.

²Riita Jedekia ka hokham jawanli maq wiiroqshi ri wiishi she angu na, kra rawii wa jipi lüblai lü na kra lüwa jiha ratiikaü ranaiq, na re raq Jerusalem chela kiitelong ruk thun kra tiibun siiqbaiq wanto.

³(Babilon mungti raq Jerusalem ka jiiwan jai maq, Babilon hokhamwe sengi ajong alabi thun ka wato. Raüta Wang Mong Ba Kilamchong ba na tsangshiq ka thungto. Kiijaq Nergal Sarejar, Samgar Nebo, Sarsechim, kiimaq maiq weshi Nergal Sarejar thun kra ngadamto.)

⁴Kra akhing na Hokhamwe Jedekia nai apaiq sengi phenlabi raq kra re nok chela mong na nyap wan kra chhi raütiishe, tsangshiq ka rawa mong na chela mong kiiwa chiimjin juhoto haijaq nguta manto. Tsangshiq ka hokhamwe petsiro sonruk mong lam maq juhoto. Raüta kilamchong lam kiimaq riita chela ruk wiinai heawea kiimaq juhowi raüta Jordan rai tan na kailam nü nü na juhoto.

⁵Shatmaq Babilon mungti phenlabi raq Jedekia ka johu raüta, Jeriko chela tho na hiqthung tan kiiwa lohoto. Raüta lapto. Raütiishe tsangshiq raq apaiq ka Hokhamwe Nebukadnejar phana shea wanto. Kra akhing na apaiq ka Ribla chela na riito. Ribla chela ka Hamath chela wang na riito. Kiijaq Nebukadnejar raq Jedekia kha ka pho raüta, tiishutto.

⁶Ribla chela maq Nebukadnejar raq Jedekia setiim ka Jedekia makki na jiiqbaiqto. Kiimaq apaiq raq Juda mung wa ajong alabi thun kiimin kiijaq jiiqbaiqto.

⁷Kra jai miishe, apaiq raq Jedekia mak ponai ka tlat baiqto. Raütiishe apaiq ka Babilon mung na munglu shumwi ma sheawan miitu jin raü kharü maq tiikhato.

⁸Kiimaq anü na Babilon mungti phenlabi raq hokham jamkaü kra kiimaq mungmaiqse jam thun kra wa maq bunlak chaq baiqto. Raüta Jerusalem chela ruk thun kra wiita tiibun baiqto.

⁹Atiisup niishe phentu ajong pinthumwe Nebujaradan raq, mungmaiqse kiijaq atiichongkiti thun kra munglu shumwi kong ma, maiq wiijamti Jerusalem ka apaiq jaq khon na tiishaü baiqtibi krai adam na Babilon mung niishe tsuq wanto.

¹⁰Apaiq raq miitsan miijan pinthumti thun ka Juda mung niili tiichongbaiq thüto. Tsangshiq thun ka wak hü jamhüti kong siisaq riito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma spiqtsiro thun nai wak ram thun kra likuq thüto.

Jeremia Ka Phaqték Mongwa Tiidongto

¹¹Shatmaq Hokhamwe Nebukadnejar raq phentu ajongwe Nebujaradan ma aming ka akha kuqto:

¹²“Kilaq. Laüta Jeremia ka rit laq. Laüta apaiq ka aheawiq maq shiililaq. Apaiq ka naq tiichamchaokiq. Shatmaq apaiq raq jamlai khrum wa jaü tlaq kra khrum kuqlaq.”

¹³Krai mren, Nebujaradan raq siihiipbi ajong pinthumbi Nebushajban nai Nergal Sarejar rai kiimaq Babilon mungti hokhamwe sengi ahinti ajong alabi thun rai ki raüta,

¹⁴ngi ka hokham jam rinkea khok mong wa tiidong kito. Raüta tsangshiq raq ngi ka Ahikam se Gedalia, apaiq ka Shaphan ma asaü she, kriiwe wokhong na ngi ka aheawiq maq jam na sheathü wan ronglaq nguta aming kuqto. Krai mren ngi ka kiijaq nanok rai she siwan dam kang.

Ebedmelekh Ma Aransea Chang Asi

¹⁵Ngi ka hokhamwe jam rinkea khok na phaqték mong na sitiikang liipan na, TATIWE raq ngi ma chongto,

¹⁶Sudan mungtiwe Ebedmelekh ma, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, akha ngutlo, “Ngi raq ümniima ara chela ka ashthen mirbaiqha nguta chongkang irai mren, ümchaü Ngi raq ara chela ka atiithen she mirbaiqha. Tiijong lu wan mang she. Riita arshe hongtha wan raüla, ümniiraq maiqmii mak miishe michhi haü.

¹⁷Shatmaq, Ngi, TATIWE raq, ümniika mikhup wongkuqha. Kiimaq ümniika ümniiraq junok mo haisong tlaü, kriinok jaq khon mong na kiinong kuqbaiq mak miraq.

¹⁸Ngi raq ümniika khup wong kuq shat maq mithüha. Krai mren, ümniika tsatbaiq mak miraq. Ümniiraq ümkhum ka tiichhii wan laüta, milun wan haü. Jamkhano ngukla ümniiraq Ngi ma kamtsantsii thutlaü. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 40

Jeremia Ka Gedalia Raishe Sito

¹Phentu ajongwe Nebujaradan raq ngi ka Rama chela maq kharü mong wa diibaiq jai, TATIWE raq ngi ma chongto. Ngi ka kiijaq kharü maq kha raüta, Jerusalem wa maiq thun kra i kiimaq Juda mung wa mungmaiqse munglu shumwi kong Babilon na shea wan miitu tsuq wantaq kriiti rai tsuq wan damto.

²Phentu ajongwe raq ngi ka pongba na sheahoto raüta waito, “TATIWE, üm Shiikeawe raq armung ara mitiithen baiqha nguta tiiphiipje dongdii riito.

³Riita ümchaü min apaiq raq jamlai wa mirha nguta chongtaq kriishe kloto. Arthun thenjen wantaq arka nammungti raq TATIWE man na ngarai tang kha na kiimaq apaiq kiq khii wan kha maq saü wato.

⁴Riita ümchaü ngi raq ümjaq dang wa jinraü kharü ka adii she riibaiq tiikang. Lata ümniika wase miishe tiija tiikang. Ümniika ngi rai Bebilon mung na wadam lungwiitläü jiika, ümniiraq thi. Kra ngu raüla ümniika ngi raq miliikuq kang. Shatmaq ümniika waro maü jiika, kriimin ümniiraq thi. Ümnaq miitu armung ka binlu binli. Ümniiraq aroro hiq kiina kilaüta silaq.”

⁵Riita ngi raq tre mang kangtiishe, Nebujaradan raq nguto, “Gedalia, Ahikam se kiimaq Shaphan ma asaü phana kilaq. Apaiq ka Bebilon mung hokhamwe raq Juda mung na chela thun kra peng ma wanghuptiwe ma shongto. Ümniika apaiq rai sikai mimai, riimakla ümniika ümriiba na kiraü jiiwa ahea miraq nguta ümniiraq tiimatläü kiijaq sikikiq.” Raütiishe apaiq raq ngi ma kongphiq ashi kuqto. Kiimaq lamsea kuqto. Raüta ngi ka tiiwa baiqto.

⁶Ngü ka Gedalia rai Mijpa chela na sikai dam kihokang. Lata nokmai qse armung na aso atiichong thüti kriiti rai sidam kang.

Gedalia Ka Juda Mung Na Wanghuptiwe Ma Shongto

(2 Ho 25.22-24)

⁷Juda mungti ajong alabi wiijam kiimaq phenlabi wiijam riika Bebilon hokhamwe puk na nyap mak dea. Tsangshiq raq Bebilon hokhamwe raq Gedalia ka Juda mung peng wan miitu wanghuptiwe ma shongto. Raüta Bebilon mung na tsuq wan mak dea mungmai qse ümchu wa tiichong kitaq miitsan thaq niimin miitsan pinthumti thun kra peng miitu arang kuqto nguta tsütsa ka taito.

⁸Krai mren, Nethania se Ishmael, Karea se Johanan, Tanhumeth se Seraia, Netopha hiq wa Ephai setiim, kiimaq Maka hiqti Jejanian thun ka tsangshiq kongtibi thun shea raüta Mijpa chela na Gadalia rai riihumwa wawanto.

⁹Gedalia raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ngü raq namshiq ma kamtu kamtaq maq chongtiikang, namshiq ka Bebilon mungti puk na nyap wan ma jamlai haisong chang ahü. Namshiq ka armung na aheawiq maq shongnga ronglaq. Lanta Bebilon mung hokhamwe kli shiikum pan ronglaq. Kra raüla, namshiq ka hansang rakhang maq misi han.

¹⁰Ngü ka Mijpa chela na misiha. Lanta Bebilon mungti ka ajaq ki raüla, ngi ka namshiq khuthaq na kiimwe ma mijaha. Lanta petsi wiq tsam kra mirchomhan kiimaq spiqtai, petsi, olip tai thun kra tsamtiip na mithü han. Kiimaq hiqshong thun kiijaq namshiq raq aroro na shong nga lanta sironglaq.”

¹¹Kiimahali kra liipan bala siili, Israilnok Mob mung na, Ammon mung na, Edom mung na, kiimaq maiq mung ahin pahea na apin jin rai thun tlotli raq, Bebilon mung hokhamwe raq Israilnok aso atiichongki mungmai qse thun ka, Juda mung

na tiisi nongtlo nguta tsütsa ka taito. Kiimaq apaiq raq Gadalia ka tsangshiq thaq na wanghuptiwe ma shongto nguta tsütsa ka taito.

¹²Krai mren, tsangshiq raq maiqmii sichang pong mung hiq shong thun na arnyin rai kiiwa tiido rang laü wanto. Raüta Juda mung niishe jang wanto. Tsangshiq ka Mijpa chela na Gedalia rai riihumwato. Kiimaq tsangshiq raq che kiimaq petsi wiqtsam pahea rongboq riichom romto.

Gedalia Ka Tsatbaiqto

(2 Ho 25.25-26)

¹³Arjai miishe, Johanan nai phenlabi pengti welabi jurwa Bebilon puk na nyap mak deati thun kra, Gedalia rai riihumkai Mijpa chela na wato.

¹⁴Raüta tsangshiq raq apaiq ma akha nguto, “Ammon mung hokhamwe Baalis raq Ishmael ka ümnaq tiitsea wa tiiwato ngo ka saptlaü sha?” Shatmaq Gedalia riika lam mak dea.

¹⁵Kiijiishe Johanan raq apaiq ma, apaiq honhon se na chongto, “Ngi kilata Ishmael ka tsatki pha. Kra ngu raüla jurwa tsattaq kra jurmin sap mak miraq. Apaiq ma ümniika jaram tiitsea wa? Kriishe nguraü ka ümwokhong na siti Jehudinok thun kra wiita pongpin riipin she khata mipinki? Krai mren, Juda mung na aso atiichongki thun mungmaiqse miitu ka athen wan changli she khata miraq.”

¹⁶Shatmaq Gedalia raq treto, “Kriika naq riikiq! Ümniiraq Ishmael ma bom nyan tlaü kriika teng mak!”

Jeremia 41

¹Kra rawii niili, jipi lümiishi angu na, Nethania se Ishmael kiimaq Elishama ma asaü she, apaiq ka lüwase ashi, kiimaq apaiq rai hokhamwe sengi ajong pinthumbi phongwa weshi kra kongtibi maiq weroqshi shea raüta Mijpa chela na wanghuptiwe Gadalia liiwa nguta wawanto. Raüta tsangshiq tarü adam na dungsea rea lowanto.

²Kriiwa Ishmael nai akongtitiim maiq weroqshi wataq kriiraq maiqmii nepja ka chat rang raüta Gedalia ka tsatbaiqto.

³Ishmael raq Mijpa chela na Gedalia rai Israilnok ümchuwa asi riitaq kriimin wiita tsatbaiqto. Kiimaq Bebilon mungti phenlabi thun kra bala kiijaq asi charaitaqtı thun kriimin tsatbaiqto.

⁴Kriimaq napjai na, Gedalia tsatbaiqtaq tsütsa ka maiq ahinti jurmin misap shaq na,

⁵maiq kongshi maiqwere roqtiichat ka Shekhem chela, Shilo chela, kiimaq Samaria chela maq aki saühoto. Tsangshiq ka tsang nübin thun sije, raüta tsangkhu tsangkhea ka achai raüta tiichai miiphai wunthaü riinaü sam raqraq,

kiimaq tsangdü niimin ami atsi phan tiihan raüta saühoto. Tsangshiq ka rai awong thun, kiimaq honglu na kechang homseng thun ka Shomjam na kekai ma nguta hoho raüta saühoto.

⁶Kra chhiraüta Ishmael ka tsangshiq rai riihumkai Mijpa chela maq aho anyi lam maq tsangshiq phana wawanto. Raüta apaiq ka tsangshiq phaniishe saüki raüta sanha, apaiq raq tsangshiq ma akha nguto, “Namshiq ka Gadalia rai riihumwa hanjaq ahea miraq.”

⁷Krai mren, tsangshiq ka chela mong niishe nyap wanto. Riikiita Ishmael nai akongtitiim raq tsangshiq ka jiiip baiqto. Raüta maiq maa phong kriika khappong ashi mong kiijaq dobaiqto.

⁸Shatmaq kra maiq phong wa maiq weroqshi raq Ishmael ma akha nguto, “Mangchan laüta naishiq ka naqtsatkiq! Naishiq jaq na bunwong, jaili, olip petsi tai, kiimaq ngiq ngu wak ram na abaiq arthü hai asi.” Krai mren apaiq raq tsangshiq ka tsatmak dea tihangto.

⁹Ishmael raq apaiq raq atsatbaiq maiq maaphong dobaiqtaq khappong ka ajong wiq kaü riito. Kriika Hokhamwe Asa pat na apaiq raq Israil mungti Hokhamwe Baasha raq long wantaq akhing na athuthü riito. Ishmael raq kra khappong ka maiq maa phong maq tiimabaiqto.

¹⁰Kra lot raütiishe apaiq raq hokham setiim jechaksere nai kiijaq Mijpa chela na siti mungmaiqse ajong phentuwe Nebujaradan raq Gedalia wokhong na atiisithü thun kra munglu shumwi ma lap wan raüta tsuq wanto. Raüta apaiq raq shumwikong ka shea wan raüta Ammon mung na walam nü kiiniishe wawanto.

¹¹Kiijiishe, Johanan nai apaiq rai siti phenlabi pengti ajong alabi raq Ishmael raq ashut mat klotaq tsütsa ka taito.

¹²Krai mren she tsangshiq raq tsangshiq sengi phenlabi kra shea raüta apaiq jai ka jowanto. Raüta apaiq ka Gibeon chela tho na ajongwiq thamchum ashi asi kriijaq lowanto.

¹³Kiitiikaq Ishmael raq shumwikong alap wan kriiraq Johanan nai ajong alabi phenlabi thun kra apaiq rai chhito. Kra chhiraüta tsangshiq ka chochikhiq she riito.

¹⁴Kiimaq tsangshiq ka jai nü na jang rang raüta tsangshiq phanü niishe jutrangto.

¹⁵Shatmaq Ishmael nai apaiq kongtibi maiq wetiichat ka Johanan raq tsatlap mak dea juhoto. Raüta tsangshiq ka Ammon mung niishe tiipaü juhoto.

¹⁶Kiijiishe Johanan nai ajong alabi phenlabi kriiraq Ishmael raq Gedalia tseabaiq jaishe Mijpa chela wa mungmaiqse rewa shumwi ma atsuq wan kong kra

phenlabi, jechakre kong, nosere kong kiimaq ashoqwetiim kong thun kra tsangshiq wokhong niishe peng wanto.

17-18 Tsangshiq ka Bebilon mungti ma ahai riito. Jamkhano ngukla Ishmael raq Bebilon hokhamwe raq Juda mung peng ma wanghuptiwe Gedalia ashongthü kra tsatbaiqto. Kra ningkhan she Bebilon mungti ma hai ma tsangshiq ka Ejiq mung niishe laü hoto. Alaüho lam maq tsangshiq ka Bethlehem chela tho na Geruth Chimham na japhoto.

Jeremia 42

Mungmaiqse Raq Jeremia Ma Tsangshiq Miitu Achu Tiijaüto

1 Kiitiikaq phentubi tlotli rai adam maq Karea se Johanan kiimaq Heshai se Ajarai kiimaq mungmaiqse ajong aran wiita kunli ka kiqshi maq ri raüta,

2 ngi ma chongto, “Mangchan laüta naishiq raq jamlai wa jaütiikai kra shamkuqlaq! Nashiq TATI Shiikeawe jaq wa, naishiq miitu achu jaü laq. Naishiq re jaq song ümchuwa tiichongkaiti thun tlotli miitu achu jaü kuq laq. Man na nashiq ka maiq pahea riikai. Shatmaq ümchaü sanha atsapseli she tiichongkai. Arka ümniiraq ümmak maq achhihaü.

3 TATIWE jaq wa nashiq Shiikeawe jaq wa achu jaülaq, apaiq raq nashiq ma nashiq ka ümnü na kai chang wa kra lam mitiichhikuq laq. Kiimaq nashiq raq jamlai phan klo chang wa kra mitiichhikuq laq.”

4 Kijjiishe ngi raq trekang, “Ahea na, ikhijjiika. Ngi raq nashiq TATIWE, Shiikeawe jaq wa achu mijaü kang. Namshiq raq ngi ma chong lan kra phan phan, kiimaq apaiq raq ngi ma jamlai wa chongjiiq kra namshiq ma michong kang. Ngi raq namshiq ma jamlai bom min dampäü mang michong kuq kang.”

5 Kijjiishe tsangshiq raq ngi ma nguto, “Riita naishiq raq ümnaq lümaq, naishiq ma jamlai phan aming wa kuqtaq, kra langmai tlea hai jiila, TATIWE apaiq riili she dea riikhaqli maq tsapkapkap raüta naishiq tiishut saqse mikuqlaq.

6 Naishiq raq taima ahea riiklo, abi riiklo, naishiq raq TATIWE, nashiq Shiikeawe jaq wa ümnaq nang nga achu jaü kuqlaq nguta chongtiikai kra mitaihai. Naishiq raq apaiq aming ka lang hai jiila, nashiq ma khu asang miraq.”

TATIWE Raq Jeremia Achujaü Treto

7 Raroqshi sijai na TATIWE raq ngi ma chongto;

8 krai mren ngi raq Johanan kiimaq apaiq rai siti phenlabi ajong alabi thun tlotli, kiimaq mungmaiqse maiq ahinti thun kri adam na triitam heakang.

9 Lata ngi raq tsangshiq ma akha chongkuq kang, “TATIWE, Israilnok Shiikeawe, namshiq raq ngi ma apaiq jaq wa achu tiijaülan kriiwe raq akha ngutlo,

10‘Namshiq ka lungwii tsantsii maq armung niili la sihan jiila, ngi raq namshiq ka mitiijonglu wanha kiimaq ngi raq namshiq ka runbaiq mang. Ngi raq namshiq ka michhi jang wanha. Kiimaq namshiq ka phaibaiq mang. Ngi raq namshiq khuthaq na tiithen jen baiq wan kang kra miitu itsan ka kai bitlo.

11Namshiq ka Babilon mung hokhamwe ma naqhai rongkiq she. Ngi ka namshiq rai asi. Krai mren apaiq ningkun jaqkhon wa ngi raq namshiq ka mitiichhii kuqha.

12Jamkhano ngukla, Ngi ka mangchan heawe, Ngi raq apaiq tsan na namshiq miitu tiihang wan mangchan mitiitsi kuqha. Lata apaiq ma namshiq ka maiqmii jam na tiijang wan miitu tsantsii mitiichhi kuqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.’

13-15“Shatmaq namshiq ümchaü ümchuwa Juda mung na tiichong kilanti thun riika TATIWE namshiq Shiikeawe kiqkhii ka maimak she. Kiimaq armung arjaq shong nga wan nong ka tlea maimak she. Namshiq raq, ‘Riimak, naishiq ka Ejip mung niishe mikiho hai. Laita kiijaq misiki hai. Kiijaq naishiq ma chiqdong redong min ahüshe miraq. Kiimaq kiijaq redong hünongtam trang ka tai mai she miraq. Kiimaq ram raq amang ka tsai mai she miraq,’ nguta ngoka maimak she. Namshiq raq kriila nguhan jiila, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq ngutlo, ‘Shatmaq namshiq ka Ejip mung na sikai dongdii ngutiishe nguholan jiila, ahea siki rangkiq.

16Riita kriishe nguraüla, ümchaü namshiq raq redong ma haitlan kriiraq namshiq jaika mijoho. Raüta namshiq ka ashii mirho. Kiimaq namshiq raq ramdong ma haitlan kriiraq, namshiq jai ka mijoho. Raüta namshiq ka ram raq Ejip mung niishe mijiim han.

17Maiq ümchu riiwa Ejip mung niidea laüho ratlo nguta hongla tlanti thun ka, kiimaq kiijaq shongkai raa dongdii nguta honglatlanti thun ka redong na mitsai han. Riimakla ramdong raq mijiim han. Riimakla thadong raq mijiim han. Kra Ngi raq tsangshiq khuthaq na athen jen wan sawa tiisaü wan tiikang kra mong wa, tsangshiq phong wa maiq ka ashi ra min tiichong mak mitsai, kiimaq weshi ra dongdii min lunmak miraq.’

18“TATI, Israilnok Shiikeawe raq ngutlo, ‘Ngi raq itsankhiq walüwa ikha hengtlaq kra Jerusalem na siti khuthaq na jamkho tlü chaq kang, namshiq ka Ejip mung na laüho han jiila, ngi raq namshiq khuthaq niimin kra mitlü chaqha. Namshiq ka maklii jai na tiijang phat phiiptsi jiiptsi mithen wan han. Maiqse raq namshiq thenjen wan kra chhi raüta slaislii thophi riiqphi mishummii wan. Kiimaq namshiq mang ka chong raüta maiqse raq manson shiiton ma mitiija wan. Namshiq ara hiqshong arka thongshi chhinong man she mirhan.’”

¹⁹Kiijiishe ngi raq chong kang, “TATIWE raq namshiq Juda mung na aso tiichongki lanti thun ka Ejip mung na naq laüho rongkiq nguta ngutlo. Arningkhan ümchaü ngi raq namshiq ma tsiilam bomtsi chong tiikang.

²⁰Namshiq raq ashut pinthum thapthi tlan. Namshiq raq ngi nangnga TATIWE, nashiq Shiikeawe jaq wa achu jaü kuqlaq nguta chong lan. Kiimaq namshiq raq ngi ma kiqkham kuqlan apaiq raq jamlai aming wa kuqtlaq kra phan phan phanrap miklo hai nguta ngulan.

²¹Krai mren ümchaü ngi raq namshiq ma chongkang she. Shatmaq namshiq raq ümchaü ka TATIWE nashiq Shiikeawe raq ngi lümaq namshiq ma bom tiichongtaq kra wiita she jinbaiq wan lan.

²²Kra ningkhan ümchaü sanha, ara tsan na tiitsang ronglaq: Namshiq ka redong na mijiim han; riimakla ramdong raq mijiim han; riimakla thadong raq mijiim han; namshiq ümra mung na sikai wa laüho tlan, kiijaq mijiim siq han.”

Jeremia 43

Jeremia Ka Ejip Mung Na Sheahoto

¹Ngì raq mungmaiqse ma TATIWE, tsangshiq Shiikeawe raq tsangshiq ma jamlai bom wa tiichongkitaq kra chongkuq lot kang.

²Kiijiishe Hoshai se Ajaría kiimaq Karea se Johanan kiimaq mungmaiqse phong wa ashkongtamli siti kong rai adam maq ikiq ka akhiishe khiito, “Ümniika arot. TATIWE nashiq Shiikeawe raq ümniika naishiq ma Ejip mung na naqsiki rongkiq nguta tiichongki mak.

³Neria se Barukh raq ümniima naishiq ngeng raüta lule kloto. Kriika Bebilon mungti phenlabi raq naishiq ka tsangshiq wokhong na mithü laq. Raüta naishiq ka atsea mirbaiqlaq, riimakla naishiq min Bebilon mung na mitsuq wan laq nguta lule klotlo.”

⁴Kra ningkhan she, Johanan riimin kiimaq phenlabi ajong alabi riimin kiimaq mungmaiqse riimin jurmin TATIWE raq Juda mung niili sironglaq nguta aming kuqtaq kriika langmak riito.

⁵Krai mren she, Johanan nai phenlabi ajong alabi tlotli raq Juda mung na mungmaiqse ümchuwa abung akhii tiichongtaq kra Ejip mung na tsuqhoto. Tsangshiq rai Juda mungti pong mung pahea na atiinyin rai wa Juda mung na ajang wanti thun kriimin wiita Ejip mung na tsuqhoto.

⁶Maiqwere thun, jechakre thun, nosere thun, kiimaq hokhamwese jechaksere thun wiita tsuqhoto. Tsangshiq raq phentu ajongwe Nebujaradan raq Gedalia wokhong na mungmaiqse ümchuwa tiisithütaq kra kunkun, Barukh nai ngi miitaq nong nong wiita tsuqho raüta Ejip mung na laü hoto.

⁷Tsangshiq raq TATIWE aming ka jinto. Raüta Ejip mung na laühoto. Raüta Ejip mung na luhea na Tahphanhes chela kiina saüli laü hoto.

⁸Kiijaq Tahphanhes chela na, TATIWE raq ngi ma nguto,

⁹“Kiitelong ajong jong ka riichom dolaq. Laüta ara chela na munghupti rung jam rinkea na kiitelong keathung na kilamchong lam kiijaq hiq mong na lapthülaq. Kra longkaü thun lapthütlaü kra Israilnok mungmaiqse wiijamti raq chhishat na lapthülaq.

¹⁰Kra lot laütiishe tsangshiq ma chongkuq laq, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ijaqshise Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar ka ara chela na misheahoha. Kiimaq apaiq raq apaiq hokham ngacho ka ara ümchaü ümniiraq longkaü thun laplaü arthaq na mitiinga kiimaq apaiq raq ahokham tombutip ka ara longkaü thun arthaq na mitiipii chan.

¹¹Nebukadnejar ka kiraüta Ejip mung ka mikhat. Raüta mitang wan. Mungmaiqse phong wa juwa thadong raq tsai chang athiiq, kriiti ka thadong na mijiim. Maiq ümchuwa munglu shumwi kong ma tsuq wan chang athiiq, kriiti thun ka munglu shumwi kong ma pongmung na mitsuq wan. Kiimaq maiq ümchuwa redong na re raq tseabaiq chang athiiq, kriiti ka rejaq na mitsai.

¹²Ngi raq Ejip mung na sitlaq phra shomjam thun ka wa maq michaq baiqha. Kiimaq Babilon mung hokhamwe raq Ejip mungti sumla phra thun ka wiijam ka wa maq michaq baiq. Kiimaq wiijam ka apaiq raq aho mirwan. Skurümti raq akhea thum wa tlai nai tiichea thun ka jamkho tiisiirai sibaiq raüta samtlaq ikha, Babilon mung hokhamwe riimin Ejip mungwa tsiiq nai nyamtum thun ka wiita tiisiirai miho pha q wan. Raüta Ejip mung ka kealoklok she mibaiqthü. Raüta apaiq ka sreajongwe alachong dokdok she tsang mung na miwa wan.

¹³Apaiq raq Ejip mung wa Heliopolis chela na tsan na tiitsang chang asii longkaü thun ashong kra atiibun mirbaiq. Kiimaq Ejip mung wa phra sumla shomnoq chang shomjam thun kra wiita wa maq chaq raüta mitiithen baiq.”

Jeremia 44

Israilnok Ejip Mung Na Siti Ma TATIWE Tsütsa

¹ TATIWE raq Israilnok Ejip mung na Miqdol chela na, Tahphanhes chela na, kiimaq Memphis chela na, kiimaq shemai nü mung na siti thun ma chonglaq nguta ngi ma chongto.

²TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq nguto, “Namshiq maiqmii raq chhilan she, Ngi raq Jerusalem nai Juda mung wa chela ahin thun wiita tiithenbaiq kang kra. Ümchaü niitaq saüli kra chela thun ka ariim arki abun kaiwi sitlo kiimaq maiq ka jumin simak ahü.

³Jamkhano ngukla kiijaq siti mungmaiqse raq abi kloto. Raüta itsan tiikhiqto. Tsangshiq raq phanhin sumla phrakau thun ma honglu thun takuqto. Kiimaq phra kau thun tsangshiq riimin sapmak, namshiq riimin sapman, namtitiim riimin sapmak phra thun ka shomnoq wanto.

⁴Ngi raq namshiq phana ijaqshisetiim shammibi riilü wantlii ibom tiichongkai tiikikang. Tsangshiq raq namshiq ma ara riiqkhiq ngi raq pinthum saisitiikang kra naq klo rongkiq nguta ümtinkhan wa chongkuqto.

⁵Shatmaq namshiq raq ibom taiman riilan. Kiimaq brorii man riilan. Namshiq raq laihin phra thun ma honglu take ka kra thaq man phan riilan.

⁶Kra ningkhan she, Ngi raq itsankhiq walü tu maq Juda mung na chela thun kra kiimaq Jerusalem chela mong na chiiheawea lam thun kra wiita wa maq chaqbaiq kang. Krai mren, kra chela thun ka wakhiim wabun phongli she sitlo. Ümchaü niitaq saüli kriithun ka hiqmiq changkhü miishe jakito. Maiq maklii na phiiptsi jiiptsili she sitlo.

⁷“Riita, arningkhan na, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, ümchaü namshiq ma ara bom waitiikang, namshiq maiqmii ma abi arthun jaqsham arka jamlai nguto shamtlan. Riita namshiq raq maiqse khuthaq na, maiqwere, kiimaq jechakre, kiimaq nosere khuthaq na kiimaq noshiisetiim khuthaq na, athen wan chang jaqsham ka jamlai nguto shamtlan? Ara klo tlan arkha na namshiqnok ka chongthum ma mija wan han riimak sha?

⁸Namshiq raq ara Ejip mung na silanta sumla phra thun kra shomnoq wan lanta kiimaq laihin phra kong ma honglu takuq wan lanta, itsankhiq ka jamlai nguto shaütlan? Namshiq raq arthun ashut klo wan tlan ara, namshiq maiqmii rilung kra tiithenbaiq wan miitu klo tlan riimak sha? Krai mren mangjong hiq na maiq mung ümchuwa sitlaq kriiraq namshiq ka thophi riiqphi raüta mishummii wan, kiimaq namshiq mang ka chong raüta maiq ma mansonke bomtsi ma mitiija wan riimak sha?

⁹Namshiq raq alaq she sha riibaiq lan, man na namtitiim raq abi ashut pinthum Juda mung na chela thun na kiimaq Jerusalem chela chiiheawea lam jong thun na klo wantaq ira? Juda mung hokhambi raq, kiimaq tsang nyungtiim raq, kiimaq namshiq raq kiimaq nam nyungtiim raq klo wan lan ira?

¹⁰Shatmaq ümchaü ranaiq niitaq saüli, namshiq tsantsii ka klai wan man dea. Namshiq raq Ngi ka shreng wan man dea, kiimaq Ngi raq namshiq ma nai namtitiim ma kuq wan kang tri raütu kra lang lanta siwan man riitlan.

¹¹“Riita arningkhan na, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe ka, namshiq ma wesang she mija wanha. Lata namshiq Juda mungti ka tlotli mitiithenbaiqha.

¹²Riita arningkhan na, Juda mung na maiq ümchuwa aso atiichongki thun raq ümchaü Ejip mung na laüho raa dongdii, raüta Ejip mung na shongkai raa nguta

honglatlaqti thun ka, ahea na, Ngi riitiq miliha. Tsangshiq ka tiithumpak laimiq mitiithum baiqha. Tsangshiq tarü kunli, ajong aran wiita kunli Ejip mung na mijiim. Redong akhing na riimakla ramdong raq mijiim. Tsangshiq thum wan kra chhi raüta maiqse makki na phiipsti chang miraq. Maiqse angu raq tsangshiq ka shummi shaq shaq raüta milii. Kiimaq tsangshiq mang ka chong raüta maiq raq manson bom shiiton ashi miishe mitiija.

¹³Ngi raq Jerusalem na siti jamkho redong na, ramdong na, kiimaq tha tiidong lata imo tiihokang, kiikhiisii Ejip mung na siti kiimin imo mitiuhoha.

¹⁴Juda mungti Juda mung baiqthü raüta Ejip mung na maiq ümchuwa, laühotaq thun ka kunkun, weshi min lun mak kiimaq weshi min tiichong mak mitsai. Tsangshiq raq Juda mung na siwa nong ro tsin-ngin tlaqti thun ka, tsangshiq phong wa maiq weshi ra dongdii min Juda mung na jang wan lumak she miraq. Maiq ashi ra min jang wan lumak miraq. Phanshi rase, wanshawe anai atsam lamlam se kli mijang wan lot.”

¹⁵Kra tai raütiishe maiqwere jurwa tsangnyungre raq lai hin phra thun ma honglu takuq wantlo nguta asap, kiimaq jechakre ümchuwa kiijaq chap raq raq raüta ibom chong kra taiti raq, kiimaq Ejip mung shemai nü mung na siti Israilnok thun kriiraq, mungmai qse kong ka pahea thungtlaq kriiraq ngi ma akha nguto,

¹⁶“Ümniiraq naishiq ma TATIWE mang na jamlai bom wa chongkuq laü kriika naishiq raq langmai.

¹⁷Naishiq raq man na jamlai miklohai ngutiwa chongkai, kriili miklohai. Naishiq raq naishiq phra nyungkaü, Ramungtan Hokham Nyung kriimiili honglu mitaakuqhai. Kiimaq naishiq raq apaiq ma che honglu thun kra mitiibok kuqhai. Arka naititiim riimin, naishiq hokhamwe riimin, kiimaq naishiq pengti tuwebi riimin, manniiphü Juda mung na chela thun maq, kiimaq Jerusalem chela na chiiheawea lam thun maq honglu kuq wanto. Kra kuq wankai akhing na, naishiq ka chamtraq arong awin siwankai. Naishiq ka chii the lüwa tonglong siwankai. Kiimaq jamlai chamchao litkot athüm alit min sap mai sikai.

¹⁸Shatmaq naishiq raq Ramungtan Hokham Nyung ma honglu take wan kra thaq wan kai miiphat she, laita che ka honglu na apaiq ma tiibok kuq mai she tsaq kai miiphat she, naishiq ka song aram riishe chamchao wankai. Naishiqnok ka redong akhing na pahea jiiim wankai. Kiimaq ramdong raütiishe jiiimwankai.”

¹⁹Kiimaq jechakre raq tiitsuqsaq she akha bomto, “Man na naishiq raq winsii ka Ramungtan Hokham Nyung sumla ikha lumlaita, apaiq ma honglu kuq wan tiikai niika, kiimaq che honglu ka apaiq ma tiibok kuqruq sitiikai akhing niika, naiwesetiim riimin ahea dea nguta som damtlo”

²⁰Kiijiishe ngi raq ikiq khiitibi maiqwere tlotli ma, kiimaq jechakre thun ma akha chongkuq kang,

21“Riita namshiq raq kiimaq namtitiim raq, nam hokhambi raq kiimaq namwelabi thun raq, kiimaq nammungti mungmaiqse raq Juda mung na chela thun kiijaq kiimaq Jerusalem chela chiihea wea lam thun na ümchuwa honglu takuq wantaq thun kriika, namshiq nga TATIWE riika chhimak dea kiimaq riimakla alaq rea riito sham ngutiisha tiima tlan?”

22Ümchaü ranaiq na saüli, nam mung ka hiqmiq changkhü miishe jakito. Maiq ka kiijaq jumin simak she. Nammung ka maiqphiip maiqjiip changli she sitlo. Nam hiqshong namrahai mang kra chong raüta maiqse raq manson shiiton ke bomtsi miili she tiijatlo. Jamkhano ngukla TATIWE raq namshiq raq abi kiimung tlan homa thun ka ninlot mak she riito.

23Ara ümchaü namshiq khuthaq na akha athen ajen wan akhing saüwataq arka namshiq raq laihein phra thun ma honglu kuq wan lanta TATIWE makki na ngarai tang wan lanta apaiq aming thun kra tlea wan lan kriikha na then lan.”

24-25Ngi raq mungmaiqse tlotli ma, akhek ka jechakre ma, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, Juda mungti Ejip mung na siti ma jamlai wa ngutlaq kra chongkuq kang: “Namshiq nai nam nyungtiim thun raq atitum lanta Ramungtan Hokham Nyung ma, kiqkham kuq wan lan. Namshiq raq apaiq miili honglu thun ka mikuq rong i kiimaq che honglu ka mitiibok kuq rong i nguta kiqkham raüpot khakuq lan ihata. Krai mren namshiq raq maiqmii kiqkham raüpot ka riikhaqli thüwan lan. Ahea thep klo wan tlan kata! Namshiq kiqkham raüpot ka samhea maq lang wan lili ronglaq! Namshiq raq sinkham wan lan kra samheawiq maq lang wanlili ronglaq!

26Shatmiitiina, ümchaü namshiq raq, Ngi TATIWE raq, namshiq Ejip mung na sitibi khuthaq na imang chong ningkun aheng pinthum chong lata sinkham bom chong tiikang ara tiitsang tai rong laq: Namshiq ma imang ara tiichong lata sinkham raüpot ka tiipaq wan mang she. Namshiq raq, ‘Ngi raq atra TATI Rakaü Hiqwe mang na tiitum tiikang!’ nguta imang tiichong mang she mirha.

27Ngi raq namshiq ka shiiman kuq mang she. Namshiq ka rongboq ma tiija mang she. Shatmaq namshiq ka athen she mir wan han. Namshiq tarü kunli mijiim han. Redong na mijiim han. Riimakla thadong na mijiim han. Namshiq ka thumpak mijiim han shaq wiiwii, jiim wan ruq mirhan. Weshi min tiichong man maq mijiim han.

28Shatmaq namshiq phong wa abungse, ralangse, aso se kli she tsaiman milun wan. Lanta Ejip mung wa Juda mung na mijang wan han. Kra aso tiichongki tlaq kriiti riisheti, namshiq bom sha tengta, sha ibom wa tengtaq, kra misap.

29Arka Ngi, TATIWE raq, namshiq ma ijaqsham maq mitiichhikuq wanha. Ngi raq namshiq ma ara hiqshong arjiili mo mitiuhoha kiimaq Ngi raq namshiq ka chongthum ma mitiijabaiqha ngutiikang kriika tengteng mikloha.

³⁰Ngi raq Juda mung Hokhamwe Jedekia ka jamkho apaiq tseabaiq tan khanti Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar jaq khon mong na kiinong kuqbaiq kang ikiikhiisii hali, Ngi raq Ejiip mung Hokhamwe Hophra kiimin ajaqtinok apaiq tseabaiq tan khantinok jaq khon mong na mikuq baiqha.”

Jeremia 45

Shiikeawe Raq Barukh Ma Kiqkham Kuqto

¹Josia se Jehoiakim raq Juda mung na hokham jawanli maq wiiblai she angu na, ngi raq jamlai wa inü maq chongkang kra Barukh raq lakdam na waiq thüto. Latiishe ngi raq apaiq ma chongkang,

²TATIWE, Israilnok Shiikeawe raq akha chongto, “Barukh,

³ümniiraq akha ngutläü, ‘Ngi raq athaqli mirbaiqha! TATIWE, raq ngi miika chamchao thaq na, tsanbi wokti kli tiitsuq kuqtlo. Ngi ka ümchaü sanha, aho anyi tsi raq, irok irii thun wiita ajamkai kun she. Kiimaq ngi ma nü tiitsak chang min ahü she!’

⁴“Shatmaq, Ngi, TATIWE raq ijaq maq ahaihun wanha kra asiiq she riibaiq tiikang. Kiimaq Ngi raq jamlai wa chhijang wan kang kriika, arangchong maq apha she riibaiq tiikang. Arka Ngi raq mangjong hiq raikhü tlotli wa miphaibaiq wanha.

⁵Ümniiriika ümnaq miitu pong na raitlii raüta liikuq raüjaq ahea chang ngutiisha tiima tlaü? Kriika naq tiimara kiq. Ngi raq mangjong maiqse kunli khuthaq na chamchao rathaiq mitiisaü wanha. Shatmaq ümnaq riawe kla ümniisaq ka thummak maq, ümniika ümriiba niili kiahü jiiimin, lun wan ruq milun haü. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Jeremia 46

Karkhemish Maq Riikhat Raüta Ejiip Mung Jiiimto

¹ TATIWE raq ngi ma mangjong hiq na siti maiq mung thun miitu chongto.

²Arka Ejiip mung maq phahoto. Apaiq raq Ejiip mung Hokhamwe Neko phenlabi ka Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Euphretis rai tho maq Karkhemish hiq maq khat raüta tangtaq kra chongtlo. Kriika Juda mung Hokhamwe Jehoiakim raq mung lang wanli maq wiiblai she angu na riito:

³“Ejiip mung phentubi raq riimtlo, ‘Maiqmii liiq thun ka tiije ronglaq, lanta rekhat kai kironqlaq!’

⁴Maiqmii kumrang kong ka tiije ronglaq! Lanta kumrang thaq na chaotlo ronglaq! Alen alen na chap rong laq! Maiqmii piq ka tiisi min ronglaq! Maiqmii jinpen samtong khuk na khesam ronglaq!’

⁵“Shatmaq Ngi raq jamlai wa chhitiikang?” nguta TATIWE raq waito. “Tsangshiq ka akiinyii raüta jai na jang rang jang wanto. Tsangshiq phenlabi thun ka tiinamtok khat baiqto; tsang haisitsi ma phiip raq tsai wanto, raüta tsitsü panthit jutrangto, kiimaq tsangjai nü na liimak she.

⁶Pinthum phiqhea juiti kiimin julot mak she; phenlabi ka lunlot mak she. Shekhu nü na, Euphretis rai maq, tsangshiq ka tiithap rai raütli jiiimto.

⁷Riita Nail rai chhang wantlaq ikha ara juwa? jürai ashi chhang wan raüjaq jüraikii thun lüm wantlaq ikha?

⁸Ahata Ejip mungti, Nail rai lüm wantlaq ikha lümtlo; jürai ashi raq jükii thun lüm wantlaq ikha. Ejip raq nguto, ‘Ngi ka michapha lata mangjong hiq ka milüm wanha; Lata ngi raq kiijaq siti mungmaiqse ka mitiijim baiqha.

⁹Kumrang kong ma aming kuqlaq lanta tiiju ronglaq, kiimaq leng thun kra tiijutlo ronglaq! Phenlabi ka tiiwatlo ronglaq; maiq thun Sudan mung nai Libia mung wa, liiq piraqchhaq maq, kiimaq Lidia mung wa liqhiip sreabi thun kra.”

¹⁰Arka TATI Rakaü Hiqwe Ningkun Ajongwe ranaiq; ümchaü ranaiq apaiq raq phuk milam; ümchaü ranaiq apaiq raq ajaqtinok ma mo mitiiho. Apaiq nepja raq tsangshiq ka awok mipheshaq wiiwii mibak pha, raüta tsan miheashaq wiiwii tsang tiijai ka minyang. Ümchaü ranaiq Ningkun Ajongwe raq ajaqti thun honglu na takuqtlo, shekhu nü na Euphretis rai maq.

¹¹Ejip mungti lei, Gilead wang na warong laq, lanta phum ka rit wa rongkiq! Namshiq phum thun ka jamtai mak thiihü; namkhum ka jamlai riimin healot mak she.

¹²Maiq mung thun raq namshiq jeangaü tsütsa taito she; loweatek raq namshiq hosii trang ka taito she. Phenla weshi ka arewe thaq na tiithap raitlo, raüta tsangnai wiita hiq na riwantlo.

Nebukadnejar Raq Ejip Mung Longto

¹³Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Ejip mung khatkai kitaq akhing na, TATIWE raq ngi ma chongto. Apaiq raq nguto,

¹⁴“Ejip mung na chela thun kiijaq chiiriim laüta chonglaq, Mikdol chela na, Memphis chela na, kiimaq Tahpanhes chela thun na akha chonglaq; ‘Tiije ronglaq namshiq maiqmii khum tiikhe miitu; namjaq na ümchuwa sitlaq kra wiita reraq mitiithenbaiq!

¹⁵Namshiq ningkun aheng phrakaü Apis ka jaro miqta? TATIWE raq apaiq ka tsatbaiqto!’

¹⁶Ümsengi phenlabi thun wiita tiithaptha raito raüta rejaq na tsaito; maiq loweatek raq weshi ma ngutlo, ‘Jaqllo! Nashiq jam na jang wan rong i, namung na wawan rong i; laita rewe nepja thaq wa nakhum tiichhii wantlo rong i!’

¹⁷“Ejip mung hokhamwe mang ka anye she mang ronglaq— ‘Banbok mii, Jurwa Apaiq Ma Akhing Ahea Tleabaiqto.’

¹⁸Ngi, TATI Ningkun Ajongwe ka hokham. Ngi ka atra Shiikeawe. Tabor Pum ka pumthun tarü thaq na acho pinthum, kiimaq Karmel pum ka khamjong chum na thaq chohea, ikiikha ümnaq khatkaiwiwe ningkun ka henghea miraq.

¹⁹Munglu shumwi na wawan miitu tiijeshat maq khe ronglaq, namshiq Ejip mungti raq! Memphis chela ka botkhulairai she mishot, hiqmiq changkhü ma mitiijabaiq, maiq jumin simak she miraq.

²⁰Ejip ka minsäu kaü kumchipo hea ikha, shekhu nü wa aki shemü kong raq anyiq ikha.

²¹Apaiq raq amaq kham asheaki phenlabi thun kiimin, minsäu sekong jamkhii ijasiq ikha. Tsangshiq raq re ka khat lot mak riito; tsangshiq wiita apin ajin jutrangto. Tsangshiq chongthum jawan ranaiq she saüto, tsangshiq laimiq then wan rahiqa saüto.

²²Ejip mungti ka paü khüthu ikha akhüthu trangliishe pinto; tsangshiq khatti rewe saü wan kiita. Tsangshiq raq apaiq ka mang doraq chhaq khatto, maiqwere raq pechong thun daqbaiqtlaq ikha,

²³kiimaq rum wa pero jonghea jiiqbaiqtlaq ikha. Tsangshiq ka awea lot chang riimak riito; tsangnok phenlabi ka kupchi longtlaq thaq na achan pahea riito.

²⁴Ejip mungti ma jea tiingaüto; tsangshiq shekhu nü mung raq khat raüta tangto. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

²⁵ TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq ngutlo, “Ngi raq Amon mung ma mo mitiihoha. Thebes chelati phra kaü ka Ejip mungti nai Ejip mungti phra thun kraia adam na, kiimaq tsangshiq hokhambi thun kraia mitiithen baiqha. Ngi raq Ejip mung hokhamwe ka laplata kiimaq apaiq ma kamti, asengi kong kra wiita alap mirwanha.

²⁶Lata tsangshiq tseakaiti Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar kiimaq asengi phenlabi jaqkhon na mikiinong kuq baiqha. Shatmaq rawiichii akhing niishe kla, mungmaiqse ka Ejip mung na hali misi wan nong. Arka man na jamkho richü pat na sitaq kiikhahali misi wan nong. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

TATIWE Raq Asenginok Mikhup Wongkuq

²⁷“Isenginok lei, naqhai rongkiq, Israilnok lei, naq phiipjiip rongkiq. Ngi raq namshiq ka kra maiq mung luhea wa mitiichhii wanha, namshiq shumwi kharü mong na sitlan kiiwa mitiichhii wanha, Namshiq ka maiqmii mung na mijang wan nong han, lanta hansang miishe mishong wan han; Namshiq ka mungtsing miishe misi han, kiimaq namshiq ka jurmin tiihaisong mak she miraq.

²⁸Ngi ka namshiq phana mikikang, lata namshiq ka mikhup wongkuq kang. Ngi raq maiq mung thun ka wiita mitiithen baiqha, ngi raq namshiq nyinbaiq wan kang mung thun kra, shatmaq Ngi raq namshiq ka tiithenbaiq mang, Ngi raq namshiq ka mo tiihohü ka tiihang mang; shatmaq ümtiikiwa Ngi raq namshiq ma mo tiihohü, Ngi raq riikhaqli athi latli mitiihoha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 47

Philistain Mung Miitu TATIWE Tsütsa

¹Ejip mung hokhamwe raq Gaja chela ka milong wan shaq na TATIWE raq ngi ma Philistain mung miitu bom chongkuqto.

²Apaiq raq nguto: “Liilaq! shekhu nü mung maq Jü thun marai wanto, raüta jürai chhang wan raüjaq lüm wantlaq ikha milüm wan. Kra kham mawan tlaq kriiraq mung ka wiita mima wan, raüta armung na jamlai wa sitlaq kra milüm wan, Chela thun nai mungmaiqse chela na siti thun wiita mimawan. Mungmaiqse raq maaho manyi khrum jaü mihoq trang; mangjong hiq na siti maiqse wiita, pinthum riingoq rara mihoqsiq.

³Tsangshiq raq kumrang kong doq wa trang ka mitai, kumrang leng thun chit wa trang kra, kiimaq kumrang leng jikom doq trang kra mitai. Awetiim raq asetiiim kiimin liithü mak mipin trang; tsangshiq jaq thun ka tsangsiimpü na amaa riiki raüta tiimelot mak tiipaq raqraq miraq.

⁴Philistain mung tiithenbaiq akhing saüwato, Tajar chela nai Sidon chela wa khrum lap chang lam min chumbaiqto she. Ngi, TATIWE raq Philistain mung ka mitiithen baiqha, Kret khamjong mung maq awati thun, thum thum mishthen baiqha.

⁵Gaja chela na siti ma aho ajü jonghea saüto, kiimaq Ashkelon chelati ka kaiqshak shak she. Philistain mungti chela ahinti raq ümtincho na saüli wa mihoqsiq?

⁶Namshiq hoq trangtlan, “TATIWE nepja! Ümtincho na saüli wa maiq ka mijiiqbaq haü? Ümhiqmong niishe jap wa nongkiq, laüta kiijaq silaq kiimaq ümnii tiitsak ngalaq!”

⁷Shatmaq apaiq nii ka jamkho mitiitsak, Ngi raq apaiq ma jaqsham asi kuqkang? Ngi raq apaiq ma Ashkelon chela ka khat laq nguta aming kuqkang, kiimaq khamjong chum kii na siti maiq hiq thun ka khat laq nguta aming kuqkang.”

Jeremia 48

Mob Mung Mitiithenbaiq

- ¹ TATI Ningkun Ajongwe raq Mob mung miitu akha nguto: “Nebo chelati ma mangchan tsi— tsangshiq chela ka tiithenbaiqto! Kiriathaim chela re raq jiiwanto, chela tro kiitelong ruk ka tiibunbaiqto, kiimaq chelati ma jea tiingaüto.
- ² Mob mung khushü jong ka thumto. Re raq Heshbon chela ka jiiwanto, kiimaq Mob mung tiithenbaiq miitu thiikho thuto. Madmen chela ka kaiqshakshak she; re raq kra milong wan.
- ³ Horonaim chelati hoq trangtlo, ‘Matdong wanto! Mung then wanto!’
- ⁴ “Mob mung ka tiithenbaiqto she; nosere kong hotrang ka taironglaq.
- ⁵ Taironglaq tsangshiq aho asiittrang ka, Luhith chela na walam na, atsaitsi ma hoqtrangtlo, Horanaim chela na kaichang lamhong na.
- ⁶ ‘Jaqlö, namchiim jintlo ronglaq’ nguta tsangshiq raq ngutlo. ‘Kumtsaiphii rumnyangkhi wa kumtoqkaü ikha juronglaq!’
- ⁷ “Mob mung lei, ümniiraq ümningkun ma nai ümstiiq tum ma kamsiq laü, shatmaq ümchaü ka ümniimin re raq mitang wan; ümphra kaü Khemosh kiimin munglu shumwi miishe miwa wan, asengi lüsi lüwabi nai ramwebi kong rai mitsuq wan.
- ⁸ Chela ashi min tiichong mak wiita mitiithenbaiq; kinwin wang nai hiqthungtan thun wiita mitiithenbaiq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.
- ⁹ Mob mung miitu maa räukhu longkaü shonglaq; armung ka jaqlöli mitiithenbaiq. Armung wa chela thun ka wiita mitiithenbaiq, kiimaq kriithun na maiq jumin simak she miraq.”
- ¹⁰ (Juwe riiwa TATIWE jaqsham ka tsantsii kuq räuta shammak kriiwe ma man sonlaq! Juwe riiwa maiq ka kholam kholiiq räuta sebaiq mak kriiwe ma man sonlaq!)

Mob Mung Wa Chela Thun Tiithenbaiqto

- ¹¹ TATIWE raq nguto, “Mob ka pattup khusang maq sito. Kiimaq jangshi ra min pongmung na munglu shumwi ma tsuq wan mak. Mob mung ka che pükhaü na ato ikha. Jurmin tiimeshi mak dongdii. Piikhaü ashi wa ashi na jangshi min tiidong mak dongdii. Kriikha na asum ka ümtiikiimin tiibi mak dea. Anyang ma sumhea.
- ¹² “Arningkhan na, ümchaü sanha, Ngi raq maiq tiikilata Mob mung ka che ham liitak kiiwa khu räuta hamlii takshi na khubaiq tlaq ikha, mitiikhu baiqha. Tsangshiq ka kiraüta che hamlii tak thun kra araü she mirbaiq. Räuta hamlii tak thun kriimin wiitashé mitiibun bukbaiq.
- ¹³ Kriishe ngu räütiq, Mob mungti ka tsangshiq phrakaü Khemosh ma kamtsantsii thütlaq kra tsiim jüshushu she miraq. Israilnok raq Bethel chela na

shomnoq wantaq phra kaü rai jamkho tsangshiq tsiim tiijöbaiqtaq kiikhii she miraq. Tsangshiq raq kam wantaq phra kaü raq laorattaq ikha miraq.

14“Mob mungti lei, namshiq ka jam nguto srea nolabi nguta tiitsakitlan, rekhat na alankaiwi she nguta tiitsaki rai tlan nya?”

15Mob mungti nai chela thun ka wiita tiithenbaiqto she; asengi jerobi kuilang kuilabi wiita she jiiqbaiqto. Ngi ahata hokhamwe, TATI Ningkun Ajongwe, krai ningkhan, Ngi raq toqtan tiikang.

16Mob mung thum wan rahiq ka saü wanto she; apaiq then wan ka jaqlo lishe misaü wan.

17“Kra mung miitu maajo hoqtrang ronglaq, namshiq apaiq tho na siti raq, namshiq tarü apaiq jonglu tsaki saptibi raq, ‘Apaiq ningkun henghea maq mung peng wantiwe thento she; apaiq khushü nai apaiq ningkun thumto she’ nguta ngu ronglaq.

18Namshiq Dibon chela na sitibi lei, namshiq shreng ngachang wa satki rongkiq, lanta hiq na botkhulai thaq na ngaronglaq; Mob tiithenbaiqtiwe ka arjaq, kiimaq apaiq chela ruk thun runbaiqto she.

19Namshiq Aroar chela na sitibi lei, lamkii na chapronglaq lanta kheronglaq; apin ajin juraitlaqti ma wai ronglaq, lanta tsangshiq nü wa tho ka lap ronglaq, jamlai mra wa pinta.

20‘Mob ka miqto she,’ nguta tsangshiq raq mitre, ‘kra miitu hoqtrang ronglaq; apaiq khushü jamto she. Arnon rai khü phan tsütsa ka tiitai ronglaq, Mob ka thento she nguta!’

21“Kinkhu thaq na siti chela thun ma khapho akhing saüto she; Holon chela ma, Jahja chela ma, Mephath chela ma,

22Dibon chela ma, Nebo chela ma, Beth Diblathaim chela ma,

23Kiriathaim chela ma, Bethgamul chela ma, Bethmeon chela ma,

24Kerioth chela ma, kiimaq Bojra chela ma. Mob mung na chela thun tlotli ma khaphoke akhing saüto she. Aje na siti kiimaq alu na siti wiita ma khapho ranaiq saüto she.

25Mob ningkun jong ka tiibunbaiqto she; apaiq ningkun tu ka tiibunbaiqto she. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Mob Ka Aran Miishe Mitijabaiq

26 TATIWE raq nguto, “Mob ka che ma tiichok laq, jamkhano ngukla apaiq raq ikiq khiito. Mob ka apaiq phai raitaq kriithaq kiijaq akap atsea miküliisiq laq. Kiimaq maiq raq apaiq ka chhi raüta minai küsiq.

27 Mob lei, ümtsang na tiitsang laq, ümniiraq Israilnok ka jamkho naiküsiq laü ira? Ümniiraq tsangshiq ka thiimeaq kong rai alap wan ikha haihii laü ihata.

28“Mob mung na siti mungmaiqse kong lei, namshiq chela thun kra baiqthü ronglaq! Longraq khu thun kiina walanta siwa rongkiq! Haütaü kaü raq achü ka jüwiibok tho na haitlaq ikha sirong laq.

29 Mob ka kai shiikongtlo! Ngi raq tsangshiqnok ka pinthum shiikonghea, khüngahea, kiimaq tiishomrahea pinthum nguta taikang. Tsangshiq raq maiqmii jonglu tiitsaki kli saptlo.

30 Ngi, TATIWE raq tsangshiq shiikongsiq tlaq kra asapha. Tsangshiq tsütsit raitlaq kriika atuli. Kiimaq tsangshiq raq jamlai jaq wa shamlaq kriika atuli, tsing mak.

31 Kra ningkhan, Ngi ka Mob mungti maiq loweatek miitu mihoqha. Kiimaq Kir Heres chelati miitu mihoqha.

32 Ngi ka Sibma chelati miitu ka Jajer chelati miitu thaq na apa mihoqha. Sibma chelati lei, namshiq ka spiq tsung, akü ako thun ka luhea na saüli Amaa khamjong chum kra tlea phok phok raüta, Jajer chela na saüli jongtlaq ikha sitlan. Shatmaq ümchaü ka ümtsi raju ji na tsitlaü kra nai spiqtsi thun ka tiithen baiqto she.

33 Chochi rilung nai khoriq shishiiq rilung ka hiqpo hiqwin Mob mung kiiwa lam wanto she. Ngi raq spiqtai ka atiikit chang tham kiiwa tiidong mang she shangbaiq kang. Spiqtai tiikitti maiq ka jumin ahüshe. Kiimaq achochi si tsi ma agi asiiti min maiq ka ahü she.

34“Heshbon chelati nai Eleale chelati lei, hoqtrang rong laq. Kiimaq tsangshiq hosiitrang ka luhea na sitlaq Jahaj chela miimin tiitaitlo. Kriika Joar chelati riimin taitlo. Kiimaq alu pinthum na siti Horonaim nai Egla Shelishija chela miimin tiitaitlo. Nimrim jüserai kra dongdii min trütha she shinkito.

35 Ngi raq Mob mungti ka tsangshiq raq phra sumla thun shomnoq chang hiq ba thun kiijaq wa na chaq chang honglu takewan ka wiitashé mitiitsaq baiqha. Kiimaq tsangshiq sumla phra kong ma laihin honglu take wan kiimin wiita she mitiitsaq baiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

36“Arningkhan itsan ka Mob miitu hoqtlo. Kiimaq Kir Heres chelati miitu hoqtlo. Maiq weshi ra raq maahoti paimin tsü raüta majo shingetlaq ikha. Jamkhano ngukla tsangshiq jaq na jamlai wa sitlaq kriika tiisirai she thumto.

37 Tsangshiq wiitarü raq tsangkhu ka loktam sibaiqto. Raüta tsang nübin ka sibaiqto. Tsangshiq wiita raq tsang jaq na wiita tiimitsi hanto. Kiimaq maiq loweatek raq wunthaü riinaü khea sam raüta maaho majü jümüitlo.

38 Mob mung na maiq jam aweatek na wukhu thung kiijaq kiimaq mungmaiqse mungthung chang ba thun kiijaq, laihin jamlai min ahü, maiq kong ka aho ajü

watrang lische. Jamkhano ngukla Ngi raq Mob mung ka hamlii tsabum tiibun bukbaiq tlaq ikha tiibunbaiq kang. Maiq jurmin lang mak chang she then kito.

³⁹Mob mung ka tiibunbaiqto she! Hoqtrang ronglaq! Mob ma jea tiingaüto she. Apaiq ka thento she! Apaiq tro na siti maiq mung thun wiita raq apaiq ka khüphit nüphit saisitlo. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Mob Ka Lunlot Mak She

⁴⁰TATIWE raq akiq akhamke kun she, maiq mung ashiti ka liihawe ikha ajolulu arakong wiinai ka tiipii raüta Mob mung ka miphiimki.

⁴¹Raüta Mob mung wa chela thun nai chela kiitelong ruk thun ka wiita khat raüta mijii wan. Kra ranaiq akhing na Mob mungti phenlabi thun ka jechak nyung asechii nowüchhi tsi dongho raüjaq kiinyii phephiiq tlaq ikha mihaisiq.

⁴²Mob mung ka mitiithenbaiq kraii mren apaiq ka maiq mung ashi ngutiika ahüshe miraq. Jamkhano ngukla apaiq ka ngi rai riilongto.

⁴³Phiiptsi jiiptsi, khobok phong, kiimaq thiikho bok thun raq Mob mung tiidea baiq miitu khetlo. Arka TATIWE raq ngutlo.

⁴⁴Juwa phiiptsi chang rathaiq saü wan tlaq kriiwa jula ngutla manhii raüla, khobok theje thütaq kriijaq midea wan. Kiimahali, juwa khobok mong kriiwa donghola nguta adü wan man tlaq kriiti ka bi tsanje athü kriijaq mimin rai. Jamkhano ngukla Mob mung tiithenbaiq miitu TATIWE raq apaiq ningthoi ranaiq ka atiihongthü kun she dongdii.

⁴⁵Ngila nguraü munglu wansha apin jin rai mungmaiqse kong ka akhing ashi na Sihon Hokhamwe raq langtaq Heshbon chela kiina, tiiwong wan julai nguta pintrangtlo. Shatmaq kra chela ka wa maq achaaq baiq kun she khiimphaqtlo. Wa maq Mob mung tro thun ka achaaq baiq kun she. Kiimaq Mob mungti rekhat lung wiiti srea jongbi thun ku-akin thun na siti bi ka wa maq wiita she chaqbaiqto.

⁴⁶Mob mungti ma mangchan tsi! Khemosh phra kaü shomnoqtinok ka tiithenbaiqto she. Tsangsetiim maiqwe sere nai jechakse re thun wiita re raq munglu shumwi kong ma tsuq wanto.

⁴⁷Shatmaq rawiichijii na, TATIWE raq Mob ka chiiithe lüwa jong ma hali mitiijong wan nong. Arhun arka, TATIWE raq chongtlaq kra phan phan she dea mihong tha wan nong.

Jeremia 49

TATIWE Raq Ammon Mung Kha Mipho

¹TATI Ningkun Ajongwe raq Ammon mung miitu akha nguto; “Israilnok maiqwere kong ka ümbano? Tsangmung kra khebomti maiq ka jumin ahüshe

sha? Molekh phra kaü shomnoqtinok ma Gad wang kra jam nguto tiijii wanta. Kiimaq tsangshiq kiijaq jam nguto tiisi tla?

²Shatmaq akhing ashi she misaü wan. Kra akhing she saüwan raüla, Ngi raq Ammon mung nyungchong Rabba chelati ma rekhat trang kriishe mitiitaiha. Krai mren redong raüta Rabba chela ka botkhulai rai mishot baiq. Kiimaq tsang mung wa maiqhiq shong thun ka wa maq chaq baiq raüta hiqrai mishot baiq. Kra akhing na Israilnok raq tsangshiqnok hiqshong maiqnok raq ajii wan kra wiita hali tsangshiq raq mijii wan nong.

³Heshbon chelati lei, hoq trang ronglaq! Ai chela ka tiithen baiqto she! Rabba chelati jechakre lei, maaho manyi hoqsii trang rong laq. Wunthaü riinaü khea thum sam lanta hoq trang rong laq! Lanta tuktuk mukmuk sunghü tsihü jutrang rong laq. Namshiq phra kaü Molekh ka re raq munglu shumwi miishe milap wan. Kiimaq apaiq rai ramwebi kiimaq aki miikiim sere thun kiimin munglu shumwi ma mitsuq wan.

⁴Namshiq ka jok saü liiqse nok. Jam nguto shiikong tlan? Namshiq ningkun ka jom wanto she. Namshiq ka maiqmii ningkun jonglu kiima jam nguto kamsiq tlan. Lanta namshiq ka re raq khat walot mak phan nguta shiikong tlan?

⁵Ngi raq namshiq khuthaq na trotam maq phiipsti chang rathaiq mitiisaüha. Namshiq tarü pongpin riipin miju han. Maiq loweatek maiqmii chiimjin mipin trang. Krai mren namshiqnok phenlabi ka adam na triitam shea wanti maiq ka jumin ahü she miraq.

⁶“Shatmaq rawiichijii niishetiq, Ngi raq Ammon mung ka chiiithe lüwa ma mitiija wan nongha. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

TATIWE Raq Edom Mung Kha Mipho

⁷TATI Ningkun Ajongwe raq Edom mung miitu akha nguto: “Edom mungti raq tsang khutsai wa lairap ahea abi shinron tsii ka atiimo she sha riibaiqta? Tsangshiq danhonketi aki miikiimbi thun raq tsangshiq ma tsii chongkuq tsü mak she sha? Tsangshiq taksu phaqqhi ka wiita amo she sha riikita?”

⁸Dedan chelati lei, pin ronglaq. Lanta jurong laq! Tiipaü rong laq! Ngi raq Esau saüse phan ka wiita she mitiithen baiqha. Ngi raq tsangshiq ma mo tiiho akhing ka saü wato she.

⁹Maiq raq spiqro wa spiqtsi pan raüla, aso ka achong niili tiichong thütlo. Kiimaq rawa na thiimeaq raq maiq jam tek wa raüla, tsangshiq ma jamlai wa akhek kriiphan hupsam kriili lamho raüta kihotlo.

¹⁰Shatmaq Ngi raq Esau saüse phan ka tiisiirai she rutbaiq kang. Kiimaq tsangshiq tiipaü shanchang hiq ba thun kiimin wiita she khea baiq kang. Krai mren tsangshiq tiipaü chang ka ahüshe. Edom mungti tlotli jiiqbaiq wanto. Weshi ra dongdii min tiichong mak she.

11 Namsetiim manti nomi sekong ka Ngi rai baiqthü ronglaq. Ngi riitiq tsangshiq ka midunghiq wanha. Nam-nyungtiim manti-nyungre kong ka iwokhong na misilaq.

12 “Jurwa imo homak chang, kriiti riimin imo ka horaa dongdii. Raüta imoho kok kiiwiika nyang wan raa dongdii she. Namshiq nga mo ka homai miili milun rong ngutiisha riiweasiqtlan? Riimak, namshiq riika mo chekhap kiiwa nyang raa dongdii she!

13 Ngi raq atiitum lata atoqtan wankun she. Bojra chela ka maklii jai na tiijangphat tiithen baiq raa dongdii. Kumtsaiphii miishe mitiijabaiqha. Maiqse raq kra chela ka thophi riiqphi lishe mislai. Kiimaq kra hiq mang ka chong raüta maiqse liipan na manson bomtsi ma mitiija. Kra tro binjü na maiqhiq shong thun ka pattup pat-sa miitu mithenki. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

14 Ngi raq ngukang, “Edom lei, ngi raq TATIWE tsütsa taikang. Apaiq raq mangjong maiqse tarü ma tsütsa chongkekaiti tsasoqhoti maiq weshi tiikito. Tsangshiq phenlabi thun ka adam na riichom raüta Edom mung kra khat miitu tiije ronglaq nguta.

15 TATIWE raq ümniika ningkun ajom miishe mitiijabaiq. Kiimaq ümniika jurmin shreng mak she miraq.

16 Üm shiikong tsii raq ümniika lao baiqto. Ümniima nanok ka haitlo nguta tiimarai tlaü kriika riimak. Nanok ka ümniima haimak she. Ümniika pum na longraq khu na sitlaü. Diiluhe a pum thun thaq na sitlaü. Ümniika liihawe sitlaq ikha pum chohea thaq na sihaü min, TATIWE raq ümniika hiq na mitiideabaiq. Arka, TATIWE raq toqtantlo.”

17 TATIWE raq nguto, “Edom mung ka hihut phiiptsi chang mitiibun baiq. Kra ningkhan maiq loweatek juwa kra lam maq lea wantlaq kriiti ka akii anyii miraq kiimaq phiipraq mitsai.

18 Sodom nai Gommora chela ka kra tro binjü wa chela thun nong nong maq jamkho miqchup thentaq kiikhiisii hali Edom mung kiimin mithen wan. Kiijaq maiq ka thongshi jumin silot mak she miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

19 Jordan raikii binjü na rumnyangkhi mong wa, hangsi kaü ka dongho raüta Jordan rai tan na skukong rümchang sangphii rü wak ram binjü na dongho tlaq ikha. Ngi ka tiihanghiq miili dongho lata Edom mungti ka tsang mung kiiwa mitiipin jobaiqha. Kra latiishe tsang mung pengti wela ka Ngi raq tsea lata mishongha. Ngi rai thapthi chang maiq ka asi sha? Ngi rai riilongti ka maiq asi sha? Ngi rai riikhettotti hokham ka asi sha?

20 Arningkhan Ngi raq Edom mungti tiithenbaiq miitu mat kha toqtan wankang kra tiitsang tairong laq. Kiimaq Teman chelati tiithen baiq wan miitu toqtan wan

kang kra tai rong laq. Tsangsetiim nonosetiim kra dongdii min wiita mihit phaquo. Krai mren, maiqse angu kunli ka phiip raq mitsai.

²¹Ümtiikiiwa Edom mung ka tiithen baiqjiiq, kra akhing na ramok wa ikha amok dung dung mimok wan, mangjong hiqraikhü wiita atiikhai ban ban miraq. Kiimaq maiqse kiinyii hoq trangtlaq kra riinya ka ratho rapha na saüli miraq. Khamjong nong chumkii wang Akaba hiq miimin taili miraq.

²²Re raq Bojra chela ka liihawe raq pechong mun maq ajolulu raüta wu dophaq wan tlaq ikha mido pha q wan. Kra akhing na Edom mungti phenlabi ka jechakre nowüchhitsi na phela tlaq ikha ahai sitsi ma miphela.”

TATIWE Raq Damaskas Kha Mipho

²³TATIWE raq Damaskas chela miitu akha nguto, “Hamath chelati nai Arpad chelati raq tsütsa abi tai raüta kai chapatlo. Tsangshiq tsan na akii anyiili she khamjong chum tso blun wantlaq ikha tiikaü miilap sitlo. Tsangshiq ka tsan asang maq silot mak.

²⁴Damaskas chelati ningkun ka ajom she. Raüta akiinyii tsi ma wiita she pinrangto. Tsangshiq ka jechakre nowü chhi tsi akhing na phetlaq ikha kai chamchaotlo.

²⁵Chela ajong pinthum chojong chise maq siti irka ümchaü ka hiqmiq changkhü miishe jakito. Maiq min ahü siirai she.

²⁶Kra ranaiq akhing na asetiiim jerobi thun ka chela chiihea wea lam thun kiijaq re raq mijiip baiq. Kiimaq asengi phenlabi thun ka re raq wiita mijiipbaiq.

²⁷Ngi raq Damaskas chela kiitelong ruk ka wa maq michaq baiqha. Lata Hokhamwe Benhadad hokham jam thun kiimin wa maq michaq baiqha. Arka Ngi, TATI Ningkun Ajongwe raq toqtan tiikang.”

Kedar Phan Nai Hajor Chelati Kha Mipho

²⁸TATIWE raq Kedar phan khuthaq na nai Hajor hokhamwe raq pengtlaq wang thun khuthaq na bom ka akha chongtlo. Ara wang thun arka Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq man na khat raüta ajii wan riito: “Kedar chela kra khat laq. Laüta shedong mungti maiq thun kra tiithumpak hiqrai shot baiq laq!

²⁹Tsangshiq tombutiip thun nai tsangshiq nyamsekong thun ka wiita nyea laüta lap wan laq. Tsangshiq tombutiip thun nai kilü na chanchang khea thun kiimaq tiip mong na hupsam thun ka wiita howan laq. Tsangshiq kumtsong kong thun kra tsuq wan laq. Laüta tsangshiqnok ma, ‘Namshiq trotam na phiipsti chang siisaq jo!’ nguta chonglaq.

³⁰“Hajor chelati lei, Ngi, TATIWE raq honlam bom chong tiikang, namshiq ka luhea na chiim jin wan jutlo ronglaq. Lanta tiipaü ronglaq. Bebilon mung

Hokhamwe Nebukadnejar raq namshiq miitu tiikho athe kun she. Apaiq raq akha ngutlo,

³¹‘Warong ra! Nashiq raq maiq mung ümtum ümmai hansang maq sitlaqnok kra longki rong i! Tsangshiq chela thun ka kilü maq shaqmak. Riimakla kilü thun ka tala maq keahü. Jeriiqriiq hea, linliili akhat kai ma jeriiqriiq li,’ nguta riichongto.

³²“Tsangshiq kumtsong kong kiimaq tsangshiq jam nyamsekong thun ka wiita tsuq wan ronglaq! Ngi raq tsangshiq khu tap raüta sitinok ka barap binrii na wiita mitiipin baiqha. Ngi raq tsangshiq khu thaq na trotam maq chamchao walü mitiisaüha.

³³Hajor ka Ngi raq pattup miitu botkhulai rai mishot baiqha. Kiijaq miika koi kongli she misi, maiq ka siwa mak she miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

TATIWE Raq Elam Mungti Kha Mipho

³⁴Jedekia ka Juda mung na hokham shong wanli maq jaqlo liipan niili, TATI Ningkun Ajongwe raq ngi ma Elam mung miitu bom chongto.

³⁵Apaiq raq nguto, “Ngi raq liqsham sreajongbi thun, Elam mung ningkun tiijong wantibi srea nolabi thun ka wiita mijiip baiqha.

³⁶Ngi raq Elam mung khuthaq na trotam maq rathaiq jonghea mitiisaüha. Lata Ngi raq Elam mungti ka mangjong tlotli na wiita mijo baiqha. Tsangshiqnok munglu shumwi kong raq mangjong hiq wa maiq mung kra wiita minyam wan shaq wiiwii mijobaiqha.

³⁷Ngi raq Elam mungti ka tsang jaqtinok tsangshiq tsea tankhantinok lümaq mitiiphiiha. Ngi raq itsan khiq walütu nyai tlaq kra kha na, Elam mung ka miqchup mitiithen baiqha. Kiimaq phenlabi pahea tsangshiq khat kaiti mitiikiha. Kriika tsangshiq ka tiithumpak miqchup mitiithen baiqha sha wiiwii phenlabi ka mitiikiha.

³⁸Ngi raq tsang hokhambi ka mijiipbaiqha. Kiimaq welabi thun ka mitsat baiqha. Lata kiijaq ihokham ngacho kriishe mishongha.

³⁹Shatmaq rawiichiiji jai maq, Ngi raq Elam mungti ka chiithe lüwanok ma hali mitii jonglu wan nongha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Jeremia 50

Bebilon Mung Ka Re Raq Mijiwan

¹ TATIWE raq ngi ma Bebilon chela nai kiijaq siti miitu tsütsa chongto:

²“Maiq mung thun ma tsütsa ka chonglaq! Chiirim laüta chonglaq! Sinthii shong laq laüta tsütsa ka tiitailaq! Arka apaü laüta naq thükiq! Aphrakaü Marduk ka

tiibun tiiqbaiqto she! Bebilon wa sumla phra thun raq jea ngaüto she, aphra kong maiqphai asi thun ka wiita tiibunbaiqto she!

³“Shekhu nü wa maiq mung ashi Bebilon khatkai saükito. Raüta kra chela ka botkhulai rai mishotbaiq. Raüta kumtsaiphii ma mitiijabaiq. Maiqse nai nyamse thun wiita mipin wan. Kiijaq maiq jumin simak she miraq.”

Israilnok Ajang Mirwan Nong

⁴ TATIWE raq ngutlo, “Kra akhing she saü wan raüla, Israil mungti nai Juda mungti noknai ri ka makphai trok raüta, Ngi, tsang Shiikeawe rit wan ipha niishe miwa.

⁵ Tsangshiq raq Jajon na walam kra mirit. Raüta kra lam phan phan miwa wan. Raüta tsangshiq raq Ngi rai pattup pat-sa miitu tong mishong. Raüta kra tongshong tri ka ümtiikiimin jin mak she miraq.

⁶“Isenginok ka skusekong skurümti kong raq pum thun na atiimo baiq rat kong ikha, Tsangshiq ka skusekong pum ashi maq riita pum ashi na miikitlaq ikha tiimii baiqto. Kiimaq tsangshiq raq maiqmii jam ka ümba niiwa kriimin sapsak she.

⁷ Tsangshiq ka juro humtlaq kriiti raq kaq phaqtotlo. Tsang jaqtinok raq ngutlo, “Tsangshiq raq TATIWE man na ngarai tangto. Kriikha na nashiq raq tsangshiq ma jamlai wa klotiika kra jam jiqmak. Tsangtitiim raq TATIWE ma kamto. Krai mren, tsangshiq maiqmii ka apaiq wokhong na tsapakpak maq sichang wa.’

⁸“Israilnok lei, Bebilon mung wa jutlo ronglaq! Kra mung ka baiqthütlo ronglaq! Namshiq ka laü wan phati ma jarong laq!

⁹ Ngi raq shekhu nü mung wa maiq mung thun ningkun aheng rümtinok kra mitiishai baiqha. Lata tsangshiq ma Bebilon mung kra mitiikhatha. Tsangshiq thun ka kongshi na pong raüta Bebilon mung ka mikhat. Raüta kra mung ka mitang. Tsangshiq ka ngam hiipti srea nola kong siisaq. Tsangshiq ka liq sreanok. Tsangshiq raq tiikhea mak phan maq ngam ka hiiptlo.

¹⁰ Bebilon mungti tsiiq ka re raq wiita mitsuq wan. Renok raq tsangshiq raq aroro kra phan ka wiita miho phaqt wan. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Bebilon Ka Thento

¹¹ TATIWE raq ngutlo, “Bebilon mungti lei, namshiq raq imung ka wiita thüm wan lan. Namshiq ka minsäü kaü raq tsam khaoliim nilam maq chochikhiq tiikitlaq ikha, riimakla kumrang pongwe raq akaü chhi raü jaq nairai tlaq ikha naitlan.

¹² Shatmaq ümchela ajong pinthum kra maiqthoda she miho. Raüta jea mingäü. Bebilon mung ka mangjong hiq na maiq mung thun thaqt na anun pinthum she mija wan. Kriika shinriiqriiq mung kiimaq maiqsi maimak kumtsaiphii mung miishe mijaki.

¹³Itsankhiq henghea kha maq Babilon mung na maiq ka jumin simak she miraq. Kra mung ka wiita she mithenki. Krai mren maiq juwa wanlea lam maq khumti raq chhi raüta kai phiip raq mitsai. Kiimaq awang miraq.

¹⁴“Piq sreabi lei, Babilon mung khatkai tijeho riikong riikong chap ronglaq. Lanta trotam ma kom ronglaq. Lanta namshiq raq liq maq Babilon kra hiip ronglaq. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, Ngi, TATIWE maklii na ngarai tangto.

¹⁵Chela trotam maq rechap wan hünong tam rong laq! Ümchaü Babilon mungti ka rewe jaq mong na nyap wato she. Chela tro ruk ka wiita tiibun baiqto she. Raüta siiqbaiqto she. Ngi raq Babilon mungti khuthaq na iphuk she lamtiikang. Arningkhan namshiq phuk lam Babilonnok ka khat ronglaq. Tsangshiq raq nanok jamkho haihiitaq kiikha tsangshiq kiimin haihii ronglaq.

¹⁶Tsang mung na tsekoq tsam jang maimak she. Kiimaq tsam min tijut sea maimak she. Kijjaq siti pongmungti wanwe thun ka re raq kra mung ka khat wan chhi raüta pinthum mihai. Kiimaq tsangshiq ka maiqmii mung na mijang wan.”

Israilnok Ka Ajang Mirwan

¹⁷TATIWE raq ngutlo, “Israilnok ka skusekong hangsi kong raq jo raüta atiipinbaiq ikha. Apha na tsangshiq ka Asiria mung hokhamwe ajongwe raq khatto. Kiimaq kra jai maq Babilon mung hokhamwe Nebukadnejar raq tsang rii thun ka bunlaklak kaqphaqto.

¹⁸Arningkhan na, Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq, Hokhamwe Nebukadnejar ka kiimaq tsangmung ma imo mitiuhoha. Ngi raq Asiria mung hokhamwe ma jamkho imo tiho kang, kiikha mitiuhoha.

¹⁹Ngi raq Israilnok ka tsang mung na hali mitiishong nga wan nongha. Tsangshiq raq Karmel Pum na wak asham tsam mantlaq kra miphaq siq. Kiimaq Bashan tan wa tsam kra mijut siq. Kiimaq tsangshiq raq Ephraim wang nai Gilead wang na tü atsam ümchuwa dongmantlaq kra tsangwok phetak tak maq miphaq siq wan.

²⁰Kra akhing she saü wan raüla, Israilnok mung na ngarai ka ahüshe miraq. Kiimaq Juda mung na abi kiimungti ka ahüshe miraq. Jamkhano ngukla, Ngi raq ümchuwa khupwong kuq wan kang maiq thun ngarai ka adiishe mirbaiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Shiikeawe Raq Babilon Mung Kha Photlo

²¹TATIWE raq ngutlo, “Merathaim wangti nai Pekod wangti ka khat ronglaq. Kiimaq tsatbaiq ronglaq. Lanta tiithenbaiq ronglaq. Ngi raq aming kuqtiikang kra phan phan tiithenbaiq ronglaq. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.

²²Kra mung na re riikhat trang ka tiitai raitlo. Kiimaq kra mung ka miqchup thum wanto.

23 Bebilon mungti raq mangjong tlot li ka sintu maq abuk ikha wiita tiibun baiqto. Aphan apfu tonglong li she. Shatmaq ümchaü sanha, kra sintu po kaü kriika wiita she bunkito! Mangjong hiqraikhü na siti mangjong maiqse kunli raq Bebilon mungti then wan kra chhi raüta akii anyiili she sitlo.

24 Bebilon lei, ümniiraq Ngi ka longliiq laü ihata. Shatmaq ümniika ümnaq tiimin ma bi tsankang kijiishe min rai laü. Biilaq! Ngi raq bi tsankang kriika ümniiraq sap maü dea riiläü.

25 Ngi raq rekhat chang ko aliq ja apiq ümchuwa thükang kra hiqshong kilü ka linkang she. Itsankhiq tsi ma kra thun tiidong lamkang she. Jamkhano ngukla, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe Ningkun Ajongwe raq Bebilon mung na jaqsham chang asi.

26 Kra hiqshong ka shokrap norii miishe khat rong laq. Lanta tsam tum tochang tsamtiip thun kra lin lanta runbaiq ronglaq! Lanta sepat lopi tsiiq phong ka tsamtum totlaq ikha atum atum maq tsok ronglaq! Kra mung ka tiithenbaiq ronglaq! Jai na akhiismin naq tiichong rongkiq!

27 Tsangshiq phenlabi thun ka tiisiirai jiiipbaiq ronglaq! Hihut jiiipbaiq ronglaq! Bebilon mungti ka miqto she! Tsangshiq ma mo tiho ranaiq ka saüto she!”

28 (Munglu wansha Bebilon mung wa lun wan raüta aju wanti ka Jerusalem na saüto. Raüta tsangshiq raq nashiq TATIWE nashiq Shiikeawe raq, Bebilon mungti raq Shomjam ka tiithenbaiq kha na, tsangshiq khuthaq na jamkho phuk lamtaq kra tsütsa ka chonghoto.)

29 “Liq shanti sreabi kiima Bebilon mung ka khat rong laq nguta chong rong laq. Maiq loweatek jurwa liqsham atsinti thun ka tarü rekhat wa tiiwa ronglaq. Lanta chela ka trotam maq kom ronglaq. Lanta chela mong wa maiq ka ashi min tiijubaiq raamak. Apaiq raq jamlai wa abi klo wantaq kra tham ka apaiq ma thamkuq ronglaq. Apaiq raq nanok ka jamkho haihiitaq kra phan phan apaiq kiimin haihii ronglaq. Jamkhano ngukla apaiq raq Ngi, Israilnok Rümte Asiwe ka roi raüta shiikongkhiq maq ajiq kiimungto.

30 Arningkhan asengi jerobi ka chela mong na chiiheawe lam thun kiijaq mijiipbaiq. Kiimaq asengi phenlabi thun ka tiithumpak kra ranaiq akhing na mijiipbaiq wan. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

31 “Bebilon lei, ümniika ashkong tamli. Arningkhan, Ngi, Rakaü Hiqwe TATIWE Ningkun Ajongwe ka ümniima wesang! Ngi raq ümniima imo tiho wan akhing ranaiq ka saü wato she.

32 Üm mung ka shiikonghea. Ümchaü ka hok thaü lantiishe mikü raihan. Ümnaq doti ka maiq ahüshe miraq. Ngi raq üm chela thun ka wiita wa miishe michaq baiqha. Krai mren chela mong na jamlai wa sitlaq thun ka michup mithen wan.”

- 33** TATI Ningkun Ajongwe raq ngutlo, “Israil mungti nai Juda mungti ka pinthum tiichamchaotlo. Tsangshiq lapwantinok raq tsangshiq ka kheshat maq thütlo. Raüta tsangshiq ka kinphai niimin tiikhum mak jam shatlo.
- 34** Shatmaq tsangshiq khupwongke wantiwe ka ahong alawe. Apaiq mang ka TATI Ningkun Ajongwe, Apaiq riishe tsangshiq kha ka mipho kuq wan. Krai mren ara mangjong hiq na hansang she miraq. Shatmaq Babilon mungti miitu chamchao she misäu wan.”
- 35** TATIWE raq ngutlo, Babilon ka tsaito she! asengi mungmaiqse ka tsaito she, apaiq pengtibi, asengi taksubi ka tsaito she.
- 36** Asengi arot shammibi ka tsaito she— tsangshiq ka angi nolabi! Asengi phenlabi ka tsaito she— tsangshiq phiip raq tsai wanto!
- 37** Akumrang kong nai akumrang leng thun ka tiithen baiq ronglaq! Apaiq raq amaqkham ashiip phenlabi ka tsaito she— tsangshiq ka ningkun ahüshe! Atsiiq tum ka tiithen baiq ronglaq, run ronglaq, lanta tsuq wan ronglaq.
- 38** Tsangmung na ram tiidong laq, tsang mung wa jürai thun ka wiita trübaiq ronglaq. Babilon mung ka phiiptsi chang sumla phra phongli, kra thun raq tsangshiq ka anginok ma tiijabaiqto.
- 39** “Arningkhan Babilon ka thakong raq nai abi winji kong raq milong phaq wan. Kiimaq wushi ashekong phan raq milong wan. Kra mung na maiq ka ümtiikiimin simak she miraq. Pattup simak she miraq.
- 40** Ngi raq Sodom nai Gommora kiimaq kra wiinai tho na siti chela thun tiithenbaiq kang kiikha, mitiithen baiqha. Kra chela thun na maiq ka jumin simak she miraq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.
- 41** “Maiq ka shekhu nü mung maq kitlo, maiq mung ashi ningkun jonghea hoti luhea wa; hokhambi pahea re chap süriihotlo.
- 42** Tsangshiq ka liq nai nepja wiraq chhaq she; tsangshiq ka bihea ngamsang phaqtı mang chan sap mak. Tsangshiq kumrang kong thaq na chao raüta, khamjong chumtso bluntlaq ikha tranghotlo. Tsangshiq ka Babilon mungti rai riikhath kai khekham.
- 43** Babilon mung hokhamwe raq tsütsa ka taito, kiimaq ajaq aji ka atiikhai rokrok maakito. Apaiq ka akii anyii phiip raq tsai wanto, jechak nyung nowüchhi tsi chamchao tlaq ikha.
- 44** “Hangsi kaü ka Jordan raikii tan na rumnyangkhi mong maq dong wan raüta, skukong rümchang sangphii tan na dong wantlaq ikha, Ngi, TATIWE ka midong wanha. Lata Babilon mungti ka tsangshiq chela mong wa tiihanghiiq miili mitiipin baiqha. Kra latiishe Ngi raq mung pengti weshi shong wantiikang we

raq mung ka mipeng. Ngi rai triingea chang maiq ahin ka asi sha? Ngi rai riilong lati maiq ka asi sha? Ngi rai riikhettotti hokham ka asi sha?

⁴⁵Arningkhan, Ngi raq Bebilon tiithenbaiq wan chang tri toqtan wan kang kra tiitsang tai ronglaq. Lata Ngi raq armungti ka jamkhii riichang ngutiwa toqtan wan kang kra tairong laq. Tsangsetiim noshiisetiim kra dongdii min jammong wa wiita mihit phaq wan. Kra chhi raüta maiqse angu wiita phiip raq mitsai.

⁴⁶Ümtiikiiwa Bebilon ka thamwan jiiq, apaiq tham wan trang ka ramok wa ikha mangjong tlotli na hamli hiq ka atiikhai miraq. Kiimaq mung maiqse kiinyii hotrang ka mangjong tlotli raq mitai.”

Jeremia 51

Bebilon Kha Abiri Mipho

¹TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Bebilon mung nai tsang mungti khuthaq na atiithenbaiqti rathaiq henghea tiisaü wan tiikang.

²Ngi raq pongmungti tiiki lata rahai raq tsam chhii pan wan tlaq ikha Bebilon mung kra mitiithen baiqha. Kra athen wan akhing she saüwa raüla, tsangshiq raq Bebilon mung ka shokrap norii miishe mikhat wan. Raüta kra mung ka hiq maq hutse tiisiirai mitiithen baiq.

³Tsangshiqnok phenlabi ma liq maq ahiip akhing ka naq kuq rongkiq, kiimaq tsangshiq ja apiq nai liiq kriimin wi akhing min naqkuq rongkiq. Jerobi thun ka naq tiihang rongkiq! Tsangshiqnok phenlabi ka tiithumpak jiiqbaiq ronglaq!

⁴Tsangshiq ka asho miraq. Raüta tsang chela thun na chiihea wea lam thun kiijaq mijiim.

⁵Ngi, TATI Shiikeawe, Ningkun Ajongwe raq Israil mungti nai Juda mungti ka, Ngi Israilnok Ma Asiiwe, makki na ngarai pahea tang wanto. Li jiimin, Ngi, raq tsangshiq ka shubaiqtlii ka shubaiq mang.

⁶Bebilon mung wa namchiim jin jutlo ronglaq! Bebilon mungti ngarai tiikho na dealanta naq tsai rongkiq. Ngi raq ümchaü iphuk lam tiikang. Lata apaiq ngarai tok na shin lata tiicham chao tiikang.

⁷Bebilon mung ka ijaq na chaq khap ikha shamkang. Lata mangjong maiqse tlotli ma che ka phetak tiibak nyang kang. Maiq mung raq maiqmiimii che khap ka bak nyangto. Raüta tsangshiq ka chok rai raüta chephe maakaiq chhaq sunghü tsiihü she riito.

⁸Bebilon ka tiihanghiiq miili dea wanto. Raüta tiisiirai she thento! Amaa hoq ronglaq! Apaiq mi thun kra phum ma tsiq rit ronglaq. Jursap tsiq maq phum raülo heaki jiiq riila

⁹Pongmungti kiijaq sitibi raq ngutlo, ‘Naishiq raq Bebilon mungti ka khrumke dankai. Shatmaq kriika diikiq adea wawi she. Arningkhan apaiq ka baiqthü rong i. Laita nashiq ka jam niishe wawan rong i. Shiikeawe raq Bebilon mung ka aningkun aheng maq mo tiihoto she. Raüta apaiq ka miqchup she tiithenbaiqto.’”

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Isenginok lei, akha gitrang ronglaq, “TATIWE raq tiichhikuqto. Nashiq ka maiqsang dea. Jam jiq mai. Jerusalem na warong i. Laita kiijaq siti ma nashiq TATI Shiikeawe raq jamlai jaq wa sham kuqtaq kra chong wa rong i.”

¹¹TATIWE raq Media mung hokhambi tiishai baiqto. Kriika Bebilon mung kra tiithenbaiq miitu. Apaiq Shomjam tiithen baiqtaq phuk lam she Bebilon ka mitiithenbaiq. Renok siihiip jongbi raq akha aming kuqto, “Namshiq liqsin ka siräu min ronglaq! Maiqmii liiq piraq kheronglaq!

¹²Bebilon chela ruk thun kra run miitu jaq maq jap lanta tiichhi kuq ronglaq. Phenlabi ka apa maq tiikhe ronglaq! Kintsongti thun ka tsong ronglaq! Bom hai lanta tiikheli ronglaq!” TATIWE raq Bebilon mungti khuthaq na jamlai mikloha ngutiwa chongtaq, kriika kloto she.

¹³Kra mung na jürai pahea asi. Kiimaq tsiiqtum pahea asi. Shatmaq apaiq pat ka thumto she. Apaiq tsitsü raüchong ka ümchaü chum baiqto she.

¹⁴TATI Ningkun Ajongwe raq apaiq maiqmii mang ka chong raüta apaiq raq rewe pahea tsuqho raüta Bebilon mung kra kupchi kong ikha mitiikhat ha nguta atoqtan wishe. Raüta tsangshiq ka rekhat tang raüta tsangla chong dokdok miriiriiq.

Shiikeawe Tiitsam Shi

¹⁵TATIWE raq hiq ka aningkun maq tiiqto; apaiq nyan phaqqhi maq mangjong hiq ka phansangto, kiimaq ramungtan thun kra tiikha chantto.

¹⁶Apaiq aming tai raüta ra khu thaq wa kham thun ka blun wanto; apaiq raq phum thun ka hiq tiisup thun wa tsuq wantlo. Apaiq raq rajun mong na rachhai ralüp tiidongtlo, kiimaq rahai ka atsantiip wa tiidongtlo.

¹⁷Arthun ara chhiraüta, maiq thun ka angok angi ikhli sitlo, sunghü tsiihü she jakitlo; sumla tiiqtibi ka tsiim jüshushu she sitlo. Jamkhano ngukla tsangshiq raq alo phra thun ka arot kiimaq rilung tsitsü ahü.

¹⁸Tsangshiq ka thiihü hiqtili maiqsai asi; TATIWE ka saüho raüta tsangshiq kha mipho, raüta tsangshiq ka mitiithenbaiq.

¹⁹Jakob Shiikeawe ka tsangshiq kiikha riimak; apaiq ka phanrap phansangtiwe, kiimaq apaiq raq Israilnok ka awokhong na sima asenginok miishe tsea wanto. TATI Ningkun Ajongwe ka apaiq mang.

TATIWE Sintu

²⁰“TATIWE raq ngutlo, Babilon lei, ümniika i sintu, ire khat chang. Ngi raq ümniika ijaq na sham lata, maiq mung thun nai mungtan thun tiibun tiiqbaiq wan kang.

²¹Lata kumrang kong nai achaoti thun tiibun tiiqbaiq kang, kumrang leng thun nai ajiiqti thun tiibunbaiq kang.

²²Lata maiqwere nai jechakre thun jiiqbaiq kang, nyungwere nai jeroi thun jiiqbaiq kang, lata maiqwe sere nai jechak sere tiiqbaiq kang.

²³Lata skurümti kong nai tsang skukong jiiqbaiq kang, lata nitheti kong nai tsang kumrang kong jiiqbaiq kang, lata mung pengtibi nai ajong alabi jiiqbaiq kang.”

Babilon Mung Mitiithenbaiq

²⁴ TATIWE raq ngutlo, “Babilonti raq Jerusalem ka jamkho tiithenbaiqtaq, kra thiitham ka Ngi raq Babilon mung ma mikuqha kra namshiq mak maq michhian.

²⁵Babilon lei, ümniika pumkaü jonghea ashi raq mangjonghiq tlotli tiithenbaiqti ikha. Shatmaq, Ngi, TATIWE ka ümniima wesang. Ngi raq ümniika rangho lata, hiq na tiipili she misoq baiqha. Lata botkhulai rai mishot baiqha.

²⁶Ümchela athenki hiqmiq changkhü kriiwa longkaü thun kriika maiq jurmin riichom raüta jamhai ma lang mak she miraq. Ümniika pattup pat-sa rumnyangkhi kumtsaiphii miishe mijahaü. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.

²⁷“Rekhat chap wan miitu jaq maq jap laq! Hünong ka buk laq! Laüta maiq mung thun raq mitailaq! Maiq mung thun kun kun Babilon mung khatkai miitu rechap tiije ronglaq! Ararat mungti ma chonglaq. Minini mungti ma chonglaq. Kiimaq Ashkenaj mungti ma khat ronglaq nguta chonglaq. Phentu jong weshi ma lam tiishea laüta tiikhat paholaq. Kumrang phong ka kupchi longtlaq ikha tsuq wan laq.

²⁸Maiq mung thun ka Babilon khat wan miitu tiijelaq. Media mung wa hokhambi thun ka tiieakikiq. Tsang mungtubi kiimaq ajong alabi thun. Kiimaq tsangshiq raq pengtlaq mung thun kiiwa phenlabi ka tsuq wan rong laq nguta tiieakikiq.

²⁹Mangjong hiqraikhü ka tiikhaitlo kiimaq tiibairaitlo, jamkhano ngukla TATIWE raq Babilon mung ka kumtsaiphii miishe tiijabaiq wantlo. Kiijaq maiqse ka jumin simak she miraq.

³⁰Babilon mungti phenlabi raq rekhat ka athaq she riibaiqto. Raüta tsangshiq ka chela kiitelong ruk mong niili ngakito. Tsangshiq ningkun ka ajom she, jechakre ikhiishe haitlo. Chela tro wa kilamchong thun kiimin wiita thenkito. Jamthun ka wa miishe chaqbaiqto.

³¹Kiimwebi tsasoqti ka riijo riijo ju raüta, Bebilon hokhamwe ma chela tro wa kiitelong ruk thun ka barap binrii miishe tiibun siiqbaiq wanto nguta tsütsa ka tiitai chong watlo.

³²Re raq jürai jin wan chang ba lam ka jiiwanto she. Raüta chela tro kiitelong ruk ka wa miishe chaqbaiqto. Bebilon mungti phenlabi ka wiita phiip riishe tsai wanto.

³³Jaqlö liipan niili re raq tsangshiq ka mijiipbaiq. Raüta tsam khaolüm nitlaq ikha hiq na nishishi she minibaiq. Arka Ngi, TATI Ningkun Ajongwe, Israilnok Shiikeawe raq ngutiikang.”

³⁴Bebilon hokhamwe raq Jerusalem ka tiibunbaiqto, raüta wiita phaq baiqto. Apaiq raq chela ka hamlii tsabum wa hupsam tiidongbaiqtlaq ikha tiidongbaiqto; ngorokaü raq ikha apaiq raq jokbaiqto, Apaiq raq aroro tiithumpak runto, kiimaq kriiwa chantlaq ka wiita wanbaiqto.

³⁵Jajon chelati raq ngu ronglaq, “Bebilon mungti raq naishiq tsatta wantaq kra kha ka miholaq!” Jerusalem chelati raq akha mingulaq, “Bebilon mungti khupo na naishiq ümtinkhan wa chamchaokai kra kha miholaq!”

TATIWE Raq Israilnok Mikhrumkuq

³⁶Krai mren TATIWE raq Jerusalemte ma chongto, “Ngi raq ümkha ka mipphoha. Lata ümjaqtinok raq ümnaq jamkho tiichamchaotaq kra miitu atham mijaüha. Ngi raq Bebilon mung wa jürai kuk thun ka atrü mirbaiqha. Lata jürai thun wa kham ka wiita mitrübaiqha.

³⁷Kra mung ka hiqmiq changkhü miishe mijaki. Kiijaq rumngam phongli she misi wan. Kriika aliilot chang riimak miraq. Maklii jai na tiijang phat miraq. Kiijaq maiq ka simak she. Kiimaq kra mung ka chhiti maiqse kunli ka phiipraq mitsai.

³⁸Bebilon mungti ka wiita hangsi kong ikha gitrangtlo. Kiimaq hangsi sekong gantlaq ikha gantrangtlo.

³⁹Tsangshiq ka shakaq kong sha? Ahea. Ngi raq tsangshiq miitu phaqsea poi jonghea mitijeha. Lata tsangshiq ka che maq mitiichokha kiimaq mitiichochiha. Raüta tsangshiq ka akon makaiq she mibum wan. Kriika samki nong mak she miraq.

⁴⁰Ngi raq tsangshiq ka tsuqho lata skukong ikha, chhechhi kong ikha, kiimaq skuresekong ikha mitiitaa baiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Bebilon Mung Ningthoi

⁴¹ TATIWE raq Bebilon mung miitu akha ngutlo: “Mangjong maiqse kunli raq shomra wantaq chela irka ümchaü re raq jiiwanto she! Bebilon chela thentaq kriika maiq mung thun maklii na phiippsi jiiptsi she jakito!

⁴²Khamjong chum ka blun phom wan raüta Babilon ka lam wanto. Raüta khamphom blun wantlaq kriiraq wiita mawanto.

⁴³Chela thun ka wiita thento. Raüta maklii jai na tiijangphat maiqphiip maiqjiip sitlo. Raüta khamhü mung rumnyangkhi kumtsaiphii mung ikha maiq sikai min maimak kiimaq akhumkai dongdii min maimak she thento.

⁴⁴Ngi raq Babilon mungti phra kaü Bel ma mo mitiihoha. Lata apaiq raq ahuk wan tsiiq nai nyam thun ka wiita mitiithaq baiqha. Maiq mung thun raq apaiq ka shomnoq mak she miraq. “Babilon chela tro ruk ka thento she.

⁴⁵Israilnok lei, kriiwa jutlo ronglaq! Lanta namshiq ka itsankhiq walü nyaitlaq kriiwa namchiim jintlo ronglaq.

⁴⁶Tsaiji naq tran rongkiq. Kiimaq maiq tsütsa kra tai lanta naq kiinyii rongkiq. Rawiitek namshiq raq shapshaü ka phan phan mitai han. Kra mung na hokham weshi raq hokhamwe weshi rai riikhat wanto nguta tsütsa ka mitaihan.

⁴⁷Kiimaq arai mren, akhing misaü wan, Ngi raq Babilon mungti sumla phra kong kha ka mipphoha. Tsangmungti kunli ma jea mitiingaüha. Kiimaq asenginok mungmai qse thun ka hiq maq hutse wiita mijiipbaiqha.

⁴⁸Babilon mungti ka shekhu nü mung wa re saüho raüta tiisiirai mishthenbaiq. Kra chhi raüta ara mangjong hiq na sitlaq wiitsitsü phan kunli raq kiimaq ra na siti kunli raq pinthum chojong chise she misiitrang.

⁴⁹Babilon mungti raq mangjong hiq wa maiqse pahea tiitsatbaiqto. Kiimaq apaiq raq Israilnok pahea tsatbaiq wanto. Kriikha na ümchaü ka apaiq kiishe mitsai. Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang.”

Israilnok Babilon Mung Na Siti Miitu Shiikeawe Tsütsa

⁵⁰ TATIWE raq asenginok Babilon mung na siti ma chongtlo: “Namshiq ka atsai maakho wa lun lan! Ümchaü ka warong liishe! Naq khe rongkiq! Namshiq ka maiqmii mung maq luhea na sitlan. Li jiimin Ngi, namshiq TATIWE arshe tiima ronglaq. Kiimaq Jerusalem kra tsan na tiima ronglaq.

⁵¹Namshiq nga, ‘Nashiq khushü ka tiijamto. Kiimaq jea tiingaüto. Nashiq ka ümkoq ümphaq lishe sitiikai. Jammin chhechha lot mai. Pong mungti raq Shomjam mong wa asii khok thun ka wiita jii wanto.’

⁵²Arningkhan Ngi raq akha ngutiikang, akhing ashi misaü wan, Ngi raq Babilon mungti sumla phra kong kriishe mitiithen baiqha. Kiimaq maiq asho kong thun ka kra mung tlotli na tsang pit-tsi ma agam agu watrang lishe miraq.

⁵³Babilon mungti ka ra na düwan raüta, kiitelong maq chela tro na jamlai riimin chhemak phan ruk hai raü min, Ngi raq kiijaq maiq tiywa lata kra chela ka mishthen baiqha. Arka, Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Babilon Ka Thongshiri Hali Minannong

⁵⁴ TATIWE raq ngutlo, “Taironglaq Bebilon mung na maiqho trang ka, tsangmung thentaq kriikha na maaho.

⁵⁵ Ngi raq Bebilon ka tiithenbaiq tiikang, lata tiikaiqshak bukbaiq tiikang. Rewe phen phung ka sammoktra chum blun moktlaq ikha saü wanto, raüta arü watrangla khat wanto.

⁵⁶ Tsangshiq ka Bebilon tiithenbaiq wa wato, asengi phenlabi ka re raq lapto, kiimaq tsang liq thun ngoqbaiqto. Ngi ka abi kloti ma motiihoti Shiikeawe; kiimaq Ngi raq Bebilon kha ka akha tsintlaq kra khan khan tri atsin ma mipphoha.

⁵⁷ Ngi raq amungtuwebi ma che mitiibak nyangha lata mitiipheha; taksubi, tuwebi, kiimaq phenlabi. Tsangshiq ka akon mirwan, kiimaq ümtiikiimin samkimak she miraq. Arka, Ngi hokhamwe raq ngutiikang, Ngi ka TATI Ningkun Ajongwe.

⁵⁸ Ningkun ajong Bebilon ruk thun ka hiq na tiiphongtsok mitiibunbaiq, raüta ruk diiluhea ruk kilü thun wiita, wa maq hihut michaqbaiq. Maiq mung thun jaqsham ka atuli she mithumki, tsangshiq raq minshiiqtaq ka wa maq chaqbaiqto. Arka Ngi, TATI Ningkun Ajongwe raq toqtan tiikang.”

Jeremia Bomtsi Ka Bebilon Na Tiiwanto

⁵⁹ Hokhamwe Jedekia apaiq pumsii jaqshi ka Seraia. Awe mang ka Neria kiimaq ati mang ka Mahseia. Jedekia ka Juda mung na hokham jawanli maq wiiblai she riito. Seraia ka Jedekia rai Bebilon mung na wawan damto. Kiimaq ngi raq apaiq ma tsii chongkuq kang.

⁶⁰ Ngi raq Bebilon mung ka hiq rai shottlii mithen wan bomtsi tsütsa ka lakdam ashi na waiqkang. Kiimaq kriiwa chan raüta Bebilon khuthaq na abi thun thenjen wan chang bomtsi kriimin waiqkang.

⁶¹ Ngi raq Seraia ma akha chongkuq kang, “Ümtiikiiwa ümniika Bebilon mung niishe saü wantläü, tsan na tiitsang dada maq, ara lakdam na awaiqthü bomtsi ka tlotli mungmaiqse ma tiihong laüta phatkuqlaq.

⁶² Kra laüta akha achu jaülaq, “TATIWElei, ümniiraq armung arka atiithen mirbaiqha nguta ngulaü. Krai mren, armung na atra phan ka jammin ahü she miraq. Maiqse min simak she miraq. Kiimaq ngamsaü ngiqse min simak she miraq. Armung ka pattup pat-sa rumnyangkhi kumtsaiphii ikhiishe mijaki.’

⁶³ Seraia lei, ümniiraq ara lakdam ka mungmaiqse ma phat kelot jai she, lakdam arjaq longkaü ashi paq laq. Laüta Euphretis jürai na tiidea baiqlaq.

⁶⁴ Kra laüta, akha ngulaq, ‘Ara lakdamkom jamkho chum mong na sang wantlaq akha, Bebilon mung ka chummong na mitiideabaiq. Krai mren ümtiikiimin thongshi ka ra na dong lot mak she miraq. Jamkhano ngukla TATIWE raq armung ka mitiithenbaiq.’” Jeremia bomchong ka arshe thumto.

Jeremia 52

Jerusalem Ka Thento

(2 Ho 24.18—25.7)

- ¹Jedekia ka wiiroqnai ri wiishi she angu na apaiq ka Juda mung na hokham ma shongto. Raüta apaiq raq Jerusalem maq nga raüta mung ka wiiroqshi ri wiishi langto. Anyung mang ka Hamutal. Apaiq ka Libna chela na siti Jeremia se.
- ²Hokhamwe Jehoiakim raq jamkho ngarai tangtaq kiikhiisii hali Hokhamwe Jedekia riimin TATIWE man na ngarai tangto.
- ³TATIWE tsan ka Jerusalem chelati ma nai Juda mungti ma pinthum khiqto. Kra ningkhan amakki wa tsangshiq ka luhea na tiidoqra jobaiqto. Jedekia ka Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar wokhong wa donghoto.
- ⁴Kriikha niishe Nebukadnejar ka asengi phenlabi wiita sheaho raüta Jedekia ka hokham shong wanli maq wiitiikaü she angu na kra rawii wa jipi lüroqshi angu na kra jipi wa jiha raroqshi ranaiq na Jerusalem chela ka khat pha wanto. Tsangshiq raq chela kinphai tro kiijaq piitiip teito. Raüta chela ruk mong na düwan chang peruk hiqkhu thun ka trotam na haito.
- ⁵Raüta kra chela ka kinphai tro maq komho raüta kheshat she khehoto. Kra komhotaq kriika Jedekia raq mung peng jaqsham wiiroqshi ri wiishi na saüli komto.
- ⁶Kra rawii wa jipi lüblai angu na, jihea ratiikaü ranaiq niishe, ramdong raq mungmaiqse ma aphaqsea chang ka athum kai kun she, ram raq maiq ka ajiim wan nap nap she angu na,
- ⁷chela tro ruk ka re raq tiibun buk baiqto. Babilon mungti raq chela ka trotam maq akom wanwishe li jiimin, Israilnok phenlabi thun ka wiita rawa mong na kinphai na juhoto. Tsangshiq ka hokhamwe sonruk mong lam kriimaq lat-howito. Raüta chela tro na kiitelong ruk anai asi, kra ruk trechang ba apu kiimaq juhoto. Raüta tsangshiq ka Jordan rai tan nü nü niishe jutrangto.
- ⁸Shatmaq Babilon mungti phenlabi raq Hokhamwe Jedekia jai ka johoto. Raüta apaiq ka Jeriko chela tho na hiqthung tan binjü kiiwiishe loho raüta apaiq ka lapto. Kiimaq aphenlabi thun tlotli raq apaiq ka tiishaü baiq thüto.
- ⁹Jedekia ka Hokhamwe Nebukadnejar phana hit wanto. Kiitiikaq Nebukadnejar ka Hamath wang na Ribla chela na riito. Kiijaq Nebukadnejar raq Jedekia kha ka photo. Raüta apaiq ka tiishut baiqto.
- ¹⁰Ribla chela maq Nebukadnejar raq Jedekia setiim ka awe makki na tiisebaiqto. Kiimaq apaiq raq Jedekia sengi ajong alabi Juda mungti thun kriimin tiitsatbaiqto.

11 Kra lot jai she, apaiq raq Jedekia makpo wiinai ka tlat thot baiqto. Raüta apaiq ka jinraü kharü maq kha raüta Babilon mung niishe hit wanto. Raüta Jedekia ka Babilon mung na apaiq atsai na saüli phaqték mong na shaqto.

Shomjam Ka Tiithenbaiqto

(2 Ho 25.8-17)

12 Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq mung lang wan li maq wiioqshi ri wiitiikaü she angu na, kra rawii wa jipi lübiingi na, jiha raroqshi ranaiq na, hokhamwe ma tsii chongketi ajongwe kiimaq phenlabi khuthaq na phentu ajong pinthumwe Nebujaradan ka Jerusalem chela mong niishe nyapto.

13 Raüta apaiq raq Shomjam nai hokhamwe jam, kiimaq Jerusalem chela wa ajong alabi jam thun kra wiita wa maq chaqbaiqto.

14 Kiimaq apaiq phenlabi raq Jerusalem chela tro ruk ka wiita tiibun buk baiqto.

15 Kra raütiishe Nebujaradan raq mungmaiqse chela na siti abung atiichong thun kra, tsiimwe khiiqwebi abung atiichong thun kra, kiimaq Babilon mung puk na nyap wanti thun kra Babilon mung na shumwi kong ma tsuq wanto.

16 Shatmaq apaiq raq Juda mungti miitsan maiqsetiim, maiqmii tachong hupsam jammin ahüti thun ka, spiqtsiro thun nai wak thun kra shamsiq ronglaq nguta Juda mung niiliske baiq thüto.

17 Babilon mungti raq Shomjam mong wa miiki toqpum kham thun, kiimaq thuleng thun, kra rai miiki khamtum ajongwiq kaü kra nong maq wiita tiibun tiiqbaiqto. Raüta tsangshiq raq kra miiki thun kra wiita Babilon mung na howanto.

18 Kiimaq tsangshiq raq berong-wacha wa wabun tsuqbaiq chang tsoqpen thun, kiimaq wabun tsobaiq chang hupsam thun, lem thun shiikum panchang hupsam thun, honglu na ataa kuq ngam tijai chung chang pincho thun, honglu homseng chaq chang pinchosetiim thun, kiimaq noqku akhing na shamchang miiki maq alo hupsam ahin thun kra wiita howanto.

19 Tsangshiq raq chaq maq nai kampho maq alo hupsam thun ka wiita howanto: aransetiim pincho thun, wachan wiiwatam maq chaq chang winpin setiim, honglu atakuq ngam tijai satlaq kra chung chang pincho kaütiim, honglu wabun thüchang hupsam thun, lemtochang thun, homseng chaq chang pinchosetiim thun, spiqtai honglu kechang pincho thun kra wiita howanto.

20 Hokhamwe Solomon raq miiki maq atiiq Shomjam mong na lang chang hupsam thun, toqpum kham wiinai, thuleng thun, khamtum ajong kaü, kiimaq khamtum kra tochang minsäü pongwetiim roqshiri anai kriithun ka tok na shin chang riimak laihea riito.

21-22 Toqpum kham wiinai ka shamshi shi ikhli riito. Ashi ka adii lu nü na mitar

8 kiimaq ajong nü na atro na mitar 5.3. Kra toqpum kham wiinai ka mongrom. Kiimaq miiki ngam thea ka 75 milimitar. Kra toqpum kham khupo niika miiki maq ahai khamkhupo ka adii lu nü na mitar 2.2. Kiimaq kra akhupo trotam niika miiki maq atiiq pomegernet petsipo ka trotam na kham kiijaq tiikoptlii tiitsomrom tiimiikhiiq rat asi.

²³Kra atro na tiikoptlii triiwat hihi atiiq miiki pomegernet petsipo thun kriika tlotli poshishi riito. Arwa hiq nü maq ra nü na liiraüla poroqtiikaü ri potrok kriika rashra tiichhitlo.

Juda Mungti Babilon Mung Na Tsuq Wanto

(2 Ho 25.18-21,27-30)

²⁴Arthaq niimin, phentu ajongwe Nebujaradan raq, munglu shumwi ma Ramwe Ajong Pinthumwe Seraia, apaiq jaithongti ramwe ajong Jephania, kiimaq shomjam liiti phongwa ajongbi wetsam tsuq wan damto.

²⁵Kiimaq chela pengti phong wa ajongwe phenlabi pengti kra, kiimaq hokhamwe jaqthüti apaiq ma hon atsii chongketi welabi kiijaq chela na sishatliti wa wemiishi, kiimaq phentu jongwe kra jaqthüti phentuwe ashi, apaiq ka phenlabi thun raüpot waiqthüti chereuwe, kiimaq arthaq niimin welabi maiq roqrok thun kra tsuq wanto.

²⁶Nebujaradan raq tsangshiq ka Babilon hokhamwe phana shea wanto. Kiitiikaq apaiq ka Ribla chela na riito.

²⁷Ribla chela ka Hamath wang na. Kiijaq hokhamwe raq tsangshiq ka atiibuk riito. Raütiishe tsangshiq ka tijiipbaiqto. Akha Juda mungti ka Babilon mung na munglu shumwi ma tsuq wanto.

²⁸Riita kra chongtiikai munglu akhing na Nebukadnejar raq munglu shumwi ma atsuq wan maiq wea rikot ka akha: Apaiq ka hokham ma jawanli maq wiimiishi she angu na apaiq raq shumwikong maiq ka 3,023 tsuq wanto.

²⁹Apaiq raq munglang li maq wiioqshi ri wiitiichat she angu na, Jerusalem wa maiq shumwikong ka 832 tsuq wanto.

³⁰Kiimaq apaiq ka hokham jawan li maq wiioqnai ri wiitsam she angu na munglu shumwikong ka 745 tsuq wanto. Arka Nebujaradan wokhong maq tsuq wanto. Maiq atsuq wan thun tlotli ka 4,600 riito.

³¹Ümra rawii wa Ewilmerodakh ka Babilon mung na hokham ma shongtaq, kra rawii apaiq raq Juda mung Hokhamwe Jehoiachin ma mangchan tsii tiichhi kuqto. Raüta apaiq ka phaqték mong wa tiidong baiqto. Arka Jehoiachin ka munglu shumwi ma shea wanli maq wiioq tsam ri wiimiishi she angu na, kra rawii wa jipi lüroqshi ri lünai angu na, kra jipi wa raroqnai ri rabiingi ranaiq riito.

³²Ewilmerodakh raq apaiq ma lungwii tsii tiichhikuqto. Raüta apaiq ka pongmungti thun hokhambi Bebilon mung na munglu shumwi ma atsuq wan phong wa, anok khuthaq na apaiq miika shreng manto ajong lin ngachang kuqto.

³³Krai mren, Jehoiachin miika adü na asam shumwi miirii kra tiichhutbaiq raüta kheahea miishe klaito. Raüta hokhamwe rai adam na chamrii ashi na nga raüta tiichongtlaq arilung ka adam phaqsiiq wanto.

³⁴Apaiq ma ranaiqtek chrit chhiikha rong ratlaq kra, apaiq atra sishat wiiwii khaqkhaq kuqto.

Ajonjü

Ajonjü 1

Jerusalem Chelati Miitu Hoqtlo

- ¹Jerusalem chela ka man na asengi raq ama riito! Mangjong maiqse wiita raq kai ra tsa ikha tsa wanto. Shatmaq ümchaü san mantinyung ikhiishe; Chela rümti aki miikiimbi thun re raq jiip baiqto. Rewe jaqkhon mong na shumwi kong miishe tiija wanto.
- ²Jerusalem mantinyung ikha waruwaru jonjütlo, amakphai sa atheaphi na rajun ikha. Kongtichü weshi ra riimin, apaiq tiijaiq wamak she. Pongmung hokhambi reraüshiti raq tiishaübaiqto, Kiithun wiita ümchaü apaiq ngengti siisaq.
- ³Juda mungti ümchaü maiqdi maiqmakong she, tsangmung wa pongmung na tsuq wanto, Tsangshiq pongmung niishe sitlo, Tsangshiq hiqhü rahü she, Tsangshiq komtam chiqse rewe phong li she, Ajuchang lam ahü she.
- ⁴Ümchaü san asii ranaiq niimin, Noqku jam na jumin wamak she, Kijjaq shishunti jechakse re chamchaotlo. Ramwebi ümchaü hannytlo. Tsangshiq kilamchong keathung kaiqshak kaiqshishe, Jajon chela ümchaü aho ajü.
- ⁵Rewe raq apaiq khat raüta tangto, Rewe raq apaiq jaqkhon mong na khonshat, TATIWE raq apaiq ngarai pahea kha na, Apaiq tiichamchao wanto. Asetiim ka re raq lap wanto, raüta tsuq wanto.
- ⁶Man wa Jerusalem phung angao thumwato, Apaiq rümti phukhu welabi, phaqsea lapmak chhingi ningkun ahü aramtsi ikha, ngamritti raq ngamjo tlaq ikha, ajo min lot mak she.
- ⁷Jerusalem ka apaiq laqlaqse hiqmiq changkhü she, man niiwa jonglu kra tiimatlo, apaiq re jaq na saütaq akhing na, apaiq khrumti jumin ahü she, Ajaqtinok raq apaiq then jen ka, sunghea she slailiito.
- ⁸Apaiq shreng manto thumto she, Apaiq ümchaü naiqhü ma she. Maiq thoda na chetlo. Angam agu amitsi ma hanynyi tlo, Jeasitsi ma atok hiq na kushat. Jerusalem raq akhum ka achong lot mai, ashut ashai ngarai klo raüta sheshi wanto.
- ⁹Apaiq raq ngarai tangtaq kriika, ra na tiichhi ra-shra. Apaiq dea wan chang ngarai kho, apaiq raq chhimak riito. Kriikha na tsailam riihumto, Ajaqtinok raq khat raüta tangto, apaiq ümchaü TATIWE man na, tiipaiqnea hoq tlo.
- ¹⁰Ajaqtinok raq atsiiq tum thun wiita tsuq wanto; Apaiq raq tsangshiq ka asii Shomjam mong na nyap wan chhito, Kijjaq TATIWE raq pongmunti tiiwamak riito.

- 11 Asenginok ramlü ramshii haü wanto, Raipo wonglo jamin ahüshe riito. Tsangshiq tsiq chong nyamchong, tsitsü riichüm miitu phaqsea maq klaito, "TATIWE lei, ngi ara liilaq, ngi akit ajom riihum kang," nguta chelati hoqtrang tlo.
- 12 "Ngi ara liilaq," nguta kriinyung hoqtlo, maiq wanleati achhichhi, "Ngi ma atinkhan chamchao tiisung kuqto, Arka maiq ahinti ju miimin tiisaü mak dea, Arka TATIWE raq ngi ma, atsankhiq tsi ma tiisaüto.
- 13 "Apaiq raq ra wa watu tiikito, kra ikhum na nyaitlo, Apaiq raq ngi tiimin chang chhü tsanto, Ngi ka apaiq chhü na tiipatto, Raüta apaiq raq ngi ka, atsi agi asii tiishaü baiqto.
- 14 "Apaiq raq ingarai ma thun wiita räüpot weaje thüto. Raüta adam na tushi kha räüta thüto. Raüta kra ngaraitu ka idangkong na paqkuto. Ngi ka kra ngarai ma holai raq, pitlang pitthea tsaiwan kang. TATIWE raq ngi ka, rejaq na tiishaübaiqto, ngi ka rewe jaqkhon na, kaidi wan kang.
- 15 "TATIWE raq iphenlabi srea nolajong thun, chuphit nüphit slailiito. Apaiq raq rewe phong tiiki räüta, ijerobi thun tiithenbaiqto, Apaiq raq isenginok ka, spiqtsi thaüchang tham na ikha tiikit baiqto.
- 16 "Ngi ka arkha na hoqjü tiikang, imakphai sawa raq makhü jaqhü. Ngi ma tsaido jidoketi jumin ahü, ngi ma ningkun shoqketi jumin ahü. Rewe raq ngi ka longto she, räüta tangto. Isenginok jaq na jammin ahü siipe.
- 17 "Ngi khrumkuq wa rong ra, nguta hoqtiikang, shatmaq ngi khrumti jumin ahü. TATIWE raq ngi ngenkti chiqse rewe, mangrap mangrii hea wanto. Tsangshiq tarü raq ngi ka, ashe ashi apiichang kheatam ikhlishe liitlo.
- 18 "Shatmaq, TATIWE ka tingting, jamkhano ngukla ngi raq apaiq aming jin kang. Mangjong maiqse tarü raq, ibomchong ara tiitsang rong laq, ijonjü tsi tlaq ka liirong laq, Isengi jetu jerobi re raq pongmung na, shumwi ma tsuq wanto.
- 19 "Ngi rai reraüshiti mung thun tiihea kang, shatmaq tsangshiq raq ngi laobaiqto. Ramwebi nai shiilangbi, tsang ramtsi ma chela mong na, phaqsea rit lam maq atsitsü thumto.
- 20 "TATIWE lei, tiitsang liilaq, ngi chamchao riihum kang ara, pitlang pitthea ngi! Itsan ka buntoshe ngarai maho tsi raq. Chiihea wea na maiq riijiipwa li she, jam mong niimin, maiq maa phongli she.
- 21 "Ngi hanyi tailaq, ngi khrumti jumin ahüshe. Ümniiraq ngi ma waqkhükham tiinyang laü, irewe thun ka chochikhiq she. Ümniiraq khamkuq laü ranaiq ira tiisaü laq, ijaqtinok kiimin ngi akhiisii michamchao laq.
- 22 "Tsangshiq ka tiishutbaiq laq, tsangshiq raq abi klotaq thun kha na, ngi ma mo tiiho laü ikha tiiholaq, tsangshiq ngarai thun miitu mo tiiholaq. Ngi ka chamchao tsi ma hanyitiikang, itsan mong na amitsihea sitiikang."

Ajonjü 2

TATIWE Raq Jerusalem Shiithento

- ¹ TATIWE raq atsankhiqtsi ma Jajon ka, ranyaq maq khup baiqto, apaiq thaq wa ramungtan khushü chhainyii, ashthen riibaiqto. Apaiq tsankhiq ranaiq apaiq raq, Shomjam kiimin tiishaübaiqto.
- ² TATIWE raq Juda mung wa, maiqhiq shong kunkun shiithenbaiqto. Kiimaq kra mung wa rewa tochang chela tro ruk thun, wiita robbaiqto. Apaiq raq kra mungtan thaq na, nai hokhambi khuthaq na, thoda maq phongto.
- ³ Atsankhiq tsi ma Israilnok ningkun wiita, tiibun baiqto. Re raq naishiq khatwan kiita, Apaiq raq ajaq tiitam wanto. Atsankhiq wa naishiq thaq na, wakchaq walü wa ikha chaqto.
- ⁴ Rewe khan apaiq liq ka naishiq thaq na neishat riito, Apaiq raq naishiq tsan ran chang nai, chochi changti thun, wiita tsatbaiqto. Naishiq raq Jerusalem na, apaiq tsankhiq kei maq chaq baiqto.
- ⁵ TATIWE ka rewe ikha ja räuta, Israil mung shiithen baiqto; Apaiq raq Israil mung wa, phentiip thun nai hokham jam thun, wiita runbaiqto. Apaiq raq Juda mungti thaq na, jonjü thaq na jonjü tiitsuq kuqto.
- ⁶ Apaiq shomnoq chang Jam, bunlak buncha tiibun baiqto. Apaiq raq asii liipan ranaiq thun, nai Asii Niitiitsak Ranaiq lang akhing, wiita tangta baiqto. Atsankhiq moho sintsang ka, Hokhamwe nai ramwebi ma, pilichhaq tiihoto.
- ⁷ TATIWE raq apaiq hongluka chang, berong-wacha nai, apaiq asii Shomjam kiimin jai maq nong baiqto. Apaiq raq rewe ma atuk thun, runbaiq miitu kiinong kuqto. Man na naishiq shomnoq chochi chang Jam na, tsangshiq raq tang räuta riiriiq wanto,
- ⁸ TATIWE raq Jajon ruk ka, tiithen baiq raa dongdii nguta, tiithen baiqto. Apaiq raq thiwiithi maq ruk ka tiitsiirai runbaiqto. Rewa khechang kongmong chong thun, bunlak buncha tiithen baiqto.
- ⁹ Chela kilü thun tiithenbaiqto, kiimaq kilü lachang jinpan min ngoqbaiqto. Hokhamwe nai shiilangbi thun, ümchaü pongmung na shumwi tiijato. Thungtri ka ümchaü shrinkuq makshe, Kiimaq shammibi ma, TATI nü wa riisham bomtsi min, saümak she.
- ¹⁰ Jerusalem wa nyungwere kaiqshakshak maq, hiq na ngaraqraq, tsangkhu na botkhulai tiinyat räuta, wunthaü riinaü khea riijob sam raqraq. Junriire ka tsangtok hiq na kuraqraq.

11Aho makphai raq bok raüta, imak wiita miiwanto. Itsan imongjii bunlak bun wanto, iphan imaq then wan kha na, rokngoq riingoq jonjü wan kang. Nosere nai pünyangtibi, chela lam na haü wanto.

12Tsangramtsi nai khamnyangtsi raq haü wan raüta, anyungtiim rit hoqtrangtlo. Tsangshiq chiihea wea lam na, asho aphi ikha küram liira riwanto. Raüta chaosusu maq, Raüta anyungtiim jaq pum na tsai wanto.

13Itsan imong tsi chang Jerusalem lei, ngi raq ümniima jamlai wa michongha? Ngi raq ümniika jamkho mitiijaiq ha? Ümnaq chamchao akhiika, jumin chamchao mak dea. Ümnaq chamchao arka, sammoktra chum jong ikha jonghea, aran phan chang ahü she.

14Ümshammibi raq ümniima, hon atsii chongke chang min ahü. Tsangshiq raq arot akiq li chongtlo. Tsangshiq traho bomtsi chong ka atuli, ümniila laoliitlo. Tsangshiq raq ümngarai ka khot chongmak dea, kriikha ümniiraq mra tiidii chang ahü riito.

15Chela lam maq alea wanti thun raq, ümniika thophi riiqphi lea wantlo. Tsangshiq raq tokbai laqlaq raüta, Jerusalem then wantaq kra liitlo. “O, arshea man na tsomhea chela ira? Mangjong tlotli raq ra tsa ikha tsaki wantaq ira?”

16Ümjaqtinok raq ümniika slailisiq tlo, kiimaq ümtheaphi na liiraü raüta, thophi riiqphi tsaihai wantlo. Tsangtili ka leahihi raüta, “Naishiq raq tiithenbaiqkai! Nashiq raq ara akhing ardea khe wan kai ihata!” nguta slaisiqtlo.

17TATIWE raq mirha nguta, angu ka kloto she. Apaiq raq man na chongtaq krai mren, ümchaü nashiq tiihang mak, tiithen baiqtoshe. Apaiq raq nashiqnok ka, najaqtinok jaqkhon mong niishe, kiinongkuq baiqto. Raüta najaqtinok tiichochito.

18O Jerusalem lei, ümchela ruk riimin, TATIWE man na aho mirlaq! Ümmakphai sa ka tangwa rajun ikha, ranaiq rawa tiisa laq. Ajon ajü lam miili she tsai wan laq!

19Waruru tiidokiki laüta, TATIWE man na hoqsii wan laq. Laüta ümsetiim miitu, ümtsän tsii ka bunki namnam, TATIWE jaq wa tiikhup wongkuq liidea, nguta achu jaü laq. Nosere ram raq chiiheawea lam jong na, küram liira jiiim wanto!

20O, liilaq, TATIWE lei, ümniiraq tiichamchao tlaü maiqse thun ka liilaq! Anyungre raq maiqmii chhü maq adea, asetiiim maa kriishe paqtlo. Ramwebi nai shammiibi thun ka, Shomjam mong maq jiiipbaiq wantlo!

21Nyungwere nai nosere thun wiita, chiihea wea lam na jiiipbaiq wanto, re raq jetu jerobi min wiita tsatbaiqto. Ümniiraq mangchan tiichikuq maü maq, ümtsankhiq walü ranaiq, tsangshiq jiiipbaiq wan laü.

22Ümniiraq ijaqtinok ka heawan laüta, tsangshiq ngi tro na nga raüta, phiiptsi jiiptsi chiqdong redong she, tiiwiinum siq wan laü. Krai mren ümtsankhiq

walüwa, tiichhikuq laü matdong ranaiq, jumin tiichhii lot mak riito. Ngi raq mangchan lata atiichhanchhi wan wa, isetiim wiita tsangshiq raq tsatbaiqto.

Ajonjü 3

Chamchao Mong Miimin Tsan Ranchang Asi

- ¹Ngi raq Shiikeawe sintsangho chamchao ka asapha.
- ²Apaiq raq ngi ka, chamchao thiikho tsäuhea mong na tiideato.
- ³Apaiq raq ngi ma mangchan tiitsi mak maq, tsat siqto.
- ⁴Apaiq mohotsi raq ihan na ami atsi atiichhutjut tili, Irok irii bunlak buncha tiingoqto.
- ⁵Apaiq raq ngi ka, chamchao thiikho mong na san thüto.
- ⁶Apaiq raq ngi ka, tsailam thiikho ranyaq mong na, ningkun maq tiisito.
- ⁷Apaiq raq ngi ka jinraü kharü maq khato. Ngi ka thong mong wa lunlot mang she.
- ⁸Ngi ka aholülü, khrum jaü jaü tiikang. Shatmaq Shiikeawe raq tre mak.
- ⁹Ngi ka khumki kang la, tiithap miitha kütam liilam, Lam na longkaü rong tonglong. Akhum ashiim chang tung alam min ahü she.
- ¹⁰Apaiq raq ngi ka chapbi raq akhe ikha kheto; Apaiq raq ngi ka hangsi raq akaq ikha, phiim kaqto.
- ¹¹Apaiq raq ngi ka lamphai na johu raüta, kholam kholiq kaqphaqto. Raüta thaq baiqto.
- ¹²Apaiq raq aliq ka ngi phanü na neito, Raüta ngi ka pesoq ikha hiipto.
- ¹³Apaiq raq aliqsin maq ikhum na tsäuhea hiipto.
- ¹⁴Nokwe raq ngi ka liiraüta, ranaiq minruru shummi laqpüi naisiqto, Ngi ka tsangshiq maklii na sudu ngungii tlo.
- ¹⁵Apaiq raq ngi ma akhap akhiq chamchao phaqa kuq raüta tiikaiditlo.
- ¹⁶Apaiq raq itheaphi ka hiq na tiibum raüta, runshrun hitsiqto. Raüta irong iwi thun ka, longkaü na lat raüta ngoqbaiqto.
- ¹⁷Ngi ka apeo maq si nai, khu asang maq khoqriiq shishiiq si, ka sap mang she.
- ¹⁸Ngi ka rilung alu silot mangshe, TATIWE ma ranphan, lam ka thumtloshe.
- ¹⁹Ikhum na atsi chamchao ka, jamhü waksü liipu raq achok ikha.

- ²⁰ Ngi raq arthun ara tsan na shiweasaqsaq kang la, itsaiji ka ranwan saqli rankitlo.
- ²¹ Li jiimin, ngi raq itsan mong na, ara bomtsi ashi ara shiwea ha jiila, itsan na aran chang ka asi saütlo:
- ²² Kra bomtsi ka ara: TATIWE mangchan, nai apaiq tiihang wan tsii ka siruq miraq.
- ²³ Arka ranap awea, ranap rawüho haü jaq, rashe dong wan tlaq ikha, TATIWE mangchan ka saü wan ruq.
- ²⁴ Kra ningkhan, ngi ranphan chang ka TATIWE apaiq kli.
- ²⁵ TATIWE ka apaiq ma, kamtsantsii thüti tarü ma ahea.
- ²⁶ Arningkhan nashiq ma ahea pinthum ka, tsankhun tsanmin maq bumlaita, apaiq raq nashiq tiichhii wan ranaiq tiihongtaq, kra ranaiq saükai kli she khe rong i!
- ²⁷ Kiimaq arningkhan tsankhun maq, jeroji na nin laita siwan riiwe ka ahea.
- ²⁸ Arkha na nashiq raq chamchao riihum hai la, na honhonse sanglili ngalaita, ninwan haijaq ahea miraq.
- ²⁹ Nashiq raq tsan tiibum laita, nin wan haijaq ahea. Kra riihai jiila aran chang ka asi li sham.
- ³⁰ Nashiq ma apaiq mo tiiho wanto, räüta shummiito. Shatmaq nashiq raq, arka jiqkai dea nguta, apaiq bom ka tre wan changli she.
- ³¹ Jamkhano ngukla, TATIWE ka mangchan jonghea rümti, kra ningkhan apaiq raq nashiq ka, ümtiikiimin tiishaübaiq mak miraq.
- ³² Apaiq raq nashiq ma chamchao ka mitiisaü, Shatmaq apaiq raq nashiq mangchan ka, tengteng kiimaq pharangrang.
- ³³ Apaiq raq nashiq tijonjü räütiika riimakla tiichamchao räüta chochimak.
- ³⁴ Ümtiikiiwa nashiq tsaiji ka, chamchao kharü mong na sitlaq, kriimin TATIWE riika asap.
- ³⁵ Apaiq raq nashiq ma thektlaq nguta athiiq ka, ümtiikiiwa lapmai riijiiq kra apaiq raq asap.
- ³⁶ Kiimaq ümtiikiiwa khü akha ka, rung maq ajiq pho tlaq kriimin, apaiq raq sapshat.
- ³⁷ TATIWE raq thapthi tlaq kriili, wranaiqtek klo wan tlo.
- ³⁸ Ahea tri lamphan nai ajiq tri lamphan ka, apaiq aming maq siisaq shamtlo.
- ³⁹ Arningkhan, nashiq shut kha, sintsang hohai jiika, abatbu chang lam asi shea?

- ⁴⁰Nashiq jamkho shongnga tiikai kra, shinlii laita TATIWE phana nyap wan nong rong i.
- ⁴¹Nashiq tsan mongjii kilü ka, ramungtan na siti Shiikeawe ma dikuq rong i! Laita akha achu jaü rong i:
- ⁴²“O, TATIWE lei, naishiq raq ümtri jin wan kai. Laita ngarai tang kai, kiimaq ümniiraq ümchaü niitaq, naishiq ngarai ka diikuq maü dea.
- ⁴³“Ümniiraq naishiq ka joho laüta, tsatbaiq laü. Ümnaq tiihang mangchan min ahü. Ümtsankhiq riili pangbaiqto.
- ⁴⁴Ümtsankhiq mong wa ka, phumda theahea raq apang wan ikha, naishiq achujaü raq chhewanlot mak.
- ⁴⁵Ümniiraq naishiq ka, mangjong maiqse maklii na, ashe ashi sinchiitsap, atsuqbaiq ikhli tiijabaiq laü.
- ⁴⁶“Naishiq ka renok tlotli raq shummiito kiimaq saisito,
- ⁴⁷Ahai asong tsaühea athen arun ka naishiq thaq na saüto, tsaimiq khusiq lam niili she siwan tiikai.
- ⁴⁸Iphan imaq then wan riihum kha maq, Imakphai ka rajun khamkai ikha.
- ⁴⁹“Imakphai sa ka jüse rai khamkai ikha, kiruqkiruq athum min thummak.
- ⁵⁰Arka TATIWE raq sanseng ramungtan maq, nashiq liikuq mak wiiwii saruq miraq.
- ⁵¹Chelati nyungre ma, chamchao tsi saütaq kra chhiha la, imongpo na tsi wantlo.
- ⁵²“Ngi ka re raq, wushi chiiq na atimin ikha, tiiminto. Ngi ka khahü na, ngeng wanto.
- ⁵³Tsangshiq raq ngi lap raüta, atra maq hiqkhobok na tiidea baiqto. Raüta long maq pangbaiqto.
- ⁵⁴Kham dong raüta, ngi ka lam wanto. Ngi ka miqkang she nguta tiima kang.
- ⁵⁵“TATIWE lei Kho mong maq, ümmang hea lata hoqkang.
- ⁵⁶Ümtiikiiwa ngi raq, ümniima tiipaiqneakang, ümniiraq tailaü.
- ⁵⁷Ümniiraq ngi achu jaü tre laü. Kiimaq ngi ma naqha aikiq ngulaü.
- ⁵⁸“TATIWE ümniika ngi tiichhiikai kilaü, TATIWE lei, Laüta ngi ka khup wongkuq laü.
- ⁵⁹Ngi tiiwong na kha ka pholaq, ngi ma ajiq klo wantaq kra chhilaü.
- ⁶⁰Ngi ma chiqse rewe raq, ümtinkhan wa ngeng wantaq thun ka, ümniiraq asaphaü. Tsangshiq raq ngi tseabaiq miitu thiikho thuwantaq ka asap haü.

⁶¹“O TATIWE lei, tsangshiq raq ngi shummi wantaq ka ataihaü. Tsangshiq raq thiikho thutaq thun ka, wiita asap haü.

⁶²Ranaiq shetangtang tsangshiq ka, ngi nang abi nguta riichong raüta, thiikho the ka ümniiraq achhi haü.

⁶³Ranap chu maq paho raüta, ratiinyaqli tsangshiq ka, thophi riiqphi ngi chongseali.

⁶⁴“O, TATIWE lei, tsangshiq raq jamlai wa abi klotaq kraï mren, ümniiraq tsangshiq ma mo tiiholaq.

⁶⁵Tsangshiq ma mansonlaq, Laüta tsangshiq ka tsaija chhunja tiijalaq!

⁶⁶Tsangshiq ka tiikotrot jolaüta jiiipbaiqlaq. Laüta mangjong hiq wa tiimiqchup thaübaiq laq!”

Ajonjü 4

Re Raq Jiiwan Jai Jerusalemte Chamchaoto

¹Nashiq chaq achhai anyii thun ka, mutmaqmaq she, Shomjam longpenkaü thun ka, chiiheawea lam na riiphongtlo.

²Jajon chelati jerobi ka, nashiq ma chaq ikha rahea riito. Shatmaq ümchaü san tsangshiq ka, hütihiqli hamlii takposetiim ikhli, shiinüm shatlo.

³Ngamthaiq phan shekaü riimin, asetiim ka aheawiq pü raüta tiichhanchhitlo. Shatmaq, inok ita nyungre riika, wuthon kaü ngitlaq ikha, asetiim ka pinthum kiquhiihii maq, atsea ason li she riitlo.

⁴Ase noshiisetiim ka anyungre raq, aramtsi miilishe tiihaü wan tlo. Noserekong ka tsang ramtsi ma, aphaqsea chang jaü poraki ikha aho anyi khumtlo. Shatmaq tü adung keti tsangshiq ma, jumin ahü.

⁵Man na chiihejong phaq asea chamtraq siti, ümchaü tsangramtsi raq pitlang pithea ahaü. Chiiheawea lam na riiphongtlo, Man na chiihe lüwabi kriimin, keathung na maiq raq, nyiiphop abaiq kra ritsea hükhea hiqkhea, tsangramtsi ma khumtlo.

⁶Shiikeawe raq iphan imaq ka, Sodom chelati tiichanghiiq maq, tiithenbaiqtaq kriithaq na, tri atsin lin maq tsasha wanto. Raüta tiichamchaoto.

⁷Na hokhamwesetiim kechu maiqsetiim, tingting kiimaq tsakhiiq ikha siirairai sekong riito. Kiimaq kuilang kuilakong riito. Kiimaq ahong ala siisaq riito.

⁸Shatmaq ümchaü sanha, maiq raq jurmin sapmak she. Chiiheawea lam na majikaütiim ikha, tsangkhum tsanghan dea min, pe shin ikha ashin kaiwische, ariirong li she.

- ⁹Redong akhing na tsaiwanti thun ka, jai na atinkhan chamchao raüta tsaiti, thaq na kiim ahea lin. Jamkhano ngukla, jai na tsaiti ka ram raq ajam riiwan raüta, tsai wanto.
- ¹⁰Iphan imaq ma thenjen wantaq kriika, pinthum riitsitsaitsiiq, phiiptsi chang abi pinthum riito. Noshii nyungre raq dongdii min, tsangse noshiisetiim ka tsanglang pit tsi ma, tak na lumphaqto.
- ¹¹TATIWE raq apaiq tsankhiq walü ka, pinthum hengbi tiikhiim chaqto. Apaiq raq Jajon chela ka, wakchaq wa khan maq chaqbaiqto.
- ¹²Mungkanghiq hokhambi thun raq, Jerusalem chela ka re raq mikhat baiq nguta, akam min kammak riito. Shatmaq rewe kumlao raq, Jerusalem chela kilü, limham limhok raüta nyap wanto.
- ¹³Kriika shammibi ngarai nai ramwebi shut kha maq thento. Tsangshiq raq sephii nojii maiqheati, tiijai raübaiqto. Kriikha na thento.
- ¹⁴Mungtubi ka makhü jaqhü ikha, bangram biimra chela lam na tiijaidali, tsangshiq han na jurmin thanki kham mak. Chiihea wea lam thun na mangmii raitlo.
- ¹⁵“Tiijin rong! ashe ashi kra, tiijin rong! tiijin rong! namshiq ashe, idü na naq tiithan kiq,” nguta maiq raq tsangshiq jobaiqto. Krai mren tsangshiq ka, maiqmung mungshi na saühoho, ashong angachang hummak, momii wanto.
- ¹⁶TATIWE raq tsangshiq miitu, broriimak she, apaiq raq tsangshiq ka, pongmung na tiipin jobaiqto. Apaiq raq nashiq ramwebi nai mungtubi ma, shreng manto thiimak she.
- ¹⁷Nashiq raq maktsi jaqtsi liikai, khrumtiwe walü, shatmaq atuli, Mung ashi raq mikhrum kuq nguta nashiq raq kheratkai ka atuli. Tsangshiq raq khrumkuqlot kak.
- ¹⁸Re raq nashiq ka liishat khehoto, Nashiq kinphai na dongkai chang lam ahü riito. Nashiq rilung thumto she. Nashiq ningthoi saüwato.
- ¹⁹Nashiq ka liihawe raq ra wang win maq ajolulu, wuphiim tlaq ikha jotlo. Tsangshiq raq kin thun kiimaq phanho raüta, rumnyangkhi na tiihanghiiq maq kaqhoto.
- ²⁰Tsangshiq raq nashiq tsitsü raüchong laphoto, TATIWE raq ashong na hokhamwe laphoto, nashiq khup wongketi, nashiq kamsea chang laphoto.
- ²¹Edom mungti lei, kiimaq Uj mungti lei, namshiq ka naisiq rong laq, Chochisiiq ronglaq tangtlan khan khan. Namshiq chamchao rahi q akhing minla, misaü wan she. Namshiq minla cheropwe ikha, naiqhü maq maiqthoda holanta michamchao han.

²²Jajon chela raq apaiq ngarai tham ka, athii tsinhea maq dokda wanto, TATIWE raq nashiq ka pongmung na, shumwi ma rahi q luhea tiisimak she. Shatmaq Edom mungti lei, TATIWE raq namshiq ka mitiichamchao. Apaiq raq ümngarai bu ka, wiita mitiichhikuq wan. Raüta mitiichamchao wan.

Ajonjü 5

Tiihangwan Mangchan Miitu Achujä

¹⁰TATIWE lei, naishiq jamkho thenjen wan kai, kra ümtsang na tiitsang laq. Naishiq khushü jam tlaq ara liilaq.

²Naishiq tachong hupsam ka, wanwe jaqkhon mong niishe; pongmungti raq naihiqshong jiiwanto, raüta naishiq jam na tsangshiq sitlo.

³Re raq naiwetiim wiita jiiqbaiqto, Kra ningkhan naishiq ma anyungtiim, mantinyungre siisaq she.

⁴Ümchaü sanha naishiq raq, kham kiimin kampho maq ri nyangchang she. Chin thamki tiikai kiimin kampho maq ri chang she.

⁵Naishiq ka kumtoqkong ikha, riimakla kumtsong kong ikhli she. Maiqse raq sintsang doshat miili she jotlo, raüta jaqtiisham jamshatlo. Naishiq ka niitsi makaiq sitiikai. Shatmaq niitiitsak min tiinga mak.

⁶Atra si miitu ramrit seakai Ejipt mung na nai, Asiria mung na kikai.

⁷Naititiim pat na ngarai tang wanto, shatmaq ümchaü tsangshiq ahü she. Naishiq ka tsangshiq ngarai kha na chamchao tiikai.

⁸Ümchaü naimung rümti ka, dikong thaq na naolaqti raq pengtlo. Kra ningkhan tsangshiq jaqkhon mong wa, tsangshiq jaqkhon mong wa naishiq tiichhiketi maiq jumin ahü.

⁹Maiqtseati kong riili she, hiqshong raprii mawanto, Ramtsi ma rum wa siqkhun theaseakai min tsaimiq khusiq lam miili she khumtiikai.

¹⁰Songtsi ramtsi riili she pit wan kai, naikhum na tsidong rasong riilise, winsii lumchang watum ikha, naikhum wiita khiim wanto.

¹¹Re raq nainyungtiim ka, Jajon pum maq wiita haihii wanto. Juda mung hiqshong rap wa, naisetiim jechaksere wiita, ningkun maq lap raüta haihii wanto.

¹²Naimung wa mungtubi ka lap raüta, raü maq tiishak paq baiqto. Naimungti nyungwere ka, shummi laqpii lise riiwanto.

¹³Naimungti jerojongbi ka, dikong ikha tsamthaüketi miishe tiija wanto. Nosere maiqwesere ka hohotsi riili she pat raüta chamchaotlo.

14 Ümchaü nyungwere ka, ngongthun chang ba chela kilam chong na, ngamak she. Kiimaq jetu jerobi riimin shishun mak she,

15 Naishiq rilung na khoqriiq shishiiq ka ahü she, wiinum shewa la na, aho ajü walishe sitlo.

16 Man niiwa naishiq, liisaü wase rilung khushü thumto she. Naishiq raq ngarai tangkai, kriikha na ümchaü miqkai she.

17 Naishiq tsan nai mongjii bunchacha atsi, makphai rokwa rajun tang wa, mak min liilot mai she.

18 Jamkhano ngukla Jajon chela ka apaiq laqlaq li she, maiq min ahü she. Kiimaq chela rüm mong maq, miikakoi kong li she ngam rit pha q khumtlo.

19 Shatmaq O TATIWE lei, ümniika pattup pat-sa hokham. Ümniiriika phangthum na saüli, mung mirüm wan haü.

20 Ümniiraq naishiq ka jam nguto, rahi q luhea she miimbai q wan laü? Ümniiraq naishiq ka, thongshi ri tsan na mitiima wan haü shea?

21 O, TATIWE lei, naishiq ümwokhong na, jangshi ri shea wan nong laq! Richüpat wa lüwa khushü ka, naishiq ma jangkuq nong laq.

22 Shea, ümniiraq naishiq ka, pattup pat-sa miitu shea tiishaübai q laü? ümtsankhiq walü ka, matki mak phan dea shea?

Ejekiël

Ejekiël 1

EJEKIEL RAQ SHIKEAWE RAI SHAM RIICHHI PHA

(1.1—7.27)

Shiikeawe Hokham Ngacho

¹Rawii roqtsam she angu na jipi lüblai liiwa rabiingi ngo ranaiq akhing riito. Ngi, ka ramwe jaqshamti. Iwe mang ka Buji. Kra akhing na ngi ka munglu shumwi ma atsuq wan Jehudinok rai Bebilon mung na, Chebar rai tan na sikang. Ramungtan ka atlin riikito. Kiimaq ngi raq riisham mak maq Shiikeawe ka chhikang.

²(Kriika Hokhamwe Jehoiachin ka munglu shumwi ma shea wan li maq rawii wiibiingi ngoja she riito.)

³Kiijaq Bebilon mung na, Chebar Rai kii na, ngi raq TATIWE ka ngi rai riibom taikang. Kiimaq ngi raq apaiq ningkun heng ka ikhum na asi sapkang.

⁴Ngi raq ra nü na liikang kiimaq shekhu nü mung wa rathaiq saü wantlo chhikang. Phumda jonghea mong kiiwa rachhai raliip wa trang dongtlo chhikang. Kiimaq kra tro wa ra ka wiita ali aliim chhainyiinyii chhikang. Kra rachhai raliip raitlaq mong na, phanshi ra ka miiki ngam chhairai tlaq ikha achhai raitlo chhikang.

⁵Kra rathaiq raitlaq among ba niika, ngi raq alii miika maiq sham ikha atra ngamkaütiim kaüblai jong ri chhikang.

⁶Shatmaq kra ngamkaütiim blai ka atheaphi ka blailai jongri kiimaq akaü khumtek dü na arakong ka blailai riito.

⁷Tsang hokpe thun ka rusansan, kiimaq tsangshiq hokphi thun kriika minsäü pongwe hokphi ikha ahoksan asi. Kriithun ka miiki aheawiq apanrea araq chhairaitlaq ikha chhai hea langlang riito.

⁸Kriithaq niimin, tsang theaphi blailai kiimaq tsang rakong blailai kra khong na, tsangshiq loweatek khum na maiqjaq ka blai lai jongri asi, rakong ashi khong na maiqjaq ka ashishi asi riito.

⁹Kaüshi rakong wiinai ka tiipii raqraq räuta, kra kaüblai jong ri rakong tsii thun ka triichehihi tiithan saqsaq na tapshok ikha siimblai ri maq atro na chaptlo. Räuta tsangshiq ka atiime räula, adam maq tsangshiq khum kra ashi ikhli riiphea mak maq tiimetlo.

¹⁰Kra atra ngamkaütiim loweatek theaphi ka kaüshi theaphi ka pong pong phanblailai theaphi riito: khaki nü wa theaphi ka maiq theaphi, jaqtsi nü siim wa theaphi ka hangsi theaphi, jaq pha nü siim wa theaphi ka minsäü pongwe theaphi, kiimaq tokkun nü wa theaphi ka liihawe theaphi riito.

- ¹¹Ngamkaü ashi raq arakong wiinai ka tiipii raüta ra nü na dotlo. Raüta ratsii wiinai riika apaiq tho na ngamkaü ashi chaptlaq rakong tsii wiinai kraii tiithan shat tiinapsaqsaaq raüta chaptlo. Kiimaq tsang rakong ahinti anai kra miika, tsangshiq maiqmii khum kra pangsaq saq na khea asam ikha tiijoptlo.
- ¹²Ngamkaü aweatek raq siimblai ri na liishat riitlo. Kraii mren tsangshiq ka wiikongtam maq kaüshi akhum ikhli siimblai ri na tsangshiq raq aroro kiina tsangtu ka siiqmak miili riitu shat maq khum hotlo.
- ¹³Kra ngamkaütiim phong mong na waniitu nyaihea langlang makse chat-hit tsaqmak phan tiime wan ruq ashi asi. Kra waniitu kaü nyai raitlaq kiiwa wa ka rachhai wantlaq ikha chhailüptlo.
- ¹⁴Kra ngamkaütiim ka konü siim maq riita konü siim na doqhaha rachhai ralüp ikha phiqhea achhai lüplüp doqsiqto.
- ¹⁵Ngi raq kra ngamkaütiim blai kra liirat tiikang liipan niili, kra ajikom kaütiim ka jikom ashi ka tsangshiq ma siimko na ashi siimko na ashishi hiq na tiithantlo chhikang.
- ¹⁶Kra ajikomblai kriika ashama liima shamshi shi ikhli: Ajikom loweatek thun ka athii tsinhea phan longsengpo chhaitlaq ikha chhaitlo. Kiimaq ajikom blai kriika among tingting ba maq ajikom ashi shi hali tlatchhat rusansan triiwat saqsaaq raüta ahai riito.
- ¹⁷Kraii mren, kra ajikom kaü tiim ka siimblai ri na, ümnüna kairo wa, kra phanphan, wiishak wiishoq akaiho nguli riitlo.
- ¹⁸Kra ajikom kaütiim akii tro thun kriika amakpo tonglong maq adiim rat riito.
- ¹⁹Ümtiikiiwa kra ngamkaütiim ka khum tlaq, kra ajikom kaütiim kriimin tsangshiq rai adam na khumrang rang khumdamtlo. Ngamkaütiim ka ra nü na tiido wan raüla, kra ajikom kaütiim kriimin, ra nü na tiido wan rangrang tiido wantlo.
- ²⁰Kra ngamkaütiim ka tsangshiq raq aroro kiina akaiho nguli kihotlo. Kiimaq kra ajikom kaütiim riimin ngamkaütiim khumtlaq kra phan phan khumtlo. Jamkhano ngukla ngamkaütiim raq ajikom thun kra raptlo.
- ²¹Kra ningkhan na, ngamkaütiim raq akhingtek na akhum riitlaq na, lo akhing riikitlaq akhing na, lo ra na tiido wantlaq akhing na lo, kra ajikom kaütiim ka ngamkaütiim raq athithi na khumtlo.
- ²²Kra ngamkaütiim khuthaq niika jamtam kaü wukhupong ka nyiimchhiipo kaü ikha kriika makse chathit chhaitlaq longseng maq aklo ikha chhaitlo.
- ²³Kra jamtamkaü takiq na ngamkaütiim ka chap raq raq riito. Kiimaq tsang rakong wiinai ka tiipü raüta ratsii wiinai kriika adam na apaiq tho na siimhap ri na kaüshi shi chaptlaq rakong tsii wiinai kiijaq riithan saqsaaq chaptlo. Kiimaq

tsang rakong anai kriimiika tsangshiq maiqmii khum kra pang raq raq khea asam ikha samtlo.

²⁴Ngi raq tsangshiq rakong maq abi sea lam maq trangraitlaq kra taikang. Kra trangwa trang ka khamjong chum tso blun wan raüjaq phiiptsi jiiptsi trang wan tlaq ikha amok dung dung trangtlo taikang. Kiimaq phenlabi pahea akong ada khum raüjaq hümok hiqmok wa wantlaq ikha trangtlo taikang. Kiimaq Ningkun Ajong Shiikeawe raq bom raüjaq amok dung dung hengtlaq ikha riito. Tsangshiq ka bimak she la kxingki raüla, tsang rakong thun ka tsangkhum niishe kom thü baiqtlo.

²⁵Shatmaq tsangshiq khuthaq na jamtam kaü khuthaq kriiwa atrang dongtlaq kriika trang ruqli trangtlo.

²⁶Kra jamtamkaü thaq niika hokham ngacho ikha phanshi ra asi. Kra hokham ngacho ka saphir longseng maq alo. Kiimaq kra hokham ngacho thaq na ngatiwe ka maiqwe kaü ngochang chang ikha ngaraü riito.

²⁷Kra maiqwe kaü ngochang chang kriika, akhum ka miiki watum mong na achaq henghea chhainyii nyii pürailtaq ikha riito. Kriika trotam na walü li wa ikha chaihea langlang chhairaitlo.

²⁸Kra liliimtlaq kriika maittai kaü na rong ümchuwa sitlaq kra thun kra chhaitlo. Kriika, TATIWE asi nguta akhushü ngao liliim chhainyii tiichi riito.

Shiikeawe Raq Ejekiel Ka Shammi Ma Shongto
Ngi raq kra chhilata, ngi ka hiq na bumsaq bumkikang. Kijjishe ngi raq
maiqbom ashi raq

Ejekiel 2

Riisham Mak Maq Lakdamkom Chhito

¹Ngi ma akha chongtlo taikang, “Maiqse lei, chap laq. Ngi raq ümniima bom chongchang asi.”

²Kra maiqbom raq ngi ma bom chongtlaq liipan niili, Shiikeawe wenyi ka ikhum na shangto. Raüta ngi ka tiidopot tiichapto. Kiimaq ngi raq kra maiqbom chongtlaq kriiraq tiipit mak maq ngi ma akha chongto.

³“Maiqse lei, Ngi raq ümniika Israilnok phana tiiki tiikang. Tsangtitiim raq ikiq khii sru wanto, raüta Ngi ngeng wanto kiikha tsangshiq riimin ikiqkhii srutlo kiimaq ümchaü min iwokhong wa dongho raüta Ngi rai riilongliiqtlo.

⁴Tsangshiq ka nilannok. Tsangshiq raq Ngi ka shreng mak. Arningkhan Ngi raq ümniika tsangshiq phana tiiva tiikang lata, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang ara chongkuq kikiq.

⁵Kra ikiqkhii sruti raq ümbom ka taijiiq sha taimak wa riijiiq, li jiimin tsangshiq raq tsangshiq phana shammi weshi ka tiikitodea nguta misap.

⁶“Shatmaq, ümnaq atsaikaiti maiqse ka tsangshiq ma naqhaikiq. Kiimaq tsangshiq raq jamlai wa bomtlaq kriima naq haikiq. Tsangshiq raq ümkiq ka akhii miraq kiimaq ümniika shummi shaq shaq li miraq. Kriika phangkaü phong rai sidam ikha miraq. Shatmaq tsangshiq phoq ngeng nok kra chhi laüta naqhaikiq. Kiimaq tsangshiq raq jamlai wa ngutlaq kriima naqhaikiq.

⁷Ngi raq ümniima jamlai bom wa tiichongki tiikang kra tsangshiq ma michongkuq haü. Tsangshiq raq taitlo, taimak lo. Tsan na tiitsanglaq tsangshiq ka ikiq khü srutinok.

⁸“Maiqse lei, Ngi raq ümniima jamlai bom wa chongtiikang kra tiitsang tailaq. Tsangshiq kiikha ümniika nilan ma naq jakiq. Ümnübok ka tiiki laq. Laüta Ngi raq ümniima jamlai wa kuqtiikang kra phaqaq laq.”

⁹Kiijiishe ngi raq maiq jaq ashi ka ipha nü na neishat chhikang. Kiimaq kra maiq jaq niika lakdamkom ashi sham raü chhikang.

¹⁰Kra maiq jaq raq lakdam komse kra linto. Kiimaq kra lakdam komse niika siimko nai wiita na waiq reaje siisaq chhikang. Kiijiika tsanbi hosi bomtsi waiqto kiimaq ajü amii agi asii hotrang kiimaq agam agu trang bomtsi riito.

Ezekiel 3

¹Shiikeawe raq nguto, “Maiqse lei, ara lakdam kom ka phaqaq laq. Laüta Israilnok phana kilaüta chongkuq kikiq.”

²Krai mren, ngi raq inübok ka tiikikang. Kiimaq apaiq raq ngi ma lakdam kom kra phaqaq laq nguta kuqto.

³Apaiq raq nguto, “Maiqse lei, Ngi raq ara lakdam kom kuqtiikang ara phaqaq laq. Laüta ümwok ka tiiphetak phaqaq laq.” Ngi raq kra phaqaq kang. Kriika asumwiq ngiq ngu ikha phaqaq kang.

⁴Kiijiishe Shiikeawe raq nguto, “Maiqse lei, Israilnok phana kilaq. Laüta ngi raq ümniima jamlai bomtsi wa chongkuqlaq ngutiikang kra tsangshiq ma chongkuqlaq.

⁵Ngi raq ümniika pong mungti ümniiraq tsangshiqnok bom tsin maü, aheawiq nok pha niika tiikimang. Shatmaq Israilnok phana tiikitiikang.

⁶Ngi raq ümniika pongnok phan maiq mung jonghea phan, abom asa min tailot maünok mung na tiikiha jiika, tsangshiq raq ümbomchong ka mitai wan wa.

⁷Shatmaq Israilnok phongwa maiq riika, jurmin ümbom chong ka tairo mak miraq. Tsangshiq riika ibom chong kra dongdii min tairo mak miraq. Tsangshiq tarü ka nilankong kiimaq kiqkhii sruwatili.

⁸Riita ümchaü ngi raq ümniika tsangshiq kiikha nilan wanshak shak mitiijabaiqha kiimaq tsangshiq kiikha tsindang dang she mitiija baiqha.

⁹Ngi raq ümniika longkaü ikha phataqtaq atiimeshi maimak mitiijabaiqha, longseng ikha tsinhea mitiitsinbaiqha. Tsangshiq ikiq khiitinok kriimiika naqhaikiq.”

¹⁰Shiikeawe raq tlü wantlii akha nguto, “Maiqse lei, Ngi raq ümniima jamlai bom wa chongkuq tiikang kra wiita tsapkapkap tiitsang tailaq. Laüta ümtsana shaqlaq.

¹¹Laüta nam mungti pong mung na munglu shumwi kong ma sitlaq phana walaq. Laüta Ngi, Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai bom wa chongtiikang kra chongkuq wakiq. Tsangshiq riika taitlo kiimaq taimak lo.”

¹²Kiijiishe Shiikeawe wenyi raq ngi ka ra na dowanto. Kiimaq ngi raq ijai nü na ramokwa trang ikha kriiraq akha nguto, “TATIWE khushü ramungtan thaq na sitlaq kra tiitsam laq!”

¹³Ngi raq rawang win na arakong thun phoktrang ka taikang. Kiimaq ajikom thun trangwa trang ka hiqjong muwa trang ikha mok trangto.

¹⁴TATIWE ningkun ka ikhum na henghea maq saükito. Kiimaq ngi ka apaiq wenyi raq jamkho dowantlaq kra phan phan, ngi ka kiqdaqtam dokdok kiimaq tsankhiqhea riito.

¹⁵Krai mren she, ngi ka munglu shumwikong sichang hiqshong, Chebar Raikii na Tel Abib hiq na saüwa kang. Kiimaq ngi ka tsangshiq phong na saüwa kang. Kiimaq ngi raq jamlai wa chhikang kiimaq taikang kra tiima lata sunghü tsiihü kiimaq amao rai latli kiijaq ramiishi sikang.

TATIWE Raq Ekiel ka Kintsongti Ma Shongto

(Eje 33.1-9)

¹⁶Kra ramiishi ranaiq ka lewan jai she, TATIWE raq ngi ma nguto,

¹⁷“Maiqse lei, ngi raq ümniika, Israilnok mung khuthaq na kintsongti miishe shong tiikang. Ümniiraq tsangshiq ma ibomtsi honlam bom chongtiikang kra mitlü chongkuq haü.

¹⁸Ngi raq abi kloti ka atsai miraq nguta chongtiikang kra, ümniiraq apaiq ma tsantsii klai laq nguta honlam bom kra chongkuq maü dea rii laüta, apaiq rilung ka tiichhii wan mak dea raüla, kra ningkhan apaiq ka angarai na li mitsai. Raüla ngi raq apaiq tsaitaq kha ka ümkhuthaq na mitiideaha.

¹⁹Kiimaq ümniiraq abi kloti ma honlam bomtsi ka chongkuq laü shatmaq, shatmaq apaiq raq ngarai tang kra tsaqmak raüla, apaiq ka ngarai ma hoshat miili mitsai. Shatmaq ümrilung ka atiichhii mirkuq.

²⁰“Kiimahali maiqshaqti ashi raq abi kloho khana, Ngi raq apaiq ka tsailam maakho tho na miraq, kiimaq ümniiraq apaiq ma hon chongkuq maü kha maq apaiq ka maiqmii ngarai khana mitsai. Raüla apaiq raq ümchuwa kechu

jaqshamtaq kriika Ngi raq tsan na thümangshe. Kiimaq apaiq tsaitaq mat kha ka ümkhu thaq na mitiideaha.

²¹Kiimaq ümniiraq maiqshaqti weshi ka ngarai naqtangkiq nguta tsii chongkuq haüla kiimaq apaiq raq ümbom chong kra tai raüta ngarai tang mak she tsaqki raüla, apaiq ka atra misi, kiimaq ümrilung kiimin mitiiwongkuq.”

Ejekiel Ka Bomlot Mak She Miraq

²²Ngi raq TATIWE ningkun henghea ka idü na asi sap kang. Kiimaq apaiq raq ngi ma akha nguto taikang, “Tiidolaq laüta hiq thung tan kiina kilaq. Ngi ka ümniirai kiijaq mirbom kang.”

²³Krai mren, ngi ka kra hiq thung tan kiiniishe kiho kang. Kiimaq kiijaq TATIWE khushü ngao chhai nyii ka kongkhu ji na Chebar Raikii na chhikang kiikha chhikang. Ngi ka hiq na bumkisaq bum kikang.

²⁴Shatmaq Shiikeawe wenyi ka ikhum na rom wanto. Raüta ngi ka tiidopot hitjoq tiichapto. Raüta TATIWE raq ngi ma nguto, “Jam na walaq. Laüta kilü maq tiishaq laq.

²⁵Ümniika raü maq mikha, maiqse lei. Kiimaq ümniika kinphai na nokwe man na khumkilot maü she mirhaü.

²⁶Ngi raq ümtili ka atiitsai mirbaiqha. Krai mren, ümniiraq ara ikiqkhii srutinok ma honlam bom ka chongkuqlot maü she mirhaü.

²⁷Shatmaq ümtiikiiwa Ngi ka ümniirai mirbom nongha. Lata ümniima bom chongke miitu ningkun hali mikuq nongkang, kiitiikaq ümniiraq tsangshiq ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa chong tiikang kra ümniiraq tsangshiq ma michongkuq haü. Tsangshiq phong wa wiijamti raq bom ka mitai. Shatmaq wiijamti riika üm bom ka taimak, ashipoq miraq. Jamkhano ngukla tsangshiqnok ka kiqkhii sruhea mungti.”

Ejekiel 4

Ejekiel Raq Jerusalem Re Raq Khatwan Kra Tiichhi Kuqto

¹Shiikeawe raq nguto, “Maiqse lei, kiitelong kaü ashi dolaq. Laüta ümkhaki na tiibumlaq. Laüta kra longkaü thaq na Jerusalem chela sumla ka khat waiqlaq.

²Kra laüta, Jerusalem ka re raq khat wan tlaq kra sumla kra tiichhike miitu kra tro na hiq na kiituk thun ka thulaq; kiimaq chela tro ruk na düwan chang hiqkhu hiq phonglaq, laüta apa riila; kiimaq phenlabi piitiip thun hailaq; kiimaq, chela tro na chela ruk kra tiibun siiq wan miitu pepa rinchü thun hailaq.

³Laüta jinpen kaü ashi kra lam laüta, chela kra nai ümnaq heawea na jin pen kriimaq ruk ka hailaq. Laüta chela ka liilaq. Riita arka chela ka re raq trotam maq

akom wan kun she. Kiimaq ümniika re nok chela kra khat wanti nguta tiimalaq. Riita arka Israilnok mungti miitu maji binriim miraq.

4-5“Kra laüta ümniika ümsiimpüi jaq pha nü siim na bumlaq. Kiimaq Ngi raq ümkhum na Israilnok mungti ngarai homa ka ümniima mitiihoha. Ümniika kiijaq ranaiq shitsam ri raroq tiikaü misihaü. Laüta tsangshiq ngarai maaho michamchao haü. Tsangshiqnok moho ka ümchu rawii na saüli hochang wa, kra ngarai miitu, tsangshiq raq rawiishi mohochang sitlaq kra rii na, ümniiraq ranaiqshi shi moho ratlo nguta, Ngi raq kha ka toqtan kang she.

6Ümtiikiiwa ümniiraq kra milot haü, ümniika jaqtsi nü siim niishe hali bum nonglaq. Laüta Juda mungti ngarai miitu raroqlai mo ka holaq laüta chamchaolaq. Tsangshiq ümchu rawii moho chang wa sitlaq kra miitu, wiishi chamchao ka ranaiq shishi chamchao laq.

7“Ümmak lii ka Jerusalem re raq khat wan tlaq kra tiqtüq liishat riilaq. Ümjaq tham ka Jerusalem nü na nam laüta, riisham bom maq chela kra tiishut tiithailaq.

8Kra chela khat wan jaqsham kra mithum shaq wiiwii, Ngi raq ümniika raü maq khalata mithüha, krai mren ümniika konü siim maq riita konü siim na tiipherak lot maü she mibumhaü. Kriika chela khat wan jaqsham kra mithum shaq wiiwii kiikhiili mibum haü.

9“Riita, ümchaü ka bunwong, jaili, chorong tsi, phüche tsi, jimi, bunwong asumwiq phan thun ka adam na tiikit laüta shot laq. Laüta winsii lumlaq. Kra winsii ka phaqaq laüta ümniika ümsiim jaqpha nü siim na ranaiq 390 sitläü bala phaqsiaq laüta silaq.

10Kra wongwin kiiwa ranaiq shi na 230 gram kra winsii ma lum laüta miphaq haü. Kra phaqaq tlaü kriika anap ranaiq na saüli miitu miraq.

11Kiimaq ümniiraq kham kiimin thilaüta atsapseli, ranaiqshi na koknai nai li minyang haü.

12Kiimaq ümniiraq maiqdaiq atiishin kra riichom laüta wa michaqaqhaü. Laüta kra wa kiijaq winsii ka lumlaq. Laüta nanok tarü raq chhishat na winsii ka phaqaq laq.”

13 TATIWE raq nguto, “Arka ümtiikiiwa Ngi raq Israilnok ka pong mung thun na tiipin jobaiq wantiikang akhing na, tsangshiq raq akha phaqsiaq raüta siwan chang miraq, Arka tri na apii nguta chongtlo.”

14Shatmaq ngi raq trekang, “Riimak, TATI Rakaü Hiqwe lei! Ngi raq ikhum ka jangshi ra min tiisheshi mang. Ngi raq noseji miiphü apaiq tsai tsai atsaiki ngam riimakla asea awea raq akaq binriim ngam ka umtiikiimin phaqsiaq mang. Kiimaq ngi raq phaqaq nai sea apii chang phan ashe ka ümtiikiimin inü na thümang phan.”

15Kiijiishe Shiikeawe raq nguto, “Ahea ikhla. Ngi raq kra rii na, ümniimiika minsäü daiq shin kli chin ma chaqaq laq, laüta ümwinsii ka lumphaqaq laq.”

¹⁶Kiimaq apaiq kiijaq tiitsuqsaq nguto, “Maiqse lei, Ngi raq Jerusalem na phaqaq nai sea howan chang lam ka achum she mirbaiqha. Kiijaq siti mungmaiqaq ka haikhiq lam miili rai awong kra haptase maq shin raü raüta mishongsiq. Kiimaq kham kiimin shin raütli minyang.

¹⁷Tsangshiq phaqaq sea chang rai awong nai kham anyang chang ka athum mirki. Raüta tsangshiq ka pitlang pitthea miraq. Raüta tsangshiq ngarai kha na tsangshiq rilung ka simi wanii jam wantlaq ikha chao sususe maq jam wan raüta misa wan.”

Ejekiel 5

Ejekiel Raq Akhu Tap Baiqto

¹TATIWE raq nguto, “Maiqse lei, nepja sihea ashi kra lamlaq. Laüta ümnübin nai ümkhu ka wiita tiisiirai sibaiqlaq. Laüta tok na ümkhubin ka shinlaq. Laüta kra mantsam na triiphealaq.

²Mantsam kiiwa manshi ka chela ka re raq khat-lotto she angu na chela mong na wa maq chaqbaiqlaq. Kiimaq mantsam wa mannai ngoja kra hali lam laüta, ümjaq na shamshat maq chela tro kiijaq kinphai na tro khum laüta tap chum baiqlaq. Kriimaq atiisup mantsam ngojati kriika rahai na tiipan wanbaiqlaq. Kiimaq kriika, Ngi raq inepja maq joshjo she mijo wanha.

³Khubin phanshi ra ka atiichong riilaq. Laüta ümkheani thun kiijaq shat laüta thülaq.

⁴Kra laüta wiijam ka kheashat mong kiiwa tiidong lam nong laq. Laüta wa nyaitlaq na phong chaq baiqlaq. Laüta tiikhiim baiqlaq. Kra khiimrai tlaq kiiwa wa ka Israil mung tlotli niishe minyam wan.”

⁵TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Liilaq Jerusalem ka. Ngi raq apaiq ka mangjong hiq na maiq mung thun ümchuwa diimtlaq kriima among tingting ba na shongkang.

⁶Shatmaq Jerusalem raq ngi raq akuqha aming raütu jinbaiqto. Raüta apaiq ka maiq mung ahinti thun thaqaq na abi lin nguta tiichhi kuqto. Kiimaq apaiq ka, atro na mung ahin thun sitlaq kriithaq na nilan pinthum nguta tiichhikuqto. Jerusalem raq ngi aming thun wiita akhii riibaiq wanto. Kiimaq itri raütu ka apaiq raq lang mak akhü riibaiqto.

⁷Riita ümchaü min tiitsang tailaq, Jerusalem lei, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa chongtiikang ara. Ümniiraq itri raütu thun lang maü riilaüta, riimakla, ngi aming thun ka lang laüta siwan maü kha na, ümnaq tro na siti maiq mung thun thaqaq na ümniiraq pahea mintsä tiipa wan laü. Ümniiraq mung ahinti thun thung nai lai kra lang wan laüta siwan laü.

⁸Kra ningkhan, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ümniima chongtiikang, Ngi ka ümniima wesang she. Ngi raq ümkha ka mipphoha. Lata mo mitiihoha. Kra mo hotläü ka maiq mung pahea raq michhi.

⁹Ngi raq jamlai phan wa abi nguta saisi tiikang thun kra, ümniiraq sham wan tlaü kra ningkhan, Ngi raq Jerusalem ka man na ümtiikiimin tiho wan mang mo tsihea kra mitiihoha, Kiimaq kriika arjai miimin atinkhan abi pinthum mo ka tiho wan nong mang she mirha.

¹⁰Kra chamchao tsi akhing na, Jerusalemte nyungwere raq asetiim ngam kra miphaq. Kiimaq asetiim raq anyungwe ngam kriishe miphaq. Ngi raq ümniima mo mitiihoha. Kiimaq aso atra tiichongtlaq thun ka barap binrii na pong mung thun kiina wiita miwan baiqha.

¹¹“Arningkhan, Ngi atra Shiikeawe raq ngutiikang - arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe bomtsi. Jamkhano ngukla, ümniiraq abi pinthum maiqphai asi klowan laüta, i Shomjam ka tiishebaiq laü. Ngi raq ümniika tihang mang maq michumbaiqha.

¹²Ümsengi mantsam wa, manshi rii ka chela mong na thadong raüta nai ramdong raüta mijjim. Kiimahali mantsam kiiwa manshi ka re raq chela kinphai na mijjipbaiq. Kiimaq mantsam kiiwa atiithum manshi rii kriika, Ngi raq rahai ma mitiipanbaiqha. Kiimaq tsangshiq ka re ma tiijo lata mitiijip baiqha.

¹³“Ümniiraq itsankhiq walü nyai heng wa ka, Itsan ka misang shaq wiiwii misap haü. Ümtiikiiwa arthun ara hongtha wan jiiq, raütiq kiitiikiitiq ümniiraq arthun arka, Ngi, TATIWE raq ümniima chongkang kriidea kupi wanto nguta misap haü. Jamkhano ngukla Ngi ka ümniiraq tsapkap maü shishetläü kha na pinthum walüwa ikha khiqtiikang.

¹⁴Ümtro na maiq mung thun sitlaq kriiwa maiq loweatek alea wan lam maq ümniika chhi raüta thophi riiqphi mishummii. Kiimaq apaiq ümtho na wamak, alu miilische milii.

¹⁵“Ümtiikiiwa Ngi ka itsankhiq tsi hea walü wa ikha ningkhan ümniima mo tiihotiikang kra chhi raüta, ümtro na siti maiq mungti thun ka phiip raq mitsai. Tsangshiq raq ümniika chuphit nüphit raüta milii kiimaq ümniika mislailii.

¹⁶Ngi raq ümniima rai awong chomromke wan chang lam ka ahang mirbaiqha. Lata ümniika ram ma mitiihaüha. Ümniiraq ramtsi raq pitlang pitthea chamchao tsi ka liq maq ahiip atsai wan she ikha misap haü.

¹⁷Ngi raq ramdong tiisaü lata nai rum ngamse ngamthaiq kong tiiki lata ümsetiim kong kra mitiijimha kiimaq mitiikaqha. Kiimaq thatsi, jasam piqsii, kiimaq re tiidong lata ümniika mitiitsat baiqha. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Ejekiel 6

TATIWE Raq Sumla Shomnoq Shratlo

- 1 TATIWE raq ngi ma akha nguto.
- 2“Maiqse lei, Israil mung na pumthun kiina liilaq. Laüta tsangshiq ma itsütsa ara kuqlaq.
- 3Israil mung na pumthun kiima TATIWE bomtsi kra tairong laq nguta chonglaq. Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq pumkaütiim thun ma, kin thun ma, jükhü hiqwii tsäuhea thun ma, kiimaq jüwiitan thun ma, ara ibom chongtiikang kra taironglaq nguta chonglaq: Ngi raq Israilnok raq sumla phra shomnoq wan chang hiqba thun kra shiithenbaiq miitu nepja mitiisaüha.
- 4Berongwacha thun ka asiiq mirbaiq kiimaq homseng berong-wacha thun kra wiita mitiithenbaiq. Kiijaq maiqse ümchuwa asi thun ka tsangshiq phra thun khaki na wiita mijiipbaiq.
- 5Ngi raq Israilnok maa phong ka barap binrii na minyin baiqha. Ngi raq tsangrok tsangrii phong kra wiita berong-wacha thun tro na miwan baiqha.
- 6Israil mung na chela thun sitlaq kra tlotli mitiithenbaiq. Krai mren, tsangshiq berong-wacha thun nai tsangshiq phra sumla thun kriimin wiita bunlak buncha she mitiibunbaiq. Kiimaq tsangshiq homseng berong-wacha thun kriimin tiihuhut mitiibunbaiq. Kiimaq tsangshiq raq jamlai phan wa haihunraq thun kra wiita amoshe mirki.
- 7Maiq thun ka barap binrii wa wiita mijiipbaiq, kiimaq aso ümchuwa tiichong jiiq, tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.
- 8“Ngi raq maiq wiijam ka rejaq song chiim mong kiiwa mitiichhiiha. Lata tsangshiq ka pongmung thun na minyinbaiqha.
- 9Kiijaq tsangshiq ka munglu shumwikong ma jaraüta mishong wan. Kiijaq tsangshiq raq Ngi ka tsan na mitiima. Kiimaq Ngi riidea tsangshiq ma mo ka tiihokang kiimaq tsangshiq ma jea tiingaü kang nguta misap. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Ngi ma kammak miimbaiqthü raüta sumla phra thun kra shomnoqto. Kiimaq tsangshiq raq maiqphai asi pahea klo wanto kiimaq tsangshiq raq anun ashe jaqsham wanto kra ningkhan, tsangshiq ka thophi riiqphi she miraq.
- 10Tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap. Kiimaq Ngi raq honlam tsii chongkuq kang kriika hiqtili ka riimak.”
- 11 TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Ümjiaq ka naüshaü shaü riilaq! Ümjitham maq hiq ka kung shiikung haplaq! Laüta Israil mungti raq ümtin khan wa abi klo wantaq, maiqphai asi jaqsham wantaq kriithun kra miitu, makphai trok laüta hoqlaq. Tsangshiq ka re raq mitsatbaiq, ramdong raüta mijiim, kiimaq thadong raüta mijiim.

¹²Luhea na sitibi ka atsi raüta mijiim wan. Kiimaq ajeje na sitibi ka re raq mijiipbaiq wan. Juwa re jaq song tiichongtlaq kriiti ka ram raq mijiim wan. Tsangshiq raq itsankhiq walü heng tlaq kra misap.

¹³Maiq maa phong ka sumla phra phong na minyinbaiq kiimaq berong-wacha tro na riiphong riirong miraq. Ku akin tek na minyinbaiq, pum thun tek na, pechong ajong awea tek na chongji na, kiimaq ok chong ajong tek chongji na, kiimaq tsangshiq raq sumla phra shomnoq honglu takuq wantaq hiqba tek na, tsang maa phong ka riiphong riirong miraq. Kijiishetiq tsangshiq loweatek raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

¹⁴Tengteng, Ngi raq ijaq ka tiipii lata tsangmung ka mitiithenbaiqha. Ngi raq shemai nü kumtsaiphii wang kiimaq pha wan lata, Ribla chela kiina saüli botkhulai rai mishotbaiqha. Israilnok shongtlaq maiqhiq aweatek ka hiqshi tammang maq mitiithenbaiqha. Kra riiha jitiq maiq loweatek raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ejekiel 7

Israil Mung Thum Wan Akhing Säuwatoshe

¹ TATIWE raq ngi ma chongto.

²“Maiqse lei, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq Israilnok mungti ma chongtiikang: Israil mungti thum wan ka arshe!

³“Israil mung lei, ünnaq thum wan rahiq saüto she. Namshiq raq itsankhiq walü nyai kra misap han. Jamkhano ngukla namshiq raq jamlai wa ashut klo wan lan kra kha she photiikang. Namshiq raq ümtinkhan wa maiqphai asi hon atsii rüm wan lan kra miitu thiitham kriishe kuqtiikang.

⁴Ngi raq namshiq ka akhiismin tihanguq mangshe kiimaq mangchan tiichhi kuq mangshe. Namshiq raq ümtinkhan wa imakki na riiqkhiq ashut maiqphai asi klo wan lan, kra miitu mo she mitiihoha. Kra riiha jitiq namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han.”

⁵ TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo, “Namshiq khuthaq na phanshi then wan jai maq phanshi then wan kra misaü wan.

⁶Arka saü wato she. Arshe athum wan ka. Namshiq ka miqlan she.

⁷Namshiq nam mung na siti ma athum wan rahiq she saü wanto. Namshiq raq pum na shomnoq chang hiqba thun na poi klotlan kra akhing ka thum wanto she. Ümchaü ka mang rang miirali she mirhan.

⁸“Ümchaü ka jaqlo liipan niili she namshiq raq itsankhiq walü wa trang ningkun heng kra misap han. Namshiq raq jamlai wa ashut klo wan lan kriithun khana,

Ngi raq namshiq kha kriishe miphoha. Namshiq raq ümchuwa maiqphai asi hon atsii rüm wan kra miitu thiitham mo she mitiihoha.

⁹Ngi raq namshiq ka tiiwong kuq mang she kiimaq tiihang mangchan tiichhi kuq mang she. Namshiq raq maiqphai asi sumla phra thun shomnoq wan lan kriikha na, namshiq ma mo mitiihoha. Krai mren, namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han. Kiimaq namshiq ma mo tiihoketi ka Ngi ardea nguta misap han.”

¹⁰Israilnok ma athen wan rahiq ka saü wanto she. Riitsea riita kiimung riili she ma wanto. Shiikong tsii kriika ratsan ramong nyang niishe saü wanto.

¹¹Mat kha ümchuwa dongtlaq, kriiraq abi kiimung kriili tiipa wantlo. Tsangshiq raq jamlai phan wa rümtlaq kriika thum thum she mithen wan. Tsangshiq tsiiq nai nyam, tsangshiq jonglu tiitsaki, riimakla tsangshiq khushü jonglu thun ka thumthum she mithen wan. Jamlai min tiichong mak she miraq.

¹²Akhing ka saü wantlo she. Ari athii asha ata piikii ka jam achu min ahü she miraq. Jamkhano ngukla Shiikeawe sintsang moho wan ka tarü ma pili chhaq maq misaü wan.

¹³Laopan maiqse phong wa apaiq piikii sumtaq kra pai lap wan li chang akhing rilung alu ka silot mak she miraq. Jamkhano ngukla Shiikeawe tsankhiq walü wa kriika maiqse angu wiita ma pili chhaq maq saü wantlo. Abi maiqse thun ka lunlot mak she miraq.

¹⁴Rekhat ho ma boli ka tsütlo she. Maiq loweatek ka tiijeje siisaq she. Shatmaq rekhat kaiti maiq ka ahü miraq. Jamkhano ngukla Shiikeawe tsankhiq ka tarü ma pili chhaq misaü wan.

Israilnok Ngarai Kha Sintsang Hotlo

¹⁵Chiihea wea lam thun na rekhat trangli she. Jamkun thun na atsi asi nai ramdong riili she nyam wanto. Chiiphai na rum na maiq ümchuwa sitlaq kriithun ka re rai riikhat lam maq mijiim wan. Kiimaq chela mong na ümchuwa sitlaqti thun ka thadong raq nai ram raq mijiim.

¹⁶Maiq wiijamti ka jükhü hiq wiibok wa maiq raq haütaü kong tiihang raüjaq pin wantlaq ikha pum thun kiina tsang chiim jin mipin trang. Tsangshiq wiita raq maiqmii ngarai miitu maaho manyi, ahan anyi miraq.

¹⁷Maiqse angu kunli ka tsanghok tsang jaq thun ka arok arii min ahü ikha nintata miraq. Tsangshiq lakü thun ka atiikhai rok shrok miraq.

¹⁸Tsangshiq ka thoila khea wunthaü riinaü sam raüta atiikhai rok rok miraq. Tsangshiq khupo thun ka sibaiqje miraq. Tsangshiq tarü ka munjuk mijuk miraq. Jeasi raq atsai miraq.

¹⁹Tsangshiq raq tsang tsiiq chaq nai kampho thun ka lam thun kiijaq hiq tili sinchiitsap tsuqbaiq tlaq ikhli she mitsuqbaiq. Jamkhano ngukla TATIWE raq

atsankhiq walü tu tsangshiq khuthaq na nyuktlaq kra wiika tsangshiq tsiiq anyam raq tsangshiq ka tiichhii kuq wan lot mak. Tsangshiq raq tsiiq nai nyam ka shaphaq raüta maiqmii raq aroro polosiq lot mak she. Kiimaq tsangwok poka tiidunglot mak she. Chaq nai kampho raq tsangshiq ka ngarai mong na tiidea baiqto.

²⁰AkHING ashi na tsangshiq ka tsang longseng laktum tsomhea kra lak raüta kai shiikongto. Shatmaq tsangshiq raq kriithun kiimaq maiqphai asi sumla phra thun kra tiiq wanto. Kra ningkhan tiina TATIWE raq tsang tsiiq tum thun ka tsang mak lii na maiqphai asi she tiijabaiqto.

²¹TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq pong mungti tiiwa lata tsang tsiiq tum thun ka mitiitek wanha. Kiimaq tri raü jintibi raq tsang tsiiq tum thun ka wiita miho pha q wan raüta mitiisheshi baiq.

²²Ngi raq kai lungwii tiikang i Shomjam na thiimeaq kong ka nyap wa raüta tiisheshi baiq raü min, Ngi raq brorii mang she mirha.

²³“Phanrap lam na mungbrak shaq wa trangkli she. Mung na maiq riiitseata trangli she. Kiimaq chela thun na jasam piqsii trang wali she.

²⁴Ngi raq maiq mung abi pinthum mung thun ka ajaq mishea wanha. Lata tsangshiq ma namshiq jam thun kra milikuqha. Namshiq raq phra sumla thun shomnoq wan chang hiqba thun kra ngi raq tsangshiq lümaq mitiishebaiq ha. Kra riihala namshiq phongwa srea nola jongbi kiimin ahok ajaq tiikhai rokrok, ningkun ahü she, tsang tsaiji wiita she midoq.

²⁵Tsaihü jihü chamchao akhing saü wato she. Namshiq raq khusang mirit han. Shatmaq ahü hum man she miraq.

²⁶Phanshi then jai phanshi mithen wan. Bihea mra pin raq tong wan wanli she miraq. Namshiq raq shammibi ma riisham makchhi bom miitu mitiipaiq nea han. Ramwebi raq mung maiqse ma jamlai tsütsa shrinke chang min ahü miraq. Kiimaq shiilangbi riimin namshiq ma hon atsii chongke chang jam min ahü she miraq.

²⁷Hokhamwe kiimin maaho manyi miraq. Hokhamse jerowe miimin ran tsantsii ka ahü she miraq. Kiimaq mung maiqse ka tsaihü jihü, haisitsi ma atiikhai rokrok li she miraq. Namshiq raq ümtinkhan wa abi klo wanlan kra miitu mo mitiihoha. Kiimaq namshiq raq nanok jamkho shin wan lan, kra khan khan namshiq kha hotlan ka mipphoha. Ara riitiq namshiq ma Ngi, ardea TATIWE nguta mitiichhikuq wan.”

Ejekiel 8

EJEKIEL RAQ LAKNAI NGOJA SHIIEAWE RAI SHAM RIICHHI
(8.1—10.22)

Jerusalem Na Sumla Phra Phong

¹Munglu shumwi jawanli maq wiitrok she angu na, kra rawii wa jipi lütrok angu na kra jipi wa rabiingi ranaiq na. Juda mung wa munglu shumwi asi wati phong wa shiilangbi ka ngi rai ijam na anga sea riikai. Tiihanghiq miili TATI Rakaü Hiqwe ningkun ka ikhum na saükito.

²Ngì raq i mak ka ra nü na nyilata liikang. Kiimaq maiqwe ashi sham ka walütu kaü ikha chhikang. Achhüpii maq phaho raüta hiq nü niika walütu kaü nyairai tlaq ikha. Kiimaq achhü maq pha wan raüta ra nü na akhu nü nü niika miiki aheawiq panreaje chhairaitlaq ikha chhaitlo.

³Apaiq raq ajaq ikha kriika ngi phanü na tliisaq riito. Raüta ngi ka ikhudap maq dopot laphoto. Kijjiishe ara riisham makchhi maq chhikang, ngi ka Shiikeawe wenyi raq ra na rawang win na luhea na dowanto. Raüta ngi ka Jerusalem na sheahoto. Raüta apaiq raq ngi ka Jerusalem Shomjam shekhu nü nü kilamchong wang mong kilam chongti ba kiijaq shea wanto. Kiijaq Shiikeawe mak lii na riiqkhiq phan sumla kaü ashi kra tiinga räü riito.

⁴Kiijaq ngi raq Israilnok Shiikeawe asi chhainyii watrang ka kongkhuji na Chebar Raikii maq chhikang kiikha chhai healang lang makse chathit chhairaitlo chhikang.

⁵Shiikeawe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, shekhu nü nü kiina liilaq.” Krai mren, ngi raq liikang. Liikangta kiijaq kilam chong tho na berong-wacha tho kiijaq Shiikeawe mak lii na riikhiq pinthum sumla phra kaü ashi tiichap räü chhikang.

⁶Shiikeawe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, kiijaq jamlai wa riihotoq kra chhitläü sha? Liilaq, arjaq Israilnok raq maiqphai asi riikhiq phan ashut klotlo. Tsangshiq raq ngi ka ngi sichang asii khok mong wa kinphai na luhea na jobaiq hoho she jobaiq hoto. Ümniiraq arthaq niimin naolaq bihea jeasi chang phan jaqsham she hali michhi nong haü.”

⁷Kriimaq apaiq raq ngi ka Shomjam keathung na kilamchong ba kiiniishe sheahoto. Kiijaq ngi ma jamruk khetuk na apu ashi asi kra tiichhito.

⁸Apaiq raq nguto, “Maiqse lei, ara ruk khetuk ara tiipu wat laq.” Krai mren, ngi raq ruk khetuk kra tiibun wat thukang kiimaq among na nyap wan kang kiimaq kiijaq kilü ashi humkang.

⁹Apaiq raq ngi ma nguto, “Among kiina nyap wan läüta liiwakiq. Läüta kiijaq tsangshiq raq maiqphai asi phan jaqsham tlaq kra liilaq.”

¹⁰Krai mren, ngi ka wang mong niishe nyap wan kang. Lata liikang. Liikangta kra khechong thun kiijaq awaiq paü sumla phong, kiimaq laihin ashe ashi phan ngamsaü ngiqse sumla phong pahea kiimaq laihin sumla phong Israilnok raq shomnoqtlo chhikang.

¹¹Kiijaq Israilnok welabi roqmiishi asi. Tsangshiq rai Shaphan se Jaajania kiimin asi. Tsangshiq loweatek raq honglu homseng chaq chang sindea lakkong kra

sham raqraq riito. Kiimaq honglu homseng chaq tlaq kriiwa wakhuk mong wa ka phum apong wan ikha riito.

¹²Kiijiishe Shiikeawe raq ngi ma waito, “Maiqse lei, Israilnok mung welabi raq ahukse maq jamlai wa klotla kra chhitläü sha? Tsangshiq ka sumla phra phong raq ama khok mong kiijaq noqtlo. Tsangshiq raq akha bom tiinyan raüta noqtlo: “TATIWE raq nashiq ka chhimak na! Apaiq raq namung ka miimbaiqto she.”

¹³Kiijiishe TATIWE raq ngi ma nguto, “Tsangshiq raq arthun ara thaq niimin naolaq bihea pinthum maiqphai asi jaqshamtlaq kriishe ümniiraq michhi nong haü.”

¹⁴Krai mren, apaiq raq ngi ka Shomjam na walam shekhu nü nü kilamchong kiiniishe shea wanto. Raüta kiijaq jechakre ka Tammuj phra tsaikitaq kra miitu maaho manyi hoqtrang tlaq kra ngi ma tiichhi kuqto.

¹⁵Apaiq raq ngi ma waito, “Maiqse lei, kra chhitläü sha? Ümniiraq arthun arthaq niimin naolaqhea riiwan wan, maiqphai asi phan jaqsham michhi haü.”

¹⁶Krai mren, apaiq raq ngi ka Shomjam mong na wang mongti keathung khok kiiniishe shea wanto. Kra khok mong na asii silaitap khok na nyap wan chang kilamchong, berong-wacha nai maiqkhum chang lam wiithung abin ba heawea kiijaq, maiqwere roqnai ri webiingi tin asi riito. Tsangshiq ka asii siqlaitap tsaüwe khamchong kra jainong nü maq shung raüta, tsangtok ka hiq nü na kuraqraq maq, shedong nü nü kiina nyi raüta rashe dongtlaq kra shomnoq rea riito.

¹⁷Raütiishe TATIWE raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, kra chhitläü sha? Ara Juda mungti ka arthun maiqphai asi jaqsham thun arka miinan asham lamlam miili nai armung hamli na riitsea riita raq nyam wantaq kra riika tsangshiq ma mit-si li chhaq ka riimak. Tsangshiq ka ana kai raa dongdii, raüta arthun arka Shomjam na klo raa dongdii she jakito. Raüta tsangshiq raq itsan ka tiikhqi raa dongdii. Raüta itsan ka apapa tiikhqi chang kata. Liimaüta, tsangshiq raq pinthum maklii jai na tiijangphat abi jaqsham raüta ngi ka shummiitlo ahata!

¹⁸Tsangshiq raq itsankhiq walütu hengwa kriishe mihophaq. Ngi raq tsangshiq ka tiiwong kuq mang she. Kiimaq tiihang mangchan min tiichhikuq mang she. Tsangshiq raq ijaq wa achujaü ka ümtinkhan hong raüta jaü räü min, Ngi raq tsangshiq achu jaü ka trekuq mang she.”

Ezekiel 9

Jerusalem Ka Tiithenbaiqto

¹Kiijiishe ngi raq Shiikeawe giwa trang taikang, “Warong ra ana, namshiq srea nolabi Jerusalem ma mo tiihokaitibi. Namshiq rekhat chang ko aliq thun ka holanta ana warong ra.”

²Kra ngori tlothit miili maiq wetrok ka Shomjam maq shekhu nü na kinphai ruk kilamchong kriiwa dong wanto, loweatek jaq na rekhat chang hupsam ka piraq chhaq maq. Tsangshiq rai maiq weshi asi. Apaiq ka raihi-nairai khealü miirii samraü. Kiimaq ajaq niika lak waiq chang hupsam kriimin shamshat. Tsangshiq tarü ka wato. Raüta miiki berong-wacha tho kiijaq chaprang chapkito.

³Kiijiishe Israilnok Shiikeawe asi chaihea langlang liliim chhai raitlaq kriika, apaiq chhai chang cherubim kaütiim khuthaq kiiwa tiido wan Raüta Shomjam mong na wachang kilamchong nü nü kiiniishe tiisot wanto. TATIWE raq raihi-nairai khea miirii samtiwe kiima chongto,

⁴“Ümniika chela mong na tiikhamli kilaq, laüta ara chela mong na ashe ashi riikhiq maiqphai asi jaqsham wan kha na maiqse ümchu wa pinthum tsantsi mongtsi maq sitlaqti thun khakam na atiitsang wan chang waiq thülaq.”

⁵Kiimaq ngi raq Shiikeawe raq maiq ahinti thun kiima bom akha chongkuqto taikang. “Apaiq jai phan phan chela mong na kironqlaq. Lanta maiqse thun ka jiiqbaiq ronglaq. Jumin na tiichong rongkiq. Ju miimin tiihang mangchan tiichhike maimak.

⁶Tikiibi thun kra, jerobi thun kra, jetu nyungre thun kra, anyungre thun kra, kiimaq nosere thun kra jiiqbaiq ronglaq. Shatmaq ju khakam niiwa miithii awaiqthü asiti thun kriiti dü niika namshiq raq jaqmiiq mai mak. Ara i Shomjam mong armaq tsat phaho ronglaq.” Krai mren, tsangshiq raq welabi Shomjam mong na chaptlaq kriimaq jiiqbaiq phahoto.

⁷Shiikeawe raq tsangshiq ma nguto, “Shomjam ka tiishebaiq rong laq. Shomjam tro na ruk mong na rinkea thun kra wiita maiq maa phong maq tiimabaiq ronglaq. Jaqsham ka phatlo rong liishe!” Krai mren, tsangshiq raq chela mong wa maiq thun ka jiiqbaiq phahoto.

⁸Kra maiq thun jiiqbaiq wantlaq akhing bala na, ngi ka kiijaq ngi honhonseli she riikang. Ngi ka hiq na kusaq bumkitlii lata, akha gikang, “TATI Rakaü Hiqwe lei, ümniika Jerusalemte ma kiitin khan tsankhiqhea dea sha, Israil mung na maiq abung atiichong ka wiita sha mijiqbaiq haü?”

⁹Kiijiishe Shiikeawe raq tretto, “Israil mungti nai Juda mungti raq achonglot mai abi pinthum ngarai thun tang raüta shutto. Tsangshiq raq mung hamli na maiq tsatbaiq wanto. Kiimaq Jerusalem ka ajiq ashut kha phong maq tiima wanto. Tsangshiq nga, Ngi, TATIWE raq, tsang mung ka miimbaiq kang she nguta ngutlo. Kiimaq Ngi raq tsangshiq kiimin chhimang she nguta ngutlo.

¹⁰Shatmaq Ngi raq tsangshiq ma mangchan ka tiitsi mang she. Tsangshiq raq nanok ka jamkho riitaq kiikha, Ngi riimin tsangshiq ma mirha.”

¹¹Kiijiishe maiqwe raihi-nairai khea miirii samtiwe ka jang wa nongto. Raüta TATIWE ma raüpot ka chekuqto, “Ümniiraq aming kuqlaü jaqsham irka lotkang she.”

Ejekiel 10

TATIWE Khushü Ka Shomjam Wa Awashe Riiwanto

¹Ngi raq cherubim khuthaq na jamtamkaü kiijaq liikangta, kriithaq niika hokham ngacho athii tsinhea phan saphir longseng maq alo ikha chhikang.

²Shiikeawe raq maiqwe raihi-nairai miirii samtiwe kiima nguto, “Ümniika cherubim takiq na ajikom thun heawea mong kiijaq kilaq. Laüta ümjaq phi na wacha nyairai tlaq kiiwa wachan thun kra tsoq laüta ümjaq phi ka tiimalaq. Laüta kra wiiwa nyaitlaq wachan thun ka chela kra hamli na wanbaiq kikiq.” Ngi raq apaiq kaiho ka liikang.

³Kriiwe ka kihotaq akhing bala cherubim thun ka Shomjam maq shemai nü nü siim na chap raqraq riito. Kiimaq wangmong rinkea keathung ba ka wakhuk raq mong wan raüta mawanto.

⁴Kiimaq TATIWE asi khushü ngao makse chathit chhainyii ka cherubim phong kiiwa ra nü na wawan raüta, Shomjam kilamchong tho kiiniishe wawanto. Kiijiishe Shomjam ka phum thup raq mong wanto, kiimaq rinkea keathung ba kriika walüli chhaitlaq kriiraq liliim wanto.

⁵Cherubim rakong thun phoktrang ka Shomjam keathung mong kiimii min tiitai shat she riito. Kra raphok trang ka Ningkun Ajong Shiikeawe bom raüjaq riinya trang tlaq ikha riito.

⁶Riita TATIWE raq raihi-nairai khea miirii samraüwe kiima cherubim kaütiim takiq na ajikom thun mong na wa nyaitlaq kriiwa wa wiijam kra lamkikiq nguta thaüto. Krai mren, kriiwe ka kiho raüta ajikom phong mong kiijaq ajikom ashi tho na chipto.

⁷Riikiita cherubim kaütiim phong kiiwa kaüshi raq ajaq ka wacha phong mong kiijaq resaq raüta wachan nyaitlaq kiiwa wiijam ajaq maq tsunto. Raüta raihi-nairai khea miirii samtiwe jaq na kuqto. Kriiwe raq wachan ka ajaq na tso wan raüta wawanto.

⁸Kiijaq ngi raq cherubim kaütiim ka loweatek tsang rakong thun khong na maiqjaq ikha ashi shi asi chhikang.

⁹⁻¹⁰Kiimaq Ngi raq kra cherubim kaütiim loweatek siim na ajikom kaütiim ka blailai asi chhikang. Kra ajikom kaütiim thun ka alü miika thangshi na alo ikha adam dam. Kra ajikom kaütiim thun ka longseng po phong chhai tlaq ikha chhai samsam hea riito. Ajikom ashi kriika among tingting ba maq tapshok ikha rusan na tiipan rok rok na ajikom ashi shi hali triiwat saqsaq atiiq chhikang.

- 11** Krai mren, cherubim kaütiim kriika ümnü na kaiho min amai. Tsangshiq khum kra atrori ngomin rarai mak miili, khaki nü na jiimin, jai nü niimin kiimaq siimpü nü niimin rusansan akaiho nguli khumtlo.
- 12** Tsangshiq khum thun kra, tsang raikhü nü thun kra, tsang jaq thun kra, tsang rakong thun kra, kiimaq ajikom thun kra, wiita amakpo phong siisaq maq adiim rat.
- 13** Riita ara ajikom kaütiim thun arka kongkhu lak na ngi raq riisham mak maq chhikang kiikhii siisaq adam riito.
- 14** Cherubim kaütiim theaphi ka blailai siisaq. Apha shaqshaq theaphi ka minsäu pongwe theaphi ikha. Kiimaq theaphi anai ngojati kriika maiqse theaphi ikha. Kiimaq theaphi atsam ngojati kriika hangsikaü theaphi ikha. Kiimaq theaphi blai ngojati kriika liihawekaü theaphi ikha.
- 15** Riita ara cherubim kaütiim arka ngi raq kongkhu lak na Chebar Rai kii na chhikang kra kong kriili riito. Riita cherubim kaütiim ka ra na tiido wan kiita,
- 16** kiimaq akhum she tiime kiita sanha, ajikom kaütiim thun kiimin nongshnong khum wan damto. Kiimaq ümtiikiiwa tsangshiq rakong ka tiipii räuta abi she riiwan tlaq, ajikom kaütiim kiimin nongshnong ra na biwan damtlo.
- 17** Kiimaq ümtiikiiwa cherubim kaütiim ka akhing she riikitlaq, ajikom thun kiimin khingsaq khing kitlo. Kiimaq ümtiikiiwa cherubim kaütiim ka biwan tlaq, ajikom thun kiimin nongshnong biwan damtlo. Jamkhano ngukla ajikom thun ka cherubim kaütiim raq jiiqtlo.
- 18** Kijjishe, TATIWE asi khushü ngao makse chathit chhainyii ka Shomjam kilamchong ba kiiwa ra nü niishe tiisot wanto. Räuta cherubim kaütiim khuthaq niishe tiisot wanto.
- 19** Kiimaq ngi raq tsangshiq ka liishat bala liipan niili she, tsang rakong thun ka tiipii rang rang räuta, hiq maq ra nü nü niishe bi wanto. Kiimaq ajikom thun kriimin tsangshiq rai adam maq biwan damto. Tsangshiq ka abi wan lam maq ra maq, Shomjam shedong nü kilamchong ba kiijaq heashise khingto. Kiimaq makse chathit chhainyii ka tsangshiq khuthaq na chhikang.
- 20** Ngi raq kra cherubim kaütiim ka kongkhuji na Chebar Rai kii maq Israilnok Shiikeawe takiq na ngaraqraq chhikang kriili dea nguta sap kang.
- 21** Tsangshiq loweatek khum na tsang theaphi ka blailai chaq, rakong kiimin blailai chhaq, kiimaq tsang rakong aweatek takiq niika maiq jaq ikha ajaq ka achhuq chhuq asi siisaq.
- 22** Tsang theaphi thun kiimin ngi raq kongkhu lak na Chebar Rai kii maq chhikang kra dongdii li riito. Cherubim ka kaütek khaki nü na rusan tingting wawantlo.

Ejekiel 11

Jerusalem Ka Tiishutbaiqto She

¹Shiikeawe wenyi raq ngi ka ra na dopot do wanto. Raüta Shomjam rinkea shedong nü ruk kilamchong nü nü kiiniishe shea wanto. Kiijaq kilamchong tho na ngi raq maiqlare roqnai ri webiingi chhikang. Tsangshiq rai mung wela wenai, Ajur se Jaajania nai Benaia se Pelatia kriimin asi riito.

²Shiikeawe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, arwetiim raq chelati ma abi kiimung thun chongkuqtlo kiimaq ajiq lam phan tsii chongkuqtlo.

³Tsangshiq raq ngutlo, ‘Nashiq raq jaqlo niili nashiq jam awak thun mihai rong i na. Ara chela ka ngam lum phaqa chang hamlii tak ikha. Kiimaq nashiq ka tak mong wa ngam ikha. Shatmaq nashiq ka walü mong wa tiiwong kuqtlo.’

⁴Arningkhan ümchaü sanha, tiinamtok sonlaq, maiqse lei.”

⁵TATIWE wenyi raq ngi ka rom wanto. Kiimaq TATIWE raq ngi nang nga mungmaiqse ma ara tsütsa ara chonglaq nguta chongto: “Israilnok lei, Ngi raq asapha namshiq raq jamlai wa ngutlan kiimaq jamlai wa kiimung wa sürii tlan kra wiita asapha.

⁶Namshiq raq maiq chela mong na pahea tsatbaiq lan. Ara chiiheawea lam thun ka maiq maa phong riili she mawanto.

⁷“Arningkhan, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ümniima ngutiitiking. Ara chela ka ngam lum chang hamlii tak dea. Shatmaq ngam ka jamlai ngam wa? Namshiq raq ajiipbaiqhan maiq maa phong bumtlaq kra kata ngam ka! Namshiq ka ajaq silot man she. Ngi raq namshiq ka ara chela mong wa kinphai niishe midobaiqha!

⁸Namshiq ka nepja thun ma haitlan sha? Ngi raq maiq thun ka nepja doraq chhaq maq namshiq longkaiti misheahoha.

⁹Ngi raq namshiq ka lapho lata chela kinphai na mitsuq baiqhoha. Lata pong mungti rewe jaq mong na mikuqbaiqha. Ngi raq namshiq kha ka atseabaiq chang nguta phokang she.

¹⁰Krai mren, namshiq ka nam mung na re raq khat raüta mijjimhan. Kijjiishetiqaq maiq loweatek raq Ngi ardea TATIWE ngutiishe misap.

¹¹Hamlii tak raq ngam ka tak mong wa tiiwongtlaq kiikha, ara chela raq namshiq ka tiiwong kuq mak miraq. Namshiq ka Israil mung na ümriiba na sikanlo, Ngi raq namshiq ma mo mitiihoha.

¹²Namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han. Kiimaq namshiq raq nammung tro na siti pong mungti tri raütu thun kra lang wan lanta, namshiq raq itri raütu thun kra jin wan lan kiimaq ngi raq akuqha aming thun kra tlea wan lan ngutiishe misap han.

¹³Ngi raq kra shammi bom tiithai rea bala niili, Pelatia ka kiijaq chutli tsaikito. Kra chhilata ngi ka hiq na bum kitlii riilata, akha agi asiishe hoqkang. “Akhii wiq wiq ka naq riikiq, TATI Rakaü Hiqwe lei! Riita ümniiraq Israil mungti abung atiichong ka wiita sha mitsat baiq haü?”

Munglu Shumwi Kong Miitu Shiikeawe Kiqkham

¹⁴TATIWE raq ngi ma akha chongto,

¹⁵“Maiqse lei, Jerusalem na siti mungmaiqse raq ümnaq nai ümkongti Israilnok munglu shumwi sitlanti miitu riichongtlo. Tsangshiq raq ngutlo, ‘Munglu shumwi ma asi wanti ka TATIWE shomnoq ma luhea na. Apaiq raq nashiq ma mung ara sea wan miitu arang kuqto.’

¹⁶“Riita ümchaü ümniiraq ümnok ümta munglu shumwi sitlaqti kiima Ngi raq jamlai wa chongtiikang ara chongkuqlaq. Ngi ahata tsangshiq ka pongmung thun luhea na siwa rongkiq nguta tiwabaiqtiwe. Kiimaq maiq mung ahin thun na nyinbaiq wanti. Li jiimin Ngi ka jaqlo miitu tsangshiq rai adam kra mung thun na sitiikang.

¹⁷“Arningkhan, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chongtiikang ara tsangshiq ma chongkuqlaq. Ngi raq hali tsangshiq ka pongmung thun na nyinbaiq kang kriiwa adam na mirchom wan nongha. Lata Israil mung hiq ka tsangshiq ma hali mijangkuq nongha.

¹⁸Ümtiikiiwa tsangshiq ka jang wan nong jiiq, tsangshiq raq ashe ashi, maiqphai asi sumla thun kra wiita tiisii rai tsuqbaiq wan chang miraq.

¹⁹Ngi raq tsangshiq ma tsan ka anye ashi she mikuqha. Kiimaq khutsai kiimin anye ashi she mikuqha. Ngi raq tsangshiq tsan wanshak shak longkaü ikha sitlaq kriika alam she mirbaiqha. Lata tsangshiq ma tsan ka anin, maiqbom ataiwiq tsantsii she mikuqha.

²⁰Kiijiishetiq tsangshiq raq itri raütu thun ka mirüm wan kiimaq Ngi raq akuqha aming thun ka tsapkapkap miishe milang wan. Tsangshiq ka isengi miraq. Kiimaq Ngi ka tsang Shiikeawe mijaha.

²¹Shatmaq jurwa ashe ashi, maiqphai asi sumla thun shomnoq lungwiiti thun ka, Ngi raq mo mitiihoha. Tsangshiq raq jamlai wa ashut klowantaq kriikha na Ngi raq tsangshiq ma mo mitiihoha.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq toq tantlo.

Shiikeawe Khushü Ka Jerusalem Wa Wawanto

²²Cherubim thun ka abi wan she tiimeshi wanto. Kiimaq ajikom thun kiimin tsangshiq rai nongshnong wawanto. Israilnok Shiikeawe asi khushü makse chathit chhainyii raitlaq kriika tsangshiq khuthaq na riito.

²³Raütiishe kra makse chathit chhainyii raitlaq kriika chela kiiwa awa she riiwanto. Raüta chela maq shedong nü nü na pumkaü kiiniishe wawanto.

²⁴Riisham makchhi maq Shiikeawe wenyi raq ngi ka ra na dowanto. Raüta Bebilon mung na munglu shumwi sitiikai hiq kiiniishe shea wanto. Kiiishe riisham makchhi ka imakki wa mokisaq she maqkito.

²⁵Kiimaq ngi ma TATIWE raq riisham wa maq jamlai wa tiichhikuqtaq kra munglu shumwi kong ma wiita chong kuqkang.

Ejekiel 12

Shammiwe Ka Munglu Wansha Ma Jato

¹ TATIWE raq ngi ma akha chongto,

²“Maiqse lei, ümniika ikiq khii sruwali, nilannok rai sitläü. Tsangshiq mak ka asi. Shatmaq tsangshiq raq jam min chhimak. Tsangni ka asi. Shatmaq tsangshiq raq jamlai min taimak. Jamkhano ngukla tsangshiq ka maiqkiq khü srutinok.

³“Riita, ümchaü min, maiqse lei, wanshawe raq ahupsam thop tlaq ikha, laüta raji raban wantlaq akhing na mangläü wan ikha hukho samho wawan laq. Nanok tarü raq ümniika maiqhiq na laü wan kra michhilaq. Jursap kra nilannok ikiqkhii srutinok raq lo chhiraü.

⁴Ranaiq rashe asi niili ümhup ümsam kra munglu shumwi na howan chang kra thop tiije thüli laq. Krai mren, tsangshiq raq ümniika michhilaq. Kiimaq tsangshiq raq ümniika munglu shumwi ma wawan tlaü ikha michhilaq.

⁵Tsangshiq raq ümniika liishat liipan na, ümjam khetuk kra tiipu wat laq, laüta kriipu maq ümhupsam thop ka tiidong hoho laüta kinphai na dongholaq.

⁶Tsangshiq raq ümhupsam thop kaü kra ümpaq lam na pitläü kra michhilaq. Kiimaq ümmak ka khea maq pangshat lam maq, ranyaq mong na, ümnaq kaiho chang lam kiimin chhimaü maq kaiho kra michhilaq. Ümniiraq jamlai wa riitläü kriika, Israilnok ma honlam bom chong miraq.”

⁷ TATIWE raq ngi ma jamlai wa chongtaq kra klokang. Kra ranaiq ngi raq ihupsam ka munglu wanshawe ikha thop kang. Lata kra ranaiq raji koniishe ijam khetuk kra ijaq maq tiipu wat kang. Lata ngi ka kinphai na donghokang. Nanok wiitarü raq ngi ka chhishat riito. Ngi raq hupsam thop ka iphaq na boqsaq latiishe tiido wan kang.

⁸Kriimaq napjai na TATIWE raq ngi ma nguto.

⁹“Maiqse lei, ümchaü kra nilannok Israilnok raq ümniiraq jamlai wa klotläü kra chhiraüta, jamlai wa riho laü nguta ümniima waitlo.

¹⁰Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai wa chongtiikang kra tsangshiq ma chongkuq laq. Ara tsütsa arka Jerusalem pengti hokhamwe se kra miitu kiimaq kiijaq siti mungmaiqse kunli miitu.

¹¹Ümniiraq jamlai wa klolaü kriika tsangshiq ma jamlai mra wa mipin kra tiichhike maji binriim bomchong nguta chongkuqlaq. Tsangshiq ka munglu shumwikong miishe mitsuq wan. Kiimaq shumraü kharü mong na misi.

¹²Ümchaü Jerusalem pengtiwe hokhamwe se ka ahupsam thop ka aphaq na pi raüta, rawa mong na tsangshiq raq apaiq miitu athukuq khetuk pu kriimaq achiim jin mijuho. Apaiq raq amak ka khea maq pangshat lam maq, apaiq kaiho chang lam kiimin chhimak miili mijuho.

¹³Shatmaq Ngi raq apaiq tiimin chang chiiq chan lata mikheha. Lata apaiq ka mitiiminha. Latiishe ngi raq apaiq ka Bebilon chela niishe mishea wanha. Kiijaq apaiq ka makchuk maq siraütli she, jam min chhimak miili mitsai.

¹⁴Ngi raq asenginok apaiq hokhamwe rung na ngadanti welabi thun, kiimaq apaiq ma hon atsii chongketi aki miikiimbi kiimaq apaiq khum kheti phenlabi kra wiita mung kang tlotli na minyin baiqha. Kiimaq maiq raq tsangshiq ka konchi koncha atseabaiq miitu mirit.

¹⁵“Ümtiikiwa Ngi raq tsangshiq ka maiqnok ahin phan phong na miwan baiqha kiimaq pongmung thun na miwan baiqha, kra akhing niisheti q tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

¹⁶Ngi raq tsangshiq phong wa maiqse wiijam ka redong jaqsong, ramdong jaqsong, kiimaq thadong jaqsong mithüha. Kra akhing niisheti q tsangshiq raq ümtinkhan wa ashe ashi, maiqphai asi sumla thun noq wan raüta itsan tiikhiiq wantaq kriishe misap wan. Kiimaq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE ka nguta misap wan.”

Atiikhai Rokrok Shammiwe Maji Binriim

¹⁷ TATIWE raq ngi ma nguto.

¹⁸“Maiqse lei, ümniika dungsea lam maq atiikhai riilaq. Kiimaq ümniiraq kham nyangtlaü na phiippsi ma tiikhaitlaq ikha, tiikhai laq.

¹⁹Laüta Israil mung tlotli ma arka TATI Rakaü Hiqwe raq Jerusalem na ümchaü niitaq sishatti miitu maji binriim chongtlo nguta tsangshiq ma chonglaq. Tsangshiq ka dungsea lam maq atiikhai miraq kiimaq kham nyang lam miimin atiikhai raüta minyang. Tsangmung ka wiita hiqmiq changkhü miishe mitiijabaiq wan. Jamkhano ngukla kiijaq siti maiqse tarü kunli ka thungtri shiithen wanti siisaq.

²⁰Chela thun na ümchaü maiq raq ama sitlaq kra wiita mishthen baiq. Kiimaq hiqshong thun ka kumtsaiphii ma mitiijabaiq. Kiijiishe tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ataisea Ma Asumwiq Taksu Bom Kiimaq Maiq Raq Tairomak Tsütsa

²¹ TATIWE raq ngi ma chongto.

²²“Maiqse lei, Israilnok mungti raq ara taksu bom ara jaram wa bliiq chongtla; ‘AkHING ka lea wanto. Shatmaq riisham bom chong tiithai thun ka pontiiwa niili mokito nya?’

²³Ümchaü tsangshiq ma Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq kra bomtsi khuthaq na jamlai wa ngutiikang ara chongkuqlaq. Ngi raq kra taksu bomtsi kra atiithum she mirbaiqha. Kra bomtsi ka Israil mung na thongshi bliiq chong mak she miraq. Kra rii na tsangshiq ma akha chonglaq: AkHING ka saüwato she, kiimaq riisham bomchong tiithai ka miku wan!

²⁴“Israilnok phong na arot shammi ka dong mak she miraq. Kiimaq maiqlaoti riisham bom chongti ka ahüshe miraq.

²⁵Ngi, TATIWE raq tsangshiq ma michongkuqha. Kiimaq Ngi raq jamlai wa chongtiikang kra miku wan. Ümchaü ka tiijai mak she miraq. Namshiq ikiqkhii sruti rilung niili, Ngi raq kriithun jaqsham kra miklo wanha. Ngi raq namshiq ma jamlai jaq mishamha ngutiwa honlam bom chongkang, kriika misham wanha dongdii. Arka ibomtsi,” nguta TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.

²⁶ TATIWE raq ngi ma nguto,

²⁷“Maiqse lei, Israilnok raq ümniiraq chongtlaü riisham makchhi thun nai riisham bomchong tiithai thun kriika, jaina rawiichii luhea akHING pat wa bom nguta tiimatlo.

²⁸Arningkhan tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq akha chongtiikang: Alu ka tiihit mak she miraq. Ngi raq jamlai wa chongkang kra miku wan she. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang!”

Ejekiel 13

Maiqwere Arot Shammibi Tiishut Riisham Bomchong

¹ TATIWE raq ngi ma akha chongto,

²“Maiqse lei, Israilnok raq maiqmii tsantsii maq thi raüta riisham bom chongtlaqti thun kra tiinamtok tamlaq. Tsangshiq ma TATIWE bomtsi kra tiitsang taironglaq nguta chongkuq laq.”

³ TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Ara angikong shammibi arka miqto she! Tsangshiq raq maiqmii tsantsii maq tiihong raüta, riisham makchhi bomtsi kra chongkuqtlo.

⁴Israilnok lei, namshiqnok shammibi ka chela athen arki hiqmiq changkhü na siti miikakoi kong gisii trang ikha thiihü bangbang kong.

⁵Tsangshiq raq chela tro ruk athen arki baba thun kra khemak. Kiimaq ruk thun thenkitaq baba thun kriimin tiieha haimak. Kra ningkhan TATIWE ranaiq akHING na re dong raüla, Israil mung ka tiiwong chang jammin ahü she.

⁶Tsangshiq raq riisham makchhi bom chongtlaq thun ka arot. Kiimaq tsangshiq raq shammi bomchong tiithaitlaq kriimin arot siisaq. Tsangshiq riika itsütsa chongkuq tiikai nguta tiitsakisiqtlo. Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka tiiki mangdea. Kra taümaq tsangshiq riisham bomchong ka miku wan nguta tiimasiqtlo!

⁷Tsangshiq ma akha chonglaq: Namshiq riisham makchhi bomtsi chongtlan thun ka arot. Kiimaq riisham bomchong tiithaitlan thun kiimin arot. Namshiq nga kriithun ka inü maq adong ibomtsi ngutlan. Shatmaq Ngi raq namshiq ma chongkuq mang dea!”

⁸Kra ningkhan TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma akha ngutlo, “Namshiq bom chong ka arot, kiimaq namshiq riisham makchhi thun kiimin arot. Ngi ka namshiq ngengti.

⁹Ngi raq namshiq arot riisham makchhi chongti, lanta maiq tiishon riisham bom maq tiithai tlan kra miitu mo she mitiuhoha. Namshiq ka isengi Israilnok raq adam na mungthung raüta bom riichong raüta thapthi wantlaq kiijaq lomlot man she mirhan. Kiimaq nokti mang waiq lakdam na namshiq mang ka ahü miraq. Namshiq ka nam mung na ümkhii riita jiimin jang wanlot man she mirhan. Kiijiishetiq namshiq raq Ngi ardea TATI Rakaü Hiqwe nguta misap han.

¹⁰“Shammibi raq isenginok ka khusang ahea miraq, jam ramak nguta tiishon baiqto. Mungmaiqse ma ahea ka riimak! Isenginok raq longkaü ka asiilii siisaq triidap phongto. Raüta ruk ka haito. Kiijiishe shammibi ka wa raüta longlü wintai kham maq moqlo baiqto.

¹¹Arningkhan shammibi ma tsangshiq raq ahai ruk ka atham she mirwa nguta chonglaq. Ngi raq rajun pükhaü wa araü ikha düthaü mitiijunha. Kra ruk thaq na tsakhiiq henghea mirok. Kiimaq rathaiq henghea saü raüta kra mithaü baiq wan.

¹²Ruk ka atham mirki. Raüla maiq tarü raq longlü kham maq moqlan ka jamliip wa dongta nguta namshiq ma miwai.”

¹³Ümchaü TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Itsankhiq tsi ma rahai henghea mitiisaüha. Kiimaq rajun düthaü pükhaü khamraü ikha mitiijunha. Kiimaq tsakhiiq longkaü ikha mitrokha. Lata ruk ka mitiithen baiqha.

¹⁴Tsangshiq raq longlü kham maq tlü moqtaq kra mitiibun baiqha. Lata bunlak buncha mitiibun baiqha. Lata hiq mong na kham tiichap pha wan chang longkaü thun kra ra na rashra mithu baiqha. Raüta ruk ka ari mirwa. Raüta namshiq wiita mitiijiimbaiq. Kra chhi raütiishetiq, maiq wiitarü raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

¹⁵“Kra ruk raq nai kra longlü tai maq moqtibi raq itsankhiq walü heng nyaitlaq kra misap wan. Kiijiishetiq Ngi raq namshiq ma ruk ka thento she kiimaq ruk ka longlü tai maq moqtibi min thumto she nguta michongkang.

¹⁶Shammibi jurwa hansang riimak kiinang nga, Jerusalem ma ahea khusang, jamhaisong chang ahü nguta bom chongketi arot shammibi thun ka mithum wan!" Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Jechakre Arot Shammibi Tiishuttlo

¹⁷TATIWE raq nguto, "Maiqse lei, namshiqnok phong na jechakre kong maiqmii raq thapthi raüta riisham bom tiithai chongti kra liilaq. Tsangshiq ka ajiq nguta tiishutbaiq laq.

¹⁸Kiimaq TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai bom wa chongtlaq kra chongkuq laq: "Namshiq jechakre thun ka miqlan she! Namshiq raq mintin maq kiimutje jaq na pachang khea phusetiim kiimaq mintin maq kiimutje phaqqet setiim ka tsangshiq khupo na dak miitu chhang tlan. Kriika nanok ahinti ka mintin maq kiimut raüta jamsha wan miitu klotlo. Namshiq raq Isenginok mungmaiqse ka namshiq mintin ningkun kharü mong na khalanta tsaija chhunja jamsha wan miitu thütlan. Lanta maiq ka wuq lanta tiitsai baiq wan miitu kiimaq kra ningkun ka namshiq maiqmii wokpo miitu tliip wan kra klo tlan.

¹⁹"Namshiq raq haptashishe jaili nai phutsam phublaise winsii phu kra laphaq miitu Ngi ka isenginok mungmaiqse makki na shummiitlan. Namshiq raq maiqse ka khii akha min ahü atsai chang shutphit jammin ahü kriiti kiimin wiita tsatbaiq wantlan. Kiimaq mungmaiqse juwa ashut kloti, tsangshiq ka atra si thek makti thun kra atra tiisitlan. Namshiq raq arot akiq bom kra chong lanta mungmaiqse ka laotlan. Tsangshiq raq namshiq bom kiima kamtlo."

²⁰Ümchaü sanha, TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: "Namshiq raq mintin maq kiimutje ningkun asi kheaphu setiim ka mungmaiqse jaqdang na paqkuq tlan, lanta maiqse rilung ka atseabaiq wan nai atra tiisi wan ningkun kra namshiq raq riim lanta mungmaiqse ka jamsha tlan kra Ngi raq pinthum saisi tiikang. Namshiq jaqkhon mong na tiisi lanta jamsha tlan mungmaiqse ka namshiq kharü mong wa Ngi raq atiidong she mirbaiqha.

²¹Ngi raq namshiq mintin kheachü phusetiim mungmaiqse jamsha chang kharü phaqqet thun kra achaishe mirbaiqha. Lanta mungmaiqse isenginok kra namshiq kharü mong wa rilung pattup miitu atiidong she mirwanha. Kijiisheti q namshiq raq Ngi ardea TATIWE ngutiishe misap wan han.

²²"Namshiq raq arot akiq bomtsi kra chongkuq lanta, Ngi raq tiichamchao romangti mungmaiqse maiqshaqti thun kiimin, tsangshiq tsaiji ka tran baiq wan tlan. Namshiq raq abi kloti maiqse ka tsangshiq raq ajiq aphiq jaqsham wan tlaq kra athaq baiq raüta; tsangshiq miisaq ka tiichhii wan chan wa; kriimin wiita namshiq raq tangta baiq wan tlan.

²³Riita arkha na, namshiq raq arot riisham makchhi kiimaq arot maiqlao chang shammi bom chong tiithai tlan kriika thumto she. Ngi raq isenginok ka namshiq

jaqkhon mong wa tiichhii wan tiikang she. Krai mren, namshiq raq Ngi ardea, TATIWE ngutiishe misap wan han.”

Ezekiel 14

Shiikeawe Raq Sumla Noqti Tiishuttlo

¹Israilnok welabi wiijamti ngi rai TATIWE raq jamlai wa tiimatlaq kra riiwai wa wato.

²Kiijiishe TATIWE raq ngi ma chongto.

³“Maiqse lei, arwetiim raq tsang tsantsii ka sumla phra thun ma akiinongke kun she. Raüta sumla phra thun raq tsangshiq ka ngarai tiitangtlo. Tsangshiq bom ka Ngi raq mitre kuqha ngutiisha tiima tla?”

⁴“Ümchaü tsangshiq ma chonglaq kiimaq Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai wa chongtiikang ara chongkuqlaq: Israilnok maiq loweatek raq jurwa tsangshiq maiqmii tsantsii ka sumla phra thun ma akiinongke kun she; raüta tsangshiq ka sumla phra thun raq ngarai lamphan na shun shea tlaq; raütiishe tsangshiq ka shammiwe phana bom riiwai wa watlaq; tsangshiq raq Ngi niiwa bomtre ka mitai. Kra bomtre ka apaiq raq shomnoq tlaq sumla phra phong raq ibom tre taiwan chang thek tlaq bomtsi kra mitai wan!”

⁵Kriithun sumla phra kong raq Israilnok ka iwokhong wa ahin niishe sheahoto. Shatmaq Ngi raq tsangshiq bomtre chongtiikang bomtsi kriimaq tsangshiq ka iwokhong na hali mitiijang sheawan lot ha sham nguta riichopi tiikang.

⁶“Riita ümchaü min, Israilnok ma. Ngi TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai bom wa chongtiikang ara tsangshiq ma chongkuq laq: Namshiq raq shomnoq rattlan, maiqphai asi sumla phra thun kra miimbaiq thü ronglaq. Lanta ana Ngi phana jang wan nong ronglaq.

⁷“Ümtiikiiwa Israilnok phong wa maiq weshi raq, riimakla, tsangshiq rai sidamti pongmungti weshi ra raq, ngi ka miimbaiq thü raüta sumla phra thun kriishe shomnoq hotlaq, kra raütiishe shammiwe phana bom riiwaiwa watlaq, raüla, Ngi TATIWE raq, apaiq ma bom ka mitreha!”

⁸Ngi raq apaiq ka wiithu wiiliq maq mijoha. Ngi raq apaiq ka bom shiiton chang ashi ma mitiija baiqha. Ngi raq apaiq ka isenginok phungtu mong kiiwa atiidong mirbaiqha. Krai mren, namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

⁹“Kiimaq shammiwe ka ajiq bomtsi chongkuq raüta tlaq rai haüla, apaiq kiimin, Ngi TATIWE raq laobaiq kha na tlaq raito ngushat. Ngi raq apaiq ka isenginok Israilnok phungtu mong wa atiidong mirbaiqha.

¹⁰Tsangnai wenai wiita, shammiwe kiimaq apaiq phana bomwai wati we kra kappe ashi maq chin lata mo mitiihoha.

11 Ngi raq Israilnok ma akha mo mitiihoha. Kriika tsangshiq raq ngi ka miimthü raüta, tsangshiq ngarai lamphan na kiho raüta, tsangkhum kra tiishebaiq mak chang miitu mo mitiihoha. Tsangshiq ka isenginok miili sichang. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mijaha.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

Nowaq, Daniel Kiimaq Job

12 TATIWE raq ngi ma chongto.

13 “Maiqse lei, maiq mung ashiti raq ngarai klo haüla, raüta iwokhong wa ahin na juho raüla, Ngi raq ijaq ka tiipii lata, tsangshiq rai awong lun lam tsamtiip thun kra mishthen baiqha. Ngi raq ram mitiidongha. Lata ram raq maiq nai jam nyamse thun ka wiita kun kun mijipbaiqha.

14 Kiijaq kra maiq wetsam, Nowaq, Daniel kiimaq Job kra asi nguraü min, tsangshiq kechu riilung riika tsangshiq maiqmii khum lamlam kli mitiichhii wan lot.” Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

15 “Riimakla, Ngi raq rum nyamse kong tiüwa lata maiq thun kra mitiijip baiqha. Lata Israil mung ka wanhiq lam na maiq khumkai maimak, chiq ashe ma haisi chang jonghea mitiijabaiqha. Maiq ka jumin wanhiq khumki lot mak miraq.

16 Kiimaq kra maiq wetsam, kra kiijaq atra asi li nguraü min, tengteng, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe ka atra Shiikeawe sitiikang wiiwii, tsangtsam raq dongdii min; tsangsetiim ka tiichhii wan lot mak miraq. Tsangshiq maiqmii khum lamlam kli mitiichhii wanlot. Kiimaq mung ka rumnyangkhi bintang jüngi mung ma mijaki.

17 “Riimak jiila, Ngi raq kra mung na re tiidong lata, chuntsi nyiim win henghea phan maq khat lata, kra mungti ka kiimaq nyamse thun ka kunkun hiq maq pili mitiijip baiqha.

18 Kiimaq kra maiq wetsam ka, kiijaq atra asi li ngu raü min, tengteng, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe, atra Shiikeawe sitiikang wiiwii, tsangtsam raq dongdii min tsangsetiim ka tiichhii wan lot mak miraq. Tsangshiq maiqmii khum lamlam kli mitiichhii wan lot.

19 “Kiimaq Ngi raq kra mung na thadong henghea tiisaü lata kiimaq itsankhiq tsi ma, kra mungti maiq pahea tijiimbaiqha jiila, maiqse nai nyamse thun nongnong jipbaiq hala,

20 kra wetsam Nowaq, Daniel kiimaq Job ka kiijaq atra asi li nguraü min, tengteng, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe ka atra Shiikeawe ka sikang wiiwii, tsangtsam raq dongdii min, tsangsetiim ka tiichhii wan lot mak miraq. Shatmaq tsangshiq maiqmii khum lamlam kli mitiichhii wan lot.”

21 TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Ngi raq Jerusalemte ma, ijaq wa abi pinthum phanblai mo tiihochang asi kra mitiisaüha. Arka redong, ramdong, rum

ngamphong, kiimaq thadong mitiisaüha. Lata mungmaiqse kiimaq jam nyamse kong kra thumthum pili mijiip baiqha.

²²Maiq ashi ra raq akhum nai asetiim ka tiichhii wan lot raüla, tsangshiq ka namshiq phana wa raüla, tsangshiq ka liilaq. Tsangshiq ka ümtinkhan abi maiqsetiim wa, kiimaq laüta namtsan mong na, Ngi raq Jerusalem tiithenbaiq kang arka kappe maq riikhaqli shin lata dea kha ka phokuq kang nguta misap han.

²³Kiijiishetiq namshiq raq misap wan han, Ngi raq ümtinkhan kha phokuq wan kang kriika kha asi ningkhan dea tsasha wan kang nguta misap wan han.” Arka, TATI RAKAÜ HIQWE RAQ TOQTAN TIIKANG.

Ezekiel 15

Spiqtsung Shiiton Manphan

¹TATIWE raq ngi ma chongto.

²“Maiqse lei. Spiqtsung ka pechong rai ka jamkho triingeatla? Spiqtsung wa akü ashi ka rum na pero sitlaq kriirai jamkho mitriingea lot?

³Kra spiq raü kü kra lam laüta phanshi ra hupsam ma mihailot haü sha? Hupsam phanshi rase batthü ma nguta spiq raü kü kiiwa khaiq mihailot haü sha?

⁴Spiq raü ka shinki raüla wa na phongchaq miituli ahea. Spiq raü ka achong nai atsii thun kriika wa na tiikhiim chaqbaiq jai, kiimaq pan jamba kriika waraq akhiim baiq rea wishe kriika, phanshi ra hupsam ma haihun milot haü sha?

⁵Kriika wa na michaq shaq niiphü jamkam taichang riimak. Riita wa maq tiikhiim chaqbaiq jai she ka jashewa miraq. Ümchaü ka jamlai phan klo miimin taimak she.”

⁶Riita, ümchaü TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Spiq raü ka rum wa lamki raüta, wa na chaqbaiqqlaq, kiikhiisii Ngi raq Jerusalem na siti maiqse thun ka wa na michaq baiqha.

⁷Lata mo mitiihoha. Tsangshiq ka phanshi wakhiim mong wa lunto. Shatmaq ümchaü tsangshiq ka wa na hali michaqbaiq nong. Ngi raq tsangshiq ma ümtiikiwa mo tiihotiikang, kiijiishetiq namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han.

⁸Tsangshiq ka iwokhong na simak riito. Ibom taimak ikiq khiiti. Kriikha na Ngi raq Israil mung ka tiithenbaiq lata hiqbi kho kumtsaiphii miishe mitiijabaiqha.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

Ezekiel 16

Jerusalem Ka Sethoq Nyung

- ¹ TATIWE raq ngi ma jangshi ri hali nguto.
- ² “Maiqse lei, Jerusalem ma apaiq raq maiqphai asi klowantaq kra jaqshi maq shuk laüta tiichhi kuqlaq.
- ³ Jerusalem ma TATI Rakaü Hiqwe raq apaiq ma jamlai wa ngutlaq kra chongkuqlaq: “Ümrawü chhi ka Kannan mung na chhi laü. Ümwe ka Amoraïq phan. Ümnyung ka Hitaiq phan.
- ⁴ Ümnaq rawüchhi ranaiq na, ümchhü raü hanketi maiq ka jumin ahü riito. Kiimaq kham maq hetseketi min ahü riito. Kiimaq ümhan na shum maq nyat keti min ahü riito. Kiimaq khea maq job raüta dopiti min ahü riito.
- ⁵ Maiq ahinti ju min ümniima mangchanti ahü riito. Ümniima arthun ara shamketi jumin ahü riito. Ümtiikiwa ümrawü chhilaü, ümniika jurmin mangchan mak riito. Ümrawüchhi ranaiq na ümniima khea tiisam keti jumin ahü riito. Ümnaq mangchanti maiq jumin ahü riito. Ümniika noshiise wak ram na hiqsii thung na thübaiqto.
- ⁶ “Kijjiishe Ngi ka kra lam maq wanhiq khum lam na alea wan chakang. Lata Ngi raq ümniika ümkhum na nochhü wiitijai tam maq akü alüsea chhiwan kang. Ümhan ka tijai dali riito. Shatmaq Ngi raq ümniika tiitsaibaiq romang riikang.
- ⁷ Ngi raq ümniika pecham ashi aheawiq phintsaqtsaq hea ikha tiichhanchhi wan kang. Ümniika ahong ala she jonglu wan laü kiimaq jetu jong she jawan laü. Ümnyakpü thun ka aheawiq she jonglu wanto. Kiimaq ümkhu dap kiimin aheawiq she jonglu wanto. Shatmaq ümniika kheahü riilaü.
- ⁸ “Ngi jangshi ri hali kra lam maq alea wan chakang. Kiimaq Ngi raq ümniika maiq ma wacho she khana nguta liikang. Ngi raq ümkhum kheahü ma kra isamtong jong kaü kriimaq pangkuq kang. Lata ümniika milungwii kang nguta kiqkham kuqkang. Tengto. Ngi raq ümniika ijamti nyung ma nguta jaqkhaq raü tiipakuq kang. Krai mren, ümniika ijamti nyung miishe jaki laü.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.
- ⁹ “Kijjiishe, Ngi raq kham maq ümkhum wa tijai kra hebaiq kang. Lata Ngi raq ümdü na olip tai kriimaq jut kuqkang.
- ¹⁰ Latiishe Ngi raq ümniima awaiq angon khea ahea samtong jong kaü kra tiisam kuqkang kiimaq ngamkhii hokpa ahea pinthum kra tiipa kuqkang. Kiimaq ümkhu job chang raihi-nairai khea kuqkang. Kiimaq nairai khea samtong jong kaü tiisam kuqkang.
- ¹¹ Ngi raq ümdang na nai ümjaq na longseng laktum tlak kuqkang kiimaq ümjaq na longseng jaqsin thun tiipa kuq kang.

12 Ngi raq ümniima khü na pachang jaqtop kiimshi kiimaq niti thun kuqkang. Kiimaq ümniima ümkhu na phok chang tsomhea hokham nyung khuphok kuqkang.

13 Ümniima chaq nai kampho laktum thun kuq kang. Kiimaq ümniiraq wranaiqshe aheawiq awaiq angon raihi-nairai nai nairai maq ataq khea samtlaü. Kiimaq ümniika ahea pinthum bunwong wongwin maq alum winsii kli phaqsiiq wan laü. Kiimaq ngiq ngu nai olip tai maq ashong lum phaqa asea kli phaqsiiq wan laü. Ümsham hea wa ka makse chathit achhai anyii wali riiliip riiliip silaü. Kiimaq ümniika hokham nyung miishe jawan laü.

14 Ümshamhea tsomwa ka mangjong hiq na maiq mung ümchuwa sitlaq kriithun na ratsa la ratsa she nyam wanto. Ümshamhea ka minhap. Jamkhano ngukla Ngi raq ümsham ka tarü thaqa na ahea atsom pinthum tijakuq kang.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

15 “Shatmaq ümshamhea nai ümmang chong tsaki kra chhi laüta, wanwe ümphana juwa lamjap jap wan tlaq kriiti thun loweatek rai changshi na akon anga wan dam nguli li siwan laü.

16 Kiimaq ümniiraq ümkhea wiijam ka lam laüta sumla phra thun shomnoq chang jam thun kra tiimmiikhiiq wan laü. Laüta ümkhum ka mephe nyung ikha maiq juwa ümphana saü watlaqti kriiti loweatek rai kiicham wan laü.

17 Kiimaq Ngi raq akuqha kampho nai chaq laktum thun kra lamho laüta, maiqwe kaütiim sumla phra hai laü. Laüta tsangshiq rai sethoq kiicham laüta siwan laü.

18 Kiimaq Ngi raq ümniima akuqha awaiq angon khea miirii thun kra lamho laüta, kra sumla phra thun kiimiishe tiisam kuq laü. Kiimaq Ngi raq ümniima akuqha olip tai nai homseng honglu thun kra sumla phra thun kiima honglu na kuq laü.

19 Ngi raq ümniima phaqa nai sea ahea pinthum bunwong win, olip tai kra kuqkang. Kiimaq ngiq ngu ahea pinthun kra ümniima kuqkang. Shatmaq kriithun ka ümniiraq sumla phra thun jaq wa achu shiiman lap wan ma nguta honglu na kuq wanlaü.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

20 “Kriithun kra laütiishe, Ngi miitu ümsetiim maiq wesere kiimaq jechak sere thun hum wan laü kra, ümniiraq sumla phra thun kiima honglu na takuq wan laü. Riita atinkhan ümniiraq Ngi shummi wan laü arka abi pinthum riimak sha? Kra hongmak dea sha?

21 Isetiim kra sumla phra thun ma honglu na take wan hü maq ümniika siwan maimak dea sha?

22 Ümniika ümrilung wiilü mephe nyung ma jawan laüta, maiqphai asi rilung siwan laü liipan na ümniiraq ümnaq noseji wa ümrilung ka jamkho siwan laü

kriika— ümniika kheahü ma, ümrawü chhi nochhü tiijai thaq na riinyat laüta, akap atsea phe laü kra jangshi ra dongdii min ümtsan na riivea wan maü riilaü.”

Jerusalem Ka Mephe Nyung Rilung

23 TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Ümniika miq laü she! Miq laü she! Ümniiraq abi ümchu klo chang wa klo laü she, laütiishe

24 ümniiraq lamkii rap na sumla phra thun shomnoq chang jam hai laü. Laüta mephe jawan laü.

25 Ümniiraq ümshamhea tsomwa ka boq chum na bumlaüta tiihitsiq wan laü. Laüta maiq wanlea wanti ümchuwa lea wan tlaq kriiti loweatek ma ümkhum ka kiinongkuq laüta kiicham wan laü. Laüta diikiq deawan wan riilaü.

26 Ümniiraq ümjam thoti chiiti sethoq jong jati thun, Ejip mungti ka ümchang na adam tiikon wan laü. Kiimaq ümniiraq üm mephe ja kiicham wan laü kriimaq ngi ma itsan tiikhiq wan laü.

27 “Ümchaü sanha, Ngi raq ümniima mo tiiho miitu ijaq ka ra niishe dotiikang. Kiimaq ümnaq rii achu shiiman ümchuwa sitlaq kra wiita she milam wanha. Ngi raq ümniika ümnaq ngengti kiimaq üm sethoq jaqsham kra chhi raüta pinthum saisi wanti Philistainnok jaq na kiinong kuqbaiq wan kang.

28 “Jamkhano ngukla, ümniika nanok ahinti rai sethoq ja laüta ümtsan ka hea mak dea ningkhan, ümniika Asiria mungti phaniishe juwan nong laü. Ümniika tsangshiq rai mephe ja wan laü. Shatmaq tsangshiq rai sidam laütii min ümtsan ka hea mak dea riito.

29 Ümniika laopan jatinok, Babilon mungti rai she mephe jawan laü. Shatmaq tsangshiq riimin ümtsan ka hea mak dea.”

30 TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutlo: “Ümniiraq arthun ajiq kiimung ara jeahü mephe nyung raq shamtlaq ikha klo wan laü.

31 Tumkii lamkiitek na ümniiraq sumla phra thun kra noq chang jam phong pahea hai wan laü. Laüta mephe jaqsham wan laü: Shatmaq ümniiraq kra mephe jaqsham wantlaü kriika joli mephe jati raq kampho miitu shamtlaq ikhiika riimak.

32 Ümniika maiq nyung ashi raq awese rai riilung riwii raüta siwan rii na, maiq ahinti wanwe rai sethoq jaki tlaq ikha sitlaü.

33 Mephe nyung miika amaq kampho kuqtlo. Shatmaq ümniiriika ümkongtiwetiim tlotli ma kongphiq kuq wan laüta, kiimaq tsangshiq ka kampho tsiiqlap kuq laüta, barap binriwa heawan laü, ümphana wa raüta, ümniirai konwa dam miitu.

34 Ümnaq arka pongphan, pong na arai raüta athiiq mephe nyung. Ümniika jurmin mephe ma jaraa nguta shiichut mak dea. Ümniimiika mephe jaq maq

kuqmak dea. Ümniiraq khoti tsangshiq ma amaq kuq laü! Tengto. Ümniika pongphan dea donglaü.”

Shiikeawe Raq Jerusalem Ma Mo Mitiho

35Riita ümchaü sanha, mephe nyung Jerusalem lei! Tailaq! TATIWE raq jamlai wa chongtlaq kra.

36 TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutlo: “Ümniiraq ümkhea thun kra chhut laüta, mephe nyung ikha, ümkongtiwetiim ma ümkhum ka kuq laü. Kiimaq maiqphai asi sumla phra thun kriima ümkhum ka kuq laü. Kiimaq ümniiraq ümsetiim nosere kong ka sumla phra thun kra shomnoq ma takuq wan laü.

37Ümniiraq atinkhan ashut klo laü kha na, Ngi raq manniwa ümkongtiwetiim ka adam na mitriitamha. Ümniiraq rotlaüti thun kiimaq ümniiraq ngeng wan laüti thun kra mitriitam wanha. Ngi raq tsangshiq ka sheawan lata, ümtro na trotam na mishea wanha. Latiishe Ngi raq ümdü wa khea ka michhut baiqha, latiishe ümniika tsangshiq makki na kheahü ma she mitiichhiha.

38Ngi raq ümniika sethoq ja kha na nai maiq tsatbaiq laü mat kha na mitiishutbaiqha, kiimaq itsankhiq walüwa ikha hengtlaq kriimaq ümkha ka pholata ümniika mitsatbaiqha.

39Ngi raq ümniika tsangshiq jaqkhon mong niishe mikiinong kuqbaiqha. Kiimaq tsangshiq raq ümnaq mephe jawan chang jam thun nai sumla phra shomnoq wan laü jam thun ka wiita mitiithen baiq wan. Tsangshiq raq ümkhea thun kra nai huru longseng laktum thun kra wiita minyea wan. Raüta ümniika naiqhü ma she mibaiqthü.

40“Tsangshiq raq mungmaiqse ka mishuk baiq. Raüta ümniika long maq mitiitiiqbaiq. Raüta tsangshiq raq ümniika nepja maq thiqram thiqrok michum baiq.

41Tsangshiq raq ümjam thun kra wa maq michaqbaiq. Raüta maiq jechakre kong pahea ma ümniiraq mo hotlaü kra mitlii. Ngi raq ümniika mephe nyung ma tiija mang she mirha. Kiimaq ümkongtiwetiim ma kongphiq kuqtaü kra tiikuq mang she mitiithaqha.

42Kra riihatiq itsankhiq ka mitsaq. Kiimaq itsan ka asang she miraq. Ngi ka khiqriq mang she mirha. Riimakla imakshu chang ka ahü she miraq.

43Man na ümniika jetu ji na Ngi raq ümniika jamkho shiikum pan wan kang kriika ümniiraq alaq she riibaiqlaü. Kiimaq ümniiraq abi ati ümchuwa sham wan laü kriimaq itsan ka tiikhiq laü. Kra ningkhan tiina, Ngi raq ümshut ümphit kha ma thun kra thamsong wan miitu thiitham kra kuq wan kang. Ümniiraq maiqphai asi ashut ümchuwa klo wan laü kriithaq na sethoq jaqsham maq jam nguto tiitsuq wan laü?” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Anyung Jamkho Ase Kiimin Kiikhiisii

⁴⁴ TATIWE raq nguto, “Maiq raq ara bom tiihap hong armaq, Jerusalem lei ümrilung ka mithapthi, ‘Anyung jamkhiiwa ase min kiikha.’

⁴⁵ Tengto, ngohea shaq shaq, ümniika ümnyung jai phanti dea riilaü. Apaiq raq awese nai asetiim ka angoq aphai saisito. Ümniika ümnyino nyungtiim ikhiidea. Tsangshiq riiminla tsangwe setiim nai tsangsetiim ka saisito. Ümnaq nai ümnotiim chela ahin thun kriiminla tsangshiq ma anyung ka Hitaiq phan shea. Kiimaq tsangshiq ma awe ka Amoraq phan riito.

⁴⁶ “Ümnyi nyikhu nyung ka shekhu nü mung wa Samaria chela. Apaiq tro na hiqshong thun kra apaiq rai romshaq. Kiimaq ümniima ano nyung ka apaiq tro na hiqshong thun romshaq maq shemai nü na Sodom chela sitlo.

⁴⁷ Riita, ümniiriimin tsangshiq jaiphan phan tsangshiq jamkho maiqphai asi shonga wantaq kiikhiisii siwan sha rotlaü? Riimak. Ümnap ümji ajejeti dongdii min, ümniiriika tsangshiq nam ma naolaq, tiibitaq nü maq chonglot mai chang ashut klo wan laü ihata.

⁴⁸ TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Tengteng, Ngi ka atra Shiikeawe; ümniiraq nai ümnaq tro na siti hiqshongti thun raq ümchuwa abi ashut jaqsham wan lan, kiitinkhan abi jaqsham ka, ümnyino nyung Sodom chela nai apaiq tro na siti hiqshongti raq dongdii min klo mak riito.

⁴⁹ Apaiq nai asetiim jechakre ka kai kumrong kumraqli siwanto. Jamkhano ngukla tsangshiq ka chiiithe lüwa, arong awin. Kiimaq hansang maq siwanto. Chiqse rewe ahü riito. Shatmaq tsangshiq raq miitsan maiqsetiim nai naolaq naosangti ka khрум kuqmak riito.

⁵⁰ Tsangshiq ka shiikongkhiq. Kiimaq nilan. Kiimaq Ngi raq jamlai phan wa saisi tiikang kriiphan ka kloto. Kra ningkhan Ngi raq tsangshiq ka tiithen baiq kang. Kriika ümniiriiminla aheawiq asap haü.

⁵¹ “Samaria chela riika ümniiraq ngarai ümchuwa tanglaü, kra khoko min tang mak dea. Apaiq raq ümchuwa klo wantaq, kriithaq na chan chan, ümniiraq maiqphai asi ngarai pahea klo laü. Ümniiraq ümtinkhan wa ashe ashi klotlaü kriimaq thapthi raü ka, ümnyino nyung ka ngarai tang mak nyung ikha jatlo.

⁵² Riita ümchaü ka ümniiraq ümjea ngaü chamchao homa ka holaüta sichang she. Ümngarai phong nai ümnyino nyungtiim ngarai phong kra adam na triingea raü ka, tsangshiq ka ümnaq nam ma maiqshaq linlin. Ümchaü sanha, ümjeasi khabu kriima tiipang laütli si liina. Jamkhano ngukla ümniiraq ümnyino nyungtiim ka asii maiqse lin lin ikhiishe tiija kuq laü kata.”

Sodom Chela Nai Samaria Chela Ka Maiqshaq Ma Mitijakuq Nong

⁵³ TATIWE raq Jerusalem ma nguto, “Ngi raq tsangshiq ka arong awinnok ma hali mitiija nongha. Sodom chela nai apaiq tro na hiqshong thun kra kiimaq Samaria

chela nai apaiq tro na hiqshong thun sitlaq kra chithe ma mitiija nongha. Tengteng. Ngi raq ümnii kiimin arong awin ma mitiija nongha.

⁵⁴Ümniika jeasitsi ma hiq na ku laüta minga haü. Kiimaq ümjeasi ngaü tlaü kriiraq ümnyino nyungtiim ka maiqshaq linlin ma mitiija.

⁵⁵Tsangshiq ka arong awin ma mija wan nong. Kiimaq ümnaq nai ümtro na hiqshong thun kriimin arong awinnok ma mija wan nong.

⁵⁶Riita, man na, ümniika shiikongkhiq sitläü cho ji na, Sodom chela kra naikü maü sha riiläü?

⁵⁷Kiimaq ümniiraq jamlai wa abi kiimung wan laü thun kra, nanok raq misap shaq choji na, ümniiraq Sodom ka nai kü wan laü riimak sha? Riita ümchaü sanha, ümniika apaiq jamkho siwantaq kiikhiishe sitläü kata. Edom nok, Philistainnok, kiimaq ümnaq ngentinok mung ahinti ümnaq ngengtinok thun thoda she hophaq tlaü kata.

⁵⁸Ümniiraq jeasi meari, ashe ashi klowan laü, kiimaq maiqphai asi jaqsham wan laü kra ningkhan ümniika chamchao wan raa dongdii.” Arka, TATIWE raq toqtantlo.

Pattup Pat-sa Tongshong

⁵⁹TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ümniiraq ikiq khü wan laü kra phan phan, Ngi raq ümniima mo mitiihoha. Jamkhano ngukla ümniiraq ümkiqkham raü pot ka thü wan maü riiläü. Kiimaq tongshong raükha ka jin wan laü.

⁶⁰Shatmaq Ngi raq ümnaq noseji na ümniirai tongshong kiqkham raüpot kha wan kang kra mishrengha. Kiimaq Ngi raq ümniirai tongshong ashi hali mishong wan nongha. Kriika pattup pat-sa thenki mak phan miraq.

⁶¹Kiimaq ümtiikiiwa ümnyino nyung ümnyi kiimaq ümno nyung kra ümphana hali jang wan nongjiiq, kra akhing niitiq ümniiraq ümchuwa jamkho ashut klo wan laü kra ümtsan na midong nong. Laüta jiq kang dea nguta ümjeasi she mihum haü. Ngi raq tsangshiq ka ümsetiim jechak sere ikhiishe mitiija wanha. Riita arka Ngi raq ümniirai tongshong wan kang akhing niika ara bomtsi arka tlom wan dam mang dea riikang.

⁶²Ngi raq itongshong raüpot ka ümniirai anye ma hali mitiija wan nongha. Kiimaq ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.

⁶³Ngi raq ümshut ümphit thun ümchuwa klo wan laü kra kunkun midiibaiqha. Shatmaq ümniiraq kriithun ümtsan mong na mitiitsang haü. Kiimaq ümnü maq bom poshi dongdii min dolot maü pinthum mijeasi haü.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtanto.

Ejekiel 17

Liihawe Nai Spiqtsung Uqkhiima Bom

- ¹ TATIWE raq ngi ma nguto.
- ²“Maiqse lei, Israilnok ma uqkhiima bom ashi chongkuqlaq.
- ³Tsangshiq raq Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai wa chongkuq tiikang ara misap laq: Man na liihawe kaü jonghea lang lang ashi riito. Abin thun ka tsomhea kiimaq arakong wiinai min jonghea. Tiipü kla raham hiqham. Apaiq ka Lebanon pumkaü thun kiina biwanto. Raüta maisak chong mun kra toqphat ngoqto.
- ⁴Raüta kra petsung kra maiqmung ashi, piikiitinok mung na pihoto. Raüta laopanbi phong sichang chela ashi kriijaq lamhoto.
- ⁵Kra raütiishe apaiq raq pechamse ashi kra Israil mung wa lamho raüta, hiq awinwiq ba ashi na chhphoto. Kriiba kiijiika kham ka wranaiqshe asi. Hiq kiimin winhea petsi cham chhi raüla aheawiq jong wantlo.
- ⁶Kra petsi chamse ka aheawiq cham wanto. Raüta amun nai akü ako thun ka luhea lumak diitoq miili atsung ka raham hiqham spiqchong ka jong wanto. Kra spiq tsung ka amun ka ra nü na ajongwiq, liihawe kaü pha kiina saü wan namnam she jong wanto. Kiimaq arang thun ka hiq mong na atsaüwiq jong wanto. Kra spiqtsung kü ako thun ka thep thep kiimaq ajaq nümwa kiimin thep riito.
- ⁷“Kiimaq kiijaq liihawe kaü jonghea lang lang kaüshi min asi riito. Arakong ka jonghea kiimaq arakong na achi nai abin thun kriimin theapakpak. Riita, spiqraü chong riika arangtu thun ka kra liihawe kaü phanü na jonglu wanto. Kiimaq ajaq nim wa kiimin kra liihawe kaü phanü na jonglu wanto. Apaiq raq tiima ka liihawe kaü riika apaiq cham chang sonruk mong na apaiq jonglu tlaq kiiwa kham ümchuwa kuqqlaq kriithaq na kham ka apaiq raq apa lin minyuk kuq sham nguta tiimato.
- ⁸Shatmaq kra spiq raü chong ka hiq awin wiq nai kham maq aheawiq sheatlaq kiijaq achhiwi she dongdii riito. Krai mren spiq raü ka aheawiq maq jong wan raüta ajaq thun kiimin pahea anüm wala, kiimaq atsi ka atu alu aliisea chang angu alu tsisiqtlo.
- ⁹“Ikhla, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq waipha: Riita kra spiq tsung ka michhan chhi sha kiimaq mijonglu wan sha? Apha wa liihawe kaüti raq spiq tsung ka arang chong maq apha mirbaiq riimak sha? Raüta spiqtsi tu thun kra wiita mipan raüta, akii ako thun kra wiita ngoqbaiq raüta wiita atijung mirbaiq riimak sha? Kra arang chong maq babaiq rea miitu ka ningkun pahea ka rarai mak. Riimakla maiq mung ashi ningkun henghea rümti kiraüta babaiq kai ngomin rarai mak.
- ¹⁰Tengto. Kriichong ka kiijaq chhito she. Shatmaq kra chong ka atra misi sha kiimaq mijonglu wan sha? Shedong mung nü wa rahai haike saü wantlaq kriiraq

kra chong ka wiita mitiishin baiq riimak sha? Apaiq cham chang hiq ba kiijiili she mijung wan riimak sha?”

Uqkhiima Liichum Ka Chong Kuqto

11 TATIWE raq ngi ma akha nguto,

12“Ara ikiqkhii srutinok ma ara uqkhiima liichum ka jamlai wa nguta awai riilaq. Tsangshiq ma chonglaq Bebilon mung hokhamwe ka Jerusalem na kito. Raüta hokhamwe nai asengi ajong alabi thun ka apaiq rai Bebilon mung na tsuq wanto.

13Apaiq raq hokhamwe jamti phong wa weshi rai tongshongto. Raüta apaiq ma tongshong tumkham tiinyang raüta, apaiq wokhong na misiha nguta tiitumto. Kiimaq apaiq raq ajong alabi aki miikiimbi ka shumwikong ma tsuq wanto.

14Kriika hokhamwe wokhong wa dongho raüta pong hokham shongho nong mak chang miitu kloto. Kiimaq tsangshiq raq tongshong kiqkham kra jin mak chang miitu kloto.

15Shatmaq Juda mung hokhamwe raq kra tongshong kiqkham kra jinto. Raüta Ejip mung hokhamwe phana kumrang kong nai phenlabi pahea tiisheakai kiimwebi tiikito. Riita apaiq raq kra munglap wan nong miitu reshun tlaq ka mitang sha? Apaiq raq tongshong raütu runtlaq kriika mo hohü maq hangkilot mak!

16 TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Tengteng, Ngi, atra Shiikeawe ka sitiikang wiiwii, ara hokhamwe ka Bebilon mung na mitsai wa. Jamkhano ngukla, apaiq ka Bebilon mung hokhamwe raq tongshong raüta, kiimaq apaiq ma tumkham tiinyang raüta, Juda mung na hokham ma shongthüto. Shatmaq apaiq raq tongshong tri jinto.

17Bebilon mung phenlabi raq ümtiikiiwa ruk mong na düwan chang hiqkhu hiq maq phong wantlaq, kiimaq kiituk thu wantlaq, raüta maiq ka pahea jiiipbaiq wantlaq, kra akhing na ningkun henghea Ejip phenlabi riimin, Juda mung hokhamwe ka rekhat na khrum kuqlot mak miraq.

18Jamkhano ngukla, apaiq raq atiitum raüta tongshong kiqkham raütu akhakuq kra runbaiqto. Apaiq raq arthun ashut kiimung wanto. Ümchaü apaiq hangkai chang ka ahü she.”

19 TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Tengteng. Ngi ka atra Shiikeawe. Apaiq raq tongshong raükha ka imang na mithüha nguta tiitum wanto. Shatmaq apaiq raq raükha ka run baiqto. Kriikha na, Ngi raq apaiq ma mo mitiihoha.

20Ngi raq ngam tsan chang chiiqjong ka lam na chan lata, apaiq ka mitiiminha dongdii. Ngi raq apaiq ka Bebilon mung na shea wan lata kiijaq mo mitiihoha. Jamkhano ngukla apaiq ka iwokhong na simak, ikiq khii wanto. Ibom taimak.

²¹Asengi phenlabi ahea pinthum thun ka re na mitsai kiimaq aso atiichong ka wiita barap binrii na mitiipin baiq. Kiijiishetiq ümniiraq arka, Ngi, TATIWE riidea toqtan kang nguta misap haü.”

Shiikeawe Raq Akamsea Chang Bomkham Kuqto

²²TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Ngi raq maisak pechong chong luhea kiiwa, amuntsii tsung kra milam baiqha, lata amuntsii ashun nintata ba kra mingoq baiqha; kra Ngi raq pumkaü diiluhea kiijaq michhiha.

²³Kriika Israil mung na pum diilu pinthum kiijaq michhiha. Raüta akü thun ka mijong wan, atsi ango midong man wan, raüta alüsea chang tsomhea maisak chong miraq. Phanrap phanrii wushi kong kiijaq misi wan, kiimaq achong nyam kiijaq misi wan.

²⁴Kra mung na sitlaq pechong tlotli raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap wan. Ngi raq pechang luheati thun ka adaq riibaiq kang, lata chongran setiim ka diiluhea hea tiijong tiikang. Ngi raq pesang chong thun ka atijung riibaiq tiikang, lata shinriiqriiq chong thun kra ajaq nümwala waichatchat tiijabaiq tiikang, Arka Ngi, TATIWE raq ngutiikang. Ngi raq jamlai wa mikloha ngutiikang, kriika Ngi raq mikloha dongdii.”

Ezekiel 18

Pumsii Mra

¹TATIWE ka ngi rai bomto,

²raüta akha nguto, “Israil mungti raq ara uqkhiima bomtsi arka jam nguto bliiqkiki chongsiqtla? ‘Anyungwe raq spiqtsi ka ahaiwiq siqto. Kriikha na asetiiim riimin ahaiwiq siqtlo.’

³TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Tengteng, Ngi ka atra Shiikeawe. Namshiq raq ara uqkhiima bomtsi arka Israil mung na bliiqkiki ka bom man she mirhan.

⁴Maiqse loweatek rilung ka Ngi rii. Anyungwe rilung kiimin kiimaq ase rilung kiimin. Maiq ümriiti riiwa ngarai tangtlaq kriiti ka mitsai.

⁵“Bom shiiton, maiq weshi ka maiqshaq kiimaq kechu maiqse miraq kiimaq tingting.

⁶Apaiq raq Israilnok sumla phra thun ka shomnoq mak. Kiimaq riikhiq nguta atangtabaiq sumla thun shomjam thun na kiraüta honglu ataakuq ngam ka phaqqi dam mak. Apaiq raq maiqchak rai sraki mak. Riimakla maiq nyung apaiq jipilü kheasam akhing bala adam na hainga mak.

⁷Apaiq raq maiq ka lao mak. Kiimaq maiq jumin thümki mak. Apaiq riika apaiq jaq wa hupsam maiq raq nam tlaq akhing na kongphiq khakuqqlaq kra jaüthümak, anamtiwe ma ajang riikuqqlaq. Kiimaq apaiq raq maiq amang aleti

kiima tü adung kuq phaqsıq tlo. Kiimaq thüm waq manti khuhü kheahüti ma khu akhea kuq samtlo.

⁸Apaiq raq maiq ma kampho ka amet lap miitu tiinam kuq mak. Kiimaq apaiq raq kha phokuqtlaq na abi klomak phan kiimaq kha ka tingting kappe maq shin raüta phokuqtlo.

⁹Akhiinok maiq raq ngi aming thun kra langtlo raüta itri raütu thun tsapkapkap khon raüta rümtlo. Apaiq ka kechu maiqse kiimaq apaiq ka atra misi," nguta TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

¹⁰"Riita bom shiiton, arwe se ka maiqwe se ashi miraq. Apaiq ka thiimeaq jati. Maiq tseati mat we. Apaiq riika arthun abi jaqsham arli miklo.

¹¹Awe raq abi jaqsham mak phan thun kra apaiq raq misham. Apaiq riika apü riikhiq phan sumla phra thun shomnoq jam thun na honglu ataakuq ngam kra miphaq dam. Kiimaq maiqchak nyungre rai mikiicham.

¹²Apaiq raq miitsan maiqse kra laoliiho. Kiimaq thiimeaq ma jasha, kiimaq apaiq jaq wa kampho namwati raq kongphiq kha hupsam kuqtlaq kra jaüthütlo. Kiimaq apaiq ka thatsang maiqse raq shomnoq tlaq phra thun shomjam na kiraüta maiqphai asi sumla thun kra shomnoq kitlo ngu i.

¹³Kiimaq apaiq raq kampho ka maiq ma aliip miitu tiinam kuqtlo. Raüla apaiq ka atra misi sha? Simak. Apaiq ka rilung alu simak miraq. Jamkhano ngukla, apaiq raq arthun maiqphai asi jaqsham thun klo wanto. Kra ningkhan apaiq ka atsai miraq. Apaiq tsaitlaq kha ka apaiq riili miho pha.

¹⁴"Riita ümchaü ara maiq wenai ngojawe chongkai we se ka maiq wese ashi asi ngu i. Apaiq raq awe raq aklo wan arthun ngarai kra chhito ngu i. Shatmaq apaiq riika awe raq abi lam phan wantaq thun kriika phan mak.

¹⁵Apaiq raq Israilnok sumla phra thun ka shomnoq mak. Kiimaq apii riikhiq sumla phra shomjam thun na kiraüta honglu ngam kra phaqqi mak. Kiimaq apaiq raq maiqchak maiqse rai kiicham kimak.

¹⁶Riimakla maiq ka nanshan mak, kiimaq thiimeaq ma jaraüta jumin tek kimak. Apaiq jaq wa kampho namwati raq hupsam kongphiq khathütlaq kriika apaiq raq thümak jangkuqtlaq. Apaiq raq amang aleiti ka dunghiqtlo. Kiimaq khuhü kheahüti ma khea kuqsamtlo.

¹⁷Apaiq raq abi klomak phan. Kiimaq kampho ka aliip miitu maiq ma tiinam kuq mak. Apaiq riika itri raütu thun kra thütlo, raüta ngi raq akuqha aming thun wokhong na sitlo. Krai mren, apaiq ka awe ngarai ningkhan tsaimak miraq. Tengteng, apaiq ka atra misi.

¹⁸Awe riika, maiq laolii wanto. Thiimeaq ja raüta maiq tekto. Kiimaq maiqse wiitarü ma abi kli kiimung wanto. Kra ningkhan apaiq ka tsaito. Apaiq maiqmii ngarai homa raq tsatto.

¹⁹“Shatmaq namshiq raq akha waitlan: ‘Riita awe ngarai thun miitu ka ase raq jaro mo homak?’ Kra bomtre ka ara; Ase riika tri na jamlai wa riikhaqli kiimaq athuk atsom kra shamto. Apaiq raq itri raütu ka riikhaqli rümto. Raüta athuk atsom aheawiq tsapkapkap maq tri thun kra langto. Kra ningkhan, tengteng apaiq ka atra misi.

²⁰Jurwa ngarai thun klotlaq kriiti ka mitsai. Awe ngarai ningkhan na ase ka tiichamchao maimak. Kiimaq awe kiimin ase ngarai thun ningkhan tiichamchao maimak. Maiqshaqti raq riikhaqli jaqshamtaq kra miitu poksi mikuq. Kiimaq abi kloti ka apaiq raq abi klo wan kha na michamchao.

²¹“Kiimaq abi klotiwe raq, ngarai jaqsham thun thaqbaiq raüla, raüta itri raütu kra riikhaqli thü raüla, apaiq raq riikhaqli jaqsham raüta ahea jaqsham raüla, apaiq ka tsaimak miraq. Apaiq ka tengteng atra misi wan.

²²Apaiq ngarai thun kra wiita adii mirbaiq wan, kiimaq apaiq ka atra misi wan. Jamkhano ngukla apaiq raq jamlai wa riikhaqli kra kloto.

²³TATI Rakaü Hiqwe raq, “Namshiq nga, Ngi ka abiwe tsaitlaq kra liisea lungwiitlo ngutiisha tiima tlan?” nguta waito. “Riimak. Ngi riika apaiq ngarai kra tiidii raüta, atra siwan chhiro tiikang.

²⁴“Shatmaq, kechu maiqse ashi raq riikhaqli jaqsham kra thaq baiq raüta, ümchuwa abi jaqsham thun kriishe kloho raüla, abi maiqsetiim raq shamtlaq maiqphai asi thun kra shamho raüla, apaiq ka atra misi sha? Simak! Apaiq raq ümchuwa kechu jaqsham wantaq thun kriika tsan na thümak she miraq. Apaiq ka mitsai, jamkhano ngukla apaiq ka TATIWE wokhong wa donghoto raüta, apaiq raq ngarai thun tangto.

²⁵“Shatmaq namshiq nga, ‘TATIWE raq jamlai wa kiimungtlaq kriika riikhaqli riimak,’ ngutlan. I bom chong ara tairong laq, namshiq Israilnok raq. Namshiq nga, Ngi raq jaqsham tiikang arka riikhaqli riimak ngutiisha tiima tlan? Namshiq raq jamlai wa klotlan kriikata riikhaqli riimak.

²⁶Ümtiikiiwa kechu maiqse ashi raq tingting jaqsham kra baiq raüta, abi kriishe shamhotlaq, raüta apaiq ka tsaitlaq, apaiq tsaitlaq kriika apaiq raq abi jaqshamtlaq kriikha na tsaitlo.

²⁷Kiimahali ümtiikiiwa abiwe raq, ngarai jaqsham kra thaqbaiqtlaq, raüta riikhaqli jaqsham kriishe shamtlaq, kiimaq ahea jaqshamtlaq, raüla apaiq raq arilung ka tiichhiitlo.

²⁸Apaiq raq jamlai wa shamtlaq kra ajiq nguta sap wantlo. Raüta apaiq raq ngarai jaqsham thun kra thaqbaiqtlo. Krai mren, apaiq ka tengteng tsaimak miraq, shatmaq atra she misi wan.

²⁹Kiimaq namshiq Israilnok raq ngutlan, "TATIWE raq jamlai wa shamtlaq arka riikhaqli riimak,' nguta ngutlan. Riita, namshiq riika ngi raq jamlai wa shamtiikang arka riikhaqli riimak ngutiisha tiimatlan? Namshiq riiriiwe ka ajiq shamtlan.

³⁰"Riita, ümchaü, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, namshiq Israilnok ma chongtiikang, Ngi raq namshiq ka loweatek, apaiq raq jamlai jaq wa shamwantaq kriithaq na seng lata kha mipho kuqha. Namshiq raq abi ümchuwa klotlan kriiwa jang wan ronglaq. Kiimaq namshiq ngarai ma namrilung ka naq tiithenbaiq rongkiq.

³¹Namshiq raq ümchuwa abi klo wan lan thun kra wiita thaqbaiq ronglaq. Lanta namshiq maiqmii miitu khutsai anye kiimaq tsantsii anye she lap ronglaq. Namshiq Israilnok ka jam nguta tsairo wa?

³²Ngi riika maiq weshi min tiitsai baiq romang," nguta TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo. "Namshiq ngarai lamphan wa jang wantlo ronglaq. Lanta atra sirong laq."

Ezekiel 19

Ajonjü Shinge

¹ TATIWE raq ara ajonjü shi ara Israilnok hokhamse nai anai kra miitu shilaq nguta chongto:

²Ümnyung ka hangsikaü akaü riito! Apaiq raq asetiiim ka, anok kaqti hangsi liwetiim phong na tiijongto.

³Apaiq raq ase ashi alise ka tiijongto, raüta ngamkaq shrinkuqto; apaiq ka jong raüta maiqkaqti ma jato.

⁴Maiq mung thun raq apaiq tsaki taito, raüta apaiq ka thiikho bok na tiithapto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka khaiq maq Ejip mung na hithoto.

⁵Apaiq raq ran tsantsii tsiim tiijüli khesiqto. Raütiishe apaiq raq asetiiim phong wa ashi hali tiijongto, kiimaq apaiq ka ngamkaqti henghea hangsiliwe ma jato,

⁶Ümtiikiiwa apaiq ka alashe jongtaq, apaiq ka anok hangsi kong rai ngam rit pha q khumto. Apaiq riimin ngam kaq pha q she tsinto, raüta apaiq kiimin maiqkaqti ma jakito.

⁷Apaiq raq tiiwongchang jam thun tiibun baiqto, kiimaq apaiq raq chela thun tiithenbaiqto. Kra mungti apaiq hoktlaqtek phiip raq tsaito.

⁸Maiq mung thun apaiq khat ma adam thungto; maiq thun barap se wa wato. Tsangshiq raq ngam tsan chang chiiq jong thun tiipii chanto, raüta tsangshiq chiiq na apaiq ka tiiminto.

⁹Tsangshiq raq apaiq ka khok na shaqto, raüta apaiq ka Bebilon hokhamwe phana hit wanto. Tsangshiq raq apaiq ka kintsongti ma tiikheto, apaiq hokwa trang kra Israil mung kin thun na maiq raq taimak chang she miitu.

¹⁰Ümnyung ka spiq tsung ikha tsomhea riito, jüse rai kii na achhi ikha. Kijjaq kham chamtraq riito, spiqraü tsung ka ajaq nümwala atsi ango atu alu riito.

¹¹Akü ako thun ka honghea, raüta hokhamwe chongwai kii thun miitu tijongto. Kra spiq tsung ka ra na phum thun kra thinli jongto; maiqse loweatek raq ajaq nümwa nai achonglu kra liito.

¹²Shatmaq maiq atsankhiqti raq kra chong ka arang chong maq babaiqto, raüta hiq na phongbaiqto. Shedong rahai raq atsi thun ka tiishin baiqto. Akü ako thun ka wiita ngoqbaiqto; raüta shinkito kiimaq wa na chaqbaiqto.

¹³Ümchaü ka kumtsaiphii rumnyangkhi na chhihoto, shinriiqriiq khamhü binjü na.

¹⁴Spiq chong ka wa raq khiimto; wa raq akü ako thun nai atsi thun kra khiimbaiqto. Akü ako thun ka ümtiikiimin ahong ka riimak she miraq, hokham chongwai kii thun ma jalot mak she miraq. Arka ajonjü shinge; arka bliiqkiki akhing khing na shinge wantlo.

Ezekiel 20

TATIWE Tسانرو Maiqse Raq Akhiitlo

¹Kra ranaiq ka naishiq munglu shumwi siwanli maq rawii wiimiishi she riito. Kra rawii wa jipi lübiingi lüwa rabiingi angu ranaiq. Israilnok nyungwere wiijamti ka TATIWE tسانرو ka jamlai wa kra sap miitu ngi phana bom riiwaisowa wato. Raüta tsangshiq ka ikhaki na ngato.

²Kijjiishe TATIWE raq ngi ma nguto.

³“Maiqse lei, arwetiim rai riibomlaq laüta tsangshiq ma TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo nguta chongkuq laq: Namshiq ka ngi raq jamlai wa rotiikang kra waiso wa sha walan ngukai? Ngohea dea sha? Tengteng, Ngi ka atra Shiikeawe. Ngi raq namshiq ma jamlai bom min tiiwaiso mang she. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

⁴“Riita, maiqse lei, ümniiraq tsangshiq kha ka pholaüta tiishutbaiq miitu kamto sha ngatlaü? Ikhla kriq. Tiishutbaiq laq. Tsangwetiim raq maiqphai asi ashe klowantaq thun kra tsangshiq tsan na tiitsang chongkuqlaq.

⁵Ngi raq jamlai wa chongtiikang ara tsangshiq ma chongkuqlaq. Ümtiikiiwa Ngi raq Israilnok ka tsea kang, Ngi raq tsangshiq ma kiqkham raüpot khakuq kang. Ngi raq pumsii maq tsangshiq rai Ejip mung na kilata isham tiichhikuqki kang. Lata tsangshiq ma akha chongkuq kang: Ngi ka namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe.

⁶Kra akhing na, Ngi raq tsangshiq ma tsangshiq ka Ejip mung wa ashea mirwanha. Lata Ngi raq tingsang atsea arwanha hiqpo hiqwin mungtan ashi, mangjong tlot li na ahea pinthum mung kiijaq mishea wanha nguta iikiq khamkuq kang.

⁷Ngi raq tsangshiq ma tsangshiq raq lungwii raüta shomnoqtlaq maiqphai asi sumla phra thun ka wiita tiikübaiq ronglaq. Kiimaq Ejip mungti arot akiq sumla phra thun kriimaq tsangshiq khum ka tiisheshi raamak nguta chongkuq kang. Jamkhano ngukla Ngi ka tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe.

⁸Shatmaq tsangshiq raq lanlaqlaq iikiq khiito. Raüta ibom taimak tleato. Tsangshiq raq tsangshiq maiqphai asi sumla phra thun ka thaqbaiq mak riito. Kiimaq Ejip mungti phra thun kriimin baiq mak riito. Ngi raq itsankhiq walü heng nyaitlaq ningkun kra tsangshiq ma Ejip mung maq tiichhikuqla nguta khekham maq khe kang.

⁹Shatmaq Ngi raq kra tiichhi kuq mangdea riikang. Jamkhano ngukla kra riia jiika, imang chong shreng kra mibiki. Jamkhano ngukla tsangshiq ka maiqnok rai adam na siwanto. Tsangshiq pongnok phan makki na Ngi raq Israilnok ma tsangshiq ka Ejip mung kiiwa mung ahin na mitsuq wanha nguta tiitai chongkuq kang.

¹⁰“Krai mren, Ngi raq tsangshiq Ejip mung wa tsuq wan lata kumtsaiphii bintang mung na sheaho kang.

¹¹Ngi raq tsangshiq ma Ngi aming thun kuqkang. Lata jurwa langtlaqti ma rilungketi itri raütu thun kra shrinkuq kang.

¹²Ngi raq Asii Niitiitsak Ranaiq langwan ka Ngi nai tsangshiq liipan na tongshong raütu miithii kuqkang. Kriika Ngi, TATIWE riidea tsangshiq ka asii maiqsetiim ma tijatiikang nguta atiitsang bomtsi.

¹³Shatmaq tsangshiq riika kra kumtsaiphii rumnyangkhi mung miimin lanlaqlaq iikiq khü wanto. Tsangshiq raq ithungtri raütu thun kra jin wanto. Kiimaq Ngi raq akuqha iming raütu jurwa langtlaq kriiti ma rilung tsitsü keti thun kra wiita shishe baiq wanto. Tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq tri ka tiisiirai tiisheshi baiq wanto. Ngi raq tsangshiq ma itsankhiq walü heng kra kumtsaiphii mung kiijaq tiichhi kuqla lata tsangshiq ka tiisiirai tijiimbaiqla nguta tiima kang.

14Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka tiithenbaiq mang dea. Jamkhano ngukla kra riiha jiika, maiq mung pahea raq Ngi raq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wan kang kra chhitinok liipan na imang ka abi mirki.

15Kra ningkhan, Ngi raq kumtsaiphii rumnyangkhi mung maq, tsangshiq ka Ngi raq tsangshiq siwan miitu mung ashi kuq kang, hiqpo hiqwin mung kiimaq arong awin mung, mangjong tlot li na ahea pinthum krii mung na tiisaüli ka shea wan mang she nguta ikiq kham wankang.

16Ngi raq kra kiqkham kang ka jamkhano khamkang ngukla, tsangshiq raq Ngi raq akuqha aming raütu thun ka langmak no na tsuqbaiq wanto. Kiimaq itri raütu thun ka wiita jinbaiq wanto. Kiimaq Asii Niitiitsak Ranaiq ka wiita tiishe shibaiq wanto. Tsangshiq riika tsangshiq sumla phra thun kriili khoti shomnoq wanto.

17“Shatmaq Ngi raq tsangshiq ma mangchan tiitsi wan kang. Kra ningkhan tsangshiq ka kumtsaiphii mung kijiili ka jiiipbaiq wan mangli nguta itsantsii ka tiijang tiiji riiwan nongkang.

18Kra rii na, Ngi raq tsangshiq phong na nosere kong kiima honlam tsii akha chongkuq kang: Namtitiim raq akha thü thungtri raütu ka naqlang rongkiq. Tsangshiq raq lang wantaq thung alai ka naq lang rongkiq. Kiimaq namshiq khum ka tsangshiq raq noqtaq sumla phra thun maq naq tiishe shi rongkiq.

19Ngi ka TATIWE namshiq Shiikeawe. Ngi raq akuqha thungtri raütu kra lang ronglaq. Kiimaq Ngi raq akuqha aming raütu thun kra lang ronglaq.

20Asii Niitiitsak Ranaiq ka asii hai ranaiq ma tiija ronglaq. Krai mren, arka nashiq liipan na tongshong wan kai kra miithii ma mija. Kiimaq Ngi ardea namshiq TATIWE namshiq Shiikeawe nguta tsan na tiitsangshat maq miraq.

21“Shatmaq kriipatti mungmaiqse riimin lanlaqlaq ikiq ka khii wanto. Tsangshiq raq itri raütu ka jin wanto. Kiimaq Ngi raq akuqha aming raütu, thun, jurwa langtlaq kriiti ma rilung tsitsü keti aming thun ka lang mak shishe baiqto. Tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka atiishe shi riiwanto. Ngi ka itsankhiq walü nyaitlaq kra tsangshiq khuthaq na kumtsaiphii mung maq chaqbaiq laq nguta tiima wan kang. Lata tsangshiq ka jiiipbaiqlaq nguta tiima kang.

22Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka jiiipbaiq wan mangdea. Jamkhano ngukla kra nguraü ka Ngi raq Israilnok ka Ejip mung wa tsuq wankang akhing na maiq pongmungti thun raq tsangshiq tsuq wan kang kra achhi. Kra ningkhan imang khoti mibiki. Kra ningkhan tsangshiq ka jiiipbaiq wan mang riikang.

23Kriikha niishe, Ngi raq kumtsaiphii rumnyangkhi mung maq ikiq kham raütu ashi hali khakuq wan nongkang. Kriika Ngi raq tsangshiq ka mangjong tlotli na wiita miwan baiqha nguta sinkham wan kang.

²⁴Ngi raq ara jamkhano sinkham kang ngukla tsangshiq raq Ngi aming raüta thun kra wiita shishe wanto. Raüta itri raütu thun ka wiita jinbaiq wanto. Kiimaq Asii Niitiitsak Ranaiq ka wiita tiisheshi baiq wanto. Raüta tsangtitiim pat na shomnoq wantaq sumla phra thun kra shomnoq wanto.

²⁵“Kijjiishe Ngi raq tsangshiq ma tsangshiq miitu ahea riimak thungtri raütu kriishe kuqkang kiimaq aming raütu tsangshiq ma rilung tsitsü kuqlot mak kriishe kuqkang.

²⁶Ngi raq tsangshiq ka tsangshiq maiqmii raq honglu kuqtlag kriimiili tsangshiq khum ka tiisheshi baiqkang. Kiimaq Ngi raq tsangsetiim chhikhuseitiim thun kra honglu na tiitaakuq kang. Arka tsangshiq ma mo tiho wan she kiimaq Ngi ka TATIWE nguta tiichhike miitu klo kang.

²⁷“Riita, ümchaü min, maiqse lei, Israilnok ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai bom wa chongtiikang ara chongkuqlaq. Arka tsangtitiim raq Ngi shummi wan lamlu ashi klo wanto. Arka tsangshiq iwokhong wa donghotaq kra tiichhike riito.

²⁸Ngi raq tsangshiq ma mungtan ashi mikuqha nguta kiqkham kuqkang kra mung niishe shea wan kang. Ümtiikiwa tsangshiq raq kiijaq ku akin thun ka diiluluwiq siisaaq kiimaq pero pahea ajaq thun waichat chat hea kra chhito. Kra chhi raüta pechong tong thun tiikham raüta tsangshiq raq honglu thun takuq wanto. Tsangshiq kra honglu thun kra takuq raüta wa na chaqto kiimaq tsangshiq raq che honglu thun kuqto. Raüta itsan tiikhiq wanto.

²⁹Ngi raq tsangshiq ma akha waikang: Riita ara namshiq watlan diilulu wiq hiq ba thun kriika jamlai riichang wa? Kriimiiphat she kriithun hiqba ka ‘Diiluluwiq Hiq Ba Thun’ ngutiishe ngutlo.

³⁰Riita ümchaü min, Israilnok ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa chongtiikang ara: Riita namwetiim raq jamlai ngarai thun wa tang wantaq kriithun ka namshiq raq jam nguto tangho nong lan? Lanta namshiq ka tsangshiq sumla phra kong kra jaiphan jam nguto juraiholan?

³¹Ümchaü ranaiq niitaq saüli, namshiq raq kra thun kongphiq thun ka kuqtlan kiimaq kra sumla phra thun ma namsetiim ka honglu na takuq lanta wa na chaqtlan lanta namkhum thun kra tiisheshi baiqtlan. Kra riilanta nangnga, namshiq Israilnok ka iphana wa lanta, Ngi raq jamlai wa rotiikang kra saphai jaq nguta bom tiwai watlan nya! Tengteng. Ngi TATI Rakaü Hiqwe ka atra Shiikeawe, Ngi raq namshiq ma bom ka poshi min tiwai mang she.

³²Namshiq raq namtsan mong na, namshiq kiimin nanok pongmungti thun jamkho sitlaq kiikhiisii misi rong i nguta, athapthi wan kun she. Pongmungti thun jamkho pechong thun nai longkaü thun kra shomnoq raüta sitlaq kiikha shonga wan miitu namtsantsii ka atiinyi wan kun she. Shatmaq kriika ümtiikiimin hongwa mak miraq.

Shiikeawe Raq Mo Tiihotlo Kiimaq Mra Diikuqtlo

³³“Tengteng. Ngi, TATI Rakaü Hiqwe atra Shiikeawe raq, namshiq ma honlam bom chongtiikang, Ngi raq itsankhiq walü nyai hengtlaq kriimaq namshiq ka ijaq khon mong na iningkun wiita maq mipeng wanha.

³⁴Ngi raq namshiq ka pongmung thun na wiita tiipin baiq kang kriiwa, ümtiikiiwa Israil mung niishe adam na triitam lata shea wan tiikang, kra akhing na, Ngi raq iningkun jonglu nai itsankhiq heng walü wa kra mitiichhi kuqha.

³⁵Ngi raq namshiq ka, ‘Maiq mung thun Kumtsaiphii Tan’ ngutlaq kriiba na mitsuq wanha. Lata kiijaq Ngi raq namshiq ka mantut na tiinga lata mitiishutbaiq wanha.

³⁶Ngi raq namwetiim ka jamkho Sinai Kumtsaiphii mung na shrabaiq wan kang, kiikhiisii hali, ümchaü Ngi raq namshiq kiimin mitiishut baiqha,” nguta TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

³⁷“Ngi raq namshiq ka ijaq khon mong niishe mitiisiha. Lata Ngi raq namshiq ma tongshong raütu thü wan kang kra wokhong niishe mipeng wanha.

³⁸Ngi raq namshiq liipan wa jurwa ibom taimak, lanlaqlaq ikiq khiitibi kiimaq ngaraibu sitlaqti thun ka alam mirbaiqha. Ngi raq tsangshiq ka ümchaü ümbano shongatlaq kra mung thun kiiwa akhot she mirbaiqha. Shatmaq Ngi raq tsangshiq ka Israil mung niika tiijang shea wan mang she. Kiijiisheti q namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap han.”

³⁹ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Riita, ümchaü namshiq wiitarü Israilnok lei, maiqmii kli polosiq rong liina! Namshiq sumla phra thun kra noqsiq rong liina! Ahea kata! Shatmaq Ngi raq namshiq ma pha q tha q nithak lata sontiikang. Arjai miishe ka namshiq raq ibom tai chang she miraq. Lanta namshiq sumla phra thun ma kongphiq kuq lanta, imang asii ka tiibi tlan kra atsaq chang she miraq.

⁴⁰Kiijaq, kra mung na, ihiq lam asii kiijaq, Israil mung na pum diiluwiq kaü kiijaq, namshiq Israilnok mung tlotli raq, Ngi she mishomnoq wan han. Ngi ka namshiq rai tsanhea she misiha. Kiimaq namshiq raq Ngi ma honglu thun she mitaakuq wan han. Namshiq raq ahea pinthum honglu kiimaq namshiq asii kongphiq thun kra mikuq wan han.

⁴¹Ngi raq namshiq ka pongmung thun na anyin baiq wanha kriiwa, adam niishe riichom lata, tiisi wan tiikang akhing na, namshiq raq Ngi ma honglu thun wa na chaq ma takuq wan tlan thun kra mitao wanha. Kra chhi raüta, pongmungti thun raq Ngi ka asii dea nguta misap wan.

⁴²Ümtiikiiwa Ngi raq namshiq ka Israil mung na hali tsuq wan nong tiikang, Ngi raq namtitiim pat na tsangshiq ma mikuqha nguta kiqkham raüpot khakuq wan kang kra mung niishe namshiq ka mitsuq wanha, kiijiisheti q namshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan han.

⁴³Kiijiishetiq namshiq raq, namshiq raq ümtinkhan wa maiqjea asi klo wan lan thun kra namtsan mong na midong wan. Kiimaq namshiq raq maiqmii khum ka jamkho tiisheshi baiq wanlan, kriithun ka namtsan mong na midong wan. Namshiq ka maiqmii nai maiqmii kli she mitiitap tang han. Jamkhano ngukla namshiq raq atinkhan ashut klowan wan lan.

⁴⁴Ümtiikiiwa Ngi raq imang chong khushü shreng kra tiiwong miitu jaq sham wan tiikang, namshiq Israilnok raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan han. Jamkhano ngukla, Ngi raq namshiq ka namshiq raq ashut, abi ümtinkhan wa klo wan lan, kra tiiphan phan kha ka atsin maq phokuq wan mang dea.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

Shemai Nü Na Wadongtlo

⁴⁵TATIWE raq ngi ma akha chongto.

⁴⁶“Maiqse lei, shemai nü na liilaq. Shemai mungti shra bom chonglaq kiimaq riisham bom maq tiithailaq. Kiimaq shemai nü na rumnyangkhi sitlaq kra shra tiithai chonglaq.

⁴⁷Shemai nü na rumnyangkhi sitlaq kriima TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai bom wa chonglaq kra tailaq nguta chonglaq: Liirong laq! Ngi raq wa ka chaqpha tiikang she. Ara wa raq üm mung na pechong thun ka asang lo kiimaq ashin lo jiimin wiita mikhiimbaiq. Jamlai phan riimin wa ka tiimatbaiq lot mak miraq. Kra wakhiim nyai wan tlaq kriika shemai nü mung maq riita shekhu nü mung na saüli mikhiim wan. Kra wakhiim walü lap heng ka maiqse wiitarü raq misap wan.

⁴⁸Tsangshiq tlotli raq michhi wan, Ngi, TATIWE riishe wa chaq tiikang kriika, juwe riimin chhiilot mak she miraq.”

⁴⁹Shatmaq ngi raq atiiwin riikang, “TATI Rakaü Hiqwe lei; Ngi ma akhnok jaq ka naq tiishamkiq! Maiq wiitarü raq bot tsaü wanto, ngi raq tsangshiq ma traho bom chongke ka wranaiqshe uqkhiima bomtsi maq siisaq chongtlo nguta.”

Ezekiel 21

TATIWE Nepja

¹TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, Jerusalem ka tamlaq. Mungmaiqse raq shomnoq chang hiqba thun kra tamlaüta sonlaq. Israil mungti ma hon lam chong kuqlaq.

³Ngi, TATIWE raq ngutiikang ara chongkuqlaq: Ngi ka namhiq ma re. Ngi raq inepja michatha. Lata namshiq wiitarü mijiipbaiqha, maiqheatu kiimin abiti kiimin romshaq mijiip baiqha.

⁴Ngi raq inepja ka shamlata namshiq loweatek khuthaq na hutjok, shekhu nü mung maq riita shemai nü mung na tiisaüli mirum jiiip wanha.

⁵Maiq loweatek raq Ngi, TATIWE riidea nepja ka chat kang nguta misap wan. Krai mren, Ngi raq inepja ka ahi mong na renong mang she.

⁶“Maiqse lei, aran chang ahü she pitlang pitthea ümtsantsii bun wan ninlot maüshe ikha ahan anyi gan gulaq. Maiq wiitarü raq chhili chang rashra na chamchao tsi ma hansiqraq.

⁷Ümtiikiiwa tsangshiq raq ümniima jam nguto hannyi rai tlaü nguta waikiiphaüla, tsütsa säu wantraq kra tai lata hoq tiikang nguta tsangshiq ma chongraq. Ümtiikiiwa kriishe säüwa jiiq, räula tsangshiq ka tsanhü wokhü she mikiinyii wan. Tsangshiq jaq aji thun kra ninta tiikhai rokrok she miraq, tsangshiq tsaiji ka tiidearok she miraq, kiimaq tsangshiq lakü thun ka wiita nintata she atiikhai rokrok miraq. Kra akhing ka säüwato she. Ajiishe säü wato.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

⁸ TATIWE raq ngi ma akha chongto,

⁹“Maiqse lei, riisham bom maq tiikhailaq, mung maiqse ma, Ngi, TATIWE raq jamlai wa ngutiikang kra chongkuqlaq: Nepja, nepja ashi ka tiisi minto she, chhaisamsam hea minto.

¹⁰Arka maiqjiipbaiq ma minto, rachhaitlaq ikha tiichhaisea ma. Kiijaq chochisea chang ka ahüshe, jamkhano ngukla isenginok raq, phanrap honlam tsii chongke bomtsi kiimaq sintsang ka wiita shishe baiqto.

¹¹Nepja ka siraüraü hea achhai anyii mintlo, ajiipbaiq wan miitu tiije jeshe thütlo. Kriika siraüraü hea achhai anyii minje she, maiqtsea baiqti jaq na ke miitu atijewi she.

¹²Tsanbitsi ma pitlang pitthea hoqsiqlaq, maiqse lei; ara nepja arka isenginok jiiipbaiq miitu, kiimaq Israil mungti welabi jiiipbaiq miitu. Tsangshiq ka wiitashe mijiiipbaiq, isenginok mung maiqse rai mitsatbaiq. Ümkhuk na jaq tham maq tiitap laüta tsaihü jihü hoqsiq laq!

¹³Ngi raq isenginok ka chentiikang, kiimaq tsangshiq raq mra tiidiimak lanphan räula, arthun chamchao ka tsangshiq ma misäü wan.

¹⁴“Riita ümchaü min, maiqse lei, riisham bom maq tiithailaq. Ümjaqphi ka phok laq. Kiimaq nepja raq maiq ka sebaiq wan wan misebaiq. Arka maiq tseabaiq chang nepja. Maiq tiiphiip chang nepja. Kiimaq maiq tijiipbaiq chang nepja.

¹⁵Ariiraq isenginok tsaiji ka tranbaiqtlo. Räuta akü alii tiithap thatlo. Ngi raq tsang chela ka rachhaitlaq ikha achai lüplüp nepja kra tiidoqsiq lata tiiphiip wan tiikang. Maiqjiipbaiq wan miitu khekham.

¹⁶Selaq! Jaq tsi nü wa sebaiq laq. Kiimaq jaq pha nü wa sebaiq laq. O sihea nepja lei! Ümnüno tro tlaü, kiiwa maiq ka jiiqbaiq laq.

¹⁷Ngi riimin ijaqphi ka miphokha. Kiimaq itsankhiq walü kiimin tiishili she mitsaq. Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang.”

Bebilon Mung Hokhamwe Nepja

¹⁸TATIWE raq ngi ma akha nguto.

¹⁹“Maiqse lei, Bebilon mung hokhamwe ka lam anai maq anepja wi raüta mikilot. Kra samhea tiitsang rai thülaq. Kra lamnai kriika maiq mung ashi miisiili miphaho. Kra lamhum riipheahotlaq ba kiijaq miithii shonglaq.

²⁰Lamshiti kitlaq kriika hokhamwe ma Ammonnok mungti chela Rabba nü na kai lam miraq. Kiimaq lam ashiti ka Juda mung nü na kiitelong maq rukje, Jerusalem na kailam miraq.

²¹Bebilon hokhamwe ka kra lamhum riiphea chang miithii tiishongtlaq ba kiijaq chap raü miraq. Apaiq ka ümnii lamti maq kaichang wa kra sap miitu, apaiq raq liqsin kiite kra shan raüta abai miraq. Raüta apaiq raq apaiq sumla phra thun kra bom ka riiwaitlo. Raüta ngam ka ta raüta ngamtsan kriimaq lang ka liitlo.

²²Riita ümchaü! Ajaqtsi nü niika liqsin kii, ‘Jerusalem’ nguta twaiq raü kra shamraü miraq. Kra liichum ka apaiq ka Jerusalem na kaichang ngutlo. Raüta chela ruk mong na nyap wan chang hiq phong raüta lam thun ka tiicho mihai, raüta rekhatho ma boli mitsü, kiimaq chela kilam chong thun kiijaq kilü jin wan chang hiqkhu thun kra mipa wan. Raüta hiq phong raüta hiqkhu lam thun kra mihai, kiimaq kiituk thun kra mithu.

²³Jerusalemte raq arka lammak miraq. Jamkhano ngukla tsangshiq raq tong ashong wishe. Shatmaq ara riisham bom tiithai arka tsangshiq raq ngarai thun tang wantaq kra tsangshiq tsan na mitiidolaq nguta maji binriim bom. Kiimaq tsangshiq ka re raq milap wan dongdii nguta hon chongke bomtsi.

²⁴Riita arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chongtiikang: Namshiq ngarai phong ka pangchang ka linbaiqto she. Maiq loweatek raq maiqmii ngarai ka asap han, kiimaq shutkai dea nguta asap han. Namshiq raq nam ngarai phong ka namshiq jaqshamtek na tiichhitlan kata. Namshiq ka atiishutbaiq kun she. Nam kha ka apho wishe. Kiimaq Ngi raq namshiq ka nam jaqtinok jaqkhon mong niishe mikiinong kuq baiqha.

²⁵“Namshiq ka abi, Israil mung ka ashe jaqsham lanta peng wan lan. Namshiq ningthoi, atiithum khatham moho akhing ranaiq ka saü wanto she.

²⁶Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutiikang: Üm hokham khuphok nai nairai khuphok kra chut baiqlaq. Man na sitlan kiikhii ka riimak she. Miitsan maiqse

thun ka wela miishe mitiija wan! Mung pengti welabi thun ka atiidea she mirbaiq!

²⁷Thento! Thento! Tengto. Ngi raq chela ka mishthen baiqha. Shatmaq shiithenbaiq akhing ka, Ngi raq ara chela ma mo tiihoke juwa shongkang kriiwe ka misaü wan shaq wiiwii mra ka pinmak miraq. Kiijiisheti, Ngi raq ara chela ka apaiq jaq niishe mikuqha.

Nepja Nai Ammon Mungti

²⁸“Maiqse lei, riisham bom maq tiithailaq. Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai bom wa chongtiikang ara Israilnok shummiiti Ammon mungti ma tiitai chongkuqlaq. Tsangshiq ma akha chonglaq: ‘Nepja ka atiithenbaiq ma khekham she; Kriika maiq jiiipbaiq miitu chhainyii minto, rachhai ralüp wa ikha chhaitlo.

²⁹Namshiq raq riisham makchhi thun chhitlan kriika arot. Kiimaq namshiq raq tiithaitlan kra arot. Namshiq ka abi kiimaq ashut kiimungti. Kiimaq namshiq ningthoi ranaiq ka saüwantlo she. Namshiq ma mo tiho ranaiq. Nepja ka nam dangkong niishe misaü.

³⁰“Nepja ka ra na do ronglaq! Ngi raq namshiq ka nam phansang chang hiqshong, namshiq rawü chhichang hiqshong maq mipphoha.

³¹Ngi raq itsankhiq ka walütu ikha nyaitlaq kriimaq ümtiikiwa namshiq ka mishechaqha, kiitiikaq namshiq raq itsankhiq heng kra misap han. Kiimaq Ngi raq namshiq ka maiqse jiiipbaiq tsinheatinok jaq khon mong na mikiinong kuqbaiqha. Tsangshiq ka maiqjiiipbaiq ma smanok.

³²Namshiq ka wa maq chaq raüta mitiithumbaiq. Namshiq tiijai ka nammung kiijiili miraübaiq. Krai mren, namshiq ka jurmin tsan na tiitsang mak she miraq.” Arka TATIWE raq toqtantlo.

Ezekiel 22

Jerusalem Khabu Phong

¹ TATIWE raq ngi ma akha nguto.

²“Maiqse lei, ümniika kra maiqtseati matwe phongli sitlaq chela kha phoke ma tiijeshat sha sitläü? Kra nyung kaü raq ümtinkhan wa maiqphai asi ashut klotaq thun kra kha raüpot kra amak ki na chekuqlaq.

³Kra chela ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai kiq wa tiidea tiikang kra chongkuqlaq: Ümniiraq üsenginok maiq pahea tsatbaiq laü. Kiimaq ümniiraq ümkhum ka sumla phra phong shomnoq laüta tiishebaiq laü. Kra ningkhan, ümningthoi ranaiq ka saü wantlo she.

⁴Ümniika kra maiqthun tsatbaiq laü khana shut laü. Kiimaq ümniiraq sumla phra phong shomnoq laüta ümkhum ka tiishebaiq laü. Kriikha na ümningthoi ranaiq ka saü wantlo she. Ümrilung ka thumto she! Kra ningkhan tiina, Ngi raq

pong mungti pahea ma ümniika tiishummii wan kang. Kiimaq mangjong hiq wa maiq mung tlotli raq ümniika slailiisiqtlo.

⁵Ümnaq tro na ajeje na siti maiq mung thun raq nai maiq mung luhea na siti thun raq, ümniika sethoq jawan laü khana chuphit nüphit saisitlo.

⁶Israil mungti welabi tlotli raq maiqmii ningkun tri ma kamtlo. Raüta maiq ka tsat baiqtlo.

⁷Chela na siti jurmin anyungwe ka shreng mak. Namshiq raq pong mungtibi ka laotlan. Kiimaq manti nyungre nai jechisetiim ka nanshan shan haihiitlan.

⁸Namshiq raq asii hiqba thun ka shrengman. Kiimaq namshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka lang wan man.

⁹Ümsenginok wa maiq wiijamti raq rung na arot hakhi kuq raüta maiq ka sepii pahea tiitsat baiqtlo. Tsangshiq phong wa wiijamti raq sumla phra phong ma honglu ataakuq ngam kra nyiimtlo. Kiimaq maiq wiijamti ka tsang sükhatsi kra ngeasiq raütli sitlo.

¹⁰Tsangshiq phong wa wiijamti ka awe tanyung rai hainga damtlo. Tsangshiq phong wa wiijamti riika jechakre ma kheasam akhing na hainga raa nguta shiitep raüta haingatlo.

¹¹Maiq wiijamti riika maiqchak rai asratlo, kiimaq wiijamti riika anamnyungtiim ka tiinatlo, riimakla ashea nyung lam werese kra shonron hotlo.

¹²Ümsenginok wiijamti riika maiq raq raikao tat raüta maiq tiitsattlo. Maiq wiijamti riika maiqmii mungti Israilnok ma kampho tiinam kuqtlaq kriithaq na amet jaütlo. Tsangshiq kra nanshanshan raüta chithe ma jatlo. Tsangshiq raq Ngi ka alaq riibaiqto.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

¹³“Ngi raq thiimeaq tekti thun nai maiq tseati thun kriika ijaq tham maq mitapha.

¹⁴Ümniinga, Ngi raq ümniima isintsang laihea kra tiiholot jai na, ümtsaiji ka ajongli miraq, riimakla ümjaq ka ra na do ma ümningkun ka asi miraq ngutiisha tiima tlaü? Arka Ngi, TATIWE raq toqtan tiikang kiimaq Ngi riika ibom ka tiikhea mang maq klotiikang.

¹⁵Ngi raq ümsenginok ka maiq mung thun tiikham lata miwan baiqha kiimaq pongnok phan mung na minyin baiqha. Lata ümniiraq abi klotlaü thun kra mitiithum baiqha.

¹⁶Krai mren, maiq pong mungti thun raq ümniika shreng mak she miraq. Shatmaq ümniiriika, Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.”

Maiqse Tiisii Chang Shiikeawe Khitak

¹⁷ TATIWE raq ngi ma akha nguto.

18“Maiqse lei, Israilnok ka Ngi ma jamlai riichang min riimak she. Tsangshiq ka kampho ka watum na chaq raüta chen jai na, wadaiq thun ka miiki, tin, jin, chun thun tiichong kitlaq ikha.

19Kra ningkhan ümchaü, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma ngutiikang, tsangshiq ka jamlai miitu lang chang min riimak thihü she. Ngi raq tsangshiq ka tlotli Jerusalem na mirchom wanha.

20Arka kampho, miiki, jin, chun kiimaq tin ka watum khok mong na chaq baiq raüta wadaiq na sakitlaq ikha michen wanha. Itsankhiq walütum mong na tsangshiq ka michaq baiqha. Lata jin jamkho watum mong na tiijo chenbaiq tlaq ikha michen baiqha.

21Tengteng. Ngi raq tsangshiq ka Jerusalem na mirchom wanha. Lata watum kauü ashi mihaiha. Lata tsangshiq ka watum mong na mitiikhiim chaqha. Lata itsankhiq walü tum mong kiijaq thülata mitiijobaiqha.

22Kampho ka watum mong na chaq raüta tiijam chenbaiqtlaq ikha, tsangshiq ka watum mong na chaqlata michenhan. Kiijiisheti q tsangshiq raq TATIWE walü heng ka atinkhan dea nya nguta misap.”

Israilnok Welabi Ngarai Thun

23 TATIWE raq ngi ma akha nguto.

24“Maiqse lei, Israilnok ma tsangmung ka atiishe riibaiqto nguta chongkuqlaq. Kriikha na Ngi raq itsankhiq tsi ma mo tiho tiikang.

25Mungtubi ka hangsikong raq ngam kaq raüta ngam riichhin phaqtlaq ikha ahok aho riitlo. Tsangshiq raq mung maiqse ka tsat baiqtlo. Raüta tsangshiq kampho kra nai tsangshiq tachong hupsam thun ka alaplap nyeahotlo. Kiimaq tsangshiq raq maiq tsatbaiqtaq raüta jechakre pahea manti nyungre ma tiijabaiqtlo.

26Ramwebi raq itri raütu thun kra jintlo. Kiimaq jamlai wa asii hupsam thun kra shreng mak riitlo. Tsangshiq raq asii phan nai siimak phan hupsam liipan na atsea atsiiq chang nguta sap mak. Tsangshiq raq maiqse ma asii phan hupsam nai ashe ashi phan hupsam liipan na arai arii raüta shrinkuq mak. Kiimaq tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka shili shaqlaqli liitlo. Kra ningkhan na Israilnok raq Ngi ka shreng mak.

27Kiimaq munghupti ajong alabi thun ka shekong ikha, ngamkaütiim ka kaq raüta jamkho kholam kholiiq chai phaqtlaq ikha mungmai qse ka kaqphaqtlo. Tsangshiq raq maiq miisaq tantlo. Raüta chithe ma jatlo.

28Shammibi raq arthun ngarai phong arka maiq raq khetuk ka longlü win tai kham maq tlü moqtlaq ikha moqtlo. Tsangshiq raq arot riisham makchhi chhitlo. Kiimaq arot riisham bom chong tiithaitlo. Tsangshiq raq TATI Rakaü Hiqwe bom

chongtiikai nguta tiitsakitlo. Shatmaq, Ngi TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma chongkuq mang dea.

²⁹Chithe maiqsetiim raq mungmaiqse laophaqtlo. Raüta mungmaiqse ka tektlo. Tsangshiq raq miitsan maiqse ka nanshan shan haihiitlo. Kiimaq wanshabi pongmungti ka jimaq nishishi mop phaqtlo.

³⁰Ngi raq maiq weshi ra raq khetuk tiisiiq wantaq kra tiheati rit tiikang. Khetuk tlin kitaq ba thun kiijaq chap raüta, mung ka itsankhiq walü raq tiithen baiq wan chang wa tiikhup wongkuq raüjaq ahea riichang nguta liisiiq tiikang. Shatmaq Ngi raq maiq weshi ra min hum mang.

³¹Arningkhan, Ngi raq itsankhiq walü tum ka tsangshiq khuthaq niishe miraü baiqha. Lata wa raq jamkho tiibunlak khiimbaiq tlaq ikha tsangshiq ngarai kha na mitiithen baiqha.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Ezekiel 23

Ngaraibu Nyino Nyungtiim

¹TATIWE raq ngi ma akha chongto.

²“Maiqse lei, man na maiq sinyi nyungnai riito.

³Tsangnai ka jetuji na, Ejip mung na sito. Raüta tsangnai raq junsang rilung ka tiimobaiqto. Kiimaq tsangnai ka mephe ma jakito.

⁴Anyi nyung mang ka Ohola. (Apaiq ka Samaria chela kra ngo riito). Kiimaq ano nyung mang ka Oholiba. (Apaiq ka Jerusalem kra ngo riito). Ngi raq tsangnai nyungnai wiita lamkang. Raüta tsangnai raq isetiim humkuqto.

⁵Ohola ka ijamti nyung. Shatmaq apaiq ka mephe miili jaruq riito. Apaiq raq sethoq pinthum awesetiim Asiria mungti rai kiicham raütli sito.

⁶Tsangshiq ka phenlabi miirii mintiitii samti, aki miikiimbi kiimaq atsujajqshamti ajong alabi thun riito. Tsangshiq thun wiitarü ka tsothea saphea kumrang leng maq rekhatti siisaq.

⁷Apaiq ka Asiria mungti ajong ala siihiipbi tlotli miitu mephe nyung riito, kiimaq asethoq tsi ma apaiq raq Asiria mungti sumla phra thun kra shomnoq wanto. Raüta akhum ka tiishebaiqto.

⁸Apaiq raq Ejip mung maq mephe jaqsham pha wantaq kriika sham wan ruqli riito. Apaiq ajunsang rilung ka Ejip mung maq tiishebaiqto. Apaiq ka junriise jetu nyung miishe jonglu wantaq kriimiiphat she maiqwere kong ka apaiq rai she hainga wanto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka mephe nyung ma tiija wanto.

⁹Kriikha niishe Ngi raq apaiq ka Asiria mungti akongtiwetiim, apaiq raq kai lungwiitlaqti thun miishe kiinong kuqbaiq kang.

¹⁰Tsangshiq raq akhu akhea ka chhutbaiqto. Raüta naiqhü ma riito. Raüta asemi maiqwe sere nai jechak sere kong ka wiita lapto. Raüta nepja maq jiiqbaiqto. Jechakre barap binriiti raq apaiq rilung miq wantaq kra botrap botrii riichong siqto.

¹¹“Riita arthun arka ano nyung Oholiba raq kunkun chhito. Kra taümaq dongdii min, ano nyung Oholiba riwe kriika pinthum tsaitsak hea riito. Kiimaq Oholia thaq na akaü lin mephe miishe jawanto.

¹²Apaiq kiimin Asiria mungti aki miikiimbi kiimaq ajong ala siihiipbi thun - phenlabi miirii achhai anyii samtinok rai, kiimaq kumrang leng maq rekhatti phenlabi siihiipbi rai, kiimaq tsomhea jerobi kong rai sethoq jawanto.

¹³Ngi raq apaiq ka pinthum sethoq sang nyung chhikang. Ara ano nyungti armin anyi nyung jamkho sethoq jawantaq kra niqriri sethoq jawanto.

¹⁴⁻¹⁵“Apaiq ka diikiq dea wan wan she apaiq sethoq ngarai thiikho bok na dea wanto. Apaiq ka Bebilon mungti ajong alabi siihiipbi sumla thun khetuk na awat raüta awaiq thü kra rong shii maq achhaiwiq moqtaq, kiimaq tsangchhü niika asii ningwot maq tararaq kiimaq tsangkhuo thun niika atsomwiq nairai khuphok phok raqraq thun kra chhi riita kai atsanrohea riito.

¹⁶Apaiq raq kriithun ka chhi raüta, apaiq ka atsan mong na tsangshiq rai kai sethoq ja rohea riito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma Bebilon mung na tsasoqti kiimwebi tiwato. Raüta tsangshiq ka tiichong wato.

¹⁷Bebilon mungti thun ka kito. Raüta kriinyung rai kiichamto. Tsangshiq ka apaiq rai riinyatto kiimaq apaiq ka haihiisiqto. Kiimaq apaiq ka atiisup na sanha tsangshiq ka liiromak shukhiq she riito.

¹⁸Apaiq ka mungmaiqse man na mephe nyung dea nguta tantan sito. Kiimaq maiq wiitarü raq apaiq ka mephe nyung dea nguta asap riito. Ngi ka anyi nyung ma jamkho isaisitaq kiikha apaiq miimin isaisi she riito.

¹⁹Apaiq ka junrii noseji na Ejip nung na mephe nyung ma jataq kra thaq niimin achan she, mephe ma jawanto.

²⁰Apaiq ka sethoq jasha niika chanbiti she maiqwe re rai kiicham wanto. Kumrang pong wetiim riimak la kumtoq pong wetiim phela trang rai tlaq ikha phephiiq wanto.

²¹(Oholiba, ümniiriika man na noseji na Ejip mung na siji na maiqwe re ma ümnyakpü ka tiisham siq laüta, junsang rilung ka tiimobaiq laü, laüta shut laü ikha hali, ümchaü min kra sethoq ja ka bliiqkinong tlaü kata.)

Anonyungti Kha Ka Shiikeawe Raq Mipho

²²“Riita ümchaü min, Oholiba lei, Ngi TATI Rakaü Hiqwe raq ümniima ara chongtiikang. Ümniika ümkongtiwetiim rai singa ka anii she. Shatmaq Ngi raq

tsangshiq tsan ka ümniima atiikhiq she mirha. Lata tsangshiq ma ümniika trotam maq mitiikom wanha.

²³Ngi raq Bebilon mungti nai Cheldia mungti ka tlotli mitsuq hoha. Maiq thun ka Pekod chelati, Shoa chelati kiimaq Koa chelati, kiimaq Asiria mungti tlotli misheahoha. Ngi raq kra jerobi tsomhea aki miikiimbi thun kra kiimaq siihiipbi kiimaq akhek ajong alabi siisaq kiimaq siihiip jongbi kumrang leng maq rekhatti siihiipbi thun kra mishea hoha.

²⁴Tsangshiq raq ümniika shekhu nü maq mikhat phaho. Phenlabi phong ka pahea misheaho. Kumrang leng na chaoti phenlabi ka pahea misheaho, kiimaq hupsam hoti leng thun min pahea milamho. Tsangshiq ka liiq kiimaq jinkhuphok thun sam raq raq misaüho. Raüta tsangshiq raq ümniika tiikomtam maq mikom wan. Ngi raq ümniika tsangshiq jaqkhon mong na mikuqbaiqha. Tsangshiq raq ümniika tsangshiq thung tri maq ümkha ka mipho.

²⁵Ngi ka ümniima itsankhiq kha maq, Ngi raq ümniika tsangshiq tsankhiqtlaq kra phan phan ümkha ka mitiiphoha. Tsangshiq raq ümkhüpo ka mihanbaiq. Kiimaq ümnilok ka mihanbaiq. Raüta ümsetiim thun ka mijiipbaiq. Ngohea. Tsangshiq raq ümsetiim maiqwese re nai jechakse re thun ka ümwokhong wa minyeaho. Raüta atra maq wa na michaqbaiq.

²⁶Tsangshiq raq ümdü wa ümkhea thun michai baiq. Raüta ümlongseng laktum thun kra minyeaho.

²⁷Ngi raq ümniiraq ümtinkhan wa sethoq sepii jasha tlaü kiimaq khaiqhü naiqhü maq tiichan netlaü kriimin atiitsaq she mirbaiqha. Arthun arka man na Ejip mung na siji niiphü dongdii klowan laü. Ümniiraq sumla phra thun ka mak maq lii min maimak she. Kiimaq Ejip mung miitu ka tsan na tiima maimak she.”

²⁸TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo, “Ngi raq ümniika ümniiraq ngengtlaü kiimaq saisitlaü achok she mungtinok jaq khon mong niishe mikuq baiqha.

²⁹Kiimaq tsangshiq raq ümniika ngengtlo, kra ningkhan tsangshiq raq ümjaq wa ümchuwa tsiiq nai nyan tum rümtlaü thun ka wiita mitsuq wan, raüta ümniika naiqhü ma she mephe nyung ikha kheahü ma mibaiqthü. Ümsethoq ja sükhatsi nai üm mephe ja rilung riishe

³⁰arthun ara ümkhuthaq tiisaüto. Ümniika mangjong wa maiqmung thun miitu mephe rilung siwan laü. Kiimaq ümkhum ka sumla phra thun noq wan laüta tiisheshi wan laü.

³¹Ümniika ümnyi rilung jaiphan phan siwanlaü. Kra ningkhan, Ngi raq apaiq ma moho chamchao khap kuqkang krahali ümniima mikuqha.”

³²TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ümniiriimin ümnyi raq nyangtaq khap kiiwa minyang haü; kra khap ka ajong kiimaq atsaü wiq. Maiq wiitarü raq ümniika shummiikhiq misaisi wan; kra khap ka amatup she.

³³Kra nyang laüta ümniika ümkha ijasiq makaiq michok haü, kra khap ka haisi rasong kiimaq thenjen wan khap, ümnyi Samaria nyung khap.

³⁴Kra khap ka ümniiraq minyanghaü, tiisiirai tiisüroq minyanghaü, laüta kra khap phan phu thun kiimaq, ümnyakpü ka mihanbaiq haü. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantiikang.”

³⁵Riita ümchaü, TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Ümniika iwokhong wa dongho laüta, Ngi ka laqbaiq laü kiimaq jainong maq shungthü laüta sethoq jatlaü kiimaq mephe jatlaü kra khaniishe ümniika michamchao haü.”

Shiikeawe Raq Sinyi Nyungnairi Kha Mipho

³⁶TATIWE raq ngi ma akha nguto, “Maiqse lei, ümniika Ohola nai Oholiba kha phoke miitu khekham she sha? Tsangnai ma maiqphai asi jaqsham wantaq kha ka nyanlaq.

³⁷Tsangnai raq awese sishat maq maiq rai srato. Kiimaq maiq tsat baiqto. Sumla phra thun rai sethoq jato. Kiimaq tsangnai raq asetiiim Ngi ma achiikuq thun kra tsatbaiqto. Tsangnai raq isetiim maiq wesere ka sumla phra thun noq ma takuqto.

³⁸Kiimaq arthun ara lamlam li min riimak. Tsangnai raq i Shomjam ka wiita tiisheshi baiqto. Kiimaq Ngi raq Asii Niitiitsak Ranaiq tri ashong kuqha kra shiithen baiqto.

³⁹Tsangnai raq ümra akhing niiwa isetiim ka sumla phra shomnoq wan ma honglu na takuqtaq, kra ranaiq akhing niisii hali tsangshiq ka i Shomjam kiijaq kiraüta tiisheshi kito!

⁴⁰“Tsangnai raq tiithongkiki maiq pongmung wa luheati kra tiihea wa kiimwebi ka tiiwato. Krai mren maiq ka kito. Kra sinyi nyungnai ka jüheto. Raüta tsangnai mak na tsiq maq nyatto. Raüta longseng laktum thun kra lakto.

⁴¹Raüta tsangnai ka tsomhea ngachang changdü kiijaq ngatlo. Raüta tsangnai khaki na chamrii kiijaq phanrap phanrii phongtlo. Kiimaq homseng wa na chaq chang kiimin kiimaq olip petsi tsai, Ngi raq tsangnai ma akuqha kriimin phongtlo.

⁴²Kiimaq tsangnai tho na maiq phong apo alo ahaiseati riibom riinai trang kra tiitai shat. Kiimaq maiq kongshi ka kumtsaiphii rumnyangkhi mung wa asheaki kra saü wato. Tsangshiq raq tsangnai ma, jechakre raq jaq na pachang jaqsin kii thun ka jaqdang na tiipakuqto kiimaq tsangnai khupo na tsomhea hokham khuphok tiiphop kuqto.

⁴³Kiimaq Ngi raq Ngi nai Ngi kli tiingokang, tsangshiq riika mephe nyung, awese sishat taü maq maiqrai srakaiti nyung ariimkai kun she apaq she shanshiiqtlaq ikha shanshiiqtlo nya nguta liikang.

⁴⁴Tsangshiq ka ara mephe nyungnai phana jangki jangwa li kiicham siqtlo. Kra maiqkong ka sethoq nyungnai Ohola nai Oholiba phana hali jang wan nongto. Kra sethoq nyungnai phana.

⁴⁵Kechu maiqsetiim raq tsangnai ka awese sishat taü maq maiqrai sethoq jakai khana kiimaq maiq tseabaiq mat kha na mitiishut baiq. Jamkhano ngukla tsangnai sethoq ngarai klo wanto kiimaq tsangnai jaq ka maiqtsat raüta tiijai maq anyat shiiroro.”

⁴⁶Riita TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo: “Mung maiqse phong shea wan laq. Lanta tsangnai ka phiip ajiip ma tiitsai ronglaq. Lanta tsangnai tsiiq anyam ka wiita trunbaiq ronglaq.

⁴⁷Kra mungmaiqse phong raq tsangnai ka long maq mitiiqbaiq laq. Raüta nepja maq milong wan laq. Raüta tsangsetiim ka mijiip baiqlaq. Raüta tsangshiq jam thun ka wa maq michaq baiqlaq.

⁴⁸Ngi raq Israil mung hamli na sethoq sra ka atiitsaq she mirbaiqha. Kriika jechak nyungre loweatek ma tsangnai raq jamkho sethoq ngarai klo wantaq kiikha jechakre ahinti raq klo mai mak nguta honlam tsü chongke miraq.

⁴⁹Kiimaq namnai sinyi nyungnai ka - namnai raq sethoq jawan lan kiimaq sumla phra thun shomnoq wan lan kra khana mo mitiihoha. Kijjiisheti q namnai raq Ngi ardea TATI Rakaü Hiqwe nguta misap han.”

Ejekiel 24

Chhii Raq Aphaq Tak

¹Naishiq munglu shumwi siwanli maq wiitiikaü rawii wa jipi lüroqshi lüwa raroqshi ranaiq akhing na, TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, ümchaü ranaiq jiwea ara waiq thülaq. Jamkhano ngukla ümchaü ranaiq akhing na Babilon mung hokhamwe raq Jerusalem chela ka trotam maq kom wan raüta khat pha wantlo.

³Ikiq khiiti iwokhong wa pong wela jahoti isenginok ma ara shiiton manphan maq chongkuqlaq. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq miitu tiije thütiikang: Mokhii ka wa na tiidalaq, laüta kham ka takshi thülaq.

⁴Laüta ngam ahea baba ka chum laüta thiilaq, aphaq ngam nai ahok pe thun kra, laüta ngam arii aheawiq ba ba thun kiimin chum laüta thiilaq.

⁵Sku kaü ka ahea pinthumti ngam kra lumlaq; tak takiq na chin ka apa phong chaqlaq. Laüta kham ka samhea tiiphomlaq; ngamrii thun nai angam thun kra lumlaq.”

⁶Riita TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutlo: “Maiqtseati matwe chela ka miqtoshe! Arka mokhii jangshi ra min hehü chhii raq apha rat ikha. Tak mong wa ngam ka phushi shi maq tsun raüta tiisii rai, takmii she sitlaq ikha.

⁷Kra chela na maiq tsatto, shatmaq kra maiq tiijai ka hiq na botkhulai raq pang wan li chang ka riimak, kra tiijai ka longkaü raikhü siirairai tha na raüto.

⁸Ngi raq maiq tiijai ka kijiili thübaiq kang. Kriika apaü ashan chang min ahü. Kra tiijai raüta kriika tsan akhiq maq phuklam chang she.”

⁹TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Maiqtseati chela matwe ka miqto she! Ngi raq ijaq maq chin ka miphong chaqha.

¹⁰Chin ka apa howa rongkiq! Walü ka ajong tiinyai jap ronglaq! Ngam ka tak na lum ronglaq! Ngamphom tlaq kra trüli lum ronglaq! Arii thun ka wa na chaq ronglaq!

¹¹Riita ümchaü ka kra miiki tak shaqmii ka wachan henghea nyaitlaq kra thaq na tiidalaq. Lanta mokhii ka wa na henghea shiiroro tiipüli tiike chaq ronglaq. Kra chhii raq aphaq rat tak mong thun khothap khotha kra wa maq tiikhiim chaqbaiq jai ka apii ashan chang ka ahü she. Siirairai she miraq.

¹²Kra chhii raq aphaq rat thun ka tiisiiirai walü na kla khiim mak dea min moja mirsham.

¹³Jerusalem lei, ümsethoq jasha raq ümkhum ka tiishe shibaiqto. Ngi raq ümkhum ka tiisii hetseke shiikut kang. Li jiimin ümniika asheli riishat shat. Ümkhum na itsankhiq walü nyai heng kra ümniiraq kunli misap haü shaq wiiwii, ümniika ashe li she misihaü.

¹⁴Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang. Ngi raq jaqsham chang akhing she saüto. Ngi raq üm ngarai phong ka achhi ikha chhimang ikha ümtum ümmai ka simang she, riimakla mangchan tiitsi mang she, riimakla tiihang kuq mang she. Ümniiraq jamlai wa ashut klo laü kriikha na ümniika ma mo mitiihoha.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Shammiwe Tanyung Tsaito

¹⁵TATIWE raq ngi ma akha nguto.

¹⁶“Maiqse lei, ümniiraq pinthum lungwiitläü nyung ka Ngi raq jangshi buk latli milam wanha. Ümniika naq tiibottaqkiq, riimakla naqhoqkiq, riimakla makphai naqtrokkiq.

¹⁷Atsise maq sutshsut min naqhoqkiq. Kiimaq maho majü akhing na khu ka loktam maq khumkai maimak, riimakla hokpa ka chhut laüta hoksii maq khumkai maimak. Kiimaq ümtheaphi ka khea maq pang min maimak. Riimakla majoti raq siqtlaq dung kiimin naqsiqkiq.”

¹⁸Ranap chu maq ngi ka nanok rai riibom damkang. Kra rajili ijamli nyung ka tsaikito. Kiimaq anap ranaiq na ngi ma jamkho chongtaq kra phan phan ngi raq klokang.

¹⁹Nanok raq ngi ma waito, “Riita ümniiraq akhiika jamkho kloholau?”

²⁰Kra ningkhan ngi raq tsangshiq ma chongkang, “TATIWE raq ngi ma bom ka akha klolaq nguta chongto.

²¹Namshiq Israilnok ma ara tsütsa ara chonglaq nguta thaüto: Namshiq raq Jerusalem Shomjam ka nganghea nguta shiikongsiqtlan. Namshiq raq kra liisea lungwiitlan kiimaq khum lanta liisea lungwiitlan. Shatmaq TATIWE raq kra atiishe she mirbaiq. Kiimaq namshiq jamkun wa jerobi thun ümchaü Jerusalem na tiichongtlaq thun kra redong na wiita mijiipbaiq.

²²Kiijiishe ümchaü ngi raq jamlai wa klokang kra miklohan. Namshiq raq namtheaphi ka khea maq pang maimak. Riimakla maahoti raq siqtlaq dung ka sea maimak.

²³Namshiq ka khu loktam tiisi lanta khum maimak. Kiimaq hokpa ahü maq hoksii maq khumkai min maimak. Kiimaq maaho majü hosii kiimin maimak. Namshiq ka nam ngarai khana simikii jam wantlaq ikha ajam mirwan han. Kiimaq namshiq nai namshiq liipan na mihan ngiq han.

²⁴Kra akhing niishetiq irilung arka namshiq ma miithii shong ashi miraq. Ngi raq jamlai wa klokang kra namshiq riishe miklohan. TATIWE raq ngutlo kra akhing saüwa räula, namshiq raq Apaiq kriidea TATIWE ngutiishe misap han.”

²⁵ TATIWE raq nguto, “Riita ümchaü min, maiqse lei, Ngi raq tsangshiq makki wa tsangshiq khushü jong chang kiimaq tsangshiq chochi chang, tsangshiq raq aliisea lungwiitlaq kiimaq kiijaq khumki räuta liiseakai rotlaq, angang alang pinthum Shomjam kra alam she mirbaiqha. Kiimaq Ngi raq tsangsetiim maiqwese kong nai jechakse kong thun kra alam she mirwanha.

²⁶Ngi raq kra klo tiikang ranaiq niishetiq, maiq weshi ra juwa kra then wantaq wa mong wa lun wan räuta, arjaq ümphana misaü wa. Räuta kra mra pintaq tsütsa ka ümniima michong kuqwa.

²⁷Kra ranaiq akhing niisiitiq she, ümbom mokitaq kra abom miitu ningkun she milap nong haü. Kiimaq ümniika apaiq rai mirbom haü. Akha ümniika mungmaiqse ma miithu shong ashi miraq. Kiimaq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ezekiel 25

Ammon Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

¹ TATIWE raq ngi ma akha nguto.

²“Maiqse lei, Ammon mungti ka tiinamtok tamlaq.

³Tsangshiq ma Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa chongtiikang ara tiitsang tailaq nguta chonglaq: Ümniiraq i Shomjam ka tiishebaiq wan kra chhilaüta kai chochi laü; Israil mung ka tiihut tiithenbaiq wan kra chhilaüta, kiimaq Juda mungti ka rewa shumwikong ma pongmung na tsuq wan kra chhilaüta chochisiq laü.

⁴Ümniika kiikha chochisiq laü ningkhan, Ngi raq shedong mung kumtsaiphii mungti maiq phan thun kra tiiwa lata ümniika ka mitiikhatha. Lata re ma mitiitangha. Tsangshiq raq tsangshiq piitiip thun ka üm mung na mitei wan. Raüta tsangshiq kiijaq mishong wan. Tsangshiq raq ümnaq phaqsea chang petsi wiqtam thun kra misiq kiimaq ümniiraq nyang haü chang minsäü nyakpü thun kra minyang.

⁵Ngi raq Rabba chela jong ka kumtsong kong rümchang hiq miishe mitiijabaiqha. Kiimaq Ammon mung tlotli ka skukong rümchang wakram miishe mitiijabaiqha. Krai mren, ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.

⁶“TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: Ümniika ümjaq phi ka phok laüta adoqhaha chojong chise chochisiq laü. Ümniiraq Israil mung ka thophi riiqphi saisi laü.

⁷Ümniiraq akha slailisiq wan laü kha na, Ngi raq ümniika pong mungti thun jaq khon mong niishe mikiinong kuq baiqha. Tsangshiq raq ümniika mitek wan kiimaq ümnsiq thun ka tiisiirai mitsuq wan. Ngi raq ümniika tiimiq chup mitiithen baiqha. Krai mren, ümniika maiq mungtan ashi ka jalot maü she miraq. Kiimaq ümniiraq arka naimung dea nguta ngochang ka ahü she miraq. Kiijiisheti q ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.”

Mob Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

⁸ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Mob raq Juda mung kiimin nanok mung ahinti ikhiisiili nguta nguto. Kriikha na,

⁹Ngi raq Mob mung hiq rai na chela thun sitlaq kra re tiiwa lata mitiikhatha. Pinthum ahea chela thun Beth Jeshimoth, Baal Meon, kiimaq Kiriathaim thun kriimin nong nong mitii khat wanha.

¹⁰Ngi raq shedong mung kumtsaiphii mung na siti maiq phan pahea kra mitiikiha. Lata Mob mung ka Ammon mung rai adam na romshaq mitiikhat baiqha. Krai mren, Mob mung ka maiq mung ashi nguta ngumak she miraq.

¹¹Ngi raq Mob mung ma mo mitiihoha. Krai mren, tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Edom Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

¹² TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Edom mungti raq Juda mungti khuthaq na phuk henghea lamto. Kra phuk lamtaq kha na Edom mungti ka pattup miitu ashut.

¹³ Ümchaü Ngi raq Edom mung ma mo mitiihoha nguta bom ka tiitaitikang. Lata kiijaq siti maiqse kiimaq nyamse thun loweatek mijiipbaiqha. Ngi raq kra mung ka Teman chela maq phaho lata Dedan chela na saüli botkhulai rai mishot baiqha kiimaq maiq nai nyamse thun ka re ma wiita mitiijiipbaiqha.

¹⁴ Isengi Israilnok raq iphuk lam Edom mung ka mikhat baiq. Raüta tsangshiq raq Edom mungti ma itsankhiq walü hengtlaq kra mitiisap kuq. Edom mungti raq i phuk lam walü nyai raq khiim kriishe misap wan.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtanto.

Philistia Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

¹⁵ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Philistain mungti raq tipai weriim pat wa wesang mungti khuthaq na tsangshiq phuk lam henghea lamto. Raüta tsangjaqtinok mung ka shusitsi henghea maq tiibunlak tiithen baiqto.

¹⁶ Kriikha na, Ngi raq tiitaitikang, Ngi raq Philistain mung ka mikhat wanha. Lata tiisiirai botkhulai rai mishotbaiqha. Ngi raq Philistain mung na maiq abung atra atiichongki thun kra weshi min tiichong mang mijiip baiqha.

¹⁷ Ngi raq tsangshiq ka tiinamtok mitsat baiqha. Lata iphuk ka tsan tiheali milamha. Tsangshiq raq itsankhiq walü nyai heng kra misap wan. Kijiishetiq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ezekiel 26

Tajar Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

¹ Naishiq ka munglu shumwi siwanli maq rawii roqshiri wiishi she angu na, jipi jiha ranaiqshi na, TATIWE raq ngi ma akha nguto,

² “Maiqse lei, Tajar chelati raq akha ngu raüta chochi siqtlo. Tsangshiq ka, ‘Jerusalem ka bunto she! Apaiq laopan ja ningkun kiimin thento she! Apaiq ka nashiq rai riilong pailot mak she!’

³ “Riita arningkhan, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutiikang: Tajar chela lei, Ngi ka ümniima wesang. Ngi raq ümnaq khat wati maiq mung thun pahea mishea wanha. Krai mren, tsangshiq ka khamjong chum phom blun wantlaq ikha miwa.

⁴ Tsangshiq raq ümchela tro ruk kra wiita mitiibun baiq wan. Raüta chela ruk thaq na ahai kinkhe chang kongmong chong thun kra mitiithen baiq. Kijiishe botkhulai kiimin chhiibaiq wantlii mitsuq baiqha. Lata longkaü raikhü lamlam lise mitiichong thüha.

⁵Kra longkaü thaq na ngiq lamti raq tsangshiq chiiqjong kaütiim thun kli she mitiwe lam. Kriika khamjong chum nong niishe miraq. Arka, Ngi TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang. Maiq thun pahea raq Tajar chela wa tsiq ka mitsuq wan.

⁶Kiimaq tsangshiq nepja maq tsang mung wang mong thun na siti maiqse thun ka mijiipbaiq wan. Kijiishetiq Tajar chela raq Ngi ardea TATIWE nguta misap.”

⁷TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ngi raq hokhambi thaq na ajong thaq niimin ajong pinthum Babilon mungti Hokhamwe Nebukadnejar ka Tajar chela khatkai miitu misheahoha. Apaiq ka shekhu nü maq phenlabi rama hiqma sheaho raüta, kumrang kong kiimaq kumrang leng phong kiimaq kumrang raikhü na nga raüta rekhatti phenlabi thun kra sheaho raüta miki.

⁸Wang mong binjü na siti thun ka redong akhing na mijiim. Re raq kiituk thun mithu; raüta chela ruk kijaq düwan chang hiq phong raüta hiqkhu mihai. Raüta ümnaq long ma tsangshiq tiiwong chang khetuk hai raüta mikhat wan.

⁹Tsangshiq raq ümchela ruk thun kra tson maq buk raüta mitiibun siq wan. Kiimaq chela ruk thaq na ahai kinkhe chang kongmong chong thun kra jinpan maq wiita mitiibun baiq wan.

¹⁰Tsangshiq kumrang kong botkhulai ka phum pong wantlaq ikha mitiikhuk wan. Raüta ümniika mibok wan. Tsangshiq kumrangkong raq kumrang leng thun nai hupsam hochang lengthun ka athen kaiwi chela mong maq hittlaq kriiraq ümchela khetuk thun kra wiita mitiikhai.

¹¹Tsangshiq kumrang leng thaq na chaoti phenlabi thun ka ümchela mong na chii heawea lamjong thun kra wiita kom wan raüta mikhat wan. Raüta ümsenginok ka nepja maq mijiipbaiq. Ümchela tro na angang alang khamchong thun ka tiithen baiq raüta hiq na mitribaiq wan.

¹²Ümjaqtinok raq ümtsiiq tum thun kra kiimaq piikii chang hupsam thun ka mitsuq wan. Tsangshiq raq ümchela kiitelong ruk thun kra mitiibunbaiq. Kiimaq ümjam thun athii tsinhea hupsam maq ahai haü thun ka wiita mitiibunbaiq. Tsangshiq raq long thun ka, pe thun ka kiimaq arun arbaiq hupsam phong ka khamjong chum na miphong baiq.

¹³Ngi raq ümchela mong na phan phan ashi ange polotlaq kra tiikaiqshak mitiitsaq baiqha. Ngi raq ümchela mong na phaqlamtoro thun atsü angii kra wiita tiikaiqshak mitiitsaq baiqha.

¹⁴Ngi raq long kaü raikhü kli she mitiichong thüha. Kijaq ngiq lamtinok raq tsangshiq chiiq ka rashekii na mitiwe lam. Kra chela ka ümtiikiimin thongshi haiki nong mak she miraq. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.”

¹⁵TATI Rakaü Hiqwe raq Tajar chela ma akha ngutlo: “Ümtiikiwa ümniika re raq tang wanjiiq, raüta mungmaiqse ka jiiipbaiq wantlaq kra kiinyii hotrang tai raüta, sammok tra chumkii binjü na sitinok ka phiip raq mitsai.

¹⁶Khamjong chumkii tro na siti maiq mung thun kiiwa hokhambi ka tsangshiq hokham ngacho thun wa hiq na misatki. Tsangshiq raq awaiq angon miirii samtlaq thun kra michhutbaiq. Raüta hiq na atiikhai rokrok minga. Tsangshiq raq ümnaq thenjen wan kra chhi raüta, tsang haisitsi ma atiikhai watrangli she miraq. Atsaq min tsaq mak mitiikhai.

¹⁷Tsangshiq raq ümmaaho ma ara majo shi ara mishinge: Chela ajong pinthum ka tiithenbaiqto she! Apaiq mokkiitu thun ka khamjong mong wa wiita tsuqbaiqto she. Ara chelati raq khamjong chum thun ka siq wanto. Raüta khamjong chumkii na siti thun ka phiip ma tiitsaito.

¹⁸Ümchaü, kra then wan ranaiq na. Khamjong mong wa maiq mung thun kra tiikhaitlo. Kiimaq tsang mungti ka phiip raq tsaito, akha then wan chhi raüta.”

¹⁹TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo: “Ngi raq ümniika chela thun atiithen arbaiq, hiqmiq changkhü, maiq jumin simak she ikha mitiijabaiqha. Ngi raq ümniika sammok tra chum kham maq tsaühea mitlam baiqha.

²⁰Ngi raq ümniika richü pat niiphü wulum mung na sitinok pha niishe mitiikiha. Lata Ngi raq ümniika hiq mong nyang na pattup pat-sa miitu then wantaq kra mung na maiq atsai arkiti rai she mitiisiha. Krai mren, ümchela na maiq ka ümtiikiimin simak she miraq. Kiimaq ümniika atra siti mung na mang ahüshe miraq.

²¹Ngi raq ümniika phiipsi chang hakhi ashi ma mitiijaha. Kriili she ümrilung thum miraq. Maiq raq ümniika mirit kot min aja sham. Shatmaq ümniika ka ümtiikiimin hum mak she miraq.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Ezekiel 27

Tajar Chela Miitu Maajo Shi

¹TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, Tajar chela miitu maajo shi shilaq.

³Kra chela ka khamjong chumkii na chaptlo. Raüta khamjong chumkii binjü na siti maiq mung thun wiita rai piikiitlo. Apaiq ma TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa ngutlaq kra chongkuqlaq: Tajar lei, ümshamhea ka minhap nguta shiikong siq laü.

⁴Üm jam ka khamjong chum. Ümnaq haiti raq tsomhea mokkiitu ikha haito.

⁵Tsangshiq raq Harmon pum wa abin asi pe daq raüta haito. Kiimaq Lebanon wa maisak pe lam raüta ümjiiq chang kham thun haito.

⁶Tsangshiq raq Bashan wang wa ok pe lam raüta samthukii thun haito. Tsangshiq raq ümrinchü ka Saipras mung wa pain pe lam raüta haito. Raüta kra chiiwi maq tiinyap haito.

⁷Ümjiiq chang kheachan ka raihi-nairai khea maq ataq, Ejiip mung na raihi-nairai maq ataq awaiq angon. Rathoko miili rashra tiitsangshat. Ümwuseno thun ka kheahea pinthum maq ashap. Saipras mung maq aklo kheamin phan.

⁸Ümjiiqtibi ka Sidon chela nai Arwad chela wa. Üsengi jaqsham smabi ka ümmokkatu jiiqti riito.

⁹Mokkiitu na pe sham smabi ka Thep shrinkeje smabi Beblus mung wa. Mokkiitu jiiqtibi ka khamjong mong na haiti smabi siisaq. Tsangshiq raq ümkat thun na piikiito.

¹⁰“Phenlabi ka Persia mung wa, Lidia mung wa, kiimaq Libia mung wa kiraüta phenla jaqsham kuqto. Tsangshiq raq tsangshiq liiq thun kiimaq jinkhuphok thun ka ümphentiip thun na bat thüto. Tsangshiq raq ümkhushü ka jonghea tiijong kuqto.

¹¹Arwad chelati phenlabi raq ümchela tro maq khekuqto. Kiimaq Gamad mungti maiqwere raq ümchela kongmong chong thun kra kheto. Tsangshiq raq tsangshiq liiq pen thun ka ümkhechong thun na batto. Tsangshiq raq ümsham tiithuktsomto.

¹²“Ümniiraq spen mung na wa laüta piikii laü. Laüta kampho, jin, tin, kiimaq chun piikii laüta lamho laü, kriika ümniiraq ümhupsam atum atum maq towan laü kra ri ma jaü laü.

¹³Kiimaq ümniiraq Grik mung rai, Tubal mung rai, kiimaq Meshekh mung rai piikii laü. Tsangshiq mung wa ümniiraq tsiiq anyam hup asam thun kra song ma dikong kiimaq miiki maq aklo hupsam thun rai riisonglaü.

¹⁴Ümniiraq ümhupsam thun ka hupsamhoti kumrang kong, rekhatti kumrang kong, kiimaq kumtoq kong thun ka Beth Togarma mung wa ri ma shalaü.

¹⁵Kiimaq Rhodes mungti raq ümniirai piikiito. Maiq mung pahea khamjong kii na siti raq ümniima chiiwi kiimaq ache tsinhea phan pe kra ümjaq wa hupsam phanrap phanrii kra song ma arsong na shakuqto.

¹⁶Siria mungti raq ümjaq wa phanrap phanrii piikii hupsam thun rito. Kiimaq ümniiraq atiidonghaü piikii hupsam thun rito. Tsangshiq raq ümniima emarel longseng, kheamin, awaiq angon khea, müsaisai raihi-nairai khea, khamjong mong na siti kapkong khii, kiimaq rubi longseng. Kriithun ka ümjaq wa lai hin hupsam thun kra ak lai na shato.

¹⁷Juda nai Israil mungti raq ümhupsam bunwong, ngiq ngu, olip tai, kiimaq süse tapan maq klai raüta rito.

¹⁸⁻¹⁹Damaskas chelati raq ümjaq wa piikii hup asam thun kiimaq ümniiraq aklo haü hupsam thun kra ri ma Helbon chela wa che kiimaq Sahar chela wa unirai

maq song raüta rito. Tsangshiq raq jinsang, kiimaq süse tapan phan kra ümhupsam thun kra ri ma kuqto.

²⁰Kiimaq Dedan chelati raq kumrang raikhü na phiichang khea thun kra ümjaq wa hupsam kra ri ma klaito.

²¹Kiimaq Arab mungti nai Kedar mungti welabi raq ümhupsam thun kra ri ma, tsangshiq raq skukong aran setiim, skukong alala, kiimaq chhechhi kong kra kuq raüta klaitlo.

²²Sheba chelati nai Rama chelati raq, ümhupsam thun kra ri ma, tsangshiq raq ümniima longseng laktum thun, chaq, kiimaq ahea pinthum süse tapan phan kra kuq raüta klaito.

²³Haran chelati raq, Kanne chelati raq, kiimaq Eden chelati raq, kiimaq Sheba chelati laopanbi raq, Ashur mung chela thun na sitibi raq kiimaq Chilmad chelati raq, tsangshiq wiitarü raq ümniirai piikii wanto.

²⁴Tsangshiq raq ümniima athii tsinhea phan khu nai khea, kheamin khea, kiimaq awaiq angon ashaü khea, kiimaq chaihea phan rong maq ataq khea-damsii thun, raü maq aheawiq ataq khea kiimaq raü thun kra shakuqto.

²⁵Ümhupsam thun ka jongheahea mokkiitu phong maq howan raüta shato. Ümniika khamjong chum na mokkiitu phong ikha Ta-awii hupsam pahea ama tuptup.

²⁶Ümtiikiiwa ümniika ümjiiqtibi raq khamjong mong na jiiq wantaq, Shedong mung rahai raq ümniika tareko maq luhea jüjong mong na tiithenbaiqto.

²⁷Ümpiikii tsiiq tum thun wiita, Ümmokkatu mong na jaqshamti nai ajiiqti thun, Ümmokkatu mong na peshamti nai ümpiikii hupsam thun, Mokkiitu mong wa phenlabi thun wiita, Wiitarü miqchup, tiisiirai khamjong na thumto. Ümmokkatu thentaq ranaiq thumto.

²⁸Jümong na athap wan phenlabi siitrangto Tsangshiq siitrang takii na saüli riinyato.

²⁹“Mokkiitu thun na maiq ahüshe, Ajiiqtibi loweatek takii na wawanto.

³⁰Tsangshiq tarü raq ümniimiitu kai hoqsiqto, Tsang khu na botkhulai phongtlo, raüta tapkhu thaq na küram liira hoqto.

³¹Tsangshiq raq ümnaq miitu tsangkhu sibaiqto, Raüta tsangshiq ka tsanbitsi ma wunthaü riinaü khea samtlo, Tsangshiq tsantsi ninlot mak gushgu hoqtrangtlo.

³²Tsangshiq raq ümmaaho akha shingeto; ‘Tajar chela ka jurai wa mitriingea? Tajar ka ümchaü sammok tra chum na kaiqshak kaiqshi sang wanto’

³³Manna ümhupsam ka khamjong chum maq, Jüreko mung na howan laü, Ümniiraq maiq mungtek ma ratlaq kra chom kuqlaü. Hokhambi thun chiithe jato Ümhupsam tsiiq tum phong maq.

³⁴Ümchaü ümniika sammok tra chum na thenlaü; Ümniika sammok tra chum mong nyang na sang wan laü. Ümhupsam thun nai ümjaq shamti thun, Ümniirai khamjong chum na miqto.'

³⁵"Khamjongkii binjü na siti maiqse angu wiita, ümniisaq then wan kra chhi raüta kiinyiitlo. Tsang hokhambi min phiip raq tsai wanto. Tsang theaphi na ahai asong tiichhishat.

³⁶Ümniika miqlaü she. Pattup miitu she miqlaü. Kiimaq mangjong tlotli na siti laopanbi thun phiip raq tsaitlo. Tsangshiq min ümnaq tsailaü kiikha mitsai rong i nguta phiipjiitlo."

Ejekiel 28

Tajar Hokhamwe Miitu Riisham Bom Tiithai

¹ TATIWE raq ngi ma akha nguto.

²"Maiqse lei, Tajar mung pengtiwe ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq apaiq ma jam bom wa chongtiikang kra chonglaq: Ümkhü tiinga raü shiikongtlaü: Ümniika phra kaü nguta tsütsit tlaü. Ümniinga phra kaü ikha hokham ngacho na ngatiikang ngutlaü. Ümtro na khamjong chum thun maq rukje. Ümniika phra kaü nguta tiichongsiq tlaü sham. Shatmaq riimak. Ümniika maiqse, ratiwe riimak.

³Ümniinga ümniika Daniel thaq na taksuwe, ümmakki wiika ahuk bom jamlai phan min paülot mak nguta tiima tlaü.

⁴Ümtaksu tsii kiimaq phanrap jaqsham smawe kha maq chaq kiimaq kampho ma chiithe jong jalaü.

⁵Ümniiraq khonglaqhea maq piikii laüta laopan jalaü kiimaq amet ka lap wan ruq laptlaü. Ümniika chiithe kha na ra na dü ma phipii shiikong tlaü!

⁶"Riita, ümchaü min, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutiikang: Ümniiraq ümniika tatiwe ikha taksma nguta tiima tlaü kriikha na,

⁷Ngi raq ümnaq tiikhatkai ngamsang phahti re kong thun misheahoha. Tsangshiq raq ümniiraq taksma jaqsham maq kiimaq taksu tsii maq tsiiq nai nyam pinthum tsomhea hupsam thun riichom laü kra wiita mitiithenbaiq.

⁸Tsangshiq raq ümniika mitsatbaiq. Raüta sammok tra chum na milapbaiq.

⁹Riita ümtiikiiwa tsangshiq ka ümnaq tseakai kitlaq akhing na, ümniika ratiwe tiina nguta tsütsit ruqli shea mirhaü? Ümtiikiiwa ümnaq tseakaiti matwebi rai riihumtlaü, kiitiikaq ümniika maiqse ma mija haü, ra wa maiq ka riimak.

10Ümniika pong mungti ra ahiq min sapmaknok jaq na kuku tsaitlaq ikha mitsai haü. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq aming kuqtiikang.”

Tajar Chela Hokhamwe Thento

11 TATIWE raq ngi ma thongshi ri hali nguto.

12“Maiqse lei, Tajar mungti hokhamwe ningthoi saü wan tlaq kra miitu jonjülaq. Apaiq ma Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang ara chonglaq: Man na ümniika phanrap na minhap sitiwe riilaü. Ümniika pinthum taksu kiimaq pinthum tsomhea riilaü!

13Ümniika Shiikeawe sonruk Eden na silaü. Kiimaq ümkhum na phan phan jem longseng laktum thun: rubi longseng kiimaq diamond longseng, topaj longseng, beril longseng, karnelian longseng, kiimaq jesar longseng; saphir longseng, emarel longseng, kiimaq garnet longseng laktum thun laklaü. Ümjaq na khum tiitsom chang hupsam thun ka chaq maq alo thun riito. Kriithun ka ümnaq miitu ümnaq phansang wan ranaiq aklo wan.

14Ngi raq ümnaq kheti kinsongti phiiptsi chang rase ashi shongkang. Ümniika ngi sichang asii pum na silaü. Laüta achhai anyii jem longseng phong maq ahai lam na khumlaü.

15Ümhon ümja ka ümnaq phansang ranaiq maq phawan laüta ümniiraq abi jaqsham phaho laü kra ranaiq na saüli minhap riito.

16Ümniika piikii jaqsham ari athii nai asha ata mintsä na mochiilaü. Ara jaqsham raq ümniika jasam piqsii miishe tijabaiqto kiimaq ngarai she tang wan laü. Kriikha niishe Ngi raq ümniika Ngi sichang asii pum wa ningkun maq tiidong baiqkang. Kiimaq ümnaq kheti kintsongti rase raq ümniika achhai anyii longseng phong mong wa jobaiqto.

17Ümniika ümsham tsomhea khana shiikongsiq laü, kiimaq ümmang jong tsaki raq ümniika angiwe ikhiishe tijabaiqto. Kiimaq angiwe ikha kiimung tlaü. Arningkhan Ngi raq ümniika hiq na tiidea baiqkang. Kiimaq ümnaq tiideabaiq kang kriika hokhambi ahinti ma honlam chongke riito.

18Ümniiraq piikii pealea ari athii jaqsham kiimung na abi pahea klowan laü. Kra ningkhan ümniiraq phra shomnoq tlaü jam thun ka wiita anamkaiwi siisaq. Kra ningkhan Ngi raq chela ka wa maq chaqbaiqkang. Lata botkhulai rai she shotbaiqkang. Ümchaü ümsham na liiti tarü raq ümniika tapkhu phong li she chhitlo.

19Ümniika miq laü she. Pattup pat-sa miitu miqlaü. Kiimaq maiqmung thun ümchu riiwa ümtsütsa ka sap wantaq, kriiti thun tarü ka phiipraq tsaitlo. Tsangshiq kharii kiimin ümkharii kiikhiisii miraq nguta haitlo.”

Sidon Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

²⁰ TATIWE raq ngi ma akha nguto,

²¹ “Maiqse lei, Sidon chela ka tiinamtok tamlaq.

²² Kiijaq siti mungmaiqse ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq miitu jamlai wa ngutiikang ara tsangshiq ma chongkuqlaq: Sidon chela lei, Ngi ka ümniima wesang. Ngi raq ümniima jamkho mo tiihotiikang, kra chhiraüta maiqse raq Ngi mishom ra. Ngi raq ümtiikiiwa ümhiq na siti maiq thun ka tsat tiikang, lata Ngi ka asii dea nguta tiichhikuq tiikang, kiitiikaq tsangshiq raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap.

²³ Ngi raq ümkhuthaq na thadong mitiisaüha. Lata ümchii heawea lam thun na maiq tiijai ka khamrai ikha mitiikiha. Ümniika ka trotam maq re raq mikhat wan. Kiimaq ümsengi mungmaiqse ka wiita mijiipbaiq. Kijiisheti q ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.”

Israilnok ma Achu Mishman Kuq

²⁴ TATIWE raq nguto, “Israil mung tro na siti maiq mung thun raq Israilnok ka thophi riiqphi shummi wanti thun kriiwa, ashi ra min Israil mung miitu ümtiikiimin shukchong nyiqchong ikha jalot mak she miraq. Kiimaq tsangshiq raq, Ngi ardea TATI Rakaü Hiqwe nguta misap wan.”

²⁵ TATI Rakaü Hiqwe raq akha nguto, “Ngi raq Israilnok ka pongmung thun na anyinbaiqha kiiwa, Israil mung na hali mitiijang shea wanha. Kiimaq maiq phan tlotli raq Ngi ka asii nguta misap wan. Kiimaq Israilnok ka Ngi raq ijaqshi se Jakob ma akuqha tsang mung kijiishe mishong nga wan.

²⁶ Tsangshiq ka kiijaq hansang rakhang miishe misi wan. Tsangshiq raq jam awak thun mihai wan. Kiimaq spiqtsi ro kra michhi jang wan. Ngi raq tsang mung tro na siti maiq mung thun raq tsangshiq ka thophi riiqphi haihü wanti thun wiita ma, Ngi raq mo mitiihoha. Kiimaq Israil mung ka khusang rakhang miishe mishong nga wan. Tsangshiq raq Ngi ardea tsangshiq TATIWE tsangshiq Shiikeawe nguta misap wan.”

Ejekiel 29

Ejip Mungti Miitu Riisham Bom Tiithai

¹ Naishiq munglu shumwi siwan li maq wiioqshi she angu na, kra rawii wa jipi lüroqshi na jikham ra roqshi ri ranaiq nai ranaiq na, TATIWE raq ngi ma akha nguto.

² “Maiqse lei, Ejip mung hokhamwe ka tiinamtok tamlaq. Apaiq nai Ejip mungti raq pinthum mo miho nguta chongkuqlaq.

³ TATI Rakaü Hiqwe raq Ejip mung hokhamwe ma ara chongkuqtlo nguta chonglaq: Ngi ka ümniima wesang. Ümniika chlaikaü abi thawe. Ümniika jümong

na sitlaü. Ümniinga Nail rai ka ümrii kiimaq kriika ümniiraq aphan sang haü ngutlaü.

⁴Ngi raq ümkiq na pun kaü maq pun lata mikhaha. Lata ümrai na ngiq ümchuwa sitlaq kra ümsak kiijaq tiipaq raq raq mitiikopha. Latiishe Ngi raq ngiq thun ka ümdü na tiipaq raqraq Nai rai mong wa takii na mihit baiqha.

⁵Lata Ngi raq ümniika ümdü na ngiq thun tiikhap shat maq kumtsaiphii mung kiina mido baiqha. Ümmaa ka hiq ma mideawa. Raüta asaiqsamti min ahü miraq. Ngi raq kra wushikong nai rumngam kong ma mitiiphaqha.

⁶Kiijiisheti q Eji p mungti tlotli raq Ngi ardea TATIWE nguta misap.” TATIWE raq ngutlo, “Israilnok ka namshiq Eji p mungti raq miti iwongkuq nguta kamsiqto. Shatmaq namshiq ka nyeakii nintata ikha.

⁷Ümtiikiiwa tsangshiq ka ümdü na tiinintaq, ümniika ngoqki laü. Laüta ümpansetiim kriimaq tsangshiq pha qkhong ka shuk raq ramtlaq ikha ram laü. Laüta tsang raikhü ka tsaiham tsaihea pheraüta panbaiqto.

⁸Riita, ümchaü min, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ümniima chongtiikang, Ngi raq maiq thun sheaho lata ümniika nepja maq mitiikhatha. Kiimaq tsangshiq raq ümsenginok ka mijiipbaiq kiimaq ümnyamse kong ka mijiipbaiq.

⁹Eji p mung ka hiqmiq changkhü ma mijaki. Kiijiisheti q ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misaphaü. “Jamkhano ngukla ümniiraq Nai rai ka ümrii. Kriika ümniiraq aphan sanghaü nguta tiitsaki tlaü.

¹⁰Ngi ka ümniima wesang. Kiimaq Nai rai miimin wesang. Ngi raq Eji p mung ka hiqmiq changkhü miishe mitiijabaiqha. Shekhu nü mung wa Migdol chela maq phaho lata shemai nü mung wa Aswan chela na saüli botkhulai rai mishot baiqha. Kriika Sudan mung rai hiq rai wang kiina saüli mijiipbaiqha.

¹¹Kra chela thun lam maq maiq ka jumin khummak she miraq. Kiimaq rum ngam thun min haisiq mak she miraq Wiirroqblai na saüli kra chela thun na maiq jumin simak miraq.

¹²Ngi raq Eji p mung ka mangjong tlot li na maiqsi maimak mung ma mitiijabaiqha. Wiirroqblai na saüli Eji p mung wa chela thun ka wiita hiqmiq changkhü ma mitiijabaiq, mangjong hiq wa chela thun thentaq kriithaq niimin naolaq tiibitaq mithen wan. Ngi raq Eji p mungti ka wanshanok ma mitiijabaiqha. Tsangshiq maiq mung thun wiita na mipin wan raüta maiqnok phanhin phan rai misi wan.”

¹³ TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo, “Wiirroqblai jai maq, Ngi raq Eji p mungti ka pongmung thun na anyinbaiqha kiiwa, Eji p mung na hali mitiijang sheawan nongha.

¹⁴Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka Ejip mung shemai nü binjü na mitiishongha, tsangshiq hiqchü rachü kiina mitiisiha. Kiijaq tsangshiq ka ningkun ajom mung ashi ma jaraüta misi wan.

¹⁵Tsangmung ka mangjong hiq na ningkun ajom pinthum mung miraq. Kiimaq tsangshiq raq maiq mung ahinti thun ka thongshi siq wan nong lot mak she miraq. Ngi raq tsang mung ka pinthun ningkun ajom, mang ahü ma mitiijabaiqha. Krai mren tsangshiq raq maiq mung ahinti ka tsangshiq wokhong na tiishang wan lot mak she miraq.

¹⁶Israil mungti raq Ejip mungti ma tlam raüta simak she miraq. Ejip mungti kharü kra chhi raüta, Israil mungti raq tsangshiq tsii michhi, tsangshiq raq Ejip mungti ma tlam wantaq kriika pinthum ashut dea nguta misap wan. Kiijiishetiq Israilnok raq Ngi ardea TATI Rakaü Hiqwe nguta misap wan.”

Hokhamwe Nebukadnejar Raq Ejip Mung Khat Raüta Mitang

¹⁷Munglu shumwi ma jalaita siwan li maq, wiioqnai ri wiimiishi she angu na kra rawii wa rawii phawan jipi lü na, jiha ranaiq shi na, TATIWE raq ngi ma nguto.

¹⁸“Maiqse lei, Babilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Tajar chela ka khatto. Raüta apaiq raq aphenlabi ma hupsam ka pinthum laihea tiihowanto. Kra ningkhan tsangkhu po ka hopaq raq latsiq raüta kealoklok riito. Kiimaq tsangphaq lam thun ka chicho raq lat rat raüta ami atsi tamli she riito. Shatmaq kra hunniisiqtaq kra miitu hokhamwe nai asenginok raq jamlai liip min lapmak dea riito.

¹⁹Kra ningkhan na, ümchaü Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ara ngutiikang: Ngi raq Ejip mung ka Hokhamwe Nebukadnejar jaq niishe kiinongkuq tiikang. Apaiq ka Ejip mung wa tsiik anyam ka mitek raüta mirut wan. Raüta Ejip mung wa tsiik nai nyam ka aphenlabi laqkhaq miishe mitsuq wan.

²⁰Ngi raq Ejip mung ka apaiq ma apaiq raq ijaq shamkuqtaq kra miitu ningchang maq kuqtiikang. Jamkhano ngukla aphenlabi raq Ijaq shamkuqto. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.

²¹“Ümtiikiiwa kriishe kupi wan jiiq, raüla Ngi raq Israil ka ningkun ajong miishe mitiija wanha. Lata Ngi raq, Ejeziel lei, ümniima mungmaiqse wiitarü raq taishat na bom mitiichongha. Krai mren, tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE ngutiishe misap wan.”

Ejekiël 30

TATIWE Raq Ejip Mung Ma Mo Mitiiho

¹ TATIWE raq thongshiri akha nguto.

- ²“Maiq se lei, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq bom chongtiikang ara riisham bom maq tiithailaq kiimaq tiitailaq. Ümniiraq ara bomtsi thun ara tiihong laüta agilülü riimlaq: Phiipsti chang ranaiq saü wantlo!
- ³Kra ranaiq ka aje niishe, kra ranaiq TATIWE raq jaqsham misham, Kra ranaiq ka maiq mung thun ma phumthup kiimaq chamchao ranaiq miraq.
- ⁴Kra akhing na Ejip mung na re midong Kiimaq Sudan mungti ka pitlang pitthea miraq. Ejip mungti pahea mijiipbaiq; Mung ka hiq maq hutse mirun wan Raüta botkhulai rai mishot baiqthü.
- ⁵“Kra redong na phenlabi Sudan mung wa, Lidia mung wa, Arabia mung wa, Kub mung wa ashiip thun kra, kiimaq isenginok phong wiimin mijiipbaiq.”
- ⁶ TATIWE raq ngutlo, “Shekhu nü mung na Migdol chela maq phaho raüta shemai nü mung na Aswan chela na saüli, Ejip mung kheti phenlabi ka thumthum mijiipbaiq. Ejip mungti shiikongsea chang phentu ka mijiipbaiq wan. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantiikang.
- ⁷Kra mung ka mangjong wiitarü thaq na hiqmiq changkhü ma mitiijabaiq. Kra mung wa chela thun ka botkhulai rai mishotbaiq.
- ⁸Ümtiikiiwa Ngi raq Ejip mung ka wa maq michaqbaiqha kiimaq amung kheti thun ka mijiipbaiq, kiijiisheti q tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.
- ⁹“Ümtiikiiwa kra ranaiq akhing ka saü wanjiiq kiimaq Ejip mung ka mitiithenbaiq, Ngi raq tsütsa chongketi mokkiitu thun maq mitiikiha. Lata ümtum ümmi sitlaq Sudan mungti ka tihanghiiq mili mitiitang wanha. Kiimaq tsangshiq ka phiip raq mitsai. Kra ranaiq ka saü wan tlo she!”
- ¹⁰ TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ngi raq Ejip mung chiithe jonglu kra Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar tiikilata mitiithumbaiqha.
- ¹¹Apaiq nai asengi phenlabi ngamsang phaqtibi ka kiraüta Ejip mung ka botkhulai rai mishotbaiq. Tsangshiq raq Ejip mung ka nepja ma mikhat. Krai mren, kra mung ka maiq maa phong li she miraq.
- ¹²Ngi raq Nai rai kham ka tiishinriiq mitriibaiqha. Lata Ejip mung ka maiq abi pinthumti wokhong niishe mikiinong kuqbaiqha. Pongmungti raq mung ka tiihut mitiithenbaiq. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantiikang.”
- ¹³ TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo, “Ngi raq Memphis chela wa sumla phra thun nai arot phra thun ka mishthenbaiqha. Ejip mung pengti jumin ahüshe miraq. Kiimaq Ngi raq mung maiqse wiita phiip ma mitiitsaiha.
- ¹⁴Ngi raq shemai nü Ejip mung ka botkhulai rai mishotbaiqha. Kiimaq shekhu nü mung na Joan chela kriimin wa maq michaqbaiqha. Ngi raq anyungchong chela Thebes ma mo mitiithoha.

¹⁵Ngi raq Ejip mung na chela ajong pinthum trotam maq kiitelong maq rukje Pelusium kriima itsankhiq walü heng kriimaq mishe chaqha. Ngi raq Thebes chela na tsiiq tum kra mitiithenbaiqha.

¹⁶Ngi raq Ejip mung ka wa maq michaq baiqha. Kiimaq Pelusium ka alangpit wan napnap agam agu miraq. Thebes chela tro ruk ka atiibun mirbaiq. Raüta chela ka kham maq mitlumbaiq.

¹⁷Jerobi Heliopolis chelati nai Bubastis chelati ka redong na mijiipbaiq. Kiimaq nokmaiqse ahin ka munglu shumwi ma mitsuq wan.

¹⁸Ümtiikiiwa Ngi raq Ejip mungti ningkun tu nai tsang hongla shiikongtlaq kra tiibun bukbaiq tiikang, kiitiikaq Tahphanhes chela na ranyaq tangtang miraq. Phumthup raq Ejip mung thun ka mipang wan kiimaq achela nokmaiqse thun ka munglu shumwi kong ma mitsuq wan.

¹⁹Ümtiikiiwa Ngi raq Ejip mung ma mo ka akha mitiihoha, kiiijiisheti q tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ejip Hokhamwe Ningkun Tiibun Baiqto

²⁰Naishiq munglu shumwi ma jawanli maq wiioqshi ri wiishi she angu na, rawii pha wan jipi lii wa jiha ramiishi ranaiq na, TATIWE raq ngi ma akha nguto,

²¹“Maiqse lei, Ngi raq Ejip mung hokhamwe jaq phum ka tiingoq bukbaiq kang she. Jurmin kra khea maq jop kuq mak dea riimakla jaqlo atsi tiihea miitu pekho maq chüp raüta jopmak dea. Krai mren, thongshi ri nepja shamlotli chang ka riimak.

²²Riita ümchaü sanha, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutiikang: Ngi ka Ejip mung hokhamwe ma wesang. Ngi raq ajaq phum wiinai ka mitiingoq baiqha. Ajaq jaqheati kiimin kiimaq ashi atingoq buk wisheti kriikla asi dongdii. Krai mren, nepja ka ajaq wa hiq niishe mideaki.

²³Ngi raq Ejip mungti ka mang jong tlot li na miwan baiqha.

²⁴Kra latiishe Ngi raq Babilon hokhamwe jaq phum ka ahong ala miishe mitiijaha. Lata inepja ka apaiq jaq niishe mitiishamha. Shatmaq Ngi raq Ejip mung hokhamwe jaq phum ka mitiingoq bukbaiqha. Kiimaq apaiq ka amitsi ma angam angu she miraq. Raüta ajaqtinok makki na mitsai.

²⁵Tengteng. Ngi raq apaiq ningkun ka atijom mirbaiqha. Kiimaq Babilon mung hokhamwe ningkun ka atijong mirkuqha. Ümtiikiiwa Ngi raq apaiq ma inepja ka kuqtiikang, kiimaq apaiq raq kra nepja maq Ejip mung nü na tiinyijiiq, maiqse wiitarü raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

²⁶Ngi raq Ejip mungti ka mangjong tlot li na miwan baiqha. Kiiijiisheti q tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ejekiel 31

Ejip Mung Ka Maisak Chong Maq Shiitonto

- ¹Munglu shumwi ma jawanli maq wiiroq shiri wiishi she angu na kra rawii wa jipi lütsam kiiwa jiha ranaiqshi na TATIWE raq ngi ma akha nguto.
- ²“Maiqse lei, Ejip hokhamwe nai asengi mungmaiqse ma akha chonglaq: Ümningkun ka pinthum henghea! Ngi raq ümniika jamlai rai wa mithapthiha?”
- ³Ümniika Lebanon na Maisak chong ikha, Akü ako thun ajaq nümwa tsomhea, Pechong amun diiluhea ra na phum ka thin li.
- ⁴Kiijaq kham chamtraq pechong tijjong ma, Kiimaq kra dungchang hiqmong na khamraisetiim asi, khamraisetiim raq pechong ka tijjontlo kiimaq rum wa pero miitu khamraisetiim ka tiikitlo.
- ⁵Kriika kham chamtraq maq dungto, Kra chong ka wiita thaq na chongluhea riito. Akü ako thun theahea kiimaq luhea jongto.
- ⁶Phanrap wushi raq akü tsung na achu haito; Rumngamse kong raq achongji na asetiiim nyungtlo; Achong nyam na maiq mung thun niitiitsak ngato.
- ⁷Pechong ka pinthum tsomhea Chongluhea, akü ako thun luhea hea siisaq. Arang thun tsäuhea hiq mong na khamraisetiim na saülili.
- ⁸Shiikeawe sonruk na maisakro rai thapthi chang riimak. Abin asi phan pechong kü ako min atinkhan riimak. Kiimaq atsung jonghea pechong min atinkhan jongmak. Shiikeawe sonruk na pero min atinkhan tsommak.
- ⁹Ngi raq achong ka pinthum tsomhea klokang; Akü ako atsung jonghea raham hiqham. Shiikeawe sonruk Eden pero miimin, Archong tsom ka khunniitsi riito.
- ¹⁰“Ümchaü min, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ümniima chongpha, kra pechong ra na phumda thin lili jongraitlaq kra jamkhiiwa jawantla. Kra chong ka jamkho jong rai wantaq, kai shiikong wanto.
- ¹¹Kra ningkhan, Ngi raq kra chong ka tiishaübaiq kang she. Kiimaq pongmung pengtiwe jaq niishe mikuqbaiqha. Apaiq raq kra pechong ma apaiq ajiq jaqsham wantaq kra phan phan riikhaqli thap raüta mo mitiho.
- ¹²Pongmungti ngamsang phaqtive raq kra chong ka adaq mirbaiq. Raüta mibaiqthü. Kra chong kü thun kiimaq angoq arki atsung thun ka ku akin rap na kiimaq jükhü hiqwii thun na kra mung hamli na mitiideabaiq. Kra chong tsung nyam mong na siti maiq mung thun ka wiita ahin niishe miwa wan.
- ¹³Wushikong ka wa raüta kra hiq na tri daqbaiqtaq chong na minga. Kiimaq rumngam kong ka akü ako phong thaq na mikhumsiq.

¹⁴Riita arningkhan, ümchaü armiiphat sanha, pechong ka chongshi ra min, kham maq ümtinkhan li nyuk raü jiimin, kra chong jongtaq kiikhiika, diiluheä jongmak she, riimakla achong mun ka ra na phumda tleali jong mak she miraq. Kiimaq atinkhan diiluheä ka jongmak she miraq. Tsangshiq wiita atsaikaiti siisaq, maiqse tsaiki tlaq ikha, wulum mung na kaihodamti kong siisaq.”

¹⁵TATI Rakaü Hiqwe raq akha ngutlo, “Ümra ranaiq akhing niiwa pechong ka wulum mung niishe kihotlaq, Ngi raq hiq mong na kham thun sitlaq kriimaq mitlambaiqha. Kriika maaho majü hakhi she miraq. Ngi raq khamrai thun ka ahang mirbaiqha kiimaq khamraisetiim ka tiiki mangshe mirha. Jamkhano ngukla pechong ka tsaikito she. Kra ningkhan, Ngi raq Lebanon pum thun thaq na rathup ranyaq mitiisaüha. Lata rum wa pero thun ka wiita atijung mirbaiqha.

¹⁶Ümtiikiüwa Ngi raq kra chong ka wulum mung na tiikibaiq tiikang, kra then wan trang kriiraq mangjong hiq wa maiqmung thun ka atiikhai rokrok mitiibai. Eden sonruk wa pero thun ka kiimaq tiitsangdada tsea räuta athü thun kra, kham maq chamtraq adung wan Lebanon mung wa wulum mung na kihotaq thun raq kra chong then wan kra chhiraüta pinthum michochisiq.

¹⁷Tsangshiq ka archong rai kongshi maq wulum mung na, tsangshiq ma sinkhu na tsaikitaqti rai she adam misi wan. Kiimaq ümchuwa kra chong nyam mong na sitaq thun ka maiq mung thun na miwanbaiq.

¹⁸“Kra chong ka Ejip mung hokhamwe kiimaq asenginok wiita tlotli. Eden sonruk wa pero thun min archong akha diiluheä kiimaq tsomhea ka riimak. Shatmaq ümchaü sanha, Eden sonruk wa pero ikha, wulum mung niishe mikiho. Räuta ra sapmakti kiimaq re na tsaitaqti kong rai she mipong wan. Arka, Ngi raq ngutiikang,” nguta TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Ejekiel 32

Ejip Mung Hokhamwe Ka Chlaikaü Rai Thapthito

¹Naishiq munglu shumwi ma jawan li maq, wiirqoshi ri wiinai she angu na, kra rawii wa jipi lüroqshi ri liinai na, kra jipi wa jiha ranaiqshi ranaiq, TATIWE raq ngi ma akha nguto,

²“Maiqse lei, Ejip mung hokhamwe ma atsi dada maq hon lam bom chongkuqlaq. Apaiq ma ara Ngi raq tiichong tiikang tsütsa ara akha chongkuqlaq: Ümniika maiq mung thun khuthaq na hangsikaü ikha tiitsamkam laüta jamsha tlaü. Shatmaq ümniika chlaikaü jürai na kham mong na kham ka tiipiipbuk räuta khumtlaq ikha sitlaü. Ümniiraq ümhok maq jürai thun wa kham ka wiita tiingibaiqtläü. Laüta boqtham kham ma tiija baiqtläü. Laüta kham ka tiisheshi baiqtläü.

³Ümtiikiiwa maiq mung thun pahea adam na thungtlaq, Ngi raq ümniika ichiiq mong na tiinyap lata milapha. Lata tsangshiq ma chiiq ka takii niishe mitiihit baiqha.

⁴Lata Ngi raq ümniika hiqsii thung niishe midobaiqha. Lata phanrap phanrii peshap wushi kong kiimaq phanrap phanrii ngamse thun kra misheakiha. Lata ümngam kra mitiiphaqha.

⁵Ngi raq ümmaa phong namraitlaq thun ka ku akin thun nai jükhü hiqwii thun na atsang angii mitiinambaiqha.

⁶Ngi raq ümtiijai ka ku akin thun kra minyam shaq wiiwii kiimaq jüraisetiim thun kra wiita mima shaq wiiwii raübaiq wan ruq mirha.

⁷Ümtiikiiwa Ngi raq ümniika tiithenbaiq tiikang, Ngi raq ra ka apang she mirbaiqha. Kiimaq raiqsaiq thun ka wiita milambaiqha. Kiimaq rashekaü ka phumda jai niishe mitiipaü kiimaq jipi kaü riimin likuq mak she miraq.

⁸Ngi raq ramungtan wa rawüli thun ka wiita mitiimatbaiqha. Lata ümmungtan ka wiita ranyaq tang tang she mitiinyaq baiqha. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantiikang.

⁹“Ngi raq ümnaq tiithenbaiq kang tsütsa ka, maiq mung thun ümniiraq ümni maq tsangshiq mangchong ka jangshi ra min taimaü dongdii mungti thun raq kra tsütsa ka tairaüta pinthum achhang ahang she mikiinyii wan.

¹⁰Ngi raq ümniika jamkho shiithenbaiq kang kra chhi raüta, maiq mung thun ka akii anyii watrangli she miraq. Ümtiikiiwa Ngi raq inepja ka tro tri wit wan tiikang, hokhambi thun ka phiipraq mitsai. Phiipraq rakrak miraq. Ümra ranaiq wa ümniika tsaitläü, tsangshiq tarü maiqmii miisaq miitu atikhai rokrok phiipraq mitsai.”

¹¹TATI Rakaü Hiqwe raq Ejip mung hokhamwe ma akha ngutlo, “Ümniika Babilon mung hokhamwe nepja rai mirngaü haü.

¹²Ngi raq ngamsang phaqtii maiq mung thun wa phenlabi ma tsangshiq nepja thun mitiichatha. Lata ümsengi mung maiqse mitiijiip baiqha. Ümsenginok wiita tlotli kiimaq ümniiraq tiitsakitläü ümjaq na phanrap sitlaq ka wiita thum thum mitiithenbaiq.

¹³Ngi raq üm nyamse kong thun riimtläü ka, kham nyang chang khamchum aweatek kiiwa mijiiipbaiqha. Kra khamchum thun kra tiingiti maiq ka ahü she miraq riimakla nyamsekong raq kham tiisheshiti ka ahüshe miraq.

¹⁴Ngi raq ümkhamchum thun ka atiisang mirha. Krai mren khangri rihea miraq. Kiimaq ümjürai thun ka sanglili hea akok na mitiikiha. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

¹⁵Ümtiikiiwa Ngi raq Ejip mung ka hiqmiq changkhü miishe mitiijabaiqha, kiimaq kiijaq siti maiq ka mitiithenbaiqha, tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

¹⁶Ara atsi dada maq honlam bom chongkuq tiikang arka maajo jümii shi miishe mijaki. Maiq mung thun wa jechakre raq Ejip mung nai kiijaq siti mungmaiqse jiiantaq kra maaho mishinge. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantiikang.”

Wulum Mung

¹⁷Naishiq munglu shumwi ma jawan li maq, wiirroqshi ri wiinai she angu na, kra rawii wa rawii phawan jipi lü na, jikham raroqshi ri rabiingi ranaiq TATIWE raq ngi ma akha nguto.

¹⁸“Maiqse lei, Ejip mungti mungmaiqse pahea maaho hoqlaq. Tsangshiq ka maiq mung thun pahea ningkun jongheanok rai wulum mung na tiikibaiqlaq.

¹⁹Tsangshiq ma akha chongkuqlaq: “Ümniika nanok ahinti thaq na pinthum shamhea ma ngutiisha tiimatläü? Ümniika wulum mung niishe mikiho haü laüta kiijaq ra ahiq sapmakti rai misihaü.

²⁰“Ejip mungti ka redong na tsaitlaqti thun rai mitsai dam. Tsangshiq ka kunli miqchup jiiptaiq miitu nepja ka tiijeshat she.

²¹Srea ajong pinthumbi kiimaq Ejip mungti miitu rekhat wanti thun tsaitaq kriiraq, tsangshiq ka wulum mung maq mitao. Tsangshiq raq akha siitrangto: ‘Ra ahiq sapmakti thun re na tsaitaqtai thun ka ümchaü arjiishe saükito. Kiimaq tsangshiq ka ajiishe bumtlo!’

²²“Asiria mungti phenlabi re na atsaiki thun maakho kiimin kiijaq trotam na riiphongtlo. Tsangshiq thun tlotli ka re na atsai siisaq.

²³Kiimaq tsangshiq machiim phong ka wulum mung na tsäuhea pinthum wang na. Aphenlabi thun tlotli ka re na atsai siisaq. Kiimaq tsangshiq maakho phong ka kriinyung maakho trotam na. Shatmaq akhing ashi na tsangshiq raq atra siti mung ka pinthum tiiphiip jiiptaiq wanto.

²⁴“Elam mung kiimin kiijaq, asengi phenlabi maakho phong ka trotam na. Tsangshiq tarü ka re na atsai siisaq. Kiimaq tsangshiq kunli atho hanhü maq wulum mung na kihoto. Tsangshiq atra siji na maiq tiiphiip wanto. Shatmaq ümchaü ka amaa phong kiimaq jeangaü raütli she sitlo.

²⁵Elam mung ka re na tsaitaqtai thun rai maakho mong na bumtlo. Kiimaq asengi phenlabi atsai rai maakho phong ka kiijaq apaiq tro na. Tsangshiq tarü kunli ka athohanhü kong siisaq. Kiimaq tsangshiq tlotli ka re na atsai siisaq. Tsangshiq atra siji na maiq ka pinthum tiiphiip wanto. Shatmaq ümchaü tsangshiq ka amaa phongli she. Kiimaq jea ngaü räuta sitlo. Nanok ahinti re na tsaitaqtai kharii kra riisha räuta sitlo.

²⁶“Meshekh mung nai Tubal mung kiimin kijiisii, tsang phenlabi thun maakho phong ka trotam na. Tsangshiq ka wiita athohanhü siisaq. Tlotli re na atsai siisaq. Shatmaq man na tsangshiq raq atrati thun ka kai tiiphiip wanto.

²⁷Tsang maa phong ka richü pat na nolajongbi maa phong kai shreng raüta saiqsamtaq ikhiika saiqsam mak. Tsangshiq raq sham chang miirii thun kra tiisam raüta, tsang nepja thun ka tsangkhupo takiq na kiimaq tsangshiq liiq thun ka tsang maa kra pang raq raq raüta saiqsamtaq ikhiika saiqsam mak. Ara srea kong raq atra siji na atra siti thun ka kai tiiphiip wanto.

²⁸“Akha Ejip mungti ka athohanhünok re na jiiantaq kiikhiisii mijiim raüta tiibunlak namtoktok hiq na bumraqraq miraq.

²⁹“Edom mungti thun kiimin kijiisii, tsang hokhambi nai mungtubi rai nongnong maq kiijaq bumtlo. Tsangshiq pinthum nolajongbi kong phenlabi riito. Shatmaq ümchaü ka tsangshiq min athohanhünok re na atsai kra wulum mung niishe bumtlo.

³⁰“Shekhu nü mungti hokhamsetiim thun ka kiijaq, kiimaq Sidon mungti kriimin kijiisii. Tsangshiq ningkun tsa ka akhing ashi na maiq mung na phiipsi rakrak nyamto. Shatmaq ümchaü tsangshiq ka jeangaü raüta re na atsaiti rai hiq mong na, athohanütinok rai kihodamto. Raüta hiq na bumraqraq sitlo. Tsangshiq riimin wulum mung na kaihoti thun kharü riisha dam raüta jeangaü raüta sitlo.

³¹“Re na atsaiti maiq phong kra chhi raüta, Ejip mung hokhamwe nai asenginok phenlabi ma tsitsü riichüm chang lamlu asi miraq,” nguta TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

³²“Ngi raq Ejip mung hokhamwe lümaq atrati thun ka tiiphiip wan kang, shatmaq apaiq nai asengi phenlabi thun ka wiita ajiip mirbaiq. Raüta atho hanhüti thun re na jiiantaqti kriiti rai niitiitsak bumraqraq miraq.” Arka TATI Rakaü Hiqwe raq toqtantlo.

Ezekiel 33

Shiikeawe Raq Ezekiel Ka Kintsongti Ma Shongto

(Eje 3.16-21)

¹ TATIWE raq ngi ma nguto,

²“Maiqse lei, ümnok ümbin ma chonglaq, ümtiikiwa Ngi raq mung na re tiidongtiikang kra akhing na mung raq jamlaiwa riitla. Kra mungti raq tsangshiq phong wa maiq weshi ka tsea raüta kintsongti ma shongtlo.

³Ümtiikiwa apaiq raq re saüwan kra chhitlaq, raüla apaiq raq hiqshongti tarü ma honkam miitu hünong buktlo.

⁴Maiq weshi ra raq hünong tsü ka mitai shatmaq hon lam mak maq siraüla, re ka wa raüta apaiq ka mitsatbaiq, raüla apaiq tsaitaq kha ka akhupo niili midea.

⁵Apaiq tsaitaq kriika apaiq maiqmii shut raüta tsaito. Jamkhano ngukla hünong tsü trang taishat taü maq apaiq ahon lam mak riito. Apaiq raq ahon lam raüka, apaiq ka tsai mak lun chang wa.

⁶Shatmaq, kra kintsongti raq re saü wan kra chhishat taü maq, hünong buk mak raüla, re ka saü wan raüta kra ngarai maiqse thun kra mitsatbaiq. Kra nguraüla, ngarai maiqse thun tsaitaq kra mat kii ka Ngi raq kintsongtiwe khupo na mitiihoha.

⁷“Riita, ümchaü min, maiqse lei, Ngi raq ümniika Israil mung thaq na kintsongti miishe shongtiikang. Ngi raq ümniima honlam bom chongtiikang kra ümniiraq tsangshiq ma tlü chongke ratlo.

⁸Riita, Ngi raq maiq abiwe ka atsai miraq nguta chiiriim lata tiitaitiikang, shatmaq ümniiraq apaiq ma atsii klai raüta akhum tiichhii wan chang wa, chongkuq maü rii haüla, apaiq ka ngarai mong niili mitsai. Apaiq tsaitaq kha ka Ngi raq ümniima minyanha.

⁹Shatmaq, ümniiraq abiwe ma honlam bom chongkuq haü jiila, shatmaq apaiq raq ngarai ka tangruq tang raüta, apaiq ka ngarai mong niili mitsai wan. Shatmaq ümrilung ka atiiwong mirkuq.”

Pumsii Arangho

¹⁰ TATIWE raq ngi ma akha nguto, “Maiqse lei, Israilnok raq jamlai wa ngutlaq kra ümniiraq tsangshiq ma bliiq chongkuq nonglaq: ‘Nashiq ka na ngarai ma riili pattiikai. Kiimaq nashiq raq ashut klo wan kai kra homa holaita sitiikai. Nashiq rilung ka ajamrai she riiwanto. Nashiq ka atra jamkho misi rong i?’

¹¹Tsangshiq ma chonglaq, Tengteng. Ngi, TATI Rakaü Hiqwe ka atra Shiikeawe. Ngi raq ngarai maiqse ashi tsai wan kra rosi mang. Ngi riika apaiq raq ngarai klo kra thaqbaiq raüta atra siwan kli rotiikang. Israil lei, ümniiraq abi kiimungtlaq kra thaqbaiq tlolaq. Ümniika jaram tsai wa rotlaü?

¹²“Riita, ümchaü min maiqse lei, Israilnok ma akha chonglaq. Ümtiikiiwa maiqshaqwe raq ngarai klotlaq, raüla apaiq raq ahea jaqshamtaq kriiraq apaiq ka tiichhilot mak miraq. Kiimaq abiwe raq apaiq raq abi kiimungtlaq kra tsaqki raüla, apaiq ma mo ka tiihomak miraq. Kiimaq maiqshaqwe ashi raq, ngarai la tangho nong raüla, apaiq miisaq ka tiihangkuq mak miraq.

¹³Ngi raq maiqshaqwe ma rilung mikuqha nguta kiqukham mikuqha min ajasham. Shatmaq apaiq raq manna athuk atsom siwantaq kriili hongli miraq nguta tiima raüta, ngarai she la tangho nong raüla, apaiq raq kongkhuji na ümchuwa ahea jaqsham wantaq thun kriika, Ngi raq itsan na thümang she milaq baiqha. Apaiq ngarai thun tangtlaq kriikha na apaiq ka mitsai.

¹⁴Kiimaq Ngi raq maiq ashut klotiwe kiima apaiq ka atsai miraq nguta honlam tsü michong kuqha. Shatmaq apaiq raq ngarai ka tang mak she tsaqki raüla, raüta jamlai wa riikhaqli kiimaq ahea kra shamlamho raüla—

¹⁵bom shiiton, apaiq raq kampho namti jaqwa hupsam phanshi ra namtaq kra miitu shiila raükha kongphiq atiikha kra jangkuq raüla, riimakla apaiq raq ahukho hupsam kra atati ma jangkuq nong raüla, kiimaq apaiq raq ngarai klomak she tsaqki raüla, raüta rilung keti tri raütu kra phan phan shonga wan raüla, apaiq ka tsai mak miraq, shatmaq atra misi.

¹⁶Apaiq raq ngarai ümchuwa klo wantaq kra Ngi raq adii mirbaiqha. Kiimaq apaiq ka atra misi, jamkhano ngukla apaiq raq riikhaqli kiimaq ahea jaq shamto.

¹⁷“Kiimaq namshiqnok raq, Ngi raq jaqsham tiikang kriika riikhaqli riimak nguta ngutlo! Riimak. Kriika riimak. Tsangshiq rilung lamphan riive ka riikhaqli riimak.

¹⁸Ümtiikiiwa kechu maiqse raq ahea jaqsham kra thaqbaiqtlaq, raüta abi jaqsham klohotlaq, raüla apaiq raq ajiq klotlaq kriikha na apaiq ka atsai miraq.

¹⁹Kiimahali, ümtiikiiwa abiwe raq abi jaqsham kra thaqbaiq raüta, jamlaiwa riikhaqli kiimaq ahea jaqsham kriishe shamtlaq, raüla apaiq raq arilung ka tiichhiito ngushat.

²⁰Shatmaq Israil lei, ümniiraq Ngi raq jamlai jaq wa shamtiikang kriika riikhaqli riimak ngutlaü. Ngi raq ümkha ka ümniiraq jamlai jaq wa shamtlaü kriimaq shin lata miphoha.”

Jerusalem Then Tsütsa Saüto

²¹Naishiq ka munglu shumwi ma jawan li maq wiiroqshi ri wiinai she angu na, kra rawii wa jipi lüroqshi na, kra jipi wa jiha rabiingi ranaiq na, Jerusalem wa lun raüta aju wan maiq weshi kra saü wato kiimaq ngi ma chela ka thento she nguta tsütsa ka chongto.

²²Apaiq ka misaüwa shaq na, kriima kongkhu raji na, TATIWE ka ngi rai asi nguta apaiq ningkun heng ka ngi raq sapkang. Anap ranap angu niishe kriiwe ka ngi phana saü wato. Kra akhing niisheti TATIWE raq ngi ma inü maq abom miitu ningkun ka jangkuq nongto.

Israilnok Ngarai Phong

²³ TATIWE ngi ma akha nguto.

²⁴“Maiqse lei, athen arki Israil mung na chela thun na siti mungmaiqse raq akha ngutlo: ‘Abraham ka maiqse weshi li riito. Kiimaq apaiq ma mung ka kunli kuqto. Riita ümchaü nashiq ka maiq pahea she. Kriikha na mung ka nashiq riishe.’

²⁵“Tsangshiq ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa ngutiikang ara chongkuqlaq: Namshiq raq ngam ka wiitijai tam maq lumphaq tlan. Namshiq

raq sumla phra thun shomnoq tlan. Namshiq raq maiq tsat tlan. Jamlai tiima lanto kra mung ka namshiq riishe nguta tiima tlan?

²⁶Namshiq ka nam nepja thun ma tlam tlan. Namshiq raq jamlai wa klotlan thun kriika Ngi ma maiqphai asi. Namshiq loweatek raq maiqchak rai sra tlan. Jamlai tiima lanto, kra mung ka namshiq riishe nguta tsütsit tlan?

²⁷“Tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma honlam bom chongtiikang, tengteng, Ngi ka atra Shiikeawe. Athen arki chela thun na siti mungmaiqse thun ka re jaq na mitsai. Kiimaq hiqshong thun na siti mungmaiqse ka rum wa ngamthaiq kong raq mikaqbaiq. Raüta miphaq wan. Kiimaq ku akin thun na kiimaq chongkhong longsha thun na tiipaüti thun ka thadong raüta mitsai.

²⁸Ngi raq mung ka hiqmiq changkhü ma mitiijabaiqha. Kiimaq tsangshiq raq ningkun jonghea hotiikai nguta ümtinkhan wa shiikong wantaq thun ka wiita athum she mirki. Kiimaq Israil mung wa pum thun ka rum nyamse ngamthaiq pahea sikha maq maiq khumkai maimak she miraq.

²⁹Ümtiikiiwa Ngi raq mungmaiqse ka tsangshiq ngarai khana mo tiihotiikang, lata mung ka hiqmiq changkhü ma tiijabaiq tiikang, kiijiisheti q tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Shammi Bomchong Tairaüta Mung Maiqse Tsantsii

³⁰ TATIWE raq nguto, “Maiqse lei, namshiqnok raq tsangshiq ka chela tro ruk kii thun na riihum raüla, kiimaq tsangshiq jam kilam chong thun maq riihum raüla, tsangshiq raq ümnaq miitu riichongtlo. Tsangshiq liipan na weshi raq weshi ma akha riichongtlo: ‘Nashiq ka kiina warongpha laita TATIWE nübok wa jamlai bomtsi wa saütaq kra taiwa rongpha.’

³¹Krai mren, isenginok ka ümbom chong kra taiwa kongta hushhu ümphana watlo. Shatmaq ümniiraq tsangshiq ma jamlai bom wa chongkuq tlaü kriika tsangshiq raq lang mak. Tsangnübok miika lungwii bomtsi bomtlo. Shatmaq tsangshiq ka sükha rilung lam kra phan raütli sitlo.

³²Tsangshiq ma ümniika ngojo shikuq raüta nokwe shiipeotiwe ikhli, riimakla tororan atsükuq ikhli taitlo. Tsangshiq raq ümbomtsi ka wiita taitlo. Shatmaq tsangshiq raq poshi rase dongdii min lang mak.

³³Shatmaq ümtiikiiwa ümbomtsi thun ka wiita she miku wan, kriika riikhaqli miku wan dongdii, kiijiisheti q tsangshiq raq ngohea dea tsangshiq rai shammiwe ashi dea sito nguta misap wan.”

Ejekiel 34

Israil Mung Rüntibi

¹ TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, Israil mung rümti tuwebi ka tiinamtok tamlaq. Tsangshiq ma riisham bom maq tiithailaq. Tsangshiq ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai mra wa tiho tiikang kra chongkuqlaq: Namshiq ka miqlan she. Israil mung pengti sku rümtibi namshiq ka thenlan she! Namshiq raq maiqmii wokpo kli tiipaotlan. Skusekong ka shiili man.

³Namshiq raq sku nyakpü ka nyangtlan. Sku bin maq ataq khea ka samtlan. Kiimaq skukong wa ahan aphin phinti kra tsea lanta taphaq tlan. Shatmaq namshiq raq skusekong ka ümtiikiimin samhea rüm man.

⁴Namshiq raq atsak adok setiim ahan ajomti ka shiilili man. Atsi asiti ka phumtsiim kuq man. Lanta tihea man. Ahok ajaq atingoq ka job kuq man kiimaq rum na amo amii arkiti thun ka tiijang sheaki man, riimakla amo arki thun ka ritkot kiman. Kra rii na namshiq raq skusekong ka ahai ahii, hak hot laqhot khoti buktiiq wan lan.

⁵Skusekong ka arümti ahü kha maq tsangshiq ka wiita rum na apin riikito. Raüta asea raq tsangshiq ka kaqphaqto.

⁶Kra ningkhan i skusekong ka ku akin thun na kiimaq pum thun na wiita momiikito. Tsangshiq ka mangjong tlotli na wiita tiipin baiqto. Kiimaq tsangshiq ritkot kaiti maiq ka jumin ahü. Kiimaq jurmin tsangshiq riichom ritkaiti ka ahü.

⁷“Riita, ümchaü min namshiq sku rümtikong lei, tai ronglaq, Ngi, TATIWE raq namshiq ma jamlai bom wa chongkuq tiikang ara.

⁸Tengteng. Ngi ka atra Shiikeawe. Namshiq raq ibom ara samhea tiitsang tai ronglaq. Iskusekong ka arümti ahü kha maq rum ngamkong raq kaqphaq hoto. Isku rümtikong raq skukong ka ritkot wan mak riito. Tsangshiq ka maiqmii wokpo tiiphe miitu niili mowanto. Tsangshiq raq skukong ka rüm mak riito.

⁹Arningkhan, namshiq sku rümtikong raq ara ibom chong ara samhea tiitsang tai ronglaq.

¹⁰Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang, Ngi ka namshiq ma wesang she. Ngi raq i skukong ka namshiq wokhong wa anyea she mirhoha. Lata namshiq ka tsangshiq rümti ma ümtiikiimin shong wan mang she. Ngi raq namshiq ka maiqmii wokpo tiiphe miituli ka shong mang she. Ngi raq skusekong ka namshiq jaqkhon mong wa mitiichhii wan ha. Kiimaq namshiq ma tsangshiq ka ümtiikiimin tiikaq phaqaq mang she.

Riikhaqli Sku Rümti

¹¹“Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq namshiq ma chongtiikang, Ngi raq i skusekong ka miliha kiimaq mirümha.

¹²Skusekong ka rum na amii arki wa, sku rümti raq jamkho adam na triichom raüta, rümtlaq kiikha mirümha, Ngi raq skusekong ka kra rawa thung ranyaq

tangtang akhing na jamkho tiipinjin baiqtaq kra wiita barap binrii wa mitriichom wanha.

¹³Ngi raq tsangshiq ka pongmung thun wa mitsuq wanha, lata adam na mitriichomha. Lata tsangshiq shongchang mung kiijaq mishea wan nongha. Lata Ngi raq tsangshiq ka pum thun kiina kiimaq Israil mung na jüserai setiim kiina misheahoha, lata peohea nyiim lungrü wak ram kiina midungha.

¹⁴Ngi raq skukong ka pum thun na nyiimlung rü wak ram heahea kiimaq jükhü hiqwii hiq thung tan thun na misheahoha kiimaq Israil mung na nyiim lung ram thun wiita na nyiim mitiiphaqha.

¹⁵I skusekong ka Ngi raq iwokhong niishe mirüm kom wanha. Kiimaq Ngi tsangshiq tiibum chang hiqba aheahea rit lata tsangshiq ka niitiitsak mitiibumha. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

¹⁶“Rum na miikitaq thun skusetiim ka arit mirkiha. Lata jam na misheawan nongha. Ami atsi tiibuktaq thun kra tsiq maq aphum mirkuqha. Lata ami ba ka khea maq ajop mirkuqha. Kiimaq atsi asiti thun ka atiihea mirkuqha. Shatmaq piitatati thun kra kiimaq ahong alati thun ka atsea mirbaiqha. Jamkhano ngukla Ngi ka riikhaqli tri maq skusekong rümtiwe.

¹⁷“Riita, ümchaü min, i skusekong lei, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chongtiikang, Ngi raq namshiq tarü loweatek kha ka mipphoha. Lata namshiq phong wa aheaheati ka abi phong kiiwa pong na arai mirthüha. Kiimaq skusekong ka chhechhikong phong kiiwa pong na mitsea baiqha.

¹⁸Namshiq phong wa wiijamti ka nyiimlung rü ahea pinthum kra phaqlan tiimin, namtsan ka heamak sitlan. Namshiq raq phaqlot man achan ana nyiimlung rü kriimin hok maq nishishi nilanta tiibibaiqtlan! Kiimaq namshiq raq khamchum khangriri hea kra nyangtlan. Shatmaq namshiq raq nyang man she kham ka hok maq nishishi lanta wiita atiatingi riibaiq tlan!

¹⁹Namshiq raq hok maq anibaiqhan kra i skusekong ahinti ma tiiphaq tlan kiimaq khamchum namshiq raq ji maq nibaiq lanta atiatinghan kra tiinyangtlan.

²⁰“Riita arningkhan, ümchaü min, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, namshiq ma chongtiikang, Ngi raq namshiq ahong ala skukong nai ningkun ajom skusekong liipan wa kha ka apho she mirha.

²¹Namshiq raq skusekong atsi asi titi thun kriika pong na athu aliiq baiq wan nguli thulüqtlan. Lanta skusekong phong kiiwa atsam min tiiphaq lap man maq phai na jobaiq tlan.

²²Shatmaq, Ngi raq i skusekong ka atiiwong mirkuqha. Kiimaq tsangshiq tiihaihi ruqrurq ka tiihaihi mang she. Ngi raq i skusekong ka loweatek kha ka mipphokuqha. Lata skusekong aheahea ka abi kong phong kiiwa pong na atsea mirbaiqha.

²³Ngi raq tsangshiq ma ijaqshise Dawit ikha hokhamwe ashi mishong wanha. Kriiwe raq tsangshiq ka mirüm wan. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka aheawiq maq mirümkom wan.

²⁴Ngi, TATIWE ka tsangshiq Shiikeawe ma mijaha. Kiimaq ijaqshise Dawit ikha hokham weshi raq tsangshiq ka mipeng wan. Arka, Ngi raq ngutiikang.

²⁵Ngi raq tsangshiq rai tong she mishongha. Kra tongshong ramram wokhong maq tsangshiq ka khusang she misi wan. Ngi raq mung wa rum na ngamthaiq kong sitlaq thun ka wiita ajo she mirbaiqha. Krai mren, i skusekong ka rum na nyiimlung rü na nyiip jaqphaq chamtraq haihü songhü miishe bum raüta mihaisiq.

²⁶“Ngi raq tsangshiq ka mishman kuqha. Lata tsangshiq ka Ngi raq asii hiqlam kra tro na mitiisiha. Kiijaq Ngi raq tsangshiq ma rong raa tlaq kra phan phan ra tijun lata mishman kuqha.

²⁷Pechong thun raq atsi mirkuq. Wak ram thun na tsam aheawiq midong man kuq. Kiimaq maiq loweatek ka maiqmii hiqshong na hansang maq mishong wan. Ümtiikiiwa Ngi raq i senginok khachang shumraü kharü thun kra chumbaiq tiikang, lata tsangshiq ka maiqdi sitlaq kiiwa dokda wan lata, wasekong miishe tijatiikang, kijiishetiq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap.

²⁸Thatsang maiqse mung thun raq tsangshiq ka khat raüta tsiiq nai nyam ka sepat lopi ma hophaq wan mak she miraq. Kiimaq rum ngamthaiq kong riimin tsangshiq ka kaq pha q walot mak she miraq. Tsangshiq ka hansang rakhang miishe misi wan. Tsangshiq tiiphiip jiipti maiq ka ahüshe miraq.

²⁹Ngi raq tsangshiq ma hiqpo hiqwin hiqshong she mikuqha. Lata tsang mung na ram ka tiidong mang she mirha. Pong mungti thun raq tsangshiq ka thophi riiqphi shummi mak she miraq,

³⁰Maiq wiita raq Ngi riidea Israilnok ka khupwong kuq tiikang nguta misap. Kiimaq tsangshiq ka i senginok nguta misap. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.

³¹“Ngi raq dunghiq lata rümtiikang, namshiq kata, i skusekong kiimaq namshiq kata i senginok. Kiimaq Ngi ahata Namshiq Shiikeawe,” nguta TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo.

Ezekiel 35

Shiikeawe Raq Edom Mung Ma Mo Mitiho

¹ TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, Edom mung ka tiinamtok tamlaq.

³Tsangshiqnok ma, Ngi TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa ngutiikang ara chongkuqlaq: Ngi ka ümniima wesang, Edom mung wa pum thun lei! Ngi raq ümniika hiqmiq changkhü ma mitiijabaiqha.

⁴Ngi raq ümchela thun ka botkhulai rai mishot baiqha; Kiimaq ümmung ka chongthum ma mitiijabaiqha. Kiijiishetiq ümniiraq Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.

⁵“Ümniika Israil ma miitut wantlii wesang. Kiimaq asenginok ka apaiq then wan ranaiq akhing na, apaiq ngarai khapho atiithum ranaiq na re ma tijiipbaiq laü.

⁶Kra ningkhan, tengteng, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe atra Shiikeawe ara sitiikang wiiwii, ümkha rii ka— atsai chang klishe sitlo kiimaq ümniika hangki lot maü she. Ümniika matwe, maiq tseati, ashut. Kra ningkhan ümniikiimin atsea mirbaiq.

⁷Ngi raq ku akin tonglong Edom mung ka hiqmiq changkhü miishe mitiija baiqha. Kiimaq kra mung lam maq maiq khumti thun ka wiita atsea mirbaiqha.

⁸Ngi raq pum thun ka maiq maa phong miili mitiima baiqha. Kiimaq re na atsai maiq maa phong raq ku akin thun kiimaq jükhü hiqwii thun ka wiita mitiima phong baiqha.

⁹Ngi raq ümniika pattup pat-sa hiqmiq changkhü ma mitiija baiqha. Kiimaq ümchela thun na maiq ka jumin siki nong mak she miraq. Kiijiishetiq ümniiraq, Ngi ardea TATIWE nguta misap haü.

¹⁰“Ümniiraq maiq mung anai Juda mung nai Israil mung ka adam na romshaq raüta, tsang mung wa hiq kriimin nong nong ka ümniirii kiimaq ümhiq shong she nguta tsütsit laü. Ngi, TATIWE ka tsangshiq Shiikeawe nguta ümniiraq sap shat taü maq tsütsit laü.

¹¹Kra ningkhan, tengteng, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe ka atra Shiikeawe ara sitiikang wiiwii, Ngi raq ümtsankhiq tham kra, ümmak shu tsi tham kra kiimaq ümphoq ngeng tsii Israilnok ma thü wan laü kra tham ka Ngi raq ümniima mikuq kang. Ngi raq ümniima mo tiiho tiikang arka ümniiraq tsangshiq ma abi klowan laü kriikha niidea tiihotiikang nguta tsangshiq raq misap wan.

¹²Kiijiishetiq, ümniiraq, Ngi, TATIWE raq ümniiraq Israilnok pum thun kra hiqmiq changkhü miishe tiijabaiq laü kiimaq kriithun ka hiqmiq changkhü ma tiijabaiq wan ka ümnaq arangli nguta chuphit nüphit tsütsit wan laü kriika, Ngi, TATIWE raq ataiha dea nguta misap haü.

¹³Ümniiraq, Ngi ka shummi shaqshaq ngeng wan laüta, ümchuwa bom wan laü kra wiita Ngi raq ataiha siisaq.

¹⁴ TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ngi raq ümniika tiinamtok hiqmiq changkhü ma mitiijabaiqha. Krai mren mangjong tlotli raq ümnaq dea wan laü kra chhi raüta pinthum michochi.

¹⁵ Kriika itachong isengi Israilnok thenkai chhi laüta, ümniika ümtin khan wa chochi laü, kra niq riri siihali, mangjong maiqse kiimin ümnaq thenkai kra chhi raüta michochi. Tengteng, Seir wang wa pum thun kra kiimaq Edom mung ka tlotli hiqmiq changkhü miishe mitiijabaiq. Kijiisheti, maiq wiitarü raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap.”

Ejekiel 36

Israil Mungti Ma Shiikeawe Achu Shiiman

¹ TATIWE raq nguto, “Maiqse lei, Israil mung na pum thun kiima chonglaq, kiimaq tsangshiq raq. Ngi,

² TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma chongke chang tsütsa asi kra samhea mitiitsang tailaq: Israilnok jaqtibi raq kai lachongto raüta akha nguto, ‘Ümchaü ka rathup wa pumthun ka nashiq rii she!’

³ “Ikhla riisham bom maq tiithailaq, laüta, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq jamlai wa ngutiikang ara tiitai chongkuqlaq. Ümtiikiwa, Israil mung tro na siti maiq mung thun raq Israil ka longtaq, raüta jiiwantaq kiimaq Israil mung wa pum thun wa tsiq anyam thun ka tsuq wantaq, kra akhing na tsangshiq tarü raq Israil ka kai shummiito.

⁴ Arningkhan ümchaü tailaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, namshiq pum thun ma kiimaq ku akin thun ma, namshiq jüraisetiim thun nai jükhü hiqwii thun ma, namshiq hiqshong rahai ümchu wa bunlak buncha tiithen baiqtaqti thun ma, kiimaq namshiq hiqmiq changkhü ma atijabaiq chela thun re raq tsiq anyam hiq maq hutse tsuq wantaq, raüta namshiq tro na siti maiq mung thun raq slailiisiqtaqti thun raq ibom chong ara tiitsang taironglaq.

⁵ “Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, I tsankhiq walü henghea kha maq atro na siti maiq mung thun ma, akhek atsidada ka Edom mung khuthaq na ikiq tiidea tiikang. Tsangshiq raq rongtsai wije lam maq kiimaq shummi shaq shaq, tsangshiq raq ihqshong irahai ka jiiwanto. Raüta kra mung wa nyamse rümchang bin ajii thun kra jiiwanto.

⁶ “Kra ningkhan, Israil mung ma riisham bom maq tiithailaq. Pum thun ma, kin thun ma, jüraisetiim thun ma, kiimaq hiq thungtan thun ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, jamlai wa ngutiikang kra tsangshiq ma chonglaq. Tsangshiq raq Israil ka shummi shaqshaq raüta ji maq nishishi riiwanto, kriikha maq, Ngi raq itsankhiq henghea makshu rashe lam maq ara tsangshiq ma ngutiikang.

⁷Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, atitum lata ngutiikang atro na siti maiq mung thun raq jea ka mingaü dongdii.

⁸Shatmaq Israil mung na pum thun na pero thun na ajaq thun minüm wan kiimaq namshiq, isengi Israilnok miitu atsi ango mirkuq nong. Namshiq ka jaqlo liipan niiliche jam na misaü wan han.

⁹Ngi ka namshiq rai pongdam tiikang. Ngi raq namshiq wak thun kra shamsea miitu lam midi kuqha. Tü atsam kra mitiijangha.

¹⁰Ngi raq namshiqnok ka pahea mitiipuchi kuqha. Namshiq ka chela thun na mishong han. Lanta phanrap atiithen arbaiq ka atiihea riilanta mishong wan han.

¹¹Ngi raq maiq nai jam nyamse kong ka pahea mitiipuchi kuqha. Namshiq ka man na lea wantaq pat wa kriithaq na pahea she mitiipu kuq wan ha. Kiimaq namsetiim ka pahea mipu wan. Ngi raq namshiq ka, man na jamkho siwan lan kiikha mitiishong wanha. Kiimaq namshiq ka pattup miitu pinthum chiithe lüwanok ma mitiija wan ha. Kiijiisheti q namshiq raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap han.

¹²Ngi raq Isenginok, namshiq Israilnok ka nammung na mitiijang tsuq wan nongha. Lata mitiishong ha. Kriika namshiq maiqmii hiqshong rahai she miraq. Kra hiq raq namsetiim ka amang alei, songtsi ramtsi ma tiichamchao mak she miraq.

¹³“Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang: Arka tengto. Nanok raq mung ka maiqphaqti bin ajü. Kiimaq tsangshiq kra mung hiqshong ka asaü asetiiim phaqtlo nguta ngutlo.

¹⁴Shatmaq ümchaü sanha, armung bin ajü ka maiqphaqti ka riimak she miraq. Namsetiim ka tsatnyat mak she miraq. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

¹⁵Armung raq maiq mung thun raq apaiq shummiisea ka taisea ngomin ahü she miraq. Riimakla maiq mung thun raq thophi riiqphi apaiq slaliisea ka chhimak she miraq. Armung hiq raq asetiiim thun ka tiitsaimak she miraq. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.”

Israilnok Ma Rilung Anye

¹⁶ TATIWE raq ngi ma nguto.

¹⁷“Maiqse lei, man na Israilnok ka tsang mung na siji na, tsangshiq rilung ashe kiimaq ashut jaqsham wantaq kra lümaq mung hiqkhu rakhu ka tiisheshi baiqto. Ngi raq tsangshiq rilung ka jechakre kheasam bala ashe sitlaq ikha ashe lü wan kang.

¹⁸Ngi raq tsangshiq ma itsankhiq walü heng kra samhea tiisapli tiichamchao wan kang. Jamkhano ngukla tsangshiq raq mung na maiq pahea tsat wanto. Kiimaq tsangshiq raq sumla phra thun shomnoq wanto. Raüta mung hiqkhu rakhu ka wiita tiisheshi baiqto.

¹⁹Ngi raq tsangshiq ka ashut aphit siwan kha na kiimaq ajiq klowan kha na tsangshiq kha ka pholata tiishut baiq wan kang. Lata tsangshiq ka pongmung pahea na nyinbaiq wan kang.

²⁰Tsangshiq ka ümra mung niiwa wa wantaq kiijaq tsangshiq raq i mang asii khushü ka tiijam wanto. Jamkhano ngukla, nanok raq akha ngutlo, 'Arnok arka TATIWE sengi. Shatmaq tsangshiq raq tsang mung ka miimthü chang jakito.'

²¹Kriikha niishe, Ngi raq i mang asii kra tiiwongke chang she saü wanto. Jamkhano ngukla Israilnok raq ümriiba niiwa tsangshiq saü wantaq, kiijaq i mang ka tiibi wanto.

²²"Riita ümchaü min, Israilnok ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq tsangshiq ma jamlai tsütsa chongke chang wa sitlaq kra chong kuqlaq: Ngi raq jamlai jaqsham wa kloho dan tiikang arka, namshiq Israilnok tiiwongke miitu riimak. Shatmaq i mang asii ara tiiwongke miitu klo tiikang. Namshiq raq i mang ka namshiq ümriibaba no siwan lan kra mung na i khushü ka tiijam wan lan.

²³Ümtiikiiwa Ngi raq i mang asii jonglu kra, namshiq raq maiq mung thun na, i khushü tiijam wan lan kra mung thun na, Ngi raq ijaqsham jonghea maq tiichhikuq wan tiikang kiitiikaq, tsangshiq raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang. Ngi raq namshiq ka lang lata, maiq mung thun ma Ngi ka asii dea sitiikang nguta mitiichhikuqha.

²⁴Ngi raq namshiq ka maiq mungtek wa kiimaq maiqhiq tek wa mitsuq wanha. Lata nam mung na hali mitiijang shea wan nongha.

²⁵Ngi raq namshiq khum na kham asii maq mibatha. Lata namshiq raq sumla phra thun noq lanta kiimaq phanrap ashe ashi klo wan lanta, namkhum tiisheshi baiq lan kra, Ngi raq wiita atiisii mirkuqha.

²⁶Ngi raq namshiq ma tsantsii anye she mikuqha kiimaq khutsai min anye she mikuqha. Ngi raq namshiq wanshakshak longkaü tsantsii kra alam she mirbaiqha. Lata ibom taiti tsantsii she mikuqha.

²⁷Ngi raq iwenyi ka namtsan mong niishe mithii kuqha. Kiimaq namshiq raq Ngi raq akuqha tri raütu thun kra nai aming thun kra langwan lanta siwan miitu she milii kuqha.

²⁸Kiijiishetiq namshiq ka, Ngi raq namtitiim ma akuqha mung kiijaq mishong wan han. Namshiq ka isengi ma mija wan han. Ngi ka namshiq Shiikeawe miraq.

²⁹Ngi raq namshiq ka namkhum tiisheshi chang phanrap sitlaq kriiwa mitiichhii kuq wanha. Ngi raq püwong kham ra tü atsam ka heahea tiidong man wan miitu

aming mikuqha. Lata namshiq ka rongboq she mitiijaha. Krai mren, namshiq ma ram ka dong mak she miraq.

³⁰Ngi raq namshiq petsiro ka pahea she mitiitsingo kuqha. Kiimaq namshiq wak ajam thun na tü atsam heahea she mitiidong man kuqha. Krai mren, nammung na ramdong raüta namshiq ka maiq mung thun makki na khushü jam chang ahüshe miraq.

³¹Namshiq raq ümtinkhan wa abi rong arai rüm wan lan kra tsan na mitiitsang han kiimaq ajiq ümtinwa klo wan lan kra tsan na mitiitsang han. Lanta namshiq maiqmii raq ümtinkhan wa ngarai tang wan lan kiimaq ashut klo wan lan thun kra tum lanta, maiqmii nai maiqmii riili she agoq apaiq misaisi han.

³²Israil lei, namshiq raq ara bomtsi ara sap wan ratlo; Ngi raq arthun klo wan tiikang arka, namshiq ka maiqshaq jalanta riimak. Arka namshiq raq jamlai ngarai wa klo tlan kra miitu jeasi ronglaq kiimaq jea ngaü tlan kra nai nam mun juktlaq kra sap ronglaq nguta klo kuq tiikang. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.”

³³TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ümtiikiwa Ngi raq namshiq ka namshiq ngarai bu hotlan kriiwa tiisiikuq tiikang, Ngi raq namshiq ka chela thun kiijiishe mitiisi wan nongha. Lata namshiq ma atiithen arbaiq chela thun kra tiieha hai wan nong jaqsham mikuq kang.

³⁴Maiq loweatek namshiq wakjam ram lam maq khumtibi raq, wakram thun ka rumtang ma ajakai kun she chhi wantlo. Shatmaq Ngi raq namshiq ma kra wakram thun ka thongshi ri hali mitiishamsiq wan nongha.

³⁵Maiq loweatek raq, armung arka man na rumnyangkhi she riito, shatmaq ümchaü ka Eden Sonruk ikhiishe jakito. Kiimaq chela thun ka botkhulai rai shotbaiq raüta tsiiq nai nyam tum ka run wanto, raüta hiqmiq changkhü ma tijabaiqtaq thun kra, ümchaü sanha maiq tup tup she shong wan nongto. Kiimaq chela tro ruk thun ka kiitelong maq thep thep achhechha phan riimak she ruk baiqto nguta mingu.

³⁶Kiijiishetiq, atro na siti maiq mung thun raq, tsangshiq ka re jaq song lunwantaqti thun raq, Ngi, TATIWE riidea atiithen baiqha chela thun kra haihun wan kang. Lata rumtang ma ajakaiwi wakram kra tsam man rü miishe tiija wan nong kang nguta misap wan. Arka Ngi, TATIWE raq kiqkham kuq tiikang. Arka, Ngi raq miklo kuq wanha dongdii. Arka tengteng, Ngi raq miklo wan ha dongdii.”

³⁷TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ngi raq Israilnok ma jangshiri hali, i jaq wa khrum mitiijaü nongha. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka skusekong puchi wan tlaq ikha pahea mitiipu kuqha.

³⁸Chela thun ümchaü botkhulai rai shottlii tiithen baiqtaq thun ka, man na poi akhing na Jerusalem na honglu na take chang skukong phong raq ama

riiphongtlaq ikha, mungmaiqse ka misi wan nong. Kiijiishetiq tsangshiq raq, Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ejekiel 37

Hiqwii Thung Na Maiqrii Phong

¹Ngi raq ikhum na TATIWE ka ngi rai asi nguta ningkun henghea sapkang. Kiimaq apaiq wenyi raq ngi ka rom wan raüta kin hea wea na hiq thung tan ashii maiqrii phong raq ama kiijaq ngi ka dowanto.

²Apaiq raq ngi ka kra hiq thung tan binjü tro kiijaq shea wanto, raüta kiijaq ngi raq maiqrii shin phong ka pahea hiq ama chhikang. Kiimaq kra arii phong ka shinriiq riiq riito.

³Apaiq raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, riita ara maiqrii phong arka maiq atra ma mipo wan lot sha?” Ngi raq trekang, “TATI Rakaü Hiqwe lei, kriika ümniiriili mitrelot haü!”

⁴Apaiq raq nguto, “Ara arii phong kriima riisham bom maq tiithailaq. Ara shinriiqriiq arii phong arma TATIWE bomtsi kra taironglaq nguta chonglaq.

⁵Tsangshiq ma, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq akha chong tiikang nguta chonglaq: Ngi raq namshiq ma tsitsü mithii kuqha, lata namshiq ka atra miishe mitijaha.

⁶Ngi raq namshiq ma arii-tsai nai han-ngam thun ka mithiikuqha, lata namshiq ka han-ngam khü miishe mijop kuqha. Ngi raq namshiq khum na tsitsü mithii kuqha, lata namshiq ka atra miishe mitijaha. Kiijiishetiq namshiq raq Ngi ka TATIWE dea nguta misap han.”

⁷Kra chongtaq kra mren, ngi raq riisham bom maq tiithai kang. Ngi raq bom tiikang liipan niili, ngi raq arii phong ka kang rang kongra trangsea taikang, raüta arii phong ka adam niishe riiche rai wanto.

⁸Ngi raq liirat tiikang liipan niili, arii thun mong na arii-tsai riishe mawanto. Kiimaq han-ngam miishe jop wanto, kiimaq kriithaq na maiq ngam akhü riishe jop wanto. Raüta maiqkhum miishe jawanto. Shatmaq maiqkhum thun na tsitsü ka ahü riito.

⁹Kiijiishe Shiikeawe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, rahai kiima riisham bom maq tiithailaq. Rahai kiima Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq rahai apaiq ka trotam maq haiwan raüta, ara amaa maiqrii phong arma tsitsü heakuq ronglaq. Lanta tsangshiq ka maiq atra kong miishe tija ronglaq nguta aming kuqtlo nguta chonglaq.”

¹⁰Kra ngi ma chongtaq kra phan phan she, ngi riimin riisham bom maq tiithai kang. Kiimaq maiqkhum thun na tsitsü thiikuqto. Kiimaq tsangshiq ka maiq

atrakong miishe jato. Raüta tiido rang raüta chapto. Kiijaq maiq phong ka phentiip jonghea ashi phoqli chang she riito.

¹¹Kiijiishe Shiikeawe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, Israilnok ka ara maiqrii phong akha. Tsangshiq raq ngutlo, tsangshiq ka wiita ashin kaiwi she. Tsangshiq ran phan chang min ahü she. Kiimaq rawiichii miitu tsantsii ran chang jam min ahü she nguta ngutlo.

¹²Kra ningkhan isengi Israilnok ma riisham bom maq tiithailaq. Kiimaq tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, tsangshiq maakho thun ka alin mirbaiqha. Ngi raq tsangshiq ka maakho mong thun wa akhot mirha. Lata tsangshiq ka Israil mung niishe mitsuq wanha.

¹³Ümtiikiiwa Ngi raq isenginok alapbaiq maakho thun kra milin baiqha, lata tsangshiq ka atra miishe mitiijaha, kiijiishetiq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

¹⁴Ngi raq itsi tsü ka tsangshiq miishe mithii kuqha. Lata tsangshiq ka atra miishe mitiija wanha. Kiimaq tsangshiq ka tsang mung niishe mitiishong nga wanha. Kiijiishetiq tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan. Ngi raq ara tsangshiq ma miklo kuqha nguta kiqkham kuq tiikang. Krai mren, Ngi raq ara misham kuqha dongdii. Arka Ngi, TATIWE raq chong tiikang.”

Juda Mungti Nai Israil Mungti Ka Mungtan Ashi Na Mishong Wan

¹⁵ TATIWE raq ngi ma jangshiri hali chongto.

¹⁶“Maiqse lei, pekii ashi lamlaq. Laüta kiijaq ara bomtsi ara waiqlaq. ‘Juda mungtan.’ Kiimaq pekii ashi hali lamlaq. Laüta kiijaq ara bomtsi ara waiqlaq. ‘Israil mungtan.’

¹⁷Kra laütiishe nyeakii wiinai ka ümjaq na akhu nü wiinai ka adam na triichesaq kiishi ikha khontlii maq shamlaq.

¹⁸Ümtiikiiwa namshiqnok raq kra liichum ka jamlai wa tsangshiq ma chonglaq nguta wai raüla,

¹⁹tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, kra nyeakii Israil mung miitu sitlaq kra lam lata Juda mung miitu nyeakii sitlaq krai she adam na mithüha. Nyeakii anai ka lam lata kiishi miili she mitiijaha. Lata ijaq na mishamha.

²⁰“Kra nyeakii wiinai ka ümjaq na shamlaq. Laüta mungmaiqse ma tiichhilaq.

²¹Kra laütiishe tsangshiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, isenginok tlotli mangjong hiq na maiq mung pahea na kihotaq kriiwa, tsangshiq ka adam na mirchom wanha. Lata tsangshiq ka tsangmung niishe mitsuq wan nongha.

²²Lata Ngi raq tsangshiq ka tsang mung na, pum thun kiina mungshi miishe mitiijaha. Tsangshiq ka hokham weshi riilishe mipeng wan. Kiimaq tsangshiq ka

mung anai niika tiikho thiq mak she miraq. Riimakla mungtan anai niika tiikho mak she miraq.

²³Tsangshiq raq tsang khum ka maiqphai asi sumla phra thun maq tiisheshi mak she miraq. Riimakla tsangshiq raq tsang khum ka ngarai maq tiinam mak she miraq. Ngi raq tsangshiq ka lamlu ümchu no ngarai tang wantaq raüta Ngi ka shishe wantaq kriiwa midok wanha, lata wasetiim miishe mitiijaha. Ngi raq tsangshiq ka atisii she mirha. Tsangshiq ka Isenginok she miraq. Kiimaq Ngi ka tsangshiq Shiikeawe she mirha.

²⁴Hokham weshi, ijaqshise Dawit ikha kra tsang hokhamwe miraq. Tsangshiq wiita ka hokham weshi wokhong na adam niishe misi wan. Raüta i thungtri raütu ka tsapkapkap maq milang wan.

²⁵Raüta tsangshiq ka Ngi raq ijaqshise Jakob ma akuqha mung, tsangtitiim siwan chang hiqchü rachü mung kijiishe mishong nga wan. Kijjaq tsangshiq ka pattup pat-sa she mishong nga wan. Krai mren, tsang setiim kiimaq tsang saütiim ka misi wan. Ijaqshise Dawit raq jamkho mung peng wantaq kiikha hokham weshi raq tsangshiq ka pattup pat-sa she mipeng wan.

²⁶Ngi raq tsangshiq rai tong mishongha. Kra tongshong jaqkhaq raü tiipa tiikang kriika tsangshiq ka pattup pat-sa iwokhong na khusang maq misi wan nguta sinkham miraq. Ngi raq tsangshiq ka khusang raxhang miishe mitiishong nga wanha. Lata tsangshiq ka pahea she mitii puchi wanha. Lata i Shomjam ka tsang mung na mithü wanha. Kra Shomjam ka kijjaq pattup pat-sa she misi wan.

²⁷Ngi ka kijjaq tsangshiq rai adam she misi wanha. Ngi ka tsang Shiikeawe miraq. Tsangshiq ka Isenginok miraq.

²⁸Ümtiikiiwa Ngi raq I Shomjam ka tsangshiq rai adam niishe pattup pat-sa miitushe tei wan tiikang, kijiishetiq, mangjong hiq na maiq mung thun raq, Ngi, TATIWE riidea Israilnok ka isenginok miitu tsea wan kang ngutiishe misap wan.”

Ezekiel 38

Gog Ka Shiikeawe Chuntsi

¹ TATIWE raq ngi ma nguto.

²“Maiqse lei, Magok mung na siti maiq mung anai Meshekh mung nai Tubal mung pengtiwe ajong pinthum hokhamwe Gog ka tiinamtok tamlaq. Apaiq ka tiinamtok tamlaq,

³laüta apaiq ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe ka apaiq ma wesang.

⁴Ngi raq apaiq ka khat lata milapha. Lata Ngi raq ngiq apun ikha pun maq akiq kra tlat chhat tiipu thot lata milapha. Lata apaiq ka raümaq khalata mihitha. Apaiq phenlabi thun kriimin kharii maq khalata mihit wanha. Aphenlabi ka

kumrang kong rai nong nong maq, kiimaq phenla miirii sam raüta kumrang thaq na chaoti phenlabi ka ra ma hiq ma achong lot chang riimak miraq. Phenlabi ka loweatek raq liiq wiraq chhaq kiimaq nepja wiraq chhaq miraq.

⁵Persia mungti, Sudan mungti, kiimaq Libia mungti thun ka apaiq rai reraüshi maq pongtlo. Kiimaq tsangshiq tarü jaq na liiq wiraq chhaq kiimaq jinkhuphok phok raq chhaq sitlo.

⁶Shekhu nü mung wa phenlabi rekhatti Gomar mungti nai Beth Togarma mungti ka apaiq rai pongtlo. Kiimaq maiq mung ahin thun wiimin phenlabi ka pahea apaiq rai siisaq pongtlo.

⁷Apaiq ka tijeshat maq khelaq kiimaq aphenlabi ka awokhong na khekham maq misi laq nguta chonglaq.

⁸Rawii luhea sijai na Ngi raq apaiq ka maiq mung ashiti, tsangshiq ka maiq mung pahea na asiwa, adam na tsangmung niishe atijang shea wan, raüta chiq are dong ma haisong ahü sitlaqti nok kra khatkikiq nguta, Ngi raq apaiq ma aming mikuqha. Apaiq raq Israil mung wa pum thun, rawii pahea hiqmiq changkhü ikha maiq asiti min ahü wa, shatmaq ümchaü ka mungmaiqse pahea she siwan nong raüta, maiq hiq tonglong li she kra hiq thun ka mikhat.

⁹Apaiq nai asengi phenlabi thun raq kiimaq apaiq rai maiq mung thun pahea raq apaiq rai pong raüta kra mung ka rathaiq henghea tiimok chhaq bok wantlaq ikha kra mung ka phumthup wantlaq ikha pang wantlii mikhat.”

¹⁰TATI Rakaü Hiqwe raq Gog ma akha ngutlo: “Ümtiikiwa kra akhing she saü wanjiq, ümniiraq abi kiimung ashi she miphoq haü.

¹¹Ümniiraq maiq mung ashi khusang raxhang maq ahai asong jam min ahü maq, sangkaq kaq hea ahea wiq siti, tsangshiq chela thun ka kiitelong maq trotam maq tuk hü mung khatkai miitu re mishun haü.

¹²Ümniiraq chela thun man na atiithen arbaiq kiijaq siti mungmaiqse ka khat laüta wiita mirun baiqhaü, laüta tsangshiq tsiiq anyam thun ka mirun wan haü. Tsangshiq ka maiq mung thun wa atriichom wan nong riito. Kiimaq tsangshiq jaq na jam nyamsekong asi, kiimaq tachong hupsam asi riito. Kiimaq tsangshiq ka mangjong hiq raikhü na maiq mung thun khum chang lamhum thun riikum chang ba na shong ngatlo.

¹³Sheba mungti nai Dedan mungti raq, kiimaq laopanbi Spen mung chela thun na siti raq, ümniima akha miwai, ‘Ümniiraq üm phenlabi thun triitam laü ka armung ara khat laüta, tsiiq anyam tum thun kra rut wan ma ngutiisha triitam laü? Ümniiriika kampho kiimaq chaq, kiimaq jam nyamse kong kiimaq tachong hupsam thun kra run wan laüta hophaq wan ma ngutiisha tiima tlaü?’”

¹⁴Kra ningkhan TATI Rakaü Hiqwe raq Gog ma jamlai bom wa chongtlaq kra ngi ma tiichongkito: “Ümchaü i sengi Israilnok ka hansang maq aheawiq shongngatlaq akhing na,

¹⁵ümniika shekhu nü mung luhea maq, maiq phenlabi phong pahea khunyaq khukhi, maiq mung pahea wa, tsangshiq wiita kumrang thaq na chao raqraq sheaho laüta ümniika tsangshiq khat kai mikihaü.

¹⁶Ümniiraq isengi Israilnok ka rathaiq henghea mung hamli maq thaiq wantlaq ikha mikhat haü. Ümtiikiwa akhing she saüjiiq, Ngi raq ümniika i mung kra khatkai mitiikiha. Ngi raq i mung khatkai tiikitiikang kriika, mangjong hiq na maiq thun sitlaq kriima, Ngi ka juwa kra tiichhike miitu kiimaq ümnaq lümaq Ngi raq jamlai jaq wa shamtiikang kriimaq Ngi ka asii sitiikang kra mitiichhi kuqha.

¹⁷Man na rathup rapha niiphü dongdii, Ngi raq ijaqshi setiim Israilnok shammibi ma, rawiichii akhing na, Ngi raq maiq weshi ra sheaho lata Israil mung ka mitiikhat wanha nguta tiithaikang kriika ümnaq ara ngonang chongkang.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtanto.

Shiikeawe Raq Gog Ma Mo Mitiiho

¹⁸TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ümra ranaiq wa Gog raq Israil mung ka long jiiq, kiitiikaq i tsan ka khiqhea mipbok.

¹⁹Ngi raq i tsankhiq henghea lam maq ara kha toqtan tiikang, kra ranaiq akhing na Israil mung na pinthum henghea hiqjong mimu.

²⁰Ngiq sitlaq loweatek ka kiimaq wushi thun loweatek ka, rum ngamse ngusaq loweatek ajong aran tlotli ka, kiimaq mangjong hiq raikhü na siti maiqse ngusaq tlotli ka Ngi ma hai ma atiikhai watrang rokrok miraq. Pum thun ka wiita atham mirwan. Kiimaq hiqlam thun ka wiita abun mirwan. Kiimaq khetuk thun ka wiita miri wan.

²¹Ngi raq Gog ka phanrap phanrii thawa chamchao tiisaü lata mitiiphiipha. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang. Asengi phenlabi thun raq tsangshiq nepja ka chat rang raüta tsangshiq nai tsangshiq klishe mirjiip.

²²Ngi raq apaiq ka phan phan thup atha tiisaü lata kiimaq phanrap phanrii chiq nai re tiidong lata apaiq ma mo mitiihoha. Rajun henghea düthaü tiijun lata kiimaq tsak-hiiq henghea trok lata, kiimaq kriithaq kiijaq ra wa nyiimwin watu tiisat lata, apaiq khuthaq na nai apaiq rai pongti phenlabi khuthaq na, kiimaq apaiq rai reraüshi maq pongdamti mangjong hiq wa maiqmung thun khuthaq na arthun chamchao ara mitiisaüha.

²³Arthun jaqsham ara lümaq, Ngi raq mangjong hiq na maiq mung thun ma, Ngi ka ajong pinthum kiimaq Ngi ka asii nguta mitiichhi kuqha. Tsangshiq raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.”

Ejekiel 39

Gog Raq Rekhat Tangmak Dea

¹ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Maiqse lei, Meshekh mung nai Tubal mung pengti ajongwe Gog ka tamlaq. Laüta Ngi ka apaiq ma wesang nguta chongkuq laq.

² Ngi raq apaiq ka ponglam nü niishe misheahoha. Lata apaiq ka shekhu nü mung luhea kiiwa sheaho lata, Israil mung na pumthun kiina saüli misheahoha.

³ Kra latiishe Ngi raq aliq ka ajaq jaqpha nü kiiwa mingoq baiqha. Kiimaq aliqsin chü jaqtsi nü na shamtlaq kra mingoq baiqha.

⁴ Kiijiishe Gog nai aphenlabi thun kiimaq apaiq rai re raüshi pongdamti rewe thun ka Israil mung na pum thun kiijaq amaa phong li she mijiim. Kiimaq Ngi raq tsang maa phong kra wushi kong nai rum ngam kong ma mitiiphaqha.

⁵ Tsangshiq ka wak ram bin na jiiim raüta amaa phongli she miraq. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

⁶ Ngi raq Magok mung na wa she mitiikhuk-ha. Kiimaq khamjong chum kii tro mung thun na mungmaiqse ümtum ümmai shong ngatlaq kiijaq wa michaqha. Kiijiisheti q maiqse angu kunli raq Ngi ardea TATIWE nguta misap wan.

⁷ Ngi raq i sengi Israilnok ma i mang asii kra riikhaqli mitiisapha. Kiimaq Ngi raq i mang ka tiibi mang she mirha. Kiijiisheti q mang jong hiq na maiq mung thun raq, Ngi, TATIWE ardea Israilnok Asii Shiikeawe nguta misap wan.”

⁸ TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Ngi raq chongtiikang ranai q kriika tengteng misaüho.

⁹ Israil mung chela thun na siti mungmaiqse ka ki raüta rekhat chang hup asam thun aphong baiqthü thun kra chin ma chaq ma mirchomki. Raüta tsangshiq raq liiq thun, liq thun, liqsin chü thun, piq thun, kiimaq riiwung thun kra riichom raüta wa na michaq. Riita kriithun ka rawii wiimiishi na saüli chin ma michaq.

¹⁰ Tsangshiq raq wak ram wa chin hokai ngomin rarai mak she miraq. Riimakla rum wa chin ma pechong daqkai ngomin rarai mak she miraq. Jamkhano ngukla re raq abaiq thü re khat chang hupsam phong kra chin ma chaq miitu chamtraq asi miraq. Man na jurwa tsangshiq tachong wiira hup asam run raüta hophaq wantaq, kra mungti thun hup asam kriishe Israilnok raq run raüta mihophaq wan.” Arka, TATI Rakaü Hiqwe raq chongto.

Gog Maa Lapto

¹¹ TATIWE raq nguto, “Arthun ara hongtha wan jai, Ngi raq Gog ma apaiq maa lap chang ka Israil mung na maa lapchiim hiq bashi mikuqha. Kriika Amaa Khamjong Chum maq shedong nü wang na Wankhum Tan na miraq. Gog maa

nai apaiq phenlabi maaphong ka kriitan na milap. Kiimaq kra tan mang ka 'Gog Phenlabi Tan' nguta mimang.

¹²Kra maiq maa phong thun saiqsam miitu Israilnok ma rahiq ka jipi lümiishi miraa. Raüta Israil mung ka mitiisii wan nong.

¹³Israil mungti maiq loweatek raq ara maiq maa lap jaqsham ara mikhrum wan. Kiimaq Ngi raq rekhat tang wan tiikang ranaiq na ara jaqsham khrumke wanti tarü ma shreng manto misi wan. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.

¹⁴Jipi lümiishi kra thum jai maq, maiq thun ka pong na tsea raüta, tsangshiq ka Israil mung tlotli na khumshkhum maq bashi na rit wan wan, maiq maa laphü atiichongki thun kra lap kaiti mitiiki. Kra raüta tsangshiq raq mung ka mitiisii wan.

¹⁵Krai mren, tsangshiq ka Israil mung hamli na bashi na rit wan wan she mirit wan. Kiimaq tsangshiq raq maiqrok maiqrii phong ka ümbano humtlaq kriiba ka pekii maq rukshong wan wan miraq. Krai mren maiq maa lap wanti kong ka wa raüta, kra maiqrok maiqrii thun kra riichom wan raüta, Gog Phenlabi Tan na misaiqsam wan.

¹⁶(Kra maiq maa lap chang tho kiijaq chela ashi asi miraq. Kra chela ka phenlabi mang na mithü wan.) Kiimaq mung ka man na jamkho asii siwantaq kiikha asii she hali misi wan nong.”

¹⁷TATI Rakaü Hiqwe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, tlotli wushi kong nai rum ngam kong thun ka barap binrii wa, Ngi raq tsangshiq miitu honglu take ma tiije tiikang kra ngam phaqa wa miitu healaq. Kra phaqsea poi ka jonghea pinthum Israil mung na pum thun na miklo wan. Kiijaq tsangshiq raq ngam miphaq wan. Kiimaq tijai minyang wan.

¹⁸Tsangshiq raq phenlabi maa phong kra miphaq kiimaq mang jong hiq pengti hokhambi thun tijai ka minyang. Tsangshiq tlotli ka skukong aran setiim riimakla sku ransekong riimakla, chhechhi kong riimakla minsäü pongwe phong apüwiq takuqtlag ikha mijiip baiq wan.

¹⁹Riita ümtiikiiwa Ngi raq ara maiq phong ka honglu ataakuq ikha jiiipbaiq tiikang, wushi kong nai rum ngam kong raq, tsangshiq raq atang tang maiqpü thun ka miphaq kiimaq maiq tijai phong tsangshiq raq phetaktak aphe makaiq mibak nyang.

²⁰Ichamrii tro na nga raüta tsangshiq raq ümchuwa tangtlaq kra, kumrang kong ngam kiimaq kumrang thaqa na chaoti phenlabi maa phong kra kiimaq phenlabi rekhatti maa phong kra miphesiq wan. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq toqtan tiikang.”

Israil Mung Mitijong Wan Nong

²¹ TATIWE raq nguto, “Ngi raq maiq mung thun ma i khushü jong ka mitiichhi kuqha. Kiimaq Ngi raq tingting khapho tri raütu ka ningkun aheng maq jamkho sham tiikang kra tsangshiq ma mitiichhikuqha.

²² Kriimiiphat she Israilnok raq Ngi ardea TATIWE tsangshiq Shiikeawe nguta misap wan.

²³ Kiimaq maiq mung thun raq, Israilnok pong mung na munglu shumwi siwantaq kriika tsangshiq raq i man na ngarai pahea tang kha siwanto nguta misap wan. Ngi raq imaklii ka tsangshiq pha nü wa ahin nü niishe müwan kang. Lata tsangshiq ka tsangshiq jaqtinok ma tiishaü baiq kang. Lata tsangshiq ka re ma tiitang kang kiimaq tsangshiq ka re ma tijiipbaiq kang.

²⁴ Tsangshiq raq ashe ashi kiimaq abi klo wantaq kra phan phan, Ngi raq tsangshiq ma thektaq khan khan kuq kang. Kiimaq Ngi raq tsangshiq ka jainong nü maq shungbaiq kang.”

²⁵ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Shatmaq ümchaü ka Ngi Jakob saüsetiim phan, Israilnok ma tihang mangchan she mitiichhi kuqha. Lata tsangshiq ka thongshiri hali pinthum arong awinnok ma mitiija wan nongha. Ngi raq i mang chong asii kra mitiowong wanha.

²⁶ Ümtiikiiwa tsangshiq ka tsangmung na thongshi ri hali khu asang maq shong wantaq, tsangshiq tihaisongti ka jumin ahü she miraq, kijiishetiq, tsangshiq raq Ngi tiishaübaiq wan kha na ümtinkhan chamchao wa riihum wantaq raüta jea ngaü wantaq thun kra wiita she milaq baiq wan.

²⁷ Ngi raq maiq mung thun pahea ma, Ngi ka asii, Ngi raq isenginok ka tsangshiq ma chiqse rewenok mung thun kriiwa, wiita tsang mung niishe mitsuq wan nongha.

²⁸ Kijiishetiq i senginok raq Ngi ardea TATIWE tsangshiq Shiikeawe nguta misap wan. Tsangshiq kra jamkho misap wan ngukla, Ngi raq tsangshiq ka munglu shumwi kong ma tiijabaiq wan kang. Shatmaq ümchaü ka Ngi raq tsangshiq ka adam na hali triitam tsuq wan nong kang. Lata tsang mung na hali tiishong nga wan nong tiikang. Ngi raq tsangshiq phong wa maiq weshi ra dongdii min jai na baiqthü mang.

²⁹ Ngi raq i wenyi ka Israilnok khuthaq na minyuk kuq wanha. Kiimaq Ngi raq imaklii ka tsangshiq phanü wa jainong ka ümtiikiimin shung thü mang she mirha. Arka Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chong tiikang.”

Ejekiel 40

RAWIICHII SHOMJAM SUMLA

(40.1—48.35)

Shiikeawe Raq Ejekiel Ka Jerusalem Na Sheahoto

¹Kra ranaiq ka wiinye wa jiha raroqshi angu ranaiq. Kriika naishiq munglu shumwi ma tsuq wan li maq rawii wiiproq nai ri wiibiingi rawii riito. Kiimaq Jerusalem ka re raq jiiwan li maq rawii wiiproqshi ri wiiblai she angu ranaiq riito. Kra ranaiq ikhum na TATIWE ka ngi rai asi dea nguta ningkun jonghea ikhum na asi nguta sapshat riikang. Kiimaq apaiq raq ngi ka rawang win na dowan saq boq wanto.

²Ngii raq riisham mak maq chhikang, Shiikeawe raq ngi ka Israil mung na sheahoto. Raüta ngi ka pum diiluheea kiijaq thü wato. Ngii raq imakki na jam phong ka pahea chela ashi ikha chhikang.

³Apaiq raq ngi ka aje lin lin niishe shea wanto. Kiijaq ngi raq maiqwe kaü ashi, akhum ka miiki chhai raitlaq ikha achhaiwiq chhikang. Kriiwe raq ajaq na raihi-nairai maq ataq lairap shin chang phita raü ashi shamraü chhikang. Kiimaq lairap shin chang jinkiise ashi kiimin ajaq na sham raü riito. Raüta apaiq ka chela kilamchong kiijaq chapraü chhikang.

⁴Apaiq raq ngi ma nguto, “Tiitsang liilaq, maiqse lei. Samheawiq tiitsang dada tailaq kiimaq Ngii raq ümniima jamlai wa tiichhikuq tiikang kriithun ka samhea shrira liilaq. Laüta tsan na tiitsang thülaq. Jamkhano ngukla ara miitu ümniika arjaq sheahoto. Ümniiraq ümmak maq jamlai wa chhitläü thun ka Israilnok ma chongke chang miraq.”

Shedong Nü Siim Kilamchong

⁵Ngii raq jamlai wa chhikang kriika Shomjam riito. Kiimaq kriika trotam na kiitelong maq aruk riito. Kra maiqwe raq lairap shinchang kii ka ajaq na sham shat riito. Kra pekii ka alu nü na mitar tsam. Kiimaq maiqwe raq ruk ka ashin riito. Kra ruk ka adiilu nü na mitar tsam. Kiimaq ruk ka athea nü niimin mitar tsam riito.

⁶Raütiishe apaiq ka shedong nü kilam chong kiiniishe kihoto. Raüta kiitelong hiqkhu chong phi kiina düwanto. Raüta apaiq raq kilamchong wiithung kra shinto. Kriika atsaü nü na mitar tsam riito.

⁷Kra leawan jai niika maiq wachang lam asi. Kra lam siimkonai wiita niika kintsongti ngachang khok ka atsam tsam chhaq asi. Kra khok thun ka tapshok ikha trotam na ajong nü min kiimaq alu nü min siimblai ri na mitar tsamtsam chhaq. Kiimaq kra khok thun heawea liipan na khetuk ka athea nü na mitar nai ri mitar thiq riito. Kra kintsongti ngachang khok thun kra leawan jai she ka lam asi. Kra lam ka alu nü na mitar tsam. Riita kra lam ka Shomjam mong kiijaq nyap wa chang lam na khok ashi asi kriiqa saüli riito.

⁸⁻⁹Apaiq raq kra khok ka shinto. Shinkiita kra khok ka atsaü ka mitar blai. Kra khok ka kinphai nü maq awalang na lam tiisup she. Kriika Shomjam khok kra tho niishe riito. Kiimaq kra khok ka wang mong nü khetuk ka athea nü na mitarshi shi riito.

¹⁰(Ara lam maq siimhap ri na kintsongti ngachang khok thun arka ajong nü niimin kiimaq alu nü niimin kiimaq kra khok thun heawea na khetuk thun kriimin athea nü niika mren chhaq siisaq riito.)

¹¹Kra jai miishe maiqwe raq kilamchong na nyap wan chang wiithung na lam ka ajong nü na ümtin wa kriishe shinto. Kra lam ka tlotli alu nü na mitar trok ri mitar thiqko riito. Kiimaq kilamchong wiinai heawea na lam ka alu nü na mitar biingi riito.

¹²Kintsongti ngachang khok thun loweatek khaki na khetuk ka diitoq se siisaq riito. Kriika adii lu na sentimitar roq biingingi riito. Kiimaq athea nü na sentimitar roq biingingi riito. (Kra khok thun ka tapshok ikha mitar tsam tsam siisaq riito.)

¹³Kra jai miishe apaiq raq khok ashi jamsiim nü khetuk kriimaq riita wiithung lam kra jinphit raüta konü siim wa khok ashi kra jamsiim nü khetuk kiina saüli kriishe shinto. Kriika mitar roqshi ri mitar nai ri mitar thiq riito.

¹⁴Kiimaq kra wuseno khok kriimiika wang mong Shomjam rinkea keathung kiiniishe donghoto. Apaiq raq kra khok ka shinto. Kriika ajong nü na mitar roqshi riito.

¹⁵Kinphai kilamchong maq shin wan raüta wuseno khok khetuk na saüli lam ka alu nü na mitar roq nai ri mitar biingi.

¹⁶Kra khok thun jamsiim nü wa khetuk thun kiijiika khetuk na kitan pusetiim asi. Kiimaq khok nai khok heawea khetuk thun kiiiii min, kitan pusetiim ka asi. Kiimaq kra khok thun khetuk tap mong nü siim wiithung lam maq khariire siim thun niika taitsi chong thun sumla awat raüta awaiq thü asi riito.

Shomjam Rukmong Rinkea Thung

¹⁷Kra maiqwe raq ngi ka kilamchong lam maq sheaho raüta rinkea thung kiijiishe shea wanto. Kra wangmong rinkea thung ruk mong nü na siim tro na ruk khechong kiijaq tiinap tlü na ahai khok thun ka khok roqtsam asi. Kra khok thun rinkea nü nü ka longpen maq ahai maiqkhum chang lam asi.

¹⁸Kra lam ka kinphai ruk tiikomtam na tapshok ikha haito. Ara kinphai rinkea thung longmaq ahai arka wangmong rinkea thung kra nam ma phanshi diitoq lin lin riito.

¹⁹Kra wang mong rinkea thung kiijaq wachang lam kriika phanshi diilu linlin she. Kra maiqwe raq kinphai kilamchong maq riita wang mong kilam chong na saüli lam ka shinto. Kra liipan na lam ka alu nü na mitar roq biingi riito.

Shekhu Nü Siim Kilamchong

²⁰Kra jai miishe kra maiqwe raq, shekhu nü kilamchong lam kinphai nü maq riita rinkea thung nü na walam kra shinto.

²¹Kintsongti ngachang lam siimhap ri na khok atsamtsam kra, khok nai khok heawea liipan wa khetuk thun kra, kiimaq khok na nyap wan chang khok thun kriika, shedong nü siim kilamchong nai khok thun ümtinkhan jonglu wa, kiitin khan siisaq riito. Kra kilamchong lam tlot li ka alu nü na mitar roqnai ri mitar biingi. Kiimaq lam ka ajong nü na mitar roqshi ri mitar nai ri mitar thiq.

²²Kilamchong na nyapwan chang khok, kitan pusetiim thun, kiimaq khechong na awat raüta awaiq thü taitsi chongsetiim sumla thun kriika shedong nü siim kilamchong khok thun na jamkho kiikha siisaq riito. Ara kilamchong na dü wan chang longpen hiqkhuphi ka phi miishi. Kiimaq anyap wan chang khok ka kilamchong wang mong rinkea thung nü siim na riito.

²³Ara shekhu nü siim kilamchong jin wan jai she ka wang mong rinkea thung na walam kriishe riito. Arka shedong nü kilamchong lam jamkho kiikhiisii riito. Kra maiqwe raq ara kilamchong wiinai heawea wa lam ka shinto. Kriika alu nü na mitar roq biingi.

Shemai Nü Siim Kilamchong

²⁴Kra jai maq, kriiwe raq ngi ka shemai nü siim niishe sheahoto. Kiijaq nainai raq kilamchong lam ashi chhikai. Apaiq raq khok mong thun jam mong nü khetuk thun nai khok mong na nyap wan chang lam kra shinto. Kriika ajong nai alu nü na khok ahin thun kiikha siisaq.

²⁵Kra lam niika ahin khok thun na jamkho kitan pusetiim sitlaq kiikha siisaq asi riito. Kra kilamchong lam ka alu nü na mitar roqnai ri mitar biingi. Kiimaq ajong nü niika mitar roqshi ri mitar nai ri mitar thiq.

²⁶Kra kilamchong na adü wan chang kiitelong hiqkhu phi ka phimiishi. Kiimaq kilamchong tiinap wa khokti kriika kea thung rinkea tiinyi nü na riito kiimaq khok ahin na waiqthütaq kiikha kiijaq khok mong lam maq khariire khetuk siimhapri na taitsi chong sumla ka awat raüta awaiq asi riito.

²⁷Arjiimin wang mong rinkea thung na walam lam asi riito. Kra maiqwe raq ara kilam anai ngoja heawea lam ka shinto. Kra lam ka mitar roq biingi riito.

Wang Mong Rinkea Thung: Shemai Nü Siim Kilamchong

²⁸Kra maiqwe raq ngi ka shemai nü siim kilamchong maq wang mong keathung kiina shea wanto. Apaiq raq kilamchong lam ka shinto. Riikiita ruk phai nü wa kilamchong thun lam ka ümtin wa kiitin khan riito.

²⁹⁻³⁰Kra kintsongti ngachang khok thun, wang mong na nyap wan chang khok, kiimaq khok mong na sitlaq khetuk thun kriika kilamchong ahin thun na ümtinkhan jong lu wa kiitinkhan siisaq. Ara kilamchong lam khok thun arjiimin kitan pusetiim ka asi riito. Ara lam ka alu nü na tlotli ka mitar roqnai ri mitar biingi, kiimaq ajong nü niika mitar roqshi ri mitar nai ri mitar thiq.

³¹Kra anyap wan chang khok ka keathung nü na tiinyi raü riito. Kiimaq khok mong khetuk niika wiithung lam nü siim khetuk kiijaq taitsi chong sumla awat raüta awaiq thü asi riito. Ara kilamchong arjaq adü wan chang kiitelong hiqkhu phi ka phitiichat riito.

Wang Mong Rinkea Thung: Shedong Nü Siim Kilamchong

³²Kriiwe raq ngi ka shedong nü kilamchong lam kiimaq sheaho raüta wang mong rinkea thung kiiniishe sheahoto. Raüta apaiq raq lam ka shinto. Kra lam ka kilam ahin thun jamkho kiikha ajong alu na adam sii riito.

³³Kra kintsongti ngachang khok thun, jam mong na nyap wan chang khok, kiimaq tapmong khetuk thun kiimin khok ahin kilamchong jamkho ajong alu na wiita adam siisaq riito. Kiijaq khok thun na kitanpusetiim thun min asi siisaq, kiimaq jam mong na nyap wan chang khok niimin asi riito. Kra kilam chong lam ka alu nü na mitar roq nai ri mitar biingi. Kiimaq ajong nü niika mitar roqshi ri mitar nai ri mitar thiq.

³⁴Kra jam mong na nyap wan chang khokti ka rinkea thung nü na tiinyi raü riito. Kiimaq kra lam wiilü na tiinyi na khetuk na taitsi chong sumla thun ka awat raüta waiq thüto. Ara kilamchong na düwa chang kiitelong hiqkhu phi ka phi tiichat riito.

Wang Mong Rinkea Thung: Shekhu Nü Siim Kilamchong

³⁵Kra lot jai she maiqwe raq ngi ka shekhu nü kilamchong kiiniishe shea wanto. Apaiq raq kra lam ka shinto, kiimaq kriika ajong alu na kilam chong ahin thun ümtin wa kiitin siisaq.

³⁶Ahinti kiikhiisii hali, kra lam kiijiimin, kintsongti ngachang khok thun, khok mong khetuk thun na aheawiq sumla thun maq tiitsomto, tap mong na nyap wan chang khok, kiimaq khok thun na kitan pusetiim ka asi siisaq. Kra lam ka alu nü na mitar roqnai ri mitar biingi. Kiimaq ajong nü na mitar roqshi ri mitar nai ri athiq.

³⁷Jammong na nyap wan chang khokti ka rinkea thung nü na tiinyi raü riito. Kra lam siim nü khetuk thun na tap mong nü kiijiika taitsi chong thun sumla awat raüta waiq thüto. Ara kilam chong na düwa chang kiitelong hiqkhuphi ka phitiichat riito.

Shekhu Nü Siim Kilamchong Tho Na Jam Thun

³⁸Shekhu nü kilamchong lam kinphai keathung wuseno jam ahai ashi asi. Kra jam mong na nyap wan chang khok kriika rinkea thung nü na tiinyi raü ahai riito. Ara khok na honglu na ataakuq wiipumtam maq wa na chaq chang nyamse maa thun ka kham maq hetlo.

³⁹Ara among na nyap wan chang khok na chamrii ka blai asi. Khok mong na siimko nairi na chamrii ka anainai asi. Arthun chamrii thaq na tiibum raüta

nyamse thun honglu na kechang kra tatlo. Wa na wiipumtam maq chaq chang lo, ngarai miitu take chang lo, riimakla thiitham khatham honglu thun kra arjaq tatlo.

⁴⁰Ara khok kinphai na chamrii ka blai asi. Kriika shekhu nü kilamchong maq siimhap ri na anai nai chhaq thütlo.

⁴¹Kiijaq nyamse thun take chang chamrii thun tlotli ka tiichat asi: Chamrii blai ka khok mong na kiimaq chamrii blai ka rinkea thung kiijaq.

⁴²Kra wuseno jam khok na chamrii blai nyamse wiipumtam maq wa na chaq chang honglu tatlaq kra tiijechang ka longpen kaütiim maq ahai. Kriika adii lu nü na sentimidar roqbiingi kiimaq chamrii raikhü thung ka tapshok ikha trotam na sentimidar roq miishi ri biingi. Honglu na akuq wan nyamse thun ta chang hupsam thun ja apiq thun tlotli ka ara chamrii arjaq siisaq thütlo.

⁴³Kra chamrii thun akii tro tam na tiikop saq saq ahai longpen ka athea nü ka mili mitar roq miishi ri biingi riito. Honglu na kechang ngam thun ka wiita ara chamrii thun arjaq siisaq thü wantlo.

⁴⁴Kra jai miishe apaiq raq ngi ka wang mong rinkea thung kiiniishe shea wanto. Kra wang mong rinkea thung khok na anyap wan chang lam ka anai. Ashi ka shemai nü na tiinyi räü shekhu nü kilamchong tho na tiinap saq ahai. Kiimaq khok ashiti ka shekhu nü kilamchong kra nü na tiinyi räü shemai nü kilamchong tho na tiinap saq ahai riito.

⁴⁵Kriiwe raq ngi ma shemai nü kilamchong nü na tiinyi räü ahai khokti ka Shomjam na jaqshamti ramwebi miitu nguta chongto.

⁴⁶Kiimaq shekhu nü kilamchong nü na tiinyi räü ahai khokti kriika berong-wacha na jaqshamti ramwebi miitu nguta chongto. Ramwebi thun tlotli ka ramwe Jadok saüse phan siisaq. Tsangshiq kli Lewi phan wa TATIWE man na chap räüta apaiq jaqshamti riito.

Wang Mong Rinkea Thung Nai Shomjam

⁴⁷Maiqwe raq wang mong rinkea thung ka shinto. Kriika mitar roq biingi tapshok ikha riito. Shomjam ka kra wang mong rinkea kiimaq shenyap nü siim na riito. Kiimaq Shomjam kilamchong rinkea tiithi ba kiijiika berong-wacha riito.

⁴⁸Kra jai miishe apaiq raq ngi ka Shomjam mong na nyap wan chang khokti kiiniishe sheahoto. Apaiq raq kra anyap wan chang lam kra shinto: kra lam ka atsaü nü na mitar nai ri mitar thiq. Kiimaq ajong nü na mitar miishi riito. Kiimaq kra lam ka siimko nai ri na khetuk asi. Kra khetuk ka athea nü na mitarshi ri mitar thiq.

⁴⁹Kra kilamchong khok na dü wan chang kiitelong hiqkhu phi ka ajong nü na mitar roqshi kiimaq atsaü nü niika mitar trok. Kra kilamchong lam siimhap ri niika toqum kham chong anai asi riito.

Ejekiel 41

¹Kra jai maq, maiqwe raq ngi ka jam mong pinthum khok, Asii khok niishe sheahoto. Apaiq raq kra khok na nyap wan chang lam wiithung kra shinto. Kra wiithung ka atsaü nü na mitar tsam riito.

²Kiimaq ajong nü niika mitar biingi. Kra lam siimhap ri na khetuk ka athea nü na mitar nai ri mitarthiq. Raüta apaiq raq khok kriishe shinto. Khok ka alu nü na mitar roqnai. Kiimaq ajong nü na mitar roqshi riito.

³Raüta apaiq ka tap mong pinthumti khok mong niishe wawanto. Apaiq raq kra khok mong na nyap wan chang wiithung lam kra shinto. Kriika atsaü nü na mitar shi kiimaq ajong nü na mitartsam. Kiimaq kra wiithung lam siimhap ri na khetuk ka athea nü na mitartsam ri mitarthiq.

⁴Raüta apaiq raq khok kriishe shinto. Raüta kra khok ka tapshok ikha trotam na mitar roqshi shi riito. Riita arka khok mong pinthumti kriimin leawan lot jaishetiq riito. Kra lot raütiishe apaiq raq ngi ma nguto, “Ahata Asii Thaq Niimin Asii Pinthum Khok,” nguta chongto.

Shomjam Khetuk Tiinap Na Ahai Khok Thun

⁵Kriiwe raq shomjam wang mongti khetuk kra athea nü na ümtinkhan wa kra shinto. Kriika athea nü na mitartsam riito. Ara ruk khetuk ara khok ma tiijatlii, Shomjam siim hapri na khok aransetiim riilüwantlii maq haito. Ara khoksetiim ka ajong nü na mitar nainai riito.

⁶Ara khoksetiim thun arka tiithong tsamtsam haito. Siimko na khok roqtsam siimko na khok roqtsam riito. Shomjam kinphai ruk kriika hiq tiinap niika athea. Shatmaq rathong kiina saüwan wan ka ruk ka api linlin tiipi haito. Kriika khok thun süwan chang wiithung kriika khetuk kriili da ma tiija saqsaq miitu haito.

⁷Krai mren maiq raq alu maq Shomjam kra lü raüla, Shomjam ruk kriika hiq maq tiichap wan raüta rathong thongtsam kiijaq saüli ka ruk ka athea nü na mren chhaqli tiichhitlo. Ara Shomjam kinphai ruk khechong arjaq siimhap ri na khoksetiim haitaq kra tlea niishe kinphai nü siim na khok setiim kiijaq maiq düwa chang kiitelong hiqkhu raükom ikha ahai anai jong riito. Siimko na ashi siimko na shi. Krai mren hiqthong maq riita rathong thongshiti kiijaq kiimaq rathong thongtsam ngoja kiina saüli maiqdüwa chang haito.

⁸⁻¹¹Ara kinphai wa ruksiim na ahai khoksetiim kra khetuk kriika athea nü na mitar nai ri mitar thiqthiq riito. Ara khoksetiim thun arjaq maiq wa chang kilamchong ka Shomjam shekhu nü siim na ashi kiimaq shemai nü siim na ashi kilü ka anai riito. Kiimaq ngi raq Shomjam tro siimhap ri na kiitelong wiithung pongthong ahai ajong nü na mitar nai ri mitar thiq ahai asi chhikang. Kra wiithung ka hiq maq mitar tsam ra na riito. Kra wiithung ka khoksetiim wiithung krai siimshi maq tri haito. Kriika Shomjam khetuk ruk krai trisaq na ahai riito.

Ara rathong wiithung nai ramwebi sichang jam khoksetiim kra heawea liipan na kinphai wiithung asi riito. Kra kinphai wiithung ba ka Shomjam lü kra tiiphan phan na ajong nü na mitar roqshi riito.

Shomjam Maq Shenyap Nü Siim Wa Jam

¹²Shomjam maq shenyap nü siim jai na hiq abin bashi alu lin na asi. Kiijaq jam ashi asi. Kra jam ka alu nü na mitar roq blai ri biingi. Kiimaq ajong nü na mitar roqtsam ri mitar biingi. Kra jam kiitelong khetuk ka trotam na athea nü na mitar nai ri mitar thiq riito.

Shomjam Tlotli Ajong Alu Na Atin Riito

¹³Kra maiqwe raq Shomjam siim tro ka shinto. Kriika alu nü na mitar roq biingi riito. Kiimaq Shomjam jamcha nü siim kriimaq shin wan raüta keathung kra tleaphok shenyap nü siim na hiq ruk na saüli ka mitar roq biingi riito.

¹⁴Kiimahali Shomjam rinkea nü na abin ba kra tliitat na siimhap ri maq shin kiita mitar roq biingi ngi sii riito.

¹⁵Kiimaq apaiq raq Shomjam ka shenyap nü siim na saüli siimhap ri maq wutsi rani kiimin tiihamtlii raüta shinto. Kriika mitar roqbiingi riito.

Shomjam Tlotli Ngusaq Na

Shomjam mong wa rinkhokti kiimaq Asii Khok kiimaq Asii Pinthum Khok

¹⁶khetuk thun kriika wiithung maq riita kitan pu thun kiijaq saülili tapshok ikha pe pen api setiim maq ahai siisaq riito. Ara kitan pu thun arka khea maq apang baiq amai.

¹⁷Kiimaq Shomjam jam mong khetuk thun kriika wiithung maq ra nü na kilam chong thaq na saüli li kriika wiita hamli na tsomhea awaiq angon waiq raüta haito.

¹⁸Kra awaiq angon thun sumla phong kriika taitsi chong thun kiimaq cherubim sumla thun awat raüta waiq thüto. Taitsi chong thun kriika cherubim sumla maq tiihea tiihea raüta, khok thun khechong tlotli tiimii khiiqto. Kra cherubim thun ka kaüshi thea ka phi anainai:

¹⁹siimko niika maiq theaphi. Kra siimti ka taitsi chong phanü na nyiraü riito. Kiimaq siimko nü ka hangsikaü theaphi riito. Kriiti theaphi ka konü siim na taitsi chong ashiti phanü na tiinyi räü riito. Khechong tlotli na akha siisaq haito.

²⁰Akha siisaq wiithung maq pha wan raüta, kilamchong thun thaq kiina saülili haito.

²¹Asii Khok kilam chong kham chong thun ka shokblai siisaq riito.

Pe Maq Ahai Berong Wacha

Asii Pinthum Khok mong na nyap wachang khaki niika hupsam phanshi asi.

²²Kriika pe maq ahai berong-wacha ikha. Kriika adü lu nü niika mitarshi ri mitarthiq. Kiimaq ajong nü niika mitarshi. Kra akii tro na kham chong thun, kiimaq kham jichong thun, kiimaq kra akii tro thun ka pe maq siisaq ahai. Maiq we raq ngi ma, “Arka TATIWE man na tiitoshat maq thü chang chamrii,” nguta chongto.

Kilamchong Thun

²³Ara Asii Khok mong na nyap wan chang wiilam thung lam sup wan kiijaq kilü ashi asi. Kriimaq Asii Pinthum Khok kriijaq nyap wan chang wiilam thung sup wan niika kilamchong ashi hali asi.

²⁴Kra kilü wiinai kriika among ba maq lin wan saq saq kilü anai nai maq atihong.

²⁵Khechong thun na taitsi chong thun nai cherubim sumla thun awat raüta waiqtaq kiikhiisii, Asii Khok kilü chong thun niimin taitsi chong thun nai cherubim sumla thun ka awat raüta waiq thüto. Kiimaq anyap wan chang khok kra kilam chong kinphai niika pepen maq apen rat siisaq riito.

²⁶Ara khok khetuk siim thun niika kitanpu setiim asi. Kiimaq khetuk thun ka taitsi chong sumla thun khat waiq raüta tiimiikhiiqto.

Ezekiel 42

Shomjam Tho Na Jam Anai Asi

¹Kra jai maq maiqwe raq ngi ka Shomjam rinkea thung na sheaho raüta Shomjam maq shekhu nü siim na jam ashi asi kiijaq sheahoto. Kra jam ka Shomjam maq shemai nü siim na jam ashi kra tho niili riito.

²Ara jam ka alu nü na mitar roqbiingi kiimaq ajong nü na mitar roq nai ri mitar biingi.

³Ara jam siimko nü ka Shomjam siim nü kiina tiinyi raü riito. Arka Shomjam keathung nü wa hiq ka ajong nü na mitar roqshi hamtlo. Kiimaq siimko nü kriika kinphai nü ruk keathung lamjong nü kiina tiinyi raü riito. Ara jam arka thongtsam na ahai. Rathongti ka hiqthongti jam kriima phanshi jainong linlin na tiisot wan wan raüta haito.

⁴Ara jam shekhu nü siim niika maiqkhum chang lam ashi ajong nü na mitar biingi kiimaq alu nü na mitar roqbiingi riito. Ara lam nü arjaq khok thun kiina nyap wan chang lam ka asi riito.

⁵Ara jam wa rathong wa khok thun kriika thongjam ba jam wa khok thun nai hiqthongti jam wa khok thun kra nam ma phanshi aran lin lin riito. Jamkhano ngukla kra diikiq thong wiinai kriika phanshi kinphai nü na tiisot wan wan raüta ahai riito.

⁶Ara jam khok thun arka tiithongtsam wiita ri wa kiitelong wuthung thaq kriijaq tiichap wan wan raüta ahai riito. Kriikha na kra keathung na jam ahin thun na kiitelong toqum kham thun ka shongtaq kiikhiika shong mak.

⁷⁻⁸Hiq tiinap na ara jam ka kinphai nü khechong kriika mitar roqnai ri mitar biingi ka kiitelong maq ahai riito. Arka jamlu wa thiqko riito. Kiimahali kra thiqko wa jam pan mitar roqnai ri mitar biingi sitlaq kra jiimin khok thun ka asi riito. Kiimaq rathong tiisupti kiijiika jam wiilü na khok thun ka asi siisaq riito.

⁹⁻¹⁰Ara khok wiinai takiq na, ara jam shedong nü siim tiisup na, jam rinkea thung na kaihochang khetuk phahotlaq kiijaq, kinphai nü keathung na kaihochang lam kilam ashi asi riito. Shomjam maq shemai nü siim kiiji min ara chongtiikai jam akhiisii jam ashi asi. Kriika Shomjam shenyap nü siim tiinap tho niili riito.

¹¹Ara chongtiikai jam khok thun rin nü nü arjiika maiq khum chang wiithung lam asi. Arka shekhu nü siim na jam khok thun kiijaq haitaq kiikhiisii riito. Arjam ka ajong nü niimin adam, alu nü niimin adam. Kiimaq ahai ahun kiimin thangshi maq alo ikha haito. Kiimaq kilamchong thun kiimin adam siisaq haito.

¹²Ara khok thun takiq na shemai nü jam siim na kilamchong ashi asi. Kriika shedong jam siim khetuk tiisup phaho chang ba kiijaq haito.

¹³Kra maiqwe raq ngi ma nguto, “Ara jam wiinai arka asii. Ara jam wiinai arjaq TATIWE man na chap wati, ramwebi raq asii pinthum honglu thun kra phaqsiiq tlo. Ara khok thun arka asii, kha maq ramwebi raq asii pinthum ngam rea thun ka arjaq thütlo: rai awong honglu thun nai ngarai miitu honglu ngam thun kra, riimakla thiitham honglu akuq thun kra thütlo.

¹⁴Ümtiikiiwa ramwebi ka Shomjam na jaqsham wa watlaq raüta tsangshiq ka kinphai rinkea kiina kaiho rotlaq, tsangshiq raq TATIWE shiilili jaqsham na samtlaq miirii thun kriika ara khok thun mong na thüthü raa dongdii. Tsangshiq raq khea ka ahin samho raütiitiq nokwe riitam tlaq rinkea mong niishe kai chang miraq.”

Shomjam Kinphai Ruk Tro Thun Shinto

¹⁵Ümtiikiiwa kriiwe raq Shomjam wang mong keathung kra shinlottaq, apaiq raq ngi ka shedong nü kilamchong lam kiimaq kinphai na sheahoto. Raüta apaiq raq ruk phai wa hiq kriishe shinto.

¹⁶Apaiq raq lairap shin chang jinkii kra lamto. Raüta shedong nü siim ruk kra shinto. Kriika 250 mitar riito.

¹⁷⁻¹⁹Kra raütiishe apaiq raq shekhu nü siim kra shinto, kiimaq shemai nü siim kra shinto, kiimaq shenyap nü siim kra shinto; riikiita siim tsam ri wa alu nü na 250 mitar siisaq riito.

²⁰Krai mren, kra ruk siim thun wa hiq ka alu nü na tsingblai thun ka mitar 250 siisaq riito. Ara ruk armaq jamlai wa asii phan kriika jamlai wa siimak phan kriiwa pong na rai thütlo.

Ejekiel 43

TATIWE Ka Shomjam Na Sikai Jangki Nongto

- ¹Kriiwe raq ngi ka shedong nü na tiinyi raü kilamchong kiina sheahoto.
- ²Kiimaq kiijaq ngi raq Israilnok Shiikeawe asi chhainyii makse chat-hit chhaitlaq kra shedong nü maq chhai wan tlo chhikang. Shiikeawe bomtsi kiqhang riinya watrang ka khamjong chum phom blun riinya trang tlaq ikha taikang. Kiimaq hiq ka makse chat-hit chhaitlaq kriiraq liliim wanto.
- ³Ara riisham makchhi arka man na Shiikeawe raq Jerusalem tiithenkai kitaq lak na kiimaq ngi raq Chebar Rai kii maq chhikang kiikha riito. Kiijiishe ngi ka hiq na bumki tlii riikang.
- ⁴Kra makse chat-hit chhairai tlaq liliim ka shedong nü kilamchong maq nyap wanto raüta Shomjam mong na liwanto.
- ⁵TATIWE wenyi raq ngi ka ra na dopot dowanto. Raüta wang mong keathung kiiniishe shea wanto. Kiijaq ngi raq Shomjam ka TATIWE khushü ngao liliim raq ama wanwishe chhikang.
- ⁶Kriiwe ka ngi rai adam na kiijaq chipto. Kiimaq ngi ma TATIWE raq Shomjam mong maq ngi rai akha bomto:
- ⁷“Maiqse lei, Ngi hokham ngacho ka arjaq. Ngi ka arjaq Israilnok rai misiha. Lata tsangshiq ka pattup pat-sa miitu she mipeng wanha. Israilnok mungmaiqse raq kiimaq tsangshiq hokhambi raq jiimin, i mangchong asii arka ahin phra thun shomnoq raüta riimakla, tsang hokhambi maa thun ka lap raüta tiishe shi mak she miraq.
- ⁸Hokhambi raq tsangshiq hokham jam kilam thung thun nai tsang hokham jam kilam da thun ka i Shomjam kilam thung nai i Shomjam kilam da thun rai khariire na siisaq haito. Kra ningkhan naishiq liipan niika khetuk riili raitlo. Tsangshiq raq i mang asii ka tsangshiq raq ümtinkhan wa maiqphai asi klo raüta tiisheshito. Kriikha niishe Ngi raq itsankhiq tsi ma tsangshiq ka tiithenbaiq kang.
- ⁹Ümchaü tsangshiq raq ahin phra thun ka shomnoq mai mak she kiimaq tsang hokhambi maa thun ka arwa lambaiq raa dongdii. Tsangshiq raq kra klo raüla, Ngi ka tsangshiq rai pattup pat-sa adam na misi wan damha.”
- ¹⁰Kiimaq TATIWE raq tiitho chongto, “Maiqse lei, Israilnok ma Shomjam miitu bom ka chongkuqlaq, kiimaq tsangshiq raq kra haihun sürii kra aheawiq maq

mishrira liilaq. Raüta tsangshiq raq jeasi chang ashut thun klo wantaq kra miitu tsangshiq mijeasilaq.

¹¹Kiijiishe tsangshiq raq jamlai wa sham wantaq kra miitu, tiijeasi wan raüla, tsangshiq ma Shomjam haihun sürii wantaq kra liichum ka tsangshiq ma aheawiq tiikho laüta chongkuq laq: kra sürii, anyap wan chang kilamchong thun kiimaq kinphai na dongho chang lam thun, kra ajong alu na asham thun kra, kiimaq phanrap among na hup asam thun ka jamkho thüshantaq thun kra, kiimaq thung alai thun nai tri raütu thun kra chongkuqlaq. Arthun ara tsangshiq miitu awaiq laüta thülaq. Krai mren tsangshiq raq phanrap hup nai sam thun ka jamkho thüshantlaq, kiimaq arthun tri ka jamkho lang wantlaq kra misap laq.

¹²Arka Shomjam tri raütu: Shomjam trotam na sitlaq, hiqlam khupo thun kra kunli ngamrea hiq phu kiimaq asii siisaq.”

Berong Wacha

¹³Berong wacha ka ajong na alu na shin kiita achu riito. Ara shintaq arka Shomjam shinchang kriimaq shinto. Berong wacha atiichap wan chang ba achongtong ba wa hiq ka trotam na hiq ka atsaü nü na sentimitar roqbiingi kiimaq ajong nü na sentimitar roqbiingi khat raüta haito. Kiimaq kra khattaq kii kinphai nü tro niika adii lu na sentimitar roqnai ri biingi kiitelong maq akop raüta haito.

¹⁴Berong wacha hiq tiinap wa arangchong maq tiichap pha wan raüta, adii lu nü na mitarshi kriika lamkiq thongti riito. Kriithaq wa rathongti ba akii maq süpha wan raüta trotam na athea nü na sentimitar roqbiingi maq kopto. Arka adii lu nü na mitarnai riito. Arthaq wa rathongti kriimin akii maq süpha wan raüta trotam na athea nü na sentimitar roqbiingi maq kopto.

¹⁵Ara atiisup rathongti, honglu na akuq thun kra wa na chaq chang ba kriimin adii lu niika mitarnai riito. Berong wacha akhupo thung wa tapshok na arong ikha tiitsong raqraq blai kriika akhupo wiithung kra nam ma diilu lin.

¹⁶Berong wacha khupo thung kriika tsingblai riito. Siimblai ri na ajong ka mitar trok rok siisaq riito.

¹⁷Artakiq wa thongshiti ajam ba ti kriimin trotam na tsingblai riito. Siimblai ri na mitar miishishi. Arka akii trotam na tsingblai adii lu nü na sentimitar roqnai ri biingi maq akop. (Kiimaq achongji na asiim trotam na wuche lam ka ajong nü na sentimitar roq biingi.) Berong wacha na dü wan chang hiqkhu ka shedong nü siim na riito.

Berong Wacha Kra Shiikeawe Ma Kiinong Kuqto

¹⁸TATI Rakaü Hiqwe raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, Ngi raq jamlai wa chongtiikang tiitsang tailaq. Ümtiikiwa berong-wacha ka haijiq, ümniiraq

nyamse honglu na ataakuq kra arjaq wa na chaq laüta kiimaq ngam tiijai maq nei laüta kiinongke chang.

¹⁹Lewi phan wa Jadok saüse phan wa ramwebi kriili ngi man na wa raüta Ngi shiilili jaq misham wan. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq aming kuq tiikang. Ümniiraq tsangshiq ma ngarai miitu honglu kechang ka minsäü pongwe arese ashi mikuq haü.

²⁰Laüta ümniiraq kra ngam tiijai wa wiijam lam laüta, berong-wacha tapshok blai na arong blai kiijaq minei haü. Kiimaq berong-wacha ahea wea thong na minyat haü. Kiimaq akii tro thun na minyat haü. Akha ngam tiijai maq nei laüta berong-wacha kra asii miishe mitiija haü. Kiimaq asii hupsam miishe mikiinong kuq haü.

²¹Ümniiraq minsäü pongwe ngarai honglu na ataakuq kra lamho laüta shomjam maq kinphai na alu na, hiq bashi dadüdü atsea thü hiq ba kriijaq wa na michaqbaiq haü.

²²Kriimaq napjai ranaiq na ümniiraq chhepongwe ashi nyeajokjok hea adü na jamlai kojo min ahü kra lamho laüta ngarai miitu honglu na mitaakuq haü. Laüta kra ngam tiijai maq berong-wacha kiijaq minsäü tiijai neilaü kra phan phan minei haü. Laüta berong-wacha ka mitiisii haü.

²³Ümtiikiiwa ümniiraq kra jaqsham kriishe milot haü, minsäü pongse are se ashi kiimaq skuse se arese ashi kra lam laq. Kriika anai wiita khum ka nyeajokjok, adü na jamlai kojo min ahü kra milamho haü.

²⁴Laüta kra wiinai ka ikhaki na milam wan haü. Ramwebi raq kra ngam thaq na shumtai maq mibat. Raüta wa na Ngi ma honglu na wa maq michaq.

²⁵Arka ümniiraq ranaiqtek ra miishi na saüli, chhechhi ashi, minsäü pongwe ashi, kiimaq skuse arese ashi ka ngarai miitu honglu na mitaakuq haü. Arthun wiita ka nyeajokjok hea adü na jamlai kojo min ahü riichang.

²⁶Ramwebi raq ra miishe na saüli ara berong-wacha ka tiisii wan chang. Raüta kiinongke wan chang kiimaq alang miitu tiijeje she thü chang.

²⁷Ümtiikiiwa kra liipanshi kriishe thumjiiq, ramwebi raq mungmaiqse miitu kra berong-wacha na wa maq chaq chang honglu kiimaq rintii-honglu thun kra ta raüta kewan chang. Kiijiishetiq Ngi ka namshiq tarü rai tsan ahea miishe misiha. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.”

Ezekiel 44

Shedong Nü Kilamchong Ka Jamkha Lang Changwa

¹Kriiwe raq ngi ka shomjam maq shedong nü siim kinphai ruk kilamchong jai binjü kiiniishe sheahoto. Kra kilü ka tiisshaq shat riito.

²Kiimaq TATIWE raq ngi ma nguto, “Ara kilü arka tiishaq shat miili thüchang. Arka ümtiikii jiimin di mai mak. Maiqse ka ara kilam chong armaq khum shiim maimak. Jamkhano ngukla, Ngi, TATI Israilnok Shiikeawe ka armaq nyap wan kang. Arka tiishaq shat maq thüchang.

³Shatmaq tiina, hokhamse juwa mung pengti sitlaq kriiwe riika ikhaki na wa raüta asii dung ka phaqsea wa mimai. Apaiq ka kilamchong lam kiimaq wa raüta jam mong lam anyap wan chang khok lam kriimaq dongho chang miraq.”

Shomjam Mong Na Lomwa Dam Miitu Thungtri

⁴Kiimiishe kriiwe raq ngi ka shekhu nü kilamchong lam maq shea wanto. Raüta Shomjam wang mong rinkea thung kiina shea wanto. Riita ngi raq kiimaq liikangta TATIWE Shomjam ka apaiq asi chhainyii makse chat-hit liliim raq wiita ama chhai wanto. Kijiishe ngi ka hiq na ku wantlii bumsaq bumki kang.

⁵Kiimaq TATIWE raq ngi ma akha nguto, “Maiqse lei, ümmak maq jamlai wa chhitläü kiimaq ümni maq jamlai wa taitläü, kriithun ka wiita tiitsang dada tsan na thülaq. Ngi raq ümniima Shomjam maq lang chang thungtri nai aming thun kra chongkuq pha. Tsan na tiitsang dada thülaq, ara Shomjam na maiq ümriiti thun wa tiinyap wantla kiimaq kinphai na tiidonghotla kiimaq ümriiti thun wa tiinyap mak.

⁶“Ikiqkhii sruti Israilnok ma chonglaq, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, tsangshiq raq imak liina maiqphai asi ümchuwa sham wantlaq kra Ngi raq ninlot mang she.

⁷Tsangshiq raq pong mungti atho hanhütibi kiimaq Ngi aming lang makti maiq phan ka, Shomjam na Ngi ma nyamse honglu na ataakuq ngampü nai ngam tijai kuqtläq akhing na Shomjam mong na tiiwa damtlo. Raüta wiita tiishe baiqto. Raüta isenginok raq Ngi raq tongshong raütu akhakuqha kra akha maiqphai asi jaqsham raüta tri raütu ka jin wanto.

⁸Tsangshiq raq i Shomjam na asii tri maq jaqsham wan arang ka howan mak dea. Shatmaq tsangshiq raq sham chang kra pongmungti ma khoti tiisham wanto.

⁹“Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, tantan maq ngutiikang, maiq juwa atho hanhüti pongmungti, jurwa Ngi aming lang makti, ka i Shomjam na tiiwa mang she. Pongmungti Israilnok rai siti kra dongdii min tiiwa maimak.”

Lewi Phan Raq Ramwe Jaqsham Maimak

¹⁰ TATIWE raq ngi ma nguto, “Lewi phan wa juju riwa, Israilnok abiti thun rai adam maq Ngi ka miimthü raüta sumla phra thun shomnoq wantaq, kriiti thun ka Ngi raq mo mitihoha.

¹¹Tsangshiq raq Shomjam kilamchong thun na kintsong jaqsham nai Shomjam wa lai hin jaqsham thun arangho kla mimai. Mung maiqse raq honglu akuq wan nyamse wa maq chaq chang nai honglu na kuq wantlaq nyamse thun kra take

wan kra shamke ka mimai. Kiimaq tsangshiq ka maiqmii jaqsham maq mungmaiqse ka shiilili chang.

¹²Shatmaq tsangshiq raq Israilnok miitu sumla phra thun shomnoq wan jaqsham kuq wanto, raüta Israilnok ma ngarai tiitang wanto, kriikha na Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq, atiitum lata toqtantiikang, tsangshiq ma mo ka tiho raa dongdii.

¹³Tsangshiq raq Ngi ka ramwe ma ja raüta shiilili mai mak. Riimakla Ngi miitu jamlai phan wa asii hupsam sitlaq kra tho na walot mak. Kiimaq Asii Pinthum Khok kiijaq walot mak. Arka tsangshiq raq i maklii na maiqphai asi jaqsham klo wantaq kriikha mo tiho tiikang.

¹⁴Ngi raq tsangshiq ma Shomjam wa jaq maq sham chang laihin jaqsham kra kuq tiikang.”

Ramwebi

¹⁵ TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Shatmaq Lewi phan wa Jadok saüse weraü wa ramwebi thun riika, Israilnok mungmaiqse abiti thun raq Ngi ka miimthü raüta sumla phra shomnoqkai kihotaq akhing niimin, tsangshiq ka iwokhong na siraüta tsapkapkap maq Ngi shomnoq wan Shomjam na jaqsham wanto. Arningkhan ümchaü, tsangshiq raq Ngi ka mishilili kiimaq ikhaki na chap raüta, Ngi ma ngampü honglu nai tiijai honglu kra wa na michaq.

¹⁶Tsangshiq kli she i Shomjam mong na nyap wa raüta, Ngi ma hongluke chang berong-wacha kiijaq jaq misham wan kiimaq shomjam na noqku kra milii wan.

¹⁷Ümtiikiiwa tsangshiq ka Shomjam mong na nyap wan chang wang mongti kilamchong kiijaq nyap wantlaq, tsangshiq raq raihi-nairai khea miirii kra sam chang. Tsangshiq raq Shomjam wang mongti kiijaq ramwe jaqsham tlaq akhing na nai Shomjam wa jaqshamtlaq akhing na, tsangshiq khum na miirii ka unirai maq ataq khea sam maimak.

¹⁸Tsangshiq khum na ralam dong mak chang miitu, tsangshiq raq raihi-nairai khea khuphop phop chang kiimaq bannin khea longpen samchang. Shatmaq shinket pa ka mai mak.

¹⁹Tsangshiq ka Shomjam kinphai keathung kiina mungmaiqse tiichang ba kiina mikiho shaq na, tsangshiq miirii Shomjam mong na jaqsham lam maq samchang kriika akelai riichang. Raüta kra khea thun ka asii khok thun kiijaq thüthü ratlo. Raüta tsangshiq ka laihin khea samho raütiitiq kai chang miraq. Arka tsangshiq asii miirii kriimaq mungmaiqse ka shiithen mak chang miitu chongtlo.

²⁰“Ramwebi raq tsangshiq khu ka loktam maq sibaiq min maimak kiimaq tsangkhu ka luhea tlu min maimak. Tsangshiq raq tsangkhu ka riikhaqli thi raüta thü chang.

- ²¹Ramwebi raq Shomjam wang mong rinkea kiijaq nyap wan ma, jamlai phan spiqtai jiimin nyang maimak.
- ²²Ramwebi phong wa jurmin maiq junshu nyung ka lam maimak. Apaiq riika Israilnok sheare wa junsang kli lam chang. Riimakla ramwe atsaiki manti nyung kriili lam chang.
- ²³“Ramwebi raq isenginok ma jamlai wa asii, kiimaq jamlai wa siimak, kra tseatsiiq wan kra tlangke ratlo. Kiimaq jamlai phan wa asii, alang mimai, kiimaq jamlai phan wa, apii lang mai chang kra tseatsiiq wan kra shrinke ratlo.
- ²⁴Ümtiikiiwa maiqse liipan na khü akha dongkitlaq, ramwebi raq kha ka i thungtri maq kha ka riikhaqli phoke ratlo. Tsangshiq raq Shiikeawe raq akuq kuk amei, poi awii thun ka, Ngi raq akuqha thung nai lai kra phan phan lang wan ratlo. Kiimaq tsangshiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq ka asii maq lang ratlo.
- ²⁵“Ramwe ashi riika, maiqmaa ka sham raüta akhum ka ashe ma tiijabaiq maimak. Kriika apaiq ma anyung nai awe wa ashi shi, riimakla asetiiim phong wa ashi ra, riimakla aphu lo ano lo, riimakla asheanyung maiq ma wahü riita kham kham dea jiili.
- ²⁶Apaiq ka akhum tiisiilot jai min, apaiq raq ramiishi hali khenong ratlo.
- ²⁷Kra lot jai sheti q apaiq ka Shomjam rinkea wang mongti khok na nyapwa nong mimai. Raüta akhum kra tiisii miitu honglu kewa chang. Kra lot jaitiq apaiq raq Ngi ka Shomjam maq mishiili wan lot. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chongtiikang.
- ²⁸“Ramwebi ma tachong hupsam ka ara ramwe jaqsham arli. Arka Ngi raq Israilnok miitu kuqkang. Arka tsangshiq raq maiq pat pat shi maq riita pat shi na saü wan wan, tsangshiq riili sham wan chang. Tsangshiq raq Israil mung na tachong hupsam rüm wanlot mak. Tsangshiq ma ratlaq kriika Ngi arli she.
- ²⁹Rai nai wong honglu thun, ngarai honglu thun kiimaq thiitham honglu thun kra tsangshiq ramwebi rii tü adung. Kiimaq tsangshiq raq Israil mung na Ngi rii pong na rai raüta thütlaq kriithun ka tsangshiq raq tao chang.
- ³⁰Ngi ma ahea pinthum tsamwi poi na honglu kuq wan tlaq kra, kiimaq Ngi ma phanrap honglu kuq tlaq kra ramwebi rii miraq. Mungmaiqse raq winsii lumtlaq akhingtek na tsangshiq raq apha shaqti ka ramwebi ma honglu na kechang. Kiimaq tsangshiq jamkun na Ngi achu shiiman misi wan.
- ³¹Ramwebi raq apaiq tsaitsai atsaiki wushi ngam, riimakla apaiq tsaitsai atsaiki riimakla ngam anok raq kaq raüta atsaiki ngam ka pha q raamak.”

Ezekiel 45

Mung Wa TATIWE Rii Hiqshong

¹Ümtiikiiwa mung wa hiq kra maiqphan liipan na riichumtlaq, manshi ka TATIWE rii TATIWE ma kiinongke chang. Arka alu nü na kilomitar roqshi ri kilomitar nai ri athiq riichang. Kiimaq ajong nü na kilomitar roqshi. Kra hiq ba tlotli ka asii hiq ba.

²Ara hiq ba arwa Shomjam hai miitu ka ajong alu tsingblai trotam na mitar 250 riichang. Ara hiqba ara trotam na hiq ka ajong nü na mitar roqnai ri mitar biingi asi riichang.

³Ara hiq ba arwa khoko bashi alu nü na kilomitar roqshi ri kilomitar anai kiimaq ajong nü na kilomitar biingi kriika ashin raüta pong na arai thübaiq chang. Kriiba kijiika Shomjam, asii pinthum ba kra misi.

⁴Arka Israil mung na asii hiqshong ba ma mija. Arka TATIWE Shomjam na jaqshamti ramwebi sichang pong na athiiq raüta athübaiq. Arba arjiika ramwebi sichang jam thun kra haichang miraq kiimaq Shomjam jamkhü kra süwan chang miraq.

⁵Kriiwa khoko hiqphu kriika Shomjam na jaqshamti Lewi phan sichang miitu miraq. Kiimaq Lewi phan sichang chela thun asi miraq.

⁶Asii hiq ba kra jai niishe ka, hiq ka bashi hali pong na rai thüchang. Alu nü na kilomitar roqshi ri kilomitar anai kiimaq ajong nü na kilomitar nai ri kilomitar athiq. Kriika Israilnok mungmaiqse wa juwa kiijaq siwa lungwiitlaq, kriiti siwa miitu mithü.

Hokhamse Miitu Hiqshong

⁷Mung pengti hokhamse miitu min hiq ka thiiq chang. Asii binwiiq ba kriimaq shenyap nü siim hiq trai kriimaq phaho raüta, shenyap nü binwiiq hiq trai ka Mediterenian khamjong raikii kiina saüli miraq. Kiimaq shedong binwiiq hiq trai kriimaq phaho raüta Israil mung shedong nü binwiiq hiq rai kiina saüli miraq. Krai mren kriiba binwiiq hiq jong kriika Israilnok maiq phan phanshi ma achumkuq hiqshong ka ajong alu nü na ümloq wa kloq miraq.

⁸Ara binwiiq arka Israil mung na mung pengtiwe hokhamse sitlaq kra rii athiiq miraq. Krai mren apaiq raq asenginok ka jamsha raa mak she. Riishatmaq kriiwa chantlaq mung wa hiq thun ka Israilnok mungmaiqse maiq phan ümchuwa kra miitu she miraq.

Mungtuwe Raq Langchang Thungtri

⁹TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Israil mung pengti mungtubi lei, namshiq raq ngarai pahea tang wan lan! Namshiq mungmaiqse tsatta tlan kra kiimaq mungmaiqse ka ji maq nishishi haihü tlan kriika tsaq rongliishe. Jamlai wa tri na riikhaqli kiimaq tingting kra klo ronglaq. Namshiq raq isengi Israilnok ka maiqmii hiqshong rahai na kriiwa ahin na joiibaiq maimak she. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq chong tiikang.

10“Maiqse wiitarü raq riikhaqli tok nai riikhaqli kappe kra sham raüta lang ratlo:

11“Lairap hupsam shinriiqriiq phan shinchang tok ka epha kriika akhamlai hupsam shinchang tok bath krai mren riichang. Riita riikhaqli athapthi wan chang tok mang ka homar tok. Kriika akha miraq: 1 *homarshi ka =10 epha =10 bath miraq*

12“Riita namshiq raq tok langtlan kriika akha riichang: 20 *gera ka =1 shekel* 60 *shekel ka =1 mina*

13-15“Namshiq raq honglu kewan ka akha ke wan chang miraq: Bunwong juttlan kiiwa: thaproqtrok wa thapshi kechang Jaili juttlan kiiwa: thaproqtrok wa thapshi kechang Olip tsitsai tiikittlan kiiwa: tsabum shishi wa tsabum shi kechang (Arthun arka bath tok maq shin ronglaq: 10 *bath ka = 1 homar = 1 kor*). Sku 200 Israil mung na sangphii tiiphaq wak ram ashi na dungtlaq kriiwa: 1 ashi ashi kechang. “Namshiq raq rai awong honglu thun kra kechang. Wiipumtam maq wa na chaqtlii chang jam nyamse honglu thun, kiimaq rintii honglu kechang nyamse thun kra kewan chang. Kra riihan jitiq namshiq ngarai thun kra midii kuq. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq aming kuq tiikang.

16“Israil mung na siti mungmaiqse kunli raq arthun honglu arka mung pengti hokhamse kriima ke wan ratlo.

17Apaiq raq arthun ara chomke miitu arang hochang: wiipumtam honglu kechang nyamse thun, wong-honglu kechang thun, kiimaq spiqtai-honglu kechang thun kra. Arthun arka Israil mung tlotli miitu honglu kechang. Arka Jinye Poi thun na, Asii Niitiitsak Ranaiq thun na, kiimaq poi ahin thun na kechang. Kiimaq apaiq riika ngarai-honglu thun kechang thun, wong-honglu thun kechang, wiipumtam maq chaqtlii nyamse honglu thun kra kechang, kiimaq rintii-honglu kechang thun kra, Israil mung ngarai tiisii wan miitu kechang.”

Israilnok Poi Thun

(Ats 12.1-20; Lew 23.33-43)

18 TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Rawii phawan jipi lü kiiwa jiha ranaiq shi angu ranaiq na, Shomjam kra tiisii wan miitu minsaü pongwe ashi nyeajokjok jamlai ami atsi ahü kra ünniiraq honglu na ta chang.

19Ramwe raq ngarai miitu ataakuq honglu ngam tiijai kra lam raüta, Shomjam kilam chong pumpat wiinai kiijaq, berong-wacha tapshok rong blai kiijaq, Shomjam wang mong rinkea kilam kham chong thun kiijaq tiijai ka nei chang.

20Kiimaq kra jipi lüwa ramiishi ngo ranaiq na maiq ashi ra raq hemak lam maq riimakla, sap mak lam maq ngarai tangtlaq kriiti miitu ara chongtiikai akhiisii honglu ka kewan chang. Akha klo haüla ünniiraq Shomjam ka asii maq mithü haü.

²¹“Rawii phawan jipi lüwa jikham raroqshi ri rablai angu ranaiq, namshiq raq Tiichhiiwan Poi kra milang phaho han. Ramiishi na saüli maiq loweatek raq winsii ka pi maq shohü maq lum lanta miphaq han.

²²Kra poi apha wan ranaiq na mung pengti mungtuwe raq, minsäu pongwe ashi ka apaiq maiqmii ngarai miitu, kiimaq mungmaiqse ngarai miitu honglu na take chang.

²³Kra poi ramiishi poitlaq kra liipan na apaiq raq ranaiqtek TATIWE ma minsäu pongwetiim miishi kiimaq sku pongwetiim kaü miishi nyeajokjok, ami atsi ahü kra ta raüta honglu na wiipumtam maq chaqtlii honglu na kechang. Kiimaq apaiq raq ranaiqtek chhechhi chhepongwe ka ngarai miitu honglu na take chang.

²⁴Minsäu pongwe ashi kiimaq sku pongwe ashi takuqtlaq kra rai kaüshi khu na püwong win wa litar roqshi ri miishi ri athiq kiimaq oliptsi tai wa litar tsam kra honglu na kechang.

²⁵“Lamjap Tiip Poi ka jipi lümiishi angu na jikham raroqshi ri rabiingi ranaiq poi phaho tlaq kra akhing niimin, hokhamse raq wranaiqtek ramiishi na saüli kra chongtiikai akhiisii honglu ka mikuq, ngarai honglu, kiikhiisii hali wiipumtam maq chaqtlii honglu, kiimaq wong honglu nai olip tsi tai honglu thun kiimin honglu ka kiikhiisii mikuq.”

Ezekiel 46

Mungtuwe Nai Poi Klo

¹ TATI Rakaü Hiqwe raq ngutlo, “Shomjam wang mongti rinkea na shedong nü kilü ka jaqshamtlag ratrok liipan niika ashaq raüta thüchang. Shatmaq Asii Niitiitsak Ranaiq na nai Jinye Dong Poi akhing niika adi raüta thiichang.

²Mungtuwe ka kinphai keathung kilam maq wa raüta ara kilam maq minyap wan. Raüta kilamchong kham chong tho kiijaq chap wa chang. Kra liipan bala ramwebi raq apaiq raq akuq wan wiipumtam maq chaqtlii honglu thun nai rintii honglu thun kra wa na michaq. Mungtuwe riika kra kilamchong kiimaq chap raütli Shiikeawe ka shomnoq chang. Raüta apaiq ka kinphai na kaiho nong chang. Kra kilü ka raji niisheti q shaqnonq chang.

³Asii Niitiitsak Ranaiqtek na nai Jinye Dong Poi akhingtek na mungmaiqse ka ara kilam chong arjaq rinkea na thung raüta kaütsrong na bum raüta TATIWE ka shomnoq chang.

⁴“Mungtuwe raq Asii Niitiitsak Ranaiqtek na TATIWE wiipumtam maq chaqtlii honglu thun ka sku aransetiim trok kiimaq sku ala ashi, ke wan chang. Kriithun ka wiita nyeajokjok jamlai ami atsi ahü siisaq riichang.

⁵Apaiq raq sku ala kaüshi honglu kuqtlaq kriirai püwong win ka litar roq hi ri miishi ri athiq kiimaq skuse aranse kuqtlaq kriirai skuse loweatek khum na

apaiq raq jamlai phan kewan rowa kra kewan chang. Apaiq raq ara wong-honglu kuqtlaq tek kriirai ka olip tsai litar tsam ke wan chang.

⁶Jinye Dong Poi niika apaiq raq minsaü saüre pongwe ashi, sku aransetiim trok, kiimaq sku alashe ashi thun wiitarü nyeajokjok jamlai ami atsi ahü siisaq kechang.

⁷Minsaü saüre pongwe ashi kiimaq sku ala ashi honglu kuqtlaq kriirai ka, püwong win ka litar roqshi ri miishi ri athiq, kiimaq skusetiim kuqtlaq kriirai ka sku loweatek rai mungtuwe apaiq raq aroro kra ke chang. Ara wong-honglu kuqtlaq kra aweatek na olip tsai ka litar tsam ke chang.

⁸Mungtuwe raq apaiq ka jamkho wang mong kilam chong lam maq nyap wantaq, kra lam phan phan kinphai na dongho nong chang.

⁹“Ümtiikiiwa mungmaiqse ka poi akhing na TATIWE shomnoq wa watlaq, shekhu nü kilam maq nyap wanti ka noqku lot jai shemai nü kilam miishe kinphai na dongho chang. Kiimahali mungmaiqse shemai nü kilam maq nyap wanti ka noqku lot jai shekhu nü kilam miishe kinphai na dongho chang. Maiq jurmin apaiq nyap wan chang kilü kriimaq kinphai na jangho maimak. Shatmaq anyap wachang kilam maq khariire kilam kriimiishe apaiq ka kinphai na dongho ratlo.

¹⁰Mungtuwe kiimin mungmaiqse ümtiiko nyap watlaq kiitiikiitiq nyap wan chang. Kiimaq ümtiikiiwa mungmaiqse dongho tlaq kiitiikaq dongho chang.

¹¹Phaqsea poi ranaiq thun akhing na kiimaq kukkuk memei poi akhing ranaiq na wong-honglu ka litar roqshi ri miishi ri athiq riichang. Kriika loweatek minsaü pongwe ashi riimakla sku ala ashi kuqtlaq kriirai kechang. Kiimaq skuse aransetiim kuqtlaq kriirai ka honglu kewantiwe apaiq raq aroro ke wan chang. Olip petsitsai ka litar tsam, ara chongtiikai wong-honglu kuq wantlaq ariirai kewan chang.

¹²“Ümra akhing niiwa mungtuwe raq maiqmii tsantsii maq TATIWE ma wiipuntam chaqtlii honglu, lo rintii-honglu kewan tiimatlaq, wang mong rinkea na nyap wa chang shedong nü kilam kra apaiq ma midi kuq. Apaiq raq honglu ka Asii Niitiitsak Ranaiq na jamkho kuq wan tlaq kiikha kewan chang. Kiimaq apaiq kinphai na donghori kilü ka ashaq riibaiq chang.”

Ranaiqtek Honglu

¹³ TATIWE raq nguto, “Ranaptek wiishi skuse nyeajokjok jamlai ami atsi min ahü ka TATIWE ma wiipuntam chaqtlii honglu ke chang. Ara honglu ka ranaiqtek kechang.

¹⁴Kiimahali bunwong wongwin ka kilogram anai ka litarshi olip tsai rai adam na shot raüta honglu na kechang. Riita TATIWE ma ara honglu kewan tri arka pattup pat-sa lang wan ruq riichang.

¹⁵Skuse, bunwong wongwin, kiimaq oliptsai honglu ka TATIWE ma wranaptek pattup pat-sa kuq wan ruq riichang.”

Mungtuwe Nai Apaiq Tachong Hiq Phu

¹⁶TATI Rakaü Hiqwe raq aming kuqtlo: “Mungtuwe raq ahig phu kiiwa bashi ra ka asetiim phong kiiwa ashi ra ma, kongphiq ke kuq raüla, kriika ase ma ajamkun tachong hupsam ma mija.

¹⁷Shatmaq mungtuwe raq apaiq raq mung peng wan tlaq akhing na, awokhong na siti asengi maiq ahinti ma hiq phu phushi ra kuq raüla, ümra akhing niiwa Hupsam Jangke Rawii akhing she saüwa jiiq, raüla kra hiqphu ka mungtuwe ma jangke nong chang hali miraq. Kriika apaiq rii dongdii. Apaiq nai asetiim riili kra hiqphu ka pattup miitu tachong hupsam ma mirüm wan lot.

¹⁸Mung pengti mungtuwe riika mungmaiqse jaq wa, juwe tachong hupsam li jiimin lamho mai mak. Apaiq raq asetiim ma pheakuq tlaq hü ahig phu thun kriika, apaiq rii achumkuq hiq sitlaq kriiwiili pheake chang. Arka apaiq raq isenginok phong wa juwe hiq phu li jiimin nyeaho raüta shiikeng leng wan maimak.”

Shomjam Tashong Khok Thun

¹⁹Kiijiishe maiqwe raq ngi ka wangmong rinkea kilamchong shemai nü siim na sitlaq kiijaq khok thun kilü ka shekhu nü na tiinyi raq raq sitlaq kiina kaichang kilam chong kiina sheahoto. Riita ara khok thun arka asii khok siisaq, ramwebi sichang. Kiijaq apaiq raq ngi ma khok thun maq shenyap nü siim kiina hiq bashi ka ajaq maq tiichhi kuqto.

²⁰Raüta akha nguto, “Ramwebi raq arba arjaq ngarai miitu nyamse honglu ataakuq riimakla thiitham honglu ataakuq thun kra arjaq lumtlo. Kiimaq bunwong wongwin honglu na akuq kra arjaq lumtlo. Arka asii honglu ngamrea thun kriika kinphai wa rinkea thung kiina lamho maimak kha maq arjaq klotlo. Kiijaq lamho raüla maiqse ma atiihai chang asi.”

²¹⁻²²Kra jai miishe apaiq raq ngi ka kinphaiti rinkea thung kiiniishe sheahoto. Raüta apaiq raq ngi ma kra kinphaiti rinkea ruk tapshok blai ba kiijiika aran lin rinkea asi riito. Kra keathung thun kriika alu nü na mitar roqnai kiimaq ajong nü na mitar roqshi ri biingi.

²³Ara khok thun arka khoktek na khok ka trotam na longmaq ahai khetuk siisaq. Raüta khetuk kriiqaq tiinap saqsqaq na ahai tapkhu wachaq chang asi.

²⁴Kra maiqwe raq ngi ma chongto, “Arthun arka tashongkhok thun. Shomjam na jaqshamti jaqshi setiim raq mungmaiqse raq akuq honglu ngam thun ka arkhok thun arjaq lumtlo.”

Ezekiel 47

Shomjam Mong Maq Adong Khamraise

- ¹Maiqwe raq ngi ka Shomjam kilamchong kiina hali tiijang shea wan nongto. Kilamchong takiq kriimaq kham ka dong raitlo. Raüta kham rai kok ka Shomjam rinkea shedong nü na kihoto. Kra khamrai ka Shomjam maq shemai nü siim kriimaq kiho raüta berong-wacha maq shemai nü siim maq kham ka kihoto.
- ²Kra maiqwe raq ngi ka Shomjam wangmong rinkea kiiwa shekhu nü kilamchong kriimaq sheahoto. Raüta ngi ka shedong nü na tiinyi raü kilamchong kiinü na sheahoto. Kiijaq ngi raq khamraise ashi ka kilamchong maq shemai nü siim kiimaq kihotlo chhikang.
- ³Apaiq jaq na lairap shinchang pekiise shamtlaq kriimaq, khamraise jükok jümai nü na kihotlaq kra phanphan shedong nü nü kiina mitar shibiingi shinto. Raüta apaiq raq ngi nangnga khamraise jükhü kihotlaq kra phan phan rapholaq nguta thaüto. Kham ka rapho kangta ijidang na saüli li rapho kang.
- ⁴Krai jai miishe hali apaiq raq khamkok ka mitar shibiingi hali shinnongto. Kra riikiita kham tsaü ka ilakü na saüli she riito. Kiimaq apaiq raq mitar shibiingi hali jükok kra phan phan shin nongto. Kiijiishe kham ka ichhüpii na saüli she riito.
- ⁵Kiimaq apaiq khamrai kok kra phanphan mitar shibiingi hali shinnongto. Kiimiishe khamrai kok ka tsaü hea she, jimaq rap lot mang she riikang. Kriika hok maq rap chang ka riimak she, kham ka awai raüta rapchang she riito.
- ⁶Apaiq raq ngi ma nguto, “Maiqse lei, arthun arka samheawiq maq tiitsang thülaq.” Kra lot jaishe maiqwe raq ngi ka kra jürai kii kiijaq hali shea wan nongto.
- ⁷Kiimaq ngi ka kra jürai kii na saü lata liikangta kiijaq jürai kii siimko nai ri na pero ka pahea pahea chhikang.
- ⁸Apaiq raq ngi ma nguto, “Ara jürai arka armung maq kiho raüta shedong nü nü kiina kihotlo. Raüta Jordan rai tan kiimaq kiho raüta khamjong Amaa chum kiiniishe kihotlo. Riita ara kham rai arka khamjong Amaa chum kiijiishe la saüho raüla, kra khamjong chum kham shumtai kriika, khamhea khangriri hea chum miishe tiijabaiqtlo.
- ⁹Kra jürai ka ümbano kihotlaq, kiijiika phanrap phanrii ngam saü ngiqse tonglong lische miraq. Ara khamrai kitlaq ariiraq Amaa Khamjong chum kham ka khamhea miishe mitiija wan. Kiimaq ara jürai ka ümbano kihotlaq kiijaq ngamsaü ngiqse tonglong li she miraq.
- ¹⁰Khamraisetiim thun Engedi hiq mong maq dongtlaq kriimaq phaho raüta, Khamraisetiim Eneglaim hiq mong maq dongtlaq thun kiina saüli jükhü phan phan ka kra khamjong chum kii wang binjü kiijaq ngiqlam seati maiq pahea miraq. Kiimaq tsangshiq raq tsang chiiq thun ka kiijaq rashekii na atiwe ma

milam. Kijjaq ngi ka phanrap phanrii Mediterenian Khamjong chum na sitlaq kiikha asi miraq.

¹¹Shatmaq kra Khamjong chumkii binjü na nongtham chum thun kham ka kiimaq bashi shi na tingjang rü nongtham chum thun sitlaq kiiwa kham riawe kla kiikhiili tiisii mak miraq. Kriithun ka shumchum kham ma jaraütli misi.

¹²Ara jürai kii siimhap nai ri niika, pero phanrap phanrii atsi aphaq asea chang phan siisaq pahea asi miraq. Kra pechong jaq nüm tlaq kriika, ümtiikiimin jungki mak phan miraq. Kiimaq kra pechong thun na atsi ango wan ka ümtiikiimin tsaqki mak phan, tsi ngo wan ruq miraq. Ara pero thun na jipi lütek na atsi ka anye tsi wan ruqli miraq. Jamkhano ngukla ara pero thun ka Shomjam maq adong khamrai kiiwa kham ki raü raüta dungtlo. Ara pechong thun raq aphaq sea chang atsi mikuq. Kiimaq ajaq thun kriika maiqse ma atsi asi tiheake wan chang tsiq miraq.”

Israil Mung Hiqrai

¹³TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Maiq phan phanroqshi ri phannai liipan na chumke chang hishong trai ka ara. Joseph saüse phan riika mannai rii lapchang.

¹⁴Ngi raq atiitum lata namtitiim ma ara mungtan ara mikuq kang kiimaq armung ka namshiq raq milap han nguta kiq khamkuq kang she. Riita ümchaü sanha ara mung ara namshiq liipan na riingea riingea chhaq maq riichum lanta riiphea ronglaq.

¹⁵“Shekhu nü wa hiq rai ka Mediterenian khamjong rai kii maq pha wan raüta shedong nü na Hethlon chela na saüli, kriimaq riita Hamath pumchit kiina saüli, kiimaq riita Jedad chela kiina saüli miraq.

¹⁶Kriimaq riita Berotha chela nai Sibraim chela (Ara chela wiinai arka Damaskas chela hokhamwe hiq rai nai Hamath chela hokhamwe hiq rai maq wawantlo) kiina saüli miraq. Kiimaq kriimaq wawan raüta Tikon chela (Arka Hauran wang hiq rai na riito) kiina saüli miraq.

¹⁷Krai mren, shekhu nü hiq rai ka Mediterenian khamjong chumkii binjü maq wawan raüta, shedong mung nü na Enon chela kiina saüli miraq. Arka Damaskas chela hiq trai binjü kiimaq wawan raüta, shekhu nü na Hamath chela maq mirai wan.

¹⁸“Shedong nü wa hiqrai ka Damaskas chela nai Hauran chela hiq rai heawea kriimaq shemai nü wang ba maq phaho raüta Jordan rai khü phan phan she kihotlo. Raüta Jordan rai maq shenyap nü wang kriika Israil mung hiq kiimaq Jordan rai maq shedong nü wang niika Gilead wang. Kriimaq jümai nü nü kiina kiho raüta Amaa Khamjong chum kii na Tamar chela kiina saüli miraq.

¹⁹“Kiimaq shemai nü hiq rai ka Tamar chela maq shemai nü nai shenyap nü tiithi kiiniishe mikiho. Raüta Kadesh Meriba wang na kumtsaiphii bin wa khamchum

kiimaq mikiho, kiimaq kriimiika Ejip mung hiq rai maq shekhu nü siim nai shenyap nü siim binjü kriimaq kiho raüta Mediterenian Khamjong chum wang kiiniishe mikiho.

²⁰“Shenyap nü wang hiq rai ka Mediterenian Khamjong chum kii wang kra phan phan wawan raüta shekhu nü na Hamath pumchit maq shekhu nü binjü kiina saüli miraq.

²¹“Hiq ka namshiq maiq aphan ümchuwa sitlan kra liipan na mirchum han.

²²Arka namshiq ma pattup tachong hupsam. Kiimaq pongnok phan namshiq rai sidamti kiimaq arjaq siji na tsangsetiim humtaq kriiti thun miimin, ümtiikiwa namshiq raq hiq riichumtlan kiitiikaq tsangshiq miimin hiq ka pheake chang. Tsangshiq kiimin Israilnok maiq phan thun rai kongshi nokti sii nguta tlom wan chang miraq. Krai mren, hiq riichum tlan akhing na langlii lanta, langraq athaü thaü na, tsangshiq rii hiq ka michum kuq wan han.

²³Pongnok phan takitek raq, apaiq rii hiq ka apaiq sidamtlaq Israilnok phan rii achumkuq kriiwa milap dam. Arka, Ngi, TATI Rakaü Hiqwe raq ngutiikang.”

Ejekiel 48

Maiq Phan Thun Ma Hiq Chumkuqto

¹⁻⁷Shekhu nü hiq rai ka Mediterenian Khamjong kii maq shedong nü kiina rai wan raüta, Hethlon chela kiina, raüta Hamath pumchit kriimaq rai wanto. Raüta Enon chela kiina rai wanto. Raüta Damaskas mungtan hiq rai nai Hamath mungtan hiq rai liipan maq rai wanto. Maiq phantek raq hiqshong ka wangshi maq riita wangshi na shedong nü siim wang maq phaho raüta shenyap nü na Mediterenian Khamjong chum kii kiina saüli miraq. Arka shekhu nü maq phaho raüta shemai nü na saüli ara maiq phan thun ma akha mirchum: Dan phan rii Ashar phan rii Naphtali phan rii Manase phan rii Ephraim phan rii Reuben phan rii Juda phan rii

Akhek Atiitsang Wang Mong Ba Wa Achumkuq Hiq Rai

⁸Arjai wa hiq ba kriika akhek tiitsang dada pong na rai raüta thüto. Arka shekhu nü maq riita shemai nü na saüli ajong nü na kilomitar roqshi ri anai ri athiq. Kiimaq shekhu nü maq phaho raüta shemai nü na saüli kriimin kiitinkhansii hali maiq phan thun ma chumkuqtaq kiikha sii riichang. Shomjam ka ara hiq arjaq miraq.

⁹Ara hiq rai wantaq among ba arjaq, akhek tiitsang dada hiq bashi ka alu nü na kilomitar roqshi ri anai ri athiq kiimaq ajong nü na kilomitar roqshi maq raüta michumthü. Arba ka TATIWE ma hong lu na kiinong kechang.

¹⁰Ramwebi rii ka arba asii hiq ba arwa bashi chumke chang. Tsangshiq hiq achum kuq kriika shedong nü maq phaho raüta shenyap nü na saüli kilomitar

roqshi ri anai ri athiq miraq. Kiimaq shekhu nü maq phaho raüta shemai nü na saüli ka ajong nü na kilomitar biingi miraq. TATIWE Shomjam ka ara hiq ba arjaq wangmong ba kiijaq miraq.

11Ara asii hiq ba arka ramwebi Jadok saüse phan rii miraq. Tsangshiq raq Ngi ka tsapsaü kapse maq shiilili wanto. Tsangshiq raq Lewi weraü phan wa maiq wiijam raq, Israilnok mungmaiqse rai ashut jaqsham na pong wan damtaq kiikha, tsangshiq riika pong wan dammak riito.

12Arningkhan, tsangshiq rii ka Lewinok phan rii achumkuq hiqshong tho kriiwa, akhek tsangshiq ma tiitsang dada hiq ka bashi chumke chang. Kiimaq kra hiq ba ka tarü thaq na asii thaq niimin asii pinthum ba miraq.

13Lewinok miimin akhek tiitsang raüta hiq ka bashi chumke chang. Tsangshiq miika ara ramwebi ma achumkuq hiqshong maq shemai nü wa kechang. Armin shedong nü maq phaho raüta shenyap nü na saüli ka kilomitar roqshi ri anai ri athiq riichang. Kiimahali shekhu nü maq phaho raüta shemai nü na saüli ka kilomitar biingi riichang.

14TATIWE ma honglu na akiinong kuq hiqba kriika wiitarü thaq na pinthum hiqhea ba. Kra hiqshong ba kiiwiika akha phushi rase dongdii min maiq ma shake maimak. Riimakla ahin hiq ba rai akelai min maimak. Kiimaq maiq ahinti ma kebaiq min maimak. Arba hiqshong arka asii hiq ba kiimaq arba arka TATIWE rii.

15Riita akhek atiitsang hiq ba tiichong tlaq kriika alu nü na kilomitar roqshi ri anai ri athiq kiimaq ajong nü na kilomitar nai ri athiq. Kriiba ka asii riimak, shatmaq joli hiq ba mung maiqse raq lang miitu. Tsangshiq ka kiijaq siraüta kra hiq ka shamsea mimai. Chela ka kra hiq mong ba na tei chang.

16Kiimaq hiq ka tsingblai riichang, siimblai ri na ajong alu ka mitar 2,250 riichang.

17Chela trotam na tapshok ikha hiq ka abin 125 mitar triiche saqsaq thüchang.

18Chela teiwan jai maq hiq achan atiichongki, asii hiq ba kriimaq shemai nü siim tiinap wa - shedong nü siim na alu nü na kilomitar biingi kiimaq ajong nü na kilomitar nai ri athiq, kiimaq shenyap nü siim na kilomitar nairi athiq miraq-ara hiq ba arka chela na siti mungmaiqse raq wak jaqsham sea miitu miraq.

19Ara chela na siti, apaiq ka maiq phan thun kiiwa ümra phan li nguraü min, ara chongtiikai hiq ba arjaq wak jaqshamsea amai.

20Kiimaq arai mren, wang mong pinthum hiq ba pong na atiitsang arai thü wang kriika trotam na tapshok ikha ajong nü niimin kiimaq alu nü niimin kilomitar roqshi ri anai ri athiq miraq. Kiimaq ara chongtiikai wang mong ba arjaq chela tei wantaq hiq ba kriimin tlom wantlii miraq.

21-22 Ara hiq ba armaq shedong nü siim nai shenyap nü siim hiq ba Shomjam tei wan chang ba kra, kiimaq ramwebi hiq ba kra, kiimaq Lewi phan hiqba kra, kiimaq chela tei wan chang hiq ba kra thun wa chantlaq hiq kriika mungtuwe hiq she miraq. Ara hiq ba arka shedong nü na hiq rai kiina saüli miraq. Kiimaq shenyap nü na hiq rai ka Mediterenian Khamjong chumkii binjü kiina saüli miraq. Kiimaq arka shekhu nü wang niika Juda phan ma achumkuq hiq rai kra thiqko milom wandam. Kiimaq shemai nü siim hiq rai ka Benjamin phan ma achumkuq hiq rai kiiwa thiqko milom wandam.

Maiqphan Ahinti Ma Achumkuq Hiq Rai Thun

23-27 Ara atiitsang hiq wang maq shemai nü siim niika, maiq phan ahinti tiichongtlaq thun maiq phantek raq, hiqshong ka shedong nü hiq trai kriimaq phaho raüta, shenyap nü wang na Mediterenian Khamjong chum kii wang kiina saüli chumke chang. Arka shekhu nü maq phaho raüta shemai nü na saüli ka akha pheake chang: Benjamin phan rii Simeon phan rii Isakar phan rii Jebulun phan rii Gad phan rii

28 Kiimaq hiq rai ka Gad phan ma achumkuq shemai nü wang binjü kriimaq rai phaho raüta Tamar chela maq shemai nü nai shenyap nü siim kriimaq raiho raüta, Kadesh wang kumtsaiphii binjü na khamchum kiina saüli raihoto, raüta Ejiip mung maq shekhu nü wang nai shenyap nü wang hiq rai kiina saüli kihoto, raüta Mediterenian Khamjong chum kii wang kiiniishe raihoto.

29 TATI Rakaü Hiqwe raq nguto, “Ara chongtiikang akha, Israilnok maiq phan thun liipan na tsangshiq hiqshong miitu chumke chang.”

Jerusalem Chela Kilamchong Thun

30-34 Jerusalem chela na nyap wan chang kilamchong thun ka roqshi ri anai. Chela trotam na tapshok ikha siimblai ri na kiitelong ruk khetuk thun ka mitar 2,250 siisaq. Ara siimko ruk arjaq kilamchong ka atsam tsam siisaq. Kilamchong mang ka tsangshiq maiq phan thun mang kiiwa phanshi shi maq amang wan siisaq. Shekhu nü ruk kilamchong mang thun ka Reuben phan, Juda phan kiimaq Lewi phan mang maq mangto. Kiimaq shedong nü siim ruk kilamchong thun mang ka, Joseph phan, Benjamin phan kiimaq Dan phan mang maq mangto. Kiimaq shemai nü siim ruk kilamchong thun ka, Simeon phan, Isakar phan, kiimaq Jebulun phan mang maq mangto. Kiimaq shenyap nü siim ruk kilamchong thun mang ka, Gad phan, Ashar phan kiimaq Naphtali phan mang maq mangto.

35 Chela trotam na siimblai ri wa kiitelong peruk ka alu nü na tlotli mitar hingtiikaü. Kiimaq chela mang ka ümchaü armiishe, “TATIWE-KA-ARJAQ ASI!” nguta miraq.

Daniel

Daniel 1

DANIEL NAI AKONGTITIIM RILUNG MANPHAN

(1.1—6.28)

Jehudinok Phan Jeroweblai Bebilon Mung Hokhamwe Rung Na

- ¹Juda mung hokhamwe Jehoiakim raq mung lang wanli maq wiitsam she angu na, Bebilon mung Hokhamwe Nebukadnejar raq Jerusalem ka trotam maq kombaiqto. Raüta khatto.
- ²TATIWE raq apaiq ma Hokhamwe Jehoiakim ka tlapto. Kiimaq shomjam wa tsiiq anyam wiijam kiimin trunto. Apaiq raq shumwikong wiijam ka apaiq rai, Bebilon mung na apaiq phra kong shomjam na tsuq wanto. Raüta sepat lopi tsiiq atsuq wan ka shomjam na hupsam thüchang khok thun kiijaq thüto.
- ³Raüta hokhamwe raq apaiq jaqtreti siihiip jongwe Ashpenaj ma, Israilnok shumwikong phong kiiwa, maiq jerobi liisaü wasetiim nai aki miikiim setiim ka pong na tiidong tsea laq nguta aming kuqto.
- ⁴Tsangshiq ka asham ahea, phaqqhi maiqse, phanrap aheawiq shrinkeje, phanrap sapsin wansaqqi, kiimaq akhum na amiphan ahüti riichang. Tsangshiq ka hokhamwe rung na jaqsham ma thektaqqi maiq riichang. Ashpenaj raq tsangshiq ma Bebilon mung bom ka aphan wan nai awaiq wan shrinke chang.
- ⁵Kiimahali hokhamwe raq tsangshiq ma tü adung nai che ka, wranaiqqek hokhamwe rung na siti jamshiti ikha, apaiq raq phaqsitlaq kriiwa, tsangshiq miimin tiiphaq sea raa nguta aming kuqto. Wiitsam phaqqhi shrinke lot jai miishe, tsangshiq ka hokhamwe man na chapwa chang miraq.
- ⁶Kra tsea wantaq phong mong niika, Daniel, Hanania, Mishael, kiimaq Ajaria riito. Tsangshiq ka Juda phan wa.
- ⁷Kra siihiipjongwe raq, tsangtsam mang ka anyeshe laikuqto: Belteshajjar, Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego.
- ⁸Shatmaq Daniel riika hokhamwe raq akuq apaiq rung wa dung nai che kra phaqqsiq raüta, apaiq khum ka Shiikeawe maklii na tiisheshi mang nguta, atsan na atsidada maq thapthito. Kra ningkhan, apaiq raq Ashpenaj ma khrumkuq laq nguta tiipaiq tiinea raüta tiitaito.
- ⁹Kiimaq Shiikeawe riimin, Ashpenaj tsantsii ka Daniel khrumke miitu atiinin riikuqto.
- ¹⁰Shatmiitiina, Ashpenaj ka hokhamwe ma ahai riito. Kra ningkhan apaiq raq Daniel ma nguto, "Hokhamwe raq namshiq raq jamlai tü adung phaqqsea chang wa kiimaq jamlai che nyang chang wa kra apaiq raq athimi wanwi she. Kra

ningkhan apaiq raq ünniika jerobi ahinti kiikha phintsaqtsaq hea riimak chhiraü ka, apaiq raq ngi khata misebaiq.”

¹¹Arningkhan she, Daniel ka Ashpenaj raq apaiq nai akongti wetsam kra liiketi kintsongtiwe shongtaq kriiwe pha niishe wato.

¹²Raüta, akha nguto, “Naitsam ka raroqshi miitu shrira liilaq. Naishiq miika dungtsap chang jücha weashaü nai anyang chang khamsang lamlamli kuqlaq.

¹³Laüta, naitsam sham ka hokhamwe raq akuq tü adung phaqsati jerobi thun kriirai triingealaq. Laüta naitsam khum kra ünniiraq jamkho michhihaü, kra phanphan sheti, ünniiraq jamlai thapthi chang wa kra thapthilaq.”

¹⁴Krai mren, apaiq riimin tsangtsam miika raroqshi miitu kham nai jücha weashaü lamlamli kuqto.

¹⁵Kra kiq riikhamtaq akhing thum jai she liikiita, tsangshiq sham ka nanok ahinti hokhamwe raq akuq phaqsam khamnyang phaqsati thaq na, tsangtsam sham ka phintsaqtsaq kiimaq ahong ala siisaq riito.

¹⁶Krai mren she, kinkhetiwe riimin tsangtsam miika, hokhamwe raq akuq phaqsam kriika kuqmak maq, jücha weashaü kriili she kuqto.

¹⁷Krai mren, Shiikeawe riimin kra jerobi weblai kiimiika, phaqsam kiimaq laktsin wan na taksutsii kiimaq rakaü hiqwe phaqsam kuqto. Kra thaq niimin, Daniel miika riisham bomchong nai rawa ma liichum chongke sapsin wan phaqsam kuqto.

¹⁸Hokhamwe raq jaqsham tlangke wan akhing wiitsam kuqtaq kra thumjai na, Ashpenaj raq jerobi tlotli ka Nebukadnejar phana shea wanto.

¹⁹Krai mren, hokhamwe raq tsangshiq tarü rai riibom damto. Raüta, nanok wiitarü thaq na Daniel, Hanania, Mishael, kiimaq Ajaria rai riibom ka apaiq ma pinthum mit-sitoli riito. Krai mren tsangshiq ka hokhamwe rung na jaqshamti miishe shongto.

²⁰Hokhamwe raq jamlai phan bomli wairaü min, kiimaq apaiq raq jamlai phan mra khuthaq na bom wairaü min, tsangtsam weblai riika, maijjaq liitibi nai mintin kloti amungtan na siti kra wiitarü kunli thaq na, manroqshi achan asap riito.

²¹Kiimaq Daniel raq hokhamwe rung na jaqsham ka Parsia mung hokham ajongwe Sairas raq Bebilon mung ka khat raüta, mung peng wantaq pat na saüli shamto.

Daniel 2

Nebukadnejar Rawama

- ¹Nebukadnejar ka hokham jawanli maq wiinai she angu na, apaiq raq rawa ma ashi mato. Kra ama raq apaiq ka kai tiichapato kiimaq akon min tsimak she riito.
- ²Kriikha niishe apaiq raq asengi maiqjaq liitibi, mintin kloti, maiqwuqtibi, kiimaq along liitibi thun ka waraüta apaiq rawa ma liichum ka michongkuq laq nguta tiiheakito. Krai mren tsangshiq ka saüwa raüta hokhamwe man na chapto.
- ³Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma akha chongto, “Ngi raq rawa ma ashi makang. Kra miitu pinthum chapa tiikang. Kra liichum ka ngi raq sap rotiikang.”
- ⁴Kiijiishe tsangshiq raq hokhamwe ma Arab bom maq treto, “Chaü lei, rilung alu maq silaq! Ümma ka naishiq ma chonglaq. Raüla naishiq raq kra liichum ka michongkuqkai.”
- ⁵Kiijiishe hokhamwe raq tsangshiq ma nguto, “Ngi raq ikhutsai na bom ka ashatthü wishe, namshiq raq ima kra chongke ratlo kiimaq kra liichum ka jamlai wa, kra ngi ma chongke ratlo. Kra chongkuqlot man riihanla, ngi raq namkhum ka kholam kholiq, pongpan riipan mitiichai baiqha. Kiimaq namshiq jamthun ka wiita botkhulai rai mishot baiqha.
- ⁶Shatmaq namshiq raq ngi ma irawa ma kra jamkho makang, kiimaq kra liichum kla chongkuq han jiila, ngi raq namshiq ma poksi pahea mikuqha kiimaq shreng jonghea mitiichhiha. Riita ümchaü min, jamlai wa makang, kiimaq kra liichum ka jamlai wa kra chongke ratlo.”
- ⁷Kiijiishe tsangshiq raq hokhamwe bom ka akha treto, “Chaü lei, ümma ka jamlai wa malaü kriili chonglaq, raüla naishiq raq kra liichum ka michongkai.”
- ⁸Kiijiishe hokhamwe raq, akhiishe gihoto, “Ngi raq jamkho tiimakang! Kra phanphan dea namshiq raq rashe tiicha lamlu bom tlan. Jamkhano ngukla, ngi raq ikhutsai na athapthi wan wishe,
- ⁹namshiq raq ngi ma jamlai wa makang kra chongkuq man riihan jiila, namshiq tarü ka khoshi niilise mitsai han. Jamkhano ngukla, namshiq tarü ka kiqshi maq, ngi ma arot chongke ma nguta ari wishe. Namshiq raq rahiq ka akha lanta tlinphin wan hanla, ngi tiima ka ak lai mirki nguta tiima tlan. Arningkhan jamlai wa makang kra chong ronglaq. Raüla kra liichum kiimin michongkuqlot han dea nguta misapha.”
- ¹⁰Kiijiishe, tsiichongketibi raq treto, “Chaü lei, ümniiraq jamlai bom wa waitläü, kra chongke lotti ka ara mangjong hiq na jumin ahü. Ju hokham riimin, ajong pinthumwe riimin, kiimaq pinthum ningkun rümtiwe riimin, asengi maiqjaq liiti, mintin kloti, kiimaq along liitibi ma atinkhan wiqwiq ka shiitep mak shaq.
- ¹¹Chaü lei, ümniiraq jamlai bom wa waitläü kriika tsinhea, maiqse raq khon lot chang ka riimak. Arka phra kong riili michongkuqlot. Tsangshiq ka maiqse rai simak.”

¹²Kra tai raütiishe, hokhamwe tsankhiq ka walüwa ikhiishe phok wanto. Raüta atsankhiq tsi ma Babilon hokhamwe rung na tsü chongketibi thun ka wiita tseabaiq raa nguta aming tatto.

¹³Krai mren, tsangshiq wiita tseabaiq wan miitu aming ka kuqto, Daniel nai akongtitiim kiimin romshaq na.

Shiikeawe Raq Daniel Ma Rawama Liichum Tiichhikuqto.

¹⁴Kiijiishe Daniel ka maiq thun tseabaiq miitu aming kuqtiiqwe, hokhamwe kheti phentu ajongwe Ariokh phana wato. Raüta abomtsi ka aheawiq tiima raüta,

¹⁵apaiq raq Ariokh ma, hokhamwe raq kiitinkhan aming tsinhea ka jamkhano kuqta nguta bom ka tiitsang waito. Kiijiishe Ariokh raq Daniel ma jamlai mra wa pintaq kra chongkuqto.

¹⁶Krai mren, Daniel ka jaqlo thitli hokhamwe phana waraüta, apaiq raq hokhamwe ma rawama liichum kra chongke miitu rahiq tluke aming jaüto, raüta lapto.

¹⁷Raütiishe, Daniel ka ajam na wawanto. Raüta akongtitiim Hannania, Mishael, kiimaq Ajaria ma jamlai mra wa pintaq kra chongto.

¹⁸Raüta apaiq raq tsangtsam ma, ratsan ramong nyang na siti Shiikeawe jaqwa apaiq tiihang mangchan mikuq laq, kiimaq apaiq raq kra amao chang jaqsham kra liichum ka tsangtsam ma chongkuq laq, kiimaq tsangshiq kiimin Babilon mungti tsii chongketibi rai tsatbaiq makchang miitu achu jaü ronglaq nguta chongto.

¹⁹Krai mren, kra rawali kra amao chang bomtsi ka riisham mak maq, Daniel ma tiichhikuqto. Krai mren, apaiq raq ratsan ramong nyang na siti Shiikeawe ka akha tiitsam kamto:

²⁰“Shiikeawe ka taksma kiimaq ningkun tu! apaiq kli pattup pat-sa tiitsam ronglaq.

²¹Apaiq ka rahiq jipi thapthi wantiwe! Jurai liirai tiihongtiwe! Hokhambi shongti min apaiqli, hokhambi runbaiqti min apaiqli. Apaiq kli anyan phaqqhi keti, kiimaq taksu tsii keti.

²²Apaiq raq tsaühea hupsam, kiimaq apaü arthü kra tiichhikuq tlo; apaiq raq ranyaq mong na paütlaq kra asap, kiimaq apaiq tro niika rawiili wali.

²³Ngi raq ümnaq tiitsam tiikang, kiimaq shreng tiikang, ititiim Shiikeawe lei. Ümniiraq ngi ma anyan phaqqhi kuqlaü, kiimaq ningkun kuqlaü; ümniiraq ngi achujaü trekuq laü, kiimaq hokhamwe ma jamlai chong chang wa, kra naishiq ma tiichhikuq laü.”

Daniel Raq Hokhamwe Ma Rawama Nai Liichum Chongkuqto

24Krai mren Daniel ka hokhamwe ma tsii chongketibi tseabaiq miitu aming kuqtiawe Ariokh phana wato. Raüta apaiq ma akha nguto, “Ümniiraq tsangshiq ka naqtsat baiqkiq. Ngi ka hokhamwe phana shea wan laq. Raüla ngi raq apaiq ma, apaiq ma liichum kra michongkuqha.”

25Krai mren, tlothit, Ariokh raq Daniel ka Hokhamwe Nebukadnejar man na shea wanto. Raüta hokhamwe ma akha chongto, “Ngi raq Jehudinok shumwi phong na, maiq weshi humkang. Chaü lei, apaiq raq ümma liichum ka ümniima michong kuqlot.”

26Hokhamwe raq Daniel (apaiq ka Belteshajar ngutiimin ngutlo) ma nguto, “Riita ümniiraq ngi raq jamlai wa makang kiimaq kra liichum ka michongkuq lot haü shea?”

27Daniel raq treto, “Chaü lei, ümniiraq jamlai wa malaü kra chongke lotti ka jumin ahü. Along liiti, mintin kloti, jaq liiti, riimakla raiqsaiq jipi shammibi raq juwe riimin chongkuq lot mak.

28Shatmaq ramungtan na siti Shiikeawe asi. Apaiq riili amao chang hupsam thun kra tiichhi kuqto. Apaiq raq, Chaü lei, rawiishiqwii pat achat na, jamlai phan hongtha wan chang wa kra ümniima tiichhi kuqto. Riita ümchaü ngi raq ümniima ümma maq, riisham makchhi maq jamlai wa chhilaü kriishe chongkuq pha.

29“Chaü lei, ümniika akon lam maq rawiichii pat na hongtha wan chang machha malaü; kiimaq amao chang hupsam tiichhiketi Shiikeawe raq, rawiichii akhing na jamlai hongtha wan chang wa kra ümniima tiichhikuqto.

30Riita, ara amao chang bomtsi ngi ma tiichhikuqtaq arka, ngi ka nanok thaq na asap atsin riilatiika riimak. Shatmaq Chaü lei, ümniiraq ümma liichum kra mitak laq, laüta ümtsän mong na jamlai tiima wa saütaq thun kra misap laq nguta tiichhikuqto.

31“Chaü lei, riisham mak maq, ümkhaki na maiqwekaü sumla jonghea, achhai anyii chhaihea langlang, kiimaq aliilot chang riimak maiqphiip maiqjiip chhilaü.

32Kra sumla khupo ka ahea pinthum chiisan chaq maq alo; akhuk nai ajaq wiinai ka kampho maq alo; achhü nai ahüko thun ka miiki maq alo.

33Ahok wiinai ka jin maq alo; kiimaq ahokphi wiinai ka jin nai hamlii hiq shot raüta alo riito.

34Ümniiraq kra sumlakaü ka liirat tlaü bala liipan niili, longraqkam khu wa longkaü jonghea ashi, maiqjaq maq jurmin shamhü miili tiikoq wanto, raüta sumla kaü hokphi wiinai jin nai hamlii hiq maq shot raüta alo ba kiijaq tiiqbaiqto. Raüta wiita tiibun baiqto.

³⁵Maklii liipan niili, jinbu thun, hamlii hiq thun, miiki thun, kampho thun, kiimaq chaq thun ka, bunlak buncha bunkito. Raüta rajuji na khaolüm phong nichang ba, botkhulai riiphongtlaq ikhiishe jakito. Raüta rahai raq wiita tiisiirai pan wanto. Hiq na jamlai min tiichong mak she riito. Shatmaq kra longkaü ka jongwan raüta, pumkaü jonghea miishe jakito. Raüta mangjong hiq ara hamli she bumkito.

³⁶“Rawama ka ara malaü. Riita Chaü lei, ümchaü kra liichum kriishe chongkuq pha.

³⁷Chaü lei, ümniika hokhambi wiita thaq na ajong pinthum. Ramungtan na siti Shiikeawe raq ümniika ajong pinthum hokham ma shongto. Raüta ümniima ningkun, phenla ningkun, kiimaq khushü kuqto.

³⁸Apaiq raq ümniika ara mangjonghiq raikhü na maiqse sitlaq kra pengti, kiimaq rumnyamse, kiimaq peshap wushi wiita kra pengti ma shongto. Kra chaq maq alo khupo ka ümnaq riiläü.

³⁹Ümnaq jai niishe, mangjong hiq na, ajong pinthum hokham weshi hali mishong wan. Kriiwe ka ümhokham jong khan ka jongmak miraq. Kiimaq kra jai miishe ka hokham ajong pinthum wetsam, ngoja kriishe mishong wan. Kriika miiki maq alo kra miraq. Kriiwe riimin mangjong hiq ka hamli mung milang wan.

⁴⁰Kiimaq kra jai miishe, ajong pinthum hokham weblai ngoja hali mishong wan. Kriika jin jamkhiiwa atsin, kiikha ahong ala, jinraq jamkhiiwa phanrap tiishop mra tiibun tlak tiiqbaiq tlaq ikha ningkun aheng maq mung misiq wan. Jin maq buk raüjaq jamkhiiwa phanrap ka bunlak buncha bunki tlaq, ikha, kriiwe riimin apaiq ma sinkhu na hokhambi thun siwan tlaq kriika wiita notshotshot mikhat wan. Raüta mijam sha wan.

⁴¹Kiimaq ümniiraq sumla hokphi wiinai nai ahokshi thun ka, bashi ka hamlii hiq kiimaq bashi ka jin maq alo chhilaü. Kra mungtan ka kotham kothiq mungtan miraq. Hokham wiijam ka jin ikha ningkun ka aheng miraq, jamkhano ngukla kriika jin ka hamlii rai shot raüta loto.

⁴²Kiimaq hokshi thun ka bashishi ka jin maq alo kiimaq bashishi ka hamlii maq alo riito. Kra liichum ka kra ajong mungtan pengti hokhambi ka wiijam ka ningkun aheng, kiimaq wiijam ka ningkun ajom maq mipeng wan.

⁴³Kiimaq ümniiraq sumla ka jin nai hamlii hiq maq shot raüta alo chhilaü. Kra liichum ka kra akhing na hokhambi ka kherü lam phan raüta, hokhamwe weshi raq hokham weshi tajam wa achak milam. Raüta tsangta liipan na kherü lam phan maq adam na pong wan miitu mishkut. Shatmaq jin ngam nai hamlii hiq ka adam na riishot lot mak ikha, tsangshiq ka adam na kiqshi tsiimshi maq riwan lotmak miraq.

⁴⁴Kra hokhambi raq mung lang wantlaq akhing niishe, ramungtan na siti Shiikeawe raq mungtan ashi she mishong wan. Kra mungtan ka pattup pat-sa

thenki mak phan she miraq. Kra mungtan ka hokham ahinti juwe riimin khat lot mak she miraq. Shatmaq kra hokhamwe raq mungtan ahin thun ka wiita tiithumpak mikhat wan. Raüta apaiq mungtan kriili she pattup pat-sa thummak miqmak miishe mung ka misiq wan.

⁴⁵Ümniiraq longraqkam khupo wa longkaü ashi ka apaiq tiikoqkoq, maiqjaq maq jurmin shamhü maq tiikoq wan raüta, kra sumla kaü jin, nai miiki, hamlii hiq, kampho, kiimaq chaq maq alo sumla ka, tiibunlak tiiqbaiqtaq chhilaü. Arka ajong Shiikeawe raq, chaü lei, ümniima rawiichii pat na jamlai mra pin wan chang wa kra chongkuqtlo. Ümniiraq jamkho malaü kra ngi raq chongkuq kang. Lata kra liichum ka riikhaqli chongkuq kang.”

Hokhamwe Raq Daniel Ka Ajong Miishe Shongto

⁴⁶Kiijiishe, Hokhamwe Nebukadnejar ka hiq na bumsaq riito. Raüta Daniel ma honglu thun nai homseng honglu thun keraa nguta aming kuqto.

⁴⁷Kiimaq hokhamwe raq nguto, “Üm Shiikeawe ka phra wiitarü thaq na ajong pinthum, hokhambi tarü thaq na TATIWE, kiimaq apaiq ka maiqse ma amao chang hupsam thun tiichhiketi. Ara jamkho sapkang ngukla, ümniiraq ngi ma ara amao chang bomtsi kra chongkuq laü.”

⁴⁸Kra raütiishe apaiq raq Daniel ka ajong miishe shongto. Raüta apaiq ma phanrap phanrii, araa ariq phan kongphiq thun kuqto. Raüta apaiq ka Babilon mung pengti tuwejong miishe shongto. Raüta apaiq ka hokhamwe rung na tsi chongketi aki miikiimbi thaq na akhupo miishe shongto.

⁴⁹Kiimaq Daniel raq tiipaiqnea wantaq kra phanphan, hokhamwe raq Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego kiimin Babilon mung kra liiwan miitu tuwebi ma shongto. Shatmaq Daniel riawe kla hokhamwe rung niili ngato.

Daniel 3

Chaq Sumla Kra Noqraa Nguta Aming Kuqto

¹Hokhamwe Nebukadnejar raq chaq maq maiq sumla ashi tloto. Adiilu nü na mitar roqnai ri mitar miishi. Ajong nü na mitar tsam tin riito. Raüta apaiq raq kra sumla ka Babilon mung na Dura tan na tiinga shongto.

²Kra raütiishe, hokhamwe raq asengi thun ka tlotli, aki miikiimbi, wanghuptibi, wanghupti jaqthütibi, honghuptibi, kamphotiip khetibi, phowebi, thungtri shamtibi, kiimaq mung jaqshamti siihiipbi thun wiita adam na thungraa nguta aming kuqto. Tsangshiq ka Hokhamwe Nebukadnejar raq maiq sumla kaü shongtaq kra kiinongke wan thatsang poi kra lomdam raa nguta tiiheato.

³Raüta ümtiikiiwa kra ajong alabi ka kra kiinongke wan poi kra lomkai thungtaq raüta kra sumla khaki niishe chaptaq,

⁴kra akhing na, agilülü chiiriim raüta akha chongto, “Maiqmung wiitarü, maiqphan wiitarü, kiimaq maiqphan bom wiitarü!

⁵Namshiq raq lerongtsü ka mitaihan, kra jai na tulu chü tsü, torokong tsü, torojong tsü, kiimaq phaqlamtoro thun tsü; kiimaq kra jai na tiijorot laihein atsiü angii chang phan kriishe tsü trang mitaihan. Kra ashi ange tsütrang kriishe taihanla, namshiq ka Hokhamwe Nebukadnejar raq shongtaq chaq sumla khaki na bumrang lanta minoqhan.

⁶Jurwa bumsaq raüta shomnoq mak riijiiq, kriiti ka tlohitli watum khok henghea tiinyai chaqje mong na mitiidea baiq.”

⁷Krai mren, tsangshiq raq atsiü angii trang kra tai raüta, maiq mung wiitarü, maiq phan wiitarü, maiqphan bom wiitarü raq bumrang riito raüta, chaq sumla Hokhamwe Nebukadnejar raq ashong kra shomnoqto.

Daniel Kongtitiim Wetsam Hokham Aming Jinto Nguta Shrato

⁸Kra akhing na Bebilonnok maiq wiijamti raq Jehudinok tiishut miitu lamlu humto.

⁹Krai mren, tsangshiq raq Hokhamwe Nebukadnejar ma chongto, “Chaü lei, rilung alu maq silaq!

¹⁰Chaü lei, ünniiraq aming ashi kuqlaü, paimin toro tsütrangho raüla, maiq wiitarü raq hiq na bumrang raüta chaq sumlakaü kra shomnoq raa,

¹¹kiimaq jurwa hiq na bum raüta shomnoq mak, kriiti ka watum kaü henghea nyairai tlaq mong na dobaiq raa nguta aming kuq laü ihata.

¹²Riita, ümchaü min, Jehudinok maiq wiijamti ünniiraq Bebilon mung thaq na tuwejongbi ma ashong haü, Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego, tsangtsam raq, Chaü lei ünniiraq akuqhaü aming lang mak tleatlo. Tsangtsam raq üm phra ka shomnoq mak. Kiimaq ünniiraq ashong haü sumlakaü khaki na bum raüta noq mak.”

¹³Kra tairaüta, hokhamwe tsankhiq ka wak chaq walüwa ikhiishe phok wanto. Kiimaq apaiq raq tsangtsam ka apaiq phana tiheakai miitu aming kuqto.

¹⁴Apaiq raq tsangtsam ma akha nguto, “Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego, namtsam raq ngohea shaqshaq shea, iphra kaü ka shomnoq man kiimaq ngi raq chaq sumla phrakaü shongkang kra khaki na bumlantiimin noq man?

¹⁵Riita, ümchaü min, namtsam raq lerong, tulu, torokong, torojong, phaqlamtoro, kiimaq laihein atsiü angii chang phan thun tsütrang kra taihanla, hiq na bumrang lanta, sumla phrakaü ka noq ronglaq. Kra riiman hanla, jaqlo thitli, namtsam ka watum kaü henghea nyaitlaq mong na mitiidea baiq. Kra watum mong wa namtsam tiichhiiketi ashi ra shiikeawe ka asi ngutiisha tiimatlan?”

¹⁶Kiijiishe, Shadrakh, Meshakh kiimaq Abednego raq treto, “Chaü lei, ara miitu ka naitsam raq maiqmii khum tiikhe bom chang ka ahü.

¹⁷Riita, ümchaü min, naishiq raq shomnoq tiikai Shiikeawe raq, naishiq ka ara watum mong wa michhiilot, kiimaq ümjaq khon mong wa mitiichhii lot jiika, apaiq raq mitiichhiikuq.

¹⁸Shatmaq, apaiq raq naishiq ka tiichhiikuq mak li jiimin, Chaü lei, naishiq raq ümphrakaü ka shomnoq mai. Kiimaq naishiq ka hiq na bum laita, ümniiraq chaq sumla shong laü kra khaki na bum laitiika noqmai.”

Daniel Kongti Wetsam Ka Atsea Chang Nguta Kha Tanto

¹⁹Kiijiishe Nebukadnejar tsankhiq ka, amok riidungli phokto. Kiimaq Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego ma atsankhiqtsi ma atheaphi ka ashila anyaq liishe riito. Krai mren, asengi ma watum ka rahinjaq chaq tlaq kriithaq na lakmiishi achan aheng tiike chaq ronglaq nguta aming kuqto.

²⁰Kiimaq asengi phenlabi phong wa kuila jongbi kiima tsangtsam ka raümaq tep tiikhato. Raüta watum nyairaitlaq nübok kiina dobaiq ronglaq nguta aming tatto.

²¹Krai mren, tsangshiq raq tsangtsam ka, miirii samtong, samtongjong kaütiim, kiimaq khuphok thun kriimin wiita samraq chhaq miili raümaq khabaiqto. Raüta tsangtsam ka watum henghea nyaitlaq kra mong niishe dobaiqto.

²²Riita, hokhamwe raq aming ka tsinhea ke kha maq, watum kriimin pinthum henghea tiike chaqto. Kriikha na, watum mong wa walü lap henghea nyaitlaq kriiriili, maiq wetsam ka watum mong na dobaiqti kintsongtibi ka wa raq wiita khiim baiqto.

²³Kiimaq, Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego kiimin raü maq tiikha shatmiili watum nyairai tlaq wacha mong na dea wanto.

²⁴Kiijiishe tiihanghiiq miili, Nebukadnejar ka akii anyii lam maq chaphiiq tiidopot chapkito. Raüta apaiq raq asenginok siihiipjongbi kiima, “Riita nashiq raq maiq wetsam ka raü maq tep khalaita watum nyairai tlaq mong na dobaiq kai riimak shea?” nguta waito. Tsangshiq raq treto, “Chaü lei, tengto, Nashiq raq raü maq khalaita dobaiqkai.”

²⁵“Riita ikhiijiika, ngi raq maiq weblai jongri watum mong na akhumsea chhitiikang ahata?” nguta apaiq raq waito. “Tsangshiq ka khahü. Kiimaq tsangshiq khum na wakhiim tsi min ahü. Kiimaq weblai ngojawe ka rase ngochang chang ikha tiichhitlo.”

Tsangtsam Ka Tiidong Raüta Mungtubi Ma Shongto

²⁶Kiijiishe, Nebukadnejar ka watum khok nyairaitlaq kilü kiina ra na wato. Raüta tiihong raüta, “Shadrakh! Meshakh! Abednego! Ajong Pinthum Shiikeawe sengi!

Kinphai na dongki rongkiq!” nguta heato. Kiimaq tsangtsam ka watum mong wa donghosaqli dongkito.

²⁷Kiijiishe, hokhamwe sengi aki miikiimbi, wanghuptibi, wanghuptibi jaqthüti kiimaq ahinti siihiipbi thun wiita adam na riitam raüta, wa raq khiimmak dea, maiq wetsam khum kriishe liito. Tsangtsam khubin kiimin ralang min khiim mak, tsangtsam khea thun kiimin khiim mak, kiimaq tsangtsam khum na ralang wakhuk tsang min ahü riito.

²⁸Kiijiishe, hokhamwe raq nguto, “Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego Shiikeawe kli tiitsam ronglaq! Apaiq raq arase tiiki raüta, apaiq shomnoqti kiimaq apaiq ma kamti, arwetiim ara tiichhiikuqto. Tsangtsam raq, ngi aming ka jinto. Raüta tsangshiq miisaq ka maiqmii jaqphi na chiim raüta, tsangshiq Shiikeawe kra tlea raüta, laihin phra khaki na bum mak riito kiimaq noq mak riito.

²⁹“Riita, arningkhan, ümchaü sanha, ngi raq aming kuq tiikang, ümra mungti riwa, junok phan riwa, lo junok phan bom riwa, Shadrakh, Meishakh, kiimaq Abednego Shiikeawe ka shreng mak maq bomjiiq, kriiti ka ahok ajaq pongpan riipan, chaiham chaihea tseabaiq ratlo. Kiimaq apaiq jam ka botkhulai rai shotbaiq wantlii, shiithen baiq ratlo. Jamkhano ngukla, atinkhan tiikhup wongketi ahin shiikea phra ka ahü!”

³⁰Kiimaq, hokhamwe raq Shadrakh, Meshakh, kiimaq Abednego ka Bebilon mung na kongkhuwa kriithaq na ajong miishe shongto.

Daniel 4

Nebukadnejar Raq Jangnai Ngoja Rawama

¹Hokhamwe Nebukadnejar raq maiqmung thun ma, maiqphan thun ma, kiimaq maiq aphan bom thun, mangjong hiq na siti tlotli ma tsütsa ka akha tiiwanto: “Namshiq tarü ma khu asang mirlaq!

²Ngi ma Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe raq amao chang kiimaq awang chang jaqsham thun tiichhikuqtaq kra chong tiikang tai ronglaq.

³“Shiikeawe raq amao chang jaqsham jonghea, nashiq ma tiichhikuqto! Apaiq raq awang chang jaqsham, ningkun henghea maq shamto! Shiikeawe kli pattup pat-sa miitu hokham, Apaiq riili pattup pat-sa mipeng wan.

⁴“Ngi ka ihokham jamjong na chamtraq peokhiq chithejong siwan kang.

⁵Shatmaq ngi raq rawa ma ashi akon lam maq maiqphiip maiqjiip makang. Kiimaq riisham mak maq pinthum akiinyii chang chhikang.

⁶Kra ningkhan, ngi raq isengi Bebilon mung wa hokham rung na tsii chongketi thun kunkun, ngi phana tiihea kang, tsangshiq raq ngi ma rawama liichum ka michongkuq laq nguta.

⁷Krai mren, maiqjaq liitibi, mintin klotibi, along liitibi, kiimaq raiqsaiq jipi shammibi thun wiita iman na triitam kang. Lata ngi raq tsangshiq ma ima kra chongkang. Shatmaq tsangshiq raq ima liichum ka chongkuq lot mak riito.

⁸Kiijiishe Daniel ka ipha na wato. (Apaiq mang ka Belteshajjar ngutiimin ngutlo, kriika iphra kaü mang.) Apaiq khum niika asii phrakaüitim wenyi asi. Kriikha na ngi raq apaiq ma ngi raq ima jamlaiwa makang kra chongkang. Ngi raq apaiq ma akha ngukang:

⁹Belteshajjar, jaqliiti tarü thaq na ajong maiqlawe lei, ngi raq asapha asii phrakong wenyi ka ümkhum na asi. Kiimaq ümniiriika amao chang jaqsham wiita asap haü. Riita, ngi rawa ma ka ara. Kra liichum ka jamlai wa ngi ma chonglaq:

¹⁰“Ngi ka ichang na akon riikang. Akon lam maq riisham mak maq akha chhikang. Mangjong hiq raikhü mong ba na, pechong jongheha ashi chhikang.

¹¹Kra chongka jongheha luhea jongwanto. Achong mun ka ratsan na saüli riito. Kra chong ka mangjong hiq trotam maq, maiq wiitarü raq rashra chhi chang she riito.

¹²Ajaq aji shamheha shamjü, akü ako atsi ango hiq ma ra ma. Mangjong maiqse raq phaqsai rii hongli riito. Rumnyamse anyang mong na bumto, wushikong raq atsung mong na achü haitlo, atra nyamse phan wiita raq, atsi phaqsaiqto.

¹³“Ngi raq kra riisham makchhi kra shiwea sea bala niili, ngi raq rase ashi tsangrong tsangra ramungtan wa asatkai chhikang.

¹⁴Apaiq raq tiihong raüta agilülü akha riimto: ‘Pechong ka daqbaiq laq. Laüta akü ako thun ka wiita tapbaiq laq; ajaq thun ka wiita tapbaiq laq. Laüta atsi thun ka wiita wanbaiq laq. Achongtong wa nyamse thun ka, tiipin jobaiq laq. Atsung mong na tiiti wushi kong ka, wiita tiipin jobaiq laq.

¹⁵Shatmaq achongkhuk ka tiichapshat li thülaq. Jin nai koti maq alo jinraü maq ban laüta, hiq na sangphii rü thaq niili baiqthü laq. “ ‘Kiijaq apaiq ka rawa bangkham roktlaq kriiraq, jobaibai ümpiim laq. Raüta apaiq ka rumnyamsekong nai wushikong rai misi laq.

¹⁶Kiimaq akhutsai ka wiimiishi na saüli, maiqse khutsai ka riimak she miraq, shatmaq rumnyamse khutsai miishe mijaki laq.

¹⁷Arka tsangrak maq khebomti rasetiim raq, khatan tri raütu ashat thü. Arka maiqse angu wiita raq, ratsan ramong nyang na siti, Ningkun Ajong Shiikeawe

raq, mangjong maiqse kunli, hupkhangtlo nguta misap laq. Apaiq kli honyung hokham shongti, wepuq wese miili jiimin wela jaqshamke, apaiq raq thithi.’

18“Ngi raq rawa ma ka ara ma kang,” nguta Hokhamwe Nebukadnejar raq nguto. “Riita, Belteshajjar lei, ümchaü min, ngi ma kra liichum ka chongkuq laq. Iwokhong na siti isengi ngi danhontibi raq jurmin ngi ma ara chongkuq lot mak. Shatmaq ümniiriika milot haü, jamkhano ngukla, ümkhum na asii phra kong wenyi asi.”

Daniel Raq Jangnai Ngoja Rawama Liichum Chongkuqto

19Kiijiishe Daniel, apaiq ka Belteshajjar ngutiimin ngutlo, ka anü maq abom min donglot mak, akiinyii rai nai atiirai she riito. Kra chhiraüta hokhamwe raq apaiq ma nguto, “Belteshajjar lei, ara rawama kra tailaüta nai kra liichum ka chhilaüta, ümniika naq kiinyiikhiq.” Kiijiishe, Belteshajjar raq treto, “Chaü lei, ngi raq tiima kla ara rawa ma kra nai kra liichum ka ümnaq miitu riimak, ümjaqtibi miitu, nguraüjaq ahea riichang nguta tiima tiikang.

20Pechong kaü, jonghea ratsan ramong nyang na saülili, mangjong hiq tlotli maq maiqse wiitarü ma rashra tiichhitlo.

21Ajaq thun ka aliisea ma tsomhea, kiimaq atsi ango ka atu alu, mangjong hiq na siti wiitarü khamli dunghiq wanli chang asi. Rumnyamse kong ka achongtong na bumsiqtlo. Kiimaq atsung mong na wushikong raq achü haitlo.

22“Chaü lei, kra pechong ka ümnaq. Jonghea luhea kiimaq ningkun jonghea sitläü. Ümniika jonghea pinthum she jong wan laüta ratsan ramong nyang na saüli she saülaü. Kiimaq ümningkun jonglu kiimin mangjong hiq wiita hamli she ham wanto.

23Chaü lei, ümniiraq kra pechongkaü ka liisea rea liipan niili, ramungtan wa rase ashi satki raüta akha nguto, ‘Pechong ka daqbaiq laq. Laüta wiita tiithen baiqlaq. Shatmaq akhuk ka hiq na tiichapshatli thülaq. Achongkhuk kiijaq jin nai miiki maq alo jinraü maq banthü laq. Laüta kra achongkhuk ka sangphii rü niili baiqthü laq. Raüta ra wa na bangrok tlaq kra arwe dü na misa laq. Raüta apaiq ka kiijaq nyamse kong rai wiimiishi ümsidam laq.’

24“Kra liichum ka ara. Chaü lei, arka ratsan ramong nyang na siti Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe raq, ümkhuthaq na khatan tri raütu shat thüto.

25Ümniika maiqse phong wa, ajoshe mirbaiq. Raüta ümniika rumnyamse kong rai she misidam haü. Rawii wiimiishi na saüli, ümniika minsäüpongwe ikha sangphii phaqa laüta misihaü. Laüta hiqsii thung na mikon haü. Kiijaq ra wa bangkham ka ümkhum na mirok. Kiijiishetiqa ümniiraq Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe riili dea, maiqse angu hokhambi mangjong na sitlaq kra pengtlo. Kiimaq mangjong hiq na hokham jaqsham ka apaiq raq ümriiti ma kewa lungwii tlaq, kriiti ma kuqtlo nguta misap haü.

²⁶Rase raq pechong khuk ka hiq na kiikhiili thüronglaq nguta aming kuqto. Kra liichum ka ümra akhing niiwa ümniiraq ümnsan mong na, ara mangjong hiq tlotli arka Shiikeawe riidea rümtlo ngutiishe mitum haü, kra akhing niisheti, Shiikeawe raq ümniika hokhamwe ma hali mishong nong.

²⁷Riita kra ningkhan, Chaü lei, ngi raq tsii chongtiikang ara lang laüta silaq. Ngarai naq tangkiq she. Tingting kappe kriili lang laq. Kiimaq miitsan maiqse ka mangchan laq. Kra klo haüla, ümniika chiithe arong awin ma tiija wan ruq miraq,” nguta Daniel raq nguto.

²⁸Riita, arthun mra arka Hokhamwe Nebukadnejar rilung na wiita dea hongtha wanto.

²⁹Jipi lüroqshi ri lünai jai miili, apaiq ka Bebilon mung na asichang hokhamwe kiitelong jam wukhu na akhumsea riito.

³⁰Kiitiikaq apaiq raq akha nguto, “Liilaq! Bebilon mung ka ümtinkhan jongwa! Ngi raq ara Bebilon mung nyungchong ma tei wan kang. Lata iningkun jong nai iphen rung jong hongla kra tiichhikuq tiikang. Kiimaq ikhushü jonglu nai imangchong tsa jonglu kra tiichhi tiikang,” nguta tiishom ra siqto.

³¹Apaiq nübok wa bomtsi ka mithum shaq niili, ramungtan wa maiqbom ashi akha saükito, “Hokhamwe Nebukadnejar lei, ngi raq jamlai wa ngutiikang ara tai liishaq! Ümchaü ümjaq wa hokham jaqsham arang ka nyeabaiqto she.

³²Raüta ümniika maiqse hiqshong wa ajoshe mirbaiq. Raüta rum nyamsekong rai she misi haü. Kiimaq minsäü pongwe ikha, rawii wiimiishi na saüli, rum wa sang kra phaqa laü tiishe misi haü. Kiijiisheti, ümniiraq Ningkun Ajong Shiikeawe riidea mangjong hiq raikhü na maiq mung ümchuwa diimtlaq kra rümtlo nguta misap haü. Kiimaq apaiq raq juwa lungwii tlaq, kriiti ka hokhamwe ma shongtlo nguta misap haü.”

³³Riita kra khatan bomtsi ka tlothitli ku wanto. Nebukadnejar ka maiqse phong wa jobaiqto. Raüta apaiq raq minsäü pongwe ikha sangphii ka phaqa. Bangkham ka akhum na sato. Kiimaq akhubin ka liiha kaü bin ikha aluwiq riito. Kiimaq ajaq san thun kiimin wushi kong khang ikha aluwiq riito.

Nebukadnejar Raq Shiikeawe Tiitsamto

³⁴“Rawii wiimiishi thumjai niishe,” nguta hokhamwe raq nguto, “Ngi raq ra nü na liikang. Kiimaq isung itsii ka atsangshe riiwan nongto. Krai mren, ngi raq Ningkun Ajong Shiikeawe ka tiitsamkam kang. Kiimaq ngi raq pattup pat-sa atra siti Shiikeawe ma akha shreng manto kiimaq khushü tiijong kuqkang: “Apaiq raq mangjong maiqse, pattup pat-sa milang wan, kiimaq apaiq hokham jaqsham, ümtiikiimin thummak phan.

³⁵Apaiq maklii na mangjong maiqse ka, hiqtilise ikhli liitlo; ramungtan na siti rasetiim nai, mangjong hiq na siti maiqse, apaiq jaqkhon mong na thütlo. Apaiq

raq jamlai wa thapthi tlaq, juwe riimin tangta lot mak, kiimaq jurmin apaiq ma wailot mak.

³⁶“Ümtiikiiwa isung itsii ka tsangriri she tsang wan nongtaq, ngi ma shreng manto, imang chong jong, kiimaq imungtan jonglu khushü kra kunkun ngi ma hali jangkuq nongto. Iwokhong na siti, ajong alabi raq, kiimaq aki miikiimbi thun raq, ngi ka tao wan nongto. Raüta ngi ka hokham ngacho na hali tiinga nongto. Raüta ngi ma hokham ningkun nai arangho ka, kongkhu lak wa kriithaq na apalin she tiitsuq kuq nongto.

³⁷“Riita, ümchaü sanha, ngi Nebukadnejar raq Sanseng Ramungtan na siti Hokhamwe kriili she tiitsam tiikang, shreng tiikang, kiimaq apaiq khushü kra tiijong tiikang. Jamkhano ngukla, Apaiq jaqsham kaiwa ka tingting, apaiq tri raütu kappe khaqkhaq, kiimaq apaiq raq kumrong kumraq maiqse ka, anun pinthum ma tiijabaiqtlo,”

Daniel 5

Belshajar Raq Phaqsea Poi Jonghea Kloto

¹Rawashi Hokhamwe Belshajar raq phaqsea poi Jonghea kloto. Raüta kra phaqsea lomdamti aki miikiimbi hingshi tiiheato. Kiimaq tsangshiq wiitarü adam maq che nyangto.

²Tsangshiq ka che nyang lam maq, Belshajar raq awe Nebukadnejar raq Jerusalem Shomjam wa chaq nai kampho maq alo kok thun, nai nüchhong winpin kaütiim thun ahowan kra, lamwa rongkiq nguta aming kuqto. Hokhamwe raq kriithun tlamwataq kriika, asengi aki miikiimbi, kiimaq achaktiim, kiimaq achak nyungthap nyungre thun raq che tsümnyang ma nguta tlam wato.

³Krai mren, thothitli, chaq kok thun kiimaq nüchhong winpin thun kra lamkuq wato. Raüta tsangshiq tarü raq che ka kiijaq tsüm raüta nyangto.

⁴Raüta chaq maq alo, kampho maq alo, miiki maq alo, jin maq alo, pe maq ahai, kiimaq long maq ahai phra sumla thun kra tiitsamkamto.

Khechong Na Awaiq

⁵Kra liipan na tiihanghiiq miili, maiqjaq ashi ka hokhamwe jam khokmong khetuk na longnin win maq alorat kiijaq, lemtem thun nyaitlaq walü li raq chhainyiinyiihea tiichhishat ba kiijaq maiqjaq kriiraq lak waiqrea chhito. Kiimaq hokhamwe raq kra maiqjaq raq lakwaiq rattlaq kra chhito.

⁶Kra chhiraüta athea ka lütaitai she mutkito. Kiimaq apaiq ka, kai akii anyii phiip raq atsai she riito. Alakü ka tiikhai rokrok she riito.

⁷Apaiq ka agilülü she ashi ra raq mintin klotibi, along liitibi, kiimaq raiqsaiq jipi shammibi thun heaki rongkiq nguta siito. Kiimaq tsangshiq thun ka saüwa kiita,

hokhamwe raq tsangshiq ma nguto, “Jurwa ara lakwaiq ara phat raüta, ngi ma liichum kra chongkuq lot jiiq, kriiti ka hokhamwe miirii samtongjong kau mintiitii kra mitiisam kuq, kiimaq adang na shreng khushü chaq laktum mitlak kuq, kiimaq imungtan na mung langti aranghoti lombot tsam chaoki na mitiinga.”

⁸Kiijiishe, hokhamwe danhonti thun ka kiijaq wato. Shatmaq tsangshiq phong wa jurmin kra awaiq ka phatkuq lot mak kiimaq hokhamwe ma liichum ka chongkuqlot mak riito.

⁹Kriikha niishe, Hokhamwe Belshajar ka achapa tsi ma achu anü hamlak lak, atheaphi ka jajuk wan wan she riito. Kiimaq asenginok aki miikiimbi thun riimin apaiq ka khrum kuqlot mak, ümkhii ijasiq she riito.

¹⁰Hokhamwe ma anyung jong raq, hokhamwe nai asengi aki miikiimbi riiriiq trang raitlaq kra taito. Raüta, apaiq kiimin phaqsea poijong klo tlaq khok kiijaq nyap wato. Raüta apaiq raq nguto, “Chao lei, rilung alu maq silaq! Ümniika akhü langlang ka naq kiinyiikhiq. Kiimaq ümchu ümnü hamlaklak ka naq chapakiq.

¹¹Ara ümmungtan arjaq maiq weshi asi. Apaiq khum na asii phra tiikea kong wenyi asi. Man na ümwe hokham pat niiphü, apaiq ka atsii asi, phanrap sapsinti, kiimaq phra kong ikha anyan phaqqhi sapti. Kriikha na, ümwe Hokhamwe Nebukadnejar raq, apaiq ka jaqliitibi, mintin klotibi, along liitibi, kiimaq raiqsaiq jipi shammibi khuthaq na akhupo ma shongto.

¹²Jamkhano ngukla, apaiq hon atsii ka tsäuhea; kiimaq anyan phaqqhi sapti; kiimaq rawama liichum chongke na asap atsin; kiimaq shiiwang bomtsi tiikho chongke sapsinhea; kiimaq amao chang jaqsham tru chongke na taksma. Apaiq mang ka Daniel; apaiq ka tiiheakikiq; hokhamwe raq apaiq ka Belteshajjar nguta mangto. Kiimaq apaiq raq kra liichum ka ümniima michongkuq.”

Daniel Raq Lakwaiq Liichum Chongkuqto

¹³Kiijiishe, Daniel ka hokhamwe rungkhok na tlothit tiishea wato. Kiimaq hokhamwe raq apaiq ma nguto, “Riita, iwe hokhamwe raq, Juda mung wa Jehudiwe munglu shumwi ashea wanwe Daniel ka ümniidea shea?

¹⁴Ngi raq ümkhum na phra kong wenyi ka asi; kra ningkhan ümniika phanrap na asap atsin haü siisaq; kiimaq phanrap phaqqhi nai anyan phaqqhi ka asap haü siisaq nguta taikang.

¹⁵Ngi raq danhontibi, kiimaq mintin klotibi thun ka ara maiqjaqwaiq kra phatkuq ronglaq lanta kra liichum ka ngi ma chongkuq ronglaq nguta tiihea wakang. Shatmaq tsangshiq raq kra liichum ka humlot mak.

¹⁶Shatmaq ümniiriika phanrap apaü raüta athü liichum michongkuq lot haü; kiimaq amao chang jaqsham kra michongkuq lot haü nguta taikang. Ümchau min, ara tiiwaiqqlaq kra phat laüta, liichum ka chongkuq haü jiila, ümniima

hokham miirii amin samtong jong kra mitiisamkuq, kiimaq ümdang na shreng ajong chaq laktum kra mitlak kuq; kiimaq ümniika ara imungtan arjaq, ijaqtakiq na ajongwe lombot tsam ngachang niishe mitiingaha.”

¹⁷Kiijiishe, Daniel raq treto, “Ümkongphiq thun ka, ümniiriili thülaq, riimakla kriithun ka maiq ahinti ma kuqlaq. Ngi raq Chaü ma kra jaqwaiq ka miphatkuq kang. Lata liichum ka ümniima michongkuq kang.

¹⁸“Ajong Thaq na Ajong Shiikeawe raq ümwe Nebukadnejar ka wiitarü thaq na ajong pinthum hokham ma shongto. Raüta apaiq kharü kiimaq angao jonghea kuqto.

¹⁹Apaiq ka pinthum jonghea kha maq, mangjong hiq wa maiq mung thun, maiqphan thun, kiimaq maiq aphan aphan bomti thun tarü ka apaiq ma ahai rakrak kiimaq pinthum phiipkhiq siisaq sito. Apaiq raq juwa atseabaiq tiima tlaq, kriiti ka tsatbaiqto; kiimaq apaiq raq juwa atra tiisi lungwii tlaq, kriiti ka atra tiisi wanto. Apaiq raq juwa ashreng rotlaq, kriitika shreng wanto. Kiimaq apaiq raq ümriiti wa ashummii chang nguta tiima tlaq, kriiti ka shummi wanto.

²⁰Shatmaq, apaiq ka shiikonghea she, wanshakshak, kiimaq maiq ka ji maq nishishi haihü wanto; kriikha niishe apaiq ka hokham ngachang wa lambaiqto. Raüta apaiq khushü jong ka mokito.

²¹Raüta, apaiq ka maiqse phong wa ajoshe riibaiqto. Raüta apaiq tsantsii ka ngamtsii miishe jakito. Apaiq ka rumnyamse kumtoq kong rai she sito. Raüta minsäu pong we ikha nyiimjaq phaqa raüta sito. Kiimaq hiqsii thung niilise bumto. Kiimaq bangkham sa wa akhum tiikhe chang khea min ahü maq sito. Atiisup niishe, apaiq raq Ajong Thaq Na Ajong Pinthum Shiikeawe riili dea mangjong hiq wa maiqse angu honyung hokhambi thun kra pengtlo; kiimaq apaiq raq juwe ma kero wa, kriiwe ma hokham jaqsham kuqtlo ngutiishe saptlo.

²²“Shamtaq, ümniika ase kra taü miidea min, kiimaq krei thun mra pin wantaq kra sapshatshat taü miimin, ümthsii chhi laüta aran ma jamaü riitläü.

²³Ümniiraq ramungtan na siti Shiikeawe shummi tlaü! Laüta apaiq Shomjam wa alam wan kok nai nüchhong winpin thun kra tlam wa laü. Laüta ümnaq nai ümsengi aki miikiimbi, ümchaktim, kiimaq ümchakliip nyungtiim raq, kra kok thun kiijaq che tsüm nyang lanta, sumla phra kong; chaq maq alo, kampho maq alo, miiki maq alo, jin maq alo, pe maq ahai, kiimaq long maq ahai sumla phra thun; amak maq chhimak; ani maq taimak; kiimaq jamlai min sap mak thun kra tiitsam kamtlan. Shatmaq, ümthsitsü phansangketi, ümthsitsü räü shamti, ümniiraq jamlai wa klo wantläü kra kunkun peng räüta thapthiketi Shiikeawe ka shreng maü riiläü.

²⁴Arningkhan tiina, Shiikeawe raq maiqjaq ashi tiiki räüta ara bomtsi tiwaiq kitaq ara.

- ²⁵“Kra bomtsi ka akha waiqto: ‘MENE, MENE, TEKEL, kiimaq PARSIN.’
- ²⁶Kra liichum ka ara: MENE, Shiikeawe raq ümmungtan rahi q ka weaje she. Raüta tiithum baiqto she;
- ²⁷TEKEL, ünniika kappe maq shinje she kiimaq tok ka ngin maü dea ajom;
- ²⁸PERES, ümmungtan ka atiikhoke wishe, raüta Medis mungti nai Parsia mungti ma achumke wishe.”
- ²⁹Kiijiishe, Belshajar raq asenginok ma aming kuqto, kra mren Daniel ma samtongjong mintiiti kra tiisamkuqto, kiimaq adang na chaq siraütum kra tlak kuqto, raüta apai q ka amungtan na hokham ngacho lombot tsam na tiingato, raüta chiirim raüta mungmai qse ma tiitai rongla q nguta aming kuqto.
- ³⁰Kra rawa akhing niili, Babilon mung hokhamwe Belshajar ka re raq tsatbaiqto.
- ³¹Kiimaq Medi mungti hokhamwe Derias, apai q ka kra akhing na arawii wiiroqtrok ri wiinai she kriiraq hokham ngachang ka jiiwanto, raüta mung ka lang wanto.

Daniel 6

Daniel Tsea Miitu Thiikho Thuto

- ¹Derias raq amungtan hamli na wanghuptibi shishi ri roqnai shong chang nguta thapthito.
- ²Kra tiitsuq ma, apai q raq wanghuptibi tsii chongke miitu kiimaq hokhamwe jaqsham kra liiwan miitu, Daniel nai akongti wenai ka ngongwetiim ma shongto.
- ³Krai mren, Daniel raq jaqlo liipan niili, akongti ngongwenai kiimaq wanghuptibi tha q na, ajaqsham ka pinthum athuk atsom sham raüta tiichhi kuqto. Apai q ka anak tha q na pinthum asap atsin kra chhiraüta, hokhamwe raq apai q ka amungtan hamli na ajong pinthum ngongwe ma shong wan miitu atsan na thapthi wanto.
- ⁴Kiijiishe ngongwebi nai wanghuptibi raq Daniel tiideabai q miitu, apai q raq mung peng wan jaqsham tla q kiija q apai q tiishut chang lampu she ritto. Shatmaq tsangshiq raq hummak dea. Jamkhano ngukla Daniel ka mai qkam sea chang kiimaq apai q raq jamphan niimin shutphit mak kiimaq arot aki q klomak phan.
- ⁵Kra ningkhan she, tsangshiq liipan na akha riibomto, “Nashiq raq Daniel ka apai q Shiikeawe shomnoq tla q kra tlea laita, apai q shra chang lamlu ahin ka humlot mai.”
- ⁶Kra ningkhan, tsangshiq ka hokhamwe rai riihum wa wawanto. Raüta akha nguto, “Hokhamwe Derias lei. Chaü lei, rilung alu maq sila q!

⁷Naishiq tarü, ümmungtan kra pengti ngongwebi, wanghuptibi, wanghupti jaqthütibi, kiimaq ahin siihiipjongbi tarü kiqshi maq rilaita, bom ka akha riichong kai. Chaü lei, ünniiraq aming ashi tat laq. Laüta kra aming ka atsin maq mungmaiqse tarü raq lang raa nguta aming tat laq. Raroqtsam liipan na ünniika tlea raüta, maiq juwe riimin laihin phra shiikea jaq wa riimakla, maiq ahinti juwe jaq wiimin, achu jaü maimak. Jurwa ara aming jin jiiq, kriiti ka hangsikong bumchang khok mong kiijaq tiidea baiq ratlo.

⁸Kra ningkhan, Chaü lei, ünniiraq aming ka kuqlaq. Laüta kra aming na khat laq. Krai mren, kra aming ka Medi mung na nai Parsia mung na tri raütu akhek ma tiija raatlo. Kra tri ka jurmin lai lot mak she miraq.”

⁹Krai mren, Hokhamwe Derias raq kra aming ka khatto.

Daniel Ka Hangsikong Khok Na Tiideato

¹⁰Riita, Daniel raq kra aming ka khatto she nguta tho lapto. Apaiq ka ajam na wawanto. Raüta apaiq jam rathong khok na kitanpu thun kilü tlinshat asi riito. Kra kitanpu thun ka Jerusalem chela nü na tiinyi raqraq riito. Kitanpu thun tlin shat kiijaq walili raüta, rahinjaq ratili na jamkho achu jaütlaq kiikha, ranaiqshi na jangtsamsam kaütsrong na nga raüta Shiikeawe jaq wa achu jaüto.

¹¹Riita Daniel ngengtibi raq apaiq raq Shiikeawe shomnoq rea kra chhito.

¹²Krai mren tsangshiq tarü ka kongshi maq hokhamwe phana Daniel shokwa wawanto. Raüta tsangshiq raq nguto, “Chaü lei, ünniiraq raroqtsam liipan na ümnaq tlea raüta, jurwa laihin phra tiikea jaq wa achu jaü jiiq, lo riimak la, maiq jaq wa achu jaü jiiq, kriiti ka hangsi kong sichang khobok mong kiijaq tiidea baiq raa,” nguta aming suhi laü ihata. Kiijiishe, “Tengto. Tri atsin maq aming akuq wan asi. Kriika Medi mung na nai Parsia mung na akhek tri raütu ashi she. Kriika jurmin klailot mak,” nguta Hokhamwe raq treto.

¹³Kiijiishe tsangshiq raq, “Juda mungwa munglu shumwi ashea wan phong wa, Daniel raq, Chaü lei ünniika shreng mak. Kiimaq ünniiraq akuq haü aming kriimin lang mak. Apaiq raq ranaiqshi na thongtsam achu jaütlo,” nguta hokhamwe ma shokto.

¹⁴Riita, ümtiikiiwa hokhamwe raq kra taitaq, atsan ka kai bito. Kiimaq apaiq raq Daniel ka tiichhiike miitu lamlu ka kai shiikut raüta ritto. Apaiq raq raji rashe nyap wan na saüli, lamlu ritto.

¹⁵Kiijiishe kra maiqwere kong ka hokhamwe phana hali wanongto. Raüta apaiq ma akha, “Chaü lei, ünniiriiri asap haü. Medi mung na nai Parsia mung na hokhamwe raq aming jangshi she kuqtii miiphat, kriika klai baiq lot mak she,” nguta bom ka tiitsa nongto.

¹⁶Krai mren she hokhamwe raq Daniel lapwa miitu aming kuqto. Raüta apaiq ka hangsikong khok mong kiijaq tiidea baiqto. Apaiq raq Daniel ma akha nguto,

“Riita ümniika ümniiraq apaiq rai tiipumtlia laüta shomnoq tlaü Shiikeawe riitiq she dea mitiichhiikuq laq.”

¹⁷Kra raütiishe, longkaü ashi maq kra khobok nüki ka sukbaiqto. Raüta kra longkaü pangchang thaq na, hokhamwe sil nai asengi aki miikiimbi sil kriimaq sanbaiqto. Krai mren, Daniel ka kra thiikhobok mong wa, maiq ahinti juwe riimin tiichhiikuq lot mak chang she longsha kilü ka sanbaiqto.

¹⁸Kra raütiishe, hokhamwe ka apaiq sichang hokhamwe jam niishe jang wanto. Raüta kra rawa ka rawa waru akon min konmak riito, kiimaq jamlai phan min phaqsiaq mak, kiimaq laihin polosea chang phan kiimin klo mak maq riito.

Daniel Ka Hangsikhok Wa Tiichhiito

¹⁹Anap ranap chumiishe, hokhamwe ka tiidoto. Raüta khobok kiina taülaükhiq juto.

²⁰Apaiq ka kiijaq saü wa raütiishe, kiinyiikhiq maq, “Daniel, atra Shiikeawe jaqshise lei! Ümniiraq apaiq rai tiipumtlia laüta shomnoq tlaü Shiikeawe raq ümniika hangsikong nübok wa tiichhiikuqto dea nya?” nguta Daniel ma riimto.

²¹Kiijiishe Daniel raq treto, “Chaü lei, rilung alu maq silaq!

²²Shiikeawe raq arase tiiki raüta hangsikong nübok ka wiita phupbaiqto. Krai mren tsangshiq raq ngi ka kaqlot mak riito. Apaiq raq akha tiikhup wongkuqtaq arka, apaiq raq ngi ka maiqsang nguta asap. Kiimaq Chao lei, ngi raq ümniima jammin ashut klo mang.”

²³Hokhamwe ka pinthum khoqriiqto. Kiimaq Daniel ka khobok mong wa tiidong hitlo ronglaq nguta aming kuqto. Krai mren tsangshiq raq apaiq ka khobok mong kiiwa ra niishe tiidong hitto. Raüta tsangshiq raq akhum na liikiita jamlai ami atsi min ahü riito. Jamkhano ngukla apaiq raq akhum ka Shiikeawe ma kiinong kuqto.

²⁴Kiijiishe, hokhamwe raq Daniel ma kha nyantibi maiq thun ka wiitarü lap wa rongkiq nguta aming kuqto. Raüta tsangshiq ka tsangshiq chak asetiim wiita nongnong miishe lapho raüta, hangsikong raq ama sitlaq khobok mong kiiniishe dobaiqto. Tsangshiq ka hangsikhok shamong hiq na misaü shaq liipan kiiwiili, hangsikong raq phiim rang raüta, arok arii bunlak buncha kaqphaq hoto.

²⁵Kiijiishe Hokhamwe Derias raq lak ashi waiq raüta, mangjong hiqraikhü na siti, maiqmung tlotli ma, maiqphan tlotli ma, kiimaq maiq aphan aphan bom tlotli ma, tiiho wanto. Lak ka akha waiqto: “Khu asang maq sirong laq!

²⁶Ngü raq ara imungtan na siti mungmaiqse wiita ma, Daniel Shiikeawe kiima haisong tsantsii thü raa, kiimaq apaiq ka shreng raa nguta aming kuq tiikang: “Apaiq ka atra Shiikeawe, kiimaq apaiq riili pattup pat-sa, mung mipeng. Apaiq mungtan ka pattup thenki mak phan, kiimaq apaiq ningkun ka ümtiikiimin thummak phan.

²⁷Apaiq raq khupwongtlo kiimaq chhiikuqtlo; Apaiq raq ramungtan na nai mangjong hiq na, amao chang nai awang chang jaqshamtlo. Apaiq raq Daniel ka hangsikong nübok wa, tiikaq mak tiichhiikuqto.”

²⁸Krai mren, Daniel ka Derias raq mung langtaq pat na, kiimaq Parsia mung hokhamwe Sairas raq mung langtaq pat na pinthum chetchito.

Daniel 7

DANIEL RAQ APAIQ RIISHAM BOM CHONGTLO

(7.1—12.13)

Daniel Raq Riisham Mak Maq Ngamthaiq Kaüblai Chhito

¹Bebilon mung langti hokhamwe Belshajar raq hokham jaqsham wan apha rawii na, ngi raq rawa ma ashi makang. Kiimaq kra rawa ma riisham mak maq rawa na phanshi ra chhikang. Kra ngi raq lak na waiqthükang. Kra rawa ma maq jamlai wa chhikang kra awaiq riithükang. Kra waiqthükang raüpot ka

²arthun ara riito: Rahai ka trotam maq haiwanto. Raüta sammoktra chum ka wiita brakshaq wanto.

³Sammoktra chum mong wa jongheahea ngamthaiq kaüblai dong wanto. Kra kaüblai ka pongphan riiphan siisaq.

⁴Apha shaqshaq kaü ka, hangsikaü sham ikha. Shatmaq liiha kaü ikha arakong asi. Ngi raq liirat tiikang bala liipan niili, arakong thun ka chatbaiqto. Raüta ngamthaiq kaü ka ado raüta maiq ikha tiichapto. Raüta apaiq miika maiqse khutsai she thiikuqto.

⁵Kaünai ngojati ka chapbikaü ikha, awühok wiinai maq chap raü riito. Anübok niika, maiqsiim rii atsam kamraü. Kiimaq maiqbom ashi raq apaiq ma akha thaüto, “Bakphaq laq! Ngam ka ümchu pha q wa rotläü pha q laq!”

⁶Ngi raq kra liirea bala niili, ngamthaiqkaü ashi hali dong wan nongto. Kriika chiqwaiq kaü ikha. Shatmaq araikhü niika wushi rakong ikha, arakong blai asi. Kiimaq akhupo ka blai jong ri. Kiimaq apaiq miika arang akuq asi riito.

⁷Ngi raq ara liirat tiikang liipan na hali, ngamthaiq kaüblai ngoja kra dong wanto. Kra kaü ningkun ka jonghea, liibi, kiimaq maiqkii maiqnyii. Awi thun ka jinwi. Ajong min jonghea. Kriimaq atra phan nyamse ka tiibun miilak kaqphaq tlo. Kiimaq ahok maq nishishi tsatbaiqtlo. Apaiq ka ngamkaü ahin kiikhiika riimak. Akhu na arong roqshi asi.

⁸Ngi raq arong thun ka liirat tiikang liipan niili, ara arong phong mong na, arong aranse ashi hali cham wanto chhikang. Kra arongse raq, kongkhu wa arong phong kiiwa, atsam ka arangchong maq chatbaiqto. Ara rongti ka maiqmak ikha, amakpo min asi. Kiimaq anübok miika pinthum shiikong miilong bomtlo.

Rathup Raphawe Rung Na Chapto

⁹Ngi raq liishat imakki na, hokham ngacho phong tiihongto. Rathup Raphawe ka, ngacho phong wa ashi na ngato. Apaiq dü na asam khea thun ka, tsak-hiiq ikha lüdiidiihea riito, kiimaq akhubin ka chiisan skurai ikha, lüdiidii hea riito; Apaiq hokham ngacho ka, watu jikom thaq na shongto, watum nyaitlaq ikha nyaitlo,

¹⁰kiimaq kiiwa wa raisetiim thun ka phoktlo. Kiijaq apaiq shiililiiti maiq ahing amun, kiimaq apaiq rung na, maiq amun aseng chaptlo. Rung na khapho pha wanto, kiimaq lakdam kom phong pahea linto.

¹¹Ngi raq kra liirat tiikang liipan niimin, arong aranseti riika tiitsaki ruqli kiimaq jaqrap jirap doqdit seali taikang. Ngi raq liirat tiikang bala niili, kaüblai ngojati ngamthaiqkaü ka tsatbaiqto. Raüta amaa ka watum na dobaiqto, raüta tiikhiim chaqbaiqto.

¹²Kiimaq ngamthaiqkaü ahinti ningkun ka anyea riihoto. Shatmaq tsangshiq ka akhing phanshi ri tiisi nong miitu atrali thüto.

¹³Kra rawa ma riishammak maq chhitiikang liipan niili, Ngi raq maiqse ikha, apaiq ka phumda mong na, ngi phana akai rai chhikang, raüta apaiq ka pattup pat-sa sitiwe phana wato, kiimaq apaiq ka kriiwe phana shea wanto.

¹⁴Apaiq ma arang, shreng, kiimaq hokham jaqsham ningkun kuqto. Krai mren maiqmung thun, maiqphan thun, kiimaq maiq phan phan bomti thun, wiita raq apaiq kli she minoq wan. Apaiq arang ka pattup pat-sa thummak miraq, kiimaq apaiq mungtan ka, ümtiikiimin thummak miraq.

Riisham Makchhi Liichum Chongkuqto

¹⁵Ngi raq riisham mak maq kriithun ka chhilata, ngi ka ihai sito. Kiimaq kai chapa kang.

¹⁶Ngi ka kiijaq maiq chaptlaqti phong kiina walata, weshi ma bomtsi liichum thun ka wiita chongkuq laq nguta waikang. Krai mren, apaiq raq ngi ma liichum ka chongkuqto.

¹⁷Apaiq raq nguto, “Ara jongheahea ngamthaiq kaüblai arka, hokham ajong ajong weblai mangjong hiq na midong wan. Raüta mangjong hiq ka milang wan.

¹⁸Kiimaq, Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe sengi raq, hokham jaqsham ningkun milap wan. Raüta mung ka pattup pat-sa misiq wan.”

¹⁹Kiijiishe, ngi raq ngamthaiq kaüblai ngoja, kra kaü ka anok ikha riimak, aliilot chang riimak phiippsi jiiptsi, kra kaü riika ngam thun ka akhang miiki khang, awi ka jin wi, kriimaq phiimsaqsaq bunlak buncha kaqphaq hotlo. Raüta arok arii tiibun miilak raüta ahok maq nishishi kaqphaq hotlo, kra liichum ka samhea sapha jaq nguta ritkang.

²⁰Kiimaq ngi raq, akhupo na arong roqshi sitlaq kra, kiimaq jai maq apong wan, arong ashiti kriiraq, arong roqshi phong wa, rongtsam ngok baiqtaq kra samhea

sap wan ro kang. Kra rongti ka amakpo min asi, kiimaq anübok min asi. Kiimaq anübok maq pinthum shiikong tsütsittlo. Kra rongti ka arong ahinti thaq na phiiptsi jiiptsi chang riito.

²¹Ngi raq liirat tiikang liipan niili, kra rong raq Shiikeawe sengi thun ka khat wanto. Raüta tsangshiq ka tangto.

²²Kiijiishe pattup pat-sa atrali sitiwe ka ki raüta, kha ka Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe sengi tlop na phokuqto. Shiikeawe sengi mungmaiqse raq Shiikeawe jaq wa hokham ma jawan aming lap wan akhing she saüto.

²³Ngi ma kra liichum ka akha chongkuqto: “Ngamthaiq kaüblai ngojati ka, mangjong hiq na hokham jonghea blai ngoja midong, kra mungtan ka ahinti kiikha riimak, pong lin lin miraq. Kra hokhamwe raq mangjong tlotli, tiisiirai mishthen baiq, bunlak buncha hiqrai mishotbaiq.

²⁴Arong roqshi liichum ka, hokham weroqshi midong. Raüta kra mungtan ka mipeng wan. Kiijiishe hokham weshi hali midong wan; apaiq ka kongkhu lak wa hokhambi, thaq na pong she midong. Kiimaq apaiq raq hokham wetsam kra mitiidea baiq.

²⁵Apaiq raq Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe kra mishummii. Kiimaq Shiikeawe sengi wiita, hok maq nishishi mitiichamchao. Apaiq raq tsangshiq Shiikeawe, shomnoq thunglai nai poi tri thun ka, laibaiq wan mitan khan. Kiimaq Shiikeawe sengi ka, apaiq raq wiitsam ri wiithiq mijam sha wan.

²⁶Kiijiishe ramungtan wa rung ka minga, Raüta apaiq kha ka mipho. Raüta apaiq ningkun ka anyea mirbaiq, raüta apaiq ka tiimiichup mishthen baiq.

²⁷Mangjong hiq wa mungtan thun ningkun, kiimaq tsangshiq jonglu thun ka, Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe, sengi miishe mikiinong kuqbaiq wan. Tsangshiq hokham jaqsham ningkun ka, ümtiikiimin thumki mak she. Kiimaq mangjong hiq wa hokham wiita raq, tsangshiq puk na nyap raüta, tsangshiq ka mishli wan.”

²⁸Arshe riishammakchhi bomchong raüpot cheke thum. Ngi ka phiipraq tsaikang. Ithea ka lütaitai kiinyii kang. Kiimaq phanrap chhitai wan kang thun ka itsan mongniili shaq thükang.

Daniel 8

Daniel Raq Riisham Mak Maq Skupongwe Nai Chhepongwe Chhito

¹Hokhamwe Belshajar raq munglang wanli maq wiitsam she angu na, ngi raq riisham mak maq thongnai ngoja shammi makchhi hali chhinong kang.

²Riisham mak maq tiihanghiiqli ngi ka Elam wang nyungchong trotam maq kiitelong maq aruk Susa chela mong na riikang. Ngi ka Ulai jürai kii na chap räü riikang.

³Kiimaq kra jürai kii na skupongwe ashi ka, arong ka anaijong kiimaq aluluwiq chhikang. Kriiwa ashiti ka alulin kiimaq anyelinlin riito.

⁴Ngi raq skupongwe raq arong wiinai maq shenyap nünü kiina, kiimaq shekhu nünü kiina, kiimaq shemai nünü kiina juraüta, thaüpakpak thaürat wan tlo chhikang. Apaiq ka jamlai phan ngam riimin shiikhing lot mak riito. Kiimaq apaiq raq thaü wan tlaq ningkun kriiwiika, jamlai phan riimin akhum ka tiiwong lot mak riito. Apaiq raq jamkho thimi tlaq, kra phanphan klo wanto, kiimaq apaiq ka pinthum shiikonghiq she shiikong wanto.

⁵Ngi ka kra chhilata, jamlai wa ahiq nguta awang rai rashi hiqwea tiima rai tiikang liipan niili, shenyap mung nü kiiwa chhechhi pongwe ashi ka, phiqhea langlang, ahokphi ka hiq na than mak miili, abi ali säü wanto. Apaiq makpo wiinai hea wea na ajongwiq kaü arong ashi asi.

⁶Apaiq ka ngi raq kongkhu miiphü achhiha skupongwe jüraikii na chaptlaq kra kaü phanü kiina aningkun wiita shoq räüta doq wanto.

⁷Ngi raq apaiq raq skupongwe thaü rea kra liisiq kang. Apaiq tsankhiq ka henghea riito. Kriikha maq, apaiq raq skupongwe ka peatamtam räüta, arong wiinai ka tiingoqra thaübaiqto chhikang. Skupongwe raq apaiq ka tang mak riito. Krai mren apaiq ka hiq na tiikii miili räüta hok maq nishishi thaübaiqto. Kiimaq apaiq tiichhiiketi ka jumin ahü riito.

⁸Kra chhepongwe kaalachong dokdok pinthum shiikong siq wanto. Shatmaq apaiq ningkun jonglu henghea bala liipan niili, arong ka angoq she riikito. Kra rongchü chamchang ba kiijaq, ajongjongwiq rongnye rongblai she chamto. Kra rongblai chamtaq kriika, arong tsii thun ka, siimblai ri na tiinyi raqraq riito.

⁹Ara rongblai phong arwa, arong ashi thaq kiijaq, rongranse ashi she cham wan nongto. Kra rongkaüti ningkun ka shemai nünü kiina, kiimaq shedong nünü kiina, kiimaq Kiq Akhamkuq Mungtan nünü kiina khat wan räüta jiiwanto.

¹⁰Kra rongkaüti ka ramungtan phenlabi thun kriimin khatlotli chang she ningkun henghea she jawanto. Kiimaq ra wa raiqsaiq thun kiimin khatto. Räüta raiqsaiq thun wiijam ka mangjong hiq na tiidea tsuqbaiqto. Räüta apaiq raq tsangshiq ka hok maq nishishi nibaiqto.

¹¹Kiimaq kriiraq ramungtan na siti Hokhamwese phenlabi thun kra dongdii min teimak khat wanto. Kiimaq Hokhamse ma ranaiqtek nyamse honglu takuqtlaq kriimin wiitashe tiithaq baiqto. Kiimaq Shomjam kra wiitashe tiishe baiqto.

¹²Maiqse raq ranaiqtek honglu ka riikhaqli asii thungtri maq kuq wan mak she riito. Räüta ngarai tang wanto. Kiimaq tingting kamasham lamphan ka hiqtili

ikhli she shishe wanto. Kra rongkaüti ka apaiq raq jamlai phan wa kiimung wantlaq, kra apaiq raq siisaq tang wanto.

¹³Kiijiishe ngi raq rase ashi raq rase ashi ma bom ka akha waito taikang, “Riita ara riisham mak maq tiichhikuq tlaq mra pin arka, ümtincho na saüli wa mipin wan? Ranaiqtek honglu kewan jaqsham ka, atinkhan abi riiqkhiq ngarai jaqsham maq ümtincho na saüli wa milai baiq wan? Kiimaq ramungtan phenlabi nai Shomjam ka ümtincho na saüli wa hok maq nishishi mihaihi wan?”

¹⁴Kiijiishe rase ashiti raq, “Arka ranaiq 1,150 na saüli mitangta wan. Ara akhing bala na ranap nai raji honglu take wan ka tiikuq mak miraq. Krijai miisheti Shomjam na honglu ka mitiikuq wan,” nguta treto taikang.

Rase Gabriel Raq Riisham Makchhi Liichum Chongkuqto

¹⁵Ngi raq kra riisham makchhi liichum kra jamlai wa riita ahiq nguta, rashi hiqwea chapa rai tiikang liipan niili, tihanghiq miili maiq weshi ikhaki na chapsaq chapkito.

¹⁶Kiijiishe ngi raq Ulai rai reko maq maiqbom ashi raq akha riimtlo taikang, “Gabriel lei, apaiq ma ariisham mak maq jamlai wa chhitaq kra liichum ka chongkuq laq.”

¹⁷Krai mren, Gabriel ka dongchhaq saüwato raüta itho na chapto. Kra chhilata ngi ka phiip raq tsaikang. Lata hiq na bumki tlii riikang. Apaiq raq ngi ma chongto, “Maiqse han-ngam hiqda lei. Kra liichum ka tak laq. Kra riisham makchhi ka phangthum wan akhing wa bom.”

¹⁸Apaiq ka ngi rai riibomtlaq bala, ngi ka sunghü tsiihü she hiq na riwan kang. Shatmaq apaiq raq ngi ka ajaq maq kamsaq raüta tiidoto, raüta ihok maq tiichaptlii dokuqto.

¹⁹Raüta nguto, “Ngi raq ümniima Shiikeawe tsankhiq tsingo ka jamlai wa miraq kra tiichhi kuq tiikang. Kra riisham makchhi kriika, phangthum akhing na seng raüta tiichhi kuqto.

²⁰“Ümniiraq skupongwe khupo na arong anai chhilaü, kriika Media mungtan nai Parsia mungtan.

²¹Kiimaq chhechhipongwe chhilaü kriika, Grik mungtan. Kiimaq amakpo wiinai liipan na arong ajong wiq ashi chhilaü kriika, Grik mung pengti aphashaqshaq hokhamwe kra.

²²Kiimaq aphashaqshaq acham arong kra tiingoq kai jai she, arong rongblai anye chamwan nongtaq kriika, kra Grik mung ka jaimaq, mungtan blai miishe mitiikhoki. Raüta hokham weblai riishe maiqmiimii mung she mipeng wan. Riita kra mungblai miishe tiikhokitaq kriika, apha na mung ashi maq siji na jamkho ningkun ajong riitaq, kiikhiika riimak she miraq. Tsangshiq ningkun ka ajom she miraq.

²³“Kra mungtan thun ka then wan, akhing she saüwan raüla, tsangshiq ngarai ka ra ma hiq ma she miraq, tsangshiq raq mo ka hochang dongdii she miraq, kiimaq hokham weshi ka, atsan tsii wanshakshak, shotsan lumtsan, kiimaq laopha pinthum she midong wan.

²⁴Apaiq ningkun phungchaq ka henghea miraq. Shatmaq apaiq ningkun miika riimak. Apaiq raq phiiptsi jiiptsi, maiqse kunkun mishthen baiq. Jamlai wa klotlaq kra, kunkun na miong wan. Apaiq raq ajong ala maiqse wiita, mishthen baiq. Kiimaq Shiikeawe sengi thun min, pahea mishthen baiq.

²⁵Apaiq khonglaq mochii maq, laopha jaqsham jonghea mi ong wan. Apaiq ka ashkongtamli miraq, kiimaq achong aphan min ahü maq, maiqse pahea mitsat baiq wan. Apaiq raq hokham thaq na Hokhamwe kiimin, akhat riila nguta mingeng wan. Shatmaq apaiq ka mitsat baiq wan, Shatmaq maiqse jaq maq riimak.

²⁶Riita ara ranap nai raji honglu kewan jaqsham riisham mak maq tiichhikuqto. Raüta chongkuqto. Arka tengteng miku wan. Shatmaq ümchaü ka apaü laütli thülaq. Jamkhano ngukla ara kupi wan miika rahiq luhea shaq dea asi.”

²⁷Ngi ka rahiq ashaquq tsitsü min healot mang, tsaihü jihü sikang. Latiishe ngi ka tiido kang. Lata hokhamwe raq ngi ma jaqsham kuqtaq kriishe sham wan nong kang. Shatmaq ngi ka riisham makchhi kra tiima lata, rashi hiqwea, awang riikang. Kiimaq kra liichum ka tak lot mang riikang

Daniel 9

Daniel Raq Maiqmii Mungti Miitu Achu Jaüto

¹Medi mung phan wa Ahasueras se Derias raq Bebilon mung ka lang wanto.

²Apaiq raq mung peng wanli maq wiishi she angu na, ngi raq asii lakdap thun kra sidi phat kang. Lata TATIWE raq shammiwe Jeremia lümaq, Jerusalem thenkitaq kriika wiirroqmiishi na saüli kiikhiili misi wan nguta chongtaq, kra bomtsi ka shiwea wan kang.

³Kra ningkhan, ngi raq TATI Shiikeawe jaq wa pinthum itsan itsii tiitsi lata, apaiq ma tiipaiq nea lam maq, amang maq, wunthaü riinaü khea samlata, kiimaq ikhakam na tapkhu maq nyat lata, achu jaü nga kang.

⁴Ngi raq TATIWE i Shiikeawe jaq wa achu jaükang kiimaq iphan imaq raq ngarai thun tang wantaq kra diikuq laq nguta achu jaü kang. Ngi raq ngukang, “TATI Shiikeawe lei, ümniika ajong pinthum. Krai mren naishiq raq ümniika shreng tiikai. Ümniika üm tongshong tri tsapkapkap maq rümti. Kiimaq ümnaq lungwii raüta ümwokhong na siti, kiimaq ümniiraq akuq haü aming wokhong na siwanti ka, thaqmaü phan maq lungwii tsii tiichhiketi.

⁵“Naishiq raq ngarai tangkai. Naishiq raq abi kiimung klowan kai. Naishiq raq ashut klowankai. Ümniiraq aming lang ronglaq nguta akuq haü thun lang mai shishe wankai. Laita ümniiraq naishiq ma riikhaqli lam atiichhikuq haü kiiwa lamjiq nü na kihokai.

⁶Ümniiraq ümjaqshisetiim shammibi tiiki laüta, naihokhambi ma, nai mungtubi ma, naiti tipaitiim ma, kiimaq naimungti mungmai qse tlotli ma, ümmang chong raüta tra tiihokuq wan laü. Kra naishiq raq lang wan mai dea riikai.

⁷Ümniika TATIWE, ümniika phanrap tingting tri raükha tiipha shatti. Shatmaq naishiq riika maiqmii khu na, jeasi thoda hophaq wan laitli wranaiqshe siwankai. Arka tengto dea. Naishiq wiitarü raq hophaq tiikai. Juda mung na siti ngu i kiimaq Jerusalem na siti ngu i, kiimaq tlotli Israilnok mungmai qse thun, ümniiraq pongmung na, aje na nai maiqmung thun luhea na, tiipin jobaiq laü. Jamkhano ngukla tsangshiq ka ümwokhong na simak riito.

⁸Naishiq hokhambi, nai naishiqnok mungtubi, kiimaq naititiim raq alaipo ahü tsangjeasi chang jaqsham wanto, raüta ümman na ngarai klo wanto, TATIWE lei.

⁹Naishiq raq ümkiq khiiwan kai li jiimin, ümniika tiihang wan mangchan rümti, kiimaq ngarai diiketi.

¹⁰O, TATIWE naishiq Shiikeawe lei, ümniiraq naishiq ma, ümjaqshisetiim shammibi lümaq akuq haü thungtri ka lang wan ronglaq, lanta sirong laq nguta aming akuq haü kra lang wan mai dea riikai.

¹¹Israilnok tlotli raq ümniiraq akuq haü aming wiita jinto. Raüta ümniiraq achong kuq haü ümbomtsi ka taimak tlea wanto. Naishiq ka ümman na shut wan kai dea. Kriikha na ümdise Mosheq lümaq akuq haü, tri raütu na waiq laü kra phan phan she dea naishiq khuthaq na ümmanson ka niwanto.

¹²Ümniiraq naishiq ma nai naimung pengti ma mo mitiihoha ngulaü kra tiho wan laü dea. Ümniiraq Jerusalem ka mangjong tlotli na siti chela ahinti thaq na, pinthum heanghea tiichamchao wan laü.

¹³Mosheq raq awaiq thü Thungtri lakdap na chongtlaq kra phanphan dea, naishiq ma manson chamchao ka kuqlaü. Shatmaq ümchaü min, O, TATI naishiq Shiikeawe lei, naishiq ka naishiq ngarai lam phan wa ümwokhong na jang wan laita, ünnaq tiichochi wan ka tiima ra mai sitiikai. Kiimaq ümniiraq akuq haü tengteng bomtsi kra phan phan siwan mai riitiikai.

¹⁴O, TATIWE lei, naishiq Shiikeawe lei, ümniiraq naishiq ka sintsang maq tsat wan miitu khekham khewan laü. Krai mren, naishiq ka tsat wan laü. Jamkhano ngukla ümniiriika tingting tri maq shin laüta, phokuq wan laü. Kiimaq naishiq raq ümbom ka tai wan mai riikai.

¹⁵“O, TATIWE lei, naishiq Shiikeawe lei, ümniiraq ümsenginok ka Ejip mung wa tsuq wan laüta üm ningkun jong kra tiichhikuq wan laü. Krai mren, ünningkun

jong ka ümchaü min tsan na tiitsang shat thütlo. Naishiq raq ngarai tang wankai; naishiq raq ashut klo wan kai.

¹⁶Ümniiraq man na naishiq tiikhup wongkuq wan laü. Krai mren, ümchaü min Jerusalemte ma ümtesan ka naq tiikhiq kiq she. Kriika ümchela, ümnaq asii hiqlam. Naimung tro na siti mung ahinti tlotli raq, Jerusalem nai ümsenginok ka shummi laqpii she saisitlo. Arka naishiq ngarai khana kiimaq naititiim raq abi ashut klo wantaq kriikha na shummiitlo.

¹⁷O, Shiikeawe lei, ngi achujaü nai tiipaiqnea tiikang ara tai kuq laq. Ümshomjam tiithen baiqtaq kra tiiheakuq nonglaq. Tiiheakuq liidea, haüla maiqse angu kunli raq, ümniidea Shiikeawe nguta misap wan.

¹⁸Naishiq achujaü tre laq, O, Shiikeawe lei; naishiq phana liilaq, ümtinkhan wa chamchao tiikai ara. Kiimaq ümmangchong raüta siti Jerusalem chamchao tlaq kra liilaq. Naishiq raq ümjaq wa achu jaü tiikai arka, ümniika tiihang mangchan rümti kha maq jaütiikai. Naishiq raq riikhaqli jaqsham tiikai nguta riimak.

¹⁹TATIWE lei, naishiq achu jaü tre laq. TATIWE lei, naishiq mra diikuq laq. TATIWE lei naishiq achu jaü tailaq. Laüta jaq ka shamkuq laq! Kra nguraü jiitiq maiqse angu wiita raq, ümniika Shiikeawe dea nguta misap wan. Naq tiihitkiq she! Ara chela arka ümchela. Kiimaq arnok arka ümsengi.”

Rase Gabriel Raq Riisham Bom Liichum Chongkuqto

²⁰Ngü raq achujaü ka triilü wantlii maq jaü wan kang. Ingarai thun tiidii wan kang, kiimaq iphan, imaq Israilnok ngarai kra diikuq liidea nguta, TATIWE, i Shiikeawe jaq wa apaiq asii Shomjam kra tiiheakuq liidea nguta tiipaiqnea kang.

²¹Ngü ka akha achu jaü rea na, rase Gabriel, kongkhu lak na riishammak maq chhikang kra rase ka ra wa biwansaq raüta, i phana thiimkito. Kra akhing ka raji honglu kewan akhing bala riito.

²²Raüta apaiq raq ngü ma bom ka akha tru chongkuqto, “Daniel lei, ngü ümpa na saüki kang arka, riisham bomtsi liichum kra ümniima tiikho chongkekai kikang.

²³Ümtiikiiwa ümniiraq Shiikeawe ma tiipaiq nea wan laü, apaiq raq ümnaq achu jaü ka treto. Apaiq raq ümnaq lungwiitlo. Kra ningkhan ngü ka ümniipha na kra bomtre liichum kra chongkekai saükikang. Riita ümchaü min riisham bomtsi liichum kra chongpha samhea tiitsang tailaq.

²⁴“Shiikeawe raq, namshiqnok nai asii chela kra ngarai kharü mong wa nai ashut kharü mong wa tiichhiike wan miitu, rahi q jipi akhing ka, jang miishi maq rawii roqmiishi tiihong thüto. Ngarai ka midii kuq. Kiimaq pattup pat-sa miitu tingting kha miphokuq wan. Krai mren, riisham bomchong nai shammibi bomchong ka wiitashe mikupi wan. Kiimaq asii Shomjam kiimin jangshi ri hali Shiikeawe ma mikiinong kuq wan.

²⁵Ara bomtsi ara ümstsan na samhea tiitsang shaq laq. Laüta liichum ka tak laq: Jerusalem chela kra tiihea haiwan miitu, aming tat tlaq kra akhing maq phawan raüta, Shiikeawe raq asengi sheati wela weshi shong wan tlaq kra akhing na saüli ka, jang miishishi maq wiimiishi kra milea wan. Kra akhing leawan jai miisheti, Jerusalem chela ka mitiihea hai wan. Chela mong wa lam thun nai chela trotam maq kiitelong ruk thun kra thepthe atang tingsang she mitiihea hai wan. Raüta kriika jang miishi maq wiioqtrok ri wiinai misi wan. Shatmaq kra akhing bala ka pinthum litkot chamchao akhing miraq.

²⁶Kiimaq kra chongtlaq rawii akhing kra nyiwan jai she, Shiikeawe raq ashong wan welawe kriika, khühü lamhü na atsea mirbaiq. Kiimaq ningkun ajong hoti tuwe phenlabi raq khat wan raüta Jerusalem chela nai Shomjam kra mishtthen baiq. Kra athum wan akhing ka jüchhang asaü wan ikha, re ka midong wan. Raüta mung ka mithen wan. Kriika Shiikeawe raq tiihongtaq kra phan phan miraq.

²⁷Kra tuwe ka mangjong hiq na siti maiqmung pahea rai, rawii wiimiishi na saüli pharang rang maq silu mirja. Kra rahiq akhing ka wiijam she nyiwanto angu na, apaiq raq nyamse honglu takuq wan tlaq kra nai laihin honglu kuq wan tlaq jaqsham ka atiitsaq she mirbaiq. Raüta Riiqkhiq Phiipstsi Chang Sumla Kaü kriishe diilu pinthum ba asii thaq na asii Shomjam khok kriijaq mishong wan. Kra Shomjam tiisheshi wantiwe ka, Shiikeawe raq mitsat baiq wan shaq wiiwii, kra Riiqkhiq Phiipstsi Chang Sumla Kaü ka tiingashat li miraq.”

Daniel 10

Daniel Raq Taigris Raikii Maq Riisham Makchhi Ashi Chhito

¹Sairas raq Parsia mung na Ajong Hokham jaqsham wanli maq, rawiitsam she angu na, Daniel ma riishammakchhi ashi tiichhikuqto. Apaiq ka Belteshajjar ngutiimin ngutlo. Kra riisham bomchong ka tengteng. Shatmaq liichum ka atak ma tsinhea. Kra liichum ka apaiq ma riisham makchhi maq chongkuqto.

²Kra akhing na ngi ka liipan tsam she makphai trok lata, aho anyi siwan kang.

³Ngi raq asum atsu phaqaq nai sea ka inü na thii mang. Kiimaq ngam min phaqaq mang, che min nyang mang. Kiimaq liipan tsam kra mithum shaq wiiwii, ikhu kiimin thai mang maq sikang.

⁴Rawii phawan jipi lüwa, raroq nairi rablai angu ranaiq na, ngi ka ajong alu Taigris Raikii na chapraü riikang.

⁵Ngi raq ra nü na kisaq liikangta, maiqwe weshi ka raihi-nairai khea miirii samraü, kiimaq achhü na awongsii chaq shinket paraü chhikang.

⁶Apaiq khum ka longseng chhaitlaq ikha chhainyiinyii. Apaiq theaphi ka rachhai wa trang ikha chhaihea langlang. Kiimaq amakpo wiinai ka watum nyairai tlaq ikha nyaihea. Apaiq jaq phum wiinai nai ahok wiinai ka miiki chhainyiii nyiihea

apan rea araq ikha. Kiimaq apaiq bomtsi riinya watrang ka, maiq muklung muksha rüriiq trang rai tlaq ikha amok dungdung.

⁷Kra riisham makchhi chhiti ka ngilaq laq se li riikang. Kiijaq ngi rai maiq ahin sitlaq kra riika jam min chhimak riito. Shatmaq tsangshiq ka pinthum phiipraq tsaito. Raüta tiipaü rangrang ahin na juto.

⁸Krai mren, ngi ka kiijaq ngi laqlaqseli she riikang. Lata kra awangchang riishammakchhi kra liisiq kang. Iningkun min ahü she ihü ihan jobaibai riidungtsok she ninkito. Itheaphi ka hamlak lak she mutkito. Maiq raq tiitsanglot chang min riimak she.

⁹Ümtiikiiwa ngi raq apaiq bomtsi ka taikang, ngi ka hiq na sunghü tsiihü she bumkikang. Lata itheaphi ka hiq thaq na bumtlii bumki kang.

¹⁰Kiijiishe maiqjaq ashi raq idü na shamto. Raüta ngi ka ijaq nai ilakü maq tiichapto. Ngi ka atikhai rokshrokli riikang.

¹¹Kiijiishe rase raq ngi ma nguto, “Daniel lei, Shiikeawe raq ümnaq lungwiitlo. Chap laq. Laüta ümchaü ngi raq jamlai bom wa chongkuq tiikang kra tiitsang dada tailaq. Ngi ka ümphana tiikito.” Ümtiikiiwa apaiq raq kra ngutaq, ngi ka achap she riikang. Li jiimin ihok ijaq thun ka tiikhai ruqli riito.

¹²Kiijiishe apaiq raq nguto, “Daniel lei, naqhaikiq. Ümra ranaiq akhing miishe wa ümniika aranse ma ja laüta, phanrap sapsin wan miitu, thapthi wan laü, kra ranaiq akhing miiphat she, Shiikeawe raq ümnaq achu jaü ka trekuqto she. Ngi saükikang arka ümnaq achujaü trekai saükikang.

¹³Ngi ka Parsia munglangti rase hokham raq, raroq nai ri ranaiqshi ningtang hoto. Kiijiishe ajong rasetiim phong wa maiqla ashi, Maikel ka ngi phana kiraüta khрум kuqto. Jamkhano ngukla ngi ka Parsia mung na, ngi laqlaqse lishe tiichong kikang.

¹⁴Ngi ümphana saükikang arka, rawiishiqwii namshiqnok ka jamkha jawan chang wa miraq kra ümniiraq sap wan miitu chongkekai kikang. Riita ara riishammakchhi arka rawiichii miitu tiichhi kuqto.”

¹⁵Ümtiikiiwa apaiq raq ara ngutaq, ngi ka hiq nü na kusaq, bom asa min dongmak she, liirat kang.

¹⁶Kiijiishe maiqwe ikha chaptlaq rase raq, ajaq ka tliisaq raüta, inübii na ajaq maq shamto. Ngi raq apaiq ma ngukang, “Shiilangwe, ara riishammakchhi ariiraq ngi ka ihü ihan wiitashé tiikhai kito. Ngi ka tiikhai mang she ngukang min, apaiq tiikhaikhai she tiikhai raitlo.

¹⁷Ngi ka dise ashi atijongwe khaki na chaptlaq ikha chaptiikang. Ngi ka ümniirai jamkho mirbom damha? Ikhum na ningkun min ahü she. Kiimaq itsitsü min healot mang she.”

¹⁸Jangshi ri hali apaiq raq idü na shamsaq sham nongto. Kiimaq ngi miimin ikhum na iriika phanshi ahong lin lin she riito.

¹⁹Apaiq raq nguto, “Shiikeawe raq ümnaq lungwiitlo. Kra ningkhan ümniika jamlai miitu min naq chapa kiq. Kiimaq naqhai songkiq.” Apaiq raq ara ngojaishetiq, ngi raq ikhum na ningkun ka ahong lin she sapkang. Kiimaq apaiq ma akha ngukang, “Shiilangwe, ümniiraq ngi ma jamlai bom chongke chang wa kra chonglaq. Ümniiraq ngi ma ningkun min shoqkuq laü she. Ahea lin she.”

²⁰⁻²¹Apaiq raq nguto, “Ngi ka ümphana jamlai miitu wa kikang kra asap haü sha? Arka Tengteng Lakdap na jamlai wa waiqthütaq kra ümniima tiichhikekai kikang. Ümchaü ngi ka ajang wan nongchang she. Lata Parsia mung liiti rase rai riikhat wan chang. Kra jai maq, Grik mung liiti rase kriishe misaüho. Ngi khrumti ka ahin jumin ahü, Israilnok liiti rase Maikel sitlaq kli.

Daniel 11

¹Apaiq ka ngi khrumketi kiimaq ngi tiikhup wongketi.

²Kiimaq ümchaü ngi raq ümniima jamlai bom wa chong tiikang arka tengteng.”

Ejip Mung Hokham Nai Siria Mung Hokham

Rase raq nguto, “Hokham wetsam raq hali Parsia mung ka misiq wan nong. Kra jai maq hokham weblai ngoja raq mung ka misiq wan. Apaiq ka anak tarü thaq na chiithe lin miraq. Kriiwe raq apaiq ningkun aheng pinthum bala nai chiithe pinthum jong tlaq bala, apaiq raq Grik mungti hokhamwe rai she mirkhat wan.

³“Kiijiishe sreajong pinthum hokham weshi she midong wan. Apaiq raq peng wantlaq mungtan ka jonghea she miraq. Kiimaq apaiq raq aroro she miklo wan.

⁴Shatmaq apaiq mungtan ka pinthum ajong alu, ahong ala siwan tlaq bala, apaiq mungtan ajong ka mungtan blai miishe mitiikhoki. Raüta kra mungtan blai hokhambi ka apaiq lai ala phan riimak, maiq pongphanti raq mung ka misiq wan. Shatmaq tsangshiq ningkun ka apaiq ningkun jong khan ka riimak miraq.

⁵“Riita Ejip mung hokhamwe ningkun ka ajong miraq. Shatmiitiina, apaiq sengi phentubi phong wa, weshi ka anak abiti thaq na ahong kiimaq ajong hali midong wan. Raüta mungtan ka ajong lin she mipeng wan.

⁶Rawii ashaqquq siwan jai miishe, Ejip mung hokhamwe raq Siria mung hokhamwe rai silu mirja, raüta reraüshi she mipong wan. Kiimaq ase jechakse ka Siria mung hokhamwe ma mitiwa. Shatmaq kra reraüshi riija pongtaq kriika alu tsing mak miraq. Kra hokham nyung kra, tsangwe kra, hokham nyung se kra, kiimaq apaiq rai ajaqshisetiim ümchuwa wadamtaq thun ka wiita mitsatbaiq.

⁷Kra jai maq, jaqlo miili, kra hokhamnyung ma tanyangseno phong wa maiq weshi ka hokham ma mija. Raüta apaiq raq Siria hokhamwe phentiip thun kra

mikhat. Raüta tsangshiq phentiip kiitelong ruk thun kra mitiibun khat. Raüta apaiq raq tsangshiq ka mitang.

⁸Raüta apaiq raq tsangshiqnok phra sumla thun nai tsangshiq sumla phra shomnoq chang, chaq nai kampho maq alo tak apin thun kra wiita Ejip mung na mitsuqho. Kra jai maq rawii ashaqpuq mungtsing maq sijai na,

⁹Siria mung hokhamwe raq Ejip mung ka mikhatki. Shatmaq apaiq raq tangmak miraq. Raüta tsangmung na hali mijang wan nong.

¹⁰“Siria mung hokhamwe setiim thun raq rekhat kai miitu chiqchap rechap she misürüi wan. Raüta phenlabi ka hiq ma rama pahea mirchom. Asetiim phong wa weshi ka, nolajong pinthum miraq. Apaiq raq maiqmung thun ka jüjong rai chhang saü wan tlaq ikha mikhat kiimaq rewe phong ka achhelot chang riimak kiitelong ruk ikha kriimin wiita mikhat wan.

¹¹Kra chhiraüta, Ejip mung hokhamwe ka atsankhiqtsi ma, Siria mung hokhamwe kra mikhat wan. Raüta Siria mung hokhamwe phenlabi ka pahea rewa shumwi ma milap wan.

¹²Apaiq raq rekhat tang raüta kiimaq rewe phenlabi pahea tsatbaiq wantaq kra miitu, jarap jirapalachongwa lishe, mishkong siq. Shatmaq apaiq raq rekhat ka tangwan ruq tang mak miraq.

¹³“Siria mung hokhamwe ka tsang mung na hali mijang wan nong. Raüta aphenlabi ka kongkhulak wa kriithaq niimin achan pahea she hali mirchom nong. Raüta akhing hongtoshe angu na, apaiq raq asengi phenlabi ka kongkhulak na sheahotaq kriithaq na apa, pahea she sheaho raüta, kiimaq rekhat chang hupsam chamtraq hoho raütiishe rekhatkai mijangki nong.

¹⁴Kra akhing na Ejip mung hokhamwe wokhong na siti, maiqmung pahea raq, apaiq wokhong wa dongho miitu mirkhat wan. Kra akhing na, O, Daniel lei, nammung wa maiq wiijam tsan tsuheati raq riisham bomchong kuwan akhing saüto she nguta mungmaiqse ka mung lap ma riikhat rong i nguta mitiishon. Shatmaq tsangshiq raq rekhat ka tang mak miraq.

¹⁵Kra ningkhan, Siria hokhamwe raq chela ashi kiitelong ruk mong na siti kra mikhat wan. Raüta mijii wan. Ejip mung phenlabi raq re ka khatruq khat makshe miraq. Tsangshiq phong wa srea nolajongbi thun kiimin ningkun ka ajom she miraq.

¹⁶Kra akhing na Siria mung wa aki nolawe raq tsangshiq khuthaq na jamlai klo wa rotlaq kra phanphan hok maq nishishi li she mishthen baiq wan. Apaiq tangtati ka jumin ahü she miraq. Apaiq ka Kiq Akhamkuq Mung kiijaq michap. Raüta kra mung ka ajaqkhon mong niishe mithü wan.

¹⁷“Siria mung hokhamwe raq apaiq phenlabi thun wiita shea raüta maiqmung ka mikhat. Kra raütiishe ajaqtiwe hokhamwe mungtan kra shiithen baiq miitu,

apaiq raq kriiwe rai silu mirja. Raüta ase jechakse ka apaiq ma mitiwa. Shatmaq apaiq raq thapthi wan tlaq kriika hongwa mak miraq.

¹⁸Kra jai miishe apaiq raq maiqmung thun sammoktra chumkii binjü na siti thun kriishe mikhat wan. Raüta maiqmung pahea mitang wan. Shatmaq pongmungti hokhamwe ashi raq, apaiq ka khat raüta mitang. Raüta apaiq shiikong ka mitiithumbaiq. Apaiq raq Siria mung hokhamwe shiikong ka apaiq khuthaq niishe miphongkuq.

¹⁹Kra hokhamwe ka amung na phentiip kiitelongruk mong kiiniishe mijang wan. Shatmaq apaiq ka re raq mitang wan. Kriishe apaiq rilung thum miraq.

²⁰“Riita apaiq jai na maiq hokham weshi hali midong wan nong. Raüta apaiq mungtan tsiiq tum kra tiipa wan miitu, asengi siihiip weshi tiiwa raüta, mungmaiqse jaq wa, phunta ka apapa hiwan raa nguta mungmaiqse ka mishtep wan. Shatmaq jaqlo liipan niili hokhamwe ka atsea mirbaiq. Shatmaq mungmaiqse makki na riimak kiimaq rekhat lam maq min riimak.”

Abi Pinthum Siria Mung Hokhamwe

²¹Kiimahali rase raq akha chongkuqto: “Kra jaiwa Siria mung hokhamwe shongtlaq kriika abi pinthum she miraq. Apaiq ka hokham ja thek mak. Shatmaq apaiq raq lule klo raüta jurmin tiima chhimak miili, hokham ngachang ka minyea. Raüta kra mung ka mipeng.

²²Jurwa apaiq kiqukhi jiiq, kriiti ka apaiq raq tiikaiqshak lambaiq wansaq li miraq. Shiikeawe Ramwe Ajong Pinthum kriimin, wiita atsea mirbaiq wan.

²³Apaiq raq pongmungti hokhambi rai silu riija tongshong raüta, maiqmung thun ka milao wan. Apaiq raq peng wan tlaq mung ka aranse li jiimin, apaiq ningkun ka jajong wan wanli miraq.

²⁴Apaiq raq maiqmung chithejong jong mungti ka, tiihanghiq hiiq miili mikhat. Raüta atitiim raq klo mak phan ashut miklo wan. Raüta kra mungwa tsiiq nai nyam sepat lopi tsuq wantaq kra, asengi liipan na mipheakuq. Apaiq raq phentiip kiitelong maq aruk thun kra khat wan miitu chiqchap rechap misürüi wan. Shatmaq apaiq ma akhing ka atiitoq she mirbaiq.

²⁵“Apaiq raq phentiip ka shiichaq raüta pahea miphoq wan. Raüta Ejip mung hokhamwe ka mikhatki. Shatmaq Ejip mung hokhamwe riimin, aphentiip pahea phoq raüta, ningkun aheng maq Siria mung hokhamwe rai mirkhat. Shatmaq Ejip mung hokhamwe ka maiq ma atlao miraq. Raüta rekhat ka tangmak miraq.

²⁶Apaiq ma tsanwa danhontibi raq apaiq mishthen baiq. Asengi phenlabi pahea mitsai. Krai mren apaiq phenlabi ka wiita tiisiirai mijiip baiq.

²⁷Raütiishe kra hokhamwenai ka adam na chamrii ashi na ngaraüta dung misiq. Shatmaq tsangnai tsan mong niika ka abi thüshat miraq. Krai mren, weshi raq

weshi ma arot michong. Krai mren, tsangnai raq jamlai wa rittlaq kriika lapmak miraq. Jamkhano ngukla, kra akhing ka misaüshaqli.

²⁸Siria mung hokhamwe raq sepat lopi ka atum atum maq tsuq wan raüta, tsangmung niishe mijang wan. Tsangmung na jang wan lam maq, Shiikeawe sengi raq Shiikeawe shomnoqtaq kra shiithen baiq miitu atsan mong na khekham miraq. Krai mren, apaiq raq athithi, mishthen baiq. Raütiishe tsangmung na mijang wan.

²⁹“Kra jai miishe, apaiq raq Ejip mung ka mikhat kinong. Shatmaq kra lak niika, mung ka pongshe miklaiki.

³⁰Roman phenlabi ka mokkiitu pahea maq kiraüta, apaiq rai she mirkhat. Krai mren, apaiq ka ahaisi she miraq. “Kra ningkhan apaiq ka atsankhiq walüwa ikhiishe miraq. Raüta rejang wan lam maq, Shiikeawe senginok raq Shiikeawe shomnoq tlaq lamphan kra shiithen baiqla nguta mitan khan. Apaiq raq kra lamphanti phongwa, Shiikeawe lamphan baiqthü raüta ahin lam na kihotaq kriiti raq apaiq ma tsii chongkuq tlaq kra phan phan miklo.

³¹Apaiq phenlabi wiijamti raq Shomjam ka mitiishe baiq. Raüta tsangshiq raq Shomjam na ranaiqtek honglu kuq tlaq kra atiithaq mirbaiq. Raüta Riikhiq Phiipsti Chang Sumlakaü she mitiinga shong.

³²Hokhamwe raq laopha monglap tsii maq, Shiikeawe shomnoq lamphan miimthütibi thun ka apaiq rai pongtibi miishe mitiija wan. Shatmaq Shiikeawe ma kamwantiiti thun raq rewebi ka mikhat wan.

³³Anyan phaqqhi rümti welabi raq nanok ahinti mungmaiqse rai tsii ka mirchong. Shatmaq jaqlo liipan bala tsangshiq phong wa, maiq wiijamti ka re na mitsai. Kiimaq wiijam ka atra maq wa na michaq baiq. Kiimaq maiq wiijam ka tsangshiq tsiiqchong nyamchong ka wiita re raq mitsuq wan. Raüta kealokshe miraq. Kiimaq maiq wiijam ka re raq shumwikong ma milap wan.

³⁴Kra re raq maiq jiiqbaiq wan tlaq akhing na, Shiikeawe sengi raq khrum ka ralangse li milap wan. Li jiimin tsangshiq khrumti maiq apako riika, maiqmii wokpo miitu tiima raütli mikhrumkuq wan.

³⁵Kra welabi phong wa anyan phaqqhi sapti maiq wiijam ka re raq mitsatbaiq. Shatmaq kra ningkhan, Shiikeawe sengi ka asii maiqsetiim miishe mija wan. Riita arka Shiikeawe raq atiithum akhing tiihongtaq kra misaü shaq wiiwii re ka dong wan ruqli miraq.

³⁶“Siria mung hokhamwe raq, apaiq raq athithi kli miklo wan. Apaiq raq apaiq ka phra thun thaq niimin, ajong nguta mitiishom rasiq. Apaiq ka Ajong Thaq Na Ajong Shiikeawe thaq niimin ajong nguta mitsütsitsiq. Apaiq raq ara abi kiimung arka, Shiikeawe raq apaiq ma mo tiho akhing ranaiq na saüli miklo wan. Shiikeawe riika apaiq raq jamkho thimi wantaq kra phanphan miklo wan.

³⁷Hokhamwe riika atitiim raq shomnoq wantaq sumla phrakaü kiimin wiita mishipoq wan. Kiimaq jechakre raq lungwiitlaq phrakaü kiimin amiimshe mirbaiq. Apaiq raq phanrap phra kaü thun ka wiita mimiimbaiq. Jamkhano ngukla apaiq raq, apaiq ka kra phrakong thaq na ajong nguta mitiima.

³⁸Raüta apaiq raq chela tro peruk tiikhup wongketi phra kaü kra mishreng. Raüta apaiq riika atitiim raq amang ara min taimak, shomnoqmak phan sumla phrakaü ma, chaq, kampho, longseng thun kiimaq laihin athü tsinhea kongphiq thun ka, honglu na mikuq wan.

³⁹Apaiq chela thun ruk kra tiiwongti srea nolabi ka, pong mung phra shomnoq wantibi kra mishong wan. Raüta apaiq kiidea hokhamwe nguta awokhong na apaiq bom taitaiti thun kriima, apaiq raq pinthum shreng manto mikuq wan. Raüta tsangshiq thun ka ajong ala, mungtu shiilangbi ma mishong wan. Raüta apaiq raq tsangshiq ma poksi na hiq ka pahea michumkuq wan.

Phangthum Wan Akhing

⁴⁰“Riita Siria mung hokhamwe ma, apaiq ningthoi she saüwanto angu na, Ejip mung hokhamwe raq apaiq ka mikhat. Kijiishe Siria mung hokhamwe raq asengi phenlabi ka ra ma hiq ma tsuq raütiishe, apaiq ningkun wiita shoq raüta, kumrang leng thun, kumrang thun, kiimaq mokkiitu pahea riichom raütiishe, Ejip mung hokhamwe ka mikhat. Kiimaq apaiq raq maiqmung thun pahea ka, raju jüchhang watlaq ikha mikhat wan.

⁴¹Kiimaq apaiq raq Shiikeawe Kiqkham Mung kriimin mikhat wan. Raüta maiq ka ahing amun mijiip baiq wan. Shatmaq Edom mungti, Mob mungti, kiimaq Ammon mungti rejaqsong atiichong thun ka, ara re wa jaq mong wa mitiichhii wan.

⁴²Apaiq raq ara maiqmung thun khat wan tlaq akhing na, Ejip mung kriimin tiihang mak mikhat wan.

⁴³Apaiq raq Ejip mungwa apaü raüta athü chaq, kiimaq kampho tum thun kiimaq Ejip mungti raq tsiichong nyamchong ara ariq phan athü ka wiita mihophaq wan. Apaiq raq Libia mung nai Sudan mung kiimin mikhat wan. Raüta mijii wan.

⁴⁴Kijiishe shedong mung niüwa nai shekhu nü mung nüwa, tsütsa ka apaiq raq mitai. Kra tai raüta, apaiq ka ahaisiwa liishe miraq. Krai mren, apaiq ka henghea sruwan wan raüta, khutaüphei wa ikhiishe, rekhat mishchaq wan. Raüta apaiq raq maiq ka pahea mitsat baiq wan.

⁴⁵Kiimaq apaiq raq apaiq hokham tombutiip thun jonghea ka khamjong raikii nai Shomjam haichang hiqlam liipan na mihai. Shatmaq apaiq ka re na mitsai. Apaiq khrumti maiq ka jumin ahü she miraq.”

Daniel 12

Amaa Wa Dongwan Akhing

- ¹Rase raihi-nairai khea sam raütise raq nguto, “Kra akhing na, namshiqnok kheti rase jonghea, Maikel kriishe misaüho. Kijiishe, maiq mung thun phawantaq pat maq riita ümchaü pat na saüli, abi pinthum chamchao mungbrak henghea kriishe midong wan. Kra akhing saü wan raüla, namungti Shiikeawe lakdam na tsangshiq mang asiti thun ka mitiichhiikuq wan.
- ²Maiq pahea ümchuwa tsai wantaq thun ka, atra midong wan nong. Maiq wiijam ka pattup pat-sa atra she misi wan. Kiimaq maiq wiijam ka, pattup pat-sa jea ngaü raüta misi wan.
- ³Taksu maiqse welabi thun ka ra na rakhang chhaitlaq kiikha michhaisiq wan. Kiimaq maiqse ma kechu rilung lamphan tlangkuq wantiiti thun ka, ra na raiqsaiq chhaitlaq ikha pattup pat-sa mililiim wan.”
- ⁴Apaiq raq ngi ma nguto, “Riita, Daniel lei, kra lakdamkom ka, ümchaü akom laüta shaq thülaq. Laüta phangthum akhing misaüho shaq wiiwii, sil maq trap laüta phan thü laq. Kiimaq kra liipan na maiqse pahea raq, jamlai mra wa pin tlaq kra, sap wan haijaq nguta atu na phaqqhi rit, kai mihun niivan.”
- ⁵Kijiishe ngi raq maiqwe nai anai jüraikii na, siimkonairi na chapraq raq chhikang.
- ⁶Kra chaptlaq wenai kiiwa, weshi raq rase ma jürai khu lamthaq linlin na chaptiwe kiima akha waito, “Riita ara awangchang jaqsham mra thun pin wan tlaq arka, ümtincho niisheti q wa mithum?”
- ⁷Kijiishe rase raq ajaq wiinai ka ra nü na doraüta, pattup pat-sa Shiikeawe mang na, ramkhamkok sham raüta, akha kiqkham kuqto. Apaiq raq akha nguto taikang, “Kriika wiitsam ri wiithiq miraq. Shiikeawe sengi tiichamchao wan jai maq, arthun mra arshe mipin wan.”
- ⁸Apaiq raq jamlai wa chongtaq, kriika ngi raq taikang. Shatmaq kra liichum ka ngi raq taklot mang riikang. Kriikha niishe ngi raq, “Shatmaq shiilangwe lei, arka jamkho mithum wan?” nguta waikang.
- ⁹Apaiq raq treto, “Daniel lei, ümniika ümchaü awa wan chang she. Jamkhano ngukla ara bomtsi thun arka phangthum akhing misaü shaq wiiwii maiq ahinti ma tiisap raamak, ahukse maq apaü raütli thüchang.
- ¹⁰Maiqse pahea khum ka atisii mirkuq wan. Abi maiqse thun raq arka sap wanlot mak miraq. Shatmaq tsangshiq ka pahea jabi wan wan khoti miraq. Taksu maiqsetiim riili arthun ka mitak wan.
- ¹¹“Ranaiqtek honglu kewan kra tangtabaiq wan jai maq, kriika, Riikhiq Phiipsti Chang Sumla Kaü shong wantaq kra ranaiq akhing nang nga ngutlo, kra ranaiq maq phawan raüta, ranaiq 1,290 ranaiq na saüli miraq.

¹²Kechu jonghea, jurwa ranaiq 1,335 ranaiq kra tlea wan li, tsapkapkap maq nin wan raüta siwan tlaq!

¹³“Kiimaq Daniel lei, ümniika atiithum ranaiq na saüli tsapkapkap maq silaq. Kra laütiishetiq ümniika mitsai haü. Shatmaq ümniika amaa wa dong wan laüta ümniirii athü poksi kra phangthum ranaiq na milap haü.”

Hosea

Hosea 1

¹Arka TATIWE raq Bari se shammiwe Hosea ma riisham bom maq atiichongki. Ara riisham bom chong arka Hosea raq, Juda mung rümti hokhambi Ujjia, Jotham, Ahaj kiimaq Hejekia pat na chongkuqto. Krapat na Israil mung rümti hokhamwe ka Jehoash se Jeroboam riito.

Hosea Tanyung Nai Asetiim

²TATIWE raq Israilnok ma Hosea lümaq aphashaq shaq bomphahotaq akhing na, apaiq raq Hosea ma akha nguto, “Kilaq. Laüta ümchak ka lamkikiq. Ümjamti nyung ka mephe-nyung ma mija. Kiimaq ümsetiim kiimin anyung kiikhiisii miraq. Kra niqriri sii hali Israilnok kiimin iwokhong na simak, ipuk wa ahin niishe dongkito,” nguta Hosea ma nguto.

³Krai mren, Hosea raq tsangnyung ka lamkito. Tsangnyung mang ka Gomar. Awe mang ka Diblaim. Tsangnai se chhikhuse ka humto. Ase chhikhuwe hum jai na

⁴TATIWE raq Hosea ma akha nguto, “Apaiq ka ‘Jekreel’ nguta mang laq. Jamkhano ngukla rahiq aje sijai niili, ngi raq Israil mung hokhamwe ka apaiq ma ati hokhamwe Jehu raq, Jekreel hiqthung na maiq pahea tsatbaiq wantaq, kra kha na, apaiq kha ka pholata mitiichamchaoha. Ngi raq Jehu weraü ka chongthum mitiija baiqha.

⁵Kra akhing na ngi raq Israilnok rewe ningkun ka, Jekreel Hiqthung Tan maq re ma tiikhat lata, chongthum mitiija baiqha.”

⁶Kriijai maq, Gomar raq ase ashi hali hum nongto. Ara lak niika jechakse she humto. TATIWE raq Hosea ma, “Ümse mang ka ‘Lungwiimak’ nguta mang laq, jamkhano ngukla, israilnok ma lungwiitsii ka thümang she. Kiimaq tsangshiq mra ka diikuq mang she.

⁷Shatmaq ngi raq Juda mungti miika lungwiitsii mitiichhikuqha. Ngi tsangshiq TATI Shiikeawe raq tsangshiq ka mitiichhikuq wanha. Shatmaq kra tiichhii wan jaqsham ka re tiidong lata jasam piqsii lata tiichhike wan ka riimak. Ko aliq miika riimak. Kiimaq kumrang thaq chaoti sreabi kong lümiika riimak,” nguta Shiikeawe raq ngutlo.

⁸Kra jai maq, tsangnyung Gomar raq ase jechakse ka chhanchhi wan jai she, apaiq ka wihan hali riito. Kiimaq ase ka maiqwese hum nongto.

⁹Kiijiishe TATIWE raq Hosea ma, “Ümse ka ‘Isengi Riimak’ nguta manglaq nguta chongto. Jamkhano ngukla Israilnok ka isengi riimak. Kiimaq ngi ka tsangshiq Shiikea riimak,” nguta chongto.

Shiikeawe Raq Israilnok ka Awokhong Na Mitiisi Wan Nong

¹⁰Israilnok ka puchi wan raüta khamjong phii na kumtsai riiphong tlaq ikha miraq. Awealot chang riimak miraq. Riita ümchaü ka Shiikeawe raq tsangshiq ma, “Namshiq ka isengi riimak” nguta ngutlo. Shatmaq akhing ashii misaü wan, “Namshiq ka atra Shiikeawe setiim!” nguta apaiq raq tsangshiq ka mihea wan.

¹¹Juda mungti nai Israil mungti ka adam niishe mipong wan. Raüta nokshi hiqshiti miishe mija wan. Raüta tsangshiq raq tsangshiq khuthaq na mungtuwe weshi she mishong wan. Krai mren tsangshiq ka jangshi ri hali mipuchi wan nong. Raüta chithe lüwa ajong ala miishe mija wan nong. Tengto, Jejreel wangti ka pinthum ajong ala wang miishe mija wan!

Hosea 2

¹Kriikha na namphu namno Israilnok ka “Shiikeawe sengi” kiimaq “TATIWE raq Lungwiiheanok” ngutiishe mingu wan.

Gomar ka Sethoq Nyung Kiikhiisii Israil Kiimin Sethoq Nyung

²Shiikeawe raq Israilnok ma ngutlo, “Isetiim lei, namnyung ma tsii chongkuq ronglaq. Namnyung ka ümchaü ichak riimak she. Kiimaq ngi min awese ka riimang she. Apaiq raq sethoq jasha kra thaqbaiq tlo raüjaq ahea miraq. Kiimaq mephe nyung miika jamak she nguraü jaq ahea miraq.”

³Kiimaq apaiq mephe ja ka tsaqmak, jaruq li ja raü la, ngi raq anaiq ka wiita chhut baiq lata, kheahü miishe, anyung wok mong maq, rawiichhi ranaiq na kheahü riitaq, kiikha anaiq ka michhut baiqha. Ngi raq apaiq ka wakram shinram shinriiq kealoklok, jamlai chhijang wanchang min riimak ikhiishe, mishtthen baiqha. Raüta apaiq ka akhamnyangtsi raq mitsai.

⁴Ngi raq asetiiim kiimiimin, mangchan tiichhi kuqmaq she mirha. Jamkhano ngukla tsangshiq ka siqphin sekong, anyung mephe jaki raüta ahum wan.

⁵Jamkhano ngukla anyung mephe ja wanto, kriiwa asetiiim ka hum wanto. Tsangshiq chiiwanti anyung ka ajeasi ahü mephe jawanto. Jamkhano ngukla, “Ngi ka iwesetiim ahinti phaniishe mikihoha; Tsangshiq raq ngi ma tü adung kuqphaq siq tlo. Ngi ma skurai khea kiimaq raihi-nairai khea, kiimaq olip petsi tsai nai che thun kuqphaqsiq tlo” nguta anyung raq bomtlo

⁶Kra ningkhan ümchaü ngi raq, apaiq kai chang lam na, kiida raütsung miishe miruk baiqha. Lata ngi raq apaiq kaichang lam ka, khetuk hailata mitang baiqha. Krai mren, apaiq raq akai chang lam ka hum mak she miraq.

⁷Apaiq raq akongtiwetiim jai ka mijoho. Shatmaq tsangshiq jai ka lomak miraq. Apaiq raq tsangshiq ka mirit. Shatmaq tsangshiq ka hummak miraq. Kijiissheti, “Ai ngi arka, iwese wechüwe phaniili jang wan nong chang miraq. Man na ngi apaiq rai siji niika, khusang rakhang maq sikang. Shatmaq ümchaü ngi ka naolaq she,” nguta apaiq ka mitiibot.

⁸Apaiq ma tü atsam, che, olip petsi tai, kampho, kiimaq chaq thun ka, Ngi raq apaiq ma aphonng kuqha nguta sapsak dea riito. Kriithun ka apaiq raq Baal shomnoq ma, tiisheshi baiqto.

⁹Arningkhan ümchaü ngi raq, itii itsam apaiq ma ashiiman kuqha kra, akhing hongto angu na alam she mirwan nongha, kiimaq skurai nai raihi-nairai thun, akhea taqsam chang, kra wiita milam wan ha.

¹⁰Lata Ngi raq apaiq ka akongtiwetiim makki na, adü wa akhu akhea thun ka chhut baiq lata, apaiq ka naiqhü she mitiingaha. Kiimaq kra akhing na apaiq ka ijaqkhon mong wa juwe riimin tiichhiikuq lot mak she miraq.

¹¹Ngi raq apaiq raq poi thun klotlaq kra, rawiitek nai jipitek poi klotlaq thun kra, kiimaq apaiq raq Asii Niitiitsak Ranaiq poi klotlaq kra, kiimaq apaiq raq Shiikeawe shomnoq akhing poi klotlaq thun kra, wiitashé mitiithen baiqha.

¹²“Arthun ara iwesetiim raq ngi ma ijaq maq akuq,” nguta tiitsakitlaq, apaiq spiqro nai phupmup ro ka, Ngi raq wiitashé mishthen baiqha. Lata rumnyangkhi miishe mitiija baiqha. Kiimaq rumnyamse kong riishe, petsiro thun wiita mishthen baiq.

¹³Kiimaq apaiq raq ngi laqbaiq raüta, Baal phra shomnoq wanto, kra miitu mitsa shaha. Lata mitiichamchaoha. Kiimaq apaiq raq achag aseng laktum thun ka, lak raüta awesekong jaijo wantaq kra miitu, ngi raq apaiq ka mitiichamchaoha. Arka TATIWE raq chongtlo.

Asenginok Miitu TATIWE Mangchan Tsii

¹⁴Arkha na ngi raq apaiq ka, rumnyangkhi kumtsaiphii na hali misheaho nongha. Lata kiijaq ngi raq apaiq ma, tlung tiiwii bomtsi chongkuq lata, ngi rai siwan nong miitu mitlin wanha.

¹⁵Lata apaiq ma spiqro thun kra, mijangkuq nongha. Lata Chamchao Hiqthung Tan ka, aran phan chang kilüchong miishe mitiija wan ha. Kiijaq apaiq raq ibom ka man na, apaiq junriiji na, Ejiip mung maq saü wantaq akhing na, ngi ka jamkho lungwiitaq, kiikhahali milungwii nong.

¹⁶Kra akhing na ümniiraq ngi ka, “Iwese loi” ngutiishe mihea haü. Kra akhing na ümniiraq ngi ka, “Itawe Baal Phra,” ngutiika hea maü she miraq, nguta TATIWE raq nguto.

¹⁷Jamkhano ngukla kra akhing na, Ngi raq anübok wa Baal phra mang thun ka alamshe mirbaiqha. Krai mren Baal phra mang thun ka tsangshiq nübok maq dongmak she miraq.

¹⁸Kra akhing na ümniitu, Ngi raq rumnyamsekong nai ra na biti wushi rai, kiimaq hiqraikhü na khumti jongsaü jüse wiita rai, wehea riijawan miitu tong she mishong wan ha. Lata isenginok sichang mung wa, chiqdong redong, ko aliq,

ja apiq thun ka wiit Ashe milam baiq wan ha. Lata Ngi raq ümniika hansang miishe mitiikon kang. Kiimaq ahai asong ahü miishe mitiishong nga wan kang.

¹⁹Lata ngi raq ümniika pattup pat-sa miitu, ijamti-nyung miishe mitiija wan ha. Ngi raq ümniika tsapsaü kapse miishe milungwii wan ha. Ngi raq ümniima lungwiitsii ka pharang rang miishe mithü wanha. Ngi raq ümniima kaphap wan tsii mitiichhikuqha.

²⁰Ngi raq ümniima kiqkham kuq kang kra tingting mithü wanha. Lata ümniika ichak dea nguta tsapkapkap mirüm wan ha. Kiimaq kra akhing na ümni riimin, Ngi ka üm TATIWE dea nguta milang wan haü.

²¹⁻²²Kra akhing na ngi raq isengi Israilnok, achu jaü mitreha. Ngi raq ra mitiijun kuqha. Krai mren tsangmung na, tü atsam nai spiqtsi kiimaq Olip petsi thun aheawiq mitsingo.

²³Kra akhing na Ngi raq isenginok ka, Israil mung na mitiichhanchhi wanha. Kiimaq tsangshiq ka chithe lüwa mitiija wanha. Lata “lungwiimak” anguti ka milungwiha. Kiimaq, “Isengi riimak” anguti ka, “Namshiq ka isengi” ngutiishe minguha. Kiimaq tsangshiq raq Ngi ka, “Ümniika i Shiikeawe” ngutiishe mihea wan.

Hosea 3

Hosea Nai Sethoq Nyung

¹TATIWE raq ngi ma, “Ümniika kinong laq. Laüta, ümchak sethoq nyung phana sikikiq. Laüta apaiq shutphit heali jimin lungwii nong laq. Arka Israilnok raq Ngi miimthü räuta, sumla phra shomnoq hotaq. Räuta honglu kuq wantlaq. Li jimin, Ngi raq tsangshiq ka lungwii nong tiikang kiikhiisii lungwiilaq,” nguta thaüto.

²Krai mren, Ngi raq apaiq dawan miitu kampho roqshiri biingi kiimaq jaili wongwin tokroq shishi ri tokroq biingi kuq lata, apaiq ka maiqjaq wa dawan kang.

³Lata ngi raq apaiq ma bom ka akha chongkuqkang. Apaiq raq ngi rai siwan miitu rahi luhea khewan chang miraq. Kra ngi miitu khewan tlaq bala liipan na, apaiq ka mephe-nyung ma jakai nong raamak. Kiimaq kra akhing liipan na ngi raq apaiq ka mikhe wan ha.

⁴Akhiisii hali, Israilnok kiimin akhing luhea tsangshiq rümti hokhambi min ahü maq lo welabi min ahü maq siwan chang miraq. Kiimaq Shiikeawe ma honglu min kewan hümiili riimak la, asii honglu wacha longshong kaü thun min ahü miili siwan chang miraq. Kiimaq langlii wan chang nai teitlang chang sumla thun kiimin ahü miili siwan chang miraq.

⁵Shatmaq akhing ashi misaü wan, Israilnok ka tsangshiq TATI Shiikeawe wokhong na hali mijang wan nong. Räuta tsangti Dawit saüse phan wa tsangshiq

hokham ma shong wantlaq kriiwe puk niishe hali mishang wan nong. Kra akhing niisheti q tsangshiq ka TATIWE ma haisong tsantsii kra mithü wan nong. Krai mren, tsangshiq raq TATIWE achu shiiman ahea kongphiq thun kriishe milap wan nong.

Hosea 4

TATIWE Raq Israilnok Ma Kha Nyantlo

¹O, Israilnok lei, taironglaq, TATIWE raq namshiq ma kha nyantlo. TATIWE raq akha ngutlo. “Armungti raq ngi ka tsangshiq Shiikeawe nguta sap mak. Tsangshiq raq ngi ka tsapkapkap maq shomnoq mak. Kiimaq ngi ma lungwii tsantsii rüm mak.

²Tsangshiq raq kiqkhamtlo. Shatmaq tsangshiq riili diibaiq nongtlo. Tsangshiq raq arot akiq bomtlo. Kiimaq tsangshiq ka maiqtseati, ahuk jati, maiqchak rai srati, khachü thaq na khanye tiipati, mat kha ashi dong jai, khanye maq tiipati.

³Arningkhan armung na rarin misaü. Raüta phanrap wiita ashin mirki. Raüta wiitsitsü phan wiita atsai miraq. Ngamsaü ngiqse wiita hutjok, kiimaq peshap wushi wiita, kiimaq sammok tra jü wa ngiq min wiita mitsai,” nguta TATIWE raq nguto.

TATIWE Raq Ramwebi Shratlo

⁴TATIWE raq ngutlo, “Mungmaiqse ka naqshrong raa rongkiq. Tsangshiq ka naqseakaq rongkiq. Shatmaq ngi raq namshiq ramwebi shra tiikang.

⁵Namshiq ramwebi raq ranaiq rawa ashut kiimung tlan. Kiimaq shammibi min namshiq thaq na holi riimak. Namshiq ka adamdam. Arningkhan namnyung jong Israil ka mishthen baiqha.

⁶Isenginok ka thento she. Tsangshiq raq ngi ka juwa sapmak kha na. Namshiq ramwebi raq ngi sapman shishe wan lan. Kiimaq ngi raq ashrikuqha tri shishe wan lan, kra ningkhan ngi riimin namshiq ka shleqbaiq tiikang, kiimaq namsetiim ka ka ngi ramwebi ma nguta thüwan mang she mirha.

⁷“Namshiq ramwebi ka pawan wan, namshiq ngarai kiimin pawan wan. Kriikha na nam khushü ka, jeasi khatam ma mitiija wan.

⁸Namshiq raq isenginok ngarai tsiiq siq lanta, chiithe ma jatlan. Kriikha na mungmaiqse ma, ngarai apapa tiitang tlan.

⁹Arkha na namshiq ramwebi ka, mungmaiqse rai chiimshi niili, midea han! Namshiq kiimin mungmaiqse rai adam na mitiichamchao wan ha.

¹⁰Namshiq raq TATIWE baiqthü lan kha, ümchu phaqsiiq han min, nam wok phe mak. Kiimaq namshiq raq, saü ase shiimanketi sumla noq wan lan. Shatmaq

laihü nyungre miili ja wan lan, kra kha maiq ka puwan man,” nguta TATIWE raq nguto.

TATIWE Raq Thanoq Shraatlo

11 TATIWE raq nguto, “Che riidea, che nai spiqtai bak nyang raüta, isenginok sung atsii wiita then wanto!

12 Liimanta! tsangshiq raq pepan kiima, shammi bom chong laq, nguta riibom dam tlo! teitlang chang piq kii ma, ‘Chongkuq laq’ nguta bom wai tlo! Tsangshiq raq ngi ka miimbaiqto. Raüta mephe-nyung ikha, tsangshiq sumla puk na nyap wanto.

13 Tsangshiq raq ku akin thaq na, thatsang chang hiq ba kiijaq, honglu pahea kuq tlo, putsok chong, laqtsi chong, kiimaq manjong chong ji na, homseng honglu chaq raüta, noqkitlo! “Arkha na, namse jechaksetiim, mephe-nyungre ma jatlo, kiimaq nam-nam-nyungtiim sethoq sepii jakito.

14 Shatmaq ngi raq namsetiim jechaksere mephe-nyung ma jakai kha na tsat son mang. Kiimaq nam-nam-nyungtiim sethoq jakai kha na, tsasha mang. Jamkhano ngukla, namshiq maiqmii kiimin, sumla phra shomjam na siti, mephe-nyungre rai siki dam tlan, arningkhan nyan ahü phan ka, athum mirhum.

15 “Riita namshiq Israilnok ka, mephe-nyung pha na kitlan jiimin, Juda mungti ka sethoq ngarai na naq tiidea rongkiq. Namshiq Gilgal chela na naq nyapkiq, Bethawen chela na naqwakiq, lanta sumla phra naqnoq rongkiq. Kiijaq kilanta Atra TATIWE mang na, naqtiitum rongkiq.

16 Kumtoq kaü ashpuq ma hahea, Israilnok kiimin kiikha, riita TATIWE raq tsangshiq skusekong ikha, nyiimlung rü na mirüm wan sha?

17 Ephraim ka sumla phra puk niishe shang wanto. Ahea bam-ümkiho laq, maiqmii raq thithi.

18 Tsangshiq ashe ashi phaqsea thumjai, kuku kong ikha sethoq jatlo. Tsangshiq ma khushü jong ka reng riimak, mephe-nyung rai sra ka reng.

19 Tsangshiq ka rahai haijong riishe mipan wan, kiimaq tsangshiq raq sumla phra noq kha na, jeasi jonghea mingaü wan.

Hosea 5

Shiikeawe Raq Israil Nai Juda Mung Kha Mipho

1 “O, ramwebi lei, tairong laq! Israilnok lei tiitsang tairong laq! O, hokhambi lei nitiitsii lanta tai ronglaq. Jamkhano ngukla namshiq khapho akhing saüho tlo she. Namshiq ka Mijpa chela na hiqbikho ma jakilan. Kiimaq Tabor chela na namshiq khup miitu chiiq achan thü wishe.

²Kiimaq namshiq tiithap chang thiikho, Shittim chela na tiije theje she. Shatmaq ngi raq tsangshiq wiita mitsatbaiq wan ha.

³Ngi raq Israilnok ka juwa asapha. Tsangshiq rilung ka imakki wa tiipaükilot mak. Tsangshiq ka mephe-nyung ma jawanto. Israilnok ka ashe she. Tsangshiq raq ngi shomnoq wan thek mak she,”

⁴Tsangshiq raq abi ngarai pahea klowanto. Kriiraq tsangshiq ka Shiikeawe phana tiiwa mak shangbaiqto. Tsangshiq raq sumla phra shomnoq tlaq kra, tsangshiq khachang kharü ma jakito, tsangshiq raq TATIWE ka sapsak laqbaiqto.

⁵Israilnok shiikong tsii ka tsangshiq shrati saqse, Tsangshiq ngarai thiikho niili dea wanto. Juda mungti kiimin tsangshiq rai khoshi na dea wanto,

⁶Tsangshiq skusekong nai jamnyamsekong kra tsuqho raüta, TATIWE ma shomnoqkai nguta kitlo, shatmaq TATIWE raq, tsangshiq honglu ka tao mak she miraq, apaiq raq tsangshiq ka miimbaiqto.

⁷Tsangshiq raq TATIWE kai shishe wanto. Tsangsetiim ka siqphinsekong howanto, tsangsetiim ka TATIWE rü riimak she. Arkha na tsangshiq nai tsangmung ka TATIWE raq ashten she mirbaiq.

Israil Mungti Nai Juda Mung Jaqhea Na Re Midong

⁸Gibea chela na rechap wan hünong buk ronglaq! Rama chela na redong lerong ka tsü ronglaq. Bethawen chela maq redong chiiriim tlo ronglaq. Benjamin wangti lei re na watlo ronglaq!

⁹Shiikeawe raq namshiq ma mo tiiho ranaiq akhing ka saüwanto she. Israil mungti tiisiirai she mishthen baiq. Israil mungti lei, arka ngohea shaqshaq mija wan dongdii!

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Juda mung welabi khuthaq na itsankhiq hea, Tsangshiq raq Israil mung long wato. Raüta Israil mung hiq nyea wanto. Kriikha na tsangshiq ma itsankhiq hea, mo tiiho jüchhang wa ikha mitiisaüha.

¹¹Israilnok maiq jaq na pinthum chamchaotlo. Tsangshiq tsangra thun rewe riishe nyeawanto. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ngi ka miimthü raüta, athii ahü maiqtijong howanto,

¹²Arkha na ngi raq Israil mung, mishthenha. Liilaq Juda mungti kiimin mishthenha.

¹³“Israil mung raq tsangshiq ngarai thatsii chhito. Kiimaq Juda mung riimin tsangshiq ngarai homa chhito. Raüta Israil raq Asiria hokham tijong howato. Shatmaq Asiria hokham raq, tsangshiq ngarai tsi ka tiihea lot mak riito.

¹⁴Jamkhano ngukla, ngi ka hangsi ma jalata, Israil mung ka mikaqha, hangsisetiim ma jalata Juda mung mikaqha, tsangngam ka bunlak buncha mipan phaqa. Inübok wa tsangshiq tiichhii wanti jumin ahü.”

¹⁵“Ngi raq isenginok mimiimbaiqha, lata tsang ngarai miitu riitsi tsaitsiiq mitiichamchaoha, jursap, chamchaotsi ma tsangtsii lo chhijiiq riila, raüta ngi lo rit wan jiiq riila.”

Hosea 6

Mungmaiqse Raq Rakhütsiri Maq Mra Tiidiito

¹Mungmaiqse raq ngutlo, “Ai warong ra nashiq TATI wokhong na, jang wan nong rong i! Apaiq raq nashiq ma mo tihoto, na mitsi apaiq raq miphumkuq. Apaiq raq nashiq ma mo tsihea tihoto, apaiq raq nashiq mi ka mijop kuq, riimaksha?”

²Ranaiqnai riimakla ranaiqtsam liipan niili, apaiq raq nashiq tsitsü mitiichümkuq, kiimaq nashiq ka apaiq wokhong na misi rong i.

³Nashiq raq apaiq tiima tsantsii, khonwan miitu shiichaq rong i. Apaiq nashiq phana, ranap rashe kii li ikha miki dongdii. Lamse sat ma rajuntsi paü pan ikha, apaiq nashiq phana misaüki. Raüta nashiq ma achu shiiman mikuq.”

⁴Shatmaq TATIWE raq ngutlo, “Ephraim nai Juda lei, Ngi raq namshiq rai riibom chang asi sha? Namshiq raq ngi lungwii tlan ka, ranap phumda pan wan tlaq ikha, Ranap bangkham ka, rakii raüjaq wesaq weki tlaq ikha.

⁵Arningkhan Ngi raq ijaqshisetiim shammibi, namshiq phana tiikikang, isintsang saühotlo nguta tiichongkikang. Namshiq mishthen baiqha she nguta, atsi dada tsütsa tiichongki kang.

⁶Jamkhano ngukla, Ngi riika lungwii tsantsii rit tiikang. Nyamse honglu ngamrea rit mang. Tsangshiq raq Ngi sap wan kra rit tiikang, Tsangshiq honglu ngamrea ka rit mang.

⁷“Shatmaq isenginok raq tsangshiq ma akuq ha, Kannan mung wa Adam chela na saü raüta, tongshong jaqkhaq raü atiipakuqha, tsangshiq raq kra diibaiqto.

⁸Gilead chelati ashut kloti siisaq, Matsaü tsase siisaq.

⁹Thiimeaqkong raq thiimeaq tek tlaq ikha, ramwebi raq thiimeaq tektlo. Asii Shekhem chela lam wa, bom hairaüta maiqtsattlo. Tsangshiq raq abi pinthum ngarai tangtlo.

¹⁰Isenginok Israil raq, chonglot maichang, abi ngarai pahea tangto. Raüta ashe ashi maiqse jakito, kriika phra sumla noq riito.”

¹¹“O, Juda mungti lei, namshiq sintsang kiimin tiijeje she. Namshiq ngarai tang tlan kha na. Namshiq moho ranaiq saühoto she,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Hosea 7

¹ TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq isengi, Israilnok ka tiichhanchhi wanla, lata arong awinnok ma tiija wan la nguta, tiima wan kang la, tsangshiq ngarai phong kli chhiwan tiikang. Tsangshiq liipan na arot akiq, ahuk arot jaqsham kli chhi wan tiikang. Maiqjam mong na nyapwa raüta, ahuk jawan kli chhitiikang, chiiheawea na thiimeaq daku ja tlaq kli chhitiikang.

² Shatmaq tsangshiq raq, atinkhan ngarai tangwan tlaq arka, ngi raq achhiha nguta, tsang khutsai na saümak. Ümchaü sanha tsangshiq ngarai raq alamshe riiwanto. Tsangshiq ngarai ka imak na rashra tiichhi shat,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Hokham Ngacho Riichhin Matdong

³ TATIWE raq ngutlo, “Mungmaiqse raq, ashut kiimung raüta tsang hokham laotlo. Luletsii chongkuq raüta welabi, lamjiq na sheahotlo.

⁴ Tsangshiq ka hokham jaqkhong na siromak. Apaiq ka jamkha moraüta, tiidea chang wa kli kiimungtlo. Tsangshiq makshu rashe tsantsii ka, winsii lumchang watum ikha, winsii mijashaq wiiwii nyaitlaq ikha nyaitlo.

⁵ Hokham raq poi klo tlaq akhing na, welabi raq hokhamwe ka che maq ngeaseatlo. Raüta angok angi ma tiijatlo.

⁶ Tsangshiq ka hokham jam na, rawa minru mat-sü tsa-sü ngatlo. Raüta ranap rashe dong wan raüla, tsangshiq matraü thiikho kriishe lintlo.

⁷ Raüta tsanghokham ka tsatbaiqtlo. Tsang hokham thun weshi shi maq tsatbaiq wanto. Shatmaq jurmin ijaq wa achu wan mak riitlo,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Israilnok Nai Pongmungti Thun

⁸ TATIWE raq ngutlo, “Israilnok ka winsiida watum mong na, siimko phehü atiihiim chaq ikha khosang khoja. Aphaq asea maimak. Pongnok phan rai reraüshi maq, apii ashi sapmak sitlo.

⁹ Pongnok phan rai tongshong raüta, reraüshi maq siwan kha na, tsangshiq ningkun jomtlo. Arka tsangshiq raq sapphaq mak sitlo. Tsangshiq ningthoi saü wanto. Shatmaq tsangshiq raq sapphaq mak sitlo.

¹⁰ Israilnok maiqmii shiikong ka tsangshiq tiideabaiqti, ümtinkhan wa sintsang tiisaüto, shatmaq tsangshiq ka, TATIWE jaqkhong na jang wan mak sitlo.

¹¹ Angi parokaü pephiiq raitlaq ikha, Israilnok ka pephiiq raitlo, apha na Ejiq mung tijong hokito! Kra jai maq Asiria mung tijong hokito! tsangshiq raq ngi alaq riibaiqto.

¹²Shatmaq tsangshiq ka chiiqjong mong na mitiiminha, Lam na ngi raq chiiqjong achankun she. Wukaiq kong minrai tlaq ikha, tsangshiq mimin rai. Tsangshiq ngarai homa khan khan, tsangshiq michamchao wan.

¹³“Tsangshiq ka thentoshe! Tsangshiq iwokhong wa juhoto! Raüta ngi rai riilongtlo! Tsangshiq ka chongthum miishe mija. Ngı raq tsangshiq tiichhii wan tiimakang. Shatmaq tsangshiq raq ngi shomnoq ka arot.

¹⁴Tsangshiq achu jaü ka tsan mong maq riimak, thatsang maiqse achu jaü ikha jaütlo. Akap atsea hiq na bumraüta hoqsiitlo. Tü nai tsam kiimaq spiqtai miitu achu jaü raüla, Thatsang maiqse raq jaütlaq ikha, jasai maq tsangdü na tiihan raüta, ami atsi tamli phetrang tlo. Tsangshiq ka ngi ma wesang kong!

¹⁵Tsangshiq ka ngi raq ashunshea wanha. Lata atiichhanchhi wanha. Lata koilong koilanok ma tiija wan kang. Shatmaq tsangshiq ka, ngi rai wesang ralii jawanto.

¹⁶Tsangshiq ka iwokhong wa juhoto. Raüta phra sumla noqhoto. Kriika athii arii min ahü. Tsangshiq ka liqphü abi kojo ikha jakito. Jamlai ngamhiip kaichang min riimak. Tsang mung welabi kumronghea bomtlo. Kriikha na chiqse rewe jaq na mitsai. Kra chhi raüta Ejiip mungti minairai,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Hosea 8

TATIWE Raq Israilnok Ka Phra Sumla Noq Kha Tiishuttlo

¹ TATIWE raq chongtlo, “Lerong tsürong laq. Re dong wanto! Liihawe raq wu phiimtlaq ikha, Re raq isenginok phiimtlo! Tsangshiq raq itongshong jaqkhaq raü chumbaiqto. Tsangshiq raq tongshong tri jinto.

²Israilnok raq, ‘Shiikeawe lei, naishiq raq ümniika asaphai!’ nguta hoqtrang tlo.

³Israilnok raq ahea lamphan ka shishe baiqto; Chiqse rewe raq tsangshiq ka mikhat wan.

⁴“Tsangshiq raq hokhambi shong wanto. Shatmaq ngi rai riiwai mak. Tsangshiq ra welabi shong wanto. Shatmaq ngi ma chongmak. Tsangshiq raq kampho nai chaq ngam maq, phra sumla thun tiiq lowanto. Kriika tsangshiq then wan lamtan riito.

⁵O, Samarianok lei, namshiq raq noq tlan, minsaü pongwe sumla kra, ngi raq pinthum saisi tiikang. Itsankhiqhea tsangshiq ma, wa anyai ikha nyaitlo. Kra ümtincho wa mithaq baiq?

⁶Arka Israilnok tiiqwe raq atiiq wan. Arka Shiikeawe riimak! Samaria chela na noq tlaq minsaü sumla, bunlak buncha she mitiibun wan.

⁷Tsangshiq raq alai ka rahai na wan wanto. Krai mren, rathaiq rahai tsi she mijut wan! Piiwong rü ka atsi ango ahü, ajaq lamlam li chaptlo. Tsingo wan raüli jimin, Pongmungti riili michiiq pha q wan.

⁸Israilnok ka pongmungti raq jop raüta jok wanto. Abun arki hamtak ikha, athü min ahüshe.

⁹Tsangshiq raq Asiria tijong howanto, alii arki kumtoq kaü ikha, ashpuq wan maimak. Kiimaq maiqmung ahinti ma, retang kuq ronglaq nguta kampho kuqto.

¹⁰Shatmaq ümchaü ngi raq tsangshiq ka adam niishe mitriichomha. Lata sintsang ma mitsatha. Asiria hokham ajongwe ka isintsang kii. Tsangshiq ka tsaija chhunja michamchao wan.

¹¹“Israilnok raq tsangshiq ngarai tiisii miitu, phra sumla apapa shong wanto. Raüta noq wanto. Kriika tsangshiq ngarai tiipa wan li riito.

¹²Ngi raq tsangshiq trantsii wan bomchong, tri raütu pahea khakuq wankang. Shatmaq tsangshiq raq hiqtili ikhli shipoq wanto.

¹³Tsangshiq raq ngi ka shomnoq wantlo. Raüta honglu ngamrea pha q wantlo. Shatmaq ngi tsangshiq TATIWE ka, tsangshiq ma tsankhiq. Ümchaü sanha tsangshiq ngarai thop ka, tsangshiq makki niishe michekuqha. Lata tsangshiq ka sintsang miishe mitsatha. Lata Eji p mung niishe mijobaiq nongha!

¹⁴Israilnok raq tsangshiq sichang jam ka, hokham jamkaütiim ikha hai wanto. Shatmaq tsangshiq Phansangtiwe ka laqbaiqto. Juda mung raq chela thun tei wanto. Chiqse rewe tiiwong ma, chela tro tam maq kiitelong rukto. Shatmaq ngi raq wa maq michaq baiqha. Tsangshiq hokham jam thun wiita, tsangshiq chela thun butja,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Hosea 9

Shiikeawe Raq Israil Mung Mishthenbaiq

¹0, Israilnok lei, thatsang maiqse raq lang tlaq ikha, poi naq lang rongkiq. Namshiq ka Shiikeawe wokhong wa dongho lan. Lanta mephe-nyungre ikha sitlan. Israil mung tlotli na namshiq raq, Baal phra raq namshiq trong wintlo nguta, apaiq shomnoq tlan!

²Shatmaq jaqlo liipan niili, namshiq tsamtiip na tsam ka ahü she miraq. Olip petsi tiikitchang min ahü she miraq. Kiimaq namshiq nyangchang chenye kiimin ahü she miraq.

³Israilnok ka TATIWE raq akuq tsangmung na silu mak she miraq. Tsangshiq ka re raq Eji p mung na hali mitsuqho nong. Kiimaq Asiria mung niishe mitsuq wan. Raüta kiijaq apii chang phan kriishe miphaqsiq wan.

⁴Tsangshiq raq TATIWE ma, honglu na che min kuq mak she miraq. Kiimaq tsangshiq raq nyamse honglu akuq wan kiimin, TATIWE raq tao mak she miraq. Kra honglu thun ka, wulum tiijö tsam ikhli miraq. Kra wa nyiim wanti tarü, ashe maiqse miishe mija wan. Kra phaqsiiq tlaq ka, tsangshiq wokpo miituli. Kriika TATIWE jam na, honglu kewan chang riimak.

⁵Ikhiiijika, rawiitek kuk nai mei klo wantlaq ikha, TATIWE shreng poi akhing ranaiq kiiha? tsangshiq raq jamlai honglu she wa mikuq wan?

⁶Shiikeawe sintsang she saüki raüla, Israilnok ka barap niishe mitiipinbaiq. Ejip mungti raq tsangshiq ka adam na mirchom. Raüta Mephi chela na tsang maaphong milap! Tsangshiq rongwin wan chang hiqshong thun ka, hiqmiqchangkhü ma mija, shukrü tonglong lische miraq.

⁷Shiikeawe manson saüto she Israilnok ma. Tsangshiq khapho akhing saüto. Israilnok hoqtlo, "Shammiwe ka angiwe! riisham bomchongti ka aruwe!" nguta ngutlo. "Namshiq ngarai jonghea, kra ningkhan ngi ngengtlan," nguta TATIWE raq ngutlo.

⁸Shiikeawe raq ngi ka ahammiwe ma shongto. Raüta Israilnok ma honlam tsii chongkai tiikito. Shatmaq ümjiiwa trahokai kitiikang, tsangshiq raq ngi atsea miitu, wushi tiimin ma chan tlaq ikha, chiiq chantlo. Shiikeawe shomjam mong niimin, mungmaiqse ka shammiwe ngengti siisaaq.

⁹Tsangshiq raq Gibea chela maq phawan raüta, abi pinthum ngarai tangtlo. Shiikeawe raq tsangshiq ngarai raüpot khathüto. Apaiq raq tsangshiq mitiichamchao she.

Israilnok Ngarai

¹⁰Israilnok ka rumnyangkhi kumtsaiphii na, spiqro achhi wan ikha, ngi ma rahea hum wan kang. Kiimaq tsipha shaqshaq phupmup chongtsi ikha, aphaqsea ma sumhea, namtitiim ka ngi raq, maiqlung ngamwii humwan kang, Shatmaq Peor pum na saü raüta, wuda pongwe ikha, Baal phra puk na nyap wanto Raüta tsangshiq jeangaü wanto. Raüta shekhiq miishe jawanto

¹¹Kra ningkhan Israil mung jonglu khushü, pechong wa wushi abi wan ikhiishe mibi wan. Anyungtiim ka tsihü chong ikhiishe miraq! Ase min hum mak miraq! no ngachang na ase kopmak miraq!

¹²Anyungtiim raq tsangsetiim li hum raü min, wiita ngi raq mitsat baiqha. Laihü nyungtiim ma mitiijaha. Ngi raq tiishaübaiqkang miiphat, riitsaitsitsiiq michamchao.

¹³Man na akhing ashi na, Israil ka hiqwin ba na achhi taitichong ikha, ajaq nümwa heala. Tsangsetiim akong ada riito. Shatmaq ümchaü re ma, wiita tiitsatbaiqto.

¹⁴ TATIWE lei kuqlaq, jamlai wa mikuq haü? maase hochang wok kuqlaq, apü shinriiqriiq mirlaq,

TATIWE Raq Israilnok Tiishuttlo

¹⁵ Tsangshiq ka ashut ashai wiita raüchong, Gilgal chela maq shampha wanto, Kriikha na ngi raq saisi wan kang, tsangshiq ka Ijamjong wa, mijobaiqha. Ngi raq tsangshiq lungwii mang she. Mungtu shiilangbi ngi ngenhti siisaq.

¹⁶ Israilnok ka arangchong maq atsaiki pechong ikha, arang thun ka ashinkaiwi she, atso ango min ahüshe. Tsangshiq ka tsihüshe. Tsangsetiim li hum raü min, Tsangtsan ranchang jaqpaq ka, ngi raq michumbaiqha.

Israilnok Shutphit Kra Chongtlo

¹⁷ Tsangshiq raq Shiikeawe bom tlea wan kha na, I Shiikeawe raq tsangshiq ka amiimshe mirbaiq. Tsangshiq ka Pongmung na, mangtam ikhiishe mimo wan.

Hosea 10

¹ Israilnok ka spiqtsi tsung jonghea, atsi ango wanrang wiira. Chiithe lüwa arong awin. Shatmaq chiithejong ma jawan wan, phra sumla noq wan chang, berong-wacha, apa hai wanwan riito. Kiimaq ngi raq akuq wanha, hiqpo hiqwin tsangshiq shong chang, phra sumla shomnoq wan ma, tsomhea berong-wacha, pahea haiwan wan riito.

² Tsangshiq tsantsii laopha tsii. Kriikha na chamchao raa dongdii. Tsangshiq phra sumla noqwan chang, berong-wacha thun, Shiikeawe raq wiita mitiibun baiq wan.

³ Tsangshiq raweahü maiq. “Nashiq ka TATIWE miimin haimai. Nashiq pengti hokham min ahü. Hokham raq nashiq ma jamlai wa mikuq?” nguta bomtlo.

⁴ Krai mren, tsangshiq arot akiqnok. Tsangshiq liipan na kiqkham raüpot kha tlaq, silu tongshong wantlaq thun ka atuli. Tsangshiq raq shreng wan mak. Kra ningkhan, tingting kappe tri raütu, arot kappe miishe songbaiqto. Krai mren tsang mung na, khü akha pahea dongtlo. Wakjam ram na shuklai awanki ikha, Tsamcham rü na shukrü tonglong jong wanto.

⁵ Samaria chelati, redong raü jaq phiip raq mitsai. Tsangshiq raq chaq maq alo minsäü sumla, Bethel chela na ashong re raq mishthen baiq. Raüta re raq pongmung na mipiphaq wan. Kriikha na kra noqti mungmaiqse nai ramwebi, maaho manyi mihoqtrang wan.

⁶ Kra phra sumla ka Asiria mung na mipi wan, tsang hokham ajongwe ma, sepat lopi mihokuq wan. Israilnok munjuk mijuk. Tsangtok hiq na kuraqraq. Sumla noq ngam tsangshiq raq pha.

⁷Israilnok hokhamwe ka, re raq shumwi ma mido wan, pepan jüchhang raq ache wan ikha.

⁸Abi hiqlampo Israilnok sumla noqchang, shomjam wiita hiqrai mishot. Shomjamkhü na shukrü phong. Tsangshiq raq pumkaütiim ma mingü, “Naishiq tiiwongkuq ronglaq.” “Naishiq pangkuq ronglaq,” nguta, kin thun ma tsangshiq raq mingü.

TATIWE Raq Israilnok Shratlo.

⁹“Gibea chela maq ngarai tang pha wan, O, Israilnok lei. Ümchaü min tangruq li tang tlan. Re raq Gibea chela miishe mikhat pha wan.

¹⁰Ngi kilata ara ngaraibu hoti mikhatkiha. Pongmungti re pahea shun lata, Israil mung mikhat wanha. Tsangshiq khabu jonghea, kriikha na mikhat wan.

¹¹“Israilnok ka minsaü saüshiikaü nithe atsin ikha riito. Khaolüm tsam phong niti riito. Shatmaq tsomhea adangkong na, phu tlak lata ahea jaqsham shrin wan kang. Juda miika wak hiq atsin tiithu wan kang. Israil ma wak ka phu maq tri wan kang.

¹²‘Wakdam anyeshe sham ronglaq. Kechu jaqsham tsamlai wan ronglaq. Tsapkapkap mangchan tsam jut ronglaq. Ngi ma kamwan shiiman tsam jut ronglaq. Ngi namshiq TATIWE wokhong na nyap ronglaq, ngi raq namshiq ma achu shiiman mikuq kang,’ nguta ngi raq tsangshiq ma chongkang.

¹³“Shatmaq namshiq raq abi jaqsham minshiiq wan lan. Lanta ashut aphit tsam jut lan. Arot akiq rilung lamphan tsam siq wan lan. Namshiq raq han-ngam ningkun ma kamwan lan. Namshiq rewe pahea nguta kamwan lan.

¹⁴Kriikha na chiqdong redong misaü wan. Kiitelong maq aruk namchela thun mikhat wan. Botkhulai rai mishot wan. Hokham Shalman raq Beth-arbel chela khattaq kiikha, anyungre nai noshiisetiim hihut re raq mijiip wan.

¹⁵Bethel chelati min akhiisii re raq mijiip wan. Namshiq raq abi ngarai klo wan lan. Israilnok hokhamwe re jaq na mitsai,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Hosea 11

Asengi Nilannok Miitu Shiikeawe Mangchan Tsii

¹ TATIWE raq ngutlo, “Man na Israil ka noshiise riito. Ngi raq apaiq pinthum lungwiikang. Lata ise ka Ejip mung wa heawan kang.

²Shatmaq ngi raq tsangshiq ka itho na warong ra nguta, apa heawan wan riikang la, tsangshiq ka ngi tho wa alu na jajuhoho riito. Tsangshiq raq Baal sumla ma nyamse honglu takuq wanto. Raüta tsangshiq raq sumla phra thun ma, honglu ngamrea chaqkuq wanto.

³Shatmaq ngi ka Israilnok tiijong luwanti. Ngi raq tsangshiq ka boq wan kang. Lata tiichhanchhi wan kang, Shatmaq tsangshiq raq sap mak.

⁴Ngi raq tsangshiq ka, lungwiitsantsii tsihea maq, iwokhong na triitam wankang. Ngi raq tsangshiq ka jaq maq pomsaq dowan kang. Khuk na pomwan tlii pom wankang. Ngi raq tsangshiq boqpum wankang. Lata tiichhanchhi mum wan kang.

⁵TATIWE raq ngutlo, “Tsangshiq iwokhong na jangwan romak she lankito. Kra ningkhan ümchaü sanha, Ejip mung na hali di ma jakai mijangho nong. Kiimaq Asiria mung raq tsangshiq mijam shawan.

⁶Israil mung chela thun, redong raüta wiita milong wan. Chela kilamchong thun wiita mirun wan. Isenginok thumthum mithen wan. Tsangshiq maiqmii raq athithi siwanto. Tsangshiq ibomchong taimak riito.

⁷Isenginok iwokhong wa dongho roli hongla wanto. Krai mren maiqtijong howanto. Raüta maiqdikong ma jawanto. Chamchao tsi maq hoqphaq wanto. Shatmaq ngi raq tsangshiq maaho tre mang.

⁸“Ngi raq jamkho mimiimbaiq ha, O Ephraim lei? Ngi raq ümniika re jaq na jamkho mithaq baiq ha, O, Israilnok lei? Adma chela shiithen baiq kang ikha, namshiq jamkho mishthen ha? Jeboiim chela shiithen baiq kang ikha, namshiq ka jamkho mishthen baiq ha? Itsan mong na tsihea namshiq miitu! Namshiq ma ngi mangchan tsihea!

⁹Arningkhan itsankhiq walü, namshiq khuthaq na chaq mang. Ngi raq Israilnok ka shiithen baiq mang. Ngi ka Shiikeawe, han-ngam maiqse riimang. Ngi Asii Shiikeawe namshiq rai asi. Tsankhiq waniitu pilata namshiq phana kimang.

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Hangsi gitlaq ikha tsangjaqtinok raq mikaqphaq. Raüla isenginok iwokhong na miwa. Tsangshiq shenyap mung wa taülaükhiq, ngi phana miwa.

¹¹Tsangshiq ka Ejip mung wa, wushikong laü wantlaq ikha miwa, Asiria mung wa haütaükong laü wantlaq ikha, ngi phana miwa,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Israil Nai Juda Mung Shiikeawe Raq Tiishuttlo.

¹²TATIWE raq ngutlo, “Arot akiq Israilnok jaqsham, lappaq lusi q tsangshiq thiitham, ngi tro na amashe phong wanto. Juda mungti riimin, tsapkapkap mangchan tsii rümti, asii Shiikeawe kiqkhii sru wan ruqli.”

Hosea 12

¹TATIWE raq ngutlo, “Israilnok raq ranapchu maq riita, ratiijidoq pongmungti rai silu lamphan, tongshong wantlo kriika, atuli mimoki kiimaq athen mirki.

Tsangshiq raq Asiria mungti rai tongshong wanto. Kiimaq Ejiip mungti ma piikii lam dikuq wanto.”

² TATIWE raq Juda mung ma kha nyantlo. Apaiq raq Israilnok kiimin, tsangshiq raq ashut klowantaq kra phanphan, sintsang mitiiho. Tsangshiq raq jamkho ashut kowantaq, kra khan khan khatham mitiichamchao.

³ Tsangti Jakob anyung wokmong maq, aphu achhopwe Isaü rai riikito. Kiimaq Jakob ka maiqlashe jawan raüta, Shiikeawe rai riiki siqto.

⁴ Apaiq ka rase rai riiki raüta apaiq raq tangto. Raüta aholam maq achu shiiman kuqlaq nguta, rase jaq wa achu jaüto. Kiimaq Bethel chela na Shiikeawe apaiq phana kito. Raüta Jakob rai riibom damto.

⁵ Ahata TATI Ajong Shiikeawe Apaiq. Apaiq mang ka TATI Apaiq mang miili TATI nguta shomnoq wan chang.

⁶ Riita ümchaü min Jakob säüsetiim lei, Apaiq puk na nyap wan nong ronglaq. Lanta apaiq ma kamtsantsii thü ronglaq. Apaiq ka namshiq Shiikeawe. Lanta apaiq ka tsapkapkap miishe shomnoq ronglaq. Lanta tsankhun tsanmin maq, Shiikeawe ma namshiq rilung lam ka, tiishunshea lantea siwan ronglaq.

Shiikeawe Raq Israilnok Pahea Shra Wantlo

⁷ TATIWE raq ngutlo, “Israilnok ka Kanannok kiikha lapphaq lusiq. Tsangshiq raq nanok tok maq mop wantlo. Piikii pealea lam na moppaqaq wantlo.

⁸ ‘Nashiq ka chiithenok,’ nguta tsangshiq tiitsakitlo. ‘Nashiq ka chiithe lüwanok ongkaishe. Jurmin nashiq ka maiqlao lanta chiithe wan lan nguta, tiishut wan lot mak’ nguta tiitsakiwi tlan.

⁹ Shatmaq, ngi ka namshiq TATI Shiikeawe. Ngi raq namshiq ka Ejiip mung wa shea wan kang, rumnyangkhi kumtsaiphii lam maq sheawan kang. Ngi raq namshiq ka tombutiip na mitiiap nongha, man na ngi namshiq pha na, kumtsaiphii na kikang ikha.

¹⁰ “Ngi raq shammibi ma phanrap tiichhikuq wan kang. Tsangshiq raq Israilnok ma tiithai tiimai, honlam tsii pahea chongkuq wanto. Shatmaq tsangshiq raq tai wan mak.

¹¹ Kra taümaq dongdii min, tsangshiq raq phra sumla, Gilead chela maq noq wanto. Kriikha na tsangshiq tsailam she mirhum wan. Tsangshiq raq minsäu pongwetiim, Gilgal chela na phra sumla ma takuq wanto. Krai mren, berongwacha thun ka, re raq wiita mitiibunbaiq wan. Raüta longkaü rongli she miraq.”

¹² Namti Jakob Mesopotamia mung na tiipaü juto. Kiijaq maiqjam na sito. Raüta tsangnyung lam miitu ahuchhiwe jaqshamto. Tsangnyung lap miitu ahuchhiwe skukong rümto.

¹³Israilnok ka Ejip mung na, maiqdi ma jaraüta sito. Shatmaq kriiwa, TATIWE raq, shammi weshi tiiki raüta kharü mong wa, tiichhiikuq wanto. Raüta tiichhanchhi wanto.

¹⁴Shatmaq Israilnok raq, TATIWE tsan pinthum tiikhiq wanto. Kriikha na tsangshiq ma tsailam tiisaüto. Tsangshiq raq TATIWE mang tiibi wanto, kriikha na TATIWE raq tsangshiq, sintsang maq mitsat.

Hosea 13

Israilnok Khuthaq Na Atiithum Khapho

¹TATIWE raq ngutlo, “Man na richü pat na Ephraim phan raq, bom poshi chongraüli Israilnok maiqphan ahinti ka, aphiip ajiip khakii wali riitlo. Mungmaiqse ka Ephraim phan ma tlam raütli siwanto. Shatmaq Ephraim phan raq ngarai tang wanto. Tsangshiq raq Baal phra shomnoq wanto. Arkha na tsangshiq ka atsai she miraq.

²Tsangshiq riika ümchaü min ngarai tang wan ruqli. Kampho ngam maq maiqse khutsai na tiima dongtlaq kra phan phan, maiqse raq ajaq maq sumla thun tiiq wan raüta noq wantlo. Sumla thun kra tiiq raüta, ‘Mungmaiqse loi, ara phrakaü thun arma honglu kuq ronglaq!’” nguta tsangshiq raq ngutlo. Liironglaq, tsangshiq raq, minsäü pongwe sumla thun kra shomnoq wantlo!

³Atinkhan ngarai tang wan kha na, tsangshiq ka ranap bangkham ikha, rashekii raq mishin wan. Bangkham ka sangphii thaq na arok ikha, rashe kii wan raüjaq shinki tlaq ikha, weki raüta mimoki. Khaolüm nijai tsamchhii chiipbaiq tlaq ikha, rahai raq mipan wan. Wukhupong maq wakhuk mong wan tlaq ikha, rahai raq mipan wan.

⁴TATIWE raq ngutlo, “Ngi ka namshiq Shiikeawe. Namshiq ka Ejip mung wa sheawan kang. Namshiq Chhiiwanti Shiikeawe ka ngi arli. Ngi tlea raüta ahin Shiikeawe ahü.

⁵Bintang kumtsaiphii lam maq, ngi raq namshiq dunghiq wan kang. Shinriiqriiq kumtsaiphii lam maq, ngi raq shunshea wan kang.

⁶Tsangshiq hiqpo hiqwin mung niishe saüto. Tsangshiq wok phetaktak she riito. Awintsi ma ashkong she riikito. Tsangshiq raq ngi alaqshe riibaiqto.

⁷Arningkhan ngi hangsikaü miishe mijaha. Lata tsangshiq mikaqphaqha. Ngi ka chiqwaiq kaü miishe mijaha. Lata lam maq mikheha.

⁸Ngi ka ase noshii atsatbaiq chapbi kaü ma mijaha, Lata tsangshiq ka kholam kholiiq michai phaqa. Tsangshiq ka hangsikaü raq kaq tlaq ikha, chiimshi niili mirum phaqa. Ngamthaiqkaü raq kaqphaq tlaq ikha, kholam kholiiq mikaq phaqa.

⁹“Israilnok lei, ngi raq namshiq mishthen baiqha. Ijaqkhon wa namshiq tiichhiiti asi shea?

¹⁰Namshiq tiichhiiti namhokham ümbano? Chela thun pengti mungtubi thun ha? “Naishiq ma hokham shongkuq laq, kiimaq mungtubi shongkuq laq,” nguta jaü wan lan ihata.

¹¹Namshiq ma hokhambi shongkuq kang, tsankhiq tsi ma tsangshiq tsankhiq wa maq hali, tsangshiq chaqbaiq kang.

¹²“Israilnok shut raüpot khathüje, tsangshiq ngarai raütu paqthüje.

¹³Israilnok chhun wan chang lamlu asi. Shatmaq tsangshiq angi maiqjiq. Nowüchhi akhing na, anyungwok mong wa rawüchhiki romak, anyung puk niili ngatlaq no ikha

¹⁴Tsangshiq ka wulum kho wa mikhot ha sha? khotki mang she! Atsai kharü mong wa mitiichhiikuq ha sha? Tiichhiikuq mang she! O, tsailam watu lei tsangshiq ka khiim pha q laq! Tsailam hiqbi kho lei, wulum mung kiina sheaholaq! Ngi raq tsangshiq ka mangchan mang she.

¹⁵Israilnok ka sangphii rü ikha nümrai raü min, shedong mung kumtsaiphii rahai kehea mitiisaüha. Tsangshiq khamnyang rai thun wiita mitrübaiqha. Tsangshiq khamchum süphut mitiisübaiqha. Ahea awa phanrap thumthum mishthen baiqha.

¹⁶Samaria chela shiithen baiqraa. Tsangshiq iwokhong na simak riito. Tsangshiq raq ngi ngeng wanto. Rewe jaq na tsangmung mitsai. Noshiisetiim ka longpo ikha ra na mitiithuk. Raüta piqkhupo na mitsom. Anyungre asewok horaqraq, kholam kholiik miriip,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Hosea 14

Hosea Raq Israilnok Ma Tsiichong Tiipaiqnea Bom

¹O, Israilnok lei, nam Shiikeawe puk na nyap wan nong ronglaq! Namshiq ngarai kho na thap lantea dea wan lan.

²TATIWE phana jangtlo ronglaq. Akha achu jaü ronglaq, “Naishiq ngarai diikuqlaq. Naishiq achujaü tre laq. Ümniima kiqkhamkuqkai, kra phanphan mishomnoq kai.

³Naishiq Asiria mung raq tiikhup wongkuqlot mak. Naishiq tiichhiilot mak, rekhat kumrang kong raq. Naishiq jaq maq ahai sumla, ‘ümniidea naishiq shiikeawe’ nguta noqmai she. Thümwaq manti khrumti, O, Shiikeawe lei, ümniili.”

TATIWE Raq Mra Midiikuq

⁴ TATIWE raq ngutlo, “Isenginok iwura maq mitiihamha, Tsan nai mongjii kuq lata, tsangshiq milungwii nongha. Tsankhiq walü thumto she. Tsangshiq khu min liiqkang she.

⁵ Tsamjang maimak longkaü ikha kealoklok. Ra mitiijun ha Israilnok ma. Khiqra wak tsamhea ikha Israilnok mijong wan. Lebanon pum wa pero ikha, arang phataqtaq micham wan.

⁶ Pejaq anye songwan tlaq ikha misong wan, atsung jong wa raham hiqham. Olip pechong ikha tsomhea aliisea ma. Sidar pechong Lebanon pum wa ikha, homseng tsang wa heala.

⁷ Thongshiri tsangshiq iwokhong na, khu asang maq mishong wan. Pepüro bagan ikha mipülii wan, Lebanon pum wa spiqro ikha, maiqlung ngamwii tsomhea mitsingo wan.

⁸ Israilnok raq sumla phra thumthum, raq na mitiikü baiq wan. Tsangshiq achujaü ngi raq mitre wan ha. Tsangshiq ngi raq mitiichhanchhi wanha. Langjong pechongtsung ikha, inyam mong na midung wanha. Tsangshiq achu shiiman ngi raq mikuq ha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Bomshat wan

⁹ Taksuti raq tak wan ronglaq. Ara bomchong ara. TATIWE tri lam phan ka tingting. Tingting maiq raq arlam miphan wan. Raüta mishongnga wan. Shatmaq ngarai maiqse arjaq mithap wan. Tsangshiq raq tri raütu shipoq wanto.

Joel

Joel 1

¹Arka TATIWE bomtsi Pethuel se Joel ma riisham bom maq atiichongki:

Chu-akham Thum Raüta Mungmaiqse Hoqto

²O, welabi lei, ara bomtsi ara tairong laq, Juda mungti tarü raq ara tiitsang tairong laq! Namshiq pat na akha ramdong chhiwan lan shea? Kiimaq namwetiim pat niimin akha ramdong chhiwan tiishea?

³Namsetiim ma ara tsütsa ara chongkuq ronglaq, Kiimaq namsetiim riimin tsangsetiim maq michong kuq laq, Kiimaq namsaütiim riimin tsangsetiim ma michong kuq laq,

⁴Atanphaqti kuprii raq jamlai wa tiichongtaq, kriika abok wanti kuprii raq phaqtö. Abok wanti kuprii raq jamlai wa tiichongtaq, kriika adoqti kuprii raq phaqtö, adoqti kuprii raq jamlai wa tiichongtaq, kriika arang chong maq tiipotlii phaqtö kuprii raq phaqtö.

⁵Tiido ronglaq, cherop tsampiiti lei, lanta hoqtrang rong laq. Chechok tsampiiti lei agilülü hoqtrang ronglaq. Namchekhap kra miitu hoqtrang ronglaq, jamkhano ngukla ümchaü sanha nyanglu maü she.

⁶Jamkhano ngukla imung arka, pongmungti re awa ikha kiraütiishe khatwanto. Ningkun ajong rewe pahea she saüto. Tsangwi ka hangsi kaüwi ikha, Tsangwi ka hangsi wi ikha sihea.

⁷Tsangshiq raq nashiq spiq tsiro tiisiirai phaqbaiqtö. Kiimaq iphupmup ro min achong maq wiita phaqbaiqtö. Phupmup chongkü ako thun kra wiita she jungkito.

⁸Hoqtrang ronglaq junrii wahüse, awese apaiq waitiwe kra tsaiki räüjaq hoqtrlaq ikha, wunthaü riinaü khea samlanta, majo hoqsiq rong laq.

⁹TATIWE jam na wongrai honglu nai spiqtai honglu, kewan chang min ahüshe. Kriikha na TATIWE jaqshamti ramwebi hoqtrang tlo.

¹⁰Wakram thun kriimin thumthumshe thento, ahüshe. Wakram thun kiimin aho anyi walishe. Jamkhano ngukla tü nai tsam ri athum she. Che ri ahüshe, shinriiqriiq, spiq petsi tsai min ahüshe.

¹¹Wakshamseati lei, tiirai ronglaq, Spiqtsiro shamti lei, aho asii trang ronglaq. Bunwong rü nai jaili rü thentaq kra miitu, wak wa tü atsam wiita thentaq kra miitu, hoqtrang ronglaq.

¹²Spiqraü tsung thun wiita shinriiqriiq. Phupmup tsi thun wiita roktito. Pomegernet tsi, taitsi tsi, apel tsi, petsiro angu wiita shinriiqriiq shinkito. Krai

mren maiqse tsantsii na chochi ahü. Khamrai rükitlaq ikha shinriiqriiq she sükito.

Mra Tiidii Wan Miitu Achujäü

¹³Ramwebi lei, wunthaü riinaü khea sam lanta hoqtrang ronglaq, namshiq berongwacha na jaqshamti ramwebi lei, hoqtrang ronglaq! Warong ra Shomjam mong na Shiikeawe kolibi lei rawa minru! makphai khüshang hoq lanta, mra tiidii wan achujäü ronglaq! Ümchaü sanha, namshiq Shiikeawe jam na, wongrai honglu nai spiq tai honglu ke chang min ahüshe.

¹⁴Amang maq achujäü wan miitu aming kuq ronglaq. Lanta mungmaiqse ka adam na thung ronglaq! Juda mungti welabi thun wiita adam na riitam ronglaq. Namshiq TATIWE Shiikeawe Shomjam na, riitam wan ronglaq. Lanta TATI jaq wa aholülü maq tiitai jäü ronglaq.

¹⁵Alei! TATIWE ranaiq saütlo she! TATI Ajong Shiikeawe raq, mangjong maiqse shiithen baiq wan akhing saüwato she. Kra ranaiq thenjen wan akhing ka, pinthum phiipsti chang sitlo!

¹⁶Nammaklii rashra niili tü atsam wiita shiithen baiq wanto she. Nashiq Shiikeawe Shomjam niimin chochi ahüshe.

¹⁷Alai thun min hiqmong na shinkito. Tsamtiip niimin tsam ahüshe. Tsamtum thun min shaqmiishe.

¹⁸Jamnyamsekong aram raq wiita tsaiwanto. Aphaq chang nyiimjaq min ahüshe! Skukong min ram raq thumto, adungchang nyiimlung rü ahü she!

¹⁹TATIWE lei, ngi ümman na hoqsii tiikang, nyamse rüm chang sang rü ahüshe. Pechong wiirü min ahü she. Wa maq wiita chaq baiqto.

²⁰Ümman na rumngamse thun wiita, aho anyi riichanchan hoqtrang tlo. Rum wa khamraisetiim thun wiita, shinriiqriiq she rükito. Rum na nyiimjaq aphaq chang ahü she.

Joel 2

Kupriipu Ramdong Tsamkuwa Ka TATIWE Saükai Miithii

¹Lerong tsü ronglaq. Shiikeawe asii hiqlam maq, Shiikeawe raq atsea wan Jajon hiqlam maq tsü ronglaq. Juda mungti lei atiikhai rokrok phiip ronglaq! TATIWE khapho wan ranaiq ka saüho tlo she!

²Kra khapho akhing ranaiq ka rathup ranyaq tangtang miraq. Rathaiq ranyaq ranaiq miraq. Ramak min tiichhi mak phum raq mipang ho. Kupchi thawa hiq nyaq tlii maq mipang wan. Raüta raham hiqham miwa wan. Ku akin thaq na phumthup shenyaq raq, pang wan tlaq ikha miraq. Ara thawa akhiika mannii min ahü riito. Jainiimin akhiika chhimai miraq.

³Ara kupchi thawa arka wak chaq wa raq, rum khiim wan tlaq ikha miraq. Kupchi milong shaq na rum ka Eden sunruk ikha, shamhea shamjii riito. Pechong wiirü ahü shinram shinriiq, rumnyangkhi kumtsaiphii ikha maiqsi maimak. Kupchikong jai niika jamlai pechong wiirü, atra phan ka tiichong mak she.

⁴Kupchikong ka kumrangkong wa tlaq ikha, kupchikong ka rekhatti kumrangkong jutlaq ikha jutrang tlo.

⁵Kupchi kong ka kin thaq kiijaq kongtahushhu maq, adoaq watrang lea longwan tlo. Rekhatti kumrang leng hitti kong jutrang tlaq ikha jutrang tlo. Kupchi watrang ka, tsamkü wapatwa trang ikha, trangtlo Kupchikong ka rewe watrang ikha, akong ada watlo.

⁶Kupchikong watrang chhiraüta, maiqse angu kunli phiipraq tsai wanto. Maiqse theaphi tapdali she riito.

⁷Kupchikong raq rewe watlaq ikha long wanto, Kupchikong ka rewe wa ikha chela peruk komtam maq, kom wantlii long wanto. Kupchi kong ka sinkhu nü na tlintea wawantlo. Tsangshiq walam kongtahuhu klai mak phan.

⁸Kiimaq tsangshiq khum lam jong na, tsangshiq liipan na riithu riiliq riimak. Tsangshiq raq makki na jamlai wa hum wan tlaq, Kra wiita pat wan tlii wawan tlo. Tsangshiq ka juwe riimin shangta lotmak.

⁹Tsangshiq raq chela kiimin teimak longliiq wantlo. Tsangshiq raq chela peruk jinwan tlo. Tsangshiq raq maiqjam maiqwak kra, wiita bok wan tlii wawantlo. Rongkhü kilü pu thun kiimaq, ahuk nyap wan ikha, maiqjam mong na tiiphong miitsok.

¹⁰Tsangshiq longwan kiijiila hiq atiikhai banban. Ra dea min atiikhai banban lishe. Ra min kiikuq mak she. Jipi min likuq mak she, ranyaq tangtang lishe. Raiqsaiq dea min chhaikuq mak she.

¹¹TATIWE raq asengi kupchi re ma, aho anyi waliishe aming kuq wantlo. Asengi kupchi re raq apaiq aming taitlo. Asengi rewe ra ma hiq ma, kiimaq srea nola ahong ala. TATIWE ranaiq ngutlaq pinthum phiiptsi chang. Ara khapho rung wa juro mitiichhii lot?

Mra Tiidii Miitu Tsiichong

¹²Shatmaq TATIWE raq ngutlo, Ümchaü li jiimin namshiq raq riikhaqli maq, amang maq makphai trok lanta aho ajü achu jaü rong laq, lanta ngarai tiidii lanta, ngi phana jang wan rongra,

¹³Namkhu namkhea chailanta riimak, namtsantsii ka chai lanta, Warong ra, jang wan ronglaq nam TATI Shiikeawe phana. Apaiq pinthum ka mangchan rümtiwe. Apaiq ka pinthum anin wantiwe. Apaiq kiqkham ka tiipoi mak phan. Apaiq ka shokkhot nokhot tsiiti, mra kechang lam wa tsii klaitlo.

¹⁴Jursap namshiq TATI Shiikeawe raq, apaiq tsantsii kiiwa klai wan jiiq riila, Raüta namshiq ka rongboq jawan miitu, ramram jaqsham misham kuq wan. Kriishe nguraü ka namshiq raq apaiq ma, tü atsam honglu mikuq wan han.

¹⁵Jajon hiqlam maq lerong tsürong laq. Lanta mungmaiqse ka adam mirtam laq, dungsea tlea achu jaü aming kuq ronglaq!

¹⁶Mungmaiqse triitam ronglaq, mungmaiqse tiisiidii ronglaq, nyungwere riichom ronglaq. Nosere kiimin pünyangtibi kiimin, riichom rong laq. Maita riilamnye kiimin, maiqmii tap ka lilanta dong ronglaq.

¹⁷Ramwebi tombu tiip shomjam na, TATIWE shomnoq jaqshamti, berong-wacha nai Shomjam kilamchong na, jaqshamti min, wiita triitam hea ronglaq. Lanta makphai khüshang maq achu jaü ronglaq. “O TATIWE lei, üsenginok khuthaq na, mangchan tsantsii thülaq, pongmungti ma naishiq ka naq tiishummiikiq. Tsangshiq ma naishiq ka, ‘Namshiq Shiikeawe ka ümbano?’ nguta, naq tiisaisikiq,”

Shiikeawe Raq Israil Mung Ka Hiqpo Hiqwin Ma Tiija Nongto

¹⁸Kra riikiitiishe TATIWE raq asenginok mangchanto. Apaiq raq asenginok khuthaq na, tiichang wan mangchan tsii tiichhikuqto.

¹⁹Apaiq raq tsangshiq achu jaü treto. TATIWE raq treto: “Ümchaü san ngi raq namshiq ma, püwong, kiimaq spiqtai, oliptsi tai pahea she, mishman kuqha. Namshiq ka chojong chise miishe, mishong nga wan han. Pongmungti raq nashiq tsaihai mak she miraq.

²⁰Ngi raq kupchi sawa hiqkhu nü, mung maq asaü wan kra, ajoshe mirbaiq ha. Ngi raq kupchikong wiijam ka, rumnyangkhi kumtsaiphii niishe mitsuq baiq ha. Kupchi kongla ma lamsheati kong ka, Ama Khamjong chum mong niishe mitsuq baiq ha. Tsangshiq ma jai na rewatikong ka, Mediterenian Khamjong chum mitsuq baiqha. Tsang maa ka hiq ma rama minam wan. Ngi raq tsangshiq ka tiisiirai mijiipbaiq ha. Namshiq tiichamchao wantaq kha na.

²¹“Ai, hiqkhu rakhu lei naqhai rongkiq, shatmaq kai chochi ronglaq, ümkhiiwa nguraüla, TATIWE raq namshiq ma jaqsham jonghea klotlo.

²²Rumngam saü ngiqse lei, naq tiima rongkiq, Namshiq dungchang nyiimlung tümlüm tümli she. Pechong wiirü atsi ango, Phupmup nai spiq tsi min, atu alu.

²³“Jajon saünai setiim lei, pinthum chochi ronglaq. Namshiq TATI Shiikeawe raq, namshiq miitu shamkuq wantaq, kai khoqriiq ronglaq. Apaiq raq liidong wan rajun min akhing riikhaqli na kuqto. Kiimaq ralii rajun min hongli tiisaü kuqto. Kiimaq lamsesat jun min riikhaqli kuqto.

²⁴Raüta namshiq khaolüm phong chang niimin, tsam ka hiqlam kaütiim ikha, tsamphong raham hiqham. Spiqtsi tiikit wanchang longtham kaü min, long piikhaü tiim, alüm alei che nai olip petsi tsai raq ama.

²⁵Kupchilong thawa akhing rawii liipan, namshiq raq tü atsam sumwan lan, wiita mijang kuq wan nongkang. Ngi raq tiina kupchi ramwa, namshiq phana tiisaü wan kang.

²⁶Ümchaü namshiq ka rongboq she, mishongnga wan han. Namshiq raq nam TATI Shiikeawe mitiitsam kam han. Apaiq raq namshiq ma amao chang jaqsham kuqto. Namshiq ka chojong chise miishe misi han. Isenginok ka jurmin shummi mak she.

²⁷Kra akhing niishe, Israilnok lei, namshiq raq, ngi ka namshiq rai adam miidea sitiikang nguta misap han. Kiimaq namshiq raq, ngi namshiq TATI Shiikeawe ka ardea, Kiimaq ngi tea raüta, ahin shiikea ahü nguta misap han. Israilnok ka maiqmung ahinti raq, saisi mak she miraq.

TATIWE Ranaiq

²⁸Arjai niishe, ngi raq iwenyi ka isenginok khuthaq na miraükuqha. Kra akhing namsetiim maiqwesere, kiimaq jechaksere raq riisham bom maq itsütsa ka, chiiriim raüta michongkuq wan. Namwetiim tikiibi riimin rawa ma maq michhi wan. Kiimaq namsetiim jerobi riimin, riisham mak maq michhi wan.

²⁹Kra akhing ngi raq iwenyi ka namshiq jam na, jechaksere maiqwesere jaqshisetiim miimin, asii wenyi miraükuq ha.

³⁰“Kra saü tlaq ranaiq niika, ra na nai mangjong hiq thaq na, awangchang tijjai, wa, kiimaq phumthup mitiichhikuqha.

³¹Ara pinthum phiiptsi chang nai kiinyiichang TATIWE ranaiq misaü shaq na, rashekaü ka minyaqki. Jipi min tijjai ikha miklaiki.

³²Kiijiishe jurwa TATIWE mang chong tlaq, kriiti thun mitiichhii wan. Arka TATIWE raq, ‘Jerusalem wa ngi raq tsea wan kang thun mitiichhii wan,’ ” ngutaq kra phanphan miraq.

Joel 3

Shiikeawe Raq Maiqmung Thun Kha Mipho

¹ TATIWE raq ngutlo, ara akhing na ngi raq Juda mungti nai Jerusalem chelati ma, arong awin maq siwan miitu achu mishman kuqha.

²Kra akhing na ngi raq mangjong hiq na siti maiqmung thun wiita, khapho chang hiqthung tan na mitriitam ha. Kra khapho chang tan kiimaq, tsangshiq raq isengi israilnok, tiichamchao wantaq kra kha mipho ha. Tsangshiq raq isengi israilnok

ka, mungrap mungrii na tiipin jobaiq wanto. Raüta tsangshiq raq ihiq ira Israil mung ka, tsangshiq liipan wiita chumtap riiphea wanto.

³Tsangshiq rewe raq tsangshiq liipan na, Israilnok shumwikong alap wan ka, langlii raüta riiphea pha q wanto. Tsangshiq rewebi raq, maiqwe sere nai jechaksere di ma shaphaq wanto. Raüta jechaksere ka mephe ma tiija wanto. Kiimaq chekok pha na shaphaq wanto.

⁴“O Tajar mungti nai Sidon mungti lei, kiimaq Philistain mungti lei, namshiq raq ngi ma jamlai phan khü akha thamke wan chang ngtiiwa tankhan tlan? Namshiq raq kiikha tankhan tlan jiila, ngi riimin namshiq ma mithamkuq wan kang! Kherong laq ahea na!

⁵Jamlai jiq ngukai, namshiq raq itsiiq inyam ikampho ichaqtum thun run wan lanta namshiq phra sumla shomjam thun na phong wan lan.

⁶Namshiq raq Juda mungti khat lanta tsuq wan. Kiimaq namshiq raq tsangshiq ka pongmung luhea na Grik mungti ma shaphaq wan lan.

⁷Riita ümchaü sanha ngi raq tsangshiq ka namshiq raq ümriimung niiwa shaphaq lan, kra mung thun wa mirchom wanha. Namshiq raq tsangshiq ka jamkho tiichamchao lan, kiitinkhan hali ngi riimin namshiq ka mitiichamchao wanha.

⁸Ngü raq namsetiim maiqwesere nai jechaksere thun ka, Juda mungti ma mishaphaq ha. Juda mungti raq namsetiim ka luhea Sabeannok ma mishaphaqbaiq. Arka ngi TATI Shiikeawe raq toqtan tiikang.

⁹“Maiqmung thun na ara aming tiitai ronglaq. ‘Re riikhat miitu rechap sürii wan rong laq. Namshiq srea nolabi ka triitam hea ronglaq. Namshiq phenlabi ka triitam lanta, rechap tiipha ronglaq!

¹⁰Nithechang thai pen ka, nepjasai miishe tiiq ronglaq. Kiimaq petsi chong dongnin rip han chang khingkhum kiimin, piqkhu miishe tiisi min ronglaq. Lanta re na kai tiije ronglaq. Namshiq phong na, wepuq wese sitlan kiimin wiita, rekhat kai miitu tiije shat sironglaq.

¹¹Jaqlö thitthit tiije lanta warong ra. Namshiq Israilnok mung trotam na siti, maiqmung thung lei. Lanta, rekhat chang tan kiina thungtii wanli ronglaq” nguta TATIWE raq aming kuqto. O, TATIWE loi, tiikiliishe na, üsengi phenlabi thun ka. Laüta re ka khat laq.

¹²“Riita, ümchaü san, maiqmung thun lei, namshiq ka tiije shat chang she dongdii. Lanta Khapho Chang Tan kiijaq thung tiije wanli ronglaq. Kiijaq, ngi TATIWE ka ngalata, namshiq Israilnok mung tro na siti, maiqmung thun kha kra mipphoha.

13 Tsangshiq ka abi pinthum, Tsam ka aman she, saikong maq han ronglaq, spiqtsi tiikit chang tham na tiikit ronglaq, spiqtsi tai tsabum min amashe,” nguta TATIWE raq aming kuqto.

14 Maiqphong li, maiqphong li, khapho chang Tan na. Maiqphong ka khunyaq khukhi.

15 Rashekaü kaü min kiimak she, jipikaü min limak she. Ranyaq tangtang li she. Raiqsaiq thun min chhai mak she.

Shiikeawe Raq Asenginok Ma Mishman

16 TATIWE raq Jajon hiqlam maq chap raüta hok tlo, Apaiq bomtsi ramoktrang ikha, Jerusalem chela maq mok tlo. Ra ahiq atiikhai banban. Shatmaq TATIWE apaiq ka asengi tiiwongchang ba, Israilnok miitu peruk wshaü.

17 Riita namshiq raq ngi dea, TATI namshiq Shiikeawe ka, asii Jajon hiqlam pumkhu thaq na sitiikang nguta sap ronglaq. Jerusalem chela ka asii chela she mija wan. Pongmungti raq kra chela ka niwamak she miraq.

18 Kra akhing na pum thun ka, spiqro tonglong li she miraq. Kiimaq kin thun ka dut siisaq li miraq. Kiimaq Juda mung wa jükhü thun na, kham ama miraq. Kiimaq TATIWE jam mong maq, kham miphok. Raüta Wadi Shittim Thung na minyamho.

19 “Kra akhing na Ejjip mung ka athenshe mirki. Raüta kumtsaiphii miishe mijaki. Kiimaq Edom mung ka wiita athen mirki. Raüta hiqmiq changkhü miishe mijaki. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, Shiikeawe sengi Juda mungti khatto. Raüta tsangshiq maiqsang mungmaiqse, pahea jiiqbaiqto.

20-21 Ngi raq tsangshiq phuk milamha. Ngi raq matwe thun ka tiihang mang. Krai mren Juda mung na kiimaq Jerusalem na, mungmaiqse ka tuptup she mipuchi wan. Raüta pattup she mishting ngang wan. Kiimaq ngi TATIWE ka Jajon hiqlam niishe misi wan ha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Amos

Amos 1

¹Arka Tekoa chela na siti skurümti Amos raq achong riisham bomtsi. Ara riisham bomchong arka hiqjong mimushaq na rawii wiinai kongkhu ji na Juda mung langti hokhamwe Ujjia kiimaq Israil mung langti Jehoash se Jeroboam raq lang tlaq pat na Shiikeawe raq Amos lümaq Israilnok miitu riisham bomtsi atiichongki thun kra riito.

²Amos raq akha chongto, “TATIWE raq Jajon hiqlam maq gitlo; Apaiq giwatrang ramok watrang ikha, Jerusalem chela maq gitlo, nyamse rümchang nyiimlung wakram, wiitash shinkito, kiimaq Karmel pum wa, nyamse rümchang wakram, wiita shinkito,”

Shiikeawe Raq Israil Mung Tho Na Siti Maiqmung Thun Kha Mipho Siria Mungti Kha

³TATIWE raq akha ngutlo, “Siria mung nyungchong Damaskas chelati raq, atang wan ngarai homa, hiq ma ra ma she tang wanto, tsangshiq kha tiijoq mang maq mipho ha. Tsangshiq raq tri weahü, Gilead wangti jinshuk wi hea na tiichopto, Raüta tsatbaiqto.

⁴Arkha na ngi raq Siria mung hokham Hajaël raq ahai, hokham jam ka wa maq michaq ha. Kiimaq kra hokham jam ka hokham Benhadad raq, chela trotam maq kiitelong ruk hai raüta, peruk weshäüje khe wan tlaq kra, ngi raq wiita wa maq michaq ha.

⁵Damaskas chela kiitelong ruk kilamchong, ka bunlak mibuk wan ha. Lata Awen Hiqthung Tan na siti mungmaiqse nai Batheden hiq wa wela kiimin, wiita mitsuq wan ha. Lata tsangshiq ka, Kir mung na re raq shumwi ma mitsuq wan,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Philistain Mungtu Kha

⁶TATIWE raq akha ngutlo, “Philistain mung wa Gaja chelati raq, atang wan ngarai homa, hiq ma ra ma she tang wanto. Tsangshiq kha tiijoq mang mipho ha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, maiq ka wiinoktam rewa shumwi ma tsuq wa raüta, Edom mungti jaq na di ma shaphaqto.

⁷Arkha na ngi raq Gaja chela kiitelong ruk ka, wa maq mitiibun chaq ha. Kra wa tiikitiikang kriiraq tsangshiq chela trotam na, kiitelong ruk hai raüta, peruk weshäüje khewan tlaq kra, wiita bunlak michaq ha.

⁸Ngü raq Philistain mung wa, Ashdod chela pengti nai Ashkelon chela pengtiwe ka, re ma mitiitsat ha. Ngü raq Philistain mung wa Ekron chelati kiimin, mishthen ha. Kiimaq aso atiichong Philistainnok ka, re ma chongthum mitiitsat ha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Tajar Mungti Kha

⁹ TATIWE raq ngutlo, “Tajar chela raq atang wan ngarai ma, hiq ma ra ma she tang wanto. Arningkhan ngi raq tsangshiq kha, tiijiq mang mipho ha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, siphu sino tongshong tri raütu wiita jin wanto. Raüta maiq hiqshong ashi wiita, Edomnok di ma shaphaqto.

¹⁰ Arkha na ngi raq Tajar chela trotam na, kiitelong peruk weshäü khe wan tlaq kra, wa maq bunlak michaq ha.

Edom Mungti Kha

¹¹ TATIWE raq ngutlo, Edom mungti raq atang wan ngarai ma, hiq ma ra ma she tangwanto. Arningkhan ngi raq tsangshiq tiijiq mang. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, tsangphuno Israilnok tiikot mrot joraüta, wiita tsat wanto. Tsangshiq tsankhiq wa maq, chaq wan ruq chaq wanto.

¹² Arkha na ngi raq wa ka Teman hiq na michaq ha, kiimaq Bojra hiq wa kiitelong peruk weshäü ka, wiita wa maq mitiibun chaq ha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Ammon Mungti Kha

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Ammon mungti raq atang wan ngarai ma, hiq ma ra ma tangwanto, Arningkhan ngi raq tsangshiq tiijiq mang. Jamkhano ngukla tsangshiq raq Gilead wangti, hiq nyeataq rekhat akhing na, jechakre wiihanti, awok kholam kholiiq riip wanto.

¹⁴ Arningkhan ngi raq Rabba chela, rekhat wa maq bunlak michaq ha, kiitelong peruk weshäü wiita, wa maq bunlak michaq ha. Reriikhat wan agi asii ramok rachhai, rahai haijong ikha miraq.

¹⁵ Kra akhing na tsanghokhamwe nai mungtubi, sreanolabi wiita re raq, shumwikong ma mitsuq wan,” nguta TATIWE raq ngutlo

Amos 2

Mob Mungti Kha

¹ TATIWE raq ngutlo, “Mob mungti raq atang wan ngarai, hiq ma ra ma tang wanto. Arningkhan ngi raq tsangshiq tiijiq mang. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq Edom hokhamwe maa riirong ka, lam raüta wa na chaqto. Raüta wabun kiimaq tsangshiq jam loto. Kriika riikhiq ngarai tangto.

² Arningkhan ngi raq Mob mung ka rekhat wa maq michaqha. Lata Kerioth chela trotam maq aruk, kiitelong peruk weshäü wiita wa maq michaqha. Krai mren Mob mung na reriikhat watrang, rewe rüriiq watrang, lerong tsüwa trang liishe, mirjiip wan.

³ Ngi raq tsanghokham nai phukhu welabi, wiita mijiip baiq ha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Juda Mungti Kha

⁴ TATIWE raq ngutlo, “Juda mungti raq atang wan ngarai, hiq ma ra ma. Arningkhan ngi raq tsangshiq tiijoq mang. Jamkhano ngukla tsangshiq raq, TATI tri raü wiita jin wanto. Kiimaq tsangshiq raq, TATIWE aming lang wan mak riito. Tsangtitiim raq phra sumla noq wanto, raüta lamjiq na shea wanto, kiikhiisii tsangshiq riimin phra sumla noq raüta, lamjiq na kihoto.

⁵ Arningkhan ngi raq Juda mung na wa mitiisat ha. Jerusalem chela kiitelong peruk weshäü, wiita wa maq michaqha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Shiikeawe Raq Israil Mungti Kha Mipho

⁶ TATIWE raq akha ngutlo, “Israil mungti raq atang wan ngarai, hiq ma ra ma. Arningkhan Isengi Israilnok lei, ngi raq namshiq tiijoq mang. Tsangshiq raq thiitham kuqlot makti tingting maiqse, kiimaq hokkop pashi thiitham kuqlot makti, miitsan maiqsetiim di ma shaphaqto.

⁷ Tsangshiq raq wepuq wese ümkoq ümpaq, ji maq nishishi nibaiq wanto. Kiimaq miitsan miijan maiqsetiim, lamkampii wa liiq baiq wanto. Kiimaq siwe sise anai jong raq, maiqmii dise jechakse rai adam hainga wanto. Raüta maiqse kra haihii wanto. Raüta imang asii tiisheshi wanto.

⁸ Tsangshiq raq Shiikeawe shomjam rap maq, thümsäü litseti raq, athümtsi ma chhichhi namnam khaho raüta, akheathum atikhaki janguq mak sam raüta kontlo. Kiimaq namshiq raq maiqjaq wa thiitham kha na, che atsa wan, shomjam mong maq nyang lantea, shut lan.

⁹ Shatmaq TATIWE raq asengi Israilnok ma akha ngutlo, “Li jiimin, isenginok lei, ngi raq namshiq tiikhup wongke wan, namshiq thaq na Sidar pero ikha ajong alanok, kiimaq namshiq thaq na ok pero ikha, ahong ala, srea nolanok Ammoraiqnok, ngi raq re na, arangchong maq babaiq wan tlii khat wan kang.

¹⁰ Kriima kongkhuji na, ngi raq namshiq ka Ejiq mung wa tsuq wan kang. Lata ngi raq namshiq ka bintang jüngi lam maq, iwokhong maq wiirroqlai shunshea wan kang. Lata ngi raq namshiq ma, Ammoraiqnok mung kra jiikuq wan kang.”

¹¹ “Kra latiishe, ngi raq namsetiim wiijam, heawan lata ishammibi ma shong wan kang. Kiimaq namsetiim jerobi wiijam, Najiraiq phan ma shongwan kang. Riita, o, Israilnok lei, ara chongtiikang ara tengteng dea riimak shea? Ara, ngi namshiq TATIWE raq chongtiikang.

¹² Shatmaq namshiq raq Najaraiq phan ma, che tiinyang wan lan. Lanta tsangshiq sinkiitiq kiqkham wiita, diibaiq wan lan. Kiimaq namshiq raq ishammibi ma, riisham bomtsi naqchong rongkiq nguta, tiwin wan tlan,” nguta TATIWE raq ngutlo.

¹³ “Liirong laq, arningkhan ümchaü san, ngi raq namshiq ka, hiq na tiibumhap she mibuk ha. Kiimaq namshiq ka, minsäü leng na tuptup ama tsamthong lai raq, apat ikha, agam agu she mitiipat ha.

¹⁴Phiqhea pinthum jiiti sreawe min, julot mak she miraq. Nolajongbi kriimin ningkun ka ahüshe miraq. Sreabi kiimin maiqmii khum, tiichhii wan lot mak she miraq.

¹⁵Liq shamti sreabi riimin re ka tolot mak aju miraq. Nolajong aphiqwiq jiiti kriimin, julot mak she miraq. Kumrang thaq na chaoti sreabi kiimin, maiqmii khum tiichhii wan lot mak she miraq.

¹⁶Kra ranaiq akhing na, srea nolajong pinthum dongdii min, ako aliq miimthü räuta, akhum tiikhe miju wan.” Arka TATIWE raq ngutlo.

Amos 3

Shiikeawe Asenginok Kha Jaram wa Mipho?

¹⁰O, Israilnok lei, TATIWE raq namshiq tiishut wan, khatan bom chongtlaq ara tairong laq. Israilnok namshiq ka TATIWE raq Ejip mung wa, wiimungtam maq atsuq wan.

²Apaiq raq akha ngutlo: “Ara mangjong hiq raikhü na mangjong maiqse ümchuwa sitlaq krie phong wa, namshiq lamlam kli ngi raq isengi ma nguta lungwii tsantsii maq tsea wan kang. Lata tiichhanchhi wan kang. Ngii raq namshiq ka atinkhan tiichhanchhi wan phata khoti, namshiq raq ibom chong tai man maq, ngarai tang wan lan, kriikha na, ümchaü san, ngi raq namshiq kha ka phowan chang dongdii,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Shammiwe Jaqsham

³Amos raq waitlo, Riita bom kongkhu na riichonghü maq, maiq wenai kongshi na mikhum shea? Khum mak.

⁴Hangsikaü raq rum na ngam kaqhü maq gitliishea? Hangsise ka abumchang longsha na, ngam phaqhü maq migansiq shea?

⁵Tsii ka kütsikaü maq tsanhü maq, wushi mimin shea? Bi atsan ngam raq tiichamhü maq, bi ka micham shea?

⁶Redong lerong tsühaü jaq, chelati mungmaiqse haimak shea? TATIWE raq tiikaihü maq, chamchao litkot chela na mipinshea?

⁷Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq, apaiq raq jamlai wa kiimung tlaq kra, ajaqshisetiim shammi ma kongkhu chonghü maq, jaq ka sham wan mak phan.

⁸Hangsi kaü giraüjaq, haimak misi shea? Ajong Thaq Na Ajong TATIWE she bom haü jaq, shammi bom chongmak juwa misi?

TATIWE Raq Samaria Chela Mitiithen Baiq

⁹Chiiriim lanta Ashdod chelati nai Ejip mungti ma, tiitai chongkuq ronglaq. “Namshiq tarü Samaria chela tro na, hiqlam thun kiijaq thung ronglaq. Lanta

kijjaq tsangshiqnok liipan na, jasam piqsii riitsea riita siwan kra, liirong laq. Sephii nojii wiita tsasha wan.”

¹⁰ TATIWE raq ngtulot, “Tsangshiq raq tri kappe tingting sham mak. Mattsiiq tsatsiiq siq raüta, kiitelong jam hai wantlo

¹¹ Arningkhan ümchaü san namung ka, chiqse rewe riishe mikhat wan. Namchela peruk wshaü wiita, mirun baiq wan. Raüta namtsiiq namnyam tum, thumthum mirun wan. Namjam kiitelong jam bunlak mitiibun wan.”

¹² TATIWE raq ngutlo, “Kra akhing na Israilnok, skurümti raq hangsi nüchho ahokpe anai, riimak la anilok wiinase kli, skuse akaqho wa hangsi nüchho nyeaki tlaq ikha, chiithe lüwa chamtraq chang na tiipii raüta konti, Samaria chelati Israilnok kiimin, sku hokpe kiikha, asoseli she mitiichhii wan.

¹³ Taironglaq, lanta Jakob saüsetiim ma, honlam bom chong ronglaq,” nguta Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo,

¹⁴ “Ümra akhing niiwa ngi raq Israilnok, tsangshiq ngarai kha, tiichamchao wan tiikang, kra akhing na, Bethel chela wa berong-wacha mirunbaiqha. Lata berong-wacha rongthun kiimin, wiita mingoqbaiqha.

¹⁵ Kiijahali, ngi raq diwinji jam nai, Ralamji jam kiimin, wiita mirunbaiq ha. Lata, chiiwi jam nai jamjong wiita, mirun baiqha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Amos 4

¹ Amos raq jechakre ma ngutlo, Bashan tan wa minsaükaütiim kumchipo ikha jongtlo, Kiikha jongti lüsi lüwa nyungre Samaria chelati lei, miitsan maiqse ka ji maq nishishi, nanshan wantibi lei, ‘Ngi ka asum akam che maq dunglaq,’ nguta namwesetiim shiichut chatti lei.

² Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq apaiq asii mang chong raüta, tumkhamkok maq akha tum tlo, “Liirong laq, namshiq ma akhing saü wan tlo, namshiq ka chiqse rewe raq, pun maq ngiq pun tlaq ikha wiita kun li pun raüta, pongmung na shumwi ma runrun mihit wan.

³ Namshiq ka chela peruk re raq namjam tho na runbaiq wantaq, kra pu maq runrun she mihit wan. Raüta namshiq ka Harmon hiqshong kiijaq miphong wan,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Israilnok Raq TATI Tsiichong Takmak

⁴ Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq ngutlo, “Israilnok lei, warong ra Bethel chela na Shiikeawe shomnoq wa, namshiq ngarai kra apapa tiipa ma. Warong riita Gidel chela na, namshiq ngarai ka apapa tiipa ma. Ranaptek nyamse honglu take wan chang kuq rong liita, namshiq ngarai apapa tiipa ma, ranaiq tsamtsam na

kechang aroq khu wa honglu kra, kuq wan rong liita, namshiq ngarai kra apapa tiipa ma.

⁵Kechutum honglu winsii kra kuq wan rong liita, lanta achan anase kuq wan tlan kra miitu, nokwe ma chiirim lanta tiitai kuq wan lili rong liina. O, Israilnok lei, namshiq riika akha, Shiikeawe shomnoq wan kra kai lungwii tlan kata, nguta TATIWE Shiikeawe raq ngutlo.

⁶TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq namshiqnok chelatek na ram tiidong wan kang, shatmaq tsii chhi wan man dea, kiimaq ngi pha na jang wan man dea.

⁷Namshiq wakram na tsam adong awok choji na, ra tiijun kuq wan mang dea riikang. Tsam ka wiita tiibibaiq wan kang. Ngi raq chela ashiti ma ra tiijin kuq wan kang. Shatmaq chela ashi niika, ra tiijun kuq wan mang dea riikang. Wakram ramshi na ra tiijun kuq wan kang, shatmaq ramshi niika tiijun kuq mang riikang. Tsam ka wiita tiishinbaiq wan kang.

⁸Khamnyangtsi raq haü raüta, chela anai atsamti ka khamrit nyang kai, chela ashi na riidunghoto. Shatmaq kham ka humnyang mak dea riito. Shatmaq namshiq chhi wan man dea. Kiimaq ngi phana jang wan man dea, nguta TATIWE raq ngutlo.

⁹“Tsamdong tlungji na rakii rahai tiiwa kang. Tsam ka wiita tiishin baiq kang. Ajong momi tiiwa lata tsam wiita tiiphaq kang. Kupchi ramwa tlong kang, Namshiq phupmuptsiro nai spiqro wiita, tiiphaq kang. Shatmaq namtsii chhi wan mang dea. Kiimaq ngi phana jang wan man dea, nguta TATIWE raq ngutlo.

¹⁰“Ngi raq Ejip mungti thaq na sawa thadong tiisaükang, lata maiq ka tijiim baiq kang. Namshiq khuthaq niimin sawa thadong tiisaü kang. Lata maiq pahea tijiim wan kang. Ngi raq namshiqnok jero jongbi, chiqse rewe tiidong lata, re na pahea tijiip wan kang. Lata namrekhat chang kumrang kong, rewenok ma sepat lopi ma tlam wan kang. Namshiqnok phenlabi thun piitiip na, maiqmaa namtsam tiimok miichaq, maiqmaa phong ka pehürong ikha. Shatmaq namtsii chhi wan man dea, kiimaq ngi phana jang wan man dea, nguta TATIWE raq ngutlo.

¹¹“Ngi raq Sodom nai Gommora chela shiithen baiq kang ikha, namshiq phong wa maiq wiijam shiithen baiq kang. Kriiwa aso wathiq chongpot ikha, tiisambaiq wan kang. Shatmaq namtsii chhi wan man dea. Kiimaq ngi phana jang wan man dea,” nguta TATIWE raq ngutlo.

¹²“Riita, ara chongtiikang akha, Israilnok lei, ngi raq namshiq kha ka mipho ha. Lata namshiq ka mitiichamchao ha. O, Israilnok lei, namshiq Shiikeawe rung na chap ma, khekham sirong laq!”

¹³Amos raq ngutlo, “Tengto dea, pumjong thun tiiqti, kiimaq rahai tiidong wanti, maiqse han-ngam hiqda ma apaiq tiima tsantsii, tiichhike wanti. Ranaiq ka rawa

ma tiija wanti, mangjong hiqraikhü tiiqlo wanti ka apaiq dea. Apaiq kata TATI Shiikeawe Ningkun Ajong Pinthum!”

Amos 5

Mra Tiidii Miitu Tsiichong

¹Riita, ija, Israilnok lei, ümchaü san ngi raq namshiq ma mahoshi ashi shikuq pha. Namshiq raq ara samhea tiitsang tairong laq:

²Junsang Israil mung miqto she, Lunlot mak she! Ara junsang nyung ka hiq na tiibumhap she miqto. Apaiq tiidoke wanti maiq jumin ahü she.

³Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo, chela ashiti rekhat kai maiq hingshi akiho wa, shishi li she mijang wan. Kiimaq rekhatkai maiq shishi akiho wa, roqshi li she mijang wan.

⁴TATIWE raq Israilnok ma ngutlo: “Namshiq raq ngi ara rit ronglaq, lanta atra sironglaq.

⁵Beersheba hiq na naqshomkiq, Bethel hiq na ngi hummaü. Bethel ka athum mirki, Gilgal hiq na naqkikiq, Tsangshiq ka shumwi ma mitsuq wan.”

⁶TATI phana waronglaq, lanta atra sironglaq. Riimakla apaiq raq Israil mung ka, wa maq achaq ikha bunlak michaq. Wa na Bethel chela wiita mikhiim, wachhiiketi maiq jumin ahü miraq.

⁷Namshiq raq ajiqwe ka alam ma tiija tlan. Alamwe ka ajiqwe tiija tlan! Namshiq raq tingting tri lam ka jimaq nibaiq tlan.

⁸TATIWE raq raiqsaiq raiqsii tiiqto, pleiads nai Orion, jurai liirai raiqsaiq tiiqto. Apaiq raq rawa ka ranaiq tiija tlo, ranaiq ka rawa tiija tlo. Apaiq raq sammok tra kham hea raüta, mangjong hiq raikhü raübaiqto. Apaiq mang ka TATIWE

⁹Apaiq raq retiip thun tiithen baiq tlo, maklii liipan niili tiithen baiqtlo.

¹⁰Tsangshiq raq rung na tsii chongketi shutlo, kiimaq alam bomtsi chongti ngengtlo.

¹¹Miitsan miijanti nanshanshan riiwan, tsangshiq tsamte nyeasiq wan. Arningkhan kiitelong jam hai lan, kiijaq namshiq silu man. Nam spiq tsiro tsomhea, shatmaq spiqtai nyanglu man she mirhan.

¹²Ngi raq namshiq ngarai asap ha, namshiq ngarai tak amachhaq, tsiqlap siqlanta kechu maiqse tiicham chao lan. Ra raq ham mak jehin nore, rung maq tiidea baiq lan.

¹³Akha abi akhing khamaq, nyan asitiwe kaiqshak li miraq,

¹⁴Tsan na athuk jaqsham kiimung ronglaq, Ashut aphit naq kiimungkiq, namshiq ma hansang miraq. Akha shonga hantiq, TATI Shiikea Ningkun Ajong Pinthumwe ka namshiq rai misidam, namshiq raq apaiq ka namhiq rai asi ngutlan kiikha.

¹⁵Ashut lamphan shummi laq, Tingting lamphan lungwii laq. Rung maq tingting kha pho laq. Jursap, TATI raq, Joseph saüse aso atiichong ma, tiihang mangchan lo tiichhi jiiq.

TATIWE Khapho Ranaiq Ka Haisichang

¹⁶Namshiq atinkhan ngarai tang kha na, ümchaü san Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo, “Chela mong na lam jong thun wiita na, maaho manyi aho asii trangleishe miraq, Tsangshiq raq maaho miitu jaqsham seati nai ajon ajü atsinti heakitlo maa tiihoma.

¹⁷Spiqtsiro tiikham raüta mahowa trangleishe miraq, jaro akha miraq, ngi ka namshiq tiichamchao kai she kitiikang,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Israilnok Raq TATIWE Riikhaqli Noq Mak

¹⁸“Ale, TATIWE ranaiq ritti ma phiiptsi chang miraq. Tatiwe ranaiq ka jaram wa rit tlan? kriika khapho ranaiq miraq! rawüli ka riimak!

¹⁹Kra ranaiq akhing ka, maiq weshi ka hangsikaü raq jowan raüta aju, chapbi kaü rai riihum rainong tlaq ikha miraq! Kiimaq maiq weshi ka wakmaq awa ajam na saü, ajaq hiqkhu chong na arwiiq, kiiwa paü raq athaü ikha miraq!

²⁰TATIWE ranaiq ka rathup ranyaq wa tangtang miraq, rashekii ka ahü she miraq. Kra rathup ranyaq wa ranaiq miraq. Rawüli nguta ahü miraq.”

²¹TATIWE raq ngutlo, “Namshiq raq ngi shomnoq wan poi klo tlan, kra ngi raq ninlot mang!

²²Namshiq raq ngi ma chaqtlii-honglu, kiimaq wong-honglu kuq tlan, kra ngi raq tao mang. Namshiq raq kumchipo ikha tiijong lanta, nyamse honglu kuq tlan, kra ngi raq tao mang.

²³Namshiq raq ngi shomnoq wan, phaqbii nitii shinge tlan, kra ngi raq tairo mang, namshiq raq phaqlamtoro thun tsü tlan, kriimin tairo mang.

²⁴Shatmaq tri raü sham ka, khangriirihea jurai ikha mirlaq, kiimaq kechu jaqsham ka, jüserai khamkai ikha mikilaq.

²⁵“O, Israilnok lei, namshiq wiioqblai bintang jüangi kumtsaiphii lam maq manglaü wan akhing na, ngi raq namshiq jaq wa ataake chang nyamse nai laihin honglu kewan ratlo nguta shiitep jaü wan kang shea?

²⁶Shatmaq ümchaü san, namshiq raq hokham Sakkuth phra sumla nai raiqsaiq phra Kaiwan sumla kriishe shomnoq wan lan. Arningkhan namshiq phra sumla thun ka howan lanta,

²⁷ngi raq namshiq ka Damaskas chela tlea na, munglu shumwi miishe mitiwa baiq ha.” Arka TATIWE raq ngutlo. Apaiq mang ka Ningkun Ajong Pinthum Shiikeawe.

Amos 6

Hanngam Ningkun Ma Kamti Athen Mirki

¹O, namshiq Jajon chela na polokhiq siti ma, phiiptsi chang asi. Kiimaq namshiq Samaria na ümtum ümmi, haihü songhü siti ma haisi chang asi. Namshiq Israil mung jong na siti, namshiq phukhu wela ajong alabi!

²Kalne chela kra liiwa rongkiq, lanta kriimaq Hamath chela jonghea kra, liiki rongkiq. Lanta Philistain mung na Gath chela kra, liiki rongkiq. Riita armung thun thaq na Israil mung nai Juda mung ka, holi ajong chithe shea? Israil mung nai Juda mungti hiq ka armungti thaq na, ajong lin shea?

³O, namshiq raq mungbrak then wan akhing, saü wan tlaq kriima kam man. Ümchaü namshiq raq ajiq kiimung wan tlan, kriimiili mung then wan akhing rahiq ka, atiije hit wan tlan riimak shea?

⁴O, namshiq ma phiiptsi chang asi, chiiwi changdü na tiipii bum lanta, sku nai minsäü ngampin chiimshat maq tiipongpii, phaqsiiq tlan ma.

⁵Dawit ikha khundong shiwe ja i nguta, phaqlamtoro thun tsüngii lanta shishun tlan, kra asung ahü.

⁶Che piikhaü toshat maq riingea tlan. Lanta ahom pinthum homseng chü maq, tiinyat lanta siwan tlan. Shatmaq Israil mung then wan tlaq kra, miitu tsanbi hosi jammin ahü sitlan!

⁷Arningkhan namshiq ka sinkhu na, pongmung na shumwi ma mitsuq wan. Chenyang dungsea akap atsea, riinyat siq tlan ka athum she mirki.

⁸Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq atiitum räuta chongtlo, “Ngi raq Israilnok shiikong tsii ka, pinthum saisi tiikang. Ngi raq tsangshiq kiitelong jam thun ka, liiromang. Ngi raq tsang nyungchong chela ka, kiimaq kra mong na siti tlotli, chiqse rewe miishe mikiinong kuqbaiqha.”

⁹Riita, maiqjam ashi na atiipaü arki maiq ka, roqshi tiichong räula, tsangshiq ka thumli mitsai.

¹⁰Kra maiqta jiipta kra, kra maa saiqsamti tanyang seno weshi ra raq maiq maa kra kinphai na mipiho. Räuta kriiwe raq jamtati weshi ra atiichong kriima, “Tap nyang na ümniirai weshi ra asi shea?” nguta miwai. Räula maiq ashi raq, “Ahü!” nguta mitre. Kra nguraüla, tanyang senowe kriiraq, “Naqbomkiq! Nashiq ka pinthum tihaishat riichang. TATIWE mang chong ka maimak,” nguta bom ka mitre.

¹¹Liironglaq, TATIWE raq aming kuqto. Jamjong kaütiim thun ka bunlak buncha mibuk baiq. Jamransetiim thun ka apun min ahü mishthen baiq.

¹²Rekhatti kumrangkong ka longrong thaq na midoqsiq shea? Nitheti raq minsäü pang maq khamjong chum ka, ni ma mithu shea? Shatmaq namshiq raq tingting tri raütu ka, maiqmea chang ma tiija baiq lan. Kechu ramram jaqshamtsi ngo ka, akhapkhiq ma tiija baiq lan.

¹³Namshiq raq Lodebar chela ka khat lanta, jiiwan kai she nguta, jaqrap jirap doqsiq tlan. Namshiq raq, “Nashiq ningkun maq Karmaim chela kiimin khat laita, jiiwankai,” nguta ra na dü wan tlan.

¹⁴TATI Shiikea Ningkun Ajong Pinthum raq ngutlo, “O, Israil nok lei, ngi raq namshiq khatkai, pongmungti chiqse rewe tiije tiikang. Tsangshiq wa raüta nammung mikhat wan. Raüta mijiiwan. Tsangshiq raq nammung ka shekhu nü, Hamath Kinchit maq phaho raüta, shemai nü Wadi Araba na säüli mijii wan.”

Amos 7

Kupchi Dong Nai Wadong Kiimaq Jamshin Chang Räü

¹Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma ara riisham mak maq tiichhikuqto: Lamsesat wan choji na hiq na sangphii champha wantlaq akhing choji, apaiq raq ngi ma ranaiqshi kupchi phong kra phansang wan raüta ra ma hiq ma tiipu wantlo tiichhi kuqto.

²Ngi raq riisham mak maq hiq na nyiipjaq nümwan tlaq kra tiisiirai kupchi raq phaqbaiq chhikang. Kra chhilata ngi raq akha achu jaü kang: “O, Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE lei, Jakob raq jamkho minin? Apaiq ka aran se chaplot mak!”

³Kiijiishe TATIWE apaiq tiima ak lai she riito. Raüta TATIWE raq, “Ara thawa ka tiisaü wan mang,” nguta chongto.

⁴Kiimahali Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma, thongshi ri hali tiichhikuqto. Ara akhing na, ngi raq apaiq raq asenginok ka wa maq tiikhiimbaiq wan miitu tiije tlaq kra chhikang. Kra wa raq sammok tra chum ka wiita jokbaiqto. Raüta hiqraikhü min tiikhiim chaqbaiq wan chhikang.

⁵Kiijiishe ngi raq, “O, Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE lei, ngi tiipaiq nea tiikang, tsaqkikiq, Jakob raq jamkho mininlot? Apaiq ka aran se chaplotmak!”

⁶Kiijiishe TATIWE tiima ka ak lai she riito. Raüta TATIWE raq, “Ikhla ara thawa armin tiisaü mang,” nguta chongto.

⁷Kiimahali TATI raq ngi ma thongshi ri hali tiichhikuqto. TATIWE ka jamhai tlaq khetuk tiinap na chapraü chhikang. Ajaq niika jamhai tlaq kra tru shin chang jinpo apaq räulo sham raüta, khetuk tru shin rea chhikang.

⁸Kiijiishe TATIWE raq ngi ma waito, “Amos ümniiraq jamlai wa chhitläü?” Kiijiishe ngi raq, “Jam tru shin chang jinpo apaq raülo chhitiikang,” nguta trekang. Kiijiishe TATIWE raq chongto. “Liilaq, ngi raq isenginok ka, jam tru shin chang jinpo raülo maq shinkang, Lata tsangshiq ka aru shea akong wa, nguta shin tiikang. Ngi raq tsangshiq ka atsea baiq chang nguta, thapthi kang, kriika klai mang she.

⁹Isak säüsetiim raq shomjam thun haiwantaq kra, wiita she mishthen baiqha. Israilnok raq shomnoq wan chang asii jamthun kra, wiita she mirun baiq wan ha. Ngi raq Hokhamwe Jeroboam säüse phan ka, wiita she chongthum ma mitiijabaiq ha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Amos Nai Amajia

¹⁰Kiijiishe Bethel chela wa ramwejongwe Amajia raq Hokhamwe Jeroboam ma Amos khuthaq na akha shokto: “Amos raq ümkhuthaq nai Israil nyungchong chela maq chap raüta, manson kiqsü bom abi pinthum pahea she sontam wanto. Israil mung ka apaiq shammi bomchong tiithai mai tlaq kriiraq amashe nyam wanto.

¹¹Amos raq akha tiithai maitlo, ‘Jeroboam ka re na mitsai. Israil mung ka tsang mung wa munglu shumwi ma, pongmung na re raq mitsuq wan,’”

¹²Kiimaq ramwe Amajia raq Amos ka akha thaüto, “Riita shammiwe lei, ümniika armung wa Juda mung niili kiho häüjaq ahea miraq. Laüta shammi bomchong kriika kiina chongphan kuqho lili riilaüta, shammi jaq maq kra kiiniiwa jaüphaq häüjaq ahea.

¹³Shatmaq ümniiraq riisham bomchong winji binriim kriika ara Bethel chela niika naqchongkiq she. Arka hokhamwe raq Shiikeawe shomnoq wan chang shomjam. Kiimaq ara shomjam arka hokhamwe mungtan nyungchong shomjam,” nguta Amajia raq Amos ka setsiiqto.

¹⁴Kiijiishe Amos raq, ramwejong Amajia bom ka akhiishe treto, “Ngi ka shammiwe jaq maq phaqsiiq lata siwanti ka riimang. Kiimaq iwe kiimin shammi jaqsham wanti ka riimak. Shatmaq ngi ka jam nyamse rüm lata phaqsiiq. Kiimaq Sikamor pero kra chhintsii lata phaqsiiq.

¹⁵Shatmaq TATIWE raq, ngi ka nyamse rümrea wa tsea wanto. Raüta TATIWE raq, ‘Ümniika isengi Israilnok phana walaq. Laüta riisham bomtsi ara chongkuq wakiq,’ nguta thaü kha maq chongtiikang.

¹⁶Kiijiishe Amos raq ramwe jongwe Amajia bom ka akhiishe treto, “O, riita TATIWE bom ka tailaq, ümniiraq ngi nang nga, ‘Israilnok khuthaq na riisham bomtsi tiithai naqchongkiq, kiimaq Isak säüsetiim khuthaq niimin, riisham bomtsi naqchongkiq,’ nguta ngutläü.

¹⁷Riita ara ngutläü arkha na, TATIWE bomtsi ara tailaq. TATIWE raq akha ngutlo: ‘Ümjamti nyung ka chela na mephe-nyung miishe mija wan. Ümsetiim maiqwesere nai jechaksere ka, re raq mitsat baiq wan. Ümhiq thung ümram bin ka, nammung jiiwantinok riishe mirchum wan, raüta tsangshiq riishe mishamsiq wan. Kiimaq ümniika pongmung niishe mitsai haü. Kiimaq Israil mung ka pongmung na, rewa munglu shumwi miishe, mitsuq wan,’ nguta TATIWE raq ngutlo.

Amos 8

Petsi Raqhiishi Ama Tiichhito

¹Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngi ma riisham bomchong ashi hali tiichhikuq nongto. Arka akha:

²TATIWE raq, “Amos ümniiraq jamlai wa chhitläü?” nguta waito. “Petsi raqhiishi ama tuptup chhitiikang,” nguta ngi raq trekang. Kijiishe TATIWE raq ngi ma chongto, “Isengi Israilnok thumwan akhing saüto she. Ngi raq tsangshiq ka tiijoq mang. Mitiichamchao ha dongdii. Tsantsii ka klai mang she.

³Kra akhing na hokham jam na, ashi ange wa trang ka, maaho manyi trang miishe mijaki. Maiqmaa phong li barap binrii na miraq. Kaiqshak shak maq amaa thun ka mipibaiq!” nguta TATIWE raq chongtlo.

Shiikeawe Raq Israilnok Mung Mishthenbaiq

⁴Amos raq chongtlo, taironglaq, namshiq chithe lüwanok lei, jehin nore mungmaiqse ji maq nishishi, nibaiq wan tlantitiim lei,

⁵“Jinye Poi pii ara jaqlo chawan tlo haü jaq, nashiq raq tü tsam arka shata hai chang wa. Asiihai Ranaiq ara jaqlo chawan tlo raüjaq ahea riichang, bunwong thun kra shaphaq wan tlo haichang wa. Tok ka ajiq aphiq kriimaq shalailaita, bunwong riti kra amobphaq wan haichang wa, laita bunwong ka ajom shatmaq athii ka atsin linlin maq shaphaq wan hai changwa

⁶Bunwong abi ati kiimin athii atsin wiq maq, shaphaq wan hai chang wa. Miitsan maiqse apaiq thiitham, sendel pashi thiitham kra dongdii min, thamkuq lot makti kra lapho laita, di ma lap wan lili riihai chang wa,” nguta namshiq chithe lüwabi liipan na, bom riichong wan tlan.

⁷Israilnok TATI Shiikeawe raq tiitum raüta, “Ngi raq atiitum lata chongtiikang, tsangshiq ngarai ka ngi raq laqmang.

⁸Arningkhan tsangmung na hiqjong henghea, mitiimu ha. Tsangmung kunli na maaho manyi mihoq trang. Nail khamjong tiimliim tiimli mawan raüta, rükitaq ikha miraq.

⁹TATIWE raq ngutlo, “Krii ranaiq akhing na rashekaü ka, ranaiq shethung niili minyap wan, mangjong hiq ka ranaiq shethung niili mitiinyaq baiq ha.

¹⁰Kra akhing na namshiq peo poi shinge ka, maalap maaho majü ma miklai baiq ha. Maaho jümii namkhu loktam silanta, wunthaü riinaü samhong samlanta, ase sekhuq laqlaqse tsaiki räüjaq, anyungwe hoqsii tlaq ikha, mitiihoq pha. Kra thum wan ka jamlai ranaiq maq thichang min riimak she.

¹¹Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq ngutlo, “Akhing saü wanto she, ngi raq nammung na ram mitiidong ha, Hanngam dungjada miitu riimak, hanngam khamnyangtsi lamlam riimak, shatmaq TATIWE bomtsi tairo letsi miraq.

¹²Tsangshiq ka Amaa Khamjong chum maq riita, Mediterenian Khamjong na saüli, TATI bomtsi rit mikhum, shekhu maq riita shemai na saüli mirit wan, Shatmaq hummak miraq.

¹³Kra akhing na junrii shamhea pinthum nyungre kiimin, kiimaq jero hongheabi thun kiimin, tsangletsy raq mihaü wan.

¹⁴Kra akhing na Samaria wa phra sumla thun ka, ‘O Dan chela phra kaü lei’ riimakla, ‘O Beersheba phra kaü lei’ nguta tiitum wantibi ka, wiita mibunki, ümtiikiimin tiidolot mak she” nguta TATI Shiikeawe raq ngutlo.

Amos 9

TATIWE Raq Israil Mung Mishthenbaiq

¹Ngi raq TATIWE ka berong-wacha tho na chapraü chhikang. Apaiq raq aming akha kuqto: “Shomjam khamchong khamlawe kaütiim ka tiibun bukbaiq laq; Khamtu khamlawetiim thun kriimin, wiita tiibun bukbaiq laq. Shomjam ka hiq na tiiphintiip tri baiq laq. Laüta shomjam mong na maiq sitlaq kra, wiita tiinamtok tsatbaiq laq. Kiimaq kriiwa abung tiichong tlaq ka, rewe raq mitsatbaiq. Maiq weshi min julap mak miraq. Maiq weshi min donglap mak miraq.

²Tsangshiq raq wulum mung na saüli kho thu räümin, Kriiwa ijaq maq mihit kiha. Tsangshiq ka ramungtan na düwa haü min, kriiwa ngi raq mitiisat hit ha.

³Tsangshiq ka Karmel pum na tiipaü wa räü min, kriiwa rit wa lata mitiidongho ha. Kiimaq tsangshiq ka imakki wa, khamjong chum mong na, tiipaü nyapwa räü min, kriiwa prenkaü ma mitiikaq ha.

⁴Kiimaq tsangshiq ka rewe raq shumwi ma, tsuq wan räümin, kriiwa ngi raq ja ma mitiisat baiq ha. Lata ngi raq tsangshiq liishat mirha, ahea miitu riimak, atsea baiq miitu miliha,”

⁵Jamkhano nguraüla, Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq mangjong hiqraikhü ka, ajaq maq sham räüta näushaüshaü baitlo. Krai mren mangjong hiq ka atiikhai banban she muwanto. Mangjong maiqse kunli hoqsiitrang wantlo. Mangjong hiq raikhü tlotli ka Ejiip mung wa, Nail jürai kham chhang wan tlaq ikha, ra ma hiq ma she mawantlo. Räüta tiishin riiq hali tiisii baiqto.

⁶ TATIWE raq ajam ka ramungtan na haitlo. Raüta mangjong hiq ka, ramungtan tiingachang khamchong ma tiija tlo. Apaiq raq khamjong chum wa kham ka khutlo. Raüta mangjong hiq raikhü na raütlo. Apaiq mang ka TATIWE

⁷ TATIWE raq ngutlo, “O Israilnok lei, ngi raq Sudan mung jamkho lungwii tiikang, kiikhiisii namshiq min lungwii tiikang. Ngi raq namshiq Israilnok ka Ejiip mung wa tsuq wan lata, sheawan kang! Kiikhiisii Philistainnok kiimin Kret mung wa shea wan kang. Kiimaq Sirianok ka Kir mung wa sheawan kang.

⁸ Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE maklii ka ngarai tangti mungtan kra liishat li, kra ningkhan tsangshiq ka mangjong hiq rai khü wa, Ngi raq mitiithen baiq ha, Shatmaq Jakob lai la ka tiithumli tiithum mang nguta, TATIWE raq ngutlo.

⁹ “Liironglaq, ngi raq aming kuq tiikang, Ngi raq Israilnok ka tsamchhii chiipbaiq tlaq ikha, wiita pongmung tlotli na michiipbaiq ha. Wankhü na awongsii ka tsishi min tiichong mak, achhii siisaq miraq. Raüta miqchup mijiip baiq wan.

¹⁰ Isenginok raq ‘Nashiq ka Shiikeawe sengi kha maq, Shiikeawe raq nashiq khuthaq na, abi rahai ka tiisaümak miraq,’ nguta tiishom ra wanti thun wiita thumli re na mijjim,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Shiikeawe Raq Rawiichii Israilnok Ka Mitiichhanchhi Wan Nong

¹¹ TATIWE raq ngutlo, “Ranaiqshi akhing saü wan tlo, kra ranaiq ngi raq, Dawit Hokham mungtan jam ari arwa hiq na, phintsiiptsii bumtlaq kra, mitiichap kuq wan nongha. Ngi raq khetuk thun wiita arüm arki, wiitashé mitiieha hai wan ha. Man na rathup rapha ji na jamkho ajong ala sitaq, kiikha mitii jonglu wan ha.

¹² Krai mren, Israilnok raq Edom mung wa ajii wan chang atiichongki kra, wiita kunkun she khat wan raüta mijii wan. Kiimaq mangjong hiq na maiqung ahin thun, imang na namshiq raq siq wan lan thun kra, namshiq raq khat wan nong lanta, misiq wan nong han,” nguta ashamketi TATIWE raq chongtlo.

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Liironglaq, akhing ka saü wan tlo she, Hiq ka pinthum winhea kha maq, tsamchhii ajut wan kra tum na misaiqsam wan shaq niili, tsamnye jut wan akhing raq mitong wan. Spiq tsi achu ka spiqtai ma tiikit wan milot shaq niili, spiq tsi anye ka man wan raüta mitong wan. Raüta pum thun na sumhea spiq tai misarai, raüta kin thun maq misawan.

¹⁴ Ngi raq isenginok pongmung na anyin baiq wan ha wa, tsangmung niishe mitsuq wan ha. Raüta tsangshiq raq tsangshiq chela thun athen arki ka, wiita mitiieha hai wan. Raüta mishong nga wan nong. Tsangshiq spiqtsi ro thun kra michhi wan nong. Raüta spiqtai ka chamtraq minyang wan. Tsangshiq raq petsi wiqtsam ro ka, pahea michhi wan. Raüta petsi wiqtsam chamtraq miphaq siq wan.

¹⁵ Ngi raq isenginok ka tsangshiq ma akuq ha mungtan kiiwa, aphai arbaiqha, achhiali mirwan nong ha, Krai mren tsangshiq ka, tsangshiq hiqshong rahai

kiiwa ümtiikiimin, tiipin jinbaiq mak she miraq.” Arka namshiq TATI Shiikeawe
raq ngutlo.

Obadia

Obadia 1

¹Arka Ajong Thaq Na Ajong Pinthum TATIWE raq Edom mungti miitu shammiwe Obadia ma atiichhikuq riisham bomchong.

TATIWE Raq Edom Mung Mishthenbaiq
TATIWE raq atsasoqti weshi mangjong hiq thun na tiikito.

Naishiq raq apaiq tsütsa ka akha taikai: “Chap rong laq, singmung maiqse lei! Edom mung kra khatki rong i!”

²TATIWE raq Edom mung ma ngutlo, “Ngi raq ümningkun ka atijjom mirbaiqha. Maiq wiita raq ümniika misaisi.

³Ümshikong tsii raq ümnaq laobaiqto. Üm chela nyungchong ka raqkhakhu na atei. Ümjam ka kinkhu thaq na tei laü. Kra ningkhan ümnaq tiingo tlaü, ‘Ngi ka juwero mitiideabaiq lot?’

⁴Ümniiraq ümjam ka ratsan se na, liihawe chü ikha hailaü jiimin, ra na raiqsaq phong na apaq ikha, li jiimin, ngi raq ümniika mitiidea hit baiqha.

⁵“Rawa na ahukkong maiqjam na nyapwa raüla, tsangshiq ma jamlai wa rongra tlaq kli hukhotlo. Maiq raq spiqtsi panki raüla, tsangshiq raq aso ka tiichongthü ruq riitlo. Shatmaq ümjaqti raq ümniika, botkhulai rai shottlii tiithen baiqto.

⁶Esau saüsetiim, üm tsiigtum ka, run wanto she.

⁷Ümkongtinok thun raq, ümnaq laobaiqto. Tsangshiq raq ümniika ümmung wa jobaiqto she. Ümniirai wehea mungti raq, ümchaü ümnaq longto. Raüta ümniika tangto. Raüta ümhiqshong jiiwanto. Ümniirai dung pinshi na seati raq, Ümnaq tiidea chang thiikho thuto, Tsangshiq raq ümnaq ngutlo, ‘Apaiq khonglaq phauchi ira ümbano?’

⁸TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Edom tiichamchao ranaiq, ngi raq tsangshiq maiqse thun ka, mishthenbaiqha. Lata tsangshiq taksu tsii ka, wiita mitiimobaiqha.

⁹Teman chela nolabi thun, phiipraq mitsai. Kiimaq Edom mungti sreabi, wiita re raq mijiipbaiq.

Edom Mungti Kha Tsihea

¹⁰“Jamkhano ngukla ümniiraq, Jakob saüse thun ka khat laüta, jiiipbaiq laü. Ümniika mitiijiipbaiq, raüta pattup miitu jea mingaü haü.

¹¹Ümniika kra ranaiq pong na chapki laü, Re raq tsangshiq chela kilam chong, bukbaiq wanta ranaiq na. Ümniika wanwe nam miimin, abi silaü. Jerusalem wa tsiigtum run laüta, hophaq wan laü, namshiq liipan na, riiphea phaqlan.

¹²Namshiq raq süram rai man chang wa, Ümphunonok Juda mungti thenjen wantaq kra chhi lanta, chochi wan man chang chochi wan lan, namshiq khoqriiq man chang chochi dam lan, Tsangshiq then wan chhilanta, namshiq ka naisiq man chang wa,

¹³Namshiq isenginok chela mong na, nyapwa man chang nyap wan lan, tsangshiq tsaija chhunja chamchao na, namshiq raq slaislii riiwan lan. Lantea tsangshiq chamchao ranaiq, tsangshiq tsiiq tum tsuq wan lan.

¹⁴Namshiq lamhumrap maq khelanta, re jaq mong wa dongho raüta, khum tiikhe apin wan wa, lap lanta rewe ma kiinong kuq wan lan.

Shiikeawe Raq Maiq Munghinti Kha Mipho

¹⁵“Ngi TATIWE raq mangjong tlotli, kha pho ma akhing ka aje she, Edom lei, namshiq raq jamlai wa haihii lan, kra namshiq min mitiichamchao. Namshiq raq maiq ma jamlai wa klo lan, kra namshiq miishe mitham kuq.

¹⁶Isengi raq akhapwiq chamchao kok nyangto, ihiqlam asii ba maq. Shatmaq kra tro na siti maiq mung tlotli raq, kriithaq na aheng khaphea chamchao kok minyang, Tsangshiq raq kra nyang raüta, wiita mithumki.

Israil Mung Raq Rekhat Mitang

¹⁷“Shatmaq Jajon hiqlam na wiijam mitiipaü wan, kiimaq kriika asii hiq ba she miraq. Kriika Jakob sengi raq milap wan. Kriika tsangshiq tachong hiqshong.

¹⁸Jakob sengi nai Joseph sengi ka, walütu ikha minyai wan. Tsangshiq raq Esau sengi ka, tsamkü phong chaq tlaq ikha michaq baiq wan. Isaü saüse phan wiika alai ala, jammin tiichong mak miraq. Arka Ngi TATIWE raq ngutiikang.

¹⁹“Juda mung wa shemai nüti raq, Edom munghiq jiiwan raüta misiq wan. Shenyap nü wangti kinjiji na shongti raq, Philistainnok hiq mijii wan. Raüta misiq wan. Israilnok riika Ephraimnok wang nai Samaria wang kra, jiiwan raüta misiq wan. Benjamin phan riika Gilead wang kra jii, raüta misiq wan.

²⁰Israil mung shekhu nü mungti pongmung na, munglu shumwi asiwati maiqmii mung na mijang wan. Raüta Phonesia wang ka, shekhu nü na Jarephath chela na saüli khat wan raüta mijii wan. Raüta misiq wan. Jerusalemte Sardis mung na munglu shumwi asiwati ka, ajang mirwan. Raüta Juda mung wa shemai nü wang chela thun ka, khat wan raüta mijii wan. Raüta misiq wan.

²¹Jerusalem chelati ka rekhat tang wan raüta, arü ariiq wawan tlaq kong raq, Edom mung ka mikhat wan. Raüta mitang wan. Raüta Edom mung ka misiq wan. Kiimaq kra akhing na, TATIWE apaiq kli Hokhamwe ma mija wan,” nguta TATIWE raq chongtlo.

Jona

Jona 1

Jona Raq Shiikeawe Aming Tleato

- ¹Ranaiqshi TATIWE raq Amitai se Jona ma bom ka akha thaüto,
- ²“Ninewi chela jong kiina kilaq. Laüta tsangshiq raq ümtinkhan wa abi ngarai tangwan tlaq ka chongkuq kikiq. Tsangshiq raq ngarai klotlaq kra ini na amashe riiwanto.”
- ³Shatmaq Jona ka TATIWE wokhong wa angan nü na, lamjiq nü na khoti wawanto. Apaiq ka Joppa chela kiina kihoto. Raüta sangpholai ashi Spen mung nü na wawanti asi riito. Krai mren, apaiq raq Spen mung na wa miitu mokkiitu maq kuqto. Raüta dü wanto. Raüta mokkiitu jiiqti rai Spen mung nü na khamjong lam maq wa wanto. Kiijaq apaiq ka TATIWE wokhong wa aluwiiq niishe miraq.
- ⁴Shatmaq, TATIWE raq rathaiq henghea khamjong mong na tiisaüto. Raüta rathaiq heng riishe mokkiitu ka khamjong mong na khamtso wa raq kapbaiq namnam, pheram pherak akap atsea pherak wanto.
- ⁵Kra kha miishe, mokkiitu jiiqtinok ka pinthum akii anyii she tsaihü jihü kiinyiihoto. Kiimaq tsangshiq ka maiqmiimii phra mang chongrang raüta, “Tiichhii kuq liidea,” nguta hoqsii trang wanto. Raüta mokkiitu mong wa piikii hupsam thun kriishe mokkiitu tiichhii ma, khamjong mong niishe rubaiq wanto. Shatmaq Jona ka Mokkiitu takiq jaishok khok na akon makaiq riito.
- ⁶Phentuwe raq apaiq ka akon makaiq chhito. Raüta, apaiq tiisam lam maq akha seato, “Ümniika makaiq akon sea shea? Samlaq, laüta tiido laq. Laüta üm shiikeawe jaq wa achu jaü laq. Jursap, apaiq raq nashiq miitu atsan na mangchan mitiitsi laq. Kra shiikeawe raq nashiq arwa mangchan kuqjiiq riila.”
- ⁷Kiijiishe, laiijiiqtinok liipan na, “warong ra, atinkhan chamchao ka jamlai ngarai riiwa, nashiq raq sapli chang langlii rong i,” nguta riichongto. Krai mren, tsangshiq raq lang liikiita Jona dü na thaüto.
- ⁸Kriikha niishe tsangshiq raq apaiq maq nguto, “Riita ümchaü min chong laq! Ara chamchao riihum tiikai ara miitu mra juraq ho chang wa? Ümniika arjaq jamlai riikai wa kilaü? Ümniika ümrii mungti wa? Ümniika ümra mung wa aki haü wa?” nguta waito.
- ⁹Kiijiishe, “Ngi ka Jehudinok phan. Ngi ka ra nai hiq kiimaq sammoktra jü tiiq wanti TATI Shiikeawe shomnoqti,” nguta Jona raq treto.
- ¹⁰Kiimaq Jona raq, “Ngi ka TATIWE wokhong wa lamhin nü na juho tiikang,” nguta tsangshiq ma chongto. Kra tai raüta laiijiiqtinok ka kai akii anyii haito. Raüta, “Ikhiiijika, ümniiraq ara phiipitsi chang pinthum jaqsham laü!” nguta apaiq bom ka treto.

¹¹Kiimaq sammoktra jü mong na rathaiq ka henghea riiwan wan li riito. Kra ningkhan she, “Riita ara rathaiq ara tiitsang miitu ümniika ümkhiiwa mir i?” nguta apaiq ma waito.

¹²Kiijiishe Jona raq, “Namshiq raq ngi arka sammoktra jü mong na dobaiq rong laq. Raüla rathaiq arka asang she mirki. Ümchaü namshiq raq ara phiipsti jiiptsi rathaiq mong na chamchao tlan arka ngi shut kha miidea,” nguta Jona raq treto.

¹³Li jiimin, laijiiqtinok riika, lai ka tareko nü na jiiq wan miitu pinthum shiichaqto. Shatmaq rathaiq ka heng wan wan khoti riito. Tsangshiq raq tangmak she riito.

¹⁴Kra kha niishe, tsangshiq raq, “O TATIWE lei, naishiq ka arwe miisaq ningkhan na naq tiisumkiq. Naishiq ma mra ahü tiijai kha naqnyankiq. TATIWE lei, ümniiraq ümkhiiwa misham haü kra mren shamlaq,” nguta achu jaüto.

¹⁵Kra raütiishe, tsangshiq raq Jona ka sammoktra jü mong dobaiqto. Krai mren, rathaiq kiimin sangsaq li she sangkito.

¹⁶Kiijiishe kiiwa maiqthun ka TATIWE ma pinthum haisong raüta, tsangshiq raq TATIWE ma honglu kuqto. Kiimaq tsangshiq raq TATIWE minoq hai nguta sinkiitiqto.

¹⁷Shatmaq TATIWE raq ngiq jong kaü ashi Jona tiijok ma kiijaq tiije shat thüto. Krai mren, Jona ka ngiq wok mong na anaiq naiqtsam awa watsam sito.

Jona 2

Jona Achu Jaü

¹Kiijiishe Jona raq ngi wok mong maq apaiq raq shomnoq tlaq TATI Shiikeawe jaq wa akha achu jaüto:

²“Ngi chamchao tiikang akhing na, O, TATIWE lei, achu jaü wan kang. Kiimaq ümniiraq, ngi achu jaü tre kuq laü. Ngi raq wulum mung maq, ümjaq wa achu jaü kang. Ümniiraq ngi achu jaü tre kuq laü. Kiimaq khрум kuq laü.

³Ümniiraq ngi ka sammoktra chum mong na dobaiq laü. Makse riimin thin mak chang, chum mong nyang na baiq laü. Chum mong nyang na khamtso henghea, Ngi ka khamtso henghea mong na tiidea baiq laü.

⁴“Ngi arka ümwokhong wa shleq baiq laü she sham. Ngi raq asii Shomjam mong na, ümsham chhiwa lu nong mangshe sha,’ nguta riiwea kang.

⁵Ngi tro na kham siisaq lishe, Itsitsü min healot mang she riikang. Sammoktra chum raq ngi ka wiita lam wanto. Kiimaq chum mong na cham tlaq, tingjang kii thun riimin, idangkong tro na raü raq adak wan ikha, wiita dak wanto.

⁶Ngi ka sammoktra chum mong na sitlaq, pumjichong na saüli tiidea baiqto. Kham mong nyang wa ju phii ka, pattup pat-sa miitu ngi tro na, kilü maq

asanbaiq wan ikha, khoktang mong na riikang. Shamtaq, O TATI Shiikeawe lei, Ümniiraq ngi ka hiq miq changkhü wa, atra tiisam dokuq wan laü.

⁷Ngi raq i tsitsü thum wan tlo nguta, sap wan kang. Kriikha maq ümjaq wa achu jaü kang. O TATIWE lei, ümnaq asi Shomjam mong maq, ngi achu jaü tre kuq laü.

⁸Kanhü phra sumla shomnoq wantibi ka, ümwokhong wa donghoto she.

⁹Shatmaq ngi riika ümnaq tiitsam kam wan, shinge kli mishinge ha. Ümniima honglu kli mikuq ha. Lata ngi raq kongphiq kha kang kra, ümniima mikuq wan ha. Tiichhii wantiwe ka TATI ümniili!”

¹⁰Kiijiishe TATIWE raq ngiq kaü kiima aming kuqto. Krai mren, ngiq kaü raq Jona ka kumtsai phii takii na phaibaiq wato.

Jona 3

Jona Raq TATIWE Aming Taito

¹Kiimaq jangshi ri hali TATIWE raq Jona ma chong nongto.

²Apaiq thaüto, “Tiidolaq, laüta Ninewi chelajong kiina walaq. Laüta ngi raq chongkang traho bomtsi kra chii riimho riimho chongkuq wakiq.”

³Krai mren, Jona raq TATIWE aming ka lang wanto. Raüta ajong alu Ninewi chela kiina trahoke wa wawanto. Ninewi chela ka jonghea luhea kha maq, siimko maq riita siimko na saüli ka ranaiqtsam khum chang riito.

⁴Riita Jona ka chela mong na ranaiq shi tingkhit wato. Raütiishe apaiq raq kra chela na siti mungmaiqse ma, “Raroqblai sijai maq Ninewi chela arka tiisii rai mishthen baiq!” nguta tra hokuqto.

⁵Krai mren, Ninewi chelati mungmaiqse wiita raq Shiikeawe bomtsi ma kamto. Raüta ajong alabi maq phaho raüta nyungwe nose tarü hutjok amang maq achu jaü rong i nguta tri romto. Krai mren, wunthaü riinaü miirii sam raüta, maiqmii mra tiidii wan maaho manyi maq achu jaüto.

⁶Riita, ümtiikiwa Ninewi chela hokhamwe raq mungmaiqse tsütsa ka taitaq, apaiq kiimin hokham ngacho maq satkito raüta, asamtong jong kra chhutbaiqto. Raüta kheariimthum maq tijopto. Raüta akhu na nai atheaphi na tapkhu maq nyat raüta, tsanbi taqtaq she ngakito.

⁷Kiimaq apaiq raq Ninewi chelati ma chiiriim raüta chongkai miitu aming akha kuqto, “Arka hokhamwe nai ajaqtakiq wa ajongbi aming: Maiqse angu wiita raq tü adung jamlai min nü na thii maimak. Jamnyamse thun minsäu chhechhi kiimaq sku miimin chhi anyiim tiiphaq kai maimak. Kiimaq khu akham min tiinyang maimak.

⁸Maiqse wiita kiimaq nyamse wiita raq khuriim kheariim samraq maq si ratlo. Tarü raq Shiikeawe jaq wa pinthum tsan tiitsi raüta makphai trok raüta achu jaü

ratlo. Raüta tarü raq maiqmii abi ngarai jaqsham kiimaq tiimaq tsantsii abi thun ka wiita baiq ratlo.

⁹Kiikha nashiq raq ngarai tiidii wan hai jiika, jursap, Shiikeawe raq apaiq tsantsii miklai wan min aja sham. Kiimaq apaiq tsankhiq nashiq khuthaq na sitlaq kriimin mishi wan sham. Raüta nashiq ka atsai chang wa, atiichhun mirkuq wan sham!”

¹⁰Shiikeawe raq tsangshiq jaqsham ka chhito. Apaiq raq tsangshiq ngarai hon atsii mra tiidii wantaq kra chhiraüta san, apaiq raq kongkhu ji maq, tsangshiq ka ashthen mea nguta tiimataq kra, aklai she riito. Tsatmak she.

Jona 4

Jona Ka Makshii Jaqshii Shiikeawe Ka Lungwii Tsantsii

¹Ara chhi raüta Jona ka makshii jaqshii she khiq kito.

²Krai mren, apaiq raq akha achu jaüto, “TATIWE ngi raq naimung maq mitiido wan shaq na, ümniiriika akha mangchan mitiichhi kuq haü nguta chongkang ihata? Kra ningkhan tiina, ngi ka Spen mung na juwan la nguta dankang ira! Ngi raq ümniika kaphap wanti Shiikeawe, kiimaq lungwii tsantsii jonghea rümtiwe, mokhiq min khiq maü phan, kiimaq mangchan tsantsii rangchong kiimaq atsa asha chang wiimin tsa sha maü maq senaino tiikhup wongke wanti.

³Ümchaü ka, TATIWE lei, ngi ka atsai li she riipha. Ngi ka atra sinam ma atsai kai riuwe ka ahea pinthum,” nguta jaüto.

⁴Kiijiishe TATIWE raq treto, “Ümniika jamlai chhi laüto khiqriq rai tlaü?”

⁵Jona ka chela maq shedong nü siim kiina wawanto. Raüta bashi na ngakito. Apaiq nga miitu baülitiipse ashi hai raüta kiijaq ngakito. Apaiq ka kiijaq ngaki raüta, Ninewi chela ka jamkho jajiiq nguta kra kheto.

⁶Kiijiishe TATIWE Shiikeawe raq Jona ka rakiitsi raq chaq jiiq nguta ra tiinyamke miitu wuqphum chong ashi tiicham kuqto. Kra ra tiinyam kuq kiita Jona ka pinthum khoqriiqto.

⁷Shatmaq anap ranaiq angu niishe, ranap chu maq Shiikeawe raq ajong tiidong raüta, kra wuqphum chong ka tiipphaq baiqto. Krai mren, kra chong ka ashinshe riikito.

⁸Ranap na rashe dong wan jai miishe, Shiikeawe raq kehea shedong nü rahai haike she tiikai wanto. Kra rakiitsi nai rahai haike haiwantaq kriiraq, Jona ka pitlang pitthea she khiimchaq wanto. Raüta rakiitsi ma Jona raq atsai riikiha jaq khoti ahea riichang nguta atsan mong na tiimato. Krai mren, “Ngi arka atsai lishe riikiha jaq khoti ahea riichang wa?” nguta jaüto.

⁹Shatmaq Shiikeawe raq, “Riita, ümniika jamlai chhi laüto wuqphum chong kra miitu khiq rai tlaü?” nguta Jona ma waito. Kijjishe, Jona raq, “Ngi ka akhiq chang lam mra asi kha na khiq tiikang. Tsankhiq hea atsai wan klishe rotiikang!” nguta Jona raq Shiikeawe bom treto.

¹⁰Kijjishe, TATIWE raq apaiq ma nguto, “Archong ka rawashi niili cham raüta jongto. Kiimahali ranaiq shi niili shinkito. Ümniiraq achhi jang haü min riimak. Ümniiraq achhintsii haü min riimak. Kra chongse miitu shea ümtsani tiibi tlaü!

¹¹Ikhijjiika, ara Ninewi chela jonghea na, mungmai qse sengshi ri munnai chan sitlo. Tsangshiq raq tsangjaq jaqpha nü maq jamlai wa sham tlaq kra tsang jaq jaqtsi nü raq sap mak, kiimaq arthaq niimin nyamse pahea asi. Kra ningkhan ijaqphi phok maiqmak shea miraq.”

Mika

Mika 1

¹Hokhamwetiim Jotham, Ahaj, kiimaq Hejekia raq Juda mung na hokham jawan tlaq pat na, TATIWE raq Moresheth chelati shammiwe Mika lümaq Samaria chela nai Jerusalem chela ka re raq mishthen baiq wan nguta riisham bom maq tiithaito.

Samaria Chela Nai Jerusalem Chela Re Raq Mishthenbaiq

²Ara tairong laq, namshiq mangjong maiqphan wiita raq; Mangjonghiq na siti phiija wa lei, Ajong Thaq Na Ajong TATIWE raq namshiq mitiishut wan she. Taironglaq, TATIWE apaiq sichang, asii ramungtan noqkujam maq chongtlo.

³TATIWE ka apaiq sichang asii jam maq satho tloshe. Raüta pum khu thun thaq na mikhum.

⁴Raüla pum thun kra, simi wakii thun, wa raq jowan tlaq ikha wiita mijam wan, raüta pum heawea jüwii thun ka jüchhang watlaq ikha milüm wan.

⁵Arthun Shiikeawe tsankhiq säutlaq arka juma mra kewan chang wa? Jakob raq ngarai tangwanto riimak shea? Israilnok ngarai miitu riimak shea? Riita Jakob ngarai ka jamlai wa? Samaria chela na riimak shea? Kiimaq Juda ngarai tangchang hiqlam ka ümbano? Jerusalem chela riimak shea?

⁶TATIWE raq ngutlo, “Arningkhan, Samaria ka mitiithen baiq ha, raüta jamriirong phong ka hiqsii thung na ama miraq. Kriika spiq ro chhi ma, hiqwii mong niishe mitsuq baiqha, lata chela haichang longkaü thun ka mitiikhot baiqha.

⁷Ara ariq tsangshiq phra sumla thun, wiita mitiibunbaiq. Kiimaq shomjam mephe-nyung ma akuq, tsiiqtum thun wiita wa maq michaq baiq, kiimaq phra sumla thun ka wiita mitiibun baiq. Samaria chelati raq tsangsetiim tiipa ma, nguta Phra sumla thun noq wanto, ümchaü ka tsangjaqti raq shomjam mephe-nyung re ma, maiqhiq ahin niishe miho wan.”

Re Raq Juda Mung Chela Thun Tiithen Wanto.

⁸Mika raq nguto, “Arningkhan maaho maanyi hoqsii tiikang, Tsanbi hosi tsiq ma, khu akhea nai hokpa chhut lata, kheahü chiiheawea na mikhumha, Miikakoikaü ikha agilülü mihosiqha. Wuthon kaü ikha, agam agu mihoq siqha.

⁹Samaria chelati ngarai thatsii tsiq maq phumke chang riimak, athatsii ka atiihealot chang riimak. Juda mungti kiimin kiikhiisii michanchao. Ara ngarai thatsii ümchaü, Jerusalem chela niishe säuto Iphan imaq shongchang chela, athenjen wan ranaiq she säuto.” Arka Mika raq ngutlo.

¹⁰Najaqtinok Gat chelati ma, Re raq nashiq khatlaq tsütsa, Nashiq maaho manyi chapa, naq tiitaikiq tsangshiq ma, Beth Leaphra chelati lei, chamchao maaho tiichhi liina, Botkhu thaq na külii laüta!

¹¹Saphir chelati lei, khaiqhü naiqhü warong lüna, Rewa shumwikong ma jalanta, khushü jampaqpaq maq warong laq. Janan chelati lei, chela mongwa naq dong rongkiq, Bethejel chelati hoq trangtlo, Tsangshiq sichang ba ahü.

¹²Maroth chelati lei, chapakhiq maq lunwan haijaq nguta Khesiq tlan nya? Shatmaq TATIWE raq, Jerusalem chela kilü na saüli tiithen baiqto, namshiq lun chang ahüshe.

¹³Lakhish chelati lei namchiim jinno tlo ma, kumrangre leng thun paqkuqtlo ronglaq. Namshiq kata Israilnok ngarai lamphan kra phan wanti. Lanta Jerusalemte riimin namshiq, jaijo ashut klo wanto.

¹⁴Ümchaü sanha, Juda mungti lei, Moresheth Gath chelati ma, kiim riiphea bom pan lische, chongkuq rongliijo. Juda mungti hokhambi lei, namshiq raq Akhjib chelati jaq wa, akhrum lap chang ahüshe jo.

¹⁵Maresha chelati lei, TATIWE raq namshiq ka, rewe jaq mong niishe mikuq baiq. Re raq namshiq chela kriishe mikhat wan. Raüta mijii wan, Israilnok ajong alabi thun ka, tsangshiq chiim jin, Adullam longsha mong niishe mitiipaü wan.

¹⁶Juda mungti lei, Namkhu siikeakea silanta, liitii khupo ikha kealoklok tiisibaiq laq, lanta namsetiim miitu hoqsiq ronglaq. Jamkhano ngukla namsetiim ka shumwi miishe mitsuq wan.

Mika 2

Miitsan Maiqse Tiichamchaoti Deawan Chang Thiikho

¹Hiqbi kho hiqbi kho! Rawa konhü mat-sü tsasü ngati hiqbi kho! Ranap rawü ho raüla matniq tsaniq jaqshamtlo!

²Tsangshiq raq aroro maiq wak nyeatlo Tsangshiq raq aroro maiqjam nyeahoto. Maiqta maiqwii tachong nyeahotlo, maiqta kiimaq tsanghup tsang sam, tiiwongchang ahü.

³Arningkhan TATIWE raq ngutlo, “Ümchaü ngi raq ümnaq dea wa chang, thü kho thü tiikang, kra mongwa ümniika, lun lot maü she! üm thiikho na ümniili midea haü. Krai mren shiikong kumrong maq, khumlot maüchang.

⁴Kra ümningthoi akhing saü wan raüjaq. Nanok raq ümrilung chamchao kra chong raüta, ümnaq slailii shi akha mishi nge, Nashiq thumkai she! TATIWE raq nahiq nara nyea wanto she. Raüta najaqtinok ma likuqbaiqto she Naishiq ka maiq shumwi lische”

⁵Namshiq raq atinkhan ashut kiimung kha na, TATIWE senginok ma, TATIWE raq tsangshiq hiqshong jangkuq wan raüjaq, kiijaq namshiq rii hiq phü ahü lapman she.

⁶Tsangshiq raq ngi ma akha, tra hoto, “Naishiq ma akha tra naqhokuq kiq. TATIWE raq naishiq shiithen baiq mak miraq. Naishiq ka chongthum tiija mak miraq.

⁷Israilnok ka TATIWE manson ho raüta sitlo ngutiisha tiima tlaü? TATIWE raq abi jaqsham ka ninlot mak she ngutiisha tiima tlaü? TATIWE raq atinkhan abi kiimung ka miklo wandea shea? TATIWE raq athuk atsom kloti lungwiitlo riimak shea?”

⁸TATIWE raq ngutlo, “Namshiq raq isengi ka re raq akhat ikha khattlan. Maiqwere ka re maq ajang wan, jamkun na khusang maq siwa nguta saü wantlo. Shatmaq namshiq raq tsangshiq raq, samtong jong adü na asam kra, chhut lanta nyea tlan. Lanta tsangshiq ka kheahü rasong tiichamchao tlan.

⁹Namshiq raq isengi anyungre, thümwaq mantibi ka, maiqmii jam na apeowiq asi wa jobaiqtlan, lanta ngi achu shiiman tsangsetiim ka, pattup miitu nyeahotlan.

¹⁰Tiido ronglaq! lanta namchiim jintlo ronglaq. Namshiq chapngachang ka ajaq ahüshe. Namshiq maiqmii thiikho thülan, kiijiishe midea wan han. Lanta laimiq ümwa wan han.

¹¹“Arnok riika arot akiq shammi bom chongketi, ‘Namshiq ma spiqtai nai laohu chamtraq misaü’ nguta chongketi shammi lungwiitlo.

Israilnok Rejaq Song Ma Jaq Mikhaquq

¹²Shatmaq TATIWE raq ngutlo, “O Israilnok lei, Rejaq song ka ngi raq mirchomha. Namshiq wiita rü adam na mitriitamha. Skusekong akheti raq shea wantlaq ikha, Sku rümchang nyiimplung rüram na; Skukong atsamphaq haisiq tlaq ikha, Israil mung ka pahea ra ma hiq ma hali, mitiipu wan nong ha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

¹³Shiikeawe raq tsangshiq dong wan chang kilü mirkuq, Raüta pongmung wa tsangmung na mitsuq wan, Tsangshiq ka chela kilü thun linwan raüta, wase miishe mijawan. Tsangshiq hokham TATIWE raq Lamshea raüta re mung wa, tsangmung niishe mi laü wan.

Mika 3

Mika Raq Israilnok Hokhambi Nai Shammibi Shratlo

¹Israilnok tuwebi lei tairong laq! Namshiq raq tri raütu ka tingting shamchang riimak shea?

²Shatmaq namshiq raq tingting tri ka ashishe riitlan. Lanta ashut tri kra lang tlan, Namshiq raq isengi mungmaiqse ka akhü koq lanta tiichamchao tlan. Kiimaq tsangshiq ka riitsi tsaitsiiq siphaq tlan!

³Namshiq raq isenginok phaqbaiq holan. Namshiq raq tsangshiq ka, arii na saüli li tsiiq pha q tlan. Arok arii bunlaklak tiq baiq tlan. Lanta angam ka chum pha q tlan.

⁴Namshiq ningthoi ranaiq ka saü wanto she. Kra akhing na namshiq ka, mihoq pha q han. Shatmaq TATIWE raq namshiq achu jaü tremak miraq. Apaiq raq namshiq achu jaü ka taimak she miraq. Jamkhano ngukla namshiq raq ashut thunglai pahea klo lan.

⁵Isenginok ka shammibi raq laolii hoto. Shammi jaq maq keti miika, khu asang miraq nguta tam kuq tlo. Shatmaq jaqmaq kuqmakti miika, redong na mitsai han nguta shiikeng tlo.

⁶TATIWE raq arot shammibi akha shratlo. “Shammibi lei, namshiq rilung ka thum wanto she. Rashe ka achashe, rajishe. Namshiq raq isengi nok ajiq na sheaholan. Kriikha na namshiq shammi jaq sham ka thumto she. Riisham makchhi min ahüshe. Riisham bom min chong lot man she.”

⁷Riisham bom chongti raq jea she mingaü.” Jamkhano ngukla tsangshiq raq achongkuq riisham bomtsi ka teng mak. Tsangshiq ka jeangaü raütli she mitsai, jamkhano ngukla Shiikeawe raq, tsangshiq achujaü ka tremak.

⁸Shatmaq ngi kla TATIWE ningkun raq asho awo kiimaq, apaiq wenyi raq alüm alei sitiikang. Kiimaq Israilnok raq jamlai ngarai wa klotlaq kra, tiichhit tra chongke miitu, achaq awaq ningkun tri kuqtlo.

⁹Jakob jamti tuwebi nai, Israilnok aki shillangbi lei, tai ronglaq, ngi chongpha, tingting tri shisheti, ajiq ka alam ma tiijatibi, alam nang ka ajiq ngu.

¹⁰Namshiq raq Shiikeawe chela Jerusalem hai wan chang jamkhü ka, maiqtsat lanta mat raü maq sürii wan tlan, kiimaq ashut tri raütu maq kha lanta sü rii wan tlan.

¹¹Chela pengti welabi raq tsiqlap siq raüta peng wantlo. Ramwebi raq Thungtri ka, jaq maq lappaq miituli shrin kuqtlo, Shammibi raq amaq lap ma riisham bom chong tlo, Raüta tsangshiq tarü raq, “TATIWE naishiq rai asi. Nashiq tiihaisong chang jammin ahü,” nguta tsütsit tlo.

¹²Namshiq raq arümkhan ashut klo tlan khana, Jajon ka ni ma athubaiq ikha mishthen baiq. Jerusalem ka then wan raüta, hiqmiq changkhü miishe mijaki, kiimaq Noqku Jamjong kin ka, rumnyangkhi miishe mijaki

Mika 4

TATIWE Wokhong Maq Mangjongse Khusang Misi

(Isa 2.1-4)

¹Rawii shiqwii TATIWE Shomjam khü hiqlam ka ku akin tarü thaq na, diilu pinthum miraq. Maiqphan pahea wa raüta kra pum na mirtam wan.

²Kiimaq tsangshiqnok raq mingu, “TATIWE hiqlam kiina warong i, Israilnok Shiikeawe Shomjam kiina warong i. Apaiq raq nashiq ma, apaiq wokhong na siwan, rilung lam mishrin kuq. Krai mren nashiq ka apaiq, lam miphan wan rong i. Jamkhano nguhaüla, TATIWE lamphan tri ka Jerusalem ma midong, kiimaq apaiq raq Jajon maq asengi ma tsü chongkuqtlo.”

³Apaiq raq maiq mung pahea liipan wa, kha tri mitoqtan, maiqphan jonghea kiimaq luhea na siti liipan na, kha mipho, tsangshiq raq nepja thun ka, ni the chang thai miishe mitiiq, kiimaq tsangshiq piqkhu thun ka, nyiimdong ton chang jasai miishe mitiiq. Maiq mung thun liipan na re dongmak she miraq, chiqja reja tiije makshe miraq.

⁴Maiqse angu tarü mungtsing maq misi, maiqmiimii spiqro na kiimaq maiqmiimii phupmup ro na misi. Kiimaq apaiq ka jurmin tiihaisong mak she miraq. Arka Ningkun Ajong Pinthum TATIWE kiqkham kuqto.

⁵Maiq phan aphantek raq, maiqmiimii phra mang chong raüta miphan wan. Shatmaq nashiq riika, nashiq TATI Shiikeawe mang chong laita, pattup pat-sa misi wan rong i.

Israilnok Pongmung Wa Maiqmii Mung Niishe Mitsuq Wan

⁶TATI raq ngutlo, “Kra akhing na ngi raq, pong mung na atii-pin jobaiq ha wa, adam niishe mitriitam wan ha. Ngi raq tiichamchao kang thun ka, adam na mirchom wanha.

⁷Tsangshiq ka achuk akü luhea mung na. Shatmaq aso tiichong tlaq kiiwa, ngi raq mung anye tingsang niishe mitiichhan chhi wan ha. Tsang mung ka jonghea ashi miishe mija wan. Kra akhing miishe ngi raq, tsangshiq ka Jajon pum maq, ngalata pattup pat-sa miitushe mi peng wan ha.”

⁸Kiimaq Jerusalem lei, Shiikeawe ka kiijaq ngaraüta, asenginok ka skusekong ikha rüm wan tlo, ümniika man na jamkhiiwa silaü, kiikha mungtan nyungchong miishe mija wan nong haü.

⁹Riita ümchaü ümniika agilülü jam hosea wa? Nowü chhitsu ikha shea chamchao rai tlaü? Üm hokhamwe ka ahü riitiishea? Ümmung pengti mungtubi ka atsai kaikun she shea?

¹⁰O Jerusalem lei, akap atsea phetrang rong laq. Jechakre ase chiitsi na phetrangtlaq ikha. Ümchaü namshiq raq chela ka abaiqthü chang miraq, Lanta hiqsii thung na sichang miraq, Namshiq ka Babilon na wawan chang she miraq, Shatmaq kiijaq rewe jaqkhon mong wa TATIWE raq namshiq mitiichhii kuq.

¹¹ Maiqmung pahea pong raüta ümnaq khatkai miitu thungto. Tsangshiq raq akha riichong tlo, “Jerusalem ka shiithenbaiq raa dongdii, Jerusalem ka athen kaiwi she michi rong i!”

¹² Shatmaq ara maiqmung thun raq, TATIWE tiima ka khon mak! tsangshiq tiithung wantaq kriika, khaopum nibaiq tlaq ikha mini baiq.

¹³ TATIWE raq ngutlo, “Jerusalem lei, tiido laq, laüta ümrewa ka nibaiq laq! Ngi raq ümniika minpongwe arong jinrong, kiimaq ahoksan ka miiki ngam, ikha honghea ningkun mikuq kang, ümniiraq maiqphan pahea mithaü baiq wan haü. Kiimaq tsangshiq tsiiq anyam, sepat lope atsuq wan ka, Ngi ma michom kuq wan haü, Ngi ka ra ahiq rümti Tatiwe.”

Mika 5

¹⁰ Jerusalem chelati lei, srea nolabi riichom ronglaq! Nashiq ha miqkai she! Chela trotam maq re raq kam wanto she. Tsangshiq raq Israilnok welawe khat wanto!

Bethlehem Chela Wa Hokham Mipo

² TATIWE raq ngutlo, “Bethlehem Ephrath le!, ümniika Juda mung na chela aranse pinthum. Shatmaq ngi raq ümchelati wa, Israil mung rümti hokham ashi, Mishong wan ha. Apaiq weraü manphan ka, rathup rapha pat achat wa miraq.”

³ Arningkhan ümchaü sanha, TATIWE raq asenginok ka, chiqse rewe jaq mong niishe milikuqbaiq. Arka chongkai jechak nyung raq, nowüchhi akhing misaüshaq wiiwii. Kijiisheti q aphu ano munglu asiwati kiimin, tsangmung niishe adam misi wan.

⁴ Apaiq she saüki raüla, TATIWE ningkun aheng, akhum na sitlaq kriimaq, mung ka mipeng wan. Kiimahali TATI Shiikeawe khushü chhainyii heng maq, mung ka mipeng wan. Aphan amaq ka mung atsing miishe misi wan. Jamkhano ngukla mangjong maiqse kunli raq, apaiq jonglu kriishe misap wan.

⁵ Kiimaq apaiq ka mungtsing miitu miraq maiqse ma mung ka atsing maq mipeng wan.

Atiwongke Wan Nai Atiichamchao Wan Asiria mung raq namung ka mikhat wan.

Raüta nashiq peruk wshaü thun ka misiiq wan. Shatmaq nashiq raq nashiqnok phan wa, Sreajongbi thun ka tsangshiq khat wa mitiwa rong i.

⁶ Ningkun ajong maq tsangshiq raq Asiria mung ka mijii wan. Nimrod mung tan ka mitang wan. Kiimaq Asiria mung raq namung khatki tlaq kiiwa, nashiq mitiichhii kuq wan.

⁷ Kra mungbrak jaimaq aso atiichong, Israilnok ka maiqphan pahea ma TATIWE raq, waitsi atrok ikha hüphin hanphin miraq. Wak na tsam cham rü

na, waitsi bangkham sattlaq ikha, tsamcham miitu ahea miraq. Tsangshiq raq maiq jaq ka liimak miraq. TATIWE miilise mikam wan.

⁸Israilnok pongmung na atiichongki thun ka, Rum na hangsi raq rum ngamse riimakla, skukong sangphii rü na atsam phaqa wa, chaihama chaihiiq jom phaqa wan tlaq ikha, tsangshiq tiichhii kewanti junim ahüshe miraq.

⁹Israil raq tsangjaqti maiqmung thun, wiita thumthum mikhat wan, räuta mishthen baiq wan.

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Kra akhing na namshiq kumrangkong wiita minyea wan ha. Lata kumrang leng thun wiita mishthen baiqha.

¹¹Nammung wa chela thun ka run lata, retiip thun kiimin mishthen baiqha

¹²Namshiq raq mintin kloke chang thun wiita mitiithum baiqha. Namshiq jaqliketi tewe shammi ahü she miraq.

¹³Namshiq raq aklohan sumla thun nai, namshiq raq ashong han asii longkham thun, wiita she mitiithen baiqha. Namshiq maiqmii jaq maq, ahaihun han ka noqlu man she mirhan.

¹⁴Ngi raq namung wa jechak nyung Ashera sumla, khamchong thun ka miphai baiqha, Kiimaq nam chela thun mitiithen baiqha.

¹⁵Kiimaq ibom taiwan makti pong phan thun ka, itsankhiq kehea kiimaq, iphuk milam ha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Mika 6

TATIWE Raq Israilnok Shratlo

¹Taironglaq! TATIWE raq Israil shra tlo, tiidolaq, TATIWE lei, räuta ümkha räü pot thun ka che laq, pum nai kin thun raq, ünniiraq nyan tlaü kha ka mitai laq!

²Rakaü hiqwe chap chang pumjong lei, TATIWE raq asenginok ma kha nyantlaq kra tairong laq. TATIWE raq asengi Israilnok khuthaq na kha nyan chang asi, apaiq raq Israilnok ma akuq, shiila räü kriishe diitlo.

³TATIWE raq bom waitlo, “Isenginok lei, ngi raq namshiq ma jamlai wa riikang? Ngi raq namshiq ka jamkho süpsi wan kang? Chongrong liita!

⁴Ngi raq namshiq ka Ejip mung wa tiidong wan kang. Maiqdi ma ajahan maiqjam mong wa, dokda wan kang! Ngi raq namshiq shea wanti, Mosheq, Aron, kiimaq Miriam ma tiishea wan kang.

⁵Isenginok lei, tiitsang rong laq, Mob hokham Balak raq phaqaqchi toq räuta, Beor se Balaam ma namshiq tiison dan taq, kra tiima ronglaq. Kiimaq lamjap piitiip Akasia nai, Gilgal liipan na, mra ümchuwa pin wantaq kra tiima ronglaq. Hanla ngi riidea namshiq tiichhii wanto nguta misap han.”

TATIWE Tiichochi Rilung Singa

⁶Ngi raq ramungtan Tati Shiikeawe man na, jamlai wa mikuq wanha? apaiq shomnoq wa watiikang na? Ahea pinthum minsäüsetiim honglu wa na chaq ma, kuq wan latiishea miwaha?

⁷TATIWE ma skulise hingshi, riimakla, Olip tai ka khamkai ikha miishea mishreng? Ngi ngarai dokda miitu Ise chhikhuwe kriisha mikuqha?

⁸Riimak, kiikhiika. TATIWE raq nashiq ma, tingting tri lamphan kra chongkuq wanto. Tri kappe ka tingting maq shamlaita sichang. Nanok ka mangchan laita sichang. Shiikeawe wokhong na tsannin woknin maq siwan chang.

⁹TATIWE ma haisong tsü ka takso phauchi. TATIWE raq chelati ma chongtlo! "Tairong laq! mungmaiqse chela na thungtlanti lei!

¹⁰Ashut klowanti jamkun na, chaq asengtum raq ama. Kra piikii tum totlaq kriika, mungmaiqse laolii raüta alap. Tsangshiq raq tok ajiq maq, hupsam shin raüta, rithü tlo. Kra maiqmop chang tok ka, ngi raq pinthum shulii tiikang.

¹¹Teng mak tok nai teng mak raü, langti mra ka ngi raq jamkho midiikuq?

¹²Nam mungti chiithe maiqse raq, miitsan maiqse ka, nanshanshan lao lü tlo. Namshiq tarü ajok aliiq siisaq.

¹³Namshiq shutphit ngarai kha na, ümchaü ngi raq namshiq, shiithen baiq phawan kang she.

¹⁴Ümniiraq dung siqhaü min, wok miphe riimak, ramtsi riili mihaü haü, ümniiraq hupsam lam wan laüta, apaü rihaü min, chiithe mijahaü riimak, ümniiraq jamlai wa rümtläü, kra ngi raq redong na mitiithen baiqha.

¹⁵Ümniiraq tsam ka mijang haü, shatmaq jutsiq lumaü mirhaü. Ümniiraq olip tsi tai mitiikit haü, shatmaq phaqsq lumaü mirhaü. Ümniiraq spiqtsi tai misohaü, shatmaq nyanglu maü mirhaü.

¹⁶Ara chongtiikang sumrum wan thun ümniiraq mirhum haü, jamkhano ngukla, ümniiraq, Hokham Omri nai ase Hokham Ahab, raq ashut tri langwantaq kra phan wan laü. Ümniiraq tsangshiq ashut tri lam ka lang wan laü, Kriikha na ngi raq ümniika mishthen baiqha. Krai mren maiq tarü raq ümniika mishummii. Maiq barapseti raq ümniika misaisi wan."

Mika 7

Israilnok Tsantsii Athenkai Kunshe

¹Miqkang she! ahü miqqkang she! Ngi ka ram raq ahaü apit wan, Petsiro na petsi ritkikang min ahüshe, Spiqtsiro niimin atsi ahü she. Waitsi asumwiq tsihea thun nai, phupmuqtsi hea hea thun, rangran kang ka apansea wishe.

²Maiqshaq weshi min ahüshe mung kang hiq na, Shiikeawe tsanwa maiq ahüshe. Maiq angu tarü matsaü tsasekong siisaq. Weshi raq weshi tseabaiq wan kriili she rittlo.

³Tsangshiq tarü phusu sang siisaq. Mungtu shiilangbi, phowebi, wiita tsiqlap seati siisaq. Amangchong ajongwe raq, apaiq raq jamlai wa rotlaq kra, tsangshiq adam kiq ri raüta klotlo.

⁴Tsangshiq phong wa maiqshaq pinthumwe kriimin, kiida raü tsung ikha mairam maiq raq. Shiikeawe raq tsangshiq ma tiichamchao ranaiq ka saüto she, arka apaiq raq shammibi lumaq, kiq akhamkuq kriishe.

⁵Ümjamthoti miinin naq kamkiq, ümluwe shaq minin naq kamkiq. Ümchak miimin ümniika asuk riilaq.

⁶Ara akhing na asetim raq awetiim ka, angiwe ikhli mishipoq, jechakse re raq anyungre kiqkhii misru, kiimaq anam-nyungre raq anyai-chhitiim kiq mikhii, wesang jati ka maiqmii jam wiili midong.

⁷Shatmaq, ngi kla, TATIWE kli khetiikang. Ngi ka kamto maq Shiikeawe raq, mitiichhii kuq wan dongdii nguta asapha. I Shiikeawe raq ngi achu jaü mitre kuq.

Mra Tiidiwan Nai Shiikeawe Ma Kamwan

⁸Najaqtinok chochi raichang lamluka ahü. Tengto, nashiq ka thenkaishe. Shatmaq achapali mirwan i. Nashiq ka ümchaü ranyaq mong na. Shatmaq TATIWE raq nashiq ma wa mitiini kuq nong.

⁹Nashiq ka shut kai dea, TATIWE man na shutkai. Kriikha na heashise miitu, apaiq tsankhiq ka nin chang she. Shatmaq atisup niika, apaiq raq nashiq miti Wongkuq, Raüta nashiq ma ashut klo wantaq, kra atru she mirkuq wan. Apaiq raq nashiq ka rawü niishe mishea wan. Apaiq raq nashiq tiichhiike wan kra, namak ma michhi rong i.

¹⁰Kra akhing na najaqtinok, nashiq nangnga, “Nam TATI Shiikeawe ka, ümbano?” nguta slaiti raq, nashiq tiichhii wan ka michhi. Raüta tsangshiq jea mingaü. Nashiq raq tsangshiq ka, re raq atang wan wishe, lam na boq jimaq nibaiq tlaq ikha michhi rong i.

¹¹Jerusalem chelati lei, chela tro ruk tiieha haiwan akhing she misaü wan. Kra akhing na namshiq hiq trai ka, atijongshe miraq.

¹²Ümsenginok ka barap binrii wa, ümpa niishe mijang wan. Shedong mung nü na siti, Asiria mung wa, shemai mung nü na siti, Ejip mung wa, Euphretis mung nü wa, Khamjong wiiq mung wa, kiimaq kunyung kinwe liiq binjü wa, wiita mijang wan.

¹³Shatmaq mangjong maiqse ngarai henghea kha maq, mangjong hiq ka hiq miq changkhü ikha mijaki.

TATIWE Raq Israilnok Mimang Chan

14O TATIWE lei, üsengi ümniiraq atsea wan haü, skukong ikha rüm laq. Tsangshiq ka kumtsai phü binjü na sitlo. Li jiimin, tsangshiq sichang hiqtro ka, hiqpo hiqwin jonghea asi. Man na rathup rapha na tsangshiq, Shong chang dongdii, Bashan wang nai Gilead wang binjü na, nyamse dung chang, nyiimlung ram kiijaq, tiishong wan nong laq.

15 TATI lei, man na ümniiraq, naishiq ka Ejip mung wa, tsuq wan laü akhing na, jamkho amao chang, jaqsham pahea klo wan laü, ikhiisii ümchaü min naishiq miitu awang chang jaqsham kuq laq.

16Pongmungti thun raq ara michhi. Raüta tsangshiq ka tsangshiq ningkun, hengrai raü min jam min riilot mak miraq. Raüta tsang jeasitsi ma tsang nü suk raq, tsangni jaq maq pangraq lische.

17Tsangshiq ka paü ikha botkhu thaq niili she mitiihit. Tsangshiq ka hiqshong peruk mong wa, ahaisitsi ma atikhai rokrok midongho. Tsangshiq ka ahai lam maq, nashiq TATI Shiikeawe phana misaü wan, Tsangshiq ka ümniima haisong raüta michap wan.

18O TATUIWE lei, ümnaq akha, üsengi ngarai diike wanti ahü. Ümniiraq ümsenginok rejaq song, ngarai diikuq laü. Ümniika pattup khiqruq ka khiq maü, shatmaq ümniiraq naishiq ma, thummak phan mangchan tsü tiichhi kuq tlaü.

19Ümniiraq naishiq ma tiihang mangchan mikuq haü. Ümniiraq naishiq ngarai ka, ümji maq nishishi minibaiq haü. Laüta sammok tra chum na midobaiq haü!

20Ümniiraq man na naititiim, Abraham nai Jakob pat na, jamkho kiqkham kuqlaü, kra phan phan, naishiq ümsenginok ka, ümniiraq tsapkapkap maq mirüm wan haü. Kiimaq mimangchan wan haü.

Nahum

Nahum 1

¹Arka Ninewi chela miitu Elkosh hiqti shammiwe Nahum ma atiichhi kuq riisham bomchong.

Ninewi Khuthaq Na TATIWE Tsankhiq

²TATI Shiikeawe raq apaiq rai riilong liiqti ka, akhiismin nin lot mak jaq mitiijang, tsangshiq ma atsankhiq tsi ma, tsangshiq mitsa.

³TATIWE ka mokhiq khiqmak phan, shatmaq apaiq ka ningkun jonghea rümti, Krai mren ashut aphit we ka, apaiq raq ümtiikii min tiijoq mak phan. TATIWE ümbano khum tlaq, kiijaq rathaiq saü tlo. Ra na phum pong wan tlaq kra, apaiq jini chong wa, botkhulai akhuk!

⁴Apaiq raq khamjong chum ma aming kuqtlo. Apaiq raq jürai thun trü baiqtlo! Hiqpo hiqwin Bashan tan kiimin, ashin riikitlo, Karmel pum kiimin, ajung she riikito, kiimaq Lebanon pepü kiimin, jukkito.

⁵TATIWE man na pum thun ka, tiikhai banban she riitlo, Ku-akin thun ka, ajam riiwan tlo. TATIWE chhi raüta, mangjong hiqdiim tiikhai tlo, kriithaq na siti maiqse kunli hanghun wanto.

⁶Apaiq tsankhiq mokwan raüjaq, juwa michap lot? Atsankhiq wa kewan raüjaq, juwa atra misilot? Apaiq atsankhiq walü raübaiq raüla, longkaü thun akhaki na bunlak mikü wan.

⁷TATIWE ka ahea; Apaiq raq asengi, chamchao mong wa, tiiwong kuqtlo; Apaiq wokhong na nyap wanti, apaiq raq shiilitlo.

⁸Apaiq raq ajaqti thun ka, jüchhang wa ikha, wiita tiithum tsat baiqtlo; Apaiq raq apaiq ngenkti, maakhobok na tiidea baiqtlo.

⁹Namshiq riika TATIWE tiidea miitu, hiqbikho shea thu tlan? Apaiq raq namshiq, tiimiqchup mishthen baiq. Apaiq rai thongnai riingeng lot mak she.

¹⁰Shukrü tamsetiim nai tsamkü shin phong ikha, namshiq cherop kong ka, wiita wa maq michaq baiq!

¹¹Ninewi lei, ümpa wa, TATIWE ngen ma, abi phaqqhi toqti weshi dongto.

Juda Mung Miitu Tsütsa Ahea

¹²TATIWE raq asengi Israilnok ma chongtlo: “Asirianok ka srea nola, maiq pahea li jiimin, tsangshiq ka wiita mitsatbaiq, raüta tsangshiq ka athenshe mirki. Isenginok lei ngi raq namshiq, tiichamchao kang, jai na tiichamchao mang she.

¹³Ngü raq ümchaü, Asirianok shumraü kharü, namshiq khachang kriishe, michumbaiq ha,” nguta TATIWE raq chongtlo.

¹⁴ TATIWE raq Asirianok miitu tri tu kuqto she, “Tsangshiq mangchongti alai min ahü she miraq, Tsangshiq phra jam mong na sumla thun ka, tiisiirai she mishthen baiq ha. Ngi raq tsangshiq Asirianok lap ma, maakho she tiije tiikang. Tsangshiq atra si thekmak!” nguta TATIWE raq aming kuqto.

¹⁵ Liirong laq! Pum na ahea tsasoqtiwe watlo. Apaiq ka tangkai she nguta tsütsa tiitai kai kitlo! Juda mungti lei poi she klo rong laq! Namshiq raq TATIWE ma, sinkham bomtsi khakuq lan kriishe, kuq rong laq. Ümchaü san maiq abi mungti raq, nammung ka jai na longliiq wa mak she miraq. Tsangshiq ka laimiq tiithen baiqto she.

Nahum 2

Re Raq Ninewi Chela Longto

¹ Ninewi lei, ümniika re jaq mong niishe! ümnaq tiibun baiqti ningkun saükito she, Retiip ka tiingang laq, lam ka tiikhe laq! Rekhat miitu lakisek laq!

² (Jamkhiiwa ngukla, TATIWE raq Israil khushü ka, man na re raq mitiibun shaq pat wa, khushü ka mitiijong kuq nong.)

³ Liirong laq! rewebi jaq na, shiiroro liiq shamraqraq watlo. Tsangshiq chela khat wa tiije wan tlo! Tsangshiq rekhat chang leng thun, walü chhai wa trang ikha, achhai lüplüp! Tsangshiq chaochang kumrang leng ka, rekhat doq wan tlo hajaq nguta, tsutsakhiq, hükhat hiqkhat phela rai tlo!

⁴ Kumrang leng thun khutaü phewa, lamko doqha lamko na, jutrangtlo. Chela kilamphai na hiqbin ba; kumrang leng thun chhai wa; wani tu phong liliim; siimko maq riita siimko na jutrangtlo.

⁵ Siihiipbi thun kra heato, tsangshiq khaki nü na tiithap miitha juto. Rekong chela ruk nü kiina jutrangtlo. Chela kiitelong ruk run wan miitu; tsangshiq tiiwong wan chang haito. Kilamchong ka tiibun wanchang, wrangtam pechong hiqkhu haito.

⁶ Re raq jüraikii khamlam kilü dibaiqto. Hokham jam na siti phiip raq tsaito.

⁷ Hokham nyung ka, re raq shumwi ma lapto. Ajaqshisetiim nyungre paro totwa trang ikha, nyünyan hoqtrangtlo. Tsangshiq khuk na jaq maq tiibuk raüta, hoqtrangtlo!

⁸ Jükok ahap tlinki raüjaq, kham lüm wantlaq jüchhang wa ikha, Ninewi chelati pintrangto! “Naqpin rongkiq! naqpin rongkiq!” nguta tsang sreabi gito. Shatmaq jumin jai na nyi liimak.

⁹ Kampho tum run rong laq! Chaqtum runtlo rong laq! Chela ka tsiiq anyam raq ama!

¹⁰Ninewi ka botkhulai rai shotto! maiq thun wiita pinto! Hiqmiq changkhü miishe jato! Tsaihü jihü phipjiip wanto. Tsanghok tsangjaq tiikhai rokrok; rok-hü riihü tiimelot mak. Tsang theaphi na tapkhu da, munjuk mijuk!

¹¹Hangsikong sichang longsha ikha chela, ümchaü ümbano? Hangsi sekong dungchang longsha irchong? Hangsi liwe nai hangsikaü sichang irchong? kiimaq asemiim thüchang longsha?

¹²Hangsi liwe raq ngam ka pahea kaqto, raüta ngam ka kholam kholiiq, tsebaiq raüta asekong nai akaü ma, longsha nyang na phongkuq wantlo.

¹³“Liilaq, Ninewi lei! Ngi ka ümniima wesang jatiikang,” nguta TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo. “Ümkumrang leng thun ka wiita wa maq michaq baiq ha. Üm phenlabi re na wiita mitsai. Lata ümniiraq maiq jaq wa tsiiq nai nyam arun haü thun kra ngi raq minyea wanha. Ümniiraq maiq mung thaq na tijong tsuq jaüti kiimwebi tiiwa tlaü kra bom ümchaü san jurmin taimak she miraq.”

Nahum 3

Re Raq Ninewi Tiithen Baiqto She

¹Liirong laq! laopha chela ka; maiq tijai nyang wanti chela; ümchaü sanha ümjaqti riishe, ümstsiiq ümnyam tum mirun wan!

²Tairong laq! kumrang tsea chang sintsangtu trang! Kumrang leng jikom chittrang; kumrang kong doq trang; kumrang leng chichot trang!

³Kumrang leng na chaoti rewebi; hoho nguta jiiip wan; nepja chai lip wa trang! hambongpiq khu chai wa trang! re na atsai maiqmaa riiphong; awealot chang riimak; maiqmaa thaq na maiqtiithap!

⁴Ninewi chela mephe-nyung kha; ümchaü phokuqtlo. Apaiq shamhea tsom raq, maiqmung pahea mokmowan; apaiq sethoq ja maq, Maiqmung wiita shaphaq wan.

⁵TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Ninewi lei ngi raq ümniika, atiichamchao she mirha! Ngi raq ümnaiq kiimin achhut she mirbaiq ha! Lata maiqmung wiita man na, jea tiingau mitiichap pha;

⁶Ngi raq ümniika wiikhü wiitho maq misaisi pha, kiimaq ashe ashi maq miphong baiqpha, Mangjong maiq raq liilot mak shekhiq lische mija haü.

⁷Ümsham chhiti wiita maklii jai na mijiiq, tsangshiq raq mingu, ‘Ninewi chela thento she! Apaiq ma tsaiji doketi juwa?’”

⁸Ninewi lei, ümniika, Ejip nyungchong Thebes thaq na, ajong lin ngutiisha tiima tlaü? Apaiq min la Nail rai kii na atei. Nail rai ka peruk ma jato, Nail ka apaiq tiiwongketi riito!

- ⁹Apaiq raq Sudan nai Ejjip mung peng wanto, apaiq ningkun raham hiq ham riito. Put chela nai Libia mungti, Thebes chela rai reraüshi.
- ¹⁰Kiitinkhan jong taü maq, Thebes chelati ka shumwi ma tsuq wanto. Noseretiim kiidea min chiiheawea wa na, wiita nyattiiq baiq wan. Tsangwela thun jin raü maq khato, kiimaq langlii raüta riiphea wanto.
- ¹¹Ninewi lei ümnii min, kiikhiisii mimok chaq wan. Rewe makki wa ju laüta, atiipaü chang mirit haü. Shatmaq hum maü she mirhaü.
- ¹²Ümperuk wshaü thun ka, phupmup chongtsi aman manngok ikha, re raq mirun baiq wan. Achong ji maq bai raüla, atsi thun ka hiq na, atsunseati nü na, khaq khaq mirok wan!
- ¹³Ümphelabi ka jechak re ikha, kra ningkhan üm mungtan tiichhii miitu, rewe khatti ahü. Kilü lachang thun min wa raq khiim baiqto, Kilü thun min tlinkito she.
- ¹⁴Re raq chela komwan ranaiq miitu, kham tiije thü laq! phentiip tiipha laq! hamlii hiq ka nyat laq, Lanta watum khok na tiishin laq!
- ¹⁵Ümniiraq ümtinkhan li, hongla rai haü min, ümniika wa raq mikhiim baiq, kiimaq re raq mitsat baiq. Ümniika kuprii raq tsam pha q tlaq ikha, ja raq mipha q baiq. Ümniika kuprii longrai tlaq ikha, purai tlaü!
- ¹⁶Ümniiraq laopanbi ka, Ra na raiqsaiq diimtlaq kra, tha q na apa tiipa tlaü! Shatmaq ümchaü san, kupchi kong ara songjai, biwan tlaq ikha, biwanto.
- ¹⁷Ümtubi ka kuprii kong, diwinji na khechong na diimtlaq ikha. Shatmaq rashe kii wan raüla, tsangshiq ka alaü riiwantlo, ümbano laüwantaq jurmin sapmak!
- ¹⁸Ajong Asiria hokhamwe lei, üm wanghupti thun tsaikito she, kiimaq ümwelabi ka pattup miitu konkito! Üsengi mungmai qse ka, pum thun na wiita pin wanto, tsangshiq jam na tiijang sheawanti, jumin ahü miraq.
- ¹⁹Ümmi phum chang tsiq ahü she, kiimaq ümmitsi hea lot mak. Ümnaq then wan tsütsa taitibi, chochi raüta jaqphi phoktlo. Jamkhano ngu raüla, ümniiraq abi kiimung wan kra, riihum wan makti maiq asi shea?

Habakuk

Habakuk 1

¹Arka TATIWE raq shammiwe Habakuk ma atiichhikuq bomchong.

Habakuk Raq Ashut Kiimung Chhi Raüta Tiibotto

²O TATIWE lei, ngi ka ümtincho na saüli wa, mihoqsii wan ha? Ümniiraq ibom ka jamto tre maü? Ngi raq ümniima, “Tsat wanto lii!” nguta hoqsii tiikang; Shatmaq ümniiraq naishiq ka, ümchaü niitaq tiikhup wongkuq maü?

³Jam nguto ngi ma ashut kiimung ka, tiichhikuq tlaü? Kiimaq litkot chamchao walü kra, tiichhikuq tlaü? Imakki na mung then wan, jasam piqsii maiq riitsea kli, chhiwan tiikang. Tatso wiinyi riilong liiq kli, chhi wan tiikang.

⁴Arningkhan tri raütu ka, thiihü miishe jawanto. Kiimaq tri raü kappe ka, phowebi raq riikhaqli sham mak she. Kriikha na ajiqwe ka alamwe miishe, tiijabaiq tlo. Joksaü liiqse kong riili she, kechu maiqsetiim ka tiikom tam maq, tamphaq wanto. Kriikha na phowebi raq, khapho ka ajiq phowan tlo.

TATIWE Raq Shammiwe Bom Treto

⁵Kiijiishe TATIWE raq asengi ma chongto, “Liirong liina, nam tro na mangjong hiq thun, Kra chhi han jiila namshiq ka, namnü tiiki raq raq, awang she mirwan han. Namshiq pat niili ngi raq, jaqsham jonghea misham wan ha. Kra tai han jiitiq namshiq ka, awang thang rai li she mirhan.

⁶Jamkhano ngukla, ngi raq Bebilon mung ma, mangjong hiq lang wan miitu, ningkun she kuq tiikang. Tsangshiq ka ratho chiqhawe ikha, mangjong hiq hamli wa maiqmung thun ka, milongliiq wan. Raüta maiqmung thun ka mijam sha wan.

⁷Tsangshiq sham na lüma phiiptsi jiiptsi. Tsangshiq ningkun tri raü kli, tsangshiq tri. Ajiq alam tsangshiq raq thithi.

⁸“Tsangshiq rekhat kumrang kong ka, chiqwaiq kong phiq ikha abi ali. Shenyap wan na asea shekong adong ikha. Tsangshiq rekhat kumrang kong ka, adoq haha maiq jowan. Tsangshiq rekhat kumrang kong ka, ratho ko wa watlo. Tsangshiq ka liihawe raq wuphiim tlaq ikha, phiqhea maq jo raüta do wan tlo.

⁹“Tsangshiq phenlabi ka ningkun tri, boq raqchhaq maq watlo. Tsangshiq shumwi kong ka, kumtsaiphii phong ikha lap wanto.

¹⁰Tsangshiq raq nokhinti ka, shummi shaqshaq riitlo. Tsangshiq raq munghin hokhambi nai welabi ka, ji maq nishishi li riitlo. Tsangshiq raq chela peruk ka, weahü wiqhü miili watlo. Peruk jai na hiqphong raüta, chela mong na nyap wan raüta, chela kra jii wantlo.

¹¹Kra lot jai tsangshiq ka, rahai wa ikha wawan tlo. Tsangshiq raq mangjong maiq tri, ji maq nishishi jin wantlo. Raüta tsangshiq ka ashutwe ma jawan tlo. Jamkhano ngukla tsangshiq miika, tsangshiq ningkun tri kli, tsangshiq shiikea.”

Ashut Kiimung Chhi Raüta Habakuk Raq TATIWE Ma Tiibot Nongto

¹²O TATI i Shiikeawe lei, ünniika pattup pat-sa miiphü, Shiikeawe dongdii, ünniika i Shiikeawe, asii kiimaq pattup pat-sa, ünniiraq Bebilon mungti ka, naishiq kha phoke miitu she, shong wan laü. Naishiq ma sintsang tiho wan miitu, tsangshiq ma munglang wan ningkun, kuq laü.

¹³Shatmaq ara abi pinthum Bebilon mungti ara, ünniiraq jam mak mo lii tlaü? ümnaq asii mak maq ara, abi pinthum kiimung tlaq ara, jamriimo nin tlaü? Tsangshiq raq tsangshiq thaq na, kechu maiqse mung ka, khat wan raüta jiip wan tlaq kra chhilaüta jamto brorii maü kaiqshak si tlaü.

¹⁴Jam nguto ünniiraq maiqse ka, khamjong chum na ngiq sitlaq ikha, ajong ajii setiim tsangwela ahü maq, si tlaq ikha tiijabaiq laü?

¹⁵Bebilon raq maiqse shumwi kong ka, pun maq ngiq pun tlaq ikha, pun wan tlo. Tsangshiq raq maiqse ka chiiqjong maq, ngi khup tlaq ikha khup tlo. Raüta tsangshiq ka arü ariiq watrang, chojong chise maq, ngiq ka chiiq mong wa riichom wan tlo.

¹⁶Krai mren tsangshiq raq tsangshiq chiiq ka, shiikea ikha noq wan tlo. Kiimaq chiiqjong kiima honglu, kuq wan tlo. Jamkhano ngukla tsangshiq chiiq maq, ngiq khup wan lili raüta, tsangshiq ka chiiqthejong jawanto. Kiimaq winlü winshii miishe, tiipongpii wan raüta siwan tlo.

¹⁷Ikhiijiika tsangshiq riika chiiq maq, maiq ka mungshi shi maq, khup wan ruq lise shea mikhup wan? Kiimaq mangchan tsantsii ahü maq, mungshi shi maq jiipbaiq wan ruqli shea mitiisi haü?

Habakuk 2

TATIWE Raq Habakuk Bom Thongshi Ri Hali Treto

¹Rekhe kongmong chong na dü lata, ngashat maq mikheha, TATIWE ma tiibot wan kang. Kra bomjang mikheha.

²Kiijaq TATIWE raq ibom treto, “Ara riisham bom chong, waiqlaq longpen na khangriri hea, tsasoqtiwe raq phatke wan miitu.

³Ara riisham bomchong hongwan akhing, misaü shaqli; Arka miku wan dongdii jaqlo miili. Ngi raq jamlai wa chongkang kra, mihong wan dongdii. Alo kuwan mak tiijai tlo ngochangchang miraq, Shatmaq kherong laq miku wan dongdii; Arka poimak phan; Alu ka khing mak she.

⁴Bomtsi chongtiikang ka ara waiq laq: ‘Abi ati maiqse thun ka atsai mirki; Shatmaq kechu maiqse thun ka atra misi wan. Jamkhano ngukla tsangshiq ka Shiikeawe bom, tsapkapkap maq langtlo.’”

⁵Tsiiq nai nyam tum maiq laoti, sükha maiqse rawa konhü si; wulum makho ikha hongto ngumak phan; Arkha na tsangshiq raq, mangjong hiq wa maiq mung thun, mungshi shi maq khat wan wan, mangjong hiqshong jiiwan wan, riitlo.

Shiikeawe Raq Abi Maiqse Mishthen Baiq

⁶Munglu rewa wanshanok raq, tsangshiq tijongnok ka akha mislai wan, “Namshiq raq maiqjaq wa, anyea wan han tsiiq nai nyam tum, namshiq raq phaqsiiq lap man mithen han! Namshiq thiitham ka maiq ma tiitham wan lanta, ümloq na saüli wa chithe ma mija han?”

⁷Shatmaq üm saphaü shaq niili, wansha tiija wan laü mungti ka, tiidong chhaq miili michap wan; raüta tsangshiq thiitham, ümjaq wa shiitep raüta wiiliptam maq, mijäü wan. Ümjaqtinok saü wan raüta, ümniika tiiphiip miijiip mir wan. Tsangshiq raq ümstsiiq tum, thumthum mirun wan!

⁸Ümniiraq maiq mung pahea, shiithen run wan laü. Shatmaq ümchaü san ümjaq song ümchuwa, siwan tlaq kriiraq, ümniikiishe mirun phaqsiiq wan, jamkhano ngukla ümniiraq mangjong hiq wa, chela thun pahea wa, maiq phan thun tsat laüta tiijai raü wan laü.

⁹“Phiiptsi chang jo ümniima! ümniiraq ümjamkun ka, mattsiiq tsa tsiiq maq, chithe ma tiija wan laü. Ümniiraq ümjam ka liihawe chü ikha, raqkha khu na hai wan laü. Chiqse rewe raq thin wa mak, mirlaq nguta!”

¹⁰Ümniiraq maiqmung pahea tiithen baiq laü, Kra mra ümjamkun na misaü, Kriika ümstantsii abi maq adong phaqsiiq toq laü, Kra miitu ünnaq jea ngaü.

¹¹Ümjam hailaü khetuk longkaü giraüla, atham wan ma shrüm lukü raq mitre.

¹²Phiiptsi chang jo ümniima! ümniiraq maiq tiijai tiidong laüta hiqshong tei laü, ngarai tsiiq maq chela tei laü.

¹³Ümniiraq maiqmung thun khat laüta, jiiwan laü. Tsangshiq raq jaqsham atuli hunni wanto, kra thun ka wiita wa raq butja, mikhiimbaiq wan. Arka TATI Ningkun Ajongwe Pinthumwe jaqsham.

¹⁴Shatmaq, mangjong hiq ka, TATIWE sap wan tsantsii raq nai, TATIWE khushü jonglu raq, sammoktra chum ma wan tlaq ikha, alüm ale she mima wan.

¹⁵Phiiptsi chang jo ümniima! ümniiraq ümmung tro na siti, maiqmung thun ka ümstan khiq tsi ma, ji maq nishishi haihü wan laü. Laüta tiijea miisi shummi wan laü. Cherop kong ikha tiija wan laüta, jea tiingaü wan laü!

¹⁶Ümniika jeasi khatamshi, bu laütiishe misi haü. Ümkhushü jonglu rii na, maiq tho dali she miho haü. Ümjaq na chamchao chekok sham laüta, mibak nyang wan

haü. Laüta atiimeshi min lot maü, migamgu wan haü! TATIWE raq ümnaq tiichamchao chang, chekok mitiinyang wan. Raüta ümkhushü jong ka, jea rai li she mitiiche wan.

¹⁷Ümniiraq Lebanon mung wa, pero jamkho jiiipbaiq laü; ümchaü san ümniü kiishe, midaq baiq wan. Ümniiraq rum wa nyamse thun, jiiipbaiq wan laü. Ümchaü san rum nyamse raq, ümniü kiishe mitam phaq wan. Jamkhano ngukla ümniiraq, maiq tiijai pahea raübaiq laü. Ümniiraq mangjong hiq wa, chela thun shiithen baiq laü. Kiimaq maiq pahea tsat baiq laü.

¹⁸Phra sumla aliip asi shea? Arka maiq jaq maq ahai kata. Ariiraq ümniima jamlai wa michong? Arot bomli khata michong! Sumla raq apaiq tiiqtiwe ma, jamlai wa mikuq? Phra nguraü abom min ahü!

¹⁹Phiiptsi chang jo, ümniima! Pepan nang nga, “Akonwa samlaq” nguta hea tlaü! Longkaü nang nga, “Tiido laq!” nguta hea tlaü. Phra Sumla raq ümniima, shammi bom michongkuq shea? Arka chaq ngam nai kampho ngam maq li alorat, akhum na tsitsü ahü.

²⁰Shatmaq TATIWE ka, asii shomjam na sitlo. Mangjong maiqse tlotli, apaiq man na sanglili sirong laq.

Habakuk 3

Shammiwe Habakuk Achujaü

¹Arka Shammi Habakuk achu jaü.

²O TATIWE lei ngi raq, ümjaqsham jonghea sham laü, kra tsütsa ka tai wan kang. Kra tai lata ngi ümman na, kai shreng manto haisong thü tiikang. Ümchaü naishiq pat niimin thongshi ri hali, shamkuq nong liina. Awang chang jaqsham laü thun ka, ümtsankhiq ranaiq niimin naishiq ma, tiihang wan mangchan thülaq,

³Shiikeawe ka Edom mung maq hali, wanong tlo, Asii Shiikeawe ka Paran kin thun maq, saü wan tlo. Apaiq khushü chhainyii raq, ramungtan thun tlüm tlo. Kiimaq mangjong hiq hamli na, apaiq tiitsam kam wa trangli she.

⁴Apaiq ka rachhai raliip wa trang ikha, chhai hea lang lang saü wan tlo. Ajaqphi wa wachhai wa lüplüp chhai tlo, Apaiq ningkun tu paü chang ka kra.

⁵Apaiq khaki na lamsheati ka, sawa thawa ajong tiiwa tlo. Kiimaq apaiq jai niika, tsailam kiishe tiiwa tlo.

⁶Apaiq la chapki kiijiila, mangjong hiq rai khü ka, atiikhai banban riitlo. Apaiq raq liisaq riikla, mangjong wa maiqmung thun ka, atiikhai rokrok riitlo. Pattup pat-sa pumkaü thun ka, wiita tiingok wan tlo. Pattup pat-sa ku akin thun ka,

wiita tham wantlo. Ara ku akin thun ara richü pat na, apaiq khumshim chang riito.

⁷Ngi raq Kushan mungti ka tsanghaisi, kokok chhikang. Kiimaq Midian mungti ka, atiikhai rokrok chhikang.

⁸O, TATIWE lei, jürai thun riisha, ümtsan ka tiikhiq tla? Sammoktra chum riishea ümtsan, walü wa ikha amok dungdung, tiikhiq tla? Ümniika phumda thaq na chaü laüta, walaü. Rathaiq ranyaq wantlaq phum ka, ümchao wan chang kumrang leng. Akha ümniiraq ümsenginok ma, rekhat tangkuq wan laü.

⁹Ümniiraq ümliq kaü athü chang wa lam laüta, Liqsin chü na liqsin tiimali thü laü. Ümrachhai trang raq, hü ahiq wiita tiikho.

¹⁰Pumjong thun raq ümsham chhito; tiikhai haisongtlo. Pükhaü kham ikha ra wa raüto, Tsäuhea mong na tiithaü wanto, Rashe kaü ajaq ra na doto.

¹¹Rachhai ralüp watrang ka ümliq sinkii, piqjong atiijo phii ikha; rashe jipi thun min ra na wiita, khing kito.

¹²Ümtsankhiq wa tsi ma, mangjong hiq raikhü kunli khumlaü; ümtsankhiq tsi ma pongmung maiqse, notnibaiq laü.

¹³Ümniika üsengi chhiikai, saüki laü. Phumram kham maq aram haü hokhamwe, chhiikai kilaü. Ümniiraq maiq mung abi, tuwejong khupo tiibun tiiq laü. Asenginok chong arang phaibaiq laü.

¹⁴Ümliq sin raq aphentuwe, tlatchhat hiiqto. Tsangshiq ka naishiq khat kai, rathaiq ajong ikha wato, miitsan miijan maiqse bi ka, thohii phahü mitsa pha q i, nguta tsangshiq tsan na chochito.

¹⁵Ümniiraq kumrang thaq na chao laü ta, sammok tra chum rap wan laü. Kaüta sammok tra chum jong phom wanto.

¹⁶Arthun ara tai wan lata, ngi ka atiikhai rokrok riikang. Ichu inü hamlaklak hai kang. Irok irii wiita nin wanto; Kiim min wiiqtsü mang she, ihok tiikhai wanto. Kaishak shak maq kra akhing saü wan mikhe ha. Shiikeawe raq naishiq khatti, mitiichamchao wan.

Chamchao Mong Maq Kamtsan Tsii Chochi

¹⁷Phupmup chong na, atsi ahü she jiimin; spiq raütsung na atsi ahü she jiimin, Olip ro na atsi ahü she jiimin, wakjam ram na bunwong ahü she jiimin, skukong thun wiita she jiim rai raü min, minsäü tiip wa tiisiirai jiim rai raü min,

¹⁸ngi ka chojong chise miili she, misi wan ha. Jamkhano ngukla TATI Shiikeawe ka, ngi Chhiiti.

¹⁹Tati Rakaü Hiqwe raq ngi ma, ningkun kuq tlo, apaiq raq longraq kam khu miimin chhingi kaü ikha, iji ni ka pharang rang tiikhum tlo. Apaiq raq ngi ka raq khakhu miili, juwan ha jiimin, chhanlan mang phan, tiiju tlo.

Jephania

Jephania 1

¹Arka TATIWE tsütsa, Jephania ma akuq, Amon se Josia ka Juda mung na hokham jatlaq pat na. (Jephania ka Hokhamwe Hejekia lai, Amaria lümaq, Gadalia lümaq, kiimaq Kushi lümaq).

TATIWE Raq Juda Mung Kha Mipho

²TATIWE raq nguto, “Ngi raq mangjong hiq wa, phanrap tlotli mitiithen baiqha.

³Maiqse angu, kiimaq ngamsaü ngiqse, wushi thun kiimaq ngiq thun, wiita mitiithenbaiqha. Ngi raq abi ati maiqse ka, mitiimi q baiqha. Ngi raq maiqse angu wiita mitiithen baiqha. Atra ashi min tiichong mak miraq; Arka ngi TATIWE raq ngutiikang.

⁴“Ngi raq Jerusalem ti ma mo mitiihoha. Kiimaq Juda mungti tlotli. Kiiwa Baal phra shomnoq chang thun kra, wiita hiq maq hutse mitiithenbaiqha. Kiimaq apaiq shomnoqti, thatsang maiqse ramwebi mang, jurmin tiitsang mak she miraq.

⁵Ngi raq wukhu na wa raüta, jurwa rashe, jipi, raiqsaiq thun kra, noqti ka wiita mitsat baiqha. Kiimaq imang chong raüta ngi shomnoqti, kiimaq iwokhong na siti nguta tiitumtati, shatmaq Molekh phra mang na, tumkham nyangti ka, wiita mishthenbaiqha.

⁶Iwokhong wa juho raüta, ümtiikiimin ngi ritwa makti thun, mitiithum baiqha. Ngi rai riibom wan mak she, hon atsii waiso mak sheti kiimin, wiita mitsat baiqha.”

⁷TATIWE khapho ranaiq ka, saüwantlo she ajeli she. Kra ningkhan apaiq man na sanglili nga ronglaq. TATIWE raq asenginok ka, honglu na take ma tiijetlo. Krai mren chiqse rewenok ka, Juda mung runbaiq miitu, tiieha kito she.

⁸TATIWE raq ngutlo, “Kra maiqjiipbaiq ranaiq, ngi raq ajong alabi, hokhamwe setiim, kiimaq pongmungti thunglai langtibi thun, kriima imo mitiihoha.

⁹Ngi raq thatsang maiqse raq, shomnoqtlaq ikha shomnoqtibi, ahuk jati, kiimaq maiqtseati, raüta tsangtjongwe jam ka, ahuk arot tsiiq tum maq tiima wantibi ka, wiita mitiichamchaoha.

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Kra ranaiq namshiq raq, Jerusalem na Ngiq Kilamchong na, agi asii maiqho trang mitai han. Kiimaq namshiq raq anye atei han, chela ba kiijaq, maiqhotrang mitai han. Kiimaq kin thun kiijaq atham wan trang, jonghea mitai han.

¹¹Ara taihan jiila, maaho manyi hoqtrang ronglaq, namshiq chela mai na siti, jamkhano ngukla, laopanbi thun wiita atsaikai kun she miraq!

¹²“Kra akhing na, ngi raq lemtem sham lata, Jerusalem mirit kiha. Ngi raq ongkangshe nguta siwantibi, kiimaq kamto maq sitibi ma mo mitiihoha. Tsangshiq raq maiqmii nai maiqmii akha tiingotlo, ‘TATIWE riika ahea min ngumak abi min ngumak tiina.’

¹³Tsangtsiiq tsang-nyam tum thun, wiita mirun wan; tsangshiq jam thun kiimin, wiita mitiithen baiq; tsangshiq raq jamhai tlaq kiijiimin, silumak miraq. Kiimaq spiqro chhi tlaq kiimin, spiqtai nyanglu mak miraq.”

TATIWE Khapho Ajong Ranaiq

¹⁴TATIWE ranaiq jonghea ka ajeli she, nipto she, aje niishe jaqlolo she saü wantlo! Kra ranaiq ka khaphea ranaiq miraq, srea nolajongbi kiimin, aho anyi riichanchan jamkha ijasiq miraq!

¹⁵Kra ranaiq ka tsankhiq heng ranaiq, pitlang pitthea riihum ranaiq miraq. Athen ajen wan nai athum wan ranaiq miraq. Rathaiq ranyaq ranaiq, ranyaq tangtang ranaiq, kiimaq phumthup ranyaq ranaiq miraq.

¹⁶Kra ranaiq ka chiqchap rechap ranaiq, lerong tsü wan trang li she miraq. Rechap wan ma rewe giwa trang, re raq chela peruk thun run baiq ranaiq, rekhe kongmong chong thun, daqbaiq ranaiq miraq.

¹⁷TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq maiqse khuthaq na, achong lot mai then wan mitiisaüha, maiqse angu wiita makchukwe ikha, phang rang phiim ra miraq. Tsangshiq raq i man na ngarai tangto. Kriikha na ümchaü tsangshiq tiijai ka, kham araü ikha miraü, Kiimaq tsangmaa phong ka hiq na, küramliira minam wan.”

¹⁸TATIWE raq apaiq tsankhiq tiichhi tlaq akhing na, tsangshiq chaq nai kampho riimin, tsangshiq tiiwongkuq lot mak miraq. Apaiq tsankhiq wa raq, mangjong hiq raikhü ka, wiita wa raq mikhiimbaiq. Apaiq raq mungmaiqse wiita, tiihanghiq miili mitiithumbaiq, mangjong hiq na siti wiita mitiithumbaiq.

Jephania 2

Shammiwe Raq Tsanklai Miitu Tsii Chongtlo

¹Jeahü mungti, namtsii lam ronglaq.

²Namshiq ka tsamchhii rahai raq pan wan tlaq ikha; mipan wan shaq na, TATIWE tsankhiq wani tu ka, namshiq khuthaq na misaü shaq na; apaiq tsankhiq amokdungdung saüho tlaq kra; namshiq thaq na misaüho shaq na, namtsii sam ronglaq.

³TATIWE wokhong na jang rong laq. Namshiq tsannin woknin maq shongti, singmung maiqse lei; apaiq aming thun langtibi; tingting jaqli sham ronglaq. Kiimaq TATIWE makki na aran ma jaronglaq, jursap TATIWE raq atsankhiq tiichhi tlaq ranaiq na, namshiq ka mipaükuq lo riila.

Israilnok Tro Na Siti Mungthun Mithen Wan

⁴Gaja chela na maiq ashi min tiichong mak she miraq. Ashkelon chela ka hiqmii she miraq. Ashdod chelati ka shethiq liipan niili mijobaiq. Kiimaq Ekron chelati ka wiita mijobaiq.

⁵Namshiq Philistainnok lei then lan she. Sammokra chumkii na sitinok lei, TATIWE raq namshiq ka ashra baiqwi she. Apaiq raq namshiq ka mishthenbaiq. Namshiq phongwa ashi min tiichong mak she miraq.

⁶Namshiq hiqshong sammokra chumkii wang ka, nyiim lung rü tan miishe mija wan; sku rümchang tiip phongli nai, sku shaqchang rukphongli she miraq.

⁷Juda mungti abung atiichong kriiti riishe, nam mung ka jiiwan raüta misi wan. Tsangshiq raq kiijaq tsang skukong mirüm wan. Raüta Ashkelon chela na jam thun kiijaq mikon. TATIWE tsang Shiikeawe ka, tsangshiq rai adam sishat miraq. Raüta tsangshiq ka thongshi hali, arong awinnok ma mitiija wan.

⁸TATI Shiikea Ningkun Ajong Pinthum raq ngutlo, “Mob mungti nai Ammon mungti raq, isenginok ka khü atho maq phong raüta, ji maq nishishi shummi wan tlo; tsangshiq hiq shong ka; minyea wan hai nguta, jarap jirap hongla wanto, kra ngi raq taikang she.

⁹Ngi ka tengteng atra TATI Israilnok Shiikeawe raq, tumkhamkok tolata ngutiikang, Mob nai Ammon mung ka, Sodom nai Gommora ikha mitiithenbaiq. Raüta shumkho bok thunli she mijawan. Kiimaq hiqmiq changkhü ma mijaki. Sangphii riili she milam wan; Isenginok jaqsong tiichongtlaqti raq, kra hiq thun kra jiiwan raüta, misiq wan.”

¹⁰Mob nai Ammon mungti raq, tsangshiq shiikong kumrong tiichhi raüta, TATI Shiikeawe Ningkun Ajong Pinthumwe sengi, shummi wantaq thiitham jaq maq ka, ara moho arshe milap wan.

¹¹TATIWE raq tsangshiq ka, tiiphiip mijiip she mirwan. Apaiq raq mangjong hiq wa phra sumla thun ka, thiihü hiqtili miili she mitiija wan. Raüta mangjong maiqse tlotli raq, maiqmii mung maq, TATIWE kli she mishomnoq wan.

¹²TATIWE raq Sudan mungti kiimin, wiita thumthum mijiip baiq.

¹³TATIWE raq apaiq ningkun, jonghea rümtlaq kiimaq, Asiria mung ka mijiip baiq. Apaiq raq Ninewi chela ka, shaqmii shinriiq kumtsaiphii ma mitiijabaiq; khu akham min ahü hiq ma mitiijabaiq.

¹⁴Kriiba na phanrap phanrii, ngamsaü ngiqseli she mitiibo wan; wukhuk kong ka jamriim na mida wan. Kitanpu thun kiimaq atsü angii mirwan. Khalakong ka kilam da na ngaraq raq, mitsüngii wan. Maisak pepen maq ahai thun min, wiitashe ümtiingoq wan.

¹⁵Jarap jirap siwanti chela ka, maiqmii ningkun kiidea ajong nguta, shiikong mlong siti ka, kiimaq jamlai riimin chhechha lot mak nguta, tiimaseati ka akha mithenki. Kra chelati raq tsang chela kli, mangjong hiqraikhü na ajong pinthum nguta, tiimasiqtlo. Kriika hiqmiq changkhü miishe mijaki; kijiika rumnyamsekong li she misi! Maiq loweatek kra lam maq khumti, kra chhi raüta phiip raq mitsai.

Jephania 3

Jerusalem Chelati Raq Ngarai Tangto

¹Jerusalem chela ka thento she, mungrüm kappe sham tsin mak, Shiikeawe bom taimak chelati, senaino mungmaiqse shaphahti.

²Chelati raq TATIWE bom, taimak tleato. Kiimaq apaiq tsii chong sintsang min, taimak riito. Apaiq raq TATIWE ma kammak riito, kiimaq apaiq khrum min jaümak riito.

³Apaiq sengi aki miikiimbi ka, hangsikong ikha ahok aho watrangli. Aphowebi ka shekong aramtsi khumtlaq ikha, süramhea ngamrii ka, anap ranap miitu min tiichong mak she phaqtlo.

⁴Shammibi ka maiqkamsea chang riimak, banbok mii. Ramwebi raq asii sham akai wiita, tiisheshitlo. Raüta Shiikeawe thungtri ka, atu anong tsangshiq ma amet tiidong ma, khoti rapwiiqtlo.

⁵Shatmaq TATIWE ka chela na asi; apaiq raq tingting jaq shamtlo. Ajiq ka ümtiikiimin klomak phan. Apaiq raq ranaptek tiikhea mak maq, asengi ma kha ka tingting phokuqtlo. Shatmaq ashut kloti ka jeasi sapsmak, ashut kiimung kli klotlo.

⁶TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq pong mung thun tiithum baiq kang. Tsangshiq chela thun runbaiq kang she. Tsangshiq peruk thun nai kongmong chong thun, tiibun baiq kang she. Chela thun ka hiqmiq changkhü she; Chiiheawe lam thun ka shaqmiishe. Maiq ka jumin ahü she.

⁷Ngi raq arthun klowan kang arka, isenginok raq ngi ma mishreng wan sham, nguta tiima wan kang. Kiimaq tsangshiq ma nithak lata, tsii chongkuq tiikang kra mitai sham, nguta tiima wankang. Ngi raq tsangshiq ma shrinkuq wan kang ka, ümtiikiimin laqbaiq mak miraq ahiq, nguta tiima wan kang. Shatmaq tsangshiq ka jaqlo liipan niilishe, man na sitaq kra thaq na, naolaqhea jabi wan wan khoti riito.

Mangjong Maiqse Chamchao Raüta Tsantsii Miklai

⁸“Kherong liishaq” nguta TATIWE raq ngutlo, “Khe ronglaq ngi raq maiqmung thun, shrawan akhing ranaiq kra miitu. Ngi raq maiqmung thun nai mungtan thun kra, adam na riichom wan miitu, itsan na thapthi wan kang she. Kriika

tsangshiq ma itsankhiq walü nyaitlaq, kra heng kriimaq tiike wan miitu. Mangjong hiqhraikhü tlotli ka, tsangshiq wa maq chaq lata, wiita mitiikhiim baiqha.

⁹“Kra lata ngi raq mangjong maiqse kunli, tsan nai tsii kra wiita miklai wanha. Tsangshiq kunli raq ngi li she mishom noq wan. Ahin phra ka shomnoq wan mak she miraq. Tsangshiq tarü kunli, iwokhong niishe misi wan.

¹⁰Isenginok luhea Sudan mung na siti, riinyin riishin siti riimin, ngi ma honglu milam kuq wan,

¹¹Kra akhing na isenginok namshiq ka, ikiq khii lantea ngarai tang wan lan, kra miitu tiijeasi chang ahüshe. Jamkhano ngukla, ngi raq ibom taimak shiikongti, namshiq phong wa, achum she mirbaiq wanha. Kiimaq namshiq ka asii ihiqlam na, ikiq tlea man she mirhan.

¹²Kiijaq ngi raq aran se ma ja raüta, sobsob bombom maq sitibi, iwokhong na khrum ritti ka, mitiisi wanha.

¹³Tiichongtaq Israilnok raq, jumiimin ajiq kiimung mak she miraq. Arot min chong mak she miraq. Kiimaq lapphaq lusi q lule tsii, thü mak she miraq. Tsangshiq ka arong awin she miraq. Kiimaq jurmin tiitsüngii mak she miraq. Ahaisong chang min ahü she miraq.”

Khoqriiq Shishiiq Shinge Ronglaq

¹⁴Chochikhiq maq arü ariiq shinge rong laq, O, Israilnok lei! Ümtsän mong maq chochi laq, Jerusalem lei!

¹⁵TATIWE raq ümmo tiho ka, tiithumto she. Apaiq raq ümjaqti thun wiita tiisiirai, lambaiqto she. TATIWE Israilnok hokhamwe ka, ümniirai asi. Ümchaü ka ümnaq haisong chang, lamlu jam min ahü she.

¹⁶Akhing saü wantlo she, tsangshiq raq Jerusalem ma, “O Jajon chela lei, naqhaisongkiq! Ümjaq wiinai ka naq tiibatkiq she! nguta mingü.

¹⁷TATI üm Shiikeawe ka, ümniirai asi. Apaiq ningkun jong maq ümniima, rekhat mitiitangkuq. TATIWE ka ümniima michochi, Kiimaq apaiq lungwii wokhong maq, ümniima rilung anye she mikuq. Apaiq ka ashi ange miraq, kiimaq ümniima pinthum michochi,

¹⁸Kra chochi ka poi na chochi tlaq ikha miraq.” TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq ümnaq tiithumbaiq, nguta kha tankang kra, lambaiq kang she. Kiimaq ümnaq tiijeasi tlaü kriimin, lambaiq kang she.

¹⁹Akhing ka saü wantlo she! Ngi raq ümnaq tiichamchaoti thun ma, imo she mitiihoha. Ngi raq skukong akü ashiiti thun, wiita michhii wanha. Kiimaq pong mung na atii pin arbaiq ka, jam na mitriitam wanha. Ngi raq tsangshiq jeasi

arhum ka, shreng manto miishe mitiija wanha. Krai mren mangjong tlotli raq, tsangshiq she mishom ra wan.

²⁰AkHING ka saü wantlo she! Ngi raq ümsengi pongmung na, amo miirai kiiwa, jam niishe mitsuq wanha, Ngi raq ümniika mangjong tlotli na, ajong pinthum she mitiijaha. Lata ümniika thongshiri hali, chithe jong ma mitiija wanha.” Arka TATIWE raq ngutlo.

Hagai

Hagai 1

TATIWE Raq Shomjam Tiiheehai Miitu Aming Kuqto

¹Hokham Ajong Derias raq Persia mung ka lang wan li maq wiishi ri jipi lütrok she angu na, jipi lütrok kriiwa jiha ranaiqshi ranaiq na, TATIWE raq Shammiwe Hagai lümaq bomtsi tiichongkito. Kra riisham bomchong kriika Juda mung langti Wanghuptiwe, Shealtiel se Jerubabel nai Ramwe Ajongwe Jehoadak se Joshua kriima atiichongki bomtsi.

²TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq Hagai ma chongto, “Israilnok raq, ümchaü ka Shomjam tiihea hai miitu akhing misaüshaqli” nguta riichongtlo.

³Arkha niishe TATIWE raq Israilnok ma, Shammiwe Hagai lümaq bom ka akhiishe tiichongto:

⁴“Isenginok lei, i Shomjam jam ka wiita atrunkai wishe riiraü, namshiq maiqmii singa chang jam awak kriika thepthepp jamhea siisaq hai wan lanta sitlan nya?” nguta tiichongto.

⁵Namshiq ma achu shiiman ahü kra chhiman shea?

⁶Namshiq raq wak jaqsham tlan kiiwa tü atsam ka ümtinkhan chhijang wan tlan, riishatmaq, atsi ango ka ahü. Tsam ka atsapse li jut tlan. Namshiq tsam ka asi laptlan. Shatmaq namwok ka phemak. Namshiq jaq na spiqtai ka asi. Shatmaq phetaktak nyang wan li chang ka ahü! Namkhum na asam han khea ka asi. Shatmaq ra lammak. Kiimahali ranaiq ningchang jaq sham wantibi riimin, awok pheli chang ningchang ka lap mak.

⁷Namshiq raq samhea riiewa rong liina? Namrilung na, asho awo ahü; awon awu ahü jaki tlaq arka jaro?

⁸Riita, ümchaü min, pum kiina warong laq. Lanta pe daq rong laq kiimaq tiipan lanta pehüpan lam ronglaq. Lanta Shomjam tiisiiq kitaq kra tiihea hai ronglaq. Kra riihan jaq, ngi ka kai mikhoq riiqha. Kiimaq namshiq raq ngi ka riikhaqli mishomnoq han.

⁹“Namshiq ka rongboq ja ma jaqsham shiichaq tlan. Shatmaq tsam ka atsapseli lap tlan. Kiimaq namshiq raq tsam ka tum niishe thiiwan tlan. Kriiwa ngi raq ame riibaiq tiikang. Kra ngi raq jamto mebaiq tiikang ngukla, namshiq ka maiqmii jam hai kiinii li mojii tlan. I Shomjam ka, arümkai wishe, ano ani wiita atham wan wishe.

¹⁰Arkha na tiina, ra ka junkuq mak. Kiimaq tü atsam ka jamlai phan min pütsi kuq mak.

¹¹Ngi raq ku akin wakram kiina, tsamrü thun na, spiqro thun na, olip pero na, namshiq raq jamlai wa chhi jang wan tlan kriithaq na, ra trin baiq wan tiikang. Jamlai phan min tiicham mang. Kiimaq dong man wanlot mak. Kiimaq maiqse khuthaq niimin jam nyamse khuthaq niimin puchi kuq wan mak she.”

Israilnok Raq TATIWE Aming Lang Wanto

¹²Kra bomchong kra tai raüta, Shealtiel se Jerubabel kiimaq Jehujadak se ramwe jong Joshua, kiimaq mungmai qse tlotli, Babilon mung na shumwi asiwa ajang wanti thun raq, tsangshiq TATI Shiikeawe raq jamlai wa chongtaq kriishe langto. Tsangshiq ka tsanghai she sito. Krai mren, TATIWE shammi Hagai raq bom chongtaq kra phan phan she TATIWE aming ka lang wanto.

¹³Kiijiishe Hagai raq TATIWE bom ka mungmai qse ma akha tlü chongkuqto: “Ngi ka namshiq rai adam she. Arka ikiqkham.”

¹⁴Krai mren, TATIWE raq mungmai qse tsantsii ka tiichhii kuqto. Kiimaq tlotli ka shairang rang she chaptö. Raüta Shomjam ka tiieha haito. Juda mung pengti Wanghuptiwe Jerubabel, Ramwe Ajongwe Joshua, kiimaq shumwi asiwa jangwantiiti thun mungmai qse kunli chap rang she shai wanto. Tsangshiq raq TATI Shiikeawe Ningkun Ajong Pinthum Shomjam tiieha hai wan jaqsham kriishe phato.

¹⁵Kra jaqsham pha wantaq ranai q ka Hokham Ajong Derias raq mung peng wanli maq wiishi ri jipi lütrok wa raroqnai ri rablai ranai q na pha wanto.

Hagai 2

Shomjam Nye Ka Tsomhea

¹Kra rawiisii hali jipi lümiishi wa jima raroqnai ri ranai qshi ranai q na TATIWE raq shammiwe Hagai lümaq thongshi ri hali bom ka tiichongkito.

²Apai q raq Hagai nangnga, Juda mung pengti Wanghuptiwe Jerubabel nai Ramwe Ajongwe Joshua, kiimaq mungmai qse ma bom ka akha tiichongto:

³“Namshiq phong wa mai q weshi ra tsan na ümchaü min asi shea, man niiwa Shomjam achü ka ümtinkhan tsom wa riita? Ümchaü namshiq makki na Shomjam ka jamkho chhitlan? Manniwa kriima thiraü jiika, ümchaü ka ahü naolaq riimak shea?”

⁴Shatmaq namshiq raq kra liilanta tsaiji ka naqtran rongkiq. Shomjam tiieha hai wan jaqsham kriili shiikut ruq ronglaq. Ngi ka namshiq rairai.

⁵Man na namshiq Ejip mung wa laüwan lan akhing na, ngi ka namshiq rai pattup pat-sa adam siwanruq mirkang nguta kiqkham raü khakuq kang. Krai mren, ngi ka ümchaü min namshiq rai nongshnongli. Arningkhan namshiq naqhai rongkiq.

⁶“Jaqlolishe ngi raq ramungtan nai mangjong hiqdiim, kiimaq mangjong hiqraikhü nai sammoktra jü thun wiita mibaiqha.

⁷Ngi raq mangjong hiq wa maiq mung thun naüshaüshaü mirha. Krai mren pongmung maiqse raq tsangshiq tsiiq tum kra howan raüta arjiishe mito wan. Krai mren, Shomjam ka tsiiq anyam raq ama she miraq.

⁸Mangjong hiq wa chaq nai kampho ka ngi raq rüm tiikang.

⁹Shomjam anye ka jamchü thaq na pinthum tsomhea she miraq. Kiimaq ngi raq isenginok ka tsiiq anyam ma chiithe lüwa miishe mitiijaha. Kiimaq han asang miishe mirümha.” Arka Tati Ningkun Ajong Pinthumwe raq chongtlo.

Shammiwe Raq Ramwebi Rai Bom Riiwaisoto

¹⁰Kiimaq Ajong Hokhamwe Derias raq mung lang wan li maq wiinai she angu na, kra rawii wa jipi lütiikaü na, raroqnai ri rablai ranaiq, TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq shammiwe Hagai ma thongshi ri hali chong nongto.

¹¹Apaiq raq akha nguto, “Ramwebi raq ara bomtsi thaq na jamkho ngujiq wai laq:

¹²Bom shiiton, maiq weshi raq honglu asii ngamrea kiiwa apaiq raq adü na samtlaq samtongjong ni kiijaq thopho raüta, apaiq raq asamtong kiimaq winsii thaq na, spiqtai thaq na, olip tai thaq na, riimakla, laihein aphaq seachang thaq na tiithan raü jaq, kra aphaq seachang ka asii miishe shea mijaki?” Kra bom ka ramwebi ma wai kiita, tsangshiq raq, “Siimak,” nguta treto.

¹³Kiijiishe Hagai raq tsangshiq ma hali, “Ikhla, bom shiiton ngu i, maiq weshi raq, maiq maa ka ajaq maq shamkai ningkhan, apaiq khum ka, apii ashe miishe mijaki. Ikhla, apaiq raq ümchaü chong kai phaq nai sea thun kra ajaq maq sham raü jiika, arthun arka ashe miishe shea mijaki?” nguta waito. Kiijiishe Ramwebi raq, “Kriika ashe miishe mijaki,” nguta treto.

¹⁴Kiijiishe, “Akhiisii hali, armungti raq, kiimaq tsangshiq raq wak ajam wa atsi ango, kiimaq tsangshiq raq ümchuwa honglu berong-wacha na kuq tlaq thun ka ashe siisaq nguta TATIWE raq ngutlo,” nguta Hagai raq tsangshiq ma chongto,

TATIWE Raq Asengi Ma Achu Shiimanke Kiqkham

¹⁵TATIWE raq ngutlo, “Namshiq ka jamkho leawan lan kra chhiman shea? Namshiq raq Shomjam mitiieha hai wan shaq na,

¹⁶namshiq khaolüm phong bukkai lam maq thaproq nai milap hai nguta niki lan, shatmaq thaproqshili she. Kiimahali spiqtsi tai longsha tak wa, pükhaü roqbiingi milap hai nguta akhuki han, pükhaü roqnai lische khuwan lan.

¹⁷Kra jamkhano ngukla, ngi raq rahai haike tiihai lata kiimaq tsakhiiq trok lata, namshiq wak ajam wa tü atsam kiimaq petsi wiqtsam wiita tiithen baiq wan tiikang. Shatmaq kra taü maq dongdii min, namshiq ngi phana jang wan man.

¹⁸Riita ümchaü ranaiq ka jipi lütiikaü wa raroqnai ri rablai ranaiq. Ümchaü ranaiq na Shomjam sürii wan chang kham tiichap shong wan lot lan she. Liironglaq, ümchaü ranaiq armiiphat she, namshiq ma achu shiiman mikuq wanha.

¹⁹Namshiq tsamtiip na tsam ka ahü li jiimin, spiqtsi ro ka ahü li jiimin, phupmup ro ka ahü li jiimin, kiimaq pomegret ro ka, kiimaq olip ro thun na atsi mitsi shaqli jiimin, ümchaü ranaiq miiphat she, mishman kuqha,” nguta TATIWE raq ngutlo.

TATIWE Raq Jerubabel Ma Shiiman Kiqkham Kuqto

²⁰Kra raroqnai ri rablai ranaiq sii hali, thongshi ri hali TATIWE raq Hagai ma chongto.

²¹Arka Juda mung Wanghuptiwe Jerubabel miitu: “Ngi raq ramungtan nai mangjong hiq ara jangshi ri mibai nongha.

²²Lata, pongmung hokham mungtan ningkun nai hokham ngacho thun ka wiita ümklao baiqha. Ngi raq tsangshiq kumrang leng thun wiita ümklao kap baiqha. Kiimaq leng jiiqti thun ka tsangshiq nai tsangshiq lishe jaq ma mirjiip.

²³Kra ranaiq akhing na, o ijaqshise Jerubabel lei, ngi raq ümniika imang na mung rüm wan miitu tuwe jong miishe mishong wan ha. Ümniika ngi raq ijaqshise ma tsea wan kang she.” Arka TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo.

Jekeria

Jekeria 1

TATIWE Raq Asenginok Ma Tsanklai Ronglaq Nguta Chongtlo

- ¹Ajong Hokhamwe Derias raq Parsia mung lang wan li maq rawii wiinai she angu na, kra rawii wa jipi lütiichat she angu na, TATIWE raq apaiq tsütsa ka Berekhia se Jekeria, Iddo ma asaü Jekeria ma riisham bom maq chiiriim raüta tiichongto.
- ²TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq Israilnok ma akha chonglaq nguta Jekeria thaüto, “Ngi ka TATIWE. Ngi ka namtitiim ma itsan khiqhea siwan kang.
- ³Shatmaq ümchaü san, ngi raq, ‘Namshiq ka iphana jang wan nong rong laq. Kra riihan jiila, ngi min, namshiq phana mijang wan nongkang.
- ⁴Namtitiim pat na jamkho ngiimboq shatmaq siwantaq, kiikhii ka ümchaü naqsi rongkiq she. Man na rathup rapha pat achat niiphü, shammibi raq tsangshiq ma riisham bom maq, abi ashut ngarai rilung niili naqsi rongkiq she nguta chongkuq wanto. Shatmaq tsangshiq raq i bomchong ka taimak maq tlea raüta siwanto. Kiimaq ngi aming thun kiimin lang wan mak riito.
- ⁵Namtitiim nai tsangshiq pat wa shammibi thun ka ümchaü ahü atsaikai kun she.
- ⁶Ngi raq namtitiim ma, i jaqshisetiim shammibi lümaq aming kuq kang. Kiimaq tihaichhai lata hon atsii chongkuq wan kang. Shatmaq tsangshiq raq shipot baiqto. Kra ningkhan tsangshiq chamchao riihum raüta biiphaqto. Kra riihum raütiisheti, tsangshiq raq maiqmii shut mra kra tiidii wanto. Raüta tsangshiq raq ngi TATI Ningkun Ajong Pinthumwe riidea, tsangshiq maiqmii ngarai khankhan, tsatson wankang ngutiishe tsangshiq raq tum wanto.”

Shammiwe Raq Kumrangkong Chhito

- ⁷Ajong Hokhamwe Derias raq mung lang wan li maq, rawii wiinai she ngoja na, kra rawii jipi lüroqshi ri lüshi (Shebat jipi lü na) kiiwa raroqnai ri rablai ranaiq na, TATIWE raq ngi ma rawa na, riisham bom maq tsütsa ashi chongkuqto.
- ⁸Ngi raq TATIWE rase ashi ka kumrang ashiikaü raikhü na chaoraü chhikang. Apaiq ka kinheawea hiq tan na martel pero na chap raü chhikang. Kiimaq apaiq jai nü niika, kumrang kong ahin asi riito. Tsangshiq khum ka ashii, tsamrü tsamra waiq, kiimaq alü riito.
- ⁹Ngi raq apaiq ma, “Chaü lei, arkong ara jamlai wa?” nguta waikang. Kiijiishe, “Tsangshiq ka jamlai riitiwa, ka ngi raq ümniima michong kuq kang.
- ¹⁰TATIWE raq mangjong hiq raikhü binhot kai atiiki,” nguta apaiq raq treto.
- ¹¹Tsangshiq raq rase ma, “Naishiq raq mangjong hiq raikhü ka kunli hot kikai. Mangjong hiq ka jamkhii ijasiq kiimaq kaishakshak chhikikai,” nguta bintsa raüpot kuq wanto.

¹²Kiijiishe, “Ningkun Ajong Pinthum TATIWE lei, ümniika Jerusalem ma, kiimaq Juda mung na chela thun ma, rawii wiuroq miishi ümtsankhiq jonghea thü wan laü. Ümniiraq tsangshiq ma tiihang wan mangchan tsii tiichhike ka ümtinchoti q wa miraq?” nguta rase raq waito.

¹³TATIWE raq rase ma tsaïdo jido bom maq ahea nguta treto.

¹⁴Kiimaq rase raq, Ningkun Ajong Pinthum TATIWE raq jamlai bom wa chongtaq, kra ngi nangnga chiiriim laüta chongkuq laq nguta chongto. “Ngi raq ichela asii Jerusalem ka tsan tiitsi lata lungwii tiikang.

¹⁵Kiimaq ngi ka maiq mung thun polokhiq sitlaqti miitu, itsankhiq maimai riimak sitlo. Jamkhano ngukla, ngi raq isenginok ma itsankhiq ka ashkhing lata ninwan kangla, tsangshiq raq isenginok ka pinthum tiichamchao wantlo.

¹⁶Arkha niishe, ngi ka Jerusalem na imangchan tiichhikekai she saüki kang. I Shomjam ka atiihea mihai nong. Kiimaq Jerusalem kiimin, atiihea mihai nong,” nguta TATIWE raq chongto.

¹⁷Kiimahali rase raq ngi nangnga chiiriim laüta akha chonglaq nguta thaüto: “Ningkun Ajong Pinthum TATIWE raq apaiq chela thun ka pinthum chiithe ma mitiija wan nong. Kiimaq apaiq raq Jerusalem ka mikhrum wan nong. Raüta kra chela ka apaiq riishe nguta phumramkii maq mike wan nong.”

Shammiwe Raq Ngamrong Blai Kiimaq Tiiqwebi Blai Chhito

¹⁸Kiimahali ngi raq riisham mak maq minsäu pongwe rong ka blai chhikang.

¹⁹Ngi rai riibom damti rase ma, “Ara minsäu pongwe rong blai arka jamlai liichum wa?” nguta waikang. Kiijiishe, apaiq raq, “Arka maiqmung ningkun ajong rümtibi. Tsangshiq raq Juda mungti, kiimaq Israil mungti, kiimaq Jerusalem chelati ka pongmung mung na shumwi ma tiipin baiq wanti thun.”

²⁰Kiijiishe TATIWE raq ngi ma, tiiqwebi weblai sintu shamraqraq tiichhikuqto.

²¹Kra chhilata, “Riita ara jatiqtibi ka jamlai riikai wa?” nguta waikang. Apaiq raq treto, “Tsangshiq ka maiq mung thun kra tiiphiipkai nai arunbaiqkai kito. Kra maiq mung thun raq Juda mungti ka tiinamtok tiiqbaiq wanto. Raüta Juda mungti mungmai qse ka pongmung thun na shumwi kong ma tiipin jobaiqto.”

Jekeria 2

Maiq Weshi Ashin Chang Raü Shamraü

¹Jangshi ri riisham mak maq, ngi raq norii weshi ka lairap shinchang raülo ajaq na doraü chhikang.

²“Ümniika ümnü na ka wa?” nguta apaiq ma waikang. Kiijiishe, “Jerusalem chela ka ajong na ümtin wa kiimaq alu na ümloq wa kra shinkai kikang,” nguta apaiq raq treto.

³Kiijiishe ngi rai riibomdamtiwe rase ka khaki nü na akiim wiisaq riito. Kiimaq apaiq rai riihumkai rase ashi hali saükito.

⁴Aphawa raseti raq jai na asaükiti rase ma, “Ümniika jerowe ashinchang raülo shamraü jai ka johu laq. Laüta apaiq ma Jerusalem chela na siti mungmaiqse nai nyamse ka pahea she miraq. Kra ningkhan Jerusalem chela tro na peruk hai miika jonghea she miraq. Krai mren chela tro na ruk hai wan ka raamak she.

⁵TATIWE raq apaiq klishe Jerusalem chela tro na walütu peruk ma mija. Raüta chela ka mikhup wongkuq. Raüta apaiq phung ngao jonglu maq ali aliim she misi wan,” nguta rase raq chongto.

Munglu Wansha Pongmung Na Asiwati Jam Na Jangho Ronglaq Nguta Heatlo

⁶⁻⁷ TATIWE raq asenginok ma, “Ngi raq namshiq ka barap na tiipin jobaiq kang. Shatmaq ümchaü namshiq munglu shumwi kong ka Babilon wa chiimjin hotlo ronglaq, lanta Jerusalem na jangho ronglaq.

⁸Ju riiwa namshiq dü na jaq miiq tlaq, kriiti riika ngi raq pinthum lungwii tiikangti ka ajaqkaiq maq shamtlo ngushat.” Kriikha na TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq asengi Israil khatti ma, ngi ka tsütsa bomtsi ara tiichongkai tiikito.

⁹“TATIWE apaiq raq namshiq ka mikhat. Raüta man na namshiq raq jamsha lan isenginok raq namshiq kriishe mikhat wan. Raüta namshiq tsiiq chong nyamchong thun wiita mitsuq wan.” Ümtiikiiwa riisham bomchong arshe kup wan jiiq, kra akhing na TATI Ningkun Ajongwe riidea ngi ka tiikito nguta wiitarü raq misap wan han.

¹⁰ TATIWE raq nguto, “Jerusalem chelati lei, chochi ma shinge rong laq! Ngi ka namshiq rai adam sikai kitiikang!”

¹¹Kra akhing na maiq phan pahea TATIWE puk na minyap wan. Raüta asengi miishe mija wan. Apaiq ka namshiq rai adam misi wan. Kiimaq ngi ka namshiq phana apaiq riidea tiikito nguta misap wan han.

¹²Thongshiri hali Juda mungti ka TATIWE ma apaiq asii hiqshong na tsiiqchong nyamchong ma mija wan. Kiimaq Jerusalem ka wiitarü thaq na apaiq tsantsii ranphan chang chela miishe mija wan.

¹³ TATIWE man na, tarü, sangli miishe sirong laq. Liirong laq, apaiq ka apaiq sichang asii jam miishe saühotlo.

Jekeria 3

Shammiwe Raq Ramwe Jongwe Joshua Chhito

¹Jangshi ri hali TATIWE raq ngi ma Ramwe Jongwe Joshua ka TATIWE rase khaki na chapraü tiichhikuqto. Kiimaq Joshua ma jaqtsi nü na Thawe kiimin Joshua tiishut miitu chapraü chhikang.

²Kiijiishe TATIWE rase raq Soitan ma, “O, Thawe lei! TATIWE raq ümniika mitiishut baiq she! Jerusalem lungwiitiwe TATIWE raq ümniika ümkhii riiti jiimin mitiishut baiq she dongdii. Ara ramwe Joshua ka nyeakii wa na akhiim wan she wa tiikhiimlap mak atsun baiq ikha.”

³Riita Joshua ka kiijaq adü na shekhiq khea sam raüta achapraü riito.

⁴Kiijiishe rase raq ramungtan wa aki apaiq jaqtiihaptibi kiima, “Arwe dü na khea ashe sam tlaq kra achhut riibaiq rong laq” nguta thaüto. Kiijiishe ngi raq Joshua ma, “Ngi raq ümngarai ka diibaiq kang she. Lata ümniima tsomhea rohun anye she tiisamkuq kang,” nguta Joshua ma chongto.

⁵Apaiq ajaq tiihaptibi kiima, Joshua ma asii khuphok kriishe tiiphok kuq ronglaq nguta aming kuqto. Krai mren tsangshiq raq tiiphok kuqto. Kra raütiishe tsangshiq raq apaiq dü na miirii anye she tiisamkuqto. Kiimaq TATIWE rase ka kiijaq chapshatli riito.

⁶Kiijiishe rase raq Joshua ma,

⁷TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq chongtaq kra chongto: “Ngi raq akuqha tri raü thun kra tingting maq lang laüta, ngi raq ümniima jaqsham akuqha ka, khaqkhaq sham haü jiila, ümniika Shomjam mong na jaqsham arang hoti aki ashi mija haü. Kiimaq khokthun kra liiti ma mija haü. Kiimaq ngi rai siti rasetiim achu jaü tre tiikang kiikhiisii, ümnaq achu jaü kiimin mitre ha.

⁸Arkha na, tailaq, Ramwe Jong Joshua lei. Kiimaq, Joshua jaq tiihapti ramwebi, namshiq riimin, namshiq ka rawiichii miitu miithii ashong. Jamkhano nguraü la, ngi raq jai na ijaqshise ashi saühotlaq, Pekü ngutlaqwe sham ka mitiichhi kuqha!

⁹Ngi raq Joshua khaki na long ashi, amak pomiishi asi thü tiikang. Lata ara long na phanshi ra bomtsi mitokha. Kiimaq ranaiq shi niili armungti ngarai ka mipibaiqha.

¹⁰Kra ranaiq she saü räula, namshiq ashi maq riita ashi raq, maiqmii jamthaq jamkiqti ka mihea han. Lanta chojong chise maq, kiimaq hansang maq, nam jamkea tro na, spiqro nai phupmupro mong niishe mishong wan han,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Jekeria 4

Shammiwe Raq Waniikok Tochang Chhito

¹Kongkhu lak na ngi rai riibomdamtiwe rase kriihali iphana saüki nongto. Raüta ngi ka akon wa tiisam tlaq ikha tiisamto.

²Apaiq raq, “Ümniiraq jamlai wa chhitläü?” nguta waito. Kiijiishe, “Wakok tochang kham chaq maq alo chhitiikang,” nguta ngi raq trekang. “Kra kham thaq niika nüchhongpin waniikham thiichang asi riito. Wakham thaq na wakoksetiim miishi atiinyai chang, wajamtasetiim min miishi asi riito.

³Kiimaq kra wakham siimhapri niika olip chong anai asi,.”

⁴Kiijiishe, “Riita arthun arka jamlai liichum wiinya, shiilangwe lei?” nguta ngi raq rase ma waikang.

⁵“Ümniiriika ara liichum min sap maü shea?” nguta apaiq raq ngi ma waito. “Shiilangwe lei, ngi sap mang,” nguta apaiq bom trekang.

Shiikeawe Raq Jerubabel Ma Kiq khamkuqto

⁶Kiijiishe rase raq ngi ma Jerubabel ma TATIWE raq atiichongho ara tsütsa ara chonglaq nguta thaüto: “Ümniiraq jaqsham ka phenlabi ningkun maq riimak. Kiimaq ümhan-ngam ningkun miimin riimak. Shatmaq ngi wenyi ningkun miitiq mitang haü.

⁷Pumjong kaü ikha ümkhaki na jaqsham tiibanbiti siräü min, amo mirwan. Ümniiraq Shomjam ka mitihea hai haü. Krai mren, ümniiraq atiisup longpo suk tlaü kra chhiraüta, mungmaiqse raq, ‘Tsomwanto! tsomwanto!’ ngutiishe arü ariiq michochisiq wan.’ ”

⁸Kiimahali TATIWE nüwa ngi ma tsütsa ashi hali saükinongto.

⁹Apaiq raq nguto, “Jerubabel raq Shomjam hai wan miitu khamkho thun ka thuto she. Krai mren, apaiq raq tlotli mingut. Raüta ümra akhing niiwa ara jaqsham arshe ngut wan jiiq, kra akhing na isenginok raq, ngi riidea ümniika tsangshiq phana tiiwakang nguta misap.

¹⁰Jamkhano ngukla, tsangshiq ka jaqthiq dongmak nguta atsutsa riito. Shatmaq tsangshiq raq Jerubabel ka tsankhun maq Shomjam hai wan ka nungpaq mak maq shiichaq wan ruq maq sham wantlo. Krai mren, tsangshiq ka kai mikhoqriiq wan.” Kiitiikaq rase raq ngi ma, “Kra wakoksetiim miishi ka mungakang tlotli chhiti TATIWE makpo riito.”

¹¹Kiijiishe ngi riihali, “Ikhiijiika, waniikok kham siimhapri na olippe chong nai kriiha?

¹²Kiimahali olip kü wiinai, oliptai kham düchang chaqkham lü anai jongri kriiha? Kra liichum ka jamlai wa?” nguta wainong kang.

¹³Kiijiishe apaiq raq, “Kriimin sapphaq maü shea?” nguta waito. “Sapmang, shiilangwe lei” nguta trekang.

¹⁴Kiijiishe apaiq raq chongto, “Ara kü nai ka maiq wenai, TATI raq, apaiq jaqsham ma nguta phumramkham maq tiibok raüta ajaq akhaqkuq wenai riito.”

Jekeria 5

Shammiwe Raq Lakdamkom Tliije Ra Na Abirai Chhito

¹Kiimahali thongshi ri ngi raq itok ka ra na dolata liikangta, ngamkhü lakdamkom ka tliireaje rawang win na, rahai na abirai chhikang.

²Kiijiishe rase raq, ngi raq jamlai wa chhitiikang kra waito. Krai mren, ngi riimin, “Ra na ngamkhü lakdamkom tlii reaje rahai na pan rai wan tlo chhitiikang. Kra lakdam ka alu nü na mitar tiikaü, kiimaq ajong nü na mitar blai ri mitarthiq,” nguta trekang.

³Kiijiishe apaiq raq ngi ma akha chongto, “Kra lakdam na armungti tlotli ma manson tiinishi saü wan tlaq kra waiq thüto. Kra lakdam jaq, siimko niika armungti phong wa, juwa ahuk arot jawan tlaqti kra kunli, armung wa alamshe mirbaiq nguta waiqto. Kiimaq siimko niika armungti jurwa rung na atiitum raüta, arot akiq saqse kuq tlaq, kriiti ka wiita kunli alam she mirbaiq nguta waiqto.

⁴TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq, arjaq waiq tlaq manson ka apaiq raq armung na siti ahuk jatibi jam na mitiisaüha nguta chongtlo. Kiimahali armung na jurwa rung na atiitum raüta, arot saqse kuq tliiti jamkun na mitiisaü ha nguta chongtlo. Arjaq chongtlaq rai mren, tsangshiq ashut aphittibi jamkun kriika wiita mitiithen baiq,” nguta chongtlo.

Shammiwe Raq Maiqnyung Ashi Tamtoq Mong Na Ngarai Chhito

⁵Kiimahali thongshi ri hali rase ka dongki raüta, “Liilaq! Phanshi ra saühotlo!” nguta nguto.

⁶“Riita arka jamlai wa!” nguta waikang. Apaiq nga, “Arka tamtoq. Arka armungti tlotli ngarai,” nguta treto.

⁷Kra tamtoq hap ka chun atiiq. Ngi raq liishat liipan niili, ahap ka linto. Kra tamtoq mong na maiqnyung ashi nga raü chhikang!

⁸Kiijiishe rase raq chongto, “Arnyung arka ngarai mra.” Kra nguraütiishe apaiq raq kra nyung ka tamtoq mong na tiinga thubaiqto. Raüta ahap maq pangbaiqto.

⁹Kriijai miishe, ra nü na liikang. Kangta, maiqnyung nai ka tsangnai rakong wukülii rakong ikha honghea ngi pha nü na biwan chhikang. Raüta tsangnai raq tamtoq ka rawang win na dowanto.

¹⁰Kiijaq ngi raq rase ma, “Tsangnai raq tamtoq ka ümriibano dowan tla?” nguta waikang.

¹¹Kiijiishe, “Arka Babilon mung na dowanto. Raüta kiijaq tsangshiq raq armiitu shomjam ashi mihai. Shomjam hailot raüla, tamtoq ka kiijaq anoq wan miitu she mithü,” nguta rase raq treto.

Jekeria 6

Shammiwe Raq Kumrang Kaüblai Chhito

¹Kiimaq, ngi raq thongshi hali, itok ka ra nü na dolata liikang. Krai mren, kumrang leng blai, nairai pum nai heawea maq akai rai chhikang.

²Lamsheati kumrang leng hitti kumrang kaü nai ka rongshii, kiimaq leng anai ngoja hitti ka kumrang nyaq kaü nai riito.

³Kiimaq atsam ngoja kumrang leng hitti ka ronglü kaü nai riito. Kiimaq kumrang leng blai ngoja hitti kumrang kaü nai rong ka tsamrü tsamra riito.

⁴Kriithun ka chhilatiishe ngi raq rase ma, “Akiwe lei, arthun arka jamlai liichum wa?” nguta waikang.

⁵Kiijiishe apaiq raq, “Ara kumrang leng blai chhitläü arka, lamblai maq haiwan tlaq rahai kra tiichhikuqto. Arthun rahai haiwan tlaq arka, mangjong hiq rümti Tatiwe raq atiiwa,” nguta treto.

⁶Kumrang nyaq kaü nai raq hittlaq leng ka, Bebilon mung maq shekhu nü na wawanto. Kiimaq kumrang ronglü kaünai raq hittlaq leng ka shenyap mung nü na wawantlo. Kiimahali kumrang kaünai tsamrü tsamra rong raq hittlaq leng ka shemai nü mung na wawantlo chhikang.

⁷Kiimaq kumrang tsamrü tsamra rong raq hittlaq leng ka mangjong hiq ka konchi koncha likai ma atsutsa she riito. Kra ningkhan rase raq, “Kirong laq. Lanta mangjong hiq ka kunli konchonki rongkiq,” nguta thaüto. Krai mren, tsangshiq raq konchonkito kiimaq sisinkito.

⁸Kiijiishe rase raq ngi ma tihong raüta, “Liilaq, Bebilon mung shekhu nü na wawantaq kumrang leng raq TATIWE tsankhiq ka tiishi kuqto she,” nguta chongto.

TATIWE Raq Mung Rümti Welawe Shongto

⁹Kiijiishe TATIWE aming ka ngi ma akha kuqto,

¹⁰Apaiq raq ngi ka akha thaüto, “Bebilon mung na munglu wansha wa ajang wan, Heldai, Tobija, kiimaq Jedaia, jaq wa kongphiq thun kra jauho laüta, Jephania se Josia jam na kilaq. Arwetiim ka Bebilon mung na munglu shumwi asiwa wa jang wanto.

¹¹Tsangshiq raq chaq nai kampho kuq wantaq kriimaq chaq khuphok ashi tiiq laq. Laüta kra Ramwe Jongwe Jehoadak se Joshua ma tiiphok kuq laq.

¹²Laüta apaiq ma TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq akha ngutlo nguta chonglaq. ‘Maiq weshi juwa Pekü nyam ngutliiwe kriika ümchaü apaiq ümbano sitlaq kriijaq pinthum mitiijong lu kuq wan. Kiimaq apaiq lümaq TATIWE Shomjam ka mitiieha hailot.

¹³Apaiq riitiq TATIWE Shomjam jong kra mitihea hai. Raüta apaiq ka hokhamwe ngachang ngacho thaq na ngaraüta asengi mipeng wan. Apaiq rung kiijaq ramwe kra minga dam. Raüta tsangnai raq jaqkhon shi maq mungmaiqse ka hansang apeowiq she mipeng wan.'

¹⁴Kra hokham khuphok ka TATIWE Shomjam na Heldai, Tobia, Jedaia, kiimaq Josia ma shreng manto tsan na tiitsang wan miitu misi."

¹⁵Maiq mung luheatibi min saüwan raüta TATIWE Shomjam tihea hai mikhrum dam. Kiimaq ümtiikiwa Shomjam tihea hai lot wan jiiq, kiitiikaq namshiq raq ngi ka TATI Ningkun Ajong Pinthumwe riidea namshiq phana tiikito nguta misap han. Riita, arthun jaqsham arka, namshiq raq TATI Shiikeawe aming lang wan hanjaqtiq miku wan.

Jekeria 7

Amang Maq Piitiishi Achu Jaü TATIWE Raq Romak

¹Derias Hokham Ajong raq mung lang wan li maq rawii wiiblai she angu na, kra rawii wa jipi lütiikaü (Kishlep jipi lü na) ngoja na, jiha rablai ranaiq na, TATIWE raq ngi ma riisham bom tiisaüto.

²Kra akhing na Bethel chelati raq Sharejar nai Regemelekh ka tsangnai kongtibi rai achu shiiman lap ma nguta TATI Ningkun Ajong Pinthumwe Shomjam na achu tiijaükito. Kriika TATIWE shiiman lap miitu tiikito.

³Kiimaq ramwebi nai shammibi ma akha tiiwaikito: "Riita naishiq raq man na rawii ümchuwa leawankai na ümkhiiwa rawiitek aho anyi raüta Shomjam shiithen baiqtaq ningkhan, amang maq achu jaü ka jipi lübiingi angu na lang wan tiikai kra, ümchaü min lang wan ruq li shea mirhai?"

⁴Riita TATIWE bom ka ngi ma akha tiisaüto.

⁵Apaiq raq akha chongto, "Armungti nai ramwebi ma chonglaq, tsangshiq raq man na, rawii wiiroq miishi leawantaq akhing na, rawiishi liipan na jipi lübiingi ngoja na, nai jipi lümiishi akhing na, tsangshiq raq amang maq achu jaü wantlaq kriika, ngi ma shreng raüta alam wan ka riimak.

⁶Kiimahali, tsangshiq raq ümra akhing niiwa phaqsea khamnyang klo wantlaq, kriimin tsangshiq maiqmii wok miitu polo seali klowantlo. Kra ngi ma shreng raüta riimak."

⁷Ara bomtsi arka TATIWE raq apaiq shammibi lümaq, man na Jerusalem ka chithe, kiimaq mungmaiqse raq ama siwantlaq, kiimaq kra chela tro na chela thun niimin, kiimaq shemai nü wang nai shenyap nü wang na mungmaiqse ka pahea siwantaq choji na achong.

Aming Tlea Kha Israilnok Ka Munglu Shumwi Ma Tiijato

⁸ TATIWE raq Jekeria ma ara riisham bom tiitai chongkuqto:

⁹“Man na rathup rapha niiphü ngi raq isengi ma ara aming kuqkang: ‘Namshiq raq tri ka riikhaqli ating maq sham raa. Kiimaq maiq ashi maq riita ashi ma tsan hea tsiheha mangchan tsii tiichhi raa.

¹⁰Mantinyung re, jechi nomisetiim, kiimaq pongmungti namshiqnok rai sitlaq kra, kiimaq juwa alit akot sitlaqti ka nanshan raamak. Kiimaq weshi raq weshi haihii maimak,’

¹¹“Shatmaq isenginok raq tsangni lanlaqlaq maq siwanto. Tsangshiq khutsai ka tlan phan baiqto.

¹²Kiimaq tsangshiq tsantsii ka tsindangdang long kaü ikha. Jamkhano ngukla tsangshiq raq ngi raq man na rathup rapha pat na siti shammibi lümaq atlangkuqha ka taimak. Kriikha na ngi ka kai khiq wan kang.

¹³Ngü raq tsangshiq ma tsii chongkuq kangta taiwi mak, kriikha niishe tsangshiq raq ümtiikiiwa achu jaü wan taq kriimin trekuq mangshe riikang.

¹⁴Tsangshiq ka rathaiq thaiqjong tiisaü latiishe, pongmung pong man thun na tiipan baiq wan kang. Krai mren, ara hiqpo hiqwin mung arka, maiq asiti min ahüshe, hiqmiq changkhü ikhiishe tijabaiq kang.”

Jekeria 8

TATIWE Raq Jerusalem Ka Rongboq Mitiija Wan

¹ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq Jekeria ma riisham bom akha chongkuqto,

²“Ngü raq Jerusalem ka akhrumke wan lungwii tiikang. Jamkhano ngukla, asenginok miitu ilungwii tsiheha. Kra lungwii tsii sikha maq ajaqtinok ma kai khiq wan kang.

³Arningkhan ngi ka Jajon na hali mijangki nongha. Lata asii Jerusalem na misiki nong ha. Kra chela ka tsapkapkap chela nguta mingu. Kiimaq TATI Ningkun Ajong Pinthumwe asii pum nguta mimang wan.

⁴Thongshi ri hali, nyungwere kaüja kiija tikii wikaüre thun kiimin, maiqmii nyeakii thiraq chhaq maq, chela kilamchong maiqtii chang hiqthung ba kiijaq chamtraq mitiibosiq.

⁵Kiimaq chiiheawea lam thun kriijaq, jetu jerobi kriimin pinthum naihöhihe ahaisea miraq.

⁶“Arka ümchaü arjaq abungse mungmaiqa se phong wa atiichong kriiti raq tai miika amaochang. Shatmaq ngi miika jamin harai mak. Jeriiqriiq li.

⁷Ngi raq isenginok pongmung na rewa shumwi ma atsuq wan thun kriika wiita midok dawan ha.

⁸Lata raq tsangshiq ka shedong mung maq riita shenyap mung na saüli atsuq wan kiiwa Jerusalem chela niishe mitiisi wan ha. Tsangshiq ka isengi ma mija. Kiimaq ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mija ha. Lata ngi raq tsangshiq ka tsapakkap miishe kiimaq tingting tri sham lata mirüm wan ha.

⁹“Tsaiji tijong lanta shiikut ronglaq! Shammibi raq Shomjam tiieha hai wan miitu khamshong wantaq akhing na chongtaq kra bomtsi kli ümchaü namshiq riimin taiwan tlan.

¹⁰Kra akhing mishaq niika, jurmin jaq maq shamki lot mak. Kiimaq jaq tiisham chang nyamse tiikikham mak. Jamkhano ngukla chiqse rewe pahea asi riito. Jamkhano ngukla kiitiikaq ngi raq maiqse angu tarü wesang ralii kong ma siisaq tiija baiqkang.

¹¹Shatmaq ümchaü armungti abung aso thun ka ngi raq pongmaklii miishe liitiikang.

¹²Tsangshiq raq tsam lai ka han sang maq miwan. Tsangshiq spiqro na atsi ango miraq. Wakram na tü atsam maimai riimak mitsingo wan. Kiimaq rajun waitsi min khaq khaq mitiisat kuqha. Ngi raq isenginok abung ümchuwa tiichongtaq kriiti ma arthun achu shiiman mikuqha.

¹³Juda nai Israil mungti lei! Man na richü pat na, maiq pongmungti nai pongmungti liipan na, atiitum ta raüjaq, ‘Ei, Juda nai Israil mungti ma jamkho chamchao riihumtaq, kiikhiisii ümnaq miimin misaü laq,’ nguta riisontlo. Shatmaq ngi raq namshiq kra mitiichhii kuq kang. Kiimaq kra pongmungti thun liipan na akha mirbom, ‘Ei, namshiq riimin la, ümchaü san Juda mungti nai Israil mungti raq jamkho achu shiiman lap wantlaq, kiikhiisii achu shiiman she lap wan han jaq ahea!’ nguta ramram bomtsi mirbom.”

¹⁴TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Man na namtitiim pat na, tsangshiq raq itsan tiikhiqto. Kriikha na, ngi raq tsangshiq tiithenbaiq wan lam lu sürii wan kang. Lata itsantsii ka klai mang maq klowan kang.

¹⁵Shatmaq ümchaü san, ngi raq Jerusalemte nai Juda mungti ma achu shiimanke wan miitushe thapthi wan kang. Arningkhan namshiq ka naqhai rongkiq.

¹⁶Ümchaü namshiq raq arthun arshe klo ronglaq: Weshi raq weshi ma tengteng bomtsi chong ronglaq. Rung na khapho tingting kiimaq riikhaqli maq pho ronglaq. Maiqse ma tsan heali chang phokuq ronglaq.

¹⁷Ashi raq ashi shiithen baiq lamlu ka naq klo rongkiq she. Rung maq atiitum lanta, arot saqse naqkuq rongkiq she. Jamkhano ngukla, ngi raq arot tili, kha ajiq photi, kiimaq matniq tsa-niqti ka shukhiq shutiikang.”

Amang Maq Achu Jaü Poijong Ma Mija

¹⁸ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq Jekeria ma akha chongto:

¹⁹ Juda mungti raq jipi lüblai ngoja, jipi lübiingi ngoja, jipi lümiishi ngoja kiimaq jipi lüroqshi ngoja na amang maq achu jaü wan tlaq kra, Juda mungti ma chojong chise nai khoqriiq shishiiq maq poi klo miishe mija. Arningkhan namshiq raq tingting lam nai hansang lam kli lungwii ratlo.

Maiq Mung Ahinti Riimin TATIWE Kriilische Minoq Wan

²⁰ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “AkHING misaü wan, pongmung chelati pahea Jerusalem na miwa.

²¹ Chela ashiti raq chela ashiti ma, ‘Naishiq ha TATI Ningkun Ajong Pinthumwe shomnoq wa watiikai. Laita apaiq achu shiiman lap miitu achu mijaü hai. Namshiq min naiqshi rai warong i!’ nguta mingu.

²² Pongmungti maiq pahea kiimaq maiqphan jonghea phan thun ka Jerusalem na miwa. Raüta TATI Ningkun Ajong Pinthumwe mishomnoq wan kiimaq achu shiiman lap miitu achu mijaü.

²³ Kra akhing na, pongmungti maiq weroqshi ka Jehudiwe weshi phana miwa. Raüta, ‘Naishiq riimin namshiq rilung lam kra phan wan lungwii tiikai. Jamkhano ngukla, Shiikeawe ka namshiq rai asi nguta taikai,’” nguta mingu.

Jekeria 9

Israil Mung Tro Na Siti Munghinti Kha Miphokuq

¹ TATIWE raq Hadrak mungti shra wan kha tanto, Amung nyungchong chela Damaskas min shrato, Israilnok TATIWE mak lii ka, Siria mungti nyungchong chela thaq niimin sitlo.

² Kiimaq Hadrak mungti tho na siti Hamath mungti miimin, kiimaq Tajar nai Sidon chelati pinthum taksunok miimin, tsangshiq khuthaq niimin TATIWE maklii sitlo.

³ Tajar chelati raq chela tro na peruk haito, chiqse rewe wa tiiwong wan miitu. Kiimaq tsangshiq laopan ja kampho tsiiq nai nyam ka, kampho nai chaq tsiiq atum atum ama towantlo. Tsangshiq chaq tum phong ka chiiheawe lam na, botkhulai ikha riiphong rong tlo.

⁴ Shatmaq TATIWE raq tsangtsiiq tum ka, wiit Ashe wantha wanthi miwan baiq wan. Tsangtsiiq tum ka, sammoktra chummong niishe miwan baiq wan. Kiimaq chela ka wa maq hiq ma tiijali michaq baiq.

⁵ Ashkelon chelati riimin kra chhi raüta, phiip raq mitsai! Gaja chelati raq chhiraütiimin, nowüchhitsu ikha mitiipantan. Ekron chelati tsan tiinin chang lam ahüshe, Gaja hokhamwe min athumshe, Ashkelon chela kiimin hiqmiishe.

⁶Ashdod chela niika mungshot mungshaq misi. TATIWE raq ngutlo, “Philistainnok shiikong kumrong ka mitiithum baiqha.

⁷Tsangshiq ma ngam ka, wiitijai miika tiiphaq mang she. Kiimaq laihein apii ashan chang phan phaqsea, tiiphaqsiq mang she. Krai mren tsangshiq kiimin aso atiichong ka, Isenginok Juda mungti rai, phanshi maqshi miishe mija wan. Ekron chelati ka Jebas chelati jawantaq kiikha, isenginok miishe mija wan.

⁸Ngi raq ihiqshong chiimong lam maq, chiqse rewe tiwa mangshe mikhe ha. Ngi raq isenginok ka shotsii lumtsii rümti ma, tiijam sha mangshe. Ngi raq isenginok chamchao ka, chhiwan kang she.”

Rawiishiqwii Säuhoti Hokhamwe

⁹O Jajon chelati lei, chochi rong laq, chochi ronglaq, O, Jerusalem chelati lei chochi ronglaq! tiihong lanta gitrang ronglaq! Liimanta, nam hokhamwe ka säuwato she; Apaiq ka tingting maiqse kiimaq tiichhiiketi, apaiq ka tsannin woknin, kumtoq kaü thaq na ngaraü; kumtoq kaüse thaq na ngaraüta watlo.

¹⁰TATIWE raq ngutlo, “Ngi raq Israil mung wa rekhat kumrang leng thun, wiita milambaiq ha, kiimaq leng thun ka Jerusalem wa, alam mirbaiq. Kiimaq rekhat chang liq thun kiimin, wiitashé mishthen baiq. Raüta apaiq raq mangjong tlotli na, mungthun ka atsing angang miishe mipeng wan. Apaiq raq lungwii tlaq maiqmung thun ka, sammoktra wiiqshi maq riita, wiiqshi na säüli she mipeng wan. Kiimaq Euphretis rai maq phawan raüta, ra raq aham mangjong tlotli mipeng wan.”

Shiikeawe Sengi Mitiichhanchhi Wan

¹¹TATIWE raq chongtlo, “Ngi raq namshiq rai tongshong wan kang. Lata honglu tiijai maq nei wan kang. Kriikha na ngi raq namshiq ka, munглу shumwi kharü mong wa, wiita she midokda wan ha.

¹²Munглу shumwikong lei, ümchaü san, namshiq ma akamsea chang asi she, jangwa rongkiq. Nam tiiwong chang niishe jang wa rongkiq, Ngi raq namshiq ma shiiman kechu, thep tliip lata mipai kuq kang. Namshiq ümtinkhan wa chamchao wan lan, Kra tiijang thamke miitu,

¹³Ngi raq Juda mungti, srea nolawe liq miishe mitiijaha. Kiimaq Israil mungti, liqsin chü miishe mitiijaha. Ngi raq Jajon chelati, i nep jasai miishe mitiijaha. Lata Grik mungti mikhat wan ha.”

¹⁴TATIWE ka, asenginok rechap wanti thaq na ra maq misaüho, raüta wuchi liqsin jowan trang ka rachhai ralüp, TATI Rakaü Hiqwe raq rechap boli mitsü, Raüta apaiq ka shemai nü rathaiq rai miwa.

¹⁵TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq asengi, mitiawong kuq. Krai mren tsangshiq raq tsangjaqti, wiita she mitiithen khatbaiq. Tsangshiq ka rekhat lam

maq chechokti ikha, migitrang. Raüta tsangshiq jaqtinok tijai miraü, Rewe ajiip tijai berong-wacha ama, nüchhongwin wa araü ikha.

¹⁶Kra akhing saü wan raüla, Sku rümti raq skukong asea phong wa, tiichhiikuq tlaq ikha, TATIWE raq asenginok mitiichhiikuq, raüta tsangshiq ka amung na hokham khuphok na, longseng liliim tlaq ikha michhai.

¹⁷Jamkhano ngukla, apaiq tsantsii heawa ka ümtinkhan jonglu wa miraq! wok phetaktak maq jero bi mijong lu wan, kiimaq spiqtai nye raq junriibi ka, shamhea shamjü miraq.

Jekeria 10

TATIWE Raq Juda Nai Israil Mungti Mitiichhiikuq

¹ TATIWE ma chong laq, lamse sat ra tijun ma, rajun phumda tiipongti ka TATIWE. Apaiq kata namshiq ma ra tijunti, binrap jürü na nyiim tiinümti.

²Phra sumla ma bom waiti ka banbokmii, jaqliiti ka arot chongti. Rawa ma chongketi ka ajiq, tewe langlii kiimin shaqmii. Tsangshiq raq achong tsaijido bomtsi shaqmii, kriikha na mungmaiqse ka, sku kong arümti ahü ikha, rum na tiimii baiqtlo.

³ TATIWE raq ngutlo, “Isenginok pengti pongmung hokhambi ma, Itsankhiq tlo, Ngi raq tsangshiq mitiichamchao ha. Juda mungti isengi, Ngi TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq, tsangshiq mishliliha. Tsangshiq ka irekhatti nolajongbi kumrang kong miraq.

⁴Tsangshiq phong wa tuwejongbi, welabi, phentubi midong. Raüta isengi mipeng wan.

⁵Juda mungti ka srea nolajongbi ma mija wan, phenlabi raq tsangjaqtinok boqchiim na, nibaiq wan tlaq ikha mitang wan. Tsangshiq raq re mikhat wan, jamkhano ngukla TATIWE ka tsangshiq rai. Raüta tsangshiq raq kumrang thaq na chaoti, jaqtibi ka mitang wan.

⁶“Ngi raq Juda mungti mitiitsing ngangha, Ngi raq Israil mungti ka mitiichhii ha. Ngi raq tsangshiq ka mimangchanha, Lata wiitarü tsangmung niishe mitsuq wan ha. Tsangshiq ka ngi raq jangshi min tiishaübaiq mang dongdii ikhiishe, ikhuk na mipom wan ha. Ngi ka tsangshiq TATI Shiikeawe. Ngi raq tsangshiq achu jaü mitreha.

⁷Kra akhing na Israilnok ka, rekhatti srea nolabi ma mija wan. Chenyang dungsea polo ikha michochi wan. Tsangsetiim raq ara rekhat tangwan ara tsan na mitiitsang, kiimaq TATIWE raq jamlai wa shantaq, kra miitu chochikhiq miraq.

⁸“Ngi raq isenginok hünong buk lata miheaha, lata adam mitriitamha, Ngi raq tsangshiq mitiichhiha. Lata man na jamkho hüma hiq ma, puchitaq kiikha, mitiipuchi wan nongha.

⁹Ngi raq tsangshiq ka, pongmung luhea na wan baiq kang, li jiimin, luhea mung maq, tsangshiq raq ngi laqmak miraq, tsangshiq nai asetiim ka, tsaimak atra mishong nga wan. Raüta jam na adam mijang wan.

¹⁰Ngi raq tsangshiq ka Ejip mung nai Asiria mung wa, Jam niishe mitsuq wan ha. Lata tsangshiq shongchang hiqchü rachü niishe, mitiishong nga wan ha. Ngi raq tsangshiq ka, Gilead wang nai Lebanon wang niishe mitiishong wan ha. Tsangmung tlotli na maihiq tonglong lishe miraq.

¹¹Tsangshiq raq chamchao khamjong rap tlaq akhing na, Ngi TATIWE raq, khamjong tso blun ka mibukha. Lata Nail rai khamchum tsaühea kra, wiita mitrü baiqha. Shiikong kumrong Asiria mungti raq jea mingaü, Kiimaq ajong ala Ejip mungti ningkun kiimin, wiitashe mithumki.

¹²Ngi raq isenginok ka, ajong alanok miishe mitiija wan ha. Tsangshiq raq ngi mishomnoq wan. Raüta tsangshiq raq ngi aming lang raütiishe mishong nga wan.” Arka TATIWE raq toqtantlo.

Jekeria 11

Mung Ji Maq Ni Raüta Pengti Ka Athen Miraq

¹Lebanon lei, kilü thun ka dithü laq, Maisak pero wa maq tiikhiim chaq ma!

²Hoqtrang rong laq khupan khapan! Saipras pero lei! Maisak pero jiiqbaiqto she, Pero ajong ala thun wiitashe shiithen baiqto! Bashan wang wa wujipero thun lei, hoqtrang rong laq khupan khapan! Lang-nyung liiqwe jiiqbaiqto she!

³Tsanbi tsi ma mungtubi hoqtrang tlo, tsangshiq khushü thumto she! Taimanta rum na hangsikong gitrang, tsangshiq haisea chang Jordan raiwiiq, shiithen baiqto she!

Skurümti Wenai

⁴TATI i Shiikeawe raq ngi ma chongto, “Ümniika atabaiq chang sku rümtiwe ma jalaq.

⁵Skukong tatinok raq taphaq baiqto. Shatmaq tsangshiq tsasha wanti ka jumin ahü. Tsangshiq raq sku ngam ka shaphaqtlo. Raüta, “TATIWE tiitam rong i! Nashiq ka pinthum chithe!’ nguta tiishom ratlo. Sku rümtibi raq dongdii min sku ma mangchan mak.”

⁶TATIWE raq nguto, “Ngi raq min mangjong maiqse ka mangchan mang she. Ngi raq mungmaiqse tlotli ka tsangshiq rümti jaqkhon mong niishe mikiinong kuq

baiqha. Tsangshiq rümtibi riishe mangjonghiq ka mishthen baiq. Kiimaq ngi raq tsangshiq ka maiq jaq wa chhiiki mang she.”

⁷Sku piikiitinok raq ngi ka sku rüm ma amaq kham na thüto. Krai mren, ngi ka ataphaq chang sku rümti ma jakang. Ngi raq sku rüm chang nyeakii anai lam kang: kiishi mang ka “Akhrumti,” kiimaq kiishiti ka, “Aram ari,” nguta mang kang. Kra latiishe, skukong ka rüm kang.

⁸Shatmaq ngi ka sku rümti maiq wetsam kriirai, kiq ram wan lot mang she riikang. Tsangtsam raq ngi ka kai ngeng seng wanto. Kriikha niishe, jipi lüshi liipan niili, ngi raq tsangtsam ka ajo riibaiq kang.

⁹Kra jai miishe ngi raq skukong ma, “Ngi raq namshiq ka rüm mang she. Namshiq phong wa ümchuwa atsai chang kriika atsai wan nguli ronglaq. Kiimaq ümchuwa ashthen baiq wan chang sitlaq, kriiti kiimin, mithenki liishe. Kiimaq abung ümchuwa tiichong tlaq, kriika maiqmii nai maiqmii liipan na riijiip lanta thum ronglaq,” nguta skukong ma bom ka chongkuq kang.

¹⁰Kra latiishe, ngi raq nyeakii, “Akhrumti” ngutlaq kriishe lamkang. Lata nyeakii ka angoqshe riibaiq kang. Lata TATIWE raq maiq phan pahea rai tongshong wantaq tri räukha kriishe diibaiq kang.

¹¹Krai mren tongshong wantaq bomkha ka kra ranaiq niili diibaiq wanto. Kriithun ka, sku shati nai ariti raq, ngi raq jamlai wa klo wan kang kra shrira liiwanto. Räuta TATIWE raq ngi lümaq, tsangshiq ma jamlai bom wa chongkuq tlaq, kra tsangshiq raq sapto.

¹²Kiijiishe ngi raq tsangshiq ma, “Namshiq raq lungwii tlan jiila, ngi ma skurüm jaq maq kuq rong laq. Shatmaq kuqroman jiila, bam laq,” nguta tsangshiq ma bom ka chongkang. Krai mren, tsangshiq raq ijaq maq kampho kamsii roqtsam kuqto.

¹³Kiijiishe TATIWE raq ngi ma, “Kra kampho ka Shomjam Tek mong na thülaq,” nguta thaüto. Krai mren, ngi raq kra wumak min sukamak kampho kamsii roqtsam tsangshiq raq ijaq maq kuqtaq kra athü atsinwiq maq maqkai nguta tsangshiq tsan na tiimato. Kra kampho ka Shomjam Tek mong na thükang.

¹⁴Kra latiishe, ngi raq nyeakii anai ngoja “Aram ari” ngutlaq kiiti kriishe ngoqbaiq kang. Krai mren, Juda nai Israil mungti liipan na aram ari hon atsii ka tiibunlak she thenkito.

¹⁵Kra lotjai she TATIWE raq ngi ma bom ka akha thaü nongto, “Thongshiri hali skurümtiwe ma ja nong liisshaq. Ümchaü lak niika bangbang skurümtiwe miishe jalaq.

¹⁶Liirong laq. Ngi raq iskukong rümti weshi shiikap kang. Shatmaq apaiq raq skukong asea awea raq tiithen tlaq ka tiichhiikuq mak. Kiimaq amo amii arki kriimin, danhon mak. Kiimaq ami atsi, asho aphi kriimin phumtsam mak. Kiimaq

han aphin phinti kiimin samhea dunghiq mak. Shatmaq apaiq riika skusetiim apüpüti ka apaiq raq phaqbaiqtlo. Kiimaq apaiq raq skuse hoksan kriimin chhutjokjok kiiq baiqtlo.

¹⁷Bangbang sku rümtiwe raq mra milap! Apaiq raq askukong wiita tiishaü baiqto! Redong raüjaq apaiq ningkun mithen. Ajaq phum ka ashin mirki. Amak maktsi nü ka amiishe mirki.”

Jekeria 12

Rawiichii Jerusalem Mitiichhiikuq

¹Arka TATIWE bomtsi Israil mung miitu achongkuq: Ra nai hiq klotiwe TATIWE, maiqse ma tsitsü thiiketi raq akha ngutlo:

²“Liirong laq. Ngi raq Jerusalem ka amao chang chekok miishe mitiijaha. Krai mren, apaiq tro na siti maiq mung thun ka che raq chok rai raüta, cheropkong ikha miphetrang wan. Tsangshiq raq Jerusalem chela kra trotam miishe mikom wan. Kiimaq renok raq Juda mung na chela thun kriimin wiitashe trotam maq mikombaiq.

³Shatmaq kra akhing she saü raüla, ngi raq Jerusalem ka longkaü ashi ikhiishe mitiijaha. Ümra mungti riiwa kra longkaü ka dobaiq lai nguta danjiq, kra mungti ka maiqmiili khoti mitiipatrai. Mangjong hiq wa maiqmung pahea adam pong raüta Jerusalem ka mikhat.

⁴Kra akhing na ngi raq tsangshiq kumrang kong ka mitiiphiip ha lata kriithaq na chaoti ka atu arushe mitiijaha. Ngi raq Juda mungti ka ichi irakhong maq pangshat maq mithüha. Shatmaq chiqse rewe kumrangkong mak ka atiichuk mirbaiqha.

⁵Kiijiishe Juda mungti maiq phan thun raq tsangshiq nai tsangshiq hea na, ‘TATI Shiikeawe Ningkun Ajong Pinthumwe riidea Jerusalem chela na siti asenginok ma ningkun ajong shoqkuq wato,’ nguta mirchong.

⁶“Kra akhing na, ngi raq Juda mungti ka ralii na peshin arongchaq ikha, kiimaq tsamkü rü wa maq achaaq ikha trotam na siti maiqmung thun ka wiita mitiikhiimbaiqha. Jerusalem chelati ka chela mong na hansang miraq.

⁷“Ngi TATIWE raq, Juda mungti phenlabi ma rekhat kra kongkhu mitiitangha. Krai mren, Dawit saüse phan khushü jong nai Jerusalem chelati khushü jongtlaq kriika, Juda mung na siti ahinti khushü thaq ajong ka riimak miraq.

⁸Kra akhing na TATIWE raq Jerusalem na siti ka wiita apaiq raq mikhup wongkuq. Krai mren, tsangshiq phong wa wepuq pusutwe kra dongdii min, Dawit ikha mija wan. Kiimaq Dawit saüsetiim raq tsangshiq mung ka TATIWE rase ikha, Shiikeawe apaiq ikha, senaino mungmaiqse ka mipeng wan.

Mungmaiqse Tlotli Mihoqsii Trang

⁹Kra akhing na, ngi raq mangjong hiq wa maiqmung ümchu riüwa, Jerusalem khat wan tlaq, kriiti thun ka wiitashé mishthenha.

¹⁰“Ngi raq Dawit säuse phan nai Jerusalem na siti tsan nai mongjii na maiq rai riimang riichan maq siwan tsantsii miraü kuqha. Kiimaq achu jaü wenyi mithiikuqha. Tsangshiq raq shuk räuta tsatbaiqtiüwe theaphi niishe milii. Räuta tsangshiq ka tsangse sekhuq laqlaq se tsaiki räüjaq hoqjü tlaq ikha mihoqsii trang. Tsangshiq ka tsangse chhikhuwe tsaiki räüjaq jonjü tlaq ikha mijonjü.

¹¹Kra akhing na, Jerusalem na ashi ari ajon ajü watrang ka Megiddo hiq thung tan na Hadadrimmon hiq na maaho majü hoqtrang taq ikha miraq.

¹²⁻¹⁴Kra maaho majü ka, kra mungti tlotli, maiqmiimii weraü ka adam maq mihoqtrang; Dawit säuse phan ka kongshi maq, Nathan säuse phan kongshi maq, Lewi säuse phan kongshi maq, Shimei säuse phan kongshi maq, kiimaq chantlaq weraü thun kongshi maq, mihoqtrang. Aweräü aweatek maq mihoqtrang. Kiimaq maiq aweraü loweatek maiqwere ka pong na jechakre ka pong na räuta mihoq trang.”

Jekeria 13

¹ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Kra akhing säu wan räula, hiqtang maq jütangkham miphok. Kra kham raq Dawit säuse phan nai Jerusalem na siti raq ngarai nai ashe sumla noq wantaq kriüwa mitiisii heakuq wan.

Sumla Noqti, Arot Shammibi Wiita Mijobaiq

²Kra akhing na, ngi raq armung wa phra mang thun wiita mitiithumbaiqha. Kriithun ka jai na jurmin tiimaki mak she. Ngi raq arot shammibi wiita milambaiqha. Kiimaq phra sumla noqpi tsantsii ka wiita milambaiqha.

³Kra akhing na, arot shammi weshi ra shammi jashat räula, anyung nai awe raq nokwe man na tsangse atra thü raamakshe nguta michong. Jamkhano ngukla apaiq raq arot shammi bom chong räuta TATIWE mang shaphaqtlo. Krai mren apaiq raq shammibi bom chong räula, anyung nai awe raq tiitsai laq mishuk baiq.

⁴Kra akhing she säu räula, shammibi raq riisham bomchong chongke miika ajeasi she miraq. Kiimaq shammi jamak she kiimaq shammi miirii min tiimii mak she. Mungmaiqse laolii mak she.

⁵Kra rii na, apaiq raq, ‘Ngi ka shammiwe ri riimang. Waksham seati tiina,’ nguta mingü.

⁶Riita kra akhing na, maiq weshi ra raq, ‘Riita ümkhuk na ami atsi thun ka jamkhiiwo?’ nguta wai räula, apaiq riika, ‘Arka ikongtiwe jam maq atiiimrat,’” nguta apaiq raq mitre.

Skurümti Tsatto Skukong Pinto

⁷ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “O jasai lei, tiidolaq, Laüta isku rümtiwe ka riithit se laq! Apaiq ka tsatbaiq laq, skukong ka mipinholaq. Ngi raq isenginok mikhat ha.

⁸ Armung tlotli wa maiq ka, mantsam wa man nai mithum. Kiimaq maiq ka mantsam wa manshi atra mitiichong.

⁹ Kiimaq ngi raq mantsam wa manshi tiichong tlaq kra, wa mong maq mitleaha, lata kampho ikha wa na michenha. Chaq chentlaq ikha tsangshiq ka michenha. Kiijiishe tsangshiq raq, ijaq wa achu mijaü. Kiimaq ngi riimin mitreha, Ngi raq, “Tsangshiq ka isengi,” nguta minguha, Kiimaq tsangshiq raq mingu, TATIWE ka nashiq Shiikeawe.”

Jekeria 14

Phangthum Rekhat Nai Atang Wan

¹ Liirong laq, TATIWE raq phangthum khapho akhing ka saü wanto she. Kra akhing na Jerusalem wa tsiiq nai nyam tum ka re raq sepat lopi ma mitsuq wan. Raüta namshiq makki na sepat lopi ka tsangshiq liipan na mirphea pha.

² TATIWE raq mangjong hiq na siti maiq mung thun ka Jerusalem khatkai miitu adam na misheaho. Raüta rechap ka misürü wan. Jerusalem ka re raq khat raüta mitang wan. Nokmai qse jam awak thun ka wiita mirut wan. Jechakre ka re raq mihaihiibaiq. Kra chelati khoko ka pongmung niishe munglu shumwi ma mitsuq wan. Shatmaq kiiwa abung akhii tiichong tlaq thun ka munglu shumwi miika tsuq wan mak miraq.

³ Kiijiishe TATIWE kriishe miki. Raüta man na pat na khat wantaq kiikha kra maiqmung ahinti ümchu riiwa Jerusalem kra khattaq, kriiti thun kriishe mikhat wan nong.

⁴ Kra akhing na TATIWE ka Jerusalem chela maq shedong nü na Olipro Pum na michap. Kiijiishe Olipro Pum ka man nai na shedong nü maq riita shenyap nü na tiikholiq she mitiikhoki. Raüta aheawea niika jüwiikaü jonghea ashi she midong. Pum khoko ka shekhu nünü niishe mitiikoq wan. Kiimaq khoko ka shemai nünü niishe mitiikoqho.

⁵ Namshiq ka ara pum heawea na hiqwiikaü kriimiishe maiqmii chiimjin miju han. Namshiq ka man na namti namwe pat na hokham Ujja pat na hijjong mu raüta pintrang taq kiikhii she mipin trang han. Kra akhing na TATI i Shiikeawe raq apaiq rasetiim sheaho raüta miki.

⁶ Kra akhing she la saü raüla, diwin rasong nai nyiirirok ka ahü she miraq.

⁷ Kiimaq ranyaq kiimin ahüshe miraq. Rawa thung niimin, rawüli li ikhli she miraq. Ara akhing saü wan ka TATIWE raq saptlaq kli.

⁸Kra akhing saü raüla, rilung khamrai khangririhea ka Jerusalem chela mong maq miphok. Kra khamrai wa khoko ka Amaa Khamjong Chum nü kiiniishe mikiho. Kiimaq khoko ka Mediterenian Khamjong nü na she mikiho. Kra khamrai ka raju ralii kiruqli she miki. Arü min rüki mak phan she miraq.

⁹Kiijiishe TATIWE ka mangjong tlotli na hokham ma mija. Maiqse angu tarü raq apaiq kiidea Shiikeawe nguta mishomnoq wan. Kiimaq apaiq kiidea Shiikeawe nguta sap raüta minoq wan.

¹⁰Kra mung tlotli ka shekhu nü na Geba hiqshong maq phaho, raüta shemai nü ka Rimmon hiqshong na saüli, hiq thung miishe miitiija baiq. Jerusalem ka kra tro na maihiq thun thaq na diilu hiqlam miishe mija. Chela jonglu ka Benjamin Kilamchong maq phawan raüta, man na kongkhu na kilamchong asi dongdii riitaq, kriiba kiijaq saüli she miraq. Kiimaq riita Hananel kongmong chong ba kiina saüli raüta, hokhamwe spiqtsitai tiikitchang longtham ba kiijaq saüli she miraq.

¹¹Chela na siti mungmaiqse ka khusang miishe, jamlai phan athen ajen min ngumak she misi nga wan.

¹²TATIWE raq thabi dong jonghea mitiisaü. Raüta maiqmung ümchu riiwa Jerusalem rai riikhat wantiiti thun khuthaq na thadong jonghea mitiisaü wan. Tsangshiq ka atra shon kiijiili, tsangshiq khum wa han-ngam thun kra wiita anam riiwan raüta asa wan miiqshmiq she miraq. Tsang tili thun nai tsang makkpo ka adong she mirki. Kiimaq tsangtili ka atiichea mirki.

¹³Kra akhing na TATIWE raq tsangshiq ka mok raüta mi tiituru baiq. Kiimaq ahai miraq. Raüta tsangshiq nai tsangshiq liipan niishe riikhat raüta mirtsat.

¹⁴Juda mungti re ka khat raüta Jerusalem mitiichhii. Tsangshiq raq pongmungti tsiq tum ka sepat lope ma mitsuq wan. Chaq, kampho, kiimaq khu akhea thun ka aphonng arong mitsuq wan.

¹⁵Phiiptsi jiiptsi thawa raq rewe kumrang kong, kumshot kong, kumtsong kong, kiimaq kumtoq kong thun, kiimaq nyamse angu wiita khu thaq na abi pinthum sawa tha dong raüta mijiim.

¹⁶Raütiishe, pongmungti Jerusalem khatkai akiwa abung atiichongti raq, Jerusalem na rawiitek kiraü raüta, TATI Ningkun Ajong Pinthumwe kiidea hokham nguta mishomnoqki. Kiimaq rawiitek Joli Tiip Na Jap Poi kra lomkai dam miki.

¹⁷Kiimaq ümra mungti riiwa TATI Ningkun Ajong Pinthumwe ka hokhamwe dea nguta shomnoq mak riijiiq, kriiti mung na ra junkuq mak miraq.

¹⁸Kiimaq Ejip mungti riimin Jolitiip Na Jap Poi ka lang mak raüla, TATIWE raq shomnoq kimak mungti thun thaq na jamkho chamchao thadong tiisaü tlaq, kiikhiisii hali Ejip mungti khuthaq niimin mitiisaü.

¹⁹Kra chamchao thadong ka Ejip mungti nai maiq mung ahinti ümchu riiwa Jolitiip Na Jap Poi lang dam makti, khuthaq na mitiisaü.

²⁰Kra akhing na kumrang dang na apaqkuq sengreng posetiim kiijaq dongdii min, “Arka TATIWE ma kiinong keje she,” nguta waiq raüta mitlak. Shomjam na ashong lumchang hamliitak thun kiimin berong-wacha na lang chang pincho thun jamkhiiwa asii, kiikha asii siisaq she miraq.

²¹Jerusalem nai Juda mung tlotli wa ashonglum chang tak thun sitlaq ka TATI Ningkun Ajong Pinthumwe shomnoq miitu lang chang li she miraq. Kra akhing she saü wa raüla, TATI Ningkun Ajong Pinthumwe Shomjam na, laopanbi raq piikiiwa raamak she miraq.

Malaki

Malaki 1

¹Arka TATIWE tsütsa shammiwe Malaki lümaq Israilnok ma atiichongho.

Israilnok Miitu TATIWE Mangchan

²TATI raq asenginok ma ngutlo, “Ngi raq namshiq wranaiqshe lungwii wan kang.” Shatmaq tsangshiq raq, “Ümniiraq naishiq ma lungwiitsii ka jamkho tiichhikuq laü?” nguta waitlo. Kijjiishe TATI raq tretlo, “Esau nai Jakob ka siphu. Shatmaq ngi raq Jakob nai asaü asetiim ka lungwii wan kang.

³Kiimaq Esau nai asaü asetiim ka ashulii riiwan kang. Ngi raq Esau hiqshong ku akin ka tiithenbaiq wan kang. Lata tsanghiqshong rahai kra miikakoi ma kuqbaiq thükang.”

⁴Kiimaq Esau saüsetiim, Edom mungti raq, “Naishiq hiqshong chela thun wiita shiithen baiq wanto. Shatmaq naishiq raq atiihea mirnong hai,” nguta tsangshiq raq mingu. Kijjiishe, TATIWE raq hali mitre nong, “Tsangshiq raq bamtiihea laq. Ngi raq tsangshiq chela thun ka thongshi ri hali mirun baiq nongha. Kra chhi raüta nanok ahinti raq, ‘Armungti ka abi. Tsangshiq rai ka TATIWE tsankhiq ka pattup siruq li miraq,’ nguta mirchong.”

⁵Ara mra pin ka Israilnok raq tsangshiq maiqmii mak maq michhi wan. Raüta tsangshiq raq, “TATI jaqsham ka Israil mung hiqrai tlea raüta min, hengtlo,” nguta mingu.

TATIWE Raq Ramwebi Sonto

⁶TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ramwebi ma chongtlo, “Ase raq awe shrengtlo. Kiimaq ajaqshi se ka atijongwe ma haitlo. Riita ngi ka namwe jong. Namshiq raq ngi ka jamto shreng man? Ngi ka namtijongwe. Namshiq raq ngi ka jam nguto shreng man? Namshiq raq ngi ka shummi tlan. Kra riilan tiishea, ‘Naishiq raq ümniika jamkho shummi kai?’ nguta wai tlan.

⁷Namshiq raq ngi ka athii ahü phaqaq nai sea honglu berong-wacha na kuq lanta shummi tlan. Kra riilanta nangshea, ‘Naishiq raq ümniika jamkho shreng mai riikai?’ nguta wai tlan. Ngi chongpha, namshiq raq ngi ma honglu kewan chang berong-wacha ka shreng man maq ashe ashi honglu kuq wan lanta berong-wacha ka tiisheshi tlan.

⁸Namshiq raq ngi ma nyamse ka, makchuk hokkü lamwan lanta honglu na kuq tlan, kra namshiq nga jammin raamak ngutiisha tiima tlan? Akhnok nyamse ka namshiq raq, wanghuptiwe ma kuqki rongkiq na! Kra riihan jiika wanghuptiwe ka namshiq ma khoqriiqkhiq shea miraq? Raüta namshiq raq jamlai khrum wa jäu tlan kra mikuq shea?” nguta wiitarü ma TATIWE raq ngutlo.

⁹Ümchaü, ramwebi lei. Namshiq raq Shiikeawe jaq wa, apaiq ka nashiq ma tsii ahea mithü laq, nguta apaiq jaq wa achu jaü rong liishaq. Apaiq raq namshiq achu jaü ka tremak miraq. Kriika namshiq jiq.

¹⁰TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Namshiq phong wa weshi ra raq Shomjam kilü thun ka shabaiq raüjaq ahea riichang wa nguta tiima tiikang. Kra nguraü ka namshiq raq athii ahü honglu thun ka iberongwacha na chaqki man mirhan wa. Ngi ka namshiq ma itsan heamak. Namshiq raq honglu kuq tlan ka tao mang.

¹¹Mangjong maiqse shedong maq riita shenyap mung na saüli raq, ngi shrengtlo. Tsangshiq raq barapse maq ngi ma homseng honglu athuk atsom kuqtlo. Tsangshiq tarü raq ngi shrengtlo!

¹²Shatmaq namshiq raq, iberongwacha ka asii riimak nguta ngutlan, kiimaq phaqsea ashe ashi kra kuq lanta shummi tlan.

¹³Namshiq raq, ‘Ara ramwe jaqsham arka atuli, maiqdam atsi li hunnii tiikai!’ nguta ngutlan. Lanta, nammak lü ka ngi ma shipotpot maq liitlan. Krai mren, namshiq raq ngi ma nyamse honglu kuq tlan kriimin, ahuk arot hupsam kuq tlan. Riimakla, akü ashii, riimakla, atsi asi nyamse kuq tlan. Namshiq raq ngi ma akhnok kuq tlan arka, ngi raq mitao ngutiisha tiima tlan?

¹⁴Jurwa anyamse kong wa, ahea awa nyamse ashi honglu na mikuq ha nguta, ngi ma kiqkham keje she taü maq, ara arot akiq laopha hupsam wa laplu raüta, kuq tlaq, kriiti miika, imanson homa klishe misi! Jamkhano ngukla, ngi ka ajong pinthum hokhamwe. Kiimaq ra raq aham mangjong maiqse kunli raq ngi ma haisong tsantsii rümtlo.”

Malaki 2

¹ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Riita ramwebi lei, ara aming arka namshiq miitu kuqtiikang:

²Namshiq raq ngi ka namshiq jaqsham maq shreng ratlo. Namshiq raq ibomchong taiman riihan la, ngi raq namshiq khuthaq na manson mitiisaüha. Namshiq ramwe jaqsham jaq maq hupsam lap tlan thaq na tüsaiqsaiq misonha. Riikhaqli miika ngi raq man ason kun she. Jamkhano ngukla, namshiq raq ngi aming shreng lanta lang man.

³Liirong laq. Ngi raq namsetiim ka mitsat wanha. Kiimaq namtheaphi ka, nyamse honglu atakuq han daiq maq mimoq wan pha. Kiimaq namshiq ka nyamse daiq raübaiq kai chang hiq ba kiijaq mihit thüki ha.

⁴Kra riha jitiq, namshiq raq ara aming arka ngi riidea akuqha nguta misap han. Krai mren ngi raq Lewi saüse phan ramwebi rai tongshong kang kra raükha ka tiipanki mak she miraq.

⁵“Ngi raq tongshong ramkham tiibok kang akhing na, tsangshiq ma rilungke wan miitu nai hansang maq shongnga wan miitu ramram kuq kang. Ngi raq tsangshiq ma ramram kuqkang kriika, tsangshiq raq ngi mishreng laq nguta kuqkang. Kra pat na tsangshiq raq ngi ka shreng wanto. Kiimaq ngi ma haisong tsantsii thü wanto.

⁶Tsangshiq raq riikhaqli lamphan kli shrinkuq wanto. Ajiq lamphan ka shrinkuq wan mak. Tsangshiq ka ngi rai tsanshi mongshi maq shongnga wanto. Tsangshiq maiqmii raq tingting jaqsham lamlam li ka riimak. Shatmaq nokmaiqse pahea ma abi, ashut jaqsham ka wiita tiithaq baiqto.

⁷Ramwebi jaqsham ka riikhaqli maq nokmaiqse ma Shiikeawe tiisap wan shrinke wan kra riito. Nokmaiqse tsangshiq phana kitlaq kriika, ngi tiima tsantsii kra sapkai miitu kitlo. Jamkhano ngukla tsangshiq ka TATI Ningkun Ajong Pinthumwe kiimwebi.

⁸“Shatmaq, ümchaü namshiq ramwebi ka tamlamlam maq, itri tingting lamphan kra jinbaiq wan lan. Lanta namshiq raq ajiq shrinkuq tlan kra lümaq, nokmaiqse pahea raq ajiq ashut klotlo. Ngi raq namshiq ma tongshong raü khakuq wan kang kra wiita she jin baiq wan lan.

⁹Arkha na, ngi riimin, Israilnok tsantsii ka namshiq tiishummii wan miitu she mitiiphe baiq wan ha. Jamkhano ngukla, namshiq raq, ngi raq thapthi tiikang kra shamkuq man kiimaq, namshiq raq isenginok ma shrinkuq tlan na, nokmaiqse ka tarü makliishi maq liiman riitlan.”

Riishot Riishaq Kherü Lamphan Nai Chakmiim Wan Ka Ajiq

¹⁰Nashiq tarü ka weshise li riimak shea? Nashiq phansang wanti Shiikeawe ka ashili riimak shea?. Ikhiiijiika, nashiq liipan kiqkham raütu khatiikai ka jaram wa jintiikai, kiimaq Shiikeawe raq natitiim ma tongshong jaqkhaq raü tiipakuq wantaq kra jam nguto diibaiq tiikai?

¹¹Juda mungti raq Shiikeawe ma kiqkham raüpot akhakuq wan ka wiita she panbaiq wanto. Raüta Jerusalem na nai Juda mung tlotli na phiipthi chang ashut jaqsham wan tlo. Tsangshiq raq TATIWE raq lungwiitlaq Shomjam ka wiita tiisheshi baiqto. Maiqwere raq pongmungti phra sumla noqti sheare lam wanto.

¹²Kiimaq TATIWE raq akhnok maiq thun ka, Israilnok tu mong kiiwa alam mirbaiq laq. Kiimaq na mung raq TATI Ningkun Ajong Pinthumwe ma honglu kuq tiikai kiijaq, tsangshiq ka ümtiikiimin tlom dam raamak she.

¹³Kiimahali namshiq ara ajiq kiimung ashi klo tlan ka ara. Namshiq ka aho asii hoq trang lanta, TATIWE berong-wacha ka wiita tiipiim baiq tlan. Jamkhano ngukla, namshiq raq akuqhan honglu ka TATIWE raq tao mak she.

¹⁴Apaiq raq ümnaq honglu ka jam nguto tao wan mak she nguta waitläü. Jamkhano ngukla apaiq raq asap, ümniiraq ümchak, man na jero ji na alam haü

kiima ümkiqkham akhakuq haü kra apan she riibaiq laü. Apaiq ka ümjamti-nyung shatmaq, ümniiraq apaiq ma, ümkiqkham jaqkhaq raü atiipa kuq haü ka apan she riibaiq laü. Ümniiraq Shiikeawe man na apaiq rai pumshi hanshi she mishong wan ha nguta kiq akham haü kra jin wan laü.

¹⁵Shiikeawe raq ümniika ümjamti-nyung rai han-ngam na kiimaq wenyi na pumashi hanashi klokuq wanto riimak shea? Apaiq raq namnai tiishong nga wantaq arka jamlai miitu wa? Arka namsetiim ka riikhaqli Shiikeawe saüsetiim ma mija wan laq nguta atiishong wan. Arningkhan, namshiq liipan wa ju riimin, achak ma jaqkhaq raü atipakuq kra, diibaiq maimak.

¹⁶“Ngi raq achak miimbaiqti ka liiro mang,” nguta Israilnok TATI Shiikeawe raq ngutlo. “Namshiq phong wa maiq weshi ra raq achak miimbaiq chhiha jiila, ngi raq akhiismin liiro mang. Arningkhan, namshiq raq tsan na atsi dada maq thü ronglaq. Ümniiraq ümchak ma pumshi hanshi maq misi wan ha nguta kiqkham kuq laü ka tsapkapkap thü wan ratlo.”

Khapho Ranaiq Akhing Ka Ajelishe

¹⁷Namshiq bomtsi kriimiili TATIWE ni tiibiili bom tlan. Shatmaq namshiq raq, “Naishiq raq apaiq ni ka jamkho tiibiibaiq kai?” nguta ngutlan. Namshiq raq, “TATI Ningkun Ajong Pinthumwe miika ümchuwa ashut kloti wiita ka ahea siisaq. Riikhaqli miika, TATIWE apaiq miika apeowiqli,” nguta ngutlan. Riimak la namshiq raq, “Riita, tingting Shiikeawe ka ümbano?” nguta bom lanta TATIWE ni tiibii tlan.

Malaki 3

¹ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq tretlo, “Ngi raq itsasoqtiwe, ngi kai ma lamtanho, sinkhu na mitiikiha. Krai mren, namshiq raq ümchaü thenge liitlan TATIWE ka tiihanghiiq miili apaiq Shomjam mong na misaüho. Ümchaü namshiq raq maklii khamthii khetlan kra misaüho. Raüta itongshong bomtsi kra chiiriim raüta michongkuq.”

²Shatmaq apaiq saükai ranaiq akhing kra juwero minin lot? Apaiq saüki raü jaq, asham ka juro miliilot? Richikhü wabun maq raihi kheathum alum ikha henghea miraq. Kiimaq jinpan ka khiwa na shu raüta jinpü tiikhiim tiiqbaiq tlaq ikha wa na tiike shu raüta mitiiq wan.

³Apaiq ka, maiqse khaphokai miki. Apaiq raq kampho ngam ka khi wa na tiiqwe raq tiikhiim raüta tiijo tlaq, raüta abi ashe jinpü ka tiidoq bukbaiq tlaq ikha, maiqse kiimin michen wan. Kiimaq jatiiqti raq kampho ngam nai chaq ngam bu ka tiikhiim chaq tlaq ikha, raüta ashe ashi jinpü ka sintu maq tihiip tiiqbaiq tlaq ikha TATIWE kiimwe raq ramwebi ka mitiiq wan. Raüta asii ramwebi miishe mitiija wan. Kra tiisii tiq wan tlaq kra mren ramwebi raq tsangshiq khum ka asii miishe TATIWE ma asii honglu she mikuq wan.

⁴Kiijiisheti, Juda mung na siti mungmaiqse nai Jerusalem chela na siti nokmai qse raq TATIWE ma honglu kuq wan tlaq kriika, man na richüpat na kuq tlaq ikha athuk atsom tsan tiiheali chang she miraq.

⁵TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Ngi ka namshiq phong na midongkiha. Lata namshiq kha ka miphoha. Mintin loqle kloti, maiqchak rai srati, rung na arot saqse keti, ningchang jaqmaq kuq mak haihiiti, kiimaq thümwaq manti-nyungre nanshanti, jechi-nomi kiimaq wanshawe haihiiti kha, kiimaq ngi ma shreng manto thüwan makti thun kha kra miphoha.

Aroqkhu Honglu

⁶“Ngi ka TATIWE. Kiimaq ngi ka klai mang phan. Arningkhan namshiq Jakob saüse phan ka thumli ka thumki mandea.

⁷Namtitiim pat niimin la, tsangshiq ma ngi raq akuqha aming thun lang mak siwanto. Kra tiidada sii hali, ümchaü namshiq riimin ngi aming lang man, itri wokhong wa ahin na juho lan. Tri raütu ka lang man. Ümchaü min namshiq ka iphana jangwan rong rea. Raüla ngi min, namshiq phana mijang wan nongha. Shatmaq namshiq raq, ‘Riita naishiq ka jamkho ümphana mijang wan nong hai?’

⁸Ikhla ngi raq namshiq ma waipha. Riita maiq weshi raq Shiikeawe laolii ka maitlo sha? Kriika riimak. Ajiq. Shatmaq namshiq raq ngi lao tlan. ‘Jamkho lao tiikai?’ nguta namshiq raq waitlan. Aroqkhu honglu nai alu ke na lao tlan.

⁹Namshiq Israilnok wiimungtam raq ngi lao tlan kha na, wiimungtam ka manson mong niili she sitlan.

¹⁰Namshiq aroqkhu honglu ümchuwa sitlaq kra, kunkun Shomjam na kuq ronglaq. Krai mren, kiijaq aphaq asea chang phan ka chamtraq ama miraq. Namshiq raq ngi maitai rong laq, ngi raq ramungtan kilü ka linham linhok lata miraü kuq ha. Phanrap phanrii achu shiiman phongtsoktsok she mikuq ha.

¹¹Ngi raq namshiq wak wa, ajong ajii ma tü atsam ka tiiphaq mang she. Krai mren nam spiqro thun na atsi ango ka atu alu she miraq.

¹²Kiijiishe pongmungti thun tlotli raq namshiq ka kechu maiqsetiim dea ngutaq mirinwii wan. Jamkhano ngukla, nammung ka maiq siwan miitu mungpo mung ashi miishe mija wan.

Tsapkapkap Maq Kamwanti Poksi Milap

¹³“Namshiq raq ngi ma ashut pinthum bom lan,” nguta TATIWE raq ngutlo. “Shatmaq namshiq raq, ‘Naishiq ümniima jamkho shuttiikai?’ nguta waitlan.

¹⁴Namshiq raq, ‘Shiikeawe shomnoq arka jamlai liip min ahü. Apaiq raq chongtlaq kra sham laita jamliip wa midong. Kiimaq, nashiq raq jamlai wa ajiq klo kai kra ningkhan, TATI Ningkun Ajong Pinthumwe man na, nashiq mra tiidii wan kiimin jamlai liip wa midong?’

¹⁵Jamkhano ngukla, shiikong miilong maiqse kra khoti, apeowiq polokhiq sitlo chhitiikai. Ashut aphit maiqsetiim kra khoti chithe lüwa sitlo. Kiimaq tsangshiq raq ashut kiimung raüta, Shiikeawe raq anin wan tsii rüm tlaq kra tairai tlo. Kiimaq raüta juho tlo” nguta tsütsit tlo.

¹⁶Kiijiishe TATIWE ma tihai shat maq siti liipan na bom ka riichongto. Kiimaq TATIWE riimin tsangshiq bom ka taito. Kiimaq tsangshiq raq jamlai wa chongtaq kra trekuqto. Raüta TATIWE raq apaiq ma haisong tsantsii thüti, kiimaq apaiq shrengti miitu lakdam ashi na akha waiqthüto.

¹⁷“Tsangshiq ka isengi miraq,” nguta TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo. “Ngi raq ümra ranaiq wa kha pho wan tiikang, tsangshiq ka ise inoshaq miishe mija wan. Ngi raq tsangshiq ka, awe bomtaiti ase jamkho awe raq mangchan tlaq, ikhiishe mimangchan ha.

¹⁸Isenginok raq thongshi ri hali, kechu maiqse nai ashut maiqse, jurwa ngi shomnoq tlaq kiimaq jurwa ngi shomnoq mak, kra liipan na ahea abi trairii wan tlaq kra tsangshiq raq mak michhi wan,” nguta TATIWE raq ngutlo.

Malaki 4

TATIWE Ranaiq Saühotlo She

¹ TATI Ningkun Ajong Pinthumwe raq ngutlo, “Liirong laq, kumrong kumraq maiqse nai abi ashut kloti thun wiita tsamkü shinphong wa na chaq tlaq ikha michaq baiq. Kra ranaiq tsangshiq ka wiita tiisii rai michaq baiq.

²Shatmaq namshiq ibom taitai siti miika, kra ranaiq na ngi tiichhii wan ningkun ka rashe kiitlaq ikha, namshiq khuthaq na mililiim wan. Raüta namshiq ma khusang maq siwan miitu rashekiili ikha mikii kiimaq rashekii chai ikha namshiq khum na ra miwiikuq. Kiimaq namshiq ka wase miishe mija han kiimaq khoqriiq shishiiq, minsäu setiim minsäütiip mong wa nyiim tiiphaq kai kilü dibaiq kiijaq riichunchea tlaq ikha michochi han.

³Ngi raq ijaqsham wan tiikang ranaiq, namshiq raq ashut kiimungti ka mitang wan han. Krai mren tsangshiq ka namshiq hokphi takiq na botkhulai ikhiishe miraq.

⁴“Ngi raq ijaqshise Mosheq ma Sinai Pum maq Israilnok tlotli raq lang wan miitu akuqha, thungtri raü, kiimaq aming thun ka tsan na tiitsang ronglaq.

⁵“Shatmaq, liirong laq, kra TATIWE ranaiq jonghea kiimaq phiiptsi chang ranaiq kra misäüho shaq na, ngi raq namshiq phana shammiwe Elija mitiikiliha.

⁶Apaiq raq awetiim ka asetiim rai adam na hali mitriitam wan nong. Kra riimak nguraü ka, ngi säüho lata, nammung ka shiithenbaiq chang mijaki.”

Naga, Tase - Bible - New Testament (Tangsa Naga)

Mothiq

Mothiq 1

Jesuq Khristo Weraü Manphan

(Luk 3.23-38)

- ¹Arka Jesuq Khristo weraü manphan. Apaiq ka Dawit lai. Dawit ka Abraham lai.
- ²Abraham se ka Isak; Isak se ka Jakob; Jakob setiim ka Juda nai anotiim riito;
- ³Kiimaq Juda se ka Perej nai Jera riito, kiimaq anyung mang ka Tamar, Kiimaq tsangnai se ka Jera. Perej se ka Hejron; Hejron se ka Ram;
- ⁴Kiimaq Ram se ka Amminadab; Amminadab se ka Nashon; Nashon se ka Salmon riito;
- ⁵Kiimaq Salmon se ka Bowaj (anyung ka Rahab); Bowaj se ka Obed (anyung ka Ruth); Kiimaq Obed se ka Jessi,
- ⁶kiimaq Jessi se ka Dawit hokham we kriishe. Kiimaq Dawit se ka Solomon (anyung ka Uria tanyung arom wan);
- ⁷Kiimaq Solomon se ka Rehoboam; Rehoboam se ka Abija; Abija se ka Asa;
- ⁸Kiimaq Asa se ka Jehoshaphat; kiimaq Jehoshaphat se ka Joram; kiimaq Joram se ka Ujjia;
- ⁹Kiimaq Ujjia se ka Jotham; Kiimaq Jotham se ka Ahaj; Kiimaq Ahaj se ka Hejekia;
- ¹⁰Kiimaq Hejekia se ka Manase; kiimaq Manase se ka Amon; Kiimaq Amon se ka Josia;
- ¹¹Kiimaq Josia se ka Jehoiachin nai anotiim; tsangshiq ka Babilon mung na munglu shumwi tsuq wantaq pat wa.
- ¹²Kiimaq Babilon mung na munglu shumwi wawantaa kra pat wa jai miishe atitiim thun mang ka arthun arshe: Jehoiachin se ka Shealtiel; kiimaq Shealtiel se ka Jerubabel;
- ¹³Kiimaq Jerubabel se ka Abiud; kiimaq Abiud se ka Eliakim; kiimaq Eliakim se ka Ajor;
- ¹⁴Kiimaq Ajor se ka Jadok; kiimaq Jadok se ka Achim; kiimaq Achim se ka Eliud;

¹⁵Kiimaq Eliud se ka Eleajar; kiimaq Eleajar se ka Matthan; kiimaq Matthan se ka Jakob;

¹⁶Kiimaq Jakob se ka Joseph, Meriq lamti we kriishe. Meriq ka Khristo ngutlaq Jesuq ma anyung.

¹⁷Krai mren, Abraham pat maq pha raüta Dawit pat na saüli maiqpat ka pat roqshi ri patblai. Kiimaq Dawit pat maq pha raüta Bebilon mung na munglu shumwi sitaq pat na saüli maiqpat ka patroqshi ri patblai. Kiimaq Bebilon na munglu shumwi siwataq pat maq pha raüta Messia rawüchhi akhing na saüli maiqpat ka pat roqshi ri patblai riito.

Jesuq Khristo Rawüchhi

(Luk 2.1-7)

¹⁸Jesuq Khristo rawüchhi ka akha. Jesuq ma anyung Meriq ka junriise. Kiimaq apaiq ka Joseph raq awai wishe. Shatmaq tsangnai ka mirlam shaq liipan niili, Meriq raq akhum na Asii Wenyi lümaq wiihan she nguta sapto.

¹⁹Joseph ka phanrap na mitting maiqse. Kiimaq apaiq raq Meriq ma nokwe man na jea tiingau ka romak. Kriikha maq apaiq raq Meriq ka ahukse miili miimbaiq la nguta tiimato.

²⁰Shatmaq, liirong laq, apaiq raq akha tiima raitlaq liipan niili, rawashi apaiq ma ama maq Tatiwe rase ashi ka apaiq phana kiraüta bom ka akha chongkuqto. “Dawit lai Joseph lei, ünniiraq Meriq lam ma naq haikiq. Meriq khum na no sitlaq kriika Asii Wenyi Se.

²¹Apaiq raq ase ka maiqwe se michii. Kiimaq ünniiraq no ka Jesuq nguta mimang haü. Apaiq raq anak abin wiita tsangshiq ngarai mong wa michhii kuq wan.”

²²Riita arthun hongtha wantaq arka Tati Shiikeawe raq apaiq sham- mibi lümaq tiichong kuq wantaq bomtsi thun kra tiikupi wan miitu she hongtha wanto.

²³Bomtsi ka akha tiichongto, “Junrii junsang se ashi raq asewok miho. Kiimaq ase ka maiqwe se michii. Kiimaq no mang ka Immanuel nguta mimang (kra liichum ka Shiikeawe nashiq rai nguta ngo.)”

²⁴Riita, rase raq apaiq ma chongkuqtaq krai mren she, Joseph ka akon maq tiido raüta Meriq ka lamto.

²⁵Shatmaq, no ka mido shaq wiiwii, Joseph ka tsang-nyung rai adam na hainga mak. Kiimaq Joseph ka raq no ka Jesuq nguta mangto.

Mothiq 2

Shedong Mungti Kito

¹Jesug ka Judia wang na Bethlehem chela na chiito. Kra akhing na hokham jati ka Herod riito. Kra jai maq jaqlo sijai niili Jerusalem maq shedong mung na siti, ra na raiqsaiq jipi khumshiim shri ra liiwanti takso maiqsebi ka Jerusalem na kito.

²Raüta akha waito, “Jehudinok hokhamwe ma jati no dotaq kra ümchaü ümbano? Naishiq raq apaiq raiqsaiqpo ka shedong mung nü na atiji arki chhi kai. Kra chhi laita naishiq ka apaiq shomnoq kai ana kikai.”

³Hokhamwe Herod raq kra tsütsa ka tai raüta apaiq ka pinthum chapato. Kiimaq apaiq rai Jerusalem na siti maiq tarü chapato.

⁴Kiimaq apaiq raq ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi shrabi thun ka adam na triitam hea raüta tiingato. Raüta tsangshiq ma akha waito, “Riita Khristo ka ümriiba niiwa michii?”

⁵Kiijiishe, tsangshiq raq, “Judia wang na Bethlehem chela na michii,” nguta treto. “Jamkhano ngukla, shammibi raq akha waiqthüto:

⁶‘Judia wang wa Bethlehem chela lei, ümniika Judia wang na chela phong na akhek ashi; ümchela wa munglangti wela ashi michii, Apaiq raq i sengi Israil mung ka mirüm wan.’ ”

⁷Krai mren she, Herod raq shedong mung wa aki wanwetiim ka ahukse maq hea raüta, tsangshiq raq no raiqsaiqpo chhitaq rahi akhing ka riikhaqli tiitsang rii waito.

⁸Kra tiitsang wai lot raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma, “Ahea namshiq ka kironglaq. Lanta no ka samhea ritho ronglaq. Kiimaq namshiq raq no ka hum jai, ana ngi miiri tiitai rongliijo. Ngi riimin apaiq ka shomnoq kai ma,” nguta nguto.

⁹⁻¹⁰Krai mren tsangshiq ka kihoto. Kiimaq akai lam maq tsangshiq raq shedong mung maq chhitaq raiqsaiqpo kra hali chhi nongto. Kra chhi raüta tsangshiq ka kai khoqriiq siqto! Tsangshiq chochisi wa ka jako michong! Achong lot mai chochito! Raiqsaiq po ka tsangshiq ma sinkhu na lamsheaho kihoruq maq kihoto. Raüta no sichang ba na khing kito.

¹¹Tsangshiq ka kiijaq saü raüta jam mong na wato. Kiimaq no ka anyung Meriq rai chhito. Raüta tsangshiq ka lakü maq nga raüta apaiq ka shomnoq wanto. Kiimaq tsangshiq raq ahoho kongphiq chaq, pechong mong wa alam homseng tsai, kiimaq penaihomseng thop kra tsangshiq thongkhiiq mong wa lam raüta, no jichong niishe kai shreng raüta tokuq wanto.

¹²Shiikeawe raq tsangshiq ma rawa ma maq Herod rai riihum wan nong raa mak she nguta honlam bom she chongkuqto. Krai mren, tsangshiq ka lamhin lam miishe tsangmung nü na jang wan nongto.

Ejip Mung Na Tiipaü Kito

¹³Shedong mungti wanwetiim ka wawan jai she, Tatiwe rase raq Joseph ma rawa ma maq chongkuq kito, “Herod raq noshii ka atsea ma nguta mitrit. Kriikha maq, ümchaü min tiidolaq. Laüta noshii nai nyung ka shea laüta Ejip mung na tiipaü kikiq. Kiimaq ngi raq ümniima bom michong kuqha shaq wiiwii Ejip mung niili silaq.”

¹⁴Krai mren, Joseph ka akon maq samkisaq raütli she, noshii nai nyung ka shea raüta, kra rawa li Ejip mung na tiipaü kai juhoto.

¹⁵Herod mitsai shaq wiiwii apaiq ka kijiili sito. Arka Tatiwe raq ashrammi we nübok maq riisham bomkham tiichongtaq kra tiikupi wan miitu hongtha wanto. Shammi we raq, “Ngi raq i Se ka Ejip mung wa hea wan kang,” nguta tiithai chongthüto.

Nosere Jiipbaiqto

¹⁶Herod raq shedong mung wa aki wanwetiim raq apaiq ka laoratto ngutiishe sapraüta, apaiq ka kai khiqto. Kiimaq apaiq raq Bethlehem chela na siti nai kra tro binjü na siti maiqwe sere, arawii wiinai nai wiinai takiq na ümchuwa siwan tlaq kra tsea baiq miitu aming kuqto. Apaiq raq ara aming kuqtaq arka wanwetiim raq raiqsaiqpo chhitaq akhing rahi q jipi kra shiiton raüta aming kuqto.

¹⁷Arka shammi Jeremia raq riisham bom achongthü kra phan- phan she kuwanto. Shammi raq akha chongto:

¹⁸“Rama Chela na maiq achhang ahang trang tlo, maaho maanyi maiqho trang tlo. Rechel ka asetiim maaho hoqsii tlo; maiq raq tiijaiq raü min jaiq mak, asetiim wiita jiiimto.”

Ejip Mung Wa Jang Wato

¹⁹Herod tsajai she, Tatiwe rase raq Joseph ma rawa ma maq Ejip mung na kiraüta akha chongkuq kito,

²⁰“Tiidolaq, laüta, nonai sinyung ka Israil mung niishe shea wan nong laq. No tsea baiq tantibi maiq thun ka ümchaü atsai kaiwi she.”

²¹Krai mren, Joseph ka akon wa sam wantlii raüta, noshii nai nyung ka shea wan raüta, Israil mung niishe jang wan nongto.

²²Shatmaq, Joseph raq Arkelas ka awe Herod changkhü na Judia wang thaq na hokham jatlo nguta tsütsa ka taito. Kra tai raüta apaiq ka Judia wang siwa nong miika ahai riito. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq ma rawa ma maq tsii ka samheawiq hali chongkuq nongto. Krai mren, nono nai nyung ka shea wan raüta apaiq ka Gelili wang na wawanto.

²³Raüta Najareth chela na siwato. Krai mren shammibi raq achongthü riisham bom ka riikhaqli she kuwanto. Tsangshiq raq, “Apaiq ka Najareth hiqti we nguta mingu,” nguta chongthüto.

Mothiq 3

Khamlamketiwe Johan Traho

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Joh 1.19-28)

¹Kiitincho ji Khamlamketi we Johan ka Judia wang na kumtsaiphii binjü kiina kiraüta akha tra hokuq phahoto.

²“Namshiq tsantsii ka klai wan tlo ronglaq. Jamkhano ngukla Ramungtan ka aje niishe!”

³Isaia shammi we raq tiithai thütiwe ka Johan ara. Apaiq raq akha nguta tiithai thüto, “kumtsaiphii na ashi ra raq asii lülü maq riimtlo, “Tatiwe kai chang lam ka tanholi laq; Apaiq khum ma lam ka liitatat tanho laq!”

⁴Johan miirii ka Kumtsong nyamse bin maq ataq khea samto. Apaiq raq achhü niika ngamkhü shinket pato. Kiimaq rum wa kupchi nai ngiqngu kra apaiq dung ma tiija raüta phaqsiiq wanto.

⁵Apaiq phana apaiq traho bomchong taikai mungmaiqse thun ka Jerusalem wa, Judia wang barap se wa kiimaq Jordan rai tro na siti hiqshong sitlaq thun kiiwa kirai wito.

⁶Tsangshiq raq maiqmii ngarai ka tiidii wanto. Krai mren, Johan raq tsangshiq ma Jordan rai na kham lamkuq wanto.

⁷Shatmaq, Johan raq Phorisinok nai Sadiusinok ka apaiq phana khamlamkai nguta pahea akai rai kra chhi raüta, tsangshiq ma akha sonto, “Namshiq ka paüsang nyiqla ikha khonglaq tlan! Namshiq ka Shiikeawe raq ngarai maiqse ma chamchao tiisaüho tlaq kiiwa kham lam wan laita mihang wanlot rong i ngutiisha tiima tlan?”

⁸Namshiq ngarai tsantsii ka klai wan lan she dea nguta, maiq ma jaqsham maq tiichhi kuq rong laq.

⁹Namshiq ka Abraham lai. Kriikha na ngarai walü mong wa mihang wanlot han ngutiika naq tiima rongkiq. Ngi chongpha. Shiikeawe riika ara longkaü phong arwiili Abraham lai pahea mitiidong lot!

¹⁰Pechong thun ka arang chong maq ngapsak daq baiq wan miitu mang ka ümchaü arangchong na tiikam shat she. Atsi ango ka ahea tsikuq mak chong thun kriika, achong aweatek wiita adaq she mirbaiq. Raüta walü tum mong niishe michaq baiq wan.

¹¹Ngi raq namshiq ka ngarai tiidii wan lan she nguta hakhi kham lamlam li lamkuq wan tiikang. Shatmaq i jai na kaiti we raq namshiq ma Asii Wenyi nai waniitu miishe kham ka milam kuq wan. I jai na kaiti we ka ngi thaq na ajong. Ngi ka apaiq hokpa kra shamke wanti dise khan min thek mang anun pinthum.

¹²Apaiq raq ajaq na tsam jap wan chang wankhü ka shamshat she. Tsamphong wa aru nai achhü thun ka wiita ajap she mirbaiq wan. Raüta apaiq raq tsam awongsii thun kriika tum akhiiq mong niishe misaiq sam wan. Kiimaq aru nai achhü thun kriika pattup pat-sa matki mak phan walü rai tlaq kii- niishe miphong chaq baiq wan.”

Johan Raq Jesuq Ma Kham Lamkuqto

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³Kiitiikaq Jesuq ka Gelili hong maq aki saükito. Raüta Johan ma kham tlamkai Jordan rai na kito.

¹⁴Shatmaq, Johan raq Jesuq ma akha nguta tiiwinto, “Ümniiraq riiwe ngi ma kham lamke wan haü chang ngu maüta. Shatmaq ümniika ngi phana jamkho saürai kilaü!”

¹⁵Shatmaq Jesuq raq abom ka akha treto, “Ümchaü lak na riiwe ka ngi raq ümniima jamlai wa thaü tiikang, kli sham laq. Arka, Shiikeawe raq kechu jaqsham kiimung ümchuwa thapthi wantaq kra tiikupi wan jaqsham.” Riita, krai mren Johan raq apaiq ma jaq ka sham kuq wanto.

¹⁶Khamlam lot ri she, Jesuq ka khamchum mong maq dong wanto. Kra akhing na Jesuq raq ramungtan ka atlin raü chhito. Kiimaq Shiikeawe Asii Wenyi ka haütaü kaü ikha ra wa satki raüta, apaiq khuthaq na ngakai chhito.

¹⁷Kiijiishe ramungtan wa bomtsi ashi akha saüto, “Arka i Se. Ngi raq apaiq ka kai lungwii tiikang. Ngi ka apaiq ma pinthum khoqriiq tiikang.”

Mothiq 4

Jesuq Ka Tha Raq Maitaito

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹Kra jai maq Asii Wenyi raq Jesuq ka Thawe raq mimaitai laq nguta kumtsaiphii binjü niishe sheahoto.

²Jesuq ka raroqblai, ranaiq rawa amang miili siwanto. Kriikha maq apaiq ka ramtsihea riito.

³Kiijiishe, Thawe ka apaiq phana waraüta, “Riita ümniika Shiikeawe Se dea jiika, ara longpo thun ara winsii ma tiija laq,” nguta maitaito.

⁴Shatmaq Jesuq raq treto, “Asii bomtsi na akha chongtlo, ‘Maiqse ka winsii lamlamse phaqsiiq räutli ka siwanlot mak. Shatmaq, Shiikeawe nübok maq dong tlaq bomtsi awea kra phaqsiiq räüitiq sichang.’ ”

⁵Kra jai miishe, Thawe raq Jesuq ka Asii chela Jerusalem niishe shea wanto. Raüta apaiq ka Shomjam wukhupong diilu pinthum ba kiiniishe shea wan raüta tiichapto.

⁶Raüta, Jesuq ma nguto, “Riita, ümniika Shiikeawe Se dea jiika, ara wukhupong armaq doq wan liina. Jamkhano ngukla, Asii bomtsi na akha chong tlo, ‘Shiikeawe raq apaiq rasetiim ma aming mikuq, raüta rasetiim raq ümniika rawang win wiili, tsangshiq jaq maq mikamho, krai mren, ümhok ümjaq ka chong along niimin tiingoq maü mirhaü.’ ”

⁷Kiijiishe Jesuq raq treto, “Shatmaq, Asii bomtsi niika, ‘Tati Shiikeawe ka ümniiraq naq maitai kiq,’ nguta chongtlo.”

⁸Kra jai miishe, Thawe raq Jesuq ka hiqlam diiluhe aashi kiiniishe shea wan raüta ara mangjong hiq na maiqmung ümtinkhan wa jonglu tlaq kra tiichhi kuqto.

⁹Raüta, “Ümniiraq i ji chong na bum laüta ngi ara shomnoq haü jiila, ara maiqmung thun ara ümniima mikuq kang,” nguta Thawe raq nguto.

¹⁰Kiijiishe Jesuq raq treto, “Thawe ümniika tiibin tlo laq! Asii bomtsi na, ‘Tati Shiikeawe kli shomnoq laq, kiimaq apaiq kli shreng laq!’ nguta chongtlo.”

¹¹Kra jai miishe, Thawe raq Jesuq ka teibaiq thüto. Kiimaq rasetiim she saüki raüta, apaiq ka shiikum pan kuq wanto.

Jesuq Jaqsham Gelili Maq Phahoto

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹²Kra jai maq jaqlo sijai niili, Jesuq raq Johan ka Herod raq lap raüta phaqték mong na shaqto nguta tsütsa ka taito. Kra taijai she apaiq ka Gelili wang nü na wawanto.

¹³Apaiq ka Najareth hiq na simak she riito. Shatmaq, Jebulun nai Naphtali weraü sichang hong na Gelili Thamkii tho na Kaparniam chela na wawan raütiishe siwato.

¹⁴Arka shammi Isaia raq riisham bomtsi achongthü kra tiikupi wan miitu she hongtha wanto. Apaiq raq akha chongthüto,

¹⁵“Jebulun nai Naphtali weraü hiqshong, Gelili thamchum na kai chang lam na atei wan hiqshong, Jordan rai maq shenyap nü reko na atei wan hiqshong, Pongnok phan shongchang Gelili wang lei!

¹⁶Ranyaq mong na siti maiqse raq, rawü li jonghea aashi she michhi wan. Atsai ranyaq nyang na siti ma, rawü li jonghea aashi she mili liim wan.”

¹⁷Kra akhing miiphat sanha, Jesuq riishe nokmaiqse ma trahoke wan jaqsham ka akhiishe phahoto: “Namshiq ngarai lam phan wa jang wan ronglaq. Jamkhano ngukla Ramungtan ka aje niishe!”

Jesuq Raq Ngiq Lamti Weblai Tseato

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸Jesuq ka Gelili Thamchum kii na awarai riito. Apaiq raq ngiq khupti siphu wenai Simon, (apaiq ka Petar ngutiimin ngutlo) kiimaq ano Andru ka Gelili thamchum na chiiq maq ngiq khup rea chhi wanto.

¹⁹Kra chhi wan raüta, Jesuq raq, “I jai phan ronglaq. Ngi raq namshiq ma maiqlap wan sheti q mishrin kuq kang,” nguta nguto.

²⁰Krai mren, tsangnai raq chiiq ka kiijaq tha q rang raüta, tiido rang, apa q rai she wawan damto.

²¹Apaiq ka kiimaq wawan nong raüta, maiq ahinti siphu wenai hali, Jebedise nai Jakob nai Johan rai she riihumto. Tsangnai ka awe Jebedi rai lai na nga raüta, tsangshiq chiiq kra tiihea rea lowanto. Jesuq raq tsangnai kiimin ajaqshi se nai ma nguta hea wanto.

²²Krai mren, tsangnai ka tiido rang raüta, tsangshiq lai nai awe ka kiijaq baiqthü raüta, Jesuq rai she wawan damto.

Jesuq Raq Shrinto, Kiimaq Atsiti Tiiheato

(Luk 6.17-19)

²³Kra raütiishe, Jesuq ka Gelili wang hamli na barap se na wato. Raüta, sinagok thun maq shrinkuqto. Kiimaq Shiikeawe raq mangjong maiqse kunli asengi ma tiija wan akhing ka saüto she nguta Tsütsa Ahea kra tra hokuq wanto. Kiimaq maiq atsi asiti phanrap phanrii thuptsi thatsi raq chamchao rai tla q thun kra wiita tiihea chhintsii kuqto.

²⁴Krai mren, apaiq mangjong tsa ka Siria mung tlotli na nyam wanto. Kriikha maq, mungmai qse raq phanrap phanrii thuptsi thatsi chamchao maiqse thun ka apaiq phaniishe sheahoto. Atsiti phong wa wiijam ka tha q raq arom wan, wiijam ka anga q tsiti, kiimaq wiijam ka khum amaa arki tsiti thun riito. Jesuq raq tsangshiq tarü thatsi ka tiiheakuqto.

²⁵Nokmai qse kong phong ka pahea pahea, Gelili wang wa, Chela Roqshi thun wa, kiimaq Jerusalem wa, Judia wang wa, kiimaq Jordan rai ma q shedong nü wang wa aki rai thun kriiraq, Jesuq jai ka phan shiiphan ma q khum wan damto.

Mothiq 5

Jesuq Raq Nokmai qse Ma Trahokuqto

¹Jesuq raq maiqphong ka chhi raüta, apaiq ka hiqlam ashi na wawanto. Raüta kiijaq ngawato. Kiimaq, ajaqshisetiim ka apaiq tro na riitam ngato.

²Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma akhiishe phanchan kuq phahoto:

Riikhaqli Kechu

(Luk 6.20-23)

3“Jurwa tsangshiq ka wenyi na miitsan nguta tumtlaq, kriiti ka chochi; Ramuntan ka tsangshiq rii!”

4“Juwa aho ajü sitlaq kriiti ma chochi; Shiikeawe raq tsangshiq miboq pum!”

5“Juwa saksi minmi sitlaq kriiti ma chochi; Shiikeawe kiqkham ka tsangshiq raq milap!”

6“Jurwa Shiikeawe raq thapthi tlaq kra sham tsan tiitsitlaq kriiti ma chochi; Shiikeawe raq tsangshiq ma, tsan tiiheali mikuq!”

7“Jurwa nanok ma tiihang mangchan tiichhi tlaq kriiti ma chochi; Shiikeawe raq tsangshiq ma tiihang mangchan mitiichhikuq!”

8“Juwa tsantsii asii kriiti ma chochi; tsangshiq raq Shiikeawe michhi!”

9“Jurwa mungtsing miitu jaqshamtlaq kriiti chochi; Shiikeawe raq tsangshiq ka asetiim mingu!”

10“Juwa Shiikaewe raq thimitlaqq kra shamlam khana maiqse raq tiichamchaotlaq, kriiti ma chochi; Ramuntan ka tsangshiq rii!”

11“Namshiq ka isenginok ngo kha maq, maiqse raq namshiq ka shummi raüla, kiimaq tiichamchao raüla, kiimaq namshiq khuthaq phanrap phanrii abi arot akiq nyan raüla, chochi ronglaq.

12Namshiq ka khoqriiq shishiiq miili sironglaq. Jamkhano ngukla namshiq miitu ramuntan na poksi jonghea thütlo. Namshiq ma kongkhu pat wa shammibi min la akhiisii dea tiichamchao wanto.”

Shum Sum Nai Rawü Li

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

13“Namshiq ka maiqse ngusaq kun li ma shum sitlan. Shatmaq shum ka asum she khoiki raü ka, ja she wa miraq? Kriika jamkha she wa mitiisum nong? Kriika thiihü she. Kriika araü baiq chang li she. Raüta maiq raq hok miili she mini baiq.”

14“Namshiq ka mangjong maiqse kun li ma rawü li sitlan. Chela ashi hiqlam thaq na ate wan kriika tiipaüki lot mak.

15Jurmin lemtem ka tiinyai raüta taükok maq hong baiq mak. Kra rii na khoti lemtem ka atochang na mito. Krai mren, jam mong na maiq ümchu wa sitlaq kriima walüli asi miraq.

16Akhiisii hali, namshiq walü li kiimin, mangjong maiqse man na liliim ra tlo. Akha liliim wan han jiitiq, namshiq raq jaqsham ahea shamtlan thun kra tsangshiq raq michhi. Kiimaq tsangshiq raq nam We ramuntan na sitiwe kra mitiitsam kam.”

Jesuo Raq Tri Lamphan Chongtlo

¹⁷“Ngi ka Mosheq Thungtri aming raütu thun nai shammibi bom chong aming raütu thun kra runbaiq kai akiha nguta naq tiima rongkiq. Ngi ka tri raütu thun kra runbaiq kai akiha riimak. Shatmaq, tsangshiq raq ashrinkuq wan tri raütu thun kra shiiku pikai nguta kikang.

¹⁸Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ra nai hiq ara siruq wiiwii, Thungtri raütu wa ralangse bomno bomni se dongdii min poiki mak phan miraq. Tri raütu wa bomtsi awea ka wiita kunkun miku wan.

¹⁹Arkha maq, jurwa Thungtri aming raütu thun kiiwa, bomno bomni se jin wan tlaq, kiimaq nanok miimin kiikhiisii hali ralangse ka jin wan mimai nguta tlang kuq wan tlaq, kriiti ka Shiikeawe sengi liipan na aran pinthum miraq. Shatmaq, jurwa Thungtri raütu ka lang wan tlaq, kiimaq nanok ahinti miimin kiikhiisii hali tlang kuq wan tlaq, kriiti ka Shiikeawe sengi liipan na ajong pinthum miraq.

²⁰Arningkhan ngi chongpha. Namshiq ka Phorisinok nai Thungtri shrinketibi thaq na achan linlin miishe, Shiikeawe aming ka tsapkapkap maq lang wan han jiitiq, awongsii Shiikeawe sengi ma mija wan lot han.”

Akhiq Abi Thaq Na Tsiichong

²¹“Richü we ma achongkuq wan bomtsi arka namshiq raq taiwan lan she, ‘Ümniiraq maiq naq tsatkiq. Ju wa matwe jatlaq, kriiti ka rung na mitiichap wan.’

²²Shatmaq, ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha: Jurwa phunaino ma khiq riq tlaq, kriiti ka rung na mitiichap. Kiimaq jurwa phunaino ma, ‘Ümnaq ara thiihü pinthum!’ nguta sontlaq, kriiti ka Rung na mitiichap. Kiimaq jurwa phunaino ma, ‘Ümnaq ara ralang bangbang li’ nguta sontlaq, kriiti ka wamungtan na dea wan nam nam she ikha miraq.

²³Arkha maq, ümniika aluchiim na, Shiikeawe ma honglu keho she na, ümnsan mong na, ümphu ümno ashi ra raq, ümniirai tsan riibi asi nguta sap haü jiila,

²⁴ümhonglu ka aluchiim niili tiiwethü laüta, ümphuno we krai kongkhu kiq ramwa kiq. Kra lot jai shetiq, Shiikeawe ma honglu kra kuq wa kiq.

²⁵“Kiimaq, maiq ashi ra raq, ümniima kha nyan raüta, rung na shokki raü la, rung na misaü hoshaq liipan niili, ümniima kha nyanti we rai, ümniika aram riilaq. Rung niishe saüho laü miiphat she ka, apaiq raq ümniika phowebi jaq na mikuq baiq. Kiimaq phowebi riika hokra miishe mikuq baiq. Kiimaq ümniika phaqték mong niishe mishaq baiq.

²⁶Ngi raq chongtiikang arka tengteng, ümniiraq ümkha tham ka poisa shii se niitaq saüli siirai dok maü wiiwii, phaqték mong niili she misi wan haü.”

Sipeja Ngarai

27“Namshiq raq ara chongkuq wantaq arka tai wan lan she, ‘Ümniika maiqchak rai naq srakiq.’

28Shatmaq, ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha: jurwa maiqnyung ashi sham na lii raüta, süram wan tlaq, kriiti raq sipeja ngarai ka atsan mong na atang wishe.

29Arkha maq, ümmak mak tsi nü raq ümniika ngarai na tiidea kiiphaü jiila, ümmak po ka alatli riibaiq laq! Wiipumtam maq wamungtan na dea wan nam miika, makko ma miili jiimin, atra si wan riwe ka ahea.

30Kiimaq ümjaq jaqtsi nü raq ümniika ngarai na tiidea kiiphaü jiila, ümjaq ka achum li riibaiq laq! Wiipumtam maq wamungtan na dea wan nam miika, jaqko ma miili jiimin, atra siwan riwe ka ahea.”

Armiim Tri Tsiichong

(Mot 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

31“Kiimaq armin chongkuq wanto, ‘Jurwa tsang-nyung ka miimtlaq, apaiq raq tsang-nyung ma amiim lak waiqke ra tlo.’

32Shatmaq ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha: Jurwa tsang-nyung ka maiq rai sra mak shatmaq, lai hin khü akha ka nyan raüta miimbaiq tlaq, kiimaq apaiq raq miimbaiq jai she, tsang-nyung ka maiq wenye miishe wawan raü la, tsangwe wechüwe raq tsang-nyung ma maiqwe rai sra ngarai kra tiitang wan ma mija. Kiimaq tsangwe wenye we riimin, maiq-nyung rai sra ngarai tang ma mija.”

Kongphiq Kha Tri Tsiichong

33“Kiimahali richü we ma akha achongkuq wan arman namshiq raq tai wan lan she, ‘Ümniiraq arot kongphiq naq khakiq. Shatmaq Tati ma jamlai kongphiq wa khawan laü, kriika kewan chang dongdii.’

34Shatmaq ümchaü ngi raq namshiq ma chong pha: Shiikeawe mang chong laüta min kongphiq naq kha kiq. Ramungtan mang chong laütiimin kiq naq khamkiq. Arka Shiikeawe ngachang ngacho.

35Kiimahali, mangjong hiq mang chong laütiimin naq tiitumtakiq. Arka apaiq hok tiida chang. Kiimaq Jerusalem mang chong laütiimin naq tiitumtakiq. Arka Ajong Hokham we, Shiikeawe chela.

36Kiimaq ümkhupo na sham laütiimin naq tiitumtakiq. Ümniiraq ümkhubin loshi se kra dongdii min, anyaq miimin tiija lot maü kiimaq alü miimin tiija lot maü.

37Arkha maq, namshiq raq jamlai wa misham han kriika, ‘Üm misham ha,’ ngulaq, kiimaq sham maü chang jiika, ‘Naq sham mang,’ ngutli bom lili ronglaq. Kriiwa chan raütiishe bom tlan kriika, Abi Thawe nübok wa dong tlo ngushat.”

Phuklam Tri Tsiichong

(Luk 6.29-30)

³⁸“Namshiq raq ara chongkuq wantaq arka tai wan lanshe, ‘Mak ka mak maq song ra. Wi ka wi maq song ra.’

³⁹Shatmaq, ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha: Jurwa namshiq ma shuttlaq, kra phuk ka naq lam rongkiq. Ashi ra raq namthea theatsi nü na riisiiq tsat raüla, theako nü kri chiim kuq ronglaq.

⁴⁰Kiimaq ashi ra raq namsamtong kra apaiq raq lapho kham ma, rung na sheaho kiiphan jiila, nam kheathum kiimin apaiq miili chhutkuq ronglaq.

⁴¹Kiimaq namtijong nok phenlabi wa weshi raq namshiq ka apaiq thongkhiiq kra mengshi hoke ra nguta shiichut kiiphan jiila, mengnai hokuq ronglaq.

⁴²Kiimaq ashi ra raq namjaq wa phanshi ra jaü kiiphan la, kuq ronglaq. Kiimaq ashi ra raq namjaq wa phanshi ra nam haü jiila kra tiinam kuq wan ronglaq.

Jaqti Ma Mangchan

(Luk 6.27-28,32-36)

⁴³“Namshiq raq ara chongkuq wantaq arka tai lanshe, ‘Maiqmii kongtibi ka lungwii ronglaq. Namjaqti thun ka angeng ronglaq.’

⁴⁴Shatmaq ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha: Namjaqti thun ka lungwii ronglaq. Kiimaq namshiq tiichamchaoti ma achu jaükuq ronglaq.

⁴⁵Namshiq ka akha siwan han jiila, namshiq ka ramung- tan na siti nam We Shiikeawe setiim dea nguta maiqse raq misap. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, apaiq raq maiqhea maiqbi tarü ma rashe tiikü kuq tlo. Kiimaq abi jaqsham klo wanti miimin, kiimaq ahea jaqsham klo wanti miimin, mren mra chhaq maq ra ka tiijun kuqtlo.

⁴⁶Namshiq raq namshiq lungwiiti thun kli lungwii wan han jiika, Shiikeawe raq namshiq ma poksi ka jamlai tham miishe wa mikuq? Maiqmii nok siphaqti Roman hokham ma phunta hiketi thun kra riimin la, kiikhiisii li dea klotlaq!

⁴⁷Kiimaq namshiq raq maiqmii nok phungshiti kriili, ‘Khusang raxhang khata,’ nguta tao lili riihan jiika, nanok ahinti thaq na achan jamlai wa sham lan? Thatsang maiqse riimin kiikhiisii li dea riibom nai wan tlo kata!

⁴⁸Ramungtan na siti nam We Shiikeawe raq namshiq ka jamkho adang na lakshiipo lak tlaq ikha lungwii tlaq, kiikhiisii hali, namshiq riimin Shiikeawe wokhong na siwan lanta apaiq bom ka poshi min tlea man maq tai lili ronglaq!”

Mothiq 6

Chamchao Maiqse Khrumke

¹“Namshiq raq nokwe ma tiichhi ma nguta, ‘mitting jaq sham’ ka naqsham rongkiq. Namshiq raq akha nokwe makki na tiichan ne lanta sham han jiila, ramungtan na siti nam We jaq wa poksi lap chang ka ahü she miraq”

²“Arkha maq ümtiikiiwa ümnii- raq chamchao maiqse ma khrum jaqmiiq kuq tlaü akhing na mongnam nok raq chiiriim raüta sinagok maq nai chiiheawea maq nokwe raq michhi laq nguta kuqtlaq ikha naq kuqkiq. Tsangshiq raq akha klotlaq arka maiq raq tsangshiq ka mishom ra laq nguta klotlo. Ngi raq namshiq ma riikhaqli chongpha, tsangshiq raq Shiikeawe jaq wa poksi lap chang ka ahü she.

³Shatmaq ümtiikiiwa ümniiraq chamchao maiqse ma khrum jaqmiiq kuq tlaü na, ju miimin naq tiisapkiq.

⁴Akha klo haütiq kra jaqmiiq kene ka pumsii jaqmiiq ma mija. Kiimaq pumsii jaqsham chhiti üm We riisheti q ümniima poksi mikuq.”

Achu Jaü Shrinke

(Luk 11.2-4)

⁵“Namshiq raq ümtiikiiwa achu jaü tlan akhing na, mongnam nok raq jaü tlaq ikhiika, naq jaü rongkiq! Tsangshiq riika sinagok maq nai lamkii na chap raü raüta, maiq raq michhi laq nguta achu jaü tlo. Namshiq ma riikhaqli chongpha, tsangshiq raq Shiikeawe jaq wa poksi lap chang ka ahü she.

⁶Shatmaq ümtiikiiwa ümniiraq achu jaü tlaü, kra akhing na, ümniika ümtap mong na walaq, laüta kilü maq tiishaq laq. Laüta üm We maiqse raq makhia maq chhilot mak we jaq wa achu ka jaü laq. Raüla pumsii jaqsham chhiti üm We raq ümniima poksi ka mikuq.”

⁷“Namshiq raq ümtiikiiwa achu jaü tlan akhing na, thatsang maiqse raq jaü tlaq ikha pahea naq banbok rongkiq. Tsangshiq riika apa achu jaü raütiq Shiikeawe raq mitre nguta tiimatlo.

⁸Tsangshiq raq jaü tlaq kiikha naq jaü rongkiq. Nam We Shiikeawe raq namshiq ma jamlai wa ra tlaq kriika namshiq raq mijaü shaq niili, apaiq raq asap wishe dongdii.

⁹Namshiq raq achu jaü ka akhli jaü wan lili ronglaq: ‘Ramungtan na siti na We: Ümmang asii kli mishreng laq;

¹⁰ümmungtan kli misaülaq; Ramungtan na ümniiraq athithi sham tlaq kiikha mangjong hiq niimin mishamlaq.

¹¹Ümchaü ranaiq miitu naishiq ma, dung kuq laq;

¹²Naishiq ma ashut klotibi mra thun diikuqkai, kiikhiisii naishiq mra thun kiimin diikuqlaq.

¹³Naishiq ma tsinhea maitai naq tiisaükiq, shatmaq naishiq ka Abi We maklii wa tiiwongshat riilaq.'

¹⁴"Namshiq ma shutphittibi mra thun ka namshiq raq diikuq han jiila, ramungtan na siti nam We riimin namshiq mra thun ka midii kuq.

¹⁵Shatmaq namshiq raq maiq mra ka diikuq man riihan jiila, nam We Shiikeawe riimin namshiq mra thun ka diikuq mak miraq."

Amang Maq Achu Jaü

¹⁶"Kiimaq namshiq raq amang maq achu jaü tlan akhing na, mongnam nok raq maiq ma tiichhi ma nguta tiichan miine jaü tlaq ikha, munjuk mijuk miika naq jaü rongkiq. Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Tsangshiq raq Shiikeawe jaq wa poksi lap wan chang ka ahü she.

¹⁷Ümtiikiiwa ümniiraq amang maq achu jaü tlaü, kra akhing na khuthai thea mai laüta achu ka jaü lili riilaq.

¹⁸Akha jaü haü jiitiq, maiq raq ümniika amang maq achu jaü sitlo nguta sapmak miraq. Ümniika maiq raq mak maq chhilot mai üm We riili michhi. Kiimaq pumsii maq achu jaü chhiti üm We raq ümniima poksi mikuq."

Ramungtan Na Tsiiqtum

(Luk 12.33-34)

¹⁹"Namshiq miitu tsiiq nai nyam tum ka mangjong hiq na naqto rongkiq. Arwiika sap nai chhii raq miphaq. Kiimaq thiimeaq raq mitek. Kiimaq ahuk raq mihuk ho.

²⁰Ara rii na, namshiq miitu tsiiq nai nyam tum ka ramungtan na thü wan lili rong laq. Kiiwa ka sap nai chhii raq phaqaq lot mak she. Kiimaq thiimeaq riimin tek lot mak she. Kiimaq ahuk riimin huk wa lot mak she.

²¹Ara jamkhano ngukla, ümbano ümtsiiq tum totlaü, kiijaq üm tsantsii kiimin mithü haü. Jamkhano ngukla ümtsiiq tum ümbano thütlaü kiijaq ümtsantsii kiimin wranaiqshe asi miraq."

Maiqkhum Miitu Lem

(Luk 11.34-36)

²²"Mak ka khum miitu lem. Ümmak ahea jiika ümkhum na walü lishat miraq.

²³Shatmaq ümkhum na walü ka ranyaqaq miishe jakitaq jiika, ümkhum na ranyaqaq jonghea she!"

Tijong Wenai Rümplot Maü

(Luk 12.22-31; 16.13)

²⁴"Jurmin tijong wenai rümplot mak. Apaiq raq weshi ka alungwii miraq. Kiimaq weshi ka ashummii miraq. Apaiq raq weshi ka ashreng miraq. Kiimaq weshi ka

asaisi miraq. Ümniiraq Shiikeawe nai tsiiq tum ka adam na shomnoq wan lot maü.”

²⁵“Arkha maq tiina ngi raq namshiq ma chongtiikang. Atra maq si ma tiipao wan miitu nai khum tiikhe miitu khu akhea rong ratlaq kra miitu naq chapa rongkiq. Rilung ka dung jada thaq na ara. Kiimaq khum ka khea sam wan tiikai arthaq na ara.

²⁶Rum na siti peshap wushi thun ka liimanta. Tsangshiq raq minshiiq wan mak. Shatmaq nam We ramungtan na siti raq tsangshiq ka dunghiq tlo. Namshiq rilung ka wushi rilung nam ma ara.

²⁷Jurmin achapa wan lam maq rilung ka alu siwan lot mak.

²⁸“Khu akhea miitu ka jaram chapa wa? Rum na lili pepü sitlaq kra tsomhea. Kra liimanta. Pepü ro raq kheataq sam ma nguta chhi arai min sham mak.

²⁹Shatmaq ngi chongpha. Chithe pinthum Hokham we Solomon miirii dongdii min, ara pepü tsom rai tlaq arkhan ka tsom mak.

³⁰Shiikeawe raq mangjong hiq raikhü ka atinkhan tsomhea pepü wiihii maq tiimiikhiiq tlo. Arka jaqlöse miitu li. Ümchaü asi anap ka ashin she mirki. Ikha jiika, ümniima Shiikeawe raq khu akhea ka kuq sam mak shea miraq? Üm kamsantsii ka jaro ran rai tla!

³¹“Arkha maq: phaqsea khamnyang ka jamwo milap i, kiimaq khu akhea ka jambawo mihum sam rong i nguta naq chapa rongkiq.

³²(Thatsang maiqse tiina arthun ara miitu chapa wan tlo.) Namshiq ma arthun arka ra tlo nguta nam We ramungtan na siti raq asap.

³³Ara rii na, Shiikeawe mungtan nai kechu maiqse ma jawan riiwe kli rit rong laq. Raüla, arthun arka mikuq wan dongdii.

³⁴Arkha maq anap miitu ka naq chapa rongkiq. Anap miitu ka anaptiq tiima wan chang. Aranaiq holai jamlai wa sitlaq, kriili howan lili ronglaq.”

Mothiq 7

Nashiq Raq Maiq Ka Shrongra Mai

(Luk 6.37-38,41-42)

¹“Namshiq raq maiq ka naq shrongra rongkiq. Shiikeawe raq namshiq min shra wan mak miraq.

²Namshiq raq nanok ka jamkho shrongra wan tlan, kiikhiisii Shiikeawe raq namshiq min mishra wan. Namshiq raq nanok ka jamlai tri mo shin wan tlan, kra tri maq namshiq kiimin Shiikeawe raq mishin wan.

³Ümphuno we mak na sinchiise ka jaram wa liitläü, ümmak na pepan kaü tiikap rai tlaq kra riwe ka chhi maü riiräü?

⁴Ümmak po na pepan kaü tiikumshat maq, ümphuno we nangnga, 'Ümmak wa sinchiise ka lamkuq pha,' ngutiika jamkho bom tlaü?

⁵Mongnam we loi! Apha na ümmak po wa pepan kaü kra kongkhu lambaiq laq. Kra lot jaitiq ümphuno we makpo wa sinchii kra khangriirii hea she michhi haü. Kiimaq milam kuq lot haü."

⁶"Ngamrea ka hi kong ma naq kuq rongkiq. Tsangshiq raq namshiq khoti mikaq. Lakshii tum ka waqkong khaki naq baiq rongkiq. Tsangshiq riika hok miili minibaiq wan."

Jaülaq, Ritlaq, Buklaq

(Luk 11.9-13)

⁷"Jaü ronglaq, räula namshiq ma mikuq. Rit ronglaq, räula namshiq raq mihum han. Kilü na buk ronglaq, räula namshiq ma midi kuq.

⁸Jaütlaqti raq milap; rit tlaqti raq mihum; kilü na buktlaqti ma midi kuq.

⁹Ase ra awe jaq wa winsii jaü räü jaq longpo ka mikuq sha?

¹⁰lo ase ra ngiq jaü räü jaq, päü se ka mikuq sha?

¹¹Namshiq ka abi maiqsetiim raq santla, namsetiim ma ahea awa phan hupsam kene wan ka atsin han. Riita ikhijjiika, ramungtan na siti nam We raq, apaiq jaq wa jaü wan tlaqti miika, ümtinkhan kao räuta ahea awa phan hupsam she wa kuq wan jiiq riila!"

¹²"Nanok raq namshiq ma jamlai phan jaq shamkuq räü jiiwa, namshiq raq milungwii han, kiikhiisii hali namshiq raq tsangshiq ma klo kuq wan lili ronglaq. Mosheq Thungtri nai shammibi bomchong ka ara bomtsi arjaq sup wan tlo."

Lamtsase

(Luk 13.24)

¹³"Kilam atsase kiimaq warong laq. Jamkhano ngukla, wamungtan na kai chang kilü ka ajong wiq. Kiimaq kiina kaichang lam ka akhumsea ma aje. Kiimaq maiq apako ka kra lam maq khumtlo.

¹⁴Shatmaq, rilung lam nü na wachang kilü ka atsase. Kiimaq arlam ka akhum ma ahawiq. Maiq atsapko riili arlam ka hum wan tlo."

Petsi Ahea Nai Petsi Abi

(Luk 6.43-44)

¹⁵"Arot shammibi thiikho wa honkam shat maq sirong laq. Rakhütsiri na tsangshiq ka skusetiim ikha puqsut ngo chang chang namshiq pha na watlo. Shatmaq among niika shekong ikha sitlo.

¹⁶Tsangshiq jaqsham maq namshiq raq misap han. Kiimko chong niika spiqtsi ka tsimak. Kiimaq kiida raü niika phupmup tsi ka tsi mak.

¹⁷Achong ahea jiika atsi min ahea miraq. Shatmaq achong abi jiika atsi kiimin abi miraq.

¹⁸Chongheati raq atsi ka abi tsimak phan. Kiimaq chongbiti riika atsi ahea ka tsimak phan.

¹⁹Kiimaq atsi ahea tsikuq mak chongti ka adaq she mirbaiq wan. Raüta wa na michaq baiq wan.

²⁰Krai mren, namshiq raq arot shammibi ka tsangshiq jaqsham maq misap wan han.”

Khapho Ranaiq

(Luk 13.25-27)

²¹“Ngi nangnga, ‘Tatiwe loi, Tatiwe loi’ nguta ngoti tarü ka Ramungtan na saülot mak. Shatmaq jurwa ramungtan na siti i We aming ka lang raüta sitlaqti kli misaü wan.

²²Phangthum Khapho Ranaiq na maiq pahea raq ngi nangnga, ‘Tatiwe loi, Tatiwe loi! Ümmang na naishiq raq Shiikeawe bomtsi chongkuq kai ihata! Kiimaq ümmang maq naishiq raq abi winji pahea jobaiq wan kai ihata. Kiimaq awang chang jaqsham pahea sham wan kai ihata!’ nguta mingü.

²³Kiitiikaq ngi raq tsangshiq ma, ‘Namshiq ka riikhaqli i sengi riimak. Namshiq ka abi ngarai klo wantibi ngi tho wa jaqlo tiijin tlo ronglaq!’ nguta mingüha.”

Jamhaiti Wenai

(Luk 6.47-49)

²⁴“Ara chongtiikang arkha maq, jurwa ara i bomchong ara lang wan tlaq, kriiti ka maiq atsiwe raq, ajam ka longkaü longkaü wat raüta, jamkham shong raüta hai wan tlaq ikha miraq.

²⁵Ra ka düthaü jun wanto. Jürai thun ka wiita ma wanto. Rathaiq rahai ka henghea hai wan raüta, kra jam ka thaü baiq wanto. Shatmaq kra jam ka ropbaiq lot mak dea riito. Jamkhano ngukla kra jam ka longkaü thaq na kham shong wan raüta ahai wan.”

²⁶“Shatmaq jurwa ara i bomchong ara taishat shat maq lang wan mak siwan tlaq, kriiti ka maiq angi we ashi raq, ajam ka kumtsai thaq na ahai wan ikha miraq.

²⁷Ra ka düthaü diilii she jun wanto. Jürai thun ka wiita ma wanto. Rathaiq rahai ka henghea hai wan raüta, kra jam ka wiita thaübaiq wanto. Raüta jam ka tiimiqchup ropbaiq wanto. Jai na jangnai liikai chang ahü she riito!”

Jesüq Traho Na Arang Asi

²⁸Jesuoq raq arthun tra hokelot jai she, mungmaiqse ka kai awang riiwanto. Jamkhano ngukla apaiq raq arang aheng maq traho bom chongkuq wanto.

²⁹Apaiq traho bom chongke wan kriika, Thungtri shrinketi bi raq traho bom chong kuqtlag ikha riimak. Apaiq riika arang aheng maq traho bom chongkuq tlo.

Mothiq 8

Jesuoq Raq Atsi We Tiiheato

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹Jesuoq ka hiqlam miishe satki kiita, maiqkong thun pahea raq apaiq jai ka phan wanto.

²Kiitiikaq maiq weshi, thabi tsi raq chamchao rai tlaq we ka, apaiq phana dongchhaq waraüta, kaütsrong na bumsaq riito. Raüta, “Shiilang we le, ümniiraq ngi ara mangchan haü jiila, i thatsi ara mitihea kuq lot haü,” nguta tiipaiqneato.

³Kiijiishe, Jesuoq raq ajaq maq atsiti we dü na ashamho lam maq, “Ngi raq ümniika chhijiike rotiikang! Ümchaü li heakikiq,” nguta apaiq bom ka treto. Krai mren, apaiq thatsi ka heakisaq li heakito.

⁴Jesuoq raq apaiq ma tsii ka akha chongkuqto, “Tailaq! Maiq ahin ma jumiimin naq chongkiq. Shatmaq ramwe we phana lealea walaüta, ümkhum ka siikito she nguta tiichhi wakiq. Apaiq raq ümkhum ka milii laq. Kra tlii lot jai sheti q ümkhum ka siito she dea nguta, nokwe man na hakhi kewan Mosheq raq akuqthü aming kra phanphan honglu kuq wakiq.”

Jesuoq Raq Luqkapse Tsi Tiiheato

(Luk 7.1-10)

⁵Kriimaq Jesuoq ka Kaparniam chela niishe saühoto. Apaiq ka kiijaq saükai ri li she, Roman phenlabi siihiip we ka apaiq rai riihumto. Raüta Jesuoq man na akha tiipaiqneato,

⁶“Shiilang we, i luqkapse ka naijam na atsi, tsihea atiimeshi min lot mak chamchao rai tlo.”

⁷Kiijiishe Jesuoq raq treto, “Ngi miwa kang. Lata atsi ka mitihea kuqkang.”

⁸Kiijiishe siihiip we raq treto, “O shiilang we, ümniika i jam na wali ka thek mak. Ngi ka ümniima aran. Ümniiraq üm nü maq amingli tat laq. Kra riihaü jiili i lukhapse tsi ka mihiaki.

⁹Ngi armin la, ngi ma ajong alabi jaq takiq na siti. Kiimaq i jaq takiq niimin la phenlabi asi. Ngi raq weshi ma, ‘Kiina kilaq’ nguta thaüha jiila, kriiwe ka miki. Kiimaq weshi ma, ‘Ümniika ana wara’ nguta hea ha jiila kriiwe ka ngi pha na

miwa. Kiimaq i dise nangnga, 'Ara shamlaq' nguta thaüha jiila, apaiq raq jaq ka misham."

¹⁰Jesuq raq apaiq bom ka tairaüta, awang riito. Kiimaq apaiq tro na mungmaiqse ajai phan wantibi thun kriima akha nguta chongkuqto, "Ngi raq chongtiikang arka tengteng! Ngi raq Israil mung na arwe kamasham akha ümchaü niitaq weshi ra min hum mang shaqli.

¹¹Ngi chongpha. Maiq pahea shedong mung wa nai shenyap mung wa waraüta Abraham, Isak, kiimaq Jakob rai Phangthum Poi Ranaiq Ramungtan na minga wan dam.

¹²Shatmaq maiq pahea Ramungtan na ngawa chang wiika, ranyaq nyang mong na mitiidea baiq wan. Kiijaq tsangshiq ka aho asii, arong awi tiichit wa trang liishe micham chao wan."

¹³Kra ngu raütiishe Jesuq raq siihiip we kra nangnga nguto, "Walaq, tsan asang miishe ümjam na walaq. Ümniiraq jamkho kamtlaü kiikha miklo kuq." Krai mren, siihiip we lukhapse tsi ka kra akhing liipan niili she heakito.

Jesuq Raq Maiq Atsiti Pahea Tiiheato

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴Kiimaq Jesuq ka Petar jam niishe wawanto. Kiijaq Petar nyaichhi ka atsidong makaiq changdü na abum chhi wanto.

¹⁵Jesuq raq ajaq maq adü na shamto; kiimaq atsidong ka heakisaq li she heakito. Krai mren apaiq ka Jesuq ma phaqa asea tiihong thake she, apaiq shiililiike she honghoto.

¹⁶Rajiko niishe mungmaiqse raq maiq ka tsak amii raq arom wan, atsi asitibi thun pahea kra Jesuq phaniishe shea wanto. Jesuq raq apaiq bom tsishi miili, tsak amii tha thun wiita chhijii kuqto. Kiimaq atsiti ümchuwa apaiq phana kirai witaq thun ka wiita tiihea kuqto.

¹⁷Apaiq raq ara chhintsii kuq wan taq thun arka, Isaia shammi we raq, "Apaiq raq nashiq thatsii thun nai thup atha thun ka wiita howanto," nguta waiqthü taq bomkham kra tiikupi wan miitu she chhijii kuq wanto.

Jesuq Jaiphan Wan Danti

(Luk 9.57-62)

¹⁸Jesuq raq apaiq tro na maiqkong ka riitam rai wan kra chhi raüta, ajaqshisetiim ma konü tham reko niishe warong pha ngutiishe thaüto.

¹⁹Kiijaq Thungtri shrinketi we ashi ka apaiq phana waraüta, "Shrinketi we ngi min ümjai miphan ha. Ümnaq ümbano mikihaü, ümjai phanphan mikhum damha" nguta apaiq ma chongto.

²⁰Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Miikakoi kong thun miika tsangshiq bum chang asha asi. Kiimaq wushi kong miimin achü asi. Shatmaq Maiq Se miika, asi anga chang jam awak min ahü.”

²¹Kiimahali, maiq weshi, apaiq ka Jesuq jaiphanti kriiwe raq Jesuq ma chongto, “O shiilang we, ngi ka jam na kongkhu jangki pha shaq. Lata i we ma ka saiqsamki pha shaq.”

²²Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ümniiriika i jai li phan laq. Ama ka amati riitiq tiina misaiq sam.”

Jesuq Raq Rathaiq Tiisangto

(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³Jesuq ka lai na ngawato. Kiimaq ajaqshisetiim kiimin apaiq rai adam na wawanto.

²⁴Tiihanghiq miili she henghea rathaiq rahai wanto. Raüta thamchum ka wiita brakshaq baiq wanto. Krai mren lai ka jü mong na sang wan nam nam ikhiishe riito. Shatmaq Jesuq ka akon makaiq.

²⁵Kriikha maq, ajaqshisetiim raq apaiq ka, “Tatiwe, nashiq jü na thap wan kai, tiichhii kuq tlo laq!” nguta tiisamto.

²⁶Jesuq raq tsangshiq ka sonto, “Namtsam ka kiitinkhan jaram kiinyii rai wa? Namshiq kamtsantsii ka ranhea!” Kra ngu raütiishe apaiq ka tiidopot raüta, rathaiq hengwa nai khamtso blun hengwa kriima, “Tsaq ronglaq” nguta aming tatto. Krai mren, rathaiq nai khamtso brak watrang kriika sangsaq li she, kaiqshak sanglili she sangkito.

²⁷Kra chhi raütiishe, tsangshiq wiitarü ka, “Rathaiq watrang nai khamtso blun watrang riimin apaiq aming tailili arka jamkhiinok maiq wiinya?” nguta awang rai lam maq riibomto.

Jesuq Raq Tha Raq Arom Wan Wenai Tiiheato

(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸Jesuq ka thamchum konü reko niishe, Gedara chela hong na saü wan ri li she, kiijaq malapkho longsha mong wa adongki tsak raq arom wan maiq wenai rai riihumto. Kra we nai ka pinthum abi. Tsangnai ma hai ma nokmai qse ka kra lam maq jumin khumlot mak riito.

²⁹Tsangnai raq Jesuq chhi raüta, tiihang hiiq miili she, “O Shiikeawe Se loi, ümniiraq naishiq ka jamkhiiriiho she wa dan tlaü? Naishiq ningthoi akhing misaü shaq niili, ümniiraq naishiq ka tiichamchao kai she sha saüki laü?” nguta siitrangto.

³⁰Kriimaq aje niili, atsam pha q waqkong kongnyung kaüshi asi.

³¹Kriikha maq tha raq Jesuq jaq wa aming jaü, “Ümniiraq naishiq ka ajo baiq she dea jiika, waqkong hai tlaq kra khum niishe sam wan phai,” nguta tiipaiqneato.

³²“Kironq laq” nguta Jesuq raq tsangshiq ka thaüto. Krai mren thakong ka waqkong khum na sam wanto. Krai mren, waqkong ka wiikongtam miishe longraq kam nü kiina pintrang raütiishe, thamchum mong na thap wanto.

³³Waqkong rümtibi raq kra chhi raüta, chela kiina pintrangto. Raüta tsangshiq raq jamlai wa chhitaq, kiimaq tha raq arom wan maiq wenai kra jamkho heakitaq, kra tsütsa kriishe nokmaiqse ma tiitaito.

³⁴Krai mren kra chela na siti nokmaiqse ka nyungwe nose tarü Jesuq sham liiwa wato. Kiimaq tsangshiq ka apaiq rai riihum raütiishe, apaiq ka tsangshiq hong kiiwa ahin na kiho räüjaq ahea miraq nguta tiipaiqneato.

Mothiq 9

Jesuq Raq Ahan Ama Arkiwe Tiiheato

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹Jesuq ka lai na ngawato. Raüta konü thamreko na apaiq sichang chela na jang wan nongto.

²Kiijaq maiq wiijamti raq akhum ama arki we ka changdü na tiiweshat maq Jesuq phana pi wanto. Jesuq raq tsangshiq kamtsantsii ka chhi raüta atsiti we nangnga, “I se loi, ümtsaiji ka tiijong laq! Ümngarai ka diikuqto she,” nguta bomdamto.

³Kra tairaüta, Thungtri shrinketi shrabi wiijamti raq tsangshiq liipan na, “Arwe raq ara Shiikeawe khü maq tiihong raüta riikhiq ashut bomtlo!” nguta riibomto.

⁴Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq tsan na jamlai wa tiima tlaq kra thohé raütiishe, “Namshiq tsan mong na akha abi ashut ka jaram wa tiima tlan?”

⁵Riita, ‘Ümngarai diikuqto she’ nguta ngo sha aje, sha, ‘Tiidolaq, chaplaq, laüta khumlaq’ nguta thaü kriiwa aje?

⁶Ikhiijiila, ngi raq namshiq ma, Maiq Se riika, mangjong hiq na ngarai diike wan miitu arang ho tlo nguta tiichhikuq pha,” ngutiishe tsangshiq ma chongto. Kra chongtaq kra i mren, apaiq raq ahan ama arki we ka, “Tiidolaq, chap laq, laüta ümdamsii ka kom laq, laüta ümjam niishe wawan laq!” nguta thaüto.

⁷Krai mren, kriiwe ka tiidopot riito. Raüta ajam na kokkok wawanto.

⁸Nokmaiqse raq kra jaqsham ka chhi raüta ahai riito. Kiimaq maiqse ma atinkhan arang kewan kra chhiraüta Shiikeawe ka tiitsam kamto.

Jesuq Raq Mothiq Ka Hea Wanto

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹Jesug ka kra ba maq ahin nü niishe tiido wanto. Apaiq ka lam na akhum rai lam maq phunta hiti we Mothiq ka phunta hichang jam na phunta hirea chhi wanto. Apaiq ka chhi raüta, Jesug raq apaiq ma, “Ümniika i jai she phan laq,” nguta heato. Krai mren, Mothiq ka tiidopot raüta, apaiq jai phan wanto.

¹⁰Jesug ka Mothiq jam na dungsea anga. Kiijaq adam na Jesug nai ajaqshisetiim rai dungsea nga damti ka phunta hitinok kiimaq nokwe raq ashleq arbaiq ngarai maiqsetiim min pahea asi.

¹¹Phorisinok wa maiq wiijamti raq kra chhi raüta, Jesug jaqshisetiim ma, “Namshiq ma shrinketi we raq ara jam nguto akhnok ashe anun phan maiqsetiim rai riishot riishaq nga raüta phaqsiiq dam tla?” nguta waito.

¹²Jesug raq tsangshiq bom ka tai raüta akha treto, “Phintsaqtsaq maq siti miika taktot ka ra mak; atsiti miili ra tlo.

¹³Asii bomtsi na, ‘Ngi miika mangchan tsii li ra tlo, honglu ngamrea thop ka riimak!’ nguta chongtlaq arka jamlai ngo wa, kra namshiq raq samhea phat rong laq. Lanta kra liichum ka takwan han jaq ahea miraq. Ngi ka chiisan maiqsetiim heakai akiha riimak; ashleq arbaiqti thun kra triichom sheakai kikang.”

Amang Maq Achu Jaü

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴Kiitiikaq Khamlamketi we Johan jaqshisetiim ka Jesug phana waraüta, “Naishiq nai Phorisinok jaqshisetiim ka akhing khing na amang maq silaita Shiikeawe shomnoq tiikai. Shatmaq ümjaqshisetiim riika jam nguto amang maq siraüta Shiikeawe ka shomnoq mak?” nguta waito.

¹⁵Kiijiishe Jesug raq treto, “Kherüsea poi lomdamti wanwe ka songtsi ramtsi miili siwan chang ngutiisha tiima tlan? Riimak! Tsangshiq ka junlamti we rai polokhiq maq phaqsea wan chang. Shatmaq ranaiq shi akhing she tsangshiq phong wa junlamti we ka ahin niishe mishea wan. Kra akhing niishe ka tsangshiq min amang maq achu jaü chang she miraq.”

¹⁶“Jurmin kheathum chü pu thaq niika, khea nye phu maq tiidiim chhang mak. Kiikha chhang räü jiika, khea nye phu maq atiidiim phu ka achon riiki raüta, khea pu kra atijong chaibaiq rea khoti miraq.

¹⁷Kiimahali maiq jurmin che anye mija shaq li kriika ngamkhü chü tsabum mong niika thü mak. Kiikha thü räü jiika, ngamkhü chü tsabum kriika awürai raüta, aphok khoti mirki. Raüta tsabum kiimin mitiikho baiq. Raüta che thun kiimin wiita mitraüki. Shatmaq che anye ka tsabum min anye mong na thü chang. Krai mren, tsabum kiimin then mak miraq kiimaq che kiimin wihiiki mak ahea miraq.”

Jairas Se Nai Atsi Nyung

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸Jesug ka ara bom chongke rea liipan kiijiiniili, sinagok liiwanti we maiqla weshi ka apaiq phana kito. Raüta Jesug khaki na kaütsrong na ngasaq raüta, “I se ka ümchaü linlintiq pitkito. Shatmaq ümniika walaüta ümjaq maq apaiq dü na sham wa haü jiila, apaiq ka achhun mirwan nong,” nguta tiipaiqneato.

¹⁹Krai mren, Jesug ka tiidopot raüta apaiq jai phanphan wawan damto. Kiimaq apaiq rai ajaqshisetiim kiimin nong shiinong wawan damto.

²⁰Maiq nyung ashi ka akhing khing na tiijai dong tsi raq chamchao raitlo. Apaiq ka akha wiiroqshi ri wiinai she chamchaoto. Kra nyung ka Jesug jai nü maq dongchhaq raüta, Jesug raq samtlaq samtong jong kaü kiijaq ajaq ma shamsaq shamto.

²¹Apaiq raq, “Ngi raq apaiq samtong jong kaü arjaq thansaq shamlap hajiili dongdii min, i thatsi arka mihiaki dongdii,” nguta atsan mong na riiwea shat maq shamto.

²²Jesug raq ajai nü na liisaq raüta, “I se loi ümtsaiji ka tiijong laq! Ümkam tsantsii thütläü kra lümaq heaki laüshe,” nguta apaiq rai bomdamto. Krai mren apaiq thatsi kiimin tiidoqra heasaq heakito.

²³Kra raütiishe Jesug ka maiqla we jam kiiniishe saü wanto. Apaiq raq kiijaq majo kaitibi maiq wiijam ka ma lapkai tiijeme paimin toro tsüti nai kiijaq nokmaiqse thungtii rai tlaq thun ka achhang ahang trang she lowanto.

²⁴Kra chhi raüta, “Namshiq wiitarü ka arwa tiibin tlo ronglaq! Kinphai na dongho tlo rong! No ka tsai mak. Kriika miinan akon ja tiina!” nguta apaiq raq nokwe kra kinphai na jobaiqto. Kra tairaüta tsangshiq tarü raq Jesug ka ashummii reali riito.

²⁵Shatmaq nokwe ka kinphai na tiibinho jai she, Jesug ka no jechakse khok kiiniishe wato. Raüta ajaq maq no jaq na shamto. Krai mren, no ka tiidopot she chap hiiq ama wa sam wanto.

²⁶Ara tsütsa arka nokmaiqse raq kra hong binjü barap se niishe rinra wan raüta tiinyam wanto.

Jesug Raq Makchuk Wenai Tiiheato

²⁷Jesug ka kiimaq tiido wan raüta, lam na khumshkhum awa rai she riito. Kiijiishe maiq makchuk wenai raq apaiq jai ka phansphan maq phan wanto. Tsangnai raq, “Dawit Se le, nainai ara mangchan kuq wan phiidea!” nguta agitrang lam maq apaiq jai ka phan wanto.

²⁸Jesug ka tapmong na nyap wa jai she, kra wenai kiimin tapmong na phan wanto. Kiijiishe Jesug raq, “Ngi raq namnai thatsi ka mitiieha kuq lot ha ngutiidea sha kam tlan?” nguta tsangnai ma bom ka waito. Kiijiishe, “Shiilang

we lei, mitiieha kuq lot haü ngutiidea kamtiikai!” nguta tsangnai raq apaiq bom ka treto.

²⁹Kiijiishe, Jesuq raq tsangnai mak na ajaq maq sham raüta, “Namnai raq jamkho kamwantlan kra phan phan mihiaki laq!” nguta nguto.

³⁰Krai mren, tsangnai mak ka tiidoqra li heakisaq heakito. Kiimaq Jesuq raq tsangnai ma bom thang tsii chongke, “Ara tsütsa ara maiq ahinti ju miimin tiitai wan ra mak!” nguta chongkuqto.

³¹Shatmaq tsangnai ka kriiba kiiwa tiido wan raüta, Jesuq tsaki kra hong barap se niishe rinra wanto.

Jesuq Raq Nütang We Tsi Tiiheato

³²Jesuq raq tsangnai mak tiipiiq kuqtaq wenai kriika ka atiido wan awa wan she riito. Kra liipan niili, maiq wiijamti raq kiijaq maiq weshi ka nütang tha raq arom wan we kra, Jesuq phana shea wanto.

³³Shatmaq Jesuq raq kra nütang tha ka jobaiq ri li she, kriiwe thatsi ka tiidoqra heakisaq li she, heakito. Raüta apaiq ka abom asa wahea liishe phintsaq she heakito. Kra chhi raütiishe nokmaiqse tarü ka kai awang li she riito. Krai mren, “Nashiq raq atinkhan awang chang jaqsham kaiwa arka Israil mung na chhi mai shaq jo!” ngutiishe tsangshiq ka wangto.

³⁴Shatmaq Phorisinok riika, “Apaiq riika Thawe Lüwa We ningkun maq ara thup atha thun ara jobaiq wan tlo!” nguta khoti piili bomto.

Jesuq Raq Mungmaiqse Mangchanto

³⁵Jesuq ka chela rap nai hiqshong rap thun na kunkun khum wanto. Raüta, sinagok thun na kiraüta, Ramungtan Tsütsa Ahea kra chongkuq wanto. Kiimaq phanrap phanrii thuptsi thatsi raq chamchao tlaqti thun kra wiita chhintsii kuq wanto.

³⁶Apaiq raq mungnyung mungse riiphong rong rai wantlaq kra thun ka chhi wan raüta, tsangshiq miitu atsan mong na kai tsi wanto. Tsangshiq ka achapa riili tsai wan raüta siwan tlaq kra chhi raüta kiimaq tsangshiq ka tsangshiq rümkom wanti ahü, skuse kong mangrang mra mangmii rai wan tlaq ikha, chamchao rai wan kra chhi wan raüta, apaiq tsan ka kai tsi wanto.

³⁷Kriikha maq apaiq raq, “Tsam man rü wak ka jonghea asi. Shatmaq tsamjutti maiq ka atsapse li.

³⁸Wakchongti we jaq wa achu li jaü wan lili rong laq, apaiq raq tsamjutti maiq ka apapa she tiq mitiiki laq,” nguta ajaqshisetiim ma chongkuqto.

Mothiq 10

Jesuq Raq Akiimwetiim Shiikapto

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹Jesuq raq ajaqshisetiim roqshi ri wenai kra adam na heato. Raüta tsangshiq ma abi shotsai winji thun kra jobaiq kai miitu kiimaq phanrap phanrii thuptsi thatsi sitlaq thun kra tiiheake wan miitu arang kuqto.

²Kiimwebi roqshi ri wenai shong wantaq mang thun ka ara riito: Apha shaqshaq we mang ka Simon, (Apaiq ka Petar ngutiimin ngutlo). Kiimaq apaiq ma anowe ka Andru. Kiimaq Jebedi we senai Jakob nai anowe Johan.

³Kiimaq Philip nai Bartholomi. Kiimaq Thomas nai Phunta hiti we Mothiq. Kiimaq Alphias se Jakob nai Thadeas.

⁴Kiimahali maiqmii phan ma tsan tiitsiti we Simon kiimaq Jesuq shaphaqtu we Judas Iskariot ri riito.

Roqshi Ri Wenai Ka Trahokai Tiikito

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵Ara roqshi ri wenai arma akha tsii chongkuq raüta trahokai tiikito, “Namshiq ka Pongmung maiqse hiqshong na nai Samarianok chela thun niika naqki rongkiq.

⁶Shatmaq namshiq ka amii arki skuse kong Israilnok phan kra phaniili kirong laq.

⁷Kirong laq. Lanta, ‘Ramungtan ka aje niishe!’ traho kirongkiq.

⁸Lanta, atsiti thun ka chhintsii kuq wan rong laq; kiimaq atsai arkiti thun ka ama wa tiijang kuq wan ronglaq. Thupbi thati ashong ashai tsisiti thun kra tiihea kuq rong laq. Kiimaq tsak amii tha thun kra jobaiq ronglaq. Namshiq raq ara ningkun ara phe maq alap han, krai mren namshiq riimin nanok ma phe maq jaq ka shamkuqki rongkiq.

⁹Namshiq raq lam khoraki ma nguta kampho ka naq rongho rongkiq.

¹⁰Wanhiq khum lam maq wiho chang thongkhiq kiimin wiho ra mak. Samtong achan, hokpa achan kiimin rongho ra mak. Kiimaq nyeakii achan kiimin thiho ramak. Minshiqti raq jaq maq ka lap pha q sia ra dongdii.”

¹¹“Namshiq ka maiqhiq chela ashi na, lo maiqhiq shong ashi niiwa saüho han jiila, kra hiqshong kiijaq warong laq. Lanta, namshiq tao wanti wandü jam kra rit wan lili rong laq. Lanta, kra hiqshong maq maiqhiq ahin na mitiido wan han shaq wiiwii, maiqmii wanti ta jam kiijiili sirong laq.

¹²Namshiq ka ümtiikiwa namshiq tao wanti wandü jam na düwan tlan, adü wan lam maq, nam wanti ta ma, ‘Namshiq ma hansang mirraq,’ nguta ram ramkuq rong laq.

¹³Namwanti ta raq, namshiq ka ahea wiq maq tao wan kiiphan jiila, namshiq raq ramram shiiman kuq lan kriika, kriita jamkun na misi laq. Shatmaq

tsangshiq raq namshiq ka tao mak raüla, namshiq raq ramram kuq tlan achu shiiman ka, ajang li riho nong rong laq.

¹⁴Kiimahali, juta jamti riiwa namshiq ka tao wan mak, lo ümriiti chela riiwa namshiq ka tao wan mak riijiq, lo namshiq raq achongkuq wan han traho bomtsi kra tai wan romak riijiq, kra rihaü jiila, namshiq raq kriiti miika, jainong shung thü tlii riirong laq. Kiimaq namshiq hok wa botkhulai kra dongdii min, jai nü na anaü riibaiq thü rong laq.

¹⁵Ngi raq chongtii- kang arka tengteng. Liirong laq, Phangthum Khapho Ranaiq na Shiikeawe raq kra chelati thun thaq na, Sodom chelati nai Gommora chelati miika, phanshi mangchan apa linlin mitiichhi kuq wan!”

Kiimwebi Ka Maiq Raq Mitiichamchao

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶“Tairong laq! Ngi raq namshiq ka ara mangjong hiq na skuse kong ka shephong mong na tiikai ikha tiiki tiikang. Namshiq ka paü se ikha tsii lamshatmaq si ronglaq. Kiimaq haütaü ikha tsan ninse maq si ronglaq.

¹⁷Honkamshat rong laq. Namshiq ka maiq raq shumraü kharü maq mikha. Raüta rung na mitiichap wan. Kiimaq tsangshiq raq namshiq ka sinagok thun maq sintsang maq mitsat.

¹⁸Namshiq ka i sengi kha maq wanghuptibi nai hokhambi rung na mitiichap. Kriika namshiq raq tsangshiq ma nai tsangshiq sengibi ma kiimaq Pongnok phan ma Tsütsa Ahea kra chongke wan miitu.

¹⁹Ümtiikiiwa namshiq ka rung na tiichap wantlaq, kra akhing na tsangshiq bom ka jamkhii tre chang wa miraq nguta tiima lanta akhiismin naq chapa rongkiq. Kra akhing na namshiq khum tiichhii miitu jamlai bom chong chang wa miraq, kriika Shiikeawe raq namshiq ma achong mirkuq.

²⁰Jamkhano akha chongtiikang ngukla, namshiq raq bom tre chongkuq tlan bomtsi kriika, namshiq nübok wa adong bomtsi ka riimak. Shatmaq kriika nam We bomtsi Asii Wenyi raq namshiq nübok maq mibom.”

²¹“Maiq wiijamti raq maiqmii phu ano thun kiimin rung na mihit thüki. Raüta mitiitsat baiq. Kiimaq, kiikhiisii hali awetiim riimin asetiiim ka mitiitsat baiq. Kiimaq asetiiim riimin anyungwe ka ngeng raüta mitiitsat baiq.

²²Maiq wiitarü raq namshiq ka i mang na makshu rashe mingeng. Shatmaq jurwa atiithum ranaiq na saüli nin wan tlaq, kriiti kli mitiichhii.

²³Namshiq ka chela ashi maq tiicham chao kiiphan jiila, chela ashi na juho lili ronglaq. Ngi chongpha. Namshiq raq traho bom chongke ka Israil mung chela thun lotli na michong kuq lot han shaq niili Maiq Se kriishe misaüho.”

²⁴“Lak shrinti ka lak shrinketi we thaq na ajong ka riimak; dise ka atijong we thaq na ajong ka riimak.

²⁵Kriikha maq chong mang ka ashrinti we pumkhü kra sam raüta siwan miitu chochi khiq maq si chang li. Kiimaq dise riika atijong we pumkhü kra sam raüta sichang. Jamtati we nang santla Tha Mungtu we nguta slailii tlaq jiika, apaiq jamti thun thaq niika kra thaq niimin tiinanpot naolaq mang abi miishe mimang wan!”

Shiikeawe Miili Hailaq

(Luk 12.2-7)

²⁶“Ara chongtiikang arkha maq, namshiq ka maiqse ma naqhaikiq. Ümchaü jamlai wa apang raüta thüshan wantlaq, kriika alin she mirbaiq. Kiimaq ümchaü ümchu wa apaü ashan raüta thü wantlaq, kra thun ka wiita ra na tiiphong raü rashra she mitiichhi kuq.

²⁷Ngi raq ümchaü namshiq ma jamlai bom wa kaiq shakshak maq chongkuq tiikang, arka namshiq raq ranaiq shethungpii na chap lanta, maiqse ma chongkuq ronglaq. Ngi raq ümchaü namshiq ma jamlai bom wa, tapmong nyang maq chongkuq tiikang arka, namshiq raq rinkinku maq chap lantiishe chiirim lanta chongke chang miraq.

²⁸Maiqse riika han-ngam khum kli mitsat lot; shatmaq wenyi ka tsatlot mak she. Tsangshiq miika naqhai rongkiq. Shatmaq han-ngam nai asak tsitsü kra wamungtan na tiikai lotti we Shiikeawe miili haisong tsantsii ka rüm lanta siwan lili ronglaq.

²⁹Poisa shii ashi maq wuraichaqse ka anai milap han. Shatmaq kra santla üm We raq kiq tiideahü wiiwii, tsangshiq lang ka mopit pit mak phan.

³⁰Riita kriimaq thi miika namshiq rilung thii ka tsinhea rahea. Shiikeawe raq namshiq khupo na namkhubin thun kiimin wiita weaje maq sitlo.

³¹Ara chongtiikang arkha maq, namshiq ka maiqse ma naqhai rongkiq. Shiikeawe maklii na wushi kong ümchuwa siwan tlaq kra thaq na namshiq rilung ka rahea.”

Reraüshi Sha Rewe Wa?

(Luk 12.8-12)

³²“Jurwa nokwe man na apaiq ka i sengi nguta tantan maq siwan tlaq, kriiti miitu ka ngi riimin i We man na, ramungtan maq Phangthum Khapho Ranaiq kholam kholiiq hakhi mikuq wan ha.

³³Shatmaq jurwa apaiq ka i sengi riimak nguta nokwe man na ngi ka tiishaü baiq wan tlaq, Phangthum Khapho Ranaiq ramungtan maq, i We man na, ngi riimin, kriiti ka atiishaü mirbaiq wan ha.”

Ashram Kai Riimak Atriiphea Kai Kikang

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴“Ngi ka mangjong hiq na maiqshram kai kito nguta naq tiima rongkiq. Riimak. Ngi ka maiq triiphea kai kikang.

³⁵Ngi ka asetiim ka awetiim rai, jechaksetiim ka anyungtiim rai triingeng kai kikang. Kiimaq anam-nyungtiim ka anyai-chhitiim rai triingeng kai kikang.

³⁶Maiqse ma wesang ralii jawanti ka apaiq maiqmii jamkun mong wiili midong.

³⁷“Jurwa anyung nai awe ka ngi thaq na chan raüta lungwii tlaq, kriiti ka i jaqshise ma jawan lot mak. Kiimaq jurwa ase maiqwe se lo jechakse lo ka ngi thaq na chan raüta lungwii wan tlaq, kriiti ka i jaqshise ma jawan lot mak.

³⁸Kiimaq jurwa maiqmii pumsongkham ka pishat maq i jai phanphan wamak, kriiti ka i jaqshise ma jawan lot mak.

³⁹Jurwa maiqmii rilung ka tiihang wan la nguta tiima wan tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka atiimo mirbaiq. Shatmaq jurwa maiqmii rilung ka ngi miitu tiimo baiq tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka milap wan.

Shiikeawe Raq Poksi Mikuq

(Mak 9.41)

⁴⁰“Jurwa namshiq tao tlaq kriika ngi tao wan tlo. Kiimaq jurwa ngi tao tlaq, kriika ngi tiikaiti we kra tao tlo.

⁴¹Jurwa Shiikeawe shammi tao tlaq, kriiti raq shammi we rii wa, kongphiq milap. Jurwa Shiikeawe aming langti tao tlaq, kriiti raq maiqshaq we rii wa poksi milap dam.

⁴²Ngi chongpha. Jurwa ara i jaqshisetiim phong arwa aran pinthum se kiima khamsang kokshise lamlam li tsümkuq räü jiimin, kriiti riimin maiqmii rii poksi ka milap dongdii.”

Mothiq 11

Khamlamketiwe Johan Tsasoqti

(Luk 7.18-35)

¹Jesuq raq ajaqshisetiim roqshi ri wenai ma arthun tsii chongke bomtsi ara chongkuq lot räütiishe, apaiq ka kra hiqshong tro na chela ahin asi, kiina trahoke kai nai Shiikeawe bomtsi kra shrinkekai nguta kihoto.

²Khamlamketi we Johan raq, phaqték mong maq, Khristo raq jaqsham wan tlaq tsütsa thun kra tai räüta, apaiq raq ajaqshisetiim wa wiijamti ka Jesuq phana bom tiitsang waikai nguta tiikito.

³Tsangshiq ka kiraüta, “Naishiq ma chong laq, ünnaq ardea sha Johan raq, ‘Maiqwe ashi säüho tlo,’ nguta chong kuq tiuwe kra, sha nashiq Jehudinok mung raq, kriiwe ka ünchaü min misäüho shaqli nguta kheruq li khe chang wa miraq?” nguta tsangshiq raq apaiq ma bom ka waito.

⁴Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Namshiq ka jangho ronglaq. Lanta namshiq maiqmii mak maq jamlai phan jaqsham wa chhi tai tlan, kra thun ka Johan ma chongho rong laq.

⁵Makchukti riimin chhi tlo she, hokkü jaqküti thun kiimin khumtlo she, kiimaq thupbi thati raq akaq ashong ashe mitsi rai tlaqti thun kriimin tiisii kuq wanto she, nibii biilati thun riimin taitlo she, maiq ka ama wiimin tiijang wantlo she, kiimaq Tsütsa Ahea kra miitsan miijan maiqse thun ma tiitai kuq wanto she.

⁶Kechu jonghea jurwa ngi ma kamwan tsantsii ka tiijam mak maq siwan ruq siwan tlaq!”

⁷Johan jaqshisetiim ka atiido wan awa wan she kiijaq, Jesuq raq kiijaq mungmaiqse phong thungrai tlaq kriima, Johan shomrasea wan bomtsi ka akha shomra bomto: “Namshiq raq Johan traho bomchong taikai nguta kumtsaiphii binjü na kilan akhing na, apaiq ka jamkhii we michhiki rong i ngutiiwa tiima lan? Tingjang dong ka rahai raq baiqrat tlaq ikha, tiibai miinge sha chhiki lan? Riimak.

⁸Riita, namshiq ka jamlai phan liikai wa kilan? Apaiq ka miirii apan alan shomroq roq raüta wujong wuriise panjan bisiq tlaq ikhiisha chhiki lan? Riimak. Akha tiimiikhiiqti maiqse ka honyung hokhambi jam niili siwan tlo!

⁹Riita, chongrong liita, namshiq ka jamkhii we liikai wa kilan? Shammi we liikai nguta? O kriika tengto; shatmaq shammi we thaq niimin ajong lin we chhiki lan ngu manta.

¹⁰Asii bomtsi na Shiikeawe raq Johan miitu akha chongtlo: ‘Ngi raq ümniima sinkhu na milon weshi mitiikili ha, apaiq raq ümkai chang lam ka atan mirkuqho!’

¹¹Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Khamlamketi we Johan ka ümchaü niitaq maiq ümchu wa siwantaq, kra wiita thaq na ajong pinthum. Shatmaq ümchaü Shiikeawe sengi phong wa juwa aran pinthum nguta siwan tlaq, kriiti ka Johan thaq na ajong.

¹²Khamlamketi we Johan raq Ramungtan Tsütsa trahokuq wantaq kiimaq pha wan raüta, ümchaü ranaiq niitaq saüli, Ramungtan sham akai ka pinthum chiq are raq along aliiq li tiichamchao wanto.

¹³Johan pat na saüli Shiikeawe shammibi nai Mosheq Thungtri raq Shiikeawe Mungtan miitu chongkuq wanto.

¹⁴Kiimaq namshiq raq tsangshiq traho bomchong ma kamwan tlan jiika, Johan kata tsangshiq raq shammi we Elija miki nguta tiithai chongkuq thü tiwe kra.

¹⁵Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai ronglaq!”

16“Riita, ümchaü pat wa maiqse arka jamlai phan mo mithap thi wan ha? Tsangshiq arka nosere kong atiitsa lam maq, kejat thung na tiibo räü räüta, kongshiti raq kongshiti rai akha nguta riigi rüm trang rai wan tlaq ahata.

17“Naishiq raq junlam poi peo paimin toro tsü ngii wan phaita, namshiq ka naishiq rai wiinum nea dam man dea! Kiimaq naishiq ka maaho manyi shiri rai phai tiimin, namshiq ka naishiq rai majo wan dam man dea!”

18Johan ka säüho räüta, amang maq achu jäü wan räütli siwanto. Kiimaq che-atsam min nyang mak riito. Kra chhi räüta maiqse wiitarü raq, ‘Apaiq arka aru angi tha raq rom wanto,’ nguta slailii ngu wanto!

19Kiimahali Maiq Se ka säüho räüta, phaqsea khamnyang chamtraq maq siwanto. Kiimaq kra chhi räüta maiqse wiitarü raq, ‘Arwe käü ara liirong laq! Apaiq arka shakaq kiimaq cherop nyiiphop we käü! Phunta hiti nai ashleq arbaiq maiq anun phan kongti we!’ nguta tsaihai tlo. Shatmaq Shiikeawe taksma nyan jaqsham kaiwa kriika riikhaqli dea nguta jaqsham ka atsi ango maq tiichhi kuq wan tlo.”

Jesuj Ma Kam Makti Chela Thun

(Luk 10.13-15)

20Jesuj raq awang chang jaqsham apako ka chela wiijam niili sham wanto. Shatmaq kra chelati thun raq tsangshiq ngarai ka tiidii wan mak dea riito. Kriikha miishe Jesuj raq kra chela thun ka ason riiwanto.

21“O, Khorajin chelati le! Namshiq ma phiiptsi chang asi jo! Kiimaq Bethsaida chelati le! Namshiq miimin phiiptsi chang asi jo! Ngi raq namshiq makki na ümchuwa awang chang jaqsham wankang thun kriika, Tajar nai Sidon mung na sham wan ha jiika, tsangshiq raq man niiphü thoila thum sam räüta, kiinyiikhiq maq makphai khüshang räüta, tsangshiq khakam na tapkhu maq nyat räüta, tsangshiq ngarai kra tiidii maaho manyi mihosiq wa!

22Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Phangthum Khapho Ranaiq na Shiikeawe raq namshiq nam ma Tajar nai Sidon chelati ma mangchan apa lin mitiichhi kuq!

23Kiimaq Kaparniam chelati le! Namshiq ka ra niishe dü wan rong i ngutiisha dan tlan ngu kai? Namshiq ka wamungtan niishe mitiidea baiq kiiphan! Namshiq hiq na ümchuwa awang chang jaqsham wantaq kra, Sodom chela na shamkuq wantaq ngu räü jiika, Sodom chela ka ümchaü min asi li riichang wa!

24Namshiq ka khekham maq siwan rong liijo. Phangthum Khapho Ranaiq na Shiikeawe raq namshiq nam ma Sodom chelati ma mangchan ka apa lin mitiichhi kuq!”

Jesuj Wokhong Na Ngati Nii Mitsak

(Luk 10.21-22)

²⁵Kra akhing na Jesuq raq Awe rai akha riibomto, “I we le, ra nai hiq rümti Tati we le! Ngi raq ümniima pinthum kechu tum tiikang. Ümniiraq atsin ahonti kiimaq tsüwe tsitwe thun ma, jamlai wa apaü riibaiq laü, kra thun tengman tlaq bomtsi ka, jehin nore setiim, jam min sapsin makti thun ma tiichhikuq wan laü she.

²⁶O i We le, ümniiraq akha mihong tha wan laq nguta dea tiihongtha kuq wan laü.”

²⁷“I We raq i jaq na phanrap arang ake kun she. Ase ka jurmin sap mak. Awe raq saptlaq kli. Kiimaq Awe ka jurmin saptmak. Ase raq saptlaq kli. Kiimaq Ase raq ümriiti miwa tiichhikuq tlaq kriiti riili saptlo.”

²⁸“Namshiq homa lai raq patrai lanta hunnii rai tlanti thun tarü, ana i phana warong ra. Ngi raq namshiq niitsi kra mitiitsak kuq kang.

²⁹Minsaü raq thaikii maq ni thu tlaq ikha, namshiq riimin i thaikii ara holanta sirong laq. Lanta i wokhong maq ngi raq namshiq ma shrinkuq tiikang bomtsi kra sapsin ronglaq. Ngi ka sobsob bombom maq nai tsan nin woknin maq siti. I wokhong na siti ka huntsak niitsak she mishong nga han.

³⁰I thaikii namshiq ma tiiho tiikang kriika aho ma jeriiqriiq li. Kiimaq ngi raq namshiq ma homa tiihokuq tiikang kriika chiiphüphü seli.”

Mothiq 12

Asii Niitiitsak Ranaiq Miitu Riikhiito

(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹Kiimaq jaqlo siraütli Jesuq nai ajaqshisetiim ka Niitiitsak ranaiq na tsamrü lam maq wanhiq khum alea wan chato. Ajaq- shisetiim ka ramtsi. Kriikha maq tsangshiq raq akhum lam maq, lamkii wa tsam nyam ka toq raüta jaq na notphaq wanto.

²Shatmaq, Phorisinok raq kra chhi raüta, “Nashiq Thungtri na Asii Niitiitsak ranaiq na tsam nyam ka notphaq mai, apii nguta chongtlo. Shatmaq, ümjaqshisetiim raq ara jamlai wa riihota kra liilaq!” nguta Jesuq ma bom ka nyanto.

³Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Namshiq raq Dawit nai akongtitiim raq tsangshiq ka ramtsi raq ahaü akhing ranaiq na jamlai wa phaqsiiq wantaq kra, nashiq Thungtri lakdap wa jangshi ra dongdii min phat man dea sha riilan?

⁴Apaiq nai akongtitiim ka Shiikeawe sichang tiip mong na nyap wato. Raüta honglu na akuq winsii ka phaqtö. Kriika Thungtri na apii nguta chongtlo. Kra winsii ka ramwebi riili phaqsia chang.

⁵Kiimahali Mosheq Thungtri na ramwebi raq Asii Niitiitsak ranaiqtek na, Shiikeawe Shomjam maq Asii Niitiitsak ranaiq thungtri raü ka jin wantlo nguta

chongtlo riimak sha? Shatmaq, kra taü maq dongdii min, tsangshiq ka tiishut mak riitlo nguta chongtlo.

⁶Ngi chongpha. Ara Shomjam arnam miimin ajong, ümchaü arjaq phanshi ra asi.

⁷Asii bomtsi na, 'Ngi riika lungwii tsantsii rüm wanti kra lungwii tiikang. Honglu na nyamse takuq tlaq kriika rariq mang!' nguta chongtlo ahata. Namshiq raq ara Asii bomtsi liichum ara sap han jiika, nanok jamlai min shutphit makti kriika, tiishutphit man mirhan wa.

⁸Ara jamkhano chongtiikang, Maiq Se sitlaq kriikata Asii Niitiitsak ranaiq thungtri Rümtiwe."

Jesug Raq Ajaq Ama Arki We Tiiheato

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹Jesug ka kriiba maq tiido wan raüta sinagok ashi niishe wawanto.

¹⁰Kra sinagok na ajaq jaqko ka ama arki we maiq weshi min asi riito. Kiijaq ngati maiq wiijamti raq Jesug ka ashut phan jaqsham kuqto nguta tiishut hai jilei nguta tiima wanti maiq asi riito, Krai mren, tsangshiq raq, "Riita Asii Niitiitsak ranaiq na atsi asiti tiiheake jaqsham ka nashiq Thungtri na asi sha?" nguta Jesug ma waito.

¹¹Kiijiishe, Jesug raq treto, "Riita, namshiq phong wa maiq weshi ra skuse ashi ka Asii Niitiitsak ranaiq na khobok tsäuhea ashi mong na thap wa raü jiika? Apaiq ka kiraüta, skuse ka khobok mong kriiwa ado mirki riimak sha?

¹²Riita skuse ashi thaq na maiqse ashi sitlaq kriika amiinu pinthum tsinhea riimak sha! Kriikha maq, nashiq Thungtri na Asii Niitiitsak ranaiq niimin, chamchao litkotti maiqse khrumke jaqsham kriika mimai nguta aming asi."

¹³Kra bomlot raütiishe, apaiq raq ajaq ama arki we kiima, "Ümjaq ka tlii laq," nguta thaüto. Krai mren, apaiq riimin ajaq ka tliisaq riito. Kiimaq, ajaq ka jaqko ahea nüti kiikha tiidoqra heasaq li she heakito.

¹⁴Kriikha miishe, kiijaq nga damti Phorisinok ka ahin na tiidorang she wawanto. Raüta Jesug kra tsea baiq wan miitu mat-sü tsasü she hong wanto.

Jesug Ka Shiikeawe Jaqshise

¹⁵Jesug raq apaiq tsea miitu matkii she süriitlo nguta tai raüta, apaiq ka kriiba wa ahin niishe tiido wawanto. Kiimaq nokmai qse kong phong pahea raq apaiq jai ka phan wanto. Apaiq raq tsangshiq phong wa maiq atsi asiti thun ümchuwa sitaq kra wiita kunkun tiihea kuqto.

¹⁶Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma apaiq tsütsa ka maiq ahinti ma naq tiitai rongkiq nguta aming kuqto.

¹⁷Apaiq raq arthun kaphap jaqsham wantaq arka Shiikeawe raq shammi we Isaia lümaq atiithaithü bom chong kra tiikupi miitu she hongtha wanto.

18“Arwe ahata I jaqshise, ngi raq atsea wan ha. Apaiq ka ngi raq kai tlungwii tiikang, kiimaq ngi ka apaiq ma pinthum khoqriiq tiikang. Ngi raq apaiq ma i Wenyi mithü kuq ha. Kiimaq ngi raq kiq tiidea tiikang kra, apaiq raq Pongnok phan tlotli ma, ngi raq tingting jaqsham tiikang kra michong phan kuq wan.

19Apaiq ka maiq rai min riikhii lea mak miraq. Kiimaq chiiheawe wea na khum raüta gisii mak miraq.

20Apaiq raq wepuq weseti ka tiihai miichhai siakaq mak miraq, Kiimaq jehin noreti ka nanshan mak miraq. Apaiq raq tengteng Shiikeawe tri lam phan na mangjong maiqse kra mishpuq lot shaq wiiwii shiichaq wan ruq miraq.

21Kiimaq Pongnok phan maiqse tlotli raq apaiq ma mikam wan.”

Jesug Ka Beljebul Luwe Nguta Shrato

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

22Kra akhing na maiq wiijamti raq abi winji raq akaq, maiq weshi ka amak min achuk kiimaq anü min atang we kra, Jesug phana shea wanto. Jesug raq kriiwe thatsi ka tiihea kuqto. Krai mren apaiq ka abom she dongto, kiimaq amakpo kiimin piiqkito.

23Jesug raq awang chang jaqsham wantaq kra chhi raüta, nokmaiqse phong ka kai wangto. Tsangshiq liipan na, “Apaiq arka Dawit Se wa riita nya?” nguta riiwaiso riibomto.

24Shatmaq, Jesug raq abi winji raq akaq atsi we kra tiihea kuqto nguta tairaüta, Phorisinok riika, “Apaiq raq ara tsak amii tha jobaiq wantlaq arka Tha Lüwa We Beljebul ningkun maq jobaiqtlo,” nguta treto.

25Tsangshiq raq jamlai wa tiima tlaq kra heraüta, Jesug raq tsangshiq ma akha chongto, “Ümra mungti wa maiqmii nai maiqmii liipan na riilong riiliiq maq sitlaq, kra mung ka alu ka tsing mak she ngushat. Kiimahali, ümra chelati wa lo, juta janti wa tatso wawoli sitlaq, kra ta ka athen she mirki ngushat.

26Kiimaq, kiikhiisii hali Thawe hokhambi liipan niimin, nokshi raq nokshi rai wesang ralii jaraüta riilong liiq tlaq jiika, Thawe mungtan ka thenkito she ngushat!

27Namshiq raq ngi ma, ngi raq Tha jobaiq tiikang arka Beljebul ningkun maq jobaiq tiikang nguta huk nyan tlan. Ahea na, riita ngi raq Tha ka Beljebul ningkun maq jobaiq tiikang jiika, namshiq sengibi ma tha jobaiq miitu ningkun ka jurshe wa kuq tla? Namsengibi jaqsham kra riili, namshiq ka ajiq dea bom tlan nguta tiishut tlo!

28Riimak! Beljebul raq riimak. Shatmaq Shiikeawe Wenyi ningkun maq, ngi raq tha ka jobaiq tiikang. Riita ara jaqsham tiikang ara riili she, Shiikeawe Mungtan ka namshiq khuthaq na saükito she dea nguta hakhi kuq tlo.”

29“Maiq weshi raq, maiq kuila weshi sitlaq kriika, apaiq jam mong na nyap wa raüta, apaiq ka kongkhu lapho raüta kharü maq khabaiq hü miika, apaiq jamkun mong wa tachong wiira hupsam thun sitlaq kriika jamkho mirunho lot? Apaiq kra kongkhu khabaiq chang miraq. Apaiq khabaiq jai shetiq, ajamkun wa tachong hupsam thun kra mirun wanlot.

30“Juwa ngi rai pong mak, kriiti ka ngi ngenhti. Jurwa ngi rai adam maq maiqse ka Shiikeawe wokhong na shun shea wan dam mak, kriiti raq maiqse ka alu na khoti jobaiq wan tlo ngushat.

31Arkha maq ngi raq chongtiikang. Maiqse raq ahin ngarai jamlai wa tang tlaq kra nai tsangshiq nübok maq ajiq jamlai wa bomtlaq kriika adii baiqke wan mimai. Shatmaq, jurwa Asii Wenyi ma riikhiq ashut bomtlaq, kra ngarai ka ümchaü pat niimin kiimaq jai na pattup pat-sa pat saühotlaq kijiimin diikuq wan lot mak miraq.

32Jurwa Maiq Se ma ngengseng kiqshut tlaq, kra ngarai ka adiike mimai. Shatmaq jurwa Asii Wenyi ma ngengseng kiq shuttlaq, kriika ümchaü pat niimin kiimaq jai na pattup pat-sa saüho tlaq akhing niimin diikuq lot mak miraq.

Pechong Nai Atsi Maq Shiiton

(Luk 6.43-45)

33“Petsi ka tsihea phan pansea ma jiila, achong kiimin chonghea phan riichang. Achong ka abi phan jiika, atsi kiimin abi miraq. Petsi chong ka chonghea phan sha chongbi phan wa kriika, atsi kriimaq tiisap kitlo.

34Namshiq ka paüsang nyiqla kong! Namtsan mong na anyaq rüm wan tlanti raq, bomhea ka jamba wa hum lanto mibom han? Maiqse tsan mong na jamlai phan wa sitlaq, kriili apaiq raq anübok maq mibom.

35Tsantsii asii rümti we riika, abom asa min aheawiq bom tlo. Maiq abi we riika, atsan tsii kiimin abi rüm tlo. Kra phan phan, abom asa kiimin abi ati li bom tlo.”

36“Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Phangthum Khapho Ranaiq na maiq khumtek raq maiqmii nübok maq ümchuwa shiiton hü maq bomtaq, kra bomtsi awea, apaiq raq bom tre chang miraq.

37Namshiq maiqmii bomtsi kriili kappe ma tiija raüta, Shiikeawe raq namshiq ka ashut maiqse sha, tingting maiqse wa kriishe mipho kuq.”

Amao Chang Klo Ra Nguta Shiichutto

(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)

38Kiitiikaq Thungtri shrinketi wiijamti raq nai Phorisinok raq Jesuq ma, “Shrinketi we, ümniirai ka Shiikeawe asi dea nguta, naishiq ma amao chang jaqsham laüta tiichhike wan ra tlo,” nguta kai shiichut siqto.

³⁹Shatmaq, kra tai raüta Jesuq raq, “Namshiq ümchaü pat wa maiq arka abi pinthum. Kiimaq ra weahü maiq!” nguta tsangshiq bom ka treto. “Namshiq raq ngi nangnga Shiikeawe ka ngi rai asi dea nguta amao chang jaqsham maq tiichhike wan ra nguta khettot wan tlan nya? Shamkuq mang! Ngi riika amao chang jaqsham maq tiichhikuq mang! Namshiq ma amao chang jaqsham ashi tiichhike chang sitlaq kriika, shammiwe Jona rilung na lea wanta kriili she mitiichhi kuq.

⁴⁰Jona ka ngiq wok mong na awa watsam anaiq naiqtsam siwantaq kiikhiisii hali, Maiq Se kiimin anaiq naiqtsam awa watsam hiqmong nyang na misi.

⁴¹Phangthum Khapho Ranaiq na Ninewi mungti ka chap raüta, namshiq kra mishra. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka Jona traho bomchong tai raüta, tsangshiq ngarai kra tiidii wanto. Shatmaq, ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha. Ümchaü arjaq namshiq makki na juwa sitlaq kriika Jona nam ma ajong!

⁴²Phangthum Khapho Ranaiq na Sheba Hokham Nyung ka chap raüta, namshiq she mishra wan. Jamkhano ngukla, apaiq ka tsangmung lam luhea maq wa raüta Solomon taksma tsii chong bomtsi kra taiwa nguta wato. Riita ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ümchaü arjaq namshiq makki na juwa sitlaq kriika Solomon taksma nyan thaq na ajong!”

Abi Winji Ka Ajang Riiwa Nong Tlo

(Luk 11.24-26)

⁴³“Ümtiikiiwa abi winji ka maiq weshi ra khum wa jobaiq tlaq, apaiq ka khuhü khamhü binjü na achap anga chang ritkai nguta kiho tlo. Shatmaq apaiq raq asi anga chang ka hum mak she raüla,

⁴⁴atsan mong na akha tiibot tlo, ‘Ngi ka i jam jamchü niili khoti mijang wa nongha.’ Krai mren apaiq ka jang wan nong raüta, ajam ka shaqmii, siirai rai hea, chhii rea je she michhi wa.

⁴⁵Krai mren, apaiq ka kiho nong raüta, apaiq thaq na bihea abi winji miishi kriishe sheaki raüta, kriiwe khum na she mishang. Kra thun ka shang wa jai she ka, kriiwe rilung ka aphaji na kra nam ma diikiq tiidearok she miraq. Archong kai chang min ahü she miraq. Ara chongtiikang akhiisii hali, ümchaü pat wa Shiikeawe ngengti maiqse rilung kiimin mithenki.”

Jesuq Ma Anyung Nai Anotiim

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶Jesuq ka nokwe rai kra riibom rai liipan kiijaq niili, anyung nai anohiitiim ka kiijaq saükito. Tsangshiq kra jamkea na chap raüta nanok ma apaiq rai riihum chang nguta chongto.

⁴⁷Krai mren nokwe phong wa maiq weshi raq, “Liilaq, ümnyung nai ümnohiitiim ka ümniirai riihumkai aki, kinphai na chap raitlo,” nguta Jesuq maq tiitai chongto.

⁴⁸Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ngi ma anyung ka juwa? Ngi ma i notiim ka ju wa?”

⁴⁹Kra ngu raütiishe, apaiq raq ajaqshisetiim phanü na tiichhi raütiishe akha nguto, “Liimanta! Arthun ahata ngi ma anyung kiimaq ngi ma anotiim!”

⁵⁰Jurwa i We ramungtan na sitiwe raq achong bomtsi kra tai tlaq, kriiti kata ngi ma i no, i sheanyung kiimaq i nyung.”

Mothiq 13

Tsamlai Wantiwe Shiiton

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹Kra ranaiq niili Jesuq ka jam maq tiido wanto. Kiimaq thamchum kii nü kiina wawanto. Raüta, apaiq ka kiijaq nga raüta, nokmaiqse ma traho bom chongkuq phahoto.

²Shatmaq nokmaiqse phong ka apaiq tro na pahea thungto. Kriikha miishe, apaiq ka lai mong na ngawato. Kiimaq nokmaiqse ka takii na tiito.

³Apaiq raq tsangshiq ma apaiq traho bomtsi ka phanrap manphan maq shiiton kuq wan raüta phanchan kuqto. Apaiq raq akha chongkuqto, “Man na maiq weshi ka tsamlai wankai nguta wak na kihoto.

⁴Apaiq raq tsamlai ka wak na wan wanto. Kiiwa tsamlai wiijam ka wakjam na maiqkhum chang lamjong ali mong na rokto. Kriika wushi kong raq tsun rangli tsunsiq wanto.

⁵Kiimaq tsamlai wiijam ka longpen kaü raikhü na rokto. Kiijaq hiqngam ka apiseli riito. Hiqngam ka apiseli kha maq tsamlai ka jaqlo liipan niili chamto.

⁶Shatmaq arang ka hiq na atsaü ka wamak dea riito. Kriikha maq rashe kii kiita tsam cham thun ka wiita rashe kii riishe tiishin chaq baiqto.

⁷Kiimaq tsamlai wiijam ka kiimko rang babaiqhü ba na rokto. Krai mren kiimko rang ka song wan nong raüta, tsamcham thun ka wiita tijong lap mak kaqbaiqto.

⁸Shatmaq tsamlai wiijam ka hiq awin wiq ba na rokto. Krai mren tsam ka aheawiq dong manto. Kiiwa tsamnyam wiijam na, nyamshi niili rai shishi shi dongto. Kiimaq tsamnyam wiijam niika, nyamshi niili rairoqtrok rok dongto. Kiimaq tsamnyam wiijam niika, nyamshi niili rairoqtsam tsam dongmanto.”

⁹Kiimaq Jesuq raq abom ka akha shatto, “Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tairong laq!”

Bom Shiiton Liichum

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰Kiijiishe, ajaqshisetiim ka Jesuq tho na tiisot nga raüta akha waito, “Ümniiraq nokmaiqse ma traho bom chongkuq laüjaq, jam nguto shiiton bom miili apa chongkuq tlaü?”

¹¹Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ramungtan sap wan anyan phaqqhi apaü raüta athü kra namshiq miika kuqto she. Shatmaq tsangshiq miika tiichhikuq mak dea.

¹²Ara jamkhano chongtlaq ngukla, jurwa Shiikeawe raq ara mangjong hiq na apaiq mungtan tijong wan anyan phaqqhi jaqsham tlaq, kra sap tlaq, kriiti miika kra thaq na chat raüta, apa achan ana she hali mikuq nong. Shatmaq jurwa ara anyan phaqqhi bomtsi arka atsan na ahü, kriiti jaq wiika, apaiq raq ralangse sap tlaq kriimin, Shiikeawe raq apaiq jaq wa anyea khoti mirwan.

¹³Ngi raq namshiq ma shiiton bom maq chongkuq tiikang arka, tsangshiq raq chhi shatshat taü miimin chhi mak mirlaq; kiimaq taishat shat taü miimin taimak; kiimaq takwan mak mirlaq nguta chong kuq tiikang.

¹⁴Ara chongtiikai krai mren, man na Isaia shammi we raq atiithaithü bomchong kriika ümchaü tsangshiq rilung niishe kupi wanto. Apaiq raq akha chongthüto: ‘Arnok riika taishat shat taü miimin takmak miraq; chhi shatshat taü miimin chhi mak miraq.

¹⁵Tsangshiq khutsai ka abikai kun she. Tsangshiq ni kiimin alan kai kun she. Kiimaq tsangshiq makpo kiimin achukkai kun she. Kra riimak ngu raü jiika tsangshiq raq michhi wan wa. Tsangshiq ni maq mitai wan wa; tsang khutsai na minyap wa. Raüta tsangshiq ka ngi phana miwa wan wa, kiimaq ngi riimin tsangshiq ngarai ka midii kuq wan ha wa,’ nguta Shiikeawe raq chongtlo.”

¹⁶“Shatmaq namshiq riive kla pinthum kopan jonghea! Namshiq mak maq chhi tlan she. Kiimaq nam ni miimin tai tlan she.

¹⁷Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Shiikeawe shammibi pahea raq nai Shiikeawe sengi pahea raq, ümchaü namshiq raq jamlai phan wa chhi tai tlan, arka chhitai hai jaq nguta tsinngin wanto. Shatmaq tsangshiq raq chhi lumak dea riito. Taiwan hai jiilei nguta tsinngin wanto. Shatmaq tai wan lumak dea riito.”

Tsamlai Wanti Shiiton Liichum Chongkuqto

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸“Ikhla tairong laq. Lanta, ara tsamlai wanti manphan shiiton maq chongkuq wantaq bomtsi liichum ara tak wan ronglaq.

¹⁹Maiq ümriiti riwa Ramungtan ka saükito nguta tsütsa ahea bomtsi chongkuq tlaq kra tai tlaq, shatmaq tak mak maq sitlaq, kriiti ka tsamlai lamjong mong na arok kiikha nguta chongtlo. Abi Thawe wa raüta, bomtsi ka tsangshiq tsan mong wa tsunhit lische tsunsiq tlo.

²⁰Tsamlai longpen kaü raikhü na roktaq kriika, maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka tai raüta chojong chise maq lang tlaq kriiti ka ngutlo.

²¹Shatmaq bomtsi ka tsangshiq tsan mong na atsaü na shang mak dea. Kriikha maq alu ka kham mak. Krai mren, ümra akhing niiwa, Shiikeawe bomtsi kra miitu maitai chamchao she saü tlaq, kiimaq maiqse raq tsangshiq ka tiichamchao tlaq, kra akhing na tsangshiq raq kamtsantsii ka thaq baiq saq lishe, thaq baiqtlo.

²²Tsamlai kiimko rang babaiqhü ba na arokti kriika, maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka tai raüta kamtsantsii ka thü wantlaq. Shatmaq mangjong han-ngam miitu chapa sang ka cham wan raüta kiimaq tsiiq nai nyam ma ranphan tsantsii sang kra cham raüta, tsangshiq kamtsantsii ka tiijong lap mak kaqbaiq tlo. Kriikha miishe tsangshiq kamasham rilung ka atsi ango min ahü miili she mokitlo.

²³Kiimaq tsamlai hiq win ba na arok kriika, maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka tai raüta, atak riiwan tlaq, kriiti ka shiiton tlo. Raüta, kamasham rilung na atsi ango pahea dong man tlo. Raüta tsamnyam nyamshi niili tsamrai ka shishi shi, rairoq trok kiimaq rairoqtsam dong mantlo.”

Bunwong Rü Na Sangcham

²⁴Jesug raq tsangshiq ma shiiton manphan bomtsi ashi maq hali phankuq nongto: “Ramungtan ngutlaq ka akha. Bom shiiton maiq weshi raq awak na bunwong lai laihea wiq ka wankito ngu i.

²⁵Shatmaq rawashi maiq tarü akon shon na, apaiq ma wesang ralii we weshi ka waraüta, kra bunwong wanje rü wakjam kiijaq, maiqchok maiqraq phan sanglai kra wanrat wato. Raüta apaiq ka kiho raü riito.

²⁶Bunwong ka adong awok choji niishetiq sang kiimin jonglu wan damto.

²⁷Kra akhing niishe wakchongti we jaqshisetiim ka waraüta tsangtijong we ma waito, “Tijong we ümniiraq wak na bunwong lai laiheali wanläü riimak sha? Riita ara sang ara jambawo chamkita?”

²⁸Kiijiishe, ‘Arka nashiq ma wesang raliiti raq wan rat wato,’ nguta apaiq raq treto. ‘Riita naishiq raq tsamrü wa sang ka apha riibaiq phai jo,’ nguta tsangshiq raq waito.

²⁹‘Ra mak,’ nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto. ‘Ümchaü ka naqphai rongkiq. Sangphai baiq wan lam maq, bunwong khoti phairat dam jiiq.

³⁰Bunwong nai sang ka adam niili midong man wan laq. Ajut choji niishetiq ngi raq bunwong hanti ma sang ka kongkhu na tiiphai lata, ate maq wa na mitiichaq baiq wan ha. Kiimaq bunwong ka tiijut wan lata tsamtiip na tum mong niishe mithü wan ha.’ ”

Jüchalai Maq Shiiton

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

31Kiimahali Jesuq raq tsangshiq ma shiiton ashi maq hali chongkuq nongto: “Ramungtan ngutlaq arka akha. Bom shiiton maiq weshi raq jücha raise raishi ka tsun raüta wak na wankito ngu i.

32Riita ara jücha lai arka wiitarü thaq na rairanse lai phan pinthum. Shatmaq ümtiikiishe wa acham ka jonglu wan tlaq, kra jücha chong ka sangchong wiitarü thaq na chong jong pinthum she jongkitlo. Kriikha maq, kra chong nyiim tsung mong na wushi riimin achü she hai wantlo.”

Pi Maq Shiiton

(Luk 13.20-21)

33Kiimahali Jesuq raq tsangshiq ma shiiton ashi maq hali chongkuq nongto: “Ramungtan ngutlaq arka akha. Bom shiiton ngu i, maiq nyungshi raq, wong tok roqblai ka chung raüta, pi maq tijjali shoq tlaq ikha kata.”

Shiiton Maq Jaram Wa Chongkuqta?

(Mak 4.33-34)

34Jesuq raq ramungtan rilung lamphan wan bomtsi thun arka mungmaiqse ma shiiton manphan maq siisaq chongphan kuqto. Apaiq raq tsangshiq ma ümchuwa bomtsi chongkuqtaq kriika, shiiton bomtsi maq siisaq chongkuq wanto.

35Apaiq raq chongkuq wantaq arka, shammi we bomchong kra tiikupi ma nguta chongkuqto. Shammi we raq akha nguta tiithai chongthüto, “Ngi raq tsangshiq ma shiiton bomtsi maq michong kuq ha; ngi raq tsangshiq ma rapha hiqwa miiphü, apaü raüta athü wan bomtsi kra michong kuq ha.”

Bunwong Rü Na Sangcham Liichum Chongkuqto

36Jesuq ka mungphong thungrai tlaq kra baiq thü raüta, ajam niishe wawanto. Raüta, tapmong na ngawato. Kijjiishe, ajaqshisetiim ka apaiq phana waraüta, “Bunwong rü na sang nguta shiiton chong laü liichum ka naishiq ma chongkuq laq,” nguta apaiq ma bom ka tiitsang waito.

37Kijjiishe Jesuq raq akha treto, “Tsamlai ahea jangkaiti we ka Maiq Se kra nang ngutlo.

38Wak ngutlaq kriika mangjong hiq ara nangnga ngutlo. Tsam lai ahea kriika Shiikeawe sengi maiqse sitlaq kra. Sang ngutlaq kriika Thawe rii maiqse mangjong hiq na sitlaq kra chongtlo.

39Kiimaq sanglai wanwati we wesang ngutlaq kriika thawe kra nangnga ngutlo. Tsamhan akhing ngutlaq kriika phangthum akhing kra nangnga ngutlo. Kiimaq tsamhantibi ngutlaq kriika rasetiim kra nangnga chongtlo.

⁴⁰Sang ka jamkho riichom raüta wa na chaq baiq wantaq, kiikhiisii hali phangthum akhing ranaiq na Thawe rii maiqse ümchu wa siwan tlaq kra, riichom raüta wa na michaq baiq wan.

⁴¹Kra akhing na Maiq Se raq apaiq rasetiim ka mitiiki. Raüta rasetiim raq Shiikeawe man na maiqse thungtii wan tlaq kra phong mong wa, maiq ümriiti riiwa nanok ka Shiikeawe wokhong wa, lamjiq nü na sheahotaq, kiimaq tsangshiq maiqmii kiimin lamjiq nü na kihowitaqti thun kra wiita adam na mirchom wan.

⁴²Raüta rasetiim raq tsangshiq thun ka walü henghea nyai rai tlaq kra mong kiiniishe mitiidea chaq baiq wan. Kijjaq tsangshiq ka rongchit wichit, aho asii watrang liishe, walü mong na mikhiim phaqaq wan.

⁴³Kra akhing na Shiikeawe sengibi thun ka tsangshiq ma Awe Shiikeawe mungtan na rashe kaü ikha, achhai anyii watrang liishe mishong nga wan. Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai rong laq!"

Longseng Sha Shiiton

⁴⁴"Ramungtan ngutlaq ka akha: Maiq weshi raq wak jam na longseng po kaü ashi humratto. Kra hum raüta, apaiq raq kra samhea wiq maq apang raüta thüto. Raütiishe apaiq ka chochikhiq ajam na waraüta, ajam kun wa tachong wiira hupsam ümchuwa sitlaq kra sha raüta, kra kampho maq kra wak dam kriishe riwanto."

Sengpo Shiiton

⁴⁵"Kiimahali Ramungtan ngutlaq ka akha: Maiq laopan weshi raq sengpo ara phan ka humha jaq nguta kai konchon ritsiq wanto. Weshi raq sengpo araa phan ka humha jaq nguta kai konchon ritsiq wanto.

⁴⁶Krai mren, apaiq raq ümra akhing niiwa rahea phan sengpo ashi kra hum jiiq, raüla apaiq ka ajam na jang wan nong raüta, atsiiq anyam ka wiita asha miraq. Raüta kra sha kampho maq ara chongtiikai rahea phan sengpo kriishe miri."

Chiiq Maq Shiiton

⁴⁷"Kiimahali Ramungtan ngutlaq ka akha: Ngiiq khupti raq tsangshiq chiiq jong kaü kriimaq thamchum kaü mong na khup raüta, phanrap phanii ngiiq ka chiiq mong na tiinyap wanto.

⁴⁸Raüta tsangshiq chiiq ka ngiiq raq mato she angu tinkhan na, ngiiq ka wiichiiq tam maq takii niishe mihit wan. Raüta tsangshiq ka adam na minga. Raüta tsangshiq liipan na saqseng riiphea phaqaq wan lam maq, ngiiq heahea phan thun kriika tsangshiq thongkhiiq mong na mithü wan. Kiimaq abi ati aseha chang phan riimak kriika pong na tsea raüta abaiq rea li she miraq.

⁴⁹Ara chongtiikai akhiisii hali phangthum akhing ranaiq niimin miraq. Rasetiim ka kiraüta kechu maiqse phong mong kiiwa, ngarai maiqse thun ka wiita adam na mirchom wan.

⁵⁰Raüta tsangshiq ka walü tum kaü henghea nyai rai tlaq kra mong niishe wiita mitiidea chaq baiq wan. Kiijaq tsangshiq ka arong awi chitwa trang liishe mihoq pha q trang wan.”

Tri Nye Nai Tri Chü

⁵¹“Namshiq raq arthun manphan chongkuq tiikang arka tak tlan sha?” nguta Jesuq raq ajaqshisetiim ma waito. “O tak wan tiikai” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

⁵²Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ikhiijiika Thungtri shrinketi phong wa, juwa Ramungtan na asengi ma tiija wan tlaq, kriiti ka maiq laopan weshi raq, apaiq jamkun mong na atsiq anyam tum totlaq kra, tsiq chü nai tsii nye thun kra lam raüta, damjong na raüphong tlaq ikhiishe chiithe jong she mija wan.”

Najareth Hiqti Raq Jesuq Taomak

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³Jesuq raq arthun shiiton manphan ara chongkuq lot raüta sanha, apaiq ka kriiba wa atiido she riiwanto.

⁵⁴Raüta apaiq sichang Najareth chela niishe wawanto. Kiimaq apaiq raq kiijaq sinagok na tra hokuq wanto. Kiimaq apaiq traho bomchong taiwanti thun tarü ka kai amao riito. Kriikha maq tsangshiq raq, “Apaiq raq atin khan anyan pha qchi arka jambawo saptsin wan ta nya?” nguta tsangshiq liipan na riibomto. “Kiimaq apaiq raq atin khan awang chang jaqshamtlaq arka jamkho shamtna nya?”

⁵⁵Riita apaiq arka tsiimwe irse riimak sha? Meriq ka anyung riimak sha? Jakob nai Joseph, Simon kiimaq Judas ka apaiq ma anotiim riimak sha?

⁵⁶Kiimaq anotiim, ashea-nyungtiim thun armin arjaq nashiq hiqshong na sitlaq riimak sha? Riita ikhiijiika apaiq raq atinkhan anyan pha qchi pinja arka jambawo tsin wanta?” nguta bomwito.

⁵⁷Kra bomtaq krai mren, tsangshiq raq apaiq ka khüphit nüphit li she shipoq baiqto. Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongkuqto, “Shiikeawe shammi ka maiq barapti raq shreng wan tlo. Shatmaq apaiq maiqmii hiqshongti nai apaiq jamtitiim riika shreng mak.”

⁵⁸Tsangshiq raq apaiq ma kam mak kriikha maq, apaiq raq kiijaq awang chang jaqsham min apa sham mak dea riito.

Mothi q 14

Khamlamketiwe Johan Tsatto

(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹Kiitin choji Gelili wang langti we Herod riika, Jesuq raq jaqsham wan tlaq kra nai traho kuqtlaq tsütsa kra taito.

²Kra tai raüta, apaiq raq, “Apaiq arka Khamlamketi we Johan, ama wa apo wan nong,” nguta, ajaq khong na siti ajong alabi ma chongkuqto. “Kriikha miitiina apaiq khum na atinkhan awang chang jaqsham miitu ningkun asi rüm tlaq ara.”

³Herod tsan na akha tiima taq kriika, apaiq raq kongkhu ji na Johan ka lap raüta kharü maq kha raüta phaqték mong na shaq thüto. Apaiq raq Johan phaqték na shaq wantaq kriika, apaiq raq ano Philip tanyung Herodias kra romphaqtaq kra kha lümaq shaqto.

⁴Kriikha na kongkhuji na Khamlamketi we Johan raq, “Ümniiraq ümno chhi-nyung Herodias rom wan laü kriika, thungtri na hong mak!” nguta Herod ma tsii chongke apaiq ka sonto.

⁵Kriikha na Herod raq apaiq ka atsea baiq nguta tanto. Shatmaq apaiq ka Jehudinok mungmaiqse ma hai kha maq, Johan ka tiitsat mak dea tsaqkito. Ara jamkhano ngutiikai ngukla, Jehudinok mungmaiqse raq, Johan ka Shiikeawe shammi we dea nguta kai shrengtlo.

⁶Shatmaq Herod rawüchhi poi akhing ranaiq na, Herodias se jechakse ka poi lomdamti, maiq ajong ala mungtu shiilangbi thungtii rai tlaq kra man na wiinumto. Apaiq wiinum kra chhi raüta, Herod ka kai chochito.

⁷Krai mren, nokwe man na, achochisi tsi ma, Herod raq, “I se le, ümniiraq jamlai phan wa ro tlaü, kra jaü laq, ngi raq atiitum lata chongtiikang, ngi riika mikuq kang dongdii!” nguta ase ma tiitum tiita raüta kiq kham kuqto.

⁸Krai mren, anyung kiq maq, ase raq, apaiq jaq wa, “Khamlamketi we Johan khupo ka ümchaü arjaq winpin na ngi ma kuqlaq!” nguta jaüto.

⁹Kra tai raüta hokham we ka atsan bito. Shatmaq welabi nai wanwe thung tlaq kra man na, akiq akhamke rea wishe kha maq, ase raq jaütaq kra lamke wa miitu, phenlabi ma aming tatto.

¹⁰Krai mren, apaiq raq Johan ka phaqték mong wa tiisebaiqto. Kiimaq akhupo ka tiitap wato.

¹¹Raüta Johan khupo ka winpin na tiichiim raüta ase jaq niishe kuqto. Ase raq kra dowan raüta anyung jaq niishe tlü kuq wato.

¹²Kra tai raüta, Johan jaqshisetiim ka kiraüta, phaqték mong wa ama ka lamkito. Raüta saiqsamto. Kiimaq tsangshiq ka Jesuq phana wa raüta, kra tsütsa ka tiitai wato.

Maiq Hingbiingi Ma Tiiphaqsiquo

(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Joh 6.1-14)

¹³Jesug raq Johan tsütsa kra tairaüta, apaiq ka ajaqshisetiim rai lai ashi maq, kriiba wa tiido wanto. Raüta maiq akaiq kaiq ba niishe wawanto. Shatmaq mungmaiqse raq Jesug wawan tho kra heraüta, tsangshiq ka maiqmii chela thun maq dong wan rang raüta, apaiq jai ka takii lam maq phan wanto.

¹⁴Jesug ka lai maq satki raüta, mungmaiqse phong pahea riiphong rai tlaq kra chhito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq kra chhi raüta, atsan mong na tsangshiq miitu pinthum mangchan tsito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq phong wa maiq atsi asiti thun sitlaq kra tiihea kuq wanto.

¹⁵Kra raji ajaqshisetiim ka apaiq phana waraüta chongto, “Ümchaü ka raji she. Kiimaq arba arka rum-nyangkhi. Mungmaiqse ka atiiwa she riibaiq laq. Tsangshiq ka arbinjü na maiqhiq shong sitlaq thun kiina wa raüta, tü adung she mirit phaqsiiq wan laq.”

¹⁶“Tsangshiq ka kiina wawan ngori sha. Namshiq raq khoti tsangshiq ma phanshi ra tiiphaqsiiq rong laq!” nguta Jesug raq treto.

¹⁷Kiijiishe, “Nashiq jaq niika winsii phu biingi kiimaq ngiq shin phuse nai anai kra lamlam se li,” nguta tsangshiq raq treto.

¹⁸Kiijiishe, “Ikhiiika kra thun ka ana i phana lam wan rong liita,” nguta Jesug raq tsangshiq ka thaüto.

¹⁹Raütiishe, apaiq raq mungmaiqse thun ka sangphii rü thaq kiina tiingato. Raütiishe apaiq raq winsii phubiingi nai ngiq shin phu nai ka ajaq na shamto. Raüta ra nü na liito. Kiimaq Shiikeawe ma kechu tumto. Raütiishe apaiq raq winsii ka tiiphanto. Raüta ajaqshisetiim ma kuqto. Ajaqshisetiim riishe nokwe ma pheakuqto.

²⁰Krai mren, maiq wiitarü raq wok phetak chhaq phaqsiiqto. Nokwe raq phaqsea lot jai she, ajaqshisetiim raq seabung atiichong kra riichom kiita, tamlü roqshi ri anai tuptup mato.

²¹Kra nokmaiqse tiiphaqsiiq wantaq phong wa jechakre nai nosere thun ka weahü maq, maiqwere lamlam li, maiq ka hingbiingi tin khan riito.

Jesug Kham Thaq Na Khumto

(Mak 6.45-52; Joh 6.15-21)

²²Kra lot jai maq, Jesug raq ajaqshisetiim ka lai ashi maq apaiq ma kongkhu na, konü thamreko na tiiwalito. Raüta apaiq raq mungmaiqse thun kiimin tsangshiq hiqshong niishe tiiwabaiqto.

²³Apaiq raq mungmaiqse kra tiiwa baiq jai she, apaiq ka apaiq honhonse hiqlam ashi na achu jaü wa wawanto. Rajiko niishe min, Jesug ka kiijaq apaiq honhonse li riito.

²⁴Kiimaq kra akhing na lai ka, thamchum mong jam kiina aluwiq niishe saü wanto. Rahai henghea hairai wan raüta, rahai raq khamtso ka tiiblun wanto. Kra khamtso blun hengwa kra raq, lai ka tsangshiq wachang khaki nü na tiwa mak maq, athok lulu she tiikap wan nam nam she, thaü baiq wanto.

²⁵Kiimaq rawüho, ranap nari tsam nai nari trok liipan niishe, Jesuq ka ajaqshisetiim phana thamchum mong thaq maq khum wan raüta wato.

²⁶Kiimaq tsangshiq ka apaiq thamchum mong thaq na awarai kra chhi raüta, tsangshiq ka phiip raq tsaito. Kiimaq tsangshiq haisi tsi ma, “Liirong laq ara maji kaü watlo!” nguta kiinyii siitrangto.

²⁷Kiijiishe, tsangshiq bom ka tresaq, “Tsaiji tiijong ronglaq! Naqhai rongkiq. Ngi ahata,” nguta Jesuq raq tsangshiq rai riibom damto.

²⁸Kiijiishe Petar raq atsaiji ka tiijong saq raüta, “Tatiwe ümniidea jiila ngi ka ümnaq phana kham thaq maq khumho lata kai miitu ngi ma aming kuqlaq,” nguta treto.

²⁹Kiijiishe, Jesuq raq, “Kira,” nguta thaüto. Krai mren, Petar ka lai mong wa kham thaq na satkisaq raüta, Jesuq pha nü na kham thaq maq khum wanto.

³⁰Shatmaq apaiq raq rahai henghea hairai wan tlaq kra chhi raüta, apaiq ka ahai riito. Krai mren, apaiq ka kham mong niishe sang rai wanto. Kiijiishe, apaiq ka, “Tatiwe loi, ngi thap wan kang, ngi ara chhii laq!” ngutiishe gito.

³¹Kiijiishe, Jesuq raq ajaq maq Petar ka hitjoq lapto, raüta, “Ümkam tsantsii ka jaro ranrai tla! Ümniiraq ngi ma kamtsantsii thü wan ka, tsanko tsanki ka jamkho thü tlaü?” nguta sonto.

³²Raüta tsangnai wiita lai mong niishe ngawato. Kiimaq rahai hengwa kiimin, asang she riikito.

³³Kiijiishe lai mong na ngati ajaqshisetiim thun raq Jesuq ka, “Tengto, ümniika Shiikeawe Se dea!” ngutiishe shomnoqto.

Atsiti Genesareth Hiq Maq Tiiheato

(Mak 6.53-56)

³⁴Kiimaq tsangshiq ka thamchum jin wan raütiishe, konü thamreko na Genesareth hiq kiiniishe saü wanto.

³⁵Kiimaq nokmaiqse raq Jesuq saü wato nguta sapto. Krai mren, tsangshiq raq hiqshong tro na siti ma, atsi asiti ka shea wan miitu bom tiiso wanto. Krai mren, hiqshong maiqse raq atsi asiti thun wiita ka Jesuq phana shea wanto.

³⁶Kiimaq tsangshiq raq Jesuq nangnga atsi asiti thun tarü ma apaiq raq samtlaq samtong jong kaü nise kiijiili jiimin, thansaq tiisham laq nguta tiipaiq neato. Krai mren, maiq ümchu riiwa apaiq kheani na jaq maq than sham wantaq, kriiti ma tsangshiq thatsii ka wiita tiihea kuq wanto.

Mothiq 15

Richü Pat Wa Thungtri

(Mak 7.1-13)

- ¹Kra jai maq Jerusalem wa Phorisinok nai Thungtri shrinketibi ka Jesuq phana wato, raüta waito,
- ²“Ümjaqshisetiim raq richü we raq achong kuqthü thungtri ka lang wan mak, jam nguto jin wan tla? Jam nguto tsangshiq jaq ka thungtri na chongtlaq kiikha riikhaqli maq hemak miili tü adung ka phaqsiaq tla!”
- ³Kiijiishe Jesuq raq treto, “Riita namshiq raq kiiha, Shiikeawe aming kra jin lanta, namshiq maiqmii raq athü han thungtri kra jaram wa lang tlan?”
- ⁴Shiikeawe riika, ‘Ümnyung nai ümwe ka shreng laq.’ Kiimaq ‘Jurwa anyung nai awe kra sontam tlaq, kriiti ka atsea baiq ronglaq,’ nguta chongtlo.
- ⁵Shatmaq namshiq raq nokwe ma shrinkuq tlan, maiq weshi raq anyung lo awe lo kra khрум kewan miitu apaiq jaq na phanshi ra asi miraq. Shatmaq, apaiq raq, ‘O arka Shiikeawe rii she,’ nguta apaiq nü miishe ngu raüla,
- ⁶apaiq raq awe ka shreng mak lishe jiimin, jam shut ahü nguta shrinkuq tlan. Akha shrinkuq lanta, Shiikeawe aming kra jin tlan. Kiimaq namshiq maiqmii raq athü thungtri kra lang tlan.
- ⁷Namshiq ka mongnam! Shiikeawe raq Isaia shammiwe lümaq, namshiq thaq na ara bom tiithai chongkuq wantaq arka ümchaü riikhaqli she kuwanto!
- ⁸‘Arnok raq ngi ka nü maq lamlam li shreng tlo, shatmaq tsangtsan mong miika shreng mak.
- ⁹Tsangshiq raq ngi shomnoq wan tlaq kriika atuli. Tsangshiq raq maiqse thungtri kra shrinkuq raüta nangnga, ngi raq akuq thungtri shrinkuq tiikai nguta tiima tlo!’ ”

Maiqse Tsantsii Tiisheti

(Mak 7.14-23)

- ¹⁰Kra ngu raütiishe, Jesuq raq nokwe ka atho na triitam hiato. Raüta tsangshiq ma akha chong- kuqto, “Ara i bomchong ara tiitsang tairong laq. Lanta namtsan mong na shaq ronglaq!”
- ¹¹Maiqse raq anü mong na jamlai wa thii wan tlaq kra riika, apaiq ka Shiikeawe man na ashe miika tiija mak. Shatmaq, apaiq raq anübok maq jamlai phan bomtsi wa bom tlaq, kriiraq apaiq ka Shiikeawe man na ashe ma tiija tlo.”
- ¹²Kra tai raüta ajaqshisetiim ka apaiq phana waraüta, “Ümbom ira tai raüta Phorisinok raq athai riito. Kra ümniiraq asap haü ahiaq na?” nguta apaiq ma chongto.

¹³Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Shiikeawe, i We ramungtan na siti we raq chhi jang mak phan petsi chong awea kra apaiq raq wiita arang chong maq aphai mirbaiq wan.”

¹⁴“Tsangshiq Phorisinok miitu ka namshiq naq brorii rongkiq! Tsangshiq ka maiqse makchuk jaqmiiti kong kra shun shea wanti, makchuk welabi kong. Maiq makchuk weshi raq makchuk weshi kra shun shea raüla, tsangnai anai jongri ka khobok niili midia wan.”

¹⁵Kiijiishe, “Riita, ümniiraq Phorisinok ma shiiton bomtsi maq chongkuq laü kriika jamlai ngo wa. Kra liichum ka naishiq ma tiikho chongkuq laq,” nguta Petar raq apaiq ma bom ka tiitsang waito.

¹⁶Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma chongkuqto, “Namshiq armin ümchaü niitaq, nanok ahinti thaq na holi ka riiman.

¹⁷Ara jamlai ngo wa kriimin ümchaü niitaq sapman shaq sha? Maiqse raq anübok maq jamlai phan wa phaqsiiq tlaq kriika, awok mong na wawan tlo. Awok mong wiishe ka kinphai na dongki tlo.

¹⁸Shatmaq maiqse nübok mong wa jamlai phan bomtsi wa dong tlaq, kriika maiqse tsan mong wa dong tlo. Maiqse tsan mong wa dong tlaq bomtsi kra raq maiqse ka Shiikeawe man na ashe ma tiija wan tlo.

¹⁹Akhek ka maiqse tsan mong maq dong tlaq tiima tsantsii abi rüm tlaq kra kata abi pinthum. Maiqse tsan mong na tiima abi rümtlaq kra riili she, maiqse ka matwe ma tiija tlo, maiqchak maiqse rai sra raüta, sipe ma tiija tlo, kiimaq junshüm riirüm sethoq sepaii tiija tlo, ahuk arot ma tiija tlo, arot hakhi ma tiija tlo, maiq chongseati ma tiija tlo.

²⁰Arthun ara raq kata maiqse ka Shiikeawe man na ashe ma tiija tlaq. Shatmaq tsangshiq raq namshiq nangnga jaq ka thungtri riikhaqli maq hetse wan lili raüta tü, adung ka phaqsiiq wan lili riichang nguta chongtlaq kra riika, maiqse ka Shiikeawe man na ashe ma tiija mak.”

Maiqnyung Ashi Kamtsantsii

(Mak 7.24-30)

²¹Kra jai maq Jesuq ka kiiwa tiido wan raüta Tajar nai Sidon chela binjü thotho niishe wawanto.

²²Kiijiishe, kra hong na siti Kanan nok phan jechak nyung ashii ka Jesuq phana kiraüta, “Dawit Se loi, ngi ara mangchan laq! I se jechak se ka tsak raq rom wanto. Apaiq ka pinthum atsi chamchao rai tlo,” nguta tiipaiqnea hoq kito.

²³Shatmaq Jesuq raq apaiq bom ka tre mak dea riito. Kiijiishe ajaqshisetiim ka waraüta, “Arnyung ara ahin na tiywa baiq laq! Apaiq ka nashiq jai phan shiiphan maq maiqshak maiqshaq paq laq rat hoto!” nguta chongto.

²⁴Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ngi arka Israilnok phan wa skuse kong amii arki ikha sitlaqti kra thun miituli atiiki.”

²⁵Kra tai raüta maiq nyung ka Jesuq jichong na bumsaq raütiishe, “Shiilangwe le, ngi ara khрум kuqlaq dea!” nguta noho tin she tiipaiqnea hoqhoto.

²⁶Kiijiishe Jesuq raq treto, “Nosere dung ka hi kong ma raüke ka thek mak.”

²⁷“Kra chongtlaü kriika tengto shiilangwe le,” nguta treto. “Shatmaq hi kong riimin la atijong we sia phan hiq na atrok kriika tsun siqtlo!”

²⁸Kiijiishe Jesuq raq apaiq ma akha treto, “Ümnaq ara kamasham na ajong nyung ashi! Ümniiraq jamlai wa jaütlaü kriika mikuq she.” Krai mren kra akhing niili she ase thatsi ka heasaq she heakito.

Jesuq Raq Maiq Atsiti Pahea Tiiheato

²⁹Jesuq ka kiimaq tiido wan raüta Gelili thamchum kii binjü nünü kiiniishe wawanto. Raüta apaiq ka hiqlam ashi na ngawato.

³⁰Kiijiishe maiq kong ka pahea pahea apaiq phana wato. Tsangshiq raq maiq atsi asiti hokkü, makchuk, akü ashii, nütang kiimaq phan phan thup atha tsisiti maiq pahea kra shea wan raüta, Jesuq jichong na phong kuq wanto. Kiimaq Jesuq raq tsangshiq tarü tsiisi thun kra wiita chhintsii kuqto.

³¹Mungmaiqse raq maiq nütangti thun ka abom asa wa liishe, akü ashiiti thun ka nyea dang dang hea shamhea shamjü she, ahok doqshdoqti thun ka akhum ashiim waliishe, makchuk jaqmiiti thun ka tsangmakpo ka rashe kaü chhai wa ikhiishe tiihea kuq wantaq kra chhi raüta pinthum amaoli she riiwanto. Kiimaq tsangshiq raq Israilnok Shiikeawe ka pinthum tiitsam kam wanto.

Maiq Hingblai Ma Tiiphaqsiquo

(Mak 8.1-10)

³²Kiimaq Jesuq raq ajaqshisetiim ka atho na hea raüta chongto, “Ara mungmaiqse kong arma ngi mangchan tsi. Tsangshiq ka ngi rai ümchaü ranaiqtsam she thungtii tlo. Kiimaq ümchaü tsangshiq jaq na aphaq asea chang jam min ahü she. Ngi raq tsangshiq ka akha amang miili ka tiiwa lot mang. Tsangshiq ka jam na walam maq ramtsi raq apit mirwan.”

³³Kiijiishe, ajaqshisetiim raq, “Riita nashiq raq ara kumtsaiphii maq maiq achu kong arma tiiphaq sia wan chang tü adung ka jambawo mihum rong i?” nguta apaiq ma waito.

³⁴Kiijiishe, “Namtsam jaq na winsii ka ümchuwa asi?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma waito. Kiijiishe, “Phu miishi asi. Kiimaq ngi phusetiim min phanshi asi,” nguta tsangshiq raq treto.

³⁵Kiijiishe, Jesuq raq mungmaiqse kong kiima, “Namshiq ka hiq na nga rong laq,” nguta thaüto.

³⁶Kra raütiishe apaiq raq winsii phu miishe nai ngiq shin phusetiim ka ajaq na sham raüta, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta tiiphanto. Raütiishe, ajaqshisetiim ma kuqto. Ajaqshisetiim riishe mungmaiqse ma phea kuqto.

³⁷Krai mren, tsangshiq tarü raq wok phetak chhaq pha qiqto. Mungmaiqse raq pha qsea tum jai she ajaqshisetiim raq seabung atiichong ka riichom kiita tamlii miishi mato.

³⁸Kra tiiphaq- sitaq mungmaiqse kong ka, jechak nosere ka weahü maq, maiqwere li dongdii hingblai riito.

³⁹Phaqsealot jai she, Jesuq raq mungmaiqse kong ka tsangshiq jam niishe tiwa baiqto. Kiimaq apaiq ka lai ashi na nga raüta Magadan hiq shong nü niishe wawanto.

Mothiq 16

Awang Chang Tiichhi Ra

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹Kra jai maq Phorisinok nai Sadusinok phong wa maiq wiijamti ka Jesuq phana wato. Tsangshiq raq apaiq ka tsangshiq thiikho na tiithap haijaq nguta tiima raüta, Jesuq nangnga apaiq ka Shiikeawe raq ashong maiqse dea jiika, awang chang jaqsham klo raüta tiichhike ra nguta apaiq ka maitaito.

²Shatmaq Jesuq raq akha treto, “Namshiq raq rashe nyap akhing na ra na phum ka liilanta ngutlan, ‘O ra ka akii miraq! Ra na phum ashii dong tlo,’ nguta ngutlan.

³Kiimahali ranap na, ‘O athi ranaiq ka ra mijun. Ra na phum ka ashii nai anyaq dong tlo,’ nguta ngutlan. Riita namshiq raq ra tho hiq tho kriika ra na phum kra liilantli chonglot tlan. Shatmaq ümchaü akhing na namshiq raq atinkhan amao chang jaqsham kaiwa thun ara chhi lantiimin, rawiichii akhing na jamlai phan she wa misaü wan kriika tak lot man nya!

⁴Ümchaü pat wa maiq arka abi pinthum. Shiikeawe sap mak! Namshiq raq ngi nangnga amao chang jaqsham tiichhike ra nguta maitai tlan nya? Tiichhi mang! Namshiq ma tiichhike chang amao chang jaqsham kriika shammi we Jona rilung na lea wantaq jaqsham kriili she mitiichhi kuq.” Kra ngo jai, tsangshiq ka kiijaq chap raqraq li baiqthü raüta, apaiq ka ahin niishe wawanto.

Phorisinok Nai Sadusinok Pithob

(Mak 8.14-21)

⁵Ajaqshisetiim raq alaq raüta konü tham reko na winsii howan mak dea miili wawanto. Kiijaq Jesuq ka asi riito.

⁶Jesuq raq, “Phorisinok nai Sadusinok pithob asi jo. Namshiq ka hon kamshat maq sirong laq,” nguta tsangshiq ma tsii chongkuqto.

⁷Kra tai raüta, “Apaiq raq ara ngutlaq arka nashiq raq winsii lamho mai dea riikaita ngutlo,” nguta tsangshiq liipan na riichongto.

⁸Jesug raq tsangshiq liipan na riichong ka tai raüta tsangshiq ma waito, “Namshiq liipan na winsii ahü ngutiika jawa riichong rai tlan? Namshiq kamtsantsii ka akhiisiimin ahü ka jaro!

⁹Namshiq raq ümchaü niitaq tak man li riishat shat sha? Ngi raq winsii phubiingi tiiphan lata maiq hingbiingi ma tiiphaqsiq wan kang ira namshiq tsan na tiitsang man she sha? Nokwe seabung archom han winsii raq tamlii ümchu wa mata?

¹⁰Kiimaq winsii phu miishi maq maiq hingblai ma tiiphaqsiq wan kang irha? Nokwe seabung archom han winsii raq tamlii ümchu wa mata?

¹¹Ngi raq namshiq ma winsii miitu chong mang. Kra namshiq raq akhiisiimin tak man ka jaro? Phorisinok nai Sadusinok pithob asi. Kriima namshiq ka maiqmii hon kamshat maq siwan lili ronglaq nguta tsii chongkuq tiikang ahata!”

¹²Kra tiitsang chongkuq kiita shetiq, ajaqshisetiim raq apaiq raq tsangshiq ma pithob maq shiiton chongtaq kriika Phorisinok nai Sadusinok traho bom chong kra nangnga ngutlo ngutiishe takto. Apaiq raq tsangshiq ka winsii sho chang pithob kriima honkam bom ka riimak nguta sapto.

Petar Raq Jesug Ka Khristo Nguta Phoqto

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³Jesug nai ajaqshisetiim ka Seseria hong na Philipia chela tho na wawanto. Kiijaq saü raüta apaiq raq ajaqshisetiim ma waito, “Mungmaiqse raq Maiq Se ka ju nguto riichongtla?”

¹⁴Kiijiishe, “Maiq wiijamti riika Khamlamketi we Johan ngu, wiijamti nga hali ka Elija ngu, kiimaq wiijamti nga hali ka Jeremia ngu, kiimaq maiq abiti raq hali ka shammi we,” nguta riichongtlo, nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

¹⁵Kiijiishe, “Riita namshiq riiha? Namshiq raq ngi ka ju nguto tiima tlan?” nguta apaiq raq ajaqshisetiim ma hali wainongto.

¹⁶Kiijiishe Simon Petar raq treto, “Ümniika atra Shiikeawe Se Messia.”

¹⁷Kiijiishe, Jesug raq, “Kechu jonghea, Johan se Simon le!” nguta treto. “Riita ara tengtlaq bomtsi chongtlaü arka ümniima maiqse raq achongkuq ka riimak. Shatmaq i We ramungtan na siti we raq ümniima tingsang atiichhi arkuq.

¹⁸Kriikha maq, ümchaü ngi raq ümniima chongtiikang; ümniika Petar. Ümniika longkaü she. Kiimaq ara longkaü arthaq na, ngi raq i phungtu ka mishong wan ha. Kiimaq ara phungtu shong tiikang arka atsai ningkun raq dongdii min tiimeshi lot mak miraq.

¹⁹Ngi raq ümniima ramungtan kilü dichang sapi tu kra mikuq kang. Ümniiraq ara mangjong hiq maq jamlai phan miiwa atangta riitlaü, kra miika ramungtan miimin atangta mirbaiq. Kiimaq ümniiraq ara mangjong hiq maq jamlai phan miiwa lam ka adi riikuq tlaü, kra miika ramungtan miimin kilü ka adi mirkuq.”

²⁰Kiimaq Jesuq raq ajaqshisetiim ma, apaiq ka Messia dea nguta maiq ahinti jumiimin chong ra mak nguta kiq atsin maq thangto.

Apaiq Chamchao Raüta Tsai Wan Lam Chongto

(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

²¹Kra akhing miiphat she Jesuq raq ajaqshisetiim ma linham linhok chongkuqto, “Ngi ka Jerusalem na saü ra dongdii. Kiimaq welabi, ramwe jongbi kiimaq Thungtri shrinketibi jaq na pinthum chamchao wan chang miraq. Tsangshiq raq ngi ka atsea mirbaiq. Shatmaq ranaiq tsam jai maq Shiikeawe raq ngi ka ama wa atijang mirwan nong.”

²²Kra tai raüta Petar raq Jesuq ka kinphai na sheaho raüta sonto, “Tatiwe, Shiikeawe raq khekuq shat mirlaq! Ara chongtlaü thun arka ümdü na jamkhii riita jiimin tiisaü wan ra mak!”

²³Kiijiishe Jesuq raq Petar pha nü na trosaq lii raüta Petar ka sonto, “I tho wa tiijin tlo laq Thawe! Ümniiraq ngi tiibanbi tlaü. Ümniiraq jamlai wa tiima tlaü kriika maiqse tiima, Shiikeawe raq tiima tlaq kra riimak.”

²⁴Kiijiishe Jesuq raq ajaqshisetiim ma chongto, “Jurwa i jai phan wan ro tlaq, kriiti raq maiqmii khum ka ala q riibaiq raa.

²⁵Ara jamkhano chongtiikang ngukla jurwa maiqmii rilung kra tiihang wan hajaq nguta tiima tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka atiimo mirbaiq. Shatmaq jurwa maiqmii rilung ka ngi miitu tiimo baiq wan tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka mihum wan.

²⁶Maiq weshi raq mangjong tlotli ka lap wan raü jiimin, apaiq tsitsü ka tiimo baiq raü jiika jamlai liip wa misi? Ahü, jamliip min ahü! Apaiq tsitsü ka thongshi lapkai nong miitu jamlai min kuqwanlot mak she miraq.

²⁷Jamkhano ngukla Maiq Se ka Awe khushü ngao kra ho raüta, apaiq rasetiim rai saüho ma akhing ka ajeli she. Kiimaq kiitiikaq apaiq maiq loweatek ma apaiq raq jaq shamtaq kra khankhan poksi mikuq.

²⁸Ngi raq namshiq ma chongtiikang arka tengteng. Ümchaü namshiq sitlan phong arwa maiq wiijamti raq Maiq Se ka mangjong maiqse kunli langkai Hokham jakai akai rai chhi mak wiiwii tsai mak miraq.”

Mothiq 17

Jesuq Khumklai

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

- ¹Ratrok jai maq Jesuq raq Petar nai ano Jakob kiimaq Johan kra shea wan raüta hiqlam ashi diiluwiq kiina wawanto. Kiijaq tsangshiq blai laqlaqse li riito.
- ²Tsangshiq raq apaiq ka liishat liipan niili, Jesuq sham ka akelai riikito. Apaiq theaphi ka rashe kaü ikha chhaihea langlang chhairai wanto. Kiimaq apaiq khum na khu akhea asam thun kriimin maiqmak alirat rashe kii li ikha lüdiidii hea she chhairai wanto.
- ³Kiijiishe ajaqshisetiim atsam raq Mosheq nai Elija ka kiijaq saükai chhito. Kiimaq tsangnai ka Jesuq rai bom riichong rea chhito.
- ⁴Kra chhi raütiishe, Petar raq nguto, “Tatiwe, nashiq tarü arjaq chakai arka pinthum kiim jonghea! Ümniiraq thapthi haü jiila, ngi raq arjaq baüli tiipsetiim atsam haipha. Ümniirii ashi, Mosheq rii ashi kiimaq Elija rii ashi.”
- ⁵Apaiq ka abom rai liipan kiijiiniili, tiidong chhaq maq phongtsok ra wa chhaihea langlang phumlü da ashi deaki raüta, tsangshiq tarü ka pang baiqto. Kiimaq phumda mong wa maiq bom ashi akha taito, “Ahata I tsantsii ran chang I Se. Ngi ka apaiq ma pinthum khoqriiq wan tiikang. Apaiq bom ka tai rong laq!”
- ⁶Kra rawang win wa maiq bom kra tai raüta, ajaqshisetiim ka pinthum tsaihü jihü phiipto. Kiimaq tsanghai sitsi ma hiq na bum- rang she weki wito.
- ⁷Kiijiishe, Jesuq ka tsangtsam tho na kiraüta, ajaq maq tsangshiq dü na shamto. Kiimaq, “Tiido ronglaq, naqhai rongkiq” nguta bomto.
- ⁸Krai mren tsangtsam ka tiido raüta liikiita, maiq ahinti ka jumin ahü she. Jesuq lamlam lishe chap raü chhito.
- ⁹Jesuq nai ajaqshisetiim atsam ka pum kriimaq asatkai lam miishe, Jesuq raq tsangtsam ma, “Ümchaü namtsam raq jamlai wa riisham mak maq chhi lan, kriika Maiq Se kra ama wa midong wan shaq wiiwii, maiq ahinti ju miimin naq chong rongkiq,” nguta kiq thangto.
- ¹⁰Kra tai raütiishe, ajaqshisetiim raq Jesuq ma, “Riita ikhijjiika Thungtri shrinketi raq Messia ka misaüho shaq na Elija ka sinkhu na misaüho nguta jaram wa chongtla?” nguta waito.
- ¹¹“Elija ka ngohea dea kongkhu na misaüho,” nguta Jesuq raq treto. “Kiimaq apaiq raq Shiikeawe sengi thun kra tsan tiichhii je miishe mikheho.
- ¹²Shatmaq ngi chongpha. Elija ka asaü kaiwi she. Shatmaq mungmaiqse raq apaiq ka juwa sapmak dea riito. Tsangshiq raq apaiq ka shumii laqpii li shiinüm shiinai li haihii wanto. Kiikhiisii hali tsangshiq raq Maiq Se ngutlaq kriimin shiinüm shiinaili mihai hii.”
- ¹³Kra chongkuq wan kiitiishe, ajaqshisetiim raq, Jesuq raq Elija nguta chongtlaq kriika Khamlamketi we Johan kra ngo nangnga ngutlo ngutiishe takto.

Jesug Raq Maiqse Khum Wa Tha Jobaiqto

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

14Jesug nai ajaqshisetiim ka jangho nong raüta, mungmaiqse phong phana saükikiita, kiijaq maiq weshi ka Jesug jichong na alakü maq ngasaq riito.

15Kiimaq Jesug ma akha tiipaiqneato, “Shiilangwe le, i se ara mangchan laq! I se ka angaq tsi. Atsi dong raüla pe awa na khiim wan man sap mak. Kiimaq tum ajü na thap wan man sap mak pheho tlo.

16Ngi raq ümjaqshisetiim phana sheaho kang. Shatmaq tsangshiq raq tiihea kuq lot mak dea riito.”

17Kiijiishe, Jesug raq treto, “Namshiq kamtsantsii ka ahü. Kiimaq namshiq ka ajiq! Ngi raq namshiq chanja ka ümloq cho na saüli wa minin wanha ta? Üm se ka ana iphana shea wan laq!”

18Kra ngu raütiishe Jesug raq abi winji no khum kiiwa dongho laq nguta aming kuqto. Krai mren tha ka no khum wa donghoto. Kiimaq no tha tsi ka heasaq she heakito.

19Kiijiishe ajaqshisetiim ka Jesug phana tsangtsam honhon kiraüta, “Naishiq raq kra tha ka jamkhii riito jobaiq lot mai riikai?” nguta waito.

20Kiijiishe, “Namshiq kamtsantsii ka akom kha maq,” nguta Jesug raq tsangshiq bom ka treto. “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Namshiq kamtsantsii ka jücha rai tinse li siräü jiimin, kam lanta ara hiqlam arnang nga, ‘Arba arwa tiikoq wanlaq, laüta ahin niishe kii wan laq’ nguta thaühan jiila, ngohea dea mitiikoq wan. Namshiq raq phanrap miklo lot han!”

21Shatmaq akhnok abi winji arka, amang maq achu jaü raütiitiq mijo baiq lot. Ahin ningkun miika jo baiq lot mak miraq.

Jesug Raq Apaiq Tsailam Thongshi Ri Chongto

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

22Ajaqshisetiim ka wiitarü Gelili hiq na riitam jai she, Jesug raq tsangshiq ma chongto, “Maiq Se ngutlaq ka maiqjaq khon mong na kebaiq wan akhing she saü wato.

23Tsangshiq raq apaiq ka atsea she mirbaiq wan. Shatmaq ranaiqtsam ngo jai maq apaiq ka ama wa atiidong mirwan nong.” Kra tai raüta ajaqshisetiim tsan ka pinthum bito.

Shomjam Phunta

24Jesug nai ajaqshisetiim ka Kaparniam chela niishe saühoto. Tsangshiq ka kiijaq sishon bala, Shomjam phunta hitinok ka Petar phana waraüta, “Namshiq shrinketi we raq shomjam phunta ka kuqqlaq sha?” nguta waito.

²⁵“Üm kuqtlo” nguta Petar raq treto. Kra riibom jai she Petar ka jam mong na nyap wato. Kiijiishe, Petar raq michong shaq niili Jesuq raq waito, “Simon ümniiraq jamkho tiima tlaü? Ara mangjong hiq na honyung hokhambi sitlaq kriima phunta ka ju raq kechang wa? Maiqmii mungti raq kechang sha pongmung maiqse, wansha we raq kechang wa?”

²⁶Kiijiishe, “Wansha we raq kechang” nguta Petar raq treto. “Ahea. Ikhijjiika nokti we riika phunta ke ra mak.

²⁷Shatmaq nashiq raq tsangshiq tsan tiibi wan ka romai. Kriikha maq ümniika thamchum kiina kilaüta ngiq ka pun kikiq. Pun pha shaqshaq pun tlaüti nübok ka riip laq. Kiijaq ngiq nübok na kampho sii ashi mihum haü. Kra kampho sii maq nanai la shomjam phunta kerii riikhaqli miraq. Kra lam wan laüta kuqwakiq.”

Mothiq 18

Juwa Ajong Pinthum?

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹Kriimaq heashi sijai na ajaqshisetiim ka Jesuq phana waraüta waito, “Ramungtan na juwa ajong pinthum?”

²Kiijiishe Jesuq raq nonose ashi ka hea raüta, tsangshiq khaki na tiichapto.

³Raüta akha nguto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Namshiq ka ara nonose akha klai wan man wiiwii Ramungtan ümtiikiimin saü man mirhan.

⁴Ara nonose akha juwa aranse ma jawan lot tlaqti, kriiti ka Shiikeawe sengi phong na ajong pinthum mija wan.

⁵Kiimaq jurwa i mang na ara nonose akha siwanti maiqse kra tao wan tlaq, kriiti riika ngi tao wan tlo ngushat.”

Ngarai Na Tiidea Chang Maitai

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶“Ara nonosetiim raq kamwantlaq akha, ngi ma kamwanti maiqse phong wa, ashi ra raq weshi ra kamtsantsii kra tiichhan baiq raüla, kriiwe ka apaiq dangkong na longkaü jonghea ashi paq kuq raüta, sammoktra chum mong na tiidea baiq kai riwe ka ahea miraq.

⁷Ara mangjong hiq na mangjong maiqse ma phiiptsi chang ka pahea asi. Maiqse ma apaiq kamasham lam kriiwa tiidea baiq chang maitai ka pahea sitlo! Akha abi maitai arka misi dongdii. Shatmaq juwe lümo maiqse ka apaiq kamasham lamphan kriiwa tiichhan baiq tlaq, kriiti miika pinthum phiiptsi chang!”

⁸“Arkha maq, ümjaq lo ümhok lo raq, üm kamtsantsii kra tiijam kiiphaü la, achum li riibaiq laq! Hoknai wiita kiimaq jaqnai wiita maq wamungtan na dea

wan nam ma khoti, hokko ma nai, jaqko ma li jiimin, pattup pat-sa rilung lap wan raüta siwan riive ka ahea miraq.

⁹Kiimaq üm makpo raq üm kamtsantsii kra tijam kiiphaü la, alatli riibaiq laq! Maknai wiita maq wamungtan na dea wan nam ma khoti, makko ma li jiimin pattup pat-sa rilung lap wan raüta siwan riive ka ahea miraq.”

Amo Arki Skuse Shiiton

(Luk 15.3-17)

¹⁰“Liirong laq. Namshiq raq ara atsak adoksetiim nosere ara naq tsaihai rongkiq. Ngi chongpha. Tsangshiq kheti rasetiim ka ramungtan na i We tro maq ranaiqtek khe tlo.

¹¹Jamkhano ngukla Maiq Se kriika maiqse amo arki thun kra chhii kai nguta kito.”

¹²“Namshiq raq jamkho tiima tlan, maiq weshi jaq na skuse kong ka shishi miraq. Kiiwa ashi ka amii mirki. Raüla, apaiq ka roqtiikaüri tiikaü ka hiqlam siim na atsam phaq baiqthü raüta, amii arkise kra ritkai mikiho.

¹³Ngi chongpha, atati we ka roqtiikaüri tiikaü hiqlam siim na haiseati kra thaq na, amii arki skuse humtaq kra ma pinthum mikhoqriiq siq.

¹⁴Ikiikhiisii hali nam We ramungtan na siti we riimin ara atsak adokse kong phong wa ashi kra dongdii min tiimo baiq romak.”

Phunaino Ashut Kloti

¹⁵“Üm phuno we raq ümniima ashut klo kiiphaü la ümniika apaiq phana kilaüta riihum laq. Laüta, apaiq raq jamlai phan no shuttaq kra achong riikuq laq. Kriika namnai honhon liipan niili riichong ronglaq. Apaiq raq ümbom kra tai raüla, namnai liipan na kiq ram lan she ngushat.

¹⁶Shatmaq apaiq raq shut mang dea nguta khiilataq she hongho raü ka, phungmai qse phunaino wa ashi lo anai lo sheaho laüta, apaiq phana jangshi ri hali riihumki nongkiq. Arka Asii lakdap na, ‘Ashut aweatek kra hakhi anai raq riimak la atsam raq shutto dea nguta bom ka tiiku wan chang,’ nguta chongtlaq kra phan phan tri ka tiihong chang.

¹⁷Shatmaq, apaiq raq tsangshiq bom kiimin taimak she ngiimki raüla, apaiq mra ka phungtuti miishe tiitai laq. Shatmaq, apaiq raq phungtuti bom kriimin taimak she ngiimki raüla, apaiq ka thatsang maiqse ikhli she lo, ngarai raq alan kaiwi she ngutiishe liirong laq.”

Lam Tangta Nai Lam Dike

¹⁸“Ara chong tiikang arai mren, ngi raq namshiq tarü ma chong pha. Namshiq raq ara mangjong hiq maq jamlai phan miiwa lam ka atangta riitlan; kra phan

miika, ramungtan miimin atangta miraq. Kiimaq namshiq raq jamlai phan miiwa lam ka adi riikuq tlan, kra miika ramungtan miimin lam ka adi mirkuq.”

¹⁹“Kiimaq arthaq niimin abiri chongkuq pha. Ümtiikiwa namshiq phong wa maiq wenai raq kiqshi maq ri lanta, phanshi ra miitu achu mijaü han, kra jaü tlan kra i We ramungtan na siti we raq namshiq ma mitre kuq.

²⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümbano i mang na maiq ka wenai lo wetsam lo nga tlaq, kiijaq tsangshiq rai ngi min lom damshat mirha.”

Kongti Mra Diikuq Mak Jaqshise Shiiton

²¹Kiijiishe Petar raq Jesuq ma waito, “Tatiwe, riita i phuno we raq ngi ma ashut klo ruqruq raü jiika, ngi raq apaiq mra ka ümchu jang na saüli diike chang wa miraq? Jang miishi niitaq sha?”

²²Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Riimak. Jang miishi na saüli li ka riimak. Shatmaq jangroq miishi ri jang miishi na saüli, ümniiraq apaiq mra ka diikuqlaq.

²³Ara jamkhano ngukla, Ramungtan ngutlaq kriika akha miraq. Man na hokham weshi raq, asenginok raq, apaiq kampho lakshii ka jamkhiiwa liiko wan tlaq, kra konchon wan akhing ashii tihongto. Raüta apaiq riishe weawea kra konchon lii wanto.

²⁴Apaiq raq kra konchon phaho raü niili, ajaqtaki na siti ajongbi raq, asengi siihiip weshi raq apaiq kampho ka wanshi thiitham kha hoti we kra, apaiq tho niishe shea wanto. Raüta tiichap wanto.

²⁵Kra ajong we jaq na hokham we ma thiitham kechang kampho ka ahü riito. Kriikha maq, hokham we raq, khahoti we ka thiitham kha na, achak ase wiijam tam, awak ajam wiita hutjok di ma shabaiq ra tlo ngutiishe aming kuqto.

²⁶Kiijiishe ajong we ka hokham we jichong na bumki tlii raüta, ‘O chaü le, ngi ma jipi rahiqa dea kham kuq kaq. Ngi raq thiitham ka wiita dea mitham kuq kang!’ ngutiishe tiipaiqnea hoq hoto.

²⁷Kra tiipaiqnea hoqsii raiho kiitiishe, hokham we ka apaiq ma mangchan tsito. Krai mren siihiip we thiitham kha kra, apaiq raq adii she riibaiqto.”

²⁸“Kra jai maq apaiq ka hokham we jam maq wawanto. Raüta, hokham we sengi, apaiq kongtibi phong kiiwa maiq rai riihumto. Kriiwe raq apaiq ma kampho hingnai kechang thiitham asi riito. Apaiq ka arewe rai she riihum raüta sanha, apaiq raq arewe ka atokkun maq lapho tlii raüta, hiq na tiithaü hihi miishe, ‘I thiitham ira kuqlaq!’ nguta arewe ka wathiq se maq asitin she shiitep wanto.

²⁹Arewe ka apaiq khaki na hiq na bumtlii raüta, ‘O kongtiwe le, ngi ma rahiqa jipi dea kham kuqlaq. Ngi raq ümthiitham ka wiita dea mitham kuqkang!’ nguta nohotin she apaiq ma tiipaiqnea wanto.

³⁰Shatmaq apaiq raq arewe bom ka taimak riito. Kiimaq apaiq raq arewe ka thiitham kha ka midok kuq wan shaq wiiwii, phaqték mong niishe shaq baiqto.

³¹Kra chhi raütiishe, kongti ahinti thun ka kai tsanbi taqtaq she jonjü siq wanto. Kiimaq tsangshiq ka hokham we phana waraüta, kra akongti we haihii taq bom kriishe hokham we chongto.

³²Krai mren she, hokham we raq kriiwe ka apaiq phaniishe tiihea kito. Raüta, 'Ümnaq ara thiihü dise ashi!' nguta hok wanto. 'Ümnaq tiipaiqnea rai laü kriikha maq, ngi raq ümkha ka jonghea shatmaq, ngi raq adii riibaiq wan kang.

³³Ngí raq ümniima jamkho mangchan tiichhi kuq wan kang, kiikhiisii hali, ümniiriimin ümkongti we ma mangchan tiichhike wan haü chang kata,' nguta khiq hoto.

³⁴Hokham we ka kai khiqto. Krai mren, apaiq raq kra luqkhap jong we ka, apaiq thiitham kra thamkuq lot mak wiiwii, phaqték mong niili she shaq baiq ronglaq" nguta aming kuqto.

³⁵Kra chongkuq raütiishe, Jesuq raq bom ka akhiishe shatto, "Ngí raq chongpha. Namshiq tarü loweatek raq, namphuno we mra ka namtsan mong maq diikuq man wiiwii, ara chong tiikang akhiisii hali, i We ramungtan na siti we riimin, namshiq kha ka mipho."

Mothiq 19

Maiqta Shongnga Rilung Bomchong

(Mak 10.1-12)

¹Jesuq raq arthun trahokuqlot raütiishe, apaiq ka Gelili wang wa Judia wang na Jordan rai reko nü niishe kihoto.

²Mungmaiqse kong phong maiq pahea raq apaiq jai ka phan wanto. Kiimaq tsangshiq phong na maiq atsi asiti thun ümtinkhan wa sitlaq kra, apaiq raq wiita kunkun tiihea kuq wanto.

³Phorisinok wiijamti ka Jesuq phana waraüta, apaiq ka tsangshiq thiikho na tiithap haijaq nguta tiima raüta, apaiq ma bom ka akha waito, "Riita nashiq Thungtri na awese raq ata-nyung ka asiq areng kha jam min ahüli jiimin amiim baiq milot nguta aming ka asi sha?"

⁴Kiijiishe Jesuq raq treto, "Namshiq raq Asii lakdap na maiqse Tiiq wanti we raq rapha hiqwa miiphü dongdii, maiqse ka jechak nai maiqwe tiihong raüta klo wanto nguta chongtlaq kra phat wan man dea sha riilan?"

⁵Kiijaq Shiikeawe raq, 'Arkha maq maiqwe ashi raq anyung nai awe kra baiqthü raüta, ata-nyung rai pum ashi han ashi miishe mitiipum wan; raüta tsangnai ka maiqpum anai ka pumshi miili she mija wan,' nguta chongtlo.

⁶Krai mren, tsangnai ka maiqpum anai ka riimak she. Pumshi lishe. Shiikeawe raq jamlai wa adam na romkuq wantaq, kra maiqse raq runbaiq maimak.”

⁷Kra tai raüta Phorisinok raq Jesuq ma waito, “Ikhijjiika, Mosheq raq atawe raq ata-nyung ma amiim baiq lak waiqkuq raüta shubaiq wan mimai nguta Thungtri ka jaram wa thü wanta?”

⁸Jesuq raq treto, “Mosheq raq namshiq ma chakmiim aming kuq wantaq kriika, namshiq tsantsii ka tsinhea, atiitsilot chang riimak kha maq ara aming kuq wanto. Shatmaq rapha hiqwa akhing na, akha ka ahü riito.

⁹Ara chong wan tlaq kra mren, ngi chongpha, jurwa tsang-nyung ka maiq rai sethoq jaki mak shatmaq miimbaiq tlaq, raüta apaiq raq nyungnye she lam tlaq, kra raüla, apaiq raq maiqchak rai sra sumrai kha tang tlo ngushat she.”

¹⁰Kra tai raütiishe, ajaqshisetiim raq treto, “Atawe raq ata-nyung ka sumrai tang kha niili mimiim baiqlot chang jiika, maiq lamhü maq siräu jikhoti ahea miraq.”

¹¹Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ara chong tiikang tri arka tarü pili miitu ka riimak. Shatmaq Shiikeawe raq ju miiwa ara kongphiq ara kuq taq, kriiti riili milang lot.

¹²Maiq raq achak lam mak maq siwan tlaq kriika maiqmii ma akhek phanshi ra rakai kha maq. Maiq wiijam ka anyung pukdong ashoq; kiimaq maiq wiijam ka maiqse raq ashoq atiija baiq; kiimaq maiq wiijam ka Ramungtan jaqsham wan miitu, maiq lam mak maq siwan tlo. Jurwa ara tri lamphan ara lang wan lot tlaq, kriiti raq milang laq.”

Jesuq Raq Nosere Shiimanto

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³Kiitiikaq, maiq wiijamti raq nosere ka Jesuq phana shea wanto. Kriika apaiq raq tsangshiq dü na ajaq maq sham raüta, achu mijaü kuq laq nguta shea wanto. Shatmaq ajaqshisetiim raq, maiq nosere shea wanti ka atiiwin ason riito.

¹⁴Kiijiishe Jesuq raq ajaqshisetiim ma chongto, “Nosere ka ana i phana tiiwa rong laq. Naq tiiwin rongkiq. Ramungtan ka juwa ara nosere akha siwan tlaq kriiti rii.”

¹⁵Apaiq raq nosere khum na ajaq maq sham raüta achu jaükuqto. Raütiishe apaiq ka kiiwa tiido wanto.

Chithe Maiqse Nai Shiikeawe Tri

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶Akhing ashi na maiq weshi ka Jesuq phana wato. Raüta Jesuq ma waito, “Shrinketi we ngi raq pattup pat-sa rilung kra lap miitu jamlai phan athuk atsom jaq sham chang wa miraq?”

17Kiijiishe, “Ümniiraq ngi ma ahea lamlu ka jaram wa waitläü?” nguta Jesuq raq treto. “Shiikeawe kli maiqshaq. Ümniiraq rilung lap ro tlaü jiika, aming thun ka lang laq.”

18“Jamlai phan aming lang chang wa miraq?” nguta apaiq raq Jesuq ma waito. Kiijiishe Jesuq raq treto, “Maiq naq tsatkiq; maiqchak rai naq srakiq; ahuk naq jakiq; khahü na maiq ma huk naq nyan kiq;

19ümnyung nai ümwe ka shreng laq. Kiimaq üm jamthoti chiiti ka ümkhum jamkho lungwii tlaü kiikha lungwii laq.”

20Kiijiishe, “Ngi raq arthun aming arka wiita lang wan kang she. Arthaq na ngi raq sham chang abi jamlai wa sitla?” nguta norii we raq Jesuq ma waito.

21Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ümniika awongsii maiqshaq ashi ma jawan ro tlaü jiika, ümjam na kilaq. Laüta ümtesiik ümnyam ümchu wa sitlaq kra wiita asha riilaq. Laüta kra kampho ka miitsan miijan maiqsetiim ma pheakuq laq. Kra rihaü jiitiq ümniika mungtan na chiithe ma mija wan haü. Kra laüta ngi phana wara. Kiimaq i jaqshise ma ja laüta, i jai she phan laq.”

22Noriiwe raq ara tsiichong bomtsi ara tai raüta, apaiq ka kai atsanbi waliishe tiido wanto. Atsan ka jamkhano biwanta ngukla, apaiq ka pinthum chiithe maiqse riito.

23Kiijiishe Jesuq raq ajaqshisetiim ma chongto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng; chiithe maiqse ma Ramungtan na wawan ka hahea pinthum.

24Bliiq kiki chongpha: chiithe maiqse Shiikeawe sengi ma jawan ngutlaq kriika, kumtsong nyamse kaü raq maichhi puse maq lea wan nam miimin aha.”

25Ajaqshisetiim raq ara tai raüta, tsangshiq ka pinthum awang raili she riito. Kiimaq, “Riita ikhiijiika juli she wa mitiichhii wan lot?” nguta apaiq ma waito.

26Jesuq raq tsangshiq pha nü na tiqtiq lii raüta, “Maiqse raq maiqmii ka tiichhii wan lot mak. Shatmaq Shiikeawe riika phanrap milot siisaq,” nguta treto.

27Kiijiishe Petar raq treto, “Riita naishiq ha? Naishiq raq phanrap miimthü laita ümjai she phan wan kai ahata. Naishiq raq jamlai phan wa milap wan hai ta?”

28Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq raq tsan na tiitsang shat maq siwan lili rong laq. Ümra akhing niiwa Mungtan Anye kra saüho tlaq, kra akhing na Maiq Se ka apaiq Hokham ngachang ngacho na nga raüta, achhai anyii maq, mung ka milang wan. Kra akhing na, ümchaü namshiq i jaqshisetiim weroqshi ri wenai sitlan kriimin, maiqmiimii hokham ngachang na nga lanta, ngi rai Israilnok mung maiq phan phan roqshi ri phannai kra milang wan.

29Kiimaq maiq khumtek raq ngi miitu, maiqmii jam lo, apu anotiim lo, asheanyungtiim lo, anyung nai awe lo, asetiiim lo, awak ajam lo miimbaiq thütiiti thun

miika, kra thaq niimin apa achan ana, ahing ashi maq mitliip kuq. Kiimaq tsangshiq ma pattup pat-sa rilung kra mikuq.

³⁰Shatmaq ümchaü maiq pahea juwa ajong nguta siwan thun ka, rawiichii maiqpat anye saüho tlaq akhing na, aran miishe mitiija wan. Kiimaq ümchaü maiq pahea, juwa aran nguta siwan tlaqti ka, rawiichii maiqpat anye saüho tlaq akhing na, ajong miishe mitiija wan.”

Mothiq 20

Spiqtsiro Na Ningchangti

¹“Ramungtan ngukla, bom ka akha. Mangjong maiqse kunli Shiikeawe sengi ma jawan ngutlaq ka akha. Maiq weshi ka apaiq spiqtsiro na jaq tiisham ma maiq ningchangti ritkai ranap chu maq kihoto.

²Raüta apaiq raq ranaiq shi ningchang jaq maq ka kamsii ashi ashi mikuq i nguta maiq ningchang wati kraii athii ka miitangto. Raüta ningchang wati maiq ka apaiq spiqtsiro na ningchangkai tiikito.

³Apaiq ka ranap nari tiikaü na hali kejat thung na kinongto. Kiijaq maiq wiijamti ka ahai sia chhihoto.

⁴Kra chhi raüta, apaiq raq tsangshiq kiimin hali, ‘Namshiq min i spiqtsiro na ningchang sham wa rongkiq. Ngi raq namshiq ma jaq maq ka aheawiq mikuq kang,’ nguta thaüto.

⁵Krai mren, tsangshiq ka ningchang kai spiqtsiro na kihoto. Kiimahali apaiq ka ranaiq nari roqshi ri anai niimin, kiimaq raji nari tsam niimin hali maiq ningchangti ka spiqtsiro na tiiki nongto.

⁶Kiimaq hali raji nari biingi tin khan niishe, apaiq ka kejat thung na hali kinongto. Kiijaq maiq wiijam ka achap raq raq hali chhiki nongto. Kra chhi raüta, apaiq raq tsangshiq ma, ‘Riita namshiq ka ranaiq minru akha jam chiimsam wa?’ nguta waito.

⁷‘Naishiq ara jurmin ningchang ma chong mak ahata,’ nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto. ‘Ahea, ikhijjiila, namshiq min i wak na ningchang shamwa rongkiq,’ nguta apaiq raq tsangshiq kiimin thaüto.”

⁸“Raji niishe wakchongti we raq achere we kiima akha thaüto, ‘Maiq ningchangti thun ka tarü triichom hea laq. Laüta maiq ümriiti wa rajiko rashe acha wan niishe tiikikai, kriiti ma jaq maq ka kuq phaho laüta, maiq ranap na jaqsham phahoti kriima tsangshiq jaq maq kra pheakuq laq.’

⁹Krai mren, maiq ümriiti wa raji nari biingi maq sham pha wanti kriima, jaq maq ka kamsii achhuq chhuq phea kuqto.

¹⁰Kriikha maq, maiq ranap apha shaqshaq na kaitibi raq tiima ka, tsangshiq riikla jaq maq ka apa lin milap rong i sham nguta, jaq maq jaü lam maq tiimato. Shatmaq tsangshiq miimin kamsii siichhuqchhuq li kuqto.

¹¹Tsangshiq raq wakchongti we jaq wa tsangshiq jaq maq kra jaülot raütiishe, waktati we kra chongsea she, akha ngutiishe botnyan trangto.

¹²'Ara rajiko na shamti thun ara riika nari shili jaq shamto. Shatmaq, naishiq ka ranaiq minru chumtsi shekii wiita nin laita jaqsham wankai. Shatmaq ümniiraq tsangshiq jaq maq kiimin naishiq jaqmaq kra mren siili ka jamkho kuq laü?' nguta apaiq ma waito.

¹³"Kiijiishe, waktati we raq ningchang jaqsham wanti phong kiiwa weshi ma, 'Phuno we le tailaq. Ngi raq ümniika lao mang. Ümniili ngi rai ranaiq ningchang ka kamsii ashi ashi li mijaü i nguta miitang kai ihata!

¹⁴Ümjaq maq kampho kra lam wan laüta, ümjam na walaq. Ngi raq atiisup na sham wati ma ümchu wa kuqkang, kiichu sii hali ümniimiimin kewan rotiikang.

¹⁵Ngi raq i kampho arka, ngi raq aroro na shaphaq lot mang sha? Shea ngi raq nanok ma jaq chii jichii maq phong tsoktsok kewan kra chhi laüta, ümkhun nü sha tsi rai tla?' "

¹⁶Kiimaq Jesuq raq bom ka akhiishe shat wanto, "Ara chongtiikang arai mren, maiq juwa ümchaü aran nguta sitlaq, kriiti ka ajong ma mitiija. Kiimaq juwa ümchaü aran nguta sitlaq, kriiti ka ajong ma mitiija. Kiimaq juwa ajong kriiti ka aran ma mitiija."

Jesuq Raq Apaiq Tsai Lam Thongtsam She Chongto

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷Jesuq ka Jerusalem na walam maq ajaqshisetiim roqshi ri wenai ka pong ba na, tsangshiq honhonse sheaho raüta akhum lam maq chongkuqto.

¹⁸"Taironglaq, nashiq ka Jerusalem na watiikai. Kiijaq Maiq Se ka ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi ma mishaphaq baiq. Tsangshiq raq apaiq ka atsea chang nguta matkii misü wan.

¹⁹Raüta tsangshiq raq Pongmung maiqse jaq mong na mihit kuq baiq. Tsangshiq raq apaiq ka mihaihi. Chunpo-nyam chongwai maq mitsat. Raüta pumsongkham na mitübaiq. Shatmaq ranaiqtsam jai maq, apaiq ka ama wa adong mirwan nong."

Anyung Ashi Raq Jaüjaü Bom

(Mak 10.35-45)

²⁰Kiitiikaq Jebedi tanyung ka ase maiqwe senai kra sheaho raüta, Jesuq phana wato. Raüta Jesuq khaki na bum raüta khrum jaüjaü bom apaiq ma chongto.

²¹Kiijiishe, Jesuq raq, "Ümniima jamlai phan wa ra tla?" nguta kra nyung ma waito. Apaiq raq treto, "Ümtiikiwa ümniika Hokham ma jatlaü, kra akhing na i

se nai arka jaqtsi na weshi, jaqpha na weshi mitiinga wan ha nguta kiqkham kuqlaq.”

²²Kiijiishe, “Namnai raq jamlai wa jaü tlan kra sap man. Ngi raq nyang chang chamchao kok kra, namnai raq minyang wan lot han sha?” nguta Jesuq raq ase nai kiima waito. “Nainai raq minyang wanlot hai,” nguta tsangnai raq treto.

²³Kiijiishe, “Tengto, namnai raq i kok wa minyang wan lot han. Shatmaq ngi rai jaqtsi na nai jaqpha na tiinga miitu aming ka, i jaq na ahü. Arka i We raq ju rii wa thü tlaq, kriiti rii li miraq,” nguta Jesuq raq tsangnai bom ka treto.

²⁴Kra bomtsi ka ajaqshisetiim roqshi raq tai raütiishe, tsangshiq ka tsangnai ma akhiq she riito.

²⁵Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq wiitarü ka adam na hea raüta tsii ka akha chongkuqto. “Namshiq raq asap han, thatsang maiqse hokhambi riika, tsangsengi ka jaqkhon mong na thü wan tlo.

²⁶Shatmaq, namshiq liipan niika, akha siwan ka maimak. Namtsam liipan wa juwa ajong ma jawan ro tlan, kriiti ka tarü jaqshise ma ja wan ra tlo.

²⁷Kiimaq namshiq liipan wa, juwa asheati ma jawan ro tlan, kriiti ka namshiq dise ma ja wan ra tlo.

²⁸Maiq Se saükitaq kriika, maiq raq apaiq ka mishiili lii laq nguta aki riimak. Shatmaq maiqse shiilili kai kito. Kiimaq maiqse pahea khupi kai miitu kito. Akhiisii hali, namshiq min sichang.”

Jesuq Raq Makchuk Wenai Tiiheato

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹Jesuq nai ajaqshisetiim ka Jeriko chela maq atiido wan she riito kata. Jesuq jai ka mungmaiqse pahea raq phan wanto.

³⁰Maiq makchuk wenai ka lamkii na nga raq raq riito. Tsangnai raq Jesuq lea wan tho kra heto. Krai mren, tsangnai raq, “Dawit Se loi! Nainai ara mangchan laq!” nguta gitrang wanto.

³¹Maiqkong raq tsangnai ka ason riito. Kiimaq kaiq rong laq nguta atiitsaq riito. Shatmaq tsangnai raq tihong wan wan she, “Dawit Se loi! Nainai ara mangchan laq” nguta siitrag wanto.

³²Kiijiishe Jesuq ka achap riito. Raüta makchuk wenai kiima, “Nam- nai ma jamlai phan wa ra tla?” nguta waito.

³³Kiijiishe tsangnai raq, “Shiilangwe le, nainai mak ara tiipiiq kuqlaq!” nguta treto.

³⁴Jesuq ka tsangnai ma mangchan tsito. Kiimaq tsangnai mak na jaq maq shamto. Krai mren tsangnai mak ka tiidoqra she heakito. Kiimaq tsangnai riimin Jesuq jai she phan wan damto.

Mothiq 21

Mungmaiqse Raq Jesuq Jerusalem Taoto

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Joh 12.12-19)

¹Jesuq nai ajaqshisetiim ka Jerusalem na kihoto. Tsangshiq ka Jerusalem na saüho nam nam she riito. Tsangshiq ka Bethphej hiqshong niishe saühoto. Kra hiqshong ka Olip Pero Hiqlam na atei wan. Kiimaq Jesuq raq ajaqshise nai wenai ma bom ka

²akha chongkuq raüta sinkhu na tiikito: “Iniikijaq kongkhu na maiq hiq shong ashi asi. Kijaq kironglaq. Namnai ka kra hiqshong kijaq saükai ri li, kumtoq kaü, ase min akaü tho na tiiban shat kra michhiho han. Kra kumtoq kaü ase kra dii wan lanta, ana heki rongkiq.

³Kiimaq maiq ashi ra raq bom waihaü jiila, ‘Tati ma ra tlo,’ nguta tre rong laq. Kra ngu han jiila, kriiwe riimin anai wiita tiihe wan saqli miraq.”

⁴Ara jaqsham hongtha rai wantaq arka shammi we raq riisham bom achongthü kra tiikupi miitu she hongtha wanto. Shammi we raq bom ka akha chongthüto:

⁵“Jerusalem chela ma chong laq, ‘Liilaq, ümhokham we ka ümphana watlo! Apaiq ka tsan nin woknin we, kumtoq kaü thaq na nga raü watlo, kiimaq kumtoq kaüse thaq na nga raüta watlo.’ ”

⁶Krai mren, ajaqshi se nai ka kihoto. Raüta jamkho chongkuqtaq kra phan phan klo wanto.

⁷Raüta kumtoq kaü nai ase ka hewanto. Kiimaq tsangshiq kheathum ka kumtoq kaü nai ase raikhü na phiikuq wanto. Raüta kra thaq na Jesuq ka tiinga wanto.

⁸Mungmaiqse pahea raq tsangshiq kheathum ka Jesuq walam na phiikuq wanto. Kiimaq maiq wiijamti riika, pechong wa pekü thun ka daq raüta, lam na phiikuq wanto. Arka apaiq ma anato wan.

⁹Jesuq khaki na nai apaiq jai na mungmaiqse watlaq thun kra raq, “Dawit Se kli tiitsam ronglaq! Shiikeawe le, Tatiwe mang na juwa kitlaq kiima achu shiiman kuqlaq! Shiikeawe li tiitsam ronglaq!” nguta rü riiq trang wanto.

¹⁰Jesuq ka Jerusalem chela mong niishe saü wan kiita, Jerusalem na siti mungmaiqse thun ka tsangshiq tsanchhii watrang japjap she riito. Krai mren, tsangshiq liipan na arü ariiq watrang liishe, “Arwe ara juwa?” nguta riiwaito.

¹¹Kiijiishe Jesuq jaiphan wawan damti mungmaiqse kong phong kra raq, “Arka Shiikeawe shammiwe Jesuq, Gelili wang wa Najareth hiq na siti we,” nguta nokwe bom ka treto.

Jesuq Raq Laopanbi Jobaiqto
(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Joh 2.13-22)

¹²Jesuq ka Jerusalem chela mong niishe saü wanto. Raüta Shomjam ruk mong niishe wato. Raüta kiijaq wang mong na maiq hup asam shatibi nai ari athiittibi thun kra wiita jobaiqto. Apaiq raq kampho chak chang chamrii thun nai haütaü shati raq, haütaü thü chang nai tsangshiq ngachang ngacho thun kra wiita, akap atsea tsit baiqto.

¹³Raüta apaiq raq tsangshiq ka, “Asii lakdap na Shiikeawe raq akha chongto, ‘I Shomjam ka achu jaü chang jam miraq.’ Shatmaq namshiq ara shomjam arka ahuk arot kong tiibo chang jam miishe tiija baiqho lan!” nguta sonto.

¹⁴Kiimaq maiq pahea makchukti nai akü ashiiti thun ka, apaiq phana Shomjam mong na wato. Kiimaq apaiq raq tsangshiq thatsü ka tiishe kuqto.

¹⁵Shatmaq, Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi thun ka, apaiq raq awang chang jaqsham kewan kra chhi raüta kiimaq nosere raq Shomjam maq, “Dawit Se kli tiitsam ronglaq!” nguta siitrang wan tlaq kra chhi raüta, tsangshiq ka kai akhiq ariq she riito.

¹⁶Kra kha miishe, tsangshiq raq Jesuq ma waito, “Riita, ümniiraq ara tsangshiq raq jamlai wa gisii trang rai wantaq arka tai tlaü khata?” Kiijiishe Jesuq raq, “O, arka ngi riimin la taishat na!” nguta tsangshiq bom ka treto. “Riita, namshiq raq asii lakdap na, ‘Ümniiraq nosere nai noshiisetiim ma pinthum athuk atsom tiitsam kam bomtsi ka shrinkuq laü!’ nguta chongtlaq kriika namshiq raq phat man dea sha riilan?” nguta tsangshiq ma waito.

¹⁷Kiimaq Jesuq raq mungmaiqse phong ka Shomjam niili baiqthü raüta, apaiq ka tiido wanto. Raüta chela tho na Bethani hiqshong kiijaq ajap wa she wawanto.

Jesuq Raq Phupmup Chong Ka Sonto
(Mak 11.12-14,20-24)

¹⁸Kriimaq napjai ranaiq she, ranapchu maq, Jesuq ka Bethani hiq maq Jerusalem na ajang wan nong she, lam na awa rai riito. Apaiq ka aramtsi.

¹⁹Apaiq raq lamkii na phupmup chong ka ashi chhito. Raüta apaiq ka phupmup chong ji kiijaq atsi asi sham nguta kito. Shatmaq ajaq nüm wa li, atsi ka ahü. Kriikha maq apaiq raq pechong ka, “Ümniika ümtiikiimin tsilu maü she mirhaü!” nguta ason riito. Apaiq raq kra ngori li she, maklii liipan niili phupmup chong ka shinsaq li she tsaikito.

²⁰Ajaqshisetiim raq kra chhi raüta atiiraili she riito. Kiimaq, “Ara phupmup chong arka tsaisaq li jaro tsaiki tiinya?” nguta waito.

²¹Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ngi raq chong tiikang arka tengteng. Namshiq raq rang ra man maq kamhan jiila, ngi raq phupmup chong ara jamkho tiitsai baiq kang, akhiisii hali namshiq riimin milot han. Ara lamlam li ka riimak. Namshiq riika arthaq niimin, ara hiqlam kaü arma, “Tiikoq wan laq. Laüta, sammoktra jü mong na tiingok wan laq’ nguta thaü han jiila, hiqlam kaü ka mikü wan.

²²Namshiq raq Shiikeawe ma riikhaqli maq kam lanta achu jaü han jiila, jamlai phan miitu wa achu jaü tlan, kriika namshiq ma miklo kuq.”

Jesuq Ma Arang Juro Kuqta?

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³Jesuq ka Shomjam na jangwa nongto. Raüta apaiq ka nokmaiqse ma trahoke rea riito. Kra akhing na ramwe jongbi nai welabi ka apaiq phana waraüta, “Ümniiraq arthun ara sham miitu arang ka ju jaqwo lapläü? Ümniima juro kuqta?” nguta apaiq ma bom ka waito.

²⁴Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi raq namshiq ma bom poshi waipha. Namshiq raq ara tre han jiila, ngi riimin arthun sham miitu, ngi ma arang ka juro kuqta, kra michong kuq kang.

²⁵Riita Johan ma khamlamke wan miitu arang ka juro kuqta? Shiikeawe raq sha maiqse raq akuq wa?” Kiijiishe tsangshiq liipan na akhiishe riikhiito, “Nashiq raq jamkho mitre rong i? ‘Shiikeawe raq akuq’ nguta ngu hai jiika, apaiq raq, ‘Riita namshiq raq Johan bomchong ma jamto kam man?’ nguta mingü.

²⁶Shatmaq nashiq raq, ‘Maiq raq akuq,’ nguta ngu hai jiika, mungmaiqse ma hai chang asi; Jamkhano ngukla, mungmaiqse raq Johan ka shammi we nguta asap.”

²⁷Kriikha maq tsangshiq raq, “Naishiq ha sap mai, Johan ma arang ka ju raq akuq wa,” nguta Jesuq bom ka treto. Kiijiishe, Jesuq riimin, “Ikhiijiika ngi riimin, ju aming mo arthun ara sham tiikang, kriika chong mang,” nguta tsangshiq bom ka treto.

Siphu Wenai Shiiton

²⁸“Riita ümchaü namshiq raq jamkho mitiima han? Maiq weshi se ka siphu wenai. Awe raq chhikhu we ka, ‘I se loi ümchaü ranaiq spiqtsi ro na jaqsham kikiq,’ nguta thaüto.

²⁹Shatmaq, ‘Naq, kimang,’ nguta awe kiq ka khiito. Shatmaq heashi sijai niishe, atsan ka klaito. Raüta wak na jaqsham kai kihoto.

³⁰Kra jai maq, awe raq anoti we miimin kiikhiisii hali bom ka thaü nongto. ‘Shiilang we le mikikang,’ nguta awe bom ka treto. Shatmaq apaiq ka spiqtsi ro na jaqsham kai ka kimak dea.

³¹Riita ara siphu wenai arwa ümriiti riiwa awe bom chong ka taita?" Kiijiishe, "Aphu we raq," nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto. Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongto, "Ngi chongpha: phunta hitibi nai mephe nyungtiim thun kra khoti, namshiq ma sinkhu na Shiikeawe mungtan na wawantlo.

³²Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Khamlamketi we Johan ka saüho raüta, namshiq ma kechu lam phan kra tiichhikuq wanto. Shatmaq namshiq raq apaiq bomchong ma kam man riilan. Shatmaq phunta hitibi nai mephe nyungtiim riika, apaiq bomchong ma kamto. Namshiq riika ara chhi shat shat taü miimin, namtsii ka klai man dea. Kiimaq Johan bom chong ma kam man dea riilan.

Spiqtsi Ro Akheng Na Shamseati

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³Jesuq raq abom ka akha hali tiitho chongkuq nongto. "Shiiton ashi ri hali tainong rong laq. Man na maiq weshi raq awak na spiqtsi ro chhito. Raüta, spiqtsi ro ka thep trotam maq ruk thüto. Kiimaq spiqtsi tsai tiikit chang longsha kiimin wat raüta tihong thüto. Kiimaq spiqtsi ro kra khechang phunrang min longkaü maq haito. Kra thun ka wiita tihongtha raütiishe, spiqtsi ro ka maiq akheng na shamseati ma shiipkuqto. Raüta apaiq ka mung ashi na wanhq khumkai kihoto.

³⁴Spiqtsi mancho akhing she saüto angu niishe, apaiq raq adisetiim ka wakkheng na shamseati phana, akheng tiijaü wa she tiiwato.

³⁵Shatmaq, wakkheng shamseati nok raq adisetiim ka lap raüta, weshi ka atea riito. Kiimaq weshi ka lap raüta atsea riibaiqto. Kiimaq weshi ka long maq thong raüta tiiqbaiqto.

³⁶Kra jai maq thongshi ri hali, wakchongti we raq adisetiim ka kongkhu lak na tiiwataq kra nam ma apa lin she hali tiiwa nongto. Shatmaq wakkheng shamseati nok raq, kongkhu lak na wati jamkho haihiitaq, kiikhiisii hali kra thongnai ngoja she atiiwa nong dise kong kriimin haihiito.

³⁷Atiisup niishe apaiq raq ase kriishe tsangshiq phana tiiwato. Apaiq riika, 'Ara I se she tiiwa tiikang arkla, tsangshiq raq mishreng she ahiq na,' nguta tiima raüta tiiwato.

³⁸Shatmaq akheng shamseati nok raq, ase saüwa kriishe chhi raüta, tsangshiq liipan na bom ka akhiishe riichongto, 'Ara wakchongti we se she saü wato. Warong ra, apaiq arshe tsatbaiq rong i. Notsam apaiq arshe tsatbaiq hai jiika, awe tachong hupsam ka nashiq rii she miraq!'

³⁹Krai mren she, tsangshiq raq ase ka laphoto. Raüta phekam na hit ho raüta, apaiq ka tsat baiq kito."

⁴⁰"Riita ümchaü wakchongti we ka saüho räü jiika, akheng shamseati nok ka jamkhii she wa mir nya?" nguta Jesuq raq tsangshiq ma bom ka waito.

⁴¹Kiijiishe tsangshiq raq apaiq bom ka, “Apaiq raq matwetiim ka wiita mijiip baiq. Raüta wak ka akheng riikhaqli akhing na keti maiq ahinti miishe mitiishiip kuq,” nguta treto.

⁴²Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma waito, “Riita namshiq raq Asii lakdap na akha chong tlaq arka phat man dea sha? ‘Longkaü ashi jamhaiti raq abi nguta asthoq baiq wan ka, tarü thaq na pinthum akhek longkaü ma jakito. Riita arka Shiikeawe raq atihong thü ahata; pinthum awang chang ashi!’

⁴³Arthaq na tiitsuq saq she Jesuq raq tsangshiq ma, “Ara chong tiikang arai mren, ümchaü sanha, Shiikeawe Mungtan ka namshiq jaq wa anyeashe mirho. Raüta mung ahinti, atsi ahea tsingo wantinok miishe midi kuq wan.

⁴⁴Juwa ara longkaü na tiithaü wan tlaq, kriiti ka bunlak mibun wan; kiimaq ju dü niwa ara longkaü ara dea jiiq, kriiti ka botkhulai ma mitiija baiq wan.”

⁴⁵Ramwe jongbi nai Phorisinok raq ara Jesuq raq shiiton manphan chongkuq wantaq ara tai raüta, tsangshiq shiitontlo ngutiishe takto.

⁴⁶Kriikha maq, tsangshiq raq apaiq ka alap ma tanto. Shatmaq tsangshiq ka mungmaiqse ma ahai. Jamkhano ngukla Jehudinok mungmaiqse raq Jesuq ka shammiwe nguta langtlo.

Mothiq 22

Kherüsea Poi

(Luk 14.15-24)

¹Jesuq raq thongshi ri hali apaiq arang shipoqti nok ma ara manphan maq hali shiiton chongkuq nongto.

²“Shiikeawe mungtan ngutlaq ka akha. Akhing ashi na hokham we raq ase ma maiqlamke kherüsea poi tihongto.

³Apaiq raq ajaqshisetiim ma wanhea räüpot pheake wanje tibi kra kherüsea poi na warong riishe nguta tiihea kito. Shatmaq tsangshiq raq kherüsea poi ka lomwa mak dea shipoq baiqto.

⁴Kriikha miishe apaiq raq ajaqshisetiim ahinti kra hali tiiki nong raüta, wanwe ka akha tiichong kinongto: ‘Shamhea shamjü kumchipo ikha alüsea chang minsäü pong we thun min atawi she. Tashong ka ümchaü jato she. Kherüsea poi lomwa dam warong riishe!’

⁵Shatmaq wanhea räüpot lapjetinok thun riika poi lom wa dam ka shümü mak shipoq baiqto. Tsangshiq ka maiqmii jaqsham mintsa kiijiili she mochi kito. Maiq wiijamti ka tsangshiq wak na kihoto; kiimaq maiq wiijamti ka tsangshiq kat tangkai khoti kiho wito.

⁶Kiimaq maiq wiijamti riika apaiq raq atiiki ajaqshisetiim kra laphoto. Raüta tsangshiq ka ninta khoti tsatto. Kiimaq tsangshiq ka atsea khoti riibaiqto.

⁷Kriikha miishe, hokham we ka pinthum walüwa ikhiishe khiqto. Kiimaq apaiq raq phenlanok tiiki raüta, matwe jawanti kong kra tiitsat baiqto. Raüta tsangshiq chela thun kra wa miishe tiichaq baiqto.

⁸Kra jai miishe, apaiq raq ajaqshisetiim ahinti she hali hea nong raüta, 'Ngi raq kherüsea poi ka atiije kun she. Shatmaq wanwe ümchuwa tiihea kang kong kra thun raq, ara poi ara lom dam ka thek mak.

⁹Riita ümchaü min namshiq ka chela mong na munglam jong riihum chang lamhum ba ba thun kiina kironqlaq. Lanta kherüsea poi ara lomwa dam miitu maiq ahumhum ka ana heaki rongkiq,' nguta tsangshiq ka thaüto.

¹⁰Krai mren, ajaqshisetiim ka munglam jong lamhum ba ba thun kiina kiraüta tsangshiq raq ahumhum, maiqhea maiqbi wiita shea wanto. Krai mren, kherüsea poi ngachang khok ka wanwe raq mali riito."

¹¹"Shatmaq, Hokham we ka wanwe liiwa nguta khok mong na wa kiita, kiijaq wanwe ashi ka kherüsea poi na samchang rohun miirii sam mak dea maq waraüta, kiijaq nga raü chhi wato.

¹²Kra chhi raüta, 'Phuno we ümniika ajaq kherüsea poi na samchang rohun miirii sam maü miika, ajaq jamkho nyap wa laü?' nguta hokham we raq apaiq ma bom waito. Shatmaq kriiwe ka kaiqshak, jam bom min trelot mak she riito.

¹³Kiijiishe hokham we raq, 'Arwe ara ahok ajaq ka wiita raü maq kha lanta kinphai na ranyaq nyang mong na hitthü baiqki rong- kiq. Kiijaq apaiq ka aho asii, arong awi kra tiichit wa liishetiq mihoq phaqaq wan laq!'" nguta ajaqshamtibi ka thaüto.

¹⁴Kiimaq Jesuq raq abom ka akha shatto, "Shiikeawe raq maiq ka pahea asengi ma tiija wan miitu hea wan tlo. Shatmaq apaiq raq maiq ka atsapko li tsea wantlo."

Phuntake Miitu Bomwai

(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵Kra jai miishe, Phorisinok wiijamti ka nga raüta, Jesuq ka tsangshiq thiikho na tiithap haijaq nguta bom riichongto.

¹⁶Raütiishe tsangshiq raq tsangshiq jaqshisetiim wiijamti ka Herod sengibi rai adam maq, Jesuq phana tiiwato. Raüta tsangshiq raq Jesuq ma bom ka akha waito, "Shrinketiwe naishiq raq asap hai, ümniika tingting maiqse. Shiikeawe bomtsi lang raüta maiqse loweatek ka Shiikeawe wokhong na jamkhii shongnga chang wa kra bomtsi ka kholam kholiiq khaqkhaq chongkuq tlaü. Maiqse raq jamlai wa tiima tlaq kra thaqaq na seng laütiika chong maü. Kiimaq maiq ka ashama na lii laüta tiikhothiq maü phan.

¹⁷Riita ikhiijiila ümchaü naishiq ma chong liita, ümniiraq jamkho tiima tlaü? Nashiq raq Roman Hokham ma phunta kuq tiikai arka nashiq Thungtri maq ajiq sha alam wa?”

¹⁸Shatmaq Jesuq raq tsangshiq tsan na anyaq sitlaq kra asap. Kriikha miishe apaiq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Mongnam nok! Namtsam raq ngi ka namshiq thiikho na jaram tiidea wa tan tlan?”

¹⁹Phunta kechang kampho sii kra lii i na!” Kijjiishe, tsangshiq raq kampho sii ashi kra lamki raüta, Jesuq ma kuqto.

²⁰Jesuq raq tsangshiq ma waito, “Riita ara kampho sii na sumla nai amang waiq thütaq arka ju mang wa?”

²¹Kijjiishe, “Hokham we mang,” nguta tsangshiq raq treto. Kijjiishe, “Riita ikhiijiika Hokham we rii ka Hokham we ma kuq rong liina. Kiimaq Shiikeawe rii ka Shiikeawe ma kuq rong liina,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto.

²²Tsangshiq raq ara apaiq bomtre ara taiwi raüta, tsangshiq ka pinthum amao raili she riito. Kiimaq Jesuq tho wa ahin niishe tiidorang wawanto.

Amaa Wa Dong Wan

(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³Sadusinok ka Jehudinok phong wa pong phungti ashi riito. Tsangshiq raq maiq ka ama wa midong wan nguta kamasham bomtsi chongtlaq kra miika kamwan mak. Phorisinok raq Jesuq ka tsangshiq thiikho na tiithap lai nguta tantaq, kra ranaiq sii hali, Sadusinok phong wa maiq wiijamti ka Jesuq phana wato.

²⁴Raüta, tsangshiq raq Jesuq ma bom ka akha waito, “Shrinketi we, Mosheq raq maiq ashi laihü maq tsaiki raüla, tsang-nyung ka wulum we ma kiima aphu ano raq rom wan chang miraq nguta chongtlo. Kiimaq tsangnai setiim ka wulum we ma kra lai miishe mija wan nguta chongtlo.

²⁵Riita akhing ashi na maiq siphu wemiishi sito. Aphu jong ka tsangnyung lamje riito. Shatmaq laihü miili apaiq ka tsaikito. Apaiq tsaikai jai she tsang-nyung ka anowe riishe romto.

²⁶Aphu jong kiikhiisii hali anowe kiimin laihü miili tsaikito. Kiimaq nojam wetsam ngoja kiimin, kiimaq atiisup na nobung we wemiishi ngoja kiimin kiikhiisii saq laihü lahü miili tsaikito.

²⁷Atiisup niishe ka tsang-nyung kriishe tsaikito.

²⁸Riita, tsangshiq siphu wemiishi raq tsang-nyi-chhi-nyung ka romto. Ikhiijiila maiqse ka ama wa dong wan tlaq akhing ranaiq na, arnyung arka ümriiti we tanyung miishe wa mija wan? Jamkhano ngukla, tsangtsam siphu tarü raq apaiq ka rom wanto.”

²⁹Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Namshiq raq maiq ka ama wa dong wan mak she ngutlan ka ajiq, bintang kata! Namshiq raq Asii Bomtsi kiimin sap man. Kiimaq Shiikeawe ningkun kiimin sap man.

³⁰Ümtiikiiwa maiqse ka ama wiishe dong wan tlaq, tsangshiq ka ramungtan na siti rasetiim ikhiili she misi wan. Kiimaq arlam nai arwa ngutiimin ahü she.

³¹Kiimaq maiqse ka ama wa dong wan lam ka Shiikeawe raq namshiq ma jamlai wa chongtlaq kra jangshi min phat man sha riilan? Apaiq raq chongto,

³²‘Ngi ka Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe kiimaq Jakob Shiikeawe.’ Krai mren, Apaiq ka maiqse amati sitlaq kra Shiikeawe ka riimak. Maiq atrati siwan tlaq kra Shiikeawe.”

³³Apaiq traho bomchong ka mungmaiqse raq tai raüta, tsangshiq ka pinthum amaoli she riiwanto.

Aming Ajong Pinthum

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴Jesuq raq Sadiusinok ka tii- kaiqshak tiingiito nguta Phorisinok raq tai raüta, tsangshiq ka adam na ngato. Raüta Jesuq phana adam maq wato.

³⁵Kiimaq tsangshiq phong wa weshi, Thungtri shrinketi we raq Jesuq ka athiikho na tiithap hajaq nguta manto.

³⁶Kriikha maq apaiq raq Jesuq ma, “Shrinketi we, Thungtri na aming ajong pinthum ka ümriiti wa?” nguta waito.

³⁷Kiijiishe, Jesuq raq treto, “‘Ümniiraq Tati Shiikeawe ka tsan nai mongjii, tsaiji kiimaq khutsai kunli kuq laüta lungwii laq.’

³⁸Arka wiitarü thaq na ajong kiimaq akhek pinthum aming.

³⁹Kiimaq akhek aming anai ngoja ka ara: ‘Ümniiraq üm jamthoti ka ümkhum jamkho lungwii tlaü kiikhiisii hali lungwiilaq.’

⁴⁰Ara aming anai arka tri raütu rangchong. Mosheq Thungtri nai shammibi raq achong kuq wan bomkhupo ka ara aming raünai arjaq siisaq sup watlo.”

Messia Ka Juwa?

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹Kra jai maq, Phorisinok ka apaiq tho na thungshat li riito. Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akha waito,

⁴²“Namshiq raq Messia ka ju nguto tiima tlan? Apaiq ka juta se wa?” Kiijiishe tsangshiq raq, “Apaiq ka Dawit weraü wa,” nguta bom ka treto.

⁴³“Riita ikhiiijika Asii Wenyi raq Dawit ma Messia ka ‘Tatiwe’ nguta jaram wa tiingo ta? Dawit apaiq riili akha nguto ahata,

⁴⁴“Tatiwe raq i Tatiwe ma nguto: Ngi raq ümniima chiq se rewe jati thun ka, ümjaq khon na mikuq wan ha shaq wiiwii, ümniika I jaqtsi nü arjaq, mongngam maq ngashat li riilaq.’

⁴⁵Riita Dawit raq Messia kra nangnga ‘Tatiwe’ nguta hiataq jiika, Messia ka Dawit weraü wa ngutiika jamkho minga ta?”

⁴⁶Jesuq raq Phorisinok ma bom waitaq kriika juwe riimin trelot mak dea riito. Kiimaq kra ranaiq miiphat she, maiq wiitarü raq Jesuq ka bomwai thiikho na tiidea la nguta dan mak, ahai she riito.

Mothiq 23

Jesuq Raq Thungtri Shrabi Nai Phorisinok Shrato

(Mak 12.38-39; Luk 11.43,46; 20.45-46)

¹Arjai maq Jesuq raq mung- maiqse nai ajaqshisetiim ma chongkuqto,

²“Thungtri shrinketibi nai Phorisinok ka Mosheq Thungtri chongke miitu aming hoti.

³Kriikha maq tsangshiq raq namshiq ma jamlai phan wa chongkuq tlaq kriika lang ronglaq. Shatmaq tsangshiq rong arai kriika namshiq raq naq phan rongkiq. Tsangshiq raq jamlai wa nokwe ma chongkuq tlaq kriika tsangshiq maiqmii riika lang mak.

⁴Tsangshiq raq nokwe ma alang chang tri hekiilai ka laihea tihokuq tlo. Shatmaq tsangshiq maiqmii riika phanshi ra min tiichhii hokuq dam mak.

⁵Tsangshiq raq kamasham lam phan na phanrap shamlam tlaq kriika maiq ma tiichhi hake ma ngutli klo lii tlo. Liimanta, Asii bomtsi po ka ngamkhü chamchhok ajong jong na shaq räuta, tsangshiq khakam na nai jaq na pa raqraq pawan tlo! Kiimaq tsangshiq dü na samtong jong kaü samtlaq kra kheani thun kriika achan ana ajong aluwiq siisaq tihong räuta paq wan tlo! Arka tsangshiq ka Shiikeawe ma pinthum kamasham ajong rümti nguta maiq ma tiisap miitu paq tlo.

⁶Tsangshiq raq poi awii ranaiq akhing na welare ngachang thun kra lamlam rit räuta ngatlo. Kiimaq sinagok thun na Shiikeawe shomnoq akhing na shiilangbi ngachang pong na atiitsang athü kriijaq ngawa kli lungwii tlo.

⁷Kiimaq tsangshiq raq kejat thung miimin, maiq raq ‘Shrinketi we,’ nguta shreng räuta tsangshiq rai riibom dam kriili lungwii tlo.

⁸Shatmaq namshiq ka tarü siphu sino siisaq siwan tlan. Kiimaq namshiq tarü ma, ‘Shrinketi we’ ka weshi li sitlo. Kriikha maq namshiq ka maiq ma, ‘Shrinketi we’ nguta naq tiimang rongkiq.

⁹Kiimaq namshiq raq mangjong maiqse ka 'I We loi' nguta naq hea wan rongkiq. Namshiq ma 'Awe' ka ramungtan na sitlaq kli Awe.

¹⁰Kiimahali namshiq ka Tijongwe nguta naq tiingo rongkiq. Jamkhano ngukla namshiq ma Tijongwe ka ashi li, Messia sitlaq kriili namshiq ma Tijongwe.

¹¹Namshiq liipan na juwa maiqla pinthum nguta siwan tlaq, kriiti ka namshiq tarü jaqshise ma ja wan ra tlo.

¹²Jurwa ngi ajong nguta tiima tlaq, kriiti ka atran mirbaiq wan. Kiimaq jurwa ngi ka aran nguta tiima tlaq, kriiti ka ajong ma mitiija wan."

Jesug Raq Mongnam Tsii Shra Tlo

(Mak 12.40; Luk 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³"Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi le! Mongnam nok le! Namshiq raq mangjong maiqse ka Shiikeawe sengi ma jawanti wachang lam kilü kra ashaq riibaiq tlan. Namshiq maiqmii kiimin wawan man. Kiimaq nanok juwa awa wan tiima tlaq, kriiti kiimin tiwa man maq lam ka tangta tlan!

¹⁴Phorisinok nai Thungtri shrinketibi le, namshiq ma phiiptsi chang asi! Mongnam nok le! Namshiq raq thümwaq mantibi ka nanshan shan lao phaqsik tlan. Lanta maiq ma tiichhi ma nguta shetangtang achu jaü tlan! Arkha na Shiikeawe raq namshiq ka achan ana mitsa sha wan. Raüta namshiq ka mitiicham-chao!"

¹⁵"Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi le! Mongnam nok le! Namshiq raq maiq weshi ka namshiq Jehudi nok kamasham lamphan phung kiina tiishang wan miitu sammoktra jü jin lanta, kiimaq maiqung pahea kiina khum lanta, trahoke khum tlan. Krai mren, maiq weshi kra tiishang han jiila, namshiq raq apaiq ka namshiq jamkhiiwa siwan tlan kiikha tiinamtok chongkuq lanta, mannai rii chamchao homa kra howan raüta wamungtan na kaiho miitu tijethü tlan!"

¹⁶"Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, makchuk lamsheatinok le! Namshiq raq nanok ma ajiq shrinkuq tlan, 'Maiq weshi raq Shomjam mang chong raüta Shiikeawe ma phanshi ra mikuq ha nguta tiitum haü jiila, apaiq kiqkham raq apaiq ka tiishut mak miraq. Shatmaq apaiq raq Shomjam mong na sitlaq chaq kra mang na tiitum haü jiila, apaiq kiqkham ka tiihong chang she dongdii miraq.'

¹⁷Makchuk anginok le! Ümriiti wa akhek, reng hupsam nguta siwan tlaq kra. Chaq tiisiiti Shomjam sitlaq kra sha reng, sha chaq kriiwa reng?

¹⁸Kiimaq namshiq raq armin ajiq shrinkuq tlan, 'Maiq weshi raq aluchiim mang maq tiitum haü jiila, apaiq ka tiishut mak miraq. Shatmaq aluchiim na alu athü kra mang maq tiitum haü jiila tiipoi ra mak, kewan chang dongdii she miraq.'

19Namshiq ka makchuk pinthum! Alu akuq kra sha akhek, sha alu tiisii chang asii aluchiim kriiwa akhek?

20Riita ara chongtiikang arai mren, jurwa asii aluchiim mang maq tiitum tlaq, apaiq raq aluchiim kra nai kiijaq maiq raq honglu akuq ümchuwa sitlaq kra mang maq tiitum tlo ngushat.

21Kiimaq apaiq raq Shomjam mang maq tiitum haü jiila, apaiq ka Shomjam mang maq nai kiijaq siti Shiikeawe mang maq tiitum tlo ngushat.

22Kiimaq maiq weshi ra raq ramungtan mang maq tiitum raüla, apaiq ka Shiikeawe ngachang ngacho mang maq nai ngacho na ngati we Shiikeawe kra mang maq tiitum tlo ngushat.”

23“Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok le! Mongnam nok le! Namshiq raq Shiikeawe ma aroq khu wa alu atan kewan tsapkapkap maq, jurai liirai akhing na süse, tapan, pinchi cham tlaq kra thun ka wiita honglu na kuq tlan. Shatmaq Thungtri na chong tlaq akhek pinthum bomtsi, tingting tri raü sham, maiqse ma mangchan tsantsii thü wan kiimaq tsapkapkap maq jaqsham chang nguta chongtlaq kriika ashi ashe riiwan tlan. Namshiq raq ara chong tiikai akhek tri raü thun arka kai shiithuk shiitsom lanta lang lili riihan chang wa. Arthaq niitiq abi thun namshiq raq lang tlan kra sham wan han chang wa.

24Makchuk lamsheatinok le! Namshiq raq namkham kok mong na shemüse athap wa kriika ashe apii nguta achen riibaiq lanta kham ka nyang tlan. Shamtaq kumtsong nyamse jonghea phan kaü kra riawe kra khoti miina namshiq raq achhi min chhi man miili jok tlan!”

25“Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok le! Mongnam nok le! Namshiq raq tak apin thun kriika akii ka samheawiq maq hetse tlan. Shatmaq tak apin mong niika namshiq raq ransu ranchang nai phusu lapliim tsii, kiimaq ningkun ningkaq tri maq jaqsham lanta alap luwan han tü adung kra riili ama sitlo.

26Makchuk Phorisi loi! Among ka kongkhu tiisii hetse rong liina. Kra riihan jiitiq, kok nai tak apin thun ka akii kiimin asii she mija wan.”

27“Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok le! Mongnam nok le! Namshiq ka maiq ma lap chang longsha makho ka, akii tro thun ka lüdiidii hea sitlaq ikha sitlan. Shatmaq makho longsha mong niika, maiq ma namtsang, maiqrok maiqrii rong li riiphong rong rai tlo.

28Ikiikhiisii hali namshiq kiimin, maiqse maklii niika wiitarü man na, siirairai hea ikha sitlan. Shatmaq namshiq tsantsii ka mongnam kiimaq ngarai kaq li sitlan.”

Jesug Raq Tsangshiq Chamchao Tiithaito

(Luk 11.47-51)

29“Namshiq ma phiiptsi chang jonghea asi, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok le! Mongnam nok le! Namshiq raq richü pat wa shammibi nai kechu maiqse raükhu ahai kongmong chong thun kriika aheawiq maq tiimiikhiiq shiili lii tlan.

30Kiimaq namshiq ka namti pat na asi ngu raü jaq, tsangshiq raq shammibi thun tsat baiq wantaq kriika tiitsat baiq man mirhan wa nguta tiishom ra tlan.

31Riita ija, kra tiichong rai tlan kriili she, namshiq ka shosaü lumse phan wiidea, nguta maiqmii ngam kra tiishaphaq tiichong rai tlan!

32Riita ija, ümchaü man la, namtitiim raq shammibi ka tsat baiq wanto. Krai mren namshiq riimin la namtitiim jaqtho kra tiinyi wan she, shammibi ahin siwan tlaq kra mitsat baiq han.

33Namshiq ka paüsang nyiqla setiim kiimaq paüsang nyiqla phan! Wamungtan na tiidea wan tlaq kra wiika jamkhii mitiichhii rong i nguto tiima tlan?

34Ngi chong pha. Ngi raq namshiq phana shammibi kiimaq taksma maiqse kiimaq Shiikeawe bomtsi shrinketi shrabi thun kra mitiiki kang. Namshiq raq tsangshiq phong wa, wiijam ka atsea mirbaiq han; kiimaq wiijam ka pumsongkham na mitübaiq wan han; kiimaq wiijam ka sinagok maq chungponyam chongwai maq ninta mitsat han. Kiimaq chela ashi maq riita chela ashi na tiikot mrot mijo jii baiq han!

35Riita ara chong tiikang arai mren, maiqtu ngampü thun kiimaq asii chiisan maiqse thun tsatbaiq wan taq kra mat kha ka, namshiq khupo na misaü wan. Abel maq pha lanta Birekhia se Jekeria, apaiq ka namshiq raq Shomjam mong na aluchiim nai tsaüwe khamchong liipan na tsatbaiq lan. Arthun ngarai ka namshiq raq miho han.

36Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ara chong kang thun mat kha arka ümchaü pat wa maiqse siwan tlanti khuthaq na misaü wan! Kiimaq Shiikeawe raq namshiq ka mitsa kiimaq mitiichamchao wan!”

Jerusalem Ma Jesuq Tsantsito

(Luk 13.34-35)

37“O Jerusalem, o Jerusalem! Ümniiraq shammibi thun ka tsatbaiq wan laü. Kiimaq Shiikeawe kiimwebi thun ümniiphana atiiki thun ka long maq tiiqbaiq wan laü! Ngi raq ümse ümno thun ka ümtinkhan wa i wokhong na, wukaü raq asetiiim ka wowan tlaq ikha wowan hajaq nguta tsinngin wan kang. Shatmaq ümniiraq ümsetiim ka ngi ma tiiwo wan maü riilaü!

38Riita arkha na, ümchaü sanha ümchela ka Shiikeawe raq amiim she mirbaiq. Kiimaq üm Shomjam ka shaqmii she miraq.

³⁹Ngi chongpha, ümchaü ara miiphat she, namshiq raq, ‘Tatiwe mang na juwa kitlaq kra Shiikeawe raq mishman laq,’ nguta namnü maq ngu man wiiwii, i sham ka chhi man she mirhan.”

Mothiq 24

Jesuoq Raq Shomjam Tiithenbaiq Chongto

(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

¹Jesuoq ka Shomjam maq tiido wan raüta ahin nü na awa wan she riito. Kiijaq ajaqshisetiim ka apaiq phana waraüta apaiq ma Shomjam tsomwa kra tiichhito.

²Kiijiishe, “Üm,” nguta apaiq raq treto. “Namshiq raq ara Shomjam kaü tsomwa arli liisiq tlan nya. Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Arjam kaü ümchaü namshiq raq liisiq tlan arka, ranaiqshi akhing na namjaqti raq hiq maq barot raüta, wiita tiisii rai she mishthen baiq. Ara jam thun chhi wan tlan arka wiita mirun baiq.”

Mungbrak Nai Chamchao Akhing

(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³Jesuoq ka Olip Pero Hiqlam na anga riito. Kiijaq ajaqshisetiim ka apaiq phana waraüta tsangshiq hon honse bala na, “Naishiq ma chongkuq liita, ara chongtlaü Shomjam tiithen baiq akhing arka ümtincho wa misaü wan? Kiimaq ümnaq saükai akhing she saüto nguta kiimaq phangthum wan akhing ka saüto she dea nguta akhing sap chang miitu ka jamlai phan she wa mitiiji shi wan!” nguta bom ka apaiq ma waito.

⁴Kiijiishe Jesuoq raq treto, “Namshiq ka tsii lamshat maq siwan lili rong laq. Maiq ma naq tlaophaq rongkiq.

⁵Maiq pahea raq ngi mang chong raüta namshiq phana misaü wan. Raüta tsangshiq raq, ‘Ngi ahata Messia!’ nguta misaü wan. Raüta tsangshiq raq maiq pahea ka lamjiq nü na mishon ronho.

⁶Namshiq raq matdong tsadong reriikhat trang kra namshiq phai apha tho niili trang kongcha mitai han. Kiimaq pongbin wiiq na reriikhat wanto nguta tsütsa ka pahea mitai han. Shatmaq kra thun tsütsa kra tai lanta, namshiq ka naq chhang hang rongkiq. Arka Shiikeawe raq athi kun she. Shatmaq kra thun matdong tsadong mungbrak shaq tlaq kriika phangthum akhing mra pin ka riimak.

⁷Maiq mung ashiti raq mungshiti kra mikhat. Kiimaq hokham weshi raq hokham weshi rai mirkhat. Mangjong hiq barap se na ram midong. Kiimaq hiqjong mimu.

⁸Riita ara chong tiikai thun mra pin tlaq arka, maiqnyung ashi ma nowüchhi tsi akhing phaho tlaq ikha maiqpat anye saü wan ma nowüchhi tsi phaho she.”

⁹“Kra akhing she saü wan raüla, maiqse raq namshiq ka alap mirwan. Raüta namshiq ka mitiichamchao kiimaq atsea mirbaiq. Namshiq ka i sengi ma jawan tlan kriikha maq maiqphan angu wiita raq namshiq ka ashu ashe mirwan.

¹⁰Kra akhing na ngi ma kamwanti maiqse pahea raq tsangshiq kamtsantsii ka athaq mirbaiq. Tsangshiq liipan na riingeng riiseng she mirwan. Kiimaq weshi raq weshi ka mung welabi ma mitiishaü kuq wan.

¹¹Kra akhing na arot shammibi pahea mipu wan. Kiimaq tsangshiq raq maiqse pahea lamjiq nü na mishon ronho.

¹²Abi thawe jaqsham ka barap se na minyam. Kra tsamku wa akhing na maiqse liipan na mangchan tsü ka wiita akaiq mirwan.

¹³Shatmaq jurwa atiisup na saüli ngi ma kamwan tlaq, kriiti kli mitiichhii wan lot.

¹⁴Kiimaq ara Mungtan Tsütsa Ahea arka mangjong hiq hamli niishe michong kuq. Krai mren maiqse angu wiita raq kamwan miitu ara tsütsa ahea ara mitiitai kuq wan. Kra lot jai shetiq, maiqpat thum wan akhing rahi q kriishe misaü wan.”

Phiiptsi Chang Matdong

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵“Daniel shammi we raq, ‘Riiqkhiq Ashe Sumla Ka Shomjam Na Miraq,’ nguta chongthütaq bomtsi kra kupi wan ka namshiq riishe michhi han. Kriika Shomjam mong na Asii khok kiijaq chap raü michhi han.” (Aphat wanti raq ara liichum arka samhea maq tak rong laq!)

¹⁶Kriishe chhi han jiila, Judia wangti ka ku akin mong kiina chiimjin apin wan kap she riichang.

¹⁷Kiimaq maiq juwa ajam wukhu na angawa bala cha jiiq, kriiti ka jam mong wa hupsam lam wan latiitiq mijuha nguta jam mong na nyap wa nong ka ra mak.

¹⁸Kiimaq kra akhing na maiq juwa awak na jaqthiq rü na jaqsham charai jiiq, kriiti riimin ajam wa akheathum kra lamsam kai nguta jai na jangkai nong ka ra mak.

¹⁹Kra mra pin akhing bala jechakre wiihü wiihanti nai noshii nyungre miika pinthum phiiptsi chang jonghea miraq!

²⁰Kra matdong akhing ka namshiq ma diwin ji na rathaiq rahai bala nai Niitiitsak ranaiq bala charai mak chang miitu Shiikeawe jaq wa achu jaü lanta siwan lili rong laq.

²¹Kra akhing bala maiqse chamchao tlaq kra khan ka rapha hiqwa maq pha raüta ümchaü niitaq saüli akha langlang ka riingaü mak. Kiimaq ara chamchao arkhan ka jai na akhing niimin dong mak she miraq.

²²Shatmaq Shiikeawe raq kra chamchao thawa ranaiq akhing ka atiitoq baiq wishe. Apaiq raq kra tiitoq baiq mak ngu raü jiika maiqse angu jumin lun lot mak miraq. Shatmaq Shiikeawe raq apaiq raq atsea wan asengi thun kra miitu chamchao rahi q akhing ka atiitoq mirbaiq.

²³“Kra akhing na maiq ashi ra raq namshiq ma, ‘Liilaq, Messia ka arshe saükito!’ nguta michong, lo ‘Liimanta, Messia ka kriishe saükito!’ nguta michong. Kra bom tlaqti ma namshiq ka naqkam rongkiq.

²⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla kra akhing na, arot Messiabi kiimaq arot shammibi maiq ka pahea mipo wan. Tsangshiq riika amao chang nai awang chang jaqsham pahea misham. Raüta, mairäü jiila tsangshiq raq Shiikeawe sengi phong kriiwa min shonron hohai jaq nguta mishchaq.

²⁵Taironglaq! Ngi raq namshiq ma akhing misaü shaq na chongkuq tiipha ara tsan na samhea tiitsang rong laq.”

²⁶“Kiimahali, maiq raq namshiq ma, ‘Liirong laq, apaiq ka u na, kumtsaiphii binjü niishe saükito!’ nguta minga. Kra chong kiiphan la namshiq ka kra kumtsaiphii binjü na apaiq liikai nguta naqki dam rongkiq. Kiimahali, tsangshiq raq namshiq nangnga, ‘Liimanta, apaiq ka arjaq jam mong na tiipaü ngakito!’ nguta michong kiiphan. Kra tsangshiq raq chongtlaq kra bom miimin namshiq ka naq kam rongkiq.

²⁷Ara jamkhano chongkuq tiipha ngukla, Maiq Se saükai akhing kriika ra rachhai ralüp wan tlaq akhing na shedong maq riita shenyap chong na saüli maklii liipan niili chhai rai tlaq ikha tiihanghiiq miili misaüki.”

²⁸“Ümriibano ama wetlaq, kiijiika langtang kong mirtam.

Phangthum Wan Na Mra Jonghea Mipin

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹“Kra tha wa chamchao rahi q akhing kra lea wan jai tiijo rotli she, rashe ka anyaq mirki; jipi kiimin li mak she miraq. Raiqsaiq thun ka ra wa adea mirwan. Kiimaq ra mong nyang na siti ningkun thun kriimin tsangshiq khumchang lam kiiwa naüshaü shaü she minaü baiq.

³⁰Kiijiisheti q Maiq Se saükai akhing ka saüto she dea nguta rawang win na phanrap ka mitiiji shi. Kiimaq kra tiiji shi tlaq kriishe mangjong maiqse wiita raq michhi. Kiimaq mangjong maiqse kunli raq rawang win na Maiq Se ka phumda mong na Shiikeawe ningkun ajong kra ho raüta kiimaq achhai anyii khushü liliim kra horaüta apaiq saüho kra michhi. Kra chhi raüta, mangjong maiqse kra maaho manyi she mihosii trang.

³¹Rase raq lerong ka ramok rachhai watrang ikha mitsii. Kiimaq apaiq raq arasetiim ka mangjong hiq trotam na mitiiki. Kiimaq tsangshiq raq Shiikeawe sengi thun ka mangjong hiq hamli wa wiita hutjok adam na mirchom wan.”

Phupmup Chong Wa Tsiilam Chang

(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

32“Phupmup chong wa namshiq raq tsii lam chang asi. Namshiq raq phupmup chong na akü ako thun kiijaq ajaq dongho ma amakpot setiim she dong raüta, ajaq ka dongnin setiim ashun anye she nüm phaho haü jiila, raju she saü tlo nguta sap tlan.

33Kiikhiisii hali ümchaü ngi raq namshiq ma chongkuq kang thun arshe hongtha wan chhi han jiila, akhing ka saü wanto she dea nguta misap han.

34Ngü raq chongtiikang arka tengteng. Ara ümchaü pat wa maiq sitlaq ara wiita mitsai shaq liipan niili, ara chong kang thun mra ara mipin.

35Ra nai hiq ka athum mirki. Shatmaq i bomchong arka poimak phan.”

Maiq Se Saüakai Akhing Jurmin Sapmak

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30,34-36)

36“Shatmaq kra ranaiq saüakai ka jurmin sapmak. Rasetiim riilo, Ase riilo min sapmak. Kriika Awe riili saptlo.

37Maiq Se saüakai ranaiq akhing ka Nowaq pat na rathup jüjang wan raq mangjong maiqse ka jamkho tiithen baiq wantaq kiikha miraq.

38Rathup jüjang wan akhing misaü wan shaq na, mangjong maiqse ka che nyang dungsea chamtraq li polo siwanto. Khesea rüja chamtraq ümtum ümmai li siwanto. Nowaq ka lai na dü wan ranaiq akhing na saüli, mangjong maiqse ka peokhiq li siwanto.

39Kiimaq tsangshiq riika jamtho jampha min hemak shonli, rathup jüjang wan raüta, mangjong maiqse kunli kham raq lam wan raüta laimiq tiithum baiq wanto. Ikiikhiisii hali Maiq Se saüakai akhing ranaiq niimin misaü.

40Kra akhing ranaiq na, maiq wenai ka wak na jaqsham rea cha raüla, kiiwa weshi ka Maiq Se raq apaiq rai ashea mirwan; kiimaq weshi ka abaiq mirthü.

41Kiimahali, maiq nyung anai ka tsamthaü rea cha raüla, kiiwa nyungshi ka Maiq Se raq apaiq rai ashea mirwan; kiimaq nyungshi ka abaiq mirthü.”

42“Ara chongtiikang arkha maq, namshiq ka pinthum honkam shatmaq shongnga ronglaq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla namshiq raq Tatiwe saüakai ranaiq akhing ka sap man.

43Namshiq raq ara bomtsi ara tak chang. Maiq jam ashi wa jamtati we raq ajam na ahuk miwa nguta akhing asap ngu raü jiika, apaiq ka rawa konhü maq, ajam ka akhe miraq. Krai mren, ahuk raq kriiwe hupsam ka hukho lot mak miraq.

44Krai mren namshiq kiimin Maiq Se saüakai kra khewan wranaiqshe tijeshat maq sichang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla Maiq Se ka namshiq raq

misaüki sham nguta tiima ra wan man bala apaiq ka tiidong chhaq miili misaüki.”

Maiqshaq Nai Maiqkhü Jaqshi

(Luk 12.41-48)

⁴⁵“Riita ikhijjiika juwa atsii asi kiimaq maiqshaq jaqshi se ka? Apaiq ma atijong we raq, apaiq ka wanhiq na kaiho ma, ajamkun kra mitiikhe thü. Kiimaq ajaqshisetiim ahinti sitlaq kriima akhing khaq khaq na tü adung tiiphaq siq lili riilijo nguta apaiq ma arang mikuq thü.

⁴⁶Kechu jonghea miraq ara jaqshise ma, atijong we raq apaiq jaqsham rea loho häü jaq!

⁴⁷Ngi chongpha. Atijong we raq atsiiq anyam chong thun ka ara jaqshise arang niishe mithü wan.

⁴⁸Shatmaq apaiq ka maiqjiqti jiika atsan mong na atijong we ka alo saüho mak nguta mitiima.

⁴⁹Kiimaq akongtitiim ka atsea ata mihaihi. Kiimaq cherop tsampiiti rai mirshonron.

⁵⁰Akha ümtum ümmai haisea bala liipan na atijong we ka tiidong chhaq miili she misaüki.

⁵¹Krai mren, atijong we raq apaiq ka bunlak buncha michum baiq. Raüta mongnam nok rai khoshi na mitübaiq. Kiijaq apaiq ka aho anyi wa la kiimaq arong awi tiichitwa trang liishe mongnam nok rai mihoq pha dam.”

Mothiq 25

Junrii Nyungroqshi Manphan

¹“Kra akhing na Ramungtan ngutlaq ka akha miraq. Kriika ara shiiton manphan chong tiikai akha miraq: Akhing ashii na junrii nyungroqshi ka maiqmii lemtem doraq maq rohunti we kra humkai nguta kito.

²Nyung biingi ka maiqkhü. Kiimaq nyung biingi ka maiqshaq.

³Tsihü nyungtiim riika tsangshiq lemtem ka lamhoto. Shatmaq wanii kham achan ka lamho mak dea miili kihoto.

⁴Shatmaq maiqshaq nyungtiim riika tsangshiq lemtem krai hamlii tsabum setiim na wanii kham olip tsai ka achan amachhaq lamho raüta kihoto.

⁵Junlamti we ka alo saü mak tingrai wanto. Kriikha maq, junrii nyungtiim thun ka akontsi riishe tiinguk miiliiq she kon wan wito.”

⁶“Rawa wathung wakham niishe- tiq, ‘Junlamti we saü wantlo she lii! Kirong ra humki rongkiq she!’ nguta maiq raq riimto.

⁷Kra tairaüta, junrii nyungroqshi ka akon wa tiidorang riito. Raüta maiqmii lemtem ka tiheato. Raüta wanii ka atijong riito.

⁸Kiijiishe tsiihü nyung biingi raq maiqshaq nyung biingi jaq wa, 'Nanyino nyungtiim loi, namtsam wanii kham wa naitsam miiri kran kuq ronglaq. Naitsam wanii arka alu kham mak she miraq. Amat she mirki,' nguta jaüto.

⁹'Ahü, nashiq tarü miika loq mak miraq. Namshiq ka kat wa riki rongkiq' nguta treto.

¹⁰Krai mren tsiihü nyungtiim ka wanii kham rikai ngutiishe kihoto. Kiimaq tsangshiq tatimii shon liipan na junlamti we kriishe saü wato. Krai mren, tiijeshat maq kheti maiqshaq nyung biingi ka junlamti we rai junlam poi lomwa dam she jam mong na wawan damto. Kiimaq kilü ka ashaq she riibaiqto."

¹¹"Nokwe wawan jai she tsiihü nyung biingi ka saü wanto. Raüta, 'Shiilang we, shiilang we! Naishiq ri waphai. Kilü ka dikuq laq!' nguta siitrangto.

¹²Kiijiishe, 'Namshiq ka juwa ngi raq asap min sap mang!' nguta junlamti we raq treto."

¹³Raüta Jesuq raq abom chong ka akha shatto, "Arkha maq, namshiq ka honlam shatmaq sironlaq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla Maiq Se ka ranaiq niisha rawa niwa saüki tlaq riila, kriika namshiq raq sap man.

Jaqshisetiim Wetsam Manphan

(Luk 19.11-27)

¹⁴"Kra akhing na Ramungtan ngutlaq ka akha miraq. Akhing ashi na maiq weshi ka wanhiq na kaiho she riito. Apaiq raq ajaqshisetiim ka hea raüta apaiq hukchong samchong kra tiikhe thüto.

¹⁵Apaiq raq atsiiq ka tsangtsam ma maiqmii hü tiithithi maq pheakuq thüto. Weshi miika chaq kampho kamsii hing biingi kuq thüto. Kiimaq weshi miika hingnai kiimaq weshi miika hingshi kuq thüto. Raüta apaiq ka wanhiq na kihoto.

¹⁶Ajaqshi se chaq kampho hingbiingi lapti we ka jaqlo miili piikii raüta, hingbiingi aliip hali tiidong nongto.

¹⁷Kiikhiisii hali ajaqshi se chaq kampho hingnai lapti we riimin hingnai tliip lapto.

¹⁸Shatmaq kampho hingshi lapti we jaqshise riika, apaiq ka wak na kiraüta hiqkho bok thuto. Raüta kra hiqkho mong na atijong we raq akuq thü kampho kra paü thü kito."

¹⁹"Rawii luhea siwan jai she, tsangtijong we ka wanhiq maq saü wato. Raüta ajaqshisetiim jaq wa kampho ka aliip apha ümchuwa tiidong wantaq kriishe weawea raüpot she jaüto.

²⁰Ajaqshi se kampho hingbiingi kuqthüitiiti we ka atijong we phana wa räuta, ‘Tijong we ümniiraq ngi ma hingbiingi kuq thü laü irwa, ngi raq hingbiingi hali tliip nong kang,’ nguta atijong we ma kampho ka amak apha adam na kuqto.

²¹Kiijiishe, ‘Riikhaqli, ong laü. Ümniika maiqshaq ashi. Kiimaq tsapsaü kapse jaqshi se!’ nguta atijong we raq ajaqshi se bom ka treto. ‘Ümniiraq tsiiq ka atsapse li jiimin, asho awo tliip pha laü. Arkha maq, ümchaü sanha ngi raq ümjaq na tsiiq ka apa she sham miitu arang mikuq kang. Wara, ümchaü min, ümniika ngi rai chojong chise maq poi arshe lom dam laq!’

²²“Kra jai na ajaqshi se kampho hingnai kuq thüitiiti we kriishe waraüta, ‘Tijong we, ümniiraq ngi ma kampho hingnai kuqthü laü irmaq, ngi raq hingnai hali tliip nong kang. Liilaq ahata!’ nguta atijong we ma kampho ka amak apha adam na kuq wanto.

²³Kiijiishe, ‘Riikhaqli, ong laü. Ümniiraq tsiiq ka atsapse li jiimin, asho awo tliip pha wan laü. Arkha maq, ümchaü sanha ngi raq ümjaq na tsiiq apa sham wan miitu arang mikuq kang. Wara, ümchaü min, ümniika ngi rai chojong chise maq poi arshe lom dam laq!’ ” nguta chongto.

²⁴“Kra jai niishe ajaqshi se kampho hingshi kuq thüitiiti we kriishe waraüta, ‘Tijong we ngi asap ha. Ümniika lappaq lusiqt. Ümniika ümjaq maq shamki maü kra wiimin, shamki kang nguta ngoti we. Ümniiraq tsam jangki maü kriiwiimin, tsam jangki kang nguta tsamjut seati we.

²⁵Ngü ka ümkampho ara tiimomiq rat jiiq la nguta haikhiq li siwan kang. Kriikha maq ngi ka wak na hiqkho ashi thu lata lapki kang. Lata paü thükang. Liilaq! Ümchaü min ara ümkampho, ümniiraq ngi ma kuqthü laü ira jaü thülaq!’ nguta atijong we ma kampho ka kuqto.”

²⁶“Kiijiishe, ‘Ümnaq ara riinin. Laibi lati jaqshi se!’ nguta atijong we raq apaiq ka sonto. ‘Ümniiraq ngi asap haü riimak sha? Ngü ka i jaq maq wak shamki mang kriiwa, shamki kang nguta ngoti we; tsam ka jangki mang wa, jangki kang nguta jutsea wanti we?

²⁷Riikhaqli. Ikhiijiika ümniiraq i kampho ka beng na thühaü chang. Kiiwa ngi wanhiq maq saü tiikang akhing na aliip apha she lap ha chang wa.

²⁸Kra ngü räutiishe atijong we raq akoli ahinti kiima, ümchaü min apaiq jaq wa kampho ka nyea lanta, kampho hingroqshi rümti we kiima kuq ronglaq nguta thaüto.

²⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiq khumtek ma jurwa ashaq lin rümtlaq, kriiti miika kra thaq na atiitsuq mirkuq nong. Apaiq miika apa thaq niimin achan lin she mikuq. Shatmaq ümriiti jaq niiwa ralangse asi, kriimin apaiq jaq wa anyea she mirwan.

³⁰Kiimaq ara thiihü jaqshise arka, ümchaü sanha i na kinphai ranyaq nyang mong kiiniishe hitbaiqki rongkiq. Kiijaq apaiq ka arong awi tiichitwa trang liishe mihoq pha q wan laq.'

Phangthum Khapho

³¹“Ümra akhing niiwa Maiq Se ka Hokham ma jaraüta rasetiim rai she saüho tlaq, raüta apaiq ka ahokham ngachang ngacho kiijaq minga,

³²kra akhing na mangjong maiqse angu kunli kra triichom raüta, apaiq man niishe mitiinga. Kra akhing na apaiq raq mangjong maiqse ka sku rümti we raq skukong ka chhechhi kong phong mong wa pong na triiphea tsea tlaq ikha phea nai na mitiikho baiq.

³³Raüta apaiq raq asii maiqse thun kriika apaiq ma jaqtsi nü kiina mitiinga. Kiimaq ngarai maiqse thun kriika apaiq ma jaq pha nü kiina mitiinga.

³⁴Kra tiingalot raütiishe, Hokham we raq apaiq ma jaqtsi nü na ngati maiqse kiima akhiishe minga, 'I We raq akap-hap wanti tiim le! Warong ra. Warong ra, i We raq rapha hiqwa miiphü namshiq miitu atiije kra apaiq wokhong na silanta, apaiq achu shiiman kriishe lap lanta sironglaq.

³⁵Namshiq raq ngi ramtsi na dung tiisiq wan lan; khamnyang tsi na kham tiinyang lan; wanmo sikang na, ngi ka namshiq jam na tiichap nga lan.

³⁶Kheahü chamchao kang na khea tiisam kuq lan; atsi asi chamchao kang na namshiq raq shiili lii lan; phaqték mong na sikang na namshiq raq ngi liikuq lan.' ”

³⁷“Kiijiishe kechu maiqsetiim raq mitre, ‘Tatiwe, naishiq raq ümniika ümtiiko ramtsi chhi laita dung tiisiq kai, lo khamnyang tsi chhilaita kham tiinyang kai?

³⁸Ümniika ümtiiko wanmo chhi laita jam na shea wan kai, lo kheahü chhi laita khea tiisam kuq kai?

³⁹Naishiq raq ümtiiko ümniika atsi, lo riimak la phaqték mong na chhi laita riihum kikai?’

⁴⁰Kiijiishe Hokham we raq mitre, ‘Ngi chongpha, namshiq raq ümtiikiwa ara i phu i notiim phong wa juwa wepuq pinthum kra liikuq lan, kriika ngi liike taitlo!’ ”

⁴¹“Kra chongkuq lot raütiishe, apaiq raq apaiq ma jaqpha nü na ngati mungmai qse kra miishe akha nguta mison, ‘Namshiq ka Shiikeawe manson hotibi ara ngi tho arwa tiibin tlo ronglaq! Khiim wan tlo ronglaq Thawe nai apaiq rasetiim miitu atiihong pattup pat-sa thumki mak phan wamungtan mong kiijaq!

⁴²Ngi ramtsi chamchao kang na, namshiq raq dung kuqsiq man dea; khamnyang tsi chamchao kang na kham tiinyang man;

⁴³ngi wanmo sikang na, namshiq jam na shea wan man; kheahü sikang na, khea tiisam kuq man; ngi atsi chamchao kang na nai phaqttek mong na sikang na, namshiq raq shiili lii man riilan.’ ”

⁴⁴“Kiijiishe tsangshiq raq mitre, “Tatiwe, naishiq raq ümniika ümtiiko amang lo khamnyang tsi lo, wanmo lo, kheahü lo, atsi lo, phaqttek mong na lo chhi wan laita shiili lii wan mai dea riikai?”

⁴⁵Kiijiishe, Hokham we raq tsangshiq bom ka mitre, ‘Ngi chongpha, namshiq raq ümtiikiwa ara wepuq wese phong arwa weshi ma khrum kuq man riilan, kriika ngi ma khrum kuq man riilan.’

⁴⁶Riita ümchaü sanha arthun arka pattup pat-sa thum mak miq mak chamchao wamungtan kiiniishe mitiidea baiq wan. Shatmaq, kechu maiqse thun arka pattup pat-sa rilung lap wan räütiishe misi wan.”

Mothiq 26

Jesuq Tsea Mat Tanto

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Joh 11.45-53)

¹Jesuq raq arthun ara chongkuq lot räütiishe apaiq raq ajaqshisetiim ma chongto,

²“Namshiq raq asap han ranaiqnai jai maq Tiichhii Wan Poi miraq. Kiimaq Maiq Se ka pumsongkham na tü baiq miitu lap räüta maiqjaq khon mong niishe mikuq baiq.”

³Kra akhing na ramwe jongbi nai welabi thun ka Ramwe Ajong Pinthum we Kaiaphas jam na ngongthun ngato.

⁴Räüta tsangshiq raq Jesuq ka ahukse maq lap räüta tsea baiq chang nguta kiq rito.

⁵Shatmaq, tsangshiq liipan na, “Nashiq raq apaiq ka Poi bala lap chang ka riimak. Mungmaiqse liipan na makjaq kharong khoti miraq,” nguta bom ka riichongto.

Bethani Maq Jesuq Han Na Homseng Nyatto

(Mak 14.3-9; Joh 12.1-8)

⁶Kra bala liipan na Jesuq ka Bethani hiq shong na kihoto. Apaiq ka Simon, thabi tsi raq chamchao rai tiwe jam na riito.

⁷Kiijaq Jesuq ka dungsea anga riito. Kra liipan na maiqnyung ashi ka longnin phan alabastar ngutlaq kriimaq alo tsabum na athü tsinhea ahomwiq phan homseng kra thii räüta, Jesuq khupo na jutkuqto.

⁸Shatmaq, ajaqshisetiim raq kra chhi raüta akhiq lam maq tsangshiq liipan na akha tiibotto, “Ara ahomwiq phan homseng arka akha jaram tiiwii wa nya?”

⁹Arka kampho pahea pha sha raüta miitsan maiqse khrum kewan chang shatmaq!”

¹⁰Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq botnyan kra tai raüta treto, “Namtsam raq arnyung jaqsham arka jaram wa tiibanbi tlan? Apaiq raq ngi ma pinthum athuk atsom jaqsham ashii shamkuq wantlo kra chhi man sha.

¹¹Miitsan maiqse ka namshiq rai siruq misi. Shatmaq namshiq raq ngi shiili lii miitu akhing hum ruq ka hum man mirhan.

¹²Arnyung raq ara homseng maq i khum na nyat kuq taq arka i ma arka alap ma nguta tiije thütlo.

¹³Ngii raq chongtiikang arka tengteng. Maiqse raq ara Tsütsa Ahea arka mangjong hiq na ümriibano trahokuq wantlaq kiijaq, ümchaü ranaiq arnyung raq ngi miitu jaqsham ahea shamkuqtaq armin, apaiq mang ka laq mak maq michong kuq dam.”

Judas Raq Jesuq Shaphaqto

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴Kra jai maq, ajaqshisetiim roq- shi ri wenai phong wa weshi, Judas Iskariot ngutlaq kriiwe ka ramwe jongbi phana kito.

¹⁵Raüta apaiq raq tsangshiq ma akha waito, “Ngii raq Jesuq ka namshiq ma lapkuq hajaq, namshiq raq ngi ma jamlai wa mikuq han?” Kra tai raüta tsangshiq raq kampho kamsii roqtsam kra wea raüta apaiq ma ajaq na tiisham kuqto.

¹⁶Kra akhing miiphat she, Judas raq Jesuq ka tsangshiq ma lapke miitu akhing ahea kra kheshat she riito.

Ajaqshisetiim Rai Tiichhii Wan Poi Dung Siqto

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13,21-23; Joh 13.21-30)

¹⁷Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi pha wan ranaiq na ajaqshisetiim ka Jesuq phana waraüta, “Ümniima Tiichhii Wan Poi dung ka ümbano michung hai?” nguta apaiq ma waito.

¹⁸Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ka akha thaüto, “Namshiq ka Jerusalem na kironglaq. Lanta kiijaq maiq weshi asi miraq. Apaiq ma, ‘Shrinketi we nga apaiq ma rahiq ka hong wato she ngu wa; apaiq raq ajaqshisetiim rai Tiichhii Wan Poi dung ka ümjam na klo raüta phaq sia chang miraq,’” nguta ümniima tiichong kito nguta chongki rongkiq.

¹⁹Krai mren, Jesuq raq jamkho chongkuqtaq kra phan phan, ajaqshisetiim raq Tiichhii Wan Poi dung kra tiijehoto.

²⁰Kra raji niishe Jesuq ka ajaqshisetiim roqshi ri wenai rai dungsea adam na ngato.

²¹Dungsea lam maq Jesuq raq akha tiithaito, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Namtsam phong wa weshi raq ngi ka maiq ma mishaphaq han.”

²²Kra tai raüta ajaqshisetiim ka pinthum tsan bito. Kiimaq tsangshiq raq weshi shi maq, “Tatiwe, ümniiraq ngi nang ngo ka riimak ahiq na?” nguta apaiq ma bom ka waito.

²³Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ümriiti riiwa apaiq winsii phu ka ngamtai winpin na ngi rai adam tsam raüta phaqaq tlaq, kriiwe raq ngi ka mishaphaq.”

²⁴Maiq Se riiwe kla Asii lakdap na apaiq ka jamkha tsai chang nguto waiq wantaq kra phan phan mitsai. Shatmaq Maiq Se shaphaq wanti we ma pinthum phiiphi chang jonghea asi! Apaiq ka ara mangjong hiq arjaq rawii chhiki mak dongdii ngu räü jiiwe khoti ahea riichang!”

²⁵Kiijiishe matwe Judas Iskariot raq, “Shrinketi we ümniiraq ara ngi nang ngo ka riimak ahiq na?” nguta Jesuq ma waito. Kiijiishe, “Ümniiraq ümnü maq ngu tlaü,” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

Tatiwe Phaqaq

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Ko 11.23-25)

²⁶Tsangshiq ka phaqaq rea na, Jesuq raq winsii phushi ajaq na tsunto. Raüta kechutum achu jaüto. Raüta kra tiiphanto. Kiimaq kra ajaqshisetiim ma kuqto, “Ara jaü ronglaq, lanta phaqaq ronglaq,” nguta apaiq raq nguto. “Arka i ngamphu.”

²⁷Kiimahali apaiq raq kok ashi ka doto. Raüta Shiikeawe ma kechutum. Kiimaq kok ka tsangshiq ma ake lam maq, “Ara nyang ronglaq, namshiq tarü raq nyang ronglaq,” nguta nguto.

²⁸“Arka i tiijai, Shiikeawe Tongshong kra nei chang. Maiqse pahea ngarai thun diike miitu araübaiq.

²⁹Ngi chongpha, i We Mungtan maq spiqtai anye kra namshiq rai minyang nongha shaq wiiwii, ngi raq ara spiqtai arka ümtiikiimin nyangnong mang she,”

³⁰Raütiishe tsangshiq raq miikhon ashi shito. Raüta Olip Pero Hiqlam niishe wawanto.

Petar Raq Jesuq Tiishaü Tiithaito

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Joh 13.36-38)

³¹Tsangshiq ka Olip Pero Hiqlam kiiniishe säüwa raüta, Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Athi rawa li namshiq tarü raq ngi ka tiishaü baiqthü lanta pongpin riipin mipin han. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii bomtsi na, ‘Shiikeawe raq sku rümti we ka mitsat. Kiimaq skuse kong ka wiita mitiipin baiq,’ nguta chongtlo.

³²Shatmaq ngi ka ama wa dong wan jai she, namshiq ma sinkhu na Gelili wang na miwa wanli kang.”

³³Shatmaq kra tai raüta Petar raq, “Nanok tarü raq ümniika tiishaü baiq räü jiiimin, ngi raq ümniika ümtiikaq jiiimin tiishaü baiq mang!” nguta Jesuq bom ka treto.

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Athi rawa wu miwa shaq liipan niili, ümniiraq ngi ka juwa sapmang nguta, jangtsam mitiishaü haü,” nguta Petar ma chongto.

³⁵Kiijaq Petar raq hali, “Ngi ka ümniirai adam na tsai chang li jiiimin, ngi raq ümniika tiishaü mang!” nguta tre nongto. Kiimaq ajaqshisetiim ahinti riimin kiikhiisii hali tre damto.

Gethsemane Na Jesuq Achu Jaü

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶Kra miishe, Jesuq ka ajaqshisetiim rai Gethsemane nguta sonruk ashi kiijiishe wawanto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma, “Namshiq ka arjaq nga ronglaq. Ngi ka i niikiijaq achu jaü wa pha,” nguta chongto.

³⁷Kiimaq apaiq rai Petar nai Jebedi se nai kra shea raüta wawanto. Ajü amii holai raq pat raüta, atsan among po ka bunki nam nam ikhiishe tsito.

³⁸Kiimaq apaiq raq tsangtsam ma, “I tsan na chapa tsi arka heng biti hengtlo. Ngi ara tsaija chhunjja she pat wanto. Namtsam ka arjaq nga lanta ngi rai achu jaü lam maq kheshat ngali rong laq,” nguta chongkuqto.

³⁹Kra ngu räütiishe, apaiq ka phanshi kongkhu linlin na wa raüta, hiq na bumtlii maq akha achu jaüto, “I We le, mai tlaq jiila ara chamchao kok arka i khum arwa alam riibaiq laq! Shatmaq arka ngi raq tiima tiikang kra thaq na seng raüta riimak. Shatmaq ümniiraq jamkho tiima tlaü kra thaq na seng laüta tiihong laq.”

⁴⁰Kra achu jaü raüta, apaiq ka ajaqshisetiim wetsam phana hali jangwa nongto. Shatmaq apaiq raq tsangtsam ka akon makaiq chhiwato. Kriikha maq apaiq raq Petar nangnga, “Namtsam ka ngi rai nari shi se dongdii min achu jaü lam maq khelot man nya?” nguta bomto.

⁴¹“Namtsam ka honkamshat nai achu jaüshat maq kherong liijo. Maitai ma tiitang jiiq. Tsan mong niika achu jaüro. Shatmaq ngarai han-ngam riika tang mak.”

⁴²Kiimahali Jesuq ka thongshi ri hali kiho nongto. Raüta akha achu jaüto, “I We le, ara chamchao kok arka i khum wa lambaiq wan maimak, ngi raq nyang chang dongdii she rakitaq jiika, ümniiraq jamkho tiima tlaü, kra thaq na seng laütli tiihong laq.”

⁴³Kiimahali apaiq ka achu jaülot nong raüta, ajaqshisetiim wetsam phana hali jang wan nongto. Shatmaq tsangtsam ka akon makaiq hali chhiwa nongto. Tsangtsam ka lam raq hali bok wan nongto.

⁴⁴Kriikha miishe, Jesuq ka thongshi ri hali tsangtsam ka baiqthü nong raüta, kongkhu lak na kiikha hali tiithongtsam she achu jaüki nongto.

⁴⁵Kiimaq apaiq ka achu jaülot nong raütiishe hali, ajaqshisetiim phana jangwa nongto. Kiimaq tsangtsam ka akha sonto, “Namtsam ka ümchaü niitaq akonseai nai niitiitsak seali riishatshat nya? Liirong laq! Ümchaü Maiq Se ka ngarai maiqse jaqkhon mong na kebaiq wan ningthoi akhing she saü wato.

⁴⁶Tiido rong. Khum rongphiishe. Liimanta! Ngi shaphahti we ka arjaq saü wato she!”

Jesuq Lapto

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Joh 18.3-12)

⁴⁷Jesuq ka abom miiqshmiiq liipan niili, ajaqshisetiim roqshi ri wenai phong wa Judas ka saü wato. Apaiq rai maiq ka kongnyung kaüshi, tsangshiq ka nepja hi wiraq kiimaq klata piraq chhaq maq saü wato. Tsangshiq ka ramwe jongbi nai welabi raq atiiwa.

⁴⁸Matwe raq tsangshiq ma, “Ngi raq juwe theaphi niiwa lungwii riimeii tiichhi mishup kang, kriiwe ka namshiq raq rit tlan we kra ngushat. Apaiq ka lap lanta khaho ronglaq!” nguta bomhuk ka tlü na achongkewi she riito.

⁴⁹Krai mren, Judas ka lealea Jesuq phana wato. Raüta, “Shrinketi we le, khu asang maq silaq,” nguta bomto. Kiimaq Jesuq theaphi na shupto.

⁵⁰Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Phuno we ümniiraq jamlai phan klo chang wa kra jaqlo klo tlo laq!” Kijiishe tsangshiq raq Jesuq ka ranghoto. Kiimaq raü maq tep khato.

⁵¹Kiijiishe, Jesuq jaqshisetiim phong wa weshi raq anepja kra chathit raüta, Ramwe Ajong Pinthum we dise nilok kra tiidearok witse baiqto.

⁵²Kra chhi raüta, Jesuq raq apaiq ka akha siato, “Üm jasai ka ahi mong na rei tlo laq. Jurwa jasai sham tlaq, kriiti ka jasai maq mitsai.

⁵³Ümniiraq sapmaü sha, ngi raq ra tlo nguta i We jaq wa jaüha jaq, apaiq raq ngi ma maklii liipan niili, rasetiim ahing amun mitiikilot?

⁵⁴Shatmaq Shiikeawe raq ngi tiichhii wan miitu rasetiim she tiiki raüka, Asii bomtsi na akha hong wa chang dongdii nguta achong thü bomtsi ka jamkhii she wa mishku wan?”

⁵⁵Kra bomlot raütiishe, Jesuq raq maiqphong kiima nguto, “Namshiq ka ngi lap wa nguta wiija wiipiq kiimaq klata pi raq maq thiimeaq daku we lapwa ikha

warai man sha ra rai ta? Ngi ka wranaiqshe Shomjam na nga lata namshiq ma tra hokuq wan kang ihata. Riita namshiq raq ngi ka kiiwa jamto lap man riilan.

⁵⁶Shatmaq ümchaü arthun hongtha rai wantaq arka, Asii bomtsi na shammibi raq ngi miitu awaiq thü bomtsi kra riikhaqli tiikupi miitu she hongtha wanto.” Kiijiishe ajaqshisetiim raq Jesuq ka miimbaiq thü raütiishe, pongpin riipin she pintrangto.

Jesuq Jehudinok Rung Jong Na Tiichapto
(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55,63-71; Joh 18.13-14,19-24)

⁵⁷Jesuq lap wati raq Jesuq ka Ramwe Ajong Pinthum we Kaiaphas jam na sheahoto. Kiijaq Thungtri shrinketibi nai welabi thun ka adam na thung raüta kheshat she riito.

⁵⁸Petar riika jailu maq trü phan hoto. Raüta Ramwe Ajong Pinthum we jam rukmong kiina saüli wangmong na nyap wan damto. Apaiq ka jam rukmong kiina wawan dam raüta, phenlanok rai ngawa damto. Raüta tsangshiq raq apaiq ka jamkhiishe wa riijiiq, si liila nguta ngato.

⁵⁹Ramwe jongbi nai Jehudinok Rung wa ajong alabi raq Jesuq ka tsea baiq miitu, Jesuq ma arot akiq kha nyanti arot hakhi kewanti maiq ritto.

⁶⁰Krai mren, maiq pahea raq Jesuq tiishut miitu arot bom pahea nyanto. Shatmaq Jesuq tiishut lam ka hum mak dea riito. Atiisup niishe hakhi wenai she chapto.

⁶¹Raüta tsangnai raq, “Arwe kaü ariiraq Shiikeawe Shomjam ka tiithen baiq raüta, ranaiqtsam jai maq hali mihailot nong ha nguta chongto,” nguta kha ka nyanto.

⁶²Kiijiishe Ramwe Ajong Pinthum we ka chap hiiq raütiishe, Jesuq ma waito, “Riita ara hakhi wenai raq ümdü na kha nyan tlaq arka tai tlaü khata. Riita ümkiq khii chang ka asi sha?”

⁶³Shatmaq Jesuq ka kaiqshakli riito. Kiijiishe Ramwe Ajong Pinthum we raq jangshi ri hali, tumkhamkok ka toraütiishe, Jesuq ma hali akha ngutiishe bom ka tiitsa wai nongto, “Ümchaü ngi raq ümniima atra Shiikeawe mang na tumkham kok tolata bom waipha: riikhaqli chong laq. Ümniika Messia dea sha? Ümniika Shiikeawe Se dea sha?”

⁶⁴Kiijiishe Jesuq raq, “Ümniiraq ümnü maq ngu tlaü kata. Shatmaq ngi raq chongtiikang arka tengteng: Ümchaü armiiphath she namshiq raq Maiq Se ka Ningkun Ajong Pinthumwe ma jaqtsi nü na nga raü michhi han. Kiimaq apaiq ka phumkhu thaq nga raüta mangjong hiq na satkai akai rai she michhi han!”

⁶⁵Kra tai raütiishe Ramwe Ajong Pinthum we raq adü na asam samtong jong kaü kra chaihea raüta nguto, “Riiqkhiq pinthum kiqshut! Nashiq ma hakhi ahin rit min ra mak she! Singmung le, namshiq raq maiqmii ni maq apaiq ka

Shiikeawe rai mren arang hoti we nguta riiqkhiq apii pinthum kiqshut bomtaq kra tai lan she kata!

⁶⁶Namshiq raq kha ka jamkhii she wa mitan han?" Kiijiishe tsangshiq mung welabi raq, "Apaiq ka shutto dea. Kriikha maq apaiq ka atsai chang she," nguta bom ka treto.

⁶⁷Kiijiishe maiq wiijamti raq Jesuq ka atheaphi na tho ariiq maq phong tsoktsok she thosiq wanto. Kiimaq wiijamti riika apaiq ka hot-hot she buk hoto. Kiimaq maiq wiijamti riika, jaq phi maq apaiq ka siiqsiiq she tsat hoto.

⁶⁸Raüta, "Ümniika Messia ngori nya. Ümniika shammi. Ümchaü ümdü na jaqmiiqti ka juwa, kra naishiq ma riisham bom maq chongkuq liina!" ngutiishe slailiisiq wanto.

Petar Raq Jesuq Tiishaüto

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Joh 18.15-18,25-27)

⁶⁹Kra liipan bala Petar ka jamruk mong na rinkea na nga raü riito. Kiijaq Ramwe Ajong Pinthum we jaqshisetiim phong wa jechakse ashi ka apaiq tho na kito. Raüta apaiq nangnga, "Ümniimin la Gelili wangti Jesuq sengi sii kata," nguta bom ka nyanto.

⁷⁰Shatmaq, "Ümniiraq jamlai ngo wa ngutläü ngi raq sap mang," nguta apaiq ka tsangshiq tarü man niishe tiidam kito.

⁷¹Kiimaq apaiq ka kra ngu thü raüta, jamtro ruk kilam chong tho kiiniishe kihoto. Kiijaq hali jaqshise nyungshi raq apaiq ka chhito. Raüta kiijaq nanok maiq chaptlaq kriiti ma, "Notsam arwe armin la, Najareth hiqti Jesuq rai siti sii ahata," nguta chongto.

⁷²Kiijiishe, Petar raq thongshi ri hali, "Ngi raq Shiikeawe man na atiitum lata chongtiikang, ngi raq apaiq ka juwa akhiisiimin sap mang dongdii!" nguta hali tiidam kinongto.

⁷³Kiimaq heashise sijai na hali, kiijaq maiq thun tiibo tlaq kra phong wa wiijamti ka Petar phana kiraüta, "Ümniika ümkhriita jiimin apaiq sengi phong wa. Ümkiq hang ka Gelili wangti kiq hang. Ümkiq hang miishe tiisap kitlo!" ngutiishe bom ka tiitsa hoto.

⁷⁴Kiijiishe Petar raq, "Shiikeawe raq asap! Ngi raq tengteng chongtiikang! Ngi raq apaiq ka juwa asap man sap mang!" ngutiishe khiilataq tiidamkito. Apaiq raq kra bomtre tlaq liipan niili she, wuwa riigoli riito.

⁷⁵Kiimaq kiijiishe Petar tsan mong na, "Wu miwa shaq liipan niili ümniiraq ngi ka juwa sap mang nguta, jangtsam mitiishaü baiq haü," nguta Jesuq raq apaiq ma bom achongkuq bomtsi kriishe apaiq tsan mong na tiidosaq riito. Kriikha maq, apaiq ka jam sonruk mong wa kinphai na juho raütiishe, atsan amongpo ka tiipanki nam nam she shetang hoqsiqto.

Mothiq 27

Jesug Ka Pilat Rung Na Tiichapto

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Joh 18.28-32)

¹Ranap chu miili she ramwe jongbi nai welabi raq Jesug ka atsea baiq chang nguta kha ka tanto.

²Tsangshiq raq apaiq ka ajaq ka raü maq kha raüta Roman Wanghupti we Pilat rung na hithoto.

Judas Iskariot Ka Ashak Riito

(Kiim 1.18-19)

³Ngongwebi raq Jesug ka atsea baiq chang dea nguta mat kha tan wantaq kriishe chhi raüta, matwe Judas raq matkii ka apaiq dü niishe dea wato nguta takto. Kiimaq apaiq ka pinthum tiishu daqto. Kiimaq kampho kamsii roqtsam thop kra lamho raüta, ramwe jongbi nai welabi miishe jang kuqto.

⁴Apaiq ka tsangshiq phana kiraüta, “Ngi raq chiisan maiqse ashi tiitsea baiq ngarai tang kang!” nguta chongto. Kijiishe, “Kriika naishiq ma chong wa chang sha? Kriika ümniiraq khata!” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

⁵Kra tai raütiishe, Judas raq kampho thop ka kiijaq Shomjam na riiwak baiqthü raütiishe, apaiq ka juhoto. Kiimaq kiho raüta, apaiq ka ajaqlii maq tiihai shakto.

⁶Ramwe jongbi raq kampho thop ka tsunto. Raüta bom ka akha riichongto, “Arka mattsiiq. Shomjam kampho tek na thü miika ashe. Arka nashiq Thungtri na angmak.”

⁷Tsangshiq liipan na bom ka rilot raütiishe, tsangshiq raq kra kampho maq Hamtak Tiiqti Wak hiq ba kriishe rito. Kriika pongmung maiqse atsai kra ma lapchiim ma nguta thüto.

⁸Kriikha maq tiina ümchaü niitaq kra hiq ba ka “Tiijai Maq Ari Hiqphu” nguta ngutlo.

⁹Ara tsangshiq raq hiq phu ri thü wantaq arjiishe shammi we Jeremia raq achongthü bomtsi kriishe kuwato. Apaiq raq akha chongthüto: “Tsangshiq raq kampho kamsii roqtsam jaüto. Kriika Israilnok wiijamti raq apaiq ri ma nguta athü miitang je maq athü wan.

¹⁰Kra kampho maq ngi ma Tatiwe raq chongtaq kra phan phan tsangshiq raq hamtak tiiqti wak ba phushi rito.”

Pilat Raq Jesug Kha Photo

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Joh 18.33-38)

¹¹Jesug ka Roman Wanghupti we rung na tiichapto. Pilat raq Jesug ma, “Ümniika Jehudinok Hokham we dea sha?” nguta waito. Kijiishe, “Ümniiraq ngutläü kata,” nguta Jesug raq apaiq bom ka treto.

¹²Shatmaq Jesuq raq Ramwe jongbi nai welabi raq apaiq dü na kha pahea asi nguta ümchuwa nyantaq kriithun bom ka poshi min tre mak riito.

¹³Kiijiishe Pilat raq apaiq ma waito, “Tsangshiq raq ümniima abi ati kha pahea nyan tlo. Arthun kha nyan tlaq arka ümniiraq tai maü sha?”

¹⁴Shatmaq Jesuq raq tsangshiq bom ka poshi min tre mak riito. Kra chhi raüta Wanghupti we ka kai awang riito.

Pilat Raq Jesuq Tsea Baiq Kha Tanto

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Joh 18.39—19.16)

¹⁵Roman Wanghupti we ka Tiichhii Wan Poi akhing tek na phaqték mong na siti shumwi phong kiiwa mungmaiqse raq ümriiti wa tiidong kuq laq nguta jaü tlaq, kriiti ka tiidongke jaqsham ka angam acham she.

¹⁶Kra akhing na, khübi khati tang wanti we, apaiq mang chong tsa ka barap binrii na aphoi wan wishe shumwi we, Jesuq Barabas ngutlaq kriika phaqték mong na asi riito.

¹⁷Krai mren, Pilat raq, “Riita ara shumwi wenai arwa, namshiq ma ümriiti wa mitiidong kuq ha? Jesuq Barabas arsha mitiidong kuq ha, sha namshiq raq Messia nguta tsaki tlan we, Jesuq kriiwa mitiidongkuq ha?” nguta mungmaiqse thungtlaq kriima bom ka wai nongto.

¹⁸Pilat raq ara bom waiwantaq arka, Jehudinok welabi raq, tsangshiq makshu tsi ninlot mak kha maq, Jesuq ka lap raüta apaiq rung na shokto nguta asap. Kriikha maq, apaiq raq tsangshiq ma ara bomtsi waito.

¹⁹Pilat ka Rung na khapho ngashat liipan na, tsang-nyung raq apaiq ma bom poshi, “Apaiq ka chiisan maiqse. Jam shutmak we. Ümniika kiiq naq shut kiiq liijo. Apaiq ara tingkhu na ngi ümwa rawa minru rawa ma maq pinthum chamchao kang,” nguta bom ka tiichong kito.

²⁰Kra liipan bala, ramwe jongbi nai welabi raq mungmaiqse ma Pilat jaq wa Barabas ka tiidongke ra. Kiimaq Jesuq ka atsea riibaiq ra, nguta jaü ronglaq nguta, raikao ka atat wishe riito.

²¹Shatmaq Pilat raq mungmaiqse ma, “Riita ara tsangnai wenai arwa, namshiq ma ümriiti wa mitiidong ha?” nguta waito. Kiijiishe, “Barabas ka tiidong kuq laq!” nguta tsangshiq raq treto.

²²“Riita namshiq raq Messia nguta tsaki tlan we, Jesuq kra ngi raq jamkhiishe wa mirha?” nguta Pilat raq tsangshiq ma wainongto. “Apaiq ka tübaiq rong laq!” nguta tsangshiq tarü raq treto.

²³Shatmaq Pilat raq hali wainongto, “Riita apaiq raq jamlai kha wa tangta?” Kiijiishe mungmaiqse ka tsangshiq rotpo tiipanki nam nam miishe, “Apaiq ka tübaiq tlo rong laq!” nguta gitrang wanto.

²⁴Kiijiishe Pilat raq mungmaiqse tsankhiq sru wan kra chhito. Kiimaq tsangshiq ka tri na ri wan damti ka riimak nguta sapto. Athi makjaq kharong khoti miraq ngutiishe, apaiq raq takto. Krai mren she, apaiq khum tihe wan mungmaiqse makki na ajaq ka khampin na hewan lam maq, “Arwe miisaq tan tlan ara mat kha ka ngi raq sap mang! Arka namshiq mat kha!” ngutiishe apaiq raq kha ka tanto.

²⁵Kiijiishe mungmaiqse raq, “Apaiq tsaitlaq mat kha ka naishiq khuthaq na nai naisaü naisetiim khuthaq na mirlaq!” nguta treto.

²⁶Kra raütiishe, Pilat raq tsangshiq ma Barabas ka tiidong kuqto. Kiimaq Jesuq ka chungpo-nyam chongwai maq bunlak tiitsatto. Raütiishe pumsongkham na tübaiq kai miitu phenlanok jaq niishe kiinong kuq baiqto.

Roman Phenlanok Raq Jesuq Slailiito

(Mak 15.16-20; Joh 19.2-3)

²⁷Kiijiishe Pilat sengi phenlanok raq, Jesuq ka Wanghupti we jam mong na hit wanto. Kiimaq phenlanok sekson shi ka apaiq tro na riitam chapto.

²⁸Raüta, tsangshiq raq adü wa khea ka panthitthit chhut baiqto. Raüta, hokham raq samchang phan kheashii samtong jong kriishe apaiq ma tiisam kuqto.

²⁹Raütiishe, tsangshiq raq, kiida raü ikha, shuk raü ka wiishuktam maq lam raüta, hokham khuphok nguta ashi haito. Raüta, kra Jesuq khu na hong raüta thang saqsaq tiiphok kuqto. Kiimahali, ajaq jaqtsi nü kiijaq, hokham chongwaikii la na nguta, nyeakii ashi kra tiikhon kuqto. Raütiishe, tsangshiq ka apaiq khaki na lakü maq bumhihi raütiishe, “Jehudinok Hokham we le, rilung alu maq silaq!” nguta tsangshummiitsi ma slaislii haihii noqsiqto.

³⁰Kra raütiishe hali, tsangshiq raq apaiq theaphi na, tho ariiq maq phong tsoktsok she thosiqto. Raüta, ajaq wa nyeakii kra nyea raütiishe akhupo kiijaq hot-hot she hali bukto.

³¹Tsangshiq raq apaiq ka atinkhan, haihii lot raütiishe, adü wa kheashii samtong ka achhut riibaiqto. Raütiishe hali, apaiq khea kra tiisam kuq nongto. Raütiishe, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham na tübaiq kai sheahoto.

Jesuq Ka Pumsongkham Na Tübaiqto

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Joh 19.17-27)

³²Tsangshiq ka chela mong maq dongho ri li, Sairini chelati maiq weshi Simon nguta kra rai she riihumto. Raüta phenlanok raq apaiq ma Jesuq tübaiq chang pumsongkham tipi kriishe ningkun miishe tiipi hoto.

³³Tsangshiq ka Golgotha nguta hiq bashi asi, kra liichum ka, “Maiq khurii ba,” nguta kiijiishe saükito.

³⁴Kiijaq tsangshiq raq Jesuq ma che ka akhap wiq lai phan gall ngutlaq kriimaq shot raüta kuqto. Shatmaq Jesuq raq kra che ka ate raüta nyang mak dea.

³⁵Kra raütiishe, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham niishe tübaiqto. Kiimaq kra lot raütiishe, tsangshiq liipan na lang lii raüta, apaiq khea kriishe riiphea phaqtö.

³⁶Kra lot jai she, tsangshiq ka kiijaq tii raüta apaiq ka kheto.

³⁷Tsangshiq raq apaiq khu thaq kiijaq, apaiq tsaitaq kha matkii bomtsi kra, “Ahata Jesuq, Jehudinok Hokham we,” nguta waiq thüto.

³⁸Kra lot raütiishe, tsangshiq raq thiimeaq wenai kiimin Jesuq rai, apaiq ma jaqtsi na ashi kiimaq jaq pha nü na ashi tübaiqto.

³⁹Kiimaq, maiq kra lam maq lea wanti raq, Jesuq ka chhi raüta, tsangshiq raq apaiq ka thophi riiqphi, tokbai laqbaiq raüta slailiisiqto.

⁴⁰“Ümniika Shomjam tiithen laüta ranaiq tsam liipan niili mihaiha ngoti we! Ümniika Shiikeawe Se dea jiika ümchaü min ümkhum ka tiichhii liina! Laüta pumsongkham kiiwa satkikiq!” nguta slai lii siqto.

⁴¹Kra niq riri sii hali, ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi kiimaq welabi riimin apaiq ka akha slailiisiqto:

⁴²“Apaiq raq nanok ka chhii kuqto. Shatmaq maiqmii khum ka tiichhii phaqtö tsii mak! Apaiq ka ngohea shaqshaq Israilnok Hokham we dea jiika, apaiq ka ümchaü pumsongkham kiiwa satkai chang! Kra ngu raü jiiitiq nashiq raq apaiq ka Messia dea nguta mikam rong i!

⁴³Apaiq raq Shiikeawe ma kamtlo. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe Se nguta tiichong tlo. Ahea kata. Ikhijjiika, ümchaü Shiikeawe raq apaiq ka mitiichhii kuq sha, tiichhii kuq mak wa riijiiq, kra lii rong i shaq!” nguta slailiisiqto.

⁴⁴Kiimaq thiimeaq wenai apaiq rai tübaiq damtaq kra riimin apaiq ka kiikhiisii hali slailiito.

Jesuq Langpit

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Joh 19.28-30)

⁴⁵Ranaiq shethung shekham akhing na, mangjong tlotli na nari tsam na saüli ranyaq kito.

⁴⁶Raji nari tsam tin khan niishe Jesuq ka tihong raüta, “Eli, Eli lema sabakthani?” nguta gito. Kra liichum ka, “I Shiikeawe lei, i Shiikeawe lei, ümniiraq ngi ka jam nguto tiishaü baiq laü?” nguta ngo riito.

⁴⁷Kiijaq chapti maiq wiijamti raq apaiq siitaq kra tai raüta, “Apaiq raq shammi we Elija hea tlo!” nguta riibomto.

⁴⁸Kiimaq phenlanok phong wa weshi ka tlat chhat ju raüta, kham shup chang naitan phu ka ahaiwiq phan chekhap kiijaq tsamto. Raüta pekü na tsom raüta Jesuq ma tiinyang la nguta manto.

⁴⁹Shatmaq maiq wiijamti riika, “Lü rong i shaq. Elija ka apaiq chhii kai kitlaq sha kimak wa!” nguta nguto.

⁵⁰Kiimaq Jesuq raq thongshi ri hali tiihong raüta ginongto, raüta alang ka tiipitto.

⁵¹Liirong laq, kiijiishe Shomjam mong na achan kheathum kaü ka, ra nü maq riita hiq na saüli khonai ma tiikholiq tiichai kito. Kiimaq hiqjong muwa trang liishe riito. Kiimaq longkaü thun kiimin kholam kholiq wiita tiibun baiqto.

⁵²Kiimaq maiq makho thun ka tlin miihok she tlin kito. Kiimaq Shiikeawe raq atsea arwan asengi maiqse thun kriika, atsai arki makho mong wa atra she tiidong wan nongto.

⁵³Kiimaq tsangshiq ka makho mong wa dong wan raüta, ahin niishe wawanto. Kra jai maq, Jesuq ka ama wa dong wan jai she, tsangshiq ka Asii Chela Jerusalem kiina wawanto. Kiijaq maiq pahea raq tsangshiq ka chhito.

⁵⁴Kiijaq Jesuq kheti phenlabi siihiipwe nai asengi phenlabi raq, kra hiqjong muraitaq nai phanrap awang chang mra pin wantaq thun kra chhi raütiishe, tsangshiq ka pinthum phiipraq tsaito. Raüta, “Apaiq arka Shiikeawe Se dea riito!” nguta tsangshiq liipan na riibomto.

⁵⁵Kiijaq maiq jechakre min apawiq asi riito. Tsangshiq ka Jesuq rai Gelili wang miiphü kongshi akidam riito. Tsangshiq ka apaiq shiilili jaqsham na khrumtibi riito. Tsangshiq ka alu maq chap raüta kra mra jonghea pinjin wantaq thun kra wiita shri ra liito.

⁵⁶Tsangshiq liipan niika Makdalen hiqti nyung Meriq, kiimaq Jakob nai Joseph ma anyung Meriq, kiimaq Jebedi tanyung kri, tsangtsam nyungtsam asi riito.

Jesuq Maalap

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Joh 19.38-42)

⁵⁷Rajiko niishe Arimithia chelati maiq chithe we ashi saükito. Apaiq mang ka Joseph. Apaiq ka min Jesuq jaqshise riito.

⁵⁸Apaiq ka Pilat phana wa raüta, Jesuq ma ka kuq laq nguta jaü wato. Pilat raq Jesuq ma ka Joseph ma lamke miitu aming kuqto.

⁵⁹Joseph raq Jesuq ma ka lamhoto. Raüta raihi-nairai kheathum anye maq jobto.

⁶⁰Raüta apaiq raq amakho miitu nguta longkhok anye ashi awatthü kra mong kiijaq Jesuq ma ka saiqsam thüto. Raüta apaiq raq longkaü ajong wiq ashi maq longsha kilü kra shaq thüto. Raüta apaiq ka jam niishe wawanto.

⁶¹Makdala hiqti nyung Meriq nai Meriq nyungshiti ka kra makho maq khare nü na nga raqraq li chhithüto.

Makho Kheti Phenlabi Thüto

⁶²Kiimaq napjai ranaiq ka Niitiitsak ranaiq riito. Kra ranaiq ramwe jongbi nai Phorisinok ka Pilat phana riihum wato.

⁶³Raüta apaiq ma akha chongto, “Mungtu we le, naishiq tsan na ümchaü man tiitsangshat. Kra arot we kaü kriiraq, apaiq ka atra sicho ji na, ‘Ngi ka ranaiq tsam jai maq ama wa atiidong mirwan nong’ nguta chongto.

⁶⁴Riita ümchaü min ajong we le, amakho ka ranaiq tsam na saüli, phenlabi ma samheawiq maq tep tiikhe wan miitu aming kuqlaq. Kra riimaü haü la, apaiq jaqshisetiim ka makho kiijaq kiraüta, ama ka ahuk mirwan. Raüta apaiq ka ama wa dong wanto she lii nguta nokwe ma arot akiq shapshaü she mitiipa wan. Riita ara atiisup wan shap shaü arshe tiidong pan wan raü jiika, apha lak wa shapshaü pan wantaq kra nam miimin, abi pinthum she miraq.”

⁶⁵“Namshiq raq thi na; phenlabi ka kongshi sheaho lanta, namshiq raq makho ka jamkhii thep tiikhe wan wa ro tlan, kiikha tiikhe wan rong liina,” nguta Pilat raq tsangshiq bom ka treto.

⁶⁶Krai mren she, tsangshiq ka kiraüta makho longsha kilü ka thep tiisan shaqto. Raüta kilü thaq na tsangshiq raq sil maq lo raüta thüto. Raüta phenlanok ma tiikhe thüto.

Mothiq 28

Jesuq Ka Amaa Wa Dong Wanto

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Joh 20.1-10)

¹Asii Niitiitsak ranaiq jai maq, chepat ranap chu maq Makdala hiqti nyung Meriq nai Meriq nyungshiti ka makho kra liikai kito.

²Kra liipan na tiihanghiiq miili, henghea langlang hiqjong muto. Kiimaq maklii liipan niili, Tatiwe rase ashi ka ra wa satki saq saükito. Raüta, apaiq ka longsha makho kiina kokkok wato. Raüta longsha kilü longkaü kra linhok tiiküsaq linbaiqto. Raütiishe apaiq ka kra longkaü thaq kiijaq ngasaq ngakito.

³Apaiq sham ka rachhai ralüp watrang ikha achhai anyii riito. Kiimaq apaiq dü na asam apaiq miirii khu akhea thun kiimin tsakhiiq lüwa ikha, lüdiidii hea achhai anyii riito.

⁴Kra chhi raüta makho kheti phenlanok ka atiikhai rokshrok, phiip raq tsaito. Kiimaq tsangshiq ka hiq na bum rang ama ikhiishe bumki wito.

⁵Rase raq jechakre ma chongto, “Namnai ka ahai raamak. Ngi raq asap ha. Namnai ka pumsongkham na tübaiq raüta tsattaq Jesuq kra liikai nguta aki han.

⁶Apaiq ka arjaq ahü she. Apaiq raq namshiq ma kongkhu ji maq jamkho chongkuqtaq kra mren, Shiikeawe raq apaiq ka ama wa tiidong wanto she. Ana warong ra. Lanta apaiq wechang na liiwa manta. Apaiq ka ajaq ahü.

⁷Lanta namnai ka ümchaü jaqlo witwit warong laq. Lanta ajaqshisetiim ma, 'Apaiq ka ama wa dong wanto she. Kiimaq ümchaü apaiq ka namshiq ma sinkhu na Gelili wang na wawanli tlo. Namshiq raq apaiq ka kiijaq mirhum han!' nguta chongwa rongkiq. Namnai tsan na samhea tiitsang ronglaq, ngi raq jamlai bom wa chong kuq pha ara," nguta rase raq tsangnai ma chongkuqto.

⁸Krai mren, tsangnai ka makho maq taülaükhiq li she wawanto. Kiimaq tsangnai ka tsanko miika ahai kiimaq tsanko miika achochi riito. Raüta tsangnai ka ajaqshisetiim ma tsütsa kra chongwa aju lam maq witwit wawanto.

⁹Shatmaq, tiidong chhaq miili, Jesuq ka tsangnai rai riikumto. Raüta tsangnai ma, "Namnai ma khu asang mirlaq," nguta bomdamto. Kiimaq tsangnai riimin apaiq phana tiisot saq, raüta ahokpe na sham rang raütiishe apaiq ka shomnoqto.

¹⁰Kiijiishe, "Namnai ka ahaisong chang jam min ahü," nguta Jesuq raq tsangnai ma chongkuqto. "Warong laq. Lanta i notiim kiima Gelili wang nü na wali ronglaq. Kiimaq kiijaq tsangshiq ka ngi rai mirhum laq nguta chong kuq wa rongkiq," nguta Jesuq raq tsangnai ma chongto.

Phenlanok Tsasoq Bomchong

¹¹Jechakre ka ajaqshisetiim phana wawan jai she, makho kheti phenlanok wiijamti ka chela mong na waraüta, ramwe jongbi ma rase raq makho na jamlai phan jaq wa sham wantaq, kriishe chongkuq wato.

¹²Kra tai raütiishe ramwe jongbi nai welabi thun ka adam na ngato. Raüta lamlu ashi she phoqto. Raüta tsangshiq raq phenlanok kiima tsiiqlap kampho apawiq kuqto.

¹³Raütiishe tsangshiq ma, "Namshiq ka rawa na akonshon, apaiq jaqshisetiim ka kiraüta apaiq ma kra huk wanto nguta nanok ma chong ronglaq.

¹⁴Kiimaq ara tsütsa arka ümkhii miiwa Wanghupti we ni niishe saü wa raü jiila, naishiq raq apaiq ma namshiq ka jam shut ahü nguta namshiq lop na michong kuqkai. Krai mren, namshiq haisong chang ka jam min ahü miraq," nguta phenlanok kiima bomhuk kra tlang chongkuqto.

¹⁵Krai mren, phenlanok raq kra tsiiqlap kra siqto. Raüta tsangshiq ma jamkhiwa bomhuk chongkuqtaq, kra phan phan she klo wanto. Kiimaq krai mren Jesuq ma ka apaiq jaqshisetiim raq huk wanto nguta shapshaü bom arka Jehudinok liipan na ümchaü niitaq panchan wan ruqli sitlo.

Jesuq Ka Ajaqshisetiim Phana Kito

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Joh 20.19-23; Kiim 1.6-8)

¹⁶Ajaqshisetiim roqshi ri weshi ka Jesuq raq tsangshiq ma jamkho chongkuqtaq, kra phan phan, Gelili wang na hiqlam ashi kiina wawanto.

¹⁷Kiijaq tsangshiq raq Jesuq ka chhito. Raüta tsangshiq tsan mong niika apaiq ka Jesuq dea sham nguta kamto chhaq ka kam mak dea li jiimin, tsangshiq raq apaiq ka shomnoq wanto.

¹⁸Kiijiishe, Jesuq ka tsangshiq tiinap niishe tiisotto. Raüta tsangshiq ma akhiishe chongkuqto, “Ramungtan nai mangjong hiq ara lang miitu arang ka ngi ma thumli ake kun she.

¹⁹Arkha maq, mangjong hiq na maiqphan ümchu wa sitlaq, kiijaq barap se na kirong laq. Lanta tsangshiq ka i jaqshisetiim ma tiija rong laq. Tsangshiq ma Awe mang na, Ase mang na kiimaq Asii Wenyi mang na kham lamkuq rong laq.

²⁰Kiimaq ngi raq namshiq ma aming ümchuwa kuq kang kra tsangshiq raq lang raüta si miitu wiita shrin kuq rong laq. Kiimaq ngi ka namshiq rai wranaiqshe, ara mangjong hiq ara thum ranaiq na saüli adam na siruq misi kang!”

Makaq

Makaq 1

Khamlamketi We Johan Raq Trahoto

(Mot 3.1-12; Luk 3.1-18; Joh 1.19-28)

- ¹Arka Shiikeawe Se Jesuq Khristo Tsütsa Ahea manphan tiichap phaho.
- ²Arka shammi Isaia raq waiq thütaq kra phan phan she kuwanto. Apaiq raq akha waiq thüto: “Shiikeawe raq nguto, ‘Liilaq, ngi raq i tsa soqti kiimwe, ümniima sinkhu na mitiikiha. Apaiq raq ümkai chang lam ka mitanho!’”
- ³Kumtsaiphii maq maiq ashi raq akha riimtlo: “Tatiwe kai chang lam ka tanholi liilü; Apaiq kai ma lam ka liitatat tanholi laq!”
- ⁴Riita, ara chongtaq arai mren, Johan raq kumtsaiphii maq maiq ma, kham lamkuq wanto. Kiimaq tra hokuqto. Apaiq raq, “Namshiq ka ngarai lam wa jang ronglaq. Lanta kham lam ronglaq. Raüla, Shiikeawe raq namshiq ngarai ka adii mirkuq,” nguta trahokuqto.
- ⁵Judia wang wa nai Jerusalem chela wa, maiq pahea raq, apaiq traho bom chong taikai kito. Kiimaq, tsangshiq raq maiqmii ngarai ka tiidiito. Krai mren, apaiq raq tsangshiq ma Jordan rai na kham lamkuqto.
- ⁶Johan raq apaiq miirii ka kumtsong bin maq ataq khea samto. Kiimaq achhü niika ngamkhü shinket pato. Kiimaq apaiq dung ka kupchi nai ngiqngu phaqsiaq raüta sito.
- ⁷Apaiq raq mungmaiqse ma trahoke lam maq, “I jai na kitiliwe ka ngi thaq na ajong. Ngi ka apaiq hokpa raü kha diike min thek mang anun we.
- ⁸Ngi raq namshiq ka kham miili lamkuq tiikang. Shatmaq apaiq riika, namshiq ma, Asii Wenyi miishe kham milamkuq,” nguta traho bom chongkuqto.

Johan Raq Jesuq Ma Kham Lamkuqto

(Mot 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

- ⁹Kra jai maq jaqlo sijai niili, Jesuq ka Gelili wang wa Najareth hiq maq aki she saühoto. Kiimaq Johan raq apaiq ma Jordan rai na kham lamkuqto.
- ¹⁰Jesuq ka kham mong maq takii na dong wan ri li she, apaiq raq ramungtan ka tiidi wan chhito. Kiimaq Shiikeawe Wenyi ka haütaü kaü ikha satki raüta, akhu thaq na ngakito.
- ¹¹Kiimaq ramungtan wa maiq bom ashi raq, “Ümniika I Se. Ngi ka ümniima kai khoqriiq tiikang,” nguta chongto.

Jesuq Ka Tha Raq Maitaito

(Mot 4.12-13; Luk 4.1-13)

¹²Kiimaq tlothit li she, Shiikeawe Wenyi raq apaiq ka kumtsaiphii binjü na sheahoto.

¹³Raüta, kiijaq apaiq ka raroqblai Soitan raq, apaiq mo na tiishang hajaq nguta maitaito. Kiijaq rum ngamse min asi riito. Shatmaq rasetiim kiraüta apaiq ka shiililiito.

Jesuq Raq Ngiiq Lamti Weblai Tsea Wanto

(Mot 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴Johan ka phaqttek na ashaq wi niishe, Jesuq ka Gelili wang na wa raüta, Shiikeawe Tsütsa Ahea ka akha chongkuqto,

¹⁵“AkHING ahea saüto she. Shiikeawe mungtan ka aje niishe! Ümchaü sanha, namshiq ngarai lamphan kra baiqthü rongliishe. Lanta Tsütsa Ahea kiima kam wan ronglaq!”

¹⁶Jesuq ka Gelili Thamkii na awarai riito. Kiijaq apaiq raq ngiiq lamti we Simon nai ano Andru ka, ngiiq khup rea lowanto.

¹⁷Jesuq raq tsangnai ka akha hiawanto, “Namnai ka ana warong ra. I jai she phan ronglaq. Ngi raq namshiq ma maiq khup wan jaqsham she mishrin kuq kang.”

¹⁸Krai mren, tlothit li she, tsangnai raq chiiq ka kiijaq thaq rang raütiishe, apaiq jai she phan wanto.

¹⁹Apaiq ka kiimaq phanshi ri hali wanongto. Raüta, Jebedi se, Jakob nai Johan rai she riihumto. Tsangshiq ka lai mong na chiiq tiihea rea lowanto.

²⁰Jesuq raq tsangnai kra chhiri li she, apaiq raq tsangnai ka apaiq phana hea wanto. Krai mren, tsangnai riimin, awe ka kiijaq amaq kham na ngiiq lam damti rai lai na baiqthü raüta, Jesuq rai she wawan damto.

Maiq Weshi Tha Raq Arom Wan Tiiheato

(Luk 4.31-37)

²¹Jesuq nai ajaqshisetiim ka Kaparniam chela na wato. Kiimaq tlothit li, jai wa Asii Niitiitsak ranaiq na, Jesuq ka sinagok na kito. Raüta tra hokuqto.

²²Apaiq raq arang ajong maq, kholam kholiiq traho bom chongke kra tai raüta, nokwe ka kai amaoli she riito. Kra jamkhano maota ngukla, apaiq traho bom chongke ka, Thungtri shrinketibi raq chongkuq tlaq kiikha riimak. Arang ajong maq chongkuqto.

²³Kra liipan niili, tlothit li kiijaq maiq weshi, wai raq ajok wan we ka sinagok na nyap wato. Raüta, apaiq ka aho asii, agiwa lam miishe,

²⁴“Najareth hiqti Jesuq le, ümniika naishiq jaqsham ara tangta baiq kai she sha saüki laü? Ümniika naishiq ara shiithen baiq kai she sha saüki laü? Ngi raq ümniika asap ha. Ümniika Shiikeawe raq atiiki Asii kiimwe kata!” nguta siiraito.

²⁵Jesuq raq wai tha ma, “Kaiqshak maq, arwe khum wa dongho tlo laq!” nguta aming kuqto.

²⁶Krai mren, wai raq maiqwe ka notshotshot she bai raüta, aho asii waliishe, wai tha ka apaiq khum wa donghoto.

²⁷Kra chhi raütiishe, nokwe ka kai awang rai lam miishe, “Notsam arwe ara juwa? Ara tsütsa chongtlaq arka anye ngo chang nya? Apaiq raq tha min tiidoq mra jobaiqtlo nya!” ngutiishe riibomto.

²⁸Krai mren she, Jesuq tsa ka, jaqlo thitthit li she, kra Gelili wang hamli niishe nyam rai wanto.

Jesuq Raq Atsiti Pahea Tiiheato

(Mot 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹Jesuq nai ajaqshisetiim Jakob nai Johan miitaq ka tlothit hali, sinagok maq tiido wanto. Raüta Simon nai Andru jam na leaphok wawanto.

³⁰Kiijaq, Simon nyai-chhi ka tsidong abum lowanto. Tsangshiq raq taülaükhinq Jesuq ma, Simon nyaichhi ka atsi nguta chongto.

³¹Krai mren, apaiq ka wa raüta, ajaq maq atsiti nyung jaq na sham saq raüta tiichapto. Kiimaq atsi ka heasaq li she heakito. Krai mren, jamtinyung ka tsangshiq ma, tashong wachaq she honghoto.

³²Kra raji, rashe nyap jai niishe, atsiti nai wai raq ajok thun maiq kunli ka, Jesuq phana sheahoto.

³³Kra chela wa maiq thun kunli ka, kra jam rinkea na tiibo wanto.

³⁴Jesuq raq phanrap thuptsi thatsi wiita tiihea kuqto. Apaiq raq maiqkhum wa tha pahea jobaiqto. Apaiq raq tsak tha mii tha ka bom poshi min tiibom mak maq, jobaiqto. Kra jamkhano tiibom mak ngukla, tha raq apaiq ka Khristo nguta asap kha maq, tiibom mak riito.

Jesuq Raq Gelili Wang Na Trahoto

(Luk 4.42-44)

³⁵Anap ranap na, wuwacho niili, Jesuq ka tiidohoto. Raüta, chela phai na, maiq akaiq kaiq ba na kihoto. Raüta achu jaüto.

³⁶Shatmaq, Simon nai akongtitiim ka apaiq ritkai kito.

³⁷Kiimaq apaiq rai riikum raüta, “Nanok tarü ümnaq ritti siisaq,” nguta apaiq ma chongto.

³⁸Shatmaq Jesuq raq treto, “Nashiq ka arbinjü na hiqshong ahin ümchuwa asi, kiijaq khum wan chang. Ngi raq kra thun hiqshong niimin, tra hoke chang. Ngi ka ara miitu kikang.”

³⁹Krai mren, apaiq ka Gelili wang hamli na khum raüta, sinagok thun na tsütsa ahea kra chongkuqto. Kiimaq tha ka maiq khum wa jobaiqto.

Jesuq Raq Maiq Weshi Tiiheato

(Mot 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰Maiq weshi ka ashong thatsii riito. Apaiq ka Jesuq phana kito. Raüta, kaütsrong na ngasaq raüta, “Ümniiraq mangchan haü jiila, i khum ara mitiisii kuq lot haü,” nguta tiipaiqneato.

⁴¹Jesuq raq mangchan tsihea lam maq, atsitiwe dü na ajaq maq sham raüta, “Ngi raq ümkhum ka tiisiike rotiikang. Ümchaü min heakikiq she!” nguta bomdamto.

⁴²Krai mren, ashongtsi ka tlohit li she, tiidoqra heakito. Kiimaq apaiq khum ka nyeajok she siikito.

⁴³Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma tsii ka atsi dada maq chongkuq raüta, tlohit li she tiiwa baiqto.

⁴⁴Awawan na apaiq ma, “Bom ka tiitsang tailaq. Ara tsütsa ara jumiimin naq chong wankiq. Shatmaq, ramwe we phana leaphok wa laüta, apaiq ma ümkhum ka tlii wakiq. Apaiq raq ümkhum ka milii laq. Kra lot jai she, ümkhum ka asii she dea nguta, nanok tarü ma tiisap miitu she, Mosheq aming phan phan, honglu she kuq wakiq,” nguta chong kuqto.

⁴⁵Shatmiitiq, apaiq ka wawan raüta, atsi tiihea kuqtaq tsütsa kra, barap binrii niishe tsaki wanto. Apaiq raq barap na, rin ra wan kha maq, Jesuq ka chela na, nokwe makki na, khumki lot mak she riito. Arkha maq Jesuq ka, maiq akaiq kaiq ba hiqshong niili she khum wanto. Kra taü maq dongdii min, mungmaiqse ka Gelili wang barap se wa, apaiq phana riitsap riikhath wato.

Makaq 2

Jesuq Raq Ahan Amaa Arkiwe Tiiheato

(Mot 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹Ranaiq nai tsam jai miishe, Jesuq ka Kaparniam hiq na jang wan nongto. Kiimaq apaiq ka jam na asi nguta tsütsa ka barap na phoito.

²Krai mren, maiq ka kongta hushhu miishe, ama ala she, apaiq phana kirai wanto. Kilam chong na dongdii min maiq siisaaq, tuptup she marai wanto. Jesuq ka tsangshiq ma tsütsa ahea traho bom chongke rea riito.

³Kra liipan niili, maiq weblai raq maiq weshi, ahan ama arki we ka pihö raütiishe, Jesuq phana saükito.

⁴Shatmaq, maiq ka pahea riitsap khat kai kha maq, atsiti we ka Jesuq phana pi wan lotmak dea riito. Kriikha miishe, tsangshiq raq Jesuq ngachang ba tiithi maq, wukhu ka tiipu linto. Raüta, apu miishe atsiti we ka, wiidamsii tam maq, Jesuq khaki niishe tiisatto.

⁵Tsangshiq kamtsantsii jong kra chhi raüta, Jesuq raq ahan ama arki atsiti we ma, "I se le, ümngarai thun ka diibaiqto she," nguta bomdamto.

⁶Kra tairaüta, kiijaq ngadamti Thungtri shrinketi wiijamti raq, tsangshiq tsan mong na,

⁷"Apaiq raq akhiika jamkho bomtla? Arka Shiikeawe man na, riiqkhiq ashut pinthum bomtlo ahata! Ngarai diiketi we ka Shiikeawe li khata!" nguta tiimato.

⁸Jesuq raq tsangshiq tsan na jamlai wa tiima tlaq, kra taksaqli she riito. Krai mren, Jesuq raq tsangshiq ma akha waito, "Namtsan mong na akhiika jam nguto tiima tlan?"

⁹Riita, ara atsiti we arnangnga, 'Ümngarai ka diibaiqto she,' nguta ngo sha, aje miraq, sha, "Tiidolaq, ümdamsii ka pilaq, laüta chaphiiq laüta khumlaq,' nguta ngowa ajelin miraq?"

¹⁰Ikhiila, ngi raq namshiq ma, Maiq Se riika, mangjong maiqse ngarai diike miitu arang hotlo dea nguta, namshiq ma tiichhi kuqpha na," nguta tsangshiq rai bomdamto. Krai mren, apaiq raq atsiti we kra akha thaüto,

¹¹"Ngi chongpha, tiidolaq; ümdamsii ka kom laüta pilaq; laüta ümjam na walaq!"

¹²Krai mren she, nokwe maklii rashra niili, atsiti we ka tiidopot riito. Raüta tlohitli, adamsii ka tsunsaq raüta, ajam na lamlü she wawanto. Kra chhiraütiishe, tsangshiq tarü ka kai amao she riito. Kiimaq, "Nashiq raq atinkhan amao chang jaqsham kla, jangshi min chhimai shaqli!" nguta Shiikeawe kli tiitsamto.

Jesuq Raq Lewi Tsea Wanto

(Mot 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³Jesuq ka Gelili Thamchum kii binjü nü na hali jang wan nongto. Mungmaiqse ka akong ada apaiq bom taikai nguta, apaiq phana kito. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma traho bomtsi chongkuqto.

¹⁴Kiimaq apaiq ka akhum lam maq, phunta hiti we Lewi, Alphias se ka apaiq phunta hichang abit tiipse na ngaraü lowanto. Jesuq raq apaiq ka chhi raüta, "I jai phan laq," nguta apaiq ka heato. Krai mren, Lewi riimin tiidopot raüta, Jesuq jai she phan wanto.

¹⁵Kra jai miishe, Jesuq ka Lewi jam na dungsea riito. Kiijaq phunta hitibi nai ashleq arbaiq, maiq ahinti thun min pahea raq, Jesuq jai ka phan wan damto.

Kiimaq tsangshiq phong wa, maiq wiijamti pahea raq, Jesuq nai ajaqshisetiim rai adam na nga raüta, dungsea nga damto.

¹⁶Kijjaq, Phorisinok wa Thungtri shrinketibi raq, Jesuq ka ashleq arbaiq nai phunta hitinok rai, adam na nga raüta dungsea kra chhi raüta, ajaqshisetiim ma, “Apaq ka akhnok anun phan maiqsetiim rai, adam na nga raüta takshi pinshi miika jam nguto phaqsq wan dam tla? Arka ashut klotlo!” nguta bom ka waito.

¹⁷Jesuq raq tsangshiq bom ka tai raütiishe, “Juwa hansang, kriiti miika taktot ka ra mak. Shatmaq, juwa atsi asi sitlaq, kriiti ma taktot ka ra tlo. Ngi ka asii maiqse heakai akiha ka riimak. Shatmaq, ngarai maiqse heakai nguta akiha,” nguta tsangshiq bom ka treto.

Amang Maq Achu Jaü Bom Shrinkuqto

(Mot 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸AkHING ashi na Khamlamketi we Johan jaqshisetiim nai Phorisinok ka amang maq achu jaü wan akhing lamto. Kra akhing na maiq wiijamti ka Jesuq phana kiraüta bom ka akha waito, “Khamlamketi we Johan jaqshisetiim nai Phorisinok riika, amang maq achu jaü akhing lam tlo. Shatmaq, ümjaqshisetiim raq miina, lang mak?”

¹⁹Kijjiishe Jesuq raq treto, “Maiqlam poi lomdamti, wanwe ka ram ma tihaü raütli tiwa chang ngutiika thung asi sha? Ahü! Rohunti we ka tsangshiq rai ngashat wiiwii, ramtsi miika tiitsai mak.

²⁰Shatmaq, akhing ashi misaü wan, tsangshiq phong wa maiqlamti we ka, ahin niishe mishea wan. Kijjiishe, tsangshiq ka amang maq siraüta achu jaü chang miraq.

²¹“Kiimahali, jurmin khea nye phu maq, samtong chü pu kriika tiidiim chhang mak. Kheanye phu atiidiim chhang kriika achon mirki. Raüta, samtong chüti pu kra khoti mitijong chairat.

²²Kiimahali, jurmin spiqtai anye ka, ngamkhü chü tsabum niika thiimak. Kiikha thii räuka, spiqtai anye kra awürai raüta, ngamkhü chü tsabum kriika, atiichai mirki. Raüta, spiqtai ka wiita awii li she mirki. Kriikha maq, spiqtai nye kriika, ngamkhü nye tsabum na thii raüta thü ra tlo.”

Asii Niitiitsak Ranaiq Tri Miitu Riikhiito

(Mot 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³Asii Niitiitsak ranaiq na, Jesuq ka bunwong manrü lam maq alea wan wato. Ajaqshisetiim raq akhum lam maq, bunwong nyam ka toq raüta, awong ka jaqphi na notphaq wanto.

²⁴Kra chhi raüta, Phorisinok raq Jesuq nangnga, “Liilaq, ümsengi raq nashiq Thungtri ka jin wan tlo. Asii Niitiitsak ranaiq niika, akha jaqsham wan ka maimak!” nguta bomto.

²⁵Kiijiishe Jesuq raq treto, “Dawit ka ranaiqshi aramtsi hea bala akhing na, jamlai wa phaqsqta, kra namshiq raq jangshi ra min phat man dea sha riilan? Apaiq nai akongtibi ka ramtsi hea, apit riito.

²⁶Kriikha maq, apaiq ka Shiikeawe jam mong na nyap wa raüta, Shiikeawe ma alu na akuq winsii kra jaüphaqto. Kra akhing na Abiathar ka Ramwe Jong pinthum jaqsham wanti riito. Nashiq Thungtri maq, kra winsii ka ramwebi raq phaqsea chang li. Ahinti raq phaqsea ka maimak. Shatmaq, Dawit raq phaqto. Kiimaq akongtibi miimin kuqto.”

²⁷Kra ngu raütiishe, Jesuq raq abom ka akha shatto, “Asii Niitiitsak ranaiq kriika maiqse ma hansang maq siwan miitu atihong kuq. Maiqse sitlaq kriika Asii Niitiitsak ranaiq miitu ka riimak.

²⁸Riita ara chongtiikang arai mren, Maiq Se ka ara Asii Niitiitsak ranaiq miimin TATI!”

Makaq 3

Jesuq Raq Ajaq Amaa Arkiwe Tiiheato

(Mot 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹Kra jai maq, Jesuq ka sinagok jam mong na hali wanongto. Kiijaq maiq weshi, ajaq ama arkiwe min asi riito.

²Kiijaq ngati phong wa, maiq wiijamti raq, Jesuq ka tiishut haijaq nguta lamlu liishat ritto. Krai mren, tsangshiq raq Asii Niitiitsak ranaiq na, Jesuq raq kra atsiti we kra mitihea kuq sha, tiihea kuq mak wa riijiiq nguta, khekham maq liito.

³Kiijiishe Jesuq raq atsiti we ka, “Ana tarü khaki na wara,” nguta heato.

⁴Raütiishe, apaiq raq nokwe ma bom ka akha waito, “Riita, nashiq Thungtri na, Asii Niitiitsak ranaiq na, jamlai phan jaqsham chang ngutiwa chongtla? Akhrumke chang ngutiisha chongtla, sha ashten riibaiq chang ngutiwa chongtla? Maiqse miisaq ka atiichhun chang ngutiisha chongtla, sha miisaq ka atan riiwan chang ngutiwa chongtla?” Shatmaq, tsangshiq raq Jesuq bom ka poshi min tre mak, kaiqshak li riito.

⁵Jesuq raq tsangshiq ka lii raüta, atsan khiq wa la riito. Shatmaq, tsanko miika, tsangshiq shut tlaq kra nai tsangshiq tsantsii wanrai tlaq kra chhi raüta, tsangshiq ma amang chan tsi wala hali riito. Kiijiishe apaiq raq maiq we kiima, “Ümjaq phi ka tlii laq,” nguta thaüto. Krai mren, apaiq raq ajaq ka tliisaq riito. Kiimaq ajaq tsi ka tiidoqra, heakisaq heakito.

⁶Kra chhi raütiishe, Phorisinok ka, tiido rang, sinagok wa wawanto. Raüta, thothit li she, Herod sengi wiijamti rai riihum wato. Raüta, tsangshiq raq Jesuq tsea baiq miitu, mat raü she süpha wanto.

Gelili Thamkii Maq Atsiti Pahea Tiiheato

⁷Jesuq nai ajaqshisetiim ka maiq akaiq kaiq, Gelili Thamchum kii nü niishe wawanto. Shatmaq, mungmaiqse muklung raq, apaiq jai ka phan wanto. Tsangshiq ka Gelili wang wa, Judia wang wa,

⁸Jerusalem wa, Idumea wang wa, Jordan rai maq shedong nü wang binjü wa, kiimaq Tajar nai Sidon chela tro wa awarai riito. Tsangshiq ka Jesuq rai riihumkai nguta kito. Tsangshiq ka Jesuq raq amao chang sham akai sham tlaq tsütsa kra tai raüta akirai riito.

⁹Maiqphong ka pahea riitsap wan kha maq, athi mungmaiqse raq apaiq khoti nyat baiq jiiq ngo maq, apaiq ka lai na ngawa ma nguta, Jesuq raq ajaqshisetiim ma lai ashi tiije ronglaq nguta thaüto.

¹⁰Apaiq raq maiq atsiti ka pahea tiihea kuqto. Krai mren, maiq atsiti thun pahea raq, apaiq khum na jaq maq shamtlo haijaq nguta, riithu riiliq, apaiq phana wa riitsap khatto.

¹¹Kiimaq, maiqtsak raq arom wan atsiti thun raq, apaiq rai riihum tlaq na, tsangshiq ka akhaki na kaütsrong na bumsaqsasq raüta, akii anyii, “Ümniika Shiikeawe Se!” nguta hoqsii trangto.

¹²Jesuq raq tsak tha thun ma, apaiq ka Khristo nguta, maiq ma chongke ra mak, nguta sonto.

Akiimwetiim Roqshi ri Wenai Shiikapto

(Mot 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³Kra jai maq, Jesuq ka hiqlam ashi na wawanto. Raüta kiijaq, apaiq raq ümriiti wa rotla, kriiti thun ka apaiq phana heato. Krai mren, tsangshiq ka apaiq phana wato.

¹⁴Kiimaq apaiq raq roqshi ri wenai ka shiikapto. Kra shiikap wantaq thun ka akiimwetiim nguta mangto. Apaiq raq tsangshiq ma, “Ngi raq namshiq ka ngi rai adam si miitu shiikap tiikang. Ngi raq namshiq ka trahokai mithaü kang.

¹⁵Kiimaq namshiq ma tha jobaiq arang mikuq kang,” nguta chongkuqto.

¹⁶Apaiq raq ashkap wan roqshi ri wenai ka arthun ara riito: Simon (Jesuq raq apaiq mang ka Petar nguta mangto).

¹⁷Jakob nai ano Johan. Tsangnai ka Jebedi se (Jesuq raq tsangnai mang ka Boanergi nguta mangto.) Kra liichum ka ramok ikha tsüti nguta ngo riito.

¹⁸Kiimaq Andru, Philip, Bartholomi, Mothiq, Thomas, Alphas se Jakob, Thadeas, mung ma tsan tiitsiti we Simon thun ka riito.

¹⁹Kiimaq apaiq shaphahti we Judas Iskariot ri tseato.

Jesuq Ka Beljebul Luwe Nguta Shrato

(Mot 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰Raütiishe, Jesuq ka jam na wawanto. Kiitiikii min, maiq ka pahea riiphong wan kha maq, Jesuq nai ajaqshisetiim riika dung min phaqsiiq lap mak riito.

²¹Kra tsütsa ka ajamti raq tairaüta, tsangshiq ka apaiq jaqsham kra shiikhing kai nguta kito. Kriika nokwe raq, "Apaiq kla angi she riikito!" nguta riichong sia kha maq kito.

²²Jerusalem wa awa shrinketibi wiijamti raq riichongto, "Akhum na Beljebul tha kaü asi! Thawe hokham raq apaiq ma, shotsai winji jobaiq wan ningkun kuq tlo," nguta apaiq ka shrato.

²³Kriikha maq, Jesuq raq tsangshiq ka apaiq tho na hea raüta, shiiton manphan setiim maq tsii chongkuqto: "Soitan riili Soitan ka jamkho mijo baiq?"

²⁴Maiq mung ashi ka, tsangshiq liipan na, maiqmii wela ja she, riilong liiqki raüla, tsangmung ka pongpin riipin mithenki ngushat.

²⁵Kiimahali, maiq jamkun ashiti ka, maiqmii liipan na tatso watrangli la siräu jiika, tapin miki ngushat.

²⁶Kiikhiisii hali, Soitan raq mung lang tlaq kiiwa, tsangshiq liipan na, maiqmii hokham ja she riikhat raü ka, apaiq mungtan ka atrun she mirki. Pongpin riipin raüta, athen miraq. Raüta athum she mirki."

²⁷"Kiimaq, srea weshi jamkun wa, ata awii run wa ma jiila, atati we ka kongkhu lap raüta, kharü maq tep khachang miraq. Kra lot jaitiq she, ajamkun wa hupsam thun kra mirun lot."

²⁸"Ngi chongpha, tai ronglaq, maiqse raq Shiikeawe man na, ahin ngarai tang tlaq kriika midii kuqlot,

²⁹Shatmaq, jurwa Asii Wenyi ma bombi kuqqlaq, kra ngarai ka ümtiikii jiimin diikuq mak miraq. Jamkhano ngukla, apaiq raq tiisii wanlot mak chang phan ngarai tang tlo."

³⁰(Arka maiq wiijamti raq, "Apaiq ka maiqtsak raq rom wanto," nguta shummi tlaq, kriikha maq nguto.)

Jesuq Ma Anyung Nai Anotiim

(Mot 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹Kiitiikaq Jesuq ma anyung nai anotiim ka saükito. Kijjaq tsangshiq ka kinphai na chap raüta, apaiq ka tsangshiq rai mirhum kilaq nguta tiiheato.

³²Jesuq tro na ngatlaq mungmai qse raq, "Ümniirai riihumkai aki, ümnyung nai ümnotiim, ümno jechaksere raq kinphai na hea tlo," nguta Jesuq ma chongto.

³³Kiijiishe Jesuq raq treto, "I nyung ka juwa? I notiim ka juwa?"

³⁴Apaiq raq atro na, maiq thung tlaq kra pha nü na lii raüta, “Liimanta! Arthun ahata ngi ma anyung, kiimaq i notiim!

³⁵Jurwa Shiikeawe bom lang tlaq, kriiti kata ngi ma, i no, i sheanyung, kiimaq i nyung,” nguta tsangshiq bom ka treto.

Makaq 4

Tsamlai Wantiwe Shiiton

(Mot 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹Kiimahali Jesuq raq Gelili Thamchum kii maq trahokuq nongto. Mungmaiqse ka apaiq tro na pahea thungto. Kriikha maq, apaiq ka lai ashi na ngato. Lai ka kham mong na kiimaq mungmaiqse ka takii na thungto.

²Apaiq raq tsangshiq ma tengteng bomtsi pahea ka, shiiton manphan setiim maq chong kuqto. Apaiq raq tsangshiq ma akha chongkuqto:

³“Taironglaq! Akhing ashi na, maiq weshi ka awak na tsamlai wankai kito.

⁴Apaiq raq tsamlai wanwan tlaq kiiwa, wiijam ka lam na rokto. Kriika wushi raq tsunsiqto.

⁵Wiijam ka longrong hea wea na rokto. Kiijaq hiqngam ka apise li riito. Kriikha maq, tsamlai ka jaqloli chamto.

⁶Shatmaq, tsamrang ka hiqmong na atsaü wamak dea riito. Kriikha maq, rakii raq tsamcham thun ka chaq baiqto. Krai mren tsamcham ka wiita tsaikito.

⁷Tsamlai wiijam ka shukrü chongkam mong na rokto. Kra ariikam chong wa, shukcham setiim ka pong wan nongto. Raüta tsamcham ka, tiijong lap mak maq, sang raq kaqbaiqto. Raüta tsam ka dong man kimak miili she mokito.

⁸Shatmaq, tsamlai wiijam ka hiqngam ngam ba na chato. Kriiti ka aheawiq maq cham raüta, jonglu wanto. Krai mren, tsamnyam nyamshi wiili tsamrai ka rairoqtsam, wiijam na rairoqtrok, kiimaq wiijam na rairoqshishi she dong man wanto.”

⁹Raütiishe, Jesuq raq abom ka akha shatto, “Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai ronglaq!”

Bom Shiiton Liichum

(Mot 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰Jesuq ka apaiq honhon niishe, ara bom shiiton taiti phong wa, maiq wiijamti ka Jesuq jaqshisetiim roqshi ri wenai kra i apaiq phana wato. Raüta kra, bom shiiton liichum ka tsangshiq ma chongkuq laq nguta, apaiq ma waito.

¹¹Jesuq raq treto, “Shiikeawe mungtan bomtsi apaü raüta athü ka namshiq raq sap wan miitu tiichhi kuqto she. Shatmaq, maiq ahinti, Shiikeawe wura maq

mitiham wan shaqtibi miika, kra tengteng bomtsi ka, shiiton bomtsi setiim manphan miili chongkuqtlo.

¹²Arka, asii bomtsi na akha chongthüje dongdii, “Tsangshiq raq mak maq chhi shatshat taü miimin, chhi mak miraq; tsangshiq raq taishat shat taü miimin, tak lot mak miraq. Tsangshiq raq tak raü jiika, tsangshiq tsantsii miklai wa; kiimaq Shiikeawe raq tsangshiq ngarai ka midii kuq wa.’ ”

Tsamlai Wanti We Shiiton Liichum Chongto

(Mot 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³Kra phanke jai she, Jesuq raq tsangshiq ma akha waito, “Namshiq raq ara bom shiiton liichum arka tak man dea sha? Ikhiijiila, ahin bom shiiton liichum ka jamkho mitak han?

¹⁴Tsamlai wanti we ngutlaq arka, Shiikeawe bomtsi chongketi we.

¹⁵Maiq wiijam ka tsamlai lamjong na arok kiikha, tsangshiq raq Shiikeawe bomtsi ka tairili, Thawe ka waräuta, tsangshiq tsan mong wa, Shiikeawe bomtsi kra tsunsiq tlo.

¹⁶Maiq wiijam ka tsamlai longrong na arok ikha, Shiikeawe bomtsi ka tairili, chochikhiq maq tao tlo.

¹⁷Shatmaq, tsangshiq tsan mong na atsaü shang mak dea. Kriikha maq, alu tsing mak. Tsangshiq raq Shiikeawe bomtsi ma kamwan kha na, chamchao litkot akhing she saü räula, Shiikeawe ma kamwan tsii ka athaq she riibaiq tlo.

¹⁸Maiq wiijam ka tsamlai shukrukam chong na arok ikha. Arti riika bomtsi ka tai wanto.

¹⁹Shatmaq, mangjong han-ngam miitu chapa, tsiiq anyam ma ranphan, kiimaq lai hin phanrap phanrii miitu ranphan tsii riili she bomtsi ka, tsangshiq tsan mong na tiicham mak, nyaho tlo. Kiimaq tiitsi ngo mak she tiimo baiq tlo.

²⁰Shatmaq, maiq wiijam ka tsamlai hiq ngam na arok ikha. Tsangshiq raq bomtsi ka taitlo. Räuta langtlo. Kiimaq atsi ango riiwan tlo. Wiijam raq rairoqtsam, wiijam raq rairoqtrok kiimaq wiijam raq rairoqshi shi she tsi ngo tlo.”

Lem Ka Atiinii Miitu

(Luk 8.16-18)

²¹Kiimaq Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Lem ka tlü räuta, taükok maq juro pang tla? lo, changdü takiq na juro totla? Lem ka ato chang na mito riimak sha?

²²Apäü räuta jamlai wa thütaq, kriika riirali she miraq. Kiimaq apang räuta jamlai wa thütaq, kriimin rashra she miraq.

²³Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai ronglaq!”

²⁴Apaiq raq tsangshiq ma hali chongto, “Ara i bomchong ara samhea tiitsang tairong laq! Namshiq raq nanok ka jamkho shintlan, kra tri maq Shiikeawe raq namshiq min mishin. Sha, kra thaq na atsin lin miishe namshiq ka mishin kiiphan.

²⁵Ju jaq niiwa phanshi ra asi, kriiti miika atiitsuq mirkuq. Shatmaq, ju jaq niiwa ahü, kriiti jaq wiika chonkhi laqli se rüm tlaq kiimin alam mirho.”

Tsamcham Jong Wan Maq Shiitonto

²⁶Jesug raq akha chongto, “Shiikeawe Mungtan ngutlaq ka akha. Maiq weshi raq awak na tsamlai ka wankito.

²⁷Raüta, apaiq ka rawa na akon miraq. Ranaiq niika minshiiq miraq. Apaiq ka akha ajaqsham na morai shonli, tsam lai ka cham wantlo. Raüta tsamcham ka jonglu wan tlo. Shatmaq, apaiq raq kriika, jamkho jonglu wan tlaq, kriika sapki mak.

²⁸Wak wa hiq riili, tsam lai ka tiicham tlo. Raüta tijong luwan tlo. Raüta, atsi ango kra tiidong man tlo. Apha na acham miraq. Kra miitiq adong awok mirwan. Kra miishe tsam ka mantlo.

²⁹Tsam ka kun li she man raüla, wakchongti we raq ningshao maq hanki tlo.

Jücha Lai Maq Shiiton

(Mot 13.31-32,34; Luk 13.18-19)

³⁰Kiimaq Jesug raq waito, “Ramungtan ngutlaq kriika jamlai mo mishton i?”

³¹“Arka akha. Jücha lai kra mangjong hiq na aran pinthum. Maiq weshi raq, kra awak na miwanki ngu i.

³²Raüla, jaqlo liipan niili kra acham mirwan. Raüta kra jücha cham ka mijong wan. Kra jong wan raüla, wiitarü thaq na chong jong wiq she mijong wan. Akü ako thun min, ajong jong wiq she miraq. Kra chong tsung mong na, wushisetiim riimin achü she mihai.”

³³Jesug raq nokmai qse ma trahoke lam maq, akha manphan setiim pahea maq shiiton raü raüta, tsütsa ahea kra chong kuq lili riitlo. Tsangshiq raq taklot tlaq khankhan, chongkuqto.

³⁴Apaiq raq tsangshiq ma tra hokuq wantlaq akhing na, akha shiiton manphan setiim maq siisaq chong kuqto. Shatmaq, ajaqshisetiim rai tsangshiq honhon sitlaq liipan niika, tsangshiq ma kra shiiton wantaq liichum thun kra tru chongkuq tlo.

Jesug Raq Rathaiq Tiitsaqto

(Mot 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵Kra ranaiq rajiko niishe, Jesug raq ajaqshisetiim ma, “Nashiq ka konü thamreko niishe warong i” nguta chongto.

³⁶Krai mren, tsangshiq raq nokmaiqse phong ka baiqthü raüta, Jesuq ngatlaq lai kiijaq ajaqshisetiim min düwa raüta, apaiq rai kongshi maq lai ka jiiq wanto. Kiijaq apaiq rai lai ahin min asi riito.

³⁷Tiihanghiiq miili she, rathaiq rahai henghea saü wanto. Rathaiq heng wa raq, khamtso blun wan ka henghea she riito. Khamtso dong tlaq kriiraq, lai mong niishe bok wanto. Raüta, lai kiimin kham raq mawan nam nam she riito. Kham marai wan kha maq, lai ka kham mong na misang wan ngo chang chang ikhiishe riito.

³⁸Jesuq ka laimai shok na, atok ka khudea na tiiwesaq raüta akon riito. Ajaqshisetiim raq apaiq ka tiisam lam maq, “Shrinketi we, ümtsän chhii mak sha. Nashiq jü na thap wan kai ahata?” nguta chongto.

³⁹Krai mren, Jesuq ka tiidopot raüta rathaiq ma, “Kaiq laq!” nguta aming kuqto. Kiimaq khamtso miimin “Sang laq!” nguta aming kuqto. Krai mren, rathaiq wa ka tsaqsaq she tsaqkito. Kiimaq tiikaiqshak sanglili she riito.

⁴⁰Raütiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ma nguto, “Namshiq ka jam nguta hairai wa? Namshiq raq ümchaü niitaq ngi ma kamtsantsii ka thü man sha?”

⁴¹Shatmaq, tsangshiq ka pinthum akii anyii rai li riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Riita, arwe arka ngohea dea ju wiinya, rathaiq rahai wa raq nai khamtso blun wa raq dongdii min, apaiq aming tai tlaq ara!” nguta riibomto.

Makaq 5

Jesuq Raq Tha Raq Arom Wanwe Tiiheato

(Mot 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹Jesuq nai ajaqshisetiim ka Gelili Thamchum konü reko na Gerasa binjü niishe saü wato.

²Raüta, Jesuq ka lai maq takii na satkito. Apaiq ka hiq na satkairi li she, kiijaq maiq ma lapchiim longkhong thun sitlaq kra mong wa, adongki maiq weshi rai riihumto. Kriiwe ka tha raq arom wan we riito.

³Kiimaq apaiq ka, kiijaq sitlaq ma chiim longkhong mong thun niili sitlo. Apaiq hong ka hongbiti. Maiq raq ju riimin raü maq kha raüta thü lot mak. Jinraü maq dongdii min khalot mak.

⁴Maiq raq jang pahea, ahok ajaq thun ka jinraü maq khato. Shatmaq, jang wranaiqtek, ahok ajaq khachang jinraü ka, apaiq raq pantham panthit li pan baiq tlo. Apaiq ka honghea kha maq, jurmin ranglot mak riito.

⁵Apaiq ka ranaiq rawa, kra maa lapchiim longkhong mong thun kiijiili, kiimaq rum niili, agi asii wali, khumshkhum maq sitlo. Kiimaq longpo maq ahan ka, tiichhut miijut tiihan siq räutli sitlo.

⁶Apaiq raq alu miili, Jesuq ka chhito. Raüta, apaiq phana tlat chhat ju raüta, apaiq khaki na kaütsrong na bumtlii maq,

⁷hong raüta akha siito, “Ratsan Ramong nyang na siti Shiikeawe Se Jesuq le! Ümniiraq ngi ka jamkhii riho wa dan tlaü?”

⁸Apaiq raq akha bomtaq arka, Jesuq raq tha ma, (“Tha ümniika arwe khum wa dongho tlo laq!”) nguta jotlaq kriikha maq bomto.

⁹Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma waito, “Riita, ümmang ka juwa?” Maiqwe raq treto, “I mang ka ‘akong.’ Naishiq ka pahea sitiikai!”

¹⁰Kiimaq apaiq raq Jesuq ma, akhum wa tha kong kriika, ahin na naq jobaiqkiq dea nguta tiipaiqnea raito.

¹¹Kra tho na waqkong pahea hiqlam siim na asi riito. Waqkong ka atsam phaq, ahaisea riito.

¹²Thakong raq Jesuq ma, “Naishiq ka waqkong phana waphai. Laita waqkong khum na sam wan phai,” nguta tiipaiq neato.

¹³Apaiq raq thakong ka, maiq we khum wa tiiwa baiqto. Kiimaq thakong ka waqkong khum niishe shangto. Raüta waqkong ka lü wanto. Waqkong ka hingnai tin riito. Waqkong ka wiikongtam hiqlam siim raqkam maq, ju raüta thamchum mong niishe thap wanto.

¹⁴Kra chhi raütiishe, waqkong rümtibi ka pintrangto. Raüta chela na nai waq tatinok ma, juraüta kra tsütsa ka rin ra chongkuqto. Kra tsütsa kra tairaüta, thohekai ngutiishe nokwe pahea kiraüta liikito.

¹⁵Kiimaq tsangshiq ka Jesuq phana kiraüta liiki kiita, tha raq arom wan we kiimin, Jesuq rai adam na, asung atsii tsangrakrak she, khea sam raüta nga räü chhikito. Kra chhi raüta, tsangshiq ka akiinyii rai riito.

¹⁶Mak maq achhiti raq, kra nokwe kitaq kiima, tha raq arom wan we ka jamkho heakita, kiimaq waqkong ka jamkho kham chum mong na thap wantaq, kra tsütsa ka tiitai chongkuqto.

¹⁷Kra taiwi raütiishe, tsangshiq raq Jesuq ma, apaiq ka ahin na kiho haü jaq ahea nguta chongkuqto.

¹⁸Kiimaq Jesuq ka lai na ngawa, adü wan she riito. Kra akhing na, tha raq arom wa heakitiwe raq, Jesuq ma, “Ngi min ümniirai li wadam pha!” nguta tiipaiq neato.

¹⁹Shatmaq, Jesuq raq apaiq ka shea wan mak dea riito. Kra rii na, “Ümnyung we phana walaq. Laüta, Tatiwe raq, ümniima ümtinkhan wa mangchan tlaq, kiimaq ümtinkhan wa khrum kuq wan taq kra, tsangshiq ma chongkuq wakiq,” nguta thaüto.

²⁰Krai mren, apaiq ka Chela Roqshi binjü kiina wawan raütiishe, Jesuq raq apaiq ma ümtinkhan wa mangchan kuqtaq kra tsütsa kriishe chongkuq wanto. Kiimaq nokwe phong wa, apaiq tsütsa kra taiwantibi thun ka kai amao li she riito.

Jairas Se Nai Atsi Nyung

(Mot 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹Jesuq nai ajaqshisetiim ka konü Thamreko na hali jang wan nongto. Thamkii na maiq ka pahea, apaiq tro na thungto.

²²Jairas ka kiijaq sinagok sitlaq kra liiwan damti maiqla weshi. Apaiq ka kiijaq saükito. Apaiq raq Jesuq ka chhi raüta, Jesuq jichong na bumsaq raüta,

²³atsan tsihea maq, akha tiipaiqnea wanto, “I se jechakse ka tsihea langlang. Ümnaq wara. Laüta adü na jaq maq sham wakiq. Kra riihaü jiila apaiq tsi ka ahea mirki!”

²⁴Kiijiishe, Jesuq ka apaiq rai wawan damto. Jesuq rai nokmaiqse min pahea, riitsap riikhat wawan damto. Nokmaiqse phong riitsap rai wantlaq kra raq, apaiq ka trotam maq komtlü raüta, kongta hushhu maq wadamto.

²⁵Kiijaq maiqnyung ashi ka wiioqshi ri wiinai she, tiijai kaitsi raq chamchao raitlo.

²⁶Athatsi ka taktot pahea ma tlii wanto. Shatmaq, hea mak dea riito. Atsiiq anyam wiita sumto. Shatmaq, athatsi ka ahea wan rii na, jaqtsi wanwan khoti riito.

²⁷Apaiq raq, Jesuq riika atsi asiti tiieha kuq tlo nguta, tsütsa taito. Kra tairaüta, apaiq min nokwe rai, Jesuq jai na wa damto.

²⁸Apaiq raq atsan mong na, “Ngi raq adü na asam kheani se kiijaq, i jaq maq shamlap hajiili, i thatsi arka mihiaki,” nguta tiima wanto.

²⁹Krai mren, apaiq raq Jesuq khea samtong jong samtlaq kiijaq, thansaq shamto. Krai mren, athatsi ka tiidoqra heakito. Kiimaq apaiq raq akhum na atsi hea wan kra sapto.

³⁰Jesuq raq akhum wa ningkun kaiho ka hesaq li riito. Kriikha maq, apaiq raq atro na nokmaiqse ka lii raüta, “I khea na juro shamlan?” nguta waito.

³¹Ajaqshisetiim raq, “Maiqphong achu raq, ümniika trotam maq nyat wan tlaq ahata. Ümdü na shamti ka juwa, kriika jamkho misap i?” nguta treto.

³²Shatmaq, Jesuq riika adü na shamti ka juwa, kra shrira liito.

³³Maiqnyung raq atsi heakai kra sap raütiishe, ahai tiikhai lam maq, Jesuq khaki na kaütsrong na ngasaq raüta, atsi chamchao wantaq nai atsi hea wantaq kra, Jesuq miishe tiitai chongto.

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq, “I se le! ümniiraq ngi ma kamwan laü kha maq, hea wan laü. Ahea, Ümchaü ka hansang miishe siwakiq. Ümthatsi ka heakito she” nguta chongkuqto.

³⁵Jesuq ka apaiq rai riibom liipan niili, Jairas jam wa tsütsa chongti ka saükito. Raüta, “Ümse ka ahü she. Shrinketi we min jaram li she wa mitiinüko siq haü?” nguta apaiq ma chongto.

³⁶Jesuq raq tsangshiq bom ka shili shaqlaq li riito. Kiimaq apaiq ma, “Ümtsaiji ka naq tran kiq. Kamtsantsii li thülaq,” nguta chongkuqto.

³⁷Kiijiishe, Jesuq raq apaiq rai Petar, kiimaq Jakob, kiimaq ano Johan kra tlea raüta, ajaqshisetiim ahinti ka, apaiq rai jumin tiwa dam mak she riito.

³⁸Raüta tsangshiq ka Jairas jam niishe saü wato. Kiijaq Jesuq raq maiqthun ka riitsap riikhat, maaho manyi, agi asii watrang liishe lowanto.

³⁹Apaiq ka jam mong na waraüta, tsangshiq nangnga, “Namshiq ka jawa kiinyii rai tlan? Jamkho shiri rai tlan? No ka tsai mak. Akon jali tiina!” nguta tsangshiq ma bomto.

⁴⁰Tsangshiq raq apaiq bom ka tairaüta, anai khoti riito. Kriikha miishe, apaiq raq tsangshiq tarü ka kinphai na tiidong baiqto. Raüta, anyungwe kiimaq ajaqshisetiim wetsam kra shea raüta, no wechang khok na wato.

⁴¹Apaiq raq no jaq na, ajaq maq shamsaq raüta, “Talitha, kum,” nguta hiato. Kra liichum ka, “Noshii loi, ngi chongpha, tiidolaq!” nguta ngo riito.

⁴²Krai mren, no ka tiidopot she riito. Raüta, akhum ashiim waliishe, tiimeshi hoto. (No ka wiirroqshi ri wiinai maiq riito.) No heakai kra chhi raüta, tsangshiq ka pinthum amaoli she riito.

⁴³Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq ma, kra tsütsa ka ahinti ma tiitai ra mak nguta kiq atsin maq bom ka thang raüta chongkuq wanto. Raüta apaiq raq, “No ma phanshi ra tiiphaq siq ronglaq,” nguta tsangshiq ka thaüto.

Makaq 6

Najareth Hiqti Raq Jesuq Taomak

(Mot 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹Jesuq ka kiimaq ajaqshisetiim rai ahiq shong chela niishe hali jang wan nongto.

²Apaiq raq Asii Niitiitsak ranaiq na, sinagok maq traho bom chongkuqto. Kiijaq nokmaiqse ka pahea asi riito. Kiimaq tsangshiq tarü raq, apaiq traho bom chongke kra tai raüta kai amao riito. Raüta, tsangshiq liipan na, “Riita apaiq raq ara atinkhan phaqqhi pinja ara jambawo sapsin wanta nya? Apaiq ma atinkhan taksma tsantsii arka juro shrinkuq wanta nya? Apaiq raq atinkhan awang chang jaqsham kaiwa arka jamkho shamta nya?”

³Apaiq arka tsiimwe sitlaq ira riimak sha? Anyung ka Meriq riimak sha? Kiimaq anotiim ka Jakob, Joseph, Judas, kiimaq Simon riimak sha? Kiimaq ashea nyungtiim min ajaq sitlaq riimak sha?" nguta tsangshiq liipan na, shipoq khiq lam miili riibomto. Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka akhiismin brorii mak miili she, chuphit nüphit shipoq baiqto.

⁴Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma, "Shammi ka barapti raq shrengtlo. Shatmaq, ahiq shongti nai ata awii raq, kiimaq ajamtitiim riika shümü mak miraq," nguta chongkuqto.

⁵Apaiq raq kiijaq atsam blai atsiti dü na jaq maq sham raüta, tiihea kuqtaq kli. Kriithaq na chan raüta awang chang jaqsham ahin ka shamkuq mak dea riito.

⁶Nokwe raq apaiq ma kam mak kra chhi raüta, apaiq ka kai amao riito.

Ajaqshisetiim Roqshi ri Wenai Trahokai Tiikito

(Mot 10.5-15; Luk 9.1-6)

Kiimahali, Jesuq ka kra binjü tro na, maiq hiqshong sitlaq thun kiina wato. Raüta, tsangshiq ma trahokuqto.

⁷Apaiq raq ajaqshisetiim roqshi ri wenai ka, adam na triitam hiato. Raüta, tsangshiq ma, tsak amii tha thun kra jobaiq miitu arang kuqto. Raüta, tsangshiq ka wenai nai maq, trahokai tiikito.

⁸Apaiq raq tsangshiq ma akha aming kuqto, "Namshiq raq wanhiq khum lam chiirit chiikha miitu, jamlai phan min naqho rongkiq. Akhum lam maq thichang nyeakii lamlamli thiho lanta kironqlaq. Lamsea min naqhoho rongkiq. Thongkhiiq min naqwiho rongkiq. Kiimaq khiiqliip na kampho min naq rongho rongkiq.

⁹Pepen hokpa ka paho ronglaq. Shatmaq, samtong achan ka lamho ra mak. Maiqmii khum na samho tlan kli mihong."

¹⁰Kiimahali, apaiq raq tsangshiq ma chongto, "Namshiq ka ümra chelati riiwa tao tlaq, maiqhiq ahin na miwa wan han shaq wiiwii ka, kra namwanti we jam kiijiili sirong laq.

¹¹Namshiq kitlan chelati raq, namshiq ka tao mak nai namshiq raq traho bom chongkuq tlan kra taimak she la rihaü jiila, namhok phi wa, botkhulai kra jai nü na nyi lanta naübaiq thü lantiishe wawan ronglaq. Kriika tsangshiq ma Shiikeawe manson ka asi lii nguta chongthü she!"

¹²Krai mren, tsangshiq ka hiqshong sitlaq thun kiina kiraüta, nokmaiqse ma, tsangshiq ka ngarai lam phan wa, tsantsii klai chang nguta trahokuqto.

¹³Tsangshiq raq tsak amii tha pahea, maiq dü wa jobaiqto. Kiimaq atsiti thun pahea khum na olip tsai maq nyat kuq raüta, atsi ka tiihea kuqto.

Khamlamketi We Johan Tsaito

(Mot 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴Kiimaq, Jesuq raq ümtinkhan wa jaqsham wantaq kra tsa ka, barap binrii niishe nyam wanto. Hokham we Herod riimin arthun tsütsa ka taito. Maiq wiijamti riika, “Apaiq ka Khamlamketi we Johan ira, ama wa powa nongto! Kriikha maq, apaiq raq atinkhan, awang chang jaqshamtlaq ara,” nguta riichongtlo.

¹⁵Kiimaq, maiq wiijamti raq hali ka, “Apaiq arka Elija,” ngu. Kiimaq maiq ahin wiijamti riika, “Apaiq arka man na richü pat wa shammibi ikha, shammi weshi,” nguta riichongtlo.

¹⁶Herod raq Jesuq tsa kra tairaüta, “Apaiq arka Khamlamketi we Johan! Ngi raq akhupo tiitap baiqkang we ira. Shatmaq, lumwa hali powa nongto!” nguta bomto.

¹⁷Herod apaiq raq, Johan ka tlap raüta, jinraü maq tiikha raüta, phaqttek na shaq thüto. Herod raq, ara matkii shong wantaq arka, apaiq raq anochhi nyung Herodias kra rom wantaq, kra kha na tiitsat baiqto. Herodias ka apaiq ma anowe Philip tanyung shatmaq, apaiq raq rom wanto.

¹⁸Khamlamketi we Johan riika Herod ma, “Ümno chhinyung romho laü kriika, thung na ang mak!” nguta son lili riito.

¹⁹Arkhana Herodias raq, Khamlamketi we Johan ka kai ngeng siqto. Kiimaq apaiq ka atsea baiq wan ma tan khan wan ruq li riito. Shatmaq, Herod raq liishat kha maq, tsatbaiq wan lot mak dea riito.

²⁰Herod raq Khamlamketi we Johan ka, mitting maiqse kiimaq kechu maiqse dea ngutiika asap. Krai mren, apaiq ka Johan ma ahaisi ka asi. Kriikha maq, apaiq raq Johan ka phaqttek na, tiiwong kuq shatmaq maq shaq raüta thüto. Apaiq raq Johan traho bomchong kewan kriika tairo tlo. Shatmaq, tai tlaq tek na, atsan mong na kai kotsirak wan lili riitlo.

²¹Shatmaq ranaiq shi she, Herodias raq atsankhiq tiishi miitu akhing she lapto. Kriika, Herod rawüchhi poi ranaiq. Kra akhing na, Herod raq awokhong na siti, apaiq rai mung rüm damti, asengi ajong alabi, phenlabi wa ajongbi thun, kiimaq Gelili wang wa phukhu welabi thun ma, phaqsea poi jonghea ashi kloto.

²²Kiitiikaq Herodias se, jechakse ka, mungmaiqse man na wiinumto. Ase wiinum kra chhi raüta, Herod nai ajong alabi thun ka kai chochi siqto. Achochi lam maq, hokhamwe raq ase ma, “Ümniiraq jamlai phan wa ro tlaü jaülaq. Ümniiraq ajaü jaü mikuq kang,” nguta ase ma kiqukham kuqto.

²³Alachong wa paqpaq raüta, ase ma akha nguta kiqukham kuqto, “Atiitum lata ngutiikang, ümniiraq jamlai phan wa ro tlaü jaülaq. Ngi raq mung ka kholiq jiimin mitiikho kuqkang!” nguta jaqdo jido ase ma chongto.

²⁴Kiijiishe ase ka anyung phana tlat chhat ju raüta, “Jamlai phan wa mijaüha?” nguta anyung ma waito. “Khamlamketi we Johan khupo kra jaülaq,” nguta anyung raq treto.

²⁵Krai mren she, ase ka hokham we phana tlohit li jangphat she wanong raüta, “Ngi ma arjaq ümchaü Khamlamketi we Johan khupo ka winpin na kuq laq!” nguta jaüto.

²⁶Kra tairaüta hokham we tsan ka kai bito. Shatmaq, apaiq raq mungmaiqse man na akiq ka akhamwi she. Kriikha miishe, ase kiq ka tlea lot mak she riito.

²⁷Krai mren she, apaiq raq phenla weshi ma, Khamlamketi we Johan khupo chum wa miitu aming she kuqto. Krai mren, phenlawe ka phaqték mong na wa raüta, Khamlamketi we Johan khupo ka tap wato.

²⁸Raüta, winpin na dowan raüta, jechakse jaq na kuq wato. Kiijiishe ase raq anyung ma hali tlü kuqto.

²⁹Johan jaqshisetiim raq, ara tsütsa ka tairaüta, ama ka pikito. Raüta saiq samto.

Maiq Hingbiingi Pat Ma Tiiphaqsiqto

(Mot 14.13-21; Luk 9.10-17; Joh 6.1-14)

³⁰Akiimwetiim ka traho wanhiq khumrii maq jangwa raütiishe, Jesuq rai riihumto. Kiimaq tsangshiq raq trahokuq wantaq nai shrinkuq wantaq thun tsütsa kra apaiq ma tiitai chong kuqto.

³¹Maiq ka pahea, riitsap riikhat akiti aki, awati awa ningkhan, Jesuq nai ajaqshisetiim raq dung min phaqsiiq lap mak riito. Kriikha miishe, apaiq raq ajaqshisetiim ma, “Nashiq ka nashiq honhon se, maiq akaiqkaiq ba na kiho rongpha. Laita, kiijaq namshiq min niitiitsak nga ronglaq,” nguta chongto.

³²Krai mren, tsangshiq ka lai ashi maq, maiq akaiqkaiq ba na wawan nguta wawanto.

³³Shatmaq, maiq pahea raq, tsangshiq wawan ka chhito. Kiimaq, tsangshiq ka juwa kra sapto. Kra ningkhan, mungmaiqse raq maiqmii chela rap maq, Jesuq nai ajaqshisetiim ma sinkhu na, takii lam maq juraüta, Jesuq nai ajaqshisetiim wachang hiq ba nü kiiniishe saüho lito.

³⁴Jesuq ka lai maq satki raüta, mungmaiqse pahea riiphong rai tlaq kra chhito. Apaiq raq tsangshiq ka arümti ahü skuse kong ikha chhi raüta, tsangshiq miitu atsan mong na, kai mangchan tsito. Kra ningkhan, apaiq raq tsangshiq ma phanrap tengteng bomtsi kra shrinkuqto.

³⁵Rashe cha wan kiita, ajaqshisetiim raq apaiq ma, “Rashe ka acha she. Nashiq tiichang hiqba arka rum ahata.

³⁶Mungmaiqse ka atiiwa she riilaq. Tsangshiq ka wakram aje aje kiijaq nai hiqshong ajeje thun kiina wa raüta, dung mirit phaqsiiq wanlaq” nguta chongto.

³⁷“Namtsam riiriwe khoti miina, tsangshiq ma phanshi ra tiiphaqsiq rong liina,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto. Tsangshiq raq, “Riita, maiq achu kong arma tiiphaq sia wan miitu ka jamwo mihumki rong i? Tsangshiq ma tiiphaq sia miitu ka, naishiq raq kamsii shinai maq winsii rihai jiitiq, tsangshiq tarü khamli chhaq miraq,” nguta apaiq ma bom ka waito.

³⁸Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma, “Namtsam jaq na winsii ümchu thop wa asi, liiwa rongkiq ta” nguta thaüto. Tsangshiq raq lüwa raüta, “Winsii phubiingi, kiimaq ngiq shin anai asi,” nguta apaiq ma chongto.

³⁹Jesuq raq ajaqshisetiim ma, nokmaiqse ka alen alen na, sangphii thaq na tiinga ronglaq nguta thaüto.

⁴⁰Krai mren, nokmaiqse ka, shishi shi maq nai roqbiingingi maq, alen alen na tiinga wanto.

⁴¹Raütiishe, Jesuq raq winsii biingi nai ngi shin anai ka, ajaq na shamto. Raüta, ra nü na lii raüta, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta, apaiq raq winsii ka tiiphan raüta, ajaqshisetiim lümaq nokmaiqse ma tiiphea kuqto. Kiimaq apaiq raq ngiq shin phu nai kiimin tiiphan raüta, tsangshiq maq tiiphea kuqto.

⁴²Krai mren, nokwe tarü raq, phetak chhaq she phaqsiquo.

⁴³Ajaqshisetiim raq, mungmaiqse raq phaqsea jai she, abung winsii nai ngiq shin atiichong thun kra riichom kiita, tamlii roqshi ri anai mali riito.

⁴⁴Kiijaq phaqsiaqseati maiqwere lili dongdii ka hingbiingi riito.

Jesuq Gelili Thamchum Na Khumto

(Mot 14.22-33; Joh 6.15-21)

⁴⁵Kiimaq tlohit li she, Jesuq raq ajaqshisetiim ka lai na tiingato. Raüta, apaiq ma sinkhu na, Thamreko na Bethsaida hiq maq khewan li ronglaq nguta thaüto. Kiimaq apaiq raq mungmaiqse ka jam na tiywa baiqto.

⁴⁶Mungmaiqse tiywa lot jai she, apaiq ka hiqlam ashi na achu jaiüwa wawanto.

⁴⁷Raji ranyaq niishe, tsangshiq ka lai maq Thamchum mong tiithi niishe saü wanto. Shatmaq, Jesuq ka apaiq honhon reko na miwa shaqli riito.

⁴⁸Kiimaq Jesuq raq ajaqshisetiim ka, tsangshiq walam nü maq rahai henghea hairai wan kha maq, lai jiiq wan ka ngila ngu raü she, samthukii na riiwiiq raq maq, shiikut rai tlaq kra chhito. Kra chhi raüta, apaiq ka ranap, rawii tsuprup tsupriiq niishe, kham thaq maq khum raüta, tsangshiq phana wato. Apaiq raq tsangshiq ka ashüp wan ngo chang chang ikha wato.

⁴⁹Shatmaq, tsangshiq raq apaiq ka khamthaq na awarai chhito. Kra chhi raüta, “Ara maji!” nguta tsangshiq tsan na tiimato. Kiimaq tsangshiq haisi tsi ma asii rai she riito.

⁵⁰Tsangshiq raq apaiq ka chhi raüta kai phiip raq tsaito. Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq rai bomsaq, “Naqhai rongkiq. Ngi tiina!” nguta bomdamto.

⁵¹Raüta, apaiq ka tsangshiq rai lai na ngawa damto. Kiimaq rahai kiimin sangsaq she tsaqkito. Kra chhi raüta, ajaqshisetiim ka pinthum amao riito.

⁵²Kriika tsangshiq raq, maiq hingbiingi ma tiiphaq siq wantaq kra, liichum ka takmak dea kha maq maoto. Tsangshiq raq tak wan hai jaq nguta, tsan tiitsi mak kha maq, tsangkhotsai na nyap mak dea riito.

Genesareth Hiq Maq Atsiti Tiiheato

(Mot 14.34-36)

⁵³Tsangshiq ka thamchum jin wan lot raütiishe, Genesareth hiq niishe saü wato. Kiijaq tsang- shiq lai ka toq thüto.

⁵⁴Tsangshiq ka lai maq satkai ri li she, nokmaiqse raq, Jesuq ka tiitsang saqli she riito.

⁵⁵Krai mren, tsangshiq ka kra hong na siti, hiqshong rap na juwito. Raüta, atsiti thun ka, Jesuq ümriibano saü wan tlaq, kiijaq apaiq phana, wiidamsii tam maq piho raüta sheahoto.

⁵⁶Krai mren, Jesuq ka hiqshong thun na, chela thun na, kiimaq wakram thun na wato. Apaiq ümbano saü wantlaq kiijaq, nokmaiqse raq, atsiti thun kriika, kejat tang chang ba na sheahoto. Raüta, apaiq nangnga akheani se na jiimin tiisham laq, nguta tiipaiqneato. Kiimaq atsiti ümchuro, apaiq raq samtlaq samtong jong ni na, jaq maq sham laptaq, kriiti thun ka wiita tiihea kuqto.

Makaq 7

Richüwe Tri

(Mot 15.1-9)

¹Phorisinok wiijamti nai Jerusalem- lem wa awa Thungtri shrinketibi ka, Jesuq tro na riitam ngato.

²Tsangshiq raq Jesuq jaqshisetiim phong wa, wiijamti raq tsangshiq jaq ka thungtri na chongtlaq kra phanphan hehü, jaq ka apii, ashe miili tsangshiq tü adung ka phaqsia kra chhito. Tsangshiq jaq ashe ngutlaq kriika, Phorisinok raq thungtri chongkuq tlaq kra tiiphan phan hemak nguta ngo nangnga ngutlo.

³(Jehudi phan ngusaq riika, kiimaq akhek ka Phorisinok riika, tsangshiq ma richü we raq akuq thü jaq hewan thungtri kra tsapkapkap maq langtlo. Tsangshiq jaq ka thungtri na chongtlaq kra phanphan hemak wiiwii, tsangshiq raq lairap ka phaqsiaq mak phan.

⁴Kiimaq kejat wa aphaq aseang chang jamlai phan wa lam wan tlaq, kriimin riikhaqli thungtri maq hewan hü miika, nü na thii mak phan. Kiimaq arthaq niimin thung alai, apii chang pahea asi riito; kok, tak, nairai winpin kiimaq

changdü kiimaq changdü thun kriika, thungtri maq riikhaqli heraüitiitiq langtlo.)

⁵Kra ningkhan, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi raq, “Ümjaqshisetiim raq jam nguto, richü we raq akuq thü Thungtri na chongtlaq kra phanphan, tsangshiq jaq ka hehü, ashe miili, lairap ka phaqsiiq wan tla?” nguta Jesuq ma waito.

⁶Jesuq raq treto, “Isaia shammi we raq namshiq khuthaq na tiithai thütaq kriika, ümchaü hong wato she dea! Apaiq raq namshiq ka mongnam nok nguta chongthüto. Apaiq raq chongto: ‘Shiikeawe raq nguto, Arnok raq ngi ka tsang nü miili shreng tlo. Shatmaq tsangtsan ka ngi rai riimak.

⁷Tsangshiq raq ngi shomnoq tlaq kriika liip hü. Tsangshiq maiqmii raq athü tri ka, Ngi raq akuq ha tri ikha shrinkuq tlo!’

⁸Kiimahali Jesuq raq, “Namshiq raq Shiikeawe aming ka no na tsuqbaiq lanta, richü we tri kra lang tlan,” nguta tsangshiq ma nguto.

⁹Kiimahali, Jesuq raq bom ka akha chongto, “Namshiq ka pinthum khonglaq lanta, maiqmii tri rä tu kra shreng tlan. Lanta, Shiikeawe aming ka no na tsuqbaiq tlan.

¹⁰Mosheq riika, ‘Namnyung nai namwe ka shreng ronglaq; kiimaq jurwa anyung lo awe lo ma, manson kiqsü, abi bom tlaq, kriiti ka atsea baiq chang,’ nguta aming kuqthüto.

¹¹Shatmaq, ümchaü namshiq riika, maiq weshi raq, ajaq na jamlai phan wa hupsam asi kiimaq, awe lo anyung lo, ka mikhrum wan lot. Shatmaq, apaiq raq, ‘Arka Shiikeawe ma alu na ake wishe,’ nguta ngu rä jiila,

¹²apaiq raq anyungwe ka khrum kuq mak li she jiimin, apaiq ma jam ashut ahü, nguta shrinkuq tlan.

¹³Akha, namshiq raq nanok ma tlang kuq tlan tri pahea asi, kra raq Shiikeawe aming ka jintlo. Ara chongtiikang akha, namshiq raq ajiq pahea tlangkuq tlan.”

Maiqse Tsantsii Tiisheti

(Mot 15.10-20)

¹⁴Kiijiishe Jesuq raq mungmaiqse ka atho na hali hea nong räuta chong kuqto, “Namshiq tarü raq, i bom chong ara tiitsang tairong laq. Lanta tak wan ronglaq.

¹⁵Maiqse raq tri riikhaqli maq, jaq hehü miili, lairap phaqsiiq tlaq, kra riika maiqse tsantsii ka tiishe mak. Shatmaq, maiqse tsan mong na ashe ashi tiima rüm tlaq, kra raq tiina, maiqse tsantsii tiishe tlaq kra.

¹⁶Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai ronglaq!”

¹⁷Apaiq raq mungmaiqse ka baiqthü raüta, jam mong na wawan jai she, ajaqshisetiim raq apaiq ma kra liichum ka tru chongkuq laq nguta waito.

¹⁸Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma, “Namtsam armin, mungmaiqse thaq na setsii ka riiman nya? Namtsam riimin tak man sha? Maiqse khum ka anü maq thii tlaq kra riika, tiishe shi mak.

¹⁹Anü maq thii tlaq kriika, atsan mong niika wamak. Shatmaq, awok na waraüta, kiiwa kinphai na kiho tlo.” (Jesuq raq ara bomtsi chongkuqtaq arka, aphaq asea chang ümchuwa sitlaq kriika, apii chang ka ahü nguta ngo riito.)

²⁰Kiimaq apaiq raq, “Maiqse tsan mong wa dong tlaq kra raq, maiqse tsantsii tiishe shitlo.

²¹Maiqse tsan mong na sethoq ja, abi tiima, ahuk ja, maiqtsea maiqta tiima,

²²maiqchak rai sra, sükha tsii, kiimaq ahin abi tiima tsantsii rümtlaq thun kra; laopha tsii, raweahü hon aja, makshu rashe tsii, maiq chongsea, ashkong tsii, kiimaq ngila sang jasha rong arai siwan tlaq kra;

²³arthun chong kai abi hon atsii ahata, maiqse tsan mong wa adong. Kiimaq maiqse tsan mong wa, arthun tiima tsantsii dong tlaq, ara raq tiina, apaiq tsan tsii ka tiishe shitlaq,” nguta tsangshiq ma tsii ka chongkuqto.

Pongnok Phan Nyung Se Tsi Tiiheato

(Mot 15.21-28)

²⁴Kra miishe Jesuq ka tiido wanto. Raüta, Tajar chela tho binjü niishe wawanto. Apaiq ka maiq jam ashi na dü wato. Kiimaq apaiq ka kiijaq asi nguta maiq ahinti ma tho tiishe romak riito. Shatmaq, apaiq ka tiipaü lot mak.

²⁵Krai mren, maiqnyung ashi, ase ka tha raq arom wan atsi riito. Kra nyung raq, Jesuq ka kiijaq saü wato nguta tho heraüta, apaiq phana tlohit li saükito. Raüta, ajichong na bumtlü riito.

²⁶Kra nyung ka Pongnok phan nyung riito. Apaiq ka Siria mung wa Phonesia wang na siti riito. Apaiq raq, Jesuq ma ase khum wa tha ka jokuq liidea nguta tiipaiqnea siqto.

²⁷Shatmaq, Jesuq raq, “Nosere dung pin ka hi kong ma ümkha akuq no. Nosere ma kongkhu tiiphaq sia chang,” nguta apaiq bom ka treto.

²⁸Kiijiishe kra nyung raq hali, “Shiilang we, hi kong riimin la nosere seaphan hiq na atiiwii wa tsunsiq tlaq,” nguta Jesuq bom ka treto.

²⁹Kiijiishe, “Ahea, ikhla. Ümchaü ka ümjam niishe jang wakiq. Ümse khum wa tha ka donghoto she jo!” nguta Jesuq kra nyung bom ka treto.

³⁰Krai mren, apaiq ka ajam niishe jang wanto. Kiimaq ase ka changdü na awe lowanto. Ase khum wa tha ka akaiho kun she lowanto.

Jesug Raq Nütang Nibii We Tiiheato

³¹Kra raütiishe, Jesug ka Tajar chela binjü ka baiqthü raüta, Sidon hong lam maq kihoto. Raüta, Chela Roqshi hong binjü maq, Gelili Thamchum hong nü niishe wawanto.

³²Kiijaq maiq wiijamti raq, atsiti weshi anü min atang kiimaq ani min abii we kra, Jesug phana shea wanto. Kiimaq tsangshiq raq, Jesug nangnga, kriiwe dü na ajaq maq shamlaq nguta, tiipaiqneato.

³³Kiijiishe, Jesug raq apaiq ka nokmaiqse phong wa, pongba na apaiq honhonse sheahoto. Raüta, ajaqshi maq, anibok na shamto. Kiimaq atho maq atili na nyat kuqto.

³⁴Raütiishe, Jesug raq ra nü na liito. Kiimaq atsaü wiq maq, atsitsü ka tlea hanto. Raüta, kriiwe ma, "Iphatha," nguta thaüto. Kra liichum ka, "Linbaiq liishe!" nguta ngo riito.

³⁵Krai mren, atsi ka tiidoqra heasaq li she heakito. Ani bii nai anü tang kra heakito. Krai mren, apaiq ka abom asa waliishe riito.

³⁶Raütiishe, Jesug raq nokmaiqse ma, kra tsütsa ka naq riichong rongkiq nguta kiq ka athang riito. Shatmaq, apaiq raq tiwin kiita khoti miina, apa tsaki wan wan khoti riito.

³⁷Krai mren, kra tsütsa taiwanti bi tarü ka, pinthum amao riiwanto. "Apaiq riika jaqsham ahea, awang chang siisaq shamto!" nguta rin ra wanto. "Apaiq raq nitangti nai nütangti thun dea min wiita she tiihea kuqtlo!" ngutiishe tsaki wanto.

Makaq 8

Maiq Hingbiingi Ma Tiiphaqsiqto

(Mot 15.32-39)

¹Kiimaq jangshi ri hali nokmaiqse ka pahea, apaiq phana wato. Mungmaiqse jaq na aphaqsea chang ka jam min ahü she chhi raüta, Jesug raq ajaqshisetiim ka hea raüta chongto,

²"Mungmaiqse ma ngi mangchan tsi. Ümchaü ranaiq tsam she, tsangshiq ka ngi rai haito. Ümchaü tsangshiq jaq na lamsea ka ahü she.

³Tsangshiq ka amang maq tiiwa ha jiila, lam maq ramtsi raq ahaü mirwan. Tsangshiq phong wa wiijamti ka, lam luhea wachang."

⁴Ajaqshisetiim raq apaiq ma, "Riita, ara kumtsaiphii maq, mungmaiqse achu arma tiiphaqsea chang dung ka jambawo mihum rong i?" nguta waito.

⁵Kiijiishe Jesug raq, "Namtsam jaq na ümchaü winsii thop ümchuwa asi?" nguta tsangshiq ma waito. "Thop miishi asi," nguta tsangshiq raq treto.

⁶Kiijiishe, apaiq raq, “Tarü anga ronglaq,” nguta mungmai qse ka tiingato. Raüta, apaiq raq winsii thop miishi ka, ajaq na do raüta, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta, winsii ka tiiphanto. Kiimaq ajaqshisetiim ma, winsii ka mungmai qse ma pheakuq ronglaq nguta kuqto. Krai mren, ajaqshisetiim raq, winsii ka mungmai qse ma pheakuqto.

⁷Tsangshiq jaq na ngiq shin phusetiim min asi riito. Jesuq raq kra miitu min, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta, ajaqshisetiim ma kriimin mungmai qse ma pheakuq ronglaq nguta kuqto.

⁸Krai mren, nokmai qse tarü raq phetak chhaq phaqsiqu. Tsangshiq raq seabung winsii bun kra riichom kiita, tamlii miishi mali riito.

⁹Kiimaq kiijaq mungmai qse tiiphaqsiqu taq kriika, hingblai tin khan riito. Raütiishe, Jesuq raq mungmai qse ka tiiwa baiqto.

¹⁰Kiimaq tlohit li she, apaiq ka ajaqshisetiim rai lai na ngawato. Raüta, Dalmanutha wang nü na wawanto.

Awang Chang Jaqsham Tiichhi Kuq Mak

(Mot 16.1-4)

¹¹Phorisinok wiijamti ka Jesuq phana wato. Raüta, apaiq rai arkhi she riito. Tsangshiq raq apaiq ka tsangshiq thiikho na tiithapro. Tsangshiq kho na tiithap ma nguta, “Ümniika Shiikeawe jaqshi se dea jiila, awang chang jaqsham laüta tiichhi kuq liina,” nguta apaiq ka thaüto.

¹²Shatmaq, Jesuq raq, atsitsü ka atsaü maq tiijang hea raüta, “Ümchaü pat wa mai qse raq awang chang jaqsham ka jaram wa rit tla? Ngi chongpha, kriika tiichhi kuq mak! Akhnok mai qse miika, tiichhi kuqmak!” nguta tsangshiq bom ka treto.

¹³Apaiq ka kiiwa ajaqshisetiim rai tiido wanto. Raüta lai na ngawato. Kiimaq konü tham reko niishe wawanto.

Phorisinok Nai Herod Pithob

(Mot 16.5-12)

¹⁴Ajaqshisetiim raq lamsea rii winsii howan ka alaq riithüto. Tsangshiq jaq na lai niika thopshi laqlaqseli riito.

¹⁵Jesuq raq tsangshiq ma, “Namshiq ka Phorisinok nai Herod pithob kiima hon kamshat maq sirong liijo,” nguta tsii chongkuqto.

¹⁶Kra tairaüta, “Apaiq raq ara chongtlaq arka, nashiq raq winsii howan mai dea riikaita chongtlo sham,” nguta tsangshiq liipan na riichongto.

¹⁷Jesuq raq tsangshiq liipan na riibom ka heraütiishe waito, “Winsii ahü ngutiika jawa riichongrai tlan? Namshiq raq ümchaü niitaq sapman, takman sha? Namshiq khutsai ka ahü sha?”

¹⁸Namshiq mak asi riimak sha? Chhi man sha? Namni asi riimak sha? Taiman sha? Namshiq raq ümchaü niitaq tiitsang man sha?

¹⁹Ngi raq maiq hingbiingi ma, winsii phubiingi tiiphan kuq kang ira, namtsan na ahü she sha? Namshiq raq seabung winsii bun archom han raq tamlii ümchuwa mataq ira?" "Tamlii roqshi ri anai mali riito," nguta tsangshiq raq treto.

²⁰"Kiimaq ngi raq, maiq hingblai ma winsii phu miishi tiiphan kuq kang irha? Seabung bun archom han raq tamlii ümchuwa mataq ira?" nguta Jesuq raq tsangshiq ma waito. "Tamlii miishi mali riito," nguta tsangshiq raq treto.

²¹"Riita, ümchaü niitaq namshiq riika takman shaq li sha?" nguta apaiq raq tsangshiq ma bom ka waito.

Makchuk We Bethsaida Maq Tiiheato

²²Tsangshiq ka Bethsaida hiqshong na saü wanto. Kiijaq maiq wiijamti raq makchuk we ashü ka Jesuq phana shea wanto. Kiimaq Jesuq ma adü na jaq maq shamlaq nguta tiipaiqneato.

²³Jesuq raq amii we ka ajaq maq hit raüta, chiiphai na sheahoto. Raüta amii we mak na tho maq tho raüta, Jesuq raq ajaq maq amak na shamto kata. Raüta waito, "Phanshi ra chhi tlaü sha?"

²⁴Kriiwe raq lii raüta, "Maiq ka chhitiikang. Shatmaq, tsangshiq ka pero ikha khumtlo," nguta treto.

²⁵Kiijiishe Jesuq raq ajaq maq, amak na hali sham nongto. Kra lak na amii we riika, tsangrakrak miishe liito. Kiimaq amak ka khangriirii she hea wanto. Kiimaq apaiq raq phanrap ka khangriiriihea she chhi wanto.

²⁶Jesuq raq apaiq ma, "Hiqshong na naq jang wakiq she liijo," nguta chongkuq raüta, apaiq ka ajam niishe tiiwa baiqto.

Petar Raq Jesuq Ka Khristo Nguta Phoqto

(Mot 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷Kra lot jai she, Jesuq nai ajaqshisetiim ka Sisiria hong na Philipia chela tho na, maiqhiq shong thun sitlaq kiiniishe wawanto. Awa lam maq, apaiq raq tsangshiq ma, "Chongrong liita, mungmaiqse raq ngi ka ju nguto ngu tla?" nguta tsangshiq ma waito.

²⁸Tsangshiq raq, "Wiijamti riika, Khamlamketi we Johan nguta ngutlo. Kiimaq wiijam ngiika, Elija ngutlo. Kiimaq wiijamti riika, Shiikeawe shammibi phong wa weshi powato nguta riichongtlo," nguta apaiq bom ka treto.

²⁹Apaiq raq hali tsangshiq ma wainongto, "Riita, namshiq riika? Namshiq raq ngi ka, ju nguto tiima tlan?" Kiijiishe, Petar raq, "Ümniika Khristo," nguta treto.

³⁰Kiijiishe Jesuq raq, “Ngi ka Khristo nguta ju miimin naq chong rongkiq,” nguta tsangshiq ma kiq thang bom chongkuqto.

Apaiq Chamchao Nai Apaiq Tsai Chongto

(Mot 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹Kiijiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ma tsii ka akhiishe chongkuq hoto: “Maiq Se ka pinthum chamchao ra dongdii. Kiimaq welabi, ramwe jongbi, kiimaq Thungtri shrinketibi raq apaiq ka mitiishaü baiq. Apaiq ka atsea mirbaiq. Shatmaq, ranaiqtsam jai maq apaiq ka adong mirwan nong.”

³²Apaiq raq tsangshiq ma, ara bomtsi arka khangriri hea maq chongkuqto. Kra tairaüta, Petar raq apaiq ka pongba na sheaho raüta sonto.

³³Shatmaq, Jesuq raq ajaqshisetiim phanü na lii raüta, “Soitan, ümniika i tho arwa tiijin tlo laq. Ümniiraq tiima tlaü ka Shiikeawe nü wa riimak. Kriika maiqse tiima kata!” nguta Petar ka siato.

³⁴Kra raütiishe, Jesuq raq mungmaiqse nai ajaqshisetiim ka apaiq tho niishe hiato. Raüta tsangshiq ma akha chongkuqto, “Jurwa i jai phan wan tiima tlaq, apaiq raq maiqmii rilung ka alaq baiq ra tlo. Raüta, apaiq pumsongkham ka pishat maq, i jai phan phan wawan ra tlo.

³⁵Jurwa atsitsü ka tiichhii tiima tlaq, kriiti raq apaiq rilung ka atiimo mirbaiq. Shatmaq, jurwa apaiq rilung ka i jai phan miitu nai Tsütsa Ahea ara chongke miitu, tiimo baiq tlaq, kriiti raq apaiq rilung ka mitiichhii.

³⁶Maiq ashi raq mangjong hiq tlotli ka lap raü jiiimin, apaiq rilung ka tiimo baiq raü jiika, apaiq ma jamlai liip wa misi? Jamliip min ahü!

³⁷Apaiq raq arilung ka thongshi lapki lot mak she.

³⁸Ümchaü pat ara sethoq sepii ja pat, kiimaq abi ngarai lamphan pat. Riita, akha pat abi akhing na, jurwa ngi ma kam ma ajiasi riiwan tlaq, kiimaq, i bom chong ara nanok ma chongke miitu ajiasi riitlaq, kriiti miika, ümtiikiwa Maiq Se ka, Awe khushü liliim ngao jonghea kra ho raüta, asii rasetiim rai she saüho tlaq, kra akhing na, apaiq raq kriiwe ka atiishaü mirbaiq.”

Makaq 9

¹Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi chongpha, ümchaü arjaq maiq chapshatti phong arwa, wiijamti riika, Shiikeawe mungtan ka ningkun ajong maq saühotlaq kra chhithü hü maq tsai mak miraq.”

Jesuq Khumklai

(Mot 17.1-13; Luk 9.28-36)

²Ratrok sijai, Jesuq raq apaiq rai Petar, Jakob kiimaq Johan ka shea raüta, hiqlam ashi achowiq na wawanto. Kiijaq tsangshiq ka tsangshiq honhon li riito. Tsangshiq raq liishat, rarshra liipan niili, Jesuq khum ka klaisaq li, klai kito.

- ³Kiimaq adü wa khea ka, lühea pinthum, rashekii chhaitlaq ikha, chhai raito.
- ⁴Kiijiishe, ajaqshisetiim atsam raq Elija nai Mosheq ka dongchhaq asaükai chhito. Kiimaq tsangnai ka Jesuq rai bom riichong rea chhito.
- ⁵Kiijiishe, Petar raq Jesuq ma, “Shrinketi we, nashiq arjaq chakai arka, pinthum kiim jonghea! Naitsam raq tiipsetiim atsam mihaikai. Ümniirii ashi, Mosheq rii ashi, kiimaq Elija rii ashi,” nguta bomto.
- ⁶Tsangtsam ka pinthum akii anyii raili riito. Kriikha maq, Petar raq jamkhii bom chang wa kiimin sap mak riito.
- ⁷Kra liipan bala niili, phumda kaü ashi satsaq raüta, tsangshiq ka nyamsaq li she pang wanto. Kiimaq phumda mong wa, “Arka I Se. Ngi raq apaiq pinthum lungwii tiikang. Apaiq bom ka taironglaq!” nguta maiq bom ashi she saükito.
- ⁸Kra tai raüta, tsangtsam raq trosaq raüta liito. Shatmaq, maiq ahin ka jumin chhi mak riito. Tsangshiq rai ka Jesuq lamlam li chhito.
- ⁹Tsangshiq ka hiqlam maq asatkai lam miishe, “Ümchaü namtsam raq jamlai wa chhi lan, kriika Maiq Se ka ama wa midong wan shaq wiiwii, maiq ahinti jumiimin naq chong rongkiq,” nguta Jesuq raq tsangtsam ma kiqthang bom chongkuqto.
- ¹⁰Tsangtsam raq apaiq aming ka tsan na thüto. Shatmaq, tsangtsam liipan na, “Riita ara, ‘Ama wa dong wan,’ ngutlaq arka, jamlai ngo nang wiinya?” nguta riiwaito.
- ¹¹Kiimaq tsangshiq raq, “Riita, Thungtri shrinketibi raq Elija ka sinkhu na misaüho nguta, jaram li wa chong tlii nya?” nguta Jesuq ma waito.
- ¹²Apaiq raq treto, “Tengto. Elija ka sinkhu na phanrap tiijemeho kitlo. Shatmaq, Asii Bomtsi na Maiq Se ka pinthum mitiichamchao. Raüta maiqse raq apaiq ka ashleq mirbaiq ngutiika jaram wa ngu tla?”
- ¹³Ngi chongpha. Elija ka asaükai wishe. Kiimaq apaiq miitu Asii Bomtsi na jamkhiiwa waiq thütaq, kra phanphan maiqse raq apaiq ka thophi riiqphi shummi haihii wanto,” nguta chongkuqto.

Jesuq Raq Maiqse Angaqtsi Tiiheato

(Mot 17.14-21; Luk 9.37-43a)

- ¹⁴Tsangshiq ka ajaqshisetiim abiti thun kra phaniishe saühoto. Tsangshiq raq lohokiita, ajaqshisetiim thun tro niika, nokmaiqse phong ka pahea riitam rai lohoto. Kiimaq Thungtri shrinketibi phong wa wiijamti ka tsangshiq rai arkhi rai lohoto.
- ¹⁵Nokmaiqse phong raq, Jesuq ka chhi raüta, awang rai she riito. Kiimaq apaiq phana ju trang raüta, apaiq ka taoto.

16Jesug raq ajaqshisetiim ma, “Namshiq ka tsangshiq rai jam lai bom riichong lanto riikhii rai lan?” nguta waito.

17Kra tai raüta, maiqphong mong wa weshi raq, treto, “Shrinketi we, ngi raq i se ka ümphana shea wan kang. Apaiq ka nütang tha raq rom wanto. Kriikha maq, abom min bomlot mak.

18Atsi adong bala ka, tha raq no ka hiq na tiikü miili liiq baiqtlo. Raüla, anü maq atho wum she dong tlo. Kiimaq arong awi tiichit watrang liishe bumki tlo. Kiimaq ahan ka wiipumtam, pepan ikhiishe tsindang lakok laki tlo. Ngi raq ümjaqshisetiim ma, tha ka jokuq ronglaq nguta, tiipaiqnea kang. Shatmaq, tsangshiq raq jokuqlot mak riito!”

19Jesug raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq ara kamtsantsii thü man! Ngi ka namshiq raili siwan ruq sha misi ha? Ngi raq namshiq tiinan shan kriika jam riim mo minin ha? No ka ana shea wan laq!”

20Kiijiishe, tsangshiq raq no ka Jesug phana shea wanto. No khum wa tha raq, Jesug ka chhi raüta, no ka mok wan saq li hiq na riwantlii akap atsea, anü maq atho wum dong wa liishe phehoto.

21Kra chhi raüta Jesug raq, “No ara ümtincho phü atsi wa?” nguta awe ma waito. Awe raq, “Noseji miiphü,” nguta treto.

22“Apaiq ka jang pahea tha raq wa na liiqbaiq raüta, nai kham na liiq baiq raüta, atsea baiq tanto. Ümniiraq lot haü jiika, naishiq ara mangchan kuq phiidea!” nguta tiipaiqneato.

23Jesug raq treto, “Tengto, ümniiraq Shiikeawe ma kam haü jiila! Ümniiraq kam haü jiila, phanrap milot haü!”

24Kiijiishe, awe raq tresaq, “Ngi kamtiikang. Shatmaq ajom. I kamtsantsii ara tijong kuqlaq!” nguta Jesug bom ka treto.

25Jesug raq maiqphong ka, tsangshiq tho niishe riitsap rai wan chhito. Kriikha maq, “Ümnaq nibii nai nütang tha. Ara no khum arwa dongho tlo laq. Ümniika ümtiikiimin ara no khum na jangwa nong maimak she!” nguta apaiq raq tha ka jobaiqto.

26Krai mren, tha ka agilülü sii raito. Kiimaq no ka tiimalaq bok wanto. Raüta, no khum wa donghoto. No ka ama ikhiishe hiq na bumkito. Kra chhi raüta tarü raq, “Tsaikito she!” nguta bomto.

27Shatmaq, Jesug raq no ka ajaq maq sham raüta tiichapto. Krai mren, no ka chapto.

28Jesug ka jam mong na wawan jai she, tsangshiq laqlaq na, ajaqshisetiim raq, “Naishiq raq tha ka jamkhii riito jobaiq lot mai riikai?” nguta apaiq ma waito.

²⁹Jesug raq, “Akhnok tha arka, achu jaü ningkun miitiq jobaiq chang. Laihin ningkun maq tang chang ka riimak,” nguta apaiq raq treto.

Apaiq Tsai Lam Thongshi Ri Chongto

(Mot 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰Jesug nai ajaqshisetiim ka kiimaq tiido wan raüta, Gelili wang lam maq wawanto. Jesug raq apaiq ümbano sitlaq kra jumiimin tiihe romak riito.

³¹Jamkhano ngukla, apaiq raq ajaqshisetiim ma tsii chongke chang riito. Apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Maiq Se ka maiqjaq mong na mikuq baiq. Tsangshiq raq apaiq ka atsea mirbaiq. Shatmaq, apaiq ka ranaiqtsam jai maq, adong mirwan nong.”

³²Shatmaq, tsangshiq raq ara tsiichong kuq wantaq kriika taklot mak dea riito. Kiimaq bom ka apaiq ma tiitsang wainong miimin khumak ahai riito.

Juwa Ajong Pinthum?

(Mot 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³Tsangshiq ka Kaparniam niishe saüto. Kiimaq tapmong na ngawa raütiishe, Jesug raq ajaqshisetiim ma waito, “Namshiq ka lam maq jamlai riichong lanto riikhii rai wan lan?”

³⁴Shatmaq, tsangshiq raq abom ka trelot mak dea riito. Jamkhano ngukla, tsangshiq liipan na, juwa ajong pinthum nguta lam maq riichong raüta, riikhii rai wanto.

³⁵Jesug ka anga raüta, ajaqshisetiim roqshi ri wenai ka apaiq tho na triitam heato. Raüta chongkuqto, “Juwa maiqla pinthum ma jawan ro tlaq, kriiti ka tarü thaq, aran pinthum ma jaraa tlo. Kiimaq tarü jaqshi ma jawan ra tlo.”

³⁶Kra ngu raütiishe, apaiq raq nonose ashi ka tsangshiq tarü khaki na tiichapto. Raüta, apaiq raq no ka pom raüta, tsangshiq ma chongto,

³⁷“Jurwa ara nonosetiim phong arwa ashi i mang na tao tlaq, kriika ngi tao tlo ngushat. Kiimaq jurwa, ngi tao tlaq, kriika ngi tiikaiti we kra tao ma taitlo.”

Namshiq Ngeng Makti Ka Namkongti

(Luk 9.49-50)

³⁸Johan raq apaiq ma chongto, “Shrinketi we, naishiq raq maiq weshi ka ümmang maq maiqdü wa tha jobaiq rea chhi kai. Naishiq raq apaiq ka atiiwin riikai. Jamkhano ngukla, apaiq ka nashiq phung wa riimak!”

³⁹Jesug raq tsangshiq ma treto, “Apaiq ka naq tiiwin rongkiq. Jamkhano ngukla, jurwa i mang maq awang chang jaqsham tlaq, kriika ngi ma abi ka bom mak miraq.

⁴⁰Jurwa nashiq ngeng mak, kriika nashiq kongti.

⁴¹Ngi chong pha tiitsang tai ronglaq. Jurwa namshiq ka i sengi nguta, khamsang kokshi tsümkuq tlaq, kriiti raq dongdii min, apaiq rii poksi ka milap.”

Maiq Ngarai Na Tiideati Ma Tsii Chong

(Mot 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴²“Kiimaq ara ngi ma kamtlaq nosere phong arwa, jurwa weshi kamtsantsii kra tiichhan baiq tlaq, kriiti ka, adangkong na longkaü jonghea ashi paq kuq raüta, apaiq ka sammoktra jü mong na tiidea baiq raüta, tsai kai riiwe khoti ahea miraq.

⁴³Riita, ara chongtiikai arai mren, ümjaq jaqko raq ümkam tsantsii kra tiichhan baiq kiiphaü la, atap khoti riibaiq laq! Jaqnai wiita maq, wamungtan na pattup pat-sa matki mak phan wa na khiim wan nam miika, jaqko miili jiimin, ramungtan na atra siwan riiwe ka ahea.

⁴⁴Kiijaq, ‘tsangshiq phaqtii ajong phong ka ümtiikiimin tsaimak phan, kiimaq tsangshiq khiimtlaq wa kiimin ümtiikiimin matki mak phan.’

⁴⁵Kiimaq ümhokpe raq, ümkam tsantsii ka tiichhan baiq kiiphaü la, ümhok hokko kriika atap li riibaiq laq! Hoknai wiita maq, wamungtan na dea wan nam miika, hokko miili jiimin, ramungtan na atra siwa ka ahea.

⁴⁶Kiijaq, ‘tsangshiq phaqtii ajong phong ka ümtiikiimin tsaimak phan, kiimaq tsangshiq khiimtlaq wa kiimin ümtiikiimin mat mak phan.’

⁴⁷Kiimaq, ümmak po raq, ümkam tsantsii ka tiichhan baiq kiiphaü la, alat li riibaiq laq! Maknai wiita maq, wamungtan na dea wan nam miika, makko miili jiimin, ramungtan na atra siwan ka ahea.

⁴⁸Wamungtan niika ‘tsangshiq ngam phaqtii wanti ajong phong ka pattup tsai mak phan. Kiimaq tsangshiq khiim chang walü ka, pattup pat-sa matki mak phan, nyai ruq li miraq.’ ”

⁴⁹“Alu ngamrea ka shum maq tiisii tlaq ikha, maiqse angu tarü ka, wa maq tiikhiim raüta michen wan.”

⁵⁰“Shum ka asum. Shatmaq, asum she khoiki raüka, thongshi hali shum ma jamkho mitiija nong?” “Namshiq liipan na, riilung riwii shum maq tiisum lanta, shongnga rong laq. Kiimaq namshiq khu asang maq sirong laq.”

Makaq 10

Armiim Tri Tsiichong

(Mot 19.1-12; Luk 16.18)

¹Kriimiishe, Jesuq ka kra hiqshong wa tiido wan raüta, Judia wang na Jordan raire nü na kihoto. Nokmai qse ka apaiq phana pahea, konta hushhu maq hali riitsap wan nongto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma, rahin jaq akhing na ikha, Shiikeawe bomtsi shrinkuqto.

²Phorisinok wiijamti ka Jesuq phana waraüta, apaiq ka tsangshiq thiikho na tiithap haijaq nguta, bom ka akha waito, “Chongliita, nashiq Thungtri na, chakmiim thungtri ka asi shea ahü wa?”

³Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma hali wainongto, “Mosheq raq namshiq ma jamlai thungtri wa kuqta?”

⁴Tsangshiq raq treto, “Mosheq riika, awese raq tsang-nyung ma amiim baiq lak waiqkuq raüta miimbaiq aming kuqto.”

⁵Kiijiishe Jesuq raq treto, “Mosheq raq namshiq ma ara tri raü waiqkuq thütaq arka, namshiq tsantsii ka tsinhea, atiitsii lot chang riimak ngo kha maq, ara waiqkuq thüto.

⁶Shatmaq, ümsmaq ra nai hiq tiiq wantaq akhing niika, ‘Shiikeawe raq tsangshiq ka maiqwe nai jechak tiiq wanto,’ nguta Asii bomtsi na chongtlo.

⁷‘Kiimaq arkha miishe, maiqwe raq anyung nai awe ka baiqthü raüta, achak rai pumshi hanshi mishong wan.

⁸Kiimaq tsangnai sinyungwe ka pumshi miishe mija wan.’ Ara chongtlaq arkha maq, maiq ka ata she ngu raüla, tsangnai ka pum nai ka riimak she, pumshi lishe.

⁹Ara chongtiikai arkha maq, Shiikeawe raq maiq ka ata awii she nguta aromkuq kriika, maiqse raq triiphea baiq maimak.”

¹⁰Tsangshiq ka jam na jang wan nong jai she, ajaqshisetiim raq Jesuq ma ara bomtsi ka tiitsang waito.

¹¹Apaiq raq tsangshiq ma akha tiitsang chongkuqto, “Jurwa achak miim raüta, nyungnye lamho tlaq, kriika tsang-nyung shummi ma, maiqchak rai sra kai ngarai tang tlo.

¹²Kiikhiisii hali, ata-nyung raq awese ka miim raüta, wenye ma wawan tlaq kriimin, sethoq ja ngarai tang tlo.”

Jesuq Raq Nosere Shiimanto

(Mot 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³Maiq wiijamti raq nosere ka Jesuq phana shea wanto, apaiq raq tsangshiq dü na ajaq maq sham raüta achu mishman kuqlaq nguta. Shatmaq, ajaqshisetiim raq nosere shea wanti ka atiiwin sonto.

¹⁴Jesuq raq kra chhi raüta, tsangshiq ma akhiq riito. Kiimaq ajaqshisetiim ka akha sonto, “Nosere ka ana i phana tiiwa rong laq, naq tiiwin rongkiq. Ara nosere akha siti miitu, Shiikeawe Mungtan ka sitlo.

¹⁵Ngi chongpha, tai ronglaq, jurwa ara nosere akha ja raüta, Shiikeawe Mungtan ka tao mak, kriiti ka ümtiikiimin Shiikeawe Mungtan na saülot mak miraq.”

¹⁶Kra ngu raütiishe, Jesuq raq nosere ka awopum na do raüta, ajaq maq nosere khumtek dü na sham raüta, achu shiiman kuqto.

Chiithe Maiqse Nai Ramungtan Rilung

(Mot 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷Kiimaq Jesuq nai ajaqshisetiim ka tiido wan raüta awa rai, lam niishe riito. Kiijaq maiq weshi ka tlat chhat ju raüta, Jesuq khaki na, kaütsrong na ngasaq raüta, “Ahea Shrinketi we, ngi raq pattup rilung lap miitu jamlai jaqsham chang wa miraq?” nguta apaiq ma waito.

¹⁸Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ümniiraq ngi nangnga ahea ngutiika naq ngukiq. Shiikeawe lamlamli ahea.

¹⁹Ümniiraq Mosheq raq akuqthü thungtri aming thun ka asap haü. Kiijaq akha chongtlo: ‘Mat we ma naq jakiq; sipeja ngarai naqtangkiq; ahuk naqjakiq; khühü na maiq ma kha naq nyankiq; maiq ka naq laokiq; ümnyung nai ümwe ka shreng laq!’ ”

²⁰Kriiwe raq treto, “Shrinketi we ngi raq nose miiphü, arthun aming ara wiita lang kang she.”

²¹Kiijiishe Jesuq raq apaiq phanü na, mangchan lam maq lii raüta apaiq ma akha chongkuqto, “Ümniiraq phanshi jaqsham chang dea asi shaq li. Ümniika ümjam na jangkikiq. Laüta tachong tsiq anyam ka wiita asha riilaq. Laüta, kra kampho ka miitsan maiqse ma pheakuq laq. Akha rihaü jiila, ümniika ramungtan na chiithe ma mija haü. Kra laüta, i phana wara. Laüta i jaqshi se miishe jawan laq.”

²²Ara Jesuq bomtsi kra tai raüta sanha, kriiwe mun ka tiujuk ram she riito. Kiimaq apaiq ka atsanbi wa rashra she, munjuk mijuk she tiido wawanto. Apaiq ka chiithe we kha maq atsiiq ma tsantsi hea.

²³Kiijiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim pha nü na lii raüta nguto, “Chiithe maiqse ma, Shiikeawe Mungtan nyap wan ka pinthum hahea!”

²⁴Ara tai raüta, ajaqshisetiim ka akiinyii she riito. Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “I setiim le, Shiikeawe Mungtan na nyap wa ka hahea pinthum!”

²⁵Kumtsong ka maichhi khu maq lealot mak. Hahea. Shatmaq, kra thaq niimin chiithe maiqse ma, Shiikeawe Mungtan na nyap wan ka hahea pinthum.”

²⁶Ara tai raüta, ajaqshisetiim ka pinthum wangto. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Riita ümkhiiti li she wa mitiichhii lot nya?” nguta bom ka riwaito.

²⁷Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq pha nü na lii raüta akha chongkuqto, “Arka maiqse raq lot chang ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe miika jam min harai mak. Shiikeawe riika phanrap milot siisaq.”

²⁸Kiijiishe, Petar raq treto, “Liilaq, naishiq raq phanrap miimthü laita, ümjai phan wan kai.”

²⁹Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Kriika tengto. Ngi chongpha. Jurwa ajam lo, aphu anotiim lo, ashea nyungtiim lo, anyung lo nai awe lo, asetiim lo, kiimaq awak thung lo, ngi miitu, kiimaq ara Asii tsütsa ara chongke jaqsham miitu baiqthü tlaqti riika,

³⁰ara mangjong hiq amiili, achu shiiman pahea milap. Apaiq raq aroq ashi maq pat raüta, ajam, aphu ano, ashea nyungtiim, anyungtiim, asetiim kiimaq wak thung jan dam pahea milap. Kiimaq achamchao thun min mirhum. Kiimaq mungtan saüho tlaq akhing na, apaiq raq pattup rilung milap wan.

³¹Shatmaq, ümchaü maiq pahea juwa sinkhu na watiikai nguta tiima tlaq, kriiti ka aran ma mija wan. Kiimaq juwa jai na watiikai nguta tiima tlaq, kriiti ka ajong ma mija wan.”

Thongtsam She Apaiq Tsailam Chongto

(Mot 20.17-19; Luk 18.31-34)

³²Jesuq nai ajaqshisetiim ka Jerusalem na kairai, lam niishe riito. Jesuq ka ajaqshisetiim khaki na lamshea kito. Tsangshiq ka tsanchhii wa hun shiihun she riito. Kiimaq tsangshiq jai na khumti, nokmai qse kong kiimin tsangshiq hai tiisishat she riito. Kiijiishe Jesuq raq ajaqshisetiim roqshi ri anai kra pong ba na sheaho raüta, tsangshiq ma thongshi ri hali apaiq dü na tiisaü wan tlaq chamchao homa kra tsangshiq ma tiitai chongkuq nongto.

³³Apaiq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Tai ronglaq, nashiq ka Jerusalem na kitiikai. Kiijaq Maiq Se ka ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi jaqkhon mong niishe mishaphaq baiq. Tsangshiq raq apaiq ka atsea baiq chang nguta matkii misü. Raüta, Pongnok phan maiqse jaqkhon mong na misha phaq baiq.

³⁴Tsangshiq raq apaiq ka mihaihi. Adü na tho maq mitho. Jinponyam chongwai maq mitsat. Raüta apaiq ka atsea mirbaiq. Shatmaq, ranaiqtsam jai maq, apaiq ka ama wa adong mirwan nong.”

Jakob Nai Johan Raq Wela Ngachang Jaüto

(Mot 20.20-28)

³⁵Kiitiikaq Jebedise Jakob nai Johan ka Jesuq phana waraüta, “Shrinketi we, ümniiraq nainai ma phanshi jaq shamkuq laq,” nguta jaüto.

³⁶“Jamlai wa?” nguta Jesuq raq tsangnai ma waito.

³⁷Tsangnai raq treto, “Ümniika ümtiikiwa Hokham Ajong ma ja laüta mangjong hiq ka milang haü, kra akhing na ümniirai, nainai siphu armin, ashi jaqtsi na, ashi jaq pha na tiinga haü jaq ahea nguta tiima tiikai.”

³⁸Kiijiishe Jesuq raq, “Namnai riika jamlai wa jaütlan kra sapman. Ngi raq nyang chang chamchao kok ka, namnai riimin minyang lot han sha? Kiimaq ngi raq

chamchao wa maq kham lam tiikang, kra wa maq namnai riimin kham ka milam lot han sha?" nguta tsangnai bom ka treto.

³⁹Kiijiishe "Milot hai" nguta tsangnai raq treto. Jesuq raq tsangnai ma hali chongto, "Kra ngutlan ka tengto. Ngi raq nyang tiikang chamchao kok ka, namnai riimin minyang han. Kiimaq ngi raq lam tiikang kiikhiisii, kham min milam han.

⁴⁰Shatmaq, ngi rai jaqtsi na nai jaqpha na, ju nga chang wa kra, tsea miitu arang ka i jaq na ahü. Arka, Shiikeawe raq ümriiti ma kechang ngutiwa tiije wantaq, kriiti miili mikuq."

⁴¹Kra bom ka, ajaqshisetiim roqshi kra riishe tai raüta, tsangshiq ka Jakob nai Johan ma akhiq riito.

⁴²Kriikha maq, Jesuq raq tsangshiq tarü ka adam na triitam hea raüta, tsii ka akha chongkuqto, "Namshiq raq asap han. Mangjong hiq na thatsang maiqse thaq na welabi riika, asengi thaq na arang ho tlo. Kiimaq asengi ka jaqkhon mong na rümtlo.

⁴³Shatmaq, namshiq liipan niika, akha sichang ka riimak. Namshiq phong wa, juwa ajong ma jaro tiima tlan, kriiti ka tarü jaqshise ma ja ra tlo.

⁴⁴Kiimaq namshiq phong wa, juwa tarü thaq na chhikhu ma ja ro tlan, kriiti ka tarü dise ma ja ra tlo.

⁴⁵Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ara mangjong hiq na Maiq Se saüki taq arka, mangjong maiqse raq apaiq ka mishli lii laq nguta aki riimak. Shatmaq, apaiq ka maiqse shiililii kai, kiimaq apaiq miisaq kra kuq raüta, mangjong maiqse kra dokda kai nguta kito."

Makchuk We Bartimeas Tiiheato

(Mot 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶Jesuq ka Jeriko niishe saüto. Apaiq rai ajaqshisetiim kiimaq nokmaiqse phong pahea ka lam na awa rai she riito. Tsangshiq walam na poraki we ashi, amak min achuk we ka anga raü riito. Apaiq mang ka Bartimeas. Apaiq ma awe mang ka Timeas.

⁴⁷Apaiq raq Najarethti Jesuq ka watlo nguta tai raüta, "Dawit Se, Jesuq loi! Ngi ara mangchan laq!" nguta agilülü siihoto.

⁴⁸Maiq pahea raq apaiq ka asea raüta tiitsaqto. Shatmaq, apaiq ka ajong maq, "Dawit Se loi! Ngi ara mangchan laq!" nguta, jagi wan wan khoti siihoto.

⁴⁹Kiijiishe Jesuq ka achap raüta, "Apaiq ka ana hea laq" nguta thaüto. Krai mren tsangshiq raq makchuk we ma, "Tsaiji tijong laq! Tiidolaq. Apaiq raq ümnaq hea tlo," nguta chongkuqto.

⁵⁰Krai mren, apaiq raq akhea thum ka chhutjok raüta, tiidopot riito. Raüta, adog haha, Jesuq phana wato.

⁵¹Kiijiishe “Ümniiraq jamlai phan jaüro wa?” nguta Jesuq raq apaiq ma waito. “O Shrinketi we le, i mak ara tiipiiq kuqlaq. Ngi raq achhi nong rotiikang,” nguta makchuk we raq treto.

⁵²Kiijiishe “Walaq, ümkam tsantsii maq heaki laü she,” nguta Jesuq raq apaiq ka thaüto. Kiimaq, amak ka tiidoqra heakisaq she, heakito. Kiimaq, apaiq raq phanrap aheawiq she chhito. Kiimaq apaiq raq, Jesuq jai she phan wanto.

Makaq 11

Mungmaiqse Raq Jesuq Jerusalem Maq Taoto

(Mot 21.1-11; Luk 19.28-40; Joh 12.12-19)

¹Tsangshiq ka Jerusalem na saüho ma, Bethphej nai Bethani chela kra tho na, Olip Pero Hiqlam niishe saühoto. Kiimaq Jesuq raq ajaqshisetiim wa, wenai ka sinkhu na tiikili raüta,

²akha tsütsa tiichonghoto: “Armaq kongkhu na maiqhiq ashi asi. Kiijaq kiholi ronglaq. Kiijaq saüho han jiila, kumtoq pongse maiq jumin nga mak ashi, tiibanshat michhi hohan. Kra dii wa lanta, ana hewan ronglaq.

³Ashi ra raq, ‘Jaram wa diiho lan?’ nguta waihaüla, ‘Tati ma ra tlo. Jaqlo jangphat li mijang thüki kai,’ nguta chong rong laq.”

⁴Krai mren, tsangnai ka kiraüta kumtoq pongse ka lamkii na, jam kilam na tiiban raü chhphoto. Tsangnai raq kra diirea chhi raüta,

⁵maiq wiijam kiijaq chapti raq, “Kumtoq se ka jaram wa diirat tlan?” nguta tsangnai ma waito.

⁶Jesuq raq tsangnai ma jamkho tlang kuq taq kra phan phan, tsangnai raq tsangshiq bom ka treto. Kiimaq tsangshiq riimin kumtoq se ka tsangnai ma tiihe wanto.

⁷Tsangnai raq kumtoq se ka Jesuq phana he wanto. Raüta, kumtoq raikhü na tsangshiq khea ka phii kuqto. Kiijaq Jesuq ka nga raüta Jerusalem na wato.

⁸Maiq pahea raq tsangshiq dü na asam kheathum kra chhut raüta, Jesuq wachang lam na phii kuqto. Kiimaq wiijam riika, lamkii wa pekü ka wiijaq tam maq lamki raüta, apaiq wachang lam kiina phii kuqto.

⁹Mungmaiqse Jesuq rai wadamti, apaiq khaki na nai apaiq jai na kongta hushhu maq wawan damtlaqti thun raq, “Shiikeawe li tiitsam ronglaq! Shiikeawe le, Tatiwe mang na kitliiwe kra shiiman kuq laq!

¹⁰Shiikeawe le, naiti Dawit raq mung lang wantaq ikha, hokham jawanti we saüho tlaq, kriidea shiiman kuq laq! Shiikeawe khushüli dea mijong laq!" nguta Shiikeawe ka tiitsam kamto.

¹¹Jesug ka Jerusalem niishe saüto. Raüta, Shomjam wang mong na wato. Shatmaq, kiitiikaq ka rashe acha she kha maq, apaiq ka ajaqshisetiim roqshi ri anai rai Bethani hiq na janghoto.

Jesug Raq Phupmup Chong Sonto

(Mot 21.18-19)

¹²Kriimaq napjai ranaiq she, tsangshiq ka Bethani maq, Jerusalem- salem na awa rai riito. Jesug ka aramtsi riito.

¹³Apaiq raq lamphai na phupmup chong ashi, ajaq nüm wa hea la chhito. Raüta, apaiq ka atsi asi lo nguta, achongji na kito. Shatmaq, liikiita atsi ka ahü. Kra akhing ka phupmup tsichoji ka riimak riito.

¹⁴Kiijiishe Jesug raq, "Jurmin ümtsi ka pansiq lumak she miraq!" nguta pechong ka sonto. Kiimaq ajaqshisetiim riimin, apaiq raq pechong sontaq kra taito.

Jesug Raq Laopanbi Jobaiqto

(Mot 21.12-17; Luk 19.45-48; Joh 2.13-22)

¹⁵Tsangshiq ka Jerusalem na saü wan raütiishe, Jesug ka Shomjam mong na wato. Raüta, kiijaq laopan jatibi, riri thiithiiti thun kra jobaiqto. Apaiq raq kampho chakti chamrii nai haütaü shati hupsam phong chang chamrii thun kra wiita akap atsea, tuwan piwan tsit baiqto.

¹⁶Kiimaq apaiq raq Shomjam keathung lam maq huk-ho samho maiq ka jumin tiikhum mak she riito.

¹⁷Kra raütiishe, apaiq raq, "Asii Bomtsi na Shiikeawe raq, 'I Jam ka mangjong maiqse tlotli ma, achu jaü chang, Asii Shomjam miraq,' nguta chongtlo. Shatmaq, namshiq riitiq sha, ahuk arotti thun kra tiibo chang jam miishe tija baiq holan nya!" nguta nokwe ma chongkuqto.

¹⁸Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi raq ara jaqsham wantaq kra tsütsa ka taito. Raüta, tsangshiq raq apaiq ka atsea baiq ma nguta tsangshiq raq lamlu she ritto. Mungmaiqse ka apaiq traho bomchongke kra tairaüta kai amao riito. Kriikha maq, tsangshiq ka ahai she riito.

¹⁹Raji niishe, Jesug nai ajaqshisetiim ka Jerusalem wa ahin na hali wawan nongto.

Shiikeawe Ma Kam Ronglaq

(Mot 21.20-22)

²⁰Anap ranap niishe, tsangshiq ka lam na awa lam maq, phupmup chong ka chhito. Kra chong ka atsii maq riita achong ji na saüli atsai kaiwi she riito.

²¹Petar raq phupmup chong ka jaro tsaikita, kra sapshat kha maq, Jesuq ma chongto, “Liilaq, Shrinketi we, ümniiraq sonläü phupmup chong ka tsaikito she!”

²²Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Shiikeawe miili kam ronglaq.

²³Ngi chongpha, tiitsang taironglaq. Jurwa kamtsantsii pharang rang maq, ara hiqlam kaü ara nangnga, tiikoq wan laq, laüta sammoktra jü mong na kü wan laq nguta thaü tlaq, kiimaq atsan mong na tsan nai thümak, shatmaq apaiq raq jamlai chongtlaq kra mihongwa nguta kamtlaq, raüla, apaiq miitu miklokuq.

²⁴Arkha maq, ngi raq ümniima chong tiikang: Ümtiikiiwa ümniiraq phanshi ra miitu achu jaütlaü, kra ümniiraq lapkang she nguta kamlaq, kra mren ümniiraq jamlai wa jaülaü kra milap haü.

²⁵Kiimaq ümtiikiiwa, namshiq raq achu jaütlan na, tsan na kongti weshi ra rai tsan riibi asi nguta tiido kiiphan la, kra mra ka adü riibaiq ronglaq. Kra riihan jiitiq, üm We Shiikeawe, ramungtan na siti riimin ümngarai thun ka midii kuq.

²⁶Ümniiraq nanok kongti mra ka diikuq maü jiila, ramungtan na siti üm We riimin üm ngarai ka diikuq mak miraq.”

Jesuq Arang

(Mot 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷Tsangshiq ka Jerusalem na hali saüho nongto. Raüta, Jesuq ka Shomjam mong na akhum sia riito. Kijjiishe, ramwe jongbi, Thungtri shrinketibi, kiimaq welabi phong wa wiijamti ka apaiq phana kito.

²⁸Raüta apaiq ma bom ka akha waito, “Ümniiraq arthun ara klo miitu, arang ka jamwo lap laü? Ümniima arang ka juro kuqta?”

²⁹Kijjiishe Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq namshiq ma bom poshi waipha. Namshiq raq i bom ara tre han jiila, ngi riimin arthun sham wan miitu, arang ka juro kuqta, kra michong kuqkang.

³⁰Riita, ngi ma chongrong liita: Khamlamketi we Johan ma, khamlamke arang ka juro kuqta? Shiikeawe riisha? Sha maiqse raq akuq wa?”

³¹Kijjiishe tsangshiq liipan na akhiishe riikhiito, “Riita nashiq raq jamkho mingu rong i? Nashiq raq Shiikeawe arang maq nguta trehai jiila, apaiq raq nashiq ma, ‘Riita namshiq raq Johan bomchong ma jamto kam man’ nguta mingu.

³²Shatmaq nashiq raq, ‘Maiqse arang maq,’ ngu hai jiila...” (Tsangshiq ka mungmaiqse ma ahai kata. Jamkhano ngukla, Khamlamketi we Johan ka, shammi nguta mung maiqse raq sapshat.)

³³Kriikha miishe, tsangshiq raq, “Naishiq riha sapmai,” ngutiishe Jesuq bom ka treto. Kiijiishe Jesuq raq, “Ikhiiika, ngi riimin, arthun ara ju arang mo sham tiikang, kriika chongkuq mang,” ngutiishe tsangshiq bom ka treto.

Makaq 12

Spiq Ro Akheng Na Shamseati

(Mot 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹Kiitiikaq Jesuq raq tsangshiq ma manphan shiiton maq chongkuqto: “Man na maiq weshi raq spiqtsi ro chhito. Raüta, kra spiqtsi ro ka trotam maq rukto. Kiimaq spiqtsi tsai tiikitchang longtham min ashi wat raüta tiihong thüto. Kiimaq wak khechang riirin min ashi hai thüto. Raüta spiqtsi ro ka maiq akheng na shamseati ma tiishiipto. Raüta apaiq ka maiqmung ahin na wanhiq khum kai kihoto.

²Spiq tsi pansea cho akhing niishe wakchongti we raq adise ashi ka tiiki raüta, akheng na shamtinok jaq wa wak kheng tiijaü kito.

³Shatmaq, wakshiipti nok raq adise ka alap riito. Raüta atea riito. Kiimaq wakkheng min kuq mak, apaiq ka jaqmii miili tiijang baiqto.

⁴Kra riikiita, atati we raq adise ashi hali tiiki nongto. Kriimin wakshiipti nok raq akhu na bukto. Raüta shum jong miise shummi raüta hali, apaiq ka jaqmii miili tiijang baiq nongto.

⁵Kiijiishe atati we raq adise ashi hali tiiki nongto. Shatmaq, tsangshiq raq adise ka atsea she riibaiqto. Kiimaq kra niq riri sii hali, adisetiim ahin pahea atiiki thun kriimin, wiijam ka ninta tsatto. Kiimaq wiijam ka atsea riibaiqto.

⁶Riita atiisup niishe sanha, apaiq tsan ran chang aseshaq kli she tiichongto. Krai mren, atiisup niishe, apaiq raq ase kriishe wakshiipti nok phana tiikito. Apaiq raq atsan mong na akhiishe tiima wanto, ‘Ngi raq tiima kla, tsangshiq raq i se shaq she tiiki tiikang arka, mishreng she ahiq,’ nguta tiimato.

⁷Shatmaq, wakshiiptinok raq ase kriishe chhi raüta, tsangshiq liipan na, ‘Ai, ara atati we se she saükito. Lo, no-tsam warong ra! Nashiq raq apaiq arshe tsatbaiq rong i! Ase arshe tsatbaiq hai jiika, apaiq rii tachong hupsam thun ka nashiq rii she miraq!’ ngutiishe bom ka riichongto.

⁸Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka lap ho raüta tsat baiqto. Raüta apaiq ma ka wakuphe niishe do baiq kito.”

⁹Kra chongkuq raütiishe, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akhiishe waito, “Riita spiqro tati we riika, jamlai she wa mirnya? Apaiq ka kiraüta wakshiiptinok ka wiita mijiip baiqki. Raüta, spiqro ka nanok maiq ahinti miishe mishiip kuq thü.

¹⁰Riita namshiq raq Asii bomtsi na ara chongtlaq arka phat tlan ahiq na. Arjaq akha chongtlo: 'Jamhaiti raq abi nguta ashthoq baiq longkaü kriika, tarü thaq na ara pinthum longkaü miishe jakito.

¹¹Arka Tatiwe raq aklo: Arka tsomhea pinthum ashi!' "

¹²Kra manphan kra tairaütiishe, Jehudinok welabi raq, Jesuq raq tsangshiq kra shiitonto ngutiishe takto. Krai mren, tsangshiq raq apaiq ka alap chang nguta tanto. Shatmaq, tsangshiq ka mungmaiqse ma ahai riito. Kriikha maq tsangshiq ka apaiq tho wa ahin niishe tiido wanto.

Phuntake Miitu Bom Riiwai

(Mot 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³Phorisinok raq nai Herod sengibi raq, tsangshiq phong wa, maiq wiijamti ka, Jesuq phana tiikito. Kriika tsangshiq thiikho na, Jesuq ka tiithap haijaq nguta tiikito.

¹⁴Tsangshiq ka Jesuq phana kiraüta, apaiq ma bom ka akha waito, "Shrinketi we, naishiq raq asap hai, ümniiraq tengtlaq bomtsi ka maklii ashi maq chongkuq tlaü. Ümniiraq maiq ka asham na lii laüta, tseatsiiq maü. Kiqshi maq tri laüta, Shiikeawe bomtsi ka chongkuq tlaü. Riita ikhla, ara chong liita, nashiq raq Roman Hokham we ma phunta kewan arka, nashiq Thungtri na ajiq sha alam wa? Arka nashiq Thungtri na ang tlaq sha ang mak wa?"

¹⁵Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq thiikho thu tlaq kra achhi kha maq, tsangshiq bom ka akhiishe treto, "Namshiq raq ngi ka, namshiq thiikho na jaram tiithap wa tan tlan? Kampho siishi ka lam wan liita, lii i."

¹⁶Krai mren, tsangshiq raq apaiq ma kampho siishi ka lamkuqto. Kiimaq, apaiq raq tsangshiq ma, "Riita, ara kamsii na sumla nai maiq mang waitaq arka, ju sumla wa kiimaq ju mang wa?" nguta waito. Kijjiishe tsangshiq raq, "Roman Hokham we," nguta treto.

¹⁷Kijjiishe Jesuq raq, "Ikhijjiika, Roman Hokham we la ka apaiq ma kuq rong liina. Kiimaq Shiikeawe la ka, Shiikeawe ma kuq rong liina," ngutiishe Jesuq raq tsangshiq bom ka treto. Kiimaq Jesuq bomtre kra tai raüta, tsangshiq ka kai amao riito.

Amaa Wa Dong Wan

(Mot 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸Kra akhing na maiq ka ama wa midong wan nguta kamasham bomtsi chongtlaq kriima kamwan makti, Sadusinok phong wa maiq wiijamti ka Jesuq phana kito.

¹⁹Raüta tsangshiq raq apaiq ma bom ka akha waito. "Shrinketi we, Mosheq raq nashiq Thungtri na, 'Maiq weshi ka achak lamjai ase mihum shaq na tsaiki raüla,

mantinyung ka wulum we ma ma, apfu ano raq rom wan chang miraq. Kiimaq tsangnai setiim ka wulum we ma setiim ma mija wan,' nguta waiqthüto.

²⁰Riita man na, maiq tashi asi riito. Tsangshiq ka siphu wemiishi riito. Chhikhu we raq achak ka lamto. Shatmaq, laihü miili apaiq ka tsaikito.

²¹Aphu jong kra tsajai she, wulum we ma jai thongti we raq, anyi-chhi-nyung ka rom wanto. Shatmaq, apaiq kiimin laihü lahü miili tsaiki nongto. Kra jai miishe, wetsam ngoja we, nojam we riishe anyi-chhi nyung ka rom wan nong raütiimin, kiikhiisii hali, laihü lahü miili tsaiki nongto.

²²Kra jai maq anotiim weblai kra riimin, weshi shi maq, tsangnyi-chhi-nyung ka rom wanto. Shatmaq, tsangshiq siphu wemiishi wiita ka, laihü lahü miili siisaq tsai wanto. Atiisup niishe, jechak nyung kriishe tsaikito.

²³Riita, ikhiijiila, phangthum akhing na, maiq ama wa dong wan tlaq ranaiq na, arnyung arka, ümriiti we tanyung miishe wa mija nya?" nguta waito. "Ara jamkhano wai tiikai ngukla, tsangshiq siphu wemiishi raq apaiq ka rom wanto."

²⁴Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, "Namshiq ka ajiq pinthum! Jamlai wa jiqtlan kriika sap tlan sha? Namshiq raq Asii lakdam na chongtlaq bomtsi nai Shiikeawe ningkun ka sapman.

²⁵Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiqse ka ama wa dong wan jai she ka, mungtan wa rasetiim ikhli she misi. Arlam nai arwa ngutiimin ahü she.

²⁶Riita, maiqse ka ama wa tiidong wan lam bomtsi chongtlaq kra rii we ka, Mosheq raq awaiq thü lakdap na, sangphii rü ka wa na alü rai nguta chongtlaq lakjaq ba kra, namshiq raq phat man sha riitlan? Phat tlan. Kiijaq Shiikeawe raq Mosheq ma, 'Ngi ka Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe kiimaq Jakob Shiikeawe,' nguta chongtlo.

²⁷Apaiq ka maiq atra sitlaqti Shiikeawe. Maiq amati Shiikeawe ka riimak. Namshiq Sadusinok ka ajiq bintang bom tlan!" nguta Jesuq raq tsangshiq ma chongkuqto.

Aming Ajong Pinthum

(Mot 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸Thungtri shrinketi weshi ka kiijaq asi riito. Apaiq raq tsangshiq riibom ka taito. Jesuq raq Sadusinok ma bom ka aheawiq maq tre kra chhi raüta, apaiq riimin Jesuq ma bom poshi waila nguta, Jesuq phana kito. Raüta apaiq raq, "Aming raütu wa, ümriiti aming wa tarü thaq na akhek pinthum?" nguta Jesuq ma waito.

²⁹Kiijiishe Jesuq raq treto, "Tarü thaq na akhek aming ka ara: 'Israilnok le, tairong laq! Namshiq Tati Shiikeawe kli wiitarü thaq na Tati.

³⁰Namshiq Tati Shiikeawe ka tsan, tsaiji, khutsai kiimaq ningkun wiita kuq lanta lungwii lili ronglaq.'

³¹Kiimaq aming anai akhek ka ara: 'Ümniiraq ümkhum ka jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii hali, ümjam thoti chiiti kiimin lungwii laq.' Ara aming anai ara tlea raüta, ahin akhek aming ka ahü she," nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

³²Kiijiishe Thungtri shrinketi we raq treto, "Shrinketi we, tengto! Chongtlaü ka tengto dea. Tatiwe kli nashiq Shiikeawe. Apaiq tlea raüta ahin Shiikeawe ka ahü she dea.

³³Kiimaq maiqse raq Shiikeawe ka tsan nai khutsai wiita kuq raüta, kiimaq ningkun wiita kuq raüta lungwii lili riichang dea. Kiimaq apaiq raq maiqmii jamthoti ka maiqmii khum lungwii tlaq kiikhiisii hali lungwii chang dea. Ara aming anai lang wan ka Shiikeawe ma nyamse nai laihin honglu kuq tiikai kriithaq na athii atsin pinthum."

³⁴Jesuq raq abom tre atengwiq kra chhi raüta, "Ümniika Ramungtan na säüwa nam nam she," nguta nguto. Arjai miishe ka jurmin Jesuq ma bomwai ka khumak she riito.

Khristo Ka Juwa?

(Mot 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵Jesuq raq Shomjam maq nokwe ma trahoke lam maq, "Thungtri shrinketibi raq Khristo ka Dawit säüse lai wa mipo nguta chongkuq tlaq kriika, jamlai bomtsi na seng raüto chong kuqtla?

³⁶Asii Wenyi raq rom raüta, Dawit apaiq riili akha chongtlo, 'Tatiwe raq i Tatiwe ma nguto: Ngi raq ümjaqti thun ka, ümjaq khon mong na mikuq wanha shaq wiiwii, ümniika i jaqtsi nü na ngachang arjaq ngashat li ngalaq.'

³⁷Riita, Dawit apaiq riili, Khristo kra nangnga, 'Tatiwe,' nguta ngutaq jiika, Khristo ka, Dawit säüse phan ngutiika jamkho minga?"

Jesuq Raq Thungtri Shrinketibi Shrato

(Mot 23.1-36; Luk 20.45-47)

Mungmaiqse pahea raq Jesuq traho bom chongke kra chochikhiq maq taisiqto.

³⁸Apaiq raq tsangshiq ma trahoke lam maq akha tsii chongkuqto, "Thungtri shrinketibi hon aja abi rüm tlaq kriima namshiq ka honkamshat maq sirong laq. Tsangshiq ka shiilang miirii maq tiimiikhiiq raüta, wiitarü raq tsangshiq kiidea mishreng laq nguta, kejat thung na tiichan miine khumsiqtlo.

³⁹Tsangshiq raq sinagok na nai poi akhing na, shiilangbi ngachang kiijaq ngawa kli rittlo.

⁴⁰Tsangshiq riika manti-nyungre tsiqchong nyamchong kra nyeaho kham ma, rakhütsiri maq shetangtang achu jaü kuqto. Shiikeawe raq tsangshiq ka achong lot mai she mitiichamchao wan.”

Jaqchii Maq Akuq Honglu

(Luk 21.1-4)

⁴¹Jesug ka Jerusalem Shomjam na honglu kewa chang tek tho na nga raü riito. Apaiq ka maiq raq kampho honglu kuqtaq kra liito. Chiithe maiqse pahea raq, kampho pahea honglu thütlaq kra shri ra liito.

⁴²Kiitiikaq manti-nyung ashi, miitsan pinthum kra riimin, nairai poisa anai, poisa nye roqnai rii honglu kra thüto.

⁴³Kra chhi raüta, apaiq raq ajaqshisetiim ka apaiq tho na triitam hea raüta akha chongkuqto, “Ngi chongpha. Ara miitsan nyung raq honglu tek na thü wantaq arka, nanok ahinti raq honglu athü wan kra thaq na, apa pinthum thüto.

⁴⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nanok ahinti thun riika, maiqmii win naü rii li kuqto. Shatmaq, ara miitsan nyung riika, chonkhi laqli se, apaiq ma tsiqchong nyamchong athü, apaiq tsitsü paq chang raüpaq kriishe kuqto.”

Makaq 13

Shomjam Mitiithenbaiq Nguta Chongto

(Mot 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹Jesug ka Shomjam maq atiido wan awa wan she kiijaq, ajaqshisetiim phong wa weshi raq, “Shrinketi we le, lii maüta! Ara Shomjam jong hai chang longpen kaü thun arka kai tsomhea. Kiimaq Shomjam arka pinthum maiqlung ngamwii, alüsea chang, saphea pinthum!” nguta Jesug ma chongto.

²Kiijiishe, Jesug raq apaiq bom ka treto, “Namshiq riika ara jamjong kaü tsom wa kriili dea chhi tlan nya? Ngi chongpha. Ara jam kaü arka wiita she mitiibun baiq. Raüta, ara jamkaü ara hai chang longkaü thun kra dongdii min hiq maq hutse wiita mirun baiq. Jam riikom kriimin ahü she miraq.”

Mungbrak Nai Chamchao

(Mot 24.3-14; Luk 21.7-19)

³Jesug ka Shomjam maq kha riire na, Olip Pero Hiqlam na anga riito. Kra bala kiijaq Petar, Jakob, Johan kiimaq Andru ka tsangshiq honhonse li, apaiq phana wato.

⁴Raüta, tsangshiq raq, “Riita, ara chongtlaü mra pin jonghea akhing aten arka, ümtiiko misaüho nya? Kiimaq kra mra pinho akhing ka saüho tlo she dea nguta, maji binriim bomchong tiiji shi kriika jamlai phan mo mitiichhi kuq,” nguta apaiq ma bom ka tiitsang waito.

⁵Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akhiishe chongkuqto, “Honkam shat maq shongnga rong laq. Namshiq ka maiq ma naq tlaq rongkiq.

⁶Maiq pahea, i mang shaphaq raüta misaüho kiiphan. Kiimaq tsangshiq raq, ‘Ngi ahata Khristo!’ nguta mitiitsaki kiiphan. Raüta, tsangshiq raq maiqse pahea, lamjiq nü na mishun sheaho.

⁷Kiimaq ümtiikiiwa, ara chongtiikai chiqdong redong, reriikhat tsütsa arka aje niishe nai maiq bin alu na tsütsa kra mitai han, kra tai han jiila, namshiq ka tsaiji naq tran rongkiq. Kiikha mung brak shaq mra pin wan kriika, saü chang she dongdii miraq. Shatmaq, kra mra pin tlaq kra miili ka, Phangthum ranaiq ka saüki mak.

⁸Mangjong hiq na siti maiq mung thun kra liipan na arkhat mirwan. Hokhambi nai hokhambi liipan na, weshi raq weshi ka mikhat. Mungkang tlotli na, hiqjong mimu. Kiimaq maiq mung barap se na song aram pahea she midong. Arthun mra pin tlaq arka, nowüchhi tsi phaho ikha miraq.”

⁹“Arkha maq, namshiq ka honkamshat maq shongnga rong laq. Namshiq ka maiq raq alap miwan kiiphan. Raüta, rung na mihit wan. Namshiq ka sinagok maq atea miraq. Namshiq ka mung welabi nai hokhambi man na, i mang miitu rung na mitiichap. Tsangshiq rung phong na, namshiq raq Tsütsa Ahea kra michong kuq han.

¹⁰Kiimaq, phangthum ranaiq kra misaü shaq na, Tsütsa Ahea arka mangjong maiqse wiita ma mitiitai kuq wan. Kra jai miishetiq phangthum ranaiq akhing kra misaü.

¹¹Kiimaq ümtiikiiwa namshiq ka, maiq raq lap raüta, rung na tiichap wantlaq, kra akhing na, namshiq raq maiq bom ka jamkhii tre chang wa miraq nguta, kongkhu na naq chapa rongkiq. Rung maq maiqse raq namshiq ma bom wai tlaq kra akhing na, Asii Wenyi raq tsangshiq bom ka jamkhii tre chang wa kra namshiq ma achong mirkuq. Kra phanphan namshiq raq tsangshiq bom ka mitre han.

¹²Maiqse raq maiqmii phu ano kra atsea baiq miitu atlap mirkuq. Awetiim raq asetiiim ka milap kuq. Asetiiim raq awetiim ka mingeng. Raüta, milap kuq. Raüta, atsea mirbaiq.

¹³Wiitarü raq, namshiq ka ngi miitu mingeng. Shatmaq, jurwa atiithum na saüli nin wan ruq maq ngi ma kam wan tlaq, kriiti ka mitiichhii wan.”

Phiipsti Chang Matdong

(Mot 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴“Namshiq raq, ‘Shomjam Tiishechang Maiqphai Asi Sumla Kaü,’ ashi ka apaiq chapchang riimak ba kiijaq chap raü she michhihan.” (Aphatti ma: Ara liichum arka jamlai ngo wa chongtlaq kra riikhaqli tak rong laq!) “Kra chhanghang

akhing ranaiq she la saüwa raüla, kra akhing na juwa Judia wang na siti, kriiti ka kin kiina tiipaü juwan chang miraq.

¹⁵Kiimaq juwa wukhu na bala charai jiiq, kriiti ka tapmong wa hupsam phanshi ra lam wan latiitiq chiimjin mijuha nguta, tap mong na nyap wa ra mak she.

¹⁶Kiimaq juwa wak na, jaqthiq rü na charai jiiq, kriiti riimin, ajam na wa raüta akhea thum ka lamsam wan latiitiq mijuha nguta, jam na wa ra mak she.

¹⁷Kra mung mra pin chhanghang jonghea bala ka, jechakre juwa wiihü wiihan sitlaq, kiimaq noshii nyungre sitlaq, tsangshiq miika nü maq achonglot mai chang chamchao jonghea akhing miraq!

¹⁸Ara chong tiikai mung- maiqse ma chiq pin repin chhanghang ranaiq akhing arka, tangwa rajun cho ji na cha mak chang miitu Shiikeawe jaq wa achu li jaü ronglaq!

¹⁹Kra chamchao akhing saü tlaq kriika, Shiikeawe raq ra nai hiq tiq wanli maq, ümchaü niitaq ara mangjong hiq na chamchao sitlaq kiima thapthi wan chang siika riimak. Kiimaq rawiichii niimin akha redong ka ahü she miraq.

²⁰Shatmaq, Tatiwe raq kra chamchao rahiq ka atiitoq riikuqto. Tiitoq kuq mak ngu raü jiika, maiqlai min tiichong mak she khata miraq. Shiikeawe raq apaiq raq atsea wan, asengi kra tihang kewan miitu, ara chongtlaq chamchao rahiq akhing arka atiitoq kewan wishe.

²¹“Arkha maq, kra akhing na, maiq ashi ra raq namshiq ma, ‘Liilaq, Khristo ka arshe ahata!’, lo ‘Liilaq, apaiq ka i niikiijaq kata!’ nguta chong raü jiimin, namshiq raq naq lamkam rongkiq.

²²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, kra akhing na, arot akiq Khristobi nai arot akiq shammibi ka pahea midong wan. Raüta, tsangshiq raq awang chang nai taklot mai chang jaqsham pahea miklo wan. Raüta, tsangshiq raq lot raü jiila, Shiikeawe raq atsea wan asengi phong maiqse sitlaq kiiwiimin milao lii wan.

²³Arkha maq, namshiq ka honkamshat maq shongnga ronglaq! Ngi raq namshiq ma kra akhing misaü shaq na chongkuq tiipha ara tai rong laq.”

Maiq Se Saükai Akhing

(Mot 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴“Kra mungbrak shaq jai niishe, rashe kaü ka li mak she miraq. Rathup ranyaq she misaü wan. Jipi kiimin limak she miraq.

²⁵Ra wa raiqsaiq thun kiimin rawang win kiiwa adea she mirwan. Kiimaq rawang win na sitlaq ningkun thun kiimin wiita tsangshiq khum lam kiiwa ahin niishe mitsuq baiq wan.

²⁶Kra akhing na Maiq Se ka ningkun ajong ho raüta kiimaq apaiq khushü jonghea kra ho raüta ali aliim wahea liishe phum thaq na akai rai she michhi han.

²⁷Kra akhing na apaiq raq rasetiim ka tiiki raüta mangjong hiq barap se na siti Shiikeawe raq atsea wan maiqse angu thun wiita kra mirchom hea wan.”

Phupmup Chong Wa Tsii Lamchang Bomtsi

(Mot 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸“Namshiq raq phupmup chong wa tsii lam chang bomtsi asi jo. Namshiq raq phupmup chong na, akü ako thun na, ajaq anye she nüm pha wan chhihan jiila, O ümchaü ka rajü akhing she saü wanto nguta sap tlan.

²⁹Kra niq riri sii hali, namshiq raq ara mungbrak akhing she chhipha han jiila, phangthum akhing rahi q jipi kriika saü rai wanto she dea nguta sap rong laq.

³⁰Namshiq tsan na samhea wiq shaq ronglaq. Ümchaü atra siti thun arwa tarü ka mitsai shaq liipan niili, ara chongtiikang mra pin jin akhing ranaiq kra misaü wan.

³¹Ra nai hiq ka athen mirki. Shatmaq ara, i bomchong arka ümtiikiimin poiki mak phan.”

Phangthum Akhing Saükaï Sap Mak

(Mot 24.36-44)

³²“Riita ara chong tiikang ranaiq akhing saükaï arka jurmin sapmak miraq. Kra akhing ka rasetiim riimin sapmak. Kiimaq Maiq Se apaiq raq dongdii min sapmak. Kra akhing saükaï ka Awe raq lamlam li saptlo.

³³Kra ranaiq akhing saükaï kriika namshiq raq sapman. Kriikha maq, namshiq ka honkam shat maq, kheshat lanta siwan lili ronglaq.

³⁴Arka, maiq weshi raq, apaiq ka wanhiq na kaiho ma, ajaqshisetiim khumtek ma, jam jaqsham ka pheakuq thü tlaq ikha. Raüta, apaiq raq kilü khetiwe miimin, jam ka samhea khe liijo nguta chongthü raüta, apaiq ka wanhiq na kihotlaq ikha.

³⁵Kiikha hali, namshiq riimin, kheshat maq siwan lili ronglaq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jamchongti we kriika, ümtincho wa saüki tla, kriika namshiq raq sapman. Apaiq ka raji na mosaü kai miraq. Ra wa thung na mosaü kai miraq. Riimak la, wushu wuwa ho na mosaükaï miraq. Riimakla, ranap rashe dong na mosaükaï miraq.

³⁶Apaiq ka tiihanghiq maq saüki raüla, apaiq raq namshiq ka akon sia loho mak chang miitu, namshiq ka honkam shat maq si ronglaq.

³⁷Namshiq ma ngi raq ara tsii chongkuq tiikang arka, namshiq tarü tlotli miitu chongkuq tiikang. Namshiq tarü raq kheshat maq si rong laq!”

Makaq 14

Jesuq Tsea Mat Tanto

(Mot 26.1-5; Luk 22.1-2; Joh 11.45-53)

¹Riita kra akhing na Tiichhii Wan Poi nai Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi phaho miika, ranaiq nai lishe asi riito. Kiijaq Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi raq, Jesuq ka ahukse maq lap raüta, tsea baiq chang nguta mat raü ka shun jam she riito.

²Riita tsangshiq liipan na bom ka akha riichong wanto: “Nashiq raq arka, ara Poi liipan bala kiimung chang ka riimak. Poi liipan na kiimung hai jiila, mungmaiqse rai makjaq kharong riijiiq.”

Bethani Maq Jesuq Han Na Homseng Nyatto

(Mot 26.6-13; Joh 12.1-8)

³Jesuq ka Bethani hiq na rampun tsi wa aheaki we Simon jam na riito. Jesuq ka kiijaq dungsea rea bala na, maiq nyung ashi ka kiijaq wato. Apaiq raq athii tsinhea phan, kiimaq rahea phan homseng tsai ka alabastar tsabum na lam wan raüta wato. Apaiq raq homseng tsai tsabum ka tiibun tlü raüta, Jesuq khupo na nyatto.

⁴Maiq wiijamti raq kra chhi raüta akhiq riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Atinkhan miinu atsin phan tsai arka, phiqtiwii jaram tiiwiihii baiq wa?”

⁵Arka kampho kamsii shitsam thaq na apa pha sha chang wa. Raüta, kra kampho maq miitsan maiqse kra khrum kewan chang wa!” nguta bot trangto. Kiimaq tsangshiq raq kra nyung ka sonto.

⁶Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Namshiq raq apaiq ka jaram wa tiibanbi tlan! Apaiq raq ngi miitu pinthum maiq- lung ngamwii kiimaq athuk atsom pinthum jaqsham ashi shamkuqto.

⁷Miitsan maiqse ka namshiq rai siruq misi. Kiimaq namshiq raq ümtiikiiwa khrum kewan ro tlan, kiitiikaq mikhrum kuq han. Shatmaq, ngi ka namshiq rai adam na siwan ruq ka simang she.

⁸Apaiq raq jamlai wa tang tlaq, kra kloto; apaiq raq i khum na ara homseng maq nyat kuqtaq arka, tlu na i ma ara alap miitu, tiije kuqto.

⁹Kiimaq ngi raq namshiq ma bom poshi chong pha. Taironglaq. Ara Tsütsa Ahea ara mangjong hiq hamli na, ümriibano chongkuqtaq, kiijaq ümchaü arnyung raq ngi miitu jamlai wa shamkuqtaq armin, apaiq mang ka laqbaiq mak phan maq, chong kuq wan dam ruq she miraq.”

Judas Raq Jesuq Shaphaqto

(Mot 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰Kra akhing na ajaqshisetiim roqshi ri wenai phong kiiwa weshi Judas Iskariot kriika, ramwe jongbi phana, Jesuq ka shaphaq kai she kihoto.

¹¹Tsangshiq raq Judas bom ka tai raüta, tsangshiq ka kai khoqriiq khiq she riito. Kiimaq apaiq ma kampho mikuq i nguta bom ka treto. Kra miiphat she, Judas raq Jesuq ka tsangshiq jaqkhon mong ma shaphaq baiq miitu, akhing ka liishat she riito.

Ajaqshisetiim Rai Tiichhii Wan Poi Dung Siqto

(Mot 26.17-25; Luk 22.7-14,21-23; Joh 13.21-30)

¹²Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi pha wan ranaiq ka Tiichhii Wan Poi na phaq chang sku setiim ta wan akhing ranaiq riito. Kra ranaiq na Jesuq jaqshisetiim raq, “Ümniima Tiichhii Wan Poi Dung ka ümbano mitiijeho hai?” nguta apaiq ma bom ka waito.

¹³Kiijiishe Jesuq raq ajaqshi se nai ma bom ka akha chongkuq raüta tiikito, “Nam nai ka chela kiina kironqlaq. Kiimaq kiijaq namnai raq maiq weshi ka hamlii tak na kham piraü, kra mirhum han. Namnai ka apaiq jai phan phan warong laq.

¹⁴Lanta, apaiq watlaq jam kiina warong laq. Kiimaq jamchongti we ma, ‘Shrinketi we nga i jaqshisetiim naishiq Tiichhii Wan Poi Dung sia chang khok ka ümbano tiije laü ngu wa?’ nguta bom ka wai ronglaq.

¹⁵Kra waihan jiila, apaiq raq namnai ma ajam rathong na, khok ajong wiq ashi, phanrap tiihongtha rea je she kra mitiichhi kuq. Kiijaq namnai raq nashiq Poi Dung kra tiijeholi rong laq,” nguta apaiq raq tsangnai ma bom ka chongkuqto.

¹⁶Krai mren she, ajaqshisenai ka chela na kihoto. Raüta, Jesuq raq chongkuqtaq kiikha riikhaqli dea humkito. Krai mren she, tsangnai raq Tiichhii Wan Poi Dung ka kiijaq tiijeholito.

¹⁷Rashe ka rajiko niishe, Jesuq ka ajaqshisetiim roqshi ri wenai kra rai, kra jam niishe saühoto.

¹⁸Raüta tsangshiq ka chamrii niishe ngato. Raüta, dungsea anga lam miishe, Jesuq raq tsangshiq ma akhiishe chongkuqto, “Ngi chongpha. Namtsam phong wa weshi raq ngi mishaphaq han. Apaiq ka ümchaü arjaq ngi rai adam na phaqsea damti we.”

¹⁹Kra tai raütiishe, ajaqshisetiim ka tsangshiq tsanbi watrang liishe riito. Kiimaq apaiq ma weshi shi maq, “Ümniiraq ngi nang ngo ka riimak ahiq na?” nguta apaiq ma bom ka tiitsang waiwito.

²⁰Jesuq raq treto, “Kriiwe ka namshiq roqshi ri wenai phong wa miraq. Jurwa ngi rai adam na weashaü tai winpin ashi na, awinsii phu ka tsam raüta miphaq, kriiwe ka miraq.

21Riita Maiq Se riwe kla, Asii Bomtsi na jamkhii tsai chang ngutiwa waiq thütaq, kra phan phan dea mitsai wan. Shatmaq, Maiq Se shaphaqti we miika, pinthum phiipsti chang asi! Apaiq ka anyung puk maq rawii chhiki mak dongdii ngu räü jiiikhoti ahea riichang wa!” nguta Jesuq raq tsangshiq ma chongkuqto.

Tatiwe Phaqsea

(Mot 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Ko 11.23-25)

22Tsangshiq ka dungsea lam miishe, Jesuq raq winsii phushi ka ajaq na sham räüta, kechutum achu jaüto. Räüta, winsii phu ka tiiphan räüta, ajaqshisetiim ma kelam maq, “Jaü ronglaq; lanta ara pha q ronglaq. Arka i ngam phu,” nguta nguto.

23Kiimaq hali, apaiq raq kok ashi ka ajaq na do räüta, Shiikeawe ma kechutum achu jaüto. Räüta, tsangshiq ma kuqto. Kiimaq tsangshiq tarü raq kra kok wa nyangto.

24Jesuq raq, “Arka i tiijai. Maiq pahea miitu araü kuq. Shiikeawe raq tongshong wantlaq kra ram wan chang, ramkham.

25Ngi chongpha. Ngi raq ara spiqtai arka nyang nong mang she. Shiikeawe Mungtan na spiqtai anye kra sheti q minyang ha.”

26Kra lot räütiishe, tsangshiq raq miikhon ashi she shito. Räüta, tsangshiq ka Olip Pero Hiqlam nü niishe kihoto.

Petar Raq Jesuq Tiishaü Tiithaito

(Mot 26.31-35; Luk 22.31-34; Joh 13.36-38)

27Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq tarü raq ngi ka miim baiqthü lanta, apin she mir wan han. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii Bomtsi na, ‘Shiikeawe raq sku rümti ka atsea miraq. Kiimaq skuse kong ka wiita apin she mirwan,’ nguta chongtlo.

28Shatmaq, ngi ka ama wa dong wan jai she, namshiq ma sinkhu na Gelili na miwa kang.”

29Kiijiishe, Petar raq, “I kongtitiim wiita raq ümniika tiishaü baiq räü jiiimin, ngi riikla tiishaü mang!” nguta treto.

30Kiijiishe Jesuq raq Petar ma chongto, “Ngi chongpha. Athi rawa wu jangnai miwa shaq liipan niili, ümniiraq ngi ka juwa sapmang nguta jangtsam mitiishaü baiq haü.”

31Kiijiishe Petar raq bom ka atsin maq hali, “Ngi ka ümniirai tsaidam chang li jiiimin, ümniika tiishaü mang mirha!” nguta Jesuq bom ka treto. Kiimaq ajaqshisetiim ahinti riimin kiikhiisii hali nguto.

Gethsemane Na Jesuq Achu Jaü

(Mot 26.36-46; Luk 22.39-46)

³²Tsangshiq ka Gethsemane nguta hiq bashi asi, kijiishe saüto. Kiimaq, Jesuq raq ajaqshisetiim ma, “Ngi ka achu jaü shon, namtsam ka arjaq nga ronglaq,” nguta bom ka chongkuqto.

³³Raüta apaiq rai Petar, Jakob kiimaq Johan kra sheaho raüta, tsangshiq ka phanshi kongkhu linlin niishe wato. Apaiq ka chamchao homa nai riiweatsi homa raq, tiimok miichaq she bok wan raüta, atsan among po paq kra tiipanki nam nam she tsi wanto.

³⁴Kiimaq apaiq raq tsangtsam ma, “I tsan mong na aho ajü tsi homa raq, i tsitsü ara pitlang pitthea she pat wanto. Namtsam ka arjaq nga lanta, achu jaüshat maq kheli rong laq,” nguta chongkuqto.

³⁵Kra ngu raütiishe, apaiq ka phanshi kongkhu linlin na hali tiisot wawanto. Raüta hiq na bumki tlii raüta, mai tlaq jiika, chamchao walü homa thun kriika, apaiq thaq na saü wan tlaq kiiwa, apaiq ka tiihang kuq wan laq nguta achu jaüto.

³⁶Apaiq raq akha achu jaüto, “I we, i we le! Ümniiriika phanrap milot haü siisaq. Mai tlaq jiika, ngi raq nyang chang, ara chamchao kok arka, alam riibaiq laq. Shatmaq, kiitiina, ngi raq thapthi wantiikang kra phan phan ka riimak. Shatmaq ümniiraq jamkho thapthi tlaü kra phan phan tiihong laq.”

³⁷Riita kra achu jaü raütiishe, apaiq ka ajaqshisetiim wetsam phana hali wawan nongto. Shatmaq tsangshiq ka akon makaiq chhiwato. Kijiishe apaiq raq Petar ma, “Simon, ümniika akon sha? Ümnaq ngi rai, nari shise dongdii min, asam maq ngalot maü sha?” nguta bomto.

³⁸Kiimaq apaiq raq tsangtsam ma, “Achu jaü shiichaq rong laq. Maitai kho na dea jiiq. Namshiq wenyi riika achu jaüro, shatmaq han-ngam raq tang mak,” nguta chongkuqto.

³⁹Kra bom thü raüta, apaiq ka thongshi ri hali kiho nongto. Raüta achu jaüto. Kra lak niimin, kongkhu lak na achu jaütaq kra bomtsi maq hali, achu jaü nongto.

⁴⁰Raüta, apaiq ka ajaqshisetiim phana hali jang wan nongto. Shatmaq, tsangtsam ka akon hali chhiwa nongto. Tsangtsam raq asam maq achu jaü ngalot mak riito. Kiimaq tsangtsam raq apaiq ma bom tre chong chang min ahü she riito.

⁴¹Apaiq ka achu jaülot raütiishe, tsangtsam phana hali jangtsam she jangwa nong ngo niishe sanha, apaiq raq, “Riita namtsam ka ümchaü min akon sia nai nü tiitsaksea li dea nya? Hongto she! Akhing saü wato she! Lü ronglaq. Maiq Se ka ümchaü ngarai maiqse jaqkhon mong na shaphaq baiqto she.

⁴²Tiido ronglaq. Warong phiishe. Liimanta, ngi shaphaqti we ka saü wato she!” nguta tsangshiq ma chongto.

Jesug Lapto

(Mot 26.47-56; Luk 22.47-53; Joh 18.3-12)

⁴³Jesug ka ajaqshisetiim rai abom miiqshmiiq liipan niili she, ajaqshisetiim roqshi ri wenai phong wa, Judas Iskariot ka kiijaq saü wato. Apaiq rai maiq ka kongnyung kaüshi shea raü she saü wato. Tsangshiq ka jasai kiimaq kla ta doraq chhaq saü wato. Tsangshiq ka ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi kiimaq welabi raq atiiwa.

⁴⁴Matwe raq, rewebi ma bomhuk ka kongkhu na akha achongke wishe riito: “Ngi raq ümriiti theaphi niiwa lungwii riimeiw wan nü maq mishup kang, kriiwe ka namshiq raq rittlan we kra ngushat. Kriiwe ka lap lanta, kharü maq kha raü, hito ronglaq.”

⁴⁵Krai mren she, Judas ka saüwa saq raütli, Jesug tho na chapsaq riito. Raüta, “Shrinketi we le!” nguta bom wanto. Raütiishe, apaiq raq Jesug theaphi na anü maq shupsaq shupto.

⁴⁶Krai mren she, tsangshiq raq Jesug ka lap hoto. Raüta raü maq khato.

⁴⁷Shatmaq, kiijaq chaptlaq phong wa maiq weshi raq, ajasai ka chathit raüta, Ramwe Ajong Pinthum we dise nilok kra tiidearok soq baiqto.

⁴⁸Kra chhi raütiishe, Jesug raq tsangshiq nangnga nguto, “Namshiq raq ngi lap wa ka, thiimeaq daku we lap wa ikha, jasai nai klata do raq chhaq maq warai ngo min sha rarai ta?”

⁴⁹Ngi ka wranaiqshe, namshiq rai Shomjam na trahoke siwan kang riimak sha. Riita namshiq raq ngi ka kiiwa jamto lap man riilan. Shatmaq ümchaü arka, Asii Bomtsi na achongthü bomtsi kra tiihong tha chang she dongdii.”

⁵⁰Kiijiishe, ajaqshisetiim thun ka, apaiq ka kiijaq miimbaiq thü raütiishe, pongpin riipin she pinrangto.

⁵¹Kiijaq norii we weshi ka, adü na raihi-nairai khea lamlam se ka sam raüta, Jesug jai ka trü phan hoto. Tsangshiq raq apaiq kiimin alap danto.

⁵²Shatmaq, apaiq ka adü wa khea ka chhut baiqthü tlii raütiishe, raiqhü ma miishe, tsaihü jihü she paü wanto.

Jesug Ka Jehudinok Rung Na Tiichapto

(Mot 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Joh 18.13-14,19-24)

⁵³Kra raütiishe, tsangshiq raq Jesug ka Ramwe Ajong Pinthum we jam niishe sheahoto. Kiijaq ramwe jongbi, welabi, kiimaq Thungtri shrinketibi thun ka athung kun she riito.

⁵⁴Petar ka Jesug jai na, jailu maq, phanho raüta, Ramwe Ajong Pinthum we jam, rukmong kiijaq saüli wawanto. Raüta kiijaq Shomjam khetibi hokranok rai wawo adam na nga damto.

⁵⁵Ramwe jongbi nai Jehudinok Rungjong Phowebi raq, Jesuq ka atsea baiq ma nguta, apaiq shutphit kha raü kra ritto. Shatmaq, tsangshiq raq apaiq dii na jamkha min hum mak riito.

⁵⁶Kiijaq rung na, maiq arot hakhibi thun pahea ka chap raüta, Jesuq ma kha ka pahea nyanto. Shatmaq, tsangshiq bom ka kuwa mak siisaq riito.

⁵⁷Kiijiishe, maiq arot hakhi kewantibi ka rung na chap raüta, Jesuq ma kha ka akhiishe nyanto:

⁵⁸“Mungtubi le. Naishiq raq apaiq bom ka akha taikai. Apaiq raq akha nguto, ‘Ngi raq ara maiqse raq jaq maq ahai Shomjam ara run baiq lata, ranaiqtsam jai maq, maiqse raq jaq maq hai lot mak chang phan, Shomjam ashi she mihaiha,’ ” nguta Jesuq ma kha ka nyanto.

⁵⁹Shatmaq, tsangshiq raq kra kha nyan wantaq bomtsi kra dongdii min, kodang koda li riito. Tsang shiq bom ka tiikulot mak riito.

⁶⁰Kiijiishe, Ramwe Ajong Pinthum we ka tsangshiq tarü man na chapto. Raüta, Jesuq ma bom ka akhiishe waito, “Riita, tsangshiq raq ümniima ara kha nyan tlaq ara miitu, ümkiq khii chang ka ahü sha?”

⁶¹Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq bom ka poshi dongdii min tre mak, kaiqshakli riito. Kiijiishe, Ramwe Ajong Pinthum we raq, Jesuq ma bom ka akhiishe hali wai nongto, “Riita ümniika shiiman Shiikeawe Se Khristo dea sha?”

⁶²Kiijiishe Jesuq raq, “Üm,” nguta apaiq bom ka treto. Raüta apaiq raq, “Riita ümchaü sanha namshiq wiitarü raq Maiq Se ka, Ajong Shiikeawe ma jaqtsi nü na nga raü she michhi han. Kiimaq apaiq ka phum thaq na nga raüta, mangjong hiq na akairai she michhi han!”

⁶³Kra tai raütiishe, Ramwe Ajong Pinthum we raq, adü na asam samtong jong ka, ajaq maq chaihea she riito. Raüta, “Nashiq ma jamlai hakhi she wa ra tla!”

⁶⁴Apaiq raq Shiikeawe man na, riikhiq pinthum ashut she bomtlo. Arka namshiq mungtubi raq tai lan she kata. Riita, ümchaü min, namshiq raq tri ka jamkha toqtan chang ngutiishe wa tiima tlan?” ngutiishe phowebi ma waito. Kiijiishe, tsangshiq tarü raq, apaiq ka tiishutto. Krai mren, apaiq ka atsai chang nguta kha ka tanto.

⁶⁵Raütiishe, tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq, Jesuq ka tho ariiq maq phong tsoktsok she thosiq wanto. Kiimaq amak ka khea maq jobto. Raüta, jaqtham maq thaüto. Raüta, “Ümnaq jaqtham maq thaüti ka juwa, chong liita!” nguta slailii siqto. Kiimaq hokranok raq, apaiq ka hitho raüta, atheaphi na siiqsiiq tsatto.

Petar Raq Jesuq Tiishaüto

(Mot 26.69-75; Luk 22.56-62; Joh 18.15-18,25-27)

⁶⁶Petar ka jamkea sonruk mong niili riito. Kijjaq Ramwe Ajong Pinthum we jaqshisetiim jechaksere phong wa nyungshi ka Petar tho na kito.

⁶⁷Raüta, apaiq raq Petar ka wa worea chhito. Kiimaq apaiq pha nü na tiitsang liirat raütiishe, “Ümniimin la Najareth hiqti Jesuq rai kongshi siti we,” nguta bom ka apaiq ma nyanto.

⁶⁸Shatmaq, Petar raq, “Ngi ka jam min sapmang, ümniiraq ngutläü ka, ngi raq akhiismin sap mang,” nguta apaiq bom ka treto. Raüta, apaiq ka jam ruk phai lam nü kiiniishe tiisot kihoto. Apaiq raq kra ngori li she wu ka wato.

⁶⁹Kiimahali jaqshise jechakse kriiraq, apaiq ka chhi nong raüta, kijjaq chapti bi nokwe man na, thongshi hali, “Notsam, arwe armin tsangshiq kongti we raq!” nguta tüsaiq sai she hali bom ka tiitsato.

⁷⁰Shatmaq, Petar raq apaiq bom ka akhii hali riinongto. Kriimaq heashi sinong raüta hali, maiq kijjaq chapti bi raq, “Ümniika Jesuq kongti phong wa riimak ngutiika naq rotkiq. Jamkhano ngukla, ümniikiimin Gelili wang na siti sii,” nguta Petar ka tiichop nongto.

⁷¹Kiijiishe, “Ngi raq atiitum lata chongtiikang. Ngi raq chongtiikang arka tengteng! Ngi raq arot chongtiikang jiika, Shiikeawe riitiq mishin! Namshiq raq chongtlan we kriika juwa, ngi raq asap min mang!” nguta Petar raq tsangshiq bom ka khü nongto.

⁷²Kra riibom rai tlaq bala liipan niili she, wu ka jangnai she wa nongto. Kiimaq, “Wu jangnai miwa shaq niili, ümniiraq ngi ka juwa, sapmang nguta jangtsam mitiishaü baiq haü,” nguta Jesuq raq Petar apaiq ma achong kuq bomtsi kriishe, atsan na tiidosaq she tiidoto. Krai mren apaiq ka ahosi ninlot mak she kha maq aho riito.

Makaq 15

Jesuq Ka Pilat Rung Na Tiichapto

(Mot 27.1-2,11-14; Luk 23.1-5; Joh 18.28-38)

¹Ranap chu miili ramwe jongbi ka taülaükhiq maq welabi nai Thungtri shrinketibi, kiimaq Jehudinok Rung Jong phowebi thun kunli rai, ngongthun ngato. Raüta, tsangshiq raq kha ka tihong phoje she thüto. Raütiishe, tsangshiq raq Jesuq ka jinräü kharü maq kha raüta, Pilat rung niishe hithoto. Raüta, Pilat jaq niishe kiinong kuq baiqto.

²Kiijiishe Pilat raq Jesuq ma, “Riita, ümniika Jehudinok hokham we dea sha?” nguta waito. Kiijiishe, “Ümniiraq ngutläü kata,” nguta Jesuq raq Pilat bom ka treto.

³Kiijiishe Pilat rung maq, Ramwe jongbi raq Jesuq ma kha nyan bom ka pahea chongto.

⁴Tsangshiq raq apaiq ma kha nyan tlaq bom thun kra tai raütiishe, “Riita, tsangshiq raq ümdü na kha atin khan nyan tlaq ara miitu, ümniiraq tsangshiq kiq khii, üm bom chong chang ka ahü sha? Tsangshiq raq ümdü na atin khan kha nyan tlaq kra ümniiraq taimaü sha!” nguta Pilat raq Jesuq ma waito.

⁵Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq bom ka, poshi min tre mak riito. Kra chhi raüta, Pilat ka kai awang riito.

Pilat Raq Jesuq Tsea Baiq Kha Tanto

(Mot 27.15-26; Luk 23.13-25; Joh 18.39—19.16)

⁶Pilat raq Tiichhii Wan Poitek akhing na, Jehudinok mungmaiqse raq, maiq phaqttek mong na ashaq shumwi sitlaq kra phong wa, ümriiti wa tiidong kuq laq nguta jaü tlaq, kriiti tiidongke jaqsham ka angam acham she.

⁷Ara chongtiikai akhing bala min, maiq weshi ka mungshuk wantibi rai lom dam raüta, matwe ma jawan kha na alap, phaqttek mong na asi riito. Apaiq mang ka Barabas.

⁸Kiitiikaq mungmaiqse ka Pilat jamkea na thung raüta, apaiq raq mungmaiqse ma rahin jaq akhing na, jamkho shumwi kong phong kriiwa, weshi tiidong kuq tlaq kiikhiisii hali, tiidongke nong raa nguta jaüto.

⁹Kra kha maq, apaiq raq tsangshiq ma, “Riita, ümchaü min ngi raq, namshiq mungmaiqse ma Jehudinok hokham we nguta chongtlan, kriisha mitiidong kuq ha?” nguta waito.

¹⁰Apaiq raq tsangshiq ma, ara bom ara jamkhano waitaq ngukla, ramwe jongbi raq Jesuq ka lap raüta, apaiq rung na kuq wataq kriika, tsangshiq makshu tsi ma lapkuqto nguta apaiq raq asap kun she.

¹¹Shatmaq, ramwe jongbi raq, mungmaiqse ma, Jesuq la na Barabas kra tiidongke raa, nguta jaü ronglaq nguta, mungmaiqse ma raikao ka atatke kun she riito.

¹²Kiijiishe Pilat raq mungmaiqse ma jangshi ri hali, “Riita, ngi raq Jehudinok hokham we ka jamkhii she wa mirha?” nguta wai nongto.

¹³Kiijiishe tsangshiq ka agilülü, “Apaiq ka pumsongkham na tübaiq laq!” nguta hali hengsiqo.

¹⁴Kiijiishe hali, “Riita, apaiq raq jamlai phan mat akha wa tangta?” nguta Pilat raq mungmaiqse ma bom ka wainongto. Shatmaq, tsangshiq ka, “Apaiq ka pumsongkham na tübaiq laq!” nguta khoti jagi wan wan she gitrangto.

¹⁵Kra chhi raütiishe, Pilat raq mungmaiqse tsan ka tiiheake ma nguta, Barabas ka tsangshiq miishe tiidong kuqto. Raüta, Jesuq ka phenlanok ma chunpo-nyam chongwai miishe, bunlak buncha tiitsatto. Raütiisheti, pumsongkham na tübaiq kai miitu aming kuqto.

Roman Phenlanok Raq Jesuq Slailiito

(Mot 27.27-31; Joh 19.2-3)

¹⁶Phenlabi raq Jesuq ka Wanghupti we jamkea, wang mong niishe shea wanto. Raüta tsangshiq betelion kongti phenlabi abi thun kiimin she wiita adam na triitam heato.

¹⁷Raütiishe, tsangshiq raq kheashii samtong jong kaü ashi ka, Jesuq ma tiisam kuqto. Kiimaq shuk raü ka, wiishuktam maq lamki raüta, khuphok ashi ma haito. Kra khuphok ka Jesuq khupo niishe tiiphok kuqto.

¹⁸Raütiishe, tsangshiq raq apaiq ka, “Jehudinok Hokham we le, rilung alu maq silaq!” ngutiishe, slaislii, shummi shaq shaq miishe, apaiq ka noqsiqto.

¹⁹Raütiishe, tsangshiq raq akhupo na pekü maq, riisong riili she buksiqto. Kiimaq adü na tho ariiq maq phong tsoktsok she, thosiqto. Kiimaq tsangshiq ka lakü na ngahihi raüta, apaiq ka noqsiqto.

²⁰Tsangshiq raq apaiq ka akha slailiisiq lot raütiishe, apaiq dü na atiisam, kheashii samtong jong kaü kra, achhut she riibaiqto. Raüta, apaiq khea kriishe hali tiisam kuq nongto. Raütiishe, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham na tübaiq kai miitu she, chela phai niishe sheahoto.

Jesuq Ka Pumsongkham Na Tübaiqto

(Mot 27.32-44; Luk 23.26-43; Joh 19.17-27)

²¹Tsangshiq ka Jesuq pumsongkham na tübaiq kai, lam na akai rai riito. Kra akhing na Sairini mung wa Jerusalem chela na wa nguta awa, maiq weshi Simon nguta kra rai riihumto. Apaiq ma ase nai mang ka Alekjendar nai Ruphas riito. Phenlanok raq, Jesuq pumsongkham tipi ka apaiq ma, ningkun miishe tiipi hoto.

²²Raüta tsangshiq raq Jesuq ka Golgotha nguta hiq bashi asi, kiiniishe sheahoto. Kra liichum ka “Maiq Khurii Ba,” nguta ngo.

²³Kiijaq tsangshiq raq Jesuq ma che ka marq nguta tsiq phanshi rai shot raüta kuqto. Shatmaq, Jesuq raq nyang mak dea riito.

²⁴Kra raütiishe, phenlanok raq, apaiq ka pumsongkham niishe tübaiqto. Raütiishe, tsangshiq raq, apaiq dü wa khea alam kriika, lang lii raüta, lang raq thaü tlaq, kra phan phan, tsangshiq liipan na riiphea phaço.

²⁵Tsangshiq raq apaiq pumsongkham na tübaiq wantaq akhing ka ranap nari tiikaü riito.

²⁶Apaiq ma kha nyantaq kha raü ka: “Ahata Jehudinok Hokham we,” nguta waiq thüto.

²⁷Kiimaq tsangshiq raq thiimeaq tekti wenai kiimin, Jesuq ma jaqtsi nü na ashi, kiimaq jaqpha nü na ashi, pumsongkham na tübaiq damto.

28Arka Asii Bomtsi na, “Nokwe raq apaiq ka mat-saü tsasebi rai pop damto,” nguta chongtlaq kra bomtsi kra tiiku miitu hong wanto.

29Kra akhing na mungmaiqse ka kra lam maq akhum ashiim wantibi riimin, alea wan lam maq, tsangshiq ka tokbai laqlaq raüta, “Aha! ümniisha Shomjam ka runbaiq laüta, ranaiqtsam liipan niili mihai ha nguta ngoti we ira!

30Riita, ümchaü min, ümniika ara pumsongkham arwa satki kiq na. Laüta, ümkhum ka tiichhii liina!” nguta Jesuq ka slailisiqto.

31Kiikhiisii hali, ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi riimin, Jesuq ka slailisiqto. Tsangshiq liipan na, “Apaiq raq nanok ka tiichhii kuqto. Shatmaq, apaiq khum ka tiichhii phaqsü mak nya.

32Ija, ümchaü nashiq raq liirong i shaq na. Khristo, Israilnok hokham we kriika, ümchaü pumsongkham wa misat ki liina. Kra satki raütiq, nashiq raq apaiq ma mikam rong i!” nguta tsangshiq raq apaiq ka slailisiqto. Kiimaq apaiq rai, maiq wenai pumsongkham na atü baiq dam, kra riimin, Jesuq ka slailiito.

Jesuq Langpit

(Mot 27.45-56; Luk 23.44-49; Joh 19.28-30)

33Kra ranaiq, shethung shekham akhing maq phaho raüta, konta tsam na saüli, kra mung thun hamli na ranyaq wanto.

34Raji nari tsam akhing saüto angu niishe, Jesuq ka tihong raüta, “Eloi, Eloi, lema sabakthani?” nguta siito. Kra liichum ka, “I Shiikeawe le, i Shiikeawe le, ümniiraq ngi ka jam nguto miimbaiq laü?” nguta ngo riito.

35Kra tai raüta pumsongkham tho na chapti bi, maiq phong kiiwa, maiq wiijamti raq, “Tairong laq, apaiq raq Elija ka apaiq khrumke miitu hea tlo!” nguta bomto.

36Kiijiishe, tsangshiq phong wa, maiq weshi ka tlat chhat ju raüta, kham tiishup chang naitan phu kra, tamshi tsun raüta, thiinin phan che na tsamto. Raüta, pekü na tsom raüta, Jesuq nükhü kiijaq tiinap sap na, apaiq raq mishup nyang laq nguta kuqto. Kra tiinyang lam maq, “Kherong i sha ta! Elija raq apaiq ka ara pumsongkham arwa hiq na tiisat kai miki sha kimak wa!” nguta apaiq raq slailiito.

37Kra jai maq, Jesuq raq tihong raüta siito. Raüta alang ka pitto.

38Apaiq lang pit ri li she, Jerusalem Shomjam na khok rai chang khetuk khea achan kriika, ra nü maq phaho raüta, hiq na saüli, khonai ma tiikholiq, tiichai kito.

39Kiimaq, kiijaq pumsongkham khaki na chapshat, Roman phenlabi siihiip jong we raq, Jesuq lang ka jamkho pit wantaq, kra kunli chhito. Kra chhi raüta, “Ai, arwe arkla, Shiikeawe Se dea!” nguta apaiq ka bomto.

⁴⁰Kiimaq, Jechakre wiijamti min asi riito. Tsangshiq riika alu maq chap raüta liito. Kra tsangshiq phong kiiwiika arthun ara riito. Makdala hiqti nyung Meriq, kiimaq anolinti we Jakob nai Joseph ma anyung Meriq. Kiimaq Salomi ri riito.

⁴¹Tsangshiq ka Jesuq jai phanti. Tsangshiq raq apaiq jai phan phaho ka Gelili wang miiphü phanho raüta, Jesuq rai Jerusalem na akidam. Tsangshiq ka Jesuq jaqsham na khrumke damti. Kiimaq Jesuq jai phan wanti, jechakre maiq ahinti thun kriimin kiijaq asi riito.

Jesuq Malap

(Mot 27.57-61; Luk 23.50-56; Joh 19.38-42)

⁴²⁻⁴³Kra ranaiq, rajiko niishe, Arimithia chelati Joseph ka Jerusalem na saü wato. Apaiq ka Jehudinok Rung Jong wa wela ashi riito. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe Mungtan saüho kra kheshat maq sii we ashi riito. Kra ranaiq ka Poi Tiije wan ranaiq akhing. (Kriika Asii Niitiitsak ranaiq maq naiqkhu ranaiq). Kriikha maq, Joseph ka hai mak maq, Pilat phana waraüta, Jesuq ma kra jaüto.

⁴⁴Pilat raq Jesuq ka tsaikito she nguta tai raüta, awang riito. Apaiq raq phentujong we kra hea raüta, Jesuq ka tsaiki li maq, akhing ka ashaquq she sha, nguta bom ka tiishangrii waito.

⁴⁵Pilat raq phentu jong we nü wa, tsütsa ka tai raütiishe, Joseph ma Jesuq ma kra saiqsam miitu she aming kuqto.

⁴⁶Raüta, Joseph raq raihi-nairai kheathum ka ashi rito. Kiimaq, Jesuq ma ka pumsongkham wa tiisat lamto. Raütiishe, ama ka bannin kheathum kiimaq jop raütiishe, raqkam na longkaü jonghea kiijaq, maiq ma lap kai miitu, longsha awat thü kiijaq, Jesuq ma ka saiqsamto. Raüta makho kilü kriika, long pen kaü jonghea ashi kra tiikü hit raüta, shaq baiq thüto.

⁴⁷Kra akhing na Magdala hiqti nyung Meriq nai Joseph ma anyung Meriq raq, Jesuq malap saiqsamtaq kriika liishat riito. Kiimaq ama ka ümbano laptaq, kriimin chhi shat riito.

Makaq 16

Jesuq Amaa Wa Dong Wanto

(Mot 28.1-8; Luk 24.1-12; Joh 20.1-10)

¹Asii Niitiitsak ranaiq ka thum jai she, Magdala hiqti nyung Meriq, Jakob ma anyung Meriq, kiimaq Salomi tsangtsam raq, maiq maa na nyat chang ahom wiq phan tsai kra, Jesuq ma na nyat kai ma nguta tiije ri raüta thüto.

²Chepat ranap niishe, ranap chu maq rashe dong na, tsangtsam ka malap chang longsha kiina kito.

³⁻⁴Tsangtsam ka lam na akai lam maq, “Natsam ma maakho kilü longkaü irka juro midi kuq nya?” nguta tsangtsam liipan na riibomto (longkaü ka ajong wiq

riito). Riita, tsangtsam ka maakho kiijaq saüki raüta liikiita, longkaü kilü ka dibaiq raüta, atiikü baiq reawi she chhihoto.

⁵Krai mren, tsangtsam ka longsha makho mong na nyap wa raüta liito. Kiijaq tsangshiq raq norii we ashi, samtong jong alü wiq kaü sam raüta, jaqtsi nü na nga raü chhi hoto. Kra chhi raütiishe, tsangshiq ka kai awang riito.

⁶Kiijiishe, “Namtsam ka naq hai rongkiq,” nguta apaiq raq nguto. Kiimaq apaiq raq, “Ngi raq asap ha, namtsam riika, Najareth hiqti we Jesuq pumsongkham na tübaiqtaq kra rittlan. Apaiq ka arjaq ahü. Ama wa dong wanto she! Liimanta, tsangshiq raq ama ka arjaq athü wa.

⁷Riita, ümchaü min, namtsam ka walanta, ajaqshisetiim ma, Petar miitaq nong na ara tsütsa ara chongwa rongkiq: ‘Apaiq ka namshiq ma sinkhu na, Gelili na wawan litlo. Kiijaq namshiq ka apaiq rai mirhum han. Arka apaiq raq namshiq ma chongkuqtaq kra phanphan miraq.’”

⁸Krai mren, tsangtsam ka makho maq tlatchhat jutrangto. Tsangtsam ka achapa, kiimaq ahai lam maq jangto. Tsangtsam ka ahai kha maq, kra tsütsa ka maiq ahinti ju miimin chong mak dea riito.

Jesuq Makdala Hiqti Meriq Pha Na Dongkito

(Mot 28.9-10; Joh 20.11-18)

⁹Jesuq ka ama wa dong wan raüta, chepat ranaiq ranap chu maq, Magdala hiqti nyung Meriq, apaiq raq tha kaü miishi jobaiqtaq nyung pha na dongkito.

¹⁰Kra nyung ka waraüta, kra tsütsa ka Jesuq kongtitiim miishe chongto. Tsangshiq ka maaho manyi chhi wanto.

¹¹Kiimaq tsangshiq raq Jesuq ka atra, kiimaq apaiq rai riihumto nguta chongkuq kiijiimin, tsangshiq raq apaiq bom miika lam kam mak riito.

Jesuq Ka Asengi Wenai Pha Na Dongkito

(Luk 24.13-35)

¹²Arjai miishe, Jesuq ka tsangshiq phong wa wenai pha na, phanshi pong linlin maq, tsangnai ka hiqshong na awarai lam na dongki raüta riihumkito.

¹³Krai mren, tsangnai ka lam maq jangho nong raüta, tsangshiq kongti ahinti ma kra tsütsa ka tiitai chongkuq kito. Shatmaq, tsangshiq raq tsangnai bomchong miika kam mak riito.

Jesuq Roqshi Ri Weshi Pha Na Dongkito

(Mot 28.16-20; Luk 24.36-49; Joh 20.19-23; Kiim 1.6-8)

¹⁴Atiisup niishe, Jesuq ka ajaqshisetiim roqshi ri weshi pha na, tsangshiq dungsea rea liipan na dongkito. Tsangshiq raq apaiq ka ama wa atra she dong wanto nguta kammak kha na, kiimaq nanok raq apaiq ka atra chhi kai nguta tsütsa chongkuqtaq kriima kammak maq, tsangshiq tsan ka wanshakshak li tiitsin wan kha na, apaiq raq tsangshiq ka ason rea riito.

¹⁵Apaiq raq tsangshiq ma aming ka akha kuqto, “Namshiq ka mangjong tlotli na kironglaq. Lanta, Tsütsa Ahea kra mangjong maiqse tlotli ma chongkuq kirongkiq.

¹⁶Jurwa Tsütsa Ahea kiima kamwan tlaq, raüta kham lam wan tlaq, kriiti ka mitiichhii wan. Jurwa Tsütsa Ahea kiima kamwan mak, kriiti ma kha mitiiho.

¹⁷Kamwan tlaqti thun ma, awang chang jaqsham miitu ningkun mikuq. Tsangshiq raq, i mang na tha mijo baiq; tsangshiq ka pongnok pongta phan bom maq mibom.

¹⁸Kiimaq ümkhiimiiwa, tsangshiq raq paü ka jaq maq shamrat raü min, kiimaq achok araq phan phaqsiiq rat raü min, tsangshiq khum na taimak miraq. Tsangshiq raq maiq atsi asiti dü na jaq maq sham raüta achu mijaü kuq. Raüla, atsiiti thun kra mihiaki.”

Jesug Ka Ramungtan Na Wawanto

(Luk 24.50-53; Kiim 1.9-11)

¹⁹Tati Jesug ka tsangshiq rai riibom lot jai she, apaiq ka Shiikeawe raq ramungtan niishe shea wanto. Raüta, Shiikeawe ma jaqtsi nü niishe ngato.

²⁰Kiimaq ajaqshisetiim ka maiqhiq barap binrii na kiraüta tra hokuqto. Kiimaq Tatiwe raq tsangshiq ma awang chang jaqsham miitu ningkun kuqto. Kiimaq kra ningkun lümaq, tsangshiq ka Shiikeawe jaqshisetiim dea nguta hakhi tiichhi kuqto. Amen.

Lukaq

Lukaq 1

Bomphaho

¹Lungwii Phuno Ajongwe Theophilas: Maiq pahea raq, ara na mung na, maiq wang chang jaqsham jonghea ong wan tlii maq sham wantaq kra, nai mra jonghea pin wantaq, kra manphan ka, tiitho tiipha sidi raüta, waiq miitu, shiikut chaqto.

²Tsangshiq raq waiq wantaq kriika, nashiq ma chongkuqtaq, manphan kriili. Kra manphan ka, Phungmaiqse ka jamkho parai wanta, kra manphan, apha wan ranaiq miiphü, arang chong maq tiichap tlii maq, jujuro maiqmii mak maq chhi wantaq, raüta kra tsütsa ka nashiq ma trahokuq wan wan, phanchan chongkuqtaq, kriiwa riichom raüta, waiqto.

³Mungtu we le, riita, ija, ngi raq ara manphan arka, apha maq tiichap wan lata, atisup na saüli tiitho tiipha sidi wan kang she. Lata, aheawiq, bomkhu bommai thun kra, tri tsi wan latiishe, arka ümniima ahea miraq nguta waiq tiikang.

⁴Riita, ija, ngi raq ara waiq tiikang arka, ümniima achongkuq wan tengteng bomtsi kriika, ümniiraq raüchong maq pha raüta, raütsii na saüli kunli misap laq nguta waiq tiikang.

Khamlamketi We Johan Wüchhi Tsütsa Tiitaito

⁵Herod ka Judia wang na hokham riito. Ramwe mang ka Jekeria. Apaiq ka Ramwe Abija lai. Tsang-nyung mang ka Elijabeth. Apaiq kiimin ramwe phan sii.

⁶Tsangnai wiita ka Shiikeawe maklii na kechu maiqse sii riito. Tsangnai ka Tatiwe tri raütu nai aming thun kra, kunkun lang raüta siti maiqta ashi.

⁷Tsangnai ka sehü. Tsangnyung nai Jekeria ka kaüja kiija she.

⁸Ranaiqshi, Jekeria ka apaiq la ramwe jaqsham, Shomjam na Shiikeawe ma hongluke rea.

⁹Ramwebi raq lang tlaq tri maq, lang lii kiita, kra ranaiq na Shiikeawe ma honglu homseng ka aluchiim na chaq jaqsham kriika, Jekeria mang na, lang raq thaüto. Krai mren, apaiq ka Tatiwe Shomjam mong na honglu kra chaq wa nguta nyap wato

¹⁰Apaiq ka jam mong na honglu chaq shon, nokwe ka kinphai maq achu jaü ngato.

¹¹Shiikeawe raq atiiki rase ashi ka, apaiq phana kito. Apaiq raq rase ka aluchiim maq jaqtsi nü na chap raü chhito.

¹²Jekeria raq rase kra chhi raüta, apaiq ka atsan chhiiwa la, ahai riito.

13Shamtaq, rase raq apaiq ma chongto, “Naq haikiq Jekeria le! Shiikeawe raq ümnaq achu jaü ka treto she. Kiimaq ümjamti nyung Elijabeth raq ase ashi she mihum. Ümniiraq no ka Johan nguta mang laq.

14No ka hum wan jai, ümniika achong lot maü pinthum mironshon haü. Kiimaq khoqriiq shishiiq michochi haü. Kiimaq nanok pahea ümniirai michochi dam!

15Apaiq ka Tatiwe man na ajong pinthum miraq. Apaiq riika che nyang min maimak. Apaiq ka rawü chhi wanli miili, akhum na Asii Wenyi ka ama maq misi wan.

16Kiimaq apaiq raq, Israilnok mung maiqse pahea, Tati Shiikeawe wokhong na mitiijang shea wan nong.

17Apaiq ka Tatiwe ma sinkhu na miki. Shammi Elija ikha apaiq ka kamasham na, achag awaq miraq. Apaiq raq tapin aki, siwe sise ka ashram mirkuq wan. Apaiq raq lamjiq na akihotibi maiqse thun kra, tingting lamphan na hali mitrap ru shea wan nong. Apaiq raq Shiikeawe sengi ka Shiikeawe puk na nyap wan miitu, tsangshiq tsantsii kra mitiin ja wan.”

18Kra tairaütiishe, “Riita, ara chongtlaü tsütsa arka miteng wan dea nguta, ngi riika jamkho misap ha? Nainai ri, wikaü tikii she,” nguta Jekeria raq rase bom ka treto.

19Kiijiishe, rase raq treto, “Ngi ka Gabriel. Ngi ka Shiikeawe man na ngati we. Apaiq raq ara tsütsa ahea ara, ümniima tiichong kai tiikito.

20Shatmaq, ümniiraq i tsütsa arma kam maü. Arka akhing riikhaqli na mihong wan. Ümniiraq kam maü arkha maq, ümchaü sanha, ümnü ka atang she mirki. Ümniika i kiqkham ara miku shaq wiiwii, bomhü miili she misi haü.”

21Kra liipan bala, Shomjam kinphai na thungti nokwe thun riika, Jekeria ka Shomjam mong wa dong kai kra khe, athe ange she riito. Kiimaq, tsangshiq raq apaiq ka Shomjam mong na luhea jamto khing watiinya nguta, tiimakhiq she riito.

22Apaiq ka jam mong maq dongki raüta sanha, tsangshiq rai ka riibom lot mak she riito. Kra chhi raüta, apaiq ka Shiikeawe rai riihumto sham nguta tsangshiq raq takto. Apaiq ka abom dong mak she kha maq, nokwe miika, ajaq maq thi nam raütli she bom ka chongkuqto.

23Shomjam na apaiq ramwe jaqsham kra lot raütiishe, apaiq ka ajam niishe wawanto.

24Kra jai maq, tsang-nyung Elijabeth ka wiihan she riito. Kiimaq jipi lübiingi na saüli, apaiq ka jam niili she ngato.

25Apaiq raq, “Ümchaü atisup niishe, Tatiwe raq ngi ara khрум kuqto,” nguta apaiq ka kai khoqriiqto. “Ngi ka kharii ahü nyung nguta ümtinkhan wa, atijeasi

siq wan ha wa, ümchaü sanha, ngi ka kopan jonghea nyung miishe tiija kuqto!" nguta khoqriiqto.

Jesuq Rawüchhi Tiitaito

²⁶Elijabeth ka wiihan jipi lü trok asi wanwi niishe, Shiikeawe raq rase Gabriel ka Gelili wang na Najareth hiq na tiikito.

²⁷Apaiq ka junsang se, amang min Meriq nguta kriima, tsütsa ashi chongke kai nguta kito. Meriq ka Joseph ma tiiwa ma nguta, awaiwi she riito. Joseph ka Hokham Dawit weraü phan wa.

²⁸Rase ka apaiq phana kiraüta chongto, "Ümniika hansang miishe silaq! Tatiwe ka ümniirai asi! Kiimaq apaiq raq ümniima shiiman jonghea kuqto she!"

²⁹Rase raq achong tsütsa bomtsi kra tairaüta, Meriq ka kai awang riito. Kiimaq rase raq chongtaq kriika, jamlai ngo wiinya nguta amao riito.

³⁰Kiijiishe hali, rase raq apaiq ma bom ka akha tru chongkuq nongto, "Meriq le, ümniika naq haikiq; Shiikeawe raq ümniika kai mangchantlo.

³¹Ümniika ümchaü sanha, wiihan she mija haü. Kiimaq ümse ka maiqwe se michii haü. Kiimaq ümse mang ka Jesuq nguta mimang haü.

³²Apaiq ka ajong pinthum miraq. Kiimaq Ajong Shiikeawe Se nguta mingü. Tati Shiikeawe raq apaiq ka, ati Dawit Hokham kiikha hokham ma mishong.

³³Kiimaq apaiq ka, ati tipai Jakob saüsetiim thaq na, pattup pat-sa hokham we miishe mija wan. Apaiq hokham jaqsham kriika, ümtiikiimin thumki mak phan she miraq!" nguta rase raq apaiq ma chongkuqto.

³⁴Kiijiishe, Meriq raq rase bom ka tre nongto, "Riita, ngi ka junrii se shaqli. Maiq ma santla miwaha shaqli. Riita, ngi ka noshii nyung ma jamkho mija ha?"

³⁵Kiijiishe, rase raq abom ka tre nongto, "Asii Wenyi ka ümkhum na miki. Raüta, Shiikeawe ningkun ka ümhan na mishang. Krai mren, Asii no kriika, Shiikeawe Se nguta mingü.

³⁶Ümniiraq asap haü, nanok raq ümnyino nyung Elijabeth ka laihü nyung nguta tiima wanto. Kiimaq, apaiq ka wikaü she li jiimin, ümchaü ka wiihan she. Ümchaü ahan wa no ka jipi lütrok she.

³⁷Krai mren, Shiikeawe raq lot mak chang ngutiika, jamlai phan min ahü."

³⁸Kiijiishe, Meriq raq rase bom ka treto, "Ngi ka Tatiwe jaqshi se. Ümniiraq ngi ma jamlai bom wa chongkuq laü kra, ngi ma ngohea shaqshaq dea mihong tha wan laq." Kra riibom jai she, rase ka wawanto.

Meriq Ka Elijabeth Phana Kito

³⁹Kra jai maq jaqlo miili she, Meriq ka taülaü khiq maq tiije raüta, Judia wang na ku akin tili kiijaq maiqhiq ashi asi kiina kihoto.

⁴⁰Kra hiq na saüki raütiishe, apaiq ka Jekeria jam kiijaq diikito. Apaiq ka saüki raüta, Eljabeth ma, “Kiqkap khata,” nguta bomhoto.

⁴¹Eljabeth raq Meriq salam bomtsi kra tai ri li she, awok wa no kiimin atiime, aphe aphiiq she riito. Eljabeth ka Asii Wenyi raq ama riito.

⁴²Krai mren, apaiq ka tiihong raüta akha bomto, “Shiikeawe raq ümniima jechakre tarü thaq na achan ana jonghea achu shiiman kuqto. Kiimaq ümwok na no sitlaq kriika, pinthum kechu maiqse ashi!

⁴³I Tatiwe ma anyung raq ngi akhnok jehin nore maiqse rai riihumkai kilaü arka, ngi ma kiim jonghea pinthum!

⁴⁴Ngü raq ümbom hiqkhu chong maq abom wan haü kra tai ri li she, i wok wa no kra, achochisi tsi ma, i wok mong na, adoq haha she tiimeshi pheto.

⁴⁵Tatiwe raq ümniima tsütsa chongkuqtaq kriika poimak mihong tha wan nguta ümniiraq kamwan tlaü kra mren, ümniima pinthum kechu jonghea miraq!”

Meriq Raq Shiikeawe Shomra Shito

⁴⁶Meriq raq akha treto, “Tsan nai mong maq Tati shomra tiikang;

⁴⁷I tsai i ji sanglili kai chochi, Shiikeawe ka ngi Chhiiti.

⁴⁸Apaiq raq ngi akhnok jehin nore mangchan kuqto! Ümchaü miiphat she maiq angu wiita raq, ngi arka kopan jonghea nyung ngutiishe mingü.

⁴⁹Ajong Shiikeawe raq, ngi ma jaqsham jonghea shamkuqto. Apaiq mang ka Asii.

⁵⁰Apaiq shreng wanti ma, patshi maq riita patshi na saüli mangchan wantlo.

⁵¹Shiikong miilong maiqse tarü, tsangshiq raq jamlai jaqsham wa sürii wantaq, kra tiisham wan lap mak maq, apaiq ningkun ajong chongwai kii maq, pongpin riipin jobaiq wanto.

⁵²Apaiq raq honyung hokham ajongbi ka, hokham ngachang wa tiidea baiqto. Raüta tsanin wokninti ka tiijong luwanto.

⁵³Apaiq raq amang ale maiqse angu kra, wok phetaktak hea tiiphaqsiq wan tlo, shatmaq chithe maiqse kra jaqmii maq tiwa baiqtlo.

⁵⁴Apaiq bomkham natitiim ma achong kuq thü, tiihongkuq wanto she. Ümchaü apaiq ajaqshi se Israilnok khrum kekai saükito she.

⁵⁵Apaiq raq Abraham ma, mangchan jonghea tiichhi kuqto she. Abraham saüse phan ma, pattup pat-sa mangchan tsantsii thü wanto she!”

⁵⁶Meriq ka Elizabeth rai jipi lü tsam sithü damto. Raüta, ahiq niishe hali jang wan nongto.

Khamlamketi We Johan Rawüchhi

⁵⁷Elizabeth ma nodo akhing she saüto. Krai mren, apaiq raq no ka maiqwe se chiito.

⁵⁸Tatiwe raq apaiq ka ümtinkhan wa mangchantaq kra tsütsa ka chiiti nai tsangnai ma tanyang senobi thun raq taito. Krai mren, tsangshiq min, apaiq rai pinthum khoqriiq wan damto.

⁵⁹Noshii ka chepat shi she angu na, athohan poi klo miitu riitamto ngato. Kiimaq tsangshiq raq no ka awe mang tiiphan Jekeria nguta mangchang nguta tiimato.

⁶⁰Shatmaq, “Riimak! Apaiq mang ka Johan nguta mang chang,” nguta anyung raq tsangshiq ma chongto.

⁶¹Kiijiishe, tsangshiq raq, “Shatmaq, namta mang ka akha ahü kata!” nguta treto.

⁶²Kiijiishe, tsangshiq raq awe ma, jaq maq tiichhi raüta, apaiq raq ase ka jamkhii mang wa rotla nguta waito.

⁶³Kiijiishe, Jekeria raq lakwaiq chang longpen ka jaüto. Raüta, “Apaiq mang ka Johan,” nguta waiqto. Kra chhi raüta, tsangshiq tarü ka kai awang riito!

⁶⁴Kra liipan bala li she, Jekeria ka abom dongsaq she riito. Krai mren, apaiq ka chojong chise maq, Shiikeawe shomnoqto.

⁶⁵Chiiti thun raq kra chhi raüta, tsangshiq ka kai amao riito. Kiimaq ara tsütsa arka, pumhiq Judia wang kiina barap binrii niishe nyam wanto.

⁶⁶Ara tsütsa ara tai wantibi maiq tarü raq, “Ara no arka jamkhii maiqse wa riita ahiq nya?” nguta tiima shiwea wanto. Kiimaq riibom wanto. Akha riibom nyiim wantaq arka, tsangshiq raq no khum na, Tatiwe ningkun ka asi nguta chhitaq kra kha maq, riibomto.

Jekeria Shammi Bomchong

⁶⁷Kra akhing na Johan we Jekeria ka Asii Wenyi raq ama riito. Kriikha maq, apaiq raq Shiikeawe bomtsi ka akha chongkuqto:

⁶⁸“Nashiq raq Israilnok Tati Shiikeawe ka shomnoq rong i! Apaiq ka asengi Israilnok kharü diike kai she saükito, tsangshiq ka ümchaü sanha lüsaü wase she.

⁶⁹Apaiq raq nashiq Chhii wanti Ajong ashi tiisaüto she. Apaiq ka ajaqshi se Dawit weraü phan wa.

⁷⁰Apaiq raq rathup rapha niiphü dongdii, Asii shammibi lümaq, nashiq ma kiqkham räüpot khakuq wanto.

⁷¹Apaiq raq nashiq ka chiq se rewe jaqkhon mong wa, mitiichhii kuqha nguto. Nashiq ngengseng wanti maklii wa, mikhup wongkuq wanha nguto.

⁷²Apaiq raq na saü nase pat niimin, kaphap mangchan laq mang nguto. Apaiq raq tongshong khoqram kii ka thaq mang nguto.

⁷³⁻⁷⁴Apaiq raq atiitum räuta, nati Abraham ma chongto, nashiq ka najaqti jaqkhon mong wa, mida wan ha nguto. Räuta, nashiq ka apaiq wokhong na, tsailam jilam maq, apaiq shomnoq wan she mitiisi wan ha nguto.

⁷⁵Krai mren, nashiq ka rilung pattup Asii maiqse she mija wan rong i. Kiimaq kechu maiqse miishe mija wan rong i.

⁷⁶“I se le, ümniika, Ajong Pinthum Shiikeawe shammi ngutiishe mingü. Ümniika Tatiwe ma sinkhu na miki haü. Laüta, apaiq kai chang lam kra mitanho haü.

⁷⁷Laüta Tatiwe sengi ma, Shiikeawe raq tsangshiq ngarai ka midii kuq wan, räuta, tsangshiq ka mitiichhii kuq wan, nguta michong kuq ho haü.

⁷⁸Nashiq Shiikeawe ka mangchan rümti tsanin woknin. Apaiq raq nashiq ma tiichhii wan rashe kii liliim kra mitli kuq wan she.

⁷⁹Kra rashe kii ka ramungtan maq, ranyaq tangtang mong na siti tarü ma mili liim wan. Räuta, nashiq ka khusang rakhang rilung lam na, mishun shea wan.”

⁸⁰Kra no ka, han-ngam na, kiimaq wenyi na, kumchipo ikha phintsaq tsaq hea she chhanchhi jonglu wanto. Apaiq ka kumtsaiphii niili siwanto. Kra jai miisheti, Israilnok mungmaiqse ma tra hokuq wanto.

Lukaq 2

Jesüq Rawüchhi

(Mot 1.18-25)

¹Kiitincho ji, Roman Hokhamwe Agastas raq apaiq jaqkhong na mung ümchuwa sitlaq, kriiwa maiq ka wea miitu aming kuqto.

²Ara apha shaq shaq mung maiqse wea wantaq akhing na, Koirinias ka Siria wang na Wanghupti we riito.

³Kra aming kuqtaq krai mren, mungnyung mungse tarü raq, maiqmiimii chela na, maiqmii mang tiiwaiqkai kihoto.

⁴Kiimaq, Joseph ka Gelili wang na Najareth chela maq, Judia wang na Bethlehem chela Dawit rawüchhi chang hiq na kihoto. Joseph ka Dawit saüse phan kha maq, kiijaq kihoto.

⁵Apaiq ka tsang-nyung ma nguta awaiwi she Meriq rai, tsangnai mang tiiwaiqkai Bethlehem na kihoto. Kra akhing na Meriq ka wiihan.

⁶Kiimaq tsangnai ka Bethlehem na bala niili, nowüchhi akhing rahiq ka saüto.

⁷Meriq raq ase chhikhu se ka humto. Apaiq raq noshii ka no napkhea maq jobto. Raüta minsäu tsam thiike chang long pinkhü na tiikonto. Kiitiikaq tsangshiq jap miitu wanjaptiip na khok ka bin mak, ahü.

Sku Rüntibi Nai Rasetiim

⁸Kra akhing na, sku rümtikong maiq wiijamti ka, kra binjü na, tsangshiq skukong kra rüm, rum na ajap asi.

⁹Tatiwe rase ashi ka tsangshiq pha na satkito. Raüta Tatiwe ngao chhainyii ka tsangshiq thaq na achhai anyii lito. Kra chhi raüta, tsangshiq ka kai ahairai nai atiirai riito.

¹⁰Shatmaq, rase raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq ka naqhai rongkiq! Ngi ka namshiq ma, tsütsa ahea pinthum kra tiitaikekai kikang. Ara tsütsa arka Israilnok tarü ma, chochi chang jonghea.

¹¹Ümchaü rawa, Dawit chela na namshiq Chhiiti we, Tati Khristo chiito.

¹²Riita ara chongtiikang tsütsa arka, tengto dea nguta namshiq raq tiitsang chang ka ara: Namshiq raq noshii ka, no napchang khea maq jop raüta, minsäu pinkhü na tiikon raü michhi wa han.”

¹³Kra ngori li she, tiihanghiiq miili, rase krai, ramungtan na rasekong phenlabi ka, ahing amun chhito. Kiimaq, tsangshiq raq Shiikeawe ka shomnoq trang akha shinge sia taito:

¹⁴“Sanseng ramungtan na Shiikeawe khushü mijong laq, apaiq raq lungwiitlaq asengibi, mangjong hiq na siti ma hansang mirlaq!”

¹⁵Riita, kra rasetiim thun ka, tsangshiq pha wa, ramungtan na jang wan jai she, “Lo, nashiq ka Bethlehem na kironghpa. Laita, Tatiwe raq chongtaq ara, liiwa rong i,” nguta sku rümtise kong liipan na riichongto.

¹⁶Krai mren, tsangshiq ka taülaü khiq she, Bethlehem na wawanto. Raüta, Meriq nai Joseph ka humto. Kiimaq, noshii ka minsäu pin na weraü dea chhi wato.

¹⁷Sku rümti kong raq, no ka chhiwa raüta, Meriq nai Joseph ma rasetiim raq tsangshiq ma, no ka miitu jamlai bom wa chongkuqtaq, kra tsütsa ka tsangshiq ma tiitai kuqto.

¹⁸Sku rümti kong raq, tsütsa chongkuqtaq kra tai wantibi thun maiq tarü raq amao riito.

¹⁹Meriq raq arthun bomtsi chongtaq thun ara tai raüta, apaiq raq pinthum atsan mong na, rashi hiqwea tiimato.

²⁰Kiimaq, sku rümtise kong kriika, rase raq tsangshiq ma achongkuq bomtsi kra phanphan, phanrap kuwan kra chhi raüta tsangshiq ka kai Shiikeawe shomra watrang lam maq, ashi ange liishe, tsangshiq hai chang wakjam ram kiina jang wan nongto.

Jesuq Athohan Poi

²¹Nowüchhi jai maq chepat shi siraüta no ma athohan poi kra kloto. No mang ka, rase raq anyung wok na mipo shaq na chongtaq, kra phanphan Jesuq nguta mangto.

Jesuq Ka Shomjam Maq Kiinong Kuqto

²²Joseph nai Meriq ma, Mosheq Thungtri maq no khum kra tiisii wan poi klo akhing rahi she saüto. Kriikha miishe, tsangnai raq no ka, Tatiwe ma kiinongke miitu, Jerusalem na boqhoto.

²³Arka, Tatiwe Tri na, “Rawü chhikhu maiqwe se angu khumtek kriika, Tatiwe ma kiinongke chang,” nguta chongtaq kra phanphan kloto.

²⁴Kiimaq, tsangnai raq Tatiwe Thungtri na chongtlaq kra phanphan sii hali, haütaü kaü anai riimak la, paro aresenai anai kriimin lamho raüta, honglu na kekai nguta kito.

²⁵Kra akhing na, Jerusalem na siti maiq weshi, amang Simeon nguta asi. Apaiq ka Shiikeawe lam phan na, tsapsaü kapse maq siwanti, kiimaq kechu maiqse ashi. Kiimaq, apaiq ka Shiikeawe raq Israilnok kra chhii kai akhing rahi kra saütlo haü jiilei nguta, maklii khamthii maq khewantiwe riito. Kra akhing na Asii Wenyi ka akhum na ama riito.

²⁶Kiimaq, apaiq miika, Shiikeawe raq kiq akhamkuq Tatiwe Khristo saüho tlaq, kriiwe sham kra chhithü hü maq, apaiq ka tsai mak miraq nguta, Asii Wenyi raq apaiq tsan mong na, tiitsang dada achongke wishe dongdii.

²⁷Krai mren, Simeon ka Asii Wenyi raq shun shea raüta, Shomjam mong na wato. Riita, ija, anyung nai awe raq, noshii Jesuq ka Thungtri ramram shiiku, Shiikeawe ma kiinongke Shomjam mong na boq wanto.

²⁸Kiijiishe, Simeon raq no ka ajaq na do raüta, Shiikeawe ma akha kechu tumto:

²⁹“Tatiwe le, ümchaü sanha, ümkiqkham min tihong laü she. Ümjaqshi se arma, hansang maq wawan miitu, kiim riiphea jaqkhaq raüli she tiipa kuqlaq,

30Ümniiraq tiichhii wan lam ka tankuq laü she. Arka ümchaü i mak maq chhi kang she.

31Ümniiraq apaiq ka, mangjong maiqse makki na shong laü she.

32Apaiq ka Pongnok phan maiqse ma, Ümrawü li tiichhike wanti, Apaiq ka ümsenginok Israil mung ma, ümkhushü jonglu kra tiichhike wanti.”

33Simeon riisham bomchong kra, noshii nyungwe raq tai raüta, tsangnai ka kai amao riito.

34Simeon raq tsangtsam ma ramram achu shiiman kuqto. Raüta, anyung Meriq ma chongto, “Ara no arka, Shiikeawe raq ashong. Apaiq lümaq, Shiikeawe raq Israilnok phan pahea mishthen baiq. Kiimaq apaiq lümaq hali, Israilnok phan, pahea mitiichhii kuq. Apaiq ka Shiikeawe raq ashong wan miithii ajong ashi. Maiq pahea raq, apaiq angeng mirwan.

35Kiimaq, apaiq raq tsangshiq tiima tsantsii apaü raüta, thü tlaq kra thun ka, wiita alin mirbaiq. Kiimaq, ümtsán mong niimin, tsanbi hosi tsi wa kriika, jasai maq ashuk ikha mitsi.”

36-37Kiijaq wikaü nyung ashi, kiikaq shammi nyung min asi riito. Apaiq mang ka Ana. Awe ka Phanuel. Ashar weraü wa. Apaiq ka manti-nyung, wiioqtiichat ri wiiblai she sito. Apaiq ka tsangwe rai wiimiishi li silapto. Apaiq ka Shomjam na Shiikeawe shomnoqkai nungpaq mak phan. Apaiq ka ranaiq rawa, Shiikeawe shomnoq wanli, amang maq siraüta pahea achu jaü tiikoli sito.

38Kra akhing bala riikhaqli, apaiq ka Shomjam na saükito. Raüta, noshii miitu, Shiikeawe ma kechu tumto. Kiimaq, Jerusalem ka Shiikeawe raq maiqjaq khon mong wa mitiichhii kuq nguta kamwan raüta khe wanti ma, noshii rilung manphan kra chongkuqto.

Najareth Na Jang Wan Nongto

39Joseph nai Meriq raq Tatiwe Thungtri jaqsham lot raütiishe, tsangshiq hiq shong, Gelili wang na Najareth chela na hali jang wan nongto.

40No ka aheawiq kumchipo ikha ajong alu, ahong ala she chhanchhi jonglu wanto. Apaiq ka pinthum taksma maiqse ashi. Kiimaq Shiikeawe achu shiiman ka apaiq khum na asho awo sito.

Nono Jesuq Shomjam Na

41Rawiitek, Jesuq nyungwe ka Jerusalem na Tiichhii Wan Poi lomkai kitlo.

42Jesuq ka nose, arawii ka wiioqshi ri wiinai maiq she riito. Kra rawii min, wiihinjaq kitlaq kiikha, tsangshiq ka poi lomkai Jerusalem na kihoto.

⁴³Poi ka thumjai she, anyungwe ka tsangshiq hiq na jang wan nong wawanto. Shatmaq, nono Jesuq ka Jerusalem niili tiijai kito. Anyungwe raq, kra tho ka hemak dea riito.

⁴⁴Tsangnai raq tiima ka, no kla nokwe rai kongshkong watlo ahiq nguta tiimato. Raüta, tsangnai ka ranaiq shetang waruq wawanto. Raütiishe, tsangnai raq no ka tanyang senobi nai kongtibi liipan niishe ritto.

⁴⁵Shatmaq, tsangnai raq no ka hum mak dea riito. Raütiishe, tsangnai ka Jerusalem na, apaiq ritkai jangho nongto.

⁴⁶Ranaiqtsam ngoja niishe, tsangnai raq no ka Shomjam mong na, Jehudinok shrabi rai nga raüta, tsangshiq bomchong kra tai nai, apaiq raq tsangshiq ma bom wai rea she lohoto.

⁴⁷Apaiq raq tsangshiq bom tre kriika, pinthum asap atsin wiq maq, tre tlaq kra tai raüta, tsangshiq ka kai amao riito.

⁴⁸Anyungwe ka, apaiq rai riihum raütiishe, kai awang riito. Kiimaq anyung raq, apaiq ma, “I se le, ümniiraq ümwe nainai ka akha jam nguto trang ra wan laü? Ümwe nainai ka tsanhü wokhü maq, ümnaq rit kai kiinyii kai,” nguta anyung raq apaiq rai bomto.

⁴⁹Kiijiishe Apaiq raq, “Riita namnai raq ngi ka jaram rit rea wa? Namnai raq, ngi ka i We jam na sichang nguta, sapman sha?” nguta tsangnai bom ka treto.

⁵⁰Shatmaq, tsangnai raq apaiq bom ka takmak dea riito.

⁵¹Riita, Jesuq ka anyungwe rai, Najareth hiq na hali jang wan damto. Raüta apaiq ka anyungwe wokhong na phaqqhii nichii maq sito. Anyung raq arthun bomtsi lea wantaq arka, atsan mong na tiitsang dada maq shiwea wan raüta shaqthüto.

⁵²Jesuq ka akhum nyea dang dang hea, kiimaq phaqqchi lam na taksma maiqse ashi ma jawan raüta, jonglu wanto. Apaiq ka Shiikeawe lungwii wokhong maq nai maiqse lungwii wokhong maq, aheawiq se chhanchhi jonglu wanto.

Lukaq 3

Khamlamketiwe Johan Traho

(Mot 3.1-12; Mak 1.1-8; Joh 1.19-28)

¹Kra akhing ka, Roman Hokham we Tiberias raq Hokham jawan li maq, wiioqshi ri wiibiingi she riito. Pontias Pilat ka Judia wang na Wanghupti we riito. Herod ka Gelili hong na hokham riito. Kiimaq ano Philip ka Iturea nai Trakhonitis hong lang wanti riito. Lisantias ka Abilene hong langti riito.

²Kiimaq Annas nai Kaiaphas ka ramwe jong jati riito. Kra akhing na, Shiikeawe raq apaiq bomtsi ka Jekeria se Johan, kumtsaiphii na sitiwe kriima chongkuqtlo.

³Kriikha maq, Johan raq Jordan rai reko binjü thun wiita hamli na, khumshkhum maq, nokmaiqse ma, Shiikeawe bomtsi ka akha tra hokuqto, “Namshiq tsantsii klaitlo ronglaq. Lanta, kham ka lamtlo ronglaq. Namshiq tsantsii klai han jiila, Shiikeawe raq namshiq ngarai kra midii kuq.”

⁴Arka, Shammiwe Isaia lakdap na waiqthü taq kra phan phan she hong wanto. Kiijaq akha waiqthüto: “Kumtsaiphii binjü na maiq ashi ra raq agilülü riim tlo: “Tatiwe kai ma lam ka tanholi laq; Apaiq kai ma lam ka liitatat tanholi laq!

⁵Jükhü hiqwii thun ka wiita tiima phongholi laq. Ku akin angu thun ka wiita tri soqho li laq. Lamkong lamnong thun kra liitatat she tanho laq. Kiimaq lam abibi ka wiita tiinyea soqholi laq.

⁶Maiqse angu kunli raq, Shiikeawe Tiichhii Wan jaqsham kra michhi wan!”

⁷Krai mren, mungmaiqse ka akong ada maq, Johan phana kham tlamkai kito. Johan raq tsangshiq ka akha sonto, “Paüsang nyiqlase kong loi! Namshiq khuthaq na Shiikeawe tsankhiq walü tu saü wan tlaq kriiwa, rakhütsiri maq kham lam lan tli, mihang wanlot han ngutiisha tiima tlan?

⁸Namshiq raq, ngarai tsantsii ka klai kai she dea nguta, namshiq jaqsham maq, atsi ango kra tiichhi kuq ronglaq. Namshiq liipan na, ‘Nashiq ka Abraham lai ala. Nashiq ka Asii maiqsetim,’ ngutiika, naq tiishom ra rongkiq. Ngi chongpha. Tai ronglaq. Shiikeawe raq ara longkaü thun arwiili, Abraham lai ala kra mitiidong lot!

⁹Ümchaü, mang kaü ka, pe tsihü chong thun kra arang chong maq daq baiq miitu, tiijeje thü tlo. Atsi ahea tsikuq mak pechong thun kra, wiita tiikham raüta, adaq she mirbaiq. Raüta, wa na michaq baiq.”

¹⁰Kra traho bomchong kra tai raütiishe, nokmaiqse raq apaiq ma waito, “Riita, ikhijjiika, Shiikeawe tsan kra tiieha wan miitu, naishiq riika jamlai phan shamhea kaiwa jaqsham chang she wa miraq?”

¹¹Kiijishe, apaiq raq tsangshiq bom ka treto, “Ju jaq niiwa, samtong anai asi, kriiti raq samtong ashi min ahüti miitsan maiqse kiima, samtong ashi kra kuq ronglaq. Kiimaq ju wa wok phetak tak sitlan, kriiti raq miitsan maiqse amang ale maq sitlaqti kriima, tü adung ka kran kuq lanta si ronglaq.”

¹²Kiimaq, phunta hitinok wa, maiq wiijamti ka apaiq phana kham lamkai kito. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ma waito, “Riita, shra we le, naishiq riika, jamlai phan jaqsham chang wa miraq?”

¹³Kiijishe, “Phunta ka ümchu hiwan chang wa, kra thaq na achan ka naqhi rongkiq she,” nguta apaiq raq tsangshiq ma chongkuqto.

¹⁴Kiimahali, phenlanok wiijamti riimin apaiq ma waito, “Riita, shra we le, naishiq ha? Naishiq riika jamlai phan jaqsham chang wa miraq?” Kiijishe Apaiq raq tsangshiq ma chongkuqto, “Namshiq raq ju jaq wiimin, ningkun ningkaq

maq, kampho ka naq siq rongkiq. Kiimaq, kha ahü na, maiq ka naq shra rongkiq. Namshiq maiqmii laqkhaq kra phaqsiiq lantli si ronglaq.”

¹⁵Kra akhing na, Johan traho bom chongke kra tai raüta, mungmaiqse thun kriika, tsangshiq tsanchhii wa hunhun she riito. Kiimaq pinthum maiqkam sia chang jaqsham michhi rong i she nguta, phaqsiiq ni tiitsii miishe kheto. Kra akhing na, mungmaiqse raq, Johan kriiwa Khristo nguta tiimato.

¹⁶Kriikha niishe, Johan raq tsangshiq ma bom ka akha tiitsang chongkuq nongto, “Ngi raq namshiq ka kham miili lamkuq tiikang. Shatmaq, ngi thaq na, maiq ajong ashi saüho tlo she. Ngi ka apaiq hokpa raü kra shatketi we dise khan min thek mang. Apaiq raq namshiq ka Asii Wenyi nai wa miishe kham milam kuq.

¹⁷Apaiq ka ümchaü, akhing na wankhü kaü doshat miishe khetlo. Kriimaq, tsam achhii chhii thun kriika wiita ajap mirbaiq. Raüta, tsam awongsiisii thun kriika, tum akhiiq mong niishe samhea wiq maq misaiq sam. Kiimaq tsam achhii chhii thun kriika, pattup pat-sa matki mak phan walü nyai rai wan tlaq kijiishe miphong chaq baiq.”

¹⁸Ara chong tiikai akha, Johan raq nokmaiqse ma Tsütsa Ahea ka phanrap phanrii maq shiiton raüta chongkuqto. Kiimaq tsangshiq tsantsii ka ngarai lam phan kiiwa, klai tlo ronglaq nguta chong kuqto.

¹⁹Shatmaq, Johan raq Wanghupti we Herod kriika ason riito. Apaiq ka jamkhano sonta ngukla, apaiq raq anochhi-nyung Herodias kra romphaqto. Kiimaq apaiq raq abi ngarai pahea tang wantaq kriikha na sonto.

²⁰Shatmaq, kra thaq niimin tiinanpot, abi pinthum she ka, Herod raq Johan ka lap raüta, phaqttek mong niishe shaq baiqto.

Jesüq Raq Kham Lamto

(Mot 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹Kra akhing na nokmaiqse thun tarü raq, khamlam wan lot jai she, Jesüq riimin kham ka lam wanto. Apaiq raq khamlam akhing na achu jaüto. Apaiq achu jaürea akhing na, ramungtan ka atlin riikito.

²²Kiimaq, Asii Wenyi ka apaiq khuthaq na, haütaü kaü ikha satkito. Kiimaq kra akhing na ramungtan wa maiq bom ashi ka akha saüto, “Ümniika I Se shaq. Ngi ka ümniima pinthum khoqriiq tiikang.”

Jesüq Weraü

(Mot 1.1-17)

²³Jesüq raq apaiq traho jaqsham phaho akhing na, apaiq rawii ka wiioqtsam tin she riito. Apaiq ka nanok raq, Joseph se nguta tiima wanto. Joseph ka Heli se.

²⁴Heli ka Matthat se. Matthat ka Lewi se. Lewi ka Melki se. Melki ka Jannai se. Jannai ka Joseph se.

²⁵Joseph ka Mattathias se. Mattathias ka Amos se. Amos ka Nahum se. Nahum ka Esli se. Esli ka Naggai se.

²⁶Naggai ka Maath se. Maath ka Mattathias se. Mattathias ka Semein se. Semein ka Josekh se. Josekh ka Joda se.

²⁷Joda ka Joanam se. Joanam ka Rhesa se. Rhesa ka Jerubbabel se. Jerubbabel ka Shealtiel se. Shealtiel ka Neri se.

²⁸Neri ka Melkhi se. Melkhi ka Adi se. Adi ka Kosam se. Kosam ka Elmadam se. Elmadam ka Er se.

²⁹Er ka Joshua se. Joshua ka Eliejar se. Eliejar ka Jorim se. Jorim ka Matthat se. Matthat ka Lewi se.

³⁰Lewi ka Simeon se. Simeon ka Juda se. Juda ka Joseph se. Joseph ka Jonam se. Jonam ka Eliakim se.

³¹Eliakim ka Melea se. Melea ka Menna se. Menna ka Mattatha se. Mattatha ka Nathan se. Nathan ka Dawit se.

³²Dawit ka Jessi se. Jessi Obed se. Obed ka Boaj se. Boaj ka Salmon se. Salmon ka Nashon se.

³³Nashon ka Amminadab se. Amminadab ka Admin se. Admin ka Arni se. Arni ka Hejron se. Hejron ka Perej se. Perej ka Juda se.

³⁴Juda ka Jakob se. Jakob ka Isak se. Isak ka Abraham se. Abraham ka Tera se. Tera ka Nahor se.

³⁵Nahor ka Serug se. Serug ka Reu se. Reu ka Peleg se. Peleg ka Ebar se. Ebar ka Shela se.

³⁶Shela ka Kainan se. Kainan ka Arphajad se. Arphajad ka Shem se. Shem ka Nowaq se. Nowaq ka Lamekh se.

³⁷Lamekh ka Methusela se. Methusela ka Enokh se. Enokh ka Jared se. Jared ka Mahalaleel se. Mahalaleel ka Kenan se.

³⁸Kenan ka Enosh se. Enosh ka Seth se. Seth ka Adam se. Adam ka Shiikeawe se.

Lukaq 4

Jesuq Ka Tha Raq Maitaito

(Mot 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹Jesuq ka Jordan rai maq akhum na Asii Wenyi raq ama jang wanto. Kiimaq apaiq ka Asii Wenyi raq kumtsaiphii binjü niishe sheahoto.

²Kiijaq Thawe raq apaiq ka raroqblai maitaito. Kra liipan bala, apaiq ka jam min phaqsiiq mak, amang maq sito. Kriikha maq, kra maitai akhing thum jai na, apaiq ka aramtsi riito.

³Kriikha maq, Thawe raq apaiq ma, “Riita, ümniika Shiikeawe Se dea jiika, ara longpo thun arka winsii ma tiija liina.”

⁴Kiijiishe, Jesuq raq, “Asii lakdap na, ‘Maiqse ka winsii lamlamse phaqsiiq räutli atra si mak,’ ” nguta chongtlo.

⁵Kiijiishe Thawe raq apaiq ka hiq bashi diiluwiiq ba kiiniishe shea wanto. Raüta, maklii liipan niili, mangjong hiq wa maiqmung thun kra apaiq miishe tiichhi kuqto.

⁶Raüta, “Ngi raq arthun maiq mung jonglu sitlaq ara, nai kiijaq tsiiq nai nyam tum ümtinkhan wa sitlaq kra, ümniiraq phaqsia miitu, arang ka ümniimiishe mikuq kang,” nguta Thawe raq apaiq ma chongto. “Arthun arka, i jaq na akekun siisaq she. Kiimaq ngi raq ümriiti ma kewan wa lungwii tiikang, kriiti ma mikiinong kuqha.

⁷Riita, ümchaü min, ümniiraq ngi ara shomnoq haü jiika, arthun arka ümniirii she miraq,” nguta Thawe raq apaiq ka maitaito.

⁸Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Asii bomtsi na akha chongtlo, ‘Tati Shiikeawe kli üm Shiikeawe. Apaiq kli shomnoq wan lili riilaq!’ ”

⁹Kiijiishe Thawe raq apaiq ka Jerusalem niishe shea wanto. Raüta, Shomjam wukhu diilu pinthum ba kiina tiichap raüta, apaiq ma chongto, “Riita, ümniika Shiikeawe Se dea jiika, ara wukhupong armaq, hiq na dea wan liina.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii bomtsi na, ‘Shiikeawe raq rasetiim tiiki raüta, ümniika mitiichhii kuq,’ nguta chongtlo.

¹¹Kiimaq, Asii bomtsi na, ‘Ümhok ümjaq ka longkaü thaq na tiibuk rai jiiq nguta, tsangshiq raq ümniika, jaq maq kamho saqli mikamho,’ ngutiimin chongtlo.”

¹²Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Asii bomtsi na, ‘Üm Tati Shiikeawe ka tamlamlam maq naq maitaiqi’ ” nguta chongtlo.

¹³Krai mren, Thawe raq Jesuq ka, phanrap phanrii maq maitai lot räütiishe, heashi miitu apaiq ka teithü räütiishe, Thawe ka ahin niishe kihoto.

Jesuq Jaqsham Ka Gelili Maq Phahoto

(Mot 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴Kra akhing na, Jesuq ka Gelili hong na jang wan nongto. Kiimaq apaiq khum na Asii Wenyi ningkun ka ama riito. Apaiq tsütsa ka, kra binjü tlotli niishe nyam wanto.

¹⁵Apaiq raq sinagok thun na khum raüta, bom chongke tra hokuqto. Kiimaq apaiq ka nokmaiqse tarü raq shomrato.

Najarethti Raq Jesuq Taomak

(Mot 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶Kra akhing na, Jesuq ka apaiq jonglu wan chang hiqshong Najareth hiq na wato. Raüta, Asii Niitiitsak ranaiq na, apaiq ka rahin jaq kitlaq kiikha, sinagok na kito. Raüta, apaiq ka Asii bomtsi phat chaptö.

¹⁷Kiimaq apaiq ma, shammi Isaia lakdap ka lamkuqto. Apaiq raq lakdam kom ka tlii lin raüta, ara bomtsi ara phatto,

¹⁸“Tatiwe Wenyi ka i khum na asi. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq raq ngi ka, miitsan miijan maiqse ma, tsütsa ahea chongke miitu shongto. Apaiq raq ngi ka kharü mong na siti ma, kharü diike tsütsa chongke kai tiikito. Di ama ikha chamchao maiqse sitlaq, kriiti ka dokda kai tiikito.

¹⁹Kiimaq Tati raq asengi chhii wan rahiq akhing ka, saüto she nguta chong kai tiikito.”

²⁰Jesuq raq lakdam kom ka, akom riinong raüta, sinagok liidamti we jaq na hali jang kuq nongto. Kiimaq, apaiq ka anga riito. Kiimaq, sinagok na ngati thun maiq wiitarü raq, tsangshiq maklii ka apaiq phanü na tsangrakrak maq siisaaq liito.

²¹Apaiq raq tsangshiq ma, “Ara Asii bomtsi phat kai arka, ümchaü ranaiq namshiq makki niishe kuwato,” nguta tsangshiq ma tra hokuqto.

²²Apaiq traho bom chongke kra tai raüta, tsangshiq tarü raq tsan na washasha maq taito. Kiimaq tsangshiq tsan heali chhaq riito. Kiimaq apaiq raq jan jang jang hea maq bomchong kewan kra tai raüta, tsangshiq ka, kai amao riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Riita, notsam, apaiq arka Joseph se riimak shiiraq?” nguta riwaaito.

²³Kiijiishe apaiq raq, “Ngi raq sapshat, namshiq raq, ngi ka ara bomtsi armaq mikhettot han, “Taktot we, ümthatsi ka kongkhu tiihea liisaaq,’ nguta mishipoq han. Kiimaq, namshiq raq, ngi nangnga, Kaparniam na awang chang jaqsham wankang kra, ara i hiqshong ajiimin sham nonglaq nguta mingü han.”

²⁴Kra bom raütiishe Jesuq raq tsangshiq ma, “Shammi ngutlaq kriika, ahiqshongti raq tao mak,” ngutiishe tsangshiq ma chongkuqto.

²⁵Kra ngu raütiishe Jesuq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ngi chongpha, taironglaq: Shammi we Elija pat na, Israilnok mung na manti-nyungre ka pahea riito. Kra pat na wiitsam ri wiithiq ka, ra ka akhiismin jun mak dongdii, rarin dongto. Kriikha maq, Israil mung tlotli na henghea pinthum ramdongto.

²⁶Shatmaq, kra ramdong bala Shiikeawe raq Elija ka Israilnok mungti pha na tiwa mak dea. Shatmaq, apaiq ka Sidon hong na, Jarephath chela na siti manti-nyung ashi phana tiwato.

²⁷Kiimahali, shammi we Elisha pat niimin, Israilnok mung na, thabi tsisiti chamchao maiqse ka pahea asi riito. Shatmaq, tsangshiq phong wa, juwe thatsi min tiihea kuq mak dea riito. Shatmaq, Siria mungti Naaman thatsi kli tiihea kuqto.”

²⁸Jesuuq raq tsangshiq ma ara traho bom chongkuqtaq kriika, kiijaq sinagok na ngati nokmai qse thun raq, apaiq bom shiitontlaq kra tai raüta, kriika tsangshiq nangnga shiitontlo ngutiishe takto. Kriikha maq tsangshiq ka, amok dungdung she, khiqtrangto.

²⁹Raüta, tsangshiq ka tiido rang raüta, tsangshiq raq Jesuuq ka chela mong maq chiiphai na saüli, wiithu wiiliq miishe johoto. Kiimaq, tsangshiq chela te chang hiqlam khupong ba kiiniishe shea wanto. Raüta, tsangshiq raq apaiq ka longraq kam kriimaq tiidea liiq baiq lai nguta danto.

³⁰Shatmaq, apaiq ka maiq phong riitsap khat rai wantlaq kra mong miili, tantan maq ahin nü niishe kihoto.

Jesuuq Raq Tha Raq Arom Wan We Tiiheato

(Mak 1.21-28)

³¹Kra miishe, Jesuuq ka Gelili wang na, Kaparniam chela kiiniishe wawanto. Raüta, Asii Niitiitsak ranaiq na, sinagok maq nokmai qse ma tra hokuqto.

³²Apaiq raq tsangshiq ma, arang ajong ho raüta bom chongke wan kra chhi raüta, tsangshiq ka kai awang riito.

³³Kra akhing na, sinagok na maiqwe ashi ka thabi raq arom wan asi. Apaiq ka hong raüta, agi lülü gihoto.

³⁴Apaiq ka, “Ai! Najarethti Jesuuq le. Ümniiraq naishiq ka jamkhii riho she wa tan tlaü? Ümniika naishiq tsea wa sha walaü? Ümniika juwa ngi raq asap ha! Ümniika Shiikeawe raq atiiki Asii kiimwe!” nguta gihoto.

³⁵Jesuuq raq ashe tha winji ka, “Kaiq laq, laüta, arwe khum wa dongho tlo laq!” nguta jobaiqto. Kiijiishe Tha raq kriiwe ka hiq na tiikülam she, tsangshiq tarü makki na liiq baito. Raüta, tha ka apaiq khum kiiwiishe donghoto. Shatmaq, tha raq apaiq ka tiimitsi mak dea.

³⁶Kra tha jobaiq jaqsham kra chhi raüta, nokmai qse ka kai awang riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Apaiq bomtsi arka aheng pinthum! Apaiq raq arang aheng nai ningkun ajong maq, thupbi thati winji kong thun kiimin tiidoq mra jobaiqtlo!” nguta riibomto.

³⁷Krai mren, Jesuuq tsütsa ka kra binjü na, shokrap norii niishe nyam wanto.

Jesuq Raq Atsiti Pahea Tiiheato

(Mot 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸Jesuq ka kra sinagok maq tiido wan raüta, Simon jam niishe wawanto. Simon nyaichhi ka tsidong, tsihea riito. Kiimaq tsangshiq raq Jesuq ma, apaiq ka atsi nguta chongto.

³⁹Kiijiishe, apaiq ka wa raüta, atsiti nyung changdü tho na chapto. Raüta, atsi tha ka jobaiqto. Krai mren, atsi ka tiidoqra heasaq li heakito. Kiimaq, apaiq ka tiidopot raüta, tsangshiq ma tashong wachaq keshe tiimeshi hoto.

⁴⁰Raji rashe nyap jai niishe, nokmai qse raq akong akiimtibi, phan phan thuptsi thatsi chamchao maiqse thun kriika, Jesuq phaniishe sheahoto. Krai mren, apaiq raq tsangshiq tarü khum na, ajaq maq sham raüta, tarü thatsi ka tiieha kuqto.

⁴¹Abi winji thun kiimin, “Ümniika Shiikeawe Se!” nguta, agi asii wa trang la, maiq pahea khum wa, dongho raüta, pongpin riipin pintrangto. Jesuq raq abi winji kong ka, tiiki miilaq asea riito. Kiimaq tsangshiq ma, bom ka poshi min tiibom mak riito. Apaiq raq tsangshiq ka jamkhano tiibom mak ngukla, tsangshiq raq apaiq ka Khristo nguta asap. Kriikha maq apaiq raq tsangshiq ka tiibom mak.

Jesuq Raq Sinagok Maq Trahoto

(Mak 1.35-39)

⁴²Ranap rawükhong niishe, Jesuq ka kra chela maq, maiq akaiqkaiq ba niishe wawanto. Shatmaq, nokmai qse thun ka, apaiq rit she riishun nyiim wanto. Raüta, tsangshiq raq apaiq ka hum jai she, apaiq ka ahin na naqkiho kiq nguta tiiwinto.

⁴³Shatmaq, apaiq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ngi raq, Shiikeawe mungtan Tsütsa Ahea kra, chela ahin niimin chongke chang dongdii. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq ngi ka ara jaqsham ara miitu tiikito.”

⁴⁴Krai mren, apaiq raq sinagok thun wiita na kiraüta, Judia mung tlotli na trahokuqto.

Lukaq 5

Apha Wan Jaqshisetiim Shiikapto

(Mot 4.18-22; Mak 1.16-20)

¹Ranaiqshi Jesuq ka Genesareth Thamchum kii na chap raü riito. Kra akhing na mung maiqse pahea ka apaiq phana Shiikeawe bomtsi tai wa, akong ada maq, riitsap riikhat warai wanto.

²Kiijaq apaiq raq lai thamkii na tat raüta athü anai asi chhito. Kra lai wiinai ka, ngiq lamtinok raq takii na atat thü. Tsangshiq ka kham na chiiq jong kaü thun kra heria riito.

³Lai ashi kriika, Simon lai riito. Jesuq ka Simon laiti kiina nga wato. Raüta, apaiq ma lai ka kham mong linlin kiina thu wan laq nguta thaüto. Kijiishe Jesuq ka lai na nga wa raütiishe, mungmaiqse thungtlaq kiima trahokuqto.

⁴Apaiq raq mungmaiqse ma trahokuq lot raütiishe, “Lai ka phanshi kham atsaü linlin kiiniishe jiiq wan laq. Laüta, ümkongtitiim namtsam raq ngiq ka khup ronglaq,” nguta Simon ka thaüto.

⁵Kijiishe, Simon raq, “Shrinketi we, naishiq ka rawa minru ngiq khup niisiq kai. Shatmaq, ralang khampüse dongdii min pan mak. Li jiiimin, ümbom tre khup tlang pha,” nguta apaiq bom ka treto.

⁶Kra bom raütiishe, tsangshiq raq lai ka kham mong na jiiq wan raüta ngiq ka khupto. Kiimaq ngiq ka pahea, chiiq thun kra tiichaiki nam nam lapto.

⁷Kriikha maq, tsangtsam kongtibi, lai ashi na ngati kriimin tsangshiq ka khrum warong ra nguta jaq maq jap raüta, heato. Krai mren, tsangshiq kongtibi thun kriimin, lai maq waraüta, tsangshiq lai anai ri na ngiq ka tuptup lamdamto. Ngiq raq tsangshiq lai anai kra marai wan raüta, lai kriimin, jü mong na sang wan nam nam ikhiishe riito.

⁸Simon Petar raq, kra chhi raüta, Jesuq jichong na bumki raütiishe, “Tatiwe le, ümniika i tho wa tiijin tlo laq! Ngi arka ngarai maiq!” nguta Jesuq ma chongto.

⁹Apaiq nai akongtitiim thun raq kra ngiq phong achan ana pahea laprat raüta, tsangshiq ka kai awang riito.

¹⁰Simon kongtibi, Jebedi se nai Jakob nai Johan min, kai wangto. Kijiishe, Jesuq raq Simon ma, “Ümniika naqhaikiq. Ümchaü ara miiphat she, ümniiraq maiq she mikhup haü,” nguta chongkuqto.

¹¹Krai mren she, tsangshiq raq lai wiinai ka, takii niishe tatthüto. Raüta, phanrap ta awii thun ka kiijaq miimthü raütiishe, Jesuq jai phan phan she wawan damto.

Jesuq Raq Atsi We Tiiheato

(Mot 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹²Akhing ashi na, Jesuq ka chela ashi na riito. Kiijaq maiq weshi ka rampun tsi raq, kai chamchao. Kra atsiti we raq Jesuq ka chhi raüta, Jesuq miki na bumki tlii maq, “Shiilang we lei, ümniiraq thapthi haü jiila, i thatsi arka mitiisii kuqplot haü!” nguta tiipaiqneato.

¹³Kiijiishe, Jesuq raq ajaq ka tiipii saq raüta, adü na jaq maq sham lam maq, “Ngi raq tiiheake rotiikang. Ümchaü min thatsi ka siikikiq!” nguta treto. Krai mren, kriiwe rampun tsi ka, tiidoqra heasaq heakito.

¹⁴Jesuq raq apaiq ma, “Ara ümthatsi heakitaq arka, maiq ahinti ju miimin naq chongkiq. Shatmaq, ramwe we phana leaphok walaq. Laüta, ümkhum kra tiichhi wakiq. Apaiq raq ümkhum ka milii laq. Apaiq raq lii jai she, maiq tarü man na, ümkhum ka Asii she dea nguta tiichhi kewan hakhi, Mosheq Thungtri maq honglu she kuq laq,” nguta apaiq ma aming kuqto.

¹⁵Shatmaq, Jesuq tsaki tsütsa kriika, kra hong binjü na barap binrii niishe nyam wanto. Kiimaq mungmaiqse pahea raq, apaiq traho bomchong kra tai miitu nai tsangshiq thatsi kra tiheakai nguta, apaiq phana kirai wanto.

¹⁶Shatmaq, apaiq ka maiq akaiq kaiq ba na, apaiq honhonse kiholili raüta, achu jaüto.

Jesuq Raq Han Amaa We Tiiheato

(Mot 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷Ranaiqshi akhing na, Jesuq ka traho bom chongke rea riito. Kiijaq maiq wiijamti Phorisinok nai Thungtri shrinketibi min asi riito. Tsangshiq ka Gelili wang chelatek wa kiimaq Judia wang wa, kiimaq Jerusalem wa awarai riito. Maiq atsi asiti kra tiiheake miitu, Tatiwe ningkun ka Jesuq khum na asho awo asi riito.

¹⁸Maiq wiijamti raq, maiq weshi, ahan ama arki we kra, damsii na pihoto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka jam mong na pi wan raüta, Jesuq khaki na tiibum wa nguta wato.

¹⁹Shatmaq, maiq phong ka pahea riitsap khat rai kha maq, tsangshiq raq apaiq ka, Jesuq phana shea wan lot mak dea. Kra kha miishe, tsangshiq raq arewe ka wukhu niishe pi wanto. Raüta, wukhu ka tiipu linto. Raüta, wukhu pu miishe, wiidamsiitam maq, maiq phong mong na, Jesuq khaki niishe arewe ka tiisatto.

²⁰Jesuq raq tsangshiq kamtsantsii jong kra chhi raüta, atsiti we kiima, “Phuno we le, ümngarai ka diibaiqto she!” nguta nguto.

²¹Kra tai raütiishe, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok ka, “Riita, arwe arka juwa, akha apii riikhiq bomtlaq ara! Ngarai diiketi ka Shiikeawe li khata!” nguta tsangshiq maiqmii liipan na riibomto.

²²Kra tai raütiishe, Jesuq raq tsangshiq tsan mong na jamlai wa tiimatlaq, kra kunli asap. Kriikha miishe, apaiq raq tsangshiq ma, “Riita, namtsan mong na akhiika jaram wa tiima tlan?”

²³Riita, ‘Ümngarai thun kra diibaiqto she,’ nguta ngo sha aje lin, sha, ‘Tiidolaq, laüta khumlaq,’ nguta ngo wa ajelin?

²⁴Riita, Maiq Se raq ara mangjong maiqse ma ngarai diike wan arang ho tlo nguta namshiq ma hakhi tiichhi kuqpha,” nguta tsangshiq ma chongkuqto. Kra ngu raütiishe, apaiq raq ahan ama we kiima, “Ngi Maiq Se raq aming kuqtiikang. Tiidolaq. Laüta chaplaq. Kiimaq ümdamsii ka pilaq. Laüta ümjam na walaq!” nguta apaiq ka thaüto.

²⁵Krai mren, kra atsi we ka tsangshiq tarü makki na, tiidopot riito. Raüta, apaiq bum chang damsii kra pisaq raüta, Shiikeawe tiitsam kam wa liishe, ajam na kokkok wawanto.

²⁶Kra chhi raütiishe, tsangshiq tarü ka, kai awang riiwanto. Tsangshiq ka ahai lam maq, “Ümchaü ranaiq nashiq raq, ara awang chang jaqsham jonghea ashi chhi kai!” ngutiishe Shiikeawe ka tiitsamkamto.

Jesug Raq Lewi Heato

(Mot 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷Arjai maq, Jesug ka chii phai na kihoto. Raüta, phunta hiti we amang min, Lewi nguta krai riihumto. Apaiq ka phunta hichang tiip na nga raü riito. Jesug raq apaiq ka, “I jai phan laq,” nguta heato.

²⁸Krai mren, Lewi ka tiidopot riito. Raüta, apaiq hupsam phanrap ka kiijiili miimthü raüta, Jesug jai she phan wanto.

²⁹Raütiishe, Lewi raq ajam maq, Jesug miitu phaqsea ajong ashi kloto. Kra dungsea lomwa damti phong liipan na, phunta hitinok nai nanok ahinti maiq pahea asi riito.

³⁰Phorisinok phong wa maiq wiijamti nai Thungtri shrinketi nok tsangshiq kongtibi raq, Jesug jaqshisetiim ma, “Namshiq ka jam nguto, phunta hitibi nai ahin anun phan ashleq arbaiqti rai, takshi pinshi maq phaqsiiq dam tlan?” nguta bottsaüto.

³¹Kiijiishe, Jesug raq treto, “Ju wa hansang sitlaq, kriiti miika shammi ka ra mak. Shatmaq, ju wa atsi, kriiti miika shammi ra tlo!

³²Ngi ka lüsaü wase sitlaq kriiti ngarai diike kai akiha ka riimak. Shatmaq, anun phan nai ashleq arbaiq maiqse sitlaq, kriiti ngarai diike kai akiha.”

Amang Maq Siwan Raüta Achu jäü

(Mot 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³Maiq wiijamti raq Jesug ma chongto, “Johan jaqshisetiim riika akhing khing na, amang maq siraüta, achu jäütlo. Kiimaq Phorisinok jaqshisetiim riimin kiikhiisii hali lang wantlo. Shatmaq, ümjaqshisetiim riika, chamtraq wok phetaktak miili sitlo.”

³⁴Kiijiishe, Jesug raq treto, “Namshiq riika, junlamti we ngashat na, kherüsea lomdamti wanwe nga tlaq kriika, amang maq sichang ngutiisha tiima tlan? Riimak! Kiikhiika riimak!

³⁵Shatmaq, akhing ashi she misaü wan, junlamti we kriika, tsangshiq phong wa, ahin niishe mishea wan. Kra akhing niisheti, tsangshiq ka amang maq siraüta, achu jaü chang she miraq.”

³⁶Jesug raq tsangshiq ma ara bom shiiton armin hali phan kuq nongto: “Jurmin samtong jong anye wa phushi kra chai raüta, samtong chü niika tiidiim mak. Kriika, apaiq raq samtong jong nye kra atu na chaibaiq miili mijaki. Kra khea nye phu kriika, khea achü thaq kiina tiidiim raüla, ram mak miraq.

³⁷Kiimaq hali, jurmin che nye ka, ngamkhü chü tsabum niika thü mak. Kiikha thü raüla, che nye kra ka awürai raüta, tsabum kra mitiithen baiq. Kiimaq che kiimin awii li mirki.

³⁸Kra rii na, che nye kriika ngamkhü nye tsabum na thü chang!

³⁹Kiimaq, jurmin che chü nyang jai na, che nye kriika nyang romak she. Apaiq raq, ‘Che chü ardea asum,’ nguta mingü.”

Lukaq 6

Jesug Ka Asii Niitiitsak Ranaiq Rümte

(Mot 12.1-8; Mak 2.23-28)

¹Jesug ka Asii Niitiitsak ranaiq na ajaqshisetiim rai tsamrü lam maq alea wan awarai riito. Ajaqshisetiim raq akhum lam maq tsam nyam ka toq raüta, tsangshiq jaqphi na notphaqto.

²Kra chhi raüta, Phorisinok wiijamti raq, “Nashiq Thungtri na Asii Niitiitsak ranaiq na jaqsham maimak, apii nguta chongtlo. Shatmaq, namshiq raq jaq ka jaram wa sham tlan?” nguta tsangshiq ma waito.

³Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq bom ka treto, “Namshiq raq asii lakdap wa phat man dea sha riilan, Dawit nai akongtitiim raq tsangshiq ramtsi na jamlai wa riiwanta?

⁴Apaiq ka Shiikeawe jam mong na wato. Raüta, honglu na akuq winsii thop kra lam raüta phaqtö. Kiimaq akongtitiim miimin kuqto. Riikhaqli nashiq Thungtri miika, kra winsii ka maiq ahinti raq phaqtö mai mak, apii. Kra winsii ka ramwebi riili phaqtö chang.”

⁵Kra tru chongkuq räütiishe, Jesug raq, “Maiq Se ka Asii Niitiitsak ranaiq Rümte,” nguta bom ka shatto.

Jesug Raq Ajaq Amaa Arkiwe Tiiheato

(Mot 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶Jangshi Asii Niitiitsak ranaiq akhing na hali, Jesug ka sinagok na waraüta trahoto. Kiijaq maiq weshi, ajaq jaqtsi nüti ka ama arki we min nga räü asi riito.

⁷Kiijaq, Thungtri shrinketi maiq wiijamti kiimaq Phorisinok phong wa wiijamti min asi riito. Tsangshiq raq, Jesuq ka tiishut haijaq nguta, lampu rit khekham maq kheto. Kriikha maq, tsangshiq ka Jesuq raq Asii Niitiitsak ranaiq na atsi asiti ka mitiieha kuq sha tiiheha kuq mak wa riijiiq nguta khekham maq liito.

⁸Shatmaq, Jesuq riika tsangshiq tsan mong na jamlai wa tiima tlaq kriika, akhon wishe. Kriikha maq, apaiq raq atsi we ka, “Tiidolaq, laüta ana nokwe khaki na chapwa kiiq,” nguta heato. Krai mren, atsi we ka tiidopot raüta, kiijaq chap wato.

⁹Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi raq namshiq ma bom poshi waipha: Riita, nashiq Thungtri na Asii Niitiitsak ranaiq na jamlai jaqsham chang ngutiwa chongtla? Akhrumke chang ngutiisha chong tla, sha ashthen baiq chang ngutiwa chong tla? Maiqse miisaq ka atan riichang ngutiisha chong tla, sha maiqse miisaq ka atiichhun riichang ngutiwa chong tla?”

¹⁰Kra ngu raütiishe, apaiq raq tsangshiq ka tro tri liito. Raütiishe, apaiq raq atsi we ma, “Ümjaq ka tlii laq,” nguta thaüto. Krai mren, apaiq raq ajaq ka tliisaq riito. Kiimaq, ajaq tsi kiimin, tiidoqra heasaq, nyeajok she heakito.

¹¹Kra chhi raütiishe, tsangshiq ka walüwa ikhiishe khiq trangto. Kiimaq, tsangshiq liipan na, Jesuq ka tsangshiq thiikho na jamkhii tiithap chang wa miraq nguta, bom ka riichongto.

Akiimwetiim Roqshi Ri Wenai Shiikpto

(Mot 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹²Kiitincho ji, ranaiq shi, Jesuq ka hiqlam ashi na, achu jaüwa wawanto. Kiimaq apaiq ka rawa minru Shiikeawe jaq wa achu jaüto.

¹³Anap ranap niishe, apaiq raq ajaqshisetiim ka apaiq tho na triitam riichom heato. Raüta, tsangshiq phong wa roqshi ri wenai ka kiimwebi miitu shiikpto.

¹⁴Tsangshiq ka arthun ara: Simon (Apaiq raq kriiwe ka Petar nguta mangto), kiimaq ano Andru; Kiimaq Jakob nai Johan, Philip nai Bartholomi.

¹⁵Kiimaq Mothiq nai Thomas; Alphias se Jakob kiimaq Simon (mung ma tsan tiitsiti we).

¹⁶Kiimaq Jakob se Judas, kiimaq Judas Iskariot, Jesuq shaphahti we thun kra shongto.

Jesuq Raq Atsiti Pahea Tiiheato

(Mot 4.23-25)

¹⁷Jesuq ka hiqlam maq, akiimwetiim rai satki raüta, hiq thung ba na, ajaqshisetiim pahea rai chapto. Maiq mungnyung mungse, Judia wang tlotli wa, kiimaq Jerusalem wa, kiimaq Tajar nai Sidon hong na khamjong kii na atei chela thun wa awa rai thun ka kiijaq thungto.

¹⁸Tsangshiq ka Jesuq traho bomchong kra taiwa nai tsangshiq thuptsi thatsi thun kra tiiheawa nguta waraito. Kra maiqphong waraitaq kiijaq, abi winji raq

arom wanti min maiq ka asi riito. Kiimaq tsangshiq thatsi kiimin wiita tiihea kuqto.

¹⁹Jesug khum na ningkun ka jonghea asi. Kriikha maq, maiq tarü raq tsangshiq thatsi kra tiihea miitu, apaiq dii na jaq maq sham shiichaqto. Krai mren, Jesug khum wa adong ningkun raq, apaiq dii na jaq maq shamti thun thatsi ka wiita tiihea kuqto.

Kechu Lam Nai Chamchao Lam

(Mot 5.1-12)

²⁰Jesug raq ajaqshisetiim pha nü na lii raüta chongto, “Namshiq miitsan maiqse ma chochi; Shiikeawe Mungtn ka namshiq rii!”

²¹“Namshiq juwa ümchaü ramtsi kriiti ma chochi; namshiq phetak she mirhan! “Namshiq juwa ümchaü aho riitlan; namshiq ka anai anai she mirhan!”

²²“Namshiq ka ma chochi jonghea, ümtiikiiwa maiq raq namshiq ka Maiq Se miitu angeng miraq, kiimaq ashleq mirbaiq. Kiimaq ashummii miraq, kiimaq namshiq ka abi nguta mingui!

²³Kra akhing ka saüwa raüla, namshiq ka chochikhiq maq, wiinum shewa li she rong laq! Ara jamkhano chongtiikai ngukla, namshiq miitu Shiikeawe raq mungtan na poksi jonghea tiije thüli tlo. Arka ümchaütiq riimak tiina. Tsangtitiim riimin la, shammibi ka akhiisii tiichamchao wanto.

²⁴“Shatmaq, ümchaü juwa chiiithe lüwa nguta sitlanti ma, phiiptsi chang jonghea asi. Namshiq ka ümchaü chamtraq peo lanta sitlan!”

²⁵“Ümchaü arong awin nguta sitlanti ma, phiiptsi chang jonghea. Namshiq ka songtsi ramtsi riili she micham chao wan han! “Ümchaü juwa naihü hihe maq sitlanti ma, phiiptsi chang jonghea. Namshiq ka maaho manyi li she michamchao wan han!”

²⁶“Ümchaü nokwe raq maiqshaq dea nguta shomra tlaqti ma, phiiptsi chang jonghea. Tsangtitiim riimin la arot shammibi ka, akhiisii shomra siq wanto.

Wesang Raliiti Ma Mangchan Tsii

(Mot 5.38-48; 7.12a)

²⁷“Shatmaq, ümchaü namshiq arjaq i bomchong taiwanti ma chongkuq pha: Namshiq ka wesang ralii ma mang wanti ka lungwii ronglaq. Namshiq ngeng wanti ma, phanrap aheali klokuq ronglaq.

²⁸Namshiq ma manson kiqsü maq siwanti kiima, ramli ramkuq ronglaq. Namshiq haihiiti ma, achuli jaükuq ronglaq.

²⁹Ashi ra raq, üm theaphi na riisiiq tsat kiiphan la, theako kri chiimkuq laq. Ümsamtong jong ka nyeaho kiiphaü la, ümsamtong ranti kiimin chhut kuq laq.

30 Ümjaq wa jurwa phanshi ra jaü tlaq, kriiti ma kuqlaq. Ashi ra raq ümjaq wa phanshi ra nyeaho kiiphaü la, kriika naq jaü kikiq she.

31 Nanok raq namshiq ma, jamlai klo raü jiiwa, namshiq raq lungwii tlan, kra nanok ma klo kuq ronglaq.”

32 “Namshiq lungwiiti kli lungwii han jiika, achu shiiman ka jam tham li she wa milap han? Shiikeawe lamphan sapmakti riimin la, tsangshiq lungwiiti ka lungwii tlo!

33 Kiimaq, namshiq ma ahea shamketi miili, ahea shamkuq han jiika, jam tham li wa achu shiiman milap han? Shiikeawe lamphan sapmakti riimin la, kiikhiisii shamkuqtlo!

34 Kiimaq ümriiti riiwa, namshiq ma mitham kuqlot, kriiti miili tiinam kuq han jiika, jam tham li wa achu shiiman ka milap han? Shiikeawe lamphan sapmakti riimin la, kiikhiisii atham lap chang ka tiinam kuqtlo!

35 Riimak! Kiikhiika riimak! Namshiq ma wesang raliiti ka mangchan ronglaq. Kiimaq shamhea kaiwa kli shamkuq ronglaq. Tiinam kuq ronglaq, shatmaq atham jaü ka, naq tiima rongkiq. Namshiq akha sihan jiitiq, poksi jonghea milap han. Kiimaq, namshiq ka Ajong Shiikeawe setiim ma mija han. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, apaiq riika kechutum sap makti nai abi maiqse tarü ma, maklii ashi maq mangchantlo.

36 Nam We Shiikeawe ka mangchan kaü. Krai mren, namshiq min mangchan rüm lanta si ronglaq.”

Maiq Ka Naqsetsiiqkiq

(Mot 7.1-5)

37 “Nanok naqsetsiiq rongkiq. Shiikeawe raq namshiq ka shin mak miraq. Nanok ka naq tiishut phit rongkiq. Shiikeawe raq namshiq tiishut phit mak miraq. Nanok mra ka adii riikuq ronglaq. Shiikeawe raq namshiq mra kiimin midii kuq.

38 Jaq achü maq, nanok ma kuq ronglaq. Shiikeawe raq namshiq ma mikuq. Ngi chongpha, Shiikeawe raq namshiq ma, asho awo athap raüta mikuq. Namshiq raq nanok ma kene na jamkho thapthi tlan, kra phan phan Shiikeawe raq namshiq ma mithap thikuq.”

39 Kiimaq, Jesuq raq tsangshiq ma ara manphan maq shiiton chongkuqto: “Makchuk we raq makchuk we ka shealot mak. Shea raüla, tsangnai wiita khobok na midia wan.

40 Chongmang se kriika, shrawe thaq na ajong riimak. Shatmaq, ümtiikiiwa apaiq raq lak tlang kra ong wan jiiq, kra jai maq sheti, apaiq kiimin shra we kiikhiishe mija wan lot.”

⁴¹“Ümniiraq ümphuno we mak na sinchiise kriika jaram wa liirat tlaü? Shatmaq, ümmakpo na pepan kaü tiihap raü kra riiwe ka chhi maü?”

⁴²Ümniiraq ümphuno we ma, ‘Phuno we, ümmak na sinchiise asi kra lamkuq pha,’ ngutiika jamkho ngutlaü? Shatmaq, ümmak na pepan kaü tiihap raü kra riiwe ka chhi maü? Ümniika mongnam! Apha na ümmak wa, pepan kaü tiihap tlaq kra kongkhu lambaiq laq. Kra lot jai sheti, ümniiraq ümphuno we mak wa, sinchü kra khangriri hea she michhi haü. Kiimaq milam kuq lot haü.”

Petsi Ahea Nai Tsibi

(Mot 7.16-20; 12.33-35)

⁴³“Achong ahea riika tsibi ka tsimak. Kiimaq, achong abi riika atsi ahea ka tsimak.

⁴⁴Petsi chong ka, chonghea sha chongbi wa kriika, atsi maq tiisap tlo. Namshiq raq phupmup tsi ka, kiida raü tsung wiika pan man. Lo, spiqtsi ka kiimko chong wiika pan man.

⁴⁵Maiqshaqti riika, atsan mong na tiima tsantsii ahea rüm tlo, kiiwa athuk atsom bomtsi siisaq li bom tlo. Maiq abiti riika, atsan mong na tiima tsantsii abi rüm tlaq, kiiwa abom asa niimin, abi ati siisaq li bom tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsan mong na jamlai wa rümtlaq, kriika anübok maq bom tlo.”

Jamhaiti Wenai

(Mot 7.24-27)

⁴⁶“Namshiq raq ngi nangnga, ‘Tatiwe, Tatiwe,’ ngutiika jaram li wa hearat tlan, ngi raq namshiq ma jamlai bomtsi wa chongkuq tiikang, kra riiwe ka lang man?”

⁴⁷Jurwa i phana wa raüta, i bomchong ara tiitsang tai tlaq, raüta lang tlaq; ngi chongpha kriiti ka akha miraq.

⁴⁸Maiq weshi raq, ajam ka longkaü wat raüta, kham chong thun kra shongto. Raüta, ajam ka haito. Apaiq ka kriiwe kiikha miraq. Akhing ashi na, rajun henghea junto. Raüta, jüchhang kham raq ajam ka kai hut wan nam nam she thaü wanto. Shatmaq, ajam ka akhiismin tiimeshi mak. Ara jamkhano ngangtaq ngukla, apaiq raq kham chong thun ka, longkaü wat raüta shongto.

⁴⁹Shatmaq, jurwa i bomchong ara tai raüta, lang mak sitlaq, kriiti ka maiq weshi raq, ajam kham chong thun ka, longkaü wat raüta shong mak maq, haitaq jam kiikha miraq. Akhing ashi na, jüchhang wa saü wanto. Raüta, apaiq jam ka, tiisii rai, phiiptsi jiiptsi, jüchhang wa riishe hutbaiqtaq kiikha miraq!”

Lukaq 7

Roman Phentuwe Lukhapse Tsi Tiiheato

(Mot 8.5-13)

- ¹Jesug raq mungmaiqse ma traho bom chongkuq lot raütiishe, apaiq ka Kaparniam na wawanto.
- ²Kiijaq Roman phentuwe ashi asi. Aluqkhap se ka apaiq raq kai mangchantlo. Aluqkhapsa ka tsihea, tsaija chhunja.
- ³Phentuwe raq, Jesug ka Kaparniam na nguta tsütsa tai raüta, aluqkhap se tsi ka mitihea kuq walaq nguta, Jehudinok nyungwere wiijamti ka, Jesug tiihea kai tiikito.
- ⁴Tsangshiq ka Jesug phana kiraüta, “Arwe arka ünniiraq khrumke thektlo.
- ⁵Apaiq raq namung ara lungwii tlo. Kiimaq apaiq raq naishiq ma sinagok jam min haikuqto,” nguta tiipaiqnea heakito.
- ⁶Krai mren, Jesug ka tsangshiq rai wawan damto. Apaiq ka jamkea tho niishe saü wanto angu niishe, kiijaq phentuwe raq akongtibi ka tiiki raüta, Jesug ma akha tiichong kito, “Shiilang we lei, ünniika naqhun nü wakiq li. Ngi raq ünniika i jam mong na tiinga li khan ka thek mang.
- ⁷Kiimahali, ngi ka i pumsii maq ümphana kili chang kiimin thek mang. Arkha maq, ünniiraq aming li kuqlaq. Haü la i lukhapse tsi ka mihiaki.
- ⁸Ngi armin la, ngi ma ajong alabi jaqkhong na sitiikang. Kiimaq, i jaq khong niimin la, phenlabi asi. Ngi raq phenla weshi ma, ‘Kilaq,’ nguta thaü kangla, apaiq ka kitlo; ngi raq phenla weshi ma, ‘Wara,’ nguta hea hala, apaiq ka i phana watlo; ngi raq i dise ka, ‘sham laq,’ nguta thaü kangla, apaiq raq jaq ka shamtlo.”
- ⁹Jesug raq ara tsütsa ara tairaüta, apaiq ka awang riito. Apaiq raq, ajai phanti mungmaiqse thung tlaq kra pha nü na lii raüta, “Ngi chongpha. Ngi raq arwe kamtsantsii jong akha, hum mang shaqli. Israilnok mung na dongdii min, atinkhan kamtsantsii rümti ka chhi mang shaq li!” nguta bomto.
- ¹⁰Krai mren, phentuwe tsasoqtibi ka siihiip we jam niishe jang wan nongto. Raüta, liiwa kiita siihiip we lukhap se tsi ka aheakai wishe chhiwato.

Manti-nyung Se Amaa Wa Tiijangto

- ¹¹Kra jai maq jaqlo miili Jesug ka Nain chela na wato. Apaiq rai ajaqshisetiim nai mungmaiqse min pahea wadamto.
- ¹²Apaiq ka chela ruk kilam na saü wan ri, maiq ma lapkaiti maiq ka kongshi chela mong maq adongho kriirai riihumto. Kra ama we ka manti-nyung se riito. Apaiq ka sekhuq laqlaq se riito. Manti-nyung rai chela wa maiq ma lapkai akidamti maiq ka pahea riito.
- ¹³Tatiwe raq manti-nyung ka chhi raüta, atsan na kai mangchan tsito. Kiimaq Jesug raq apaiq ma, “Naqhoqkiq” nguta tlin bom damto.

¹⁴Raütiishe, apaiq ka tiisotsaq raüta, ajaq maq maiq ma tek na shamto. Kiimaq maiq ma pitibi min chapsaq achap riikito. Kiijiishe, Jesuq raq, “Norii we loi! Ngi chongpha, tiido laq, laüta chap laq!” nguta ama we kra thaüto.

¹⁵Krai mren she, ama we ka ngasaq she riito. Raüta abom asa waliishe heakito. Kiimaq Jesuq raq noriwe ka anyung ma kiinong kuqto.

¹⁶Kra chhi raüta, tsangshiq tarü ka kai awang riito. Kiimaq ahai lam maq, “Nashiq ma shammi ajong pinthum ashi she saüto. Shiikeawe raq asenginok, nashiq ara chhiikai she saükito,” nguta tsangshiq raq Shiikeawe ka tiitsam kamto.

¹⁷Ara chongtiikai, Jesuq mangjong tsütsa arka, kra mung tlotli na, kiimaq kra tro na mung ahin sitlaq thun kiina wiita phoi li she nyam wanto.

Khamlamketi We Johan Tsasoqti Jesuq Pha Na Kito

(Mot 11.2-19)

¹⁸Johan jaqshisetiim raq arthun tsütsa ara, apaiq ma chongkiita, apaiq raq ajaqshisetiim phong wa wenai ka hea raüta,

¹⁹Tatiwe phana bom tiwai kai tiikito. Tsangnai ka Jesuq phana kiraüta, “Ümnaq ardea sha Johan raq, maiq weshi saüho tlo nguta chongtiwe kra, sha naishiq raq ahinti miki nguta khechang wa miraq?” nguta waito.

²⁰Krai mren, tsangnai ka Jesuq phana saüwa raüta, “Riita Khamlamketiwe Johan raq nainai arka ümniima bom tiwaikai tiikito: Ümnaq ardea sha, apaiq raq maiq weshi saüho tlo nguta chongtiwe kra, sha naishiq raq kriiwe ka misaüho shaqli nguta khewan ruq chang li wa?” nguta waito.

²¹Kra akhing bala, Jesuq raq maiq atsi asiti ka pahea tiihea kuqto. Apaiq raq, maiq ka thup atha raq arom wan wa kiimaq maiq achuk amiiti thun pahea kra tiihea kuqto.

²²Kiijiishe, apaiq raq Johan tsasoqtiwe nai kiima bom ka akha chongkuq raütiishe tiwato, “Namnai ka Johan phana jang wan nong ronglaq. Lanta, namnai mak maq jamlai phan jaqsham kaiwa wa chhitai lan kra thun ka, apaiq ma chong wan ronglaq: makchukti riimin chhi nong tlo she; hokküti kiimin akhum she riinong tlo; thabi tsi chamchao rai tliiti thun kiimin wiita tiisii hekuq wan tlo she; ni biiti riimin maiq bom tai tlo she; maiq ka amaa wiimin tijang wan nongtlo she; kiimaq Tsütsa Ahea kra miitsan maiqse ma chongkuq wantlo.

²³Riita jurwa ngi ma kam tsantsii kra tijom mak maq sitlaq, kriiti ma pinthum kechu jonghea!”

²⁴Johan tsasoqtiwe nai kra wawan jai she, Jesuq raq mungmaiqse kiima bom ka akhiishe chongkuqto, Riita, namshiq ka Johan bomchong taikai nguta rumnyangkhi na kilan akhing na, apaiq ka jamkhiiwe michhiki rong i nguto

tiima lan? Nyiipchhi jaq rahai raq pheram pherak tiime phe tlaq ikha liikai ngutiisha kilan?

²⁵Namshiq ka jamlai phan liikai ngutiwa kilan? Wujong wurii se ikha, shamhea shamjü, tiimii miikhiiq raüta sitiwe liikai ngutiisha kilan? Akha tiimiikhiiq raüta siti ka, hokhambi jam na sitlo!

²⁶Chongrong liita, namshiq ka jamkhiiwe liikai ngutiwa kilan? Shammi we liikai nguta? Riikhaqli. Sha, namshiq raq shammi we thaq niimin, ajong chhiki lan ngu manta.

²⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Johan miitu Asii bomtsi na: 'Shiikeawe raq nguto, ngi raq i tsasoqti we ka ümniima sinkhu na mitiikiha. Apaiq ka kiraüta, ümkhum chang lam kra mitanho nguta chongtlo.'

²⁸Jesug raq kiijaq triichesaq hali, "Ngi chong pha. Johan ka ümchaü niitaq maiqse angu siwantaq, kra thaq na ajong pinthum. Shatmaq, juwa Shiikeawe sengi phong na, aran pinthum nguta sitlaq, kriiti ka, Johan nam ma ajong," nguta tsangshiq ma bom ka chong kuqto.

²⁹Krai mren, maiq tarü raq, apaiq bomchong kra taito; akhek ka phunta hitinok raq Shiikeawe asii aming kra lang wanto. Krai mren, Johan raq tsangshiq ma kham lamkuqto.

³⁰Shatmaq, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi raq, Johan kham lamke jaqsham kriika lang mak dea riito. Tsangshiq raq Shiikeawe aming, tsangshiq ma achongkuq kriimin lang mak riito. Kiimaq kham kiimin lam mak riito.

³¹Jesug raq tsangshiq ma bom akha chongkuqto, "Riita, ija, ngi raq ümchaü pat wa maiq arka, jamlai phan mo mithaq thi ha nya? Tsangshiq arka jamlai phan mo mithap thiwan i?"

³²Tsangshiq arka nosere kong chiiheawea wea keathung na tiitsasiq tlaq ikha. Kongshi raq, kongshi ma, 'Naishiq ka maiqlam poi polo shinge phaita, namshiq ka naishiq rai wiinum nea dam man! Naishiq ka, maaho manyi hoq trang phaita, namshiq ka naishiq rai majo wan dam man!' nguta riirüm sho bomtlaq ikhli.

³³Khamlamketi we Johan ka namshiq phana saühoto. Raüta, amang maq, che atsam jam min phaqsiiq mak maq, achu jaü wanto. Kra chhi lanta, namshiq nga, 'Arwe khum niika abi winji asi!' nguta ngu lan.

³⁴Kiimaq Maiq Se ka saüho raüta, aphaq asea chamtraq maq siwanto. Kra chhi lanta, namshiq nga, 'Arwe ara lii rong laq! Cherop, kiimaq shakaq we kau ara. Phunta hitinok kongti, kiimaq ashleq arbaiq wan, ashe ashi maiqse kongtiwe!' nguta ngutlan.

³⁵Shatmaq tiina, Shiikeawe taksma bomtsi kra juro lang tlaq, kriiti thun raq arka tengto dea nguta sap tlo."

Jesug ka Phorisi We Simon Jam Na

36Phorisi we ashi raq, Jesug ka ajam na raji dung siq wa i nguta hea wanto. Jesug ka dungsea ngato.

37Kra chela na, mephe nyung ashi asi riito. Apaiq raq, Jesug ka Phorisi we jam na dungsiq tlo nguta tho lapto. Raüta, alabastar tsabum ashi na homseng tai ka tiimali thiihoto. Raüta kra lam wan raüta apaiq ka wato.

38Apaiq ka Jesug jai na chapto. Raüta, amakphai ka rajun wa ikha hoqsiqto. Amakphai sa raq, Jesug hokphi ka jobai she riito. Apaiq raq, Jesug hokphi kra akhudap maq tiive tatkuqto. Raüta, anü maq shupto. Kiimaq homseng tai maq, Jesug hokphi ka jut kuqto.

39Phorisiwe raq kra chhi raüta, “Arwe arka shammi riimak. Adü na shamti nyung kra jamkhiinok maiq wa, kiimin sapphaq mak!” nguta atsan na tiimato.

40Kiijiishe, Jesug raq kra he raüta, “Simon, ngi raq ümniima bom poshi chongke chang asi,” nguta apaiq ma chongto. “Shrinketiwe, chong liina,” nguta apaiq raq treto.

41Jesug raq akhiishe phankuqto, “Man na maiq wenai raq, laopan weshi jaq wa kampho namto. Weshi raq kampho kamsii shibiingi, kiimaq weshi raq roqbiingi namto.

42Tsangnai wiita raq, kra thiitham ka thamkuq lot mak dea riito. Kriikha miishe, laopanwe raq tsangnai thiitham kha ka adü li she riibaiqto. Riita, tsangnai wenai kiiwa, ümriiti ro laopanwe kra apa milungwii?”

43“Ngi raq tiima kla, thiitham apa mapkuq tiive raq milungwii sham,” nguta, Simon raq treto. “Ümniiraq ngulaü ka riikhaqli,” nguta Jesug raq treto.

44Kra, ngu raütiishe, apaiq ka kra jechak nyung phanü na lii raüta, Simon nangnga nguto, “Riita, ümniiraq arnyung ara chhi tlaü sha? Ngi ka ümjam na wakang. Shatmaq, ümniiraq i hok he ma kham min tsümkuq maü dea. Shatmaq, arnyung raq i hok ka amakphai maq heraüta, akhudap maq tiive tatkuqto.

45Ümniiraq ngi ka, i theaphi na shup laüta tao maü dea. Shatmaq, arnyung riika, ngi ümjam na dü wan ri li she, i hokphi na shup raüta, ngi tao wan ka atsaq min tsaq mak.

46Ümniiraq i khu na nyat miitu olip tai min kuqmaü dea. Shatmaq, arnyung riika, i hokphi na ahom phan tai maq jutkuqto.

47Riita, ümchaü ngi raq ümniima bom poshi chongpha, tailaq. Apaiq raq ngi ma lungwii tsii ka tsäuhea maq tiichhi kuqto riimak sha. Arka, apaiq ngarai ka jonghea sitaq li jiimin, diikuqto she dea nguta, tiichhike hakhi ashi she. Shatmaq, ümriiti ngarai wa atsapse li diikuqtaq, kriiti riika lungwii tsii min, atsapseli rümtlo.”

⁴⁸Kra ngu raütiishe, “Ümngarai thun ka diibaiqto she,” nguta Jesuq raq jechak nyung kiima chongkuqto.

⁴⁹Kra taiwi raütiishe, dungsea nga wan damti maiq ahinti raq, tsangshiq tsan mong na, “Riita, arwe arka juwa, apaiq raq ngarai dongdii min diikuq lot lili ka?” nguta tiimato.

⁵⁰Shatmaq, Jesuq raq jechak nyung ma, “Ümkam tsantsii raq ümkhum ka chhii wanto she. Ümchaü sanha hansang miishe walaq,” ngutiishe chongkuqto.

Lukaq 8

Jesuq Rai Khumdanti Jechakre

¹Kra jai maq heashi siraüta, Jesuq ka khumshkhum maq, chela thun nai hiqshong thun kiina wawanto. Raüta, Shiikeawe Mungtan Tsütsa Ahea kra chongkuq wanto. Apaiq rai ajaqshisetiim roqshi ri anai kiimin wadamto.

²Kiimaq, jechakre min wiijamti wadamto. Tsangshiq ka abi winji raq arom wan wa atiiheakuq kiimaq atsi asi wa atiiheakuq wanti thun riito. Tsangshiq ka arthun ara riito: Meriq (apaiq ka Makdalen hiqti). Apaiq khum wa abi winji ka miishi jobaiqto.

³Kiimaq Herod rung na jaqshamti siihiip we Chuja tanyung Joana, kiimaq Susana thun kra riito. Kiimaq jechakre pahea ahinti, Jesuq nai ajaqshisetiim ka tsangshiq tsiiq anyam maq khrum kewan damtibi thun kra wadamto.

Tsamlai Wantiwe Shiiton

(Mot 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴Kra akhing na nokmaiqse phong ka riijang wantlii maq, Jesuq phana, chela rap wa awa rai thun kriishe saü rai wanto. Kiimaq Jesuq raq mung maiqse phong ka pahea she riitam rai wantaq kra chhi raüta, tsangshiq ma ara manphan armaq traho bomtsi she chongkuqto:

⁵“Akhing ashi na, maiq weshi raq wak na tsamlai wankai nguta kihoto. Apaiq raq tsamlai ka wak na wanto. Apaiq raq kra wan tlaq kriiwa tsamlai wiijam ka lam na rokto. Kriika maiq raq hok miili nibaiqto. Kiimaq wushi riili she tsunsiqto.

⁶Kiimaq tsamlai wiijam ka longrong hea wa na rokto. Kriika acham ka chamto. Shatmaq, hiqngam ka api se li kha maq, hiq trap chang khampü ka ahü. Kriikha maq, tsamcham setiim ka rakii raq chaq baiq raüta ashin riikito.

⁷Kiimahali tsamlai wiijam ka kiimko rang babaiqhü ba na rokto. Krai mren kiimko rang ka song wan raüta, tsamcham thun ka wiita tiijong lap mak miili she kaqbaiqto. Raüta tsam ka dong manki mak she mokito.

⁸Shatmaq, tsamlai wiijam ka hiqngam na rokto. Krai mren, tsam cham ka aheawiq jong lu wanto. Raüta, tsam ka aheawiq dong man wanto. Raüta

tsamnyam nyam nyamshi niili tsamrai ka rai shishi dong manto.” Ara chongkuq raütiishe, Jesuq raq abom ka akha shatto, “Juwa ni asi, kriiti raq tiitsang tai ronglaq!”

Jam Nguto Manphan Maq Chongkuqta?

(Mot 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹Ajaqshisetiim raq Jesuq ma ara manphan liichum ka jamlai wa nguta waito.

¹⁰Kiimaq apaiq raq treto, “Shiikeawe Mungtan na apaü raüta athü kra sap miitu tak wan tsii ka namshiq miili kuqto. Maiq nanok ahinti miika, manphan miili chongkuqtlo. Kriika tsangshiq raq ümtinkhan li lii raü min, chhi mak miraq. Kiimaq tsangshiq raq ümtinkhan li tai raü min, tak mak miraq.”

Jesuq Raq Manphan Liichum Chongkuqto

(Mot 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹“Riita, manphan liichum ka ara: Tsamlai ka Shiikeawe bomtsi.

¹²Tsamlai lamjong na arokti ka ara; Kriika maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka tai tlo; shatmaq tsangshiq raq Shiikeawe ma kam raüta tiichhii wan jiiq nguta, Thawe raq Shiikeawe bomtsi achongkuq kra, tsangshiq tsan mong wa akhot riibaiq tlo. Raüta tsangshiq ka Shiikeawe bomtsi ma tiikam mak, tangta baiq tlo. Raüta tsangshiq ka tiichhii wan lot mak she riitlo.

¹³Tsamlai longrong hiawia na arokti ka ara. Maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka tai raüta, chochikhiq maq lang tlo. Shatmaq, tsangshiq tsan na arang ka atsaü maq cham mak dea. Tsangshiq kam- tsantsii ka jaqlöse miitu li sitlo. Krai mren, maitai chamchao akhing saü tlaq ranaiq na, tsangshiq kamtsantsii ka achhan riiwan tlo. Kriiti ka tsamlai longrong hiawia na arokti maq shiiton tlo.

¹⁴Tsamlai wiijam kiimko rang babaiqhü ba na arokti ka ara. Maiq ümriiti riiwa Shiikeawe bomtsi ka taitlo. Shamtaq, mangjong han-ngam miitu chapa tlaq kriiraq, kiimaq tsiiq nai nyam ma ranphan tlaq kiimaq mangjong han-ngam peo lam phan tiima tsantsii kriiraq kaqhotlo. Raüta, tsangshiq kamtsantsii ka tsingo mak bikitlo. Kriiti ka tsamlai shuk cham mong na arokti maq shiiton tlo.

¹⁵Tsamlai hiqngam ba na arokti ka ara. Maiq ümriiti riiwa, Shiikeawe bomtsi ka tai raüta, tsan mong na tiitsang dada maq rümtlaq, raüta thaq mak phan maq lang tlaq kra chongtlo. Raüta, atsi ango ka dong mantlo.”

Lem Ka Atli Miitu

(Mot 4.21-25)

¹⁶“Jurmin lem ka tiinyai raüta, taükok miika pang baiq mak. Kiimaq, changdü takiq niimin tobaiq mak. Kra rii na, lem ka atochang na mito. Krai mren, maiq jam mong na nyap wati ma walü li hea la miraq.”

¹⁷“Jamlai wa apaü raüta thü tlaq, kriika kinphai na mitiidong lambaiq. Kiimaq jamlai wa apang raüta thü tlaq, kriika ahum mir wan. Kiimaq walüli na ra shra she michhi.”

¹⁸“Kriikha maq, namshiq ka kai honlam shat maq tiitsang tai ronglaq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ju jaq niiwa phanshi ra se asi, kriiti miika abiri apa mitiitsuq kuq wan nong. Shatmaq, ju jaq niiwa jam min ahü, kriiti jaq wiika, ajaq na chonkhi laqli se rümtiikang nguta tiima tlaq, kriimin anyea mirho nong.”

Jesug Ma Anyung Nai Anotiim

(Mot 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹Jesug ma anyung nai anotiim ka apaiq phana kito. Shatmaq, nokmai qse ka riiphongki raüta, tsangshiq ka apaiq rai riihum lap mak dea riito.

²⁰Maiq ashi ra raq, Jesug ma chongto, “Ümnyung nai ümnotiim ka kinphai na ümniikhe nguta chaprai tlo. Kiimaq tsangshiq raq ümnaq ritrat tlo.”

²¹Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq tarü ma chongto, “I nyung nai i notiim ka, jurwa Shiikeawe bomtsi ka tai tlaq, raüta lang tlaq, kriiti thun kata, ngi ma i nyung nai i notiim,” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

Jesug Raq Rathaiq Tiitsaqto

(Mot 8.23-27; Mak 4.35-41)

²²Ranaiqshi, Jesug ka ajaqshisetiim rai lai ashi na ngato. Apaiq raq tsangshiq ma, “Nashiq ka Thamchum konü reko kiina warong pha,” nguta thaüto. Krai mren, tsangshiq ka wawanto.

²³Tsangshiq ka jü jin wan awa rai riito. Jesug ka akon riilaq kito. Kra akhing na, tiihanghiq miili, rathaiq rahai wanto. Rathaiq raq kham ka brak shaq wanto. Kriikha maq, khamtso bat tlaq kriiraq lai ka kham maq tiimarat wanto. Kriikha maq, tsangshiq ka jü na thap wan nam nam ikhiishe riito.

²⁴Kiijiishe ajaqshisetiim ka Jesug phana wa raüta, “Tatiwe, Tatiwe! Nashiq ka khlaq wankai!” nguta Jesug ka akon wa tiisam wato. Kiijiishe, Jesug ka tiidopot raüta, rathaiq nai jütso hengrai tlaq kriima aming kuqto. Krai mren, rathaiq nai khamtso ka sangsaq sangkito.

²⁵Kra raütiishe, apaiq raq ajaqshisetiim ka, “Namshiq kamtsantsii ka ümbano?” nguta sonto. Shatmaq, tsangshiq ka kra chhi raüta, kai awangrai li riito. Kiimaq akiinyii rai riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Riita arwe arka juwa nya? Apaiq raq rathaiq rahai wa tlaq kra nai khamtso blun tlaq kra miimin aming kuq tlo!” nguta tsangshiq liipan na riibomto.

Jesug Raq Tha Raq Arom Wan We Tiiheato

(Mot 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶Jesug nai ajaqshisetiim ka Gerasa hong nü na jiiq wanto. Gerasa hiq ka Gelili hong na Gelili Thamchum reko na riito.

²⁷Jesug ka takii na satkai ri, maiq weshi kra chela na siti, abi winji raq arom wan we rai riihumto. Kriiwe ka luhea she kheahü maq sito. Kiimaq jam niimin simak maq, malap chang longsha thun kiiniili sitlo.

²⁸Apaiq raq Jesug ka chhi raüta, tiihong raüta siito. Raüta apaiq ka Jesug jichong na bumki tlii raüta hali agi asii lam maq, “Ratsan ramong nyang na siti Shiikeawe Se le! Ümniiraq ngi ka jamkhii riihowa dam holaü? Ngi ümniima tiipaiqnea tiikang, ngi ka naq tsat baiqkiq!” nguta hoqto.

²⁹Apaiq raq ara ngutaq arka, Jesug raq kriiwe khum na abi winji sitlaq kriima, dongho tlo laq nguta ajo wishe kha maq nguto. Apaiq ka tha raq jang pahea rom wan lili riitlo. Ümtiikiiwa apaiq ka abi winji riishe rom wan tlaq, kra akhing niika, maiq raq ahok ajaq thun kra jinraü maq kha raüta thü raü jiimin, jinraü thun kra pantham panthit li pan baiq raüta, apaiq ka abi winji raq kumtsaiphii binjü kiina lüho lili riitlo.

³⁰Jesug raq apaiq ma, “Ümmang ka juwa?” nguta waito. “I mang ka Lejion” nguta, apaiq raq Jesug bom ka treto. Ara jamkhano nguta ngukla, apaiq dü na siti abi winji kong ka pahea shang wa raüta sitlo.

³¹Abi winji kong raq, Jesug ma tsangshiq ka wulum mung na naq tiikikiq nguta tiipaiqneato.

³²Kra tho na jora hiqkam na, atsam phaq haisea waqkong ka pahea asi riito. Abi winji kong raq, Jesug ma tsangshiq ka waqkong khum na shang wan miitu aming jaüto. Jesug raq tsangshiq ka tiiwato.

³³Tsangshiq ka maiqwe khum kriiwa dongho raütiishe, waqkong khum niishe shang wanto. Raüta, waqkong ka hutjok, raqkam maq thamchum mong niishe lüwan raüta, tsuq wanto. Raüta, thamchum mong na tiithap baiqto.

³⁴Kiijiishe waqkong rümtibi raq, waqkong thamchum mong na thap wan ka chhito. Kra chhi raütiishe, tsangshiq ka taülaü khiq chela kiina ju raüta, kra tsütsa ka nokwe ma tiitai chongkuqto. Kiimaq hiqshong thun na chongkuq wanto.

³⁵Krai mren, mungmaiqse ka pinrang raüta, jamlai mra wa pinta nguta liikito. Kiimaq tsangshiq ka Jesug phana saüto. Raüta liikiita, akhum wa tha jobaiq wantiwe kriika, Jesug jichong na, khea sam raüta, kiimaq asung atsii ka tsangrakrak hea she nga raü chhihoto. Kiimaq tsangshiq ka, kra chhi raüta akiinyii rai nai, ahai riito.

³⁶Kriiwe atsi tiihea kuqtaq kra chhi wantibi raq, mungmaiqse kitaq kiima, kriiwe thatsii ka jamkho tiihea kuqta, kra tsütsa ka tsangshiq ma chongkuqto.

³⁷Kiijiishe, mungmaiqse kra hong wa kiraitiiti thun raq, Jesug ma apaiq ka ahin na wawan raüjaq ahea nguta chongto. Ara jamkhano chongta ngukla, tsangshiq

ka kai aphiip ajiip kiinyiito. Kriikha maq, Jesuq ka lai na maq maiqhiq ahin nü niishe wawan nongto.

³⁸Maiqwe, akhum wa tha jobaiqtiwe raq, “Ngi ka ümniirai wadam pha,” nguta Jesuq ma tiipaiq neato. Shatmaq, Jesuq raq apaiq ma akha tsii chongkuq raüta tiiwato,

³⁹“Ümjam na jang wanlaq. Laüta, Shiikeawe raq ümniima jamlai phan wa shamkuqtaq kra nanok ma chongkuqlaq.” Krai mren, kriiwe ka chela na wa raüta, Jesuq raq apaiq ma jamlai phan wa shamkuqtaq kriishe nanok ma phanchan chongkuq wanto.

Jairas Se Nai Atsiti Nyung

(Mot 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰Jesuq ka konü Tham reko niishe saü wan kiita, mungmaiqse raq apaiq ka taoto. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka apaiq saüwa tlo haü jaq nguta, kheshat dongdii riito.

⁴¹Kra akhing na, maiq weshi, amang min Jairas nguta kriiwe ka saükito. Apaiq ka kiijaq siti sinagok na jaqshamti maiqla weshi. Apaiq ka Jesuq jichong na bumsaq raüta, tsangjam na wa i nguta tiipaiqneato.

⁴²Apaiq raq akha tiipaiqneataq kriika, ase, jechakse, seshi laqlaqse, wiirqshi ri wiinai maiq kriika, tsihea langlang, tsaija chhunja riito. Kriikha maq apaiq ka tiipaiq neato. Krai mren, Jesuq ka apaiq rai wadam akhum she riito. Kra akhing na mungmaiqse ka apaiq trotam na riitsap riikhath riiphong rai wanto.

⁴³Kra maiqphong mong na, wiirqshi ri wiinai she, tiijaidong tsi raq chamchao raiti, jechak nyung ashi min asi riito. Krii nyung raq ajaq na kampho lakshii ümchuwa sitlaq kriika taktot maq ma wiita sumto. Shatmaq, apaiq thatsi kriika jurmin tiihea kuqlot mak riito.

⁴⁴Apaiq ka maiqphong mong maq, Jesuq jai kiina wato. Raüta, Jesuq samtong jong ni na ajaq maq shamsaq shamto. Krai mren, atijai dong tsi kiimin heakisaq heakito.

⁴⁵Kiijiishe Jesuq raq, “I dü na juro sham lan?” nguta waito. Kra tai raüta tarü raq sapmai nguta treto. Kiimaq Petar raq, “Shrawe maiq phong raq ümniika trotam maq tiichop wantaq ahata,” nguta nguto.

⁴⁶Shatmaq, Jesuq raq, “Ashi ra raq i dü na jaq maq shamto. Ngi raq i dü wa ningkun kaiho asap ha,” nguta bom ka treto.

⁴⁷Kiijiishe, Jechak nyung raq, apaiq ka sapto she nguta heto. Kriikha miishe, apaiq ka atiikhai rokrok wa raüta, Jesuq jichong na bumsaq riito. Raüta, nokwe tarü man na, apaiq raq Jesuq dü na ajaq maq jaram wa shamtaq, kiimaq kra shamtaq kra mren, apaiq thatsi ka jamkho heakisaq li heataq, kriishe tiitai chongkuqto.

⁴⁸Kiijiishe, Jesuq raq, “I se lei, ümkam tsantsii maq heaki laü. Khu asang miishe siwan laq!” nguta apaiq ma chongkuqto.

⁴⁹Jesuq raq ara bom chongke rea liipan na, maiqla we jam wa tsütsa tiitai kai maiq weshi aki kriishe saükito. Raüta, “Ümse ka ahü she. Shrinketiwe kiimin jaram she wa mipaq laq haü,” nguta apaiq raq, Jairas ma tsütsa ka chongto.

⁵⁰Shatmaq, Jesuq raq kra tsütsa bom chong kra tai raüta, “Naq haikiq, kamtsantsii li rüm laq. Ümse ka asam mirwa nong,” nguta Jairas ma a chongto.

⁵¹Krai mren, Jesuq ka Jairas jam na saü wan raütiishe, apaiq rai Petar, Johan kiimaq Jakob, kiimaq jechakse nyungwe kli, tapmong na shea wanto. Nanok ahinti thun kriika, jumin tapmong niika tiiwa mak riito.

⁵²Kiijaq, maiq thungtaq thun kriika, maaho manyi trang riito. Jesuq raq, “Naqhoq rongkiq. No ka tsai mak. Apaiq ka akon jali!” nguta tsangshiq ma chongkuqto.

⁵³Kra taiwi raüta, tsangshiq raq apaiq ka ashummii riito. Tsangshiq raq, no ka tsaikito she nguta asap kha maq, apaiq ka shummiito.

⁵⁴Shatmaq, Jesuq raq no ka ajaq maq sham raüta, “I se le, tiido laq!” nguta heato.

⁵⁵Krai mren, no tsitsü ka sam wan saqli riito. Raüta, tiidopot riito. Kiimaq Jesuq raq tsangshiq ma, no ma phanshi ra tiiphaqsiq ronglaq ngutiishe thaüto.

⁵⁶Tsangse ka ama wa sam wan kra chhi raüta, anyungwe ka kai awang riito. Shatmaq, Jesuq raq kra amao chang jaqsham tsütsa ka, nanok ahinti ma chong wan ra mak nguta, tsangshiq ma kiqthang bom aming kuqto.

Lukaq 9

Akiimwetiim Roqshi Ri Wenai Trahokai Tiikito

(Mot 10.5-15; Mak 6.7-13)

¹Jesuq raq akiimwetiim roqshi ri wenai ka adam na heato. Raüta, tsangshiq ma ningkun nai arang kuqto. Kra ningkun kuqtaq kriika, tsangshiq raq shotsai winji kra jobaiq raüta, atsi asiti thun kra tiiheake miitu kuqto.

²Raütiishe, apaiq raq tsangshiq ka, Shiikeawe Mungtan bom tra hokekai thaüto. Kiimaq atsi asititi thun kra tiiheake kai miitu tiikito.

³Tsangshiq ka wanhiq na tiikaiho ma, akha tsii chongkuqto, “Wanhiq khum lam chrit chiikha kiimin naqho rongkiq. Nyeakii kiimin naq thiho rongkiq. Thongkhiq kiimin naq wiho rongkiq. Kampho ka rongho ra mak. Samtong jong achan kiimin lamho ra mak.

⁴Ju ta jam no namshiq ka tao tlaq, chela ahin na miwa wan han shaq wiiwii, kra jam kiijili jap rong laq.

⁵Ümra chelati riiwa, namshiq ka tao mak, kra chelati miika, namshiq hokphi wa botkhulai kra anaü riibaiq thü lanta wawan ronglaq. Kriika tsangshiq ma honlam bomchong kethü she miraq.”

⁶Krai mren, ajaqshisetiim ka kihoto. Raüta maiqhiq shong thun ümchuwa sitaq kiijaq tiikham raüta kito. Raüta, Tsütsa Ahea kra chongkuq wan wan, trahokuq wanto. Kiimaq maiq atsi asiti thun ka barap wa tiihea kuqto.

Herod Ka Amao Riito

(Mot 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷Gelili wanghupti we Herod raq arthun awang chang jaqsham wantaq tsütsa ara taito. Kra tai raüta, apaiq ka kai amao riito. Apaiq ka jamkhano maota ngukla, maiq wiijamti ngiika Khamlamketiwe Johan ka ama wa dong wanto nguta riichongto.

⁸Kiimaq maiq wiijamti raq hali ka, Elija ka saükito nguta riichongtlo. Kiimaq maiq wiijamti raq hali ka, man na pat wa, shammibi phong wa weshi kra powato nguta riichongtlo.

⁹Kra tai raüta, Herod raq, “Riita, ngi riili, Johan khupo ka tiichum baiq kang. Riita, arthun tsaki rat tlaq arka, ju wiita? Apaiq ka juwa?” nguta nanok ma waito. Kiimaq apaiq raq Jesuq rai sham ka riichhi lap hajaq nguta, tsinngin shatmaq sito.

Maiq Hingbiingi Ma Tiiphaqsiqto

(Mot 14.13-21; Mak 6.30-44; Joh 6.1-14)

¹⁰Kiimwebi thun ka trahokai rii maq jang wan raütiishe, Jesuq ma tsangshiq raq ümtinkhan wa jaqsham wantaq, kra tsütsa ka tiitai kuqto. Apaiq raq tsangshiq ka, apaiq rai shea raüta, Bethsaida chela niishe kihoto.

¹¹Nokmaiqse phong raq, apaiq ka saü wato nguta tai raüta, tsangshiq raq apaiq jai ka phan wanto. Apaiq raq tsangshiq ka aheawiq maq taoto. Raüta, tsangshiq ma Shiikeawe Mungtan tsütsa kra chongkuqto. Kiimaq atsi thun kra tiihea kuqto.

¹²Rashe nyap wan kra chhi raüta, ajaqshisetiim roqshi ri wenai ka apaiq phana kito. Raüta, “Mungmaiqse phong kriika atiwa she riilaq. Tsangshiq ka ara binjü na maiqhiq shong thun sitlaq nai ara binjü tro na, wakjam ram asi kiina wa raüta, tü adung she mirit phaqsiiq wanlaq. Kiimaq tsangshiq jap chang kra mirit wan laq. Ara nashiq tiiborai tiikai ba arka, rum-nyangkhi ba,” nguta apaiq ma chongto.

¹³Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma, “Namshiq riiriwe khoti, tsangshiq ma phanshi ra tiiphaqsiiq rongliina,” nguta nguto. Kiijiishe, tsangshiq raq, “Riita, nashiq jaq niika winsii phubiingi, kiimaq ngiq shin phuse nai anai laqlaqseli. Ümniiriika, nashiq raq maiq achu kong ara miitu phaqa asea rikekai chang ngutiisha tiima tlaü?” nguta treto.

¹⁴(Kiijaq maiq phong ka maiqwere lamlamli dongdii hingbiingi tin riito.) Kiijiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ka thaüto, “Mungmaiqse phong kriika, kongshi na roqbiingi ngi maq tiinga ronglaq.”

¹⁵Krai mren she, ajaqshisetiim raq mungmaiqse phong kra alen alen niishe tiingato. Kra tiinga lot jai she,

¹⁶Jesuq raq winsii phubiingi nai ngiq shin phuse nai anai kriika, ajaq na shamto. Raüta, ra nü na liito. Kiimaq kra miitu, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta, winsii phu thun ka tiiphanto. Kiimaq aphan ka ajaqshisetiim miishe nokwe ma tiiphea kuqto.

¹⁷Krai mren, tsangshiq tarü raq, wok phetak chaq phaqsiqu. Kiimaq ajaqshisetiim raq, phaqsea bung atiichong kriika riichom kiita, tamlii roqshi ri anai mali riito.

Petar Raq Jesuq Ka Khristo Nguta Phoqto

(Mot 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸Ranaiqshi Jesuq ka achu jaürea riito. Kiijaq ajaqshisetiim ka apaiq phana wato. Kiijiishe, “Mungmaiqse raq ngi ka ju nguto ngu tla?” nguta apaiq raq tsangshiq ma waito.

¹⁹Tsangshiq raq treto, “Maiq wiijamti raq, ümniika Khamlamketiwe Johan,” nguta ngutlo. Kiimaq, “Wiijamti raq hali ka, ümniika Elija nguta ngutlo. Kiimaq wiijamti ngiijaq, ümniika man na rathup rapha pat wa, shammibi phong kiiwa weshi powato nguta ngutlo.”

²⁰Kiijiishe, “Riita, namshiq riha?” nguta tsangshiq ma waito. “Namshiq raq ngi ka ju nguto ngutlan?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma waito. Kiijiishe, Petar raq, “Ümniika Shiikeawe raq atiiki Khristo,” nguta treto.

Apaiq Chamchao Nai Apaiq Tsailam Chongto

(Mot 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma, kra bomtsi ka maiq ahinti jumiimin tiitai ra mak nguta, tsangshiq ma aming atsin miishe chongkuqto.

²²Kiimaq, apaiq raq tsangshiq ma akhri chongkuqto, “Maiq Se ka pinthum chamchao chang dongdii. Kiimaq welabi raq nai ramwe jongbi raq, kiimaq Thungtri shrinketibi raq shleq baiq chang dongdii. Apaiq ka atsea mirbaiq. Shatmaq, apaiq ka ranaiqtsam ngo jai maq, atra hali mitiidong wan nong.”

²³Kiimaq apaiq raq tsangshiq tarü ma chongkuqto, “Ashi ra raq ngi rai wadam lungwii tlaq jiila, apaiq raq maiqmii khum ka alaq riibaiq ra tlo. Raüta, maiqmii pumsongkham kra ranaiqtek piwan shat maq wawan ra tlo. Raüta, I jai phan phan wa chang.

²⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa maiqmii rilung ka tiichhii wanla nguta tiima tlaq, kriiti raq, arilung ka atiimo mirbaiq. Shatmaq, jurwa arilung ka ngi miitu tiimo baiq tlaq, kriiti rilung ka atiichhii mirkuq wan.

²⁵Riita, maiq ashi ra raq, mangjong tlotli ka milap ngu i na. Shatmaq, arilung ka mitiimo baiq, lo tiichhii wan lot mak miraq ngu i na. Kra ngu haü jiika, apaiq ma jamlai liip wa midong? Jamliip min ahü!

²⁶Juwa ngi ma kiimaq ara i bomtsi shrinkuq tiikang arma, ajiasi riitlaq jiika, kriiti miika, Maiq Se kiimin apaiq, khushü ngao kiimaq Awe khushü ngao chhainyii liliim, kiimaq asii rasetiim khushü ngao kra ho raüta saüho tlaq akhing ranaiq na, kriiti ma ajiasi mirwan.

²⁷Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Maiq wiijamti ümchaü arjaq asi. Tsangshiq ka Shiikeawe Mungtan kra chhithü hü wiiwii, tsai mak miraq.”

Jesuq Khumklai

(Mot 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸Arthun ara chongke wan jai maq chepat shitin jai miishe, Jesuq raq apaiq rai Petar, Johan kiimaq Jakob kra shea raüta, hiqlam ashi na achu jaü wa wawanto.

²⁹Apaiq ka achü jaürea liipan niili, atheaphi kriika klaisaq klai kito. Adü na asam khea kriika chhaihea langlang, maklöp jaqlöp she chhairaito.

³⁰Kra maklii liipan niili, dongchhaq maiq ka wenai jongri she saükito. Tsangnai ka Jesuq rai bom riichong rea riito. Kra maiqwe nai kriika Mosheq nai Elija.

³¹Tsangnai sham ka ramungtan wa rilung chhainyii sham. Tsangnai ka Jesuq rai, apaiq raq jaqlo miili she, Jerusalem na tsai raüta, Shiikeawe kiimung jaqsham shiiku piwan chang kra miitu bom riichong.

³²Petar nai akongtitiim ka akon makaiq riilaq kito. Shatmaq, tsangshiq ka akon maq samki raüta liito. Raüta, kiijaq Jesuq sham chhainyii rai tlaq, kiimaq apaiq rai chap dam tlaq maiq wenai sham chhainyii rai tlaq kra chhito.

³³Kra maiq wenai ka Jesuq pha wa awa wan, atiido wan she kiijaq, Petar raq apaiq ma chongto, “Tatiwe, nashiq ümchaü arjaq chakai arka pinthum kopan jonghea! Naishiq raq tiipsetiim atsam mihaikai. Ashi ka ünniirii, ashi ka Mosheq rii, kiimaq ashi ka Elija rii.” (Apaiq raq arka jamlai ngo wa bom tlaq kriimin, hemak lam miili bomto.)

³⁴Apaiq ka abom miiqshmiiq liipan kiiiii niili, phumda ashi satkisaq raüta, tsangshiq tarü ka pangsaq pang wanto. Phumda raq tsangshiq ka phongho kiita, ajaqshisetiim ka akiinyii rai riito.

³⁵Kiijiishe, phumda mong wa maiq bom ashi raq akha chongto, “Arka I Se. Ngi raq apaiq ka tingsang atsea arwan ha. Namshiq raq apaiq bom ka tai ronglaq!”

³⁶Maiq bom kra tsaqkai ri liikiita, kiijiika Jesuq laqlaqseli she riito. Ajaqshisetiim raq ara tsangshiq raq jamlai wa chhi taitaq thun tsütsa arka, kra liipan bala nanok ahinti ma chong mak, kaiqshakli thüto.

Abi Winji Raq Arom Wan No Ashi Tiiheato

(Mot 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷Kriimaq napjai ranaiq angu niishe, Jesuq nai ajaqshisetiim wetsam ka hiqlam maq sathoto. Kiimaq tsangshiq saükai ri, maiqkong jonghea ashii ka Jesuq phana wato.

³⁸Kra maiqphong mong kiiwa, maiq weshi raq akha siito, “Shrinketiwe le! Ngi ümniima tiipaiqnea tiikang, i se seshi laqlaqse ara mangchanlaq.

³⁹Tha raq no ka tiidong chhaq chhaq miili jok wantlo. Raüta, tiimok miichaq tihaü baiqto. Anü maq atho shiiwum dong wala, tha raq apaiq ka kai tiichamchao tlo. Athaq min thaq mak phan maq tiichamchao tlo!

⁴⁰Ngi raq ümjaqshi- setiim ma, tha ka jokuq ronglaq nguta tiipaiqnea wan kang. Shatmaq, tsangshiq riimin jokuqlot mak dea!”

⁴¹Kiijiishe, Jesuq raq treto, “O kamasham ahünok le. Maiqjiq angi nola nok le. Akhiiwiqwiq! Ngi ka namshiq rai ümtinkhan na saüli wa misi wan ha? Lata namshiq homa kra miho wan ha?” Kra ngu raütiishe, apaiq raq awe ka, “Ümse ka ana i phana shea wan laq,” nguta heato.

⁴²No ka Jesuq pha nü na awarai liipan kiiiji niili, abi winji raq apaiq ka tiimalaq hiq na liiq baiqto. Jesuq raq tha ka jobaiqto. Raüta, no thatsii kra tiihea kuqto. Raütiishe, awe jaq na kiinong kuqto.

⁴³Mungmaiqse wiita raq, kra Shiikeawe ningkun jonghea jaqsham kra chhi raüta, pinthum awang riito.

Apaiq Tsailam Thongshi Ri Chongnongto

(Mot 17.22-23; Mak 9.30-32)

Mungmaiqse phong kriika, Jesuq raq phanrap phanrii amao chang jaqsham tlaq kra thun ka chhi raüta, awang athang rai liipan bala niili, Jesuq raq ajaqshisetiim ma,

⁴⁴“Ara ümchaü ngi raq namshiq ma jamlai bom wa chongkuq tiikang arka, namshiq raq tsan na tiitsang dada lanta, shaq ronglaq! Maiq Se ka ümchaü maiqjaq khon mong niishe mikuq baiq,” nguta chongkuqto.

⁴⁵Shatmaq, ajaqshisetiim raq kra chongkuqtlaq bomtsi liichum ka sapmak dea. Kra liichum ka apaü raüta athü. Kriikha maq, tsangshiq raq taklot mak dea riito. Kiimaq tsangshiq raq Jesuq ma tiitsang wainong kiimin khu mak, ahai riito.

Juwa Ajong Pinthum?

(Mot 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶Ajaqshisetiim liipan na, juwa ajong pinthum nya nguta bom riiwai raüta, tsangshiq ka arkhii riito.

⁴⁷Tsangshiq tsan mong na jamlai wa tiima tlaq, kriika Jesuq raq asap. Kriikha miishe, apaiq raq nonose ashi ka apaiq tho na tiichapto.

⁴⁸Raüta tsangshiq ma chongto, “Liirong laq, jurwa ara nonose ara, i mang na tao tlaq, kriika ngi tao tlo. Kiimaq jurwa, ngi tao tlaq, kriika ngi tiikaiti we kra tao taitlo. Ara jamkhano akha chongtiikang ngukla, namtsam phong na, juwa aran pinthum nguta sitlan, kriika wiitarü thaq na ajong pinthum.”

Namshiq Ngeng Makti Ka Namkongti

(Mak 9.38-40)

⁴⁹Johan raq Jesuq ma chongto, “Shrawe, naishiq raq maiq weshi ümmang na tha jobaiq rea chhi kai. Kiimaq naishiq raq apaiq ka atiiwin riikai. Jamkhano ngukla, apaiq ka nashiq kongti ri riimak.”

⁵⁰Kiijiishe “Naq tiwin rongkiq,” nguta Jesuq raq apaiq nai akongtitiim ma chongkuqto. “Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa namshiq ngeng mak, kriika namshiq kongti.”

Samarianok Hiqti Raq Jesuq Taomak

⁵¹Jesuq ka ramungtan na shea wan ma akhing ka ajeli she riito. Kriikha maq, apaiq raq atsan na khekham maq, Jerusalem chela nü niishe kihoto.

⁵²Krai mren, apaiq raq lamjap hochang kra tiijeho miitu, apaiq ma sinkhu na bom chong hoti maiq tiikito. Kra bom chong hoti kriika Samarianok hiq ashi na tiikiho lito.

⁵³Shatmaq, kra hiqshongti raq Jesuq ka tao mak riito. Kriika tsangshiq raq apaiq ka Jerusalem nü na leahoti nguta asap kha maq, tao mak riito.

⁵⁴Ajaqshisetiim phong wa, Jakob nai Johan raq ara chhi raüta, “Tatiwe, naishiq raq ramungtan wa watu hea laita, tsangshiq ka tiikhiim chaq baiq phai?” nguta tsangnai raq Jesuq ma waito.

⁵⁵Kiijiishe, Jesuq raq tsangnai phanü na lii raüta sonto.

⁵⁶Kra miishe, Jesuq nai ajaqshisetiim tarü ka maiqhiq shong ahin niishe lamjap wawanto.

Jesuq Jaiphan Wan Nguta Danti

(Mot 8.19-22)

⁵⁷Tsangshiq ka wanhiq na kai lam na akai rai she riito. Kiijaq, maiq weshi raq, Jesuq ma, “Ümniika ümriiba niiwa ki tlaü, kiijaq saüli, ngi min mikhum damha,” nguta chongto.

⁵⁸Kiijiishe, Jesuq raq abom ka, “Miikakoi miika abum chang asha asi. Kiimaq peshap wushi sitlaq kra miimin, achhü ka asi. Shatmaq, Maiq Se miika, rawa mak tiichuk chang wuchüse ikha dongdii min jam ahü.”

⁵⁹Kiimahali, apaiq raq maiq weshi ma, “Ümniika i jai phan laq,” nguta chongto. Shatmaq, kriiwe raq, “Tatiwe, ngi ka kongkhu jam na kipha shaq. Lata, i we ma ka saiqsam kipha,” nguta bom ka treto.

⁶⁰Kiijiishe, Jesuq raq, “Ama ka wenyi na amati raq milap laq. Ümniika asak rilung lapro tlaü jiila, i jai phan laq. Laüta, Shiikeawe Mungtan tsütsa kra, maiqse angu ma chongkuq laq,” nguta treto.

⁶¹Kiimahali, maiq weshi raq, “Tatiwe, ngi raq ümjai miphan kang. Shatmaq, kongkhu na, i jamti rai kiim riiphea bom kra chongkuq ki pha shaq,” nguta apaiq ma chongto.

⁶²Kiijiishe, “Jurwa phu maq wak ka thu pha tlaq, shatmaq, nithe lam maq, jai nü niili liikiki rangra rai tlaq, kiikhiiti ka Shiikeawe mungtan na thiihü,” nguta Jesuq raq apaiq ma nguto.

Lukaq 10

Ajaqshisetiim Roqmiishi Ri Wenai Trahokai Tiikito

¹Arjai maq hali, Tatiwe raq ajaqshisetiim roqmiishi ri wenai kra tseato. Raüta wenai nai maq, apaiq kai chang chela thun nai maiqhiq shong thun kiina, apaiq ma sinkhu na trahokai tiikito.

²Apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Tsamman rü ajut chang wak ka jonghea. Shatmaq, tsamjut miitu maiq ningchangti ka atsapse. Arkha maq, wakchongtiwe jaq wa achu jaü ronglaq, apaiq raq awak wa tsam kra jut miitu, maiq ningchangti ka apapa mitiiki laq.

³Kirong laq! Ngi raq namshiq ka skuse kong aransetiim ka, shekong phong na tiikai ikha tiiki tiikang.

⁴Kampho lo, thongkhiq lo, hokpa lo, thun ka jam min naqho rongkiq. Lamkampii maq, maiq rai min mo riibom naq riibom rongkiq.

⁵Namshiq ka juta jam no dü tlan, kra jamti ma adü wan lam maq, ‘Arjamti ma hansang mirlaq,’ nguta bom rong laq.

⁶Kra jam ka wandü jam jiila, namshiq ramram ka tsangshiq ma misi laq. Riimak jiila, namshiq ramkok ka ajang li riiwan ronglaq.

⁷Tsangshiq raq namshiq ma jamlai wa tiiphaqsiq jiiq, kra phaqsiiq lanta, maiqmii wanti jam niili si ronglaq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, minshiiqti jaq maq dungja da ka moki mak. Jamshi maq adü jamshi maq asat ka naq riirongkiq.

⁸Namshiq ka ümtiikiiwa chela ashi na kitlan, kiimaq ümriiti riiwa namshiq ka aheawiq maq tao tlaq, raüta namshiq ma jamlai phan phaq asea wa shonglum kuq tlaq, kra namshiq raq aphaq asea wan nguli rong laq.

⁹Lanta, kra chela na maiq atsi asiti sitlaq kra tiihea kuq ronglaq. Lanta tsangshiq ma, 'Shiikeawe Mungtan ka namshiq thoniishe,' nguta chongkuq ronglaq.

¹⁰Shatmaq, namshiq ka ümtiikiiwa chela ashi na kitlan, shatmaq, tsangshiq raq namshiq ka tao mak riitlaq, raüla chiiheawea wea na khum lanta akha sonthü ronglaq,

¹¹'Liirong laq, naishiq hokphi na akop botkhulai ara dongdii min, jai nü na naübaiq thü tiikai. Arka namshiq ma manson miishe mija wan. Shiikeawe Mungtan ka namshiq thoniishe saükito!'

¹²Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Shiikeawe raq Phangthum Khapho Ranaiq na, ara chelati thaq na, Sodom chelati ma mangchan ka phanshi apa lin mitiichhi kuq!

Jesug Ma Kam Mak Chela Thun

(Mot 11.20-24)

¹³"O Khorajin chelati le! Namshiq ma pinthum phiiptsi chang asi! O Bethsaida chelati le, namshiq ma pinthum phiiptsi chang asi! Ngi raq namshiq makki na, awang chang jaqsham ümtinkhan wa shamkuq kang thun kriika, Tajar chela nai Sidon chela na shamkuq wan kang ngu haü jiika, tsangshiq ka manniiphü, ngarai tiidii wan, makphai khüshang mihoq siq wan wa!

¹⁴Shiikeawe raq Phangthum Khapho Ranaiq na, namshiq thaq na Tajar nai Sidon chelati ma mangchan ka apa lin mitiichhi kuq!

¹⁵Kiimahali, namshiq Kaparniam chelati le! Riita, namshiq sha ramungtan na dü wanti ngukai! Ngi chongpha. Namshiq ka wamungtan niishe mitiidea baiq!"

¹⁶Jesug raq ajaqshisetiim ma bom ka akha chongkuqto, "Jurwa namshiq bom tai tlaq; kriika i bom tai tlo. Jurwa namshiq tao mak; kriika ngi armin tao mak. Kiimaq jurwa ngi tao mak; kriika ngi tiikaitiwe kriimin tao mak."

Roqmiishi Ri Wenai Traho Rü Maq Jangto

¹⁷Ajaqshisetiim roqmiishi ri wenai trahokai tiikitaq kriika, pinthum chojong chise miishe jang wanto. Raüta, "Tatiwe! naishiq raq ümmang na aming kuqkai, shotsai winji thun wiita raq, naishiq aming ka taito!" nguta tsangshiq raq apaiq ma chongto.

¹⁸Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq bom ka treto, "Ngi raq Thawe ka ramungtan wa rachhai wa ikha adea wan chhikang.

¹⁹Taironglaq! Ngi raq namshiq ma arang akekun she. Namshiq raq paüsang nyiqla thun ka hok maq nishishi mirhan. Kiimaq Thawe ningkun wiita mitang han. Namshiq ka jamlai riimin tiishophi lot mak miraq.

²⁰Riita, shotsai winji raq namshiq aming ka taitlo ngutiika, naq chochi rongkiq. Shatmaq, kra thaq na kao raüta, namshiq mang ka ramungtan niishe waiqthüto nguta kra miitu chochi ronglaq.”

Jesug Chochito

(Mot 11.25-27; 13.16-17)

²¹Kra akhing na, Jesug khum na Asii Wenyi ka ama riito. Krai mren, apaiq ka kai chochito. Kiimaq apaiq ka akha achu jaü bomto, “Iwe lei, ra nai hiq Rümtime lei! Ngi raq ümniima pinthum kechutum tiikang. Ümniiraq phaqchi maiqse nai asap atsinti maiqse miika, arthun arka apaü riiwan tlaü. Shatmaq, jam min saptsin makti ma, ümniiraq arthun ara tiichhi kuq tlaü. Ngohea dea, i we lei, ümniiraq tiima tlaü kra phan phan she dea hongtha wanto.

²²“I We raq ngi ma phanrap ake kun she. Awe tlea raüta, Ase ka juwa, kriika maiq ahinti jurmin sapmak. Kiimaq Ase ka lea raüta nai Ase raq tsea raüta ümriitimo tiichhikuq tlaq, kriiti lea raüta, Awe ka juwa kriika maiq ahinti jurmin sapmak.”

²³Kra bomlot jai she, Jesug ka ajaqshisetiim rai tsangshiq honhon na, ajaqshisetiim ma akha chongkuqto, “Namshiq ka pinthum wiikiim! Namshiq kiimsi kha maq, arthun ara chhi tai tlan!

²⁴Ngi chongpha, shammibi pahea raq nai hokhambi pahea raq, ümchaü namshiq raq jamlai wa chhi tlan ara kai chhi wanro. Shatmaq, chhi wan lot mak dea. Kiimaq ümchaü namshiq raq jamlai wa tai tlan, kra tai wanro. Shatmaq, tsangshiq raq tai wan lap mak dea.”

Samariawe Shiiton

²⁵Kiimahali, Thungtri shrinketiwe ashi raq, Jesug ka tiishut ma nguta, “Shrinketiwe, ngi raq pattup pat-sa tsitsü lap miitu ka, jamlai phan jaqsham chang wa miraq?” nguta waito.

²⁶Kiijiishe, Jesug raq treto, “Asii bomtsi na jamlai wa chongtla? Kra ümniiraq jamkho tak tlaü?”

²⁷Kiijiishe, “‘Tati Shiikeawe ka ümisan ümmong wiita maq, ümtsaiji wiita maq, ümningkun wiita maq, kiimaq ümkhu tsai wiita maq lungwii laq.’ Kiimaq ‘Ümniiraq ümkhum ka jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii hali ümjam thoti chiiti kiimin lungwii laq,’ ” nguta chongtlo, nguta kriiwe raq Jesug bom ka treto.

²⁸Jesug raq treto, “Riikhaqli. Ara chong tlaü ara klolaq. Haü la, pattup pat-sa tsitsü ka milap haü.”

²⁹Shatmaq, Thungtri shrinketi we raq, apaiq ra lap ma bom ka akha waito, “Riita, i jamthoti ka juwa?”

³⁰Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Akhing ashi na maiq weshi ka, Jerusalem chela maq, Jeriko chela nü na kaiho, lam na akai rai riito. Apaiq ka lam wa thiimeaq raq thümto. Raüta, akhu akhea thun ka wiita chhut hoto. Kiimaq apaiq ka ninta tsatto. Raüta, ama makaiq tiibum baiqthüto.

³¹Riita, jamcha ra wa riila, ramwe we ashi kiimin, kra lam maq sii hali akai rai chato. Shatmaq, apaiq raq ashowe ka chhi raüta, shüpsaq konü lamkii nü maq Leahoto.

³²Kiikhiisii hali Lewi weshi kiimin saühoto. Kriiwe riimin ashowe ka alü riithü räutli, konü lamsiim nü maq shüpsaq Leahoto.

³³Kiimahali, Samariawe kiimin kra lam maq sii hali wanhiq kai saühoto. Apaiq raq ashowe ka chhito. Krai mren, atsan na kai mangchan tsito.

³⁴Apaiq raq ashowe dü na, jaq maq phiim shiimshim raüta, tel nai che maq ami atsi thun kra jut jü phum kuqto. Raüta, ajop riikuqto. Raütiishe, ashowe ka apaiq ngaho chang nyamse kaü thaq na tiingahoto. Raüta, wanjap chang jam na sheahoto. Kiijaq ashowe ka shiililiito.

³⁵Kiimaq anap miishe, apaiq raq akhiq wa kampho kamsii siinai ka lam raüta, wanjaptiip jamchongtiwe ma kuqto. Kra kelam maq, ‘Apaiq ka shiili laq,’ nguta chongto. ‘Kiimaq ngi ümtiikiiwa arlam maq jang wan tiikang, kiitiikaq sheti, ümniiraq apaiq shiili lii miitu kampho ümchuwa misum haü, kra michat kuq kang,’ ” nguta bom ka chong kuq thü raüta, apaiq ka kihoto.

³⁶Raütiishe, Jesuq raq abom ka akha shatto, “Riita, ikha jiila, thiimeaq raq atiishowe kriima, apaiq jamthoti we ma ja raüta, apaiq khrumketiwe ka ümriiti wa?”

³⁷Kiijiishe, Thungtri shrinketiwe raq, “Apaiq ma khrumke wantiwe kra,” nguta treto. Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ikhiijiika, ümniimin walaq. Laüta, kiikhiisii shamlaq.”

Jesuq Ka Martha Nai Meriq Jam Na Kito

³⁸Jesuq nai ajaqshisetiim ka tsangshiq wanhiq kai lam maq, hiqshong ashi niishe saühoto. Kiijaq maiq nyungshi, amang ka Martha kra raq tsangshiq jam na Jesuq ka taoto.

³⁹Kra nyung ma ano nyungshi asi riito. Amang ka Meriq. Apaiq ka Jesuq jichong na nga raüta, apaiq bomchong kra taito.

⁴⁰Martha ka jam mintsa jaqsham niili moraito. Kiimaq, mintsa tiima raüta, atsu atsa riito. Kriikha maq, apaiq ka kiraüta, Jesuq ma akha chongto, “Tatiwe,

ümniiraq chhi maü sha, i no raq jam jaqsham wiita ka ngi miili kiinong kuqto? Apaiq ma chongkuq laq, ngi rai jaqsham mikhrum dam laq!”

⁴¹Kiijiishe, Tatiwe raq apaiq ma treto, “Martha, Martha, ümniika phanrap phanrii tiima laüta, acha apa kiimaq tsaihü jihü sitläü.

⁴²Shatmaq, ümniima phanshi dea ra tlo. Meriq riika, riikhaqli phan tsea wanto. Kiimaq arka apaiq jaq wa, jurmin nyeaho lot mak she miraq.”

Lukaq 11

Achu Jaü Tsiichong

(Mot 6.9-13; 7.7-11)

¹Ranaiq shi Jesuq ka bashi na achu jaü rea riito. Apaiq raq achü jaülot jai she, ajaqshisetiim phong wa ashi raq, “Tatiwe le, Johan raq ajaqshisetiim ma achu jaü shrinkuqtaq kiikha, naishiq miimin shrinkuq laq,” nguta apaiq ma chongto.

²Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Namshiq raq ümtiikiiwa achu jaü tlan akhing na, akha jaü ronglaq: ‘I We lei: Ümmang asii kli mishreng laq; Ümmungtan ka misaülaq.

³Naishiq ma ratlaq ranaiqtek dungjada ka kuqlaq.

⁴Naishiq ngarai thun ka diikuq laq, Naishiq ma ashut kloti mra kiimin, naishiq raq diikuqtikai. Kiimaq naishiq ma maitai jonghea naq tiisaüki.’ ”

⁵Kiimaq, Jesuq raq ajaqshisetiim ma chongto, “Bom shiiton ngu i, namtsam phong wa weshi ra ka, rawa thung na, namkongtiwe jam na mikihan. Lanta, apaiq ma, ‘Phunowe ngi ma winsii thoptsam tiinam kuq laq.

⁶I kongtiwe ashi wanhiq maq awa saü wato. Apaiq ma tiiphaq sia chang, i jaq na jam min ahü!’

⁷Riita, bom shiiton, kra tai raüta, ümkongtiwe raq, atap mong maq akha mitre ngu i na, ‘Ngi naqpaq laq kiq! Rongkhü kilü thun min wiita ashaq wishe. Kiimaq ngi min, i setiim rai chang na akon wa wishe. Ngi ka tiido lot mang she.’

⁸Tengtlo kriika. Shatmaq, ümniika apaiq kongtiwe kha maq, akon maq tiidoki raüta, winsii kuqro makli jiimin, ümniiraq jeasi maü maq, jaüruq jaüruq jaürat tlaü kriikha miishe, apaiq ka akon wa tiidoki raüta, ümniima jamlai phan wa ra tlaq, kriithun ka wiita milam kuq.

⁹“Riita, ara namshiq ma chongtiikai arai mren, jaü ronglaq; milap han. Rit ronglaq; mihum han. Kilü na buk ronglaq; namshiq ma kilü ka midi kuq.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa jaütlaq, kra raq milap. Kiimaq jurwa rit tlaq; kriiti raq mihum. Kiimaq kilü na jurwa buk tlaq; kriiti ma kilü ka midi kuq.

¹¹Namshiq phong wa awere raq, namse raq ngiq jaü raü jaq, paüse ka mikuq han sha?

¹²Lo, namse raq wutai jaü raü jaq, phangkaü ka mikuq han sha?

¹³Namshiq ka maiqbi ngikhi kong. Kra taü maq santla, namshiq raq namsetiim ma, ahea awa phan kene chang ka asap han. Ikhiijiika, ramungtan na siti Awejong jaq wa jaü tlaqti miika, Asii Wenyi ka ümtinkhan showo she wa kuq wan jiiq riila!”

Jesug Ka Beljebul Kongti Nguta Shrato

(Mot 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴Maiq weshi ka nütang tha raq rom wanto. Jesug ka kriiwe khum wa tha ka jobaiq rea riito. Tha ka jobaiq kiita, maiqwe ka abom asa wa liishe heakito. Kra chhi raüta mungmaiqse ka kai wangto.

¹⁵Shatmaq, maiq wiijamti raq, “Arka tha ningpongwe Beljebul raq, apaiq ma ningkun kuq raüta jobaiqtlo,” nguta apaiq ma bomnam bomto.

¹⁶Kiimaq, maiq ahinti raq hali ka, Jesug ka tsangshiq thiikho na tiithap haijaq nguta tiima raüta, apaiq ka Shiikeawe riidea atiiki jiila, apaiq raq awang chang jaqsham ka sham raüta nokwe ma tiichhike ra nguta tairaito.

¹⁷Shatmiitiq, Jesug riika tsangshiq tsan mong na jamlai wa tiima tlaq kra akhon kun she. Kriikha maq, apaiq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ümriimungti wa maiqmii wela jawan rang raüta, riikungta tlaq, kra mung ka athen mirki. Kiimaq, juta jam niiwa, tatso wiinyi wali sitlaq, kriita jamkun ka athen mirki.

¹⁸Riita, ara chong tiikang arai mren, Thawe hokhambi liipan na, maiqmii mungtan miitu riichhin, tatso wiinyi siwan raü jiika, Thawe mungtan ka jamkho mijong? Ngi raq tha jobaiq tiikang arka, Thawe hokham Beljebul ningkun maq jobaiq tiikang nguta, namshiq raq ngi ma bomnam nyan tlan.

¹⁹Riita, ngi raq akha jobaiq tiikang jiika, namshiq sengibi thun riika, jamlai ningkun miishe wa jobaiq tla? Namshiq sengibi riili, namshiq ka ajiq dea bom tlan nguta tiichhikuq tlo!

²⁰Riimak! Tha kong ka ngi raq Shiikeawe ningkun maq jobaiq tiikang. Kiimaq ara tha jobaiq tiikang jaqsham arka, Shiikeawe Mungtan ka namshiq tho niishe saükito nguta namshiq ma tiichhi kuqtlo.

²¹“Maiq kuila jong weshi raq, ako, aliq, aliiq thun kra wishat maq, apaiq jamkun kra khe wan shat raüka, apaiq tachong wiira hupsam thun kriika, tiiwong shat miraq.

²²Shatmaq, apaiq thaq na kuila ajong weshi kriishe misaü. Raüta kongkhu wiiwe kra mikhat. Raüta, mitang. Rekhat tang jai she, apaiq raq sepat lope tsiiq ümchuwa lap wantaq, kra thun kriika, arphe she mirwan.

23“Juwa ngi rai pong mak, kriiti ka ngi ngengti. Juwa ngi rai skukong ka riichom dam mak, kriiti riika, atiipin li riibaiq tlo.”

Tha Ka Jai Na Jangwa Nongtlo

(Mot 12.43-45)

24“Ümtiikiiwa abi winji ka maiqkhum wa jobaiq tlaq, kra raüla, kra winji ka, rumnyangkhi na khu akham min ahü, shinram shinriiq binjü na, asi anga chang ritkai kiho tlo. Shatmaq, kiijaq apaiq raq asi chang hum mak she raüla, ‘Ai, ngi arka, man niiwa ngi sichang jamchü i jiili jang wan nong lata misi wa,’ nguta apaiq nai apaiq ka mitiingo.

25Krai mren, apaiq ka sichang chü jam kiina mijang wan nong. Raüta, kra jam ka siirairai hea, rong awii min chhii rea je she michhi wa.

26Kiijiishe, apaiq ka kiho nong raüta, apaiq nam ma abi winji miishi kra sheaki raütiishe, kriiwe khum niishe misi wan. Kra jai niishe ka, kriiwe rilung ka kongkhuji na kra nam miimin, naolaq, tiibitaq diikiq tiidearok, achong chang ahü she miraq.”

Riikhaqli Chochi

27Jesug raq ara bom chongke kra tai raüta, nokwe phong mong na chapti, jechaknyung ashi raq Jesug ma, “Ümnaq boqpum wanti ümnyung miika pinthum kopan jonghea!” nguta bomdamto.

28Kiijiishe, Jesug raq, “Kra nam miika, jurwa Shiikeawe bomtsi ka tai raüta lang tlaq, kriiti ma kopan jonghea miraq!” nguta apaiq bom ka treto.

Awang Chang Jaqsham Ra Nguta Shiichutto

(Mot 12.38-42)

29Nokmaiqse ka apaiq tro na riitsap riikhat riitam rai wanto. Kra akhing na, Jesug raq nguto, “Ümchaü pat wa maiq arka abi pinthum! Tsangshiq raq awang chang jaqsham ka tiichhi kewan ra nguta shiichuttlo. Shatmaq, Shammi Jona rilung na awangchang mra pintaq kriili tiina mitiichhi kuq.

30Shammi Jona rilung jaqsham ka Ninewi mungti ma, Shiikeawe miithii shongke hakhi ashi. Kiikhiisii hali, Maiq Se kriimin, ümchaü pat wa mung maiqse arma, Shiikeawe raq miithii ashong ashi.

31Phangthum Khapho Ranaiq na, Sheba mung wa Hokham nyung kra chap raüta, ümchaü pat wa mungmaiqse ara mishra wan. Ara jamkhano ngukla, apaiq ka ratsüko tsangmung maq wa raüta, Solomon taksma bomchong kra taiwa wato. Shatmaq, ümchaü ngi chongpha, ümchaü arjaq sitlaq arka, Solomon thaq niimin ajong we.

32Phangthum Khapho Ranaiq na Ninewi mungti ka chap raüta, namshiq ka mishra wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq ka Jona raq trahokuq wan kiita, kra tai raüta, tsangshiq mra thun kra tiidii wanto. Shatmaq,

ümchaü ngi raq namshiq ma chongtiikang arka tengteng. Ümchaü namshiq makki na sitlaq we kriika Jona thaq niimin ajong!”

Maiqkhum Miitu Rawü Li

(Mot 5.15; 6.22-23)

³³“Jurmin lem ka tiinyai raüta, paü mak. Lo, lemtem ka taükok maq hong mak. Kra rii na, lemtem ka lem tochang na mito. Krai mren, maiq jam mong na wati ma, walüli asi miraq.

³⁴Nam makpo kriika namkhum na lemtem ikha. Nam makpo ahea ngu raü ka, namkhum na walü li asi miraq. Shatmaq, nam makpo ka abi she riiki raüla, namkhum na ranyaq tangtang she mirki.

³⁵Ara chong tiikang arkha maq, namkhum wa walüli sitlaq kriika, ranyaq ma naq tiija rongkiq.

³⁶Riita, ara chongtiikai akha, ümkhum ka wiipumtam na, walü li ka liliim tlaq jiika, ashok ano thun niimin ranyaq mak miraq. Kra ngu haü jiika, wiipumtam na walüli wa li she miraq. Kriika lemtem ashi ka ümkhum thaq na achhai anyii liliim tlaq ikha miraq.”

Jesug Raq Thungtri Shrabi Nai Phorisinok Tiishutto

(Mot 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷Jesug raq trahoke lot jai she, Phorisiwe raq Jesug ka dung tiisea ma nguta tsangjam na shea wanto. Krai mren, Jesug ka apaiq rai wawan damto. Raüta, dungsea ngato.

³⁸Jesug raq ajaq ka thungtri riikhaqli maq hewan mak miili, dungsea rea kra chhi raüta, Phorisiwe ka ahang rai riito.

³⁹Kriikha miishe, Tatiwe raq apaiq ma akha chongkuqto, “Namshiq Phorisinok riika, namshiq kok alaq nai tak apin thun kriika, akii thun kriika siirai rai hea hetse tlan. Shatmaq, namtsan mong niika, ramok rachhai wa trangli sitlan. Kiimaq abi ati tiima tsantsii riili ama sitlan.

⁴⁰Anginok loi! Shiikeawe riika akii thun tiiqlo wantaq kriika, among thun kriika tiiqlo mak dea ngutiisha tiima tlan?

⁴¹Shatmaq, namshiq kok alaq mong na nai winpin mong na jamlai wa sitlaq, kra thun kriika miitsan miijan maiqse ma kuq ronglaq. Kra riihan jiila, phanrap ka namshiq miitu apii ashan chang ngutiimin ahü she, siirairai she miraq.”

⁴²“Namshiq Phorisinok ma pinthum phiiptsi chang asi! Namshiq raq Shiikeawe ma aroq khu wa honglu ka jurai liirai süse tapan jaq thun kra, kiimaq weashaü tiihom phaqaq chang sang asong jaq thun kra kuq tlan. Shatmaq, tri raü sham kriika shiiting rai man riitlan. Kiimaq Shiikeawe ma lungwii tsantsii ka thü wan man, shishe tlan. Arthun ahata, akhek jaqsham ka. Ara tiitsuq miishetiqaq abi jaqsham chongtiikai thun kra sham han chang wa.

⁴³“Namshiq Phorisinok ma pinthum phiiptsi chang asi! Namshiq riika, sinagok thun na nyungwere ngachang pong na arai thü kiijaq ngawa kli riichhin tlan. Kiimaq chiiheawea wea maq, maiq raq somra wan tlaq kli rit tlan.

⁴⁴Namshiq ma pinthum phiiptsi chang asi! Namshiq ka maiq malap chang ma chiim raükhu ma athü ikha sitlan. Maiq akhumti raq, hemak lam maq, maiq ma chiim niratki raüta, akhum ka tiishe tlaq ikha sitlan.”

⁴⁵Kra tai raüta, Thungtri shrinketibi phong wa weshi raq, “Shrinketi we, ümniiraq ara ngutläü arka, naishiq min shummi dam tlaü!” nguta Jesuq ma nguto.

⁴⁶Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Namshiq Thungtri shrinketibi miimin pinthum phiiptsi chang asi! Namshiq raq nokwe ma alanglot chang riimak tri raütu thun kra tiho tlan. Kiimaq namshiq maiqmii riika, kra thun tri lang holai tiichhiike wan ka tsin man.

⁴⁷Namshiq ma pinthum phiiptsi chang asi! Namtitiim raq atsatbaiq shammibi ma lapkho na namshiq raq asap ada maraükhu ka hai tlan.

⁴⁸Krai mren, namshiq ka tsangshiq raq matkii thun shong wantaq kra chhiti saqse hakhi kewantibi nguta sitlan. Tsangshiq riika shammibi thun ka tsatbaiqto. Namshiq riika tsangshiq maraükhu thun kra haihun tlan. Namshiq ka kra matkii thun kra sham wantibi dea.

⁴⁹Riita akha maq tiina, Shiikeawe Taksma raq chongtaq, ‘Ngi raq tsangshiq phana shammi bi nai tsasoqtibi mitiikiha. Tsangshiq raq wiijam ka atsea mirbaiq. Kiimaq wiijam ka atiichamchao mirwan.’

⁵⁰Ara chong tlaq arkha maq, ümchaü pat wa maiq thun arka, ra nai hiq tiq wanli maq pha wan raüta, ümchaü pat na saüli, shammibi tsatbaiq wantaq thun kra mat kha na, Shiikeawe raq tsangshiq ka mitiichamchao wan!

⁵¹Abel tsatbaiq wantaq kriimaq pha wan raüta, aluchiim nai Asii khok liipan na Jekeria tsat baiq wantaq, kra thun mat kha na, tsangshiq ka mitiichamchao wan. Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ümchaü pat wa maiq thun arka, arthun kha arjaq mitiichamchao wan!

⁵²“Namshiq Thungtri shrinketibi ma pinthum phiiptsi chang asi! Namshiq raq Shiikeawe tiima tsantsii khon chang pha qchi kilü diwan chang sapi tu ka thü baiq lan. Namshiq maiqmii kiimin nyap wa man. Kiimaq nanok awa roti kiimin, tiwa man maq tangta baiq tlan!”

⁵³Jesuq ka kiiwa tiido wan jai she, Thungtri shrinketibi nai Phorisinok raq apaiq ka achag awaq maq longliiqto. Kiimaq phanrap khuthaq na seng raüta, tsangshiq raq apaiq ma bom ka sidi waisoto.

⁵⁴Tsangshiq raq apaiq ka, tsangshiq thiikho na tiithap haijaq, kiimaq phanshi ra na kiq tiishut hai jaq nguta khettot siqto.

Lukaq 12

Mongnam Tsii Pi Thop Ma Tiihaishat ronglaq

(Mot 10.26-27)

¹Mungmaiqse ka ahing amun adam na maiq thaq niili maiq riiphongrai wanto. Kra akhing na Jesuq raq ajaqshisetiim ma tsii chongke akha chongkuqto, “Phorisinok mongnam tsantsii rüm tlaq kra raq, maiqse tsantsii ka ahea rümti kiimin pi maq asho ikha, abi lam na tiinyam sho wan tlo. Kra tsangshiq pi thop raq namshiq hon atsii ka nyam mak chang miitu, namshiq ka maiqmii honkamshat maq si rong laq.

²Mongnam tsii maq, maiqse raq jamlai wa apang raüta thü tlaq, kriika alin she mirbaiq wan. Kiimaq maiqse raq jamlai wa ahukse maq, tsan mong na tiima tlaq, kriika maiq tarü riishe misap wan.

³Krai mren, namshiq raq jamlai wa ahukse maq riichong tlan, kriika ranaiq shethungpii niishe mirchong. Kiimaq namshiq raq tapmong nyang maq, riishap riishaü lanta jamlai bom wa riichong wan lan kriika, rinkinku maq chap raütiishe mirüm wan.”

Shiikeawe Ma Hai Rong Laq

(Mot 10.28-31)

⁴“Kongtitiim le, ngi chongpha, tai ronglaq. Hanngam khum tsea baiq jai maq, wenyi rilung tsatbaiq wanlot makti miika, naqhai rongkiq.

⁵Namshiq ka ju ma hai chang wa kriika ngi chongpha, taironglaq. Namshiq ka Shiikeawe miili hai chang. Shiikeawe riika, han-ngam khum kra tsea baiq lot jai min, wenyi rilung kra wamungtan na michaq baiq. Ara i bomchong arma kam ronglaq. Namshiq ka Shiikeawe miili hai chang!

⁶“Riita, maiqse raq wuraichaqsetiim biingi kriika, poisa anai miili riiri thü tlaq riimak sha? Shatmaq, ara chongtiikai akho asho setiim, wushi setiim ara dongdii min, Shiikeawe raq ashise kra dongdii min laqthaq mak phan.

⁷Riita, Shiikeawe riika, namshiq khubin lo thun kra dongdii min wiita weaje siisaq. Riita ara chong tiikai arai mren, Shiikeawe maklii na, namshiq rilung thü kriika athii tsinhea. Kriikha maq, namshiq ka naqhai rongkiq. Wuraichaq kong pahea kra thaq na, namshiq rilung thii ka tsinhea!

Reraüshi Sha Rewe Wa?

(Mot 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸“Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Jurwa nokwe man na, apaiq ka i sengi nguta tantan maq sitlaq, kriiti miika Maiq Se riimin, rasetiim man na apaiq ka i sengi nguta hakhi mikuq wan.

⁹Shatmaq, jurwa apaiq ka Maiq Se kra sengi riimak nguta, nokwe man na ngi ka tiishaü tlaq, kriiti ka Maiq Se riimin, rasetiim man na apaiq ka asengi riimak nguta atiishaü mirwan.

¹⁰“Jurwa Maiq Se ma angeng bom bom tlaq, kra ngarai ka adiike wan mimai. Shatmaq, jurwa Asii Wenyi ma ngeng raüta, riikhiq ashut bom tlaq, kra ngarai ka diikuq mak miraq.

¹¹“Ümtiikiiwa namshiq ka sinagok thun niilo, riimak la honyung hokhambi rung na lo, tiichap raüta, kha mipho, kra ranaiq akhing na, namshiq khum tiichhii miitu bom ka jamkhii chong chang wa nguta, tiima lanta naq chapa rongkiq.

¹²Kra akhing na, namshiq raq jamlai bom chong chang wa kriika, Asii Wenyi raq namshiq ma atlang mirkuq.”

Angi Chiithewe Shiiton

¹³Maiq weshi raq nokwe phong mong maq, Jesuq ma chongto, “Shrinketiwe le, i phu ma chongkuq laq, i we raq akuqthü tachong hupsam kriika, ngi miiri miphea kuq laq.”

¹⁴Kiijiishe, Jesuq raq abom ka treto, “I phuno we le, namnai liipan na tachong kha phoke ma, lo kra pheake miitu lo, ngi ma arang ka juro kuqta?”

¹⁵Kra ngu raütiishe, Jesuq raq tsangshiq tarü ma akha chongkuqto, “Sükha ramho kharü mong na dea man chang miitu, honkamshat maq si rong laq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, riikhaqli maiqse rilung ngutlaq kriika, ajaq na tsiiq anyam rüm tlaq, kra lamlam li ka riimak. Apaiq ka ümtinkhan chiithe we li jiimin ümriilaq.”

¹⁶Kra ngu raütiishe, Jesuq raq tsangshiq ma ara shiiton manphan ara phan kuqto, “Man na maiq chiithewe weshi asi riito. Awak ajam chamtraq asi. Wak wa tsam min pahea lapto.

¹⁷Apaiq ka awintsi miishe, akha nguta atsan mong na tiishomrato, ‘Ümchaü kla, i tsam ara thü chang dongdii min, tsamtiip min ahü she. Jam niishe wa misaiq samhea?

¹⁸Akhiitiq mikloha,’ nguta apaiq nai apaiq ka tiingoto. ‘Ngi raq i tsamtiip arka asiiq mirbaiqha. Lata, tsamtiip ka ajong linlin she, tiip nye ashi she mihaiha. Lata, i tü i tsam thun kiimaq i hup i sam thun arka, tiip nye niishe mithüha.’

¹⁹Kra lot latiishe, ‘Kopan ajongwe le! Ümchaü sanha, phanrap ong laü she. Ümchaü kla, che nyang dungsea, chamtraq tiipong tiipii laütli she peo silaq!’ nguta tiishomrasiqto.

²⁰Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ma, ‘Ei, angi we loi! Athi rawa li, ümmissaq ka mithumki ngo ka sapphaq maü. Riita ümnaq tsai jai, ümtsiiq tum kriika jurshe wa miphesiq?’ ”

21Kiimaq Jesuq raq bom ka akha shatto, “Ara chong tiikang akhiisii maiq juwa han-ngam niili rongboq win tlaq, shatmaq, Shiikeawe maklii na, miitsan sitlaq, kriiti thun ka athum mirki.”

Shiikeawe Ma Kamlaq

(Mot 6.25-34)

22Kra chongkuq lot raütiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ma akha chongkuqto, “Arkha maq tiina, ngi raq namshiq ma chongkuq tiipha ara. Atra maq siwan miitu, dungjada ra tlaq kra nai khum tiikhe chang khu akhea ra tlaq kra miitu, namshiq ka naq chapa rongkiq.

23Maiqse ma rilung tsitsü kriika, tsam jada thaq na atsin. Kiimaq maiqse ma khum sitlaq kriika, khuchü kheani thaq na ara.

24Khala kong ka liirong laq. Tsangshiq raq minshiiq mak. Tsangshiq tsamtiip min ahü. Tsangshiq tsamtum min ahü. Tsangshiq ka Shiikeawe raq dung tlo! Namshiq rilung ka wushi rilung thaq na athii tsinhea!

25Riita, namtsam phong wa weshi ra raq, akha chapa lanta rilung ka alu lin misi lot han sha?

26Riita, ija, namshiq raq ara akhiise armin hamhe wanlot man jiika, ahin miitu ka, jaram wa chapasiq tlan?

27Liimanta, rum na pepü wihii kra jamkho jonglutla? Tsangshiq raq minshiiq mak, lo, khu akhea min taq sam mak. Shatmaq, ngi chong pha. Hokham we Solomon ka, atsiq anyam ama chamtraq maq siti we riito. Shatmaq, apaiq miirii khu akhea thun kriika, ara chong tiikai pepü wihü tsom tlaq, atinkhan ka tsom mak.

28Ara rum wa sangphii tiipü tlaq arka Shiikeawe raq ahata. Ara sangphii arka ümchaü asi anap ka ahü she. Wa na achraq baiqkun she miraq. Riita arthaq na apaiq raq namshiq ma apa khu akhea tiisam kuq mak sha miraq? Namshiq kamasham ka jamkhiiwa tran tlan!

29“Riita ara chong tiikang arai mren, namshiq ka jamlai wa miphaq siq rong i nguta, naq chapa rongkiq.

30(Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ara mangjong hiq wa thatsang maiqse angu kli tiina, wranaiqshe, arthun ara miitu chapa siq tlaq.) Namshiq ma arthun arka ra tlo nguta, nam We raq asap.

31Kriikha maq, namshiq ka, Shiikeawe Mungtan miituli tiima tsantsii ka atsi maq thü lanta sironglaq. Kiimaq apaiq raq namshiq ma arthun arka mikuq dongdii.

Ramungtan Na Chithe

(Mot 6.19-21)

32“Namshiq ka atsapse li jiimin, naqhai rongkiq. Nam We raq chochikhiq maq, namshiq ma Mungtan ka mikuq.

33Namshiq tachong wiira thun ka wiita sha lanta, kra sha kampho kra miitsan miijan maiqse ma kuq rong laq. Namshiq la kriika thenki mak chang phan kampho tek kra, tiije rong laq. Lanta, namshiq ka Ramungtan na chiithe ma jawan miitu tiije rong laq. Kiijaq tsiiq anyam ka wihiiki mak miraq. Kiimaq ahuk arot min ahü she miraq. Kiimaq sap achhü riimin phaqaq mak miraq.

34Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümstiiq tum ka ümbano sitlaq, kriijaq ümstsan tsii kiimin misi.

Atijong We Säüwa Kheshatti

35“Miirii ka sam lanta nai lemtem ka tlü shatmaq, kheshat khewan ronglaq.

36Ajaqshisetiim raq atijongwe ka maiqlam poi lom rü maq säüwa khetlaq ikha kherong laq. Tsangshiq ka khekham maq si räü jiika, apaiq ka jam na säüwa räüta, kilü na buk räüjaq tsangshiq raq apaiq ma kilü ka dikuq saq midi kuq.

37Kopan jonghea miraq, ajaqshisetiim phong wa ümriiti wa tsangtijong we ka jangki tlaq akhing na, apaiq ka asam, kiimaq tiijeshat miloho! Ngi chongpha. Apaiq raq asamtong ka chhut räüta, tsangshiq ka atiinga miraq. Räüta, apaiq raq tsangshiq ma aheawiq maq tü adung thun kra mitiiphaqsiiq.

38Atijongwe ka rawa thung niilo, rawü ho niilo säüki tlaq akhing na, tsangshiq phong wa, ümriiti thun wa tiijeshat loho tlaq, kriiti thun miika pinthum chochi chang miraq!

39Kiimaq namshiq raq asap han, jamchongti we raq ahuk säüwa akhing ka sapshat ngu räü jiika, ajam ka ahuk ma tiihuk mak miraq.

40Krai mren, namshiq riimin la, tiijeshat maq kherong laq. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Maiq Se ka, namshiq raq apaiq ka alo säüho mak sham nguta, tiima tlan akhing bala misäüki.”

Maiqshaq Jaqshi Jaronglaq

(Mot 24.45-51)

41Kiijiishe, “Tatiwe, riita ara bom shiiton chong tlaü arka naishiq miitu min sha, shea joli na nanok wiitarü miitu wa chong tlaü?” nguta Petar raq waito.

42Kiijiishe, Tatiwe raq treto, “Ngi chongpha, maiqshaq nai setsii jaqshi ka akha miraq. Apaiq miika atijong we raq, apaiq wanhiq kaiho ma ajam ka mitiikhethü. Atijongwe raq apaiq ma ajaqshisetiim abi sitlaq kiima tü adung ka akhing khaqkhaq na tiiphaq siq laq nguta michong thü.

43Kra jaqshise ka atijong we säükai akhing na, apaiq ka tsapakkapkapaq ajaqsham rea loho räü jiila, apaiq ka pinthum mikhoqriiq wan!

⁴⁴Riita riikhaqli ngi chongpha. Atijong we raq kra jaqshise ma, apaiq jamkun na tachong hupsam ümchuwa sitlaq thun kra liiwan miitu arang she mikuq.

⁴⁵Shatmaq, ara ajaqshi se ariiraq, atsan mong na atijong we ka alo jangho mak sham nguta mitiima. Raüta, apaiq raq jaqshisetiim abiti thun jechakre maiqwere sitlaq kra mitsat son. Kiimaq apaiq ka cherop tsampii wali she mingi.

⁴⁶Raüta, apaiq ka akha shonbii rai tlaq bala niili, atijong we ka apaiq raq alo saüho mak miraq nguta atiima bala, apaiq raq sapmak shon niili misaüki. Raüta, atijongwe raq apaiq ka bunlak buncha chum raüta, apaiq ka thatsang maiqse rai khoshi na mitiidea baiq.”

⁴⁷“Atijong we raq apaiq ma jamlai jaqsham achong wa, kra sapshat shat taü miimin, kra jaqsham tiije mak maq haisea wanti jaqshise kriika, atijong we raq amo tsihea mitiho.

⁴⁸Shatmaq, atijong we raq jamlai jaqsham achong wa, kra sapmak kha maq, ajiq aphiq mosham mosham sham wanti we jaqshise kra riimin, mo ka miho. Shatmaq, apaiq raq mo ka achü linlin li miho. Riita, ju miiwa arang apa kuq taq, kriiti raq momin apa miho. Kiimaq ju miiwa arang ka atsap lin li kuqtaq, kriiti riika momin achhü linlin li miho.”

Jesug Mang Na Maiq Mitiikho Wan

(Mot 10.34-36)

⁴⁹“Ngi ka mangjong hiq na wa chaq kai kikang. Kiimaq ngi raq tsin ngin tiikang, ara wa arka nyai jam she ngu raü jaq nguta tiima tiikang!

⁵⁰Ngi raq khamlam wan chang asi shaqli. Kiimaq ara khamlam akhing ara milia wan ha shaq wiiwii, ngi ka kai chapa tsi raq atsai sichang li.

⁵¹Namshiq raq ngi ka, mangjong hiq na mung tiitsing kai aki ngutiisha tiima tlan? Riimak. Mung tiitsing kai akiha ka riimak. Shatmaq, atriiphea kai kikang.

⁵²Ümchaü ara miiphat she, maiqta ashi na maiq biingi sitlaq kiiwa, atsam raq anai ka mingeng wan. Kiimaq anai raq atsam ka mingeng wan.

⁵³Awetiim raq asetiim ka mingeng wan. Kiimaq asetiim raq awetiim ka mingeng wan. Anyungtiim raq ase jechaksetiim ka mingeng wan. Kiimaq ase jechaksetiim raq anyungtiim ka mingeng wan. Anyai-chhitiim raq anam-nyungtiim ka mingeng wan. Kiimaq anam-nyungtiim raq anyai-chhitiim ka mingeng wan.”

Akhing Sap Chang

(Mot 16.2-3)

⁵⁴Raütiishe, Jesug raq mungmai qse thung tlaq kiima min akha chongkuqto, “Namshiq raq ümtiikiwa phumda ka shenyap nü maq awa rai chhi tlan, kra chhihan jiila chongsaqli, o rashe mijun nguta ngutlan. Krai mren, ra ka juntlo.

⁵⁵Kiimahali, namshiq raq hiqmai nü maq rahai wan michhian. Kra chhian jiila, o arka ra milam nguta ngutlan. Krai mren, ra ka lamtlo.

⁵⁶Mongnam nok loi! Namshiq raq ra na liilan tli, rajun ramai tsang kriika shü tlan. Riita, ümchaü pat akhing rahiq jipi ara liichum ka jamkhii riito sap man?"

Tsan Riibi Ka Aram Riiwan Ronglaq

(Mot 5.25-26)

⁵⁷"Namshiq maiqmii miitu ahea awa jaqsham chang sitlaq kriika jamkhii riito sap man?

⁵⁸Ashi ra raq ümniika phowebi rung na shokki kiiphaü la, apaiq rai kongkhu riihum liina. Laüta, ümnaq shokti we krai rung na misaüho shaq niili, ari aram rong laq. Kra ram maü haü la, ümrewa raq, ümniika phowebi jaq na mikuq. Kiimaq phowebi riishe ka peta jaq niishe mikuqki. Kiimaq peta raq ümniika phaqtak mong niishe mishaq baiq.

⁵⁹Ngi chongpha. Phowebi raq kha pho wantaq kra, poisa ashi min tiichong maü maq, tiisiirai ümkha kra dok maü wiiwii, ümniika phaqtak mong niili she misi haü."

Lukaq 13

Tsii Klai Ronglaq, Riimakla Atsai Mirhan

¹Kra akhing na maiq wiijamti ka kiijaq asi riito. Tsangshiq raq Gelili hiqti maiq wiijamti ka Shomjam na Shiikeawe ma nyamse honglu takerea wa, Pilat raq tsat baiqto. Kra tsütsa ka tsangshiq raq Jesuq ma tiitaito.

²Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akhiishe chongkuqto, "Riita, namshiq raq, akha tsai lam riihum wantaq arka, tsangshiq ka Gelili hongti tarü khu thaq na ngarai jonghea tang wanti kha maq akha sho lam na kihoto ngutiisha tiima tlan?

³Riimak! Kriika ümtiikiimin riimak! Ngi chongpha. Namshiq min maiqmii ngarai ka tiidii man riihan jiila, tsangshiq jai niisii mikiho nong han.

⁴Riita, Silom wa maiq roqshi ri tiichat, kongmong chong raq pat raüta tsaitaq kriiha? Namshiq nga tsangshiq ka, Jerusalem na siti mungmaiqse thaq na ngarai homa jonghea hotibi kha maq tsangshiq ka kiikha tsaito ngutiisha tiima tlan?

⁵Riimak! Kiikha ka riimak! Ngi chong pha. Namshiq min maiqmii ngarai ka tiidii man riihan jiila, tsangshiq jai na sii hali sho lam na, khoshi na mikiho nong han."

Tsimak Phupmup Chong Shiiton

⁶Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma ara bom shiiton manphan ara chongkuqto, "Akhing ashi na maiq weshi raq spiqtsi ro ashi chhito. Kra sonruk mong na

phupmup chong min asi riito. Apaiq ka phupmup tsi kra pansea kai kito. Shatmaq poshi min ahü, tsimak.

⁷Kriikha miishe sonruk kheti we ka thaüto, 'Liilaq, ngi wiitsam she ara chong wa atsi pansea kai nguta liiki tiikang. Shatmaq, ngi raq atsi poshi min pansiq mang. Adaq li she riibaiq laq. Arka jam hiq tiibi miiwa mili siq?'

⁸Shatmaq, sonruk kheti we raq apaiq bom ka treto, 'Shiilang we, ümchaü ka wiishi miitu kiikhiili lilaq. Ngi raq achong tro na hiq ka thu lata, hiq tiipü changtiq miphong kang.

⁹Kra chhintsii jai she rawii atsi ahea tsikuq räü jiikla, tiibomhü she! Kiimaq tsikuq mak li riishatshat jiika, ümniiraq atiidaq baiq mimai she.' "

Akü Nyung Niitiitsak Ranaiq Tiiheato

¹⁰Asii Niitiitsak ranaiq shi akhing na, Jesuq ka sinagok na traho bom chongke rea riito.

¹¹Maiqnyung ashi kiimin kiijaq asi riito. Apaiq ka thabi winji raq akaq, wiiroqshi ri wiitiichat she atsi chamchaoti nyung. Arairii ka akong kaiwi she. Kriikha maq, apaiq ka maiqhea ikha rusansan chap räüta, khumlot mak.

¹²Jesuq raq apaiq ka chhi räüta, "Maiqnyung loi, ümthatsi kharü ka adiikewi she!" nguta apaiq ma chongto.

¹³Krai mren, apaiq raq ajaq ka atsiti nyung dü na shamto. Kiimaq atsi ka heasaq, tliiat heakito. Kiimaq apaiq raq Shiikeawe kiishe tiitsam kamto.

¹⁴Shatmaq, kra chhi räüta sinagok wa maiqla we ka, Jesuq raq Asii Niitiitsak ranaiq atsi asi tiihea kuqtlo nguta akhiq riito. Kra ningkhan, apaiq raq nokwe ka akha sonto, "Namshiq ma jaqsham miitu ka liipan shi na rahiq ka ratrok asi. Namshiq raq jaqsham chang ka, ara ratrok liipan na walanta, atsi asi ka tiihea walili rong laq. Shatmaq, Asii Niitiitsak ranaiq niika, atsi asi tiihea ka ra mak!"

¹⁵Kra tai räütiishe, Tatiwe raq apaiq bom ka akhiishe treto, "Namshiq ara mongnam nok! Namshiq raq Niitiitsak ranaiq na maiqmii minsäü lo, kumtoq lo ka aban chang tiip wa diiho lanta, atsam tiiphaq kai rum na banki tlan.

¹⁶Riita, ümchaü ara Abraham lai maiqnyung ashi, Thawe raq wiiroqshi ri wiitiichat kharü maq kha räüta tiichamchao wanto. Apaiq kra tiq sha, Asii Niitiitsak ranaiq na kharü mong wa tiidong ra mak ngutlan?"

¹⁷Apaiq bom tre ka tai räüta, apaiq ngengtibi ka ajiasi riito. Shatmaq, apaiq raq kai awang chang jaqshamtlaq kra chhi räüta, nokmai qse angu thun kriika, kai chochito.

Jücha Lai Maq Shiiton

(Mot 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸Kra bom jai she, Jesuq raq nokmaiqse ma akha waito, “Shiikeawe Mungtan ngutlaq kriika jam khiiwa? Kriika ngi raq jamlai phan mo mishtonha?”

¹⁹Kriika akha. Arka maiq weshi raq jücha lai ka wak na wanki tlaq ikha. Jücha cham ka jong wan raüta, achong ka ajong wiq she jong wan tlo. Raüta, jücha chong kü ako thun kiijaq, wushi setiim riimin, achü haitlo.”

Pi Maq Shiiton

(Mot 13.33)

²⁰Jangshi ri hali, Jesuq raq bom ka nokmaiqse ma akha chongkuq nongto, “Shiikeawe Mungtan ngutlaq kriika jamlai phan mo mishtonha?”

²¹Kriika akha. Arka, jechak nyung ashi raq, tok roqblai wongwin ka wankhü na phong raüta, pi maq sho tlaq ikha. Pi maq showan jai, kra wongwin ka, winsii miishe jakitlo.”

Lamtsase

(Mot 7.13-14,21-23)

²²Jesuq ka chela rap na nai hiqshong rap thun na, khumshkhum maq wawan raüta, tra hoke khum wanto. Apaiq ka Jerusalem nü na kaiho lam maq, nokwe ma traho bom chongkuqto.

²³Maiq weshi raq, “Shiilang we, riita, maiq ka atsap ko li dea sha mitiichhii wan?” nguta apaiq ma waito. Kiijiishe, Jesuq raq treto,

²⁴“Namshiq ka kilü aranse kiimaq wawan miitu, kai shiikut ronglaq. Jamkhano ngukla, maiq pahea raq kra kilü lam maq jam mong na wawan hai jiilei nguta mitsin ngin. Shatmaq, jam mong na nyap wan lot mak miraq.

²⁵Jamchongti we ka tiido raüta, kilü ka ashaq she mirbaiq. Kiijiishe, namshiq ka kilam da na chap lanta, kilü na mibuk han. Kiimaq akha mingü han, ‘Shiilang we le, naishiq ma kilü dikuq laq!’ Shatmaq, apaiq raq namshiq ma, ‘Ngi raq namshiq ka ümba wa awa han wa sapmang!’ nguta mitre.

²⁶Kiijiishe namshiq raq mitre han, ‘Naishiq ka ümniirai phaqshi seashi maq siwan kai ihata. Ümniirag naishiq chela na traho bom chongkuq laü ihata!’

²⁷Shatmaq, apaiq raq namshiq bom ka, ‘Ngi raq namshiq ka jamba wa awa han wa sapmang. Ngi tho wa namshiq ka tiibin tlo ronglaq. Namshiq wiitarü ka abi maiq setiim siisaq!’ nguta mitre.

²⁸Kiijaq, namshiq ka namrong namwi kra tiichit watrang liishe mihoq phaq han. Namshiq raq kiijaq, Abraham, Isak kiimaq Jakob kiimaq shammibi thun tarü, Shiikeawe mungtan na michhi han. Kiimaq namshiq maiqmii riawe kriika, kinphai na mishang baiq.

²⁹Pongmung maiqse thun ka, shedong shenyap kiimaq shekhu shemai mung thun wa saü wan raüta, Shiikeawe Mungtan na phaqsea Poi kra lomdam misi wan.

³⁰Kra akhing na, ümchaü juwa jai na watiikai ngutlaq ti ka phukhu welabi ma mija wan. Kiimaq ümchaü juwa sinkhu na lamsheati anguti ka aran ma mija wan.”

Jerusalem Ma Jesuq Roriitsii

(Mot 23.37-39)

³¹Kra akhing na Phorisinok wiijamti ka, Jesuq phana wa raüta, “Ümniika Gelili wa ümchiim jintlo laq. Herod raq ümniika atsea baiq tantlo,” nguta apaiq ma chongto.

³²Kiijiishe, Jesuq raq, “Warong laq. Lanta kra miikakoi kaü kiima, ara bomtsi ara chongwa rongkiq: ‘Ngi raq thupkaü thawe thun wiita jobaiq tiikang. Kiimaq maiqse atsi asiti thun ka tiihea kuq tiikang. I jaqsham ka tlot wan ma ümchaü ka naphea jihea li she,’ nguta tsangshiq bom ka treto.

³³Jaqsham tlot miitu, ngi ka ara napnai jihea liipan na, Jerusalem na misaü wan ha shaq wiiwii, khum wan ruq li mirha. Shammi ngutlaq kriika, Jerusalem niitiq dongdii tsai chang. Kriikha maq, tungkam lam jam na tsea baiq kriika thek mak.

³⁴“O, Jerusalem le, Jerusalem le! Ümniiraq shammibi thun ka pahea tsatbaiq laü. Shiikeawe raq ümphana tsütsa chong kai tsasoqti atiiki thun kra ümniiraq tsatbaiq laü! Ngi raq ümtinkhan wa, ümsengi thun kra wukaü raq asetiiim wowan tlaq ikha, i wokhong na wowan pha nguta shiikut wan kang. Shatmaq, ümniiraq ngi ma tiiwo maü riilaü!

³⁵Riita, ümchaü sanha, namshiq Shomjam ka Shiikeawe raq, amiim she mirbaiq. Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Namshiq raq, ‘Shiikeawe le, Tatiwe mang na juwa kitlaq, kriiwe kiidea shiiman laq,’ nguta ngu man wiiwii, namshiq raq i sham ka chhi she mirhan!”

Lukaq 14

Niitiitsak Ranaiq Atsiwe Tiiheakuq Nongto

¹Jangshi hali Asii Niitiitsak ranaiq na, Jesuq ka Phorisi we maiqla weshi jam na dungsea wa wawanto. Kiijaq jamtati bi nai akongtibi raq, Jesuq raq jamlai phan jaq wa sham jiiq nguta kai shri ra liishat riito.

²Kra liipan niili maiq weshi, ahok nai ajaq ka achhang ajong, ashong ashe tsi, tsibi raq chamchao rai tlaq we, kriika Jesuq phana wato.

³Kiijiishe, “Riita, nashiq Thungtri na Asii Niitiitsak ranaiq na, maiq atsi asiti tiiheake ka mai tlo ngutiisha chongtla, sha tiiheake ra mak ngutiwa chongtla?” nguta Jesuq raq Thungtri shrinketibi nai Phorisinok ma waito.

⁴Shatmaq, kra tai raüta, tsangshiq ka kaiqshak li riito. Kiijiishe, Jesuq raq atsiti we thatsı ka tiihea kuqto. Raütiishe, apaiq ka ajam niishe tiiwa baiqto.

⁵Kra lot raütiishe, “Riita, namshiq phong wa weshi ra, namse ngu i na lo, riimak la, nam minsäu pongwe kra lo ngu i na, kra Asii Niitiitsak ranaiq na khappong mong na dea wa raü jiiha? Asii Niitiitsak ranaiq li jiimin, namshiq ka taülaükhiq kilanta, khappong mong wa midoki han riimak sha?” nguta apaiq raq tsangshiq ma waito.

⁶Shatmaq, tsangshiq raq apaiq bom ka trelot mak riito.

Aranse Ma Ja Nai Wanwe Shiilili

⁷Jesuq raq wanwe wiiamtibi raq shiilangbi ngachang ahea hea kriijaq nga riichhin rai ka chhito. Kra chhi raüta, apaiq raq ara shiiton bomtsi ara tsangshiq ma phankuqto:

⁸“Maiq weshi ra raq, ümniika maiqlam poi na heakiiphaü la, shiilang ngachang niika naq ngakiq. Jursap, ümnaq nam ma, ajong akimiikiim ahinti min ahea wan asi lo riila.

⁹Kiimaq namwan chongti we, namnai tiiheati we kra ümtho na kiraüta akha ngu kai chang lo dongki, ‘Phuno we le, riita, ara ngachang arka, apaiq ma likuq laq.’ Kra ngu raü jiika, ümniiraq kai jea ngaü chang mirki. Kiimaq ümniika maiq nyungwe nosebi ngachang, rintsii na lo, riimak la, shok anok niishe ngakai chang midongki.

¹⁰Kra rii na khoti, ümniika ümtiikiiwa tiihea tlaq, kiitiikaq kilaüta, akha rintsii na lo, shok anok niilo kiijaq ngaki kiq. Kriiwiika, ümwanti we raq, ‘Phuno we loi, ümniika ana shiilangbi ngachang ahea na ngawakiq,’ nguta mihia wan. Ara ngu raüka, nokwe tarü man na, ümkhushü ka mijong.

¹¹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa maiqmii ka ajong ala nguta tiima tlaq, kriiti ka aran se ma mitiija baiq. Kiimaq juwa, maiqmii ka tiisaiq haiq shat maq sitlaq, kriiti ka ajong ma mitiija wan.”

¹²Kra chongkuq lot raütiishe, Jesuq raq awanti we nangnga nguto, “Ümniiraq ümtiikiiwa ranap dung lo, raji dung lo, maiq ma tiiphaqsiq tlaü, kra akhing na, ümkong ümkiimtibi lo, ümpfu ümnobi lo, ümniima jamtap rinti lo, chiithe maiqsetiim, jamthaq jamkiqti lo, kriika naq tiihea wankiq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq raq hali ümniika tiihea nong raüta, mitiiphaqsiq nong. Ümniiraq tsangshiq ma jamlai wa kuq laü, kriika tsangshiq raq ümniima atham asong mirkuq nong.

¹³Ara chongtiikang arkha maq, ümniiraq ümtiikiiwa phaqa asea poi klo tlaü akhing na, miitsan miijan, kiimaq makchuk jaqküti thun kra tiihea lili riilaq.

¹⁴Kiimaq kra riiaü jiika, ümniima kechu jonghea miraq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq riika ümniima thamsong kuq lot mak she miraq.

Shatmaq, kechu maiqse thun ka ama wa dong wan tlaq ranaiq akhing na, Shiikeawe riisheti q ümniima misong kuq.”

Phaqsea Poi Ajong Klo Akhing

(Mot 22.1-10)

¹⁵Kriijaq phaqsea lomdam ngatlaq phong wa, maiq weshi raq ara bom shiiton kra tai raüta, apaiq raq, “Shiikeawe Mungtan na phaqsea poi ajong klo wan tlaq kiijaq lom wan damtibi ma pinthum kechu jonghea miraq!” nguta Jesuq bom ka treto.

¹⁶Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma ara manphan shiiton ara hali chongkuqto, “Akhing ashi na maiq weshi raq, phaqsea poi jonghea ashi kloto. Kriijaq maiq pahea tiitheato.

¹⁷Ümtiikiiwa phaqsea poi aranaiq she saütaq, apaiq raq ajaqshi se ka tiiki raüta, maiq wanwe ümchu miiwa wanhea räpöt pheakuqtaq, kriiti thun ma, ‘Warong riishe lii. Phanrap ka ümchaü aje she!’ nguta tsütsa ka tiichongki nongto.

¹⁸Shatmaq, tsangshiq tarü raq, ashi maq riita ashi raq, khühü lamhü niili she tiinyan shan howito. Apati we raq, ajaqshi se ma, ‘Ngi raq wak phu bashi se rikang. Kra liikai chang akhek rakito. Ngi ka walap mang nguto nguta chong wan liijo,’ nguta bom ka treto.

¹⁹Kiimahali, maiq weshi raq hali ka, ‘Ngi raq minsäu pang biingi rirat kang. Ümchaü ngi ka armaq nithe shrinkai chang she. Ngi ka walap mang nguto nguta chong wan liijo,’ nguta ajaqshi se bom ka treto.

²⁰Kiimaq, maiq weshi raq hali ka, ‘Ngi ka ümchaütiq maiq lamkang. Arkha maq, ngi ka walap mang,’ nguta ajaqshi se bom ka treto.”

²¹“Krai mren, ajaqshi se ka atijong we phana jang wan raüta, atijong we ma arthun tsütsa ara chong wanto. Kra tai raüta, atijong we ka kai walü wa ikhiishe khiqto. Räütiishe, apaiq raq ajaqshise ka, ‘Kilaq, juju. Chela mong na, tungkii lamkii na, shok anok ba thun kiina kilaq. Laüta, kiijaq maiq sitlaq kra phong wa, miitsan miijan maiqse, akü ashiiti, makchuk jaqmiiti thun kra ana sheaki kiiq,’ nguta thaü nongto.

²²Krai mren, ajaqshi se raq jaqlo liipan niili atijong we aming kra phan phan, maiq thun kra heakito. Raüta, ‘Tijong we loi, ümniiraq jamlai wa thaü laü, irka lot kang she. Shatmaq, ümchaü min, wanwe ngachang ka abinli wiqli ahata,’ nguta atijong we ma bom ka chong nongto.

²³Krai mren hali, atijong we raq ajaqshi se ka thaü nongto, ‘Kilaq, maiqhiq shong walam kiina, nai tung alam angu thun kriijaq, kiimaq wak ajam thun kiina kilaq. Laüta, maiq thun ka ana ahea wan nguli riilaq. Ara i jam ara tuptup tiimali riichang.

²⁴Ngi chongpha, tailaq, wanhea raüpot pheake wanjebi thun phong kra wiika, ara ngi raq poi ajong klo phaqsea tiije wan kang arka jurmin, phaqsiiq lumak she miraq! ”

Jesuq Jaqshise Ma Jawan Thü

(Mot 10.37-38)

²⁵Jangshi akhing hali, maiqkong ka pahea pahea, Jesuq rai adam na awa rai riito. Kra akhing na, Jesuq raq tsangshiq pha nü na lii raüta, tsangshiq ma akha nguto,

²⁶“Juwa i jaqshi ma jawan ro tlaq, kriiti raq ngi ka anyung nai awe, achak nai asemiim, apfu nai anotiim, ashea nyungtiim, kiimaq apaiq khum thaq niimin, ngi ka apa lungwii mak jiila, apaiq ka i jaqshise ma jawanlot mak.

²⁷Jurwa maiqmii pumsongkham ka Pishat maq i jai phan phan wamak, kriiti ka i jaqshise ma jalot mak.”

²⁸“Bom shiiton ngu i, namshiq phong wa maiq weshi ra raq, jam ajong wiq kaü ashi mihai ha nguta tiima tlaq jiika, kra jam hai ma kampho ka asi sha ahü wa, kra kongkhu na sürii chang miraq.

²⁹Apaiq raq kiikha mikhu na sürii mak maq, jaqsham kra phaho raü jiila, ümkhiimiwa jam ka hailot mak dea, thaq baiq raüla, nanok raq kra chhi raüta, apaiq ka minaikü siq.

³⁰“Arwe raq ajam ka hai phato shatmaq, hailot mak dea tsaqkito!’ nguta maiq raq minaikü.”

³¹“Bom shiiton ngu i, hokham weshi raq, aphenlabi ka hing roqshi rümti we raq, hokham weshi hali, aphenlabi hingroq nai rümti we kra rai riikhat kai miika, rechap phaho ma arewe ka mikhat lot sha, khatlot mak wa miraq, kra kongkhu na misürii wan.

³²Raüta, apaiq raq tanglot mak chang jiika, kiimwebi sinkhu na tiiki raüta, kriiwe ka alu wiili she atong riho raüta, wehea ma riija miitu bom mitiichong ho.

³³Ikiikhiisii hali, namshiq phong wa juli jiimin, maiqmii raq jamlai wa rümtlan, kra thumthum miimthü man wiiwii, i jaqshise ma jawanlot man.”

Amiinu Ahü Shum

(Mot 5.13; Mak 9.50)

³⁴“Shum ka asumwiq phan. Shatmaq shum ka, asum she khoiki raüka, jamkhishe wa mitiisum nong.

³⁵Kriika wak na hiq tiipü miitu phong baiq kai miimin taimak. Kriika araü baiq kai chang li she miraq. Ikhiijiila, juwa ni asi, kriiti raq ara bom chong ara tiitsang tai rong laq!”

Lukag 15

¹Riita, ranaiqshi ka phunta hitinok maiq pahea kiimaq ashleq arbaiq maiq ahinti thun ka, Jesuq phana apaiq bom chong kra taiwa riitamto.

²Kra chhi raüta, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi raq, “Arwe raq ashleq arbaiq maiq thun ka taotlo! Kiimaq tsangshiq rai phaqshe seashi hai nga dam tlo!” nguta bot nyan trangto.

³Kra tai raütiishe, Jesuq raq tsangshiq ma ara shiiton manphan ara phan kuqto:

⁴“Riita, bom shiiton i, namshiq phong wa maiq weshi skuse kong ka shishi asi. Kra phong kiiwa ashi ka rum na amii mirki. Raü jiila, apaiq raq jamlai wa miraq? Apaiq raq roqtiikaü ri tiikaü ka nyiipjaq phaqshe tiihai thü raüta, amo riikitaq se kra hum mak wiiwii, mirit ki.

⁵Riita, ümtiikiiwa apaiq raq kra skuse ka hum jiiq, apaiq ka kai chojong chise she, skuse ka aphaq lam na pisaq raüta miboq wan.

⁶Raüta, apaiq ka ajam na mishea wan. Raütiishe, apaiq raq akong akiimti bi nai apaiq jamthoti bi kra hea raüta, ‘Ngi ka ara i skuse, amo arki wa hum lata kai khoqriiq tiikang. Nashiq wiitarü adam na chochi rong i!’ nguta tsangshiq ma michong.

⁷Ara chongtiikang akhiisii hali, ramungtan niika, ngarai tiidii ra mak kechu maiqse nguta tiima raüta, maiq roqtiikaü ri tiikaü sitlaq kra thaq na, maiq weshi ngarai maiqse tsantsii klai tlaq kra chhi raüta, apa michochi.”

Atiimo Araq Kamsii

⁸“Riita, kiimahali, bom shiiton ngu i. Jechak nyung ashi jaq niika kampho kamsii roqshe asi miraq. Kriiwa, kamsii ashi ka atiimo miraq. Raüla, apaiq raq jamlai wa miraq? Apaiq raq lem ka mitiini. Raüta, ajam tapmong thun kra achhü miraq. Raüta kra kamsii kra mihum shaq wiiwii, tiitho tiipha, shokchhum nochhum she mirit.

⁹Raüta, apaiq raq ümtiikiiwa kra kamsii kra hum jiiq, raüla, apaiq raq akongti nyungre nai ajamthoti nyungre ka adam na hea raüta, ‘Ngi ka kai khoqriiq tiikang. Ara i kampho sii ara amo arki wa hum kang. Ümchaü min, nashiq tarü adam na chochi rong i!’ nguta michong.

¹⁰Ngi chongpha, tai ronglaq, ikhiisii hali, Shiikeawe rasetiim kiimin, ngarai maiqse ashi raq tsantsii klai raü la, kai michochi!”

Amo Arki Se

¹¹Jesuq raq bom ka akha phanchan kuqto, “Akhang ashi na, maiqwe weshi asi. Ase nai ka wenai.

¹²Ranaiq shi, anoweti raq awe jaq wa apaiq rii tachong hupsam sitlaq kra, 'I we le, ngi ma ngi la tachong hupsam ümnaq tsai jaitiq lap chang sitlaq kriika, ngi ma ümchaü li pheakuq laq,' nguta awe jaq wa jaüto. Krai mren, awe raq apaiq tachong hupsam kriika, ase nai liipan na pheakuqto.

¹³Kra pheake jai maq jaqlo miili, anowe raq apaiq la hup asam kra asha riito. Raüta, kra sha kampho ka hoho raüta, apaiq ka wanhiq na kihoto. Raüta, apaiq ka maiq mung ashi luhea na tre hoto. Raüta, kra mung na akampho kiimin pili piilii, tuwan piivan shaphaqto.

¹⁴Apaiq raq ajaq na ümchuwa sitlaq kra thum thum shaphaq baiqto. Kra jiishe, kra mung ka hamli na, ram jonghea dongto. Kiimaq apaiq jaq niika jam min ahü, siirai she riito.

¹⁵Kriikha miishe, apaiq ka kra mungti, maiq weshi jam na ningchang tham pha q kai kihoto. Kriiwe riishe, apaiq ka awaq kong kra rüm kai miitu wak niishe tiikito.

¹⁶Apaiq raq atsan mong na tiima ka, waqkong dung chang waqtsam cherongtsi kiiwa ashi ra raq siinai ikuq nya, i ramtsi ara atiitsaq ha chang nguta, rangransiqto. Shatmaq, apaiq miika jurmin, aphaq sia chang phan ka kuqphaq mak riito.

¹⁷Atiisup niishe, apaiq tsii ka samto. Raütiishe, apaiq nai apaiq ka akha nguta tiibotto, 'Ai, i we jaqshisetiim ümchuwa sitlaq thun kriika, tsangshiq wok phetaktak, aphaq asea li lot mak sitlo. Shatmiitiq, ngi ara nangnga, arjaq ram raq haü lata, tsai tiikang nya!

¹⁸Ngii arka arwa tiido wan lata, i we phana li she mijang wan nong ha. Lata, i we nangnga, i we le, ngi raq Shiikeawe man na nai ümman na, ngarai jonghea tang wankang.

¹⁹Ngii arka ümchaü sanha, ümse nguta ngo ka thek mang she. Ümjaqshisetiim jamkho rüm tlaü kiikhiili she rüm laq,' nguta minguha nguta atsan na tiimato.

²⁰Kra tiima wantaq kra i mren, apaiq ka kra mung wa tiido wan raüta, awe phaniishe jang wanto." "Apaiq ka jam maq luhea na awarai niili, awe raq apaiq ka chhito. Ase ka chhi raüta, awe tsan na ase miitu, kai mangchan tsito. Krai mren, awe ka juju kiraüta, ase ka akhuk na pomsaq pomhotlii riito. Raüta, ase theaphi na shupto.

²¹Kiijiishe, ase raq, 'I we le,' nguta bomto. 'Ngii raq Shiikeawe man na nai ümman na, ngarai jonghea tang kang. Ngii ka ümchaü ümse nguta ngo ka thek mang she,' nguta awe rai bomto.

²²Shatmaq, awe raq ajaqshisetiim ka hea raüta, 'Kotsi!' nguta apaiq raq thaüto. 'Samtong ahea pinthum ira lamwa rongkiq. Lanta, tiisam kuq ronglaq. Ajaq na jaqtop ri tiipa kuq ronglaq. Ahok na hokpa ri tiipa kuq ronglaq.

²³Lanta, ahan aphin pinthumti minsäü pongse ira, taki rongkiq. Laita, nashiq tarü chojong chise maq poi laita peo rong i!

²⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ara i se arka, atsai arki wa, ümchaü ka atra she; apaiq ka amo arki wa, ümchaü ka hum kai she,' nguta awe raq ajaqshisetiim ka thaüto. Krai mren, poi ka klo raüta peokhiq chochi wanto.

²⁵"Kra bala ka, ase aphu we kriika wak na tamii riito. Apaiq ka wak wa lam maq, jamkea niishe säü wan raüta, jam na paimin toro tsü wa trang nai maiq wiinum wa trang kriishe taito.

²⁶Kra tai raütiishe, apaiq raq jaqshisetiim phong wa weshi hea raüta, 'Jam na jamlai wa rüriiq rai tla?' nguta waito.

²⁷Kiijiishe, jaqshise raq, 'Ümno ka jam na jang wato,' nguta treto. 'Kiimaq ümno ka khu asang maq jam na säü wantaq kha maq, ümwe raq ahan aphin pinthum, minsäü pongse ira tato,' nguta jaqshise raq aphu bom ka treto.

²⁸"Kra tai raütiishe, aphu we ka kai atsan khiqto. Kriikha maq, apaiq ka jam niimin düwa mak she tiingan kito. Kra chhi raütiishe, awe ka kinphai na dongki raütiishe, ase ka tlin heakito.

²⁹Shatmaq, apaiq raq awe bom ka akha treto, 'Liilaq, ümchaü ümchu rawii she wa lea wantaq, ngi ka ümwokhong na, ümdise ikha jaqsham wan kang. Kiimaq, ngi raq ümbom ka poshi min tlea mang maq sitiikang. Shatmaq, ümniiraq ngi miika jamlai phan wa kuqlaü? Ngi ma ümniiraq, i kongti rai adam na poi lata peo phaq sia miitu, chhechhi se ashi dongdii min kuqmaü shaqli!

³⁰Shatmaq, ara ümse ariiraq, ümtesiü ümnyam chong thun kra wiita, mephe nyungre rai sethoq ja lam maq, räü baiqlot raütiishe, apaiq ka jam na jang wan kiiphaü tiitiq sha, ümniiraq ahan aphin pinthum minsäü pongse kra takuq laü!'

³¹Kiijiishe, awe raq, 'I se loi,' nguta ase bom ka treto. 'Ümniika wranaiqshe ngi rai adam na, jam mong kun na tsailam jilam. Kiimaq, ngi raq jamlai wa tsiiqchong nyamchong rüm tiikang thun kriika, ümniila siisaq.

³²Shatmaq, ümchaü akhing akha ahea ranaiq arka, nashiq raq khoqriiq shishiüq maq, poi ka klo chang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümno ka ama arki wa, ümchaü ka atra she. Apaiq ka amo arki wa, ümchaü ka hum kai she.' "

Lukaq 16

Khonglaq Cherewe

¹Jesuq raq ajaqshisetiim ma ara manphan arhali chongkuqto, "Man na maiq chithe weshi asi riito. Apaiq piikii kra liike wanti ajaqshi se weshi asi. Riita, chithe we kriima, nanok raq achere we raq, apaiq piikii kriika atiisum riitlo nguta tsütsa ka tiitaito.

²Kra tai raütiishe, apaiq raq achere we ka hea raüta chongto, ‘Ümniiraq i piikii ka atiisum riitlaü nguta, ngi ma nanok raq chong tlaq ara tengtaq riimak sha? Ümchaü min, ümniiraq, i tsiiq i nyam ümchuwa sitlaq kra, ngi ma kunli weake ra tlo. Ümniika ümchaü, i chere we ma jalot maü she.’

³Kra tai raütiishe, ajaqshi se raq atsan na akha tiimato, ‘Ai, i tijong we raq, ngi arka, ara i jaqsham arwa atiinga she mirbaiq. Ngi arka jamkhiishe wa mijaha? Ngi raq miina, shamla kaitsa wak jaqsham kriika shamlot mang miraq. Kiimaq maiq hisiq lata siwan miika, jeasi tsiri.

⁴Ümchaü ka ngi raq phanshi mo klo chang! Arka akha klo ha jaq ahea miraq. Ngi ka ara chere ngachang arwa tiisat baiq jai niimin, ngi ma khrumketi maiq kongti kiimti ka sishat miraq.’ ”

⁵“Kra tiima wantaq krai mren, apaiq raq maiq ümchu riiwa atijong we ma thiitham kechang asiti thun kriishe, wiita weshi shi miishe riichom hea wanto. Raütiishe, apaiq raq aphati we kiima akha waito, ‘Ümniiraq i tijong we ma thiitham ka ümchu kechang wa asi?’

⁶‘Olip petsi tsai pükhaü shishi kechang asi,’ nguta treto. ‘Arjaq ara ümmang na räupot shiila akha raütu. Arjaq nga laüta, jaqlo thiitham ka pükhaü roqbiingi kechang li she nguta waiqlaq.’

⁷Raütiishe, apaiq raq weshi miishe hali bom ka wai nongto, ‘Riita, ümniiraq ha, thiitham ka ümchu kechang wa?’ Kriiwe raq, ‘Tsam tii hingshi kechang asi,’ nguta treto. ‘Arjaq ara ümmang na thiitham shiila räupot akha raütu ara. Tsam ka tii shitiichat li she nguta waiqlaq,’ nguta chere we raq treto.”

⁸“Ara jaqtsak chere we khonglaq arka, atijong we raq chhi raüta, ashom rarea li she riito. Ara jamkhano shomrata ngukla, ara mangjong hiq na mangjong maiqse ngutlaq kriika, rawii maiqsetiim sitlaq, kra thaq na, tsangshiq ka mangjong hiq rilung lamphan niika, asap atsin wiq khonglaq hea siisaaq sitlo.”

⁹Kra ngu raüta, Jesuq raq abom ka akha chongkuqto, “Arkha maq tiina, ngi raq chongtiikang ara: Mangjong hiq wa tsiiq nai nyam armaq athuk atsom jaqsham lanta, namshiq maiqmii miitu, kongti kiimtibi ka lap ronglaq. Krai mren, ümtiikiiwa, ara namtsiiq tum thun kra athum she mirki, kra akhing na, namshiq ka pattup pat-sa jam niishe mitao wan.

¹⁰Jurwa jaqsham ka aranse li jiimin, tsapkapkap maq sham tlaq, kriiti riika, ajong jaqsham räü min, tsapkapkap maq misham. Jurwa jaqsham ka aranse sham tlaq akhing na, ajaq ka tiitsak tlaq, kriiti miika, ajong jaq tiisham räü jiimin, ajaq ka mitiitsak.

¹¹Riita, ija, namshiq ka ara mangjong hiq wa tsiiq nai nyam ara santla, tsapkapkap maq sham man riitlan jiika, tengman tlaq wenyi tsiiq nai nyam kriika, namshiq ma jamkho mitiisham?

¹²Kiimaq, namshiq ka maiq tsiiq maiq nyam rüm tlan akhing na santla, tsapkap man jiika, namshiq rii she sitlaq tsiiq nai nyam kriika, namshiq ma jamkhiishe wa mitrüm kom wan?”

¹³“Jaqshise ngutlaq kra riika, atijong wenai ka rüm lot mak. Apaiq raq weshi ka ashulii miraq. Kiimaq weshi ka alungwii miraq. Apaiq raq weshi ka atsaihai miraq. Kiimaq weshi ka ashreng miraq. Ümniiraq, Shiikeawe nai tsiiq ka adam na ümkhiiriita jiimin shomnoq lot maü.”

Jesug Bomtsi

(Mot 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴Phorisinok raq ara traho bomchong ara taiwi raüta, tsangshiq ka khüphit nüphit wa li she, Jesug ka shummiito. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka kampho ma süram heanok.

¹⁵Kriikha maq, Jesug raq tsangshiq ma nguto, “Namshiq ka maiqse makki na athuk atsom maiqse ikha tiichan ne lanta sitlan. Shatmaq, namtsan tsii kriika, Shiikeawe raq asap. Jamkhano ngukla, maiqse raq jamlai wa pinthum ara phan nguta shreng tlaq, kriika Shiikeawe makki na thiihü.”

¹⁶“Riita, Mosheq Thungtri nai shammibi lakdap na waiqtaq tri raü thun kriika, Khamlamketi we Johan pat na saüli li, maiqse raq lang wan raüta siwanto. Kra jai miishe ka, maiqse ma Shiikeawe Mungtan Tsütsa Ahea kriishe tiitai chongkuq kuqtlo. Kiimaq maiqse angu pumsiitek raq, Shiikeawe wokhong na shang wan tlo haijaq nguta, riishii riipan she warai wan tlo.

¹⁷Shatmaq tiina, ara ra nai hiq sitlaq arka, athenkai ma aje lin li min miraq. Shatmaq, Thungtri bomtsi na jamlai wa chong tlaq kriika, akhiise khubinlo tin dongdii kiimin poiki mak phan.”

¹⁸“Jurwa achak ka miim raüta, nyung nye she lamho tlaq, kriika sipe jawan ngarai tangtlo. Kiimaq jurwa junshu nyung kra romtlaq, kriiwe riimin sipe jawan ngarai tang wan tlo ngushat.”

Chithe We Nai Lajaras

¹⁹“Man na maiq weshi ka chithe pinthum riito. Apaiq ka athii atsin pinthum miirii maq tiimiikhiiq raüta sito. Kiimaq wranaiqshe chamtraq tiipao tiipii raüta sito.

²⁰Kiimahali, maiq weshi ka miitsan pinthum riito. Apaiq mang ka Lajaras. Akhum ka ami atsi tam li riito. Apaiq ka anak raq chithe we jamkea kilam da na shea thü wan tlo.

²¹Kriika, apaiq raq chithe we sea phan hiq na araü baiq kiiwa mirchom siq laq nguta tiinga wan tlo. Apaiq phana ka hi kong kiimin wa raü raüta, akhum wa apaiq mitsai thun kra mesiqtlo.”

²²Ranaiqshi kra miitsan we ka tsaikito. Raüta, rasetiim raq apaiq ka ramungtan na shea wanto. Raüta, Abraham ma jaqtsi nü niishe tiinga wanto. Raüta, apaiq ka ramungtan na phaqsea poi jonghea kra lomdam she nga wanto. Kiimahali, ranaiqshi ka kra chithe we kriimin atsai hali riikito. Raüta, ama ka alap riito.

²³Riita, apaiq ka wamungtan na tiiki baiqto. Kriijaq apaiq ka pinthum chamchao siwanto. Apaiq raq ra nü na liito. Raüta Abraham ka ratsan ramong nyang na nga raü chhito. Kiimaq, Lajaras ka Abraham tho na nga raü chhito.

²⁴Kra chhi raütiishe, apaiq raq Abraham ma chongto, 'I we Abraham le! Ngi ma mangchan laq. Laüta, Lajaras ka ana tiikilaq. Ajaqshi se ka kham na tiipum raüta, i tili ara kham maq phanshi ra saq tiikaiq kuq ki raüjaq ahea miraq. Ngi ara walü mong niishe, achong min lot mang she chamchao wankang!'

²⁵"Kiijiishe, Abraham raq treto, 'I se le, tsan na tiitsang laq. Ümrilung na ümniimiika phanrap phanrii chamtraq ake wan kun she. Kiimaq, Lajaras ka pinthum abi chamchao riihum raütli, arilung ka lea wanto. Shatmaq, ümchaü ka apaiq arjaq, chojong chise miishe sitlo. Kiimaq ümniika chamchao walü mong niishe khiimtläü.

²⁶Kra thaq niimin, ümchaü nashiq liipan niika thiikho tsaühea asi. Krai mren, ashi ra raq, anü naishiq re maq riita, namshiq re na jinho li roraü jiimin, jinho lot mak she. Kiimahali, ümnaq sitläü reko kiimaq, ana naishiq sitiikai reko nü na, maiq ashi raq raq jin wan la nguta dan raü jiimin, jin wan lot mak she.'

²⁷Kiijiishe, chithe we raq Abraham ma akha chongto, 'Ikhiijiila, i we le, ngi raq ümniima tiipaiqnea tiikang. Lajaras ka i nyungwe jam na tiikilaq.

²⁸Kriijaq i phu i notiim webiingi dea asi. Apaiq ka kiraüta, tsangshiq ka ara chamchao walü mong na dea wan mak chang miitu, tsii michong kuq kilaq. Tsangshiq siika mimi, atsai wan jai na, ara chamchao wamungtan na khiim wan mak chang miitu michong kuqki laq.' "

²⁹"Kiijiishe, Abraham raq treto, 'Ümphu ünnotiim ma tsii chongketi ka, Mosheq nai shammibi raq awaiq thü, Asii bomtsi asi. Ümphu ünnotiim raq tsangshiq bomchong kra tai chang.'

³⁰Kiijiishe, chithe we raq treto, 'I we Abraham le, kra lamlamse ka hong mak! Shatmaq, maiq weshi ra, ama wiishe dong wan raüta, tsangshiq phana ki raüta tsii chongkuq ki raü jiika, tsangshiq ka ngarai mong wa tsantsii miklai wan.'

³¹Shatmaq, Abraham raq treto, 'Tsangshiq raq Mosheq nai shammibi bomchong kra lang mak jiika, maiq ama wa ashi ra dong wan raüta chongkuqki raü jiimin, tsangshiq tsantsii ka klai mak dongdii miraq.' "

Lukaq 17

Ngarai

(Mot 18.6-7,21-22; Mak 9.42)

¹Jesuuq raq ajaqshisetiim ma chongto, “Maiqse tiithap tha chang ngarai thiikho kriika, jamkhiiriita jiimin misi dongdii. Shatmaq, kra thiikho the wanti ma pinthum phiippsi chang asi!

²Apaiq raq ara nyungwe nosere phong arwa, ashi ra ka ngarai thiikho na tiithap baiq nam miika, apaiq riive kra khoti, adangkong na longkaü jonghea ashi paq kuq raüta, sammoktra chum mong na tiidea baiq riive khoti ahea lin miraq.

³Kra ningkhan, namshiq ka namtsii lamshat maq sirong laq!” “Krai mren, ümphu ümno raq ümniima ajiq klo raüla, ason riilaq. Kiimaq apaiq raq shutkang dea nguta mra tiidii raüla, apaiq mra ka adii riikuq lili riilaq.

⁴Apaiq raq ümniima jang miishi ashut klo raüta, ashut aweatek ümpha na wa raüta, ‘Ngi dea shutkang,’ nguta mra tiidii raüla, apaiq mra ka diikuq lili riilaq.”

Kamtsantsii

⁵Kiijiishe, kiimwebi raq Tatiwe ma, “Naishiq kamtsantsii ara atiima riikuq laq,” nguta chongto.

⁶Kiijiishe, Tatiwe raq treto, “Namshiq kamtsantsii ka jücha raise tin li jiimin, kam lanta namshiq raq ara manjong chong arma, ‘Ümrang chong maq tiiba wan laq. Laüta sammoktra jü mong na cham wan laq!’ nguta thaü han jiila mitai.”

Jaqshise Ashi Minshiiq

⁷“Bom shiiton ngu i, namshiq phong wa weshi ra raq, maiqmii jaqshise ashi mirüm han. Riita, apaiq ka wak jaqsham rü maq, riimak la, sku rüm rü maq, jam na misaü wa ngu i. Jam niishe saü raü jiila, ümniiraq apaiq ka tü atsam ka phaqsiiq tlo laq, ngutiisha mithaü haü?

⁸Riimak. Kiikhiika thaümaü! Kra la na, ümniiraq apaiq ka akha mithaü haü, ‘Ngi ma dung ka tsoq laq. Laüta, ngi dungsea bala, i tho na nga laüta khelaq. Ngi sea lot jai sheti, ümniiraq dung ka silaq!’

⁹Riita, ija, ajaqshise ashi raq atijong we bom taito ngutiika, apaiq ma kechutum kechang misi sha?

¹⁰Namshiq kiimin ara jaqshise akhiisii li sitlan. Namshiq ma jamlai jaqsham achong wa, kra sham lot jai, ‘Naishiq ka miinan maiqjaq shisetiim li. Naishiq riika maiqmii minshiiq jamlai wa sitlaq, kriili sham tiikai. Maiq raq kechu tumke wan min thek mai,’ ” ngutli namshiq raq bom ka tre chang.

Jesuuq Raq Atsiti Weroqshi Tiiheato

¹¹Jesuuq ka Jerusalem nü na kaiho she riito. Apaiq ka Gelili nai Samaria wang hiq rai binjü lam maq kihoto.

¹²Apaiq ka maiq hiqshong ashi na asaü wan she riito. Kriijaq apaiq rai maiq weroqshi thabi tsiti ka riihum kito. Tsangshiq ka phanshi alu lin lin niili chapkito.

¹³Raüta, “Jesug le! Chaü le! Naishiq ara mangchan laq!” nguta gitrangto.

¹⁴Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq ka chhi raüta, tsangshiq ma akha chongkuqto, “Warong laq. Lanta, ramwebi ma namkhum ka tlii warongkiq.” Krai mren, tsangshiq ka ramwebi pha na wa wawanto. Tsangshiq ka lam na awa rai bala liipan niili, tsangshiq thatsi ka heakito.

¹⁵Tsangshiq phong wa weshi raq, apaiq thatsi ka heakito she nguta sap raütiishe, apaiq ka asii lülü lam maq, Shiikeawe shom waliishe, jai na jangki nongto.

¹⁶Raüta, apaiq ka Jesug jini chong na bumki tlii riito. Kiimaq, Jesug ma pinthum kechu tumto. Apaiq ka Samaria we.

¹⁷Kiijiishe, Jesug raq apaiq ma waito, “Maiq weroqshi thatsi tiihea kuq wantaq riimak sha. Riita, tsangshiq maiq wetiikaü thun kiiha ümbano?”

¹⁸Riita, Shiikeawe ma kechutum wanti we ka ara pongmungti we arli sha?”

¹⁹Kra ngu raütiishe, Jesug raq apaiq ma, “Tiidolaq. Laüta walaq. Ümkam tsantsii maq hea wan laü she,” nguta chongkuqto.

Shiikeawe Mungtan Säüho

(Mot 24.23-28,37-41)

²⁰Kra akhing na, Phorisinok wiijamti raq Jesug ma Shiikeawe Mungtan ka ümtin cho niisheti q wa misaüho nguta waito. Kiijiishe Jesug raq tsangshiq bom ka akha treto, “Shiikeawe Mungtan säüho kriika, mak maq ra shra ka riimak.

²¹Jurmin, ‘Lii laq, Maiq Se ka arjiishe säükito ahata!’ Lo, ‘Lii laq, Maiq Se ka kriijaq she säükito ahata!’ ngutiika ngu mak. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe mungtan ka namshiq khum na sitlo.”

²²Kra ngu raütiishe apaiq raq ajaqshisetiim ma, bom ka akha chongkuqto, “Akhing misaü wan, namshiq raq Maiq Se khushü ngao, achhai anyii liliim wahea la kra liisea ro nguta, namshiq ka mitsin ngin wan han. Shatmaq, namshiq raq chhilu man mirhan.

²³Namshiq ma akha chongketi maiq min asi miraq, ‘Lii laq. Maiq Se ka i niikiijaq.’ Lo ‘Lii laq. Maiq Se ka arjaq ahata!’ Shatmaq, akha chongketi jai ka naqphan rongkiq.

²⁴Rachhai ralüp wa raq, ra ka siimko maq riita, siimko na säüli liliim chhai rai tlaq ikha, Maiq Se säükai akhing niimin, mangjong hiq ara hamli na, ali aliim she, mililiim wan. Kiimaq mangjong maiqse tarü raq, apaiq ka michhi wan.

²⁵Shatmaq, apha na apaiq ka pinthum chamchao litkot walü mong maq lea wan chang miraq. Kiimaq ümchaü pat wa maiqse raq, apaiq ka ashleq mirbaiq wan.

²⁶Nowaq pat na jamkho siwantaq, kiikhiisii hali, Maiq Se saükai akhing niimin misi wan.

²⁷Maiqse angu wiitarü ka, che nyang dungsea peo wali riito. Kiimaq jechak maiqwe ka arlam arwa tlungwii seali riito. Nowaq ka lai mong na dü wan jai, jülüm wan ranaiq na saüli, mangjong maiqse ka peo siqto. Raüta, mangjong maiqse ka tiimiqchup jiiim wanto.

²⁸Kiimaq kra akhing ka Lot pat na jamkho, kiikhiisii hali misaü wan. Maiqse angu wiitarü ka che nyang dungsea, piikii pealea, ashati asha, ariti ari li she misi wan. Kiimaq tüchhi tsamjang wa, ashong anga kiimung seali siwanto.

²⁹Lot raq Sodom hiq wa achiim jin wan ri li she, Shiikeawe raq rawang win wa walü nai nyimwin wa ka tiisat raüta, mungmaiqse ka wiita tiimiqchup tiijim baiq wanto.

³⁰Ikiikhiisii hali, Maiq Se saükai akhing ranaiq niimin micha wan.”

³¹“Kra ranaiq na juwa ajam wukhu na anga bala cha rai jiiq, apaiq raq ahuk asam kra jam mong wa lamki la nguta ajam mong na nyap wa ka maimak. Kiimahali, kra akhing na, juwa wak jam na cha rai jiiq, apaiq raq ajam na wa nguta dan wan ka ra mak she.

³²Lot tanyung manphan ira tsan na tiitsang shat rong liijo!

³³Jurwa maiqmii miisaq ka tiichhii wan la nguta tiima tlaq, kriiti raq atiimo mirbaiq wan. Jurwa maiqmii miisaq ka tiimo wan tlaq, kriiti ka atiichhii mirwan.

³⁴Ngi chongpha. Kra rawa maiq ka anai changdü ashi na akon miraq. Kriiwa ashi ka ashea mirwan. Kiimaq ashi ka abaiq mirthü.

³⁵Jechak nyung nai ka adam na tsamthaü rea miraq. Kiiwa nyungshi ka ashea mirwan. Shatmaq, ashi ka abaiq rea mirthü.

³⁶Maiq wenai ka wakjam na, jaqsham rea miraq. Kiiwa weshi ka ashea mirwan. Shamtaq weshi ka abaiq rea mirthü.”

³⁷Kra tai raütiishe, “Tatiwe kriika ümbano miraq?” nguta ajaqshisetiim raq apaiq ma bom ka waito. Kiijiishe, “Maiq ma ka ümbano wetlaq, kiijaq langtang kong ka mirtam,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto.

Lukaq 18

Manti-nyung Nai Phowe Shiiton

¹Kiijiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ma tsangshiq ka wranaiqshe achu jaü ruq sichang kiimaq ümtiikaq ranaiq jiimin tsaiji tran ra mak nguta tsii chongkuqto. Apaiq raq kra tsii chongke bomtsi ka ara shiiton manphan armaq chong kuqto. Manphan ka ara.

²“Man na chela ashi na phowe ashi asi. Apaiq ka Shiikeawe miimin hai mak. Kiimaq maiq min weahü wiqhü sitiwe.

³Kiimaq kra chela na sii hali, manti-nyung ashi asi. Apaiq ka kra phowe pha na kiruq kiruq raüta, apaiq kha ka mipho kuq laq nguta, ‘O ngongwe le, mangchan laüta, i kha ara phokuq laq!’ nguta tiipaiqnea kiki kitlo.

⁴Shamtaq, rahi q luhea na saüli, kra phowe raq kra nyung kha ka phokuq mak tlin phin baiqto. Shatmaq, atiisup niishe, apaiq ka akha ngutiishe tiibotto, ‘Ngi ka Shiikeawe miimin hai mang. Kiimaq maiq miimin manto mang.

⁵Riikli jiimin, ara manti-nyung raq, ngi ma atinkhan she paq laq rat hotaq arka, ngi raq apaiq kha arka alüke chang she dea mirki. Apaiq raq jamlai lap chang wa, kriika mipho kuq ha. Ngi raq ara arkha ara phokuq mang la riha jiila, apaiq raq paqlaq wan ruquq raüta, i khu arshe mitiichhü baiq!’ ”

⁶Kra ngu raütiishe, Tatiwe raq bom ka akhiishe tiitho shatto, “Riita, ara phathe hea phowe ariiraq jamlai wa ngutaq, kra tairong liina. Apaiq riisin tla liikuqtaq,

⁷Ikhiijiika, Shiikeawe riika, asengi raq ranaiq rawa hoq raüta, achu jaü tlaq, kriiti ka tiiwongke miitu tsangshiq kha ka phokuq mak sha miraq? Apaiq raq tsangshiq ka jaqlolo maq khrum kuq mak sha miraq?

⁸Ngi chongpha. Apaiq raq tsangshiq tiiwongke miitu, kha ka mipho kuq. Kriika jaqlo miili she mipho kuq. Shatmaq, Maiq Se saüho tlaq akhing ranaiq na, mangjong hiq na kamtsantsii rümti maiq ka asi sha miloho?”

Phorisiwe Nai Phunta Hitiwe Shiiton

⁹Kiimahali, maiq ümriiti riwa, tsangshiq maiqmii ka kechu maiqse kiimaq nanok ahinti thun ka, ngarai maiqsetiim nguta, khüphit nüphit sitlaqti ma, Jesuq raq ara shiiton manphan armaq bom ka chongkuqto.

¹⁰Apaiq raq akha chongto, “Akhing ashi na maiq wenai ka Shomjam na achu jaükai kito. Weshi ka Phorisiwe, kiimaq weshi ka phunta hitiwe.”

¹¹“Phorisi we ka apaiq honhonse li chap raüta, ‘Shiikeawe le, ngi raq ümniima kechutum tiikang. Ngi ka sükha maiqse riimang; monglap tsii min rüm mang; lo, nanok wiitarü sitlaq ikha, maiqchak maiqse rai min sra kimang. Ngi ka ara phunta hitiwe akhiika riimang.

¹²Ngi raq chepat shi na, ranaiq nai ka amang maq achu jaü tiikang. Kiimaq aroq khu wa honglu ka tiikhea mang phan maq kuq tiikang,’ nguta achu jaüto.”

¹³“Shatmaq, phunta hitiwe ka alu niili chap raüta, ra nü niimin liimak maq, akhuk na ajaq maq tiitap raüta, ‘Shiikeawe le, ngi ara ngarai maiqse. Ngi ara mangchan kuq liidea!’ nguta achu jaüto.”

¹⁴“Riita, ngi chong pha,” nguta Jesuq raq nguto. “Phunta hiti we ka Shiikeawe raq apaiq ngarai ka diike jeshe, ajam na wawanto. Phorisiwe ka riimak. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiqse liipan wa jurwa, maiqmii dea ajong nguta tiima tlaq, kriiti ka aran ma mitiija. Kiimaq, jurwa tiisaiq haiq shat maq sitlaq, kriiti ka ajong ma mitiija wan.”

Jesuq Raq Nosere Ma Shiiman Kuqto

(Mot 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵Kra akhing na maiq wiijamti raq tsangse noshii setiim ka, Jesuq phana shea wanto. Kriika, apaiq raq tsangshiq ma achu mishman kuq laq nguta shea wanto. Ajaqshi setiim raq kra chhi raüta, anyung wetiim ka ason riito.

¹⁶Shatmaq, Jesuq raq nosere ka atho na heato. Raüta, tsangshiq ma akha chongto, “Nosere ka ana ngi phana tiiwa ronglaq. Tsangshiq ka naq tiwin rongkiq. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Shiikeawe Mungtan ka tsangshiq sitlaq akha siti rii.

¹⁷Ara tsan na tiitsang rong laq! Jurwa Shiikeawe Mungtan ka nonose raq taotlaq akha taomak, kriiti ka ümtiikii jiimin, Shiikeawe Mungtan na saülot mak miraq.”

Chiithe We

(Mot 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸Kra akhing na, Jehudi we wela we ashi raq Jesuq ma bom ka akha waito, “Maiqshaq Shrinketi we le, ngi raq pattup pat-sa rilung lap miitu ka jamlai jaqsham chang wa miraq?”

¹⁹Kiijiishe, Jesuq raq, “Ümniiraq ngi nangnga maiqshaq we nguta jaram wa ngutlaü?” nguta apaiq ma waito. “Maiqshaq ngutiika jumin ahü. Shiikeawe kli maiqshaq.

²⁰Ümniiraq ara Shiikeawe aming thun arka asap haü: Arka, ‘Maiqchak maiqse rai naq srakiq; matwe ma naq jakiq; ahuk ma naq jakiq; mihü na kha naq nyankiq; ümnyung nai ümwe ka shreng laq,’ ” nguta chongtlo.

²¹Kriiwe raq, “Ngi ka nose ji miiphü, ara chong laü aming thun arka kunkun lang kang she,” nguta treto.

²²Jesuq raq ara bomtre kra tai raüta, apaiq ma chongkuqto, “Ümniiraq phanshi ri dea sham chang asi shaq. Ümtachong hupsam ümchuwa, kra wiita asha riilaq. Laüta, kra sha kampho ka, miitsan maiqse ma phea kuq laq. Kra rihaü jiila, ümniika ramungtan na chiithe ma mija haü. Laüta wara. I jai arshe phan laq.”

²³Shatmaq, kriiwe raq Jesuq bom ka tai raüta, apaiq ka atsan biwa tiichhi shat she riito. Atsan ka jamkhano bita ngukla, apaiq ka kai chiithe jong maiqse.

²⁴Jesug raq apaiq tsanbi wa ka chhito. Raüta akha nguto, “Chiithe maiqse raq Shiikeawe Mungtan na nyap wan ka aha pinthum!

²⁵Kumtsong kaü ka, maichhi puse maq lea wan ka ajelin li miraq. Shatmaq, chiithe ma Shiikeawe Mungta na nyap wan ka hahea pinthum.”

²⁶Apaiq bomchong ka nokwe raq tai raüta, “Ikhijjiika juli she wa mitiichhii wan lot?” nguta tsangshiq raq apaiq ma waito.

²⁷Kijjiishe, Jesug raq treto, “Maiqse raq lot mak chang jamlai wa sitlaq kriika, Shiikeawe raq milot.”

²⁸Kijjiishe Petar raq treto, “Lii laq! Naishiq ka ümjai phan wan nguta, maiqmii jam awak thun wiita miimbaiq thü kai.”

²⁹“Riikhaqli,” nguta Jesug raq tsangshiq bom ka treto. “Kiimaq ngi raq chongtiikang arka tengteng. Jurwa ajam awak, achak ase, apfu ano, anyung awe thun ka baiq thü raüta, Shiikeawe Mungtan rittlaq,

³⁰kriiti riika, Shiikeawe jaq wa ümchaü pat ara jiimin apa milap wan. Kiimaq jai na saüho tlaq pat na pattup pat-sa rilung milap wan.”

Apaiq Tsai Lam Thongtsam She Chongto

(Mot 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹Jesug raq ajaqshisetiim roqshi ri anai ka pong ba na sheaho raüta chongto, “Tai ronglaq! Nashiq ka Jerusalem na kitiikai. Kijjaq Maiq Se miitu shammibi raq jamlai bom wa tiithai chong thütaq thun kra kunkun she miku wan.

³²Apaiq ka Pongnok phan maiqse jaqkhon mong na mikuq baiq. Tsangshiq raq apaiq ka mihaihi; mishummii; kiimaq adü na tho maq mitho!

³³Tsangshiq raq apaiq ka chunpo-nyam chongwai maq bunlak mitsat. Raüta, mitsat baiq. Shatmaq, ranaiqtsam jai maq, apaiq ka atra midong wan nong.”

³⁴Shatmaq, ajaqshisetiim raq arthun bomtsi liichum ka akhiismin takmak riito. Ara liichum ka tsangshiq raq khonlot mak riito. Jesug raq jamlai wa chongtlaq kriika, tsangshiq raq akhiismin taklot mak riito.

Jesug Raq Poraki Makchuk We Tiiheato

(Mot 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵Kra akhing na, Jesug ka Jeriko chela na saüho she riito. Kijjaq lamkii na maiq hiseati we makchuk we ashi asi.

³⁶Apaiq raq nokmai qse kong phong kra lea wan tho ka heraüta, “Arka jamlai wa?” nguta waito.

³⁷“Najareth hiqti we Jesug lea wan tlo,” nguta tsangshiq raq apaiq ma chongto.

³⁸Kra tai raütiishe, apaiq ka, “Jesug! Dawit Se loi! Ngi ara mangchan laq!” nguta gihoto.

³⁹Maiqkong phong wa sinkhu na watibi raq apaiq ka asea riito. Kiimaq kaiqshak miili ngalaq nguta sonto. Shatmaq, apaiq ka tiihong wan wan khoti, “Dawit Se loi! Ngi ara mangchan laq!” nguta giruq li she gihoto.

⁴⁰Krai mren, Jesuq min achap she riikito. Raüta, kriiwe ka apaiq khaki na shea wan ronglaq nguta thaüto. Apaiq ka Jesuq tho na saüwa jai she, Jesuq raq apaiq ma,

⁴¹“Ngi jaq wa ünniiraq jamlai jaüro wa?” nguta waito. Kiijiishe, “Shiilang we le, i mak ara tiihea kuqlaq. Ngi raq i mak maq achhi nong rotiikang.”

⁴²Kiijiishe, Jesuq raq, “Ikha jiila chhi nong liishe! Ümkam tsantsii maq heaki laüshe,” nguta apaiq bom ka treto.

⁴³Krai mren, apaiq mak ka heakisaq li heakito. Kiimaq apaiq raq Shiikeawe ma kai kechutum tiitsam kam lam miishe, Jesuq jai ka phan wan damto. Mungmaiqse raq kra atsi heakai kra chhi raüta, tsangshiq tarü raq Shiikeawe ka tiitsamkamto.

Lukaq 19

Jesuq Nai Jekias

¹Akhing ashi na, Jesuq ka Jeriko chela mong lam maq alea wan awarai riito.

²Kiijaq maiq phunta hiti maiqla ajong weshi asi. Apaiq mang ka Jekias. Apaiq ka chiiithe jong.

³Apaiq raq Jesuq ka juwa chhiha jiila nguta, kai tsinnginto. Shatmaq, apaiq ka maiqtoqse. Kiimaq maiqphong raq tsapho raüta, apaiq raq Jesuq sham ka chhilot mak riito.

⁴Kriikha miishe, apaiq ka sinkhu na ju raüta, tam chong ashi kiijaq dü wato. Raüta, Jesuq ka lam maq alea wan kiiwa lii ma nguta kheho lito.

⁵Krai mren, Jesuq ka kra ba niishe saüho raüta, apaiq raq ra nü na liito. Raüta, Jekias ma akha bomto, “Jekias, satki tlo laq. Ümchaü ranaiq ngi ka ümjam na dü wan ra dongdii.”

⁶Kra tai raüta, Jekias ka pechong maq satkisaq raüta, Jesuq ka ajam niishe shea wanto. Kiimaq chojong chise maq tao wanto.

⁷Kiimaq tsangshiq raq kra chhi raüta, “Arwe arka Mosheq Thungtri lang mak ngarai we jam na dü wan wawanto!” ngutiishe bottrangto.

⁸Kiimaq, Jekias ka tarü man na chap raüta, Tatiwe ma chongto, “Shiilangwe le liilaq. Ngi raq ita iwii hupsam sitlaq kriiwa, mannai na phea lata, manshi kra miitsan miijan maiqse miishe miphea kuqha. Kiimaq ngi raq maiq weshi ra la laolii wan kang jiila, kra thaq na manblai tliip lata mitham kuqha.”

⁹Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Ümchaü ranaiq Shiikeawe raq ara jamkun ara chhii wanto she. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, apaiq armin Abraham saüse phan sii.

¹⁰Maiq Se saükitaq kriika, akha amo amii arki maiqse thun kra ritkai nai atiichhiike kai saükito.”

Chaq Kampho Sii Maq Shiiton

(Mot 25.14-30)

¹¹Nokwe raq apaiq bom chongke kra tai rea na, apaiq raq tsangshiq ma ara shiiton bomtsi ashi ariiri chong kuqto. Apaiq ka Jerusalem na saüho nini she riito. Kiimaq tsangshiq raq tiima ka, Shiikeawe Mungtan ka saüho nam nam she sham nguta tiimato.

¹²Kriikha maq, apaiq raq tsangshiq ma akha phankuqto, “AkHING ashi na, welawe ashi asi riito. Apaiq ka luhea na maiq mung ashi kiijaq, hokham jaqsham jaükai kihoto. Apaiq ka hokham ma shongjai she, maiqmii mung na hali jang wan nong chang riito.

¹³Apaiq raq wanhiq kaiho ma, ajaqshisetiim weroqshi ka hea raüta, chaq kampho sii ka siichhuq chhuq phea kuq thüto. Kra pheake wan lam maq, ‘Lii rong laq, ngi tamii shon na, namshiq raq armaq piikii li rong liijo,’ nguta tsangshiq ma tsii chongkuq thüto. Raüta apaiq ka wanhiq na kihoto.

¹⁴Shatmaq, tsangmungti raq apaiq ka kai ngengto. Kriikha maq, tsangshiq raq apaiq jai na, tsütsa ka, ‘Naishiq raq arwe arka, naishiq khuthaq na hokham ma tiija wan romai!’ nguta kiimwebi tat raüta bom ka tiichongkito.

¹⁵“Riita, kriiwe ka hokham miidea shong wanto. Raütiishe, apaiq ka ahiqshong na jang wan nongto. Raüta, asaüwari tlohit li she, ajaqshisetiim ka, tsangshiq raq piikii ka ümchuwa tliip wantaq, kra lümaq nguta apaiq pha na tiieakito.

¹⁶Krai mren, apha we ka apaiq man na chapto. Raüta, ‘Aki we le, ümniiraq ngi ma chaq kampho sii ashi kuq thü laü irmaq, ngi raq ara chaq kampho siiroqshi she tliip wan kang,’ nguta atijong we ma chongto.

¹⁷Kiijiishe, ‘Riikhaqli, ahea,’ nguta apaiq raq bom ka treto. ‘Ümniika maiqshaq jaqshi se ashi dea! Riita, ümchaü min, ümniiraq jaqsham ka akhüse li jiiimin, tsapkapkap maq sham wan laü, kriikha maq, ngi raq ümniika chela roqshi thaq na wela miishe mishong kang’ nguta ajaqshi se bom ka treto.

¹⁸Kiimahali, ajaqshi se wenai ngoja we kriishe chap wa raüta, ‘Aki we le, ümniiraq ngi ma chaq kampho sii ashi akuq thii haü irmaq, ngi raq chaq kampho sii biingi she tliip kang,’ nguta atijong we chongto.

¹⁹Kiijiishe, apaiq raq arwe ma, ‘Ümniika chela biingi thaq niishe wela mija haü,’ nguta chongkuqto.”

²⁰“Kiijiishe, ajaqshi se weshi kra hali chap wa raüta apaiq ma chongto, ‘Aki we le, arjaq ara ümchaq kampho sii ira. Ngi raq phaqqet na thop lata apaü lata thükang.

²¹Ngi ka ümniima hai tiikang. Ümniika khannyan hea langlangwe. Ümniiriika ümhup ümsam riimak kriimin jaüho tlaü. Kiimaq ümniiraq chhi jangki maü wak ajam kra wiimin, tsam ka jutsiqki tlaü.’

²²Kiijiishe, atijong we raq apaiq bom ka akha treto, ‘Ümnaq arka abi, tsiihü jaqshise. Liilaq, ngi raq ümbomtsi kli she kappe ma tiija lata, ümniika mishin pha! Ümniiraq asap haü, ngi ka khannyan hea langlang we nguta. Kiimaq, ngi la riimak kra wiimin, ngi rii nguta lamhoti we nguta asap haü. Kiimaq ngi raq wak na chhi jang kimang kra wiimin, tsamjut seakaiti we nguta, asap haü.

²³Ikhiijiika riikhaqli. Riita, ümniiraq i kampho ka beng na jamto thü wan maü riilaü? Kra ngu raü jiika, ngi raq aliip apha nong nong miishe ningcha ka mipai wan ha chang wa.’ ”

²⁴“Kiijiishe apaiq raq kiijaq maiq chaptlaqti kiima, ‘Apaiq jaq wa chaq kampho sii ka nyea ronglaq. Lanta, siiroqshi rümti we jaqshise kiima kuq ronglaq,’ nguta thaüto.

²⁵Shatmaq, tsangshiq raq treto, ‘Aki we le, apaiq jaq niika siiroqshi ri asi she!’

²⁶Kiijiishe, ‘Ngi chongpha, tai ronglaq,’ nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto. ‘Ju jaq niiwa phanshi rase asi she dongdii, kriiti thun loweatek miika, Shiikeawe raq kra thaq na apa she hali mitiitsuq kuq nong. Shatmaq, ju jaq niiwa jam min ahü, kriiti jaq wiika, Shiikeawe raq ajaq na jamlai wa chonkhi laqli se sitlaq, kriimin anyea mirho nong.

²⁷Riita, ija, ümchaü min, i jaqtinok, ngi ka tsangshiq khuthaq na hokham ma tiija wan lungwii makti thun kriika, lap wa lanta ana tsiiq wa rongkiq. Lanta, tsangshiq ka ajaq, i makki na jiiipaiq ronglaq!’ ”

Mungmaiqse Raq Jesuq Ka Jerusalem Maq Taoto

(Mot 21.1-11; Mak 11.1-11; Joh 12.12-19)

²⁸Jesuq raq ara tsangshiq ma chongkuq lot raütiishe, apaiq ka tsangshiq ma sinkhu niishe, Jerusalem nü na wawan, lamhong ka sat wanto.

²⁹Apaiq ka Olip Pero Hiqlam siim na Bethphej nai Bethani hiqshong ate kra tho niishe saüho raüta sanha, apaiq raq ajaqshi se nai wenai ma bom tiichong ho sinkhu na tiikiholito.

³⁰Tsangnai ma bom ka akha chongkuq raüta tiikito: “Namnai khaki na maiqhiq shong ashi asi. Kiijaq kironqlaq. Lanta, namnai ka kiijaq saüho tlan na, kumtoq kaüshii se ashi, maiq ju min michao pha shaq kaü se kra tiiban shat michhiho han. Kra kaü se kra dü lanta, ana hewan rong laq.

³¹Maiq ashi ra raq namnai ma, jaram wa diirat holan nguta wai kiiphan la, Tatiwe ma ra tlo ngutli tre rong laq.”

³²Krai mren, tsangnai ka kiholi raüta liiki kiita, Jesuq raq tsangnai ma jamkho chongkuq taq, kra phan phan humkito.

³³Tsangnai raq kumtoq kaü se ka diirea na, atatinok raq, “Namnai raq ara jaram wa diirat ho lan?” nguta waito.

³⁴Kiijiishe, tsangnai raq, “Tati ma ra tlo,” nguta tsangshiq bom ka treto.

³⁵Kiimaq, tsangnai raq kumtoq kaü kriika, Jesuq phaniishe hewanto. Kiimaq tsangshiq khea thum ka kumtoq kaü raikhü niishe phiikuq wanto. Raüta, Jesuq ka tiinga wanto.

³⁶Apaiq ka kiijaq nga raüta wawanto. Krai mren, nokwe raq tsangshiq kheathum kriika, apaiq walam kiijaq phiikuq wan wan she wawanto.

³⁷Krai mren, Apaiq ka Jerusalem na saüho ma ajeli she, Olip Pero Hiqlam siim na lamhong sat wan chang ba kra jiishe saüto. Kra miiphat she ka, apaiq jai phanti mungnyung mungse wawan dam tlaq kra thun raq, Jesuq raq achong lot mai ümtinkhan wa awang chang jaqsham wantaq thun kra miitu, Shiikeawe ma kechu tumke wan nai apaiq tiitsam kam wan:

³⁸“Shiikeawe le, Tati mang na hokham we kitlaq kiima achu shiiman kuq laq! Ramungtan na khu asang mirlaq! Kiimaq Shiikeawe khushü kli mijong laq!” nguta arii arii she wawanto.

³⁹Kra tai raütiishe, nokwe phong na Phorisinok wiijamti asi kriiraq, Jesuq ma, “Shrinketi we, ümjaqshisetiim ma, akhiika naq gisii rongkiq nguta atiitsaq riilaq!” nguta chongto.

⁴⁰Kiijiishe, “Ngi chongpha, tai ronglaq. Tsangshiq la tsaqki raüla, ara longkaü thun ara riishe misii trangho,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto.

Jesuq Jerusalem Miitu Hoqto

⁴¹Apaiq ka Jerusalem chela tho niishe saühoto. Kiimaq apaiq raq chela ka lii raüta, akha nguta

⁴²hoqto: “Ümniiraq ümchaü ranaiq na, khusang maq si miitu jamlai riichang wa, kra sap haü jaq ahea riichang! Shatmaq, ümchaü ümniiraq chhilot maü she!

⁴³Kriikha maq, ümniima akhing she misaü wan, ümniika ümjaqti raq trotam maq, tangphak she mirukbaiq, kiimaq mitangbaiq. Raüta ümniika chela mong na trotam maq mikombaiq.

⁴⁴Tsangshiq raq ümniika botkhulai rai she mishot baiq wan. Kiimaq chela mong na siti, maiq angu thun kriika, tiimiqchup she mithaü baiq! Ümniiraq ara ümnaq

tsai lam riihum tlaü arka, Shiikeawe ka ümnaq tiichhiike kai saüki phaüta, ümniiraq kra akhing ka sap maü dea riilaü, kriikha miishe miqphaq wan tlaü!”

Jesüq Ka Shomjam Na Wato

(Mot 21.12-17; Mak 11.15-19; Joh 2.13-22)

⁴⁵Kra raütiishe, Jesüq ka Shomjam mong na wato. Raüta, apaiq raq Shomjam mong wa laopan bi thun kriishe jobaiqto.

⁴⁶Apaiq raq tsangshiq ka, “Asii bomtsi na Shiikeawe raq akha waiq thüto, ‘I shomjam arka achu jaü chang jam nguta mingu.’ Shatmaq, ümchaü namshiq raq ahuk arotti tiibo chang jam miishe tiija baiq lan!” nguta tsangshiq ka ason lam maq jobaiqto.

⁴⁷Jesüq raq mungmai qse ma wranai qshe, Shomjam maq traho bom chongkuqto. Shatmaq Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi, kiimaq welabi raq apaiq ka atsea baiq chang nguta mat ka tan wan ruq li she riito.

⁴⁸Shatmaq, mungmai qse raq apaiq bom chongke traho bomtsi kriika poshi min tiikhea mak maq tai wan ruq riito. Kriikha maq, tsangshiq raq apaiq ka tsatlot mak dea riito.

Lukaq 20

Jesüq Arang

(Mot 21.23-27; Mak 11.27-33)

¹Ranai qshi Jesüq ka Shomjam na nokwe ma, Tsütsa Ahea shrinke rea nai traho bom chongke rea riito. Kra akhing na, ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi thun ka welabi rai adam na ri raüta, Jesüq phana wato.

²Raüta, apaiq ma bom ka akha waito, “Chong liita, ümniiraq arthun jaqsham ara sham miitu, arang ka jambawo lap laü? Ümniima arang ka juro kuqta?”

³Kiijiishe, Jesüq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Ikhla, ümchaü ngi raq namshiq ma bom poshi waipha shaq. Ngi ma chongrong liita.

⁴Riita, Johan ma khamlamke arang ka Shiikeawe raq akuq sha, mai qse raq akuq wa?”

⁵Kra tai raüta, tsangshiq liipan niishe akha riichongto, “Nashiq riika jamkho mingu rong i? Nashiq raq, ‘Shiikeawe raq akuq,’ nguta ngu hai jiika, apaiq raq, ‘Ikhijiika namshiq raq Johan bomchong ma jamto kam man?’ nguta mingu.

⁶Shatmaq, nashiq raq, ‘Mai qse raq akuq,’ nguta ngu hai jiika, arjaq thung tlaq mungmai qse raq, nashiq ka long maq mitiiq baiq. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq Johan ka shammi we dea nguta asap.”

⁷Krai mren, tsangshiq raq, “Ju raq akuq wa riila, naishiq riika sapmai,” ngutli Jesüq bom ka treto.

⁸Kiijiishe, Jesuq raq, “Ikhiijiika, ngi riimin, arthun jaqsham ara ju arang mo sham tiikang kriika namshiq ma chongkuq mang,” nguta tsangshiq bom ka treto.

Spiqtsi Ro Akheng Na Shamtinok Shiiton

(Mot 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹Kiijiishe, Jesuq raq nokwe ma ara manphan shiiton arshe chongkuqto. “Akhing ashi na maiq weshi raq spiqtsi ro ashi chhito. Kra spiqtsi ro ka akheng na shamseati ma tiishiip kuqto. Raüta, apaiq ka wanhiq na luhea sikai she kihoto.

¹⁰Spiqtsi pansea cho akhing she saüto angu na, apaiq raq adise ashi ka, waksham seatibi phana, wakkheng tiijaükai tiikito. Shatmaq, wakshiip seatinok raq, adise saüwa kiita, apaiq ka ninta tsat raüta, jaqmii miili tijang baiqto.

¹¹Kriikha maq, apaiq raq adise ashi hali, tsangshiq phana tiiki nongto. Shatmaq, wakshiip seatinok raq, apaiq kiimin ninta tsatto. Kiimaq tijea miisi she haihii raüta, jaqmii maq hali tiwa baiq nongto.

¹²Kra jai miishe hali, apaiq raq adise wetsam ngoja kriishe hali tiiki nongto. Wakshiip seatinok riika, kriiwe kiimin ninta tsat raüta, mo tiho raütli, spiqtsi ro mong wa jobaiq nongto.

¹³Kra riikiitiishe, spiqtsi ro wakchongti we riika, ‘Riita, ümchaü sanha, ngi raq jamlai she wa mirha? Ikhla, ngi raq I se shaq arli she tiikai chang miraq. Tsangshiq raq I se shaq arshe kla, mishreng she ahiq!’ nguta atsan mong na tiimato.

¹⁴Shatmaq, wakshiip seatinok raq, ase shaq kriishe chhi raüta, tsangshiq nai tsangshiq liipan na, ‘No tsam, arhata atati we se. Nashiq raq apaiq ara tiishe rong i na. Kriishe riihai jiika, apaiq tachong hupsam thun kriika nashiq rii she miraq!’ nguta bom ka riichongto.

¹⁵Krai mren she, tsangshiq raq apaiq ka lapho raüta, spiqtsi ro wak phekam na hito raüta tsatbaiq kito.” “Riita, ikhiijiika, wakchongti we raq wakshiip seatinok kriika jamkhii she mirwan ngutiwa tiima tlan?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma bom ka waito.

¹⁶“Apaiq ka kiraüta, wakshiip seatinok ka wiita atsea mirbaiq. Raüta, wak ka maiq ahinti miishe mitiishiip kuq!” nguta Jesuq raq tsangshiq ma bom ka chongkuqto. Nokwe raq kra bomchong kra tai raüta, “Ai, akha wiqwiq kla, naq ümriikiq dea!” nguta Jesuq bom ka treto.

¹⁷Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq phanü na lii raüta, “Riita, ikhiijiila arjaq, Asii bomtsi na chong tlaq arka jamlai ngo wa? ‘Jamhai wanti nok raq longkaü ashi ka, athii ahü nguta tiithu baiqto. Shatmaq kra kaü riwe ka khoti tarü thaq na, khamlawe ma shong wan chang she jakito.’

¹⁸Juwa ara longkaü thaq na tiithap tlaq, kriiti ka pan nai pan tsam ma michum baiq wan. Kiimaq, ara longkaü arka maiq ashi ra thaq na kü wan raüla, kriiti ka botkhulai rai shot tlii mitiiq baiq wan.”

Phuntake Miitu Bom Riwaito

(Mot 22.15-22; Mak 12.13-17)

¹⁹Kra tai raüta, Thungtri shrinketibi nai ramwe jongbi raq, Jesuq ka kriijiili lapholai nguta danto. Kra jamkhano tanta ngukla, kra manphan shiiton maq tsangshiq ka shiitanto nguta sapto. Shatmaq, tsangshiq ka mungmaiqse ma ahai kha maq, apaiq ka lap mak dea riito.

²⁰Kriikha miishe, tsangshiq raq apaiq tiishut miitu akhing ahea liishat miili she kheto. Krai mren, tsangshiq raq maiq ma tsiqlap kuq raüta, asi asinti maiq ka Jesuq phana tiikito. Kra siwe jatibi ka maiqshaq ikha tiiman raüta, Jesuq phana bom waikai tiikito. Kriika tsangshiq bom thiikho tsan tlaq kiijaq, Jesuq ka tiithap ma nguta tiikito. Raüta, Jesuq ka Jehudinok welabi raq Roman Wanghupti we jaq na lapke ma nguta hangto. Raüta khahü na, tiitsea baiq miitu hangto.

²¹Ara siwebi tiikitaq ariiraq, Jesuq ma bom ka akha waito, “Shrinketi we, ümniiraq jamlai wa chong tlaü kra nai jamlai wa shrinkuq tlaü kriika tengteng dea. Naishiq raq asap hai, ümniiriika maiq sham na lii laüta, maiqse ka tiikhothiq maü phan. Tengtlaq Shiikeawe bomtsi ka maiqse miitu chongke chang sitlaq kriili chongkuq tlaü.

²²Riita, ümchaü ümniiraq naishiq ma bom poshi chong liita, nashiq raq Roman Hokhamwe ma phuntake kriika, nashiq Thung- tri na hong tlaq sha hong mak wa?”

²³Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq thiikho ka chhi shat. Kriikha maq,

²⁴“Kampho sii ashi ka lii i ta. Riita, arjaq sumla nai amang waiqtaq arka, ju sumla wa kiimaq ju mang wa waiqta?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma waito. Kiijiishe, “Hokham we sumla nai Hokham we mang,” nguta tsangshiq raq bom ka treto.

²⁵Kiijiishe, “Ikhiijiika, Hokhamwe la ka Hokham we ma kuq rong liina. Kiimaq Shiikeawe la ka Shiikeawe ma kuq rong liina,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto.

²⁶Kriijaq tsangshiq raq nokwe makki na, Jesuq ka jamlai nyan niimin tiishut lot mak she riito. Kriikha maq, tsangshiq ka kaiqshak li she ngakito. Kiimaq, apaiq raq tsangshiq bom ka tiingathu she tretaq kra chhi raüta, awang rai li she riito.

Amaa Wa Dong Wan Lamlu Chongto

(Mot 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷Kiitiikaq, maiq ka ama wa dong wan mak she nguta kamwantibi Sadusinok wiijamti ka Jesuq phana kito. Raüta, tsangshiq raq Jesuq ma bom ka akha waito,

²⁸“Shrinketi we, Mosheq raq nashiq miitu thungtri waiqthütaq kiijaq akha chongtlo: ‘Ümtiikiwa maiq weshi ka ase ahü maq tsaiki tlaq, kra haü la, wulum we ma tanyung ka, apaiq ma anowe riishe rom wan ra tlo. Raüta, tsangnai setiim kriika, wulum we ma lai ma jawan chang miraq.’

²⁹Riita akhing ashi na maiq siphu wemiishi asi riito. Kiimaq, phukhu we raq tsang-nyung ka lamto. Shatmaq, laihü miili apaiq ka tsaikito.

³⁰Kiijiishe, anowe apaiq jai thongti we raq anyi- chhinyung ka romto.

³¹Kra jai miika nojam we atsam ngoja we riishe romto. Kra niq riri siisaq li, tsangtsam siphu wemiishi raq tsangnyi- chhi-nyung ka romto. Shatmaq, tsangshiq wiitarü ka laihü maq siisaqli she chongthum ma jato.

³²Atiisup niishe, jechaknyung kriishe tsaikito.

³³Riita, tsangshiq siphu wemiishi raq kra nyung ka rom wanto. Ikhiijiika, maiqse ka ama wa dong wan tlaq ranaiq akhing na, apaiq ka ümriiti we tanyung ngutiishe wa mingü wan? Jamkhano ngukla, tsangshiq tarü siphu wemiishi raq apaiq ka rom wanto.”

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Ara mangjong han-ngam rilung niika, maiqse ma arlam arwa nguta asi.

³⁵Shatmaq, Shiikeawe raq khaphoke jai she, ümriiti wa ama wa dong wan thek tlo nguta phokuq tlaq, kriiti miika, saüho tlaq pat na arlam arwa ngutiika ahü she.

³⁶Tsangshiq ka rasetiim ikhli she, kiimaq atsai ngutiimin ahü she. Tsangshiq ka Shiikeawe setiim she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq ka ama wa adong wan kun she.

³⁷Kiimaq, Mosheq raq maiqse ka ama wa adong mirwan nguta, tsangriri hea maq tiichhikuq wanto. Arka alürai sangphii tam nguta bom chong tlaq lakdap jaq ba kiijaq, apaiq raq Tatiwe ka, ‘Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe,’ nguta chongtlo.

³⁸Apaiq ka maiqse ama sitlaqti Shiikeawe ka riimak. Apaiq ka maiqse atra sitlaqti Shiikeawe. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq miika maiqse angu wiitarü ka atra siisaq li.”

³⁹Kiijiishe, Thungtri shrinketi phong wa maiq wiijamti raq Jesuq ka akha somto, “Shrinketi we le, athukwiq dea tre laü!”

⁴⁰Kra jai miishe ka, tsangshiq raq Jesuq ma jurmin bom ka anye waikham mak she riito.

Khristo Ka Juwa?
(Mot 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹Kiimahali, Jesuq raq tsangshiq ma waito, “Riita, Khristo ka Dawit saüse phan wa ngutiika jamkho mingu ta? Ara jamkhano wai tiikai ngukla,

⁴²Dawit apaiq riili, Tiitsamshi lak na akha chongtlo, ‘Tatiwe raq i Tatiwe ma chongto: Ümniika ngi ma jaqtsi nü arjaq nga laq,

⁴³ngi raq ümjaqti thun ka kunkun khat lata, sepat lope ümji chong na miphong kuq wan ha shaq wiiwii,’ nguta chongtlo.

⁴⁴Riita, Dawit raq Khristo apaiq kra nangnga, ‘Tatiwe,’ nguta ngutlaq jiika, Khristo ka Dawit saüse phan wa ngutiika jamkho mingu?”

Jesuq Raq Thungtri Shrabi Tiishutto

(Mot 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵Mungmaiqse pahea raq apaiq traho bom chongke ka taitlaq kriijaq, Jesuq raq ajaqshisetiim ma chongto,

⁴⁶“Namshiq ka Thungtri shrinketibi hon atsii abi pülii tlaq kriima naq tiibok wan rongkiq. Namshiq ka tsii lamshat maq si ronglaq. Tsangshiq ka tsangshiq miirii kheathum ajong alu kriimaq tijjop raü raüta, ajong alabi dea nguta, tiibai miinge khumsea kli lungwiitlo. Kiimaq kejat thung maq, maiq raq shomnoq shreng tlaq kra ritli khum tlo. Tsangshiq riika, sinagok na Shra jongbi nai ajongbi ngachang, pong na arai raüta athü ngachang kriijaq ngakai kriili lungwiitlo. Kiimaq poi awii ranaiq akhing niika, maiq ngachang ahea pinthum, aki miikiimbi ma nguta pong na arai raüta athü ngachang, kriili tsea raüta ngatlo.

⁴⁷Tsangshiq riika, manti liihi nyungre ka süpsi wantlo. Kiimaq achu jaü ka, shetangtang tiichhi ha jaü raüta, tsangshiq jamkun ka wiita laolii phaqsiiq wan tlo! Tsangshiq khuthaq na Shiikeawe raq kha ka jonghea mikuq. Kiimaq tsangshiq miika pinthum achonglot mai chamchao jonghea mikuq wan!”

Lukaq 21

Riikhaqli Honglu

(Mak 12.41-44)

¹Jesuq ka Shomjam na riito. Jesuq raq Shomjam mong na tro tri tiitsang liito. Kiimaq, kiijaq chithe maiqse raq tsangshiq honglu ka, Shomjam kampho tek na thiirea chhito.

²Kiimahali, apaiq raq manti-nyung ashi, miitsan pinthum kra riimin, poisa anai kra honglu tek mong na thürea chhito.

³Kra chhi raüta, apaiq raq nguto, “Ngi chongpha, ara miitsan manti-nyung raq honglu akuq ara riwe ka ahinti raq honglu akuq thaq na apa kuqto.

⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nanok ahinti raq honglu kuq tlaq kriika, maiqmii win naü kuqtlo. Shatmaq, ara miitsan nyung raq kuqtaq arka, apaiq jaq wa chonkhi laqli se, tachong hupsam kuqto.”

Shomjam Mitiithenbaiq Nguta Chongto

(Mot 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵Ajaqshisetiim phong wa wiijamti raq, Shomjam ka longpen tsomhea maq ahai kra pinthum alüsea chang dea nya nguta riichongto. Kiimaq, Shiikeawe ma honglu akuq hupsam thun kra shamhea sitlaq kra riiphan chansiqto. Kra riiphan chan sia wan kra tai raüta, Jesuq raq,

⁶“Arthun ümchaü namshiq raq chhi tlan arka, akhing ashi saü wan raüjaq, bunlak buncha she mitiibun baiq. Ara jamhai chang longpen diim kaü thun arka, wiita hiq maq hutse botkhulai rai shot tlii mirun baiq.”

Mungbrak Matdong Nai Chamchao Akhing

(Mot 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷Kra tai raütiishe, “Shrinketi we, riita ara chong tlaü mra pin arka, ümtincho wa misaü wa? Kiimaq, ara akhing she saüto nguta tiichhike miitu ka jamlai phan maji binriim wa misaü?” nguta tsangshiq raq apaiq ma bom ka waito.

⁸Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Namshiq ka honkam shat maq sirong laq. Maiq ma naq tlaq rongkiq. Maiq pahea ka i mang shaphaq raüta, misaüho. Raüta, tsangshiq raq, ‘Ngi ahata Khristo!’ nguta mitiitsaki. Kiimaq, ‘Phangthum akhing ka saü wato she!’ nguta mingtu. Shatmaq, tsangshiq jai ka naq phan rongkiq.

⁹Namshiq raq chiq are dong nai hokham riinya redong tsütsa ka tai han jiila, naqhai song rongkiq. Akha mung aman brak shaq wan, mra thun arka kongkhu na pin wan chang dongdii. Shatmaq, kra chhi lanta, phangthum wan miika ajeli she dea sham nguta tiima wan chang ka riimak.”

¹⁰Jesuq raq akha chongkuqto, “Maiq mung thun sitlaq kra liipan na, re ka midong wan dongdii. Hokham nai hokham liipan na, re riikhat matdong tsadong wan kriika misi dongdii.

¹¹Kiimahali, barap binrii na, phiiptsi jiiptsi hiqjong mimu. Kiimaq, barap binrii na, song aram ka midong. Kiimaq barap binrii na tha ka midong. Kiimaq, maiq wang chang nai phiiptsi chang pahea, rawang win na saükai michhi han.

¹²Riita, arthun mra ara mipin wan shaq na, namshiq ka maiq raq alu aban miraq. Raüta, mitiichamchao. Namshiq ka sinagok thun na mitiichap. Raüta, namshiq kha ka mipho. Kiimaq phaqttek mong na mishaq. Namshiq ka hokhambi nai welabi man na, i mang chong ara miitu mitiichap.

¹³Riita, arka namshiq raq Tsütsa Ahea kra maiqse ma chongke akhing miraq.

¹⁴Namshiq ka mishaq niiphü, kamto maq si rong laq. Kra akhing ranaiq saü raüjaq, maiqmii khum ka jamkhii tiichhii wan chang wa miraq, nguta naq chapa rongkiq.

¹⁵Ara jamkhano chongkuqtiikang ngukla, ngi raq namshiq ma phaqqhi mikuq kang. Namshiq raq maiqmii khum tiikhe bomchong ka, namjaqti nok raq jurmin khü lot mak chang bom michong kuq han.

¹⁶Namshiq ka nam nyungwe raq mitiishaü baiq. Namphu namno raq, namshiq ma tanyang senobi raq, kiimaq kongtibi raq mitiishaü baiq. Namshiq phong wa wiijamti ka, atsea mirbaiq.

¹⁷Namshiq ka ngi tingkhu na maiqse angu wiitarü riishe mishushe wan.

¹⁸Shatmiitiina, namshiq khu wa khubin loshi se dongdii min tiidea wan lot mak miraq.

¹⁹Namshiq jaqkhon ka naq tihiim rongkiq. Pharang rang maq chap wan ruq li si rong laq. Kra riihan jiila, namshiq raq riikhaqli maiqmii rilung kra milap wan han.”

Jerusalem Tiithenbaiq Chongto

(Mot 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰“Namshiq raq ümtiikiiwa Jerusalem ka phenlabi raq akom baiq rea wishe michhi han, kra chhihan jiila, chela tiithen baiq wan akhing ka saü wato she dea nguta misap han.

²¹Kriishe chhihan jiila, juwa Judia wang na siti bi thun kriika, ku akin kiina, maiqmii chiimjin pin wantlo chang. Kiimaq, chela mong na sitibi riimin, maiqmii chiim jin, chela mong wa ahin na pin wan chang miraq. Kiimaq, maiq hiqshong na siti bi, ka chela nü na khumkai ra mak.

²²Kra matdong akhing kriika, Asii bomtsi na, ‘Atiichamchao wan Akhing,’ nguta chongtlaq kra bomtsi kra tiiku wan akhing rahiq she dea saü wanto nguta sap chang miraq.

²³Kra phiiptsi chang rahiq akhing ka, jechakre wiihanti nai noshii nyung re ma kai phiiptsi jiiptsi chang akhing miraq! Ara mungti ma, kra rahiq akhing kriika, pinthum chamchao riiweachhi akhing miraq. Kiimaq, kra akhing kriika, Shiikeawe raq arnok ma chamchao tiisaü akhing rahiq miraq.

²⁴Maiq wiijamti ka, re raq mitsat baiq. Kiimaq, maiq abiti thun kriika, rewe raq shumraü kharü maq khawan raüta, shumwi ma mungrap mungrii na mitsuq wan. Raüta, thatsang maiqse raq, tsangshiq raq mung jamsha wan akhing rahiq kra minyi wan shaq wiiwii, Jerusalem arka botkhulai rai shot baiq raüta, mungmaiqse ka mijam sha wan.”

Maiq Se Saükai Akhing

(Mot 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵“Kra akhing na, rashe kaü nai jipi kaü thaq na, kiimaq ra na raiqsaiq thun sitlaq kra thaq na, awang chang thenjen wan pahea mitiichhi kuq. Mangjong hiq khu thaq na, mung ümchuwa sitlaq wiitarü ka, tsaihü jihü maq akii anyii watrang li she miraq. Kiimaq, sammoktra jütso mok trang kra tai raüta, mangjong maiqse ka, tsaidoq jidoq she, aphiip ajiip riili she mitsai.

²⁶Maiqse angu ka mangjong hiq khu thaq na jamlai wa tham wan tlaq, kra chhi raüta, akiinyii phiip raq mitsai. Ra wang win na, sitlaq ningkun ajong thun kriika, tsangshiq maiqmii khum chang lam kriiwa wiita arun she mirbaiq.

²⁷Kra ra nai hiq thun kra brak shaq wan jai sheti, Maiq Se kriika phum mong na, apaiq ningkun ajong pinthum kra ho raüta nai achhai anyii khushü ngao jonghea kra ho raütiishe misaüho.

²⁸Riita, ümtiikiiwa ara chong tiikang mra thun arshe pinpha wan haü jiila, namshiq ka hokni tiipha shat miishe chap lanta khe rong laq. Kiimaq, namtok ka ra nü na dorang riilanta, namshiq ma tiichhii wan akhing rahiq ka saü wato she dea nguta, khekham maq si rong laq.”

Phupmup Chong Wa Tsiilam Chang Bomtsi

(Mot 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹Kiimahali, Jesuq raq tsangshiq ma, ara shiiton manphan bomtsi ara chongkuqto, “Ara bom arka, phupmup chong nai phan hin pechong thun maq shiiton rong i.

³⁰Namshiq raq ümtiikiiwa, ara chongtiikai pechong thun kü ako thun na, ajaq dongnye setiim she nüm pha wan michhi han. Kriishe chhi han jiila, junyap wan akhing she saü wato nguta sap tlan.

³¹Krai mren sii hali, namshiq raq ümtiikiiwa, ara chong tiikai thun mra pin pha wan she chhi han jiila, Shiikeawe Mungtan ka saüto she dea nguta misap han.”

³²“Tsan na tiitsang rong laq. Ara chong tiikang thun mra pin akhing saü wan kriika, ümchaü pat wa maiq thun ara wiita mitsai wan shaq niili mihong tha wan.

³³Ra nai hiq ka athum mirki. Shatmaq, i bomtsi arka poiki mak phan.”

Kheshat Maq Sironglaq

³⁴“Namshiq ka honkam shat maq si rong laq! Namshiq ka che nyang dungsea peosea na nai mungkanngam miitu chapasea niili ka, naqmo chü rongkiq. Kra Ranaiq raq namshiq ka

³⁵thiikho na adea wa tin, amok riidung li miili tongho mak chang miitu, tsii lam shat maq si rong laq. Kra Ranaiq saükai akhing ka, mangjong maiqse wiitarü ma, barap se na misaüki.

³⁶Ara chong tiikai mra pin akhing saü wan tlaq kra thun ka wiita kunkun tang wan miitu, lanta namshiq ka tiichhii wan miitu, achu jaü shatmaq kiimaq, honkamshat maq si ronglaq. Lanta, namshiq ka Maiq Se man na chap wan li chang miitu, pharang rang maq si ronglaq.”

³⁷Jesuq raq kra liipan bala akhing niika, Shomjam na trahoke lische sito. Kiimaq raji wan raüla, apaiq ka Olip Pero Hiqlam kiina kiho raüta, japki lili riitlo.

³⁸Wranaiqtek, ranap chu miili, mungmaiqse tlotli ka apaiq bomchong taikai, Shomjam na kiho lili riitlo.

Lukaq 22

Jesuq Tsea Miitu Mat Tanto

(Mot 26.1-5; Mak 14.1-2; Joh 11.45-53)

¹Kra akhing ka Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi ho nini she riito. Kra Poi Ka Tiichhii Wan Poi ngutiimin ngutlo.

²Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi thun ka mungmaiqse ma ahai. Kriikha maq, tsangshiq raq Jesuq ka ahukse maq tsea baiq ma nguta, lampu rit konchon wan shat miishe kheto.

Judas Raq Jesuq Shaphaqto

(Mot 26.14-16; Mak 14.10-11)

³Kiijiishe, ajaqshisetiim roqshi ri anai phong wa weshi, Judas Iskariot khum na Thawe ka shang wato.

⁴Krai mren she, Judas ka ramwe jongbi nai Shomjam kheti hokra siihiipbi rai, apaiq raq Jesuq ka tsangshiq ma mishaphaq lot ha nguta bomhuk riichong kito.

⁵Kra tai raüta, tsangshiq ka chochikhiq she riito. Kiimaq apaiq ma jaq maq kampho mikuq i nguta bom ka treto.

⁶Kiimaq, Judas riimin tsangshiq bom ka treto. Krai mren, Judas raq Jesuq ka nokwe raq sapaq shon, tsangshiq ma lapke miitu khekham miishe sito.

Ajaqshisetiim Rai Tiichhii Wan Poi Dung Siqto

(Mot 26.17-25; Mak 14.12-21; Joh 13.21-30)

⁷Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi liipan na Tiichhii Wan Poi dung tsap chang skusetiim taphaq ranaiq akhing kriishe saüto.

⁸Jesuq raq Petar nai Johan ka sinkhu na akha bom chongkuq raüta tiikito: “Kironqlaq. Lanta Tiichhii Wan Poi dung ka nashiq miitu chungho li ronglaq.”

⁹Kiijiishe, “Ümbano mishongho hai?” nguta tsangnai raq apaiq ma bom ka waito.

¹⁰Kiijiishe, “Taironglaq, namnai ka chela mong na saüho han jiila, maiq weshi khamtak ka aphaq na piraü mirhum han. Namnai ka apaiq jaiphan awa wan

nguli warong laq. Lanta, apaiq ka ümbano düwa jiiq, kriijam kiijaq düwa rongkiq.

¹¹Lanta, kra jam tatiwe ma: ‘Shrinketi we raq ümniima, I jaqshisetiim rai ngi raq Tiichhii Wan Poi dungsea chang khok ira ümbano tiihongli laü?’ nguta tiwai hoto nguta chong ronglaq.

¹²Raüla, apaiq raq namnai ma jam rathong khok na khok ashi ajong wiq kra namnai ma mitiichhi kuq. Kiijaq phanrap tiihong tha rea je she miraq. Kriijaq, namnai raq phanrap ka tiijeholi ronglaq,” nguta Jesuq raq tsangnai ma bom ka chongkuqto.

¹³Krai mren, tsangnai ka kihoto. Kiimaq, Jesuq raq tsangnai ma jamkho chongkuq taq, kra phan phan she jamkhok ka humkito. Krai mren she, tsangnai raq Tiichhii Wan Poi dung ka tiijeholito.

Tatiwe Phaqsea

(Mot 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Ko 11.23-25)

¹⁴Nari saüto she angu na, Jesuq ka kiimwebi rai chamrii tro na, apaiq ngachang na ngato.

¹⁵Raüta, apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi michamchaoha shaq na namshiq rai ara Tiichhii Wan Poi dung ara phaqsiiq hajaq nguta, pinthum thenge wan kang!

¹⁶Jamkhano ngukla, ngi chongpha, Shiikeawe mungtan na ara liichum kunli mikuq wan shaq wiiwii, Ngi raq ara phaqsiiq mang she miraq.”

¹⁷Kra ngu raütiishe Jesuq raq kok ashi ka ajaq na doto, raüta Shiikeawe ma kechu tumto, kiimaq akha nguto, “Ara jaü ronglaq, lanta namshiq liipan na nyang ronglaq.

¹⁸Ngi chongpha, ümchaü armiiphat, Shiikeawe mungtan ka misaüho shaq wiiwii, ngi raq ara spiqtai arka nyang mang she.”

¹⁹Kiimahali, apaiq raq winsii ka ashi tsunto. Raüta, Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta kra tiiphanto, kiimaq kra tsangshiq ma ake lam maq akha nguto, “Arka i ngam phu. Namshiq miitu akuq. Ngi ka tiima lanta ara klo ronglaq.”

²⁰Ikiikhiisii hali, apaiq raq raji dungsea jai, kok ka tsangshiq ma ake lam maq akha nguto, “Ara kok arka Shiikeawe Tongshong nye nei chang i tiijai. Namshiq miitu araü kuq.

²¹“Shatmaq, liirong laq! Ngi shaphaqtawe ka arjaq ngi rai dungsea dam asi!

²²Maiq Se riiwe kla Shiikeawe raq jamkho tiihongtaq kra phan phan mitsai. Shatmaq, apaiq shaphaqtawe miika pinthum phiiptsi chang!”

²³Kiijiishe tsangshiq liipan wa jurwa apaiq ka mishaphaq nya nguta bom ka riiwaito.

Juwa Ajong Pinthum

²⁴Kiimahali, ajaqshisetiim ka tsangshiq nai tsangshiq liipan na, juwa ajong pinthum mirnya nguta bom ka riiwaiso raüta, arkhi she riihoto.

²⁵Kra tairaüta, Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Mangjong maiqse thaq na hokhambi sitlaq, kra riika tsangshiq sengi thun kriika, jaqkhon tiipha shatmaq peng tlo. Kiimaq munglangtibi kriika, ‘Mungmaiqse Kongtibi,’ nguta ngutlo.

²⁶Shatmaq, namshiq liipan niika akha tiingo wan ka ra mak. Shatmaq, kra la na, namshiq phong wa juwa ajong pinthum nguta sitlaq, kriiti ka wiitarü thaq na aranse ma jawan ra tlo. Kiimaq, juwa ashun asheai we nguta sitlaq, kriiti ka, jaqshise ashi ma jawan ra tlo.

²⁷Riita, juwa ajong? Chamrii na nga tlaqti we kriisha ajong, sha apaiq ma lairap tiiphaq sia wanti we kriiwa ajong? Riikhaqli, chamrii na ngatlaqti we kriidea ajong. Shatmaq, ngi ka namshiq shiilili wanti jaqshise ma ja lata sitiikang.

²⁸“Namshiq ka ngi raq maitai chamchao ümchuwa lea wan kang, kra thun akhing niimin, ngi rai reraüshi maq chap wan dam lan.

²⁹Kiimaq, i We raq ngi ka jamkho, Hokham ma shong wantaq, kiikhiisii hali, ngi riimin namshiq ka hokhambi ma mishong wan ha.

³⁰Krai mren, namshiq ka ngi rai i Mungtan na hokham ngachang na nga lanta, takshi pinshi maq miphaq siq wan dam han. Lanta namshiq ka Israilnok maiq phan, phan roqshi ri phan nai kra thaq na nga lanta, mungsea wan mungtubi ma mija wan han.

Petar Raq Jesuq Mitiishaü Nguta Tiithaito

(Mot 26.31-35; Mak 14.27-31; Joh 13.36-38)

³¹Jesuq raq nguto, “Simon le, Simon le! Tailaq! Thawe raq Shiikeawe jaq wa, namshiq wiitarü ka maitai ma nguta, arang ka alap wan wishe. Wak jaqsham seati raq, tsam ka ashaq nai achhii chüp baiq tlaq ikha, maiqchhii chhiiti kra maiqshaq shaqti phong wa michiip baiq.

³²Shatmaq, ümkam tsantsii kra chhan mak chang miitu, ngi raq ünniimiitu achu jaü kang she. Kiimaq, ümtiikiwa ünniika, ngi phana hali mijang wan nong haü, kiitiikaq ünniiraq ümpfu ünnobi thun tsaiji kra mido kuq haü.”

³³Kiijiishe, Petar raq treto, “Tatiwe, ngi ka ünniirai adam na phaqttek phaqsii na jiimin kai kham tiikang!”

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi chongpha Petar le, athi rawali wu miwashaq na, ünniiraq ngi ka juwa sapmang nguta jangtsam mitiishaü baiq haü.”

Kampho, Thongkhiq, Kiimaq Nepja

³⁵Kiijiishe, Jesuq raq ajaqshisetiim ma waito, “Namshiq tsan na asi ahiq, ümnap ümji ngi raq namshiq ka Tsütsa Ahea chongke kai tiiki pha ira. Kiitiikaq ngi raq namshiq ma kampho lo, thongkhiiq lo, hokpa lo, min achan naq lamho rongkiq nguta thaü pha riimak sha. Irlak na namshiq wanhiq khumlam maq, namshiq ka phanshi ra na nyi mak dea nguta, chamchao lan sha?” “Jamlai phan miimin thümlit wan mai,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

³⁶Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Shatmaq, ümchaü ka, ju jaq niiwa kampho asi lo, thongkhiiq asi jiika lamho ra tlo. Kiimaq ju jaq niiwa nepja ahü, kriiti riika asamtong ka sha raüta, nepja ka ashi ri ra tlo.

³⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi miitu Asii bomtsi na, ‘Apaiq riika thiimeaq dakubi kharü homa kra riisha howan damto,’ nguta chongtlo. Kra ngi miitu achong thü bomtsi kriika riikhaqli maq kuwan miitu, akhing she hong wato.”

³⁸Kiijiishe, ajaqshisetiim raq, “Tatiwe, liilaq! Nashiq jaq na nepja ka anai asi!” nguta apaiq bom ka treto. Kiijiishe, Jesuq raq, “Kli she mihong rai!” nguta tsangshiq bom ka treto.

Jesuq Raq Olip Pero Hiqlam Maq Achu Jaüto

(Mot 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹Jesuq ka chela maq tiido wanto. Raüta rahin jaq watlaq kiikha Olip Pero Hiqlam kiina wawanto. Kiimaq apaiq jai phanphan, ajaqshisetiim kiimin apaiq rai wawan damto.

⁴⁰Apaiq ka kra hiq ba kiina saüwa raüta, apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq ka maitai thiikho na dea wan man chang miitu, achu jaü rong laq.”

⁴¹Kra ngu raütiishe, apaiq raq tsangshiq ka kriijaq tiinga thü raüta, tsangshiq nga tlaq kiimaq piqphiishi tin kongkhu na wawanto. Raüta, kaütsrong na ngaki raüta, akha achu jaüto,

⁴²“I We le, ümniiraq thapthi tlaü kiijaq hong tlaq jiila, ara chamchao kok arka, i dü wa alam riibaiq laq. Shatmaq kriika, ngi tiima khu na riimak. Ümnaq tiima khu na mihong laq.”

⁴³Kiijiishe, ramungtan wa rase ashi ka kiraüta, Jesuq ka khrumto.

⁴⁴Krai mren, atsan na tsihea maq hali, apaiq raq achu ka jaü nongto. Apaiq achu jaü na riilong wantaq kriikha maq, apaiq khum na ralam sa wa ka, tiijai da ikha hiq na sato.

⁴⁵Apaiq ka achu jaü rü maq tiido raüta, ajaqshisetiim phana wato. Apaiq raq liiwa kiita, tsangshiq ka, chapa tsanbitsi holai raq pat wan kha maq, akon she riikito.

⁴⁶Kiijiishe, apaiq raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq ka jamto konrai holan? Tiido ronglaq. Lanta, namshiq ka maitai thiikho na dea man chang miitu, achü jaü ronglaq.”

Jesug Lapho

(Mot 26.47-56; Mak 14.43-50; Joh 18.3-11)

⁴⁷Jesug ka ajaqshisetiim rai riibom rai liipan niili, apaiq lap wati maiqkong ka kiijaq saü wato. Ajaqshisetiim roqshi ri anai phong wa, Judas raq maiqkong ka shea raüta saü wato. Apaiq ka Jesug tho na chapsaq raüta, Jesug theaphi na shupwa manto.

⁴⁸Shatmaq, Jesug raq, “Judas, riita ümniiraq Maiq Se ka athea na shup laütiidea sha ajaqti ma shaphaq tlaü?” nguta bomto.

⁴⁹Kiijiishe, ajaqshisetiim Jesug rai kongshi kiijaq chaptlaqti bi raq, maiqkong ka Jesug lap wa wato nguta thohe raütiishe, “Tatiwe, naishiq raq nepja chat phai jo?” nguta bom ka waito.

⁵⁰Kiimaq tsangshiq phong wa weshi raq, Ramwe Ajong Pinthum we dise nilok nitsi nü ka tiidearok sebaiqto.

⁵¹Kiijiishe, Jesug raq, “Hongjiiq she, atin li she!” nguta tiiwinto. Apaiq raq maiqwe nilok ka ajaq maq shamto. Raüta, ani mi ka tiihea kuqto.

⁵²Kiijiishe, Jesug raq ramwe jongbi nai Shomjam kheti hokra siihiipbi, kiimaq welabi, kiijaq apaiq lap wa watiiti ma nguto, “Ngi ka thiimeaq ikha namshiq ka wiija wiipiq, kiimaq maiqmii klata do maq warai min sha rarai ta?”

⁵³Ngi ka namshiq rai wranaiqshe Shomjam na riikang ihata. Kiiwa namshiq raq ngi ka lap man riilan. Shatmaq, ümchaü akhing arka namshiq jaqmiiq wan miitu akhing she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümchaü akhing na munglangtiwe ka ranyaq hokhamwe ngatlo!”

Patar Raq Jesug Tiishaüto

(Mot 26.57-58,69-75; Mak 14.53-54,66-72; Joh 18.12-18,25-27)

⁵⁴Riita ija, tsangshiq raq Jesug ka laphoto. Raüta, Ramwe Ajong Pinthum we jam na sheahoto. Kiimaq Petar riika jailu maq trü phanfoto.

⁵⁵Petar ka Ramwe Ajong Pinthum we jamkea wangmong na nyap wato. Rinkea wang mong ba na wa min achaq wishe riito. Petar min nanok wawoti rai wawo nga wa damto.

⁵⁶Apaiq ka wawo rea nga raü chhi raüta, Ramwe Ajong Pinthum we jaqshisetiim jechaksere phong wa, nyungshi raq Petar pha nü na tiqiq lii raüta, “Notsam, arwe armin la Jesug rai kongshi siti ahata!” nguta anak ma bom ka chongto.

⁵⁷Kiijiishe, Petar raq, “Maiqnyung, apaiq ka juwa, ngi raq asap min sapmang!” nguta kra nyung kiq ka khiito.

⁵⁸Kiimaq heashi sijai na hali, maiq weshi raq Petar ka chhito. Raüta, “Ümniimin la arwe jaiphanti phong wa ashi dea!” nguta apaiq ma bom ka thu nongto. Shatmaq, Petar raq, “Maiqwe ngi ka riimak!” nguta kiq ka khiito.

⁵⁹Kriimaq hali, narishi tin jai maq, maiq weshi raq hali, “Notsam, arwe armin Gelili hiqti sii dea ahata. Krai mren, apaiq min Jesuq jaqshi sii nguta ra na tiichhishat ahata!” nguta anok ma bom ka atsi dada maq chongkuq nongto.

⁶⁰Shatmaq, Petar raq hali, “Maiqwe, ümniiraq jamlai wa ngurat tlaü ka, ngi raq akhiismin sapmang!” nguta akiq ka khiito. Kiijiishe, apaiq ka abom rai liipan niili, tiihang hiq miili, wuwa riigoli she wato.

⁶¹Kiijiishe Tatiwe raq Petar pha nü na tro raüta liito. Kiimaq Petar tsan na Tatiwe raq apaiq ma, “Athi rawa wu miwa shaq liipan niili, ümniiraq ngi ka juwa sapmang nguta, jangtsam mitiishaü haü,” nguta chongtaq bomtsi kriishe atsan na dongto.

⁶²Kiijiishe, Petar ka jam rukphai na kiho raüta pinthum hoq siqto.

Jesuq Ka Ahaihi Nai Atsea Riito

(Mot 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³Kiijiishe Jesuq kheti hokranok raq, apaiq ka haihiito. Kiimaq tsatto.

⁶⁴Tsangshiq raq amak ka khea maq job raüta, “Ümnaq bukti we ka juwa? Tak liita!” nguta apaiq ma waito.

⁶⁵Kiimaq, arthaq niimin, tsangshiq raq apaiq ka pahea shummi siqto.

Jesuq Ka Jehudinok Rung Na Tiichapto

(Mot 26.59-66; Mak 14.55-64; Joh 18.19-24)

⁶⁶Rawü wan kiitiishe, ngongwebi phong wa welabi, ramwe jongbi, kiimaq Thungtri shrinketibi thun kriika ngongthun nga wanto. Raüta, Jesuq ka tsangshiq Rung na tiichapto.

⁶⁷Raüta, “Naishiq ma chong laq, ümniika Khristo dea sha?” nguta tsangshiq raq apaiq ma bom ka waito. Kiijiishe, apaiq raq treto, “Ngi raq namshiq ma chongpha jiiri, namshiq raq kam man.

⁶⁸Kiimaq ngi raq namshiq ma, bomtsi poshi waiha jiimin, namshiq raq tre man.

⁶⁹Shatmaq, ümchaü ara miiphat she sanha, Maiq Se ka Ajong Shiikeawe raq apaiq ma jaqtsi nü kiijiishe mitiinga wan.”

⁷⁰Kiijiishe, tsangshiq tarü raq, “Riita ümniika Shiikeawe Se dea sha?” nguta waito. Kiijiishe, “Ngi ka apaiq kiidea nguta namshiq raq ngutlan kata,” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

⁷¹Kiijiishe, “Nashiq ma lai hin saqse hakhi ngo min ra mak she! Apaiq raq jamlai wa ngutaq, kra nashiq raq maiqmii ni miishe taikai!” nguta tsangshiq liipan na bom ka riichongto.

Lukaq 23

Jesug Ka Pilat Rung Na Tiichapto

(Mot 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Joh 18.28-38)

¹Krai mren, Rung welabi thun ka tsangshiq ngongthun kra lot raütiishe, tri raü ka shatje miishe, wiikongtam tiido rang riito. Raüta, Jesug ka Pilat rung niishe sheahoto.

²Raüta, tsangshiq raq apaiq ma kha ka akha nyanto, “Arwe ariiraq, naishiq nok mungmaiqse thun kriika, mungshuk lam phan na sheaho wa, naishiq raq apaiq ara lap wan kai. Apaiq raq Roman Hokham we ma phunta kewan ra mak nguta mungmaiqse ka tiishontlo chhi tiikai. Kiimaq, apaiq ka naishiq Jehudinok mung thaq na Khristo nguta tiichongtlo. Kriika hokham we nguta tiingo riito.”

³Kiijiishe, Pilat raq, “Riita ümniika Jehudinok hokham we dea sha?” nguta Jesug ma waito. Kiijiishe, “Ümniiraq ngutlaü kata,” nguta Jesug raq apaiq bom ka treto.

⁴Kiijiishe, Pilat raq ramwe jongbi nai mungmaiqse thungtlaq kiima, “Ngi raq arwe dü na apaiq tsaili chang kha ahü, jam min chhi mang,” nguta chongkuqto.

⁵Shatmaq, tsangshiq raq kra thaq na achag awaq miishe, “Apaiq raq trahokuqtlag kra lümaq, Judia wang tlotli na mungshuk tatso wa she tiinyai chaqto. Apaiq raq ara traho bomchong kewan arka, Gelili wang maq phaho raüta, ümchaü sanha, ajiishe saühoto,” nguta khoti kha nyan bomtsi kriika tiitsin wan wan she riito.

Jesug Ka Herod Rung Na Tiichapto

⁶Pilat raq ara tai raüta, “Riita arwe arka Gelili hiqti sha?” nguta waito.

⁷Apaiq raq Jesug ka Herod sengi hiqshong wa nguta sap raütiishe, Jesug ka Herod rung niishe tiishea wanto. Kra bala Herod ka Jerusalem na aki chato.

⁸Herod raq Jesug tsaki tsütsa kra tai wan li miika, rahi q ka luhea she riito. Kiimaq, apaiq ka Jesug rai riihum hajaq nguta kongkhuji miiphü she tiimashat dongdii riito. Apaiq riika, Jesug raq awang chang jaqsham mitiichhi kuq sham nguta kheto. Kriikha maq, apaiq ka Jesug chhi raüta kai khoqriiq khiq riito.

⁹Krai mren she, Herod raq Jesug ma bom ka pahea waisoto. Shatmaq, Jesug raq apaiq bom ka poshi min tre mak riito.

¹⁰Ramwe jongbi nai Thungtri shrinketibi raq, Herod man na chap raüta, Jesug ma achag awaq kha pahea nyanto.

¹¹Herod raq apaiq phenlanok rai adam maq, Jesuq ka pinthum haihii siqto. Kiimaq, tsangshiq tarü raq thophi riiqphi saisito. Raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma, apaiq dü na bannin kheathum ajong hokhambi raq samchang ashi kriishe tiisam kuq ronglaq nguta thaüto. Kra lot jai she, Herod raq Jesuq ka Pilat rung niishe hali tiisheaho nongto.

¹²Kra ranaiq liipan niili, Herod nai Pilat ka silu miishe jakito. Kongkhu ji niika, tsangnai liipan na, wesang ralii ikhli sito.

Jesuq Tsea Baiq Kha Tanto

(Mot 27.15-26; Mak 15.6-15; Joh 18.39—19.16)

¹³Kiijiishe, Pilat raq ramwe jongbi, welabi nai mungmaiqse thun ka adam na heato.

¹⁴Raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma akhiishe chongto, “Namshiq raq arwe ara ngi phana shea wan lan. Kiimaq apaiq raq nokwe tiishon tlo nguta kha nyan tlan. Ümchaü ngi raq, apaiq kha ka namshiq man na pho kang she. Shatmaq, namshiq raq apaiq dü na kha ümchuwa nyan tlan, kriika, ngi raq chhi mang, ahü. Apaiq ka maiqsang, shutmak.

¹⁵Kiimaq, Herod riimin apaiq shut lam kha ka hum mak dea. Kriikha maq, Herod raq apaiq ka nashiq phana hali tiishea wan nongto. Arwe raq apaiq miisaq thumli chang ka, jamlai phan mat atsa min tang mak dea.

¹⁶Kriikha maq, ngi raq ümchaü apaiq ka, chunpo- nyam chongwai maq ninta tiitsat latli she, midii baiq ha.”

¹⁷Tiichhii Wan Poitek, Pilat raq tsangshiq ma phaqték mong wa maiq ashi ka tiidong kuq ruq riitlo.

¹⁸Kiijiishe, mungmaiqse ümchuwa thung tlaq kra raq, kiqshi maq, “Apaiq ka tsatbaiq tlo ronglaq! Barabas ka naishiq ma tiidong kuq laq!” nguta gitrangto.

¹⁹(Barabas ka kra chela na mungshuk mat tiidong kha na nai maiq tsea kha na, phaqték na ashaq thü riito.)

²⁰Pilat raq Jesuq ka khalotke wanro riito. Kra kha maq, apaiq raq mungphong thung tlaq kriima, jangshi ri hali rüm raüta, bom ka tiima tiima rong liina nguta hali chongkuq nongto.

²¹Shatmaq, tsangshiq raq apaiq bom ka tiipatsaq hali, “Apaiq ka pumsongkham na tübaiq ronglaq! Tübaiq ronglaq!” nguta gitrang wan nongto.

²²Kiijiishe, Pilat raq, “Riita apaiq raq jamlai mat atsa wa tangta? Ngi raq apaiq dü na, apaiq miisaq tiithumli chang khü akha jam min chhi mang, ahü! Ngi raq apaiq ka chunpo-nyam chongwai maq ninta tiitsat latli mitiidong baiq ha?” nguta tiithongtsam she hali tsangshiq ma chongkuq nongto.

²³Shatmaq, tsangshiq ka tsangdang kra khoki nam nam miishe, tiihong raüta Jesuq ka tübaiq ra dongdii nguta gitrang wanto. Kriikha miishe, tsangshiq bom niishe dea kha ka tiisupto.

²⁴Krai mren she, tsangshiq raq jaütaq kra phan phan she, Pilat raq Jesuq ka tsea baiq wan kha she tanto.

²⁵Raüta, mungmaiqse raq shiichut wantaq kra phanphan she, mungshuk kha nai maiqtsea kha na phaqték na ashaq wanwe kriishe tsangshiq ma tiidong kuqto. Raüta, tsangshiq raq thapthi wantlaq kra phanphan she, apaiq raq Jesuq ka pumsongkham na tübaiq kai miitu, tsangshiq jaq na kiinong kuq baiqto.

Jesuq Ka Pumsongkham Na Tübaiqto

(Mot 27.32-44; Mak 15.21-32; Joh 19.17-27)

²⁶Krai mren she, Roman phenlanok raq, Jesuq ka Pilat jam maq atü baiq kai miishe sheahoto. Tsangshiq ka lam na akairai lam maq, Sairini mungti maiq weshi ka Jerusalem chela na awarai kiiwa riihumto. Apaiq mang ka Simon. Tsangshiq raq Simon ka laphoto. Raüta, Jesuq pumsongkham ka Simon ma ningkun miishe, tiipi raüta, apaiq ka Jesuq jai na tiikhumto.

²⁷Maiqkong pahea raq, Jesuq jai ka phanhoto. Tsangshiq phong niika, jechakre min wiijam asi riito. Tsangshiq ka apaiq miitu, maaho manyi, agi asii watrang la hoqsii trangto.

²⁸Jesuq raq tsangshiq pha nü na tro lii raüta, tsangshiq ma chongto, “Jerusalem nyungre le! Namshiq ka ngi miitu, naq hoq rongkiq. Shatmaq, namshiq maiqmii miitu nai namsetiim miitu hoq ronglaq.

²⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, liirong laq, tsangshiq raq, ‘Ai, ara akhing ara saühü sehü nyungre ma khoti kopan jonghea!’ nguta tiishudaq akhing misaü wan.

³⁰Kra akhing na, maiqse angu raq, ‘Naishiq ara pat baiq wan tlo laq!’ nguta pum kaü krai mirbom. Kiimaq kin kaü kra nangnga, ‘Naishiq ara paü liilii!’ nguta minga.

³¹Riita, ümchaü pesang chong ma santla, atinkhan tiichamchao tlaq jiika, peshin chong miishe ka ümtinkhan she wa tiichamchao wan jiiq riila?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma tsii chongkuqto.

³²Maiqwe nai anai, tsangnai wiita matwe naisii riito. Kriimin, Jesuq rai lakshi na tübaiq wan miitu sheahoto.

³³Tsangshiq ka “Khurii” ngutlaq hiq ba kiiniishe saüki raüta, kiijaq Jesuq ka tübaiqto. Kiimaq matwe nai kiimin, Jesuq ma jaqtsi nü na ashi, kiimaq jaq pha nü na ashi tübaiqto.

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq, “I We le, tsangshiq ngarai ka adii riikuq laq! Tsangshiq raq jamlai wa klo tlaq kra sapmak,” nguta nguto. Tsangshiq raq langlii raüta, apaiq khea ka tsangshiq liipan na riipheato.

³⁵Nokwe thun ka kra thun kra liisea chapkito. Kiimaq Jehudinok welabi raq, “Apaiq raq nanok ka chhii kuqto. Ümchaü min, apaiq ka Shiikeawe raq ashong Khristo dea jiika, apaiq khum ka mitiichhii liina!” nguta apaiq ka shummi siqto.

³⁶Phenlanok riimin, apaiq ka haihiito. Tsangshiq ka apaiq tho na ki raüta, thiinin phan spiqtai kra apaiq ma kuqto.

³⁷Raüta, “Ümniika Jehudinok hokham we jiika, ümkhum ka ümniiriili tiichhii liina!” nguta slailiisiqto.

³⁸Apaiq khupo thaq niika ara bomtsi ara waiq thüto: “Arhata Jehudinok Hokhamwe.”

³⁹Matwe nai kiijaq tiipaq raq raq kiiwa, weshi raq: “Ümniika Khristo riimak sha? Ümkhum krai nainai khum armin chhii kuq dam liina!” nguta slailiito.

⁴⁰Shatmaq, kiiwa weshi raq, “Ümniika Shiikeawe ma hai maü sha? Ümniiraq ho pha q tlaü kiimin apaiq raq ho pha q tlaq kiikhiisii ho pha q tlaü.

⁴¹Nanai raq ho tiikai arka, riikhaqli ho tiikai. Nanai chamchao tiikai arka, nanai raq jamlai kha wa tang kai, kra mat hotiikai. Shatmaq, apaiq riika, jam min shutphit mak dea,” nguta arewe ka sonto.

⁴²Kra bom jai she, apaiq raq, “Jesuq le, ümtiikiiwa ümniika Hokham ma ja laüta saüki tlaü, kiitiikaq ngi ari ümtsana na tiitsang laq!” nguta Jesuq ma chongto.

⁴³Kiijiishe, Jesuq raq, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ümchaü ranaiq li, ümniika ngi rai Ramungtan na misaü haü,” nguta apaiq bom ka treto.

Jesuq Langpit

(Mot 27.45-56; Mak 15.33-41; Joh 19.28-30)

⁴⁴Ranaiq nari roqshi ri anai na rashe kii ka abang she riikito. Kiimaq kra mung tlotli na raji nari tsam na saüli ranya q kito.

⁴⁵Kiimaq Shomjam mong na asii khok rai chang kheathum kaü jonghea achan kriika among ba maq mannai ma tiikholiq tiichai kito.

⁴⁶Kiimaq, Jesuq raq tihong raüta, “I We lei, i wenyi ka ümjaq khon na kiinong kuq tiikang!” nguta gito. Apaiq raq ara ngu raütiishe, alang ka tiipitto.

⁴⁷Phentuwe raq arthun ara chhito. Kiimaq apaiq raq, “Ngohea dea, apaiq arka kechu maiqse dea,” nguta Shiikeawe ka tiitsamto.

⁴⁸Kiijaq mungmai qse kra mra jonghea pin wantaq kra liikai aki raiwi thun raq, kra hongtha rai wantaq thun ka wiita chhito. Raüta, tsangshiq ka tsanbi tsi ma maaho manyi wa trang liishe maiqmii jam na jang wanto.

⁴⁹Maiq pahea, Jesuq rai mang riisap shattibi thun nai apaiq jaiphanti bi jechakre, Gelili wang wa aki dam thun kriika, phanshi alu linlin na chap raüta, kra mra pinjin wantaq thun kra liishat maq kheto.

Jesuq Malap

(Mot 27.57-61; Mak 15.42-47; Joh 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Kiijaq Judia wang wa Arimithia chela na siti maiqwe ashi amang min Joseph nguta asi. Apaiq ka maiqshaq, kiimaq shiilang weshi riito. Apaiq ka Shiikeawe Mungtan saüho kra kheti we ashi riito. Apaiq ka Jehudinok Rung wa wela ashi li riikiimin, tsangshiq raq mat kha tankhan wantaq kiijaq apaiq ka pong dam mak dea.

⁵²Apaiq ka Pilat phana waraüta Jesuq ma ka jaü wato.

⁵³Kra raütiishe, apaiq raq Jesuq ma ka pumsongkham wa tiisat lamto. Raüta, raihi-nairai kheathum maq jobto. Raütiishe, longsha makho, anye tingsang ashi asi kiijaq lap thüto.

⁵⁴Kra ka hukutbat ranaiq. Kiimaq kra akhing ka Asii Niitiitsak ranaiq phaho she riito.

⁵⁵Jechakre, Gelili hiq miiphü Jesuq jai phan kongshi akidamti thun kiimin, Joseph rai kidam raüta, kra makho ka lii thüto. Kiimaq, Jesuq ma ka makho mong na jamkho saiqsamtaq kriimin samhea tiitsang liithüto.

⁵⁶Raütiishe, tsangshiq ka jam niishe jang wanto. Kiimaq maiq ma na nyat kai miitu, süse tapan nai homseng win ka tiije rit thüto. Thungri na chongtlaq kra phanphan, Asii Niitiitsak ranaiq ka apii haito.

Lukaq 24

Jesuq Ka Amaa Wa Dong Wanto

(Mot 28.1-10; Mak 16.1-8; Joh 20.1-10)

¹Chepat ranap, ranap chu maq, jechakre ka tsangshiq raq atiiije süse tapan ikhiinok nai homseng ka lamho raüta ma lapkho na kito.

²Tsangshiq raq makho longsha kilü ka atiikü lin baiq rea wishe chhihoto.

³Krai mren, tsangshiq ka longsha mong na nyap wa raüta liito. Shatmaq, tsangshiq raq Tati Jesuq ma ka kiijaq chhi mak dea, ahü riito.

⁴Tsangshiq ka kiijaq chap raüta, jamkho jaki tiinya nguta, awang rai liipan niili, tiidong chhaq maq, maiq wenai ka khealü achhai anyii miirii samraqraq raüta, kiijaq tsangshiq rai chap raqraq she chhito.

⁵Ahaisi wa lam maq nai akii anyii rai lam maq, jechak nyungtiim ka hiq na kurang she riito. Kra maiqwe nai raq tsangshiq ma akha chongto, "Namshiq ka maiq atrati ka amati phong na jam nguto rit tlan?"

⁶Apaiq ka ajaq ahü she. Apaiq ka ama wa tiidong wanto she. Apaiq raq namshiq ma Gelili maq:

⁷'Maiq Se kriika ngarai maiqse jaqkhon mong na kebaiq wan chang dongdii. Raüta, pumsongkham na mitübaiq wan. Kiimaq ranaiqtsam ngojai niishe, apaiq ka atra she mitiidong wan nong' nguta chongkuqtaq ira tsan na tiitsang shat khata."

⁸Kiijiishe, jechakre tsan mong na, apaiq bomchong ka tiido wanto.

⁹Raüta, malapkho maq jam niishe jang wan nongto. Raüta, arthun tsütsa ara ajaqshisetiim roqshi ri weshi kiima nai nanok ahinti miishe chongkuq wanto.

¹⁰Kra chong tiikai jechakre thun ka Makdalen hiqti nyung Meriq, Joana, kiimaq Jakob nyung Meriq riito. Kiimaq, tsangshiq rai jechakre ahinti min asi riito. Tsangshiq raq arthun tsütsa arka kiimwebi miishe chong wanto.

¹¹Shatmaq, kiimwebi raq jechakre bomchong kriika hiqtili ikhiili tiimato. Kiimaq tsangshiq riika kamwan mak dea riito.

¹²Shatmaq, Petar ka tiidopot raüta, malapkho kra liikai tlat chhat juto. Apaiq ka hiq na bum raüta liito. Raüta, Jesuq maa thop chang khea nin thum kli chhito. Laihin ka, jam min ahü she riito. Kra liilot raütiishe, apaiq ka jam na jang wan nongto. Kiimaq makho shaqmii kra chhiki raüta, kai awang raili she riiwanto.

Emaus Hiq Na Walam Na

(Mak 16.12-13)

¹³Kra ranaiq sii hali, Jesuq jaqshisetiim phong wa wenai ka, Jerusalem maq Emaus hiqshong nü na wa, lam na awarai riito.

¹⁴Tsangnai ka akhum lam maq, matdong mra pin wantaq thun kra, riiphan chan bomshbom lam maq wawanto.

¹⁵Tsangnai ka kra riiphan chan rai liipan niili, Jesuq raq tsangnai ka lam na lowanto. Raüta, tsangnai rai kongshkong she wawan damto.

¹⁶Tsangnai raq apaiq ka chhito. Shatmaq, tsangnai raq apaiq ka juwa tiitsang mak dea riito.

¹⁷Kiijiishe, Jesuq raq, "Nonai namnai ka akhum lam maq, jamlai man wa riiphan chan rai tlan?" nguta tsangnai ma waito. Kra tai raütiishe, tsangnai ka achap riikito. Tsangnai theaphi niika tsanbi wa tiichhi shat riito.

¹⁸Tsangnai wenai wa, weshi mang ka Kleopas. Kleopas raq, "Jerusalem na kaiti maiq phong wa, ümnap ümji bala mra jonghea pin wantaq kra tsütsa sapmakti ka ümnaq arli sham na?" nguta apaiq ma waito.

¹⁹Kiijiishe, "Jamlai mra thun wiita?" nguta Jesuq raq apaiq ma waito. "Najareth hiqti we Jesuq ma mra pintaq thun kra chongla," nguta tsangnai raq treto. "Arwe ka shammi jong we riito. Apaiq raq ümtinkhan wa awang chang

jaqshamto. Kiimaq bom chongkuq wanto. Kiimahali, apaiq ka Shiikeawe raq ashong nguta tiisapshat riito. Kiimaq mungmaiqse tarü raq, apaiq ka tingting maiqse dea nguta lang wanto.

²⁰Shatmaq, nashiq nok ramwe jongbi nai rung welabi raq, apaiq ka atsea riibaiq laq nguta Roman wanghupti we jaq na kuqbaiqto. Kiimaq apaiq ka pumsongkham na túbaiqto.

²¹Kiimaq, Israil mung ka maiqjaq khon mong wa, apaiq raq mida wan sham nguta naishiq raq, apaiq ma pinthum riichopi siq wan kai wa. Shatmaq, tsiim jü chang bom jonghea ka ara. Ümchaü ranaiqtsam she, ara matdong mra pinjai maq.

²²Shatmaq, naishiq phong wa jechakre wiijamti raq, naishiq ma awang chang tsütsa poshi chongto: Tsangshiq ka, ümnap ranap chu maq, malapkho na kito.

²³Shatmaq, apaiq ma ka humki mak dea. Tsangshiq ka kiimaq jang wan nong raütiishe, naishiq ma rasetiim chhi kai nguta chongto. Kiimaq tsangshiq ma, rasetiim raq apaiq ka atra nguta chongto nguta naishiq ma tsütsa ka tiitaito.

²⁴Naishiq kongtibi wiijamti raq makho ka liiki kiitiimin, jechakre raq jamkho chongtaq, kiikhiisii dea chhikito. Shatmaq, apaiq ka chhiki mak dea.”

²⁵Kiijiishe, Jesuq raq tsangnai ma chongto, “O angi we nai le! Shammibi raq achongthü bomtsi kiima kamwan tsii man nya! Atinkhan langlang dea tiinan shan rai tlan nya!

²⁶Riita, Khristo riika, arthun chamchao walü mong maq lun wan chang dongdii miraq ngutiika sapphaq man dea sha: Raüta, apaiq ka apaiq chhainyii ajong rilung kra lap wan chang dongdii nguta sap man sha riilan?”

²⁷Kra ngu raütiishe, Jesuq raq tsangnai ma, apaiq miitu, Asii bomtsi na Mosheq raq awaiq thü lakdap thun kiimaq pha wan raüta, shammibi raq awaiq lakdap thun na chong tlaq thun kra wiita phanchan kuqto.

²⁸Tsangshiq ka tsangnai wachang hiqshong chiiphai niishe saü wanto. Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ka leaphok alea wan ikhiishe manto.

²⁹Shatmaq, tsangnai raq, “Nainai raili jap wan laq. Rashe ka ümchaü acha she. Kiimaq ümchaü ka ranyaq she” nguta apaiq ka tiiwinto. Krai mren, apaiq ka tsangnai rai adam jap wan dam nguta dü wan damto.

³⁰Apaiq ka tsangnai rai dungsea dam ngutiishe ngato. Raüta, winsii phu ka ajaq na shamto. Raüta, aram riito. Raütiishe, apaiq raq winsii phu ka tiiphan raüta, tsangnai ma kuqto.

³¹Kiijiishetiq, tsangnai mak ka piiqto. Kiimaq tsangnai raq apaiq sham ka tiitsangto. Shatmaq, apaiq ka tsangnai makki kiiwa, mokisaq li she mokito.

³²Kiijiishe, “Apaiq raq awa lam na, lam maq nanai ma, Asii bomtsi tru phanchan kuqtaq akhing na, nanai tsan mong na chochisi wali nai tsan chhii wa li hunhun dea riito!” nguta tsangnai ka riibomto.

³³Krai mren she, tsangnai ka kiiwa tiidopot raüta, Jerusalem niishe jangho nongto. Kiimaq, ajaqshisetiim roqshi ri weshi ka, nanok ahinti rai adam na riitam nga raqraq lohoto.

³⁴Kiimaq, tsangshiq raq, “Tengto, Tatiwe ka ama wa dong wanto she dea! Apaiq ka Simon phana min tiichhikito!” nguta tsangnai ma chongto.

³⁵Kiijiishe, tsangnai we nai raq, tsangshiq ma tsangnai ma awa lam maq, lam na jamkho riihumkitaq, kiimaq tsangnai raq Tatiwe ka winsii tiiphan kuqtaq akhing na jamkho tiitsang chhitaq, kra tsütsa kriishe tsangshiq ma phanchan kuqto.

Jesug Ka Ajaqshisetiim Phana Dongkito
(Mot 28.16-20; Mak 16.14-18; Joh 20.19-23; Kiim 1.6-8)

³⁶Tsangnai wenai raq kra tsütsa ka chong rea bala niili, tiidong chhaq miili, Tatiwe apaiq ka tsangshiq phong na chap saq she saükito. Kiimaq, tsangshiq rai, “Khusang maq sirong laq!” nguta bom damto.

³⁷Kra chhi raüta, tsangshiq riika maji chhi tiikai sham nguta tiima raüta, phiip raq tsaito.

³⁸Kiijiishe, apaiq raq tsangshiq ma, “Namshiq ka jam nguta hairai wa? Tsankam tsanko ka jamkho sitlan?”

³⁹Namshiq raq maiqmii mak maq, i jaqphi ara lii rong liina. Kiimaq i hokphi ara liirong liina. Lanta, arka ngi dea ahata nguta sap rong liina. I khum arjaq namshiq maiqmii jaq maq chum rong liina. Lanta, namshiq raq arka ngi dea nguta misap han. Ara i khum arka, tiijai han-ngam khum dea ahata nguta misap han. Maji khum niika, arok arii nai tiijai han-ngam ka ahü.”

⁴⁰Apaiq raq tsangshiq ma ara chongkuq raütiishe, ahokphi nai ajaqphi kra tsangshiq ma tiichhi kuqto.

⁴¹Kra chongkuq kiimin, tsangshiq ka samhea ka tsangrii makli shatshat riito. Kiimaq tsangshiq ka awang athang rai li she riito. Kiimaq tsanko miika kai chochi, arka arot sha, ngohea dea wa chhi tiikai nya nguta rangra raiwito. Kra chhi raütiishe, “Riita, namshiq jaq na phanshi ra aphaq asea chang asi sha?” nguta apaiq raq tsangshiq ma waito.

⁴²Kiijiishe, tsangshiq raq apaiq ma ngiq ja phuse ashi kuqto.

⁴³Apaiq raq kra jaü raüta, tsangshiq makki na ngiq ja phuse kra siqto.

⁴⁴Kra raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma, “Arthun ara ngi kongkhuji na namshiq rai siji na, chongkuq pha ihata. Ngi miitu, Mosheq Thungtri na kiimaq, shammibi

lak na, kiimaq Tiitsam shi lak na awaiq thü bomtsi thun kriika, kunkun she kupi wan chang dongdii miraq nguta chongkuq pha ihata,” nguta bom ka tsangshiq ma chongkuqto.

⁴⁵Kra tru chongkuq raütiishe, Asii Bomtsi kra takwan miitu, apaiq raq tsangshiq khutsai kra tiikhang kuqto.

⁴⁶Raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqto, “Asii Bomtsi na akha waiqto: Khristo ka tsai chang dongdii miraq. Raüta, ranaiqtsam jai maq, apaiq ka ama wa dong wan chang dongdii miraq.

⁴⁷Kiimaq, apaiq mang na ngarai tiidii wan tsütsa nai ngarai diike wan tsütsa kra, Jerusalem maq phaho raüta, mangjong hiq tlotli na chongke wan chang miraq.

⁴⁸Riita namshiq ka arthun hongtha wantaq ara chhi tai wanti saqse hakhibi kong sitlan. Kriikha maq ara tsütsa ara michong kuq han.

⁴⁹Kiimaq, i We raq namshiq ma mikuq kang nguta, kongphiq raü akha kuq Asii Wenyi kra, ngi raq namshiq khum na siwan miitu she mitiikiha. Shatmaq tiina, ra wa ningkun ajong Asii Wenyi kra namshiq khum na misaüho shaq wiiwii, namshiq riika Jerusalem miili kheshat khe chang miraq,” nguta Jesuq raq tsangshiq ma tsii ka chongkuqto.

Jesuq Ka Ramungtan Na Wawanto

(Mak 16.19-20; Kiim 1.9-11)

⁵⁰Ara lot jai she, Jesuq raq ajaqshisetiim ka Jerusalem maq riita, Bethani hiqshong tho na saüli she shea hoto. Kiijaq saüki raütiishe, apaiq raq ajaq ka ra na do raüta, tsangshiq ma achu jaü kuqto.

⁵¹Apaiq raq tsangshiq ma ramram kerea lam miili she, apaiq ka ramungtan niishe shea wan nongto.

⁵²Tsangshiq raq apaiq ka shomnoqto. Raüta tsangshiq ka, chojong chise miishe, Jerusalem na hali jang wan nongto.

⁵³Raüta, tsangshiq akhing tlotli ka Shomjam na Shiikeawe ma kechutum raüta siwanto.

Johan

Johan 1

Rilung Bomtsi

¹Mangjong hiq ara mitiiq wan shaq niiphü Bomtsi ka asi dongdii. Apaiq ka Shiikeawe rai kongshi. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe rai khum ashi maq ashi.

²Ra pha hiqwa min mishaq niiphü dongdii, Bomtsi ka Shiikeawe rai rishi siti dongdii.

³Shiikeawe raq ra nai hiq ka apaiq lümaq siisaq phansang wanto. Shiikeawe raq apaiq tlea raüta, jam lai phan min phansang mak dea.

⁴Apaiq ka rilung rangchong. Kiimaq ara rilung raüchong arka mangjong maiqse ma rawüli.

⁵Ara rawüli arka ranyaq nyang mong na siti maiqse ma liliim shatli liliim tlo. Ara rawüli arka ranyaq watlaq kra raq, nyam wan lot mak phan.

⁶Shiikeawe raq apaiq atsa soqti we Johan ka phiija maiqse phana tiikito.

⁷Apaiq ka mangjong maiqse ma, rawüli tsütsa kra chongke kai kito. Kriika maiqse angu wiita raq, apaiq raq chongkuq tlaq rawüli tsütsa kra tai raüta, mikam wan laq nguta kito.

⁸Apaiq ka rawü tu ka riimak. Apaiq ka rawü tu lirai tlaq kra tsütsa chongke kai ngutli kito.

⁹Ara chongtiikai rawüli ahata tengteng rawüli. Ara rawüli arka mangjong hiq na kiraüta, maiqphan angu tarü khu thaq na liliim tlo.

¹⁰Bomtsi ka mangjong hiq na sito. Kiimaq, Shiikeawe raq apaiq lümaq, ara mangjong hiq ara phansang wanto. Shatmaq, kra taü maq dongdii min, mangjong maiqse raq, apaiq ka juwa kra sapmak.

¹¹Apaiq ka maiqmii mung na kito. Shatmaq, maiqmii mungti raq, apaiq ka tao mak dea riito.

¹²Li jiimin la, maiq wiijamti raq, apaiq ka tao wanto. Raüta, apaiq ma kam wanto. Krai mren, apaiq raq tsangshiq ma Shiikeawe setiim ma jawan miitu, arang kuqto.

¹³Tsangshiq Shiikeawe setiim ma jawantaq kriika, mangjong han-ngam maq rawü chhi tlaq, ikha rawü chhi raüta Shiikeawe setiim ma jawan ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe apaiq raq tsangshiq ka, asetiim ma tiija tlo.

¹⁴Bomtsi ka maiqse ma pokito. Raüta, apaiq rilung ka kiqkap jaqshap rilung, kiimaq tingting mangchan rilung chhi wan kai. Apaiq ka nashiq rai adam maq

sito. Nashiq raq apaiq khushü jonglu kra chhi kai she. Arka Awe raq sekhuq laqlaqse ma akuq, khushü jonglu kra chhi kai.

¹⁵Johan raq nokmaiqse ma, apaiq tsütsa ka chongphan kuqto. Apaiq raq chiiriim räüta, “Arwe ahata ngi raq namshiq ma, ‘Apaiq ka i jai na kitlo. Shatmaq, apaiq ka ngi nam ma ajong. Apaiq ka jamkhano ngi ma ajong ngukla, apaiq ka i rawii min michhi shaq niiphü, apaiq ka asi dongdii,” nguta nokmaiqse ma traho kuqto.

¹⁶Apaiq kaphap mangchan tsii ka jürai ikha tümlüm tümli sitlo. Krai mren, apaiq raq nashiq ma, achu shiiman ramram jaqshamke ka tangwa jüchhang khamkai ikha, räukuqto.

¹⁷Shiikeawe raq Thungtri ka Mosheq lümaq kuqto. Shatmaq, kaphap mangchan nai tengteng rilung ka, Jesuq Khristo lumiitiq kuqto.

¹⁸Shiikeawe sham ka ümchaü niitaq, maiqse angu wa, jurmin chhi mak shaq. Ase sekhuq laqlaqse, Awe rai shamshi, Awe wokhong na siti we kra riili, Shiikeawe hon atsii ka, maiqse ma tiichhi kuqto.

Khamlamketi We Johan Traho

(Mot 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹Jerusalem wa Jehudinok welabi raq ramwebi nai Lewi weraü wa maiq wiijamti ka Johan ma, “Ümniika juwa?” nguta bom tiiwaikai tiikito.

²⁰Johan raq tsangshiq ma, jam min dam paü mak maq, rairai riirii maq, “Ngi ka Khristo riimang,” nguta chongkuqto.

²¹“Riita, ikhijiika, ümniika juwiita? Ümniika Elija sha?” nguta tsangshiq raq apaiq ma wai nongto. “Riimak. Ngi ka Elija min riimang,” nguta Johan raq tsangshiq bom ka treto. “Riita, ikhijiika, ümniika shammi we sha?” “Riimak,” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

²²“Riita, ikhijiika, ümniika ju ngutiwa tiichong tlaü?” ngutiishe tsangshiq raq apaiq ma bom ka tiitsang wai nongto. “Naishiq raq naishiq tiikaitibi welabi ma bom jang lam wan chang. Riita, ümniika ju ngutiwa tiingo tlaü, kra naishiq ma chongkuq liina,” ngutiishe tsangshiq raq Johan ma hali tiitsang wai nongto.

²³Kiijiishe, Johan raq, Isaia shammi we raq chongthütaq bomtsi kra bliiq räüta tsangshiq ma akha chongkuqto: “Ngi ahata, ‘Tati We kai chang lam kra liitatat hea tiije tanholi laq!’ nguta, kumtsaiphii na agilülü rümti we,” nguta, apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

²⁴Kiijiishe, Phorisinok raq athaü tsasoqti nok raq,

²⁵Johan ma hali, “Riita, ümniika Khristo min riimaü, Elija min riimaü, kiimaq shammi we kriimin riimaü taü miika, nokmaiqse ma kham ka jam nguto lamkuq tlaü?” ngutiishe wai nongto.

²⁶Kiijiishe Johan raq treto, “Ngi riika mungmaiqse ma kham maq lamlam miili kham ka lamkuq tiikang. Shatmaq, namshiq phong na maiq weshi asi. Apaiq ka juwa kra, ümchaü min namshiq raq sap man shaqli.

²⁷Apaiq ka ngi jai na saühotlo, Shatmaq ngi ka, apaiq hokpa raükha kra diiketi khan min thek mang.”

²⁸Johan nai tsasoqti nok liipan na, ara bom riiwaisotaq arka, Jordan rai maq shedong nü na, Bethani hiq na, Johan raq mungmaiqse ma kham lamke chang ba kriimaq riibomto.

Shiikeawe Skuse

²⁹Kiimaq napjai ranaiq niishe, Johan raq Jesuq ka apaiq phanü na awarai she chhito. Kra chhi raüta, Johan raq nanok ma chongto, “Liirong laq arhata, mangjong maiqse ngarai howanti Shiikeawe Skuse!

³⁰Apaiq ara chhi lata nang tiina, ngi raq akha ngu kang ira, ‘Ngi jai na maiq weshi kitlo. Shatmaq, apaiq ka ngi nam ma ajong. Jamkhano ngukla, apaiq ka ngi rawü min michhi shaq niiphü, asi dongdii.’

³¹Ngi raq apaiq ka juwa riijiiq, kra sap mang dea riikang. Shatmaq, apaiq ka juwa kra Israilnok man na mang triisap miitu, ngi raq nanok ma kham she lamkuq wankang.”

³²Krai mren, Johan raq ara hakhi ara kuqto, “Ngi raq ra wa Asii Wenyi ka haütaü kaü ikha satki raüta, apaiq khu thaq na ngakai chhikang.

³³Ngi riika apaiq ka arwe arshe sham nguta sap mang shaqli riikang. Shatmaq tiina, Shiikeawe raq ngi ma, maiqse ma kham lamkuq kikiq nguta tiikitaq akhing na, ‘Ümniiraq Asii Wenyi ka ra wa satki raüta, maiqwe ashi khu thaq na angakai michhi haü. Kriiwe raq, maiqse ma Asii Wenyi maq kham milam kuq,’ nguta chongkuqto. Riita, krai mren, Asii Wenyi ka kiraüta maiqse ashi khu thaq na ngakito kra chhikang.

³⁴Riita, kra ngi ma chongkuqtaq krai mren, ngi raq chhi kang she. Ngi chongpha, Shiikeawe Se ka apaiq dea,” nguta Johan raq mungmaiqse ma tru chong kuqto.

Jesuq Jaqshisetiim Ma Jawan Phatibi

³⁵Kiimaq napjai ranaiq niishe hali, Johan ka ajaqshise nai wenai krai adam na kiijaq achap raü riito.

³⁶Kra akhing na apaiq raq Jesuq ka lam na awarai chhito. Kra chhi raüta, “Liirong laq, ahata Shiikeawe Skuse!” nguta tsangnai rai riibomto.

³⁷Krai mren, ajaqshi se nai raq apaiq bom kra taito. Kiimaq tsangnai raq Jesuq jai she phan wanto.

³⁸Jesuq raq ajai nü na liito. Raüta tsangnai ka apaiq jai na awarai chhito. Kra chhi raüta Jesuq raq, “Nam nai raq jamlai wa rit tlan?” nguta tsangshiq ma

waito. Tsangnai raq, “Rabbi, ümniika ümbano sitläü?” nguta apaiq ma waito. (Ara liichum ka Shrinketi we nguta ngo riito.)

³⁹Kiijiishe, “Wrong i na. Ngi si chang ka liiwa rongkiq,” nguta apaiq raq tsangnai bom ka treto. (Kra akhing ka raji, ramwacho she riito.) Krai mren tsangnai ka apaiq rai, apaiq sichang na wawan damto. Raüta shethiq ka kiijaq haisiq damto.

⁴⁰Tsangnai wenai wa weshi ka Simon Petar ma ano, Andru.

⁴¹Apaiq ka aphu Petar rai kongkhu riihumsaq raüta, “Naphu loi nainai raq Messia rai riihumkai,” nguta apaiq ma bom ka chongto. (Messia ngutlaq kriika Khristo ngo nangnga riito.)

⁴²Raütiishe, apaiq raq aphu Simon ka, Jesuq phaniishe shea wanto. Jesuq raq Simon Petar phanü na lii raüta, “Ümniika Johan se Simon. Shatmaq, ümchaü ara miiphat she, ümmang ka Sephas she miraq.” (Sephas nai Petar ngutlaq kra liichum ka “longkaü” nguta ngo she riito.)

Jesuq Raq Philip Nai Nathaniel Hea Wanto

⁴³Kiimaq napjai ranaiq niishe, Jesuq ka Gelili hiq nü na wawan miitu tiijeto. Kra akhing na apaiq raq Philip ka chhito. Krai mren, “Philip, ümniika ngi rai wa i!” nguta apaiq raq Philip ka hea wanto.

⁴⁴(Philip ka Andru nai Petar sichang Bethsaida hiqti sii.)

⁴⁵Kiimaq Philip ka Nathaniel rai riihumto. Raüta, apaiq ma chongto, “Naishiq raq Najareth hiqti Joseph se, Jesuq rai riihumkai. Apaiq miitu ka Mosheq raq Thungtri lakdap na waiq thüto. Kiimaq, shammibi riimin waiqthüto.”

⁴⁶“Riita, Najareth hiq wa phanshi ra aliip apha dong chang ka asi sha?” nguta Nathaniel raq waito. “Walaüta liiwakiq na,” nguta Philip raq apaiq bom ka treto.

⁴⁷Jesuq raq Nathaniel ka apaiq phanü na awa rai kra chhi raüta, apaiq miitu akha chongto, “Arhata miikiim se ashi Israil we. Apaiq ka chiisan maiqse ashi!”

⁴⁸“Ümniiraq ngi ka jamkho sap läü?” nguta Nathaniel raq Jesuq ma waito. Jesuq raq treto, “Philip raq mihia wan shaq niiphü, ümniika phupmup chong ji na nga raü chhikang.”

⁴⁹“Shrinketi we, ümniika Shiikeawe Se kha na! Israilnok Hokham we ahata!” nguta Nathaniel raq apaiq bom ka treto.

⁵⁰Kiijiishe, Jesuq raq, “Ngi raq ümniika phupmup chong ji na nga raü chhikang ngu pha tiisha ngi ma kamtlaü? Ümniiraq arthaq niimin awang chang jonghea michhi haü shaq dea asi!” nguta apaiq bom ka treto.

⁵¹Kiimaq apaiq raq, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ümchaü sanha namshiq raq mungtan kilü ka tiidishat she michhi han. Kiimaq Shiikeawe

rasetiim ka, Maiq Se khuthaq na akiti aki, awati awa, adü asat, akhum ashiim she michhi han,” ngutiishe tsangnai ma chong kuqto.

Johan 2

¹Kriimaq ranaiq nai jai maq, Gelili wang na Kana hiqshong na maiqlam poi riito. Jesuq nyung kiimin kiijaq asi.

²Kiimaq Jesuq nai ajaqshisetiim kiimin maiqlam poi na atiihea araq, kiijaq poi lomdam asi riito.

³Spiqtai ka athum she chhi raüta, “Tsangshiq spiqtai ka athum she,” nguta Jesuq nyung raq apaiq ma chongto.

⁴Kiijiishe, “Ngi raq jamlai jaq sham chang wa, kriika ümniiraq ngi ma naq chongkiq. Ngi ma rahiq ka misaü shaqli,” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

⁵Kiijiishe, “Apaiq raq namshiq ma jamlai bom wa chong jiiq, kra phanphan sham rong laq,” nguta Jesuq nyung raq jaqshamtibi ma chong kuqto.

⁶Jehudinok raq, Shiikeawe shomnoq thunglai pahea lang wan tlo. Kra phong wa tri ashi ka, pii tiishi miitu, khum tiisii jühe wantlo. Kra miitu, kham thü chang long pükhaü ka trok, kiijaq asi riito. Kra pükhaü jong ka pükhaü, ashi na tere khamchü chüroqshi kham thii raüjaq binlili chang asi riito.

⁷Jesuq raq jaqshamti bi ma, “Ara pükhaü thun arjaq, kham ka tiima lili siisaq thü ronglaq,” nguta thaüto. Krai mren, tsangshiq raq kra pükhaü thun na, kham ka malili siisaq she tiima thiito.

⁸Pükhaü thun ka kham maq tiima lot jai she, “Lo, ümchaü ka namtsam raq, ara kham arwa wiijam ka khuho lanta, poi liiti chere we kiima kuqki rongkiq, apaiq raq atei mirlaq,” nguta apaiq raq tsangshiq kiishe thaüto. Tsangshiq raq kra kham ka chere we miishe khap na khu raüta lamkuq hoto.

⁹Kra akhing na, kra kham ka spiqtai ma aja kaiwi she riito. Krai mren, apaiq raq spiqtai ka nyang raüta teto. Shatmaq, apaiq raq kra spiqtai ka jamwo tiidongtaq, kriika sapmak dea riito. (Shatmaq, kham ka do raüta pükhaü mong na tiima thiiitibi jaqshamti riikla sapshat.) Kriikha maq, chere we raq, rohunti we kriishe heato. Raüta,

¹⁰“Nanok raq spiqtai asum akam thun kriika, kongkhu na wanwe ma tiinyang tlaq ngu phaütiq. Raüta, wanwe wokphe jai shetiq tiina, sapsekham kriishe pheakuq tlaq. Shatmaq, ümniiriika wanwe wokphe jaishetiq, asum akam phan spiqtai kra tiinyang tlaü!” nguta bomto.

¹¹Jesuq raq ara apha shaqshaq awang chang jaqsham arka, Gelili wang na Kana hiqshong maq shamkuqto. Kra wangchang jaqsham kuqtaq kra lümaq, apaiq

khushü jong kra, maiqse angu ma tiichhi kuqto. Kiimaq kra chhi raüta, ajaqshisetiim riimin, apaiq miishe kamwanto.

¹²Arjai miishe, Jesuq ka anyung nai anohiitiim, kiimaq ajaqshisetiim rai Kaparniam hiq na wawanto. Raüta, kiijaq hiawiashi se sithüto.

Jesuq Raq Shomjam Wa Laopanbi Jobaiqto

(Mot 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³Kra bala ka Tiichhii Wan Poi ho nini she riito. Kriikha maq, Jesuq ka Jerusalem na kihoto.

¹⁴Shomjam rinkea na laopanbi thun ka minsäu, skusetiim, kiimaq haütaü shatibi nai kampho chakti bi thun maiqmii kat tang chang ba na ngaraqraq chhito.

¹⁵Kra chhi raütiishe, Jesuq raq raülo maq sintsang ashi haito. Raüta, minsäu kong, kiimaq skuse kong thun kra wiita Shomjam rinkea kiiwa tiipin miijin jobaiqto. Apaiq raq kampho chak chang chamrii thun kiimin akap atsea she, kampho thun kra wantha wanthi kap baiqto.

¹⁶Kiimaq haütaü shatibi kra, “Arthun ara jaqlo tiibin ronglaq! I We jam ka, namshiq raq kejat thung ma naq tiija baiq rongkiq!” nguta sonto.

¹⁷Ara chhi raüta, “O Shiikeawe lei, ümjam ma lungwii tsii ka, i tsan mong na walüwa ikha nyai tlo,” nguta Asii Bomtsi na chong tlaq kra bomtsi ka, ajaqshisetiim tsan mong niishe tiidoto.

¹⁸Kiijiishe, Jehudinok welabi raq, “Riita, ümniika arthun thungtri ara runbaiq miitu arang hoti we dea nguta, naishiq ma jamlai phan awang chang jaqsham wa mitiichhi kuq lot haü?” nguta apaiq ma waito.

¹⁹Kiijiishe, “Namshiq raq ara Shomjam ara tiithen baiq han jiila, ngi raq ranaiqtsam liipan niili mihai nongha,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto.

²⁰Kra tai raütiishe, “Ümniiraq ara Shomjam arsha ranaiqtsam liipan niili mihai lot haü ngukai? Arjam ara hai miitu, wiirroqblai ri wiitrok rato ngu phaütiq!” nguta tsangshiq raq apaiq ma bom ka waito.

²¹Shatmaq, Jesuq raq shomjam nguta chongtaq kriika apaiq khum kra ngo nangnga chongto.

²²Ara chong keje she kha maq tiina, Jesuq ka amaa wa dong wan jai she, ajaqshisetiim raq apaiq raq achong kuq thü irdea kuwanto nguta tak wantaq. Kiimaq tsangshiq raq asii bomtsi na chong tlaq kra, kiimaq Jesuq raq tsangshiq ma jamlai wa chongkuqtaq kriima kamto.

Jesuq Raq Maiqse Tsantsii Wiita Asap

²³Jesuq raq Tiichhii Wan Poi liipan bala, Jerusalem maq awang chang jaqsham ka pahea shamto. Kra chhi raüta, maiq pahea raq apaiq ma kam wanto.

²⁴Shatmaq, Jesuq riika tsangshiq ma kam mak riito. Jamkhano ngukla, apaiq riika tsangshiq tsantsii ka kunli asap.

²⁵Maiqse tsan mong na, jamlai phan wa rüm tlaq, kriika apaiq ma maiq raq chongke rea ngo min raa mak. Apaiq raq tsangshiq tarü tsantsii na, jamlai wa sitlaq kriika sapshat.

Johan 3

Jesuq Nai Nikodemas

¹Nikodemas ka Jehudinok phan wa wela ashi. Apaiq ka Phorisinok phungtu wa.

²Rawashi apaiq ka Jesuq phana kito. Raüta, apaiq ma bom ka akha waito, “Shrinketi we, naishiq raq ümniika Shiikeawe raq atiiki shra we nguta asap hai. Ümniiraq awang chang jaqsham tlaü arka, Shiikeawe raq pongdam mak ngu raü ka, juwe riimin klo lot mak.”

³Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Maiqse raq rawü thong nai chhi mak wiiwii, jurmin Shiikeawe Mungtan ka chhiwan lot mak.”

⁴Riita, “Maiq la kaü ka rawü thongnai ka jamkho michhi wan nong? Anyung puk na thongshi nyap wa nong raüta rawü jangnai ka chhilot mak sham na!” nguta Nikodemas raq Jesuq ma waito.

⁵Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Kham nai Asii Wenyi maq rawü chhihü wiiwii miika, jumin Shiikeawe Mungtan na nyap wa lot mak.

⁶Maiqse ka anyung puk maq dong raüta, han-ngam rawü chhi tlo. Shatmaq, Asii Wenyi riika, Wenyi rilung na tiichhii kuqtlo.

⁷Ngi raq ümniima, namshiq tarü ka rawü thongnai chii raa dongdii nguta chong tiikang arma naq wangkiq.

⁸Rahai ka ümnümo hai wan tlaq, ahai wan lam kra phan phan haiwan tlo. Ümniiraq rahai watrang ka mitai haü. Shatmaq, rahai ka ümnümo hai wan tlaq, kiimaq ümnü nü no haiho tlaq, kriika saplot maü. Ikiikhiisii hali, juwa Asii Wenyi maq rawii chhi tlaqti kiimin kiikha sitlo.”

⁹“Riita, ara chongtlaü akha, maiqse raq Wenyi na rawü ka jamkho michhi?” nguta Nikodemas raq waito.

¹⁰Kiijiishe Jesuq raq treto, “Ümniika Israil mung na shrinketi we ajong ashi. Kra riishe, ara bomtsi ara saplot maü jiika ja she wa michong i?”

¹¹Ngi raq chong tiikang arka tengteng: Naishiq raq jamlai wa saptiikai, kra chong tiikai. Kiimaq naishiq raq maiqmii mak maq jamlai wa chhi tiikai, kra

namshiq ma chong kuq tiikai. Shatmaq, namshiq phong wa jurmin naishiq raq chong kuq tiikai tsütsa bomtsi arma kam man.

¹²Ngi raq namshiq ma ara mangjong hiq wa bomtsi chongkuq tiikang arma santla lam man riitlan, ikhijjiika, ngi raq namshiq ma ramungtan wa bomtsi kriishe chongkuqha jiika, jamkhii she wa mikam han?

¹³Kiimaq, ramungtan wa aki Maiq Se kra tlea raütiika, ümchaü niitaq maiqse phongwa jumin ramungtan niika wamak shaq li.”

¹⁴“Mosheq raq kumtsaiphii maq koti ngam maq ahai paü sumla ka lükii na tsomtaq, kiikhiisii hali, Maiq Se armin tsom chang dongdii miraq.

¹⁵Krai mren, jurwa apaiq ma kamtlaq, kriiti raq pattup pat-sa rilung milap.

¹⁶Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq mangjong maiqse ka pinthum lungwiitlo. Raüta, Ase Sekhuq laqlaqse kra kuqto. Krai mren, jurwa Ase ma kamtlaq, kriiti ka tsai mak she miraq. Kiimaq pattup pat-sa rilung milap.

¹⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq Ase ka phiija maiqse kra shra kai miitu atiiki ka riimak. Shatmaq, tsangshiq kra daake kai tiikito.”

¹⁸“Jurwa Ase ma kamtlaq, kriiti ka tiishut mak she. Shatmaq, jurwa Ase ma kam mak, kriiti ka atiishut baiq wishe. Ara jamkhano chong tiikai ngukla, apaiq raq Shiikeawe Se, sekhuq laqlaqse ma kam mak.

¹⁹Shiikeawe raq mangjong maiqse shin chang kappe ka ara: Rawü ka mangjong hiq na saükito she. Shatmaq, mangjong maiqse raq ranyaq mong na si kli lungwiitlo. Kra jamto lungwiitla ngukla, tsangshiq ka ashut jaqshamti kha maq lungwiitlo.

²⁰Abi ngarai jaqsham riika, rawü ka angeng riitlo. Kiimaq rawü niika siro mak. Rawü na si raüka, apaiq raq ranyaq jaqsham tlaq kra rawü na mitiichhiki. Kriikha maq apaiq raq rawii ka romak.

²¹Shatmaq, jurwa Shiikeawe bom ka tai tlaq, kriiti ka Shiikeawe wokhong na sitlo. Ahata rawü na siwan rilung. Krai mren, apaiq jaqsham ka rawüli na rashra she mitiichhi.”

Jesug Nai Khamlamketi We Johan

²²Arjai miishe Jesug nai ajaqshisetiim ka Judia wang na kihoto. Kiijaq heashi sithü raüta, mungmaiqse ma kham ka lam kuq thüto.

²³Johan riimin Salim hiq shong tho na Aion hiq maq nokmai qse ma kham lam kuqto. Jamkhano ngukla, kiijaq kham ka chamtraq asi. Nokmai qse thun ka apaiq phana kito. Krai mren apaiq raq tsangshiq ma kham ka lam kuqto.

²⁴(Ara chongtiikai jaqsham wantaq arka, Johan ka phaqttek na mithü shaq niiwa bom riito.)

²⁵Johan jaqshisetiim phong wa maiq wiijamti ka Jehudi we weshi rai mrong roq jühe tri riiphan raüta, bom ka atsin riikhiito.

²⁶Kriikha maq, tsangshiq ka Johan phana waraüta, apaiq ma chongto, “Shrinketi we, ümtsán na tiitsangshat li riimak sha, Jordan raire shedong nü maq, ümniirai riihumtiwe ira? Apaiq bom ka naishiq ma chong kuq laü we irchong? Lii maüta, apaiq raq nanok ma kham lamkuqtlo. Kiimaq nokmaiqse wiitarü ka apaiq jai phan wanti siisaq she, apaiq jai na warai wanto!”

²⁷Kiijiishe, Johan raq tsangshiq bom ka treto, “Shiikeawe raq jamlai wa, apaiq rii she nguta, maiqse ma maiqmii kharü na phankuq wantaq, kriili apaiq rii miraq. Kiiwa chan raütiika, juwe riimin lap lot mak.

²⁸Namshiq ma ngi raq tsii ka chongke jeshe. Namshiq ka i hakhi sitlan. Ngii raq namshiq ma, ‘Ngi arka asaükaiti we Khristo kriika riimang. Shatmaq, apaiq ma lam tankeho kongkhu na Shiikeawe raq atiiki we kra,’ nguta chongkuq pha ihata.

²⁹Junwati nyung kriika, junlamti we rii. Shatmaq, kherü lam sheati kiimwe sitlaq kriika, rohunti we kra chochi kra chhi raütli, apaiq kiimin kai chochi dam tlo. Ikiikhiisii hali, ngi armin la, kai chochi dam tiikang.

³⁰Apaiq mang ka jong wan ruq riichang li dongdii. Kiimaq i mang ka ran wan wan riichang li.”

Ramungtan Wa Akiwe Ka Tarü Thaq Na Ajong

³¹Ra maq asatki maiqse kriika tarü thaq na ajong. Phiija maiqse kriika phiija hiq rii li dongdii adong. Kiimaq mangjong maiqse hon atsii kli mithü. Shatmaq, ramungtan wa asaüki we kriika, mangjong maiqse tarü thaq na ajong.

³²Apaiq raq jamlai phan wa sap tlaq, chhi tlaq kra mangjong maiqse ma chongkuqtlo. Shatmaq, apaiq raq jamlai hakhi wa kuq tlaq, kra miika jurmin kam mak.

³³Shatmaq, jurwa apaiq hakhi ma kamtlaq, kriiti riika, Shiikeawe bomtsi chongkuq tlaq kriika tengto dea nguta hakhi kuq wantlo.

³⁴Shiikeawe raq juwa tiikitaq kra riika, Shiikeawe bom li chongkuqtlo. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, apaiq ma Asii Wenyi ka asho awo maq apheake kun she.

³⁵Awe raq Ase ka pinthum lungwiitlo. Krai mren, Ase ma phanrap lang wan miitu arang ka ake kun she.

³⁶Jurwa Ase ma kamtlaq, kriiti riika pattup pat-sa rilung ka alap wishe. Shatmaq, jurwa Ase kiq khü tlaq, kriiti riika pattup pat-sa rilung ka lap lot mak. Shatmaq, Shiikeawe manson nai apaiq mo kra hophaq raütli she misi wan.

Johan 4

Jesuq Nai Samaria Nyung

- ¹Phorisinok riika Johan nam ma, Jesuq raq asengi ka apa she lap wan tlo kiimaq apaiq raq nokmai qse ma kham lamkuqtlo nguta tsütsa ka taito.
- ²(Riikhaqli miika, Jesuq apaiq riika ju miimin kham ka lamkuq mak dea. Asengibi riili nokmai qse ma kham ka lamkuqto.)
- ³Nanok raq apaiq tingkhu na bom riichong sia rai kra tai raüta, apaiq ka Judia wang maq, Gelili wang nü niishe hali jang wan nongto.
- ⁴Apaiq ka Samaria wang lam maq wawan chang she dongkito.
- ⁵Apaiq ka Samaria wang na Saikar chela na saüto. Saikar chela ka richü pat na Jakob raq, ase Joseph ma wenkuq thütaq, wakram kra tho niili riito.
- ⁶Jakob raq apaiq pat na athu thü khappong ashi ka kriiba na asi. Jesuq ka wanhiq khumtsi raq anü rai raüta, kra khappong kii na niitiitsak anga riito. Kra akhing ka ranaiq shethung shekham bala riito.
- ⁷Kra liipan niili, Samaria nyung ashi ka kham thiikai aki kiijaq saükito. Jesuq raq apaiq jaq wa, “Ngi ma kham anyang chang kuqlaq,” nguta jaüto.
- ⁸(Kra bala, ajaqshisetiim ka chela wa pha q ase a tū adung ritkai kihoto.)
- ⁹Kiijiishe Samaria nyung raq, “Ümniika Jehudi phan. Ngi ka Samaria phan. Riita, ümniiraq i jaq wa kham ka jamkho jaü tlaü?” nguta Jesuq bom ka treto. (Jehudinok phan raq Samaritanok phan rai ka takshi pinshi na tro phaqsiaq mak phan. Kriika tsangshiq liipan na apii, riiqkhiq.)
- ¹⁰Kiijiishe, “Shiikeawe raq mai qse ma jamlai kongphiq kewan ro wa, kra ümniiraq tak haü jiika, kiimaq ümjaq wa kham jaüti we ka juwa, kra ümniiraq sap haü jiika, apaiq jaq wa ümniiraq jaü haü jaq, apaiq raq ümniima rilung tsitsü kham mikuq wa”
- ¹¹Kiijiishe, Jechak nyung raq waito, “Shiilangwe, ümjaq na kham khechang balting min ahü. Kiimaq ara khappong arka atsaüwiq. Kra chong tlaü rilung tsitsü kham ka ümbawo milap haü?”
- ¹²Ara khappong arka, naiti tipai Jakob raq naishiq ma akuq thü. Naiti pat na, asaü asetiiim nai tsangshiq nyamse ümchuwa rümtaq thun wiita raq, kham ka arwa nyangto. Ümniika naiti Jakob tha q niimin ajong ngutiika tiingo maü sham na?”
- ¹³Kiijiishe Jesuq raq treto, “Jurwa ara kham ara nyang tlaq, kriiti ma kham nyangtsi ka dong ruq li miraq.

14Shatmaq, jurwa ngi raq akuq ha kham nyang tlaq, kriiti ma kham nyang tsi ka dong mak she miraq. Ngi raq akuq ha kham ka apaiq tsan mong na, tsitsü khamphok rai se miishe mija wan. Kiimaq apaiq ma pattup pat-sa rilung she mikuq.”

15Kiijiishe jechak nyung raq treto, “Shiilang we! Ngi ma kra kham ka kuqlaq! Kra nyang ha jiika, i letsi mak she miraq. Kiimaq arwa kham thiikai armin hun nü rai mang she mirha!”

16“Walaq, ümwese ka sheawakiq. Laüta, ana jangki nongkiq,” nguta Jesuq raq apaiq ma chongkuqto.

17Kiijiishe, apaiq raq treto, “Shiilang we, ngi ka i wese ri ahü.” Jesuq raq treto, “Ümwese ahü ngutläü ka riikhaqli. Kriika tengto.

18Ümrilung na maiq webiingi miishe watläü. Kiimaq ümchaü ümnaq sidam tlaü we kiimin la, riikhaqli ümwese ka riimak. Ümniiraq ngi ma chongtlaü arka tengto.”

19“Shiilang we, ümnaq ara sham- mi we khana!” nguta apaiq raq Jesuq bom ka treto.

20“Naiti naiwi Samaria phan raq, Shiikeawe ka ara kin arjaq shomnoq wan raüta sithüto. Shatmaq, namshiq Jehudinok phan ngiitiq, Shiikeawe ka nashiq raq Jerusalem niili shomnoq chang nguta chongtlan.”

21Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma chongto, “Maiqnyung loi! I bomchong arma kamlaq! Akhing ashi misaü wan, maiqse raq Awe Shiikeawe ka ara kin arjaq lo, Jerusalem na lo, ka shomnoq mak she miraq.

22Namshiq Samaria phan riika, riikhaqli maq juwa shomnoq tlan kriika sap man. Shatmaq, naishiq Jehudinok phan riika juwa shomnoq tiikai kriika asap hai. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq maiqse ka jamkha tiichhii tlaq, kra lam phan chongketi ka, naishiq Jehudinok phan lümaq chongkuqtlo.

23Shatmaq, akhing ka saüho tlo she, sha saükito she ngu i, maiqse raq Awe Shiikeawe ka Asii Wenyi ningkun maq, apaiq raq maiqse jaq wa jamkha shomnoq wa lungwii tlaq, kra phan phan riikhaqli mishomnoq wan.

24Shiikeawe ka Wenyi kiimaq tengteng. Krai mren, maiqse raq apaiq ka, apaiq Wenyi maq, apaiq raq maiqse jaq wa, jamkha shomnoq wa lungwii tlaq, kra phan phan li apaiq ka shomnoq chang.”

25Kiijiishe, Jechak nyung raq Jesuq bom ka treto, “Ngi raq asap ha, Khristo ka misaüho she. Apaiq she saüki raüla, naishiq ma phanrap she michong kuq.”

26Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma chongto, “Ngi ahata apaiq. Ngi ümchaü ümniirai riibom rai dam tiikang we ahata apaiq.”

27Kra liipan niili she, Jesuq jaqshisetiim ka saüto. Apaiq ka jechak nyung rai riibom rai kra chhi raüta, tsangshiq ka awang raili she riito. Shatmaq, tsangshiq phong wa jurmin jechak nyung ma, “Ümniika arjaq jamlai rit wa?” ngutiimin wailot mak dea riito. Kiimaq apaiq miimin, “Ümniika apaiq rai jawa riibom dam tlaü?” ngutiimin wailot mak riito.

28Kiijiishe jechak nyung ka akham tak kiimin kiijiili baiqthü tlii raüta, chela kiiniishe wawanto. Raüta kiijaq nokwe ma bom ka akha chongto.

29“Warong ra, liiwa rongkiq. I niikiijaq, maiqwe ashi, ngi raq i rilung na ümchuwa ahea abi klo kang thun kra wiita asap siisaq. Apaiq ka Khristo ngutlaq kiiwa riita nya?”

30Krai mren she, kra chela na siti nokwe ka Jesuq liiwa ngutiishe, apaiq phana wato.

31Kiimaq ana ajaqshisetiim raq apaiq nangnga, “Shrinketi we, dung ka phanshi ra siili jiimin phaqsiiq liina!” nguta tiipaiqnea rai lam maq chongto.

32Shatmaq, apaiq raq, “Ngi raq phaqsia chang dung ka asi. Kriika namshiq raq sap man,” nguta tsangshiq bom ka treto.

33Kra tai raütiishe, “Riita, ashi ra raq apaiq ma tü adung sha kuqta nya?” nguta ajaqshisetiim liipan na bom ka riiwaito.

34Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi ma dung ka, ngi tiikaiti we wak na minshiiq tiikang kra. Apaiq raq ngi ma jaqsham akuq tlot wan tiikang ahata, ngi ma dung pin.

35Namshiq raq bom tiihap, ‘Jipi lüblai jai miika, tsamjut sia chang she miraq’ nguta ngutlan riimak sha? Shatmaq, ngi chongpha. Wakram kiina samhea tiitsang liirong liita; tsam ka aman she; tsam ka ajutcho she!

36Tsamjut ningchangti we riika, ningchang maq laptlo. Kiimaq tsam jut tlaq kriika, pattup pat-sa rilung tsam. Krai mren ajangti we nai ajutti we ka adam niishe michochi.

37“Weshi raq ajang riiwan, weshi raq ajut riiwan,” nguta bomchong tiihap hong wan tlaq kriika tengto.

38Ngi raq namshiq ka nanok raq min ashiiq, aje she wakram kiiwa, tsamjut kai tiiki tiikang. Kriika namshiq raq min ashiiq han ka riimak. Nanok ahinti raq ashiiq. Tsangshiq hunnii wantaq kiiwa, namshiq ma liip dongtlo.”

39Kra nyung raq, “Ngi raq i rilung na jamlai wa klo kang thun kra wiita apaiq raq asap siisaq,” nguta tsangshiq ma chongto. Kra lümaq, kra chela wa Samaria nok maiq pahea raq, Jesuq ma kamto.

⁴⁰Krai mren, Samaria nok ka apaiq phana ki raüta, tsangshiq rai haithü laq nguta tiipaiqnea tiiwinto. Krai mren, Jesuq ka kiijaq ranaiq nai hai thü damto.

⁴¹Jechak nyung bom tai raüta maiq pahea raq, Jesuq ma kamwanto. Shatmaq, kra thaq niimin kaü raüta, maiq pahea riishe hali, Jesuq apaiq bomchong kra tai raüta, apaiq ma kam wanto.

⁴²Kiimaq tsangshiq raq jechak nyung nangnga, “Naishiq raq ümchaü apaiq ma kam tiikai arka, ümniiraq naishiq ma chong laü kra jaq seng laita kamwan ka riimak she. Shatmaq, naishiq raq maiqmii mak maq chhi laitiishe, apaiq ka riikhaqli mangjong maiqse Chhiiti we dea nguta kamwan tiikai.”

Jesuq Raq Siihiip We Se Tsi Tiiheato

⁴³Kiijaq ranaiq nai haithü jai miishe, Jesuq ka Gelili wang na hali jang wan nongto.

⁴⁴Ara jamkhano chongtiikai ngukla, apaiq raq nguto, “Shiikeawe shammi ka maiqmii hiqshongti riika shreng mak,” nguta chongto.

⁴⁵Apaiq ka Gelili hiq na saü wan kiita, kiiwa nokmai qse raq Jesuq ka ahea wiq maq tao wanto. Tsangshiq raq apaiq tao wantaq kriika tsangshiq Tiichhii Wan Poi lomkai Jerusalem na kitaq kra akhing na, Jesuq raq phanrap jaqsham wantaq kra tsangshiq raq chhito. Kriikha maq, Jesuq ka Gelili na saü wan kiita, tsangshiq raq apaiq ka aheawiq maq taoto.

⁴⁶Kra jai miishe, Jesuq ka Gelili wang na, Kana hiq na hali wawan nongto. Apaiq raq kongkhu ji na, kham ka spiqtai ma tiija wantaq kriika Kana hiq maq riito. Kiijaq mungrümti siihiip we ashi asi. Ase maiqwe se ka Kaparniam na atsi riito.

⁴⁷Apaiq raq Jesuq ka Judia wang maq Gelili wang niishe saü wato nguta tsütsa ka tai raüta, apaiq ka Jesuq phana kito. Raüta, ase Kaparniam na atsi, tsihea kra tiihea kuq wa kiq nguta heakito.

⁴⁸Jesuq raq apaiq ma nguto, “Namshiq raq awang chang jaqsham chhi man wiiwii ka, kam man phan.”

⁴⁹Kiijiishe Siihiip we raq treto, “Shiilang we lei! Jaqlo wa i. I se ka tsaiki jiiq.”

⁵⁰Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Walaq. Ümse ka tsai mak, mihiaki she!” Krai mren kriiwe raq Jesuq bom kiima kamto. Raüta, apaiq ka ahiq na wawanto.

⁵¹Apaiq ka jam na misaü wan shaq niili, ajaqshisetiim raq apaiq ka lam na humki raüta, “Ümse ka ahea she!” nguta chongkito.

⁵²Kiijiishe, apaiq raq tsangshiq ma, ase tsi ka ümtinkhan akhing mo hea pha wantaq kra waito. Tsangshiq raq, “Ümji ranaiq, ranaiq nari shi akhing miishe atsi ka hea pha wanto,” nguta apaiq ma chongto.

⁵³Kiijiishe awe raq atsan na tiitsangto, kra nari akhing niidea Jesuq raq apaiq ma, “Ümse ka mihiaki she,” nguta chongtaq ira nguta sapto. Krai mren she, apaiq rai ajamti tiim tarü raq Jesuq miishe kamwanto.

⁵⁴Arka Jesuq raq Judia wang maq Gelili wang na wa raüta, thong nai ngoja awang chang jaqsham she riito.

Johan 5

Jesuq Raq Aküwe Tiiheato

¹Arjai maq, Jesuq ka Jerusalem na Shiikeawe shomnoq Poi lomkai kihoto.

²Jerusalem na Sku Walam Kilü ngutlaq kra tho na thamchum ashi asi. Kra thamchum kiina, maiq khumchang lam ka biingi asi. Kra thamchum mang ka Jehudinok bom maq Bethjatha ngutlo.

³Kra lam thun kriijaq maiq atsi asiti thun ka pahea, riiphong riirong bum raqraq. Makchuk jaqmii, akü ashii, kiimaq ahan amaa arkiti thun ka kiijaq asi riito.

⁴Jamkhano ngukla akhing khing na TATIWE rase ka thamchum na satki lili raüta kham ka tiibrak tlo. Raüta atsiti juwa thamchum tiimejai na sinkhu na thamchum mong na satkitlaq kriiti thatsi ka heakitlo.

⁵Kra phong na maiq weshi asi. Apaiq ka wiioqtsam ri wiitiichat she atsi riito.

⁶Jesuq raq kriiwe ka kiijaq bum raü chhito. Kiimaq apaiq raq kriiwe ka atsi luhea she sitlo nguta asap. Kriikha na, Jesuq raq, “Ümthatsi ka tiihea wan ro tlaü sha?” nguta apaiq ma waito.

⁷Atsiti we raq treto, “Shiilang we lei, khamchum tiime rai tlaq bala, ngi ara khamchum na tiitsamkai miitu khрум keti maiq jumin ahü. Ümtiikiwa ngi ka khamchum na tiitsam kila nguta tiimeshi tiikang na, ngi ka nanok ahinti riili shiiho lili riitlo.”

⁸Kiijiishe, Jesuq raq, “Tiido laq. Laüta ümdamsii ka kom laq. Laüta pishat maq walaq,” nguta apaiq ka thaüto.

⁹Krai mren, kriiwe tsi ka tiidoqra heasaq she heakito. Kiimaq, apaiq riimin adamsii kom ka pisaq raütiishe, kokkok she wawanto. Ara atsi tiiheake wan ranaiq ka Asii Niitiitsak ranaiq riito.

¹⁰Kra ningkhan, “Ümchaü ranaiq ka Asii Niitiitsak ranaiq. Ümniiraq ümdamsii kom pi wan ka raa mak. Arka nashiq Thungtri na apii,” nguta Jehudinok welabi raq atsi wa aheaki we kra, sonto.

¹¹Shatmaq, “I tsi ara tiihea keti we raq, ara damsii kom ara pi laüta walaq nguta chongto,” nguta apaiq raq, tsangshiq bom ka treto.

¹²Kiijiishe, “Riita, ümniima akha bom chongketi we ka ju wa?” nguta tsangshiq raq, apaiq ma waito.

¹³Shatmaq, atsi wa aheaki we raq, Jesuq ka juwa, kriika sapmak dea. Kra akhing bala kiijaq maiq phong ka pahea riitsap riikhat asi riito. Nokwe phong mong maq Jesuq ka ahin niishe lat hoto.

¹⁴Kra jai miishe, Jesuq raq apaiq ka Shomjam na hali humto. Raüta, “Tai laq! Ümthatsi ka heakito she. Ngarai anye ka naq tang nongkiq she. Tangnong haü la, ümniima arthaq niimin chamchao jonghea misaü kiiphaü,” nguta apaiq ma akha tsii chongkuqto.

¹⁵Kiijiishe, kriiwe ka wawan raüta, apaiq thatsi ka Jesuq raq tiihe kuqto nguta, Jehudinok welabi miishe chongto.

¹⁶Jesuq raq arwe thatsi ka, Asii Niitiitsak ranaiq na tiiheake wan kha na, tsangshiq raq Jesuq kriishe tiichamchao phahoto.

¹⁷Shatmaq, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “I We raq maiqse ka wranaiqshe khrum kuqtlo. Krai mren, ngi riimin wranaiq she maiqse ka khrum kuq tiikang.”

¹⁸Ara bomtsi ara tai raütiishe, Jehudinok welabi raq apaiq ka atsea baiq chang, ngutiishe tsangshiq raq tri ka tiipha khato. Tsangshiq raq Jesuq ngeng wantaq arka, apaiq raq Asii Niitiitsak ranaiq tri raü kra jin wan lamlam li min riimak, shatmaq, Shiikeawe kiimin apaiq ma Awe nguta tiingo tlo ngutiishe ngeng wanto. Arka, apaiq kiimin Shiikeawe rai mren chhaq arang hoti we nguta tiingo riito.

Awe Raq Ase Ma Akuq Arang

¹⁹Kriikha maq, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Ase raq apaiq tsii tsii miika jamlai phan sham akai min shamlot mak. Apaiq riika Awe jaqtho kra liiraü tli shamtlo. Awe raq jamlai wa sham tlaq, kriili Ase riimin shamtlo.

²⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Awe raq Ase ka pinthum lungwii tlo. Krai mren, apaiq raq jamlai wa sham tlaq, kriika Ase ma thumthum tiichhikuq tlo. Awe raq apaiq ma, arthun arthaq niimin kao raüta jaqsham ajong tiichhike wan chang dea asi shaqli. Kra thun kriika namshiq raq chhi wan han jiila kai awang mirhan.

²¹Awe raq maiqse ka amaa wa tiijangtlo. Raüta tsangshiq ma rilung tsitsü ka kuqtlo. Kiikhiisii hali, Ase riimin apaiq raq ümriiti miiwa rilung tsitsü kewan lungwii tlaq, kriiti ma rilung tsitsü ka kuqtlo.

²²Kiimahali, Awe riika apaiq tsii tsii maq, ju min ajiq alam nguta shin mak. Phanrap phanrii ajiq alam shin miitu tri raü tu ka, Ase jaq niishe kiinong kuqto.

²³Krai mren, maiqse angu wiita raq, Awe raq jamkho shreng tlaq kiikhiisii hali, Ase kiimin mishreng. Jurwa Ase shreng mak, kriika Ase tiikaiti we, Awe kiimin shreng mak.

²⁴“Ngi raq chong tiikang arka tengteng: Jurwa i bom chong ara tai tlaq kiimaq ngi tiikaiti we ma kam tlaq, kriiti raq pattup pat-sa rilung ka alap wan wishe. Kriiti kha ka apho chang ahü she. Amaa wa atra she.

²⁵Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Akhing saü wanto she. Chongtiikang akhing ka saükito she. Ümchäü ka amaati riimin Shiikeawe Se bomchong ka mitai wan she. Kra tai tlaqti ka, atra she misam wan.

²⁶Awe ka tarü ma tsitsü raüchong. Krai mren ngi, Ase armin tarü ma tsitsü raüchong.

²⁷Kiimaq Awe raq, Ase ma kha phoke wan arang ka akekun she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ahata Maiq Se.

²⁸Ara tai lanta namshiq ka naq wang rongkiq. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, maiq amaati thun wiita raq i bom tai miitu akhing ka saükito she.

²⁹Kra tai raüta, tsangshiq ka maiqmii maakho mong wa midong wan. Juwa arilung na tingting maq siwantaq, kriiti ka amaa wa dong wan raüta, atra she misi wan. Shatmaq, juwa arilung na ajiq jaqsham raüta siwantaq, kriiti ka amaa wa dong wan jai, atiishut she mirbaiq wan.

Jesug Rai Pongti Hakhibi

³⁰“Ngi raq i tsiitsii maq tri raü ka sham mang. I We raq chongkuq tlaq kra phanphan li shin tiikang. Kriikha maq, ngi raq jamlai wa shin tiikang, kriika khaqkhaq shin tiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi riika i mang jong miitu sham mang. Shatmaq, ngi tiikaiti we raq ahea nguta jamlai wa thimi tlaq, kriili sham tiikang.

³¹“Ngi raq maiqmii miitu saqse kham ha jiika, kriika tengto dea nguta maiq raq lang mak miraq.

³²Shatmaq, ngi dong chang raüchong kra chongketi ka Shiikeawe asi. Ngi miitu apaiq raq jamlai wa chong tlaq, kriika tengteng dea nguta ngi raq asap ha.

³³Namshiq raq Johan phana maiq tsasoqti tiiki lanta, apaiq ka juwa nguta bom tiwai kilan ihata. Krai mren, Johan raq ngi miitu namshiq ma bom chongkuqto ihata. Apaiq raq ngi miitu jamlai bom wa chong kuqtaq, kriika tengteng.

³⁴Ngi ka juwa, kra miitu maiqse hakhi ka raa mak. Johan raq ngi miitu akuq hakhi bomtsi chong tiikang arka, namshiq ka mitiichhii kuq wan laq nguta ngo maq chong kuq tiikang.

³⁵Johan traho bomchong ka namshiq ma wanii tu. Kra tai lanta namshiq ka chochi wan lan ihata. Namshiq ka bala shi se miitu, apaiq bomchong walü li na siwan lungwii lan ihata. Lanta chochi lan ihata.

³⁶Shatmaq, ngi miitu Johan raq jamlai hakhi wa kuqtaq, kra thaq niimin ajong hakhi kewanti ka asi. Ngi raq jamlai wa sham tiikang thun arka, i We raq atiisham wan. Arthun jaqsham ara riili, ngi arka, i We raq atiiki dea nguta, ngi miitu hakhi kuq tlo.

³⁷Kiimaq ngi tiikaiti i We riimin la, ngi miitu tengteng hakhi kuqtlo. Namshiq raq apaiq bom ka jangshi min tai man shaq li. Kiimaq apaiq sham kiimin chhi man shaq li.

³⁸Kiimaq namshiq raq apaiq bomtsi ka, namtsan na shaq man kata. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ardea apaiq raq atiiki we kra nguta, namshiq raq ngi ma kamwan man.

³⁹Namshiq raq Asii Bomtsi ka sidi phat siq tlan. Namshiq raq Asii Bomtsi phat tlan kriika, kiiwa namshiq raq pattup pat-sa rilung ka lap wan ma nguta phat tlan. Riita, ara Asii bomtsi riika, ngi arka juwa kra chongkuq tlo!

⁴⁰Kiikhiitaü maq dongdii min, namshiq ka i puk na riikhaqli rilung lap wan miitu nyap wan ro man.

⁴¹“Ngi riika maiqse raq shomra kriika rit mang.

⁴²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq namshiq hon atsii ka wiita asapha. Kiimaq namtsan na Shiikeawe ma lungwii tsii rüm man kriimin asap ha.

⁴³Ngi ka i We aming maq namshiq phana saükikang. Shatmaq, namshiq raq ngi ka tao man. Shatmaq, ümtiikiwa maiq weshi ra ka, maiqmii arang maq namshiq phana saüki räüla, kriiti ka namshiq raq mitao han.

⁴⁴Namshiq riika maiq nai maiq liipan na tiishomra sea kli lungwii tlan. Shatmaq, juwa Shiikeawe nguta sitlaq, kriiwe raq namshiq ka shomra chang lam ka ritwan man. Kiikhiiti riika ngi ma jamkho mikam han?

⁴⁵Ngi raq namshiq ka i We man na mitiishut ngutiika naq tiima rongkiq. Shatmaq, namshiq raq ranphan tlan we, Mosheq raq namshiq ka mishra.

⁴⁶Namshiq raq ngohea shaq shaq dea, Mosheq ma kam tlan ngu haü jiika, ngi miimin mikam han wa. Mosheq raq jamlai wa waiqtaq kra ma, namshiq ka kamwan man dea riilan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Mosheq riika, ngi miitu bomchong ka waiq wanto.

⁴⁷Riita, ija, apaiq raq jamlai wa waiqtaq kriima santla, namshiq raq kamwan man riilan, ikhiijiika, ngi raq chongkuq tiikang, i bomtsi armiika jamkho mikam han?”

Johan 6

Maiq Hingbiingi Ma Tiiphaqsiqu

(Mot 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

- ¹Kra jai miishe Jesuq ka ajaqshisetiim rai Gelili thamchum konü thamreko shoknok (Tiberias Thamchum ngutiimin ngutlo) binjü nü na jin wanto.
- ²Apaiq raq maiq atsiti tiheake wan awang chang jaqsham wantaq kra thun ka chhiwi raüta, maiq phong ka khunyaq khukhi akong ada riishe apaiq jai ka phan wanto.
- ³Jesuq ka ajaqshisetiim rai hiqlam ashi niishe ngawato.
- ⁴Kra akhing ka Tiichhii Wan Poiho nini she riito.
- ⁵Jesuq raq atok ka ra na do raüta, apaiq tro na tro tri lii kiita, maiqphong ka pahea, apaiq pha nü na awarai chhito. Kra chhi raütiishe, apaiq raq Philip ma, “Philip maiqphong achu arma tiiphaqsea chang ka jamwo mihum rong i?” nguta waito.
- ⁶(Apaiq raq Philip ma bom waitaq arka Philip kamtsantsii kra tei ma nguta waito. Apaiq raq Philip ma miwai shaq niiphü, jamkhii raüta tiiphaq sia chang wa kriika, atsan na atiije wishe riito.)
- ⁷Kiijiishe, “Maiqphong achu armiika kamsii shinai maq winsii ri raüta pheakuq raü min, nü chhuq min kham mak khata miraq,” nguta Philip raq treto.
- ⁸Ajaqshi se ashi, amang Andru, Simon Petar ma ano raq Jesuq ma chongto,
- ⁹“Arjaq nonose ashi asi. Apaiq jaq na jaili winsii phubiingi, kiimaq ngiq shin phunai asi. Shatmaq, kriise raq maiqphong achu ara miika jamwo mikham.”
- ¹⁰Kiijiishe, “Nokwe ka tarü atinga ronglaq” nguta Jesuq raq ajaqshisetiim ka thaüto. (Kra nokwe tiitlaq ba niika sangphii asi riito.) Krai mren, nokmaiqse ka tarü anga riito. Kra maiq phong tiingataq kiijiika, maiqwere siisaq li dongdii min hingbiingi riito.
- ¹¹Jesuq raq winsii ka ajaq na sham raüta Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta, maiqphong ngatlaq kiima tiiphea kuqto. Ngiq phuse nai kiimin kiikhiisii hali kechutum raüta, nokmaiqse ma tiiphea kuqto. Krai mren, maiq tarü raq wok phetak chhaq phaqsiqu.
- ¹²Nokwe raq phetak phaqsia lot jai she, Jesuq raq ajaqshisetiim ka, “Apun awun seabung atiichong ka wiita riichom ronglaq. Akhiismin tiiwihii raa mak,” nguta thaüto.
- ¹³Krai mren, tsangshiq raq jaili winsii phubiingi wa nokwe raq phaqsia jai she abung atiichong kra riichomto. Kra nokwe raq phaqsia jai, seabung kra riichom kiita, tamlii roqshi ri anai tuptup mali riito.

¹⁴Jesuq raq kra wangchang jaqshamke kra chhi raüta, mungnyung mungse raq, “Arwe arka Asii Bomtsi na jai maq shammi weshi mangjong hiq na mikilii nguta chongtlaq we kriidea saükito sham!” nguta tsangshiq liipan na bom ka riichongto.

¹⁵Jesuq raq kra mungmaiqse hon atsii ka atak wishe riito. Tsangshiq raq apaiq ka ningkun maq lap raüta, tsangshiq hokham we ma tiija wan danto. Apaiq raq kra tho ka heräuta, hiqlam nü nü kiina apaiq honhonse she wawanto.

Jesuq Ka Kham Thaq Na Khumto

(Mot 14.22-23; Mak 6.45-52)

¹⁶Rajiko niishe, Jesuq jaqshisetiim ka thamchum kii nü na kihoto

¹⁷Tsangshiq ka lai maq Kaparniam chela wiiq nü na hali she thamchum ka jin wan nongto. Tsangshiq tiido wan niika ranyaq she riito. Shatmaq, Jesuq ka tsangshiq phana misaü shaqli riito.

¹⁸Kra liipan niili she rahai ka henghea saü wanto. Raüta, thamchum ka brak wan raüta, khamtso jonghea she dong wanto.

¹⁹Ajaqshisetiim ka lai maq meng biingi tin sha, trok tin she wa jiiq wanto. Kiijiishe tsangshiq raq Jesuq ka kham thaq maq tsangshiq lai tho nü na awa rai chhito. Kra chhi raütiishe tsangshiq ka pinthum kiinyiito.

²⁰Kiijiishe, Jesuq raq, “Namshiq ka naqhai rongkiq. Arka ngi tiina!” nguta tsangshiq rai bomdamto.

²¹Kra tai raütiishe, tsangshiq raq chochi khiq miishe, Jesuq ka tsangshiq lai niishe tiinga wanto. Kiimaq tsangshiq ka tsangshiq wachang jü reko hiq ba kiiniishe saü wa saqli she saüto.

Tiiphaqsitaq Maiqphong Raq Apaiq Ritto

²²Kiimaq anap ranaiq niishe hali, nokmaiqse phong raq tsangshiq kongkhu ranaiq thamchumkii na thung raitaq ba binjü niika, naiqkhu ranaiq awang chang jaqshamtaq akhing na, lai ka ashi li riito ihata nguta asap. Kra lai miika, Jesuq jaqshisetiim lamlamli ahin nü na wawanto, Jesuq ka ahü, wadam mak dea nguta asap.

²³Kiijiishe, Tiberias hiq nü wa asaüki lai wiijam ka, Tatiwe raq achu jaü raüta, nokmaiqse phong ma winsii tiiphaq siqtaq hiq tho thamchum kii niishe saükito.

²⁴Kra akhing na, nokmaiqse phong raq, Jesuq nai ajaqshisetiim ka kiijaq ahü she chhi raüta, tsangshiq ka kiijaq lai thun asi kriimaq, Kaparniam hiq binwiiq nü niishe, Jesuq rit wan wawanto.

Jesuq Ka Rilung Tsitsü Winsii

²⁵Kiimaq nokmaiqse kong Jesuq ritwan wataq kra raq, Jesuq ka thamchumkii hiq ba ahin niishe hum raüta, apaiq ma, “Shrinketi we! Ümniika ana ümtiiko saüwa laü?” nguta apaiq ma waito.

²⁶Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Namshiq raq ngi rit tlan arka, awang chang jaqsham kang kra liichum tak lantiika riimak. Shatmaq, namwok phetak chhaq phaqsiiq lan kra miitu rit tlan.

²⁷Abi kai chang phaqsea miitu minshiiq ka naq niiko rai rongkiq. Shatmaq, pattup pat-sa rilung phaqsea miitu minshiiq ka shiichaq rong laq. Arka Maiq Se raq namshiq ma mikuq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Awe Shiikeawe raq ahup akhang wan arang hotlaq kriika apaiq ma ake kun she.”

²⁸Kra tai raütiishe tsangshiq raq waito, “Riita, ikhijiika Shiikeawe raq lungwii tlaq thun jaqsham ka sham miitu, naishiq raq jamlai klo chang wa?”

²⁹Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Shiikeawe raq namshiq ka apaiq raq atiiki, we kiima kam ronglaq nguta thaütlo”

³⁰Kiijiishe tsangshiq raq apaiq ma hali tre nongto, “Riita, ikha jiika naishiq raq ümniima kam wan li chang miitu ka, ümniiraq naishiq ma jamlai phan awang chang jaqsham kaiwa wa mitiichhi kuq haü? Ümniiraq jamlai phan jaq wa misham haü?

³¹Asii Bomtsi na, ‘Apaiq raq tsangshiq ka ra winsii maq dung wanto’ nguta chongtlo. Krai mren, naitiim raq kumtsaiphii maq ra maq atiidea kuq mana winsii kra phaqsiiq raüta siwanto.”

³²Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Mosheq raq namshiq dungtaq winsii kriika ramung- tan winsii riimak.

³³Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq kuqtlaq winsii ka ramungtan maq mangjong hiq na satkito she. Raüta, phiija maiqse ma rilung kuqtlo.”

³⁴Kiijiishe, Tsangshiq raq jaüto, “Shiilang we! Kra winsii ka naishiq ma ranaiqtek kuq lili riiliina.”

³⁵Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma chongto, “Ngi ahata rilung tsitsü winsii. Juwa i puk na nyap tlaq, kriiti miika ram tsimak she miraq. Juwa ngi ma kam tlaq, kriiti ma khamnyang min tsimak she miraq.

³⁶Riita, ümchaü ngi raq namshiq ma chongpha. Namshiq raq ngi ka chhi lanshe. Shatmaq, ngi miika kam man mirhan.

³⁷I We raq ngi rii nguta ümchuwa maiqse thiiqtaq, kriiti thun ka i puk na minyap wan. I puk na nyap wanti ka ngi raq jumin jai na tiijang baiq mang she.

³⁸Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka ramungtan maq mangjong hiq na satkikang arka, i tsiitsii maq jaqsham kai akiha ka riimak. Shatmaq, ngi tiikaiti we Shiikeawe raq jamlai wa thapthi tlaq, kra shamkai kikang.

³⁹Kiimaq ngi tiikaiti we raq tiima tlaq ka, apaiq raq ngi ma maiqse ümchuwa kuq wantaq, kiiwa ngi raq ashi min tiimo baiq mang maq, phangthum ranaiq na, ngi raq tsangshiq tarü ma, tsitsü rilung mikuq ha dongdii nguta riichopisiqtlo.

⁴⁰Riita, i We riika, maiqse angu ümchuro, ngi Ase rai sham riichhi tlaq, raüta, ngi ma kamwantlaqti thun maiqse tlotli raq, pattup pat-sa rilung kra milap wan laq nguta thapthitlo. Krai mren, ngi raq tsangshiq ka phangthum ranaiq na amaa wa mitiidong kuq wan ha.”

⁴¹Apaiq raq, “Ngi ahata ramungtan wa asatkiha winsii,” nguta tiichong kra tai raüta, Jehudinok ka bottrang wanto.

⁴²Kriikha maq tsangshiq ka, “Apaiq ka Joseph se Jesuq riimak sha? Nashiq raq awe nai anyung ka asap i. Riita apaiq riika, apaiq ka ramungtan wa asatki we ngutiika, jamkho tiishom ra rai tla?” ngutiishe bottrang hoto.

⁴³Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Hongto. Namshiq liipan niika naq bot nyan trang rongkiq.

⁴⁴Ngi tiikaiti i We raq shunshea raüta, tiinyap wan hü miika, i puk na jumin nyap wan lot mak. I puk na nyap wanti ka phangthum ranaiq na, ngi raq amaa wa atra mitiidong wanha.

⁴⁵Shammibi phong wa weshi raq, ‘Kiimaq tsangshiq tarü ma Shiikeawe riishe mishrin kuq wan’ nguta waiqthüto. Krai mren, jurwa Awe bom ka ni tiitsii raüta tai tlaq, kriiti kli i puk na minyap.

⁴⁶Maiqse raq Awe sham ka jurmin chhi mak dea. Ngi ahata Awe pha wa akiha. Ngi tlea raüta Awe ka jurmin chhi mak dea.

⁴⁷Ngi raq chongtiikang arka tengteng: jurwa ngi ma kam tlaq, kriiti riika pattup pat-sa rilung alap wan wishe.

⁴⁸Ngi ahata rilung winsii.

⁴⁹Namtitiim riika, kumtsaiphii maq mana phaqsiiq raüta siwanto. Shatmaq, tsangshiq ka wiita tsai wanto.

⁵⁰Shatmaq, ramungtan wa aki winsii ka jurwa phaqsiiqtlaq, kriiti ka tsai mak she miraq.

⁵¹Ngi ahata ramungtan wa asaüki atra tsitsü raü winsii. Jurwa ara winsii ara miphaq, kriiti ka pattup pat-sa atrali she misi wan. Ngi raq apaiq ma winsii

mikuqha ngutiikang arka, i han ngam phu ara mikuqha. Ara i ngam phu kuq tiikang arka, mangjong maiqse ka atra tiisi wan miitu kuq tiikang.”

⁵²Kra tai raütiishe Jehudinok ka, “Arwe riitiq, nashiq ma ahan ngam phu ka jamkha tiiphaq nang wa chongrat tla nya?” ngutiishe tsang- shiq liipan na akhiq wa trang liishe riikhii trangto.

⁵³Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma chongkuq nongto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Namshiq raq Maiq Se ngam phu kra pha q man, kiimaq apaiq tiijai kra nyang man jiila, rilung tsitsü ka lap man mirhan.

⁵⁴Jurwa i ngam phu ara pha q tlaq, kiimaq i tiijai ara nyang tlaq, kriiti riika pattup pat-sa rilung alap wan wishe ngushat. Kiimaq phangthum ranaiq na, ngi raq apaiq ka amaa wa atiidong mirwan ha.

⁵⁵Ara jamkhano chong tiikang ngukla, i ngam phu ahata riikhaqli pha qsea kiimaq i tiijai ahata riikhaqli anyang chang phan pha q nai sia.

⁵⁶Jurwa i ngam phu ara pha q tlaq, kiimaq i tiijai ara nyang tlaq, kriiti ka i pum na sitlo. Kiimaq ngi ka apaiq pum na sitiikang.

⁵⁷Tsitsü raüchong rümti atra Awejong raq ngi ka ana tiikito. Krai mren, ngi min atra sitiikang. Kiikhiisii hali, jurwa i ngam phu ara pha q siq tlaq, kriiti ka ngi lümaq atra she misi wan.

⁵⁸Riita, ahata ramungtan wa asatki winsii phu. Ara winsii arka, namtitiim raq pha qsiq wantaq, shatmaq, kra winsii pha q sia jai min, tsangshiq ka atsai riiwantaq, kiikha phan winsii ka riimak. Jurwa ara winsii pha q tlaq, kriiti ka pattup pat-sa atrali she misi wan.”

⁵⁹Jesuq raq arthun traho bomtsi chongkuq wantaq arka, Kaparniam sinagok maq, trahoke lam maq chongkuqto.

Pattup Pat-sa Rilung Bomtsi

⁶⁰Apaiq jaiphan wanti maiq apako raq, ara traho bom chongke ara tai raüta, “Ara chong tlaq tri arka tsinhea. Arka juwero milanglot?” ngutiishe riibomto.

⁶¹Tsangshiq botnyan trang tlaq kriika, jurmin Jesuq miika chong mak dea. Shatmaq, Jesuq riika asap. Kriikha maq, apaiq raq, “Namshiq ka ara tsii chongke bomtsi ara tai lanta, tsinhea taklot mai, athaq baiq chang she ngutiisha tiima tlan?

⁶²Bom shiiton, namshiq raq Maiq Se ka apaiq sichüchang ba kiijaq jang wan nong chhihan jiiha? Jamlai she wa mitiima han?

⁶³Tsitsü keti ka Shiikeawe Wenyi kli. Maiqse han-ngam ningkun miika, maiqse ma tsitsü raü triiche kuqlot mak. Ngi raq namshiq ma chongkuq tiikang i bomtsi ahata, namshiq ma tsitsü keti Shiikeawe Wenyi raüchong.

⁶⁴Ngi raq atinkhan chongke wan jai min, namshiq phong wa maiq wiijamti raq ngi ma kam man.” (Jesug raq apaiq ma kam makti ka juju wa, kiimaq apaiq shaphahti ka juwa miraq, kra thun ka apha miiphü asap.)

⁶⁵Raüta Jesug raq abom ka triichesaq, “Arkha miitiina, ngi raq namshiq ma, i We raq ngi rii nguta thiiq wan hü wiiwii, maiqse ka jumin i puk na nyap wan lot mak nguta chongkuq pha ihata.”

⁶⁶Ara atsin maq bomchongke ara tai raütiishe, Jesug jaiphanti phong wa, maiq pahea raq apaiq jai ka phan mak she tsaqkito.

⁶⁷Kra ningkhan she, apaiq raq ajaqshisetiim roqshi ri wenai kiima bom ka akhiishe waito, “Riita, namshiq ha? Namshiq min jai niishe sha mijang wan han?”

⁶⁸Kiijiishe, Simon Petar raq Jesug bom ka treto, “Tatiwe! ümniika miimbaiq thü laita, naishiq ka jujai she wa miphan hai? Ümniili pattup pat-sa rilung tsitsü räü shamti we.

⁶⁹“Riita, ümchaü sanha naishiq raq ümniika Shiikeawe raq atiiki Asii Maiq Se nguta kamwan tiikai.”

⁷⁰Kiijiishe, Jesug raq treto, “Ngi raq namshiq ka roqshi ri wenai tsea wan pha riimak sha? Kra taü maq dongdii min, namtsam phong wa weshi ka tha kaü!”

⁷¹Apaiq raq ara tiithai raüta chong tlaq arka, Simon Iskariot se Judas kra ngo nang riito. Ara jamkhano tiithai tlaq ngukla, Judas ka ajaqshisetiim roqshi ri wenai phong wa ashi. Shatmaq, apaiq raq Jesug ka maiq jaq khon mong na mishaphaq baiq wan.

Johan 7

Anotiim Riimin Apaiq Ma Kam Mak

¹Arjai maq, Jesug ka Gelili wang na traho bom chongke wa wawanto. Kra bala apaiq ka Judia wang na trahokai kiro mak riito. Jamkhano ngukla, Jehudinok mung rümtibi raq, apaiq ka atsea baiq chang nguta mat kha ka tanshat she riito.

²Kra akhing ka Lamjap Poi ho nini she riito.

³Kriikha maq, Jesug ma anotiim raq apaiq ma akha bomto, “Ümniika arwa Judia wang na kiho liina. Laüta, kiijaq, awang chang jaqsham laüta ümsengi ma tiichhikuq kikiq na.

⁴Jurwa maiqmii mang tiijong tiima tlaq, kriiti raq maiqmii jaqsham kaiwa ka ahukse miika sham mak. Riita, ija, ümniiraq ri, ümjaq sham ka sham tlaü she dongdii kha maq, mangjong maiqse raq sapli chang she sham wan lili riiliina!”

⁵Tsangshiq raq ara jamkhano nguta ngukla, anotiim raq dongdii min, apaiq miika kam mak kha maq akha nguto.

⁶Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi ma aranaiq akhing ka ümchaü ümsaü shaqli. Namshiq miika ümra ranaiq li jiimin, hong ruq phan.

⁷Phiijawa raq namshiq shulii chang lamlu ka ahü. Shatmaq, ngi ka tsangshiq raq shulii tlo. Arka ngi raq tsangshiq ngarai lamphan ka abi nguta chongkuq tiikang kriikha maq ngeng tlo.

⁸Namtsam ka Poi lomkai kironq liina. Ümchaü lak poi arka ngi lomki mangli. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ma ranaiq akhing ka misaü shaqli.”

⁹Apaiq raq tsangshiq ma ara chongkuq raüta, apaiq ka Gelili wang na heashi se sithüto.

Jesuq Ka Lamjap Poi Lomdam

¹⁰Anotiim ka Poi lomkai kaiho jai she, Jesuq min Poi rü na kihoto. Apaiq ka tantan miika kimak dea. Shatmaq, ahukse maq lat hosaq li kihoto.

¹¹Kra akhing na mung rümti Jehudinok welabi raq Poi rü na apaiq rit lam maq, “Mungshukti we ira ümba niiwa?” nguta poi lomdanti nanok ma bom ka waito.

¹²Maiq muklung riinyiim rai tlaq liipan na, Jesuq miitu bom riiwaisoti maiq ka pahea riito. “Apaiq ka maiqshaq,” nguta maiq wiijam raq nguto. Kiimahali, “Riimak. Apaiq raq maiq tiishontlo,” nguta maiq wiijamti raq hali khiito.

¹³Shatmaq, tsangshiq ka mung rümti Jehudinok welabi ma hai ma, apaiq miitu nokwe raq taili chang ka riichong mak.

¹⁴Kra Poi ka tlung tiiwii akhing ba niishe, Jesuq ka Jerusalem Shomjam na wato. Raüta nokwe ma trahokuqto.

¹⁵Jesuq raq thungtri shrinke wan ka jü jang wa ikha, tsan na washasha chongke wan kra tai raüta, Jehudinok welabi ka kai awang li riito. Kiimaq, “Arwe arka lak shrinkai chong awii niimin ngaki mak dea shatmaq, apaiq raq atinkhan thungtri phaqqhi ara jambawo tsin tiinya?” nguta tsangshiq liipan na riiwaisoto.

¹⁶Kra tairaütiishe Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq namshiq ma shrinkuq tiikang bomtsi arka, i tsan mong maq acham ka riimak. Arka Shiikeawe nübok maq atiidea bomtsi chongkuq tiikang.

¹⁷Maiq ümriiti riiwa Shiikeawe raq athithi na jaqsham kli lungwii tlaq, kriiti raq ara ngi raq shrinkuq tiikang traho bomtsi arka, Shiikeawe aming miisha chongkuq tiikang, sha ngi raq maiqmii arang miiwa chongkuq tiikang, kra mitak lot.

¹⁸Maiq ümriiti riiwa maiqmii raq athithi na traho bom chongkuq tlaq, kriiti riika, maiqmii khushü tiijong lamlu kli rittlo. Shatmaq, jurwa apaiq tiikaiti we

khushü kra tiijong kli tiima tlaq, kriiti ka tingting maiqse. Apaiq tiima tsantsii niika arot akiq tsantsii ka ahü.

¹⁹Riita namshiq ma Mosheq raq Thungtri kuq thütaq riimak sha? Shatmaq, namshiq phong wa, maiq weshi ra raq dongdii min kra Thungtri ka lang man. Riita, kra taü maq, namshiq raq ngi ka atsea baiq chang nguta jaram wa tan khan tlan?”

²⁰Kra tai raütiishe, “Ümnaq ara aru kha na! Ümtsia tan khan wanti ka juwa?” nguta nokmaiqse raq Jesuq bom ka treto.

²¹Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq awang chang jaqsham ashi ka sham phata, kra chhi lanta, namshiq ka kai awang riiwan lan.

²²Mosheq raq namshiq ma maiq we setiim ka athohan chang nguta aming kuqthüto. (Mosheq riika akha aming ka kuqthü mak dea. Shatmaq, arka namtitiim riishe pha wanto.) Krai mren, namshiq raq Asii Niitiitsak ranaiq niimin, apii ashi min ngu man maq, no maiqwe se tho ka hankuq tlan.

²³Riita, ija, namshiq raq Asii Niitiitsak ranaiq na no ma athohanke ka, Mosheq Thungtri jin ka riimak nguta tiima tlan jiika, ngi raq Asii Niitiitsak ranaiq na, maiq weshi, athatsi chamchao litkot mong wa, tiidoqra tiieha kuq pha ta, namshiq raq ngi ma jam nguto khiqriq rai tlan?

²⁴Riita namshiq raq phanrap ka rakhütsiri tri miili ka naq shin rongkiq. Shatmaq, tingting kappe maq shin rong laq.”

Apaiq Ka Khristo Dea Sha?

²⁵Jerusalem wa mungmaiqse wiijamti raq Jesuq ka akha shinchong siqto. “Mung rümtibi raq arwe kaü arka atsea baiq chang nguta rit wan tlo riimak sha?

²⁶Shatmaq, liimanta! Apaiq ka arjaq mungphong na trahoke rea ahata. Shatmaq, tsangshiq riika apaiq shinchong sia bom ka jam min ngu mak ahata. Tsangshiq raq apaiq arka Khristo ngutiidea sha tiima raiwi tla?

²⁷Shatmaq, ümtiikiiwa Khristo ka saüki jiiq, apaiq dong chong ka maiq juwe riimin sap mak miraq. Shatmaq, arwe kaü arka ümriibati wa, kriika nashiq tarü raq asap i,” nguta apaiq ka chongsiqto.

²⁸Kra akhing na Jesuq ka Shomjam mong na nokmaiqse ma trahoke rea riito. Apaiq raq tihong raüta kholam kholiiq maq mungmaiqse ma, “Riita namshiq raq ngi ka ju nguto tiima tlan? Kiimaq i dong chang chong ka ümba niiwa kra asap han dea sha? Ngi ka mangjong hiq na i tsiitsii maq asaüki ha ka riimak. Shatmaq ngi ka ara mangjong hiq na tiikaiti we ka tingting we. Shatmaq namshiq raq apaiq ka juwa kra sap man.

²⁹Shatmaq, ngi raq apaiq ka juwa kriika asap ha. Apaiq ka ngi tiikaiti we. Ngi ka apaiq pha wa akiha,” nguta Jesuq raq nokmaiqse ma traho kuqto.

³⁰Kiijiishe, mungmaiqse phong wa maiq wiijamti raq apaiq ka alap riilai nguta danto. Shatmaq, jurmin apaiq dü na jaqkaiq maq sham lot mak riito. Kriika, apaiq ningthoi akhing misaü shaqli kha maq tsangshiq raq apaiq ka laplot mak riito.

³¹Shatmaq, mungmaiqse phong wa maiq pahea raq apaiq ma kam wanto. Kiimaq tsangshiq raq, “Ümtiikiwa Khristo saüki jiiq, kra akhing na ümchaü arwe raq awang chang jaqsham wantaq arthaq na achat raüta, akao lin she sha misham wan nya?” nguta tsangshiq liipan na riibomto.

Shomjam Kheti Hokranok Jesuq Lapkai Tiikito

³²Phorisinok wiijamti raq nokwe phong na, Jesuq tsaki riishap shaü wan tlaq kra tho ka heto. Krai mren, tsangshiq nai ramwe jongbi raq Shomjam kheti hokrabi ka apaiq lapkai tiikito.

³³Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqto, “Ngi ka namshiq rai heashise lishe misiha. Lata ngi tiikaiti we phaniishe mijang wanha.

³⁴Kiijiishe, namshiq raq ngi ka mirit han. Shatmaq, ngi ka hum man she mirhan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka ümbano wawan tiikang, kiijaq namshiq ka wawan lot man.”

³⁵Kra tai raütiishe, Jehudinok welabi raq tsangshiq liipan na bom ka akha riichongto, “Riita, apaiq ka nashiq raq chhiwa lotmai chang ka, jamkhiiba hiq na wawan wa chongtliinya? Grik mung chela thun kiijaq nashiq nok min asi kiina wawan raüta, Grik mung ma trahoke wa sha dan tla?

³⁶Riita, nashiq raq apaiq ka rit hai jiimin humlot mai she miraq nguta nashiq ma chongtlaq ahata. Kiimaq apaiq sichang kiijaq nashiq ka walot mai she miraq nguta chongtlaq ahata. Riita, arka jamlai ngo nang wa ngu tla?” nguta tsangshiq liipan na riiwaito.

Tsitsü Raüchong Khamrai

³⁷Poi thum wan ranaiq ka poijong pinthum. Kra ranaiq Jesuq ka nokwe man na chap raüta, tiihong raüta kholam kholiiq akha trahokuqto, “Juwa kham nyangtsi, kriiti ka ngi phana warong ra. Lanta, i jaq wa kham ara nyang wa rongkiq.

³⁸Asii Bomtsi na, ‘Juwa ngi ma kam tlaq, kriiti mongjii wa rilung tsitsü jüseraisetiim mipphok wan,’ ” nguta chongtlo.

³⁹Jesuq raq ara chong taq arka, apaiq ma kamwantibi ma jai maq, Asii Wenyi kewan chang asi kra nangnga chongtlo. Kra akhing na Jesuq ma kamwanti maiqse ma, Asii Wenyi ka mikuq shaqli riito. Jamkhano mikuq shaqli ngukla, Jesuq ka ra na mitsom thü shaqli riito. Kiimaq apaiq khushü ngao kiimin mitijong wan shaqli.

Jesuq Miitu Maiq Riidojin

⁴⁰Maiq phong mong wa, maiq wiijamti raq apaiq bomchong ara tai raüta, “Arwe arka Shammi we misaüki nguta kherat tiikai we kra dea ahata!” nguta bomto.

⁴¹Jesug raq ara traho bomtsi chongkuqtaq ara tai raüta, maiq wiijamti raq, “Arwe arka Khristo dea ahata!” nguta riibomto. Shatmaq, tsangshiq phong wa maiq wiijamti riika, “Khristo ka Gelili hiq shong wiika poki mak miraq!”

⁴²Asii Bomtsi na Khristo ka Dawit weraü phan wa mipoki. Kiimaq Dawit changkhü Bethlehem hiq na michiiki nguta chongtlo,” nguta riibomto.

⁴³Krai mren she, Jesug miitu, tsangshiq mungmaiqse liipan na bom ka riikhii riilea she riido jin wanto.

⁴⁴Kra akhing na maiq wiijamti riika, apaiq ka alap riilai nguta danto. Shatmaq, apaiq dü niika juwe riimin jaqkaiq maq sham li ka sham mak dea.

Jehudinok Welabi Raq Jesug Ma Kam Mak

⁴⁵Shomjam kheti hokranok ka shaqmii jang wan kiita, ramwe jongbi nai Phorisinok raq tsangshiq ma bom ka akha waito, “Namtsam raq apaiq ka jam nguto lap wan man riilan?”

⁴⁶Kiijiishe, hokranok raq, “Arwe raq trahoke khan ka, ümchaü niitaq maiq ahinti juwe riimin hoku mak shaq chhi mai!” nguta Phorisinok bom ka treto.

⁴⁷Kiijiishe, Phorisinok raq, “Namtsam kiimin apaiq mo niishe sha shang wan dam lan?”

⁴⁸Namtsam raq welabi phong wa, maiq weshi ra raq nai Phorisinok phong wa maiq weshi ra raq, apaiq bomchong ma kam tlo nguta chhi tlan sha?

⁴⁹Ara mungmaiqse thun arka Mosheq Thungtri manphan jüche ka jam min sap mak. Kriikha maq, tsangshiq ka Shiikeawe manson howan raüta sitlo!” nguta hokranok ka sonto.

⁵⁰Kiijaq tsangshiq Phorisinok phong na, maiq weshi, amang ka Nikodemas nguta kriiwe kiimin kiijaq asi riito. Apaiq ka kongkhuji na, Jesug phana kiraüta riihum kito. Apaiq raq anak bom ka akha treto,

⁵¹“Riita, welabi lei, nashiq Thungtri maq, nashiq raq maiq weshi ka, apaiq ma kongkhu tiichong laita, apaiq shut lam khü akha kra chhi wan hü maq, apaiq ka ajiq we dea nguta, tiishut baiq lot mai.”

⁵²Kra tai raütiishe, tsangshiq raq, “O, ngo mai ri ahea kata. Ümniikiimin la Gelili hiqshongti sii dea riimak sha? Asii Bomtsi ka samhea phat laüta liiwan liina. Laüta, Gelili hiqshong wiika Shiikeawe shammi ka dong mak nguta bom chongtlaq kra misap haü,” nguta apaiq bom ka treto.

Johan 8

Sumrai Kha Na Alap Wan Nyung

¹Raütiishe, tsangshiq tarü ka maiqmii jam niishe wawanto. Shatmaq, Jesuq ka Olip Pero Hiqlam na wawanto.

²Anap ranaiq miishe, ranap chu maq, apaiq ka Shomjam rinkea rukmong na kiho nongto. Kra akhing na maiq pahea ka apaiq tro na riitam ngato. Krai mren, apaiq min anga raüta tsangshiq ma Shiikeawe bomtsi shrinkuqto.

³Kra akhing na, Phorisinok nai Thungtri shrinketibi raq maiqnyung ashi, tsangwe sishat maq maiq rai sethoq ja chhi raüta alap riiwanto. Tsangshiq raq kra nyung ka mungmaiqse khaki na tiichapto.

⁴Raüta tsangshiq raq Jesuq ma bom ka akha waito, “Shrinketi we, arnyung ara awese sishat maq, maiq rai sethoq ja wa alap wan.

⁵Riita, nashiq Thungtri na Mosheq raq akhnok kha tangti arka, long maq tiiq baiq raüta tsea baiq chang nguta aming kuq thüto. Riita, ümchaü min ümniiraq jamkho ngutläü, chong liita?”

⁶Tsangshiq raq ara bomtsi Jesuq ma waitaq arka, tsangshiq raq Jesuq ka tsangshiq thiikho na tiithap raüta tiishut haijaq nguta tiima raüta waito. Shatmaq, apaiq ka atok hiq nü na kushat lam maq, ajaqshi maq hiq na phanishi ra waiqto.

⁷Riita, tsangshiq raq apaiq ma bom ka tiijangkiki wairuq wairuq she wairat hokiita, apaiq ka anga wa atiido raütiishe tsangshiq bom ka akhiishe treto, “Ikhijjiila ahea. Ümchaü min, namshiq phong wa maiq ümriiti riiwa, jangshi min ngarai ka tang mang nguta tiima tlaq, kriiti raq arnyung dü na long ka kongkhu mithong pha laq.”

⁸Kra ngu raüta, apaiq ka hiq nü na kushat maq hali hiq na hali phanishi ra waiq nongto.

⁹Kra tai raütiishe, tsangshiq phong wa nyungwe jong pinthumti we kriimaq pha raüta, tsangshiq ka weshi shi miishe wiita kiiwa pintrang wanto. Atiisup niishe, Jesuq nai jechaknyung kli she tiichong kito. Jechaknyung kiimin tsangshiq raq jamkho baiqthütaq kiikha chaptshat li riito.

¹⁰Nokwe pinho lot ri she, Jesuq ka achap raütiishe jechak nyung kiima bom ka akhiishe waito, “Maiqnyung loi, tsangshiq ka ümbano? Ümniika tiishut baiq miitu ju min tiichong mak sha riita?”

¹¹Kiijiishe, “Shiilang we lei! Jurmin ngi ka tiishut baiq mak dea,” nguta jechak nyung raq Jesuq bom ka treto. Kijiishe, “Ahea, ikhla. Ngi riimin ümniika tiishut mang. Walaq, ümjam na. Laüta, ümchaü armiiphat sanha, ümniiraq ngarai ka naq klo kiq she,” nguta Jesuq raq kra nyung ma tsii ka chongkuq raütiishe apaiq ka tiiwa baiqto.

Jesuq Kata Mangjong Maiqse Ma Rawü Li

¹²Jesug raq Phorisinok ma thongshi ri hali akha chongkuqto, “Ngi ahata mangjong maiqse ma rawü li. Juwa i puk na nyap tlaq kriiti raq rilung rawü milap wan. Kiimaq ümtiikiimin ranyaq mong na khum mak she miraq.”

¹³Kra tairaüta Phorisinok raq apaiq bom ka akha treto, “Arka maiqmii tiitsaki bom li bom rai tlaü. Arka teng mak. Banbok mii.”

¹⁴Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq bom ka akhiishe treto, “Kriika riimak. Ngi riika maiqmii tiitsaki bom li bom rai ha jiimin, ngi raq jamlai bom wa chong tiikang arka tengteng. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi dong chang chong ka ngi raq asap ha. Kiimaq ngi siwa chang hiqshong kiimin asap ha. Namshiq raq i dongchang chong kiimin sap man. Kiimaq ngi wawan chang hiqshong kiimin sap man.

¹⁵Namshiq riika maiqse han-ngam tri miili phanrap ka shin tlan. Shatmaq, ngi riika jumin maiqse han-ngam tri maq shin mang.

¹⁶Shatmaq, ngi raq jamlai wa shin tiikang, kiijiika ajiq ngutiika ahü. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka i honhonse li ka riimang. Ngi tiikaiti i We ka ngi rai adam nong shiinong pongdam shat.

¹⁷Riita, namshiq Thungtri na, kiimwe anai raq hakhi she kuq raüla, kra hakhi ka tengto dea ngushat nguta waiq thüto.

¹⁸Krai mren, ngi riika ngi miitu saqse hakhi kuq tiikang. Kiimaq ngi tiikaiti we, i We riimin, ngi miitu saqse hakhi kuq tlo.”

¹⁹“Riita, ikhijiika, ümwe ka ümbano?” ngutiishe tsangshiq raq apaiq ma bom ka waito. “Namshiq riika ngi armin sap man. Kiimaq i We kiimin sap man,” nguta Jesug raq tsangshiq bom ka treto. “Namshiq raq ngi ka juwa kra sap han jiika, i We ka juwa kiimin misap han.”

²⁰Riita, ija, Jesug raq ara mungmaiqse ma trahokuq wantaq thun arka Shomjam mong na aluke chang khok mong maq chongkuqto. Apaiq ningthoi akhing ka misaü shaq kha maq, apaiq dü na jurmin jaqkaiq maq sham lot mak riito.

Namshiq Wawan Lotman

²¹Jesug raq tsangshiq ma jangshi ri hali chongkuq nongto, “Ngi ka awa she mirwan ha. Ngi wawan jai na, namshiq raq ngi ka mirit han. Namshiq ka maiqmii ngarai raq mitsai han. Ngi wawan chang hiqshong na namshiq ka wawan lot man.”

²²Kra tai raütiishe, mung rümti Jehudinok welabi liipan na, “Apaiq wawan chang hiqshong na nashiq wawan lot mai nguta chongtlaq ahata. Riita, arkiitiq apaiq ka ajaq lii maq tihaikai nang sha chongtla?” nguta tsangshiq liipan bom ka riwaito.

²³Kiijiishe Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Namshiq dong chong ka ara mangjong hiq da. Shatmaq, ngi dong chang chong ka khuthaq ra kra. Namshiq ka phiija hiqshong rii nguta sitlan. Shatmaq, ngi ka phiija hiqshong rü ka riimang.

²⁴Ara chong tiikang arningkhan tiina, namshiq ka namshiq maiqmii ngarai kho na dea lantli mitsai han nguta chongkuq tiipha ara. Namshiq raq ngi ka, ‘Ngi Santla Ngi,’ nguta tiichong tlaq we kriidea nguta kam man wiiwii, namshiq ka maiqmii ngarai mong niili mitsai han.”

²⁵Kiijiishe, “Riita, ümniika ju wiita?” nguta hali tsangshiq raq apaiq ma bom ka wai nongto. Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq namshiq ma man na apha miiphü chongkuq pha ihata.

²⁶Ngi raq namshiq miitu bom ka pahea dea chongke chang asi shaq. Kiimaq namshiq tiishut chang lam bom min pahea dea chong chang ka asi shaq li. Shatmaq, ngi tiikaiti we Shiikeawe ka tingting. Krai mren, ngi riimin mangjong maiqse miika apaiq raq jamlai wa ngi ma chong kuq wan tlaq kriili tlü chong kuq tiikang.”

²⁷Jesuq raq tsangshiq ma kra bomtsi phanchan kuq tlaq kriika, Awe bomtsi chongkuqtlo. Shatmaq, tsangshiq raq kra bomtsi ka tak wan lot mak dea riito.

²⁸Kriikha miishe, apaiq riili tsangshiq ma bomtsi ka akha tru chongkuq nongto, “Namshiq raq ümtiikiiwa, Maiq Se ka pumsongkham na mitübaiq han, kra ranaiqtiq namshiq raq ngi arka, ‘Ngi Santla Ngi,’ ngutliiwe kriidea ngutiishe misap han. Kra akhing niitiq ümchaü ngi raq namshiq ma ümchuwa jaqsham kuq tiikang arka, i tsiitsii maq ashama ha riimak, shatmaq i We aming maq siisaq li dea sham tiikang nguta mitak han.

²⁹Kiimaq, ngi tiikaiti we ka ngi rai nong shiinong sishat. Apaiq raq ngi ka ümtiikiimin tiishaü baiq mak phan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi riika apaiq raq jamlai wa lungwii tlaq kriili wranaiqtek sham tiikang.”

³⁰Jesuq raq ara bomtsi chongkuqtaq ara tai raüta, mungmaiqse pahea raq Jesuq ma kamto.

Kharü Raükha Chumti Tengteng Bomtsi

³¹Kiijiishe, Jesuq raq apaiq ma kamti Jehudinok ma akha chongkuqto, “Namshiq raq i bomtsi ara namtsan mong na shaq lanta, lang han jiila, namshiq ka awongsii i jaqshisetiim ma mija han.

³²Krai mren, namshiq raq Shiikeawe ka juwa kra riikhaqli misap han. Kiimaq kra tengteng bomtsi sap tlan kriiraq, namshiq ka wasetiim miishe mitiija wan.”

³³Kra tai raütiishe tsangshiq raq apaiq kiq ka akha khiito, “Naishiq ka Abraham lai ala setiim. Naishiq raq maiqti jong ka ümtiikiimin howan mai dongdii.

Ümniiraq naishiq nangnga, ‘Wasetiim ma mitiija wan,’ nguta ngutlaü kriika, jamlai ngo wa ngutlaü?” nguta apaiq kiq ka khüto.

³⁴Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Jurwa ngarai tang tlaq, kriiti ka ngarai dise.

³⁵Dise ka atijong we seshaq miika jawan lot mak. Shatmaq, aseshaqti kli atapkun na awe pumsong wanti miraq.

³⁶Krai mren, Ase raq namshiq ka daa wan raütiq, namshiq ka riikhaqli wasetiim ma mija wan lot han.

³⁷Ngi raq namshiq ka Abraham lai ala phan wa ngutiimin asap ha. Kra taü maq dongdii min, namshiq raq ngi ka atsea baiq ma tankhan tlan. Arka namshiq raq, i bomtsi ara lang ro man kha miishe ngi tsea baiq tankhan tlan.

³⁸Ngi riika, i We raq ngi ma jamlai sham akai wa tiichhikuq tlaq, kriili chongkuq tiikang. Shatmaq, namshiq riika, nam we raq jamlai phan sham akai wa chongkuq tlaq kriili sham tlan.”

³⁹Kra tai raütiishe tsangshiq raq hali, “Naiti ka Abraham,” nguta apaiq kiq ka khiito. Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Namshiq ka ngohea shaqshaq dea Abraham lai ala phan ngu raü jiika, apaiq ka jamkho shongnga wantaq, kiikhiisii hali namshiq min mishongnga wan han wa.

⁴⁰Riita ngi riika ümchaü niitaq, ngi ma Shiikeawe raq tengteng bomtsi ümchuwa chongkuq tlaq, kriili namshiq ma tlü chongkuq tiikang. Akha taümaq dongdii min, namshiq raq ngi ka atsea baiq chang ngutli tankhan tlan! Abraham raq tengteng bomtsi chongke wanti ka atsea baiq chang nguta tankhan mak dea!

⁴¹Riita, ümchaü namshiq raq jamlai wa klo tlan kriika, namwe raq jamlai phan wa sham wantaq, kriili namshiq riimin sham nong tlan.” Kiijiishe, “Naishiq ma Awejong ka Shiikeawe kli,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto. “Kiimaq naishiq ka apaiq ma aseshaq kong nguta sitiikai. Naishiq ka siqphinsetiim ri riimai.”

⁴²Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Riita ngohea dea, Shiikeawe kiidea namshiq ma Awejong ngu raüka, namshiq raq ngi ka milungwii han wa. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ahata Shiikeawe pha wa akiha. Lata, ümchaü namshiq rai sitiikang. Ngi ka i tsiitsii maq asaükiha ka riimak. Ngi ka apaiq raq atiiki.

⁴³Riita, ngi raq namshiq ma bom chongkuq tiikang arka jamkhii riito namshiq ni na wamak? Arka namshiq raq i bom chong ara tai wan roman riitlan kra kha maq, namtsan mong na wamak.

⁴⁴Nam we ka Tha kaü. Namshiq ka thasetiim. Krai mren, nam we jaiphan li lungwii tlan. Apaiq ka man na miiphü dongdii matwe tsawe. Arilung na jangshi

min tingting rilung lamphan ka tiima mak dongdii. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq tsantsii ka tingting riimak. Krai mren, apaiq ma arot akiq bomchong ka maiqmii aphara jaqsham. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq ka arot we. Apaiq ka arot akiq dong chong.

⁴⁵Shatmaq, ngi riika tengteng bomtsi kli chong kuq tiikang. Kriikha maq, namshiq raq i bomchong ma kam man.

⁴⁶Riita ümchaü min, namtsam phong wa juwero, i khum na ngarai asi nguta hakhi ka mikuqhan? Ngi raq tengteng bomtsi chongkuq tiikang jiika, namshiq raq i bomchong ma kam man ka jam nguto?

⁴⁷Juwa Shiikeawe pha wa aki, kriiti riili Shiikeawe bomtsi ka tiitsang tai tlo. Shatmaq, namshiq ka Shiikeawe setiim ka riimak. Kriikha maq, namshiq raq apaiq bomtsi ka tai roman.”

Abraham Michii Shaq Niiphü Asi Dongdii

⁴⁸Kiijiishe, Jehudinok raq Jesuq ma waito, “Naishiq raq ümniika Samaria phan, kiimaq ümkhum na abi winji asi ngutiikai arka tengto dea ahata?”

⁴⁹Kiijiishe, “I khum na abi winji ka ahü,” nguta Jesuq raq tsangshiq bom ka treto. “Ngi raq i We shreng tiikang. Shatmaq, namshiq raq ngi ka shummi tlan.

⁵⁰Ngi raq i mang jong ka rit mang. Shatmaq, i mang tiijong wanti ka weshi ra asi. Kiimaq apaiq riika ngi loplop niili tri raü ka shamtlo.

⁵¹Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Jurwa i bomchong ara lang tlaq, kriiti ka ümtiikiimin tsai mak she.”

⁵²Kiijiishe, tsangshiq raq apaiq bom ka tre nongto, “Ahata! Ümkhum na abi winji asi ngutiikai ka tiisapshat she dea! Abraham ka atsaikai kun she. Kiimaq shammi thun kiimin atsaikai kun she. Jamlai jiq ngu kai! Ümbom chong kra lang wanti ka tsai mak she miraq ngukai?”

⁵³Naiti Abraham ka atsaikai kun she. Ümniika Abraham nam ma ajong ngutiika tiingo maü sham na? Sha tiingo tlaü wa?”

⁵⁴Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka tre nongto, “Riita, ija, ngi raq maiqmiili tiishom raa rai ha jiika, kriika thiihü li dea mirna. Shatmaq, ngi shomra wanti we ka i We asi. Namshiq nga, apaiq ka namshiq Shiikeawe nguta chong tlan.

⁵⁵Shatmaq, namshiq riika, apaiq ka juwa kra sap man dongdii sitlan. Shatmaq, ngi raq apaiq ka juwa asap ha. Ngi raq apaiq ka sap mang nguta tiingo ha jiika, ngi armin namshiq rai khoshi na kaiti siili, arot we ma mijaki damha wa. Shatmaq, ngi raq apaiq ka juwa asap ha. Kiimaq ngi ka apaiq aming kra lang lata apaiq wokhong na sitiikang.

⁵⁶Namti Abraham raq, ngi ka mangjong hiq na saükai akhing ka riisham mak maq chhithüto. Raüta, apaiq ka kai khoqriiqto.”

⁵⁷Kiijiishe, tsangshiq raq apaiq ma bom ka akha waito, “Riita, ümrawii ka wiiproq biingi santla misaü shaq li, ümniiriisha Abraham rai sham riichhi laü ngu kai?”

⁵⁸Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Abraham ka michii shaq niiphü, ngi ka asi dongdii riikang.”

⁵⁹Kiijiishe, tsangshiq raq apaiq ka long maq thong ma nguta longpo tsun rang riito. Shatmaq, Jesuq ka atipaü riikito. Raüta kra Shomjam wa ahin niishe kihoto.

Johan 9

Anyung Pukdong Makchukwe Tiiheato

¹Jangshi Jesuq ka lam na awarai riito. Akhum lam maq apaiq raq maiq weshi, anyung pukdong makchuk we kra chhito.

²Kra chhi raütiishe ajaqshisetiim raq apaiq ma, “Shrinketi we, ju ngarai riiwa, arwe makchuk dongtaq arnya? Apaiq ngarai riisha, sha anyungwe ngarai raq wiinya?” nguta waito.

³Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “Apaiq makchuk dongtaq arka, anyungwe ngarai nai apaiq ngarai ningkhan ka riimak. Shatmaq, apaiq khum na Shiikeawe wangchang jaqsham kra tiichhike miitu dongto.

⁴Rawü asi wiiwii, nashiq raq ngi tiikaiti we jaqsham arka sham wan ruq riichang. Ranyaq akhing she saü wan raüla, jurmin jaqsham wan lot mak she miraq.

⁵Mangjong hiq na ngi sitiikang bala na, mangjong maiqse ma rawü li ka ngi.”

⁶Jesuq raq ara ngu raütiishe, apaiq raq ajaq na hiq win phanshise tsunto. Raüta, atho maq nyatto. Raüta kra boq dase maq amii we mak khü na nyat kuqto.

⁷Kra raütiishe, apaiq raq, “Kilaq, Silom Thamchum na ümthea ka maikikiq,” ngutiishe makchuk we ka thaüto. (Silom liichum ka “tiikito” nguta ngo riito). Krai mren, makchuk we ka thamchum kiina kihoto. Raüta athea ka maito. Kiimaq amak ka heakisaq li she heakito. Raüta apaiq ka maiqhea tingsang she ajam na jang wanto.

⁸Apaiq thatsi heakai jai she maiq chiiti nai chiiti liipan, kiimaq apaiq ka kongkhuji na maiq hisea poraki ja chhi wanti liipan na, “Arwe ara riimak sha kongkhuji na, lamkii na nga raüta maiqjaq wa hirii phaqsiaq tlaq we ira?” ngutiishe bom ka riiwaisoto.

⁹Kiijiishe, maiq wiijamti riika, “Apaiq ardea” nguta treto. Shatmaq, maiq abiti riika, “Riimak. Apaiq ka riimak. Apaiq ka ira makchuk we sham ikha shamshi riito,” nguta bom ka tsangshiq liipan na riiwaito. Kra tai raütiishe, “Ngi ahata apaiq ka,” ngutiishe atati we raq tsangshiq bom ka treto.

10“Riita, ikhijjiika, ümmak ka jamkho heaki tiita?” ngutiishe, tsangshiq raq bom ka apaiq ma tiitsang wainongto.

11Kijjiishe, “Maiq weshi, Jesuq nguta chongtlaq we kriiraq, boqda se ka da raüta, i mak na nyat kuqto. Raüta, apaiq raq ngi nangnga Silom thamchum na kilaüta, ümthea ka maikikiq nguta thaüto. Krai mren, ngi ka thamchum na kilata, i thea ka maiki kang. Ngi raq i thea mai kang rai mren, i mak armin piiqki saqli she heakito,” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

12Kijjiishe, “Riita, apaiq ka ümchaü ümbano?” ngutiishe tsangshiq raq apaiq ma waito. “Ngi sapmang” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto.

Makchuk We Tiihea Kuqtaq Kra Konchonto

13Kra bom riiwaiso wan lot jai she, tsangshiq raq makchuk wa aheaki we kra, Phorisinok phaniishe shea wanto.

14Jesuq raq boqda maq achuk we mak na nyat kuq raüta, makchuk we mak ka tiihea kuqtaq kra ranaiq ka Asii Niitiitsak ranaiq riito.

15Kriikha na, Phorisinok raq amak heakitiwe ma, amak ka jamkho tiihea kuqta nguta bom ka konchon waisoto. Apaiq raq tsangshiq ma, “Apaiq raq boqda se maq i mak na nyatto. Kra nyat jai, i thea ka mai wan kang. Krai mren, ümchaü i mak ka apiiq she heaki kang,” nguta chongkuqto.

16Kra tairaütiishe, Phorisinok phong wa maiq wiijamti raq, “Arwe mak tiihea keti we arka Shiikeawe pha wa aki ka riimak. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, apaiq raq Asii Niitiitsak ranaiq tri ka lang mak,” nguta bom ka chechiipto. Shatmaq, tsangshiq phong wa maiq wiijamti riika, “Shatmaq, notsam, ngarai maiqse riika akha awang chang jaqsham arka misham lot sha?” nguta khiito. Krai mren, tsangshiq liipan niimin kongnai miishe riido riijin she riiphea kito.

17Kriikha miishe, Phorisinok raq thongshi ri hali, “Riita, ümniinga, apaiq raq ümmak ka tiipiiq kuqto ngutlaü. Ahea. Krai mren, ümchaü ümniiraq, apaiq ka ju nguto tiima tlaü, chong liita?” ngutiishe hali maiqwe kiima bom ka tiitsang wai nongto. Kijjiishe, “Apaiq ka shammi we,” nguta apaiq raq Phorisinok bom ka treto.

18Kra tiitsang waijai she dongdii min, Jehudinok welabi raq, apaiq ka makchuk wiidea heakito ngutiika kam mak riito.

19Kriikha miishe, tsangshiq raq anyungwe kriishe tiiheaki raüta, “Riita arwe arka namse dea sha? Anyung pukdong makchuk dea sha dongta? Riita, ikhijjiika, ümchaü amak ka jamkho heakita?” ngutiishe bom ka sidi waiso nongto.

20Kijjiishe, anyungwe raq tsangshiq welabi bom ka akha treto, “Arka naise dea. Kiimaq apaiq ka anyung pukdong makchuk dea dongto. Kriika tengto.

²¹Shatmaq, ümchaü naise mak arka juro tiihea kuqtaq, kiimaq kriika jamkho tiipiiq kuqtaq, kra bom riawe kla nainai anyung nai awe riimin sap mai. Kriika apaiq ma wai rong laq. Apaiq ri maiqla she. Namshiq ma apaiq raq michong kuq lot!”

²²Jehudinok welabi ma hai ma anyungwe raq bom ka akha treto. Kra jamkhano hai tla ngukla Jehudinok welabi raq, jurwa Jesuq ka Khristo dea nguta kamtlaq kiimaq nanok ma chongkuq tlaq, kriiti ka sinagok wa ashleq baiq chang nguta aming ashatthü wishe riito.

²³Kriikha maq, “Apaiq ri maiqla she. Apaiq ma wai ronglaq,” nguta anyungwe raq welabi bom ka treto.

²⁴Welabi raq thongshi ri hali, anyung pukdong makchuk wa aheaki we kra tiiheaki nongto. Raüta tsangshiq raq apaiq ma waito, “Shiikeawe man na bom ka tengteng chong laq! Naishiq raq asap hai, ümmak tiipiiq keti we ka ngarai maiq se.”

²⁵Kiijiishe, apaiq raq welabi bom ka treto, “Welabi lei, ngi riikla, apaiq ka ngarai maiqse sha, riimak wa, kriika sap mang! Ngi riika bom poshi sap tiikang arli. Ngi ka man na makchuk wa, ümchaü chhi tiikang she.”

²⁶Kiijiishe, “Riita, apaiq raq ümmak po ka jamkho riita? Apaiq raq ümmak po ka jamkhii raüto tiihea kuqta?” nguta hali tsangshiq raq apaiq ma bom ka bliiq wai nongto.

²⁷Kiijiishe, apaiq raq treto, “Riita, welabi lei, ngi raq namshiq ma chongkuq kang she ihata. Shatmaq, namshiq raq i bomchong ka tairo man. Riita, namshiq raq thongnai ka jam ngutiiwa wai tlan? Namshiq min apaiq jaqshisetiim ma jawan ka ro tlan sham na?”

²⁸Kra tairaütiishe, tsangshiq ka akhiq she riito. Kiimaq apaiq ka akha sonto, “Ümniili tiina kriiwe jai phanti, apaiq jaqshise. Shatmaq, naishiq ha Mosheq jaqshisetiim.

²⁹Naishiq raq asap hai, Mosheq miika Shiikeawe raq bom chongkuqto. Shatmaq, naishiq raq arwe arka ahiqshong arahai santla sap mai!”

³⁰Kriiwe raq tsangshiq bom ka treto, “Arka maiq wangchang bomtsi ashi ahata! Namshiq raq, apaiq ka ümriihiqti wa kiimin sap man. Shatmaq, apaiq raq i mak ka achuk wa tiipiiq kuqto!

³¹Nashiq raq asap i. Shiikeawe raq ngarai maiqse achu jaü ka tre kuq mak. Apaiq riika, juwa apaiq wokhong na sitlaq, raüta apaiq bom ka tai tlaq, kriiti achu jaü kli tre kuqtlo nguta asap i.

³²Rapha hiqwa maq pha wan raüta, ümchaü ranaiq niitaq, maiqse ashi anyung pukdong makchuk adong we mak ka tiipiiq kuqto nguta, tsütsa ka tai mai shaqli.

³³Riita, krai mren, arwe armin Shiikeawe raq atiiki riimak ngu raü jiika, i mak ka tiipiiq kuq lot mak mirwa.”

³⁴Kra tairaütiishe, “Naq bom kiiq! Ümniika ngarai tak mong maq dong laüta ajong luwan haü! Kiikhiinok maiqse riitiq sha, naishiq ma tsii michong kuq haü ngu kai?” nguta tsangshiq raq apaiq ka sonto, Krai mren she, tsangshiq raq apaiq ka sinagok wa shleq baiqto.

Wenyi Na Makchuk

³⁵Jesug raq apaiq ka welabi raq sinagok wa shleq baiqto nguta tsütsa kra tai raüta, apaiq rai riihumkai kito. Apaiq rai riihum raütiishe, Jesug raq apaiq ma akha waito, “Ümniiraq Maiq Se miika kam tlaü sha?”

³⁶Kriiwe raq treto, “Shiilang we, kra chong tlaü we ka ngi ma tiichhi kuq liina, ngi raq apaiq ma mikam ha!”

³⁷Jesug raq apaiq ma chongto, “Ngi ahata apaiq. Ümchaü ümniirai riibom tiikang we ahata.”

³⁸“O Tatiwe, ngi ka ümniima kamtiikang!” ngutiishe apaiq ka Jesug jichong na kaütsrong na bumsaq raütiishe, Jesug ka shomnoqto.

³⁹Jesug raq apaiq ma chongto, “Ngi mangjong hiq na kikang arka, maiq chechiip kai kikang. Krai mren, makchukti ka makpiiqa ma mija wan. Kiimaq makpiiqa ka makchuk ma mija wan.”

⁴⁰Phorisinok phong wa maiq wiijamti ka, kra akhing na apaiq rai kiijaq asi riito. Tsangshiq raq apaiq bom ka tai raüta, “Ümniiraq naishiq nangnga makchuk ngutiika ngu maü ahiiq na?” nguta apaiq ma waito,

⁴¹Jesug raq tsangshiq ma chongto, “Namshiq ka makchuk ngu raü jiika, namshiq dü na ngarai kha ka ahü mirwa. Shatmaq, namshiq raq makpiiqa sitiikai nguta tiima tlan krai mren, namshiq khabu ka namshiq khuthaq na bumshat li she misi.”

Johan 10

Sku Rümte Shiiton

¹Jesug raq chongto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Maiq ümriiti riiswa sku khok mong na kilü maq wamak, shatmaq rukthaq maq jin raüta, watlaq, kriiti ka ahuk kiimaq thiimeaq.

²Shatmaq, juwa khok mong na kilü maq watlaq, kriiti ka riikhaq li sku rümte.

³Kriiti miika kilü kheti raq, kilü ka adi riikuq tlo. Kiimaq, apaiq raq asku kong ka, ashi shi maq, amang chong raüta hea tlo. Skukong riimin, apaiq bom ka tai tlo. Raüta apaiq raq skukong ka arüm kai kinphai na sheaho tlo.

⁴Apaiq raq skukong ka kinphai na tiidong lot jai she rum na arüm kai she sheaho tlo. Apaiq ka skukong khaki na lamshea kitlo. Kiimaq apaiq bom ka tai raüta, ajai phan phan skukong ka atsam pha q haisiq tlo. Arka, skukong raq tsangshiq rümti we bom asap kha maq haisiq tlo.

⁵Shatmaq, skukong riika maiqtili jai ka phan mak. Maiqtili riika, tsangshiq rüm wa nguta wa raü la, tsangshiq ka aju, apin ajin khoti miraq. Jamkhano akha mipin rai ngukla, tsangshiq raq maiqtili bom ka sap mak.”

⁶Jesug raq tsangshiq ma ara bom shiiton ara chongkuqto. Shatmaq, tsangshiq raq ara shiiton liichum ka taklot mak dea riito.

Jesug Ka Maiqshaq Sku Rümti

⁷Kriikha miishe, Jesug raq tsangshiq ma akha chongkuqto, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Ngi ahata skukhok kilamchong.

⁸Ngi ma kongkhu na maiq ümchuwa sku rümti khü maq tiihong raüta kitaq, kra thun kriika ahuk nai thiimeaq jati kong siisaq. Kriikha maq, skukong raq tsangshiq jai ka phan mak.

⁹Ngi ahata skukhok kilamchong. Juwa ngi lümaq khok mong na watlaq, kriika khup wong kuqshat mirüm kom wan. Apaiq ka dongki dong wa mihaisiq. Apaiq dung chang nyiimrü ka tlung tiiwii mihum pha q.

¹⁰Shatmaq, ahuk skukhok na nyap wa tlaq kriika, skukong kra huk wa, atsea wa, kiimaq ashthen baiq wa ngutli watlo. Shatmaq, ngi saükikang arka, namshiq raq aliim ale rilung kra milap laq nguta kikang.

¹¹“Ngi ahata maiqshaq sku rümti we. Skukong khupi ma atsai khamti we.

¹²Maiq amaq kham miitu sku rümti kriika, skukong tati ka riimak. Kriikha maq, apaiq raq ümtiikiwa she kaü ka skukong kaq wa, awarai chhi jiiq, kra chhi raüla, apaiq ka ahai sitsi ma, skukong kra jai na miimbaiq thü raüta, aju rai miraq. Krai mren, she kaü ka wa raüta skukong ka tiipin miijin jo raüta, wiita mikaq pha q wan.

¹³Amaq kham na skukong rümti ka asea awea kra skukong kaq wa chhi raü la, apaiq ka skukong baiqthü raüta, aju riihotlo. Apaiq ka amaq kham jaqshamti, atati we riimak kha maq, skukong ma apaiq mangchan ka tsimak. Kriikha maq jurai tlo.

¹⁴⁻¹⁵Shatmaq, ngi ka amakshaq sku rümtiwe. I We raq itsan i tsii ka jamkho sap tlaq, kiikhiisii hali, ngi riimin, i We tsantsii ka asap ha. Kiikhiisii hali, ngi raq i skuse kong tsantsii kiimin asap ha. Kiimaq i skuse kong riimin ngi ka asap. Krai mren, ngi ka tsangshiq khupi miitu atsai kham tiikang.

¹⁶I skukong ka arli ka riimak. Konghin min asi. Kra kong thun kiimin, ngi raq ashea wan chang sitlo. Tsangshiq raq i bom ka mitai. Raüta, tsangshiq tarü ka arüm wanti weshi jaqkhong niishe, kongshi miishe mija wan.

¹⁷“I We raq ngi ka pinthum lungwiitlo. Arka ngi raq i miisaq arka, i tsiitsii maq honglu na kuqbaiq tiikang arkha maq lungwiitlo. Lata, ngi raq hali, i miisaq ka mipai wan nong ha.

¹⁸Maiq raq jurmin i lang ka tiipit lot mak. Shatmaq, ngi raq i tsiitsii maq, i miisaq ka kiinong kuq baiq tiikang. I miisaq ka tan wan miitu arang ka ngi raq hotiikang. Kiimaq, i miisaq ara tiijang wan nong miitu arang kiimin, ngi raq holata sitiikang. Ara aming arka, i We raq ngi ma akuq.”

¹⁹Jesug raq arthun traho bomtsi chongkuqtaq kra tai raüta, Jehudinok liipan na arkhii she riho nongto.

²⁰Maiq apako raq, “Arwe ara tha raq rom wanto! Apaiq ara aru she riikito. Akhnok bom arka jaram wa mitaisiq rong i?” nguta riikhii trangto.

²¹Shatmaq, maiq wiijamti riika, “Notsam, arka abi winji raq arom wan we bomchong ka riimak! Abi winji riika, makchuk we mak ka jamkho mitiipiiq kuqlot?” nguta riikhiito.

Nokmaiqse Raq Jesug Ka Shipoq Baiqto

²²Kra akhing ka diwin ji she riito. Kra bala ka Jerusalem Shomjam Jamwa Poi akhing lang wan rahiq bala riito.

²³Shomjam tro ruk wangmong na, jolitiip setiim min asi. Tiip ashi mang ka Solomon Jolitiip. Jesug ka kra Solomon Jolitiip rinkea na ahai sia khumshkhum riito.

²⁴Kra chhi raüta, kiiwa Jehudinok maiq pahea ka, apaiq tro niishe riitam wanto. Raüta tsangshiq raq Jesug ma, “Ümniiraq naishiq ara jaram she wa trang ra holaü? Bom ka riikhaqli chongkuq laq. Riita, ümniika Khristo dea sha?” nguta apaiq ma waito.

²⁵Jesug raq treto, “Ngi raq namshiq ma bom ka achongke kun she. Shatmaq, namshiq raq i bom chong arma kam man. I We aming maq ngi raq ümchuwa jaqsham tiikang, kra riili she, ngi arka juwa kra namshiq ma chong kuq tlo.

²⁶Shatmaq, namshiq riiri i bom ma kam man. Namshiq ka i skuse kong riiman kha maq, kam man riitlan.

²⁷I skukong riika i bom tai tlo. Ngi riimin, tsangshiq ka loweatek asap ha. Krai mren, tsangshiq raq i jai phan tlo.

²⁸Krai mren, ngi raq tsangshiq ma pattup pat-sa rilung kuq tiikang. Krai mren, tsangshiq ka tsai mak she miraq. Tsangshiq ka i wokhong wa jurmin khotwa lot mak she.

²⁹I We raq ngi ma jamlai wa kuq taq kriika, wiita thaq na ajong pinthum kuq wanto. Kiimaq tsangshiq ka i We wokhong na sitlo. I We wokhong wiika jurmin nyea wa lot mak.

³⁰I We nainai ka ashi li.”

³¹Kra tai nong raütiishe hali, Jehudinok raq apaiq ka long maq tiiq baiq nong danto.

³²Kiijiishe, “I We raq thaü tlaq kra i mren, ngi raq namshiq makki na, ümtinkhan wa shamhea kaiwa awang chang shamkuq tiikang. Riita, arthun jaqsham kang arphong wa, ümriiti jaqsham na seng lanto, namshiq raq ngi ka long maq tiiq baiq chang nguta tankhan tlan?” nguta Jesuq raq tsangshiq ma waito.

³³Tsangshiq raq treto, “Naishiq raq ümnaq atsea baiq tankhan tiikai arka, ümjaq sham ahea awa phan sham laüta riimak. Shatmaq, ümniiraq ümniika Shiikeawe rai riingea riingea siwan tiikang nguta, riikhiq pinthum kiqshut bom bom tlaü kriikha na, tsea baiq tan tiikai,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

³⁴Jesuq raq treto, “Riita, i ja, namshiq Thungtri na waiqthüje asi. Kiijaq Shiikeawe raq, ‘Nam- shiq kiimin Shiikeawe ikha’ nguta chongtlo.

³⁵Nashiq raq asap i, Asii bomtsi na jamlai wa chong tlaq kriika, tengteng. Kra bomtsi ka ümtiikiimin klaiki mak phan. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq asii bomtsi ka ümriiti mo chongkuqtaq, kriiti thun ka Shiikeawe shamsham ikha miraq nguta chongtlo.

³⁶Riita ngi arka I We raq dadüdü atsea riiwan raüta mangjong hiq na tiikito. Kriikha maq, ngi ka Shiikeawe Se nguta tiichong tiikang. Ara tiichong tiikang arkha na, namshiq raq ngi ma riikhiq apii ashut bom tlaü nguta kha ka jamkho nyan tlan?

³⁷Riita, ija, ngi ma i We raq, ara jaq sham laq nguta achong kuq kra sham mang sitiikang jiika, namshiq raq ngi ma kam chang ka ahü miraq.

³⁸Shatmaq, ngi raq, i We raq achongkuq jaqsham kriidea sham tiikang jiika, namshiq raq ngi ma kamwan romanli jiimin, i jaqsham arma kamwan rong liina. Kra kamwan han jiika, namshiq raq ngi ka i We rai, kiimaq i We ka ngi rai pumshi hanshi miidea sitiikai nguta pattup miitu she misap wan han.”

³⁹Tsangshiq raq Jesuq ka jangshi ri hali alap riilai nguta tanto. Shatmaq, apaiq ka tsangshiq jaq mong wa, jaqhea jiwea miili lat ho nongto.

⁴⁰Kra jai miishe, Jesuq ka Jordan raire na, kongkhu ji maq Khamlamketi we Johan raq, nokmaiqse ma kham lamke wan chang hiqba binjü kiiniishe kiho nong raüta sikito.

⁴¹Mungmaiqse pahea ka kiijaq apaiq phana kito. Raüta, “Johan raq awang chang jaqsham ka sham mak dea. Shatmaq, apaiq raq arwe miitu bom ümchuwa chongtaq irka, ümchaü sanha arwe khum niishe teng wanto,” nguta riibomto.

⁴²Krai mren, maiq pahea apaiq phana kaiti raq Jesuq miishe kam wanto.

Johan 11

Lajaras Tsaito

¹Riita, maiq weshi, amang min Lajaras nguta, kriiwe ka atsi riito. Apaiq ka anyinai Meriq nai Martha rai siti Bethani hiqti.

²Ara Meriq raq tiina kongkhuji maq Tatiwe hokphi na homseng tsai maq jut raüta, akhudap maq tiuwe tatketi nyung ira. Ara chongtiikai atsiti we arka apaiq ma ano Lajaras.

³Tsangnai sinyi raq, Jesuq ma tsütsa ka akha tiichong kito, “Tatiwe, ümniiraq lungwii tlaü ümphuno we ira atsi.”

⁴Jesuq raq kra tsütsa ka tairaüta, “Ara tsi tlaq arka, apaiq miisaq tiithum miitu ka riimak. Shatmaq, ara lümaq Shiikeawe khushü kra tiidong miitu tsitlo. Krai mren, Shiikeawe Se khushü kiimin mijong wan” nguta chongto.

⁵Jesuq raq Martha nai ano nyung Meriq, kiimaq tsangno Lajaras ka kai mangchan hea riito.

⁶Apaiq ka Lajaras atsi nguta tsütsa taishat taü miimin, apaiq lamjap hiq shong kiijaq ranaiq nai hali haithü nongto.

⁷Kra haithü jai shetiq, apaiq raq ajaqshisetiim ma, “Ümchaü ka Judia wang niishe jangho nong rong i,” nguta chongto.

⁸“Shrinketi we, ümnap ümji ajetiq li kiiwa nanok raq ümniika long maq thong raüta, tsea baiq chang nguta dantaq ihata. Riita, ümchaü ka kiijaq jaram jangkai nong wa tiima tlaü?” nguta ajaqshisetiim raq apaiq ma waito.

⁹Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ranaiq shi niika, nari roqshi ri anai riimak sha? Krai mren, juwa ranaiq na khum tlaq, kriiti ka tiithap tha mak maq khum tlo. Ara jamkhano ngukla, apaiq raq mangjong hiq wa rawii li ka chhi shat.

¹⁰Shatmaq, apaiq ka ranyaq na khum raüla, ranyaq chhi mak kha maq, akhum lam maq atiithap tha akü rai miraq. Ara jamkhano ngukla, ranyaq kha maq apaiq ka tung alam min chhimak miraq.”

¹¹Jesug raq ara chonglot raüta, tiijosaq hali, “Nakongti we Lajaras ka akon. Shatmaq, ngi kilata, apaiq ka atiisam mirkiha,” nguta tsangshiq ma chongto.

¹²Kra tairaüta, “Tatiwe, apaiq ka akon riikitaq jiika, asam tiina mirwan nong,” nguta ajaqshisetiim raq apaiq bom ka treto.

¹³Jesug riika, Lajaras ka tsaikito she nguta ngo angu riito. Shatmaq, tsangshiq riika, miinan akonja sham ngutli tiimato.

¹⁴Kriikha maq, Jesug raq tsangshiq ma bom ka tiitsang chongkuq nongto, “Lajaras ka atsai she riikito.

¹⁵Shatmaq, namshiq ma ahea miitu, apaiq langpit akhing na ngi ka tamii ba chakang. Kra ningkhan, ngi ka kai chochi tiikang. Ara jamto chochi tiikang ngukla, namshiq raq ngi ma mikam wan han. Riita, ümchaü minla, nashiq ka apaiq phaniishe kirong pha.”

¹⁶Kiijiishe, “Lo, ikhiijiika, nashiq tarü Shrawe rai adam na kirong phiina. Laita, nashiq min apaiq rai adam maq tsaiki rong phiina!” nguta Thomas (achhop we) raq apaiq kongtibi jaqshisetiim ma Jesug bom ka tiijo she chongto.

Jesug Kli Adong Wan Ningkun Nai Rilung

¹⁷Jesug ka Bethani hiqshong na saükai ranaiq niika, Lajaras maa ka longtiip maakho na shaqkili maq rablai she riito.

¹⁸Bethani hiqshong ka Jerusalem maq meng tsam saü mak li.

¹⁹Krai mren, ano tsaijai Martha nai Meriq ma tsaido jido, majo bom chongke kai akirai, nokmaiqse ka pahea asi.

²⁰Martha raq Jesug ka kitlo nguta tsütsa ka tai raütiishe, apaiq ka Jesug humkai nguta chii phai na, lam na kito. Shatmaq, Meriq ka jam niili ngato.

²¹Martha raq Jesug ma bom ka akha chong raüta shiri raito, “Tatiwe, ümniika ajaq asi ngu raü ka, i no ka tsai mak chang!

²²Shatmaq, ngi raq asapha, ümchaü li jiimin, ümniiraq Shiikeawe jaq wa apaiq miitu jamlai phan wa mijaü haü, kriika tang lichang ningkun mikuq.”

²³Kiijiishe, “Ümno ka adong mirwa nong,” nguta Jesug raq apaiq bom ka treto.

²⁴“Ngi raq asapha, i no ka phangthum ranaiq adong mirwa nong,” nguta Martha raq Jesug bom ka treto.

²⁵Kiijiishe, Jesug raq apaiq ma chongto, “Ngi ahata amaa wa dong wan ningkun tu kiimaq rilung tsitsü raü chong. Jurwa ngi ma kam tlaq, kriiti ka atsai jai min atrali she misi.

²⁶Kiimaq juwa atra sitlaq, kiimaq ngi ma kam tlaq, kriiti ka ümtiikiimin tsai mak she miraq. Ara ngi raq chongtiikang i bomtsi arma ümniiraq kam tlaü sha?" nguta Jesuq raq apaiq ma bom ka tru chongkuqto.

²⁷Kiijiishe, "Tatiwe, kamtiikang! Ngi raq ümniika Khristo, kiimaq Shiikeawe Se, ara mangjong hiq na misaüki nguta chongtlaq we kra, nguta kam tiikang," nguta apaiq raq Jesuq bom ka treto.

Jesuq Ka Aho Riito

²⁸Martha ka ara riibom jai, ano Meriq hea wa, jam na jang wan nongto. Raüta, atsise maq, "Shrinketi we ka arjaq nashiq tho na. Apaiq raq ümnaq hea tlo," nguta ano ma tsütsa ka chongto.

²⁹Kra tai raütiishe, Meriq ka tiidopot, apaiq rai riihumkai kihoto.

³⁰Jesuq ka kra hiqshong na misaü wan shaqli riito. Shatmaq, Martha raq riibom kitaq kra ba niili lohoto.

³¹Kra akhing na, nanok majo kaiti Meriq tahii jam na, apaiq rai tsaiji tlam ma angadam maiq ka asi riito. Tsangshiq raq apaiq ka kinphai na tiidoho kra chhi raüta, tsangshiq riimin apaiq jai phanhoto. Tsangshiq raq tiima ka, apaiq ka ano maakho na maaho kai dongho tlo sham nguta tiimato.

³²Meriq ka Jesuq ümbano kiijaq saüki raütiishe, apaiq jichong na tiidungtsok bumki raüta, "Tatiwe! ümniika arjaq asi ngu raü jaq, i no ka tsai mak chang wa!" nguta hoq siqto.

³³Jesuq raq Meriq ka aho-anyi jumii kra chhito. Kiimaq apaiq rai nokwe akidam thun hosii rai tlaq thun kiimin chhito. Kra maaho maanyi ka chhi raütiishe, Jesuq tsan na tsangshiq ma tsihea mangchan tsito.

³⁴"Ama ka ümbano lap lan?" nguta apaiq raq tsangshiq ma waito. "Tatiwe, wara, liiwakiq na," nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

³⁵Jesuq ka aho riito.

³⁶Kra chhi raüta, "Liimanta, apaiq raq apaiq ka pinthum mangchanto," nguta tsangshiq ka riibomto.

³⁷Shatmaq, maiq wiijamti raq, "Riita, apaiq raq makchuk we mak santla tiihea kuqtaq. Ikhiijiika, Lajaras kiimin mitiichhun kuq lot wa riishatmaq kata," nguta tsangshiq nai tsangshiq liipan na riibomto.

Lajaras Amaa Wa Tiijangto

³⁸Jesuq ka atsan na mangchan tsihea maq, maa lap chang longkhong kii na, longkilü shaqje tho kiiniishe kito.

³⁹Raüta, “Apang chang longkaü ka linbaiq ronglaq!” nguta Jesuq raq tsangshiq ka thaüto. “Tatiwe, ümchaü ka anam she sham. Amaa lapkili maq, ümchaü ka rablai she!” nguta amaa we ma anyi raq Jesuq bom ka treto.

⁴⁰“Ngi raq ümniima chongpha ira taimaü sha? Ümniiraq kamhan jiila, Shiikeawe khushü jonglu kra michhi haü nguta chongpha ihata?” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

⁴¹Kra chongtaq krai mren she, tsangshiq raq longsha kilü pang chang longkaü kra linbaiqto. Jesuq raq ra nü na lü raüta akha achu jaüto, “I We lei, ümniima kechutum tiikang. Ümniiraq ngi achu jaü ka tre tlaü.

⁴²Ngi raq asap ha, ümniiraq i bom ka ümtiikiimin tlea maü phan. Shatmaq, ngi raq ara bom tiikang arka, arjaq nokwe thung tlaq ariiraq, ngi ka ümniiraq atiikihaü we dea nguta mikam laq nguta ara bomtiikang.”

⁴³Apaiq raq akha achu jaülot raütiishe, tiihong raüta, “Lajaras dongkikiq!” nguta heato.

⁴⁴Krai mren, Lajaras ka ajaq aji thun ka majop chang khea maq tiijopshat li, kiimaq atheaphi tro niimin khea maq tiijopshat miili she longsha mong wa dongkito. Kijiishe, “Adü wa khea ka diibaiq ronglaq, lanta, jam niishe miwa laq” nguta Jesuq raq tsangshiq ka thaüto.

Jesuq Tsea Ma Mat Kha She Tanto

(Mot 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵Meriq rai riihumkai nokmaiqse pahea aki rai kriiraq, Jesuq raq jamlai wa awang chang jaqshamtaq kra chhito. Raüta, tsangshiq riimin apaiq miishe kamto.

⁴⁶Shatmaq, tsangshiq phong wa maiq wiijamti ka jam na jang wanto. Raüta, Jesuq raq jamlai jaq wa shamtaq kra Phorisinok miishe tiitaito.

⁴⁷Krai mren, Phorisinok nai ramwe jongbi ka welabi rai ngongthun raüta bom ka akhiishe riwaito, “Riita, ümchaü nashiq raq ara jamkhii riichang wa? Liimanta, apaiq raq atinkhan she awang chang jaqsham tlaq ara!

⁴⁸Nashiq raq apaiq ka akhli, awang chang jaqsham ka tiisham ruq li tiisham hai jiika, mungmaiqse wiitarü raq apaiq ma siisaq she mikam wan. Kiimaq Roman welabi raq nashiq thaq na kha minyan. Raüta, nashiq nok Shomjam nai namung ara tsangshiq raq ashten she mirbaiq!”

⁴⁹Kra akhing na tsangshiq welabi phong na wela we ashi asi riito. Apaiq mang ka Kaiaphas. Apaiq ka kra rawii Ramwe Ajong Pinthum jati we riito. Apaiq raq anok welabi ka akha sonto, “Namshiq ara angikong! Namtsii min ahü!

⁵⁰Maiqmung ashi kra thenkai nam ma, maiq weshi tsai kai riawe kra ahea miraq nguta namshiq raq tak man sha?” nguta anok welabi ka sonto.

⁵¹Riita, apaiq raq ara bomtaq arka, apaiq tsiitsii maq abom riimak. Shatmaq, kra rawii, apaiq ka Ramwe Ajong Pinthum we kha maq, Jesuq ka Jehudinok mung maiqse miitu mitsai nguta riisham bomchong tiithai bomto.

⁵²Apaiq tsai tlaq arka, Jehudinok mung miitu lamlam li ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe sengi ümchuwa pongmung mung na riinyin shin raüta sitlaq, kriithun ka wiita pumshi ma tiija wan miitu mitsai.

⁵³Kra ranaiq miiphat she, Jehudinok welabi raq, Jesuq ka tsea baiq miitu matkii ka tsangshiq jaq na shamshat she riito.

⁵⁴Kriikha maq, Jesuq ka Jehudinok phong na rashra ka khumki mak she riito. Shatmaq, kra ba wa tiijin wan raüta, apaiq ka Ephraim chela niishe kihoto. Kra chela ka kumtsaiphii binjü tho na riito. Apaiq ka kiijaq ajaqshisetiim rai sikito.

⁵⁵Kra akhing na Tiichhii Wan Poi ho miika ajeli she riito. Kriikha maq, nokmai qse pahea hiqshong rap wa, Jerusalem na Poi ho ma thung hoto. Kra thung hotaq thun kriika, Tiichhii Wan Poi lomdam ma, tsangshiq khum kra tiisii wan miitu, mrochhi wan phumram kham maq tiibat kai ngutiishe thung holito.

⁵⁶Tsangshiq ka Shomjam rinkea na thungtii rai lam maq, Jesuq ka asi sha ahü wiinya nguta shri raa lii rit wanto. Kiimaq, tsangshiq nai tsangshiq liipan na, “Namshiq raq jamkho tiima tlan? Ara Poi lomkai dam apaiq ka miki sham ngutiisha tiima tlan?” nguta bom ka riiwaisoto.

⁵⁷Shatmaq, ramwe jongbi nai Phorisinok riika, Jesuq ka alap ra nguta aming ka atatwi she riito. Jurwa Jesuq thohé jiiq, kriiti raq welabi ma tsütsa ka tiitai ra nguta aming ka tatthü je she riito.

Johan 12

Meriq Raq Jesuq Hok Na Homseng Maq Jutto

(Mot 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹Tiichhii Wan Poi ma ratrok mishaq na, Jesuq ka amaa wa atiidong wan we, Lajaras hiqshong Bethani hiq na kito.

²Kiijaq tsangshiq raq, apaiq ma anato lungwii dung chungkuqto. Martha ka dung chung liiwan damti riito. Jesuq rai dungsea damti phong niika Lajaras min nga wan damto.

³Kiitiikaq, Meriq raq perang wa apho, athii tsinhea phan homseng tsai ka haptashi tin kra lam raüta, Jesuq hokphi wiinai na nyukto. Raüta apaiq hokphi ka akhudap miishe tiuwe takuqto. Kra nyuktaq kra mren, homseng tsai hom wa kriiraq, kra jam ka wiita nyamto.

⁴Kra chhi raüta, Jesuq jaqshisetiim phong wa maiq weshi, apaiq shaphaqtii ma jawanti, Judas Iskariot raq,

⁵“Riita, ara homseng tsabum arka kampho siiroqtsam pha sha raüta, kriimaq miitsan maiqse khрум kechang wa shatmaq ahata?” nguta botto.

⁶Apaiq raq ara bom chongtaq arka, apaiq tsan mong na miitsan miijan maiqsetiim ma mangchan tiitsi raütiika riimak. Shatmaq, apaiq ka ahuk we kha maq bomto. Apaiq ka tsangshiq kampho khiiq kra hoti we. Akhing khing na apaiq raq kra taro kampho khiiq kiiwa khot raü raüta shaphaqtlo.

⁷Kiijishe, Jesuq raq apaiq bom ka akhiishe treto, “Apaiq jaqsham ka naq tiibanbi rongkiq!. Arka apaiq raq, ngi tsaikai ranaiq na, i maa lap miitu she tiije kuq wanli tlo.

⁸Shatmaq, miitsan miijan maiqsetiim ka namshiq rai rilung pattup siruq li. Shatmaq, ngi ka namshiq rai adam na siruq ka simang she.”

Lajaras Tsea Tanto

⁹Kra akhing na nokmaiqse kong pahea raq Jesuq ka Bethani hiqshong na ngu wa nguta tsütsa ka taito. Kra tai raütiishe, tsangshiq ka Jesuq liikai nguta, Bethani hiqshong kiina kongta hushhu miishe kirai hoto. Tsangshiq kirai wantaq kriika, Jesuq liikai lamlamli min riimak, shatmaq Jesuq raq amaa wa ati dong wan we, Lajaras kriimin liikai lam maq nguta riiphong kiraito.

¹⁰Kra nokmaiqse kong kra chhi raütiishe, ramwe jongbi raq Lajaras kiimin Jesuq rai atsea baiq chang nguta kha ka tan thüto.

¹¹Arka Lajaras ka amaa wa tiidong wantaq kra lümaq, Jehudinok phan mungmaiqse kong ka maiq pahea raq, ramwe jongbi thun kra miimthü raüta, Jesuq miishe kamrai wanto nguta ngo miishe Lajaras kiimin atsea baiq chang nguta kha ka photo.

Mungmaiqse Raq Jesuq Jerusalem Maq Taoto

(Mot 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹²Kiimaq anap ranaiq miishe, mungmaiqse phong pahea Tiichhii Wan Poi lomkai akirai kriiraq, Jesuq ka Jerusalem na saü wantlo she nguta tsütsa ka taito.

¹³Krai mren, mungmaiqse raq taitsi hii ka maiqmii jaq na doraq maq, Jesuq taokai nguta, chii phai niishe arü ariiq wa trang liishe, kongta hushhu maq kihoto. Raüta, tsangshiq raq apaiq ka tao wanto. Tsangshiq raq apaiq tao wan lam maq, “Shiikeawe ka shreng rong i! Shiikeawe lei, ümmang na juwa kitlaq, kriiwe ka shiiman kuq laq! Shiikeawe lei, Israilnok Hokham we ka shiiman kuq laq!” nguta arü ariiq watrang liishe apaiq ka tao wanto.

¹⁴Jesuq raq kumtoq kaü ashi humto. Raüta, kra kaü raikhü na chao raüta apaiq ka wato. Arka A sii Bomtsi na awaiq thü bomchong kra phan phan she kuwanto. Kiijaq akha nguta waiqto:

¹⁵“O, Jerusalem chela lei, ümniika naqhai song kiq she jo! Liilaq, ümhokham we ka saühoto she. Kumtoq kaüshii se raikhü na chao raüta kitlo.”

¹⁶Kra akhing na ajaqshisetiim raq ara chong tlaq bomtsi liichum arka, tak mak dea riito. Shatmaq, Jesuq ka amaa wa dong wan raüta, apaiq khushü ngao jonglu wantaq kra chhi wan jai sheti, tsangshiq raq Asii bomtsi na awaiq thü bomtsi liichum arka, apaiq miitu dea chong tlo nguta tak wanto. Kiimaq tsangshiq raq kra akhing na klo wantaq jaqsham kriika apaiq miitu dea shamkuqkai ngutiishe takto.

¹⁷Jesuq raq Lajaras ka amaa, maakho mong wa tiidong hea wan raüta, atra tiidong wantaq kra chhi wanti nokmaiqse phong raq, kra awang chang tsütsa chhi wantaq kra, mungmaiqse ma kai tsaki wanto.

¹⁸Mungmaiqse phong wa maiq pahea raq, apaiq taokai lam na kirai witaq thun kriika, apaiq raq ara awang chang jaqshamtaq tsütsa kra taiwi raüta kiraito.

¹⁹Ara mungmaiqse raq Jesuq tao wan kra chhi raütiishe, Phorisinok ka tsangshiq nai tsangshiq liipan na, bom ka akha riichongto, “Liimanta, notsam, nashiq riika tanglot mai dongdii she! Liirong laq, mangjong maiqse tlotli raq, apaiq jai li she phan wanto!”

Griknok Raq Jesuq Rai Riihumro Riito

²⁰Kra poi akhing na, Jerusalem na Shiikeawe shomnoq kai nguta mungmaiqse phong kiraitaq thun kra phong na, Griknok min asi riito.

²¹Tsangshiq ka Philip pha na wato. (Apaiq ka Gelili wang na Bethsaida hiqti riito). Raüta, apaiq ma, “Shiilang we lei, naishiq ka Jesuq rai riihum ro tiikai,” nguta bom ka tiitaito.

²²Kiijiishe, Philip raq Andru ma kra bom ka tlü chongto. Raüta, tsangnai wiita she, Jesuq phana waraüta, Griknok bom ka Jesuq miishe tlü chongto.

²³Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqto, “Maiq Se ma apaiq khushü tiijongke akhing ka ümchaü hong wato she.

²⁴Ngü raq chongtiikang arka tengteng: Tsam rai ka wak na jangki raüta, hiqmong na atsai arki ikha siwan hü wiiwii ka, raishi laqlaqse asiiliili misi. Shatmaq, kra raishi sitlaq kriika, atsai raüta cham wan raütiq, anyam ka midong wan. Raüta arai ka pahea she midong man wan.

²⁵Krai mren, jurwa maiqmii rilung ka lungwii tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka atiimo mirbaiq. Shatmaq, jurwa maiqmii rilung ka ara mangjong hiq maq asaisi riiwan tlaq, kriiti raq maiqmii rilung ka, pattup pat-sa atra siwan miitu mithü wan.

²⁶Kiimaq jurwa i jaqshi ma jawan raüta, ngi shiilili wan lungwii tlaq, kriiti ka, i jai phan phan wa wawan raa tlo. I jaqshi ka, ngi rai nong nong maq sichang. Kiimaq, jurwa ngi shiilili tlaq, kriiti ka i We raq mishreng.”

Jesug Raq Apaiq Tsailam Chongto

²⁷“Riita, ümchaü ka ngi ma i tsan tsihea akhing she saü wato. Riita, ümchaü ngi raq jamlai she wa minguha? ‘I We loi, ara akhing ara ngi ma naq tiisaükiq dea,’ ngutiisha minguha? Shatmaq, kiikhiika ngulot mang. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ngi mangjong hiq na pokikang arka, ara chong tiikang chamchao wamong armaq lea wan miitu dongdii akiha!

²⁸I We loi, maiqse ma üm khushü jonglu kli dea tiichhikuq laq!” nguta Jesug ka Awe rai riibomto. Kiijiishe, “Ngi raq I khushü jonglu ka tiichhi kuq kang she. Kiimaq Ngi raq jangshi ri hali mitiichhi kuq nongha,” nguta ra wa maiq bom ashi raq Jesug bom ka treto.

²⁹Mungmaiqse phong kiijaq thungrai tlaqti raq, kra bomtsi ka taito. Raüta, maiqphong kiiwa wiijamti ngiika, ramokto nya nguta bomto. Kiimaq maiq wiijamti ngiika, “Notsam, rase raq apaiq rai riibom damto!” nguta tsangshiq liipan na bom ka riichongto.

³⁰Kiijiishe, Jesug raq tsangshiq ma akhiishe chongkuqto, “Ara bomtsi saükitaq arka, ngi ma chongke ka riimak. Arka namshiq ma chongke miitu saükito.

³¹Ümchaü arshe, mangjong maiqse khapho akhing ka. Ümchaü akhing ara mangjong hiq rümti we kra tiidea baiq akhing she saü wato.

³²Ümtiikiwa ngi ka ra na tsom wan jiiq, kiitiikaq ngi raq wiitarü ka ngi phana mitriitam wan ha.”

³³Jesug raq ara bomtaq arka, apaiq ka jamkhii chamchao raüta tsai chang wa, kra miitu chongto.

³⁴Kra tai raütiishe, “Nashiq Thungtri na Khristo ka pattup misi nguta chongtlo ihata. Shatmaq, ümniiriika Maiq Se ka ra na tsom chang dongdii miraq ngutiika jamkho ngutläü? Riita, ara Maiq Se ngutläü arka juwa?” nguta mungmaiqse phong thung tlaq kriiraq Jesug ma bom ka waito.

³⁵Kiijiishe Jesug raq tsangshiq bom ka treto, “Namshiq ma rawüli ka heashili she mili. Rawüli asi bala, namshiq ka rawü lam phan tlan kra, phan ruq phan lantli si ronglaq. Ranyaq raq namshiq ka pang wan tlo jiiq. Juwa ranyaq mong na khum tlaq, kriiti riika, apaiq ka ümnüno kihotla, kriika sap mak.

³⁶Kriikha maq, namshiq ma rawü li kra likushat li tlaq bala liipan na, namshiq ka rawü li kiima kam rong laq. Kra riihan jiiq, namshiq ka rawü maiqse ma mija wan han.”

Jehudinok Apako Raq Jesug Ma Kam Mak

Jesug raq ara traho bomtsi ara chongkuq lot raütiishe, apaiq ka tsangshiq maklii wa ahin nü niishe tiiko wan lam maq kihoto. Raüta, maiq maklii akaiaq kaiq niishe kihoto.

³⁷Apaiq raq tsangshiq makki na atinkhan awang chang jaqsham maq tiichhike wanje taü miimin, tsangshiq raq apaiq miika kam mak riito.

³⁸Arka, shammi we Isaia raq riisham bom achongthü kra tiikupi wan miitu she hongtha wanto. Apaiq raq akha chongthüto: “Riita, Tatiwe lei, naishiq raq achongkuq hai tsütsa kriima juro kam wan tiita? Riita, ija, Tatiwe raq apaiq ningkun jong ka jumo tiichhi kuq wan tiita?”

³⁹Riita, ija, ara riisham bom chong thütaq arai mren she, tsangshiq raq Jesug ma kamwan mak she dea riito. Ara jamkhano chong tiikai ngukla, Isaia raq hali, Shiikeawe manson ka tsangshiq khuthaq na anikai kun she nguta bom ka akha hali tiithai chongthü nongto:

⁴⁰“Shiikeawe raq tsangshiq mak ka atiichuk baiq wishe. Kiimaq tsangshiq tsii ka atiimo baiq wishe. Krai mren, tsangshiq riika chhi mak she. Kiimaq tsangshiq tsii ka tsang mak she. Kiimaq ngi raq tsangshiq tsii ka tiitsang kuq wan jiiq nguta, tsangshiq ka ngi phana wamak she, nguta Shiikeawe raq chongtlo.”

⁴¹Isaia raq ara riisham bom chongkuq thütaq arka, apaiq raq jai na Jesug khushü jonghea dong wan chang dea asi shaq, kra chhi raüta chongthüto.

⁴²Kiikha riikli jiimin, Jehudinok welabi phong wa, maiq pahea raq Jesug ma kam wanto. Shatmaq, tsangshiq ka, Phorisinok ma hai ma, tsangshiq kamtsantsii kriika, ra na doli nokwe man na, tiichhi mak miili sito. Kriika, Phorisinok raq tsangshiq ka sinagok wa tiidong baiq jiiq nguta, kriima hai ma adam apaü lam miili kamto.

⁴³Ara jamkhano chongtiikai ngukla, tsangshiq ma mungmaiqse raq, ‘ümniidea ahea’ nguta shomra riiwe kriika Shiikeawe raq, ‘ümniidea ahea,’ nguta ngo kriithaq na athii atsin nguta lungwiitlo.

Jesug Bomtsi Kli Rung Kappe

⁴⁴Kra akhing na, Jesug raq chiiriim raüta agilülü maq traho bomtsi ka akhiishe chongkuqto, “Jurwa ngi ma kam tlaq, kriika ngi ma kam wan lamlam li ka riimak, shatmaq ngi tiikaiti we miimin kamtlo.

⁴⁵Jurwa i sham chhi tlaq, kriiti riika ngi tiikaiti we sham kiimin chhi tlo.

⁴⁶Ngi ara mangjong hiq na kikang arka, maiqse ma rawü tli kekai nguta kikang. Krai mren, jurwa ngi ma kam tlaq, kriiti ka ranyaq nyang na simak she miraq.

⁴⁷Ashi ra raq, i bom chong ara taishatshat taü maq, lang mak jiika, ngi raq apaiq ka kappe maq shin mang. Ngi ka mangjong maiqse kra ajiq alam nguta shinkai akiha ka riimak. Shatmaq, mangjong maiqse tiichhiikai miitu kikang.

⁴⁸Riita kriikha na, jurwa ngi ka shipoq tlaq, kiimaq i bomtsi ara lang mak riitlaq, kriiti khaphoke wanti ka phowe asi miraq. Ara ngi raq chongkuq tiikang i bomtsi arli she, phangthum ranaiq na, apaiq kha phoke wanti phowe ma mija!

⁴⁹Ara chongtiikang arka tengteng: Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq ümchuwa bom chongkuq tiikang arka, i tsiitsii maq achong kuq ha riimak. Ngi tiikaiti we, i We raq, arka chongke ra tlo nguta aming kuq tlaq, kriili chongkuq tiikang.

⁵⁰Kiimaq ngi raq asap ha, apaiq aming bomtsi arka maiqse ma pattup pat-sa rilung raüchong. Krai mren, i nü maq jamlai bomtsi wa bom tiikang arka, i We raq ara bomtsi ara chong kuq laq nguta, achongkuq kriili chong kuq tiikang. Apaiq bomtsi kli ngi raq maiqse ma tlü chongkuq tiikang.”

Johan 13

Jesuq Raq Ajaqshisetiim Hok Hekuqto

¹Arka Tiichhii Wan Poi ka anap she miraq angu wa bom. Jesuq raq apaiq ka ara mangjong hiq ara baiqthü raüta, Awe phana wawan aningthoi ranaiq akhing ka saü wato she nguta asap. Apaiq raq mangjong hiq na siti asengi thun ka pinthum lungwiito. Tsangshiq ka apaiq rii dongdii. Apaiq raq tsangshiq ka atiisup ranaiq na saüli lungwiito.

²Jesuq nai ajaqshisetiim ka raji dungsea adam na artam nga wishe. Kra akhing na, Tha raq Simon Iskariot se Judas tsan ka, Jesuq shaphaq miitu arap baiq kun she.

³Awe raq apaiq ma phanrap tang wan miitu ningkun ka akekun she nguta apaiq raq asap. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe pha wa aki, kiimaq apaiq ka Shiikeawe pha na hali wawan nong nguta, Jesuq raq wiita asap.

⁴Kriikha miishe, apaiq ka dungsea chang chamrii tho wa tiido raüta, adü wa akhea thum ka chhutto. Raüta thüto. Raüta, han tatke chang khea ashi ka, achhü na minsaq samto.

⁵Raüta, apaiq raq winpin jong ashi na kham ka thiito. Raüta, kham maq ajaqshisetiim hok ka, weshishi maq hekuqto. Raüta, achhü na aminsam hantatke chang khea kiimaq, tsangshiq hokphi kra tiuwe tatkuq wan wan raüta, tsangshiq wiita tiikham heikuqto.

⁶Raüta apaiq ka Simon Petar tho niishe saüto. Kijjiishe, “Tatiwe, ünniiraq i hokphi ka jamkho mihehaü?” nguta Simon raq apaiq ka tiiwinto.

⁷Kijjiishe, “Ngi raq ümchaü jamlai jaq wa sham kuq tiikang, arka ünniiraq ümchaü ka takmaü mirhaü. Shatmaq, jai miisheti q misap haü,” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

⁸Kiijiishe, “Ümniiraq i hokphi heke ka maimak dongdii. Arka ümra ranaiq jiimin maimak!” nguta Petar raq, jaqkhaü jinaü raütiishe Jesuq ka tiiwinto. Kiijiishe, “Ngi raq ümhok phi ka hekuq mang riha jiila, ümniika i jaqshise nguta tiingo lot maü mirhaü,” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto.

⁹Kiijiishe, “Tatiwe, ikhla i hokphi lamlam li ka riimak! I jaq nai i khupo armin hekuq laq!” ngutiishe Simon Petar raq nguto.

¹⁰Kiijiishe, “Jurwa ajü ahewi she, kriiti khum ka asii she. Akhum lotli henong ka ra mak she. Ahokphi kli she he chang. Namshiq tarü ka asii siisaq she. Shatmaq, weshi kiitiina siimak,” nguta Jesuq raq Petar ma chongto.

¹¹Jesuq raq apaiq shaphahti we ka asapwi she kha maq, “Namshiq tarü ka asii siisaq she. Shatmaq, weshi kiitiina siimak,” nguta bomtaq ara.

¹²Jesuq raq tsangshiq hokphi kra hekuq lot raütiishe, akhea thum ka sam nongto. Raüta, chamrii tho niishe hali apaiq ngachang niishe nga nongto. Raüta, “Ümchaü ngi raq namshiq ma jamlai jaqsham wa tiichhi kuqkang, kra saptlan sha?” nguta tsangshiq ma waito.

¹³“Namshiq raq ngi ka Shrinketi we kiimaq Tatiwe nguta hea tlan. Kriika riikhaqli thukto. Ngi ka namshiq raq akha shreng chang dea. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka kriidea.

¹⁴Ngi ka namshiq Tatiwe, kiimaq namshiq ma Shrinketi we raq ümchaü namshiq hokphi ka jamkho hetse kuq kang, kiikhiisii hali namshiq liipan niimin, weshi raq weshi hok ka hekuq lili rong laq.

¹⁵Ngi raq namshiq ma ara jaqsham maq tlang kuq wan tiikang arka, namshiq riimin akhiisii hali misham laq, nguta tiichhikuq tiikang.

¹⁶Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Dise ka atijong we thaq na ajong riimak. Kiimaq tsasoqti we ka, apaiq thaüti we thaq na ajong riimak.

¹⁷Riita, ümchaü sanha, namshiq raq ara chongkuq tiikang tengteng bomtsi arka sap lan she. Jurwa ara bomtsi ara lang lanta mishong nga han, kriiti ka pinthum khoqriiq shishiiq miishe misi han!

¹⁸“Shatmaq tiina, ngi raq ara chong tiikang arka wiitarü ma wanghap niika riimak. Ngi raq namshiq ka jamkhiinok maiqsetiim wa tsea wan kang, kriika ngi raq asap ha. Asii bomtsi na, ‘Ngi rai dung pinshi na sia wan damti we raq ngi ka shaphahto’ nguta chong tlaq kriika tiiku wan chang dongdii.

¹⁹Riita, ngi raq ara ümchaü namshiq ma mra ara mipin shaq niili bomtsi ka chongkuq tiikang arka, ümra akhing niishe wa, ara bomchong arshe kuwan jiiq, kra ranaiq na namshiq raq, arka apaiq irdea nguta sap lanta mikam wan han.

²⁰Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Jurwa i tsasoqti ka tao wan tlaq, kriika ngi tao wan tlo. Kiimaq jurwa ngi tao wan tlaq, kriika ngi tiikaiti we kriimin tao wan tlo.”

Jesuq Raq Apaiq Shaphaq Kra Tiithaito

(Mot 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹Jesuq raq arthun traho bomtsi ara chongke lot ri li she, atsan mong na wekii maq athot ikha tsihea she tsi wanto. Kra ningkhan, apaiq raq kholam kholiiq she, “Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Namtsam phong wa maiq weshi raq, ngi ara mishaphaq han,” nguta tiithaito.

²²Kra taiwi raütiishe, ajaqshisetiim ka ju nang wa tiithai tla ahiq nguta tiima raüta, awang rai rang rang rara riito.

²³Jaqshisetiim phong wa, Jesuq raq kai lungwii hea we jaqshi se kriika, Jesuq tiinap na nga raü riito.

²⁴Simon Petar raq kriiwe ma atsise maq, “Kra tiithai tlaq we kriika juwa ahiq?” nguta bom ka tiitsang waito.

²⁵Krai mren, ajaqshi se ka Jesuq tiinap na tiisot saq raüta, “Tatiwe kriiwe ka ümriiti wa?” nguta bom ka waito.

²⁶Kiijiishe, “Ngi raq winsii phu ka weashaü tai pin na tsam lata, ümriiti mo kuq tiikang, kriiwe ka miraq,” nguta Jesuq raq apaiq bom ka treto. Krai mren, apaiq raq winsii phu ashi ka, weashaü tai pin na tsam raüta Simon Iskariot se Judas ma kuqto.

²⁷Krai mren, Judas raq kra winsii phu ka pha q ri li she, Soitan ka apaiq khum niishe shang wanto. Kiimaq, “Ümniiraq jamlai phan klo chang wa, kriika jaqlolo klo tlo laq!” nguta Jesuq raq apaiq ka thaüto.

²⁸Jesuq raq Judas ma ara jaram wa chongta kriika, dungsea nga damti kongtibi ahinti riika jurmin tak mak dea riito.

²⁹Ajaqshisetiim phong wa maiq wiijamti raq tiima ka, Judas ka kampho khiiq witi we kha maq, Jesuq raq Poi na lang chang hup asam rikai nang chong tlo sham ngutli tiimato. Riimak la, miitsan miijan maiqse ma phanshi ra khrum kuq laq nguta thaütlo sham ngutli tiimato.

³⁰Judas raq winsii phu ka jaüphaqto. Raüta, apaiq ka tiidopot kinphai niishe kihoto. Kra akhing ka ranyaq hea she riito.

Aming Anye

³¹Judas ka kaiho jai she, Jesuq raq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqto, “Ümchaü akhing na Maiq Se khushü jong kriika tiichhi kuqto she. Ümchaü Shiikeawe khushü jong kiimin Maiq Se lümaq tiichhi kuqto she.

³²Riita, Shiikeawe khushü jong kriika apaiq pum lümiishe tiichhikuq tlaq jiika, Shiikeawe raq Maiq Se khushü jong kriika, Shiikeawe apaiq pum niishe mitiichhi kuq. Arka ümchaü jaqlo liipan niili she mitiichhikuq wan.

³³I setiim lei, ngi ka namshiq rai alu ka simang she. Namshiq raq ngi mirit han. Ngi raq Jehudinok welabi ma jamkho chongkuq kang kiikha, ümchaü namshiq miimin ara bomtsi ara chongkuq tiipha ara, 'Ngi ümbano wawan tiikang, kijiika namshiq ka wawan lot man mirhan.'

³⁴Riita ümchaü min ngi raq namshiq ma aming anye she kuq tiipha ara: Namshiq ka riimang riichan maq shongnga ronglaq. Ngi raq namshiq ka jamkho lungwii kang, kiikhiisii hali, namshiq liipan niimin, riilung riwii maq sirong laq.

³⁵Namshiq liipan na, riimang riichan maq singa wan lili riihan jiila, nanok tarü raq, namshiq ka i jaqshisetiim dea nguta misap."

Petar Raq Jesuq Mitiishaü

(Mot 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶"Tatiwe ümniika ümba na wawan wa?" nguta Simon Petar raq Jesuq ma waito. "Ngi ümbano wawan tiikang, kiijaq ümchaü ümniika wawan lot maü. Shatmaq, jai miisheti q i jai miphan wanlot haü," nguta Jesuq raq Petar bom ka treto.

³⁷Kiijiishe, "Tatiwe, ngi raq ümchaü ümjai phan phan jamkhii riito walot mang miraq? Ngi ka ümniimiitu, atsai santla mikham ha!" nguta Petar raq Jesuq bom ka treto.

³⁸Kiijiishe, Jesuq raq, "Ümniiriisha ngi miitu atsai mikham haü ngu kai? Ngi chongpha. Arka tengteng: Athi rawa li wupongwe ka miwa shaq liipan niili, ümniiraq ngi ka juwa sapmang nguta jangtsam mitiishaü baiq haü!" nguta Jesuq raq Petar bom ka treto.

Johan 14

Jesuq Kli Awe Phana Walam

¹"Namshiq ka naq chapa rongkiq, kiimaq naq tiimangchan rongkiq," nguta Jesuq raq tsangshiq ma tsii chongkuqto. "Shiikeawe miili kam ronglaq. Kiimaq ngi miimin kam ronglaq.

²I We jam na asi chang tap ka pahea asi. Kiimaq ngi ka namshiq miitu asi chang tap ajam kra tiije wan wawan li tiikang. Kiijaq asi wan chang tap ajam ahü ngu raü ka, ngi raq namshiq ma bom ka akha jaram wa michong.

³Kiimaq ngi ka kiina wawan li lata, namshiq miitu asi anga chang tap ajam kra mitiije wanli ha. Lata, ngi ümbano sitiikang kiijaq, namshiq min ngi rai adam miishe siwan miitu, ngi ka namshiq phana kinong lata hali, namshiq ka i phana misheaki nong ha. Krai mren, namshiq ka ngi rai adam niishe misi wan han.

⁴Namshiq raq ngi wawan tiikang hiqshong kiina wawan chang lam kri asap han she.”

⁵Kiijiishe, “Tatiwe, ümniika ümbano wawan tlaü, kriika naishiq riiri sap mai. Riita, kra hiqshong na wawan chang lam ka naishiq riiri sap mai, naishiq ka kiina jamkho miwa?” nguta Thomas raq apaiq ma waito.

⁶Kiijiishe, Jesuq raq “Ngi ahata lam. Ngi ahata tengteng bomtsi. Kiimaq ngi ahata rilung tsitsü raü. Ngi ara tlea raüta, Awe pha na jumin walot mak.”

⁷Kiimaq, apaiq raq tsangshiq ma chongkuqto, “Riita ümchaü sanha, namshiq raq ngi ri asap han she. Krai mren, namshiq raq i We kiimin misap wan han. Kiimaq, ümchaü ara miiphat she, namshiq raq apaiq ka asap han she. Kiimaq apaiq sham min chhi lan she.”

⁸Kiijiishe, Philip raq apaiq ma chongto, “Tatiwe, naishiq ma Awe ka tiichhi kuq laq. Naishiq miika kriili akhek raa tlo.”

⁹Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi ka luhea she namshiq tarü rai adam na siwan kang. Kra taü maq dongdii min, ümchaü niitaq ngi ka juwa, ümniiraq sap maüli shatshat sha Philip? Jurwa i sham chhitaq, kriiti riika, i We sham kiimin chhito she. Kra taümaq dongdii min, ümniiriika, ‘Naishiq ma Awe sham ka tiichhi kuqlaq’ ngutiika jamkho ngutlaü?”

¹⁰Philip, riita, ümniiriika ngi ka i We rai, i We ka ngi rai pumshi hanshi maq sitiikai ngutiika kam maü shiita? Ngi raq namshiq ma bom chongkuq tiikang arka, ngi raq, i tsiitsii maq achong kuq ha ka riimak. I We ka i khum na si raüta, apaiq tsiitsii maq jaqsham tlo.

¹¹Ngi ka i We rai, i We ka ngi rai adam na sitlo, nguta chongkuq tiikang bomtsi arma kamwan rong liina. Kiimaq arma kamwan man jiika, ngi raq i jaq sham ümchuwa sham tiikang arma kamwan rongliina.

¹²Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Jurwa ngi ma kam tlaq, kriiti riika, i jai phan phan, awang chang jaq misham wan. Kriika tengteng. Apaiq riika, i jaqsham thaq niimin, ajong lin she misham wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka i We pha niishe wawan tiikang.

¹³Kiimaq i mang na namshiq raq jamlai phan wa mijaü han, kriika ngi raq misham kuq ha. Krai mren, Ase lümaq Awe khushü ka mijong.

¹⁴Namshiq ka i jaqshisetiim kha maq, ngi ma chong han jiika, ngi raq namshiq ma jaq ka misham kuq ha.

Asii Wenyi Saüakai Kiqkham

¹⁵“Namshiq raq ngi lungwii han jiika, i wokhong na silanta, ngi raq namshiq ma aming kuq tiikang kra lang lanta misi han.

¹⁶Kiimaq, ngi raq, i We ma namshiq Khrumti weshi tiikilaq nguta michong ha. Krai mren, apaiq raq, namshiq khrumti weshi she mitiiki. Apaiq ka pattup pat-sa namshiq rai adam she misi wan.

¹⁷Apaiq raq maiqse ka Shiikeawe rai sham triichhike wanti Asii Wenyi. Apaiq raq Shiikeawe tiima tsantsii ka maiqse ma tiichhi kuqtlo. Mangjong maiqse raq apaiq ka tsangshiq tsan mong na tao mak. Ara jamkhano tao mak ngukla, tsangshiq raq apaiq sham ka chhi mak. Kiimaq mang min riisap mak. Shatmaq, namshiq raq apaiq ka asap han. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq ka namshiq rai adam sitlo. Kiimaq, apaiq ka namshiq mongjii na sitlo.

¹⁸“Ngi wawan jai, namshiq ka jechi nomi setiim ikhiika, tiimang chan mang. Ngi ka namshiq phana hali mijangki nong ha.

¹⁹Jaqlö liipan niili, mangjong maiqse raq ngi ka chhi mak she miraq. Shatmaq, namshiq raq i sham ka michhi han. Kiimaq ngi ümkho atra sitiikang, kiikhiisii namshiq min atra misi han.

²⁰Kra ngi dong wan ranaiq akhing she saü wa raütüq, namshiq raq ngi arka i We rai pumshi hanshi dea sitiikang, kiimaq ngi ka namshiq rai jamkho pumshi hanshi maq sitiikang, kiikhiisii hali namshiq min, ngi rai pumshi hanshi miidea sitlan ngutiishe misap han.”

²¹“Jurwa i bomchong aming ara thü raüta, lang wan tlaq, kriiti ka ngi lungwii wanti. Jurwa ngi lungwii tlaq, kriiti ka, i We riimin milungwii. Kriiti ka ngi riimin milungwii ha. Lata, i tsan i tsii ka apaiq ma mitiichhi kuq ha.”

²²Kra tai raütishe, Judas (Judas Iskariot ka riimak) raq Jesuq ma bom ka akha waito, “Tatiwe, ümniiraq ümrilung khushü chhainyii jong ka, naishiq miika tiichhikuq räü, mangjong maiqse ma tiichhi kuq maü ka jamkho?”

²³Kiijiishe, Jesuq raq apaiq bom ka treto, “Jurwa ngi lungwii tlaq, kriiti ka i wokhong na, i bom chong ka phaqqhii nichii maq tai raüta misi. I We raq apaiq ka kai milungwii. Kiimaq, i We nainai ka kilaita, apaiq rai adam na misi hai.

²⁴Jurwa ngi ka lungwii mak, kriiti ka, i bom chong armin lang mak miraq. Ara i manphan i jüche namshiq ma ümchuwa phanchan kuq tiikang arka, i tsiitsii maq achong kuq ha ka riimak. Shatmaq, ngi tiikaiti we, i We raq ngi ma jamlai kiq wa tiidea kuq tlaq, kra bomtsi kli tlü chong kuq tiikang.

²⁵“Ngi ka namshiq rai adam sitiikang liipan na, arthun bomtsi ara chongkuq tiikang.

²⁶I We raq Asii Wenyi ka, i mang na mitiiki. Apaiq ka namshiq Khrumti we. Ümchaü ngi raq, namshiq ma ümchuwa bomtsi chongkuq tiikang thun arka, apaiq riishe hali, namshiq tsan mong na tiidokuq wan nong räüta, tsangriri hea miishe wiita michong kuq wan nong.

²⁷“Namshiq ma ngi raq hansang rilung she kuq tiikang. Arka i tsan mong na sitlaq hansang khap kriiwa triisha tsümkuq tiikang. Arka mangjong maiqse raq akuq hansang rilung ikhiika riimak. Jai na jamlai mra wa pin wan tlaq, kra miitu namshiq ka akhiismin naq chapa rongkiq. Kiimaq naq hanghun rongkiq, kiimaq naqhai rongkiq.

²⁸Ngì raq namshiq ma tsii chongke, ‘Ngì ka awa wan she. Shatmaq, ajang mirki nong ha,’ nguta chong kuq pha ira atai han kata. Namshiq raq ngi ka ngohea shaqshaq lungwii tlan jiika, ngi ka i We phana wawan nguta bomchongke kra tai lanta, namshiq ka khoqriiq khiq li she mirhan wa. Ara jaram wa chongtiikang ngukla, apaiq ka ngi thaq na ajong.

²⁹Ngì raq ara, ümchaü namshiq ma kra mra pin wan aranaiq akhing ka misaü wan shaq na, tlu na bom chongkuq tiikang arka, kra chong tiikang aranaiq kriishe saü wan jai, namshiq raq i bomchong arka teng wato dea nguta, ngi ma mikam laq, nguta ngo maq namshiq ma chongkuq tiipha ahata.

³⁰Ngì ka ümchaü namshiq rai manphan riichan apa ka riibom lap mang she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ara mangjong hiq ara rümti we ka saü wanto she. Apaiq raq ngi ka hupkhang wanlot mak.

³¹Shatmaq, mangjong maiqse raq ara bomtsi ara sap chang akhek. Ngì raq i We ka kai lungwii tiikang. Kriikha maq, phanrap na, i We raq ngi ma jamlai bomtsi wa chongkuq tlaq, kriili ngi raq sham tiikang. “Lo, tiidong rongphiishe. Nashiq ka arjam maq tiido rong i she. Warong i.

Johan 15

Jesüq Ka Chiisan Spiqraü

¹“Ngì ahata chiisan spiqraü chong. Kiimaq i We kata spiqro chhintsii we.

²Apaiq raq i tsung na, atsi ahühüti i kü i ko thun kriika, angei riibaiqtlo. Kiimaq, atsi asisiti i kü i ko thun kriika, aheawiq maq tiisii chhintsii wantlo. Raüta, atsi ango ka apapa she tiitsi ngo wan miitu, ashun thun kriika, aton riibaiqtlo.

³I We bomtsi namshiq ma chongkuq tiikang kriiraq, ümchaü namshiq khum ka, atisiike wishe.

⁴Namshiq ka i dü na chamshat miili siwan lili ronglaq. Kiimaq ngi riimin namshiq ka, i dü na tiichamshat miili mitiisi kang. Akü ako riika, achong na chamshat riihü miika, apaiq asiilii miika tsingo lot mak. Akü ka spiqraü chong na chamshat maq siwan lili raü jiitiq, atsi ango ka midong man wanlot. Ikiikhiisii hali, namshiq kiimin i dü na chamshat maq siman riihan jiila, tsingo wanlot man mirhan.”

- ⁵“Ngi ahata spiqraü chong. Namshiq ka i kü i ko thun. Juwa i dü na chamshat maq sitlaq, kriiti raq atsi ango, pahea mitsi ngo. Ngi ahü miika, namshiq raq jamlai phan jaqsham min lot man.
- ⁶Juwa i dü na chamshat maq simak, kriiti ka, spiqraü chong wa akü ako ka adaq riibaiq tlaq, ikha, adaq mirbaiq. Raüta, ashin mirki. Kiimaq kriithun ka, adam na riichom phong raüta, wacha mong niishe michaq baiq.
- ⁷Shatmaq, namshiq ka i dü na chamshat maq siwan lili riihan jiila, kiimaq i bomtsi ka namtsan mong na cham wan raü la, namshiq raq i We jaq wa jamlai phan wa mijaü han, kriika namshiq ma mikuq.
- ⁸Namshiq ka apapa tsingo wan lili riihan jiitiq, i We khushü ka mijong wan. Krai mren, namshiq ka, awongsii i jaqshisetiim miishe mija wan han.
- ⁹I We raq ngi ka jamkho lungwii tlaq kiikhiisii hali, ngi riimin, namshiq ka kai lungwii tiikang. Krai mren, namshiq ka i wokhong na aheawiq maq, si ronglaq.
- ¹⁰Ngi ka i We wokhong na, apaiq aming lang lata sitiikang. Krai mren, apaiq mangchan wokhong na sitiikang. Ikiikhiisii hali, namshiq min ngi aming kra lang lanta, i mangchan wokhong na sihanla, namshiq ka i wokhong na misi han.”
- ¹¹“Ngi raq namshiq ma ara bomtsi chongkuq tiipha arka, ngi ka jamkho chochi tiikang, kiikhiisii, namshiq tsan mong niimin, chochi raq aliim ale she mima wan laq nguta chong kuq tiikang.
- ¹²Riita ngi raq namshiq ma aming kuq tiikang bomtsi ka ara: Ngi raq namshiq jamkho lungwii tiikang, kiikhiisii, namshiq liipan niimin, riilung riwii si ronglaq.
- ¹³Maiq weshi raq, akongtibi ma lungwii raüta, apaiq miisaa kuqtlaq, kriithaq na lungwii tsii ajong ka ahü she.
- ¹⁴Kiimaq ngi raq namshiq ma jamlai aming wa kuq tiikang kra namshiq raq lang wan lili riihan jiika, namshiq ka i khi i lu wetiim miishe mija wan han.
- ¹⁵Ngi raq namshiq ka, disetiim nguta ngu mang she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, dise riika, atijong we jaq tho ka lap mak. Ngi raq namshiq ka disetiim ngo rii na, kongtibi ngutiishe ngutiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, i We jaqtho ngi raq ümchuwa lap tiikang kriika, ngi raq namshiq ma wiita phanchan kuq kang.
- ¹⁶Namshiq raq i puk na nyap wan miitu, ngi ka ritwan man dea. Shatmaq, ngi raq namshiq ka tsea tsiiq wan kang. Lata, namshiq ka shong wan kang. Arka namshiq rilung jaqsham na, pattup thenkimak chang phan, atsi ango pahea mitsi ngo laq nguta, ngi raq namshiq ka shong wan kang. Krai mren, i mang na namshiq raq ajaü jaü kra, i We raq namshiq ma mikuq.

¹⁷Riita ija, ngi raq namshiq ma akhek aming ashi kuq tiikang arka ara: Namshiq liipan na riilung riiwii si ronglaq.

Mangjong Maiqse Raq Namshiq Ngengtlo

¹⁸“Mangjong maiqse raq namshiq ka ngeng seng wan kiiphan la, namshiq mingeng wan shaq na, tsangshiq raq ngi kongkhu ngengphato nguta bomtsi kra sap rong laq.

¹⁹Namshiq ka phiijava rii sitlan ngu raü ka, tsangshiq raq namshiq ka tsangshiq kongtisii nguta milungwii. Shatmaq, namshiq ka mangjong hiq wa, ngi rii she nguta, ngi raq tsea tsiiq wan kang. Namshiq ka mangjong hiq rii riimak she. Arkha miitiina, ümchaü mangjong maiqse raq namshiq ngeng tlaq.

²⁰‘Dise ngutlaq kriika atijong we thaq na ajong ka riimak,’ nguta bom tiikap hong chong tlaq bomtsi ka ngi raq namshiq ma chong kuq pha she ihata. Tsangshiq raq ngi santla tiichamchao wantaq jiika, namshiq kiimin mitiichamchao wan dongdii. Tsangshiq raq i bomchong ka tai raüta lang wantaq jiika, namshiq bomchong kiimin mitai wan, raüta milang wan.

²¹Shatmaq, namshiq ka i sengi ngo kha maq, tsangshiq raq namshiq ka mihaiiii wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq raq ngi tiikaiti we ka juwa sap mak.

²²Ngi ka ara mangjong hiq na saüki mang dea ngu raü jiika, kiimaq trahokuq kimang dea ngu raü jiika, tsangshiq tiishut chang lam ka ahü mirwa. Shatmaq, ümchaü sanha, ngi ka saüki lata, tsangshiq ma trahokuq wan kang she. Kriikha maq, tsangshiq ngarai bu howan tlaq kra miitu, tsangshiq raq maiqmii khum tiikhe kiiqhii chang lamlu ka ahü she.

²³Jurwa ngi shulii tlaq, kriiti riika, i We kiimin shulii tlo.

²⁴Ngi raq tsangshiq makki na, maiq ahinti jurmin sham wanlot mak chang phan jaqsham shamkuq kang thun kriika, shamkuq wan mang dea ngu raü jiiiiiwe kla, ija, tsangshiq shut chang ngarai min ahü mirwa. Shatmaq, ümchaü sanha, tsangshiq raq kra thun jaqsham ka wiita chhi wanto she. Raüta, tsangshiq raq i We nainai wiita she ngeng tlo.

²⁵Riita, ara chongtiikai tsangshiq raq ngi ngeng tlaq arka, ümsiimiiwa tsangshiq Thungtri lakdap na chongthü je she dongdii riito. Kra, bomtsi tiithai mai thütaq kra tiiku wan miitu she tsangshiq raq ngi ka ngeng tlo. Tsangshiq Thungtri lakdap na, “Tsangshiq raq ngi ka kha ahü na ngengsiqto,’ nguta waiqto.”

²⁶“Riita, Khrumti we ngutlaq ka misaüho she. Apaiq ka Asii Wenyi. Apaiq ka Awe pha wa kitlo. Apaiq raq Shiikeawe ka maiqse rai mang mitriisap kuq wan. Kiimaq, Shiikeawe tsantsii ka maiqse ma tiichhikuq wantlo. Ngi raq apaiq ka Awe phawa, namshiq phana mitiiki kang. Kiimaq apaiq ka ngi hakhi ma jaraüta, ngi tingkhu wa bom ka, namshiq ma michong phan kuq wan.

²⁷Kiimaq, namshiq riimin la, ngi hakhi ma jawan lanta, ngi tingkhu wa bom ka maiqse ma michong kuq han. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq ka ngi raq trahoke wan jaqsham phaho kang ranaiq miiphü she, ngi rai kongshi maq jaqsham wan dam lan kata.”

Johan 16

¹“Ngi raq namshiq ma ara tsii chongkuq tiipha arka, namshiq kamtsantsii thaq baiq man chang miitu chongkuq tiikang.

²Tsangshiq raq namshiq ka sinagok wa ashleq mirbaiq. Kiimaq akhing ka akha misaü wan, maiq ashi ra raq, namshiq ka tsatbaiq raüla, apaiq raq kriika Shiikeawe jaqsham tiikang nguta mitiima.

³Tsangshiq raq, Awe nai ngi ka juwa kra sap mak kha maq, namshiq ma ara chong tiikang chamchao thun ara mitiisaü wan.

⁴Riita, ija, ümchaü ngi raq namshiq ma, ara tlu na tsii chongkuq tiipha arka, ümtiikiwa tsangshiq raq namshiq ka tiichamchao wan akhing she saüwa jiiq, kra akhing na, namshiq raq arka apaiq raq man na nashiq ma honlam bom chongkuq taq irshe dea kuwanto ngutiishe mitak han.”

Asii Wenyi Jaqsham

“Man na, aphaji niika, ngi ri namshiq rai adam na sishat. Kriikha maq, ngi raq namshiq ma arthun honlam wan bomtsi arka chongkuq mang miili thü kang.

⁵Shatmaq, ümchaü sanha ngi ka, ngi tiikaiti we phana wawan nong akhing she saü wato. Shatmaq, namshiq phong wa weshi ra raq dongdii min, ngi ma ümbana wawan wa nguta bom ka waiman shaqli.

⁶Riita, ümchaü ngi raq namshiq ma ara bomtsi ara chongkuq phata, namshiq ka tsanbi tataq she shiri tlan.

⁷Shatmaq, ngi raq ara bomtsi chongtiikang arka tengteng: Ngi arwa wawan tiikang arka, namshiq ma ahea tingkhu wawan tiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka wawan mang ngu raü jiika, Khrumketi we ka namshiq phana saüki mak miraq. Shatmaq, ngi wawan ha jiika, ngi raq apaiq ka namshiq phaniishe mitiikiha.

⁸Kiimaq, apaiq she saüki raüla, apaiq raq mangjong maiqse ka ngarai maiqsetiim dea, kiimaq tsangshiq raq kechu rilung lamphan ka sap mak dea, kiimaq tsangshiq raq Shiikeawe tri kappe kiimin sap mak dea, ashut dea sitlo ngutiishe, tsangshiq tiishut wan hakhi she mikuq.

⁹Tsangshiq raq ngi ma kamwan mak sitlaq, kra kata tsangshiq ngarai bu.

¹⁰Tsangshiq raq kechu rilung nai tingting jaqsham ka sapmak, ajiq tiimatlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka i We phaniishe wawan nong tiikang. Kiimaq, namshiq raq ngi ka chhi man she mirhan.

¹¹Kiimaq, tsangshiq raq Shiikeawe raq tingting kappe sham tlaq kra sap mak, ajiq tak wan tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq ara mangjong hiq rümti we kha ka ümchaü aphowi she. Raüta, apaiq ka atiishut baiq wishe. Shatmaq, tsangshiq riika kra bomtsi kiimin sapphaq mak miili sitlo.

¹²“Ngi raq namshiq ma pahea dea bom chongke chang asi shaqli. Shatmaq, ümchaü ka namshiq ma liichum tsin hea tak lot man mirhan.

¹³Shatmaq, ümtiikiishe wa, Asii Wenyi ka saüki jiiq, kra akhing niishetiq apaiq raq, namshiq ma Shiikeawe tingting rilung bomtsi thun kra mitiichhi kuq wan. Apaiq riishetiq namshiq ma teng man tlaq bomtsi thun liichum kra arang chong maq thu raütiishe mitru chongkuq wan. Apaiq riika, apaiq tsiitsii maq chong kuq mak. Apaiq raq jamlai wa ani maq tai tlaq, kriili namshiq ma michong kuq. Kiimaq, rawiichii akhing na jamlai phan saüho chang wa sitlaq, kriithun bomchong kra namshiq ma michongkuq.

¹⁴Apaiq riika, i khushü jonglu ümtinkhan wa sitlaq kra, namshiq ma mitiichhi kuq. Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ngi raq jamlai wa chong tiikang, kriili apaiq raq lamho raüta, namshiq ma michong kuq.

¹⁵I We raq ümchu wa rüm tlaq, kriika ngi rii. Krai mren, ngi raq Asii Wenyi ma jamlai wa kuq tiikang, kra apaiq raq lamho raüta, namshiq ma michong kuqki.

Aho Ajü Nai Acho Achi

¹⁶Jesug raq, “Jaqlo liipan niili she, namshiq raq i sham ka chhi man she mirhan. Kiimaq, heashise sijai maq hali, namshiq raq i sham ka michhi nong han,” nguta ajaqshisetiim ma bom ka chongkuqto.

¹⁷Tsangshiq raq ara taiwi raütiishe, “Riita, apaiq raq nashiq ma, ‘Jaqlo liipan niili she, namshiq raq i sham ka chhi man she mirhan. Kiimaq heashise sijai maq hali, namshiq raq i sham ka michhi nong han,’ nguta chong tlaq arka, jamlai ngo nang wiinya? Kiimaq apaiq raq hali, ‘Arka ngi i We phana wawan tiikang kriikha maq miraq,’ nguta chong tlaq ahata.

¹⁸Riita, ara, ‘Jaqlo liipan niili she,’ nguta chongtlaq arka, jamlai ngo nang wiinya? Apaiq raq jamlai ngo nangwa chongtla riila, nashiq riiri saplot mai!” nguta ajaqshisetiim wiijamti liipan na bom ka riiwaito.

¹⁹Jesug raq, tsangshiq riika apaiq ma bom tiitsang wainong tiima tlo nguta asap. Kra ningkhan she, apaiq raq tsangshiq ma bom ka akha hali tlam chongkuq nongto. “Riita, ngi raq, ‘Jaqlo liipan niili she namshiq raq i sham ka chhi man she mirhan. Kiimaq hali heashise sijai maq hali, namshiq raq i sham ka michhi nong

han,' nguta chong kang bomtsi kra tiitsang wai ngutiisha namtsam liipan na bom ka riiwai tlan?

²⁰Ngi raq namshiq ma chongtiikang arka tengteng: Namshiq ka maaho maanyi she mirhan. Shatmaq, mangjong maiqse ka chojong chise miraq. Namshiq ka tsanbi taqtaq mirhan. Shatmaq, namshiq tsanbi hosi ka chojong chise na mitiwiq wan.

²¹Ase chii nam nam, wiihan nyung kriika, nowüchhi chamchao akhing she saü wantlo nguta chapakhiq sitlo. Shatmaq, nowüchhi lot jai she ka, apaiq chamchao kiimin alaq she riibaiq tlo. No ashi raq, mangjong hiq na rawii she chhito nguta, kai chochitlo.

²²Ara chongtiikang akha, namshiq miimin akhing she saü wato. Namshiq ma ümchaü ka tsanbi hosi akhing saüwato. Shatmaq, ngi ka namshiq rai mirhum nong kang. Kiimaq, namshiq ka khoqriiq shishiiq miili she misi wan han. Kra namshiq tsan mong wa chochi tsii kriika, jurmin khot-ho lot mak she miraq.

²³“Ümtiikiiwa kra akhing she saü wan jiiq, namshiq raq i jaq wa jamlai min jaü wan man she mirhan. Ara chongtiikang arka tengteng: Awe jaq wa namshiq raq, i mang na jamlai phan wa mijaü han, kriika mikuq.

²⁴Ümchaü niitaq, namshiq raq i mang na jamlai phan min jaü man shaqli. Jaürong laq, namshiq raq milap han. Krai mren, namshiq chochi kiimin, alüm alei she mima wan.

Jesuq Raq Mangjong Hiq Ka Mitang Wan

²⁵“Ngi raq namshiq ma, shiiton bom maq arthun ara chongkuq kang she. Shatmaq, akhing she misaü wan, ngi raq bom chongke ka shiiton bom miika chong mang she. Shatmaq, ngi raq namshiq ma, Awe manphan ka liitatat hea she michong kuq kang.

²⁶Kra ranaiq she saü wan räuliika, namshiq raq i mang na, apaiq jaq wa mijaü han. Kiimaq, ngi raq namshiq miitu apaiq jaq wa, tiithongshi hali jaüke nong ngo min rarai mak she miraq.

²⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Awe apaiq raq namshiq ka kai lungwii tlo. Apaiq raq namshiq lungwii tlaq arka, namshiq raq ngi lungwii tlan kha maq lungwii tlo. Kiimaq, ngi ka Shiikeawe pha wa akiha dea nguta kam tlan kra kha maq, apaiq raq namshiq ka lungwii tlo.

²⁸Ngi ka i We pha wa akiha. Kiimaq, ara mangjong hiq na kikang. Kiimaq, ümchaü ka, ngi raq ara mangjong hiq ara baiqthü lata, i We phana wawan nong she.”

²⁹Kiijiishe, ajaqshisetiim raq apaiq bom ka treto, “Riita, ümchaü ümniiraq liitatat miishe bom ka chongkuq tlaü. Shiiton bom miika riimak she.

³⁰Ümchaü ka, naishiq riimin sap wan kai she. Ümniiriika maiqse tsan mong na tiima tsantsii ümchuwa sitlaq, kriika wiita akhon haü siisaq. Maiqse raq ümniima awai aso wan ngo min rarai mak. Phanrap ka ümniiraq asap haü siisaq. Ara chhi wan laitiishe naishiq raq ümniika Shiikeawe pha wa aki haü dea ngutiishe kamwan tiikai.”

³¹Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka treto, “O riita, namshiq riika ümchaütiq sha ngi ma kam tlan ngu kai?”

³²Ngi chongpha, akhing ashi she misaü wan, sha kra akhing ka ümchaü saü wato she. Namtsam thun ka wiita, pongpin riipin she mitiipin baiq. Kra, lanta, maiqmii jam niishe mipin wan han. Lanta, ngi ka ngi laqlaqse lishe mimiim baiq thü han. Shatmaq, riikhaqli miika, ngi ka ngi laqlaqse li ka riimak. I We ka ngi rai asi.

³³Ngi raq namshiq ma ara bomtsi chongkuq tiipha arka, namshiq ka ngi rai pumshi hanshi maq silanta, hansang maq misi laq nguta ngo maq chongkuq tiikang. Mangjong maiqse raq namshiq ka mitiichamchao wan. Shatmaq, srea nola ma ja ronglaq! Ngi raq mangjong hiq ka tang kang she!”

Johan 17

Jesuq Raq Asengi Miitu Achu Jaüto

¹Jesuq raq arthun bomtsi ara ajaqshisetiim ma chongkuq lot raütiishe, apaiq raq ra nü na liito. Raüta, akha achu jaüto, “I We lei, akhing saüto she. Üm Se khushü ka tiijong laq. Krai mren, üm Se riimin üm khushü ka mitiijong.

²Ümniiraq apaiq ma maiqse angu wiita hupkhang wan miitu arang ka kuq laü she. Krai mren, ümniiraq apaiq ma sengi ümchuwa kuq laü, kriima apaiq raq pattup pat-sa rilung she mikuq.

³Riita pattup pat-sa rilung ngutlaq: Tsangshiq raq ümnaq kli riikhaqli Shiikeawe nguta sap tlo kiimaq ümniiraq atiiki haü Jesuq Khristo kra sap tlaq kra tsangshiq ma pattup pat-sa rilung.

⁴Ngi raq üm khushü jonglu ka mangjong hiq na tiichhi kuq kang she. Kiimaq ümniiraq ngi ma jaqsham athaü haü kriimin kun li shamkuq kang.

⁵I We lei! Riita ümchaü min, ra nai hiq min mitiiq shaq niiphü, i khushü jonglu siwantaq irhali, ümchaü ümniirai mantut na, tiijong kuq nonglaq.

⁶“Ümniiraq ngi ma mangjong hiq wa maiqse ümchuwa kuq laü, tsangshiq ma ngi raq üm mang ka triisap kuq kang she. Tsangshiq ka üsengi. Ümniiraq tsangshiq ka i wokhong na tiisi laü. Tsangshiq raq ümbomtsi ka lang wanto she.

⁷Kiimaq ümniiraq ngi ma phanrap kuq laü irka, ümjaq wiidea nguta ümchaü tsangshiq raq wiita sapto she.

⁸Ümniiraq ngi ma ümbomtsi ka tsangshiq ma chongkuq laq nguta, thaü laü irka, ngi raq tsangshiq ma, chongkuq kang she. Kiimaq tsangshiq raq, ümbomtsi ka tao wanto she. Tsangshiq raq ngi ka ümpa wiidea akiha ngutiimin sap wanto she. Kiimaq, tsangshiq raq ngi ka ümniiraq atiikihaü dea nguta kamtlo.

⁹“Ngi raq tsangshiq miitu achu jaü tiikang. Ngi raq mangjong maiqse miitu ka achu jaü mang. Shatmaq, ümniiraq ngi ma ümchuwa kuq laü, tsangshiq miituli achu jaükuq tiikang. Tsangshiq ka üsengi.

¹⁰Ngi rii ümchuwa sitlaq kriika ümniirii. Kiimaq, ümniirii ümchuwa sitlaq, kriika ngi rii. Kiimaq, tsangshiq lümaq, i khushü jong ara tiichhikuq tlo.

¹¹Riita, ümchaü ka ngi ümphana wawan she. Ngi ka mangjong hiq na simang she. Shatmaq, tsangshiq ka mangjong hiq niili. Asii i We lei! Tsangshiq ka ümmang jong ningkun, ngi ma kuqlaü kriimaq khup wong kuqshat riilaq. Krai mren, nanai jamkho kiqshi maq sitiikai, kiikhiisii tsangshiq min kiqshi tsiimshi maq mishong nga laq.

¹²Ngi ka tsangshiq rai adam sikang liipan na, ümniiraq akuq haü ümmang jong ningkun maq, ngi raq tsangshiq ka khup wong kuqshat maq rüm wan kang. Ngi raq tsangshiq phong wa, ashi min tiiko mang maq, aheawiq maq tiichhan chhi wan kang. Ashi momiq wantaq riawe kla, Asii lakdap na awaiq thü bomtsi kra tiikupi wan nguta sholam wailam phan na kihoto.

¹³Riita, ümchaü ka ngi ümphana wawan nong she. Kiimaq, arthun chongkuq tiikang arka, tsangshiq ka tsan na chochi asho-awo maq misi laq nguta ngo maq chongkuq tiikang.

¹⁴Ngi raq tsangshiq ma ümbomtsi ka chongkuq kang she. Kriikha maq, mangjong maiqse raq, tsangshiq ka ngeng tlo. Ara jamkhano ngukla, ngi ka mangjong hiq rii riimang. Krai mren, tsangshiq kiimin mangjong hiq rii riimak.

¹⁵Ngi raq tsangshiq ka mangjong hiq arwa ümniiraq shea wan laq ngutiika ngu mang. Shatmaq, tsangshiq ka Abi Thawe maklii kiiwa khup wong kuq shat riilaq nguta achü jaü tiikang.

¹⁶Ngi ka mangjong hiq rii riimang. Krai mren, tsangshiq kiimin mangjong hiq rii ka riimak.

¹⁷Tsangshiq ka tengteng bomtsi phumram kham maq tiisii bat kuq laüta, ümwokhong na asii wiq maq rümkom laq. Ümbomtsi ka tengteng.

¹⁸Ümniiraq ngi ka jamkho mangjong hiq na tiikilaü, kiikhiisii hali, ngi raq tsangshiq kiimin mangjong hiq na tiiki tiikang.

¹⁹Kiimaq, ngi raq i khum arka tsangshiq tingkhu na, ümniima kiinong kuq tiikang. Krai mren, tsangshiq riimin, tsangshiq khum ka, ümniima kiinong kuq räuta misi laq.

²⁰“Ngi raq achu jaü tiikang arka, tsangshiq miitu lamlamse li ka riimak. Shatmaq, tsangshiq raq traho bom chongkuq tlaq kra tsütsa tai raüta, ngi ma ümchuwa kamwan tlaq, kriiti miitu min, achu jaükuq tiikang.

²¹Ngi raq, tsangshiq tarü ka weshi ikha, kiqshi tsiimshi miidea mishong nga laq nguta, achu jaü tiikang. I We lei! Tsangshiq ka nanai puk na mishang laq. Ümniika i pum na, kiimaq ngi ka ümpum na. Tsangshiq ka pumshi ikha mija wan laq. Krai mren, mangjong maiqse raq, ngi ka ümniiriidea tiiki laü nguta mikam wan.

²²Ümniiraq ngi ma i khushü jonghea kuq laü. Kriika, ngi raq tsangshiq miishe kuq kang. Arka, nanai jamkho pumshi hanshi maq sitiikai, akhiisii hali, tsangshiq kiimin pumshi hanshi maq misi laq nguta ngo maq kuq tiikang.

²³Ngi ka tsangshiq rai pumshi. Kiimaq ümniika ngi rai pumshi. Krai mren, tsangshiq ka weshi ikhli she misi laq. Ara chhi raütiishe, mangjong maiqse raq, ngi ka ümniiriidea tiikilaü, kiimaq ümniiraq tsangshiq ka ngi jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii lungwii tlaü ngutiishe misap wan.

²⁴“I We lei! Ümniiraq tsangshiq ka i sengi ma tiija wan laü she. Krai mren, ngi raq tsangshiq ka, ngi ümbano sitiikang, kiijaq ngi rai adam na tiisi wan dam rotiikang. Akha siwan hai jiitiq, ümniiraq i khushü tiijong kuq laü kra, tsangshiq raq michhi wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ara ra nai hiq armin mitiiq pha wan shaq niiphü dongdii, ümniiraq ngi ka lungwii wan laü ihata. Kriikha maq, i khushü tiijong kuq tlaü kata.

²⁵I We lei! Ümniika tingting! Mangjong maiqse raq ümniika juwa sap mak. Shatmaq, ngi riika asap ha. Kiimaq artiim riimin, ngi ka ümniiriidea mangjong hiq na tiiki laü nguta asap.

²⁶Ngi raq tsangshiq ma, ümmang ka triisap kuq wan kang she. Kiimaq, arthaq niimin ngi raq ümmang ka tsangshiq ma, atsaü maq triisap kuq wan ruq li mirha. Krai mren, ümniiraq ngi lungwii tlaü, ümmang chan tsantsii ka tsangshiq tsan mong na misi wan. Krai mren, ngi min tsangshiq rai tsanshi mongshi maq misi wan dam ha.”

Johan 18

Jehudinok Welabi Raq Jesuq Lapto

(Mot 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹Jesuq raq ara achu jaü lot jai she, ajaqshisetiim ka shea wan raüta, Kidron raise reko nü niishe wawanto. Kiijaq maiq raq achhi Olip pero ashi asi. Kiimaq Jesuq nai ajaqshisetiim ka kiijaq wawanto.

²Jesuq shaphahti mat we Judas raq kra Olip pero ka asap. Judas raq kriiba ka jamkho sapta ngukla, Jesuq raq ajaqshisetiim ka akhing khing na kiijaq sheaho lili raüta tsangshiq rai adam na nga raüta haisiq kilili riitlo.

³Krai mren, Judas ka Roman phenlanok kongshi, kiimaq ramwe jongbi nai Phorisinok raq atiiwa Shomjam kheti petanok kriiri kongshi shea wan raütiishe kra, Olip pero kiina wawanto. Tsangshiq ka rewa awarai. Kriikha maq, tsangshiq ka wiija wiipiq, kiimaq waniitei thun piraq chhaq kiimaq lemtem thun ka doraq chhaq maq kiijaq saü wanto.

⁴Jesug raq apaiq ningthoi ranaiq akhing ka saü wato she nguta sapshat. Kriikha miishe apaiq ka tsangshiq khaki na dongchhaq raüta, “Namshiq ka ju rit wa awa han wa?” nguta tsangshiq ma waito.

⁵Kiijiishe, “Najareth hiqti we Jesug rittiikai,” nguta tsangshiq raq treto. “Ngi ahata apaiq,” nguta apaiq raq tsangshiq bom ka treto. Apaiq shaphahti we Judas Iskariot kiimin phenlanok nai petanok rai kiijaq adam na chapshat riito.

⁶Jesug raq ümtiikiiwa, “Ngi ahata apaiq,” nguta tsangshiq bom ka treta, kra tai raüta, tsangshiq ka jai nü na tiisot rang raüta, jainong nü na hiq na riwan rang riito.

⁷Kiijiishe, Jesug raq jangshi ri hali, “Riita, namshiq ka ju rit wa awa hanjiq ngu kai?” nguta hali tsangshiq ma bom ka wai nongto. “Najareth hiqti we Jesug rittiikai,” nguta hali tsangshiq raq apaiq bom ka tre nongto.

⁸“Riita, ngi raq namshiq ma chongkang she. Ngi ahata apaiq. Namshiq ka ngi rit wa awahan jiika, ara i sengi thun arka wiita ahin na mitiijin wan liina,” nguta apaiq raq bom ka tsangshiq ma chong kuq nongto.

⁹Apaiq raq ara bomtaq arka, apaiq raq kongkhuji maq, Awe ma, “I We lei, ümniiraq ngi ma i sengi ümchuwa kuq laü, kiiwa ngi raq ashi min tiimomiq mang maq khup wong kuq kang,” nguta bom khamkuqtaq kra tiiku wan miitu she hongtha wanto.

¹⁰Kiijiishe, Simon Petar raq nepja ashi adü na wishat kra chathit raüta, Ramwe Ajong Pinthum we dise nitsi nü ka tiidearok hoq baiqto. Kra dise mang ka Malkas.

¹¹Kiijiishe, “Üm nepja ka ahi na rei tlo laq! I We raq ngi ma akuq chamchao kok kra, ngi raq nyang mang miili lea wan chang ngutiisha tiima tlaü?” nguta Jesug raq Petar ka sonto.

Jesug Ka Annas Rung Na Tiichapto

¹²Kiijiishe Roman phentuwe nai asengi phenlabi, kiimaq Shomjam kheti Jehudi phan petanok raq Jesug ka lapho raüta raü maq khato.

¹³Raütiishe, tsangshiq raq Jesug ka apha na, Annas rung na sheaho raüta tiichapto. Annas ka, kra rawii Ramwe Ajong Pinthum jati we Kaiaphas ma ahuchhi we riito.

¹⁴Kongkhuji maq, Jehudinok welabi ma, Jehudi phan maiqse wiimungtam thenkai nam miika, maiq weshi tsai kai riawe ka ahea miraq, nguta welabi ma tsii chongke wanti we irka Kaiaphas riito.

Petar Raq Jesuq Tiishaüto

(Mot 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵Simon Petar nai jaqshi se weshi raq, Jesuq jai ka trü phan hoto. Ajaqshi se weshiti kriika, Ramwe Ajong Pinthum we rai mang arsap. Kriikha maq, apaiq ka Jesuq rai Ramwe Ajong Pinthum we jam rukmong rinkea na saüli wawan damto.

¹⁶Kiimaq, Petar ka jamkea rukjai niili khingkito. Kiijiishe, ajaqshi se ashiti ka rukphai na dongki nong raüta, ruk kilam na chap raü jechakse ashi asi kriima chongto. Raütiishe, apaiq raq Petar kiimin wangmong niishe shea wanto.

¹⁷Ruk kilü na chap raü jechakse raq Petar ma, “Ümniikiimin kriiwe jaqshise sii riimak sha?” nguta nguto. Kiijiishe, “Riimak. Ngi ka riimak tiina,” nguta Petar raq akiq ka khiito.

¹⁸Kra akhing ka rasonghea riito. Kriikha maq, Ramwe Ajong Pinthum we jaqshisetiim nai Shomjam kheti petanok raq wachan chaq raüta, tsangshiq ka wa tro na wawo riitam chapto. Kra chhi raütiishe, Petar min arasong tsi ma tsangshiq rai wawo chap wa damto.

Ramwe Ajong Pinthum We Raq Jesuq Kha Photo

(Mot 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹Ramwe Ajong Pinthum We raq Jesuq ma, “Ümjaqshisetiim ka juju wa. Kiimaq ümniiraq jamlai phan wa shrinkuq wan tlaü?” nguta bom ka sidi waito.

²⁰Kiijiishe, Jesuq raq apaiq bom ka treto, “Ngi riika nokwe man na kholam kholiq maq traho bom chongkuq wan kang ihata. Ngi raq mungmaiqse ma traho bom chongke wan ka nokwe riitam nga chang sinagok thun nai Shomjam mong maq chongkuq wan kang ihata. Ngi raq adam apaü lam maq, jamlai bom min chongkuq mang.

²¹Riita, ümniiraq ngi miika jaram wa waitlaü? I bom chong tai wanti mungmaiqse kiima wai liina. Ngi raq jamlai bom wa chong kuq kang kriika, tsangshiq raq asap. Tsangshiq ma wai laq,” nguta apaiq bom ka treto.

²²Jesuq raq ara bomtre ara tai raüta, Shomjam kheti peta weshi raq Jesuq ka atheaphi na riisiiq tsatto. Raüta, “Ümniiraq Ramwe Ajong Pinthum we ma akha bomke min sha mai ta?” nguta siato.

²³Kiijiishe, Jesuq raq abom ka treto, “Riita, ngi raq ajiq bomkang jiika, arjaq thung tlaq rung welabi man na, i jiq kra tiichhi kuq liina. Shatmaq, ngi raq ümchaü jamlai wa bomkang kra riikhaqli jiika, ümniiraq i dü na jaq ka jaram miiq wa?”

²⁴Kra raütiishe Annas raq Jesuq ka tiikhashat miili Ramwe Ajong Pinthum we Kaiaphas rung niishe tiishea wanto.

Petar Raq Jesuq Tiishaü Nongto

(Mot 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵Petar ka watho na wawo chapshat li riito. Kiijaq chapti nanok maiq ahinti raq hali, “Ümnaq armin la kriiwe jaqshisetiim phong wiidea riimak sha?” nguta Petar ma bom ka waito. Shatmaq Petar raq, “Riimak. Jambawo, ngi ka apaiq jaqshi riimak,” nguta tiidamki nongto.

²⁶Kiijiishe hali, Ramwe Ajong Pinthum we disetiim phong wa weshi, Petar raq ani lüprat tiuwe ma tanyang seno lam maiq ashi raq hali, “Ngi raq ümniika Olip pero na, Jesuq rai dea miina chhikang?” nguta Petar ma bom ka tiichop waiho nongto.

²⁷Kiijaq hali, Petar raq, “Riimak, ngi ka riimak,” nguta apaiq ka tiidamki nongto. Apaiq raq kra bom ka tre ri li she wuwa riigoli she riito.

Jesuq Ka Pilat Rung Na Tiichapto

(Mot 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸Ranap chu maq, Jehudinok welabi raq, Jesuq ka Kaiaphas jam maq Wanghupti we jam niishe sheahoto. Jehudinok welabi ka Wanghupti we jam wang mong niika wamak dea riito. Tsangshiq raq kra ranaiq ka Tiichhii Wan Poi dung sia chang. Kiijaq jam mong na wa ka tsangshiq ma apii. Kiijaq waraü ka tsangshiq khum ka misheki. Kriikha maq, tsangshiq khum ka asii thü raa ngo maq, tsangshiq ka jam wang mong na wamak dea riito.

²⁹Kra ningkhan she, Wanghupti we Pilat ka rintsii na dongki raüta, “Namshiq raq arwe ma jamlai kha wa nyan tlan?” nguta tsangshiq ma bom ka waito.

³⁰Kiijiishe, “Mungtu we lei, apaiq raq kha tangmak dea ngu raüka, naishiq raq apaiq ka ümrung na jaram wa misheaho,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

³¹Kiijiishe, “Ikhiiika, namshiq raq apaiq ka sheaho lanta, namshiq Jehudinok Thungtri maq, apaiq kha ka pho rongliina,” nguta Pilat raq tsangshiq bom ka treto. Kiijiishe, “Namshiq Roman mungtubi raq, naishiq ma miisaq tanli chang khapho wan arang ka thaq man dea,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

³²Arthun hongtha wan taq arka, Jesuq raq apaiq tsai lamlu ka kongkhu ji maq tiithaitaq bomtsi kra tiiku miitu she hongtha wanto.

³³Kiijiishe, Pilat ka hokham jam rinkhok kiijaq wawan nongto. Raüta, Jesuq ka akhaki na tiichap raüta, “Riita, ümniika Jehudinok Hokham we dea sha?” nguta Jesuq ma bom ka waito.

³⁴Kiijiishe, “Riita, ara bom waitläü arka, ümtsan mong maq adong sha, shea ngi miitu maiq ahinti raq achongkuq wa?” nguta Jesuq raq Pilat bom ka treto.

³⁵Kiijiishe, “Ngi ka Jehudi we sha? Ümnok ümta nai ramwe jongbi raq khata, ümniika i rung na hitho raüta tiichap wanti ka! Ümniiraq jamlai mat atsa wa tang laü?” nguta Pilat raq Jesuq ma bom ka waiwan nongto.

³⁶Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ngi ka mangjong hiq wa hokham riimang. Ngi ka hokham we ngu raüka, i sengi thun ka wa raüta, Jehudinok ma ngi ka tlap mak mikhat wan wa. Riimak. Ngi raq hokham arang hotiikang arka, ara mangjong hiq rümti raq akuq ka riimak!”

³⁷Kiijiishe, “O, ikhiijiika, ümniika hokham we dea kata nya?” nguta Pilat raq Jesuq ma bom ka wai nongto. Kiijiishe, Jesuq raq treto, “Ümniiraq ngi ka hokham we nguta ngutlaü kata. Ngi ka ara mangjong hiq na pokikang arka, ara tengteng bomtsi ara chong kekai miitu kikang. Jurwa tengteng bomtsi kra lang tlaq, kriiti riika, i bomchong arka phaqqhii nichii maq taitlo.”

³⁸Kiijiishe, “Riita, ikhiijiika, tengteng bomtsi ka jamlai wa?” ngutiishe hali Pilat raq Jesuq ma wai nongto.

Pilat Raq Jesuq Tsea Baiq Kha Tanto

(Mot 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Kra ngu raütiishe, Pilat ka rintsii na hali kiho nongto. Raüta, mungmaiqse thungrai tlaq kriima hali bom ka akha chongkuqki nongto, “Ngi raq arwe dü na, apaiq tiishut chang kha jam min ahü chhi mang.

³⁹Kiimaq, namshiq nok thunglai ri asi dongdii ngo kha maq, ngi raq Tiichhii Wan Poi akhingtek na, phaqqtek mong na siti shumwi kong phong kiiwa, namshiqnok mungmaiqse raq aroroti we shumwi kra namshiq ma weshi ka tiidong kuq tiikang. Riita, ija, ümchaü min, ngi raq namshiq mungmaiqse ma ara Jehudinok Hokham we ngutlan we arsha mitiidong kuq ha?” nguta Pilat raq mungmaiqse ma waito.

⁴⁰Kiijiishe, “Raa mak! Apaiq ka raa mak! Naishiq ma Barabas kra tiidong kuq laq!” nguta, tsangshiq ka agi lülü, asii watrang lam miishe, Pilat bom ka treto. (Barabas ka thiimeaq jati we riito.)

Johan 19

¹Kiijiishe, Pilat raq Jesuq ka tiishea wan nong raüta, chunpo-nyam chongwai maq ninta she tiitsatto.

²Raütiishe phenlabi raq shukraü maq khuphok ashi haito. Raüta, Jesuq khupo na tiiphok kuqto. Raüta, apaiq ma kheashii thum samtong jong ashi kriiri tiisam kuqto.

³Kra raütiishe, tsangshiq ka apaiq tho na chapwa hihi raüta, “Jehudinok Hokham we lei, rilung alu maq siliilii!” nguta slailii noqsiq wanto. Kiimaq tsangshiq raq atheaphi na tiijangkiki she tsatsiqto.

⁴Pilat ka khok mong maq dongki nong raüta, jangshi ri hali Jehudinok mungmaiqse ma bom ka akha hali chongki nongto, “Liirong laq! Ngi raq apaiq dü na jamlai khü akha min chhi mang. Apaiq ka ümchaü arjaq namshiq man na tiichap nong tiikang ara. Apaiq tiishut chang kha ka, ngi raq apaiq dü na jam min ahü chhi mang.”

⁵Kiimaq, Jesuq ka shuk khuphok kra phok raü, kiimaq kheashii thum samtong jong kaü kra sam raü she kinphai khok kiina sheahoto. Raüta, Pilat raq tsangshiq ma hali bom ka akha wainongto, “Lii manta! Ahata Maiqse!”

⁶Kiijiishe, ramwe jongbi nai Shomjam kheti petanok raq, Jesuq ka chhi raüta, “Pumsongkham na tübaiq ronglaq! Pumsongkham na tübaiq ronglaq!” ngutiishe gitrang wanto. Kiijiishe, “Namshiq jaq maq sheaho ronglaq, lanta pumsongkham na tübaiq ki rongkiq. Ngi riha, apaiq tiishut chang kha apaiq dü na ahü, jam min chhi mang,” nguta Pilat raq tsangshiq bom ka tre nongto.

⁷Kiijiishe, “Apaiq miisaq kra shiithum miitu naishiq nok thungtri asi. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, apaiq raq apaiq ka Shiikeawe Se nguta tiichong tlo,” nguta mungmaiqse riitsaprai tlaq kriiraq, Pilat bom ka tre nongto.

⁸Pilat raq tsangshiq bom ka tai nong raüta, Jesuq kha raü kra tanke wan miika apaiq hai ka jasisi she riito.

⁹Kriikha maq, apaiq ka hokham we jamkhok kiijaq hali wanong raüta, “Riita, ümniika ümriibati wa?” nguta Jesuq ma hali bom ka waiwa nongto. Shatmaq, Jesuq raq abom ka tre mak dea riito.

¹⁰Kiijiishe, Pilat raq apaiq ma nguto, “I bom ka tre maü nya? Tailaq, ümniika pumsongkham na tübaiq miitu nai atiichhiike miitu arang ka i jaq na asi.”

¹¹Kiijiishe, Jesuq raq Pilat bom ka treto, “Ümjaq na i tsitsü ara tiipit miitu arang ka Shiikeawe raq akuq tiina. Kriikha na, jurwa ngi ka ümjaq mong na shaphaq baiqtaq, kriiti riika, ümngarai thaq niimin ngarai jonghea she tang wanto.”

¹²Pilat raq ara bomtsi ara tai raütiishe sanha apaiq raq, Jesuq ka tiichhiike wan miitu lamlu ka ritto. Shatmaq, mungmaiqse phong riitsap rai tlaq kriiraq, ja sru wanwan she, “Ümniiraq apaiq kla khalot kuq haü jiila, ümniika Roman Hokham we kongti riimak! Jurwa ngi ka hokham we nguta tiichong tlaq, kriiti ka Roman Hokham ngachang kra jiibaiq tanti we ngushat!” nguta siitrang nongto.

¹³Pilat raq kra bom ka tai raütiishe, Jesuq ka kinphai na tiisheaho nongto. Raüta, apaiq ka phowe ngachang, “Longkaü damsii” ngutlaq kiijiishe ngato. (Hibru bom maq kra mang ka “Gabbatha” ngutlo.)

¹⁴Kra akhing ka Tiichhii Wan Poi ma naiqkhu ranaiq shethung shekham ba she riito. Pilat raq mungmaiqse nangnga, “Liimanta, ahata nam hokham we!” nguta nguto.

¹⁵Kiijiishe, tsangshiq raq, tūsaiqsaiq she hali, “Apaiq ka tsatbaiq ronglaq! Apaiq ka tsatbaiq ronglaq! Apaiq ka pumsongkham na tūbaiq tlo ronglaq!” ngutiishe agi lülü she gitrang nongto. Kiijiishe, Pilat raq hali tsangshiq ma, “Riita, nam hokham we ka ngi riisha mitūbaiq ha?” nguta bom ka mungmaiqse kiima hali wai nongto. Kiijiishe, ramwe jongbi raq, “Naishiq ma hokham ka Roman Hokham we sitlaq kli!” nguta Pilat bom ka tre nongto.

¹⁶Kra lot raūtiishe, Pilat raq Jesuq ka pumsongkham na tūbaiq kai miitu she, tsangshiq jaq na kiinong kuq baiqto.

Jesuq Pumsongkham Na Tūbaiqto

(Mot 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Krai mren she, phenlanok raq Jesuq ka sheahoto.

¹⁷Jesuq raq apaiq pumsongkham kra piraūta chela phai na, “Khurii Hiqlam,” nguta hiq bashi kiina saūli kihoto. (Ara hiq ba ka Hibru bom maq Golgotha nguta ngutlo.)

¹⁸Kiijaq, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham na tūbaiqto. Kiimaq tsangshiq raq maiq ahinti min wenai pumsongkham na tūbaiqto. Jesuq ka aheawea na tiihong raūta, maiq wenai ka Jesuq ma siimko na weshi, siimko na weshi tiihong raūta tūbaiqto.

¹⁹Pilat aming maq, Jesuq pumsongkham na, “Najareth Hiqti we Jesuq, Jehudinok Hokham we,” nguta, Jesuq ma kha nyantaq kra kha raūpot bomtsi ka, waiq raūta tiikop damto.

²⁰Jesuq tūbaiq chang hiq ba kriika chela tho niili riito. Kriikha maq, ara kha nyantaq raūpot bomtsi arka, Jehudinok pahea raq phatto. Kra raūpot ka Jehudinok bom maq, Letin bom maq, kiimaq Griknok bom maq waiq raūta thūto.

²¹Kra raūpot waiq thūtaq kra chhi raūtiishe, “Ara kha nyan raūpot arka, ‘Jehudinok Hokham we,’ ngutiika naq waiqkiq li. Shatmaq, arwe apaiq riitiina, ‘Ngi ahata Jehudinok Hokham we,’ nguta apaiq nai apaiq tiina tiingotaq,” nguta ramwe jongbi raq Pilat ma nguto.

²²Kiijiishe, “Ngi raq jamlai wa waiqkang ka waiq kang she,” nguta Pilat raq tsangshiq bom ka treto.

²³Phenlanok raq, Jesuq ka tūbaiqlot raūtiishe, tsangshiq raq apaiq dü wa achhut baiq khea thun kriika, manblai na pheato. Manshi ka weshi rii rii na pheato. Kiimaq tsangshiq raq apaiq han tiinap na samchang bannin samtong jong kiimin lamto. Kra samtong jong kau kriika khea man ka manshi miili ataq.

²⁴Kriikha maq, “Ara khea arka chaimaili jo; arka jurwa milap, kra miitu nashiq raq lang khoti liirong i,” nguta phenlanok liipan na bom ka riichongto. Ara chongtiikai thun mra pin hongtha wantaq arka, Asii Bomtsi na achongthü kra

tiiku wan miitu hong wanto. Kiijaq akha waiq thüto: “Tsangshiq raq i khu i khea ka tsangshiq liipan na riiphea phaqtö: Kiimaq i khea thum ka lap miitu tsangshiq raq lang liito.” Ara chongthütaq kra phan phan she dea phenlanok raq, Jesuq khea ka riiphea phaqtö.

²⁵Kra akhing na, Jesuq pumsongkham tho na chapshatti maiq asi riito. Tsangshiq ka Jesuq ma anyung, anyung ma ano asai kriiri, Kleopas tanyung Meriq ri, kiimaq Magdalani hiqti Meriq ri riito.

²⁶Jesuq raq anyung nai ajaqshi se, apaiq raq kai lungwii tlaq se ka kiijaq chapraq raq chhito. Kra chhi räuta, “Apaiq ka ümse she,” nguta apaiq raq anyung ma chongkuqto.

²⁷Kiimaq hali, “Apaiq ka ümnyung she,” nguta apaiq raq ajaqshi se kiima hali chongkuq nongto. Kra miiphat she, apaiq raq anyung ka, apaiq jam niishe shea wanto. Räuta, anyung shaq miishe tiija räuta, dunghiq wanto.

Jesuq Langpit

(Mot 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸Jesuq raq apaiq jaqsham ka thumthum kun kang she nguta asap. Krai mren, Asii bomtsi na awaiq thü bomtsi kra shiiku wan miitu, apaiq raq, “Ngi kham nyangtsi,” nguta kham jaüto.

²⁹Kiijaq khap ashi na, thiinin phan che tiitoshat asi riito. Kiiwa kham tiishup chang naitan phu maq tiishup räuta, hissop lükii na tsom räuta, apaiq nü na thiikuqto.

³⁰Jesuq raq, kra che kra shup nyang räutiishe, “Ümchaü ka thumto she!” nguta bomto. Kra bomri lishe, apaiq raq akhu ka hiq nü na kusaq riito, kiimaq alang tiipitto.

Jesuq Siimpil Na Piq Maq Shukto

³¹Kiitiikaq Jehudinok welabi raq Pilat jaq wa pumsongkham na atübaiq wetiim hok kriika, atingoq bukkai chang, räuta amaa ka pumsongkham wa atiisat diibaiq chang nguta aming jaüto. Tsangshiq raq kra aming jaü wataq kriika, kra ranaiq ka liipan Rabiingi ranaiq riito. Kiimaq, tsangshiq raq Asii Niitiisak ranaiq na, maiq maa ka pumsongkham na tiipaq shat ka thüro mak phan. Akhek ka kra watlaq Asii Niitiisak ranaiq kriika, akhek atiisang asii ranaiq riito. Kriikha maq, kra aming ka jaüto.

³²Krai mren, phenlanok ka kiraüta, apha wa we hokpe kra kongkhu tiingoq bukto. Räutiishe, Jesuq rai atübaiq dam maiq we weshi hokpe kriishe tiingoq bukto.

³³Räutiishe, tsangshiq ka Jesuq pumsongkham jichong niishe kiraüta liiki kiita, Jesuq ka atsaikai wishe riito. Kriikha maq, tsangshiq raq apaiq hokpe ka tiingoq buk mak dea riito.

³⁴Shatmiitiina, phenlanok phong wa kongti weshi raq, apiq maq Jesuq siimpai na shukto. Kra shuk ri li she, piq mi kriimaq tiijai nai kham ka ajia lili she dongto.

³⁵Ara chong tiikai mra pintaq thun ara, juro apaiq mak maq chhitaq, kriiwe raq bom ka chong tlo. Ara bom chong tlaq arka, namshiq riimin, ara bomchong arma mikam wan laq nguta chong kuq tlo. Apaiq raq jamlai bom wa chongtlaq kriika tengteng. Krai mren, apaiq riika kamto maq tengteng chhikang asap ha nguta chong tlo.

³⁶Ara hongtha wantaq arka, Asii Bomtsi na: “Arok arii riishi min tiingoq mak,” nguta achongthü kra bomtsi ka tiiku wan miitu she hong tha wanto.

³⁷Kiimahali, Asii Lakdap bashi niimin, “Tsangshiq raq piq maq asiimpai na shuk tiuwe sham kli tsangshiq raq milii nong kata,” nguta chong tlo.

Tsangshiq Raq Jesuq Maa Lapto

(Mot 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸Arjai miishe, Arimithia chelati Joseph raq Pilat jaq wa, Jesuq maa ka pumsongkham wa tiisat lam miitu she, aming jaüto. Joseph ka ahukse maq, Jesuq jaqshi ma jawanti we. Kriika Jehudinok welabi ma ahaisi kha maq, ahukse maq jawanto. Pilat raq apaiq ma, Jesuq maa kra saiqsam miitu aming kuqto. Krai mren she, Joseph ka kiraüta, Jesuq maa ka diito.

³⁹Kiimaq aphaji na rawa na, Jesuq phana riihumkaiti we Nikodemas kriimin, Joseph rai wadamto. Raüta, apaiq raq süse tapan win ahomwiq phan, maiq maa na nyatke chang phan kriika tok roqtsam tin howan raüta wato.

⁴⁰Tsang nai raq Jesuq maa ka lam raüta, raihi-nairai khea maq aheawiq, Jehudinok maalap thunglai maq ahom wiq phan süse tapan win maq nyat raüta, amaa ka jobto.

⁴¹Jesuq tsea baiq chang tho kiijaq, achhi araq Olip pero ashi asi. Kiijaq maiq maalap chang longsha tiip, maiq maa laphü anye tingsang shaq ashi asi.

⁴²Riita, kra ranaiq ka Asii Niitiitsak ranaiq phaho ma naiqkhu ranaiq she riito. Kiimaq maakho ka kra tho na aje niili kha maq, tsangnai raq Jesuq maa ka kiijaq lap thüto.

Johan 20

Maakho Shaqmii

(Mot 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹Chepat ranap na, ranap chu maq Magdalani hiqti Meriq ka maakho liikai nguta kito. Apaiq raq maakho shaq chang longkaü kilü kriika adi baiq rea wishe chhihoto.

²Apaiq raq kra chhi raütiishe, Simon Petar nai Jesuq raq lungwii hea we jaqshise phana juju wa raüta, “Tsangshiq raq Tatiwe maa ka maakho wa ahin na pihoto.

Kiimaq nashiq raq sapmai, tsangshiq raq apaiq maa ka ümba niishe wa saiqsam wanta!” nguta tsütsa ka tsangnai ma tiitai chongto.

³Kiijiishe, Petar nai ajaqshi se weshi ka maakho liikai kito.

⁴Tsangnai ka aju riishii riipan juto. Shatmaq, ajaqshi se weshi riive ka, Petar ma aphiq lin ju räuta, maakho na kongkhu lin säuhoto.

⁵Räuta, apaiq ka phanshi abum räuta, maakho mong na liikiita, maa thop chang raihi-nairai khea chü ka atiphong riiräü chhphoto. Shatmaq, apaiq ka maakho longsha mong niika nyap wa mak dea.

⁶Apaiq jai na, Simon Petar she säuhoto. Räuta, maakho mong na nyap wa räuta liito. Apaiq riimin maa thop chang raihi-nairai khea chü kriika, kiijaq tiiphong shat chhphoto.

⁷Kiimaq Jesuq khu jobchang khea kiimin kiijaq tiiphong shat riito. Kra khea ka raihi-nairai khea chü rai adam niika riimak. Pongba na aheawiq tiitamshat miili tiiphong räü riito.

⁸Kiijiishe, jaqshise kongkhu na asaükiti we kiimin, maakho mong na nyap wa räütiishe liito. Kiimaq kra chhi räuta, apaiq ka kamto.

⁹Tsangshiq raq kra thun kra chhi wan jai min, Asii bomtsi na, apaiq ka amaa wa dong wan chang dongdii miraq nguta chong tlaq bomtsi kriika takmakli shatshat riito.

¹⁰Kra chhithü räütiishe, ajaqshisetim ka tsangshiq jam niishe hali jang wan nongto.

Jesuq Magdalani Hiqti Meriq Rai Riihumto

(Mot 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹Meriq ka longsha maakho kii kiijaq chap räuta ahorai, ashi ari riito. Aholam maq, apaiq raq abum räuta, maakho mong na liito.

¹²Kiimaq, kiijaq apaiq raq rasenai ka anai jong ri chhito. Tsangnai ka khealü miirii sam raqraq riito. Räuta, ashi ka Jesuq maa tiive chang longpen changdü changkhu nü kiija nga räü, kiimaq ashi ka, changji nü kiijaq ngaraü chhito.

¹³“Maiqnyung loi, ümniika jam nguto shiri rai tlaü?” nguta rasenai raq apaiq ma waito. Kiijiishe, “Tsangshiq raq i Tatiwe maa ka ahin niishe tiijin hoto. Tsangshiq raq apaiq maa ka ümbaniwa saiqsam hotaq kra ngi raq sapmang!” nguta apaiq raq tsangnai bom ka treto.

¹⁴Kra ngu räütiishe, apaiq ka ajai nü na trosaq räuta liito. Kiimaq, Jesuq ka kiijaq chap räü chhito. Shatmaq, apaiq raq Jesuq ka tiitsang mak dea.

¹⁵“Maiqnyung, ümniika jawa shiri rai tlaü? Ümniiraq juwa rit tlaü?” nguta Jesuq raq apaiq ma waito. Apaiq raq tiima ka Olip pero kra kheti we sham nguta tiimato. Kriikha maq, apaiq ma bom ka akha waito, “Shiilang we, ümniiraq

apaiq maa ka ahin na tiisot holaü jiila, ngi ma chong laq, ümbano thülaü. Ngi kilata lamki pha.”

¹⁶Kiijiishe, Jesuq raq amang chong raüta, “Meriq,” nguta bomdamto. Kiijiishe, Meriq raq apaiq phanü na nyisaq raüta, Hibrunok bom maq, “Rabbuni,” nguta apaiq bom ka treto. (Ara liichum ka shrinketi we nguta ngo.)

¹⁷Kiijiishe, “I dü niika naq tiipaq jaqkiq,” nguta Jesuq raq apaiq ka tiiwinto. “Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ngi ka i We phana mijang wan ha shaqli. Shatmaq, ümniika i notiim phana walaüta bom ka chong wakiq. Ngi ka i We, kiimaq tsangshiq We, i Shiikeawe kiimaq tsangshiq Shiikeawe phana jang wan nong she,” nguta chong wakiq.

¹⁸Krai mren, Magdalani hiqti nyung Meriq ka, ajaqshisetiim phaniishe wawanto. Raüta, apaiq ka Tatiwe rai riihumtaq kra tsütsa ka tsangshiq miishe chongkuq wanto. Kiimaq, Tatiwe raq tsangshiq ma tsütsa tiichong wantaq kriimin tlü chong kuqto.

Jesuq Ka Ajaqshisetiim Rai Riihumto

(Mot 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹Kra chepat ranaiq niisii hali, rajiko niishe, ajaqshisetiim ka jam ashi na riitam raüta, kilü maq jam mong na tiisan raüta ngato. Tsangshiq ka Jehudinok welabi ma hai ma, jam mong niili tiisan raüta ngato. Kra liipan niili, Jesuq ka tsangshiq phana, dongchhaq li saü wato. Raüta, tsangshiq khaki na chapsaq raüta, “Namshiq ka hansang maq sirong laq,” nguta apaiq raq tsangshiq ma tsaiji doke bomto.

²⁰Kra ngu raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma, ajaq phi wiinai na nai asiimpai na, ami phan thun kriishe tiichhi kuqto. Ajaqshisetiim raq Tatiwe ka chhi raüta, pinthum chochito.

²¹Jesuq raq tsangshiq ma thongshi ri hali tsangshiq tsaiji doke, “Namshiq ka hansang maq sirong laq. I We raq ngi ka jamkho mangjong hiq na tiikitaq, kiikhiisii hali, ngi riimin namshiq ka mangjong hiq tiiki nong tiikang,” nguta tsangshiq rai bomdamto.

²²Kra ngu raütiishe, apaiq raq tsangshiq khuthaq na anü maq ameike wan lam maq akha nguto, “Ara Asii Wenyi ara namtsan mong na tiisi ronglaq.

²³Namshiq raq maiqse ngarai ka diikuq han jiila, Shiikeawe riimin diikuqto ngushat. Kiimaq namshiq raq tsangshiq ngarai ka diikuq man riihan jiila, Shiikeawe riimin diikuq mak dea ngushat.”

Jesuq Ka Thomas Rai Riihumto

²⁴Jesuq ka ajaqshisetiim rai riihum kitaq akhing ranaiq na, ajaqshisetiim roqshi ri wenai phong wa Thomas (apaiq ka Achhop we ngutlo) ka tatimii bala chato.

²⁵Kriikha maq, “Naishiq raq Tatiwe ka chhi kai!” nguta akongtibi raq apaiq ma chongto. Kra tai raüta, “Ngi raq i mak maq, ajaq na khili miphan kiijaq i jaqshi maq chhum mang wiiwii, kiimaq asiimpai miphan na, i jaq maq sham mang wiiwii, ngi ka kamlot mang,” nguta Thomas raq tsangshiq bom ka treto.

²⁶Kra jai miishe, chepat shi tin siraüta hali, ajaqshisetiim ka jam ashi na, tapmong na riitam ngato. Kiijaq tsangshiq rai Thomas min asi riito. Kilü thun kriika wiita shaqje siisaq. Shatmaq, Jesuq ka tsangshiq phana dongchhaq li saükito. Raüta, tsangshiq phong na chapto. Raüta, “Namshiq ka hansang maq sirong laq,” nguta tsangshiq rai bomdamto.

²⁷Tsangshiq rai kra bom raütiishe, Jesuq raq Thomas ma nguto, “Riita, ümchaü min, ümjaq shi maq arjaq chhum liina. Kiimaq, i jaq phi miphan ara lii liina. Laüta, ümjaq shi maq, i siimpai na amiphan sitlaq arjaq ümjaq maq sham liina. Ümchaü min kam maü li riishatshat ka naq si kiq she. Ümchaü sanha kam liishe!”

²⁸Kiijiishe, Thomas raq Jesuq bom ka treto, “Ümniidea i Tatiwe kiimaq i Shiikeawe.”

²⁹Kiijiishe, “Ümniiriika i sham ara chhi laü tiitiq sha, ngi ma kam tlaü? Jurwa i sham ara chhi mak miili, ngi ma kam tlaq, kriiti ma pinthum kechu jonghea!” nguta Jesuq raq Thomas bom ka tre nongto.

Lakdap Waiq Wantaq Ara Miitung

³⁰Jesuq raq ajaqshisetiim makki na, awang chang jaqsham ka pahea shamto. Kra thun ka ara lakdap arjaq waiq dam mak dea.

³¹Shatmaq, arjaq waiq kang thun arka, namshiq raq Jesuq kiidea Khristo, kiimaq Shiikeawe Se nguta mikam laq kiimaq apaiq ma kam tlan kra lümaq, namshiq raq rilung milap laq nguta waiq kang.

Johan 21

Ajaqshisetiim Rai Gelili Maq Riihumto

¹Arjai maq hali, Jesuq ka ajaqshisetiim rai, Tiberias Thamchum kii maq jangshi hali riihumki nongto. Apaiq raq tsangshiq rai ka akha riihumto.

²Kra akhing na Simon Patar, Thomas (apaiq ka Achhop we ngutlo), Nathaniel (Apaiq ka Gelili wang na Kana hiq wa), Jebedi senai, kiimaq Jesuq jaqshisenai ahinti wenai, tsangtsam thun ka tarü adam na riito.

³Kiijiishe, tsangshiq phong wa, Simon Petar raq, “Notsam ngi ha ngiq li mikhupki nong ha!” nguta apaiq kongtitiim kiima chongto. Kiijiishe, “Ikhla, naishiq min ümniirai kai dam,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka tre rang riito. Krai mren, tsangshiq ka lai maq kiho raüta, rawa minru jü na ngiq khup kai niisiqto. Shatmaq, tsangshiq raq ralang khampü se dongdii min lap mak dea.

⁴Ranap, rawü tsuprup tsupriiq niishe, Jesuq ka kra thamkii na chap raü riito. Shatmaq, ajaqshisetiim raq apaiq ka Jesuq nguta tiitsang mak dea riito.

⁵Kiijiishe, “Jerobi lei, namshiq raq ngiq phanshi ra min lap man dea sha?” nguta apaiq raq tsangshiq ma waito. “Ahü, siirairai,” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

⁶Kiijiishe, “Ikhla, namtsam lai maq jaqtsi nü siim ba kiina khup rong laq. Raüla, phanshi ra ka milap han,” nguta apaiq raq tsangshiq ka thaüto. Krai mren, tsangshiq raq kiijaq khupto. Raüta, ngiq ka pahea lapto. Kiimaq ngiq ka pahea lap rea kha maq, tsangshiq chiiq ka ahit min hitlot mak she riito.

⁷Kiijiishe, Jesuq raq lungwii hea we jaqshise kriiraq, “Apaiq ka Tatiwe!” nguta Petar ma chongto. Petar raq, apaiq ka Tatiwe nguta tai raütiishe, apaiq raq asamtong ka achhü na tasaq raüta, (Apaiq raq asamtong ka chhutje dongdii athü riito) jü na doq ha raüta, takii nü niishe wai wanto.

⁸Kiimaq ajaqshisetiim ahinti thun ka, lai maq ngiq ka chiiq mong na tuptup tiithop shat miili, takii na jiiq wanto. Tsangshiq ka takii tho niili dongdii riito. Tsangshiq ka takii maq, mitar shinai tin khan niili riito.

⁹Tsangshiq ka takii na saü raüta liikiita, kiijaq wachan achaq wa ka asi nyai jam she lowanto. Kiimaq kra wa thaq niika, ngiq min tiishushat she lowanto. Kiimaq winsii phu thun kiimin asi riito.

¹⁰Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq ma, “Ümchaü khup lan kiiwa ngiq ka wiijam ana lamki rongkiq,” nguta tsangshiq ka thaüto.

¹¹Krai mren, Simon Petar ka lai na düwa raüta, ngiq raq ama tuptup chiiq kra takii na hitto. Ngi ka ajong jong wiq siisaq tlotli ka shishi ri roqbiingi ri atsam riito. Ngiq ka pahea li jiimin, chiiq ka tiichai mak.

¹²Raütiishe, Jesuq raq, “Warong ra. Phaqsiiq rongliishe,” nguta ajaqshisetiim ka heato. Kra ngukiita, ajaqshisetiim phong wa jurmin, “Riita, ümniika juwa?” nguta bom ka waikhu mak riito. Kriika tsangshiq raq apaiq ka Tatiwe dea nguta asap wishe kha maq, waikhu mak.

¹³Krai mren, Jesuq raq winsii ka ajaq na lamto. Raüta, tsangshiq ma pheakuqto, kiikhiisii hali, ngiq kiimin lam raüta tsangshiq ma pheakuqto.

¹⁴Riita, ara chongtiikai, Jesuq raq ajaqshisetiim rai riihumkitaq arka, apaiq ka amaa wa dong wan li maq, laktsam ngoja riihumkai bom she riito.

Jesuq Ka Petar Rai Riibomto

¹⁵Tsangshiq raq phaqsea lot jai she, “Johan se Simon lei, riita, ümniiraq ngi ka, ara ahinti thun raq lungwii tlaq kriithaq niimin, achan lin dea sha lungwii tlaü?” nguta Jesuq raq Simon Petar ma waito. “O raq, Tatiwe. Ngi raq ümniika lungwii

tiikang, kriika ümniiriimin asap haü,” nguta apaiq raq Jesuq bom ka treto. Jesuq raq apaiq ma chongto, “Ikhla, i skuse kong aransetiim kra samhea rüm laq.”

¹⁶Kiimaq, tiithong nai hali, Jesuq raq Petar ma wai nongto, “Johan se Simon, riita, ümniiraq ngi ka lungwii tlaü dea sha?” “O raq, Tatiwe. Ngi raq ümniika lungwii tiikang kriika, ümniiriimin asap haü,” nguta apaiq raq Jesuq bom treto. Jesuq raq hali apaiq ma chong nongto, “Ikhla, I skuse kong ka samhea rüm laq.”

¹⁷Kiimahali, tiithong tsam she, Jesuq raq Petar ma hali bom ka wai nongto, “Johan se Simon, riita, ümniiraq ngi ka ngohea shaqshaq dea sha lungwii tlaü?” Kijjiishe, Petar ka atsan biwa liishe riito. Ara jamkhano atsan bita ngukla, Jesuq raq apaiq ma bom ka, tiithong tsam she, “Ümniiraq ngi ka lungwii tlaü dea sha?” nguta waito. Kriikha maq, apaiq raq hali tre nongto, “Tatiwe, ümniiriiri phanrap asap haü. Ngi raq ümniika lungwii tiikang ngutiimin, ümniiraq asap haü!” Kijjiishe, Jesuq raq apaiq ma chongto, “Ikhla, i skuse kong ka samhea rüm laq.”

¹⁸Ngi raq chongtiikang arka tengteng: Man na, ümnaq jeroji niika, ümnsan maq ümnü na kai wa lungwii tlaü, ümchhü na jikom chhüsaq laüta, kiinü na kiho tlaü. Shatmaq, ngi chongpha, ümniika ümtiikiwa nyungwe she mija haü, kiitiikaq ümniiraq ümjaq ka mitiipii haü, kiimaq maiq ashi ra raq ümniika mikha. Raüta ümnaq kiro maü chang ba kiiniishe misheaho.”

¹⁹Riita, Jesuq raq ara chongtaq arka, jai maq Petar ka jamkho mitsai kra bomtsi kra tiithai chong kuq tlo. Kiimaq apaiq tsai tlaq kra lümaq, Shiikeawe khushü ka mitiijong nguta chong tlo. Jesuq raq ara bomtsi ara chongkuq lot raütiishe, “Ümniika i jai phan phan lishe wara!” nguta apaiq raq Petar ma tsii ka chongkuqto.

Jesuq Nai Apaiq Raq Lungwii Hea Jaqshise

²⁰Petar raq ajai nü na liikiita, ajaqshi se weshi, Jesuq raq pinthum lungwii hea we kriika, apaiq jai na awa rai chhito. Apaiq ka dungsea akhing na, Jesuq rai tiinapsaq na ngati we riito. Kiimaq Jesuq ma, “Tatiwe, ümnaq tiishaü wanti we ka juwa miraq?” nguta waiti we kra riito.

²¹Petar raq kriiwe ka chhi raüta, “Tatiwe, riita arwe arha?” nguta Jesuq ma waito.

²²Kijjiishe, Jesuq raq, “Ngi raq apaiq ka, ngi saükai akhing na saüli atrali misi laq nguta thi kang lo, kriika ümniima jamlai wa raa ta? Ümniiriika i jai phan phan lishe wariina!” nguta Petar bom ka treto.

²³Krai mren, Jesuq jai phantibi liipan na, ara jaqshise arka tsai mak miraq ngutiishe, bom ka parai wanto. Shatmaq, Jesuq riika, apaiq ka tsaimak miraq ngutiika ngu mak dea. “Ngi raq apaiq ka ngi saükai akhing na saüli atrali misi laq nguta thikang lo, kriika ümniima jamlai wa raa ta?” ngutli nguto.

²⁴Apaiq kata, arthun ara chongketi we ajaqshi se, amak shaq. Apaiq riisii hali dea, arthun bomtsi ara lakdap na waiqthüto. Kiimaq apaiq raq jamlai bomtsi wa chongtaq, kriika tengteng bomtsi dea chongto nguta naishiq raq asap hai.

Jesug Raq Arthaq Niimin Pahea Jaqshamto

²⁵Arjaq waiq wankai thun arthaq niimin, Jesug raq jaq ashram wan ahin pahea dea asi. Kriithun ka wiita, ashi shi maq tiikham raüta, waiq raü jiika, kra awaiq lakdap thun kra, adam na phong raüla, ara mangjong hiq arjaq dongdii min, aphong chang bin mak mirsham nguta tiima tiikang.

Kiimwebi Jaqsham

Kiimwebi Jaqsham 1

¹Lungwii Kongti we Theophilas: Ngi raq awaiqha apha shaqshaq lakdap na, ngi raq Jesuq jaqsham manphan ka, apaiq raq ajaqsham phaho ranaiq maq süpha wan lata,

²apaiq ka ramungtan na, Shiikeawe raq shea wantaq akhing ranaiq na saüli liipan na, apaiq raq ümtinkhan wa jaqsham wantaq kra, nai traho bom chongkuq wantaq jaqsham manphan thun kra, waiq kang. Apaiq ka ramungtan na mishea wan shaq na, Asii Wenyi ningkun maq, apaiq raq akiimwetiim ma nguta tsea wantaq thun kiima tsii ka aheawiq maq chongkuqto.

³Apaiq ka amaa wa dong wan jai min, raroqlai na saüli akiimwetiim rai jang pahea, tsangshiq tsan na tiitsangdada maq, ashama ka tiichhi kuq wan lili raüta, tsangshiq rai riihumto. Kiimaq, tsangshiq raq, apaiq rai sham riichhito. Krai mren, apaiq ka atra dea nguta, tsangshiq ka tsan sangli chhaq miishe sito. Kiimaq, apaiq raq tsangshiq ma, Shiikeawe Mungtan ka saüho tlo she nguta chongkuqto.

⁴Kiimaq, apaiq ka tsangshiq rai adam na asi bala shon na, apaiq raq ara aming ara tsangshiq ma akha kuqto, “Namshiq ka Jerusalem wa ahin na naqkiho rongkiq. Shatmaq kiimaq kheshat miili si ronglaq. I We raq namshiq ma kongphiq mikuqha nguta kiqkham kuqto she, nguta bom ka ngi raq namshiq ma chongkuq kang ihata. Riita ümchaü ka kriishe miku wan. Kra miitu ümchaü namshiq ka kheshat miili she sichang.

⁵Kiimaq, Johan raq namshiq ma kham lamkuq wantaq irka, kham lamlam miili lamkuq wanto. Shatmaq, ümchaü ka, heashi sijai niili she, Shiikeawe raq namshiq ma, Asii Wenyi miishe kham ka milam kuq wan,” nguta aming kuqto.

Jesuq Ramungtan Na Wawanto

⁶Krai mren, kiimwebi ka Jesuq rai adam riitam nga tlaq akhing na, tsangshiq raq apaiq ma, “Tatiwe, riita, ümniiraq Israilnok ma mung ahinti khuthaq na hokham jaqsham wan arang ka ümchaü jaqlo miili she shea mikuq haü?” nguta waito.

⁷Kiijiishe, Jesuq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Israilnok ma munglang wan mungtu jaqsham kewan kriika, ümtincho na kewan chang wa, kra akhing rahiq jipi ka, i We apaiq riili saptlo. Kriika namshiq raq brorii kai chang ka riimak. Kriika, apaiq raq thapthi chang li.

⁸Shatmaq, ümtiikiwa Asii Wenyi ka namshiq khum niishe saüki tlaq, kra akhing na, namshiq ka Asii Wenyi raq kunli arom mir wan. Krai mren, namshiq raq ningkun jonghea milap han. Kiimaq, kra ningkun lü miisheti, namshiq ka i hakhi ma mija lot han. Lanta, namshiq raq Jerusalem na, Judia wang tlotli na,

kiimaq Samaria wang na, kiimaq ra takiq na mangjong hiq sitlaq kriithun tlotli na, namshiq raq ngi rai jamkho mang riisap wan lan, kra hakhi she michong kuq han.”

⁹Apaiq raq ara bom chongke lot ri li she, tsangshiq maklii rashra niili, apaiq ka ramungtan na shea wanto. Kiimaq ra wa phumda ashi raq, apaiq ka pang wan saqli pang wanto.

¹⁰Tsangshiq raq apaiq ka ra na wawan kra liirea liipan niili, tiidong chhaq miili, khealü miirii samraqraq, maiq wenai ka kiijaq saüki saq raüta tsangshiq khaki na chapsaq chapkito.

¹¹Kiimaq, kra wenai raq tsangshiq ma, “Gelilinok lei, namshiq ka ajaq chap lanta, ra nü na liilanta jam nguta chappaq sea wa? Ara Jesuq ara, ümchaü namshiq phong wa jamkho ramungtan na shea wantaq, kiikhiisii hali, ara mangjong hiq na mijangki nong,” nguta tsangshiq ma chongkuqto.

Judas Laiti Matthias Tseato

¹²Kra miishe, kiimwebi ka Olip Pero Hiqlam maq, Jerusalem chela na hali jang wan nongto. Kra hiqlam kriika, Jerusalem chela maq meng shi tin riito.

¹³Tsangshiq ka Jerusalem na jang wanto. Raüta, tsangshiq jap chang jam na rathong khokti kiina riitam ngato.

¹⁴Tsangshiq ka akhing khing na adam na achu jaü, jechakre re rai kiimaq Jesuq ma anyung Meriq nai anotiim thun kra riito riitamto.

¹⁵Kiitincho ji na kamasham maiqsetiim ka adam na rintii thungngato. Tsangshiq ka wiitarü shishi ri roqnai tin khan riito. Kiimaq kiitiikaq Petar ka chap raüta akongtibi kiima akha chongto,

¹⁶“Phunainotiim le, Asii bomtsi na Asii Wenyi raq Dawit lümaq Judas Iskariot miitu jamlai bom wa tiithaitaq kriika, ümchaü riikhaqli she kuwato. Judas ka siwe ma ja raüta, Jesuq ka tlapto.

¹⁷Judas Iskariot ka nashiq rai kongshi maq, shamshi kaishi maq siwan miitu atsea wan. Shatmaq, apaiq ka sho lam wai lam phanho raüta mowanto.”

¹⁸(Judas raq sho tsiiq siqtaq kriimaq, hiq phu bashi rito. Kiijaq apaiq miisaq ka tiithum wanto. Apaiq ka apuk aji jea lili phok rai raüta tsaito.

¹⁹Ara tsütsa arka, Jerusalem chela na siti maiqse angu tarü raq ataiwi siisaq. Kriikha maq, tsangshiq nok bom maq, kra shochiim ba kriika Akeldama nguta mangto. Kra liichum ka, “Tiijai Raü Chang Hiq Ba,” nguta ngo riito.)

²⁰“Riita ara chongtlaq bomtsi arka, Shomshi lak na akha waiqthü je dongdii riito, ‘Apaiq jam ka jammii she miriim kilaq; maiq asiti jumin ahü she mirlaq.’ Kiimahali, Shomshi lakdap bashi na, ‘Apaiq jaqsham ka maiq ahinti riisheti q misham laq,’ nguta waiq thüto.

²¹⁻²²“Riita, ara chongtlaq arai mren, maiq weshi, nashiq rai Tati Jesuq ka amaa wa dong wanto she dea nguta, hakhi kewan dam miitu tsea chang she rakito. Apaiq ka khamlamketi we Johan raq, ngarai tiidii wan khamlamke tsütsa chongkuqtaq kra akhing maq pha wan raüta, Tati Jesuq raq, nashiq phong na khum raüta, traho wantaq, kiijaq lom damti we riichang. Raüta, Jesuq ka ramungtan na shea wantaq ranaiq na saüli, nashiq rai kongshi maq sidamti we riichang.”

²³Kra riichongtaq kraii mren, tsangshiq raq maiq wenai mang shiikapto. Tsangnai wenai mang ka ara: Weshi mang ka Joseph. Apaiq ka Barsabas ngutiimin ngutlo. (Apaiq mang ka Jastas ngutiimin ngutlo). Kiimaq weshi mang ka Matthias.

²⁴Kra raütiishe, tsangshiq raq tsangnai wenai mang na ton raütiishe, akha achu jaüto, “Tatiwe le, ümniiriiri maiqse angu tiima tsantsii ka wiita asap haü siisaq. Riita, ümchaü min, ara tsangnai wenai arwa, ümriiti wa ümniiraq tsea wan laü, kriiwe ka naishiq ma tiichhikuq laq.

²⁵Apaiq ka Judas, sho na kaiho chang dongdii kha maq, sho na kihotaq kra changkhü song miitu she tsea laq. Laüta, apaiq ka ümkiim we miishe shong laq.”

²⁶Kra achu jaü lot raütiishe, tsangshiq raq maiq wenai mang na, lang liito. Kraii mren, lang raq Matthias mang na thaüto. Kraii mren, tsangshiq raq Matthias ka Jesuq kiimwe miishe tseato. Kra ranaiq miiphat she, Matthias ka Jesuq Khristo kiimwebi roqshi ri weshi kraii kongshi she jawanto.

Kiimwebi Jaqsham 2

Asii Wenyi Saüakai Akhing

¹Raroq Biingi Poi akhing saü ranaiq na, kamasham maiqsetiim ka wiita adam maq jamshi na, riitam ngashat riito.

²Tiihanghiiq miili, tsangshiq raq ra nü na rahai henghea hai trang ikha taito. Kra rahai ka tsangshiq nga tlaq khok na wiita hai wanto.

³Kiijiishe tsangshiq raq walü lapsetiim ikha, tsangshiq kiijaq maiq ümchuwa ngatlaqti thun loweatek khupo thaq na, wa achaaq ikha anyairai kra chhito.

⁴Kraii mren she, tsangshiq tarü ka, Asii Wenyi raq ama she rom wanto. Kiimaq, tsangshiq ka Asii Wenyi raq ama rom wantaq kraii mren, maiq pongnok pongta phan bom miishe bomtrang hoto.

⁵Kiijaq Jehudinok ka Jerusalem chela na pahea asi riito. Tsangshiq ka Shiikeawe shomnoq wanti. Tsangshiq ka mung ahin na siti akirai.

⁶Tsangshiq raq kra trang ka tai raüta, maiq kong pahea kiijaq riitam wanto. Tsangshiq tarü ka tsanchhii hunhun riito, Jamkhano ngukla tsangshiq loweatek

raq kamasham maiqsetiim ka, tsangshiq maiqmiimii nok bom maq bom trang taito.

⁷Tsangshiq ka kai awang rai lam miili, tsangshiq nai tsangshiq liipan na, “Riita, notsam ara bomrai tlaq maiq thun arka, Gelili wangti siisaq li ahata!

⁸Shatmaq, tsangshiq raq nashiq nok bom maq, jamkho bomrai tla? Nashiq tarü raq, tsangshiq ka nashiqnok maiqmiimii phan ümchuwa sitiikai kra bom maq, bomtlo tai tiikai ahata?

⁹Nashiq ka Parthia, Media, kiimaq Elam mung wa awa hai ahata. Kiimaq Mesopotamia, Judia kiimaq Kapadosia; kiimaq Pontas, kiimaq Asia mung wa aki hai ahata.

¹⁰Kiimaq, Phrighia nai Pamphilia mung wa, kiimaq Ejip mung nai Libia mung na Sairini chela binjü wa awa hai ahata. Nashiq wiijamti ka Rom chela wa aki hai ahata.

¹¹Nashiq ka Jehudinok phan nai Pongnok phan maiqse wa, Jehudinok Shiikeawe lamphanti ma aja wanhai ahata. Kiimaq nashiq wiijamti thun arka, Kret mung nai Arabia mung na siti ahata. Shatmaq, nashiq wiitarü raq tsangshiq raq, nashiq nok maiqmiimii phan bom maq, Shiikeawe raq awang chang jaqsham jonghea sham wantaq kra tsütsa riichong rai tlaq kra tai tiikai ahata!”

¹²Krai mren, tsangshiq ka kai awing wang rai nai arang ara rai lam maq, “Riita, arthun arka jamlai liichum wiinya?” nguta tsangshiq nai tsangshiq liipan na bom ka riiwaisoto.

¹³Shatmaq, maiq wiijamti riika, kamasham maiqsetiim kriika shummi laqpü lam maq, “Tsangshiq arka cherop kong ahata!” ngutli shipoqto.

Petar Raq Mungmaiqse Ma Trahoto

¹⁴Kiijiishe, Petar ka akongti kiimwebi roqshi ri weshi kraii chap raüta, kiimaq tiihong raüta mungmaiqse riiphong tlaq kiima akha trashe hokuqphoto: “I nok i hiq Jehudinok mung maiqsetiim nai Jerusalem na sitibi lei, i bom ara tai ronglaq, kiimaq ngi raq namshiq ma ara jamlai liichum wa kra namshiq ma chongkuq pha.

¹⁵Namshiq raq arkong arka, chephe she nguta tiima tlan. Kriika riimak. Ümchaü ka ranap nari tiikaü shaqli.

¹⁶Arka Shammi we Joel raq riisham bom maq achong thü kra bomtsi kriishe ku wanto. Joel raq riisham bom maq akha chong thüto:

¹⁷Shiikeawe raq akha chongtlo, Ngi raq phangthum wan akhing na akha mirha: Ngi raq i Wenyi ka pheanyin pheanyi kaütak rishi, maiq loweatek ma asho awo miraü kuq ha. Namsetiim jechak aja maiqwe aja wiitarü raq, rinkinku maq changriim chiiriim, i tsütsa ara michong kuq wan. Namsetiim jerobi ka

shammibi ma mija. Kiimaq nyungwere raq ra wa ma ka, machha khaqkhaq mima.

¹⁸Ara chongtiikang arka tengteng, Phangthum akhing na, ngi raq i disetiim jechak aja maiqwe aja wiitarü ma, Asii Wenyi ka pheanyin pheanyi kaütak rishi, asho awo miraü kuq ha. Krai mren tsangshiq wiitarü raq, rinkinku maq changriim chiiriim, i tsütsa michong kuq wan.

¹⁹Ngi raq rawang win na nai mangjong hiq na, awang chang nai amao chang jaq misham ha. Kiijaq tiijai raü wan, walü nyai wan, kiimaq wakhuk mong wan trang li she miraq. Kiimaq, ranyaq tangtang li she miraq.

²⁰Rashe kaü kiimin anyaq she mirwan. Kiimaq jipi kaü kiimin tiijai ikha shiiroro mishiiki. Arthun ra nai hiq brak wan akhing saü wan arka, Tatiwe Ranaiq saüho miishe mibrak pha wan.

²¹Kiimaq, kra akhing na, jurwa Tati jaq wa achu jaü tlaq, kriiti kli she mitiichhii wan.'

²²"I nok i hiq Israilnok lei, ara chong tiikang bomtsi ara, samhea tiitsang tai ronglaq! Najareth hiqti Jesuq ka, Shiikeawe raq apaiq jaqsham ma ashong wan maiqse dea nguta, namshiq makki na apaiq pum lümaq, ümtinkhan wa awang chang nai amao chang jaqsham pahea shamkuq wan raüta, namshiq ma khangriri hea tiichhikuq wanto. Arka namshiq tarü raq asap han siisaq. Arthun jaqsham wantaq arka, namshiq man na sham wanto.

²³Arka Shiikeawe apaiq raq kongkhu miiphü tiihong wanje she dongdii. Apaiq raq tiihong wantaq kra phanphan, Jesuq ka namshiq jaqkhon mong na tiishaü kuqto. Kiimaq, namshiq riishe, apaiq ka ngarai maiqsetiim ma kiinong kuq lantiishe, pumsongkham na tiitü baiq lanta tiitsat baiq lan.

²⁴Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka amaa wa tiidong wanto. Shiikeawe raq apaiq ka atsai ningkun kharü mong wiishe daa wanto. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, atsai ningkun kharü raq, Jesuq ka ümkhiiriita jiimin kha lot mak.

²⁵Arka Dawit raq Jesuq miitu, bom ka jamkho chong thütaq, kra phanphan she ku wanto. Dawit raq akha chongthüto: 'Ngi raq Tatiwe ka i khaki na wranaiqshe chhi wan kang. Apaiq ka ngi rai asi; Ngi ka maiq raq tiitsü ngii wan lot mak.

²⁶Kriikha maq, ngi ka khoqriiq shishiiq miili sitiikang. Abom anai wali i thea ashe maq sitiikang. Ngi ka mangjong hiqda ashi li siwan kang jiimin, Shiikeawe kiqkham jaqkhaq raü na riiwiiq lata misi wan ha.

²⁷Shiikeawe ümniiraq ngi ka wulum mung na tiinam baiq maü. Ümjaqshise maiqshaq ashi ka, maakho niili ka triim baiq maü.

28Ümniiraq ngi ma rilung lam ka tiichhikuq laü she, kiimaq ümniika ngi rai asi, krai mren, ngi ka kai chochi tiikang.’

29“Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma pharangrang maq, nati ajong pinthum Hokham we Dawit manphan ka chongkuq pha. Apaiq ka tsaikito she. Apaiq maakho ka ümchaü niitaq, arjaq nashiq makki na asi.

30Apaiq ka Shiikeawe shammi. Krai mren, Shiikeawe raq apaiq ma kiqkham kongphiq räü khakuq wantaq kriika wiita asap. Shiikeawe raq Dawit ma, Dawit apaiq lai ala phan wa, maiq weshi ka, rawiichii pat na, Dawit apaiq kiikha, Hokham ma mishong wan ha nguta kiqkham kuqto.

31Shiikeawe raq rawiichii ji na Khristo ka amaa wa mitiidong wan nguta, Dawit raq riisham mak maq chhi wanto. Kriikha miitiina, Dawit raq ara riisham bom maq tiithai chong thütaq. Apaiq raq akha chongto, ‘Apaiq ka wulum mung na miimbaiq mak dea. Apaiq maa ka maakho mong na tiinam baiq mak dea.’

32Riita, ija, ümchaü ka ara Jesuq arka amaa wa, Shiikeawe raq tiidong wanto she dea nguta, naishiq tarü raq asap hai kha maq, hakhi kuq tiikai.

33Awe Shiikeawe raq, Jesuq ka apaiq ma jaqtsi nü niishe tiinga wanto. Kiimaq Awe raq kongkhuji na, apaiq miika A sii Wenyi mikuq nguta kiq khamtaq kriishe kuq wanto. Riita, ümchaü namshiq raq arjaq jamlai wa chhi tlan arka, Jesuq apaiq raq, A sii Wenyi ka naishiq khum na phong tsoktsok akuq kriishe chhi tlan.

34Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Dawit apaiq ka Jesuq jamkho wawantaq, kiikha ra niika wawan mak dea. Shatmaq, Dawit raq akha ngutli waiq thüto, ‘Shiikeawe raq i Tatiwe ma chongto: Ümniika ngi ma jaqtsi nü na ngalaq,

35ümjaqti thun ngi raq, ümhok da ma ümji chong na, hüda ma mitiija ha shaq wiiwii.’

36“Riita, ija, ümchaü sanha namshiq Israilnok phan angu tlotli raq, namshiq raq pumsongkham na tübaiq lan we Jesuq kriika, Shiikeawe raq Tatiwe miishe, kiimaq Khristo miishe dea shong wanto nguta, riikhaqli maq sap wan chang ahata!”

37Mungmaiqse raq Petar traho bom chongke kra tai räütiishe, tsangshiq tsan na piq maq ashuk ikhiishe tsi wanto. Krai mren she, tsangshiq raq Petar nai kiimwebi ahinti kriima, “Riita, ikhijiika, phunainotiim lei, ümchaü naishiq riika jamlai phan riichang she wa?” nguta waito.

38Kiijiishe, Petar raq tsangshiq bom ka akha treto, “Namshiq maiq loweatek raq, maiqmii ngarai ka tiidii wan raa tlo. Lanta, Jesuq Khristo mang na kham lam wan raa tlo. Kra riihan jiitiq, Shiikeawe raq namshiq ngarai kra midii kuq. Kiimaq, Shiikeawe raq akuq kongphiq A sii Wenyi kra namshiq raq milap han.

39Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Shiikeawe raq ara kiqkham räüpot khakuq wantaq arka namshiq miitu. Kiimaq, namsaü namsetiim miitu. Kiimaq

ara kiqkham arka, maiqse angu alulang na ümchuwa sitlaq kriiti thun ka, nashiq Tati Shiikeawe raq, apaiq rii she nguta hea wantiiti thun kra kunli miitu.”

⁴⁰Petar raq akha tri bomtsi atsin maq trap tru raüta, tsangshiq ma chongkuqto. Kiimaq, arthaq niimin chat raüta, apaiq raq tsangshiq ma, bomtsi ahin miimin, tran tiitsii chongkuqto. Apaiq raq tsangshiq ma akha chong kuqto, “Riita, ümchaü min, Shiikeawe raq Jesuq tsea baiq wanti, ara ngarai maiqsetiim, ara mung na siti khu thaq na, chamchao jonghea tiisaü tlaq kriiwa, namshiq ka tiichhii wan tlo ronglaq!”

⁴¹Krai mren, Petar traho bomchong kra tai raüta, maiq pahea raq, Jesuq ma kamto. Kiimaq, tsangshiq ma kham lamkuqto. Krai mren, kra ranaiq liipan niili phungtu na maiqnye ka hingtsam tiitsuq shang wanto.

⁴²Kiimaq, tsangshiq ka kiimwebi wokhong na siraüta, kiimwebi raq Shiikeawe bomtsi shrinkuq tlaq kra, tsan tiitsi raüta tlang wanto. Kiimaq, tsangshiq ka Phungtu rintii ashi maq siwan damto. Kiimaq takshi pinshi maq, phaqsiiq raüta sito. Kiimaq, tiima tsantsii ashi maq achu jaü raüta sito.

Phungmaiqsetiim Rilung Singa

⁴³Kiimwebi jaqsham lümaq, awang chang nai amao chang jaqsham ka pahea shamto. Kra chhi raüta, mungmaiqse thun ka tarü kai amao riito.

⁴⁴Kamasham maiqsetiim thun wiitarü ka phungtu na riitushat maq sito. Kiimaq, tsangshiq jaq na jamlai phan wa sitlaq, kra tsangshiq maiqmii liipan na riiphea riinyin raüta sito.

⁴⁵Tsangshiq raq maiqmii hupchong samchong thun kra shata raüta, kra sha kampho ka, tsangshiq phungtuti liipan na, maiq loweatek ma, jamlai phan niiwa thümlit tlaq, kra tiiphan phan riiphea riinyin raüta sito.

⁴⁶Wranaiqtek, tsangshiq ka adam na riitushat maq, Shomjam na Shiikeawe shomnoq riitam nga tlo. Kiimaq, jamshi na riitam hoho raüta, takshi pinshi maq chojong chise, kiimaq riiphea riinyin phaqsiiq wan lili raüta sito.

⁴⁷Tsangshiq ka akha Shiikeawe tiitsam kamwan li she shongnga wanto. Kiimaq phungtuti shongnga rilung kra chhi raüta, mungmaiqse riimin tsangshiq ka kai lungwiito. Kiimaq, krai mren, Tatiwe raq maiq anye ka wranaiqtek tsangshiq phung na tiitsuq wan wan maq, maiq ka tiipa kuq wan ruq li riito.

Kiimwebi Jaqsham 3

Petar Nai Johan Raq Hokküwe Tiiheato

¹Ranaiq shi Petar nai Johan ka Shomjam na ranaiq nari tsam na achu jaü wa wato. Kra akhing ka achu jaü akhing bala.

²Kiijaq, Shomjam rinkea na Shomjam ruk kilamda ashi asi. Kra Kilamda mang ka Atsomwiq Kilamda ngutlo. Kra Kilamda tho na, maiq weshi akü we asi. Apaiq

ka anyung pukdong akü dongdii riito. Apaiq ka wranaiqtek anok raq piho lili raüta, Shomjam na wati jaq wa kampho bamhi phaqsiaq laq nguta, Kilam chong na tiinga thüho lili riitlo.

³Apaiq raq Petar nai Johan ka Shomjam mong na wawan kra chhi raüta, tsangnai raq apaiq ma phanshi ra kuq raüjaq nguta jaüto.

⁴Kiijiishe, tsangnai raq apaiq ka tiqtiq liito. Raüta, Petar raq, “Nanai ara liilaq!” nguta apaiq ma chongto.

⁵Krai mren, tsangnai raq phanshi ra mikuq sham nguta tiima raüta, apaiq raq tsangnai pha nü na liito.

⁶Shatmaq, Petar raq apaiq ka thaüto, “I jaq na kampho lakshii ka jam min ahü. Shatmaq, i jaq na jamlai phan wa asi, kra ümniima ümchaü kuqtiikang. Najareth hiqti Jesuq Khristo mang na, ngi raq ümniima aming kuqtiikang, tiidolaq, laüta khumlaq!”

⁷Kra ngo lam miili she, Petar raq akü we ka ajaq jaqtsi nü maq hitjoq raüta tiichapto. Krai mren, maklii liipan niili, akü we hok nai ajidang ka hongsaq li she heakito.

⁸Krai mren, apaiq ka adoq haha she, kriijaq akhum ashiim she doqsiq wanto. Raüta, chojong chise miishe, tsangnai rai Shomjam mong na, adoq adit wa lam maq, “Shiikeawe dea ajong,” nguta Shiikeawe tiitsam kam lam maq, Shomjam mong niishe wawan damto.

⁹Kiijaq maiq pahea Shomjam na Shiikeawe shomnoqti raq, apaiq ka akhum ashiim lam maq, “Shiikeawe dea ajong” nguta Shiikeawe tiitsam kam rea kra chhito.

¹⁰Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka, Atsomwiq Kilamda na nga raüta maiq hiseati poraki we ira nguta, tiitsangto. Raüta apaiq thatsi heakai kra chhi raüta, tsangshiq tarü ka kai awang rai nai amaorai riito.

Petar Raq Shomjam Maq Trahoto

¹¹Kriiwe ka Petar nai Johan rai napshnap miishe, Solomon Jolitiip ngutlaq kiijaq, riikong khum wan dam ka chhi raüta, nokmaiqse ka kai amao rai lam maq, tsangtsam pha nü kiiniishe jutrang raüta, riitsap khat wanto.

¹²Petar raq nokmaiqse riitsap khat rai wan tlaq kra chhi raütiishe, apaiq raq tsangshiq ma akha ngutiishe trahokuq hoto, “I nok i hiq Israil mungti lei; namshiq ka ara maiqwe thatsi heakai kra chhi lanta, jam nguto wangrai tlan? Kiimaq namshiq raq naishiq ka jamlai nguto liirat holan? Arka naishiq ningkun maq nai naishiq ka kechu maiqse kha maq, arwe thatsi ara tiishe kuqto ngutiisha tiima tlan?”

¹³Natitiim Abraham, Isak kiimaq Jakob Shiikeawe kiimaq natitiim Shiikeawe raq Ajaqshi se Jesuq ma, Shiikeawe apaiq asii khushü ngao kriika ake kun she. Shatmaq, namshiq raq, apaiq ka lap lanta, Jehudinok jaq na kiinong kuq lan. Kiimaq, lanta, Pilat raq apaiq ka namshiq makki na, apaiq dü na kha ahü, atiidong baiq chang nguta, kha ka photo. Shatmaq, namshiq raq apaiq ka atiidong baiq raa mak dongdii ngutiishe, tiishaü baiq lan.

¹⁴Apaiq ka asii kiimaq kechu maiqse. Shatmaq, namshiq raq apaiq ka tiishaü baiq lan. Kiimaq, namshiq raq apaiq la na, matwe ashi phaqték mong na ashaq kriiwe kra khoti tiidongke raa nguta, Pilat jaq wa shiichut jaü lan.

¹⁵Namshiq raq maiqse ma tsitsü raüchong tiichamketi we kriika, atsea riibaiq lan. Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka amaa wiishe hali tiidong wan nongto. Kiimaq, apaiq ka amaa wa dong wantaq kra chhi wantibi hakhi ka naishiq sitiikai.

¹⁶Riita, ümchaü ara akü we hoktsi heakitaq arka, kriiwe mang na ningkun asi kha maq, kra ningkun raq tiieha kuqto. Ümchaü namshiq maiqmii raq jamlai wa chhi tlan kiimaq sap wan tlan arka, kriiwe mang ningkun na kamtsantsii thü tiikai kra lümaq atiiheha kuq chhi tlan. Arka, Jesuq ma kamtsantsii rüm tiikai kra lümaq, apaiq ka heato. Ümchaü ka namshiq tarü raq, maiqmii mak maq chhi lan she.

¹⁷“Riita, ümchaü min, i phu i notiim lei, namwelabi raq nai namshiq raq, Jesuq tsatbaiq lan kriika, namshiq raq ajiq dea klo kai nguta sap man kha miili dea, kiimung lan nguta ngi raq asap ha.

¹⁸Arka, Shiikeawe raq rathup rapha niiphü dongdii, apaiq shammibi tarü nübok maq, apaiq Khristo ngutlaq kriika, pinthum chamchao raütiitiq tsai chang dongdii miraq, nguta tiithai chong jeshe dongdii. Krai mren, Shiikeawe raq shammibi lümaq tiithai chongkuqtaq kra phan phan she dea, ara mra ka pin wanto.

¹⁹Riita, ümchaü min, ara chong tiikai arai mren, namshiq raq maiqmii ngarai ka tiidii tlo ronglaq. Lanta, Shiikeawe wokhong na nyap wan tlo ronglaq. Kra riihan jiiitiq, Shiikeawe raq namshiq ngarai kra midii kuq. Namshiq raq kra riihan jiila,

²⁰Tati Shiikeawe raq namshiq ma wenyi rilung na phintsaqtsaq hea miishe siwan miitu, akhing ahea mikuq. Apaiq raq namshiq miitu, Jesuq ka Khristo nguta man niiphü ashong wan kun she dongdii. Krai mren, apaiq ka namshiq phaniishe mitiiki.

²¹Shiikeawe raq awokhong na siti asii shammibi nübok maq, man na rathup rapha richü pat na, riisham bom tiichongtaq kra phanphan, Jesuq ka ramungtan na siruqli she misi wan. Apaiq ka Shiikeawe raq, ara phanrap ra nai hiq sitlaq ara, tingsang anye ma tiija wan rahiq akhing saü tlaq kiijaq saüli, ramungtan niili she mitiisi.

²²Arka, man na Mosheq raq chongkuq thütaq kriishe hong wanto. Mosheq raq akha chong thüto, 'Tati Shiikeawe raq ngi ka namshiq miitu shammi ma jamkho shongtaq, kiikhiisii hali, apaiq raq namshiq miitu shammiwe weshi hali mishongkuq wan nong. Kiimaq apaiq ka namshiq nok phan wa mitsea wan. Namshiq nok raq, apaiq aming kra wiita phaqqhii nichii maq lang chang miraq.

²³Juwa kra shammiwe aming wokhong na simak, kriiti ka, Shiikeawe sengi phong wa ashleq mirbaiq. Raüta apaiq ka atsea mirbaiq,' nguta chongtlo chhi tiikai.

²⁴Kiimaq, Shiikeawe raq atiichong tsütsa chongketi shammibi thun wiitarü raq, Shammi we Samuel pat maq pha raüta, apaiq jai na shammibi ümchuwa dong wantaq kriiti thun wiita raq, ara ümchaü bala jamlai phan mra wa pinrai wantaq, arthun arka, mihong wan dongdii nguta chongke wanje she dongdii riito.

²⁵Namshiq ka shammi lai ala nok sitlan. Kiimaq Shiikeawe raq namtitiim rai tongshong wantaq kra ramkham maq tiibok wanje she. Shiikeawe raq Abraham ma, 'Ümsaü ümsetiim lümaq, ngi raq mangjong maiqse tlotli ma achu mishman kuq ha,' nguta kiqkham kuqto.

²⁶Riita, ara chongtiikai arai mren, Shiikeawe raq Akoli se ka shongto. Raüta, apaiq ka namshiq phana kongkhu tiikito. Ara tiikitaq arka, namshiq ma achu shiiman kekai tiikito. Kiimaq namshiq ka maiqmii ngarai lamphan kra miimbaiq thü lanta, Shiikeawe wokhong na tiijang shea kai nong miitu tiikito."

Kiimwebi Jaqsham 4

Petar Nai Johan Ka Rung Na Tiichapto

¹Petar nai Johan raq mungmaiqse ma traho bom chongke ka mithum shaq liipan niili, ramwebi phong wa wiijamti, kiimaq shomjam kheti peta siihiipwe kiimaq Sadiusinok wa maiq wiijamti ka shomjam na dongchhaq li saükito.

²Tsangshiq ka kiimwe nai raq mungmaiqse ma, Jesuq ka amaa wa dong wanto. Krai mren, maiqse ka atsaikai jai, amaa wa adong mirwan nong nguta, traho kra chhi raüta, pinthum akhiq riito.

³Krai mren, tsangshiq raq tsangnai ka lap raüta, kharü maq khato. Kiimaq, kra ranaiq ka rashe acha she kha maq, tsangnai ka anap ranaiq na saüli phaqték mong na shaq thüto.

⁴Shatmaq, mungmaiqse phong wa maiq pahea raq, Petar nai Johan raq achongkuq traho bomchong kra tai raüta, Jesuq ma kamwanto. Krai mren, kamasham maiqse ka hingbiingi she pawanto.

⁵Anap ranaiq miishe, Jehudinok mung welabi, shiilangbi, kiimaq Thungtri shrinketi shrabi thun ka, Jerusalem na ngongthun ngato.

⁶Tsangshiq ka Ramwe Ajong Pinthum We Annas rai riihumto. Kiimaq Ramwe Ajong Pinthum we jamti welabi, Kaiaphas, Johan Alekjendar kiimaq tsangta wa maiq welabi ahinti sitlaq kriiti thun rai min riihumto.

⁷Tsangshiq raq Jesuq kiimwe nai ka tsangshiq rungphung na tiichap raüta, “Namnai raq ara akü we ara jamkho tiihea kuq lan? Namnai raq ara ningkun ka jambawo lap lan? Ju ningkun mo ara tiihea kuq lan ara?” nguta tsangnai ma bom ka waito.

⁸Kiijiishe, Asii Wenyi raq Petar khum ka kunli ama romto. Krai mren, apaiq raq tsangshiq bom ka akha treto, “Munglangti mungtubi nai shiilangbi lei,

⁹Riita, ija, ümchaü ranaiq, namshiq ajong alabi raq, nainai raq ara akü we thatsi kra tiihea kuqkai, jaqsham ahea sham kai kra kha na, nainai ma kra jamkho tiiheakuq lan nguta, rung na tiichap tlan jiika, kechu jonghea.

¹⁰Riita, ümchaü min namshiq tarü raq, Israilnok mungmaiqse tarü raq, ara bomtsi ara tiitsangdada sap ronglaq. Arwe arka thawe kharü mong wa, ümchaü phintsaqtsaq she, arot la arot she heakito. Raüta, ümchaü namshiq tarü makki na, phintsaqtsaq hea she chap raü chhi tlan. Ara heakitaq arka, namshiq raq atsatbaiq han, Najareth hiqti we Jesuq Khristo mang na ningkun asi; kriiwe ningkun maq heakito. Jesuq ka namshiq raq pumsongkham na tübaiq lanta tsatbaiq lan. Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka amaa wiishe tiidong wanto.

¹¹Asii Bomtsi na, Jesuq arka jamhai chang longkaü nguta chongtlo. Arka akha chongtlo: ‘Namshiq jamhaiti bi raq ara longkaü arka abi nguta tiithu baiq lan; kra kaü riiwe ka, ümchaü tarü thaq na araa pinthum longkaü ma jakito.’

¹²Maiqse chhiiti ka apaiq kli. Ra raq aham mangjong hiq raikhü na, Shiikeawe raq apaiq kli nashiq chhii wanti we nguta tiikito. Apaiq tlea raüta, ahin ka jumin ahü she.”

¹³Ngongwebi thun welabi raq, Petar nai Johan ka thungtri saptsin wanti, tsüwe tsitwe min riimak, shatmaq ahai asong jam min ahü maq, tsangshiq man na, bom chongke kra chhi raüta, amaorai li she riito. Kra taksma bomtre kra chhi raütiishe, tsangshiq raq tsangnai ka Jesuq rai kongshi maq siwan damti kha maq, kiitin khan asung saptsin wantlo nguta bom ka tak wanto.

¹⁴Kiimahali, maiqwe atsi wa aheakiwe kriiri, tsangshiq makki na, kiijaq Petar nai Johan rai adam na chapshat. Kriikha miishe, tsangshiq raq kiqukhii chang ka ahü she.

¹⁵Kriikha miishe, mung welabi raq tsangtsam kriika, Rungkhok mong wa, kinphai na heashi tiiki baiqto. Raütiishe, tsangshiq mungwelabi liipan niishe, bom ka akha riiwaisoto,

¹⁶“Riita, welabi lei, nashiq raq arwe nai arka, jamkha she wa miraq rong i? Jerusalem na siti nokmaiqse tarü raq, ara awang chang pinthum ashi jaqsham

wantaq arka, tsangnai riidea tiieha kuqto ngutri asapwi siisaq she. Ümchaü nashiq riika, tiieha mak dea ngutri trotlot mai she,” nguta bom ka riichongto.

¹⁷“Li jiimin, ara tsütsa arka, nanok maiq ahinti raq tai mak chang miitu, atisang pat baiq chang. Arkha maq, nashiq raq arwe nai arma, tsangnai raq Jesuq mang ka chong raüta, maiq ahinti ma trahoke raa mak she ngutli tiieha chongkuq rong i,” nguta tsangshiq liipan na iiphoto.

¹⁸Kra riiphotaq kra mren, tsangshiq raq Petar nai Johan ka Rungkhok na hali tiijang hea nongto. Raüta, tsangnai raq Jesuq mang ka chong raüta, maiq ahinti ju miimin trahoke maimak, kiimaq Jesuq mang na jamlai phan min shrinke maimak dongdii nguta aming kuqto.

¹⁹Kiijiishe, Petar nai Johan raq, “Shiikeawe maklii na, apaiq aming tai raüta si kra sha ahea miraq, sha namshiq aming kra tai raüta sirau wa ahea miraq, kriika namshiq welabi raq tri ka shin rong laq.

²⁰Ara jamkhano ngutiikai ngukla, naishiq raq maiqmii mak maq jamlai phan wa chhi kai, kiimaq maiqmii ni maq jamlai phan wa tai kai, kra chongke wan hü maq, kaiq shakshak ka silot mai,” nguta tsangshiq welabi bom kra treto.

²¹Kra, tai nong raütiishe hali, Rung welabi raq, tsangnai ka tiiphiip miijiip raüta, kiq atsin maq hali, Jesuq mang na nanok ma trahoke maimak dongdii nguta, shiikeng miileng raütiishe, tsangnai kharü ka diibaiq raüta tiieha baiqto. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq tsangnai tiishut chang lam ka hum mak. Kiimaq, mungmaiqse tarü raq, “Shiikeawe raq awang chang shamto. Apaiq ka awangchang Shiikeawe,” nguta Shiikeawe tiitsam kamti siisaq.

²²Riita, ara chongtiikai, Shiikeawe raq awang chang jaqsham raüta, athatsi tiieha kuq tiieha kriika, wiioqblai pat maiq riito.

Phungmaiqse Raq Achu Jaüto

²³Petar nai Johan ka tsangnai phaqték mong wa tiidong ri li she, tsangshiq kongtibi phungmaiqsetiim pha na wa raüta, ramwe jongbi nai welabi raq tsangnai ka jamkhiiwa tiiphiip jiiptaq kra tsütsa ka tiitaito.

²⁴Tsangnai nü wa kra tsütsa ka Phungmaiqsetiim raq tai raüta, tsangshiq tarü tsantsii ashi maq, Shiikeawe jaq wa akha achu jaüto, “Rakaü Hiq we Tatiwe lei, ra nai hiq phansangti, kiimaq sammoktra jü phansangti, kiimaq ra takiq na sitlaq tsitsü asi tarü phansang wanti we lei!

²⁵Ümniiraq ümdi ümmase naiti Dawit ka, Asii Wenyi ma trom laüta, apaiq ma akha riisham bom tiichong kuq laü ihata. ‘Jamlai nguto walü nyai wa ikha, Pongnok phan maiqse thun ka khiq riq tla? mung welabi raq wotshong weshong, atu na thiikho jaram wa thu tla?

²⁶Honyung hokhambi thun, chiqchap rechap thung wanto. Mung welabi thun adam na thung raüta, Tati Shiikeawe nai apaiq Khristo ka khat wan, kumpa lanlii wiita she shong wanto,' nguta chong tlo.

²⁷Ara chongtlaq arka riikhaqli she dea teng wanto. Herod nai Pontias Pilat ka ara chela na Pongmung maiqse nai Israilnok welabi rai, adam na reraü shi maq pong raüta, ümbom taiti asii ümluqkhapse Jesuq, ümniiraq apaiq ka Khristo ma shong laü we kra ngeng seng wanto.

²⁸Tsangshiq raq ümtinkhan wa kiimung wantaq kriika, ümningkun ajong maq nai ümniiraq athithi na tiihong tha miitu, ümniiraq tri raü ka, kongkhu ji miiphü dongdii shat je she athü wan kra, tiikupi wan miitu tsangshiq ka hongla wanto.

²⁹Riita, ümchaü min, Tati Shiikeawe lei, tsangshiq raq naishiq ka atsea ata ma tankhan raüta, tiiphiip jiiip tlaq ara ümniiraq liikuq laq. Ümniiraq naishiq, ümdisetiim arma, ümbomtsi ka khangriri hea maq, kiimaq haisong mai maq chongke miitu, naishiq ma ningkun kuqlaq.

³⁰Kiimaq, asii üm Luqkhapse Jesuq mang na, pinthum awang chang nai amao chang jaqsham ka, atsi asiti ka tiiheha kuq laüta, ümningkun jong kra tiichhi kuq laq," nguta achu jaüto.

³¹Krai mren, tsangshiq raq ara achu jaü lot ri, tsangshiq riitam ngachang ba ka hiqjong mu raq bai tlaq ikha, atiikhai riiban li she tiimeto. Kiimaq tsangshiq tarü ka, Asii Wenyi raq ama chhaq rom wanto. Krai mren, tsangshiq raq Shiikeawe bomtsi ka khangriri hea, haihii songhü miishe chongkuq wanto.

Phungmaiqsetiim Takshi Pinshi Maq Phaqsiquo

³²Kra Phungmaiqse kong ka tsangshiq tarü, tiima tsantsii ashi maq siwanto. Tsangshiq tarü loweatek raq, jurmin apaiq jaq na jamlai phan hupsam wa sitlaq, kriika apaiq rii li nguta tiima mak riito. Shatmaq, tsangshiq tarü raq maiqmii jaq na jamlai wa asi, kriika kongtibi rai takshi pinshi maq riiphea riinyin phaqsiquo raüta shongnga wanto.

³³Kiimaq, kiimwebi raq ningkun ajong maq, "Tati Jesuq ka amaa wa dong wanto she," nguta mungmaiqse ma, saqseng hakhi kuwanto. Krai mren, Shiikeawe raq tsangshiq tarü ma, achu shiiman achong lot mai jonghea asho awo thap raüta, räukhokkhok kuqto.

³⁴Tsangshiq phong na jumin pha q nai sia na nyi mak dea nguta ju min chamchao mak. Ju jaq niiwa wak lo, jam lo asi, kriiti raq maiqmii tachong hupsam kra asha riito. Raüta, kra sha kampho ka lam wan raüta,

³⁵kiimwebi jaq na kuq wantlo. Krai mren, kiimwebi raq kra kampho ka maiq loweatek ma, jamlai wa raa tlaq, kra phanphan mren mra chhaq maq phea kuqto.

³⁶Riita, ija, ara chongtiikai akhiisii hali, Lewi saüse phan wa maiq weshi, Saipras mung na sitiwe asi riito. Apaiq mang ka Joseph. Kiimwebi raq apaiq ka Barnabas nguta mangto. (Barnabas ngutlaq ka “Tsaiji doketi” nguta ngo).

³⁷Apaiq riimin, ahiq phu bashi shato. Raüta, kra hiq sha kampho ka kiimwebi jaq na kiinong kuqto.

Kiimwebi Jaqsham 5

Ananias Nai Saphira

¹Shatmaq, kiijaq maiq weshi asi riito. Apaiq mang ka Ananias. Apaiq raq tsangnyung Saphira rai kiqshi maq ri raüta, tsangnai hupsam phanshi ra ka asha riito.

²Shatmaq, tsangnyung rai riichong raüta, Ananias raq kra kampho wa wiijam ka apaiq rii pong na thüho raüta, khokoli kiimwebi jaq na kuqto.

³Kiijiishe, Petar raq apaiq ma waito, “Ananias, ümniiraq namnai tachong hupsam hiqphu sha lanta, kra sha kampho wa khoko ka ümniirii thüho raü, khokoli kuq laüta, Asii Wenyi ma wiita kuqkang nguta arot chong miitu, ümtsantsii ka Thawe thongkhiiq na jaram wa rongki laü?”

⁴Hupsam ka misha haü shaq niimin ümhupsam riimak sha? Kiimaq ashalot jai min kra sha kampho ka ümnsiiq li shatshat riimak sha? Riita, ümniiraq atinkhan ashut ka jamlai nguto klo laü? Arka ümniiraq maiqse ma rot riimak, shatmaq Shiikeawe ma rot laü!”

⁵Ananias ka ara bomtsi ara tairili, kiijaq chut riwan tlü tsaikito. Kiimaq ara tsütsa taitibi thun maiq tarü ka phiip raq tsaito.

⁶Kiiwa jerobi thun ka wa raüta, Ananias maa ka jobto. Raüta amaa ka piho raüta lapkito.

⁷Nari tsam tin sijai maq, tsangnyung ka jamlai mra wa pintaq kra sapmak miili, kiijaq saü wato.

⁸Petar raq apaiq ma hali wainongto, “Ngi ma chong liita, namnai sinyungwe raq, namnai hupsam sha kampho ka achuli dea sha laplan?” “Üm, kiichuli dea,” nguta Petar bom ka apaiq raq treto.

⁹Kra tairaütiishe, Petar raq, “Ümwese namnai raq kiqri lanta, Shiikeawe Asii Wenyi ka jamlai nguto tairai tlan? Liilaq, ümwese maa lapkaiti ka ümchaü maalap rü maq awa, kilam chong niili. Tsangshiq raq ümmaa kiimin ümchaü piho raüta milapki nong!” nguta apaiq bom ka treto.

¹⁰Petar bom thum ri, Saphira ka chut Petar khaki na riidungli riwa saq tsaikito. Kiiwa jerobi ka wa raüta liikiita, apaiq ka amaa she riito. Krai mren, tsangshiq raq amaa ka pihoto. Raüta, awese maakho tiinap na lapkito.

11 Ara tsütsa tai raüta, Phungtuti ngusaq maiqse tlotli, kiimaq nanok ahinti thun tarü ka, phiipraq atsai haisong wanto.

Awang Chang Nai Amao Chang Jaqsham

12 Mungmaiqse liipan na kiimwebi raq awang chang nai amao chang jaqsham pahea sham wanto. Kamasham maiqse thun ka tsantsii ashi maq Solomon Jolitiip na riitam ngato.

13 Phung na mishang shaqti Jerusalem wa mungmaiqse ahinti ka phungtu na nyap wan raüta, adam na haisea wandam ka khulot mak ahai riito. Li jiimin, tsangshiq raq Phungmaiqse kong ka ahea dea nguta shomra riito.

14 Shatmaq, Tatiwe ma kamwanti maiq pahea maiqwere nai jechakre thun ka, tsangshiq phungtu kiijaq pong wan damto.

15 Kiimwebi raq awang chang nai amao chang jaqsham tlaq kra chhi raüta, atsi asiti maiq pahea piho raüta, changdü na nai damsii na tiikon raüta, lamkii tho na tiibum tlo. Kriika, Petar khum raüjaq, apaiq tsaiji nyam raq jiimin, tsangshiq atsiti dü na miham dam laq nguta tiima raüta tiibum wantlo.

16 Krai mren, Jerusalem tro na maiqhiq ümchuwa sitlaq kiiwa maiq ka kongta hushhu maq, riitsap riikhat atsi asiti nai abi winji raq arom wanti thun ka, aboq chang aboq, kiimaq ashea chang ashea raüta, Jerusalem na saü wanto. Kra maiq atsiti ümchuwa saü wantaq thun ka thumthum atsi tiieha kuqto.

Kiimwebi Tiichamchaoto

17 Arthun ara chhi räütiishe, Ramwe Ajong Pinthum we nai akongtibi kiimaq, kiiwa nokti Sadiusinok phung raq kiimwebi ka pinthum makshu rashe miishe shulii wanto. Krai mren, tsangshiq raq kiimwebi ka atiichamchao chang ngutiishe bom ka riichongto.

18 Kra riipho wantaq kra mren, tsangshiq raq kiimwebi ka lap raüta, nokmaiqse shaq chang phaqték na shaqto.

19 Shatmaq, kra rawali Tatiwe rase ka kiraüta, phaqték kilü thun ka dikuq kito. Raüta, kiimwebi ka phaqték mong wa tiidong sheahoto. Kiimaq rase raq tsangshiq ma,

20 “Shomjam kiina kironqlaq. Lanta, kiijaq mungmaiqse ma ara rilung anye lamphan bomchong ara chongkuq kironqliq,” nguta thaüto.

21 Krai mren, kiimwebi raq rase aming kra taito. Raüta, ranap na Shomjam na kiraüta, mungmaiqse ma trahokuqto. Ramwe Ajong Pinthum we nai akongtibi raq Jehudinok Rung welabi thun ka ngongthun rong i nguta Rung na tiieato. Räütiishe, tsangshiq raq kiimwebi ka Rung na tiichap miitu, phaqték mong wa sheaki rongkiq nguta peta siihiipbi ma aming kuqto.

²²Shatmaq, petanok ka phaqték mong na kiraüta liiki kiita, kiimwebi ka ahü chhikito. Krai mren, tsangshiq ka jang wan raüta, Rung na ngati welabi ma tsütsa ka,

²³“Naishiq phaqték na kilaita liiki kaita, phaqték khok kilü thun ka tala maq keaje siisaq. Kiimaq phenlabi raq kilü thun ka kheshat. Shatmaq, naishiq raq kilü thun ka dilaita liikaita, khok ka shaqmii chhiho kai!” nguta chongto.

²⁴Kra tsütsa ka Ramwe jongbi nai Shomjam kheti peta siihiip we raq tairaüta, kiimwebi ka jamkho jakita nguta kai awang riito.

²⁵Kra liipan niili, maiq weshi ka Rung khok na nyap wa raüta welabi ma, “Welabi lei! Namshiq raq phaqték mong na shaqlan maiqwetiim irka, ümchaü Shomjam na nokmaiqse ma trahoke rea!” nguta tsütsa ka tsangshiq ma tiitaito.

²⁶Kra tairaütiishe, peta siihiip we ka asengi petanok sheaho raüta, kiimwebi ka Rung na shea wanto. Kiitiina, tsangshiq raq ningkun ningkaq ka riimak. Ahea miili shea wanto. Nokmaiqse raq tsangshiq ka long maq tiiqbaiq jiiq nguta tsangshiq min ahai ka asi.

²⁷Petanok raq kiimwebi ka Rung khok na shea wanto. Raüta, Ngong welabi man niishe tiichapto. Kiijiishe, Ramwe Ajong Pinthum we raq kiimwebi ma,

²⁸“Naishiq raq, Jesuq aming holanta, mungmaiqse ma trahoke maimak nguta, tri atsin maq, namshiq ma aming kuq kai. Shatmaq, liirong laq, namshiq raq jamlai wa riilan ara! Namshiq traho bomchong maq, Jerusalem chela ka wiita she tiinyam baiq lan. Kiimaq, namshiq raq apaiq tsaitaq mat kha ka, naishiq khuthaq na tiikü kuq tlan!” ngutiishe tsangshiq ma kha ka nyanto.

²⁹Kra tairaütiishe, Petar nai akongti kiimwebi raq bom ka akha treto, “Naishiq raq Shiikeawe aming tai chang. Maiqse aming ka riimak.

³⁰Namshiq raq Jesuq ka pumsongkham na tübaiq lanta tsatbaiq lan. Shatmaq, natitiim Shiikeawe raq apaiq ka amaa wiishe tiidong wan nongto.

³¹Raüta, Shiikeawe raq Jesuq ka, apaiq ma jaqtsi nü na, aki miikiim ngachang niishe tiinga wanto. Raüta, Jesuq ka maiqse Rümte nai maiqse Chhiiti miishe shongto. Arka, Israilnok raq, tsangshiq ngarai ka tiidii raüta, tsangshiq mra ka mitiisii laq nguta, lamlu jonghea tankuqto.

³²Shiikeawe raq jamlai phan jaq wa shamtaq, kra hakhi kewanti ka naishiq. Kiimaq Shiikeawe aming lang wantibi ma, Shiikeawe apaiq raq kongphiq kuqtaq Asii Wenyi kra riimin, naishiq rai adam maq hakhi kuq damtlo.”

³³Riita, Rung na ngati welabi raq ara bomtre ka tai raüta, tsangshiq ka walü wa ikhiishe khiqtrangto. Krai mren, tsangshiq tsankhiq tsi ma, kiimwebi ka kiijiili tiitsea baiq nguta danto.

³⁴Shatmaq, Phorisinok phong na Thungtri shrinketi shra ajong weshi, apaiq mang ka Gamaliel nguta asi. Apaiq ka mung maiqse wiitarü raq kai shreng tlo. Kiijshe kriiwe ka Rung welabi man na chapha she riito. Raüta, apaiq raq kiimwebi ka heashi miitu kinphai na sheaho ronglaq nguta thaüto.

³⁵Raütiishe, apaiq raq Rung welabi ma tsii ka akhiishe chongkuqto, “I nok i hiq Israil mung ajong ala mungtu shiilangbi lei, welabi lei. Namshiq mung welabi raq arwetiim arka, jamkha riho wa dan tlan, kra samhea tiima rong laq.

³⁶Namshiq mung welabi raq asap han. Nam-nyangwii ajejetiq Theudas ka wela she dong tiikang nguta, mung na balashise phephiiq raito. Raüta, apaiq jaiphanti, maiq ka shiblaitin raq pong damto. Shatmaq, apaiq ka tsatbaiqto. Krai mren, asengi ka pongpin riipin she pintrangto. Kiimaq apaiq raq aphoqthü phung kriika kiikhiili she mokito.

³⁷Kra jai miihali, Gelili wangti we Judas nguta maiq weshi hali, wela dong tiikang, nguta balashise tsangpii raito. Kriika mungmaiqse mang waiq akhing bala riito. Apaiq riimin mungmaiqse ka pahea tiimiirurangto. Shatmaq, apaiq kiimin tsatbaiqto. Apaiq tsaijai, asengi thun ka pongpin riipin wiita pintrangto. Raüta, mokito.

³⁸Riita, krai mren, ara ümchaü armin, ngi chong i, namshiq raq tsangshiq thaq na asiq areng bom ka naq bom rongkiq. Tsangshiq ka maiqmii singa ngali mirlaq! Tsangshiq raq ümchaü jamlai wa shamtlaq arka, maiqse phaqqhi maq adong dea jiika, armin ranaiqshi shi ka, apaiq momo mimoki.

³⁹Shatmaq, arka Shiikeawe jaqsham dea jiika, namshiq raq tsangshiq jaqsham ka tangta lot man mirhan. Kiimaq, namshiq maiqmii kriikhoti, Shiikeawe rai riilong liiq ma mojakai min miraq!” nguta Rung welabi ma tsii ka chongkuqto. Krai mren, Rung na ngati welabi raq bom ka Gamaliel raq tsii chongkuqtaq kiijiidea tiisupto.

⁴⁰Tsangshiq raq kiimwebi ka kinphai wa Rung khok na tiiheaki nongto. Raüta, chungpo-nyam chongwai maq petanok ma ninta tiitsatto. Raüta, tsangshiq ma aming atsin maq hali, Jesuq arang maq trahoke maimak nguta aming kuq nongto. Raütiishe, tsangshiq raq kiimwebi ka phaqqtek mong wa tiidong baiqto.

⁴¹Shiikeawe raq tsangshiq ka, Jesuq mang na chamchao homa howan nai maiq thoda howan miitu dea shiikapto nguta sap raüta, chojong chise maq, Rung khong mong kiiwa donghoto.

⁴²Krai mren, tsangshiq raq wranaiqtek, Shomjam mong maq nai maiqjam maq, Jesuq kiidea Khristo nguta, Tsütsa Ahea kra nungpaq mak phan maq, shrin kuq wanto. Kiimaq traho hokuq wanto.

Kiimwebi Jaqsham 6

Akhrumti Wemiishi Shiikapto

¹Kra jai maq heashi sijai na, Jesuq ma kamwantibi maiq anye ka pahea pawan ruq li riito. Kriikha maq, Grik bom maq bomti Jehudinok nai nokti Jehudinok liipan na, maiq wiijamti ka abot tsaü riito. Grik bom maq bomti Jehudinok raq ranaiqtek khoraki kampho pheake na, tsangshiq phong wa manti-nyungre ma samhea tiikham nyin kuq mak laqthaqtlo nguta tiibot nyanto.

²Kriikha miishe, kiimwebi roqshi ri wenai raq kamasham maiqsetiim ka wiitutam maq adam na hea raüta, tsangshiq ma bom ka akhiishe chongkuqto, “Naishiq ka ara ranaiqtek khoraki ara pheake jaqsham na mowan laita, Shiikeawe bomtsi chongke ka chiimsam lot mai.

³Arkha maq, ümchaü min, phunainotiim lei, namshiq liipan wa, Asii Wenyi maq ama maq siti, kiimaq taksma maiq wa, maiq wemiishi shiikap ronglaq. Naishiq raq ara jaqsham ka tsangshiq jaq na kiinong kuq phai.

⁴Laita, naishiq riika, atsi dada maq, achu jaü nai trahoke jaqsham na tsan tiitsi phai.”

⁵Krai mren, tsangshiq kamasham maiqsetiim wiitutam raq, kriidea thukto nguta, kiimwebi bom na, kiqshi maq romdamsaq riito. Raütiishe, tsangshiq raq arwetiim arshe tsea raüta shiikapto: Tsangshiq mang thun ka ara. Stephen, apaiq ka kamtsantsii ajong rümtiwe, kiimaq Asii Wenyi na ama maq siti we. Kiimaq Philip, Prokhoras, Nikanor, Timon, Parmenas, kiimaq Nikolaüs riito. Apaiq ka Pongmung maiqse phan wa. Antiok chela na siti we. Apaiq ka kongkhuji na, Jehudinok kamasham lamphanti wa, Phung niishe ahang wan.

⁶Tsangshiq wiitutam raq arwetiim, tsangshiq wemiishi ka, kiimwebi man na tiichapto. Krai mren, kiimwebi raq tsangshiq khuthaq na jaq maq sham raüta, achu jaü kuqto.

⁷Krai mren, Shiikeawe bomtsi ka maiq pahea raq taiwan wan she riito. Raüta, maiq pahea raq Shiikeawe bomtsi ma kamwanto. Krai mren, Jesuq ma kamwanti maiqnye kong ka, Jerusalem na pahea riiwan wan she pa wanto. Kiimaq ramwe weräü phan wa maiq pahea raq, Tsütsa Ahea ma kamwanto.

Jehudinok Welabi Raq Stephen Ka Lapto

⁸Shiikeawe raq Stephen ma pinthum asho awo achu shiiman kuqto. Apaiq ka Wenyi na ningkun ama riito. Apaiq raq mungmaiqse phong na, awang chang nai amao chang jaqsham pahea shamkuqto.

⁹Shatmaq, apaiq ka sinagok ashi na siti, maiq wiijamti, maiqdi wa ada wan (akha mangtlaq) kong kriiraq ngengto. Kra sinagok phong niika, Sairini chela nai Alekjendria chela wa awa, Jehudinok min asi riito. Tsangshiq rai Jehudinok ahinti Silisia mung nai Asea mung wa awati ka chap rang raüta Stephen rai she riikhiihoto.

¹⁰Shatmaq, Asii Wenyi raq Stephen ma taksu phaqqhi ka aheng keje kha maq, apaiq bomchong ka tsangshiq raq poshi min khiilot mak riito.

¹¹Kriikha miishe, tsangshiq raq maiq wiijamti ma tsiqlap kuq raüta, raikao tatto. Krai mren tsangshiq ma, “Naishiq raq apaiq ka Mosheq nai Shiikeawe ma ashut bomto taikai!” nguta arot kha nyanto.

¹²Tsangshiq raq akha lule klo raüta, mungmaiqse, welabi kiimaq Thungtri shrabi thun kra tiishai baiqto. Raüta, tsangshiq raq Stephen ka lap raüta, Rung na hit wanto.

¹³Raütiishe, tsangshiq raq maiq wiijamti ka shea wan raüta, apaiq tiishaü baiq miitu, kha ka arot tünyan nongto. Kra arot hakhi ketibi raq Stephen ma, “Naishiq raq apaiq ka, nashiq asii Shomjam ara nai Mosheq raq akuq Thungtri khuthaq na, bom ka ashut abi bom kli tai tiikai.

¹⁴Apaiq nga Najareth hiqti we Jesuq raq, ara Jerusalem wa Shomjam arka, atiithen mirbaiq nguta chongkuqtlo. Kiimahali, Mosheq raq natitiim ma thung alai achongkuq thü thun kriika, ümchaü nashiq raq lang wan raa mak she, shatmaq thunglai ahin she lang laita sichang nguta chongkuqtlo!” ngutiishe kha ka nyanto.

¹⁵Kra tai raüta, kiijaq Rung na ngongthun wantibi maiq ümchuwa sitaq kra raq, Stephen theaphi na tiqtiq liito. Kiimaq, tsangshiq raq apaiq theaohi ka rase theaphi ikha chhito.

Kiimwebi Jaqsham 7

Stephen Raq Trahoto

¹Kiijiishe, Ramwe Ajong Pinthum we raq, “Riita, ümniima ara kha nyan tlaq arka ngohea dea sha ngulaü?” nguta Stephen ma waito.

²Kiijiishe, Stephen raq akhiishe trehoto, “I phu i notiim nai i nyung i wetiim lei, ngi raq chongpha tai ronglaq! Nati Abraham ka Haran hiq na milaühoshaq na Mesopotamia mung na siji na, achhai anyii Shiikeawe ka apaiq phana kito.

³Raüta, Shiikeawe raq, “Ümta ümwii nai ümhiq shong ümrahai ka miimthü laq. Laüta, ngi raq ümniirii mung ashi mitiichhi kuq kang, kra mung na laüho laq,” nguta thaüto.

⁴Krai mren, apaiq ka maiqmii hiqshong hiqchü rachü kra miimbaiq thü raüta, Haran hiqshong niishe laühoto. Kiimaq Abraham we ka tsaikai jai she, Shiikeawe raq apaiq ka ümchaü nashiq sitiikai ara namung arjaq she laüho miitu hali thaü nongto.

⁵Shatmaq, kra akhing na, Shiikeawe raq nati Abraham ma, ara mung arwa hiq ka phushi min, apaiq rii kuq mak dea. Shatmaq, Shiikeawe raq ara hiq arka,

Abraham nai apaiq saü asemiim ma mikuqha nguta kiqukham kuqto. Shiikeawe raq apaiq ma, ara kiqukham kuqtaq akhing niika, apaiq ka laihü lahü shaqli riito.

⁶Kriipat na, Shiikeawe raq apaiq ma akha nguta chongkuqto, 'Ümsaü ümse pat na tsangshiq ka pongmung na misi. Kra mungti raq tsangshiq ka di ma mitiija. Raüta, tsangshiq ka rawii shiblai pinthum mitiichamchao.

⁷Shatmaq, ngi raq tsangshiq ka di ma tiija raüta, jamshati mung kha ka apho mirkuqha. Ngi raq kra mungti kha ka phoke wan jai sheti, ümsengi ka kra mung wa alaü mirwan. Raüta, ara ümchaü ümnaq sitläü hiqshong arjaq chap raütiishe, tsangshiq raq ngi ka mishom noq,' nguta Shiikeawe raq kiqukham kuqto.

⁸Kra raütiishe, Shiikeawe raq Abraham ma athohan poi klo arang kuqto. Kra athohan poi ka Shiikeawe nai Abraham liipan na, tongshong ramram tiipha riito. Krai mren, Abraham raq ase Isak ka rawii chhi jai maq, chepat shi siraüta athohan kuqto. Kiimaq, Isak riimin ase Jakob ma atho ka hankuqto. Kiimaq Jakob raq asemiim weroqshi ri wenai kiimiimin atho hankuqto. Natitiim roqshi ri wenai kra tsangshiq pat na, ajong ala siisaq, tsangshiq mangchong jong kriika ra tsa hiq tsa ikha siwanto.

⁹"Jakob setiim raq, tsangno Joseph ka kai shuliito. Kriikha maq, aphutiim raq tsangno ka maiq ma shaphaqto. Maiq riishe hali, apaiq ka Ejip mung na, maiqdi ma shaphaq baiq nongto. Shatmaq, Shiikeawe ka apaiq rai asi riito.

¹⁰Krai mren, Shiikeawe raq Joseph ka phanrap chamchao mong wa khup wong kuqshat maq tiichhan chhi wanto. Akhing saüto angu na, Joseph ka Ejip mung hokham we man na chapto. Kra akhing na, Shiikeawe raq Joseph ma athuk atsom rong arai nai taksu phaqqhi kuqto. Krai mren, hokham we raq Joseph ka, Ejip mung thaq na nai hokham jamkun thaq na wanghupti we ma shongto.

¹¹Kra jai miishe, Ejip mung tlotli na nai Kanan mung hamli na, henghea ram dongto. Kra ramdong raq, mungmaiqse ka pinthum waqkhü kham nyangli chamchao riihumto. Natitiim min ram raq kai chamchaoto. Tsangshiq ma ramrit khumkai chang maiqhiq min ahü she riito.

¹²Kiijiishe, nati Jakob raq Ejip mung niika, ramrit kai chang tsam asi nguwa nguta tsütsa ka tairaütiishe, asemiim ka Ejip mung na ramrit kai tiikito. Kra kitaq kriika natitiim ma kaipha shaqshaq riito.

¹³Kiimaq, tsangshiq ka Ejip mung na thongnai kai akhing niishe, Joseph raq aphutiim ma apaiq nai apaiq she tiichongto. Kiijiisheti q aphutiim raq apaiq ka tsangno dea nguta sapto. Kiimaq, Ejip mung wa hokham we riimin, Joseph kaü arü tsütsa kriishe sapto.

- ¹⁴Krai mren, Joseph raq awe Jakob ma tsangta ka wiita tam maq, maiq roqmiishi ri biingi ka wiita Ejip mung na laüho ronglaq nguta bom tiichong wanto.
- ¹⁵Krai mren, Jakob ka Ejip mung na laühoto. Kiijishe Jakob nai asetiim ka tsangshiq pat sung raüta tsaito.
- ¹⁶Tsangshiq maa thun ka Abraham raq Hamor weraü jaq wa kampho maq ari hiqphu bashi Shekhem hiqshong na asi, kiijaq lapto.
- ¹⁷“Kra jai maq, Shiikeawe raq Abraham ma kiqukham kuqtaq kra tiiku wan akhing she saüto. Kra akhing na, nashiq nok ka Ejip mung maq apu rai, maiq ka pahea she riito.
- ¹⁸Kra jai miishe, Ejip mung na hokham weshi dongto. Apaiq raq Joseph manphan ka sapmak.
- ¹⁹Kra hokham we raq naphan namaq ka tiimin miitu thiikho bihea thuto. Raüta, apaiq ka pinthum naphan ma ransu ranchang kloto. Apaiq raq naphan ka ningkun ningkaq maq tsangse noshii chii tlaq thun kriika rum na tiibaiqki räü raüta, tiitsat baiqto.
- ²⁰Kra akhing niishe, Mosheq raq rawü chhito. Mosheq ka pinthum maiqlung ngamwii se, shamhea sham jü se riito. Anyung raq apaiq ka jam maq jipi lü tsam na saüli apaü raüta püto.
- ²¹Kra miishe, apaiq ka ümtiikiiwa anyung raq rum na thü kitaq, kiiwa hokham we se jechakse raq hum raütiishe, ase shaq ma mang raüta tiichhan chhito.
- ²²Apaiq raq Ejip mungti anyan phaqqhi kunli saptsin raüta, kai ongtö. Raüta, apaiq ka Ejip mung na tsüwe tsitwe ashi kiimaq phanrap jaqsham na achi-achet ajong pinthum she jawanto.
- ²³“Mosheq ka wiiroqblai maiq angu niishe, apaiq raq aphan amaq Israilnok ka Ejip mungti raq jamkho tiisinga tlaq, kra sap miitu sisin liito.
- ²⁴Ranaiq shi, apaiq raq Ejipnok weshi raq, Israilnok weshi ka atiichamchao haihii rea chhito. Kra chhi raütiishe, apaiq raq aphuno we kra tiiwongke nguta Ejip mungti we ka tsatbaiqto.
- ²⁵(Apaiq raq tiima wan ka, Shiikeawe raq apaiq lümaq, tsangmung ka mitiichhii kuq wan nguta misap ahiq nguta tiimato. Shatmaq, tsangshiq raq kriika sap mak dea.)
- ²⁶Kiimaq napjai ranaiq she hali, apaiq raq Israilnok wenai ka artso rai chhito. Kra chhi raüta, apaiq raq tsangnai tatso chhiike lam maq, ‘Phuno we nai, namnai ka phanshi maqshi Israilnok sii! Namnai liipan na jawa riitsotlan?’ nguta tatso chhiike bomto.

27Shatmaq juwa ajiq we kriiraq Mosheq ka siimko nü na liiqbaiq saq riito. Raüta, 'Ümniika naishiq khuthaq na wela ma nai phowe ma juro shongta?

28Ümji ranaiq ümniiraq Ejip mungti we jamkho tsatbaiq laü ikha, ngi armin atsea baiq sha tantläü?' nguta Mosheq ma waito.

29Mosheq raq kra bom ka tairaütiishe, apaiq ka Ejip mung wa Midian wang na tiipaü juto. Kra wang na shongji niishe, apaiq raq ase ka anai humto.

30"Mosheq ka kra wang na, rawii wiirroqblai sijai niishe, ranaiqshi kumtsaiphii na Sinai pum ji maq, rase ashi ka rumrü mong na walü ma ja raüta, Mosheq phana kito.

31Mosheq raq kra chhi raüta kai amao riito. Kiimaq walü tu ka samhea aje lin maq liila nguta, apaiq ka walü rai tlaq rumtam tho na tiisotto. Kiijiishe, apaiq raq Tatiwe bom ka akha taito:

32'Ngi ahata ümtitiim Shiikeawe, Abraham Shiikeawe, Isak Shiikeawe, kiimaq Jakob Shiikeawe.' Kra bom ka ta raüta, Mosheq ka akiinyii ahai, atiikhai rokshrok riito. Apaiq raq kra liikham mak riito.

33Kiijiishe, Tatiwe raq apaiq ma chongto, 'Ümhok pa ka chhut tlo laq. Ara ümnaq chap tlaü hiq ba arka asii hiq ba.

34Ngi raq I saü I setiim Ejip mung na riitsi tsaitsiiq chamchao tlaq kra chhi kang she. Ngi raq tsangshiq hosii trang kra tai kang she. Kiimaq, ngi ka ümchaü tsangshiq ka shumräü kharü mong wa dokdaa kai kikang. Wara, ümchaü Ngi raq ümniika Ejip mung na tiikhipha.'

35"Israilnok raq Mosheq ka, 'Ümniika naishiq thaq na wela ma nai phowe ma juro shongta?' nguta shipoqto. Shatmaq, Shiikeawe raq Mosheq ka tsangshiq nok rüm wan miitu wela ma, kiimaq tsangshiq ka kharü mong wa daa wan miitu, srea we ma ashong wan. Kra jaqsham ajong kriika Mosheq ma rumtam mong na walü ma jaraüta rase kitaq kra jaqkhong maq midaa wan nguta chongkuqto.

36Krai mren, Mosheq raq mungmaiqse ka Ejip mung wa tsuq wanto. Raüta, Khamshii Kham jong rai ka jin wanto. Raüta, kumtsaiphii lam maq, wiirroqblai mungmaiqse ka shea wanto. Apaiq raq tsangshiq ka awang chang nai amao chang jaqsham pahea sham raüta, kra lümaq tiichhii kuq wan raüta shunshea wanto.

37Kiimahali, Israilnok ma, 'Shiikeawe raq ngi ka namshiq phana jamkho tiikitaq kiikha, apaiq raq namshiq phana, shammi weshi hali mitiiki nong. Kiimaq apaiq ka namshiqnok phan wa mishong,' nguta tsii chongke wantiwe ka Mosheq riito.

38Apaiq ka Israilnok rai kumtsaiphii na adam maq thungtii wan damto. Kiimaq, Sinai Pum maq Shiikeawe rase ka apaiq rai riibom damto. Kra akhing na apaiq

ka natitiim rai adam riito. Kiimaq, apaiq raq Shiikeawe bomtsi atra tsütsa ka jäü räüta, nashiq ma kuqto.

³⁹“Kiitin khan taü maq dongdii min, natitiim raq Mosheq raq achongkuq tsütsa bomtsi ka lang mak shiipheng baiqto. Tsangshiq raq apaiq bom chong ka no na tsuqbaiq räüta, tsangshiq tsan ka Ejip mung na jangkai nong roli siwanto.

⁴⁰Kriikha miitiina, tsangshiq raq Aron ma, ‘Naishiq shunshea wanti phra sumla wiijam hailaq. Ejip mung wa naishiq shea wanti we Mosheq arkla, jamkhii she wa jasha kita naishiq ri sapmai,’ nguta shiitepto.

⁴¹Krai mren, tsangshiq raq minsäü pongwe sumla phraji ka haito. Räüta, tsangshiq maiqmii jaq maq haitaq phra kra shomnoqto. Kiimaq thatsang poi ajong ashi kloto.

⁴²Kriikha miishe, Shiikeawe raq tsangshiq ka jainong miishe shung baiqto. Räüta, ra na diimtlag raiqsaiq jipi thun kra shomnoq wan ngarai tsantsii thiikho niishe tiidea baiqto. Shammibi lak na akha waiqto: ‘Israilnok lei! namshiq raq wiiroqblai, kumtsaiphii maq ngamsäü ngiqse, honglu na ta wan lan irka, ngi rii ka riimak.

⁴³Namshiq raq pi wan lan irka, Molekh phra noq chang tiip pi wan lan. Kiimaq Rephan raiqsaiq phra noq wan lan. Arthun arka sumla phra namshiq jaq maq ahai hun han. Lanta shomnoq lan. Arthun ngarai tang wan lan kha na, ngi raq namshiq ka Babilon na, munglu wansha di ma mitiija wan pha.’

⁴⁴“Riita, natitiim pat na Shiikeawe Sichang Tiip ka tsangshiq rai nongshnong, kumtsaiphii binjü maq, bashi na chan wan wan räüta siwanto. Kra Shiikeawe Sichang Tiip kriika, Shiikeawe raq Mosheq ma jamkho tiichhi kuqtaq kra phanphan haito.

⁴⁵Kra jai miishe, natitiim raq kra tombutiip ka, tsangtitiim jaq wa lap wanto. Kiimaq tsangshiq ka Joshua rai wawantaq akhing na, kra tiip ka tsangshiq rai nongshnong pi wan räüta wawanto. Kiimaq Shiikeawe ningkun ma tsangshiq raq kra mung na siti maiqhiq shong thun kra, hiqshi shiq maq long wan räüta, jii baiqto. Krai mren, kra tiip kiimin tsangshiq raq piwan räüta nongshnong wawanto. Krai mren, kra tiip ka Dawit hokham pat na säüli sito.

⁴⁶Dawit raq Shiikeawe tsan ka tiiheali jaqshamto. Kriikha maq, Dawit raq Shiikeawe jaq wa, Jakob Shiikeawe kra siwan ma jam ashi haipha nguta aming jäüto.

⁴⁷Shatmaq, Shiikeawe jam ka Solomon riitiq haito.

⁴⁸“Shatmaq, Ratsan Ramong Nyang na siti Shiikeawe ka, maiqse raq jaq maq ahai jam thun niika simak. Shammi weshi raq akha waiqthüto:

⁴⁹Tati raq ngutlo, 'Ramungtan ka i ngachang hokham ngacho. Kiimaq mangjong hiq ka i hok tiida chang hūda. Ümniiraq ngi ma jamkhiinok jam wa mihai kuq haü? ngi sichang jam ka ümbano?

⁵⁰Arthun arka i jaq maq atiiq ha siisaq riimak sha?'

⁵¹Krai mren, Stephen raq tsangshiq ma, "Riita ara chongtiikai arai mren, namshiq tsantsii ka pinthum wanshakshak! Namtsantsii ka thatsang maiqse tsantsii ikha thü tlan. Shiikeawe bomchong ka tai man phan! Namtitiim pat na jamkhiwa lanlaqlaq siwantaq, kiikha ümchaü namshiq min lanlaqlaq sitlan. Namshiq riimin Asii Wenyi bomchong ka khiilataq maq khü tlan!

⁵²Riita, namtitiim raq, shammibi ka wiitarü tiichamchao wan je siisaq riito. Shiikeawe raq apaiq kechu Kolise tiikitlaq kra tsütsa chongke miitu, man na rathup rapha ji niiphü, apaiq tsütsa chongke wanti shammibi ümchuwa tiikitaq thun kriika, tsangshiq raq wiita tsatbaiq wanto. Krai mren, ümchaü namshiq riimin, apaiq luqkhapse ka tiishaü baiq lan. Lanta, apaiq ka tsatbaiq lan.

⁵³Shiikeawe tri raütu ka namshiq ma rasetiim raq kuqkito. Kiiitinkhan Shiikeawe tri raü araa ariq phan bomtsi ka namshiq raq lang man!" nguta trahokuqto.

Stephen Ka Long Maq Thong Raüta Tsatto

⁵⁴Stephen raq traho bom chongke kra tai raütiishe, Rung na ngati welabi thun ka, tsangshiq tsankhiq trang ka, walü tlaq ikhiishe amok dungdung khiqtrangto. Kiimaq, tsangshiq tsankhiq tsi ma, tsangwi tiitsan watrang liishe riito.

⁵⁵Shatmaq, Stephen ka Asii Wenyi raq ama rom wanto. Krai mren, apaiq raq ra nü na liito. Raüta, Shiikeawe khushü ngao chhainyii liliim kra chhito. Kiimaq Jesuq Khristo ka Shiikeawe ma jaqtsi nü na achap raü chhito.

⁵⁶Krai mren, "Liirong laq! Ngü raq ramungtan kilü ka atiidi raü chhi tiikang. Kiimaq Maiq Se ka Shiikeawe ma jaqtsi nü na chap raü chhi tiikang!" nguta Stephen raq chongto.

⁵⁷Kra ngo ka tai raütiishe, Rung na ngati welabi thun ka hong raüta, agiwa trang liishe, tsangshiq nipu ka maiqmii jaq maq sukrang riito. Raüta, tsangshiq ka apaiq phana phong rang she, apaiq ka bok wantlii riito.

⁵⁸Raüta, apaiq ka Jerusalem chela chiiphai na hitho raüta, long maq tiiqbaiqto. Apaiq tsea baiq damti hakhibi thun raq, tsangshiq samtongjong thun ka, Saul nguta jero we ashi kiima tiikhe thüto.

⁵⁹Tsangshiq raq apaiq ka long maq thong tlaq liipan na, Stephen raq Tatiwe jaq wa, "Tati Jesuq Khristo lei, i tsai ji ara ümniiraq tao laq!" nguta achu jaüto.

⁶⁰Raüta, apaiq ka kaütsrong na bumsaq raüta, “Tatiwe lei, tsangshiq ngarai kra ümniiraq tsan na naq tiitsangkiq!” nguta tiihong raüta siito. Apaiq raq ara ngu raüta alang ka pitto.

Kiimwebi Jaqsham 8

¹Kiimaq Saul riimin apaiq tseabaiq na pong damto

Saul Raq Phungmaiqse Tiichamchaoto

Kra ranaiq miili she, Jerusalem wa Phungmaiqsetiim ka pinthum tiichamchao pha wanto, kiimwebi kli Jerusalem na sito. Phungmaiqse abiti thun ka, wiita Judia nai Samaria wang na, barap binrii na pongpin riipin pin wanto.

²Kamasham na arang aphantibi thun ka riitam raüta, Stephen maa ka pinthum shreng raüta, maaho maanyi maq saiqsamto.

³Shatmaq Saul riika Phungtu kra shiithen baiqla nguta pinthum srurii heng wanto. Krai mren, apaiq raq Phungmaiqsetiim ka jamshi wa rithoho raüta, jechak maiqwe alap ho nguli raüta, tsangshiq ka phaqttek mong na shaqto.

Tsütsa Ahea Samaria Na Chongto

⁴Shatmaq, Phungmaiqsetiim ümchuwa pin wantaq kra raq, barap binrii na khum wan wan raüta, Tsütsa Ahea kriishe chongkuq wanto.

⁵Kiimaq, Philip ka Samaria wang na chela ajong pinthumti kiina wawan raüta, mungmaiqse ma Khristo tsütsa kra chongkuqto.

⁶Philip raq traho bom chongkuqtlaq kra taitibi mungmaiqse ka pahea riiphong wanto. Tsangshiq raq awang chang jaqsham pahea shamtlaq kra chhi raüta, apaiq raq chongkuqtlaq bomtsi kiimin tsangshiq raq pinthum phaqqhii nichii maq tiitsang taito.

⁷Kiimaq abi winji kong kriika, maiq pahea khum wa, aho asii wa trang la, dongho raüta pintrangto. Kiimaq maiq pahea han amaa arki atsitibi nai makchuk jaqmiiti thun kiimin pahea tiieha kuqto.

⁸Krai mren, kra chela na siti mungmaiqse ka pinthum khoqriiq shishiiq miishe shongnga wanto.

⁹Kra chela na siti maiq weshi mang ka Simon. Apaiq ka along we ashi ajong dong kang nguta tiishomrasiqto. Kiimaq apaiq raq balashise ka mintin loqle jaqsham tiichhi kuq raüta, Samaritanok mungmaiqse ka kai tiiwangto.

¹⁰Krai mren, kra chela na siti mungmaiqse, ajong aran wiitarü raq, apaiq bomchong ka aheawiq maq tiitsang tai wanto. Raüta, “Notsam, apaiq arka Shiikeawe ningkun tu, ‘Ningkun Jonghea Rümte we’ nguta chongtlaq irshe dea pokito sham nya,” nguta tsangshiq liipan na bom ka riichongto.

- ¹¹Apaiq raq mungmaiqse ka mintin loqle jaqsham maq tiibok raüta, rahi q luhea, tsangshiq ka kai tiiwang siqto. Kriikha maq, tsangshiq raq apaiq bomchong kiima kamwan raüta sito.
- ¹²Shatmaq, ümtiikiiwa Shiikeawe mungtan tsütsa ahea kra nai Jesuq Khristo tsütsa kra Philip raq tsangshiq ma chongkuq wantaq, kra mren, tsangshiq raq kra tsütsa kiima kamwanto. Krai mren, tsangshiq jechak maiqwe kamwantiiti thun wiita ma kham lamkuqto.
- ¹³Simon apaiq riimin Jesuq miishe kamwanto. Kiimaq apaiq riimin kham lamto. Khamlam jai maq apaiq ka Philip rai napshnap miishe sito. Kiimaq Philip raq awang chang nai amao chang jaqsham pahea shamtaq kra chhi raüta, apaiq ka pinthum awang riito.
- ¹⁴Kiimaq, Jerusalem na siti kiimwebi riimin, Samaria na siti mungmaiqsetiim raq Shiikeawe bomtsi ma kamwanto nguta tsütsa ka taito. Krai mren, tsangshiq raq Petar nai Johan ka tsangshiq phana tiiwato.
- ¹⁵Tsangshiq saü wan raütiishe, Shiikeawe bomtsi ma kamwantibi raq Asii Wenyi milap wan laq nguta tsangshiq raq achu jaü kuqto.
- ¹⁶Tsangshiq raq Tati Jesuq mang na, kham ka alam wankun she. Shatmaq, tsangshiq khum na Asii Wenyi ka misaü shaqli riito.
- ¹⁷Kriikha maq, Petar nai Johan raq tsangnai jaq ka tsangshiq dü na sham raüta, achu jaü kuqto. Krai mren, tsangshiq raq Asii Wenyi ka lapto.
- ¹⁸Simon raq phungmaiqsetiim ma kiimwebi raq tsangshiq khum na jaq maq sham raüta achu jaükuq wan taq kra lümaq, Shiikeawe raq tsangshiq ma Asii Wenyi kewan kra chhito. Kra chhi raütiishe, apaiq raq Petar nai Johan ma kampho kuqto.
- ¹⁹Raüta, “Ngi miimin ara ningkun ara kran kuq ronglaq. Ngi riimin maiq ju dü niiwa, i jaq maq sham tiikang, kriiti raq Asii Wenyi milap laq,” nguta apaiq raq Petar jaq wa jaüto.
- ²⁰Kiijiishe, Petar raq, “Shiikeawe kongphiq Asii Wenyi ningkun ka ümkampho maq mirilot ha nguta ashut pinthum tiima tlaü kra ningkhan, ümniirai ümkampho thop kra wamungtan na mitiikhiim baiq kiiphaü!
- ²¹Ümtsan ümstii ka Shiikeawe man na riikhaqli riimak. Krai mren, ümniirai naishiq rai jaqsham na lom chang ahü she.
- ²²Riita, ümchaü min ümtsan tsii ka klaitlo laq. Laüta, ara ajiq ngarai tsantsii kra tiisii miitu Tatiwe jaq wa achu jaü laq.
- ²³Ngi raq ümtsan mong ka anyaq phoqngeng tsii raq ama chhi tiikang kiimaq ümniika ngarai kharü raütu maq tiikha shat chhi tiikang,” nguta Petar raq nguto.

²⁴Kiijiishe, Simon raq, “Phuno we nai lei, mangchan lanta, ngi miitu Tatiwe jaq wa achu jaükuq ronglaq. Ümchaü namnai raq jamlai wa chong lan kra manson ka i dü na nimak chang miitu,” nguta Petar nai Johan ma chongto.

²⁵Tsangnai raq nokmaiqse ma Jesuq Khristo miitu hakhi kuq lot raüta nai Tatiwe Tsütsa ahea kra chongkuq lot raütiishe, Petar nai Johan ka Jerusalem na hali jangho nongto. Tsangnai ka ajangho lam maq, Samaria wang na maiqhiq shong pahea na Tsütsa Ahea kra chongkuq wanto.

Philip Nai Ethiopia Wa Ajong Weshi

²⁶Kra akhing na, Tatiwe rase ashi raq Philip ma, “Tiije laq. Laüta shemai nü kiina kilaq. Jerusalem maq riita Gaja chela nü na kai lam kiina kilaq,” nguta thaüto. (Maiq ka ümchaü arlam maq khum mak she.)

²⁷⁻²⁸Krai mren, Philip ka tiijesaq raüta kihoto. Riita, kra akhing na Ethiopia mung hokham nyung kampho tum kheti siihiip ajong weshi, alai lambaiqje we ka, ahiq na jangho lam na akai rai lohoto. Apaiq ka Jerusalem na Shiikeawe shomnoq wa awa, tsangshiq na jangho she, kumrang leng thaq na chao raüta akairai riito. Apaiq ka akhum lam maq Isaia shammi we raq awaiq lakdap kra phat rea lohoto.

²⁹Asii Wenyi raq Philip ka, “Kra kumrang leng tho kiina kilaq. Laüta, apaiq thotho maq khumlaq,” nguta thaüto.

³⁰Krai mren, Philip ka juju she kito. Raüta, Ethiopia we raq Isaia lakdap phat rea kra taito. Philip raq, “Phuno we ümniiraq phat tlaü kra liichum ka tak wan tlaü sha?” nguta apaiq ma bom ka waito.

³¹Kiijiishe, siihiip jongwe raq, “Ngi ma ashi ra raq chongkehü miika, ngi raq jamwo misap?” nguta apaiq bom ka treto. Kiimaq apaiq raq Philip ka, apaiq rai leng na ngawakiq nguta hiato.

³²Apaiq raq phattaq asii bomtsi ka ara riito: “Apaiq ka skuse ataaphaq ma hito tlaq ikha, aho ariiq min ahü sheahoto. Skuse abin sikiijaq phephiiq mak ikha, apaiq raq bom poshi min bom mak riito.

³³Apaiq ka pinthum shiinüm shaito, apaiq ka khahü na tiishut baiqto. Apaiq lai ala kiimin maiq raq sapmak miraq. Mangjong hiq wa apaiq rilung ka thumkito.”

³⁴Kra phat raütiishe, “Riita, ara shammi we raq chongtlaq arka ju bom wa chongtla? Apaiq raq maiqmii miitu sha chongtla, sha nanok ahinti miitu wa tiithaitla? Kra liichum ka ngi ma chongkuq laq,” nguta siihiip jong we raq Philip ma waito.

³⁵Kiijiishe, Philip raq ara phat wantaq lakdap kiimaq phaho raüta, asii bomtsi wa Jesuq manphan Tsütsa Ahea kra tiitho tiipha she chongkuqto.

³⁶Tsangnai ka lamphan phan akaiho nguli kihoto. Tsangnai ka akai rai lam maq, bashi na khamchum ashi chhito. Kra chhi raütiishe, siihiip jong we raq Philip ma chongto, “Riita, ümchaü arjaq kham min asi ahata. Ngi raq khamlam miitu ka pahea rangra rai chang min asi sha?”

³⁷Kiijiishe, “Ümniiraq ümtsan tsii wiita maq kamwan tlaü jiika, ümchaü li khamlamke wan mimai,” nguta Philip raq apaiq bom ka treto.

³⁸Krai mren, siihiip jong we raq apaiq leng ka shiikhingto. Raüta, Philip tsangnai ka khamchum mong na kiraüta, Philip raq apaiq ma kham ka lamkuqto.

³⁹Kra lot raüta, tsangnai ka khamchum mong maq takii na dong wan ri li she, Philip ka Asii Wenyi raq, ahin nü na shea wan saq she shea wanto. Siihiip jong we raq Philip ka chhi mak she riito. Shatmaq, apaiq ka kai pinthum chojong chise miishe tsangmung na kihoto.

⁴⁰Philip raq apaiq ka Ashdod hiq niishe säüwa raütiitiq, säüwa kang she khana nguta takto. Kra chela miishe hali, apaiq ka Sisiria chela niishe wawanto. Lam na awa wan lam maq, apaiq raq Tsütsa Ahea ka chelatek na trahokuq wan wan riito.

Kiimwebi Jaqsham 9

Saul Ka Jesuq Puk Na Nyapto

(Kiim 22.6-16; 26.12-18)

¹Kra bala siili, Saul raq Tatiwe sengi thun ka, tiikot mrot rit raüta, atsea ata tiiphiip miijiip, shiikeng wanto. Krai mren, apaiq ka Ramwe Ajong Pinthum we phana wato.

²Raüta, Damaskas chela na sinagok thun sitlaq kra liiwanti welabi ma, apaiq rai mang triisapke, lak thun ka jaüto. Kra lak thun ka, apaiq raq Tatiwe Lam phantibi Damaskas chela na asi hum wa raüla, apaiq raq tsangshiq ka, jechak maiqwe wiita lapho raüta, Jerusalem na tiijang hito nong miitu jaüto.

³Saul ka Damaskas chela na asaü wan nini she riito. Kra bala liipan niili, tiihanghiq miili, ra wa walüli henghea ashi säüki saq raüta, apaiq tro na chhairaito.

⁴Kiimaq apaiq ka kumrang raikhü wa, hiq na tiidearok dea wato. Kiimaq apaiq raq ra wa maiq bom ashi akha taito. “Saul, Saul! ümniiraq ngi ka jam khano tiichamchao tlaü?”

⁵Kiijiishe, apaiq raq, “Tatiwe, ümniika juwa?” nguta waito. Kiijiishe, bomtsi raq, “Ngi ahata Jesuq. Ümniiraq tiichamchao tlaü we ahata,” nguta treto.

⁶“Shatmaq, tiidolaq. Laüta, chela mong kiina walaq. Kiijaq ümniiraq akhek jamlai phan jaqsham chang wa, kra achongketi asi miraq.”

⁷Kra chhi raüta, Saul rai wadamti akongtibi ka kaiqshak, poshi min bom mak, atiiraili riito. Tsangshiq raq maiq bom ka taito. Shatmaq, maiq sham ka chhi mak dea.

⁸Saul ka hiq wa tiidoto. Raüta, amak ka tiipiiq raüta liito. Shatmaq, amak ka amii kai wishe riito. Apaiq raq jam min chhi mak she riito. Kriikha miishe, tsangshiq raq apaiq ka, ajaq maq kamshat miishe, Damaskas chela na shea wanto.

⁹Apaiq ka ranaiqtsam, jam min chhi mak, makchuk sito. Kiimaq kra ranaiqtsam liipan na apaiq raq jam min phaqsiiq mak, amang maq, kiimaq kham min nyang mak maq sito.

¹⁰Kiijaq, Damaskas chela na Phungmaiqse weshi asi. Apaiq mang ka Ananias. Apaiq raq riisham mak maq Tatiwe ka chhito. Kiimaq Tatiwe raq apaiq ma, “Ananias!” nguta heato. Kiijiishe, “Tatiwe loi, ngi ajaq asi lii,” nguta apaiq bom ka treto.

¹¹Kiijiishe, Tatiwe raq apaiq ka thaüto, “Tiije laq. Laüta, Rusansan Lam ngutlaq maiqchii kiina kilaq. Kiijq Judas nguta maiq weshi asi. Apaiq jam na kilaüta, Tarsas chela na siti, maiq weshi, amang Saul ngutliiwe ka arjaq asi sha nguta wailaq. Apaiq ka ümchaü achu jaü rea.

¹²Kiimaq, Saul apaiq riimin, riisham mak maq achhi wishe. Apaiq raq chhi ka, maiq weshi amang Ananias nguta, kriiwe ka waraüta, apaiq mak ka tiipiiqke miitu, adü na kriiwe raq ajaq maq sham chhito.”

¹³Kiijiishe, Ananias raq treto, “Tatiwe, nanok pahea raq, ngi ma arwe arka abi pinthum nguta chongtlo. Kiimaq apaiq raq, Jerusalem na siti ümsengibi ka pinthum phiipsti jiiptsi tiichamchaotlo nguta tai tiikang.

¹⁴Kiimaq, apaiq arjaq Damaskas chela na wataq arka, ramwe jongbi jaq wa arang lak howan raüta, ara chela na ümnaq shomnoqti, ümsengi thun kra wiita lap wa wato nguta chongtlo.”

¹⁵Kiijiishe Tatiwe raq treto, “Kilaq. Naqhai kiq. Ngi raq apaiq ka i khiiq wi ma nguta atsea wan wishe. Kiimaq, apaiq ka i mang ara, Pongnok phan ma, kiimaq honyung hokhambi ma, kiimaq Israilnok wiitarü ma tiisap wan miitu, tsea wan kang.

¹⁶Kiimaq, apaiq ka ngi miitu, ümtinkhan chamchao chang wa, kra ngi raq apaiq ma mitiichhi kuqha.”

¹⁷Krai mren, Ananias ka Saul jap chang jam kiijiishe kihoto. Raüta, jam mong na nyap wato. Raüta, ajaq maq Saul dü na sham raüta, “Phuno we Saul le,” nguta bom damto. “Ngi ka ümniiphana Tatiwe raq tiikito. Ümniika ana wa lam na awarai shon, ümniirai lam na sham riichhikitaq Jesuq apaiq raq tiikito. Apaiq raq ngi tiikitaq arka, ümmak kra tiipiiqke kai miitu, kiimaq ümniika Asii Wenyi raq ama maq rom raüta, ama miishe misi laq nguta tiikito.”

¹⁸Kiijiishe, tiihanghiiq miili, amak wa ngiq saksetiim ikha hiq na dea kito. Kiimaq amak ka piiqsaqli she heakito. Krai mren, apaiq kiimin tiidopot she chapto. Raüta, kham lam wantlii riito.

¹⁹Kiimaq apaiq raq tü adung ka phaqsiqu. Krai mren, ahan kiimin phin wan saqli, phinto.

Saul Raq Damaskas Na Trahoto

Kiimaq, Saul ka Damaskas chela na Jesuq jaqshisetiim rai heashi sithü damto.

²⁰Kiimaq, apaiq raq sinagok thun kiijaq kokkok wawan raüta, Jesuq kiidea Shiikeawe Se nguta trahokuq pha wanto.

²¹Apaiq traho kra tai raüta, nokmaiqse thun tarü ka awang riito. Kiimaq tsangshiq liipan na, “Notsam, arwe ara mak sha, Jerusalem wa Jesuq puk na nyap wantibi thun kra tseabaiq wanti we ira? Kiimaq ümchaü apaiq arjaq wataq arka, tsangshiq thun kra lap wa nguta awa riimak sha? Tsangshiq ka lapho raüta, Jerusalem na ramwe jongbi kiima kiinong keho miitu awa riimak sha?” nguta riiwaisoto.

²²Shatmaq, Saul raq Damaskas na siti Jehudinok ma apaiq traho bom chongke kriika, achag awaq maq hakhi tiichhi kuq raüta chongkuqto. Kiimaq apaiq raq Jesuq kiidea Khristo nguta tiitho tiipha chongkuqto. Krai mren, Damaskas na siti Jehudinok raq apaiq kiq ka poshi min khii lot mak riito.

²³Kiimaq, rahi q luhea siwan jai she, kiijaq siti Jehudinok thun ka adam na kiqshi maq ri raüta, Saul ka atsea baiq raa tlo nguta tsangshiq raq matkii ka süriito.

²⁴Shatmaq, kra tsütsa ka apaiq ma maiq ashi raq tiihe chongkuqto. Tsangshiq raq apaiq tsea baiq miitu, maiq ma raikao tat raüta, chela kilam thun kriika ranaiq rawa tiikheshat thüto.

²⁵Shatmaq, apaiq jaqshisetiim raq, apaiq ka rawashi raqhii mong na tiinga raüta, raqhii ka raü maq paq raüta, chela rukpu maq, rukjai nü na tiisat baiqto. Raüta, apaiq ka maiqhiq ahin niishe tiiki baiqto.

Saul Ka Jerusalem Na Jangkito

²⁶Saul ka Jerusalem na hali jangho nongto. Raüta, kiijaq siti Jesuq jaqshisetiim phung na pong wan dam miitu ritto. Shatmaq, tsangshiq raq apaiq ka Jesuq jaqshise she dea nguta kammak. Kiimaq, tsangshiq tarü ka apaiq ma ahai.

²⁷Kiijiishe, Barnabas raq Saul ka khrumto. Apaiq raq apaiq ka kiimwebi phaniishe shea wanto. Raüta, Saul raq lam maq Tatiwe rai jamkho riihumtaq, kiimaq Tatiwe raq apaiq ma bom ka jamkho chongkuqtaq, kra thun tsütsa kriishe tsangshiq ma tru chongkuqto. Kiimahali, Saul raq Damaskas chela na, nokmaiqse ma, Jesuq mang na achag awaq maq tra hokuqtaq kra tsütsa kiimin tsangshiq ma tiitai chongkuqto.

²⁸Kra chongkuqtaq kra mren, kiimwebi raq apaiq ka tao wanto. Kiimaq Saul ka tsangshiq rai adam miishe pong damto. Raüta, achag awaq maq Jerusalem hamli na konchi koncha khum raüta, Tatiwe mang na tra hokuqto.

²⁹Apaiq raq Grik bom maq bomti Jehudinok rai min, bom ka riiphan chanto. Raüta, tsangshiq rai tri maq riikhiito. Shatmaq, tsangshiq raq apaiq ka tsatbaiq haijaq nguta kheshat maq khuito.

³⁰Jesug jaqshisetiim raq kra matkii sü tho kra he raütiishe, tsangshiq raq Saul ka, Sisiria chela niishe sheahoto. Kra miishe hali apaiq ka Tarsas chela niishe tiwa baiqto.

³¹Riita, ara chong tiikai arai mren, Judia wang na, Gelili hong na, kiimaq Samaria wang na siti phungtuti thun ka, ahai asong jam min ahü miishe, hansang miishe shongngato. Kiimaq Asii Wenyi jaqkhong maq, tsangshiq raq ningkun lap wanto, kiimaq Tatiwe ka kai shreng raütiishe shongnga wanto. Krai mren, phung na shang wanti maiq ka pawan ruq li she pawanto.

Petar Raq Lidda Nai Joppa Na Trahoto

³²Petar ka barap binrii na trahoke khum wanto. Kiimaq jangshi ka Shiikeawe sengi Lidda na siti liikai kito.

³³Kiijaq, apaiq ka maiq weshi, amang min Ainas nguta, kriiwe rai riihumto. Kriiwe ka ahan ama riiki raüta, atsi wiitiichat she, chang na weshat li chhi hoto.

³⁴Petar raq apaiq ma, “Ainas, Jesug Khristo raq ümthatsi ka tiieha kuqto she. Tiidolaq. Laüta, ümchangdü ka tiieha laq,” nguta thaüto. Krai mren, Ainas ka abum wa tiidopot chap hiiq heakito.

³⁵Lidda hiqti nai Sharon hongti nokmaiqse tarü raq, apaiq thats i heakai kra chhito. Krai mren, tsangshiq riimin, Tatiwe miishe kamwanto.

³⁶Kiimaq, Joppa chela na maiqnyung ashi asi. Apaiq mang ka Tabitha. Apaiq ka Jesug jaqshise. (Apaiq mang ka Grik bom maq Dorkas ngutlo. Kra liichum ka “Chok kaü” nguta ngo.) Apaiq raq arilung ka, nanok khrumke jaqsham na nai miitsan miijan maiqse khrumke niili tiisungto.

³⁷Kra bala, apaiq ka atsi riikito. Raüta tsaikito. Amaa ka kham maq tiiheto. Raüta rathong khok na tiiweto.

³⁸Jopa ka Lidda maq ajeli. Kriikha maq, Jopa na siti Jesug jaqshisetiim raq Petar ka Lidda na nguta tsütsa tai raüta, tsangshiq raq maiq wenai Petar tiieha kai tiikito. Tsangnai ma, “Ümniika naishiq phana jaqlo wara ngu wa,” nguta tiichong kito.

³⁹Krai mren, Petar ka tiidopot raüta, apaiq heakaiti rai wawan damto. Apaiq saüwa kiitiishe, tsangshiq raq apaiq ka rathong khok kiina shea wanto. Kiijaq manti-nyungre ka apaiq tro na riitam ngato. Tsangshiq ka aho anyi lam maq,

Dorkas raq atra siji na samtong nai samtong jong ataq thun kra, Petar ma tiichhi raüta hoq trangto.

⁴⁰Kiijiishe, Petar raq tsangshiq ka tarü tapmong wa rin niishe tiiki baiqto. Raütiishe, apaiq ka kaütsrong na nga raüta achu jaüto. Apaiq raq achu jaülot raütiishe, maiq maa wetlaq kiinü na nyi raüta, “Tabitha, tiidolaq!” nguta apaiq rai bomdamto. Krai mren, kra nyung raq amak ka tiipiiqto. Kiimaq apaiq raq Petar ka chhi raüta, chang na awe wa, anga she riito.

⁴¹Kiijiishe, Petar raq kra nyung ka ajaq maq kamsaq raüta, tiichapto. Raütiishe, Petar raq Jesuq jaqshisetiim thun ka wiita, manti-nyungre miitaq, rin niiwa, jam mong niishe hali tiijang hea nong raüta, Dorkas ka atra she, tsangshiq jaq na kiinong kuq thüto.

⁴²Kiimaq, ara tsütsa arka, Joppa chela hamli niishe nyam wanto. Krai mren, maiq pahea raq Tatiwe miishe kamwanto.

⁴³Kiimaq, Petar ka Joppa chela na rahiq aluwiiq sithüto. Apaiq ka ngamkhü shati laopan we Simon jam na sito.

Kiimwebi Jaqsham 10

Kornelias Raq Rase Bom Taito

¹Sisiria chela na siti maiq weshi asi. Apaiq ka “Itali wa aki phen Rejiment,” kra pengti we phentuwe.

²Apaiq ka Shiikeawe shomnoqti. Apaiq rai ajamti thun tarü ka Shiikeawe shomnoqti siisaq. Apaiq ka Jehudinok miitsan miijan maiqse khrumketi. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe jaq wa achu jaü na tsapkap hea we.

³Apaiq raq ranaiqshi, ranaiq naritsam tin khan na, riisham mak maq tsangriri hea, Shiikeawe raq atiiki rase ashu ka chhito. Rase raq, “Kornelias!” nguta apaiq rai bomto.

⁴Apaiq raq rase ka ahai lam maq liito. Raüta, “Chaü lei, jamlai wa?” nguta treto. Kiijiishe rase raq apaiq ma, “Shiikeawe ka ümniima tsanhea sitlo. Ümniiraq achu jaü tlaü kra taito she. Kiimaq ümniiraq miitsan maiqse khrum kuq tlaü kriimin chhito she. Riita, Shiikeawe raq ümchaü ka ümbom tre miitu tiijeje she.

⁵Riita, ümchaü min Joppa na Simon Petar nguta maiq weshi asi. Apaiq phana maiq tiiki laüta, apaiq ka ana tiiheakikiq.

⁶Apaiq wandü jamti we mang ka Simon. Apaiq ka ngamkhü shati laopan we. Kiimaq apaiq jam ka khamjongraikii tho na,” nguta chongkuqto.

⁷Raüta, rase ka wawan nongto. Kiimaq Kornelias raq apaiq jam na jaqsham damti, aluqkhap se nai wenai ka heato. Kiimaq apaiq shiililiiti kiimaq tsapkapkap maq Shiikeawe shomnoqti phenla weshi kriiri heato.

⁸Raüta, apaiq ma rase raq jamlai wa chongkuqtaq, kra tsangtsam ma hali tlü chongkuqto. Raütiishe, apaiq raq tsangtsam ka Joppa chela na Petar tiiheakai tiikito.

Petar Raq Shiikeawe Bom Taito

⁹Kiimaq anap ranaiq niishe, tsangtsam ka Joppa chela na saüho nam nam she riito. Kra bala ka ranaiq shethung shekham bala. Kra akhing na Petar ka achu jaü wa wukhu na ngawato.

¹⁰Petar ka achu jaü rea lam maq, kai ramtsito. Kiimaq phanshi ra phaqsea rohea riito. Kra akhing bala jamtati ka dungchung. Kra liipan niili, Petar raq riisham mak maq, ra wang win na phanshi ra chhito.

¹¹Apaiq raq ramungtan kilü ka atiidi riiraü chhito. Kiimaq ramungtan maq jonghea luhea adiimlim kaü ashi ka shokblai wiita maq sham raüta, mangjong hiq nü ana atiisat rea wan chhito.

¹²Kra diimlim kaü mong niika, rum ngamse phanrap phanrii asi. Kiimaq ahokpe blai phan wa, awokpo maq khumti phan wa, kiimaq arakong maq biti wushi phan wa, wiita asi siisraq riito.

¹³Apaiq raq kra liirat tlaq liipan bala niili she, ra wa maiq bom ashi raq apaiq ma akha thaüto, “Petar, kriq, tiidolaq. Laüta ara ngamkaü thun arka tiishetlo laq. Laüta, angam thun ka aphaq riilaq!” nguta apaiq ma chongto.

¹⁴Kiijiishe, Petar raq treto, “Tatiwe akhiwiqwiq ka phaqsiiq mang! Ümchaü niitaq ngi raq apii ashan chang phan ngam angiiq ka i nü na thü mang shaqli!”

¹⁵Shatmaq, maiq bom kriiraq apaiq ma hali, “Shiikeawe raq jamlai phan wa, arka asii she nguta rairii tlaq, kriika ka ümniiraq apii chang ngutiika, naq tiima kiiq,” nguta apaiq ma chongkuqto.

¹⁶Riita ara riisham mak maq tiichhike wan arka, apaiq ma jangtsam thong thong tiichhikuqto. Kra jai miisheti, kra diimlim kaü ka ra niishe hali tiijang hit wan nongto.

Kornelias Raq Petar Tiichongkito

¹⁷Petar ka apaiq raq riisham mak maq chhitaq kriika jamlai liichum wiinya nguta, tiima rai tlaq bala kiijiili, Kornelias raq atiiki bom chong kaiti maiq wetsam kriika, Simon jam ka rit raüta, ahum wishe. Raüta, tsangtsam ka Simon kilam na chap raqraq riito.

¹⁸Raüta, tsangtsam raq jamtati ka hea raüta, “Arjam na Simon Petar nguta wanwe weshi asi dea sha?” nguta waito.

¹⁹Petar ka riisham mak maq chhitaq kra, jamlai wa riita ahiq nguta rashi hiqwia tiima rai tlaq liipan niili, Asii Wenyi raq apaiq ka thaüto, “Liilaq! Ümnaq heakaiti maiq wetsam ka arjaq saükito she.

²⁰Ümniika hiq niishe satkikiq. Laüta, tsangtsam rai wadam miitu ümniika naqkhaiq khamkiq. Jamkhano ngukla, tsangtsam ka ngi raq atiikiha,” nguta Wenyi raq apaiq ma chongkuqto.

²¹Krai mren, Petar ka wukhu maq hiq niishe satkito. Raüta, “Namtsam raq rittlan we ka ngi ahata. Namtsam, ka jamlai mra na akihan wa?” nguta tsangshiq ma waito.

²²Kiijiishe, “Kepten Kornelias raq tiikito,” nguta tsangtsam raq treto. “Apaiq ka maiqshaq. Shiikeawe shomnoqti. Apaiq ka Jehudinok tarü raq kai shrengtlo. Rase ashi raq apaiq ma ümniika tiieakikiq nguta chongkuqto. Arka ümniiraq apaiq ma jamlai chongke chang wa, kra miitu tiieha kito.”

²³Kiijiishe, Petar raq wanwetiim ka jam na düwa rongkiq nguta heato. Kiimaq kra rawa ka kiijiili jap ronglaq nguta tsangtsam ka tiiwinto.

Petar Ka Kornelias Phana Wato

Raütiishe anap miishe, apaiq ka tiije raüta, tsangtsam rai wawan damto. Kiimaq Joppa chela wa phunai notiim wiijamti min apaiq rai wadamto.

²⁴Kiimaq napjai ranaiq niishe, apaiq ka Sisiria chela na saüto. Kiimaq, Kornelias riika, ajamtitiim nai apaiq ma kongtibi thun ka ajam na triitam heali raüta, Petar saüwa ka kheshat riito.

²⁵Petar ka kilam na anyap wan she kiijaq, Kornelias ka kiraüta apaiq ka taoto. Apaiq ka Petar jichong na bumtlii raüta, taoto.

²⁶Shatmaq, Petar raq apaiq ka, “Chaplaq. Ngi armin la maiqse ashi li tiina,” nguta bom wanto.

²⁷Petar ka Kornelias rai bomshbom lam miili she, jam mong na nyap wanto. Jam mong na saüwa raüta liikiita, kiijaq maiq ka apawiq artam wishe lowanto.

²⁸Kiijiishe, Petar raq tsangshiq ma akhiishe chongkuq phahoto, “Jehudinok thungtri na Jehudi phan maiqse raq, Pongnok phan maiqse rai jam riidukai maimak kiimaq wa riinyiim min maimak, apii riiqkhiq nguta chongtlo. Arka namshiq tarü raq aheawiq asap han siisaq. Shatmaq, maiqse ngusaq wiika, jumin ashe ashi phan nai tsangshiq rai wa ka adam na nyiim maimak nguta naq tseatsiiqkiq nguta, ngi ma Shiikeawe raq tiichhikuqto.

²⁹Riita, ümchaü min ara chong tiikang arkha maq, ümniiraq ngi tiieaki laü kra mren, jamlai miimin tiithudu mang maq, ajaq ümjam na sawa kang. Riita, ümchaü min, ümniiraq ngi ka jamlai miitu wa tiihaiki laü kriishe chong laq.”

³⁰Kiijiishe, Kornelias raq treto, “Shiilang we lei, kechu jonghea. Ümchaü ranaiq ara weali maq ranaiqtsam she. Ngi ka i jam na, ranaiq naritsam bala achu jaü ngakang. Kra bala, tihanghiiq miili, maiqwe ashi, apaiq miirii ka khealü, achhai anyii samraü we kra, i khaki na chapsaq chapkito.

³¹Raüta, apaiq raq ngi ma, 'Kornelias lei! Shiikeawe raq ümnaq achu jaü ka taito she. Kiimaq ümniiraq miitsan miijan maiqse ma khrum kuq tlaü thun kiimin chhito she.

³²Riita, ümchaü min, Joppa chela na, maiq weshi asi. Apaiq mang ka Simon Petar. Maiq tiiki laüta, apaiq ka ana tiiheakikiq. Apaiq ka ngamkhü shati laopan we Simon jam na jap tlo. Apaiq jam ka khamjong kii tho na,' nguta ngi ma chongkuqto.

³³Kiimaq kra chongkuqtaq kra mren, ngi raq ümniika tlohit li ana tiiheaki kang. Kechu jonghea, ümniiraq tlea maü maq saü wa laü. Riita, shiilangwe lei, ümchaü min Tatiwe raq naishiq ma jamlai chongkuq wakiq ngutiwa tiiwataq, kra taiwan miitu naishiq tarü ajaq Shiikeawe man na riitam wan kai," nguta treto.

Petar Raq Kornelias Ma Trahokuqto

³⁴Kiijiishe, Petar raq bom ka akhiishe chongkuq hoto, "Shiikeawe raq maiqse angu wiitarü ka maklii ashi miili dea liikuqtlo nguta, ümchaü ngi raq tak kang she.

³⁵Jurwa apaiq shomnoqtaq, kiimaq riikhaqli tingting lam phan tlaq, kriiti ka junok phan li jiimin, Shiikeawe raq taotlo siisaq.

³⁶Shiikeawe raq Israilnok ma Jesuq Khristo lümaq hansang lam phan Tsütsa Ahea chong kuqtaq kriika, ümniiriimin asap haü she. Apaiq ka maiqse angu wiita ma Tatiwe.

³⁷Johan raq Gelili wang maq tsantsii klai lanta kham lam wan ronglaq nguta, trahokuqto. Kiimaq tiichap wan raütiishe, Israilnok mung na phoili, jaqsham jonghea ashi sham wanto. Kriika ümniiriimin asap haü.

³⁸Najareth hiqti Jesuq ma Shiikeawe raq, Asii Wenyi nai ningkun ka asho awo kuqtaq kriimin ümniiraq asap haü. Krai mren, apaiq ka barap na khum raüta, maiqse ma jaqsham ahea pahea shamkuqto. Kiimaq Tha kharü mong wa maiq atsi asiti thun ka pahea tiihe kuqto. Shiikeawe ka apaiq rai asi kha maq, maiqse ma atin khan jaqsham ahea shamkuqto.

³⁹Naishiq ka apaiq raq Israilnok mung na nai Jerusalem na ümtinkhan wa jaqsham ahea awa shamkuqtaq, kra chhi wan damti hakhibi. Kra jai miishe, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham na tübaiq raüta tsatbaiqto.

⁴⁰Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka ranaiqtsam jai maq amaa wa tiidong wanto. Raüta, apaiq sham ka naishiq makki na hali tiichhikuq wan nongto.

⁴¹Riita ara apaiq sham tiichhikuq wantaq kriika maiq wiitarü ma pili niika riimak. Arka Shiikeawe raq Jesuq hakhibi miitu juju wa kongkhu miiphü tsea raüta, tiijetiiti thun kra miili tiichhi kuqto. Kra hakhibi ka naishiq ara. Naishiq

ka apaiq amaa wa dong wanjai miimin, apaiq rai adam maq phaqsiiq wandam kai.

⁴²Kiimaq apaiq raq naishiiq ma tsütsa ahea kra maiqse angu wiita ma chongke wan miitu arang kuqto. Kiimaq Shiikeawe raq apaiq ka maiqse amaati nai atrati kra kha phoke miitu phowe ma shongto nguta kholam kholiiq maq trahoke miitu naishiiq ara hakhi miishe shongto.

⁴³Shammibi thun wiita raq, apaiq mangchong tsa kra chongkuq wanto she. Apaiq ma kamwanti maiq loweatek ngarai ka Shiikeawe raq, Jesuq lümaq wiita midii kuq nguta tsangshiiq raq chongkuqto.”

Pongnok Phan Ma Asii Wenyi Kuqto

⁴⁴Petar raq tsangshiiq ma trahoke rea liipan niili, apaiq traho taiti tarü khum na, Asii Wenyi ka sat raüta tsangshiiq ka rom wanto.

⁴⁵Petar rai awadam Jehudinok phungmaiqsetiim Joppa wa awati raq, Shiikeawe raq apaiq kongphiiq Asii Wenyi ka Pongnok phan maiqse miimin, asho awo raüke wan kriishe chhi raüta, tsangshiiq ka kai amao riito.

⁴⁶Tsangshiiq ka jamkhano maota ngukla, Kornelias jam na maiq ümchuwa ngatlaq thun wiita raq, awang chang bom maq Shiikeawe jonglu kriishe shomnoq trang taito. Kiijiishe, Petar raq nguto,

⁴⁷“Riita, nashiiq ma jamkho Asii Wenyi kuqtaq, kiikhiisii, ümchaü tsangshiiq miimin Asii Wenyi ka kuqto she. Ikhiijiika, tsangshiiq ma kham lamke maimak nguta tangtati ka juwa?”

⁴⁸Kra chongtaq krai mren, apaiq raq tsangshiiq ma Jesuq Khristo mang na kham lamke raa tlo nguta aming kuqto. Kra lot raütiishe, tsangshiiq raq Petar nangnga tsangshiiq rai ranaiq naitsam haithü haü jaq ahea nguta tiipaiqnea lam maq tiiwinto.

Kiimwebi Jaqsham 11

Jerusalem Phungtuti Ma Kornelias Tsütsa Tiitaito

¹Kiimwebi nai Judia wang na siti kamasham maiqsetiim thun raq, Pongnok phan maiqse riimin, Shiikeawe bomtsi ka lap wanto she nguta tsütsa ka taito.

²Jehudinok phong wa phungmaiqse maiq wiijamti raq Pongnok phan maiqse riika Phung na shang raü min, athohan poi ka lang raa dongdii nguta kamtsantsii tri thü wanti thun raq, Petar ka Jerusalem na saüki kiita, Petar ma bom ka akhiishe sairana waito.

³“Ümniika athohan hü maq siti Pongnok phan maiqse jam na dü wa laü. Kiimaq tsangshiiq rai adam na takshi pinshi maq phaqsiiq dam laü! Ümniiraq tsangshiiq wa nyiim laü. Kriika ajiq klo laü.”

⁴Kiijiishe, Petar raq, apaiq raq traho bom chongke wanhiq khum ka jamkho shampha wantaq, kriishe, apha maq riita atiisup na saüli she, tsangshiq ma tiitho tiipha phanchan kuqto. Apaiq raq tsangshiq ma bom ka akhiishe chongkuqto:

⁵“Kra akhing na, ngi ka Joppa chela na achu jaürea riikang. Kra bala, ngi raq riisham mak maq, ra nü wa i makki na phanshi tiijikitaq kra chhikang. Ngi raq ramungtan wa phanshi damkom kaü ikha, adiimliim kaü jonghea kaü ashi kra, ashok shokblai wiita maq maiq raq jaq maq sham raüta achan rat ikha, ramungtan maq hiq nü na atiisat rea chhikang. Kiimaq kra diimliim kaü ka, ngi tho niishe tiichiim kito.

⁶Kiijiishe ngi raq kra diimliim kaü mong na, samhea tiitsang liikangta, kra mong niika, jam nyamse kong kiimaq rum ngamse kong, kiimaq awokpo maq khum phan, ngamsaü ngiqse kiimaq paüsang nyiqla phan pahea chhikang. Kiimahali, rum na siti peshap wushi phan kong min pahea chhikang.

⁷Kra liirat tiikang liipan bala niili, maiq bom ashi raq ngi ka, ‘Tiidolaq, Petar. Laüta, arthun ara tiishe laq. Laüta, angam ka aphaq riilaq!’ nguta thaüto.

⁸Kiijiishe, ngi raq akha trekang, ‘Tatiwe lei, akhiiwiqwiq kla naq ngukiq! Ngi raq ümchaü niitaq, apii ashan chang phan kra lo, kiimaq ashe ashi phan nguta chongtlaq kriiphan ka, i nü na thü mang shaq. Thung khata ahü,’ nguta trekang.

⁹Kiijiishe, ramungtan wa maiq bom kriiraq, ngi ma thongshi ri hali, ‘Shiikeawe raq jamlai wa, asii arai phan nguta rairai riirii riiwantaq, kriika ümniiraq apii phan, ashe nguta tiima ka ra mak she,’ nguta thaü nongto

¹⁰Riita, ara chongtiikang arka, tiithongkiki jangtsam ngi ma tiichhikuqto. Kra jai miisheti, wiidiimliim tam maq, ramungtan niishe tiikoq wan nongto.

¹¹Kra liipan bala niili, Sisiria chela maq ngi tiheakai atiiki maiq wetsam kriika, ngi jap tiikang i wanti we jam kiijiishe saü wato.

¹²Kiijiishe, Asii Wenyi raq ngi ka tsangshiq rai Sisiria na wadam miitu, naqkan kop kiq nguta thaüto. Riita ara chongtiikang arai mren, ümchaü arjaq ngi rai kongshi ngatlaq kamasham maiqsetiim tsangtsam wetrok kriimin, ngi rai kongshi miishe Sisiria chela na wawankai. Kiimaq naishiq tarü ka Kornelias jam niishe düwakai.

¹³Kiijiishe, Kornelias raq, naishiq ma rase ashi ka tsang jam na kiraüta, apaiq rai jamkho riihumkitaq, kriishe naishiq ma tiitai chongkuqto. Kiimaq rase raq apaiq ka, ‘Joppa na maiq weshi amang Simon Petar nguta asi, kriiwe ka tiieha kai miitu maiq tiikilaq.

¹⁴Apaiq ka wa raüta, ümniima nai ümjamtitiim ma bom ka michongkuq. Kra apaiq bomtsi taitlan kra lü miitiq, ümkhum nai ümjamtitiim thun khum kra mitiichhii wan,’ nguta chong kuqto nguta naishiq ma chongto.

¹⁵Krai mren, ngi raq tsangshiq ma traho bomtsi kra chongkuq wan kangtiishe, Asii Wenyi ka man na aphaji na nashiq khum na jamkho satkitaq, ikhiisii hali tsangshiq khum niimin satkito.

¹⁶Kra chhi latiishe, i tsan na, 'Johan riika tsantsii klai khamli lamkuqto. Shatmaq, namshiq ka Asii Wenyi miishe kham milam kuq wan,' nguta nashiq ma, Tatiwe raq chongkuqtaq kriishe i tsan mong tiidoto.

¹⁷Kra miishe, ngi raq, o ikhijjiika, nashiq raq Tati Jesuq Khristo ma kam kaita, Shiikeawe raq Asii Wenyi ka nashiq ma jamkho kuqtaq ikha, ümchaü sanha, ara Pongnok phan maiqse miimin kuqto she dea ngutiishe tak kang. Riita, ija, ikhijjiika, ngi raq Shiikeawe jaqsham ka jamkho mitangta ha! Kra tangta miika, ngi ka juwa!"

¹⁸Tsangshiq raq ara Petar raq chongkuqtaq tsütsa kra tai raütiishe, tsangshiq raq Petar shra bom nyantaq kra diibaiqto. Kiimaq, "Ikhijjiika, Shiikeawe raq ara Pongnok phan maiqse miimin, tsangshiq ngarai kra tiidii miitu, tsangshiq miimin kilü ka dikuqto she dea. Raüta tsangshiq miimin, atra maq si miitu rilung lam she tankuq wanto!" nguta tsangshiq raq Shiikeawe kiishe tiitsam kamto.

Antiokti Phungtu

¹⁹Stephen tsat baiqtaq akhing chamchao lak na kamasham maiqsetiim tiipin jintaq lak wa, maiq wiijamti ka Phonesia wang na, Saipras mung na, kiimaq Antiok chela thun na, Tati Jesuq tsütsa ka Jehudinok phan miili chongkuq wan wan wawanto.

²⁰Shatmaq, Saipras mung nai Sairini mung wa kamasham maiqsetiim wiijamti riika, Antiok chela na wawan raüta, Tati Jesuq manphan Tsütsa Ahea kra Pongnok phan maiqsetiim miimin chongkuqto.

²¹Tatiwe ningkun ka tsangshiq khum na asi riito. Krai mren, tsangshiq traho bomchong tai raüta, maiq pahea raq Tati Jesuq ma kamwanto.

²²Kiimaq ara tsangshiq tsütsa arka Jerusalem na siti phungtuti ni niishe saüto. Kra tai raütiishe, tsangshiq raq Barnabas ka Antiok chela na tiiwato.

²³Barnabas ka Antiok na saüto. Kiimaq Shiikeawe raq tsangshiq ma pinthum achu shiiman kuq tlaq kra chhito. Kra chhi raüta, apaiq ka kai khoqriiqto. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ma tsan nai tsii wiita kiinong kuq lanta tsapsaü kapse maq, Tatiwe ma kamwan ruq maq shongnga ronglaq nguta tsaïdo jido bomtsi chongkuqto.

²⁴Barnabas ka maiqshaq weshi. Apaiq ka Asii Wenyi raq ama kiimaq kamasham na srea weshi riito. Apaiq traho bomchong kra tai raüta, maiq pahea Tatiwe puk na nyap wanto.

- ²⁵Kra jai miishe, Barnabas ka Saul rit wa Tarsas chela na wawanto.
- ²⁶Apaiq ka Saul rai riihum raüta sanha, apaiq raq Saul ka Antiok chela niishe sheahoto. Raüta, tsangnai wiita adam miishe, phungtuti rai wiitang wiishi sidam raüta, maiq pahea ma Shiikeawe bomtsi shrinkuqto. Antiok chela maq, kamasham maiqsetiim ka Khristan nguta mang phahoto.
- ²⁷Kra akhing bala niisii hali, Jerusalem wa shammibi wiijamti ka Antiok chela na wato.
- ²⁸Tsangshiq kongti weshi, amang ka Agabas nguta kriiwe ka Asii Wenyi raq ama riito. Apaiq ka chap hiiq raüta, mangjong tlotli na ram jonghea midong lii nguta, Antiok na siti phungmaiqsetiim ma riisham bom maq tiithai chongkuqto. (Kra ramdong ka Klaudias raq munglang Roman Hokham jataq bala dongto.)
- ²⁹Kra tai raütiishe, Jesuq jaiphanti setiim raq, Judia wang na siti kamasham maiqse phunainotiim ma khrumke miitu, tsangshiq loweatek raq maiqmii rii tiithithi maq pheke jaqmiiq mihi rong i nguta bom ka riichongto.
- ³⁰Tsangshiq raq ara khrum kongphiq jaqmiiq kampho arka riichom lot raütiishe, Barnabas nai Saul ma, Jerusalem na phungtu liiti maiqlare jaq niishe tiikuq kito.

Kiimwebi Jaqsham 12

Henghea She Tiichamchao Wanto

- ¹Kra akhing bala Herod Hokham we raq phungtuti maiq wiijamti ka tiichamchao wanto.
- ²Apaiq raq Johan ma aphu Jakob ka lap raüta nepja maq tiise baiqto.
- ³Jehudinok ka kra chhi raüta chochikhiq riito. Kiimaq tsangshiq chochi ka chhi raütiishe, kra thaq na sru wanwan, abi lin she hali, apaiq raq Petar ka lapto. (Ara Petar laptaq akhing ka Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi bala riito.)
- ⁴Petar ka lap raüta phaqttek na shaqto. Raüta, phenlabi kongblai ma tiikheto. Phenlabi ka kongshi na weblailai riito. Herod raq Petar kha ka, Tiichhii Wan Poi lot jaitiq, mungmaiqse man na pho raüta, apaiq ka tiishut baiq raüta tsea baiq ma nguta tiihong thato.
- ⁵Krai mren, Petar ka phaqttek mong na shaq thüto. Shatmaq, phungtuti raq apaiq ka tiidong miitu, Shiikeawe jaq wa, tsan tiitsi raüta, kai achu jaüto.

Petar Ka Phaqttek Mong Wa Tiidongto

- ⁶Herod raq Petar ka anap ranaiq miishe, mungmaiqse rung na tiichap ma nguta, tiije shat riito. Kra rawa, Petar ka phenla wenai heawea na akon. Apaiq ka jinraü raünai maq, ajaq na khato. Raüta, siimko nü jinraü tho kriika phenla weshi jaq na dakshat riito. Kiimaq konü siimti jinraü tho kriika phenla weshi jaq na dak

khato. Raüta apaiq ka phenla we nai heawea na tiinga raüta kheto. Kiimaq phaqték jam kilam chong kiimin phenlabi raq kheshat riito.

⁷Shatmaq, tiihanghiq miili, kiijaq Tatiwe rase ashi ka dongchhaq chapkito. Krai mren, phaqték khok mong na walüli wahea liishe riito. Rase raq Petar ka aphaq lam na sham raüta baito. Raüta akon wa tiisamto. Kiimaq, “Jaqló kotsi! Tiidolaq!” nguta apaiq ka thaüto. Krai mren, apaiq khachang jinraü kharü thun kriika, tiidiisaq li she hiq na apaiq dea dea she tiidiikito.

⁸Kiijiishe, rase raq Petar ma chongto, “Ümshinket ka tiipha shat laq. Laüta hokpa kri palaq.” Krai mren, Petar raq ashinket ka tiipha pato. Kiimaq ahokpa kra pato. Kiijiishe, rase raq Petar ma chongto, “Ümkhea thum kaü kra samhea khesam laq. Laüta, i jai phan phan kira.”

⁹Kiimaq, Petar ka rase jai phan phan, phaqték mong wa kinphai na dongho kihoto. Shatmaq, rase raq apaiq shunshea wan tlaq kriika, rawümi sha rawa ma bom wiinya ngutli tiima raito. Apaiq raq tiima ka, shammi makchhi sham ngutli tiimato.

¹⁰Raüta, tsangnai ka khok mong kilü kheti phenlabi kong kra jinhoto. Raüta kinphai khok kilü kheti phenlabi kong kriishe hali jinho nongto. Kra miishe kinphai na dongho chang jin kilü jong kaü, kiiijiishe saü hoto. Tsangnai saüho kiita, jin kilü jong kaü kriika, apaiq tiididi she tiidi kito. Krai mren, tsangnai ka phaqték rung phai lamjong mong niishe donghoto. Raüta, tsangnai ka lam nong nongshi ka adam maq kito. Kiiijiishe, rase ka Petar tho wa mokisaq lishe mokito.

¹¹Kiijiishe Petar raq apaiq ka rase raq phaqték mong wa tiidong kuq wanto dea ngutiishe tsang wanto. Kiimaq atsan na akha bomto, “Ngi ka ümchaü tiq tsang tiikang! Arka riisham makchhi ka riimak dea. Riikhaqli rawümi jaqsham dea. Shiikeawe raq apaiq rase ka tiiki raüta, ngi ara Herod kharü mong wa tiichhii kuq wanto. Kiimaq Jehudinok raq, ngi ka pinthum mitiichamchao rong i nguta thiikho athu kra mong wa tiichhii kuqto.”

¹²Petar raq apaiq miirii khakii ka jamkhiiwa, kra sap raütiishe, apaiq ka Johan Makaq nyung Meriq tahii jam niishe kihoto. Kiijaq maiq pahea riitam raüta, Petar miitu achu jaürea ngashat riito.

¹³Kiijiishe Petar ka saüki raüta, kinphai kilü na ajaq maq bukto. Kra tai raüta, luqkhapsé ashi jechakse amang Roda nguta kra ki raüta kilam chong maq liikito.

¹⁴Apaiq raq Petar bom ka tiitsang tai raüta, apaiq ka pinthum chochi sitsi ma kilü kiimin dikuq mak miili, tlat chhat tapmong nü na juraüta, tsangshiq ma Petar ka kilam da na chap tlo nguta chong wato.

¹⁵“Ümnaq ara angi riimaü sha!” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto. Shatmaq, apaiq raq ngohea shaq shaq taikang nguta tsangshiq ma chongkuqto.

Kiijiishe tsangshiq raq, “O, ikhiijiila arka apaiq kheti rase sham” nguta apaiq bom ka treto.

¹⁶Kra liipan bala min, Petar riika kilü na bukruq li bukto. Atiisup niishe, tsangshiq raq kilü ka dito. Kiimaq tsangshiq raq Petar ka chhi raüta kai amao riito.

¹⁷Apaiq raq tsangshiq ma ajaq maq nam raüta, ajong maq naq bom rongkiq nguta chongto. Raüta, Shiikeawe raq apaiq ka jamkho phaqték mong wa tiichhii kuq wantaq kra tsangshiq ma chongto. “Ara tsütsa arka Jakob nai phunainotiim ahinti miiri tiitai ronglaq” nguta apaiq raq tsangshiq ma chong kuqto. Raüta, apaiq ka kiimaq ahin niishe kihoto.

¹⁸Anap ranap, rawü niishe, Petar ka jamkho jakita nguta phenlanok liipan na pinthum tatso wiinyi she riikungta wanto.

¹⁹Herod raq Petar rit ronglaq nguta aming kuqto. Shatmaq, tsangshiq raq Petar ka humlot mak she riito. Kriikha miishe Herod raq kintsongtibi phenlabi thun ma bom ka tiwai sowanto. Raüta, tsangshiq tsea baiq miitu aming kuqto. Arjai miishe, Herod ka Judia wang maq tiidoho raüta, Sisiria chela niishe kihoto. Raüta, apaiq ka kiijaq heashi sikai nguta kihoto.

Herod Tsaito

²⁰Herod ka Tajar nai Sidon chelati ma tsankhiq hea riito. Kriikha maq, kra chela anai wa mungmaiqse welabi thun ka Herod rai riihumkai kito. Tsangshiq raq apha na tsangshiq khrumke miitu, hokham we jam kheti we Blastas ka kongkhu na tsangshiq kiimwe ma tiija ma nguta tiijom na wanto. Raütiishe, Blastas ma tiishea raütiishe, tsangshiq ka Herod pha na riihum wa wato. Raüta, Herod ma, ari aram miidea singa rong i nguta, bom ka tiitai chong wanto. Jamkhano ngukla, tsangshiq chela anaiti raq aphaq asea chang raipo wonglo thun kriika hokhamwe sengi jaq wa riphag siqtlo.

²¹Krai mren, jipi jihea ranaiqshi akhing tiihongto. Raüta, kra ranaiq akhing na Herod ka hokham miirii sam raüta, hokham ngacho na ngato. Raüta, mungmaiqse ma trahokuqto.

²²Apaiq traho bom chongke kra tai raüta, mungmaiqse raq, “Arka maiq bom ka riimak. Shatmaq rakaü hiq we bomchong!” nguta apaiq somra gitrang siqto.

²³Kiijiishe tiihanghiiq miili, Tatiwe rase raq apaiq ka tiikhiqlaq tsat baiqto. Apaiq ka Shiikeawe raq jamkhano tsatbaiqtaq ngukla apaiq kra khoti Shiikeawe ikha tiishom ra wanto. Kriikha na tsatbaiqto. Apaiq ka ajong ajii raq phaqa raüta tsaito.

²⁴Kiimaq, ana liipko miika, Shiikeawe bomtsi ka maiq pahea raq tai wan wan she nyam wanto. Krai mren, Shiikeawe ma kamwanti maiq ka pahea pawan wan she riito.

²⁵Barnabas nai Saul riimin, tsangnai wanhiq khum jaqsham kra lot raüta, Jerusalem miishe pai wan nongto. Tsangnai rai Johan Makaq kiimin shea wan damto.

Kiimwebi Jaqsham 13

Barnabas Nai Saul Trahoke Miitu Shongto

¹Antiok phungtu na trahoke wanti shammibi nai kamasham bomtsi shrinketibi maiq ka asi riito. Tsangshiq ka Barnabas, Simon (Maiq nyaq we ngutlo), Lusia (Sairini mung wa), Manael (apaiq ka wanghupti we Herod raq atijong lu wan), kiimaq Saul.

²Tsangshiq ka Shiikeawe shomnoq, amang maq achu jaü sitlaq liipan na, “Barnabas nai Saul ka ngi miitu pong na raithü ronglaq. Tsangnai ka i jaq sham miitu, ngi raq ashong kun she,” nguta Asii Wenyi raq tsangshiq ma chongkuqto.

³Krai mren she, tsangshiq raq amang maq achu jaüto. Raüta, tsangnai dü na jaq maq sham raüta achu jaükuqto. Raütiishe, tsangnai ka traho jaqsham wa miitu wanhiq na tiiwato.

Saipras Mung Na Trahoto

⁴Asii Wenyi raq tsangnai ka traho jaqsham wa tiiwato. Krai mren, Barnabas nai Saul ka Antiok maq riita, Silisia na wato. Kra miishe, khamjong mong na sitlaq Saipras mung kiiniishe laijong maq wawanto.

⁵Tsangnai ka Saipras mung na Salamis hiq niishe saü wanto. Raüta, Shiikeawe bomtsi ka sinagok na chongkuq wanto. Tsangnai rai jaqsham na bomtre damti ka Johan Makaq wadamto.

⁶Tsangshiq ka khamjong mung hiq kra konü siim na Paphos chela sitlaq kiina leaphok jojuju wawanto. Kiijaq tsangshiq raq mintin we ashi riihumto. Apaiq ka Jehudinok phan. Apaiq mang ka Bar Jesuq. Apaiq ka arot shammi we.

⁷Apaiq ka khamjong mung hiq rümti wanghupti we Sargias Paulas kongti we. Sargias Paulas ka phaqqhi maiqse. Wanghupti we raq Shiikeawe bomtsi kra tai ma nguta, Barnabas nai Saul ka apaiq jam na tiieha kito.

⁸Shatmaq, tsangshiq bomchong ka mintin we Elmas (Bar Jesuq ka Grik mang maq Elmas ngutlo) raq wanghupti we ka Jesuq ma kamwan wa shang baiq hajaq nguta tiibanbito.

⁹Kiijiishe, Saul, apaiq ka nanok raq Paul ngutiimin ngutlo, apaiq ka Asii Wenyi raq arom wan ningkun ama maq siti kriiraq, kra mintin we ka, atheaphi na tiqqi liito.

¹⁰Raütiishe, Paul raq mintin we ka akhiishe sonto, “Ümnaq arka Tha Kaü ashi! Ümnaq arka ating arai jaqsham thun kra tangta baiqti we. Ümtsantsii ka abi

thiikho. Kiimaq ümniiraq Tatiwe tengteng bomtsi kra, arot akiq ma tiija baiq wan kli tiima tlaü!

¹¹Riita, ümchaü min, Tatiwe manson ka ümdü niishe mini wan kiiphaü. Ümmak ka achuk she mirki. Shiikeawe akhing mihong wan shaq wiiwii, makchuk lishe misi haü.” Krai mren, tiihanghiiq miili she, Elmas raq amak na ranyaq riitangli, pang wan saq pang wan kra sapto. Kiimaq apaiq ka phiim shiiphiim she, maiq weshi ra raq apaiq ka ajaq maq hit raüta, shunshea kuq raü jaq nguta, phangli phiimli she wawanto.

¹²Kra chhi raütiishe, Wanghupti we ka Shiikeawe ma kamwanto. Apaiq raq Tatiwe tsütsa bom chongke kra chhi tai raüta, pinthum amao riito.

Pisidia Hong Wa Antiok Chela Na Wato

¹³Paul nai akongtitiim ka Paphos maq, laijong maq wawan raüta, Pamphilia hong wa, Parga chela niishe saü wanto. Parga chela maq Johan Makaq ka, tsangnai baiqthü raüta, Jerusalem na hali jangho nongto.

¹⁴Tsangnai ka Parga maq wawan raüta, Pisidia hong na Antiok chela niishe saü wanto. Raüta, Asii Niitiitsak ranaiq ka sinagok na kito. Raüta ngaki damto.

¹⁵Mosheq Thungtri lakdap wa nai Shammibi lakdap wa phat wan jai miishe, sinagok liiwanti maiqlare raq, tsangnai ma, “Phuno we nai, namnai raq tsaido jido bomtsi chongke chang tsishi ra asi jiila, nokwe ngatlaq arma chongke miitu akhing asi miraq,” nguta bom ka tiwaito.

¹⁶Krai mren, Paul ka chapto. Raüta ajaq ka ra na do raüta, tsangshiq ma sanglili maq tai ronglaq nguta akhiishe trahokuq phahoto: “Israilnok nai Shiikeawe ma haisong tsantsii thü wanti Pongnok phan maiqsetiim lei. Ngi chongpha, tairong laq.

¹⁷Israilnok Shiikeawe raq natitiim pat na, tsangshiq ka tsea tsiq wanto. Raüta, tsangshiq ka Ejip mung na wansha we ma ja raüta shong wantaq pat na, maiq mung ajong ashi ma tiijonglu wanto. Raüta, Shiikeawe raq tsangshiq ka Ejip mung wa, ningkun ajong jaqkhong maq tiidong tsuq wanto.

¹⁸Raüta, Shiikeawe raq tsangshiq ka kumtsaiphii maq nosere kong ikha rawii wiiroqblai dunghiq wan raüta tiijong lu wanto.

¹⁹Apaiq raq Kanan mung wa, maiq mung mung miishi shiithen baiq wanto. Raüta, Kanan mung ka asengi miishe jiikuq wanto.

²⁰Riita, ara chongtiikai maiqpat lea wantaq thun arka, rawii shiblai ri wiiroq biingi tin khan lea wanto. “Arjai miishe hali, apaiq raq tsangshiq ma shammiwe Samuel pat na saüli, phowebi she shong wan raüta, phowebi lümaq mung ka peng wanto.

²¹Kiimaq kra jai miishe, tsangshiq raq mung peng wan miitu hokham shongke raa tlo ngutiishe, Shiikeawe jaq wa jaü wanto. Krai mren, Shiikeawe raq tsangshiq ma Kush se Saul, Benjamin weraü wa kriishe mung peng wan miitu tsangshiq hokham we miishe shongkuqto. Apaiq raq munglang wan hokham jaqsham wan ka wiirroqblai sham wanto.

²²Shiikeawe raq apaiq ka hokham ngachang wa tiisat baiq raüta, Dawit she hokham ma shongto. Shiikeawe raq Dawit khuthaq na, 'Ngi raq i tsan mong na jamlai wa lungwii tiikang, kra phanphan ngi ma mitsito li chang jaqsham kewanti ka, Jessi se Dawit kra miraq,' nguta hakhi kuqto chhi wan tiikai.

²³Riita, ija ara chong tlaq arai mren she, Shiikeawe raq Dawit lai Jesuq ka Israilnok Chhiiti we miishe shongkuqto. Ara shongtaq arka, Shiikeawe raq richü pat na Israilnok ma kiqkham kongphiq raü khakuq wantaq kra phanphan she tiihongtha kuqto.

²⁴Jesuq raq jaqsham mipphaho shaq bala, Johan raq Israilnok mungmaiqse tlotli ma, tsangshiq raq tsangshiq maiqmii ngarai kra tiidii raüta, tsantsii klai wan kham lam wan raa tlo nguta trahokuqto.

²⁵Krai mren, Johan raq apaiq jaqsham kra akun wan nini niishe, mungmaiqse ma, 'Namshiq raq ngi ka ju nguto tiima tlan? Ngi ka namshiq raq maklii khamthii ümtincho she wa saüki jiiq ahiq nguta thenge kherat tlan we ka riimang. Shatmaq, i bom chong ara tiitsang tai ronglaq! Apaiq ka i jai na saüho tlo she. Ngi khosho se arka, apaiq hokpa kha chang raülo kra diiketi dise ashi khan dongdii min thek mang, anun,' nguta mungmaiqse ma chongkuqto.

²⁶Paul raq tsangshiq ma, "I phan i maq Israilnok Abraham saü asetiiim, kiimaq Shiikeawe ma haisong tsantsii thü wanti Pongnok phan maiqsetiiim lei: Ara chong tiikang tiichhii wan tsütsa arka, Shiikeawe raq nashiq tarü miitu tiisaü hoto!

²⁷Akha riishatmaq dongdii min, Jerusalem na siti mungmaiqse nai tsangshiq shunsheati welabi raq, apaiq ka Chhiiti we dea nguta sapmak riito. Kiimaq Asii Niitiitsak ranaiqtek na, shammibi bomchong lakdap phat wan tlaq kra liichum kriimin takwan mak dea riito. Li jiimin, tsangshiq raq Jesuq tsatbaiq raüta, kra lümaq shammibi bomchong kra khoti tiikupi wanto.

²⁸Kiimaq tsangshiq raq apaiq lang tiipit li chang kha ka, apaiq dü na chhi mak li jiimin, apaiq ka tsea baiq wan raa dongdii nguta Pilat ma shiichut raüta, tiisat baiqto.

²⁹Kiimaq Asii Lakdap na apaiq miitu bom ümchuwa tiithai chong wantaq thun kra, tsangshiq raq thumthum klo lot wan jai she, tsangshiq raq apaiq ka pumsongkham wa dii raüta, longsha kho niishe lapto.

³⁰Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka amaa wa tiidong wan nongto.

31Kiimaq apaiq ka rahiq luhea na saüli, Gelili maq riita Jerusalem chela na saüli, apaiq rai jaqsham khрум damti pha na sham tiichhikai nong riihum kito. Tsangshiq raq ümchaü akhing na Israilnok mungmaiqse ma apaiq hakhi kuqtlo.

32-33Riita, ümchaü naishiq arjaq saü wan kai arka, namshiq ma ara Tsütsa Ahea ara chongke wa nguta saü wan kai. Shiikeawe raq natitiim ma, jaqsham jonghea ashi misham kuq wanha nguta, man na pat na kiqkham kongphiq räüpot khakuq wantaq kra bomtsi ka, ümchaü nashiq tsangshiq lai-ala nguta sitiikai arma kiimaq maiq nanok ahinti wiita miitu she, Shiikeawe raq, Jesuq ka amaa wa tiidong kuq wantaq arshe kuwanto. Arka Shomshi lak anai na chongtlaq, kra phanphan she dea hongtha wanto. Kiijaq akha nguta chong tlo, 'Ümniika i se she jo; Ümchaü ranaiq miiphat, ngi ka üm We she.'

34Kiimahali, Shiikeawe raq apaiq ka ama wa tiidong wan räüta, pattup pat-sa atra lishe mitiisi wan ha nguta akha chong tlo: 'Ngi raq Dawit ma kiqkham kuq wan kang krai mren, namshiq ma asii kiimaq tengteng achu shiiman mikuq wanha.'

35Ara bomtsi arka Shomshi lak waiqti we raq lakjaq bashi na akha nguta waiqthü jeshe dongdii riito: 'Ümniiraq üm bom treti ümkolise ka, maakho mong niili ka tiinam baiq maü mirhaü.'

36Riita, arjaq chongtlaq arai mren, Dawit raq apaiq pat na Shiikeawe luqkhap ma jaraüta, Shiikeawe jaq ka sham wanto. Räüta, apat sung wan jai she, apaiq ka tsai wanto. Räüta, apaiq maa ka atitiim maalap chiim na lap damto. Kiimaq apaiq maa ka maakho niili namraitto.

37Shatmaq, juwa Shiikeawe raq amaa wa tiidong wantaq, apaiq maa ka, maakho mong na tiinam baiq mak dea.

38Arkha maq, phu nai notiim lei, ngi raq namshiq ma atsi dada maq, maiqse ngarai ka Jesuq lü miili diikuq wantlo nguta chongkuq tiipha ara.

39Kiimaq namshiq raq Mosheq Thungri ka lang wan lan. Shatmaq kriiraq namshiq ka ngarai kharü mong wa daa wan lot mak dea riito. Shatmaq, jurwa Jesuq ma kamwan tlaq, kriiti ka sepii she nguta kha phokuqtlo.

40Riita, arkha maq, namshiq raq tsii lam ronglaq. Riimak la, arka shammibi raq jamlai wa chongthütaq, kra namshiq dü nap miniki. Shammibi raq akha chongthüto:

41'Liirong laq, angok anginok lei, Shiikeawe bom shipoqtitiim lei! Wangthang rai ronglaq, lanta miqphaq wan ronglaq! Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümchaü namshiq pat na ngi raq jaqsham tiikang arka, maiq weshi ra raq namshiq ma chongkuq räü min, namshiq raq kam man!' "

42Riita traho bom chongke lot jai she, Paul nai Barnabas ka sinagok maq tiido wan tlaq kiijiishe, nokwe raq tsangnai ka jai wa Asii Niitiitsak ranaiq niimin

kinong raüta, bom ka abiri chongkuq kinong raüjaq ahea nguta tsangnai ma bom ka chongto.

⁴³Sinagok noqku thumjai niishe, nokwe thun ka pin wanto. Tsangshiq pin wan jai she, Jehudinok phan maiq pahea raq, kiimaq Pongnok phan maiqse Jehudi khü maq tihong raüta siti thun maiq pahea raq, tsangnai jai she phan wanto. Krai mren, kiimwe nai kra riimin, tsangshiq ma Shiikeawe wokhong na tsapkapkap maq shongnga rong laq nguta tsangshiq ma tsaïdo jido bomtsi she chongkuqto.

⁴⁴Krai mren she, jai wa Asii Niitiitsak ranaiq niika, kra chela wa maiq apako mungmaiqse ka ki raüta, Tatiwe tsütsa bomtsi chongkuqtaq kra taito.

⁴⁵Paul traho bomchong kra taikaiti mungmaiqse kong ka pahea kiraitaq kra chhi raütiishe, Jehudinok ka Paul nai Barnabas ma makshu rashe she ngengsiq wanto. Kiimaq tsangshiq raq Paul raq traho bomtsi chongkuqtaq thun kra khii wan she tsangnai ka longliiq wanto. Kiimaq tsangnai ma shumtsü miütsü she shu wanto.

⁴⁶Shatmaq, Paul nai Barnabas riika, kra thaq na achat raütiishe, chaqchaq miishe hali akha ngutiishe tra hokuqto: “Shiikeawe bomtsi ka namshiq ma kongkhu chongke chang akhek. Kriikha maq namshiq ma kongkhu chongkuq tiikai. Shatmaq, ümchaü namshiq raq, Shiikeawe bomtsi ka shipoq baiq tlan. Krai mren, namshiq ka pattup pat-sa tsitsü rilung lap wan chang wa, sinchiütsap jamkho tsuq baiq tlaq ikhli she, maiqmii nai maiqmii li she tiütsuq baiq wan tlan. Riita, ija ahea na. Ikhiijiika, ümchaü sanha, namshiq ka baiqthü laitiishe, naishiq raq Shiikeawe bomtsi ka Pongnok phan maiqse miishe michong kuq hai.

⁴⁷Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq naishiq ma akha aming ake kun she: ‘Ngi raq namshiq ka, mangjong hiq na siti Pongnok phan maiqse miitu, walü tu ashi miishe tiija wan kang, Krai mren, mangjong maiqse kunli ka mitiichhii wan.’ ”

⁴⁸Kra traho bomtsi chongkuqtaq kra, Pongnok phan maiqse raq tai raüta, tsangshiq ka kai khoqriiq shishiü she chochi wanto. Kiimaq tsangshiq raq, Tatiwe bomtsi ka pinthum tiütsam kam wanto. Kiimaq, Shiikeawe raq pattup pat-sa tsitsü kewan miitu maiq ümchuwa tsea wantaq, kriiti thun ka kamasham maiqsetiim miishe tiija wanto.

⁴⁹Krai mren she, Tatiwe bomtsi ka kra wang na, barap binrii niishe nyam wanto.

⁵⁰Shatmaq, Jehudinok raq kra chela na siti shiilangbi nai Pongnok phan maiqse wa maiq wiijamti jechakre ajong alabi nyungre, Shiikeawe shomnoq wantibi thun kriima raikao tatto. Raüta, tsangshiq raq Paul nai Barnabas kriishe tiichamchao wanto. Raüta, tsangnai ka kra chela wa maiqhiq ahin niishe jobaiqto.

⁵¹Kriikha miishe, kiimwe nai raq, tsangshiq raq ashut kiimung tlaq kra bom tre heshap she, tsangnai raq tsangnai hok wa, botkhulai ka naübaiqto. Raüta jainong shungthü tlii raüta, tsangnai ka Ikoniam chela niishe wawanto.

⁵²Antiok chela na siti kamasham maiqsetiim thun ka kai khoqriiq shishiiq, kiimaq Asii Wenyi raq ama maq siwanto.

Kiimwebi Jaqsham 14

Ikoniam Na Traho

¹Kra niq riri sii hali, Ikoniam chela niimin riito. Paul nai Barnabas ka sinagok na wa raüta, achmaq awaq maq Tsütsa Ahea kra chongkuqto. Krai mren, Jehudinok phong wa nai Pongnok phan maiqse phong wa maiq pahea raq Tatiwe ma kamwanto.

²Shatmaq, Jehudinok phong wa maiq wiijamti Jesuq ma kamwan makti raq, Pongnok phan maiqse ma raikao tat raüta, phungmaiqsetiim khuthaq na tiishuk shaqto.

³Kiimwe nai ka kiijaq rahiqa luhea sito. Raüta, Tatiwe tsütsa ka achmaq awaq maq nokmaiqse ma chongkuqto. Krai mren, tsangnai raq Tatiwe kaphap mangchan bomchong tlaq kriika, tengteng dea chongtlo nguta atai wantibi ma tiichhike wan miitu, Tatiwe raq tsangnai ma awang chang nai amao chang jaqsham miitu ningkun jonghea kuqto.

⁴Riita, kra chhi raütiishe kra chela na siti mungmaiqse ka atikho she riikito. Maiq wiijamti riika Jehudinok rai kiqshi maq pong damto. Kiimaq maiq wiijamti ka kiimwe nai rai kiqshi miishe pong wan damto.

⁵Kiijiishe sanha, Pongnok phan maiqse wiijamti nai Jehudinok ka adam na kiqshi miishe ri wan raüta, tsangshiq nok welabi rai she riichongto. Raüta, kiimwe nai kriika atsea baiq chang, kiimaq long maq tiiqbaiq chang ngutiishe bom ka riiphoto.

⁶Riita, kra mat raü shun bom riichong wantaq kriika, kiimwe nai riishe tho ka heto. Raütiishe, tsangshiq ka Ikoniam wang na Listra nai Darbi chela kiimaq kra tro binjü niishe juhoto.

⁷Raütiishe, kra binjü thun kiiniishe tsangnai raq Tati Jesuq Tsütsa Ahea kra chongkuqto.

Listra Nai Darbi Na Trahoto

⁸Listra chela na siti maiq weshi ka anyung pukdong hokkü. Apaiq ka ari lung na jangshi min akhum nguta man lot mak dongdii.

⁹Apaiq kiimin kiijaq nga raüta, Paul raq traho bom chongkuqtlac kra tsangkrak hea maq tiitsang taito. Kriiwe ka Paul raq chhito. Kiimaq apaiq raq

Shiikeawe bomtsi ma kamtlo ngutiishe apaiq tho ka heto. Krai mren, apaiq tsi kiimin miheaki nguta sap raütiishe, apaiq raq atsiti we ka tiqtiq liito.

10Raüta kiqhang ajong maq, “Tiidolaq, laüta rusan chaplaq!” nguta thaüto. Kra tai raüta, kriiwe ka tiidopot chap hiiq she riito. Raüta, aphe aphiiq, adoq haha she, kra tro niishe aheawiq, maiqhea hongkükü she khum hoto.

11Kiijaq mungmaiqse riiphong rai tlaq kra raq, Paul raq atsiti we tiiheake jaqshamtaq kra chhi raüta, tsangshiq ka tsangshiq nok Likonia bom maq, agi asii wa trang liishe, “Notsam arka rakaü hiq we phra thun ka ara maiqse khum na poki raüta, ümchaü nashiq pha niishe ra wa saükito!” ngutiishe siitrangto.

12Tsangshiq raq Barnabas ka Jaias kiimaq Paul ka Harmes nguta mangto. Paul ka lamsheati we kha maq, tsangshiq raq akha nguta mangto.

13Kiimaq Jaias phra shomjam ka kra chela phai niili riito. Krai mren, Jaias phra ramwe we raq minsaü saüpong wetiim nai pepü tu thun ka, kra kilam chong tho kiiniishe tlam wanto. Kriika, tsangshiq raq kiimwe nai kra shomnoq, honglu na take ma ngutiishe lam wanto.

14Kra tiihongtha nguta mungmaiqse ka riishun nyiim rai tlaq kra Paul nai Barnabas riishe tho ka heto. Raütiishe, tsangnai raq tsangnai dü na asam khea ka chaihea hea raütiishe, tsangshiq phong mong kiina juraüta, tsangshiq nangnga akha riikhiq ngarai ka naq tang rongkiq nguta, agi asii lam miishe, jaqkhaü jinaü raüta, tsangshiq ka akha ngutiishe tiiwinto.

15“Namshiq raq ara jamlai ngarai wa tangho lan? Naishiq arka namshiq kiikha maiqse siili! Naishiq ka arjaq namshiq ma Tsütsa Ahea tiitaike wa nguta wakai. Namshiq ka ara thiihü sumla phra shomnoq lam phan tlan arwa, atra Shiikeawe ra nai hiq kiimaq sammoktra jü kra phansang wantiwe kiimaq ra nai hiq na phanrap diim tlaq kra tiiqti we Shiikeawe wokhong niishe shang wan tlo ronglaq, nguta tsütsa chongke wa tiina wakai.

16Richü pat na Shiikeawe raq mangjong maiqse ka tsangshiq tsantsii na jamlai phan shomnoq räüwa ahea nguta tiima tlaq, kra phan phan, phanrap phanrii tiishom noq wanto.

17Li jiimin, Shiikeawe raq apaiq ka asi dea nguta sap wan miitu she, athuk atsom jaqsham pahea sham raüta, tsangshiq ma tiichhikuq wantlo. Apaiq raq namshiq ma rajun akhing khaqkhaq na tiijun kuqtlo. Raüta, namshiq ma tü atsam ka rahiq jipi akhing khaqkhaq na tiidong man kuqtlo. Apaiq raq namshiq ka, aphe arong maq, wok phetaktak maq si miitu tii-adung chamtraq kuqphaq siq tlo. Krai mren, namshiq ka wok phetaktak hea maq chojong chise shongnga lanta sitlan,” ngutiishe tsangshiq ma traho kuqto.

18Kiimwe nai raq atinkhan bom chongke wan jai miimin, tsangnai ma honglu takeho wa, mungmaiqse tsan ka la miitiq she tiikhing lotto.

¹⁹Kra akhing na, Pisidia wang wa Antiok chela na siti nai Ikoniam chela na siti Jehudinok maiq wiijamti raq, Paul nai Barnabas ka kiijaq hali johoto nongto. Raüta, tsangshiq raq mungmaiqse ka tsangshiq bom niishe hali shiijon nongto. Raütiishe, tsangshiq raq Paul ka long maq tiitiiq baiqto. Raüta apaiq ka tsaikito she sham nguta tiima raüta, chela phai niishe hitthü baiq kito.

²⁰Shatmaq, apaiq tro na phungmaiqsetiim ka adam na riitam raüta kheto. Kiijiishe, Paul ka sam wan raüta, tiidopot chap hiiq she chap wato. Raüta, kra chela na hali wawan nongto. Kiimaq anap ranaiq miishe Paul nai Barnabas ka Darbi chela niishe kihoto.

Siria Wang Na Antiok Na Jangto

²¹Paul nai Barnabas raq Tsütsa Ahea ka Darbi chela na chongkuqto. Krai mren, maiq pahea Jesuq puk na nyapto. Kra miishe tsangshiq ka Listra, Ikoniam, kiimaq Pisidia wang na Antiok chela niishe jang wan nongto.

²²Tsangshiq raq phungmaiqsetiim ma tsangshiq kamasham rang ka samhea apha maq tiicham wan miitu bom she chongkuq wanto. Kiimaq Jesuq ma kamwan tsantsii ka pharangrang maq rüm ronglaq nguta tsaido jido bom akha tsii chongkuqto. “Nashiq ka chamchao litkot walü pahea lea wan laitiitiq Shiikeawe mungtan na saü wan chang,” nguta trahokuqto.

²³Tsangshiq raq phungtutek na, ashun asheati maiqlare thun kra shong thüto. Kiimaq amang maq achu jaü raüta, tsangshiq ka tsangshiq raq kamwantlaq Tatiwe jaq khong na kiinong kuqto.

²⁴Tsangshiq ka Pisidia wang binjü na khumlot raütiishe, Pamphilia wang niishe saühoto.

²⁵Kra wang na Parga chela na nokmaiqse ma tsütsa ka chongkuqto. Raüta Atalia chela niishe kihoto.

²⁶Kra chela miishe tsangshiq ka laijong maq tsangshiq tiiwa chang hiqshong Antiok chela niishe hali jangho nongto. Kra chela maq tsangshiq ka Shiikeawe kaphap wokhong na likuq raüta, Shiikeawe jaqsham wa miitu tiiwato. Krai mren, tsangshiq raq jaqsham ka tiinyi li shamto.

²⁷Tsangshiq ka Antiok na saü raütiishe, tsangshiq raq phungtuti wiitarü ka adam na triitam raüta, Shiikeawe raq tsangshiq lümaq, apaiq jaqsham ka ümtinkhan jonglu wa shamtaq, kiimaq Pongnok phan maiqse miimin, Shiikeawe raq apaiq ma kam wan miitu, lamlu ka jamkho dikuqtaq, kra thun tsütsa ka wiita phanchan chongkuqto.

²⁸Kiimaq tsangshiq ka kra hiq na phunainotiim rai rahi q luhea sithü damto.

Kiimwebi Jaqsham 15

Jerusalem Na Ngongthun

- ¹Maiq wiijamti Judia wang wa Antiok na waraüta, phunainotiim ma traho bomtsi ka akha shrinkuqto, “Namshiq raq Mosheq Thungtri na chongtlaq kra phan phan, athohan poi ka lang man wiiwii, Shiikeawe raq nam khum ka tiichhii kuq mak miraq.”
- ²Paul nai Barnabas ka tsangshiq rai ara bomtsi khuthaq na, pinthum achag awaq maq riikhiito. Kriikha miishe, ikhla Paul nai Barnabas rai Antiok phungtu wa maiqlare wiijam ka Jerusalem na kilanta kiimwebi nai maiqlare rai bom ka riiwaiki rongkiq ngutiishe bom ka riichongto.
- ³Tsangshiq ka phungtuti raq tiikito. Tsangshiq ka akai lam maq, Phonesia nai Samaria wang lam maq kihoto. Kiimaq tsangshiq ma Pongnok phan raq Shiikeawe ma kamwantaq tsütsa kra tiitai chongkuq hoto. Kra tsütsa ka tairaüta, phunainotiim kunli ka kai khoqriiqto.
- ⁴Tsangshiq ka Jerusalem niishe saüki kiita, phungtuti raq nai kiimwebi raq kiimaq maiqlare raq khoqriiq shishiiq miishe taoto. Kiimaq Shiikeawe raq tsangshiq lümaq ümtinkhan wa jaq shamtaq, kra tsütsa ka tsangshiq ma tiitai chongphan kuqto.
- ⁵Shatmaq, Phorisinok phong wa, kamasham maiqsetiim maiq wiijamti raq, chap raüta, “Pongnok phan riimin athohan poi nai Mosheq Thungtri ka lang raa dongdii” nguta tsangshiq kiq ka khiito.
- ⁶Krai mren she, kiimwebi nai maiqlare ka adam nga raüta, ara bomtsi khuthaq na bom ka riichong phanto.
- ⁷Tsangshiq raq ara bomtsi khuthaq na luhea riichong phan wan lot jai she, Petar ka chap raüta, akhiishe phanchan kuq hoto, “Phunainotiim lei, i nübok maq achongkuq wan ha Tsütsa Ahea kra Pongnok phan raq mitai wan laq, raüta mikam wan laq nguta, Shiikeawe raq ngi ka nashiq phong wa aphaji niiphü tseato ngutiika namshiq raq asap han siisaq.
- ⁸Kiimaq, maiqse loweatek tiima tsantsii kra khonti we Shiikeawe raq, tsangshiq kiimin apaiq puk na nyap wan miitu kilü ka dikuq wanto she. Raüta, nashiq ma jamkho kuqtaq kiikhiisii hali, tsangshiq miimin Asii Wenyi ka kuqto.
- ⁹Shiikeawe raq nashiq nok nai tsangshiq nok liipan na, jam lai min tiikhothiq mak dea. Tsangshiq raq Shiikeawe ma kamto. Krai mren apaiq raq tsangshiq ngarai ka diikuqto.
- ¹⁰Riita, ümchaü min namshiq raq Pongnok phan kamasham maiqse ma, natitiim raq nai ümchaü nashiq riimin holot mai homa ka tiihokuq rong i ngutiika, jamkho tiima tlan. Kra homa ka tiihokuq laita, Shiikeawe ka jaram niqsiq wa?

¹¹Kiikhiika riimak. Nashiq ka Tati Jesuq ma kamwan kai kraï mren, apaiq kaphap mangchan lümaq tiichhii kuqto. Kiikhiisii hali, tsangshiq kiimin tiichhii kuqto,” nguta Petar raq tsangshiq ma chongkuqto.

¹²Kraï mren, Barnabas nai Paul raq tsangnai lümaq, Shiikeawe raq Pongnok phan maiqse ma ümtinkhan wa awang chang nai amao chang jaqsham kuqtaq, kra tsütsa ka tiitai phanchan chongkuq wan kiita, ngongthunti kiimwebi nai phukhu welabi thun tarü raq bom ka sanglili maq tiitsang taito.

¹³Tsangnai raq nokwe ma bom chongke kra lot ri she, Jakob ka ngongwebi man na chap raüta, akhiishe hali bom ka chongkuq nongto. “Phunainotiim lei, ngi chongpha, tai ronglaq!

¹⁴Ümchaü namshiq tarü nitai na Simon raq chong phan kuqtaq kra bomtsi ka tai wan kaishe. Riita, Shiikeawe raq Pongnok phan maiqse ka apaiq wura maq kongkhu tiiham wanto she. Raüta, tsangshiq ka asengi miishe tsea wanto.

¹⁵Ara bomtsi arka, shammibi raq achongthü bomkham kra ümchaü ara riichong tiikai tri arjaq riikhaqli she kuwanto chhi tiikai. Asii bomtsi na bom ka akha chongtlo,

¹⁶‘Rawiichii ji na ngi ka mijang kinong ha, nguta Tati raq chongtlo. Lata Dawit mungtan ka mijang kuq wan ha. Ngi raq apaiq jam riim ka mitiishe haikuq wan ha. Lata tere rü ajong ikhiishe mitiija wan ha.

¹⁷Kraï mren, mangjong maiqse kunli ka, i wokhong niishe mirtam wan. Pongnok phan maiqse kunli, ngi raq i sengi miishe hea wankang.

¹⁸Riita ija arka Tati apaiq bomchong. Arka rathup rapha niiphü achongthü.’

¹⁹Kra ngu raüta Jakob raq bom ka akhiishe shat wanto, “Riita ija, ara chong tiikai arkha maq, nashiq raq Pongnok phan maiqse wa, maiq ümchuwa Shiikeawe puk na nyap wan tlaq, tsangshiq wawan chang lam na, nashiq raq tiibanbi mai nguraü jiika ahea miraq nguta, ngi raq tiima tiikang.

²⁰Kra rii na khoti, nashiq raq tsangshiq ma lak li ashi waiq laita tiiho wan rong i. Lak na tsangshiq ma, aphaq asea chang phan, phra sumla ma honglu na akuq phan kriika ashe. Kriika aphaq asea maimak. Kiimaq tsangshiq raq sethoq sepii ngarai klo maimak. Kiimaq tiijai tiidong baiqhü maq, abuq maq tiishak raüta atsat ngam ka phaqsea maimak she. Lo tiijai angu ka naq pha q siq rongkiq she, nguta waiqke chang.

²¹Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Mosheq Thungtri bomtsi ka pat-achat miiphü Asii Niitiitsak ranaiqtek sinagok na phatkuq wan ruq kata. Kiimaq Mosheq bomchong kra chelatek na nokmai qse ma phanchan kuq wan ruq riitlo,” nguta Jakob raq bom ka chongkuqto.

Pongnok Phan Phungmai qse Ma Atiiwan Lak

²²Kra riichongtaq kra mren she, kiimwebi nai maiqlare ka phungtuti tlotli rai adam maq kiqri raütiishe, tsangshiq phong wa maiq wiijamti kra tsea raüta, Paul nai Barnabas rai Antiok phungtuti rai riihum wa chang miraq ngutiishe, bom ka shatto. Krai mren she, tsangshiq kamasham maiqse wiitarü raq shreng tlaq maiqla wenai kriishe tseato. Tsangnai wenai wa weshi mang ka Barsabas. Apaiq ka Judas ngutiimin ngutlo. Kiimaq weshi mang ka Silas. Apaiq kriiri tseato.

²³Raüta tsangshiq raq ara lak ara Antiok na siti phungmaiqsetiim ma waiqto. Raüta Judas nai Silas ma tiho wanto. Lak ka akha waiqto: “Naishiq kiimwebi nai maiqlare, namshiq ma phunainotiim raq, namshiq Pongnok phan maiqse lungwii phunainotiim, Antiok chela na kiimaq Siria nai Silisia wang na siti tlotli ma salam bomtsi tiitai wan tiikai.

²⁴Naishiq phong wa maiq wiijamti ka, kiina namshiq phana wato nguta tsütsa ka tai kai. Raüta, tsangshiq traho bom chongke lümaq, namshiq ka kamasham lamphan na trang ra wan tlo, kiimaq namshiq kamtsantsii ka runbaiq wantlo nguta tsütsa ka tai kai. Naishiq raq tsangshiq ka namshiq ma kiikha bom asa chongphan kuq wa rongkiq ngutiika thaü mai dea.

²⁵Kriikha miishe, naishiq tarü ka adam maq kiqri laitiishe, namshiq ma tsütsa kra chongke wa miitu maiq she tsea kai. Laita tsangshiq ka ara lungwii phuno wenai Barnabas nai Paul rai kongshi miishe tiwa dam tiikai.

²⁶Tsangnai ka atsai ma kham raüta Tati Jesuq Khristo jaqshamti jaqshi senai.

²⁷Riita, ija ümchaü min, ara chong tiikai arai mren, naishiq raq namshiq phana Judas nai Silas ka tiwa tiikai. Tsangnai raq namshiq ma mantut na nga raüta, ara lak na waiq wan kai bom raü thun kra michong kuq.

²⁸Asii Wenyi rai naishiq ka kiq ri wan laita, namshiq ma ara akhek bomtsi tri ponai potsam ara chan raüta, ahin holai ka namshiq ma tihomai:

²⁹Sumla phra noq ma akuq aphaq asea chang phan ka naq pha q siq rongkiq she. Kiimaq, ngam tiijai kiimin naq pha q siq rongkiq she. Kiimaq abuuq na atiishak, tiijai tiidong baiqhü maq atsat ngam ka naq pha q siq rongkiq she. Kiimaq sethoq sepai ngarai naq tang rongkiq she. Arthun ara namshiq raq pen wan han jiika, namshiq ma ahea miraq. Naishiq raq namshiq miitu phumram khamkok toshat.”

³⁰Krai mren she, kra lak kewatibi ka Antiok na wawanto. Raüta Antiok chela na saüto. Raütiishe, kiijaq siti phungtuti ka tarü, adam na triitam heato. Raüta kra lak ka tsangshiq jaq na kuqto.

³¹Tsangshiq raq kra lak ka phatto. Krai mren, kiijaq tsaido jido bomchong tsütsa waiq wantaq kra tai raüta, tsangshiq ka kai khoqriiq shishiiq she riito.

³²Kiimaq Judas nai Silas tsangnai wenai kiimin shammi sii riito. Krai mren, tsangnai ka tsangshiq rai rahi qashaqpuq sithü damto. Raüta, tsangshiq ma kamasham na tsaido jido ningkun shoqke wan bomtsi pahea chongphan kuqto.

³³Tsangshiq ka kiijaq rahi qashaqpuq tsangshiq rai sithü jai miishe, kiijaq siti phunainotiim raq kiim riiphea ramram bomtsi chongkuq raütiishe, tsangnai ka tsangshiq tiiwati phana hali she khu asang maq tiijangho nongto.

³⁴Shatmaq Silas ka kiijaqli misiha nguta khingkito.

³⁵Paul nai Barnabas ka Antiok na rahi qashaqpuq sithü damto. Raüta, nanok maiq ahintibi rai kongshi maq, Tatiwe bomtsi ka tsangshiq ma shrinkuq wanto. Kiimaq trahokuq wanto.

Paul Nai Barnabas Kongnai Niishe Riipheato

³⁶Kiimaq kra jai maq ashaqpuq siraütiishe, Paul raq Barnabas ma, “Man na nanai raq Tatiwe Tsütsa chongkuq wakai, naphu nano chelatek na sitibi thun ira, ümchaü tsangshiq ka kamasham na jamkhiiwa sitla kra, liiwa nong i,” nguta chongto.

³⁷Riita, Barnabas riika Johan Makaq kiimin tsangnai rai traho wa wanhiq na shea wan nongro riito.

³⁸Shatmaq, Paul miika Johan Makaq shea wan dam kriika mitsi mak she riikito. Kra jamkhano ngukla, kongkhu lak na apaiq ka tsangnai rai traho bomchong wadam nguta wanhiq na wadam raüta, wanhiq khum jaqsham kra minyi shaq niili, apaiq ka lamkampii maq, Pamphilia wang na tsangnai ka miimthü raütiishe jai na janghoto.

³⁹Kriikha miishe, tsangnai liipan na kiq ka atsin miishe riikhii raito. Raütiishe, tsangnai ka traho bom chongke wa ka kongnai niishe riipheato. Raütiishe, Barnabas ka Johan Makaq shea wan raüta, lai maq Saipras mung niishe wawanto.

⁴⁰Kiimaq Paul riika, Silas kra shea wan raütiishe, traho wa wanhiq na wawanto. Phunainotiim raq tsangshiq kongnai wiita ka Tati kaphap wokhong na kiinong kuq raüta, Shiikeawe jaqsham wa miitu tiiwa nongto.

⁴¹Krai mren, Paul ka Silas shea wan raüta, Siria wang nai Silisia wang lam maq wawanto. Kra wangnai na siti phungtutitiim ma kamasham lamphan na, tsaido jido ningkun shoqke wan bomtsi pahea chongkuq wanwan miishe wawanto.

Kiimwebi Jaqsham 16

Timothi Ka Paul Nai Silas Rai Wawanto

¹Kiimaq, Paul ka wawanruq khum wan raüta, Darbi chela niishe saü wanto. Raüta kiimaq Listra chela niishe wawanto. Listra chela na siti Phungmai qse

ashi asi. Apaiq mang ka Timothi. Anyung kiimin Phungmaiqse sii riito. Apaiq ka Jehudi shea. Shatmaq, awe ka Grik phan.

²Listra nai Ikoniam chela na siti phunainotiim tarü ka apaiq mang tsaki wanti siisaq riito.

³Paul raq Timothi ka apaiq rai shea wan dam ro riito. Kriikha maq, apaiq raq Timothi ma atho ka hankuqto. Apaiq raq kra klo wantaq kriika, kra hong binjü na siti Jehudinok tarü raq Timothi we ka Grik phan nguta asap siisaq kha maq, kloto.

⁴Tsangnai ka chela rap na khum wan wan wawanto. Raüta, kiimwebi nai phukhu welabi raq, Jerusalem maq thungtri raütu khakuq wantaq kra, phungtuti raq lang chang nguta, tsangshiq ma chekuq wan wan she wawanto.

⁵Krai mren, phungtuti raq tsangshiq kamasham lamphan na ningkun lap wanto. Kiimaq akam wanti maiqnye kiimin, ranaiqtek pawan ruq li she pawanto.

Tros Maq Paul Raq Rase Bom Taito

⁶Kiimaq Asii Wenyi raq Asia wang niika trahoke wa naq wa rongkiq nguta tiiwin kha maq, tsangshiq ka Phrigia hong nai Galatia wang heawea binjü lam maq wawanto.

⁷Tsangshiq ka Maisia wang hiq rai binjü na saü wan raütiishe, Bithinia wang nü kiina wawan haijaq nya ngutiishe danto. Shatmaq, Jesuq Wenyi raq tsangshiq ka tiiwa mak dea, atiiwin riito.

⁸Kriikha miishe, tsangshiq ka Maisia wang miili she wawanto. Raüta Tros chela niishe saü wanto.

⁹Kra rawa shaqshaq she, Paul raq rawa na riisham mak maq, Mesidonia wang wa maiq weshi ka, apaiq khaki na chap raüta, “Mesidonia wang na warong ra. Lanta naishiq ara khrum kuqwa rongkiq!” nguta apaiq ma tiipaiqnea bom chongrea chhito.

¹⁰Paul raq kra riisham bomchong kra chhi raütiishe, arka Shiikeawe raq naishiq ka Mesidonia wang na siti mungmaiqse ma Tsütsa Ahea kra chongke wa miitu she heatlo ngutiishe tak kai. Krai mren, naishiq ka tlothit li she, Mesidonia wang nü na lai maq wawan miitu she tiijeme wan kai.

Philipiati Lidia Phung Na Shangto

¹¹Laita, naishiq ka Tros chela maq tliitat khamjong lam maq laijong maq konü reko na Samothres chela nü niishe jiiq wan kai. Kiimaq anap ranaiq miika Neapolis chela niishe saü wankai.

¹²Kra miishe, naishiq ka wangmong nü nü na, Philipia chela niishe wawankai. Philipia chela ka Mesidonia wang na apha wan hongti riito. Arka Rom wa alaüki Romannok sichang chela riito. Naishiq ka kiijaq rahiq ashaquq hai wankai.

¹³Asii Niitiitsak ranaiq na naishiq kra chela phai na jürai ashi asi kiina kihokai. Laita, kiijaq Jehudinok achu jaü riitam ngachang bashi asi sham nguta tiima laita kikai. Kiijaq naishiq ka adam na riitam ngakai. Laita, jechakre kiijaq ümchuwa lomdamtaq kiima tsütsa ka chongkuq kai.

¹⁴Kiijaq naishiq traho bom chongke tai wanti phong wa, jechak nyung ashi ka Lidia riito. Apaiq ka Thajatira chela wa aki rongmin khea piikiiti nyung. Apaiq ka Shiikeawe shomnoqti nyung. Kiimaq, Tati raq apaiq tsan achhü maq, Paul raq traho bom chongkuqtaq kra mitiitsang tai wanlaq nguta atsan tsii kilü ka dikuqto. Krai mren, apaiq raq Jesuq Khristo ma kamto.

¹⁵Krai mren, apaiq nai ajamtitiim thun raq kham lamto. Kiimaq apaiq raq naishiq ka tsangjam na hea wanto. Raüta, “Riita shra jongwetiim lei, namshiq raq ngi ka riikhaqli Tatiwe ma kamti ashi nguta mangchan tlan jiila, naijam na warong i” nguta hea wanto. Apaiq raq naishiq ka tsangjam na wa raa ma nguta shiichutto.

Philipia Maq Phaqtok Na Shaqto

¹⁶Ranaiq shi naishiq ka kra achu jaü chang ba kiina akai rai riikai. Kra akhing bala abi winji raq arom wan dise jechakse ashi ka, naishiq rai lam maq riihumto. Apaiq ka thawe shammi langliiti. Langlii raüta rawii shiqwii ji na jamlai phan mrong mra pin wan chang wa sitlaq, kra tiithaimai chongphan kewanti nyung riito. Apaiq raq kiikha lang liikuq raüta, atijong wetiim ma shammi jaq maq kampho pahea lapkuq wanto.

¹⁷Apaiq raq Paul nai naishiq jai ka, phanshphan maq phan raüta, “Arwetiim arka Ratsan Ramong Nyang Na Siti Shiikeawe Ajong disetiim! Tsangshiq raq namshiq ka jamkha tiichhii wan chang wa kra chongkuqtlo!” nguta agi asii lam maq khumrai wan dam tlo.

¹⁸Apaiq raq akha tsangshiq shakshaq rea arka, rahi q aluwiiq she shakshaq rat wanto. Kriikha niishe, Paul ka atsütsa sihea she riito. Kriikha miishe, apaiq raq jechakse pha nü na lii raüta, apaiq khum wa abi winji ka, “Jesuq Khristo mang maq ngi raq ümniika ara jechakse khum arwa jobaiq tiikang, dongkikiq!” nguta jobaiqto. Krai mren, kra nyung khum wa tha ka kra liipan niili she donghoto.

¹⁹Kra tha jobaiq tho kra heraütiishe, atijong wetiim raq tsangshiq ma piikii lam ka sukbaiqto she nguta tak raütiishe, tsangshiq raq Paul nai Silas ka khaho tlii, nokwe raq rangho raüta, mungmai qse khapho chang phowebi rung kiiniishe hit wanto.

²⁰Raüta, tsangshiq raq tsangnai ka Roman siihiipbi khaki na sheaho raüta, tsangnai ka, “Arwetiim arka Jehudinok phan. Tsangshiq raq nashiq chela na mungmai qse ka wiita she tiimrurang hoto.

²¹Tsangshiq raq mungmai qse ma, nashiq thungtri na ang mak chang thung alai she tlang kuqtlo. Nashiq ka Roman Hokham sengi. Kiimaq nashiq riika,

tsangshiq raq jamlai wa tlang kuq tlaq, kra thung nai lai ka lang lot mai,” ngutiishe shra wanto.

²²Kiimaq kra thaq na nokwe riimin, Paul nai Silas ka shra wan damti siisaaq she riito. Kra tairaütiishe, kiiwa ajong siihiipbi raq, Paul nai Silas dü wa tsangnai miirii khea ka chaiham chaihea she chai baiqto. Raüta, tsangnai ka chongwai maq phenlanok ma ninta she tiibuksiqto.

²³Tsangnai ka ninta tiitsea jai she, phaqték mong niishe tiisaaq baiqto. Kiimaq phaqték kheti we siihiip ma, “Arwe nai ara samhea shaq laq,” nguta ajongbi raq aming ka kuqto.

²⁴Kra aming ka lap raütiishe, phaqték kheti siihiip we raq, tsangnai ka khok mong pinthumti khok kiiniishe tiisaaq baiqto. Raüta, kra thaq kiijaaq hali tsangnai hok na pe kharü alaiq wiq maq tep tiikha baiq raüta shaqto.

²⁵Shatmaq, rawa, wathung wakham na, Paul nai Silas ka achu jaü, kiimaq ashi ange Shiikeawe tiitsam kam sea she riito. Kiimaq kiijaaq phaqték mong na sitibi shumwi ahinti thun kra riika, tsangnai raq achu jaü nai ashi ange shinge tlaq kra taisea riito.

²⁶Kra liipan bala niili she, tiihang hiiq miili she hiqjong ka jonghea muraito. Raüta, kra hiqjong mu raq phaqték rung jamkhü thun kra wiita she tiikam babaiqto. Krai mren, rongkhü kilü thun ka wiita linbaiqto. Kiimaq phaqték mong na siti, shumwibi hok ajaq na akha kharü raü thun kiimin wiita she apaiq tiidiidii she tiidii kito.

²⁷Kiijiishe phaqték kheti we kiimin akon wa tiidopot she samkito. Raüta, liikiita, rongkhü kilü thun ka wiita atlin kaiwi siisaaq she chhito. Kra chhi raütiishe, apaiq raq tiima ka, phaqték na ashaq maiq shumwibi thun kiimin wiita she juto sham nguta tiimato. Kriikha miishe, apaiq raq ajasai kaü ka ahi wa chathit raüta, apaiq nai apaiq ka tiisela nguta danto.

²⁸Kra chhi raütiishe, Paul raq tiihong raüta, “Ümniiraq ümniisaaq ka naq tan kiiq! Naishiq tarü ajaq asi siisaaq!” nguta apaiq ma riimto.

²⁹Kiijiishe phaqték kheti we raq wa tiinü kuq rong laq nguta chongto. Raüta, Paul nai Silas phana atam alam miishe ju raüta, tsangnai khaki na bumtlii maq, ahok ajaq tiikhai rokrok she, ahaisi phiip raq atsai bumkito.

³⁰Kra miishe, apaiq raq Paul nai Silas ka kinphai na sheaho raütiishe, tsangnai ma, “Shiilang we nai, riita ngi raq i khum ara tiichhii miitu jamlai phan jaqsham chang wa miraq?” nguta tsangnai ma waito.

³¹Kiijiishe, tsangnai raq, “Tati Jesuq ma kamlaq. Raüla ümkhum ka michhii kuq. Kiimaq ümjamti thun ka michhii kuq,” nguta apaiq bom ka treto.

³²Kiijiishe, tsangnai raq apaiq ma nai ajamti thun tarü ma, Tatiwe bomtsi ka phanchan kuqto.

³³Kra rawa akhing kiijiili she phaqték kheti we raq tsangnai khum wa ami atsi thun kra hetse kuq raüta, phum tsiim kuqto. Kra rawa niili she ajamti thun wiita ma kham lamkuq wantlii she riito.

³⁴Kra raütiishe, apaiq raq Paul nai Silas ka tsangshiq jam na shea wanto. Raüta, phaqa asea tiihong tha kuq raüta tiiphaq siqto. Kiimaq apaiq nai ajamtitiim kunli ka Shiikeawe miishe kamwan kha maq, kai khoqriiq shishiig she chochi wanto.

³⁵Anap ranap niishe, Roman siihiip jongbi raq peta siihiipbi ma, “Tsangnai ka phaqték mong wa adong she mirho laq,” nguta tiichong kito.

³⁶Krai mren, phaqték kheti we raq, Paul ma, “Siihiip jongbi raq namnai ka phaqték mong wa dongho rongliishe nguta aming kuqto. Riita, ümchaü min namnai ka khu asang maq khum wan ronglaq,” nguta tiitai chongkuqto.

³⁷Shatmaq, Paul raq peta siihiipbi ma chongto, “Nainai ka jamlai shutphit min ahü shatmaq, rung na mungmaiqse makki na chongwai maq tiitsatto. Kra thaq niimin, nainai ka Roman hokham sengi chiisan maiqse! Shatmaq, tsangshiq raq nainai ka phaqték mong na shaq baiqto. Riita, ümchaütiq sha tsangshiq raq nainai ka ahukse ma tiidong baiq dan tla! Kriika riimak! Roman siihiipbi raq tsangshiq maiqmii jaq maq nainai ara mitiidongki liina,” nguta Paul raq tsangshiq ma chongto.

³⁸Krai mren, peta siihiipbi raq ara tsütsa ka Roman siihiipbi ma tiitai kuqto. Riita tsangshiq raq Paul nai Silas ka Roman hokham sengi chiisan maiqse nguta tai raüta, tsangshiq ka tsanghaisi liishe riito.

³⁹Kriikha maq, Roman siihiipbi ka kiraüta, Paul nai Silas ma bom tiijang chongkuqto. Raüta tsangshiq raq tsangnai ka phaqték mong wiishe tiidong diibaiqto. Raüta, kra chela maq ahin niishe wawan ronglaq nguta bom ka chong kuqto.

⁴⁰Kiimaq, Paul nai Silas ka phaqték mong wa dong wan raütiishe, Lidia jam na wato. Kiijaq phunainotiim rai riihumto. Raüta, tsangshiq ma tsaïdo jido bomtsi chongkuq thü raütiishe, tsangnai ka kra chela maq ahin niishe tiido wanto.

Kiimwebi Jaqsham 17

Theasalonía Maq Tiichamchaoto

¹Paul nai Silas ka Amphipolis nai Apolonia chela lam maq wawan raüta, Thesalonía chela niishe saü wanto. Kiijaq sinagok ashi asi riito.

²Paul ka rahin jaq akhing na jamkho sinagok na kitlaq kiikha, kra akhing niimin sinagok na kito. Raüta, kiijaq apaiq ka Asii Niitiitsak ranaiqtsam akhing na saüli nokwe ma,

³Asii lakdap wa phat raü raüta, Khristo ka pinthum chamchao wan chang dongdii. Raütiitiq apaiq ka tsai chang. Raüta, amaa wa dong wan chang nguta, phanrap tiitho tiipha maq nokwe ma traho kuqto. Raüta, “Riita ümchaü ngi raq namshiq ma phanchan tiikang we Jesuq ahata Khristo,” nguta tsangshiq ma trahokuqto.

⁴Krai mren, mungmaiqse phong wa maiq wiijamti ka Paul raq traho bom chongke kra tai raüta, tengto dea nguta kamwanto. Raüta, tsangshiq ka Paul nai Silas rai kongshi she pong wan damto. Krai mren, jechakre phong wa maiqla nyungre pahea riimin, kiimaq Griknok wa pahea Shiikeawe shomnoq wantibi riimin Paul nai Silas rai kongshi she pong wan damto.

⁵Shatmaq, Jehudinok raq kra chhi raüta, Paul nai Silas ma ransu ranchang she khiq wanto. Tsangshiq makshu tsi ka nin lot mak she kha maq, tsangshiq raq mangtang maiqse kong pahea pantlat na haiseati kong kra thun ka adam na tiithung raütiishe, tsangshiq min nong shnong miishe, tatso wiinyi makjaq kharong riinam nam she gitrang wanto. Tsangshiq raq chela na siti mungmaiqse thun wiita she tiibrak shaq baiqto. Raüta, Paul nai Silas ka lap raüta, mungmaiqse rung na tiichap wan haijaq nguta, tsangnai rit lam maq, maiq weshi amang min Jason nguta kriiwe jam kriishe long wanto.

⁶Shatmaq, tsangshiq raq tsangnai ka hum mak dea riito. Kriikha miishe, jamchongti we Jason nai phunainotiim wiijamti ka krun krun she hit-ho raüta, kra chela hupkhang wanti welabi man na hithoto. Raüta, “Arwetiim raq barap binrii na mung wiita brak shaq baiq wanto! Raüta ümchaü ka nashiq chela niishe saü wato.

⁷Kiimaq tsangshiq saüwa kiita Jason raq apaiq jam na tiijapto. Tsangshiq raq Roman Hokham tri jintlo. Tsangshiq raq Roman Hokham thaq na hokham weshi asi nguta nokwe ma chongkuqto. Kriiwe mang ka Jesuq nguta traho kuqto,” nguta tsangshiq ka gisii trang wanto.

⁸Akha tsangshiq raq shapshaü panto. Raüta kra chela na siti mungmaiqse nai munglangti welabi thun wiita she tiimrurang baiqto.

⁹Kriikha niishe, mung welabi raq Jason nai akongtitiim alap ka atsa raütiishe tiq diibaiqto.

Berea Na Saüto

¹⁰Kra rajili she, ranyaqto angu niishe, phunainotiim raq Paul nai Silas ka Berea chela niishe sheathü kito. Riita tsangshiq ka Berea na saü wan raüta, sinagok na kito.

¹¹Riita Berea chela na siti ka Thesalonia na siti nam ma phanshi tsan ka anin linlin riito. Tsangshiq raq Paul nai Silas raq tsütsa chongkuq tlaq kriika sanglili hea maq tsangshiq tsan atsi maq tiitsang taito. Kiimaq ranaiqtek Asii lakdap wa Paul raq chong kuq tlaq bomtsi ka tengtlaq dea sha nguta, tsangshiq raq sidi phat wan lili riito.

¹²Krai mren, tsangshiq phong wa maiq pahea raq kra chongkuq wantaq tsütsa kiima kamwanto. Kiimaq Griknok wa jechakre ajong alabi pahea raq kiimaq Griknok wa maiqwere min pahea raq kamwanto.

¹³Shatmaq, Thesalonia na siti Jehudinok raq Paul ka Berea niimin Shiikeawe bomtsi ka chongkuq hoto nguta tsütsa ka tai raüta, tsangshiq raq kiijaq hali kinong raüta, mungmaiqse ka shukshaq wan raüta, tiishai baiq nongto. Raüta tatso hali niq nongto.

¹⁴Kra thoe raütiishe, phunainotiim raq Paul ka khamjong raikii na tiishea thükito. Shatmaq, Silas nai Timothi ka Berea niili khingkitto.

¹⁵Paul thükaiti maiqwere kitaq ka Athens chela na saüli wawan damto. Raüta tsangshiq ka Berea na jang wan nongto. Paul raq Silas nai Timothi raq apaiq ka jaqlo maq mitlo wan li laq nguta bom ka apaiq thüwati ma tiichong wanto.

Paul Raq Athens Chela Na Trahoto

¹⁶Paul ka Athens chela na Silas nai Timothi khewan nguta hai wanto. Apaiq raq kra chela ka phra sumla phong riili ama kra chhi raüta, atsan mong na piq maq ashuk ikha tsito.

¹⁷Kriikha maq, apaiq raq sinagok maq Jehudinok rai kiimaq Shiikeawe shomnoqti Pongnok phan maiqse rai riiphan chanto. Kiimaq ranaiqtek kejat thung maq, kiijaq maiq juwa akhum ashiimti achachati kiima trahokuqto.

¹⁸Kiimahali, Epikuria phung sengibi raq nai Stoik phung sengi shrabi rai min Paul ka manphan bom chong maq riikhettot wanto. Kiimaq tsangshiq phong wa maiq wiijamti riika, “Riita ara barop we arka, jamlai saptsin tiikang nguto tiitsangpii tsantsu rai tla nya?” nguta apaiq ma naikü sherü li riito. Nanok ahinti raq hali ka, “Arwe raq ara pongmungti phra manphan chongphan kuq tlaq ngo chang chang nya?” nguta riibomto. Tsangshiq raq akha riibomtaq arka, Paul raq Jesuq manphan kra nai maiq ka amaa wa dong wan lam bomtsi khuthaq na traho kuq wantlaq kra tai raüta riibomto.

¹⁹Kriikha maq, tsangshiq raq Paul ka kra chelati ngachang rung Areopagas kiijaq shea wan raüta, akha nguta chongto, “Ümniiraq thunglai anye lamphan chong kuq tlaü kra naishiq raq tairo tiikai.

²⁰Ümniiraq chong phan kuq tlaü kra naishiq raq tai miika anye tingsang, maiq awing wang rai chong tlaü. Kriikha maq, naishiq raq kra anye thung nai lai kriika, jamlai phan wa, kra sap ro tiikai.”

²¹(Athens chela na siti hiqshong maiqse nai wanshok wanshati thun wiita riika, jamlai phan wa anye dong tlaq, kra nanok ma chongke manphan riichan maq ngawan roli, kiimaq anye phan nguta dong tlaq kra phan tsütsa kra tai wan roli sitlo.)

²²Krai mren she, Paul raq chela rung na chap raüta akhiishe tra hokuq pha wanto, “Ngi raq namshiq Athens chelati ka kai tsapsaü kapse maq, phanrap phanrii phra sumla shomnoqti siisaq chhi tiikang.

²³Ngi raq namshiq chela mong na khum lam maq, namshiq phra shomnoq chang chiim hiq ba ka pahea chhi kang. Kra aluchiim bashi na, aluchiim na, ‘Mang Riisap Mai Shiikeawe Ma’ nguta bomtsi ka longpen thaq na atiiwaiq kriimin chhi kang. Riita ija, namshiq raq amang ara min sap man taü miili, jamlai wa shomnoq tlan, kriishe ümchaü ngi raq namshiq ma chongkuq pha na.

²⁴Shiikeawe ka ara mangjong hiq ara kiimaq ara mangjong hiq raikhü na jamlai phan wa diim tlaq, kra thun kra phansang wanti we. Apaiq ka ra nai hiq ara rümti Tatiwe. Krai mren, apaiq ka maiqse raq jaq maq ahai hun phra shomnoq chang jam thun ahai kuq kijiika singa mak.

²⁵Riimak la, apaiq ma phanshi ra rongra tlaq ngo chang chang ikha, maiqse raq jaq maq khrum shanke wan chang lam ka jam min ahü. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq kli maiqse angu tarü ma rilung tsitsü raü chong. Kiimaq miisaq. Kiimaq maiqse ma jamlai phan wa rong raa tlaq kra kewanti.

²⁶Apaiq raq maiq ka weshi tiq wanto she. Kiimaq kriiwe lai wiisheti, maiqphan ka pahea tiipu wanto. Raüta ara mangjong hiq ara hamli niishe tiisi wanto. Tsangshiq ka ümriiba na shongnga chang wa kra, asi anga wan chang jamkhü wiirü thun kriimin, kongkhu miiphü thapthi wanje she tiihong raüta thü wanto.

²⁷Apaiq raq tsangshiq ma arthun tiihongtha kuq wanli taq arka, tsangshiq raq apaiq ka mirit wan laq nguta phansang kuqto. Kiimaq tsangshiq raq apaiq ka ritwan raüta hum wan raü jaq nguta phansang kuqto. Shatmaq, riikhaqli maq liiwan raüka, Shiikeawe ka nashiq tho niili.

²⁸Maiq weshi raq akha chongto, ‘Apaiq li tati shaq tsitsü paq. Apaiq ningkun miili nashiq ka atra sitiikai.’ Kiimaq arka ija, namshiq nok shiwe shunwebi riimin la akhiidea chong tlo ahata. Tsangshiq raq chongtlo, ‘Riita ija nashiq minla, apaiq ma asetiiim siisaq ngutiidea sitiikai.’

²⁹Riita ija, nashiq ka Shiikeawe setiim she kha maq, nashiq raq Shiikeawe rong arai ka tsiimwe khiiqwe bi raq nai tiiqwebi raq, jaq maq chaq ngam wa, kampho ngam wa, kiimaq long maq sumla phra haihun tlaq kiikha sham nguta tiima ka raa mak she.

³⁰Riita, maiqse raq man na lea wantaq pat achat na, Shiikeawe lamphan ka sap wan mak maq siwantaq thun akhing kriika, apaiq raq räpot kha mak she.

Shatmaq, ümchaü ka apaiq raq tsangshiq tarü kunli raq abi ngarai lamphan kiiwa tsantsii klai rongliishe nguta aming ka kuq tlo.

³¹Ara jamkhano chongtla ngukla, apaiq raq mangjong maiqse kunli kha ka tingting maq phoke wan miitu akhing ranaiqshi ka atiihongthü wishe. Kriika, maiq weshi apaiq raq tsea raüta shongtaq, kriiwe lümaq mipho kuq. Riita, ara chongtlaq arka tengteng dea nguta, maiqse angu tarü ma hakhi tiichhike miitu, apaiq raq kriiwe ka amaa wa tiidong wanto!”

³²Riita Paul raq maiq ka amaa wa dong wan bomtsi chongke kra tsangshiq raq tai raüta sanha, tsangshiq phong wa maiq wiijamti riika, Paul ka anaiküli she riito. Shatmaq, maiq wiijamti riika, “Naishiq ma ara bomtsi arka jangshi ri tiq chongkuq nonglaq,” ngutli treto.

³³Kra chhi raüta sanha, Paul raq apaiq traho bomchong ka samhea nyaü mak dea riito nguta takto. Kiimaq apaiq ka kra rung wa tiido wanto.

³⁴Li jiimin, Paul traho bomchong taiti nokwe phong wa, maiqwere wiijamti ka Paul rai she pong wan damto. Kiimaq Paul raq chongkuqtaq tsütsa kiima kamto. Ara kamwantiiti thun phong wiika, maiq weshi Dainosias kiimin riito. Apaiq ka kra rung phong wa wela ashi riito. Kiimahali jechak nyung min ashi riito. Apaiq mang ka Damaris riito. Apaiq kiimin kamwanto. Kiimaq nanok maiq ahinti riimin kamwanto.

Kiimwebi Jaqsham 18

Paul Ka Korin Chela Na Wato

¹Paul raq Athens chela na trahokuq lot raütiishe, apaiq ka Korin chela niishe wawanto.

²Apaiq raq kiijaq Jehudi we weshi, amang min Akoila ngutlaq kriiwe rai she riihumto. Akoila rawüchhi chang hiqshong ka Pontas wang na. Apaiq ka Roman Hokham we klaudias raq Rom chela na siti Jehudinok thun ka wiita tiijin ra tlo nguta amingke kha maq, tsang-nyung Prisila tsangnai ka Rom maq laükai nye li riito. Paul ka tsangnai rai riihumkai kito.

³Kiimaq, Paul ka tiip hai chang tombu khea taqtiwe. Raüta kra piikii wan lili raüta phaqsiiq wanto. Krai mren sii hali tsangnai kiimin apaiq kiikhiisii hali tombu khea taq raüta piikiiti. Kriikha maq apaiq ka tsangnai rai kongshi maq jaqsham raüta kriimaq tiipao raüta sidamto.

⁴Apaiq raq Asii Niitiitsak ranaiqtek sinagok na kiraü raüta, Jehudinok nai Griknok rai tsangshiq tsantsii ka tiinin jawan miitu, atsi dada maq traho bomtsi ka chongkuq lili riito.

⁵Kiimaq Silas nai Timothi ka Mesidonia wang miishe kiijaq saü wan kiita sanha, Paul raq apaiq akhing ka wiita Jehudinok ma Jesuq kiidea Khristo nguta tiitho tiipha traho bom chongke niili she moto.

⁶Shatmaq, tsangshiq raq apaiq traho bomchong kra tao mak dea, akhii rea lishe khoti riito. Kiimaq apaiq ma abi atili she khoti bom rai wanto. Kra riikiita she, Paul raq, apaiq dü na asam khea na botkhulai akop kra naüshaü shaü raütiishe, tsangshiq ma jainong shung wan, apaiq khum tiithe bom pan akhiishe raikuqto. “Riita, ikhla, ümchaü amiiphat sanha, Shiikeawe raq namshiq tsitsü raü ka chumbaiq raüta tsai han jiila, kriika namshiq maiqmii raa phaqlanta tsai miishe mija! Ngi shrong raa chang ka jam min ahü she. Ümchaü amiiphat, ngi raq namshiq ma chongkuq mang she. Ara tsütsa arka Pongnok phan maiqse miishe michong kuqha!” ngutiishe apaiq raq tsangshiq ma bom ka chongkuqto.

⁷Krai mren, apaiq raq Jehudinok ka miimthü raütiishe, Pongnok phan maiqse maiq weshi, amang ka Titias Jastas ngutlaq kriiwe phaniishe kihoto. Kriiwe ka Shiikeawe shomnoqti riito. Apaiq jam ka sinagok jam tho niili riito.

⁸Krispas ka kiijaq sinagok na maiqla weshi riito. Apaiq ka ajamti thun rai adam na Tati Jesuq ma kam wanto. Kiimaq Korin na siti maiq ahinti pahea raq tsütsa ka tai wanto. Raüta kam wanto. Kiimaq tsangshiq raq kham ka lamto.

⁹Rawashi Paul raq riisham mak maq Tatiwe ka chhito. Tatiwe raq apaiq ma ningkun shoqke bom ka akha chongkuqto, “Ümniika maiq ma akhiismin naqhai songkiq. Shatmaq, traho bom chongke kli shiichaq wan ruq riilaq. Akhiismin naq nungpaq kiq.

¹⁰Ngi asi. Ngi ka ümniirai nong shnong. Jurmin ümdü na jaqkaiq maq sham lot mak miraq. Kiimaq ara chela na i sengi maiq pahea asi,” nguta Paul ma tsii ka chongkuqto.

¹¹Krai mren she, Paul ka Korin chela na wiishi ri wiithiq sito. Raüta, kiijaq siti mungmaiqse ma Shiikeawe tsütsa kra shrinkuqto.

¹²Arjai maq, Roman Hokham we raq Gallio ka Akaia wang na wanghupti we ma shongto. Kra akhing niishe Jehudinok ka adam na kiq ri raüta, Paul ka long wanto. Raüta, wanghuptiwe rung na shea wanto.

¹³Tsangshiq raq, “Arwe kaü raq, mungmaiqse ma thungtri jin raüta, Shiikeawe ka shomnoq chang nguta trahokuqtlo!” nguta wanghupti we rung na shokto.

¹⁴Kiijiishe Paul raq tsangshiq bom ka treho lashe nguta riinam li she riito. Kiiwa, wanghupti we Gallio raq Jehudinok bom ka treto, “Arwe raq thungtri na ang mak chang mat atsa niq wantaq jiiikla, ngi raq namshiq Jehudinok rai riwaiso chang lamlu ka misi.

¹⁵Shatmaq, ara chongtlan mra asi nguta ngutlan arka, namshiq nai namshiq liipan na, amang araa ngutlaq, kiimaq namshiq maiqmii thung alai wa bomtsi

kra shun lanta, riikhii lea tlan kra bomtsi. Akhnok kha arka ngi raq phokuq mang. Kriika namshiq nai namshiq liipan riipho tsiimho ronglaq!” ngutiishe tsangshiq bom ka treto.

¹⁶Kra bom kuqtaq kra mren she, apaiq raq tsangshiq ka apaiq rung wa phenlanok ma tiijo baiqto.

¹⁷Kra riikiitiishe, tsangshiq tarü raq sinagok wa maiqla we Sosthenes ka rangho raüta, wanghupti we rung jamkea maq ninta she tsatto. Shatmaq, Gallio riika akhiismin brorii mak li she riito.

Paul Ka Antiok Na Jangho Nongto

¹⁸Paul ka kra jai miimin Korin na siti phunainotiim rai rahi q aluwiiq hali sithü damto. Raütiishe Prisila nai Akoila rai kongshi maq, Siria wang niishe laijong maq kihoto. Raüta, Kenkrea na saüto. Kenkrea maq mitiidoho shaq na, Paul raq sinkiitiq bomkham athü raüka kra shiikhoi diibaiq miitu akhu ka tiisito.

¹⁹Raütiishe, kiimaq laijong maq kiho nong raüta hali, tsangshiq ka Ephisia niishe saü hoto. Raüta, Paul raq Prisila nai Akoila ka kijiili she baiqthüto. Kiijaq apaiq ka sinagok na kiraüta Jehudinok rai traho bomtsi kra chongkuq wan nong raüta, riiphan chan nongto.

²⁰Kiiwa phunainotiim raq apaiq ka rahi q ashaqpuq kxingthü laq nguta tiiwinto. Shatmaq, apaiq ka rahi q alu ka kxinglot mak she riito.

²¹Shatmaq apaiq raq akaiho ma, tsangshiq ma bom ka akha ngutli she chongkuq thiito, “Arka Shiikeawe raq thili. Apaiq raq thi raüka, ngi ka namshiq phana hali mijang wa nong kang.” Kra bomthü raütiishe, apaiq ka Ephisia maq laijong na diito. Raüta kihoto.

²²Raüta, apaiq ka Sisiria chela niishe saühoto. Sisiria miishe apaiq ka Jerusalem na wawanto. Raüta kiijaq phungtuti rai she riihum wanto. Kra miishe hali Siria wang na Antiok na hali wawan nongto.

²³Kiijaq rahi q ka ashaqpuq sithü nong raütiishe hali, apaiq ka Galatia wang binjü nai Phrigia wang binjü lam maq wawan nongto. Apaiq raq kra wang nai na siti phunainotiim ma kamasham tiijong miitu tsaido jido bomtsi ningkun shoqke wan bomtsi kra chongkuq wanwan she hali wawan nongto.

Apolo Raq Ephisia Nai Korin Na Trahoto

²⁴Kra bala Jehudi we weshi, amang min Apolo nguta kriiwe ka Ephisia na wato. Apaiq rawüchhi chang hiqshong ka Alekjendria chela. Apaiq ka bom chongke na tsüwe tsitwe ashi. Kiimaq apaiq raq Asii Bomtsi ka tiitho tiipha asap wi q riito.

²⁵Apaiq ka Tatiwe Lamphan na tsangrakrak maq atrantsii wanwe ashi. Kriikha maq, shon ronkhiq maq Jesuq rilung manphan ka khaqshkhaq maq shrinkuq

wanto. Apaiq riika Johan raq achongkuq khamlam kewan tri lamphan kli shrin wanto.

²⁶Apaiq raq sinagok na achag awaq maq trahokuqto. Kra wiishe Prisila nai Akoila raq tai raüta, apaiq ka tsangshiq jam na shea wanto. Raüta, tsangnai raq apaiq ma samheawiq miishe hali, Shiikeawe Lamphan tri lam kra tru chongkuqto.

²⁷Ephisia na trahokuqlot raütiishe, Apolo raq apaiq ka Akaia wang na wachang nguta thapthito. Krai mren she, Ephisia na siti phunainotiim raq Akaia wangti phunainotiim ma, apaiq ka samheawiq maq tao wan raü jaq ahea miraq nguta, lak ashi waiq raüta tiho wanto. Apaiq ka Akaia wang na saü wan raütiishe, kiijaq siti Shiikeawe lungwiitsii wokhong maq Jesuq ma kamwantiiti ma jaqsham jonghea khrum kuq wanto.

²⁸Apaiq raq nokwe man na achag awaq maq traho bom chong ke lam maq, Jehudinok kiq ka tiingii baiqtlii maq khii wanto. Raüta, Asii Bomtsi wa sidi chong raüta, Jesuq kiidea Khristo nguta tri ka kholam kholiiq maq rairai riirii she chongkuqto.

Kiimwebi Jaqsham 19

Paul Raq Ephisia Na Trahoto

¹Apolo ka Korin na sishon, Paul ka Galatia nai Phrigia wang na wawanto. Raüta wangmong binjü thun ka wiita khonli khum wanto. Raüta Ephisia niishe saü wanto. Kiijaq Paul raq Phung maiqsetiim wiijamti riihumto.

²Raüta, apaiq raq tsangshiq ma, “Namshiq raq Phung na shang wan lan akhing na Asii Wenyi ka lap lan sha?” nguta waito. Kiijiishe tsangshiq raq, “Naishiq raq Asii Wenyi asi nguta atai min taimai shaqli la?” nguta apaiq bom ka treto.

³“Riita ikhiijiika, namshiq raq kham lam wan lan ka jamlai miitu wa lam lan?” nguta Paul raq tsangshiq ma wainongto. “Khamlamketi we Johan raq achongkuq liichum miitu kham lam wan kai” nguta tsangshiq raq apaiq bom ka treto.

⁴Kiijiishe, Paul raq tre nongto, “Khamlamketi we Johan raq Israilnok ma tsantsii klai wan kham lam wan bomtsi chongkuq wantaq kriika, jurwa ngarai tiidii wan tlaq, kriiti miitu chongkuq wanto. Kiimaq apaiq raq Israilnok ma, apaiq jai na maiq weshi saüho tlaq kriiwe ma kamwan ronglaq nguta chongkuq wanto. Kriiwe ngutlaq ka Jesuq ngo nangnga ngutlo,” ngutiishe tsangshiq ma Paul raq bom ka tru chongkuqto.

⁵Riita, tsangshiq raq ara bomtsi tru chongkuqtaq ara tai raütiishe, Tati Jesuq mang na kham ka lamto.

⁶Paul raq ajaq nai maq tsangshiq khu na sham raüta achu jaükuqto. Kiimaq Asii Wenyi ka tsangshiq khum niishe satkito. Krai mren she, tsangshiq ka atse atsaq min tiitai mak phan bom miishe bomtrang hoto. Kiimaq Shiikeawe raq achongkuq tsütsa kra tlü chongkuqto.

⁷Kiijaq, tsangshiq tlotli ka maiq roqshi ri wenai tin riito.

⁸Paul ka jipi lü tsam tingkhit sinagok na walili raüta, nokwe ma Shiikeawe bomtsi ka tsangshiq ma achaq awaq maq chong kuqto. Kiimaq tiitho tiipha phanchan chongkuq raüta, tsangshiq tsantsii ka Shiikeawe puk na nyap wan lamphan na tiinin ja wan hajaq nguta pinthum shiikut chaqto.

⁹Shatmaq, kiiwa nokwe phong wa maiq wiijamti tsantsii ka wanshakshak, tsinhea riito. Kiimaq Paul raq tsütsa chongkuqtlaq kiima kam mak riito. Kiimaq kriiti raq nokwe tarü man na, Tatiwe Lamphan khuthaq na bom ka abi-ati she bomhoto. Kriikha miishe, Paul raq tsangshiq ka miimthüto. Raütiishe, apaiq rai phunainotiim kra sheahoto. Kiimaq ranaiqtek apaiq raq Tiranasi raq mungmaiqse pahea tiithung raü raüta trahoke wan chang jamkaü jonghea ashi asi, kra jam maq Shiikeawe lamphan manphan kra phanchan kuq lili riito.

¹⁰Paul raq mungmaiqse ma akha trahoke wan arka, wiinai na saüli chongkuqto. Apaiq raq atinkhan chongke wan kha maq, Asia wang na siti mungmaiqse Jehudinok phan nai Pongnok phan maiqse tarü raq, Tatiwe tsütsa ka tai wanto.

Sewa Setiim Raq Tha Jobaiq Manto

¹¹Shiikeawe raq Paul lümaq awang chang jaqsham ka pahea sham wanto.

¹²Paul raq akhupo shat chang samtlaq phaqqetsetiim nai jaqsham lam maq achhü shat chang kheachüsetiim thun kra lamho raü raüta atsi asiti khum na tiweho kli dongdii min, atsi asi ka tiidoq mra hea tlo. Kiimaq abi shinrii thun ka wiita tsangshiq khum wa juho tlo.

¹³Kra chhi raütiishe, Jehudinok phong wa maiq wiijamti riimin khumshkhum maq, abi shinrii thun ka maiqse khum wa jobaiqti nguta asi riito. Tsangshiq riimin Jesuq mang ka chong raüta, abi winji ka jobaiq lai nguta manhiito. Tsangshiq raq abi winji kong kiima, “Naishiq raq namshiq ka Paul raq chongtlaq Tati Jesuq mang na jotiikai. Arwe khum wa namshiq ka juho ronglaq,” nguta tha ka jobaiq wan lai nguta tanto.

¹⁴Ara tha jobaiq lai nguta manhii wantibi ka Sewa setiim tsangshiq siphu wemiishi raq manhiito. Sewa ka Jehudinok Ramwe Ajong Pinthum we riito.

¹⁵Shatmaq, abi winji raq tsangshiq bom ka akhiishe treto, “Ngi raq Jesuq ka juwa asap ha. Kiimaq Paul ka juwa kriimin asap ha. Shatmaq, namshiq ka ju nguto tiima tlan?” ngutiishe tsangshiq ma bom ka waito.

¹⁶Krai mren, shinrii raq arom wan we kriiraq tsangshiq ka hak-hot laq-hot she rum buk wanto. Raüta notshotshot bunlak she tiiqbaiqto. Tsangshiq ka kriiwe

jam mong maq thawe moho raütiishe, maakaiq chhaq tsangshiq khu akhea kiimin wunthaü riinaü she pintrangto.

¹⁷Ephisia na siti Jehudinok mungmaiqse wiita raq, kiimaq Pongnok phan mungmaiqse wiita raq ara tsütsa ka ratsa ikhiishe taito. Kra tai raütiishe, tsangshiq tarü ka phiip raq tsaito. Kiimaq Tati Jesuq mang ka kai shreng wanto.

¹⁸Kra chhi raütiishe phunainotiim phong wa maiq pahea raq, tsangshiq raq kiikhiinok ngarai tang wantaq thun kra, wiita nokwe man na linham linhok mra tiidii wanto.

¹⁹Maiq pahea raq kra akhing na awuq along, mintin loqle klo chang nai tei awiq tlang chang, kiimaq langlii chang lakdap thun kra nokwe makki na, keathung na lam wan raüta, wa na chaq baiqto. Kra chaq baiq wantaq lakdap thun thii kra wea wan raüta liikiita, kampho kamsii hingroq biingi rii saüto.

²⁰Atinkhan ningkun aheng maq, Tatiwe tsütsa ka maiq pahea raq tai wan wan she nyam wanto. Raüta, maiq pahea raq Shiikeawe ma kamwan wan she pa wanto.

Ephisia Na Tatso

²¹Riita arthun sham akai ara kun wan lot jai niishe, Asii Wenyi raq shun shea kha maq, Paul raq kaisia walam miitu bom ka, Mesidonia wang nai Akaia wang binjü maq riita Jerusalem nü niishe miwa wan ha nguta, atsan tsii ka atiinyi wan wishe riito. Krai mren, apaiq raq akha nguto, “Ngi raq arthun maiq mung arjaq wawan jai she ka, ngi ka, Rom chela niimin waraa dongdii she miraq,” ngutiishe apaiq traho bomchong wanhig khumshiim lam kra thapthi wanto.

²²Apaiq raq kra thimi wantaq kra mren she, apaiq rai jaqsham damti wenai Timothi nai Erastas ka Mesidonia wang niishe tiiwato. Raüta apaiq riiwe ka kra bala Asia wang niili jaqsham haithüto.

²³Ara chongtiikai akhing bala Ephisia na, Tatiwe Lamphan khuthaq na seng raüta, mungmaiqse liipan na tatso ka jonghea ashi dongto.

²⁴Kiijaq maiq weshi asi riito. Apaiq mang ka Dimitrias. Apaiq raq jechak phra Artemis shomjam ajong kaü sitlaq kra sumlasetiim ka kampho ngam maq pahea tiiqto. Apaiq rai kra sumlasetiim tiiq damti, maiq ka pahea asi. Tsangshiq ma kra sumla piikii ka jonghea ashi. Kra piikiitlaq kiiwa, tsangshiq raq amet ka pahea laptlo.

²⁵Kriikha miishe, apaiq raq apaiq rai jaqsham damtibi thun kra, kiimaq nanok maiq ahinti thun, Artemis phra shomjam sumla setiim kra tiiq wanti thun kra, wiita adam na triitam hea raüta, tsangshiq ma bom ka akhiishe chongto “Riita. Singmung maiqsetiim lei, namshiq raq asap han. Nashiq arong awin maq sitiikai arka, ara jaqsham tiikai arwa lapkap lailaita rongwin tiikai.

²⁶Shatmaq, lii rong laq, ümchaü arwe Paul raq, jamlai she wa riiwanta. Kra namshiq tarü raq maiqmii mak maq chhi tlan. Kiimaq maiqmii ni miishe tai tlan. Apaiq raq mungmaiqse ma, maiqse jaq maq ahaihun sumla thun kriika phra kaü ka riimak nguta traho kuqtlo. Raüta, apaiq traho bomchong lümaq, apaiq raq mungmaiqse pahea, ara Ephisia chela na sitibi mungmaiqse phong wa kiimaq Asea wang na siti mungmaiqse tsantsii ka, apaiq bomchong kra dea tengto ngutiishe trap ru wanto. Arka Ephisia na sitibi miili ka riimak, Asea wang na hamli she tiinyam wanto.

²⁷Riita, ara ümchaü nashiq raq piikii shakho thu tiikai arka, mang ka abi she mirki. Kiimaq, arli min riimak, Phra ajong Artemis shomjam tsaki mang chong jonglu tlaq kriimin, amo she mirwan. Kiimaq ara jechak nyung phra, Asea wang na, kiimaq mangjong tlotli na, apaiq jonglu tsaki tlaq kra nai apaiq shomnoq tlaq kriimin amoli she mirwan!"

²⁸Kra akhing na kiijaq mungmaiqse thung rai tlaq kriiraq, ara Dimitrias bomchong kra tai raüta sanha, tsangshiq ka walüwa trang ikhiishe khiqtrang wanto. Kiimaq agilülü she, "Ephisia wa Artemis phra nyung kiidea ajong!" ngutiishe gitrang wanto.

²⁹Kra mungmaiqse brakshaq wantaq tatso wa trang kra nyii rai wan raütiishe, kra chela hamli, shokrap norii niishe tatso walü shapshaü kra nyam wanto. Kra mungmaiqse brakshaq rai wantlaq kriiraq, Paul kongti Mesidonia wangti wenai, Gaias nai Aristarkas ka rangho raüta, mungmaiqse ngongthun chang hiq thung ba kiiniishe, wiithu wiiliq miishe hit wanto.

³⁰Paul raq mungmaiqse rütrang rai wan tlaq kiijaq, apaiq min kiraüta bom chongkuq kila nguta danto. Shatmaq, phunainotiim raq apaiq ka tiiki mak shangto.

³¹Kiimaq, kra wang pengti ajongbi phong wa Paul kongtibi riimin, apaiq ka mungmaiqse riitsam nyiim rai tlaq rung kiijaq apaiq sham ka tiichhikai maimak lii nguta bom ka tiichong kito.

³²Kra liipan niili she, kra mungmaiqse ngongthun riitam nga rai tlaq kriika, tatso miishe jakito. Tsangshiq wiitarü raq, maiqmii nü maq dongrang lishe gitrang wanto. Maiq wiijamti raq phanshi chong raüta gitrang. Kiimaq maiq wiijamti raq hali ka, lai hin bom ka chong raüta siitrangto. Bomkhu bommai, atsi atsaq jam min ahü miishe, brak biisshaq li she rüriiq trang wanto. Tsangshiq ka jamlai miitu wa ngongthun ngawan tlaq, kra bomkhu bom mai jam min sap mak miili she, nokwe kitlo nguta mokai mokai akirai kha maq, kiikha gitrang rai wanto.

³³Nokwe phong wa maiq wiijamti raq tiima ka, Alekjendar kra sham tatso niqti we ka nguta tiimato. Kra jamkhano tiima wanta ngukla, Jehudinok raq apaiq ka rung na nokwe khaki na tiichapto. Kiimaq apaiq ka chap raüta, mungmaiqse ma heashi sang rong liisshaq nguta bom chongke ma nguta, ajaq ka ra na do raüta,

ajaq maq japto. Kiimaq apaiq raq apaiq khum tiichhii bom kra chongla nguta danto.

³⁴Shatmaq, mungmaiqse raq apaiq ka Jehudinok phan nguta sap raütiishe, tsangshiq tarü raq bomtsi ka poshi kli, “Ephisia wa Artemis phra nyung kiidea ajong!” nguta nari nai tingkhit she gitrangto.

³⁵Atiisup niishe, kra chela liiwanti chere we kriishe mungphong na chap raüta, mungmaiqse ka tiitsaq lotto. Apaiq raq mungmaiqse ma bom ka akhiishe chongkuq hoto, “Ephisia na siti mungmaiqsetiim lei! Ephisia chelati ka ajong phra Artemis shomjam kra kheti nguta mungmaiqse wiitarü raq asap. Kiimaq ra wa adeaki asii ra longpo kra rümti nguta asap.

³⁶Krai mren, ara bomtsi arka jurmin arot ma tiija baiq lot mak. Kriikha maq, namshiq ka akaiq she rongliisshaq. Kiimaq jamlai phanli jiimin, bomkhu bommai kra sapmai miika, klo maimak.

³⁷Namshiq raq arwetiim arka ajaq rung na hit wan lan. Shatmaq, tsangshiq raq kra phra shomjam thun wa, jamlai phan hup nai sam min huk wan mak dea. Kiimaq nashiq phra kaü ma abi ati, jamlai phan bombi kiqsü min bom mak dea.

³⁸Riita, Dimitrias nai apaiq rai jaqsham wandamti raq, maiq ashi ra ma khü akha nyan chang bom asi jiika, kra liike miitu ka, nashiq ma ajong alabi asi. Kiimaq khapho chang rung asi. Kha asi jiika, kra phowebi rung na riipho tsiim chang.

³⁹Shatmaq, namshiq raq arthaq na chan raüta, archong chang mung kha asi dea nguta tiima tlan jiila, kra kha ka ara chelati mungmaiqse rung kra tiinga raütiishe tiq riipho tsiim chang miraq.

⁴⁰Ümchaü ranaiq arjaq jamlai wa rüriiq lan arka, Roman Hokham we raq nashiq ma mungbrak kha nyan chang na misaü wan. Arjaq ümchaü ümtinkhan wa rüriiq trang lan, arka ajiq tri na misaü wa. Ara miitu ka nashiq kiq khü bom chong chang lam ka ahü,” ngutiishe mungmaiqse ma bom ka chongkuqto.

⁴¹Apaiq raq ara bomtsi ara chongkuq lot raütiishe, ngongthun nga wantaq kra shiithumto.

Kiimwebi Jaqsham 20

Mesidonia Nai Akaia Wang Na Wanongto

¹Kra tatso rüriiq trang raitaq kra sang wan jai she, Paul raq phunainotiim thun ka adam na triitam heato. Raüta tsangshiq ma tsaïdo jido bomtsi chongkuqto. Raüta wapha she jo nguta apaiq ka Mesidonia wang niishe tiido wanto.

²Apaiq ka kra wang binjü maq wawanto. Raüta kra binjü na siti phunainotiim ma tsaïdo jido bomtsi pahea chongkuq wanwan wawanto. Raütiishe apaiq ka Akaia wang na wawanto.

³Apaiq ka Akaia wang na jipi lütsam sithüto. Kra sijai she, apaiq ka Siria wang na kaiho she nguta tijeto. Kijiishe, Jehudinok raq apaiq ka atsea baiq miitu reraü shunto ngutiishe, apaiq raq tho ka heto. Kriikha niishe, apaiq raq Mesidonia wang lam maq hali jangho nong chang ngutiishe, apaiq kaisea walam ka thapthi wanto.

⁴Apaiq rai kai damti kongtibi thun ka Pairihas se Sopatar riito. Apaiq ka Berea chelati. Kiimaq Thesalonia chela wiika Aristarkas nai Sekundas kidamto. Darbi chela wiika Gaias kidamto. Apaiq rai ka Timothi min kidamto. Kiimaq, Asea wang wiika Tikikas nai Trophimas kidamto.

⁵Tsangshiq ka naishiq ma sinkhu na kiholi raüta, Tros chela maq naishiq ka kheho lito.

⁶Naishiq ka Pi Maq Shohü Winsii Phaq Poi kra lomlot jai miishe, Philipia chela maq laijong na dü wan kai. Laita rabiingi jai maq, naishiq raq tsangshiq ka Tros chela wa tlo hokai. Naishiq ka Tros chela na chepat shi haithü kai.

Tros Na Phunainotiim Rai Atiisup Riihum

⁷Honibat raji na naishiq tarü rintii dungsea adam na riitam ngakai. Anap akaiho she ngo maq, Paul raq kiijaq siti phunainotiim ma trahoke ka rawa wathung na saüli chongkuqto.

⁸Naishiq ngatiikai rathong khok niika lem ka apawiq tlü shat asi riito.

⁹Kiijaq maiq norii we weshi, apaiq mang ka Eutikas nguta kriiwe ka kitanpu na ngato. Riita Paul raq trahoke ka aluwiq she chongkuqto. Eutikas ka akontsi, tiinguk miiliq she riito. Raüta akon she riilaq kito. Apaiq ka akon lam maq kra jam thongtsam khok maq, hiq na dea wanto. Tsangshiq raq apaiq ka do raüta liikiita, apaiq ka amaa she riito.

¹⁰Shatmaq, Paul ka hiq na satki raüta, Eutikas ka akhuk maq pomsaq pomto. Raüta, "Naq kiinyii rongkiq. Apaiq ka ahea. Tsaimak atra!" nguta tsangshiq ma bom ka chongkuqto.

¹¹Raüta apaiq ka rathong khok na jang wan nongto. Raüta winsii ka tiibun raüta adam maq phaqtö. Paul raq tsangshiq ma rashe dong na saüli, trahokuqto. Raütiishe apaiq ka kihoto.

¹²Raüta tsangshiq raq kra norii we kiimin ahea she jam na shea wanto. Tsangshiq ka rawa na achhijap rai wa tsan awok sanglili hea miishe maiqmii jam na pin wanto.

Paul Ka Tros Maq Miletas Na Saüto

13Naishiq ka Tros maq sinkhu na laijong maq kiholi kai. Laita Asos chela na saüho kai. Kiijaq naishiq raq Paul ka laijong na tiidii wan chang riito. Apaiq ka ta lam miili wawan ngo kha maq, apaiq raq naishiq ma bom ka akha chongkuqto.

14Laita naishiq ka apaiq rai Asos chela maq riihum kai. Laita apaiq rai kongshi miishe lai maq Mitelini chela na kihokai.

15Naishiq ka kiimaq tiido wan nong laita hali, anap ranaiq maq khamjong mong hiq Chios chela niishe saüho kai. Kiimaq naiqjai ranaiq niishe, naishiq ka khamjong mong hiq Samos chela niishe saühokai. Kiimaq napjai ranaiq niika Miletas chela niishe saühokai.

16Paul raq Asia wang na rahi q ka alu tiicha mang she nguta apaiq kaisia walam bomtsi ka athapthi wan kun she riito. Kra ngo kha maq, apaiq raq Ephisia chela ka ashüp raütli she kaiho nguta thito. Apaiq ka Jerusalem na saüho tlo raüta, mairäü la Raroq Biingi Poi ka lomho dam ma nguta, ataü laü she riito.

Ephisia Phungtuti Ma Kiim Riiphea Tsiichong

17Miletas maq Paul raq Ephisia phungtu liiti maiqlare ma tsangshiq ka apaiq rai mirhumki laq nguta bom ka tiichong wato.

18Kiimaq, tsangshiq ka apaiq phana saüki kiita, apaiq raq tsangshiq ma bom ka akha chongkuqto, “Ngi raq Asia wang na i ji maq ni wan kang ranaiq maq pha wan lata, ngi tiido wan ranaiq na saüli, namshiq rai jamkho singa wan kang, kiimaq naiqhü wasü jamkho i jaq sham wan kang, lata siwan kang, kriika namshiq tarü raq asap han she.

19Ngi ka Tatiwe luqkhaps ngo kha maq, Jehudinok raq chiqshun reshun raüta, i dü na ümtinkhan wa litkot chamchao rathaiq rahai tiisaü wantaq, kra liipan bala niimin, ngi ka aranse ma ja lata, kiimaq makphai trok lata, Shiikeawe jaqsham ka sham wankang.

20Namshiq raq asap han, ngi raq namshiq ma Shiikeawe bomtsi ka nokwe man na chongkuq wankang akhing na, kiimaq namshiq jam na khum lata shrinkuq wankang akhing na, namshiq ma jamlai phan wa ahea, kra akhiismin dam paü mang phan maq, tiitho tiipha chongphan kuq kang she.

21Jehudinok nai Pongnok phan maiqse ma romshaq na, ngi raq tsangshiq tarü ka tsangshiq ngarai lamphan kiiwa jang wan raüta, Shiikeawe puk na nyap wan raa tlo, raüta Tati Jesuq ma kamwan raa tlo nguta kiq atsin maq trantsii chongkuq kang.

22Riita, ümchaü sanha, ngi ka Asii Wenyi raq shunshea tlaq kra phanphan, Jerusalem niishe kiho tiikang. Kiina saüho hajaq, ngi ma jamlai phan litkot chamchao rathaiq rahai wa misaü, kriika ngi raq ümchaü chonglot mang.

23Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka ümriibano kiwa tiikang, kiijaq chelatek na, ngi ma shumraü kharü nai chamchao litkot rathaiq rahai ka tiijeshat maq thü wan li tlo nguta, ngi ma Asii Wenyi raq chongkuqtlo.

24Shatmaq, ngi raq i rilung arka rariq mang she. Tati Jesuq raq ngi ka Tsütsa Ahea Shiikeawe kaphap bomtsi kra chongke miitu shongto. Kra jaqsham kra tlot wan tlo hajaq ngutli tsinngin tiikang.

25“Ngi raq khumshkhum maq, namshiq wiitarü ma, Shiikeawe Mungtan tsütsa kra chong kuq kang she. Riita ümchaü sanha, namshiq phong wa jurmin, i sham ka chhi nong man she mirhan nguta ngi raq asapha.

26Riita ara chong tiipha arkha maq, ümchaü min, namshiq phong wa maiq weshi ra ka ngarai mong na tsai wanti asi jiila, kriiti miitu ka ngi ma jamlai khü akha nyan chang min ahü she.

27Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq jamlai wa mikuqha nguta tiihong tha kuqtaq, kra bomtsi thun kriika, ngi raq poshi min tam mang maq, namshiq ma kholam kholiq rairai riirii, wiita chong kuq kang she.

28Riita ara chongkuq tiikang arai mren, namshiq raq maiqmii wenyi khum ka tiikhup wong wan shatmaq shongnga rong laq. Kiimaq Asii Wenyi raq namshiq jaqkhong na skuse kong ümchuwa trüm tlaq, kra thun ka samhea wiq maq rümkom ronglaq. Namshiq raq tsapkapkap maq Shiikeawe phungtu kra shiikum pan ronglaq. Phungtu ka Shiikeawe Se tsaitaq kra lümaq Shiikeawe rii she nguta tiija wanto.

29Ngi raq asap ha, i kiim tiijinho jai, namshiq phana bihea pinthum shekong kriishe misaü wan. Raüta, tsangshiq raq skuse kong ka wiita mitiiküshii baiq.

30Namshiq phong wiili, maiq wiijamti ka dongho raüta, tsangshiq raq arot akiq bomtsi kra michong kuq. Raüta, phunainotiim liipan wa maiq wiijamti ka tsangshiq jai phan niishe misheaho.

31Arkha maq, namshiq ka tsii lamshat maq shongnga ronglaq. Ngi raq namshiq ma makphai pahea trok lata, phaqtak nithak maq naiqhü wasü tran tsii wan pha ira tsan na tiitsang shatmaq shongnga rong laq. Ngi raq namshiq tarü wiitsam tingkhit tran tsii chongkuq kang.

32“Riita, ija, ümchaü sanha, ngi raq namshiq ka Shiikeawe khoqram kii maq ta thü tiikang. Kiimaq apaiq kaphap tsütsa wura mong na tiiham thü tiikang. Shiikeawe khoqram kii nai apaiq kaphap tsütsa raq namshiq ka jaqkhaq shat maq mitiichhan chhi kuq wan. Shiikeawe raq achu shiiman ümchuwa asetii miitu rüm tlaq kriimin namshiq ma mikuq.

33Ngi raq ju jaq wiimin tsiiq nai nyam ka jaü wan mang. Kiimaq ju jaq wiimin, khuchü kheani min jaü sam wan mang.

³⁴Namshiq maiqmii raq asap han, ngi raq i jaq maq jaqsham lata, ngi nai i kongtibi miitu jamlai phan wa rong raa wantlaq kra tiipao laita shongnga wan kai.

³⁵Ngi raq i jaq sham maq, namshiq ma phanrap lam lu ka tiichhiha kuq kang she. Nashiq raq aheng maq jaqsham shiikut laita, Tati Jesuq raq achongkuq bomtsi kra, nashiq tsan na tiitsang shat maq wepuq wese kra khrum kewan raa tlo nguta chongkuq kang she. Tati Jesuq raq nashiq ma, 'Ajaüti nam ma aketi ma chochi apa miraq,' nguta chong kuqto."

³⁶Paul raq ara traho bom chongke ara lot raütiishe sanha, apaiq ka tsangshiq rai adam na lakü tsrong maq, hiq na nga raüta achu jaüto.

³⁷Raüta, apaiq rai kiim riiphea jaq shiikam bom lam maq tsangshiq tarü ka aho she riito.

³⁸Apaiq raq tsangshiq rai sham ka riichhi nong mang she miraq nguta bom chongkuqtaq kra tai raüta, tsangshiq tsan ka pinthum bito. Kra lot raütiishe, tsangshiq raq apaiq ka laijong na saüli she shea thükito.

Kiimwebi Jaqsham 21

Paul Ka Jerusalem Na Wato

¹Naishiq raq tsangshiq ma, "Khumphai she jo" nguta bomthü laita kihokai. Kiimaq rusan na laijong maq kiho laita, khamjong mong hiq aranse Kos chela na saüho kai. Kiimaq napjai ranaiq she, naishiq ka khamjong mong hiq Rhodes chela na saühokai. Kra miishe laijong toq chang Patara chela niishe saühokai.

²Kiijaq Phonesia wang na kaihoti laijong ashi asi riikumho kai. Krai mren, kra laijong na dü wan laitiishe naishiq ka kihokai.

³Riita lam na khamjong thaq maq khamjong mong hiq Saipras ka laijong maq rashra chhithü kai. Laita kiimaq shemai nü tiithithi maq jiiqho laita, Siria wang nü na kihokai. Riita naishiq ka khamjong kii hiq Tajar chela niishe saüho kai. Naishiq kai chang laijong maq ahoho piikii chang huk asam thun kriika, kiijaq tiisat wa chang riito.

⁴Kiijaq Tajar chela na naishiq raq phunainotiim wiijamti asi, kra rit laita hum kai. Laita tsangshiq rai chepat shi sithü damkai. Tsangshiq raq Asii Wenyi ningkun maq Paul nangnga Jerusalem na saüli ka naq kikiq li nguta atiiwin riito.

⁵Shatmaq, tsangshiq rai hai dam rahiq akhing ka thumkai jai she, naishiq ka kiimaq atiido she riiwan nong kai. Tsangshiq tarü, jechak nose thun min nong nong, naishiq thükai nguta chela khamjongraikii kumtsai phii na saüli naishiq rai kidamto. Kiijaq naishiq tarü kaütsrong na nga laita achu jaükai.

⁶Kra lot laitiishe, kiim riiphea bom, “Hansang maq sirong liijo” nguta bomthü laita, naishiq ka laijong niishe dü wan kai. Kiimaq tsangshiq min jam niishe jang wan nongto.

⁷Naishiq ka Tajar chela maq laijong maq kiho nong laita hali, Tolemais chela niishe saükikai. Kiijaq phunainotiim rai riihum hokai. Kiimaq tsangshiq rai ranaiq shi haiho dam kai.

⁸Kriimaq napjai ranaiq min khamjong lam miili kihoruq kiho laita, Sisiria chela niishe saükikai. Kiijaq naishiq ka akhumi we shra Philip jam na japho kai. Apaiq ka Jerusalem na akhrumtitiim wemiishi tseataq kra phong wa weshi riito.

⁹Asetiim ka junriisetiim nyungblai riito. Kriiwiitiim raq Shiikeawe bomtsi ka chongkuqto.

¹⁰Naishiq ka kiijaq rablai ngi haijai niishe, Judia wa aki Shiikeawe shammi weshi ka kiijaq saükito. Apaiq mang ka Agabas.

¹¹Apaiq ka naishiq phana kito. Raüta Paul raq achhü shat chang khea nin chü kra ajaq na sham raüta, ahok nai ajaq ka kha raüta, akha tiithaito, “Asii Wenyi raq akha chongtlo: Ara chhüshat chang kheanin chü pati we arka, Jerusalem na siti Jehudinok raq akha mikha baiq. Raüta Pongnok phan maiqse jaqkhon mong na mikuq baiq,” nguta riisham bom maq tiithaito.

¹²Kra tailaita kiijaq naishiq ümchuwa asi riikai, kiimaq nanok ahinti riimin, Paul nangnga, Jerusalem chela niika naq wakiq li nguta tiwin kai.

¹³Shatmaq, Paul raq tsangshiq ma, “Namtsam ka akha jamkho ngi rai tlan? Aho anyi trang lanta, i tsan ara tiibun baiq sha dan tlan? Ngi ka Jerusalem na shumraü kharü maq tiikha lamlamse li ka riimak! Tati Jesuq miitu, Jerusalem na atsai ma kham tiikang,” nguta tsangshiq bom ka treto.

¹⁴Riita, naishiq raq apaiq ka tiwinlot mai she kha maq, atei she riikai. Laita, ikhijjiika, “Tatiwe raq jamlai phan wa thapthi tlaq, kriili she dea mihong tha laq,” ngutli she bom ka shat kai.

¹⁵Kiijaq ashaqpuq haithü laitiishe, naishiq hup asam ka tiije laita Jerusalem niishe wawankai.

¹⁶Riita Sisiria wa maiq wiijamti phunainotiim kiimin, naishiq rai adam maq wadamto. Raüta, naishiq ka naishiq düwa chang jamchongti we jam na shea wanto. Apaiq mang ka Mnason riito. Apaiq ka Saipras wang na siti. Apaiq ka man na aphaji niiphü kamasham maiqse dongdii riito.

Paul Ka Jakob Rai Riihumto

¹⁷Naishiq ka Jerusalem niishe saü wan kaita, kiiwa phunainotiim raq naishiq ka khoqriiq shishiiq maq taoto.

¹⁸Kiimaq naiqjai ranaiq she, Paul ka naishiq rai adam maq Jakob rai riihumkai kito.

¹⁹Paul raq tsangshiq rai riihum raüta, “Khusang khata,” nguta riibom phahoto. Raüta, apaiq traho bomchong jaqsham wantaq kra lümaq, Shiikeawe raq Pongnok phan maiqse phong na jonghea jaqsham wantaq kra thun tsütsa kriishe wiita tiitho tiipha raüta, tsangshiq ma phanchan chongkuqto.

²⁰Tsangshiq raq ara tsütsa ka tai raüta Shiikeawe ka tiitsam kamto. Raüta, tsangshiq raq apaiq ma chongto, “Phuno we Paul lei, Jerusalem wa maiq pahea ahing ahing she phung na shang wanto. Kriika ümniiriimin asap haü. Kiimaq tsangshiq ka nashiq Jehudinok Thungtri ka jaqkhon tiipha raüta atsin maq lang wanti siisaq.

²¹Pongnok phan mung na siti Jehudinok tarü ma, ümchaü sanha Mosheq Thungtri kriika lang wan raa mak she, kiimaq athohan poi klo min raa mak she, kiimaq Jehudinok thungtri kriika lang raa mak she nguta, ümniiraq tsangshiq ma tra hokuq tlaü ngu wa nguta, nanok raq tsangshiq ma tsütsa ka tiitai chongkuq hoto.

²²Tsangshiq raq ümniika ajaq saükito she ngutiika mitai dongdii she. Kriikha maq, ümchaü min jamkha riihai jiiwa ahea miraq?

²³Naishiq riika akha riihai jaq ahea miraq nguta tiima tiikai. Naishiq phong na sinkiitiq kiqkham kongphiq raükha wanti maiq weblai ka asi.

²⁴Ümniimin tsangshiq rai adam na, tsangshiq mrochhi khuliiq tlaq kiijaq lom dam laq. Laüta, tsangshiq khum tiisii khuliiq chang kra miitu, chiirit chiikha ümchu wa raa tlaq kriika, ümniiraq shoq laüta kuq laq. Kra riiahaü jiiitiq, tsangshiq mrochhi ka lot raütiishe, tsangshiq khu ka misi.

²⁵Shatmaq, Pongnok phan maiqse wa kamasham maiqsetiim miitu ka, naishiq raq jamlai wa riichong kai, kra phan phan lak ashi tiho wan kai she. Lak na bomtsi ka akha nguta waiq kai. Tsangshiq raq phra sumla noq ma honglu na akuq hupsam ka phaqsea dam maimak. Kiimaq wiitijai tam maq ngam pha q raa mak. Kiimaq abuuq maq tiishak raüta atsat ngam ka pha q sia raa mak. Kiimaq tsangshiq raq sethoq sepii kiicham ngarai ka tang raa mak nguta waiqkai.”

²⁶Krai mren, Paul raq naiqjai ranaiq niishe, tsangshiq kra shea raüta, tsangshiq rai adam maq, khum tiisii mrochhi poi ka kloto. Raütiishe, apaiq ka Shomjam na wa raüta khum tiisii wan mrochhi apii hai ka ümchu ranaiq jai tiq wa mithum, kra thum jaitiq she, tsangshiq weblai khumtek raq honglu kewa chang miraq, kra tsütsa ka tiitai chong wato.

Roman Phenlanok Raq Paul Lapto

²⁷Shatmaq, kra apii ramiishi haitaq kra athum wan nini niishe, Asia wang wa aki, Jehudinok maiq wiijamti raq Paul ka Shomjam mong na chhito. Kra chhi

raütiishe tsangshiq raq mungmaiqse wiita ka riisii she tiishai baiqto. Raüta Paul ka rangho tlii maq laphoto.

²⁸Tsangshiq raq, “O Israilnok singmung maiqse lei! Warong ra lii! Arwe ara tiinin tlo rong i!” nguta gitrang wanto. “Arwe ahata barap binrii na waraüta nokmaiqse tarü ma, Israilnok mung thaq na, Mosheq Thungtri thaq na kiimaq ara Shomjam arthaq na, ashut riiqkhiq traho bomchong kewanti we. Kiimaq liirong laq, ümchaü min apaiq raq Pongnok phan maiqsetiim ka ara Shomjam mong na shea wan raüta, ara Asii Shomjam arka tiisheshi baiq wantlo!”

²⁹(Tsangshiq raq Trophimas ka Paul rai chela na akhum dam chhito. Trophimas ka Ephisia chela na siti riito. Kiimaq tsangshiq raq tiima ka Paul raq apaiq kiimin Shomjam mong na shea wan damto sham nguta tiimato.)

³⁰Kra tatso mrurang brak wan bom ka chela mong na wiita nyam wanto. Kiimaq mungmaiqse ka khutaü maitaü ikhiishe, adam na jutrang wanto. Raüta, Paul ka ranghoto. Raüta apaiq ka Shomjam mong wa kinphai na krun krun she hithoto. Kiimaq thakthit laqthit she Shomjam kilü thun ka shaq baiqto.

³¹Kra mungmaiqse tatso brak wan tlaq kriiraq Paul ka atsea baiq chang nguta tankhanlaq bala liipan niili, maiq ashira raq Roman phentujong we ma, Jerusalem ha tatso walü raq she la khiim wanta nguta tsütsa ka tiitai chongto.

³²Kra tairaütiishe, phentujong we ka siihiipbi nai phenlabi ka sheaho raütiishe, tlat chhat, mungmaiqse brak rai tlaq ba kiijaq juto. Mungmaiqse raq siihiip jong we nai phenlanok kra chhi raütiisheti, tsangshiq raq Paul buk rea jaqmiiq ka tsaqto.

³³Riita phentu jong we ka wa raüta, Paul ka lapto. Raüta phenlabi ma jinraü kharü anai maq tiikhato. Raütiishe apaiq raq, “Arwe ara juwa? Apaiq raq jamlai wa shiithen ta?” ngutiishe bom ka waito.

³⁴Kra tairaüta, mungphong mong kiiwa maiq wiijamti riika phanshi bom chong raüta siitrangto. Kiimaq maiq wiijamti raq hali ka laihein bom kra chong nong raüta gitrang wanto. Tsangshiq bom ka brak biisshaq li riito. Kra mungmaiqse brak shaq rüriiq trang rai wan tlaq kra wiika, apaiq raq bomtsang bomrii jamlai phan hum wan chang min ahü riito. Kriikha miishe, siihiipjong we raq, Paul ka phentiip mong na longtiip jam kiiniishe hit wan miitu she aming kuqto.

³⁵Tsangshiq raq Paul ka shea raüta, longhiq khuphi kiina saü wan pha räü niili she, mungmaiqse brak shaq rai wan tlaq tatso walü ka henghea she heng wanto. Kriikha miishe phenlanok raq Paul ka tsangshiq jaq maq, tsangshiq khuthaq na api raütiishe dowanto.

³⁶Mungmaiqse brak shaq rai wantlaq kra raq Paul jai ka atam alam miishe jowan raüta, “Warong ra, apaiq ara tiijobaiq tlo rong i!” nguta gitrang wanto.

Paul Raq Akhum Tiikhe Bom Chongto

³⁷Phenlanok raq apaiq ka tsangshiq kem longruk jam na ashea wan she kiijaq, Paul raq tsangshiq siihiipjong we ma chongto, “Ajong we lei, ngi raq ümniima bom poshi chong mimai sha?” nguta waito. “Ümniiraq Grik bom atsin haü nya?” nguta siihiipjong we raq apaiq ma waito.

³⁸“O, ikhiijiika ümnaq arka ümnap ümji Ejip mung wa waraüta Roman Hokham rai riilongti mungshukti we, maiq hingblai asengi rewe tsuqho raüta, kumtsaiphii na kihotaq, irwe ka riimak nya?” nguta waito.

³⁹Kiijiishe, Paul raq treto, “Ngi ka Jehudi phan. Silisia wang na Tarsas chela na achü. Kiimaq akhek chela ajong na siti nokti we ashi. Riita, ümchaü min, ngi raq ara mungmaiqse mrurang rai tlaq arma bom poshi chongke miitu aming kuqlaq” nguta jaüto.

⁴⁰Krai mren, kra siihiipjong we raq Paul raq mungmaiqse ma bom chongke miitu akhing she kuqto. Kiijiishe Paul raq long hiqkhuphi na chap raüta, ajaq ka ra na do raüta, mungmaiqse ma heashi sang rong liishaq nguta ajaq maq japto. Riita, kra chhi raüta, mungmaiqse kiimin sangrang she sangkito. Krai mren, Paul raq Jehudi bom miishe arkha nguta mungmaiqse ma traho bom she chong kuq phahoto:

Kiimwebi Jaqsham 22

¹“I phan i maq Israilnok singmung maiqse phukhu welabi lei, ngi raq namshiq man na ngi ka shut mang nguta, i khum tiikhe bom ka chongpha shaq, namshiq raq tiitsang tai ronglaq!”

²Kiijiishe, tsangshiq raq apaiq ka, Jehudi bom maq bom kra tairaüta, tsangshiq ka phanshi akaiq lin hali she sang wan nongto. Krai mren, Paul riimin bomchong ka tiipit mak maq akha bom phahoto:

³“Ngi ka Jehudi phan. Ngi rawü chhi chang hiqshong ka Silisia wang na Tarsas chela. Shatmaq, ngi jonglu wan chang hiqshong ka ara Jerusalem chela ara. Kiimaq ngi ma shra jong we Gamaliel raq natitiim Thungtri ka atsin maq jamkhii lang wan chang wa, kra wiita kunkun shrin kuqto. Kiimaq ümchaü namshiq raq khum kiinong kuq lanta, Shiikeawe jaqsham tlan kiikhiisii hali, ngi riimin, i khum ka wiita kiinong kuq lata, Shiikeawe jaq sham ka sham wan kang.

⁴Ngi raq ara ümchaü riichong tiikai Lamjong ara phan wantibi maiqse angu thun arka longliiq lata, tsangshiq miisaq tiithum wan lili tiitsat baiq kang. Kiimaq ngi raq tsangshiq ka jechak maiqwe wiita lap lata, phaqttek mong na shaq baiq wan kang.

⁵Ara ngi raq bom chong tiikang arka tengto dea nguta, Ramwe Ajong Pinthum we nai Jehudinok Rung welabi tarü raq asap. Tsangshiq raq nashiq nok Damaskas chela na siti welabi ma, lak waiq raüta, i jaq na tiho wanto. Krai mren, ngi ka ara chongtiikai Lamjong ara phan wantibi maiqse angu thun kra

Damaskas chela wa lap wa lata, tsangshiq ka kharü maq khaho lata, ara Jerusalem chela na hitho ma nguta, kiimaq tsangshiq ka Rung welabi raq kharü maq kha raüta mitiichamchao laq nguta, tsangshiq lap wa kiina wawan kang.

Apaiq Phung Na Shang Wan Bom Chongto

(Kiim 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Kra akhing na, ngi ka lam na awarai riikang. Kiimaq Damaskas chela na asaü wan nini she riikang. Kiimaq rashe ka ranaiq shethung shekham bala she riito. Kra liipan bala niili she, tiihanghiiq miili, ngi tro na ra wa walüli chhai henghea langlang ashi ka chhai raito.

⁷Kiijiishe ngi ka, hiq na tiidearok she dea wan kang. Kiimaq ngi raq maiq bom ashi, ngi ma akha chongto taikang, ‘Saul, Saul! Ümniiraq ngi ka jamkhano tiichamchao tlaü?’

⁸Kiijiishe, ‘Tatiwe, ümniika ka juwa?’ nguta ngi raq maiq bomtlaq kriiwe ma waikang. Kiijiishe apaiq raq treto, ‘Ngi ka Najareth hiqti Jesuq, ümniiraq tiichamchao tlaü we ahata,’ nguta apaiq raq i bom ka treto.

⁹Kiitiikaq, ngi rai wadamti kongtibi raq walüli chhairai taq kriika chhito. Shatmaq, ngi rai riibom damtaq bomtsi ka tsangshiq raq taimak dea riito.

¹⁰Kiijiishe, ‘Tatiwe, riita ümchaü ngi raq jamlai phan jaq sham chang she wa?’ nguta ngi raq apaiq ma bom ka wai nong kang. Kiijiishe Tati we raq ngi ma, ‘Tiidolaq. Laüta Damaskas chela na walaq. Shiikeawe raq ümnaq miitu jamlai phan jaqsham kaiwa wa tiihong tha kuq wantaq, kra thun ka, kra miisheti q wiita ümniima michong kuq,’ nguta ngi ma bom ka chongkuqto.

¹¹Walüli chhai rai henghea kra raq chaq rea kha maq, i makpo ka achuk she riikito. Kriikha maq, ngi raq jam min chhi mang she riikang. Kriikha miishe, i kongtibi raq ngi ka i jaq maq hit raütiishe, Damaskas chela niishe shea wanto.

¹²“Kra chela na maiq weshi asi riito. Apaiq mang ka Ananias. Apaiq ka tsantsii kuq raüta Shiikeawe shomnoq wanti we. Kiimaq nashiq Jehudinok Thungtri ka tsapkapkap maq lang wanti we. Kiimaq kiijaq siti Jehudinok tarü raq apaiq ka pinthum shreng wantlo.

¹³Kra akhing na, apaiq ka i phana kito. Raüta i tho na chap raüta, ngi rai akha bomdamto, ‘Phuno we Saul, ümmak ka tiipiiq laq. Laüta liilaq!’ Apaiq raq kra bom wantaq kra i mren she, kra liipan niili, i mak ka heasaq piiqkito. Kra i mren, ngi raq apaiq ka chhikang.

¹⁴Kiijiishe, Ananias raq ngi ma bom ka akha chongto, ‘Natitiim Shiikeawe raq ümniika apaiq tiima tsantsii kra khon wan miitu tsea wanto. Kiimaq apaiq Tingting dise kra i sham riichhi miitu, kiimaq apaiq raq ümniima pumsii maq, bom chongkuq tlaq kra taiwan miitu she tsea wanto.

¹⁵Riita ija, ümchaü armiiphat she sanha, ümniiraq jamlai phan wa chhi laü, kiimaq jamlai phan wa tai laü, kra thun ka maiqse angu wiitarü ma chongke wan miitu she, ümniika apaiq rukwe kiimwe miishe mija wan haü.

¹⁶Riita, ija, ümchaü min, jaram she wa mikhesiq haü? Tiido liina. Chaplaq. Laüta kham ka lam laq. Kiimaq apaiq jaq wa achu jaü laq. Laüta, ümngarai thun ka tiihe tlo liishe,' nguta Paul raq tsangshiq ma bom ka chongkuqto.

Apaiq Ka Pongnok Phan Ma Trahoke Miitu Shongto

¹⁷"Krai mren she, ngi ka Jerusalem na hali jangho nong kang. Kiimaq ngi ka Shomjam mong na achu jaü kai nguta kikang. Ngi ka achu jaürea akhing na,

¹⁸ngi raq riisham mak maq Tatiwe ka chhikang. Apaiq raq ni ma bom ka akha chongto, 'Jaqlo tiije laq. Laüta, Jerusalem wa ahin na wawan tlo laq. Ümniiraq ngi miitu hakhi kuq tlaü kriika, nokwe raq lang mak miraq.'

¹⁹Kiijiishe ngi raq Tatiwe bom ka akha trekang, "Tatiwe, tsangshiq riili ngi ka sinagok thun na walata, ümniima kamti maiqse angu thun kra lapho lata, tsangshiq ka ninta tiitseati we nguta tsangshiq raq sapshat.

²⁰Kiimaq, tsangshiq raq ümruk ümkiim we Stephen tiijai raübaiqtaq akhing ranaiq na, ngi min tsangshiq rai pong dam lata asi riikang ihata. Ngi riimin riikhaqli dea tsat baiqto nguta tsangshiq rai kiqshi maq pong wan damti we riikang ihata. Kiimaq apaiq tsea baiq wantibi matwe kong samtong jong khea phong kra lii wanti we ka ngi riikang ihata,' nguta Tatiwe bom ka trekang.

²¹Shatmaq, Tatiwe raq ngi ka, "Tiido laq. Walaq. Ngi raq ümniika maiq mung ahin luhea na siti Pongnok phan maiqse ma tsütsa ahea kra chongke wa she mitiwa kang,' " nguta Tatiwe raq ngi ma bom ka chongkuqto.

²²Mungmaiqse raq Paul bomchong ka ara bomtsi chongtaq arjaq saüli li tiitsang taito. Shatmaq, ara jai miishe sanha, tsangshiq ka agilülü she hali, khot arot pan baiq nam nam she hali, "Arwe ara tiiwa baiq tlo ronglaq! Sebaiq tlo ronglaq! Apaiq ka atra si thek mak she!" ngutiishe gitrang wan nongto.

²³Tsangshiq ka agilülü she gitrang wanto. Kiimaq tsangshiq dü na khea asam kra thun kiimin, chaihama chaihea chai baiq raütiishe, tsangshiq ka khutaü maitaü she phetrang wanto. Kiimaq hiq wa botkhulai kra hin raüta, ra na wan trang liishe, botkhuk li khuk wa trang li she, phetrang wanto.

²⁴Kra mungmaiqse brak shaq wan trang kra chhi raütiishe, Roman phentujong we raq, apaiq phenlabi ma, Paul ka peruk mong jam kiina hit wan tlo ronglaq, ngutiishe aming ka kuqto. Raüta, Jehudinok raq apaiq ma atinkhan khiq chang nai wesang ma jatlii chang kha ka Paul raq jamlai phan khü akha wa tangtaq kra tiidong khot wan miitu she, apaiq raq Paul ka chunpo-nyam chongwai miishe ninta tsat ronglaq ngutiishe, aming kuqto.

²⁵Shatmaq, tsangshiq raq apaiq ka jin raü maq tep kha raüta, chungpo-nyam chongwai maq atseaho she angu na, Paul raq phentuwe apaiq tho na chap raü we kiima, “Riita ümniiraq Roman Hokham sengi nokti we ka, apaiq khü akha ka jamlai wa, kra kongkhu pho hü maq, akha tsea thung ka asi sha?” ngutiishe apaiq raq siihiip we ma bom ka waito.

²⁶Kra tairaütiishe siihiip we ka siihiipjong we phana wa raüta, “Ümniiraq ara jamlai wa riiholäu? Kriiwe ka Roman Hokham sengi nokti we ngu tlaq kata!” ngutiishe bom ka siihiip we ma chongto.

²⁷Kra tairaütiishe, siihiipjong we ka Paul phana ki raüta, “Ngi ma riikhaqli chong laq, ümniika Roman Hokham sengi nokti we dea sha?” ngutiishe bom ka tiitsang waito. “Üm,” nguta Paul raq apaiq bom ka treto.

²⁸Kiijiishe, siihiipjong we raq, “Ngi riika Roman Hokham sengi nokti we ma jawan miitu, i khu liiq chang phumram kham ri miitu amaq kampho ka pahea kuq lata rikang,” nguta Paul ma chongto. Kiijiishe, Paul raq, “Shatmaq, ngi ka i nyung pukdong Roman Hokham sengi nokti we dongdii adong ha,” nguta apaiq bom ka treto.

²⁹Kra taiwi raütiishe, Paul ma bom wai lai nguta chaptaq phenla wetiim thun kiimin jai na tiisot rang she tiitong rang riito. Riita siihiipjong we kiimin apaiq raq Paul ka Roman Hokham sengi nokti we shatmaq, jinraü kharü maq tiikharat kai nguta tiima raüta, ahai she riito.

Paul Ka Rungjong Na Tiichapto

³⁰Phentujong we raq Jehudinok raq Paul ma jamlai phan khü akha wa nyan tlaq kra riikhaqli tiishang rii ro riito. Kriikha miishe, apaiq raq anap ranaiq miishe, Paul khachang jinraü kharü thun kra atiidi she riibaiqto. Raüta, Jehudinok Rungjong kra nga wan miitu ramwe jongbi thun ma ngongthun ronglaq nguta aming kuqto. Raüta apaiq raq Paul ka Rung na tiichapto.

Kiimwebi Jaqsham 23

¹Krai mren, Paul riimin Rung na ngati welabi pha nü na tiqtiq lii raüta, apaiq khum tiikhe wan bom ka akha bompha hoto, “I phan i maq Jehudinok singmung maiqse lei! Shiikeawe maklii na i rilung arka ümchaü ranaiq niitaq saüli i tsan i tsii khangriri maq siwan tiikang.”

²Kiijiishe Ramwe Ajong Pinthum we Ananias raq Paul tho na chapti bi ma, Paul ka anübok na riisiq tsat ronglaq nguta aming kuqto.

³Kiijiishe Paul raq, “Shiikeawe riitiq ümniika mitsat kiiphaü! Ümniika rong alü phan maq tlü moqrea je khetuk ashi ikha sitläü! Ümniika arjaq i kha arka Thungtri maq riikhaqli phoke nguta nga tlaü. Shatmaq, ngi ka khahü na tiitsat laüta thungtri ka jin tlaü!” nguta apaiq ma bom ka tiijangto.

⁴Kiijiishe, kiijaq Paul tho na chapti maiq ahinti riishe, “Ümniiraq Shiikeawe Ramwe Ajong Pinthum we ka jaram wa shummi tlaü!” nguta Paul ka sonto.

⁵Kiijiishe, Paul raq treto, “I phan i maq Israilnok. Ngi raq apaiq ka Ramwe Ajong Pinthum we nguta sapmang. Asii Bomtsi na, ‘Namshiq raq namwela ma bom abi naq bom rongkiq,’ ” nguta chongtlo.

⁶Kiijiishe, Paul raq kra Rung ma nga wanti welabi phong niika maiq wiijam ka Sadusinok, kiimaq wiijam ka Phorisinok kra chhito. Kra chhi raütiishe, apaiq raq Rung na ngatibi welabi ma hong raüta, agi lam miishe tri ka akhiishe phoqto, “I phan i maq Israilnok lei! Ngi ka Phorisinok phung wa. Kiimaq i we kiimin Phorisinok phung wa. Riita, ngi ümchaü arjaq Rung na chap tiikang arka, maiq ka amaa wa adong mirwan nong nguta ranphan lata sitiikang kamtsantsii bomtsi kra kha na Rung welabi raq tiichaptlan!”

⁷Riita, apaiq raq ara bomtsi ara chongri li she Rung welabi, Phorisinok nai Sadusinok liipan niishe riitso hoto. Krai mren, phowebi ka kongnai niishe riiphea kito.

⁸(Sadusinok riika, maiq ka amaa wa dong mak she nguta kamtlo. Kiimaq rasetiim nai wenyi ngutlaq kiimin ahü nguta kamtlo. Shatmaq Phorisinok riika, ara phantsam wiita ka tengteng asi dea, nguta kamtlo.)

⁹Krai mren she, tsangshiq riikhii tatso gisii trang wan tlaq kriika henghea riiwan wan she heng wanto. Kiimaq Thungtri shrinketibi phong wa, maiq welabi wiijamti Phorisinok phungti ka chap raütiishe, achaaq awaq maq latlat she, tri ka akha ngutiishe riikhii wanto: “Naishiq raq lii kai jaq arwe dü na kha ka jam min ahü chhi mai! Jursap, apaiq ma ngohea dea wenyi riilo, riimak la, rase riidea wa bom asa ka chongkuqla riila!”

¹⁰Krai mren she, tsangshiq tatso liipan na bom riikhii rai wantaq kriika, henghea riiwan wan she heng wanto. Kra chhi raütiishe, siihiipjong we ka, athi makjaq kharong khoti riijiiq la, tsangshiq raq Paul ka tsat nyat baijiiq la ngutiishe, ahai she riito. Kriikha miishe, apaiq raq phenlanok ma, tsangshiq phong na kiraüta Paul ka peruk mong jam kiijiishe shea wan tlo ronglaq nguta aming kuqto.

¹¹Kra rawa na Tatiwe ka Paul rai adam chapti. Raüta, apaiq ma, “Ümniika naqhaikiq! Ümniiraq arjaq Jerusalem na i ruk i kiimwe ma jamkho jawan laü, kiikhiisii hali, Rom chela niimin hakhi kewa raa tlo,” nguta ningkun shoqke bom hali chongkuqto.

Paul Tsea Baiq Ma Rehuk Haito

¹²Kiimaq napjai ranaiq niishe ka, Jehudinok phong wa maiq wiijamti ka adam na hali ngato. Raüta tsangshiq raq Paul ka tsea baiq ma nguta bom ka kiqshi

maq rito. Tsangshiq raq Paul ka tsatbaiq wan mak shaq wiiwii, ralang khamsang kokshi dongdii min nü na thü mai nguta tiitum tiita raüta kiqkhamto.

¹³Kra rehuk hai wanti kong ka maiq weroqblai pat raq kiqshi maq ri raüta, reraü ka shunto.

¹⁴Kra rilot raütiishe, tsangshiq ka ramwe jongbi nai welabi phana waraüta, bom ka akha ngutiishe chongto, “Naishiq ka adam na reraüshi maq Paul ka tsatmai wiiwii, ralang khamsang kokshi min nyang mai nguta tiitum wankai she.

¹⁵Riita, ümchaü min, namshiq ajong alabi nai Rung welabi raq, Paul mra ka samhea tiishangrii nong ma nguta tiimanhii lanta, Roman phentujong we kiima Paul ka Rung na tiisheaho nonglaq nguta bom ka tiichong wa nong rongkiq. Shatmaq, naishiq ka lam na tiipaü laita kheshat mirhai. Laita, Paul ka arjaq misaü ho shaq liipan wiili mitsat baiq kai,” nguta tsangshiq welabi ma bom ka tiitaito.

¹⁶Shatmaq, Paul ma ashea nyungse, maiqwe se ashi kriiraq, tsangshiq raq rehuk shun wantaq kra tsütsa ka heratto. Raüta, apaiq ka peruk mong jam kiijaq waraüta, Paul ma kra bom tho ka tiihe chongkuq wato.

¹⁷Kiijiishe Paul raq kiiwa phentubi wa weshi ka hea raüta, “Ara norii we ara siihiipjong we phana shea wan rong laq. Apaiq raq siihiipjong we ma tsütsa tiitai chang asi,” nguta tsangshiq ma bom ka tiitaito.

¹⁸Krai mren she, siihiip we raq apaiq ka siihiipjong we phana shea wan raüta, “Phaqtek mong na siti we Paul raq ngi hea raüta chongto, ara norii we ara ümnaq phana shea wanlaq, apaiq raq ümniima tsütsa tiitai chang bom asi ngu wa,” nguta tsütsa ka tiitaito.

¹⁹Kiijiishe, siihiipjong we raq norii we ka, ajaq maq hito raüta, apaiq laqlaqse pong na sheahoto. Raüta, “Ümniiraq ngi ma jamlai tsütsa chong chang wa?” nguta waito.

²⁰Kiijiishe, apaiq raq treto, “Jehudinok mung welabi thun ka kiq ari wishe. Anap ranaiq ümniima tsangshiq raq Paul ka Rung na tiiki nonglaq, mung welabi raq Paul ma bom ka samhea tiitsang rii wai nong ma nguta tiimanhii raüta, ümniima bom ka mitiichong wa.

²¹Shatmaq, siihiipjong we lei, ümniiraq tsangshiq bom ka naq taikiq. Jamkhano ngukla, Paul tsea baiq ma nguta, lam na rehuk hai raüta atiipaü maiq ka weroqblai pat raq kheshat miraq. Tsangshiq raq Paul ka tsatmai wiiwii, khamsang kokshi min nyang mai nguta japhak maq riihan raüta tiitumto. Riita ümchaü tsangshiq ka Paul tseabaiq ma nguta khekham miishe khe tlo. Kiimaq ümniiraq apaiq tiikai kra kheli she sitlo,” nguta norii we raq siihiipjong we ma tsütsa ka tiitaito.

²²Kiijiishe, siihiipjong we raq, “Ümniiraq ara bomtsi ara ngi ma tiitai laü nguta ju miimin naq chongkiq jo,” nguta apaiq ma bom ka athang riito. Raüta apaiq raq norii we ka atsise miishe tlat baiqto.

Paul Ka Wanghupti We Phelisk Rung Na Tiikito

²³Kiijiishe siihiipjong we raq, apaiq phentu wenai ka hea raüta thaüto: “Sisiria na kai miitu phenlabi shinai tiijeli ronglaq. Kra tiitsuq ma kumrang thaq na chaoti phenlabi weroq miishi kiimaq liiq nai ja apiq shamti phenlabi shinai tiije ronglaq. Lanta athi raji nari tiikaü na tiido ronglaq.

²⁴Kiimaq Paul chaoho chang kumrang kaütiim ri tiije kuq ronglaq. Lanta tung alam maq jam min ngusiq mak maq khusang maq apaiq ka Wanghupti we Phelisk phana sheaho ronglaq,” nguta aming kuqto.

²⁵Raüta siihiipjong we raq lak ashi akha waiq raüta tiihoho damto:

²⁶“Ngi klaudias Lisias raq Mungtu jong wanghuptiwe Phelisk ma. Rilung alu maq silaq.

²⁷Jehudinok raq arwe ara lapho raüta atsea baiq dan she riito. Ngi raq apaiq ka Roman Hokham sengi nokti we nguta tailata phenlabi shea lata, tsangshiq jaqkhon mong wa tiichhii wan kang.

²⁸Tsangshiq raq apaiq ma jamlai khü akha wa nyan tlaq kra tiitsangrii miitu tsangshiq nok Rung na sheaho kang.

²⁹Riita, ngi raq liiwan kangta apaiq tsai chang, lo kiimaq apaiq ka phaqttek mong na shaqli chang lo khü akha ka apaiq dü na ahü chhi mang. Tsangshiq raq apaiq dü na kha asi nguta nyan tlaq kriika, tsangshiq nok thung alai wa bomtsi tri khuthaq wa bom kli chhikang.

³⁰Kiimaq ngi raq apaiq tsea baiq miitu rehuk mat raü ka ashun wishe nguta bom ka tai lata, tlohit li she, ngi raq apaiq ka ümniiphana tiikai chang nguta thapthi kang. Kiimaq ngi raq apaiq shoktibi kiimiimin tsangshiq ka ümniiphana kiraütiitiq mirpho tsiimki laq nguta chongkuq kang.”

³¹Krai mren she, phenlanok raq tsangshiq siihiipjong we aming kuqtaq kra phanphan kloto. Tsangshiq raq Paul ka kra rawali Antipartis hiq na saüli sheahoto.

³²Kriimaq napjai ka hok maq khumti phenlanok ka Peruk mong kem niishe jang wan nongto. Kiimaq Paul ka kumrang thaq na chaoti phenlanok miishe tiishea hoto.

³³Riita tsangshiq raq Paul ka Sisiria na tiisaü sheahoto. Kiimaq lak alamho kiimin Wanghupti we jaq na kuq hoto. Kiimaq Paul kiimin apaiq arang niishe kuq thüto.

³⁴Wanghupti we raq lak ka phatto. Raüta apaiq ka ümra hongti wa nguta Paul ma waito. Riita apaiq raq Paul ka Silisia hongti nguta sap raütiishe

³⁵apaiq raq, “Ngi raq ümkha ka ümshoktinok kra saüho raütiq mipho kuq kang,” nguta chongkuqto. Raütiishe apaiq raq Paul ka Wanghupti we sichang anyung chong jam na phenlabi raq kheshat maq tiisi ronglaq nguta aming kuqto.

Kiimwebi Jaqsham 24

Jehudinok Raq Paul Ma Kha Nyanto

¹Kiimaq rabiingi sijai niishe, Ramwe Ajong Pinthum we Ananias ka welabi maiq wiijam, kiimaq phowe ashi Tartulas kra sheaho raüta, Sisiria niishe kihoto. Tsangshiq ka wanghupti we Phelisk rung na chap raüta Paul dü na kha asi nguta nyanto.

²Kiijiishe Paul ka rung na tiichapto. Kiimaq Tartulas raq Paul ma arthun kha ara nyanto: “Mungtu Ajong Pinthum we lei, rilung alu maq silaq! Ümniika phaqqhi ajong maiqse. Se ano aheawiq maq rüm wanti we. Ümwokhong na naishiq ka rawii luhea she khusang rakhang maq siwan tiikai. Kiimaq naimung ara ahea maq rüm miitu akhek thungtri anye tri tiq wan tlaü. Laüta mung ka tiijong luwan miitu, jaqsham ahea pahea sham wan tlaü.

³Naishiq mungmaiqse barapti raq phanrap lam na, arthun jaqsham ahea sham tlaü arka ahea dea nguta tao wan ruq tao wan tiikai. Kiimaq arthun jaqsham wan tlaü ara miitu naishiq raq ümniima pinthum kechutum tiikai.

⁴Riita, ümchaü min, ngi raq ümnaq akhing ka alu lam wan mang. Li jiimin, naishiq raq atoqse maq, ara jamlai mra wa ümman na tiitai ke wan ro tiikai, arka ümniiraq mangchan laüta taikuq haü jiidea ahea nguta tiipaiqnea tiikai.

⁵Naishiq raq arwe arka mungshuk shaqti pinthum haisi chang ashi chhi tiikai. Apaiq raq mangjong tlotli na, Jehudinok phan liipan na, tatso wiinyi pahea tiibrak shaq wantlo chhi tiikai. Kiimaq apaiq arka, Najareth hiqti we phung wa lamsheati wela ashi.

⁶Kiimaq, apaiq raq Jerusalem wa asii Shomjam kiimin atiishe baiq danto. Kriiwa naishiq raq apaiq ka laphokai. Naishiq raq apaiq ka tri maq kha phoke nguta tiimakai.

⁷Shatmaq phentuwe Lisias ka kirata ningkun maq apaiq ka naishiq jaq wa nyeawanto.

⁸Raütiishe Lisias raq apaiq ma kha nyanti bi ka ümman na chap ratlo nguta aming kuqto. Riita, ija, ümchaü min, ümniiraq arwe ma bom ka wai haü jiila, ara naishiq raq apaiq ma kha nyan tiikai thun arka, asi dea nguta misap haü.”

⁹Krai mren she, Jehudinok riimin, Tartulas bom kra tiijorot raütiishe, apaiq dü na kra chong wantaq kha thun ka asi dea ngutiishe, apaiq jai na bom ka rong rang rang she, Paul ma kha ka nyanto.

Paul Raq Phelisk Rung Maq Akhum Tiichhii Wanto

¹⁰Kiijiishe, wanghupti we raq Paul ma akhum tiikhe wan bomchong miitu akhing kuqto. Krai mren, Paul raq akhum tiichhii bom ka akhiishe chong pha hoto, “Tuwe jong lei, ümniiraq armung arka rawii luhea she peng wan laü nguta, ngi raq asap ha. Kriikha maq ngi ka ümman na chap lata, i khum ara tiichhii wan ka chochikhiq miishe chap tiikang.

¹¹Riita, ara ngi ma kha nyan tlaq bomtsi arka, ümniiraq konchon laüta, sapsaq li misap haü. Ngi ka ümnap ümjitiq dongdii, ümchaü raroqshi ri ranaiq nai tin li, Jerusalem na Shiikeawe shomnoq wa wakang.

¹²Kra akhing na, Jehudinok raq ngi ka, Shomjam mong na jurai riikhiilea min chhi mak dea. Kiimaq tsangshiq raq ngi ka, sinagok thun na kilata lo, chela mong na khumlata mungmaiqse kra shukshaq lata, tatso niq kiimin chhi mak dea.

¹³Kiimaq tsangshiq raq ümchaü, i dü na kha ümchuwa asi nguta nyan rat tlaq, kra thun kiimin, tsangshiq raq ümman na saqseng hakhi min tiichhi kuq wan lot mak.

¹⁴O, riita bom poshi kla tengto dea. Naititiim Shiikeawe ka, ngi raq kriidea Shiikeawe shomnoq chang Lamjong kaü nguta, chong tlaq kra lam kra phan phan miidea, shomnoq tiikang. Kra lam phan ka tsangshiq raq lamjiq nguta ngutlo. Shatmaq, ngi riimin la Mosheq Thungtri na awaiq thü nai shammibi lakdap thun na awaiqthü tengteng bomtsi kiima kam tiikang.

¹⁵Riita, ümchaü arjaq rung na nga tlaqti thun raq, tsangshiq raq maiqse angu wiita, maiqhea maiqbi kunli, ranaiqshi akhing na, amaa wa adong mirwan nong nguta, Shiikeawe ma kam tlo. Riita, ara tsangshiq raq kam tlaq kra miika, ngi riimin kam tiikang.

¹⁶Riita, ara kam tiikang arai mren, ngi raq, i tsan i tsii ka khangriri hea maq, ranaiqtek Shiikeawe man na nai maiqse man na, athuk atsom maq shiiting shrai lata siwan miitu shiikut chaq tiikang.

¹⁷“Riita, ngi ka wiitsam wiiblai tin she, wanhiq na sirai wa jai miishe, naishiq nok miitsan miijan maiqsetiim ma kechang kongphiq kampho archom kra kewa nai Shiikeawe ma honglu kewa nguta Jerusalem na wakang.

¹⁸Riita, ngi raq i khum tiisii mrochhi poi ka aklo lot wan wi niishe, tsangshiq raq ngi ka Shomjam mong na chhito. Kra akhing na, ngi rai mungmaiqse ka jumin ahü riito. Kiimaq kiijaq tatso wiinyi brakshaq jam min ahü riito.

¹⁹Shatmaq, Asia wang wa aki Jehudinok maiq wiijamti kli, kra akhing na kiijaq asi riito. Tsangshiq riwe ka, ümchaü ranaiq na arjaq, ümman na chap raüta, ngi raq jamlai phan mrong mra wa tang kang kra chong chang.

²⁰Kiimaq riimak la, ümchaü arwetiim ngi shoktibi raq, tsangshiq maiqmii raq michong wan liina. Ngi ka Jehudinok Rung Jong na tiichap wantaq ranaiq na, tsangshiq raq i dü na jamlai phan mrong mra wa humta.

²¹Kra ranaiq ngi raq tsangshiq phowebi ma ara bomtsi arli agilülü lata chongkuq kang: ‘Ümchaü ranaiq namshiq raq ngi nangnga ajiq we nguta tiishut tlan arka, ngi raq maiqse ka amaa wa adong mirwan nong nguta kam tiikang kamtsantsii thü tiikang kra kha pho tlan jo’ nguta chong kuq kang.’

²²Kra tai raütiishe Phelisk raq ara chong tlaq kamasham Lamphan tsütsa arka bomkhu bommai wiita asap kha maq, kra ranaiq khapho ka, “Ara namshiq kha arka siihiipjong we Lisias kra saüki raütiq mipho kuqkang,” ngutli she, jai na thü baiqto.

²³Raüta, apaiq raq Paul liiti phentuwe kiima, Paul ka phenlabi ma tiikheshat maq thülaq nguta aming kuqto. Shatmaq, apaiq ka aje na tiimeshi khumshiiim ka naq tiiwinkiq. Kiimaq apaiq ma akhek anaq jamlai phan wa rongra tlaq, kra thun kra khrum liiko kewanti, apaiq kongtibi watlaq kriika naq tangtakiq nguta bom ka chongkuqto.

Phelisk Nai Drusila Raq Paul Traho Taito

²⁴Kiimaq ranaiq tsam blai si raütiishe, Phelisk ka tsang-nyung Jehudi shea Drusila rai kito. Raüta, apaiq raq Paul ka tiiheawa raüta, Paul raq Khristo Jesuq ma kamwan lamphan bom chongke kra taito.

²⁵Shatmaq Paul raq apaiq rai riibom lam maq, kechu rilung, stiq skhaq rilung, kiimaq jai na saüho tlaq Phangthum Khapho Ranaiq wa bom thun kra phanchan chongkuq wan lili riitlo. Kriikha maq, Phelisk ka ahaisi min asi riito. Kriikha maq, “Ümniika ümchaü atiido wan mimai. Ngi raq ümtiikiiwa akhing milap ha kiitiikiitiq mitihea nong kang” nguta chong kuqto.

²⁶Kiimaq apaiq tsan mong niika, Paul raq apaiq ma kampho tsiiqlap siinai ikuq, nguta tiima kiimin asi riito. Kriikha maq, apaiq raq Paul ka akhing khing na, tiihea wa lili raüta, apaiq rai riibom dam lili riito.

²⁷Kiimaq wiinai sijai niishe, Wanghupti we Phelisk ka Porsias Phestas riishe laito. Jehudinok raq apaiq kiidea ahea nguta mingu laq nguta tiima raüta, Phelisk raq Paul ka phaqttek mong niili thübaiq thüto.

Kiimwebi Jaqsham 25

Paul Raq Akha Ka Roman Hokham Rung Na Shokto

- ¹Wanghupti we Phestras ka kra wang na saükili maq ranaiq tsam siraütli Sisiria maq Jerusalem na wato.
- ²Kiijaq ramwe jongbi nai Jehudinok welabi raq Paul dü na kha ma pahea asi nguta, apaiq ma shokto. Tsangshiq raq
- ³Phestras ma Paul ka Jerusalem na tiiwa raüjaq ahea nguta bom ka thuto. Paul ka tiiwa raüla apaiq ka lam wiili tsea baiq ma nguta tsangshiq raq ahukse maq reraü ka ashun wishe riito. Kriikha maq tsangshiq raq bom ka kiikha thuto.
- ⁴Kiijiishe, Phestras raq, “Paul ka Sisiria na phaqték na tiishaq shatli sitlo. Kiimaq ngi min kiina jaqloli mijangkí ha.
- ⁵Riita, namshiq phong wa welabi ka Sisiria na ngi rai adam kilanta, kriiwe raq khü akha tangtaq asi dea jiika, mantut na mirphoki han na,” nguta tsangshiq bom ka treto.
- ⁶Phestras ka Jerusalem na ra tiichat sha raroqshi tin wa hali haithü nong raüta, Sisiria niishe jangho nongto. Raüta anap ranaiq miili she, apaiq ka rung na nga raüta, Paul ka tiishea wa miitu phenlabi ma aming kuqto.
- ⁷Riita, Paul ka rung na saüki kiita, Jerusalem wa akiti Jehudinok ka apaiq tro na chap raüta, Paul ma asiq areng kha pahea tü nyanto. Tsangshiq raq apaiq ma khü akha ümchu wa nyantaq kra thun kriika, tsangshiq raq ngohea dea nguta jamlai saqseng hakhi min tiichhi kuq lot mak taü maq nyanto.
- ⁸Shatmaq, Paul raq apaiq khum tiichhii bom ka akhiishe chongpha hoto, “Ngi raq Jehudinok Thungtri min jin mang. Shomjam min tiisheshi mang. Kiimaq Roman Hokham we miimin abi jam min bom mang.”
- ⁹Shatmaq Phestras raq Jehudinok tsan ka tiibi romak. Kiimaq apaiq raq tsangshiq ka apaiq lopti ma thü wan ruq roli riito. Kriikha maq, apaiq raq Paul ma waito, “Riita ümniika Jerusalem na walaüta arthun kha nyan tlaq ara i rung na riipho wa miwa haü sha?”
- ¹⁰Kiijiishe, Paul raq treto, “Ngi arka Roman Hokham we Rung na chap tiikang. Kra rung kiijiitiq i kha ara pho chang. Ara jamkhano ngutiikang ngukla, ngi raq Jehudinok ma jamlai min shutphit mang dea. Arka ümniiriimin asap haü.
- ¹¹Kiimaq ngi raq thungtri ka shiithen kang dea jiika, kiimaq kriikha miitu ngi ka atsai chang dea jiika, ngi ka atsai miitu ka hai mang. Kiiwa hangki hajaq nguta tiipaiqnea mang. Shatmaq, tsangshiq raq i dü na jamlai kha thun wa arot akiq nyan tlaq, kriikha na jiila, ngi ka jurmin tsangshiq jaqkhon mong na tükuqlot mak. Ngi raq i kha arka Roman Hokham we rung niishe shok tiikang.”
- ¹²Kiijiishe Phestras raq apaiq khrumti phowebi rai kongkhu riiwaiso raütiishe, Paul ma, “Ümniiraq Roman Hokham we ma shoklaü krai mren, ümkha ka Roman Hokham we phana walaütiitiq riipho wakiq” ngutiishe chongkuqto.

Paul Ka Hokham Agripa Rung Na Chopto

13Kiimaq ashaqpuq sijai niishe Hokham we Agripa nai Barnis ka Sisiria na Phestras saüwa kiita apaiq taokai kito.

14Tsangshiq ka kiijaq ratrok miishi sijai niishe, Phestras raq Hokham we ma Paul kha ka akha phanchan kuqto. “Arjaq maiq weshi Phelisk raq phaqttek na ashaq thü asi.

15Kiimaq ngi ka Jerusalem na wakangta, ramwe jongbi nai welabi raq apaiq dü na kha pahea asi nguta nyanto. Kiimaq apaiq ka atsea baiq chang nguta ngi ma khatan bomchong tiitai kuqto.

16Shatmaq, ngi raq tsangshiq ma, naishiq Roman thungtri maq kha tangti we ka apaiq ma kha nyantibi rai mantut na tiinga räuta akhum tiichhii wan miitu akhing kuq räuta kha phokehü hü miika, ajaqti ma tiishaü kuqmai phan nguta bom ka chongkuq kang.

17Krai mren, tsangshiq ka ajaq ngi phana kha riiphokai kito. Räuta ngi raq tsangshiq saüjai maq anap miili she rung na ngalata Paul ka rung na tiichap kang.

18Apaiq ngengtibi ka chap räuta apaiq ma kha nyanto. Ngi raq tiima ka tsangshiq raq apaiq dü na kha abi ati asi nguta minyan sham nguta tiima kang. Shatmaq tsangshiq raq apaiq ma ngi raq tiima kang phan abi khü akha ka nyan mak dea.

19Riita ngi raq chhi ka, tsangshiq nai arwe liipan na riikhiilea rai tlaq bomkhupo ka tsangshiq raq Shiikeawe shomnoq wan lamphan bomchong kra khuthaq na seng räuta, kiimaq maiq weshi Jesuq ngutliiwe ka atsai arki wa, shatmaq Paul ngiika, kriiwe ka amaa wa atra dong wan nongto nguta chongtlaq kra kha niili riikhii lea raitlo chhi tiikang.

20Ngi ka riikhaqli maq phoke chang lamlu min lam ka chhi mang dea. Jamkhano ngukla, bomkhu bommai ri samhea taimang shaqli. Kriikha maq, ngi raq Paul nangnga apaiq kha ka Jerusalem na wa räuta riipho wa mimai sha nguta waikang.

21Shatmaq Paul raq apaiq kha ka Roman Hokham we rung niishe shokto. Kriikha miishe ngi raq apaiq ka Hokham we phana mitiishea wan ha shaq wiiwii, apaiq ka phaqttek niili phenlabi ma tiikhe chang nguta ngi raq aming kuqkang.”

22Kiijiishe, Agripa raq, “Ngi raq i ni maq arwe bom ka tairo tiikang,” nguta Phestras bom ka treto. “Ikhla ümniiraq apaiq nü wa anap ranaiq tiq tailaq,” nguta Phestras raq treto.

Paul Ka Agripa Nai Barnis Rung Na Chopto

²³Kiimaq napjai ranaiq niishe Agripa nai Barnis ka hokham miirii achhai anyii maq tiimiikhiiq raüta, phentujongbi nai mung welabi raq kai anato jonghea maq ngongthun chang rung khok jonghea ashi kiina tao wanto. Kijjiishe Phestas raq Paul ka rung na tiishea wa miitu aming kuqto. Krai mren, Paul ka shea wa raüta rung na tiichapto.

²⁴Kijjiishe, Phestas raq bom ka akhiishe phoq phahoto, “Hokham we Agripa nai mungmaiqse ajong alabi ümchuwa arjaq adam na thung tiikai: Namshiq tarü raq achhihan, arwe ara khuthaq na Jehudinok wiita raq, arjaq nai Jerusalem maq ngi ma arwe dü na kha asi nguta shokto. Tsangshiq raq apaiq ka atra si raa mak she dongdii nguta manson kiqsü agilülü gitrangto.

²⁵Shatmaq ngi raq apaiq kha ka pho wan kang, lata lii wan kang. Shatmaq, apaiq dü na apaiq miisaq thumli chang khü akha ka jam min ahü chhi wan mang dea. Kiimaq apaiq raq maiqmii nü maq apaiq kha ka Roman Hokham we rung niishe shokto. Krai mren, ngi riimin apaiq ka Hokham we phana tiiwa chang ngutiishe tri ka shat kang she.

²⁶Shatmaq, ngi raq apaiq miitu Hokham we ma arphan kha na tiiwa tiikang nguta riikhaqli kha raü tiichhike chang ka ahü. Kriikha maq, ngi raq ümchaü apaiq ka namshiq mungmaiqse man na, kiimaq akhek ka Hokham we Agripa ümnaq man na tiichap tiikang! Apaiq kha ka akha phoke jai shetiq, ngi raq tri raü ka tiiku lata awaiq wan chang misi sham nguta tiima tiikang.

²⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiq ashi ka apaiq kha ka riikhaqli tiichhike hü maq, kharü maq kha raüta Hokham we phana tiiwa ka tri na ang mak mirsham nguta ngi raq tak tiikang.”

Kiimwebi Jaqsham 26

Paul Raq Agripa Rung Maq Akhum Tiichhii Wanto

¹Kijjiishe, Agripa raq Paul ma, “Ümchaü ümniiraq ümkhum tiikhe wan bomchong mimai,” nguta aming she kuqto. Krai mren, Paul raq ajaq ka ra na do raüta akhiishe bomhoto:

²“Hokham we Agripa lei! Jehudinok raq i dü na khü akha ümchuwa nyan tlaq kiiwa ümman na chaplata, i khum ara tiichhii wan miitu ümchaü ranaiq akhing lap tiikang arka, ngi ma kopan jonghea nguta tiima tiikang.

³Ara jamkhano ngutiikang ngukla, ümniiriika Jehudinok raq tsangshiq kamasham thungtri ka atsin maq lang raüta sitlo nguta asap haü. Kiimaq tsangshiq liipan na kra lang wan tlaq thung alai lamphan na seng raüta, pahea riikhii riilea sitlaq bom khupo thun kriimin wiita tiitho tiipha asaphaü siisaq. Riita arkha maq, ümchaü ngi raq ümniima tiipaiqnea wan ka, naq tsutsaqiq

maq, ngi raq i khum tiichhii bom chong tiikang bomtsi ara taiwan haü jaq ahea miraq nguta tiitai tiikang.

⁴“Riita, ija, Jehudinok wiita raq, ngi arka noseji miiphü Jehudinok kamasham thungtri raü ka pinthum atsin maq sham lata lang wanti we nguta asap. Tsangshiq tarü raq sapshat, ngi raq i rilung arka, apha na naishiq hiq maq tri raü tu thun ka atsin maq lang wan lata jonglu wan kang. Kra jai miishe hali, Jerusalem na siwan lata jonglu wan kang.

⁵Ngi ka nashiq nok raq Shiikeawe lamphan na tri raütu thü tlaq kra atsin pinthum maq lang wanti we, Phorisinok phung wa maiqwe ashi dea, nguta siti we riikang. Tsangshiq raq ngi ka nose ji miiphü asap. Tsangshiq raq chong i dea nguta tiima raü jiika, ngi raq i rilung arka jamkho siwan kang, kra hakhi mikuqlot.

⁶Kiimaq, ümchaü ranaiq ngi arjaq rung na tiichap tlaq arka, Shiikeawe raq natitiim ma phanshi kongphiq mikuq wanha nguta kiqkham raüpot khakuq wantaq, kra kongphiq ka milap wan ha dongdii she nguta, ranphan lalata, sitiikang arkha niishe tiichaptlo.

⁷Ara kiqkham kongphiq arka ranaishishi milap wan rong i dongdii nguta ranphan raüta, nashiq nok maiqphan phanroqshi ri phannai raq Shiikeawe ka ranaiq rawa shomnoq wantlo. O, Chaü lei! Ümchaü ranaiq ngi rung na tiichap wan tlaq arka, ara ranphan wan tiikang arkha na Jehudinok raq ngi ka tiishuttlo.

⁸Riita, Jehudinok singmung maiqse lei, ümchaü namshiq arjaq thung tlanti raq, Shiikeawe raq maiqse ka amaa wa tiidong wan tlo dea nguta bomchong kiima kamwanlot man ka jamkhii riito?

⁹“Ngi raq dongdii min tiima wankang, Najareth hiqti we Jesuq lamphan wantibi thun ka wiita shiithen baiq hajaq nguta kai shiikut chaq wan kang.

¹⁰Ngi raq Jesuq jai phan wanti maiqsetiim thun shiithen baiq wan jaqsham ka Jerusalem na shampha wan kang. Lata, ngi raq ramwe jongbi jaq wa arang lap wan lata, Shiikeawe sengi maiq pahea phaqték mong na dungdung she shaq baiq wan kang. Kiimaq tsangshiq ka tsea baiq miitu kha tantaq akhing ranaiq niimin, mungmaiqse rai tri ka ngi riimin pong wan dam kang.

¹¹Ngi raq tsangshiq ka akhing pahea, sinagok thun maq tsat wan kang. Lata tsangshiq raq Jesuq ma kamtsantsii thü tlaq, tsangshiq kamtsantsii kra, tiipan baiq miitu, tiiphiip miijiip longliiq wan kang. Ngi ka tsangshiq ma, i tsankhiq ninlot mangshe kha maq, tsangshiq ka pongmung chela thun na saülili she tiikot trot jowan lata, tsangshiq pahea tiichamchao wan kang.

Paul Raq Apaiq Phung Na Shang Wan Bom Chongto

(Kiim 9.1-19; 22.6-16)

12“Riita, ija, ngi ka ara bom chong tiikang Jesuq ma kamwanti maiqse thun kra lap wa miitu, ramwe jongbi raq ngi ma arang akuq lak kra howan lata, Damaskas chela niishe wawan kang.

13Chaü lei, ngi ka kiitiikaq lam na awarai riikang. Rashe ka ranaiq shethung shekham bala riito. Kijjaq ngi raq ra maq atli rawüli henghea, rashekii chhai nam miimin henghea ka ngi nai i kongtitiim ngi rai wadamti tro niishe chhairaito kra chikang.

14Kra chhairai ka henghea pinthum riito. Kra chhi laita naishiq tarü ka hiq na rirang she riwan kai. Kiimaq kra akhing na ngi ma Hibrunok bom maq abomdam ra wa maiq bom ashi ka akha taikang, ‘Saul, Saul! Ümniiraq ngi ka jaram wa tiichamchao rat ho laü? Minsäü pongwe raq, atijong we piq khu na ahok maq hap raüta, apaiq hokli tiimi tlaq ikha, ümniiraq ngi tiichamchao angu, ümniili khoti chamchao rai tlaü.’

15Kra tai latiishe ngi raq, ‘Tatiwe, ümniika juwa?’ nguta waikang. Kijjiishe, ‘Ngi ka Jesuq, ümniiraq tiichamchao tlaü we ahata,’ ngutiishe Tatiwe raq i bom ka treto.

16‘Shatmaq, ümchaü sanha, ümniika tiidolaq! Laüta chap laq. Ngi raq ümchaü ranaiq, ümniika i kiimwe ma shongkai miitu, ngi ümniiphana i sham tiichhikai kikang. Ümchaü ranaiq ngi ümniirai sham riichhi kang akhing na ümniiraq ngi jonglu ka jamkho chhi laü, kiimaq arjai miimin ngi raq ümniima ngi jonglu kra jamkho mitiichhi kuq kang, kriithun ka ümniiraq nanok miishe michong kuq wan haü.

17Ngi raq ümniika Israilnok mungmaiqse ma kiimaq Pongnok phan mungmaiqse phana i bomtsi ara chongke wa miitu she shong tiikang. Tsangshiq raq ümniika tseata wan miitu, thiikho ümchuwa thu wan tlaq, kra mong wa tiikhup wongkuq wan shat mirkang.

18Ümniiraq tsangshiq mak ka mitiipiiq kuq wan haü. Kiimaq tsangshiq ka ranyaq nyang mong wa rawü lam phan niishe mishun shea wan haü. Kiimaq tsangshiq ka Thupkaü Thawe jaqkhon mong wa, Shiikeawe wokhong niishe mishun shea wan haü. Krai mren, tsangshiq raq ngi ma kamtsantsii thü tlaq kra lii miishetiq, tsangshiq ngarai ka midii kuq wan. Raüta tsangshiq ka Shiikeawe sengi maiqsetiim rai she shongnga wan dam miitu tsangshiq ma chapchang ngachang she mitihong thaq kuq wan.’

Paul Raq Traho Jaqsham Wantaq Kra Chongto

19“O ajong Hokham we Agripa lei, riita ara chong tiikang arai mren, ngi ma ramungtan maq riisham bomchong aming akuq wan kriika, ngi raq phaqqhii nichii maq lang wan kang.

²⁰Ngi raq mungmaiqse ma, namshiq ngarai ka tiidii wan tlo ronglaq. Lanta, Shiikeawe puk na nyap wan tlo ronglaq, lanta tsantsii klai wan kai she nguta, maiqse raq mak maq chhi tai wan li chang, namshiq jaqsham kaiwa ahea awa kra shamlam wan lili lantiishe, rilung jaqsham nai namshiq chapnai nga maq tiichhi kuq wan ronglaq, nguta tsangshiq ma traho bom chongkuq wan kang. Ngi raq ara traho bomchong ke wan jaqsham arka, apha na Damaskas na tra hokuq wan kang. Lata Jerusalem niishe tra hokuq wan kang. Kra jai miishe, Judia wang tlotli niishe tra hokuq wan kang. Kiimaq Pongnok phan maiqse miishe tra hokuq wankang.

²¹Riita, ara chongtiikang traho bom chongke wan jaqsham arkha na tiina, Jehudinok raq ngi ka Jerusalem Shomjam mong wa lapho taq. Raüta atsea baiq nguta dantaq. Tsangshiq raq ngi lap taq arka, ngi raq traho bom chongke maiqhiq pahea barap binrii na khum wan kangta, lapto.

²²Shatmaq, ümchaü ranaiq niitaq, Shiikeawe raq ngi ka khrum kuwan tlo. Krai mren, ngi raq ümchaü ranaiq min, arjaq namshiq ajong alabi, kiimaq wepuq wese mungmaiqse tarü man na, hakhi kuq tiikang ara. Riita, ümchaü ranaiq arjaq mungphong na jamlai bom wa chongkuq tiikang arsii li, ümsiimaq pat achat na, teiwe shammibi nai Mosheq riimin ranaiqshi akhing na ara bomtsi ara mihongtha wan dongdii nguta chong kuqthüto.

²³Tsangshiq riimin: Khristo ngutlaq kriika ka pinthum chamchao wan chang dongdii miraq, nguta chongthüto. Raüta apaiq ka mitsai. Raüta apaiq ka tarü thaq na apha shaqshaq amaa wa dong wanti we miraq. Kiimaq Jehudinok ma nai Pongnok phan maiqse ma tiichhii wan rawii lam phan kra chongke wanti we miraq nguta chongkuq thüto.”

Agripa Ka Kamwan Raüjaq Nguta Chongto

²⁴Paul raq apaiq khum tiikhe wan traho bom chongke wan kra chhi raütiishe, Phestras ka hong raütiishe, agi rai lam maq, “Paul ümnaq ara angi she riiki laü! Ümphaqchi jong riishe, ümniika angi ma tiija hoto!” nguta Paul ma bomto.

²⁵Kiijiishe, Paul raq Phestras bom ka akha treto, “Mungtu Jongwe lei! Ngi ka ngi mang. Ngi raq jamlai wa chong tiikang, arka tengteng bomtsi chong tiikang.

²⁶Ajong Hokham we Agripa lei! Ngi raq ümman na bom chong ka kholam kholiq lata, i tsan mong na jamlai phan kankop wan min ahü maq, bom tiikang. Ara jamkhano akha bom wan tiikang ngukla, ara chongtiikang mra pin wantaq thun arka, ümniiriimin kunli asap haü siisaq. Ara chong tiikang thun mra pin taq kriika shokshaüno wa bom ka riimak.

²⁷Ajong Hokham we Agripa lei, ümniiraq shammibi bomchong kra miika kam tlaü sha? Ngi raq tiima wan kla, ümniiriimin kam tlaü ahü nguta tiima tiikang!”

²⁸Kra tairaütiishe, Agripa raq, “Riita ara jaqlose liipan niili, ümniiraq ngi ka Khristan maiqse ma mitiija wan lot ha ngutiisha tiima tlaü?” nguta Paul bom ka treto.

²⁹Kiijiishe, Paul raq, “Jaqlose liipan niili lo; luhea sijai niisheti lo; ngi raq Shiikeawe jaq wa achu jaü kla, ümnaq nai maiq abiti ümchuwa, ümchaü ranaiq arjaq, i bomchong tai wanti thun tarü arka, ngi akha siisaq jawan han jaq nguta tsin ngin tiikang. Shatmaq, namshiq min ngi akhiisii hali shumraü kharü maq kha haü jaq nguta ngo nang kla riimak!”

³⁰Kra tailot raütli she, Hokham we, Wanghupti we, kiimaq Barnis kiimaq mungmaiqse abi thun thungtaq kra tiido rang she tiido wanto.

³¹Kiimaq kra rung maq tiido wan raütiishe, tsangshiq nai tsangshiq liipan na bom ka, “Arwe raq apaiq tsaili chang nai apaiq ka phaqttek na shaqli chang kha ka tang wan mak dea,” ngutiishe bom ka riichongto.

³²Kiimaq Agripa raq Pheestas ma, “Apaiq raq akha arka Roman Hokham we rung na shok mak dea ngu räü jiika, apaiq ka armiili tiidong baiq wan chang wa shatmaq ahata,” nguta bom ka chongto.

Kiimwebi Jaqsham 27

Paul Ka Rom Na Shea Wanto

¹Riita naishiq ka Rom na wachang she nguta bomshat wantaq kra mren, tsangshiq raq Paul nai phaqttek na siti maiq shumwi kong wiijamti ka phentuwe Julias jaq na kiinong kuqto. Julias ka “Hokham we Rejiment” phentu pengti phong wa siihiip weshi riito.

²Naishiq ka Adramittiam chela wa aki laijong ashi ka Asia wang na laitoq wa chang chela thun kiina wawanti tiijeje kiijaq düwan kai. Laita wawan kai. Mesidonia wang wa Thesalonia chela na siti Aristarkas min naishiq rai adam na wawan damto.

³Kiimaq napjai ranaiq naishiq ka Sidon chela na saü wan kai. Julias ka Paul ma mangchan asi riito. Krai mren, Paul ma jamlai phan wa rong raa tlaq, kra akongtitiim raq mikhrum kuq laq ngo maq, Paul ka akongtitiim rai riikum nai riibom riinyiim, ahai asea lam miili shea wanto.

⁴Laita, naishiq ka Sidon chela maq hali tiido wan nongkai. Shatmaq, rahai wa ka naishiq walam nü maq hai wan tlaq kriikha maq, laijong jiiq wan ka atongrea riihoto. Kriikha miishe, naishiq ka khamjong mong hiq Saipras wang khamwiiq rahai tiiwong shat win binjü kiimaq jiiq wankai.

⁵Naishiq raq Silisia wang khamwiiq binjü nai Pamphilia wang khamjong wiiq binjü tiithi khamjong mong maq jiiq wan laita wawankai. Ara wangnai wiiq ara

lea wan laitiishe sanha, Lisia wang na khamjong kii na atei, Maira chela kiiniishe saü wan kai.

⁶Maira chela na, naishiq shea wanti we siihiip we raq, Alekjendria chela maq awa laijong ashi ka Itali wang na wati riihumto. Kriikha miishe, naishiq wachang laijong maq satki laita, Alekjendria wa awati laijong niishe tiinga wanto.

⁷Rahai wa ka henghea kha maq, naishiq raq rablai ngi ka, chaosusu se maq jiiq wankai. Kiimaq ngila ngu raü khamjong kii na atei wan Nida chela tiithi khamjong wiiq kiina saü wan kai. Rahai ka henghea kha maq, naishiq ka kra nü tiinyi niika jiiq wan lot mai she riikai. Kriikha miishe naishiq ka khamjong mong hiq Kret wang raq rahai tiiwong tlaq siim nünü kiina riita, khamjong mong na hiqkü ashi ashaüki Kep Salomi ngutlaq kra siim lam miishe jiiq wan kai.

⁸Naishiq ka khamjong kii riishe she tho miili laijong ka laa maq jiiq wan wan wawan laita, Seph Tru chela ngutlaq kiiniishe saü wan kai. Kra chela ka Lasea chela tho na riito.

⁹Naishiq ka kiijaq rahiq aluwiq khing raikai. Khamjong lam maq laijong jiiq wan miika haisi chang jonghea she riito. Kra akhing ka rawii thum wan nini she riito. Ngarai Tiidii wan Poi kiimin alea wan wishe riito. Kriikha maq Paul raq tsangshiq ma akha nguta tsii chongkuqto.

¹⁰“Maiqwetiim, nashiq raq ümchaü armiimin laijong ka jiiq wan ruq li la wawan hai jiila, nashiq ma haisi chang jonghea asi miraq. Nashiq hup asam laijong na howan tiikai thun arka wiita mithen. Kiimaq laijong armin athen miraq. Kra thaq na nashiq miisaq khlaq chang min asi miraq,” nguta tsii ka chongkuqto.

¹¹Shatmaq phentuwe ka laijong jiiqti we kepten we nai laijong tatiwe raq achong bom kli taito. Paul raq achong bom ka taimak dea.

¹²Kiijaq laijong khing chang tru ka ralii na khingwa miika abi. Kriikha maq maiq apako riika, khamjong mong maq lealea wawan raüta laijong khingwa chang Phonisk tru na saü wan tlo haijaq ahea miraq nguta tiimato. Mairaü la ralii bala ka kiijaq khing wan haijaq nguta tiimato. Phonisk chela ka Kret wang na lai khing wa chang tru ashi. Phonisk chela na rahai walam ka shemai nü nai shenyap nü maq kiimaq shekhu nai shenyap nü wiiq maq hai raüta saütlo.

Sammoktra Jü Maq Rathaiq Wa

¹³Seph Tru na khetiikai bala rahai haise shemai nü maq haipha wanto. Kra rahai saü wan kiita lai jiiqti wetiim raq tiima ka tsangshiq raq Phonisk tru nü na jiiq wan nguta tiimataq kra miwalot rong i sham nguta tiimato. Krai mren, tsangshiq raq laijong shiikhing chang jinkhaiq bu thun kra, kham mong wa laijong na hali dothü nongto. Rathaiq rahai wan raüjaq laijong ka khamjong mong na tsuqbaiq wan jiiq nguta honkam shatmaq Kret wang wiiq khamjong kiikii tiinapnap miili jiiq wanto.

14Shatmaq tiido pha wan raü niili she, “Shekhu nü nai shedong nü” rahai wa ngutlaq kra, Kret wang thaq maq shekhu nü nai shedong nü maq riita shemai nü niishe thaü wanto.

15Kra rathaiq rahai henghea saü wantaq kra raq laijong ka naishiq wachang Phonisk tru nü na jiiq wanlot mak she thaübaiq wanto. Kriikha miishe rathaiq raq ümnü niiwa thu wan tlaq, kiinü niili she rahai ma atiithu wan nguli li she thaq baiqto.

16Naishiq ka khamjong hiq aranse Kauda nguta kra shemai nü siim maq jiiq wan laita, rathaiq rahai walam kiiwa phanshi se tiiwong lap wan kai. Kriiba maq, naishiq raq laijong na ho tlaq lairanse ashi ka, laisiim na raü maq apaq kha kiiwa samhea tiieha kha thü nongkai.

17Tsangshiq raq kra laise ka laijong thaq na raü maq ban raüta dohitto. Raüta raü maq trotam maq tep laijong kra tiinapshat na tiipaq khabaiqto. Tsangshiq ka khamjongre na Libia mung kiina rahai raq laijong ka thu wan raüjaq, kra Libia wang khamjong kii binjü na kham mong na kumtsai phii haisi chang pahea asi. Kiijaq laijong ka tiithaü raiki jiiq nguta haito. Kriikha maq, tsangshiq raq laijong thaq na laijong tiikhum chang khea achan kiimin tiisat lambaiqto. Raüta rahai raq ümnüno thu wan tlaq, kiinü na, rahai raq athuthu niili she laijong ka tiiche wanto.

18Rathaiq wantlaq kriika thaiqbiti she, thaiq wan ruq lische thaiq wanto. Asang wan ngutiika ahü she. Kriikha miishe, kiimaq anap ranaiq miishe sanha, tsangshiq raq laijong na piikii hupsam thun kra wiijam jü mong niishe tiidong khot baiqto.

19Kiimaq napjai ranaiq miishe ka tsangshiq raq kra laijong miirii wiijam, khea thum kaü, kra chan chang raükom thun, kiimaq kham chong thun kriishe laijong mong wa tiichhii khotbaiq wan nongto.

20Rathaiq rahai heng wan ka rahi q luhea she, ranaiq rawa heng wan ruq lische heng wanto. Ranaiq na rashe makpo kiimin chhi mai she kiimaq rawa na raiqsaiq sham kiimin chhimai she riikai. Kiimaq rathaiq wa ka henghea riiwan riiwan lische heng wanto. Kriikha miishe, naishiq ka lunlot mai she sham nguta tsiim jüshushu she riikai.

21Maiq thun ka rahi q luhea she dung min simak amang maq lea wan jai she, Paul raq tsangshiq tarü ma tsaido jido bom ka akhiishe chongkuqto, “Maiqwetiim, namshiq raq i bom ira tai han jaq, lanta Kret wang maq jiiq wan maili ngu raü jiika, ahea riichang wa. Ira taihan jiika, nashiq raq atinkhan chamchao ka riihum mai chang. Kiimaq atinkhan ka sumrum mai chang.

22Riikli min, ümchaü ngi chongpha! Namshiq raq tsaiji ka naq tran rongkiq. Namshiq phong wa jumin tsai man miraq. Ara laijong ara lamlamli mithen.

23Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümwa rawa ngi raq shomnoq tiikang Shiikeawe rase ashi ka ngi phana kito. Kiimaq ngi ma bom ka akha chongkuqto,

24'Paul, ümnaq naqhaikiq! Ümniika Roman Hokham we man na chap wa raa dongdii. Kiimaq Shiikeawe raq ümniima lungwiitsii jonghea thütlo. Kriikha maq, ümniirai laijong na maiq ümchuwa wadam tlaq thun ka, wiitarü tiikhup wongkuq wanto she,' nguta ngi ma chongkuqto.

25Riita, maiq wiitiim lei! Ara chongtiikang arai mren, tsaiji tiijong rong laq. Ngii raq Shiikeawe ma kamtiikang, ngi ma jamkho chongkuqtaq kra phanphan mihong wan.

26Kiitiina rahai raq nashiq arka khamjong kii hiq maihiq bashi ra na mitsuq baiq wan," nguta Paul raq bom ka chongkuqto.

27Riita, naishiq ka Mediterenian sammoktra jü thaq na rathaiq rahai raq tiiphü cherai wan li miika, waroqshi ri wablai she riito. Kra rawa wathung wakham na, lai jiiqtibi raq naishiq ka takii tho na saü wan tiikai she sham nguta tiima raüta, bashi na hem wan wan miishe laijong ka jiiq wanto.

28Krai mren, tsangshiq raq raülo na jinpo ka paq raüta, khamtsaü ka thito. Kra thi wan kiita, khamtsaü ka tlam roqnai riito. Kiimaq heashi hali wanong raüta khamtsaü ka tlam roqshi ri tlam biingi she riito.

29Kriikha maq tsangshiq ka athi laijong ka khamjong mong na longkaü jongheahea sitlaq kiijaq tiithaü rai wa jiiq nguta ahai she riito. Kra kha miishe, tsangshiq raq laijong jai nü siim na apaq khathü laijong shiikhing chang jinkongbu khaiqtu blai kra khamjong mong niishe tiisat baiqto. Raüta laijong ka tiikhing raüta, ra tiiwü tlo ma nguta achu jaü maq kheto.

30Kra lot jai she, laijong jiiqtibi thun ka, ahukse maq laijong mong wa juho lai nguta danto. Tsangshiq raq laijong siim tiinap na apaq kha lairanse ashi kra kham na tiisat diito. Raüta laijongkhu nü na laijong shiikhing chang jinkongkhaiqbu thun abi kriimin kham mong na tiisat nonglai nguta tiiman raüta juho danto.

31Shatmaq, kra chhi raüta Paul raq phentujong we nai phenlabi ma chongto, "Ara laijong jiiqtinok ka ara laijong mong na nga mak la ngu räü jiika, namshiq thun ka achhun miriirong i nguta akhiismin naq tiima rongkiq."

32Kra tsii chongkuqtaq krai mren, phenlabi raq kra lairanse paq chang räü thun kra dok-hi dok-hi chum baiqto. Raüta lairanse kriika jü mong niishe tiiche baiqto.

33Ranap rawü tsuprup tsupriiq niishe, Paul raq tsangshiq tarü ma tsaiji doke bom ka akhiishe chongkuqto: "Ümchaü ranaiq ariiraq raroqshi ri rablai she, tsaija chhunja chapa raq atsai lam miili, namshiq ka jam min phaqsiiq man, amang miili lea rai wan lan.

³⁴Ngi chongpha tai ronglaq. Ümchaü namshiq tarü raq phanshi ra phaqsiaq ronglaq. Amang miili ka ningkun ahü, lunlot man mirhan. Namkhu bin loshi min dea mak miraq. Naqhai rongkiq,” nguta Paul raq tsangshiq ma tsii ka chongkuqto.

³⁵Ara bom chongke jai she, Paul raq winsii thop wiijam ka lam raüta, tsangshiq tarü makki na, Shiikeawe ma kechutum achu jaüto. Raüta winsii ka tsangshiq ma tiiphan kuqto. Kiimaq tsangshiq raq winsii phu ka sham rang raütiishe pha q wito.

³⁶Krai mren, tsangshiq tarü ka tsaiji ajong she riito. Kiimaq wiitarü raq winsii ka phan chhuq chhuq kaq pha qto.

³⁷Kra laijong na ngati maiq naishiq tarü ka 276 riito.

³⁸Wiitarü raq hongli chhaq pha qsea lot jai she, laijong tiichhii ma nguta tsangshiq raq bunwong thong thun kra jü mong niishe wiita tiidea baiqto.

Lai Ka Thento

³⁹Riita rawü khang niishe, lai jiiqtibi raq khamjong jü reko ka chhito. Shatmaq, kra tareko tiichhi tlaq hiq mang ka tsangshiq raq sapmak riito. Shatmaq, tiina tsangshiq raq jüreko na jüjong kumtsai phii ka asi chhito. Riita mai raüla kra kumtsai phii takii kiina laijong ka jiiq wan raüta, phii na tiiphataq laijong ka tiikhing baiq wan chang, nguta tiimato.

⁴⁰Krai mren she, tsangshiq raq laijong shiikhing chang jinkong khaiqbu paq chang raü thun ka chum baiqto. Raüta jinkong khaiqbu thun ka jü mong niishe tiisang baiqto. Kiimaq hali tsangshiq raq laijong jiiq chang shamthukii thun, laijong jai nü na paq tlaq kra paq chang raü kriishe diibaiqto. Kra lot raütiishe, tsangshiq raq laijong tha q na chan chang kheathum kaü kriishe laikhu nü kiijaq tiikha chanto. Kriika rahai raq khea na tiithaü raüta, laijong ka khaki nü na tiiche wan miitu chanto. Krai mren she, naishiq ka takii nü na che wan kai.

⁴¹Shatmaq, kra ache wan lam maq tareko nü na awarai niili she, laijong ka khamjong mong na kumtsai kin ashi asi kiijaq tiithaü rai wato. Raüta laikhu nü ka kumtsai kin na tiiphataq she tiishong wato. Atiimeshi min maimak she tiishong wato. Kra liipan bala niili she hali, laijongmai nü ka khamjong tso blun khamtso watlaq kra raq tiibunlak hali she thaübaiq nongto.

⁴²Kiijiishe phenlanok raq maiq shumwibi thun sitlaq kriika, tareko na wai wan raüta aju riiho jiiq nguta tiima raüta, wiita atsea baiq chang nguta danto.

⁴³Shatmaq, phentujong we raq, Paul ka tsatjiiq nguta apaiq tiichhii kewan miitu, phenlabi ma shumwi kong ka atsea raa mak nguta tiiwinto. Kra rii na, apaiq raq maiq ümchu riiwa jüwai atsin, kriiti thun ka kongkhu laijong maq kham na doq rong laq; lanta tareko kiina wai wan tlo ronglaq nguta aming kuqto.

⁴⁴Kra jai niishetiq, maiq abiti thun riika, pepen na riiwiiq raü tlo, kiimaq lai phan laiphu pan kham na cherai wan tlaq kiijaq, jaq maq alap lap, kiijaq riiwiiq raüta tareko nü kiina wai wan ronglaq nguta aming kuqto. Krai mren she, ara chongtiikai ara phanphan, naishiq tarü ka tareko niishe khu asang maq waiwan kai.

Kiimwebi Jaqsham 28

Paul Ka Malta Hiq Na Saüto

¹Naishiq ka tareko na ahea khusang miishe saü wan jai niishe, kra khamjong mong hiq mang ka Malta hiq nguta sap kai.

²Kiijaq siti hiqshong maiqse ka naishiq rai abom anai aheawiq riito. Kiitiikaq ra hali junho nongto. Kiimaq rasong hea riito. Kriikha maq tsangshiq raq naishiq ma wa chaqkuq raüta, lungwii tsan- tsii maq naishiq ka taoto.

³Paul raq chinthiq setiim ka hiq wa riichomto. Raüta apaiq ka chinkii setiim ka wa na phong chaq rea riito. Kra liipan bala, paüse ashi ka waketsi ma chinthiq mong wa dongki saq raüta, Paul jaq na dakho tlii maq kaqhoto.

⁴Kriiwa, noktibi raq paüse ka Paul jaq na tiipaq raü kra chhito. Kiimaq kra chhi raüta, tsangshiq nai tsangshiq liipan na akha riichongto, “Arwe arkla maiqtseati matwe dea sham! Apaiq ka khamjong mong na tsai chang wa lunto. Shatmaq, Tingting phra kaü raq apaiq ka tiihang mak she sham arja wa,” nguta tsangshiq liipan na riibomto.

⁵Shatmaq Paul raq paüse ka wa na khaüsaqli chaq baiqto. Kiimaq adü na jamlai tsiisi min ahü riito.

⁶Tsangshiq raq apaiq ka maklii liipan niili, achhang ajong she mirwan sham, raüta jaqlo chutli she mitsai sham nguta tiimato. Shatmaq, akhing ashaqpuq she sijai niimin, Paul ka sangkaq kaq li riito. Jam min ngusiq mak. Kra chhi raütiishe, tsangshiq tiima ka klaisaq she klai kito. Raüta, “Notsam apaiq arka phra kaü ashi ahata!” ngutiishe tsangshiq liipan na riibomto.

⁷Kra hiq ba maq aje lin niili, maiq wakram ashi asi riito. Kra wakram ka kra, khamjong mong hiq kra pengti wela we wak riito. Apaiq mang ka Publias. Apaiq raq naishiq ka lungwii tsantsii maq tsangjam na tao wanto. Naishiq ka ranaiqtsam apaiq jam na hai wan kai.

⁸Publias ma awe ka atsi chang na abum riito. Apaiq ka awok tsi achat nai tsidong riito. Riita, Paul ka tapmong na wato, raüta atsiti we dü na ajaq maq sham raüta, achu jaükuqto. Krai mren apaiq thatsii ka tiiheawa kuqto.

⁹Kra chhi raütiishe, kra khamjong mong hiq na siti maiq atsi asiti thun ümchuwa sitlaq kra wiita, naishiq phana atsi tiiheawa miitu she warai wanto.

Krai mren, Paul raq tsangshiq ma achu jaükuqto. Kiimaq tsangshiq thatsi kiimin wiita tiihea kuqto.

¹⁰Kiimaq tsangshiq raq naishiq ma kongphiq jaqmiiq kiimin pahea kuqne wanto. Kiimaq naishiq ka kra hiq maq tiido wan akhing niishe, tsangshiq raq naishiq ma khamjong lam maq wawan na tungsea lamsii ümchu wa raa tlaq kra thun ka laijong na ho thü kuq kito.

Malta Maq Rom Na

¹¹Naishiq ka kiijaq jipi lü tsam sithü laitiishe, Alekjendria chela wa awa laijong ashi amang ka “Phra chhop,” ngutlaq kiimiishe wawan kai. Kra laijong ka ralii bala kra Khamjong mong hiq Malta hong na khingto.

¹²Laita naishiq ka Sairakus chela niishe saü wan kai. Naishiq ka kiijaq ranaiq tsam hai wan kai.

¹³Kriimaq hali naishiq ka laijong maq wawan nong laita, Rejiam chela niishe saü wan kai. Rejiam chela miimin laijong maq hali wawan nongkai. Kiimaq napjai ranaiq niika shemai nü maq rahai she wanto. Krai mren she, naishiq ka aphiq lin miishe wawan laita, ranaiq nai liipan niili Puteoli chela na saü wan kai. Puteoli chela ka laijong khing wa chang tru.

¹⁴Naishiq raq kra chela na phunainotiim wiijamti asi riihum wankai. Tsangshiq raq naishiq ka tsangshiq rai chepat shi haithü ronglaq nguta tiiwinto. Kiimaq kra laitiishe naishiq ka Rom chela niishe saü wan kai.

¹⁵Rom na siti phunainotiim raq naishiq watlo nguta tsütsa taito. Krai mren, tsangshiq ka Rom maq kiraüta Appijas Kejat thung nai Wanjaptiipsam Hiq kiina saüli kiraüta naishiq ka humkito. Paul raq tsangshiq rai riihum raüta Shiikeawe ma kechu tumto. Kiimaq apaiq ma tsaiji kongtam puqshi she riito.

Rom Na Trahoto

¹⁶Kiimaq naishiq ka Rom chela niishe saü wan kaita, Roman hokham raq Paul ka apaiq honhon jam ashi niishe tiisito. Kiimaq apaiq ka phenla weshi miili tiikhe raüta tiisito.

¹⁷Kiijaq saü wali maq, ranaiq tsam sijai na, Paul raq kiijaq siti Jehudinok welabi ka adam na triitam hea raüta ngato. Tsangshiq ka apaiq phana riitam saüki kiitiishe, apaiq raq tsangshiq ma bom ka akha ngutiishe chongkuqto, “I phan i maq Israilnok phunainotiim lei, ngi raq nashiq nok mungmaiqse ma abi ati jamlai phan min sham wan mang. Kiimaq natitiim raq nashiq ma akuqthü thungtri thaq niimin jamlai kiiqqi wan mang. Shatmaq, tsangshiq raq ngi ka Jerusalem maq shumraü kharü maq kha raüta, Roman hokham jaqkhon mong na kuqbaiqto.

¹⁸Krai mren, Roman hokham raq i kha ka phoke wan jai, ngi ka adi baiq chang nguta photo. Jamkhano ngukla tsangshiq raq i dü na, i miisaq thumli chang mat atsa khü akha jam min ahü nguta asap.

¹⁹Shatmaq, Jehudinok raq ngi ka tiidong baiq raa mak dongdii ngutiishe ningtang hoto. Kriikha miishe, ngi raq i mung i man khu thaq na jamlai phan khü akha nyan mang li jiimin, Roman Hokham we ma i kha ka ashok chang she jakito.

²⁰Riita, arthun mra pintaq arkha maq, ngi raq namshiq rai riikum ma nguta namshiq ka tiieha wan kang. Riita ngi raq ara kharü hotiikang arka, Israilnok raq ju miiwa tsangshiq tsantsii ran wan tlaq, kriiwe mang na hotiikang,” nguta tsangshiq ma bom ka chongkuqto.

²¹Kra tai raütiishe, kiijaq Rom na siti Jehudinok welabi raq tretto, “Ahü la, naishiq riha ümkhu thaq seng raüta, Judia wang wa lak awe jam min lap mai la. Kiimaq nashiq nok kiinü mung maq awati jurmin, ümnaq tsütsa ka naishiq ma tiitai chong wan mak dea. Kiimaq ümkhu thaq na abi ati bom jamlai min chong wan mak, ahü taishan wan mai dea.

²²Shatmaq naishiq riimin, ümnaq shang wan dam laü phungnok tsütsa kra kiitiina atai wan ka ro tiikai dea. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, barap binrii na, nanok raq arphung ara ngengseng wanti siisaq chhi tai wan tiikai,” ngutiishe tsangshiq raq Paul bom ka tretto.

²³Krai mren she, tsangshiq raq Paul rai ngakai miitu ranaiq akhing ka tiihongto. Kiimaq kra ranaiq tiihongtaq akhing na, tsangshiq maiq pahea kra Paul sitlaq kiijaq kito. Krai mren, Paul raq ranap chu maq phaho raüta, raji ranyaq na saüli she, tsangshiq ma Shiikeawe Mungtan tsütsa kra phanchan chongkuqto. Kiimaq apaiq raq Mosheq Thungtri na awaiq thü nai shammibi lak na awaiqthü thun bomtsi kriika, Jesuq rilung nai apaiq raq jaqsham wantaq kiijiishe kuwanto nguta tsangshiq ma tsan tiinin li chang khan she, tiitho tiipha raüta chongphan kuqto.

²⁴Kra tai raütiishe, tsangshiq phong wa maiq wiijamti riika Paul raq traho bomtsi chongkuqtaq kriidea tengto nguta kamto. Shatmaq, maiq abiti riika kam mak dea riito.

²⁵Krai mren she, tsangshiq liipan na arkhi rai she riito. Raütiishe tsangshiq ka wawanto. Shatmaq tsangshiq miwa wan shaq na, Paul raq tsangshiq ma apaiq traho bom chongke ka ara bomtsi armiishe shatkuqto: “Asii Wenyi raq shammi Isaia lümaq namtitiim ma chongkuq thütaq kriika amak na khaqshkhaq she dea hongtha rai wanto!

²⁶Apaiq raq riisham bom maq akha tiithai chongthüto, ‘Kilaq, laüta arnok ma akha chongkuq kikiq: Namshiq riika tairuq tairuq tai tlan, shatmaq tak man; namshiq riika liiruq liiruq lii tlan, shatmaq chhi pha man.

27Ara jamkhano ngutiikang ngukla, arnok sung atsii ka alamlatkai wishe; kiimaq tsangshiq ni ka alankai wishe. Kiimaq tsangshiq mak ka amiikai wishe. Kiiikha riimak ngu raü ka, tsangshiq raq mak maq michhi wa, tsangshiq raq ni maq mitai wa, tsangshiq sung atsii ka tsangrakrak maq misap wan wa. Raüta tsangshiq ka ngi phana miwa wan wa, kiimaq ngi raq tsangshiq tsiisi ka, wiita mitihea kuq wanha chang wa, raüta tsangshiq ka, hansang maq singa wan chang wa, ' " nguta Shiikeawe raq chongtlo.

28Kiimaq Paul raq abom ka, "Riita ümchaü sanha namshiq raq arshe sap wan ronglaq. Shiikeawe tiichhii wan tsütsa ahea kriika, Pongnok phan maiqse miishe michong kuq wan. Tsangshiq raq tsütsa ahea kra mitai!" ngutiishe abom chong kra shatto.

29Paul raq ara ngojai she, Jehudinok ka tsangshiq liipan na tatso wiinyi lam miishe wawanto.

30Rawii wiinai na säuli, Paul ka jam ashi na amaq kuq raüta sito. Kiimaq apaiq rai riihumkaiti maiq ümchuwa kitlaq kriika apaiq raq khoqriiq shishiiq maq tao lili riito.

31Raüta apaiq raq tarü ma, Shiikeawe Mungtan bom ka trahokuqto kiimaq Tati Jesuq Khristo tsütsa kra achaq awaq maq nai jamlai tiibanbi min ahü maq shrinkuqto.

Rom

Rom 1

¹Ngi Paul, Khristo Jesuq dise, kiimaq kiimwe ma tingsang athiiq raüta atsea wan, kiimaq Shiikeawe raq apaiq Tsütsa Ahea trahoke miitu ashong wan we raq waiq tiikang.

²Ara Tsütsa Ahea arka, man na rapha hiq wa niiphü dongdii, Shiikeawe raq maiqse ma mikuq ha, nguta kiqkham kongphiq akha kewi she dongdii. Arka Shiikeawe apaiq raq, shammibi lümaq bom ka tiichongkuq thüto. Kra chong wantaq kiqkham bomtsi ka, Asii Bomtsi na aheawiq maq waiqthü raüta thü wantlo.

³Ara chongtiikai Tsütsa Ahea arka, Shiikeawe Se nashiq Tati Jesuq Khristo rilung manphan awaiq wan. Hanngam lamphan maq, apaiq ka Dawit säuse phan khum na pokito.

⁴Kiimaq apaiq wenyi khum kriika, asii Shiikeawe Se. Apaiq ka asii Shiikeawe Se dea nguta tiichhike wan miitu, Shiikeawe raq apaiq ka amaa wa ningkun jonghea maq tiidong wanto.

⁵Apaiq lümaq, Shiikeawe raq ngi ma ara kiimwe jaqsham rahea phan arshe, kiimaq jonghea arshe, kuq wanto. Ara jaqsham arka, aram ari jaqsham. Arka Jesuq Khristo mang tijong wan miitu. Ara i jaqsham ara lümaq, mangjong maiqse tlotli ka, Shiikeawe ma tiikam wan miitu, ara jaqsham ara kuq wanto. Raüta, apaiq ma kamwanti thun maiqse angu ka, apaiq wokhong na misi wan laq nguta akuq wan.

⁶Ara Tsütsa Ahea arka, namshiq Rom chela na siti miitu min. Shiikeawe raq namshiq min Jesuq puk na nyap wan tlo ronglaq, nguta hea wan tlo.

⁷Riita, ara chongkuq tiikang arai mren, ngi raq namshiq tarü Rom na sitibi ma, ara lak ara waiq tiikang. Shiikeawe raq namshiq ka dang na lakshiipo alak ikha lungwii tlo. Raüta, namshiq ka apaiq raq asengi miitu riichom hea wanto she. Shiikeawe, Na we, kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphap shat kiimaq hansang maq mithülaq.

Kechutum Achu Jaü

⁸Apha na ngi raq namshiq tarü miitu, rokhu na Shiikeawe ma kechutum tiikang. Arka namshiq raq, Jesuq ma kamwan lan kra tsütsa ka ümchaü mangjong maiqse tlotli riishe tai wan tlo ngo kha maq kechutum tiikang.

⁹Ngi raq ara chongkuq tiikang arka, tengto dea nguta hakhi keti ka Shiikeawe asi. Shiikeawe ka ngi raq, i tsan i mongjii wiita kiinong kuq lata, Ase manphan Tsütsa Ahea bomtsi ka, nanok ma chongkuq tiikang kra lümaq, ngi raq shomnoq wan tiikang. Ngi raq achu jaü tiikang akhingtek na,

¹⁰namshiq miitu min achu jaükuq tiikang kriika Shiikeawe raq asap. Ngi raq Shiikeawe ma tiitai wan kla, apaiq raq ahea nguta thimi tlaq jiika, ümchaü lak niika, ngi namshiq phana haisea wadam miitu, akhing mikuq ahiq nguta riichopi tiikang.

¹¹Ngi raq namshiq rai sham riichhi tlo ha jiilei, nguta i tsan na atsi maq sitiikang. Namshiq rai riihum lata, namshiq ka kamasham na choke wan, achu shiiman kran kuqwa hajaq, namshiq wenyi lam phan na ningkun tiijong wan ma nguta tiima tiikang.

¹²Riita, bom chong tiikang arka, namshiq miimin liip, kiimaq ngi miimin liip miraq. Namshiq kamtsantsii ka, ngi lümaq mima wan. Kiimaq i kamtsantsii ka namshiq lümaq mima wan. Nashiq ka riithü riithü laita, adam maq jonglu wan chang ahata.

¹³I phu i notiim lei, namshiq raq ara tsan na tiitsang shat sham, ngi ka namshiq phana waha jaq, nguta ümtinkhan wa tiima wan tiikang. Shatmaq, phanshi raq pathoho raütli, ümchaü atin aloq niishe saü rai wantaq. Pongnok phan maiqse phong wa, Phung na tiishang wan tiikang kiikhiisii hali, namshiq phong wiimin, Phung na tiishang wan tlo hajaq nguta, tsinngin tiikang.

¹⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq ngi ma, maiqse angu hupli ma Tsütsa Ahea kra chongke miitu holai ka tiihokuqto. Phaqqhi maiqse miimin kiimaq tawesang miimin. Lak atsinti miimin, kiimaq lak tsinmak, makchukti miimin.

¹⁵Ara chongkuq tiikang arai mren, ngi ka namshiq Rom na siti miimin, Tsütsa Ahea ara chongke wa miitu, kheshat maq sitiikang.

Tsütsa Ahea Na Ningkun Asi

¹⁶Ngi ka Tsütsa Ahea bomtsi ka nanok ma chongke miitu jeasi mang. Jamkhano ngukla ara Tsütsa Ahea bomtsi na ningkun asi kiimaq kiima kam lata, tsankhun maq sitiikang. Maiqse angu wa, jurwa Jesuq ma kamtlaq, kriiti thun kunli ka, ngarai mong wa tiichhii wan miitu ningkun ka Tsütsa Ahea bomtsi na sitlo. Arka, apha na Jehudinok ma chongkuqto. Kiimaq kra jai maq, Pongnok phan maiqse miishe chongkuqto.

¹⁷Jamkhano Tsütsa Ahea na ningkun asi ngukla, Tsütsa Ahea na ngarai maiqse ka, Asii Shiikeawe raq apaiq rai wehea ma jamkho shram wan tlaq, kra lamphan ka tiichhi kuq tlo. Ara Shiikeawe rai wehea shram wan tlaq arka, apha maq riita atiisup na saüli, maiqse raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü tlaq, hiqkhu phi kra miili dü wan chang nguta chong tlo. Arka asii bomtsi na chongtlaq, kra phan phan hongtlo. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Jurwa Shiikeawe ma kam tlaq, kriiti ka Shiikeawe raq apaiq rai wehea miishe tiija wantlo. Raüta kamtsantsii lümaq atra misi wan.”

Maiqse Aja Ashut Siisag

18Maiqse raq ümtinkhan wa ngarai tang wan tlaq, kiimaq abi-ati jaqsham ümchuwa sham wan tlaq, raüta tsangshiq abi jaqsham kriimaq, Shiikeawe rai mang riisap wan chang tengteng lamphan sitlaq kra, tang ta baiq wan tlaq, arthun arkha na, Shiikeawe tsankhiq ka, ramungtan maq tiichhikuq wanto she.

19Arka Shiikeawe raq apaiq rai, mang riisap wan miitu lam ka, tankeje taümaq, maiqse raq jiqphiq wantlo. Tsangshiq raq Shiikeawe ka juwa, kriika sapshat shat taü maq, shut rai wantlo. Ara tamlamlam maq, ngarai tang wan tlaq arkha na, Shiikeawe raq tsangshiq ka tsasha tlo.

20Shiikeawe raq ra nai hiq ara tiq wanli miiphat, maiqse raq mak maq chhilot mai chang apaiq pü-alii pattup pat-sa ningkun rüm tlaq nai apaiq asii rong arai rüm tlaq kriika maiqse angu tarü raq chhi shat. Ara chongtiikai Shiikeawe pü-alü nai apaiq rong arai rüm tlaq kriika Shiikeawe raq phansang wantaq thun ümchu wa sitlaq kriijaq chhi tiikai. Arkha maq, ara chhi shatshat taü maq maiqse ümchu riiwa ngarai tang tlaqti ka, ahangkai chang lamlu ka ahü she!

21Tsangshiq raq Shiikeawe ka asi dea nguta asap. Shatmaq, tsangshiq raq Shiikeawe ma shreng manto, apaiq rii dongdii sitlaq, kra kuq wan mak maq sitlo. Kiimaq apaiq ma kechu tumke wan min ahü maq sitlo. Kra rü na khoti, tsangshiq tiima tsantsii ka, ajiq aphiq siisaaq li, kiimaq tsangshiq khutsai ka shaqmii miili sitlo.

22Tsangshiq ka atsii wiq maiqsetiim sitiikai nguta tiitsaki tlo. Shatmaq, tsangshiq ka angikong.

23Thummak miq mak atra Shiikeawe ka shomnoq rii na, tsangshiq riika maiqse raq, jaq maq ahai hun, athumkai chang phan maiq sumla, wushi sumla, ngamsaü ngiqse sumla thun, kra khoti shomnoq tlo.

24Ara chong tiikai, maiqse ka Shiikeawe wokhong na siwan romak, angi ma jakai kha niishe, Shiikeawe raq tsangshiq ka tsangshiq, ashe ashi phan jamlai wa tsangshiq raq ro tlaq, kra ashe ashi ramho kharü mong niili she tiishaü kuqbaiqto. Krai mren, tsangshiq ka tsangshiq maiqmii nai maiqmii liipan na jeasi miari lishe, riinyat shat raü raüta sitlo.

25Arkha niishe tiina, tsangshiq raq Shiikeawe lamphan sap wan chang tengteng bomtsi kriika, no niishe tsuqbaiq raüta, arot akiq lam she phan tlo. Tsangshiq raq Shiikeawe ka shomnoq raüta, apaiq wokhong na siwan rii na, apaiq raq aphansang thun kra khoti shomnoqtlo. Maiqse riika akha riikli jiimin, Shiikeawe khushüli mijong laq! Amen.

26Tsangshiq raq akha ngarai klo tlaq arkha miishe, Shiikeawe raq tsangshiq ka, maiqjea asi hon atsii kharü miishe tiikha baiqto. Arkha maq, jechakre raq dongdii min, jechak jamkhii sichang wa, kiikha ka singa mak; jechak nai jechak liipan na sethoq ja ngarai tangtlo.

²⁷Kra niq riri sii hali, maiqwere thun raq kiimin, jechak nai maiqwe liipan na riilungwii lam ka baiq thü raüta, maiqwe nai maiqwe liipan na, maiqjea asi hon atsii riinyat riishat sitlo. Maiqwe nai maiqwe liipan na, akha maiqjea asi riinyat shat raüta sitlo. Kiimaq arthun, ashut klo tlaq arkha na, Shiikeawe sintsang ka tsangshiq khu thaq na sitlo.

²⁸Tsangshiq raq, riikhaqli Shiikeawe tiima tsantsii ka, tsangshiq tsan na thü mak maq, shishe tlaq kriikha niishe, apaiq raq tsangshiq ka ashe ashi tsantsii walü tlaq kra miili she likuq baiqto. Kra likuq baiqtaq kriika, tsangshiq raq sham mak chang phan thun wiita misham laq, nguta ngo maq likuq baiqto.

²⁹Tsangshiq tsan among ka phusu tsii, tha kaü tsii, sükha tsii, kiimaq atiibi baiq wan tsii riili she ama sitlo. Tsangshiq tsan among ka, arshulii tsii, sho tsii lumtsii, arlongliiq tsii, laopha tsii, kiimaq maiq chong sia tsii riili she ama sitlo. Tsangshiq ka shapshaü miqshii panli.

³⁰Kiimaq tsangshiq nai tsangshiq liipan na arshaphaq, tsangshiq ka Shiikeawe makki na, kai maiqsai asi sitlo. Kiimaq tsangshiq ka ji maq nishishi tsii rümti; Tsangshiq ka ashkong li, kiimaq tiishom mra li; tsangshiq riika, abi lam ka apa klo wan wan roli sitlo. Tsangshiq raq anyung awe bom ka tai mak.

³¹Tsangshiq tsantsii ka ama. Tsangshiq raq maiqmii kiqkham ka tiiku wan mak. Kiimaq tsangshiq raq, nanok ma lungwii tsantsii thü mak.

³²Tsangshiq raq Shiikeawe tri na, akha ngarai tang wantibi ka, atsai lam mirhum nguta chong tlo nguta kiimin asap. Kra sapshat shat taü maq dongdii min, tsangshiq raq ngarai thun kra tang wan ruq miili sitlo. Kli min riimak; nanok ahinti raq ngarai klo tlaq, kriimin asom li riidam tlo.

Rom 2

Shiikeawe Raq Wiitarü Kha Mipho

¹Kongtitiim lei, namshiq raq nanok ka jaram wa sairan tlan? Namshiq ka juli riikan jiimin, hangkilot man. Jamkhano ngukla, namshiq raq nanok ka ajiq klo tlo nguta, sairan tlan. Shatmaq, tsangshiq raq jamlai wa ajiq klo tlaq, kra hali namshiq riimin klo tlan. Lanta, maiq ka shra tiikai angu, maiqmii kli ajiq we dea nguta, shra pha q tlan.

²Shiikeawe raq, akha ashut kiimungti maiqse kha ka, riikhaqli kappe maq shin raüta, phokuq tlo nguta, nashiq raq asap i.

³Shatmaq, kongtitiim lei, namshiq raq nanok ka ashut klo tlo nguta shra tlan, kra tsangshiq shut tlaq lam na hali, namshiq maiqmii kiimin dea wan dam tlan! Riita, namshiq maiqmii ka Shiikeawe kappe mong kiiwa midongkilot rong i ngutiisha tiima rai tlan?

⁴Arka namshiq raq, Shiikeawe raq namshiq ma, mangchan tsii jonghea rüm tlaq kra shishe lam na khat tlo. Kiimaq apaiq raq namshiq shutphit ka mangchan tsi ma, namshiq ka atsea wan chang wiimin, tsat son n mak maq, anin riiwan tlo, kiimaq ranaiq shishi kla, namshiq raq tsii michhi wan han ahiq, nguta tsan tiibum raüta, namshiq tsantsii klai wan ka khe tlo. Shiikeawe raq namshiq ka kai lungwii tlo nguta namshiq riimin asap han. Shiikeawe raq namshiq mangchan tlaq arka, namshiq raq ngarai tsantsii kra miklai tlo laq, nguta ngo maq mangchan tlo.

⁵Shiikeawe raq namshiq ka, atinkhan mangchan taü miimin, namshiq tsantsii ka longkaü ikha atsin wiq, kiimaq namphaq namni ka, wanshakshak rüm tlan. Akha lanta, namshiq raq namshiq maiqmii kha ma kra, Phangthum Khapho Ranaiq miitu atlai li riiwan tlan. Kiimaq Shiikeawe raq namshiq kha ka, tri atsin miishe mipho kuq wan.

⁶Shiikeawe raq maiq loweatek ma, maiqmii raq jamlai wa shamlam wantaq, kra phanphan jaq maq mikuq.

⁷Maiq wiijamti riika, nok ma bin ma shamhea kaiwa, asap ada jaqsham kli shamkuq wan ruq sitlo. Kiimaq Shiikeawe jaq wa, asii khushü nai shreng manto kiimaq tsaiki mak phan tsitsü rilung kli rit wantlo. Tsangshiq miika, Shiikeawe raq pattup pat-sa rilung mikuq.

⁸Shatmaq, maiq wiijamti riika, tatso niq wan kli, kiimaq tsangshiq raq tingting lamphan kra baiq thü raüta, ajiq lam kli phantlo. Tsangshiq thaq na Shiikeawe raq, atsankhiq walü wa miishe mishe chaq wan. Raüta mitiikhiim chaq baiq.

⁹Shiikeawe raq maiqse angu thun ümchu riiwa, abi lamphan raüta sitlaq, kriiti thun ka tarü, pinthum mitiichamchao wan. Apha na Jehudinok ka mitiichamchao. Kra jai maq Pongnok phan maiqse kriishe mitiichamchao wan.

¹⁰Shatmaq, maiqse angu ümchu riiwa, riikhaqli sham akai ka sham raüta siwantaq, kriiti thun tarü miika Shiikeawe raq khushü, shreng kiimaq hansang rakhang rilung mikuq wan. Apha na Jehudinok ma mikuq wan. Raütiishe Pongnok phan maiqse ma mikuq wan.

¹¹Shiikeawe raq maiqse angu kunli ka, tri raü ashi miili shin wan tlo.

¹²Pongnok phan maiqse raq Mosheq Thungtri ka sapmak. Krai mren tsangshiq raq ngarai tang tlo. Raüta thungtri sap mak miili tsai wan tlo. Kiimahali Jehudinok riika, Mosheq Thungtri ka asap. Shatmaq ngarai tang wantlo. Krai mren, tsangshiq kha ka Thungtri raq pho raüta tsai wan tlo.

¹³Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq maiqse ka kechu maiqse she nguta, apaiq rai wehea ma shram wantlaq kriika, Thungtri aming ka miinan ni maq tai wantibi lamlam ka, shram wan mak. Shatmaq, jurwa Thungtri aming

kra lang raüta sitlaq, kriiti ka Shiikeawe raq, apaiq rai kechu maiqse she nguta shram wan tlo.

¹⁴Pongnok phan maiqse raq, Mosheq Thungtri ka lap wan mak dea riito. Li jiimin, ümtiikiwa tsangshiq tsan mong na sitlaq, chongwa tsantsii raq, tsangshiq ka thaü wan tlaq, kiimaq kra phan phan, tsangshiq raq jaqsham wan tlaq, kriili she, tsangshiq ma thungtri. Tsangshiq raq Mosheq Thungtri lap wan mak dea riito li jiimin, tsangshiq tsan mong maq adong, tsantsii tri kriishe tsangshiq miika thungtri aming tai wan tlo.

¹⁵Tsangshiq rong arai kra riili, tsangshiq tsan mong na Thungtri raü ka waiqthüje asi dea, nguta tiichhi kuq wan tlo. Arka tengto dea nguta tsangshiq tsaiji riimin, hakhi kuq wan tlo. Kiimaq tsangshiq maiqmii tiima tsantsii raq jangshi shi ka, jig laü dea nguta ashra riiwan tlo. Kiimaq jangshishi ka tsangshiq tiima tsantsii riili, riikhaqli dea klo wan laü nguta asom riiwan tlo.

¹⁶Riita, ümchaü ara bomtsi chong tiikang arai mren, Phangthum Khapho Ranaiq niika Shiikeawe raq, maiqse angu thun wiitarü kriika, tsangshiq raq tsangshiq tsan among na, ümchuwa maiqse raq khonlot mai chang, ahuk apaü raüta ahea abi tiima tsantsii thü wan raüta siwantaq, kra thun ka ngi raq trahokuq wan tiikang Tsütsa Ahea armaq shin wan raütiishe, Jesuq Khristo lümaq, tsangshiq kha kra mipho kuq wan.

Jehudinok Nai Thungtri Liipan

¹⁷Riita, namshiq kiiha? Namshiq raq, namshiq ka Jehudinok phan nguta tiitsaki rai tlan. Namshiq riika, Shiikeawe raq Thungtri ka, namshiq ma kuqto nguta tiima tlan. Kiimaq namshiq ka, Shiikeawe sengi nguta shiikong tlan.

¹⁸Shiikeawe raq namshiq ma, jamlai phan jaq tiisham wa lungwii tlaq, kriika namshiq raq asap han. Kiimaq Thungtri wa riikhaqli maq jaqsham wan lamlu chong tlaq kriimin asap han she.

¹⁹Namshiq ka makchukti ma lam sheati. Ranyaq mong na siti ma rawü li nguta kamto maq sitlan.

²⁰Kiimaq angok angiti ma, sungkhu tsii lam chongketi, kiimaq tsiihüti maiqse ma tsii chongketi nguta sitlan. Kiimaq Thungtri wa namshiq raq phaqqhi pinja tsii nai tengtlaq bomtsi ka, thumthum asap hai nguta tiima tlan.

²¹Namshiq raq nanok ma shrinkuq tlan. Riita, namshiq maiqmii riika jamto shrin wan man? Namshiq raq nanok ma, “Ahuk naqja rongkiq” nguta traho kuq tlan. Shatmiitiq, namshiq maiqmii riili, ahuk jawan tlan nya?

²²Namshiq raq nanok ma, “Maiqchak rai naq sra rongkiq” nguta traho kuq tlan. Shatmiitiq, namshiq maiqmii kli maiqchak maiqse rai sraki tlan nya? Namshiq raq sumla phra shomnoq wantibi ka pinthum tsaihai tlan. Shatmiitiq, namshiq raq phra sumla shomjam thun wa, hupsam ka hukki tlan nya?

²³Namshiq kli Shiikeawe Thungtri shamti nguta shiikong tlan. Shatmiitiq, namshiq riili Shiikeawe Thungtri ka jin nong tlan nya? Lanta, Shiikeawe mang ka tiibi tlan nya?

²⁴Asii bomtsi na, “Namshiq Jehudinok lümaq Pongnok phan raq Shiikeawe ma abi bom tlo,” nguta chongtlo.

²⁵Namshiq raq Thungtri ka riikhaqli maq lang lanta sitlan jiika, namshiq raq athohan tlan kiimin athii ka asi miraq. Shatmaq, Thungtri ka jin tlan jiila, namshiq raq athohan tlan kiimin, namshiq ka athohan hü maiq ikhli mijaki han.

²⁶Pongnok phan maiqse raq atho ka han mak li jiimin, tsangshiq raq Thungtri aming ka lang raü jiika, Shiikeawe raq tsangshiq ka athohan jeta maiqse ikhisi hali milang wan riimak sha?

²⁷Kiimaq ara tri lam phan chongkuq tiikang arai mren, namshiq Jehudinok jaq na Thungtri waiqthüje ka asi li jiimin, kiimaq namshiq ka athohan jeta maiqse nguta sitlan li jiimin, namshiq raq Thungtri ka ajin riiwan tlan. Shatmaq, Pongnok phan riika, han-ngam na athohan huli jiimin, tsangshiq raq Thungtri ka lang tlo. Kriikha na, tsangshiq raq Thungtri lang tlaq kra lümaq namshiq Jehudinok ka ashut maiqsetiim miishe mitiija wan.

²⁸Riita, juwa chiisan Jehudi riikhaqli maq athohan jeta maiqse ka? Riikhaqli Jehudi phan maiqse ngutlaq kriika, han-ngam athohan lamlamli ka riimak.

²⁹Shatmaq, riikhaqli Jehudinok phan maiqse dea nguta sitlaq kriika, ümriiti wa atsan among na, Jehudinok phan nguta sitlaqti kata. Kriika atsan among na atho ka hanje maq sitlaqti kra nangnga ngutlo. Riita, arka Shiikeawe Asii Wenyi jaqsham. Arka awaiq araq Thungtri jaqsham ka riimak. Riita, arti ka Shiikeawe raq shomra tlo. Maiqse riika shomra mak.

Rom 3

¹Ikhijjiika Pongnok phan maiqse thaq na, Jehudinok phan maiqse ka Shiikeawe lamphan wan na sinkhu niidea wawan tlo nguta ngo chang ka asi sha? Lo, tsangshiq raq athohan tlaq kriika athii asi dea sha?

²O, phanrap na tsangshiq ka sinkhu niidea wawan tlo na! Arka tengto dea na. Apha na Shiikeawe raq, Jehudinok ma apaiq bomtsi kra rümkom wan miitu, arang kuqto.

³Shatmaq, tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq, Shiikeawe bomtsi ka samhea tsapakpak maq, lang mak dea shishe tlo nguta, Shiikeawe riimin, Jehudinok ma apaiq bom khamkuqtaq kra, adü she dea sha mirbaiq?

⁴Kiikhiika riimak! Shiikeawe raq jamlai bom wa khamtaq, kriika tiipoi mak phan! Maiqse angu thun riawe kla ka, wiita joksäu liiqsetiim kong li jiimin, Shiikeawe ka tingting. Asii Bomtsi na akha chong tlo: “Ümniiriika tengteng bom

li chong tlaü; jurmin ümniika rung maq tiijiqлот mak phan, ümkha ka ümniiraq tang chang dongdii.”

⁵Shatmaq, nashiq raq ashut jaqsham tiikai kra riili, Shiikeawe raq tingting jaqsham tlaq kra, samhea wiq khangriri hea tiichhikuq tlaq jiikiiha? Riita, nashiq ashut kha na, apaiq raq nashiq ma mo tiiho tlaq kriika, ajiq tsatson tlo nguta, nashiq raq Shiikeawe ka mishra lot rong i sha? (Ara bom arka ju raq ngu raü min miwai li dongdii.)

⁶Akha kla jurmin ngulot mai jo! Shiikeawe apaiq tingting maq simak ngu raü ka, apaiq raq mangjong maiqse kha ka jamkho, tingting ma mipho kuq?

⁷Shatmaq, ngi raq arot akiq rilung sitiikang kra lümaq, Shiikeawe tingting khushü kriili jonghea tiijong wanwan tiijong kuq tlaq jiikiiha? Ikhiijiika, ngi ka ajiq we dea nguta shrabaiq mak chang kata?

⁸Ikhiijiika akhli ngu rong i na, “Ai ahea dea. Ngarai khoti apapa tang laita sirong i na. Krai mren, Shiikeawe khushü ka jonghea tiijong ruq li riima,” nguta maiq wiijamti raq chong tlo. Maiq wiijamti raq, ngi raq nangnga akha bom tlo nguta, tsangshiq shut ka i nübok na sukkuq raüta, ngi ka trot kiq tlo! Shiikeawe raq tsangshiq ka akha, aku anong bom tlaq arkha na, kha ma ka jonghea mitiiho kuq wan.

Kechu Maiqse Ngutiika Jumin Ahü

⁹Riita, ikhiijiika, nashiq Jehudinok ka Pongnok phan maiqse thaq na, holi kechu maiqse ngutiisha sitiikai? Riimak, kriika riimak! Ngi raq namshiq ma chongkuq kang she ihata. Jehudinok nai Pongnok phan maiqse, noknai ri ka khoshi na dea wanti siisaq li sitlo. Noknai ri arka ngarai kharü mong na, dikong siili sitlo.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii bomtsi na akha chongtlo: “Jumin kechu maiqse nguta ahü.

¹¹Jumin maiqshaq nguta ahü; jurmin Shiikeawe ka shomnoq mak.

¹²Shiikeawe wokhong wa shürang müra khoti pinho wito; tsangshiq tarü ka lamjiq na siisaq kihoto; jurmin lungwii tsantsii ka thü mak; maiq weshi ra dongdii min ahü.

¹³Tsangshiq nübok ka maiq maakho linje athü ikha, tsangshiq tili ka paü lai tu ikha; maiqtsea chang liipu liqsinkii ikha.

¹⁴Tsangbom tsangsa ka namtoktok; manson kiqsü tam li sitlo.

¹⁵Tsangshiq ka mat-saü tsase lai dongdii.

¹⁶Tsangshiq ümnüno khum tlaq, tsangshiq jijai niika jamkhiim wacha ikha, miqchup athen ajen wanli sitlo.

¹⁷Tsangshiq raq hansang rilung lamphan ka sapmak.

¹⁸Tsangshiq raq Shiikeawe ma haisong tsantsii rüm mak.”

¹⁹Riita, ümchaü nashiq raq asap i, Thungtri sitlaq kriika, juwa Thungtri wokhong na misi rong i nguta sitlaq, kriiti miitu sitlo. Ara Thungtri sitlaq arka, maiqse angu raq jamkiq khii chang ahü she mirlaq nguta sitlo. Thungtri sitlaq kriika, mangjong maiqse hiq maq hutse Shiikeawe rung na tiichap miitu sitlo.

²⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiqse aja wa, jurmin Thungtri ka riikhaqli maq lang tlo nguta, Shiikeawe rai wehea shram raüta, kechu maiqse ma jawan lot mak. Thungtri raü sitlaq kriika, maiqse ma apaiq ka ajiq we dea, nguta kha nyanke miituli sitlo.

Maiqse Ka Kechu Ma Jamkho Tiija Wan Tla

²¹Shatmaq, ümchaü ka Shiikeawe raq maiqse ka, apaiq rai wehea ma jamkho shram tlaq, kra lamlu kra tiichhi kuqto she. Arka Thungtri lang raüta riimak. Shatmaq tiina, Mosheq Thungtri nai shammibi lak niika ara chong tiikai, Shiikeawe rai shram wan lamlu ara miitu chong kuq thüto.

²²Shiikeawe raq maiqse ka, Jesuq Khristo ma kamtsantsii thü tlaq kra lümaq, apaiq rai wehea she, kechu maiqse she nguta shramtlo. Maiqse ümchu riiwa, Jesuq ma kamtsantsii thü tlaqti thun kunli ka, Shiikeawe raq apaiq rai wehea she nguta shramtlo. Jehudinok phan nai Pongnok phan maiqse liipan na, jamlai phan atiikhothiq chang min ahü she. Wiitarü adam ngarai maiqse siisaq li sitlo.

²³Maiqse angu kunli raq ngarai ka tangto. Raüta Shiikeawe raq akuq rilung khushü khuphok kriika, phok lap mak dea ngarai mong na chhan wanto.

²⁴Shatmaq, Shiikeawe raq maiqse ka apaiq raq phe maq akuq, kaphap mangchan, Jesuq pum lü miishe dok daa wan raüta, maiqse ka apaiq rai wehea she nguta shram wantlo.

²⁵Shiikeawe raq apaiq ka honglu na kuqto. Kriika apaiq honglu na tsaitaq, kriikha maq jurwa apaiq ma kam tlaq, kriiti ngarai ka tsangshiq kamtsantsii thü tlaq kra lümaq diike miitu she tsaito. Shiikeawe raq ara tiichhii wan lam tankuq wantaq arka, apaiq raq maiqse ka apaiq rai jamkhiiwa wehea ma tiija wan tlaq, kra tiichhikuq tlo.

²⁶Richü pat na apaiq raq, maiqse ngarai ka anin rea riiwanto. Kiimaq chhi mak ikhiili tlin phin baiq wanto. Shatmaq, ümchaü pat niika, Shiikeawe raq maiqse ngarai kha ka apho she riiwan tlo. Arka apaiq ka tingting Shiikeawe dea nguta, maiqse ma tiichhike miitu she, tsangshiq ngarai kha ka phokuqto. Riita, apaiq raq ara tiichhii wan lamlu tankuq wantaq ara lümiishe, maiqse ma apaiq ka asii tingting Shiikeawe dea, kiimaq apaiq raq ngarai maiqse thun ka jurwa Jesuq ma kam tlaq, kriiti ka apaiq rai wehea she dea shram wantlo nguta tiichhikuqto.

²⁷Riita, ümchaü nashiq tiishom raa wan chang lamlu ka asi sha? Jammin ahü, siirai! Riita, arka jamlai ningkhan no? Nashiq raq Thungtri lang wan raa dea

nguta ngo nang sha? Riimak, kiikhiika riimak. Shatmaq, nashiq raq kamtsantsii kli she thü wan chang nguta ngo nangnga chongtlo.

²⁸Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq raq tri ka shat wan kai she, maiqse ka Shiikeawe rai kamtsantsii lümaq shram wan tlo, Thungtri aming lang wan raüta riimak nguta sap wankai she.

²⁹Riita, shea Shiikeawe ka Jehudinok miituli nguta wa sitla? Apaiq ka Pongnok phan maiqse miitu min riimak sha? Riikhaqli, apaiq ka Pongnok phan maiqse miitu min sitlo.

³⁰Jehudinok nai Pongnok phan maiqse miitu, Shiikeawe ka ashi li. Apaiq raq Jehudinok ka tsangshiq raq apaiq ma kamtlaq kra lümaq mishram wan. Kiimaq Pongnok phan maiqse kiimin, tsangshiq raq apaiq ma kamtsantsii thü tlaq kra lümaq mishram wan.

³¹Riita, ikhiiijiika, ara kamtsantsii ri thü wan kai she nguta, Thungtri ka brorii mai she sha miriirong i? Riimak, kiikhiika riimak. Ümchaü nashiq raq, Thungtri raü kha thun ka samhea she tiipha kha wan nong tiikai.

Rom 4

Abraham Kamtsantsii Rilung

¹Riita ümchaü nashiq raq nashiq nok phan maiqse ma tipai, nati Abraham rilung ka jamlai miishe wa mithap thi rong i? Apaiq ka arilung na Shiikeawe man na jamkho siwanta?

²Apaiq raq thungtri aming ka ahea wiq maq lang wan kha na, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse ma tiija wantaq, ngu raü jiiriwe kla, apaiq raq atiishomra wan chang lam lu min misilo riila. Shatmaq, Shiikeawe man niika, apaiq tiishom raa wan chang lamlu ka jam min ahü.

³Asii Bomtsi na, “Abraham raq Shiikeawe ma kamwanto. Krai mren, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she nguta, awura miishe tiiham wanto,” nguta chongtlo.

⁴Jurwa jaqsham tlaq, kriiti miika jaq maq mikuq. Kriika apaiq raq jaq shamtaq, kra ningchang jaq maq kuqtlo. Kriika phe maq akuq kongphiq ngutiika ngu mak. Kriika apaiq raq jaq shamtaq kra miitu ningchang lap wan tlo.

⁵Shatmaq, jurwa apaiq riika Shiikeawe ma kamwan chang miraq, jaqsham ahea sham wan raüta, Shiikeawe tsan ka tiieha wanlot mak miraq, nguta sap tlaq, raüta Shiikeawe ma kam tlaq, kra mren, apaiq kamtsantsii thü tlaq, kra thaq na seng raüta, Shiikeawe raq apaiq ngarai ka diikuq tlaq, raüta akhu na phumram kham maq bat raüta, apaiq ka kechu maiqse she nguta, awura maq tiiham wan tlaq, raüta apaiq rai wehea she tiija wan tlaq, kriika kamtsantsii thaq seng raüta,

kechu maiqse ma tiija wantlo. Apaiq raq Shiikeawe tsan tiieha wanli chang, jaqsham ahea sham raütiika riimak.

⁶Riita Dawit raq Shomshi lak na Shiikeawe raq maiqse ashi ka apaiq raq thungtri ka ahea wiq tingting maq lang tlo nguta riimak, shatmaq apaiq raq kamtsantsii thü tlaq kriikha na, Shiikeawe raq apaiq wurakhong niishe tiishongnga wan tlaq kriiti ma achong lot mai pinthum chochi jonghea miraq nguta chong tlo. Arka akha chong tlo:

⁷“Kechu jonghea, ju kha wa Shiikeawe raq aphoke kun she; kechu jonghea, ju ngarai wa Shiikeawe raq adiike kun she!

⁸Kechu jonghea, ju ngarai wa Tati raq tsan na thü wan mak she!”

⁹Riita, ara Dawit raq chong tlaq chochi rilung arka, athohanjeti maiqse sitlaq kriiti thun miitu li sha? Riimak, kiikhiika riimak! Arka athohan hüti maiqse sitlaqti rii min. Ara jamkhano akha chongtiikang ngukla, nashiq raq Asii bomtsi na, “Abraham raq Shiikeawe ma kamto. Krai mren, apaiq kamtsantsii thaq na seng raüta, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she nguta ajam na tiidii wanto,” nguta chong tlo.

¹⁰Riita, ara chongtiikai Shiikeawe raq, apaiq ka kechu maiqse she nguta, ajam na tiidii wantaq akhing ranaiq niika, Abraham raq athohan ka miklo wan shaq akhing niili, rairii wanto. Apaiq raq athohan poi klo jaitiq ka riimak.

¹¹Apaiq raq athohan ka jai akhing niishetiq klo wanto. Apaiq raq atho hantaq kriika, apaiq raq atho min mihan shaq niili, apaiq raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü wantaq, kiijaq seng raüta, Shiikeawe raq apaiq ka, kechu maiqse she nguta, akhu liiqkuq wanto she kiimaq ajam na tiidii wanto she nguta, tiichhike wan miitu she, apaiq raq athohan poi ka klo wanto. Riita, ara chong tiikai arai mren, ümchaü sanha, Abraham ka athohanhüti maiqse, ümchuro Shiikeawe ma kamtlaq, kra i mren, tsangshiq raq athohan poi ka lang wan makli jiimin, tsangshiq raq Shiikeawe ma kamwan tlaq, kriijaq seng raüta, Shiikeawe raq tsangshiq ka kechu maiqsetiim she nguta, ajam jong na tiidii wan tlo. Kriiti thun, tarü ma, Abraham ka wenyi rilung na, awejong she jawanto.

¹²Abraham ka, Jehudinok athohan poi lang wan raüta siwanti, kiimaq athohan tri lang tlaq kra thaq niimin, Abraham raq apaiq raq athohan mikloshaq akhing na, Shiikeawe ma jamkho kamwantaq, kiikha Shiikeawe ma kamwantibi thun miimin, Abraham ka awejong she jawanto.

Shiikeawe Kiqkham Kamtsantsii Maq Lapto

¹³Akhing ashi na Shiikeawe raq, Abraham nai apaiq lai ala phan maiqse ma, ara mangjong hiq arka, tsangshiq rii she mija wan nguta, kiqkham kongphiq räüpot khakuqto. Shiikeawe raq ara kiqkham kongphiq räüpot khakuqtaq arka, Abraham raq Thungtri ka samheawiq maq lang tlo nguta akuq ka riimak. Shatmaq, apaiq raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü wantaq, kra thaq na seng

raüta, apaiq ka Shiikeawe raq kechu maiqse she nguta, apaiq rai wehea she tiija wanto. Kra ningkhan tiina, apaiq ma kra kongphiq khakuq wantaq kra.

¹⁴Ara jamkhano akha chong tiikai ngukla, Shiikeawe raq kiqkham kuq wantaq kriika, Thungtri lang wanti ma kuq wantaq ngu haü jiika, maiqse raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü wan tlaq kriika, athii arii min ahü lische mijaki. Kiimaq Shiikeawe kiqkham bomtsi kiimin thiihü lische mijaki.

¹⁵Thungtri riika Shiikeawe tsankhiq walü kli tiinyii chaq wan tlo. Shatmaq, thungtri raütu ka ahü ngu raüka, thungtri jin wantlo nguta maiqse ma, kha nyan wan chang lamlu min ahü she hali mirwa.

¹⁶Riita ara chong tiikai arai mren, Shiikeawe raq Abraham ma kiqkham räüpot khakuq wantaq kriika, Abraham raq apaiq ma kamwantaq kra kha na kuqto. Riita, ara kongphiq khakuq wantaq arka, Shiikeawe raq maiqse ma, apaiq kaphap mangchan jonghea rüm tlaq kra tiichhike wan nguta, kuqto. Krai mren, ara kongphiq arka, Abraham säüse phan tarü kunli raq achü shiiman kra lap wan miitu kuqto. Arka Thungtri lang wantibi miitu li ka riimak. Shatmaq, Abraham raq jamkho Shiikeawe ma kam wantaq, kiikha kam wantibi tarü miitu kuqto. Ara jamkhano akha chong tiikai ngukla, Abraham ka nashiq tarü ma wenyi rilung na ati.

¹⁷Asii bomtsi na, “Ngi raq ümniika maiqphan pahea ma awejong tiija wan kang,” nguta chongtlo. Ara chongtiikai ara ningkhan, ara kiqkham arka Abraham raq kamwantaq, Shiikeawe maiq amaa wa, atra tiidong wanti Shiikeawe, kiimaq phanrap ka jam min ahü wa, apaiq raq aming tat raüta phanrap tingsang anye tiidong tiiq wan phansang wanti we, Shiikeawe makki na athuk atsom pinthum bomtsi.

¹⁸Abraham raq kra kiqkham kuqtaq kiima kamwanto. Kiimaq ran wanto. Kriika apaiq raq, aran phan wan chang ka riimak khan, shatmaq ranphan wanto. Krai mren, apaiq ka, “Maiqphan pahea ma awejong she,” jawanto. Arka Asii bomtsi na chong tlaq kra i mren, “Ümsäü ümse ka ra na raiqsaiq diim tlaq kiikha, raham hiqham she mipu chi wan,” nguta chongtlaq kra phan phan she kupi wanto.

¹⁹Kra akhing na, apaiq rawii ka wiuroq shishi ahong wa wishe riito. Kiitinkhan, kaüja kiija li jiimin, apaiq raq apaiq han-ngam ka arüm kai wishe ikha, alai ala humti ka riimak she nguta tiima raüta, akamtsantsii ka tiijom mak riito. Kiimaq Sara ka ase humti ka riimak she, wikaü hea she nguta tiima raüta, apaiq tsaiji ka tran mak riito.

²⁰Apaiq kamtsantsii ka atsan mong wa jam mak phan riito. Kiimaq apaiq raq Shiikeawe kiqkham ka tsan nai maq tiima wan mak phan riito. Apaiq kamtsantsii ka apa, tsan mong na atsaü maq pha wan wan khoti pha wanto. Kiimaq apaiq raq Shiikeawe kli she tiishomra wanto.

²¹Apaiq tsan mong niika, kamto khekham maq, Shiikeawe kiqkham ka ümkhiiriita jiimin miku wan dongdii nguta kam raüta siwanto.

²²Kra ningkhan, Abraham ka Shiikeawe raq kamtsantsii lümaq, “Apaiq ka kechu maiqse she nguta ajam na tiidü wanto,” nguta chongtlo.

²³Riita ara chong tlaq, “Apaiq ka kechu maiqse she nguta ajam na tiidii wanto,” nguta chong tlaq bomtsi waiqthütaq kriika, apaiq honhonse miituli ka riimak.

²⁴Ara bomtsi waiqthütaq arka, nashiq miitu min riito. Arka nashiq phong wa, nashiq Tati Jesuq ka amaa wa tiidong wanti we, Shiikeawe apaiq ma kam tiikai, laita apaiq raq nashiq ka kechu maiqse she nguta ajam na tiidii wan tlaqti thun miitu riito.

²⁵Nashiq ngarai ningkhan apaiq ka tiitsat baiqto. Kiimaq hali nashiq ka Shiikeawe rai kechu maiqse she nguta, apaiq rai shram wan miitu, apaiq ka amaa wa tiidong wanto.

Rom 5

Nashiq Ka Shiikeawe Rai Wehea She

¹Riita ümchaü nashiq ka Shiikeawe raq wehea she nguta ajam na tiidü wanto she. Arka nashiq raq apaiq ma kamtsantsii thü wan tiikai kra lümaq wehea tiija wanto. Krai mren, nashiq ka Jesuq Khristo lümaq Shiikeawe rai ari aram miishe sitiikai.

²Apaiq raq nashiq ka, nashiq kamtsantsii maq, ara Shiikeawe kaphap mangchan wura khong niishe tiishang kuq wanto. Ümchaü nashiq ka apaiq wokhong mong niishe sitiikai. Krai mren, nashiq riimin Shiikeawe chhainyii rilung kiimin mirsha lap wan rong i she nguta, tiishom raa tiikai!

³Nashiq riika nashiq chamchao tiikai ara miitu min, tiishom ra tiikai. Ara jamkhano ngukla, nashiq raq asap i, chamchao walü riika, anin wan ningkun ka ache miishe mitiija wan.

⁴Ache miishe jawan tlaq kra riika Shiikeawe raq ahea dea nguta mishreng wan. Kiimaq apaiq riishe, ahea nguta thi wantaq miiphat ka, nashiq ma aran chang asi she.

⁵Riita ara ranphan tsii rüm tiikai ara riika nashiq ma tsiim tiijü mak she. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq apaiq mangchan tsii ka Asii Wenyi lümaq, nashiq tsan nai mongjii na araüke wan kun she. Ara raükuq wantaq Asii Wenyi arka, nashiq ma Shiikeawe apaiq raq akuq wan.

⁶Arka akha jamkhano chong tiikai ngukla, nashiq ka tsaija chhunja ngila ngu raü chamchao rai tiikai bala shon niili, Khristo ka Shiikeawe raq rahiq

tiihongtaq akhing bala riikhaqli na, nashiq akhnok abi ngarai maiqse, ara khupi wan miitu tsaito.

⁷Kechu maiqse ashi sitlaq kra khupi miitu, maiq ahinti weshi ra raq ngi ka apaiq khupi ma mitsaiha nguta kiqkham wanli chap wan miika ajese ka riimak. Kra thaq na kaü raüta hali, maiqshaq weshi sitlaq kriiwe ka khupi wan miitu ngi mitsaiha nguta chap wanti maiq ka hum wan lot mai.

⁸Shatmaq, Shiikeawe raq, nashiq ka ümtinkhan tsaü mo mangchan wantlaq, kra nashiq ma tiichhikuq wanto she. Arka apaiq raq, nashiq ka ngarai kharü mong na chamchao rai tiikai kriiwa, Khristo ka nashiq khupi miitu tiiki raüta tsaitaq, kra lümaq tiichhikuq wanto she!

⁹Apaiq tsai wantaq kra lümaq, ümchaü nashiq ka wehea she nguta, Shiikeawe jam na tiidü wanto she. Ikhiijiika, ümtinkhan she wa apaiq raq, nashiq ka phangthum khapho ranaiq, Shiikeawe tsankhiq walü mong kiiwa mitiichhii kuq wan nong riila!

¹⁰Akhing ashi na, nashiq ka Shiikeawe ma wesang ralii kong siwan kai. Shatmaq, apaiq raq nashiq ka Ase tsaitaq kra lümaq, ümchaü sanha apaiq khi alubi miishe tiija wanto. Riita, ikhiijiila, ümchaü sanha, nashiq khum na Khristo rilung sitlaq kriiraq tiichhii kuq wan lili raüta, nashiq ka ümtinkhan ajong alu ma tiija wan chang she wa sitla riila nya!

¹¹Riita ara chong tiikai ara lamlam siili ka riimak. Arthaq niimin apa dea asi shaqli. Nashiq raq khoqriiq wan chang lamlu ka jonghea dea asi. Arka Shiikeawe raq Tati Jesuq Khristo pum lümaq, nashiq ka Shiikeawe khi alu bi miishe tiija kuq wantaq arkha maq khoqriiq siq tiikai.

Atam Nai Khristo Rilung Triingea Bom

¹²Ngarai ka ara mangjong hiq na maiq weshi lümaq li saükito. Kiimaq apaiq ngarai riili maiqse ma tsailam kli tan kuq wanto. Ara ningkhan, tsailam pi da raq mangjong maiqse kunli she nyam wanto. Ara jamkhano nyam wanta ngukla, maiqse angu tarü raq ngarai tang wanto.

¹³Ara mangjong hiq na Mosheq ma Thungtri mikuq shaq niiphü dongdii, maiqse raq ngarai ka tang wanto. Shatmaq, ümriibaniwa thungtri ahü, kiijiika ngarai räüpot paq thü chang min ahü.

¹⁴Shatmaq, Atam pat maq pha raüta Mosheq pat na saüli, tsailam kharü riili, mangjong maiqse thun ka jamsha wanto. Atam raq jamkhiwa Shiikeawe aming jin wantaq, kiikha ngarai tang wan maktibi thun kiimin, maiqse ngutaq miiphat, tsailam raq jamsha wanto. Atam ka jai na saüho tlaq we sham ari kra tiijishi wan süriiho kito.

¹⁵Shatmaq, kra tsangnai wenai ka shamshi ngamshi ka riimak. Ara jamkhano akha chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq phe maq akuq kongphiq ka, Atam

ngarai kiikha ka riimak. Bomtsi ka tengto. Maiq weshi raq ngarai tang raüta, kra ngarai lümaq, maiq angu pahea raq tsailam humto. Shatmaq, Shiikeawe ramkhap mangchan ningkun ka, ngarai thaq na ajong pinthum. Riita, ara chongtiikai ramkhap mangchan arka, Shiikeawe raq maiqse angu pahea ma, maiq weshi Jesuq Khristo pum lümaq, asho awo she kuq wantlo.

16Kiimaq ara Shiikeawe kongphiq nai maiqwe ashi ngarai liipan na, arai arii wan chang bomtsi ka jonghea asi. Atam raq ngarai tangjai na, “Ümniika ajiq we she,” nguta kha ka phokuq wanto. Shatmaq, maiqse raq pahea ngarai tang wan jai na, Shiikeawe raq tsangshiq ma, tsangshiq raq lap wan thek mak chang, mangchan jonghea kongphiq raüta khakuq wantaq kra lümiishe, “Ümngarai ka khoito she!” nguta kha ka phokuq wanto.

17Riita, bomchong ka tengto. Maiq weshi Atam raq ngarai ka tangto. Raüta tsailam kilü ka tan wanto. Krai mren, atsai ningkun raq maiqse angu kunli ka jamsha wanto. Shatmaq, kra thaq na kaü raüta, ajong ahea pinthum ka, maiq weshi Jesuq Khristo pum lümaq kilü jonghea ashi she dikuq wanto. Kriika nü maq achong lot mai chang, jonghea pinthum she riito! Maiqse ümchu riiwa, Shiikeawe raq akuq wan, apaiq ramkhap wa asho awo achu shiiman kra lap wantaq, raüta Shiikeawe raq phe maq tsangshiq ka, apaiq rai wehea she nguta, ajam na tiidii wantaq, kriiti thun raq Jesuq Khristo pum lümaq, tsangshiq rilung na phanrap tang wan ruq raüta, srea nola rilung she misi wan.

18Riita ara chong tiikai arai mren, maiq weshi ngarai lü maq mangjong maiqse kunli ka ngarai mong na tiidea baiqto. Kra niq riri sii hali, maiq weshi raq kechu jaqsham, lakshi shamkuq wan raüta, kra lümaq, mangjong maiqse kunli ka, kharü mong wa, kha thumto she nguta daakuq wanto. Raüta, tsangshiq ma rilung tsitsü she kuq wan tlo.

19Kiimaq, maiq weshi Atam raq Shiikeawe bom tlea raüta, kra lümaq mangjong maiqse kunli ka ngarai maiqse ma tiija baiqto. Riita, kra jai tiijo wan hali, maiq weshi Jesuq raq, Shiikeawe bom ka phaqqhii nichii maq tai raüta jaqsham wanto. Kra jaqsham wantaq kra lümiishe hali, tsangshiq wiitarü thun ka, Shiikeawe man na kechu maiqsetiim she nguta, tsangshiq ka Shiikeawe rai wehea miishe mitiija kuq wan nong.

20Riita, Shiikeawe raq Thungtri khakuq wantaq kriika, maiqse raq ngarai ka apapa mitang wan laq nguta ngo maq kuq wanto. Shatmaq, ümriibano ngarai ka pahea tang wan tlaq, kijiika Shiikeawe kaphap mangchan tsii ka, akao pahea nyam wan wan khoti miraq.

21Riita, ija, ara chong tiikai arai mren, maiqse ka ngarai ningkun raq atsai kharü mong na shaq raüta, jamkho jamsha wantaq, kra jai tiijo she hali, Shiikeawe raq kaphap mangchan jonghea maq, maiqse ka, apaiq rai wehea miishe tiija wantlo. Raüta kechu maiqse she nguta, ajam na tiidii wantlo. Raüta, nashiq ma pattup pat-sa rilung tsitsü raü ka, nashiq Tati Jesuq Khristo pum lümiishe kuqtlo.

Rom 6

Jesug Khristo Lümaq Nashiq Atra Sitiikai

¹Riita ikhijjiika, nashiq raq jamlai she wa mingu rong i? Shiikeawe raq apaiq ramkhap ka, apapa tiishowo raüta, nashiq ma ram mitiibok kuq laq nguta, nashiq raq ngarai ka apapa tang wan wan, laita sha misi rong i?

²Kriika ümtiikiimin riimak! Nashiq ka ngarai lamphan na atsai kai kun she. Tsaiki kai she ningkhan, tiithong kiki ka, jamkho ngarai mong niili misi nong rong i?

³Arka namshiq tarü raq samhea wiq asap han she. Ümra ranaiq wa nashiq raq, Jesug mang na kham lam wan kai, kra ranaiq na, nashiq ka Jesug rai pumshi tiipum wan dam laita, kham lam wankai. Kiimaq kra mren, nashiq ka apaiq pum na sam wan dam laita tsai wan damkai.

⁴Kiimaq nashiq raq khamlam wankai kra lümaq, nashiq ka apaiq rai khoshi na lap wan damto. Raüta apaiq pum na tsai wan dam kai she. Ara tsai wan dam kai arka, Khristo ka achhai anyii Awe ningkun maq amaa wa jamkho tiidong wantaq kiikhiisii hali nashiq riimin rilung anye she lap wan laita siwan miitu tsaidam kai.

⁵Riita, ija, nashiq ka apaiq rai pumshi maq tsai wan dam kai kra mren, apaiq ka jamkhiwa amaa wa tiidong wantaq, kiikhiisii hali, nashiq armin amaa wa mitiidong wan nong.

⁶Kiimaq ümchaü sanha, nashiq raq asap i, nashiq khum wa ngarai rilung achü ka, Khristo rai adam na pumsongkham na atübaiq wan wishe. Raüta atsaikai kun she. Kriika nashiq han wa ngarai khum kra, shiithen baiq miitu tiiq baiq wanto. Krai mren, nashiq ka ngarai dise miika jawan raa mak she.

⁷Ara jamkhano akha chong tiikai ngukla, maiqse lang pitkai jai she ka, ngarai kharü raq, amaa khum kriika khalot mak she. Apaiq ka ngarai kharü mong wa adong wan kun she. Krai mren, apaiq ka wase miishe jaki tlo.

⁸Riita, nashiq ka Khristo rai adam na tsai wan damkai she kra mren, nashiq min, apaiq rai misi wan dam rong i she dea nguta, kam laita sitiikai.

⁹Ara jamkhano akha chong tiikai ngukla, nashiq raq asap i, Khristo ka amaa wa tiidong wanto she. Krai mren, apaiq ka ümtiikiimin tsai mak she. Atsai ningkun raq, apaiq ka ümchaü jamsha wanlot mak she.

¹⁰Riita, ara chong tiikai, apaiq ka tsai wanto she. Kriikha maq, ngarai ningkun raq, apaiq ka ümchaü jamsha wanlot mak she. Riita, ümchaü apaiq atra she sitlaq rilung arka, Shiikeawe rai kongshi miishe sitlo.

¹¹Ara chongtiikai akhiisii hali, ümchaü sanha, namshiq riimin, namshiq ka ngarai lamphan niika, atsai kaikun she nguta sap chang. Ngarai raq namshiq ka

jamsha wanlot mak she, nguta sap chang. Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ka Jesuq Khristo lümaq, Shiikeawe rai kongshi miishe atra sitlan.

¹²Krai mren, ümchaü sanha, namshiq ka chongwa hanho ngarai sükha ramho jaqkhon mong niika, naq si rongkiq she. Ngarai han-ngam khum, hiqda ma jakai chang, kra miika naq tiijam sha rongkiq she.

¹³Kiimaq, ümchaü sanha, namkhum wa ano ani phushi ra kra dongdii min, ngarai jaqkhon na, abi jaqshi ma tiija miitu ka, like maimak she. Kra rii na, Shiikeawe asii jaqsham kra miitu, namkhum ka amaa wa atiidong wan maiqse sitlaq ikha, wiipumtam maq, Shiikeawe miishe kiinong kuq lanta, si ronglaq.

¹⁴Ümchaü sanha, namshiq raq ngarai ka namtijong we ma tiija wan raa mak she. Ümchaü, namshiq ka thungtri jaqkhon mong niika siman she. Shatmaq, Shiikeawe kaphap mangchan wokhong mong niishe sitlan.

Nashiq Ka Tingting Jaqsham Disetiim

¹⁵Riita, ümchaü ka nashiq raq jamlai riichong chang she wiita? Ümchaü sanha, nashiq ri thungtri wokhong na simai she, shatmaq, Shiikeawe kaphap mangchan wokhong niishe sitiikai ngo kha maq, nashiq riika ngarai sha mitang rong i? Riimak! Kiikhiika ümtiikiimin riimak.

¹⁶Namshiq raq asap han. Namshiq raq maiqtijong la howan han jiila, namshiq ka namtijong we kra puk niishe shang wan lan ngushat she. Namshiq ka namtijong we disetiim ngutiishe sitlan. Riita ngarai tijong la howan han jiila, tsailam mirhum han. Kiimaq Shiikeawe tijong hohan jiila, Shiikeawe raq namshiq ka kechu maiqsetiim nguta, apaiq rai wehea miishe mitiija wan. Raüta ajam na mitiidii wan.

¹⁷Shatmaq nashiq raq Shiikeawe ma kechutum chang jonghea sitlo! Akhing ashi na, namshiq ka namshiq tsan na ngarai tsii raq jaü tlaq, kra bom tai lanta, ngarai disetiim ma jawan lanta silan. Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq raq tsan atsii kunli kiinong kuq lanta, namshiq ma achongkuq tengteng bomtsi kra lang tlan.

¹⁸Ümchaü, namshiq ka ngarai kharü mong wa daa wanto she. Raüta, athuk atsom jaqsham wanti, Shiikeawe disetiim miishe tiija wanto.

¹⁹(Namshiq han-ngam ningkun ajom kha maq, namshiq raq i bom chong ara taktsü man riijiiq ngo maq, ngi raq joli bomtsi, maiqse rilung na ranaiqtek chhi wan tiikai, kra bomtsi maq shiiton kuq lata chongkuq tiikang.) Man na lea wan lan akhing na, namshiq raq namshiq khum ka wiipumtam maq, sethoq sepii ja, ashe ashi tiima tsantsii nai abi pinthum tsantsii wokhong na kiinong kuq wan lanta, kra abi tiima disetiim ma ja lanta, abi jaqsham lanta siwan lan ihata. Krai mren sii hali, ümchaü sanha, namshiq raq maiqmii khum ka, wiipumtam maq, asii minshiiq wan miitu li she, ating arai jaqsham wanti disetiim ma tiija wan raa tlo.

²⁰Man na ji na, namshiq ka ngarai disetiim ma ja lanta sitlan akhing niika, Shiikeawe raq lungwii tlaq, tingting rilung jaqsham kriika, namshiq ma hiqtili ikhli riito. Namshiq raq kra thun jaqsham ka, akhiismin brorii wan chang ahüli riito.

²¹Riita, man na ji na, namshiq raq ngarai minshiiq wan lan kra miitu, ümchaü ka ajiasi she riitlan. Riita kriiwa namshiq ma jamlai phan amet wa lap lan? Kra thun jaqsham wan lan, kra tsingo ka namshiq ma, atsai lam siisaqli tankuq wanto!

²²Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ka ngarai kharü mong wa ada wan kun she. Ümchaü sanha, namshiq ka, Shiikeawe disetiim she. Krai mren, namkhum ka ngamrea phu akuq ikha, Shiikeawe ma, namrilung ka kiinong kuq lan kra mren, namshiq rilung ka ümchaü asii she. Riita, akha sitlan ara tsingo ka, namshiq raq pattup pat-sa rilung she lap tlan.

²³Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ngarai tang wanti riika, atsai lam humtlo. Shatmaq, Shiikeawe riika maiqse ma, nashiq Tati Khristo Jesuq lümaq phemaq, pattup pat-sa rilung kuqtlo.

Rom 7

Maiq Riilam Thungtri

¹Riita, phunainotiim, ümchaü ngi raq namshiq ma, jamlai bomtsi chongkeho wa dan tiikang, kriika namshiq riimin la asap han she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq tarü raq, thung alai ka kunli asap han she. Maiqse ngutlaq kriika, atra sitlaq liipan niili, Thungtri wokhong na sitlo. Alang pitkai jai she ka, thungtri raü tu raq, amaati kriika khalot mak she.

²Akhiisii hali, maiq ma waje jechak nyungshi sitlaq kriika, awese rai maiqlam thungtri wokhong na, ata-nyung ashi jamkha sichang wa kiikha siwan raa tlo. Atawe atra siruq wiiwii ka, maiqlam tri wokhong na sichang. Shatmaq, awese tsaikai jai she riuwe kla, apaiq ka kra tri mong wa adongho milot.

³Kra ngutiikai arka, apaiq ka tsangwe atra sishat na, maiq ahinti rai sraki raü jiika, apaiq raq sumrai kha tangto nguta mingu. Shatmaq, awese tsai kai jai she, apaiq ka maiq wenye miishe wawan nong raü la, apaiq raq sumrai kha tangto ngutiika ngulot mai she. Maiqlam tri raq apaiq ka kharuq khalot mak.

⁴Phunainotiim lei, ara chongtiikang tri bomtsi ara niq riri, namshiq kiimin sitlan. Thungtri nai namshiq liipan niika, lamphan railo ka atiipan kai kun she. Namshiq ka Thungtri kharü mong wa atsai kai wishe. Jamkhano ngukla, namshiq ka Jesuq Khristo khum sitlaq kra, pan athiq she sitlan. Kiimaq ümchaü namshiq ka amaa wa tiidong wantaq we kra rii ngutiishe sitlan. Arka, ümchaü sanha, nashiq tarü ka Shiikeawe kriili she shomnoq laita siwan miitu atra sitiikai.

⁵Man na ji na, nashiq ka maiqse ngarai han-ngam phara rilung lamphan wan laitli siwan kai. Kra akhing na, nashiq khum na ngarai tsantsii sükha wa sitlaq kriika, Thungtri raq tiishai chaq wan tlaq ihata. Raüta, nashiq khum na, ngarai jaqsham wantlaq ihata. Krai mren, nashiq ka atsai kai lam nü niili shea wan raüta, tsai wan kai ihata.

⁶Shatmaq, ümchaü riiwe kla, nashiq ka Thungtri kharü mong wiika daa wanto she. Thungtri disetiim ma jawan laita siwan kai rilung irka, tsaiki kaishe. Thungtri raq man na, nashiq ka akharü maq kha raüta, rüm wanto. Ümchaü sanha, thungtri raq aming kuq tlaq, kra phan phan, Shiikeawe ka shomnoq mai she. Shatmaq, Asii Wenyi raq lam anye tankuq wantaq, kra lam phan phan she, shongnga tiikai.

Thungtri Raq Ngarai Na Tiishontlo

⁷Riita, ikhiijiika ümchaü sanha, Thungtri kriika ngarai tu kaü dea ngutiishe sha mingu rong i? Riimak, kiikha kla riimak! Shatmaq, ngi ma ngarai ka jamlai nang wa ngutla, kra bomtsi kra tru chongketi ka Thungtri raq chongkuqto. Thungtri raq, “Maiqhuk maiqsam ma naq sü ramkiq,” nguta, ngi ma aming kuq mak ngu raü jiika, ngi raq sükha tsii ka jamlai ngo nang wa kra, sap mang mirha wa.

⁸Shatmiitiq, thungtri raq aming athü wan kra sikai kha miishe, ngarai raq i pumsii miitu, phanrap phanrii kra, ngi riili siisaq lap ha jülei nguta, i tsan mong na, sükha tsii ka tiinyai chaq wanto. Thungtri aming kra ahü ngu raü ka, ngarai ningkun tu kriika amaa.

⁹Man na akhing ashi na, ngi ka thungtri aming sapmang maq, atra siwan kang. Shatmaq, ümtiikiiwa thungtri raq akuq aming kra, i khu thaq niishe saü wantaq, kra akhing miishe, ngarai ka i khum wa, ashai she riiwanto.

¹⁰Raüta, ngi ka atsai she riikang. Kiimaq, ngi ara atra maq siwan miitu akuq wan, thungtri aming kra raq khoti, ngi arma, tsailam kilü kra khoti dikuq wanto.

¹¹Akha, ngarai raq ngi ara laophaq wan miitu, thungtri aming lümaq, lamlu hum wanto. Raüta, ngi ka tsat baiq wanto.

¹²Riita, ija, ara chong tiikai arai mren, Shiikeawe raq akuq Thungtri raütu riiwe kla asii dea na. Kiimaq thungtri raq akuq aming thun kiimin asii. Kiimaq tingting. Kiimaq ahea athuk atsom nguta sitlo.

¹³Kiikha shatmiitiq, ara jamlai phan wa ahea awa phan nguta thü wan tlaq, kra riika, ngi arka jamkho tsatbaiq wan phiita? Kiikha kla riimak! Ngi arka ngarai raq tiina tsatbaiq wantaq. Ngarai riika, jamlai wa ahea phan nguta sitlaq, kra lümaq ngi ara tsatbaiq wanto. Kriika, riikhaqli ngarai rong arai kra tiichhike wan miitu she riito. Kiimaq ara Thungtri aming thun ara lümaq, ngarai ningkun tu heng sitlaq kriika, aheng thaq niimin henghea, bihea sitlo nguta, kra tiichhi kuqto.

Maiqse Tsantsii Na Tatso Sitlo

¹⁴Nashiq raq asap i, Thungtri sitlaq kriika nashiq tsaiji rilung ara asii lam na shunshea wan miitu akuq. Shatmaq, ngi arka han-ngam na siti maiqse, ranaiq shishi ka atsai kaiti we sitiikang. Ngarai jaqkhon mong na, ngarai di miitu asha phaq baiq wishe.

¹⁵Ngi raq jamlai phan wa, sham tiikang, kriika ngi raq dongdii min sapmang lam miili sham rat wan tiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq jamlai phan sham wan chang wa, kra riiwe ka sham wan mang riiraü, ngi raq jamlai phan wa, abi nguta shulii tiikang, kra phan kra khoti, lamlam ashamki kap shamrat tiikang.

¹⁶Riita, ija ngi raq jamlai phan wa shamro mang, kra phan riiwe ka lamlam asham kikap sham tiikang jiika, ara wiili she dea, Thungtri raq chong tlaq arka ka tengteng dea riishatmaq, maiqse raq riiwe lang wan lot mai kha ana, ngutiishe tri ka tak wan tiikang.

¹⁷Riita, riikhaqli maq liiwan raü jiila, arthun abi jaqsham wanti we arka, ngi dongdii we kla riimang. Arka, i tsan mong na ngarai tsii sitlaq, kriiraq sham rat tlo.

¹⁸Ngi raq asapha, ngi raq i han-ngam ningkun miika, ahea awa phan jaqsham kriika, sham wan lot mang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, i tsan mong na, ahea awa phan jaqsham kriidea sham hajaq, ngutiika tiima tiikang dea na. Shatmiitiq, ngi raq kra i jaq miishe, ara sham la ngutiishe tiima tiikang niika, sham lot mang she riiki tiikang.

¹⁹Ngi raq jamlai wa, ahea awa phan jaqsham kra shamlam la nguta, dan tiikang, kriika sham wan lot mang riiki tiikang. Shatmiitiq, kra rii na khoti miina, ngi raq jamlai phan wa, abi shamro mang nguta, tiima tiikang, kra phan riiwe kra khoti, lamlam ashamki kap sham tiikang.

²⁰Riita, ikhijjiika, ngi raq jamlai phan wa, abi shamro mang nguta tiima tiikang phan, kra riiwe khoti lamlam, ashamki kap sham tiikang jiika, arka ngi raq asham wan ha ka riimak she. Ara jaqsham wanti we ka, i khum na ngarai bu sitlaq kriiraq shamtlo.

²¹Riita, ara chong tiikang arai mren, ngi raq ara bomtsi ashi ara sap tiikang. I han-ngam phara tsantsii sükha ningkun raq, i mong jii na jaqsham wan tlo. Arkha maq, ngi raq ümtinkhan wa, ahea awa phan jaq dea sham hajaq nguta, tiima kang la, abi phan jaqsham kra khoti tiisham kiki li she riirai tlo.

²²I tsan i mong jii riika, Shiikeawe thungtri kra lang la tiidea siha jaq nguta, lungwii siq tlo.

²³Shatmiitiq, ngi raq chhi tiikang, ara i khum na phanhin thungtri kiimin asi hali. Ara thungtri riika, i tsai i ji raq, jamlai phan wa ahea, nguta lungwii tlaq, kriika

akhii riiwan tlo. Ara thungtri raq, ngi ka ngarai tri, i khum na atra sitlaq kra kharü maq kha raüta, dise ma tiija raüta, rümtlo.

²⁴Arningkhan tiina, ngi arka pinthum chochi rilung ahü we, kiimhü pinthum we! Riita, ngi arka, ara atsai lam nü na hito tlaq arwa, jurshe wa mitiichhii kuq nya?

²⁵Shiikeawe miili kechutum ke chang jonghea sitlo! Apaiq raq nashiq Tati Jesuq Khristo lümaq, ara chong tiikai kharü mong arwa tiichhii kuq tlo! Riita, ara chong tiikang i rilung kharü arka, arshe: Ngi raq, Shiikeawe thungtri kriika, arka ahea awa phan dea nguta, han-ngam tiima niili thü wan lot tiikang. Riikhaqli ka lang wan lot mang. Shatmaq, ara i han-ngam khum sitlaq ara riawe arkla, ngarai dise ma ja raütli dea sitlo.

Rom 8

Asii Wenyi Raq Shea Raüta Siwan Rilung

¹Riita, ija ümchaü sanha, ara chongkai thun bom raü shat wan ka akhiishe shat wan i na. Juwa Khristo Jesuq rai pumshi hanshi miishe sitlaq, kriiti miika, Shiikeawe raq kha ka nyan mak she.

²Ara jamkhano ngutiikang ngukla, nashiq ma Khristo Jesuq pum lümaq, rilung tsitsü keti, Asii Wenyi raq ngi arka ngarai kharü mong wa nai tsailam kharü mong wa dokdaa wanto she.

³Maiqse han-ngam ningkun ajom kha maq, Thungtri raq jamlai wa klo wan lot mak dea riitaq, kriika Shiikeawe riishe klo kuq wanto. Apaiq raq ngarai sitlaq kra, Ase shaq ka maiqse ngarai han-ngam ikha khum ashi na, tiipoki raüta, ngarai ka maiqse han-ngam wa, Ase tiikitaq kra lümiishe shra baiqto. Kiimaq, ngarai kharü ka chumbaiq wanto she.

⁴Shiikeawe raq, ara dokdaa kuq wantaq arka, Thungtri raq asii arai rilung maq singa raa dongdii nguta maiqse khuthaq na, aming thü tlaq kra aming thun kra, Asii Wenyi wokhong na sitibi, nashiq khum na kunli, khutam maitam maq mihong wan laq, nguta dokda kuq wanto. Riita, arka maiqmii han-ngam tri wokhong maq singa wanti maiqse miitu ka riimak.

⁵Juwa maiqmii han-ngam tiima sung atsii raq, thaü tlaq, kra phan phan singa wan tlaq, kriiti ka tsangshiq maiqmii han-ngam tiima sung atsii riili jamsha tlo. Kiimaq juwa, Asii Wenyi raq shunshea tlaq, kriiti tiima tsantsii ka, Asii Wenyi raq jamkhiiwa lungwiitlaq, kra phanphan sitlo.

⁶Hanngam tiima tsantsii jaqkhon mong na siti ka atsai miraq. Shatmaq, Asii Wenyi wokhong na singa wanti ka atra misi. Kiimaq khusang rakhang rilung misi wan.

⁷Arkha na tiina, juwa maiqmii han-ngam tiima tsantsii jaqkhon mong na sitlaq, kriiti ka Shiikeawe ma wesang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq ka Shiikeawe thungtri wokhong na silot mak. Kiimaq apaiq riika, ümkhiiriita jiimin, Shiikeawe tri aming ka lang lotmak.

⁸Jurwa maiqmii, tsangshiq han-ngam tiima tsantsii wokhong mong niili sitlaq, kriiti riika, Shiikeawe ka tiichochi lot mak.

⁹Shatmaq, namshiq ka ümchaü sanha, namshiq han-ngam tiima tsantsii raq thaü tlaq, kra phanphan ka singa man she. Kra rii na, namshiq ka Asii Wenyi raq shunshea tlo. Riita, namshiq khum na Asii Wenyi sitlaq jiila, akha miraq. Ümriiti khum niiwa Khristo Wenyi ka ahü, kriiti ka Jesuq rii ka riimak.

¹⁰Shatmaq, Khristo ka namkhum na sitlaq jiika, Asii Wenyi ka namshiq tsitsü raütu she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq ka Shiikeawe rai wehea she tiija wanto. Raüta, ajam jong niishe tiidii wanto. Namshiq han-ngam pum riwe kla, ngarai han-ngam phu kha maq, atsai mirwan.

¹¹Riita, ara chong tiikai arai mren, Shiikeawe Asii Wenyi, Jesuq ka amaa wa tiidong wanti we kra, namshiq khum na sitlaq jiika, Shiikeawe apaiq riisii hali, Khristo ka amaa wa tiidong wantaq kiikhiisii, namshiq han-ngam ariim kai chang kiimiimin, tsitsü rilung she mithü kuq wan. Arka namshiq khum na Shiikeawe Asii Wenyi sitlaq kra ningkun lümaq mikuq wan.

¹²Riita, ara chong tiikang thun arkha miishe, i phu inotiim lei, ümchaü sanha, nashiq ka Shiikeawe Asii Wenyi raq jamkho shunshea tlaq, kra phanphan singa raa dongdii. Nashiq han-ngam tiima tsantsii raq thaü tlaq, kra phanphan ka singa raa mak she.

¹³Ara jamkhano chong tiikang ngukla, namshiq rilung ka, han-ngam tiima tsantsii raq jamkho thaü tlaq, kra phanphan la shongnga han jiila, namshiq ka kamto mitsai han ngushat. Shatmaq, namshiq khum na ngarai jaqsham thun ümchuwa sitlaq kra, namshiq khum na Asii Wenyi sitlaq kra ningkun maq, wiita thumthum, tsatbaiq wan han jiila, namshiq ka atra misi han ngushat.

¹⁴Shiikeawe wokhong na siraüta, Asii Wenyi raq shunshea wantlaq kra phanphan shongnga wanti thun kriika Shiikeawe setiim ngushat.

¹⁵Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq namshiq ma, Asii Wenyi kuq wantaq, kriiraq namshiq ka disetiim ma tiija raüta, shiinüm sha wan mak. Kiimaq namshiq ka tiihai miichhai, siakaq mak. Kra rii na, Asii Wenyi raq namshiq ka, Shiikeawe setiim miishe tiijatlo. Krai mren, nashiq tarü raq, Asii Wenyi ningkun maq, Shiikeawe nangnga, "I We loi! Nawe loi!" nguta riibom lot tiikai she.

¹⁶Shiikeawe Asii Wenyi ka, nashiq tsaiji rai pumshi hanshi tiipum raütiishe, nashiq arka Shiikeawe setiim she dea, nguta rairai riirii maq hakhi kuq tlo.

¹⁷Riita, ija, ümchaü sanha, nashiq ka asemi she jawan kai kha maq, Shiikeawe apaiq raq, aphan amaq she nguta asengi miitu, achu shiiman ümtin khan wa rüm tlaq, kra thun ka wiita milap wan dam rong i. Kiimaq nashiq riika, Shiikeawe apaiq raq Khristo miitu, ümchuwa achu shiiman rüm tlaq, kra wiimin milap wan dam rong i. Riita arka, nashiq raq Khristo chamchao wantaq homa kra, jamkho riisha howan dam tiikai, kra tinkhan, nashiq raq apaiq achhai anyii khushü ngao kriimin, milap wan dam rong i.

Nashiq Khushü Ka Pinthum Ajong Miraq

¹⁸Ngi raq chechiip wan lata sap wan tiikang, ara ümchaü pat na nashiq chamchao litkot wan tiikai arka, Shiikeawe raq rawiichii ji na, nashiq ma achhai anyii khushü ajong, tiichhi kuq wan tlaq, kiimaq nashiq ma kra kuq wan tlaq, kra rai saq thapthi wan chang ka riimak.

¹⁹Shiikeawe raq phanrap ümchuwa phansang wantaq thun wiitarü raq, maklii khamthii maq, Shiikeawe raq asemi thun kra tiichhi kuq wan tlo haü jiilei nguta, kai athei ange khe wan tlo.

²⁰Arka, Shiikeawe raq ümchuwa phansang wantaq, kra raq tsangshiq ka jamlai miitu aphantsang wan wa, kra riikhaqli thin wan mak miili she, thiihü miili she sumphaq wanto. Kriika tsangshiq maiqmii raq arit wan ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe raq jamkho thapthi wantlaq, kra phanphan hongtha wanto. Kiikha sumphaq wantli jiimin, tsaiji riichoro wan chang lam lu kla, ümchaü min asi.

²¹Shiikeawe raq phanrap ümchuwa phansang wantaq thun kunli raq, ranaiqshi shi akhing na, tsangshiq khum ka, arüm wan chang nai anam kai chang thiikho mong na ashaq baiq wan kiiwa, wiita adaa mirwan. Raüta, tsangshiq riimin, Shiikeawe setiim ma, achhai anyii wasetiim rilung achu shiiman pheakuq wantlaq, kra thun kra mirsha lap wan dam.

²²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nashiq raq asap i. Ümchaü pat na saüli, Shiikeawe raq aphantsang wan thun kunli raq, nowüchhi tsi hannyi rai tlaq ikha, kra ariim kai chang thiikho mong wa, dong wan tlo hai jiilei nguta hannyi rai tlo.

²³Shatmaq, ara ahut ahü wan trang la, hannyi rai wan tlaq arka, ara ra nai hiq phansang wantaq thun kra lamlamli ka riimak. Nashiq ara, Shiikeawe raq nashiq ma, Asii Wenyi ka pü tlo tsam nye sia wan ikha, nashiq ma kongphiq ka ake wan kun she taü maq dongdii min, nashiq tsan nai mong maq, ahan anyi watrang li sirai wan tiikai. Ara hannyi rai wan tiikai arka, Shiikeawe raq nashiq ara ümtincho she wa, asemi ma mitiija wan nya, raüta nashiq khum thun ara, ara ariimkai chang thiikho mong arwa, daa wan tlo jiiq nya nguta, khewan lam maq thenge wan laita, hannyi rai wan tiikai.

²⁴Nashiq ka, ara ran tsantsii thü wan tiikai ara lümaq, tiichhi kuq wanto. Shatmaq, nashiq raq, jamlai miitu wa ran tsantsii thü tiikai, kriika na mak maq

rashra she chhi hai jiika, ran tsantsii thü wan ka riimak she miraq. Mak maq jamlai wa rashra chhi lot tiikai, kra miitu ka aran phan wan chang ngutiimin sha misi. Kriika namak mri rashra kata.

²⁵Shatmiitiq, nashiq raq na mak maq, jamlai phan wa chhi mai sitlaq, kra phan kra miitu, nashiq raq ran tsantsii thü wan tiikai. Ara ran tsantsii thü wan tiikai arka, mongngam maq milap wan rong i she dongdii nguta, tsan tiibum laita khewan tiikai.

²⁶Kra niq riri sii hali, Asii Wenyi raq nashiq ningkun ajom sirai tiikai kra chhi raüta, nashiq ara thüda kuq wan wan maq, khrum kuq wan tlo. Nashiq riika, jamkha achü jaü wan chang wa, kiimin tsin hon mai miili sirai tiikai. Kriikha maq, Asii Wenyi riili, Shiikeawe man na, nashiq miitu, maiqse bomtsi maq chong lot mai chang bomtsi maq, ahan anyi ikha achu jaükuq tlo.

²⁷Krai mren, nashiq tiima tsantsii wiita khonti we, Shiikeawe riimin, Asii Wenyi raq nashiq miitu jamlai wa achu jaükuqtlaq, kriika asap. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Asii Wenyi raq Shiikeawe sengi miitu, achu jaükuqtlaq kriika, Shiikeawe raq jamkho thimi tlaq kra, tiiphan phan li achu jaükuqtlo.

²⁸Nashiq raq asap i, Shiikeawe lungwii wanti maiqse ümchuwa siwa tlaq, kriiti miitu ka, apaiq raq phanrap phanrii na, ahea miituli klo wan tlo. Arka Shiikeawe apaiq raq, maiqse ümchuwa, apaiq raq jamlai phan wa thapthi wantaq, kra tiikupi wan miitu, hea wantiiti thun kra miitu chongtlo.

²⁹Shiikeawe raq maiqse phong wa ümriiti wa, kongkhu miiphü tsea wantaq, kriiti ka Ase sham sham tiija wan miitu, athiiq raüta pong na rairii thü wanto. Krai mren, Ase ka aphu anotiim pahea siwan tlaq kra phong na, chhikhu pinthum we ma mija wan.

³⁰Krai mren, Shiikeawe raq ümriiti wa pong na athiiq raüta rairii wantaq, kriiti ka hea wanto. Kiimaq maiqse ümchu wa apaiq raq hea wantaq, kriiti ka apaiq rai wehea ma tiija wanto. Kiimaq apaiq rai wehea ma tiija wantiiti thun miika, apaiq khushü ngao kriimin riisha kuq wanto.

Shiikeawe Mangchan Jesuq Lümaq Tiichhitlo

³¹Riita, arthun chong wan kai arthaq na seng laita, nashiq raq jamlai she wa mingu rong i? Nashiq raq ong wan tiikai arka achong lot mai pahea she sitlo! Shiikeawe ri nashiq rai she jiika, nashiq ngeng wanti ka jushe wa misi? Ahü she!

³²Shiikeawe apaiq riili, Ase shaq santla, tiihang mak maq, nashiq tarü miitu honglu na kuqtaq! Apaiq raq nashiq ma, Ase santla kuqtaq, ikhiijiika, apaiq raq nashiq ma lai hin ümchuwa raa wan tlaq, kriitiq sha phe maq kuq mak miraq?

³³Shiikeawe riishe, asengi ma nguta atsea wan kun she sitlaq kriika, ajiq nguta jurshe wa mishra wan lot? Shiikeawe apaiq riishe, tsangshiq dü na, kha ahü she nguta, kha aphoke wan wishe!

³⁴Riita, tsangshiq shra wanti ka jushe wa sitla? Ahü she! Ümchaü ka jumin ahü she. Nashiq khupi ma tsaiti we, räuta amaa wa dong wanti we, Jesuq Khristo ka ümchaü sanha, Shiikeawe rai adam na, Shiikeawe ngatlaq kiijaq, jaqtsi nü na nga räuta, Shiikeawe man na, nashiq ara tiikhup wongke miitu, kiimwe ma jatlo!

³⁵Riita, ara chongtiikai, Khristo mangchan wokhong mong wa, nashiq ka jurwa mitriiphea wan lot? Nashiq ka chamchao ranaiq akhing riilo, alit akot riilo, maiq raq ngeng seng wan tlaq kra riilo, song aram tsi riilo, miitsan miijan riilo, haisi rasong riilo, kiimaq tsaimiq khusiq saü wan ranaiq riilo, nashiq ka Khristo mangchan wokhong mong wa, mitiitsü ngii lot sha?

³⁶Asii bomtsi na akha nguta chongtlo: “Namshiq khum tiikhup wongke miitu, naishiq arka wranaiqshe, maiqse raq atsea ata wan ma tiiphiip jii wan tlo. Naishiq arka skuse kong ataaphaq ma khaban je ikha, maiqse raq tiichamchao wan tlo.”

³⁷Shatmaq, arthun chong kai chamchao litkot wa nai kham arthun arka, nashiq raq, nashiq mangchan wanti we lümaq, kunkun atang wan kun she!

³⁸Ümchaü sanha, ngi raq kunli asapha, nashiq ka apaiq mangchan wokhong mong wa, jamlai phan ningkun riimin, triiphea baiq lot mak she. Nashiq ka atra sikai lo, kiimaq amaa sikai lo, apaiq mangchan wokhong mong niili she misi rong i. Rasetiim riilo, kiimaq ra na siti ra rümti riilo, kiimaq ramungtan na sitlaq ningkun ahin kra riilo, nashiq arka apaiq mangchan wokhong wa, triiphea lot mak she. Kiimahali, ümchaü pat na jamlai phan mra wa pin tlaq, kiimaq rawiichii ji na jamlai phan mrong mra wa pin wan jiiq, kra thun riimin, nashiq ka apaiq mangchan wokhong mong wa triiphea baiq lot mak.

³⁹Kiimaq, nashiq khu thaq na, rawang win mong na ümchuwa mung sitlaq kra riimin, kiimaq nashiq takiq na, mung ümchuwa sitlaq kra riimin, Shiikeawe raq phanrap phanrii ümtinkhan wa phansang wantaq thun kriijaq siti ningkun thun raq, nashiq arka, nashiq Tati Khristo Jesuq lümaq Shiikeawe raq mangchan tlaq ara wokhong mong wiika, triiphea lot mak she.

Rom 9

Shiikeawe Nai Asengi Israilnok Manphan Bom

¹Ngi raq chong tiikang arka tengteng. Ngi ka Khristo wokhong na siti we. Ngi ka rot mang. Asii Wenyi raq shunshea räuta, i tsan i tsii ka tsangriri maq sitiikang. Krai mren, Asii Wenyi riimin hakhi kuqtlo. Ara ngi raq chong tiikang arka tengteng. Ngi ka rotmang.

²Arka, i tsan i mong jii na, riiweatsi jonghea sitlo ara nangnga ngutiikang. Ara riiweatsi arka, athum min thum mak phan, tsi ruq li tsi tlo.

³Ara, riiweatsi arka, i phan i maq, i nok i ta miitu tsi tlo! Tsangshiq raq, Shiikeawe manson kra howan raüta, tsai rai wan rii na, ngi ara riiwe khoti, tsangshiq rii na Shiikeawe manson homa kra holata, tsai hajaq ahea riichang nguta tsantsi mongtsi maq sitiikang. Kiimaq Khristo wokhong mong wa, atiidong riibaiq raüjaq ahea riichang, nguta tiima siq tiikang. Arka tsangshiq miitu, i tsan tsi rai kha na ngutiikang.

⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq ka Shiikeawe sengi. Apaiq raq tsangshiq ka asetiiim miishe tiija wanto. Raüta, apaiq raq tsangshiq ma, apaiq achhai anyii khushü ngao kra, tiichhikuq wanto. Raüta, tsangshiq ka apaiq raq tongshong wantaq thun kra ram kham maq tiham wanto. Raüta, apaiq raq tsangshiq ma Thungtri ka kuqto. Shiikeawe raq tsangshiq ma, riikhaqli maq, apaiq shomnoq wan lam kriimin tiichhi kuqto. Kiimaq, tsangshiq raq, Shiikeawe raq tsangshiq ma akuq, kiqkham kongphiq raütu kriimin lap wanto.

⁵Tsangshiq kata chiisan Jehudinok phan. Tsangtitiim thun ka ajong ala, amang ra tsa ikha, lüsi lüwa siisaq siwanto. Atiisup niishe ka, Khristo maiqkhum na pokitaq kiimin, tsangshiq nok phan na pokito. Riita, ümchaü sanha, maiqse angu tarü raq, phanrap rümkomti we, Shiikeawe mang kli she pattup pat-sa mitiitsam laq! Amen.

⁶Ngi riika Shiikeawe raq akuq, kiqkham kongphiq raükha kriika apoi riikito nguta ka ngu mang. Kra kiqkham ka tiiku wanto. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq asengi miitu maiqse ümchuwa akhek atiitsang raüta tsea wantaq thun kra, ümchaü sanha, ümsiimiwa Israilnok phan sitlaq kra thaq niimin apa she.

⁷Kiimahali, Abraham lai ala ümchuwa pu wantaq thun kiimin, wiitarü hutjok kriika, Shiikeawe setiim ka riimak. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq Abraham ma, “Isak setiim wa ümchuwa pu wantlaq, kriili chiisan ümsaü ümse phan ma mija wan,” nguta kiqkham kuqto.

⁸Riita, ara chong tlaq ara phanphan hali, joli han-ngam maq adong wan setiim kriika, Shiikeawe setiim ngutiika wea wan mak. Shatmaq, Shiikeawe raq, tiitsangdada Abraham ma kiqkham kuqtaq, kra tiiku wan miitu rawii chhi wantaq setiim kra thun kriili, chiisan Shiikeawe setiim dea nguta wea wan tlo.

⁹Ara akha jamkhano chong tla ngukla, Shiikeawe raq Abraham ma kiqkham kuqtaq akhing na, “Akhing riikhaqli na, ngi ka misaüki nong kang. Kiimaq kra mren, ümjamti nyung Sara raq ase ashi mihum,” nguta, Shiikeawe raq chongkuqto.

¹⁰Kiimaq bom ka, ara chongtiikai ara lamlam li min riimak, Nati Isak nai tsangnyung Rebeka se ka wenai humto.

¹¹⁻¹²Riita, tsangnai siphu wenai kiiwa, weshi tsea wantaq kriika, Shiikeawe apaiq raq thapthi tlaq kra phanphan tsea wanto nguta tiichhike miitu,

Shiikeawe raq Rebeka ma, “Ümse wenai kiiwa, aphu we ka ano we jaqkhong na misi,” nguta chongkuqto. Shiikeawe raq ara Rebeka ma chongkuqtaq arka, tsangnai siphu rawii min michhi shaq niiphü chong kuqto. Kiimaq tsangnai raq, tsangnai jaq maq jamlai phan ahea abi sham akai min, misham wan shaq niiphü, Shiikeawe raq, ara bom ara chongkuqto. Krai mren, Shiikeawe raq tsangnai siphu wa, weshi tsea wantaq kriika, Shiikeawe apaiq raq kiqkham wantaq, kra thaq na seng raüta, chechiip wanto. Tsangnai raq Shiikeawe man na, jamlai phan Shiikeawe tsan tiheali chang, jaqsham ahea sham raüta tsea wan ka riimak.

¹³Arka, Asii bomtsi na akha nguta chong taq, kra phan phan tsea rairii wanto. Asii bomtsi na, “Ngi raq Jakob ka tsea wankang. Shatmaq, Isaü ka achiip riibaiq wan kang!” nguta chongtlo.

¹⁴Riita, ikhijjika, ara chong tiikai arkha maq, Shiikeawe raq tri raü ka, tingting maq sham wan mak nguta, nashiq raq apaiq ma mingtu lot rong i sha? Riimak, nashiq raq kiikha ka ngulot mai.

¹⁵Akha, jamkhano ngulot mai ngukla, apaiq raq Mosheq ma, “Ngi raq ju miiwa atihangke wan lungwii tiikang, kriiti ka mitihang kuq wan ha. Kiimaq ngi raq ju miiwa, mangchan tiichhi ke wan lungwii tiikang, kriiti ma, mangchan mitiichhi kuq wan ha,” nguta chongkuqto.

¹⁶Riita, ara chong tiikai thun arwiishe chhi wan tiikai. Phanrap lam niika maiqse raq jamlai phan wa thapthi wantlaq, kra phanphan ka kuwan mak. Kiimaq maiqse raq jamlai wa sham lam wan tlaq, kra khuthaq na seng raüta min tiihong kuq wan mak. Shatmaq, Shiikeawe apaiq raq jamlai phan wa apaiq tiihang wan mangchan tsantsii maq tiihong kuq wan tlaq, kra phan phan li tiihongkuq tlo nguta sap tiikai.

¹⁷Riita, arkha miitiina, Shiikeawe raq Asii bomtsi na, Ejiip mung hokham we ma, “Ngi raq ümniika hokham ma shong wan kang arka, ümniiliimaq, i ningkun jong nai i khushü jong ara, mangjong hiq tlotli na tiiphoi wan miitu tiina, shong wan kang,” nguta chongkuq wanto chhi tiikai.

¹⁸Ara chong tiikai arkha miitiina, Shiikeawe raq maiqse ka, ümriitiwa apaiq raq atihangke wan lungwii tlaq, kriiti ka atihang riikuq wantlo. Kiimaq, ümriitiwa, apaiq raq lanlaqlaq tsantsii maq misi laq nguta thikuq wantlaq, kriiti ka lanlaqlaq tsantsii rümti ma, tiija baiq wan tlo.

Shiikeawe Tsankhiq Nai Apaiq Mangchan

¹⁹Shatmaq, namshiq phong wa maiq weshi ra riika, ngi ma akha mingtu han, “Riita, ara chongtlaü ardea tengtlaq jiika, Shiikeawe raq maiqse ka ashut we dea ngutiika, jamkho mitiishut wan? Shiikeawe apaiq raq, jamlai phan wa thimi tlaq, kriika juwero mikhii lot?”

²⁰Shatmaq, i phuno we, riita, ümniika ju wiita, Shiikeawe kiq kra khü wan miika? Hamtak ashi riika, apaiq tiiq lowanti we kiima, “Ümniiraq ngi arka, akha jam nguto tiiq laü?” nguta bom ka wai mak.

²¹Ara jamkhano akha chongtiikai ngukla, hamtak kriika jamkha lowan chang wa, kriika atiiqti we arang li. Hiq da dashi kra wiili, tak ka anai lowan raüta, ashi ka akhek anaq poi na lang wan miitu mithü wan. Kiimaq ashi kriika, akha miinan joli na lang wan miitu mithü wan.

²²Krai mren sii hali, Shiikeawe riimin maiqse ka phanrap na seng raüta tiipok wan tlo! Arka, Shiikeawe raq apaiq tsankhiq nai apaiq ningkun jong kra, tiichhi kuq wan tlaq kiijaq chhi wan tiikai. Arka, apaiq tsankhiq ka ümriiti khuthaq niiwa siwan tlaq, ümriiti wa chongthum walü maq tiikhiim chaq baiq wan chang sitlaq, kriiti thun miimin, apaiq riika, pinthum anin riiwan raüta, khebom wan tlo chhi wan tiikai.

²³Kiimahali, apaiq raq nashiq ma, apaiq achhai anyii khushü tum jonghea towantlaq kriimin, nashiq ma tiichhike wan rotlo. Ara apaiq khushü tum kaü towan tlaq kriiwa, nashiq ma riisha raükuq wanto. Nashiq ka apaiq raq kongkhu miiphü dongdii, apaiq tiichang wan mangchan khoqram kii maq rairii wanje she dongdii riito.

²⁴Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq arka, apaiq raq ashea wan maiqsetiim nguta sitiikai. Nashiq phong wa maiq wiijamti ka, Jehudinok phan wa atsea wan. Kiimaq wiijamti ka Pongnok phan maiqse wa atsea wan.

²⁵Shiikeawe raq, Hosea shammi we lakdap na akha ngutlo: “Junok wa i sengi riimak, tsangshiq ka ngi raq, ‘Namshiq ka i sengi she,’ nguta mingu wan ha. Ngi raq lungwii wan mang mungti ka, ‘Namshiq ka ngi ma tsanwa nok she,’ nguta mingu wan ha.

²⁶Kiimaq Shiikeawe raq junok miiwa, ‘Namshiq ka i sengi riimak,’ nguta ngu wantaq, kra nok ma, ‘Namshiq ka i setiim she,’ nguta mingu wan.”

²⁷Krai mren, shammi we Isaia riimin, Israilnok miitu ka akha chongkuq wanto, “Israilnok ka sammok- tra jüphii na kumtsai phong ikha puchi rai wan raü min, tsangshiq phong wiika, aso atiichongki, kriili mitiichhii kuq wan.

²⁸Ara jamkhano chongtla ngukla, Tatiwe raq, ara mangjong maiqse kha arka, tri raü atsin maq shin wan raüta, jaqlo miili she mipho kuq wan. Raüta, ajiqti thun kra mitiichamchao wan.”

²⁹Ara khapho kewan arka, Isaia raq man na bom chong thütaq kra phan phan miraq. Apaiq raq akha nguta chongthüto, “Tatiwe Ningkun Ajong Pinthumwe raq, nashiq lai ala phan arwa, phanshi ra aso ano tiichong kuq wan mak dea ngu raü jiika, nashiq nok arka, Sodom nai Gommora chelati ikha, chongthum ma mija rong i wa,” nguta chongtlo.

Tsütsa Ahea Ka Israilnok Miitu Min Kata

³⁰Riita, ara chong wan tiikai bomtsi arka ara nangnga ngutiikai. Pongnok phan maiqse riika, Shiikeawe rai jam riidü wan chang sham nguta, jam min tiima wan mak nok raq khoti, ümchaü sanha, tsangshiq ka Shiikeawe raq, ajam mong niishe tiidii wanto. Arka tsangshiq raq, Shiikeawe ma kamtsantsii thü wan tlaq kra, lümiishe tiidii wanto. Raüta, Shiikeawe rai wehea miishe tiija wanto. Tsangshiq ka, Shiikeawe raq apaiq khoqramkii maq raikuq wanto she.

³¹Shatmaq, Shiikeawe raq atsea wan Israilnok riika, thungtri raütu kra lang wan raüta, Shiikeawe rai wehea riija wan chang nguta, thungtri wokhong na siwantlo. Shatmaq, tsangshiq ka Shiikeawe rai wehea riija wan lot mak dea riito.

³²Riita, ara tsangshiq raq riikhaqli lamlu ka jamkhano hum wan mak dea riita? Kriika, tsangshiq raq, kamtsantsii maq ritwan mak dea riito. Kriikha miitiina, tsangshiq raq hum wan mak dea riitaq ara. Tsangshiq riika, tsangshiq maiqmii raq, jaqsham wan tlaq, kra thaq na seng raüta, kechu maiqse ma jawan lam kra rit wanto. Kra kha miitiina, tsangshiq raq lap wan mak dea riitaq ara. Krai mren, tsangshiq ka, “hok tiithaü chang longkaü,” kiijaq khoti tiithap rai wanto.

³³Tsangshiq tiithap rai wantaq longkaü miitu ka, Asii bomtsi na Shiikeawe raq akha chongkuq wantaq ara phan phan tiithap rai wan tlo: “Liirong laq, ngi raq Jajon hiq na longkaü ashi tiibum tiikang. Ara longkaü na maiq mitiithap wan. Ara longkaü ajong arjaq tiitaü rai wan raüta, tsangshiq ka akii ashii miishe mija wan. Shatmaq, jurwa apaiq ma kamtlaq, kriiti miika apaiq raq jea tiingaü mak she miraq.”

Rom 10

¹I phu i notiim lei, ngi ara, i nok i bin Jehudinok phan ara tiichhii wan haü jiidea ahea riichang nguta, i tsan mong na tsihea holai howan lata sitiikang!. Ngi raq tsangshiq miitu ümtinkhan wa tsan tiitsi lata, Shiikeawe jaq wa achu jaü kuq tiikang!

²Ngi raq asapha, tsangshiq raq Shiikeawe ka tsantsii wiita kiinong kuq raüta dea shomnoq wantlo. Shatmaq, tsangshiq raq Shiikeawe shomnoq tlaq, kriika riikhaqli lam phan riimak.

³Shiikeawe raq maiqse ka jamkho kechu maiqse ma tiija wan tlaq, raüta apaiq rai wehea miishe tiija wan tlaq, raüta awura maq tiham wan tlaq, kra tri lamphan ka tsangshiq raq takmak miili sirai tlo. Tsangshiq riika Shiikeawe raq atankuq wan riikhaqli tri lam kra phan wan rii na, tsangshiq maiqmii tri lam tan raüta, kra lam ka phan raüta sitlo. Krai mren, tsangshiq raq, Shiikeawe raq atan kuq riikhaqli kechu maiqse ma jawan lam, kriika phan mak riitlo.

⁴Ara jamkhano chongtiikai ngukla, ümchaü sanha, Khristo raq Thungtri lamphan ka atiisup shat wan wishe. Krai mren, ümchaü sanha, jurwa Shiikeawe ma kamtsantsii thü tlaq, kriiti ka Shiikeawe raq kechu maiqse she nguta, apaiq rai wehea miishe shram wantlo.

Tiichhii Wan Lam Ka Wiitarü Miitu

⁵Mosheq raq maiqse ka Jehudinok Thungtri kra lang raü jiitiq Shiikeawe raq, apaiq rai wehea ma tiija wan tlo, nguta chongkuq tlaq kiijiika, “Jurwa Thungtri aming thun kra lang raüta sitlaq, kriiti ka thungtri aming lang tlaq kra lümaq, atra misi wan,” nguta waiqthüto.

⁶Shatmiitiq Asii bomtsi na hali, maiqse ka kamtsantsii lü miitiq, Shiikeawe raq apaiq rai wehea ma tiija wantlo, nguta chongkuq tlaq lak jaq niika, “Ümnsan mong niika, Ramungtan niika juwa midü wa lot?” ngutiika naq riiwea kiq. (Arka ümniiraq, ümniika ramungtan na walaüta, Khristo nangnga, mangjong hiq na satki nongkiq, nguta ngo liichum ikhiima mijaki.)

⁷“Kiimaq hali, Wulum mung niika juwa miki?” ngutiimin naq waikiq. (Kriika, ümniiraq Khristo ka amaa wa sheakai nong bom ikhiima mija.)

⁸Asii bomtsi niika, “Shiikeawe raq achongkuq tsütsa bomtsi ka, ümtho niishe. Ümniiraq ümnübok maq bomtlaü kra. Kiimaq ümmong jii na asi she,” nguta chong tlo. Arka nashiq raq chong kuq tiikai akamsea chang, Shiikeawe tsütsa ahea ara nangnga ngutlo.

⁹Ara chongkuq tiikai arai mren, ümniiraq ümnübok maq, Jesuq kriidea Tatiwe nguta, kiimaq Shiikeawe raq apaiq ka amaa wiidea tiidong wanto nguta, ümnsan mong maq kamwan laüta, nokwe man na linham linhok hakhi kuq haü jiila, ümkhum ka Shiikeawe raq mitiichhii kuq.

¹⁰Ara jamkhano akha chong tiikai ngukla, nashiq raq tsan mong na, Shiikeawe ma kamtsantsii thü tiikai kra lümaq, nashiq ka Shiikeawe raq kechu maiqse she nguta, apaiq rai wehea miishe tiija wantlo. Raüta, ajam jong niishe tiidii wan tlo. Kiimaq, nashiq raq na nübok maq, Jesuq kiidea Tatiwe nguta hakhi kuq tiikai kra lümaq, nashiq ka tiichhii kuq tlo.

¹¹Arka, Asii bomtsi na chongkuq tlaq kra phanphan hong wan tlo. Asii bomtsi na, “Jurwa Shiikeawe ma kam tlaq, kriiti miika, apaiq raq jea tiingau mak miraq,” nguta chong tlo.

¹²Arka wiitarü miitu she. Shiikeawe raq Jehudinok nai Pongnok phan maiqse kriika, lamphan ashi miili she tiichhii kuq wantlo. Shiikeawe ka maiqse angu tarü miitu Tatiwe. Kiimaq apaiq puk na nyap wanti, maiqse angu tarü ma, apaiq raq, mren mra chhaq siisaq, tümlüm tümli, kaütak rishi maq, achu shiiman kuq tlo.

¹³Arka Asii bomtsi na chong tlaq ara phanphan hongtha wan tlo. Asii bomtsi na, “Juwa Tatiwe puk na nyap tlaq, kriiti ka mitiichhii kuq,” nguta chong tlo.

¹⁴Shatmaq, tsangshiq raq apaiq ma kamwan hü miika, tsangshiq ka apaiq puk na, jamkho minyap wan? Kiimaq, apaiq raq achongkuq tsütsa ahea kra, tsangshiq raq tai wan hü miika, tsangshiq ka apaiq ma jamkho mikam wan? Kiimaq, apaiq tsütsa ahea kra chiiriim raüta, chongke wanti maiq siwan hü miika, apaiq tsütsa ahea kra, tsangshiq raq jamkho mitai wan?

¹⁵Kiimaq, Shiikeawe raq apaiq tsütsa ahea kra, chiiriim raüta chongke wan miitu, bin na tsütsa chongke wantibi tiikai hü miika, juro michong kuq wan? Arka, Asii bomtsi na, “Tsütsa ahea chongke wantibi saü wan tlaq kriika, pinthum ahea riito!” nguta chong tlo.

¹⁶Shatmaq, ara chong wan tiikai, Tsütsa Ahea chongkuq wantaq arma, tsangshiq wiitarü raq kamwan mak dea riito. Tsangshiq wiitarü raq kamwan mak dea riito nguta arka, Shammi Isaia raq hali, “Tatiwe, naishiq raq chongkuq wankai tsütsa ahea kiima maiq ümchuro kamwan ta?” nguta waitlaq arwa sap tiikai.

¹⁷Riita ara chong tiikai arai mren, tsangshiq raq tsütsa ahea kra tai raütiitiq, tsangshiq raq kamtsantsii ka thü wan tlo. Kiimaq, tsütsa ahea ngutlaq kriika, Khristo tsütsa ahea chongkuqtlaq kra nangnga ngutlo.

¹⁸Riita, bom ka akha hali wainong i na: Riita, tsangshiq raq tsütsa ahea kriika tai wan lap mak dea sha riita? Atai kla achan ana tai wan ngo li kha. Taimak dea ka riimak. Asii bomtsi na akha nguta chongtlo: “Tsangshiq traho bom chongke riinya raq, mangjong tlotli nyam wanto; Tsangshiq bomtsi ka mangjong hiq angu na, shokrap norii wiita na nyam wanto!”

¹⁹Ikhla, ngi raq jangshi ri hali bom ka wainong pha: Riita, Israilnok raq kra tsütsa chongkuq wantaq kra sap wan mak dea sha riita? Ara bomtre ti ka, Mosheq raq awaiq thü na, “Ngi raq Pongnok phan maiqse ka, i puk na mitiinyap wan ha. Lata i sengi phan Israilnok maklii ka, sipe tsantsii ikha wesang ma mitiija wan ha,” nguta, Shiikeawe raq tre wan nongtlo.

²⁰Kiimaq arthaq niimin, Shammi we Isaia riika, Shiikeawe mang na, bom ka atsin miishe hali, “Junok riiwa ngi miitu dadü wan mak dea, kra nok raq khoti ngi ka hum wanto. Junok riiwa ngi ka ritkot wan mak dea, kra nok rai ngi sham riichhi wan kang,” nguta, chongtlo.

²¹Shatmaq, Israilnok miitu apaiq raq akha ngutlo, “Ngi raq ara i kiq khü wantinok, kiimaq i bomchong tai mak tlea wanti, nilan nok ara, tao wan miitu ranaiq minru i jaq tiipii lata, noho ikha tlin wan kang,” nguta ngutlo.

Rom 11

Shiikeawe Raq Israilnok Tiikhup Wongkuqtlo

¹Riita, ümchaü min, ngi raq bomtsi ka akha wai pha shaq. Riita, ija, Shiikeawe raq asengi Israilnok ka, tiishaü baiq tlii she dea sha tiishaü baiq ta? Tiishaübaiq tlii langlang kla tiishaü baiq mak dea! Kriika, ümkhiiriita jiimin tiishaü baiq mak. Ara akha jamkhano chongtiikai ngukla, ngi ahata Israilnok phan. Abraham saüse lai. I weraü mang ka Benjamin weraü.

²Shiikeawe riika, apaiq raq hiqpha rawa miiphü atsea arwan, asengi shaq ka shubaiq tlii ka, shubaiq mak dea. Asii bomtsi na Elija raq Israilnok ka Shiikeawe ma kamwan mak riitlo nguta shra wan bom chong tlaq kiijaq, Shiikeawe raq Elija bom ka jamkho tretaqa kra namshiq raq phat tlan ahiq na. Elija riika akha achu jaüto.

³“Tatiwe, Israilnok raq ümshammibi thun ka wiita thumthum she tsat baiq wanto. Raüta, ümnaq shomnoq wan chang aluchiim thun kiimin, wiita runbaiq wanto. Ümchaü ka, ngi laqlaqse lishe tiichong tiikang. Kiimaq tsangshiq raq ngi armin, atsea baiq nguta tankhantlo,” nguta tiipaiqnea achu jaüto kra chhi tiikai.

⁴Riita, Shiikeawe raq kra bomtsi ka jamkho treta? Shiikeawe raq bomtsi ka akha treto, “Ngi raq i sengi ngi rii, maiq hingmiishi pong na rairii lata, thü wan kang she. Tsangshiq raq, arot phra Baal ka shomnoq wan mak dea,” nguta treto chhi tiikai.

⁵Kra pat wa kra niq riri sii hali, ümchaü akhing niimin sitlo. Shiikeawe kaphap mangchan khoqram kii maq, arai rii wanwi she tsamso ikha, Israilnok phong wa, Shiikeawe jaiphan wanti maiq ka ümchaü min asi.

⁶Kiitiina, apaiq raq ara tsangshiq tsea wantaq arka, apaiq kaphap mangchan jonglu khuthaq na seng raüta tsea wanto. Arka tsangshiq raq kechu lap wan li chang, Shiikeawe tsan tiihea wanli, jaq sham kuq wan raütiika riimak. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq maiqse ka, maiqse raq kechu jaqsham tlaq, kra thaq na seng raüta, tsangshiq ka tsea wan raü jiika, apaiq kaphap mangchang kriika, thiihüli she mijaki.

⁷Ara chong tiikai arai mren, Israilnok riika tsangshiq raq jamlai wa rit wantaq, kriika hum wan mak dea riito. Shatmaq, Shiikeawe raq tsea wantaq phong wa, maiq atsapko riili Shiikeawe lamphan kra hum wanto. Maiq apako tiichong kitaq thun kra miika, Shiikeawe raq tsangshiq ni ka nilan miishe tiija baiq wanto.

⁸Riita, arka Asii bomtsi na, “Shiikeawe raq tsangshiq khutsai ka shaqmii ma tiija baiq wanto she. Kiimaq tsangshiq tsan among ka, theapakpak miishe tiija baiq wanto. Ümchaü ranaiq na saüli, tsangshiq raq Shiikeawe bomchong ka tak wan lot mak. Kiimaq tsangshiq ni maq tai wan mak miili lea wan tlo,” nguta chong tlo. Ara Asii bomtsi na chong tlaq arphan phan she dea hongtha rai wantlaq chhi wan tiikai.

⁹Kiimahali Dawit riimin la, Israilnok miitu bom ka akha chongtlo, “Tsangshiq poi tsampin thun kli, tsangshiq miatsii wan chang pithob ma tiija baiq wan laq. Kriika tsangshiq dea wan chang thiikho ma mija wan laq. Raüta kra thiikho na dea wan raüta mitsai laq.

¹⁰Tsangshiq mak ka atiiimii riibaiq wan laq; jam min chhi mak, makchuk ma tiija baiq wan laq. Raüta, tsangshiq rilung pattup, chamchao homa raq pat wan raüta mitsai laq,” nguta waiqthüto chhi tiikai.

¹¹Ikhla, ngi raq bom ka akhiishe wainong pha: Riita, Jehudinok ka tsangshiq maiqmii shut phit wan tlaq kra thiikho mong na, tiimiqchup she, chongthum ma jawan tlii she dea sha thenjen wanta? Thummak! Miqchup ka miq mak dea! Tsangshiq raq ngarai tang wantaq kriikha maq, tiichhii wan rawüli kriika, Pongnok phan maiqse miishe kuq wanto. Arka, Jehudinok raq Pongnok phan maiqse tiichhii wan tlaq kra chhi raüta, tsangshiq mak kriishe mishu rai laq nguta, Pongnok phan maiqse miishe tiichhii wan rawüli ka kuq wanto.

¹²Riita, ija, Jehudinok raq ngarai tang wan raüta, mangjong maiqse ma achu shiiman jonghea tiisaü wanto chhi wan tiikai. Kiimaq tsangshiq ka wenyi lamphan na miitsan miijan maiqse ma jawantaq kriikha na, Pongnok phan maiqse ma, asho awo achu shiiman she kuq wanto chhi wan tiikai. Riita, ikhijiila, Israilnok phan ka wiimungtam miishe, Shiikeawe wokhong na siwan raü jiika, Shiikeawe raq mangjong maiqse miika, ümtinkhan achu shiiman showo wa mikuq riila!

Pongnok Phan Maiqse Chhii Wan Tlo

¹³Riita, ümchaü ka, ngi raq namshiq Pongnok phan maiqse miishe bom ka chongkuq pha. Ngi ka Jesuq Kiimwe ma jawan lata ara traho bomtsi chongkuq tiikang arka, namshiq Pongnok phan maiqse miitu shamkuq tiikang. Ngi ka ara kiimwe jaqsham sham tiikang ara miitu kai tiishom ra wan ruq latli misi wan ha.

¹⁴Jursap, ngi raq ara rukwe kiimwe jaqsham wan tiikang ara chhi raüta, i phan i maq Jehudinok phan tsan atsii na, khunniitsi lo siwan jiiq riila. Lata, ara i jaq sham ara lümaq, tsangshiq phong wa maiq, wiijam wiini ra siilo Shiikeawe ma kamwan raüta tiichhii wan jiiq riila, nguta tsin ngin rai wan tiikang.

¹⁵Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Shiikeawe raq tsangshiq tiishaü baiq wan taq, kriikha na santla mangjong maiqse angu wiita ka, Shiikeawe rai wesang ralii kong wa, Shiikeawe khi alu nok miishe tiija wantaq. Riita, ikhijiika, tsangshiq Jehudinok phan ka, wiitarü thum thum she, Shiikeawe wokhong na siwan raü jiika, mangjong maiqse angu ma achu shiiman ka ümtinkhan jonglu kewan chang she wa riila? Kriishe ngu raü jiika mangjong maiqse angu thun wiita ma, amaa wa atra siwan lamlu lishe misi wan!

16Riita ija, winsii thop ashi kiiwa, phushi ka pan raüta, Shiikeawe ma honglu na kuq raü jiika, kra winsii thop kriika, wiithoptam Shiikeawe riishe miraq. Kiimaq, pechong ashi wa, arang thun kriika Shiikeawe ma honglu na keje she jiika, akü ako thun siwan tlaq kiimin, wiita Shiikeawe rii siisaaq she miraq.

17Riita, ija maiq raq jaq maq achhi arwan olip pechong wa, akü ako thun wiijam kriika, angei she riibaiq wanto. Raüta, kra nge baiq wan taq kü chong thun jami thaq kiijaq, rum na acham rai, rum olip pechong kiiwa, akü ashi kra nge wan raüta, kiijaq tiipop triiche chhi wanto. Riita, ümchaü namshiq Pongnok phan maiqse sitlan kriika, ara chong tiikang rum wa olip pechong kü ashi atriiche chhi wan taq kra siwan tlan. Kra ningkhan tiina, namshiq riimin Jehudinok rii, achu shiiman ümchuwa sitlaq kra, lap wan tlan.

18Riita ija, ara chong tiikang arkha maq, namshiq Pongnok phan maiqse raq, tsangshiq chiisan olip kü thun ngei baiq rat wantaq thun kra naq shipoq rongkiq. Namshiq shiikong long wan lam ka asi sha? Namshiq ka akü ashi ikhli sitlan. Namshiq raq arang chong ka thüda wan lot man. Shatmaq, arangchong raq namshiq ka thüda wan tlo.

19Shatmaq, namshiq raq bom ka akha motre wan mirhan, “Ala, kriika riikhaqli. Kra olip kü ako thun kra ngei baiq wan raütli, ümchaü naishiq arshe tiicham kuq wanto ahata” nguta minga han

20Kriika riikhaqli tengto dea. Tsangshiq ngei baiq rat wantaq kriika, tsangshiq raq kamtsantsii thü wan mak kha na, ngeibaiq wanto. Kiimaq ümchaü namshiq ka tsangshiq cham chang chong na triiche cham tlan. Arka namshiq raq kamtsantsii thü tlan kra kha maq, tiichamkuq wantlo. Shatmaq, kra miitu namshiq ka naq shiikong rongkiq. Ashkong wan la na, namshiq ka tiihaisong shatmaq khoti singa ronglaq. Kra riihan jiika, namshiq ma ahea miraq.

21Shiikeawe raq Jehudinok chongwa olip pechong kü ako thun riishatmaq santla, tsangshiq ka tiihang wan mak maq, ngei baiq wanto. I khiijiika, namshiq kriiri ta, atiihang mirkuq wan ngutiisha tiima rai tlan?

22Riita, ara shiiton bomtsi chongkuq tlaq arwiili, Shiikeawe raq mangchan tsii jonghea rüm tlaq kriishe chhi wan tiikai. Kiimahali, apaiq raq pinthum tri atsin maq lang wan raüta, kha ka phokuq wantlo, kriimin chhi wan tiikai. Apaiq raq ngarai tang wanti thaq niika, tri atsin maq kha phokuq wantlo. Shatmaq, namshiq miika mangchan tsii jonghea rüm wan tlo. Ara mangchan tsii arka, namshiq ka apaiq wokhong na siruq sitlan wiiwii, thü wan ruq mithü wan. Shatmaq, namshiq raq ngarai la tang wan han jiila, namshiq kiimin, chiisan akü ako thun daq baiq wantaq kiikhiisii hali midaq baiq wan.

23Kiimahali, Jehudinok raq, tsangshiq lamkam wan mak tsantsii kra baiq raüta, apaiq ma kamtsantsii she thü wan raü jiila, tsangshiq chamchang kü ako thun

kijjaq hali, tsangshiq ka mitiicham wan nong. Shiikeawe riika akha miklo wan lot.

²⁴Namshiq Pongnok phan maiqse kriika, rum na acham olip pechong kü ako thun atiichiiq arki wa, wak na achhi olip chong kü ako thun thaq na atriiche wan ikha siwan tlan. Kriika pong phan pekü atiiche kuq wan ikha. Shatmaq, Jehudinok ka ara achhi arwan chiisan olip pechong kiikha. Kriikha maq, Shiikeawe raq tsangshiq ka, atiichiiq arki kü ako thun kra, tsangshiq chong kijjaq ümsmiiphü maiqmii chamchang dongdii kijjaq, triiche wan nong ka jeriiq riiq li she miraq.

Shiikeawe Raq Tarü Mangchan Tlo

²⁵Phunainotiim lei, ngi raq ara apaü räuta athü wan, tengteng bomtsi ara namshiq ma chongke wan rotiikang. Arka namshiq raq sap wan chang akhek sitlo. Kra sap wan han jiila, namshiq tsan na, “Naishiq Pongnok phan maiqse dea taksu maiqse,” nguta tiishom ra man mirhan. Riita, ara chong tiikang tengteng bomtsi ka ara. Ümchaü Israilnok tsantsii wanshakshak rüm tlaq arka, pattup akhli ka wanwan mak miraq. Arka, Pongnok phan maiqse ka Shiikeawe puk na ümtinkhan shang wan chang wa siwan tlaq, kra thun kra kunli she shang wan akhing ranaiq na saüli niili Israilnok tsantsii ka mitsin wan.

²⁶Kra jai miishe ka, Israilnok kiimin Shiikeawe riishe mitiichii kuq wan. Arka Asii bomtsi na chong tlaq kiikha miraq. Asii bomtsi na akha chong tlo, “Chhii wanti we ka Jajon chela wa midong wan. Räuta, Jakob lai ala phan maiqse raq, abi ati ümtinkhan wa, ngarai tang wantaq kra thun ka, kunli she mitiisii he wan.

²⁷Ngi raq tsangshiq ngarai diikuq wan tiikang akhing na, tsangshiq ka i tongshong ramkham miishe mitiiham kuq wan ha,” nguta chongtlo.

²⁸Riita, Jehudinok raq Shiikeawe Tsütsa Ahea kra shishe wan kha na, tsangshiq ka Shiikeawe rai wesang ikha siwan tlo. Shatmaq, arka, namshiq Pongnok phan maiqse ma ahea miitu li. Shatmaq, Shiikeawe raq tsangtitiim ma kiqkham räüpot khakuq wantaq kra lamphan miika, tsangshiq ka Shiikeawe ma khi alunok nguta siwan tlo.

²⁹Shiikeawe raq apaiq kongphiq ka ju rii ngutiwa thiiq wantaq, kriika maiq ahinti miika kuq mak she. Apaiq raq ju wa tsea tsiiq wantaq kiimaq ju ma achu shiiman kewan chang ngutiwa, thapthi wantaq, kra bom kha ka diibaiq wan mak she. Ju ma kewan chang wa kriika, mikuq wan dongdii she.

³⁰Riita, ija, namshiq Pongnok phan maiqse raq richü pat niika, Shiikeawe kiq khü wan lanta siwan lan. Shatmaq ümchaü sanha, Jehudinok raq Shiikeawe kiq khü wan kha maq, namshiq raq Shiikeawe mangchan she lap wan lan.

³¹Kra niq riri sii hali, namshiq Pongnok phan maiqse raq, Shiikeawe mangchan lap wan lan kha maq, Jehudinok riika ümchaü Shiikeawe kiq khii wan räuta

siwan tlo. Arka ümchaü tsangshiq raq, Shiikeawe mangchan kra lap wan dam miitu hali riito.

³²Ara jamkhano akha chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq maiqse angu kunli ka, nilan tsantsii kharü maq akha baiq wan kun siisaq she. Arka apaiq raq maiqse angu kun li ma, apaiq mangchan tsii kra tiichhike wan miitu riito.

Shiikeawe Tiitsam

³³Riita, ija, Shiikeawe chithe ngutlaq arka, maiqse raq nü maq achong aphan lot mai jonghea siwan tlo! Apaiq raq taksu tsii nai anyan phaqchi rüm wan tlaq kriika, tsäühea! Apaiq raq phanrap thapthi wan tlaq kriika, juwero michong kuq wan lot? Apaiq jaqsham kaiwa lam kriika, juwero mitak wan lot?

³⁴Asii bomtsi na akha nguta chongtlo: “Tatiwe tiima tsantsii khon wanti ka ju wa? Juwero apaiq ma tsii michong kuq lot?”

³⁵Apaiq ma phanshi ra kene wanti maiq asi sha? Kra miitu apaiq raq atham asong kechang asi sha?”

³⁶Ara jamkhano wai wan tiikai ngukla, phanrap phanrii ka, apaiq raq siisaq phansang kuq wanto. Kiimaq, phanrap siwan tlaq kriika, apaiq lümaq li atra siwan tlo. Kiimaq, apaiq miitu li phanrap ka siwan tlo. Riita, ija pattup pat-sa, Shiikeawe khushü kli dea mijong wan laq! Amen!

Rom 12

Shiikeawe Minshiiq Siwan Rilung

¹Riita, ija, ümchaü sanha, phunainotiim lei, Shiikeawe raq nashiq ma atinkhan jong tiikhup tiiwong maq mangchan tlaq arkha maq, ngi raq namshiq ma tsii chongkuq tiipha ara tai ronglaq: Namshiq raq maiqmii khum kriika, Shiikeawe ma atra maq honglu na wu tiida tlaq ikha kuq ronglaq. Lanta, apaiq rii she pong na, athiiq ikha siwan lanta, apaiq jaq kra sham wan lili ronglaq. Ahata riikhaqli maq Shiikeawe shomnoq rilung. Kiimaq apaiq rai tsanwa we ma jawan raüta siwan rilung.

²Namshiq rilung ka, ara mangjong hiq rilung thangpo mong na thü lanta naq tlo rongkiq. Shatmaq, namshiq tiima tsantsii kra anye tingsang ma tiija wantlii riili chang, Shiikeawe ma tiitiiq rong laq. Kra tiiq kuq wan haü jiiq, Shiikeawe raq namshiq rilung miitu athuk atsom ahea awa jamlai wa tiihong tha kuq tlaq kra kiimaq apaiq raq jamlai phan wa lungwiitlaq kra, namshiq raq mikhonlot han.

³Riita, Shiikeawe raq ngi ma wenyi kongphiq jonghea kuqtaq kriikha maq, ngi raq namshiq tarü loweatek ma, ara tsii chongkuq tiikang ara: Namshiq raq maiqmii ka, ajong ala, phanrap asap atsin hai siisaq nguta, tsan na naq tiima rongkiq. Shatmaq, sobsob bombom maq siwan lili ronglaq. Shiikeawe raq

namshiq loweatek ma kamtsantsii ümchuwa kuqtaq kra khan khan, maiqmii thii ka shin wan lili lanta siwan lili ronglaq. Achan ana ka naq bom rongkiq.

⁴Nashiq khum na hok ajaq, mak ajaq phanphan asi. Kiimaq arthun arma, maiqmiimii pongpong jaqsham asi.

⁵Akhiisii hali, nashiq ka apum wea miika, maiq ka apawiq sitiikai. Li jiimin, nashiq tarü arka, Khristo pum lümaq, weshi ikhli sitiikai. Kiimaq, nashiq tarü arka, maiqpum shi na ahok, ajaq jamkho sitlaq, ikha nashiq min adam na, atiipumke wan wishe. Nashiq tarü arka, pumshili she sitiikai.

⁶Riita, ija, ara chongtiikai arkha maq, Shiikeawe raq nashiq maiq loweatek ma, jamlai phan sham akai kongphiq wa pheakuqtaq, kra phanphan jaqsham wan hai jiika ahea miraq. Nashiq ma Shiikeawe bomtsi chongke miitu, kongphiq kuqtaq jiila, nashiq kamtsantsii ümtinkhan wa kuqtaq, kra khankhan, Shiikeawe bomtsi kra chongke chang li.

⁷Riita, ija, nashiq ma nanok shiililii wan kongphiq kuqtaq jiika, nanok shiililii wan jaqsham wan chang. Kiimaq, nashiq ma Shiikeawe bomtsi shrinke wan kongphiq kuqtaq jiika, nanok ma Shiikeawe bomtsi kra shrinke wan chang.

⁸Kiimaq nanok ma tsaiji doke wan kongphiq kuqtaq jiika, nashiq raq nanok ma, tsaido jido jaqsham kra shamke wan chang. Kiimaq, jurwa jaqchii jichii maq nanok khrum kuq wan tlaq, kriiti riimin, nanok khrumke wan jaqsham kra sham wan chang. Juwa maiqla ma jaraüta, se ano ka shun shea wan tlaq, kriiti raq pinthum jaqsham shiichaq wan chang. Kiimaq, jurwa nanok atsi asiti, alit akotti, wikaü tikiiti, kiimaq thümwaq mantibi ma khrum kuq wan tlaq, kriiti riimin chojong chise maq shamke wan chang.

⁹Maiq ma lungwii tsii ka siirairai hea thü wan lili ronglaq. Jamlai wa abi phan, kriika atsaihai rii ronglaq. Jamlai wa ahea, kra jaqkhon tiipha lanta shamshat maq si ronglaq.

¹⁰Phungmaiqse ka jamkhii riilungwii raüta siwan chang wa, kiikha riilungwii lanta shongnga ronglaq. Kiimaq ashi raq ashi ka shreng lanta si ronglaq.

¹¹Namshiq ka howe minwe ma jawan lanta shongnga ronglaq. Roknin riishin miika naqja rongkiq. Tsantsii wiita kuq wan lanta, Shiikeawe jaq kra sham ronglaq.

¹²Shiikeawe ma ranphan wan tlan krai mren, chochikhiq maq si ronglaq. Namshiq ma chamchao saü tlaq ranaiq na, tsan tiibum lanta nin ronglaq. Kiimaq wranaiqshe achu jaüshat maq si ronglaq.

¹³Namshiq jaq na jamlai wa asi kriimaq, namkongti Phungmaiqse alit akotti sitlaq kra, khrum kuq ronglaq. Kiimaq namshiq jam na Phungmaiqse wanhiq khumti dü wan miitu, hiqkhu ka chinshat maq thü ronglaq.

¹⁴Namshiq tiichamchao wanti ma, Shiikeawe jaq wa achu shiiman kli jaükuq ronglaq. Arka ngohea shaqshaq chongtiikang. Achuli jaükuq ronglaq. Shiikeawe raq apaiq ma, manson kuq haü jaq ahea chang ngutiika naq jaü rongkiq.

¹⁵Juwa acho achi maq sitlaq, kriiti rai chochi dam ronglaq. Juwa aho ajü sitlaq, kriiti rai aho ajü maq sidam ronglaq.

¹⁶Wiitarü ka maklii ashi miili lii ronglaq. Ashkong ka naq shiikong rongkiq. Aranse ma ja lanta, kongti ka khrumkuq ronglaq. Namshiq ka nanok thaq na tsüwe tsitwe sitiikai nguta naq tiima rongkiq.

¹⁷Ashi ra raq namshiq ma ashut klo raüla, apaiq ma namshiq raq ashut maq hali ka, naq songkuq rongkiq. Nanok tarü raq ardea ahea nguta liitlaq, kriili apaiq ma klo kuq ronglaq.

¹⁸Namshiq raq ümtinkhan wa tang wan tlan kiitinkhan, nanok tarü rai ari aram maq shongnga wan miitu shiikut ronglaq.

¹⁹Kongtitiim lei, namshiq raq ümtiikiimin maiqmii phuk ka naq lam rongkiq. Shatmaq, namshiq phuk ka Shiikeawe riitiq milam laq. Tatiwe raq Asii bomtsi na, “Ngi raq phuk milam ha. Nanok ma abi kloti phuk milam ha,” nguta chongtlo.

²⁰Kra rii na, Asii bomtsi na, “Namshiq jaqti we ka amang, aramtsi jiila, dung tiisiq ronglaq. Apaiq ka letsii jiila, kham tsümkuq ronglaq; namshiq raq akha shiili han jiila, apaiq ka ajiasi raq atsai miraq,” nguta chongtlo.

²¹Abi jaqsham ma namshiq ka naq tiitang rongkiq. Shatmaq, namshiq raq abi jaqsham ka, ahea jaqsham maq tang wan lili ronglaq.

Rom 13

Mungtubi Wokhong Na Sichang

¹Maiqse angu tarü ka mungtubi wokhong na sichang. Shiikeawe raq arang kehü miika, juwe riimin mung thaq na wela jalot mak. Krai mren, ümchaü mung rümti hokhambi sitlaq kriika, Shiikeawe raq ashong wan.

²Arkha maq, mung welabi aming tai mak, tsangshiq kiq khiiti ka Shiikeawe raq ashong, welabi roi wan ma mijaki. Kiimaq jurwa mung welabi kiq khü tlaq, kriika maiqmii khu thaq niili kha ma miho wan. Mungrümti raq apaiq ka atsa miraq.

³Mungtubi wokhong na siti miika ahaisong chang jam min ahü. Shatmaq, jurwa abi klo tlaq, kriiti miika, ahai chang asi. Mungrümti welawe ma namshiq hai man sha? Hai tlan jiila, apaiq wokhong na ahea wiq maq sirong laq. Apaiq raq, namshiq ka ashom ra mirwan.

⁴Ara jamkhano akha chongtiikang ngukla, mungtu we nguta sitlaq kriika, Shiikeawe jaqshi. Namshiq ka ahea maq rüm wan miitu sitlo. Shatmaq, namshiq

raq abi jaqsham han jiila, apaiq ma hairong laq. Apaiq jaq na arang ho tlaq kiimaq namshiq ma sintsang mitiho. Apaiq ka Shiikeawe luqkhap. Kiimaq apaiq raq mung khuthaq na arang hotlo. Kra arang maq, jurwa tri raüta ka jin raüta ashut klo tlaq, kriiti ka atsa riiwan tlo. Kiimaq sintsang maq tsat tlo.

⁵Arkha maq, namshiq ka mungrümtibi wokhong na si rong laq. Shiikeawe sintsang hojiiq nguta, moho hai ma lamlamli ka riimak. Shatmaq, namshiq tsan mong niimin la, maiqse ngutlaq kriika, tri wokhong na sichang dea nguta asi.

⁶Mungtu shiilangbi ka Shiikeawe raq ashong. Kriikha maq, tsangshiq raq mung peng tlaq kriika, Shiikeawe jaqsham. Krai mren, namshiq raq tsangshiq ma phunta kuq tlan.

⁷Arkha maq, namshiq raq jamlai phan phunta kechang wa sitlaq, kra kuq rong laq. Pumsii miitu phunta, kiimaq tachong hupsam phunta jamlai wa ake chang asi, kra wiita kuq ronglaq. Kiimaq tsangshiq tarü ma, shreng manto tiichhi, shiipan pin ka kewan chang, kra wiita khum khum klo ronglaq.

Maiqse Ka Riilung Riiwii Maq Siwan Chang

⁸Namshiq raq maiqtijong ka naqho rongkiq. Namshiq raq thiithamke chang homa howan tlan kriika, maiqse angu tarü rai, riilung riiwii maq shongnga wan holai howan tlan kli. Jurwa ara riikhaqli maq lang wan tlaq, kriiwe riika, Shiikeawe Thungtri aming ka riikhaqli maq lang wantlo ngushat.

⁹Thungtri aming thun na akha chongtlo, “Maiqchak rai naq sra rongkiq; matwe ma naqja rongkiq; ahuk naqja rongkiq; maiqhup maiqsam chhi lanta, naq sü ram wan rongkiq.” Riita, ara chongtlaq aming thun nai aming ahin sitlaq kra thun kriika, aming ashi na siisaq li sup wan tlo. Ara chongtiikai tarü aming thun bomtsi kra tiiku wan chang aming sitlaq kriika, “Ümniiraq ümkhum ka jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii hali ümjam thoti chiiti kiimin lungwii laq,” nguta chongtlo.

¹⁰Namshiq raq juwa lungwii tlan, kriiwe miika ümtiikiimin abi klo man. Riita, maiq ma lungwiitsii rüm ngutiikai kriika, Thungtri aming ümchuwa sitlaq, kra lang raüta siwan miishe taitlo.

¹¹Namshiq ka akha shongnga chang akhing she saü wato. Namshiq ka akon wa sam wan akhing she saüwato. Man na nashiq apha na kamwankai ranaiq kiimaq thi wan raüka, ümchaü sanha, nashiq tiichhii wan rahiq jipi akhing ka, aje niili she.

¹²Rawa luhea akhing ka lea wanto she. Ümchaü ka rawüho she. Ümchaü ka rawü she. Riita, ümchaü ka nashiq raq ranyaq jaqsham ümchuwa sitlaq kra, wiita she thaq baiq rong i. Kiimaq kra thaq baiq laita, rawii na rekhat wan chang miirii ümchuwa sitlaq, kriimaq tiimiikhiiq rong i. Laita re ka khat rong i.

¹³Riita, ümchaü sanha rawü maiqse jamkho sitlaq, kiikha athuk atsom miishe shongnga rong i. Ümchaü sanha, hi-awaq ikha kiijoq kiicham, cherop tsampii riinyatshat ka raa mak she. Kiijoq kiicham maiqtsai ngamhai riinyatshat, tatso wawo maq, kiimaq makshu rashe maq siwan ka raa mak she.

¹⁴Shatmaq, Tati Jesuq Khristo raq akuq rekhat chang miirii, khu aliiq, chuntsi nyiimwin kiimaq ko aliq thun kriimaq tiimiikhiiq laitiishe, tiijeshat maq rekhat miitu si rong i. Kiimaq namshiq khum wa ngarai han-ngam ramho jamlai phan wa sitlaq, kriika naq dung hiq rongkiq she.

Rom 14

Phunaino Naqsetsiiq Rongkiq

¹Juwa kamasham na ningkun ajom, kriiti ka aheawiq maq boqpum ronglaq. Shatmaq, apaiq raq atsan na, arka ahea, arka abi, nguta jamlai phan wa chechiip tlaq, kra miitu ka apaiq rai naq riikhii lea rongkiq.

²Maiq weshi riika, apaiq kamtsantsii ngiim raq ajok ajok, phanrap aphaq asea wan nguli miraq. Shatmaq, juwa kamasham na ajom linti we riika, ngam angiq ka phaqsiiq mak, jücha weashaü lamlam maq tsap raütli dung misiq.

³Riita, jurwa phanrap ka aphaq asea nguli phaqsiiq tlaq, kriiti raq, jurwa mophaq mosia phaqsiiq mak, kriiwe ka setsiiq raa mak. Kiimahali, jurwa jücha weashaü lamlam miili dung tsapsiiq tlaq, kriiwe riimin, arewe phanrap ngam angiq aphaq asea nguli we, kriika, setsiiq maimak. Shiikeawe raq apaiq kiimin, awokhong na atiinyap wan wishe.

⁴Ümniika juwa, maiq luqkhapsa kra setsiiq miika? Aluqkhapsa ka maiqshaq sha, maiqkhü wa, kra shin wanti we ka, apaiq ma Atijong we asi. Apaiq ka maiqshaq ngo chang jiimin, maiqkhü ngo chang jiimin, Atijong we riitiq misap. Apaiq ka maiqshaq ma mija, jamkhano ngukla, Tati raq apaiq ka seshaq ma mitiija lot.

⁵Maiq weshi riika, arka jipi jihea ranaiq, arka jipi jibi ranaiq, nguta ranaiq ka tsea tsiiq raüta lang tlo. Kiimaq maiq weshi riika, jipi lü na ranaiq ümchuwa sitlaq, kra jihea siisaq nguta kamtlo. Kriika maiqmiimii ji wea. Maiqmii ji wea kriika, maiqmii raq riikhaqli maq mithü laq.

⁶Jurwa jipi wea stiq skhaq raüta sitlaq, kriika Tatiwe ma shreng raüta thü wan tlo. Kiimaq jurwa phanrap aphaq asea nguli pen mak maq, phaqsiiq tlaq, kriimin Tatiwe mang na phaqsiiq tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tü adung phaqsiiq tlaq, kra miitu Shiikeawe ma kechutum ramram raüta phaqsiiq tlo. Kiimaq hali, jurwa kamliikam phaqsiiq mak, wiijam ka apen raüta phaqsiiq tlaq, kriimin Tati shreng raüta, phaqsiiq tlo. Kra phaqsiiqtlaq kra miitu, apaiq raq Shiikeawe ma kechutum ramram raüta sii hali phaqsiiqtlo.

⁷Nashiq phong wa maiqmii pumsii lamlam se miituli ka atra simai. Kiimahali, nashiq phong wa maiqmii pumsii lamlam se miituli ka jumin tsai mai.

⁸Nashiq atra sitiikai wiiwii, Tatiwe khushü ka tijong miitu li, atra sitiikai. Kiimaq ümkhiimiwa, tsaike hai jiimin, Tatiwe khushü ka tijong miitu mitsai rong i. Kriikha maq, nashiq ka atra sikai lo, atsai riikai lo, nashiq ka Tatiwe rii she sitiikai.

⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Khristo ka tsaito. Raüta, amaa wa atra she dong wanto. Kra dong wantaq kra mren, ümchaü apaiq ka maiq atrati nai amaati khu thaq na Tatiwe sitlo.

¹⁰Riita, arkha maq, namshiq phong wa, maiq ümriiti riiwa, jücha weashaü lamlam miili dung ka tsapsiqtlan, kriiti raq, namphu nowe ka jam nguto sairantlan? Kiimaq namshiq phong wa, maiq ümriiti riiwa, phanrap phanrii ka phaqsiiq tlan, kriiti riimin, namphu nowe, jurwa namshiq kiikha phaqsiiq makti we ka, jaram wa sairantlan? Nashiq tarü ara, Shiikeawe man na chap wan chang siisaq. Kiijaq, apaiq riishe, nashiq ka kappe maq mishin wan.

¹¹Arka, Asii bomtsi na Shiikeawe raq chongtlaq kra phan phan mihong tha wan. Asii bomtsi na akha chongtlo: “Ngi ka pattup atra sitiwe Tati. Ngi raq chongtiikang arka tengteng poimak phan. Maiqse angu tarü raq i jichong na bum raüta, ngi mishomnoq wan. Kiimaq maiq phan aweatek raq, ngi ardea Shiikeawe nguta, chiiriim raüta mitsaki wan.”

¹²Ara chong tlaq arai mren, nashiq wiitarü maiq khumtek raq, Shiikeawe ma maiqmii rilung na jamkho siwan tiikai, kiimaq jamlai wa sham wan tiikai, kra räupot ka weake wan chang miraq.

Phunaino Ngarai Na Naq Tiidea Rongkiq

¹³Arkha maq, nashiq liipan na, kongti ka sairantlan wan mai she riilai jaq ahea miraq. Ümra ranaiq jiimin, phunaino tiithap tha wan chang nai kongti ka ngarai na tiidea chang phan kriika, klo mai she nguta tsan na atsi maq thü rongtlaq.

¹⁴Ngi ka Tati Jesuq rai she pumshi hanshi tiipum lata sitiikang. Kriikha maq, ngi raq ara sap wan tiikang, aphaq asea chang phan sitlaq kriika, apii ashan wan chang ngutiika ahü. Shatmaq, jurwa arphan arka apii chang phan, aphaq asea maimak nguta tiima tlaq jiika, kriiwe miika kra phan ka ashe miraq.

¹⁵Riita, arkha maq, namshiq raq jamlai wa phaqsiiq tlan, kra lümaq, Phungmaiqa kongti we tsan kra tiibi han la, kriika lungwii tsii lam phan ka riimak she! Namshiq raq jamlai wa phaqsiiq tlan, kra lümaq phuno we kamasham rilung kriika, naq shiithen baiq rongkiq. Apaiq miitu min Khristo tsaito.

¹⁶Namshiq raq ahea nguta jamlai wa lang tlan, kriika nanok ahinti raq, arka abi nguta ngo chang kriika, naq klo rongkiq.

¹⁷Shiikeawe sengi ma jawan rilung ngutlaq kriika, phaqsea khamnyang tiitsak khok wan khuthaq na seng raüta siwan rilung ka riimak. Shatmaq, ating arai, khusang rakhang, kiimaq chojong chise maq siwan rilung, kra chong tlo. Riita, arthun arka maiqse rilung na, Asii Wenyi riitiq, tiitsi ngo wan phan.

¹⁸Krai mren, jurwa Khristo jaqsham ka, akha shampi tlaq, kra ngu raüka, Shiikeawe riimin, ahea dea nguta mikhoqriiq wan. Kiimaq maiqse riimin, ahea dea nguta mingü.

¹⁹Arkha maq, nashiq raq wranaiqshe, jamlai phan jaqsham wan hai jiiwa, tarü ma khusang miraq, kiimaq kongti ma tsaïdo jido miraq, kra phan jaqsham miituli, nashiq tsan mong na hang laita, si rong i.

²⁰Shiikeawe raq jaqsham ahea sham kuqtaq kriika, namshiq raq kongti maklii na hong mak phan phaqsïq tlan, kra lümaq shiithen baiq ka maimak. Phaqa sea phan nguta sitlaq kriika, wiita ka asii, aphaq asea wan mimai siisaq. Shatmiitiq, jamlai phan phaqsïq raü jiiwa, kongti ka ngarai na midia, kra phan ka phaqsea maimak. Kriika ajiq.

²¹Riita, akha raki tlaq arkha maq, namkongti we kra, ngarai na dea mak chang miitu, namshiq raq ngam ka naqphaq siq rongkiq li na. Che-atsam kiimin naq nyang wan rongkiq li na. Kiimaq jamlai phan sham raü jiiwa, namphuno we ka ngarai na chhan kai chang asi, kriika naq phaqsïq rongkiq na.

²²Riita, akha raki tlaq arkha maq, phaqa nai sia lam na, ümniiraq jamlai wa ardea ahea nguta kam wan tlaü, kriika, Shiikeawe nai ünnaq liipan niili thülaq. Jurwa apaiq raq, ardea riikhaqli nguta lang tlaq, kra miitu, atsan na ajiq klo mang sha nguta, tsanko tsanki ahü miishe sitlaq, kriiti ma kechu jonghea miraq!

²³Shatmaq, jamlai phan li jiimin, jurwa tsanko tsanki lam maq, phaqsïq tlaq, kriika Shiikeawe raq apaiq ma ajiq dea nguta mishra wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, kriika apaiq raq, atsan mong maq, arka aphaq asea phan dea nguta, kam raüta aphaq siq wan riimak. Krai mren, jamlai phan li jiimin, kamtsantsii maq sham mak jiika, ngarai jaqsham ma mija.

Rom 15

Nanok Tiichochi Laq, Maiqmii Riimak

¹Kiimahali, nashiq liipan na juwa kamasham na maiqla nguta sitiikai, nashiq ka nahan tiihang laita, na laqlaqse peo sea ka raa mak. Nashiq raq nakongti, juwa kamasham na ningkun ajom sitlaq, kriiti ka, tsangshiq maiqmii holai kra howan lam na khrumke chang.

²Shatmaq, nashiq wiitarü raq naphu nano sitlaq kiima ahea lamlu na, jaqshamke chang. Kra shamkuq tiikai kra lümaq, tsangshiq ka kamasham rilung na mijong luwan.

³Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Khristo raq arilung ka, apaiq honhonse polosea na, tiisung mak dea. Kra rii na, apaiq ka maiqse miitu siwanto nguta chong tlo. Arka, Asii bomtsi wa chhi tiikai. Asii bomtsi na, “Namshiq ma maiqse raq, ümtinkhan wa shummi thoda tho kuq wantaq, kriika i khu thaq na saüto,” nguta chong tlo.

⁴Riita, ara chong tiikai arai mren, Tongshong Chü na ümchuwa waiq wantaq, kriika, nashiq ma sungkhu tsiilam tiichhike wan miitu waiqto. Arka, Asii bomtsi na waiq wantaq, anin wan bom chong tlaq kra nai tsajido kewan, tsii chongkuq tlaq kra lümaq, nashiq raq rawiichii rilung miitu, ran tsantsii rüm tiikai kriika, milap rong i dongdii she nguta, mongngam maq siwan miitu waiq thüto.

⁵Riita, ija, ara chong tiikang arai mren, anin wan ningkun kewanti nai tsaido jido kewanti Shiikeawe raq, Jesuq jamkho siwantaq kiikha, apaiq jaiphan phan, namshiq liipan niimin, kiqshi tsiimshi maq siwan miitu ningkun mikuq laq, nguta achuli jaü tiikang.

⁶Krai mren, namshiq tarü raq, Shiikeawe, kiimaq nashiq Tati Jesuq Khristo ma Awe Shiikeawe ka, dang ashi maq tiitsam kam rong laq.

Pongnok Phan Ma Tsütsa Ahea Chongkuq Tlo

⁷Riita, ümchaü sanha, Khristo raq namshiq ka jamkho tao wantaq, kiikha namshiq liipan niimin, weshi raq weshi ka tao wan rong laq. Namshiq ka akha shongnga wan kra chhi raüta, maiqse raq Shiikeawe ka mitiitsam kam wan.

⁸Ara jamkhano ngutiikang ngukla, Khristo kitaq kriika, Jehudinok khrumkai nguta kito. Apaiq saükitaq arka, Shiikeawe raq Jehudinok titiim ma, kiqkham raüpot khakuq wantaq kra tiikupikai nguta kito.

⁹Kiimaq kra thaq niimin, apaiq raq Pongnok phan maiqse kra khup wong kuq wan tlaq kra miitu, tsangshiq raq apaiq ka mitiitsam kam laq nguta kito. Arka Asii bomtsi na waiq thütaq ara tiiku wan miitu she hongtha wanto. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Riita ara chongtiikai arai mren, ngi raq ümniika, Pongnok phan maiqse phong na mitiitsam kam wankang. Ngi raq ümniima shomshi mishi wan kang.”

¹⁰Kiimahali Asii bomtsi na, “Pongnok phan maiqse lei, Shiikeawe raq atsea wan asenginok rai, adam na khoqriiq wan ronglaq!” nguta chongtlo.

¹¹Kiimahali Asii bomtsi na, “Pongnok phan maiqse wiita raq, apaiq li tiitsamkam ronglaq; maiqse angu wiita raq, apaiqli tiitsam ronglaq!” nguta chongtlo.

¹²Kiimahali Isaia raq, “Jessi lai wa maiq ashi misaüho, apaiq ka Shiikeawe raq amaa wa mitiidong wan. Raüta Pongnok phan maiqse mung ka mirüm wan. Kiimaq tsangshiq raq, apaiq ma ran raüta misi wan,” nguta waiqthüto.

¹³Riita, ija, ümchaü min, wiitarü ma tsaiji tlamke wanti Shiikeawe raq, namshiq ma chochi tsantsii ka, asho awo miishe mikuq laq. Kiimaq kiqkap jaqshap rilung kra, Shiikeawe ma kamtsantsii thü tlan kra lümaq mitiishowo kuq laq. Krai mren, namshiq ran tsantsii rüm tlan kriika, Asii Wenyi ningkun maq, jonglu wan ruq li mirlaq.

Paul Raq Kiq Atsin Maq Jamto Waiqtaq

¹⁴I phu i notiim lei, ngi riika namshiq ma kai riichopi lata sitiikang. Ngi raq asapha, namshiq ka sobsob bombom maq, phanrap sham akai na ahea asap han she. Kiimaq namshiq ka maiqmii liipan na sungkhu tsiilam riichong phan min asaphan she.

¹⁵Li jiimin la, ümchaü lak arka, ngi raq ara lak arjaq, namshiq ma bomkhupo wiijam ka, kiq atsin maq waiq wan tiikang. Arka, namshiq ma thongshiri hali bomtsi ka tiipha chongkuq wan nong tiikang. Kra ngo maq, ara kholam kholiiq maq waiq tiikang. Arka Shiikeawe raq ngi ma apaiq jaqsham kra kewan kha maq waiq tiikang.

¹⁶Shiikeawe raq ngi ka Khristo Jesuq jaqshi se ma shongto. Arka ngi raq, namshiq Pongnok phan maiqse ma, Khristo Jesuq tsütsa ahea kra chongke wan miitu shongto. Ngi ka Shiikeawe raq akuq Tsütsa Ahea ara chongketi ramwe. Ara ramwe jaqsham tiikang arka, Pongnok phan maiqse wa maiq ümchuwa sitlaq kra thun ka, Shiikeawe ma akuq honglu ikha misi laq nguta ngo maq sham tiikang. Raüta, Asii Wenyi raq tsangshiq ka siirairai she ngamrea ikhiishe, Shiikeawe ma mikuq wan.

¹⁷Ngi ka Khristo Jesuq rai pumshi hanshi she sitiikang. Krai mren, ngi raq ara Shiikeawe jaqsham wan tiikang ara miitu, ngi ma atiishom raa wan chang lam ka asi.

¹⁸Ngi raq bom ka kholam kholiiq chongkuq tiikang. Arka ngi lümaq, Khristo raq Pongnok phan maiqse ka, Shiikeawe puk na tiinyap wanto nguta chong kuq tiikang. Shiikeawe raq tsangshiq ka, trahokuq kang bomtsi kra tai raüta nai awang chang jaqsham tiichhi kuq wan raüta, apaiq puk na tiinyap wanto.

¹⁹Shiikeawe raq ngi lümaq awang chang nai amao chang jaqsham pahea sham wanto. Arthun awang chang nai amao chang jaqsham wantaq arka, Shiikeawe Asii Wenyi ningkun maq sham wanto. Ara trahoke wan jaqsham arka, ngi raq Jerusalem maq pha wan lata, Illirikam chela na saüli, hiqshi na tra hokuq wan wan maq, khum wan lata chongkuq wankang. Ngi raq Khristo Tsütsa Ahea kra arang chong maq tiichap wan lata, atsii na saüli, tiitho tiipha chongkuq wankang.

²⁰I rilung na hang ajong ashi rüm wan tiikang kriika, Khristo Tsütsa Ahea kra, maiq mung mangtang sitlaq, nanok ahinti raq Tsütsa Ahea kra michong kuq wan shaqli sitlaq, kriijaq walata chongke wa, kriili hang tiikang. Arka, maiq

ahinti raq, rum achhin wan wishe, maiqjamkhü na ngi raq jam ka hai wan mang chang miitu hang tiikang.

²¹Riita, arka Asii bomtsi na chongtlaq kra tiihong wan miitu. Asii bomtsi na, “Apaiq tsütsa tiitaihü mungti raq apaiq sham michhi, kiimaq apaiq tsütsa taimak dea ti riimin, apaiq rai mang mirsap wan,” nguta chongtlo.

Paul Ka Rom Na Wa Miitu Tiijetlo

²²Riita, ija, ngi ma akhing ahea riihong tha wan mak dea kha maq, ngi ka namshiq pha na walap mang dea, akhing pahea lea wanto.

²³Shatmaq, ümchaü riive ka, arbinjü thun wa i jaqsham ka kun wan kang she. Kiimaq, ngi riika man niiphü, namshiq rai sham riichhi watlo hajaq nguta, i tsan na atsi maq siwan kang, kra mren,

²⁴ümchaü she miwaha nguta tiima wan tiikang. Ngi ka Spen mung na kaiho lam maq, namshiq rai, heashi mirhum thü ha nguta tiima tiikang. Namshiq rai heashi haithü latiishetiq, Spen mung niika mikiha nguta thapthi wan tiikang. Kiimaq namshiq raq ngi ka kiina kai miitu mikhrum kuq dam han nguta tiima tiikang.

²⁵Ümchaü bala liipan niiriive kla, ngi ka Jerusalem na, kiijaq siti Shiikeawe setiim ma khrum kongphiq kra kekai nguta kiho tiikang.

²⁶Arka Mesidonia nai Akaia wang na siti phungtuti thun raq, tsangshiq maiqmii tsiitsii maq, khoqriiq shishiiq maq, Jerusalem na siti Shiikeawe setiim liipan na, miitsan miijan maiqse sitlaq kra khrumke miitu, alu ahi kongphiq.

²⁷Ara tsangshiq raq thapthi wantaq arka, tsangshiq tsiitsii maq archong wan. Shatmaq, riikhaqli maq liiwan raü jiika, tsangshiq raq Jehudinok ma, jaqsong khrum kewan chang ka asi dea na. Jehudinok raq tsangshiq Pongnok phan maiqse ma, kamasham tsiiq anyam ka phea kuq wanto kriikha maq, tsangshiq riimin la, tsiiq nai nyam ka, Jehudinok ma kran kewan ka alam asi.

²⁸Riita, ngi raq ara tsangshiq miitu honglu ahi kampho ara kunli, tsangshiq jaq na kuq thü lot la tiishetiq, ngi ka Spen mung na wawan lam miishetiq, namshiq rai ka mirhum kang nguta thapthi wan tiikang.

²⁹Riita, ngi riika asapha. Khristo raq akuq, achu shiiman ka, asho awo howan latiishetiq, ngi ka namshiq phana misaü wan kang.

³⁰Riita, ümchaü min, phunainotiim lei, nashiq raq Tati Jesuq ma kamwan tiikai, kiimaq Wenyi raq nashiq ma lungwii tsantsii kuq tlaq arkha maq, namshiq ka ngi rai adam maq, ngi miitu tsan tiitsi lanta, achu jaü kuq han jiika ahea miraq nguta, namshiq ma, ara athü ada wan bomtsi tiitai wan tiikang.

³¹Judia wang na siti Jesuq Khristo ma kamwan makti jaq wa, ngi ara mitiikhup wongkuq laq nguta, kiimaq ngi raq, Jerusalem na siti Shiikeawe setiim ma

khrum kongphiq kuqki tiikang arka, Shiikeawe setiim maklii na athuk atsom jaqsham ashi mirlaq nguta, ngi miitu achu jaükuq han jaq ahea miraq.

³²Riita, kra jaqsham kun jai she, Shiikeawe raq arka thuktlo dea nguta thapthi raüla, ngi ka chojong chise maq, namshiq phana misaü wan ha ahiq nguta tiima tiikang. Lata, namshiq rai tsailam jilam, khoqriiq shishiiq maq heashi haisea wan nguta tiima tiikang.

³³Riita, ümchaü min, Shiikeawe, nashiq tarü khusang maq rüm wanti we ka, namshiq tarü rai adam misi laq nguta achuli jaü tiikang. Amen.

Rom 16

Paul Raq Rom Na Siti Ma Salam Tiitai Tlo

¹Kenkrea phungtu na jaqsham wan damti, nanyino nyung Phobe ka namshiq rai mang triisap wan tiikang.

²Tatiwe mang na asii maiqsetiim raq kongti ka jamkhii tao chang wa, kiikha, apaiq ka tao ronglaq. Lanta, apaiq ma jamlai phan wa rongra tlaq, kra khrum kuq ronglaq. Apaiq ka nanok pahea rai mang arsap. Kiimaq ngi rai min, kongshi kiimshi maq siwanti maiq.

³Khristo Jesuq mang na, ngi rai adam maq jaqsham wan damti, kongti Prisila nai Akoila miimin salam tiitai tiikang.

⁴Tsangnai raq ngi miitu miisaq jaqphi na chiim wanto. Ngi raq tsangnai ma pinthum kechu tum tiikang. Kiimaq ngi riili min riimak, Pongnok phan phungtuti wiitarü raq, tsangnai ma kechu tum tlo.

⁵Kiimaq tsangshiq jam na noqku wantlaq phungtuti miimin salam tiitai tiikang. Ngi ma lungwii phuno we Epanitas miimin salam tiitai tiikang. Apaiq ka Asia wang wa apha shaq shaq Phung na shang wanti.

⁶Meriq, namshiq miitu pinthum jaqsham kewanti nyung miimin salam tiitai tiikang.

⁷I kongti we nai Jehudinok wenai, Andronikas nai Junias miimin salam tiitai tiikang. Tsangnai ka ngi rai phaqttek na adam siwanto. Tsangnai ka kiimwebi tarü raq asap. Kiimaq tsangnai ka ngi mishang shaq niiphü, Phung na kongkhu shang wanti riito.

⁸Ngi ma lungwii luwe Ampliata, Tatiwe wokhong na siti we miimin salam tiitai tiikang.

⁹Kiimahali naishiq rai Tati Khristo jaqsham wan damti kongti we, Urbanas ma nai ngi ma lungwii luwe Stakhis miimin salam tiitai tiikang.

¹⁰Khristo ma rilung kuq raüta jaqsham wanti we maiqshaq ashi, Apelis miimin salam tiitai tiikang. Aristobulas jamtitiim miimin salam tiitai tiikang.

¹¹Jehudinok phan wa phanshi maqshi kongti we, Herodion ma kiimaq Narsisas jamtitiim rai sitibi Phungmaiqsetiim sitlaq kiima min salam tiitai tiikang.

¹²Tatiwe jaqsham wanti Traiphena nai Traiphosa miimin salam tiitai tiikang. Kiimaq hali, ngi ma lungwii phuno we, Tatiwe jaqsham na kai shiikut raüta jonghea jaqsham wanti we Parsis miimin salam tiitai tiikang.

¹³Tatiwe lam phan na, akhupo ashi ma jawan raüta jaqsham wanti we Ruphas, kiimaq anyung jong, ngi ka ase shaq ma mang raüta mangchanti, i nyung niimin salam tiitai tiikang.

¹⁴Kiimaq, Asinkritas, Phlegon, Harmes, Patrobas, Harmas, kiimaq tsangshiq rai rintii shi maq sidanti Phungmaiqsetiim ahinti wiita ma salam tiitai tiikang.

¹⁵Kiimaq Philogas nai Julia ma, kiimaq Nereuas nai ashea nyung ma, kiimaq Olimpas nai tsangshiq rai rintii shi maq siti Shiikeawe setiim wiita ma salam tiitai tiikang.

¹⁶Namshiq liipan na, weshi raq weshi rai lungwii thea riishup lanta tao wan lili ronglaq. Arjaq siti Tati Jesuq Khristo Phungtuti thun wiita raq, namshiq ma salam tiitai tlo.

Bomshat Tsiichong

¹⁷Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma phaqtak nithak lata, ara chongkuq tiipha ara tai ronglaq: Maiq triiphea baiqti nai kamtsantsii ka lamjiq na sheahoti sitlaq kra, maklii wa namshiq ka tsii lamshat maq sironglaq. Tsangshiq riika, namshiq raq jamlai wa tengteng bomtsi sapsin lan, kra bomtsi manphan kra jin raüta, ajiq bomtsi michong kuq. Tsangshiq rai ka arbom min naq riibom rongkiq! Namshiq ka tsangshiq maklii wa alu na sirong laq!

¹⁸Akha hon atsii rümti arka, nashiq Tati Khristo jaqsham kewanti ka riimak. Tsangshiq arka maiqmii wokpo tiipao wan lam lu kra rit wanti li. Tsangshiq raq bom ka kai tiisum raüta, chongkuq tlo. Kiimaq maiq ka jutjü wantlii maq shomrasiq wantlo. Akha trahokuq tlaq ara lümaq, tsangshiq raq, juwa ajiq alam kra tsea tsiiq wan tsin makti ka, tsangshiq raq lamjiq nü na laolii holili riitlo.

¹⁹Namshiq raq pharangrang maq, Asii Tsütsa ma kamwan tlan kriika, nanok wiitarü raq tai wanto she. Riita, ngi ka ara bomtsi ara tai wan lata, namshiq ma pinthum khoqriiq tiikang. Namshiq ka ahea lamphan lam niika, tsangtsang tsiitsii maq sirong laq. Shatmaq, abi lam phan niika, makchuk nibii ikhiili sironglaq.

²⁰Kra riihan jiila, Shiikeawe, nashiq tarü khusang maq rüm wanti we raq, Thawe ka namshiq jitham takiq na tiibunlak mitiithenbaiq wan. Nashiq Tati Jesuq kaphap ka namshiq rai misilaq.

²¹Ngi rai kongshi maq jaqshamti Timothi raq namshiq ma apaiq salam tiitai tlo. Kiimaq, i phan i maq Jehudinok phan wa kongtibi Lusias nai Jeson, kiimaq Sosipatar riimin, namshiq ma salam tiitai tlo.

²²Ngi, Tartias, ara lak waiqtiwe raq, namshiq ma Phungmaiqse salam tiitai tiikang.

²³Ngi sitiikang jamchongti Gaias, apaiq jam na noqkutlaqwe raq namshiq ma apaiq salam tiwantlo; Erastas, chela tsiiqtum khetiwe kiimaq naphunowe Kuartas raq namshiq ma tsangnai salam tiitaitlo.

²⁴Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq tarü rai misi laq. Amen.

Bomshat Wan Achu Jaü

²⁵Shiikeawe khushü kli tiijong rong i! Apaiq raq namshiq ka kamasham na pharangrang maq mitiishong nga lot. Kriika ngi raq Jesuq Khristo bomtsi, Asii Tsütsa namshiq ma chongkuq tiikang kra phanphan miraq. Kiimaq aka rapha hiq wa niiphü, apaü raüta athü tengteng bomtsi riisham mak maq atiichhikuq kra phan miraq.

²⁶Riita, ümchaü, shammibi raq waiqthütaq kra lümaq tengteng bomtsi ka wiitarü man na, linkuq wanto she. Kiimaq pattup pat-sa Shiikeawe aming maq, maiq mung thun wiita na tiitai kuq wanto she. Kriika tlotli mikam wanlaq nguta, kiimaq apaiq aming ka milang wan laq nguta kuqto.

²⁷Apaiq kli Shiikeawe, apaiq kli tlotli thaq na taksma kiimiili, Jesuq Khristo lümaq khushü pattup pat-sa misi laq! Amen.

1 Korin

1 Korin 1

¹Ngi Paul, Shiikeawe raq thapthi raüta Jesuq Khristo kiimwe ma ashong wan, kiimaq naphunowe Sosthenes raq--

²Korin chela na siti Shiikeawe phungtuti, kiimaq Shiikeawe sengi asii maiqsetiim miitu ahea wantibi ma, juwa Jesuq rai pumshi hanshi sitlaq kra lümaq Shiikeawe riishe jawantiiti thun ma, kiimaq Tati Jesuq Khristo shomnoqti mangjong tlotli na sitibi rai adam maq, tsangshiq TATIWE kiimaq nashiq TATIWE shomnoqti ma:

³Na We Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphap shat kiimaq khusang maq mirüm laq.

Jesuq Khristo Lümaq Achu Shiiman

⁴Shiikeawe kaphap mangchan jonghea ka Jesuq Khristo lümaq namshiq ma kuqwantaq kra chhi lata, ngi raq Shiikeawe ma wranaiqshe kechu tumkuq tiikang.

⁵Namshiq ka Khristo rai pumshi hanshi she jawan lan kra lümaq, phanrap na chiithe lüwa siisaq she jawan lan kata. Shiikeawe Tsütsa Ahea kra nanok ma chongke wan lam na namshiq bom asa na kiimaq Shiikeawe bomtsi anyan phaqqhi sap wan lam na chiithe she jawan lan.

⁶Jesuq Khristo manphan ka namshiq tsan nai mongjii na arang pharang rang miishe cham wanto.

⁷Krai mren, namshiq raq achu shiiman thumli asho awo she lap wan lan. Ümchaü sanha, arphan ara lap wan mai dea nguta ngo chang min ahü she. Kiimaq nashiq Tati Jesuq Khristo saüho ka maklii khamthii maq khe wan tlan. Apaiq ka ranaiqshishi misaüho she. Raüta maiqse ma apaiq khushü chhainyii jonglu kra mitiichhi kuq.

⁸Apaiq raq namshiq ka atiithum ranaiq na saüli, kamasham na pharangrang maq mithü. Krai mren, Tati Jesuq Khristo saükai akhing Ranaiq na, Shiikeawe raq namshiq ka kechu maiqse nguta mipho kuq wan.

⁹Namshiq raq Shiikeawe ma pinthum kamchang, Shiikeawe raq nashiq TATIWE, Ase Jesuq Khristo rai adam maq siwan miitu hea wanto she.

Phungtuti Riitsak Riikaq Si Ka Abi

¹⁰Ngi ma nashiq Tati Jesuq Khristo raq, nashiq hupli thaq na shunshea wan arangke kha maq, ngi raq namshiq tarü ma ara tsii chongkuq tiikang; phunainotiim namshiq tarü tiima tsantsii ashi miili sironq laq. Bom riichong tlan na kiqshi tsiimshi maq ri ronglaq. Namshiq liipan na naq tiikhothiq

rongkiq. Namshiq tiima tsantsii ka ashi li thü ronglaq. Kiimaq rekhu ashi miili si ronglaq.

¹¹Phunainotiim lei, namshiq liipan na riisang riila sitlan nguta, ngi ma Klo tahii jamtitiim raq, tiitsang dada chongto.

¹²Riita, kra riitsonyi tlan ngutiikang arka, ara ngo nangnga ngutiikang. Namshiq wiitarü raq bom ka pong bom riibom bom tlan ngu wa. Weshi nga, “Ngi ka Paul sengi” ngu. Kiimaq weshi nga, “Ngi ka Apolo sengi” ngu. Kiimaq weshi nga, “Ngi ka Khristo sengi” ngu.

¹³Khristo ka namshiq raq akha wela anai atsam ma triiphea tlan ngu wa! Riita Paul sha namshiq miitu pumsongkham na tsaiti we ka? Namshiq raq Paul sengi ma jawan ma ngutiisha kham ka lam wan lan

¹⁴Ngi raq Shiikeawe ma kechutum tiikang, ngi raq namshiq phong wa jumiimin kham ka i jaq maq lamkuq mang dea. Ngi raq lamkuq kang ka Khrispas nai Gaias miili lamkuq kang.

¹⁵Riita ara ningkhan, namshiq ka i jaqshisetiim miitu kham lamkuqto nguta jurmin ngulot man.

¹⁶(O riita, ngi riika Stephanas nai ajamtitiim miimin dea kham ka lamkuq kang. Shatmaq namshiq phong wa ashi ra miimin dea sha lamkuq kang lamkuq mang dea wa, kriika ümchaü ngi raq tsan na tiitsang kong mang she.)

¹⁷Khristo raq ngi ka kham lamke wa miituli ka tiiwa mak. Apaiq raq ngi thaütaq kriika Tsütsa Ahea kra phanchan kewa miitu tiina thaütaq. Kiimaq kra tsütsa chongke kiimin mangjong maiqse han-ngam phaqqhi ka akhiismin shiinang mang maq chongke miitu ngi ka tiiwato. Kriika ngi raq chong tiikang ara lümaq Jesuq Khristo pumsongkham na tsaitaq kra ningkun tu ka akhiismin tijjom mang maq chongke miitu thaüto.

Shiikeawe Ningkun Tu Nai Phaqqhi Tu Ka Khristo

¹⁸Ara jamkhano ngukla, Khristo pumsongkham na tsaitaq tsütsa ka juwa tsai lam na kiho tlaq, kriiti miika thiihü. Shatmaq nashiq Shiikeawe raq chhii tlaq kriiti miika Shiikeawe ningkun tu.

¹⁹Asii bomtsi na akha chongtlo: “Ngi raq maiqse phaqqhi ka ashten mirbaiq ha. Kiimaq tsüwe tsitwe nyan taksma tsii ka hiqtili ma mitiija baiq ha.”

²⁰Ikhiijiika, taksmani thii ka ümbano? Riimakla phaqqhi maiqsebi thii ka ümbano? Riimakla ara mangjong hiq wa tsitwe thii ka ümbano? Shiikeawe raq mangjong hiq wa taksmani ka kxanhü ma tiija baiqto!

²¹Jamkhano ngukla, Shiikeawe nyan phaqqhi maq maiqse raq apaiq ka tsangshiq maiqmii phaqqhi ümkhiiriitii min sap lot mak tijjabaiqto! Kra rii na,

Shiikeawe raq naishiq raq trahotiikai “angi” tsütsa nguta shipoqtlaq kra lümaq kam wantlaqti ka tiichhiike miitu thapthi wanto.

²²Jehudinok riika awang chang jaqsham hakhi chhi raütiq arka Shiikeawe jaqsham dea nguta mikam hai nguta rit tlo. Kiimaq Grik nok riika taksma bomchong miisaq riihii miika Shiikeawe lamphan ka maiqse raq takwan lot mak nguta tiima tlo.

²³Shatmaq nashiq raq riive kla, Khristo ka maiqse tiichhiike miitu pumsongkham na tübaiqto nguta kra tsütsa kli mungmaiqse ma chiiriim laita chongkuq tiikai. Riita ara tsütsa arka Jehudinok raq tai miika taibi pinthum. Kiimaq Pongnok phan raq tai miika thiihü hiqtili banbok mii.

²⁴Shatmaq, Shiikeawe raq, maiq ümchuwa apaiq rii she nguta hea wantaq, kriiti miika, Khristo kli Shiikeawe ningkun tu. Kiimaq Shiikeawe taksma anyan phaqqhi. Arka Jehudinok miimin kiimaq Pongnok phan miimin.

²⁵Jamkhano ngukla, maiqse maklii na jamlai phan wa Shiikeawe ngok ngi rai jaqsham ngo changchang, kra riive khoti maiqse taksma phaqqhi thaqq na ajong pinthum. Kiimaq maiqse makki na Shiikeawe tiinan shan rai sham akai ngo changchang ikha, kra riive khoti maiqse ningkun jonglu thaqq na jonghea.

²⁶Riita ija, phunainotiim lei, ümchaü namshiq raq tiima rong liishaq, Shiikeawe raq namshiq hea wantaq akhing na, namshiq ka jamkhiiwa siwan lan. Namshiq ka mangjong maiqse maklii na maiq atsapkoli phaqqhi maiqse ikha, lo kiimaq ajong ala maiqse nguta lo, kiimaq welabi sitiikai nguta siwan lan.

²⁷Shiikeawe riika samsam maqq dongdii ara mangjong maiqse tijeasi ma nguta, mangjong maiqse phaqqhi pinja ajong alabi raqq jam min taimak nguta tiima tlaqq, kriiti ka tsea wan tlaqq. Kiimaq apaiq raqq mangjong hiqq na ajong ala nguta sitlaqq kra shummi ma, jehin norebi ningkun ahüti kra tsea wan tlaqq.

²⁸Apaiq raqq mangjong maiqse raqq shummi laqqii saisi tlaqq kra tsea tlo. Kiimaq mangjong maiqse raqq arka jam min taimak, hiqtili nguta liiwan tlaqq, kriiti ka tsea tlo. Arka mangjong maiqse raqq jamlai wa akhek nguta thü tlaqq kra shiithen baiqq miitu tsea tlo.

²⁹Riita ara Shiikeawe jaqsham arwa shiiton liiwan laita, nashiq raqq ara sap tiikai. Shiikeawe man na jurmin ngi dea ajong nguta shiikong lot mak.

³⁰Shatmaq Shiikeawe raqq namshiq ka Jesuqq Khristo rai pumshi hanshi she tiija wanto. Kiimaq Shiikeawe raqq Jesuqq Khristo ka nashiq ma pinja kaüshe tiija kuqto. Apaiq lümaq nashiq ara Shiikeawe rai wehea she tiija wanto. Nashiq ka Shiikeawe sengi asii arai maiqsetiim she jawan kai. Kiimaq nashiq ka ümchaü aki miikiim maiqse siisaqq she jawankai. Thawe dikong ka riimai she. Nashiq ka Jesuqq Khristo raqq ngarai mong wa adaa wan wishe.

³¹Riita ara chongtiikai kra mren, ara Asii bomtsi na akha chongtlo: “Jurwa atiishom ra ro tlaq, kriiti riika TATIWE raq apaiq tsea wantaq kra miituli srasea raa tlo,” nguta chongtlo.

1 Korin 2

Khristo Tsaitaq Khu Na Trahotlo

¹I phu I notiim lei, man na ngi namshiq pha na tengman tlaq Shiikeawe tsütsa, nashiq raq ümchaütiq sap tiikai bomtsi kra, namshiq ma phanchan kewa wakang akhing na, ngi raq namshiq man na, tsüwe tsitwe raq bomtlaq ikhiika, bomwan mang riikang.

²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi ka namshiq rai adam siwan kang liipan bala na, phanrap wiita no na thübaiq kang. Lata, Jesuq Khristo tsütsa kra lamlam li tsan na, atsi maq tiima lata, kiimaq akhek ka apaiq pumsongkham na tsaitaq kra, i tsan mong na laihea howan shatmaq sikang.

³Kriikha maq tiina, ngi ka namshiq phana wakang akhing na, i jaq i ji tiikhai rokshrok, ahai lam maq, kiimaq ningkun ahü ajom maq sikang.

⁴Krai mren, ngi raq namshiq ma Shiikeawe bomtsi shrinkuq kang nai traho bom chongkuq kang thun na, ngi raq han-ngam phaqqhi ningkun thaqq na seng lata chongkuq mang. Shatmaq Shiikeawe Asii Wenyi ningkun ka ajong dea nguta, namshiq ma jaqsham maq tiichhi kuq lata chongkuq wan pha.

⁵Krai mren, namshiq kamtsantsii rang ka, maiqse phaqqhi khuthaq na achhi wan ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe ningkun thaqq na achhi cham tlo.

Shiikeawe Taksma Nyan

⁶Li jiimin, ngi raq taksma phaqqhi tsütsa ka kamasham na maiqlati ma min phanchan kuq wan tiikang dea na. Shatmaq tiina ara chongtiikang taksma phaqqhi arka mangjong hiq wa phaqqhi ka riimak. Kiimaq ara mangjong hiq langti ningkun miimin riimak: Ara ningkun thun arka ajom wan miiqshmiiq sitlo.

⁷Riita ngi raq phanchan kuq tiikang taksma phaqqhi arka, Shiikeawe raq apaü raüta athü phaqqhi tu riito. Arka mangjong maiqse raq chhilot mak apaü raüta athü. Shatmaq apaiq raq ara phaqqhi ara nashiq miimin riishake miitu, rapha hiq wa min mishaq niiphü thimi wanje she dongdii riito. Kriika nashiq raq Shiikeawe chhainyii rilung kra riisha lap wan dam miitu tiihong kuqto.

⁸Ara mangjong hiq langtibi hokhambi thun raq, ara phaqqhi arka jurmin sap wan lot mak riito. Tsangshiq raq ara sapshat ngu raü jiika, achhai anyii Tatiwe ka pumsongkham na tübaiq mak mirwa.

⁹Shatmaq Asii bomtsi na akha chongtlo, “Maiqse angu wa jurmin jangshi ra min, akha mihong tha wan nguta tiima chhi tai lot mak. Kra riwe ka Shiikeawe raq apaiq lungwiitibi ümchuwa sitlaq, kriiti miitu tiije kuqto she.”

¹⁰Shatmaq nashiq ma ara maiqse ahinti raq jurmin saptai wan mak phan tsütsa ara, Shiikeawe raq Asii Wenyi lümaq, apaiq raq apaü raüta athü phaqqchi ka tiichhi kuq wanto she. Asii Wenyi riika phanrap wiita konchon wan tlo. Shiikeawe raq apaü raüta asaiq sam wan phaqqchi, apaiq tiima tsäuhea, maiqse raq khon lot mai chang kra wiita khontlo.

¹¹Maiqse tiima tsantsii khonti ka juwa misi? Apaiq atati we wenyi kra riili mikhon wanlot. Kra niq riri sii hali, Shiikeawe tiima tsantsii khon lotti ka, Shiikeawe Asii Wenyi riili mikhon lot.

¹²Nashiq khum na ara mangjong hiq ara jamshati wenyi ka rüm mai. Shatmaq Shiikeawe raq atiiki, Asii Wenyi lap kai kra sitlo. Kra kuq tiika Shiikeawe raq, nashiq ma kongphiq ümchuwa kuq taq kra saptsin wan miitu kuqto.

¹³Riita ara chongtiikai krai mren, naishiq raq tsütsa chongkuq tiikai arka, mangjong maiqse phaqqchi ningkun miika chongkuq mai. Shatmaq Asii Wenyi raq naishiq ma jamlai bomtsi wa shrinkuq tlaq, kra bomtsi miili, jurwa Asii Wenyi alap wisheti kiima tengman tlaq wenyi bomtsi kra chongkuq tiikai.

¹⁴Jurwa Asii Wenyi lap mak dea, kriiti riika Shiikeawe Asii Wenyi raq akuq kongphiq ka lap lot mak. Akhiiti riika Asii Wenyi kongphiq ka jamlai wa, kra asap min sap mak. Apaiq ma Shiikeawe kongphiq thun kriika hiqtili ikhiili. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Asii Wenyi jaqsham tsingo kriika Wenyi maklii maq liiwan raütiq athü ka misap.

¹⁵Jurwa Asii Wenyi alap wanwi she, kriiti riika phanrap hup nai sam thii kra wiita mishin wanlot she. Shatmaq maiq ahinti jurmin apaiq ka shin lot mak.

¹⁶Asii bomtsi na akha chongtlo, “Jurwa Shiikeawe khutsai tiima ka sap lot tla? Jurwa apaiq ma sungkhu tsii lam kra chongkuq lot tla?” Shatmaq naishiq raq riwe tiina, Jesuq Khristo tiima tsantsii kra thü tiikai.

1 Korin 3

Kiimwebi Ka Shiikeawe Jaqshisetiim

¹Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma tsii chongkuq kang akhing na, Wenyi asiti ma chongke ikhiika chongkuq lot mang dea riikang. Ngi raq namshiq ka mangjong maiqse han-ngam na siti rai riibom ikhli chongkuq kang. Jamkhano ngukla, namshiq ka Phungmaiqse kamasham rilung na noshiisetiim ikhli riilan.

²Ngi raq namshiq ka nyakpü miili pü wan kang. Dung chungkaq miika dung lot mang dea. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq ka dung atsin ka

phaqsiq lot man shaqli riilan. Kiimaq ümchaü niitaq dongdii min, namshiq ka dung chungkaq ka phaqsiiq tsü man shaqli.

³Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq ka ümchaü niitaq dongdii min, mangjong maiqse han-ngam miili sitlan. Namshiq nai namshiq liipan na makshu rashe, kiimaq tatso wiinyi miili sitlan kriika, namshiq kiimin mangjong maiqse jamkho sitlaq kiikhiili dea sitlan nguta tiichhi kuq tlan riimak sha?

⁴Ümchaü niitaq, namshiq liipan na, weshi raq, “Ngi ka Paul sengi” ngu. Kiimaq weshi riika, “Ngi ka Apolo sengi” nguta ngok ngi rai tlan kriika, mangjong han-ngam rilung tsii miili dea sitlan riimak sha?

⁵Riita, ija, Apolo ka ju wiita? Kiimaq Paul ka ju wiita? Naishiq arka Shiikeawe jaqshisetiim li. Naishiq lümaq namshiq ka Shiikeawe lamphan na shun shea tiikai kriili. Tatiwe raq naishiq khumtek ma jamlai phan sham akai wa pheakuqtaq, kriili sham kuq tiikai.

⁶Ngi raq tsamlai ka jang kang. Apolo raq tsamcham ka kham maq nyukto. Shatmaq tsamlai tiichamti nai tsamcham kra tiijongluti ka Shiikeawe apaiq kli.

⁷Riita tsamlai jangti we nai kham nyukti we ka akhek ka riimak. Shatmaq tsamcham tiijongti Shiikeawe ka akhek.

⁸Tsam jangti nai tsamcham na kham nyukti liipan niika, atiikhothiq chang ka ahü. Shiikeawe raq tsangnai wenai wiita ma maiqmii jaqsham minshiiq jamkhiiwa sham wantaq, kra tiiphan phan poksi mikuq

⁹Naishiq arka Shiikeawe wak na minshiiqti kongshiti. Kiimaq namshiq ka Shiikeawe wak dam. Kiimaq namshiq ka Shiikeawe jam.

¹⁰Shiikeawe raq ngi miika tsiimwe khiiqwe kongphiiq kuqto. Kra phaqsiiq lümaq, ngi riika ara chongtiikang jam kra hai tiikang. Kiimaq jam hai chang jamkhü kra chhintsii kang she. Lata kham shong kang she. Kiimaq kongtibi ahinti riika, kra jam hai jaqthiq kra haiwan nongtlo. Shatmaq maiq pumsiitek raq, maiqmii jaqthiq kra jamkho haihun tlaq, kra samhea honkam shatmaq haihun chang.

¹¹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq Jesuq Khristo kli jam hai chang jamkhü nguta thü wanto she. Apaiq kra tlea räuta, jamkhü ahin chhintsii chang ka ahü she.

¹²Maiq wiijamti riika chaq lo, kiimaq kampho ngam maq lo, kiimaq araa ariq phan longseng maq lo, jamkhü ka misii riiwan sham. Kiimahali maiq wiijamti riika pe maq lo, sangphii maq lo, kiimaq tsamkü shin maq lo jam ka mihai wan sham.

¹³Kiimaq maiq khumtek raq ahea, abi minshiiq tlaq kriika, Khristo säukai akhing ranaiq niishetiq mitiichhi kuq wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiqse raq ümchuwa jaqsham wantaq kriika, kra Ranaiq na wa maq michaq.

Raüta, wa maq chaq raütiq, jaqsham ka ahea sha abi wa sham wantaq kra mitiichhi kuq.

¹⁴Riita kiitiikaq jam ka jamlai phan mo haitaq, kriika wa raq khiim mak, tiichong raütiq, kra jam haiti we raq jamhai jaq maq poksi kra milap.

¹⁵Shatmaq ümriiti raq ahai wan wa, wa raq wiita khiimbaiq jiiq, kriiwe riika poksi lap chang ka ahü she miraq. Shatmaq apaiq pumsii riwe kla, wakhiim mong wa laa maq milun lot.

Phungtu Asii Rilung

¹⁶Namshiq raq namshiq khum ka Shiikeawe Wenyi sichang shomjam nguta asap han!

¹⁷Riita arkha maq, jurwa maiqmii khum Shiikeawe sichang shomjam kra shiithen baiq tlaq, Shiikeawe raq apaiq ka mishthen baiq. Ara jam- khano chongtiikai ngukla, Shiikeawe shomnoq chang shomjam ka asii. Kiimaq namshiq khum ka Shiikeawe shomjam.

¹⁸Jurmin maiqmii nai maiqmii ka angok angi ma naq tiijan rongkiq. Namshiq phong wa weshi ra raq, ara mangjong hiqti maiqse maklii na, atsii we sitiikang nguta tiima tlaq jiila, apaiq ka riikhaqli atsii we ma jawan miitu, angok angi we ma mija laq.

¹⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, mangjong hiq tri maq juwa tsüwe tsitwe nguta sitlaq, kriiti ka Shiikeawe makki na ajiq. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Jurwa tsangshiq ka taksma tsüwe tsitwe nguta tiingo tlaq, kriiti ka Shiikeawe raq tsangshiq phaqqhi thiikho kra miili tiimin baiq tlo,” nguta chongtlo.

²⁰Kiimaq Asii bomtsi bashi na hali akha chongtlo, “Shiikeawe raq maiqse taksma tsantsii ka hiqtili thiihü nguta sapshat.”

²¹Kriikha maq, jurmin maiqse raq jamlai wa milot, kra thaq na seng raüta, shiikong ka maimak. Shatmaq liiwan raü jiiika, phanrap ka namshiq rii siisaq li.

²²Paul ngu i na, Apolo ngu i na, kiimaq rawiichii saü wan tlaq maiqpat kra ngu i na. Arthun wiitarü arka namshiq rii siisaq li.

²³Krai mren, namshiq ka Jesuq Khristo rii she nguta sitlan. Kiimaq Jesuq Khristo ka Shiikeawe rii nguta sitlo.

1 Korin 4

Kiimwebi Jaqsham

¹Namshiq raq naishiq ka Khristo jaqshisetiim nguta sap chang. Shiikeawe raq naishiq ka apaü raüta athü tengman tlaq bomtsi kra chongke miitu shongto.

²Akhnok jaqsham kewanti jaqshise ashi ka, atijong we jaqsham kra pinthum tsapkapkap maq shamke chang.

³Krai mren, ngi raq ara traho bomchong tiikang arka, namshiq riilo, kiimaq nanok maiq ahinti riilo, ahea abi nguta chechiip tlan sha, chechiip man wa, kra miitu ka akhiismin brorii mang. Ngi raq ngi nai ngi santla tiisai ran mang.

⁴I tsan mong na, ashut aphit sham tiikang riimak sha nguta, jam min tiido mak, ahü siirai. Shatmaq, kra riika ngi arka tingting maiqse dea nguta hakhi ka kuq lot mak. I khu thaq na ngi shinchongti ka Tatiwe asi.

⁵Ara chongtiikang arkha na, Shiikeawe raq atihong rahiq kra misaü shaq na, namshiq raq maiq ka ajiq alam nguta naq sairang rongkiq. Phangthum Khapho miika Tatiwe saükai kra khechang dongdii. Apaiq riishetiqa ranyaq jaqsham kaiwa thun kra linhokhok raüta mitiichhi kuq. Kiimaq maiqse raq ajiq tiima tsantsii apaü ashan raüta rüm wantaq thun kra wiita she mitiichhi kuq. Kra akhing niishetiqa Shiikeawe raq maiq khumtek ma tsangshiq raq jaqsham wantaq kra khankhan she mishom ra.

⁶Namshiq ma ahea miitu, ngi raq arthun tsii chongkuq kang bomtsi arka, Apolo nai i rilung maq thapthi lata, chong kuq tiipha ahata. Ara chongkuq tiikang krai mren, namshiq raq ara bom tihaphong bomtsi na, “Riikhaqli thungtri thun ka lang laq” nguta chongkuq tlaq kra misap han. Maiq ka weshi ka ahea nguta somra, kiimaq weshi ka abi nguta shipoq, kriika maimak.

⁷Riita ija, ümniika juro wela ma shong ta? Shiikeawe raq ümniima phanrap ka kuqto she riimak sha? Riita, Shiikeawe raq ümniima phanrap ake kun she jiika, ümnaq shiikong rai chang lam min asi sha? Shiikeawe raq phanrap ka phe maq kuqto riimak sha?

⁸Namshiq ma ümchuwa rong raa tlaq kra wiita she dea sha ong wan lan? Namshiq ka ngohea shaq chiiithe jong siisaq she dea sha jawan lan? Naishiq riive kla hokham ka riimak. Shatmaq namshiq ka ngohea dea hokhambi miishe dea sha jawan lan? Kiimaq naishiq ahü maq jawan lan. Ngohea dea namshiq ka hokhambi siisaq ngu raü dea ahea riichang. Naishiq armin namshiq rai hokhambi ma jawan hai chang wa.

⁹Ngi raq tiima kla, Shiikeawe raq apaiq kiimwebi ka ara mangjong hiq na, anun pinthum maiqsetiim ma tiija tlo. Naishiq arka matwe tsawe, phowebi raq atsea baiq n chang nguta thiikho na atiidea baiq wanwi, mangjong hiq wa mungmaiqse makki na kiimaq rasetiim makki na, ataa baiq chang she nguta, shumraü kharü maq kha raüta, chiihong chiiha hit rot tlaq ikha sitiikai.

¹⁰Khristo miitu naishiq ka angok angi ikha sitiikai. Shatmaq namshiq ka Khristo puk na nyap kha maq, tsüwe tsitwe siisaq she jawan lan! Naishiq ka ningkun ajom. Shatmaq namshiq ka ahong ala! Naishiq ka maiq thoda thaq na che tiikai. Shatmaq namshiq ka aki miikiim siisaq she!

11Ümchaü ranaiq niitaq, naishiq ka amang ale, kham nyang wiikii tsi li sitiikai. Naishiq khu akhea ka tiichai miiphai! Naishiq ka maiqmo holaitli sitiikai. Naishiq ka jamhü wakhü, mangtam ikha sitiikai.

12Naishiq ka naiqhü wasü jaqsham minshiiq tsi riili tsai tiikai. Maiq raq naishiq ara son tlo; naishiq raq tsangshiq ma ramli ramkuq tiikai. Maiq raq naishiq ka tiichamchao tlo; naishiq raq aninli riitiikai.

13Maiq raq naishiq ka ashummii riitlo; naishiq raq tsangshiq ma bomhea miili tre tiikai. Naishiq arka ara mangjong hiq wa sinchiitsap, atsuq baiq chang ikhiili sitiikai! Naishiq ka ümchaü ranaiq niitaq, mangjong hiq wa maiqpai tiisup, chhijaq nyiipji tsap ikhiili sitiikai!

14Ngi raq ara namshiq ma ara waiq tiikang arka, namshiq tiijeasi ma nguta kla riimak. Shatmaq namshiq ka i setiim shaq ma tiija lata, sungkhu tsiilam li chongkuq tiikang.

15Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq ma kamasham rilung na ashun ashea kewanti maiq ka hingroqshi li siraü jiimin, namshiq ma awejong ka ashi li. Namshiq ka Jesuq Khristo puk na nyap lan kra i mren, ngi ka namshiq ma Tsütsa Ahea chongke wanti kha maq, namshiq ma kamasham na awejong she jakang.

16Riita arkha maq, namshiq ma phaqtak nithak lata chongkuq tiikang, namshiq raq i jai ara phan ronglaq.

17Riita ara chong tiikang ara ningkhan she, ngi ma wenyi rilung na i se shaq, kiimaq i bom chong phaqtak nichii maq taiketi, Timothi ka namshiq phana tiwa tiikang. Ngi raq Jesuq Khristo rai pumshi maq anye asii rilung na jamkho sitiikang kra bomtsi ka barap na sitlaq phungtu thun na phanchan kuq tiikang. Kra bomtsi thun ka apaiq raq namshiq ma tiitsang dada maq michong kuq nong.

Paul Korin Phungtuti Pha Na Wa Hang Tlo

18Namshiq phong wa maiq wiijamti raq ngi ka namshiq phana wamang she miraq nguta tiima lanta, kai hokdo jaqdo she sra raiho lan.

19Ahea na, Shiikeawe raq ngi ma lungwii tlaq jiika, ngi ka namshiq phana jaqlo maq saü wan miitu akhing mikuq. Lata kra saü wan tiikang akhing niisheti, I mak maq kiijaq kamasham na ningkun ajong rümti welabi nguta shiikong rai tlaqti kra milii waha. Tsangshiq raq ngi ma kamasham ningkun ka jaqsham maq tiichhike chang miraq.

20Shiikeawe sengi ma jawan ngutlaq kriika, miinan nü maq tsütsit rai lamlam li ka riimak. Shatmaq jaqsham na ningkun ajong maq tiichhi ke chang ratlo.

²¹Namshiq raq ümriiwa ro tlan? Ngi ka namshiq phana chongwai kii sham lata sha miwaha? Sha lungwii tsantsii maq namshiq boqpum chang noboq kheathum kra holata wa miwaha?

1 Korin 5

Paul Raq Sethoq Jati Shratlo

¹Riita ngi raq riikhaqli tsütsa taiwan kang, namshiq phong na pinthum sethoq jatlan ngu wa. Arka ni na walot chang riimak. Thatsang maiqse raq ngu räü min ashut dea mingü. Ngi ma tsütsa ka akha chongto. Maiq weshi ka asai, awe tanyung rai hai nga tlaq nguwa!

²Riita, akha taü maq namshiq ka jamkho shiikong rai tlan? Namshiq ka jeasi tsankhiq riili atsai riihan chang. Kiimaq kra ngarai tangti we ka namshiq phungtu wa ashleq riibaiq han chang.

³Ngi ka han-ngam na namshiq ma aluwüq na sitiikang. Shatmaq wenyi niika namshiq rai adam niili sitiikang. Riita ngi ka wenyi na namshiq rai adam sitiikang kriikha maq, ngi raq ara ngarai tangti we kha arka pho kang she. Apaiq ka ngi raq atiishut baiq wishe.

⁴Ngi raq apaiq kha phokang kra Tatiwe arang maq pho kang. Riita namshiq ka adam na nga ronglaq. Kiimaq ngi min namshiq rai wenyi na minga dam kang. Kiimaq Tati Jesuq ningkun ka nashiq rai asi miraq.

⁵Arwe arka Thawe jaqkhon mong na kiinong kebaiq chang. Räüta apaiq ngarai han-ngam kra mishthen baiq laq. Räüta apaiq wenyi mimi siika Tatiwe Ranaiq akhing na mitiichhii kuq laq.

⁶Namshiq phungtu na akha abi pinthum ngarai tangti sishat taü maq, namshiq shiikong rai tlan ka ajiq! Namshiq raq ara bom shiiton bomchong ara asap han ahiq na. "Ralangse pi win riili winsii da ka wiita tiija baiq tlo," nguta chongtlo.

⁷Namshiq raq man niiwa ngarai pichü sitlaq kra siirai she räübaiq raa dongdii. Kra räübaiq han jiitiq, namshiq khum ka siirairai she miraq. Kra riihan jiitiq tiina namshiq ka winsii da, danye pi maq shohü ikhiishe mirhan. Riita arka tengteng. Namshiq ka riikhaqli asii dea nguta, ngi riimin sapshat. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nashiq ma Tiichhii Wan Poi ka atiije wishe. Nashiq ma Tiichhii Wan Poi na phaqaq chang skuse Jesuq Khristo ka ataa baiq kun she.

⁸Ara ningkhan, nashiq raq Tiichhii Wan Poi klo rong i. Riita ara Poi klo arka, nashiq ngarai achü pi maq sho räüta atiija winsii phu nai ashut winsii phu kra phaqaq laita ka riimak. Shatmaq pi maq shohü winsii, siirairai nai tengman tlaq winsii phu kra phaqaq laita poi ka klo rong i.

⁹Riita ngi raq namshiq ma lak ashi tiawan pha irjaq, ngi raq namshiq ma sethoq sepii jati rai kongshi naqsi rongkiq nguta chongkuq pha ihata.

¹⁰Riita ngi raq kra chongkuq kang irka, thatsang maiqse, sethoq sepii jatlaq lo, kiimaq shakaq tsii lo, kiimaq ahuk arot jati lo, kiimaq sumla phra shomnoqti lo, nang ka ngu mang. Tsangshiq rai adam na singa raa mak nguta ngo ka riimak. Namshiq ka mangjong hiq baiqthü lanta ümbano misiki han.

¹¹Ngü raq namshiq ma waiq wan kang irka, juwa phungkhü maq tiihong raüta, nashiq ka siphu sino she nguta rakhütsiri maq bomtlaq, shatmaq apaiq ka sethoq jati, lo shakaq tsii rümti lo, sumla phra shomnoqti lo, maiq chongseati lo, apaiq ka cherop lo, apaiq ka ahuk jati we lo miraq. Akhnok maiq rai ka adam na rintii ashi na hai nga nai takshi pinshi maq phaqsea dam ka maimak.

¹²⁻¹³Ngü raq thatsang maiqse ka ajiq sha alam wa sitlaq, kra chechiip kai miitu, ngi ma arang seng mak. Tsangshiq kha phoketi ka Shiikeawe asi. Shatmaq namshiq raq namshiq liipan na sitlanti phungtu ashi na siti kiiwa kha ka phokuq tsii man sha? Asii bomtsi na, "Namshiq phong wa abi ati kloti ka akhot riibaiq ronglaq," nguta chongtlo.

1 Korin 6

Phung Maiqse Kha Ka Maiqmii Liipan Na Riipho Chang

¹Namshiq phong wa weshi ra raq ashi ra thaq na kha nyan tlaq asi jiika, Phungmaiqse liipan na riipho tsiim rong laq. Thatsang maiqse rung niika jamkho riishokki tlan?

²Shiikeawe sengi raq ara mangjong maiqse kha ara mipho kuq ngo ka sapman sha? Riita namshiq ka ara mangjong hiq na diim tlaq maiqse thun kha kra phoke wanti nguta sitlan shatmaq, namshiq liipan wa kha aranse kiimin phokuq tsii man sha?

³Namshiq raq saptlan sha sap man wa, nashiq raq rasetiim kha kra mipho kuq rong i kata. Ikhijiiika, arjaq mangjong hiq wa rilung kha arka phokuq tsii man sha!

⁴Akhnok mra dongki kiiphan jiika, namshiq raq nanok thatsang maiqse jurwa phungtu thung nai lai jam min sap mak, kriiti phana kha riiphokai ka jamkho kitlan?

⁵Namjia simak sha! Ümkhiiriita jiimin namshiq liipan na kha phoketi maiq weshi ra atsang atsii maiqse ka misi dongdii.

⁶Kra riiman maq khoti, namshiq Phungmaiqse nai Phungmaiqse liipan na kha dong tlaq kra miitu, namshiq ka thatsang maiqse rung na kilanta kha riiphokai riishuk shaqki tlan nya!

⁷Namshiq liipan na kha dong tlaq kriiraq li she, namshiq ka Phungmaiqse singa maq siman nguta tiichhi wantlo. Ümniika tiijiq rat raü li jiimin, anin laüta sihaü jiiriwe ka ahea riimak sha? Ümniika asum rai riwe ka ahea miraq riimak sha?

⁸Namshiq raq anin chang kra khoti miina, arhaihii na khoti saüho tlan. Kiimaq namshiq maiqmii phungmaiqse phunainotiim shaq kiimin wiita haihiiho riitlan!

⁹Namshiq wiitarü raq ashut aphit maiqse ka Shiikeawe sengi ma jawan lot mak nguta chongtlaq kra asap han ahiq na. Namshiq raq maiqmii kli naq tlaophaq rongkiq. Maiq ümriiti riiwa sethoq jatlaq lo, sumla shomnoq tlaq lo, maiqchak maiqse rai kiicham tlaq lo, maiqwe nai maiqwe liipan na lo, jechak nai jechak liipan na lo, hi awaq ikha hai nga tlaq lo,

¹⁰jurwa ahuk arot ma ja tlaq lo, juwa shakaq ma ja tlaq lo, juwa cherop ma jatlaq lo, jurwa maiq chongsiq tlaq lo, jurwa alao riitlaq ara chongtiikai akhnok maiqse ka Shiikeawe sengi ma jalot mak.

¹¹Namshiq phong wa maiq wiijamti ka, man na akha siwanti. Shatmaq namshiq ka ngarai mong wa tiisii hekuq wanto she. Namshiq ka Shiikeawe ma apaiq rii she nguta akiinongke wan kun she. Namshiq ka Tati Jesuq Khristo raq nai Asii Wenyi raq Shiikeawe jam niishe tiidiito. Raüta Shiikeawe rai wehea she tiijato.

Ümkhum Shiikeawe Khushü Tiijong Ma Langlaq

¹²Maiq ashi ra riika akha mingu, “Ngi riika jamlai wa rotiikang kra wiita asham nguli mimai na.” Kriika riikhaqli; Shatmaq wiitarü ka ümnaq miitu ahea ka riimak. Ngi riimin phanrap ka sham amai sii. Shatmaq ngi raq i khum arka i hangam ramho jaqshamke dise miika tiija mang.

¹³Maiq ashi ra riika akha mingu, “Ai, aphaq asea chang sitlaq kriika nawokpo miitu. Kiimaq wokpo ka phaqaq asea kra miitu.” Kra ngutlaq kiimin riikhaqli. Shatmiitiq Shiikeawe raq ranaiqshi shi ka ara anai wiita ashten mirbaiq. Maiqse khum ngutlaq kriika sethoq sepii ngarai minshiiq ma shaphaq baiq chang ka riimak. Shatmaq Tati Jesuq Khristo jaqsham miitu. Tati raq nashiq khum ara apaiq minshiiq miitu rümtlo.

¹⁴Shiikeawe raq TATIWE ka amaa wa tiidong wanto she. Krai mren, apaiq raq nashiq armin apaiq ningkun ajong rüm tlaq kriimaq amaa wa mitiidong wan.

¹⁵Namshiq raq asap han, namshiq khum ka Jesuq Khristo khum sitlaq kra pan athiq. Riita ikha jiika, ngi raq Jesuq Khristo khum kiiwa panshi ka lamho lata, mephe nyung han-ngam rai adam na mipop kiha sha? Ümtiikiimin popki mang!

¹⁶Namshiq raq ara bomtsi arka sap man sha. Maiq weshi jurwa mephe nyung rai hai nga tlaq, kriiwe khum ka mephe nyung rai pumshi hanshi she jaki tlo nguta chongtlo. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Kra jechak nyung nai maiqwe ka pumshi lische mijaki.”

¹⁷Shatmaq jurwa Tatiwe rai pumshi ma jatlaq, kriiti ka wenyi na Tatiwe rai pumshi she jaki tlo.

¹⁸Sethoq sepii naqja rongkiq. Maiqse raq ahin ngarai tang tlaq kra riika akhum na kopwa mak. Shatmaq jurwa sethoq ngarai tang wan tlaq, kriiti riika apaiq maiqmii khum ka shiithen baiq tlo.

¹⁹Namshiq raq namshiq khum ka Shiikeawe raq namshiq ma akuq Asii Wenyi kra sichang jam ngo ka sap man sha? Asii Wenyi ka namshiq khum na sitlo? Namshiq khum ka namshiq rii ka riimak she. Shiikeawe rii she sitlo.

²⁰Apaiq raq namshiq khum ka athii tsinhea maq riwanto. Krai mren, namshiq khum ka Shiikeawe khushü tijing miituli she lang rong laq.

1 Korin 7

Phungmaiqse Maiqlam Thungtri

¹Riita ümchaü min namshiq raq bom tiwai lan irshe chongkuq pha. Maiq weshi riika shongngahü miili sirai raü min, jam bimak siili.

²Shatmaq sethoq sepii ja ngarai na dea man chang miitu, maiqwe khumtek raq tsang-nyung lam raüta siräu jiika ahea miraq. Kiimaq jechak nyungtek riimin, maiq ma wa raüta siräu jiika ahea miraq.

³Maiq ashi riika atawe ikha riikhaqli maq singa raa tlo. Kiimaq atanyung riimin, atanyung ikha riikhaqli maq singa raa tlo. Kiimaq ashi raq ashi ma jamlai wa raa tlaq, kra riikhaqli maq shiikum pan kewan raa tlo.

⁴Atanyung ka akhum thaq na atati ka riimak. Shatmaq tsangwe ka atati. Kiikhiisii hali awese ka, akhum thaq na atati ka jalot mak. Shatmaq tsang-nyung ka atati.

⁵Ashi raq ashi ma naq khun nü rongkiq. O, kiimaq namshiq sinyung siwe liipan na adam maq qiqri lanta, jaqlo miitu achu jaü ma nguta heashi liipan trai rii kla jam min bimak. Shatmaq tiina kra akhing kra lea jai she ka, ata jamkha sichang wa, kiikha singa i ronglaq. Akha singa han jiila, namshiq ka Thawe raq bi tsan tlaq kiiwa tiichhii shat mirhan. Arka namshiq liipan na maiqmii stiq skhaq alu silot man riitlan kra ningkhan ngutiikang.

⁶Ngi raq ara lamlu chongkuq tiipha arka, namshiq ma amingke ka riimak. Shatmaq tri tiininke lam ikhiimaq chongkuq tiikang.

⁷I tsan na riikhaqli lungwii riuwe kla, namshiq wiitarü ka ngi jamkho sitiikang akhiisii ngu haü jaq, nguta tiima tiikang. Shatmaq maiq khumtek ma Shiikeawe raq weshi ma pong ningkun, weshi ma pong ningkun kongphiq pheakuq tlo.

⁸Riita, ümchaü namshiq junriibi nai noriibi ma kiimaq manti-nyungre nai mantiwere ma, ngi raq bom chongke chang ka arli. Namshiq ümchaü jamkho ngi sitiikang akha pumsii sitlan, kiikhiili namshiq min siwan han jiika ahea miraq.

⁹Shatmaq namshiq raq maiqmii sinkiitq kra lot man chang jiika, maiqlam lanta shongnga ronglaq. Maiq lamhü maq siräuta, sinkiitq lot mak maq ashut kai nam miika, maiq lam raüta shongnga riwe ka ahea.

¹⁰Riita maiq lamjeti ma, ngi raq i tsiitsii maq bom riimak, shatmaq Tati jaq wa aming bom chongke chang asi. Achak raq awese ka ümkhiiriita jiimin baiqthü raa mak.

¹¹Shatmaq apaiq raq awese kla baiqthü räula, apaiq ka maiq ahinti ma wawan nong ka raa mak she. Apaiq ka kiikhiili she siraa tlo. Riimak jiila, awese rai ram wan nong raa tlo. Kiimaq awese raq atanyung ka jamkhii riita jiimin miimbaiq raa mak.

¹²Riita nanok ahinti miika (arka ngi raq chongke nangnga. Tati raq akuq aming ka riimak) bom shiiton, Phungmaiqse weshi tanyung ka, thatsang maiqse miraq. Kiimaq tsang-nyung ka awese raili misiha nguta ngutlaq jiika, awese raq ata-nyung ka miimbaiq raa mak.

¹³Kiimahali Phungmaiqse shea ka thatsang maiqse weshi ma miwa. Kiimaq tsangwe riika tsang-nyung raili siruq ro tlaq. Kra jiila tsang-nyung raq tsangwe ka miimbaiq raa mak.

¹⁴Ara jamkhano chongtiikang ngukla, awese thatsang maiqse ka tsang-nyung rai pumshi hanshi she siwantaq kra lümaq, Shiikeawe riimin milang wan. Kiimahali atawe ka Phungmaiqse kiimaq atanyung ka thatsang maiqse miraq. Kriimin thatsang maiqse atanyung ka atawe lümaq Shiikeawe raq milang wan. Akha kiq atsiim ka riwan hü ngu räü jiika, tsangshiq säü asemiim ka thatsang maiqsetiim ikha miraq. Shatmaq akhla singa räü jiila, tsangshiq ka Shiikeawe raq milang.

¹⁵Shatmaq tiina, ara chongtiikang akha, ata awii wa ümriiti wa thatsang maiqseti kriiraq, Phungmaiqse atawe shea, atanyung wiika baiqthü räuta kaiho ro tlaq jiika, kriika mikiho liina. Akhiishela ngu häü jiika, Phungmaiqse atawe shea, atanyung wa sitlaq kiima min jam räukha ka ahü she. Maiqmii sisi she siwan mimai. Shiikeawe raq namshiq ka tsan awok sang lili maq shongnga wan miitu hea wanto.

¹⁶Phungmaiqse tanyung lei, ümniiraq ümtawe ka mitiichhii wan lot häü nguta riikhaqli saplot maü. Phungmaiqse tawe lei, ümniiraq ümtanyung ka mitiichhii wan lot häü nguta riikhaqli saplot maü.

Shiikeawe Raq Hea Wantaq Kiikha Si Wan Laq

¹⁷Maiq angutek raq Tati Jesuq Khristo raq maiqmii ma jamkhii kongphiq wa kuq wantaq, kiimaq Shiikeawe raq apaiq rawü lam nü na hea wantaq akhing na, jamkhiiwa sitaq kiikha siwan ruq chang li. Riita ara tri chongkuq tiikang

arka barap na Phungmaiqse ümchuwa sitlaq, kra ma phanchan kuq wan tiikang.

¹⁸Ümriiti wa maiqmii athohan alot wishe na Shiikeawe raq hea wantaq jiika, apaiq raq athohan miphan ka tiimaq baiq la nguta tiima raa mak she. Kiimahali, ümriiti riiwa athohan mishaq niili, Shiikeawe lam ka phan wantaq jiika, apaiq raq athohan ka raa mak.

¹⁹Ara jamkhano ngukla, maiqwe ka athohan je sha athohan hü wa kriika jamlai akhek ahü. Akhek bomtsi ka Shiikeawe aming thun tai wan kli.

²⁰Phungmaiqse aja wiitarü ka maiqmii Shiikeawe raq hea wantaq akhing na jamkhiiwa sitaq, kiikha singa chang.

²¹Ümniika Phung na shang laü akhing na dise sha riilaü? Ikhiijiila, ahea jam raa mak. Shatmaq ümniima miikiimse ma jawan akhing asi jiika aheasii hali; dongkikiq.

²²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümriiti wa maiq dise ma ja liipan bala, Tati Jesuq Khristo raq hea wan tlaq, apaiq ka TATIWE wokhong na aki miikiim se she jawan tlo. Kiikhiisii hali, juwa aki miikiim se sitlaq liipan na Khristo raq hea wantaq, apaiq ka Khristo dise miishe jawan tlo.

²³Shiikeawe raq namshiq ka athii tsinhea maq ari wan. Kriikha maq namshiq ka maiq di ma naqja kinong rongkiq she.

²⁴I phu I notiim lei, namshiq wiitarü Shiikeawe raq hea wantaq ranaiq na jamkhii asi han wa, kiikhiili Shiikeawe rai si ronglaq.

Maiq Lamhüti Nai Manti-nyungre Rilung Lam

²⁵Riita ümchaü namshiq raq maiq milam shaqti nai maiq ma miwa shaqti miitu bomtsi wai lan irshe chongkuq pha. Riita ara miitu ngi ma Tatiwe nü wa kiq tiidea kla saü mak dea. Li jiimin, I tsan na jamlai wa ahea nguta tiima tiikang kra chong kuq pha. Ngi raq jamlai wa chongtiikang arka Tatiwe kaphap mangchan wokhong maq akam sia chang bomtsi kli chongkuq tiikang.

²⁶Riita, ümchaü pat wa rilung na chamchao litkot ümchuwa sitlaq, kra liiwan haü jiila, ngi raq tiima niika, juwa ümchaü jamkhiiwa sitlan, kiikhiili siraü jiiriwe ka ahea miraq.

²⁷Ümniika chak alam wishe sha? Ikhla ümchak ka naq miimkiq. Ümniika chak lamhü shaqli sha? Ikhla maiqlam nguta naq tiima - kiq.

²⁸Shatmaq ümniiraq ümchak lamhaü jiila, jam ngarai ahü. Kiimahali, junrii wahüse raq maiq ma wawan haü jiimin apaiq ma jam ngarai ahü. Shatmaq, ngi raq namshiq ka wiichak wiiseti chamchao chapa homa hun nü mong kiiwa atiihangke rotiikang.

29I phu I notiim lei, ngi raq chongtiikang arka, ara ngo nang nga ngutiikang: Ümchaü ka akhing ahü she. Arkha maq, ümchaü armaq sanha, achak lamjeti riimin, chak lamhü we ngo chang ikhli sirong laq.

30Ümriiti wa ajü amii sitlaq, kriiti min ajü amii ahü ikhli sirong laq. Ümriiti wa anai ashin, naihü hihe sitlaq, kriiti min acho achi ahü ikhli sironglaq. Ümriiti riwa ta awii hupsam ri thii tlaq, kriiti riimin tsangshiq raq ri thü tlaq kra jam min ahüti ikhli sirong- laq.

31Ümriiti ro piikii pealea klongla tlan, kriiti riimin tsangshiq hup asam riimak ikhli sirong laq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ara mangjong hiq ara ümchaü jamkho sitlaq akha alu ka tsinglot mak she miraq.

32Ngi raq namshiq ka akha acha apa mong wa binlu binli sihan jaq ahea riichang nguta tiima tiikang. Noriwe, achak lamhüti riika, atsan atsii ka Tati jaqsham na kiinong tlii mikuq lot. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq raq Tatiwe tsan tiieha miitu atsan atsii ka tiitsi raüta jaq misham lot.

33Shatmaq juwa achak asi, kriiwe tsantsii ka mangjong hiq wa minshiiq holai riili apa mihitho. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq raq tsang-nyung tsantsii kra tiieha kewan miitu kli apa mitiima.

34Kiimaq kriikha maq, apaiq tiima tsantsii ka, lam nai na mirpheaki. Shatmaq, maiq maq wahü nyung lo, riimakla junsang nyunglo riika apaiq tsantsii ka, Tatiwe minshiiq niili apa mitiitsi. Ara jamkhano ngukla, apaiq raq, akhum nai atsai aji kra wiita Tatiwe ma kiinong kuq tlo. Shatmaq jechak nyung, maiq ma awawi sheti tsantsii ka, mangjong hiq wa minshiiq tiima niili apa misi. Ara jamkhano ngukla, apaiq raq awese tsantsii kra tiichochi kli apa mitiima.

35Ngi raq ara chongkuq tiipha arka, namshiq khrumke miitu chongkuq tiikang. Ngi raq namshiq khu thaq na atang ata ikha bom chongke kla riimak. Ngi raq tiima kla namshiq raq jamlai wa riikhaqli athuk atsom lamlu riwe ka klo han jaq ahea miraq nguta tiima lata chongkuq tiikang. Kiimaq namshiq raq namshiq khum ka Tatiwe shiilili minshiiq na kunli apke miitu jai na tiima chang ka ahü she miraq. Tatiwe jaqsham ka aheawiq maq misham wan lot han nguta ngo maq chongkuq tiikang.

36Kiimaq ümriiti wa jechak nai maiqwe liipan na arwai wishe, shatmaq riilam maili she jo nguta tsangnai liipan na sinkiitiq bom riikham wantaq, shatmaq norii we raq, atsan na akongti nyung kra lamhü maq silot mang miraq nguta ahai anga na shiiting rai lot mak jiila, tsangnai ka maiqwe raq tiima tlaq kra mren, arlam riiwan raüta sichang. Arjiika jam ngarai ahü.

37Shatmaq ümriiti riwa maiq raq shiichut chat hü maq, apaiq maiqmii raq lungwii raüta, atsan mong na pharangrang miishe chak lamhü miili misiha nguta tiimahotaq jiika, kiimaq apaiq raq atsan na sinkiitiq milot ha ngutiishe

khamtlaq, tiimeshi mak silot tlaq jiika, apaiq raq akongti nyung ka lamhü maq si mimai.

³⁸Krai mren, maiqwe ümriiti riwa achak lam tlaq, kriiwe riika jaqsham ahea ashi kloto ngushat. Shatmaq apaiq thaq na maiqwe ümriiti riwa achak lamhü miili sitlaq, kriiwe riika arwe thaq na jaqsham ahea lin she kloto nguta tiima chang sitlo.

³⁹Maiq ma waje nyung maiqchak she sitlaq kriika, awese atra sitlaq wiiwii, apaiq tsiitsii maq silot mak. Shatmaq awese tsaikai jai she riive kla, apaiq raq ümriiti wa lungwii tlaq, kriiwe ma wawan mimai. Shatmaq tiina kriiwe ka Phungmaiqse riichang.

⁴⁰Shatmaq apaiq ka maiq ma thongshi wanong mak miishe sihaü jiiiriwe ka, apaiq ka acho achi ajong lin maq misi lot. Riita arka ngi raq i tsan na tiima tiikang kra chongkuq tiikang. Ngi raq arka Shiikeawe Asii Wenyi khakii maq chong kuq tiikang nguta tiima tiikang.

1 Korin 8

Thatsang Ngam Phaq Mimai Sha?

¹Riita, ümchaü namshiq raq thatsang ngam sumla phra noq ma akuq kra phaq sea dam mimai sha maimak wa nguta wai lan irshe tre pha. Riita, “Nashiq tarü ka tsii asi sii” nguta maiq wiijamti raq ngutlaq kriika riikhaqli tengto. Shatmaq akhnok hon atsii raq maiqse ka ashkong tam li ma tiija baiq tlo. Shatmaq lungwii tsii riika atiishong nga riiwan tlo.

²Kiimaq jurwa apaiq raq phanrap asapha nguta tiima tlaq, kiikhiiti riika jamlai sap chang wa kiimin sap mak miili sirai tlo.

³Shatmaq jurwa Shiikeawe lungwii tlaq, kriiti ka Shiikeawe riimin apaiq ka asap.

⁴Riita ara chongtiikai arai mren, thatsang maiqse raq sumla phra thun kra noq ma nguta ataa kuq thatsang ngam ka Phungmaiqse raq phaqa sea mimai sha, maimak wa nguta bom tiiwai lan irshe chongkuq pha: Nashiq raq asap i, sumla phra nguta maiqse raq shomnoq tlaq kriika, riikhaqli miika kiikha phra ka ahü. Nashiq raq asap i, Shiikeawe ka ashi li.

⁵Nanok raq ngutlaq kiikha “phra thun pahea” nguta jiimin mingua laq. Akhnok phra ka ramungtan na siklo, mangjong hiq na siklo, kiimaq arthun arjaq “phra thun” kiimaq “tatiwe thun” nguta jiimin ümsi laq.

⁶Riikaq nang li jiimin, nashiq miika Shiikeawe ka Ashili, Shiikeawe Awejong sitlaq kriili. Apaiq ka phanrap sitlaq thun kra Tiiqloti we. Kiimaq, nashiq ka apaiq miituli sitiikai. Kiimaq Ttatiwe kiimin ashi li. Tati Jesuq Khristo sitlaq kli. Apaiq lümaq ra nai hiq ka tiiqto. Kiimaq apaiq lü miili nashiq ara atra sitiikai.

⁷Shatmaq wiitarü raq, ara chongtiikai tengman tlaq bomtsi Shiikeawe ka ashi li dea sitlo nguta arka sap mak shaqli sitlo. Phungmaiqse wiijamti tsan mong niika, man niiwa thatsang pat na siji wa, tiima tsantsii ka ümchaü min samhea siimak shaqli. Shatmaq tsangshiq tiima tsantsii ka ajom shaq li. Kriikha maq ümchaü dongdii min tsangshiq raq sumla noq ma akuq ngam kra phaqa räula, kriika thawe ngamrea phaqa tiikai nguta tiima tlo. Räuta kra phaqa seati ka Shiikeawe maklii na ashe she jaki tlo nguta tiima tlo.

⁸Riita nawokpo na jamlai wa thii tiikai, tü adung riika nashiq nai Shiikeawe liipan na kamasham lam na jamlai liip dong chang min ahü. Nashiq raq akhnok ngam ka phaqsiiq mai ngu räü min, jamlai sumchang min ahü. Kiimaq kra phaqsiiq laita jamlai amet dong rai chang min riimak.

⁹Riita ara chongtiikai arkha maq, namshiq tsan na tiitsangshat maq thü ronglaq, namshiq raq jamlai wa arka ahea, jam raa mak nguta thatsang ngam phaqsiiq tlan, kra lümaq kamasham na ajomti kra ngarai na tiidea raa mak.

¹⁰Bom shiiton, Phungmaiqse weshi, akam asham na ningkun ajom. Kriiwe raq namshiq “asap hai” nguta sitlanti ka sumla phra shomjam na thatsang ngam phaqa rea michhi. Riita kra chhi räuta, apaiq ma thatsang ngam phaqa sea kai dam miitu lam mitiichhi kuq häü riimak sha?

¹¹Riita kra i mren, ara kamasham na noseti ümphuno we miitu Jesuq Khristo tsaitaq kriika apaiq kamasham lamphan na ünnaq “asap häü” hon atsii maq thatsang ngam phaqsiiq ki tlaü kra ningkhan, apaiq ma atsai lam kriishe mitiikum häü!

¹²Akha ünniiraq ümphu ünno juwa kamasham na ajom sitlaq, kriiti khuthaq na ashut klo tlaü. Kiimaq kra shutphit tlaü kra lümaq, tsangshiq kamtsantsii aran kra shiithen baiq tlaü. Arka Khristo man na ngarai tang tlaü.

¹³Riita akha ara ningkhan, ngi raq jamlai wa phaqsiiq tiikang, kra lümaq i phu i no ka ngarai na tiidea tiikang jiila, i phu i no ngarai na tiidea baiq mang chang miitu, ngi raq sumla noq ma akuq ngam ka phaqsiiq mang she amiim mirbaiq ha.

1 Korin 9

Kiimwe Arangho Nai Kiimwe Holai

¹Riita ngi ka aki miikiim we riimang shiita? Ngi ka Jesuq Khristo kiimwe riimang sha? Ngi ka nashiq Tati Jesuq Khristo rai ka sham riichhi mang dea sha riikang? Kiimaq namshiq sitlan ka ngi raq Tatiwe jaqsham hun nü wan kang kra tsingo she riimak sha?

²Nanok ahinti raq ngi ka Jesuq Khristo kiimwe nguta lang mak li jiimin, namshiq riika lang tlan riimak sha! Ümchaü sanha, namshiq ka Tati Jesuq Khristo sengi

miishe jawan lan. Kriika ngi ara Tatiwe kiimwe ma jawan lata, i jaq sham tiikang kra tsingo she sitlan.

³Ümtiikiwa nanok raq ngi ka kiimwe riimak nguta shummi tlaq, ngi raq tsangshiq kiq ka ara chong kang bompo armaq khii wan tiikang.

⁴Riita, ngi raq ümtinkhan wa ara wenyi jaqsham minshiiq hunnii tiikang ara miitu ka, ngi ma dung jada kesia ka maimak dea sha?

⁵Ngi riika nanok kiimwebi ahinti raq jamkhiiwa lapphaq siq tlaq, kra khankhan lapphaq siq lot mang sha? Tatiwe nung anotiim nai Petar hii raq tsangnyungtiim kra shea raüta, Tsütsa Ahea chongke wanhiq khum tlaq kiikha, ngi riimin wanhiq na khum kilot mang sha?

⁶Shea Barnabas nai ngi, nainai wenai riika maiqmii tiidung hea miitu minshiiq chang sha?

⁷Phen jati riika maiqmii lamsea homak. Laqkhaq siq raüta phen jaq sham tlo. Kiimaq wak jaqsham seati riika tsam jutsiq tlo. Sku rümti riika sku nyakpü sonyang raüta tiidung hiq tlo.

⁸Ngi ka ara chongtiikang joli rilung bom shiiton miili ka jaram wa mishin siq han. Thungtri niimin la akhiisii li chongtlo.

⁹Nashiq raq Mosheq Thungtri na, “Minsaü pongwe ma ümniiraq tsam tiini tlaü akhing na, anübok ka naq bekiq,” nguta chongtlo. Riita, arjaq chongtlaq bomtsi arka Shiikeawe raq minsäü pongwe ngo nang dea sha ngu tla?

¹⁰Shiikeawe raq ara chongkuqtaq arka naishiq kiimwebi ma jawanti ara nangnga ngutlo. Jurwa ni thu tlaq kiimaq jurwa tsamjut tlaq, kra maiqmiiimii rii tsam riipheasea ma nguta tiina minshiiq tlaq.

¹¹Naishiq raq namshiq phong na kamasham lai wan wankai. Riita ikhiijiika, ümchaü naishiq raq namshiq jaq wa tsiq nai nyam pülii tlaq kra riichomrom jut hai jiika, apii sha? Kriika asüp asi rea riihoto ngutiisha tiima rai tlan?

¹²Nanok ahinti raq namshiq jaq wa jaü phaqsiiq tlaq jiika, naishiq riika kriithaq na apa lin she jaüphaq sia hai chang riimak sha? Shatmaq naishiq raq ara arang howan tiikai arka namshiq khuthaq na shiitep lep mai. Kra rii na, naishiq raq Jesuq Khristo Tsütsa Ahea lamphan kra tangta jiiq nguta tiima lai laita, phanrap chamchao litkot thun ka wiita nin tiikai.

¹³Namshiq wiitarü raq asap han, jurwa Shomjam na jaqsham tlaq, kriiti riika Shomjam wa phaqsiiq tlo. Kiimaq jurwa aluchiim na alu ta kuq tlaq, kriiti riika Shomjam wa honglu kra phaqsiiq tlo.

¹⁴Krai mren, sii hali, Tati Jesuq Khristo raq, jurwa Tsütsa Ahea chongke miitu khum shiim tlaq, kriiti riika, Tsütsa Ahea chongke minshiiq tlaq kiiwa lapphaq sia chang nguta, nashiq ma aming kuq she.

¹⁵Shatmaq ngi riika ara chong tiikang thun arang ara holata, jaq phi chiimshat maq jujaq wiimin jaü phaq siq mang dea. Kiimaq ara ümchaü waiq tiikang armin, ara chong kang thun arang apang, ngi raq alap chang asi, namshiq raq ngi ma kechang sitlaq kra jaüphaq sia ma nguta riimak. Ngi raq namshiq ma, ngi dung hea hekiilai kra tiho nam miika, atsaikai riawe rotiikang! Jurmin ngi raq arang hotiikang arka atu na tiimo baiq lot mak!

¹⁶Ngi raq Tsütsa Ahea chongkuq tiikang ara miitu ka atiishom ra sea chang ka ahü. Ngi raq ara traho jaqsham tiikang arka ngi ma aming akhang kewan kha na sham tiikang. Ngi raq ara Tsütsa Ahea chongkuq mang ngu haü jiika, ngi ma phiipsti chang mra jonghea mitiho!

¹⁷Ngi raq ara minshiiq wan tiikang arka, i tsiitsii maq tlungwii lata ashamkuq ha ngu raü jiitiina, ngi raq amaq athii lap chang ngutiimin misi wa. Shatmaq ümchaü sanha, ngi raq Shiikeawe minshiiq tiikang arka, ngi ma holai akuq kha maq sham tiikang. Shiikeawe raq ngi ma ara minshiiq miitu arang kunli ake wanwi she.

¹⁸Riita ikhiijiika, ngi raq jamlai laqkhaq wa siq tiikang? Ngi ma laqkhaq jonghea ka amaq ahü maq Tsütsa Ahea chongkuq tiikang arli ngi ma laqkhaq.

¹⁹Ngi ka aki miikiim se tiina. Ngi ka maiq dise riimang. Shatmaq ngi ka i tsiitsii maq wiitarü dise ma ja lata, maiq ümchuwa Jesuq wokhong na shea wanlot tiikang, kra miitu shiikut chaq tiikang.

²⁰Ngi raq Jehudinok ma Tsütsa Ahea chongkuq tiikang na, tsangshiq ka shunshea wan lot hajaq nguta tiima lata, Jehudinok ikha ja lata chongkuq tiikang. Riita ngi ka Jehudinok Thungtri Mosheq raq akuq thü wokhong niika simang she. Shatmaq tsangshiq thun kra shea wan miitu, Thungtri wokhong na sitiwe ikha sitiikang.

²¹Kra niq riri sii hali, ngi ka Pongnok phan ma Tsütsa Ahea chongkuq tiikang akhing na, ngi ka Pongnok phan ikha sitiikang. Jehudinok Thungtri wura raq ham mak, kinphai na sitiikang ka, tsangshiq ka Jesuq wokhong na shea wan hajaq nguta sitiikang. Riita akha chapnga tiikang arka, ngi raq Shiikeawe Thungtri lang mang she nguta ngo nang ka riimak. Ngi ka riikhaqli maq Jesuq Khristo Thungtri jaq takiq na sitiikang.

²²Kamasham na ajomti phong na, tsangshiq ka shunshea wan miitu, ngi ka kamasham na ajom ikha sitiikang. Riita ngi ka wiitarü, phanphan maiqse rai phanphan maiqse ma ja lata sitiikang. Kra jaqsham tiikang kriika, tsangshiq phong wa maiq wiijam ra ka jamkha riilata jiimin Jesuq wokhong na shun shea wan lot hajaq nguta tiima lata shiikut chaq tiikang.

²³Arthun hunnii rai tiikang arka, Tsütsa Ahea pülii kra tiipan jan kewan miitu hunnii tiikang. Lata, Shiikeawe raq kuq tlaq, ramram jaqsham achu shiiman ka triisha kewan miitu sham tiikang.

²⁴Namshiq raq asap han, maiq aju riilong tlaq niika, maiq pahea raq lom dam tlo. Shatmaq kra phong wa maiq weshi riili she, poksi ka lap tlo. Ikhiijiika, namshiq riimin poksi lap li chang miitu aju riilong ka samhea wiq maq ju rong liina.

²⁵Phanrap atochang phan na maiq arlong laa wanti sitlaq kriika tsangshiq ma shrinke liipan bala, pinthum thungtri atsin maq shrin kuq tlo. Arka athen kai chang poksi khushü dong chang khuphok lap wan kra miitu riilong tlo. Shatmaq nashiq riika, pattup thenki mak phan poksi lap miitu sham tiikai.

²⁶Arkha maq, ngi ara hiq rai chang railo chan tlaq kiijaq tiitsang liishat maq juwan tiikang. Ara ningkhan tiina, ngi ka jaqtham maq riithongti ikha jaqmiiq ka atu na tiiwii mak maq, thong tlaq ikha thong tiikang.

²⁷Ngi raq i han-ngam na jaqtham maq tiithong tiikang. Lata i han-ngam tiima tsantsii ka, jaqkhon mong na thü tiikang. Arka ngi raq nanok ma ara aju riilong na hea wan kang kra mren, poiki mang maq, atisup na saüli juwan ruq chang miitu shiichaq tiikang

1 Korin 10

Sumla Naqnoq Rongkiq

¹Phunainotiim lei Mosheq jaiphan wanti nanyung nawe thun ma jamlai mra wa pintaq, kra manphan ka namshiq tsan na samhea tiitsang thü rong laq. Tsangshiq tarü ka phumda takiq na, phumda raq tiiwong kuq shat maq laü wanto. Raüta tsangshiq tarü Khamshii Khamjong rai ka khu asang maq jin wanto.

²Riita tsangshiq ka Mosheq sengi kha maq, Mosheq rai phumda maq nai kham jin wantaq kriimaq kham ka lam wanto.

³Tsangshiq wiitarü raq kamasham phaqaq ase mana kiimin phaqsiiq raüta laü wanto.

⁴Kiimaq kamasham kham kok kiimin khapshi wa siili nyang wanto. Kriika tsangshiq rai kongshi maq khum wan damtaq kamasham longkaü kiiwa nyang wanto.

⁵Kiitinkhan Shiikeawe raq khrumke wan taü maq dongdii min, Shiikeawe ka tsangshiq apako ma tsan hea mak riito. Kriikha maq, tsangshiq ka kumtsaiphii binjü niili apako jiiim rai wanto. Raüta tsangshiq maa phong kiimin kumtsaiphii niili namrai wanto.

⁶Riita arthun manphan arka nashiq ma hon atsii lam miitu sitlo. Arka nashiq raq tsangshiq raq abi ati sükha tsii rüm wantaq kiikha, nashiq riimin rüm wan mai chang miitu she chongkuqtlo.

⁷Tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq sumla noq wantaq kiikha, nashiq riimin noq wan raa mak. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Tsangshiq kra mungti ka adam na thung raüta, thatsang ngam pha q che nyang dungsea poi thungtii wanto. Kra thungtaq kra mren, ashe ashi hi awaq ikha, chechok tsampii nai sethoq sepii kiicham riinyat wanto.”

⁸Nashiq min tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq sethoq sepii ngarai tang wan taq kiikha, ngarai tang raa mak. Tsangshiq raq kiikha ngarai tangtaq kriikha maq, ranaiqshi niili maiq ka hingroq nai ri hingblai jiiimto.

⁹Nashiq raq Tatiwe ka ümtiikii jiimin tsangshiq wiijamti raq tairai wantaq kiikha, tairai wan raa mak. Kriikha maq tsangshiq ka paü raq thaü raüta jiiimto.

¹⁰Tsangshiq phong wa maiq wiijamti raq abot atsaü riiwanto. Kiikha hali nashiq riimin abot atsaü ka raa mak. Tsangshiq bot tsaü wantaqtii thun ka Maiqtseati Rase raq jiiip baiqto.

¹¹Riita ara richü we manphan waiq thütaq, arka nashiq ma sungkhu tsii lam chongke miitu she waiq thüto. Tsangshiq ümchuwa jiiimtaq thun ka nashiq ma tsii tiichhike miitu. Ümchaü nashiq pat sitiikai arka, phangthum wan pat she. Phangthum wan miika rahiq ka ajeli she.

¹²Ümriiti riiwa maiqmii kamasham na pharangrang maq sitiikang nguta tiima tlaq, kriiti riiwe ka pinthum honkam shatmaq misi laq. Riimak la adea miraq.

¹³Namshiq raq ümchuwa phanrap maitai akhing lea wan tlan kriika, nanok wiitarü ma saü wan tlo sii. Shatmaq Shiikeawe raq apaiq kiqukham ka riikhaqli maq thü wan tlo. Kiimaq apaiq raq namshiq ma namshiq raq nin wan lot man chang maitai ka tiisaü wan mak miraq. Ümra akhing niüwa namshiq ma maitai saü tlaq, kra akhing na, apaiq raq namshiq ma anin wan ningkun mikuq. Kiimaq kra mren, kra maitai wa mong wa dong wan chang lamlu kiimin atiichhi mirkuq.

¹⁴Riita ara chongtiikang arai mren, lungwii phunainotiim lei, sumla ka naqnoqrongkiq she.

¹⁵Ngi raq namshiq ma chong tiipha arka, phanrap asap atsin han she nguta ngo maq chong kuq tiikang. Ngi raq jamlai wa chongkuq tiipha arka, namshiq chapnai nga maq shin wan lili rong laq.

¹⁶Nashiq raq Tatiwe Poi klo tiikai akhing na khap sham tiikai kra miitu, Shiikeawe ma kechu tum tiikai. Nashiq raq kra khap wa spiqtai nyang tiikai kriika, Jesuq Khristo tiijai riisha nyang tiikai. Kiimaq kiikha hali, nashiq raq winsii phu ka tiikho pha q tiikai. Kra tiikho pha q tiikai kriika Khristo han-ngam phu pha q tiikai.

¹⁷Nashiq raq pha q tiikai winsii phu ka ashi li. Krai mren, nashiq maiq ka apawiq li sihai jiimin, nashiq ka maiq weshi ikhli akhum ashi si tiikai. Ara jamkhano ngukla, nashiq tarü raq winsii ka phushi kiiwiili riiphea pha q tiikai.

¹⁸Israilnok jaqsham ka liirong i ta. Tsangshiq phong wa ümriiti riiwa aluchiim na hongluke ngamsaü ngiqse kra ta wan dam tlaq, tsangshiq riika, Shiikeawe ma honglu kuq tlaq kiiwa pha qsiq damtlo.

¹⁹Riita ara chong tiikai arka thatsang ma jamlai phan ngamsaü ngiqse sha, tü adung aja wa kuq tlaq, kriika jam min raa mak, hiqtili ikhli nguta ngo nang sha chong tiikang?

²⁰Riimak! Kiihiika riimak! Ngi raq chongtiikang bomtsi ka ara ngo nangnga ngutiikang. Thatsang ma nguta thatsang chiim na jamlai wa ta kuq tlaq, kriika thawe, phusu lapliim miitu akuq. Shiikeawe ma akuq ka riimak. Kiimaq arkha maq, ngi raq namshiq ka thawe rai takshi pinshi maq pha qsea dam ka romang.

²¹Namshiq riika Tatiwe khap wiimin nyang. Kiimaq thawe khap wiimin nyang ka raa mak. Namshiq raq Tatiwe tsampin wiimin pha qsiq, kiimahali, thawe tsampin wiimin pha qsiq ka raa mak.

²²Nashiq raq akhla klo hai jiila, nashiq raq Shiikeawe maklii kra tiishurea ma nguta klo ikhiishe mijaki. Nashiq ka Shiikeawe nam ma ajong ahong ala ka riimai.

²³“Ai, nashiq riika phanrap asham api wan nguli mimai na,” nguta tsangshiq raq tsütsit rai tlo. Kra ngutlaq ka riikhaqli. Shatmaq phanrap ka ahea siisaq ka riimak. “Nashiq raq phanrap ka asham api wan nguli mimai na,” nguta tsangshiq raq ngutlo. Shatmaq phanrap ka aliip apha dong chang ka riimak.

²⁴Jurmin maiqmii wokpo miituse kli tiima raüta siwan ka raa mak. Shatmaq nokwe ma ahea lamlu kra rit wan lili chang.

²⁵Namshiq raq kejat na sha ta tlaq ngam kiiwa ri lanta, shonglum pha qsea wan ka mimai. Namshiq tsan na thatsang ngam asha riimak sha, nguta tsan na tiisatshat ka naq si rongkiq.

²⁶Asii bomtsi na, “Ara mangjong hiq ara, kiimaq ra takiq na ümchuwa diim tlaq kriika Tatiwe rii siisaq,” nguta chongtlo.

²⁷Kiimaq thatsang maiqse raq ümniika ajam na dungsiq wa i nguta shea wan kiiphaü la, kiimaq ümniiriimin apaiq bomtre dungsea wa dam nguta wawan dam haü jiila, ümkhaki na jamlai wa chiim kuq tlaq kra, ümtsan na tiima satshsat ningkhan bom ka naq wai wankiq. Kaishak maq aphaq asea nguli riilaq.

²⁸Shatmaq maiq ashi ra raq ümniima, “Arka thatsang ngam jo,” nguta chongkuq haü jiila, ümniiriimin kra chongketi we tiima tsantsii na jamlai wa tiisat tlaq, kra miitu, ümniiraq kra ngam ka naqphaq kiq.

²⁹Riita kra tsan na satshsat sitlaq kriika ümnsan niika riimak. Shatmaq kriiwe tsan na sitlo. Riita ara tai raütiishe maiq wiijamti raq, “Riita ikhiijiika, ngi raq jamlai phan pha q sea wan wa lungwii tiikang, kra maiq ahinti miitu, jaram ningtang wa raa ta?” nguta bom ka miwai.

³⁰“Ngi raq Shiikeawe ma kechu tum kuq lata phaqsiiq tiikang kra miitu, nanok ahinti raq ngi ka jaram chongsea wa raa ta?”

³¹Ahea na. Kriika riikhaqli ngutlaü. Ümniiraq dungsiq laü lo, phanrap ka Shiikeawe khushü tiijong miitu li phaqsiiq ronglaq.

³²Namshiq ka athuk atsom maq singa rong laq. Jehudinok miimin, Pongnok phan miimin lo, kiimaq Shiikeawe sengi phungtuti miimin, jamlai tsan riibi chang ahü maq, shongnga rong laq.

³³Ngi ka jamkho chapnga tiikang, akhiisii hali namshiq kiimin chapnga rong laq. Ngi raq phanrap sham akai lam na, maiq angu wiitarü ma ahea miituli kiimung tiikang. Ngi ma amet tiidong miitu li ka klo mang. Shatmaq tsangshiq ma ahea miituli jaqsham tiikang. Kriika tsangshiq tiichii wan miitu klo tiikang.

1 Korin 11

¹Ngi raq jamkho Khristo pum song tiikang, kiikhiisii hali, namshiq riimin i pum ara song rong laq.

Shiikeawe Shomnoq Lam Maq Khu Apang Chang

²Namshiq raq ngi ka laq tha q man phan maq, tsan na tiitsang shat maq sitlan, kiimaq ngi raq namshiq ma shrinkuq kang traho bomchong kra tsapkapkap maq lang tlan kra miitu, ngi raq namshiq ka kai tiitsam kamsiq tiikang.

³Shatmaq namshiq raq ara bomtsi ara tiina atsaü maq sap ronglaq. Khristo ka maiqse angu wiitarü tha q na ajong akhupo. Kiimaq awese ka tsang-nyung tha q na ajong akhupo. Kiimaq Shiikeawe ka Khristo tha q na ajong akhupo.

⁴Kra ningkhan maiqwe ashi raq, nokwe rai Shiikeawe shomnoq tlan akhing na, akhuphop shat maq achu jaü tlaq, lo trahotlq, kriika Khristo khushü tiijamtlo.

⁵Kiimahali ümriiti jechakre riiwa nokwe rai Shiikeawe shomnoq tlaq akhing na, akhujop hü maq achu jaü tlaq, kriika awese khushü tiijam tlo. Jechak nyungshi raq akhu panghü maq trahoke ri kiimaq akhu ka asi arbaiq ri ka adamli.

⁶Jechak nyung raq akhu pang mak maq siraüka, akhu ka asi arbaiq ikhli miraq. Riita jechak nyungshi ma akhu sibaiq miika jeasi jonghea. Kriikha maq akhu ka aphop riichang.

⁷Kiimaq maiqwe riika, akhu phop ka raa mak. Ara jamkhano ngukla, apaiq raq Shiikeawe tsaiji nai Shiikeawe ngao ka tiichhai nyii tlo. Shatmaq jechak riika maiqwe ngao tijonglu tlo.

⁸Ara jamkhano chongtiikai ngukla, maiqwe ka jechak khum wa atiiq riimak. Shatmaq jechak ka maiqwe khum wa atiiq.

⁹Kiimaq maiqwe ka jechak miitu atiiq ka riimak. Shatmaq jechak ka maiqwe miitu atiiq.

¹⁰Riita ara chongtiikai arkha maq, jechak ka awese wokhong na sitlo nguta tiichhi wan miitu nai rasetiim miitu, jechak raq akhu ka aphop riichang.

¹¹Shatmaq tiina, nashiq raq Tatiwe ma kamwan tiikai kamasham rilung niika jechak ka awese ahü maq pong wela jalot mak. Kiimaq awese riimin atanyung ahü maq pong wela jalot mak.

¹²Ara jamkhano chongtiikai ngukla, jechak ka jamkho maiqwe han-ngam wa tiiqtaq, kiikhiisii hali maiqwe kiimin jechak puk maq adong. Kiimaq phanrap phansangti ka Shiikeawe.

¹³Riita, namshiq raq maiqmii tsii maq shin rong laq, jechakre raq nokwe rai Shiikeawe shomnoq akhing na akhu ka phophü maq achu jaü ka mimai sha maimak wa.

¹⁴Riita namshiq riimin asap han, maiqwere raq akhu alu thü ka riikhaqli riimak. Khu alu thü ka maiqmii khushü tijam changli.

¹⁵Shatmaq jechakre miika, khu alu thü ka pinthum sham tiisap chang. Shiikeawe raq apaiq ma akhu aluwiiq kuq tiika, akhu pang ma nguta kuqto.

¹⁶Shatmaq ara tsii chongkuq tiikang ara maiq ashi ra raq akhii riiwan tlaq jiika, kriiti miikla, ngi raq ara ngo chang li she; ikhijjiika ngi riili jiimin, kiimaq Shiikeawe shomnoqti phungtuti thun riimin arthaq na tlea raüta Shiikeawe shomnoq thunglai ahin ka sap mai nguta ngochang li she miraq.

Tatiwe Poi

(Mot 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷Riita arjaq ümchaü chongkuq tiikang bomtsi khu thaq niika, ngi raq namshiq ma ashomra sea chang ka ahü. Ara jamkhano ngukla, namshiq raq Shiikeawe shomnoq riitam nga tlan akhing na, namshiq kamasham rilung na atiihea wanko ka riimak maq, atiibi wanko khoti riitlan.

¹⁸Riita namshiq ka Shiikeawe shomnoq adam riitam nga tlan akhing na, pongkong riikong ikha nga tlan ngu wa, nguta ngi raq tsütsa ka tai kang. Ngi riimin, ara chongtlaq arka arot kla riimak sham, akho athiq kla tengto dea sham, nguta tiima tiikang.

¹⁹(Riita akha namshiq phong na pongkong riikong ka sichang dea na. Kra siraütiq tiina, ümriikongti wa maiqshaq, kra atiitsang ma ahea miraq.)

²⁰Namshiq ka Shiikeawe shomnoq adam riitam nga tlan akhing na, namshiq raq phaqsiaq tlan kriika Tatiwe Poi klo ka riimak.

²¹Jamkhano ngukla, maiqmii tsantsii maq, maiqmii dung kra siq rangrang riitlan. Kriikha maq, maiq wiijamti ka amang miili she wawan tlo. Kiimaq maiq wiijamti ka phetak phaqsiaq lanta, chephe maakaiq riinyat shat tlan.

²²Riita namshiq raq maiqmii tü adung phaqsea thü miitu maiqmii jam awak ka ahü sha? Namshiq raq Shiikeawe sengi phungtuti ka jaram wa shummi tlan. Kiimaq nanok Phungmai qse abiti, athüm alitti ka jaram wa tiijeasi tlan? Namshiq raq akha chapnga tlan ara miitu ka ngi raq, namshiq ka asom miraq ngutiisha tiima tlan? Ngi raq namshiq sha mitiishomra ha? Riimak. Akha riinyatshat tlan ara miitu ka ümtiikii jiimin shomra mang.

²³Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq Tatiwe jaqtho ka lap kang she. Krai mren, ngi raq namshiq ma tlang kuq kang she. Tati Jesuq ka apaiq shaphaq baiq wantaq akhing ra wa, winsii ashi ka ajaq na shamto.

²⁴Raüta Shiikeawe ma kechu tumto. Raüta winsii ka atiiphan riito. Raüta akha nguto, “Ara i khum, namshiq miitu. Ngi ka tiimai lanta ara lang ronglaq.”

²⁵Ikiikhiisii hali, raji dungsea lot jai, apaiq raq kok ka do raüta, akha nguto, “Ara kok arka Shiikeawe tongshong nye kok. I tiijai maq anei. Ümtiikiwa namshiq raq ara nyang tlan, ngi ka tiima lanta nyang ronglaq.”

²⁶Arningkhan, namshiq raq ara winsii phu ara pha q tlan akhingtek na, kiimaq ara kok wa spiqtai ka nyang tlan akhingtek na, apaiq misaüho shaq wiiwii, Tatiwe tsaitaq tsütsa kra chiiriim lanta tiitai tlan ngushat.

²⁷Riita arkha maq, jurwa Tatiwe winsii ka apaiq shreng mak maq pha q siq tlaq, kiimaq apaiq kok wa apaiq shreng mak maq nyang tlaq, kriiti riika, Tatiwe khum nai Tatiwe tiijai kra tiisheshi ngarai tang tlo ngushat.

²⁸Ara chongtiikang arkha maq, namshiq wiitarü khumtek raq, maiqmii tiima tsantsii ka kongkhu samhea shin ronglaq. Kra lantiitiq, Tatiwe winsii kra phaqsiaq ronglaq. Kiimaq Tatiwe tiijai kok ka nyang ronglaq.

²⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa Tatiwe ngamphu winsii pha q lam maq nai Tatiwe tiijai kra nyang lam maq, liichum tak mak miili la phaqsiaq raüla, apaiq raq kra phaqsiaqtlaq kra miitu Shiikeawe raq apaiq ma kha khoti mitiiho.

³⁰Akha jiqphiq lanta, namshiq phong wa maiq pahea hujom hanjom miili sitlan. Kiimaq atsi asi sitlan. Kiimaq maiq wiijamti ka atsai riiwanto.

³¹Shatmaq nashiq raq Tatiwe Poi tsam phaqsseaho ma, nashiq tsantsii ka kongkhu shin laita, tsan asii maq phaqsiiq hai jiika, Shiikeawe raq akhiika tsatson mak miraq.

³²Shatmaq nashiq Tati raq tsatson tlaq arka, nashiq armin ara mangjong hiq wa thatsang maiqse rai khoshi na tiidea baiq mak chang miitu tsii chongke tsatson tlo.

³³Riita, ara chongtiikai arai mren, i phu i notiim lei, namshiq raq Tatiwe Poi dung kra phaqssea adam riitam nga tlan akhing na, arkhe rii lanta phaqsiiq rong laq.

³⁴Kiimaq maiq ashi ra ka aramtsi jiila, apaiq ka maiqmii jam maq phaqsiiq thü räütiisheti q miki laq. Kra riihan jii tiq, namshiq adam riitam nga tlan akhing na, Shiikeawe manson ka howan mirhan. Kiimaq bom ahin tiwai wan lan riive kla, ngi namshiq phana watiikang akhing niisheti q michong kuq kang.

1 Korin 12

Asii Wenyi Kongphiq

¹Riita, ümchaü ka phunainotiim lei, namshiq raq wailan Asii Wenyi raq Phungmaiqse ma akuq kongphiq jaqsham ningkun kriishe chongkuq pha. I phu i notiim lei, namshiq ka ara tengman tlaq kongphiq thun ara samhea sap lanta singa raa tlo.

²Namshiq raq asap han, man na ranyaq mong na siwan ji na, namshiq ka lamjiq lam phan lanta tsitsü ahü, sumla phra thun kra noq lanta rilung ka atu na shaphaq lan.

³Riita namshiq raq ara bomtsi ara akhek sap rong laq, Asii Wenyi raq shunshea tlaqti maiqse riika, jurmin, “Jesuq Khristo ka ümtsai laq!” nguta ngu mak. Kiimahali, Asii Wenyi raq shunshea hü miika, jurmin, “Jesuq Khristo ka Tatiwe” nguta ngulot mak.

⁴Riita Asii Wenyi raq Phungmaiqse ma kuq tlaq kongphiq ka phanphan asi. Shatmaq kra thun ka Asii Wenyi raq akuq siisaq.

⁵Kiimahali, jaqsham ningkun kiimin phanphan pahea asi. Shatmaq wiitarü jaqsham kongphiq thun kriika, weshi khushü tiijong miituli. Tatiwe kra shomnoq miitu siisaq li.

⁶Jaqsham kewan ningkun kiimin phan phan asi. Ara ningkun thun phea nyin kewanti ka Shiikeawe raq siisaq li kuq tlo. Maiq loweatek ma maiqmii maiqmii atiitsang jaqsham pheakuq wantaq kra phan phan, ningkun kongphiq kriimin pheakuq tlo.

⁷Riita Asii Wenyi ka wiitarü Phungmaiqse rai sitlo. Kriika maiqmii loweatek raq wiitarü ma jaqsham ahea shamke miitu sitlo.

⁸Kra Asii Wenyi riisii hali, maiq ashi ma taksma tsütsa chongkuq tlo. Kiimahali kra Asii Wenyi riisii hali, maiq weshi miika anyan phaqqhi tsütsa chongkuq tlo.

⁹Kiimahali, kra Asii Wenyi riisii hali, maiq ashi miika kamtsantsii ningkun kuq tlo. Kiimaq maiq ashi miika, atsi asiti kra tiheake miitu ningkun kuq tlo.

¹⁰Asii Wenyi raq, maiq ashi miika awang chang jaqshamke miitu ningkun kuq tlo. Kiimaq maiq ashi miika Shiikeawe riisham bom kra chongke miitu ningkun kuq tlo. Kiimaq maiq ashi miika Asii Wenyi raq akuq kongphiq thun kra liipan na chechiip miitu ningkun kuq tlo. Kiimaq maiq ashi miika, maiq raq taimak phan bom maq bom miitu kongphiq kuq tlo. Kiimaq maiq ashi miika kra bom tlaq taimai phan bomtsi liichum kra tiikho chongke miitu ningkun kuq tlo.

¹¹Shatmaq arthun arka, Asii Wenyi apaiq raq siisaq li kuq tlo. Apaiq raq jamkho lungwii tlaq, kra phan phan, maiq khumtek ma, pongpong kongphiq pheakuq tlo.

Nashiq Wiitarü Ka Pumshi Niili Sitiikai

¹²Khristo pum ka ashi li. Shatmaq apum ashi na akhum ka pong panpan sitlo. Apum ka ashi li. Shatmaq akhum pan ka apawiq sitlo. Li jiimin, apum ka ashi li.

¹³Ikiikhiisii hali, nashiq wiitarü, Jehudinok riikai lo, Pongnok phan maiqse riikai lo, disetiim riikai lo, lüsi liiwa kong riikai lo, nashiq tarü ka Asii Wenyi raq siisaq Jesuq pum kiijaq, Asii Wenyi maq kham lamkuqto. Kiimaq nashiq tarü ma Asii Wenyi kra tiinyangto.

¹⁴Jamkhano ngukla, maiqkhum ashi ka panshi li ka riimak. Apan athiq pahea asi.

¹⁵Maiqkhum ashi wa, hokpe raq, “Ngi ka jaqpe ri riimang. Arkha maq ngi ka apaiq khum thiq ka riimang” ngutli ngu raü min, hokpe ka apum thiq li riishatshat.

¹⁶Kiimahali, nilok raq, “Ngi ka makpo ri riimang. Kriikha maq ngi ka apum thiq ka riimang,” ngutli ngu raü min, anilok ka anilok li riishatshat.

¹⁷Riita maiqpum ashi ka wiipumtam ka makpo lamlam li ngu raü jiika, maiq bom ka jamkho mitai? Kiimaq wiitarü ka nilok lamlam li nguraü jiika, lairap tsang angii ka jamkho mishü?

¹⁸Shatmaq, Shiikeawe raq maiqkhum ashi na, apan athiq pongpong tiihong kuqto. Apaiq raq jamkha thapthi wa lungwii tlaq, kiikha tiihong tha kuq tlo.

¹⁹Riita akha apan athiq ashi nguta ngo chang min ahü ngu raü ka, apum ashi nguta ngochang min ahü she miraq!

²⁰Shatmaq maiqpum ashi na phan phan, apan athiq thun sitlo. Shatmaq akhum ka ashi li.

²¹Riita, ara chongtiikai apan athiq sitlaq arkha maq, makpo riika jaqpe nangnga, “Ümniika ngi ma jam pu sukchang min riimak” nguta ngulot mak. Kiimahali, khupo raq hokpe nangnga, “Ümniika ngi ma jampu suk chang min riimak” nguta ngulot mak.

²²Shatmaq, arthaq na kao raüta khoti, nashiq raq na khum na, nathiq ümriipan wa, jam pu suk chang min riimak ngo chang changti, kra thiq ahü miikhoti, jamlai min klo lot mai ma jatlo.

²³Kiimaq nakhum sitlaq, nathiq na ngam akhek asiq areng riimak ngo chang chang sitlaqti kra riive khoti miina, nashiq raq kai shiithuk tsom laita shiililii thü tiikai. Kiimahali, nakhum na sitlaq, nahan ngam thiq wiijam ka aliisea ma saprap mak ngu raü li jiimin, kriiba ka khoti pinthum aheawiq maq shiililii tiikai.

²⁴Maklii na asapsap han-ngam thiq thun riive ka atinkhan shiililii rea chang ka ahü li jatlo. Arka Shiikeawe apaiq raq dongdii, akha maiqse khum na apan athiq thun tiihong kuqto. Kiiwa wiijamti thiq apan ka, samhea wiq maq shreng raüta shiililii chang nguta dongdii aphan kuq.

²⁵Riita ara chongtiikai arkha maq, maiqpum ashi niika atiikhothiq chang ka jam min ahü. Shatmaq wiitarü raq, maiqmii jaqsham wan rangrang raüta, riimang riichan maq adam na, sham rang rang maq siwan miitu phansang kuqto.

²⁶Apum kiiwa han-ngam phushi kra chamchao raüla, apum na sitlaq han-ngam ka shokrap wa wiita mitsi. Kiimahali, thiqko la tiishomra raüla, wiitarü wiipuntam kra michochi siq.

²⁷Riita, namshiq wiitarü ka Khristo pum siisaq li sitlan. Kiimaq namshiq pumtek ka, apaiq pum sitlaq kra pan athiq siisaq sitlan.

²⁸Riita phungtu na Shiikeawe raq maiqse tarü ma maiqmii maiqmii tiisuk nga chang tiihong kuqto. Apha na kiimwebi kra shongto. Kra jai na, shammibi shongto. Kiimaq kra jai niika ashriketibi shongto. Kra jai niishetiq awang chang jaqsham ketibi shonto. Kra jai na maiq atsi asiti thun tiiheaketibi, kiimaq nanok ma khrumketibi lo, nanok ma lam tiichhiketibi lo, kiimaq maiq raq taimai chang phan bom maq bomti thun kriishe shongto.

²⁹Tsangshiq wiitarü ka kiimwebi siisaq ka shong mak dea. Kiimaq shammibi siisaq nai ashriketibi siisaq min shong mak dea. Maiq pum tiikham raüta, wiitarü ma amao chang jaqsham ningkun kongphiq ka kuq mak dea.

³⁰Kiimaq maiq pumsii tek ma atsi asiti thun kra tiiheake miitu ningkun lo, maiq raq taimai phan bom maq bom miitu ningkun lo, ka kuq mak dea. Kiimaq kra liichum kra tru chongke miitu ningkun kiimin wiitarü miika kuq mak dea.

³¹Riita ara chong tiikai arkha na, namshiq tsan nai tsii ka arthun chong kai kongphiq arthaq niimin, ajong pinthum, athii tsinhea phan kongphiq thun sitlaq kra lap haijaq nguta atsi dada maq sirong laq. Riita, ara chong tiikai arthun thaq na, ahea pinthum kongphiq ka arjaq chongkuq tiikang arshe.

1 Korin 13

Lungwiitsii

¹Ngi riika mangjong hiq na maiqphan ümchuwa sitlaq kra wiitarü bom atsin ha min mirha sham. Kiimaq rasetiim bom dongdii min mibom tsü ha sham. Shatmaq i tsan mong na lungwiitsii ahü jiika, i bom chong ka mobukbuk abuk nyiimtsü riinya rai tlaq ikhli miraq. Lo, süpseng atriinya buk ikhli miraq.

²Ngi ka kamasham na ama maq siti, maiqse tsantsii ka tiinin lili chang, traho bom chongke min milot ha sham. Kiimaq phanrap apaü arthü bomtsi thun kriimin misap ha sham. Kiimaq i kamtsantsii jong ka, ku akin kriimin tiime lili chang khan min misi sham. Shatmaq i tsan mong na lungwiitsii ahü jiika, ngi ka thiihü miraq.

³Kiimaq ngi raq i jaq na tsiiq nai nyam ümchuwa rüm tiikang kra wiita kuq lata, miitsan miijan maiqse thun kra mikhrum kuq ha min aja sham. Kiimaq i khum ara dongdii min, wa na tiikhiim chaq baiq ma kham lili, i tsan i tsii mikuq ha min aja sham. Shatmaq i tsan na lungwiitsii rüm mang jiika, arthun chongtiikang arka, ngi ma jamlai liip dong chang min ahü li miraq.

⁴Ümniiraq ashi ra lungwii tlaü jiika, apaiq rai ka phanrap na anin riiwan laüta misi haü. Kiimaq apaiq rai ka riimang riichan miili misi haü. Lungwii tsantsii maq si ngutlaq ka, makshu rashe ahü; shiikong miilong riimak; kiimaq khünga tsii thü mak kra nangnga chong tlo.

⁵Lungwiitsii rüm ngutlaq ka, akhiq abi raa mak. Awum abi tsii raa mak. Mokhiqriq kai ka raa mak. Lungwiitsii rüm ngutlaq ka, ashi ra raq ümniima ashut klo raü jiimin, raüpot ka kha thü maü mirhaü.

⁶Lungwiitsii rümti riika ashi ra raq ashut klo raüla, chochi mak miraq. Shatmaq nanok ma lungwiiti riika, nanok raq athuk atsom jaqsham tlaq kra chhi raüta kai michochi.

⁷Lungwiitsii rümti riika, ümtiikiimin thaq baiq mak phan. Kiimaq kamtsantsii, ranphan tsii, kiimaq anin tsii ka ümtiikiimin atu na moki mak phan.

⁸Lungwiitsii ka pattup pat-sa thumki mak phan. Tsan tiinin lili chang traho bom chongke min asi miraq. Shatmaq kriika alo miituli miraq. Kiimaq maiq raq tak lot mak phan bom maq traho bom chongke min asi mirsham. Shatmaq kriimin ranaiq shishi ka athum mirki. Kiimaq anyan phaqqhi tsütsa chongkuq tlaq kiimin athum mirki.

⁹Ara jamkhano chongtiikai ngukla, anyan pha qchi tsütsa chongke kongphiq nai tsan tiinin lili traho bom chongke kongphiq kuq taq kriika akho athiq li.

¹⁰Shatmaq ümtiikiwa minhap kriishe saüki jiiq, kra akhing na akho athiq thun kriika wiita amo she mirki.

¹¹Man na ngi noseji niika, i bom i sa ka, i tiima ka, i tsantsii ka, nosere raq jamkho tiima tlaq, kiikha sikang. Shatmaq ümchaü ka ngi maiqla she. Krai mren, ümchaü sanha, man wa, noseji wa hon nai tsii thun kriika ahü, rüm mang she.

¹²Nashiq raq ümchaü jamlai wa chhi tiikai, kriika chamni mong na mot maq maq atsaiji chhi tiikai ikha. Shatmaq kra akhing niika, nashiq raq apaiq rai adam na sham riichhishat miishe misi wan rong i. Ümchaü ngi raq jamlai wa sap tiikang, arka akho athiq li sap tiikang. Kra akhing niishe ka, Shiikeawe raq, ngi rai jamkho minhap maq tsanwa maq sap tlaq, kiikhiishe ngi riimin, apaiq ka tsanwa miishe misap ha.

¹³Riita, ara chong kai kongphiq thun liipan arwa, ara kongphiq atsam arli she mitiichong. Kamtsantsii, aranphantsii, kiimaq lungwiitsii. Riita ara atsam arwa, ajong pinthum kongphiq ka lungwiitsii.

1 Korin 14

Asii Wenyi Kongphiq Thaq Na Tsii Chong

¹Riita ikhijjiila, lungwii tsantsii maq singa kli namshiq tsan mong na arang chong ma tija rong laq. Shiikeawe kongphiq ümchuwa sitlaq kra lap wan hai jiilei nguta tsantsii tiitsi rong laq. Kiimaq akhek ka Shiikeawe tsütsa chongke ningkun kongphiq kra lap haijaq nguta tiima ronglaq.

²Jurwa maiq raq taimak phan bom maq bom tlaq, kriika nanok rai riibom ka riimak. Shatmaq Shiikeawe rai riibom tlo. Apaiq ka Shiikeawe tengman tlaq bomtsi apaü raüta athü kra Asii Wenyi ningkun maq bom tlo.

³Shatmaq jurwa Shiikeawe tsütsa riisham bom chongkuq tlaq, kriiti ka kongtibi ma chongkuq tlo. Kiimaq tsangshiq ka kamasham rilung na jonglu na khrum kuq tlo. Kiimaq tsangshiq tsaiji kra dokuq tlo. Kiimaq atijaiq riikuq tlo.

⁴Jurwa maiq raq taimak phan bom maq bom tlaq, kriiti riika, maiqmii miitu kamasham tiijonglu tlo. Shatmaq jurwa Shiikeawe tsütsa riisham bom chongkuq tlaq, kriiti riika phungtuti wiita rii tiijonglu lam na khrum kuq tlo.

⁵Ngü raq tiima wan kla, namshiq wiitarü raq maiq raq taimak phan bom maq siisaq bomhan jaq ahea nguta tiima tiikang. Shatmaq kra nam miika, namshiq raq Shiikeawe tsütsa riisham bom chongke lam na tsüwe tsitwe ma jawan kongphiq kra lap han jaq riwe ka, ahea lin miraq nguta tiima tiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa Shiikeawe tsütsa riisham bom chongkuq tlaq, kra tsütsa thii ka jurwa maiq raq taimak phan bom maq bom tlaq, kra thaq

na atsin lin sitlo. Riita maiq raq taimak phan bom maq chong tlaq kriika, akleke wanti maiq siraa tlo. Kra jamlai wa chong tlaq, kra wiitarü raq tai li chang maq kle kuq raü jitiq, phungtuti ma aliip misi.

⁶Riita phunainotiim lei, krai mren, ngi namshiq phana watiikang akhing na, ngi raq maiq raq taimak phan bom miili bom ha jiika, namshiq ma jamlai amet wa midong? Ahü miraq. Ngi raq Shiikeawe raq atiichhikuq bomtsi kra lamke hü maq lo, phanshi ra anyan phaqqhi bomtsi lo, kiimaq tsan tiichhii chang riisham bom chong lo, kiimaq phanshi ra sungkhu tsiilam chongke bomtsi lo, kra lamke hü maq, ngi namshiq phana wa ka, namshiq ma amet ahü miraq.

⁷Riita, bom shiiton ngu i na, paimin chü lo, kiimaq toropo lo, ka riikhaqli maq tsüke hü miika, jamlai wa tsüngii tlaq kiimin tiisap mak khata miraq? Atse atsaq jam min ahü miraq.

⁸Kiimaq jurwa hünong tsü tlaq, kra riikhaqli khangriri hea maq buk mak ngu raü jiika, nokmaiqse raq chiq se rewe khat kai ka jamkho miki?

⁹Ikiikhiisii hali, jurwa maiq raq taimak phan bom maq Shiikeawe tsütsa chongkuq tlaq, kriika atse atsaq min ahü, tiitai mak raü jiika, nanok raq liichum ka jamkho misap? Namshiq raq bom chong tlan ka atu na rahai rai riibom ikhli she mijaki!

¹⁰Ara mangjong hiq arjaq maiq bom ngutlaq ka phan phan asi. Shatmaq bomtsi wiitarü liichum ka asi siisaaq.

¹¹Shatmaq ngi raq junok phan bom mo bom tlaq, kra sap mang riika jiika, kra bom tlaq we ka, ngi ma pongnok we ikhli she mijaki. Kiimaq ngi kiimin apaiq miika pongnok we ikhli miraq.

¹²Riita namshiq tsan na ara Aasi Wenyi kongphiq thun ka lap hai jiilei nguta tsinngin tlan krai mren, namshiq raq kai kamasham na phungtuti ka tiijong luwan chang kongphiq ümchuwa sitlaq thun kra, apa lap lanta, kra thun ningkun maq jaqsham lanta, apa atsi ango tiidong miitu shiikut chaq rong laq.

¹³Riita arkha maq, jurwa maiq raq taimak phan bom maq bom tlaq, kriiti riika, apaiq raq jamlai wa bom tlaq kra kleke miitu ningkun kongphiq mikuq laq nguta achu jaü raüta misi laq.

¹⁴Ara jamkhano chong tiikang ngukla, ngi raq akha achu jaüha jiila, riikhaqli maq i tsai i ji raq achu jaü tlo. Shatmaq, i khutsai riika lomdam mak.

¹⁵Ikhiijiika, ngi raq jamlai riichang she wa miraq? Kiikhiijiila, ngi riika i tsai i ji maq achu mijaü ha. Shatmaq ngi raq i khutsai miimin achu mijaü ha. Ngi raq i tsai i ji maq mishinge ha. Shatmaq i khutsai miimin mishinge ha.

¹⁶Riita ümniiraq ümtiikiiwa Shiikeawe ma kechutum achu jaü tlaü, kiitiikaq ümtsai ümji wenyi miili achu jaü haü jiika, nanok ahinti nyungwe nosere ümchuwa kriijaq lom dam tlaq, kriiti riika sapmak miraq. Riita kriiti riika

ümniiraq kechutum achu jaü tlaü kra tlot na, “Amen” ngutiika jamkho mitre dam? Jamkhano ngukla, nyungwe nose riika ümniiraq jamlai wa achü jaü tlaü kriika sapmak miraq.

¹⁷Ümniiraq kechutum achü jaü tlaü ka ahea wiq min mirsham. Shatmaq nanok ahinti, ümniirai lom dam tlaqti miika, jamliip min ahüli miraq.

¹⁸Maiq raq taimak phan bom maq, namshiq thaq na ngi raq apa lin bom tiikang kra ningkhan, ngi raq Shiikeawe ma kechu tum tiikang.

¹⁹Shatmaq noqku akhing na, ngi raq maiq raq taimak phan bom maq, pahea chongrea nam miika, ataiti ma aliip dong chang bom maq, bomtsi po biingi chongke riwe ka mishreng ha.

²⁰I phu I notiim lei, namshiq ka namshiq tiima na noshiisetiim ikhiika naqsi rongkiq she. Abi ati lam phan niika, noshii setiim ikha si ronglaq. Shatmaq ahea lam phan niika, namshiq tiima tsantsii ka nyungwere tsii ikhiishe tsii ronglaq.

²¹Asii bomtsi na akha waiq thüto: “Abom asa min saptai mai nok phan maiq lümaq, Ngi raq I sengi nok rai mirbom wan damha, nguta Tati raq ngutlo. Ngi raq I senginok rai Pongnok phan bom maq mirbom ha. Shatmaq kra taü maq dongdii min, I senginok raq I bomchong ka taimak miraq.”

²²Riita arningkhan, maiq raq taimak phan bom maq bom chongke kongphiq kriika thatsang maiqse ma hakhi tiichhike miitu. Arka Phungmaiqse miika riimak. Kiimaq Shiikeawe tsütsa ka chiiriim raüta chongke miitu kongphiq kuq tlaq kriika Phungmaiqse ma tiichhike miitu hakhi. Thatsang maiqse miika riimak.

²³Riita phungtuti thun ka noqku lomrea miraq ngu i na. Kiijaq wiitarü raq, maiq raq taimak phan bom maq mibom trang ho ngu i na. Riita kra liipan bala, nyungwe nose ikhiiti Phungmaiqse lo, thatsang maiqsetiim lo, ka noqku jam mong na minnyap wa ngu i na. Kriiti raq namshiq ka chhiwa raü jiika, tsangshiq raq namshiq ka barop kong kha na nguta mitiima wan riimak sha?

²⁴Shatmaq wiitarü ka kholam kholiiq maq Shiikeawe tsütsa kra riisham bom maq chongke rea siisaq lowan raü jiika, thatsang maiqsetiim lo, kiimaq nyungwe nose ashi ra lo, kra nyap wa raü jiila, apaiq raq Shiikeawe tsütsa chongkuq tlaq kra mitai. Raüta apaiq ka ngarai maiqse dea nguta misap. Apaiq raq ümchuwa tsütsa tai wan taq, kra riili she apaiq ka Shiikeawe man na ajiq ngarai maiqse dea nguta michong kuq.

²⁵Apaiq tsan nai mongjii na, ümchuwa apaiq raq apaü ashan raüta, thü tlaq tiima tsantsii thun kra wiita she michhi. Kiimaq apaiq ka Shiikeawe jichong na bum tlii raütiishe Shiikeawe ka, “O namshiq rai Shiikeawe ka asi dea!” nguta apaiq ngarai kra tiidii tlii maq, Shiikeawe ka mishom noq dam.

Noqku Lam Wan Sürüi Bomchong

26Riita phunainotiim lei, ngi raq chong tiipha ka ara ngo nangnga ngutiikang. Shiikeawe shomnoq tlan noqku liipan na, namshiq raq akha sürii lanta lang ronglaq. Weshi raq ashi mirlaq. Weshi riika Shiikeawe raq achongkuq riisham bomtsi kra tlii chongkuq laq. Kiimaq maiq weshi riika, maiq raq taimak phan bom maq tsütsa kra michong kuq laq. Kiimaq maiq ashi riika, kra liichum ka mitlam chong kuq laq. Raüla, phanrap ka phungtuti tarü ma amet dong chang asi miraq.

27Riita maiq raq taimak phan bom maq bom wanti ka siraü jiila, wenai lo, kiimaq wetsam riilo, bom ka chong mimai. Weshi jai na weshi raq, riithong riithong na chongkuq lili ronglaq. Kiimaq kra chong kuq tlaq kra maiq ahinti raq hali bom ka tru chongke raa tlo.

28Shatmaq kiijaq bom ka tru chongke wanti maiq ahü jiila, jurwa maiq raq taimak phan bom maq bom tlaq, kriiwe ka atsaq li she mirki laq. Kiimaq bomhaü li jiimin, apaiq maiqmii miitu li she, apaiq nai Shiikeawe liipan niili she mirbom laq.

29Kiimaq, shammi ka wenai lo, wetsam lo, Shiikeawe raq tsütsa bomtsi ka ümriiti mo kuq tlaq, kriiti raq Shiikeawe tsütsa riisham bom ka chongkuq lili ronglaq. Kra chong kuq tlaq liipan na, maiq ahinti riika, atiitsang tai lanta kra bomtsi ka ashin riiwan lili ronglaq.

30Shatmaq, kra chongkuq tlaq liipan na, weshi raq, Shiikeawe jaq wa tsütsa la tai räü jiila, kra akhing na ümriiti wa bomchong rea, kriiti ka atsaqli she riikai chang.

31Weshi shi maq, namshiq wiitarü raq, Shiikeawe tsütsa riisham bomtsi ka chongke mimai siisaq. Kra chong kuq tlan ka wiitarü raq tsütsa ka sapsin miitu, kiimaq wiitarü ma tsaiji tiijonglu miitu riichang.

32Shiikeawe tsütsa riisham bom chongke kongphiq ningkun lap wanti raq, tsütsa chongke ka ahea wiq maq shiithuk tsom räüta chongke chang.

33Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq nashiq ka brak biishaq, branrok rai trang ka romak. Ahea wiq maq tsangriri hea kiimaq sanglili hea maq, tiitho tiipha räüta tsütsa chongke raa tlo. Riita Shiikeawe sengi phungtu thun na lang tlaq kiikhiisii,

34Jechakre riika noqku liipan bala, kaiqshakshak maq nga räütli tai chang. Jehudinok thungtri na chongtlaq kra mren, tsangshiq raq bomchong kai ka ang mak. Tsangshiq raq shunshea kiimin raa mak.

35Tsangshiq raq jamlai phan wa awai roli jiimin, kriika tsangwetiim ma jam miisheti q tiitsang wai chang. Jechak nyung raq noqku maq bomchong chapkai ka saprap mak ma ikha jatlo.

³⁶Riita Shiikeawe bomtsi ka namshiq nübok maq apu pha shea? Sha namshiq lümaq lamlam li miisha Shiikeawe bomtsi ka saü wanta?

³⁷Riita ashi ra raq apaiq ka Shiikeawe tsütsa soke wanti we nguta tiima tlaq lo, apaiq raq Shiikeawe kongphiq kra lap kang she nguta tiima tlaq jiila, apaiq raq ara bomtsi ara atsan na mishaq laq. Ara ngi raq namshiq ma tsii chong bomtsi waiq tiikang arka, TATIWE aming maq waiq tiikang.

³⁸Shatmaq apaiq raq ara tsii chongkuq tiikang bomtsi ara lang mak jiika, apaiq raq jamlai wa chong tlaq, kriimin namshiq raq naq lang rongkiq.

³⁹Riita, ara chong tiipha arai mren, phunainotim lei namshiq raq Shiikeawe tsütsa kra chiiriim lanta chongke miitu li she, tsan nai tsii kra tiitsi rong laq. Shatmaq tiina, maiq raq taimak phan bom maq bom chongke kiimin naq tiwin rongkiq.

⁴⁰Phanrap jaqsham kaiwa ümchuwa sham tlan kra, alam alam maq, tiitho tiipha lanta sham rong laq.

1 Korin 15

Khristo Ka Amaa Wa Tiidong Wanto She

¹Riita ümchaü min phunainotim lei, ngi raq namshiq ma bliiq tiitaike nong rotiikang. Ngi raq namshiq ma Tsütsa Ahea chongkuq kang kra, namshiq raq lang lan she. Kriithaq na, namshiq kamasham rang ka pharangrang miishe cham tlo.

²Riita, arka ngi raq namshiq ma Tsütsa Ahea chongkuq wan kang kra. Namshiq ka tsapkapkap maq Tsütsa Ahea kiima kam lanta si ronglaq. Raüla, namshiq ka mitiichhii wan. Shatmaq, namshiq kamasham ka riikhaqli awongsii riimak jiika, tiichhii lot man mirhan.

³Ngi raq Shiikeawe jaq wa akhek pinthum bomtsi lap wan kang kra, namshiq ma chongkuq kang she. Asii bomtsi na Jesuq Khristo ka nashiq ngarai ara tiisiike kai miitu tsaito nguta waiq thüto.

⁴Ara Asii bomtsi na waiq thütaq kra phan phan, apaiq ka amaa lap thüto. Kiimaq apaiq ka amaa wa ranaiqtsam jai maq, atra she tiidong wanto nguta Asii bomtsi na chong tlo.

⁵Raüta, apaiq ka Petar phana riihumkito. Kra jai maq apaiq ka kiimwebi roqshi ri wenai krai riihum kito.

⁶Kra jai miishe, apaiq ka, apaiq jaiphan wanti asengi shibiingi pat rai she lakshi kai niili riihum kito. Tsangshiq phong wa maiq ka ümchaü min apako dea atra asi. Maiq wiijamti riwe kla atsai kaiwi she.

⁷Kra jai miishe hali, apaiq ka Jakob rai riihum kito. Kiimaq kra jai miishe, apaiq ka akiimwetiim tarü raishe riihum kito.

⁸Atiisup niishe, apaiq ka ngi rai min she riihum kito. Riita ngi arka maiq ümriiti wa arawii chhi ka riikhaq li maq achhi riimak ikha ahata.

⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi arka kiimwebi phong na aran pinthum. Ngi ka kiimwe nguta tiingo min thek mang. Ngi raq Shiikeawe sengi phungtuti thun ka tiichamchao kang.

¹⁰Shatmaq Shiikeawe apaiq khoqramkii maq kekuq shat rüm wan kha maq, ngi ka ümchaü maiqse ashi wiqwiq she dea ngutiishe sitiikang. Shiikeawe raq ngi ka apaiq kaphap wokhong mong maq, tiichhan chhi tlo arka atu niika moki mak dea. Riita ümchaü sanha riikhaqli maq shin raü jiila, ahinti kiimwebi thaq na, ngi raq riive ka jaqsham kaiwa apa achan ana she sham tiikang. Riita ara ümtinkhan wa hongla lata, jaqsham tiikang arka, i han-ngam ningkun miika riimak. Shatmaq Shiikeawe apaiq kaphap ningkun ka i khum na ngi rai asi kra lümaq jaqsham tiikang.

¹¹Naishiq tarü raq tsütsa ka ashi li chongkuq tiikai. Riita arkha maq, namshiq ma Tsütsa Ahea ka ngi raq chongkuq tiikang kra nai kiimwebi ahinti raq chongkuq tlaq kriika adam siili. Naishiq tarü raq tsütsa ka ashi li chong kuq tiikai. Kra chong kuq tiikai kriima namshiq raq kamwan lan she.

Jesuoq Amaa Wa Dong Wan

¹²Riita ümchaü chong tiikai krai mren, naishiq raq namshiq ma Khristo ka amaa wa atra she dong wanto nguta chong kuq kai ihata. Shatmaq namshiq phong wa, maiq wiijamti raq maiq ka amaa wa atra dong wan lot mak she miraq ngutiika jamkho ngutlan?

¹³Riita kra kiiq khii tlaq kriidea tengtlaq jiika, Khristo ka amaa wa dong wan mak dea khata riila.

¹⁴Kiimaq krai mren, hali Khristo ka amaa wa dong wan mak dea jiika, naishiq raq namshiq ma traho bomtsi chongke chang ka jam min ahü she. Kiimaq namshiq raq kamwan chang jam min ahü she.

¹⁵Kriithaq niimin, nashiq arka Shiikeawe trotkiq wantibi kong miishe mitaiki. Ara jamkhano ngukla, naishiq riili, Shiikeawe raq Khristo ka amaa wa atra she tiidong wanto nguta chongkuq tiikai ahata. Shatmaq maiqse ka amaa wa atra tiidong wan mak she dea jiika, Shiikeawe raq Khristo kiimin amaa wa tiidong wan mak dea ngushat.

¹⁶Shiikeawe raq maiqse ka amaa wa atra tiidong wan mak dea jiika, apaiq raq Khristo kiimin amaa wa tiidong wan mak dea ngushat.

17Kiimaq, Khristo ka amaa wa tiidong wan mak dea jiila, namshiq kamtsantsii rüm tlan kriika atuli she miraq. Kiimaq namshiq ka ümchaü niitaq, ngarai mong niili tsai tlan ngushat.

18Kiimaq kiikha hali, Khristo ma kam raüta Phungmaiqse ümchuwa tsai wantaq, kra thun kiimin ngarai tak mong na adea wawi she, atsai kaiwi she nguta ngo chang li she miraq.

19Kiimaq nashiq raq Khristo ma ran phan tiikai arka ümchaü sitiikai mangjong hiq ara miituli she dea jiika, kiimaq jai na jamlai lap wan chang ahü she dea jiika, nashiq arka mangjong maiqse sitlaq kra thaq na, naolaq pinthum sitiikai nguta na tsiim jüshushu riichang li she ahata.

20Shatmaq riikhaqli tengteng bomtsi ka ara: Khristo ka amaa wa tiidong wanto she. Krai mren, apaiq ma kamwanti maiq ümchuwa atsai riiwan tlaq, kriiti thun tarü ka atra midong wan nong ngushat she. Arka mongngam maq kamwan miitu hakhi räü tu she.

21Maiq weshi pum lümaq tsai lam kilü ka tan wanto. Kiikhiisii hali, maiq weshi lümaq, maiqse ka amaa wa atra dong wan chang kilü ka dikuq wanto.

22Atam pum lümaq mangjong maiqse kun li ka tsai lam thiikho mong na tiidea baiqto. Kiikhiisii hali, Khristo puk na nyap wanti maiqse angu kunli ka amaa wa atra she mitiidong wan nong.

23Shatmaq maiqmiimii akhing na amaa wa mitiidong wan. Khristo ka amaa wa dong wan apha shaq shaq dong wanti we. Apaiq sengi thun kriika, jai maq apaiq thongnai saüho tlaq akhing ranaiq niishetiq amaa wa atra she mitiidong wan.

24Kra jai miishetiq, phangthum akhing ka misaü wan. Kra akhing na Khristo raq ümchuwa thawe ningkun, shotsai winji, jowe binti, rakaü hiq we winji hokhambi thun ümchuwa sitlaq kra, wiita ajaq khon mong niishe mijam sha wan. Raüta Shiikeawe mungtan ka Awe Shiikeawe kiimiishe mili kuq wan.

25Khristo raq Hokham kam ka lang chang dang dongdii. Awe raq Khristo jaqti rewe ümchuwa sitlaq kriika wiita khat lot räütiishe, Khristo apaiq jichong na miphong kuq wan. Kiimaq Khristo raq ajaqti thun ka ahok maq nishishi she mini wan.

26Apaiq raq tang wan chang atiithum rewe ka atsai ningkun kriishe.

27Asii bomtsi na, “Shiikeawe raq phanrap ka apaiq jaqkhon mong niishe kiinong kuq wanto” nguta chong tlo. Riita arjaq “phanrap” ngutlaq arka, Khristo wokhong na phanrap kiinong kewanti we, Shiikeawe apaiq ka tiiham wan dam mak.

28Shatmaq ümtiikiiwa phanrap ka Khristo wokhong na siisaq she thü wan jiiq, kra akhing niishe Khristo apaiq ka, Shiikeawe Se kiimin apaiq tsiitsii maq, Shiikeawe Apaiq wokhong na phanrap hupli thüke wanti we wokhong niishe

misi wan. Kiimaq kiiijishe Shiikeawe Apaiq riili she phanrap hutjok awokhong maq mirüm wan.

²⁹Riita, ikhijjiika ümchaü, maiq wiijamti raq amaati mang na kham lam kuq tlaq kriiha? Riita maiq wiijamti raq, maiq ka amaa wa atra dong wan mak she nguta tiima tlaq jiika, tsangshiq raq, kra kham ka jaram li she wa lamkuq wan tliita?

³⁰Tsangshiq raq maiq ma, amaati mang na kham ka jaram li she wa lamkuq tliita? Kiimaq riita naishiq raq wranaiqshe atsai ma khu maq kham laita, ara jaram li she wa sham tiikai?

³¹Phunainotiim lei, ngi riika, i miisaq ka i jaq phi na chiimshat maq, wranaiqshe sitiikang ahata! Ngi ka namshiq sham na liila lata kai tiishomra siq tiikang. Arka ümchaü sanha, nashiq tarü Khristo Jesuq Tati rai pumshi hanshi she sitiikai, kriikha maq ara kholam kholiiq she chongkuq tiikang.

³²Riita ngi raq ara Ephisia chela maq “Chiq jong liiha” rai wiita riikhat wankang kriika miinan han-ngam khushü jong miituli dea riikhat wan kang jiika, ngi ma jamlai liip apha dong chang wa sitliita? Shatmaq maiq ka amaa wa atra dong wanlot mak she dea nguta ngutlaq kra tengteng dea ngu raü jiika, arjaq bom tihap wan tlaq, “Ai atra sitiikai bala, phaqa asea chamtraq butja maq phaqsiaq wan lili laitli polosiq rong i. Nashiq ka anap ranaiq wa tsaiki tiikai riila” ngutlaq kriidea miteng wa.

³³Namshiq ka maiq mo na naq shang rongkiq. Nyungwe bom tihap, “Abi ati maiqse rai riishon ron haü jiila, mang bitlo,” nguta chongtlaq kra atai han khata.

³⁴Namtsan namtsii ka jaqlo, tru wan tlo rong laq. Lanta ngarai lam phan kriiwa jang wan tlo ronglaq. Ngi raq ara namshiq ma tiijea tiisi son tiipha ara tai rong laq. Namshiq phong wa maiq wiijamti raq ümchaü niitaq dongdii min Shiikeawe ka sap man mak shaqli sitlo.

Amaa Wa Adong Wan Khum

³⁵Maiq ashi ra raq, “Riita, maiq ka amaa wa jamkho atra mitiidong wan nong? Maiq amaa wa adong wanti khum ka jamkhii sham ari wa mir nya?” nguta bom ka miwai.

³⁶O, angok angi kong loi! Namshiq raq tsamlai ka hiq na jangki han jaq, kra tsamrai ka ariim riikai hü maq cham mak miraq.

³⁷Bom shiiton ngu i, namshiq raq wak na jamlai wa chhi jang ki tlan, kriika miinan arai siise lamlam li. Jücha lai lo, kiimaq ahin lai lo ngu i. Achong kaü she, ajong alu wa wishe ka chhi jangki man.

³⁸Shiikeawe raq kra tsamrai ma akhum ashi, apaiq raq jamkhii kloke wa lungwii tlaq, kra phan phan klo kuqtlo. Apaiq raq tsamrai ka, arai aweatek ma maiqmiimii phan wongsii tiidong man kuq tlo.

³⁹Kiimaq, kiikha hali, atra phan ngamsaü ngiqse phan ümchuwa sitlaq kriika, maiqmiimii phan ngam siisaq sitlo. Maiqse angu ümchuwa sitlaq kra khum niika, maiq ngam sitlo. Kiimaq ngamsaü ngiqse khum niimin, maiqmiimii phan ngam sitlo. Wushi khum niika, wushi ngam sitlo; kiimaq ngiq khum niika, ngiq ngam sitlo.

⁴⁰Kiimaq ramungtan na siti khum niika, ramungtan na siti ngam khum sitlo. Kiimaq arjaq mangjong hiq na siti phan khum niika, mangjong han-ngam sitlo. Ramungtan na sichang khum shamhea ka mangjong hiq na sichang khum han-ngam shamhea thaq na pong sitlo.

⁴¹Rashekaü sham ka pongsham hea. Kiimaq jipikaü sham ka pongsham hea sitlo. Kiimaq raiqsaiq thun khum sham ka pongsham hea sitlo. Kiimaq raiqsaiq diim tlaq liipan niili dongdii min, maiqmiimii khum shamhea sitlo.

⁴²Ara chongtiikai akha miraq. Ümtiikiiwa maiq ka amaa wa atra she tiidong wan jiiq, kra akhing na maiq maa ka maakho na lap baiq kai akhing niika, ariim kai chang hiqda lapbaiq kitlo. Shatmaq ümtiikiiwa, amaa wiishe atra tiidong wan tlaq, kra tiidong wantlaq khum kriika, tsaiki mak phan khum she miraq.

⁴³Maakho na lap baiq kai akhing niika, shambi liiti, ningkun ahü lapbaiq kito. Shatmaq ümtiikiiwa amaa wa atra she tiidong wan tlaq, kra khum ka pinthum shamhea shamjü she, kiimaq ningkun asi she miraq.

⁴⁴Maiq maa ka alap baiq kai akhing niika, han-ngam hiqda lap baiq kitlo. Shatmaq, ümtiikiiwa atra she midong wan, kra akhing na kra khum ka wenyi khum she midong wan. Hanngam khum asi kha maq, wenyi khum kiimin misi.

⁴⁵Asii bomtsi na, “Maiq phan angu wa apha shaq shaq we Atam ka, atra wiitsitsü tiiqto,” nguta chongtlo. Shatmaq atiisupti we Atam ka maiqse ma tsitsü raü keti we, Wenyi maiqse.

⁴⁶Apha niika wenyi khum na poki mak. Shatmaq han-ngam khum na kongkhu powan tlo. Kiimaq kra jai miishetiq, wenyi khum ka saüho tlo.

⁴⁷Maiq lai apha wanti we Atam khum ka hiq da wa atiiq. Krai mren, apaiq ka ara mangjong hiq wa maiqse. Shatmaq anai ngoja Atam ka ramungtan wa asatki.

⁴⁸Mangjong hiq wa maiqse ümchuwa sitlaq, kriika ara mangjong hiq wa hiq da maq atiiq we kiikha siisaq sitlo. Shatmaq maiqse ümchuwa ramungtan maiqse nguta sitlaq, kriiti thun kriika, ramungtan wa aki we kiikha siisaq sitlo.

⁴⁹Nashiq sham ka ara hiq da wa atiiq we sham kiikha, kra sam laita sitiikai. Krai mren sii hali, nashiq sham ka ramungtan wa aki we sham kiikha sam wan laitiishe misi wan rong i.

⁵⁰Phunainotiim lei, ngi raq ara bomtsi chongkuq tiikang arka, ara mangjong hiq wa tiijai han-ngam maq ahai hun khum asai kra riika, Shiikeawe Mungtan na

siwan lot mak. Kiimaq jamlai wa ariimkai chang khum sitlaq, kra khum ka, riimki mak chang khum ka lap wan lot mak.

51-52 Ara chongtiikang apaü raüta athü tengman tlaq bomtsi ara tsan na samhea tiitsang tai rong laq: Nashiq wiitarü ka tsai mai. Shatmaq phangthum lerong tsii tlaq akhing na, nashiq ümchuwa atra riijiiq, kriiti thun ka mak riijap liipan niili, nashiq khum ka akelai mirki. Phangthum lerong ümtiiko tsü jiiq, kra akhing na, maiq ümchuwa amaati thun ka, wiita amaa wa atra she mitiidong wan. Kra tiidong wan tlaq ka ümtiikiimin tsaiki mak phan she. Kiimaq nashiq wiitarü atra sitiikaiti thun khum ka wiita akelai mirki.

53 Kra akhing na, ariimkai chang khum ka, riimki mak chang phan khum maq klaibaiq chang. Atsai kai chang khum ka, tsaiki mak chang phan khum miishe klai baiq chang.

54 Riita ara chong tiikang ara ümtiikiiwa hongtha wan jiiq, kiimaq ariim kai chang phan khum ka riimki mak chang phan khum miishe klai kuq wan jiiq, kra akhing ranaiq niishe, Asii bomtsi na: “Atsai ningkun ka shiithen baiqto she; rekhat ka kunli she tangto!” nguta chong tlaq kra kunkun she miku wan.

55 “O, Atsai ningkun lei, ümjo tang laü? O, Atsai ningkun tu lei, ümlaipo maiq ngiq chang ningkun ka ümbano?”

56 Atsai ningkun tu ka ngarai homa. Kiimaq ngarai ningkun tu ka Thungtri raütu.

57 Shatmaq Shiikeawe ma kechutum rong i, apaiq raq nashiq ma arthun ara tang wan ningkun nashiq Tatiwe Jesuq Khristo pum lümaq kuqtlo!

58 Riita ara chongtiikai arai mren, lungwii phunainotiim lei, kamasham na pharangrang kiimaq phataqtaq si rong laq. Tatiwe jaqsham na tsan tiitsi lanta, wranaiqshe shiikut chaq wan ruq si rong laq. Namshiq raq asap han, Tatiwe miitu jaqsham tlan kriika atu na moki mak phan. Kriikha maq, apaiq miitu jaqsham ka shiichaq wan ruq shiichaq ronglaq.

1 Korin 16

Jerusalem Phungtuti Miitu Honglu

1 Riita, ümchaü namshiq raq Judia wang na siti Shiikeawe setiim miitu honglu riichom hichang nguta bomtsi tiwai lan irshe chongkuq pha. Ngi raq Galatia wang na siti phungtuti thun ma jamkho bom ka chongkuq kang, kra phanphan namshiq riimin riichomrom wan lili ronglaq.

2 Chepat ranaiqtek na namshiq tarü khumtek raq, maiqmii raq ümchuwa lapkap tlan, kra tiiphan phan, maiqmii hii maq tiithi lanta, kampho ka hiwan lili rong laq. Kra riihan jiila, ümtiikiiwa ngi namshiq phana saü wan tiikang, kra ranaiq hirii rea ka raa mak she miraq.

³Ngi ümtiikiiwa saü wan tiikang, kiijiishetiq namshiq raq alu kekaiti juwa tsea lan, kiima ngi raq mang triisap bomchong lak waiqkuq lata, Jerusalem na mitiikiha.

⁴Kiimaq ngi kai chang lamlu asi jiika, tsangshiq ka ngi rai adam maq kai chang miraq.

Paul Raq Wanhiq Khum Tiima

⁵Ngi ka Mesidonia wang binjü na khum wanlot latiishetiq, namshiq phana miwa kang. Ngi ka Mesidonia wang binjü na wachang ra kito.

⁶Ngi ka namshiq rai ashaquq misi wanha sham nguta tiima tiikang. Diwin ji liipan thun ka namshiq rai misiha sham. Kiimaq kra jai miishetiq, ngi ka ümnü na khumchang wa dong jiiq, kra phan phan, namshiq riimin, wanhiq khum miitu mikhrum kuq han.

⁷Ngi ka namshiq rai lamlea lam miili ka riimak. Shatmaq Tatiwe raq tiihongkuq räula, samhea adam na chap nga wan rotiikang.

⁸Ngi ka ümchaü arjaq Ephisia chela niili misiha. Raroqbiingi Poi na saüli misiha.

⁹Arjaq atang asha wanti maiq ka pahea asi li jiimin, ngi raq Shiikeawe jaqsham chang ka jonghea dea asi shaq li.

¹⁰Timothi ka ümtiikiiwa kiijaq namshiq phana saü thin wan jiiq, namshiq raq apaiq ka ahea wiq maq tao ronglaq. Apaiq ka ngi raq jamkho sham tiikang, kiikha Tatiwe jaqshamti.

¹¹Jurmin apaiq ka shipoq raa mak; shatmaq namshiq raq apaiq wanhiq khum jaqsham kra tiinyi thü räuta, ana ngi phana hali khusang rakhang maq saüho nong miitu liikuq rong laq. Ngi raq apaiq ka kongtitiim phunobi rai ana mijangki nonglaq nguta khe tiikang.

¹²Riita ümchaü, phuno we Apolo miitu bom she tiitai pha. Ngi raq apaiq ma kongtibi shea wan räuta namshiq phana akhing khing na riihum wakiq nguta bom ka chongkuq tiikang. Shatmaq apaiq tiima niika ümchaü liipan arjaq namshiq phana wachang dea nguta apaiq tiima na samhea tsangrii mak shaq li. Li jiimin, apaiq raq ümtiikiiwa akhing lapjiiq kiitiikiitiq namshiq phana miwa.

Bomshat Wan Tsiichong

¹³Tsii lam shatmaq si rong laq. Kamasham na pharangrang maq si ronglaq. Kamasham srea ma jaronglaq. Nola ma jaronglaq.

¹⁴Namshiq raq sham akai ümchuwa sham tlan kra lungwiitsii maq shamlam ronglaq.

¹⁵Namshiq raq Stephanas nai apaiq jamti thun ka asap han. Tsangshiq ka Akaia wang wa Phung na shang wan phati. Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq khum ka

kunli Shiikeawe ma apkuq raüta, Shiikeawe sengi sitlaq kra shiikum pan tiichhan chhi kuq tlo. Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma tiipaiqnea tiikang,

¹⁶akha phukhu welabi sitlaq jai ka phan ronglaq. Akhiisii nanok ahinti juwa phukhu welabi sitlaq, kriiti jai phan lanta shongnga ronglaq.

¹⁷Stephanas, Phortunatas kiimaq Akaikas ka ana ngi phana riihumkito. Kra ningkhan ngi ka kai khoqriiq tiikang. Tsangtsam saükai ka namshiq asaüki ikha, namshiq rai arhum ha ikha riito.

¹⁸Kiimaq tsangshiq saükitaq kra ningkhan, namshiq jamkho chochi lan, kiikha ngi min kai chochi kang. Riita tsangshiq akha phukhu welabi ka pinthum shreng wan chang.

¹⁹Asia wang na siti Phungtuti thun tarü raq namshiq ma salam bomtsi tiitai wan tlo. Akoila nai Prisila kiimaq tsangshiq jam na riitam nga tlaq phungtuti riimin, namshiq ma Jesuq Khristo mang na lungwii salam bomtsi tiitai tlo.

²⁰Kiimaq phunainotiim ümchuwa ajaq sitibi raq namshiq ma salam bomtsi tiitai tlo. Weshi raq weshi ma phunaino lungwii thea riishup lanta tao ronglaq.

²¹Ngi raq I jaq maq ara salam bomtsi ara waiq tiikang: Paul raq namshiq ma salam.

²²Jurwa Tatiwe lungwii mak, kriiti ma manson misi laq! Maranatha-Naishiq Tatiwe lei kira!

²³Tati Jesuq kaphap ka namshiq rai misilaq.

²⁴Ngi lungwii ka namshiq tarü ma Jesuq Khristo pum na misilaq.

2 Korin

2 Korin 1

¹Ngi, Paul, Khristo Jesuq kiimwe, Shiikeawe raq thapthi raüta ashong nai naphuno we Timothi raq-- Korin chela na siti Shiikeawe Phungtuti ma, kiimaq Shiikeawe sengi Akaia wangti tlotli ma:

²Nawe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphap shat mirlaq kiimaq khusang maq mirümlaq.

Paul Raq Shiikeawe Ma Kechu Tumtlo

³Nashiq raq Shiikeawe ma kiimaq nashiq Tati Jesuq Khristo ma Awe pinthum mangchan tsantsii rümti we Nawe Shiikeawe, phanrap phanrii maq khrumketi we ma kechutum rong i!

⁴Apaiq raq nashiq ka chamchao litkot riihum tiikai ranaiq na khrum kuq ruq riitlo. Krai mren, nashiq riimin nanok ahinti juwa chamchao litkot riihum tlaq, Shiikeawe raq nashiq ma jamkho khrum kuq tlaq kra ningkun lümaq khrum kuq lot tiikai.

⁵Khristo ka chamchaoto. Krai mren, naishiq min chamchao tiikai. Kiimaq Khristo ka Shiikeawe raq khrum kuqto. Krai mren, hali naishiq ka Shiikeawe raq Khristo lümaq khrum kuqto.

⁶Riita, naishiq ümchuwa chamchao tiikai kriika, namshiq tiichhan chhi wan nai namshiq tiichhii wan miitu chamchao tiikai. Kiimaq naishiq ka jamkho khrum kuqtaq kra mren, namshiq miimin khrum kuqto. Kiimaq naishiq raq chamchao jonghea nin wankai kiikhiisii hali, namshiq miimin anin wan ningkun kuqto.

⁷Kriikha maq, naishiq raq namshiq khuthaq na riichopi wan tsantsii thü tiikai kriika akhiismin tiimeshi mak phan. Naishiq raq asap hai, namshiq raq naishiq chamchao jamkho riisha howan dam tlan, kiikhiisii hali naishiq raq Shiikeawe jaq wa jamlai khrum wa lap wan kai, kra namshiq riimin lap wan tlan.

⁸Phunainotiim lei, naishiq raq Asia wang maq chamchao rathaiq jonghea riihum wankai kra tsütsa ka namshiq ma thongshi hali bliiq chongke nong ro tiikai. Kra chamchao holai ma ka pinthum laibiti riito. Kra ningkhan, kra chamchao walü mong wiikla lun wan lot mai she sham nguta tiimakai.

⁹Naishiq riika naishiq ma miisaq thum akhing she saüto sham nguta tiimakai. Shatmaq kra chamchao riihum wankai ka, naishiq raq maiqmii phaqqhi thaq na tiinin laita riimak, shatmaq Shiikeawe amaa wa tijang wanti we dü na tiinin laita misi laq nguta tiisap miitu kra chamchao ka saüto.

¹⁰Riita apaiq raq naishiq ka atinkhan atsai chang chamchao walü mong wa tiichhii kuqto. Kiimaq apaiq raq, jai miili jimin tiikhup wongkuq wan ruq

miraq. Kiimaq naishiq raq apaiq ma naishiq kamtsantsii ka thü wan kai she. Apaiq raq naishiq ka tiikhup wongkuq wanruq mira q nguta kamtiikai.

11Arka namshiq raq naishiq miitu achu jaü kuq tlan kriikha maq mitiichhii kuq. Kiimaq Shiikeawe raq naishiq ma achu mishman kuq. Krai mren, maiq ahinti pahea raq naishiq miitu Shiikeawe ma kechu mitum kuq wan.

Wanhiqkhum Rahiq Laitaq Kra Chong Tlo

12Naishiq ka phanshi miitu tiishomra wan tiikai. Riita arka tengteng chongtiikai. Shiikeawe raq jamkho lungwii tlaq, kra phan phan naishiq ka namshiq rai jaqsham kaiwa na, abom asa na tingting kiimaq tsangriri hea maq sitiikai. Naishiq hon atsii ka maiqse taksu tsii raq shun shea raüta riimak, shatmaq Shiikeawe kaphap ningkun raq shunshea raüta sitiikai.

13-14Naishiq raq namshiq ma lak waiq laita tiho wan tiikai thun na bomtsi ka liitatat hea nai khangriri hea maq waiq laita tiho wan tiikai ihata. Arka namshiq raq jeriiqriiq hea miili sap wan chang miitu waiq tiikai. Namshiq raq ümchaü riwe kla, naishiq raq waiq tiikai bomtsi liichum ka samhea taktsü man min mirsham. Li jiimin, ngi raq namshiq ma kam tiikang, naishiq raq jamlai bomtsi wa ümchaü waiq kai kra, namshiq raq rawii shiqwii ka wiita kunli she misap han. Krai mren, nashiq Tati Jesuq Khristo mangjong hiq na thongshi saüki nong raüta, apaiq raq mangjong maiqse kha phokuq tlaq akhing Ranaiq na, namshiq raq naishiq mishomra wan han. Kiimaq naishiq riimin namshiq ka mishomra wan hai.

15Ngi raq ara shiwea wan kang kriika, namshiq riimin ngi rai ahea dea nguta mipong dam han sham nguta tiima wankang. Krai mren tiina, ngi ka namshiq phana riikum wa riwe ka kongkhu na miwaha nguta tiima sürii wan kang. Ngi watiikang kra mren, namshiq riimin achu shiiman thongnai milap laq nguta tiima kang.

16Ngi raq akha tiima kang arka, ngi ka Mesidonia wang na walam maq namshiq rai mirhum wan ha. Lata hali ajang nü na, namshiq phana midongho ha nguta tiima wankang. Kra ngu raü ka, ngi Judia wang na kai miitu, namshiq raq khrumke ma ahea mira q.

17Riita, ngi raq akha akhum ashiim miitu kaisia walam sürii wankang arka, namshiq maklii na, maiqkam sea chang riimak ikha sha jakang ta? Kiimaq kona tiiwiiqki, kona tiiwiiqki ikha sha chhi lan ta? Riita, ngi raq jamlai phan jaqsham wa sürii wan tiikang kriika, lappaq lusi q sükha tsii maq aklo wan ha ngutiisha tiima rai tlan? Nüko miika “ahea na, ahea na” nguta tre. Shatmaq nüko miika “naq naq” nguta nübok anai maq sha bomrai tiikang?

18Shiikeawe raq jamlai wa chongtlaq kriika tengteng bomtsi li chongtlo. Krai mren, ngi raq namshiq ma Shiikeawe Tsütsa bomtsi chongkuq kang kriimin,

tengteng bomtsi li chongkuq kang. Kra bomtsi ka Tengteng bomtsi wa, Tengmak bomtsi miika jaki mak phan.

¹⁹Silas, Timothi kiimaq ngi raq namshiq ma Shiikeawe Se, Jesuq Khristo tsütsa ka chongkuq wan kai ihata. Kra tsütsa ka Tengteng bomtsi wa, Tengmak bomtsi miika klaiki mak phan. Jesuq Khristo ka pattup miitu Shiikeawe raq atiiki “Tengteng Bomtsi.”

²⁰Apaiq ka Shiikeawe kiqkham ümchuwa sitlaq kra tiiku wanti “Tengto Dea” nguta tre bomtsi. Arkha miitiina, nashiq raq Jesuq Khristo mang na “Amen” nguta Shiikeawe tiishomra tiikai.

²¹Nashiq tiichhan chhi wanti ka Shiikeawe apaiq riili tiichhan chhi tlo. Namshiq rai adam na, nashiq rilung ara, Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she shongkuqto. Nashiq arka Shiikeawe apaiq raq apaiq rii she nguta pong na atsea arwan sitiikai.

²²Kiimaq nashiq khum na apaiq raq, apaiq rii she nguta, Asii Wenyi miithii maq shongto. Kiimaq apaiq raq nashiq ma nashiq tsan mong na Asii Wenyi kiimin athiikewi she. Riita, ara Asii Wenyi thiikuqtaq arka, Shiikeawe raq nashiq miitu ümchuwa mikuqha nguta kiq kham raüpot khakuqtaq kra, rawiichii nashiq raq kunli milap wan rong i she dea nguta tiichhike wan kiqkham raükha tiipha khake la niishe kuqto.

²³Ngi raq Shiikeawe ka ngi hakhi ma tiija wan lata chong tiikang. Apaiq raq i tsantsii ka saphat! Riita, ngi namshiq rai riihum wa, Korin na wamang dea tsaqki kang kriika, namshiq han tiihang wan ma nguta tiima lata tiina, wamang dea tsaqkikang.

²⁴Naishiq raq namshiq ma “arma kam wan raa”, “armiika kam wan raa mak,” nguta shiichutchat wan mai. Namshiq ka maiqmii kamasham na, pharangrang she sitlan nguta naishiq riimin asap hai. Naishiq raq namshiq ka jamsha mai. Kra rii na, naishiq riika namshiq rai reraüshi maq, namshiq ma chochi rilung lamlu tiijong lu wan miituli jaqsham kuq tiikai.

2 Korin 2

¹Ngi ka namshiq phana waha jiila, ngi raq namshiq ka ason wa chang mirki ngo maq, wamang dea tsaki kang. Kiimaq ngi miimin, i tsan tiibi chang midongki ngo miishe tiina, ngi ka namshiq phana wamang lische tsaqki kang.

²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi riishe namshiq tsan tiibiha jiika, ngi tiichochiti ka jushe wa miraq? Namshiq riili dongdii ngi ka tiichochi chang.

³Ngi raq lak waiq lata tiiho wan kang ka, kra bala, ngi ma namshiq phana wa miika miinuna mak riito. Jamkhano ngukla, kra bala ngi namshiq phana waha jiila, ngi ma i tsan tiibi chang khoti miraq. Jamkhano ngukla, namshiq kli ngi

tiikhoqriiqti! Kiimaq ngi raq asap ha, ngi khoqriiq shishiiq siha jiila, namshiq min khoqriiq shishiiq misihan.

⁴Ngi raq namshiq ma kra lak tiiho wan kang, i tsan na tsaühea atsi walü wa ikha, kiimaq chapa tsi raq atsai chang khan, chamchao lam maq, kiimaq makphai rok wa lam maq waiq kang. Ngi raq kra lak waiq kang ka, namshiq tsan mibi laq nguta riimak. Shatmaq, ngi raq namshiq ka ümtinkhan wa lungwii tiikang, kra namshiq raq misap laq nguta waiqkang.

Paul Raq Apaiq Tsan Tiibiti We Mra Diikuqto

⁵Riita, ümchaü chongtiikang krai mren, weshi ra raq nanok, ashi ra tsan tiibi wantaq jiika, kriiwe riika i tsan lamlamse tiibi ka riimak. Shatmaq, namshiq wiitarü tsan tiibito. Tarü tsan bimak dea li jiimin, namshiq phong wa maiq wiijamti tsan ka tiibito dongdii. (Ngi raq ara bom tiikang arka, ngi raq kriiwe ma achag awaq mra tiiho wan ka romang kha maq ngutiikang.)

⁶Riita, ümchaü riiwe kla hongto she. Kra shuttiwe ka namshiq apako raq, apaiq khu thaq na ümtinkhan tri tsin miiwa apaiq kha ka phokuq lan, kiimaq tsa lan, kriili she mihong.

⁷Riita, ümchaü ka namshiq riimin apaiq mra ka diikuq rong liishe. Kiimaq bomhea maq, apaiq tsaiji ka dokuq ronglaq. Lanta, Phungtu na hali tiijang shea wan nong ronglaq. Kra riiman jiika, apaiq tsiim tiina mijüki.

⁸Krai mren, ngi raq namshiq ma tiitaikhe chang ka ara. Namshiq raq apaiq ka ngohea dea mangchan tlan nguta jaqsham maq tiichhi kuq ronglaq.

⁹Ngi raq namshiq ma, kra lak tiiwan kang kriika, namshiq raq i bomchong ka jang wrap she tairuq sha mitaihan, sha taiman wa mirhan nguta thote ma nguta waiq kang.

¹⁰Riita, ümtiikiiwa namshiq raq, shut tiwe mra ka diikuq tlan, ngi riimin apaiq mra ka diikuq tiikang. Ngi raq maiq weshi ra mra ka diike wan chang raki räü jiika, namshiq miitu kriiwe mra ka Jesuq Khristo man na diikuq tiikang.

¹¹Kra mra diikuq tiikang kriika, Thawe raq nashiq khu thaq na, ajaqkaiq maq sham mak chang miitu, diikuq tiikang. Jamkhano ngukla, nashiq raq apaiq hon aja ka asap i.

Paul Tros Chela Maq Chapato

¹²Ngi ümtiikiiwa, Jesuq Khristo Tsütsa Ahea kra phanchan kewa nguta, Tros chela na saükang, kriijaq TATIWE raq apaiq jaqsham miitu, lam ka atan wishe chhi wan kang.

¹³Shatmaq, naphuno we Titas ka kiijaq riihum mang kha maq, ngi ka pinthum chapa wankang. Kra ningkhan she, kiijaq siti Phungmaiqse phunainotiim ma,

khusang maq sirong liijo nguta bomthü lata, Mesidonia wang niishe wawan kang.

Jesuq Khristo Lümaq Tangwan Tiikai

¹⁴Shatmaq, Shiikeawe miili kechutum rong i! Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq nashiq ara, Jesuq Khristo rai rekhat tang laita, rejang wa akong ada maq, arü ariiq wadam tiikai. Shiikeawe raq naishiq ara, Jesuq Khristo tsütsa ka barap se na phanchanke wan miitu lang wan tlo. Riita, arka ahomwiq phan, homseng raq barap binrii na nyamtlaq ikha, tiinyam kuqtlo.

¹⁵Ara jamkhano chongtiikang ngukla, naishiq ara ahomwiq homseng honglu na achag ikha. Khristo raq naishiq ara, Shiikeawe ma apkuq wantlo. Riita ara ahomtsang arka, ümriiti riiwa rilung lam na wawan tlaq, kiimaq ümriiti riiwa tsailam rilung lam na kiho tlaq, kra thun phong na tiinyam tiihomkuq wan tlo.

¹⁶Ümriiti riiwa tsailam na kiho tlaq, kriiti miika, ara ahom tsang arka, maiq tsea baiq chang liipu ikha jaki tlo. Shatmaq, ümriiti riiwa tiichhii wan rilung lap wan tlaq, kriiti miika, amaa wa tsitsü tiijang wan chang homseng. Riita, ikha jiika, ara chongtiikai ningkun ajong jaqsham lotti arka juwiita?

¹⁷Naishiq ka nanok maiq ahinti pahea raq, Shiikeawe Tsütsa chongke jaqsham ka, mangjong hiq wa tsiiq nai nyam laopan jawanti raq shanshiq tlaq laopanbi piikii hupsam kiikhiika shanshiq mai phan. Tsangshiq raq Tsütsa Ahea chongkuq tlaq kriika, maiqmii wokpo kra tiipao wan miitu chongkuq tlo. Shatmaq, naishiq riika, tsantsii siirairai maq kiimaq tiima tsantsii tingting thü laita, ara Tsütsa Ahea ara nanok ma, Shiikeawe man na, Shiikeawe raq aming ke kha maq, apaiq tsasoq wantibi ma jawan laita kiimaq Khristo jaqshisetiim ma ja laita traho bomtsi kra chongkuq tiikai.

2 Korin 3

Tongshong Nye Jaqshi

¹0, riita ngi raq ümchaü bomtsi chong tiikang arka, namshiq raq tai miika, naishiq arka maiqmii tiishomra sea bom rai tiikai ikhiisha tai tlan? Nanok ahinti ma mang triisapke wan lak raa tlaq kiikha, naishiq ma, namshiq rai mang triisap wan chang lak ka raa mak. Kiimaq namshiq raq naishiq ara nanok ahinti ma mang triisapke miitu lak waiqke chang lamlu min ahü.

²Namshiq sitlan kata naishiq mang triisapke chang lak dap. Arka nanok ahinti wiitarü raq phat wan miitu, naishiq tsan nai mongjii na awaiq she sitlan.

³Namshiq ka Jesuq Khristo raq awaiq lak, naishiq lümaq atiiho sitlan. Riita, ara lak arka laktai maq awaiq ka riimak. Shatmaq, atra Sitiwe Shiikeawe A sii Wenyi maq awaiq. Arka longdam thaq na awaiq ka riimak. Maiqse mongjii na awaiq.

⁴Naishiq raq ara chongtiikai arka, Jesuq Khristo lümaq, Shiikeawe ma kam laita bom tiikai.

⁵Naishiq khum na anyan phaqqhi maq, ara Shiikeawe kiimwe jaqsham sham tiikai nguta tiishomra chang ka jam min ahü. Naishiq ma ara jaqsham miitu ningkun ka Shiikeawe raq kuq tlo.

⁶Shiikeawe apaiq raq naishiq ma, ara tongshong nye jaqsham ara sham wan miitu ningkun kuq tlo. Ara tongshong nye lakdap arka thungtri lakdap ka riimak. Shatmaq, arka Asii Wenyi jaqsham. Jaq maq awaiq thü, thungtri lakdap riika maiqse ma tsailam kilü khoti dikuq tlo. Shatmaq, Asii Wenyi riika maiqse ma rilung kuq tlo.

⁷⁻⁸Maiqse ma awaiq raüta akuq Thungtri ka longpen na waiq raüta kuqto. Kiimaq kra Thungtri kewan akhing ranaiq na, Shiikeawe ngao ka kai chhainyii liliimto. Mosheq theaphi kiimin kra ngao chhainyii raq pinthum chhairai wanto. Kra chhainyii raitaq kriika alose miituli chhaito. Li jiimin, Israilnok raq, Mosheq theaphi na tiqqiq ka liikham mak riito. Shiikeawe khushü ngao ngutlaq kriika, maiqse ma atsai kilü diketi Thungtri kewan akhing ranaiq na santla, kiitinkhan heng chhainyii liliim wantaq. Ikhijjiika, Asii Wenyi riishe jaqsham tlaq akhing ranaiq niika, Shiikeawe khushü ngao chhainyii liliim kriika nashiq nü maq achong lot mai she sitlo!

⁹Maiqse ka ajiq nguta shrabaiq raüta tiitsai baiq chang Thungtri ke akhing na, atinkhan achhai anyii ngao maq kuq wantaq jiika, tsitsü tiichhii wan chang jaqsham lam niika, ümtinkhan she wa michhainyii riila!

¹⁰Riita ümchaü nashiq raq arshe chhi wan kai. Ümchaü Tongshong nye chhainyii ka Tongshong chü chhainyii thaq na pinthum aheng chhai tlo. Kriikha maq, kongkhu wa chhainyii ka ümchaü anye chhainyii tlaq ariiraq aliim she riibaiq wanto.

¹¹Tongshong chü ka jaqlöse miituli kuqto; shatmaq dongdii min, pinthum achhai anyii jonghea riito. Riita, tongshong nye ka pattup pat-sa miitu she kuqto. Krai mren, arka achü thaq na kaü raüta, achhai anyii jonghea she chhainyii tlo.

¹²Riita, ara chongtiikai pattup pat-sa Tsütsa Ahea achhai anyii jaqsham, naishiq raq sham tiikai arka, ümtiikiimin poiki mak phan. Kiimaq mutki mak phan. Arka chhainyii wan ruq li she misi wan.

¹³Mosheq raq atheaphi wa Shiikeawe ngao chhainyii liliim kra ham wan ka Israilnok raq chhi jiiq ngo maq, atheaphi ka khea maq pangto. Shatmaq, naishiq raq ümchaü Tsütsa Ahea tongshong nye jaqsham tiikai arka, amutkai chang phan ka riimak she.

¹⁴Riita, tsangshiq Israilnok khutsai kilü ka shaqje she riito. Krai mren, ümchaü niitaq saüli tsangshiq khutsai kilü ka tiishaq shatli sitlo. Krai mren, ümchaü

niitaq saüli tsangshiq khutsai ka ara achü tongshong lakdap phat wan tlaq akhing tek na, kra khea phu raq tsangshiq khutsai makpo ka pangshat li pangtlo. Riita, kra tsangshiq mak pang chang khea phu ka jurwa Jesuq Khristo ma kam tlaq, kra akhing niishetiq tlinki tlo. Kriika Jesuq raq linkuq tlo.

¹⁵Kriika ümchaü akhing na dongdii min, ümtiikiwa tsangshiq raq Mosheq Thungtri lakdap ka phat tlaq, kra khea phu raq tsangshiq khutsai ka pangshat li pang tlo.

¹⁶Shatmaq, ara tsangshiq khutsai makpo pang chang khea phu arka alin baiq milot. Asii bomtsi na Mosheq miitu chongkuq tlaq kriijaq: “Apaiq raq Tati we ma kam wantaq kriikha maq, apaiq makpo pang chang khea phu ka alin she riibaiqto,” nguta chong tlo.

¹⁷Riita arjaq, “Tatiwe” nguta chong kai lakdap na chongtlaq arka, Asii Wenyi ngo nangnga ngutlo. Kiimaq juwe mongjii niiwa Tatiwe Asii Wenyi sitlaq, kriiti ka wase she. Thawe kharü nai Thungtri kharü mong wa atiichhii wan wishe.

¹⁸Riita, ara chongtiikai arai mren, nashiq tarü raq nashiq theaphi ka panghü miishe, Tatiwe chhainyüi ngao ka tliliim tiikai. Kiimaq ara chongtiikai chhainyüi ngao, Tatiwe dü wa nashiq khum na saü tlaq arka, Asii Wenyi ahata. Ara Asii Wenyi ariiraq, nashiq rilung arka apaiq sham ikha achhai thaq niimin achhai anyii henghea she tiichhai nyii wan miitu she, nashiq rilung ara klai kuq wan tlo.

2 Korin 4

Hamtak Mong Na Kamasham Tum

¹Shiikeawe raq apaiq lungwiitsii jaqkhong maq, naishiq ma ara Tsütsa Ahea ara chongke wan jaqsham kra kewan kha maq, ara jaqsham wan lam maq naishiq ka akhiismin tsaiji tran mai phan maq shiichaq tiikai.

²Naishiq raq ahuk arot nai jeasi miari sham akai ngutlaq kriika ümchaü sanha wiita baiq kaishe. Naishiq raq maiq ka laolii mai phan. Kiimaq Shiikeawe bomtsi ka trotkiq mai phan. Naishiq ka Shiikeawe apaiq maklii na tengman tlaq bomtsi kra kholam kholiq, tantan maq chongkuq tiikai. Kiimaq wiitarü man na, naishiq tiima tsantsii ka wüjangjang hea maq sitiikai.

³Naishiq raq chongkuq tiikai Tsütsa Ahea ka, maiq wiijamti riika akhiismin tak mak dongdii maq siwanti min asi. Tsangshiq ka ranyaq mong na sitibi. Tsangshiq ka amo amii rai wantibi.

⁴Tsangshiq raq Tsütsa Ahea ma kam mak riitlaq kriika, Thawe raq tsangshiq wenyi makpo kra pangho kha maq chhi mak sitlo. Ara mangjong hiq rümti thawe abi raq, tsangshiq wenyi mak ka apang riibaiqto. Tsangshiq khuthaq na rawüli liliim wan tlaq kriika, tsangshiq raq chhi mak sitlo. Ara chong tiikai rawüli litlaq ngutiikai arka Tsütsa Ahea Khristo khushü jonglu liliim chhainyüi

rawüli kra nangnga chong tiikai. Khristo ka Shiikeawe rai shamshi ngamshi sitlaq kra tiichhikuq tlo.

⁵Naishiq raq maiqmii mang ka tiichong mai. Naishiq raq Jesuq Khristo ka Tatiwe, kiimaq naishiq ka Jesuq mang na, namshiq jaqshisetiim nguta sitiikai.

⁶Shiikeawe raq ra nai hiq tiq wan lam maq, “Ranyaq mong ka rawüli miishe mija laq” nguta aming tatto. Ara chongtiikai Shiikeawe riisü hali, naishiq tsan mong na, apaiq tiichhii wan wanii tu ka tiliim kuqtlo. Ara naishiq tsan mong na liliim tlaq walüli raq, Shiikeawe khushü chhainyii tlaq kra naishiq ma tiichhikuq tlo. Riita ara walüli ka Khristo theaphi wa liliim tlo.

⁷Shatmaq tiina ara chongtiikai, wenyi tsiiq nai nyam tum tochang, naishiq khum arka miinan hamtak ikhli. Ara wenyi tsiiq nai nyam tum ngutiikai arka, naishiq raq chongkuq tiikai Tsütsa Ahea jaqsham kra nangnga chongtiikai Riita ara naishiq khum hamlii tak ikha sitlaq ara lümaq, Shiikeawe raq apaiq ningkun jonghea sitlaq kra, Tsütsa Ahea naishiq raq chongkuq tiikai kiijiishe tiichhikuqtlo. Arka Shiikeawe ningkun. Naishiq ningkun ka riimak.

⁸Naishiq raq Tsütsa Ahea chongke jaqsham na, maiqse raq naishiq ka kai tiichamchao tlo. Shatmaq tiina jaqsham ka tang baiq tlii ka tangta baiq lot mak. Naishiq raq jaqsham ka thaq baiq mai phan. Jangshishi ka naishiq kamtsantsii ka ramram dea jom tlo. Shatmaq naishiq tsiim jüshushu ka riimai.

⁹Naishiq ma wesang ralii jawanti maiq ka pahea dongtlo. Shatmaq naishiq ma khi alu kiimin pahea hum wan ruq li sitiikai. Kiimaq jangshi shi ka naishiq ma tsanbi taqtaq, maiq raq tiitsü ngii tlo. Shatmaq naishiq lang ka Shiikeawe raq tiipit mak phan.

¹⁰Wranaiqshe naishiq ara Jesuq jamkho tsai wantaq, kiikha tsea baiq wan kli tankhan wan tlaq kra maiqmo homa howan mong miili lun wan tiikai. Shatmaq ümchaü niitaq, naishiq ara atrali sitiikai. Ara lümaq Jesuq kiimin atra dea sitlo nguta hakhi kuq tlo.

¹¹Naishiq rilung na, wranaiqshe maiqmii miisaq ka jaqphi na chiim lai tli khum tiikai. Arka Jesuq Khristo miitu khamwan tiikai. Riita, arka Jesuq rilung ka naishiq khum hiqda howan tiikai arjaq tiichhike miitu chamchao tiikai.

¹²Riita ara chongtiikai arai mren, naishiq ka ranaiqtek tsai wan tiikai. Krai mren, namshiq khum na rilung lam ka jonglu tlo.

¹³Asii bomtsi na akha chongtlo, “Ngi Shiikeawe ma kamtiikang. Krai mren, ngi raq Shiikeawe tsütsa ka chongkuq tiikang.”

¹⁴Shiikeawe raq Tati Jesuq ka amaa wa tiidong wanto nguta nashiq raq asap i. Kiimaq Shiikeawe raq Jesuq ka jamkho amaa wa tiidong wantaq kiikhiisii hali, nashiq armin amaa wa mitiidong wan nguta asap i. Raütiishe apaiq raq nashiq tarü adam na, Jesuq rai siwan miitu mishea wan.

¹⁵Riita arthun litkot chamchao homa howan tiikai arka, namshiq khum kra tiikhe wan miitu chamchao wan tiikai. Kiimaq ara naishiq niiko wan tiikai kra mren, Shiikeawe kaphap mangchan raq maiq pahea kra tiichhii kuq wan tlo. Kiimaq Shiikeawe ma kechutum kewan kiimin maiq pahea raq mikuq wan. Arthun arka Shiikeawe khushü tiijong wan miituli.

Wranaiqtek Kamtsantsii Maq Siwan

¹⁶Ara chongtiikai arkha maq tiina, nashiq ka ümtiikaq ranaiq jiimin, tsaiji tran mai phan. Nashiq han-ngam khum ara riawe kla, ranaiq awea chaosusu maq ariim riiwan tlo. Shatmaq, nashiq wenyi khum arka, wranaiqtek anye ma jawan wan klai wantlo.

¹⁷Ümchaü nashiq raq chamchao litkot lea wan tiikai arka alose miituli. Kiimaq arthun chamchao arka jai na nashiq raq lap wan chang sitlaq kiimaq thi hai jiika aranseli. Ara chamchao tiikai ara tsingo ka, rawiichii nashiq raq rahea, jonghea phan lap wan chang sitlo. Kriika pattup thenki mak phan. Kiimaq nashiq raq pattup pat-sa rilung milap wan rong i. Laita Shiikeawe rai adam na misi rong i.

¹⁸Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq raq nashiq maklii ka, mak maq tiichhi tlaq phan hupsam kriijaq ran wan mai. Shatmaq maq mak maq chhi lot mai phan sitlaq kriima ran phan tiikai. Mak maq tiichhi tlaq phan hupsam ka jaqlose akhing miitu li mitsing. Shatmaq, mak maq chhi lot mai phan hupsam ka, pattup thenki mak phan.

2 Korin 5

¹Nashiq raq asap i she, ranaiq shishi ka ara ümchaü nashiq sitiikai, nashiq han-ngam khum jolitiip arka, ariim riiki raüta atham she mirki. Ara thamkai jai miishe, Shiikeawe raq nashiq sichang jam, ramungtan niishe mikuq. Kra jam ka Shiikeawe apaiq jaq maq ahai. Kra jam ka pattup pat-sa thenki mak phan.

²Nashiq ka ara han-ngam khum na sitiikai liipan bala niika, chochi ahü, ahun anü rai lam miili, ahut ahü watrang li, tsitsü tiichüm lailaitli sitiikai. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq tsan mong na, nashiq miitu tiije hai wan jeshe, ramungtan na thü tlaq nashiq khum kriimaq tiihong laita siwan tlo hai jiilei nguta thenge laita sitiikai.

³Kriishe nashiq ma tiisamkuq raüla, nashiq ka khum ahü miika simai she.

⁴Nashiq ka ara mangjong hiq wa hiqda jolitiip na sitiikai liipan bala na ümtinkhan wa, ahan anyi, kharü mong na siwan ikha chamchao tiikai. Riita arka nashiq raq ara han-ngam hiqda jolitiip ara baiqthü tlo haijaq nguta tiima lailaita kla riimak. Shatmaq nashiq ka ramungtan wa akuq khum kra sam wan tlo haijaq nguta tsin-ngin wan tiikai nguta ngo nangnga chongtiikai. Krai mren, arümkai chang khum sitlaq kriika, pattup thum mak rilung tsitsü khum kra miishe miklai kuq.

⁵Ara chongtiikai, nashiq khum asai klai kewan arka, Shiikeawe raq tijeme kuq tlo. Raüta, apaiq raq, nashiq ma Asii Wenyi kuqto she. Asii Wenyi nashiq ma kuqtaq arka, apaiq raq nashiq ma ümchuwa mikuqha nguta, ramungtan na tiije tlaq, kriithun ka milap wan rong i she dea nguta tiichhike miitu saqse hakhi khamke raükha tiipha bomchong she.

⁶Ara ningkhan tiina, nashiq ka wranaiqshe tsaiji tijong laita mongngam maq sitiikai. Nashiq raq asap i, nashiq ka ara han-ngam hiqda jam mong na sitiikai wiiwii, nashiq ka Shiikeawe raq ahaikuq jam kriiwiika alu na sitiikai ngushat.

⁷Nashiq rilung ka kamtsantsii khu thaq maq sichang li. Mak maq chhi laita singa chang ka riimak.

⁸Nashiq ka ara tiima lailaita tsailam jilam maq singa tiikai. Kiimaq ara nashiq han-ngam hiqda jam ara Tatiwe apaiq saüki tlaq kraii adam na wawan khetiikai. Laita apaiq rai adam na siwan miitu khe tiikai.

⁹Riita ara chongtiikai nashiq raq alap chang asi kha maq tiina, ümchaü nashiq ka ara han-ngam hiqda na sikai lo, kiimaq ara khum ara baiqthü laita apaiq rai she sikailo, apaiq tiikhoqriiq miitu minshiiq kriili she nashiq ma akhek pinthum.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq tarü loweatek raq nashiq kha phoke wanti we Jesuq Khristo man na chap laita, apaiq ma nashiq kha kra tiipho chang miraq. Apaiq raq nashiq kha ka mipho kuq. Raüta nashiq pumsiitek ma, tri maq jamlai poksi kewan wa thek tlaq, kra phanphan she poksi mikuq. Riimak jiila atsa miraq. Khristo raq ara poksi kewan nai atsa wan kriika, nashiq pumsiitek raq ara mangjong hiq maq atra siji na, jamlai phan jaq wa shamkai, kra thaq na seng raütiishe mikuq

Jesuq Rai Tiipum Wan Rilung Nye

¹¹Khristo raq ranaiqshishi ka nashiq tarü tiikham raüta, apaiq rung na mitiichap wan nguta asap hai kha maq, tsan na tiishaishat maq sitiikai. Arkha miitiina, naishiq raq nanok ma Tsütsa Ahea ma kamwan ronglaq nguta, tiima tsantsii wüjangjang maq tsangshiq ka trantsii chong kuq tiikai. Ngi ka juwa kriika, Shiikeawe raq kunli asap. Kiimaq ngi raq tiima wan kla, namshiq riimin, ngi ka samhea wiq asap han ahiq nguta tiima tiikang.

¹²Namshiq raq naishiq ka, namshiq man na tiishomra ra wan tlo ngutiika naq chongsiq rongkiq. Kriika riimak. Naishiq raq ara hon atsii chongkuq tiikai arka, namshiq raq naishiq miitu ara chongtlaq arka tengto dea nguta, ra na dü ma phipii maq si ronglaq nguta ngo maq chongkuq tiikai. Ara sap wan han jiitiq, namshiq raq, nanok ahinti jurwa maiq ka atsan atsii ka ahea sha abi wa sap mak miili, asham hea na lii raütli, ardea maiqshaq nguta tsütsit rai tlaq, kriiti ma bomtre michong kuq lot han.

13Riita naishiq ka maiqmak lii na barop ikha dea sha sirai tiikai? Barop ja rai tiikai jiika, Shiikeawe mang tijong miitu jarai tiikai. Shea naishiq arka tsangtsang tsiitsii wa sirai tiikai? Tengto. Naishiq ka tsangtsang tsiitsii miidea sitiikai. Arka namshiq tijonglu wan miitu sitiikai.

14Naishiq ka Khristo lungwiitsii wokhong na siti. Riita ümchaü sanha, naishiq raq maiqse angu tarü miitu, maiq weshi tsaito nguta sap wan kaishe. Krai mren, apaiq tsaitaq kra rai maiqse angu wiita, apaiq rai chiimshi na tsai wanto nguta sap tiikai.

15Apaiq tsaitaq ka wiitarü miitu tsaito. Krai mren, ümchaü maiqse ümchu riiwa rilung anye na atra sitlaq kriika, maiqmii miituli si ka raa mak she. Shatmaq tsangshiq miitu tsaitaq kiimaq tsangshiq miitu amaa wa Shiikeawe raq tiidong wan tiuwe kra miitu lishe si chang.

16Riita ümchaü ka naishiq Jesuq miishe kam tiikai. Krai mren, naishiq raq maiq jumin mangjong han-ngam tri maq shin mai she. Man na lea wantaq akhing na riiwe kla, naishiq riimin Jesuq Khristo ka han-ngam tri miili dea shin rat wankai. Shatmaq ümchaü sanha han-ngam tri miika shin mai she.

17Maiqse ashi ka ümtiikiiwa Khristo raishe tiipum wandam tlaq, kriiwe ka maiq nye tingsang atiiq wan miishe klai kitlo. Apaiq rilung achu ka thumto she. Apaiq rilung ka anye tingsang she.

18Riita ara maiqse ka anye ma tiija tiq wan tlaq arka, Shiikeawe raq nashiq miitu klo wanto. Kiimaq Khristo raq jaqsham jonghea sham wan kha maq, Shiikeawe raq nashiq ka apaiq ma wesang wa, apaiq kongtibi miishe tiija wanto. Apaiq raq ümchaü sanha, ara maiqse angu thun arka, Shiikeawe rai wesang siwan tlaq kiiwa, wehea miishe shram kewan jaqsham arka nashiq miishe kuqto.

19Ngi raq chongrat tiikang arka, ara ngo nangnga ngutiikang: Khristo pum lümaq Shiikeawe raq mangjong maiqse angu lotli kra apaiq ma akhi alu miishe tiija wan shiichaq tlo. Apaiq raq tsangshiq ngarai raüpot thun ka phe miili she diikuq tlo. Kiimaq apaiq raq mangjong maiqse angu wiita ka akhi alu ma tiija wan lungwiitlo nguta, kra tsütsa chongke jaqsham ka naishiq kiimwebi ma arang kuqto.

20Riita ija, ümchaü sanha naishiq arka Khristo kiimwebi ngo kha maq namshiq tarü kra Khristo mang na, phaqtak nithak maq tsii chongkuq tiikai. Shiikeawe raq namshiq tarü ka apaiq ma wesang wa akhi aluwetiim miishe mitiija wan laq!

21Khristo raq ngarai ka tangmak dea. Shatmaq Shiikeawe raq nashiq miitu, apaiq ka ngarai kaq ma tiija wanto. Kriikha maq, ümchaü nashiq ka, Khristo puk na nyap wankai kra mren, nashiq ka Shiikeawe raq kechu maiqsetiim miishe tiija wanto.

2 Korin 6

Kiimwe Jaqsham

¹Naishiq ka Shiikeawe rai adam maq apaiq jaqsham tiikai kra mren, naishiq raq namshiq ka noho ikha trantsii wan tiikai. Namshiq raq Shiikeawe kaphap mangchan lap wan lan kra, atu na naq tiiwiihii rongkiq.

²Shiikeawe raq akha chongtlo ara tai ronglaq: “Ngi raq namshiq ma ra tlaq akhing na tre kuq wan kang ihata, ngi raq namshiq ma tiichhiike wan akhing ranaiq saüto angu na, tiichhii kuq wan kang ihata.” Tai ronglaq! Ümchaü ranaiq ahata Shiikeawe raq namshiq khrumke wan akhing! Ümchaü ranaiq ahata Shiikeawe raq namshiq tiichhiike wan ranaiq!

³Naishiq kiimwebi raq jaqsham tiikai ara, maiq raq setsiiq ka romai. Kriikha maq, naishiq raq maiq lam phan ka tiibanbi ki mai.

⁴Naishiq raq ümchuwa jaqsham tiikai na, litkot chamchao, athaiq alaiq kiimaq asiq areng ümchuwa riihum wan tiikai ka, tsan tiibum laita nin wan tiikai. Laita ara nin wan tiikai ara lümaq, naishiq ka Shiikeawe jaqshisetiim dea nguta nokwe man na, tiichhi kuq wan tiikai.

⁵Naishiq raq maiqmo pahea howan kai; phaqték mong na shaq wanto; kiimaq nokwe raq longliiq wanto; naishiq achan ana jaqsham nü wan kai; rawa konhü maq, amang ale maq pahea lea wankai.

⁶Naishiq raq asii arai tsantsii maq, tsütsa ahea taksu tsantsii maq, anin wan tsantsii maq, kiimaq riimang riichan tsantsii maq, naishiq ka Shiikeawe jaqshisetiim dea nguta tiichhi kuq wan tiikai. Arka Asii Wenyi raq, kiimaq naishiq tsan na riikhaqli mangchan tsii rüm tiikai kriimaq tiichhi kuq tiikai.

⁷Kiimaq naishiq raq tengman tlaq tsütsa chongkuq tiikai kra lümaq, kiimaq Shiikeawe ningkun kuq wantaq kra lümaq, ara tiichhi kuq tiikai. Naishiq ma rekhat chang nai khum tiikhe chang siinit wachü ka tingting rilung sitiikai ara.

⁸Naishiq arka maiq wiijamti raq ashreng riitlo; kiimaq maiq wiijamti riika atijeasi li riitlo. Naishiq ara ashummii min riitlo. Kiimaq asomra min riitlo. Naishiq ara trotkiq wanti min kiitin khan asi. Shatmaq naishiq riika tengteng bomtsi kli chongkuq tiikai.

⁹Naishiq ka manghü rahü ikhli sirai tiikai. Shatmaq naishiq ara wiitarü raq asap. Naishiq ara atsai kaikun she ngo chang chang ikha sirai tiikai. Shatmaq naishiq ka atrali ngashat shat sitiikai. Naishiq arka, maiq raq ümtinkhan wa jahea jinhea maq tiichop wan tlo. Shatmaq naishiq ka tsai mai li riishatshat, atrali sitiikai.

¹⁰Naishiq ara acha apa ranaiq min, khoqriiq shishiiq miili sitiikai. Naishiq arka miitsan miijan maiqse ikhli sirai tiikai. Shatmaq naishiq raq maiq pahea ka

chithe lüwa ma tiija kuq wan tiikai. Naishiq ka jaqhü jihü ngo chang chang ikha sirai tiikai; shatmaq naishiq jaq na phanrap asi.

¹¹Korin chela na sitibi lungwii phunainotiim lei! Naishiq raq namshiq ma kholam kholiq maq chongkuq kai ihata. Naishiq tsantsii kilü ka namshiq ma linje thü tiikai.

¹²Naishiq raq naishiq tsantsii kilü ka namshiq miitu shaq mai. Namshiq raq riwe, namshiq tsantsii kilü ka naishiq ma ashaq riilan.

¹³Ngi raq ümchaü namshiq ma, namshiq ka i setiim shaq ma mang lata bom tiikang. Naishiq raq namshiq ma jamkhiiwa tsantsii kilü ka linje thü tiikai, kiikhiisii namshiq tsantsii kilü kiimin, naishiq ma dilanta thü rong laq. Namshiq tsantsii kilü ka linlii maq thü lili rong laq!

Nashiq Ka Atra Shiikeawe Shomjam

¹⁴Thatsang maiqse rai reraüshi maq naqpong dam rongkiq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, akha shamshi kaishi ka riikong lot mai. Ajiq we nai alam we ka, adam na jamkho mirkong? Ranyaq nai rawüli ka adam na jamkho misi?

¹⁵Khristo nai Thawe ka kiqshi maq jamkho miram lot? Phungmaiqse raq thatsang maiqse rai kiqshi tsiimshi maq lang wan chang ka phanshi ra asi sha?

¹⁶Shiikeawe asii shomjam ka thawe makchuk jam rai apong dam chang lamlu min asi sha? Nashiq ka atra Shiikeawe sichang shomjam ahata! Shiikeawe raq akha chongto: “Ngi raq I jamjong ka I sengi rai mihai ha, Lata tsangshiq rai misiha, ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mijaha; kiimaq tsangshiq ka I sengi miraq.”

¹⁷Kiimaq ara chongtlaq arai mren, TATIWE raq akha asengi ma chongtlo, “Namshiq raq thatsang maiqse ka baiqthü raa dongdii; Lanta, namshiq ka pong na trai lanta sirong laq; Ashe ashi rai kongshi ka naqsi rongkiq. Namshiq ka trai lanta asii maq sihan jiila, ngi raq namshiq ka I wokhong na mitiisiha.

¹⁸Ngi ka namwe jong ma mija kang, kiimaq namshiq ka I setiim, maiqwe sere nai jechak sere ma mija wan han, nguta Ajong TATIWE raq chongtlo.”

2 Korin 7

¹Lungwii phunainotiim lei, Shiikeawe raq ara chongtiikai thun kiqkham raüpot arka nashiq ma akhakuq siisaq. Riita ara ningkhan, nashiq raq nashiq khum nai nashiq tsaiji tiishe chang phan jamlai wa sitlaq, kriika wiita runbaiq rong i. Shiikeawe ma haisong tsantsii nai shreng manto thüshat maq, nashiq rilung arka apaiq ma apkuq laita, asii arai rilung si rong i.

Korinti Raq Tsii Chhi Wan Kiita Paul Chochito

- ²Naishiq siwan miitu namshiq tsan nai mongjii na khok ka thüshat thü rong laq. Naishiq raq ju tsan min tiibi mai dea. Naishiq raq jumin shiithen jen mai. Kiimaq jumin nanshan wan mai.
- ³Ngi raq ara ngutiikang arka, ju tiijiq wan bom min riimak. Ngi raq kongkhu lak na, jamkho chong pha, namshiq ka ngi raq pinthum tlungwii tiikang. Kriikha maq, nashiq ka atra sihai jiimin, amaa sihai jiimin, adam li sitiikai.
- ⁴Ngi ka namshiq ma pinthum riichopi lata sitiikang. Kriikha maq, namshiq sham na liilata, kai tiishomra tiikang! Naishiq chamchao litkot liipan niimin, ngi ka tsailam jilam miili sitiikang. I tsan mong na chochisi raq aliim ale miili she sitiikang.
- ⁵Naishiq ka Mesidonia wang na saü wan jai min, phanshi dongdii min nü tiitsak wan mai riikai. Barap binrii na, litkot chamchao li, nanok rai tatso wiinyili, naishiq tsan mong na haisi rasong li siwan kai.
- ⁶Shatmaq munjuk mijuk, tiimang miichanti ma tsaiji doke wanti Shiikeawe raq, Titas ka naishiq phana tiwa raüta, naishiq tsaiji ka kongtam puqshi tiijongkuq wanto.
- ⁷Naishiq chochi ka, apaiq saü wan raüta lamlamli ka riimak. Shatmaq namshiq raq apaiq ka pinthum shiikumpan lan nguta, kra tsütsa ka tai laita chochisiq kai. Apaiq raq naishiq ma, namshiq raq ngi rai riihum haijaq nguta, pinthum tsan na atsi ma thenge tlan nguta tsütsa ka chongto. Kiimaq namshiq raq, I tsan tiibi kai sham, nashiq ka jiqkai dea nguta tsii chhi wan lan she nguta chongto. Riita namshiq raq tsii chhi wan lanta, ngi rai reraüshi miishe chap tlan nguta chongto. Riita ara chong tiikang, namshiq raq tsii chhi lan she nguta kra tsütsa ka tai lata, man na chochi wankang kra nam ma, ümchaü chochi si ka achong lot mang miishe sitiikang.
- ⁸I lak tiiho wan kang iriiraq namshiq tsan ka tiibi wanto. Shatmaq, ngi ka kra lak waiqkang kra miitu tiishudaq mang. I lak raq heashise miitu, namshiq tsan ka tiibi wanto dea nguta kla, sap kang. Krai mren, ngi miimin tsanbili ikha riawe kla miraq.
- ⁹Shatmaq, ümchaü ngi ka chochikhiq li she sitiikang. Namshiq tsan ka tiibi wan kang nguta chochi riawe kla riimak. Shatmaq, namshiq tsan biwan taq kriikha maq, namshiq raq tsii chhi lan kra chhi lata, chochi tiikang. Kra tsanbi tsi riihum lan kha maq, Shiikeawe raq namshiq ka lam ahea nü niishe shun shea wanto. Kriikha maq, naishiq raq namshiq ma jamlai phan min abi ka klo mai dea.
- ¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq tsanbi ka, Shiikeawe raq namshiq tsantsii klai wan lam nü niishe wiiqkuqto. Kra klai tsantsii lümiishe, namshiq raq tiichhii wan rilung ka lap wan lan. Riita kra jiika jam tiishudaq wan

chang min ahü! Shatmaq, han-ngam tsantsii lamlam maq tsanbi tlaq kra riika, namshiq atiitsai mirwan.

¹¹Namshiq tsanbitaq kriika, Shiikeawe raq thimi tlaq kiijaq hong wanto. Liimanta, kra tsanbi wantaq kra lümaq, namshiq ma ahea lamlu she saüto! Namshiq raq kra ajiq mra kra tru wan miitu, kha ka phokuq lan she. Lanta, namshiq ka shut wan dam man, sepii dea nguta, tri raü ka riikhaqli maq sham lanta, ajiq we kha ka phokuq lan. Jamlai mra wa pintaq, kra miitu namshiq tsan khiq wanto. Kiimaq kra jai niimin, mra pin nong jiiq nguta, ümchaü ka namshiq tiikai song shat miishe sitlan. Kra mra pin kha maq, namshiq raq i sham chhi ro riilan. Kiimaq namshiq raq i khum tiikhe bom chong lan. Kiimaq ajiq we ka tsa lan she. Riita ara mra pintaq, raüta kra mra tiisup jaqsham wan na, namshiq ka jam shut ahü, sepii dea nguta tiichhi kuq lan she.

¹²Ngi raq kra lak waiq kang akhing na, juwe wa ajiq we, kiimaq jumo jiq wantaq, kriiwe ka tiima lata awaiq ha riimak. Shatmaq, namshiq ka naishiq wokhong niidea sitlan nguta, kriika Shiikeawe riimin asap dea nguta, kra tiichhi miitu waiq kang.

¹³Arkha maq tiina naishiq tsaiji jong taq. Naishiq ma tsaiji jong wan lamlamli ka riimak. Namshiq tarü raq, Titas ka jamkho shiikum pan lan, kra tai laita, naishiq ka pinthum chochi kai!

¹⁴Ngi riika, apaiq man na, namshiq ka kai tiitsamkam siq kang. Krai mren, namshiq riimin ngi raq namshiq ka jamkho shomra wan kang kriika, atu na tiiwii man riilan. Naishiq raq namshiq ma wranaiqtek tengteng bomtsi kli phanchan chongkuq tiikai. Kiimaq krai mren, naishiq raq Titas niki na, namshiq tiishomra wan kai kriika riikhaqli dea tengto.

¹⁵Kiimaq krai mren, namshiq ma apaiq lungwiitsii kiimin jong wan wan she, jong wanto. Apaiq raq, namshiq ma sungkhu tsiilam chongkuqtaq kriika, namshiq raq phaqqhii nichii maq tai lan kra, apaiq raq tsan na tiitsang shat maq thü tlo. Kiimaq namshiq raq apaiq saü wantaq akhing na, shreng lanta, tiikai song shatmaq apaiq ka tao wan lan.

¹⁶Riita, arthun ara chhi lata, ngi ka ümchaü namshiq ma pinthum riichopi tiikang. Kiimaq chochi tiikang!

2 Korin 8

Miitsan Maiqse Miitu Hongluke Bomchong

¹Phunainotiim lei, Shiikeawe kaphap mangchan maq, Mesidonia wang na siti Phungmaiqse ma ümtinkhan wa achu shiiman tsingo wantaq kra namshiq ma tiitaike ro tiikai.

²Tsangshiq ka kamasham na, pinthum litkot chamchao wa maq chen wanto. Shatmaq tsangshiq chochi tsantsii ka ama, alüm alei sitlo. Kriikha maq,

tsangshiq ka miitsan miijan li jiimin, tsangshiq raq alu atan kewan lam niika pinthum jaqchii jichii maq kuqne wanto.

³Ngi raq namshiq ma tiitaike wanro tiikang ka ara. Tsangshiq riika, tsangshiq raq ümtinkhan wa tang tlaq kra kuqto. Liiwan raü jiika, tsangshiq jaq na ümchuwa asi kra, thaq niimin, shiichan raüta kuqto. Tsangshiq raq kuqtaq kriika, maiqmii tsantsii maq, khoqriiq shishiiq maq, maiqmii khiiq khot rang rang raüta kuqto.

⁴Tsangshiq miika, maiq raq chongrea ngo min raa mak, Shiikeawe setiim Judia wangti khrumke miitu phong tsoktsok honglu kuqto.

⁵Riita, kra tsangshiq raq lungwii kongphiq kuqtaq kriika, naishiq raq ümchuwa tiima wankai, kra thaq na apa achan ana kuqto! Tsangshiq raq apha na tsangshiq rilung ka Tatiwe ma kiinong kuqto. Kra raütiishe, Shiikeawe lungwii tsii maq tsangshiq khum kra, naishiq bomchong kra tai miitu kiqkham wanto.

⁶Titas raq ara jaqsham ahea, aram ari lungwii tsantsii jaqsham arka, namshiq Korinti liipan na apha wan wishe. Riita, krai mren, ümchaü min naishiq raq, apaiq ma honglu hirii jaqsham kra thaü nong tiikai. Apaiq raq ara jaqsham arka, tiinyi li misham laq.

⁷Namshiq ka phanrap lam na, nanok ahinti Phungmaiqsetiim thaq na sinkhu na watlan: Khristo ma kamtsantsii thü wan na, Tsütsa Ahea kra nanok ma chongke wan na, tengman tlaq bomtsi kra atsaü maq saptsin wan na, nanok khrum shanke jaqsham na, kiimaq namshiq raq naishiq ma lungwii tsii rüm tlan na, namshiq ka nanok ma sinkhu na watlan. Riita, ara chongtiikang arkha maq tiina, namshiq ka Phungmaiqse miitsan miijanti ka khrumke niimin sinkhu na waronglaq nguta chongkuq tiikang.

⁸Arka ngi raq namshiq ma amingke kla riimak. Shatmaq, Mesidonia wang na siti Phungtuti raq khoqriiq shishiiq maq honglu kuq wantaq kra lilanta, namshiq tsan na nanok ma lungwiitsii ka awongsii dea rüm tlan jiika, namshiq raq mangchan jaqsham maq tiichhikuq rong laq nguta chongkuq tiikang.

⁹Namshiq raq nashiq Tatiwe Jesuq Khristo kaphap mangchan tsaü kra ri asap han. Apaiq ka chithe lüwa. Shatmaq, namshiq ka chithe lüwa ma tiija wan miitu, apaiq ka miitsan maiqse ma jakito. Apaiq raq thümsaü litse rilung siwantaq kra lümaq, namshiq ka chithe ma tiijakai miitu kito.

¹⁰Ngi raq tiima wan riawe kla, ümchaü namshiq raq namwii miishe jamlai wa shampha wan lan, kra jaqsham ka tiitho hali, honglu ka hiwan nong ronglaq nguta, tiima tiikang. Namshiq ka nokwe thaq na apha wanti riilan. Kiimaq lamsheati riilan.

¹¹Riita, jamkho jaqsham ka pha wan lan, krai mren, jaqsham ka tiinyi li she sham rong laq! Apha na jamkho tsan achhü ma hang lanta jaqsham ka shampha wan lan, ümchaü sanha kra namshiq jaq na jamlai wa asi kriimaq tlot rong laq.

¹²Namshiq raq khoqriiq shishiiq maq kuq han jiila, Shiikeawe raq namshiq kongphiq jaqmiiq ka, chochi khiq ma mitao. Namshiq raq ümchuwa mitang han, kra kuq ronglaq. Namshiq jaq na jamlai wa ahü, kriika Shiikeawe raq asap.

¹³Ngi raq namshiq ma hekii alaiq kriika tiho raü, nanok ahinti miika achü linli tiho la, nguta tiima lata riimak. Shatmaq, ngi raq tiima ka, tarü raq mren mra chhaq siisaq, holai ka hochang nguta, tiima tiikang.

¹⁴Shatmaq, ümchaü akhing na namshiq ka, arong awin sitlan. Krai mren, namshiq raq nanok juwa, ümchaü athüm alit chamchao tlaq, kriiti ka namshiq raq khrumke chang. Krai mren, namshiq ma athüm alit chamchao ranaiq na, tsangshiq ka arong awin siraüla, tsangshiq raq, namshiq ka mikhrum kuq nong. Akha asiti nai ahüti liipan na, mren mra chhaq maq riiphea riinyin raüta sichang.

¹⁵Asii bomtsi na, “Jurwa mana apa riichomtaq kriiti riimin pahea ka lap mak dea. Kiimaq jurwa atsapse li riichomtaq, kriiti riimin tsaphease ka riimak,” nguta chong tlo.

Paul Raq Titas Nai Akongti Korin Na Tiwato

¹⁶Titas ka naishiq rai kiqshi tsiimshi maq, namshiq khrum kuq tlaq kriikha maq, Shiikeawe ma pinthum kechu tum tiikai!

¹⁷Naishiq raq apaiq ma tiitai wankai ta, apaiq raq chochikhiq maq bom ka tre wanto. Kriili min riimak, apaiq tsantsii maq tlungwii raüta, namshiq phana namshiq khrumke wa, miwaha nguta bom ka tre wanto.

¹⁸Naishiq raq apaiq rai Shiikeawe jaqsham tsütsa chongke na, wiitarü raq kam tlaq, kiimaq shreng tlaq phuno we ashi, apaiq mang tsa ka Phungtuti liipan na asap siisaq we, kra tiwa dam tiikai.

¹⁹Apaiq ka Phungmaiqse tarü raq asap lamlam li min riimak, shatmaq Phungtuti raq kiqri raüta, apaiq ka naishiq rai waniq na khum dam ma nguta, tingsang atsea raüta tiwa damtlo. Apaiq raq naishiq ka, ara lungwii kongphiq riichomrom hirii tiikai jaqsham ara milii wan dam. Ara jaqsham ahea ara lümaq, Tati Jesuq Khristo khushü ka mitiijong wan. Kiimaq nashiq ka naphu nanotiim Phungmaiqse, juwa athüm alitti sitlaq, kriiti khrumke ka khoqriiq shishiiq maq sham tiikai nguta hakhi ashi miraq.

²⁰Naishiq raq ara jaqchii jichii maq akuq wan ramrit jaqmiiq ara, phea nyinke wan khuthaq na jam bom dong mak chang miitu, shiithuk shiitsom maq phea nyinke miitu, tsii lamshat sitiikai.

²¹Naishiq tsan na tiima tiikai ka, athuk atsom jaqsham kriili ro tiikai. Tatiwe makki niili min riimak, maiqse makki niimin, athuk atsom sham chang sitlo.

²²Arkha maq, naphuno we weshi ri hali, tsangnai rai tiiwadam tiikai. Naishiq raq apaiq hon atsii ka, kongkhu ji maq pahea shiiton liiwanje she. Jangwrap she, apaiq ka kongti khrumke ma tsan achhii maq sitlo. Kiimaq ümchaü ka, apaiq raq namshiq ma pinthum kamwan tlo. Krai mren, apaiq ka khoqriiq shishiiq maq, namshiq khrumke wa nguta watlo.

²³Kiimaq Titas riive kla, apaiq ka i kongti, ngi rai shamshi kaishiti la na, namshiq khrum wa nguta watlo. Kiimaq, apaiq rai akongti we wenai wadam tlaq kriika, Phungtuti mang maq watlo. Arka Jesuq Khristo khushü tiijong lu miitu watlo.

²⁴Namshiq lungwii tsantsii ka, tsangshiq ma tiichhi kuq rong laq. Kra chhi tai wan raüta, tsangshiq tiiwati, Phungtuti thun raq, naishiq raq namshiq tiishomra siq tiikai kriika, atu niika riimak dea, riikhaqli dea nguta misap.

2 Korin 9

Miitsan Phungmaiqsetiim Khrumke Honglu

¹Riita, riikhaqli miikla, ara Judia wang na sitibi Shiikeawe setiim ma khrumke kongphiq hoho tiikai kra miitu ka, ngi raq namshiq ma lak na waiq rea nong ngo min rarai makli she.

²Ngi raq namshiq ka, tsangshiq khrumke miitu tiijeshat maq sitlan ngutiika asapha she. Kiimaq ngi raq, namshiq tsa ka Mesidonia wang na sitibi Phungmaiqsetiim phong na, ümchuwa tiishomrasiq kang kriika, tsangshiq raq sapshat she. Ngi raq namshiq ka, “Akaia wang na siti phunainotiim riika, namwii miiphü she, Judia wangti Phungmaiqsetiim khrumke miitu, tiijeshat maq sitlo” nguta tsangshiq ma chong kang she. Namshiq raq tsangshiq khrumke miitu, khoqriiqkhiq maq tiije tlo nguta tai raüta, tsangshiq tarü ka, tsan achhü maq siwanto.

³Riita, ara chongtiikai kra mren, ümchaü ngi raq, ara naphuno wetiim wetsam ara namshiq phana, ngi ma sinkhu na tiywa wanli tiikang. Arka naishiq raq, namshiq ka chochikhiq maq mikhrum kuq nguta shomra kai, kriika tengto dea nguta, namshiq raq jaqsham maq mitiichhi kuq laq nguta tiywa wanli tiikang. Ngi raq namshiq mang ka, Mesidonia wangti Phungmaiqsetiim phong na, tsaki wan kang kriika, atu na riimak chang, tengto dea nguta tiijeli ronglaq nguta tiichong wan, tiywa tiikang.

⁴Ngi raq tsangtsam sinkhu na tiwali tiikang arka, ümtiikiwa ngi phunainotiim, Mesidonia wangti kongtibi ka shea lata, namshiq phana saü wan tiikang, kra akhing na, namshiq raq honglu ka mitiije shaqli lowan hai jiika, ngi ma jeasi kla jawa michongsiq, namshiq miika jeasi jonghea ngaü chang mirki. Ara jamkhano

chong tiikang ngukla, ngi raq namshiq ka tsangshiq man na atsaki rea wan wishe. Ngi raq namshiq tsaki rat wan kang kriika, arot miishe mijaki!

⁵Riita, ara chongtiikai krai mren, ngi ara naphuno wetiim ka, ngi ma kongkhu na, namshiq phana tiwa wanli tiikang. Raüta, tsangshiq watlaq krai mren, namshiq raq kongkhu na ngi ma chong lan krai mren, tsangtsam saü wan tlaq kriijaq, tiije lanta thüli rong laq. Akha kongkhu hi lanta thü wan li raü jiitiq, ngi saü wan tiikang akhing na, honglu ka tiijeje she miraq. Kiimaq nanok makki na, maiq raq thaü raüta akuq ikhiika riimak miraq. Shatmaq, namshiq maiqmii raq tlungwii wan lanta akuq ma mija.

⁶Ara bomtsi ara tsan na tiitsang rong laq: Jurwa tsamlai ka ahiihii maq trok raqraq li wanwan tlaq, kriiti riika, tsam min atsap li mijut. Shatmaq, jurwa tsamlai ka apapa maq jang wan tlaq, kriiti riika tsam min apa mijut.

⁷Arkha maq, maiq khumtek raq juwe riwa, maiqmii tsan na jamkha mikuqha nguta wa tiima tlan, kra phan phan kuq rong laq. Akhan anyan lam maq lo, kiimaq aming shiikhoi ikha tiima raüta kene ka riimak. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe riika jurwa tlungwii raüta kuqtlaq, kriiti ka lungwii tlo.

⁸Kiimaq Shiikeawe riika namshiq ma ümtinkhan wa raa tlaq, kra thaq na achan, asho awo mikuq. Krai mren, namshiq ma Shiikeawe raq, namshiq rii ümtinkhan wa rong raa tlaq, kra wranaiqtek mikuq. Kiimaq kra thaq niimin, apa chat raüta, ümchuwa shamhea kaihea na shiitai miitu, achan ana mitiishowo kuq.

⁹Asii bomtsi na akha chongtlo, "Apaiq raq athüm alitti ma aliim ale, asho awo thap kuqtlo. Apaiq lungwiitsii ka pattup thum mak miq mak."

¹⁰Shiikeawe ka maiqse ma achhi ajang chang tsamlai chomrom keti we. Kiimaq maiqse ma phaqnai sea chomrom keti we. Krai mren, Shiikeawe raq, namshiq ma tsamlai achhi ajang ma, namshiq ma ümchuwa ra wan tlaq, kra mikuq. Raüta, jamlai wa chhi jang tlan kra, mitiijong luwan. Akhiisii hali, ara ümchaü namshiq raq ümchuwa honglu phongtsoktsok kuqne wan lan, kra dong man wan raüta, namshiq raq asho awo tsam mijut wan han.

¹¹Apaiq raq namshiq ka, wranaiqshe chithe lüwa ma mitiija wan. Kiimaq naishiq jaq wa Phungmaiqsetiim pahea raq, namshiq raq akuq han kongphiq ara lap raüta, Shiikeawe ma pahea kechu mitum kuq.

¹²Namshiq raq honglu khrum jaqmiiq kuqne tlan ara riika, Shiikeawe setiim juwa athüm alitti khrumke lamlam li ka riimak. Shatmaq, maiq pahea raq kechutum achu jaütlo.

¹³Ara namshiq raq phunaino ma honglu khrum jaqmiiq kuq tlan arka, namshiq tsan na Phungmaiqse rilung lungwiitsii tsingo dong man wan tlaq kra, tiichhike hakhi. Kiimaq ara namshiq kamtsantsii jaqsham tsingo, kra chhi raüta nai namshiq raq Khristo aming wokhong na sitlan kra chhi raüta, namshiq ma

phunainotiim Phungmaiqsetiim raq Shiikeawe ka mitiitsamkam. Kiimaq namshiq raq, tsangshiq ma nai nanok Phungmaiqsetiim ahinti khrumke miitu, raükhokkhok lanta, honglu hongtan kuq lan kra miitu, Shiikeawe mitiitsam kam.

¹⁴Krai mren, Shiikeawe raq namshiq ma jonghea mangchan tlaq kra chhi raüta, tsangshiq raq namshiq miitu, tsan na atsi ma mangchan tsan tsii thü raüta, namshiq miitu achu mijaü kuq.

¹⁵Riita, Shiikeawe raq nashiq ma nü maq achong lot mai, athii tsinhea phan kongphiq kuq taq ara miitu, nashiq raq Shiikeawe ma pinthum kechutum rong i!

2 Korin 10

Paul Raq Ajaqsham Tiiwong Bom Chongtlo

¹Ngi Paul raq pumsii maq, namshiq ma ara bomtsi tiitai tiikang. Ngi ka namshiq rai mantut na sitiikang niika, tsan nin woknin we ikha sitiikang. Kiimaq nyea jokjok we nguta liiwan tlan. Shatmaq, kiimphai she tiijaiho latiika, kiqla hiip-hii we miishe jaki tiikang. Jesuq Khristo raq akuq, sobsob bom bom hon atsii nai mangchan tsantsii maq, ara namshiq ka tiijom na lata bom rai tiikang.

²Riita, ija, namshiq raq ngi ka, namshiq phana ümtiikiiwa watiikang na, tsanla wokle we ma naq tiija baiq rongkiq. Ara jamkhano son tiipha ngukla, namshiq phong wa, jurwa ngi ka tiichan miine raüta, han-ngam khushü rit tlo nguta, shapshaü miqshii tiikonchon tlaq, kriiti ka ngi raq aphaq ani ka rap khatkhat mirwa ha.

³O, riita naishiq arka, ara mangjong hiq na dea sitiikai ahata. Shatmaq, naishiq ka mangjong han-ngam tiijong miitu ka riikhat mai.

⁴Naishiq raq rekhat lam maq sham wan chang siinit wachü thun kriika, ara mangjong hiq wa hupsam siinit wachü thun kriika riimak. Shatmaq, naishiq raq sham tiikai siinit wachü thun arka, aheng pinthum, Shiikeawe siinit wachü maq chiq se rewe ümchuwa sitlaq kra khat tiikai. Laita, rewe tiibo chang hiqshong kra shiithen baiq tiikai. Naishiq raq arot akiq tri raütu thun kra run baiq tiikai.

⁵Naishiq raq, shiikong miilong kiimaq arot akiq tri raü maq, Shiikeawe lam phan sap wan chang lam jong na, peruk hai tlaq kra, arun riibaiq tiikai. Naishiq raq maiqse tiima tsantsii thun kriika, Khristo puk na nyap wan miitu trap tru rapkhat khat rap wiiq tiikai.

⁶Kiimaq namshiq ka, i sengi shaq dea nguta, namshiq raq jaqsham maq tiichhike wan jai shetiq, ngi raq namshiq phong na, juwa i kiq khiiti maiq sitlaq, kriiti ka ngi riitiq sintsang miishe tsat lata kriiti ka mishpuq ha.

⁷Namshiq raq maiq ka, rakhütsiri miili liirat tlan. Kiijaq namshiq phong na, maiq ashira raq, apaiq ka Khristo kiimwe dea nguta, tiitsaki raitlo. Ikhiila kriiwe raq, samhea atiima mirlaq. Raüta, apaiq kiikhiisii hali, ngi armin Khristo kiimwe nguta, tolonglong maq ngalata sitiikang, apaiq raq misap laq.

⁸Tati Jesuq Khristo raq, ngi ma namshiq khuthaq na arang kuq taq kriika, namshiq shiithen baiq miitu ka riimak. Shatmaq, namshiq tiichhanchhi wan miitu ngi ara shongto. Kiimaq ngi raq namshiq thaq na, arang hotiikang nguta, phanshi achan linlin li tiishomra rai ha jiimin la, kra miitu ngi ka akhiismin jeasi mang.

⁹Ngi ka namshiq makki na, lak ümchuwa waiq wan tiikang armaq, namshiq ka tiiphiipjiip rea miitu waiq rat tiikang ngo changchang ikhiika ja romang.

¹⁰Ara chhi lanta, maiq wiijamti riika, “Ai Paul raq alak niika, asiq areng bomtsi waiq wan lili raitlo. Shatmaq, apaiq ka ümtiikiiwa nashiq rai mantut niishe nga wan jiiq, kiitiikaq, apaiq ka hujom hanjom she jaki tlo. Kiimaq apaiq ka tsüwe tsitwe ikha riimak she!” nguta ngi ka mishipoq siq wan.

¹¹Jurwa akha tiima tlaq, raüta ngi ka jomniim shaqshaq sitlaq, kriiti riika, ara bomtsi ara atsan na samhea maq mishaq wan laq. Ngi raq arjaq lak na alu maq, jamlai bomtsi wa waiq tiikang, arka, ngi namshiq phana saü wan tiikang akhing niimin klai kimak. Ngi tiima ka kiikha taqtaq li misi. I kiq ka ninki nong mak.

¹²O, shatmaq, bom poshi kla tengto dea. Naishiq ka jurwa tsangshiq maiqmii ka, wiitarü thaq na ajong ala wetiim nguta, hokdo jaqdo sitlaq, kriiti rai kla naishiq ka tiithapthi dam mai. Tsangshiq ka barop, nolabi! Tsangshiq raq tsangshiq maiqmii chechiip chang kappe kra tiq raüta, tsangshiq nai tsangshiq kli tiishin raitlo!

¹³Naishiq tiishomra bom tiikai arka, ümtinkhan na saü chang wa, kra thaq niika thittlai maiphan. Naishiq tiishom ra chang ka, Shiikeawe raq naishiq ma jaqsham chang wak ka, ümtinkhan mo trai longkaü shongkuqtaq, kiitin khan trai mong niili misi hai. Riita, namshiq sitlan kiimin la, naishiq ma akuq wak trai mong na sitlan. Naishiq raq nanok wak trai ka jinki mai.

¹⁴Riita, namshiq ka naishiq ma wakdam ashi, jaqsham chang nguta, Shiikeawe raq atiichhikuq sitlan. Namshiq ka naishiq jaqthiq mong na sitlan. Kriikha maq, naishiq raq man na, Tati Jesuq Khristo Tsütsa Ahea, namshiq Korin chelati ma sokuq wankai. Namshiq ka maiqjaq thiq wa anitkihai ka riimak.

¹⁵Krai mren, Shiikeawe raq naishiq ma, ümtinkhan jaqthiq wa tiichhi kuqtaq, kriiwa chan tlaq wakphe jampha mong wa, maiq ahinti raq jaq sham tlaq kra miitu ka, naishiq tiishomraki mai. Kra rii na, naishiq riika kamwan tiikai, namshiq kamasham kra, apa tsingo raüta, naishiq raq namshiq phong na, minshiiq ajong misham wan nong hai sham nguta, tiima tiikai. Arka Shiikeawe

raq jaqthiq ümtinkhan wa tiichhikuqtaq, kra trai longshong sitlaq kra liipan na sham wan miituli chong tiikai.

¹⁶Kra jaqsham ka jong wan raüla, naishiq raq Tsütsa Ahea ka namshiq lea raüta, mung ahin niishe, traho wan minshiiq ka mishiiq kilot hai. Naishiq riika, nanok ahinti raq raü asi wanwi she wak dam kriijiika jaq ka shamki mai.

¹⁷Shatmaq, Asii bomtsi na, “Jurwa atiishomra ro tlaq, kriiti riika Tatiwe raq jamlai jaq wa sham tlaq, kriili shomra chang,” nguta chongtlo.

¹⁸Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Tatiwe raq arka ahea dea shamto nguta tiima tlaq we, kriili, riikhaqli minshiiqti we ma mija. Maiqmii tsan na, ahea dea sham tiikang nguta atiima kriika, Shiikeawe maklii na hongwa mak miraq.

2 Korin 11

Korin Wa Ajok Aliiq Shrabi Paul Raq Sontlo

¹Ngi ka pinthum tiipantan rai tiikang, namshiq raq ngi ngok ngi rai tiikang ara chhihan jiimin la, anin reali she dea riiwan han jaq ahea nguta. Laa miisdia nin rong laq!

²Shiikeawe raq namshiq ka jamkho lungwii tlaq, kiikha ngi riimin namshiq ka lungwii tiikang. Namshiq ka ngi raq Jesuq Khristo ma tiiwa ma nguta, junrii wahüse ikha, weshi Jesuq Khristo rii li she nguta shiikap kang. Namshiq ka norii ahinti rai riibom kai ka maimak she. Junwa ranaiq na saüli, asii maq sirong laq.

³Ngi hairai tiikang arka, Ewaq ka jamkho lao wa taq, kiikha namshiq kiimin laoho jiiqla, nguta hai tiikang. Paü ka lulesang. Apaiq raq Ewaq ka lao wato. Kiikhiisii hali, namshiq tsantsii kiimin, apaiq raq mirap wiiqho. Raüta, namshiq tsantsii ka, Khristo lungwii tlan kiiwa, thawe raq mitiishonho.

⁴Ngi ka namshiq miitu kai chapa tiikang. Jamkhano chapa tiikang ngukla, namshiq raq namshiq phana maiq ahinti, juwa traho wa nguta watlaq, kriika atao wan nguli riitlan. Jesuq tsütsa ngi raq namshiq ma chongkuq wan kang kriika riimak, pong linlin tsütsa kra chongkuq wan kiiphan jiimin, namshiq riika, anin wan nguli li riitlan. Kiimaq, naishiq raq achongkuq hai, Asii Wenyi nai Tsütsa Ahea tao wan lan kriika riimak, pongphan wenyi bom nai pongphan tsütsa kra chongkuqtlaq, kriimin namshiq riika atao wan nguli riitlan!

⁵Ngi arka, namshiq khuthaq na tsankhun tsan wa “kiimwe jongbi” nguta tiitsaki tlaq kra thaq na, anun lin ka riimang!

⁶O, ngi arka abom asa na, phanshi rase khamkham dea jiili, nose atsii miku shaq ikha dea jarai kang jiili kha. Shatmaq, asap atsin wan lam niika, ngi ka noshii se ka riimang. Namshiq ma, jang wrap she phanrap mra na, tsangrakrak maq chongkuq tiipha ahata.

⁷Ngi raq namshiq ma, Shiikeawe Tsütsa Ahea kra chongkuq wan kang akhing na, namshiq jaq wa jamlai phan, amaq athii min jaü pha q siq mang dea riikang. Namshiq ka ajong ma tiija wan miitu, ngi ka aranse ma jawankang. Riita, kriika ngi raq namshiq man na, ajiq sha klo kang?

⁸Ngi raq namshiq ma jaqshamke hunnii wan kang akhing na, ngi ma khrumke wan ka Phungtu ahinti raq kuqto. Riita, namshiq khrumke wan miitu, ngi raq tsangshiq ka süpsi wan lata, jaqsham wan kang.

⁹Kiimaq ngi ka namshiq rai adam na sikang liipan niimin, ngi tiipao wan miitu kampho raa wan tlaq akhing niimin, ngi raq namshiq ma, jamlai phan holai min tiiho wan mang dea, phunainotiim Mesidonia wang wa saühotiiti raq, ngi ma jamlai phan wa rong raa tlaq kra, chomrom kuq hoto. Man na lea wantaq akhing na jamkhiiwa siwan kang, kiikhiisii hali rawiichii akhing niimin misi wan ha. Ngi ka namshiq khuthaq na holai ashi miika jawan mang!

¹⁰Jesug Khristo raq jamlai wa chongtlaq, kriika tengteng. Kiikhiisii ngi riimin jamlai wa bom tiikang kriika, tengteng bomtsi kli bom tiikang. Ara ngi tiishomra bom rai tiikang arka, Akaia wang kunli ti raq, jurmin arot chongtlo nguta ngulot mak.

¹¹Riita, ngi raq ara phanchan tiipha arka, ngi raq namshiq lungwii mang lata sha ngurat tiikang? Shiikeawe asi, ngi raq namshiq ka kai lungwii tiikang.

¹²Namshiq ma Shiikeawe jaqsham ketibi raq, naishiq ka “kiimwebi” nguta tiingo tlaq, kiimaq tsangshiq riimin, naishiq raq jamkho sham tiikai kiikhiisii sham tiikai, nguta tiishomra tlaq, kra tangta baiq miitu, ngi riika ümchaü jamkho jaq maq ahü maq jaqsham tiikang, kiikha namshiq jaq wa, amaq athii min jaü mang miili, sham wan ruq misham wanha.

¹³Kra tiishomra tlaqti kriika, riikhaqli kiimwebi ka riimak. Tsangshiq ka joksäü liiqse kiimwebi. Tsangshiq raq tsangshiq sham akai kriika, arot akiq chong tlo. Kiimaq tsangshiq ka, riikhaqli Jesug Khristo kiimwebi dea mingu laq nguta, jaqsham mangkhü maq tiihong tlo.

¹⁴Arka jamlai awangrai chang bomtsi ka riimak! Thawe kiimin, apaiq khum ka ra wa rase ikha ja raüta, tiichan miine sitlo!

¹⁵Krai mren, apaiq jaqshibi kiimin la, tsangshiq ka kechu maiqsetiim ikha tiichan ne raüta, wa raü jiimin, nashiq wangrai chang ka jam min ahü. Phangthum ranaiq na tsangshiq raq jamkho sham wantaq, kra phanphan jaq maq milap wan.

Paul Raq Apaiq Chamchao Wantlaq Kra Tiishomra Wantlo

¹⁶Ngi raq bliiq chongnong pha na; jurmin ngi arka angi we nguta naq ümtiima kiq jo. Shatmaq, namshiq raq ngi ara angi we ngutiidea ngutlan jiika, ahea na,

jam raa mak. Angi we dea ngutli wea rong laq. Kra ngu raüka, ngi raq, ngi tiishomra chang lamlu ka ahü she miraq.

¹⁷ Ngi raq akha tiishomra rai tiikang arka, Tati Khristo aming maq kla riimak. Arka ngi nai ngi lamlam ngok ngi rai tiikang.

¹⁸ Shatmiitiina, maiq pahea han-ngam maq tiishomra sea wanti ka asi. Krai mren, ngi armin la, mitiishom raa siq wan lot ha.

¹⁹ Namshiq riiwe kla, atsang atsii siisaq nguta sirai tlan. Kriikha maq, namshiq riika angok angiti rai ka riitatieq man maq, aheawiq miili she nin rat tlan!

²⁰ Namshiq riika, namshiq ka tsangshiq jaqkhon mong na di ama ikha thü tlaq, kiimaq namshiq ka tsangshiq bi na tiimin tlaq, kiimaq namshiq ka anun ma tiija raüta, jamsha siq tlaq, kiimaq namtheaphi na tea tlaq, kriiti riiwe kriika, aheawiq maq nin tlan.

²¹ Ngi raq ümchaütiq, ara i jea ngaü chang lamlu ka tak tiikang ahata. Naishiq raq man na, namshiq khuthaq na akha tiitsü miingii laita, shiinüm sha lot mai dea riikai! Naishiq ka wepuq, pusut ikha siwankai ihata! Shatmaq, nanok ahinti tiishomra chang asi nguta sitlaq jiila, ngi ka angok angi we bom rai tlaq ikhiili jimin la, ara bomrai tiikang arka ngi raq ngi miitu tiishomra chang lamlu kra jonghea asi. Ngi ka sinkhu na wati we nguta siikang.

²² Tsangshiq ka Jehudinok dea sha? Ikhiijiika ngi ahata akaü. Tsangshiq ka Israilnok dea sha? Ikhiijiika ngi ahata akaü. Tsangshiq ka Abraham saüsetiim dea sha? Ikhiijiika ngi ahata akaü.

²³ Tsangshiq ka Jesuq Khristo jaqshisetiim dea sha? Ngi ka angi we ikha bomrai tiikang, tsangshiq nam ma, ngi ahata riikhaqli jaqshise nguta sitiikang we! Ngi raq tsangshiq nam na achan jaqsham tiikang. Ngi ka tsangshiq nam ma, phaqték mong na jang apa shaqto. Ngi ka tsangshiq thaq na apa chunpo-nyam chongwai maq tsat wanto. Ngi ka tsangshiq nam ma, jang pahea atsai chang wa lun wan kang.

²⁴ Ngi ka Jehudinok raq jang biingi akhing na, jangroqtsam ri jang tiikaü kaü, chunpo-nyam chongwai maq tsatto.

²⁵ Roman siihiipjongbi raq, ngi ka laktsam chunpo-nyam chongwai maq tsatto. Lakshi ka ngi long maq tiiqto. Ngi ka laktsam sammoktra jü maq, laijong then raüta chamchao wan kang. Kiimaq jangshi ka anaiq naiqshi awa washikhamjong mong na chamchao che rai wan kang.

²⁶ Ngi ümtinkhan wa, Shiikeawe jaqsham nguta khum wan kang na, jang pahea jüchhang lamtang mong maq lea wan kang. Kiimaq thiimeaq daku rai riihum wan kang. Kiimaq maiqmii nok Jehudinok raq, kiimaq Pongnok phan maiqse raq ümtinkhan wa, atsea ataa ma tankhan wanto. Kiimaq ümtinkhan wa, tsaija chhunja tiichamchao wanto. Lea wan kang akhing na, chela rap na, rum-

nyangkhi na, kiimaq sammoktra jü thaq maq, kiimaq joksäü liiqse kongtibi jaq na, ngi ümtinkhan wa riitsi tsaitsiiq, chamchao litkot wa mong maq lea wan kang.

²⁷Jaqsham kaiwa ümtinkhan wa, hunnii wankang. Ümtinkhan wa, rawa konhü maq sham wan kang. Khamnyang wiikii tsi maq ümtinkhan wa lea wan kang. Ngi ümtinkhan wa, amang ale miili, khuhü kheahü miili lea wan kang.

²⁸Arthaq niimin, jaqsham kaiwa holai ümchuwa sitlaq, kra thaq niimin, ngi wranaiqtek, Phungmaiqse thun sitlaq kra, tiichhan chhi wan miitu, I tsan na walü wa ikha, atsi holot mang chang khankhan, howan tiikang.

²⁹Ümtiikiiwa, ashi ra ka kamasham na ningkun ajom chhi wan tiikang, kiitiikaq i ningkun min ajom riikitlo. Ümtiikiiwa, ashi ra ka ngarai lam na sheaho chhi tiikang, kra chhi wan tiikang na, i rok i rii ngoq rara, chamchao wan tiikang.

³⁰Riita, ngi raq atiishomra rai chang she dongdii rakitaq jiika, tiishomrasiq rai pha niita. Ngi tiishomra rai chang ka, ngi arka ningkun ajom pinthum we ashi sitiikang ngutli tiishomra rai tiikang ahata.

³¹Tati Jesuq ma, Awejong Shiikeawe raq asap, ngi raq arot ka chong mang. Mangjong maiqse wiitarü raq, Shiikeawe kli dea pattup pat-sa mitiitsam kam wan laq!

³²Ngi ka Damaskas chela na bala, kiiwa wanghupti we, hokham Aretas we jaqkhong na sitiwe raq, ngi tlap lu wan ma nguta, chela kilam chong thun na phenlabi ma tiikhe wanto.

³³Shatmaq ngi ka, I kongtibi raq chela peruk na kilüpu maq, raqhii mong na tiinga räüta, räü maq tiisat kuq räüta, wanghupti we bo mong wa tlun kuq wanto.

2 Korin 12

Paul Ma Riisham Raq Atiichhikuq Bomchong

¹Ngi riika jamkha riita jiiimin tiishomra rai chang li she dongdii riishatshat. Tiishomra rai lata ngi ma jamlai liip rai chang riive kla ahüli jiiimin, tiishomra rai chang ka sikito. Shatmaq, ümchaü riive tiina, ngi ma, riisham raq jamlai wa tiichhikuq taq, kiimaq ngi ma Tati Jesuq Khristo raq jamlai wa tiichhikuqtaq, kriishe chongkuq pha.

²Ngi raq asapha, Phungmaiqse weshi ka, man na ümchaü wiiroqshi ri wiiblai mishaq na, ratsan ramong nyang na shea wanto. (Riita, ngi riika riikhaqli kla sap mang. Arka ngohea shaqshaq ramungtan niidea sha shea wanta, sha riisham raq atiichhikuq nangli wa kla Shiikeawe riili saptlo.)

³⁻⁴Riita, ngi raq bliiqkiki chongnong i na, ngi raq riikhaqli asap-ha, kriiwe ka ramungtan niidea shea wanto. (Riita, ngi riika riikhaqli kla saplot mang, apaiq

ka ngohea shaqshaq ramungtan niidea sha shea wanta, shea riisham raq atiichhikuq nangli wa min, kriika Shiikeawe riili saptlo.) Kiimaq kiijaq apaiq raq mangjong maiqse bomtsi maq chongkuq lot mai chang thun phanrap ka chhi wanto. Kiimaq mung kang maiqse nübok maq chongkuq lot mai chang phan kra chhi wanto.

⁵Kriikha maq, ngi raq kra awang chang chhi wantiwe kriili shomra tiikang. Shatmaq, ngi raq i pumsii miitu kla atiishomra chang ka jam min ahü. Ngi ka ningkun ajom we sitiikang nguta sap tiikang arli.

⁶Riita, ngi ka tiishomrasiq raiha li jiimin, ngi ka angok angi we ka riimang. Ngi raq chong tiikang arka tengteng bomtsi kli chong tiikang. Shatmaq, ngi ka tiishom ra rai mangli na. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq riisham mak maq jamlai wa chhi kang, kriijaq seng lata, ngi raq i nü maq chong tiikang nai i jaq maq sham tiikang arthaq na tiichan raüta maiq ahinti raq ngi shomra sea ka romang.

⁷Riita ara chong tiikang awang chang riisham mak maq chhi tai wan kang thun kriiraq, ngi ka ashkong tsii thü jiiq ngo maq, ngi ka han-ngam na, Shiikeawe raq i khum na phanshi hanho thatsü kuqto. Ara hanho thatsü arka, Thawe wekii ikha, i khum na shukshaq tlo. Raüta wenyi lam na shiikong wan chang wiimin, ningkun ka atiunun riibaiq tlo.

⁸Ngi raq jangtsam she Tatiwe jaq wa, ara tsi ara tiihea kuq laq nguta achu jaü kang.

⁹Shatmaq, apaiq raq akha ngutli treto, “Ngi raq ümnaq kaphap tiikang kriili ümniima mihong rai. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümtiikiiwa ümniika ningkun ajom sitläü, kiitiikaq ümkhum na i ningkun ka ajong riiwan tlo.” Krai mren, ngi ka i ningkun ajom maq siwan riwe ka, tiishomra tiikang. Jesuq Khristo ningkun maq, ngi ara tiikhup wongke kra sap wanro tiikang.

¹⁰Riita, ngi ka Jesuq Khristo mang na, atsi asi lam miimin, chamchao litkot mong miimin, maiq raq ngengseng raüta, tiichamchao tlaq niimin, kiimaq phanrap aha atsa holai saü tlaq ranaiq niimin, khoqriiq shishiiq miili sitiikang. Ara jamkhano akha sitiikang ngukla, i khum wa han-ngam ningkun ka, ümtiikiiwa ajom riiwan tlaq, kijiishe Khristo ningkun tu kra, i khum na nyai wan tlo.

Korinti Miitu Paul Riiweatsito

¹¹Ngi ka angok angi we ngo chang chang ikhli she bomnyiim raiho kang. Shatmaq, ngi ka namshiq riishe angi we ma tiija baiq holan ahata. Namshiq ka ngi thüda wanti nguta sitlan. Shatmaq, ngi ka jamlai tsinhon mangli riikang jiimin, nanok ahinti namshiq ma, “asiq areng kiimwebi” kra nam miika aran ka riimang.

¹²Ngi raq namshiq phong na, tsan tiitsi lata, Shiikeawe jaqsham ka sham wan kang. I jaqsham lümaq, Shiikeawe raq namshiq liipan na, pahea awang chang

jaqsham kuq wanto. Kiimaq nü maq chonglot mai chang, mak maq chhi tai mai phan jaqsham, pahea shamkuq wanto. Riita, kriithun awangchang jaqsham kuq wantaq kra lümaq, Shiikeawe raq ngi ka, apaiq kiimwe dea nguta tiichhi kuqto ihata.

¹³Ngi raq namshiq ka, nanok Phungtu ahinti thaq na achan jamlai no haihii kang? Ngi raq namshiq jaq wa, i jaq sham wan kang kra, jaq maq kampho jaü mang dea, jiq rai kang kriili. Ngi raq kra namshiq haihü rat kang mra ka tsan na naq tiitsang rongkiq. Ümchaü min, kra i mra ka adiili she riikuq rong laq!

¹⁴Riita, ümchaü lak ariiraq laktsam she, ngi ka namshiq phana waha jilei nguta dan wan tiikang. Kiimaq ngi raq, namshiq jaq wa jamlai min süpsi wa mang. Namshiq raq, ngi lungwii han jiila hong rai jiiq. Ngi raq namshiq jaq wa, tsiik anyam ka rit mang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, anyung nai awe raq, asetiim ka dunghea chang. Asetiim raq, anyung nai awe ka dunghiq mak.

¹⁵Ngi raq, i jaq na ümchuwa sitlaq tsiik anyam maq dunghiq wan lata, kiimaq i khum ara kuq lata, namshiq ka tiichhan chhi wan miitu mishoq wanlot ha nguta sitiikang. Riita, ngi raq namshiq atinkhan mangchan tiikang arkha na, namshiq raq ngi ma lungwii tsantsii thü wan ka atiitsap she sha mirwan han?

¹⁶Ngi raq namshiq ma, ngi khrumke holai ka tiiho wan mang riikang. Kriika, namshiq riimin asap han. Shatmaq, nanok maiq wiijamti raq, ngi arka laopha maiq nguta chongsiq wantlo, ngi raq namshiq ka tiiyok liiq wan lata, tiijom na wan tiikang nguta chongsiq wanto.

¹⁷Riita, kriika ngi raq namshiq ka jamkho tiijom na wankang? Ngi raq namshiq phana ümchu jang wa, tsütsa chongke wati tiiwa kang kra lümaq shea tiijom na wan kang?

¹⁸Ngi raq Titas ka namshiq phana tiiwa kang. Apaiq rai kongti Phungmaiqse weshi tiwadam kang ihata. Riita, namshiq riika, Titas raq namshiq khuthaq na lapphaq lusiq ikha, klo wanto ngutiisha tiima tlan? Nainai sham akai thun ümchuwa sham wan tiikai arka, tsantsii ashi miili sham tiikai riimak sha?

¹⁹Ara ngi bomrai tiikang arka, namshiq raq ngi ka, namshiq man na i khum tiichhii phaqaq bomrai tlo nguta naq tiima rongkiq jo. Riimak! Ngi raq namshiq ma, Shiikeawe man na Khristo jaqshi jaqsham ka, tengteng bomtsi kriili chongkuq tiikang. Lungwii phunainotiim, ngi raq ümchuwa jaqsham tiikang kriika, namshiq khrumke miituli sham kuq tiikang.

²⁰Ngi ka hai tiikang jo, jai maq ngi, namshiq phana watiikang akhing na, ngi raq namshiq ka jamkhii chhiwa wa rotiikang, kiikha riimak, pong linlin she michhi wa ha ngo chang chang. Kiimaq namshiq riimin, ngi arka, jamkhii michhihai ngutiwa tiima tlan, kiikha ka riimak, pong linlin michhi han ngo changchang jo. Ngi tiihai rai tiikang arka, ngi raq namshiq ka, tatso wiinyi nai riingeng riiseng michhi wa ha ngo changchang ikha. Akhiq ariq nai riilong riiliq, pong riipiipi,

thophi riiqphi maq, maiqmii nai maiqmii liipan na riichongsea michhi waha ngo changchang ikha. Ashkong trangli nai pongmü riimü michhi wa ha ngo changchang nguta tiima tiikang.

²¹Ngi ka hai tiikang lii, ngi ümtiikiiwa kiijaq, namshiq pha niishe saü wan tiikang akhing na, namshiq miitu ngi ka, Shiikeawe raq mitijeasi nong ngo chang chang ikha chhi tiikang. Kiimaq ngi ka, namshiq phong na, kongkhuji miiphü sheachong beachong ngarai, junrii norii liipan na sethoq ja ngarai kloti, kiimaq ashe ashi na riinyatshat raüta ngarai tang tlaqti thun riika, ümchaü min tsantsii ka klai makli ngarai ka tang wan ruqrug li michhi wa ha ngo chang chang nguta, hai tiikang. Kra chhi lata, ngi ka makphai trok chang midong nong ngo chang chang chhi tiikang.

2 Korin 13

Bomshat Wan Tsiichong

¹Riita, ümchaü lak ariiraq, ngi ka namshiq phana, laktsam she watiikang. Asii bomtsi na, “Hakhi anai riimak la, apa riishe jiqto dea,” nguta hakhi kuq raütiq, ajiq we ka shut laü dea nguta tiishut chang nguta chongtlo.

²Namshiq liipan wa ümriiti riwa kongkhu ji na ngarai tang lan, kriiti nai namshiq ahinti thun, kiimiimin, ngi raq tsii chongkuq tiikang ara, samhea tsan na tiitsang tai rong laq. Arka, man na ngi namshiq phana laknai ngoja wakang akhing niimin chongkuq kang. Kiimaq ümchaü ngi ana, namshiq ma binlu na sitiikang bala niimin, chongkuq tiipha ara tairong laq. Arjai maq, ngi ka namshiq phana wanong tiikang na kla, juwa ajiq sitlaqti kriika, jumin sintsang tiihohü miika tiihang mang she mirha.

³Namshiq raq namshiq shut tlan kriika, ngohea dea nguta hakhi tiichhiketi raa tlo nguta, hongla tlan kra mren, Khristo raq, i nübok maq bom tiikang, i bomtsi ara lümaq, namshiq ma, namshut lam kra mitiichhi kuq. Kherong laq ahea. Apaiq raq ümtiikiiwa namshiq tiitsii sintsang ka sham tlaq na, apaiq ka wepuq pusut we ikha riimak. Apaiq raq apaiq ningkun ka, namshiq phong na jaqsham maq tiichhi kuq tlo.

⁴Khristo ka apaiq ümtiikiiwa pumsongkham na tübaiqtaq, kra akhing na, hanngam ningkun ka ajom riito. Shatmaq, ümchaü ka Shiikeawe ningkun maq, Khristo ka atra sitlo. Krai mren, naishiq kiimwebi armin la, apaiq rai pumshi hanshi she sitiikai. Kra lümaq, han-ngam niika ningkun ajom sitiikai. Shatmaq, naishiq ümtiikiiwa Korin na watiikai, laita namshiq kha ka phokuq tiikai, kra ranaiq niika, atra Khristo sitlaq kra pumshi maq, ningkun asi maq misi hai. Kiimaq kra mren, juwa ajiq we sitlaq, kriiwe kha ka mipho kuq hai. Kriika, Shiikeawe ningkun maq mipho kuq hai.

⁵Namshiq rilung ka samhea wiq chechiip lanta sirong laq. Kra shin tlan na, namshiq raq tok ka tang han jitiq tiina, namshiq ka riikhaqli dea, Jesuq Khristo

sengi awongsii dea sitlan nguta, mitiingo lot han. Namshiq raq tok ka tanghan jiila, riikhaqli apaiq ka namshiq rai dea sitlo ngushat miraq.

⁶Ngi ka Khristo awongsii kiimwe nguta sitiikang. Ngi raq tiima kla, namshiq raq arka asap han she ahiq nguta, tiima tiikang. Ngi raq awongsii kiimwe shin chang tok ka, tang wan kang she.

⁷Ngi ka maiqse makki na, Khristo kiimwe jaqsham tiikang arjaq, ong wanli ka sham wan mang dea ngo chang chang siraü min, kra miitu ka akhiismin brorii mang she. Namshiq raq ngarai ka tangman she riihan jiidea ahea, ngi raq i tsan mong na, atsi maq Shiikeawe jaq wa achu jaükuq tiikang. Ngi ka maiq makki na, ong wan ruq kiimwe jawan miitu ka, achu jaü mang.

⁸Ngi riika, Tsütsa Ahea chongke jaqsham kra, jong wan lam miituli misham ha. Ngi raq Tsütsa Ahea jaqsham lam ka tiibanbilot mang.

⁹Ngi ka wenyi na wepuq wese ikhli sirai ha jiimin, khoqriiq khiq miili sitiikang. Ngi ka wepuq ikhli jiimin, namshiq ka wenyi rilung na, srea nola sihan jiika hongrai jiiq she. Kriikha maq, namshiq ka kamasham rilung na, Shiikeawe raq minhap ma mitiija wan laq ngutli, achu jaükuq tiikang.

¹⁰Namshiq tiijonglu wan miitu tiima lalata tiina, ümchaü ngi ka, ana pongbin wiiq na sitiikang bala niimin, namshiq ma ara lak ara waiq lata tiho wan tiikang. Ara waiq tiikang arka, namshiq raq tsii milam laq, nguta waiq tiikang. Krai mren, ngi namshiq phana saü wan tiikang ranaiq na, ngi ma Shiikeawe raq akuq sintsangkii maq, namshiq ka tsat wa mang chang miitu waiq tiikang. Ara sintsangkii arka namshiq tiichhan chhi wan miitu akuq. Namshiq tiiphiipjiip miitu akuq ka riimak.

Bomshat Salam

¹¹Riita, ümchaü sanha, phunainotiim lei, awashejo! Minhap jawan miitu shiichaq ronglaq; ngi tiipaiqnea bom kra tai ronglaq; ari aram maq si ronglaq; hansang maq si ronglaq. Kiimaq lungwii Shiikeawe kiimaq khusang ka namshiq ma misilaq.

¹²Weshi raq weshi ma phunaino lungwii thea riishup lanta tao ronglaq. Shiikeawe maiqsetiim tarü raq namshiq ma salam bomtsi tiitaitlo.

¹³Tati Jesuq Khristo kaphap, Shiikeawe lungwii, kiimaq Asii Wenyi rintii ka namshiq tarü rai misilaq.

Galatia

Galatia 1

¹Ngi, Paul raq, apaiq ka kiimwe ma shongtaq kra maiqse raq ashong riimak riimakla maiqse lümaq ashong riimak. Shatmaq, Jesuq Khristo kiimaq Awe Shiikeawe raq, Jesuq ka ama wa tiidong wanti we raq ashong.

²Ajaq ngi rai adam na sitibi phunainotiim tlotli raq ngi rai Galatia wang na siti phungtuti wiita ma salam bomtsi tiitaitlo:

³Riita, Nawe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphap shat kiimaq khusang maq mirüm laq.

⁴Ümchaü ara abi ngarai pat arwa nashiq ka wase ma tijawan miitu, Khristo raq apaiq miisaq ka nashiq ngarai thun miitu kuqto. Arka Shiikeawe, kiimaq Nawe raq thaphithaq kra lang raüta tsaito.

⁵Shiikeawe khushü kli pattup pat-sa mijong laq! Amen.

Tsütsa Ahea Ka Ashi Li

⁶Ngi ha, namshiq tiihonja rai wan kra chhi lalata, awang raili she riitiikang! Jesuq Khristo kaphap mangchan lümaq, Shiikeawe raq namshiq ka hea wanto. Shatmaq, jaqlose liipan niili, namshiq raq, namshiq hea wantiwe, Shiikeawe ka shubaiq holan. Kra lanta, namshiq raq ahin tsütsa ahea nguta, nanok ahinti raq chongkuq tlaq kriishe langho lan.

⁷Riikhaqli maq kon raü jiika, “ahin tsütsa ahea,” nguta chongkuq tlaq kriika jam min ahü, siirai, arot. Shatmaq, ngi raq akha ngutiikang arka, nanok maiq wiijamti raq, namshiq kamasham ka tiithen baiq wantlo. Kiimaq tsangshiq raq, Khristo tsütsa ahea kra, arot akiq bomtsi maq, laibaiq haijaq nguta shiichaq tlo. Kra ningkhan chong tiikang.

⁸Shatmaq, man na aphaji na, naishiq raq namshiq ma Tsütsa Ahea chongkuq kai kra tlea raüta, ümchaü she hali namshiq ma, naishiq riilo, riimak la, ra wa rase ki raütlo, tsütsa ahin she hali chongkuq kinong raüla, kra chongketi ka, Shiikeawe raq wamungtan niili mitiikhiim chaq baiq laq!

⁹Naishiq raq namshiq ma kongkhu ji miimin chongkuq kai. Kiimaq ümchaü min, ngi raq thongshi ri hali chongkuq nong tiikang ara tai ronglaq: Naishiq raq aphaji na namshiq ma, Tsütsa Ahea chongkuq kai, kra namshiq raq lang wan lan, kra thaq na achan hali, ümchaü namshiq ma jurwa chongkuq tlaq, kriiti ka, Shiikeawe raq wamungtan na mitiidea baiq laq dongdii ngutiikang!

¹⁰Riita, ara bomrai tiikang arka, namshiq raq tiima ma, ngi ka nokwe raq ngi rai mipong dam laq ngutiisha bomrai tiikang? Riimak! ümtiikiimin riimak! Ngi miika Shiikeawe raq thukto ngu raüla hongjiiq! Riita, ngi ka ümchaü min,

nokwe man na, i mangjong sha rit tiikang? Ngi ka i mangjong ritti we ngu raü ka, Jesuq Khristo jaqshise ma jawan mang mirha wa.

Paul Ka Kiimwe Ma Jamkho Shongta

¹¹Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma chongkuq tiikang, Tsütsa Ahea arka mangjong maiqse nübok maq adong ka riimak.

¹²Arka ngi raq maiq bomtho alap wan ha min riimak. Kiimaq ngi ma maiq raq ashrinkuq min riimak. Arka ngi ma Jesuq Khristo apaiq raq atiichhi arkuq. Kiimaq tiitsangdada achong arkuq.

¹³Namshiq ma nanok raq chongkuq wanto, ngi riika Jehudinok thungtri maq, Shiikeawe lam phan ka kai tsan tiitsi lata phan wan kang. Kiimaq, ngi raq Shiikeawe sengi phungtuti ka pinthum wesang ralii ma mang lata, ngengseng wan kang. Lata, tsangshiq ka pinthum tiichamchao wan kang. Kiimaq Phungmaiqse ka arang chong maq babaiq tlii riila, nguta hongla wan kang.

¹⁴Ngi ka naishiq nok, Jehudinok thungtri maq, Shiikeawe lamphan niika, i ri i rümti thaq na atsin maq lang lata siwan kang. Kiimaq, naititiim thungtri ka, tsantsii wiita kiinong kuq lata, lang wan kang.

¹⁵Shatmaq, Shiikeawe raq ngi ka apaiq kaphap mangchan wokhong maq, i nyung wokmong maq rawü min michhi ha shaq niiphü li, apaiq jaqsham wan miitu, pong na thiiq raüta, tsea wanto. Krai mren, apaiq raq ngi ma ümtiikaq ranaiq wa,

¹⁶Ase ka juwa, kra ngi ma tiichhikuq wantaq, raüta ngi ma, Jesuq Khristo Tsütsa Ahea kra, Pongnok phan maiqse ma chongke wan miitu aming kuq wantaq, kra akhing ranaiq na, ngi raq i jaq sham phaho ma, sungkhu tsiilam riiwaiso kai nguta, maiq ahinti jurai min riiwaisoki mang dea.

¹⁷Kiimaq ngi ma kongkhu na jaqsham pha wanti kiimwebi, Jerusalem na sitibi phana niimin riihum kimang miili, ngi ka tlohit li Arabia wang na kiho kang. Lata Arabia wang maq Damaskas chela na hali jang wan nong kang.

¹⁸Riita, kra jai maq wiitsam silatiitiq tiina, ngi ka Jerusalem na, Petar rai riihumkai kikang. Lata, ngi ka apaiq rai chepat nai haithü kang.

¹⁹Kra lak na, ahü la, ngi raq kiimwebi ahinti jurai min riihum mang dea la. O, shatmaq, Tatiwe ma ano Jakob raili riihum kang.

²⁰Ngi raq arjaq waiq tiikang arka tengteng. Shiikeawe riimin asap. Ngi raq arot ka chong mang!

²¹Kra jai miishe hali, ngi ka, Siria nai Silisia wang binjü na maiqhiq apawiq na walata, tra hokuq wankang.

²²Kra bala ka, Judia wang na sitibi Phungmaiqsetiim thun raq, ngi rai mang min riisap mak shaqli riito.

²³Tsangshiq raq i tsa ka nanok ahinti nü wa: “Man na nashiq Phungmaiqsetiim ngeng raüta, nashiq tiichamchaoti we irka, ümchaü sanha apaiq riishe, Jesuq ma kamwanto raüta, apaiq raq nanok ma kamasham lamphan kriishe tra hokuq tlo!” nguta riichongsea kriili taito.

²⁴Kra tai wantaq kraï mren, tsangshiq raq ngi lümaq, Shiikeawe jaqsham kra chhi raüta, Shiikeawe lishe tiitsam kamto.

Galatia 2

Kiimwebi Ahinti Min Paul Rai She Pong Wanto

¹Wiïroqshi ri wiïblai jai miisheti, Barnabas rai Titas min sheaho lata, ngi ka Jerusalem na hali jangki nong kang.

²Kra lak na, ngi Jerusalem na kikang kriika, Shiikeawe raq ngi ma kiina kai chang nguta tiichhike kha maq kikang. Lata ngi raq, Shiikeawe jaqshamti phungtu sheati maiqlare lamlam raili ngalata, ngi raq Tsütsa Ahea Pongnok phan maiqse ma chongkuq kang kra, tsangshiq ma tiitho tiipha tiitai, phanchan kuq kang. Kriika tsangshiq raq, ngi ma atru chongke chang asi raüla, mitru chong kuq laq ngo maq tiitai kang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi raq kongkhu na jaqsham wan kang thun nai ümchaü sham tiikang thun kriika, atu na tiimo baiq ka romang.

³I kongti we Titas ka Grik phan. Li jiimin, apaiq raq atho ka han raa ma nguta, shiichut wan mak dea riito.

⁴O, kiitiikaq maiq wiijamti riika, apaiq raq atho ka han raa dea nguta bomwito. Shatmaq, han mak dea. Riita, jurwa akha tiima wantaq, kriiti thun ka, Phungkhü maq tiihong raüta siti riito. Tsangshiq ka naishiq phong na, siwe jawa nguta shang wa damto. Tsangshiq ka, naishiq raq Jesuq Khristo pum na, liisaü wase apeo rilung lap wankai, kra sikhai wa nguta tiina nyap wataq. Tsangshiq raq naishiq ka, Jehudinok thungtri kharü mong kriijaq kha raüta, thungtri dise ikhli sihaü jaq nguta tiima raüta wato.

⁵Shatmaq, namshiq miitu, tengman tlaq Tsütsa Ahea bomtsi ka awongsii thü wan miitu, naishiq raq tsangshiq kiqtsi na akhiismin shonbii wan mai riikai.

⁶Kra akhing na, ümriiti wa phungtu thaq na, ashun asheatibi sitiikai lii nguta tiichannei rai tlaq tibi kriika, ngi raq asap man sap mang. Tsangshiq ka wela sha jarai tla, jamak wa kriika, ngi ma jamlai akhek riimak. Shiikeawe raq, maiqse ka asham na lii raüta, maiqshaq nai maiqkhü ngutiika chechiip mak. Kriika, tsangshiq welabi nguta sitlaq kra ngo nangnga ngutiikang. Kiitiikaq, kra chong tiikang welabi raq, ngi ma jamlai phan anye sungkhu tsiilam chongke wan, akhiijo ihiq jo nguta, ngi ma jam min chongkuq mak dea.

⁷Tsangshiq raq, ngi ma sungkhu tsiilam chongke rii na khoti, Shiikeawe raq Petar ma Tsütsa Ahea ka Jehudinok phan ma chongke wan miitu arang kuqtaq

kiikha, Shiikeawe raq ngi ma Tsütsa Ahea ka Pongnok phan maiqse ma chongke wan miitu, arang ka kuqto dea, nguta tsangshiq raq chhi tai wanto. Raüta sapto.

⁸Shiikeawe raq Petar ka Jehudinok phan ma Tsütsa Ahea kra chongke miitu kiimwe ma shongto. Kiikhiisii hali, Shiikeawe raq ngi armin Pongnok phan maiqse ma Tsütsa Ahea kra chongke miitu kiimwe ma shongto.

⁹Jakob, Petar kiimaq Johan, tsangtsam maiqlabi raq santla, Shiikeawe raq ngi ma ara tsankhun tsanwa jaqsham arka kuqto dea, nguta sapto. Krai mren, tsangshiq raq Barnabas nainai min tsangtsam rai kongshi maq, Shiikeawe jaqsham dam tlo, nguta anato jaq shiikamto. Laita, naishiq ka tsangshiq rai adam na nga laita, jaqsham ka akha riiphea wankai. Barnabas nainai riika Pongnok phan maiqse ma, Tsütsa Ahea kra michong kuq wan i, kiimaq tsangshiq riika, Jehudinok phan ma Tsütsa Ahea kra michong kuq wanlaq nguta, Shiikeawe jaqsham kra riiphea wan bom, kiq ri wan kai.

¹⁰Kiitiikaq, tsangshiq raq nainai ma bomtsi akhek ashi tiitai wantaq kriika, naishiq riimin tsangshiq phong na, Phungmaiqse miitsan miijanti sitlaq kriili, nainai riimin phanshira liiko wan dam raü jaq ahea, nguta akhrum jaü bom tiitaito. Kra miitu ka, ngi riimin khrum kuq damha jaq nguta, i tsan niika asi dongdii.

Paul Raq Antiok Maq Petar Sonto

¹¹Shatmaq, ümtiikiiwa Antiok na Petar wataq, kiitiikaq ngi raq apaiq ka Phungmaiqse nokwe man na, ashut klo kha na, ason riikang. Ngi raq apaiq son kang kriika, apaiq raq ajiq klo wan kha na sonkang.

¹²Apaiq ka jamkho shutta ngukla, Jerusalem wa Phungmaiqsetiim, Jakob raq atiiwa wanwetiim kra misaü wan shaq liipan bala niika, apaiq ka Antiok na siti Pongnok phan Phungmaiqsetiim phunainotiim rai, takshi pinshi maq, phaqshe seashi aheawiq maq siwanto. Shatmaq, kra wanwetiim ka saü wan jai she, Petar ka Pongnok phan Phungmaiqse phunainotiim rai ka adam na, chapnga dam mak she, pong na trai kito. Apaiq ka, kra jamkhano trai kitaq ngukla, kra Jerusalem wa wanwetiim wataq kra riika, Pongnok phan maiqse riika, Phung na shang jai min, tsangshiq raq Jehudinok thunglai athohan tri kriika, lang raa dongdii nguta, tri ka tiichop kha na, tsangshiq ma hai raüta, trai kito.

¹³Petar honja kra chhi raütiishe, Jehudinok Phungmaiqsetiim ahinti phunainotiim kriimin she, haisu we Petar tiihaihii tlaq kiikha adam na trai wan damto. Kiimaq, Barnabas dongdii min she, kra tsangshiq haisu kong kra chhi raüta, tsangshiq rai hali trai wan damto.

¹⁴Kiitiikaq, ngi raq tsangshiq wiitarü, wiikongtam ka, tengman tlaq Tsütsa Ahea lam phan na simak she, ajiq nü na kaiho kra chhi lata, ngi raq Petar ka tsangshiq Phungmaiqse nokwe wiitarü man na, “Ümniika Jehudi we riimak sha? Shatmaq, ümniika Jehudinok thunglai maq jamkhii phaqsia chang wa kiikhiika simaü

maq, Pongnok phan maiqse ikha sitläü riimak sha? Ikhiijiika, ümniiraq Pongnok phan Phungmaiqsetiim ka, Jehudinok thunglai kra lang raüta siraa, ngutiika jam nübok mo bom tlaü?” nguta son kang.

Jehudinok Nai Pongnok Phan Ka Kamtsantsii Lümaq Tiichii Wan Tlo

¹⁵O raq tengto dea. Nashiq ka, nanyung pukdong Jehudinok phan dea sitiikai. Kriika Thungtri wokhong na siti nok nguta ngo nangnga ngutlo. Nashiq ka, “Ngarai Maiqse Pongnok phan. Shiikeawe Thungtri sap mak nok,” nguta tsaihai rat tlaq, kiikhiika riimai dea.

¹⁶Shatmiitiq, nashiq raq maiqse ashi ka, apaiq raq, Jesuq Khristo ma kamtsantsii thü raü jiiitiq, Shiikeawe raq apaiq ka, kechu maiqse she dea nguta, Shiikeawe apaiq wokhong na tiisi wan tlo nguta, nashiq raq sap tiikai. Apaiq raq Thungtri aming kra lang tlo nguta, Shiikeawe raq apaiq ka, ümtiikaq ranaiq jiiimin, awokhong na, kechu maiqse she dea, nguta tiisi mak. Shiikeawe raq nashiq armin la, Jesuq Khristo ma kamtsantsii thü wan kai kra lü miitiq, kechu maiqsetiim she, nguta awokhong na tiisi wan tlo. Arka nashiq raq Thungtri aming lang laita riimak. Shiikeawe raq maiqse ka, Thungtri aming lang tlo nguta, jumin kechu maiqse ma tiija mak.

¹⁷Riita, ikhiijiika, nashiq raq, na khum ara, Jesuq Khristo rai pumshi hanshi maq silaita, kra lü miitiq, Shiikeawe raq nashiq ara kechu maiqse she dea nguta, apaiq wokhong na tiisi tlaq jiika, nashiq armin ngarai maiqse, Pongnok phan maiqse sitlaq kiikhiisii, khoshi na siti ngarai maiqsetiim siisaq li dea sirai tiikai ahata. Riita, ikhiijiika, Khristo riika, ngarai jaq sha sham tla? Kriika riimak!

¹⁸Ngii riili, i jaq maq, ara Thungtri arka abi nguta asiiq riibaiq. Kra lata hali, ngii Thungtri runbaiq wanti we kriiraq hali sha, jamlai wa siiq baiq kang, kra hali tiieha haiki nong ha jiika, ngii ka Thungtri jinti ajiq we miishe mija kinong ha kata.

¹⁹Riita, arningkhan, ara chong tiikang Thungtri wokhong na simiika, ngii ka amaa she. Thungtri raq, ngii arka atsea baiq rea wishe. Kra tsatbaiq wantaq arka, ngii ka, Shiikeawe miituli atra siwan miitu tsat baiqto. I khum na, ümchaü ara han-ngam rilung sitlaq arka, Jesuq Khristo rai pumsongkham na atübaiq wan kun she, ama she sitlo.

²⁰Riita, ara chongtiikang, i han-ngam arka atsai kaikun she kha maq, ümchaü ngii atra sitiikang arka, i han-ngam maq atra si ka riimak she. Arka, ümchaü sanha, i khum niika, Jesuq Khristo lische atra sitlo. Krai mren, ümchaü ngii atra sitiikang i rilung arka, ngii raq Shiikeawe Se, ngii ara pinthum mangchan raüta, ngii miitu tsaiti we ma kamtsantsii thü tiikang kra, lü miili she atra sitiikang.

²¹Ngii raq, Shiikeawe kaphap mangchan, ngii ma kuq taq kriika, jamkhii riita jiiimin, shishe lot mang she. Riita, ija, maiqse ka ümchaü niitaq, Thungtri lang

raüta dea, Shiikeawe raq kechu maiqse nguta, apaiq wokhong na tiisi wan tlaq jiika, Jesuq Khristo ka apiiwii niili she khata tsaila!

Galatia 3

Thungtri Wokhong Na Sichang Sha Jesuq Khristo Ma Kamchang Wa

¹O anginok Galatiati lei! Namshiq ka juro mokmohota? Namshiq raq Jesuq Khristo ka pumsongkham na dea tsaito nguta, samhea wiq asap han.

²Riita ümchaü min, namshiq raq, ngi ma riikhaqli maq chongkuq rongphiita: Namshiq khum na Shiikeawe Asii Wenyi lap wan lan kriika, Tsütsa Ahea ma kamwan lanta sha, sha Thungtri aming lang wan lan tiwa lap wan lan?

³Riita, ikha jiika, namshiq ka atinkhan langlang, jamkho bangbiim rai holan! Asii Wenyi raq, namshiq ma rilung anye she kuqto. Riita, ümchaü sha, namshiq raq maiqmii han-ngam ningkun maq, kechu rilung lamphan kra, mitiinyi wanlot hai nguta tiima tlan ngu kai?

⁴Riita, namshiq raq ümtinkhan wa, akaiq ake thaq maq lea wan lan, kriika hiqtili niili she sha mokita? Jamkhii riita jiimin, kriika namshiq ma athii ka asi miraq!

⁵Riita, Shiikeawe raq namshiq ma, Asii Wenyi kuqtaq, kiimaq apaiq raq, namshiq phong na awang chang pahea jaq sham wan taq, kriika, namshiq raq Thungtri aming lang lanta sha, sha Tsütsa Ahea tai lanta, kriima kamwan lan tiwa sham kuqta?

⁶Abraham rilung na apaiq raq jamlai wa lea wanta? Kra tiima rong liishaq ta. Asii bomtsi na akha nguta chong tlo: “Apaiq raq Shiikeawe ma kamto. Apaiq raq Shiikeawe ma kam taq kra kha maq, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she nguta awokhong na tiinyapto,” nguta chongtlo.

⁷Ikhiijiika, namshiq raq, jurwa Jesuq Khristo ma kamtsantsii thü tlaq, kriiti thun ka, chiisan Abraham setiim ma tiija wantlo nguta sap chang.

⁸Asii bomtsi na, kongkhu miiphü dongdii, Shiikeawe raq Pongnok phan maiqse ka, apaiq ma kamtsantsii thü tlaq kra lümaq, tsangshiq ka kechu maiqsetiim ma mitiija wan nguta chongke thü je she dongdii. Kiimaq kra chongtaq kra mren, Asii bomtsi raq, Abraham ma: “Ümrilung lümaq Shiikeawe raq mangjong maiqse wiitarü ma achu shiiman mikuq,” nguta Tsütsa Ahea chong kuq thiito.

⁹Kra chongkuqtaq kiima Abraham raq kamwanto. Krai mren, Shiikeawe raq apaiq ma pinthum achu shiiman kuqto. Kiimaq, Shiikeawe ma kamtlaqti thun wiita ma, apaiq ma jamkho achu shiiman kuqtaq kiikha hali shiiman kuqto.

¹⁰Jurwa Thungtri lang raütli sichang nguta kamtlaq, kriiti ka manson tiini mong niili sitlo ngushat. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii bomtsi na, “Jurwa Thungtri lakdap na waiqtaq kra phan phan wranaiq she, Thungtri aming thun

kra lang mak, kriiti ka Shiikeawe manson moho raüta sitlo ngushat!” nguta chongtlo.

¹¹Riita, ümchaü sanha arjaq chongtlaq arwa, Shiikeawe raq maiqse angu ka, jumin apaiq raq Thungtri langtlo nguta, kechu maiqse ma tiija mak, ngutiishe sap tiikai. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Asii bomtsi na, “Jurwa Shiikeawe ma kamtsantsii thü tlaq, kriiti kli kamtsantsii lümaq, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she nguta, apaiq rai wehea she mitiija wan. Raüta apaiq ka atra misi wan,” nguta chongtlo.

¹²Shatmiitiq, Thungtri riika, kamtsantsii rai pong dam chang lam ahü. Asii bomtsi na, “Jurwa phanrap phanii ka, Thungtri raq jaü tlaq kra phanphan, akhiismin tiishut mak maq sham tlaq, kriiti kli atra misi lot,” nguta chongtlo.

¹³Shatmaq, nashiq ara, Thungtri manson kharü mong wa daa wan miitu, Jesuq Khristo raq Thungtri manson homa kra howanto she. Ara jamkhano ngutiikai ngukla, Asii bomtsi na, “Juwa pechong na tübaiq tlaq, raüta tsai tlaq, kriiti ka Shiikeawe manson homa ho raüta tsaito ngushat,” nguta chong tlo.

¹⁴Khristo raq, ara lamtan kuqwantaq arka, Shiikeawe raq Abraham ma achu shiiman mikuq ha nguta kiqkham kuqtaq kra, Pongnok phan maiqse riimin, Khristo Jesuq apaiq lümaq milap wan laq, nguta tankuqto. Arka nashiq raq kamtsantsii thü tiikai kra lümaq, Shiikeawe raq nashiq ma Asii Wenyi mikuq ha nguta, kiqkham kuqtaq kra milap wan laq nguta, Khristo raq ara lam ara tankuqto.

Thungtri Raq Kiqkham Raüpot Ka Lailot Mak

¹⁵I phu i notiim lei, ngi raq namshiq ma, nashiq maiqse raq lang tiikai, thung nai lai sitlaq kra maq thapthi lata chongkuq i na. Tairong laq. Bom shiiton ngu i, ümtiikiwa maiq wenai raq, tsangnai tiqtaq liipan na, mantut na nga raüta, phanshi ra lamlu na seng raüta, kiq riikham tlaq, kra kiqkham raüpot ka, maiq ahinti juwe riimin diilot mak she. Kiimaq kra thaq na ahin anye min tiitsuq lot mak she miraq.

¹⁶Riita, Shiikeawe riika, Abraham ma nai Abraham lai ala ma, kiqkham raüpot kha kuqto. Riita, ara chong tiikai kiqkham bomtsi arka, Asii bomtsi na waiqto. Kijjiika, “Asetiim ma,” nguta, asetii apawiq ma khamke wan bomtsi ka ahü.

¹⁷Shiikeawe raq Abraham ma tongshong kuqto. Kra tongshong kiqkham raüpot ka apaiq ma ase ashi mikuq ha nguta khakuqto. Riita, Shiikeawe raq Thungtri ka, apaiq kiqkhamke wan jai maq, rawii wiuroq shiblai ri wiuroq tsam jai niishetiq kuqto. Kra Thungtri kuq wantaq kra riika, tongshong kuqtaq kra nai kiqkham raüpot khakuq wantaq kriika diibaiq wan lot mak she. Kiimaq tiikhoi baiq lot mak she.

¹⁸Shiikeawe raq kongphiq kuq taq kriika, Thungtri thaq na seng raüta kewan chang, ngu haü jiika, apaiq raq kiqkham raüpot khakuq thü taq, kra thaq na seng

raüta kewan riimak she. Shatmaq, Shiikeawe raq, Abraham ma apaiq kiqukham kuqtaq kra thaq seng raüta, apaiq raq Abraham ma kongphiq kuqto. Abraham raq Thungtri lang tsin raüta akuq riimak.

¹⁹Riita, ikhijjiika, Shiikeawe raq, Mosheq lümaq Thungtri ka jamlai miituli she wa kuq wan nongta? Abraham ma kiqukham raüpot kuqtaq kra thaq na hali, Thungtri maq tiitsuq kuq wan nongtaq kriika, maiqse raq, ashut klo tlaq kriika, ashut dea nguta, tiichhike miitu she, Thungtri ka kuq wan nongto. Krai mren, ara Thungtri lang hekiilai howan arka, Abraham ma kiqukham raüpot khakuqtaq kra tiiku wan, Abraham se saükai akhing ranaiq na saüli lang wan miituli kuqto. Thungtri ka rasetiim ma tiikuq kito. Rasetiim bom tlü chongke wanti ka maiq weshi, Shiikeawe nai Israilnok liipan na ramwe jati we, Mosheq riito. Shiikeawe bomtsi ka Israilnok ma, Mosheq lü miisheti q chongkuq wanto.

²⁰Shatmaq, ümtiikiwa, kiqukham keti we kriika ashi li riijiq, kiijika, rukwe kiimwe ngo min raa mak she. Kriikha maq, kiimwe ka shong mak miili she, Shiikeawe apaiq tiqtaq riili she, Abraham ma kiqukham raüpot kra khakuqto. Jamkhano ngukla, Shiikeawe ka ashili.

Thungtri Ka Jamlai Miitu Akuq Wa?

²¹Riita, ikhijjiika Thungtri ka, Shiikeawe raq Abraham ma kiqukham raüpot khakuqtaq kra, tiiku wan jiiq nguta, lam tangta baiq wan miitu akuq sha? Riimak, kiikhiika riimak! Maiqse raq, thungtri ka lang raüta, pattup rilung lap wan tlaq ngu räü jiika, maiqse angu loweatek raq, thungtri lang raütli, Shiikeawe man na, kechu maiqse siisaq jawan chang lamlu misi wa.

²²Shatmiitiq, Asii bomtsi na, mangjong maiqse tlotli ka, ngarai kharü mong na siisaq sitlo nguta chong tlo. Riita, ara ningkhan, Shiikeawe raq kongphiq mikuq ha nguta kiqukham kuqtaq kriika, jurwa Jesuq Khristo ma kamtlaq, kriiti miili, tsangshiq raq kamtsantsii thü wan tlaq kriithaq na seng raütiishe kuq tlo.

²³Shatmaq, Jesuq ma kamwan akhing misaüho shaq liipan na, thungtri raq nashiq tarü ka, phaqték mong na shaq raüta thü wanto. Arka, Jesuq khristo ma kamwan akhing rahiq jipi ka mitiichhi kuq wan shaq liipan na, jamsha wanto.

²⁴Kiimaq, krai mren, Jesuq Khristo misaüho shaq wiiwii ka, Thungtri ka natijong we riito. Nashiq ka Thungtri disetiim ma jawan laita siwan kai. Ikra lea wan kai akhing ka, nashiq ara Shiikeawe rai kamtsantsii lümaq dongdiitiq, Shiikeawe raq kechu maiqsetiim ma tiija wan chang miraq, nguta ngo maq, nashiq ma tiisap miitu, Thungtri raq nashiq ka jamsha wanto.

²⁵Riita, krai mren, ümchaü sanha, Jesuq ma kamwan akhing rahiq she saü wato. Thungtri raq nashiq ka adise kong ma thülot mak she. Ümchaü sanha Thungtri ka natijong we ka riimak she.

²⁶Riita, ümchaü sanha, namshiq tarü ka Shiikeawe setiim siisaq she jawan lan. Arka, Jesuq Khristo ma kamtsantsii thü tlan kra lümaq tiija wanto.

²⁷Namshiq raq, Jesuq Khristo mang na kham lam wan lan krai mren, namshiq ka, apaiq rai pumshi hanshi she tiija wanto. Krai mren, ümchaü sanha, namshiq ka, Jesuq Khristo rilung maq akhup wong wan wishe nguta chongtlo.

²⁸Krai mren, ümchaü sanha, nashiq liipan na, arka Jehudinok phan, arka Pongnok phan nguta, rairii wan chang lam ka ahü she. Di ama phan nai chiisan maiqse phan, nguta tiikhothiq wan chang min ahü she. Kiimaq jechak nai maiqwe nguta, tiikhothiq wan chang min ahü she. Namshiq wiitarü Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she jawan lan, krai mren, namshiq wiitarü ka weshi ikhli she sitlan.

²⁹Riita ija, namshiq ka Jesuq Khristo rii she nguta sitlan jiika, namshiq kiimin Abraham setiim siisaq she. Kiimaq krai mren, Shiikeawe raq jamlai wa mikuq ha nguta, Abraham ma kiqkham kuq taq, kra achu shiiman tachong hupsam kra, milap wan she nguta kamto maq sirong laq.

Galatia 4

¹Riita, ara, ümchaü chong tiikang, maiqta khan na, ase nguta sitlaq kriika, awe changkhü songti nguta sitlo. Krai mren, awe tachong hupsam sitlaq kra, wiita apaiq maiqla she jawan tlaq akhing niishe, milap wan. Shatmaq, apaiq noseji niika, apaiq ka, di ama se haisea ikhli mihaisiq.

²Apaiq nose bala ka, maiq ahinti riili, apaiq jamkun kra milii kuq. Awe raq, apaiq ma jamkun liiwan arang ka ümtiikiiwa kuq jiiq, kra ranaiq miiphat shetiq, apaiq raq awe tachong hupsam thun kra wiita apaiq riishe milii wan.

³Ikra niq riri sii hali, nashiq armin la, ara mangjong hiq ara rümti, thawebi raq nashiq raq kamasham rawü mihum wan shaq sirai wankai akhing niika, tsangshiq di ama sekong miili, shiinüm sha wanto.

⁴Shatmaq, riikhaqli akhing aten she saü wan kiita, Shiikeawe raq, apaiq ma Ase shaq kriishe tiikito. Apaiq ka mangjong han-ngam na, maiq nyung ashi wok na, maiqse ma pokito. Kiimaq Jehudinok Thungtri wokhong na si raüta, jonglu wanto.

⁵Apaiq ka Thungtri kharü mong na siti, maiqse angu thun kra da kai nguta kito. Apaiq raq, nashiq daa wan taq krai mren, ümchaü sanha, nashiq ka Shiikeawe setiim miishe jawan kai.

⁶Riita, krai mren, namshiq ka asetiiim she dea nguta, tiichhike miitu, Shiikeawe raq, Ase Winji, Asii Wenyi ka, nashiq mongjii niishe tiikito. Riita, krai mren, ara Wenyi nashiq mongjii na sitlaq ara raq, “Mangchan ajong rümti i We lei,” nguta achu jaütlo.

⁷Riita, ija, ara chong tiikai arai mren, ümniika dise ka riimaü she. Shatmaq, Shiikeawe se ngutiishe sitlaü. Riita, ümchaü sanha, ümniika apaiq ma ase she

jawan laü kha maq, Shiikeawe raq, asemiim miitu, ümchuwa tachong hupsam rümtlaq kiiwa, ümniimiimin phanrap, mikuq dam she.

Galatianok Kamtsantsii Na Achhan Wan Chhi Raüta Paul Chapa Tlo

⁸Man na lea wan lan akhing na, namshiq raq Shiikeawe ka sap man maq silan. Kriikha maq, namshiq ka thawe disetiim ma ja lanta silan.

⁹Shatmaq, ümchaü ka namshiq raq, Shiikeawe sap lan she. Riita, akha riive ngu i na, ümchaü sanha, Shiikeawe raq namshiq ka sapto she. Namshiq raq Shiikeawe mangchan ka atinkhan she sap lan taü miimin, ümchaü she hali, namshiq ka thawe makchuk we puk na nyapki nong lanta, thawe disetiim ma jakai nong sha dan tlan ngu kai?

¹⁰Namshiq riika, ümchaü sanha, rahiq jipi thun ka, “akha ranaiq arka ahea,” “akha ranaiq arka abi,” “ara jipi lü arka ahea,” “ara jipi lü arka abi,” nguta jurai liirai thun ka wiita tsea tsiiq lanta lang tlan.

¹¹Ngi ka ümchaü sanha, namshiq ka tiima lalata, kai chapa tiikang! Riita, ngi raq namshiq miitu, ümtinkhan wa, Shiikeawe bomtsi chongke hunnii wan kang thun irka, atu niili she dea sha moki tiita?

¹²I phu i notiim lei, namshiq kiimin ngi ara niq riri sirong laq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi armin namshiq kiikhiisii. Namshiq raq man na, ngi ma jam min tiibi man dea. Shatmaq, ümchaü ka namshiq raq, i tsan she tiibiho lan.

¹³Ngi raq namshiq ma, man na wapha wakang lak na, Tsütsa Ahea ka jamkho chongkuq phaho kang irka, namshiq tsan mong na ümchaü man tiitsang shat thü tlan sham. Ngi ka atsi riikai kha maq, namshiq ma, tsütsa ahea chongke wan akhing lap kang ihata.

¹⁴Kiitiikaq, ngi hanphin mak sikang kriika, namshiq ma pinthum maitai akhing ashi riito. Shatmaq, kra taü maq dea min, namshiq raq ngi ka shishe man riilan. Namshiq raq, ngi ka ra wa rase asaüki ikha, tao wan lan ihata. Jesuq khristo apaiq pumsii maq asaü wa ikha, ngi ka namshiq raq kai tsapkap lanta, shreng lan ihata.

¹⁵Kiitiikaq, namshiq ka pinthum khoqriiq shishiiq riilan ihata! Riita, ümchaü ka, namshiq ma jamlai she wa raki tiita? Kiitiikaq, namshiq ka, ngi ma namshiq makpo dongdii min, pankuq wan lili chang khan, ngi lungwii lan ihata.

¹⁶Riita, ikhiijiika, ngi raq namshiq ma tengman tlaq bomtsi kra chongkuq kang, kriikha na, ümchaü sanha, ngi ka namshiq ma, wesang ralii we kaü miishe sha jaki kang?

¹⁷Nanok ahinti shrabi tiichan ne rai tlaq kriika, tsangshiq raq namshiq ka pinthum lungwii tlaq ngo chang chang ikha tiichan nei wan tlo. Shatmaq, tsangshiq tsan mong na tiima tsantsii ka abi. Tsangshiq raq namshiq ka, ngi rai kongshi sitlan kiiwa, triiphea baiq haijaq; raüta tsangshiq raq, namshiq jamkho

rit tlaq kiikha, namshiq riimin tsangshiq rai pong wan dam tloho raü jaq, nguta rit tlo.

¹⁸O, riita, maiqse nai maiqse liipan na, tiima tsantsii khangriri hea maq, tsanwa riilungwii tsi thü wan raü jiika, ahea pinthum dea na. Kiikha riilungwii ka jam bimak. Ngi raq namshiq ka i tsan na tsäühea maq lungwii tiikang. Ngi raq namshiq lungwii tiikang kriika, ngi ka namshiq rai adam sitiikang bala lamlam li ka riimak, wranaiqshe lungwii tiikang.

¹⁹Mangchan i setiim lei! Bliiq biishi chong tiikang ara tiitsang tairong laq! I tsan mong na, namshiq miitu chapa tsi ka, anyung raq ase chii na, nowüchhi tsi chamchao tlaq ikha, Jesuq Khristo rong arai ka, namshiq rilung na chhi mang shaq wiiwii ka, ara nowüchhi tsi arka, tsi ruq li mitsi.

²⁰Ngi ka ümchaü, namshiq miitu, ngi la ngu raü chapa tiikang. Ngi ara, ümchaü bala namshiq rai, adam na nguraü jaq ahea riichang wa, nguta tiima siq tiikang. Kra nguraü jiika, i mak maq namshiq ka, jamkhiiwa sitlan, kra chhi shat mirha. Riita, i tsan na tiima ka, phanshi pong linlin miimin michong kuq lot ha chang wa. Ngi ara, namshiq ka kamasham rilung na chhan wan jiiq la, nguta kai chapasiq tiikang!

Hagar Nai Sara Maq Shiiton

²¹Riita, ümchaü ngi raq, namshiq phong wa, Thungtri puk niili siruq ro tlanti ma, bom poshi waipha shaq. Thungtri raq jamlai wa ngutlaq kra, namshiq raq taiman sha?

²²Thungtri raq, akha nguta phankuqtlo. Abraham se ka wenai; weshi ka adinyung tsangnai se. Kiimaq ashi ka, tsang-nyung shaq tsangnai se.

²³Adinyung tsang- nai se kriika, mangjong han-ngam thung lai maq hum wanto. Shatmaq, chiisan nyung tsangnai se hum wantaq kriika, Shiikeawe raq kiqkham kuqtaq kra tiikupi miitu humto.

²⁴Riita, ara nyungnai raq Abraham ma, tsangnai se chiikuqtaq arka, kiq shiiton liichum na tak chang sitlo. Kra jechak nyungnai kriika, tongshong jangnai shongtaq kra la na taitlo. Riita, jechak nyung shi, apaiq ka maiq dinyung ma jatlaq liipan, asetiiim chiitaq, kriika Hagar riito. Kiimaq Apaiq ka, Shiikeawe raq Israilnok ma, Sinai Hiqlam maq tongshong kuqtaq kra la na sitlo.

²⁵Riita, Hagar ka Arabia wang na Sinai Hiqlam sitlaq, kra rii na sitlo. Kriika, ümchaü Jerusalem chela na mungmaiqse ümchuwa, ümchaü min di ikhli sitlaq, kra nangnga ngutlo.

²⁶Shatmaq, ramungtan na sitlaq, Jerusalem chela kriika chiisan chela. Riita, apaiq ka nashiq ma anyung jong.

²⁷Asii bomtsi na akha chongtlo: “O lai hü lahü nyung lei, chojong chise miishe silaq! Nowüchhi tsi jangshi min chamchao maü shaqti nyung lei, kai chojong

chise ma silaq! juwa sehü nyung nguta awese raq miimbaiq wantaq, kra nyung raq khoti miina, awese raq lungwii hea nyung thaq na, asetiiim ka pahea mihum wan,” nguta chongtlo.

²⁸Riita, i phu i notiim lei, ümchaü namshiq sitlan kriika, Shiikeawe raq kiqkham kuq taq kra khuthaq maq, Isak ka jamkho chiitaq, kiikha achii, Shiikeawe setiim nguta sitlan.

²⁹Riita, mangjong han-ngam thunglai maq achii Hagar se raq, Shiikeawe Wenyi ningkun lümaq achii Isak ka shulii raüta tiichamchao haihii wanto. Kiimaq kra no ka niq riri hali, ümchaü min, Shiikeawe kiqkham khuthaq maq achii wan setiim ka tiichamchao wan tlo.

³⁰Shatmaq, Asii bomtsi na jamlai wa chongtla? Asii bomtsi na, “Dinyung nai ase ka ajo riibaiq laq; dinyung se raq, awe tachong hupsam, chiisan nyungse rii sitlaq kiiwa, apaiq riika, lap wan dam lot mak,” nguta chongtlo.

³¹Ara chongtlaq arai mren, i phu i notiim lei, nashiq ka dinyung setiim ri riimai. Nashiq ka chiisan nyung setiim sitiikai.

Galatia 5

Khristo Raq Nashiq Wasetiim Miishe Tiijato

¹Nashiq ka wasetiim she nguta sitiikai. Khristo raq nashiq ka, kharü mong wa adaa wan kun she! Riita, krai mren, ümchaü sanha, namshiq ka wasetiim nguta, mongngam maq, tok ka ra na doshat miishe si rong laq. Namshiq ka thongshi ri hali, maiqdi kong ma, naqja kinong rongkiq she.

²Chongpha, samhea tiitsang tairong laq! Ara ngi nam we, Paul raq phanchan kuq tiipha ara tiitsang tai ronglaq! Riita, ümchaü hali, namshiq raq athohan thungtri kriika lang raa dea ngutla, lang nong han jiika, namshiq miitu, Jesuq Khristo tsaitaq kriika, thiihü miili she mijaki.

³Namshiq ma, phaqtak nithak maq chongkuq nong pha, tairong laq: Jurwa athohan thungtri kriika lang ra dea, nguta hali lang nongtlaq, kriiwe riika, Thungtri dap na tri raü ümchuwa sitlaq thun kriika, tri tsi shi dongdii min jin mak maq, wiita kunkun lang wan chang miraq.

⁴Ümchaü, namshiq phong wa, ümriiti riwa, Thungtri kra lang lanta, Shiikeawe man na, kechu maiqsetiim ma jawan rong i, nguta tiima tlanti thun riika, Khristo wokhong mong wa ahin na dongho kai she, nguta sap rong laq. Namshiq ka Shiikeawe kaphap wura mong wa dongki lan she.

⁵Shatmaq, naishiq riwe kla, Shiikeawe raq apaiq man na, naishiq ka kechu maiqsetiim she, nguta mirairii kuq wan dongdii nguta, ranphan laita sitiikai. Kiimaq ara chongtiikai arka, Shiikeawe Asii Wenyi ningkun raq naishiq mongjii

na, naishiq raq kamtsantsii rüm tiikai kra thaq na seng raüta, shamkuqtlo nguta kamtiikai.

⁶Jamkhano akha riichopi tiikai ngukla, jangshi she Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she powan kai miiphat, athohan kai lo, han mai lo, kriika thiihüli she. Shatmaq, riikhaqli maq nashiq jaq riiwiiq wan chang khearapaq sitlaq kriika, Jesuq Khristo ma kamwankai, kra lungwii tsantsii jaqsham maq tiichhi chang kli she akhek.

⁷Namshiq ka aheawiq maq, ajong alu wan miiqshmiq she riilan ihata! Riita ümchaü ka, namshiq ma juro, tengtlaq bomtsi ka naq lang rongkiq nguta, tiishonbiiho? Apaiq raq namshiq ka jamkho tiishonbiiho ta?

⁸Namshiq tiishonbiihoti we kriika Shiikeawe riimak. Shiikeawe riili, namshiq ka awokhong na tiisi wan miitu hea wantaq kata.

⁹Maiq bom tiihap hong akha asi jo. “Tsam wankhüshi kra sho miika, pi ka dashi se kli mihong rai,” nguta chong tlo.

¹⁰Shatmaq, ngi ka ümchaü niitaq, namshiq ma kam tiikang. Nashiq Tati Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she, tiipum singa wan kai kra bomtsi khuthaq na kam tiikang, namshiq riika ngi raq jamlai wa tiima tiikang akha siili tiima tlan ahiq, nguta kam tiikang. Kiimaq namshiq trang ra wanti ka juli jiimin mirlaq. Kriiwe kriika, Shiikeawe raq mitiichamchao wan dongdii. Shiikeawe raq apaiq ka tiijoq wan mak miraq.

¹¹I phu i notiim lei, ümchaü ngi raq namshiq ma chongke chang bomtsi ka arli she sitlo: Ngi riika, ümchaü niitaq, athohan tri ka lang raa dongdii nguta, nokwe ma traho kuq tiikang jiika, nanok raq ngi arka, jamlai khano ngengseng tla? Riita, tsangshiq raq ngi ma ara huknyan wan tlaq ara ngohea dea jiika, ngi raq Jesuq Khristo pumsongkham na tsaito nguta tra hokuq tiikang kra tai raüta, nanok raq ngi ka ngeng mak chang she kata.

¹²Ngi raq tiima kla, namshiq tiimiiru rangtibi ka, tsangshiq raq maiqmii khum ka arthaq na chan raüta min, jasai maq han baiq raüta, ashoq wetiim ma jawan tlii raütli she misi laq nguta tiima tiikang!

¹³Riita, i phu i notiim lei, namshiq riive kla, Shiikeawe raq wasetiim ma tiija raüta, awokhong na tiisi miitu hea wanto. Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ma wasetiim rilung kuq taq arka, namshiq han-ngam sükha tsi ma, naq tiijamsha rongkiq she. Kra rii na, mangchan tsantsii maq kaütak rishi lanta, riilung riiwii miili she singa rong laq.

¹⁴Ara jamkhano chong tiikang ngukla, Thungtri raü ümchuwa sitlaq kriika, ara aming ashi arthaq niili she tlop wan tlo. Thungtri raq, “Ümniiraq ümkhum ka jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii hali, ümjam thoti chiiti kiimin lungwii laq,” nguta chong tlo.

¹⁵Shatmaq, namshiq ka rum ngamse kong ikha, maiqmii liipan na, riikung riita la sihan jiila, liishat rong laq, namshiq maiqmii cham chang rangchong kriimaq, tiibarai lanta, mitiiphaiki han! Lanta, namshiq raq weshi raq weshi ka miqchup mitiithenbaiq han.

Asii Wenyi Wokhong Na Si Rilung Nai Hanngam Wokhong Na Si Rilung

¹⁶Ara ümchaü, ngi raq chongrat tiikang arka, ara ngo nangnga ngutiikang: Ümchaü sanha, namrilung ka, Asii Wenyi ma tiishun shea lantli she, si rong laq. Namkhum na, han-ngam sükha ramho sitlaq kriika, ümchaü sanha, naq pong pii rongkiq she.

¹⁷Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nashiq han-ngam raq jamlai wa jaü tlaq, kriika Asii Wenyi raq romak. Kiimaq, Asii Wenyi raq jamlai wa lungwii tlaq, kriika han-ngam raq romak. Tsangnai ka wesang. Riita, arkha maq, namshiq raq jamlai wa ro tlan, kriika sham raa mak.

¹⁸Ija, riita, ümchaü sanha, namshiq ka, Asii Wenyi raq peng räuta sitlan jiika, namshiq ka Thungtri jaqkhon mong na siti, Thungtri disetiim ka riiman she.

¹⁹Maiqse ngarai han-ngam raq, jamlai jaq wa sham tlaq, kriika archong sea rai ngori sha. Ra na tiweshat. Sethoq sepii jasha, ashe ashi riinyat shat, kiimaq hihai waqhai maq singa tlaq, arthun ahata ngarai han-ngam jaqsham.

²⁰Kiimaq, sumla noqpi wan, nai maiqwüq maiqlong jaqsham. Kiimaq, maiqse nai maiqse liipan na, wesang ralii ma riija wan. Räuta, riilong riiliiq miili siwan. Tsangshiq ka riishu riilii, akhiq abi, ngi nguli tiima tsii rüm tlaq thun kra. Tsangshiq liipan na, maiqmii wela jawan rang rang tsii, rümtlaq kra. Kiimaq, riiitsea riitsiiq hon atsii kra.

²¹Tsangshiq ka makshu rashe miili sitlo. Kiimaq tsangshiq raq, phra sumla shomnoq tlaq poi akhing na, pinthum chepche tsampii räuta, kuku waqshii kong ikha, riinyat shat räuta sitlo. Kiimaq, ara chong wankai thun ara niq riri hali, ahin abi pahea jaqsham thun min asi, kra sham tlo. Ngi raq namshiq ma, man niimin tsii chongkuq kang. Kiimaq ümchaü min chongkuq nong tiikang. Jurwa arthun ngarai ara tang räuta sitlaq, kriiti ka, Shiikeawe sengi ma jawan lot mak. Kiimaq, Shiikeawe mungtan na säüwan lot mak.

²²Shatmaq, Asii Wenyi riika maiqse rilung na, arthun ara tiitsi ngo kuq tlo: Lungwiitsii, chochi, khusang, anin wan, arlungwii, athuk atsom, phan rap na tsapakkap,

²³sobsob bombom, kiimaq kai stiq skhaq räuta shonga rilung. Ara chong kai thun, Asii Wenyi raq maiqse rilung na, tiitsi kuq tlaq arka, abi nguta tiishut chang thungtri ka ahü she.

²⁴Kiimaq ara chong tiikang arai mren, ümchaü sanha, juwa Khristo Jesuq riishe nguta sitlaq, kriiti riika, tsangshiq ngarai han-ngam rong arai nai tsangshiq

ngarai han-ngam sükha ramho hon atsii tiima sitlaq kriika, wiita atsea baiq wishe.

²⁵Ümchaü sanha, Asii Wenyi raq, nashiq ma rilung she kuqto. Krai mren, nashiq tsan nai mongjii arka, Asii Wenyi raq dongdiitiq she peng chang.

²⁶Ümchaü sanha, nashiq ka shiikong miilong maq singa maimak. Kiimaq maiqmii liipan na, riiniq riisiq simin raa mak. Kiimaq, maiqmii liipan na, riingeng riiseng siwan min raa mak.

Galatia 6

Hohumkai Jaqsham

¹Lungwii phunainotiim lei, kongti raq ajiq sham akai klo rea chhihan jiila, namtsam phong wa, juwa kamasham na maiqla sitlan, kriiti raq, namkongti we ka, lamhea nü na trap ru lanta shunshea rong laq. Shatmiitiina, namshiq raq kra trap ruke akhing na, kiqninse maq chong kuq rong laq. Kiimaq, namshiq raq namkhum kiimin la, tiikheshat maq si rong laq. Kongti khrumke wan angu, maiqmii kiimin shon wan dam jiiq, nguta ngo nangnga chongkuq tiikang.

²Phanrap sham akai ka, dorangrang pirangrang lanta, sham wan lili rong laq. Ahata namshiq ma Khristo thungtri lang lanta shongnga rilung.

³Jurwa maiqmii kiidea ajong ala nguta tiima tlaq, shatmaq, riikhaqli maq liiwan raü ka, apaiq ka jam min ahü, kriika maiqmii tlaq phaqq lishe.

⁴Maiq khumtek raq, maiqmii ka jamkhiwa chapnga tlaq, kra samhea shin raüta sichang. Riita, ngohea dea, apaiq raq jaqsham wantaq kriika, ahea dea klo wantaq jiika, apaiq raq atiishomra chang lamlu misi. Kra tiina, nanok jaqsham rai triingea raüta, bom ka raa mak.

⁵Jamkhano ngukla, maiq loweatek raq, maiqmiimii holai ka howan chang dongdii.

⁶Jumiiwa, Shiikeawe tsütsa shrin kuq tlaq, kriiwe riika, ajaq na jamlai phan wa asi, apaiq ma tsütsa shrinketi we rai, riiphea riinyin raüta siwan chang.

⁷Namshiq maiqmii nai maiqmii kli, naq tlaq phaqq rongkiq. Ju riimin Shiikeawe ka lao lot mak. Maiq weshi raq jamlai min wa shiiq tlaq, kra phan phan, apaiq raq tsam ka mijut.

⁸Apaiq raq, apaiq ngarai han-ngam raq jamlai wa jaü tlaq kra phanphan, ngarai han-ngam wak na minshiiq wantaq, jiika, kra wak kiiwa, atsai rilung tsam mijut. Kiimaq, apaiq raq Asii Wenyi wak na, minshiiq raü jiila, Asii Wenyi wak wa, apaiq raq pattup rilung tsam ka mijut.

⁹Riita, ija, ümchaü min, ara chong tiikai arai mren, nashiq ka ahea awa jaqsham wan kli she shiichaq rong i. Nashiq raq shamhea kaiwa ka thaqq mai maq,

shiichaq wan ruq sham hai jiika, akhing ashi na, nashiq raq tsam ka mijut wan rong i dongdii.

¹⁰Ara chong tiikai arai mren, ümchaü sanha, nashiq raq ümtin wa akhing aten lap tiikai tek na, wiitarü ma, ahea kiimung kli she, apa shiichaq laita si rong i. Kiimaq, akhek ka nashiq ma, kamasham na naphu nano Phungmaiqse sitlaq kiima khrum kuq laita sirong i.

Bomshat Wan Honchong Nai Salam Bomtsi

¹¹Liimanta, ara laktsi ajong alu maq, I jaq maq waiq lata, namshiq ma tiho wan tiikang.

¹²Namshiq ma athohan tri ka, akhek lang raa dongdii nguta, kiq tiitsi wan tliiti ka, rakhütsiri wa athohan thunglai jaqsham kra lang tiikai nguta, nokwe man na tiishomratibi kong sitlo. Shatmaq tiina, tsangshiq raq ara lang tlaq arka, nokwe raq tsangshiq ka, Khristo pumsongkham na tsaitaq kra bomtsi, Jehudinok raq tairomak, kriikha maq, tsangshiq ka nokwe raq, kra bomtsi miitu ngengseng mak mirlaq nguta, maiq ma tiichhike ma nguta, athohan tri ka lang tlo.

¹³Tsangshiq phong wa tri langtibi raq dongdii min, Thungtri ka lang mak maq sitlo. Tsangshiq raq namshiq ma, athohan raa nguta, shiichut tlaq kriika, namshiq raq tsangshiq bom ka tai lanta, han-ngam athohan tri wokhong na dea sitlan nguta, tiishomra kham ma shiichut tlo.

¹⁴Riita, ngi riikla, Tati Jesuq Khristo pumsongkham na tsaitaq, kra shomra tiikang, kriili she. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, apaiq tsai taq pumsongkham lümaq, mangjong hiq rilung lam phan na, jamlai phan wa araa ariq phan nguta weawun wan tlaq thun kriika, ümchaü sanha, ngi miika hiqtili ikhli she. Ngi ka arthun armiika, atsaikai kun she. Ngi armin, mangjong rilung lamphan miitu ka, atsaikai wishe.

¹⁵Maiqse ka, athohan je sha sitlaq, sha athohanhü wa sitlaq, kriika jamlai akhek riimak. Shatmaq, apaiq raq rilung anye she lap wantaq, kra apaiq ma akhek pinthum.

¹⁶Riita, ija, ümchaü min, juwa ara chong tiikai rilung anye ara lap wan raütiishe sitlaq, kriiti ma, Shiikeawe raq khusang rakhang rilung, kiimaq atiihang wan mangchan kli she, asho awo maq mishman kuq laq. Tsangshiq miimin kiimaq, Shiikeawe sengi maiqse tarü ma, mishman kuq laq!

¹⁷Bom shat wan na: jurmin ngi ka shakshaq raa mak she. Jamkhano ngukla i khum na amiphan thun kriiraq, ngi ka Jesuq dise dea nguta hakhi kuqtlo.

¹⁸Iphu inotiim lei, Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq tarü rai misilaq. Amen.

Ephisia

Ephisia 1

¹Ngi, Paul, Shiikeawe raq thapthi raüta Jesuq Khristo kiimwe ma ashong wan we raq-- Shiikeawe sengi Ephisia na siti ma, juwa Jesuq Khristo rai pumshi maq tsapakkap sitibi ma waitiikang:

²Nawe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq, namshiq ka kaphap shat kiimaq khusang maq mirümlaq.

Jesuq Khristo Pum Na Achu Shiiman

³Riita, ümchaü sanha, nashiq wiitarü raq, Shiikeawe, Tati Jesuq Khristo ma Awejong Shiikeawe ma, kechu tum rong i! Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nashiq ka Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she tiipum wan kai krai mren, Shiikeawe apaiq raq, nashiq ma ramungtan na ümchuwa achu shiiman sitlaq kra, wiita kuqto she.

⁴Shiikeawe raq, nashiq ka, ara ra nai hiq armin miphan sang wan shaq niiphü dongdii, Jesuq Khristo pum na, apaiq riishe dongdii nguta, atsea wan wishe riito. Riita, ara nashiq tsea wantaq arka, nashiq arka, apaiq man na kechu maiqsetiim she, kiimaq ashut aphit jam min ahü she, siirairai maq siwan miitu tsea wanto. Riita, nashiq ma apaiq lungwiitsii jonghea rümtlaq kriikha maq,

⁵Shiikeawe raq kongkhu miiphü, Jesuq Khristo pum na, nashiq ka asetiiim ma tiija wan ma nguta, bom ka ashat wan wishe dongdii. Riita, ara bomtsi shatthü wantaq arka, apaiq tsan mong na chojong chise nai shonron khiq maq thimi wanto.

⁶Ümchaü sanha, Shiikeawe ka kai shomra wan rong i. Apaiq raq nashiq ka achhai anyii kaphap khoqramkii maq takuq wanto she. Raüta apaiq raq kai lungwii tlaq, Ase pum na nashiq ma phe maq, kongphiq jonghea kuqto she!

⁷Jesuq Khristo tsaitaq kra lümaq, nashiq ka thawe kharü mong wa daa wanto she. Ümchaü sanha nashiq ngarai ka diikuqto she. Nashiq ka wasetiim miishe tiija wanto. Shiikeawe kaphap mangchan, nashiq ma kuqtaq arka nü maq achong lot mai jonghea.

⁸Apaiq raq ara nashiq ma athap athi min lotmai, atum atum maq tokuq wanto she! Apaiq anyan phaqqhi tsaü rüm tlaq nai taksma phaqqhi maq,

⁹Shiikeawe raq, phanrap ka thimi wanto. Raüta apaiq raq thimi wantaq, apaü raüta athü jaqsham kra Khristo pum niishe jaqsham ka shiikuto.

¹⁰Ara Shiikeawe raq sürii wanto kiimung jonghea jaqsham arka, akhing saüto she angu na, ra nai hiq phansang wantaq thun kunkun ka Khristo wokhong niishe mikiinong kuq wan. Khristo riishe phanrap ka mirüm wan.

¹¹Phanrap kiimung tlaq arka, Shiikeawe apaiq raq sürii tlaq nai thimi tlaq kra phanphan tiikutlo. Kiimaq Shiikeawe raq nashiq ka, Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she tija wantaq kra lümaq, asengi she nguta phumram kham maq bat wanto she. Arka apaiq raq man na rapha hiqwa niiphü athapthi wan wi she dongdii kra tiiku pi miitu she nashiq ara tsea wanto.

¹²Riita, ara miitu, nashiq raq Khristo ma kongkhu kamwan kaitibi raq, Shiikeawe khushü jonglu kra tiitsamkam rong i!

¹³Kiimaq namshiq riimin la, Shiikeawe bomtsi Tsütsa Ahea kra tai lan. Kra tai lan krai mren she, namshiq ka tiichhii wanto she. Namshiq raq Khristo ma kam lan she. Krai mren, Shiikeawe raq namshiq ka apaiq rii she nguta, awura mong niishe tiiham wanto. Raüta, namshiq ma Asii Wenyi she kuqto.

¹⁴Nashiq ma, Asii Wenyi kuqtaq arka, Shiikeawe raq asengi ma kongphiq mikuq ha nguta kiq khamkuqtaq kra arshe dea nguta bom tiipha shat wan she riito. Kiimaq Shiikeawe raq asengi ka awongsii wasetiim miishe dea tija wan tlo nguta tri raü kha tiipha shat wan she riito. Ümchaü sanha apaiq khushü jonglu kriili she tiitsam kam rong i!

Paul Raq Ara Lak Phat Wanti Miitu Achu Jaütlo

¹⁵Riita, ija namshiq raq Tati Jesuq ma kamwan lan kiimaq namshiq raq Shiikeawe sengibi tarü ka kai lungwii tlan nguta tsütsa ka tai kang.

¹⁶Namshiq tsütsa ara tai lata, ngi raq nam- shiq miitu achu jaü tiikangtek na, Shiikeawe ma pinthum kechutum tiikang.

¹⁷Kiimaq nashiq Tati Jesuq Khristo ma Awejong Shiikeawe, achhai anyii khushü ajong rümti we jaq wa, namshiq miitu achu jaü tiikang, apaiq raq namshiq ma, Asii Wenyi ka asho awo mikuq laq nguta. Raüta namshiq ka, wenyi rilung na taksu maiqse ma mitiija laq. Kiimaq, Asii Wenyi raq namshiq ma Shiikeawe rai atsaü maq mang mitriisap kuq wan laq. Krai mren, namshiq ka apaiq ma tsanwa wetiim ma mitiija laq.

¹⁸Arkha maq, ngi raq namshiq ma chongkuq tiipha ara, namshiq tsantsii kilü ka dilanta, apaiq raq tli kuq tlaq rawüli kra sap ronglaq. Kra wenyi rawüli kra miitiq tiina, apaiq raq namshiq hea wantaq tsantsii ranphan tlan, alap wan chang sitlaq thun kra mitak wanlot han. Shiikeawe raq asengi ma mikuq ha nguta khamkuqtaq, kra achu shiiman ka nashiq raq nü maq achong aphan min lot mai, rahea phan sitlo.

¹⁹Kiimaq ara apaiq ningkun tu, nashiq apaiq ma kamtiikaitibi khum na sitlaq ariiraq, jaqshamtlo. Riita, ara ningkun jonghea, nashiq khum na sham wan tlaq ara ningkun miisii li,

²⁰Shiikeawe apaiq raq, Jesuq Khristo ka amaa wa tiidong wanto. Raütiishe, Jesuq Khristo ka Shiikeawe raq Ramungtan na, apaiq ma jaqtsi nü na ngachang ngacho thüshat, kijiishe tiinga wanto.

²¹Kiimaq, ümchaü Khristo ka kiijaq Ramungtan na nga raütiishe, ra na siti winji mungtubi, arang hotibi winji, ningkun rümtibi, winji welabi, kiimaq winji tuwebi ümchuwa sitlaq kra thun khuthaq na, Khristo apaiq riishe, mung ka lang tlo. Khristo raq, apaiq jaqsham arang mang ho tlaq kriika, ümchaü pat wa nai jai na saüho tlaq pat na siwan tlaq thun tarü thaq na, ajong pinthum mang ho raütiishe sitlo.

²²Shiikeawe raq phanrap sitlaq kriika, Khristo jaqkhon mong na siisaq she likuqto. Kiimaq, Shiikeawe apaiq raq, Khristo ka phungtu khuthaq na, Ajong thaq niimin Ajong Tatiwe ngutiishe shongto.

²³Riita, phungtu ka Khristo khum. Arka Khristo apaiq khum kamshok kamshi she aklo wan. Arka apaiq riili she phanrap na kiimaq barap na tiikupi wan tlo.

Ephisia 2

Rilung Lam Ka Anye She

¹Man na ji na, namshiq ka wenyi na amaa siwan lan. Namshiq raq Shiikeawe kiq khü lanta, ngarai mong na silan kha maq, namshiq ka wenyi na amaa silan.

²Kra lea wan lan akhing na, namshiq raq ara mangjong hiq na siti, abi maiqse rilung lam kra phan lanta silan. Krai mren, kiitiikaq, namshiq ka, ara ümchaü pat wa mangjong maiqse, Shiikeawe kiq khiiti ara jamsha wanti we, rawang win na siti abi winji welabi thun thaq na, hokham jati we wokhong na silan.

³Riikhaqli maq liiwan raüka, nashiq wiitarü ka, ara ümchaü mangjong maiqse jamkho sitlaq akha siisaq li dea siwankai. Laita, nashiq han-ngam phara ramho raq shunshea tlaq kra phan phan li dea sikai. Ngarai han-ngam raq jamlai wa jaü tlaq kra, sham laitli dea sikai. Nashiq han-ngam rilung niika, nashiq ka nanok jamkho sitlaq kiikha ngarai bu hoti siisaq li dea sikai. Krai mren, nashiq ka Shiikeawe tsankhiq walü na khiim wanti siisaq li sikai.

⁴Shatmaq, nashiq miitu Shiikeawe tiihang wan mangchan tsii ka pinthum asho awo rümtlo. Kiimaq apaiq raq nashiq ma lungwiitsii rüm tlaq, kriika achong lot mai, tsäuhea rüm tlo.

⁵Arkha maq tiina, nashiq ka man na, Shiikeawe kiqkhii laita, wenyi na amaa sitiikai liipan niili, apaiq raq nashiq ka Khristo rai atra tiija kuq wantaq ara. Namshiq ka Shiikeawe kaphap mangchan lümaq tiina tiichhii kuqtaq.

⁶Ümchaü sanha, nashiq ka Jesuq Khristo rai pumshi she tiipum laita sitiikai ara lümaq, Shiikeawe apaiq raq, nashiq ka, Jesuq Khristo rai ramungtan niishe

thüda kuq wanto. Jesuq apaiq rai adam maq, ratsan ramong nyang na nga laita, munglang jaqsham wandam miitu, tiinga kuqto she.

⁷Riita, Shiikeawe apaiq raq, ara shamkuq wantaq arka, Jesuq Khristo pum lümaq, apaiq raq nashiq ma, kaphap mangchan rüm tlaq kra tiichhi kuq wanto. Ara kaphap mangchan arka, maiqse raq tak lot mai chang phan, tsaühea, jonghea, luhea, thum mak miq mak phan, mangchan tiichhi kuq wanto.

⁸⁻⁹Riita, ara chongtiikai arai mren, Shiikeawe raq namshiq tiichhii kuqtaq kriika, apaiq kaphap mangchan wokhong maq, namshiq raq kamtsantsii thü lan kha maq, tiichhii kuqto. Arka namshiq raq jaqsham ahea phan sham lanta, tiichhiike ka riimak. Shatmaq arka, apaiq raq, namshiq ma phe maq akuq, kongphiq. Krai mren, juwe riimin maiqmii dea kechu maiqse nguta tiisom ra chang lam ka ahü.

¹⁰Shiikeawe raq, nashiq ara ümchaü sanha, awongsii maiqsetiim miishe tiija wanto. Ara nashiq rilung arka, ümchaü sanha, Khristo Jesuq rai pumshi maq silaita, Shiikeawe raq nashiq raq sham miitu, jaqsham ahea awa phan ümchuwa tihong tha thü wantaq, kra thun ka sham laita, sichang li she.

Jesuq Ma Kamwanti Maiqse Ka Phanshi Maqshi She

¹¹Namshiq ka namnyung pukdong Pongnok phan maiqse. Jehudinok raq namshiq ka “athohan hü nok” nguta tsaihai tlo. Tsangshiq ka athohan je phan. Kriika Shiikeawe sengi nguta tiichhike la na, tsangshiq raq atho ka hantlo. Shatmaq, ara athohan tri arka, maiqse raq athü tri räü tu. Namshiq ka man na jamkho silan kra, tiima rong liina.

¹²Kra akhing na, namshiq ka Khristo rai mang riisap man maq silan. Namshiq ka Shiikeawe sengi phung na, pong man shaq li riilan. Krai mren, namshiq ka Pongnok phan maiqse, mangtang ralii phan nguta, silan. Krai mren, namshiq ka Shiikeawe sengi ma tongshong kiqukham räüpot khakuqtaq kra, ramram maq mitiham wan shaqli riito. Kra ramram ka, Shiikeawe raq kiqukham kuqtaq kra thaq na seng räüta, asengi ma mikuq ha nguta, räüpot akhakuq wan kongphiq ka asi riito. Kiitincho ji na, namshiq ka, apaiq tongshong maq mitiham wan shaq li kha maq, namshiq rilung na ara mangjong hiq maq, aranphan chang, namshiq jaq riiwiiq wan chang jaqpaq räü kiimin ahü miili siwan lan. Krai mren, namshiq ka Shiikeawe rai min, mang riisap man maq silan.

¹³Shatmaq, ümchaü sanha, Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she sitlan kra lümaq, namshiq man na, Shiikeawe pha wa luhea bintang na siwan lanti kiimin, Shiikeawe thoniishe shunshea wanto. Ara ümchaü namshiq, Shiikeawe tiinap niishe shunshea wantaq arka, Khristo ka honglu na tsaitaq, kra lümiishe, namshiq ka Shiikeawe tiinap na shun shea wanto.

¹⁴Ara nashiq noknai ri, Jehudinok nai Pongnok phan maiqse liipan na wesang ralii siwan kai wa, ümchaü sanha, wehea she tiija wanto. Arka Khristo apaiq raq

nashiq ma, wehea jawan lam kra tanke wan kha miishe, wehea jawan kai. Nashiq liipan na wesang ralii tsii rüm laita siwankai kra, peruk wessaü sitlaq thun ka, apaiq tsaitaq kra miishe tankuqto. Raüta, ümchaü sanha, nashiq noknai ri ka, phanshi maqshi miishe tiija kuqto.

¹⁵Apaiq raq Jehudinok Thungtri aming thun ka, wiita runbaiqto she. Raüta, maiq phan phan nai sitlaq arwa, apaiq pum lümaq, maiq phan phanshi, phan nye she tiiqto. Apaiq raq akha noknai ri liipan na, wehea she tiija wanto.

¹⁶Khristo raq, apaiq pumsongkham na tsaitaq kra lümaq, tsangshiq noknai ri liipan na, wesang ralii tsii sitlaq kriika, tiibun tiiqbaiqto she. Apaiq raq pumsongkham na tsaitaq kra lümaq, tsangshiq noknai ka nokshi miili she tiijato. Raüta, Shiikeawe phana hali, tiijang shea wan nongto.

¹⁷Riita, ara chongtiikai krai mren, Khristo ka saükito. Raüta, apaiq raq Tsütsa Ahea, khusang maq siwan lamlu kra, maiqse angu tarü ma chongkuqto. Namshiq Pongnok phan maiqse, namshiq Shiikeawe pha wa luhea na sitlan phan miimin la, kiimaq Jehudinok phan, apaiq Shiikeawe tho na shongngati phan miimin la, ara chongkuqto she.

¹⁸Riita, ümchaü sanha, ara chongtiikai Khristo lümiishe, nashiq wiitarü, Jehudinok kiimaq Pongnok phan maiqse wiitarü ka, Asii Wenyi lümaq, pumshi hanshi miishe jawan laita, Awe Shiikeawe man niishe chapnga lot tiikai.

¹⁹Riita, ümchaü sanha, ara chongtiikai arai mren she, namshiq Pongnok phan maiqse kiimin, pongnok pongta nai wanwe nguta tiingo chang ka ahü she. Ümchaü sanha, namshiq min Shiikeawe sengi phan rai, nokshi hiqshi she kiimaq tashiti miishe tiijato.

²⁰Ümchaü sanha, namshiq kiimin, kiimwebi nai shammibi raq jamkham longkäü, khamlawe shongpha wantaq, kra thaq niishe shong wan damto. Riita, kra chongtiikai jamhai tlaq kra, khamlawe chaptlaq kriika Jesuq Khristo.

²¹Apaiq kli, arjam ara tiipha chang khamla we. Kiimaq, arjam arka asii shomjam, Tatiwe ma alu na akuq jam. Ara tiijong luwanti we ka Khristo kli.

²²Riita, ümchaü sanha, namshiq ka, apaiq rai pumshi hanshi she siwan lan krai mren, namshiq kiimin nanok ahinti wiitarü sitlaq kra rai, adam na rom raüta, Shiikeawe apaiq si miitu, jamjong kau ashi she hai tlo. Apaiq ka namshiq rai, Asii Wenyi lümaq sitlo.

Ephisia 3

Paul Raq Pongnok Phan Ma Shiikeawe Jaqsham Kuqto

¹Riita, ija, ara chong tiikai namshiq noknai ri ka wehea miishe tiijato. Kriika ngi Paul raq, namshiq Pongnok phan maiqse miitu, Jesuq Khristo jaqsham kuq

tiikang arkha na, ngi ka phaqték mong na shaqto. Li jiimin, ngi raq namshiq miitu, Shiikeawe jaq wa achuli jaükuq tiikang.

²Riita ümchaü ka, namshiq riimin kunli she tai lan sham, Shiikeawe raq apaiq kaphap mangchan wokhong maq, ngi arka namshiq ma, Tsütsa Ahea kra chongke wan miitu shongto. Arka namshiq jonglu wan miitu tiisham tlo.

³Shiikeawe raq ngarai maiqse ka, Tsütsa Ahea kra lümaq tiichhii wan chang nguta, apaiq raq man niiphü thimi wanto. Shatmaq, arka apaiq raq apaü raütli thüto. Ümchaü, apaiq raq ara ngi ma tiichhi kuqto she. Ngi raq, ara ngi ma tiichhi kuqtaq tsütsa ka, namshiq ma atoqse maq waiq lata tiitai kuq wankang.

⁴Kiimaq, ngi raq waiq kang kra, namshiq raq phat han jiila, namshiq riimin, Jesuq Khristo raq jaqsham ka apaü raüta athü wan wa, ümchaü she sürii wan taq kriika, ngi raq jamkho tak wankang, kiikha namshiq riimin mitak lot han.

⁵Man na richü pat niika, ara chong tiikai apaü raüta athü, Shiikeawe jaqsham arka, maiqse ma chong kuq mak dea riito. Shatmaq, ümchaü ka Shiikeawe raq, Asii Wenyi lümaq, apaiq kiimwebi nai shammibi ma tiichhi kuq wanto she.

⁶Riita, ara chong tiikai apaü raüta athü Shiikeawe jaqsham jaqthiq arka, Tsütsa Ahea lümaq Pongnok phan maiqse riimin, Jehudinok phan rai adam maq, Shiikeawe achu shiiman kriika lap wan damtlo she, nguta Shiikeawe raq tiichhi kuqto. Kra bomchong tiichhi kuqtaq kra, nangnga chong tlo. Tsangshiq noknai ri ka, ümchaü tashi wiishi miishe tija wanto. Raüta, Shiikeawe raq, Jesuq Khristo lümaq, achu shiiman ümchuwa kuq tlaq kra, tsangshiq noknai ri raq, mren mra she lap tlo.

⁷Ngi arka, Tsütsa Ahea kra chongke miitu, Shiikeawe raq akhek pong na, tiitsangdada atsea arwan. Raüta, Shiikeawe raq apaiq ningkun ka, i khum na kuq wantaq kriimaq, Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham kra kuqto.

⁸Ngi arka, Shiikeawe sengi maiqse phong na, wiitarü thaq na aran, nobung pinthum nguta si tiikang. Shatmaq, Shiikeawe raq ngi ma, ara thek tlaq jaqsham jonghea, Pongnok phan maiqse ma, Jesuq Khristo tsiiq anyam, rahea pinthum Tsütsa Ahea, kra chongke wan jaqsham ara, kuqto.

⁹Riita, ara jaqsham kuq taq arka, maiqse angu tarü raq, Shiikeawe raq apaü raüta athü bomhuk raükha arka, maiqse rilung na kupi wan tlaq, kra tiichhike miitu riito. Arka, ra nai hiq phansangti Shiikeawe raq, man na richü pat na, maiqpat ümchuwa lea wan taq akhing niika, tiichhikuq mak dea, apaü raütli thü wanto.

¹⁰Arka, ümchaü pat akhing niishetiq, phungtuti lü miishetiq, ara apaü raüta athü arwan jaqsham ara, ra na siti munglangti, rasetiim raq, kiimaq ramungtan na siti ningkun rümti winji welabi riimin, Shiikeawe anyan phaqqhi jonglu kriika, atinkhan dea nya nguta, misap wan laq ngutiishe, tiichhi kuq tlo. Arka,

Shiikeawe ningkun ka phanrap phanrii jaqsham maq tiichhi kuq tlaq kra, tiisap wan miitu she chongkuqtlo.

¹¹Shiikeawe raq, ara chong tiikai jaqsham tiihongtha wan taq arka, apaiq raq pattup pat-sa miitu kiimung jonghea sürüi wan taq kra, phanphan tiihong tlo. Ara jaqsham arka, apaiq raq nashiq Tati Jesuq Khristo lümaq sham wanto. Raüta, jaqsham ka kunkun tiinyi wanto she.

¹²Riita, ümchaü sanha, nashiq ka, Jesuq Khristo rai pumshi she tiipum sitiikai kra lümaq, kiimaq, nashiq raq Jesuq ma kam tiikai kra lümaq, nashiq arka, Shiikeawe wokhong na nyap wan ma, tsailam jilam she sitiikai. Kiimaq, apaiq raq nashiq achu jaü ka mitre kuq nguta, kamto, pharangrang miishe sitiikai.

¹³Riita, ara chongtiikang arai mren, ümchaü sanha, namshiq ka ngi phaqték mong na, namshiq nok miitu chamchao tiikang arkha maq, namshiq tsaiji ka naq tran rongkiq. Ngi chamchao tiikang arka, namshiq kamtsantsii ka tiijong luwan miitu chamchao tiikang.

Jesuq Khristo Mangchan

¹⁴Riita, arthun chongkuq tiikang, ara ningkhan tiina, ngi ka kaütsrong na bum lata, Awe Shiikeawe jaq wa, namshiq miitu achu jaü kuq tiikang.

¹⁵Ramungtan na maiq ata ata maq awe raü sitlaq, kiimaq mangjong hiq na maiq ata ata maq aweraü sitlaq thun kra dong chang chong ka, Shiikeawe apaiq sitlaq kli.

¹⁶Apaiq khushü jonglu ngao, atum atum maq toraüta thü tlaq kiiwa, namshiq ka wenyi rilung na ningkun ajong maq siwan miitu, Asii Wenyi lümaq, namshiq tsan nai mongjii na, ningkun mikuq laq nguta, ngi raq Shiikeawe jaq wa achuli jaü kuq tiikan.

¹⁷Kiimaq, Jesuq Khristo raq namshiq kamtsantsii rüm tlan kra lümaq, namshiq tsan nai mongjii ka, apaiq sichang jam ma mitiija laq nguta, ngi raq achuli jaü kuq tiikang. Namshiq rilung na, phanrap jaqsham kaiwa ka, Shiikeawe ma nai maiqse ma lungwiitsii rüm tlan kra thaq na, arang tiicham tlii maq sham ronglaq.

¹⁸Akha singa han jiitiq tiina, namshiq raq Shiikeawe sengi tarü rai adam na, Khristo lungwiitsii ka ajong na ümtin wa, alu na ümtin wa, ra nü na ümtin khan diilu niiwa saü tlaq, kiimaq hiq nü na thi raü jaq, ümtinkhan tsaü wa sitlaq, kra thun ka mitak lot han.

¹⁹O raq, ija, ngi ara, namshiq raq, apaiq raq namshiq ma mangchan tlaq kra tsaü ka, sap wan tlo han jiilei, nguta tsinngin rai tiikang. Riita, apaiq raq namshiq mangchan tlaq kra, ümtinkhan tsaü wa sitla, kla namshiq raq kunli ka tak wan lot man min miraq. Li jiimin, namshiq ka Shiikeawe rong arai maq, namshiq tsantsii ka kunli, aliim alei mitiima kuq laq, nguta achu jaü kuq tiikang.

²⁰Shiikeawe riika, nashiq raq jaütiikai kra thaq niimin achan ana, nashiq raq nü maq achonglot mai misham kuq lot. Kiimaq nashiq tiima raq athin min thinki lot mai chang thun jaqsham kra, misham kuqlot. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe ningkun tu ka, nashiq khum na siraüta jaqshamtlo.

²¹Riita, ija, ümchaü sanha, nashiq phungtuti raq, kiimaq Khristo Jesuq rai pumshi hanshi she sitiikaiti raq, Shiikeawe ka pattup pat-sa tiitsamkam ruq miili she si rong i! Amen.

Ephisia 4

Phungmaiqse Angu Ka Jesuq Khristo Na Pumshi Lishe

¹Riita, ümchaü ngi phaqték mong na sitiikang arka, ngi raq Tatiwe jaqsham tiikang kriikha na shaqtlo. Ümchaü ngi raq namshiq ma, tsi chongkuq tiipha ara, tsan na samhea tiitsang shaq rong laq. Ümchaü sanha, namshiq ka, Shiikeawe raq asengi ma tiija miitu hea wantaq akhing na, namshiq ka ümtinkhan thuktsom maq siwan chang ngutiiwa thapthi wantaq, kra thap jangkii kra, tiimali lantiishe si rong laq.

²Namshiq ka ümchaü sanha, wranaiqshe tsan na aranse ma ja lanta, sobsob bombom maq, kiimaq phanrap na, tsankhun maq, khe lanta si rong laq. Namshiq liipan na, phunainobi ma lungwiitsii rüm tlan kriika, tsangshiq rai chapshi ngashi maq sitlan kriimaq, tiichhikuq ronglaq.

³Shiikeawe Asii Wenyi raq, namshiq ma khusang rakhang siwan rilung she kuqto. Raüta, namshiq ka tushi na siwan miitu, triitam kuqto she. Krai mren, namshiq raq ara Shiikeawe raq, namtu ashi haikuq taq ara, naq siiq rongkiq. Namshiq tarü ka, kra namtu kiijaq tiipaq shat maq, siruq chang miitu shiichaq rong laq.

⁴Namshiq tarü ka khum ashi sitlaq kiiwa siili adong han. Kiimaq, Asii Wenyi kiimin ashi li. Kiimaq, Shiikeawe raq namshiq hea wantaq, ran tsantsii thü chang kiimin ashi li.

⁵Tatiwe kiimin ashi li. Kamtsantsii thü chang lam kiimin ashili. Khamlam wan chang lam kiimin ashili.

⁶Shiikeawe ka ashi li. Kiimaq apaiq ka maiqse angu tarü ma Awejong. Apaiq ka maiqse tarü ma Tati. Apaiq raq ajaq sham ka, maiqse angu tarü lümaq sham tlo. Kiimaq apaiq ka maiqse angu tarü khum na sitlo.

⁷Nashiq wiitarü raq, maiqmii loweatek ma akhek atiitsang kongphiq, Jesuq Khristo raq athiiq raüta akuq kriika, lap kai siisaq she.

⁸Arka, Asii bomtsi na akha chong tlaq ara phanphan kuwanto, “Apaiq ka ümtiikiwa ratsan ramong nyang na wawan taq, kra akhing na apaiq raq rewa

shumwi alap wan pahea, apaiq rai shea wan damto. Raüta, apaiq raq maiqse angu ma, kongphiq pahea phea kuqto.”

⁹Riita, ümchaü riiwai wan chang bomtsi ka, “Apaiq ra na wawanto,” ngutlaq arka, jamlai ngo nangwa? Kra liichum ka, apaiq ka apha na, ara mangjong hiq mong tsaühea na, hiq tsan hiq mong nyang na saüli satkito nguta ngo.

¹⁰Riita, ara juwa, hiqtsan hiqmong nyang na satkitaq, kriiwe kli, ratsan ramong nyang na, wawan nongto nguta chong tlo. Apaiq ka sanseng ramungtan kiimin tlea phok raüta, alu na wawanto nguta chong tlo. Raüta, apaiq khakii ngao chhainyii raq, ra nai hiq wiita hamli she tiinyam wanto.

¹¹Apaiq arkata, “Maiqse angu ma kongphiq pahea pheakuqto” nguta chongtliiwe kra. Apaiq raq, maiqse wiijam ka kiimwebi ma shongto; maiq wiijam ka shammibi ma shongto; kiimaq wiijam ka Tsütsa Ahea chongke wan miitu shongto; wiijam ka shrabi ma shongto; kiimaq wiijam ka ashrinketi ma shongto.

¹²Apaiq raq, ara kongphiq phea nyin kuqtaq arka, Shiikeawe sengi phungtu sitlaq kriiraq, Shiikeawe jaqsham miitu kuqto. Raüta, ara jaqsham tlaq kra lümaq, apaiq Khristo khum ka tiijonglu miitu she shongto.

¹³Riita, ara chong tiikai krai mren, nashiq wiitarü ka adam na, nashiq kamtsantsii ashi maq, Shiikeawe Se mangchan tsaü kra mikhon rong i. Laita, nashiq ka wenyi na maiqla she mija rong i. Laita, Khristo jamkho sitlaq, kiikha misi rong i.

¹⁴Kra akhing na, nashiq ka nosere ikha, maiq bom maiqsa ma kona jon wa, kona shonki ka riimai she. Arot akiq maiqse, maiqlao liiti raq jamlai wa, arot akiq traho bomtsi shrinkuqtaq, kra manphan jüche ka tai laita, nashiq ka shonbii kimai she. Tsangshiq riika laolot mak she.

¹⁵Kra la na, lungwii tsantsii ashi maq, Tsütsa Ahea ka barap se na tiinyam chongkuq laita, nashiq ka, phanrap lam na, nashiq ma akhupo Khristo khum na jonglu wan chang.

¹⁶Khristo apaiq wokhong maq, apaiq khum wa ahok ajaq, aphaq ani, akhü anü, ümchuwa sitlaq kriika aheawiq sitlo. Kiimaq apaiq khum wiipumtam kriika, arok arii, atsiq akiq kiimaq angam thun ka ahea wiq maq riiche riiche raüta sitlo. Ara Khristo khum na apan athiq ümchuwa sitlaq kra, wiitarü raq maiqmii ba maq, maiqmii jaqsham wan rang maq sikiijiika, akhum ka wiipumtam maq, aheawiq chhanchhi wan raüta mijonglu wan. Arka mangchan lümaq jonglu wan chang.

Phungmaiqse Siwan Chang Rilung Lamnye

¹⁷Riita ara chong tiikang arningkhan, ngi raq Tatiwe mang maq, namshiq ma honlam tsii chong kuq tiipha ara, tiitsang tairong laq: Namshiq ka ümchaü

sanha, thatsang maiqse sitlaq ikha naq sirongkiq she. Tsangshiq tiima tsantsii ka thiihü shaqmii rüm tlo.

¹⁸Kiimaq tsangshiq khutsai kiimin khang mak. Ranyaq tangtang li sitlo. Tsangshiq riika Shiikeawe raq akuq rilung anye lamphan wa alap wandam chang min ahü. Ara jamkhano chongtiikai ngukla tsangshiq raq, jam min sapmak. Kiimaq tsangshiq ni ka wanshakshak, chongkuq raü min taimak phan.

¹⁹Tsangshiq ka ajeasi min sapmak she. Tsangshiq raq tsangshiq khum ka, ashe ashi lamphan niili she shaphaq tlo. Kiimaq ümchuwa maiqsai asi kiimung na riinyatshat raüta sitlo. Tsangshiq ka maiq bom taiphan ka riimak she.

²⁰Jesug Khristo raq namshiq miika, akhnok lamphan ka tlang kuqmak dea!

²¹Namshiq raq apaiq rilung ka jamkhiiwa, kriika achhi tai wishe. Namshiq ka apaiq sengi ningkhan, apaiq raq tiichhikuq tlaq, apaiq rilung na tengteng rilung rüm tlaq kra shrinkuq tlo.

²²Krai mren, ümchaü sanha, namkhum na rilung achü sitlaq kriika alam she riibaiq ronglaq. Namkhum na, man niiwa phung na mishang shaq na sitlan rilung ka, namnyung pukdong ngarai pum, laopha tsii nai sükha tsii raq, namkhum ka wiita atriim pha q wishe riito.

²³Ümchaü sanha, namkhu tsai nai namtsan namtsii, nam mongjii thun kriika, kunli anye tingsang she tiija chang raa tlo.

²⁴Lanta namshiq raq, namkhum anye lokuqtaq kra sam lanta siwan raa dongdii she. Ara namkhum anye sitlaq arka, Shiikeawe apaiq sham ari kra phanphan tiq kuqto. Riita ara khum anye arka, asii kechu maiqse khum she dea nguta, tingting rilung nai asii rilung sitlan kra miishe tiichhi kuqto.

²⁵Ümchaü sanha, arot akiq bom chong ka raa mak she! Phungmaiqse liipan na, loweatek raq tengteng bomtsi kli she chong raa tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümchaü sanha, nashiq tarü ka, Khristo khum na, pum ashi hanshi she sitiikai.

²⁶Maiqse ngojai na tsankhiq chang akhing ka misaü na. Shatmaq, tsankhiq tlo nguta ngarai naq tang rongkiq. Kiimaq ranaiq minru, tsankhiq shonli rashe ka naq tiicha baiq rongkiq.

²⁷Thawe miika kilü naqdi kuq rongkiq.

²⁸Juwa man na, ahuk ja lanta silan, Kriiti riimin, ümchaü sanha, ahuk naqja rongkiq she. Jaqsham shiichaq lantli she, maiqmii wok ka tiipao ronglaq. Lanta, thümsaü litseti kiimin khrum kuq ronglaq.

²⁹Maiq tsan tiibi chang bomtsi ka, naq bom rongkiq she. Shatmaq, kongti tsaiji tiijong lu chang bomtsi, ahea awa kli bom ronglaq. Nambomtsi ka kongti tsan na washasha hea, kongti tiijong luwan chang bomtsi kli bom ronglaq.

³⁰Maiq ma bom abi bom lanta, Asii Wenyi tsan naq tiibi rongkiq. Asii Wenyi namkhum na sitlaq kriika, namkhum ka Shiikeawe riishe nguta, Shiikeawe raq jaqkhaq raü atipakuq. Arka Ranaiqshi Akhing na, Shiikeawe raq namshiq ka mitiichhii kuq dea nguta, Shiikeawe raq miithii ashong kuq wan.

³¹Riita, ümchaü sanha, tiipung miirung lanta naqsi rongkiq she. Maiq bom bi tai lanta, mophok rai ka naqphok rongkiq she. Kiimaq mokhiqriq kai min, naqkhiq rongkiq she. Maiq rai morkhiikhii min naq riikhii rongkiq she. Kiimaq maiq ka moshummii kai min naq shummi rongkiq. Maiq rai makshu rashe, wesang ralii tsantsii thü min raa mak she.

³²Kra rii na, ümchaü sanha, namshiq liipan na, riimang riichan, kiimaq riilung riwii miishe shongnga ronglaq. Shiikeawe raq Khristo mang na, namshiq ngarai thun ka jamkho diikuqtaq, kiikhiisii hali, namshiq liipan niimin, ngarai ka riidü riidü lanta, kaütak rishi miishe shongnga ronglaq.

Ephisia 5

Nashiq Ka Rawü Na Si Ratlo

¹Riita, ümchaü sanha, namshiq ka Shiikeawe setiim she. Apaiq raq namshiq ka kai lungwii tlo. Krai mren, namshiq ka apaiq niq riri she shongnga raa tlo.

²Khristo raq namshiq ka kai lungwii tlo. Raüta arilung ka nashiq miitu, honglu na kuq raüta tsaito. Apaiq tsaitaq ka, Shiikeawe ma honglu ngamrea ashu ikha, ahomwiq Shiikeawe tsan tiheali riito. Krai mren, ümchaü sanha, namrilung ka lungwii tsii ma lam tiishea lantli she si ronglaq.

³Riita, ümchaü sanha, namshiq ri Shiikeawe sengi she. Krai mren, ümchaü sanha, namshiq liipan na, sethoq sepii jashati, hi awaq ikha singati, kiimaq lappaq lusiq hon atsii rümti ka, naqsi rongkiq she. Akhnok ashe ashi hon atsii bom ka maiq ma atiitai min naq tiitai rongkiq.

⁴Kiimaq, ümchaü sanha, namshiq nü maq, ashe ashi bomtsi, maiqphaq maiqni tiibii chang banbokmii bomtsi, kiimaq sheachong beachong bomtsi kriika, tiidong raa mak she. Kra rii na, ümchaü sanha, namshiq raq Shiikeawe ma kechutum lantli she singa rong laq.

⁵Namshiq raq ara bomtsi arka asap han ahiq, jurwa sethoq sepii ja tlaq, ashe ashi klo raüta sitlaq, lo, asii aram wali sitlaqti (sükha tsii ka sumla noq ngarai) riika, Khristo nai Shiikeawe Mungtan wa achu shiiman ka lap wan lot mak.

⁶Krai mren, namshiq ka arot akiq, joksäü liiqse bom na naqshon bii rongkiq. Ara chongtiikai ngarai thun arkha na, Shiikeawe tsankhiq walü ka, jurwa apaiq aming lang mak shishe tlaq, kriiti thun thaq na misaüho.

⁷Ara chongtiikang arkha maq, ümchaü sanha, namshiq ka akhnok maiqse rai, kongshi hai nga ka raa mak she.

⁸Man na, namshiq min la, ara chongtiikai ranyaq mong na siwan lan ihata. Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ka Tatiwe sengi miishe jawan lan. Krai mren, namshiq ka rawü maiqsetiim she. Kra ningkhan, rawii maiqse jamkho sitlaq, kiikha si rong laq.

⁹Ara chongtiikai rawü li raq, phanrap lam na, athuk atsom, kechu jaqsham, kiimaq tingting rilung tsi ka, tum akhiiq ama tiishowo kuq tlo.

¹⁰Jamlai phan jaqsham raü jiiwa, Tatiwe tsan michochi, kra phan jaqsham rit lantli, sham rong laq.

¹¹Nanok raq amiinu ahü, ranyaq jaqsham thun jamlai wa sham tlaq, kriika alii min naqlii ki dam rongkiq. Kra rii na, ranyaq jaqsham thun kriika, rawü li na khot lanta, tiichhikuq ronglaq.

¹²Tsangshiq raq ranyaq nyang maq, jamlai wa sham tlaq, kriika achong ma nü min kimak. Jeasi miari.

¹³Krai mren, ümtiikiishe wa, ranyaq nyang maq sham tlaq, kriika rawü li niishe, linbaiq jiiq, kiijaq shetiq, riikhaqli tsangshiq hon aja ka, jamlai wa kriishe midongki.

¹⁴Jamlai wa rawüli niishe phong baiq tlaq, kriika tarü raq rashra she. Apaü chang ka jam min ahü she. Kriikha maq, Asii bomtsi na akha chong tlo, “O, akonti lei sam liishe na, laüta ümchaü sanha, amaa wa dong tlo liishe, ümkhum na Khristo she mililiim.”

¹⁵Ara chongtiikai arai mren, ümchaü sanha, namshiq ka honkam shat maq si ronglaq. Angok angi kong ikha naqsi wan rongkiq she. Setsang setsii ma ja lantiishe si ronglaq.

¹⁶Akhing ahea ümchuwa lap tlan kra, jaqsham na khaqshkhaq shiitai ronglaq. Ümchaü liipan rahiq jipi ka abi.

¹⁷Krai mren, angok angi kong ikha naqsi rongkiq. Tatiwe raq namshiq ma jamlai jaqsham wa thaü tlaq, kra sap wan miitu, achu jaü maq si ronglaq.

¹⁸Ümchaü sanha, cherop ma naq ja rongkiq she. Che riika namrilung kli mishthen baiq. Kra rii na, Asii Wenyi ma nam mongjii ka kunli tiima lantli si ronglaq.

¹⁹Namshiq liipan na, tiitsamkam shi maq, asii shi maq, kiimaq wenyi shishun maq, danglu dangjan ashi ange bom maq, riibom rong laq. Tatiwe ma tsan nai mongjii ka wiita kiinong kuq lanta, asii shi kiimaq tiitsamkam shi kra shinge lanta, Tatiwe ka shomnoq ronglaq.

²⁰Tati Jesuq Khristo mang maq, Awe Shiikeawe ma, phanrap phanrii miitu, wranaiq she, kechutum ruq si ronglaq.

Sinyung Siwe Rilung

- ²¹Khristo ma anato lanta sitlan kraï mren, namshiq liipan niimin ashi ka ashi wokhong na nyap lanta, riilam riilam maq shongnga ronglaq.
- ²²Ata-nyungre lei, Tatiwe wokhong na jamkho sitlan, kiikha namwesetiim wokhong na si ronglaq.
- ²³Jamkhano ara chongtiikang ngukla, Tati Khristo raq phungtu thaq na arang ho tlaq kiikha, awesetiim riimin, ata-nyungtiim thaq na arang ho tlo. Kiimaq, apaiq khum phungtu kra Chhiitiwe ka Khristo apaiq kli.
- ²⁴Kiimaq, phungtu ka Khristo wokhong na sitlaq, kiikhiisii hali, atanyungre min awesetiim wokhong na siwan raa tlo.
- ²⁵Awesetiim lei, nam-nyungtiim ka Khristo raq phungtu jamkho lungwii tlaq, raüta apaiq miisaq min kuq tlii raüta tsaitaq kiikhiisii hali, namshiq awesetiim riimin nam-nyungtiim ka lungwii ronglaq.
- ²⁶Apaiq raq ara, apaiq miisaq kuq raüta phungtu ka Shiikeawe ma apkuqto. Apaiq raq tsangshiq khum ka kham maq tiisii hetse kuqлот raütiishe, Shiikeawe ma kiinong kuqto.
- ²⁷Riita, ara hekuqtaq arka, phungtu ka apaiq miitu siirairai, shamhea shamjü, chiisan kiimaq jamlai shutphit min ahü, kiimaq jamlai phan na kojo min ahü maq, minhap ma tiija wan miitu hetse kuq.
- ²⁸Maiqwere raq maiqmii khum ka jamkho lungwii tlaq, kiikha tsangta-nyungre kiimin lungwii raa tlo. Ata-we ashi raq ata-nyung lungwii tlaq kriika maiqmii khum kli tlungwiitlo.
- ²⁹Jurmin maiqmii khum ka saisi mak. Kra rii na, Jesuq Khristo raq phungtu shiili tlaq kiikha, apaiq riimin akhum ka shiikumpantlo, kiimaq shiililitlo.
- ³⁰Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq ka apaiq khum wa apan athiq siisaq sitiikai.
- ³¹Asii bomtsi na, “Arningkhan tiina, maiqwe ashi raq anyung nai awe tapmong wa, pongtap niishe, ata-nyung rai pumshi hanshi miishe shongnga wan tlaq ara. Kraï mren, tsangnai ka pumshi miishe jawan tlo,” nguta chongtlo.
- ³²Ara chong tiikai, Asii bomtsi na chongtlaq arka, nashiq raq khonlot mai chang liichum ashi tsäuhea tengtlaq bomtsi. Arka Khristo nai phungtu liipan na riimangchan bomtsi kra tiichhikuq tlo nguta ngi raq tak tiikang.
- ³³Shatmaq, ara liichum arka namshiq miitu min chong tlo. Awesetek raq ata-nyung ka apaiq maiqmii khum mangchan tlaq kiikha mangchan raa tlo. Kiimaq ata-nyungtek riimin, awese ka kai shreng raüta shongnga raa tlo.

Ephisia 6

Anyungwe Nai Asetiim Liipan

¹Nosere lei, namshiq raq namnyungwe bom kra tai lanta nyungwere wokhong na singa ka phungmaiqse ma minshiiq jonghea. Arka namshiq ma athuk atsom jaqsham.

²Shiikeawe raq akuq aming thun sitlaq kiiwa arti aming ahata apha shaq kiqkham raüpot triicheshat maq akuq aming raü kha. Arka akha, “Nam-nyung nai namwe ka shreng ronglaq.” Raüta arjaq kiqkham raüpot ka triichesaq hali:

³“Kra riihan jiila namshiq rilung na nyungwere ramram achu shiiman asi miraq kiimaq rilung alu maq misi han” nguta chongtlo.

⁴Namshiq anyung nai awetiim lei, namsetiim ka naq tiitsaitsu rongkiq. Shatmaq, phungmaiqse kamasham na, pha q tha q nithak maq tran tsii wan lanta, tiichhan chhi ronglaq.

Disetiim Nai Atijong Wetiim Liipan

⁵Riita ümchaü ka ngi raq namshiq disetiim miishe chongpha, tai ronglaq. Namshiq disetiim raq, namshiq ma han-ngam na tijong wetiim sitlaq bom kra, haisong tsantsii thüshat maq tai ronglaq. Kiimaq kra bom tai lam maq, namtsan na siirairai maq, namshiq raq Khristo jaqshamke ikha tiima lanta shamkuq ronglaq.

⁶Namshiq raq namtijong wetiim ma jaqshamke ka tsangshiq makki niili, tsangshiq raq namshiq ka maiqshaq dea mingu laq ngutiika naq sham rongkiq. Shatmaq namshiq ka Khristo disetiim nguta tsan na tiima lanta, Shiikeawe tsan tiiheali chang, tsantsii wiita kiinong kuq lanta, namtijong wetiim kra shiili ronglaq.

⁷Namshiq raq maiqmii jaqsham minshiiq ka dise ashi raq jamkha jaqsham chang wa, kiikha chojong chise maq, namtsan na maiqse ma riimak, Tatiwe shiili tiikai nguta tiima lanta sham ronglaq.

⁸Ara bomchong ara namshiq tsan na tiitsang ronglaq: Tatiwe raq maiq khumtek ma, jamlai phan wa shamhea kaiwa sham lam tlaq, kra miitu poksi mikuq. Dise miimin kiimaq lüsi lüwa miimin, maiqmiimii jaqsham kra lii raüta poksi mikuq.

⁹Kiimaq namshiq atijong wetiim riimin, tsangshiq raq namshiq jamkho shreng tlaq, kiimaq shiilili tlaq, kra khankhan sii hali, namshiq riimin mangchan ronglaq. Kiimaq tiiphiip miijiip, tiikai miichhai kiqla hiip-hii ka naq riirongkiq. Namshiq raq tsan na tiitsang shat ronglaq, namshiq atijong wetiim nai namshiq disetiim ka, ramungtan na nga raüta kha photi we namshiq ma taro, Tatiwe kra rii siisaq sitlan. Apaiq raq wiitarü ka kappe ashi miili she mishin.

Phungmaiqse Raq Abi Winji Ka Khat Chang

10Riita ümchaü sanha, bomshat wan na namshiq ma ara tsiichong kuq tiipha ara tai rong laq. Namshiq ka Tatiwe rai pumshi hanshi she tiipum tlan kra mren, apaiq ningkun kra lap lanta srea nolabi ma ja lanta sirong laq.

11Namshiq ma Shiikeawe raq kuqtaq rekhat chang miirii ka wiita kunkun maq tiimiikhiiq lanta sirong laq. Kra riihan jiitiq, namshiq raq Thawe abi kiimung thun ka wiita mito wan lot han.

12Ara jamkhano chongtiikang ngukla, nashiq rekhat ka han-ngam rewebi rai ka riimak. Shatmaq rawang win na Thawe abi winji welabi rai, arang hotibi kiimaq ara ranyaq pat wa mangjong hiq arwa maiqse jamshati abi winjibi rai riikhat tiikai.

13Kra ningkhan, ümchaü li Shiikeawe miirii kra sam lanta tiimiikhiiq ronglaq! Kra riihan jiitiq, ranaiq abi akhing saüwa tlaq akhing na, namshiq raq winji abi rewe chuntsi nyiimwin saü tlaq thun kra wiita mito lot han. Kiimaq kra rekhat ka tang jai min, namshiq raq rewe hiqshong kra jiiwan tlii riilanta, namshiq jaqkhon mong niishe mithü lot han. Lanta re na kai nong miitu tijeshat miishe misi han.

14Krai mren, tijeshat maq chap ronglaq. Shiikeawe tsütsa tengtlaq bomtsi chongkuq tlan ka, namchhü na shinket apa ikha pashat maq sirong laq. Kiimaq tingting maq wranaiqshe jaqsham tlan kriika, namkhuk na jinpen kheathum atiiwong chang akhesam ikha samshat maq sam ronglaq.

15Kiimaq namshiq ka khusang tsütsa chongke kai miitu tsan achhü maq tijeshat maq si rong laq.

16Wranaiqshe kamtsantsii ka liiq ikha shamshat maq sirong laq. Ara liiq sham tlan kra miitiq Thawe raq hiip tlaq wa liqsin thun kra mito lot han.

17Kiimaq Shiikeawe raq namshiq ma tiichhii wan rilung kuqtaq kra, ahea wiq maq saiqsam ronglaq. Kriika namkhupo tiiwong wan chang jinkhuphok. Kiimaq Asii Wenyi raq namshiq ma akuq, Shiikeawe bomtsi ka nepja rekhat chang kra, apha maq khon lanta sham ronglaq.

18Riita ara chongtiikai thun arka, achu jaü lantli sham ronglaq. Shiikeawe raq mikhrum kuq. Asii Wenyi raq shunshea tlaq kra phanphan, jaqsham aweatek na, achu jaü lanta sham ronglaq. Arningkhan, honkam shat maq sirong laq. Ümtiikiimin naq thaq rongkiq. Wranaiqshe Shiikeawe sengi miitu achu jaüshat maq sirong laq.

19Kiimaq ngi raq Shiikeawe bomtsi apaü raüta athü kra, nanok ma ningkun ajong maq, kholam kholiiq chongke wan miitu, achu jaükuq rong laq.

20Ngi ka ara Tsütsa Ahea ara chongketi kiimwe. Ümchaü phaqttek mong na sitiikang armin, Tsütsa Ahea chongke kha na sitiikang. Ngi raq Tsütsa Ahea kra

haisong mang maq, achag awaq maq chongke miitu, ngi ma achuli jaükuq rong laq.

Bomshat Salam

²¹Tikikas ka nashiq mangchan phuno we kiimaq Tatiwe minshiq na tsapkapkap maq shamti we. Apaiq raq namshiq ma ngi tsütsa ka tiitho tiipha mitiitai kuq wan. Krai mren, namshiq raq ngi ka jaqsham kaiwa na, jamkhiwa shampi tiikang, kra tsütsa kunli misap han.

²²Arkha maq, ngi raq apaiq ka namshiq pha na tiiwa tiikang. Apaiq ka namshiq ma, naishiq tarü raq, jaqsham ka jamkho sham tiikai kra tiichong wa tiiwa tiikang. Krai mren, namshiq tsaiji mitiijong kuq.

²³Shiikeawe Awe raq, kiimaq Tati Jesuq Khristo raq, phungmaiqse phunainotim tarü ma khusang kiimaq lungwii kra kamtsantsii rai mikuqlaq.

²⁴Jurwa nashiq Tati Jesuq Khristo ka tsaimak phan lungwii maq lungwiitlaq, kriiti tarü ma Shiikeawe kaphap misilaq.

Philippia

Philippia 1

¹Ngi, Paul kiimaq Timothi rai, Khristo Jesuq jaqshi senai raq-- Shiikeawe sengi Philippia na siti tlotli ma, Khristo Jesuq rai pumshi hanshi maq siwanti ma, phungtu shrabi nai akhrumtibi rai tlop saq maq:

²Nawe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphap shatmaq kiimaq khusang maq mirümlaq.

Paul Raq Philippia Na Siti Miitu Achu Jaütlo

³Ngi raq namshiq miitu, i tsan na tiima tiikang akhingtek na, Shiikeawe ma pinthum kechutum kuq tiikang.

⁴Kiimaq, ngi raq namshiq tarü miitu, achu jaü kuq tiikang akhingtek na, kai chojong chise maq jaükuq tiikang.

⁵Ara jamkhano chochi tiikang ngukla, namshiq raq ngi rai Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham na, apha maq riita ümchaü niitaq saüli, sham kuq dam tlan.

⁶Krai mren, Shiikeawe raq namshiq rilung na, ara jaqsham ahea shampha wantaq arka, Khristo Jesuq saükai Ranaiq na saüli, apaiq jaq thiq kra kunli mitiinyi wan dongdii nguta, tsankhun maq sitiikang.

⁷Namshiq ka wranaiqshe, i mong jü na sitlan! Ngi raq namshiq miitu, akha tiima tiikang arka athuk atsom jaqsham. Namshiq ka ngi rai reraüshi maq, Shiikeawe raq ngi ma tiitsangdada Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham kuqtaq ara, riisha sham dam tlan. Namshiq ka man na, ngi jam tiibanbi ahü maq, Tsütsa Ahea ara, achuq awaq maq, chongkuq lata, arang apha maq tiicham wankang, kra akhing niimin, ngi rai reraü shi maq silan. Kiimaq ümchaü, ngi phaqttek mong na sitiikang niimin, ngi rai reraüshi maq chap dam tlan.

⁸Shiikeawe ka i hakhi. Ngi raq chongtiikang arka tengteng. Ngi raq namshiq miitu, i tsan mong na tsaühea maq, riwea wan tiikang arka, Khristo Jesuq apaiq tsan mong wa, adong lungwiitsii walü kra nyai tlo.

⁹Ngi raq Shiikeawe jaq wa, achu jaütiikang, namshiq liipan na lungwiitsii rüm tlan kra, apa tsi wan ruq maq, midong man laq. Kiimaq riikhaqli phaqqhi tu ka sap lanta, taksma kappe maq, phanrap ahea abi sitlaq kra, shin lanta si ronglaq.

¹⁰Kiikha sihan jiila, namshiq ma jamlai wa ahea pinthum, kra tsea wan lanta milang han. Kra riihan jitiq, Khristo Ranaiq na, namshiq khum na ashe ashi jam min ahü miraq. Namdü na jamlai shutphit min ahü, siirairai hea miraq.

¹¹Krai mren, namshiq rilung ka, Jesuq Khristo pülii ahea awa rong arai ngu tu petsi chong ikha miraq. Kra chongtiikai petsi tu kriika, Khristo riitiq dongdii

tiitsi ngo chang. Kra maiqse raq chhi raüta, Shiikeawe khushü mitiijong. Raüta, Shiikeawe klishe mishomra wan.

Maiqse Atra Sitiikai Ka Jesuq Jaqsham Wan Miitu Sitiikai

¹²Ngi raq namshiq ma chongke rotiikang ka ara: Ngi ma jamlai mra wa pintaq, kriiraq Tsütsa Ahea jaqsham kli tiinyii wanto.

¹³Arkha maq, Roman hokham we jamkheti phenlanok nai maiq ahinti tarü raq, ngi ümchaü phaqték na sitiikang arka, Khristo jaqshi ma jatiikang kriikha na dea, ngutiishe sap wanto.

¹⁴Ngi phaqték na shaq kha maq, Phungmaiqse phunainotiim apako raq, Tati ma kamtsantsii thü wan tlaq kra, kamtsantsii rang ka apha riiwan tlo. Kiimaq tsangshiq ka hai mak maq, Tsütsa Ahea kra chongke shiichaq wan tlo.

¹⁵Kiitiina, maiq wiijamti phunobi riika, i jaqsham jong tlaq kra, lüm haijaq nguta, tsangshiq khunniitsi ma, Jesuq Tsütsa kra chongkuq tlo. Kiimaq tsangshiq ka, ngi rai riikhii wan tlo. Kiimaq, maiq wiijamti raq riiwe kla, tsantsii ahea rüm raü tiidea, ngi ma khrum kewan lam maq nguta, Tsütsa Ahea kra chongkuq tlo.

¹⁶Tsangshiq raq ara sham tlaq arka, lungwii raütiidea sham tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham arka, ngi miidea kuqto nguta asap.

¹⁷Shatmaq, maiq wiijamti raq, Khristo tsütsa chongkuq tlaq kriika, tsangshiq tiima tsantsii abi maq chongkuq tlo. Tsangshiq riika, maiqmii khushü tiijong miitu chong kuq tlo. Kiimaq, tsangshiq riika, ngi ara phaqték na sitiikang kra thaq niimin, ngi ma apa chamchao tiisaü kuq haijaq ahea nguta, tiima raüta chongkuq tlo.

¹⁸Li jiimin, jam raa mak! Ngi ka chochikhiq li sitiikang. Ahea tiima raüta chongkuq klo; abi tiima raüta chong kuq klo. Khristo tsütsa riili barap binrii na minyam wan. Kriikha maq, ngi ka chochi wan ruq miili misi ha.

¹⁹Ara jamkhano ngutiikang ngukla, namshiq raq ngi miitu achu jaü kuq tlan kra lümaq, kiimaq Khristo Asii Wenyi raq khrum kuqtlaq kra lümaq, ngi ka phaqték mong wa mitiidong kuq nguta kam tiikang.

²⁰Ngi raq riiwe kla, ara Shiikeawe minshiiq tiikang arka, ümtiikiimin nungpaq mang maq misham ha, nguta i tsan na tsihea maq, kiimaq tsäuhea maq hang lata, sitiikang. Arka wranaiq she, kiimaq akhek ka ümchaü akha akhing na, i tsan tiijong shat maq sitiikang. Lata, atra sikang lo, kiimaq amaa sikang lo, i khum ara lümaq, maiqse raq Khristo khushü jonglu kra sap raüla hongjiiq nguta sitiikang.

²¹Riita, ngi ma rilung ka jamlai wa? Kriika Khristoli she. Kriikha maq, ngi ka tsaikiha jiika, ngi ma liip jonghea.

²²Shatmaq, rilung alu siha jiika, sham akai ajong sham chang dea asi shaqli. Riita, riikhaqli ka tsang mang shaqli. Ara anai arwa ümriiti tsea wan chang wa rijjiq.

²³Ümchaü i rilung arka, ara tiima anai raq riinyea tlo. Ngi raq kla, ara han-ngam rilung arka baiqthü lata wawan ro tiikang. Lata, Khristo rai siwan ro tiikang. Kra riwe ka ngi ma pinthum ahea.

²⁴Shatmiitiq, namshiq khrumke wan miitu, atrali siha jiika ahea pinthum.

²⁵Ngi riika riikhaqli asap ha. Ngi ka alu misiha. Ngi ka namshiq wiitarü rai misiha. Namshiq tijong luwan miitu, kiimaq namshiq rai kamasham na chochi dam miitu misi ha.

²⁶Krai mren, ümtiikiwa ngi namshiq rai tiithongshi hali mirhum wan nongha, kiitiikaq, namshiq ka ngi miitu, ümchaü arthaq niimin apa, Jesuq Khristo mang na mikhoqriiq han.

²⁷Riita, ümchaü namshiq ma akhek pinthum ka, namshiq rilung ka Khristo Tsütsa na jamkhiwa chong tlaq, kra phanphan singa chang. Krai mren, ngi ka namshiq liiwa wakang lo, kiimaq walap mang lo, li jiimin, ngi raq namshiq ka miitung ashi niili, pharang rang maq chap tlo nguta mitaiha. Kiimaq kra rekhu ashi jaqsham kra ningkhan li, reraüshi maq, Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham na misi wan han.

²⁸Namshiq jaqtibi miika naqhai rongkiq. Jang wrap she srea nola ma ja lanta si ronglaq. Riita, arka tsangshiq ma hakhi ashi miraq. Tsangshiq riika tangmak miraq, namshiq riidea mitang han nguta misap. Jamkhano ngukla, namshiq rekhat ka Shiikeawe raq mitiitang kuq.

²⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq namshiq ma thek tlaq Khristo shiilili jaqsham kuq wantaq kriika, apaiq ma kamwan lamlam li ka riimak. Shatmaq, apaiq miitu chamchao wan kiimin adam na kuqto.

³⁰Riita ümchaü namshiq ka ngi rai adam chamchao dam tlan krai mren, ümchaü ka namshiq raq ngi rai reraü shi miishe rekhat wan dam tlan. Arka man na namshiq raq, ngi ka rekhat chhi lan irli. Riita, ümchaü namshiq raq tsütsa ka taitlan, ngi raq kra rekhat ka ümchaü min khat wan ruq li khat tiikang nguta. Kra taitlan rekhat ka, ümchaü min khat wan ruq khat tiikang.

Philipia 2

Aranse Ma Ja Raüta Mungtan Na Nga

¹Namshiq ka ümchaü sanha Khristo nyam mong na, phintsaq tsaqhea she sitlan. Kiimaq apaiq mangchan wokhong na, tsailam jilam sitlan. Namshiq ka Asii Wenyi rai rintii ashi maq sitlan. Kiimaq, namshiq liipan na riilung riwii, kiimaq riimang riichan miishe sitlan.

²Krai mren, ija, ümchaü sanha, namshiq ka tiima tsantsii ashi, lungwii tsantsii ashi, kiimaq tsaiji ashi, wenyi na ashi si lanta, ngi arshe tiichochi kuq rong liina.

³Ümchaü sanha, maiqmii mang jong tiima lanta, jamlai phan min naq kiimung rongkiq she. Kiimaq maiqmii kiidea ajong ala nguta tiima lanta, jamlai phan min naq sham rongkiq she. Shatmaq, maiqmii ka aranse ma ja lanta, nanok ka maiqmii ma maiqla lin, asap atsin lin nguta, tiima lanta si ronglaq.

⁴Lanta, kongti ma jamlai phan wa ahea miraq, kra miitu si ronglaq, maiqmii miituse lamlam li ka naq klo rongkiq.

⁵Khristo Jesuq tsantsii jamkho thütaq, kiikhiisii, namshiq tsantsii kiimin thü chang: Jesuq tsantsii ka akha thüto.

⁶Apaiq ka Shiikeawe pumsongti we. Li jiimin Shiikeawe rai chaü ngachang na nga wan, apaiq raq dadü mak.

⁷Shatmaq apaiq raq maiqmii tsii maq, apaiq arang, khushü, amang jong, wiita baiq thüto. Raüta jaqshise ashi ma pokito. Raüta maiqse ma jakito. Kiimaq maiqse khum na pokito.

⁸Apaiq ka aranse ma jaraüta siwanto. Phaqqhii nichii maq Shiikeawe bom tai raüta, pumsongkham na tsaito.

⁹Arkha maq, Shiikeawe raq apaiq ka wiitarü thaq na, ajong pinthum ma shongto. Kiimaq apaiq mang ka wiitarü thaq na, ajong pinthum mangto.

¹⁰Arkha miitiina, ramungtan na siti, mangjong hiq na siti, kiimaq wulum mung na siti wiitarü raq, apaiq dea ajong pinthum nguta, kaütsrong na bum raüta minoq wan laq.

¹¹Kiimaq wiitarü raq tantan maq, Jesuq Khristo dea Tatiwe nguta mishom noq wan. Raüta, Awejong Shiikeawe khushü ka mitiijong wan.

Walüli Ikha Mangjong Hiq Na Liliim Ronglaq

¹²Riita, ija, ara chongkuq tiipha arai mren, lungwii phunainotiim lei, man na ngi, namshiq rai adam siji na, namshiq raq jamkho, i bom chong ka phaqqhii nichii maq tai lan, kra nam miimin, namshiq raq ümchaü i bom chong ara tai wan ka akhek lin she. Namshiq raq tiichhii wan rilung lap wan kra, awon awu ma tiija wan miitu, Shiikeawe lamphan na, pinthum shiikut chaq lanta sironglaq.

¹³Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq namshiq ma apaiq bomchong ka, phaqqhii nichii maq lang wan miitu, namshiq tsan tiichhii kuqtlo. Kiimaq, namshiq raq apaiq jaqsham miitu, ningkun kuq tlo.

¹⁴Arkha maq ümchaü sanha, phanrap jaqsham kaiwa ümchuwa sham tlan, jaqsham lam maq, naq bot tsaü rongkiq. Kiimaq jaqsham lam maq naq riikhii riilea rongkiq she.

¹⁵Akha sihan jiitiq, namshiq ka jamlai shutphit min ahü, siirairai awongsii Shiikeawe setiim ma mija wan lot han. Namshiq ka ara boqtham chum ikha, mangjong ngarai maiqse phong na sitlan. Namshiq ka tsangshiq phong na, ra na raiqsaiq chhainyii liliim tlaq kiikha, achhai anyii maq si rong laq.

¹⁶Namshiq raq tsangshiq ma, rilung tsitsü bomtsi kra chongke wan lam maq, akha achhai anyii lam maq, si ronglaq. Namshiq raq akha minshiiq wan han jiika, Khristo Saüakai Ranaiq na, Shiikeawe man na, ngi ka namshiq miitu, kai tiishomra lata, michochi ha. Kriika ngi raq namshiq ma Shiikeawe jaqsham kuq kang kra, atu na wiiki mak dea, atsi pahea tsi wanto nguta hakhi miraq.

¹⁷Jursap, namshiq raq Shiikeawe ma kamtsantsii rüm tlan kha maq, honglu kuq tlan kiikha, ngi riimin Shiikeawe ma, i rilung ara honglu na akuq nyamse takuq tlaq ikha, tabaiq wan chang wa saü jiiq riila. Riita, kra ngohea dea li hongtha wan raü jiimin, ngi kla chochikhiq li. Kiimaq namshiq min, ngi rai adam chochi chang li.

¹⁸Krai mren, namshiq min ngi rai chochi wan dam chang li. Kiimaq namshiq chochi kiimin ngi ma riisha kewan dam chang li.

Timothi Nai Epaphroditas Philipia Na Miwa

¹⁹Tatiwe raq lamdikuq raüla, ngi raq Timothi ka namshiq rai triihum wa, jaqlo liipan niili mitiwa sham nguta tiima tiikang. Krai mren, namshiq hansang sitlo nguta, tsütsa taiha jiila, ngi ma tsaiji kongtam puq shi she mirnong.

²⁰Namshiq tiichhan chhi wan miitu, tiima tsantsii ashi maq, ngi rai hekiilai howan damti ka apaiq sitlaq arli.

²¹Wiitarü ka, maiqmii ma amet dong chang lam kra tiima raüta, siti siisaqli. Jesuq jaqsham ka, jamkhii raüta tiijong chang wa, kra tiima makti maiq pahea asi.

²²Kiimaq namshiq raq apaiq jaqsham kaiwa thü kriika asap han she. Apaiq ka i se shaq ma jaraüta, i jaq tiihap ma, ngi rai Tsütsa Ahea chongke jaqsham tiijong damti.

²³Krai mren, ngi miitu phanrap ka jamkho maiwan jiiq, kra lii lata, jaqlo miili apaiq ka namshiq phana mitiwa ha nguta tiima tiikang.

²⁴Ngi ka jaqlo miili she namshiq phana saü wan miitu, Tatiwe raq lam midi kuq nguta, kam tiikang.

²⁵Li jiimin, ngi raq naphu nowe Epaphroditas, ngi rai kongshi maq jaqsham damti we, kiimaq rekhat damti we, kiimaq ngi ma namshiq tsasoq wanti we, raüta ngi ka khrum keti we kra, namshiq phana tiwa chang akhek nguta, tiima wan nong kang.

²⁶Apaiq ka ümchaü, namshiq tarü rai sham riichhitlo hajaq, nguta atsan tsihea maq sitlo. Kiimaq, namshiq raq, apaiq ka atsi nguta tsütsa tai lanta, namshiq chaparai holan sham, nguta atsan tiichhii raüta, namshiq phana saü wan tlo hajaq, nguta kai chapa tlo.

²⁷Ngohea dea, apaiq ka tsijong makaiq bumto. Raüta lumwiishe jang wanto. Shiikeawe raq apaiq ma kai mangchanto. Apaiq miili min riimak, ngi miimin mangchanto. Raüta, ngi ka aho ajii jonghea riihum wan chang wa, tihang kuqto.

²⁸Riita, ara ningkhan tiina, jam tisorii wa nguta, apaiq ka namshiq phana tiwa tiikang. Krai mren, namshiq ka chapa jonghea maq sitlan kra, namshiq miimin tsan asang she miraq. Kiimaq, ngi min chapa mang she mirha.

²⁹Apaiq ka Tatiwe pum na phuno nguta chojong chise maq tao ronglaq. Apaiq akha jaqsham wanti tarü ma shreng ronglaq.

³⁰Jamkhano ngukla apaiq raq amiisaq tanli riito kiimaq Khristo miitu tsainam riito. Kriika namshiq maiqmii raq ngi khrumke miitu kongphiq kra ngi ma sokeho nguta aki, chamchaoto.

Philipia 3

Shiikeawe Raq Akuq Kechu Rilung

¹Riita phunainotiim lei, bomshat ho ma ngi raq, namshiq ma ara bomtsi ara chongke rotiikang. Tatiwe wokhong na, chojong chise maq si ronglaq. Ngi raq kongkhu na jamlai wa waiqkang, kra bliiq kiki waiq nong miika, jam bimak. Kra riwe ka, namshiq ma honkamshat maq sima ahea miraq.

²Ara abi jaqshamtibi, hi kong, athohan tri ka lang raa dongdii nguta shiichuttibi, maklii wa hon kamshat sirong laq.

³Nashiq ahata, riikhaqli maq athohan tri langti. Tsangshiq ka riimak. Nashiq riika, Asii Wenyi lümaq Shiikeawe shomnoq wantiikai. Kiimaq Jesuq Khristo wokhong na si laita, kai chochi tiikai. Nashiq riika rakhütsi ri thunglai lang tri poi kriimiika kam mai.

⁴Ngi ahata, man na akhnok thunglai ma kam wanti we akaü ashi nguta siwan kang. Ashi ra raq, apaiq ka ara chongtiikai rakhütsiri na thunglai lang poi kriima mikam lot ha nguta, tiima tlaq jiila, ngi raq tiina apa mitiishomra lot ha wa.

⁵Ngi ka rawüchhi jai maq chepat shi ngo niili, i tho ka hanto. Ngi arka, i nyung pukdong Hibrunok phan dongdii. I weraü mang ka Benjamin weraü. Ngi ka chiisan Jehudinok lai. Thungtri lang wan lam na akaü ashi, Phorisi phan wa.

⁶Nanyungwe Thungtri lang wan lamphan na, tri raü sham wanti, akaü ashi. Kriikha maq, phungtuti ka pinthum tiichamchao wan kang. Thungtri lang raüta

kechu maiqse ma jawan chang lam asi dea ngo chang jiika, ngi ka thungtri aming tingting maq lang wanti, kechu maiqse ashi nguta asi wan ha wa.

⁷Ngi raq arthun arka aliip jonghea asi nguta tiima lata siwan kang wa. Shatmaq, ümchaü sanha, Khristo mang na, ara chongtiikang thun arka, ngi ma jamlai liip dong chang min ahü she. Arthun arka hiqtili miili she jakito.

⁸Arthun arli lamlam ka riimak: Ngi raq Tati Khristo Jesuq rai mang riisap thü tsinhea, kra miitu phanrap ka, thiihü hiqtili miili she tijabaiq kang. Apaiq miitu, ngi raq phanrap phanrii hiq maq hutse raübaiq kang she. Ngi raq ara phanrap thun ara sinchiitsap ikhli she tsuqbaiq kang. Kriika, ngi raq Khristo ka lap wan miitu tsuqbaiq kang.

⁹Kiimaq klang maq, apaiq rai tiipum tlii maq siwan miitu tsuqbaiq kang. Thungtri lang lata alap wan kechu rilung ka, i khum na ahü she. I khum na, ümchaü sitlaq kechu rilung arka, Khristo ma kamtsantsii thü kangta akuq kechu rilung kriili she sitlo. Arka kamtsantsii khuthaq na seng raüta, Shiikeawe raq akuq.

¹⁰Ümchaü sanha, ngi raq Khristo ka atsaü maq sap wan rotiikang kriili she. Kiimaq, apaiq ka amaa wa tiidong wantaq ningkun raq, i khum na jaqsham tlaq kra, sap wan rotiikang kli she. Lata, apaiq chamchao wantaq homa kriimin riisha howan dam lata, apaiq tsaitaq kiikha, atsai chamchao kra, i khum na sap wan rotiikang.

¹¹Arka ngi raq, i khum armin amaa wa, Shiikeawe raq mitiidong wan nong nguta, kriima ran tsantsii rüm tiikang kra khuthaq na seng lata sitiikang.

Apaiq Rai Powan

¹²Ngi raq, arthun chongtiikang arka, ümchaü sanha, ong kang she ngutiika ngu mang. Lo, ngi ka Shiikeawe man na, minhap she jawan kang nguta ka ngu mang. Shatmaq, Khristo raq ngi arka, apaiq rii li she nguta tsea wanto. Kra liichum ka ngi raq, i rilung na sap wantlo hajiilei nguta kai shiikutchaq wan tiikang.

¹³Phunainotiim lei, ngohea shaq shaq chongtiikang. Ngi raq arthun arka, ongakang she dea ngutiika tiima mang. Ngi raq man na lea wan kang akhing na, jamlai wa lap kang thun kriika, ümchaü ngi raq broriiki mang she. Shatmaq, ngi ma sinkhu na, jamlai wa alap wan chang asi, kra lap wan tlo hajiilei nguta, lamtsii nü na maklii tiinyi shat maq, ajuli shiichaq tiikang.

¹⁴Krai mren, ngi ka, ngi raq asii rilung poksi ka lap wa miitu, rusan na juwan ruq li ju tiikang. Kra poksi ka, Shiikeawe raq Khristo Jesuq lümaq, ramungtan na siwa chang rilung ngi miitu, tiihong raüta athü. Kra lapwa miituli jutiikang.

¹⁵Nashiq phong na, juju wa wenyi na, maiqla she nguta sitiikaiti thun tarü raq, akhiisii tiima laita si chang. Shatmiitiina, namshiq phong na, maiq wiijamti raq,

tiima tsantsii ka pong linlin la thü tlan jiila, kriiti miimin, Shiikeawe raq khangriri hea maq, atiichhi mirkuq.

¹⁶Ümkhiimiiwa, kiikha tiima wanti li siraü jiimin, nashiq tarü raq, ümchaü ranaiq na saüli jamkho siwan kai, kra tri raü ka sham laita, sinkhu na wawan ruq wawan rong i.

¹⁷I phu i notiim lei, namshiq ka i jai phanphan warong ra. Naishiq jaqtho asapti raq, jamkho nashiq jai phanphan riikhaqli watlaq, kriiti thun jai ka phan lanta wawan lili rong laq.

¹⁸Namshiq ma ngi raq ara, man niimin jang pahea chongkuq wan kang ihata. Kiimaq ümchaü min, makphai trok lata, namshiq ma bliiq biishi chongkuq nong tiipha ara. Khristo pumsongkham na tsaitaq kra liichum shiithen baiqti maiq pahea asi. Tsangshiq rilung kra lii raüla, Khristo pumsongkham na tsaitaq liichum kra runbaiq miituli sitlo.

¹⁹Tsangshiq ka wamungtan na mide wan. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq shiikeawe ka tsangshiq han-ngam ramho. Tsangshiq ma shiikeawe ka, han-ngam ramho dunghiqtlaq kriili. Tsangshiq raq jamlai wa kiimung tlaq kra miitu, tsangshiq ka jeasi raq tsai chang riiwe khoti, tsangshiq ka kra ajiq jaqsham wantlaq kra miitu, tiishom mra lishe, srarai hotaq ahata. Kiimaq tsangshiq riika, phiija wa raq jamlai phan wa rotlaq, kriili shamtlo.

²⁰Nashiq riiwe kla, ramungtan maiqsetiim nguta sitiikai. Krai mren, nashiq Chhiiti we Tati Jesuq Khristo ka, ramungtan wa ümtincho wa saüho tla nguta, maklii khamthii maq, apaiq saükai kra khe laita sitiikai.

²¹Apaiq raq, ümchaü nashiq khum jam ningkun ahü, arüm kai chang arka, apaiq achhai anyii khum kiikha miklai kuq wan. Arka, apaiq raq phanrap awokhong na tiishang wan miitu, ningkun ho tlaq kra maq, miklai kuq wan.

Philipia 4

Kamtsantsii Apha Maq Sironglaq

¹Ara chong tiikang arai mren, lungwii phunainotiim lei, namshiq ka ngi ma lakshiitum alak ha ikha sitlan! Ngi ka namshiq sham chhiro raq ahaü sitiikang! Namshiq raq ngi ka kai tiichochi tlan. Krai mren, ngi ka namshiq miitu, ra na dü ma phipii tiisomrasiq tiikang. Ija, akha riimak i jiita. Ümchaü sanha namshiq raq, Tatiwe ma pharang rang maq kam tlan kata. Akha kamwan ruq maq sirong laq.

²I nyino nyungnai, Eudia nai Sintiki lei. Ngi raq namnai ma tiipaiqnea tiikang ara tai ronglaq. Tatiwe wokhong na, sinyino nguta, kaütak rishi miidea singa wan han jaq ahea miraq.

³Kiimaq ngi rai kongshi maq jaqshamti we, kongti we lei, ümniiriimin la, ara nanyino nyungnai ara kiqram wan miitu, khrum kuq haü jaq ahea miraq. Tsangnai ka ngi rai, Tsütsa Ahea ara chongke jaqsham kra tijong wan miitu, Klemen nai nanok phunobi ahinti kongtibi rai, reraüshi maq chap wan damti, kongti nyungnai jo. Ara chongtiikai, Shiikeawe jaqshamtibi mang ka, Shiikeawe raq atrati thun mang waiq chang, lakdam thü tlaq kiijaq asi.

⁴Tatiwe wokhong na wranaiqshe chojong chise miili sirong laq. Tiithongshi ri chongpha: chochi ronglaq!

⁵Nanok wiitarü rai, sobsob bombom maq sironglaq. Tatiwe ka saüho tlo she.

⁶Jamphan miitu min naq chapa rongkiq she. Namshiq ma jamlai phan wa raa tlaq, kra Shiikeawe ma, achu jaü maq chong ronglaq. Wranaiqshe, apaiq ma kechutum lanta, achu jaü ronglaq.

⁷Krai mren, Shiikeawe raq namshiq ma akuq, tsan awok sanglili rilung, maiqse raq sap lot mak phan wenyi rilung raq, Khristo Jesuq wokhong maq, namshiq ka hansang ma mirüm wan.

⁸Phunainotiim le, bomshat wan ma chongkuq nong pha. Namkhu tsai ka ara ariq phan hupsam maq tiima lanta, thü ronglaq. Tarü raq tiitsam kamli chang phan maq tiima lanta thü ronglaq: tengtlaq phan, athuk atsom phan, riikhaqli, asii, maiqlung ngamwii, shreng sea chang phan hupsam maq tiima lanta thü ronglaq.

⁹I jaq tho wa namshiq raq jamlai phan wa tsinhon wan lan, kiimaq jamlai phanwa lap wan lan kra thun kra, lang lanta si rong laq. I bomchong wa kiimaq i jaq sham wa, jamlai wa tsin wan lan kra lang ronglaq. Nashiq ara khusang maq rümti Shiikeawe ka namshiq rai adam misi laq.

Kongphiq Miitu Kechutum

¹⁰Ngi ka Tatiwe wokhong na, rilung luhea she siwan jai hali, namshiq raq ngi ka lungwii tlan dea nguta, tiichhike akhing lap nonglan, kra chhi lata, ngi ka kai khoqriiq tiikang. Riita, ara ngutiikang arka, namshiq raq ngi ka khrum man she tsaqki lan nguta ngo nang kla riimak. Shatmaq, namshiq raq ngi khrumke miitu, akhing riive lap man dea riilan nguta ngo nangnga bom tiikang.

¹¹Riita, ngi raq ara bomtiikang arka, namshiq raq ngi shiili lii man, nguta ngo ka riimak. Ngi riika i jaq na chonkhi laqli se sitlaq, kriimaq tiipaü wan lata, chochi khiq maq siwan ka angam kaiwi she.

¹²Ngi ma Khristo raq akuq ningkun maq, ngi riika ümchaü, phanrap akhing wiita tang wan ruq lot tiikang.

¹³Khristo raq ngi ma ningkun kuq tlaq kriimaq, ngi raq phanrap akhing saü wan tlaq kra nin lot tiikang.

¹⁴Li jiimin la, namshiq tsii hea kha maq, ngi chamchao bala, namshiq raq ngi khrum kuq lan kriika ahea pinthum.

¹⁵Namshiq Philipiati riika ahea wiq asap han. Man na Tsütsa Ahea chongke wa, jaqsham apha wanji na, ngi ka Mesidonia wang maq tiido wan jai, namshiq Philipia phungtuti riili, ngi khrum kuq lan ihata. Ngi rai aliip apha ranaiq min, kiimaq asum arum ranaiq min, pong wan damruq maq jaqsham damti ka namshiq li riilan.

¹⁶Ngi Thesalonia na sishon na, ngi ma akhek raa tlaq bala min, lakshi laknai, namshiq raq ngi ma khrum jaqmiiq tiiso lan ihata.

¹⁷Ara chongtiikang arka, ngi raq namshiq jaq wa kongphiq jaqmiiq siika, akhing khing na, lapphaqsiq wan ruq riha jaq nguta ngo nang ka riimak. Ngi riika namshiq ma aliip apha riwe ka apapa, liip pha wan räü jaq nguta tiima lalata chongtiikang.

¹⁸Lo ta, arjaq arshe namshiq kongphiq bomtre tijang kuq tiikang ara. Namshiq raq ngi ma phanrap ümchu wa tiho wan lan, irka wiita lap kang she. Arka ngi ma, ahong thaq niimin achan ana, asho awo she! Namshiq raq Epaphroditas jaq na, tiho wan lan kongphiq irka, ahong thaq niimin achan ana she ngo li kha. Namshiq raq kongphiq ümchu wa, kuq lan thun kriika, Shiikeawe ma ahomwiq phan honglu ngamrea akuq ikha. Ara honglu kuq lan arka, Shiikeawe man na athuk atsom, kiimaq apaiq tiichochi chang honglu.

¹⁹Arai mren, Khristo Jesuq lümaq, ngi raq shomnoq tiikang, i Shiikeawe raq, apaiq tsiqchong nyamchong ümchuwa, atum atum maq to räüta rüm tlaq kriiwa, namshiq ma phanrap ümchuwa rong ra tlaq kra, apaiq raq chomkuq wan ruq miraq.

²⁰Nashiq tarü raq, Shiikeawe, Nawejong kli she pattup pat-sa shomnoq rong i! Amen.

Bomshat Salam

²¹Shiikeawe sengi, Khristo Jesuq puk na siti, loweatek ma salam. Phunainotiim arjaq, ngi rai sitibi raq namshiq ma salam tiitai wan tlo.

²²Arjaq siti, Shiikeawe sengi tarü raq, akhek ka Hokham we jam na sitibi raq salam tiitai wan tlo.

²³Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

Kolosia

Kolosia 1

¹Ngi, Paul, Shiikeawe raq Jesuq Khristo kiimwe ma ashong wan we raq, kiimaq naphunowe Timothi raq--

²Shiikeawe sengi Kolosia na siti, Khristo rai pumshi maq tsapkapkap siti naishiq phunainotiim ma: Na We Shiikeawe raq namshiq ka kaphap shat maq hansang maq mirümlaq.

Kechutum Achu Jaü

³Naishiq raq namshiq miitu achu jaü kuq tiikai tek na, nashiq Tati Jesuq Khristo ma Awejong Shiikeawe ma kechutum wanruq maq sitiikai.

⁴Arka naishiq raq namshiq kamtsantsii, Tati Jesuq Khristo ma thü tlan kra nai namshiq raq Shiikeawe setiim tarü rai lungwii tsantsii maq sitlan nguta tsütsa kra tai laita kechutum tiikai.

⁵Riita man na, aphaji na, namshiq raq tengteng Tsütsa Ahea, namshiq ma achongkuq wan ira tai wan lan ihata. Kra tai wan lan akhing na, Tsütsa Ahea ma kamwan räula, namshiq ma rawiichii ramungtan na alap wan chang asi miraq nguta chongkuqto ihata. Krai mren, namshiq raq ran tsantsii thü wan lan ihata. Riita ikra, rantsantsii thü wan tlan kriikha maq tiina, ümchaü namshiq raq kamtsantsii nai Shiikeawe sengi ma lungwii tsantsii rüm tlan kra. Arka namshiq rantsantsii tsiing she dong wan tlo.

⁶Ara chongtiikai Tsütsa Ahea raq mangjong tlotli na nyam rat wanto she. Räuta mangjong maiqse pahea raq achu shiiman lap wan tlo. Arka man na namshiq phong na, aphaji na namshiq raq Shiikeawe kaphap mangchan ka atinkhan jonghea sitlo nya nguta sap lan ikha, räuta namshiq phong na nyam wantaq ikha, ümchaü min, nanok sang amang mung ahin liipan niishe nyam wan tlo.

⁷Namshiq raq Shiikeawe kaphap mangchan tsii jong ka, naishiq kongti phunowe, naishiq rii na namshiq ma tsapkapkap maq jaqsham ketiwe, Jesuq Khristo dise, Epaphroditas raq tiitai kuq wantaq ihata. Kiiwa namshiq raq tai wan lan she.

⁸Asii Wenyi raq namshiq tsan mong na, phunaino Phungmaiqsetiim ka lungwii wan miitu, lungwii tsantsii jonghea tiima kuq tlo nguta, apaiq raq naishiq ma chong hoto.

⁹Ara chongtiikai, namshiq raq Shiikeawe mangchan sap wan lan thun ara ningkhan, naishiq raq namshiq tsütsa ahea kra tai kai ranaiq miiphat, namshiq miitu achu jaükuq wan ruq miili sitiikai. Naishiq raq Shiikeawe jaq wa, namshiq tsan nai mongjii ka apaiq raq jamlai wa tiima tlaq, kra poshi min tiikhea man maq, sap wan miitu anyan phaqqhi ama asho awo mithü kuq laq nguta achu jaü

tiikai. Kiimaq Asii Wenyi raq ümchuwa phaqqhi jonghea rüm tlaq, kiimaq ümchuwa taksu tsii rüm tlaq, kra namshiq ma asho awo thap raüta miphea kuq laq nguta achu jaü tiikai.

10Kra laphan jiiitiq, namshiq Tatiwe raq namshiq ka jamkhii tiisinga wan wa lungwii tlaq, kiikha misi wan lot han. Kiimaq namshiq raq, ranaiqtek apaiq raq lungwii tlaq jaqsham kaiwa kra misham lot han. Krai mren, namshiq rilung na shamhea kaiwa ümchuwa sitlaq kra tsingo pahea she misi. Kiimaq namshiq ka Shiikeawe tiima tsantsii ka atsaü maq sap lanta mijong luwan han.

11-12Apaiq raq namshiq ka, apaiq ningkun achhai anyii rüm tlaq kriimaq, srea laqkong miidea mija laq nguta naishiq raq achu jaü kuq tiikai. Kra raütiq, namshiq raq phanrap haikaiq haike ümchuwa saü tlaq kra wiita minin wan lot han. Kiimaq namshiq raq chojong chise maq, Awejong Shiikeawe ma kechutum ronglaq. Shiikeawe raq jamlai wa tiije wantaq, apaiq phan amaq maiqse thun miitu, rawü mungtan na thü tlaq kra lap wan dam miitu namshiq ka seshaq ma tiija kuq wanto she.

13Ümchaü sanha, apaiq raq nashiq ka ranyaq kharü mong wa da wanto she. Raüta, apaiq raq mangchan tlaq, Ase mungtan na kiqkap jaqshap miishe shunshea wanto.

14Apaiq pum lümaq nashiq ka ngarai jaqkhon mong wa daa wanto she. Raüta nashiq ngarai thun wiita aroqke wan kun she.

Jesug Khristo Apaiq Pum Nai Apaiq Jaqsham

15Khristo ka nashiq makhea maq chhi lotmai Shiikeawe sham niq riri. Apaiq ka phanrap Shiikeawe raq ümchuwa phansangtaq kra wiitarü thaq na Chhikhu we.

16Shiikeawe raq Khristo lümaq ramungtan na ümchuwa sitlaq kiimaq ara mangjong hiq na ümchuwa diim tlaq kra tiiqto. Kiimaq maiqse raq mak maq chhi tiikai phan kiimaq mak maq chhilot mai phan ümchuwa sitlaq thun wiitarü ka tiiqto. Ramungtan na siti nai mangjong hiq na siti winji hokhambi, winji tuwebi, kiimaq winji welabi ka Shiikeawe raq, Khristo lümaq siisaq phan sangto. Shiikeawe raq ara ra nai hiq thun ara apaiq lümaq siisaq tiiqto. Kiimaq apaiq miitu nguta tiiqto.

17Khristo ka rapha hiqwa min mishaq niiphü asi dongdii. Krai mren, ara ra nai hiq liipan na, phanrap ümchuwa sitlaq kriika, Khristo wokhong na, maiqmiimii singa chang tiihongkuqtaq kriijaq, tiisuk rangrang siraütiq, maiqmii rilung thii ka riikhaqli maq mikuwan.

18Apaiq ka apaiq khum phungtu khupo. Apaiq kli apaiq khum phungtu ma tsitsü raü chong. Apaiq ka Shiikeawe Se chhikhu pinthum. Apaiq ka amaa wa tiidong wanto. Apaiq amaa wa tiidong wantaq ka, wiitarü thaq na, apaiq kli Shiikeawe jamkun na chhikhu pinthum sitlo nguta tiichhike miitu tiidong wanto.

¹⁹Arka Shiikeawe apaiq tsantsii maq lungwii raüta Ase khum na, Shiikeawe apaiq rong arai ka kunkun tiipo kuq wanto.

²⁰Riita ara chongtiikai kraï mren, Shiikeawe raq Ase pum lümaq, ara ra nai hiq wiita apaiq wokhong na tiinyap wan nong ma nguta tri raü ka shatto. Kraï mren, Shiikeawe raq arka, Ase pumsongkham na tsaitaq kra lümaq, ra nai hiq wiita ramungtan kiimaq mangjong hiq na ümchuwa sitlaq thun ka apaiq rai wehea miishe tiijata. Raütiishe awokhong na asengi miishe tiija wanto.

²¹AkHING ashi na namshiq ka Shiikeawe wokhong wa luhea na kiho lanta siwan lan. Kiimaq namshiq ka apaiq rai wesang ralii maq siwan lan. Kriika namshiq raq abi ngarai ümchuwa tang wan lan, kiimaq hongtha mak phan abi ati tiima tsantsii pahea rüm wan lan kra ningkhan riito.

²²Shatmaq ümchaü sanha, Ase ka han-ngam khum na tsaitaq kra lümaq, Shiikeawe raq namshiq ka apaiq khi alu miishe tiija wanto. Arka namshiq khum ka asii, chiisan kiimaq jamlai shutphit min ahü maq apaiq wokhong na tiisi nga wan miitu she dokdaa wanto.

²³Kraï mren ümchaü sanha, namshiq ka kamtsantsii tiipha chang Tsütsa Ahea bomtsi thaq na pharangrang maq jaq riiwiiq lanta sirong laq. Riita man na, namshiq raq Tsütsa Ahea tai wan lan akHING na, jamkhiiwa pharangrang maq kamwan lan, kriiwa akhiismin naq tiimeshi rongkiq maq sirong laq. Riita ngi Paul ka, ara Tsütsa Ahea, mangjong hiq wiita na chongkuq wantaq ara chongke miitu jaqshise miishe jawankang.

Paul Ka Phungtuti Jaqshi Ma Jaraüta Jaqsham Tlo

²⁴Riita ngi ka ümchaü sanha, namshiq miitu chamchao tiikang arkha maq, chochi khiq li sitiikang. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ngi i khum na chamchao tiikang ara lümaq, Jesuq Khristo raq apaiq khum phungtu miitu, apaiq chamchao chang ümchuwa tiichong tlaq jaqthiq ka tiinyi wan miitu jaqsham holai ka riisha howan dam tiikang.

²⁵Kiimaq ngi arka, Shiikeawe raq phungtu miitu jaqshise ashi nguta shongto. Riita ara minshiiq chang arka, Tsütsa Ahea ka tiitho tiipha maq nokwe ma chiiriim wan lata chongke miitu kuqto.

²⁶Riita ara tsütsa arka, Shiikeawe raq man na pat achat ümchuwa lea wantaq akHING niika, mangjong maiqse tlotli makki wa, apaü raüta thü wanto. Shatmaq, ümchaü akHING niishe Shiikeawe raq aphan amaq maiqse ümchuwa sitlaq kriima atiichhi she riikuqto.

²⁷Shiikeawe raq kra apaü raüta athü wan ka, ümchaü sanha asengi ma, aphoq kechang she nguta akiq tiideato she. Riita ara achong lot mai rahea phan, achhai anyii tsiiqchong nyamchong rümtlaq arka, wiitarü miitu rümtlo. Riita ara chongtiikai apaü raüta athü bomtsi ka, Khristo ka namshiq khum niishe sitlo

nguta chongtlo. Kra liichum ka, namshiq riimin Shiikeawe achhai anyii khushü jonglu kra milap wandam han she nguta ngo ahata.

²⁸Arkha maq tiina, naishiq raq Khristo Tsütsa Ahea ka maiqse angu wiitarü ma chongkuq tiikai. Naishiq ma anyan phaqqhi ümchuwa raükuq tlaq, kriimaq naishiq raq maiqse achhi kiima trap tru maq sungkhu tsii lam ka chongkuq tiikai. Kiimaq shrin kuq tiikai. Riita ara shun shea wan tiikai arka, maiqse pumsii awea maq, Shiikeawe jichong na Jesuq Khristo pum na pumshi hanshi maq siwan rilung na maiqla tiija wan laita sheake wan miitu hunnii tiikai.

²⁹Riita Phungmaiqse thun tiichhanchhi wan ha jiilei nguta, ngi ranaiq rawa, Khristo raq akuq ningkun ajong i khum na sitlaq kra holata, rokpan riipan hunnii lata jaqsham tiikang ahata.

Kolosia 2

¹Ngi chongpha. Ngi raq namshiq miitu pinthum rokngoq riingoq jaqsham wan kang. Kiimaq Laodesia na siti Phungmaiqse miitu kiimaq nanok ahinti wiitarü, juwa ngi rai mang mirsap shaqti thun miitu kai hunnii wan kang.

²Ngi raq ara minshiiq wan tiikang arka, namshiq kiimaq tsangshiq ka kamasham na srea laqkong ma mija laq nguta sham tiikang. Kiimaq tsangshiq liipan na atsaü maq riimang riichan raüta misi laq nguta sham tiikang. Raüta tsangshiq tsan atsii na, Shiikeawe ma jamlai miitu wa kam wantaq, kra poimak maq milap wan rong i dongdii nguta, tsankhun maq si miitu sham tiikang. Arka tengtlaq bomtsi kra atsaü maq sap raütiitiq, tsangshiq tsan mong na akha mitak wan lot. Ara tak wan tlaq bomtsi ka, atsaü maq sap wan tlaq kra lü miisheti, tsangshiq raq maiqse ma phaqqhi tum ka Khristoli dea nguta misap wanlot.

³Khristo apaiq kli Shiikeawe taksma anyan phaqqhi tum tsiiqtiip kilü tala diket we, Shiikeawe taksma anyan phaqqhi apaü raüta athü ka ümchaü sanha Khristo riishe kunkun tiichhikuq wanto.

⁴Ngi raq namshiq ma ara waiq tiikang arka, namshiq ka maiq ahinti arot shrabi raq lao liiho mak chang miitu waiq tiikang. Tsangshiq riika, ataisea miika asumwiq, thep mipphanan kuq kiiphan. Kra arot bom chongtlaq kra lümaq, namshiq ka lamjiq nü niishe misheaho.

⁵Ngi ka namshiq rai bashi na adam simang li jiimin, tiima tsantsii maq namshiq rai kiqshi tsiimshi li sitiikang. Kiimaq ngi ka namshiq wiitarü kiq ashi maq, Jesuq Khristo ma kamtsantsii pharangrang maq chap tlan kra chhi lalata kai chochi tiikang.

Khristo Na Asho Awo Rilung

⁶Namshiq raq Khristo Jesuq ka namshiq Tatiwe dea ngutiishe apaiq puk na nyap wan lan kata. Krai mren, apaiq rai tiipum lanta sirong laq.

⁷Namshiq rang ka apaiq khum na atsaü maq cham rong laq. Kiimaq namshiq rilung jam ka apaiq khum na hai rong laq. Lanta namshiq ma jamkhiiwa tlang kuq wan kai, kiikha kamasham na ningkun ajong maq si ronglaq. Lanta tsan na kechutum aliim alei miili si ronglaq.

⁸Riita ümchaü ka namshiq maiqmii tsii lamshat maq sirong laq. Mangjong maiqse phaqchi taksma, athii arii min ahü manphan jüche, ashi ra raq chongphanke wan tsütsit kra tai lanta, naq shonbiiho rongkiq. Kra tsangshiq raq phanchan kuq tlaq manphan ka, rawang win na siti abi winji hokhambi, ara ra nai hiq ara jamshati raq rom wan raüta achongkuq bomtsi jo. Kriika Khristo raq achongkuq manphan ka riimak.

⁹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Khristo ka maiqse han-ngam khum na pokitaq kiijaq, ara han-ngam khum na Shiikeawe asii rilung rong arai nai apaiq asii phara ka, Shiikeawe apaiq khum na jamkho sitlaq, kiikha kunli asi.

¹⁰Kiimaq namshiq ma asii rilung ka, Jesuq Khristo rai pumshi hanshi maq sitlan, kra lümaq kunli ama, athap raüta apheake wishe. Apaiq kli, phanrap winji ümtinkhan wa sitlaq kriithaq na ajong pinthum. Kiimaq arang hoti winji ümtinkhan wa sitlaq kra thun thaq na, apaiq ka ajong thaq niimin ajong pinthum.

¹¹Jesuq Khristo rai pumshi hanshi she sitlan kra lümaq, namshiq khum na athohan ka hantoshe. Kriika han-ngam athohan thungtri maq ahan wan ka riimak. Shatmaq, Khristo raq namshiq khum na atho hankuqto she. Krai mren namshiq ka maiqmii pumdong han-ngam ngarai ramho kharü mong wa adaa wankun she.

¹²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq raq ümtiikiiwa kham lam wan lan, kra akhing na namshiq ka Khristo rai maakho chiimshi na lap baiqto. Kiimaq kham lam lan na, namshiq ka Khristo ma namshiq kamtsantsii thü wan lan kra lümaq, amaa arki ikhiiwa tiidong wanto. Kriika Shiikeawe atra ningkun raq, Khristo ka amaa wa jamkho tiidong wantaq kiikhiisii hali tiidong wanto.

¹³Namshiq ka akhing ashi na, namshiq ngarai na amaa silan. Kiimaq namshiq ka Pongnok phan maiqse kha maq, Thungtri wura maq tiham mak dea riito. Shatmaq, ümchaü sanha, Shiikeawe raq namshiq ma Khristo rai tsitsü rilung she kuqto. Shiikeawe raq nashiq ngarai ka wiita diibaiqto she.

¹⁴Apaiq raq nashiq kha ma, abi raüpot thun ümchuwa sitlaq kra, wiita diibaiqto. Kiimaq arthun diibaiqtaq arka, jai na jamlai bom dong chang ahü she nguta kha shiithum bomshat wan ikha. Raüta pumsongkham na nashiq tiishut chang thungtri raü tu kiimin nong nong adam maq tsamjong chü tübaiqki tiikai ikha, nashiq ngarai tsantsii jong thun kra wiita tiisiirai tübaiqto.

¹⁵Kiimaq Khristo raq pumsongkham na apaiq tsaitaq kra akhing na, apaiq khum na thawe winji hokhambi nai winji tuwebi raq arang athü kra thun ümchuwa

sitlaq kra, wiita runbaiqto she. Raüta akhum ka tsangshiq kharü wa tiidii wanto she. Raüta apaiq raq thawe winji hokhambi thun kra shumraü kharü maq kha raüta, apaiq raq mungmaiqse man na, rejang wa na shumwi kong chiihong chiiha hitsiq raüta shea wan tlaq ikha hit wanto she.

¹⁶Ara chongtiikang Khristo raq thawe kharü ka adii baiq kun she kha maq, ümchaü sanha, maiq raq namshiq ma arphan arka aphaq asea mimai, arphan arka aphaq asea maimak, apii chang nguta tri raü arun baiq wishe kra thongshiri hali, namshiq ma khakuq tlaq kriika, naq tiikha nong rongkiq. Rahiq jipi kiimin, arka jihea ranaiq, arka jibi ranaiq nguho. Kiimaq Jinye Dong Poi ka alang chang nguho. Asii Niitiitsak ranaiq ka alang chang maa nguho.

¹⁷Arthun chongtiikai thun thungtri arka, jai maq asaü hochang sitlaq kra tiiji atiichhikuq wan. Arka miinan, atsaiji tiichhike lamlamli. Shatmaq, riikhaqli awongsii ardea nguta ngo chang ka, Khristo khum sitlaq kli she.

¹⁸Namshiq ka, maiq arot akiq shrabi ma, naq tlaq rongkiq. Tsangshiq riika, rasetiim ka riisham mak maq chhi tiikai. Krai mren, tsangshiq ka nanok shammi ahinti thaq na shammi jong sitiikai nguta tiishomra tlo. Tsangshiq ka arot, rakhütsiri na nanok thaq na kechu lin sitiikai nguta achu jaü tiichhi siq tlo. Kiimaq rasetiim kriimin shomnoq chang nguta shiichut tlo. Akhnok maiq arka, atiishomra rai chang min riimak chang niili, tiishomra siq tlo. Apaiq riika, mangjong han-ngam tri miili shin tlo.

¹⁹Kiimaq kra mren, tsangshiq riika Khristo ma kam mak she. Tsangshiq raq phungtu ma akhupo Khristo miika kam mak she. Khristo raq apaiq wokhong na siti, apaiq khum phungtu ka, apaiq raq tiichhan chhi tlo. Kiimaq apaiq riili Phungmaiqse sitlaq kunli kra, atsiq akiq maq, arok arii thun kra triiche raüta, atra Jesuq Khristo khum na riitu raüta, Shiikeawe raq thi tlaq kra phanphan tiijonglu tlo.

Khristo Rai Tsai Nai Apaiq Rai Adam Maq Siwan

²⁰Namshiq ka Khristo rai chiimshi na tsailan she. Kiimaq kra mren, ra nai hiq liipan na siti thawe winji ümchuwa sitlaq kra kharü mong wa adaa wankun she. Akha shatmaq, namshiq ka ümchaü min, ara mangjong hiq na siti, mangjong maiqse ikhli ka jam nguto sitlan? Namshiq raq ara mangjong hiq wa thungtri ka jaram wa lang tlan.

²¹“Arlai phan phaqsea ka naq shan shiiq rongkiq; kra phan phaqsea ka nü na naq thü rongkiq; kiimaq kra phanhin phaqsea sitlaq kra ri tiika, jaq maq ashmin min naq manki rongkiq,” nguta tri chongkuq tlaq kra jaram wa lang tlan?

²²Arthun thungtri, phaqaq nai sea khuthaq na sitlaq kriika, akhoi kai chang. Aphaq asea chang jamlai wa sitlaq kra, wok niishe thiilot raü jiika, thumsaq she. Arka maiqse raq athü wan thung nai lai.

²³Riita, arthun langtlaq tri raü arka, maiqse han-ngam phaqchi thaq na seng raüta aming athü wan. Tsangshiq raq nanok ma, rasetiim ka shomnoq raa dongdii ngu, kiimaq amang maq siraüta, kiimaq maiqmii khum ka pinthum jaqla maq tiichamchao raüta, Shiikeawe ka shomnoq chang nguta tlang kuq tlo. Ara chongtlaq tri raü thun arka, maiqmii han-ngam khushü tiijong rit wanti miirii li. Shatmaq, arthun tri raü ara lang raüta, maiqse ngarai han-ngam abi ramho sitlaq kriika, maiqse khum wa tiisii lot mak.

Kolosia 3

¹Namshiq ka Jesuq Khristo rai adam na amaa wa, atra she tiidong wanto. Krai mren, ümchaü sanha, namtsan namtsii ka, ramungtan na siwan rilung kra tsan na atsi maq tiima lantli she sirong laq. Jesuq Khristo ka Shiikeawe rai ramungtan na, Shiikeawe ma jaqtsi nü na, apaiq hokham ngachang niishe nga tlo.

²Namshiq raq tsan nai mongjii na atsi maq, ara chongtiikai ramungtan wa rilung siwan kriili she pharangrang maq tiima lanta sirong laq. Ara mangjong hiq wa rilung peo tiima thaq niika naq rangran rongkiq she.

³Ara jamkhano chongtiikai ngukla, namshiq ka tsaiki lan she. Namshiq rilung awongsii achhai anyii ka Jesuq pum na Shiikeawe raq apaü raüta thü tlo. Kriika ümchaü mitiichhi kuq shaqli. Kriika jai maq Jesuq apaiq rilung chhainyii rai adam miisheti q mitiichhikuq. Namshiq ka Shiikeawe wokhong na sitlan kha maq, ara chongtiikai arka tengteng.

⁴Namshiq rilung chong ka Jesuq Khristo. Krai mren, apaiq ka ümra ranaiq akhing niiwa saüho tlaq, kra akhing na namshiq min apaiq rai achhai anyii miishe misi wandam han.

Rilung Chü Nai Rilung Nye

⁵Namshiq raq namkhum na ara mangjong han-ngam ramho raq jamlai jaq wa shamtlaq thun kriika atsea baiq raa dongdii she. Kriika arthun ara: sethoq sepiiija, ashe ashi riinyatshat, sükha, abi ati kiimung, kiimaq shakaq tsii, (arka sumlanoq ngarai tang) thun ara riito.

⁶Ara chongtiikai akhnok ngarai tang raüta, Shiikeawe aming jin wantibi thun miika Shiikeawe tsankhiq walü misaüho.

⁷Akhing ashi na, namshiq rilung niimin la, arthun ngarai süram tsantsii raq shunshea tlaq kra phanphan dea siwan lan ihata. Kra akhing na, arthun ara riili namshiq rilung ka jamsha raüta, siwan lan.

⁸Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq han wa arthun arka wiita she tiisii chhii baiq rong laq. Arka: tsankhiq, abi tiima, kiimaq ashu alü tsii; shummi laqpai tsii,

kiimaq sheachong beachong bomtsi thun arka, namshiq nübok maq tiidong raa mak she.

⁹Ashi raq ashi ma, arot akiq bomtsi ka bom raa mak she. Ümchaü sanha namshiq rilung achü ka khum wa, abi rong arai thun rai adam na, chhut baiq lan she.

¹⁰Kra lanta, rilung anye pum kiimiishe song wan lan. Riita, ara rilung anye pum song lan arka, Shiikeawe raq tiiq lotaq kra. Apaiq raq namshiq rilung ka ranaiq rawa, apaiq pumsii rilung ngam phu maq laikuqto. Ara klaikuq taq arka, namshiq raq apaiq rilung ka kunkun sap wan miitu klai kuqto.

¹¹Riita, arka pum anye miishe songkuq tlaq kra mren, ümchaü sanha, Pongnok phan maiqse nai Jehudinok phan liipan na lo, kiimaq athohanjeti lo, atho hanhüti lo, pongnok pongta phan lo, tawesang phan lo, di ama lo, kiimaq akimiikiim phan lo, arthun ara liipan na, ajong phan, aran phan nguta jamlai tiikhothiq kai chang min ahü she. Shatmaq, namshiq wiitarü khum na, Khristo sitlaq kriili she hongjiiq. Apaiq ka namshiq rilung na asi jiika hongjiiq she. Khristo kli wiitarü, kiimaq Khristo ka wiitarü khum na sitlo.

¹²Namshiq ka Shiikeawe sengi she. Apaiq raq namshiq mangchan tlo. Raüta, namshiq ka apaiq miitu tsea wanto. Krai mren, namshiq tsan nai mongjii na kongti ma mangchan tsii, lungwii tsii, aran se ma ja tsii, saksi minmi tsii, kiimaq anin wan tsii, kra thun rong arai maq tiimiikhiiq lantiishe si rong laq.

¹³Weshi raq weshi rai, phanrap na, riinin riinin lantiishe sirong laq. Kiimaq ümtiikiiwa, namshiq liipan na, weshi ra raq kongti ma, atiibottaq chang bom la sikiiphanla, mra ka riidii riidii lanta sirong laq. Tatiwe raq namshiq mra roqkuqto she, kiikhiisii hali, namshiq nai namshiq liipan niimin, maiqmii mra ka riidii riidii lanta siraa tlo.

¹⁴Riita, ara chong tiikang thun angu tu, arthaq na lungwii tsii maq kei lanta sirong laq. Lungwii tsii räukha riika, phanrap adam na pumshi hanshi ikha riitu khawan tlo.

¹⁵Khristo raq namshiq ma sanglili tsantsii kuq tlaq kriika, namshiq raq jamlai phan sham akai wa riichong tlan akhing na, athuk atsom wiq maq bom shat miitu kuqto. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq namshiq hea wantaq kriika, ara kaütak rishi maq, adam na tushi na triitam hea wanto. Kiimaq Shiikeawe ma kechutum shat maq sirong laq.

¹⁶Khristo tsütsa chiithe jong ümtinkhan wa sitlaq kriika, namshiq tsan nai mongjii na samhea wiq maq tiicham lili rong laq. Weshi raq weshi ma shrinkuq lanta sirong laq. Kiimaq sungkhu tsiilam ka taksma tsii ümtinkhan wa rüm tlan, kra khuthaq maq, riichong phan lanta sirong laq. Asii bomtsi na ashi lak sitlaq kriiwa shinge rong laq. Tsütsa shi ka shinge rong laq. Kiimaq asii shi ka shinge rong laq. Shiikeawe ma kechutum lanta shinge rong laq.

¹⁷Ümchaü sanha, namshiq raq, na We Shiikeawe ma kechutum tlan na, abom na kiimaq phanrap jaqsham tlan na, Jesuq Khristo mang niili she sham rong laq.

Phungmaiqse Rilung Anye Jamkun

¹⁸Ata-nyungre lei, namwetiim wokhong na sirong laq. Phungmaiqse rilung ngutiikai ka ara nangnga ngutiikai.

¹⁹Ata-were lei, nam-nyungtiim ka lungwii ronglaq. Kiimaq tsangshiq ma kiqla hiip-hii maq naq bom rongkiq she.

²⁰Nosere lei, namshiq raq nam-nyungwe bom ka ranaiqtek phaqqhii nichii maq tai ronglaq. Ahata Phungmaiqse sham akai ajong ashi. Arka Shiikeawe tiichochi chang jaqsham.

²¹Anyung nai awetiim lei, nam- setiim ka naq tiitsaikhea rongkiq. Tsangshiq tsaiji tran jiiq.

²²Disetiim lei, namshiq ma han- ngam tijong wetiim bom ka, phanrap na phaqqhii nichii maq tai ronglaq. Tsangshiq makki na lamlamli ka riimak. Shatmaq, namshiq raq Tatiwe shreng tlan kiikhiisii, tsapkapkap maq, tsangshiq ka shreng lanta sham ronglaq.

²³Namshiq raq jamlai phan jaq wa sham tlan, phanrap na maiqmii tsantsii wiita kuq lanta, maiqse ma shamke riimak, Tatiwe ma shamke nguta tiima lanta sham ronglaq.

²⁴Namtsan na tiitsang shat maq sirong laq, Tatiwe raq apaiq sengi ma ke ma jamlai poksi wa thü tlaq, kiiwa namshiq miimin mikuq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, ümchaü namshiq raq shiili tlan kriika, riikhaqli nam Tijongwe Jesuq Khristo kli shiili tlan.

²⁵Kiimaq abi ati kiimungti ümchuwa sitlaq kriika, apaiq raq jamlai wa ajiq klo tlaq, kra miitu jaq maq milap. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq maiqse angu wiitarü ka, tok ashi miili shin tlo.

Kolosia 4

¹Atijongwetiim lei, namshiq raq namdisetiim ka mangchan lanta rüm ronglaq. Jomniim shaqshaq ka naq jomniim rongkiq she. Namshiq Tijongwe ka ramungtan nga tlo nguta tsan na tiitsangshat maq si ronglaq.

Tsiichongke Bomtsi

²Achu jaü ka teptep maq jaü ronglaq. Jamlai wa jaü tlan, kra tsan na tiitsang shat maq jaü ronglaq. Kiimaq Shiikeawe ma kechutum shat maq si ronglaq.

³Kiimaq namshiq raq naishiq miitu min, nong nong maq achu jaü ronglaq. Kra achu jaükuq tlan krai mren, Shiikeawe raq naishiq ma Jesuq Khristo tsütsa

ahea, man na apaü raüta athü kra phanchan kewan miitu akhing ahea mikuq. Ngi ka ara Tsütsa Ahea ara chongke kha na, ümchaü phaqték mong na sitiikang.

⁴Riita, ija, ümchaü min la, ara Tsütsa Ahea ara khangriri hea maq phanchan kewan miitu, Shiikeawe raq ngi ma ningkun mikuq laq. Kra miitu namshiq raq achuli jaükuq rong laq.

⁵Thatsang maiqsetiim rai riibom lam maq, tsiilam shat maq sirong laq. Tsangshiq rai riihum tlan akhingtek na, nambom namsa na Phungmaiqse rilung angu asi maq bom ronglaq. Lanta kra riihum akhing ka amiinu asi ma tiija ronglaq.

⁶Namshiq bom asa ka akhingtek na athuk atsom, ataisea ma ahea wiq maq bom rong laq. Kiimaq nanok ma bomtre chang dong tlaq niika, riikhaqli tingting bomtsi maq tre rong laq.

Bomshat Salam

⁷Lungwii phuno we Tikikas ka, Tatiwe jaqshamti, maiqshaq weshi, kiimaq Tatiwe jaqsham na kiim tiihapti we raq, i tsütsa ümchuwa arka namshiq ma mitiitai kuq wan.

⁸Arningkhan tiina, ngi raq apaiq ka namshiq phana tiiwa tiikang. Apaiq raq naishiq jamkho shongnga tiikai, kra tsütsa thun ka, namshiq ma mitiitai kuq. Raüta, namshiq tsaiji kra mido kuq laq nguta tiiwa tiikang.

⁹Kiimaq, apaiq kiim tiihapti Onesimas, nashiq ma lungwii phuno we, kiimaq kamasham jaqsham na maiqshaq weshi kra tiiwa dam tiikai. Apaiq ka namshiq phong na sitiwe dongdii. Arjaq jamlai phan sham akai wa klo tiikai, kra thun tsütsa ka tsangnai raq namshiq ma wiita mipanchan kuq.

¹⁰Kiimaq ngi rai phaqték mong na siti we, Aristarkas riimin namshiq ma salam bomtsi tiitai tlo. Kiimaq Barnabas nangwe Makaq riimin namshiq ma salam bom tiitai tlo, (Namshiq phana Makaq saü wa raü jaq, apaiq ka jamkhii shiikumpan chang wa, kriika namshiq ma kongkhu na atiichong wan wishe).

¹¹Joshua, apaiq ka Jastas ngutiimin ngu tlo, apaiq riimin namshiq ma salam tiitai tlo. Jehudinok phan Phungmaiq- setiim phong wa, ngi rai Shiikeawe jaqsham wan damti ka ara chongtiikang tsangtsam wetsam arli. Tsangtsam raq ngi ma pinthum khrum kuqtlo.

¹²Kiimahali, namshiq kongti we Epaphratas, Jesuq Khristo jaqshise raq namshiq ma salam tiitai tlo. Apaiq raq namshiq miitu, ranaiq- tek achu jaü shiikut kuq tlo. Apaiq achu jaü na, Shiikeawe raq namshiq ka kamasham na pharangrang maq, maiqla ma mitiija laq nguta achu jaü kuq tlo. Raüta, namshiq raq Shiikeawe aming ka kiqshi min tlea man maq, lang lanta mijong wanlaq nguta achu jaü kuq tlo.

¹³Apaiq raq namshiq miitu nai Laodesia kiimaq Hirapolisti miitu, pinthum jaqsham shiichaq wantaq kra ngi raq asapha. Ngi raq apaiq jaqsham thaq na hakhi kuq tiikang.

¹⁴Nashiq ma lungwii luwe, taktot we Lukaq nai Demas riimin namshiq ma salam tiitai tlo.

¹⁵Naishiq raq, phunainotiim Laodesia na siti nai Nimpha ma, kiimaq apaiq jam na riitam raüta Shiikeawe shomnoqti phungtuti ma lungwii bomtsi tiitai tiikai nguta chong rong liijo.

¹⁶Ara lak dap ara namshiq raq phatlot jai, Laodesia na siti phungtuti riimin akhek miphat laq. Kiimahali namshiq riimin, Laodesia phungtuti raq namshiq ma tiihoho tlaq, kra lak dap ka akhek phat rong laq.

¹⁷Kiimaq ngi raq phuno we, Arkipas ma ara bomtsi ara tiichong wan nong tiikang, “Tatiwe raq ümniima apaiq jaqsham jamlai wa kuqtaq kra, athuk atsom maq shiingut laq ngu wa” nguta apaiq ma chong nong rong laq.

¹⁸Ara ngi raq i jaq maq waiq tiikang: Paul raq namshiq ma salam tiivan tlo. Ngi phahtek na sitiikang ara naq laq rongkiq! Shiikeawe kaphap namshiq rai misi laq.

1 Thesalonian

1 Thesalonian 1

¹Ngi, Paul raq, Silas nai Timothi rai-- Thesalonian na phungtuti, Shiikeawe, Awe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo riisheti ma: Kaphap kiimaq hansang ka namshiq ma misilaq.

Thesalonian Na Siti Phungmaiqsetiim Ka Awongsii Rilung Sitlo

²Naishiq raq wranaiqshe, namshiq wiitarü miitu, Shiikeawe ma kechutum tiikai. Kiimaq wranaiqshe namshiq tarü miitu achu jaü kuq tiikai.

³Naishiq raq, namshiq ka, na Shiikeawe kiimaq Nawejong Shiikeawe man na, namshiq raq kamtsantsii ka jaqsham ma shiitai tlan kra miitu, kiimaq Shiikeawe ma lungwiitsii rüm tlan kriikha maq, Shiikeawe jaqsham ka pinthum shiichaq lanta sham tlan kra miitu, kiimaq namshiq raq, nashiq Tati Jesuq Khristo ma ran tsantsii thü tlan kra, pharang rang maq thü tlan kra miitu, Shiikeawe man na, laq maiq maq achu jaü tiikai.

⁴Phunainotiim lei, naishiq raq asap hai, Shiikeawe raq namshiq ka lungwii tlo. Raüta, apaiq raq namshiq ka, apaiq riishe nguta tsea wanto.

⁵Man na naishiq raq, namshiq ma Shiikeawe Tsütsa Ahea chongkuq wankai akhing na, namshiq ma nü maq chongke wan lamlamli ka riimak; shatmaq, namshiq ma Asii Wenyi ningkun ajong maq, awang chang jaqsham maq tiichhikuq kai. Kiimaq tengtlaq bomtsi chongkuqkai irka, pharangrang maq chongkuq wan kai. Naishiq ka, namshiq rai adam siwan kai liipan na, awongsii Phungmaiqse rilung ka jamkhii sichang wa, kra tiichhikuq kai. Irka namshiq ma ahea miitu tiichhikuq kai.

⁶Namshiq ka naishiq pumsongti. Namshiq ka Shiikeawe puk na nyap wan lan kha maq, pinthum rojaq chamchao min, riihum wan lan. Shatmaq, Asii Wenyi raq achongkuq, asii bomtsi tsütsa ka chojong chise maq lang wan lan.

⁷Krai mren, namshiq ka Mesidonia nai Akaia wang na siti kamasham maiqsetiim wiitarü ma namshiq kamasham rilung maq tiichhi kuq wan lan.

⁸Krai mren, namshiq lümaq, Tatiwe Tsütsa Ahea ka Mesidonia nai Akaia wang na wiita nyam wanto. Kra lamlam li min riimak na, namshiq raq Shiikeawe ma kam tlan tsütsa ka mang rap niishe nyam wanto. Riita, krai mren, ümchaü sanha, namshiq ma kamasham jaqsham thaq na, naishiq raq achan chongke kai chang min raa rai mak lishe.

⁹Tsangshiq wiitarü raq, man na naishiq namshiq ma Tsütsa Ahea chongke wa saü wan kai akhing na, namshiq raq naishiq ka, kai tsapkap lanta tao wan lan irthun ira, ümchaü min tsaki wan ruq li tsaki tlo. Kiimaq namshiq ka amaa sumla phra noq lanta, sitlan shaqmii rilung lamphan wa, atra kiimaq riikhaqli

Shiikeawe rilung lamshe phan wan lan. Kiimaq apaiq puk na nyap lan. Kriithun ka tsangshiq raq ümchaü min chongruq li chong tlo.

¹⁰Kiimahali, Ase ramungtan maq kitlaq We saükai khe ka, maklii khamthii maq khe lanta sitlan. Ase ka Jesuq Khristo, Shiikeawe Apaiq raq amaa wa atijiang wan we. Kiimaq apaiq ka nashiq ara, Shiikeawe tsankhiq manson walü saüho tlaq mong wa Chhii wanti we.

1 Thesalonía 2

Paul Raq Thesalonía Na Siti Ma Tsütsa Ahea Chongke Minshiiqto

¹Phunainotiim lei, man na naishiq raq namshiq ma, Tsütsa Ahea chongkuq wakai irka, atu na wiiki mak dea nguta, ümchaü namshiq maiqmii riimin la asap han she.

²Naishiq ka namshiq phana, Thesalonía chela na misaü wan hai shaq niiphü, Philipia chela maq, Tsütsa Ahea chongke wan kha na, maiqse raq pinthum ngeng raüta, tiitsü ngii wanto, kiimaq shummiito, kra tsütsa ka namshiq raq atai wishe dongdii riilan. Kiimaq naishiq ka namshiq phana saü wan kai akhing niimin, Tsütsa Ahea chongke lam kra tangtati, maiq ka pahea asi riito. Li jiimin, Shiikeawe raq naishiq ma ningkun kewan kha maq, Tsütsa Ahea Shiikeawe apaiq nübok wa adong bomtsi kra, namshiq ma chongkuqkai.

³Naishiq raq namshiq ma, Shiikeawe Tsütsa Ahea chongkuq kai arka, ajiq bomtsi khu na seng laita achongkuq ka riimak. Kiimaq, namshiq tiishonbiiho bom min riimak. Kiimaq namshiq mob phaqa sea miitu bom min riimak.

⁴Kra rii na, Shiikeawe raq naishiq ma, jamkho chongkuq tlaq, kra phan phan, naishiq raq maiqse ma chongkuq tiikai. Ara jamkhano ngutiikai ngukla, Shiikeawe raq ara Tsütsa Ahea ara chongke miitu, naishiq ma tawun ka akhamke kun she. Naishiq riika, maiqse tsan tiieha miitu ka chong mai. Shatmaq, naishiq tiima tsantsii ajiq alam shinti, Shiikeawe tiichochi miituli, ara Tsütsa Ahea ara chongkuq tiikai.

⁵Namshiq riimin la ahea wiq asap han she. Man na naishiq namshiq phana wakai akhing na, namshiq ma tiishi tiinyea manphan ka chongkuq mai. Kiimaq naishiq raq, naishiq maiqmii sükha tsii thü laita min, chongkuq mai! Naishiq tsantsii shinti we ka Shiikeawe asi!

⁶Naishiq raq Tsütsa Ahea chongke lam maq, maiqse raq shomra ka rit mai. Namshiq nü wa min kiimaq nanok ahinti nü wiimin rit mai.

⁷O, lamshi maq liiwan i ngu raü ka, naishiq ka Khristo kiimwebi kha maq, namshiq jaq wa, naishiq jaq maq jaüphaq kriika mai tlo. Kriika alam asi. Shatmaq, naishiq ka namshiq rai adam sikai liipan na, anyung ma jalaita, namshiq ka boqpum kai.

⁸Namshiq ma naishiq mangchan tsihea kha maq, naishiq raq namshiq ma Tsütsa Ahea chongke lamlamli min riimak, kra thaq niimin, naishiq rilung ka namshiq rai adam na takchung pinchiim shi maq siwan kai. Namshiq ka naishiq ma dang na lakshiitum alak ikha lungwii laita, sikai!

⁹Phunainotiim lei! Naishiq raq namshiq tiichhanchhi wan miitu, itinkhan ranaiq rawa, japhü wasü hunnii kai irka, ümchaü namshiq tsan na asi li ahiq! Naishiq raq Shiikeawe Tsütsa Ahea ka namshiq ma chongke lam maq, naishiq raq ranaiq rawa jaqsham laita sikai. Laita naishiq raq namshiq ka jam min süpsi mai maq, jaqshamkai.

¹⁰Naishiq raq namshiq ma ara Tsütsa Ahea chongkuq kai irka, tiima tsantsii siirairai, tingting, kiimaq tsan na jamlai ajiq tiima ahü miidea shamkuqkai nguta, naishiq ma hakhi ketibi ka namshiq sitlan. Kiimaq Shiikeawe riimin achhi.

¹¹Naishiq raq namshiq ka, awe raq asetiiim ka jamkho tiichhanchhi tlaq, ikha tiichhan chhi wan kai. Kriika namshiq riimin asap han.

¹²Naishiq raq namshiq ma tsaido jido, sungkhu tsiilam phanchan kuqkai. Kiimaq boqpum wan kai. Laita, Shiikeawe tiichochi chang rilung kli singa rong liijo nguta, noho ikha chongkuq kai. Shiikeawe raq namshiq ka apaiq wokhong na si räuta, apaiq achhai anyii rilung kra riisha wan dam lanta, shongnga miitu hea wanto.

¹³Kiimahali, naishiq raq wranaiqshe Shiikeawe ma kechutum tiikai arka, alam ashi dea asi. Arka, man na naishiq raq namshiq ma, Tsütsa Ahea chongke wa saü wan kai akhing na, namshiq raq Tsütsa Ahea ka, maiqse bomtsi nguta riimak, shatmaq, Shiikeawe bomtsi nguta tai lanta, lang wan lan. Kriika tengto dea. Jamkhano ngukla, namshiq apaiq ma kam tlantibi rilung na, Shiikeawe bomtsi raq, ümchaü min jaqsham wan ruq li.

¹⁴Phunainotiim lei, Judia wang na siti Phungmaiqsetiim, Jesuq Khristo riishe nguta sitlaqti ma jamlai chamchao wa saü wantaq, kriika namshiq miimin hali saü wanto. Tsangshiq ka Jehudinok raq tiichamchao wanto. Kiikhiisii hali, namshiq ka namshiq maiqmii mungti raq tiichamchao wanto.

¹⁵Tsangshiq ka Jesuq Khristo tsea baiqti. Kiimaq Shiikeawe shammibi thun kra tseabaiqti. Kiimaq tsangshiq riisü hali, naishiq thun armin ümtinkhan wa tiichamchaoto. Tsangshiq raq Shiikeawe maklii na abi pinthum klo tlo! Tsangshiq ka wiitarü ma wesang ralii sitlo!

¹⁶Tsangshiq raq naishiq ka, Tsütsa Ahea ka Pongnok phan ma tiichhii wan rilung lap chang bomtsi ara chongke wan kiimin, wiita tangta baiq lai nguta kintangto. Shatmaq, tangta wan lot mak dea riito. Tsangshiq raq atinkhan ngarai tang wantaq kriikha maq, tsangshiq ka ümchaü sanha ngarai bu hotibi

miishe jawan tlo. Arkha maq ümchaü atiisup wan na sanha, Shiikeawe tsankhiq ka tsangshiq khuthaq niishe saükito!

Paul Ka Thesalonia Na Siti Phungmaiqsetiim Phana Wanong Rotlo

¹⁷Phunainotiim lei, naishiq ka namshiq rai adam asi hai wa, jaqlo miitu kiim riiphea chang saüto. Kriikha maq, nashiq ka han-ngam na kiim riiphea kai. Shatmaq, wenyi niika riiphea mai. Kra ningkhan, naishiq tsan na, namshiq rai sham riichhi nong tlo haijaq nguta, tsan tsihea maq sitiikai. Naishiq ka ara kiim riiphea wan kai jai maq, namshiq ro riili ahaü siwan tiikai!

¹⁸Naishiq ka namshiq phana ajang wan nong nguta tiima kai. Ngi raq dongdii min namshiq phana riikum wa hajaq nguta, jangnai tin dan kang. Shatmaq, Thawe raq naishiq ka namshiq phana tiwa mak tangtato.

¹⁹Jamkhano ngukla, namshiq kata, naishiq tsantsii ran chang. Namshiq kata naishiq chochi chang. Kiimaq Tati Jesuq man na, jaqsham rekhat ka tang kai she dea nguta, khushü dong chang tiishom raa wan ka, namshiq sitlan kra kata. Namshiq ka nanok ahinti thaq na nungpaq man.

²⁰Ngutiikai ka tengteng. Namshiq kata naishiq khushü tu, kiimaq naishiq chochi chang!

1 Thesalonia 3

¹Riita, atiisup na sanha, naitsam raq namshiq rai sham riichhihü miika silot mai she riikai. Kriikha miishe, nainai wenai riika Athens chela miili she khechang miraq ngutiishe kxingki kai.

²Laita, naitsam wetsam wa, naphuno we Timothy, naishiq rai kongshi maq namshiq ma, Jesuq Khristo Tsütsa Ahea chongke wanti, Shiikeawe jaqshamti kra, namshiq phaniishe tiwa kai. Naishiq raq apaiq ka, namshiq tsaiji doke wa, kiimaq kamasham na thüdade wa miitu tiwakai.

³Riita, naishiq raq apaiq ka namshiq phana tiwakai, namshiq phong wa jumin, namshiq tiichamchaoti ma hai ma, jai na jangki nong man chang miitu tiwakai. Akha chamchao litkot akhing, namshiq ma saü wan tlaq arka, Shiikeawe raq namshiq ma athiiq arwan, ahea miitu tiisaü tlo nguta, namshiq riimin la asap han.

⁴Arka naishiq, man na namshiq rai adam siji niiphü, akha chamchao akhing ka misaü kiiphan lijo nguta binwin bom chongkuq thiikai ihata. Arka ira, chongthükai ira phanphan she saü rai wanto.

⁵Arningkhan tiina, ngi raq Timothy ka namshiq liiwa, tiwa kang. Ngi raq namshiq miitu chapa tsi ka ninlot mang she riilata, apaiq ka namshiq kamasham ka jamkhiiwa kra, tho tlap wa nguta, tiwa kang. Ngohea shaqshaq

dea, namshiq ka thawe maitai na dea man sha, kiimaq naishiq raq ümtinkhan wa jaqsham wankai ka, atu niika moki mak ahiq na, nguta tlii wa tiiwa kang!

⁶Riita, ümchaü kla, namshiq phana awa Timothy ka jangkito. Raüta, apaiq raq, namshiq ka kamasham lamphan na nai namshiq lungwiitsii ka ahea, pharang rang maq sitlan ngutiishe, namshiq tsütsa ahea kra naishiq ma chong hoto. Apaiq raq naishiq ma, namshiq raq wranaiqshe, naishiq miitu tiima ahea thü tlan nguta chonghoto. Naishiq raq namshiq sham chhiro tiikai kiikha, namshiq riimin, naishiq sham chhiro hea sitlan nguta bom ka chonghoto.

⁷Lungwii phunainotiim lei, namshiq ka kamasham lamphan na, pharang rang maq sitlan kra tsütsa tai laita, naishiq ma Shiikeawe jaqsham lam maq, kai chamchao sangrai saü tlaq ranaiq na, kiimaq maiq raq tiichamchao tlaq akhing niimin, tsaiji ajong maq sitiikai. Namshiq kamtsantsii na jonglu wan kra chhi laita, naishiq min tsailam jilam maq sitiikai.

⁸Jamkhano akha ngutiikai ngukla, namshiq ka Tatiwe rai pumshi hanshi maq pharangrang sihan jiila, naishiq miimin tsaiji kongtam puqshi she.

⁹Ümchaü ka, namshiq miitu naishiq raq, nashiq Shiikeawe ma kechu tumke chang li she sitlo. Namshiq ningkhan, naishiq kai khoqriiq tiikai. Ara miitu, Shiikeawe ma kechutum tiikai.

¹⁰Naishiq ka ranaiq rawa, namshiq rai sham riichhi nong miitu akhing kuqlaq nguta kiimaq namshiq kamasham na, jamlai phan wa ajom sitlaq kra, Shiikeawe raq mitiitsuuq kuq laq nguta achu jaü laita sitiikai.

¹¹Nashiq Shiikeawe, nashiq ma Awejong Shiikeawe, Apaiq raq, kiimaq nashiq Tati Jesuq Khristo raq, naishiq ka namshiq phana wa miitu lam midi kuq laq nguta achuli jaütiikai!

¹²Kiimaq, Tatiwe raq namshiq tsan nai mongjii na, kongti miitu, kiimaq maiqse angu wiitarü miitu lungwii tsantsii rüm tlan ka, apa pahea mitiima kuq laq. Naishiq tsan mong na namshiq miitu lungwiitsii jonghea rüm tiikai kiikha mitiijong kuq laq.

¹³Ara chongtiikai akha, apaiq raq namshiq kamasham rilung ka mitiijong kuq laq, kiimaq namshiq ka wenyi na arang apha maq mitiicham laq. Krai mren, namshiq ka nashiq Shiikeawe, nashiq ma Awejong Shiikeawe man na chap tiikai akhing na, asii ngamrea ikha, kiimaq asii kechu maiqsetiim nguta, Tati Jesuq raq apaiq ma kamwanti maiqsetiim thun rai, apaiq saüho tlaq ranaiq na mitiichap wan.

1 Thesalonian 4

Shiikeawe Tiichochi Chang Rilung

- ¹Riita, chongtiikai krai mren, phunainotiim lei, namshiq raq Shiikeawe tiichochi chang rilung kli she si ronglaq. Arka namshiq raq naishiq rilung wa, jaqtho lap wan lan she. Riita, ümchaü sanha, namshiq ma nohotin trantsii chongkuq tiikai krai mren, namshiq ka ümchaü sitlan kra thaq niimin achat lantiishe, asii arai maq si ronglaq.
- ²Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Tati Jesuq raq akuq arang maq, naishiq raq namshiq ma asii rilung siwan lamphan ka chongkuqkai she.
- ³Shiikeawe raq, namshiq ka kechu maiqse simaq, kiimaq sethoq sepii ngarai ahü maq, siirairai hea maq shongnga ronglaq nguta tsii chongkuq tlo.
- ⁴Namshiq maiqwere loweatek raq, maiqmii jamti-nyung rai asii maq, kiimaq athuk atsom maq shongnga ratlo.
- ⁵Thatsang maiqsetiim, Shiikeawe lamphan sap makti raq, sethoq sepii lamphan raüta, sitlaq kiikhii ka siwan ra mak.
- ⁶Riita, ara chongtiikai ata awii liipan na shongnga lam phan na, jurmin phungmaiqse phunaino ma, ashut klo raa mak. Kiimaq kongti nansea raa mak. Ara bomtsi ara khuthaq na, naishiq raq namshiq ma kongkhuji niimin, namshiq ma tsii chongkuq kai she. Kiimaq ümchaü min, asiq areng maq chongkuq nong tiikai. Ümriiti riiwa, ara tri jinjiiq, Tatiwe raq kriiti ma mo mitiho.
- ⁷Shiikeawe raq, nashiq ka sethoq sepii ngarai mong na si miitu ka hea wan mak. Shatmaq, nashiq ka, asii arai maq singa wan miitu hea wanto.
- ⁸Krai mren, jurwa ara chong tiikai tri ara jin tlaq, kriiti riika, maiqse aming jin riimak, shatmaq, Shiikeawe tri, Asii Wenyi keti we tri jintlo ngushat.
- ⁹Ümchaü sanha, namshiq ma naishiq raq, Phungmaiqse phunaino ka lungwii lanta si ronglaq, nguta chongke rea ngo min raa mak she. Shiikeawe raq namshiq ma, maiqmii liipan na, riilung riiwii maq si miitu ka trantsii chongkuqto she.
- ¹⁰Riita, arka Mesidonia wang na siti Phungmaiqsetiim wiita ma, namshiq raq, lungwii tsantsii ka tiichhi kuq lan she. Krai mren, ümchaü sanha, kra thaq niimin achan lin she hali, lungwii tsantsii rüm lanta si ronglaq, nguta thüda tiikai.
- ¹¹Ümchaü sanha, saksi minmi maq singa rilung kli she, maiqmii tsan mong na hang lanta, si ronglaq. Lanta, maiqmii raq jamlai minshiiq phaqaq chang wa sitlaq, kra shiiq lantli, wok phetak tak maq, shongnga ronglaq. Arka, naishiq raq man niimin, namshiq ma phanchan kuq kai.
- ¹²Akha shongnga han jiila, thatsang maiqse raq, namshiq ka mishreng. Kiimaq namshiq maiqmii ma, jamlai phan wa rong raa tlaq, kra miitu maiqjaq liikai ka raa mak she miraq.

Tatiwe Saūkai Akhing

¹³Naphu nanotiim lei, maiq ka atsai kai jai, jamkho jaki tla, kra tengtlaq bomtsi ka, naishiq raq namshiq ma tsan na, tiitsang dada maq chongke ro tiikai. Ara tengtlaq bomtsi ara sap han jiitiq, aranphan chang ahüti thatsang maiqsetiim shiri tlaq ikha, namshiq ka shirirai man she mirhan.

¹⁴Nashiq raq tsankhun maq kamtiikai, Jesuq ka tsaito, raüta amaa wa hali dong wan nongto. Krai mren, maiq Jesuq ma kam raüta tsaitaqtı thun wiitarü ka, Shiikeawe raq Jesuq rai mishea wan nong nguta, nashiq raq kamtiikai.

¹⁵Ümchaü naishiq raq, ara namshiq ma shrinkuq tiikai arka, Tatiwe raq naishiq ma ashrinkuq bomtsi: Nashiq ümriiti wa, Tatiwe saūkai akhing ranaiq na, atra riijiiq, kriiti ka ümchuwa, nashiq ma kongkhu na tsai wantaq, kriiti ma sinkhu niika wamai miraq.

¹⁶Kra akhing na, rawang win maq, rasetiim khuthaq na wela sitlaq rase kra raq, agilülü maq aming mikuq. Kiimaq Shiikeawe lerong ka mitsü. Kijjiisheti, Tatiwe ka ramungtan wa ana misaüho. Kra akhing na, Khristo ma kam raüta maiq ümchuwa tsai wantaq, kriiti thun ka kongkhu midong.

¹⁷Kra jai niisheti, kra akhing na nashiq ümchuwa atra sitiikaiti thun kra, tsangshiq rai adam maq, phum rai mishea wan dam. Raüta, Tatiwe rai rawang win na mirhum rong i. Kiimaq nashiq ka Tatiwe rai pattup patsa she misi wan dam rong i.

¹⁸Ara chongtiikai arai mren, phunainotiim lei, weshi raq weshi tsaiji dokuq lanta, shongnga lili rong laq.

1 Thesalonia 5

Tatiwe Saūkai Tijeshat Maq Kheronglaq

¹Ara chongtiikai rahiq jipi akhing saūkai ranaiq nai, arthun mra pin akhing saūkai ka, naishiq raq namshiq ma, lak na waiq rea ngo min rarai mak li she.

²Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq maiqmii riimin la, Tatiwe saūkai Ranaiq ka, rawa na ahuk saüwa tlaq ikha, tiidong chhaq miili misaüki nguta, samhea wiq asap han she.

³Maiqse raq ümtiikiwa, “Ai, ümchaü kla, jamlai chapa chang min ahü she. Mungtsing mung-ngang she. Ümchaü kla, jam min ngusiq mak she,” nguta tsangshiq ka, ümtum ümmai misisiq. Kra bala shon li, tihanghiq miili, tsangshiq ka miqchup, mithen wan! Kra Phangthum akhing Ranaiq saūkai ka, jechakre nowüchhi tsi, tihanghiq miili dongki tlaq, ikhli tiina misaüki. Krai mren, mungmaiqse ka, kra chamchao walü mong wa, jumin hang wanlot mak she miraq.

⁴Shatmaq, lungwii phunobi lei, namshiq ka ranyaq nyang na siti ri riiman. Krai mren, kra Ranaiq ma, namshiq ka tiimok chhaq maq, ahuk saüwa ikhiika, jaram wa mitiitong rai han.

⁵Ümchaü sanha, namshiq tarü ka, rawü maiqsetiim siisaq she. Kiimaq ranaiq na siti siisaq. Nashiq ka ranyaq maiqse ri riimai she. Kiimaq ranyaq nyang na siti min riimai she.

⁶Krai mren, ümchaü sanha, namshiq ka nanok ahinti konsiq tlaq kiikha, akonseka ka raa mak she. Nashiq ka asam maq sichang. Kiimaq tsangrakrak maq sichang.

⁷Maiqse ka rawa na kontlo. Kiimaq rawa na siili, che nyang tsamsea, chephe tsampii riinyatshat sitlo.

⁸Shatmaq, nashiq ka rawü maiqsetiim. Krai mren, nashiq ka tsangrakrak maq siwan raa tlo. Nashiq raq Shiikeawe ma kamwantsii nai lungwiitsii thü tiikai ka, raihi kheathum khuk na phataq khesam laita, re na kai ma tiije tlaq, ikha khekham maq, si chang. Kiimaq Shiikeawe raq, nashiq ka mitiichhii kuq dongdii nguta, nashiq ran tsantsii rüm tiikai kriika, nashiq khupo na, khali khuphok aphok ikha, phok laita siwan raa tlo.

⁹Shiikeawe raq nashiq ka, apaiq manson tsankhiq wamong na tiikhiim chaq baiq wan miitu atsea wan ka riimak. Shatmaq, nashiq Tati Jesuq Khristo pum lümaq, asak rilung tsitsü ka milap wan laq nguta, tsea wanto.

¹⁰Apaiq ka nashiq miitu tsaito. Nashiq ka apaiq saükai akhing ranaiq na, amaa sikai lo, atra sikai lo, nashiq ka apaiq rai adam na siwan miitu, apaiq tsaito.

¹¹Riita, ara chongtiikang arai mren, namshiq nai namshiq liipan na, tsaido jido, riithü riida lanta, ümchaü jamkho singa tlan, kiikha shongnga wan ruq maq si rong laq.

Bomshat Wan Tsii Chong Kiimaq Salam Bomtsi

¹²Naphu nanotiim lei, naishiq raq namshiq ma sobsob bombom maq, tsii chongkuq tiikai ara tai ronglaq. Namshiq ma Phungmaiqse kamasham rilung lamphan na, lamsheatibi kiimaq sungkhu tsii lam chongke hunnii tlaqti ka, ahea wiq maq shreng lanta, shiilili rong laq.

¹³Tsangshiq ka namshiq kamasham rilung noboq wanti. Kriikha maq, namshiq raq tsangshiq ka lungwii tsantsii ajong maq, shreng ronglaq. Namshiq nai namshiq liipan na, ari aram maq, kiqshi tsiimshi maq shongnga ronglaq.

¹⁴Naphu nanotiim lei, roknin riishinti ka, ason ango riilanta, trantsii ronglaq. Wepuq weseti miika, bomnin se maq tru chongkuq ronglaq. Ningkun ajomti ka khrum kuq ronglaq. Wiitarü rai anin riilanta si ronglaq.

- 15**Namshiq phong wa jurmin, abi ka abi maq naq songkuq rongkiq. Shatmaq, wiitarü ma, kiimaq namshiq nai namshiq liipan na, sham akai ahea phan shamke wan kli, tsan mong na wranaiqshe thü lanta sham ronglaq.
- 16**Wranaiqshe khoqriiq shishiiq maq si ronglaq.
- 17**Wranaiqshe achu jaüshat maq si ronglaq.
- 18**Phanrap akhing na, Shiikeawe ma kechutum wan ruq miili si rong laq. Shiikeawe raq namshiq ka, Jesuq Khristo wokhong na chojong chise kechutum rilung ara siwan miitu hea wanto.
- 19**Asii Wenyi walü ka naq tiimat rongkiq.
- 20**Asii shammi riisham bomtsi ka naq shishe rongkiq.
- 21**Phanrap ahea abi ka, achen riiwan rong laq. Lanta, jamlai wa ahea, kra lang rong laq.
- 22**Kiimaq, jamlai wa abi phan kriika, mak miimin naq lii rongkiq.
- 23**Riita, nashiq ka khusang maq rüm wanti Shiikeawe raq, namshiq ka apaiq phumram kham maq batshat raüta, namshiq ka phanrap na asii arai, kiimaq namshiq khum ka, wiipumtam maq, namshiq wenyi ka, namshiq tsaiji ka, kiimaq namshiq han-ngam khum ka, Tati Jesuq Khristo saükai akhing ranaiq na saü li, ashe ashi miphan jam min ahü maq, siirai raihea maq mirümkom wan laq nguta, achu jaü tiikang.
- 24**Namshiq ka juro hea wantaq, kriiwe raq miboq pum kuq dongdii. Jamkhano ngukla, apaiq ka sham akai na, pinthum tsapsaü kapse maq sham wanti we.
- 25**Phunainotiim lei, naishiq miitu ri achu jaükuq ruq ronglaq.
- 26**Kamasham maiqsetiim tlotli rai phunaino lungwii thea riishup lanta tao ronglaq.
- 27**Ngi ma Tatiwe raq arang kuqtaq kriimaq, ara lak ara kamasham maiqse tlotli ma phat kuq ronglaq nguta thüda tiikang.
- 28**Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq rai misilaq.

2 Thesalonía

2 Thesalonía 1

¹Ngi, Paul nai Silas kiimaq Timothi raq-- Thesalonía phungtuti maiqsetiim, Shiikeawe, Nawe Shiikeawe nai Tati Jesuq Khristo rii sitlanti ma:

²Shiikeawe, Nawe Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq namshiq ka kaphapshat kiimaq hansang maq mithülaq.

Khristo Säukai Ranaiq Na Mungmaiqse Kha Mipho

³Naphu nanotiim lei, naishiq raq namshiq miitu, Shiikeawe ma wranaiqshe kechutum chang akhek sitlo. Arka riikhaqli athuk atsom jaqsham ashi. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, namshiq kamasham ka pinthum kham ama wan ikha jonglu wan tlo. Kiimaq namshiq raq kongti miitu lungwiitsii rüm tlan kra, barap na nyam wan tlo chhi tiikai.

⁴Arningkhan, naishiq raq namshiq tsa ka, Phungmaiqsetiim ahin na sitibi man na, shomra siq tiikai. Maiqse raq namshiq ka ümtinkhan wa tiichamchao tlo. Shatmaq, namshiq raq kamtsantsii ka apha maq, tsan tiibum lanta, tsankhun maq litkot chamchao thun säu tlaq kra, wiita nin tlan. Namshiq kamtsantsii apha maq sitlan kra chhi laita, naishiq raq namshiq ka nanok Phungmaiqse ahinti man na, kai somra tiikai.

⁵Riita, arthun chongtiikai ara miili she, Shiikeawe raq kha phokuq tlaq arka, tingting maq shin räütiidea phokuq tlo nguta, nashiq raq sap tiikai. Kiimaq ümchaü namshiq chamchao tlan arkha maq, namshiq ka apaiq Mungtan na, awokhong na, awongsii asengibi ma mitiija wan.

⁶Shiikeawe raq tri räü ka riikhaqli maq sham räüta kha mipho kuq. Apaiq raq ümchaü namshiq tiichamchaotibi ka mitiichamchao.

⁷Kiimaq namshiq ümchaü chamchao tlan ka, atiiwong mirkuq. Kiimaq naishiq armin atiiwong mirkuq. Shiikeawe raq ara khaphoke arka, Tati Jesuq Khristo ka apaiq rasetiim ajong alabi thun sheaho räüta, rawang win na akai rai säüho tlaq akhing ranaiq na mipho kuq wan.

⁸Tati Jesuq ka, kra akhing na, walüli rai tlaq ikha misäüho. Räüta apaiq raq Shiikeawe bomtsi shisheti thun nai nashiq Tati Jesuq bomtsi, Tsütsa Ahea kra lang makti thun ka, wiita mitiichamchao wan.

⁹Tsangshiq ka kra akhing na, Shiikeawe raq pattup pat-sa matki mak phan wamungtan niishe mitiidea baiq wan. Räüta, kra wamong na michaq baiq. Tsangshiq ka Tati kaphap wokhong mong wa nai Tatiwe achhai anyii ningkun liliim mong wa, pong niishe mijobaiq.

¹⁰Arka Tatiwe raq, apaiq säukai akhing Ranaiq na, apaiq phan amaq maiqse thun raq, apaiq khushü tiima shreng tlaq, kiimaq maiqse ümchuro apaiq ma

kam tlaq, kriiti thun raq, apaiq tiishomra tlaq, kra akhing ranaiq na mirairii baiq. Naishiq raq Shiikeawe bomtsi ka namshiq ma chongkuq kai. Krai mren, namshiq raq, kriima kamwan lan. Kriikha maq, namshiq thun kiimin, kra ranaiq ka ara chongtiikai, asii maiqsetiim rai misi wan dam han.

¹¹Arningkhan tiina, naishiq raq namshiq miitu, wranaiqshe achu jaükuq tiikai. Arka, Shiikeawe raq namshiq ka, athuk atsom maiqsetiim miidea mitiija wan laq, nguta achu jaükuq tiikai. Namshiq raq kamasham jaqsham ahea, ümchuwa sham tlan kra, Shiikeawe raq apaiq ningkun maq, kunli dea tiihongtha kuq räü jaq ahea, nguta achu jaü tiikai.

¹²Ara chongtiikai akha, Tati Jesuq Khristo khushü ka, namshiq lümaq mitiijong kuq wan. Kiimahali, Shiikeawe kaphap wokhong maq nai Tati Jesuq Khristo wokhong maq, namshiq khushü ka mitiijong kuq wan.

2 Thesalonian 2

Abi Thawe

¹Riita, ümchaü ka ngi raq namshiq ma, Tati Jesuq Khristo ka misäu kinong. Räüta nashiq tarü ka apaiq rai, adam na mishea wan, nguta chongtlaq bomtsi kriishe tiikhang chongke ro tiikang. Phunainotiim lei, namshiq ma noho ikha chongkuq tiipha ara tai rong laq. Samhea wiq tiitsang tairong laq.

²Tatiwe säukai akhing Ranaiq ka säu wato she lii, nguta maiq bom maiqsa paja kra tai lanta, namtsan namtsii ka, naq tiimrurang rongkiq. Maiqbom tai lanta, namtsan ka motiichhii jap min naq tiichhii jap rongkiq. Jursap, maiq ashi ra raq, arka naishiq raq riisham bom maq chongto nguta, lo naishiq raq trahoke lam maq chongto nguta, lo naishiq raq lak tiho wan kai kiijaq waiqto nguta bom ka motiipa ja min miraq.

³Namshiq ka maiq ma mo tlaq naq tlaq rongkiq. Phangthum ranaiq ka mosäu kai ka säuki mak. Phangthum ranaiq säüho miika, mangjong maiqse apako raq, Shiikeawe lam ka phan wan mak she miraq. Kiimaq, Abi Thawe kriishe misäüho. Apaiq ka Shiikeawe ma wesang. Shiikeawe raq apaiq ka wamungtan na chaq baiq miitu dongdii athiiq arwan.

⁴Maiqse raq phra nguta ümchuwa shomnoq tlaq thun ka, apaiq raq angeng mirwan. Räüta, apaiq kli she, wiitarü thaq na ajong pinthum nguta, mihongla wan. Räüta, apaiq kiitiina Shiikeawe nguta, Jerusalem Shomjam mong na minga wa.

⁵Namshiq raq alaq she sha riibaiq lan, man na ngi namshiq rai siji na, arthun jai na mra pin chang si tlaq ara, namshiq ma phanchan kuq kang ihata?

⁶Li jiimin, ümchaü jaqlolo kla, kra chongtiikai mra ka tiipin mak. Ara shiikhingti ka phanshira asi. Arka jamlai ro shiikhing tlaq, kriika namshiq riimin la asap han. Akhing hongto she angu niitiq, kra Abi Thawe ka misaüho.

⁷Riita, kra chong tiikai Abi Pinthum Maiq Mao Chang Jaqsham arka phahoto she. Shatmiitiina, ara ngi raq chong tiikang, ajong mra pin kla, pin mak miraq. Kriika, ashkhingti we ka Shiikeawe raq tiijin baiq mak wiiwii, kra mra ajong ka pin mak miraq.

⁸Kra shiikhingti we ka Shiikeawe raq lambaiq raü jiitiq, Abi Thawe kriishe misaüki. Shatmaq, ümtiikiiwa Tati Jesuq kriishe saühojiiq, kijiishe anübok wa dongtlaq, atsitsü hea nepja maq, Abi Thawe kra misebaiq. Raüta, apaiq khushü walüli ka wa ikha, achhai anyii liliim tlaq, kriimaq mitiithen chaq baiq.

⁹Kra Thawe ka Soitan ningkun ho raüta misaüki. Raüta, apaiq raq maiqse tiiwang chang arot jaqsham pahea misham. Kiimaq maiq mao chang jaqsham min pahea mitiichhi kuq.

¹⁰Raüta, kra thun jaqsham ka chhi raüta, juwa wamungtan na kaihoti sitlaq thun ka, lamjiq nü niishe milaoho. Tsangshiq tiichhii wan chang, Tsütsa Ahea ka tsangshiq ma chongkuqto. Shatmaq, tsangshiq raq tao mak, shishe wan kha maq, Shiikeawe raq tsangshiq ka wamungtan na michaq baiq. Raüta, mishthen baiq.

¹¹Arkha maq tiina, Shiikeawe raq tsangshiq tsantsii ka, lamjiq na kaiho miitu, tro rap baiq tlaq ara. Kriikha maq, tsangshiq riika, ajiq aphiq bomtsi kiima akam wan nguli lishe sitlo.

¹²Ara lamjiq phan wan kha niishe, tsangshiq ngarai peo lam na siwan tlaq kra. Tengteng bomtsi ma kam makti ümchuwa sitlaq kra, Shiikeawe raq tsangshiq ka ashut dea nguta kha mipho kuq wan.

Namshiq Ka Atiichhiike Wan Miitu Tsea Wanto

¹³Phunainotiim lei, naishiq raq namshiq miitu, Shiikeawe ma wranaiqshe kechu tumke chang li sitlo. Tatiwe raq namshiq ka pinthum lungwii tlo. Raüta, Shiikeawe raq namshiq ka sinkhu na chhii wanto. Shiikeawe raq namshiq ka Asii Wenyi ningkun maq, apaiq phan amaq, asii maiqse ma tiija wan ma tsea wanto. Arka namshiq ka tengman tlaq bomtsi ma kamwan lan kriikha maq, tiichhii kuqto.

¹⁴Shiikeawe raq namshiq ka apaiq jamkun na hea wanto she. Arka naishiq raq namshiq ma phanchan kuq kai Tsütsa Ahea lümaq shunshea wanto. Shiikeawe raq namshiq ka Tati Jesuq Khristo chhainyii rilung kra riisha wandam miitu tsea wanto.

¹⁵Riita, ara chongtiikai arai mren, phunainotiim lei, naishiq raq namshiq ma trahoke lam maq nai naishiq lak na waiq kai, tengtlaq bomtsi tri raü thun

kriijaq, namshiq ka jaqkhon tiipha tiipha maq, riiwiiq lanta si ronglaq nguta, tsii chongkuq tiikai ara, tsan na samhea tiitsang shat si rong laq.

¹⁶Riita, ümchaü sanha, nashiq Tati Jesuq Khristo apaiq pumsii maq, kiimaq Shiikeawe, Nawe Shiikeawe, nashiq lungwiiti we raq, kiimaq nashiq ka apaiq kaphap khoqramkii maq keishat maq, awokhong na tiisi raüta rümti we raq, jangshi min kiimwiiq tiichhan mai phan maq, apaiq lamphan na siwan miitu, srea nola tsantsii li mikuq laq. Kiimaq apaiq saükai khe laita siwan miitu pharangrang ran tsantsii mikuq laq.

¹⁷Raüta, namshiq ka wranaiqshe athuk atsom jaqsham miitu, kiimaq athuk atsom bomtsi kra chongkuq lantli siwan miitu, ningkun mikuq laq nguta, ngi raq achu jaükuq tiikang.

2 Thesalonia 3

Naishiq Miitu Achu Jaü Ronglaq

¹Phunainotiim lei, bomshat wan lam maq, namshiq ma tiitai tiikang. Namshiq raq naishiq miitu, achu jaükuq wanruq ronglaq. Namshiq raq Tatiwe tsütsa ka jamkho phaqqhii nichii maq tai wan lan, lanta lang wan lan, raüta namshiq liipan na nyam wanto, kiikhiisii hali, naishiq raq Tsütsa Ahea chongkuq tiikai ara, nanok ahinti riimin ahea wiq maq tao raüta milang laq. Krai mren, barap se na jaqlo miili minyam wan laq.

²Kiimaq naishiq ara, abi maiqse nai ransu ranchang maiqse maklii wa, Shiikeawe raq tiikhup wongkuq shat maq mirüm kom laq. Jamkhano ngukla, naishiq raq chongkuq tiikai Tsütsa Ahea ma wiitarü raq kamtsantsii ka thü mak.

³Shatmaq, Tatiwe ka pinthum tsapkap hea we. Krai mren, apaiq raq namshiq ka winji rilung na, nola ma mitiija wan. Raüta, namshiq dü na, Abi Thawe jaq ka tiimiiq mak, mikhup wongkuq.

⁴Kiimaq, Tatiwe raq namshiq ka wenyi rilung na maiqshaq ma tiija tlo nguta, naishiq ka tsankhun maq sitiikai. Krai mren, namshiq kamasham rilung na, naishiq raq namshiq ma jamkho shrinkuq kai, kra phanphan ümchaü jamkho lang tlan, kiikha, jai miili jiimin lang wan ruq maq misi han nguta kam tiikai.

⁵Shiikeawe raq namshiq lungwii tlaq kra, namshiq raq atsaü maq khon wan miitu, Tatiwe raq namshiq ma taksu tsii kli apa mikuq laq nguta kiimaq, Khristo raq namshiq ma anin wan ningkun ka apa kuq wan ruq mirlaq nguta, achu jaükuq tiikang.

Phungmaiqse Wiitarü Raq Minshiiq Raa Tlo

⁶Phunainotiim lei, naishiq raq Tati Jesuq Khristo mang maq aming tat tiikai, namshiq ka riininti Phungmaiqse rai ümtiikiimin naq riishonron rongkiq.

Tsangshiq riika, naishiq raq tsii chongkuq tiikai kra taimak sitlo. Tsangshiq ka riinin, jaqsham mak haisiq tlo.

⁷Namshiq maiqmii raq asap han, naishiq raq jamkho jaqsham laita sikai, kiikhiisii namshiq min, jaqsham lanta sichang. Naishiq ka namshiq rai adam siji na, roknin riishin, ahai anga tiidak laita rashe tiicha mai.

⁸Naishiq raq ju jaq wiimin, phe maq jaüphaq siq mai. Jurwa khrum kuq wantaq, kriiti ma ari kuq laitli phaqsiiq wan kai. Maiqjaq wa khrum jaü rii na, naishiq ka ranaiq rawa ümtinkhan wa hunnii laita, jaqsham wan kai. Naishiq miitu namshiq ma hekiilai ka kuq mai riikai. Naishiq maiqmii jaq maq minshiiq laita, tiipao phaqsiiq wan kai.

⁹Naishiq raq akha siwan kai arka, namshiq jaq wa jaüphaq sea wan ma, arang ahü nguta ka riimak. Shatmaq, namshiq ma lam tiichhike miitu, klo wan kai. Namshiq raq naishiq jaqtho milap laq, nguta tiichhi kuq wan kai.

¹⁰Naishiq ka namshiq rai adam siji na, namshiq ma, “Ümriiti riwa jaqsham mak, kriiti ma dung kesia raa mak,” nguta namshiq ma tsii chongkuq kai.

¹¹Naishiq raq ara namshiq ma tsii chongkuq tiikai arka, namshiq phong na maiq wiijamti, roknin riishin, ahai seati asi nguta, tsütsa tai laita chongkuq tiikai. Kra wiitiim ka maiqmii minshiiq sap mak maq, nanok kongti sham akai kiijaq tiipangpat räütli sitlo, nguta tsütsa ka tai tiikai.

¹²Tati Jesuq Khristo mang maq, kra roknin riishin kong haisiq tlaqti ma, naishiq raq ara aming tat tiikai ara ümtai laq. Räüta, tsangshiq ka, maiqmii minshiiq shiichaq räüta, howe minwe ma mija laq. Räüta, maiqmii rilung ka ahea wiq maq mitiidung hiq wan laq.

¹³Riita, phunainotiim lei, namshiq riwe kla athuk atsom jaqsham miika, ümtiikiimin naq nungpaq rongkiq.

¹⁴Jursap, naishiq raq ara lak na tsii chongkuq laita tiho wan tiikai arka, maiq wiijamti raq tai mak min mirjo. Kra chhihan jiila, namshiq ka kiikhiiti rai adam na naq hai nga rongkiq. Kra räütiq, apaiq ka mijeasi.

¹⁵Shatmaq, kiitiina, namshiq raq apaiq ka wesang ralii ikha ka naq shulii rongkiq. Kra rii na, maiqmii phunaino ikha, tsii li chongkuq lili ronglaq.

Bomshat Wan

¹⁶Riita, ngi raq namshiq ma achuli jaükuq tiikang, nashiq ma khusang rilung jüraikuk ikha siti, Tatiwe apaiq riili, namshiq ka wranaiqshe khusang maq mirümkom laq. Kiimaq Tatiwe ka namshiq wiitarü rai misi laq.

¹⁷Ngi Paul raq, i jaq maq, ara salam bomtsi ara waiq tiikang. Paul raq namshiq ma salam tiitai tlo. Ngi riika lak waiq tiikangtek na, atiisup na akhiisii, I mang waiq tiikang. Arka ngi chongwa jaqsham.

¹⁸Nashiq Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

1 Timothy

1 Timothy 1

¹Ngi, Paul, Khristo Jesuq kiimwe ma nashiq Chhiiti Shiikeawe aming maq kiimaq nashiq ran tiikai Khristo Jesuq raq ashong we raq--

²Timothi ma, kamasham na ise shaq: Shiikeawe Awe raq kiimaq Khristo Jesuq nashiq TATIWE raq ümniika kaphap shat, tihang shat, kiimaq hansang maq mithülaq.

Ajiq Shrabi Ma Honkamshat Riilaq

³Man na ngi Ephisia maq, Mesidonia wang na traho wa wakang akhing na, ümniika Ephisia chela niili silaq nguta thaü thü pha ihata. Kiikhiisii hali ümchaü min ümniima aming kuq nong tiikang. Ümniika Ephisia niili silaq. Laüta, kiijaq siti shrabi wiijamti raq, kamasham lamphan na tri raü ka ajiq chongkuq tlo. Kra ümniiraq, ajiq bomtsi chongke maimak nguta, atiiwin riilaq.

⁴Ümniiraq arot shrabi kong ma, tsangshiq raq arot akiq manphan chong tlaq, kiimaq richü pat wa maiqwe raü manphan, hit wiilü lam wiilü mangwea raüpot thun kra phanchan kuq tlaq, raüta rashe tiicha tlaq kriika, ümchaü ka atsaq she ronglaq nguta atiiwin riilaq. Kra phanchan tlaq kriika banbokmii, rashe shaphaq chang. Kra manphan thun ka, nashiq raq Shiikeawe lamphan na amet lap chang jam min ahü. Nashiq raq Shiikeawe lamphan tri sap wan ka, nashiq raq kamtsantsii rüm tiikai kra miitiq sap tiikai. Akhnok banbokmii manphan tai laitiika riimak.

⁵Ngi raq ara aming tat tiikang arka, nashiq liipan na tiima tsantsii siirairai, ngarai tiima tsantsii ahü maq, riilung riwii maq si miitu aming kuq tiikang. Kiimaq nashiq tsan mong na, nakongti rai tiishaü tiji tsantsii ahü maq si miitu, kiimaq Khristo ma awongsii kamtsantsii rüm laita shongnga wan miitu aming kuq tiikang.

⁶Maiq wiijamti ka ara ümchaü chongtiikang awongsii rilung lamphan wa lamjiq nü na kiho raüta amii she riikito.

⁷Tsangshiq ka Shiikeawe Thungtri Mosheq lümaq akuq kra shrinketibi, tsüwe tsitwebi ma jaro tlo. Shatmiitiq tsangshiq raq nanok ma jamlai wa shrinkuq tlaq kra, tsangshiq maiqmii raq dongdii min riikhaqli maq takmak taü miili, nanok ma chongkuq tiikai nguta tiitsangpii tlo. Tsangshiq ka asap atsin wetiim dea ngo chang pangpii rai tlo. Shatmiika jam min sap mak miili tsantsu raitlo.

⁸Nashiq raq asap i, Mosheq Thungtri raü tu ka ahea. Shatmaq kra tri raü ka lamjiq na lang ra mak.

⁹Nashiq raq tsan na samhea tak chang sitlo, maiqse ma thungtri she nguta sitlaq kriika, maiqshaqti miitu ka riimak. Tri raü thun sitlaq kriika, tri raü jintibi,

kiimaq mat-saü tsaseti miitu sitlo. Shiikeawe lamphan sap makti miitu, kiimaq ngarai tangti bi miitu. Shiikeawe ma kamtsantsii rüm makti miitu, kiimaq anyung lo, awe lo tseati matwe jati miitu sitlo. Kiimaq maiq tseati matwe jatibi miitu tri raü ka thü tlo.

¹⁰Kiimaq sethoq sepii jati ma, kiimaq jechak nai jechak liipan na, kiimaq maiqwe nai maiqwe liipan na, hi nai waqkong ikha, ashe ngarai tang tlaqti miitu sitlo. Kiimaq, rehuk maq maiq ka lapho lili raüta, di ma maiqsang, jamkha min ahüti kra shaphaqtu miitu sitlo. Kiimaq, arot akiq chongti, kiimaq arot hakhi ketibi miitu sitlo. Kiimaq jurwa tengteng bomtsi jin raüta, ajiq kamasham lam na, mungmaiqse ma shrinkuq tlaqti miitu sitlo.

¹¹Riita, ara chongtiikang tengteng tri raü tu arka, Tsütsa Ahea ara nangnga chongtlo. Ara Tsütsa Ahea raq maiqse ma phanchan kewan miitu arang ka, Shiikeawe raq ngi ma kuqto. Ara Tsütsa Ahea arka, achhai anyii, kiimaq ningkun jonghea, maiqse tiichhii wan chang ningkun tu riito. Kiimaq, arka shiiman bomtsi Shiikeawe nübok maq adong.

Shiikeawe Raq Paul Mangchan Tlo

¹²Ngi raq nashiq Tatiwe Khristo Jesuq ma pinthum kechu tum tiikang. Apaiq raq ngi ka apaiq kiimwe ma shongto. Raüta ngi ma kiimwe jaqsham Tsütsa Ahea chongke wan jaqsham ka ngut wan miitu, wenyi ningkun kuq wan ruq maq khrum kuq tlo.

¹³Ngi raq man na, phung na mishang wan ha shaq na, apaiq ka shulii wan kang. Kiimaq apaiq ka ngeng wan kang. Lata Phungmaiqse ka shiikeng miileng, rachhai ralüp longliiq wankang. Li jiimin, Shiikeawe raq, ngi ma apaiq mangchan tsii kli khoti tiichhikuqto. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, kra akhing na ngi raq, i shutphit lam ka chhi phaq mang dea lea wan kang. Jamkhano ngukla, kiitiikaq ngi raq apaiq ma mikam wanha shaqli riikang. Kriikha maq, ngi shut lam ka sap mang dea lea wan kang. Kiitiikaq i tsii ka chhi mang shaqli lea wan kang.

¹⁴Shatmaq, nashiq Tati Jesuq Khristo raq, nashiq ma tiichhii wan mangchan ka tsaühea rüm tlo. Kra apaiq mangchan tsii phumram kham maq, i khum na bat wan shatmaq, apaiq raq ngi ka shiilili wan kha miili, ümchaü ngi raq Khristo ma kamwan kang ara. Lata, Khristo Jesuq lümaq, Shiikeawe raq Phungmaiqse mangchan tlaq kriimin she lap wan kang.

¹⁵Riita arkha maq, Khristo Jesuq ka mangjong hiq na, ngarai maiqse chhii kai nguta satkito, nguta chongtlaq arka tengteng dea ngutiishe sap tiikai. Ara tengtlaq bomtsi arka maiqse angu wiitarü raq lang chang. Raüta Khristo ma kamwan chang. Riita ngarai maiqse phong na, ngi ahata naolaq pinthum, ngarai bu hoti, akaü ashi nguta siwan kang.

¹⁶Shatmaq, Shiikeawe raq ngi akhnok maiqse ashi ma, atinkhan achong lot mai apaiq tihangke mangchan tsantsii ka jonghea thü wanto. Arka i rilung ara lümaq, Jesuq Khristo raq, ngi akha ngarai bu hoti maiqse shunshea wan lam maq, apaiq raq pinthum anin wan chang dong tlo, nguta kra manphan ashi ma tiija wan miitu riito. Ara ngi ma, atinkhan mangchan wantaq arka, jai na rawiichii pat na, ngarai maiqse ümchu riiwa, Jesuq Khristo ma mikam wan, räuta pattup pat-sa rilung milap wan, kriiti thun ma hakhi ashi tiija miitu riito.

¹⁷Riita, ümchaü min, pattup Hokham we, atsai tsai mak phan we, kiimaq makhia maq chhilot mai we, apaiq kli riikhaqli Shiikeawe nguta sitlaq, Shiikeawe kli maiqse angu tarü raq mishreng laq. Kiimaq apaiq achhai anyii khushü ngao ka pattup thum mak miq mak misi laq! Amen.

¹⁸I se Timothi lei, ngi raq ara arang arka ümjaq niishe thaq tiikang. Arka Shiikeawe shammibi raq man na, ümniimiitu riisham bom maq chongkuqtaq kra tiipphanphan, ümchaü ara ümjaq niishe likuq wan tiikang. Riita kra ümniima kuq wantaq bomtsi thun ka, ümniiraq chuntsi nyiimwin ma shiitai laüta srea nola ikha re ka khat wan lili riilaq.

¹⁹Kiimaq ümkam tsantsii ka pharangrang maq thü wan lili riilaq. Kiimaq ümnaq tiima tsantsii ka khangriri, siirairai maq thü wan lili riilaq. Phungmaiqse wiijamti raq tsangshiq ma, maiqmii tsan mong na jamlai wa tiido tlaq, kra maiqmii tsaiji bomchong taimak maq, tlea räuta, ajiq lam phan wanto. Kriikha maq, tsangshiq kamasham rilung ka ashten riibaiqto.

²⁰Arwetiim phong niika, Haimenias nai Alekjendar riito. Arwenai ka ngi raq Soitan jaqkhon mong niishe likuq baiqkang. Soitan thiikho mong na riitsi tsaitsiiq chamchao rai jaitiq, tsangshiq tsii ka michhi laq. Räütiitiq, Shiikeawe ka shummi mak she miraq.

1 Timothi 2

Phungtuti Ma Shiikeawe Shomnoq Tsii Chongke

¹Riita arkha maq, nashiq wiitarü ma reng pinthum jaqsham chang ka, Shiikeawe ma tihaisong shat maq siwan tsantsii nai phanrap lam phan na, tiima tsantsii ka asii maq, khusang rakhang maq siwan miitu, Shiikeawe ma achu jaü wan nai kechutum wan laitli siwan chang. Nashiq achu jaü na, maiqse angu tarü ka tlom laita, Shiikeawe ma kechutum chang.

²Mangjong hiq na mung rümti, honyung hokhambi sitlaq kra miitu, kiimaq mung welabi, lüsi lüwabi ajong alabi ümchuwa sitlaq kra miitu, achu jaüke chang. Akha achu jaükuq tiikai arka, nashiq ka Shiikeawe shreng laita, awokhong na athuk atsom maq, khusang rakhang maq shongnga wan miitu jaütiikai.

³Arka, Shiikeawe maklii na athuk atsom hon atsii. Arka nashiq Chhiiti Shiikeawe tiichochi chang jaqsham.

⁴Jamkhano ngukla Shiikeawe riika maiqse angu wiitarü raq, Tsütsa Ahea kra sap wan raüta, tiichhii wan raü jaq nguta tiima tlo.

⁵Jamkhano ngukla, Shiikeawe ka ashi li. Kiimaq Shiikeawe nai maiqse angu hupli liipan na, kiimwe jawanti ka ashili. Kriiwe ka Khristo Jesuq sitlaq kriili she. Apaiq tlea raüta kiimwe jati maiq ahin ka jumin ahü she. Khristo riili maiqse angu ka Shiikeawe wokhong na shea wan raüta tiichhii wan tlo.

⁶Ara miitu, Khristo Jesuq raq, apaiq miisaq ka honglu na kuq raüta, maiqse angu wiita ngarai kharü mong wa dokdaa wan miitu tsaito. Apaiq raq arilung ka honglu na kuq raüta, akhing riikhaqli na tsaito. Arka Shiikeawe raq mangjong maiqse kunli ka tiichhii wan ro tlo dea, nguta hakhi.

⁷Ara ningkhan, Shiikeawe raq ngi ka akiimwe ma shongto. Kriika ngi raq ara chongtiikang Tsütsa Ahea ara, Pongnok phan maiqse ma chongke wan miitu shongto. Tsangshiq ma ngi raq tengtlaq Phungmaiqse kamasham rilung lamphan tsütsa kra phanchan kewan miitu, ngi ka shongto. Ngi raq arot chong mang. Ngi raq chongtiikang arka tengteng!

⁸Arkha maq maiq, barapti raq, noqku akhingtek na, maiqwere raq achu jaü ronglaq. Maiqmii khum ka Shiikeawe ma kiinong kuq lanta siti, kamasham na maiqlare nguta sitlanti ka chap lanta, asii jaq ka ra na do lanta achu jaü ronglaq. Achu jaü lam maq, tsan na akhiq abi kiimaq maiq rai riikhii riilea tiima tsantsii jam min naq thü rongkiq.

⁹Kiimaq namshiq jechakre miimin ara tsii chongke ro tiikang. Namshiq ka noqku akhing na, khu akhea ka samhea, maklii na athuk atsom samlanta lom dam ronglaq. Shatmaq, namshiq miirii ka athii atsin phan, apan alan samlanta, kiimaq chaq aseng laktum nai niti maq tiimiikhiiq lanta, noqku lomdam ka riikhaqli riimak.

¹⁰Shatmaq, jechakre nyungre miika, tsangshiq raq shamhea kaiwa, athuk atsom jaqsham tlaq kra miitu, nanok raq tsangshiq shomra tlaq kra kata, tsangshiq ma athuk atsom, rahea phan miirii. Arkata, tsangshiq ma riikhaqli Phungmaiqse nyungre kamasham rilung miirii.

¹¹Jechakre riika, kaiq shakshak maq, kiimaq aranse ma jaraüta, Shiikeawe sham akai ka mitlang laq.

¹²Jechakre raq noqku jam maq, nanok ma ashinke miitu ka ngi raq aming kuq lot mang. Kiimaq jechakre raq, maiqwere khuthaq na amingke miitu ka, ngi raq arang thaqlot mang. Tsangshiq riika kaiq shakshak miili tai chang.

¹³Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Atam ka kongkhu tiiqto. Kra jai miitiq, Ewaq ka tiiqto.

¹⁴Kiimaq paü raq lao wa tiika, Atam riimak. Shatmaq, jechak nyung ka tlaoto. Raüta, Shiikeawe Thungtri ka jinto.

¹⁵Shatmaq, jechak ka ashong anga raüta, asemiim hum wan tlaq kra lümaq mitiichhii wan. Kiitiina, apaiq ka kamasham lam phan na, pharang rang maq siwan chang. Kiimaq lungwii tsantsii ama maq, kiimaq asii tiima tsantsii thü raüta, saksi minmi maq sichang.

1 Timothy 3

Phungtu Shunshea Wantibi

¹Maiq weshi ra raq, phungtuti shun shea wan shra jaqsham hajaq nguta lungwii tlaq jiika, apaiq raq athuk atsom phan jaqsham tiima tlo ngushat. Arka reng bomtsi ashi.

²Phungtu shun sheati maiqla ashi she ngutlaq kriika, maiqshaq, shiilang ashi riichang. Tsangnyung ka ashi li riichang. Apaiq ka bom asa na, pharangrang riichang. Phanrap na stiq skhaq maq siti riichang. Athuk atsom jaqshamti riichang. Apaiq ka ajam na wanwe saü raü jaq, wanwe shiilili atsinti riichang. Kiimaq se ano ma honchong tsiichongke atsinti riichang.

³Apaiq ka cheropja raa mak. Kiimaq apaiq raq ningkun ningkaq kiimung raa mak. Shatmaq, apaiq ka kiqnin tsiim nin, sobsob bombom, kiimaq wiitarü rai ari aram maq singati riichang. Apaiq raq tsiiq anyam ma süram min raa mak.

⁴Apaiq ka maiqmii jamkun ahea wiq maq rüm raüta siti riichang. Asemiim ka anyungwe wokhong na siti, anyungwe bom phaqqhii nichii maq taiti riichang.

⁵Jurwa maiqmii jamkun san tla samhea wiq maq rüm tsü mak, kriiti raq phungtu ashi ka jamkho miboq pum lot? Kiimaq mirüm lot?

⁶Apaiq ka kamasham rilung na akha adiq she riichang. Ahon atsii ka aku she riichang. Kra riimak ngu raü ka, apaiq ka ashkong tiina mirki. Raüta, Shiikeawe raq Thawe jamkho tiidea baiqtaq kiikha, apaiq min midia.

⁷Apaiq ka thatsang maiqse riimin shreng tlaqti riichang. Raütiq tiina, apaiq raq jeasi ngaü mak miraq. Kiimaq Thawe raq bi tsan tlaq kiijaq min mak miraq.

Phungtu Na Jaqsham Khrumtibi

⁸Phungtu shunshea wan lam na, jaqsham khrumke damti kiimin maiqshaqtiti kli tsea chang. Tsangshiq tsantsii ka asii, tsangshiq rong arai ka athuk atsom maq singati riichang. Tsangshiq ka chechok tsampii ma ja raa mak. Kiimaq tsiiq anyam ma süram min raa mak.

⁹Tsangshiq ka wenyi raq atiichhikuq tengteng bomtsi tri raü thun na, kamtsantsii pharang rang maq kam raüta, khearapaq na riwiiq raüta sitiikai ikha siti riichang.

¹⁰Tsangshiq ka jaqsham na mitiinyap shaq na, kongkhu samhea wiq chechiip chang. Achechiip wan lot jai sheti, tsangshiq ka awongsii dea nguta wankhü na tiichong raütiq, tum na thü tiikai ikha, tsangshiq ka phungtu na jaqsham khrumke dam miitu, atsea wan mimai.

¹¹Kiimaq tsang-nyungre kiimin maiqshaq, arong arai ahea, abom asa na sobsob bombom maq siti riichang. Tsangshiq raq shapshaü miqshii pan raa mak. Tsangshiq ka phanrap na athuk atsom maq jaqshamti riichang.

¹²Phungtu na jaqsham khrumti ka, tsang-nyung min nyungshi li riichang. Kiimaq ajamkun na achak ase thun ka ahea wiq maq dungti riichang.

¹³Phungtu na jaqsham ahea wiq maq khrum wan tlaqti thun ka, phungtuti raq kai mishreng. Kiimaq tsangshiq raq Jesuq ma kamtsantsii thü tlaq kra, jamlai agak aga q min ahü maq, jüjang wa ikha, maiq ma michong kuq lot.

Phungmai qse Raq Kamwantiikai Tengteng Bomtsi Ka Jonghea

¹⁴Ngi raq ara waiq tiikang arai mren, ngi ka ümniiphana jaqlo liipan niili she misaü wanha ahiq na nguta tiima tiikang.

¹⁵Kiimaq, ngi ka ümkhiimiiwa jaqlo kiina saüthin wan mang la tiihit rotki ha jiila, ara lak na nashiq Phungmai qse ka jamkhii singa chang wa, kra miitu tsii chongkuq tiikang ara lang rong laq. Nashiq ka Shiikeawe setiim. Jamshiti. Ara jamshiti ngutiikai arka, Shiikeawe setiim phungtu sitlaq kra ngo nangnga chongtiikang. Shiikeawe ka pattup pat-sa siwan ruq li. Shiikeawe manphan tengteng bomtsi ka, phungtuti raq thüda wan tlo. Kiimaq tum akhiiq na saiqsam wan tiikai ikha, kai shreng laita ahea wiq, tsapsaü kapse maq thü wan tiikai.

¹⁶Nashiq raq kam tiikai tengteng bomtsi manphan ka, nashiq ma tiichhi kuqto she. Arka pinthum maiq mao chang manphan: Khristo ka mangjong hiq na maiqse ma pokito: Apaiq ka amaa wa dong wanto. Raüta apaiq ka TATIWE dea nguta tiichhi kuqto. Apaiq raq rasetiim kunli peng tlo. Asengi Phungmai qse raq apaiq tsa ka barap na chongkuq wanto. Krai mren mangjong maiqse pahea raq apaiq ma kamwanto. Apaiq ka Shiikeawe rai siwa wawanto.

1 Timothy 4

Arot Shrabi

¹Shatmaq, rawiichii pat na maiq wiijamti raq tsangshiq kamtsantsii ka athaq mirbaiq nguta A sii Wenyi raq tsangriri hea maq chongkuq tlo. Tsangshiq raq arot winji bomchong nai thawe raq ashrinkuq manphan kiima mikam wan nguta chongtlo.

²Arka joksäü liiqse shrabi raq, tsangshiq traho bom chongke lümaq mitiinyam wan. Tsangshiq tsantsii ka thawe lamphan na arap baiqho wishe. Tsangshiq ka ngarai kharü mong niishe sitlo.

³Tsangshiq riika, Phungmaiqse raq maiqlam min raa mak she, nguta traho kuq tlo. Kiimaq maiqse raq aphaq asea chang phan wiijam ka, phaqa sea raa mak, apii nguta shrin kuq tlo. Shatmaq, ara chongtiikai phanrap aphaq asea chang thun arka, Shiikeawe raq maiqse raq aphaq asea wan miitu, aphan sang kuq wan. Kiimaq nashiq ka Phungmaiqse. Shiikeawe ma kam laita sitiikai. Kiimaq tengteng tsütsa asapti miika, phanrap phaqa nai sea phan sitlaq kriika, Shiikeawe ma kechutum ramram achu jaü laita, phaqa sea chang li.

⁴Shiikeawe raq ümchuwa tiq wantaq kriika ahea wiq siisaq tiqto. Abi nguta tiithu baiq chang ka jamlai min ahü nguta chong tlo. Shatmaq, phanrap ka kechutum ramram achu jaü ram kham maq tiibok laita, aphaq sea wan nguli riichang nguta chong tlo.

⁵Ara jamkhano chongtiikai ngukla, phanrap aphaq asea phan sitlaq kriika, Shiikeawe aming maq atiisii wan kun she. Kiimaq nashiq raq kechutum ramram achu jaü tiikai bomtsi raq ngamrea ikhiishe tiisii tlo.

Timothi Ma Tsii Chongke

⁶Riita arthun sungkhu tsiilam chongkuq tiipha bomtsi ara, Phungmaiqse kongtibi ma tsapkapkap maq shrinkuq laq. Akha jaqsham laüta, ümniika Jesuq Khristo jaqshi maiqla weshi ma ja laq. Phungmaiqse raq kam tiikai asii thungtri raü bomtsi kra, ahea wiq maq sidi laüta, phaqsiiq laq. Kiimaq ümniiraq tengteng awongsii kamasham rilung lamphan ka, pharangrang maq phan wan ruq riilaq.

⁷Hiqtili, wikaüre manphan kra tai laüta, rashe naq tiicha kiq. Kiikhiinok manphanti tho niika, anga min naq nga dam kiq. Ümrilung ka awongsii kechu rilung ma tiija miitu, jamlai jaqsham chang wa, kriili sham laüta silaq.

⁸Nashiq raq han-ngam maq ümchuwa jaqsham tiikai ara riika, nashiq han-ngam khum ara aphin tiija tlo. Narii tihong tlo. Shatmaq, arthaq na kaü raüta, athii atsin ka, nashiq raq kamasham jaqsham tiikai ahata rahea phan jaqsham. Ara riika, nashiq rilung na, phanrap lam na awongsii ma tiija wan tlo. Kriika, ara mangjong han-ngam miituli min riimak. Rawiichii nashiq wenyi rilung miitu amet jonghea tiitsingo wan tlo.

⁹Riita ara chongtiikai arka tengteng bomtsi, ümtiikiimin poiki mak phan. Wiitarü raq akamsea chang bomtsi. Kiimaq mak tiichuk raüta, tengto dea nguta thü wan chang li she.

¹⁰Nashiq wiitarü, ara miitu pinthum hunnii tiikai. Kiimaq pinthum shiichaq laita minshiiq tiikai. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, nashiq raq, nashiq ran tsantsii ka atra Shiikeawe jaqkhon mong na likuq kaishe. Apaiq ka maiqse angu wiitarü tiichhiiketi we, akhek ka apaiq ma kam tlaqti ka Tiichhiiketi we.

¹¹Tsangshiq ma ara sungkhu tsiilam chongke bomtsi ara chongkuq laq. Kiimaq arthun thungtri ara shrinkuq laq.

¹²Ümniika ümchaü jero we. Kriikha maq, maiq raq ümsham na lii raüta, ümkhakam ka midiq shaqli nguta, maiq ma, naq tiishummii kiq. Shatmaq, ümniiriika Phungmaiqse wiitarü thaq na, lamsheati maiqla ashi dea nguta, ümbom ümsa na, ümkamtsantsii na, ümrong ümrai na, maiq ma lungwii tsii rüm na, kiimaq asii arai tiima tsantsii na, khangriri hea maq silaq.

¹³Ngii kiina misaü wanha shaq liipan niimin ümniika, ranaiq rawa Asii bomtsi ka nokwe ma phatke nai trahoke kiimaq kamasham bomtsi shrinke wan jaqsham ka, pharangrang maq sham laq.

¹⁴Ümkhum na asii kamasham kongphiq Shiikeawe raq akuq sitlaq kra, samhea wiq maq rüm laq. Arka ümniima Shiikeawe shammibi raq chongkuqtaq, kiimaq kamasham na maiqlare raq, tsangshiq jaq ka ümdü na sham raüta ramram achu jaü kuqtaq akhing na, Shiikeawe raq akuq.

¹⁵Arthun kongphiq ümkhum na kuqtaq arka, ümniiraq Shiikeawe jaqsham na hutjok kiinong kuq laüta, jaqsham wan kli shiichaq wan laq. Kra rihaü jiila, ümniika Phungmaiqse thaq na maiqla, ashun asheati maiq weshi dea nguta, nanok tarü raq mishreng.

¹⁶Ümbom ümsa na, ümrong ümrai na, maiqla ashi nguta kamto maq silaq. Asii bomtsi shrinkuq tlaü kra, jaqkhon ka tiiphashat maq, shrinkuq laq. Laüta ümrilung na tsapkapkap maq lang laüta silaq. Kra ümrilung jaqsham kra lü miitiq, ümkhum kra mitiichhii wan haü. Kiimaq nanok ümbom tai wantibi rilung kiimin mitiichhü wan.

1 Timothy 5

Phungtuti Thaq Na Timothy Arangho

¹Nyungwe maiqla ka mosontam naq sonkiq. Shatmaq, apaiq ka ümwe ikha shreng laüta, bomhea miili tru chongkuq laq. Arawii na ümniima anotiim ka, ünnotiim shaq ikha lii laq.

²Nyungwere jechakre ka, ümnyung ikha lii laq. Kiimaq jechakre, junriibi ka tiima tsantsii siirairai maq, ünnotiim ikha lii laq.

Phungtuti Manti-nyungre

³Manti-nyungre, maiqmii laqlaq sitlaqti ka khrumkuq laq.

⁴Shatmaq, manti-nyung li jiimin, asemi lo, asaütiim lo asi jiika, tsangshiq raq kamasham minshiiq kra tsangshiq maiqmii jamkunti miitu shiikumpan jaqsham kra kongkhu sap tsin chang. Akha minshiiq raüta tsangshiq ma anyungwetiim kiimaq ati-awitiim ka dunghea wan chang. Jamkhano ngukla akha minshiiq rätiq Shiikeawe ka michochi.

- ⁵Ata awiiti wa maiq apaiq liike wanti jumin ahü she, manti-nyung sitlaq kriiti riika Shiikeawe jaq lii raütli she sitlo. Apaiq ka ranaiq rawa achu jaü lam miili she sitlo.
- ⁶Shatmaq, juwa ango nang ka manti-nyung ngu raü, ngarai rilung peo lam phan niili sitlaq, kiikhiiti ka atra li siraü min, amaa ikhli.
- ⁷Arkha maq, phungtuti liipan na manti-nyungre nai tsangshiq ma ata awii maiqmii jamthaq jamkiqti sitlaq kriima, ara tsii chongkuq tiikang bomtsi ara, tsan na samhea shaq raüta milang laq. Ara chongtiikang akha, shonga raütliq, maiq ahinti raq shra wan chang lam ahü miraq.
- ⁸Phungmaiqse ngu raü, jurwa mantiliihi, akhek ka jamtap rinti sitlaq, kra dunghiq mak maq, shishe tlaq jiika, kriiti ka Phungmaiqse rilung kamasham lamphan ka, baiq raüta sitlo ngushat. Kiimaq kiikhiiti ka thatsang maiqse nam miimin naolaq, ajiq pinthum sitlo.
- ⁹Arawii wiioqtrok misaü shaqti ka, manti-nyung li jiimin, apaiq mang ka manti-nyungre mang wea raüpot na naq waiq damkiq. Kiimaq arthaq niimin, manti-nyung she dea nguta wea wanli chang ka, juwa lakshi maiq ma watlaq kriiti kli manti-nyung dea nguta wea wan dam mimai.
- ¹⁰Kiimaq manti-nyungre mang raüpot na wea wan damli chang ka, nokwe man na shamhea kaiwa jaqshamti riichang. Asetiim ka ahea wiq maq dunghiq raüta tiijongluti riichang. Ajamkun ka wandü jam ashi riichang. Phungmaiqse miitu jaqsham ahea shamke wanti riichang. Kiimaq chamchao litkot maiqse khrumketi riichang. Raüta maiqmii rilung ka nokwe ma ahea jaqsham keti riichang.
- ¹¹Shatmaq, manti-nyungre li jiimin, junrii li sitlaqti mang ka phungtuti manti-nyungre mangwea raüpot na naq waiq damkiq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq ka maiq ma wawanro mosi nong min miraq. Akha raüta, tsangshiq ka Khristo wokhong wa kinphai na mokaiho miraq.
- ¹²Raüta, Khristo rai kiqkham raü khataq kriishe mijin wan. Raüta, Shiikeawe man na, kiqjin ngarai kha mitang. Krai mren, Shiikeawe manson miho.
- ¹³Kiimaq tsangshiq ka jamshi maq adü, jamshi maq asat, maiqchii na trephe raü tli, rahiq ka misha pha. Kra thaq na tiinanpot she ka, tsangshiq ka chiiheawe wea na shapshaü miqshii mitiikon chon. Kiimaq maiq bom heawe na wutapii raq awat ikha bom tlo. Kiimaq tsangshiq tili ka sihea.
- ¹⁴Arkha maq, ngi raq akha manti-nyungre ka, maiq ma wanong haü jaq riiwe ka ahea miraq nguta tsii chongkuq tiikang. Raüta, maiqmii jamkun mong na, asaü ase hum wan raüta, kiimaq atapkun na kaiq shakshak maq, shonga wan raüjaq riiwe ka, nashiq jaqtibi raq nashiq ma, abi ati shummi bom chang lam ahü miraq.

¹⁵Jamkhano ara chongtiikang ngukla, manti-nyungre wiijam ka Shiikeawe wokhong wa donghoto. Raüta, Soitan lam she phanhoto.

¹⁶Shatmaq, Phungmaiqse tanyungre, juta jam niiwa manti-nyungre asi, kriika kra ta jamti nyung raq lii wan chang. Kriika hekiilai ka phungtuti ma tiihoke wan raa mak. Phungtuti riika, juwa ata awii akhrumketi ahü mantinyungre sitlaq, kriiti ka liike chang.

Phungtuti Maiqlare

¹⁷Phungtuti shunshea wan lam na, maiqlare kamasham jaqsham kewanti ka thepliip jaq maq kewan chang. Akhek ka trahoketi nai ashrinketi hunnii tlaq kra ma, jaqmaq kechang.

¹⁸Asii bomtsi na, “Minsaü pongwe ma tsam tiini tlaü akhing na, anübok ka naq bekiq,” kiimaq, “Ningchangti we ma apaiq ningchang ka ke raa tlo,” nguta chongtlo.

¹⁹Maiqlare phungtu sheati thaq na kha nyan raüla, tresaq ka naq trekiq. Hakhi wenai lo, kra thaq na apa riishe hakhi kuq raü jitiq, atai chang asi miraq.

²⁰Asheati maiqlare phong wa, jurwa ngarai tang tlaqti ka, nokwe man na, linham linhok trantsii sonlaq. Kra chhi raü jitiq, nanok abiti kiimin ahai raüta, ngarai tangmak she miraq.

Timothi Ma Pumsii Tsiichongke Bomtsi

²¹Ngi raq arthun aming ara Shiikeawe man na, Jesuq Khristo man na, kiimaq asii rasetiim man na, ramram lata, ümniima arthun arang ara kuq tiikang. Ju miimin tiishaü tiiji naq riikiq. Wiitarü ka maklii shi maq peng laq.

²²Tatiwe jaqsham ma, maiq ka moshong shong naq shongkiq. Nanok raq jamlai ngarai wa tang tlaq, kiijaq ümniika naq tiitsam nyiim damkiq. Ümniiraq ümkhum ka siirairai maq thü laq.

²³Ümniika akhing khing na woktsi chamchao tlaü. Kriikha maq, khamsang lamlam li ka naq nyangkiq. Tsiq ikha che min phanshishise nyanglaq phaqsea kra samhea tiija miitu. Kriiraq ümwok tsi ka mihia.

²⁴Maiq wiijamti ngarai ka ra na rashra tiichhishat. Kiimaq tsangshiq ngarai thun ka, tsangshiq ma sinkhu na khapho chang rung na wawan tlo. Shatmaq, maiq wiijamti ngarai ka jai na sheti q dong tlo.

²⁵Ikhiisii hali, jaqsham ahea awa asham wan kriika, wiitarü maklii na rashra tiichhi tlo. Kiimaq, nokwe makki na samhea tiichhi mak, atiiban linlin sitlaq kriidea min, tiipaü lot mak, tiichhishat jaki tlo.

1 Timothi 6

Phungmaiqse Disetiim

¹Maiqdisetiim phong wa, juwa Phung niishe shangtaq, tsangshiq raq tsangtjong wetiim thatsang maiqse sitlaq kra, kai shreng raüta, tsangshiq wokhong na siwan raa tlo. Akha si raüla, jurmin Shiikeawe ka abi nguta abi bom mak miraq. Kiimaq Phungmaiqse raq Shiikeawe lam phan tlaq kra shulii mak miraq.

²Kiimahali, Phungmaiqsetiim disetiim raq, tsangtjong wetiim ka, ümchaü kla siphu sino siisaq she nguta tiima raüta, atijong wetiim ka shipoq ra mak. Kra rii na, tsangshiq raq tsangtjong wetiim wokhong na awongsii, maiqshaq pinthum disetiim miishe jawan raa tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsangshiq disetiim raq jaqsham tlaq kra tsingo ka, atijong wetiim ma aliip dong tlo. Kiimaq tsangtjong wetiim ka ümchaü sanha, Khristo na lungwii phunaino siisaq she jawanto.

Arot Bomchong Nai Riikhaqli Tsiiq Tum

Ara sungkhu tsiilam chongkuq tiikang thun ara lang raüta siwan miitu, ümniiraq ümnok ümbin tarü ma, phaqtak nithak maq tsi chongkuq laq.

³Phungmaiqse liipan na, nashiq Tati Jesuq Khristo raq achongkuq kamtsantsii bomtsi, kiimaq nashiq Khristan kamasham tingting tri raü ka jin raüta, lamhin, ajiq lamphan shrinketi, arot shrabi maiq asi.

⁴Tsangshiq ka ashkongtam li. Kiimaq jam min sapmak miili sitlo. Kiimaq tsangshiq ka maiq rai morkaq nyiq kaili riitlo. Kiimaq athii arii ahü bompo kra sisi raüta, riikhiilea sea kli rit tlo. Ara riikhiilea tlaq ara lü miili she, tsangshiq ka nanok ahinti rai makshu rashe, tatso wiinyi, kiimaq nanok ka shummi khiq maq sitlo. Kiimaq tsangshiq liipan na, tsan maq riihem raq miili she sitlo.

⁵Raüta maiq rai, ranaiq rawa arkhi wa trangli sitlo. Tsangshiq ka tsiihü angikong. Tsangshiq ka ajiq alam min sapmak, abom nguli bomtlo. Tengteng bomtsi lamphan ka tsangshiq raq sap mak. Tsangshiq tsan niika, kechu maiqse ma ja hai jiila, pinthum chiithe jong ma mija rong i nguta tiima raüta sitlo.

⁶Tsiiq anyam maiqmii jaq na ümchuwa asi, kriili hong rajiiq nguta, tsantsii asii maq siti miika, kamasham rilung ka chiithe jong rilung ashi.

⁷Nashiq rawüchhi ranaiq, nashiq raq mangjong hiq na jamlai wa lamho kai? Ahü siirai! Kiimaq nashiq tsaikai ranaiq jamlai wa miho wan rong i? Ahü siirai! Jamlai min howan lot mai miraq!

⁸Arkha maq, nashiq atra si miitu, na dü na khea asi, kiimaq nawokpo miitu, dungjada asi jiika hongrai jiiq.

⁹Shatmaq, maiqse angu liipan na, juwa chiithe ma jawan hajaq nguta süram tlaq, kiikhiiti ka, sükha ngarai thiikho na dea tlo. Raüta, Thawe raq bi tsan tlaq kiijaq min rai tlo. Tsangshiq ka ajiq shakaq sükha kharü maq tiikha raüta, atisup na tiimiqchup she tiidea hitbaiq tlo.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, tsiiq nai nyam ma sükha tsii raq, maiqse ka phanrap abi lam phan nü na shea ho tlo. Phungmaiqse wa maiq wiijamti ka, tsiiq anyam ma sühea kha maq, kampho apapa lap hai jaq nguta, tsiiq anyam ritlai anguli she, Shiikeawe lamphan wa, lamjiq nü niishe kiho wito. Raüta, rokngoq riingoq chamchao chapa riihum raüta, tiishudaq tlo.

Timothi Miitu Tsii Chongke

¹¹Shatmaq, ümniika Shiikeawe jaqshise. Krai mren, ara chongtiikai ngarai rahai thun arka ümdü na naq tiisaükiq. Ümniiriika wranaiqshe, Shiikeawe raq jamlai jaqsham wa thikuq tlaq, kriili sham wan ruq maq si laq. Laüta, athuk atsom Phungmaiqse kechu rilung kra riikhaqli maq silaq. Khristo ma kamwan ruq maq silaq. Laüta, Phungmaiqse phunaino thun kra lungwii laüta, silaq. Laüta, phanrap haikaiq haike ümtinkhan wa saütlaq, kra anin riilaüta silaq. Kiimaq nanok tarü rai sobsob bombom maq silaq.

¹²Nashiq kamasham rilung lamphan arka, aju riilong ikha. Arkha maq, ara kamasham rilung ju riilong na, samhea shiikut laüta julili riilaq. Laüta, ümniiraq pattup pat-sa rilung tsitsü poksi kra lap wanli chang miitu, shiichaq wan ruq ju laq. Shiikeawe raq ümniima ara poksi ara mikuq ha nguta, ümniiraq nokwe man na, Shiikeawe ma kamwan laü akhing ranaiq na, kiq kham raüpot khakuqto she.

¹³Phanrap ma tsitsü thiiketi Shiikeawe man na, kiimaq Jesuq Khristo Pontias Pilat rung maq, apaiq kamasham na, mak triijap mak maq, kamtsantsii thüti we man na, ngi raq ümniima ara aming

¹⁴kuq tiipha arka, ümniima jamlai aming wa kuq wantaq, kra aming thun ka, Tati Jesuq Khristo saükai akhing Ranaiq na saüli, shiiting shrai tsapkapkap maq lang laq nguta chongkuq tiikang.

¹⁵Riita, apaiq saüho akhing ka, akhing aten rahiq jipi riikhaqli ranaiq na, Shiikeawe kiqkap jaqshapti we, kiimaq wiitarü thaq na riikhaqli, ra nai hiq Rümte we, hokham thaq niimin Hokham we, kiimaq tati thaq niimin Tatiwe Shiikeawe raq mitihong kuq.

¹⁶Apaiq kli ka tsai mak phan; Apaiq ka mangjong maiqse raq jurmin chhi walot mak chang ramungtan rawüli na siti we. Apaiq sham ka jurmin chhi mak dea; Kiimaq apaiq sham ka jurmin chhilot mak miraq. Wiitarü raq Apaiq kli mishreng laq. Kiimaq pattup thum mak miq mak maq, ra nai hiq ka milang laq! Amen.

¹⁷Juwa mangjong han-ngam rilung na chithe sitlaq, kriiti ka naq shiikong rongkiq nguta tsii chongkuq laq. Shatmaq, tsangshiq tsan ka, ara athenkai chang phan tsiiq nai nyam thaq niika naq ran rongkiq, nguta chongkuq laq. Shatmaq, nashiq ma arong awin maq siwan miitu, phanrap nashiq ma raa tlaq

phan ka phong tsoktsok keti we, Shiikeawe ma kam ronglaq nguta chongkuq laq.

¹⁸Tsangshiq ma, shamhea kaihea kli apapa sham ronglaq nguta aming kuq laq. Shamhea kaiwa na tsangshiq ka chiithe jawan ronglaq nguta aming kuq laq. Phanrap na tsan achhü maq, maiq ma keke neinei angu na, kiimaq nanok rai riiphea riinyin raüta si ronglaq nguta chongkuq laq.

¹⁹Akha singa raü jitiq tiina, tsangshiq raq rawiichii rilung na, thenki mak phan chaq nai sengtum kra milap. Raüta, pattup pat-sa rilung milap.

²⁰Timothi lei, ümjaq na jamlai phan wa tiisham kuqtaq, kriika samhea wiq maq shiikum pan laüta saiqsam laq. Asii bomtsi tiisheshi chang bom tlaq kriika, naq tre damkiq. Kriijaq ümniika naq lom wan damkiq.

²¹Phungmaiqse wiijamti riika ara, “Phaqchi lam,” ka lap kaishe nguta tiitsakitlo. Raüta, tsangshiq kamasham rilung ka, atiimo she riibaiqto. Shiikeawe kaphap ka namshiq wiita rai misilaq.

2 Timothy

2 Timothy 1

¹Ngi, Paul, Khristo Jesuq kiimwe, Shiikeawe raq thapthi raüta ashong wan, raüta nashiq raq Khristo Jesuq rai tiipum laita lapkai rilung kra chiiriim raüta chongkekai miitu atiikiwe raq--

²Timothi, ngi raq lungwiitiikang ise ma: Shiikea Awe kiimaq Khristo Jesuq nashiq Tatiwe raq ümniika kaphap shat, tihang shat, kiimaq hansang maq mithülaq.

Kechutum Achu Jaü

³Ngi riika Shiikeawe ma kechutum wan ruq miili sitiikang. Apaiq ka man na naititiim richü pat na jamkho shomnoq wantaq, kiikha ümchaü min, ngi raq tiima tsantsii asii arai, khangriri maq shomnoq tiikang. Ngi raq ranaiq rawa achu jaütiikang akhingtek na, ümniimiitu Shiikeawe ma kechutum tiikang.

⁴Nanai kiim riiphea ranaiq na, ümmakphai roktaq irka, ngi raq laqbaiq mang. Ümchaü min, ngi ka ümniirai sham riichhiro raq haü tiikang. Ümniirai riihum ka ngi ma pinthum chochi jonghea.

⁵Ngi raq ümkam ümsham tsantsii maiqlung ngamwii rüm tlaü kra, i tsan na atsi maq rüm tiikang. Kra ümkam ümsham rilung hiawa ka, ümwi Luis nai ümnyung Eunis raq rüm tlaq kamasham ikha. Kra kamtsantsii ka ümniiraq rüm tlaü nguta, ngi ka tsankhun maq sitiikang.

Tengtlaq Bomtsi Tsan Na Shaq Laq

⁶Krai mren, ngi raq ümdü na i jaq maq sham lata, achu jaükuq kang akhing na, Shiikeawe raq ümniima kongphiq kuqtaq ira walü tu ka, ümniiraq tiinyai ruq maq rüm laq.

⁷Ara jamto chongtiikang ngukla, Shiikeawe raq nashiq ma Asii Wenyi kuq tlaq kra riika, nashiq ka wenyi na ningkun ajong, srea nola ma tiija tlo. Raüta, phunaino Phungmaiqse ma lungwiitsii rüm tiikai walü ka tiinyai kuq tlo. Kiimaq nashiq raq nakhum ara, stiq skhaq maq, Phungmaiqse awongsii rilung si miitu ningkun kuq tlo.

⁸Ara chongtiikang arai mren, ümniika nashiq Tatiwe miitu, nanok ma hakhi kewan lam na, nola we ashi ikha silaq. Kiimaq ngi ara Khristo tsütsa chongketi we ngo kha maq, phaqttek mong na shaq tlo. Ümniiraq ngi miitu min naq jeasiq. Kra rii na, ngi jamkho chamchao tiikang akha, ümniimin Tsütsa Ahea miitu chamchao wan ma khekham maq silaq. Shiikeawe raq ümniima phanrap chamchao nin wan miitu ningkun mikuq.

⁹Shiikeawe raq nashiq ka chhii wanto she. Raüta, nashiq ka asengi miishe hea wanto. Shiikeawe raq nashiq chhii wantaq, raüta hea wantaq arka, nashiq ka

maiqshaq sitiikai nguta riimak. Kriika apaiq tiima na, nashiq miitu jamlai wa thimi wantaq, kiimaq apaiq raq nashiq ka mangchan tlaq, kriithaq na seng raütli, nashiq ka shea wanto. Apaiq raq ra nai hiq min miphansang wan shaq niiphü dongdii, Jesuq Khristo kaphap mangchan wokhong maq, nashiq ka lungwiito.

¹⁰Riita, ümchaü sanha, Khristo Jesuq nashiq Chhiiti we ka, mangjong hiq niishe saükito. Apaiq mangjong hiq na saükitaq arka, Shiikeawe raq nashiq ma lungwii jonghea rüm tlaq kra tiichhi kekai ngutiishe tiikito. Tsütsa Ahea lümaq, Khristo raq atsai ningkun kharü räü ka chumbaiq wanto she. Raüta, nashiq ma pattup pat-sa rilung ka kuqto she.

¹¹Shiikeawe raq, ngi ka Tsütsa Ahea ara chongke wan nai, ara shrinke wan miitu, kiimwe ma shongto.

¹²Kiimaq ara chongtiikai arkha maq tiina, ngi ara ümchaü min chamchao tiikang ara. Li jiimin, i tsaiji ka akhiismin tran mang phan. Jamkhano ngukla, ngi raq ju miiwa kamtsantsii thü tiikang, kriiwe ka, ngi raq asapha. Kiimaq ngi raq asapha, apaiq ningkun ajong maq, ara tsütsa ahea armin, Phangthum Ranaiq na saüli, chiisan taqtaq li mithü.

¹³Shrawe ashi raq nanok ma tengtlaq bomtsi ka jamkha trahoke chang wa, kiimaq jamkha shrinke chang wa, kra jaqsham ka ngi raq ümniima tlang kuq kang she. Ümniiriika i jaqtho lap laü she. Kra kha maq, kra phanphan sham wan lili riilaq. Jesuq Khristo pum lümaq tengteng kamtsantsii, nashiq ma kuqtaq, kiimaq lungwii tsantsii kuqtaq kra arang samhea tiipha laüta tiicham laq.

¹⁴Shiikeawe raq rahea phan, tsiiq nai nyam tum Tsütsa Ahea ka ümjaq na kuqto she. Arka nashiq khum na siti, Asii Wenyi ningkun maq awongsii siirairai hea thü laq.

Pumsii Tsütsa

¹⁵Ümniiraq asap haü. Man na, Asia wangti wiitarü raq, ngi ka tiishaü baiqto. Phaigelas nai Harmojenes raq dongdii min, ngi ka atiishaü riibaiqto.

¹⁶Tatiwe raq Onesiphoras ta ma atihang mangchan jonghea mikuqlaq. Jamkhano ngukla, apaiq raq, ngi ma jang pahea tsaido jido bom chongkuqto. Apaiq ka ngi ara phaqttek mong na sitiikang ningkhan niimin, tiijeasi mak.

¹⁷Shatmaq, apaiq ka Rom na asaü wari lishe, ngi rit, shokchhum nochhum, ngi mihum shaq wiiwii khumto.

¹⁸Riita, Tatiwe raq apaiq ma, kra Ranaiq akhing na atihang mangchan mikuq laq! Apaiq raq ngi miitu, Ephisia maq ümtinkhan wa khrum kuqtaq irka, ümniiriimin kunli asap haü.

2 Timothy 2

Phaqchii Nichii Maq Jesuq Bom Tailaq

- ¹Riita i se lei, Shiikeawe raq nashiq ma Khristo Jesuq pum lümaq kaphap mangchan jonghea kuqtaq kra wokhong maq, ümniika sreawe ashi ikha silaq.
- ²Ngi raq ümniima nokwe pahea man na, kamasham rilung bomtsi ka shrinkuq wan kang she. Kra bomtho raü thun ka, ümchaü ümniiraq nanok maiqshaq shaqti, maiqlare ma mija wan lotti kiimahali shrinkuq wan lili riilaq. Raüta, tsangshiq riihali, nanok Phungmaiqse ahinti, maiqlare ma mija wan lotti ma hali, mishrin kuq nong laq.
- ³Ümniika Khristo Jesuq phenla maiqshaq weshi ma ja laüta, Khristo Jesuq miitu chamchao litkot ümchuwa saü tlaq kra wiita anin riiwan laq.
- ⁴Phenla ma jati riika, awela we raq apaiq ma jamlai aming wa tat jiiq, kra tsapkapkap maq tai chang. Raüta, awela we tsan tiieha miituli sitlo. Apaiq raq mungmaiqse jaqsham na, atsii ka tiiphang phiimki mak phan.
- ⁵Kiimahali, aju ajap riilongpai na jurwa lomdam tlaq, kriiti riika riikhaqli aju riilong thungtri maq jumak raüla, apaiq raq poksi ka lap mak miraq.
- ⁶Kiimahali jurwa wak jaqsham minshiiq shiichaq tlaq, kriiti riika, apaiq minshiiq wantaq kiiwa tsam apa milap.
- ⁷Riita, ara ngi raq jamlai wa phanchan kuq tiipha, ara ümniiraq samhea tiima wan lili riilaq. Raüla Tatiwe raq ümniima phanrap takwan miitu anyan phaqchi mikuq.
- ⁸Ümnsan na, Jesuq Khristo kli tiima laüta silaq. Apaiq ka Shiikeawe raq amaa wa tiidong wanto. Apaiq ka Hokham Dawit weraü phan wa. Arka ngi raq trahokuq wan tiikang Tsütsa Ahea kiijaq chongtlo.
- ⁹Ngi raq Tsütsa Ahea ara chongkuq tiikang arkha na, ngi ka tiichamchao wan tlo. Ngi ka matwe tsawe kaü ikha, shumraü kharü maq kha raüta tiichamchao wan tlo. Shatmiitiq, Shiikeawe bomtsi ka kharü maq khalot mak.
- ¹⁰Ara ningkhan tiina, ngi ka Shiikeawe raq maiqse angu phong wa, apaiq riishe nguta tsea wan tiiti thun kra miitu, phanrap phanrii litkot chamchao, haikaiq haike, shumraü kharü wiita nin lata, sitiikang. Arka, Jesuq Khristo lümaq kuq tlaq tiichhii wan rilung kra, milap wan laq nguta, raüta tsangshiq raq pattup pat-sa Shiikeawe khushü kra mitijong laq nguta nin tiikang.
- ¹¹Ara chong tlaq arka tengteng bomtsi: “Nashiq ka Jesuq rai tsai dam kai dea jiila, nashiq min apaiq rai misi wan dam rong i.
- ¹²Kiimaq nashiq raq phanrap chamchao, nin wan ruq maq siwan hai jiila, nashiq riimin, apaiq rai mung milang wan dam rong i. Kiimaq nashiq raq apaiq ka, Tatiwe riimak nguta tiishaü hai jiila, apaiq riimin, nashiq ka Khapho Ranaiq mitiishaü baiq.

13Kiimaq nashiq raq, apaiq ka Tatiwe riimak nguta shishe hai jiimin, Apaiq ka Tatiwe li dongdii misi wan. Jamkhano ngukla, apaiq raq apaiq kiqkham ka, arot ma tiija baiq wan lot mak.”

Awongsii Khristo Jaqshi

14Ümwokhong na siti Phungmaiqse wiita ma, ajiq kamasham lamphan tri chongkuq tlaq kra miitu naq riikhiilea dam rongkiq nguta, Shiikeawe man na atsi dada maq tsii chongkuq laq. Ara ajiq traho bomtsi riika, ataiti Phungmaiqse kamasham rilung na, atiihea wan la na, atiithen khoti riibaiq tlo nguta chongkuq laq.

15Shiikeawe raq ümniika maiqshaq jaqshise ashi dea nguta wea wan li chang miitu, tsapkapkap maq shra jaqsham kra sham laq. Shiikeawe tengman tlaq bomtsi ka khaqshkhaq maq, liichum kra tru chongkuq laq. Shiikeawe bomtsi chongke lam maq, ümniika akhiismin naq tiijeasi kiq.

16Shiikeawe mang tiisheshi chang bomtsi nai angi nolabi bom riichong tlaq kiijaq, ümniika naqpong damkiq. Akhnok man phan taitibi ka, Shiikeawe wokhong wa rum na, alu na khoti kiho tlo.

17Akha arot shrabi raq, ajiq bomtsi shrinkuq tlaq arka, maiqkhum na tsukut haibii mitsi tam ikha. Maiqse han-ngam ka wiita pha q tlo. Arka arlü wan phan thatsi ashi. Akha ajiq lam na shrinketi wenai ka Haimenias nai Philetas.

18Kra wenai ka ümchaü riikhaqli kamtsantsii lam wa, lamjiq nü niishe kihoto. Kiimaq tsangnai raq nashiq Phungmaiqse amaa wa dong wan ngutlaq kriika, rawiichii pat niitiq ka riimak, ümchaü adong wan wishe tiina, nguta ajiq traho kuq raüta, Phungmaiqse maiq wiijamti kamasham na chapa tidonghoto.

19Shatmaq, Shiikeawe raq ashong khamlawe kaü ka jurmin tiimeshiki lot mak she. Ara khamlawe kaü na akha bomtsi waiq thüje she: “Tatiwe raq asengibi ka sapshat! Jurwa apaiq ka Tatiwe sengi she nguta sitlaq, kriiti raq ngarai lam phan raa mak she,” nguta waiq tlo.

20Maiq jamkun ashi niika, phanrap phanrii takchung pinchiim asi. Kra phong wa, wiijam ka kampho ngam maq atiiq hupsam. Kiimaq wiijam ka chaq ngam maq atiiq hupsam. Kiimaq wiijam ka pe maq ahai hupsam. Kiimaq wiijam ka hamlii hiqda maq atiiq hupsam sitlo. Kra phong wa wiijam ka akhek anaq poi awii na lang chang li. Kiimaq wiijam riwe kla, akha joli akhing na lang wan ruq chang miitu sitlo.

21Riita, juwa ara chongtiikai arot shrabi abi ashe lamphan arwa maiqmii khum ka asii, siirairai thütlaq, kriiti ka Shiikeawe ma pinthum rahea miraq. Apaiq ka siqlaitap na khütsaü abat thü ikha akkhek atiitsang akhing niili milang. Apaiq ka Tatiwe raq lang wan miitu, pong na arai wan wishe. Apaiq ka Tatiwe ma phanrap jaqsham ahea sitlaq kiijaq lang wan miitu tiijeje maq thü tlo.

²²Riita, ümkhum ka jero han-ngam tiima ramho ma naq tiijam sha wankiq. Kiimaq jero hon atsii ma naq tiisheakiq. Ümrilung ka siirairai kechu maiqse rilung ashi simaq silaq. Khristo ma kamtsantsii rüm tlaü ka, tsapkapkap maq thü laq. Laüta Phungmaiqse phunaino ka, ahea wiq maq lungwii laüta silaq. Kiimaq tsangshiq tarü rai kaütak rishi maq silaq. Arthun jaqsham wan arka, nanok Phungmaiqse liipan wa maiqshaqti thun ümchuwa sitlaq, kra rai adam na kiimung ashi maq silaq.

²³Shatmaq, angok angiti, kiimaq lairap sap mak maq riikhiilea tlaqti rai ka, arbom min naq riibom damkiq. Akha tsütsitti ka, tatso lam niili supki tlo nguta, ümniiriimin la asap haü she.

²⁴Tatiwe jaqshise nguta sitiikaiti riika, maiq rai tatso wiinyi ka raa mak. Apaiq ka nokwe wiitarü rai riimang riichan maq sichang. Kiimaq wiitarü ma nin wan ruq maq sungkhu tsiilam chongketi we ashi riichang.

²⁵Apaiq riika, apaiq ngengsengti ma tsii chongkuq tlaq akhing niimin, tsan nin woknin maq chongke lili chang. Jamkhano ngukla, jursap, apaiq raq akha bomnin se maq trap ru chongkuq tlaq kra lümaq, lamjiq na kaihotibi ka, Shiikeawe raq tsangshiq tsantsii ka klai wan miitu, akhing ahea moke wan miraq. Raüta, tsangshiq raq tengman tlaq bomtsi ka mosap wan miraq.

²⁶Raüta, tsangshiq raq, maiqmii shutphit lam kra misap wan. Raüta tsangshiq ka Thawe raq, apaiq dikong ma shiinüm sha wan ma, apaiq thiikho mong na tiimin tlo nguta misap. Raüta Thawe thiikho mong wa milun wanlot.

2 Timothy 3

Arot Bomchong Ma Honkamshat Riilaq

¹Tsan na tiitsangshat maq silaq. Phangthum wan akhing she saü wan raüka, rahiq jipi ka bihea she mir wan.

²Maiqse angu ka maiqmii miitu tiimali she, asükha trangli she, ashkong wa trangli she, kiimaq atiibainge wa trangli she miraq. Tsangshiq ka maiqshu wa trangli she, anyung we bom tlea wa trangli she miraq. Maiq ma kechutum ke ka sap mak miraq. Kiimaq apii ashi jam min sapmak she miraq.

³Tsangshiq tsan na maiq ma mangchan tsii ka ahü she miraq. Maiq ka ji maq nishishi tiima tsii li she miraq. Maiq chongsea wa trangli she miraq. Jado piqdo, tatso roli she miraq. Kiimaq ramok rachhai, akhiq ariq wa trangli she miraq. Tsangshiq raq jamlai wa ahea kra angeng miraq.

⁴Tsangshiq ka joksäü liiqse miraq. Akhü thot hü ngi lepong we pherai tlaq ikha, maiq raq peng chang riimak miraq. Kiimaq tsangshiq ka tsangkhü tiingaraq maq siwan tili she miraq. Tsangshiq ka han-ngam peo lam ritti li she miraq. Shiikeawe ka rit mak she miraq.

⁵Tsangshiq ka rakhütsiri na Phungmaiqse nguta mitiingo. Shatmaq, tsangshiq rilung na, tsangshiq chap anga maq, tsangshiq kamasham ka hiqtili ikhli mitiija baiq. Ümniika akhnok maiq rai ümtiikiimin naq lom damkiq. Ümniika alu na hailaq.

⁶Ara chongtiikai arot shrabi phong wa wiijamti riika, jechakre wiijamti juwa maiqmii rilung na ngarai boqchum na riinyat raüta sitlaqti, raüta tsangshiq tsantsii ka, ngarai han-ngam peo lam na siti thun kra tijom na raü raüta, tsangshiq wokhong na tiisitlo.

⁷Ara chongtiikai nyungwere arka, wranaiqshe saptsin hai jiilei nguta tiiman hü tlo. Shatmaq, tsangshiq ka, ümtiikii jiimin tengman tlaq bomtsi ka saptsin wanti sham ka riimak.

⁸Jennis nai Jambrus ka Mosheq traho bomchong khüti wenai riito. Ikiikhiisii hali, arot shrabi chongtiikai ara riimin, tengtlaq bomtsi ka akhii riiwan tlo. Tsangshiq khutsai ka riikhaqli ka riimak she. Abi kai kun she. Tsangshiq ka kamasham rilung lamphan na apoi kaiwi she.

⁹Shatmaq, tsangshiq raq Shiikeawe jaqsham na ong wan tiikai she lii nguta, tiishomra wan tlaq kriika, alu ka kham mak miraq. Jennis nai Jambrus ka jamkho dea wantaq, kiikhiisii hali ara chongtiikai arot shrabi raq tsangshiq jaqsham na ong kaishe nguta, tiishom ra tlaq kriimin amo she mir wan. Nanok tarü raq tsangshiq arka, angikong arot shrabi dea nguta misap.

Timothi Ma Bomshat Wan Tsiichong

¹⁰Shamtaq, ümchaü sanha, ümniiriika ngi raq nanok ma, kamasham lamphan shrinkuq kang thun kra sap laü she. Ngi raq kiimwe ashi rilung ka jamkho siwan kang, i rilung wa, i rong i rai ka chhi laü she. I rilung miitung arangchong ka, Shiikeawe miituli she sitiikang. Kiimaq ngi raq, i kamtsantsii rilung ka jamkho siwan kang, kriika ümniiraq chhi laü she. I rilung na ngi raq, ümtinkhan chamchao litkot wa nin wan kang kiimin nanok raq, ümniima chongkuqto she. Ngi raq phunaino Phungmaiqse ka tsan atsi maq lungwii kang. Kiimaq haikaiq haike wiita nin wan kang.

¹¹Maiqse raq ngi ka ümtinkhan wa tiichamchao wanto. Kiimaq tsaija chhunja chamchao litkot ahin thun min ngi raq jamkho lea wan kang, irthun irka, ümchaü sanha ümniiriiri kunli asap haü siisaq she. Shatmaq, atinkhan chamchao walü mong wa, Tatiwe raq ngi ka tiichhii kuqto. Ngi ma Antiok maq, Ikoniam maq, kiimaq Listra maq tsaija chhunja, pitlang pitthea, phiipsti jiiptsi ümtinkhan wa, maiqse raq tiichamchaotaq, ira nin wan kang. Kriithun ka wiita, ümniiraq asap haü siisaq she! Shatmaq arthun litkot chamchao mong wa, Tatiwe raq ngi ka tiichhii kuqto.

¹²Jurwa Jesuq Khristo wokhong na, kechu rilung siwan miitu shiichaq tlaq, kriiti ka mitiichamchao dongdii ngushat.

¹³Kiimaq arot abi shrabi, tiibainge rai tlaqtibi ka, tsangshiq kamasham rilung na, diikiq dea wan wan li she miraq. Tsangshiq raq nanok kiimin laolii tlo. Kiimaq maiqmii kiimin tlaophaq raütli she sitlo.

¹⁴Shatmaq, ümniiriwe kla, shrabi raq ümniima tengtlaq bomtsi ka, theptheq maq tlang kuq wanto she. Kiima, ümniika kamwan laü she. Kra thaq niili kamtsantsii ka, pharangrang maq thü laq. Ümniima shrinke wanti, shrabi ka maiqkam sea chang, awongsii shrabi nguta ümniiraq ri asap haü she.

¹⁵Ümniima noseji niiphü ashrinkuq wan, Asii Bomtsi ka, ümchaü min ümnsan mong na shaqshat. Asii Bomtsi ümmong jii na shaq tlaü kriiraq, ümniika taksu ma tiija tlo. Raüta ümniiraq Khristo Jesuq ma kamtsantsii thü tlaü kra lümaq tiichhii kuq tlo.

¹⁶Asii Bomtsi wiitarü ka Shiikeawe raq aheakuq atsitsü raütho siisaq. Krai mren, amet asi maq tengteng bomtsi shrinkuqtlo, arot bomtsi kra sontlo, ajiq thun kra tru wantlo, kiimaq riikhaqli kechu rilung maq si miitu tsii chongkuqtlo.

¹⁷Krai mren, jurwa Shiikeawe shiikumpantlaq kriiti ka phanrap na asap atsin miraq kiimaq phanrap shamhea kaiwa shamtiwe ma mijalot.

2 Timothy 4

¹Ümchaü ngi raq ümniima, Shiikeawe nai Khristo Jesuq, Phangthum ranaiq maiqse atrati nai amaati sitlaq kra kha phoke wanti rai mantut na tiqtaq maq, ara asiq areng tsiichong bomtsi chongkuq tiipha ara, ümnsan mong na, tiitsangdada shaq laüta silaq. Khristo ka Hokham ma jaraüta munglang kai misaüho.

²Ümniiriika, maiqse angu ma trahoke wan kli shiichaq wan ruq riilaq. Kholam kholiq, chiiriim laüta, akhing hongtaq lo, hong mak lo jiimin, chongkuq wanruq maq shiichaq laq. Ara chongkuq tlaü kra lümaq, maiqse tsan ka tiinin lili mirlaq. Tsangshiq raq tsii chhi wanli chang, bomtsi ka atsin maq trantsii son laüta, chong kuqlaq. Kiimaq tsangshiq tsaiji ka dokuq laq. Ara trahoke jaqsham arka, phanrap na nin wan ruq maq, chongkuq laq.

³Ara jamkhano chong tiikang ngukla, rahiqaq abi akhing ka jaqloli she misaü wan. Kra akhing saü wan raüla, kamasham awongsii bomtsi chongkuq tlaq kriika, Phungmaiqaq raq tairo mak she mira. Kra awongsii, angu asi kra tairii na, tsangshiq riika, pongphan achhü shaqmii, kamasham lamphan, chongkuq tlaq kra khoti mitaiho. Krai mren, tsangshiq raq aroro lam na trahoketi shrabi ka pahea, tsangshiq raq mirchom hea. Raüta, tsangshiq traho ka mitai.

⁴Tsangshiq raq Phungmaiqaq kamasham rilung lamphan, tengteng bomtsi chongkuq tlaq kriika tairo mak she miraq. Raüta, tsangshiq riika hiqtili manphan bomtsi chongkuq tlaq kra khoti mitaiho. Raüta, kra hiqtili manphan chong kuq tlaq kiimiishe mikam.

⁵Shatmaq, ümniiriwe kla jamlai phan rahai ahea abili saü wan raü min, ümkam tsantsii ka pharangrang maq thü wan ruq riilaq. Chamchao litkot ümtinkhan wa saü tlaq, kra nin wan ruq maq silaq. Tsütsa Ahea chongketi, maiqshaq weshi nguta kamto maq silaq. Shiikeawe jaqshi, maiqshaq ashi nguta kamto maq silaq.

⁶Riita, ümchaü ka, i rilung ara ramram chang chekok ikha, honglu na raüke wan miitu akhing ka saü wato she. Ara mangjong hiq ara baiqthü miitu, ngi ningthoi ranaiq ka saü wato she.

⁷Ngi riika, ara kamasham rilung lamphan aju riilong na, nola we ashi ma ja lata, aju riilong thungtri riikhaqli maq juwan lot kang she. Ngi raq aju chang lamlu kra tiinyi li julot kang she. Lata, kamasham rilung ka awongsii ma tiija kang she.

⁸Riita, ngi raq aju riilong ka ong kang she. Shiikeawe raq ngi miitu poksi kechang ümchaü tiijeshat she thütlo. Ara poksi arka kechu rilung siwanti maiqse tarü ma kuqtlo. Tingting maq khaphoketi we Tati Jesuq Khristo raq, ngi miimin Phangthum Khapho Ranaiq mikuq nguta mongngam maq sitiikang. Apaiq raq kra Phangthum Khapho Ranaiq na, apaiq saükai khetibi tarü ma poksi mikuq.

Pumsii Miitu Bomchong

⁹Ümniika ana i phana jaqlo wara.

¹⁰Demas ka mangjong rilung lamphan na kihoto she. Apaiq raq ngi ka tiishaü baiq thü raüta kihoto. Raüta, apaiq ka Thesalonia chela na wawanto. Kresens ka Galatia wang na wawanto. Kiimaq Titas ka Dalmatia wang na wawanto.

¹¹Ümchaü ngi rai sidamti ka Lukaq lamlamli she. Makaq ka ümniirai adam maq shea wan laq. Apaiq ka i jaqsham khrumke ma maiqshaq.

¹²Ngi raq Tikikas ka Ephisia na tiiwa kang.

¹³Ümtiikiiwa ümnaq i phana wa tlaü, kiitiikaq ngi raq Tros chela na Karpas jam na athüthüha, i samtong jongkaü iriiri lamkuq holaq. Kiimaq lakdap thun thüthü kang irmin lamholaq. Akhek ka ngamkhü lakdam kom ira lam wan laq.

¹⁴Ja tiiqtiwe Alekjendar raq ngi pinthum tiichamchao wan phiiwa. Shiikeawe riitiq apaiq ka mitiichamchao laq.

¹⁵Apaiq makki wa ümniika ümkhum tiikheshat maq silaq. Jamkhano ngukla, naishiq raq Tsütsa Ahea chongkuq kaita, apaiq raq pinthum achag awaq maq ningtangto.

¹⁶Ngi ka apha lak rung na chap kang ranaiq na, ngi rai jumin pongdam mak dea. I khum tiichhii wan ngi laqlaqse li chap kang. Tarü raq ngi ka atiishaü riibaiqto. Shiikeawe raq tsangshiq mra ka tsan na thü mak raü jaq ahea.

¹⁷Shatmaq, Tatiwe ka ngi rai nong shiinong. Kiimaq apaiq raq ngi ma ningkun kuqto. Krai mren, ngi raq Tsütsa Ahea ka kunli ma chongkuq kang. Pongnok

phan maiqse wiitarü raq taili chang chongkuq kang she. Kiimaq ngi ka phaqsı na thübaiq chang wiimin tiichhii kuq wanto.

¹⁸Kiimaq ngi ka Tatiwe raq phanrap chiq se rewe jaqkhon mong wa khup wong kuqshat maq mirüm kom wan. Raüta, apaiq raq ngi ka jam min ngusiq mak maq, apaiq Ramungtan na mishea wan. Apaiq khushü kli pattup pat-sa achhai anyii mijong laq! Amen.

Atiisup Salam

¹⁹Ngi raq Prisila nai Akoila ma kiimaq Onesiphoras tahii ma salam tiitai tiikang.

²⁰Erastas ka Korin niili sitlo. Kiimaq ngi raq Trophimas ka Miletas wang niili baiqthü kang. Jamkhano ngukla, apaiq ka atsi riito.

²¹Ümniika diwin misat shaq na, ana ngi phana saü wan miitu akhek tiima laq. Eubulas, Pudens, Linas, kiimaq klaüdia raq salam tiitai tlo. Kiimaq krai mren, Phungmaiqsetiim ahin phunainotiim riimin salam tiitaitlo.

²²Tatiwe ka ümtsaiji rai misilaq. Shiikeawe kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

Titas

Titas 1

¹Ngi, Paul, Shiikeawe jaqshise kiimaq Jesuq Khristo kiimwe raq waiq tiikang. Ngi ka tsea wanto raüta tiiwato Shiikeawe raq atsea wan asenginok kamasham kra khrumke wa miitu. Kiimaq tsangshiq ka nashiqnok kamasham lamphan na shrinkuqtlaq tengtlaq bomtsi kra tiisapke wan lan na shunshea wan miitu.

²Arka pattup pat-sa rilung ma ran tiikai kra thaq na seng raüta chong tlo. Shiikeawe ka rot mak phan, apaiq raq nashiq ma ara mikuqha nguta kiqkham kuqto, rapha hiqwa min mishaq niiphü dongdii,

³kiimaq akhing riikhaqli na apaiq raq kra apaiq tsütsa bomtsi na tiichhikuqto. Riita ara Tsütsa ara chongke arang ka ngi ma kiinong kuqto. Kiimaq ngi raq ara bomtsi ka Shiikeawe nashiq Chhiitiwe aming maq chii riim lata chongkuq tiikang.

⁴Ngi raq, Titas ma waiqtiikang, apaiq ka ngi ma kamasham na i se shaq. Ara kamasham arka nainai wiita ma taro hupsam. Shiikea Awe raq kiimaq nashiq Chhiiti Khristo Jesuq raq ümniika kaphap shat kiimaq hansang maq mithülaq.

Phungtu Sheati Maiqlare Rong Arai

⁵Ngi raq ümniika Kret wang na jaqsham tlot thü miitu baiqthü kang. Ümniiraq kra jaqsham atiinyi wan chang thun sitlaq kra, tlotli sham laq. Chelatek na phungtu liiti, maiqlare tsea laüta, shiikap laq. Ngi raq ümniima tsii chongkuq pha thun ira tsan na samhea tiitsangshat maq silaq.

⁶Phungtu liiti maiqla weshi she nguta sitlaq kriika, phanrap na chiisan maiqse ashi dea nguta siti riichang. Maiqla nguta sitlaq kriika tsang-nyung min ashili riichang. Asetiim kiimin Phungmaiqsetiim siisaq riichang. Asetiim ka anyungwe wokhong na siti riichang. Tsangshiq raq anyungwe bom tlea raa mak.

⁷Phungtu sheati maiqla weshi she nguta sitlaq kriika, Shiikeawe jaqsham tawun howanti nguta sitlo. Kriikha maq, apaiq khum na jamlai phan mrong mra si min maimak. Apaiq tsan na ashkong tsii si raa mak. Apaiq ka mokhiq kai min khiq raa mak. Apaiq ka cherop ja raa mak. Atsan khiq raüla, jasam piqsii pheraiti ka raa mak. Atsan na kampho ma sükha tsii min rüm raa mak.

⁸Apaiq ka, wanwe shiiliti riichang. Kiimaq jamlai wa ahea sitlaq, kra phan jaq shamti riichang. Apaiq ka phanrap anin raüta sitiwe riichang. Mitting maiqse ashi riichang. Apaiq ka, akhum Shiikeawe ma kiinong raüta siti riichang. Kiimaq phanrap na athuk atsom shiiting shrai raüta, shiiku wan wan maq sitiwe riichang.

⁹Apaiq ka kamtsantsii tri raütu ka, aphaq na wishat maq siti we riichang. Apaiq ka akha siraütiq, ahea lamphan kra ahea wiq maq mishrin kuq lot. Kiimaq, juwa ajiq lam phan tlaq, kriiti miimin, apaiq raq tsangshiq shut tlaq, kra lam ka mitru chongkuq lot.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikang ngukla, Phungmaiqsetiim phong na maiq pahea asi, akhek ka Jehudinok wa Phung na shang wantiiti phong na sitlo. Tsangshiq raq ara chongtiikai tingting kamasham bomtsi tri raütu arka, ajiq lam na chongkuq tlo. Tsangshiq raq athohan poi ka lang raa tlo nguta shrinkuq tlo. Akha ajiq lam na shrinkuq raüta, Phungmaiqse kamtsantsii ka tiiphing phiim tlo.

¹¹Tsangshiq raq ajiq traho bom chongkuq tlaq kra, ümniiraq atiiwin riilaq. Tsangshiq raq lamjiq bom chongke wan kha maq, Phungmaiqse maiqta pahea, kamtsantsii ka tiipheng baiq hoto. Tsangshiq raq kra chongkuq mak chang, ajiq tri chongkuq tlo. Kriika tsangshiq maiqmii wokpo miitu, kampho lap ma nguta chongkuq tlo.

¹²⁻¹³Kretnok manphan ka asi dongdii. Kretnok wa shammi weshi raq, tsangshiq nok miitu akha chongthüto, “Kret wang na siti ka, tsangshiq chongwa phara, arot akiq phan dongdii. Tsangshiq ka roknin riishin phan dongdii. Kiimaq shakaq sükha phan dongdii.” Riita ara maiqmii tiichong phaq bomtsi tlü chong tlaq arka, tengteng dea. Arkha maq, ümniiraq kra arot shrabi ka atsi dada maq asea laüta tsii chongkuq laq. Krai mren, tsangshiq raq tsii mihumlaq. Raüta riikhaqli, Phungmaiqse kamtsantsii tri raütu kiijaq jaqkhon tiipha tiipha raüta misilaq.

¹⁴Ümchaü sanha, tsangshiq Jehudinok manphan ajiq raütu kriika, akom raüta raqkam niishe mitiikü baiq laq. Kra manphan raüpot tu kriika, maiqse nübok maq adong. Arka Tengteng bomtsi kra lang makti nübok maq adong manphan.

¹⁵Juwa tiima tsantsii asii maq sitlaq, kriiti miitu ka phanrap asii siisaq. Shatmaq ümriiti tiima tsantsii wa, ngarai raq atiisheshi baiq wishe, kiimaq kra mren, tsangshiq raq tengtlaq bomtsi ma kam mak maq sitlaq, kriiti miitu ka phanrap phanrii ka, ashe ashi siisaq. Tsangshiq miika apii ashan chang siisaq. Jamkhano ngukla, tsangshiq khutsai nai tsangshiq tsaiji ka, ngarai raq wiita atiishe shi baiq kun she.

¹⁶Tsangshiq raq Shiikeawe ka saptiikai nguta tiitsaki rai tlo. Shatmaq, tsangshiq rilung na jaqsham tlaq kra riika, tsangshiq ka arot wetiim dea ngutli she, saqseng hakhi khoti kuq tlo. Tsangshiq ka Shiikeawe maklii na maiqphai asi, ashe sitlo. Tsangshiq ka Shiikeawe kiq khiiti. Tsangshiq ka jaqsham ahea shamti ka riimak she.

Titas 2

Awongsii Kamasham Tri Raü

- ¹Shatmaq, ümniiriika phungtuti ma awongsii kamasham tri raü kli shrinke raa tlo. Ümniiraq maiqlare ma tsii ka samhea wiq maq chongkuq laq.
- ²Maiqlare ma tsii chongkuq ruq riilaq, tsangshiq ka maiqla nguta kamto maq misi laq. Tsangshiq ka phanrap na takso maq sichang, kiimaq phanrap ka anin raüta sichang. Tsangshiq kamtsantsii ka awongsii mirüm laq. Kiimaq nanok ma lungwiitsii rüm tlaq kriika, khangriri hea maq mirüm laq. Kiimaq phanrap na, nin wan ruq maq misi laq.
- ³Krai mren sii hali, jechakre nyungwere miimin tsii ka chongkuq laq. Tsangshiq raq maiqmii rilung ka Shiikeawe ma kiinong kuq raüta, tsangshiq rong arai ka maiqlung ngamwii, athuk atsom nyungre rilung si maq, mishong nga laq. Tsangshiq raq shapshaü miqshii tiikon raa mak. Kiimaq tsangshiq ka chechok tsampii ma ja raamak. Tsangshiq ka nanok ma, Phungmaiqse nyungre ngutlaq ka jamkhii asii arai maq singa chang wa, kra shrinketi riichang.
- ⁴Tsangshiq raq maiq ma wanyeti, nose shaqli sitlaq ata-nyungre ma, maiqmii tapkun na, maiqmii we ase, kiimaq asetiiim ka jamkhii lungwii chang wa, raüta jamkha tiijonglu chang wa, kra chongke chang.
- ⁵Tsangshiq ka phanrap na maiqmii tiima tsantsii ka, anin raüta thüti riichang. Kiimaq siirairai nyungre riichang. Kiimaq riikhaqli maiqmii jamkun na, shongnyung chaq nyungre riichang. Kiimaq awesere bom taiti riichang. Akha sihäütiq, Shiikeawe tsütsa Ahea chongkuq tlaq kra, maiq raq abi nguta chongsiq mak miraq.
- ⁶Ara chongtiikai kiikhiisii hali, noriibi miimin, phanrap na maiqmii tiima tsantsii ka anin raüta siwanti riichang nguta tsii chongkuq laq.
- ⁷Phanrap na, ümniiriika ümbom ümnyiiim na, ümjaq sham ümkai wa maq tiichhikuq laq. Ümniiraq nanok ma trahokuq tlaü na, tsapkapkapse maq, kiimaq atsi dada maq chongkuq laq.
- ⁸Traho bom chongkuq tlaü akhing na, ümbomtsi ka khaqshkhaq, asiq areng bompo kli chongkuq laq. Akha traho kuq raüla, ümnaq ngengtibi raq, nashiq khuthaq na bom abi tiishut bom chang ka lam hum mak miraq. Krai mren, tsangshiq raq ümnaq ngengrat tlaq kra miitu tsangshiq maiqmii kli mitiijeasi rai.
- ⁹Disetiim ka atijong wetiim wokhong na sichang. Raüta phaqqhii nichii maq, atijong wetiim bom taiti riichang. Raüta atijong wetiim ka phanrap na tiichochoi chang. Tsangshiq raq atijong wetiim kiqukhii ka ra mak.
- ¹⁰Kiimaq tsangshiq raq atijong wetiim khiiq ka khot raa mak. Tsangshiq ka phanrap jaqsham kaiwa na, maiqshaq ma jawan ra tlo. Kiimaq phanrap na, atsap akap maq jaqsham ra tlo. Tsangshiq ka akha maiqshaq ma jawan raüta,

kiimaq tsangshiq raq ahea jaqsham tlaq kra lümaq, Shiikeawe, nashiq Chhiiti we khushü kra, tsangshiq raq phanrap jaqsham tlaq kra lümaq mitiijong wan.

¹¹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, maiqse angu tarü hupli kra tiichhii wan miitu, Shiikeawe raq apaiq kaphap mangchan khoqramkii ka, Jesuq Khristo pum na tiichhikuq wanto she.

¹²Kra kaphap mangchan khoqramkii lümaq, nashiq ma, kechu maiqse rilung siwan miitu ningkun kuq tlo. Laita mangjong ngarai han-ngam tsii kharü mong wa dong wan miitu, ningkun kuq tlo. Laita, nashiq raq stiq skhaq rilung, tingting rilung, kiimaq Shiikeawe ma kiinong kuq laita asii ngamrea rilung siwan miitu ningkun kuq tlo.

¹³Nashiq raq tsankhun maq, ranaiqshishi ka, nashiq ma Ajong Shiikeawe khushü jonghea luhea achhai anyii liliim sitlaq kra, michhi rong i nguta, khewan tiikai. Kriika nashiq Chhiitiwe Jesuq Khristo saüki tlaq, achu shiiman jonghea Ranaiq na michhi rong i nguta kamto maq khe laita sitiikai.

¹⁴Apaiq raq nashiq miitu, amiisaq khamto. Raüta nashiq ka abi ngarai kharü mong wa daa wanto she. Raüta nashiq ka ashe ngarai jaqkhon mong wa tiisii hetse wanto she. Raüta nashiq ka apaiq sengi she nguta rairii wan raüta, awura maq tiiham wanto she. Arka nashiq raq apaiq lishe shomnoq wan miitu riito. Raüta nashiq ka shamhea kaiwa jaqsham wan miituli she nguta pong na rairiito she.

¹⁵Ara ümchaü chongkuq kang thun, tsiichong tri raü pot thun ara ho tlaü arang thaq maq, phungtuti ma, tsaiji doke lam maq, trap tru tsii chongkuq tlaü akhing na, pha dangdang maq chongkuq lili riilaq. Ümwokhong na siti phungtuti jumiimin ümniika naq tiishummiikiq.

Titas 3

Phungmaiqse Rong Arai

¹Ümwokhong na siti senaino Phungmaiqsetiim ma ara tsii chongkuq lili riilaq. Tsangshiq ka munglangti, mungtu shiilangbi nai welabi jaqkhong na si raa tlo. Raüta tsangshiq aming lang raüta misi laq. Kiimaq munglangtibi raq mungjong miitu, jamlai phan wa ahea kiimung tlaq, kra jaqsham miitu tiijeshat maq misi laq.

²Tsangshiq ma tsii ka chongkuq wanruq riilaq. Tsangshiq raq nanok mungmaiqse jumiimin abi bomke ka raa mak. Shatmaq, nanok tarü rai ari aram, kiimaq sob sob bombom maq si ronglaq.

³Jamkhano ara chongtiikang ngukla, man na lea wankai akhing ashi na, nashiq tarü ka maiqqiq, angok angikong ikha siwan kai. Shiikeawe lamphan sapmai, nilan kong siwan kai. Kiimaq ashut ashe rilung li siwan kai. Nashiq ka ngarai sükha tsii kharü mong na siwan kai. Kiimaq phanrap phanrii, ngarai han-ngam

sükha polo lam phan wan laitli siwan kai. Nashiq raq nashiq rilung ka maiq chongsea nai maiq ngengseng lam miili rilung shaphaq wan kai. Nanok raq nashiq ka shuliito. Kiimaq nashiq riimin nanok ka shulii wan laitli rashe jipi tiicha wan kai.

⁴Shatmaq, Shiikeawe nashiq Chhiiti we raq, maiqse angu tarü miitu apaiq lungwiitsii nai mangchan tsii jonghea rüm tlaq kra, nashiq ma tiichhikuqto she. Kra akhing ranaiq na nashiq ka chhii wanto she.

⁵Apaiq raq nashiq chhii wantaq kriika, nashiq raq shamhea kaiwa jaqsham laita chhiike wan ka riimak. Shatmaq, Shiikeawe apaiq tsan mong na, nashiq tiihangke mangchan tsii rüm tlaq kriimaq chhiito. Apaiq raq nashiq chhii wantaq arka, Asii Wenyi raq nashiq khum ka hetse kuq wantaq kra, lümaq chhii kuq wanto. Ara chong tiikai, Asii Wenyi raq nashiq khum hetse kuq wantaq ara lümaq, nashiq khum na, anye rawii tiichhi kuqto she. Raüta rilung anye she kuqto.

⁶Shiikeawe raq Asii Wenyi ka nashiq khum na, nashiq Chhii wanti Jesuq Khristo lümaq, asho awo räukhokkhok kuqto she.

⁷Ara räukhokkhok kuqtaq arka, apaiq kaphap mangchan khoqramkii maq, nashiq ka kei räuta, Shiikeawe rai wehea she tiija wan räuta, apaiq wokhong na tiisi wan miitu kuqto. Krai mren, nashiq raq ranphan tiikai pattup pat-sa rilung kra milap wan laq nguta kuqto.

⁸Ara chong tiikai bomtsi arka tengteng bomtsi. Ngi raq ara lak na waiq kang bomtsi thun ara, atsidada maq chongkuq laq. Akha jaqkhon tiipha shat maq chongkuq wan räütiq, Phungmaiqsetiim raq tsangshiq tsan atsi maq shamhea kaiwa jaqsham ka misham. Arka wiitarü miitu, athuk atsom jaqsham kiimaq wiitarü ma amet dong chang asi.

⁹Shatmaq tiina, hiqtili manphanti rai ka naq riikhiilea kiq. Tipai weriim manphantibi rai, tatso ritti rai, kiimaq Jehudinok Thungtri manphanti rai ka naq riiitso damkiq. Arthun manphan tlaq arka thiihü. Kiimaq amet dong chang jam min ahü.

¹⁰Phungtu siiqti miika, laknai na saüli tsii li chongkuq laq. Laknai tsii chongke jai miimin, atsii chhi mak li riishatshat jiika, apaiq ka phungtu wa ashleq riibaiq laq.

¹¹Ümniiriimin asap haü, akhnok maiq arka, tingting rilung lamphan ka baiqthüto she. Räuta, ngarai lamphan niishe kihoto. Ara apaiq rilung kra riili she, apaiq ka ashut we dea nguta ra na rashra tiichhikuq tlo.

Bomshat Wan Salam

¹²Ngi raq ümtiikiwa, Artemis sha, Tikikas wa, ümphana tiiwa tiikang, kiitiikaq ümniika akhek ngi rai riihumkai miitu Nikapolis chela na kira. Jamkhano ngukla, ngi ka diwinji bala, kra chela na misiha nguta tiije tiikang.

¹³Phowe Jenas nai Apolos raq wanhiq na wachang nguta tiijetlo. Ümniiraq tsangnai wanhiq khum pha wan miitu, ümchuwa tang tlaü kra khrumkuq laq. Tsangnai ma jamlai phan wa raa tlaq, kra wiita hongli chang liikuq dam laq.

¹⁴Nashiqnok Phungmaiqsetiim riika, jamlai phan minshiiq raü wa ahea miraq, kra phan ka sham chang. Akha minshiiq shiichaq wan raütiq, akhek amu khrumke chang raa tlaqti ma, khrum kongphiq jaqmiiq ka mikuq ne wan lot. Tsangshiq rilung ka lam ahü na, shaphaq raa mak.

¹⁵Ngi rai siti tarü raq, ümniima salam tiitaitlo. Naishiq salam bomtsi ka kamasham na kongtitiim ma tiitai kuq laq. Shiikeawe kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

Philemon

Philemon 1

¹Ngi, Paul, Khristo Jesuq miitu phaqték na siti we kiimaq naphuno we Timothi raq-- Naphunowe kiimaq kongshi maq jaqshamdanti Philemon ma,

²kiimaq ümjam na riitam tlaq phungtuti ma, kiimaq nanyino nyung Apphia ma, kiimaq jaqsham damti phenlawe Arkipas ma:

³Na We Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo raq, namshiq ka kaphap shat kiimaq hansang maq mithülaq.

Philemon Lungwiitsii Nai Akamtsantsii

⁴Lungwii phuno we Philemon lei, ngi raq achu jaü tiikangtek na, Shiikeawe ma ümniimiitu pinthum kechu tum tiikang. Kiimaq achu jaü kuq wan tiikang.

⁵Ümniiraq Shiikeawe sengi ka kai lungwii tlaü, kiimaq tsangshiq ka khrum kuq tlaü nguta tai tiikang. Kiimaq, ümniiraq Tati Jesuq ma pinthum kam tlaü nguta tai lalata, ngi raq Shiikeawe ma kechu tum tiikang.

⁶Ngi raq i tsan na atsi maq achu jaü tiikang arka, nashiq liipan na, Phungmaiqse rintii riilungwii tsantsii rüm tiikai arka, atsaü maq misi laq. Raüta, nashiq ma Khristo lümaq achu shiiman ümtinkhan wa sitlaq kra, nashiq ma mikuq laq nguta achu jaü tiikang.

⁷Lungwii phuno we lei, ümniiraq phunaino phungmaiqsetiim lungwii tlaü kra chhi lalata, ngi ka kai khoqriiq tiikang! Kiimaq ara chhi lalata, i tsaiji ka kongtam puqshi she jong wan tlo. Ümjaq sham ahea kra chhi raüta, Shiikeawe sengi tarü chochi tlo.

Onesimas Miitu Tiipaiqnea Bom

⁸Riita, ümniiraq Shiikeawe sengi ka kai lungwii tlaü ngutri ngi raq asapha she. Kiimaq ngi ka Khristo na, ümniima aphujong nguta sitiikang. Arkha maq, ngi raq ümniima bom ka, akha riiliijo, nguta kankop mang maq, thusaqli chongke ka kham tiikang.

⁹Li jiimin la, ngi raq ümnaq lungwii tiikang kha maq, ümniima amingke la na, atiipaiqnea lam miili she bom tiikang. Ngi ka Khristo Jesuq kiimwe. Kiimaq ümchaü min la, ngi ka Khristo apaiq mang na, phaqték mong na sitiikang.

¹⁰Riita, ija, ümchaü min la, ngi raq ümniima bom poshi se tiitai wan chang asi. Arka Onesimas miitu. Onesimas ka ngi ma Khristo na i se shaq she jakito. Ngi ka phaqték na sitiikang bala, apaiq ma awe jong she jawan kang.

¹¹Man na, akhing ashi na, Onesimas ka ümniima akhek rariq chang jam min ahü ikhli siwanto. Apaiq miinu min ahü ikhli siwanto. Shatmaq, ümchaü sanha, ümnii miimin, kiimaq ngi miimin, apaiq ka maiqse wiqwiq ashi she.

¹²Riita, ija ümchaü min la, ngi raq apaiq ka ümpha niishe tiijang wan tiikang. Apaiq tiiwa tiikang arka, ngi raq ümniima, i tsan i mongpo panke khan tai tlo.

¹³Lamshi miika, ngi raq apaiq ka, ngi raili ajaq tiisiruq rotiikang. Ngi ka ara Tsütsa Ahea jaqsham kha na, phaqték na shaqtlaq liipan na, ümniiraq ngi khrumke la na, apaiq raq ngi mikhrum laq nguta tiima ashi ka sitlo.

¹⁴Shatmiitiq, ngi raq ümniika ngi khrumke raa ma nguta, jaqla maq athaürea ikha ka romang. Kra rü na, ümniiraq maiqmii tlungwii laüta, khrumkuq tlaü we ka, maklii na athuk atsom. Kriikha maq, ngi nü maq ümniima athaü rea ikhiika chong mang. Ümniiriimin, ahea dea nguta trehü miika, jamlai min klo romang.

¹⁵Jursap, apaiq ka, ümwokhong wa heashi miitu chii na kihotaq kriika, ümwokhong na pattup siwan miitu kihoto sham nguta tiima tiikang.

¹⁶Apaiq ka ümchaü sanha, ümniima dise lam lamli ka riimak she. Apaiq ka Khristo na ümno shaq she jawanto. Kiimaq apaiq ka ngi ma maiqshaq pinthum ashi! Kiimaq ümniimiishe tiq ka jawa michong! Ümniimiika awongsii dise ashi she. Kiimaq Tati mang na, ümno shaq she jawanto!

¹⁷Riita, ija ara chongtiikang arai mren, ümchaü sanha, ümniiraq ngi ka ümniirai reraüshi maq, Tati jaq sham damti we kongti nguta shreng tlaü kra mren, ngi ümjam na saü wa hajaq jamkho mitao haü, kiikha apaiq ka ümjam na ahea wiq maq tiijang tao wan nong laq.

¹⁸Kiimaq, apaiq raq ümnsan tiibitaq nai khü akha tang thütaq, asi jiila, kra thun ka i kha miishe tiijalaq.

¹⁹Ara ngi Paul raq, i jaq maq waiq lata, tiho wan tiikang ara: Mikuqha ngutiikang kriika mikuqha dongdii. (Ümniiraq ümkhum kiimin ngi ma apkuqli chang khan, ngi raq ümniika tiichhan chhi wan kangli jiimin, ümniiraq ngi ma jamphan holai wa mitiho haü, kriika ngi raq thum thum mitham kuqha.)

²⁰Riita, phuno we lei! Ngi raq ngohea shaqshaq chongtiikang, ümjaq wa ngi raq, Tati mang na phanshi ra aliip jaü rotiikang. Khristo mang na, phuno we lei, i tsajji ara tiijongkuq wan phiina. Kiimaq ngi ara tiichochi wan phiina!

²¹Ngi riika asap ha na. Ümniiraq i kiq ka tlea maü maq, ara lak na waiq kang arthaq niimin, achan lin miklo haü nguta kamto maq sitiikang.

²²Kiimahali, ngi japwa chang khok ri, ashi tiije laüta thüli laq. Ngi ka namshiq phana riikum wa miitu, namshiq raq achu jaü tlan kriika, Shiikeawe raq mitre nguta kam tiikang.

Bomshat Salam

²³Ngi rai Jesuq khristo mang maq, phaqték na siti we, Epaphras raq namshiq ma salam tiiso tlo.

²⁴Kiimahali, reraüshi maq Shiikeawe jaqsham dantibi Makaq, Aristarkas, Demas kiimaq Lukaq riimin tsangtsam tarü raq salam tiitai tlo.

²⁵Tati Jesuq Khristo kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

Hibru

Hibru 1

Shiikeawe Raq Ase Lümaq Riibom Wanto

¹Richü pat na Shiikeawe raq natitiim ma, apaiq wokhong na siwan lamlu hon atsii ka jang pahea chongkuqto she. Kiimaq ra shammibi lümaq phanrap phanrii lam na seng raüta, tsii ka chongkuqto.

²Shatmaq ümchaü sanha, ara phangthum wan pat she ngo maq, Shiikeawe raq nashiq ma tsii chongke ka, Ase nübok lümiishe bom dam tlo. Shiikeawe raq Ase lümaq, ara ra nai hiq ara phansang wanto. Kiimaq Shiikeawe raq Ase ka phangthum jai maq ara ra nai hiq thun wiita kunli ara rüm wan miitu ashong wan kun she.

³Apaiq sham ari ka Shiikeawe achhai anyii ngao kra dongdii, shamshi ngamshi. Kiimaq Shiikeawe rong arai sham ari ka kunli, apaiq khum na tiisam tlo. Kiimaq apaiq nübok maq dong tlaq ningkun henghea bomtsi lümaq, ra nai hiq wiita rüm tlo. Apaiq raq ara mangjong hiq na diim tlaq, mangjong maiqse ngarai diike wan lam ka tankuq wan tlii raütiishe, apaiq ka sanseng ramungtan na ngati we, Ningkun Ajong thaq na Ajong Rümte we Shiikeawe sitlaq ngachang tho na, jaqtsi nü niishe nga wato.

Shiikeawe Ka Pinthum Ajong Alu

⁴Shiikeawe raq, Ase mang liichum ka rasetiim mang thaq na ajong pinthum maq mang wanto. Ase mang wantaq mang kriika, Awe Shiikeawe raq tingsang athiiq raüta, apaiq rii dongdii nguta athü wan mang riito. Krai mren, Shiikeawe Awe raq, Ase ka rasetiim thaq na ajong pinthum miishe tiija wanto.

⁵Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Shiikeawe raq rasetiim phong wa ashi ra ma dongdii min, “Ümniika I se; Ümchaü ranaiq miishe ngi ka üm We,” ngutiika ngu mak dea. Kiimahali, Shiikeawe raq rase rai riibom wan tlaq akhing na, “Ngi ka Awe ma mijaha, kiimaq apaiq ka I Se shaq miishe mija wan,” ngutiimin ngumak dea.

⁶Shatmaq, Shiikeawe raq Ase sekhuq laqlaqse ka, mangjong hiq na tiisat kaiho akhing na, Ase miitu apaiq raq bom ka akha chongto, “Rasetiim thun tlotli raq, apaiq ka shomnoq raa tlo,”

⁷Shatmaq Shiikeawe raq rasetiim miitu bom ka akha chongto, “Shiikeawe raq apaiq rasetiim kong ka, rahai ikha wrakong phansangto. Kiimaq Apaiq jaqshisetiim kong ka, waniitu ikha phansangto,”

⁸Shatmaq tiina Shiikeawe raq Ase miitu bom ka akha chongto: “O Shiikeawe lei, ümniiraq ümhokham jaqsham tlaü kriika, pattup pat-sa mitsing wan! Ümniiraq ümsengi mungmaiqse ka, tingting tri raütu sham laüta peng tlaü.

⁹Ümniiriika tingting jaqsham kli lungwii tlaü, Abi jaqsham ka asaisi riitlaü. Arkha miitiina, ngi Üm Shiikeawe raq, ümniika shong wan kang. Kiimaq, ümniima ümkongti tiim tarü thaq na, chochi ajong pinthum shreng lap wan miitu, shong wan kang.”

¹⁰Apaiq raq akha nguto, “O TATIWE lei, ümniiraq apha na mangjong hiq ara phansang wan laü; Kiimaq, ramungtan thun ka tiiq wan laü.

¹¹Ara ra nai hiq thun arka athum mirki, Shatmaq, ümniika siruqli misi haü. Arthun arka, khu akhea riimki tlaq ikha, ariim mirki.

¹²Ümniiraq ra nai hiq thun arka damsii ikha, komshom shom mikom baiq haü. Kiimaq ra nai hiq thun arka, khu akhea riimki tlaq ikha ariim mirki. Shatmaq, ümniika pattup taqtaq li misi haü. Ümrilung ka akii wan nguta ahü.”

¹³Shiikeawe raq rasetiim ashi ra ma dongdii min, “Ümniika ngi ma jaqtsi nü arjaq ngali liishaq, Ngi raq ümjaqti thun ka lap wan lata, ümji ni ma hüda ikha, mitiibum kuq wan ha shaq wiiwii,” ngutiika jangshi min ngu mak dea.

¹⁴Riita, ikha jiila, rasetiim ka ju wiita? Tsangshiq ka winji kong. Tsangshiq ka Shiikeawe shiili liiti. Tsangshiq ka tiichhii wan rilung lap wanti maiqse angu thun kra khrumke miitu, Shiikeawe raq atiiki.

Hibru 2

Tiichhii Wan Jonghea

¹Ara chongtiikai arkha maq, nashiq raq tai kai tengman tlaq bomtsi ka, tsan na tiitsang shat maq rüm laita lang rong i. Akha si riilai jiika, nashiq rilung na jamlai phan rathaiq rahai saü raü min, nashiq ka tiimeshi lot mak miraq.

²Natitiim nawi pat na rasetiim lümaq, Shiikeawe raq jamlai tsütsa wa chongkuqtaq, kriika khaqkhaq, bomtsi poshi min poimak maq kuwanto. Kiimaq jurwa Shiikeawe kiq tleataq, kra shut wantibi thun ka tarü, Shiikeawe raq tsangshiq maiqmii raq shuttaq kra phanphan, kha alaiq achü kra shin raüta, tsangshiq ma mo tiihoto.

³Riita, rasetiim lümaq atiichongkuq tsütsa bomtsi kra shishe wantibi thun wiita raq, Shiikeawe sintsang ka hophaqtaq jiika, ümchaü Shiikeawe raq nashiq ma tiichhii wan jonghea kilü dikuq wantaq, kra tsütsa ahea kra nashiq raq tai mai shishe hai jiika, Shiikeawe mo howan mai maq milun lot rong i sha? Kriiwa nashiq ka hangki lot mai miraq. Ara tiichhii wan tsütsa jonghea arka, Tatiwe apaiq raq akiq maq atiidea bomtsi. Kiimaq ara tsütsa tai wantibi tarü raq, arka poimak phan tengteng bomtsi dea nguta, nashiq ma hakhi kuqto.

⁴Tsangshiq raq kuqtaq hakhi thaq kiijaq hali, Shiikeawe raq kao raüta awang chang nai phiiptsi chang jaqsham ka pahea sham wan ruq miili, nashiq ma khangriri hea maq tiichhikuq nongtlo. Ara chongtiikai, Asii Wenyi kongphiq

ningkun thun arka, Asii Wenyi raq maiqse loweatek ma jamkhii kewan wa lungwii tlaq, kra phanphan kuq tlo.

Nashiq Ma Tiichhii Wan Rilung Kewanti We

⁵Shiikeawe raq rasetiim ma, jai na maiq pat anye saüho tlaq kra peng miitu arang ka kuq mak dea. Ara naishiq raq maiq pat anye misaüho nguta chongtiikai kra peng wan miitu rasetiim ma arang ka thaq mak dea.

⁶Shatmaq kra rii na, Asii lakdap bashi na, akha nguta waiqto: “O Shiikeawe lei, maiqse nguta sitlaq kriika, ümniiraq broriiki li chang min asi sha? Maiqse miinu ka jam min ahü ikhli ahata? Kriika ümniiraq shümükai chang min riimak ikhli?”

⁷Ümniiraq maiqse ka jaqlose miitu, rasetiim thaq na anun lin miili thü laü, Shatmaq, krai jai maq, ümniiraq apaiq ka, tarü thaq na ajong maiqse, khushü jonghea hoti ma shong laü.

⁸Laüta, ümniiraq apaiq ka, ra nai hiq wiita kunkun peng wanti we miishe shong laü.” Ara chongtlaq Asii lakdap jaq niika, “Shiikeawe raq maiqse ka mangjong hiq na sitlaq phanrap kra rümti we miishe shongto” nguta chongtlo chhi tiikai. Shatmiitiq nashiq raq mak maq rashra kaü chhi tiikai, maiqse raq phanrap ka ümchaü niitaq awokhong na tiishang lot mak shaqli.

⁹Shatmiitiina, nashiq raq, Jesuq ka alose miitu, rasetiim nam miimin anun ma tijato chhikai. Kra anun ma tijataq kriika, apaiq raq Shiikeawe kaphap mangchan wokhong maq, maiqse angu tarü miitu mitsai laq nguta atiiki. Raüta, apaiq raq maiqse miitu tsaitaq krai mren, Shiikeawe raq apaiq ka wiitarü thaq na ajong alu miishe shongto. Apaiq khushü ngao ka achhai anyii she kuqto chhi tiikai.

¹⁰Riita, arka riikhaqli dea. Shiikeawe ka nashiq Tiiqtiwe. Kiimaq phanrap rümtiwe. Apaiq raq Jesuq ka, chamchao walü mong maq chen wanto. Raüta apaiq puk na nyap wantibi maiqse pahea ma, tiichhii wan lam tanketi we miishe tijato. Arka Shiikeawe raq, Jesuq pum lümaq, maiqse angu thun tarü ma, apaiq achhai anyii khushü rilung ngao kra, triishake wan miitu tiikuri kuqto. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, Jesuq ka tsangshiq tiichhiiketi we miishe tijato.

¹¹Apaiq raq maiqse ka, tsangshiq ngarai boqtham chum na arnyat rai wa, tiisii hekuq tlo. Apaiq nai apaiq raq tiisii hekuqtaq maiqse angu thun tarü miika, Awe ka ashi li. Tsangshiq tarü ka Weshi setiim siisaq she jawanto. Ara ningkhan tiina, Jesuq raq tsangshiq ka anotiim nguta hea wan ma, apaiq ka tiijeasi mak she.

¹²Apaiq raq Shiikeawe ma tsangshiq miitu bom ka akha chongtlo: “Ümniiraq jamlai jaq wa shamkuq laü kra, ngi raq, I notiim ma michong kuq ha; ngi ka tsangshiq phong na nga lata, ümniika mishom raa ha.”

¹³Apaiq raq akhmin chongtlo, “Ngi ka Shiikeawe wokhong niili misiha.” Kiimaq apaiq raq, “Ngi ka Shiikeawe raq ngi ma akuq asetiim rai adam niishe shonga tiikang,” ngutiimin chongtlo.

¹⁴Riita, Shiikeawe raq tsangshiq ka asetiim she nguta awura maq tiham wanto. Tsangshiq ka mangjong maiqse tiijai han-ngam khum na siti siisaq. Kra ningkhan, Jesuq apaiq kiimin tsangshiq jamkho tiijai han-ngam khum na sitlaq, kiikhiisii hali maiqse khum na poki raüta, tsangshiq kiikha shamshi ngamshi siwan damto. Apaiq raq ara maiqse han-ngam khum na pokitaq arka, Thawe raq maiqse angu kra, atsai ningkun kharü maq kha raüta rüm tlaq kiiwa, apaiq tsaitaq kra lümaq Thawe ningkun tu kra, tiibun baiq kai miitu pokito.

¹⁵Jesuq tsaitaq kra lümaq, maiqse angu wiita tsangshiq rilung wiilü, Thawe raq atsai kharü mong na ashaq baiq wa daakuqto. Raüta tsangshiq ka wasetiim miishe tiijato.

¹⁶Apaiq ka rasetiim khrumkai aki riimak nguta chongtlo. Asii bomtsi na akha chongtlo, “Apaiq riika Abraham saü ase phan kra khrum kuqto.”

¹⁷Riita, ara chongtlaq arai mren, apaiq ka mangjong maiqse ikha, tiijai han-ngam na shamshi ngamshi pokai chang dongdii she raa kito. Apaiq maiqse han-ngam na akha pokitaq arka, apaiq ka tsangshiq miitu, tsapsaü kapse mangchan tsantsii jonghea maq, tsangshiq thaq na Ramwe Ajong Pinthum we ma jawan miitu pokito. Raüta apaiq ramwe jaqsham lümaq, Shiikeawe tsankhiq ka tiishi wanto. Krai mren, Shiikeawe raq tsangshiq ngarai kra diikuqto.

¹⁸Apaiq ka maiqse ma pokitaq kriikha miitiina, ümchaü maiqse angu ümchuwa, chamchao litkot maitai walü riihum tlaqti thun kra, apaiq raq khrum kuq lot tlaq kra. Jamkhano ngukla, apaiq riimin maitai chamchao walü thun kra wiita riihum wanto. Raüta kra thun haikaiq haike wiita tang wanto she.

Hibru 3

Jesuq Ka Mosheq Thaq Na Ajong

¹Shiikeawe raq ngi rai ahea wan damti, asii lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei! Nashiq raq Shiikeawe ma kam tiikai lamphan na, nashiq shunshea wanti we, Jesuq ka Shiikeawe raq Ramwe Ajong Pinthum ma shong raüta tiikito. Apaiq raq nashiq ma Ramwe Ajong jaqsham kuq tlaq kra atsi dada maq tiima laita si rong i.

²Mosheq raq Shiikeawe jamkun na, jaqsham ka tsapsaü kapse maq shamkuqto. Kiikhiisii hali, Jesuq riimin, apaiq ma Shiikeawe raq Ramwe jaqsham kuqtaq kra, pinthum tsapkap raüta shamkuqto.

³Maiq weshi raq jam ashi mihai ngu i na. Raüla, nanok raq apaiq raq jam haitaq kra tsom wa kra lii raüta, jam haitiwe ka kai mishreng siq. Arkha maq, maiqse

raq Mosheq ma ümtinkhan wa anato shreng wantaq, kra thaq na kao raüta, Jesuq miika apa, ajong shreng wan chang she raa tlo.

⁴Maiqse si chang jam sitlaq kriika, ahai ahunti atati ka asi siisaq. Krai mren, Shiikeawe ka phanrap sitlaq kra phansangti we.

⁵Mosheq ka Shiikeawe jamkun na tsapkapkap setsang setsii jaqshise ashi siwanto. Krai mren, Shiikeawe raq apaiq ma rawiichii miitu, jamlai bomtsi wa chongkuqtlaq kra phanphan tsapkapkap maq Israilnok ma chongkuqto.

⁶Shatmaq, Khristo ka Shiikeawe ma Ase. Krai mren, apaiq ka Shiikeawe sengi thun kra tsapkapkap maq rümti we. Nashiq raq Shiikeawe ma kamtsantsii rüm tiikai ara thaq mai phan maq, tsan tiijong laita, pharangrang maq sihai jiila, nashiq thun armin, Shiikeawe sengi nguta misi rong i.

Shiikeawe Sengi Ma Nü Tiitsak Chang Hiqshong Asi

⁷Riita ara chongtiikai arai mren, namshiq ma Asii Wenyi raq akha ngutlo, “Namshiq raq Shiikeawe bom ka ümchaü ranaiq taihan jiila,

⁸namtitiim pat na ikha, nilan ma naqja rongkiq. Tsangshiq raq Shiikeawe bom ka taimak tleato. Tsangshiq raq bintang jüngi kumtsaiphii binjü maq, Shiikeawe ka niqsiqto. Ikiikha namshiq riimin Shiikeawe ka naq niqsiq rongkiq.”

⁹“Ngi raq tsangshiq ka wiiproq blai shiikumpan lata, shunshea wan kang, Kra chhi shatshat taü miimin, tsangshiq raq ngi ka niqsiqto, nguta Shiikeawe tiibot tlo.

¹⁰Kriikha maq, ngi ka tsangshiq ma i tsan khiqhea riito. “Tsangshiq arka, wranaiqshe i kiq khii li I bom tai mak.’

¹¹Ngi ka tsangshiq ma tsankhiq hea riikang. Kriikha maq, ‘Tsangshiq ka niitiitsak chang hiqshong ashi tiije kuq tiikang kiijaq ümtiikiimin siwan lumakshe miraq!’ ” nguta tumkham kongphiq khakuq kang.

¹²Lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei, namshiq phong wa jurmin tiima tsantsii ka abi naq thü rongkiq. Tsantsii abi thüti nai angiim boqshat maq siti ka, atra Shiikeawe wokhong wa adong mirho. Shiikeawe wokhong wa dongho man chang miitu, honkam shat maq si rong laq.

¹³Namtsantsii ka ngarai raq shonron ho raüta, wanshakshak nilan ma jaki mak chang miitu, namshiq maiqmii liipan na, weshi raq weshi tsaiji dokuq lanta si rong laq. Asii bomtsi na, “Namshiq raq Shiikeawe bom ka ümchaü ranaiq taihan jiila” nguta chongtlaq kriika, nashiq ara ngo nang ngutlo.

¹⁴Ara chongtiikai akha, Shiikeawe ma apha na jamkho kamwan kai, kra tiimeshi mai phan maq atiisup na saüli kam hai jiila, nashiq armin Jesuq rai reraüshi maq, Shiikeawe jaqshamtibi ma mija rong i.

¹⁵Asii bomtsi na akha chongtlo, “Namshiq raq Shiikeawe bom ka ümchaü ranaiq taihan jiila, namtitiim pat na ikha, nilan ma naqja rongkiq. Tsangshiq raq Shiikeawe bom ka tai mak tleato. Tsangshiq raq Shiikeawe kiqkhi wapat wa trang ikha, sruto.”

¹⁶Riita ara chongtiikai, Shiikeawe bomchong kra taishatshat taü maq, taimak dea ikha, alam alat ngiim wanti thun ka juwiita? Tsangshiq ka Ejip mung wa Mosheq raq shea wan raüta adam na alaü wan damti siisaq kli ngok ngi raiwito.

¹⁷Riita ija, Shiikeawe ka rawii roqblai ka jumo khiqriq rai ta? Ngarai tangti thun ma khiqriqto. Apaiq tsankhiq walü kra bintang jüangi kumtsaiphii binjü maq, apaiq kiq khü srutibi khuthaq na nyaito. Kriikha maq, tsangshiq ka kumtsaiphii binjü na jiim rai wanto.

¹⁸Riita, Shiikeawe raq atsan khiqtsi ma, “Tsangshiq arka ngi raq tsangshiq miitu mungtan ashi tiije tiikang kiijaq nütiitsak siwa lumak miraq,” nguta tiibottaq kriika, ümriiti miitu wa tiibotta? Kriika apaiq kiq khü srutibi miitu chong tlo.

¹⁹Riita, ümchaü arjaq chong tlaq arwiishe, nashiq raq chhi tiikai. Tsangshiq ka Shiikeawe raq, tsangshiq ma akuq Kanan hiqshong mungtan na saülu mak miili, lamkampii maq jiim rai wanto. Tsangshiq ma akuq maiqmii mungtan na saü mak dea jiim raitaq kriika, tsangshiq raq Shiikeawe bomchong kra taishatshat taü maq, lang mak ngiimtaq kriikha na tsaito nguta chong tlo.

Hibru 4

¹Riita ija, ümchaü min la, Shiikeawe raq nashiq ma nütiitsak raüta sichang hiqshong kra mikuq kang nguta kiq khamkuqto. Ara khamkuqtaq nütiitsak raüta sichang mungtan kriika, nashiq miitu. Riita nonai notsam lei, Shiikeawe raq namshiq phong wa maiq ka weshi min, ara chong tlaq niitiitsak chang mungtan na saü lot man miili, ajiq we nguta lamkam pii miili tiidea baiq mak chang miitu, hon atsii tiitsang tiitsang maq si rong laq.

²Jamkhano akha tsii chongkuq tiikai ngukla, Tsütsa Ahea ka tsangshiq raq jamkho taitaq kiikhiisii hali, nashiq riimin tai kai she. Tsangshiq raq Tsütsa Ahea ka taito. Kriika tengto. Shatmaq tsangshiq ma amet dong chang jam min ahü riito. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq kra taitaq tsütsa kiima, Shiikeawe raq tsangshiq ma nü mitiitsak kuqha nguta kiq kham kuqtaq kriika, tengteng dea mikuq nguta, kam mak dea riito.

³Riita nashiq ümchuro kam tiikaiti thun riika, Shiikeawe raq kiqkham kuq taq nii atsak rilung kra lap wan kai she. Riita arka Shiikeawe apaiq nü maq, jamkho chongkuq taq, kra phanphan she kuwanto. Apaiq raq nguto, “Ngi ka tsangshiq ma tsankhiq riikang. Kriikha maq, “Tsangshiq Ka niitiitsak chang hiqshong ashi tiije kuq tiikang kiijaq ümtiikiimin siwa lumaq she miraq!” nguta tumkham

kongphiq khakuq kang. Apaiq raq ara nii atsak rilung siwan chongtlaq arka, apaiq raq ra nai hiq tiq wan jaqsham ka alot wishe shatmaq chong tlo.

⁴Jamkhano akha chongtiikai ngukla, Asii lakdap jaqshi na, ramiishi ranaiq miitu bomtsi ka akha chongje asi, “Ramiishi ranaiq ngoja na, Shiikeawe raq apaiq joli minshiiq jaqsham wiita kra thaq raüta, niitiitsak ahai riito,” nguta chongtlo.

⁵Riita ara niitiitsak rilung chong tlaq bomkhu tsishi kra siili, “Tsangshiq ka niitiitsak chang hiqshong ashi tiije kuq tiikang kiijaq ümtiikiimin siwan lumak miraq” nguta chongtlo.

⁶Tsütsa Ahea kra kongkhu na tai wantibi raq, ara niitiitsak rilung ka lap mak dea tiikhea baiqto. Arka tsangshiq raq Shiikeawe ma kam mak dea kha maq tiikhea baiqto. Shatmaq, Shiikeawe raq maiq ahinti miika ara niitiitsak rilung ara kuq tlo chhi tiikai.

⁷Arka Shiikeawe raq maiq jai na wati miitu, “Ümchaü ranaiq,” nguta rahiq akhing ka thüshat asi li nguta chongtlo kiiwa sap tiikai. Rawii pahea lea wan jai na, Shiikeawe raq Dawit lümaq asii bomtsi arjaq chong wan kai kiijaq chhi tiikai. Arjaq akha chong tlo: “Namshiq raq Shiikeawe bom ka ümchaü ranaiq tai han jiila, angiim ka naqngiim rongkiq.”

⁸Riita, ija, Joshua raq mungmaiqse ma, Shiikeawe raq kiq akhamkuq niitiitsak rilung ka kuq wanto she nguraü jiika, Shiikeawe raq jai na ranaiq shi asi dea ngutiika ka chongnong mak she mirwa.

⁹Shatmaq, Shiikeawe raq ra nai hiq tiq wan lot jai, ramiishi ngoja ranaiq na niitiitsak haitaq kiikha, Shiikeawe sengi ma niitiitsak rilung ka milap wan shaq li nguta chongtlo.

¹⁰Ara jamkhano chongtiikai ngukla jurwa ara Shiikeawe raq kiq akham kuq niitiitsak rilung arshe lapwan tlaq, kriiti riika apaiq maiqmii jaq sham wa niitiitsak raütiishe misiwana.

¹¹Riita, ara chongtiikai arai mren, lo ümchaü min, nashiq wiitarü kunli raq, kra chongtlaq nii atsak rilung kra lap wan miitu tsapsaü kapse maq, kamasham lamphan na shiikut chaq wan ruq miili si rong i na. Kiikha si hai jiika, natitiim pat na tsangshiq kamtsantsii ajom kha maq, lamkampii miili chhan wantaq kiikha, nashiq ka chhan wan mai miraq.

¹²Shiikeawe bomtsi ka atra. Kiimaq jamlai phan na seng raütiwa bomtaq, kra sham wan ruq phan. Aniq min sihea, khubinlo panthit. Bomtsi raq maiqse tsaiji kiimaq wenyi wiita riip wan tlo. Kiimaq maiqse khum na arok ariitsai sitlaq thun kra wiita kunli han wan tlo. Kiimaq maiqse tsan mong na, tiima tsantsii jamlai wa rüm tlaq kra thun wiita, kunli chechiptlo.

¹³Maiqse raq, Shiikeawe maklii wa apaü chang ka jam min ahü. Ramungtan na nai mangjong hiq na ümtinkhan wa diim tlaq thun kra, Shiikeawe raq achhi

kiimaq asap siisaq. Nashiq tarü raq narilung ara miitu wiita apaiq ma heshap kewan chang miraq.

Jesug Ka Ramwe Ajong Pinthum

¹⁴Ikhijjiika, nashiq raq jamlai mo kamwankai kra, kamtsantsii raü kha kriika, phataq khonshat maq si rong i. Ramwe Ajong Pinthum we, Shiikeawe Se, Jesug ka nashiq miitu Shiikeawe ngachang tiinap niishe nga wato.

¹⁵Nashiq ma Ramwe Ajong Pinthum we riika, nashiq tiinan shan tiikai kamasham ningkun ajom si tiikai thun kriika, kunkun asap siisaq. Nashiq ma Ramwe Ajong Pinthum we ka nashiq raq maitai chamchao ümtinkhan wa riihum tiikai kriika, apaiq raq kunli asap siisaq. Apaiq ka nashiq jamkho tairai tlaq, kiikha Thawe raq tairaito. Shatmiitiina, apaiq raq jamkiq min shut mak riito.

¹⁶Riita ümchaü sanha, nashiq ka tsan asang miishe, Shiikeawe wokhong na tiisot laita, nyap wan rong i. Apaiq raq nashiq ka, apaiq kaphap khoqramkii maq keishat rüm tlo. Kijjaq nashiq ka, tihang mangchan kiimaq kaphap mangchan tiiwong niishe misi rong i. Nashiq ma raa tlaq phan ka Shiikeawe raq mikhrum kuq.

Hibru 5

¹Shiikeawe ma nokwe ngarai miitu honglu take nai alu atan kewanti ramwe ajongwe ka tsangshiq ramwe weraü phan wa shongtlo.

²Riita, ramwe ajong we apaiq kiimin la, phanrap lam phan na ningkun ajom sitlaq kha maq, nanok ahinti raq ashut aphit klo wan kra chhi raüla, apaiq mangchan tsantsii ka asi thü tlo.

³Kriikha maq apaiq riika nokwe ngarai miitu lamlamli ka riimak, shatmaq apaiq maqmii ngarai miitu min, honglu kuq tlo.

⁴Ju riimin ramwe ajong jaqsham ka maiqmii raq rit mak phan. Shiikeawe raq Aron ka jamkho shongtaq kiikhiisiitiq shong chang.

⁵Krai mren sii hali Jesug riimin ramwe jaqsham ka apaiq tsiitsii maq sham wan mak dea. Shiikeawe riitiq, apaiq ka ramwe ajong we ma shongto. Shiikeawe raq apaiq ma akha nguto “Ümniika I Se, Ümchaü ranaiq miishe ngi ka üm We,”

⁶Shiikeawe raq Asii lakdap bashi na hali, “Melkijedek ka ramwe ma shong kang kiikha, ümniika pattup miitu ramwe ma shong tiikang,” nguta chong tlo.

⁷Jesug ka mangjong hiq na siji na, achu jaü maq siwanto. Apaiq tsan mong na tiima tsantsii atsin maq, apaiq ka atsai chang wa tiichhii lotti, Shiikeawe jaq wa achu jaüto. Kiimaq makphai trok raüta, ajong maq hong raüta, Shiikeawe ma

tiitaito. Apaiq ka Shiikeawe wokhong na phaqqhii nichii maq siti kha maq, Shiikeawe raq apaiq achu jaü bomtsi thun kra tre kuqto.

⁸Apaiq ka Shiikeawe Se, li jiimin, chamchao walü mong maq lea wan raüta Shiikeawe aming thun ka phaqqhii nichii maq taito.

⁹Apaiq raq ajaqqsham wan chang ümchuwa sitlaq kra, kunkun tiinyi sham wan kha maq, apaiq ka minhap maiqse ashi miishe jawanto. Krai mren apaiq ma kamwantibi ma apaiq ka tiichhiiwan tsitsü raüchong miishe jawanto.

¹⁰Kiimaq Shiikeawe raq, apaiq ka ramwe ajong Melkijedek jaqsongti we liijo nguta, tri ka phoq kuqto.

Khristo Ma Kamwan Ka Naq Thaq Rongkiq

¹¹Naishiq raq namshiq ma Melkijedek raq ramwe jaqsham wantaq kiikha, Khristo riimin ramwe jaqsham tlo kra, bomtsi thaq na atsaü dea chong kewa chang asi shaqli. Shatmaq namshiq ma phanchanke miika ahawiq. Namshiq raq maiq bom chong kra samhea tiitsang tai tsüman sitlan.

¹²Ümchaü sanha, namshiq ka maiqla she, nanok ahinti ma Shiikeawe lamphan bomtsi chongketi, ashrinketi miishe jawan han chang wa. Jamkhano ngukla, namshiq ka Phung na shang wan li maq, rawii luhea she lea wan lan. Shatmiitiq, namshiq ka ümchaü min, nosere li riishatshat sitlan. Nanok raq namshiq ma, kamasham lamphan tiichap wan chang, tsütsa bomtsi se kriili chongke chang ma jatlan. Namshiq raq ümchaü sanha, kamasham bomtsi ka chungkaq dung kriishe sea han chang wa. Shatmaq, namshiqtiq ümchaü min, nyakpü kli nyang ruq nyang tlan. Namshiq ka ümchaü min, noshiisetiim ikhli sitlan.

¹³Ümchaü niitaq juwa nyakpü li nyangtlaq, kriiti ka noshiise li riishatshat. Apaiq ka atsii min miku shaqli. Apaiq riika ajiq alam jam min sap mak shaq li.

¹⁴Dung chungkaq seati kriika maiqla she ngushat. Kriika maiqmii rilung na, Shiikeawe bomtsi kra lang raüta, Shiikeawe maklii na, jamlai wa ajiq nai alam kra tseatsiiq wan angam she. Kiimaq atsin she ngushat.

Hibru 6

¹Lo ta, ikhijjiika, nashiq ka sinkhu na wawan ruq li warong i. Laita maiqla raq phaqqsea chang, atsaü bomtsi kriishe phaqqsi laita si rong i. Man niiwa, nashiq Phung na shang pha wa, atiicham pha chang, Phungmaiqqse rilung tsütsa tai kai kriika, ümchaü bliiq chongki nong mang she. Namshiq riimin kra apha wan chang hiqqhu phishi kijiili ka naq nga rai rongkiq she. Ra na dü wan chang. Ümchaü nashiq riika apha wan tsantsii klai wan laita, thiihü rilung jaqqsham ka miimthü kai she. Laita Shiikeawe wokhong na nyap wan kai she.

²Khamlam wan kai kra liichum kiimaq jaq ka maiq dü na sham raüta, achu jaüke liichum, bomtsi kra chongke wan kiimaq maiq ka amaa wa dong wan nai wamungtan na khiim wan liichum chongke kijiili, nga ruq ka ngarai mai she.

³Nashiq ka arthun ara lea wan kai she. Ümchaü sanha, wenyi na maiqla she jawan rong phiina! Shiikeawe raq lam dikuq raü jiika, nashiq ka sinkhu na wawan ruq mijong luwan rong i!

⁴Juwa Shiikeawe wokhong wiishe kinphai na dongho nong tlaq, kriiti ka thongshi tiijang sheaki lot mai she. Tsangshiq tsantsii ka klai wan lot mak she. Tsangshiq ka Shiikeawe rawii li na si raüta, asum atei wishe. Tsangshiq raq sanseng ramungtan wa Shiikeawe raq akuq, kongphiq sum kra asap wishe. Kiimaq nanok rai adam maq, Asii Wenyi ka lapto.

⁵Tsangshiq raq, maiqmii tsan mong na, Shiikeawe bomtsi ka asum dea nguta atei wishe. Kiimaq tsangshiq raq, Shiikeawe ningkun wokhong na si peo rilung sum kriika, atei wishe.

⁶Kiitinkhan ningkun rilung sum kra tei jai shetiqa sha, tsangshiq raq Shiikeawe ma kamwan lam kra miimbaiq thü tla! Akhiiti raq, tsangshiq mra ka thongshi hali ka tiidii wan lot mak she miraq. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq Shiikeawe Se ka pumsongkham na thongshi ri hali, tübaiq nongtlo. Raüta tsangshiq ngarai lümaq, Jesuq ma nokwe man na jea tiingaü nong tlo.

⁷Shiikeawe raq ra tiijun raüta, hiqngam ka awin wiq ma tiija tlo. Raüta petsi wiqtsam ahea wiq tiidong man tlo. Krai mren, petsi ka maiqse ma aphaq asea chang chamtraq tiidong man kuq tlo.

⁸Shatmaq, hiq phu ba kriika, shukrü nai sangphii riili long wan lili raü jiika, kra ba hiq phu ka jam riichang min riimak she. Kra she ngu raü ka, Shiikeawe manson hophaq chang li she miraq. Raüta kra ba ka, wa maq chaq baiq changli she miraq.

⁹Riita, lungwii phunainotim lei, ngi raq namshiq ma akha bomtsi atsin wiq maq waiq wan ha jiimin, ngi ka namshiq miitu tsankhun maq sitiikang. Ngi raq asapha, namshiq ka ümchaü lam niishe, tiichhii wan lamphan phan wa tlan.

¹⁰Shiikeawe raq maiqse ka tiishaü tiiji raüta kappe maq shin mak. Namshiq raq Shiikeawe jaqsham tlan kriika laqbaiq mak. Namshiq raq Shiikeawe mang na, Phungmaiqse ma khrum kuq lan. Kiimaq namshiq raq, ümchaü min shiikum pan kuq ruq riitlan kriika, Shiikeawe raq laqbaiq mak.

¹¹Ngi raq, i tsan mong na atsi maq shiwea siq tiikang, namshiq tarü loweatek raq maiqmii tsantsii ka, atsi dada maq jamlai miitu wa ran tiikai, kra lap li chang, lamphan kra tiinyi wanli shiikut raüdea ahea miraq nguta, riichopi siq tiikang. Krai mren, namshiq raq jamlai lap wan miitu wa, tsankhun maq kherat tlan kra, lap wan tlii miitu shiikut chaq ruq si ronglaq.

¹²Ngi raq namshiq ka, roknin riishin ma tiija ka romang. Shatmaq ngi raq namshiq ka, Jesuq ma kamti maiqsetiim dea nguta, kamasham lamphan na, jaqkhon tiipha tiipha maq siti ma jawan kra lungwii tiikang. Raüta, Shiikeawe raq mikuqha nguta, kiqkham raüpot khakuqtaq kongphiq kra lap wantiiti bi, kiikha namshiq min si ronglaq nguta tiitai tiikang.

Shiikeawe Kiqkham Ka Poimak Phan

¹³Shiikeawe raq ümra akhing niiwa, Abraham ma phanshi ra mikuq kang nguta kongphiq khakuqtaq, kra akhing na, Shiikeawe raq sinkham raüta kiqkham kuqto. Shiikeawe apaiq thaq niiri ajong ala nguta jumin ahü she kha maq, Shiikeawe raq, apaiq maiqmii mang kra chong raütli, Abraham ma sin kham kuqto.

¹⁴Shiikeawe raq Abraham ma, “Ngi raq ümniima kiqkham kuq tiikang, ngi raq ümniima achu shiiman jonghea mikuq kang kiimaq ümlai ümla ka pahea, hiq ham ra ham she mitiipu kuq kang,” nguta kongphiq khakuqto.

¹⁵Krai mren, Abraham raq, pinthum maklii khamthii maq, Shiikeawe bom ma kam raüta, kongphiq kra lap miitu khewanto. Raüta, Shiikeawe raq akhamkuq kongphiq kra, apaiq raq lapto.

¹⁶Maiqse nai maiqse liipan na bomtsi rengkiq riikham tlaq akhing na, maiqmii ma ajong ala juwa sitlaq, kriiti mang chong raüta, kiq ka riikham tlo. Krai mren, bomkham keti we raq ra tam raüta, sinkham kuq tlo. Raüla, bom ka kijiishe tiithum tlo. Riikhii kimak she tiisup tlo. Khamkuqtaq kriika, mikuq dongdii ngushat she.

¹⁷Shiikeawe riika jumo, apaiq raq phanshi ra mikuq ha nguta bomkham tlaq, kriika poimak phan she, nguta chongke rii na, kriiti tsantsii tiisangke miitu, apaiq kiqkham kongphiq thop ka, apaiq raq sinkham bomtsi maq hali tiipat raüta tiipha khakuqto.

¹⁸Riita, arjaq chongtlaq, bomtsi ka anai. Shiikeawe raq mikuq ha nguta kiqkhamtaq kra nai apaiq raq sinkhamtaq bomtsi anai kra riito. Shiikeawe bomkham ngutlaq kriika, ümtiikiimin poiki mak phan. Krai mren, nashiq apaiq wokhong tiiwong na sitiikaitibi miika, tsailam jilam she sitiikai. Kiimaq nashiq raq alap chang sitlaq kriika, milap rong i dongdii nguta, ran tiikai. Laita kamto maq khe tiikai.

¹⁹Nashiq rilung lai shiikhing wa chang, jinkhaiq kong bu ikha sitlaq kriika ara. Ara jinkhaiq kong bu arjaq riwiiqtibi ka, ahai song chang jam min ahü. Kriiti ka jamlai rahai riimin chhi mak. Nashiq tsan ran chang jinkong bu ka Jesuq. Apaiq ka ramungtan na sitlaq shomjam mong kiijaq, asii thaq niimin asii pinthum siqlaitap sitlaq kra mong niishe wawanto.

²⁰Jesug ka nashiq miitu, nashiq ma sinkhu na, kiijaq awa wan kun she. Raüta apaiq ka kra khok na nga raüta, pattup pat-sa miitu, ramwe ajong we miishe jawanto. Apaiq ka ramwe Melkijedek jaqsong miishe nga wato.

Hibru 7

Ramwe Melkijedek

¹Riita, ara chongtlaq Melkijedek ka Salem chela na hokham jati we riito. Kiimaq apaiq ka Ratsan Ramong nyang na siti Ajong Shiikeawe shomnoqti ramwe we. Abraham ka hokham weblai khat kai kito. Raüta hokham weblai nai tsangshiq sengi thun ümchuwa kra wiita khat raüta tangto. Rekhat tang raüta, rejang wa, lam na awarai riito. Kiijaq Melkijedek ka ki raüta, Abraham ka humkito. Raüta Abraham ma Shiikeawe mang na ramram kuqto.

²Kiimaq Abraham riimin Melkijedek ma, rewa tsiiq anyam, sepat lope ümchuwa Apaiq raq tsuq wantaq kriiwa, aroq khu wa manshi manshi lam raüta, Melkijedek ma honglu na kuqto. Melkijedek mang liichum kriika, “Kechu jaqshamti Hokham we,” nguta ngo. Kiimahali apaiq ka Salem chela hokham we. Kra liichum ka “Khusang Hokham we,” nguta ngo.

³Asii bomtsi na, Melkijedek ma anyung nai awe ka juwa, lo atitiim ka juwa kriika waiq thü mak dea. Kiimaq apaiq rawüchhi, lo apaiq langpit tsütsa bomtsi kiimin, jam min waiqthü mak. Apaiq ka Shiikeawe Se sitlaq kra niq riri, pattup pat-sa miitu ramwe ma jaraüta sitlo.

⁴Riita, ara chongtiikai arwiili she, ümchaü namshiq raq, Melkijedek ka pinthum ajong aluwe dea riito nguta, sap chang sitlo. Nati Abraham mangjong ka ratsa hiqtsa ikha riito. Nati Abraham riishe Melkijedek ma, rewa tsiiq, sepat lope ümchuwa tsiiq wantaq, kriiwa phanrap wa tiikham raüta, manroqshi khu wa manshi manshi ka, Melkijedek ma honglu na kuqto nguta chongtlo.

⁵Kiimaq Shiikeawe raq, Mosheq lümaq akuq thü thungtri aming miika, Lewi saüse phan raq ramwe jaqsham tlo. Raüta, tsangshiq ramwebi raq, Israilnok raq tsangshiq raq ümchuwa lap tlaq kiiwa, manroqshi khu wa manshi manshi ka, Shiikeawe ma honglu na kuq tlo. Kra honglu ka ramwebi raq jaütlo. Riita, kriika tsangshiq maiqmii nok jaq wiili jaü tlo. Riita, tsangshiq Israilnok kriika Abraham lai ala wa apu wan siisaq riishatmaq jaü tlo.

⁶Lewi ka Melkijedek ma ati ka riimak. Shatmaq apaiq raq Abraham jaq wa aroq khu wa honglu akuq wa kra taoto. Raüta Abraham ma achu shiimanke, ramram kuqto. Abraham ka Shiikeawe raq sinkham kongphiq thun khakuqtaq kra lap wanti we.

⁷Riita, nashiq wiitarü raq asap i, jurwa ramram kuqtaq kriiwe kriika, jumiiwa ramkuqtaq kriiwe thaq na ajong.

⁸Riita, aroq khu wa manshi alu na akuq phaqseati thun, Lewi saüse phan ramwebi ka, rilung sung jai atsai riiwan tlo. Shatmaq Asii bomtsi na chongtlo, aroq khu wa alu jaüti we, Melkijedek ka ümchaü min atrali sitlo nguta chongtlo.

⁹Kiimahali, ümtiikiiwa Abraham raq, aroq khu wa manshi honglu kra Melkijedek ma kuqtaq, kra akhing na Lewi (Jai na pat niishe aroq khu wa manshi honglu hiti weraü) riimin Abraham pum lümaq, Melkijedek ma aroq khu wa manshi honglu ka ake wan dam wishe ma jatlo.

¹⁰Kra akhing na, Lewi raq rawü riwe kla michhi shaq li. Li jüimin, Abraham raq Melkijedek rai riihumtaq akhing na, Lewi ka ati Abraham puk na asi.

¹¹Riita, Israilnok ma Thungtri kuqtaq kriika, Lewi weraü raq ramwe jaqshamtaq kriithaq na seng raüta kuqto. Kiimahali, Lewi weraü raq ramwe jaqshamtaq kra kunli, minhap dea, jamlai phan niimin kojo ahü, kunkun nyi wanli siisaq ngu raü jiika, arthaq na pong linlin ramwe weshi hali, Melkijedek ramwe we jijai na, ramwe weshi hali pokai nong ka raa rai mak li she mirwa.

¹²Riita, ümtiikiiwa ramwe we kriishe klai baiq tlaq, ramwe jaqsham thungtri kriimin alai baiq chang she jaki tlo.

¹³Riita, ara chongtiikai arai mren, nashiq Tatiwe manphan ka, Asii bomtsi na chongtlo chhi tiikai. Apaiq ka pong weraü wa. Apaiq weraü wiika jurmin ramwe jaq ka sham wan mak dea.

¹⁴Riita, apaiq ka Juda weraü phan ta na rawü chhikito nguta, wiitarü raq ra tsa ikha asap siisaq. Shatmiitiq, Mosheq raq ramwebi jaqsham chong tlaq kiijiika, Juda weraü wa ramwe jaq misham dam ngutiika chong mak dea riito.

Ramwe Weshi Hali Melkijedek Ikha

¹⁵Riita, ümchaü sanha, ngi raq namshiq ma jamlai wa chong tiikang arka, alam rashra she. Lewi weraü raq ramwe jaqsham wantaq kra lü miika, maiqse ka Shiikeawe wokhong na shunshea wan lot mak dea riito. Kriikha miishe tiina, Shiikeawe raq Melkijedek kiikha, ramwe weshi hali she shong nongto.

¹⁶Apaiq ramwe ma shongtaq kriika, Thungtri raq chongtlaq kriithaq na seng raüta, apaiq ka arta arwiidea shong chang raa tlo nguta, ramwe ma ashong ka riimak. Shatmaq, apaiq ka thenki mak phan rilung ningkun maq ashong.

¹⁷Ara jamkhano chong tiikai ngukla, Asii bomtsi na, “Ümniika Melkijedek kiikha, pattup pat-sa ramwe miishe mija haü,” nguta chong tlo.

¹⁸Riita, ara chong tlaq arai mren, thungtri raütu achü kra lam raüta athü she riibaiqto. Jamkhano ngukla, thungtri raü chü kriika ningkun ahü, jamlai phan jaqsham kaiwa min lot mak she.

¹⁹Ara jamkhano shiithu baiqta ngukla, Mosheq raq akuq thü thungtri riika, maiqse rilung ka minhap ma tiija lot mak. Kiimaq ümchaü sanha, nashiq ma

aran phan chang lam ka, samhea linlin she tankuqto. Ara lam tankuqtaq armaq, wawan laita nashiq ka Shiikeawe wokhong na misaü lot rong i.

²⁰Riita, ara chongtiikai nashiq ma aran phan chang lam, samhea linlin she tankuq taq arthaq na hali, Shiikeawe raq apaiq sinkham maq tiipha khakuq nongto. Maiq ahintibi ramwe ma shongtaq akhing na, Shiikeawe raq apaiq sinkham ka khamkuq mak dea riito.

²¹Shatmaq, ümtiikiiwa Shiikeawe sinkham lümaq, Jesuq ka ramwe miishe shongtaq, kra akhing na, Shiikeawe raq Jesuq ma akha nguta sinkham bom chongto: “Tati Shiikeawe raq sinkham raüta, ümniima kiqkham kuq tlo, ara kiqkham arka paiho mak she: ‘Ümniika pattup pat-sa miitu, ramwe miishe mija haü.’ ”

²²Riita, ara Shiikeawe raq Jesuq ka ramwe ma shongtaq akhing na, sinkham raüta shongto. Arningkhan, Jesuq ka ahea lin tongshong khamchong miishe jawanto. Jesuq ka tongshong nye thaq na, rukwe kiimwe miishe jawanto. Kriikha maq, tongshong nye na jamlai bomtsi wa khamtaq, kriika poiki mak phan she. Arka kongkhu pat na, Mosheq lümaq shongtaq, tongshong chü kra nam ma ahea lin she.

²³Kiimahali, ara tongshong chü nai tongshong nye liipan niika, bomrai wan chang asi hali. Tongshong chü pat na, ramwe jaqshanti ka, ramwebi ka apawiq raq shamto. Weshi pat ka thum jai na, ramwe anye weshi raq song wan wan raüta shamto. Weshi riili pattup pat-sa, Shiikeawe shomnoq ramwe jaqsham ka, sham lot mak dea riito.

²⁴Shatmaq, Jesuq ka pattup pat-sa atrali she sitlo. Krai mren, apaiq ramwe jaqsham kiimin, maiq ahinti ma laike nong chang min ahü she.

²⁵Kiimaq, apaiq ka pattup pat-sa atrali she sitiwe. Kriikha maq, ümchaü sanha, maiqse angu ümchuwa Shiikeawe wokhong na, Jesuq mang chong raüta wawan tlaq ti thun kra, apaiq raq tiichhii kuq wan ruq lishe miraq. Ara jamkhano ngutiikai ngukla, apaiq ka ümchaü Shiikeawe man na, maiqse miitu kiimwe miishe jawanto.

²⁶Riita, arningkhan, Jesuq ka nashiq miitu, Ramwe Ajong Pinthum we miishe thüto. Kiimaq, nashiq ma jamlai phan wa raa tlaq kra, apaiq raq wiita liikuq tlo. Apaiq ka Shiikeawe tiichochiti we. Apaiq khum na ashut aphit nguta jam min ahü, siirairai. Kiimaq, akhum na jamlai ngarai min ahü. Shiikeawe raq apaiq ka ngarai maiqse phong mong wa, pong na raithü wanto. Raüta ratsan ramong nyang na, tsäuhea niishe tiinga wanto.

²⁷Apaiq ka nanok ahinti ramwebi sitlaq kiikha ka riimak. Apaiq riika nanok ramwebi ahinti raq ikha, wranaiqshe, apha na maiqmii ngarai tiisii miitu kongkhu, Shiikeawe ma honglu takuq raütiq, nokwe ngarai tiisii miitu she, honglu takuq tlaq ikha, honglu take wan ngo min raa mak. Apaiq raq akhum ka

Shiikeawe ma honglu na lakshi takuqto, kriili she. Kra takuqtaq kriika, pattup pat-sa miitu she takuqto.

²⁸Mosheq lümaq akuq Thungtri riika, maiqse ka minhap kechu maiqse miika tiija lot mak. Riita, ningkun ka ajom li jiimin, tsangshiq raq ramwe jong bi ma maiqse ka shong chang thung she raa kito. Shatmiitiq, Thungtri ka kewan jai miishe, Shiikeawe raq sinkham maq ramram raüta, tongshong wantaq, kra thungtri riika, Ase, phanrap na minhap maq jaqsham keti we kriishe, pattup pat-sa ramwe jongwe miishe shongto.

Hibru 8

Jesug Ka Ajong Pinthum Ramwe

¹Riita, ija ara naishiq raq rengkiq pinthum bomtsi chong tiikai kriika arshe. Ümchaü sanha, nashiq miitu, Ajong Pinthum Ramwe ka asi she. Apaiq ka ümchaü Ratsan Ramong nyang na, Shiikeawe ngachang hokham ngacho kra tiinap na, jaqtsi nü niishe nga tlo.

²Apaiq ka ümchaü, Asii thaq niimin Asii Khok siqlaitap niishe nga raüta, Ajong Pinthum Ramwe ma ja raüta, Shiikeawe shomnoq jaqsham tlo. Riita ara chongtiikai, ramungtan na sitlaq, Shiikeawe shomnoq chang chiisan jolitiip sitlaq kriika, Tati Shiikeawe raq ahai. Maiqse jaq maq ahai ka riimak.

³Tongshong chü pat na, Shiikeawe raq ramwe ajongbi shongtaq kriika, ramwe ajongbi loweatek raq, Shiikeawe ma atake chang nyamse honglu nai lai hin aphaq asea chang phan honglu kra kewan miitu shongto. Krai mren sii hali, nashiq ma Ajong Pinthum Ramwe riimin, Shiikeawe ma phanshi ra honglu ka kewan chang she raa tlo.

⁴Riita, apaiq ka mangjong hiq niili sishat ngu raü jiika, apaiq ka ramwe ma jalot mak miraq. Jamkhano ngukla, ara chongtiikai Jehudinok Thungtri maq, Shiikeawe ma alu atan keti ramwebi ka pahea asi.

⁵Riita, ara chongtiikai mangjong hiq na siti ramwebi raq, Shiikeawe shomnoq honglu hongtan kewan jaqsham tlaq arka, ramungtan na Shiikeawe shomnoq honglu hongtan kewan jaqsham tlaq kra tsaiji nai kra sumla achan ikhli sitlo. Shiikeawe raq, Mosheq miimin la akhiisii hali dea chongkuqto. Mosheq raq Tongshong Chü jolitiip kra mihai pha shaq na, Shiikeawe raq Mosheq ma, “Liilaq, ngi raq ümniima hiqlam maq jamkho jolitiip jam sumla ka tiichhikuq kang, ira phan phan sürii laüta hai laq,” nguta aming kuqto.

⁶Shatmaq, ümchaü sanha, Shiikeawe raq Jesug ka ramwe miishe shongto. Riita, ümchaü Jesug raq ramwe jaqsham tlaq arka, Mosheq ma akuq aming thaq na seng raüta, ramwebi raq, ramwe jaqsham wantaq kriithaq na, araa kiimaq ahea pinthum she. Kiimaq Jesug raq Shiikeawe nai Shiikeawe sengi liipan na, tongshong nye shongtaq kriimin, tongshong chü thaq na, ahea lin she shongto.

Ara jamkhano chongtiikai ngukla, ara tongshong nye arka, Shiikeawe raq ahea lin sinkham thaq na seng raüta, kongphiq khakuqtaq kriithaq na seng raüta shongto.

⁷Kiimaq man na, kongkhu lak na tongshongtaq kra bomkham na, wiita nyi li kupi wanto ngu raü jiika, ara jai na thongshi ri hali tongshong nong chang lamlu ka ahü she mirwa.

⁸Shatmaq, Shiikeawe raq asengi nok khuthaq na atiishut wan bomtsi asi chong tlo chhitiikai. Asii bomtsi na akha bomthü raükha asi, “Jai maq akhing ashi na, Ngi raq Israilnok phan nai Judanok phan rai, tongshong anye miishe kha lata miri ram wan ha.

⁹Kra tongshong anye shong nong tiikang kriika, man na tsangti tsangwitiim pat na, ngi raq tsangshiq ka I jaq maq hit wan lata, Ejip mung jaqkhon mong wa, tiidong shea wan kang ranaiq na, tongshong kang kiikhiika riimak she miraq. Ngi raq tsangshiq ka tongshong ramkham maq bat kang. Shatmaq tsangshiq raq tongshong bomkham ka shishe wanto. Kriikha na, Ngi riimin tsangshiq ka, I wura maq tiihamkuq mang she riikang.

¹⁰Riita ija, ümchaü sanha, Ngi raq rawiichii ji na Israilnok ka, I tongshong anye miishe mitiiham nong ha. Arka, Ngi Tatiwe raq chongtiikang. Ngi raq I thungtri raütu thun ka, tsangshiq khutsai na mithii kuq ha, Kiimaq tsangshiq tsan mong na miwaiq kuq ha. Lata, Ngi ka tsangshiq Shiikeawe ma mija ha. Kiimaq tsangshiq ka I sengi ma mija.

¹¹Tsangshiq phong wa jurmin, maiqmii hiqshongti ma, ‘Shiikeawe puk na nyap laq’ nguta, hon atsii chongke ngo min raa mak she miraq. Kra akhing na, tsangshiq tarü, ajong aran kunli, I wokhong niishe misi.

¹²Ngi raq tsangshiq ngarai wiita midii baiq ha, tsangshiq mra thun kra, tsan na akhiismin thü mang she mirha.”

¹³Riita arjaq, tongshong anye shong nong chang ratlo nguta chong raüta, Shiikeawe raq apha na shongtaq kriika achü miishe tiijabaiqto. Kiimaq jamlai wa achü miishe jaki tlaq kiimaq ariim she riikitaq, kriika jaqlo lishe amo mirki.

Hibru 9

Mangjonghiq Na Shomnoq Nai Ramungtan Na Shomnoq

¹Man na, apha na tongshongtaq kijiika, Shiikeawe shomnoq miitu thung alai athü wan asi. Kiimahali, Shiikeawe shomnoq chang, maiq jaq maq ahaihun jolitiip min asi.

²Shiikeawe shomnoq chang ka tombu maq, jolitiip chan tlo. Kra tiip ka among na khok anai asi. Rin khokti kriika, Asii khok nguta ngutlo. Kra khok mong niika,

píijongteng tochang nai ramwebi raq Shiikeawe ma honglu na akuq winsii thü chang chamrii thü tlo. Chamrii na winsii ka thü ruq phan.

³Kra jai wa among na hali khok ashi asi. Kra khok ka kheathum ajong wiq maq chansaq raüta arai tuk thü. Kra tapmong khok kriika, Asii Thaq Niimin Asii khok nguta ngutlo.

⁴Kra khok mong niika, chaq ngam maq lo raüta ajop, homseng win honglu chaq chang beongwacha asi. Kiimaq kiijaq Tongshong Tek kra thü tlo. Tongshong Tek kriimin chaq ngam maq ajop raüta ahai. Kra Tongshong Tek mong niika, chaq ngam maq ahai tsabum chü ashi asi. Tsabum mong niika man niiwa, mana athü asi. Kiimaq Aron nyeakii acham arki ka wiijaq tam maq athü asi. Kiimaq longpen kiimin anai asi. Kra longpen kaü nai niika, Shiikeawe raq akuq Aming Roqshi kra waiq raüta athü asi.

⁵Kra Tek thaq niishe ka wrakong phan, achhai anyii khushü ngao cherubim sumla kaü nai asi. Kra sumla kaünai sitlaq kriika, Shiikeawe ka kiijaq asi dea nguta hakhi tiichhike miitu sitlo. Sumla kaünai rakong maq tiinyam pang tlaq ba tek kriika, Shiikeawe raq maiqse ngarai diike chang mangchan ngacho nguta ngutlo. Shatmaq ümchaü nashiq raq arthun ara wiita tiitho tiipha chongke akhing ka riimak she.

⁶Riita, ara chongtiikai khok anai ri na phanrap ka tiihong tha je she thü tlo. Ramwebi ka wranaiqtek, ara chongtiikai jolitiip rinkhokti na, Shiikeawe shomnoq wa ramwe jaqsham walili riitlo.

⁷Shatmaq, kra tapmong khokti niika, Ajong Pinthum Ramwe kli wa tlo. Kriimin, wiishi na jangshi lamlamse li wa tlo. Kra tapmong na watlaq akhing niika, apaiq maiqmii ngarai tiikhoi miitu nai nokwe raq sap mak lam maq ngarai tangtlaq thun kra tiikhoi miitu, Shiikeawe ma honglu na ataakuq ngam tiijai kra, ajaq na sham shat miishetiq watlo.

⁸Riita, arjaq chongtlaq ramwebi raq jolitiip mong na mowa wamak phan arwa, Asii Wenyi raq nashiq ma akhek bomtsi ka ahea wiq maq tiichhikuq tlo. Ara liichum arka, ara tongshong chü pat wa jolitiip ara sishat wiiwii, ramungtan na sitlaq asii jolitiip mong na, Asii Thaq Na Asii Khok kiijaq nyap wan chang kilü ka midi kuq shaqli nguta chongtlo chhi tiikai.

⁹Ara jolitiip maq shiiton raüta chongkuqtlaq arka, ümchaü pat na sitlaq ara miituli. Arka maiqse raq aphaq asea chang phan honglu hongtan kuq tlaq, kiimaq nyamse kra ta raüta kuq tlaq kra riika Shiikeawe shomnoqtibi tsan nai tsii ka kunkun siirairai ka tiisii kuq lot mak nguta chongtlo.

¹⁰Arthun honglu kuq tlaq arka, aphaq asea chang phan, raipo wonglo, anyang chang phan phaqaq asea, kiimaq alam alam na seng raüta khuliiq tsaichhin wan, mrochhi phaqaq wan chang sitlaq thun kra nangnga li chongtlo. Arthun arka

rakhü-tsiriri na lang wan chang thungtri li. Arthun arka Shiikeawe raq maiqse rilung lamphan lamjong anye kra mitan kuq shaq pat na lang chang li.

¹¹Shatmaq, Khristo ka Ajong Pinthum Ramwe ma ja raüta, nashiq ma ahea awa, rahea phan kra lamho raüta, arjaq saükito she. Kiimaq ümchaü apaiq ka athuk atsom, aku ari wiq maq ahaihun jolitiip mong kiijaq nga raütiishe, Shiikeawe ka shomnoqtlo. Ara jolitiip arka, maiqse jaq maq ahaihun ka riimak. Arka, ara ra nai hiq ariirai atiiq wandam ka riimak.

¹²Khristo ka ara chongtiikai jolitiip mong na pattup pat-sa siwan tlii miitu she honglu kewa nguta nyapwato. Raüta apaiq ka Asii Thaq Na Asii Khok mong niishe nyap wato. Kra nyap wantaq akhing honglu kewan chang chhechhi tiijai nai minsaü pongsetiim tiijai ka sham wan mak dea. Nyamse tiijai rii na, apaiq maiqmii tiijai kra sham raüta, ramungtan jolitiip mong kiijaq nyap wanto. Raütiishe, apaiq raq nashiq ka, kharü mong wa klang maq lakshi wa niili panthit, pattup pat-sa miitu dokdaa kuqto. Raüta, pattup thumki mak phan rilung tsitsü she kuqto.

¹³Riita, ija, Shiikeawe tri jinti ka Shiikeawe rai sham riichhi lot mak she, apii tiishang kitlo. Kriiti mra shiikhoi baiq miitu ka, chhechhi ataa tiijai, kiimaq minsaü pongsetiim ataa tiijai, kiimaq minsaü saüpongse ta raüta, wa na honglu na achag wan, kra berongwacha wa, wabun kra lam raüta, kra wabun maq tsangshiq khum na bat tlo. Ara bat jai sheti, tsangshiq khum ka Thungtri maq apii ashe ashi sitlaq kriika, tiishi kuq kai she nguta, tsangshiq ka Shiikeawe shomnoq wan, jolitiip mong na, nokwe rai she lom wan dam tlo.

¹⁴Riita ija, akha mrochhi raüta mra ka tiisii kuq tlaq jiika, Khristo raq, akhum ka honglu na kuq raüta, atiijai raübaiqtaq kriika wiitarü thaq na araa pinthum she! Apaiq raq akhum ka pattup pat-sa Shiikeawe Wenyi sitlaq kra lümaq, asii pinthum honglu she kuqto. Apaiq tiijai raq nashiq hon atsii, nashiq mong nai jii ara thiihü, thatsang tri kharü mong wa, apii ashan lang tiikai thungtri kharü mong wa tiisii kuq tlo. Arka nashiq raq, atra Shiikeawe ka tiima tsantsii khangriri maq shomnoq miitu she tiisii kuqto.

¹⁵Riita, ara chongtiikai arkha maq, Khristo ka tongshong anye arthaq na kiimwe miishe jawanto. Shiikeawe raq ara tongshong nye ashi shongkuqtaq arka, apaiq raq mangjong maiqse ümchuwa apaiq wokhong na tiisi miitu hea wan tlaq, kriiti ma tachong rilung achu shiiman pattup pat-sa rilung mikuq ha nguta kiqukham kuqtaq kra kewan miitu she shongkuqto. Riita, ara maiqse raq tachong achu shiiman lap tlaq arka, Khristo tsaitaq, kriikha maq maiqse ka tongshong chü pat na ngarai tangtaq kra, achü tri raq ngarai ka tiikhoi kuq lot mak dea riito, kiiwiishe tiichii kuqto.

¹⁶Atsai kai jai na, apaiq tachong wiira hupsam kra ju raq lap chang wa miraq, kra bomkham raüpot athüthü ka asi riichang. Kiimaq atati we ka, tsaikito she dea nguta hakhi sichang.

¹⁷Riita, tachong hupsam pheake bomkham raüpot ka, bom khaketi we kra mitsai shaq wiiwii, tachong hupsam thun kriika riiphea lot mak. Bomkham keti we kra tsaikai jai shetiq, apaiq hupsam kra jumiiwa kuqtaq, kriiti raq mirphea lot.

¹⁸Ara chongtiikai akhiisii hali, man niiwa tongshong chü bomkham raükha kiimin, tiijai tiidong raütiitiq, Shiikeawe jam na dü wan tlo.

¹⁹Kra pat na, Mosheq raq nokwe kunli ka jolitiip rinkea na tiithung tlo. Raüta, nokwe ma, Shiikeawe thungtri aming raü thun kra, araü araü maq phankuq wan wan riitlo. Kra phanke lot jai shetiq, apaiq raq minsäu pongwetiim ataa tiijai, kiimaq chhechhi kong ataa tiijai kra, kham rai nyiim tlo. Raüta, kra tiijai kiimaq Shiikeawe Thungtri lakdam kom thaq na bat tlo. Raüta, nokwe thung tlaq kra khuthaq niishe bat tlo. Riita, ara bat tlaq arka, khoqramkii ikha hissop pecham wa, ahii tu kra lam raüta, kra nyiimhii tu kiijaq, skurai raishii lotu kra wiiwottsaitam ikha, kra paq dam raüta bat tlo.

²⁰Apaiq raq kra bat lam maq akha nguta ramram bom ka bom tlo, “Arka Shiikeawe raq namshiq ma tongshong taq kra nei chang ramram kok tiijai, kiimaq namshiq raq tongshong kiqkham aming thun ka milang laq nguta kuq tlo,” nguta anü maq abom lam maq bat tlo.

²¹Ara chongtiikai akhiisii hali, Mosheq raq, kra chongtiikai tiijai maq tongshong jolitiip kiijaq min bat tlo. Kiimaq, Shiikeawe shomnoq na lang chang, hup asam ümchuwa sitlaq thun wiita thaq na, tiijai maq nei tlo.

²²Riita, riikhaqli maq liiwan kiijiila, Thungtri na chongtlaq kra mren, phanrap na tiijai maq nei raütiitiq tiisii tlo chhi tiikai. Kiimaq, maiqse ngarai kiimin tiijai raü hü wiiwii maq, ngarai ka siimak phan nguta chongtlo.

Khristo Tsaitaq Kra Lümaq Ngarai Hebaiqto

²³Riita, ara ümchaü chong tiikai, Tongshong Chü tri maq, Shiikeawe shomnoq chang sitlaq arka, ramungtan na, jamlai wa arang chong sitlaq kra sumla. Arthun arka, akha tiisii hewan chang dongdii. Shatmaq, ramungtan na sitlaq thun kra lap wan miitu she kriika, athii atsin, ahea awa, araa ariq phan honglu kuq raütiishe tiq, noqpi chang sitlo.

²⁴Krai mren, Khristo ka maiqse jaq maq ahaihun jolitiip, Asii khok mong kiijiika wamak dea. Maiqse raq, jaq ma ahaihun jolitiip kriika, ramungtan na chiisan jolitiip sitlaq kra sumla li. Shatmaq, Khristo ka lakshi miili ramungtan na wawanto. Raüta, ümchaü ka apaiq, Shiikeawe man na ngatlo. Raüta, nashiq khrum kuq tlo.

²⁵Jehudinok phan wa Ajong Pinthum Ramwe ka, honglu kewa rawii shi na jangshi, nyamse tiijai ka sham raüta, Asii Thaq Na Asii khok mong na nyap wa

tlo. Shatmaq, Khristo riika, apaiq khum ka honglu na kewa miitu, jang pahea ka nyapwa mak dea.

²⁶Kra ngu raü jiika, apaiq kiimin, ra nai hiq tiiq wan li miiphat ka, tiithongkiki chamchao wan chang midongki wa. Kra rii na, apaiq ka, ara maiqpat pahea lea wan jai she, ümchaü ara phangthum wan pat saüho tlo angu niisheti, pattup pat-sa miitu maiqse ngarai homa thun kra klang maq lakshi wa niili hutjok tiisii rai, apaiq khum ka honglu na tiitaa wantaq kra lümaq tiikhoi kuqto.

²⁷Maiqse angu ka, khumtek lakshi ka atsai chang dongdii. Kra jai miitiq, Shiikeawe raq apaiq kha ka mipho kuq.

²⁸Arkha maq tiina, Khristo raq maiqse ngarai kra tiisiike miitu, klang maq lakshi wa niili panthit akhum ka Shiikeawe ma honglu na kuq raüta tsaitaq. Apaiq ka jai na lakshi hali misaüki nong. Kra saüki tlaq kriika, ngarai homa hokai miitu ka riimak she. Shatmaq, apaiq saükai kheti, maiqse ümchuwa sitlaq kra tiichhiike kai miituli she miki nong.

Hibru 10

¹Jehudinok ma akuq Thungtri lang raüta, Shiikeawe shomnoq tlaq arka, ramungtan na sitlaq awongsii, Shiikeawe shomnoq wan lam kra tsaiji lamlam li. Arka jai maq saüho tlaq, chiisan tri lam phan raüta, Shiikeawe shomnoq wan chang lamphan kra sumla tsaiji. Wranaiqtek, Shiikeawe ma honglu takuq tlaq kriika, achü kli bliiqkiki raüta takuq tlo. Riita, ara Thungtri lamphan raüta, Shiikeawe ma rawiitek nyamse takuq tlaq kriiraq, maiqse ka Shiikeawe wokhong na siwan miitu asii maiqse miika jamkho mitiija lot?

²Riita, Shiikeawe shomnoqti ngarai ka ngohea dea tiisii baiq tlaq jiika, tsangshiq tsan mong na, maiqmii shutphit wantaq mra thun kriika, tsangshiq tsan mong na tiidoki mak she miraq. Krai mren, nyamse honglu na take kriika, atsaq she mirki wa.

³Shatmaq, ara rawiitek nyamse takuq tlaq ara riika, maiqse ma tsangshiq ngarai ka khi mak dea nguta bliiqkiki chongkuq tlo.

⁴Ara jamkhano chongtiikai ngukla, minsäü pongwetiim tiijai nai chhechhi kong tiijai riika, ümkha riita jiimin maiqse ngarai ka tiisii he lot mak.

⁵Riita, ara ningkhan tiina, man na Khristo ka mangjong hiq na pokai ho nini na, apaiq raq Shiikeawe ma akha bomtaq: “Ümniiriika nyamse takuq tlaq kra, nai ahin hupsam honglu na kuq tlaq kriika, dadü maü. Shatmaq, ümniiraq ngi miitu, khum ashi tiihong kuq laü.

⁶Nyamse ta raüta wiipumtam maq, berongwacha na achaaq ka, ümniiraq rariq maü. Ngarai miitu honglu na ataa nyamse kiimin, Ümniiraq dadü maü.

⁷Kiijiishe, ngi raq ümbom ka akha tre kang, ‘O Shiikeawe lei, Ngi ka ajiilii, Ümniiraq athaü thaü jaqsham miitu. Ngi miitu Thungtri lak na waiqtaq, kra phanphan misham kang.’ ”

⁸Arjaq kongkhu na Khristo bom tlang wankai kiijaq, Khristo raq Shiikeawe bom ka akha tre wanto, “Ümniiriika nyamse honglu na takuq tlaq nai ahin honglu kuq tlaq kriika dadü maü. Kiimaq maiqse ngarai tiisii miitu, honglu na wiipuntam maq berongwacha na chaqtlaq nai ahin honglu kuq tlaq kriimin lungwii maü,” nguta chongtlo. Khristo raq, ara chongtaq arka, honglu ümchuwa kuq tlaq kriika, Thungtri na chongtlaq kra phan phan kuq tlo shatmaq ngutaq chongtlo.

⁹Kra ngojaitiq, Khristo raq Shiikeawe bom ka, “O Shiikeawe lei, Ümniiraq athaü thaü jaqsham miitu, ngi ka arjiilii,” nguta treto. Arjaq chong tlaq arai mren, Shiikeawe raq man na tongshong chü tri maq, honglu kuq tlaq kra tri ka no niishe tsuqbaiqto. Raüta, kra rii na, Khristo raq akhum honglu na takuqtaq kra miishe songto.

¹⁰Shiikeawe raq Jesuq Khristo ma jamlai jaqsham wa thaütaq kra, Jesuq Khristo raq shamto. Krai mren, nashiq ngarai ka tiisii kuqto. Raüta, nashiq ka asii maiqsetiim, Shiikeawe wokhong na siwan miitu she pong na rai raüta tsea wanto. Arka, Khristo raq apaiq khum ka klang maq lakshi wa niili, pattup pat-sa miitu panthit honglu na kuqtaq kra lümaq, nashiq ara tiisii kuqto.

¹¹Jehudinok thungtri maq, ramwebi loweatek raq, maiqmii ramwe jaqsham honglu kewan ka, shamchü kli, bliiqkiki sham tlo. Shatmaq, arthun nyamse honglu takuq tlaq ara riika, ngarai ka ümtiikiimin tiisii kuq lot mak.

¹²Shatmaq, Khristo riika lakshi honglu kuqtaq kra riili she, maiqse ngarai ka, pattup tiisii ruq li she miraq. Kiimaq kra honglu kuqlot raütiishe, apaiq ka Shiikeawe ma jaqtsi nü na, pattup miitu she nga wato.

¹³Riita, ümchaü sanha, apaiq ka kiijaq mongngam maq ngashat miili she, Shiikeawe raq ajaqtibi thun kra, apaiq jichong na ahok tiida chang hüda ma tiija tlii, miphong kuq shaq wiiwii, tsankhun miishe mikhe.

¹⁴Riita, i ja, ara apaiq raq akhum ka, lakshi honglu na kuqtaq ara lü miili she, maiqse ngarai ka tiisii hekuqto. Raüta, tsangshiq ka Shiikeawe wokhong na siti, awongsii maiqsetiim ma tiijakuqto.

¹⁵Kiimaq, ara chong tiikai ara miitu, nashiq ma Asii Wenyi riimin hakhi kuq tlo. Kiimaq Shiikeawe raq akha nguta chong tlo,

¹⁶“Rawiichii akhing na, Ngi raq tsangshiq rai tong mishong ha. Lata, ngi raq I thungtri ka, tsangshiq khutsai na miwaiq kuq ha.”

¹⁷Kra ngo jai she, Shiikeawe raq, “Ngi raq tsangshiq ngarai thun nai tsangshiq mra thun kra, I tsan mong na thü mang she mirha,” nguta ngutlo.

¹⁸Riita, arjaq Shiikeawe raq maiqse ngarai ka diikuqto she nguta chongtlaq kra mren, ümchaü sanha, ramwebi raq maiqse ngarai tiisii miitu, Shiikeawe ma honglu ke chang jaqsham ka ahü she, raa mak she.

Shiikeawe Wokhong Na Sirongpha

¹⁹Ikhijjiika, lungwii phunainotiim lei, ümchaü sanha nashiq ka, Asii Thaq Na Asii Khok mong na nyap wa miitu, jamlai phan tiibanbi chang min ahü she, jojuju she. Arka, Jesuq tsaitaq kra lümaq kilü ka dikuqto.

²⁰Jesuq raq nashiq ka, Shiikeawe phana wawan miitu, lam anye ashi she, atra rilung lamshe tankuqto. Arlam tankuqtaq arka, apaiq han-ngam khum kheathum achan ka tan wan raüta, wawanto. Arka, apaiq khum ka honglu na kuq raüta tsaito. Raüta lam ka tankuqto.

²¹Ümchaü sanha, nashiq ma ramungtan na sitlaq, Shiikeawe jam liiti we ramwe ajong pinthum we ri asi she.

²²Krai mren, ümchaü sanha, nashiq ka Shiikeawe wokhong niishe nyap tlo rong i. Tiima tsantsii siirairai maq, kiimaq kamtsantsii pharangrang maq, tsantsii ka ashe ashi wiita tijai maq tiisii he laita, kiimaq nashiq khum ka asii kham maq jühe laitiishe, Shiikeawe wokhong na warong pha.

²³Nashiq ka, jamlai mo ran tiikai arka poimak phan, milap rong i dongdii nguta tsankhun, mongngam maq si rong i. Ara jamkhano ngutiikai ngukla, Shiikeawe raq nashiq ma jamlai wa mikuq ha nguta kiqkham kuqtaq kriika tengteng.

²⁴Weshi raq weshi miitu tiima laita si rong i. Riilung riwii laita si rong i. Kiimaq weshi raq weshi ma, shamhea kaiwa shamkuq laita si rong i.

²⁵Nanok maiq wiijamti shonbii tlaq kiikha, adam na riitam laita, Shiikeawe shomnoq kra nungpaq mai ngu raü ka ahea miraq. Kra thaq na, apa chat wan wan laita, weshi raq weshi tsaiji dokuq laita si rong i. Jamkhano ngukla, Tatiwe raq mangjong maiqse kha phoke Ranaiq akhing ka, ümchaü saü rai wanto she.

²⁶Nashiq raq, tengman tlaq bomtsi kra, saptsin wan jai niishe min, ngarai ka jaqla maq tang wan ruqruc miili la si hai jiila, nashiq ngarai tiisii miitu honglu na ataake chang ka ahü she.

²⁷Kiikhiiti riika, saüho tlaq Khapho Ranaiq kra, haisi rasong mong na siraütli she mikhe! Kiimaq, Shiikeawe rai riilongliiqti kra tiibun chaq baiq chang, phiipitsi jiiptsu walü henghea sitlaq kra khe raüta si chang li she miraq!

²⁸Mosheq raq akuq thü Thungtri jinti, ashut we kha ka apho riikuq tlo. Khapho ranaiq hakhibi wenai nai wetsam raq lo, kiimaq apa lin riilo, chap raüta, apaiq ka shutto dea nguta hakhi she kuq raüla, apaiq ka tihang mak she, miisaq tiithum tlii kha tan tlo.

29 Ikhiijiika, Shiikeawe Se ka ji maq nishishi raüta saisi tlaq, kriiti ma kiiha? Shiikeawe tongshong khamchong ram chang tiijai kok, apaiq maiqmii ngarai khum ka tiisii he chang tiijai ka, apii ashi min ngu mak, shishe tlaq, kriiti ma kiiha? Tiima rong liita, akhnok maiqse miika, Shiikeawe raq ümtinkhan heng mo tiihoke chang she wa miraq!

30 Nashiq raq asap i, Shiikeawe raq akha nguto, “Ngi raq I phuk ka milam ha dongdii. Lata tsangshiq ka mitiichamchao ha dongdii.” Kiimaq nashiq raq, “Ngi raq I sengi kha ka mipho ha dongdii,” nguta bomti we ka juwa, kriimin asap i. Arka Shiikeawe raq ngutlo.

31 Riita, arthun ara ningkhan, atra Shiikeawe jaqkhon mong na dea wa ngutlaq kriika, pinthum haisi chang!

32 Man na, namshiq jamkho shongnga lan kra tiima rong liina. Namshiq ka Phung na shang wan pha ji na, kiitin choji, namshiq raq phanrap phanrii litkot chamchao riihum wan lan ihata. Kiitin khan chamchao wan lan taü miimin, chamchao wa raq namshiq ka tang mak dea riito.

33 Namshiq ka akhing khing na, maiqse raq nokwe man na shummi wanto. Kiimaq haihii wanto. Kiimaq namshiq raq kongtibi, juwa shummi wan tlaq, kriiti rai reraüshi maq shummi thoda ka adam na howan dam lan ihata.

34 Namshiq ka phaqttek mong na chamchaoti rai adam chamchao wan lan ihata. Kiimaq maiq raq namshiq hup asam thun ka, wiita runho raüta lamhotaq akhing niimin, namshiq raq kra sumrum lan thun ka aninli riiwan lan ihata. Kiimaq tsaiji tran man maq, chochi khiq li silan ihata. Jamkhano chochi lan ngukla, namshiq raq asap han, Shiikeawe raq namshiq ma jamlai wa mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kriika, tsiiq nai nyam sum lan kra thaq niimin rahea phan. Kriika, namshiq jaq na asi she. Kriika pattup pat-sa hupsam nguta asap han.

35 Riita, ara ningkhan, namshiq ka awongsii Phungmaiqse she dea nguta, jamkho silan, kra taqtaq li si rong laq. Namshiq ka akha shiichaq wan ruq, nungpaq man maq si han jiila, namshiq raq poksi jonghea milap han.

36 Shiikeawe raq thikuq tlaq kra jaqsham ma jiila, namshiq ka tsankhun maq, tsan tiibum lanta, jaqsham shiichaq wan ruq chang li. Kra riihan jiiitiq, Shiikeawe raq mikuq ha nguta kiqkham kuqtaq poksi kra milap han.

37 Riita, Asii bomtsi na akha nguta chongtlo: “Aloseli she misi, heashi se sijai, saühoti we kriishe misaüho. Alu ka tiijai rai mak she miraq.

38 I sengi, asii maiqsetiim sitlaq thun riikla, kamtsantsii mithü, raüta atra misi. Shatmaq, tsangshiq phong wa ashira raq, I jai phan mak she tsaqki raü jiika, Kriiti miika, I tsan hea mak miraq.”

³⁹Shatmaq, nashiq ka jai na janghoti, raüta tsailam phanhoti ka riimai. Shatmaq, kamtsantsii rümti setiim nguta sitiikai. Kiimaq, Shiikeawe ma kamtiikai. Krai mren, nashiq ka apaiq raq tiikhup wongkuq shat maq sitiikai.

Hibru 11

Richüwe Kamtsantsii

¹Kamtsantsii rümti ngutlaq kriika, mak maq chhi mai li jiimin, na raq jamlai phan mo ranphan tiikai kra phan ka, poiki mak maq milap i dongdii nguta, tsankhun maq nga raüta sitlaq kra nangnga ngutlo.

²Tsangshiq kamtsantsii lümaq tiina, richü we raq, Shiikeawe bom lap wantaq.

³Ara ra nai hiq sitlaq arka, Shiikeawe raq, apaiq kiq tiidea raüta, apaiq bomtsi lümaq dea phansangto nguta, nashiq raq kamtsantsii maq sap tiikai. Krai mren, ümchaü mak maq jamlai phan wa chhi tiikai arka, Shiikeawe jaq maq, mak maq chhi mai phan lümaq phansangto, nguta sap tiikai.

⁴Kain raq akuq honglu nam ma, Abel raq akuq honglu ka athuk atsom lin riito. Abel riika Shiikeawe ma kamtsantsii lümaq kuqto. Apaiq raq, kamtsantsii maq honglu kewan kha maq, Shiikeawe raq, apaiq honglu kra taoto. Raüta, apaiq ka kechu maiqse dea nguta bom raito. Apaiq ka atsai kaikun she li jiimin, apaiq raq kamtsantsii lümaq, ümchaü niitaq nashiq rai riibom dam tlo. Jamkhano ngukla, apaiq jaqtho kiiwa, nashiq raq tsin wan chang tsütsa asi.

⁵Enokh raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü kha maq, apaiq ka tsai mak dea riito. Apaiq ka atsai kai la na, Shiikeawe raq, ramungtan na shea wanto. Krai mren, jurmin apaiq sham ka chhi mak she riito.

⁶Kamtsantsii ahü maq, jurmin Shiikeawe tiichochi lot mak. Arkha maq, juwa Shiikeawe phana watlaq, kriiti raq Shiikeawe ka asi kiimaq apaiq rit wanti miika poksi mikuq dongdii nguta, kamtsantsii thü raa tlo.

⁷Nowaq raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü kha maq, Shiikeawe raq apaiq ma mak maq michhi shaqli, jai na saüho chang rathup jüjang tsütsa chongkuq taq kra taito. Raüta, apaiq raq Shiikeawe aming maq, laikaü ashi tato. Kra laikaü na ngawa raüta, apaiq nai achak ase tiim ka rathup jüjang mong wa tiichhiito. Krai mren, apaiq rilung na jaqsham wantaq kra lümaq, phiijava ka shutto dea nguta, shra baiqto. Kiimaq Shiikeawe raq Nowaq dea kechu maiqse nguta pong na, rairiito. Arka apaiq kamtsantsii thütaq kha maq, Shiikeawe raq raikuqto.

⁸Shiikeawe raq Abraham ma, mung ashi mikuq kang nguta kiqkham kuqto. Krai mren, Abraham raq Shiikeawe ma kamtsantsii thüto. Raüta, apaiq ka ümba na saüho chang wa, kriimin sap mak miili, ahiqshong arahai kra miimthü raüta, Shiikeawe raq shunshea tlaq kra phanphan, Shiikeawe raq akuq tachong hiqshong mung kiina kihoto.

⁹Abraham ka kamtsantsii maq, Shiikeawe raq apaiq ma mikuq kang nguta, khamkuqtaq tachong hiqshong mung kiijaq, wansha we ikhli shongto. Apaiq ka tombu tiipsetiim chan raüta siwanto. Isak nai Jakob kiimin, Shiikeawe raq Abraham ma kiqkham kuqtaq kra, lap wan damti sii. Tsangnai riimin, tombu tiipsetiim chan wan raütli siwanto.

¹⁰Jamkhano ngukla, Abraham riika Shiikeawe raq, apaiq jaq maq tiidakjok raüta süriitaq, raüta chela ashi tei wantaq kiijaq, siwan tlo ha jiilei nguta maklii khamthii maq siwanto. Kra chela ka pattup pat-sa siwan ruq li she miraq. Athenkai ngutiika ahü she.

¹¹Abraham raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü wan kha miitiina, ase humtaq kra. Apaiq ka tikiikaiq she riito. Kiimaq tsangnyung Sara kiimin wikaü she, ase humcho ka riimak she riito. Apaiq raq, Shiikeawe kiqkham ka poimak mikuq dongdii nguta kamto.

¹²Abraham han-ngam rilung ka, arüm kai wishe ngo chang khan she riishatmaq, arwe lai ka puchi wan raüta, raham hiqham she pu wanto. Apaiq lai ala ka pu wan raüta, ra na raiqsaiq diim tlaq nai khamjong phii na, kumtsai riiphong tlaq ikha awea lot mai she pu wanto.

¹³Ara chongtiikai richü wetiim raq, Shiikeawe ma kamshat maq tsai wanto. Shiikeawe raq tsangshiq ma mikuqha nguta kiqkham kuqtaq kriika, lap wan mak dea miili tsai wanto. Shatmaq, Shiikeawe raq khamkuq taq rawiichii pat na saüho tlaq kriika, tsangshiq riimin kamtsantsii maq, alu na asaüho chhithüto. Raüta khoqriiq shishiiq maq tao wanto. Krai mren, tsangshiq raq nanok ma tantan maq, tsangshiq ka ara mangjong hiq na wanshawetiim ikha sitiikai nguta chongkuq thüto.

¹⁴Tsangshiq raq tantan maq, akha hakhi kuq raüta, phii jawa ma tsangshiq ka tsangmung ashi rawiichii na saüho tlaq kriijaq saüwan miitu khe wanti maiqse dea nguta hakhi kuqto.

¹⁵Tsangshiq raq maiqmii hiqchü rachü miimbaiq thü taq kra miitu ka tsan na ranphan mak she riito. Tsangshiq raq hiqchü rachü kra lungwii shatli siwantaq ngu räuka, tsangshiq ka hiqchii na ajang mirwan nong wa.

¹⁶Kra rii na, tsangshiq ka ramungtan na tsangshiq miitu hiqshong rahai, athuk atsom thü tlaq kiijaq saü tlo hai jiilei nguta maklii khamthii maq siwanto. Krai mren, Shiikeawe raq tsangshiq ka apaiq sengibi ma tiija wan dam miitu Shiikeawe ka jeasi mak. Kiimaq kra mren, Shiikeawe raq tsangshiq miitu tsangshiq siwan chang hiqshong rahai chela ashi tei kuqto.

¹⁷Abraham raq Shiikeawe ma kamtsantsii thü wantaq kha ma, Shiikeawe raq apaiq ka maitai wantaq akhing ranaiq, apaiq raq ase Isak ka, Shiikeawe ma honglu na take wan miitu tiijeje maq sito. Abraham kata, Shiikeawe raq

kiqkham kongphiq khakuqtaq kra lap wanti we. Kra taü maq dongdii min, apaiq raq ase sekhuq laqlaq se kra, honglu na take wan khekham riito.

¹⁸Shiikeawe raq apaiq ma, kongkhuji maq akha nguta kiqkham akewi she riito. Shiikeawe raq, “Ngi raq ümniima, ümsaü ümse lai ka pahea mitiipu kuq kang nguta, kiqkham kongphiq khakuq kang irka, ümse Isak lümaq mipu wan,” nguta chongkuqto.

¹⁹Kra akhing na, Abraham raq ase Isak ka amaa wa, Shiikeawe raq mitiijang lot nguta, atsan mong na kamto maq asi she riito. Riita, krai mren, Abraham ma ase Isak ka, amaa wa atiijang arkuq wan ikhli she dea taito.

²⁰Kiimahali, Isak raq kamtsantsii lümaq, asenai Jakob nai Esau miitu, rawiichii ji na Shiikeawe raq, achu mishman kuq laq nguta, achu jaükuqto. Kiimaq, apaiq raq achu jaükuqtaq kriika, Shiikeawe raq mikuq dongdii nguta kam wanto.

²¹Kiimahali, Jakob raq kamtsantsii lümaq, Joseph senai, asaü nai ma, apaiq atsaiho miishe achu shiiman kuqto. Apaiq ka anyeakii maq tiishong raüta, Shiikeawe ka shomnoq wanto.

²²Kiimahali, Joseph riimin la, kamtsantsii maq, Israilnok ka Ejip mung wa alaü mirwan jo nguta chongkuq thüto. Krai mren, Israilnok ma apaiq maa ka jamkhii saiqsam chang wa, kra miitu tsii chongkuq thüto. Arka, apaiq atsaiho nini akhing niishe chongkuqto.

²³Kiimahali, kamtsantsii maq, Mosheq nyungwe raq apaiq rawüchhi jai maq, jipi lü tsam na saüli, apaü raüta pü wanto. Tsangshiq raq, tsangse ka maiqlung ngamwii, shamhea shamjü se chhito. Kiimaq, tsangshiq ka hokham we aming tlea ma hai mak riito.

²⁴Kiimahali, kamtsantsii maq, Mosheq raq apaiq ka norii we she jonglu tlaq akhing na, apaiq ka hokham we se, jechakse kra nyungse ka riimak nguta akhii riiwanto.

²⁵Apaiq raq, alose miitu, Ejip mung na ngarai mong na peosea rilung kra baiqthü raüta, Shiikeawe sengi, Israilnok rai achamchao raüta siwan riive kra khoti lungwii wanto.

²⁶Apaiq raq, Messia miitu chamchao litkot wan, maiq shummi bombi kiqsü howan riive ka, Ejip mung na chaq nai seng tum sitlaq, kra thaq na reng ma tiija wanto. Jamkhano ngukla, apaiq raq jai na poksi lap wan riive ka amiinu atsin nguta amak lii thü wanto.

²⁷Kiimahali, Mosheq raq kamtsantsii maq, Ejip mung ka miimthüto. Apaiq ka, hokham we tsankhiq miimin hai mak maq, Ejip mung wa laü wanto. Apaiq raq, mak maq chhilot mai Shiikeawe ka, asham chhi shat ngo chang chang ikha, apaiq tsan ka jai nü na jangkai nong nguta akhiismin man mak she wawanto.

28Kiimahali, Mosheq raq kamtsantsii maq, Tiichhii wan Poi ka pha wanto. Apaiq raq, kamtsantsii maq, poi na ataa sku tiijai ka Israilnok jamki tek, kilam da na nei miitu, aming kuqto. Kriika, Maiqtseati Rase raq, Israilnok jamkitek wa, maiqwe se chhikhu setiim ka tsatmak mitiichhii kuq laq nguta neito.

29Kiimahali, kamtsantsii maq, Israilnok raq, khamshii Khamjong Rai ka, phiita thaq maq ajin wan ikhli jin wanto. Shatmaq, Ejipnok raq Israilnok jai jowan watiiti thun ka, jü raq lambaiq raüta, wiita jiipto.

30Kiimahali, kamtsantsii maq, Israilnok raq Jeriko chela peruk tiikom na ramiishi na saüli kom khumto. Raüta, ranaiq miishi she khum jai na, peruk ka tiitham baiqto.

31Kiimahali, kamtsantsii maq sii hali, mephe nyung Rahab raq, Israilnok siwe wenai wataq kra, ahea wiq maq, siphu sino ikha shiikum pan kuqto. Kriikha maq, Shiikeawe kiqkhiiti, anok abin ümchuwa jiiptaq, kra rai jiiptai chang wa, apaiq ka tiichhiito.

32Riita, akha chong wan ruq li sha michong siq hata? Akhli chongruq chong wan hajiika, Gedion, Barak, Samson, Jephtha, Dawit, Samuel, kiimaq shammibi thun jaqsham phanchanke miitu, ngi ma akhing ka ahü, rashe tiina micha. Athum chang ri riimak.

33Tsangshiq raq, kamtsantsii maq, ara maiqmung ümchuwa sitlaq ka khat wanto. Raüta, tang wanto. Tsangshiq raq, jamlai wa tang tlaq lamlu ka, klo wanto. Krai mren, Shiikeawe riimin, tsangshiq jaqsham ka thukto dea nguta tre wanto. Kiimaq, apaiq raq jamlai wa mikuq ha nguta sinkham kuqtaq, kriika kuqto dea. Tsangshiq ka hangsi kong nübok kiidea min, aphup riibaiqto.

34Tsangshiq raq, walü henghea kiimin tiimat baiqto. Kiimaq, maiq raq tsangshiq ka asebaiq chang wiishe min, atiichhii riiwanto. Tsangshiq ka, hangam na ningkun ajom riito. Shatmaq, srea nola ma jawanto. Tsangshiq ka, srea nola ma jawan raüta, pongmungti chiq se rewe thun ka wiita, kunkun khat wanto, raüta tangto.

35Kiimahali, kamtsantsii lümaq, jechakre raq, tsangshiq ma tanyang senobi ka, atsea arbaiq wa, amaa wa, atra tiijang wanto. Raüta, tsangshiq raq khoqriiq shishiiq maq tao wanto. Wiijamti riika, atra sinam ma, maiqjaq khon mong na chamchao raüta, tsai riawe ka ahea nguta tsaito. Kra tsai wantaq kriika, tsangshiq raq amaa wa dong wan jai, rilung ahea lap wan miitu tsaito.

36Maiq wiijamti ka, maiq raq pinthum tho ariiq maq phong tsoktsok, shummi haihii wanto. Kiimaq, sintsang maq pheram pherak hihut tsat wanto. Kiimaq, wiijamti ka jinraü kharü maq kha raüta, phaqtak mong na shaqto.

37Tsangshiq ka long maq tiqbaiqto. Kiimaq, laklü maq khonai ma tiikho han baiq wanto. Tsangshiq ka, ja maq lüpbaiq wanto. Tsangshiq ka, khu akhea min ahü, kha maq sku khü nai chhechhi khü sam raüta, miishmii, barap binrii na

miitsan miijan, amang ale miili chamchao wanto. Kiimaq, phanrap na haibi hiiti maq wiita haihii raüta, tiichamchao wanto.

³⁸Riita, tsangshiq ma ara mangjong hiq arka hiqtlili, thiihü ikhli siwanto! Tsangshiq ka munglu maiqse ikha, bintang jüngi bok na, ku akin na, chongkhong longsha bok na, kiimaq hiqkho bok na, miishmii siwan raüta, tsangshiq rilung ka tiisung wanto.

³⁹Riita, ara chongtiikai thun kamtsantsii rüm wanti, srea nolabi arka, Shiikeawe raq tsangshiq ka maiqshaq dea nguta, somra raüta tao wanto! Shatmaq, tsangshiq raq dongdii min, Shiikeawe raq mikuq ha nguta, sinkham kongphiq kuqtaq kriika, lap wan mak dea riito.

⁴⁰Jamkhano ngukla, Shiikeawe riika, tsangshiq ma kiqkham kuqtaq kra thaq na, nashiq miika araa lin hali she, mikuq ha nguta kiqkham kuqto. Arka, tsangshiq nai nashiq ma nguta kuqto. Krai mren, tongshong chü pat wa, Shiikeawe ma kam wantibi ka nashiq rai adam miisheti, awongsii Shiikeawe setiim ma tiija wan miitu, Shiikeawe raq bomtsi ka shat wanto.

Hibru 12

Shiikeawe Ka Na We

¹Riita, ija ümchaü sanha, nashiq trotam na, nashiq kamasham rilung na, nashiq ka jamkho shongnga tiikai, ara liiwanti, maiq hakhi bi ara chong wankai thun ara asi. Krai mren, ümchaü sanha, nashiq khum na tiibanbi chang ngarai, tiima tsantsii ümchuwa sitlaq kra thun ka wiita, chhut baiq thütlo wan rong i. Laita, kamtsantsii rilung na, ajong alu wan miitu, ümloq na saü li ju chang wa, kiijaq saü wanli chang miitu, shiikut laita ju rong i.

²Nashiq maklii ka, Jesuq theaphi na tiitsi rong i. Apaiq ka nashiq ara kamtsantsii rilung lam na shea wanti. Kiimaq apaiq riili, nashiq kamtsantsii rilung ara, atisup na saüli awongsii ma mitiija wan lot. Apaiq ka pumsongkham na tsai ma hai raüta nashiq tiichhii wan jaqsham ka thaq baiq mak dea riito! Shatmaq, apaiq ka akhiismin tiime mak riito. Jamkhano ngukla, apaiq raq chochi jonghea lap wan chang asi nguta asap. Kriikha maq, apaiq raq pumsongkham na, maiqjea asi tsai wan kriika, akhiismin tiima wan mak riito. Krai mren, ümchaü sanha, apaiq ka Shiikeawe hokham ngacho maq jaqtsi nü na ngatlo.

³Apaiq ka ümtinkhan wa, achong lot mai, chamchao walü mong maq lea wantaq, kra tiima rong laq. Ngarai maiqse raq, apaiq ma achong lotmai ngeng seng wanto. Raüta, tiichamchaoto. Kriithun ka wiita anin riiwanto!

⁴Jamkhano ngukla namshiq raq ngarai rai riikhat lam maq, namshiq maiqmii miisaq thumli ka riilong liiq man shaq li.

⁵Namshiq ma, Shiikeawe raq asetiim ma tsii chongke, tsaijido bomchong kuq tlo kriika, laq baiq man khata? Apaiq raq akha tsii chongkuqtlo, "I se lei, Tatiwe

raq ümniima tsii chongke tsatson phaüla, ümpmaq ümni ka tiitsii shat maq tiitsang tai laq. Kiimaq apaiq raq ümni ka thak raüla, tsaiji naq tran kiq.

⁶Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq juwa lungwii tlaq, kriiti ka atsea ason raüta, trantsii tlo. Juwa Ase she nguta awokhong na tiisi tlaq, kra tarü atsea ason riiwan tlo.”

⁷Riita krai mren, nam we raq tsatson raüta, atiitsii miitu, mo tiho tlaq kriika, tsan tiibum lanta, anin rii rong laq. Namshiq chamchao tlan kriika, Shiikeawe raq namshiq ka asemiim nguta wea wan tlo nguta, sap chang. Awe raq tsatson mak, tsii chongkuq mak maq jonglutlo nguta maiqse ka asi sha?

⁸Riita, namshiq ka Shiikeawe raq asemiim, nanok ahinti jamkho tsatson tlaq kiikha tsatson mak jiika, namshiq ka aseshaq ka riiman, siqphin setiim nguta sap chang miraq.

⁹Riita, nashiq ma han-ngam na, nanyungwe riiminla trantsii tsatson tlo kata. Krai mren, nashiq raq tsangshiq shreng tiikai. Ikhiijiika, nashiq raq nashiq ma Wenyi We sitlaq kra wokhong na pinthum phaqqhii nichii maq si chang kata!

¹⁰Nashiq ma han-ngam na awetiim raq, nashiq ka jaqlose miituli tsatson tlo. Kriika tsangshiq maklii na, jamlai wa ahea nguta tiima tlaq, kra khuthaq maq tsatsontlo. Shatmaq, Shiikeawe raq trantsii tlaq arka, nashiq raq Shiikeawe, apaiq asii arai rilung kra riisha lap dam miitu tsatson tlo.

¹¹Riita, ümtiikiiwa Shiikeawe raq, nashiq son ngu tlaq, kiitiikaq nashiq tsan tiibi chang tsatson tlo nguta tiima tiikai. Achochi chang ka ahü ikha tiima tiikai. Shatmaq, kra jai miishe, tlu niisheti, maiqse ümchuwa akha trantsii raüta jonglu wan taq, kriiti raq asii arai tingting, kiimaq kiqkap jaqshap rilung poksi kra lap wan tlo.

Tsii Chongke Nai Honkam Wan Bomchong

¹²Lo ta, namjaq namji ka naq tiibakbat rongkiq she. Atiihong rii lanta si rong laq. Nam lakü ninrai tlaq kriika, atiihong she rii chang! Nam lakü ka naq tiidandok rongkiq she. Ningkun ka shoqwiishoq lanta, shiichaq rong laq.

¹³Lanta, rusansan lamjong kra phanphan she, khum rong laq. Lamlü lam kra phanphan khum han jiika, namhok ka ninrai mak miraq. Kiimaq, akü ashiiti sitlan kiimin, ahea she mirki.

¹⁴Wiitarü rai, ari aram maq si miitu, shiikut ronglaq. Kiimaq, asii arai, kechu rilung, jamlai kiqjiq ahü maq si ronglaq. Kechu rilung siwan hümiika, juwe riimin, Tatiwe rai sham ka riichhi lot mak.

¹⁵Namshiq ka, Shiikeawe kaphap wokhong nyang wa, lamjiq na kiho man chang miitu, tsii lam shat maq si ronglaq. Namshiq phong wa, jumin akhap atsuwiq pechong ma, naqja rongkiq. Kra chong jonglu wan raüta, nanok miatsii baiq wan ka raa mak.

16Namshiq phong wa, jumin Esau kiikha ashe sethoq naq jaq rongkiq. Kiimaq, Wenyi hupsam ka thiihü ma naq tiija rongkiq. Esau riika, apaiq chhikhu we arang achu shiiman ka, aramtsi ma dungja dase miitu shaphaq baiqto.

17Kra shaphaq baiqjai she, maalam jai niitiq, apaiq raq awe jaq wa chhikhu we rii achu shiiman ka kuqlaq nguta, ümtinkhan wa hoqsiito. Shatmaq, apaiq miika kuq mak she riito. Jamkhano ngukla, apaiq raq jamlai wa shut lam tantaq kra, tiitanglot mak she riito. Apaiq ka makphai trok raüta rit wan nongto. Shatmaq, hum mak she riito.

18Namshiq ka Shiikeawe shomnoq wa watlan pum kriika, Israilnok raq Shiikeawe shomnoq wantaq Sinai pum kiikha ka riimak. Tsangshiq ka Sinai pum na wataq akhing na, Sinai pum kaü ka walü mong na anyai rai chhito. Kiimaq rathup ranyaq watrang, nyaq wanto. Kiimaq, rathaiq rahai, ramok watrang, rachhai ralüp wa trang la chhito.

19Tsangshiq raq lerong tsü trang henghea, kiimaq Shiikeawe bomchong ka ramok wa trang ikha, amok dung dung taito. Israilnok raq, Shiikeawe bomchong riinya wan kra tai raüta, tsangshiq raq apaiq bomchong ka henghea tai lot mai, nguta tiipaiqneato.

20Tsangshiq raq, kra tiipaiqnea bomtaq kriika, Shiikeawe raq, “Nyamse raq dongdii min, ara pumji chong na, aji maq ni wa mai mak. Kiijaq khum wa raüla, long maq tiinamtok tiiqbaiq raa dongdii,” nguta aming kuqto. Kriikha maq, tsangshiq ka hairaito. Kiimaq phiip raq tsaito.

21Kiijaq, Shiikeawe raq jamlai wa tiichhikuqtaq thun kriika, mak maq jang nai liilot mai chang henghea riito. Maiqphiip maiqjiip. Kriikha maq, Mosheq raq, “Ngi ha akii anyii rai nai aphiip ajiip rai la tli she, kiinyii raiho kang!” nguta bomto.

22Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ka Jajon pum na, kiimaq atra Shiikeawe sichang chela ramungtan Jerusalem na, ahing amun rasetiim sitlaq, kiijiishe saü wan tlan.

23Namshiq ka, ümchaü sanha, Shiikeawe setiim, chhikhu se kong sitlaq, kra triitam hea tlaq akhing poi ajong ranaiq lom dam ngutiishe saü wan tlan. Kiijaq watlaqti mang ka, ramungtan na awaiq thü wishe. Namshiq ka ümchaü sanha, maiqse angu kunli khaphoketi we, Shiikeawe wokhong niishe sitlan. Kiimaq man na, tsaitaq phong wa maiqshaq shaqti ka, Shiikeawe raq kechu maiqsetiim miishe tiija wanto. Namshiq ka tsangshiq rai adam misi wan han.

24Namshiq ka, Jesuq phana she saü wan lan. Apaiq raq tongshong anye shongkuqto. Kiimaq Abel tiijai nam ma araa, apaiq tiijai maq nei kuqto. Raüta ümchaü sanha, araa phan mikuq ha nguta kiqkham kuqtaq kriiwe phana niishe saü wan lan!

²⁵Ümchaü sanha, pha q tiitsii ni tiitsii lantiishe, tai ronglaq. Shiikeawe bom chong ka, naq tlea rongkiq she. Shiikeawe tsütsa achong kuq, tai mak, shishetibi, ara mangjong hiq na siti maiqse ka, tiihang mak maq tsat wanto. Riita, ikhiijiika, ümchaü nashiq raq, ramungtan maq ki raüta, tsiichong keti we bom kra, tlea hai jiika jamkhii riita jiimin, hangki lot mai she miraq!

²⁶Man na, apaiq bomchongke akhing na, mangjong hiq ka atikhai banban tiimeto. Shatmaq, kra tha q na ümchaü ka, apaiq raq akha hali kiqkhamto asi, “Ngi raq lakshi ri hali mangjong hiq ara mitiikaü lak baiq nong ha! Mangjong hiq ara lamlam li min riimak, ramungtan kiimin mip hai baiq nong ha,” nguta chongtlo asi.

²⁷Riita, arjaq bomtsi “lakshi ri hali,” nguta bomkham thüta q arka, ara ra nai hiq na ümchuwa atiiq arwan diim tlaq, phanrap ka lakshi ri hali mibrak baiq nong nguta chong tlo. Kiimaq asiiq mirbaiq nong nguta tsangriri hea maq chong nong tlo. Kra jai miishe tiq, jamlai phan wa atiimeshi chang riimak phan sitlaq, kriishe jai na mitiichong.

²⁸Riita, ümchaü sanha, Shiikeawe ma pinthum kechu tum rong i. Apaiq raq nashiq ma ramungtan ka kuqto she. Nashiq ka apaiq sengi she. Ara mungtan kuqta q arka, ümtiikiimin thenki mak phan she. Arkha maq, ümchaü sanha, nashiq raq Shiikeawe ma khoqriiq shishiiq maq, kechutum wan lili rong i. Laita, apaiq tiichochi miitu, apaiq raq lungwii tlaq kra phanphan, apaiq ka kai shreng laita, shomnoq rong i.

²⁹Jamkhano ngukla, nashiq Shiikeawe ka bunlak buncha khiim chaqti watu.

Hibru 13

Shiikeawe Tsantsii Jamkho Mitiichochi Rong I

¹Phungmaiqsetiim phunainobi rai, riilung riwii maq shongnga ronglaq.

²Namshiq jam na wanwe dii tlaq kra shiilili ka naq laq rongkiq. Richü pat na, maiq wiijamti raq wanwe tao tiikai anguli, rasetiim taoratto. Tsangshiq riika, wanwe khla tao tiikai angu li, rasetiim tao wan ma jato.

³Juwa pha qtek mong na sitlaq, kriiti miitu tsan na tiima ronglaq. Lanta khrum kuq ronglaq. Namshiq maiqmii kiimin tsangshiq rai pha qtek mong na siti ikha, riiwea ronglaq. Juwa chamchao litkot mong na sitlaq, kriiti miitu namshiq maiqmii kiimin, tsangshiq rai adam chamchao tlan ikha, tiima ronglaq.

⁴Maiqta khan na, maiqlam poi ka wiitarü raq pinthum shreng chang. Ata awii ngutiishe sitlaq kriika, awesetiim nai atanyungtiim liipan na, pinthum riilung riwii maq siwan raa tlo. Jurwa ashong angawi she maq, maiq ahinti rai sethoq jaki tlaq, kiimaq maiqchak maiqse rai sraki tlaq, kriiti ka, Shiikeawe raq tha q mak, kha mitiiho.

⁵Kampho ma naq sü ramrai rongkiq. Kra rii na, namjaq na jamlai wa asi, kra sham lantli, chochikhiq maq si ronglaq. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq, “Ngi raq namshiq ka ümtiikii jiimin, amang ale maq tiichamchao mang. Ngi raq namshiq ka ümtiikii jiimin, tiishaü baiq mang,” nguta ngutlo.

⁶Ningkun shoq laita akhiili ngu i na, “Ngi liiti Tatiwe ri asi, Ngi ka hai mang; Maiqse raq ngi ka jamkho miraq?”

⁷Kiimahali, man niiwa shrabi, namshiq ma Shiikeawe tsütsa chongke wantibi ka, naq laq rongkiq. Samhea wiq tiima lanta, shin ronglaq. Tsangshiq ka atsai wan na saüli, Shiikeawe ma kamtsantsii pharang rang maq thü raüta siwanto. Krai mren, ümchaü namshiq riimin la, tsangshiq changkhü kra song lanta si rong laq.

⁸Jesug Khristo ka klaimak. Apaiq ka man niimin klaimak. Ümchaü min klaimak. Kiimaq rawiichii niimin klaimak.

⁹Tsütsa Ahea na chongtlaq, tingting rilung lamphan tlan kiiwa, maiq ahinti raq, namshiq ma arot akiq bomtsi thun shrinkuq raüla, namshiq tiishon ron haü la, namshiq ka naqshon rongkiq. Shiikeawe kaphap mangchan wokhong maq, nashiq ka tsailam jilam sitiikai. Ahata nashiq ma ningkun tu. Shatmaq, aphaq asea lam na seng raüta, arphan arka phaq sea raa mak; arphan arka aphaq sea chang; arphan arka phaqsiiq mai chang, apii phan nguta tlang kuq tlaq, kra bomtsi ka, nashiq ma aliip dong chang ahü. Akhnok tri lamphantibi miika jamlai achu min ahü.

¹⁰Jehudinok shomjam na, Shiikeawe shomnoqti ramwebi riika, nashiq raq Shiikeawe shomnoq tiikai, nashiq berongwacha na honglu ngamrea kuq tiikai kra, wa nyiim wan dam miitu arang ahü.

¹¹Jehudinok thaq na, Ajong Pinthum Ramwe sitlaq kra riika, nyamse honglu na ataa tiijai kra sham raüta, mungmaiqse ngarai tiikhoi miitu, Asii Thaq Asii Khok kiijaq, rawiitek kuq tlo. Shatmaq, honglu na akuq nyamse maa thun kriika, maiqhiq shong chii phai na chaq baiq ki tlo.

¹²Riita, ara chongtiikai arkha maq tiina, Jesug min, maiqse ngarai ka apaiq tiijai maq tiisii hebaiq miitu, chela phai na tsaitaq.

¹³Riita, arkha maq, ümchaü sanha, nashiq min apaiq pha na chii phai na kilaita, apaiq raq maiq thoda howan raüta tsaitaq kra, nashiq riimin riisha howan dam rong i na.

¹⁴Ara jamkhano ngutiikai ngukla, nashiq ma ara mangjong hiq na, pattup sichang hiqshong chela ka ahü. Nashiq riika, rawiichii thenkimak phan chela ashi saüho tlaq, kra miitu khebom laita sitiikai.

¹⁵Krai mren, ümchaü sanha nashiq raq wranaiqshe, Shiikeawe kli she shomra laita, si rong i. Nashiq raq Shiikeawe ka, Jesug mang na shomra wan tiikai arka,

nashiq raq Shiikeawe ma honglu kewan. Nashiq raq apaiq kiidea Tatiwe nguta shomnoq tiikai arka honglu kewan ashi.

¹⁶Kiimahali, nashiq raq kongti kiimti ma khrum shan kewan jaqsham ahea ka, ümtiikiimin naq laq rongkiq. Ara kongti khrum tiikai jaqsham ahata, Shiikeawe tiichochi chang honglu ngamrea shaütu.

¹⁷Kiimahali, namshiq ma lamsheatibi wokhong na, si lanta tsangshiq bomchong ka phaqqhii nichii maq tai ronglaq. Tsangshiq raq namshiq ka, Wenyi rilung na tiichhan chhi wan miitu, naiqhü wasü hun nü wan tlo. Tsangshiq raq, Wenyi noboq jaqsham tlaq kra miitu, Shiikeawe ma heshap kewan chang asi. Namshiq ka tsangshiq wokhong na, phaqqhii nichii maq tsangshiq bom tai lanta sihan jiila, tsangshiq raq shra jaqsham tlaq kra, chochikhiq maq misham. Namshiq raq tsangshiq bomchong tlea han jiila, tsangshiq ka tsan tiibishat lam miili, shra jaqsham ka misham. Kra raüka, namshiq ma jamlai achü shiiman lap chang ahü.

¹⁸Naishiq miitu, namshiq raq achu jaükuq tlan kra, naq nungpaq rongkiq. Naishiq ka tiima tsantsii siirairai, khangriri rüm laita sitiikai. Jamkhano ngukla, naishiq ka wranaiqshe athuk atsom jaqsham wan kli lungwii tiikai.

¹⁹Kiimaq, Shiikeawe raq ngi ka namshiq phana hali, jaqlo miili mitiijang shea wan nonglaq nguta akhek, tsan tiitsi lanta achü jaü ronglaq. Ara ngi raq, namshiq ma akhek bomtsi tiitai wan tiikang.

Bomshat Wan Achu Jaü

²⁰⁻²¹Shiikeawe raq nashiq Tati Jesuq ka amaa wa tiidong wanto. Apaiq ka skukong Rümte Ajong Pinthum. Arka apaiq miisaq honglu na kuq raüta tsaito kriikha maq jawanto. Kra tsaitaq kra maq pattup pat-sa tongshong kra atijai maq nei wanto. Raüta sil maq san wanto. Riita hansang Shiikeawe raq namshiq ma namshiq raq apaiq raq rotlaq kra phan phan athuk atsom jaqsham wan miitu phanrap ahea awa phan rong raa tlaq kra namshiq ma asho awo michom rom kuqlaq. Kiimaq apaiq raq Jesuq Khristo lümaq, nashiq khum na apaiq tiichochi chang jaqsham thun kra mishamlaq. Kiimaq Khristo miituli khushü chhainyii jonglu kra pattup pat-sa misilaq! Amen.

Bomshat Wan

²²Phunainotiim lei, ngi raq ara namshiq ma, tsaido jido kewan tsii chongke bomtsi waiq kang ara, tsan achhii maq tiitsang tai han jaq ahea miraq nguta, tiitai tiikang. Ngi raq namshiq ma, ara lak waiq kang arka, atoqse miili waiq kang.

²³Na phuno we Timothy ka phaqqtek mong wa tiidongto she. Ara ümchaü namshiq ma tiitai tiikang. Apaiq ka ngi phana jaqlo maq saü wan raüla, ngi namshiq phana watiikang na, apaiq min ngi rai mishea wan kang.

²⁴Naishiq salam bomtsi ka namshiq shunsheati shrabi nai Shiikeawe sengibi tarü ma tiitai kuq han jaq ahea miraq. Itali mung na siti Phungmaiqsetiim phunobi riimin, namshiq ma salam bomtsi tiitai wantlo.

²⁵Shiikeawe kaphap ka namshiq tarü rai misilaq.

Jakob

Jakob 1

¹Ngi, Jakob, Shiikeawe kiimaq Tati Jesuq Khristo jaqshise raq: Shiikeawe sengi mangjong tlotli na riinyinshin siti tarü ma salam tiitai tiikang.

Kamtsantsii Nai Taksu Tsii

²Iphu inotiim lei, namshiq raq phanrap phanrii maitai riihum tlan na akhing na, kopan jonghea nguta tiima rong laq.

³Jamkhano ngukla, namshiq raq asap han, namshiq kamtsantsii raq atinkhan maitai ara tanglot raüla, kra tsi ngo ka anin wan ningkun asi she ngushat.

⁴Kheksam maq silaq, anin wan ningkun maq chamchao thun ka tang wan ruq miitu, krai mren ünniika minhap kiimaq awongsii maiqse she mija haü kiimaq jamlai phan niimin kojo maü she mirhaü.

⁵Shatmiitiina, namshiq liipan na, ara chongtiikai minhap maiqse rilung ara siwan miitu, taksu tsii ka lap mak shaqli, weshi ra asi jiila, apaiq raq Shiikeawe ma achu mijaü laq. Raüla, Shiikeawe raq apaiq ma mikuq. Jamkhano ngukla, taksu tsii jaüti, wiita ma, Shiikeawe raq jaq tiichhii raüta, khoqriiq shishiiq maq, raükhokkhok kuq tlo.

⁶Shatmiitiina, ünniiraq achu jaü tlaü akhing na, Shiikeawe riika ünniima mikuq dongdii nguta, kam laüta jaü laq. Ümtsán anai ka naq thü kiq. Jurwa tsan nai maq achu jaü tlaq, kriiti ka sammoktra jü na, rahai wan kiijaq khamtso blun phom tlaq ikha. Apaiq ka rahai walam phanphan, khamtso blun phom wan tlaq ikhli miraq. Apaiq kamtsantsii ka rahai niili mipansiq.

⁷⁻⁸Ara chongtiikai akha, kamtsantsii na jonlang jonla tsiiti riika, Shiikeawe lam phan na ardea thukto nguta thimi tsii mak. Akhiiti riika Shiikeawe jaq wa achu shiiman milap ha nguta akhiismin tiima raa mak.

Chiithe Maiqse Nai Miitsan Maiqse Ma Tsiichong

⁹Phungmaiqse liipan na juwa thümsaü litse sitlaq, Shiikeawe raq kriiti ka arong awin ma tiija wan tlaq akhing na chochi wan chang.

¹⁰Kiimahali, Phungmaiqse liipan na, juwa chiithe sitlaq, Shiikeawe raq kriiti ka miitsan ma tiija tlaq akhing niimin chojong chise miili siwan raa tlo. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, chiithe ja rilung ka, rum na pepü chong pülii tlaq ikhli. Jaqlöse miitu li mipülii. Kiimiika atsaikai chang.

¹¹Rashe kaü ka ranap chu maq dong wan tlo. Raüta akii heng wa liishe, ranaiq wan wan kii wan tlo. Kra rashe kii heng riishe, pepü chong ka tiijung baiq tlo. Raüta among wahea la, pülii tlaq kiimin wiita, tiijung chaq baiq tlo. Raüta ashin riikitlo. Ara chongtiikai ara niq riri sii hali, chiithe maiqse rilung kiimin, ranaiq

shishi ka ashin mirki. Apaiq ka piikii tiikang nguta, mochii tlaq kra shon li, arilung thum wan raq mitong.

Amaitai Nai Atairai Akhing

¹²Jurwa maitai chamchao akhing saü raü min, apaiq raq Shiikeawe ma kamtsantsii rüm tlaq kra, tiimeshi mak maq, pharangrang maq, chamchao litkot kra nin wan ruq miili sitlaq, kriiti ma pinthum kechu jonghea. Shiikeawe raq apaiq lungwiitibi miitu, pattup pat-sa rilung mikuq ha nguta kiqkham kuqtaq kra, apaiq riimin milap.

¹³Riita ju miiwa akha ngarai na tiidea miitu, maitai akhing saü tlaq, kra akhing na apaiq raq, “Ngi ara Shiikeawe raq ngarai na tiidea miitu maitai hophiiwa,” nguta Shiikeawe ma huknyan ka raa mak. Jamkhano ngukla, Shiikeawe riika abi ngarai jaqsham ka shamki mak phan. Kiimaq apaiq riika ngarai na tiidea miitu jumin maitai mak.

¹⁴Shatmaq maiqse ngutlaq ka, atsan mong na abi tiima rüm tlaq kra, tiihong wan raa dongdii nguta süram wan tlaq, kra riili she, apaiq ka atsai chang thiikhobok na tiidea baiq tlo.

¹⁵Apaiq raq abi sükha rümtlaq kriiraq asewok she miho kiimaq ngarai se she michii. Raüta ngarai tsi ka aman she miraq. Raüta kra se ka atsai she mirhum.

Kongphiq Ahea Ka Shiikeawe Raq Akuq

¹⁶Lungwii Phungmaiqse phunainotiim le, namshiq ka angok angikong ma naqja rongkiq!

¹⁷Phanrap ahea awa kongphiq ümchuwa sitlaq, kiimaq phanrap athuk atsom kongphiq ümchuwa sitlaq kriika, ramungtan na siti Shiikeawe raq siisaq akuq. Arthun arka Shiikeawe jaq wa siisaq saütlo. Apaiq ka ra na diim tlaq raiqsaiq, jipi, rashe sitlaq kra Tiiqti we. Apaiq ka pattup klai mak phan. Apaiq riika maiqse rilung na ra tiinyaq mak phan.

¹⁸Apaiq tsantsiitsii maq nashiq ka tengteng bomtsi maq rawü tiichhi kuqto. Raüta wenyi rilung na nashiq ka apaiq raq ümchuwa phansang wantaq, kra thun thaq na, nashiq ka lamsheati ma tiija wan miitu phansangto.

Ni Maq Tai Nai Jaq Maq Sham

¹⁹Lungwii phunainotiim lei, namshiq raq ara bomtsi ashi arka asap han she: Wiitarü raq tsütsa ahea bomtsi chongkuq tlaq kra, tsangriri maq tiitsangdada tai ronglaq. Lanta tak ronglaq. Shatmiitiina, nanok ma shrinke wan lam niika, chaosusu se maq chongkuq rong laq. Kiimaq mokhiq kai ka naqkhiq rongkiq.

²⁰Maiqbi ngikhiti riika, Shiikeawe raq apaiq miitu asii rilung lamphan tiichhikuq tlaq kra, phan wan lot mak miraq.

²¹Arkha maq, namshiq tarü raq, maiqmii tsan mong na abi, ashe ashi tiima tsantsii sitlaq kra, kiimaq abi ati rong arai sitlaq thun kra, wiita tsuqsaiqsaiq riilanta, arang chong maq ba lanta, phai baiq ronglaq. Lanta, Shiikeawe wokhong na, phaqqhii nichii maq nyap wan lanta, si ronglaq. Lanta Shiikeawe raq, apaiq asii bomtsi lai namshiq mongjii na chhi jang wan tlaq kra, lang lanta si ronglaq. Kra bomtsi raq, namshiq rilung ka tiichhii wan raüta tiichhan chhi wan tlo.

²²Tsütsa Ahea bomchong kriika, ni maq lamlamse tai raü ka hong mak. Namshiq raq jamlai wa tai tlan, kra bomtsi ka maiqmii rilung na alang wan chang. Namshiq raq kra lang man miila sihan jiila, namshiq ka maiqmii kli tlaq phaqq tlan ngushat miraq.

²³Phungmaiqse liipan na, jurwa Shiikeawe bomtsi ka ni maq atai wan lamlam li riitlaq, shatmaq apaiq raq jamlai wa tai tlaq kra, lang mak maq sitlaq, kriiti ka, maiq jurwa chamni tho na chap raüta, maiqmii sham na lii tlaq ikhli miraq.

²⁴Apaiq raq ashama ka chamni mong na chhi tlaq kra milii siq. Raüta mikiho. Krai mren, ashama ka chamni mong na jamkho chhitaq kriika alaqq she mirbaiq.

²⁵Shatmaq, Tsütsa Ahea ka, Shiikeawe raq maiqse ma akuq minhap thungtri raütu. Ara minhap tri raütu raq, ngarai maiqse ka, kharü mong wa daa wan tlo. Jurwa ara tri raütu na jamlai wa chongtlaq kra thun ka, tiitho tiipha sidi raüta, liichum kra thusi tlaq, raüta laq mak phan maq, tsan na thü raüta, ranaiqtek lang tlaq, Shiikeawe raq apaiq ma phanrap na achu shiiman mikuq.

²⁶Maiq weshi ra riika, apaiq ka maiqshaq awongsii Phungmaiqse sitiikang ngutiimin mitiima sham. Shatmiitiina, apaiq raq atili ka stiqqhaq mak maq, abom wan nguli bom tlaq jiika, apaiq ka banbok miili sitlo ngushat. Kriika maiqmii tlaophaq li. Apaiq raq Shiikeawe lamphan tlaq kriika shaqqmii, atuli miraq.

²⁷Shiikeawe, nashiq ma Awejong maklii na, apaiq shomnoqti awongsii Phungmaiqse ashi nguta sitlaqti riika, arthun jaqqsham ara misham: Apaiq riika jechi nomi setiim kra mikhrum kuq. Kiimaq thüm waq manti nyungre kra, tsangshiq chamchao litkot ranaiq na milii kuq. Kiimaq maiqmii rilung kiimin, mangjong hiq wa ngarai rilung lamphan kiiwa, pong na trai rii shatmaq, asii maq misi. Akha singa wanti arka Shiikeawe raq kechu maiqse dea nguta miwea.

Jakob 2

¹Lungwii phunaino Phungmaiqsetiim lei, namshiq ka nashiq Tatiwe Jesuq Khristo, achhai anyii Tatiwe ma pharangrang maq kamwanti maiqsetiim nguta sitlan. Krai mren, namshiq raq maiqse ka rakhütsiri na, tsangshiq sham na liilanta, arka ajong, arka chiithe lüwa, kiimaq arka thümsäu litse nguta, naq tseatsiiq rongkiq.

²Bom shiiton ngu i, namshiq noqku lom akhing na, maiq ka wenai misaü wa. Weshi ka amii akhiiq min thepthep sam raü misaü wa. Kiimaq ajaqshi niimin chaq jaqtop pa raü miraq. Kiimahali weshi ka, miitsan maiqse. Apaiq miirii kiimin maiqtsai ngamhai, wunthaü riinaü.

³Kra chhi lanta, namshiq raq chiithe we ka ahea wiq maq shreng lanta, namshiq phong wa weshi ra raq, “Shiilang we lei, ümniika ana shiilang ngachang ana ngawakiq na,” nguta mitao han ngu i. Kiimahali, weshi ra raq, miitsan we ma, “Ümniikla inniikiijaq chaplaq; riimak la, ara i ngachang, i jichong tho arjiili nga liina,” nguta mitao han ngu i.

⁴Riita, namshiq raq maiqmii liipan na akha riitseatsiiq han jiika, maiq tiikhothiq ngarai tang tlan riimak sha? Akha maiq tiikhothiq tlan arka, maiq nai maiq liipan na tok ajiq maq shin lam niishe misupwa.

⁵Lungwii phuno nyinotiim lei, ngi chongpha, namshiq raq samhea wiq maq tiitsang tairong laq! Namshiq raq asap han, thatsang maiqse raq miitsan miijan maiqse nguta shipoq raüta liitlaqti ka, Shiikeawe raq asengi miishe tsea wanto. Tsangshiq ka Jesuq Khristo ma kam tlaq kra mren, ümchaü sanha wenyi rilung na chiithe maiqse she. Shiikeawe raq apaiq lungwiiti asengi thun ka, awokhong na mitiisi ha nguta ramram kiqkham kuqto. Ara chongtiikai miitsan maiqsetiim thun min, ümchaü sanha, Shiikeawe wokhong niishe tiisi damtlo. Kra namshiq raq chhi man sha.

⁶Namshiq riitiq nya, miitsan maiqse angu ka, ashummii riibo! Rung awang na namshiq hit-rottibi thun ka juwiita? Chiithe maiqse raq riimak sha!

⁷Namshiq raq shreng tlan, Jesuq Khristo mang chong kra tiibi wanti ka tsangshiq kata.

⁸Ara chongtiikai arkha maq, Asii bomtsi na chongtlaq, Ramungtan Thungtri aming ka namshiq raq lang lanta si han jiila, namshiq ka tingting maiqse ma mija han. Kra chongtiikai aming ka ara, “Ümniiraq ümkhum ka jamkho lungwii tlaü, kiikhiisii hali ümjam thoti chiiti kiimin lungwii laq.”

⁹Shatmaq, namshiq raq nanok ka rakhütsiri na liilantli, tseatsiiq han jiila, namshiq ka ngarai tangtibi ma mija han. Thungtri raq namshiq ka tri jintibi nguta mitiishut.

¹⁰Jurwa tri poshi jintlaq, kriika thungtri wiita jin miishe mija.

¹¹Shiikeawe raq, “Maiqchak maiqse rai naq sra rongkiq” nguta aming kuqto. Kiimaq apaiq riisü hali, “Matwe ma naqja rongkiq” ngutiimin aming kuqto. Riita arkha maq, namshiq ka maiqchak maiqse rai sra kiman li jiimin, maiq miisaq la tanki han jiila, namshiq ka thungtri jinti she.

¹²Arningkhan, namshiq raq nanok rai riibom nyiim tao wan tlan akhing na, kiimaq nanok rai phanrap jaqsham tlan akhing na, athuk atsom maq sichang.

Shiikeawe raq nashiq kha ka ngarai maiqse tiichhii wan chang Tsütsa Ahea tri maq shin raüta mipho kuq.

¹³Shiikeawe raq khapho akhing ranaiq na, jurwa kongti ma mangchan tiichhi mak dea riitaq, kriiti miika apaiq riimin mangchan tiichhikuq mak miraq. Shatmaq jurwa nanok ma, mangchan tiichhi kuqtaq, kriiti miika Shiikeawe riimin mangchan mitiichhi kuq.

Kamtsantsii Nai Jaq Maq Sham Wan

¹⁴Lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei, Phungmaiqse weshi raq, Jesuq Khristo ma kamtiikang nguta, anübok miili tiitsaki raü jiika, apaiq raq kamtsantsii rümtlaq kra, apaiq jaqsham maq tiichhikuq mak jiika, apaiq kamtsantsii chongtlaq kriika, shaqmii li ngushat. Kiikhiinok kamasham riika apaiq rilung ka tiichhii wan lot mak.

¹⁵Bom shiiton ngu i, namshiq phong na, Phungmaiqse phuno nyinotiim wiijamti ka, akhu akhea min ahü. Kiimaq amang ale, songtsi ramtsi chamchao misi.

¹⁶Riita, tsangshiq ma akhek raa tlaq ka, tsangshiq khum tiikhe chang samtong kiimaq tsitsü triichüm chang, ranaiq miitu dungja dase riwe ka kuqsiq man miili, namshiq raq tsangshiq nangnga, “Shiikeawe ka namshiq rai asijo! Han tlam ma khea samhea samlanta si ronglaq. Kiimaq wok phetaktak phaqsik lanta, si rong laq!” nguta bomke ka jamlai liip wa misi?

¹⁷Ara chongtiikai akhiisii, kamtsantsii rüm ngutlaq kiimin kata. Maiq weshi raq kamtsantsii ka rümtiikang ngu raü, ajaq sham maq tiichhikuq mak jiika, apaiq kamtsantsii ka thiihü, amaa.

¹⁸Shatmaq Phungmaiqse liipan wa weshi ra riika, “Phungmaiqse liipan na maiq wiijamti riika kamtsantsii rümtlo. Kiimaq maiq wiijamti riika jaqsham wantlo” nguta bom ka mikhii ngu i. Ikhla ngi riishe kriiwe bom ka akhiishe tre pha. “Ahea, ikhiila, ümniiraq ngi ma mitiichhi kuq lot haü jiika jam raa mak. Ümniiraq ngi ma, Phungmaiqse weshi riika kamtsantsii mirüm. Shatmaq ahea awa jaqsham miiriwe ka tiichhi kuq lot mak min miraq ngu tlaü? Shatmaq, ngi riikla, i kamtsantsii ka asi dea rümtiikang nguta, i jaq sham maq mitiichhikuq lot ha.

¹⁹O raq, ngi riimin asapha. Ümniiriika Shiikeawe ka ashi li dea nguta kamtlaü. Kriika thukto dea! Shatmiitiina, ümniiraq sap chang asi: Thakong riimin la, Shiikeawe ka ashili dea nguta kamtlo. Raüta, tsangshiq haisi tsi ma atikhai rokrok haitlo.

²⁰Ai, angi we loi! Kamtsantsii ka jaqsham maq tiichhikuq wan mak raü ka, shaqmii nguta chongtlaq kra ümniiraq sapmaü sha?

²¹Shiikeawe raq nati Abraham ka, kechu maiqse dea nguta jamkho rairii wanta? Kriika Abraham raq, apaiq jaqsham maq tiichhike kha na, apaiq ka kechu

maiqse she nguta rairii wanto. Apaiq raq ase Isak kra Shiikeawe ma honglu na takuqto.

²²Riita, ara chongtiikai arwa, ümniiraq chhi tlaü she riimak sha? Abraham raq Shiikeawe kiqkham raüpot ma kamto. Raüta ajaqsham maq Shiikeawe aming ka tai raüta tiichhi kuqto. Apaiq raq Shiikeawe bomtsi ma kamwantaq kriika, apaiq jaqsham miishe Shiikeawe aming kra tai raüta tiichhikuqto. Krai mren, apaiq kamtsantsii rüm tlaq kriika, awongsii dea nguta jaqsham lü miishe tiichhikuqto.

²³Krai mren she, Asii bomtsi na, 'Abraham raq Shiikeawe kiqkham ma kamto. Krai mren, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she nguta rairii wanto' nguta chongtlaq bomtsi kriishe kuwato. Krai mren she, Abraham ka Shiikeawe ma aluwe shaq she dea nguta, Shiikeawe raq ajaq khaqkuqto."

²⁴Riita, ija, Phungmaiqsetiim lei, ara chongtiikai arwiishe, nashiq raq chhi tiikai. Shiikeawe raq maiq ashi ka kechu maiqse she dea nguta, rairii wan tlaq kriika, apaiq raq Shiikeawe ma kam tlaq kra thaq na seng raüta, ajaq sham miishe hali tiichhi kuq wan tlaq, kriikha maq, kriiwe ka kechu maiqse she dea nguta, Shiikeawe raq rairii wantlo nguta chongtlo.

²⁵Ara chongtiikai akhiisii hali, mephe nyung Rahab rilung manphan kiimin riito. Rahab raq Israilnok rewa siwe anai kra, apaiq jam na tao wan raüta, tiijapto. Kiimaq tsangnai ka ponglam miishe tiiju baiqto. Apaiq raq tsangnai tao wantaq kra, apaiq raq Shiikeawe ma kamtaq kra jaqsham maq tiichhikuqto. Kriikha maq, Shiikeawe raq apaiq ka kechu maiqse she dea nguta, apaiq khoqramkii miishe rai rii wanto.

²⁶Riita, ara chongtiikai arai mren, Phungmaiqse ashi raq, kamtsantsii ka rümtiikang ngu raü, apaiq raq ajaq sham maq tiichhikuq mak jiika, apaiq raq rüm tlaq kamasham kriika achhii, awong ka ahü. Kriika maiq maa ashi bumrai tlaq ikhli miraq.

Jakob 3

Phungmaiqse Ka Mobombom Bom Raa Mak

¹Lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei. Ngı raq namshiq ma tsii chongkero ka ara. Namshiq phong wa maiq pahea raq, ashrinketi shrabi ma jawan hai jilei ngutiika, manhii rat man ngu raü jiika ahea miraq. Ara jamkhano chongtiikang ngukla, namshiq tarü raq asaphan. Shiikeawe raq nashiq ashrinketi shrabi kha ka, nanok Phungmaiqse ahinti kha thaq na, tri atsin linlin maq mipho.

²Ara jamkhano chong tiikang ngukla, nashiq tarü raq pahea ashut klo tiikai. Na shut ka naq raq apako sap mai riitiikai. Shatmaq Phungmaiqse liipan na jurwa abom poshi min shut mak phan maq bom tlaq jiika, apaiq ka minhap she dea

nguta ngo chang misi. Apaiq ka asii miikiimse ashi nguta, abom poshi achan bom mak phan miraq.

³Nashiq raq kumrang shiipuq tiikai ira ngu i. Nashiq raq kumrang ka anübok na jinpo tiikaq laita shiipuq tiikai. Laita apaiq ka nashiq raq ümnü na tiikhum wan wa ro tiikai, kra phanphan tiikhum jamsha tiikai.

⁴Kiimaq kiikhiisii hali, kham jahat mokkiitu kaü ira ngu i. Ashaq lii miikla, jonghea raham hiqham kaü. Li jiimin, rahai hai jong saü tlaq kiima tiithu wan raüta, kham thaq na tiikhum tlo. Riita, arka ajiiq chang samthu pen aranse, laimaita siim na atihong asi. Lai jiiqti we pailot raq, mokkiitu ka ümnü na tiikhum wanro wa, kra phanphan she, samthu pense kra maq tru rap wiiq wan raüta, mokkiitu kaü ka tiikhum tlo.

⁵Nashiq nü bok na, nashiq tili sitlaq armin, ara ümchaü kumrang maq thapthi tiikai akhiisii hali. Ashaq lii miika aranse. Mak min sukmak ngo chang khan. Shatmiitiq maiqse raq atili tsak tlaq kra phanphan, abom asa ka rapa hiqchin, atailot chang min ahü, bomrai tlo. Maiqmii tiitsaki seali. Namtsan na riiwea rongliita. Rum ka kunyung kinwe jonghea li ngu raü min, wakhat kiishi se miili kunyung kinwe tiikhiim chaq baiq wantlo!

⁶Ara chongtiikai akhiisii, maiqse nü na atili sitlaq kiimin, wanii tu ikha. Maiqse khum na tili sitlaq arka, abi hokham weshi raq, mung langtlaq ikha. Ara abi hokham tili arka nashiq khum na sitlo. Raüta, nashiq khum ara wiipuntam na, abi kiimung maq mia raüta tiinyam wan tlo. Ara na tili armaq abi bomtsi bom laita, wamungtan wa wapü pan tlaq kra niq wan tlo. Raüta, nashiq rilung lam ara wiita wa maq tiikhiim chaq baiqtlo.

⁷Maiqse riika rum ngamse ngu i, wushi ngu i, paüsang nyiqpla ngu i, kiimaq jü mong na siti phan ngiq thun kra ngu i. Arthun wiita kunkun ka, mishpuq wanlot siisaq. Sha, riikhaqli maq liiwan raüka, maiqse riika phanrap ngamsaü ngiqse thun ka wiita kunkun she shiipuqto.

⁸Shatmaq, ümchaü niitaq, maiqse angu raq maiqmii tili ka shiipuq lot mak shaq li sitlo. Tili ka abi. Ashpuq lot chang phan riimak. Tili na paü lai ikha liipu asi.

⁹Nashiq raq armaq, nashiq Tatiwe kiimaq nashiq ma Na Wejong Shiikeawe ma kechutum achü jaü tiikai. Kiimahali, Shiikeawe raq apaiq sham ikha, naphan namaq maiqse ngusaq kra phansangto. Tsangshiq ma nashiq raq manson kiqsü bom tiikai.

¹⁰Maiqse riika, anü pushi miili, kechutum ke bomtsi min bomtlo. Kiimaq maiqmii kongti ma, manson kiqsü bomtsi kiimin bom tlo. Lungwii phunainotim lei, ümchaü sanha, nashiq Phungmaiqse nübok miika, akha bom mai she riichang!

¹¹Jüserai kuk ashi wiili ka, kham ka khangriri hea, anyang miimin sumhea, hüphin hanphin kiimaq shumtai maq ashot kham, maiq raq anyang maimak ka dong mak.

¹²Kiimahali, lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei, laqngiiq chong niika phupmup ka tsimak phan. Kiimaq, phupmup chong niika, shepe ka tsimak phan. Kiimahali, shumchum raikuk wiika khamsang khangriri hea, anyang ma asum wiq, hüphin hanphin ka dong mak phan.

Ramungtan Wa Akuq Taksu Tsii

¹³Namshiq phong na taksu maiqse, kiimaq anyan phaqchi rümti sitiikai nguta tiingoti weshi ra asi sha? Sitlan jiila, apaiq raq, apaiq ka taksu maiqse kiimaq anyan phaqchi rümti we dea nguta, apaiq rong arai ka ahea rüm räüta, nanok ma tiichhike chang. Kiimaq maiq rai sobsob bombom maq riibom nai tlaq kiimaq tiichhike chang. Nok abin ma athuk atsom jaqshamke ka tsapkapkap maq sham räüta misi laq.

¹⁴Shatmiitiina ümtsan mong na, nanok ma makshu rashe tsii rüm tlaü, maiq ngeng tlaü jiila, kiimaq jamlai phan niili jiimin, maiqmii ma jamlai wa ahea räüla hong jiiq ngu tla tiima tlaü jiika, phanrap asap atsinha we nguta, naq shiikong kiq. Kriika ümniiraq tengteng bomtsi tri ka jin tlaü ngushat. Kriika ümniima ngarai tangphaq li miraq.

¹⁵Ara chongtiikai akhnok taksu tsii arka, Shiikeawe raq akuq ramungtan wiika riimak. Arka mangjong hiq wa hon atsii, ngarai han-ngam wa adong. Kiimaq thawe shinrii raq akuq ngushat.

¹⁶Jamkhano ara ngutiikai ngukla, Phungtuti liipan na ümtiikiiwa ara chongtiikai ngarai phoqngeng tsii rümti nai maiqmii raq jamlai phan wa lungwii tlaq, kriili dongdii tiihong tha raa nguta tiima tsantsii ka siraü jiila, phungtuti liipan na, kiq ripo wan mak she, kodang koda she miraq. Räüta Phungmaiqse raq abi ati jaqsham, shamki mak chang phan thun pahea misham.

¹⁷Shatmaq, kamasham na, Shiikeawe raq akuq taksma tsii rümti maiqse rilung ka siirairai miraq. Apaiq ka kechu maiqse. Apaiq ka nokwe rai ari aram maq siti. Nanok rai sobsob bombom maq siti. Kiimaq apaiq ka nanok rai riilung riwii maq siti. Kiimaq nanok ma shamhea kaiwa jaqsham kewan niili arilung ka mitiisung wan. Apaiq riika shiikong tsii ka thü mak. Kiimaq mongnam tsii min thü mak she miraq.

¹⁸Ara chongtiikai, phungtuti liipan na hansang maq nai kaütak rishi maq shongnga wan miitu, jurwa phumram khamkok doshat maq ramram jaqsham wantaq, kriiti ma achu shiiman khusang rilung misi.

Jakob 4

Han-ngam Lam Na Siti Shiikeawe Raq Romak

- ¹Namshiq phungtuti liipan na tatso wiinyi, riitsak riikaq sitlan kriika jamkhiibawo dong tla? Kriika namshiq tsan mong na, mangjong hanngam na poloseali lungwii tlan kriiwa dong tlo. Kra han-ngam lam phan na polosea tsii ramho sitlaq kra, nam mongjii na tatso wiinyi wa trang li sitlo. Kra sikha maq namshiq riitso nyi tlan.
- ²Namshiq raq phanrap hup asam ka laphai jiilei nguta, khutaüphei tin rit tlan. Shatmaq lap man. Kriikha miishe namshiq liipan na jasam piqsii she riise tlan. Namtsan mong na hup nai sam, tsiiq nai nyam lap hai jiilei nguta pinthum süram tlan. Shatmaq rit tlan ta awii thun ka lap man. Kiijiishe, namshiq liipan na tatso wiinyi she riilong liiq tlan. Namshiq raq Shiikeawe jaq wa achu jaü lam maq rit man kha maq, namshiq raq rit tlan tsiiq nai nyam ka lap man.
- ³Kiimahali namshiq raq Shiikeawe jaq wa tsiiq nai nyam miitu achu jaü tlan. Shatmaq apaiq raq namshiq ma kuq mak. Apaiq raq namshiq ma tsiiq nai nyam ka jamkhano kuq mak, ngukla namshiq raq tsiiq nai nyam jaü tlan kriika, namshiq raq mangjong ngarai han-ngam polosea miitu jaü tlan. Kriika Shiikeawe maklii na ajiq. Kriikha na apaiq raq namshiq ma kuq mak.
- ⁴Namshiq ka awese baiqthü raüta maiq rai srati nyung ikha! Mangjong maiqse rai silu riijati ka Shiikeawe rai wesang ngoka sap man sha?. Jurwa mangjong hiq rai silu riija lungwiitlaq, kriiti ka Shiikeawe rai wesang jakitlo.
- ⁵Asii bomtsi na, “Shiikeawe raq nashiq mongjii na Asii Wenyi kuqto. Kra riika nashiq tsaiji rai tiipum tlii maq siwan ha jiilei nguta pinthum lungwii tlo,” nguta chong tlo, arka namshiq raq arot chongtlo sham nguta naq tiima rongkiq.
- ⁶Maiqse ngarai sükha tsii ka henghea. Li jiimin, Shiikeawe kaphap mangchan tsii riuwe ka wiitarü ngarai ningkun thaq na aheng. Arkha maq tiina, Asii Bomtsi na, “Shiikeawe raq ra weahü maiqse ka romak. Shatmaq sobsob bombom maq siti miika, apaiq kaphap mangchan apa kuq tlo” nguta chong tlo.
- ⁷Arningkhan, namshiq ka Shiikeawe wokhong na sanglili maq, ahea wiq maq si ronglaq. Lanta Shiikeawe wokhong maq Thawe ka, along lanta jobaiq ronglaq. Kra riihan jiika, apaiq ka namshiq tho wa aju she mirho.
- ⁸Arkha maq, namshiq ka Shiikeawe wokhong na nyap wan tlo ronglaq. Raüla apaiq raq namshiq ka awokhong na mitiisi. Ai! ngarai maiqse kong lei! Namjaq ashe kra he wan tlo rong laq! Mongnam nok loi!
- ⁹Ngarai kaq dea sitiikai nguta maaho maanyi, makphai khüshang riilanta mra tiidii rong laq. Anai trang ka aho trang miishe tiija rong laq. Hühü haha sitlan kriika, mun tiujuk-ram she riirong laq! Shiikeawe man na, munjuk mijuk maq mrong roq rong laq. Haü la Shiikeawe raq namshiq ka aki miikiim setiim miishe mitiija.

¹⁰Shiikeawe puk na aranse ma ja lanta nyap ronglaq. Raüla, apaiq raq namshiq ka ajong ala miishe mitiijong luwan.

Phunaino Ma Abi Naq Bom Rongkiq

¹¹Phunainotiim lei, namshiq liipan na maiqmii nai maiqmii ka naq riichongsiq rongkiq. Jurwa maiqmii kongti Phungmaiqse kra shaphaq tlaq, lo arewe ka ajiq nguta shin tlaq, kriiti riika Shiikeawe Thungtri kra sairantlo ngushat. Kiimaq Thungtri raü ka sairantlo ngushat. Riita namshiq raq thungtri she sairantlo han jiika, namshiq ka Thungtri wokhong na siti ka riiman she. Shatmaq thungtri sairanti miishe mija han.

¹²Shiikeawe kli Thungtri keti we kiimaq phowe. Apaiq kli maiqse rilung tiichhiiketi we kiimaq maiqse miisaq tiithum baiqti we. Arkha maq, ümniiraq ümphuno we ka ajiq alam nguta chechiip lot maü.

Naq Shiikong Rongkiq

¹³Riita ümchaü min ngi raq namshiq ma ara tsii chongke ro. Namshiq phong na maiq wiijamti raq, “Ngi riika athi anap liipan niili mungshi ra na mikiho ha. Lata chela ashi na rawiishi tin misikiha. Lata kiijaq laopan ja, piikii miklo ha. Lata chithe jong she mija ha,” nguta tiishomrasea ka namshiq nü na angam kaiwi she.

¹⁴Shatmaq, anap rawüho haü jaq üm rilung ka jamkho jajiiq, kiimin sapphaq maü sitläü! Üm rilung ka büse jaq na bangkham pose ikhli. Ümchaü asi, shatmaq athi heashise sijai niika ahü she.

¹⁵Namshiq riika akha ngutli riibom han chang: “Tatiwe raq thikuq raüta, atra sihai jiika, apaiq wokhong maq, nashiq raq phanshi ra miklo rong i ahiq, nguta tiima laita sitiikai.”

¹⁶Shatmiitiq, namshiq ka Phungmaiqse ngu raü, ashkong tam li sitlan. Jamlai jamla kiinang wiila miklo rong i nguta ra weahü bom tlan. Akha tiitsaki rai tlan arka, Shiikeawe man na ajiq, bintang.

¹⁷Arkha maq, Phungmaiqse ashi raq jaqsham ahea sham chang asi nguta, sapshatshat taü maq sham mak raü ka, kriika apaiq ma ngarai miraq.

Jakob 5

Chithe Maiqse Ma Honchong

¹Riita, ümchaü ka namshiq chithe laopanbi miishe chongkuq pha, tai ronglaq. Samhea tiitsang tai rong laq! Namshiq ma waqkhü kham nyang akhing she saü wan tlo!

²Namtsiiq namnyam tum ka arümkai kun she. Kiimaq namkhu namkhea kiimin sap raq aphaq wan kun she.

³Namtsiiq tum chaq nai kampho tum towan tlan kriika, ümchaü chhii raq aphaq wan kun she. Ara chhii raq aphaq rat, namtsiiq namnyam tum towan tlan kriili she, Phangthum khapho ranaiq na, namshiq ka ashut maiqsetiim dea nguta saqseng hakhi mikuq. Kra riili she namrilung na awum abi, kiimaq lapphaq lusi q siwan lan nguta hakhi mikuq. Kiimaq namtsiiq tum riili she namkhum ka mitiikhiim chaq baiq. Namshiq raq namtsiiq tum ka ümchaü phangthum wan pat na riichom lanta phong thü tlan.

⁴Namshiq raq namwak na ningchang tham phahti, tsamhan jaq maq kampho ka kuq man maq haihii lan. Tsangshiq raq aholülü maq tiipaiqnea jaü tlaq kra tai man sha! Tsangshiq hoq trang tlaq kra Tatiwe, Ajong Shiikeawe raq taito she.

⁵Namrilung ka ara mangjong hiq maq, wok phetaktak, tiipong tiipii, namwok triim lanta siwan lan. Namkhum ka minsäu pongsetiim apü wiq, ataa pha q ma rüm tlaq ikha, Phangthum Khapho Ranaiq na, Shiikeawe rung na chap wan miitu she tiije thü wan lan.

⁶Namshiq raq jam min sap makti, maiqsangti ka shaphaq baiq wan lan ihata. Kiimaq wiita atsea riibaiq wan lan ihata. Kiimaq tsangshiq raq namshiq jaq ka towan lot mak riito.

Tsanbum Maq Achu Jaü Ronglaq

⁷Phuno nyinotiim lei, nashiq Tatiwe ka misaüki shaq wiiwii, litkot chamchao ümtinkhan wa riihum wan tlan kra, tsan tiibum lanta nin wan ruq miili si rong laq. Liimanta, wak shamseati we riimin la, awak wa tsam ka midong man shaq wiiwii, tsan tiibum raüta, khekham maq khe tlo. Apaiq raq jurai liirai rajun säu tlaq kra, kheshat maq sitlo.

⁸Kra niq riri sii hali, namshiq riimin la, tsankhun maq, nin wan ruq maq khe chang li. Tatiwe ka misaüki dongdii. Apaiq säukai jipi rahiq hong wan miika ajeje lishe. Kriikha maq, apaiq säukai khe kamto maq si rong laq. Atheingei ka naq theingei rongkiq. Namshiq tsaiji ka naq tran rongkiq.

⁹Phuno nyinotiim lei, namshiq raq chamchao litkot riihum tlan akhing na, riithu riisi lanta, weshi raq weshi ma naq tiishaü rongkiq. Nashiq raq kongti ka khühü na tiishut wan raa mak. Ara chongtiikang arka, Shiikeawe raq namshiq ma kha nyan mak chang miitu chongtiikang. Phowe jong ka ümchaü aje niishe. Mangjong maiqse kunli kha phokai säüho tlo she.

¹⁰I phu i notiim Phungmai qse kong lei, Tatiwe tsütsa chongketibi ra shammibi rilung ka nashiq ma lam sheaketi. Tsangshiq riimin la nashiq chamchao wankai akha, ümtinkhan wa litkot chamchao wamong maq lea wan raüta Shiikeawe tsütsa ka chongkuq wanto.

¹¹Nashiq raq tsangshiq ka kechu maiqsetiim dea nguta shreng tiikai. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq chamchao walü wiita nin wan raüta siwanto. Job raq phanrap chamchao nin wanto. Krai mren, atiisup na Shiikeawe raq, apaiq ma

pinthum achu shiiman kuqto. Kra bomtho ka namshiq raq asap han. Shiikeawe raq maiqse ma mangchan tsii rüm tlaq kriika, nashiq raq nü maq achong lot mai sitlo.

Atiitum Lanta Kiq Naqkham Rongkiq

¹²Lungwii Phungmaiqse phunainotiim lei, ara chong tiikang bomtsi arka akhek pinthum ashi. Namshiq raq ümtiikiiwa bomkham kongphiq raü kha tlan na, ra mang chong lantiimin naq kham rongkiq, kiimaq hiq mang chong lantiimin naq kham rongkiq. Kiimaq bom achan min naq tiitsuq rongkiq. Namshiq riika, “Ngi raq kiq kham tiikang arka misham ha dongdii,” riimak la, “Ngi raq sham mang ngutiikang arka, ümtiikiimin sham mang dongdii,” ngutli bom ronglaq. Kra bom kham kongphiq kha tlan kra mren, akhing hongto angu na, kongphiq raükha ka dii wan ra tlo. Akha ating arai maq sihan jiila, Shiikeawe raq namshiq ma kha ka tiho mak miraq.

Phungtuti Raq Achu Jaü

¹³Namshiq liipan na, maiq ashi ra acham achaoti asi sha? Apaiq raq achu mijaü laq. Ashi ra acho achiti asi sha? Apaiq raq tiitsam shi mishilaq.

¹⁴Ashi ra atsi asiti asi sha? Apaiq raq phungtuti maiqlare ka tihea kai chang. Tsangshiq raq apaiq miitu achu mijaükuq kiimaq akhum na olip tel maq Tatiwe mang na minyat kuq.

¹⁵Ara kam raüta achu jaükuq tlaq ariiraq atsi ka ahea mirki. Tatiwe raq apaiq athatsi ka mitihea kuq. Kiimaq apaiq raq ngarai thun tangtaq kriimin adii mirkuq.

¹⁶Kriikha maq, namshiq ngarai thun ka weshi raq weshi ma tiidii rong laq. Kiimaq weshi raq weshi miitu, achu jaü kuq rong laq. Kra riihan jiila, namshiq tsiisi kriimin mitihea kuq. Maiqshaqti raq achu jaü ka ningkun ajong tiidoq ra miraq.

¹⁷Elija ka nashiq akhnok maiqse siili riito. Apaiq raq kam raüta, atsi dada maq, ra naq tiijunqiq nguta achu jaüto. Kiimaq wiitsam ri wiithiq Israilnok mung na ra jun mak riito.

¹⁸Kiimaq jangshi ri hali, apaiq raq achu jaüto. Krai mren, ra ka düthaü she deato. Raüta mung na rongboq tsam lapto.

Ashutti Ma Tsii Chongke

¹⁹Iphu inotiim lei, namshiq phong wa, weshi ra ka tengteng lam phan wa lamjiq na moho tlaq jiila, kiiwa weshi raq apaiq ka tiijang shea wan nong raüla,

²⁰ara tsan na tiitsang ronglaq: Jurwa ngarai maiqse ashi ka lamjiq na akiho kiiwa tiijang shea wan tlaq, kriika ngarai tangti we tsaiji ka atsai kai chang wa tiichhii kuqto ngushat. Kiimaq ngarai pahea tiidii kuqto ngushat.

1 Petar

1 Petar 1

¹Ngi, Petar, Jesuq Khristo kiimwe raq-- Shiikeawe raq raq atsea wan maiqsetiim, munglu wanshanok ma ja raüta, Pontas wang, Galatia wang, Kapadosia wang, Asia wang, kiimaq Bithinia wang na riinyin riishin sitibi ma tiho wan tiikang.

²Namshiq ka Shiikea Awe raq seng raüta thapthi wantaq kra phan tseatsiiq wanto. Raüta Asii Wenyi raq asii maiqsetiim miishe tiija wanto. Arka Jesuq Khristo aming wokhong na siwan miitu kiimaq apaiq tiijai maq tiisii hebaiq wan miitu tsea wanto. Kaphap kiimaq hansang ka namshiq ma asho awo misilaq.

Nashiq Ka Atra Rilung Miitu Ran Tiikai

³Nashiq raq Shiikeawe, nashiq Tati Jesuq Khristo ma Awejong ma kechutum rong i! Apaiq raq nashiq ka, apaiq mongpo pankuq li khan lungwii tlo. Kriikha maq, apaiq raq Jesuq Khristo ka amaa wa tiidong wan raüta, nashiq ma rilung anye kuqto she. Ara kam tiikai arka moki mak phan.

⁴Arkha miitiina, nashiq raq mongngam maq, Shiikeawe raq asengi ma kewan miitu achu shiiman alüm alei, jonghea tiije thü tlaq kra, milap rong i she dongdii nguta khekham maq sitiikai. Shiikeawe raq kra achu shiiman tum thun kra, namshiq miitu ramungtan na thü tiije tlo. Kra achu shiiman thun kriika, ariim kai chang phan ka riimak. Kriika ümtiikiimin riimki mak phan. Kiimaq athen min thenki mak phan. Kiimaq amiinu ka ajomkai chang phan min riimak.

⁵Shiikeawe raq namshiq ka, apaiq ningkun jonghea rüm tlaq kriimaq, namshiq ka tiiwong shat maq rüm tlo. Arka namshiq raq Khristo ma kamtsantsii rüm tlan kriikha maq, Shiikeawe raq namshiq ka tiikhup wongkuq shat maq rüm tlo. Krai mren namshiq ka tsailam jilam miishe Shiikeawe raq mitiichhii kuq dongdii nguta kamto maq sirong laq. Riita, ara chongtiikai tiichhii wan rilung ka, namshiq ma Phangthum ranaiq niishetiq kunkun mitiihong kuq wan.

⁶Ümchaü jaqlo miitu namshiq ka phanrap phanrii, chamchao litkot walü mong maq lea wan chang li siraü min, namshiq wiitarü chojong chise miili sironglaq.

⁷Ara chamchao litkot riihum tlan arka, namshiq kamasham ka awongsii dea nguta chen tlo. Chaq ka athen kai chang hupsam. Shatmaq wa maq tiijo chaq raütiitiq chen tlo. Krai mren, sii hali, namshiq kamasham ka ara chongtiikai chaq piikii thaq niimin ara phan. Kriikha maq, chamchao wa maq tiikhiim chaq raüta chen tlo. Kra riihan jiitiq, Jesuq Khristo saükai akhing na, Shiikeawe raq namshiq kamasham ka mishom ra. Kiimaq namshiq khushü ka mijong. Kiimaq ashreng miraq.

⁸Namshiq raq apaiq ka nammak maq chhi man li jiimin lungwii tlan. Kiimaq namshiq raq apaiq sham ka ümchaü chhiman li jiimin, apaiq ma kam tlan. Riita

ara ningkhan, ümchaü namshiq ka kai khoqriiq tlan. Kiimaq achhai anyii chochi, nü maq chonglot mai chang phan chochi hum tlan.

⁹Namshiq raq ara chochi rilung lam phan tlan arka, namshiq tsaiji ka Shiikeawe raq tiichhii wan tlaq kha maq chochi tlan. Arka apaiq ma namshiq kamtsantsii thü tlan kriithaq na seng raüta tiichhii kuq tlo.

¹⁰Riita ara chong tiikai tiichhii wan rilung ara miitu tiina, man na pat wa shammibi thun raq kai rashi hiqwia maq ritkot wantaq. Raüta tsangshiq raq ümchaü namshiq raq Shiikeawe kongphiq pattup pat-sa rilung lap wan lan ara tiithai chong kuq thiito.

¹¹Tsangshiq riika ara kupi wan akhing ranaiq ka ümtincho wa miraq, kiimaq arka jamkhiiwa miku pi wan, kriithun ka wiita sap lot haijaq nguta shiichaq sisi wanto. Khristo Wenyi tsangshiq shammibi khum na tiipum raüta phanchan kuq wantaq ka, ara chongtiikai ümchaü kupi wantaq akhing ranaiq arshe riito. Kra tiithai kuqtaq bomtsi ka, Khristo ka pinthum chamchao riihum wan chang miraq nguta chongto. Kra chamchao walü lea wan lot raütiitiq, apaiq achai anyii khushü ka jonghea mijong wan nguta chongthüto.

¹²Shiikeawe raq ara man na sithü taq shammibi ma tiichhi kuq wanto. Tsangshiq raq shammi jaqsham wan tlaq ka, tsangshiq miitu ka riimak. Shatmaq, ümchaü pat na, namshiq sitlan ara miitu miraq nguta chongkuqto. Kra shammibi raq, man na pat na jamlai wa phanchan kuq taq, kriishe ümchaü pat na namshiq ma Tsütsa Ahea chongphan ketibi riishe tiitai kuq tlo. Tsangshiq raq namshiq ma ara, Tsütsa Ahea tra hokuq tlaq thaq na, Shiikeawe raq ramungtan wa atiiki Asii Wenyi raq tsangshiq tsütsa chongke ka, tsangshiq khum na arom riiraüta chongkuq tlo. Ara chongtiikai Shiikeawe jaqsham ahata ra na siti rasetiim raq dongdii min sap n dam haijaq nguta ümtinkhan wa tsinngin tlo.

Phungmaiqse Ka Asii Maq Sichang

¹³Riita ara chong tiikai arai mren, namtsan tsii ka tiije shat maq sironglaq. Honkam shat maq sironglaq. Kiimaq namtsan tsii ka Jesuq Khristo ümtiikaq ranaiq wa saüki tlaq, kra akhing na namshiq raq lap wan chang achu shiiman jonghea sitlaq, kra thaq na tiitsi lanta singa ronglaq.

¹⁴Shiikeawe bomchong ka phaqqhii nichii maq tai ronglaq. Ümchaü sanha, namrilung ka man na, jam min sap man lea wan lan akhing wa tiima tsantsii maq naq tijam sha rongkiq she.

¹⁵Kra rii na ümchaü sanha, namrilung ka siirairai she thü rong laq. Namshiq raq phanrap jaqsham tlan na, asii arai maq sham lanta sirong laq. Namshiq hea wanti we Shiikeawe ka jamkho asii sitlaq, kiikhiisii namshiq min asii si rong laq.

¹⁶Asii bomtsi na Shiikeawe raq, “Ngi jamkho asii sitiikang, akhiisii namshiq min asii siraa tlo,” nguta chongtlo.

¹⁷Namshiq raq achu jaü tlan na Shiikeawe nangnga, “I We lei,” nguta riibom tlan. Apaiq raq maiqse angu wiitarü ma, mren mra maq shin kuq tlo. Maiqse pum loweatek raq, maiqmii raq jaq maq jamkho Shiikeawe lamphan ka shiithuk rai tlaq, kra tiiphanphan phokuq tlo. Arkha maq, namshiq ka mangjong hiq na ümchu ranaiq wa sithü tlan, kra liipan na Shiikeawe ma haisong tsantsii rümshat maq shonga lanta sironglaq.

¹⁸Jamkhano ngukla, namshiq raq asap han, namrilung ka namtitiim raq akuq thü thiihü rilung kra daa wan miitu athii kuq wantaq kra asap han. Kriika atiithen baiq chang phan kampho riimakla chaq ikha hupsam ka riimak.

¹⁹Kra ri chang ka athii tsinhea, Jesuq Khristo ka skuse ashi, akhum na jamlai phan kojo min ahü, siirairai rilung khum ka honglu na takuqtaq kra lümaq ari wan.

²⁰Jesuq Khristo ka Shiikeawe raq man na, ara rapha hiqwa min mishaq niiphü dongdii, namshiq chhiike wan miitu atsea arwan. Kra tsea wantaq kriishe ümchaü pat na, ara phangthum wan pat niishe namshiq ka tiichhii kuq wan tlo. Riita ara pat arka ümchaü athum wan nini she.

²¹Riita, apaiq pum lümiishe namshiq raq Shiikeawe ma kamwan lan. Apaiq ka Shiikeawe raq amaa wa tiidong wanto she. Raüta apaiq ma Shiikeawe raq achhai anyii khushü jonghea kuqto she. Krai mren, namshiq raq kamtsantsii thü tlan kriika, Shiikeawe raq mikuq dongdii. Kriika poiki mak she.

Riilung Riivii Rilung

²²Riita ümchaü sanha, namshiq raq Khristo aming thun ka lang lantiishe sitlan. Krai mren, namshiq ngarai ka diikuqto she. Kiimaq namshiq ka ümchaü sanha wenyi na asii maiqsetiim ngutiishe sitlan. Ümchaü sanha asii maiqsetiim ngo kha maq, namshiq kamasham maiqsetiim liipan na riilung riivii maq sitlan. Krai mren, ümchaü sanha namshiq raq, kongti ka tsan nai mongjii wiita kuq lanta lungwii rong laq. Kiimaq namshiq lungwii tsantsii rüm tlan kriika siirairai riichang.

²³Namshiq ma Awe ka Shiikeawe. Apaiq raq namshiq ma rilung anye she kuqto. Apaiq ka atsaiti riimak, shatmaq tsai mak phan. Kiimaq apaiq raq namshiq ma, apaiq bomtsi Tsütsa Ahea lümaq namshiq rilung anye kuqto. Asii bomtsi ka pattup atra siruq phan. Arka thenki mak phan.

²⁴Asii bomtsi na akha chongtlo, “Maiqse angu ka sangphii cham tlaq ikhli, kiimaq tsangshiq jongla khushü kiimin rum wa pepü ikhli. Sangphii ka ashin riiki tlo, kiimaq pepü kiimin hiq na rokki tlo.

²⁵Shatmaq Shiikeawe bomtsi ka athen kai nguta ahü, pattup pat-sa atra li sitlo.” Riita ara bomtsi ahata, Tsütsa Ahea, namshiq ma chongkuq wantaq kra.

1 Petar 2

Phungmaiqse Ka Shiikeawe Sengi Asii Maiqsetiim

¹Riita ara chongtiikai rawü anye she chhi lan arkha maq, ümchaü sanha, namshiq tsan among wa, phanrap abi ümchuwa sitlaq kra wiita raübaiq rong liishe. Namshiq raq ümchaü sanha, arot akiq naq bom rongkiq she. Makshu rashe lam maq naq si rongkiq she.

²Kiimaq rawü chhi nye noshiisetiim ikha, wranaiqshe asii chiisan kamasham nyakpü, asii bomtsi kra nyang wan roli she, namtsan mong na kham-nyang tiitsi lanta sirong laq. Akha nyang lanta sihan jiila, namshiq khum ka ahea wiq maq mijong luwan. Kiimaq namkhum ka mitiichhii wan lot.

³Asii bomtsi na, “Namshiq raq Tatiwe mangchan sum ka tei lan she. Apaiq raq namshiq ka pinthum lungwii tlo,” nguta chongtlo.

Phungmaiqse Ka Shiikeawe Sengi Asii Maiqsetiim

⁴Riita ümchaü min, warong ra, Tati Jesuq Khristo, atra longkaü, mangjong maiqse raq apaiq ka jam min taimak, thiihü nguta atiithu baiq, apaiq pha na warong ra. Shatmaq, Shiikeawe raq apaiq ka rahea longkaü nguta tsea wanto.

⁵Namshiq ka atra longkaüsetiim ikha warong ra. Lanta namkhum ka longkaüsetiim ikha, Shiikeawe raq asii wenyi shomjam kra mihai laq. Kra shomjam mong na namshiq ka asii ramwebi ma ja lanta, wenyi honglu kiimaq Shiikeawe tsan tiiheali chang honglu, Jesuq Khristo lümaq mikuq han.

⁶Asii bomtsi na, “Ngi raq athii tsinhea longkaü ashi tsea wan kang. Toqpen toqpum ikha Jajon chela na shong wan kang. Jurwa apaiq ma kam tlaq, kriiti ka ümtiikiimin maiq raq tiidealot mak she miraq,” nguta chong tlo.

⁷Ara chongtiikai longkaü arka, namshiq ümchuro apaiq ma kamwan lan, kriiti miika pinthum amiinu tsinhea. Shatmaq, ümriiti riiwa apaiq ma kam mak, kriiti miika: “Kra longkaü jamhaiti raq jam min taimak nguta tiithu baiqtaq; kra kaü riiwe ka khoti, wiitarü thaq na araa pinthum longkaü ma jakito,” nguta Asii bomtsi na chongtlo.

⁸Kiimahali Asii bomtsi bashi na, “Maiqse angu ka ara longkaü arjaq mitiithap, tsangshiq ka ara longraq kam armaq midia,” nguta chongtlo. Tsangshiq raq Tsütsa Ahea ma kam wan mak kha maq, tiithap rai wanto. Arka Shiikeawe raq tsangshiq kharü athiiq arwan miishe jawanto.

⁹Shatmaq, namshiq riiwe kla, Shiikeawe raq atsea arwan maiq phan she. Hokham we ramwebi. Asii mung ashi nguta sitlan. Shiikeawe sengi. Namshiq ka Shiikeawe raq ngarai ranyaq tangtang mong wa, apaiq tiichhii wan rawüli, achong lot mai awang chang liliim rilung she kuqto. Apaiq raq namshiq hea

wantaq kriika, apaiq raq awang chang tiichhii wan jaqsham wantaq kra nanok ma chongke wan miitu tseatsiiq wanto.

¹⁰Man na akhing ashi na, namshiq ka Shiikeawe sengi ka riiman. Shatmaq, ümchaü sanha, namshiq ka apaiq sengi she jawan lan. Man na akhing ashi na, namshiq ka Shiikeawe kaphap mangchan, namshiq ma thü tlaq kriika sap man riilan. Shatmaq, ümchaü ka, namshiq apaiq kaphap wokhong mong niishe nyap wan lan. Apaiq raq namshiq tsea wantaq arka, apaiq raq awang chang tiichhii wan jaqsham wantaq, kra nanok ma chongke wan miitu she tseatsiiq wanto.

Shiikeawe Disetiim

¹¹Phunainotiim lei, ngi raq namshiq ma tiipaiq tiinea lata chongkuq tiikang ara tairong laq. Nashiq ka ara mangjong hiq na wansha we kiimaq wanwe ikhli sitiikai. Namkhum na ngarai han-ngam sükha tsi, namshiq tsaiji rai wranaiqshe riilong liiq rai tlaq kiima, namtsantsii ka naq tiitang rongkiq.

¹²Namshiq rong arai ka thatsang maiqse maklii na ahea awa, athuk atsom, jam shut ahü maq siraa tlo. Krai mren, tsangshiq raq namshiq ka phanrap abi ati kiimungti nguta shra raü min, tsangshiq raq namshiq jaqsham, asap ada sham tlan kra, shamto dea nguta tsangshiq kiq khii chang ahü miraq. Kiimaq kra mren, Tatiwe saükai akhing Ranaiq na, namshiq dea riikhaqli nguta tsangshiq raq Shiikeawe ka mitiishom raa wan.

¹³Namshiq ka Tatiwe mang maq, mangjong hiq na ajong alabi sitlaq wokhong na sirong laq. Wiitarü mung khuthaq na Hokham we sitlaq kra, aming wokhong na sirong laq.

¹⁴Kiimaq hokham we raq awokhong na siti wanghuptibi shongtaq kra bom tai lanta sirong laq. Tsangshiq ka mung rüm wan miitu hokham we raq ashong. Tsangshiq raq sengibi juwa tri wokhong na sitlaq kriika asomra miraq. Kiimaq tri jin wanti sengibi ka atsa asha miraq.

¹⁵Shiikeawe riika, namshiq raq shamhea kaiwa jaqsham tlan kra lümaq, ajiq alam min sap mak maq, angok angiti raq Phungmaiqse thaq na abi ati tsütsit bom tlaq kriiti nübok ka sukbaiq lungwii tlo.

¹⁶Namshiq ka ümchaü sanha wasetiim she. Wasetiim simaq sirong laq. Wase rilung kriika ajiq jaqsham miitu akuq riimak. Namshiq ka Shiikeawe sengi, apaiq wokhong na siti nguta athuk atsom maq sirong laq.

¹⁷Maiqse angu tarü ma anato lanta sirong laq. Namkongti Phungmaiqsetiim rai riilung riwii maq sirong laq. Shiikeawe ka shreng lanta sirong laq. Kiimaq Hokham we ka shreng lanta sirong laq.

Phungmaiqse Disetiim Nai Atijong Wetiim

¹⁸Namshiq maiq jaqshisetiim ümchuwa sitlan kriika, namtijong wetiim wokhong na silanta, tsangshiq bom ka phaqqhii nichii maq tai rong laq. Lanta

tsangshiq ka kai shreng lanta si ronglaq. Namshiq ka ahea maq mangchan raüta rümkomtibi miili ka riimak, shatmaq namshiq ma kiqla hiip-hii, asea akaq bom tlaqti miimin shreng manto thü lanta siraa tlo.

¹⁹Namshiq raq kha ahü na chamchao tlan kra, Shiikeawe raq asap nguta nin han jiila, Shiikeawe raq namshiq ma achu shiiman mikuq.

²⁰Riita ngohea dea, namshiq jiqphiq lanta, namtijong wetiim mo hohan jiika, jamlai achu wa misi ta? Shatmaq namshiq riika, jam shutphit min ahü maq, maiqmo khahü na howan lanta nin han jiila, Shiikeawe raq namshiq ma achu shiiman jonghea mikuq.

²¹Namshiq akha chamchao tlan arka, Shiikeawe raq namshiq ma rilung holai akuq hekiilai. Jamkhano ngukla, Khristo raq namshiq miitu arilung na chamchao homa howan raüta lamshea tiichhikuq wanto. Khristo raq namshiq miitu jamkho chamchao wantaq, kra namshiq riimin apaiq jaiphan phan chamchao homa kra nin wan ruq maq howan raa tlo.

²²Apaiq raq jamphan ngarai min tang mak dea. Apaiq raq jam min arot akiq poshi min bom mak dea.

²³Shatmaq, maiq raq apaiq ka kai shummiito. Li jiimin apaiq raq tsangshiq ka shummi mak. Tsangshiq raq apaiq ka kai tiichamchaoto. Shatmaq apaiq raq tsangshiq ma atham mirkuq ha nguta tiiphiipjiip mak. Shatmaq apaiq raq arilung ka Tingting Phowe, Shiikeawe jaq na wiita apkuq raüta, anin li riito.

²⁴Khristo raq nashiq ngarai ka apaiq khum na howan raüta, pumsongkham na tübaiqto. Arka nashiq ka ngarai na tsaikai miitu. Laita nashiq ka kechu miitu lishe atra siwan miitu tsaito. Nashiq thatsi ka apaiq mopung mithun maq tiheakuqto she.

²⁵Man na, namshiq ka skuse kong tsangshiq lam tiimii raüta, rum na amiiki ikha silan. Shatmaq ümchaü sanha, Sku Rümte we kiimaq namshiq tsaiji Rümte we Khristo wokhong na hali tijiang shea nongto.

1 Petar 3

Phungmaiqse Ta Liipan Wa Riilungwii Bom

¹Akhiisii hali, Phungmaiqse ta-nyungre lei, namshiq min maiqmii we asetii wokhong na saksi minmi maq shongnga raa tlo. Namshiq rong arai athuk atsom maq siwan kra chhi raüta, tsangshiq phong wa, weshi ra ka Tsütsa Ahea ma kam makti li siräu min, mikam wan. Akha shonga han jiika, namshiq raq tsangshiq ma kamwan ronglaq, nguta chongke rea ngo min rarai mak li.

²Namshiq raq tsangshiq shreng lanta, rong arai asii, kiimaq athuk atsom maq, shongnga tlan kra chhi räutli she, tsangshiq tsiitsii maq, Tsütsa Ahea ma mikam wan.

³Namshiq raq namkhum ka tiitsom rom rea ma nguta, apan alan miirii ka sam lanta kiimaq araa ariq phan, chaq aseng, niti nai laktum thun maq tiimiikhiq lanta, achan ana ka naq tiibainge rongkiq.

⁴Ara chongtiikai akha, sham tiitsom rom riita rai nam miikhoti, namtsan namtsii riive kra siirairai hea, rüm rong laq. Kra kata maiq raq, mak maq chhi mak phan, nam mongjii na tsomhea sitlaq kra. Namshiq tsan mong na, sobsob bombom hon atsii nai saksi minmi maq sitlan rong arai kata pattup thenki mak phan shamhea shamjü rilung miirii. Shiikeawe maklii na riikhaqli athuk atsom rilung shamhea ngutlaq ka ara chongtiikai.

⁵Richü pat na siti kamasham nyungre riimin la, Shiikeawe ma tsangshiq khum ka wiita kiinong kuq räuta, awesetiim wokhong na sito. Räuta tsangshiq rilung sham ka wujong wurii setiim ikha, shamhea shamjü, athuk atsom sito.

⁶Sara ka ara chongtiikai akha nyungshi riito. Apaiq ka awese Abraham bom taitai, awese wokhong na siti nyung riito. Apaiq raq awese rai riibom nai lam maq, tatiwe loi, nguta riibom damto. Ümchaü namshiq raq athuk atsom jaqsham lanta sihan jiika, kiimaq namwesetiim thatsang maiqse raq, namshiq tiihai song räü min, haisong man maq, Sara ikha sihan jiika, namshiq ka Sara setiim, apaiq pumsong wanti nyungre miishe mija han.

⁷Phungmaiqse awesetiim lei, namshiq raq namnyungre ka samhea wiq lungwii lanta, shongnga rong laq. Tsangshiq jechakre ngutlaq ka, maiqwe nam ma tsan nin. Ata-nyungre ma jamlai phan wa rong raa tlaq kra, ahea wiq maq shreng lanta, shiikum pan kuq ronglaq. Tsangshiq min la, namshiq awere rai Shiikeawe kongphiq asak tsitsü rilung kra lap damti. Namshiq awesere raq akha namnyungre rai shongnga han jiika, Shiikeawe raq namshiq achu jaü ka mitre kuq.

Tingting Jaqsham Kha Na Chamchao

⁸Riita ümchaü jamlai wa chong kang, kra bomtsi ka ashat she riipha. Namshiq wiitarü ka tiima tsantsii ashi kiimaq chap ashi, nga ashi maq sirong laq. Namshiq liipan na siphu sino ikha riilung riwii sirong laq. Riimang riichan kiimaq sobsob bombom maq sironglaq.

⁹Bombi ka bombi maq naq songkuq rongkiq. Kiimaq manson ka manson maq naq songkuq rongkiq. Kra rii na manson ka achu shiiman ramram maq songkuq ronglaq. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq namshiq hea wantaq akhing na, namshiq ma achu shiimanke miitu hea wanto.

¹⁰Asii bomtsi na akha chong tlo: “Jurwa pat aku mit asu maq siwan lungwii tlaq, räuta hansang rakhang maq siwan lungwii tlaq, apaiq ka jamkiq jiq mak jam mesiq mak maq siwan raa tlo.

11 Apaiq raq abi kiimung wan raa mak, shatmaq athuk atsom jaqsham kli she sham wan raa tlo. Apaiq riika Phungmaiqse liipan na, kaütak rishi tümlüm tümli maq, shongnga wan jaqsham kli shiichaq wan raa tlo.

12 Ara jamkhano chongtla ngukla, Shiikeawe raq asengi ka achi ara khong na rüm tlo. Kiimaq apaiq raq tsangshiq achu jaü ka tre tlo. Shatmaq Shiikeawe raq abi kiimungti ka liiro mak.”

13 Ikhijjiika, namshiq raq athuk atsom jaqsham wan miituli, namtsan tiitsi lanta si han jiika, namshiq ma abi kiimung wanti ka misi sha?

14 Shatmaq namshiq raq athuk atsom jaqsham tlan kra taü miimin, maiq raq namshiq tiichamchao raüla, kriika namshiq ma kopan jonghea riito ngutli tiima rong laq.

15 Shatmaq, namshiq tsan mong na Khristo ma anato lanta sironglaq. Lanta apaiq ka Tatiwe nguta shreng shatmaq sironglaq. Maiq raq namshiq ma, Shiikeawe miika jamlai nguto kam tlan nguta, bom waiso raüla, bomtre miitu wranaiqshe khekham maq sirong laq.

16 Tsangshiq bom ka tre lam maq, anato lanta, bomnin se maq tru chongkuq ronglaq. Bomtre lam maq, namshiq tsantsii ka wüjang jang hea maq, chongkuq rong laq. Phungmaiqse ashu raq jamkha bomtre chang wa, kiikha tre rong laq. Akha sihan jiila, namshiq ka Khristo sengi nguta, namshiq sung atsii ahea, kiimaq sham akai ahea sham tlan kra, abi nguta namshiq shummiitibi nai namshiq saisi wantibi ka, tsangshiq maiqmii bom miili she mijiasi.

17 Shiikeawe riidea thimi hotaq jiika, abi jaqsham kha na chamchao rai nam miika, ahea awa jaqsham raüta chamchao riive ka achu shiiman jonghea.

18 Khristo ka chiisan maiqse, jam shut phit ahü we, nashiq ngarai maiqse miitu tsaito. Kriikha na, namshiq raq athuk atsom jaqsham tlan ningkhan, Jesuq chamchao wantaq kiikha namshiq min chamchao chang dongki raüka, tijeshat maq sironglaq. Apaiq tsaitaq kra lümaq, nashiq ngarai kha ka tiithumtlii she tiisup baiqto. Raüta nashiq ngarai kha ka tiisiirai tiikhoi kuqto. Krai mren, apaiq raq nashiq ka Shiikeawe rai wehea she tiija wanto. Khristo ka tsatbaiqtaq akhing na, apaiq khum ka maiqse hanngam khum riito. Shatmaq Shiikeawe raq amaa wa tiidong wan jai she, apaiq khum ka pattup pat-sa wenyi khum she riito.

19 Kiimaq apaiq ka wenyi khum na poshat maq, wulum pahea kharü mong na siti thun ma tiichhii wan tsütsa chongkuq kito.

20 Riita ara chongtiikai winji khum arka, Nowaq raq laita wantaq akhing na siti, Shiikeawe bom tleati riito. Shiikeawe riika tsangshiq ka kai tsan tiitsi raüta khe wanto. Shatmaq tsangshiq raq kam mak riito. Maiq atsapse li, tsangshiq tiichat lai mong na ngataq kriiti kli rathup jüjang mong wa kham thaq maq tiichhii kuqto.

²¹Kra rathup jüjang wantaq liichum ka, ümchaü namshiq raq kham lam tlan kra lümaq, namshiq khum tiichhii kuq tlaq kra tiiji shi kuqto. Kriika han-ngam khum wa ashe ashi maqraiq hebaiq riimak. Shatmaq Shiikeawe ma tsantsii siirairai maq kiqukham raüpot khake wan achu jaü bomtsi. Ara lümq namshiq ka Jesuq Khristo amaa wa dongwantaq ningkun maq chhiito.

²²Apaiq ka ramungtan niishe wawanto. Raüta Shiikeawe ma jaqtsi nü niishe nga tlo. Kiijaq nga raüta, apaiq raq rasetiim thun tlotli khuthaq na, kiimaq ramungtan na siti arang hotibi thun khuthaq na, kiimaq ningkun hoti pahea sitlaq kra thaq na, arang ajong jonghea ho raütiishe mung rüm nga tlo.

1 Petar 4

Phungmaiqse Rilung Singa

¹Riita Khristo jamkho han-ngam na nashiq miitu chamchao raüta tsaitaq, krai mren sii hali, namshiq min Jesuq Khristo apaiq raq atsai khekham maq tiije raüta sitaq kiikhiisii hali, namshiq tiima tsantsii na micham chao wan rong i ngushat nguta, khekham maq sirong laq. Ara jamkhano chongtiikai ngukla, juwa adü na maiq raq tiichamchao tlaqti ka ngarai jaqkhon mong niika simak she.

²Riita ara chongtiikai arkha maq, ümchaü sanha, namrilung ka mangjong hiq na ümchu ranaiq wa atra misi thü han, Shiikeawe tiima tsantsii khuthaq na seng lantli she sirong laq. Ngarai han-ngam tiima khu niika naq si rongkiq she.

³Namshiq raq thatsang maiqse rilung ka man na, luhea asi wan kun she. Kra lea wan lan akhing na, ashe ashi rai riinyat shat, kiijoq kiicham, cherop nyiipthop, che raq chok lanta hi awaq kong ikha jechak maiqwe riitsam nyiim lanta, adam na riipo na siwan lan ihata. Kiimaq maiqphai asi chang sumla shomnoq riitsam nyiim lanta siwan lan ihata.

⁴Kiimaq ümchaü akhing na, namshiq raq ara chongtiikai thun ranyaq rilung lamphan na, thatsang maiqse rai pongdam man she riikanta, tsangshiq ka awang li she riitlo. Kiimaq tsangshiq raq namshiq ka ashummii li she riitlo.

⁵Shatmaq tsangshiq raq, maiqmii rilung ka mangjong hiq maq siji na jamkho shongnga wan taq, kra heshap thop kra, maiqse atra siti nai amaati sitlaq kra khapho keti we, Shiikeawe khaki na diike wan chang midong. Kra Khaphoke Ranaiq na juwa atra sijiiq, kriiti kha ka mipho kuq. Kiimaq juwa kra ranaiq atsai kaiwi she riijiiq, Shiikeawe raq tsangshiq ka amaa wa atiidong mirwan. Raüta tsangshiq kha ka mipho kuq. Shiikeawe ka kra ranaiq khapho kewan miitu tijeshat maq sitlo.

⁶Ara chongtiikai arkha miitiina, maiq kongkhu na atsaikiti thun kunli winji ma, Jesuq Khristo raq Tsütsa Ahea kra chongkuq kitaq kra. Maiqse ngusaq tarü ka atsaiti siisaq. Tsangshiq tsai wantaq kriimin la, Shiikeawe raq tsangshiq

ningthoi kra tiihongke wan kha maq tsai wanto. Shatmaq tsangshiq ma Tsütsa Ahea tiitai kuq wantaq kriika Shiikeawe raq tsangshiq riimin wenyi rilung na atra misi wan laq nguta chongkuq kito.

Kongti Shiili Miitu Tsan Achhii Maq Sirong Laq

⁷Phangthum akhing ka saü wanto she. Namshiq tarü mit asii maq sirong laq. Kiimaq honkam shat maq sirong laq. Achu jaü shatmaq sirong laq.

⁸Akhek pinthum, namshiq liipan na riimang riichan maq sirong laq. Mangchan tsii miitiq kongti mra ümchu li siraü min midii kuq lot han.

⁹Kongtibi Phungmaiqse tiidüsat miitu, namjam hiqkhu ka chinje maq thü ronglaq.

¹⁰Shiikeawe raq namshiq ma phanrap phanrii kongphiq ka akekun she. Krai mren, namshiq loweatek raq, maiqmii kongphiq atiitsang lap wan lan kriika, ahea wiq maq, khaqshkhaq jaqsham wan na lang rong laq. Kriika tarü ma amet dong chang jonghea miitu jaqsham tlan kriijaq lang ronglaq.

¹¹Jurwa Shiikeawe bomtsi chongkuq tlan, kriiti riika Shiikeawe kiq wa adeaki ikha, trahoke raa tlo. Jurwa phungtuti ma jaqsham kuq tlan, kriiti riimin Shiikeawe raq akuq ningkun maq shamke wan chang. Kra namshiq liipan na akha jaqsham tlan krai mren, wiitarü raq Jesuq Khristo lümaq Shiikeawe kli mishom ra wan laq. Jesuq Khristo kli pattup pat-sa khushü kiimaq ningkun ajong rümti we. Amen.

Phungmaiqse Rilung Chamchao Chochi

¹²Lungwii phunainotiim lei, ümchaü bala kamtsantsii maitai namshiq chamchao walü mong maq learai wan tlan kra ningkhan, namshiq ka jamkho chamchao kikai nguta naq wang thang rongkiq. Saüthin wan mak chang phan saürai wan tlo riimak sha nguta naq chapa rongkiq.

¹³Jesuq jamkho chamchaotaq, apaiq jijai na namshiq min apaiq jaiphan chamchao tiikai nguta khoqriiq shishiiq maq sirong laq. Krai mren, apaiq ümtiikiwa saüho tlaq, kra akhing na namshiq raq apaiq khushü jonglu kra chhi lanta kai michochi han.

¹⁴Namshiq ka Jesuq sengi ngo kha maq, maiq raq thophi riiqphi shummi kiiphan la, namshiq ka kopan jonghea maiqsetiim ngutli tak rong laq. Maiq raq akhiishe räuka, namshiq khum na, Shiikeawe Wenyi, achhai anyii jonghea ka asi dea nguta tak wan chang.

¹⁵Namshiq liipan wa weshi ra raq chamchao riihum räula, kriika apaiq matwe ma ja kha maq lo, ahuk jakai kha maq, lo ashut aphit jaqsham kai kha maq lo, ngi riithaü na jaqre ki räuta chamchao riihum wan ka raa mak.

¹⁶Shatmaq tiina, namshiq ka Phungmaiqse ningkhan chamchao tlan jiika, kra miitu akhiismin naq tiijeasi rongkiq. Atiijeasi wan rii na, namshiq ka Jesuq khü maq tiihong laita dea sitiikai nguta Shiikeawe ka kai shomra lan tli sironglaq.

¹⁷Phangthum Khapho ranaiq saüho miika ajeli she. Shiikeawe raq asengi kha ka kongkhu mipho phaho. Shiikeawe raq nashiq kha ka kongkhu mipho. Ikhijjiika, Shiikeawe raq atiichongki Tsütsa Ahea ma kam wan makti ka Shiikeawe raq ümtinkhan she wa tiichamchao jiiq riila! Kra chamchao ngutlaq kriika, achonglot mai phiipsti chang!

¹⁸Asii bomtsi na akha chongtlo: “Kechu maiqse santla, Shiikeawe raq tsangshiq chhijji kewan jaqsham kra, minyi wan shaq liipan na, pahea chamchao wan chang dong tlaq, ikhijjiika, Shiikeawe sapmakti ngarai maiqse ka, phiipsti jiiptsi, achong lot mai she micham chao wan ngushat!”

¹⁹Ara chongtiikai ara ningkhan na, Phungmaiqse ümriiti wa, Shiikeawe riidea thimi wan kha na chamchao tlaq jiika, tingting jaqsham tlaq kra lümaq tsangshiq khum ka tsangshiq Phansangtiwe jurwa akiqkham bomtsi ka riikhaqli tiihongkuq tlaq kriima kunli kiinong kuq raütli misilaq.

1 Petar 5

Shiikeawe Sengi Rümkom Wan

¹Ngi ka phungtu shunsheati maiqla weshi ngo maq, namshiq phungtu shunsheati maiqlare ma, ara bomtsi ara akhek tiitai rotiikang. Ngi raq i mak maq Khristo chamchao wantaq kra chhi kang she. Kiimaq Khristo ka ümtiikiiwa saüki nong jiiq, ngi riimin apaiq asii khushü, ngao, ningkun kra milap ha nguta kamto maq khelata sitiikang. Ara ningkhan, ngi raq ara namshiq ma tiitai tiipha ara.

²Shiikeawe raq apaiq skuse kong namshiq ma trüm tlaq kra, chochikhiq maq shiikum pan lanta rüm ronglaq. Adam ajo lam miika naq rüm rongkiq. Shiikeawe raq tsangshiq ka jamkhii tiichhan chhi wan ro wa, kiikha tiichhan chhi ronglaq. Sku rüm jaqsham ka laqkhaq lap ma süram lanta naq rüm rongkiq. Shatmaq lungwii tsantsii maq skuse kong ka rüm ronglaq.

³Nam wokhong na siti phungtuti ka aming khuthaq miika naq shiipuq rongkiq. Shatmaq namshiq maiqmii rilung jaqsham wan tlan kiimaq tiichhi kuq lanta rüm rong laq.

⁴Namshiq raq akha tsapkapkap maq sku sekong ka rüm han jiila, ümtiikiiwa sku Rümte Ajong Pinthum we ka saüho nongtlaq akhing na, apaiq raq namshiq ma poksi, pattup pat-sa thenki mak phan achhai anyii wa hea la khuphok she mikuq.

⁵Kiikhiisii hali, namshiq jerobi riimin, maiqlare wokhong na si raa tlo. Kiimaq namshiq wiitarü raq, aranse ma ja lanta, weshi raq weshi shiikum pan raa tlo.

Jamkhano ngukla asii bomtsi na akha chongtlo, “Shiikeawe raq angiim boqshatti ka athu riibaiqtlo. Shatmaq aranse ma jati ka lungwii tlo.”

⁶Aranse ma jalaq, ningkun ajong Shiikeawe jaqkhong na. Kiikha si haüla, apaiq raq akhing hongto angu na, ümniika ra na mido.

⁷Ümchapa hekiilai ümchuwa sitlaq kra apaiq ma phong kuqlaq. Jamkhano ngukla apaiq raq ümnaq shiikum pantlo.

⁸Honkam shat rong laq! Kheksam si ronglaq! Namjaqti, Thawe ka, namshiq tro na ashi ra kaqphaq hoha jaq nguta, hangsi kaü ikha, agam agu wa la, khum tlo.

⁹Namshiq ka kamtsan tsii ka pharangrang maq si ronglaq. Apaiq ka long ronglaq. Jamkhano ngukla namshiq raq asap han, namkongtibi kamasham maiqsetiim mangjong tlotli na siti kiimin, kiikhiisii chamchao tlo.

¹⁰Shatmaq namshiq ka alose chamchao lot jai, phanrap kaphaptiwe, jurwa namshiq ka apaiq pattup pat-sa chhainyii kra Khristo pum lümaq riishake miitu hea wantaq, apaiq raq namshiq ka minhap ma mitiija, kiimaq pharang rang, ningkun, kiimaq tiimeshi mak arang mitiiphakuq wan.

¹¹Apaiq miili pattup pat-sa ningkun misilaq! Amen.

Bomshat Wan Salam

¹²Ngi raq ara atoqse maq namshiq ma waiq kang. Ara waiq na khrumketi ka Silas. Apaiq ka ngi ma kamasham na tsapkapkap Phungmai qse phunowe. Ngi raq namshiq ma tsaiji doke wan rotiikang, kiimaq irilung hakhi ke rotiikang, arka riikhaqli Shiikeawe kaphap. Arjaq pharang rang chap ronglaq.

¹³Namshiq ma nyino-nyung noqku Bebilon na siti, kriimin Shiikeawe raq atsea wan, kriiraq namshiq ma salam tiitai tlo, kiimaq ise Makaq riimin tiitai tlo.

¹⁴Weshi raq weshi ma Phungmai qse lungwii thea riishup lanta tao ronglaq. Khristo wokhong na siti namshiq tarü ma hansang mirlaq.

2 Petar

2 Petar 1

¹Ngi, Simon Petar, jaqshise kiimaq Jesuq Khristo kiimwe raq-- Jumiiwa nashiq Shiikeawe kiimaq Chhiiti Jesuq Khristo kechu lümaq athii tsinhea naishiq ma kuqtaq kiikha kamasham kuqwataqtibi ma:

²Kaphap kiimaq hansang ka namshiq ma namshiq raq Shiikeawe kiimaq Jesuq, nashiq TATIWE saptlan kra lümaq namshiq ma asho awo misilaq.

Shiikeawe Raq Nashiq Awongsii Tiija Wan Tlo

³Khristo raq, apaiq asii ningkun lümaq, nashiq ka awongsii Phungmaiqse rilung siwan miitu, ningkun ümchuwa raa tlaq kra kunli kuqto she. Khristo ka nashiq ma tsanwa we she nguta sap tiikai ara lümaq, asii ningkun kra lap wan tiikai. Apaiq raq nashiq ka apaiq asii kechu rilung khushü pülii tlaq thun kra riishake miitu hea wanto.

⁴Shiikeawe raq nashiq ma achong lot mai achu shiiman mikuq ha nguta kongphiq akhakuq, kriika ümchaü nashiq ma kuqto she. Arka nashiq khum na Asii Wenyi kuqtaq kra nangnga chongtlo. Ara ningkun lümaq, nashiq rilung ka ara mangjong hiq na, maiqse ngarai sükha tsii raq, ümchuwa mangjong hiq na siti maiqse khum, shiithen baiq tlaq, kiiwa nashiq khum ka mitiichhii kuq. Kiimaq nashiq ka, Shiikeawe setiim awongsii ma mitiija.

⁵Riita ümchaü min, namshiq ka asii kechu rilung siwan miitu she, Shiikeawe raq tsea wanto. Arkha maq, Shiikeawe ma pharang rang maq kam lanta sironglaq. Lanta apaiq raq namshiq ma jamlai jaqsham wa chongtlaq kra sham lanta sirong laq.

⁶Namshiq raq han-ngam ramho ka anin lanta sichang raa tlo. Kiimaq phanrap chamchao, maitai, haikaiq haike saü tlaq kiimin wiita, tsan tiibum lanta nin wan ruq maq sironglaq. Lanta, namrilung ka awongsii Phungmaiqse rilung ma tiija ronglaq.

⁷Namshiq raq kongtibi Phungmaiqse wiitarü ka maklii ashi maq lungwii ronglaq. Namshiq raq nanok tarü ma lungwii tsantsii thü lanta sironglaq.

⁸Arthun angu tu ara namshiq rilung na asi riichang. Arthun ara namkhum na asho awo maq siraüla, namshiq ka wenyi rilung na, howe minwe siisaq mija han. Namshiq raq Jesuq mangchan ka atsaü maq khon tlan kra wiishe namshiq khum na atsi ango kra dong man wan tlo.

⁹Shatmaq kamasham maiqse ngu raü, ju khum niiwa ara chongtiikai thun angu tu ka ahü, kriiti ka amak achuk we, lairap samhea chhi tsii mak we ikha. Kiimaq amak chuktlii we ikhli sitlo. Akhiiti riika, Shiikeawe raq akhum wa anyung

pukdong ngarai ka diibaiqto she ngutiimin sapphaq mak miili, angi we ikhli sitlo.

¹⁰Ara chong tiikai arai mren, lungwii phunotiim lei, Shiikeawe raq namshiq ka hea wanto. Kiimaq namshiq ka tsea wanto. Krai mren namrilung na atsi ango wahea la petsi chong ikha sironq laq. Kiikha sihan jiika, namshiq kamasham ka ümtiikiimin tiimo baiq man miaq.

¹¹Akha sihan jiila, Shiikeawe raq namshiq ma nashiq Tati Jesuq Khristo sichang pattup mungtan jam kiijaq siwan dam miitu kilü dije maq mikhe.

Tsin Wan Lan Ka Tsan Na Shaq Ronglaq

¹²Namshiq ma tengman tlaq bomtsi ka shrinkuq wanto she. Kiimaq namshiq rang ka kra tengman tlaq bomtsi niishe apha maq cham wan tlan. Li jiimin, ngi raq namshiq ma tengman tlaq bomtsi ka wranaiqshe bliiq kiki chongkuq nong tiipha ahata.

¹³Ngi raq namshiq ma akha sungkhu tsiilam chongke wan arka, ngi ma homaho jaqsham ashi. Arkha maq, ngi ka atra sitiikang wiiwii, namshiq tsan tiichhii wan miitu tsii chongke ka nungpaq mang mirha nguta tiima tiikang.

¹⁴Nashiq Tatiwe Jesuq Khristo raq, ngi ma atiichhike wishe, ngi ka ara mangjong hiq na alu ka nga mang she miraq.

¹⁵Arkha maq, ngi raq kai shiichaq lata, ngi tsai jai min, namshiq raq arthun tengman tlaq bomtsi ara wranaiqshe tsan na tiitsang shat maq siwan miitu, namshiq ma tsii chongke chang ümchuwa sitlaq, kra michong kuq ha nguta shiikut chaq tiikang.

Kiimwebi Bomchong Ka Tengteng

¹⁶Naishiq kiimwebi raq namshiq ma nashiq Tati Jesuq Khristo ka apaiq ningkun ajong achhai anyii liliim wahea la maq misaüho nong nguta namshiq ma atsi dada maq chongkuqkai. Kra chongkuq kai irka, naishiq raq chiiheawea wea wa maiq bom chong tiishowo manphan tai laita atlii chongkuq hai riimak. Naishiq raq maiqmii mak maq, apaiq khushü ngao jonglu ka ümtinkhan wa sitlaq kra chhi wan kai.

¹⁷Apaiq ma Awejong, Shiikeawe raq Jesuq jonglu ka naishiq ma tiichhikuq wantaq akhing na, naishiq ka kiijaq Jesuq rai adam na asi riikai. Rakaü Hiq we Ajong Shiikeawe raq, Jesuq miitu naishiq ma akha chongkuqto, "Ahata I Se, sekhuq laqlaqse sitlaq kra. Ngi apaiq ma pinthum khoqriiq tiikang!"

¹⁸Naishiq raq ara bomtsi arka, Shiikeawe raq ramungtan maq abom taikai. Kiitiikaq naishiq ka Jesuq apaiq rai asii hiqlam na adam asi riikai.

¹⁹Ara ra wa bomtsi saütaq kriika, man na shammibi raq Messia ka misaüho lii nguta chiiriim räuta tra hokuq wantaq kriika, tengto dea nguta bomchong räukha tiipha wan she riito. Arkha maq, nashiq raq shammibi bomchong ka

tsan na atsi maq thü laita kam hai jiika nashiq ma ahea miraq. Krai mren, namshiq tarü raq, shammibi raq achongthü tsütsa kiima kam lanta sironglaq. Tsangshiq raq achongkuq tsütsa ka ranyaq mong na piijongteng tlü tlaq ikha maiqse ma wenyi walüli. Ranap rawü rashe midong hoshaq wiiwii ka, piijongteng wani ka akhek raa tlo. Namshiq mongjii na Jesuq Khristo, ranap Saiqwüpo kra misaüho shaq wiiwii, shammibi bomchong piijongteng kra samhea tiinyai lanta thü ronglaq.

²⁰Tarü thaq na, ara akhek sap ronglaq. Tsan na tiitsang ronglaq, Asii lakdap wa riisham bomchong thun ka jurmin maiqmii phaqqhi maq tru chongkuq lot mak.

²¹Jamkhano ngukla, riisham bomchong ka, maiqse tsan mong maq adong riimak. Shatmaq Asii Wenyi raq shammibi ka rom raüta, tsangshiq raq Shiikeawe nübok wa tsütsa taitlaq kra chongkuqto.

2 Petar 2

Arot Shrabi Ma Honkamshat Ronglaq

(Jud 1-13)

¹Man na Israilnok phong na arot shammibi pahea asi riito. Kra niq riri sii hali, jai maq namshiq Phungmaiqse phong niimin arot shrabi pahea midong. Raüta tsangshiq raq namshiq Phungmaiqse phong na ajiq bomtsi michong kuq wan. Tsangshiq raq arot akiq kiimaq kamtsantsii tiithen baiq chang bomtsi kra michong kuq. Raüta namshiq liipan na ajiq bomchong kriimaq mitiinyam. Raüta tsangshiq ngarai mong wa Chhii wanti Jesuq Khristo kra dongdii min wiita Tatiwe riimak nguta mishipoq. Raüta tsangshiq ka tiihang hiiq miili tiimiichup thenkai chang thiikho bok kra mithu.

²Arot shrabi raq ashe, sethoq ngarai tang tlaq kra chhi raüta, Phungmaiqse pahea raq tsangshiq jai ka miphan. Tsangshiq rong arai abi kra thatsang maiqse raq chhi raüta, Khristan rilung lamphan kra abi nguta thatsang maiqse raq michongsiq.

³Ara arot shrabi thun arka, shakaq kong siisaq. Arot kamasham bomtsi tri räü kra phanchan kuq räüta, tsangshiq miitu kampho amet pahea mitiidong. Shiikeawe raq tsangshiq ka man niiphü ashra baiq wan wishe. Raüta tsangshiq ka miqchup shiithen baiq wan miitu kha apho wishe thütlo. Shiikeawe ka kon mak. Asam! Apaiq raq chongthütaq kra mren, ümchaü kha ka apho kun she. Apaiq raq tsangshiq ka mitiichamchao wan she.

⁴Nashiq raq asap i, Shiikeawe raq ashutti rasetiim kha ka tiihang mak maq photo she. Raüta tsangshiq kha ka tanto she. Raüta tsangshiq ka wamungtan na tiidea baiq wanto she. Ümchaü tsangshiq ka wamungtan na jinräü kharü maq kha räüta ranyaq tangtang phaqqtek mong na shaq räüta thü tlo. Phangthum Khapho Ranaiq na säüli tsangshiq ka kiijiili she mishaq baiq.

⁵Nashiq raq asap i, Shiikeawe raq man na, richü pat wa ngarai lamphanti mangjong maiqse kunli tiimiqchup thaübaiqto. Apaiq raq rathup jüjang tlüm räuta mangjong maiqse wiita laimi q tiithum baiqto. Shatmaq apaiq raq Nowaq nai ajamti maiq miishi kli tiichhii kuqto. Nowaq ka kechu rilung lamphan chongketi.

⁶Nashiq raq asap i, Shiikeawe raq Sodom nai Gommora chelati kha ka phokuqto. Räuta tsangshiq chela anaiti ka wa maq tiibunlak chaq baiqto. Shiikeawe raq ara chongtiikai manphan armaq nashiq ma tsii chhi wan lam tiichhi chongkuqtlo, rawiichii niimin Shiikeawe lamphan sap mak maq ngarai lam phanti ka akhiisii Shiikeawe raq mishthen baiq.

⁷Nashiq raq asap i, Shiikeawe raq Lot ka tiichhii kuqto. Lot ka kechu maiqse ashi riito. Lot ka apaiq pat wa mungmai qse ngarai na riinyat räuta siwan kra chhi räuta, kai ngila ngu räü mit simak pinthum maq siwanto.

⁸Riita ara kechu maiqse Lot ka nokwe ngarai maiqse phong na siwanto. Tsangshiq raq ngarai tang wan kra chhi räuta, apaiq ka ranai q rawa, atsan na wathiqse maq asi ikha chamchao räuta jamkha i jasiq li siwanto.

⁹Arthun manphan arwa nashiq raq sap tiikai, Shiikeawe raq kechu maiqse ka tsangshiq rilung na chamchao maitai ümtinkhan wa riihum tlaq kiiwa, jamkhii tiichhiike wan chang wa kra asap. Kiimahali Shiikeawe riika ngarai maiqsetiim ka kharü maq kha räuta, Phangthum Khapho Ranai q miitu thü wan tlo.

¹⁰Akhek, Shiikeawe riika hi awaq ikha ashe ashi riinyat shat räuta, Shiikeawe raq akuq aming tri räü thun jin räuta siwanti thun ka, Shiikeawe raq mitiichamchao wan. Ara arot shrabi arka angi nolabi, raweahü maiqsetiim kong. Tsangshiq ka ramungtan na siti ningkun ajong rümti rasetiim miimin anato ahü shummi shaqshaq sitlo.

¹¹Rasetiim ka arot shrabi tha q na ajong ala, ningkun jonghea rümti. Shatmaq tsangshiq riisin tla, ramungtan na siti ningkun ajong rümtibi, achhai anyii rasetiim sitla q kiima Shiikeawe man na anato räuta bomtlo. Shummi mak.

¹²Shatmaq ara chongtiikai arot shra bi arka, rum ngamse maiq raq bi tsan räuta tiimin pha q tla q ikha, ahon atsii ahü, ngamsi ngiqsi li sitlo. Tsangshiq raq asii bomtsi wa jamlai wa taklot mak sitla q, kriika asaisi lishe, shummiitlo. Tsangshiq ka rum ngamse jamkho tsaitla q kiikhiili she mithen wan.

¹³Tsangshiq raq nanok ka jamkho tiichamchao wantaq, kiikhiisii Shiikeawe raq tsangshiq min Phangthum Khapho Ranai q mitiichamchao wan. Ranai q shethungpii na che nyang tsamsea butja haisea nai junshüm riirüm riipo nasia kli tsangshiq miika apeo pinthum. Tsangshiq ngarai han-ngam ramho raq jamlai wa jäü tla q, kra dunghea wan kli lungwiitlo. Tsangshiq ka namshiq Phungmai qse rintii dungsea riitam nga tlan kijiimin lom dam tlo. Tsangshiq

raq akha biitsaüki lam maq namshiq rai lom dam tlaq kriika namshiq li tiisheshi dam tlo. Tsangshiq ka akha laopha kiimung raüta siwan kli peosiq tlo.

¹⁴Tsangshiq riika sethoq sepii jati jechakre rai hai nga dam kli rittlo. Tsangshiq tsan mong niika ngarai rilung peosea kli walü wa ikha nyai tlo. Tsangshiq raq kamasham na jehin nore ikhiiti wiita tsangshiq thiikho na tiithap wan tlo. Tsangshiq tsan atsii ka ngarai sükha tum raq aliim wan wishe. Tsangshiq ka Shiikeawe manson walü mong niishe sitlo!

¹⁵Arot shrabi raq tengteng Tsütsa Ahea lamphan ka baiq thiito she. Raüta lamjiq niishe miihoto. Tsangshiq ka Beor se shammi we Balaam jai phan lamjiq nü na kihoto. Balaam raq kampho ma sü ma ngarai lam na kaiho ka atsan tiikan mak riito.

¹⁶Shatmaq apaiq ka apaiq ngachang kumtoq kaü se raq, maiq bom maq bom raüta, apaiq ngarai lamphan na kairai kiiwa tiitsaqto. Kiimaq atijong we raq ngarai tang kha na apaiq ka sonto.

¹⁷Ara arot shrabi thun arka khamrai arü arki, jükhü sitlaq ikha süpotpot. Kiimahali tsangshiq ka phumlü da, ra na rahai raq pan tlaq ikha, khampü ahü phumda sitlaq ikha. Shiikeawe raq tsangshiq ka Phangthum Khapho Ranaiq, ranyaq tangtang mong kiina mitiidea baiq.

¹⁸Tsangshiq riika shiikong miilong, ni na wamak chang, tiishom ra wan tlo. Kiimaq ngarai han-ngam sethoq ja lam kra phan raüta, Phung na shang nyeti, ranyaq mong wa tiichhii wan phati kra shonron ho tlo.

¹⁹Ara arot shrabi raq, nokwe ma, wenyi na wase ma jawan lam chongkuq tlo. Shatmiitiq tsangshiq maiqmii riawe ka ngarai rong arai kharü mong niili sitlo. Maiqse ngutlaq kriika apaiq raq ju bom wa taitlaq, kriiwe dise miishe jaki tlo. Jurwa ngarai rong arai kharü mong na sitlaq, kriika ngarai dise.

²⁰Ara ngarai khamchum mangjong hiq na riitsam nyiim tlaq ara mong wa maiq tiichhii wan tlaq kriika, tsangshiq raq nashiq Tati kiimaq nashiq Chhii wanti we Jesuq Khristo ma kamwan raüta tiichhiitlo. Shatmaq, tsangshiq ka man na jamkho siwan taq kiikha rilung lamphan achü na hali jangho nong raüta, tsangshiq hanho phara ngarai rong arai kharü mong na thongshi ri hali jangki nong raü ka, tsangshiq rilung ka Phung na mishang shaq na sitaq kra nam ma tiimiqchup naolaq she miraq.

²¹Tsangshiq arka, Shiikeawe raq atiichhikuq Tsütsa Ahea rilung lamphan kra apha miiphü phan wan mak dongdii ngu raü khoti phanshi sainaisam riichang wa. Shatmaq, ümchaü sanha, tsangshiq raq Tsütsa Ahea kiima kamwan raüta, man niwa rilung lam chü kiina jangho nong tlaq kra mren, tsangshiq rilung ka man na apha na jamkho lea wantaq kra nam miimin tiinanpot, aliikai chang ahü she.

²²Tsangshiq ma mra pin wantaq kriiraq taksu bomtsi na chongtlaq ka tengto dea nguta hong wato: “Hi kaü riika, aphai da kra hali mesiq ki nongtlo.” Kiimaq, “Waq kaü ka kham maq ajii tiheke jai, jangphat boqtham chum na hali bumki nongtlo.”

2 Petar 3

Jesug Khristo Ka Jaqloli Misäuki Nong

¹Lungwii phunobi lei, ngi raq namshiq ma ümchaü lak waiq tiikang ara raq, jangnai she waiq tiikang. I lak anai ri na namshiq ma tiima tsantsii khangriri tingting maq sironqlaq nguta, namshiq tsan tiichhiike miitu waiq kang.

²Richü pat na, asii ra shammibi raq chü rüm raüta, Shiikeawe bomtsi riisham bom maq chongkuq wantaq tsütsa kra nai nashiq Tatiwe kiimaq nashiq Chhii wanti we raq ashrinkuq Tsütsa Ahea kiimwebi lümaq namshiq ma chongkuqtaq kra, ümchaü namshiq ma bliiq chongke nong rotiikang.

³Namshiq raq ara bomtsi ara tsan na tiitsangdada shaq rong laq. Phangthum akhing saü wan raüla, maiq wiijamti namshiq phana misaü. Raüta tsangshiq ka maiqmii abi ngarai han-ngam ramho kra pao wantibi li miraq. Tsangshiq raq namshiq kamtsantsii, Jesug ma thü tlan kra minaikü.

⁴Kiimaq tsangshiq raq sapshatshat taü maq, namshiq ma akha nguta atairai lam maq miwai, “Jesug Khristo raq ajang mirki nong ha nguta kiqkham thütaq riimak sha? Riita ümchaü min, apaiq ka ümbano haiki tiita? Nashiq ma awetiim pat min atsaikai kun she. Shatmaq phanrap ra nai hiq ka man na rapha hiq wa maq jamkho sitaq kiikha sishatli! Ra nai hiq ka klai mak li shat shat!”

⁵Tsangshiq riika man na rapha hiq wa na, Shiikeawe raq aming tat raüta ra thun nai mangjong hiq ara tiiqto ngutiimin sapshat shat taü maq, samsam maq shipoq tlo. Mangjong hiq arka kham wa, kiimaq kham maq hali tiiq nongto.

⁶Kiimahali, kham maq rathup jüjang tiywa raüta, man na tiiq chü mangjong hiq ka shiithen baiqto.

⁷Kiimaq ümchaü ara ra thun nai mangjong hiqdiim sitlaq armin, Shiikeawe aming ningkun maq sii hali shiikum pan raüta rüm tlo. Armin ranaiq shishi ka, wa maq tiikhiim chaq raütiishe shiithen baiq wan miitu rüm tlo. Riita ara ra nai hiq ümchaü Shiikeawe raq rüm tlaq arka, jai maq Shiikeawe lamphan sapmakti abi maiqse thun ümchuwa sitlaq kriikha phokuq tlaq akhing na tiinamtok thaübaiq wan miitu rüm tlo.

⁸Lungwii phunotiim lei, kiitiina, namshiq raq akhek ara bomtsi ara tsan na atsi dada maq shaq lanta sironqlaq! Tatiwe riika nashiq raq wea wan tiikai ikha rahiq jipi ka alu ataq ngutiika wea mak. Apaiq miika rawii hingshi kiimin ranaiq shi asi ikhli ataqseli. Nashiq miika ranaiqshi ka ataqse. Kiimaq rawii hingshi

kriika luhea nguta wea tiikai. Shatmaq Tatiwe miika rawii hingshi nai ranaiq shi ka adam li. Atiikhothiq kai chang ka ahü.

⁹Tatiwe ka apaiq raq jamlai wa mikloha nguta kiqkhamtaq, kra sham wan miitu ka tiihit mrot ka riimak. Nanok maiq wiijamti raq tiima wan ka, apaiq ka atiihit rai riitlo nguta tiima tlo. Shatmaq Tatiwe raq namshiq ka tsankhun maq khe wan tlo. Jamkhano ngukla, apaiq raq ngarai maiqse ka weshi ra dongdii min tiitsai baiq romak. Shatmaq ngarai maiqse wiitarü raq tsangshiq ngarai ka tiidii raüta tiichhii wan tlo haü jaq nguta, tsangshiq ma atsan tiitsi kha maq kherat tlo.

¹⁰Shatmaq Tatiwe Saükai Ranaiq ka ahuk dong wa tlaq ikhli, tihanghiiq miili misaüki. Kra Ranaiq na ra thun nai ra na diim tlaq raiqsaiq jipi thun wiita hiq maq hutse, amok dungdung, apat arat wa trang liishe, wa raq tiibunlak, apun min ahü mikhiim baiq. Kiimaq ara mangjong hiq diim armin, hiq raikhü na ümchuwa diim tlaq kra wiita hutjok, tiisiirai wa maq michaq baiq.

¹¹Riita ümchaü nashiq raq asap i, ra nai hiq arka, arjaq chongtlaq akha wiita ashthen mirbaiq. Riita arkha maq, namshiq ka asii kechu maiqsetiim nguta, Shiikeawe ma khum kiinong kuq lanta, apaiq wokhong na tingting maq sichang.

¹²Riita namshiq raq, ara chongtiikai Shiikeawe raq mangjong maiqse kha phoke ranaiq saükai, namshiq raq khewan tlan kra ranaiq ka jaqloli tiisaüho miitu, phanrap namshiq raq lot tlan lan, athuk atsom jaqsham kra sham lanta singa kli shiikut chaq rong laq. Kra ranaiq na ra thun kra wa riishe wiita mikhiim baiq. Raüta wiita mithenki. Kiimaq ra na diim tlaq raiqsaiq jipi thun ka wa riishe khiim baiq raüta wiita ajam mirki.

¹³Shatmaq nashiq riika, Shiikeawe raq ra thun ka anye kiimaq mangjong hiq diim ka anye she mikuq ha nguta nashiq ma kiqkham kuqtaq kra miitu, khe tiikai. Kra chongtlaq, ra thun anye kiimaq hiq anye tiiq wan tlaq kiijiika, Shiikeawe sengi kechu maiqsetiim siisag li she misi.

¹⁴Riita ara chongtiikai kra mren, lungwii Phungmaiqse phunobi lei, kamto maq Shiikeawe saükai ranaiq na, Shiikeawe raq namshiq ka asii kechu maiqsetiim awongsii lohohi chang miitu shiikut chaq lanta sirong laq.

¹⁵Tatiwe raq kai nin wan raüta namshiq khewan tlo. Apaiq raq ümtinkhan nin raüto khebom tlaq arka, namshiq ka awokhong na tiikhup wong shat maq sihan jaq nguta akhing kuq tlo. Nashiq ma lungwii phuno we Paul riimin, Shiikeawe raq apaiq ma akuq anyan phaqqhi ningkun maq ara chongtiikai Tatiwe saükai tsütsa bomtsi arsii li namshiq ma waiqto.

¹⁶Paul raq lak awaiq thun na, bomtsi wiijam ka liichum atsaü wiq maq waiqto. Kra liichum ka atak ma ahawiq. Shiikeawe bomtsi tri raü thun ka tiitho tiipha samhea tak makti nai wenyi rilung lamphan na hon atsii miku shaq li shrabi riika, ara chongtiikai liichum atsin wiq baba lakjaq thun wiika lamjiq nü na

shijon raüta, Phungmaiqse ma shrinkuq tlo. Tsangshiq riika, Asii bomtsi lakjaq ahin wiimin akhiisii lamjiq nü na shijon raüta shrinkuq tlo. Raüta ara tsangshiq raq ajiq shrinkuq tlaq kra lümaq, Phangthum Ranaiq tsangshiq maiqmii then wan chang thiikho kli tiije thu tlo.

¹⁷Shatmaq, kongtitiim lei, namshiq raq arka asap han she. Kiimaq namshiq ka namshiq kamasham rangchong phataqtaq maq sitlan kiiwa, ara ahea abi sapmak tri jinti kong raq ajiq lam phantlaq kiina namshiq kiimin dea wan man chang miitu honkamshat maq sironglaq.

¹⁸Shatmaq nashiq Tatiwe kiimaq Chhiitiwe Jesuq Khristo kaphap na kiimaq apaiq sap wan niili chhanchhi wan ruq ronglaq. Apaiq khushü ngao kli ümchaü kiimaq pattup pat-sa na saüli mijong laq! Amen.

1 Johan

1 Johan 1

Rilung Bomtsi

¹Naishiq raq namshiq ma rilung Bomtsi manphan waiq tiikai. Ara Bomtsi arka man na rapha hiq wa niiphü asi dongdii. Naishiq raq ara tsütsa ka tai wan kai. Kiimaq naishiq raq maiqmii mak maq chhi wan kai. Ara chongtiikai arka tengteng. Naishiq raq chhi wan kai kiimaq naishiq jaq maq sham kai.

²Ümtiikiwa ara rilung ka mak maq chhili chang she maiqse ma pokitaq, naishiq raq apaiq ka chhi kai. Kra ningkhan, naishiq raq apaiq Tsütsa ara chong tiikai. Kiimaq pattup pat-sa rilung, Awe rai sitlaq, kiimaq kra rilung ka ümchaü nashiq ma tiichhi kuq tlaq kra manphan chongkuq tiikai.

³Naishiq raq jamlai wa chhi kai kiimaq jamlai wa tai kai kra hali namshiq ma tiitai chong kuq nong tiikai. Riita ara phanchan kuq tiikai arka, namshiq riimin naishiq rai adam na Awe nai Ase Jesuq Khristo rai kongshi kiimshi maq singa tiikai kiijaq mipong dam laq nguta chongkuq tiikai.

⁴Naishiq raq namshiq ma ara lak ara waiq tiikai arka, naishiq chochi ka alüm alei mishowo laq nguta waiq tiikai.

Shiikeawe Ka Rawü

⁵Naishiq kiimwebi raq Ase nübok wa tsütsa ka ara tai kai. Laita ümchaü namshiq ma chiiriim laita chongkuq tiikai. Tsütsa ka ara: Shiikeawe ka rawü. Kiimaq apaiq khum na ranyaq ngutiika akhiismin ahü.

⁶Krai mren, nashiq raq na nü miika apaiq rai pumshi hanshi maq sitiikai nguta nguraü, shatmaq, na chap na nga ka ranyaq mong niili sihai jiika, nashiq ka na bom na nai na chap na nga niika arot she mijaki rong i.

⁷Shatmaq apaiq ka jamkho rawü na sitlaq, kiikha nashiq min rawüli na sihai jiika, nashiq liipan na riilung riwii maq misi rong i. Kiimaq Shiikeawe Se Jesuq tijai maq nashiq khum na phanrap ngarai sitlaq thun kra wiita mitiisii he baiq.

⁸Kiimaq nashiq raq, nashiq khum na ngarai ahü, nguta ngu hai jiika, nashiq raq maiqmii trotphaq li she mija ki. Kiimaq nashiq mongjii na tengman tlaq bomtsi ka ahü ngushat miraq.

⁹Shatmaq, nashiq raq nashiq ngarai ka Shiikeawe man na troq hai jiika, apaiq raq nashiq ma jamlai wa khamkuq taq kra tengteng mikuq. Kiimaq tengman tlaq lam na mishun shea. Apaiq raq nashiq ngarai thun ka wiita midii kuq. Kiimaq nashiq tsan mong na ashe ashi tiima ümchuwa sitlaq thun kiimin wiita mitiisii hekuq.

¹⁰Kiimaq nashiq raq ngarai tangmai dea, nashiq dü na ngarai ahü nguta tiingo hai jiika, nashiq raq Shiikeawe ka arot ma tiija mitai. Kiimaq apaiq bomtsi ka nashiq tsan mong na ahü ngushat.

1 Johan 2

Khristo Ka Nashiq Khrumti

¹I setiim lei, ngi raq ara namshiq ma waiq tiikang. Arka namshiq ngarai na dea man chang miitu waiq tiikang. Shatmaq ashi ra ka ngarai na chhan wa räula, nashiq kha phoketi we weshi asi. Nashiq kha phoketi we ka tingting phowe Jesuq Khristo, Awe Shiikeawe man na nga räuta nashiq kha phokuq tlo.

²Khristo apaiq tiijai maq nashiq ngarai khum na nei räuta, nashiq thaq na Shiikeawe tsankhiq sitlaq kra tiishi kuqto she. Arka nashiq ngarai lamlam tiisii miituli ka riimak. Jesuq tiijai ka maiqse angu wiitarü ngarai tiisiike miitu sitlo.

³Nashiq raq Shiikeawe aming thun kra langlai tiidea singa tiikai jiila, nashiq ka apaiq rai tsanwa we ma jalai tiidea sitiikai nguta na tsan mong na mongngam maq misi rong i. Nashiq ka apaiq rai samhea wiq maq mang riisap laita sitiikai ngushat miraq.

⁴Shatmaq, weshi ra raq, apaiq raq Shiikeawe ka asapha nguta tiingo tlaq, shatmaq apaiq raq Shiikeawe aming thun kriika lang mak jiika, apaiq ka arot we ngushat. Kriika teng man tlaq Shiikeawe bomtsi ka atsan mong na ahü.

⁵Shatmaq jurwa Shiikeawe aming thun kra lang räuta sitlaq, kriiti tsan mong niika Shiikeawe ma lungwii tsii ka asho awo rümtlo. Arka nashiq nai Shiikeawe liipan na tsanwa riilungwii she. Ara chongtiikai tsan wa riilungwii ara asi räutiq tiina, nashiq raq Shiikeawe ka tsanwa we ma tiija laitiidea lungwii tiikai nguta misap lot rong i.

⁶Jurwa apaiq ka Shiikeawe rai tiipum tlii maq sitiikang nguta tiima tlaq, kriiti riika Jesuq jamkho sitaq kiikha sichang.

Aming Anye

⁷Lungwii phunainotiim lei, ara ümchaü ngi raq namshiq ma waiq tiikang arka, aming anye ka riimak. Arka man niwa aming chü asi dongdii. Arka namshiq Phung na shang wan pha ji na tsütsa ahea tlang wan lan irli. Arka aming chü. Namshiq raq tai lan Shiikeawe raq atiichhikuq rilung lamphan tri räü kriili.

⁸Namshiq raq man na tai lan aming ka achu li jiimin, ümchaü ngi raq waiq nong tiikang arka, aming anye she hali. Jamkhano arka aming anye ngukla, Shiikeawe aming tri räü tu ka, Khristo khum niishe kupi wanto. Kiimaq namshiq rilung niimin she ku wanto. Ara jamkhano chongtiikai ngukla ranyaq ka thum rai wan tlo she. Kiimaq riikhaqli rawiili ka arshe liliim wanto she.

⁹Jurwa anü miika rawü na siti nguta tiingo tlaq, shatmaq phunaino Phungmaiqse ka ngeng tlaq, kriiti ka ümchaü niitaq ranyaq mong niili sitlo.

¹⁰Shatmaq jurwa phunaino Phungmaiqse ka lungwii raüta sitlaq, kriiti ka rawü na sitlo ngushat. Krai mren, apaiq hon atsii na, rong arai na, kongti ashi ra ka ngarai thiikho na tiidea chang abi jam min ahü miraq.

¹¹Shatmaq jurwa phunaino Phungmaiqse ka ngengseng tlaq, kriiti ka ümchaü min ranyaq mong niili sitlo ngushat. Apaiq ka ümchaü min ranyaq mong niili sitlo. Krai mren, apaiq khum chang lam kiimin chhi mak miili sitlo. Jamkhano chhi mak ngukla, apaiq mak ka achuk. Ranyaq watlaq kriiraq amak ka wiita atiichuk she riibaiqto.

¹²I setiim lei, Khristo mang na namshiq ngarai thun wiita diibaiq wanto. Kra ngo maq ngi raq namshiq ma waiq tiikang.

¹³Awetiim lei, ngi raq namshiq awetiim ma waiq tiikang, jamkhano ngukla, namshiq raq apaiq ka asap han. Apaiq ka rapha hiq wa niiphü asi dongdii riito. Jerobi lei, ngi raq namshiq ma waiq tiikang, jamkhano ngukla, namshiq raq Abi Thawe ka tang wan lan she.

¹⁴I setiim lei, ngi raq namshiq ma waiq tiikang, jamkhano ngukla, namshiq raq Awe ka juwa kra asap han she. Awetiim lei, ngi raq namshiq ma waiq tiikang, jamkhano ngukla, namshiq raq rapha hiqwa niiphü asi dongdii we ka juwa asap han. Noriibi lei, ngi raq namshiq ma waiq tiikang, jamkhano ngukla namshiq ka kamasham na srea nolabi she. Shiikeawe bomtsi ka namshiq khum na sitlo. Kiimaq namshiq raq Abi Thawe ka tang lan she.

¹⁵Namshiq raq mangjong hiq rilung lam phan ka naq lungwii rongkiq. Kiimaq ara mangjong hiq rii jamlai wa sitlaq, kriika naq lungwii rongkiq she. Namshiq raq mangjong hiq rilung lamphan kla lungwii han jiika, Shiikeawe ka lungwii man ngushat.

¹⁶Ara mangjong hiq na siti phiijawa raq jamlai wa araa ariq phan pinthum nguta shreng tlaq ka ara: ngarai han-ngam sükha ramho, maiqse maklii sükha ramho, kiimaq rilung khushü jong riilong tsii sitlaq kra. Arthun chongtiikai arka, Awejong Shiikeawe raq aphan sang ka riimak. Arthun arka phiijawa rilung miirii.

¹⁷Ara mangjong hiq rai khü na phiijawa ümchu wa diim tlaq kriiraq, ara ariq phan nguta shreng tlaq thun wiita arka thum rai wan tlo she. Shatmaq jurwa Shiikeawe raq lungwii tlaq kra lang raüta, jaqsham tlaq, kriiti ka pattup pat-sa atrali she misi.

Khristo Ma Wesang

¹⁸I setiim lei, phangthum akhing ka saü wanto she! Phangthum wan akhing niika Khristo ma Wesang We kaü kriishe misaüho nguta namshiq ma man

niiphü chongke wan je she riito. Krai mren, ümchaü Khristo ma wesang ralii were pahea she dongrai wan tlo chhi tiikai. Riita ara chhi tiikai arai mren, nashiq raq phangthum wan akhing ka saü wanto she dea nguta sap tiikai.

¹⁹Riita ara chongtiikai Khristo ma wesang raliibi thun arka, apha miiphü nashiq rai tushi niika sidam mak dongdii. Kriikha maq, tsangshiq ka na tu mong wa pong na tiichiiq raüta pong lamphan na kihoto. Tsangshiq ka nashiq ngam napti dongdii ngu raü ka, nashiq rai adam na riitushat maq misi dam wa. Nashiq tushi wa tsangshiq ka pong na tiichiiq raüta kihotaq kra, tsangshiq ka nashiq rai tushi na sidamti ka riimak dea nguta tiisap shat mirlaq nguta ngo maq pong na khüphiiq niishe tiichiiq raüta kihoto.

²⁰Shatmaq namshiq riawe kla, Khristo raq Wenyi ramkham kok maq ram raüta, namshiq jaq ka akhaqke wishe. Kiimaq Asii Wenyi raq namkhum na, Asii phumram kham maq abat wishe. Krai mren, namshiq raq tengteng bomtsi ka sap lan she.

²¹Ngi raq waiq tiikang arka, namshiq raq tengteng bomtsi kra sap man sham nguta waiq ka riimak. Shatmaq namshiq raq tengteng bomtsi kra asap han ngo kha maq, ara waiq tiikang. Kiimaq namshiq tarü raq asap han, tengteng bomtsi nübok wiika, arot bomtsi ka dong mak.

²²Riita, ikhijjiika juwa arot we ka? Jurwa Jesuq ka han-ngam na pokitaq kriika, Messia riimak nguta bom ka akhii riitlaq, kriiti ka arot we. Jurwa akha bomtlaq, kriiti ka Jesuq ma Wesang. Apaiq raq Awe Shiikeawe kiimaq Ase Shiikeawe kra riikhaqli Shiikeawe dea nguta lang mak.

²³Ase ka Messia nguta jurwa lang mak, kriiti riika Awe kiimin Shiikeawe nguta lang mak shishe miishe tai tlo. Jurwa Ase ka Messia nguta lang tlaq, kriiti riika Awe min lang tlo ngushat.

²⁴Ara chongtiikai arkha maq, namshiq raq man na, aphaji na tsütsa ahea tai lan kra, namtsan mong na, samhea wiq arang tiicham lanta rüm rong laq. Namshiq raq kra tsütsa ka namtsan mong na thüshat maq lang lanta sihan jiila, namshiq ka pattup pat-sa Ase nai Awe rai pumshi hanshi maq misi han.

²⁵Kiimaq akha siti miika pattup pat-sa rilung mikuq ha nguta Khristo apaiq raq nashiq ma kiq khamkuqto.

²⁶Namshiq ka lamjiq nü na laolii hohai jiilei nguta tankhanti maiq ka asi. Namshiq ka tsangshiq thiikho na dea man chang miitu, ngi raq ara waiq tiikang.

²⁷Riita ümchaü kla, namshiq raq jamlai chapa chang min ahü she. Khristo raq apaiq Wenyi ka namshiq khum na araüke wishe. Asii Wenyi ka namshiq khum na sishat sitlaq wiiwii, maiqse raq namshiq ma shrinke rea ngo min rarai mak she. Apaiq Wenyi raq namshiq ma phanrap hon atsii ka kunkun she chongkuq tlo. Kiimaq apaiq raq namshiq ma jamlai wa shrinkuq tlaq kriika tengteng. Ajiq ka tlang kuq mak phan. Krai mren, Asii Wenyi raq namshiq ma jamlai wa

chongkuq tlaq, kra lang lanta sirong laq. Lanta Khristo rai pumshi hanshi maq tiipum lanta sironglaq.

²⁸O raq, i setiim lei, apaiq rai pumshi hanshi maq sirong laq. Akha shongnga hai jiika ümtiikiiwa apaiq ka saüki jiiq, kra Ranaiq nashiq ka apaiq ma hai ma, atijeasi chang jam min ahü she miraq. Kra Ranaiq nashiq ka tsailam jilam maq, chojong chise she misi rong i.

²⁹Namshiq raq Khristo ka asii arai we nguta asap han. Krai mren, jurwa tingting jaqsham tlaq, kriiti ka Shiikeawe se she nguta namshiq raq sap chang kata.

1 Johan 3

Shiikeawe Setiim

¹Liimanta, Awe raq nashiq ka pinthum lungwiito! Apaiq raq nashiq lungwiitaq kra pinthum jonghea kha maq, nashiq ka Shiikeawe setiim she nguta ngutlo. Kra ngutlaq arka tengto dea na, nashiq ka asetiiim she dea sitiikai. Arkha miitiina, phijawa raq nashiq sap mak. Tsangshiq raq Shiikeawe ka sap mak kha maq, nashiq min sap mak.

²Lungwii phunainotiim le, nashiq ka ümchaü Shiikeawe setiim she. Shatmaq ümchaü jamkho sitiikai, arthaq na jai miika ümtinkhan chhai nyii rilung she wa milap rong i riila, kriika ümchaü nashiq raq tak lot mai shaqli. Shatmaq nashiq raq bomtsi poshi ka asap i. Khristo ka ümtiiko saüho jiiq, kra akhing na nashiq min apaiq la apaiq she miklai rong i. Ara jamkhano akha ngutiikai ngukla, nashiq raq apaiq ka, apaiq riikhaqli jamkho sitlaq kiikhiishe michhi rong i.

³Khristo ka asii. Krai mren, apaiq rai adam si miitu ranphan tlaqti thun loweatek raq akhum ka asii maq thü chang.

⁴Jurwa ngarai tang tlaq, kriika Shiikeawe tri jin tlo. Tri jin ka ngarai.

⁵Namshiq raq asap han, Khristo ka maiqse khum na pokitaq kriika ngarai kharü thun kra chumbaiq kai kito. Kiimaq apaiq dü niika ngarai ahü, chongwa siirai dongdii.

⁶Krai mren, juwa Khristo rai pumshi hanshi she sitlaq, kriiti riika ngarai ka tang nong mak she. Shatmaq jurwa ngarai ka tang ruq li tangtlaq, kriiti riika, apaiq sham ka chhi mak dea ngushat. Kiimaq apaiq rai mang ka riisap mak dea ngushat.

⁷I setiim lei, namshiq ka jumiimin naq tlaq rongkiq! Khristo ka asii kechu maiqse. Krai mren, jurwa tingting jaqsham tlaq, kriiti ka kechu maiqse.

⁸Jurwa ngarai tang ruq miili sitlaq, kriiti ka Thawe rii. Ara jamkhano chongtiikang ngukla Thawe ka apha miiphü dongdii ngarai tangti we.

Shiikeawe Se saükitaq arka, ara chongtiikai Thawe raq ngarai jaqsham miitu mintin ningkun tu rüm tlaq, kra arang chong maq babaiq kai kito.

⁹Juwa Shiikeawe se she jawantaq, kriiti riika ngarai tangruq ka tang mak she. Shiikeawe asii phara rilung ka apaiq khum na ake kun she. Shiikeawe ka apaiq ma Awe shaq she tiija wantaq kriikha maq, apaiq raq ngarai ka tang ruq ka tang mak she.

¹⁰Ara chongtiikai arhata, Shiikeawe setiim nai Thawe setiim liipan na atrai chang trai longshong kaü ikha tiishong shat sitlaq ara. Jurwa athuk atsom jaqsham chang kra sham mak riitlaq, lo aphu ano ka lungwii mak sitlaq, kriiti ka Shiikeawe se ka riimak.

Riilung Riiwii Maq Sironglaq

¹¹Namshiq raq, man na Phung na shang wan pha ji na tsütsa ahea tai lan ihata. Kriika nashiq ka riilung riiwii miishe sichang nguta tai lan ihata.

¹²Nashiq ka Kain ikha siwan ka raa mak she. Apaiq ka aphaji miiphü Abi we kra ngam napti we dongdii. Kriikha miitiina, apaiq raq achhüthiq ano shaq, Abel ka tsat baiqtaq. Kain raq ano ka jamkhano tsat ta? Kain raq ano Abel tsattaq kriika, apaiq jaqsham ka ashut, ano jaqsham ka tingting. Kriikha maq, apaiq makshu tsi ninlot mak kha maq, ano ka tsat baiqto.

¹³Lungwii phunainotiim lei, riita ija, Kain raq Abel jamkho ngenqtaq, kiikha phiijawa raq namshiq ka ngengseng kiiphan la, namshiq ka naq wang rongkiq.

¹⁴Nashiq raq asap i, ümchaü sanha nashiq raq amaa rilung lamphan ka baiqthü kaishe. Laita rawü rilung lamphan laitiishe shongnga tiikai. Nashiq ka rawü rilung lamphan laitiishe sitiikai nguta nashiq raq asap i she. Nashiq raq naphu nanotiim lungwii laita sitiikai ahata rawii rilung ngutiikai arka. Arkha maq jurwa phunaino lungwii mak maq sitlaq, kriiti ka ümchaü niitaq tsai lam ningkun kharü mong niili sitlo.

¹⁵Aphu ano shuliiti ka matwe. Namshiq raq asap han, matwe khum na pattup pat-sa rilung ka ahü.

¹⁶Lungwii tsantsii rilung ngutlaq ka, arnangnga ngutlo nguta nashiq raq, Jesuq rilung wa sap tiikai. Jesuq raq apaiq miisaq ka nashiq daa wan miitu kuqto. Kiihiiisii hali nashiq riimin nashiq miisaq ka naphu nano miitu kewan chang!

¹⁷Riita chiithe maiqse weshi raq, aphu ano ka acham achao rai michhi. Shatmaq mangchan mak, achhi ikha chhi mak ikhli liiraü jiika, apaiq raq Shiikeawe lungwii tlo nguta ngo chang ka asi sha?

¹⁸I setiim lei, nashiq liipan na riilung riiwii maq sitiikai ngutiika, na nübok maq lamlam se li tiitsaki rai raü ka hong mak. Nashiq liipan na lungwii tsantsii rümtiikai kriika, awongsii lungwii tsii rüm chang. Arka nashiq raq jaqsham maq tiichhi laita sichang.

Shiikeawe Man Na Tsailam Jilam

¹⁹Riita, nashiq ka tengteng lamphanti setiim dea sitiikai nguta, nashiq raq mongngam maq sap wan chang ka ara miraq. Nashiq ka Shiikeawe man na tsailam jilam maq misi rong i.

²⁰Ümkhiimiiwa nashiq tsantsii raq nashiq ka, 'Ashut we' nguta ngu tla tiishut raüla, Shiikeawe ka nashiq tsantsii tiima thaq na ajong nguta nashiq raq sap chang. Kiimaq Shiikeawe riika nashiq tiima tsantsii jamkho sitiikai ka wiita asap nguta nashiq raq sap chang.

²¹Kiimaq ara chongtiikai arai mren, lungwii phunainotiim lei, nashiq tiima tsantsii raq, nashiq ka, 'Ümniika ashut we' nguta shra mak she jiika, nashiq ka Shiikeawe man na, tsailam jilam maq, tsaiji kongtam puqshi maq sirong i na.

²²Nashiq ka Shiikeawe wokhong na sitiikai. Laita apaiq aming thun ka lang laita sitiikai. Kiimaq apaiq raq ro tlaq kra phan phan jaqsham tiikai. Krai mren, Shiikeawe jaq wa nashiq raq jamlai wa jaü tiikai, kra apaiq raq nashiq ma kuq tlo.

²³Shiikeawe raq nashiq ma, Ase Jesuq Khristo ma kam raa tlo nguta, aming kuq tlo. Laita nashiq nai nashiq liipan na, riilung riwii maq siraa tlo nguta aming kuq tlo. Arka Khristo raq nashiq ma aming kuqtaq irsii li.

²⁴Juwa Shiikeawe wokhong na sitlaq, kriiti ka Shiikeawe rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat. Kiimaq Shiikeawe min apaiq rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat. Kiimaq Shiikeawe raq nashiq ma Asii Wenyi ka kuqto. Kiimaq Asii Wenyi ka nashiq khum na sitlo. Krai mren, nashiq raq Shiikeawe ka nashiq rai adam dea sitlo nguta, kamto maq asap i she.

1 Johan 4

Riikhaqli Wenyi Nai Arot Winji

¹Lungwii phunainotiim lei, Wenyi ningkun lapkai she nguta ümchuro tiitsaki tlaq, kriiti wiita ma akamsea nguli ka naq kam rongkiq. Shatmaq tsangshiq khum na sitlaq wenyi ka riikhaqli Asii Wenyi Shiikeawe raq akuq dea sha, riimak wa, kra samhea chechiip rong laq. Ara jamkhano ara chongtiikang ngukla, arot shammibi ka pahea powan raüta, barap binrii niishe nyam wanto.

²Riita tsangshiq khum na sitlaq kriika Shiikeawe raq akuq Asii Wenyi dea sha, riimak wa, kriika ara kappe maq chechiip han jaq ahea miraq: Jurwa Jesuq Khristo ka maiqse han-ngam na pokito nguta kamtlaq, kriiti khum na sitlaq kriika Asii Wenyi dea ngushat miraq. Kriika Shiikeawe raq akuq Asii Wenyi dea ngushat.

³Shatmaq jurwa, Jesuq Khristo ka maiqse han-ngam na poki mak dea, nguta khü tlaq, kriiti khum na sitlaq winji ka, Shiikeawe raq akuq Asii Wenyi ka riimak.

Kriika Khristo ma Wesang We raq akuq winji. Riita akhnok winji ka misaüho nguta namshiq raq kongkhu ji miiphü tai wan lan ihata. Kriika ümchaü she mangjong hiq na dong wanto chhi tiikai.

⁴Shatmaq, i setiim lei, namshiq ka Shiikeawe rii she. Kiimaq namshiq raq arot shammibi thun ka tang lanshe. Jamkhano ngukla, namshiq khum na sitlaq Asii Wenyi kriika mangjong hiq na sitlaq winji kra nam ma ajong pinthum.

⁵Riita ara chongtiikai arot shammibi thun riika, ara mangjong hiq wa rilung lamphan kli chongphan kuq tlo. Kiimaq mangjong maiqse raq tsangshiq bom ka tai tlo. Jamkhano ngukla, tsangshiq ka mangjong hiq rii.

⁶Shatmaq, nashiq ka Shiikeawe rii she nguta sitiikai. Jurwa Shiikeawe rai mang riisap shatmaq sitlaq, tsangshiq riika nashiq bomchong kra tai tlo. Juwa Shiikeawe rü riimak, kriiti raq nashiq bom ka tai mak. Riita ara chongtiikai hakhi armaq, nashiq raq riikhaqli Asii Wenyi bomtsi nai arot winji bomtsi kiishe shin tiikai.

Shiikeawe Ka Lungwiitsii

⁷Lungwii phunainotiim lei, nashiq liipan na riimang riichan maq sirong phiina. Jamkhano ngukla Shiikeawe ka lungwiitsii. Lungwiitsii rümti ka Shiikeawe se. Apaiq raq Shiikeawe ka asap.

⁸Riita, jurwa lungwiitsii rüm mak, kriiti riika Shiikeawe sap mak. Jamkhano ngukla, Shiikeawe ka lungwii.

⁹Shiikeawe raq nashiq ma, apaiq lungwiitsii ka tiichhike miitu, Ase sekhuq laqlaq se ka ara mangjong hiq na tiikito. Kra tiikitaq ka Ase pum lümaq, nashiq raq rilung milap laq nguta tiikito.

¹⁰Riita lungwiitsii ngutiikai ka arhata: Nashiq raq Shiikeawe lungwii tiikai nguta ngo nang ka riimak, shatmaq apaiq raq nashiq lungwii tlo. Raüta, Ase ka nashiq ngarai kharü diibaiq kai miitu tiikito. Raüta nashiq ngarai kharü ka diibaiqto.

¹¹Lungwii phunainotiim lei, Shiikeawe raq nashiq ka atinkhan lungwii tlaq jiika, nashiq liipan niimin riilung riwii maq sichang kata.

¹²Shiikeawe ka jurmin chhi mak dea. Shatmaq nashiq liipan na riimang riichan laita sihai jiila, Shiikeawe ka nashiq rai pumshi hanshi dea sitlo ngushat mira. Kiimaq apaiq lungwiitsii ka nashiq khum na asho awo maq sitlo ngushat.

¹³Nashiq ka apaiq rai pumshi hanshi maq sitiikai. Kiimaq apaiq min nashiq rai pumshi hanshi maq sitlo nguta nashiq raq asap i. Jamkhano ngukla, apaiq raq nashiq ma apaiq Wenyi ka kuqto she.

¹⁴Shiikeawe raq Ase ka phijawa tiichhiikai miitu mangjong hiq na tiikito nguta asap i. Kriika nashiq maiqmii mak maq chhi wan kai she. Krai mren, nanok miimin chongkuq tiikai.

¹⁵Jurwa Jesuq Khristo ka Shiikeawe Se dea nguta tantan maq kam tlaq, kriiti ka Shiikeawe rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat. Kiimaq Shiikeawe kiimin apaiq rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat.

¹⁶Kiimaq nashiq maiqmii raq asap i, Shiikeawe raq nashiq ka lungwii tlo dea nguta mongngam maq asap i. Laita Shiikeawe raq nashiq ka lungwii tlo dea nguta kamto maq kam laita sitiikai. Shiikeawe ka lungwii kham rai. Krai mren, juwa nanok rai riilung riwii maq singa tlaq, kriiti ka Shiikeawe rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat. Kiimaq Shiikeawe min apaiq rai pumshi hanshi maq sitlo ngushat.

¹⁷Shiikeawe raq apaiq lungwiitsii ka nashiq mongjii na, asho awo tiima thap kuqto she. Ara tiima thap kuqtaq arka, Phangthum Khapho Ranaiq na nashiq ka tsailam jilam maq chap wan miitu kuqto. Kra Ranaiq nashiq ka tsailam jilam maq, misi rong i. Jamkhano ngukla, ümchaü nashiq rilung ara mangjong hiq maq, Jesuq rilung jamkho siwantaq kiikha sitiikai.

¹⁸Lungwiitsii niika ahai chang ahü. Minhap lungwiitsii riika haisong chang wiita jobaiqtlo. Kra ningkhan, ikhla, juwa ahai asi kriiti tsan mong niika lungwiitsii ka awongsii ma mija shaqli ngushat. Jamkhano ngukla, juwa ahai tiisishat, kriiti ka ashut asi. Kriikha maq moho ma haitlo.

¹⁹Nashiq raq Shiikeawe lungwii tiikai. Jamkhano ngukla apaiq raq nashiq ka apha miiphü lungwiito.

²⁰Riita maiq ashi ra raq, apaiq raq Shiikeawe ka lungwii tiikang nguta ming. Shatmaq aphu ano Phungmaiqse ka shulii tlaq jiika, apaiq ka arot we ngushat. Jamkhano ngukla, apaiq raq aphuno we amak maq rashra chhi tlaq kra santla lungwii mak jiika, apaiq raq amak maq chhi mak Shiikeawe ka jamhii raüto milungwii.

²¹Arkha maq, nashiq ma Khristo raq ara aming kuq thüto: Jurwa Shiikeawe lungwii tlaq, kriiti raq aphu ano Phungmaiqse ka lungwii raa dongdii.

1 Johan 5

Nashiq Raq Mangjong Hiq Ka Tangkai She

¹Jurwa Jesuq kiidea Messia nguta kamtlaq, kriiti ka Shiikeawe se ngushat she. Jurwa awe lungwii tlaq, kriiti riika ase min milungwii.

²Nashiq raq Shiikeawe setiim kra lungwii tiikai dea nguta hakhi ka ara miraq: Nashiq raq Shiikeawe ka milungwii rong i, kiimaq Shiikeawe aming thun kra, tsan na thü laita tsapkapkap maq, milang rong i.

³Jamkhano ngukla, nashiq raq Shiikeawe lungwii tiikai jiika, apaiq aming thun kra lang laita misi rong i ngushat. Kiimaq apaiq aming thun kra nashiq raq lang wan miika, jam min harai mak she. Arka hochii minchii maq khum laita siwan ikhli miraq.

⁴Ara jamkhano ngutiikai ngukla, Shiikeawe setiim loweatek riika mangjong hiq ka mitang lot siisaq. Riita nashiq raq ara mangjong hiq tang lot tiikai arka, nashiq raq Jesuq ma kamtsantsii thü tiikai kra lümaq tang tiikai.

⁵Riita ara mangjong hiq tangti ka juwa? Jurwa Jesuq ka Shiikeawe Se dea nguta kamtlaq kriiti riili mitang lot.

Jesuq Khristo Ma Hakhi Ketu

⁶Jesuq Khristo ka Shiikeawe Se dea nguta, hakhi ketu ramkham kok ka, apaiq raq kham lamtaq kra ashi. Kiimaq apaiq tiijai raüta kra ramkham kok anai. Apaiq ka khamlam wantaq kra lamlam li ka riimak. Shatmaq, Apaiq miisaq min tanto. Raüta tsaito. Raüta atiijai raütaq kra maq pumsongkham kra nei wanto. Jesuq ka Shiikeawe Se dea. Arka tengteng dea nguta Asii Wenyi riishe hali hakhi kuqtlo. Asii Wenyi riishe chongtlaq kriika tengteng she. Jamkhano ngukla, Asii Wenyi riika rotmak phan.

⁷Jesuq Khristo ka Shiikeawe Se dea nguta tengteng kiimwe jati ka atsam.

⁸Asii Wenyi, kham lamtaq kra kiimaq tiijai raüta kra. Ara hakhi atsam ara riika bomtsi ka tsi shili chongtlo. Kriika Jesuq Khristo ka Shiikeawe Se dea nguta hakhi kuqtlo.

⁹Nashiq riika maiqse hakhi ma santla kam tiikai. Shatmaq, Shiikeawe raq akuq hakhi she ngutiikai miiphat kriika, maiqse hakhi thaq na atsin pinthum she. Riita, Ase khuthaq na Shiikeawe raq ara chongtiikai hakhi ara akewan kun she.

¹⁰Riita, ara chongtiikai arai mren, jurwa Shiikeawe Se miishe kam tlaq, kriiti tsan mong niika, ara hakhi atsam ara asi. Shatmaq, jurwa Shiikeawe ma kamwan mak riitlaq, kriiti riika, Shiikeawe ka arot we miishe tiija baiq tlo. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq Ase miitu tengtlaq bomtsi chong tlaq kiima, apaiq raq kam mak.

¹¹Riita nashiq raq hakhi kuq tiikai arka ara: Ümchaü sanha, Shiikeawe raq nashiq ma pattup pat-sa rilung tsitsü ka kuqto she. Kiimaq nashiq tsitsü rilung rangchong ka, Ase kra ngutiishe nashiq raq sap wan kai she.

¹²Jurwa Ase puk na nyap raüta sitlaq, kriiti riika ara rilung arka lap wanto she ngushat. Shatmaq jurwa Ase puk na nyap wan mak maq, kriiti riika ara rilung arka, lap wan mak dea ngushat.

Pattup Pat-sa Rilung

13 Ngi raq ara waiq tiikang arka, namshiq ümriiti riiwa Shiikeawe Se ma kamtlan, kriiti thun raq pattup pat-sa rilung ka lap lanshe dea, nguta misap laq ngo maq ara waiq tiikang.

14 Nashiq ka Shiikeawe man na tsailam jilam miishe sitiikai. Jamkhano ngukla, nashiq raq mongngam maq asap i she, nashiq raq apaiq jaq wa jamlai wa, apaiq raq thi tlaq kra phanphan jaü tiikai kriika, apaiq raq kuq tlo nguta asap i she.

15 Nashiq raq ümtiikiiwa, apaiq jaq wa jaütiikai, apaiq raq nashiq achu jaü ka tre tlo. Kiimaq nashiq raq arka tengteng nguta, asap i she. Kriikha maq, nashiq raq apaiq jaq wa jamlai wa jaütiikai, kriika kuqtlo nguta asap i.

16 Namshiq raq namphuno we ka ngarai tangrea michhihan. Kiitiina kra ngarai ka apaiq tsaili chang wiqwiq kla riimak miraq. Kra chhihan jiila, Shiikeawe jaq wa apaiq miitu achu jaükuq ronglaq. Kra riihan jiila, Shiikeawe raq apaiq mra ka adii mirkuq. Ara achu jaükuq ronglaq nguta chongtiikang arka, ju ngarai wa tsangshiq miisaq thumli chang ka riimak, kriiti miituli chongtiikang. Shatmaq jurwa apaiq miisaq thumli chang ngarai she tang tlaq, kriiti miitu ka namshiq raq Shiikeawe jaq wa achu jaüke ka raa mak she.

17 Ashut she ngukai miiphat ka ngarai siisaq she. Shatmiitiina miisaq thumli chang ngarai min asi.

18 Nashiq raq asap i, Shiikeawe Se riika ngarai tang wan ruq ka tang mak she. Jamkhano ngukla, Shiikeawe Se raq apaiq ka khupkhe shat maq rüm tlo. Kiimaq Abi Thawe raq apaiq ka shiithen baiq lot mak she.

19 Ara mangjong hiq arka Abi Thawe jaqkhon mong niili sitlo. Li jiimin, nashiq raq asap i, nashiq ka Shiikeawe rii she nguta sitiikai.

20 Nashiq raq asap i, Shiikeawe Se ka kito. Raüta nashiq ma phaqqhi kuqto. Krai mren, nashiq raq riikhaqli Shiikeawe ka saptiikai. Nashiq ka riikhaqli Shiikeawe rai pumshi hanshi maq sitiikai--Ase Jesuq Khristo rai pumshi hanshi maq sitiikai. Ahata riikhaqli Shiikeawe. Kiimaq ahata pattup pat-sa rilung.

21 I setiim lei, arot phra thun wa namshiq ka tiiwongshat maq si rong laq!

2 Johan

2 Johan 1

¹Ngi, Phukhu we raq-- Lungwii nyino nyung nai asemiim ma, apaiq ka ngi raq pinthum lungwiitkang. Kiimaq ngi lam lam li ka riimak, shatmaq tengtlaq bomtsi lungwiiti wiita raq ümniika lungwiitlo.

²Jamkhano ngukla tengteng bomtsi ka nashiq khum na sitlo. Kiimaq nashiq raili pattup pat-sa siruq misi.

³Shiikea Awe kiimaq Jesuq Khristo, Awe ma Ase raq, nashiq ma kaphap, tihang, kiimaq hansang mikuq laq; arthun arka nashiq ma tengteng kiimaq lungwiitsii na asi.

Tengteng Bomtsi Nai Lungwii Tsantsii

⁴Na Wejong Shiikeawe raq nashiq ma aming kuqtaq kra phanphan, ümsetiim phong wa maiq wiijamti ka tengteng bomtsi kra lang raüta shongnga tlaq kra chhi lata, ngi ka kai chochi kang.

⁵Kiimaq ara chongtiikai arai mren, lungwii nyino nyung lei, nashiq hupli raq riilung riwii maq singa rong i. Ara ngi raq waiq tiikang arka, bomtsi anye ka riimak. Arka nashiq raq man na aphaji miiphü asap i. Shiikeawe aming irli chongtiikang.

⁶Ara ngi raq chong tiikang lungwii bomtsi arka, nashiq ka Shiikeawe raq riilung riwii maq sironglaq nguta aming kuqtaq kra lang laitli sichang. Namshiq raq man na aphaji miiphü tai wan lan ihata, nashiq thaq na Shiikeawe aming sitlaq kriika, nashiq phungmai qse ka riimang riichan maq sichang nguta chongtlo.

⁷Maiq lao liiti maiq pahea ka ara mangjong hiq hamli niishe kihoto. Tsangshiq raq Jesuq Khristo ka maiqse han-ngam na poki mak dea nguta arot tra hokuq tlo. Akha bom chongketi ka laopha maiqse. Kiimaq Khristo ma Wesang We.

⁸Arkha maq, namshiq ka honkam shat maq sirong laq. Naishiq raq ümchuwa hun nü wan kai kra atu na moki mak chang miitu, shatmaq nashiq raq poksi kra kunkun lap wan li chang, honkam shat maq sirong laq.

⁹Juwa Khristo raq achongkuq bomtsi aming wokhong na simak, aming jin raüta lamjiq nü na kiho tlaq, kriiti ka Shiikeawe rai adam na simak she. Shatmaq juwa Khristo rilung manphan bomtsi chong tlaq kra lang raüta sitlaq, kriiti ka Awejong Shiikeawe kiimaq Ase tsangnai wenai wiita wokhong na sitlo ngushat.

¹⁰Riita chongtiikang arai mren, jurwa ara tengteng bomtsi ara namshiq ma chongkuq mak, arot chongkuq tlaq, akhiiti shrabi ka namshiq jam na naq tiidii rongkiq. Kiikhiiti miika "Hansang maq silaq," nguta ramram bomtsi bomke min maimak.

¹¹Ara jamkhano chongtiikang ngukla, jurwa ajiq shra we ma ramram kuq tlaq, kriiti riimin ajiq we ngarai jaqsham kra pong dam ma mija.

Bomshat Wan

¹²Ngi raq namshiq ma pahea dea chongphan kechang asi. Shatmaq chelap na laktai miika jaram wa mitiinyaq siq; kra rii na, ngi ka pumsii maq namshiq phana walata, namshiq rai mantut na riibom nyiim wa riiwe ka rotiikang. Akha riihai jiika, nashiq kai chochi laita misi rong i.

¹³Ümniiraq tlungwii tlaü, ümnyino nyung setiim raq ümniima tsangshiq salam bom tiitai tlo.

3 Johan

3 Johan 1

¹Ngi, Phukhuwe raq-- Lungwii phuno Gaias ma, ngi raq apaiq ka riikhaqli lungwii tiikang.

²Lungwii phunowe lei, ümniima phanrap na ahea mirlaq nguta ngi raq achu jaütiikang kiimaq ümniika hansang maq misi laq nguta achu jaü tiikang-ümniika wenyi na hansang nguta ngi raq asap ha.

³Phungmaiqsetiim phong wa phunainotiim wiijamti i pha na saüho raüta, ümniika kamasham rilung na awongsii sitläü nguta ngi ma chong hoto. Kra tsütsa ka tai lata, ngi ka kai khoqriiq kang. Ngohea dea na, ija, ümniika tengman tlaq bomtsi kra lang läütli dea sitläü.

⁴I setiim raq Tsütsa Ahea kra jaqkhon tiipha tiipha raüta lang tlo nguta tai lalata dea, ngi ara ümtinkhan wa achong lot mang khoqriiq tiikang. Ngi ma arthaq na chochi chang ahin ka ahü she.

Gaias Ka Shomra Tlo

⁵Lungwii phuno we lei, ümniiraq Shiikeawe jaqsham ka pinthum tsapkap läüta sham tlaü nguta tai tiikang. Ümniiraq traho bom chongke wanhiq khumti saü tlaqti ma, mang riisap maü li jiimin, ümchuwa ümjam na saü wan tlaqti thun tarü ma, pinthum tsapsaü kapse maq tao läüta shiikum pan kuq tlaü nguta tai tiikang. Ara sham tlaü arka awongsii kamasham jaq sham tlaü.

⁶Shrabi raq ajaq nashiq phungtuti ma, ümniiraq tsangshiq ka Shiikeawe jaqsham trahoke wanhiq khum na shiikum pan kuq tlaü kra somra tsaki chong hoto. Kechu jonghea, kra jaqsham tlaü ka. Arka Shiikeawe chochi chang jaqsham. Tsangshiq traho bom chongke wanhiq khum na khrum kuq ruq shiichaq laq.

⁷Tsangshiq raq trahoke khum tlaq kriika, Shiikeawe jaqsham miitu khum tlo. Kiimaq tsangshiq ma wanhiq khum miitu chiirit chiikha rong ra tlaq kriika thatsang maiqse jaq wa, raipo wonglo jam min jaü mak maq khumshiimtlo.

⁸Krai mren, nashiq tarü raq akha Shiikeawe jaqshamtibi ka khrum ke raa tlo. Akha khrum kuq tiikai arai mren, nashiq min tsangshiq rai kongshi maq, Shiikeawe raq akuq tengteng tsütsa rilung bomtsi kra chongketi ma jadam tiikai.

Diotrephes Nai Demetrias

⁹Ngi raq ataqse maq lak ashi waiq lata, phungtuti ma tiiho wan kang. Shatmaq ngi raq lak na jamlai tsii chong bomtsi wa waiq kang kriika, Diotrephes raq lang mak, akhü riitlo. Apaiq ka tsangshiq phungtuti thaq na asheati ashi jatiikang nguta apaiq arang ka phungtuti thaq na thü tlo.

¹⁰Riita kra ningkhan, ngi ka ümtincho wa kiina watiikang, kiitkiitiq, apaiq raq phanrap shukshaq tlaq thun kra wiita misidi ha. Apaiq raq naishiq khuthaq na nü min kimak chang thun bom wiita bom tlo kiimaq ümtinkhan wa arot akiq shapshaü miqshii tiikonchon tlaq kra thun ka mikonchon wa ha! Kli min riimak, apaiq raq Phungmaiqsetiim trahoke wa noqku na watlaq kriimin ajo riibaiq tlo. Kiimaq maiq wiijamti raq tsangshiq ka tao wan tiima tlaq kriiti kiimin apaiq raq tangta baiq tlo. Raüta tsangshiq ka phungtu wa tiidong baiq tlo!

¹¹Lungwii phuno we lei, jamlai wa abi ka naq lang kiq. Shatmaq jamlai wa ahea kli lang laq. Jurwa ahea jaq sham tlaq, kriiti ka Shiikeawe rii she. Jurwa abi jaq sham tlaq, kriiti raq Shiikeawe ka chhi mak dea.

¹²Nanok wiitarü raq Demetrias dea ahea nguta tsakitlo. Tengman tlaq bomtsi riili apaiq ka maiqshaq dea nguta hakhi kuq tlo. Kiimaq kriithaq na naishiq riimin apaiq ka maiqshaq dea nguta hakhi kuq nong tiikai. Kiimaq ümniiriimin naishiq raq jamlai wa chongtiikai arka tengteng dea nguta asap haü.

Bomshat Wan

¹³Ngi raq ümniima pahea chongke chang asi. Shatmaq ngi raq kolom nai laktai miika chong mang li.

¹⁴Ngi ka ümniirai jaqlo maq riihum rotiikang. Kiikiitiq nanai pumsii maq nga laita mirphan chan i.

¹⁵Ümniima hansang mirlaq. Ümkongtitiim tarü raq ümniima salam tiitai tlo. Nashiq kongtitiim wiitarü ma pumsii maq salam bomtsi ka tiitai kuq laq.

Jud

Jud 1

¹Ngi, Jud, Jesuq Khristo jaqshise, kiimaq Jakob ma ano raq-- Shiikeawe raq ahea arwan maiqsetiim ma, juwa Shiikea Awe lungwii wokhong na nai Jesuq Khristo tiiwong na siti ma tiiho wan tiikang:

²Tiihang wan, hansang, kiimaq lungwiitsii ka namshiq ma asho awo misi laq.

Arot Shrabi

³Lungwii phunainotiim lei, nashiq raq tiichhii wan rilung lap wan kai kra thaq na seng lata, ngi raq namshiq ma lak ashi, tlohit li waiq tlo ha jiilei nguta tiima wan kang. Arka, Shiikeawe raq nashiq asengi ma, pattup pat-sa kamasham kuqtaq, ara awongsii maq rüm laita siwan miitu, rekhat wanruq maq sichang nguta tsaïdo jido bom chongke lak waiq wan tiima kang.

⁴Ara jamkhano chong tiikang ngukla, nashiq phong na, nashiq raq chhilap mai shon li, Shiikeawe sap makti maiq shang wanto. Tsangshiq raq, Shiikeawe kaphap mangchan ka, ajiq lam nü na seng raüta chongkuq tlo. Tsangshiq ka nashiq Tatiwe nai nashiq Chhiiti we, Jesuq Khristo ka shreng makti. Tsangshiq ka, Asii bomtsi na, man na, rathup rapha ji niiphü dongdii, atiishut baiq wan wishe.

⁵Riita, ija, namshiq riimin la arthun arka asap han dongdii ngutiika, ngi riimin asap ha. Li jiimin, ngi raq namshiq ma thongshi ri hali bliiq chongke nong ro tiikang. Namshiq raq asap han, Tatiwe raq Israilnok ka Ejip mung wa tiichhii kuq wanto. Shatmaq, kra jai miishe, tsangshiq phong wa, maiq ümchu riiwa Shiikeawe ma kamwan mak riitaq, kriiti thun ka Shiikeawe raq wiita tsatbaiq wanto.

⁶Kiimahali, namshiq raq tsan na tiitsang shat rong laq. Rasetiim phong wa, Shiikeawe raq tsangshiq ma arang kuqtaq, kra aming liipan na siwan mak maq, Shiikeawe aming kra jin raüta, ahin na kaihoti thun ka, Shiikeawe raq tsangshiq ka ümchaü, pattup tiipanki mak chang phan kharü maq kha raüta, ümchaü ka ranyaq nyang mong na kharü maq kha raüta thütlo. Shiikeawe raq tsangshiq ka Phangthum Khapho Ranaiq na, wamungtan na mitiidea baiq. Raüta wa maq mitiikhiim chaq baiq.

⁷Kiimahali, namshiq raq tsan na tiitsang shat rong laq, Sodom nai Gommora chelati nai kra chela nai tho na siti maiqse ahinti thun riimin la, rasetiim raq tangtaq kiikha sethoq ngarai nai hi-awaq ikha riinyat shat ngarai kra tang raüta siwanto. Kriikha na, tsangshiq ka pattup thum mak phan wa maq, tiikhiim chaq baiqto. Kriika maiqse angu tarü ma, hon chongke miitu shiithen baiqto.

⁸Ara chongtiikai akhiisii hali, ümchaü sitlaq, arot shammi kong ara riimin, shammi la jatiikai nguta, tsangshiq khum ka shiithen baiq wan ngarai tang tlo.

Raüta, Shiikeawe arang ka shummi shaqshaq shummi wantlo. Kiimaq ramungtan na siti rasetiim thun kriimin shummi wan tlo.

⁹Riita, ara tsangshiq phephiiq wan tlaq akhiika, Rase jong Maikel raq san tla, atinkhan ka bom mak riito. Mosheq maa ka ju raq lapshe chang wa nguta, Thawe rai riitsotaq akhing niimin, apaiq raq Thawe ma ason ka son mak dea riito. Shatmaq, apaiq raq Thawe miika, “Tatiwe riitiq ümniika mison kiiphaü!” ngutli bomkuqto.

¹⁰Shatmiitiq, ara chong tiikai arot shammibi thun riika, tsangshiq raq jamlai wa tak lot mak bomtsi sitlaq, kriika shummi laqqii, chuphit nüphit li saisi tlo. Tsangshiq raq jamlai wa saptlaq kriika, ngarai han-ngam pinjali sap tlo. Tsangshiq ka ngarai han-ngam tsii phara maq jamlai wa sap tlaq kra miitu, rum ngamse kong ikhli, maiq ka kaqho tlo. Kra riili she, tsangshiq ka shiithen baiqtlo.

¹¹Tsangshiq miika kai phiipsti wan chang sitlo! Tsangshiq ka Kain jai phanti. Kiimahali, kampho ma süram raüta, Balaam raq ngarai tangtaq, kra lamphan na hali, ümchaü tsangshiq armin kiho nong tlo. Tsangshiq arka, Kora raq jamkho pong wela ja ngarai tangtaq, kiikha ngarai tang tlo. Apaiq ka jamkho thumtaq, kra niq riri sii hali, tsangshiq armin then wanto she.

¹²Tsangshiq arka namshiq Phungmaiqse rintii riitam nga tlan na, shakaq sükhatam kong. Maiqmii wok triim pha q miituli sitlo. Tsangshiq arka phumlü da, rahai raq rawang win na pan rai tlaq ikhli sitlo. Tsangshiq arka rajun kham ahü, phumlüda tam ikhli. Tsangshiq ka atsi ahü pechong ikhli. Atsicho niimin tsihü li siwan tlaq ikha. Tsangshiq arka, pechong arang chong maq babaiq jeshe ikha, atsai kaikun she.

¹³Tsangshiq raq ngarai jaqsham tlaq arka, sammoktra kham raq takii na ashe khamphom tsuqbaiq tlaq ikha. Tsangshiq ka pongmü riimü khumti, ra na raiqsaiq khumtlaq ikha. Tsangshiq miitu, makse riimin khonlot mak chang, ranyaq jonghea ka Shiikeawe raq tiijeje she thü tlo.

¹⁴Tsangshiq miitu ka Enokh, Atam pat maq pha raüta pattrok wa shammi we raq tiithai thü je she. Apaiq raq, “Tatiwe ka ahing amun, apaiq rasetiim rai misaüho.

¹⁵Raüta ngarai maiqse kunli kha ka mipho kuq. Raüta, tsangshiq raq phiipsti jiiptsi ümchuwa ngarai tangtaq thun nai Shiikeawe ma ashut bomtaq thun kra kha phoke kai miki!” nguta tiithai thiito.

¹⁶Tsangshiq riika wranaiqshe, abot atsaü wa trangli, kiimaq maiqse maiqtsiiq wa trang tiimin li sitlo. Tsangshiq ka tsangshiq hon atsii abi rüm tlaq kra lamphanti. Tsangshiq ka maiqmii tiishomra sea wa tiimin li. Kiimaq maiq ka shomrasiq raüta, tsangshiq wok tiipaü wan, nanok ka hirii raüta mopsiq tlo.

Honlam Bom Nai Tsii Chongke Bomtsi

¹⁷Shatmaq, phunainotiim lei, Tati Jesuq Khristo kiimwebi raq, man na namshiq ma jamlai bomtsi wa chongkuqtaq ira, tsan na tiitsang shat thü rong laq.

¹⁸Tsangshiq raq namshiq ma, “Jai maq phangthum wan akhing saü wan raüla, namshiq shummiiti maiq midong wan. Tsangshiq ka maiqmii ngarai han-ngam ramho lamphantibi kong miraq,” nguta chongkuq thüto.

¹⁹Tsangshiq arka, Phungmaiqse tu sitlaq kra tiikho baiq wanti miraq. Tsangshiq ka, ngarai han-ngam sükha lamphanti kong miraq. Tsangshiq mongjii na Asii Wenyi ka ahü miraq.

²⁰Shatmaq, lungwii phunainotiim lei, namshiq riika, namshiq asii kamtsantsii rilung jam hai wan kli shiichaq wan ruq sironglaq. Asii Wenyi ningkun maq achu jaü lantli sirong laq.

²¹Kiimaq, namshiq riika Shiikeawe mangchan wokhong mong na siwan ruq sirong laq. Lanta, khekham maq, pattup pat-sa rilung kongphiq kra, lap wan miitu sirong laq. Kriika Tati Jesuq Khristo raq, namshiq ma mikuq. Apaiq raq kra kaphap mangchan wokhong maq mikuq.

²²Namshiq liipan wa, Phungmaiqse wiijamti raq maiqmii kamasham lam phan na, tsangrii makti asi jiila, namshiq raq tsangshiq ka bomnin se maq chong kuq rong laq.

²³Maiq wiijamti ka wamungtan na adea wan namshnam sitlo. Kiiwa tsangshiq ka tingting lam phan na tiijang shea wan nong rong laq. Lanta tiichhii kuq rong laq. Kiimaq maiq wiijamti ka tsangshiq maiqmii ashe ngarai ramho kharü mong na sitlo. Kiiwa tsangshiq ma mangchan tiitsi kuq rong laq. Lanta, Shiikeawe ma haisong wan lam kra chongkuq rong laq. Kra tiina, honkamshat maq siwan lili rong laq. Tsangshiq ngarai sükha rilung kriika, asaisi riironglaq. Shatmaq, namkhum kriika tsangshiq ngarai khamchum kiijaq naq tiitsam dam rongkiq.

Ram Tiibok Achu Jaü

²⁴Namshiq ka tiichhan mak maq tiiwongketiwe, kiimaq namshiq ka shutphit ahü siirairai maq apaiq khushü ngao chhainyii mong na shea wantiwe, kiimaq chojong chise maq kiijaq mantut na tiichap wantiwe--

²⁵apaiqkli nashiq Shiikeawe kiimaq nashiq Chhiitiwe kriimiili, nashiq Tati Jesuq Khristo lümaq, khushü, jonglu, ningkun, kiimaq arang ka, man na pat achat tlotli wa, kiimaq ümchaü min, kiimaq jai na wattlaq pattup pat-sa kiiwa wiita apaiq riili she mirlaq! Amen.

Atiichhi Arkuq

Atiichhi Arkuq 1

Riisham Tiichap Wan

¹Ara lakdap arka Jesuq Khristo raq atiichhikuq mra thun pin wan bomtsi awaiq raüpot. Shiikeawe raq, Jesuq ma ara riisham bomchong ara tiichhikuqto. Arka asenginok ma jaqlo miili mra thun ka pin wan chang dongdii sitlaq kra michongkuq laq nguta tiichhikuqto. Khristo raq arthun ara ajaqshi se Johan phana rase ashii tiiki raüta tiichong kito.

²Kiimaq Johan raq amak maq ümchuwa chhitaq kra wiita chongkuqto. Arka Shiikeawe raq apaiq ma kuqtaq tsütsa kra raüpot kiimaq Jesuq Khristo raq atiichhikuq tengteng bomtsi.

³Kechu jonghea, jurwa ara lakdap ara phat tlaq. Kiimaq kechu jonghea, jurwa ara shammi bom chong, ara lakdap na ara tai tlaq. Raüta ara lakdap na waiqtaq bomtsi kra lang tlaq! Jamkhano ngukla arthun mra ara pin wan ma akhing ka ajeli she.

Phungtu Miishiti Ma Salam Bomtsi

⁴Johan raq Asia wang na siti phungtu miishiti ma: Shiikeawe raq namshiq ka phumram kham maq batshat, kiimaq khoqramkii maq keishat maq mirümkom laq. Shiikeawe ka man niimin asi, ümchaü min asi, kiimaq apaiq ka jai maq saüho tlaq we. Kiimaq Shiikeawe shiiliti winji miishi, Shiikeawe ngacho khaki na nga tlaqti raq,

⁵kiimaq Jesuq khristo, tsapkap maq Shiikeawe bomtsi chongketi we raq, apaiq ka tarü thaq na apha shaq shaq amaa wa atiidong wanti we, kiimaq apaiq ka mangjong hiq na honyung hokham ümchuwa sitlaq kriithaq na, hupkhang wanti we raq, namshiq ma ara lungwii bomtsi ara tiisaü tlo. Jurwa nashiq lungwii tlaq, raüta nashiq ka nashiq ngarai kharü mong wa apaiq tiijai maq dokdaa wantaq,

⁶raüta nashiq ka Apaiq Shiikeawe, Awejong Shiikeawe kra shomnoq miitu, nashiq ka ramwe mung ashii miishe shongtaq, kriiwe miili, khushü, kiimaq ningkun kra pattup pat-sa misi wan laq. Amen.

⁷Liirong laq, apaiq ka phum rai saühotlo she! Wiitarü raq apaiq kai rai ka michhi. Apaiq ka piq maq shukti riimin michhi. Apaiq saükai chhiwi raüta, mangjong maiqse wiita aho anyi miraq. Amen.

⁸“Ngi ahata atiipha kiimaq atiisup” nguta Tati Shiikea Ajong we raq chongtlo. Apaiq ka ümchaü min asi, man niimin asi, kiimaq apaiq ka jai maq saüho tlaq we.

Amaa Wa Adong Wan Khristo Chhito

⁹Ngi ka Johan, namshiq kongti phunowe. Ngi ka Jesuq wokhong na siti kha maq, namshiq ma jamkho tiichamchao tlaq, kiikha ngi miimin tiichamchao tlo. Nashiq tarü ka, Khristo mungtan la she sitiikai. Krai mren, nashiq tarü raq, chamchao litkot saü wan tlaq arka, tsan tiibum laita nin wan ruq maq sichang li she. Ngi raq maiqse ma, Shiikeawe bomtsi kra chiiriim lata chongke wan kha na nai Jesuq hakhi kewan kha na, tsangshiq raq ngi ka, ara khamjong mong hiq Patmos mung na, phaqték na shaqto.

¹⁰TATIWE ranaiq na, Wenyi raq ngi ka kunli rom wanto. Kiimaq ngi raq i jai nü na lerong tsüwa trang ikha, nirang chat-hit-hit maiq bom kra taikang.

¹¹Kra maiq bom raq chongto, “Ümniiraq jamlai wa chhi tlaü kra waiq thü laq. Laüta, kra lakdap ka ara chela miishi na, phungtuti sitlaq kiima tiiho wan laq. Ara chela miishi thun ka ara: Ephisia, Smarna, Pargamum, Thiatira, Sardis, Philadalphia kiimaq Laodesia.”

¹²Ngi rai juwa bomtla nguta, troseq lata liikangta, piijongteng tochang chaq kham miishi chhikang.

¹³Kiimaq kra piijongteng kham wang mong na, maiqwe ikha samtong honglu jonghea, ahokphi na saüli samraü, kiimaq chaq shinket pa raü chhikang.

¹⁴Akhu bin ka skurai alü phan ikha lo, tsakhiiq ikha lüriirii riito. Kiimaq amakpo nai ka walü li ikha chhaihea langlang riito.

¹⁵Ahokphi wiinai ka nairai ngam tiisii chen rea je she chhairai tlaq ikha achhai anyii riito. Kiimaq akiq hang ka khamdü jonghea ramok wa ikha dea tlo taikang.

¹⁶Ajaq jaqtsi nü niika, raiqsaiqpo miishi shamtlo chhikang. Kiimaq anübok miika, nepja siimhap ri na aniq asi, sihea dong tlo chhikang. Atheaphi ka rashe ranaiq shethung bala kiirai tlaq ikha, henghea lirai tlo chhikang.

¹⁷Ngi raq apaiq ka chhi lata, apaiq khaki na bumtlii, ama ikha bumkikang. Apaiq raq ajaq, jaqtsi nü ka, i dü na sham raüta bomto, “Ümniika naqhaikiq! Ngi ahata Atiiphati kiimaq Atiisupti.

¹⁸Ngi ka atra sitiwe! Ngi ka amaa wa shatmaq, ümchaü ka pattup pat-sa miitu atrali she misiha. Amaati nai wulum mung na siti ka, i jaqkhon mong niishe.

¹⁹Riita, ümchaü min waiq thü laq, ümchaü ümniiraq, ümmak maq jamlai phan wa chhi tlaü, kiimaq ara jai maq jamlai phan mra pin wan chang wa sitlaq thun ka wiita waiq thü laq.

²⁰Apau raüta athü liichum ka ahata. Ümniiraq i jaq jaqtsi nü na raiqsaiqpo miishi, kiimaq lem tochang chaq kham miishi chhi tlaü liichum ka ara: Raiqsaiq pomiishi chhi tlaü kriika phungtu miishi kheti rasetiim sitlaq kra. Kiimaq piijongteng kham miishi chhi tlaü kriika phungtu miishi sitlaq kra.

Atiichhi Arkuq 2

Ephisia Phungtuti Ma Atiiwan Lak

¹“Ephisia na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka raiqsaiqpo miishi, ajaq jaqtsi nü na sham raüta, chaq lem kham miishi mong na khumti we raq atiiwan.

²Namshiq Ephisia na siti Phungmaiqse raq jamlai wa sham lan, kriika ngi raq asapha. Namshiq ka pinthum jaqsham shiikut chaq wan tlan. Kiimaq namshiq tiichamchao wan taq kiimin tsan tiibum lanta nin wan lan. Ngi raq asapha, namshiq raq maiq abi lamphanti, namshiq phana awa ka ninlot man riilan. Kiimaq jurwa kiimwebi jatiikai nguta, namshiq makki na tiichan ne wi taq, kra namshiq raq chechiip lan. Lanta, tsangshiq ka awong riimak, achhü nguta sap lan.

³Namshiq raq phanrap chamchao ka nin tlan. Ngi miitu namshiq kai chamchao wan lan. Li jiimin, namshiq raq kamtsantsii ka thaq man maq sitlan.

⁴Shatmaq tiina, ngi raq namshiq ma tsan tiibi chang lam asi. Tsanbi chang lam ka ara: Namshiq raq man na Phung na shang wan pha na, ngi jamkho lungwii lan ikha, ümchaü ka lungwii man she.

⁵Tiima rong laq. Namshiq ka ümtinkhan tsaü diikiq niishe wa dea wan lan! Arkha maq, ümchaü min, namshiq ngarai lam wa ngi phana jang wan tlo ronglaq. Lanta, man na aphaji na ngi ka jamkho lungwii lan, ikha hali lungwii lanta sironglaq. Namshiq ngarai lam phan wa jang wan man la jiila, ngi kilata namshiq lem ka ato chang ba wa ado mirki ha.

⁶Shatmaq, namshiq jaqsham ahea, ngi raq rotiikang ka ara: Nikoletan nok raq sham tlaq kriika ngi raq jamkho tsaihai tiikang, kiikhiisii hali namshiq riimin tsaihai tlan.

⁷“Arkha maq chong tiikang, nam ni asi jiila, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara, tiitsang tai rong laq! “Jurwa ara rekhat ara tang wan tlaq, kriiti sreabi ma, ngi raq Shiikeawe sonruk mong na rilung petsi chong sitlaq kiiwa atsi pansea miitu arang mikuq ha.

Smarna Phungtuti Ma Atiiwan Lak

⁸“Smarna na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka aphati we nai atiisupti we raq atiiwan. Apaiq ka atsai riikito. Shatmaq, ümchaü ka atra sinong tlo.

⁹Ngi raq namshiq chamchao ka asapha. Namshiq ka thümse ngutiimin asapha. Shatmaq, namshiq ka chiihe jong! Maiq wiijamti, tsangshiq ka Jehudinok nguta tiingo tlo. Shatmaq, arot. Tsangshiq raq namshiq chongsiq tlo kiimin asapha. Tsangshiq ka Thawe shomnoqti kong!

¹⁰Namshiq ma jamlai chamchao wa saü tlaq, kra miitu min naqhai rongkiq. Tairong laq! Abi Thawe raq namshiq phong wa, maiq wiijamti ka phaqték mong na mithü kiiphan. Raüta, namshiq kamtsantsii ka mimaitai kiiphan. Shatmaq, namshiq ka raroqshise li micham chao han. Namshiq raq ngi ma kamtsantsii ka pharang rang maq thü ronglaq. Kra miitu atsai chang li jiimin naq thaq rongkiq. Jurwa rekhat tang tlan, kriiti ma ngi raq srea poksi ka pattup pat-sa rilung mikuq kang.

¹¹“Arkha maq chongtiikang, nam ni asi jiila, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tai rong laq! “Jurwa rekhat tang tlaq, kriiti ka thongnai tsai raq tiichamchao mak she miraq.

Pargamum Phungtuti Ma Atiiwan Lak

¹²“Pargamum na phungtuti sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka jasai wanghap ri na aniq sihea rümti we raq atiiwan.

¹³Ngì raq namshiq sitlan chela ka Thawe hokham sichang ba nguta asapha. Namshiq ka ngi rai tingting maq sitlan. I jaqshise maiqshaq pinthum, Antipas ka ngi ma kamtlaq kha na tsat baiqto. Apaiq ka Thawe hokham sichang ba maq tsatto. Apaiq tsaitaq akhing niimin, namshiq kamtsantsii thaq man maq silan.

¹⁴Shatmaq, ngì raq namshiq ma tsantiibi chang lam asi: Namshiq phong na Balaam lamphanti maiq asi. Balaam raq Balak ma Israilnok ka ngarai na tiidea chang lam chongkuqto. Krai mren, Balak raq Israilnok ka sumla noq ngam phaqaq nai sethoq sepii ja ngarai na tiidea baiqto.

¹⁵Ara niq riri sii hali, ümchaü min, namshiq phong na Nikoletan nok jai phanti maiq asi.

¹⁶Ümchaü min, namshiq ngarai lam wa jang wan tlo ronglaq! Jang wan man jiila, ngi ka namshiq phana jaqlo miili mikiha. Lata, jurwa i kiiq khii tlaq kra, i nübok maq adong nepjasai maq milong kiha.

¹⁷“Arkha maq chongtiikang, nam ni asi jiila, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tairong laq! “Rekhat tang wanti ma, ngi raq apaü raüta athü man na kiiwa wiijam mikuq ha. Kiimaq hali, ngi raq tsangshiq loweatek ma longpo lüdiidii poshi mikuq ha. Kra longpo na mang anye tiiwaiq shat miraq. Kra mang ka, kra lap tlaqti ka tlea raüta, maiq ahinti jurmin sap mak miraq.

Thajatira Phungtuti Ma Atiiwan Lak

¹⁸“Thajatira na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka Shiikeawe Se, amak chhai walü wa ikha litlaq, kiimaq ahokphi ka nairai ngam apan rea jai chhai rai tlaq ikhiiwe raq atiiwan.

¹⁹Namshiq raq jamlai wa sham tlan kriika ngi raq asapha. Namshiq raq ngi lungwii tlan, tsapkap tlan, kiimaq ngi shiili tlan, kiimaq phanrap nin tlan thun

ka, ngi raq asapha. Namshiq raq man na Phung na shangpha wan ji na nam ma, ümchaü ka apa jaqsham tlan kiimin asapha.

²⁰Shatmaq, ngi raq namshiq ma tsantiibi chang lam ka ara: Namshiq raq jechak nyung Jejebel ma trahoke miitu kilü dikuq tlan. Apaiq ka arot shammi nyung. Apaiq raq arot bom chongke lümaq, i sengi ka ngarai lam na sheaho tlo. Apaiq raq tsangshiq ka sethoq sepii ngarai lam na tiishon tlo. Kiimaq sumla phra noq ma akuq ngam kra tiiphaqsiq raüta ngarai na tiidea tlo.

²¹Ngü raq apaiq ngarai ka tiidii wan miitu akhing kuq kang she. Shatmaq, apaiq ka apaiq sethoq ngarai lamphan wa jang wan ro mak.

²²Kriikha maq, ngi raq apaiq khum na thatsü henghea tiisaü lata mitiichamchao ha. Apaiq rai sethoq ngarai tangti thun kiimin wiita henghea mitiichamchao ha. Tsangshiq raq krii nyung rai ngarai tang tlaq kra tiidii wan mak wiiwii, ngi raq ümchaü tsangshiq ka mitiicham chao ha.

²³Ngü raq asetiiim ka wiita mitsat baiq ha. Krai mren maiqse tsan mong na, ahea abi tiima rüm tlaq kra, kiimaq tsangshiq raq jamlai phan wa ro tlaq kra, wiita ngi raq asapha siisaq nguta phungtuti wiita raq misap. Krai mren, ngi raq namshiq tarü ma loweatek raq maiqmii jaqsham ka jamkho sham lan, kra phan phan jaq maq mikuq ha.

²⁴“Shatmaq, Thajatira na siti namshiq ahinti raq ara ajiq bomchong lam ka phan dam man. Maiq ahinti raq ‘tsaühea Thawe mochiü’ nguta tlang kuqtaq kra, namshiq raq tlang man. Riita, ümchaü ngi raq namshiq miika laihin holai ka tiiho mang.

²⁵Shatmaq, ngi misaüho shaq wiiwii, ümchaü jamlai mo kam tlan, kra jaqkhon pharang rang maq riüwiiq lanta sironglaq.

²⁶Jurwa rekhat tang wan ruq maq shiichaq tlaq, kiimaq ngi raq athithi na atiisup na saüli jaqsham tlaq, kriiti ma ngi raq, mangjong hiq na maiqmung ümchuwa sitlaq kra hupkhang wan miitu arang mikuq ha.

²⁷Apaiq raq tsangshiq ka jin chongwai kii maq mipeng. Apaiq raq tsangshiq ka hamlii tak ikha bunlak buncha mitiiq baiq.

²⁸Arka ngi raq i We jaq wa arang lap kang akha mikuq ha. Ngü raq apaiq ma ranap saiqwüpo kriimin mikuq ha.

²⁹“Juwa ni asi, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tai ronglaq!

Atiichhi Arkuq 3

Sardis Phungtuti Ma Atiwan Lak

¹“Sardis na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka Shiikeawe winji miishi kiimaq raiqsaiqpo miishi rümti we raq atiiwan. Ngi raq namshiq jaqsham ka asapha. Namshiq ka wenyi na amaa sitlan. Shatmaq, atra sitiikai nguta tiitsaki tlan!

²Arkha maq, namshiq ma tsii chongkuq tiipha ara tai rong laq. Lanta, namshiq ka wenyi na akon wa, sam wan tlo ronglaq. Namshiq mongjii na wenyi wa ka ham wanto she. Kra mimatki shaq na, tiinyai chaq tlo rong laq. Namshiq raq Phungmaiqse jaqsham lan ka i Shiikeawe makki na riikhaqli thuktsom mak.

³Arningkhan, man na namshiq Phung na shang wan pha ji na achongkuq, tengteng bomtsi räü kra, tsan na samhea tiitsang shat thü rong laq. Lanta, lang wan ruq maq sirong laq. Lang tlan kra i mren, ngarai ka baiq rong liishe. Namshiq ka akon wa sam wan man li sihan jiila, ngi ka ahuk saüki tlaq ikha, namshiq phana tihanghiiq miili misaükiha. Namshiq riika ngi saükai akhing min sap man mirhan.

⁴Shatmaq, namshiq Sardis na siti Phungmaiqsetiim liipan wa maiq wiijamti ka asii sitlan. Namshiq asii maq siwantibi ka, ngi rai adam na khealü miirii sam lanta misi wan dam han. Jamkhano ngukla, namshiq ka wenyi na awongsii maiqshaq sitlan.

⁵Jurwa rekhat tang tlaq, kriiti ma ara khealü miirii ara mitiitsam kuq. Kiimaq ngi raq tsangshiq mang ka atrati mang lakdap wa lambaiq mang mirha. I we man na kiimaq apaiq rasetiim man na, ngi raq kholam kholiiq tsangshiq ka i sengi lü nguta rairai riirii she mirairii wan ha.

⁶“Arkha maq chongtiikang, nam ni asi jiila, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tai rong laq!

Philadelphia Phungtuti Ma Atiiwan Lak

⁷“Philadelphia na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka Asii kiimaq tingting sitiwe raq atiiwan. Apaiq jaq na Dawit sapitu ka asi. Krai mren ümtiikiiwa apaiq raq kilü ashi ka ditlaq, kriika jurmin shaqlot mak she, kiimaq ümtiikiiwa apaiq raq kra ashaq riitlaq, kriika jurmin dilot mak she.

⁸Namshiq raq jaqsham tlan kriika ngi raq asapha. Namshiq ningkun ka akhiise kriimin asapha. Ningkun akhiiseli jiimin, namshiq raq i bomchong ka tsapkapkap maq lang tlan. Kiimaq ngi rai tiinap shatmaq sitlan. Krai mren, ngi raq namshiq ma kilü ashi dije thü tiikang. Kriika jurmin shaq lot mak she.

⁹Tai rong laq! Kiijaq siti Thawe sengi arot kong raq, tsangshiq ka Jehudinok nguta tiichong tlo. Shatmaq, arot. Ngi raq tsangshiq ka namshiq jichong na mitiibum ha. Raütiq tiina, tsangshiq raq, namshiq ka ngi raq lungwii tiikang dea nguta misap.

¹⁰Riita, namshiq raq chamchao ranaiq min, ngi raq achongkuq wan aming ka nungpaq man maq lang wan lan, kra i mren, ngi riimin namshiq ka, ara mangjong maiqse ma maitai chamchao jonghea saüho tlaq kiiwa, khup wong kuqshat maq mirüm ha.

¹¹Ngi ka jaqloli misaüho kang. Namshiq wenyi rilung ka awongsii thü rong laq. Kiiha sihan jitiq, namshiq srea poksi ka jurmin nyeaho lot mak miraq.

¹²Rekhat tangti, srea jati we ka ngi raq, i Shiikeawe shomjam na khamlawe ma mitiija ha. Kiimaq apaiq ka kiiwa, ahin na kimak she miraq. Ngi raq apaiq khum na i Shiikeawe mang kiimaq i Shiikeawe raq ramungtan anye wa Jerusalem anye tiisat wan tlaq kra chela mang ka miwaiq kuq ha. Kiimaq apaiq khum na, i mang anye kriimin miwaiq kuq ha.

¹³“Arkha maq chongtiikang, nam ni asi jiila, Asii wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tairong laq!

Laodesia Phungtuti Ma Atiwan Lak

¹⁴“Laodesia na phungtu sitlaq kra liiti rase ma ara waiq laq: “Ara tsütsa arka Amen, tsapkapkap kiimaq riikhaqli hakhi keti we raq atiwan. Apaiq ka Shiikeawe raq phanrap phansang wantaq kiima arang chong.

¹⁵Namshiq raq jamlai wa sham lan kriika ngi raq asapha. Namshiq ka wenyi na atra min riiman, amaa min riiman. Kili jiipli tsaijang jam sirai tlan! Tiikotea, ashi ngusaq amaa jiila maa tlii kiimaq atra jiila atra kamto sihan jiika ahea riichang!

¹⁶Shatmaq, namshiq ka jam pu suk chang min riimak, amaa min riiman, atra min riiman, tsaijang jam kha maq, ngi raq namshiq ka i nü mong wa tho thobaiq tiikai ikha apha i lise mirbaiq!

¹⁷Namshiq ka, ‘Ngi ka chiithe kiimaq rongboq; ngi ka winta sitiikang,’ nguta tiishom ra rai tlan. Shatmaq, namshiq raq, maiqmii ka thümse sang, kiimaq tiinan miishan sitiikai nguta heman! Namshiq ka miitsan, makchuk, kiimaq kheahü sitlan.

¹⁸Arningkhan, ngi raq namshiq ma tsii chongkuq tiikang ara. Tairong laq. Namshiq raq i jaq wa awongsii wenyi tsiiq, chiisan tsiiq ara rirong laq. Kra riihan jitiq, riikhaqli chiithe ma mija han. Lanta, i jaq wa khealü miirii ka ri lanta sam rong laq. Lanta, namkhum kheahü ma, jeasi miari sitlan kra, pang rong laq. Lanta, namshiq mak na jut chang tsiq min rilanta, jut rong laq. Kra riihan jiila, nam mak ka mipiiq. Raüta, michhi han.

¹⁹Ngi raq lungwii tiikangti ka atiitsii ma, ason atsea riitiikang. Arkha maq chong tiipha. Ümchaü min, namshiq ka ngarai lam wa jang wan tlo ronglaq.

²⁰Tai ronglaq! Ngi ka kilam da na chaplata kilü na buk tiikang. Ashi ra raq tai räüta, ngi ma kilü ka dikuq kahaü jiila, ngi ka apaiq jam mong na miwaha, lata apaiq rai adam miphaqsiaq ha, kiimaq apaiq riimin ngi rai adam miphaqsiaq.

²¹Jurwa rekhat tangtlaq, kriiti ka ngi hokham ngacho tho na nga dam miitu ngi raq arang mikuqha, ngi raq rekhat tang lata, srea ma jawankang kra mren, ümchaü i We hokham ngacho tiinap na nga tiikang. Kiikhiisii kriiti kiimin ngi tiinap na i hokham ngacho na mitiinga ha.

²²“Arkha maq chongtiikang, nam ni asi jiila, Asii Wenyi raq phungtuti ma tsii chongkuq tlaq ara tiitsang tairong laq!”

Atiichhi Arkuq 4

Ramungtan Na Shiikeawe Shomnoq

¹Arjai miishe hali, ngi raq ra nü na liikangta, ramungtan na kilü ashi ka atiidi räü chhikang. Kijjiishe, ngi ma kongkhu lak na chongketi, abom lerong tsü heng ikhiiwe kriiraq hali, ramungtan maq, “Ana wara. Ara rawii shiqwii hongtha wan chang bomchong sitlaq ara, ngi raq ümniima tiichhi kuq pha. Arthun arka hongtha wan chang dongdii,” nguta ngi ka heato.

²Asii Wenyi raq ngi ka romsaq li she ramungtan na shea wanto. Kijjaq ramungtan na hokham ngacho ashi chhikang. Kijjaq maiq weshi nga räü chhikang.

³Apaiq theaphi ka athii tsinhea phan longseng jepar, kiimaq karnelian longseng chhai tlaq ikha, chhaihea lang lang, awai nai ashii rong chhai rai tlo chhikang. Kiimaq kra hokham ngacho kra komtam na, maitsai kaü ashi asi. Maitsai rong ka emarel longseng chhai tlaq ikha chhai nyiinyii hea.

⁴Hokham ngacho komtam na, hokham ngachang ngacho ahin ka roqnai ri blai asi. Kijjaq nyungwere shiilangbi roqnai ri weblai ngaraqraq riito. Tsangshiq miirii ka alü, kiimaq tsangshiq ka chaq khuphok phok raq raq.

⁵Kra hokham ngacho maq rachhai ralüp wa trang, ramok wa trang la chhai liip tlo. Hokham ngacho khaki na, wanii tu ka tu miishi tiiniishat maq chaqto. Kriika Shiikeawe wenyi miishi sitlaq kra.

⁶Kiimaq hali, hokham ngacho khaki na sammoktra jü chhai wa ikha, chamni phong maktlöp jaqlöp wüjang jang hea achhai anyii chhikang. Hokham ngacho ka komtlü siimblai wiita na, ngamkaü kaüblai asi. Kra ngamkaü tiim ka tsangshiq khum na, khaki niimin kiimaq ajai nü niimin, amakpo siisaq diimshat asi.

⁷Apha kaü ka hangsi kaü ikha. Kiimaq kaü nai ngojati ka minsäü pongwe ikha. Kiimaq kaütsam ngojati ka maiqse theaphi ikha. Kiimaq kaüblai ngojati ka liihawe abi wan nam shiinam ikha.

⁸Kra chongtiikai ngamkaü blai wiita dü niika kaüshi khum niili arakong ka trokrok. Kiimaq kra arakong thun ka, akii niimin, among niimin, amakpo siisaq tiidiimshat. Ranaiq rawa tsaq mak phan maq, tsangshiq raq akha Shiikeawe ka shomnoq shitlo: “Asii, asii, asii Tati Ajong Shiikeawe ka asii. Apaiq ka man na min asi, ümchaü min asi kiimaq jai na saühoti we.”

⁹Atra ngamkaü blai raq ngacho na ngati we kra shomnoq, apaiq khushü jong ka tiitsam kam shinge, shreng manto shinge, kiimaq apaiq somra shinge shishun trang tlo. Apaiq ka pattup pat-sa atrali siruq sitiwe. Ümtiikiiwa ngamkaü blai raq shitrang tlaq, tsangshiq rai dangshi maq

¹⁰kijjaq nga tlaq shiilangbi weroqnai ri weblai kra riimin, hokham ngacho na ngati we khaki na, hiq na bumrang rang raüta, pattup pat-sa atra sitiwe kra shomnoq tlo. Tsangshiq raq tsangshiq khuphok ka, hokham ngacho na ngatlaq we khaki na tiawe rangrang raüta, akha shomnoq tlo:

¹¹“Ümniika naishiq ma Tati shaq tsitsü paq Shiikeawe! Khushü jong, shreng manto, kiimaq ningkun wiita ka ümniirii li she. Ümniili phanrap phansangti we, ümniiraq athithi na phanrap tiidongti we, kiimaq tsitsü raüchong shamti we ka ümniili she.”

Atiichhi Arkuq 5

Skuse Nai Lakdam Kom

¹Ngi raq hokham ngacho na ngati we, jaq jaqtsi nü na lakdam kom ashi chhikang. Kra lakdam kom ka siimhap ri na waiqje siisaq. Kiimaq ba miishi na sil maq trap phanje.

²Kiimaq ngi raq rase ashi srea jong raq, “Ara lakdam kom sil atrap phan thun ara tiibum raüta, tlii linti maiq weshi raq maiqshaq arjaq asi sha?” nguta tiihong raüta rüm tiitaito taikang.

³Shatmaq, ramungtan na, mangjong hiq na, kiimaq wulum mung miimin ara lakdam kom ara tlii lin raüta, among na bomtsi awaiq kra phatketi maiq ka ju min ahü.

⁴Ara lakdam kom ara lin raüta, among na awaiq bomtsi kra phatketi, maiqshaq weshi min hum mak dea kra chhi lata, ngi ka kai hoqsiq kang.

⁵Kiijiishe nyungwere phong wa maiq weshi raq ngi ma bom ka akha chongto, “Naqhoqkiq. Liilaq! Juda weraü wa hangsi kaü Dawit ma asaü saüpai, ajong weshi raq rekhat ka atang wan kun she. Krai mren, apaiq raq ara sil atrap miishi ara tiibun raüta, akom ka alin miraq.”

⁶Kiijiishe ngi raq, Skuse ka hokham ngacho khaki na chap raü chhikang. Kiimaq apaiq tro niika atra ngamkaü blai, kiimaq nyungwere ka asi riito. Skuse ka atsea

arbaiq wa ikha riito. Arong ka miishi. Kiimaq, amakpo min miishi. Kriika Shiikeawe winji miishi ara mangjong hiq hamli, Shiikeawe raq atiiki kra riito.

⁷Kiijiishe, Skuse ka wa raüta, hokham ngacho na ngatlaq we jaqtsi nü kiiwa lakdam kom ka jaüto.

⁸Apaiq raq kra jaüri, atra ngamkaü blai nai nyungwere roqnai ri blai ka, Skuse khaki na hiq na bumrang riito. Tsangshiq khumtek jaq na toropo nai chaq winpin shamraqraq riito. Chaq winpin niika, Shiikeawe sengi achu jaü honglu homseng athü, asho awo amachhaq riito.

⁹Atra ngam kaütiim nai nyungwere raq Skuse ma tiitsam shi anye ashi akha shito: “Maiqshaq ka ümniili ara lakdam kom jaüti. Sil atrap phan kra tiibun laüta lakdam kom linti ka ümniili. Ümniika maiqse angu khupi ma tsat baiqto, Ümniika honglu na tsai laü. Laüta ümtiijai maq rilau Shiikeawe miitu, maiq aphantek wa, abomtek wa, amungtek wa, kaüwatek wa.

¹⁰Ümniiraq tsangshiq ka, Shiikeawe shiikumpan ma ramwebi mungtan ma tiija laü; kiimaq tsangshiq raq mangjong ka misiq wan,”

¹¹Kiimahali, ngi raq liinong kang. Krai mren, rasetiim bom taikang. Rasetiim ka ahing amun awea lot mai chhikang! Tsangshiq ka hokham ngacho, atra ngamkaü blai, kiimaq nyungwere thun kra trotam na chhikang.

¹²Raüta, tsangshiq raq tiihong raüta, arü ariiq lam maq akha shinge trangto: “Tsatbaiq taq Skuse ka maiqshaq. Apaiq ma arang, tsiiq anyam, taksu tsii, ningkun, shreng, khushü kiimaq kechutum ke thek tlo!”

¹³Kiimaq, ngi raq atra phan ümchuwa sitlaq, ramungtan na, mangjong hiq na, wulum mung na, kiimaq sammoktra jü mong na atra tsitsü asi phan ümchuwa, ara ra nai hiq raq aham na diim tlaq tarü kunli raq, akha ashi trang taikang: “Hokham ngacho na ngati we nai Skuse ma, shomra, shreng, khushü, kiimaq ningkun kli pattup pat-sa misi laq!”

¹⁴Kiijiishe atra ngamkaü blai raq, “Amen!” nguta treto. Kiimaq kra nyungwere riimin hiq na bum rang raüta, Shiikeawe nai Skuse ka shomnoqto.

Atiichhi Arkuq 6

Skuse Raq Sil Atraphan Ka Linto

¹Kiijiishe, Skuse raq sil miishi wa atrap phan, apha wan sil kra tiibun raüta linto chhikang. Kra linri, ngi raq kra atra ngamkaü blai wa kaüshi raq, ramok wa ikha hong raüta, “Wara!” nguta heato taikang.

²Kra tai lata ngi raq liikang. Kiimaq, kiijaq kumrang kaü lüdiidii kaü ashi chhikang. Kriithaq na chaotiwe jaq niika, liq ashi sham raü chhikang. Kiimaq apaiq ma khuphok ashi tiiphok kuqto chhikang. Raüta, apaiq ka kumrang thaq

na chao raüta srea jong we rekhat tangkai ikha mangjong hiq na rekhat kai kihoto chhikang.

³Kiijiishe, Skuse raq anai ngoja sil trap phan ka tiibun raüta linto chhikang. Kiimaq, ngi raq atra ngamkaü anai ngoja raq, “Wara!” nguta heato taikang.

⁴Kiijiishe kumrang kaü ashi hali dongho nongto chhikang. Kra kaü ka ashii kaü riito. Kra kaü thaq na chaoti we miika mangjong hiq na re tiidongkai miitu arang kuqto. Krai mren, maiq nai maiq liipan niishe mitriijiip wan. Kiimaq apaiq ma nepja jonghea ashi kuqto chhikang.

⁵Kiijiishe, Skuse raq sil atrap atsam ngoja kriishe tiibun raüta linto chhikang. Kiimaq, ngi raq ngamkaü kaütsam ngoja raq, “Wara!” nguta heato taikang. Kiijaq ngi raq liikangta, kumrang anyaq kaü ashi chhikang. Kra kaü thaq na chaoti we jaq niika tok ashi shamraü chhikang.

⁶Ngi raq maiq bom ikha, atra ngamkaü blai phong wa akha chongto taikang, “Bunwong win tokshi ka ranaiq shi jaq maq ma miraq, kiimaq jaili wongwin toktsam ka, ranaiqshi jaq maq ma miraq. Shatmaq, olip pero nai spiqtsiro bagan ka naq tiithenkiq!”

⁷Kiijiishe, Skuse raq sil atrap blai ngoja kra tiibun raüta linto chhikang. Kiimaq, ngi raq atra ngamkaü kaüblai ngoja raq, “Wara!” nguta heato taikang.

⁸Kiijaq ngi raq liikang. Kiimaq lütaitai kaü, kumrang ashi chhikang. Kriithaq na chaoti we mang ka Tsailam we nguta chongtlo. Kiimaq apaiq jaiphanti we mang ka Wulum we nguta chongto. Tsangnai ma mangjong maiqse ka, manblai wa manshi rii ka redong na, ramdong na, kiimaq thadong raq, kiimaq rum ngamse lümaq tiijiip baiq miitu arang kuqto.

⁹Kiijiishe, Skuse raq sil atrap phan biingi ngoja kriishe tiibun raüta linto chhikang. Kiijaq ngi raq berongwacha na, Shiikeawe bomtsi tsapkapkap maq chongke kha na, Shiikeawe sengi atsatbaiq wanti tsaiji wenyi kong ka pahea chhikang.

¹⁰Tsangshiq raq tiihong raüta siitrangto, “Ajong Pinthum Tatiwe lei, ümniika asii kiimaq tingting! Naishiq tseati matwe thun ka ümniiraq ümtinchotiq wa kha mipho kuq haü. Laüta tsangshiq kha bu ho tlaq kra miitu, tsangshiq ka mitiichamchao haü?”

¹¹Tsangshiq wiitarü ma khea thum samtong alü miirii achhuq chhuq kuqto chhikang. Kiimaq tsangshiq ka heashi ri nii tiitsak khe ronglaq, tsangshiq jamkho tsattaq kiikhiisii, tsangshiq ma apu ano ümchuwa atsai chang asi shaq dea asi, kra wiita tiithumli khe chang nguta chongkuqto.

¹²Kiimaq, Skuse raq sil atrap trok ngoja kriishe tiibun raüta linto chhikang. Kra linri, hiqjong mu jonghea muto chhikang. Kiimaq rashe kaü ka khea nyaq thum

maq apang baiq ikha nyaqdok, ranyaq tangtang nyaqkito chhikang. Kiimaq jipi kaü ka tiijai ma anyuk rat ikha, shiidangdang she shiikito chhikang.

¹³Raiqsaiq thun min wiita hiq na tiipan dea wanto chhikang. Phupmup tsi asang, miman shaq wa rathaiq wa haü jaq tiidea naübaiq tlaq ikha, naü baiqto chhikang.

¹⁴Kiimaq ra ka lakdam kom akom baiq ikha tiikoq wanto chhikang. Kiimaq pum ümchuwa sitlaq thun kiimin, kiimaq sammoktra jü mong wa maiq hiq sitlaq thun kiimin, tsangshiq maiqmimii diim chang hiq ba kiiwa pongbin riibin na koq baiqtoto chhikang.

¹⁵Kiijiishe, ara mangjong hiq na honyung hokham bi, mungtubi, kiimaq phentu ajong ala bi, chithe lüwa ajong ala bi, kiimaq maiqse angu sephii nojii hiq ma hutse, di ama kiimaq aki miikiim wiita, chongkhong longsha mong na, kiimaq ku akin takiq na niishe tiipaü wanto chhikang.

¹⁶Tsangshiq raq aho anyi lam maq, ku akin thun kiima, “Naishiq ara hokham ngacho na ngati we maklii wa tiiwong kuq rong laq. Kiimaq Skuse tsankhiq walü wa kiiwa tiiwong kuq rong laq!

¹⁷Shiikeawe nai Skuse tsankhiq walü tiinyai chaqwan akhing ka arshe saüto. Riita, ara tsankhiq walü saü tlaq arwa, naishiq ara juro mitiwwong kuq nya?” nguta tiipaiqnea hoq trang wanto.

Atiichhi Arkuq 7

144,000 Israilnok

¹Arjai miishe, ngi raq rasetiim blai ka, ara mangjong hiq diim shokblai na chap raqraq chhikang. Raüta, tsangshiq raq rahai shokblai maq hai wan tlaq kra ato riibaiq tlo chhikang. Arka mangjong hiq rai khü na kiimaq sammoktra jü na nai pechong wiirü thun thaq na, rahai ka tiisaü mak chang miitu tobaiq tlo.

²Kiimahali, ngi raq rase ashi hali shedong mung nü maq, atra Shiikeawe sil ka ajaq na sham raüta dong wanto chhikang. Raüta, apaiq raq hong raüta rasetiim blai, Shiikeawe raq mangjong hiq nai sammoktra jü ka shiithen baiq miitu, arang kuqtaqti kiima riimto taikang.

³Rase raq, “Naishiq raq Shiikeawe sengi ka tsangshiq khakam na sil maq waiq laita, pong na mirai hai shaq wiiwii, namshiq raq mangjong hiq nai sammoktra jü kiimaq pechong wiirü thun ka naq shiithen rongkiq shaq,” nguta riimto taikang.

⁴Kiijiishe ngi raq, Israilnok phan wiita wa Shiikeawe sil maq khakam na raiwaiqtaq thun tlotli ka 144,000 saüto nguta chongto taikang. Tsangshiq ka Israilnok kaüwa weraü roqshiri anai wiita wa rai wanto.

⁵Arka akha rairiito: Tsangshiq kaüwa weraü tek wa hingroqshi ri hing nai nai chhaq raito. Juda weraü wa 12,000 sil maq raito. Reuben weraü wa 12,000 raito. Gad weraü wa 12,000 raito.

⁶Ashar weraü wa 12,000 raito. Naphtali weraü wa 12,000 raito. Manase weraü wa 12,000 raito.

⁷Simeon weraü wa 12,000 raito. Lewi weraü wa 12,000 raito. Isakar weraü wa 12,000 raito.

⁸Jebulun weraü wa 12,000 raito. Joseph weraü wa 12,000 raito. Kiimaq Benjamin weraü wa 12,000 raito.

Ramungtan Na Maiq Ahing Amun

⁹Arjai miishe, ngi raq liinong kang. Liikangta, kiijaq mungmaiqse phong angu kla jako michong. Ahing amun, awea lot chang riimak chhikang! Tsangshiq ka maiq aphantek wa, kaüwa tek wa, mungtek wa, kiimaq maiq aphan aphan bom tek wa athung rai. Tsangshiq ka hokham ngacho na ngati we nai Skuse ngacho khaki nü na chap raqraq maq thungto chhikang. Tsangshiq ka khealü miirii samtong jong sam raq chhaq riito. Kiimaq tsangshiq jaq na taitsi hii doraq chhaq maq chapraq raq riito.

¹⁰Raüta, tsangshiq ka tihong raüta akha rü trangto taikang: “Hokham ngacho na ngati, nashiq Shiikeawe nai Skuse raq, rekhat tangto she!”

¹¹Kiimaq, rasetiim thun kunli ka hokham ngacho na ngati we nai nyungwere, kiimaq atra ngamkaü blai tro na chap raqraq riito. Raüta, tsangshiq tarü raq hokham ngacho na ngati we khaki na, hiq na bum rang rang raüta, Shiikeawe ka shomnoqto.

¹²Tsangshiq raq akha shomnoqto, “Amen! Tiitsamkam, khushü, taksma tsii, kechutum, shreng manto, ningkun tu kiimaq ahong ala tu ka pattup pat-sa miitu nashiq Shiikeawe rii li she mirraq! Amen!”

¹³Kiijiishe, nyungwere phong wa weshi raq, “Ara khealü miirii samtong jong samraqraq maiqkong ara juwa? Tsangshiq ka ümriibati wa?” nguta ngi ma waito.

¹⁴“Shiilang we lei, ngi riiri sap mang. Ümniiraq asap haü,” nguta ngi raq trekang. Kiijiishe apaiq raq ngi ma chongto, “Arthun arka Phungmaiqse kong, kai chamchao wamong nyang maq alun wanti thun ahata. Tsangshiq raq tsangshiq miirii ka Skuse tiijai maq hewanto she. Raüta, ümchaü sanha lüdiidii hea she samtlo.

¹⁵Arningkhan she, ümchaü sanha, tsangshiq ka Shiikeawe wokhong niishe, apaiq shomnoq ranaiq rawa, apaiq shomjam mong na sitlaq ara. Ümchaü sanha, hokham ngacho na ngati we raq, tsangshiq ka achi arakhong maq pangshat she.

¹⁶Tsangshiq ma songtsi ramtsi min ahü she, khamnyang wiikii tsi min ahü she. Chumtsi shekii min ahü she, rakii tsi riimin chaq mak she.

¹⁷Ümchaü sanha, hokham ngacho wang mong na ngati, Skuse ka tsangshiq rümti she. Apaiq raq tsangshiq ka, rilung tsitsü rasetiim wa kham mitiinyang. Kiimaq Shiikeawe raq, tsangshiq makphai khüshang, wiita atat she mirkuq.”

Atiichhi Arkuq 8

Sil Miishi Ngoja Kriishe Linto

¹Riita, ümtiikiiwa Skuse raq sil atrap phan miishi ngoja kriishe tiibun raüta lintaq, ramungtan na nari thiq tin khan ka sanglili, kaiq shakshak she sangkito.

²Kiijiishe, ngi raq Shiikeawe khaki na chaptlaq rasetiim miishi kiima lerong chü miishi kuqto chhikang.

³Kiimahali rase ashi ka honglu chaq chang, chaq khiqwin ka ajaq na sham raü dongkito chhikang. Raüta, berongwacha tho kiijaq chapkito. Apaiq ma Shiikeawe sengi achu jaü honglu krai triishot chaq dam miitu, honglu na chaq chang homseng pahea kuqto. Kra kuqtaq kriika apaiq raq chaq berongwacha, hokham ngacho khaki na totlaq kiijaq chaq ma nguta kuqto.

⁴Krai mren, apaiq raq honglu na chaq tlaq homseng wakhuk ka, Shiikeawe sengi achu jaü rai adam maq, Shiikeawe khaki na chaptlaq rase jaq na honglu chaq chang chaq khiqwin mong kiiwa honglu wakhuk ka mong wanto.

⁵Raütiishe, rase raq honglu chaq chang khiqwin ka berongwacha wa, wa nyai tlaq wachan kra tsun raüta tiimali thüto. Raüta, kra wacha nyaitlaq kiimaq, mangjong hiq ka bok wanto. Kra wachan maq bok wantaq krai mren, mangjong hiq na ramok rachhai wa trang, kiimaq hiqjong muwa trang liishe riito.

Apha Wan Lerong Blai

⁶Kiijiishe, rasetiim miishi raq, maiqmii lerong ka atsüho miitu tijeshat she, jaq na shamraq chhaq she riito.

⁷Krai mren, ahati rase raq alerong kriishe tsüto. Kra tsüri, tsakhiiq nai wa ka tijai rai adam na triishot raüta, mangjong hiq na raü baiqto. Krai mren, wa raq mangjong hiq raikhü wa, atra phan pe chamtlaq ajaq awai phan pe-awii, sangphii miiijii angu thun ka, mantsam wa manshi rii ka wiita she hutjok khiim baiqto.

⁸Kiijiishe, rase anai ngojati riishe alerong ka tsüto. Kra tsükiita, pum kaü ngo chang chang ikha, jonghea walü tu kaü ashi ka, sammoktra jü mong na tiidea baiqto. Kra raq sammok tra jü ka mantsam wa, manshi rii ka tijai ma tijai baiqto.

⁹Kiimaq jü mong na atra phan sitlaq kiiwa mantsam wa manshi rii ka wiita jiipto. Kiimaq mokkiitu kham thaq na sitlaq kiiwa mantsam wa manshi rii wiita thento.

¹⁰Kiijiishe, rase atsam ngojati riishe, alerong ka tsüto. Kra tsü kiita raiqsaiqpo kaü jonghea ashi ka wanii tu ikha, ali aliim wala rawang win wa, mangjong hiq na tiidea baiqto. Kra raiqsaiqpo tiidea baiq wantaq kriiraq, mangjong hiq wa jürai ümchuwa sitlaq kiimaq jüserai thun sitlaq kra wa mantsam wa manshi rii ka wiita nyamto.

¹¹Kra raiqsaiqpo kaü mang ka “Akhap wiq” ngutlo. Kra raiqsaiqpo raq mangjong hiq wa kham sitlaq ka, mantsam wa manshi rii ka atiikhap she riibaiqto. Kra khamkhap nyangti maiq pahea jiipto. Tsangshiq ka khamkhap raq chok raüta tsaito.

¹²Kiijiishe, rase blai ngojati riishe alerong ka tsüto. Kra tsükiita rashe kaü ka mantsam wa manshi thento. Kiimaq jipi kiimin mantsam wa manshi kiimaq raiqsaiq diim tlaq kiiwa min, mantsam wa manshi rii ka thento. Krai mren, tsangshiq liliim kiimin mantsam wa manshi ka anyam she riikito. Krai mren ranaiq shi ka mantsam rii wa manshi rii ka rawüli ahü she riito. Kiimaq rawa ka mantsam wa manshi rii ka aliliim ahü she riito.

¹³Kiijiishe, ngi raq liinong kang. Krai mren ngi raq liiha kaü ashi ra na, ratsan ramong nyang na abi rai chhikang. Abirai lam maq hong raüta akha riimto taikang, “O phiiptsi chang! phiiptsi chang! Jai na rasetiim atsam raq tsangshiq lerong she tsü tlaq akhing na, mangjong maiqse tarü ma pinthum phiiptsi chang asi!”

Atiichhi Arkuq 9

Lerong Biingi Ngoja Tsüto

¹Kiijiishe, ngi raq rase biingi ngojati riishe, alerong ka tsüto chhikang. Kra tsükiita raiqsaiqpo ashi ka mangjong hiq na dea wanto chhikang. Ara raiqsaiqpo miika, hiqtsan hiqmong na hiqbikho tsaühea tsaühea makse raq khon lot mak chang hiqkho kilü dichang sapi kuqto.

²Raiqsaiqpo raq hiqbikho kilü ka dito. Kra ditaq krai mren, kra hiqbikho mong wa watum mong wa adong ikha, wakhuk henghea mong wanto. Kra wakhuk mong wantaq kriiraq, raham hiqham she wiita nyam wanto. Kra wakhuk raq mangjong hiq na rashe kii li rai tlaq kra, wiita nyam wanto, raüta ranyaq tangtang she nyaq wanto. Kiimaq mangjong hiq na rahai saü tlaq kriimin wiita she wakhuk raq nyam wan raüta ranyaq tangtang she nyaq wanto.

³Kra wakhuk phumpong wa ikha, rawang win na mong tlaq kiiwa, kupchi dong raüta mangjong hiq raikhü na riiphong wanto. Kra kupchi tha wa kra miika,

phangkaü raq nyiq räüjaq henghea tsi tlaq ikha, maiqlang pitchang henghea thabi ningkun kuqto.

⁴Kupchi miika pechong wiirü, sangphii miijii, kiimaq ajaq awai phanphan nyiimjaq ka shiithen raa mak nguta aming kuqto. Tsangshiq riika maiqse angu wa, tsangshiq khakam na Shiikeawe sil maq raiwaiq hüti thun kra ngiq räüta, tiichamchao chang nguta arang kuqto.

⁵Kupchi kong miika maiqse ka tiitsaili tsea baiq aming ka ahü. Tsangshiq raq maiqse ka jipi lübiingi, kai tsaija chhunja tiichamchao raa, nguta arang kuqto. Kupchi raq akaq tsi ka phangkaü raq anyiq tsi ikha mitsi nguta chongtlo.

⁶Kra jipi lübiingi chamchao tlaq bala, maiqse raq tsaitlo haijaq nguta mirit. Shatmaq, tsai mak miraq. Tsangshiq lang ka tiipit mak maq miili mitiichamchao siq.

⁷Kra kupchi kong ka, kumrang kong rekhat kai ma tiije tlaq ikha tiije holito. Tsangshiq khupo niika chaq khuphok ikha, khuphok phokraqraq. Kiimaq tsangshiq theaphi ka, maiq theaphi ikha.

⁸Tsangshiq khubin ka jechakre khubin ikha aluwiq. Kiimaq tsangshiq wi ka hangsi kong wi ikha, ajong kiimaq sihea.

⁹Tsangshiq khuk niika, jinpen samtong ikha samraqraq riito. Tsangshiq rakong tiime trang ka kumrang kong raq lenghit räüta, hümok hiqmok rekhat kai jutrang wan tlaq ikha trang tlo.

¹⁰Tsangshiq mai ta nai tsangshiq laikii ka, phangkaü laikii ikha. Kiimaq tsangshiq maita na alaipo asi kiimaq nyiq räüta tsangshiq raq maiqse ka jipi lübiingi mitiichamchao.

¹¹Tsangshiq thaq niika hokham ashi asi. Tsangshiq hokham we ka hiqbikho rümti rase sitlaq kra. Apaiq mang ka Hibrunok bom maq Abadon ngutlo. Kiimaq Grik bom maq apaiq mang ka apolion (kra liichum ka “Ashthenti we”) nguta chongtlo.

¹²Riita, ümchaü apha wan chang phiiptsi akhing thawa mra pin ka arshe lea wanto. Arjai maq phiiptsi chang thawa mra pin akhing anai dea asi shaqli.

Lerong Trok Ngoja Tsüto

¹³Kiijiishe, rase trok ngojati riishe aboli ka tsüto. Kra tsüri li she, Shiikeawe khaki na chaq ngam berongwacha shokblai maq abom wan, maiq bom taikang.

¹⁴Kra maiq bom raq rase trok ngojati ma, “Rasetiim blai Euphretis jüjong rai na kharü maq akhathü kra diibaiq laq!” nguta chongto.

¹⁵Krai mren, kra raseblai ka diibaiqto. Tsangshiq ka ara mangjong hiq wa maiqse angu kiiwa mantsam wa manshi ka ümchaü rawii, ümchaü jipi, ümchaü

ranaiq, ümchaü nari akhing na tiitsea baiq miitu, kharü maq kha raüta tiijeje dongdii athü.

¹⁶Ngi ma, kumrang thaq na chaoti re na kaiti sreabi ka ümchuwa kiimin chongkuqto. Kra re na kaiti sreabi ka, awan wan maq wan shinai nguta chongto.

¹⁷Krai mren, ngi raq riisham mak maq kumrang kong nai kumrang thaq na chaoti rewe khunyaq khukhi, re na kai ma sürii tlaq kra chhikang. Kra sreabi miirii asam ka tsangshiq khuk na chamchhok pen samraqraq ikha riito. Kra chamchhok pen chhai wa ka walü wa chhai tlaq ikha riito. Kra walü rong ka riishot riishaq riito. Saphir longseng chhai ikha awai kiimaq kan lü tlaq ikha, amin chhai tlo chhikang. Kumrang khupo ka hangsi khupo ikha. Kiimaq tsangshiq nübok wa, walü achhai aliip, wakhuk mong wa, kiimaq walü rong ka kan nyai tlaq ikha, amin wanii tu dong tlo chhikang.

¹⁸Mangjong hiq wa maiqse angu ka, mantsam wa manshi ka, ara kumrang nübok maq adong phantsam sawa tha wa: wa, wakhuk kiimaq kan nyai tlaq ikha walü nyai tlaq ara raq khiim raüta jiiimto chhikang.

¹⁹Kumrang kong ma maiqse tiichamchao wan ningkun ka tsangshiq maita na nai tsangshiq nübok na kuqto. Kumrang maita ka paü khupo ikha. Kumrang kong raq tsang maita maq maiq ka paü raq thaü tlaq ikha tiichamchao tsat wanto.

²⁰Atinkhan sawa tha wa raq tiichamchao jai min, mangjong hiq na maiq ümchuwa tiichongtaq, kra raq tsangshiq jaq maq ahai sumla phra shomnoq ka thaq mak phanli shatshat riito. Tsangshiq raq thatsang ka thaqmak dea riito. Maiqse jaq maq aklo chaq sumla, kampho sumla, koti ngam maq ahai sumla, longkaü maq ahai sumla, kiimaq pe maq ahai sumla, mak ahü, ni ahü, khumtsü mak, tsitsü ahü phra sumla shomnoq ka thaqmak phanli shatshat riito.

²¹Kriithaq niimin, tsangshiq raq maiqtsattaq mat kha, tsangshiq raq maiqwüq maiqlong wantaq kha kiimaq sethoq sepii jawantaq kha, kiimaq ahuk arot jawantaq kha thun ngarai ka tiidii mak dea riito.

Atiichhi Arkuq 10

Rase Ka Lakdam Komse Shamraü

¹Kiijiishe, ngi raq rase ajong ashi ramungtan maq asatkai chhikang. Apaiq ka phumda mong na riito. Kiimaq apaiq khu thaq na maitasai kaü ashi, apaiq khuphok ikha tiichan raü riito chhikang. Apaiq theaphi ka rashekaü litlaq ikha chaihea langlang. Kiimaq ahok wiinai ka wanii tu khamchong nyai rai tlaq ikha achhai anyii.

²Apaiq jaq na lakdam komse tlii je ashi shamraü riito. Apaiq ka ahok hoktsi nü maq sammoktra jü mong na kiimaq hokpha nü maq jü reko takii na chap raü riito.

³Raüta, apaiq raq tiihong raüta hangsi kaü giwa ikha riimto. Apaiq raq riimjai she ramok wa trang lak miishe maq, apaiq bom ka treto.

⁴Tsangshiq raq kra chonglot ri she, ngi raq awaiq riithü la nguta dankang. Shatmaq, ngi ma ramungtan maq maiq bom ashi raq, “Ramok miishi raq jamlai bom wa chongtaq kriika kaiqshak maq apaü laüta thülaq. Kriika naq waiqthü kiq!” nguta tiiwin riimto taikang.

⁵Kiijiishe, ngi raq rase hokko sammoktra jü mong na kiimaq hokko takii na chap raü kriiraq, ajaq jaqtsi nü ka ra nü na doto chhikang.

⁶Raütiishe, apaiq raq pattup pat-sa atra sitiwe, ra nai hiq phansangti we, kiimaq sammoktra jü phansangti we, kiimaq ta na nai jü mong na sitlaq wiitsitsü phan thun kra tiiqti we, Shiikeawe sitlaq mang na atitum riito. Raütiishe, rase raq, “Shiikeawe raq jaqsham wan chang nguta jamlai phan wa süriitaq, kriika ümchaü jai na tiijai hitthü mak she!

⁷Shatmaq, rase miishi ngoja raq alerong ümtiikiiwa tsü jiiq, kra tsü raüla apaiq raq kongkhuji na akoli setiim shammi ma chongkuqtaq thun bomchong apaü raüta athü bomhuk thun kra wiita she miku wan.”

⁸Kiijiishe, ngi raq tai kang ra wa maiq bom kriiraq hali ngi ma thongshiri hali, “Kilaq. Laüta rase jü mong na nai takii na chap raü jaq na, lakdam komse tlinje ka jaükikiq” nguta thaü nongto.

⁹Krai mren, ngi ka rase phana kilata, apaiq jaq wa lakdam komse ka ngi ma kuqlaq nguta jaükang. Apaiq raq ngi ma ake lam maq akha chongto, “Ariq, jaülaq. Laüta, ara aphaq riilaq. Ümwok mong niika ahaiwiq miraq. Shatmaq, ümnübok niika ngiqngu ikha asumwiq miraq.”

¹⁰Krai mren, ngi raq apaiq jaq wa lakdam komse ka jaü lata, phaqq kang. Kiimaq krai mren, i nübok niika ngiqngu sum ikha asumwiq riito. Shatmaq, ngi raq ajoklot jai she, i wok mong niika ahaiwiq she jawanto.

¹¹Kriijiishe, “Thongshiri hali maiqmung pahea miitu, maiq kaüwa pahea miitu, maiq aphan aphan bom ümchuwa sitlaq, kiimaq hokhambi ümchuwa sitlaq kra miitu, Shiikeawe raq bomchong tlaq kra ümniiraq chiirim laüta chongke kai nong chang raa tlo,” nguta ngi ma chongkuqto.

Atiichhi Arkuq 11

Shiikeawe Raq Atiiki Shammi Anai

¹Kiimahali, ngi ma nyeakii ashi lairap shin chang ikha kra kuqto. Raüta, akha chongto, “Walaq. Laüta Shiikeawe shomjam nai berongwacha ka shin waiq.

Kiimaq shomjam na Shiikeawe shomnoqti maiq ka ümchuwa sitlaq kra wea wakiq.

²Shatmaq, shomjam kinphai ka naq shinkiq. Jamkhano ngukla, kriika thatsang maiqse ma alike kun she. Tsangshiq raq Asii Chelati ka jipi lüroq blai ri lünai, ji maq nishishi mihaihi baiq.

³Ngi raq i shammi anai, ngi miitu hakhi kekai mitiikiha. Tsangnai ka maaho maanyi miirii sam raüta miki. Tsangnai raq Shiikeawe tsütsa ka 1,260 ranaiq liipan na mangjong maiqse ma, chiiriim raüta michong kuq.”

⁴Riita, kra hakhi anai ka olip pechong anai chaptlaq, kiimaq lem anai mangjong hiq rümti TATIWE khaki na tiito tlaq kra.

⁵Maiq ashi ra raq tsangnai ka tsatlai nguta tanraü jiila, tsangnai nübok maq wa midong. Raüta, tsangshiq ka mikhiim baiq. Ara chongtiikai akha, jurwa tsangnai ka shiithen lai nguta tankhan jiiq, kriiti ka atsea mirbaiq.

⁶Tsangnai jaq na ra kilü ka shaq baiq miitu arang asi. Krai mren, tsangnai raq, ra kilü ka shaqbaiq raüla, tsangnai raq Shiikeawe tsütsa chongke liipan na, ra ka jun mak she miraq. Tsangnai jaq na jüserai setiim thun ka, tiijai ma tiija baiq miitu ningkun asi. Kiimahali, tsangnai raq ara mangjong hiq na, phanphan sawa tha mitiiwalot. Tsangnai raq ümchu jang tiidongro wa, kra phanphan tha ka mitiidong lot.

⁷Riita, tsangnai raq ümtiikiishe wa traho bom chongke kra lotjiiq, kra lot jai hiqbikho maq adong ngamkaü raq tsangnai ka mikhat. Raüta, apaiq raq tsangnai ka mitang. Raüta, tsangnai ka mitsat baiq.

⁸Kiimaq, tsangnai maa ka kra chela jonghea, tsangnai Tatiwe pumsongkham na tübaiqtaq kiijaq chiiheawe lam na küram liira tiibum raqraq miraq. Riita, kra chela shiiton mang ka Sodom chela riimak la Ejip nguta miraq.

⁹Mungmaiqse, mungrap mungrii wa, maiq aphan aphan wa, maiq bom aphan aphan wa, kaüwa weraü aphan aphan wa, tsangshiq wiita kunkun thung raüta, tsangnai maa wetlaq kra milii siq. Ranaiqtsam ri shethiq ka, tsangnai maa ka tiisaiqsam mak minin tang.

¹⁰Mangjong maiqse ka, ara tsangnai tsaitaq ara ningkhan kai michochi siq. Tsangshiq liipan na khoqriiq shishiiq poi miklo. Jamkhano ngukla, ara shammi anai raq mangjong maiqse ma chamchao jonghea tiisaüto.

¹¹Shatmaq, ranaiqtsam ri shethiq sijai niishe, Shiikeawe phawa tsitsü raü ka saüki raüta tsangnai khum na shangto, raüta tsangnai tsitsü ka tiichüm kuqto. Krai mren, tsangnai ka amaa wa tiidorang she chipto. Kiimaq, maiq ümchu riwa kra chhitaqti thun ka, akii anyii watrang lishe, kai phiip raq tsaito.

¹²Kiijiishe, shammi we nai raq ramungtan maq tsangnai ma tiihong raüta achong maiqbom ashi akha taito, “Warong ra ana!” Krai mren, tsangnai jaqtibi maklii rashra niili she, tsangnai ka phum rai, ramungtan na wawanto.

¹³Kra tsangnai wawan ri, thlohit li she henghea langlang hijjong muto. Kra hiqmu raq chela ka manroqshi khu wa manshi rii ka tiithen baiqto. Kiimaq, maiq ka hingmiishi jiiimto. Kiiwa chantlaq maiqse angu thun ka, kai phiip raq tsaito. Raüta, tsangshiq raq ramungtan wa Shiikeawe ningkun jonglu kra chhi raüta, apaiq ka tiitsamto.

¹⁴Riita, phiiptsi chang thongnai ngoja ka arshe lea wanto. Shatmaq, thongtsam ngoja phiiptsi chang thawa kiimin jaqloli she hali misaüho nong!

Rase Miishi Ngoja Raq Alerong Tsüto

¹⁵Kiijiishe, rase miishi ngoja raq alerong ka tsüto. Krai mren, ngi raq ramungtan na maiq bom hong raüta abom kra taikang. Tsangshiq raq akha arü ariiq rütrango: “Mangjong hiq peng arang ningkun ka nashiq Tatiwe nai apaiq Khristo rii she. Apaiq raq pattup pat-sa she mung ka milang wan.”

¹⁶Kiijiishe, welabi nyungwere roqnairi weblai, Shiikeawe khaki na tsangshiq maiqmii hokham ngachang na ngaraqraqti raq, tsangshiq ka hiq na bumrang raüta, Shiikeawe ka shomnoqto.

¹⁷Tsangshiq raq Shiikeawe ka akha shomnoqto: “Tati Shiikeawe Ajong ümchaü min asi, kiimaq man na min asi! Ünniiraq ümningkun ajong maq mung rüm tlaü! Arkha maq, naishiq raq ümniima kechutum tiikai!

¹⁸Thatsang maiqse ka ümniima pinthum khiqriqto! Shatmaq ümchaü ka tsangshiq khuthaq na, ümtsankhiq walü tiinyai chaq akhing she saüto. Atsai kaiwiti thun khaphoke akhing she saüto. Ümsengi shammibi ma poksi pansun kewan akhing she saüto. Ümse ümno kunkun ümwokhong na siti tarü, ajong aran wese wela pili ma poksi ke akhing she saüto. Mangjong hiq wa maiqse tiichamchaoti, kiimaq maiqse shiithen jenti ma, tsangshiq shiithen baiq akhing she saüto!”

¹⁹Kiijiishe, ngi raq ramungtan wa Shiikeawe shomjam kilü ka dito chhikang. Kiimaq Tongshong Tek kiimin shomjam mong na chhikang. Kiimiili she rachhai ralüp watrang, ramok wa trang, kiimaq hijjong muwa trang, kiimaq tsakhiiq rokwa trang liishe chhikang.

Atiichhi Arkuq 12

Jechak Nyung Nai Prenkäü

¹Kiijiishe, pinthum awang chang jonghea rawang win na tiijikito chhikang. Kiijaq maiqnyung ashi, apaiq miirii ka rashe kaü samraü, kiimaq jipi kaü thaq

na ahok ka tiida raüta nga raü chhikang. Kiimaq apaiq hokham khuphok phok tlaq kriika raiqsaiqpo roqshi ri anai maq tiimii raüta ahai riito.

²Apaiq ka wiisenyung nowü chhiho she. Nowüchhi tsi ma apaiq ka aho asii.

³Kiimahali, rawang win na pinthum awang chang ashi hali tiijiki nongto. Kijjaq shiiroro prenkäü jonghea jonghea ashi chhikang. Akhupo ka miishi. Kiimaq arong ka roqshi. Kiimaq akhupotek na hokham khuphok phok raqraq riito.

⁴Ra na raiqsaiq diim tlaq kiiwa, mantsam wa manshi rii ka prenkäü maita maq chhii raüta, mangjong hiq na wan baiqto. Apaiq ka maiqnyung khaki na chapshat maq kheshat riito, maiq-nyung raq ase ka chiiri, apaiq raq noshii se ka phaquo ma nguta khekham riito.

⁵Kiijiishe, jechak nyung raq ase ka maiqwe se chiito. Kra no raq mangjong maiqse tlotli ka jin chongwai sham raüta mijam sha wan. Shatmaq, noshii se ka dopot li dowan raüta Shiikeawe phana, Shiikeawe ngachang hokham ngacho na shea wanto.

⁶Kiimaq, jechak nyung ka kumtsaiphii bintang jüangi hiq bashi, Shiikeawe raq tiijeje athü, kijjaq tiipaü juhoto. Kijjaq jechak nyung ka 1,260 ranaiq aheawiq shiililii raüta mitiisi wan.

⁷Kiijiishe, rawang win na re she dong wanto. Maikel nai apaiq kongti rasetiim raq, prenkäü nai apaiq sengi rasetiim kriishe khat wanto.

⁸Shatmaq, natkäü nai asengi rasekong riika tang mak dea riito. Krai mren, apaiq nai asengi rasekong ka ramungtan na tiisi mak she jobaiqto.

⁹Kra ajong pinthum prenkäü ka, man niiwa paükaü nguta sitaq kriili. Apaiq ka Thawe riimak la Soitan ngutiimin ngutlo. Apaiq raq mangjong maiqse tlot li laolii wanto. Apaiq ka ra wa mangjong hiq na, akongti asengi rasekong rai tiidea baiqto.

¹⁰Kiijiishe, ngi raq rasetiim raq ramungtan na hong raüta akha chongto taikang, “Ümchaü nashiq Shiikeawe ajong we raq rekhat ka tangto she. Ningkun ajong rümti hokham Shiikea, apaiq Messia raq apaiq ningkun tiichhi kuqto she. Ümchaü sanha mangjong hiq ka ajaq khong mong niishe. Naphu nano Shiikeawe man na ranaiq rawa shaphahti we, Thawe ka ramungtan wa, mangjong hiq niishe tiidea baiqto.

¹¹Tsangshiq raq apaiq ka Skuse tiijai maq nai, tengteng bomtsi chongkuq wantaq kriimaq tang wanto she. Tsangshiq raq atsai ma kham raüta, tengteng bomtsi ka chongkuqto.

¹²O ramungtan thun lei, ümchaü sanha chochi rong liishe! Ramungtan na siti tarü chochi rong liishe. Shatmaq, ümchaü ka mangjong hiq nai sammoktra jü ma, phiiptsi chang she saü wato. Thawe ka namshiq phaniishe satkito.

Atsankhiq wa wanii tu kaü piraü she satkito. Apaiq ma mangjong jamsha wan rahi q akhing ka athum wan she!"

¹³Krai mren, preukaü raq, apaiq ka mangjong hiq na tiidea baiqto she nguta sap raüta, ase maiqwe se chiiti noshii nyung kriishe tiikot mrot she johoto.

¹⁴Kra jechak nyung ma, liha we rakong ajong anai kuqto. Kra rakong maq, apaiq ka kumtsaiphii na, apaiq tiipaü kai chang hiq bashi tiihongje kiina biwan raüta misiki. Kiijaq apaiq ka wiitsam ri wiithiq, natkaü raq longliiq kilot mak chang na, aheawiq maq shiililii raüta mitiisi.

¹⁵Kra chhi raütiishe preukaü raq jechak nyung ka kham na tiichebaiq baiq miitu, apaiq nübok maq kham tiidongto. Raüta jechak nyung jai na, ajai phanphan jüchhang jonghea tiwa raüta tiijoto.

¹⁶Shatmaq, hiq raq jechak nyung ka khrum kuqto. Hiq raq anübok ka tiiki raüta, preukaü nübok maq adong jüchhang kham jonghea saü tlaq kra wiita hiqkha mong niili tiishup baiqto.

¹⁷Kra preukaü ka jechak nyung ma kai khiqto. Kra ningkhan, jechak nyung ma ase ano ahinti Phungmai qse, Shiikeawe wokhong na siti, kiimaq Jesuq raq achongkuq tengteng bomtsi aming kra tsapkapkap maq langtibi rai riikhat kai ngutiishe kihoto.

¹⁸Kiimaq, preukaü ka sammoktra jükii na chapto.

Atiichhi Arkuq 13

Ngamthaiq Kaü Nai

¹Kiijiishe, ngi raq ngamthaiq kaü ashi sammoktra jü mong maq dong wanto chhikang. Arong ka roqshi. Kiimaq akhupo ka miishi. Arongtek na hokham khuphok phok raqraq riito. Kiimaq akhupotek na mang tiwaiq raqraq asi. Kra mang tiwaiq tlaq kriika, Shiikeawe shummi mang siisaq.

²Kra, ngamthaiq kaü sham ka chiqwaiq kaü ikha. Ahokpe ka chapbi hokpe ikha. Kiimaq anübok ka hangsi nübok ikha. Preukaü raq ngamthaiq kaü ma, apaiq raq rüm tlaq ningkun tu, apaiq ngachang hokham ngacho, kiimaq apaiq raq rüm tlaq arang jonghea kiiwa wiijam triisha raüta kuqto.

³Ngamthaiq kaü khupo miishi kiiwa ashi ka tiibitaq tiimije ikha riito. Shatmaq, kra mi ka aheakai wishe riito. Mangjong maiqse tarü raq apaiq ka chhi raüta, kai awang li she riito. Kiimaq ngamthaiq kaü, sammoktra jü mong maq adong wan kaü puk na siisaq she shang wanto.

⁴Wiitarü raq preukaü ka shomnoqto. Jamkhano ngukla, apaiq raq sammoktra jü mong wa adong wan ngamthaiq kaü ma, apaiq arang ho tlaq kra triisha kuqto. Tsangshiq raq jü mong maq adong ngamthaiq kaü kriimin shomnoqto. Tsangshiq nü maq akha abom lam maq shomnoq wanto, "Ara jü mong maq

adong ngamthaiq kaü atinkhan ka juwa sitla? Ara ngamthaiq kaü arka juro mirkhat lot?”

⁵Kra jü mong maq adong ngamthaiq kaü miika, Shiikeawe ni na wamak chang, Shiikeawe shummi bom shiikong miilong tiishomra akhing kuqto. Kiimaq apaiq ma arang ka jipi lüroq blai ri lünai miitu kuqto.

⁶Jü mong maq adong ngamthaiq kaü raq, Shiikeawe mang, Shiikeawe sichang hiq, kiimaq ramungtan na siti bi thaq na manson kiqsü she riihoto.

⁷Kra ngamthaiq kaü ma, Shiikeawe sengi ka khat miitu arang ka kuqto. Raüta tsangshiq ka apaiq raq mitang. Ngamthaiq kaü miika maiq aphan aphan thaq na, maiq amung amung thaq na, maiq phan bom ümchuwa sitlaq kra thaq na, kiimaq maiq kaü wa weraü ümchuwa sitlaq kriithaq na, kunli jamsha wan miitu arang kuqto.

⁸Mangjong maiqse, ra takiq na siti kunli raq, ara jü mong maq adong ngamthaiq kaü arshe mishomnoq. Shatmaq tsatbaiqtaq Skuse jaq na sitlaq, maiq atrati mang waiq chang lakdam na, juju mang wa ra nai hiq ara miphan sang shaq niiphü dongdii awaiq wan wishe asi, kriiti thun riili she, ara jü mong maq adong wan ngamthaiq kaü ka shomnoq mak miraq.

⁹“Arkha maq, nam ni asiti raq ara bomchong ara tiitsang tai ronglaq!

¹⁰Juwa re raq lap chang, kriika kamto milap wan dongdii; juwa atseabaiq chang; kriiti ka nepja thaq maq tengteng mitsai dongdii. Arka Shiikeawe sengi raq, anin chang raüta kamtsantsii pharangrang maq si miitu tsii chongtlo.”

¹¹Kiijiishe, ngi raq mangjong hiq mong maq adong wan ngamthaiq kaü ashi hali chhi nong kang. Kra kaü rong ka anai. Arong ka Skuse rong ikha. Abom ka preukaü bom ikha bomtlo.

¹²Ara hiq mong maq adong ngamthaiq kaü raq, sammoktra jü mong maq adong ngamthaiq kaü ningkun ümchuwa sitlaq kra ho raüta sito. Krai mren, ara hiq mong maq adong ngamthaiq kaü raq, mangjong hiq raikhü na siti, maiqse angu kunli ma, sammok tra jü mong maq adong ngamthaiq kaü, ami aheakai wishe kra shomnoq wan raa dongdii ngutiishe, ningkun ningkaq miishe shiikeng raüta tiishomnoq wanto.

¹³Ara hiq mong maq adong ngamthaiq kaü raq, awang chang jaqsham ajong pahea sham wanto. Ara ngamthaiq kaü raq mangjong maiqse tarü makki na ra wa watu kriishe tiisat hea wanto.

¹⁴Ara hiq mong maq adong anai ngoja ngamthaiq kaü ma, sammoktra jü mong maq adong apha ngamthaiq kaü makki na, awang chang jaqsham wan miitu arang kuqto. Kra awangchang jaqsham pahea sham wantaq kra lümiishe, mangjong maiqse kunli ka, ngarai lam na lao wanto. Kra hiq mong maq adong anai ngoja ngamthaiq kaü raq, sammoktra jü mong maq adong, apha ngamthaiq

kaü ka ja maq ase baiq, atsai arki wa, atra she jang wan nongtaq kra ngamthaiq kaü khushü tiijong miitu, sumla phra ka ashi hai raa dongdii ngutiishe aming kuqto.

¹⁵Kra hiq mong maq adong wanti ngamthaiq kaü ma, arang kuq raüta, jü mong maq adong, apha ngamthaiq kaü sumla ahai kiijaq tsitsü tiithii kuqto. Krai mren, sumla ka atra miishe, abom asa wa liishe sam wanto. Kiimaq maiq jurwa kra sumla ka shomnoq mak riijiiq, kriiti thun ka tsea baiq miitu ningkun kuqto.

¹⁶Kra hiq mong maq adong ngamthaiq kaü raq, mangjong maiqse tlotli, ajong aran, chithe miitsan, chiisan, kiimaq di-ama angu wiitarü raq tsangshiq jaqtsi nü na, riimak la tsangshiq khakam na sil maq khat waiqthü raa dongdii nguta aming she kuqto.

¹⁷Ara jü mong ma adong apha ngamthaiq kaü abi khoqramkii maq ju dü niiwa waiqhü riijiiq, kriiti riika, ari athii jamlai min rithii lot mak kiimaq asha ata min shata lot mak miraq. Kra waiq tlaq ka ngamthaiq kaü mang. Riimak la, ngamthaiq kaü mang lombot.

¹⁸Ara waiqtaq ara liichum tak miitu ka, namshiq taksu maiqse ma jawan raa tlo. Ümriiti wa taksu maiqse, kriiti raq ara ngamthaiq kaü lombot liichum ka mitak lot. Jamkhano ngukla, kra lombot ka maiq weshi mang liichum. Kra lombot ka 666.

Atiichhi Arkuq 14

Skuse Nai Asengi

¹Kiijishe, ngi raq liinong kang. Liikangta, Skuse ka Jajon Hiqlam na chap raü chhikang. Apaiq rai maiq phong ka 144,000 asi. Tsangshiq ka, tsangshiq khakam na apaiq mang nai Awe mang tiwaiq jeta thun kra riito.

²Kiimaq, ngi raq maiq bom ramungtan wa ashi taikang. Kra bom riinya wa ka jüchhang wa trang nai ramok rachhai wa trang ikha. Kra bom riinya wa ka shiwe shunwe bi raq paimin toro tsü raüta shishun tlaq ikha.

³Kra maiq Phong 144,000 sitlaq kriika, hokham ngacho khaki na, ngamkaü blai khaki na, kiimaq nyungwere khaki na chap raqraq riito. Tsangshiq ka ashi anye ashi shishun sea. Kra shishun tlaq kriika, mangjong hiq wa chhii wantaq maiqse 144,000 kra tlea raüta, maiq ahinti riika ju riimin shishun lot mak.

⁴Tsangshiq ka jechakre rai kiicham mak maq, siirairai maq siti. Tsangshiq ka junsangse kong. Tsangshiq ka Skuse jai phanphan shongati. Tsangshiq ka mangjong maiqse phong wa adaa wan. Raüta, Shiikeawe nai Skuse ma tsamwi poi wong ikha, honglu na akuq.

⁵Tsangshiq raq rilung na jangshi min arot akiq bom poshi min chong mak. Tsangshiq dü na ashut aphit jam min ahü siirairai.

Rasetiim Atsam Raq Achongkuq Tsütsa

⁶Kiijiishe, ngi raq rase ashi chhi nong kang. Apaiq ka ratsan ramong nyang na abisea riito. Apaiq ka pattup pat-sa Tsütsa Ahea mangjong maiqse tlotli ma tiitaiketi. Apaiq raq kra tsütsa ka maiq kaüwa weraü tek ma, maiq aphan tek ma, maiq abom pongbom bomtlaq tek ma, kiimaq maiq amung amung tek ma tiitaike kai nguta kitlo.

⁷Apaiq raq tihong raüta riimto, “Shiikeawe ka shreng ronglaq, kiimaq apaiq jonglu ka shomra ronglaq! Jamkhano ngukla, apaiq raq mangjong maiqse angu kunli kha phoke akhing she saü wato. Apaiq ka ramungtan, mangjong hiq, sammoktra jü, kiimaq jüse rai thun sitla kra phansangti we!”

⁸Kra jai na, rase anai ngojati raq tijorot she hali, akha rüm chongto, “Apaiq ka miqto she! Ajong Chela Babilon ka miqto she! Apaiq raq mangjong maiqse wiitarü ma ache maq tiiphe siq wanto. Apaiq sethoq ja ngarai che tsai maq wiitarü ka ngeasiqto she!”

⁹Kra kongkhuwa rase nai anai kra tijosaq niishe, rase atsam ngojati riishe hali, akha hong raüta rüm chongto, “Ümriiti wa ngamthaiq kaü shomnoq tlaq kiimaq apaiq sumla kra shomnoq tlaq, kiimaq apaiq abi khoqramkii maq maiqmii khakam na lo, maiqmii jaq na lo tiiwaiqtlaq,

¹⁰kriiti raq, Shiikeawe tsankhiq che tsai henghea, Shiikeawe raq apaiq tsankhiq chekhap wa tsüm raüta tiije wantaq kiiwiishe mibak nyang! Maiqse ümchu riiwa, ara ngamthaiq kaü puk na nyap raüta sitaq, kriiti thun ka, ara nyiimwin walü nyai tlaq kiijaq mitiikhiim chaq, raüta asii rasetiim nai Skuse man na kai mitiichamchao wan.

¹¹Tsangshiq tiikhiim chaq chang walü nai wakhuk ka pattup pat-sa matki mak phan she miraq. Ümriiti wa ngamthaiq kaü ka shomnoq tlaq lo, apaiq sumla ka shomnoq tlaq, kiimaq tsangshiq dü na apaiq mang sitlaq, kriiti thun ka ranaiq rawa chamchao wamong niili she mikhiim wan.”

¹²Arningkhan, Shiikeawe sengi bi, Shiikeawe wokhong na sitibi ma, kiimaq Jesuq wokhong na sitibi raq anin wan chang raa tlo.

¹³Kiijiishe ngi raq ramungtan wa maiq bom ashi hali akha chongto taikang, “Ara waiqlaq! Kechu jonghea ümriiti wa ümchaü ara miiphat she, Tatiwe lamphan na tsai tlaq!” “Ngohea dea tengto!” nguta Asii Wenyi raq treto. “Tsangshiq ka Shiikeawe jaqsham pinthum hun nü wanto. Ümchaü sanha, tsangshiq ka hunhü niihü miishe mitiisi nga. Jamkhano ngukla, tsangshiq raq minshiiq wantaq kra tsi ngo ka, tsangshiq rai nong nong ramungtan niishe saiqsam wanto.”

Phangthum Khapho Tiichhikuqto

¹⁴Kiijiishe ngi raq liinong kang. Lata kiijaq phum lüda kaü thaq na maiqse ikha, akhu na chaq khuphok ashi kra phok raü, kiimaq ningshao asiwiq ashi kra, ajaq na shamraü she chhikang.

¹⁵Kiijiishe shomjam wa rase ashi hali dongki raüta, tiihong raüta phum khuthaq na ngati we ma akha riim chongto, “Ümjaq na sham tlaü ningshao maq tsam man rü ka han laq. Jamkhano ngukla, ümchaü ka tsam hancho akhing she saü wato. Mangjong hiq wa tsam ka ümchaü aman she!”

¹⁶Krai mren, phumkhu thaq na ngati we raq aningshao maq mangjong hiq wa tsam manrü ka hanto.

¹⁷Kiijiishe, ngi raq rase ashi hali ramungtan na shomjam sitlaq kra mong wa dongkito chhikang. Apaiq jaq niimin ningshao ashi sihea kra sham shat chhikang.

¹⁸Kiijiishe hali, wa tiinyai chaqketi rase ashi ka, berongwacha tho wa dongkito chhikang. Apaiq raq hong raüta, rase ashi ningshao shamti we kiima rüm chongto, “Ümjaq na shamtlaü ningshao maq mangjong hiq wa spiqtsi ro ka han laq. Jamkhano ngukla, ümchaü spiqtsi ro ka aman she, ahancho she!”

¹⁹Krai mren, rase raq apaiq ningshao maq, mangjong hiq wa spiqtsi ro ka hanto. Raüta, Shiikeawe tsankhiq henghea walüli ka spiqtsi tiikit chang tham kaü na thüto.

²⁰Chela kinphai na spiqtsi tiikit chang thun kiijaq spiqtsi ka thaüto. Kiimaq krai mren, spiqtsi thaü chang thamkaü mong wa, maiq tiijai ka jüchhang kai ikhiishe, alu nü na kilo mitar shitsam kiimaq atsaü nü na mitar nai tin tiijai kham rai ka lüm wanto chhikang.

Atiichhi Arkuq 15

Atiithum Thadong Miishi Tiije

¹Kiijiishe, ngi raq rawang win na awang chang phanshi tiiji hali chhi nong kang. Kriika kai ajong pinthum. Kiimaq maiqphiip maiqjiip chang phan ashi riito. Kiijaq rasetiim ka miishi. Tsangshiq ka ashtum thadong jang miishi kra shamti. Ara atiisup jang miishi thadong arka, Shiikeawe tsankhiq walü nyai wa she.

²Kiijiishe, ngi raq chamni phong ka walü tu nyai rai tlaq mong na liirai tlaq ikha, achhai anyii wa henghea chhai rai tlo chhikang. Kiimaq sammoktra jü maq adong ngamthaiq kaü kiimaq, kra ngamthaiq kaü sumla, kiimaq ngamthaiq kaü mang lombot maq tiiwaiq wan mak maq riikhat raüta, rekhat tang wanti thun maiq phong kriimin ngi raq chhikang. Tsangshiq ka kra chamni phong liliim chhai rai tlaq kra tho na chap raqraq riito. Shiikeawe raq tsangshiq ma akuq phaqlam toro thun ka, tsangshiq jaq na doraq chhaq maq, chapraqraq.

³Raüta, tsangshiq ka Shiikeawe jaqshise Mosheq raq shingetaq kra shi nai Skuse raq shinge wantaq kra akha shinge trang taikang: “Achong lot mai awang chang ajong jaqshamti, O Tati Ajong Shiikeawe lei. Tingting tri raütu kappe shamti, Pattup pat-sa Hokham we.

⁴O Tati we lei, ümniima haimakti juwa? Ümmang jong ka tiitsam makti juwa? Ümniili kata asii. Mangjong maiqse angu raq, ümniili she mishom noq. Ating arai ümjaq sham, tsangshiq raq chhi wanto.”

⁵Arjai miishe, ngi raq ramungtan wa shomjam kilü ka dito chhikang. Shiikeawe ngachang tiip ka shomjam mong na riito.

⁶Kiijaq rasetiim miishi, thawa phan miishi kra rümti kiimin shomjam mong wa donghoto chhikang. Tsangshiq ka achhai anyii raihi-nairai khea miirii samraqaq. Kiimaq tsangshiq khuk niimin chaq shinket paraqqaq.

⁷Kiijiishe, atra ngamkaü blai wa kaüshi raq, rasetiim miishi ma chaq sorija winpin miishi kuqto chhikang. Kra winpin thun ka, pattup pat-sa atra siti we, Shiikeawe tsankhiq che athü tuqtup ama riito. Kra che winpin thun ka, mangjong maiqse khuthaq na raübaiq wan miitu she kuqto.

⁸Kra shomjam ka Shiikeawe khushü nai Shiikeawe ningkun wakhuk raq mong raüta, wiita nyamto. Krai mren, rasetiim miishi raq thawa phan miishi ka, mangjong hiq na raübaiq ka mithum shaq wiiwii, shomjam mong na jumin nyap wa lot mak she riito.

Atiichhi Arkuq 16

Shiikeawe Tsankhiq Winpin

¹Kiijiishe, ngi raq, shomjam mong maq rasetiim miishi ma, tihong raüta akha riimto taikang: “Kirong laq. Lanta, Shiikeawe tsankhiq winpin miishi kra mangjong hiq niishe raübaiq kirong kiq!”

²Krai mren, rase ashi ngojati ka mangjong hiq na kito. Raüta, ajaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin kra raü baiqto. Krai mren, ngamthaiq kaü sil maq tsangshiq khum na awaiq wanti nai ngamthaiq kaü sumla shomnoqti khum na, maiqphiip maiqjiip atsam tha she dongwantoto.

³Kiijiishe, rase anai ngojati raq ajaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin kriishe sammoktra jü mong na raü baiqto chhikang. Krai mren, maiq atsai arki tijai ikha, kham ka wiita she dakito. Kiimaq kham na ümchuwa atra phan sitlaq kra wiita she jiiimto.

⁴Kiijiishe, rase atsam ngojati raq apaiq jaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin kriishe jürai ümchuwa, kiimaq khamrai setiim ümchuwa sitlaq kra thaq niishe raü baiqto. Krai mren, kham ka wiita tijai miishe jakito.

⁵Kiijaq ngi raq kham thaq na arang howanti we rase raq akha Shiikeawe ma chongto taikang, “Ümniika Asii; Ümniika man na min asi, ümchaü min asi! Mangjong hiq na ümniiraq arthun chamchao tiisaü tlaü arka tri na riikhaqli thek tlo!

⁶Tsangshiq raq Shiikeawe sengi nai Shiikeawe shammibi tiijai raü baiqto. Krai mren she, ümchaü ümniiraq tsangshiq ma, tiijai hali she tiinyang tlaü kra, tsangshiq raq jamlai wa lap tlaq, kriika tsangshiq raq kha tangtaq kra tham she hophaq wan tlo!”

⁷Kiijiishe, ngi raq kra berongwacha wa maiq bom ashi akha chongto taikang, “Ajong Shiikeawe lei! ümniiraq kha pho tlaü ka tengteng. Kiimaq riikhaqli, athuk atsom maq pho kuq tlaü!”

⁸Kiijiishe, rase blai ngojati raq, ajaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin ka rashe kaü thaq niishe raü baiqto. Krai mren, rashe kiitsi ka henghea, walü wa ikhiishe kiiwanto. Kra rakii henghea kriiraq, maiqse angu thun ka wiita she khiim chaqto.

⁹Tsangshiq ka wiita khiim baiqto. Kiimaq wakhiim tsi ma tsangshiq raq arthun thawa arang rümti we, Shiikeawe ma manson kiqsü, riikhiq maq phaqto. Shatmaq, tsangshiq ngarai lamphan wiika tsan klai mak dea riito. Kiimaq Shiikeawe jonglu ka shomra mak dea.

¹⁰Kiijiishe, rase biingi ngojati raq, ajaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin kra ngamthaiq kaü ngachang ngacho thaq niishe raü baiqto. Krai mren, ngamthaiq kaü raq lang tlaq maiq mung thun thaq na rashe nyaq wanto. Kiimaq mangjong maiqse ka tsangshiq chamchao tsi ma, tsangrong tsangwi kra tiitsan raq miili she sito.

¹¹Kiimaq tsangshiq raq tsangshiq thatsi nai tsangmi tsi ma ramungtan na siti, Shiikeawe ka riikhiq miishe son wanto. Shatmaq, tsangshiq ngarai lamphan wiika jang wan mak dea.

¹²Kiijiishe, rase trok ngojati raq, apaiq jaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin kra jürai jonghea Euphretis niishe raübaiqto. Krai mren, kra jürai ka rüsaq she, shinriiq shinkito. Arka shedong mung wa hokhambi kitlaq kra kai miitu lam tanke wan she.

¹³Kiijiishe, ngi raq ashe ashi winji atsam kra chhikang. Tsangshiq sham ka jukmantsai kaü sham ikha. Tsangshiq ka prenkaü nübok, ngamthaiq kaü nübok, kiimaq arot shammi we nübok maq adong.

¹⁴Tsangshiq arka abi winji, awang chang jaqshamti. Ara abi winji atsam arka mangjong hiq hupli na kihoto. Raüta mangjong hiq na hokham bi thun ka adam na triitam raüta Phangthum Khapho Ajong Ranaiq na riikhat wan miitu she tiije ho tlo.

¹⁵Tati raq nguto, “Tairong laq! Ngi ka ahuk dong kai ikha tiihang hiiq miili misaüki ha! Kechu jonghea, juwa akon riilaq mak maq, asam maq kheshat sitlaq. Kiimaq miirii ka tiije je maq sitlaq. Krai mren nokwe phong na apaiq ka raiqhü ma kha na nguta jea ngaü chang ahü miraq!”

¹⁶Kiijiishe, winji thun raq hokham bi ka adam na Hibru bom maq Armageddon nguta hiq bashi asi kiijaq hokhambi ka tiithungto.

¹⁷Kiijiishe, rase miishi ngojati riishe, ajaq wa Shiikeawe tsankhiq winpin ka rawang win niishe raübaiqto. Kiimaq tiijorotli she, maiq bom ashi raq tiihong raüta, shomjam mong na hokham ngacho wa akha bomto, “Arka lot kang she!”

¹⁸Krai mren, ramok rachhai wa trang liishe, ramok wa trang liishe, kiimaq phiiptsi chang hiq jong muwa trang liishe brak wanto. Mangjong hiq na maiqse angu kra phansang wanli miiphat, atinkhan heng hiqjong mu ka, mu wan mak dea. Ara hiqjong mu wantaq arka, wiitarü thaq na abi henghea pinthum mu wanto!

¹⁹Kra hiqjong mu riishe, ajong pinthum chela Babilon ka mantsam niishe tiikho baiqto. Kiimaq mangjong hiq na sitlaq chela thun ka, wiita she shiithen baiqto. Shiikeawe raq ajong pinthum Babilon chela ngarai ka atsan na thüshat asi. Krai mren, kra chela ma Shiikeawe raq atsankhiq henghea che tsai khap kriishe tiinyangto.

²⁰Mangjong hiq wa sammoktra jü mong na maiqhiq ümchuwa sitlaq kra thun ka wiita she tiithen baiqto. Kiimaq ku akin ümchuwa sitlaq kra thun ka wiita she koq baiqto.

²¹Tsakhiiq po jonghea hea, poshi kli tok roqbiingi ngingi kra, ra wa maiq khuthaq niishe rokrai wanto. Kra phiiptsi chang thawa tsakhiiq rok wan kra ningkhan, maiqse angu thun wiitarü raq Shiikeawe ma phanrap miishe son wanto.

Atiichhi Arkuq 17

Ajong Pinthum Mephe Nyung

¹Kiijiishe, Shiikeawe tsankhiq winpin miishi shamti, rasetiim miishi phong wa ashi ka ngi phana ki raüta heato, “Wara, ngi raq ümniima, ümchaü ajong pinthum mephe nyung ka, ümtinkhan she wa mitiicham chao, kra tiichhi kuq pha. Kra chela ajong pinthum ka jürai pahea tho na atei.

²Mangjong hiq wa honyung hokham bi ka, arnyung rai sethoq sepii kiicham raüta siwanto. Kiimaq, mangjong hiq wa maiqse angu ka, apaiq sethoq ja ngarai che tsai kra baknyang raüta phepii siq wanto.”

³Kiijiishe, Asii Wenyi raq ngi ka rom wanto. Kiimaq rase raq ngi ka kumtsaiphii na sheahoto. Kiijaq ngi raq jechak nyung ashi ka, shiiroro ngamthaiq kau raikhü

na nga raü chhikang. Kra ngamthaiq kaü khum niika, Shiikeawe shummi mang thun pahea, diim phinphin tiiwaiq raqraq asi. Kra ngamthaiq kaü khupo ka miishi. Kiimaq arong ka roqshi.

⁴Kra jechakl nyung raq samtlaq khea rong ka, awai nai ashii rong arshot, kiimaq ashii rong maq ataq miirii. Kiimaq apaiq ka chaq laktum, niti, jaqsin, kiimin huru longseng, longchhai laktum thun maq achhai anyii tiimiikhiiqto. Apaiq jaq niika chaq kok ashi sham raü riito. Kra mong niika sethoq sepii jaqsham che tsai, kai ashe ashi, apaiq sethoq sepii jawantaq ngarai raq ama riito.

⁵Apaiq khakam na, apaiq mang ka tiiwaiq raü riito. Arka maiq awang rai mang ashi: Kriika akha tiiwaiq raü: “Ajong Pinthum Chela Babilon mephe nyungre ma anyung jong kiimaq mangjong hiq na maiqsai asi phan phong chang chiim.”

⁶Ngi raq kra nyung ka, asii maiqsetiim tiijai nai Jesuq hakhi ma jawanti tsatbaiq wantaq kra tiijai nyang raüta, chephe maakaiq chhikang. Ngi raq apaiq ka chhi lata pinthum awang raili she riikang.

⁷Kra chhi raüta, rase raq ngi ma nguto: “Ümniika jam nguto wangthang raiho laü?” nguta rase ngi ma waito. “Tailaq, ngi raq ümniima, ara jechak nyung rilung liichum, apaü raüta athü kra nai apaiq chao tlaq ngamthaiq kaü, akhupo miishi, kiimaq arong roqshi sitlaq kra liichum kra chongkuq pha.

⁸Kra ngamthaiq kaü ka man na atra riito. Shatmaq, ümchaü ka amaa she. Apaiq ka wulum mung wa saü wan nam nam she. Kra saüwa raüla, ngamkaü ka atsea she mirbaiq. Mangjong hiq na maiqse diim tlaq kiiwa, ümriiti mang wa atra lakdap na, ra nai hiq miphan sang wan shaq niiphü dongdii waiq thü hü, kriiti thun tarü raq, ara ngamthaiq kaü sham na lii raüta, kai awang mirwan. Kriika man na atra riito. Shatmaq, ümchaü ka atra riimak she. Shatmaq, ngamthaiq kaü ka thongshi ri hali atra misam wa nong.

⁹“Ara tak wan miika, taksu phaqqhi nai anyan phaqqhi raa tlo. Kra akhupho miishi sitlaq kriika hiq lam lam miishi, Jechak nyung ngatlaq kra shiiton. Kiimaq akhupo miishi kriika, hokham wemiishi raq mung milangki kra ngo riito.

¹⁰Kiiwa webiingi ka atsai kai kun she. Weshi ka ümchaü niitaq hokham ja tlo. Kiimaq weshiti riwe ka ümchaü min misaüho shaqli. Kra saüho tlaq we raq hokham jaqsham ka jaqlose li dongdii sham wan chang miraq.

¹¹Kiimaq kra ngamthaiq kaü ka, man na atra riito. Shatmaq ümchaü ka ama she. Kra kaü kli hokham wetiichat ngoja we riito. Apaiq ka hokham wemiishi phong wa ashi. Apaiq ka ümchaü chongthum ma tiija baiq chang she.

¹²“Ümniiraq arong roqshi chhi laü ka hokham weroqshi, ümchaü niitaq mung misiq wan shaqti riito. Shatmaq, tsangshiq ka ngamthaiq kaü rai nari shi miitu hokham ma mishong.

¹³Ara hokham weroqshi ara kiimung ka ashi li miraq. Tsangshiq raq tsangshiq ningkun nai tsangshiq raq arang ho tlaq kra, ngamthaiq kaü ma mikiinong kuq baiq. Raüta, tsangshiq ka kra ngamthaiq kaü jaqkhong maq mung misiq.

¹⁴Kra ngamthaiq kaü nai hokham weroqshi raq, Skuse ka mikhat. Shatmaq, Skuse nai asengi raq tsangshiq ka mikhat wan. Raüta mitang. Apaiq ka Tati ajong pinthum. Apaiq ka hokham thaq na Hokham. Tatiwe thun thaq na Tati. Kiimaq tsangshiq ka Shiikeawe raq ashong kiimaq atsea wan kiimaq tsangshiq ka apaiq ma pinthum kamtsantsii thü raüta siwanti.”

¹⁵Kra rase raq ngi ma hali chongnongto, “Ümniiraq mephe nyung ngachang kham chhilaü kra ka maiqmung thun, maiq phong khunyaq khukhi, maiq phan thun, kiimaq maiq bom ümchuwa sitlaq thun khunyaq khukhi athung tiirai kra chhitlaü.

¹⁶Ümchaü ümniiraq chhi tlaü arong roqshi kriiraq nai ngamthaiq kaü kriiraq, mephe nyung kriishe mishu lii wan. Raüta, tsangshiq raq jechak nyung jaq na ümtinkhan wa tsiq nai nyam rüm tlaq kriika, tiisii rai she run raüta minyeaho. Raüta, apaiq ka naiqhü she mitiinga baiq. Tsangshiq raq apaiq ngam kriishe miphaq. Raüta, apaiq ka wa maq miishe mitiikhiim chaq baiq.

¹⁷Kra hokham weroqshi raq, ara misham wan. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq tsangshiq ka, apaiq raq jamlai wa thimi wantaq, kra tiisham wan miitu, tsangshiq tsan mong na athiike kun she. Kiimaq ara ningkhan tiina, tsangshiq tarü raq, hokham arang ho tlaq kriika, ngamthaiq kaü ma kiqshi maq mikiinong kuq wan. Raüta, Shiikeawe kiimung kra miku wan shaq wiiwii, tsangshiq ka ngamthaiq kaü jaqtakiq na misi.

¹⁸“Ümniiraq chhi laü jechak nyung kaü kriika, mangjong hiq na honyung hokham bi sitlaq kra pengti, ajong pinthum chela sitlaq kra nangnga ngutlo.”

Atiichhi Arkuq 18

Shiikeawe Raq Babilon Shiithenbaiqto

¹Arjai miishe, rase ashi hali ramungtan wa satkai chhikang. Apaiq ka arang jonghea hoti rase, kiimaq apaiq khushü ngao chhainyii raq mangjong tlotli ka liliim wanto!

²Apaiq raq tiihong raüta akha riimto: “Thento! Thento! Ajong Pinthum Babilon Chela thento! Apaiq sichang jam ka ümchaü shotsai winji kong tiibo chang she. Ashe ashi maiqphai asi wushi kong da chang chong miishe jakito.

³Apaiq sethoq sepii ngarai che tsai ka mangjong hiq wa maiqmung kunkun raq wushi kong kham chum na riawe tlaq ikha baknyang wanto she. Mangjong hiq wa honyung hokham bi raq, apaiq rai sethoq sepii kiicham raüta siwanto. Apaiq

tsiiq ma süramti mangjong hiq wa laopan bi thun kunkun ka, apaiq ngarai tsiiq tum kiiwa, wok phetak chhaq she phesiqto.”

⁴Kiijiishe, ngi raq ramungtan wa maiq bom ashi akha tai nong kang: “I sengi lei, chiimjin ronglaq, apaiq ngarai thiikho na dea jiiq, apaiq chamchao wakhiim kaq jiiq.

⁵Apaiq ngarai ka ra ham hiq ham, kiimaq Shiikeawe raq apaiq abi lamphan thun ka tsan na tiitsangshat.

⁶Apaiq raq namshiq haihii wantaq, kiikha apaiq haihü ronglaq. Apaiq raq ümchuwa ngarai tang wantaq, thepliip maq apaiq khap na tsümkuq rong laq!

⁷Arilung na pilipiilii achhai anyii, chamtraq wok phetaktak tiipongpii wanto. Ümchaü sanha riitsi tsaitsiiq she tiichamchao wan laq. Among jii na tiishomrato, ‘Hokham nyung ka ngi la, manti-nyung ngi riimak la, maaho maajü jümii ngi raq sap mang la.’

⁸Arkha na apaiq phaqtı thawa misaü, ranaiqshi niili chongthum mirngaü, thawa, maaho, ramdong misaü. Apaiq ka chongthum wa raq mikhiim baiq wan, Apaiq kha phoketi Tati Shiikea Ajong pinthum!”

⁹Mangjong hiq wa honyung hokhambi, apaiq rai sethoq jawan damti, kiimaq apaiq rai sükha saqseng pha q wan damti thun raq, apaiq khiim wan walü nyaiwa nai wakhuk mong wa kra chhi raüta, maaho maanyi mihoq trang.

¹⁰Wa na apaiq khiim wan kra chhi raüta, tsangshiq ka phiip raq mitsai. Tsangshiq ka alu na chap raüta, akii anyii akha mihoq trang: “Phiiptsi! phiiptsi, O ajong chela lei, O, Babilon chela ajong ningkun rümti lei! narishi niili chongthum miq wan laü nya!”

¹¹Mangjong hiq wa laopanbi thun kiimin apaiq thenkai kra chhi raüta, maaho maanyi she, hoqsiqto. Jamkhano ngukla, tsangshiq piikii hupsam riti laopan ajong ri ahü she.

¹²Laopanbi hupsam chaq, kampho ngam, longseng, kiimaq kham longseng; kiimaq raihi-nairai khea, kheashii, nairai khea; kiimaq rongshii maq ataq kheathun; rahea phan saitron pe maq ahai tsiim akhiiq, kiimaq chiwi maq ahai hupsam, kiimaq rahea phan pe maq ahai hupsam, kiimaq koti ngam, jin, kiimaq longlü phan maq ahai hupsam thun riti maiq ka ahü she.

¹³Kiimaq homseng phan sinamon nai süse tapan, ahom phan, ahom phan shum win kiimaq wa na chaq chang ahom phan shum win, che kiimaq olip petsai, kiimaq wongwin kiimaq bunwong win; minsäü kong kiimaq sku kong; kumrang kong kiimaq kumrang leng thun; kiimaq dise kong kiimaq sepat lope alap wan shumwi kong thun riti ka ahü she.

¹⁴Laopan bi raq apaiq ma majo bom akha bomto, “Ümniiraq ümchuwa ahea awa phan nguta rariq laü thun ka thenkito she. Kiimaq lüsi lüwa ajong ala nguta

ümstiiq ümnyam tum ümchuwa rüm laü kriika thumto she. Ümniiraq thongshi ka lapki nong maü she!”

¹⁵Bebilon chela rai laopan ja miitu khum wan taq, raüta chiithe ma jawan taq laopanbi thun ka binlu na chap raütli she milii. Jamkhano ngukla tsangshiq min, kra nyung ka wa raq khiim wan kra chhi raüta, tsangshiq min, apaiq khiim chang walü raq khiim dam jiiq nguta, akii anyii phiip raq atsai, ahai. Tsangshiq ka maaho maanyi miraq.

¹⁶Tsangshiq ka akha mihoq trang, “Ngalai, phiiptsi jiiptsi khiim baiq wanto! Chela ajong pinthum ma phiiptsi chang jonghea saüto! Apaiq ka khuhea kheawa, wujong wuriise ikha, raihi-nairai khea maq, ashii awai rong khea maq, kiimaq kheashii maq tiimiikhiiq raüta sito. Kiimaq chaq maq atiiq, longseng maq atiiq, kiimaq kham mong na siti longseng po maq atiiq, laktum, niti, jaqsin, miirii maq tiimiikhiiq raüta siti nyung.

¹⁷Atinkhan jonglu wa, shatmaq narishi liipan niili she, atsiiq anyam tum wiita she thumto!” Sammokra jü na khumti mokkiitu kepten bi thun, kiimaq khamjong lam maq wanhiq khumti thun, mokkiitu jiiqti thun, kiimaq maiq ahinti sammokra jü lam maq khum raüta laopan jawanti bi thun raq luhea maq chap raütli she apaiq khiim wan kra liito.

¹⁸Kiimaq tsangshiq raq Bebilon chela khiim wan walü wa nai wakhuk mong wa kra chhi raüta, akha hoq trang wanto: “Ara chela jong khan ka chela ahin chhi mai shaq!”

¹⁹Tsangshiq khakam na botkhulai maq nyat raüta akha hoq trang wanto, “Ngalai, phiiptsi chang! Ara chela ajong ka maiqphiip maiqjiip khiim phaqtto! Ara chela raq khamjong lam maq mokkiitu maq khum raüta, apaiq rai laopan jawanti bi pahea, apaiq rai piikiiti chiithe lüwa ma tiija wanto. Apaiq ahata khamjong lam maq mokkiitu maq khum raüta apaiq phana piikii wati laopanbi thun pahea chiithe lüwa ma tiijati ira! Kiitinkhan chiithe wa shatmaq, narishi liipan niili she, atsiiq anyam miqchup she thento!”

²⁰Chochi ronglaq, o ramungtan lei, arnyung thentaq ara miitu! Chochi ronglaq, Shiikeawe sengi, kiimwebi kiimaq shammibi lei! Apaiq raq namshiq ma haihii wantaq, kriikha na Shiikeawe raq namshiq tiichhii wan, apaiq ka tüsaiq she tiishut baiqto!

²¹Kiijiishe, rase jonghea ashi raq longpen kaü jonghea ashi ka do raüta sammokra jü mong na anü maq akha abom lam maq dobaiqto, “Ara chela ajong pinthum Bebilon chela ka ara longpen kaü sammokra jü mong na dobaiq tlaq akha tiimiqchup botkhulai rai she shot raüta mishthenbaiq. Ara chela ka jai na thongshi liikai chang achiim min ahü she miraq.

²²Üm chela mong na paimin toro tsüwa la, boli tsüwa trangla, lüta waja, ashi ange peosea wala ümtinkhan wa siwan laü kriika kaiqshak she miraq! Tsiimwe

khiiq we, tiqwe, jaqsham siimati jumin ahü she miraq. Longtham na longpen tham nyea maq tsamthaü trang ka ahü she miraq!

²³Ümchela mong na wa tlü chaqti maiq jumin ahü she miraq. Maiq riilam riiwati junrii norii bom nai trang min ahü she miraq. Ümsengi laopanbi thun ka mangjong maiqse tlot li thaq na ajong pinthum chithe lüwa siisaq nguta siwanto ihata. Kiimaq ümniiraq arot akiq along alea bomtsi chongkuq wan laüta mangjong maiqse tarü laophaq wan laü ihata!”

²⁴Bebilon chela shiithen baiqtaq ka Shiikeawe shammibi nai Shiikeawe sengi tsea baiq wan kha na shiithen baiqto. Arka tengto, mangjong hiq na maiq tijai ümchuwa tiidongtaq thun ka apaiq riito.

Atiichhi Arkuq 19

Ramungtan Na Chochi

¹Arjai miishe, ngi raq ramungtan na maiq ka ahing amun rürriiq wan trang ikha taikang. Kriika akha rü trangto, “Shiikeawe tiitsam rong i! Shiikeawe ka nashiq Chhiiti. Apaiq ka ajong pinthum kiimaq achhai anyii Shiikeawe.

²Apaiq raq khapho tlaq ka tingting, kiimaq riikhaqli pho tlo! Apaiq raq mangjong maiqse sethoq ja ngarai maq tiisheshi wanti, mephe nyung kha ka photo she. Shiikeawe raq asengi thun tsea baiq wan kha na, mephe nyung ka tiidea baiqto she.”

³Tsangshiq ka jangshi ri hali rü trangto, “Shiikeawe li tiitsam rong i! Kra chela ajong khiim tlaq walü nai wakhuk ka pattup pat-sa thum mak phan miraq!”

⁴Nyungwere roqnai ri blai, kiimaq ngamkaü blai ka hiq na bumrang raüta Shiikeawe ka shomnoqto. Shiikeawe ka ngacho na ngashat. Tsangshiq raq akha nguto, “Amen! Shiikeawe tiitsam rong i!”

Skuse Maiqlam Poi

⁵Kiijiishe hokham ngacho wa maiq bom ashi akha taikang, “Nashiq raq Shiikeawe tiitsam rong i! Warong ra, ajong aran asengi angu wiita apaiq ma shreng manto shiipan pin towan rong i!”

⁶Kiijiishe ngi raq maiqphong ka khunyaq khukhi raq abom ikha, khamdü jonghea longraq maq adea trang ikha, ramok jonghea nirang chat hit-hit mok trang tlaq ikha, maiq bom trang ka taikang. Tsangshiq raq akha rü trangto taikang, “Shiikeawe li tiitsam rong i! Nashiq Tati Ajong Pinthum Shiikeawe kli nashiq Hokham!

⁷Nashiq tarü raq kai khoqriiq shishiiq maq chochi rong i! Apaiq jonglu kli tiitsam rong i! Jamkhano ngukla, Skuse maiqlam Poi akhing ka saü wato she. Junrii nyung ka khungron poi miitu tiijeje she.

⁸Junrii nyung miika siirairai hea namrai khea miirii akekun she!" (Ara namrai khea miirii arka Shiikeawe sengi raq, asii jaqsham wantaq thun kra riito.)

⁹Kiijiishe rase raq ngi ma chongto, "Ara waiq laq! Kechu jonghea ara khungron poi lomwa miitu raüpot laptibi ma!" Kiimaq rase raq, "Ara chongtiikai bomtsi arka Shiikeawe bomtsi," nguta abom ka tiitsuqto.

¹⁰Kiijiishe ngi ka ajichong na bumsaq, apaiq noqla nguta bumkang. Kra riikangta apaiq raq ngi ma chongto, "Ngi ka naq noqkiq! Ngi ka namshiq Phungmaiqse phong wa ümchu riiwa Jesuq wokhong na sitlan, kriiti thun tlotli kongti Jesuq jaqshi sii. Kra ningkhan, Shiikeawe kli shomnoq laq!" Jamkhano ngukla, Jesuq raq achongkuq tengteng bomtsi raq shammibi ma tsütsa chongke wan miitu ningkun kuq tlo.

Messia Raq Ngamthaiq Kaü Ka Tangto

¹¹Kiijiishe, ngi raq ramungtan ka atiidi raü chhikang. Kiimaq kiijaq kumrang alü kaü ashi chap raü chhikang. Kriithaq na chaoti we mang ka Tsapkapkap nai Riikhaqli nguta ngutlo. Apaiq riika tingting maq kha pho tlo. Raüta re ka khattlo.

¹²Amakpo ka walü liwa ikha achai anyii. Kiimaq apaiq raq khuphok ka pahea phoktlo chhikang. Apaiq dü na mang ashi waiqje asi riito. Shatmaq kra mang na jamlai wa waiqtaq, kriika apaiq tlea raüta maiq ahinti jurmin saplot mak.

¹³Apaiq raq samtlaq samtong jong ka tiijai maq alorat riito. Apaiq mang ka "Shiikeawe Bomtsi."

¹⁴Ramungtan wa phenlabi thun ka apaiq jai phanphan wa tlo. Tsangshiq thun ka kumrang lü thaq na chao raqraq riito. Kiimaq tsangshiq miirii ka siirairai raihi-nairai khea samraqraq riito.

¹⁵Apaiq nübok wa siraüraü nepja ashi dongkito. Kra nepja maq apaiq raq mangjong tlotli ka long raüta mitang. Apaiq raq tsangshiq khuthaq na jin chongwai kii shamshat maq mipeng. Kiimaq apaiq raq Ajong Pinthum Shiikeawe tsankhiq spiqtsi tiikitchang longtham na mitiikit baiq wan.

¹⁶Apaiq samtong jong samtlaq thaq na nai apaiq wütong niika ara mang ara tiwaiq raü riito chhikang: "Hokham thaq na Hokham kiimaq tati thaq Tati."

¹⁷Kiijiishe, rase ashi ka rashe kaü na chap raü chhikang. Apaiq raq tiihong raüta ra na wushi ümchuwa sitlaq kiima akha riimto taikang, "Warong ra, lanta adam na riitam ronglaq. Shiikeawe raq poi jonghea klo tlo.

¹⁸Warong ra, lanta hokhambi phentujongbi kiimaq phenlabi kiimaq kumrang ngam nai tsangshiq raikhü na chaoti bi maiq, maiqse ümchuwa sitlaq kra ngam, disetiim nai miikiimbi, ajong kiimaq aran wiita ngam ka phaqaq wa rong kiq!"

¹⁹Kiijiishe, ngi raq kra ngamthaiq kaü kham mong wa adong wan nai mangjong hiq wa hokhambi thun kiimaq tsangshiq phenlabi thun ka adam na riichom

raüta kumrang alü kaü thaq na chaoti we nai apaiq phenlabi rai riikhat ma tiijeta chhikang.

²⁰Kra ngamthaiq kaü nai apaiq jaqshi arot shammi awang chang jaqshamti we ka kharü maq khato. (Ara arot shammi we raq pahea awang chang jaqsham wanto. Kiimaq ara awang chang jaqsham wantaq kra lümaq apaiq raq maiqse pahea laoto. Apaiq raq lao wan kha maq, tsangshiq khum na kra ngamthaiq kaü sil maq tiikhat waiq wanto. Kiimaq ngamthaiq kaü sumla ka tsangshiq raq shomnoq wanto.) Kra ngamthaiq kaü nai arot shammi we ka sammoktra jüchum jonghea ikha walü jonghea nyiimwin wa nyai rai tlaq ikha lü tlaq wamungtan na tiidea baiqto.

²¹Tsangshiq phenlabi ümchuwa sitlaq kriika nepja, kumrang thaq na chaoti nübok maq dong tlaq kriimaq jiiip baiqto. Kiimaq kra mren wushi ümchuwa sitlaq kriiraq, tsangshiq ngam ka ümchuwa atang tang phesiqto.

Atiichhi Arkuq 20

Rawii Hingshi

¹Kiijiishe, ngi raq rase ashi ajaq na hiqkhobok jonghea acha ahü linlii kilü sapi nai jin raü jonghea ashi kra sham raü asatkai chhikang.

²⁻³Rase raq prenkaü ka khahoto chhikang. Apaiq ka richü pat wa paükaü kra. Apaiq mang ka Thawe riimak la Soitan ngutiimin ngutlo. Rase raq apaiq ka jinraü maq tep khato. Raüta rase raq apaiq ka hiqkhobok jonghea acha ahü linlii mong kiina tiidea baiqto. Raüta kilü ka shaq raüta sil maq phan baiqto. Thawe ka kra hiqkhobok jonghea acha ahü linlii mong na rawii hingshi phaqték na tiikhashat misi. Kiimaq kra liipan na apaiq raq maiqse angu mangjong hiq wiika lao lot mak she miraq. Kra rawii hingshi phaqték na shaq jai she, apaiq ka jaqlo miitu adii baiq chang midongki nong.

⁴Kiijiishe, ngi raq hokham ngachang ngacho thun ka chhikang. Kiimaq hali ngi raq Jesuq tsütsa nai Shiikeawe bomtsi ka tsapkapkap maq traho bom chongke wan kha na, atsatbaiq wanti maiq tsaiji thun min chhikang. Tsangshiq raq ngamthaiq kaü lo, ngamthaiq kaü sumla lo kra shomnoq mak dea riito. Kiimaq tsangshiq raq ngamthaiq kaü abi khoqramkii maq tsangshiq khakam na lo, tsangshiq jaq na lo, tiiwaiq wan mak dea riito. Tsangshiq ka amaa wa dong wan nongto. Raüta hokham ngacho na ngatlo. Jamkhano ngukla, Shiikeawe raq tsangshiq ma hokham jawan arang ka kuqto she. Kiimaq kra mren, tsangshiq raq Khristo rai rawii hingshi mung she milang dam.

⁵(Kiiwa chantlaq maiqse ümchuwa amaa sitlaq, kriiti thun ka, ara rawii hingshi mithum wan shaq wiiwii ka amaa wa midong shaqli riito). Ahata amaa wa tiidong wan apha lak akhing.

⁶Ümriitiwa ara apha lak, amaa wa tiidong wan tlaq lak na lomdam tlaq, kriiti ma kechu jonghea kiimaq achu shiiman jonghea miraq. Tsangshiq ka Shiikeawe sengi she. Tsangshiq ka thongnai tsai wan ngutlaq wamungtan wa raq khiim wan lot mak she miraq. Shatmaq, tsangshiq ka Shiikeawe nai Khristo ramwebi she. Kiimaq tsangshiq raq Jesuq rai rawii hingshi mung misiq dam.

Phangthum Rekhat

⁷Rawii hingshi kra thum jai miishe, Soitan ka phaqték mong wa adü she mirbaiq nong.

⁸Kiimaq apaiq ka mangjong hiq wa maiq mung ümchuwa sitlaq kra lao kai she mikiho. Kiimaq ara mangjong hiq thun mang ka Gok nai Megok nguta ngutlo. Soitan raq tsangshiq ka adam na rekhat ma mitriitam. Tsangshiq ka khamjongraikii na kumtsai phii wa kumtsai riiphong tlaq ikha awealot chang riimak pahea miraq.

⁹Tsangshiq ka mangjong hiq tlotli na riiphea raüta, Shiikeawe sengi sichang nai apaiq raq lungwii tlaq chela ka trotam maq mikom baiq. Shatmaq, ra wa watu ka sat raüta tsangshiq ka wiita mikhiim baiq.

¹⁰Kiijiishe tsangshiq laoti Thawe ka ngamthaiq kaü nai arot shammi we tiidea baiq chang nyiimwin walü ikha watum lü rai tlaq kiijaq mitiidea baiq. Kiijaq tsangshiq ka ranaiq rawa pattup pat-sa she mitiichamchao wan.

Phangthum Khapho

¹¹Kiijiishe, ngi raq Shiikeawe ka ajong alu lüdiidiishe hokham ngachang ngacho na nga raü chhikang. Ra nai hiq kiimin maklii liipan niili she pan wanto chhikang.

¹²Kiimaq ngi raq maiqse ümchuwa atsai kaiwi ajong ala kiimaq wepuq wese thun ka kongshi niili ngacho khaki na chap raqraq chhikang. Mangjong maiqse raq jamlai wa sham wantaq kra awaiq thü lakdap thun ka linto. Raütiishe lakdap ashi, maiq atra sitlaqti thun mang awaiq thü kriishe linto. Maiq atsai arki thun ka tsangshiq raq jamlai wa sham wantaq thun kriika, kra lakdap thun na awaiq thü asi. Kra phanphan she tsangshiq kha ka pho kuqto.

¹³Kiijiishe, sammoktra jü raq kham jong mong na atsai wan thun maiq amaati thun ka tiidong baiq wanto. Tsailam nai wulum riimin tsangshiq jaqkhon mong na maiq amaati thun ümchuwa sitlaq kra, wiita she thaq baiqto. Kiimaq tsangshiq wiitarü ka tsangshiq raq jamlai wa sham wantaq, kra phanphan she tsangshiq kha ka phokuqto.

¹⁴Kra raütiishe atsai arkiti nai wulum mungti thun ka, walü tum mong kiiniishe tiidea baiqto. (Ara chongtiikai walü tum lo, wamungtan arka thongnai tsai ngutlaq kriishe.)

¹⁵Ju mang wa atra lakdap na ahü, kriiti thun ka ara walü tum wamungtan arjiishe tiidea baiqto.

Atiichhi Arkuq 21

Hiq Nye Ra Nye

¹Kiijiishe, ngi raq ra nai hiq ka anye she chhikang. Apha wa ra nai hiq ka akoq she riibaiqto. Kiimaq sammoktra jü kiimin ahü she.

²Kiimaq ngi raq Asii Chela Jerusalem anye ka junriise, awese phana ajun wakai ma tiimiikhiiq raüta kitlaq ikha, tiimii raüta Shiikeawe pha wa ramungtan maq asat kai chhikang.

³Ngi raq hokham ngachang ngacho maq tiihong raüta abom, maiq bom ashi akha taikang, “Ümchaü Shiikeawe jam ka maiqse rai she! Apaiq ka tsangshiq raishe misi. Kiimaq tsangshiq ka apaiq sengi she miraq. Shiikeawe apaiq ka tsangshiq rai nong nong she misi wan dam. Kiimaq apaiq ka tsangshiq Shiikeawe miraq.

⁴Apaiq raq tsangshiq makphai ka wiita she mitat kuq. Kiijaq maiqse ma atsai ngutiika ahü she miraq. Ajü amii, aho anyi, kiimaq atsi asi ngutiimin ahü she miraq. Ra chü hiq chü ka wiita pan wanto she.”

⁵Kiijiishe, hokham ngacho na ngati we raq nguto, “Ümchaü ngi raq phanrap ka anye she tiq tiikang!” Apaiq raq ngi ma hali thaüto, “Ara bomtsi ara waiq thülaq. Ara bomchong ara tengteng kiimaq akamsea chang.”

⁶Kiimaq apaiq raq treto, “Ümchaü phanrap jaqsham ka kunto she! Ngi ka aphati kiimaq atiisupti. Ngi ka apha wan chang kiimaq atiisup wan chang. Juwa khamnyang tsi, kriiti ma rilung khamphokrai se kiiwa phe maq nyang miitu ngi raq arang mikuq ha.

⁷Jurwa rekhat tang tlaq kriiti raq i jaq wa ara milap: Ngi ka apaiq Shiikeawe miraq. Kiimaq apaiq ka i se miraq.

⁸Shatmaq, haisuti thun, mung shaphahti thun, maiqse ka lamjiq na shunsheati thun, showe ma jawanti thun, sethoq jawanti thun, maiqwuq maiqlongti thun, sumla noq wanti thun, kiimaq arot akiq bom chong wanti thun ka, tlotli wamungtan na nyimwin wa ikha nyai tlaq kiijaq mitiidea baiq. Arka thongnai tsai ngutlaq kriishe.”

Jerusalem Nye

⁹Rasetiim miishi atiithum thawa miishi rümti phong wa ashi ka i phana kito. Raüta ngi heato, “Wara, ngi raq ümniima Skuse raq lamchang junrii Nyung ka tiichhi kuq pha.”

¹⁰Asii Wenyi raq ngi ka rom wanto. Raüta rase raq ngi ka pum ashi diiluheha langlang thaq niishe shea wanto. Apaiq raq ngi ma Asii Chela Jerusalem ka ramungtan wa Shiikeawe pha wa akai rai kra tiichhi kuqto.

¹¹Kiimaq Jerusalem ka Shiikeawe khushü ngao raq achhai anyii wa hea la riito. Kra Chela ka athii tsinhea phan Jaspas longsens chhai tlaq ikha wüjangjang hea chhai raitlo.

¹²Chela tro ruk ka ajong alu riito. Kiimaq kilü ka roqshi ri anai. Kilü tek kheti rase ka roqshi ri anai. Kilütek na Israilnok, maiq phan phan roqshi ri phan nai mang thun ka tiwaiq raqraq.

¹³Chela ruk siimtek na, kilam ka atsam tsam asi. Shedong nü na kilü atsam, shemai nü na kilü atsam, shekhu nü na kilü atsam, kiimaq shenyap nü na kilü atsam.

¹⁴Kra chela tro na peruk haitaq kra tiichap wan chang ka longkaü roqshi ri anai thaq na sii wan raüta haito. Kra longkaü thun thaq na Skuse kiimwebi roqshi ri wenai mang ka tiwaiq shat asi.

¹⁵Ngi rai riibom tlaq rase jaq niika chaq nyeakii se ashi riito. Kra nyeakii maq apaiq raq kra chela kilam thun nai peruk kra shin chang.

¹⁶Kra Chela ka tapshok ikha, siimblai wiita na ajong, alu, adiilu na riingea riingea siisaq. Rase raq chela ka ajaq na sham tlaq ashin chang nyeakii kiimaq shinto. Kra shin kiita, chela ruk ka alu nü na kilumitar

²⁴oo riito. Kiimaq adü lu nai athea nü na kiimin kiitinkhan siisaq riito.

¹⁷Rase raq peruk adü lu kiimin shin wanto. Adü lu ka mitar roqtrok riito. Arka apaiq raq ashin chang nyeakii maq shin wantaq kra tiiphan phan riito.

¹⁸Khetuk ka jaspas longsens maq ahai wan. Kiimaq chela mong riive kla chiisan chaq ngam maq ahai wan, chamni chhai rai tlaq ikha wüjang jang hea ali aliim wahea la riito.

¹⁹Chela peruk sürii wan chang longkaü thun shong wantaq kriika, phanrap phanrii longsens athii tsinhea phan maq tiimiikhiiqto. Apha wan chang sürii longkaü shongtaq kriika, jaspas longsens maq haito. Kiimaq kaü nai ngoja kriika, saphir longsens maq haito. Kiimaq kaütsam ngoja kriika, agat longsens maq haito. Kaüblai ngoja kriika, emarel longsens maq haito.

²⁰Kaü biingi ngoja kriika, onisk longsens maq haito. Kaütrok ngoja kriika, karnelian longsens maq haito. Kaü miishi ngoja kriika, amin phan kuarj longsens maq haito. Kaü tiichat ngoja kriika, beril longsens maq haito. Kaü tiikaü ngoja kriika, topaj longsens maq haito. Kaü roqshi ngoja kriika, chalsedoni longsens maq haito. Kaüroqshi ri kaüshi ngoja kriika, tarkois

longseng maq haito. Kiimaq kaü roqshi ri kaü nai ngoja kriika, amethist longseng maq haito.

²¹Kilü roqshi ri anai kriika, pear longseng ngutlaq phan maq haito. Kilü chong ashi kriika, pear longkaü kaüshi miili ahai riito. Chela mong na lam thun kriika, chiisan chaq ngam maq haito. Chela mong na lamjong thun kriika, chamni chhai rai tlaq ikha, chhaisam sam hea achhai anyii maiqsham ra shra riito.

²²Ngi raq chela mong na shomjam ka chhi mang she. Tati Shiikeawe Ajong kiimaq Skuse kriili she chelati miitu Shomjam. Shiikeawe ka chelati rai wranaiqshe siruq lishe. Kiimaq kra mren, Shiikeawe shomnoq miitu hiq bashi tiitsang dada thürea wan ka raa mak she.

²³Kra chela miitu rashe kii nai jipi li min raa mak she. Jamkhano ngukla, Shiikeawe khushü ngao kriili liliim tlo. Kiimaq Skuse ka chela miitu wanii tu.

²⁴Mangjong hiq wa maiqse angu thun ka ara chela liliim miili she mikhum. Kiimaq mangjong hiq wa honyung hokhambi thun raq tsangshiq tsiiq anyam ka howan raüta ara chela na mikuq wa.

²⁵Chela kilü thun ka ranaiq minru tiidishat li she miraq. Ara kilü thun ka ümtiikiimin shaq mak she miraq. Jamkhano ngukla, kiijaq ranyaq mak she.

²⁶Mangjong hiq na siti maiq mung pahea raq, tsangshiq tsiiq anyam tum nai araa ariq phan kongphiq ka howan raüta ara chela na mikuq wa.

²⁷Ashe ashi ngarai thun ka ara chela na tiinyap mak she miraq. Kiimaq, jurwa jeasi chang sham tlaq kiimaq jurwa arot akiq chong tlaq, kriiti thun ka ara chela na walot mak she. Ju mang wa Skuse atra rilung lakdap na waiqje asi, kriiti thun kli she ara chela mong na miwa lot.

Atiichhi Arkuq 22

¹Rase raq ngi ma atra rilung tsitsü khamrai kiimin tiichhikuqto. Kra khamrai ka longseng chhai rai tlaq ikha wüjangjang hea achhai anyii. Kiimaq kra khamrai dong chang kuk kriika, Shiikeawe nai Skuse hokham ngachang ngacho takiq na.

²Raüta chela mong na lamjong tingting maq jükok ka kihoto. Kra jürai siimhap ri takii niika, rilung tsitsü petsi chong chap raqraq. Kra pechong raq rawiishi niili, jangroq shi ri jangnai nai nai, jipitek na jangshi shi tsitlo. Kiimaq ajaq thun ka maiqmung ümchuwa sitlaq kra, atsi asi tiiheake miitu.

³Shiikeawe manson raq ham tlaq phan ka, ara chela na ahü she. Shiikeawe nai Skuse ngachang hokham ngacho ka chela mong na miraq. Kiimaq apaiq jaqshisetiim ümchuwa sitlaq kriiraq, apaiq ka mishom noq.

⁴Tsangshiq raq apaiq sham ka michhi. Kiimaq apaiq mang ka tsangshiq khakam na miwaiq.

⁵Kiijiika ranyaq mak she miraq. Kiimaq tsangshiq ma piijongteng lo, rashe kii lo kiimin raa mak she miraq. Jamkhano ngukla, Tati Shiikeawe kli she tsangshiq ma rawüli miraq. Kiimaq tsangshiq ka hokham ma jaraüta, pattup pat-sa mung she misiq wan dam.

Jesuoq Saükai

⁶Kiijiishe rase raq ngi ma chongto, “Arthun bomtsi arka tengteng kiimaq akam sea chang. Kiimaq Tati Shiikeawe raq shammibi ma Asii Wenyi pheaketi we raq arase ka tiikito she. Raüta jaqlo miili she jamlai phan mra pin wan chang wa sitlaq, kra thun ka asengi miishe mitiichhi kuq.”

⁷“Tairong laq!” nguta Jesuoq raq chongto. “Ngi ka jaqloli she misaüho ha! Kechu jonghea, jurwa ara lakdap wa shammi bomchong ara lang tlaq!”

⁸Ngi, Johan raq arthun ara tai kang. Kiimaq chhi kang. Kiimaq ngi raq arthun ara chhi tai wan lot jai she, ngi ka ngi ma arthun ara tiichhike wanti rase jichong na bumtlii bumki kang. Kiimaq ngi raq apaiq ka shomnoq ho she riikang.

⁹Shatmaq, apaiq raq ngi ma chongto, “Ngi ka naq noqkiq. Ngi ka ümniinai, ümpfu ümno shammibi kongti. Kiimaq ümchu riiwa ara lakdap na awaiq thü bomtsi ara lang tlaq, kriiti thun kongti. Shiikeawe kli shomnoq laq!”

¹⁰Kiimaq apaiq raq ngi ma chongto, “Ara shammi bomchong lakdap arka apaü ka naqpaükiq. Jamkhano ngukla, arthun ara hong wan ma akhing ka ümchaü khatu she.

¹¹Juwa abi, kriiti ka jabi wan wan li she mirlaq. Kiimaq juwa ashe, kriiti ka ja she wan wan li she mirlaq. Juwa maiqshaq, kriiti ka maiqshaq ma jawan wan li she mirlaq. Kiimaq juwa kechu maiqse, kriiti ka kechu ma jawan wan li she mirlaq.”

¹²“Tairong laq!” nguta Jesuoq raq ngutlo. “Ngi ka jaqloli misaüho ha! Ngi ka poksi holata kitiikang, maiq loweatek raq tsangshiq jaq sham wantaq kra phanphan poksi kekai.

¹³Ngi ka atiiphati kiimaq atiisupti. Apha wanti kiimaq atiithumti.”

¹⁴Kechu jonghea jurwa maiqmii samtong jong ka tiisii heje sam raüta sitlaq. Tsangshiq ka chela mong na minyap wan lot kiimaq tsangshiq ma rilung tsitsü petsi chong kiiwa petsi pansea miitu arang asi miraq.

¹⁵Shatmaq chela phai na ahang baiq wanti maiqse thun kriika, ajok aliiq kiimaq maiqwuq maiqlongti, sethoq sepii jati, kiimaq showe lumwe ma jati, sumla phra noqtibi kiimaq abom asa na kiimaq jaqsham kaiwa na arot akiq wanti bi thun ka miraq.

¹⁶“Ngi, Jesuoq raq i rase ka arthun tsütsa ara namshiq phungtuti ma mitiitai kuq laq nguta tiikikang. Ngi ka Dawit weraü lai. Ngi ka Ranap Saiqwüpo.”

¹⁷Asii Wenyi nai junrii Nyung raq heatlo, “Kira!” Ara tsütsa ara taiti loweatek raq ngo raa tlo, “Kira!” Juwa khamnyangtsi, warong ra! Rilung tsitsü kongphiq kham ka, jurwa ro tlaqti raq, nyang ronglaq!

Bomshat Wan

¹⁸Ngi, Johan raq, ara lakdap wa shammi bom taitibi loweatek ma, atsidada chong tiikang: Ashi ra raq arthun arthaq na bom poshi ra tiitsuq nong raüla, Shiikeawe raq apaiq ma mo ka ara lakdap thawa chongtlaq, kriithaq na atiitsuq mirkuq.

¹⁹Kiimaq ashi ra raq, ara shammi bom chong lakdap mong wa, bomtsi poshi ra kra lambaiq raüla, Shiikeawe raq, ara lakdap na chong tlaq apaiq rii, rilung pechong tsi kiimaq Asii Chela mong wa achu shiiman kra alam mirbaiq.

²⁰Jurwa arthun bomtsi thaq na, hakhi kuq tlaq, kriiwe raq ngutlo, “Tengto! Ngi ka jaqloli misaüho ha!” Amen. Kira, Tati Jesuq lei!

²¹Tati Jesuq kaphap ka loweatek ma misilaq.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil